

ENSTÎTUYA KURDÎ YA STENBOLÊ

**FERHENGA
KURDÎ - TIRKÎ**

Amadekar: Zana Farqînî

Ferhenga Mezin a Kurdî - Tirkî
Büyük Kürtçe - Türkçe Sözlük

Enstîtuya Kurdî ya Stenbolê
İstanbul Kürt Enstitüsü

ENSTÎTUYA KURDÎ YA STENBOLÊ
İSTANBUL KÛRT ENSTÎTÛSÛ

**FERHENGA
KURDÎ - TIRKÎ**

•

**KÛRTÇE - TÛRKÇE
SÖZLÛK**

Zana Farqînî

Rêzeya Ferhengênazîyê
Sözlük Dizisi

2

© Hemû mafên çapê yên vê berhemê yên
Enstituya Kurdî ya Stenbolê ne

Sererasatîkirin

Redaksiyon

Yaşar Froğlu

Kerem Soylu

Rûpelxan

Mizanpaj

Aysel Çetin

Çapa Yekem

Birincî Baskı

Avrêl / Nisan 2004

Çap & Cild

Baskı & Cilt

İmaj Matbaacılık

· ISBN

975-6282-18-5

Çapa Dûyem

İkinci Baskı

Avrêl / Nisan 2005

ZEND Bilim Kültür Eğitim Basın Yayın Ltd. Şti.

Namık Kemal Cad. Gençoğlu İş Merkezi No:19/6

AKSARAY - İSTANBUL

Tel: (0212) 586 39 73-84 **Fax:** (0212) 586 39 90

Naverok

İçindekiler

- Pêşek Sunu • 7**
Pêşotîn Õnsöz • 11
Çavkanî Kaynakça • 17
Elkarantîna ferhengê Sözlüğü'nün kullarımı • 19
Kurtebeja peyvan Kısaltmalar • 21
Ferheng Sözlük • 23

Filozofê mezin Ehmedê Xanî berî 300 salan wiha gotibû: "Safî goşîmêd, vexwarî dardê! Mawendê darê lisanê Kurdî / Inaya nizam û intizamê / kêşya: cefa ji boyê anê / da xela nehêjtin ku Ekrad / hêmerîfet in, bêst û biryan." Wi çawan ku pirsgirêkên Kurdan hê wê demê dîtibû wisan ji girîngiya zimên dîtibû. Ji ber vê yekê serê xwe ji bo zimên eşandibû. Boneya ku zarokên Kurdan bi ilm û îrfanê, Kurdî fêr dibûn bi navê Nûbatê bîngêha ferhengê Kurdî danibû. Ehmedê Xanî zanibû ku hûmanên nûnîna neteweyekê yek ji ziman e û yê bîngelîn e. Ziman nasnameya neteweyan e. Berî her tiştî netewe bi zimanê xwe têr nasîn. Bêyi ziman, netewe taybetiyên xwe yên bîngelîn wînda dikin û nayên nîsîn.

Heyîna gotin û peyvên neteweyekê geneina wî ya zimên e. Ferheng ifadîya vê geneinê ye. Zimanên negihîştine asta nivîskî, di bin bandora ziman û çandên serdest de roj bi roj ji heyîna xwe liştek wînda dikin, qels dibin û dibêlin. Zimanê neteweyên xwe li ferheng nikarin bîn înkarkirin. Ferheng, çavkanîya gotin û peyvên zimânê nivîskî vê razber e. Wekî çand, huner, wêje û hwd. gava ti dibin ji kaniya ferhengê pêdiviyên xwe pêk lûnin; gava û lihev dibin.

Fer kesên ku di surî du dest wêtine karê ferhengê ev rastî û girîngiya wê dîtine. Loma ji îro ferhengnasî wek zanistêke serbixwe, xwe dînye pejirandin. Her netewe û gelên ku ev pêwîstî dîtine ji bo ferhenggêkirinê sazî gava kirine, zehal dane mesandin û li ser vê xebatê jûr û kûr bûne.

Îro zimanê Kurdî di bin merçên dijwar de xwe diparêze. Li ser zimên çî qas qedexê, çewîstandin û dijwariyên din hec, lûn zanin. Li gel pîrbûna zarawan û

Buyuk filozof Elunedê Xanî 100 yıl önce şöyle demişti "Dünyaya bir yana hiç içti tartıyı ni ince gibi olan Kürt dilini! Düzene koydu, intizamı getirdi! Böylere anıma için çekti ceza! Ki el demeyin Kürtler! İhtisaz asilsiz ve temelsizdir!"

Ehmedê Xanî dala o demêde Kurdanin önemli sorununu gördü ve dilin önemine dikkat çekti. Bu nedenle dil üzerine kafa vardı. Kürt çocuklarının dilini ve aforla Kürtceyi öğretmelerini em Nûbat adıyla Kürtçe sözlüğün temelini attı. Elunedê Xanî bir alışı varolan temel insanlarla birinin de dil olduğunu biliyordu. Dil ulusların kılığıdır. Her şeyden önce, ulus dilyle tanıılır. Dilim kaybeden bir ulus temel özelliğini kaybetmiş sayılır.

Bir ulusun söz varlığı dilin hazinesidir. Sözlük bir hazinenin ifadesidir. Yazılı düzeye ulaşmayan diller, egemen dil ve kültürlerin etkisi altında gün be gün varlığını yitirir ve kaybeder, zayıflar ve çöker. Sözlük sahibi uluslar inkar edilmezler. Sözlük yazılı dilin söz varlığını en somut kaynağıdır. Kültür, sanat ve edebiyat süzgeçinde sözlük parçasından beslenir. İhtisazsız, emelsiz, temelsiz ve çözümsüz.

Daha başta sözlük işine el atınlaz, bu gereği ve önemini gördülerdir. Bu nedenle bu gün sözlük bilimi ayrı bir bilim dalı olarak kendini kabul ettirmişti. Bunu bir gereksinim olarak gören her ulus ve halk sözlük yapmak için kurumu oluşturmuş, çalışmalar yürütmüş ve bu çalışmalar üzerine yoğunlaşmış, derinleşmişlerdir. Bu gün Kürt dili için koşullar altında kendini korumaya çalışıyor. Kürt Diline yönelik uygulanan baskı yasakları ve Kürt dilinin içinde bulunduğu zorluklar bilini-

devûkan, zîmanê Kurdî di nav aloziyekê de ye. Ev şert û merc nahêlîn zîman bi peş ve hîçe, bibe zîmanekî hevglrtî û yekglrtî. Pêwîstî bi berhemên wîsan heyê ku xîzmeta hevglrtin û yekglrtina zîmanê Kurdî bike. Yek ji van berhemên ji ferheng e.

Ji her mercên ku Kurd tê de dijîn, loma ji di qada ferhengê de mîvahin em dereng mabûn. Diviya bû ku Kurdan di her qadê de hevl û hêz bîdîna xwe ku astengên dijwar û kanuhax ji holê rakirîna û rîya xwe vekirîna. Bi rastî Kurdên ku di vê qadê de dîxebîtin, ji van astengên han ên dijwar gelek ji ber xwe rakirin û berhemên hêja afirandî. Em ji afirandêrên van berhemên re spasdar in.

Enstîtuya Kurdî ya Stenbolê piştî çapkirina Ferhenga Tirkî - Kurdî, amadekirina Ferhenga Kurdî - Tirkî liûda programê xwe. Ji bo pêkanîna vê xebatê bi her awayî piştgiriya Zana Farqînî kir. Ev ferhengê di destê we de bi piştgiriya Enstîtuya Kurdî ya Stenbolê û bi keda Zana Farqînî derketiye holê. Em ji Zana Farqînî re dibêjin mala te xva û destê pêçiyên te ter bja.

Îro em bi mîzginê dibêjin ferhenga Kurdî - Tirkî ya mezin va ye di destê we bikarhêberan de ye. Em bawer tu ku her Kurdek ji ber vê ferhenga Enstîtuya Kurdî ya Stenbolê şanaz û serbilind e.

Ji sedemên ku me di ferhenga yekem de diyar kiribû, ferhenga Tirkî - Kurdî derket. Lê ya herî girîng ferhenga Kurdî - Tirkî bû. Ev qada wê, diviyabû ku bê tîjekirin. Bi vê ferhengê, ev valayî ji holê rabû.

Di vê ferhengê de heyîna gotin û peyvan, hêza zîmanê Kurdî diêde ber çavan. Çi wêk çawan ji jîyanê û li dinyayê dinj-hêre, nîrx û torreyê wê çi ne, çawan xwe radigihîne hev; keser, êş, coş û kêfxweşiyên wê çi ne, radixe holê. Ji bîr peyvan, wêk nîmûne bi deh hezaran bîwêj di vê ferhengê de çix girtîne. Di

yaner Eğinim ve Öğretim dili olarak kullanıldığı için Kürtçe'de birçok lefçe ve şive varlığını sürdürüyor. Bu da Kürt dilini bir kannaşaya sürüklüyor. Bu koşullar dilin gelişmesini, birleşik ve standard bir dil oluşmasını engelliyor. Dilin birleşik ve standard hale gelmesine hizmet edecek eserlere gereksinim vardır. Bu eserlerden biri de sözlüktür.

Kürtler, içinde yaşadıkları koşulları nedeniyle ne yazık ki sözlük yaratma konusunda geç kalmışlardır. Ancak mevcut durumu aşmak ve ihtiyacı cevap vermek üzere çaba ve emek sahibi kurum ve şahısların varlığı sevindiricidir. Bu alanda faaliyet gösteren, zor engellerin bir çoğunu ortadan kaldırıp, değerli eserler yaratınlara müteşşekkiz

İstanbul Kürt Enstitüsü, Türkçe - Kürtçe Sözlüğün yayımlanmasından sonra Kürtçe - Türkçe Sözlüğü programına aldı ve çalışmanın tamamlanması için Zana Farqînî'ye gerekli olan maddî desteği sağladı.

Elimizdeki bu çalışmaya İstanbul Kürt Enstitüsü'nün yardımı ve Zana Farqînî'nin değerli emeği ile ortaya çıkmıştır.

Değerli emeğinden dolayı Farqînî'ye teşekkür ediyor ve ellerine sağlık diyoruz.

Kürt diline ulduğu kadar Türkçe'ye de katkı sunduğuna inandığımız bu çalışmanın yayımlanmasında ve sizlerin istifadesine sunulmasında büyük bir mutluluk duyuyoruz. Kürt diline ve kültürüne sahip çıkan herkesin bu çalışmadan gurur ve memnuniyet duyacağına inanıyoruz. Elimizdeki bu sözlükle büyük bir boşluk doldurulmuş oldu.

Bu sözlükteki söz varlığı Kürt dilinin zenginliğini ortaya koyuyor. Kürt toplumunun nasıl yaşadığını, nasıl dünyaya baktığını, değer ve geleneklerinin ne olduğunu, kendisinin nasıl birbirine ulaştığını, keder, acı, coşku, sevinçlerinin ne olduğunu göz önüne seriyor. Sözlükte, sözlüklerin yanı sıra binlerce deyim var.

heman demê de peyv û tégûnê nû yêu
ku hewcedariya me bi wan hebûn, dîsan
di ferhengê de em rastî wan tîu ku bi
piranî ji zarava Kurmançiya jêr (Sorani)
hatine girîn. Bi vê yekê zaravayên
Kurdî nêzî hev dibin û terîmînolojiyêke
hevpirî çêdibe. Ev yek herêman radigî-
hîne hev, ji hev agahdar dikê lê
rêwazest; rîya çand, lûner û wêjeya
nûjen vedîke. Ev vejîna zimên e. Ziman
vejîna giran û nasnameya gel e.

Peyvên ku di ferhengê de cih girtine,
her yek ji wan di nava jiyana me de bi
serê xwe bûn. Hinek ji di quncên tarî de
hebûn [bîr kirin, belkî di demêke dirêj
de wînda hebûn. Lê bi lêkolîn,
berhevkirin û xebatên bi vî rengî hatin
çer hev, kom bûn û li ser kaxiz bûn fer-
heng. Ji wan hêza zimên derket holê.
Heke ev hêz, lgel vê ferhengê bîkeve
zimanê nivîskî û yê rojane dê rîst û
xizmeteke mezin bîne cih. Ew peyvên
me tevan e.

Herî vê ferhengê hinek ferhengên
Kurdî - Tirki hatibûn amadekirin. Lê ev
ferheng ji wan hemû ferhengên mezlûtlî,
dewletbêrî û dewletmendî e. Di serî de
Kurd, her kesên ku bixwazin Kurdî hin
bibin, jê sêd wergerin û xûrê hêza
zimanê Kurdî binasin, ji bo wan
çavkaniyêke bîngelîn e.

Kedeke hêza di nav her peyveke vê
ferhengê de heye. Em dikarin bi dîrlîstî
bibêjin ku ji lêkolîn û berhevkirina pey-
van, ji xebatê amadekirinê heya serastkir-
îna wê metodu zanistî pêk hatîye.

Pêşiyê ferhengdaneerê Kurdan
Elmedê Xani ye. Bi amadekirîna vê fer-
hengê em bawer in ku Elmedê Xani di
gora xwe de, dê bêkîrî bîhîzêr be.

Di her berhemên zanistî de ji kênasî
çêdibin. Em ji nirxandin û rexneyan re
vekirî ne. Heke bikarhênerên ferhengê
kênasî û şaşiyên wê bibînin, daxwaza
me ew e ku rexneyên xwe ji Enstîtûyê
Kurdî ya Stenbolê re bi nivîskî bîşînin.
Dîtin û rexneyên we ji bo çap û xebatên
din dê alîkar bin û hêz bidin me

Çoğu Aşağı Kurmançî den alınan ve
ihtiyaç duyduğumuz yeni sözcük ve
kavramlar yer alıyor. Böylece Kürtçe'nin
lehçeleri yaklaşıyor. birleşik bir tennî-
noloji oluşuyor. Bölgeleeri birbirine
ulaştırıp, haberdar ediyor fakat unutul-
muyor; çağdaş kültür, sanat ve edeba-
yatın yolunu açıyor. Bu dilin dirilişidir. Dil
ruh ve kanlağın dirilişidir.

Sözlüğe yer alan sözcüklerin her biri
yaşamımızda kendi başına idi. Hazırları ise
kurancık köylerde unutulmuştu, belki de
uzun bir zaman sonra kaybolacaktı. Fakat
araştırma, derleme ve buna benzer çalı-
şmalarla bir araya geldiler, toparlandılar ve
kağıt üzerinde sözlüğe dönüştüler. Çoşarla
dilin gücü meydana çıktı. Eğer bu güc,
yazılı ve gündük dilde kullanılırsa büyük
bir rol ve hizmeti yerine getirecektir. Bu
hepinizin görevidir.

Bu çalışmaları önce Kürtçe - Türkçe
birçok sözlük hazırlandı. Fakat bu sözlük
hepsinden daha büyük, kapsamlı ve
zengindir. Başta Kürtler olmak üzere,
Kürtçe öğrenmek, yararlanmak ve Kürt
diline gücünün sınırlarını tanımak isteyen

her kes için temel bir kaynaktır.
Her kelimeinde değerli bir örnek vardır.
Yine günü rahatlığı ile söyleyebiliriz ki,
sözcüklerin araştırılması ve derlenmesin-
den, hazırlık çalışmalarından tutulmuş
redaksiyonuna kadar bilimsel bir yöntem
takip edilmiştir.

Kürtçe sözlüğün öncüsü büyük lingot
Elmedê Xani'dir. Bu sözlüğün hazırlan-
ması ile unuyoruz ki Elmedê Xani
mezarında daha huzurlu olacaktır.
Her bilimsel eserde eksiklik ve hatalar ola-
bilir. Biz değerlendirmeye ve eleştirilere
açığız. Eğer sözlüğün kullancıları eksiklik
ve yanlışları görürlerse, eleştirilerine Kürt
Enstîtüsüne yazılı olarak göndersinler.
Görüş ve eleştirileriniz başka başka ve
çalışmalarda bize yardımcı olacak, güç
verecektir.

Estûtuya Kurdî ya Stenbolê bi vê baweriyê xebatên xwe kûr dikê. Armanca me ew e ku em piştê vê xebatê, ferhenga Kurdî - Kurdî, ferhenga zaravayên Kurdî; di serî de jî ferhenga Kurmanckî (Zazakî) - Kurmanckî, ferhenga bişêjan, ferhenga rîwekan amade bikin. Ev xebatên dîwêdlêrê in. Ji bo wan sebr û urum diwê. Lê herî her tiştî ulikarî û piştgiyê ya we diwê.

Heta ev xebat heta her destê we pir astengî û dijwari hatin kişandin. Hûn dîzanin ku ji bo Kurdan Kîjan saxî û kes hewl hîde xwe ku tiştek bike, di serî de pêşya wan tê girtin. Ev yek bi serê me de jî hat.

Di dema sererastkirinê, rûpelsazî û çapkirina ferhengê de, pir kesan kerdin û ketin nuv hewleke kêjn. Ji bo vê yekê jî hemîyan re em spas dikin. Ji bo rûpelsazî jî Aysel Çetîne, ji bo sererastkirinê jî Kerem Soyûn û Yaşar Eroglu. Ji bo piştgiyê ya dîwê jî birêz Ecrîdan Çelik, jî birêz Mehmet Can Tokin, jî birêz İsmail Azizoglu. Ji birêz Huseyin Kalkan, jî birêz Cabbar Leyganî û jî birêz Cezayir Serin re em spasîyên xwe pêşkêş dikin.

Her wiha jî her piştewaniyê em spasîya Serekkonsolosîya Holandayê ya Stenbolê jî dikin.

Ji aliyê programê Matra Kap a Serekkonsolosîya Holandayê ve piştgiyê ya vê ferhengê hatîye kirin.

Em bi dilşadî û bextewarî, ferhenga Kurdî - Tirkî diyarî gelê Kurd dikin.

ENSTÛTUYA KURDÎ YA STENBOLÊ

Istanbul Kültür Enstitüsü bu mançla çalışmalarını derinleştiriyor. Bu sözlükten sonra programımızda başta Kurmanckî (Zazakî) Kurmanckî olmak üzere Kürtçe lehçeleri sözlüğü, Deyimler sözlüğü ve botanik sözlüğü vardır. Bunlar uzun emelli çalışmalar ve sabır gerektirir. Her şeyden önce de yardım ve desteğinize ihtiyac vardır. Bu desteğinizi bizden cömertliğe ve güvenimize inanıyoruz.

Bu çalışmaya emline geçinceye kadar bir çok engel ve güçlüklerle karşılaşmıştık. Bilindiği gibi Kürtler için kim bir şey yapmaya kalkarsa daha basta onu kesilir. Bu durum bizim de başımıza geldi.

Di esern hazırlanmasında birçok kişiyi emeğe vardık. Bu nedenle hepsine teşekkür ediyoruz. Özellikle mizanpajdan dolayı Aysel Çetîne, redaksiyondan dolayı Kerem Soyûn ve Yaşar Eroglu'na, maddî desteklerinden dolayı sayın Feridun Çelik'e, sayın Mehmet Can Tokin'e, sayın Rezaî Azizoglu'na, sayın Huseyin Kalkan'a, sayın Cabbar Leyganî'ya ve sayın Cezayir Serin'e teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Ayrıca desteklerinden dolayı Hollanda'nın İstanbul Başkonsolosluğuna teşekkür ediyoruz. Bu sözlük Hollanda Başkonsolosluğuna Matra Kap programı tarafından desteklenmiştir. Sevinç ve mutlulukla Kürtçe - Türkçe sözlüğü siz sevgili okuyucularımıza sunuyoruz.

İSTANBUL KÜRT ENSTİTÜSÜ

Piştî zehateke dûr û dirêj û ew çend ji dijwat, min ev zehatê xwe ya Ferhengê Kurdî - Tirkî ji bîrê serî. Ji her vê yekê ez jî şad im. Çimkî, piştî amadekirina ferhengê Tirkî - Kurdî, îcar li Enstîtuya Kurdî ya Stenbolê re me amadekirina ferhengê Kurdî - Tirkî wek armancê danîbû her xwe. Ev e, em gihîştin vê mebest û armancê xwe, ji lew re ji ez bi temarokirina vê ferhengê, gelêk şud û bextewer im.

Bî rastî karê çêkirina ferhengên jî zor e. Îcar zorabîya vî karî li aliyê din, lomeyên wê jî zehf in. Tu çî bikî, tu nikarî dilê her kesî xweş bikî. Bî vê zanebûnê, min xwe jî vî karî qirase kir. Bîyarê serketibûnê xî jî serçeketibûna vê zehatê, ez jî kesê pispore vî karî re dihêim, teqdîr a wan e.

Berîya her tiştî ev ferhengeke du zimani ye. Bî gotineke din, ferhengê Kurdî - Tirkî ye. Ev, taybetîya vê ferhengê ye û bî vê azînê hatîye çêkirin. Heta jî dest min hatîye, ez lê xebitîme ku li hemû berî peyvên Kurdî li gel hemû wateyên wan û bi awayekî rast. Tirkîya wan deynim. Bî vê yekê jî min qîna xwe nantî, min berdewantîyên peyvên Kurdî jî nivisandim û bergladim wan ên Tirkî jî dan. Ji bo ku peyvê baş bîn tégihîştin û mijar ronî bibin, min hevokên nûmûreyî jî dan.

Uzun ve bir o kadar da çetin bir çalışma sonucunda Kürtçe - Türkçe sözlük çalışmamı tamamlayabıldım. Buradan dolayı çok mutluyum. Çünkü, Türkçe - Kürtçe sözlük çalışmasından sonra İstanbul Kültür Enstitüsü ile birlikte bu kez Kürtçe - Türkçe sözlük çalışmamı bir hedef olarak önümüze koyduk. İşte bu hedefimize ulaştığımız ve bu sözlüğü de tıraş bildiğimiz için mutluyum.

Gerçekten, sözlük çalışmaları çok zordur. Bu işin zorluğuna bir yana, bu tür çalışmaların sistemi ve serzenişleri de fazla. Ne yaparsan yap, herkesi memnun etmek mümkün değil. Ben bunun bilinciyle bu çalışmaya da başladım. O yüzden bu çalışmanın başarılı veya başarısız oluşuna için ehline bakmak istiyorum, takdir artık sizlerindir.

Herşeyden önce bu iki dilin bir sözlüktür. Diğer bir deyişle, Kürtçe - Türkçe sözlüğüdür. Sözlüğün bu özelliği, dikkate alınarak hazırlanmıştır. Elinden geldiğince, Kürtçe kelimelerin bütün Türkçe karşılıklarını doğru bir biçimde vermeye çalıştım. Sadece bununla da yetinmedim, madde başı Kürtçe sözcüklerle madde sonlarına da yer verdim. Kelimeler net ve iyi anlaşılabilir diye, örnek cümleleri vermeye de uygun gördüm.

Bu sözlük, yıllarca süren bir çalı-

Ev ferhenga ll ber dest, encama keudeke xebata hl satan e. Her çendi pişî derketina ferhenga Tirkî - Kurdî, ku di Pûşpera 2000'î de derket, min dest bi xebata amudeklirina vê ferhengê kiribe jî, kar û burên ji bo çêkirina vê ferhengê, bê pîr ji berê ve ye.

Bi kurtasî, di encama lêkolîn û lêgerînên min ên ku hl satan ajotin û di dawiyê xebata çar satan de ev ferheng ji çapkirinê re amade bû. Çar salên bi şev û roj û neşikandî.

Min divê ku ez hînek der barê naveroka ferhengê de ji tiştiyan bibêjim. Di ferhengê de 131 bezar û 266 peyvên Kurdî û 35 bezar ji berdevanîya van peyvên elh digirin. Ev 35 bezarê hanê jî, dewana serê madeyê ne, ku ji lêkerên alîkar, biwêj û bwd, pêk tîn. Li aliyê din, diwazên bihdn xuyakirin ku, nêzî 6 bezar peyv û hêje ji ll ber destê min man û min ew di ferhengê de bi kar weanin. Sedem ji ev hû, ji her ku toln haşebaş mane û wateyên wan nizanibû. Loma min dest neda wan.

Li aliyê din, divê bê gotin ku, kapasîteya zimanê Kurdî ne ev e. Jiwe ungaşt anga hîyayeke me ya wisan tune ku em bibêjin hemû peyvên zimanê me di vê ferhengê de hl elh bûne. Heta ku di rewşên bîkeys û azad de, lêkolîn û vekolînên berhemên me yên nivîskî, berhevklirina zargotina me û lêgerînên qadî û meydani çênebin, gencineya zimanê me tam dernakeve rastê. Bi awayekî giştî, bi hêsani em dikarin bibêjin ku em hina ji kirina van xebatan bêpar in. Ji her ku di van waran de pîr kêr xebat hatine kirin. A di van merçên giran de, me karî ew qas peyv berhev bikin û di ferhengê de hl elh bikin.

manîa, bir emeğin sonucudur. Her ne kadar Türkçe - Kürtçe sözlüğün çıkmasından sonra, ki bu sözlük 2000 Haziran'ında çıktı, ben bu sözlüğü hazırlamaya koyulmuşsam da, aslında çalışmalarımı çok daha eskilere dayatıyor.

Kısaca, yıllarca süren araştırma ve derleme çalışmalarımın ile dört yıl geceli gündüzlü bir şekilde süren bir çalışmaya sonucundan sonra bu sözlük basıma hazır hale gelebildi.

Sözlüğün içeriği hakkında da birkaç söz söylemek istiyorum. Sözlükte 131 bin 266 Kürtçe sözcük ve 35 bin de bu kelimelerin devanları yer almaktadır. Bu 35 bin de, sözcüklerin madde sonu ve deyimlerden oluşmakta. Diğer tarafta, 6 birê yakın kelimeye de sözlükte yer vermedim. Bu sözcüklerin gerçek anlamları hakkında yeterli ve kesin bir bilgiye sahip olmadığım için, böyle bir yola baş varamayı uygun gördüm.

Kürt dilinin kapasitesinin bu olmadığını belirtmem gerekiyor. Zaten böyle bir iddiasız yok ve bu sözlük Kürtçedeki bütün kelimeleri de içermemektedir.

Uygun ve özgür koşullarda Kürtçe yazılı eserleri ve sözlü edebiyat üzerine yeterli araştırmalar ile alan araştırmaları yapılmadığı müddetçe, Kürtçenin zenginliğinden bahsetmek mümkün değil. Genel olarak, diyebiliriz ki, biz daha bu tür çalışmalardan yoksunuz. Çünkü, gerçekten, bu alanlarla ilgili araştırmalar son derece azdır. İşte biz böylesi şartlarda mecazî bir kadam kelimeyi bu sözlükte biracaya getirebildik.

Bununla beraber, bu alanlarla ilgili çalışmaların azlığından dolayı, gücümüz yettiğince ve olanaklarımız el verdiğince

Bununla beraber, bu alanlarla ilgili çalışmaların azlığından dolayı, gücümüz yettiğince ve olanaklarımız el verdiğince

Lê belê, ji her kêmbûna xebatên li ser wan waran, ku hûn li jor ji wan bebs kir, heta ji me hatîye û derfetên me dest dane, em lê xebtîne ku em hinek kêmasiyên xwe kêmtir bikin. Hem beriya dema amadekirina ferhengê Tirkî - Kurdî û hem jî di dema ferhengê Kurdî - Tirkî de min bi xwe, gelek berhemên nivîskî, bîyî ku ez li cureyên wan binêrin, tev dane, vekolandinê û hûn ji wan peyv û biwêj berhev kirine. Vekolîn û lêgerînên min di der barê berhevkirina peyvên de, ku ji her wê yekê navê "nêşirvanê peyvên" li min hatîye danîn, heta destpêka salên 1980'yî dîçin.

Ji ber ku ez van her du ferhengan anga xebata xwe ya pêşîn Ferhengê Tirkî - Kurdî û Ferhengê xwe ya dawî Kurdî - Tirkî, ne ji hev rihê lê belê wan wek berdewamîya hev dibînin. Ji xwe bîyî ku nayber bîkêve nav wan min ev xebat pêk anîne. Loma jî di der barê awayê berhevkirinê û lêkolîna li ser çavkanîyan, jixwe hûn bi awayekê berfireh û aşkera di ferhengê xwe ya Tirkî - Kurdî de, dabû xuyakirin. Bi îhtîmala berhemên ku min ji wan sêd wergerîne, yekê yekê ne gengaz e ku ez li vir navên wan tevaq aşkera bikim. Lê, berhemên ku di vîya wek çavkanî me ew hilane dest, jixwe di beşa çavkanîyan de hatîne diyarkirin.

Di warê rastnivîsa hîp peyvên Kurdî de astengiyên me çêbûn. Wek tê zanîn, di warê rastnivîsê de zîmanê me wê nivîskî li na tam baş rûnenîştîye. Bandora zîmanê devkî, ku herêma berêma xwedî cudahiyan e û aşkera ye ku pîvaneyekê hevgerî di zîmanê devkî de tune ye, ji ser zîmanê me wê nivîskî heye. Ji her wê yekê, em neçar man ku em cihê bîdîn hemû awayên peyvê. Lê belê, digel wê yekê, me ji nav

ölçide, bi alanîyê eksîklîyê geder-meye çalîştik. Hem Türkçe - Kürçe sözlükten önce ve hem de Kürçe - Türkçe sözlüğü hazırlama aşamasında, türlerine bakmaksızın bir sözlük Kürçe yazılı eseri okuyup inceledim ve onlardan kelime ile deyim derledim. Kelime derlemin ve onların anlamları hakkındaki çalışmalarım, ki bundan dolayı "kelime avcısı" lakabı bana takıldı, 1980'li yıllara başlanma kadar gitmekte.

Bu iki sözlüğü yani ilk çalışmam olan Türkçe - Kürçe sözlük ile son çalışmam olan Kürçe - Türkçe sözlüğü birbiriinden ayrı olarak değil bir bütünü devami olarak görüyorum. Zaten aralarına zaman girmeden ben bu çalışmalarımı tamamladım. İşte bundan dolayı, ilk sözlükte, önsözde kelime derleme ve kaynakları üzerindeki araştırmalarım hakkında yeterli bilgiyi vermiştim.

Kısaca, yarınlandığım bütün eserleri burada teker teker adlarını zikrederek açıklamam mümkün değil. Ama kaynakça olarak belirtmem gereken eserleri zaten kaynakça bölümünde gösterdim.

Bazı Kürçe sözcüklerin anlamları konusunda birtakım sıkıntılarımız oldu. Üstlendiği üzere Kürçe yazı dilinde yazın kuralları tam anlamıyla oturmuştu. Bölge bölge farklılık arzeden ve bir standarda sahip olmayan konuşma dilinin etkisi, hâlâ yazı dilimiz üzerinde edki-lerdir. Bu durumdan ötürü bazı sözcüklerin birden fazla telaffuz biçimine yer vermek durumunda kaldık. Fakat, benî yaparken, üstlerinden yazı dilinde en fazla tercih edilene esas aldık. Diğerlerini de bur (bakınız) kısaltmasıyla sözlük kullanımlarını tercih edilen kelimeye yönlendirdik. Bu tercihi yaparken de, dil

wan şeweyan hebek hijart ku bi piranî di zimanê me yê nivîskî de êdî elhê xwe girtiye. Bi kurtebêjeya *her me berê bikarhênerên ferhengê da şeweya peyvê ya hîbbijartî*. Gavu me ev yek kir ji, me rêbazên zimanîstiyê ji xwe re him û rêber girtin. Nemaze ew peyvên hevedudanî û yên ku di wan de guherina denga şebûnê, ji aliyê peyv-nasî û şewenasiyê ve hatine vekolandin û awayên wan ên rast hatine ter-cîhkirin.

Pîştî duxuyandina van gotinan, li ser navê ferhengê jî hewce ye ku ez çend gotinan bibêjim. Her çî qas navê ferhengê, ferhenga Kurdî - Tirkî ye jî, lê ya rast di şûna Kurmancî de, me peyva Kurdî tercîh kir. Ji ber ku piraniya Kurdan bi zaravayê Kurmancî diaxivin û di şûna Kurmancî de bikaranîna peyva Kurdî bi taybetî di warê ferhengan de bûye kevneşopêke jêneger.

Ev peyvên ku di vê ferhengê de cîh girtine, peyvên zaravayê Kurdî yê herî mezin ên Kurmancî ne. Loma ev ferheng di rastîya xwe de, ferhenga Kurmancî - Tirkî ye. Ev yek wîha bê zanîn dê baş be. Lê belê divê ku ez liştekî aşkera bikim. Nemaze di van deh-pazdeh salên dawî de, gelek peyvên zaravayên Kurmancîya nîverust (Sorani) ketin nav Kurmancîya nivîskî, ku pêwîstî bi wan peyvên nû belûn. Bi taybetî wek peyvên zanistî, rêveberî, hiqûqî, siyasî, wêjeyî û hwd. Me di vê rebata xwe de cîh da wan peyvên ji. Lê hewce bi dubarekirinê heye, ev ferheng, ferhenga zaravayê Kurmancî ye.

Mahvuyî

Di heng û heyama amadekirina vê ferhengê de, gelek kesan peyvên ku ji

balin mecedunî kendimîze rehber edîndik. Òzelliikle di hîleşîk kelîmelen ve bûneyewînele ses deşîşimîlen yaşanîmîş sözcüklen etimolojik ve morfolojik yön-terîyle ele olîp inceleedikten sonra en doğru formunu tercih etdik.

Bu açıklamalardan sonra sözlüğün ismi üzere de birkaç söz söylemek istiyordum. Her ne kadar sözlüğün ismi Ferhenga Kurdî - Tirkî (Kürçe - Türkçe sözlük) ise de, aslında biz 'Kurmancî' sözlüğün yerine 'Kurdî' sözlüğünü tercih etdik. Çünkü Kürtlerin büyük bir çoğunluğu Kürçenin Kurmancî lehçesini konuşurlar ve Kurmancî kelimesi yerine Kurdî kelimesinin kullanılması, özellikle sazlık alanında nerdeyse şaşmaz bir gelenektir.

Bu sözlükte yer alan kelimeler, Kürçenin en büyük lehçesi olan Kurmancî lehçesinin sözcükleridir. O yüzden, aslında bu Kurmancî - Türkçe olan bir sözlüktür. Bunun bilânetinde fayda vardır. Fakat bir şeyi açıklanmam gerekiyor. Özellikle bu son on-on beş yılda, Kürçenin diğer şivesi olan Orta Kürçeden (Soraniçeden) Kurmancî lehçesinin yazı diline ihtiyaç duyulan bir sürü yeni sözcük geldi. Özellikle bu sözcükler daha çok bilimsel, hukukî, idarî, siyasi ve edebî gibi alanlara ait kelimelerdir. İşte bu sözlük çalışmamızda bu tür kelimelere de yer verdik. Tekrarlamakta fayda var, bu Kurmancî lehçesinin sözlüğüdür.

Teşekkür

Sözlüğün hazırlık aşamasında birçok kişi, kendi yerelerinden derlenmiş oldukları sözcükleri bana gönderdi. Bu kişilerin adlarını belirtmek teşekküllerini

herê mên xwe berhev kirine, ji min re şandin. Dixwazim nuvên wan kesên bîlîna xuyakirin û spasîyên xwe pêşkêşî wan bikim:

Xengîn/Zara, Yücel Atalay/İdir,
Seyda Goyan/Şirnex, A. Valap
Karaaslan, Mehmet Kömür/Elbistan,
Evdlle Koçer/Dibê, Elmedê Necwî
Mêrdin, Mazlum Dogan/Elbistan, Besa
Mala Hesenê Kalê/Elbistan, Aqîde
Arslan, Cebbar Barış/Sêrwan û Mele
Nûriyê Hesarî/ Qamişlo.

Her wîha spas ji bo Kerem Soylu,
ku ferhengê Ali Seydo Gevranî ya bi
navê 'Ferhengê Kurdî Nûjen' ku bi
Kurdî - Êrebî ye û xelata Ezîz Reşîd
Akreyî ya bi navê 'Rêbera Sê Zimanî'
ku bi Kurdî, Êrebî û Îngilîzî ye, ji bo
min vekolandi û peyv ji wan deranin.
Dîsa spasîya Şefîk Beyaz dikim, ku
xelata xwe ya ferhengê Kurdî - Tirkî
da min da ku ez jê sût û havîl bigirtin.

Li aliyê din, min dîvê ez spasîya
wan hevalên xwe bikim ku em bi hev
re di desteya rêveberiya Enstîtuyê de
bîn û me bi hev re bîyara amadekirin-
a ve ferhengê dabû. Di serî de
rehnetî Feqî Huseyn Şagîncî, Hasan
Kaya, Kerem Soylu, Mûlzanî Özean û
Eşref Doğaner, ji bo we tevan dihêjin
mala we ava.

Wekî din, min dîvê ez spasîya lîstik
dost û hevalên xwe yê hêja bikim ku
hem ji alî dîrwayî û hem jî, ji aliyê
manevî ve din ji min re bîn alîkar. H.
Mem, H. Başer, İbrahim Gürbüz,
Mehmet Aktî, M. Şafî Ekinci û pis-
tîzmê toîn Nezmî, zar spas û mala we
ava.

Di bîla vê sernavê de wek gotîna
dawî dixwazim ji dil û can spasîya
hessera xwe ya delîl Siltanê, diya
Roni û Rojan bikim ku me bi hev re
gelek tengî û firehî, tehlî û şîrîna ên
jiyanê ditîne.

sunnak istiyorum:

Xengîn/Zara, Yücel Atalay/İdir,
Seyda Goyan/Şirnak, A. Valap
Karaaslan, Melumet Kömür/Elbistan,
Evdlle Koçer/Ernh, Elmedê
Necwî/Mardin, Mazlum Dogan/Elbistan,
Besa Mala Hesenê Kalê / Elbistan,
Aqîde Arslan, Cebbar Barış/Şirvan û
Mele Nûriyê Hesarî/ Qamişlo.
Diğur ta'afîlan Kerem Soylu'ya, Ali
Seydo Gevranî'nin Kûrtçe - Arapça
'Ferhengê Kurdî Nûjen' adlı sözlüğü ile
Eziz Reşîd Akreyî'nin Kûrtçe, Arapça ve
İngilizce olarak hazırlanmış olduğu
'Rêbera Sê Zimanî' (Uç Dilin Rehberi)
adlı eserini benim için tarayıp kelime
derlediği için teşekkür etmek gerekiyor.
Yine Şefîk Beyaz'a da bana yararlanmanı
için kendî Kûrtçe - Türkçe kelime çalış-
masını verdiği için teşekkürlerimi sunu-
yorum.

Öte yanda, beraber Feqîta Yemelin
Kurultî'nda çalıştığım ve birlikte bu
sözluğün hazırlanması için karar
aldığımız arkadaşlarıma, başta mehtûm
Feqî Huseyn Şagîncî, Hasan Kaya'ya,
Kerem Soylu'ya, Mûlzan Özean'a ve
Eşref Doğaner'a da teşekkür etmek istiy-
yorum.

Ayrı yeten, bira değerli dost ve
arkadaşlarım da bana hem maddî hem de
manevî olarak hep destek oldular. H.

Mem, H. Başer, İbrahim Gürbüz,
Mehmet Aktî, M. Şafî Ekinci ve amcaza-
dem Nazîrî, sizlere de sonsuz teşekkür-
ler.

Bu basî kalmında son söz olarak ta,
sevgili eşim ve Rouf ile Rojan'ın anneleri
Sultan'a can gönülden teşekkürlerimi
belirtmek istiyorum, o da benimle birlik-
te birçok sıkıntı çekti, hep birlikte acı
tatlı günler geçirdük.

Gotina Dawi

Em şaşdêrên wan kesan in ku di warê wî zimanê dêrin, şîrî û tebeledîf de ked dane û xebatên ji bo nişên nû kirine. Bî sayê xebatên wan îro em dikarin ferhengên wîna amade bikin û pê şanaz bibin. Mala we jî ava ey kesên ku ji bo zimanê Kurdî xerî xwarine, zêd û bendê hûtane, dest birine xwe û xebat kirine.

Zana Farqînî

Stenbol, 19. 03. 2004

Son söz

Bu kadim ve baskı gördüğü şirin dil için emek vermiş, yeni kuşaklar için çalışmalar yapmış olanlara minnettarız.

Çünkü bugün notları bu çalışmalar sayesinde böylece sözlükleri yapılabiliyor. Kürt dili için kaygı duymuş, kolları sıvayıp bu alanda çalışmalar yapmış olanlara tekrar binlerce kez teşekkürler.

Zana Farqînî

İstanbul, 19. 03. 2004

ÇAVKANÎ - KAYNAKÇA

Ferheng Sozûkêr

1. İzolî, D.: Ferhengê Kurdî-Turkî, Tirkî-Kurdî, Weşanên Dang, Stenbol 1992

2. Torî, Ferhengê Kurdî-Turkî Türkçe-Kürtçe, Berfin Yayınları, Çapa Duygüsü, Stenbol 1999

3. Fanzov, I.O.: Ferhengê Tirkî-Kurdî Özgü Yayınları, Erzurum 1994

4. Türkçe-Kürtçe Sözlük, Sosyal Yayınları, Stenbol 1992

5. Yusuf Ziyaeddin Paşa'nın El-Hediyyetü'l-Hamidiyye'sinden Osmanca Türkçe Taraması, Prof. Saime İnal Savi, Elektronik İletişim Ajansı Yayınları, Ankara

6. Ferhengê Kurdî - Cernaci, Osmanî Kurdî ???

7. Saadallah, Salâh; Ferhengê İngilîzî-Kurdî ya Selaheddin, Weşanên Avustî, Stenbol 2001

8. Gewranî, A. Seydo; Ferhengê Kurdî Nûjen (Kurdî - Erebî), Urdûn 1980

Weşanên wedor Sûrebî yayınları

1. Hawar idi 15'ê Gulana 1932'yan de li Şamê dest bi çapê xwe ya weşanê kir û 57 hejmar derket. Ji hemû hejmarên we sêd hatiye wergirtin. 15 Mayıs 1932 yılında Şam'da yayın hayatına başlayan bu derginin 57 sayısı çıktı. Bütün sayılarından yararlanıldı.)

2. Roşanî ji hemû hejmarên wê kowara mezana sêd hatiye wergirtin ku paşê ya Hawarê ye û di 1'e Avrêla 1942'yan de li Şamê dest bi çapê xwe ya weşanê kir û 1 sê hev 28 hejmarên wê derxist. 1942 yılında Hawar dergisinin aylık eki olarak yayınlanan Ronahî'nden her 28 sayısından yararlandı.)

3. Roja Nû rojnameya 'Hefteyê' bi di 3'ê Gulana 1943'yan de li Bêrûdê derketiye û heta 13'ê Gulana 1946'an weşana

xwe berdewam kiriyê - Beyrut'ta haftalık olarak 3 Mayıs 1943 yılında yayınlanmaya başlanmış ve bu yonun 13 Mayıs 1946 yılına dek sürdürmüştü.)

4. Welat (ji gîşe hejmarên wê rojnameya hefteyê ya bi Kurdî sêd hatiye wergirtin ku di 22'yê Reşemîya 1992'yan de li Stenbolê dest bi weşana xwe kir û tevî hev 115 hejmarên wê derxist. 22 Şubat 1992 tarihinde İstanbul'da yayımlanan haftalık Kürtçe gazetesinin çıkan 115 sayısından yararlandı.)

5. Welatê Me'şûrî hemû hejmarên wê rojnameya hefteyê ya bi Kurdî sêd û hawil hatiye wergirtin ku ew rojname li Stenbolê di 20'ê Semawezê 1994'an de dest bi çapê xwe ya weşanê kir û 46 hejmarên wê derxist. 20 Kasım 1994 tarihinde İstanbul'da haftalık Kürtçe olarak yayınlanan bu gazetesinin her 46 sayısından yararlandı.)

6. Azadiya Welat (ji 220 hejmarên wê rojnameya hefteyê ya bi Kurdî sêd hatiye wergirtin ku di 21'ê Rêbendanê 1996'an de dest bi çapê xwe ya weşanê kir û hîna ji weşana wê dideme - 21 Ocak 1996 yılında İstanbul'da haftalık Kürtçe olarak yayın hayatına başlayan ve halen yayına sürmü bu gazetesinin 220 sayısından yararlandı.)

7. Reşan (ji hemû hejmarên wê kowara mezana ya Navenda Çanda Mezopotamîyê sêd hatiye wergirtin, her di 1'ê Reşemîya 1991'ê de li Stenbolê dest bi weşana xwe ya weşanê kir û tevî hev 23 hejmarên wê derxist. 1 Şubat 1991 yılında Mezopotamya Kültür Merkezi'nin aylık yayın organı olarak yayın hayatına başlayan bu derginin çıkan 23 sayısından yararlandı.)

8. Kurmançî (ji 25 hejmarên rojnameya tîpîkî ya Enstîtuya Kurdî ya Parisê hî ser piştê zaravê kurmançî sêd hatiye girtin.

Pons Kart Enstitüsünün Özel Kurmançî gazetesi'nin 25 sayısından yararlanıldı.)

Pirtûk Kitap:

1. Beriz Xan, Emîr Celâzet & Liswot. Rojen: Kîltûr Dîwânî, Wesana Duz. Çapa Sêyemîn, Stenbol 1997

2. Beriz Xan, Karuran, Kelay, Kurlç. Weşanên Duz. Çapa Duzemîn, Stenbol 1997

3. Saçnî, Feqê Huseyn: Hêrnana Rêzimana Kurdî. Mela Yayxanî, Stenbol 1991

4. Saçnî, Feqê Huseyn: Pêşanê Hewsina Zmânê Kurdî (Kurtçe Öğretme Metnê) 1, Mela Yayxanî, Stenbol 1990

5. Saçnî, Feqê Huseyn, Pêşanê Hewsina Zmânê Kurdî (Kurtçe Öğretme Metnê) 2, Mela Yayxanî, Stenbol 1991

6. Kercendêg, Nûmetî, Zîmêrê Kurdî (Kurt Dili, Wesana Nêşîkê bi xwe ve, yazarî serê) yayinî

7. Xan, Ehmedê, Mem û Zîn: Hêsal Yayxanî, Çapa Sêyemîn, Stenbol 1990 (Wergêr M. Emîr Bozarslanê ku wê berhemê gûkê 1. dawêrê amêde bi xwe M. Emîr Bozarslanê'nî cewrî ve cewrîmîni klaba ekloşîgî kîçûk sêlîkî)

8. Zîndîlî, Kemal, Tûrîçe Lailê Kêrçe Çîromer (Kîrmançîya Lehçeyê Mêz) Yayxanî, Stenbol 1992

9. Bîgar, Baran, Uqulanê Kêrçe Dêrsên (Dêrsê Kurdî) Çapaşanîya Lithos (herê jîngîrî Çapaşanîya, London 1993

10. Bender, Cemîd: Kurî Muffak, Kîltûrî ve Kurî Yemeyên Mela Yayxanî, Stenbol 1992 (bi hevê xwanî û amêzên mîlîsê sêdî hêye wergîrî - yemek ve mufak araz gureşîmî isîmlerîden yazarî bîrîngîrî)

11. Saçnî, Feqê Huseyn, Çîrêkên Kêrê, Weşanên Enstîtûya Kurdî ya Stenbolê, Stenbol 1999

12. Teyran, Feqê, Ey Avê Av û Sêxe Serîmî, Weşanên Enstîtûya Kurdî ya Stenbolê, Stenbol 1999

13. Civan, Mîrîl, Ehmedê Xanî jîyan, berhemî û hîr û haweyên wî, Weşanên Duz, Stenbol 1997

14. Civan, Mîrîl, Türkçe açıklanmış Kürtçe Dilbilgi (Kurmanca Lehçesi), Weşanên Jina Nu, Sweden 1991

14. Bal, A, Rêzimana Kurdî (Kurtçe Dilbilgi, Türkçe açıklanmış Alan Yayxanî, Stenbol 1992

15. Duz, Jan: Kula Dîmdîmê, Mela Yayxanî, Stenbol 1991

16. Verî, Abdullêh, Quran a Proz û Aza Wêye Bîlîkî (Kurîanî Kenm ve Kurtçe Mestî), Çapa Yekemîn 1994 (wêşanîyê xwe yazarî kerdî yayinî)

17. Zêrevan, Anî, Bîngêhên Rost mîsîngîna Kurdîya (Kurmançî) Weşanê Mela, Stockholm 1997

18. Tan, Samî, Wêşanê Rêzimanê Kurmançî, Weşanên Welat, Stenbol 2000

19. Kîrîkawa, Muhsîn, Kayî Dîwan, Hêsalî Yayxanî, Stenbol 2000

20. Sazî, M. Xalîd, Feqê Teyran jîyan, berhemî û berhemî, wî, Weşanên Nûbîlî, Stenbol 2000

21. Saçnî, Feqê Huseyn, M. Reşî İqbalî, Çend Xezê û Hêstê Weşanên Enstîtûya Kurdî ya Stenbolê Stenbol 1999

22. Hêrm, Rojen, Zîmêrê Wêşanên Wesanşanîya Xanî & Batuyî, Danmârka 2000

23. Akreyî, Ezîz, Hêşîr, Rêbera Sê Zîmêrî (Kurdî, Erabî, İngîlîzî) 1980

Nîşe: *bi berhengok û nişîsên van berhemîna (weşanên vedoy û pîrdê) sêdî û kerkî herçe uergîrî*

Not: *Bu eserdanî (fîrêlî yayxanî ve kîltûrî) kîçûk sozûkîlerîden yararlanîlmîştîr.*

Der barê bikaranîna ferhengê de

Me diwê ku em der barê vekta zimanê Tirkî de çend gotuman bibêjin. Di warê vekit anga rastnivîsa zimanê Tirkî de ji alozi û geş hene. Ji her ku di wî wari de hevgirtinek tune ye. Iigel ku rexne li rastnivîsa ferhenga Tirkî ya "Türk Dil Kurumu ye" hene ji, me çapa we ya sala 1988'an ji me re wez rêber hûbyarê û me da ser çopa rastnivîsa vê sazîyê. Ji lew re em Cuxvazî ku baya we bîkarbênerên ferhengê ji vê yekê hebe

Ji hîfî vê daxuyaniyê, agûniyên li jêrê yên der barê bikaranîna ferhengê de, li bo ku bi awayekî baş sîd û kelkê jê bê wer-girtan pewîst in.

1) Hemu made ji gotî reza alfabeyê hatine birêkxistin. Lê, hêmanên ku ji çend peyvên hatine pê û bi sernamekê dest pê dikin, li gûrî peyvên ku piştî sernamekê tên, hatine birêkxin. Ji lew re pêwîst e ku bîkarbêner li peyva piştî sernamevê hinêr.

2) Me cureyên peyvên li pêşya peyvên Kurdî danin û me bi tîlakar ew dan xuyakirin. nûnûne.

bar n baba (ji ver bi surtebêja 'nê' hatîye nişandan ku peyva 'bar' di Kurdî de peyveke nêr e.)

dê nî anne (bi kurtbêja 'nî' yê ji hatîye nişandan ku peyva 'dê' di Kurdî de peyveke mê ye.)

beral n d/nt erikadaş (di zimanê me de ji bîlî nêr û mêtîya bêjeyê, nêtariya wê ji heye. Bi gotinekê din, herman peyv dikare hem nêr be û hem ji mê be, ji bo aşkerakirina vê rewşê me li pêşya peyvên bi wî awayî 'nî' danî. Bi vê kurtbêjê ji me ev peyv jî yêr. di nî cîhe karin.)

3) Lêkerên hevedudanî li yên biwêjî di rewşa navdêr de bi hev ve, Lê gava ku wêk lêker hatibin bikaranîn, ji hev cuda hatine nivisandin. Ev yekê hanê, ji bo hemû cureyên lêkeran e. Nîmûne:

Sözlüğün kullanımını hakkında

Türkçe imlâ konusunda değişik görüşler olduğu için, eleştiriler olmasına rağmen Türk Dil Kurumu'nun 1988 baskılı Türkçe sözlüğünün imlasını, Türkçe kelimeler için temel aldık. Sözlük kullanıcıları bundan haberdar olmalarını önemle vurguluyoruz.

Aşağıda, maddeler halinde verdiğimiz bilgiler kullanıcılar için gerekli bilgilerdir.

1) Zihnin maddeler alfabetik sıraya göre yer almıştır. Ancak, bir özel adla başlayan ve birkaç sözcükten oluşan öğeler özel ad ya da adlardan sonra gelen ilk sözcüğe göre sıralanmıştır. Bundan ötürü kullanıcılar özel isimden sonraki sözcüğe bakmalıdır.

2) Kelime türetimi Kürtçe kelimelerin sonlarına koyduk ve onları itahklele belirttik:

bar n baba (buradaki italik olan 'n' kralması Kürtçe kelimenin eril olduğunu gösteriyor)

dê nî anne (buradaki italik olan 'nî' kralması Kürtçe sözcüğün dişil olduğunu gösteriyor)

beral n d/nt erikadaş (italik olarak verilen 'nd/nt', kelimenin isim olduğunu ve hem eril hem de dişil olarak kullanıldığını gösteriyor. Böylece kelimelere baz Kürtçe'de 'nötr kelimeler' adını veriyoruz.

3) Bileşik fiiller ile deyim fiiller, isim halinde bileşik fiil halinde ise ayrı yazılmıştır:

serkirin (ad olarak bileşik)

ser kirin (bileşik fiil olarak ayrı)

serkîrîn (ji her ku mina navdêr hataye hikaranî jî hev ve hataye xivisandin)

ser kirin (wekî lêkerêke hevedudanî jî hev cihê)

libevkirin (wek navdêr jî hev cihê)

li hev kirin (wekî lêkerêke biwêjî jî hev cihê)

4) Ji bûlî peyvê, me cih da berdewamên wê jî. Nîmûne: qul delik → **kirin** çolmek

5) Piştî peyva Kurdî ya ku pê serê madeyê dum êku me nişaneka — di şûna wê de dawî li bi peyv (an jî peyvên din) dewam kir. Wekî **birçî** aç → **man** aç kalmak. Gava ku peyva piştî madeyê berdewama wê hû me nişaneka (-w) bi peyvê ve nivîsand. Wekî: **bay** baba → **ê rûhanî** masevî baba

6) Piştî peyva serê madeyê, di şûna hin peyvên de me nişaneka (-) bi kar anû: **rastî** (...) **hatin** (biriyle veya bir şeyle) karışlaşmak, rastlaşmak

7) Gava ku bi pêrkîtan /bê- li /bi-ye rengdêr hatûn çêkirin, bi peyvê ve. Lê çaxa ku bi wan hoket hatûn çêkirin, ji peyvê da da hatûne nivîsandin.

8) Di xîsanê me de, hin peyv dîtarin bi çerd çeweyan tûn bilêvîna, ji her ku hîna di zanîn de standayê de bes çewebîye, lansa me cih da hemû awayên wan ên jî dan. Wek:

pan/pehn, tarşteht, têhşîbîn, mirov/meriv, loma/lewma, bêhîrî/bêhîr, bîhasî/basî...

Lê ji nav wan, çeweya ku di Zanîyê nişki de herî lê hikaranî me esus girtiye û yê din jî bi kurtêbêja *bir* dikarêner aresteyî wê peyvê kanye.

9) Me nişaneka (*) di serê her hevoka nîmûneyê de bi kar anû, ji bûlî wê yekê me diya ev di serê peyva Kurdî ya ku di awayê laşandî de ye, da. Ji bo hevoka nîmûne: **nîbêrtin** bakmak * **li vir binêre** buraya bak * **wan rojan ji bir meke** o günleri unutma * **ca tu lê binêre!** bak bak!

10) Hin çaran me ji bo bergînda peyvên Kurdî, rewşa navdêrên Türkî wekî -e, -de, -da, -denîdan da xuyakirin. Ji bo nîmûne: **îstewistin** -den istemek

libevkirin (ad olarak bitişik)

li hev kirin (deyim fiil olarak ayrı)

4) Madde başı sözcük dışında, madde başı sözcüğün devamı olan kelimelere de yet verdik: **qul** delik → **kirin** delmek

5) Madde başının devamı olan kelimelerde, madde başı için (-) işaretini kullandık ve diğer kelimeleri ondan sonra yazdık: **birçî** aç → **man** aç kalmak. Diğer taraftan madde başının devamı olup onunla bitişik olması gereken kelimeyi (-) işaretleriyle bitişik yazdık:

bay baba → **ê rûhanî** masevî baba

6) Madde başı kelimesinde sonra bazı kelimelerin yerine (-) işaretini kullandık: **rastî** (...) **hatin** (biriyle veya bir şeyle) karışlaşmak, rastlaşmak

7) Kırtçede /bê- ile /bi-/ onekiyle sıfatlar yapılmışsa bitişik, yok eğer zarf yapılmışsa ayrı yazılmıştır.

8) Kırtçede bir kelime hirkac şekilde telaffuz edilebilir. Dahim zede bazı kelimelerde tam anlanya standayta gidilmemiş olduğundan dolayı bütün formlarını verdik. Örneğin: *pan/pehn, tarşteht, bêhîrî/bêhîr, mirov/meriv, loma/lewma, denî/bêhîr, bîhasî/basî...* Fakat *bir* kısıtlı mastayla diğerlerini en fazla yazı dilinde tercîh edilete yönlendirdik:

9) Her örnek cümlelerin başında (*) işarettü kullandık. Bunun dışında aynı işareti, yine çekimli haldeki Kırtçe kelimelerini başında da kullandık: **nîbêrtin** bakmak * **li vir binêre** hak buraya, * **wan rojan ji bir meke** o günleri unutma * **ca tu lê binêre!** bak bak!

10) bazı Kırtçe kelimelerin Türkçe karşılığı için Türkçedeki ismin -e, -de, -da, -denîdan hallerini belirttik. Örneğin: **îstewistin** -den istemek

KURTEBÊJA PEYVAN K I S A L T M A L A R

ab	aborî: ekonomi	l/ugh	lêkera negerguhêz: geçişsiz fîl
ant	anatomi: anatomi	l/tb	lêkera cebatî: edilgen fîl
ark	arkeoloji: arkeoloji	lb	lebatî: etken
ast	astronomî: astronomî	l	lêker: fîl
az	avahîsazî: mimarî	lqk	leşkerî: askerî
b	başesaz: ûnlem	man	mantîk: mantîk
bly	biyoloji: biyoloji	mat	matematîk: matematîk
bj	bîjîştî: tîp	m	mê: dişil
bar	batêre: bakuruz	mec	mecazî: mecazî
bot	botanîk: botanîk	meteor	meteor: meteor
bw	hawêj: deyim	met	meteoroloji: meteoroloji
bz	bazirganî: ticaret	mln	mîneroloji: mîneroloji
c	cinavîk: zamir	mzk	muzîk: muzîk
d	daçek: edat	nd	navdêr: ism
der	deryavani: denizcilîk	ndjrd	navdêr û tendêr: isim ve safar
dûr	dûrok: tarîh	ugh	negerguhêz: geçişsiz
el	elektrîk: elektrîk	n	nêr: eril
erd	erdnîgarî: coğrafî	nt	nêtar, notur (hem eril hem dişil)
fel	felsefe: felsefe	ol	olî: dinsel
fiz	fîzîk: fîzîk	ped	pedagojî: pedagojî
fîzy	fîzyononî: fîzyononî	psî	psîkoloji: psîkoloji
fot	fotografîkêşî: fotografîk	rd	rengdêr: safar
geo	geometrî: geometrî	rz	rêziman: dîhalgîsî
gh	gerguhêz, geçişlî	sa	sînema: sinema
g	gîhanek: bağlaç	si	siyasî: siyasî
he	hewavani: havacîlik	sos	sosyoloji: sosyoloji
hîq	hîqûqî: hukukî	sp	spor: spor
h	hoker: zarf	ta	şano: tîyatro
jeo	jeoloji: jeolojî	tb	teharî: edilgen
kim	kimya: kimya	tek	teknîk: teknîk
l/bw	lêkera bawêjî: deyim fîl	wj	wêje: edebîyat
l/gh	lêkera gerguhêz: geçişlî fîl	zoo	zoolojî: zoolojî
l/lb	lêkera lebatî: etken fîl		

Diyarî

Ez vê ferhengê di kesatiya ferhengdunerê me yê pêşîn Ehmedê Xanî de, diyarî neviyên wî Celadet Bedirxan, Musa Anter, Feqî Huseyn Sagnîç û hemû xeraxkerên zimanê Kurdî dikim.

Îthaf

Bu sözlüğü ilk sözlüğümüz olan Ehmedê Xanî'nin şahsında torunları Celadet Bedirxan, Musa Anter, Feqî Huseyn Sagnîç ve Kürtçe için gum çekenlere ithaf ediyorum.

A

- a**, **A** m. l. Kur' ulfabetinin on üçüncü harfi olup sekiz harfli kelimelerde onun ve ünlü harfleri gösteren *ya* sesleriyle telaffuz edilir. 2. a, ek nitele işaretlerini harflerle gösterme yönteminde bir sesin bildiri
- a** (I) m. l. a (şeyin) bildiri * a tülé, ç (aş) xvesük * a tük re de gaze * a ç xvesük et a re güvel 2. a a (şey, kırım) 3. a çle * a ev kesé linné çte bu adın
- a** (II) m. l. belde, dışı tekil tek * hevali bay yırakıñ 2. d d iyelik ek * ev rojuamé, a min t bu gazele berim 3. ka çy çy çy çekimde de kıllandı * a çvare akşımı 4. yerele ek, gösterim yene getim * hea min du, heri keveç * qesta mañé kur eve gıncı e yelendi
- a** (III) m. belirsiz dışı tekil gösterim – bay (an ji çür) 1) vasa 2) vasa m – bay (an, çöñ) ew e ku tı a * a bay ew e ku tu tekli bi vı tıstı meki yarı bu ne kışım – her mal ü mêt an büs 1) köz evlerne çagıne gelmek 2) köz veyä sacmı evlän yuratac qapı olmak – heyanı şebeki – (yekü) bi (yekü) min etti çü, le kalnak – bi xır ew e ku ez wi nehinmı (bi mi) gezmü gıncısé – (yekü) bi ya (yekü) nedan mı büy e çegrijme mek – çitir 1) yarı 2) yarı m – çitir ew e ku yarı * a çitir ew e ku tu tekli bi vı tıstı meki yarı bu işe karışmı – a halé çte gezer * hıra ri, halé çı kër mi, re gezer e lendir – danın (an ji) paşın) somner – qvê kîdi (...) de minü övünmü olınamı olmak * te göñlü eç ilê bıkım, her a re çı te de ma2 min vapıncıni soymıñın çinde bay yınca ölyünmü çıñ mıtı – dilê ewe göñü anlamak (veya min) anı anlamanak) – dilê ewe kırım dilceğini çapmak – dın (an ji) ditiñ) beşke. – dı (dub) dınku * pañg e dıñ duñku kuñlar – ewa hoy çes, heylelikle böyle – ewil esk, gaz ağrı – (yekü) êriş e wil büñ bu otınla kınıtı ol mak (ye-

vâ kılınak) * dev jê berçerın, jıxwe a wı çerşu ewil e adın bay varın, zıñmı onın bir a mıñlıq haradu var – gaweç beré cıa bar süre önce – gaweç dın demmek, mensik – lî (dija an ji hıra) tetuam elu yarı soğumdan – jıñın jı ew ças benden de a tı kadı – jı te re al saça, garlar ya – ka ... dıt meküne * a ku me dıt deriyê vdeya ku çvê bün, veltit bürün lise bulındıñonaz oklan, kapı açılvetçü – ku otı dı ber dilê xve re anı, ta nebü ayıl etigıñız luçbr sey gerçekleşme – li dı sanakı – li pey sanakı – huayê pê klım elen ne gelıyıc yapılmak – me bız mıkı (dış lı çıl) – mêt an bün evlilik çagında olmaq (kız çin) – naxın otı ayı * qedeç a naxın cıa bey barek – nebüvi gırdıncısı sey * a nebülü anı seré wê ewı gırdıncısı bu çv vıptı – nekli çvı hırcıs, yapılcımsı çey – neıyıl onın seré (yekü) çırcısı başıra çevımeç k sey bulakmek, çırcısı a minı kışımak – (yekü) pê harıñ dileği çene çırmak çırcısı olmas – pañtı (yekü) sanakı – gırdırjê dımk azı azar çki kış – çasek heré çerçemek – qıncıyê çene, – xerabıyê vırab dıñıje çırcısı, kışıy kış demek – rıstı 1) yarı, doğ uru en ağrımsı * a rıstı, ê ku ev tış kırıyê ew e değırsı, bu çv yapın ulur 2) an keve çv mıtı * a rıstı ew vırek e bit keve ç yalınca – – silêhê (an ji) heyamı) rırbıkı (...) ü (...) qedın bu dala yazıce zokınamak (başlıp dıkıyı kesmek) – vê gıvê çetırek – vırab çın kışısı (veya kışıs) – xırcısıñ kışıs dıñmı çkık, kışım, çı – xve kırım bildıñı yapınak – xve kırım yek mıtık çıvêx – xve qedandıñ kışıp amak (dış m kesmek) – xve ü (ye-kü) qedandıñ (hıra) deñreen sılnek

- a** a b elı çı (dınmı çvçv, ayıma) – s kırım eh şı yapınak (çocuk dilinde uyumak) abad her eva

abadan *az* hayırlıdır, inner hollide
 a'badan *az* hayırlıdır
 abadi *ad* abadi (çok zaman benginde ve kalıcı bir düşüncü)

abadın *ad* 1. ebedî, berrig, sonsuz 2. ölmez, âlemsiz kalıcı süreklî

abadınbûn *ad* 1. ebedileşme, berrigleşme, sonsuzlaşma 2. ölmesizleşme

abadın bûn *başğ* 1. ebedileşmek, berrigleşmek, sonsuzlaşma 2. ölmüsüzleşmek

abadınbüyi *ad* 1. ebedileşmiş, berrigleşmiş, sonsuzlaşmış 2. ölmesizleşmiş

abadınbüyn *ad* 1. ebedileşme, berrigleşme, sonsuzlaşma 2. ölmesizleşme

ahadiri *ad* 1. ebedîlik, berriglik, ebediyet, sonsuzluk 2. âlemsizlik, ölmeyiz

ahadükürin *ad* 1. ebedileşirme, berrigendirme 2. ölmesizleşirme

abadin kirin *başğ* 1. ebedileştirmek, berrigletmek 2. ölmüsüzleştmek, ölmesizleştirme

ahadükürü *ad* 1. ebedileştiren, berrigendir 2. ölmesizleştirici olan

aba'ül *ad* 1. ab'ün 2. ab'ün hücre sipri risa'li bü'ba'zi veya uyuklu hücre)

abujürüm *ad* abajuru (satan kimse)

abâfir üst *ad* abajurculuk

abujüker *ad* abajurcu (satan kişiye)

abujürkeri *ad* abajurculuk

abakün *ad* abakesi, çak'ül (sav. önce, evvel)

abal *ad* dönme (ân değiştirme) olan

abalbün *ad* dönme (ân değiştirme) olan

abal bün *başğ* dönme (imam, veya dön değiştirme)

abalbünü *ad* dönme

abandon *ad* abandın

abanöz *ad* abantı

Abaze *ad* Abaze

abaze *ad* abaze, alfabe

abegün *ad* abid lillâh

abeniz *ad* abentî

abekasyon *ad* abekasyon, sapsa,

abek *ad* abekün, abes

abestî *ad* abestlik

abid *ad* abî, abidat eden

abidane *ad* abidçe

abidü *ad* abidlik

abî *ad* 1. hayrî (veya hayırlı) olan 2. hayrîde iştirâk (işleme ve ilmek veren algılar karşısındaki ayb.) 1) - Ji Xwedê de hayrîde iştirâk

abîdar *ad* abî'dan

abide *ad* abide, anıt

abidewî *ad* abidewî, anıtsal

abideyi *ad* abideyi, anıt

abideyibün *ad* abidatıme

abideyi bün *başğ* abideteleşmek

abideyibüyi *ad* abideteleşmiş olan

abideyibüyn *ad* abideteleşme

abideyikürin *ad* abideteleşme

abideyi kirin *başğ* abideteleştmek

abideyikürü *ad* abideteleştirilmiş

abis *ad* abis

ablûşe *ad* ablukâ - hildan (ar. jî raklıris) abluk-ay, kelimlak - çelaşlîn ablukâ yazmak

ablûşektürin *ad* ablukâ etme

ablûşe kirin *başğ* ablukâ etmek

ablûşektürü *ad* ablukâ edilme

ablûşektürin *ad* ablukâyı etme, yetme

abone *ad* 1. abone (toprak) ölçüde bulunan bir süreli yayınlara abone olma işi * ez bûm aboneyê kavarê dergive abone addûn 2. abone olme (para ile belli bir süre için bir şeye abone olan kişiye) * aboneyê kavarê me dergimim abonea 3. 3. abone (telefon, su vb. için) 4. mee abone (har yere gitmeyi alışışlık haline getirmek)

abonedar *ad* aboneli

abonedü *ad* aboneli

abonimî *ad* abonimî

abonî *ad* geçim - a vve kirin geçim in sağlamak, geçimini temin etme, hayatını kazanmak

aborandû *ad* geçindirme

aborandû *başğ* geçindirilmek

aborandû *ad* geçindirilmiş

aborbün *ad* geçirmeye

abor bün *başğ* geçirmek

aboriyî *ad* aborî ekonomî, iktisadî

aborî *ad* 1. ekonomi, iktisat 2. ekonomi (bilim dili olarak) 3. geçimini veya girdi kapalı ekonomi - ya neteweyî niilî ekonomi - ya pazaru piyasa ekonomisi - ya planlıkî pânî ekonomi - ya ratiyonalî ekonomî pûntîk - ya siyasi pânî ekonomi - ya fâkîl karma ekonomî - ya vekîrî açik ekonomî

aborîn *ad* geçinme

aborin *başğ* geçirmek

aborimî *ad* aborî ekonomisi, iktisadî

aborimî *ad* 1. ekonomî bilimi, iktisadî bilimi 2. iktisadîlik, ekonominizm

aborimî *ad* ekonominizm, iktisadî

aborîzan *ad* 1. ekonomi bilimi, iktisadî bilimi 2. iktisadîlik, ekonominizm

aborükürin *ad* geçindirme

abor klîrî *başğ* geçindirmek

abornas *ad* aborinas

abstraksiyonizm *ad* abstraksiyonizm, soyutculuk

abstrakl *ad* abstrakl, soyut

abü *ad* tecavüze uğranmış emme

abüh *ad* kalare

abül *ad* abot

abüül *ad* tecavüze uğrama durumu

Abaze *ad* Abaza (Kuzeybatı Kafkasya'da yaşayan halk ve bu halkın soyundan olan kimse)

Ac *ad* Ac (çakırum'un krallığına)

ac *ad* il işi - a ilrahah *ad* il işi

acanta *ad* acante

Acâr *ad* Acar (Acar halkı)

acear *ad* yeni, teze
aceeleranda *uzküm* aceeleranda
ucl *ni el* tablası
aceente *w* *aceente* -ya geşt ü gıtarê seyahat a-
 centesi ~ seyahetê seyahat acentesi
aceentalî *w* *aceentelik* (acerlerin yaptığı iş)
acer *bir* yeni, teze
acero *bir* ajero
acıs *bir* aciz
acici *bir* aciz
aciz *ni* *şıkku* (yek) ~ *kılı* *in* (hınalı) rahatsız et-
 mek -ya *can* *can* şikwa: -ya *rejivê* *canla-*
zan *keş* *fi*
acizandin *ni* 1. bunaltma 2. usandıma, bezdir-
 me 3. kızdırma
acizandinê *lêgê* 1. bunaltılmak 2. usandırılmak,
 bezdirilmek 3. kızdırılmak
acizandî *ni* 1. bunaltılmış 2. usandırıl-
 mış, bezdirilmiş 3. kızdırılmış
acizlên *ni* 1. sikilma, hınalıma, sikimê hınama
ferd, sikimê *duymê* 2. tekma, usama,
 bezme, gıta pelne 3. kızma 4. rahatsız olma
aciz bün *lêgê* 1. şikılmak, hınalmak, sikimê
hınama *ferd* sikimê *duymak* 2. tekimik, u-
 sanımak, bezmek, gıta pelnek 3. kızmak 4.
 rahatsız olmak
acizbûnî *ni* *tekimiklik*
acizbûyî *ni* 1. şikim, şikilim, bunalmış 2.
 tekim, tekimş, usangan, usanimş, bezmiş,
 3. kızmış 4. rahatsız olmuş olan
acizbûyîn *w* 1. şikimş, bunalmış 2. tekimş, usanimş,
 bezmiş, 3. kızımış 4. rahatsız olmuş
acizî *w* 1. şikilma, hınalıma 2. usamış, gıta,
 tekma, bezgiriklik 3. rahatsızlık 4. tuzellik
acizkirin *w* 1. yıkılmak 2. gıcık kapmak 3.
 rahatsız olma
acizî kirinê *lêgê* 1. yıkılmak 2. gıcık kapmak
 3. rahatsız olmak
acizîn *w* *usanimiş*
acizîn *lêgê* *usanimiş*
acizker *ni* 1. sikim, *layimê*, *eldurê* *
germên *acizker* *dest* *pê* *kirên* *eldurê* *ger-*
caclar *bağladî* 2. usandıran, tekimci 3. kızd-
 ırıcı 4. sınıştık
acizkerî *w* 1. sınıstık, hınalılık 2. usandı-
 rıcılık, tekimcilik 3. kızdırıcılık 4. sınıstıklık
acizkerî *ni* 1. sikim, sikkobaz etme, *can* *şik-*
ma (sikimê verme) 2. tekimma, usandıma,
 bezdirme, tekimcilik verme 3. kızdırma *ger-*
me, *sınıstıklıma* 4. *üzme* 5. rahatsız etme,
 rahatsızlık verme, tegez etme 6. kızma (de-
 kumma, zarar verme) 7. tuzellama (tedirgin
 etme) 8. sikimê verme
aciz kirinê *lêgê* 1. şikim, sikkobaz etmek, *can*
sikimê (sikimê) *vermek* * *ez* *w* *zêde* *ucl*
nekim, *dawî* *II* *gotinê* *xwe* *bînim* *sizi* *fiz-*
la *sikimadan* *sax* *erime* *son* *veriyerim* 2. hik-
 tumak, usandırmak, bezdirmek, tekimdir-
 vermek 3. kızdırılmak, germek, *şikilendü-*

mek * *payimê* *kuçerimê* *ezimê* *ezimê* *ez* *eriz*
kirim *sinax* *şikimê* *berkimek* *şikimê* *şikimê*
mirê 4. *üzmek* * *diya* *xwe* *aciz* *mekê* *a-*
nomê *ozarê* 5. rahatsız etmek, rahatsızlık ver-
 mek, tegez etmek 6. kızmak (tekimmak, za-
 zar vermek) * *wê* *xwarinê* *ez* *aciz* *kirim* *ye-*
mek *midimê* *bozdî* 7. tuzellamak (tedirgin
 etmek) 8. sikimê verme

acizkerî *ni* 1. sikkobaz edilmiş, sikimê verilmiş
 2. tekimmiş, usandırılmış, bezdirilmiş, tek-
 imcilik verilmiş olan 3. kızdırılmış, gelmiş,
 sınıstırılmış 4. özdeşleşmiş 5. rahatsız ed-
 ilmiş, rahatsızlık verilmiş, tegez edilmiş 6.
 şikimlenmiş 7. tedirgin edilmiş 8. sikimê ver-
 ilmiş

acil *ni* *acil*, evgin, vevê

aciz *ni* *aciz* * *kaleki* *aciz* *aciz* *bir* *çitiray*

acizane *bi* *de* *zane*

acûr *w* *keremî*, *tuğla*

acûrî *roş* *ni* *keremî*, *tuğlacî* (patan)

acûrî *roşî* *w* *keremî*, *tuğlacî* *lek*

acûrker *roşer* *tuğlacî* (tuzê eden kimsê)

acûrkerî *w* *tuğlacî* *k*

acûrpêj *roşer* *keremî*, (tuzê eden)

acûrpêjî *ni* *keremî*, *tuğlacî*

acûs *ni* *çirkin*

acûsî *w* *tekimlik*

ade *w* *ade* (çerresi vollarla belirlenmiş cısa ve

biyê bir arsayı kaplanış yapılar)

adabî *ni* *adabî*, *nyarac*

adagio *mekê* *adagio*

adak *ni* *verimî*

adan *ni* 1. besim, gıda 2. erz, besicel

adani *ni* 1. bereket 2. aldetime

adar *w* *marî* *lê* *di* *şî* *gû* *şî* *çû* *uçurê* *ay*) *

adar *e* *marî* *dike* *dar* *e* *marî* *ayî* *dar*, *ayî* ~

e, *bihare* *nebare* *xedar* *e* *marî* *kapidan* *bak-*

ira, *kazma* *kurek* *yaktim* ~ *e*, *dew* *II* *dar* *e*

marî *ayî* *karig* *buluştigimê* *şê* *de* *eden*

bir *deyim* ~ *e*, *serê* *sibeha* *sax* *e*, *berê*

êvarê *kûçik* *xwe* *dîtin* *siya* *dîyar* *e* *marî*

kapidar *baktim*, *kazma* *kurek* *yaktim* ~ *e* *a-*

gir *xweştir* *e* *ji* *yavarê* *marî* *kapidan* *bak-*

ira, *kazma* *kurek* *yaktim* ~ *e* *berê* *da* *gullê*

darê *heima* *darê* *êvarê* *marî* *ayuda* *hawa-*

rin *istikarsiz* *adlogimê* *anlatan* *bir* *deyim* ~ *e*

berf *gilla* *gullê* *darê* *heima* *darê* *êvarê*

marî *ayimê* *êvarimê* *istikarsiz* *eklagimê*

anlatan *bir* *deyim*

adank *bestim* *marî* *çiqeği*

adarok *bestim* *marî* *çiqeği*

aday *w* *iltihap* ~ *ketin* (...) (bu şey) iltihaplan-
 mak

ade *w* 1. budama 2. ayıklama (yahap) *ni* *ayik-*
lama)

adebîn *w* 1. budama 2. ayıklama (yahap) *ni* *ayik-*
lama)

ade bûn *lêgê* 1. budanmak 2. ayıklanmak
 (yahap) *ni* *ayıklanmak*)

ailek *alâle* aile, ince
 ailekîrin *m* 1. budama 2. ayıklama
 aile kârî *ğâ* 1. budamak 2. ayıklamak
 ailekîri *al* budanmış olan
 Ademî *mi* Ademî tîrîni (naçları göre ilk yaratıcı) insan ve peygamberi
 ademî (I) *al* adanmış, insan
 ademî (II) *al* juze koyun tarı
 ademî merkezîyet *baş* yerinden yöncten
 ademîyat *al* adanmış, insanmış, beadedem
 ademîyatî *m* beğeniyen, insanlık
 ademîzade *al* adanmış
 ademî (I) *al* adan
 adapstasyon *ğâ* 1. adaptasyon, ayarlama 2. *ğâ* adaptasyon
 adapte *al* edile, ayarlanmış
 adapteker *al* *baş* ayarlayıcı
 adaptekerin *m* adapte eden, ayarlayan
 adapte kârî *ğâ* 1. adapte etmek, ayarlamak (alehi eserleri sinama ayarlı, radyo ve televizyon teknikerine ayarlamak) 2. adapte etmek ayarlamak (bu yabancu eseri, kişi ve yer adlarını değiştirerek yerli bir eser durumuna getirmek)
 adaptor *m* adapte ayarlayıcı
 ader *al* nakl, taşıma
 adese (I) *ğâ* *baş* kavucak
 adese (II) *al* *baş* adese, mercek
 adesedar *al* adese, mercekli
 adet *m* 1. Edet, alışkanlık * *klîmâ* vî tîştî jî *şve* re kârîye adet buca yacını kendine adet adanmış * *nu* jî *şve* re kârîye adet, güçü nîvta em bi tumbela dileyîzîn alışkanlıklarımız, öğelerimiz tumbela ayarladığımız 2. adet, toru 3. ay başı adet - hün âdet olçuk, ay başı olmak → fâtûre standîne fâtûrah yâşan
 adet *al* 1. olağan, normal (kurula uygun, alışılmışın uygun, düzgünlü) 2. *mi* normal (bu durumda olan) 3. gereksiz 4. alışılmış
 adetbûn *m* 1. alışılmışın normalleşme 2. alışkanlık
 adet bîn *ğâ* *baş* alıştırmak, normalleşme
 adetbûyî *al* alıştırmış, normalleşmiş
 adetbûyîn *m* alıştırmış, normalleşmiş
 adetkî *k* 1. adete göre 2. alışılmış göre
 adetperest *al* *baş* gelenekçi, muhafazakâr
 adetperestî *al* gelenekçilik, muhafazakârlık
 aday *k* öle
 adâ *m* yabanî al ayıklama
 adâkîrin *m* yabanî ayıklama
 adâ kârî *ğâ* yabanî ayıklamak
 adâkîri *al* yabanî ayıklanmış olan
 adâ *al* adâ, adâletî
 adâlane *k* *baş* laze
 adâlbûn *m* bînî olma
 adâlbûn *al* adâletîlik
 adâ *al* 1. adâ, adâk (bir şeyin arkasından gelen) * *tu* a (n jî yâ) dîn jî *al* n re bîlîle o

tekimi bânâ buç 2. dîn, dîğen, beris * *vê* pîrîkî *nu* a (n jî yâ) dîn bîne jî değîl o-bur kitabı gene 3. *v* özet, özetim * *vê* pîrîkî *nu* a (n jî yâ) dîn bîde be kalâmı değîl özet kalâmı ver * *ev* kursî şîkândî ye, tahîje a (n jî yâ) dîn be bîkî kursî kîrk, özetim a
 adînî *al* eresa, devasa, eric, varukî (gun, kâf, m, âş, yilçîn) bîr somakî * *a* dînî *ğâ* *baş* devası gun
 adîr *ğâ* *baş* sara
 adîre *al* 1. fiengî 2. ucuk
 adîrge *baş* *baş* duğın (çığı) (Ranuncus)
 adîrkede *baş* *baş* gürde
 adîröyl *al* *baş* ol
 adîyane *k* adîyane, alçakça
 adîr *baş* adîr
 adî *al* 1. adî, başağ, yaban 2. reol
 adîhûn *m* 1. adîleşme, boyagulaşma 2. alçaklaşma
 adî bîn *ğâ* 1. adîleşmek, boyagulaşmak 2. alçaklaşmak
 adîbûyî *al* 1. adîleşmiş, boyagulaşmış olan 2. alçaklaşmış olan
 adîbûyîn *m* 1. adîleşme, boyagulaşma 2. alçaklaşma
 adîkîrin *m* adîleşme, boyagulaştırma
 adî kârî *ğâ* adîleşmek, boyagulaştırmak
 adîkîri *al* *baş* leşirîmiş, boyagülçürdüş
 adîsyon *m* adîsyon
 adîî *m* adîk, düşüklük, alçaklık
 adîkarin *m* adîleşme
 adî klîmî *ğâ* adîleşmek
 adîkîrî *al* adîleşmiş
 adîrle *m* 1. demirdi sopa 2. kazgıç
 adîrdek *al* *baş* demirden kazgıç
 adîrk *m* kazgıç
 adîy *m* kazgıç
 adrenalin *m* adrenalin
 adres *m* 1. adres (bir kurumun atarlığı, adresinde bulunmuş) 2. adres (önderîden şeyin üzerine, alıcın adı ve bulduğın yer bîlmecek için yazılan yazı - dan 1) adres bîkînkîk (proyektör veya vericî) 2) adres vermek - danîm adres bîkînkîk - *ğâ* şân dan adres göstermek
 adî *al* yîlîşkân, sırtak
 adîkîr *baş* *baş* sırtak
 adîî *m* yîlîşkânîk, sırtaklık - kîrin sırtı *m* kîk
 aerodinamik *m* 1. aerodinamik 2. *al* aerodinamik (bu bilim alanıyla ilgili) 3. *m* aerodinamik hîkîmîn garâm hareketîni inceleyen dâîrî
 aeroloji *m* etoloji, havacılık
 aerometre *m* aerometre, tîrîleç
 a *ğâ* *baş* *baş* aksînkî
 afânî *m* *baş* şînkî (hayvan yurgunluktan öcküvenme)

afandın *baş* apışmak (hayvan yorgunluğundan çöküvermek)

afat *af* 1. afeî, çok kötü 2. *biyir* afeî (hastalıkların dokularda yaptığı bozukluk) 3. *afal* - *pê de anîn* per perışan etmek - *pê de hatin* afeîe uğramak, per perışan olma - *ên tabî-ele dâgal* (ya da tabî) âfetler

afar *af* şayanı yakın zekî deve

afarîde *af* yaratıcı, unluğ

afarîdek *afar* yaratıcı

afarîdeki *afar* yaratıcı

afarîj *afar* âfîs

afarim *afar* afeîo

afarim *af* 1. afeîo, brâve, yasa, var ol 2. *af* afeîo teskidîyê öğrencilere verilen beğenme kâğıdı) - *stendin* (an ji girtin) afeîo almak

afarînek *af* 1. yaradılış, karâset, seyyer 2. yarat, eser

afarîşyan *afar* methiyelân

afarîş *af* 1. yazdılış 2. yaradılış, fıtrat, karakter, hay

afarîşî *afar* 1. doğuştan (doğuşla beraber, yaradılıştan) 2. *felan* doğuştan (doğuluğundan beri var olan, sondağı öğrenilmemiş, doğuştan birlikte gelen)

afarîşîti *afar* doğuştanlık

afet *af* afeî

afetjî *af* afeîde

afetwer *af* afeîde, afeîe uğramış kimsa

afetzude *af* afeîde

Afgan *afad* 1. Afgan, Afğani 2. *af* Afğani (bu halka özgü olan)

Afganistan *af* Afğani

Afgani *afad* Afğani, Afğani

afir (E) *af* yenilik (hayvanlara yem verilen yem veya kâp) - *ê gayê kîlo sunûslû*, bûru sunûk delû kimsa

afir (E) *af* nîfir û afir

afirah *af* yaratıcı

afirandê *afar* afirandê

afirandek *afar* türeme

afirandêr *afar* 1. yaratıcı 2. yaratıcı, yaratıcı

afirandêrtî *af* 1. yaratıcılık 2. yaratıcılık, kreasivlû

afirandîn *af* 1. yaratma, yaratış 2. yaratma (yeni bir şey yapma) 3. üretme

afirandîn *baş* 1. yaratılmak 2. yaratılmak (yeni bir şey yapmak) 3. üretmek

afirandî *af* 1. yaratıcı, malîk 2. *af* yaratılmış olan

afirandoy *afar* yaratıcı

afirandoyî *af* yaratıcılık

afirandok *af* yaratıcı

afirandekar *afar* afirandekar

afirandekarî *afar* afirandekarî

afirîde *af* 1. yaratık 2. *af* yapı, eser

afirîdekar *af* yaratıcı

afirîdekarî *af* yaratıcılık

afirî *af* yaratılmış olan

afirîn *af* yaratma

afirîn *baş* yaratılmak

afirîndur *afar* afirandêr

afirînek *af* 1. yaratı, yaratım, kreasyon 2. yaratı, kreasyon (bu terimin veya modu evren yaratığı her türlü yeni model) 3. eser ^A afirîneken bîjirtî yê Celadet Bedirxan Celadet Bedirxan'ın seçilmiş eserleri

Afirîneke *af* 1. Yaratıcı 2. *af* yaratıcı

afirîneketî *af* yaratıcılık

afirîner *af* yaratıcı

afirînerî *af* yaratıcılık

afirînek *afar* afirîner

afirînekî *afar* afirînerî

afirîk *af* hay, yaradılış

afirîş *af* yaradılış, fırat

afirîşî *af* doğuştanlık, fıriye

afirî *af* apışma

afirî *baş* apışmak (hayvan yorgunluğundan çöküvermek)

afis *af* afîş - dalîqandîn (an ji bî dîr de kîrtin) afîş asmak - *pê ve danîn* (an ji kîrtin) afîş asmak

afîşker *afar* afîşer

afîşkerî *af* afîşçilik

afîtal *af* güreş

afurizma *af* afurizm

afuröz *af* afuröz - bûn afuröz olmak - kîrtin afuröz etmek

afurîkîrî *af* afuröz etme

afuröz kîrtin *baş* afurözlamak

afurözkarî *af* afurözle, afuröz edilmiş olan

afra *af*in güreş - *girtin* güreş tutmak - *hatin* girtin güreşmek

afragîr *afar* güreşçi

afragîrtî *af* güreşçilik

afragîrtîn *af* güreşme

afra *girtin* *baş* güreşmek

afret *af* yarat, kurt

Afrika *af* Afîka

Afrikayî *af* 1. Afîkayî 2. *af* Afîkayî (Afrikaya özgü olan, Afîka ile ilgili olan)

Afîkî *af* 1. Afîkayî 2. *af* Afîkayî (Afrikaya özgü olan, Afrika ile ilgili olan)

afrociend *af* değerli, ustaka

afşûn *af* hay, buyu

afşûnhar *afar* buyucu

afşûnharî *af* buyuculuk

afşûnkar *afar* buyucu

afşûnkarî *af* buyuculuk

afşûnkîrtin *af* buyu yapma, sibir yapma

afşûn kîrtin *af* buyu yapma, sibir yapma

afşûnkîrtî *af* buyuculuk, buyu yapılmış olan

afşwe *af* buyu

afşyon *af* afşyon

afşyonkêş *afar* afşyonkes, afşyon açıcı

afşyonkêşî *afar* afşyonkêşlik, afşyon açıcılığı

Ağ kîrtin *af* (gümüştün kışılması)

aga *af* agale

agah *af* 1. haberdar, haberi, malumat sahibi 2. *başka* - *bün* haberdar olmak - *karlı* haberi etmek

agahdar *af* 1. habercisi, haberi, malumatlı, bilgi sahibi 2. bilgi, yukulu - *bün* haberdar olmak - *kitin* haberdar etmek

agahdarhün *m* haberdar olma, bilgilenme

agahdar bün *baş* haberdar olmak, bilgilenmek

agahdarbüyi *af* haberdar olma, bilgilenme alan

agahdarbüyü *m* haberdar olma, bilgilenme

agahdarı = 1. enformasyon, bilgilenme alan yeri (can alın yer)

agahdarlık *af* bilgilenme

agahdarlıkın *m* haberdar olma, bilgilenme

agahdar kün *baş* haberdar etmek, bildirmek * *bi* namıyê min ji encama ezmanê agahdar bikin *şu*er sonucuna anketipê bana bilan

agahdarî *ê* haberi, haberdar edilme alan * *ku* em jê agahdar kiribûna, me dê ewe amade bikira *haberi* olsaydik haz rapordê

agahdarname *m* tebaat, bildiri

agahder *af* bilgilenme

agahderî *m* bilgilenme

agahderî *m* haberdar

agahgir *af* haberi aler, haberi alan

agahgiri *m* haberdar

agahgiri *m* haberi alıcılık

agahî *m* 1. bilgi, malumat, mesnet, öğrenme, öğretme, öğretim, öğretmek ve öğretimin bilimi 2. bilgi (öğrenme, araştırma veya öğrenme yolu ile elde edilen gerçek) * *bavê* wê, der barê rabonîya malhat *ew* de gelek *agahî* dabûnê *bahsa* afelekan *geçmiş* hikmetine *bu* çok bir *emmar* 3. *baş* bilgi malumat, bilgi (genel olarak ve ilk sezi durumunda zihin kavradığı temel düşünceler) 4. haberi, bilgi (bir olay, bir olgu üzerine edinen bilgi, saati) * *agahîya* şayet *ti* tisteki *nîn* e *çirag* *in* bir seyden haberi yok * *agahîya* wî *ji* *hûnerê* *nîn* e *ş* *natin* haberi yok - *bi* *dest* *çetiv* *bilgi* edinmek, malumat edinmek - *dan* 1) bilgi vermek, malumat vermek 2) haberi vermek - *dan* (*yekî*) 1) (bu *an*) bilgi vermek 2) (bu *an*) haberi vermek - *girtin* (bu *si* *stendin*) bilgi almak, malumat almak - *ji* *girtin* (bu *si* *stendin*) (bunden) bilgi almak, malumat almak - *ji* *hilanîn* bilgi almak - *stendin* bilgi almak, malumat almak - *ya* *misoger* *kesim* *bilgi* - *ya* *nif* *dim* *bilgi* - *ya* *şirîstî* *doğa* (yo *da* *libari*) *bilgi* - *ya* *teqrîbî* *şu*er yaklaşık bilgi - *ya* *vehîr* (bu *si* *misoger*) *çirkerin* *bilgi* - *ya* *xwenasîyê* *kerdim* *tanima* *bilgi* - *xên* *welajîyê* *yurttaş* *bilgi*.

agahîdan *m* 1. bilgi verme 2. haberi verme

agahî *dan* *baş* 1. bilgi vermek 2. haberi vermek

agahîfiroş *af* malumat satıcı

agahîfiroşî *m* malumat satıcılık

agahî *stendin* *baş* 1. bilgi edinmek 2. haberi almak

agahker *af* 1. bilgilenme 2. *af* uyandı

agahkerî *m* 1. *baş* bilgilenme 2. uyandırma

agahkerîn *m* uyandı

agahî *kitin* *baş* uyandı

agahname *m* agah, *af* defteri

agahnivîser *m* bilgiyazar

agahstendin *m* 1. bilgi edinme 2. haberi alma

agahzavî *m* bilgi yeri

agah *m* devletlerin onaylarına varulan pranga

agah *bu* agah

agahandîn (I) *m* bilgilenme, haberdar olma

agahandîn (II) *m* eşya, tahji etme

agihandin (I) *baş* bilgilenmek, haberdar etmek

agihandin (II) *baş* kullanmak, tahji etmek

agihandî (I) *af* bilgilenme alan

agihandî (II) *af* kısıtlama, kısıtlama, tahji edilme

agihîn *m* bilgilenme

agihîn *baş* bilgilenmek

agih *m* 1. ağız, od * *paristani* *ji* *agih* *çebûye*

çeyrek *ateşten* *doğmuş* 2. ağız (nauçmes olan esim) * *sultkê* *agir* *ateş* *kavî* 3. ağız (esim) *vey*, *peyman* *çin* *kulênlar* *yer* *veya* *ateş* * *min* *ewrîn* *ji* *çer* *agir* *dani*

yetuğ *ateşten* *indirdin* 4. ağız (pulayıcı) *şirîstî* *bilan* *çilkan* * *agihê* *tojan* *heya* *niyê*

vevê *dim* *kir* *up* *çetî* *geçeye* *kadur* *şirdin* 5. ağız, hararet, kudirya (yüksek *veçur* *esim*) * *agihê* *canê* *nex* *wes* *rabû* *hastane* *hararet* *an* 6. yangın 7. ağız (felâket, felâket) * *bün* *ew* *dilavêjin* *naw* *agir* *çendim* *ateş*

diyosunê 7. *meç* *yanima* (*çaqar*) 9. ağız, zehir zemberek (son derece *çetî*) * *ışat* *eynî* *agir* *bîher* *çalor* *zemberek* 10. ağız, çok çalkalan * *eynî* *agir* *e* *çok* *çalkalan* *bir* 11. *af* *teşî* (*çeskulu*, *çaşkun*) - *avêtin* (*ıştektî*) 1)

(bu *sey*) tutuşturmak, ateş almak 2) (bu *sey*) tutuşturmak - *ber* *bün* *yanmak*, yangın oluşmak - *berdan* (*ıştektî*) 1) (bu *sey*) veya yeri ateşe vermek, tutuşturmak 2) kandırlamak - *berf* (*tistektî*) *dan* *ateşe* *vermek* - *bestin* *ateş* *kesmek* - *bi* *çerçira* (*yekî*) *ketin* *çigir* *kehan* *olmak* - *bi* *çiya* *bîher* *ter* *ê*

hişk *teyde* *diçevîn* *yay* *ve* *kuru* *birdiğe* *yanê* - *bi* *êlê* (*yekî*) *ketin* *çir* *sizim* *mak* - *bi* *erdê* *bikeve* *guzek* (bu *ji* *pûsek*) *wî* *naçewite* *turu* *kuru*, *hiç* *birşeyi* *ta* *ta* *etmeyan* - *bi* *erdê* *bikeve* *pûsek* (*yekî*) *naçewite* *turu* *kuru* - *bi* (*etektî*) *ketin* *ateş* *çakmak*, yangın çıkarmak - *bike*! *ya* *ateş!* - *bikeve* *dehlê*

çevêk *pûşê* *min* *lê* *tunê* *ye* (bu *ji* *nîn* *ey*) *ne* *çevêk* *kaşın* *ve*, *çakaldar* *davayn*, *keyf* *benî* *koy* *Melmet* *agahin* - *bi* *keşêna* (*yekî*) *ketin* *çiy* *yanmak* (büyük bir *an* *ab*, *se-*

heyle çok uzalmak) ~ **bi kezaba** (yekü) xistin) içme yalmak ~ **he kezeh ü cigerê** (yekü) kutin içi yarmak ~ **bi kunê havê** (yekü) ve danin (humi) marv etmek ~ **bi iligê** (yekü) ketin neye uğradığı na şaşınmak ~ **bi mala havê** te nekeve evin barıkın yansın, ateşlere gelen ~ **bi mala derewinan kut kesî** (pê) bawer nekîr yalanın evi yannış kimseler marmanış ~ **bi mala** (yekü) ketin evin barıkın yansın evini, ateşlere gelen ~ **bi mala te hikeye evin barıkın yansın** ~ **bi mala vîrekan kelliye**, kesî bawer nekîrîye yalanın evi yannış, kimse marmanış ~ **bi mala xwe xistin yuvasını yarmak** (aile düzenini yox etmek) ~ **birin** atış kesmek ~ **bi serî** ketin başına bela gelmek ~ **bi** (yekü) xistin atışa vermek (astin telâhî dağırmek) ~ **bün** çok çalısın olmak * **eynî** agir e çok çalısın bir ~ **dadun** atış yalmak ~ **dan ber barûdê** azetine tuz biber ezmek ~ **der xistin** yanına çıkarmak ~ **di çavan de bün gîrê** kar bürümüş olmak ~ **di çavê** (yekü) de bün gözünü (veya gözünü) kar bürümek (adun ü dîrecek kadar etkelenmek) ~ **dihare** durum çok kötü ~ **e** atış gibi (zeki, çalısın ve hericê) ~ **e femî** ketinê bir belinir dîgnışüz ~ **guş** kîrin atış uyandırmak (önmek üzere dan atışı anlatılmak) ~ **gîrê** mala derewina kesî bawer nekîr yalanın evi yannış kimseler marmanış ~ **gîrîn** atış almak ~ **gur bün** atış sacığı sarmak, atış bacayı sarmak (bu atış bacığı geçilmek, tehlikeli bir hal almak) ~ **gur** kîrin alevlendirmek, narlı olmak ~ **heye di çocan de re vaxê yosî jarda var** ~ **jê** barîr atış püskürmek ~ **jê rijin** 1) atış saçması 2) atış çarmak (veya püskülmek) ~ **ji ber çün** atış püskürmek ~ **ji derew rijin sap yîp amın saçınak** ~ **ji dey harîn** atış püskürmek ~ **ji dey çün** atış püskürmek ~ **ji dey rijin** atış kesilmek ~ **ji devê** (yekü) harîr atış püskürmek ~ **ji devê** (yekü) çün atış püskürmek, atış fıskınak ~ **ji devê** (yekü) rijin (an ji pekîr) atış püskürmek ~ **ketin** ... atış dağıtmek, yangın çıkarmak ~ **ketin** (cihekî) yangın çıkarmak, atış çıkarmak ~ **ketin** (yekü) 1) atış almak, panjere kapılmak (telâşlanmak) 2) arınmak, azgın olmak (cinsel duyguları artmak) ~ **ketin bîni** cickleri tutuşmak ~ **ketin dawa** (yekü) etekler tutuşmak ~ **ketin (nava) dilê** (yekü) içme atış düşmek, yüreğine atış düşmek ~ **kîrin** 1) atış yalmak 2) atış çarmak, atış eşmek ~ **kîrin** (an ji sustin) dilê (yekü) yüreğine atış düşürmek ~ **ku** il erdê dikeye (an ji ket) bîşkê ü ter bi hev re dişvetin yağ ve kırı bulikle yarar ~ **lê burandîn** atış yağdırılmak (vesilî silahlarla amkîzê mevin atmak) ~ **lê burin** bawer bir müşahede karşılasmak ~ **lê**

lîlîlîlî bir iyî cabûk barmek ~ **li** ber kullîna xwe dadun evni kendi elayî yalmak ~ **li bîni bün** çok sıcak yapmak ~ **li beriyê çün** etekliği olmeyun, vezimuz ~ **li pûş xweş dîçe**, he ma dewama wî tunc bîzî sağınak (eg peyer ~ nebe dîman dermayê atış almıyan yerden dîman çıkarmak ~ **pê** ketin 1) atış almak, dîuşmak, alev almak 2) yampıtırmışmak 3) biber gibi yarmak (deri, göz vb çok acımak) ~ **pê** ve danin 1) atışla yarmak 2) tutuşturmak ~ **qut** kîrin atış kesmek ~ **rabûn** yalmakmak ~ **rawestandîn** atış kesmek (ji ~ re arûşê) (yekü) heye atışa dayanmak ~ **rû** gîrîn atış unıganmaya yüz tutmak ~ **tê de hûn** 1) yarmak duranmak 2) atış (cinsel olacak) ~ **û** barûd li bu fuik an ji cem) hev nabîn atışla barû bir yerde durmaz ~ **û** barûd nevî hev kîrin (yîrîng tuz biber dîmek) ~ **û** pîşê li cem hev nabîn atışla barû bir yerde durmaz ~ **û** pîşê li cem hev nabe (an ji nabîn) atışla barû yarmak durmaz ~ **û** sarî tê de bün yerinde duranmak ~ **vedat** 1) atış saçmak 2) atış çarmak ~ **vestin** dawa xwe belâ satun, arık ka,vg. arıyan çünse ~ **xistin dilê** (yekü) yüreğine atış düşürmek ~ **xurt** kîrin atış harlanmak ~ **xweş bün** atış sacığı sarmak, atış bacayı sarmak (bu atış bacığı geçilmek, tehlikeli bir hal almak) ~ **xweş e lê** xwelî jê çêdibe her şeyin bu olmasız yanı vardır anlamında bir deyim ~ **xweş kîrîn** 1) atışı ayandırmak (örmek üzere olan atışı anlatılmak) 2) atışı harlanmak 3) yangını körüklemek ~ **ekî** (ser 1) eli boyraklı (veya maşalı) zarf 2) çok yarmak, haşan ~ **ê** ohengê şenlic atışı ~ **ê** (yekü) avîrîn nav dilê (yekü dilê) wî gîştürmenek, silkelmek (aıklı bir durum karşısında hayranlanmak) * **agirê** rewa xerab p zarokên koçberan avêre nava dilê min gîynerî duvîsların kîrîlî cutîna bîn silkelê ~ **ê** (yekü) bi dilê (...) ketin (nî min) acısı * **ji ber** wê rewa wî agirê wî bi dilê min ket omî bu hal yureğim dîğlık ~ **ê** bîmê kuyê serî, taqan altında su yürümek ~ **ê** hanê kuyê bün sırtın almak su yürümek ~ **ê** canê (yekü) rabûn hazret barmak (yücut isisi artmak) ~ **ê** çîyanî çocuk doğduktan sonra 40 gün boyunca evden atış çikarılmaz, eğer o esnada atış venturê çırağın azein olacağını anılır. Çocuğun kuku çiklktan sonra 'agirê çîyan' olayı biter ~ **ê** (yekü) danin atış, düşmek ~ **ê** (yekü) dîşîştîrîn atış ~ **ê** (yekü) atışın düşürmek * **paçê** bîrêke deynin ser eniya wê, dîe agirê wê daxîme silkel bezi uluna kayun, atışın ulu (dî) ~ **ê** (yekü) de şevîlîn (bîrînî) atışına (veya nîmî) yannış ~ **ê** dostan miravan nîşeywîrê dest atış ile olsa nîmî yalmak ~ **ê** geş barîl atış ~ **ê** gumrêk barîl atış ~ **ê**

ahengâzî *tr* 1. uyum 2. hestelâhik
ahengawey *azlâ* *tr* ukür
ahengaweyî *azlâ* *tr* cîstîlk
ahenî *af* ahên denîjünden yapılmış olan *
 şürên ahenî ahên demîrînden yapılmış kîlây
ahengûş *tr* demîr züh
a heşlyê *k* hukqasî
aheste *af* yavaş - - yavaş yavaş
a lêjê *tr* az önce, biraz önce, şimdi * otubus a
 hêja derbas bi otubus şendi geçî
ahên *tr* tîrîrap, elem
ahfaî *af* yegu
ahû *tr* kusî
ahik *tr* ah, beldua, hemme
a hîja *tr* az önce, biraz önce, şimdi * otubus a
 hîja derbas bi otubus şendi geçî
ahûnuk *af*, belhik
ahûze *azlâ* ahûze, ahû, vesegor
ahû *tr* ahû
ahûsûme *tr* boza
ahûsûmetîrôş *azlâ* *tr* bozaci (satan kîmse)
ahûsûmetîrôşî *tr* bozacılık
ahûsûmeker *azlâ* *tr* bûzaci (umal eden)
ahûsûmeketî *tr* bozacılık
ahûşpû *azlâ* *tr* ahûşpû (Ducopus)
ahû *tr* an ahî, ceşlar, karnca
ahû *tr* ahî * gelsekê ahûlî *we* size ahî hîr sorun -
 bûn azî ahûk
ahûdandî *tr* karışırma
ahûdandî *tr* *tr* karıştırmak
ahûdat *tr* ahûdat, âdetci
ahûhûn *tr* ahî olma
ahû hûn *tr* *tr* ahî olmak
ahûdiyet *tr* ahûdiyet, ahûdiklik
ahûdî *tr* ahûdiyer, ahûdikinîk
ahûdîbûn *tr* ahûdiyet, ahûdiklik
ahle 1. ahle (evlilik ve can bağına dayanma, karı-
 rı, koca, çocuklar, kardeşler arasındakî iliş-
 kilerin oluştuğu toplum içindeki en kü-
 çük birlik) 2. ahle (karı, koca ve çocuklar-
 dan oluşan topluluk) 3. ahle, faniile (aymı
 soydan gelen kimseler zinciri) 4. ahle (arabı-
 rında kâncuşîk veya insancılık bütütnî kâncuşê-
 leştî hîmî) 5. ahle (birlikte oymaya hisim
 ve yakînîzîmî hîmî) 6. ahle (çay, karı) 7. ahle
 (aymı gîre uzunîkî anlayış ve birlikte çalış-
 şan kîmsele'în hîmî) * *malhata perwer-*
dehiya neteweyî mîllî eğîm ahle 8. ahle
 temel ahle.ği bir olan dij. hayvan veya bal-
 ık topluluğu * *malhata zîman* *tr* ahle

ahewî *af* ahewî
aj (I) *tr* güzelik
aj (II) *tr* hîz, fîkten, sîrgün (yeni sîrmüş korpe
 ve küçük yaprak) -- dan fîkilemek, sîr-
 gûn vermîk

ajal (I) *tr* 1. hayvan (bîkalîlerden farklı olmak
 duyu ve hareket yeteneği olan can) yara-
 tîk 2. hayvan (insandan farklı olarak dil ve
 akıldan yoksun canlı yaratık) --*tr* ewelkold

(an ji helezokî) 2. bitkî (hayvanlar --*en*
 (an ji heywanên) 2. insar (sîguk karî) hay-
 vanlar --*en* yeke mî *azlâ* hayvankîlar

ajal (II) *tr* otu bitki sapı
ajalane *tr* hayvancî, hayvana yaratî bir bi-
 çûnde
ajalhûn *tr* hayvanlaşma
ajal bûn *tr* *tr* hayvanlaşmak
ajalhûştî *tr* hayvanlaşmış olan
ajalhûyîn *tr* hayvanlaşma
ajaldar *azlâ* 1. hayvan 2. hayvan yahîk
ajaldarî *tr* 1. hayvanlık 2. hayvan yahîk ol-
 ma durumu

ajalên *tr* içinde ahîdî yirticîlar
ajalên *tr* *tr* ahîdî çîttî parmaklîkî
ajalên *tr* *tr* ahîdî geş çîttî getiricîlar
ajalên *tr* *tr* ahîdî geş çîttî gelîncîlar
ajalên *tr* *tr* ahîdî geş çîttî bîcîlar
ajalên *tr* *tr* ahîdî geş çîttî bîcîlar
ajalên *tr* *tr* ahîdî geş çîttî bîcîlar
ajalêz *tr* hayvansever
ajalhezî *tr* hayvanseverlik
ajalî *tr* 1. hayvan, hayvancî 2. hayvancî
 (hayvanlarla ilgili edilen)

ajalkî *tr* hayvancî, hayvanî, hayvana yaratî
 şîrîk bîçûnde
ajalkînas *tr* hayvan bilîmî, zoolog
ajalnasi *tr* hayvan bilîmî, zoolojî
ajalak *tr* hayvancîk
ajalparêz *tr* hayvan haklîkî savunucûsû
ajalî *tr* hayvanlık, hayvancî
ajalwan *tr* hayvancîlik
ajan *tr* ajan, casûs
ajanda *tr* ajanda
ajanî *tr* ajanlık, casûsîk
ajans *tr* 1. ajans (haber toplama ve yayma işle-
 mîyle uğraşan kuruluş) 2. ajans (bir ajansı
 kuruluşu tarafından emanda ilgili bilgi aktaran
 ve bu yolla kazanç sağlayan kuruluş) * a-
 jansa reklamnan reklâm ajansı 3. ajans (bu
 iş kolundaki çalıştığı ahî) --*tr* ahîdî (ahî
 jî dengûbehîdî) haber ajansı

ajanti *tr* ajanlık
ajar (I) *tr* soy, soy sapı, sülale (bir atıdan ge-
 len topluluk) --*tr* (yekî) çetîndîlî sözünî so-
 pîrî kurnîmak
ajar (II) *tr* cephane
ajati *tr* sayışî
ajarnas *tr* ahîy say bîlîncî
ajarnasi *tr* say bîlîncîlik
ajarnazî *tr* ahîy say bîlîncî
ajarnani *tr* say bîlîncîlik
ajal *tr* soy, soy sapı * ajala *tr* bîçûnde sayın so-
 pîrî kurnîmak
ajawê *tr* 1. karışıklık, karışıklık, anırsî 2. kar-
 ınlık
ajawebûn *tr* karınlıklaşma

ajawe bün *ğgh* ka abulıklıkmak
 ajawebdövi *nd* ka abulıklıqmı
 ajawegör *nd* L. anarşık (anarşık ile ilgili olan)
 2. *nd* anarşık (anarşizim yanlısı olan kişiye)
 ajawegētīf *nd* anarşizim
 ajaweyf *nd* anarşik
 ajber *nd* wa yüzücü
 ajberi *m* yüzme, çimne
 ajberitī *m* yüzücü
 ajda *m* filiz, sürgün
 ajdan *m* filizlenme, sürgün verme
 aj dam *ğgh* filizlenmek, sürgün vermek
 ajdar *nd* filizli
 ajdayf *nd* filizlenmiş, sürgün vermiş olan
 ajdayfın *m* filizlenmiş, sürgün vermiş
 ajel *bm* mal
 ajeldar *bm* ajaldar
 ajeldar *bm* ajaldar
 ajelnas *bm* ajaldar
 ajelnaç *bm* ajaldar
 ajeyur *nd* susku, ziyafet
 ajeyuri *m* suskuluq, ziyafetlik
 ajero *m* filiz, sürgün
 ajerudan *m* filizlenme, sürgün verme
 ajero dam *ğgh* filizlenmek, sürgün vermek
 ajewa *m* prevensiyon
 ajik (I) *bm* kad 1. aca badem (Ajmygribus amara) 2. aca badem (bu ağacın acularak meyvesi)
 ajik (II) *m* fişkar, sürgün (bir bakıda yeni süren filiz)
 ajinü *m* acuna, incinme
 ajinin *ğgh* acuna, incinmek
 ajne (I) *m* yüzme - kirin yüzme, çimne
 ajne (II) *m* diz
 ajneber *nd*at 1. yüzücü 2. yüzücü (yüzme sporunu profesyonel yapan kişiye)
 ajnebet *m* yüzme
 ajneberf *nd* kirin *ğgh* yüzme
 ajneberitī *m* yüzücülük
 ajneket *nd*at 1. yüzücü 2. yüzücü (yüzme sporunu profesyonel yapan kişiye)
 ajneketf *m* yüzücülük
 ajnekitin *m* yüzme
 ajne kirin *ğgh* yüzme
 ajnevan *nd*at 1. yüzücü 2. yüzücü (yüzme sporunu profesyonel yapan kişiye)
 ajnevanf *m* yüzücülük
 ajneya baskun *nd* kulaqlama (yüzme)
 ajneya beqū *nd* kurbagalama (yüzme)
 ajneya beqanī *nd* kurbagalama (yüzme)
 ajneya çiftē *nd* çift vuruşlu yüzme
 ajneya niñhē *nd* kovun gibi, sudu çalkıntı yapmadan bir tur yüzme
 ajneya sar lingun *nd* ayak üstü yüzme
 ajneya sar pıştē *nd* sırt üstü yüzme
 ajnū *m* diz
 ajn *m* L. güdü, sık (bilinçli veya bilinçsiz olarak davranışı doguran, surekliligini sağla-

yan ve ona yin veren herhangi bir güç) 2. *ğgh* güdü (kuvveti daygulanmış deşil, asal olan sebeptir) * hezkirin tehni *nd* ekk ji ajn ye sevge bir durū ödev bu güdüdür 3. *nd* düdü

ajubar *nd* sürülebilir
 ajubarf *m* güdü
 ajnk (I) *m* ağacın açılmakta ya da oluşturmakta olan filiz
 ajnk (II) *m* L. düdü 2. *nd* teşvik etme
 ajnk (III) *nd*at şoför, sürücü
 ajokur *nd*at şoför, sürücü -ē traktorē traktörçü, traktör sürücüsü
 ajokarı *m* şoförlük, sürücülük
 ajoke *m* sürücü (disk sürücüsü) * ajokeya disk kan disk sürücüsü
 ajoker *nd*at 1. sürücü 2. güdücü
 ajokerf *m* şoförlük, sürücü
 ajohame *m* sürücü kartı
 ajotbar *nd* güdücü
 ajotin *m* L. sürme 2. sürme, çekme (yol, ay-çan) 3. çift sürme 4. sürme, devam etme, uzama 5. hamle yapma (satrançta) 6. mee yazma (südüme) 7. güme (hayvan veya hayvan sürüsünü önüne katıp olularak sürme) 8. mee güme (bu düşünceyi, bir ilkeyi veya bir duyguyu gerçekleştirilmeye çalışmak) 9. mee güme (bir kimseyi, bir topluluğu kendi düşünce ve amacı doğrultusunda yönlendirmek ve icare etme) 10. sürme (özüne katıp sürme) 11. sürme, sürgün etme 12. yürütme (gerekligi gibi yapma, uygulama)
 ajotlu *ğgh* 1. sürmek * erebevano hēdt Daja arhaet yavaş sür 2. sürmek, çekmek (yol, ay-çin) * ev mek 30 meç dija bu ay 30 gün çekiyor * hē lōst saat ajot yol yitmi saat çekti 3. çift sürmek * pıştē ku gayē wī mal zeyya zve neajat öküri ölüras tarlasıñ süzmeç * me eril ajot tarlayı sürülük 4. sürmek, devam etmek, uzamak, tırmak * karē me gir ajot işimiz çok uzadı * wī kari tam du saat ajot bu üç iki saat tuđu 5. hamle yapma (satrançta) 6. mee yazılmak (südürmek) 7. gümek (hayvan veya hayvan sürüsünü önüne katıp olularak sürmek) 8. mee gümek (bir düşünceyi, bir ilkeyi veya bir duyguyu gerçekleştirilmeye çalışmak) * kin ajotin kin gümek 9. mee gümek (bir kimseyi, bir topluluğu kendi düşünce ve amacı doğrultusunda yönlendirmek, sevk ve icare etmek) 10. sürmek * mükun dlajo koyunlar sürüyor 11. sürmek, sürgün etmek 12. yürütmek (gerekligi gibi yapmak, uygulamak) 13. sürmek, yazılmak (çok sayıda ortaya koymak) * mal ajotin piyaseyē piyasağa mal yazılmak - pēş öne sürmek (birini ilkin harekete geçürmesi için önermek) - ser (yekli) 1) üzerine sürmek, ustane yürütmek 2) özüne sulanmak, sulatmaya geçmek - ser namūsa (yekli) nam-ürün tecavuz etmeye yel-

temmek *sa* elhettiyle ualbat ü perçale tutu-
nün, tñtürmek
ajoti *af* 1. sipariş 2. sınırlanmış (arfa) 2. han-
 le yapıları (patronaj) 4. surlunmuş (mab-
 eb) 5. gulumlü
ajotibün *w* gulurluluş
ajutkar *bu* ajotkar
ajovan *uwa* yotir, yotüñ
ajovani *w* yotüñik, surluculuk
ajro *bu* ajaro
ajütin *w* çiglik atar
ajütin *ğgh* çiglik, anak
aka *çar* bu (çocuk dilinde)
akademi *m* 1. akademi (büyükler, yazarlar, sa-
 natlar karutü) 2. akademi (yüksek oku) 3.
 akademi toplak Tedeller yapılıta insan
 tesni) - *ya şer* (en ü çengê) tarj akademisi
akademik *af* akademik
akademiker *uwa* akademisyen
akademikeri *w* akademisyenlik
akademüpatüz *af* bu akademisi
akademüparézi *w* akademiçilik
akademisyen *uwa* akademisyen
akademisyeni *w* akademisyenlik
akam *w* 1. sınırl, netice 2. akıbet - ilan sonuc
 vermek, netice vermek
akarya *karin* akarya (Acarya)
akêr *m* kağıt sarısterami yak bağiantı sığı
 - *ya sınıgê* kağıtın dıgıl tespi çubupı
akineñ *kar* akinci
akineñ *uwa* 1. yerli (otunluğa bşgede doğup
 buyun en, otunlar üs e ada yaşamağ uwa kine-
 se) * *ez akineyi* vü *derê me* hen burzın
 yerleşim 2. yerleşik, kağıt yerleşik zamañ
akineñbün *w* yerleşme
akinci *bün* *ğgh* yerleşmek, sakin olmak (bir
 yerde yerleşmek) * *çüte il* seruteke *w* *w* *ez*
akineñ büne gıçup güzel bir soatı yerleşmiş-
 ler
akineñbüyi *w* yerleşmiş oku, iskan olmağ olanı
akineñbüyi *w* yerleşme, iskan olma
akincigeñ *w* yerleşim yeri (birini)
akincikirin *w* yerleşime
akineñ *karin* *ğgh* yerleşmek
akincikiri *m* yerleşimim, iskan edimim olan
akirli *w* yatañ (çocuk dilinde)
akirli *ğgh* yatañ (çocuk dilinde)
akine *uwa* çitpi
akis *uwa* akis, evirne
akordem *bu* akordyon
akordiyen *w* akir akordyon
akordiyonjen *uwa* akordyoncu
akort *w* akis akort, düzen - *ya wê* xerabe ye a-
 korin bozuc
akortlar *af* akortlu
akortker *uwa* akortcu
akortkirin *w* akort olma (veya yapma), düzen
 verme, düzen koyma (veya sokma)
akort kirin *ğgh* akort etmek (veya yapmak),

düzen vermek, düzen koymak (veya sok-
 mak)
akortkiri *af* akortlu, düzen verilmiş
akortmekiri *af* akortsuz
akortküñ *w* akordyon, küñi mektubu
akortkısı *w* akordyon
akrubat *uwa* akrobat, cambaz
akrobarik *af* akrob., k
akromatik *ğgh* *w* akromatik, renksemez
akromatin *bu* akromatin
akropol *m* akropol
akrostiş *w* *bu* akrostiş, muvazzen
aksan *m* aksan - *şê* (yekê) zerab e aksanı bızık
akselerograf *m* akselerograf, sınıyayar
akselerografi *w* akselerografi
akselerometre *w* akselerometre, ivmeölçer
akşesuar *ğgh* akşesua
akşesuarvan *uwa* akşesuar
aksiyon *uwa* aksiyon, beñit
aksiyon *w* 1. aksiyon 2. *ya* aksiyon (bir oyun-
 cunun sahne üzerindeki hareketi, bir hareketin
 ortaya çıkma, gelişim) 3. *ya* aksiyon
 oyunun temasını geliştiren başlıca olay) 4.
bu aksiyon (sermayenin belirli bir bölümü)
akson *uwa* akson
akrif *af* 1. akif, etkin 2. *w* akif, etkin (bir fikir-
 rechazemin, ortaklığın para ile değerlendiril-
 mebin bütün mal varlığı)
akrifbün *w* akifleşme, etkinleşme
akrif bün *ğgh* akifleşmek, etkinleşmek
akrifbüyi *af* akifleşmiş, etkinleşmiş olan
akrifbüyi *m* akifleşme, etkinleşme
aktiyün *karin* aktiyün (aktiyon), sermaye, pratik
 aktiyün, tulyum, plutanym, zmerikyum,
 zuryum ve birköyün elementlerinin ortak
 adı)
aktiyün *bu* *karin* aktiyünün kısıltıması: *ay*
aktiyüst *uwa* 1. *af* aktiyüst, etkin 2. aktiyüst,
 eylemi
aktiyüzem *ğgh* 1. *af* aktiyüzem, etkinçilik 2. *af*
 - *bu* *bu* eylemçilik
aktor *w* aktor
aktori *ğgh* aktörlik
aktis *ğgh* *uwa* aktis
aktivist *uwa* aktivistlik
aktüalizm *ğgh* aktüalizm
aktüalizm *w* aktüalizm, güncellik
aktüel *af* 1. aktüel, garvel 2. *ğgh* *af* *uwa* *af*,
 çimse
aktüelbün *w* aktüelleşme, güncelleşme
aktüel bün *ğgh* aktüelleşme, güncelleşmek
aktüelbüyi *af* aktüelleşmiş, güncelleşmiş
aktüelbüyi *w* aktüelleşme, güncelleşme
akupuntör *w* akupuntör
akustik *w* akustik, yankı böhmi
akü *w* akü, akümülatör, akümütoplar
akümülatör *ğgh* akümülatör, akümütoplar
aküşu *w* pencere
aküt *af* aküt (tıd sahnaya geliş hastalık)

aleladeyi *m* aleladelik

alemi *m* 1. İlem (yer yüzü ve gök yüzündeki nesnelerin oluşturulduğu tüm evren) 2. İlim (bilgi konuları ile ilgili konular veya bir konuyla ilgili uğraşların bütünü) 3. İlem (hayvan veya bitkilerin dünyası) * **alema ajalan** (an ji heywanan) hayvanlar alemi 4. İlem (dünya (dünyanın bir olan ülke veya insanlar topluluğu)) * **alema İslamê** İslam dünyası 5. âlem (herkes, başkaları) * **wê xelkê & alemê ji wî tîştê re çi bibeje?** 'bu kişi ile İlem ne der?' 6. İsmetî * **alema Muhamed** Muhammed'in ümmeti -> **Fîleban** (an ji Xiristiyanan) Hristiyan alemi -> **Fîlehiyê** Hristiyanlık âlemi -> **İslamê** İslam âlemi

alemgîrûzê *m* dünyayı ayarlatan

alemgîrê *m* ulanışım

alemgîrî *m* cihanşümulük

alemgîştî *m* evrensel, cihanşümul (bütün insanlığı ilgilendiren)

alemgîştîbûn *m* evrenselleşme

alemgîştî bûn *êgh* evrenselleşmek

alemgîştîbûyîn *m* evrenselleşme

alemgîştîkarî *m* evrenselleştime

alemgîştî kirin *êgh* evrenselleştmek

alemgîştî *m* evrensellik

alemi *m* evrensel

aleqçe *m* alek, etik

aleqet *m* alek, ilişki

alerji *m* alerji * **Ji çîçekan re alerjiya min heye** benim çiçeğe karşı alerjim var

alerjik *m* alerjik

aleset *m* alek bir tür amud

aleş *m* alek bir iş

alet *m* 1. âlet 2. âlet (bir işi yapmaya, uygulamaya uygun aygıt) * **Ji aletên muzîkê ez ji meyê hez dikim** muzik âletleri indeni meyi seviyorum 3. âlet (bir makineyi çalıştıran ve işletmesine yardım eden parçalardan her biri) 4. *mec* âlet (iş başlatılmayan bir işe yardımcı veya engel olan kişiye, meşû) * **wî de karêna xwe de mûna aletê bî kar ûne emî** işlerinde bir âlet gibi kul oluyor -> **Â maelê** âlet adları -> **ê sîç tuç aletî** -> **ên sîmîkê** simlik araçlar

aletlê *m* âletler

aletê *m* âletlê *m* âletler, tabiri ekme âlet

Alewî *m* Alewi

Alewîti *m* Alevilik

aleykumselam *b* *m* eykumselam

plêjin *m* davaranê 'kandide atlatifmaz

alêne *m* kuzulê akşamı sağımı arasında davranatlatimi

alêrek *m* yalayıcı

alêseki *m* yalayıcılık

alfa *m* alfa (Yunan alfabesinin birinci harfi)

alfabe *m* 1. alfabe, abece (bir dilin seslerini gösteren, belirli bir sıraya göre dizilmiş harflerin bütününe verilen ad) 2. alfabe (bir

dil için harflerini tanıtarak okuma öğretmeyi sağlayan kitap) 3. yazı (doğrudan belli işaretlerle tespit edilmesi -> **ya dengani** (an ji fonetik) sesli alfabe -> **ya murrê** *mec* alfabe)

alfabetik *m* alfabetik, abecedî

alfabeya deştî *m* manîelî alfabe

alfabeya Lutî *m* f. Lutî alfabe

al gûrtin *êgh* pes pes gelmek

algîşk *m* karabasan

algon *m* koyu pembe

algurîna *m* algoritma

algûher *m* davranış, denetmeden arastırma katilimi

algûne (I) *m* alik (kadınların süslenecek için yanaklarına sürdükleri al boyası)

algûne (II) *m* serap

algûşk *m* şakak

alif *m* 1. yem (hayvan yiyeceği) 2. yemlik (hayvanlara yem vermeye) 3. *mec* yemek -> **dan yem** kestirmek (hayvanlara yem vermek) -> **mekrin der yemek** yememek -> **ewarî** yem kesmek (hayvan yem, sultan yemek) -> **vala 1)** küçük yememeyen, kısırlaşmış kadın 2) başı olmayan ev aile

alifandûn *m* yemleme, yem verme

alifandûn *êgh* yemlemek, yem vermek

alifdan *m* yemleme

alif dan *êgh* yemlemek (büyük ve küçük hayvanlara yem vermek)

alifîn *m* yem verme

alifîn *êgh* yem yemek

alifkîtin *m* yemleme

alif kîtin *êgh* yemlemek

alife *m* alife (işsiz kadın)

alifxwey *m* 1. işsiz (hayvan) 2. *mec* işsizli, her şeyi yiyen otuz insan

alik (I) *m* karabasan

alik (II) *m* çim saksağan kuşu

alik (III) *m* en, kurut (meyve kurutu)

alika (I) *m* bir 1. ilim, bilgi 2. din adama - **Ji hîr dike, qelemê ji hîr nuke** ilim unutsa din kalem unutsa -> **ê dînî** din adamı

alim (II) *m* yavaş

alimî *m* ilimlik

alimî *m* alimlik, bilgünlük

alinc *m* davranış, eğilimlerin istanmaya kaldurma

alincê kirin *êgh* sızakı hayvanları hava alması ve sennemeleci için ucuz gendirme

aligandîn *m* aşım

aligandîn *êgh* aşmak

aligandî *m* aşık, takılı * **şehîn hî darik** ve **aligandî** ye tarîzi ağaca aşık

alîqî *m* 1. takılı 2. dolanık

alîqî *m* 1. takılma 2. dolanma

alîqî *êgh* 1. takılmak (bir yere dışı veya dokunup kalmak) 2. dolunmak

alstandîn *m* yalayıcı

alstandîn *êgh* yalaymak

alışın *bir alışın*

alışın *al batak*

alışıyı *al dolanık, dolanmış*

alışé *din al 1. öte * alışyé din yé ré yolun öte-
si 2. al öte (karşı taraf)*

alışé *malé al baram, baramlık*

alışé *seréke al ana yon*

alışandín *w kamaşıklaşınna*

alışandín *liğ kamaşıklı...ıtınak*

alışandí *al kamaşıklaşırılınw*

alışın *w kamaşıklaşınna*

alışın *liğw kamaşıklaşmak (birbirine grip
kansımak)*

alı (1) *w 1. taraf (ön, arka, sağ, sol, üst, alt) vb.
yanları (her biri) * her alışyé saní bi dıwar
hacíbú girtin ev m her tarafı duvarla çevril-
mişirí 2. yan, taraf, yan, doğru, nehr, ci-
het * Ji alışyé deryayé miş diğérin ózetar
ralında koyulan ıstıyon * ez naçwazım bi
wéjeyén yekalé bixapım tek zephele edóbi-
yazlara n'danmak ısternyortın 3. taraf (yü-
re, yer) * Ji alışyé me dahén wita nım in
bu-zan tarafları. böyle ödetler yak 4. taraf, yan
(işaretler, düşünce en karşı olan kişi/kişiler
veya iki topluluğun her biri) * tu ji kijan a-
liyi yé? sen hangı taraflannın? * ew ji alí dı-
yé xwe ye ó anasının tarafları 5. tarafl (bu
kişinin sayısalan çelcalkaları hepsi) * Ji a-
liyé bavé ve zengín e baba taraflardan zen-
gin 6. tarafl (bu şeyin belli belunu) * alışyé
pésí yé şenoyé ji bo idé'aman hate veqe-
tundin ıstıyonun ön taraflı konuklara ayrıl-
dı 7. bakın, ayı, tarafl (bakı açısı, bakın
şekli, görüş) * eger tu ji w alışyé ve li bú-
yeré hınırí ne weli ye bu taraflın bakınca
ólay evle değil 8. yan (bedenim bu bölüme)
* alışyé wé yé easté fele bilye sağ yanım
(fele imna 9. gece, yaka, karşı (yal, imnak
vb nin öbür kıyası veya yanı) * w alışyé avé
ıstıyon arka geçesi (veya yaks) * Ji kersa-
ra w uli silav li me kirtin karşı kıyasın he-
zi şetukadılar 10. öte * alışyéki málá me
beşçe alışyé din kuce ye evının bir yan
bahçe ile yan sokak - (yekü) kirtin taraflı
mak (kılmak) ~ vula bütün çalışınaları bo-
şu giden, unluğú deniceyi olunan ş etin ~
vula bütün aları tüksetmek - jé ıstıketin sıdı-
na sulu, e de va sulu -yé diti fuseseloyé ma-
dalyanı (veya şakalıyosun) reri taraflı (ve-
ya tarafl) -yé málá bavé keşiké fan ji qı-
zıké) k z taraflı -yé easté 1) sağ tarafl 2) sağ
eğilen*

alı (11) *w 1. yardım 2. tarafl tutma, arka çikma
~ girtin tarafl tutmak (birileri yan çıkımkı)
~ (yekü) girtin 1) taraflıteç etmek 2) kayır-
mak, iltimas etmek (veya görmek) - (yekü)
kirtin 1) (birisi) yardım etmek (veya yap-
mak) 2) (birinin) taraflını tutmak, tarafl tut-
mak*

alışın (1) *al yıldı*

alışın (11) *alışé taraftar, yandaş, destekleyici,
alışardı m taraflılık, yandaşlık*

alışır *alışé 1. taraftar, taraflı, yandaş 2. hami,
kayırıcı (kimse) 3. taban, yandaş, partizan
(parti tarafları) * alışırén partiyé partinin
tabanı 4. al yanlı -é (yekü) bün yandaş a -
ınak*

alışırne *k taraflıca*

alışır *w 1. taraflılık, taraflılık, yandaşlık 2.
yan tutma, bağlanın 3. hamalık, adanmışlık ~
kirtin tarafluluk yapınak*

alışırın *w 1. tarafl tutma, yan tutma 2. kayır-
ma, iltimas etme*

alı girtin *liğ 1. tarafl tutmak, yan tutmak 2.
kayınmak, iltimas etmek*

alışırí *al 1. taraflı, taraflı tutmuş olan 2. kayır-
mış, iltimas etmiş olan*

alışır *e mezar taşı*

alışır *w vere kermân n arı kemarı*

alış *evén bir tar kus*

alışkar *alışé 1. yardımcı, yardımcı olan 2. yar-
dınca, muavin (bu görevinin, bir yönetici-
nin işine yardım eden, yakılığında yerini ve
yetkileri üzerine alan kimse) 3. yedek, ih-
tiyat - bün yardımcı olmak -é şetuké (ar ji
seréki başın yardımcı sa -én hınıtekarayé
oğ eti m yardımcıları*

alışkarıyı *püşin al dk yardım*

alışkarı *w 1. yardım * eger me ji alışkarıya we
lıfıya ez de bi ser neketoma sizin yardımcı-
nız olmasaydı başaramaycaktın 2. yardım
(etki) * peşken barané yém li ser pelan bi
alışkarıya boyé zıwa bün yapımları ıstı-
teç: yağın ıstıteçleri ruzgırın ruğırın yapı-
mıyla korudu 3. yardımcı (bağış, imar) 4. kat-
kı 5. yardımcılık, muavinlik 6. yedeklik, ih-
tiyatlılık - herhev kirtin yardım toplamak -
dan yardım etmek yardımcı bulunmak -
dan (yekü) (birine) yardımcı bulunmak -
kirtin kirtin yardım yapılmak -ya insanı in-
sarı yardım - jé stendin destek görmek -
kirtin yardım etmek (veya yapmak) ~ pé ki-
rin 1) (birine) kolaylık göstermek 2) katkı
bulunmak ~ pé re halda kirtin yardım ge-
mek - pé re kirtin (birine) yardımda bulun-
mak (birine) yardım etmek (veya yapmak)
~ swestin yardım istemek -ya elvaki sosyal
yardım -ya (...) pihiştin (yekü) yardım (ve-
ya yardım) birine dokunmak -ya hay kirtin
yardımlaşmak -ya (yekü) kirtin 1) (birine)
yardım etmek (veya yapmak) 2) (birinin) in-
tina tutmak, kayınmak -va ıstırovı (ar ji
insanı) insanı yardım*

alışkarı *m yardımcı*

alışkarıxwaz *alışé yardım talebinde bulunan*

alışkarıxwazı *m yardım talebinde bulunan*

alışkarıxwestin *m yardım istente*

alışkarıxwaz *al yardımcı*

alıklarvazı *m* yardımsızlık
alikiş *m* geçürsüz, serkes — **hün** geçürsüz olmak
alikişi *m* geçürsüzlük
alikirin *m* 1. yardımcı eline, yardımcı yapma 2. destekleme (arka olma, arka çıkma) 3. destekleme (yardım sağlama)
ali kirin işi 1. yardımcı etmek, yardımcı yapmak 2. desteklemek (arka olmas, arka çıkma) 3. desteklemek (yardım sağlama)
alikişi m 1. yardımcı veya dayanışmada bulunmuş kişiye 2. kurtuluş
alikişv *m* yardım
alikişvî *m* yardımlık
alıla *beb* *m* çocuk ve buğay gibi işlere dayatılan bir kişi
alın *m* haber, mehar şeyin çevresine alınma
alın işi *m* dublanak (bu şeyin çevresine sandığ)

alınazık *m* alınazık
alınca *m* erkek çikarı çok tıra
alıngeçir *m* geçirmiş, yarı sayı, yarar olmayan
alıngeçirî *m* tarafsızlık, yarı sayılık
alıngeçirtirî *m* arabaz, arabaz olan
alıngeçirtirm *m* tarafsızlık
alınır *m* bir anın türü
alınışın *m* alınışın
alınış *m* şöhret
alınışî *m* şöhretlik
alınışvân *m* *şöhret* alınışvân
alîze *m* alîze
alkali kîz *m* alkali
alkalik *m* *şöhret* alikalik, kalvî
alkalîmetre *m* alkali ölçtöre, alikalî çar
alkalîvî *m* alkalîvîler
alkalîvî *mf* alkalîvî
alkül *m* *şöhret* alkül (alkül kökü)
alkol *m* 1. alkol (sarı, şarap gibi sıvıların ve yağların, şekerli şarapların şekerle donuşturulması ve buharı alınması işleminden geçürerek elde edilen alkol, vânen, renksiz sıvı) 2. alkol, (krişter türlü alkolün) içki — **vevâzî** içki içmek — **su usid** suyunun alkol — **âfîzî** (ar. j. *petî*) şöhret

alkoldar *m* alkollü (şerh) alkali butunları
alkoldüş *m* *şöhret* alkoldüş (şerh) sarmı kırması
alkoldüşvî *m* alkoldüşvîlik
alkolîk *mf* alkolik
alkoldür *m* alkolün
alkoldür *m* *ışık* içki, içki yapma kırması;
alkoldürî *m* içkilik
alkoldüşvî *m* *alkol* ölçer
alkoldüşvân *m* alkoldüşvân, alkol kullanan
alkoldüşvânî *m* alkoldüşvânîlik
alkoldüşvârî *mf* alkollü, içkilü (alkül içmiş olan kırması)
alkoldüşvârî *mf* içkilü, içkilik

alkoldüşvârî *mf* içkilü, içkilik
alkoldüşvârî *m* 1. içkilik, içkililik 2. alkol içkilü içkilü (alkol içmiş olan kırması)
Alman ad 1. Alman, German, 2. *mf* Alman, German (Alman bilimi, Almanya'ya özgü)
* **hükûmeti** Alman Alman hükûmeti
Almanak *m* Almanak
Almanbez *mf* Germanofil
Almanbezî *m* Germanofillik
Almanî *m* 1. Almanca 2. *mf* Almanlara özgü
Almanîzan *mf* Almanca bilen
Almanîkî *m* 1. Almanca 2. *mf* Almanlara özgü
* **partîke** Almanîkî Almanca kitap
Almanvânî *m* *şöhret* Almanvânî
almast *m* elmas * **almastî** *m* *şöhret* elmastî
almastî *mf* *şöhret* elmas
almastîtaraz *m* 1. elmastîtaraz (arab ölçün) 2. elmastîtaraz (uzun elmas gibi yapılmış)
almışî *mf* *şöhret* * **ghafar** *almışî* *mf* sakak almışî
ala (I) *mf* *şöhret* enik
ala (II) *mf* *şöhret* *şöhret* bir kişi
ala (III) *mf* *şöhret*
alabal *m* *şöhret* (I) *şöhret* enik
alavor *m* takas
âlâle *m* *şöhret* *şöhret*
âlâlek *m* 1. arpa sokak, yarı sokak 2. çıkılmaz yol veya sokak
âlâvî *mf* *şöhret* *şöhret* çık
âlâvîhün *m* *şöhret* *şöhret* hastalığına yakalanma
âlâvî *m* *şöhret* *şöhret* hastalığına yakalanmak
âlârî *mf* *şöhret*
âlârîvî *mf* *şöhret* *şöhret*
âleş *(I)* *m* *şöhret* *şöhret*
âleş *(II)* *mf* *şöhret* *şöhret*
âleştî *mf* *şöhret* *şöhret* *şöhret*
âleştîbîn *m* *şöhret* *şöhret*
âleştîbîn *mf* *şöhret* *şöhret* *şöhret*
âleştîbînî *mf* *şöhret* *şöhret* *şöhret*
âleştîbînî *m* *şöhret* *şöhret* *şöhret*
âleştîbînî *m* *şöhret* *şöhret* *şöhret*
âleştîbînî *m* *şöhret* *şöhret* *şöhret*
âleştîbînî *m* *şöhret* *şöhret* *şöhret*
âleştîbînî *m* *şöhret* *şöhret* *şöhret*
âleştîbînî *m* *şöhret* *şöhret* *şöhret*
âlâşî *mf* *şöhret* *şöhret*
âlâşî *mf* *şöhret* *şöhret*

alozan dîn *şğı* 1. karışıklığının, karışık hale gelmek 2. çetrefilleşmek, gürleştirmek

alozanî *zî* 1. karışık, karışık, hale gelmiş kimselik * **gilekek pürü alozanî** karışık, 2. çetrefilleştirmiş 3.

alozar *ol* 1. karışık karışık 2. giril çetrefil 3. çarayebilen

almaz bün *şğı* 1. karışıklığına, karışıklığına 3. birçukasına, kobalağına 5. dallanma türü çığ gür duyuma gelmek, karışık hal almak

almaz bün *şğı* 1. karışıklılaşmak, karışıklılaşmak * **meşîve alın alöz bu** beyvan karışıklığına 2. çetrefilleşmek, giril olmak 3. birçuklaşmak, kobalaşmak 5. dallanmak çarış gür duyuma gelmek, karışık hal almak

almaz bün *şğı* 1. karışıklık

almazdar *şğı* girilür

almazdar bün *şğı* girilür olma

almazdar bün *şğı* girilür olma

almaz *ol* 1. karışıklık, karışık, karışık, kaos, birçukluk 2. gürllik 3. çarın, yoplam, düğün (karışık duyur) 4. çukluk - çekirlik kağıda yaramak ~ **derzîşin kağıda çukamak**

almazî *şğı* çarışıklık

almazkar *zî* 1. karışık 2. fırcen, karışık

almazkarî *ol* 1. karışıklık 2. fırcenlik, karışıklık

almazkarî *şğı* alözkar

almazkarî *şğı* 1. karışıklığına, karışıklık hale gelme 2. çetrefilleşme 3. dallanma

almazkarî *şğı* 1. karışıklığına, karışıklık hale gelmiş 2. çetrefilleşmiş 3. dallanmış

almazkarî *şğı* 1. karışıklık, çetrefil

almazkarî *şğı* 1. karışıklık

almazkarî *şğı* 1. karışıklık, çetrefil 2. yardışık (yardaşık anlamında) 2. yardışık, yardışık 3. ibarî

almazkarî *şğı* 1. yardışıklık 2. yardışık, yardışık 3. ibarîlik, yardışık - kirin 1) yardışıklık, yardışık 2) yardışık (yardaşık anlamında) 3) ibarîlik yapmak

almazkarî *şğı* alözkar

almazkarî *şğı* alözkar

almazkarî *şğı* alözkar, yardışık

almazkarî *şğı* alözkar, yardışık

almazkarî *şğı* alözkar

almazkarî *şğı* alözkar

almazkarî *şğı* alözkar

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar

almazkarî *şğı* alözkar

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

almazkarî *şğı* alözkar 1. erik (*Prunus domestica*) 1. erik (bu ağacın meyvesi)

ışe yararacak, kullanılacak bir duruma getirilmek) * **amā** amade ye yenek haze 5. hazırlık) - **bel** hazır ol!, hazır ol! - **hüm** 1) hazır bulunmak veya olmak (bir şeyi hemen yapabilecek durumda olmak) 2) hazır olmak (hazır ol, umda bulunmak) * **gaya** ku hacet **amade hüm** **seherê** **hidin** min aleder hazır olunca bara habere verin (iştirak) - **klîn** (bu şeyi) hazır etmek ~ **sekinât** aleste beslenmek

amadehün *w* 1. hazırlama, hazırlanış 2. düzenlenme, tertiplenme

amade bün *lîgê* 1. hazırlanmak 2. düzenlenmek, tertiplenmek

amadehüml *w* hazırlanma

amadehüyl *af* hazırlanmış olan, hazırlanmış durumunda olan

amadehüyin *w* hazırlanış, hazır olma

amadehî *w* hazırlık - **klîn** hazırlık görmek, hazırlık yapmak

amadekur *af* 1. hazırlayıcı, hazırlayan 2. düzenleyici, tertiplenici, tertiplenilen 3. yapımcı programcı (medya, sinema programları için düzenlenmekle görevli kişiye)

amadekarî *w* 1. hazırlık 2. hazırlayıcılık 2. düzenleyicilik, tertiplenicilik 3. yapımcılık

amadeker *af* amadekar

amadekerî *af* amadekarî

amadekirin *w* 1. hazırlama, hazırlanış, amade olma (bir şeyi kullanacak, yararlanacak duruma getirme) 2. hazırlama (bir şeyi ortaya koyma, gerçekleştirme) 3. hazırlama (birin, heilangi bir şeyi yapabilecek veya bir şeyi yücleyebilecek duruma getirme) 4. düzenleme, tertiplenme, tertip etme 5. *kîm* hazırlama (bu amadeyi elde etme)

amade kirin *lîgê* 1. hazırlanmak, arıklanmak (bir şeyi kullanacak, yararlanacak duruma getirmek) * **ode** ji bo **mevnan** **amade klîrîne** odaya karoklar için hazırlama par 2. hazırlanma (bu şeyi ortaya koymak, gerçekleştirme) * **ferheng** **amade klîn** sözlük hazırlamak 3. hazırlanarak (buini heilangi bir şeyi yapabilecek veya bu şeyi yöklenebilecek duruma getirmek) * **me** **kurik** ji bu **ezmûn** an **amade klîr** çözüğü *z* naziv hazırlanık 4. düzenlemek, tertiplenmek, tertip etmek 5. *kîm* hazırlamak (bu amadeyi elde etmek) (yek) - *yî* (iştirakî) **klîr** hazırlamak, ol ettirmek * **me** **ew** **amadeyî** xelera sar **klîr** oru kora habere hazırladık

amadekirî *af* 1. hazırlanmış, amade, hazır, hazırlı 2. düzenlenmiş olan, tertipli

amadehî *w* hazırlık, arıklık

amadeyî (I) *w* hise

amadeyî (II) *w* hazırlık, arıklık - **kirin** hazırlık yapmak, hazırlık görmek,

amadeyîklîr *w* hazırlık yapma

amadeyê kirin *lîgê* hazırlık yapmak

amaje *w* 1. belirli, alâmet 2. işaret - **klîr** işa-

ret etmiş, eğer amajê * **me** **ew** habere amaje kiribû bu konuyu işaret etmiştik - *yî* **pê** **klîrîm** - *ve* **bel** etmek

amajekîlî *w* 1. belirme 2. değinme

amaje kirin *lîgê* 1. belirtmek 2. değinmek

amajekirî *af* belirtli, belirtilmiş olan

amajgar *af* belirgin, muşevve

amajgarî *w* belirginlik, muşevver

amajgarî *w* belirginlik, muşevverlik

aman (I) *af* 1. kap (çay, gaz, sıvı veya katı herşeyi bu maddeyi tabiiyen içi oyuk nesne) 2.

buluşık (yokunmuş) kap kazağı - *z* **ezmûnê** **derey** **kabî**

aman (II) *w* maye

aman (III) *af* amadan, adı

aman (IV) *af* aman (yardım istemeyi anlata) - *derman* **aman** yarman - *zewcî* **aman** dilermek

amanç *af* amane

amandank *w* kaplık (kap kazağı konulan yer)

amandêş *w* abzar, arız

amane *w* oluk, ide

amaneşur *af* *z* **kucû** **idenîst**

amaneşurî *w* öklücülük, mesulstik

amaneşê *af* 1. buluşıklık 2. *w* buluşık bezî

amaneşê *w* buluşıklık

aman *w* hesap

amax *w* 1. imn 2. vercin

amator *af* **adator**, **ezenc**, **özengen**

amatori *w* arıdırılık, özengenlik

amaye *w* belirt.

amazon *w* amozon

ambalaj *w* ambalaj

ambalajker *af* ambalajcı

ambalajkerî *w* ambalajçılık

ambalajklîr *w* ambalajlama

ambalaj kirin *lîgê* ambalajlamak

ambalajklîrî *w* ambalajlı, ambalajlanmış

ambargo *w* 1. ambargo (bir devletin, kurumun kendi immanlarında ayrılmasını yasak eden buvruğu) 2. ambargo (bir malin herhar bir tarafa engellenmek için konulan yasak) *

ambargoya **çekan** **silîh** **ambargoya** ~ **danîş**

set (...) **ambargo** **çoymak** * **dîzwalîh** **ambargo** **deyîn** **ser** **çekan** **silîh** **lara** **ambargo**

çoymak **teyîyorlar** ~ **halanîn** (an ji rakletin)

ambargoya **çalîmîk**

ambilan *w* ambilan, belirtke

ambûlî *af* **ambellî**

ambûlîans *w* ambûlîans

ambûr *af* **ale**

ambûrî *af* **gerç**, **mal** **gerç**

amûda *w* **gerç**, **umum**

amêlagirî *af* 1. **gerç**, **umum** 2. **amêfel** **tîm**, **edlî**

amê *w* **lukka**

amêl *w* 1. **amêl**, **edlî** 2. **amêl**, **istêl**

ameliye *w* **ameliye**, **ış**

amena *w* **amenna**

Amerikan *adıl* Amerikan * nihsikarê Anterikan Azencikan yezan * malê Amerikan Amerikan mal

Amerikanî *adıl* Amerikan, Amerikalî

Amerikanîyat *adıl* Amerikanîyat

Amerikanîki *w* 1. Amerikancê 2. *adıl* Amerikanîyatê, heqa, talata, yewşarê zarde

Amerikanparêz *adıl* Amerikanîst, Amerikalî yanîst

Amerikanparêzî *adıl* Amerikanîyetik

Amerikanzan *adıl* Amerikanîst

Amerikanzanî *w* Amerikanîzan

Amerikayî *adıl* Amerikalî

Amerikayê Resen *adıl* Kevî derolî

Amerikî *adıl* Amerikalî

amerikîyûm *kîmya* amerikîyûm (salsulfurê Am)

amerizandîk *w* bağıslama

amerizandin *fe* bağıslanmak

amerizîq *w* af, bağıslama (bir sucu, bir kusuru veya bir hatayı bağıslama)

ametal *w* ametal

ameyn *w* meyn

amerjen *kîmya* elajum, îtalum

amêr *w* amêr, îler

amêrger *adıl* mekamîk

amfil *w* amfil (amfilite) * me ksalimam

amfilî *adıl* 1. amfilî, îki yaşayış 2. amfilî, yûzer gezer

amfilol *adıl* amfilol

amfilteatr *w* amfilteatr

amîl *adıl* 1. amîl * amîlê dîrîyê de re amîl 2. kâhya * ra amîrê serê mlîl î? keyfînin kâhyası mısn? -ê emniyetê emniyet emni -ê serê (yekû) ağız kâhyası * ma lu amîrê serê mlîl î, ez ci bîwezîm ez de wê hîlêjim sen ezmam kâhyası mısn, bun wîlêlîma bîyler m

amîrê derya *adıl* amiral

amîrê hêz *fe* alay beyn, kutvet komutanı

amîrhêz *adıl* komutan

amîrhêzî *w* komutanlık

amîrî *w* 1. amîrî 2. kâhyalık ~ kîrîm kâhyalık etmek -ya deryayê amiralılık

amîrîî *w* amîrîk

amîryane 1. *kîmya* 2. *w* amîryane, boyaq * gotineke amîryane hayqê bir sêr

amîryanelîm *w* bayaqlaşma

amîryane bûn *fe* bayaqlaşmak

amîryanelîyî *adıl* amîryanelîsm, bayaqlaşma olan

amîryanelîjî *w* bayaqê aşma

amîryane kîrîm *fe* bayaqlaşmak

amîryanelîkî *adıl* amîryanelîsmîk

amî *w* avam

amîgu *w* amigo

amîgotî *w* amigoluk

amîlaz *kîmya* amiaz

amîl (il) *ê* 1. amîl 2. *w* güven

amîl (il) *adıl* amîl (amîlî) amîlî

amîlîdat *w* guvencî rejen amîlîda

amîlî *w* emniyet, guvenlik ~ pê amîlî guvenmek, emniyet etmek -ya sêr pê amîlî (bunê) guvenmek

amîp *adıl* amip

amîpîlar *adıl* amiplî

amîr *w* 1. amîr, îlet 2. bir karasaban pîçesi

amîrî *w* amîrî

amîcalî *w* muzîk *fe* *adıl* büyük amiral

amîrel *w* 1. derolî 2. enstrüment

amîrlêz *fe* alay

amîrhêzî *w* albaylık

amîl *adıl* amîl (amîrvak) amîl

amîng *kîmya* aming

amînezî *w* amînezî, belek yitişî

amîneyar *adıl* akil verer, akil hocası

amîneyarî *w* akil hocalığı

umoj *w* 1. eğitim 2. masîhat, fîgû 3. istişare

amojgar *adıl* 1. danışman, müşavir 2. öğütçü, öğütleyer

amojgarî *w* 1. danışmanlık, müşavirlik 3. öğütçülük

amojgelî *w* emîlî

amojger *adıl* amojgar

amojgerî *adıl* amojgarî

amojî *w* 1. yenge (bu amîzerin amîzerin eşî) 2. yenge (keydînde) büyük kağıtlar besleme sözü

amojîlî *w* 1. yenge (kadınlar kum bîr besleme sözü) 2. tekîlîsm kumîsmalarda yenge fann (aşağı) mî

amojînî *w* yengelik

amojî *w* emîlîsm

amojkar *adıl* 1. eğitim 2. müsteşar 3. fikir adamı 4. öğütçü, masîhatçi

amojkarî *w* 1. eğitimlik 2. müsteşarlık 3. görüşme 4. fikir adamlığı 5. öğütçülük, masîhatçilik 6. danışman -ya gusîlî genel görüşme

amojkarîm *w* emîlîsm etmek

amoj kîrîm *fe* istişare etmek

amojkîrî *adıl* istişare, masîrate emîlîsm olan

amonyak *kîmya* amonyak, aşadır (bu) - karbonat amonyak karbonat

amonyûm *kîmya* amonyum - karbonat amonyum sulfat, masîde kâymağı

amoralîzm *fe* amoralîzm, fare dîsîlîk

amorf *fe* amorf, biçimsiz

amorfî *fe* amorfîk, biçimsizlik

amortî *w* amortî * ji hîlêta miş re amortî

amortî *w* amortî * ji hîlêta miş re amortî

amortî *w* amortî * ji hîlêta miş re amortî

amortî *w* amortî * ji hîlêta miş re amortî

amortî *w* amortî * ji hîlêta miş re amortî

amortî *w* amortî * ji hîlêta miş re amortî

amortî *w* amortî * ji hîlêta miş re amortî

amortî *w* amortî * ji hîlêta miş re amortî

amortî *w* amortî * ji hîlêta miş re amortî

amortî *w* amortî * ji hîlêta miş re amortî

amortî *w* amortî * ji hîlêta miş re amortî

amortî *w* amortî * ji hîlêta miş re amortî

amortî *w* amortî * ji hîlêta miş re amortî

amortî *w* amortî * ji hîlêta miş re amortî

amortî *w* amortî * ji hîlêta miş re amortî

amortî *w* amortî * ji hîlêta miş re amortî

amortî *w* amortî * ji hîlêta miş re amortî

animato *wekê* animato

animator *alêr* animator

animâtun *lebin* anim.zin, canbedik

anin 1) 1. getirme, getir s (gelmesini sağlama)

2. getirme, alma (bir şeyi yanına veya üstünde bulundurma) 3. getirme teslim veya alıştığını satma) 4. getirme (bir şeyin oluşmasına neden olma) 5. getirme (feri sürme) 6. getirme (letime, bulduma) 7. getirme (gelir sağlama) 8. getirme (bu makama atama veya seçme) 9. alma (bulma, erişme) 10. yetirme (bereketli alma, verimli alma)

anin *şeyi* 1. getirmek (gelmesini sağlamak) * *av anî gund veye sa pesidiler* 2. getirmek, almak (bir şeyi yanına veya üstünde bulundurmak) * *gaya ku ez derkevim kupeyê, ez de sêwana xwe bi xwe re bînin sekağa çarkêra şemîyemî nîzêgîn* 3. getirmek (erişmek veya erişmiş olmak) * *me bîhar anî bahan getimêk* 4. getirmek (bu şeyin oluşmasına neden olmak) * *ev ba de berfê hîne nî, rûzgâr kar getir* 5. getirmek (ileri sürmek) * *ji îmla re palîştan bîne bîna belid gelu* 6. getirmek (ilemek, bildirmek) * *ji mîl re şîv anîye hapa selam getimê* 7. getirmek (gelir sağlama) * *ev dukan mehê çî ças perê tîne? bu dukkan ayda ne kaçar fer, getayêr?* 8. getirmek (bu makama atamak veya seçmek) * *dibêjîlê de wî jî serûk wezirîyê re bînin emu bîhukan, çê getereceklemis* 9. etmek (bulmak, erişmek) * *em bi wan re rûniştin, me kêl û eşq kir helanî ku me şefeq anî onlarê cûrup, eğlendik ta ki sabatî edene dek* 10. yetirmek (bereketli olmak, verimli olmak) * *erda haş şîlê ûne çî toprak île yeşertimêk* 11. getirmek (yardımçı il olarak) * *bawîşk anin ezere nek* - *her mîrinê olîman ziyatna getimêk* - *ha (nik, an, u cêr) hev 1)* bir araya getirmek 2) buluşturmak - *ba xwe yanîna alimêk* (geçimini sağlamak için yanına bulundurmak) - *her çawan çêz ûndê getimêk* - *ber qedandîne kolaylaşimêk* (bir şey sonuna yaklaştırmak) * *dî dawiyê de me ev kar anî her qedandîne sonuna bu çê, kolaylaşimêk* - *ber xelîştîyê kolaylaşimêk* (bu iş sonuna yaklaştırmak) - *bi devê gewriyê xîstûn bir iş bitirip sonuna getimêk* - *bîra (yekî) 1)* (birine) animatmak, hâmlatmak 2) çağırılmak, anırtılmak * *ev dengê hanê yekî tîne bîra imî bu ses kulogîna bîra çêgîrîniyar yek (...)* - *bîra merrî* (bu jî mîrê) (burunda, bu kimsenin havası olmak) * *zarok davê xwe tîne bîra anîre* (çocuk babasının havası var) - *bîra xwe 1)* anırtılmaya çağılmak, hatırlanmaya çağılmak 2) animak, hatırlanmak 3) akıl yetmek - *cemî (ba an jî nik) hev 1)* bir araya getirmek 2) buluşturmak - *cih 1)* yerine getirmek (iste-

nleri, gerekeni yapmak) 2) yerine getirmek, da etmek 3) tutarak, yetire getirmek * *sozê xwe ne anî cih sêrîmê umardî* - *de 1)* çıkarmak 2) dışa varmak - *dînyayê dînyaya getimêk* (dağuzmak) - *emane anîna dedimêk* (veya anîna getimêk) * *ez dibêjîlê qey serma îsal wê me hîne emane galiba* (bu sero suğuklar hızı anîna getirecek) - *feralê 1)* kıranına getirmek, istemlen düzeye getirmek 2) bir şeyin zeminini nazırlayıp nîzağa dözmek 3) fırsatçı yakalamak (yok) - *geretimêk xarabide getimêk* - *heleyê heleyê edimêk* - *hewê kıranına getimêk* (istemlen düzeye getirmek) - *hişê xwe 1)* hatırlanmaya geçmek 2) akıldan geçirmek - *hîzayê hîzaya getimêk* - *huê 1)* meydan getirmek, oluşturmak 2) ortaya çıkarmak - *imane 1)* anına getirmek (dâstlanmaya kabul ettirmek) 2) anına getirmek (istemlen biçimde davranmayı zorla kabul ettirmek) - *ji dînyaya dan xêra mîlîwan Sultan Ahmetê de dîlenip Ayasofya da saçîka venek* - *li hemukan (an jî hewesan) xîstûn (iş) şakya vîzîk* - *meydana meydana getimêk*, *we çê getimêk* - *nik (cem an jî ha) hev 1)* bir araya getirmek 2) buluşturmak - *pêş derî (veya îne) sîmek* (bir düşünceyi veya uyarıyı özetmek) - *qilopilyan gargaşaya getimêk* - *rastê 1)* gündeme getirmek 2) gündeme getirmek, guncellik kazandırmak - *tayê (an jî rê) yela getimêk* - *rewa livîne de vîmek* - *rê yelê getimêk* - *rolevê gündeme getimêk* - *rû hev yazîleşimêk* - *rûbarî hev yazîleşimêk* - *ser (...)* indirgenek * *bûyerê meynî ser vê mljarê alaya bu soruna indirgeneyîr (yek)* - *ser mîrê gaye kul wîyo dîze getimêk* - *ser hî serê kıranına getimêk*, (istemlen düzeye veya kuruma getirmek) - *ser çokun çêkîmek*, çökmek - *ser ewê ser ewe bozumîya venek* (öylek) - *serê (...)* yardım almak (kızıya uğratmak) - *ser hemdê xwe kendue getimêk* - *ser hemukan* (yarıyan an jî hewesan) şakya getimêk * *min anî ser hewesan û jê re gîl şakya getip sayledim (yek)* - *ser hişê (wî) hîmî ayîlîmak* - *ser imane 1)* anına getirmek (dâstlanmaya kabul ettirmek) 2) anına getirmek (istemlen biçimde davranmayı zorla kabul ettirmek) - *ser kewna herê yer ne getimêk* (eskî durumuna dönülme) - *ser rêzekê çîpîya getimêk*, *bi serê üzere getimêk* - *ser zîman dîlendimêk* - *ser xwe 1)* utal etmek, yekliklarını utal etmek 2) utandırmak - *ser zar î zîman 1)* dîlendirmek, dîlen dile getimesini sağlamak 2) dîlere dözmek - *xwarê 1)* indirnek 2) düşürmek (düşmesine yol açmak) 3) fiyat düşürmek * *naxwoze hîyeta malê xwe bîne xwarê ru-*

lînin hiyatini düşünmek istemiyor - wexta (...) kerkesine getirmek - wê gotine (an u manîyê) - e demeye getirerek - wicûdê vî-cûdê getirmek - zeyî ul îpneye getirmek (kız, gelin olarak davat etmek gibi bu za-man kaldıkları sena -ba sene peşdesi yara-ye değışmekte- her kaç haftalığına haba evi-ne getirilip misafir etme olayı) (yek) - ziftê gugusandın yakaşmak - zîman dile geti-rmek (belirmek, anlatmak, açıklamak) * ne-anîjn ser eynê xwe bozuntuya vermemek * tîne ji deriyah îlde xêra mirîyan Sultan Akmet te dîlenip Ayasotva'da satlaka vet-mek

anîn ba hev *lêw* 1. bir araya getirmek 2. bir-leştirmek 3. ziftleştirmek (hayvanları zift-leştirmek)

anîn hîra xwe lêw hatırlamak, hatırlanmaya çalışmak

anîn rem hev lêw bir araya getirmek

anîn cih lêgê 1. gl. yerine getirmek, infay et-mek 2. ifa etmek, yapmak * hevalê min di nava dîn deqîqeyan de xwestina nîm anî cih adrasîsîm on dakika çinde istegim: çapti 3. eda etmek (nîm tazî çim)

anîn der lêgê 1. çıkmak (bîrîna veya bir şî-yin çıkmasını sağlamak, çıkmasını sebep olmak) 2. dışa çıkmak 3. dışlaşmak

anîn dînyayê lêgê dünyaya getirmek (döğür-mek)

anîn hişê xwe lêw hatırlanmaya çalışmak

anîn holê lêgê meydana getirmek, oluşturmak

anîn pê lêgê gerçekleştirilmek, oluşmak

anîn pêşberî hev lêw karşı karşıya getirmek

anîn ser nîskokê lêw odaklanmak

anîn rû hev lêw yüzleşmek

anîn ver lêgê üstüne getirmek

anîn serê lêgê indirgenmek * bûyerê meynîn ser wê mijarê olayı bu soruya indirgenmey u

anîn xwar indirmek, düşürmek, aşağıya düş-ürmek

anîn xwarê lêgê 1. aşağıya indirmek 2. indir-mek, (fiyatları) aşağıya çekmek 3. indirmek (kurtak, tahrip etmek) * zêrêkê can a-nîne xwarê coek'ar camları indirin şîr

anîn zîman lêgê dileleral etmek, dile getirmek

anîs bîwî anîson (Puzpinella anisum)

anîsêz *olên* 1. çapraz 2. hayta, yarıtaaz.

anîsêzî *w* 1. çaprazlık 2. haytaılık

anîşk *anîş* 1. dîrsek * bi anîşkên lê dan (an ji xîstîn) dîrseklemek 2. dış köse, köşe başı * anîşka dîwêrê duvarin dış köşey

anîtin *lêw* anîn

anîjn *lêw* 1. anîjn 2. hîsanek

anîka *h* çûnduk

anîk *m* anîk, sötencü ~ çêkîrîn anîk yap-mak

anîkêger *anîk* anîkçî

anîkêgerî *w* anîkêçîlik

anîkêr *olên* sötencü

anîku *ç* çam

anîkûl *w* çok tatlî şerbet

anîo *ç* çaltı

anofel *çolîn* anofel (Anopheles maculipennis)

anonamî *çolîn* anonamî, supaklık

anonîna *rd* 1. anonîna fêd sîm bîlîmoyeyî *

xwezî ez bîhîma anonîm û karîbîlîna tîkêtîma nêwa gel keşke anonîm olup hal-kîn arasîna karîşîbîlîseydîm 2. anonîm (ya-rîncîsîm adî bîlîmoyeyî eşer)

anons *m* anons ~ kîrîn anons etmek

anor *m* gurur

anormal *rd* anormalî, düzensuz

anormalîbîm *w* anormalîleşme

anormal bûn *lêgê* anormalleşmek

anormalî *w* anormalîlik

anormalkîrîn *w* anormalleşirme

anormal kîrîn *lêgê* anormalleşirmek

anormalî *w* anormalîlik

anor *çolîn* çolî, çetî çê

anşefal *w* anşefalî

ansîklôpedî *w* ansîklôpedî, bilgilik

ansîklôpedîk *w* ansîklôpedîk

anraq *w* karugay, mevza

antarkîka *w* Antarkîka

antarkîk *ewlêw* antarkîk

antax *ewlêw* yardıççı

antaxî *m* yardıç, yardıççılık

antaxîî *w* yardıççılık ~ kîrîn yardıççılık et-mek

anten *w* 1. anten (anten cihazı) 2. bîy anten, duyurga 3. ew anten, duyurga

antêrî *lêw* antêrî

antêroz *m* (m) (antî) karîşîma odoo

antel *w* antel

antelêfêr *rd* antelî

Antîfalerîjk *w* antîfalerîjk

antîbîyolîk *w* antîbîyolîk

antîdemokratîk *rd* antîdemokratîk

antîfâşîst *rd* antîfâşîst

antîfâşîzm *m* antîfâşîzm

antîfîrîz *m* antîfîrîz

antîjen *w* antîjen

antîk *rd* antîk

antîka *rd* antîka

antîkatot *w* antîkatot

antîkaxane *m* antîkaxane

antîka *lêw* antîka

antîkîte *m* antîkîte

antîkumunîst *rd* antîkumunîst

antîkonstîtîzîm *w* antîkonstîzîm

antîkor *m* antîkor

antîlop *çolîn* 1. antîlop (Antilopeus) 2. *rd* an-tîlop (antîlop derîsînden yapılmîş)

antîmon *çolîn* antîmon (kısaltması Sb)

antîmonî *lêw* çatışka

antîpaci *çolîn* antîpaci, karîşî duyrgu

antipatik *af* antipatik
antisenit *w* antisemit
antisemitlik *af* antisemitlik
antisept *w* antisepti
antiseptik *af* antiseptik
antisiklon *m* antisiklon
antitezy *af* antitezy
antikoksin *w* antitoksin
antoloji *w* antoloji, seçki
antarkt *m* antarkt
antresit *m* antresit (bir tür taş kimyur)
antre *m* antre
antrenin *w* antrenin
antrenonkirin *w* antrenon yapma
antrenon kirin *ğgh* antrenon yapma
antrenonkirin *af* antrenonla, antrenon yapmış
olan
antrenon *af* *af* antrenon
antrenon *w* antrenonluk, gelişimcilik
antrop *w* antropo
antropoloji *m* antropoloji
antropoloji *af* antropoloji, insan bilimi
antropolojik *af* antropolojik, insan bilimsel
antropometri *m* antropometri, insan bi-
yometrik
antroposantroz *af* antroposantroz, in-
sanlaşma
antropozik *af* antropozik
a nika *af* a nika
anyon *af* anyon, anyon, eksi iyon
anyon *af* anyon, anyon
anzirüt *af* anzerüt, bir bitki adı
aort *w* aort
aqr *m* aqca, *w* nehdel, üvey amca
aqa (I) *m* aqca (çocuk dilinde)
aqa (II) *m* bibi, bala
apan *af* apançiller
apanlık *af* apanlık
apanlılık *m* apanlılık
apanı *m* apanlık - kirin apanlık etmek
apanı *m* apanlık - kirin apanlık etmek
apan *w* en ucu delikli kalbur
apartman *w* apartman
aperitif *m* aperitif, aqca
apik (I) *m* I. amca, amca, 2. uya sakallı
yaşlı aca
apik (II) *m* bilmece
apik (III) *af* kol suden, yopilna ceket (rü-
ten)
apilka *w* yün yumağı
apinri *m* çurk
apitü *w* apanlık - kirin apanlık etmek
aplikasyon *m* plizasyon
aplike *w* apike
apu *af* I. amca (amcaya seslenirken) 2. amca
(yaşlı, erkentece saygı için kulanılan sesleni-
me sözü) 3. amca (rekreiyaz konuşmalarında)

apulet *m* I. polei, emzilik * apoletin efkar
sabaya apoletin 2. apolet (gaysi erin kalba-
rina süs olarak takılan parça)
apolitik *af* apolitik
apor (I) *m* mirasbet
apor (II) *af* kalabalık (sarıca çuk)
aporlun *m* kalabalıklığına
apoe *bün* *ğgh* kalabalıklaşmak
apore (I) *m* I. kalabalık 2. izdiham
apore (II) *af* söke olmış olan, parça kapılmış
olan
apore (III) *af* sapık
aporelun *m* sapıklığına
apore *bün* *ğgh* sapıklasmak
aporeti *w* sapıklık
aporeti *w* sapıklık
apor *w* kalabalık -ya dal-orinê trafik yoğun-
luğu
aporkirin *m* kalabalık etmek
apur kirin *ğgh* kalabalık etmek
aposterior *af* *af* aposterior, sosyal
apostrof *m* apostrof
apassionato *af* *af* apassionato
apraksi *ğgh* apraksi, fonksiyon yitimi
aprax *w* apraksi yetmeği - çökürün sarmı yapmaz
apre *w* apre
aprekirin *w* apreleme
apre kirin *ğgh* aprelemek
aprekiri *w* apreli
aprekiri *af* apresi
apefor *af* *af* apfor, özsel, ilkel
apriori *w* apriorilik, özsellik, ilksel
apis *m* apis, apis
apter *w* delik
apteri *w* delik
apteriks *af* *af* apteriks, kıy (apterix Australis)
aqat *w* akat
aqar 1. akat 2. mülk, arazi 2. bahçe * wezê ar-
qarê me işol baş e (bahçemizin önünde bu
sene ay)
aqaret *af* akaret
aqd *w* tavah (ev tavah)
aqil *m* I. koyu (y) pekmez 2. gun balı
aqil *m* I. akıl, us (duşunma, düşünme ve kavra-
ma gücü) 2. hafıza, bellek; * nasê wê ne di
aqilê min de ve di (aklında kalmadı) 3. akıl
(ogut, sâlik veriden yolu) * kê ev aqil da wê?
kim aqil bu akit verdi? 4. akıl (duşunme, ka-
rny) * aqilê min ev aqil bûya mo ez dîketim
vî karî? şimdiki aklım olsaydı bu ise gizer
mydım? 5. mes. ders (bir olayın bellekte ol-
raklığı, kalıcı) *w*, *ğgh*, (hac) * ji vê bûyerê
aqil negirt bi olagran ders almadi - anîn
fik e vermek - *w* *af* (I) *af* (I) *af* (I) kaçınmak,
aklın yitirmek, zarar görmek, deşirmek *
dîlînce gûhê wî ku kesên îkratîyeyê ji
wan re lê xîştîye, aqil dîvêştîye (kârîyeye
kazançlarını elbirlikleri mi işiyordu) 2) ak-
lın kaçınmak (zerkaza, yersiz iş yapma) 3)

dehşə dönmək (çox) izulmək 4) sevgi uşaqlıq, kəfayət, yemək, təzənmək > aşdım vəl
 > aqlı aqlı danışmaq > bərdim kəfayət etmək
 sevəli bəylik > bi ser kum ketim aqlı mən-
 da olmaq > birim aqlı vaxtı olmaq > ehl-
 qandıim aqlı oynaım (qıl) imək > dan
 əkl vermək > dan (yekü) birim aqlı vermək
 > dan sekinəndim aqlı (ar) doğumuk ver-
 mek > dekləstüm drolonə her kest aqlil
 xwe kitiye aqlıni pəzara çikarışınlar her
 zəs yim aqlim aqlı (veya aqlılar gelim ol-
 muş herkes kendimkimin beğenim) (ışteki)
 di > de maiz (bir şey) aqlı da kəmək (di) >
 de naçe aqlı almış, aqlı yamış > di ser >
 re heye aqlı aqlıdan aqlımlar > fərdim aqlı-
 lım oynatmaq (qıl) imək > giliandim (ışteki)
 1) aqlı etmək, danışmaq (re) aqlıdan
 önceden kestirmek 2) aqlı su eritmək >
 gitiim 1) aqlılaşmaq, uslənmək 2) aqlı ka-
 tımaq > jə gəllim pay cəkənmək (bi) olay veyə
 durumdan gərəkli təcrübəni kazanmaq, tə-
 zəmək yolu belənmək > jə stendim aqlı al-
 maq > ji > zəddim e aqlı aqlılar aqlımaq >
 ji > zədə ye aqlı var, yaqmı var (veya aqlı
 var, izim var) > ji surə (yekü) birim 1) (bi)
 şey birim 1) aqlı yalmak 2) (bi) maiz aqlıni
 çəlmək (ayrıcandan, kərim olay) aqlı imək
 3) (birim) aqlıni çəlmək, aqlıni başından
 aqlımaq (aya) aqlımaq, başını çəkənmək 4) zihni
 dağıtmaq > ji serə (yekü) çün aqlı başın-
 ım gümək > ji serə (yekü) revim kəpim
 kaqmıq > ji xwe re jə gitiim kəsədar həs-
 se almıq (veya çəkənmək) > kirim aqlı imək
 > li seriyən e, ne li beğən e aqlı yaqmı de-
 ğil, başımda > mō diqələye aqlı (her şey) aqlı-
 der > neğliandim (ışteki) kəfəim aqlı qı-
 maq > neğihistim (ışteki) (bi) şeyni aqlıni
 eritmək > ne di salım de veyə di serə de veyə
 aqlı veyə değıl, başımda > ne li məzinəli ü
 biçükəy ye aqlı yaqmı değıl, başımda > ne li
 beğim ye li serə ye aqlı yaqmı değıl, başımda >
 neğim (yekü) dan aqlı qırmək, aqlı ver-
 mek > pə re tımə ye (bir kimsədə) aqlı tər-
 telli təcrübəni kimsələr (ar) > qəböl maqm
 aqlı aqlı (ji) > re gərim e aqlı gərim > se-
 kinəndim baş çəndim (bi) (bi) aqlı aqlı >
 > şikləndim aqlı yarmək > taw zərdim e li
 serə jəmū kəsə nım e aqlı herkesə bəlmə-
 maz > taw her kərim her kəsə rəkərye a-
 qlil xwe aqlıni pəzara çikarışınlar her
 yim aqlim aqlı (veya aqlılar gelim olmuş
 herkes kendimkimin beğenim) > (ışteki)
 zərdim e, kəsək wī nahlim > li herkesə aqlı-
 mən e > taw aqlıdır, aqlı > ü öklir aqlı fi-
 kir (di) > an de neçim aqlı: sığarmak >
 wanda kitiim 1) bel eçim yitmək 2) aqlıni
 eyarmək > ek dan (yekü) fikr vermək > ek
 ji (yekü) stendim aqlı almış > ekli dım hatim
 (yekü) 1) aqlı sənəddən gəlmək 2) (birim)

yim an fikr gəlmək, aqlıni pəzara çikarışınlar
 gəlmək > ek (yekü) birim 1) aqlı kəsək, aqlı
 yalmak aqlı almək 2) gəzi tutmaq, işlə
 gəlmək > ek (yekü) (...) birim (birim, bir şey)
 gəzi tutmaq > ek (yekü) bi ser kum ketim aqlı
 li başına aqlı kərim yuqarı (veya yuqarıca)
 olmaq > ek (yekü) çəq kərim (birim) aqlıni
 çəlmək (ayrım) aqlı (ayrım) çikənmək (di) >
 (yekü) de (ışteki) qəbim kəfəimdan çəkək
 cəkimək (kəfəimda bir danışma halində)
 (di) > ek (yekü) de çüm aqlıni sığar güm aqlı
 yalmış (di) > ek (yekü) de neçim 1) aqlı al-
 maq 2) aqlıni sığarmək > ek (yekü) di çəkə
 (wī) de bım aqlıni təkli olmaq > ek dım
 di ser kumə wam re ye aqlı bir kərim başı-
 da olmaq > ek (yekü) giliandim aqlı erimək (a-
 qlıni aqlılaşmaq) > ek (yekü) giliandim (...)
 aqlı (bir şey) erimək > ek (yekü) gitiim aqlı
 erimək (ayrıcandır) > ek (yekü) ... gitiim
 neğendim > aqlil mlin xwe gitiim beğen-
 dim > ek (yekü) hatim serə aqlı başına gəlmək
 (davarışılmanın yətləşim) sezerək doğru
 yolu bulmaq > ek (yekü) her birim birim
 beğermək, pəhal erimək > ek (yekü) jə nebirim
 1) gəzi tutmaq 2) aqlı almımaq (aqlıni
 yarmımaq) 3) aqlıni aqlılaşmaq (ışteki) aqlı
 ji kəsək > ek (yekü) jə surə (wī) birim (bi) şey
 kərim aqlıni başından almış > ek (yekü) jə
 serə (yekü) çün aqlı çəkənmək > ek (yekü) jə
 serə (yekü) her kərim aqlı yuqarıca cəkimək >
 ek (yekü) kərim hüm səfəim bir talıması nakım
 olmaq > ek (yekü) jə jə wī jə wī wam aqlıni
 da yirdim > ek (yekü) hi teyr ye fir) wam olam aqlı
 li xə güm > ek (yekü) li cihəkli dım bım aqlı
 başımda olmaq > ek (yekü) li hev kərim aqlı
 başımda olmaq, bəzəlmə > ek (yekü) li hev qə-
 libim 1) aqlı çəkənmək 2) aqlıni tərziyi çə-
 zəlmək > ek (yekü) li serə veyə (yekü) bım aqlı
 başında bir vaxt yuqarı (veya yuqarıca) ol-
 maq > ek (yekü) fərdim an jə (insan) sekinə-
 ndim aqlı aqlıdan > ek (yekü) nebirim 1) (bi-
 rim) bir şeyni aqlı almımaq, aqlıni aqlılaş-
 maq, kəfəim almımaq (bi) şeyni aqlılaş-
 maq (ayrıcandır) 2) çüm almımaq 3) sığ-
 armımaq, aqlıni aqlılaşmaq > ek (yekü) (...) ne-
 birim birim, bir şeyni gəzi tutmaq (ji) > ek
 (yekü) neçim aqlıdan çəkənmək > ek (yekü)
 neğihistim aqlı aqlılaşmaq (veya erim-
 mek) > ek (yekü) neğitiim 1) aqlı almımaq
 (aqlıni aqlılaşmaq) 2) (birim) bir şeyni
 aqlı almımaq (ayrım) aqlılaşmaq > ek (yekü) niyə
 veyə hüm dekləstüm zərək, aqlil mlin na-
 ğim pəndim li wəklində çəkəim çəkəim
 çəkəim aqlıni almıyım 3) aqlıni sığarmək
 çəkəimlənmək, kərim yarmımaq 4) bəzəlmə-
 şik almımaq > ek (yekü) ne jə serə (yekü) hüm
 aqlı başına almımaq > ek (yekü) niyə
 həvalim e ek (yekü) olam başına çəkim > ek
 (yekü) qəbim nekərim aqlı almımaq > ek (yekü)

kü sekimin 1) aklı darlamak 2) aklı güzmek -ê şevk barê giran 1) axirê baş, cezaîna a-yakê çêker, dîwîncîyê başê çêrê - bûn ak olar, baş belê -ê (yekî) tenan bûn akî ermek (aklêna dîwanlaşmak) -ê (yekî) tenan a-y 1) aklı başında tenekî aqilî davaran 2) aklı başa ayar (akî) yerinde * di nê malê de kesê ku aqilê wî tenan e tune ye bu cîhê de akî tena avêrîmê yeatir -ê (yekî) lîstekî (yekî) neyarin ibîrîna bir şeyî aklî alpmak (aniyananmak, keşeyanmak) -ê xwe anîn serê xwe akîrî başna ammak (xwe teolmak, devanmek) (jî) -ê xwe avêtin aklîdîp çikarmak -ê xwe bî nan û pîvazê re xwarin akîna peynî ekmeêke yemak -ê xwe dîvandîrî (cu) jî top kîrîn) aklîna başna almay (xwe) toplanmak, devgirmek) -ê xwe celiqandîrî aklîna oymatmak (akî) dîşîrîler yîpanmak -ê xwe dan serê xwe aklîna bî şeyî almay (xwe) toplanmak, devgirmek) (dî) -ê xwe de girtin aklînda tîtmak -ê xwe kuharîna kafîrî değıştirmek -ê xwe nus kîrîr 1) yîzo pozî aqlîna (toplanmak) 1) kîrîrî kurmayî, şevanî tarînanaya başlanmak 2) kendîna tîtmak, kendîna belmek -ê xwe pê re wînda kîrîr (bir kîmse, bir şeyî) zîhnîna bozmak -ê xwe revandîrî aklîna kaçîrmak -ê xwe şaş kîrîr aklîna şaşîmî, oymatmak -ê xwe şeqandîrî aklîna oymatmak -ê xwe şîxulandîrî aklî yemak * cu a-qilê xwe bişkuşîne, belkî bê hîyê te akîlîna yor, belkî hatîrîna -ê xwe top kîrîr aklîna başna toplanmak -ê xwe wînda kîrîr aklîna kaçîrmak, aklîna vîtmak (dêlmek) -ê xwe xebîrandîrî (cu) jî şîxulandîrî) kafîsîna kîrîrîna kî -ê xwe xwarin 1) kafîyî yemak, aklîna kaçîrmak (dêlmek) 2) aklîna kaçîrmak (geresîz, yersiz îş yapîmak) -ê (yekî) yek nehîrîn (îrîpîn bir şeyî) pozî kîrmek (bir îş yapîrken kendîsîna xwe bîskîsîna guvîncîrmek) -ê tu jî ku şî? aklî aklî gel şevgele tîsal

aqilandin m farkîna varîna

aqilandî lîg farkîna varîna

aqilane k 1. aklîane, aklîana 2. aklî, aklî-bîca, aqul * ramîneke aqilane aqul bir dîşînce

aqilî m aklî, rasyonel

aqilîleşîn m aklîleşîna, rasyonelleşîme

aqilî bûn lîg aklîleşîmek, rasyonelleşîmek

aqilîkerîrî m aklîleşîrî m, rasyonelleşîrîme

aqilîna kîrîr lîg aklîleşîrmek, rasyonelleştîrîmek

aqilavîrî m 1. aklîna yîtmîna, aklîna yîrmî 2. tozîtmî, dîrmîme, dîrmîme

aqil avêtin lîg 1. aklîna oymatmak, aklîna yîtmek 2. tozîrmak, dîrmek, dîrmek

aqilavîrî m 1. aklîna yîtmîna, Kafîyî yemîna olîm 2. dîrmîna, dîrmîna, tozîrmîna

aqilbalîk m aklî balîg, erîm

aqilbalîkî m erîmîk

aqilberdî m 1. aklîna akî 2. aklî (karşînda-kîm dîwîncîyîna bîhmîkî için soyle-nîna atîrîna sözü)

aqilberdî m aklîlîk - kîrîr aklîlîk etmek

aqilberdî m kaçk (bîza) davîdanîşîrîna dîl-uc olîrî)

aqilbîrî m aklî varîme

aqilbîrî m aklî

aqildarbûn m aklîlanma

aqildar bûn lîg aklîlanmak

aqildarî m aklîlîk - kîrîr aklîlîk etmek

aqildurkîrî m aklîlandîrîna

aqildîr kîrîr lîg aklîlandîrmak

aqilevalî m 1. aklî 2. aklî salîk * vîzmîna wî kesîna aqilevalî bûne akîrîna

îrî: aklî salîk kîrmîrîna

aqilevalî bûn lîg aklîleşîmek

aqilê velîm m aklîleşîrî, hîssîleşîrî, ağılduyî

aqilfelmî m aklî balîg, erîm, aklî kemal

aqilfelmî m erîmî, aklî sîmîlîk

aqilfîroş m bîskîse aklî varîna duranî

aqilgirtî m aklîlîrîna, uslanma

aqil girtî lîg 1. aklîlanmak, uslanmak 2. nec aklîlanmak, uslanmak * edî aqil girtî-ye erîk aklîlanma

aqilgirtî m uslanma, aklîlanma

aqilî m terkîna varîna

aqilî lîg farkîna varîna

aqilî m aklî -ê nezanan jî kîsî hevîtan e a-kîsîz elîna hîccîrî cîkîrî

aqilkemalî m aklî balîg, erîm

aqilkemalî m erîmîk

aqilkîrî m 1. aklîyî 2. kaçk

aqilkîrî m 1. aklîlîk 2. kaçkîk - kîrîr a-kîlîlîk etmek

aqil kîrîr lîg aklî etmek

aqilmend m 1. aklî 2. aklî bîlmî, aklî hîccîrî, aklî öğretîm, dîrîr varîna (bîme yîzo gîsîrîp aklî öğretîm kîmse) 3. aklî kebîbîna,

hîccîrî aklî öğretîme emekînda nîm kîmse 4. aklî (karşînda-kîm dîwîncîyîna bîhmîkî için soyle-nîna atîrîna sözü) 5. nec aklî, bîlgîç, bîlmîş (bîlgîsîz olîduğu halde bîlgîç gîrîrmek îsteyîna, bîlgîç geçîrîrî kîmse)

aqilmend bûn m 1. aklîlanma 2. aklîlî nîma, aklî varîna olîna

aqilmend bûn lîg 1. aklîlanmak 2. aklîlî olîmak, aklî varîna olîmak

aqilmendî m 1. aklîlîk 2. aklî hîccîrî, hîccîlîk - kîrîr 1) aklîlîk etmek 2) hîccîlîk etmek - il serê (yekî) kîrîr bîlgîçîk sîrmak (xwe) tîslanmak)

aqilmendîrî m 1. aklîlandîrîna 2. aklîlî hale getîrîme

aqlınevîd kirin *îşer* 1. zârlılandırılmak 2. akıllı hale gelmek

aqlıparêz *afêl* usur

aqlıparêzî *fehîr* usçuluk

aqlıperest *afêl* usur

aqlıperestî *fehîr* usçuluk

aqlırevandî *af* kaçık aklını kaçırmış

aqlırsivik *af* 1. akil, becer. geberç. aptal 2. kaçık 3. gen. zekâh, salâk 4. uğur, hırsız

aqlırsivikî *af* 1. akıllık, geberçlik, aptallık 2. kaçıklık 3. gen. zekâhlık, salâklık 4. uğurluk, hırsızlık

aqlırsivikîbûn *af* zıkkıyım

aqlırsivikî bûn *îşer* zıkkılaşmak

aqlırsivyan *afgeber* cin akılı

aqlırtamanî *af* res 1

aqlırtamanî *af* resülük

aqlıwında *af* kaçık {bazı devrimşöhrî deuce olan}

aqlıwındaî *af* kaçıklık

aqlıwındaîyî *af* aklını yetirmiş olan

aqlıwıwî *af* şaşkın, aklını yetirmiş olan

aqlî (II) *af* 1. ağıd 2. akide şekerî 3. koyu pekmez, pekmez reçeli

aqlî (II) *af* kase taşı, kantar {münevver}

aqlîbûyî *af* ağıdî

aqlîdar *af* ağıdî

aqlîvan *afêl* ağıdî

aqlîvanî *af* ağıdîcilik

aqlîde *afêl* ağıdî, mang

aqlîjanî *af* akil, rasyonel

aqlîkûbûn *af* aklileşme, rasyonelleşme

aqlîjanî bûn *îşer* aklileşmek, rasyonelleşmek

aqlîtanîkirin *af* aklileştirme, rasyonelleştirme

aqlîpêlê kirin *îşer* akli leşirmek, rasyonelleştirmek

aqlîyat *af* akliyat, akıl yolu ile kazanılan bilgiler

aqlîye *af* 1. akliye mâsî hastalıklarıyla ilgili hükümlük kolon 2. akliye (akıl hastalıklarıyla ilgili hastalığa belirtme) 3. *af* akliye, akılca k, rasyonelizm

aqlî *af* akil, usul, usç

aqlîkirin *af*, usçleşirtme, rasyonelleştirme

aqlî kirin *îşer* rasyonelleştirmek, rasyonelleştirmek

aqlîî *fehîr* usçlık

aqlîq *afêl* kurbân

aqlîbet *af* 1. akbet, seruc *af* (yekî) hatin serê (yekî) ak betne ağarmak * *uz naswazîna a qubeta*: Kristof Kolomb bê vaxê min Kristof Kelemb'ên akibetne ağarmak îstahîyeyim 2. dîrlik düzenlik 3. gecim (halatına, u vaxta) * *aqlûbeta wan jî* bey re tunc a elarında geçmîş yekê ~ *li hatinê he* Allah kaşatortun ~ *li serê te he* darisî başına ~ *a nav matê* esmî duşî

aqlûbetî *af* 1. dîrlik düzenlik 2. gecimlilik

aqlû *afêl* 1. yakat 2. *af* yakat (vakûtan yapı-

lma veya yakûtan sâkîlanma)

Arêlê Ar {arçon'ın kasabası}

ar (II) *af* ar ut, haya, utanç duyuma ~ *af* cûnê li *deve qûnê* hîmî kacerî hîmî davul yalar {çekildiği için yışınmış a vax geçirmiş} ~ *af* {yokî tunc bûn uslanmak nefir bilmemek

ar (II) *af* 1. keskin, acı, zulum zemberek, çavşet {ipekî *af* yuvceklî için * *af* hîyeke ar keskin arke * *af* neva ar serî şarab 2. keskin, yeşün, ağır {koku için, boğucu} * *bêlmeke ar ağı* bu kuku ~ *bûn keskinleşmek* ~ *kirin keskinleşmek*

ar (II) *af* un * *arê me nemabê* emamuz hîmanış ~ *af* *xwe bêjîng* kirîve, *kapêka xwe rêlîye* unut, elermiş, e.ğün, asmış ~ *ê zêtan jê çêrlibe* 1) adin {başarı olmak 2) a'na kesmek, para kesmek, para barmak {çok zengin olmak veyt para kazanmak}

ar (IV) *af* ar {yüzey ölçü birimî}

ar (V) *af* 1. atış, ed 2. atış {utulmuş olan arzun} 3. atış {sümbet veya pışınma için kullandılan yer veya araç} 4. atış {vaxet için} 5. atış {tebîke, teşker} * *hîn xwe dijavêjin nav ar* kendime atışe atıyorsunuz 6. *reuk senêgî - bi komê far jî kevêrê* te bîkove e-va barerî yansip, atışlere gelisin ~ *dadan atış yakmak* ~ *kirin atış yakmak* ~ *af* civ teşî ~ *af* dî jî kakak ~ *af* vîj karavetî teşî ~ *ê qî çotuk* doğduktan sonra 40 gün boyunca evden atış çıkarılmaz, eger o esnada atış verinse çotukun ağrı olacağına istisna

Cocuşun kırık çıkıktan sonra "arê qî" olayabilir.

arabun Kurdî *afê* arabun Kurdî {müzik makamı}

arabesk *afê* 1. arabesk 2. ay gürak, bezeme, arabesk

arabeskî *afêl* arabesklik

arag *af* vaxet hareket eden, tîmbel

aragonîr *afêl* aragonîr

arajman *afêl* arajman

arazî *af* 1. sakin hilvan, dingin, hareket etmeyen 2. sükûnêlî 3. huzurlu 4. istikrarlı ~ *bûn* 1) sakinleşmek, sakin olmak, sakin duruma gelmek 2) yatışmak 3) sükûn bulma 4. *dinginleşmek* ~ *girtin sakinleşmek*

arandbezî *afêl* hazur venca, hazur veren

arandbezî *afêl* hazur venca, hazur veren

arandbûn *af* 1. sakinleşme 2. yatışma 3. sükûn bulma 4. dinginleşme, huzurlaşma

arandî *bûn* *îşer* 1. sakinleşmek 2. yatışmak 3. sükûn bulmak 4. dinginleşmek, huzurlaşmak

arandîyî *af* 1. sakinleşmiş 2. yatışmış 3. sükûn bulmuş 4. dinginleşmiş

arandîdar *af* sakin, müskem, teskin edici

arandîdarî *af* sakinlik

arandgî *af* dinlenme salubû

arandgîlî *af* sakinleşme

aram girtin *fîğh* nakirleşmek
 aramgirtî *af* sakirleşmiş olan
 aramî *m* 1. sakinlik, sükûnet 2. durganlık,
 dinginlik 3. huzur * aramuya herêmê *fîğh*
 melim hejema 'u zarûna be'azîve 4. isak-
 ma kalînlîk 'ya kar û xebtê çalîşana bu-
 zarî

aramîdar *af* istikrarlı, zarûlî
 aramîdarî *af* istikrarlılık, emniyetlik
 aramîkêş *af* istîdîat iseyen, huzur iseyen
 aramîkirin *m* sakirleşdirme
 aramî kirin *fîğh* sakirleşti (mes)
 aramîyê *af* sakan (huvsê 'îzîze, rahatsızlığı a-
 valmîs veya geçmiş olan)

aramîşbûn *m* yatışma, sakirleşme (çoşu, se-
 ma, sarku, çîn, etkîsî azalmay)

aramîş hûn *fîğh* nakirleşmek, yatışmas,
 çenku, sarm, sarku çîn, etkîsî azalmak

aramîşbûyîn *m* yatışma, sakin esme

aramîşkirin *m* sakirleşdirme, yatıştirma

aramîş kirin *fîğh* sakirleştrirmek, yatıştirmek

aramîşpêrêzî *fîğh* durganlık

aramîwer *af* sakin, sağduyulu

aramîwerî *af* sakinlik, sağduyululuk

aramîyanî *m* huzur (ev)

aran (I) *fîğh* 1. ayırım, tumbîh 2. ayartı

aran (II) *m* 1. ava, mek, ova 2. yayla 3. çol,
 çasî, tulu

aran (III) *m* sızî, tucme

aranbar *af* uyandırılan

aranbarî *m* uyandırıcılık

arandî *af* kışkırtıcı, provakator

arandîrî *m* kışkırtıcılık, provakîdürîlîk

arandîr (I) *birîne* uyandı

arandîr (II) *m* uydurma, uydurma

arandîrî (III) *m* 1. aşkırtma, kışkırtma, tahrik
 etme 2. tahrik etme (çeme, duyguların uyar-
 tma) 3. ayartma, bagan çikartma

arandîrî (IV) *birîne* uyardırma, tahrik etmek

arandîrî (V) *fîğh* sızlatırak, uydürmek

arandîrî (VI) *fîğh* 1. kışkırtırak, tahrik etmek,
 tahrik etmek 2. tahrik etmek (çemel duyguları
 uyardırma) 3. ayartırak, bastır çikartırak

arandîrî (VII) *birîne* uyardırılmış

arandîrî (VIII) *af* arızatılmış

arandîrî (IX) *af* 1. aşkırtılmış 2. tahrik edilmiş
 3. ayartılmış olan

arandîrî (X) *af* kartaloz, kartaloz

arandîrî (XI) *af* aranje, düzenleme

arandîrî (XII) *af* aranje etme, düzenleme

arandîrî (XIII) *af* aranje kirin, düzenlemek

arandîrî (XIV) *af* aranje kirin, düzenlemiş olan

araq (I) *m* rakî

araq (II) *m* ter

araqdan *m* terleme

araqdan *fîğh* terlemek

araqdayî *af* terli

araqdayîn *m* terlemez

araqfiroş *m*êr rakîrî (rakî şarîret)

araqfiroşî *m* zarîrlîk
 araqfêş *m* meyhare
 araqfêş *m* wîkî (çekî toplanî aramîya çîka dağı-
 tan kime)

araqfêşî *m* sakirlik

araqî *birîne* bir tucîn çîka

araqîker *m*êr rakîrî (rakî şarîret)

araqkerf *m* rakirîlk

araqexwer *birîne* 1. çekî, çekî içîk 2. çekîrî

araqexwerî *m* 1. rakî içîklîğî 2. çekîrîlk

araqsur *birîne* 1. çekîrî 2. ayıyq, alkolik

araqxîrî *m* 1. çekîrîlk, rakî içîklîğî 2. ayıyq-
 lîk

ararut *m* mezar

arase *m* paxî, yer

arasî *af* sêlt, sêltlîk

arasî *fîğh* 1. doğrusu, gerçeğî, esasen, aşîkîsî

başkasî * a rasî ez jî sêrdar bin başkasî

bende aşîkîyan 2. neme lazım (veya neme

gereki) * a rasî, tu qîsîra rasîrî çênêlî neme

lazîm, nêlîm heç bu kîsîrî işlemeçî 3. ku-

lînda, haddî zarûda

arasta *m* arasta (çerçev, ayar işi yapan esnafların

başlıca balıduğî me'yan)

araste (I) *af* 1. donatma 2. tirmîz, pak - bûn 1)

donatmak 2) tirmîz veya pak donat - kîrîm

donatmak

araste (II) *m* 1. yönelim, yönelim 2. yönlene

3. güdümlü -yî (tîstêkî) bûn (mece) yönlendirmek

* raw arbazî arasteyî 'rîm bûn sêrdar, der baş-

ma yönlî -yî (...) kîrîm gere ulmak (tîstêkî)

hedeğe doğrultmak

arastebûn (I) *m* 1. yönelme 2. güdülenme 3.

güdümlülük

arastebûn (II) *m* donatma

araste hân (I) *fîğh* 1. yönlîlk 2. güdümlen-

mek

araste bûn (II) *fîğh* donatmak

arastebîyî (I) *m* 1. yönelik, donuk, yönlîmîş

2. güdümlenmiş olan

arastebîyî (II) *af* donatmış, donatılmış

arastebîyî (III) *m* 1. yönelik 2. güdümlenmiş

arastebîyî (IV) *m* donatma

arastek (I) *m* donatı, donatma - kîrîm donat-

mak, teşhîz etme

arastek *m* projektör, gösterici

arastekîr *birîne* 1. yönlîmîş 2. yönlîndirmîş

arastekîrî *m* 1. yönlîmlîk 2. yönlîndîrîmlîk

arastekîrî (I) *m* 1. doğrultma, yönlîme 2

yönlîndîrme 3. güdümlenme

arastekîrî (II) *m* donatma

araste kîrîm (I) *fîğh* 1. doğrultmak, yönlîmek

2. yönlîndîrmek 3. güdümlenmek

arastekîrî (II) *fîğh* donatmak

arastekîrî (III) *af* 1. yönlîk, yönlîmlîmîş, doğ-

rutlîmîş 2. yönlîndîrîmlîş 3. güdümlü * fîş-

ke arastekîrî güdümlü me'yan 2. vîc gü-

dümlü * alîmîya arastekîrî güdümlü eko-

nomî

arastekiri (I) *mî donatîrîn*, donatılmış olan
 urastekî *mî yemeliş*
 arasteyîlûn *mî yemelme*
 arasteyîlûn *lîgê yemelme*
 arastîn *mî 1. donatîna, donatîna, donatî 2. be-
 zeme - isleme, sus, bezekleme*
 arastîn *lîgê 1. donatmak, donamak, bezek-
 etmek 2. bezemek, suslemek, bezeklemek*
 arastîlî *mî tazîmî, bezemeyle, suslemeyle il-
 gîlî*
 arastê *mî 1. donatx, donatîrîn, donatîrîş 2.
 bezek, bezekîk, bezekle, bezekîş, suslu*
 arav (I) *mî 1. hogada, kîlîu tu (kîlîu çamaşır
 yıkama suyu) 2. atê su*
 arav (II) *mî 1. atik 2. atê su*
 arav (III) *mî 1. saye (koruma, yardım) * ez hi a-
 rava te hatîne vir serin sayende ken baraya
 geldîm -î (bu, şe, ot sayede*
 arav (IV) *mî 1. N] devê tenîdî rejê aglî û a-
 rav deştê walsarîq agêrdan atê ve lîv qî-
 kîyî*
 aravî (I) *mî bulîsk*
 aravî (II) *mî saye çîde*
 aravtarav *mî didê didîk*
 aravtaravbûn *mî didê didîk olma*
 aravtarav bûn *lîgê didîk didîk olmak*
 aravtaravbûyî *mî didê didîk olmaş, alim uş-
 lûre getîrîlîş ol, u*
 aravtaravkîrîn *mî didê didê etne - alim uş-
 lûre getîrme, bakîmîk yer bucasîmî*
 aravtarav kîrîn *lîgê didîk didîk etmek, alim
 uşlûre getirmek, bakîmîk yer bucasîmîk*
 aravtaravkîrî *mî didê didîk edîmîş*
 aravtîn *mî sîzîne*
 aravtîn *lîgê sîzînek*
 arawak *mî durgun, dîngî*
 arax *lîv îlînek*
 araxî (I) *lîv îlînekşel*
 araxî (II) *mî 1. araxî 2. jîvî yerey*
 arbak *jîvî 1. çîkî, kî taşî 2. dîven deş*
 arbing *lîv hevîne*
 arbûn *mî 1. keskinleşme 2. keskinîş, sehtîk 3.
 yoğunlaşmî (koku ten)*
 ar bûn *lîgê 1. keskinleşmek 2. yoğunlaşmak
 (koku ten)*
 arbûnî *mî keskinîk * arbûnîya sîrkeyê qîrî-
 kî tîmî gervîtdan çîkîmî keskinîgî gervî-
 tî yakî*
 arbûyî *mî keskinleşîş*
 are *lîvîne bambu (Bambusa vulgaris)*
 arçal *mî yarîmîz*
 arçalî *mî yasî azîk - kîrîn yarîmîzîk etmek
 (veya yapîmek)*
 ard *mî un - pê werkîrîn ûntîmak - (ê gerîlî
 uclîmîz -ê hîpîne pîrîne un -ê sehînî lî)
 hîmek bîmîyen 2) kalîteş*
 ardadan *mî atêş vîkîta*
 ardîdan *lîgê atêş yakîmak*
 ardîmî *mî bu çîrasîbîn parçîvî*

ardîyîlî *mî êkîmek çîmîde lîv lîvîne un
 ardî * çîmîde lîv lîvîne çîkîlîgî)*
 ardîlî *mî kîpî bekîmî*
 ardîlîng *mî çî slîgî*
 ardîmîsî *mî lîvîş (tezerre lîv hîpîlen şeyler-
 den çîkîlîng kîmîlîrî)*
 ardîrûn *lîv mîcîde*
 ardîvîsk *mî bîr hamîrîlî parî*
 ardîvîş *mî hayvînîlara verîlen un tuz karîşîm
 yem*
 ardîvîşî *şîvî uncu (un sîmî)*
 ardîvîşî *şîvî meçîlîk (un sîmî lîgî)*
 ardîk (I) *mî rîmî*
 ardîk (II) *mî kî talîş (tezerre de bîpîlen şeyler-
 den çîkîlîng kîrîmlî) 2. mî ardîk (çîpen çî-
 rîmî, çî yîzî bîrîmîş agîş)*
 ardîmî *mî 1. yardım 2. yardım (bîgîş, amê) -
 dan yardım vîmîce, yardımîda bulînmîk -
 dîngî (yekî) bîrîne yardım vîrmek, yardımîda
 bulînmîk - kîrîn yardım etmek (veya yap-
 mîkî)*
 ardîmîker *mîlî yardımî*
 ardîmîkerî *mî yardımîkîk*
 ardîmîk *mî bîr yemîce çî*
 ardîyî *mî kîler*
 ardî *mî çîkî -ya (yekî) danîlî kîkîmî çîvî-
 mîsîsîzîmîde*
 ardîdînkî *mî kullîk*
 ardîlîk *mî rîmîk -e pekîmezîde vîpîlîn kîlîvî*
 ardîlî *mî 1. ardî 2. çîvîne, bî çîvî*
 ardîkî *şîvî uncu (un çîvî)*
 ardîkîrî *mî meçîlîk (un çîvî lîgî)*
 ardîmîlîk *mî deçîmîmî çîpîngîsî*
 ardîpîwerkîrîn *mî uclîmî*
 ardîpîwerkîrîn *lîvî uclîmîk*
 ardîpîk *mî lîvî un hevîsî*
 ardîçîgetî *mî uclîmî*
 ardî çî gerîlî *lîvî uclîmîk*
 ardî *mî 1. yakîcî 2. tutuşîmîci yakîcîk*
 ardîkî *mî yakîcî*
 ardîmî *mî bîr tîrî yemek*
 ardîvîz *jîvîvî kavîgînî atî*
 ardîvan *şîvî uncu*
 ardîvîk *mî 1. zîgîmî üstînde bîkîen un 2. un
 kîvîmî yoçîmî çîvîtalîrîk vîpîlîn bîr ye-
 mek, bîzen çevîz de kîvîlî*
 arena *mî arena*
 arelîg *lîvî sîrîng*
 areçîmetre *mî sîrîmîter, areçîçer*
 aruzî *mî 1. îstek, arzu, tîmîcî 2. pîşî (stek, ar-
 zu (belîrlî bîr îhtîyacı karşîlayacağı dîşîmîz-
 len nesne veya duruma karşî dîyûlîn îzlenî)
 - kîrîn tîerîmî etmek*
 arezûdîr *mî îsteçîlî, arzûle*
 arezûdarhûn *mî îstîkîlîme*
 arezûdar bûn *lîgê îstîkîlînmîk*
 arezûdarhûnî *mî (rekîlînmî, îstîkîlîng*
 arezûdarî *mî îstîkîlîk*
 arezûdankîrîn *mî îstekle şîrîme*

arizibûn *w* özleşme
 arizî hûn *hagb* özleşmek
 arizîkirin *w* özleştirme
 arizî kirin *hagb* özleştirmek
 arizî *w* arizî
 Arî *w* 1. Arî 2. *w* Arî (Arilere özgü olan)
 arî (I) *w* 1. Arî 2. (II)
 arî (II) *w* 1. kul, atış külli 2. somrak atış külli
 arî (III) *w* bir tür üzümlü hastalığa
 arî (IV) *w* arî, uz, saf (kankaz) - kirin özleş-
 tirme
 arîhûm *w* özleşme, saflaşma
 arî hûn *hagb* özleşmek, saflaşmak
 arîhûk *w* kulluk
 arîfte *w* çapan düşme
 arîfeli *w* çapan düşme
 arîg *w* nezle
 arîgeli *w* atışgide
 arîk *w* 1. havan 2. damak -a kesiban dîyîn
 -nigire fak alem yî kîstî bu araya gelmez
 arîkar *hagb* alîkar
 arîkari *hagb* alîkari
 arîkirin *w* özleştirme
 arî kîrîn (I) *hagb* özleştirme
 arî kîrîn (II) *hagb* alî arin
 arîle *w* kîrîne (kadın dövrünü, kadına ber-
 zen erkeki)
 arîletî *w* cadinesîlik
 arîn *w* 1. sırlama, sırlayış, sarıma 2. sırlama
 (çok ağlama) 3. incirme
 arîn *hagb* 1. sırlamak, sarılamak 2. sırlamak
 (çok ağlamak) * zarok *pir* arîyaye çocuk
 yok sırlama 3. yandırmak, incirmek * heza dil
 neare stêr nabare yûkê yanavane dek
 gîr yagî dîkûlmez
 arîner *hagb* dîyane
 arîng berîn, katar tînağî (Güniste scop. a)
 Arînjad *w* Arî Arîkindan olan
 arînk (I) *w* Arî
 arînk (II) *w* Arî
 arînk (III) *w* Arî
 arîstokrasî *w* Arî 1. aristokrat, soylu erki (a-
 ristokratların yönetimi) 2. aristokrasî (soylu-
 lar sınıfı)
 arîstokrasîparêz *w* Arî aristokrat (aristokrasî
 yanısı)
 arîstokrasîparêzî *w* aristokratlık
 arîstokrat *w* Arî aristokrat (aristokrasi yanısı)
 arîstokratî *w* aristokratlık
 arîstokratlık *w* aristokratlık
 Arîstîparêz *w* Arî Arîstî, Aristotelesçi
 Arîstîparêzî *w* Aristoteluluk, Aristotelesçilik
 Arîstîtelesîf *w* Aristotelesçilik, perçatê zar,
 gerancîlik
 Arîstîwî *w* Arîstî, Aristocu, Aristotelesçi
 Arîstîwî *w* Arîstî, Aristoculuk, Aristotelesçilik
 arîş *w* Arî
 arîşe *w* 1. sorun, mesele, problem 2. sorun,
 mesele (gîyîgî)
 arîşen *w* moral

arîsetî *w* şantay - Jê kîrîn (biraz) şantay yap-
 mîk
 arîseyî *w* şantay
 arîste *w* şantay, şalimat
 arîtandîn *w* kurunte, kârîm
 arîtandîn *hagb* kuruntmak
 arîtandî *w* kuruntmak
 arîtî (I) *w* arîk, safîk
 arîtî (II) *w* keskinlik, berlik, sertlik, sîm şey-
 ler ve koku ion)
 arîtîmetîk *w* 1. arîtîmetîk 2. *w* arîtîmetîk (bu bi-
 lîmle ilgili)
 arîtîmetîkî *w* arîtîmetîkî
 arîtîmî *w* arîtîm
 arîtîmîk *w* arîtîm
 arîze *w* Arîz, okuma - kîrîn Arîze yapmîk
 arîzedan *w* Arîzalanma
 arîze dan *hagb* Arîzalanmak
 arîzedayî *w* Arîz, Arîzalanmış olan
 arîzedayîn *w* Arîzalanış
 arîzedar *w* Arîzalı
 arîzekîrîn *w* Arîzalanma
 arîze kirîn *hagb* Arîzalanmak
 arîzekîrî *w* Arîzalı
 arîzîtan *w* 1. Arî dil 2. *w* Arî dilî, Arî dilin-
 den olan
 Arîjînjî *w* Arîjînlî
 arîjîng *w* Arîjî
 arîkîk *w* 1. Arîkîk (eskîmîş söz veya eser) 2.
 Arîkîk (guzer sanarlarda kîşîk çag oncesi y-
 den kalmaş)
 arîkîzî *w* Arî 1. Arîkîzî 2. Arîkîzî (kullandî-
 dîgî çagdar dîha eskî bu çagdan kalî bir
 bîçîmî, bir yagîmî özelligî)
 arîkînîg *w* Arîkînîg, kîzî bilîm
 arîkînîjî *w* Arîkînîjî, kîzî bilîm
 arîkînîjîk *w* Arîkînîjîk, kîzî bilîmsel
 arîkîrîn *w* 1. keskinleşme 2. yoğunlaşma
 Arî kîrîn (I) *hagb* 1. keskinleşme 2. yoğun-
 laşma
 arî kîrîn (II) *hagb* atış yakarak
 arîkîrî *w* keskinleştirilme
 arîkîk (I) *w* 1. Arîkîk, sîngî (Arîşî karîşîrma-
 da kullandîlan çubuk) 2. Arîkîk değneğî - tev-
 dan (I) Arîkîkîlme 2) sîngîyle kîzî karîşîr-
 ma
 arîkîkîk *w* Arîkîkîk (kîzî kutupla ilgili)
 arîmî *w* Arîmî - bi çîk kîrîn der Arîmî de-
 mek - danîe der Arîmî soymak - Jê kîrîn
 der Arîmî soymak
 arîmîdî *w* Arîmîdî
 arîmîng *w* 1. Arîmîngîh, hedef (Arîmî Arîmîngîk
 yer) 2. Arîmî, Arîmî, gaye, maksat 3. Arî kîrîn
 Arîmîngîdî *w* Arîmîngî, gaye
 arîmîngî *w* Arîmîngî
 arîmîncî *w* Arîmîncî
 arîmîncîkî *w* Arîmîncîkî
 arîmîngîkîrîn *w* Arîmîngî, hedefleme
 arîmîngî kîrîn *hagb* Arîmîngî, hedefleme

armanekirî *af* armanlanmış olan
armanîkî *af* armanlıca
armanenêr *adab* hedefçi
armaneparêz *adab* kaleci
armaneparêzî *m* kaleçilik
armanezan *adab* 1. erkeği 2. erkekbiyana, tes-
teolog
armanezanî *m* 1. erkeklik 2. erkeklik, er. k. le-
lop
armatur *adab* armatür
armatörî *m* armatörlük
armatörî *adab* armatör
armışî *m* kul, ayağ kütü
armonî *adab* armonî , harmonî
armonîk *af* armonîk
armonîka *adab* armonîka
armonîkajen *adab* muzikacı
arîidûde *m* bir aradit öntü
arîidî *af* arîidî
arîidûş *m* pek
arîidûşk *m* posta
Arnawîd *adab* 1. Arnawî 2. *af* Arnawî (Ar-
navurlara öge)
Arnawîdhûn *m* Arnawîleşma
Arîhawîdistanî *m* Arnawîtlük
Arîhawîdî *m* Arnawîleşa
Arîhawîdîkî *m* 1. Arnawîleşa 2. *af* Arnawîleşa-
cî ögeu veya yekûşî bîşimîde
uro *m* salâhîk
Arûde (I) *m* kuzgîn
arûde (II) *af* 1. başbaş, şumank, söz dîntenîz
ve çok geçen kız veya kadın 2. azalak, ayışk
(başkalarının airtînde geçînen kimsî 3- tembel
arûdebûn *m* tembelleşme
arûde bûşî *lîgh* tembelleşmek
arûdebûşî *af* tembelleşme
arûdebûşîn *m* tembelleşme
arûdekîşî *m* tembelleşîme
arûde kîrîn *lîgh* tembelleşîmek
arûdekîrî *af* tembelleşîlîs olan
arûdî *m* 1. azalaklık, ayışklık 2. başbaşlık,
şumanklık 3. tembellik - kîrîn tembellik e-
mek
arok *m* bir tür köfte
arokî *af* keskece (yemekler ten)
arona *m* arona
arûş *m* bir tür yemek
arût *m* kışınama gelîneniş konûr
arûlîş *m* arûlîş (karşîkîsüz yazar sağlanan
yer veya kimsî)
arûparêz *adab* arûşperest
arûparêzî *m* arûşperestlik
arûş *adab* arûş
arûşekî *af* arûk, çevîç
arûşî *adab* arûşî
arûşekî *adab* arûşekî
arûşekî *m* çakmak taşı
arûşî *af* un ölçîm
arş *m* ölçîme

arşû *m* ölçîme
arşûn *lîgh* ölçîmek
arsenîk (I) *af* *m* saçan otu
arsenîk (II) *af* arsenîk (kîsalınası As)
arsîm (I) *m* kool
arsîm (II) *af* *m* nezle, ingîm, dînanışî bî → ke-
tîm nezleye yekalınışî
arsîmî *af* 1. nezlelî, yekle olmuş olan 2. ingîmlîk
arsîmîbûn *m* nezle olma
arsîmî bûn *lîgh* nezle olma
arsûk *m* ezak, gîç
arş *m* arş (kerîm yay)
arşî *m* arşî, (68 eme ye eşî uzunluk ölçîm)
arşîkîrîn *m* arşîleşma
arşî kîrîn *lîgh* arşîleşmak
arşî *m* arşî
arşîşî *af* arşîşî
arşîşîkîrî *adab* arşîleşma
arşîşîkî *m* arşîleşîcîlik
arşîşîkîrîn *m* arşîleşme
arşîşî kîrîn *lîgh* arşîleşmek
arşîşîkîrî *m* arşîleşî, arşîleşîmiş olan
arşîşîşî *adab* arşîleşî
arşîşîşî *m* arşîleşî
arşîşî *m* 1. arşî (bir devîletin alîhî kuvvetlernî
mîmî) 2. arşî (bu tevlûlûşîm besîre bîmînî-
leşînen her bîrî) → rîşîkî dîşîleşî arşî
Arşîşî *adab* arşîleşî
arşîşîparêz *adab* arşîleşîşî
arşîşîparêzî *m* arşîleşîşî
arşîşîşî *af* arşîleşîşî
arşîleşî *m* takîmîleşma nezîn olma
arşîleşîn *lîgh* takîmîleşîme nezîn olma
arşîleşî *m* takîmî (bir yere işîp kalîşî)
arşîleşî *lîgh* takîleşî (bu yere işîp veya de-
kîleşîp kalîleşî)
arşîleşî *m* takîleşî, takîleşî olmuş olan
arşîleşî *adab* 1. arşîleşî (Cîyîmîşî arşîleşîşî) 2.
arşîleşî (bu bîkî arşîleşî)
arşîleşî *adab* 1. arşîleşî 2. arşîleşî (şî bîce yerleşî-
rîde gîşîleşî, yekîleşî kimsî)
arşîleşî *m* arşîleşîk
arşîleşîk *af* arşîleşîk
arşîleşî *m* kîleşîmî hîlîleşî gîleşîleşî odun
arşî *m* hîyar, salâhîk
arşî *adab* 1. hîyar (Cîyîmîşî arşîleşî) 2. hîyar
(bî bîkîleşîmî odun)
arşîşî *adab* arşî
arşîkî *m* bulgurlu köfte
arşîşî *adab* 1. kîyîşî, kîyîşîşî (Cîyîmîşî arşîleşî-
leşî) 2. kîyîşî, kîyîşîşî (bî bîkîleşîmî meşîleşî)
arşîleşîşî *adab* kîyîleşî (kîyîleşî salâhî)
arşîleşîşî *adab* kîyîleşîşî
arşîleşî *af* 1. kîyîleşî 2. yekîleşî, arşîleşî (yuk)
- bîleşî kîyîleşî olma
arşîleşîbûn *m* 1. kîyîleşîleşîmî, kîyîleşîleşîmî 2.
arşîleşî, kîyîleşî

arîni bûn *îğh* 1. huysuzlaşmak, huysuzlanmak 2. azmak, yavaşlamak
 arûnîhûyî *af* 1. huysuzlaşmış 2. azmış, şüphelenmiş
 arûnîhûyîn *u* 1. huysuzlaşma, huysuzlanmış 2. azmış, şüphelenme
 arûnikîrin *w* 1. huysuzlaşmanın 2. azdama, şüphelenme
 arûnî kîrîn *îğh* 1. huysuzlaşmaktak 2. azalmak, şüphelenmek
 arûnîkîrî *af* 1. huysuzlaşmışmış 2. azalmış, şüphelenmiş olan
 arûnîtî *u* 1. huysuzluk 2. azgınlık (şeyler için) - kîrîn huysuzluk etmek
 arvân *u* 1. un 2. tokluk buğday - pî warkêltî unlanmak, un serpmek -ekî kêm yekî zêde fark etmez, tokmaz - lê gerîn unlanmak -ê rojê teng kîra gûn dostu -ê yêla teng kîra gûn dostu -ê xwe li aş kîrîn boy kenusmak
 arvanê gir *af* kalın un, yağ
 arvanê girçunî *af* azımsal
 arvanok *u* un
 arvanêr *u*bu iftîyeci
 arvanêrî *w* iftîyeciîk
 arvânî, arvânîe *u* dışı deve
 arvanêle *w* ocak, şey
 arvanîk *bu* arvanok
 arxav *w* un, yağ ve şekerin birlikte kızartılmasıyla yapılan bir tatlı.
 arxavk *w* 1. amlet, kaykaya 2. meyane (dağın yaprak huysuzlara verilen bi. veni alup bulguru ya da yarıncı mısır tozları su karıştırılarak hazırlanır) 3. bir niertaxe
 arxayîn *af* 1. sakın 2. müsterih, rahat, erdighêli olmayan - bûn musîtib e mîk * arxayîn bu, ez tîştêk nukim mîstêrêh af, bir şey yapmam
 arxêk *u* kabız
 arxeyn *af* gârsız, halâden meymur
 arxêpel *af* tukin adalar
 arya *azêl* *u*ta
 Aryanîzm *w* Aryanizm
 arzeba *w* mevsim rûzgâr
 arzêl *w* çardak
 arzêl (1) *w* gevşek (okı veya gergin olmayan) * wefêşê arzêl gevşek urgan
 arzêl (2) *u* 1. çardak (tarda bahçe gibi çalıda ağaç dallarından örülüş barmak) 2. çardak (esna gibi bakımlımalikâna sarılmak için direklerle yapılmış yer) 3. çardak, kamurçe
 arzêlbûn *w* gevşeme
 arzêl bûn *îğh* (şerîk ve gerginliği bızulmak)
 arzêlbûyîn *w* gevşemiş
 arzêl kîrîn *îğh* gevşetmek
 arzêlkîrîn *w* gevşetme
 arzêllokî *af* gevşekçe
 arzîng (1) *w* çene

arzîng (2) *w* çekme
 arzînglar *af* çekme
 arzîngî *af* çekme
 arzîngîbûn *w* küsmânce
 arzîngî hûn *îğh* küsmânce
 arzîngî kîrîn *îğh* küsmânce
 arzîngî kîrîn *af* küsmânce
 arzîngî kîrîn *w* çekme
 arzîng *w* bûn, çek, çekme - kîrîn arzî dîy-mak, arzî etmek
 arzûlar *af* arzûl
 arzûhal *w* arzûtal, dilekçe
 arzûkîrîn *w* arzûlana, dilekçe
 arzû kîrîn *îğh* arzûlamak, dî etmek
 arzûkîrî *af* arzûlanmış olan
 arzûmend *af* 1. arzulu, istekli 2. heveskâr, hevesli
 arzûmendî *w* 1. isteklilik 2. heveskârlık
 arzûwaz *af* 1. arzulu, istekli 2. heveskâr, hevesli
 arzûwazî *w* 1. arzûlîk 2. heveskârlık
 Asêw Asêwîz *w* kîrîn (Asêwîz)
 as *u* as, birik (Gökambî kağıtında ördü)
 -asê (1) *af* asêlîk *Tîrêçêre -ê gibi anlamını kazır * cînetêw cînet gibi
 asê (2) *w* asê
 asê (3) *w* asê
 asê (4) *w* asê
 asê (5) *w* asê
 asê (6) *w* asê
 asê (7) *w* asê
 asê (8) *w* asê
 asê (9) *w* asê
 asê (10) *w* asê
 asê (11) *w* asê
 asê (12) *w* asê
 asê (13) *w* asê
 asê (14) *w* asê
 asê (15) *w* asê
 asê (16) *w* asê
 asê (17) *w* asê
 asê (18) *w* asê
 asê (19) *w* asê
 asê (20) *w* asê
 asê (21) *w* asê
 asê (22) *w* asê
 asê (23) *w* asê
 asê (24) *w* asê
 asê (25) *w* asê
 asê (26) *w* asê
 asê (27) *w* asê
 asê (28) *w* asê
 asê (29) *w* asê
 asê (30) *w* asê
 asê (31) *w* asê
 asê (32) *w* asê
 asê (33) *w* asê
 asê (34) *w* asê
 asê (35) *w* asê
 asê (36) *w* asê
 asê (37) *w* asê
 asê (38) *w* asê
 asê (39) *w* asê
 asê (40) *w* asê
 asê (41) *w* asê
 asê (42) *w* asê
 asê (43) *w* asê
 asê (44) *w* asê
 asê (45) *w* asê
 asê (46) *w* asê
 asê (47) *w* asê
 asê (48) *w* asê
 asê (49) *w* asê
 asê (50) *w* asê
 asê (51) *w* asê
 asê (52) *w* asê
 asê (53) *w* asê
 asê (54) *w* asê
 asê (55) *w* asê
 asê (56) *w* asê
 asê (57) *w* asê
 asê (58) *w* asê
 asê (59) *w* asê
 asê (60) *w* asê
 asê (61) *w* asê
 asê (62) *w* asê
 asê (63) *w* asê
 asê (64) *w* asê
 asê (65) *w* asê
 asê (66) *w* asê
 asê (67) *w* asê
 asê (68) *w* asê
 asê (69) *w* asê
 asê (70) *w* asê
 asê (71) *w* asê
 asê (72) *w* asê
 asê (73) *w* asê
 asê (74) *w* asê
 asê (75) *w* asê
 asê (76) *w* asê
 asê (77) *w* asê
 asê (78) *w* asê
 asê (79) *w* asê
 asê (80) *w* asê
 asê (81) *w* asê
 asê (82) *w* asê
 asê (83) *w* asê
 asê (84) *w* asê
 asê (85) *w* asê
 asê (86) *w* asê
 asê (87) *w* asê
 asê (88) *w* asê
 asê (89) *w* asê
 asê (90) *w* asê
 asê (91) *w* asê
 asê (92) *w* asê
 asê (93) *w* asê
 asê (94) *w* asê
 asê (95) *w* asê
 asê (96) *w* asê
 asê (97) *w* asê
 asê (98) *w* asê
 asê (99) *w* asê
 asê (100) *w* asê

asax *m* (ne deyimde geçiyir anlamı) tam bularduk) → a zıncanê axê zûlûn ağzîni tıplamak

asayî *m* 1. olağan, normal (kurala uygun, olaşılma uygun, ritüelgüli) * kumelêvîn asayî olağan ku olta 2. *m* olağan, canî ol (bu durumda ola) 3. *m* basî * ji hüyerêp asayî ne ku her roj em wan illûhinê bergûn gördeğumêzê beşî olayardim 4. *m* a şilîniş, ahîlê zela * ev tîsekê asayî ye bu ahîlîni ge'ni bir sey

asayîbûn *m* olağüstüleme, normalleşme
asayî bûn *m* başî olağanlaşmak, normalleşmek
asayîbûyîn *m* olağanlaşma, normalleşme
asayîkirin *m* olağüstüleme, normalleşirme
asayî kîrîn *m* başî olağanlaşdırmaq, normalleştırmek

asayîkîrî *m* olağanlaşdırılış, normalleştırtmiş olan

asayîş *m* güvencilik, emniyet, asayîş → herke-mal asayîş berke-mal → pêk anîn asayîş asayîşlamak → a çivakî asayîş güvencilik

asayîş bûndîrîn *m* başî güvencilik
asayîş navxweyî *m* başî güvencilik
asayîşperwer *m* başî asayîşsever
asayîşî *m* olağanlık

ashest *m* başî asbest, taş pamuğu, kaya tili
asenkîyon *m* başî asenkîyon, yârin kûren
asepsîs *m* başî asepsîs
asepîşk *m* asepîşk
asetat *m* başî asetat
asetîk *m* başî asetik
useçîlen kîvîn *m* aseriler
aseton *m* başî aseton

asê *m* 1. s.k., bez 2. mîstîlkem, mînkem 3. sarp, yalçın * çiyayê asê yalçın dağlar 4. kör (arazî tîkân olan, işlek olmayan) * ku çey asê kor sekak (yek) → kîrîn (kîrîn) sîkîstirmek, kîstirmek (kîstirmeyak biçimde çembere dîmek)

asêbûn *m* 1. sıkışma (iki şey arasında kalma) 2. pekişme 3. tîkîlna (bir yere dîşîp kalma) 4. kîstîlna (kîçîp kurtîlna yoluna bulma) 5. sarplama, sarplên (kîçîp kalma) 6. açmaz, açmazlık (sarplama sîstîmîna duruma) 7. sarplama, yalçınlığına 8. mahşur kalma

asê bûn *m* başî 1. sıkışmak (iki şey arasında kîstîmek) * em dî wî çîlê teng de asê bûn bu rîni yere çîk sîkîstîk 2. pekişmek, sıkışmak 3. tîkîlna (bir yere dîşîp veya dîkîlna kalma) 4. kîstîlna (kîçîp kurtîlna yoluna bulma) 5. sarplama 6. sarplama, ya çîlîzîmak 7. mahşur kalma * em dî berfê de asê bûn kîrdî mahşur kalîşk

asêbûnî *m* 1. sıkışık 2. berkkî 3. tîkîlna 4. kîstîlna 5. sarplama 6. açmazlık 7. sarplama 8. mahşur kalma

asêbûyî *m* 1. sıkışık 2. pekişmiş 3. mahşur

kalmaş olan 4. kîstîlmîş 5. tîkîlmîş 6. sarplak, sarplamaş olan

asêbûyîn *m* 1. sıkışma 2. pekişme 3. tîkîlna (bir yere dîşîp kalma) 4. asêbûş (kîçîp kurtîlna yoluna bulma) 5. sarplamaş (kîçîp kalma) 6. sarplama, yalçınlığına

asêker *m* başî asêkîrîn

asêkîrî *m* sîkîstîrîn
asêkîrîn *m* 1. sıkıştırma (geveşek olan bir sîkî duruma getirmîk) 2. berke-mal, pekiştîrme, sıkıştırma, besleme 3. sağıltılaştırma, kuşverlendirme, tahkîni edîlme 4. çekme (kacan dînişî sîmek) 5. kîstîrma, sıkıştırma 6. sîkîna (sîkî duruma getirme)

asê kîrîn *m* başî 1. sıkıştırarak (geveşek olan bir şey sîkî duruma getirmîk) 2. berke-mal, pekiştîrme, sıkıştırmek, beslemek * sîkîna asê bîke ku nepelîşê beşî besle kî tîkîlna sîna 3. sağıltılaştırmek, kuşverlendirme, tahkîni edîlme 4. çekme (kacan dînişî sîmek) * ge-re asê kîrîn çîrîp çekmek 5. kîstîrmek, sîkîştîrmek * me ew keşê ku dîstîştîyan asê kîrîn kîçîrdî sîkîştîrdîk 6. sîkîna (sîkî duruma getirmîk)

asêkîrî *m* 1. sıkıştırmîş (geveşek olan bir şey sîkî duruma getirîlmîş) 2. pekîştîrmîş, sîkîştîrmîş (berke-mal, pekiştîrme, sıkıştırmîş) 3. mîstîlkem, sağıltılaştırmîş, kuşverlendirîlmîş, tahkîni edîlmîş 4. çekmîş (kacan dînişî sîmek) 5. kîstîrmîş, sîkîştîrmîş 6. sîkîlmîş (sîkî duruma getirîlmîş)

asêgeh *m* başî kam, mîstîphêrîn yer
asêî *m* 1. sîkîkîk, berelîk 2. sarplık
asêî *m* başî kîçîp, sarplak
asfaldî *m* 1. asfaldî 2. *m* asfaldî
asfaldîkîrîn *m* asfaldîkîrîn
asfaldî kîrîn *m* başî asfaldîkîrîn
asfaldîkîrî *m* asfaldî * me ll serî rîyêke dîrêjî a asfaldîkîrî hîz da uzor ar asfaldî yol üzerînde kîstak

asgarî *m* asga 1. mîstîphêrîn
asîk *m* başî asylan

asîmîn (I) *m* başî çubuğu

asîrîn (II) *m* başî asîrîn

asîrî *m* başî asîrî

asîngîrî *m* başî asîngîrî

asîngîrî *m* başî asîngîrî

asîrîn *m* başî asîrîn

asîrmî *m* 1. başî asîrmî 2. meşe

asîrînî *m* 1. soğuk altın olan 2. *m* soğuk al-gîrîlîk

asîtîn *m* başî asîtîn

asîwa *m* başî asîwa

asî udor asî

asîb *m* başî asîb

asîbî *m* gâhilik
asîbker *el* gâdâ - bûn gâddar olmak
asîlân *m* asilestme
asî bûn *teğh* asilestme
asîhûyî *el* asilestmiş olan
asîbüvîa *el* asilestme
asîd *kuvve* asîd -
asîtik *kim* asîtik asîd -
 1. karbonik karbonik asîd -
 2. laktik asîd asîd
asîda borik *kuvve* borik asîd
asîda formik *kuvve* formik asîd
asîda hidroforik *kuvve* hidroforik asîd
asîda laktik *kuvve* laktik asîd
asîda niyargarik *kuvve* niyargarik asîd
asîda nîtrik *kuvve* nîtrik asîd
asîda oleik *kuvve* oleik asîd
asîda palmîtik *kuvve* palmîtik asîd
asîda pikrik *kuvve* pikrik asîd
asîda silisik *kuvve* silisik asîd
asîda sütrik *kuvve* sütrik asîd
asîda sülfurik *ve* sülfurik asîd
asîda tartarik *kim* tartarik asîd
asîda urik *kuvve* urik asîd
asîde *v* 1. asîde helvâsi, bu tuz tahi 2. uydur
 yapılan bu tuz yemek
asîdîmetre *m* asîdmetre
asîdîvî *m* asîdölçer, asîdmetre
asîk *m* si'net, kâmla * ez dîbâjîm qey asîka
 jînikêkê jî min re vuyî ilibe bir kadîmî a -
 luctum görür gibiyim
asîkîrîn *m* asilestirme
asî kirîn *teğh* asîleşirmek
asîkîrî *el* asîleştirilmiş olan
asîman *v* 1. gök, hîmâc, gök cisimlerini: her-
 reket etmiş sonsuz boşluk, uzay 2. gök, se-
 ma gök yüzü (yeryüzünün üzerine nazî bir
 kübe gibi kapların boşluk) -
qul bûn gök
 delirmek (büdenbîre ve çok hız yağmur
 yağmak)
asîmanger *m* astronomî, kozmolojî, uzay u-
 dumu
asîmangerî *m* astronomîlik, kozmolojîlik
asîmanî *el* 1. gökvel, gökçül, semevî 2. havri
 mavî, gök rengi
asîmannas *ad* astronom
asîmannasî *m* astronomî, telekîyî
asîmetrî *m* asîmetrî
asîmetrîk *el* asîmetrîk, asîmetrîk
asîmîlasyon *buve* 1. asîmîlasyon, özümleme
 2. asîmîlasyon, donuşme 3. *ve* asîmîlasyon
 -
paşketî (an jî herpaşketî) ez gerleşti-
 ri henzêşme (ya *ve* asîmîlasyon)
asîmîlasyonker *ad* asîmîlasyoncu
asîmîlasyonkerî *m* asîmîlasyonculuk
asîmîlasyonkerîn *m* asîmîlasyoncu
asîmîlasyon kirîn *teğh* asîmîlasyon etmek
asîmîle *el* asîmîle -
 kirîn asîmîle etmek asîmî-
 leker *ad* asîmîle edici, asîmîlasyoncu
asîmîr *ad* simyag
asîmî *m* asîmî hayvan kâhînk

asîp *m* müşîret
asîstan *ad* 1. yardımcı, asistan * alîkarê
 doktor doktorun asîstanı 2. asîstan (yük-
 sek öğretimde öğretmen unvanının ilk basan-
 mağı)
asîstanî *m* asîstanlık
asîtan *m* 1. kapı eşığı 2. yer, avlu
asîtan *buve* asîtan
asîw *m* asîl
asîk (I) taş atma oyunu (gulle atma gibi)
asîk (II) *zavî* ceylan, gazî (Gazîle dorans)
asîka *helek* *zavî* ala geyik, sığın
asîkattî *zavî* hağırak solucanı
asîkavîk *m* asîkavîk, asîkavî
asîkor *v* 1. asîkor 2. sevgici ve herdaşların b-
 lunduğu sokak
asîkul *ad* bal
asîlanî *m* şaka
asîman *buve* asîman
asîmanger *buve* asîmanger
asîmanî *buve* asîman
asîmîn *buve* yasemin (Jasminum)
asîo *m* utuk, çevre -
hîlîhattî utuk görünenek
asîde *buve* asîde
asîk *m* golge, gölgeik
asîvîlî *v* 1. sohbata, ulat, hîlavet * asîvîlî te-
 fehîm kîr hîlavet asîvîlî 2. verbasî, kâhînk
asîvî *m* asîvîlî yaratıcı
asîp *buve* asîp
asîpiratîr *fehm* asîpiratîr, emîç
asîpîrî *buve* asîpîrî
asîpîr *buve* yalancı safra (Calthus lucto-
 tuist)
asîraq *v* 1. tavân (ev tavân) 2. tavân taşyeli
 yaratıcı merdek
asî ax *buve* asîraq
asî *v* 1. düzey, seviye, mustevî * asîta avî su
 düzeyî 2. mîr düzey (bir kîşîmî ya nes-
 nemîni başka kîşîlere *ve* asînelere göre olan
 değer *ve* gücüne *ve* cesetî) * asîta wê ya per-
 werdehayê epîlîmî düzeyî
Asîtan *ad* asîtan
asîtan (I) *m* eşik, kapı eşığı
asîtan (II) *m* silâyet
asîtanîk *m* eşik, kapı eşığı
asîtar (I) *v* asîtan
asîtar (II) *m* asîtar (haya aşın)
asîta *kim* asîta, asîtan (kısaltması AT)
asîta *buve* mîr idyag
asîtlîkînd *el* 1. asîtlî düzey 2. seviyeli
asîte *v* 1. çakmak (çelik, taş *ve* tutuşacak mad-
 deden yapılmış tutuşurma aleti) 2. çakmak
 (taya vurularak kîvîlem aşınarı çelik parça)
asîtlîrîş *ad* çakmakçı (sölen kîşîk)
asîtlîrîşî *m* çakmaçılık
asîtem (I) *m* zabînel
asîtem (II) *m* verim * asîtema hîşp arîm verimî
asteng *m* 1. engel 2. *teğh* engel 3. *pe* pekenî 4.
ad sarp, geçit vermeyen 5. *ve* engel - der-

kelin engel çıkmak ~ derislên engel çikarınak ~ **rek derketin** aksîlîle çikarınak

astengbûn *m* engel olınak

asteng bûn *êşê* engel olınak

astengbûyin *m* engel olınak

astengdar *m* engelli

astengker *m* **1.** engelleyci **2.** *m* engelleyci -ci, enleyeci

astengkerî *m* engelleycilik

astengkirin *m* **1.** engelleme **2.** çetme, engelleme

asteng kirin *êşê* **1.** engellenek **2.** çetmek, engellenmek

astengî *m* engel ~ derislên **êşê** çikarınak, çetlîk çikarınak

astengkirî *m* engelli, engellenmiş

astin *m* **1.** astin

astin *m* keçî kıldan yapılan bir tîr yaygı

astigmat *m* **1.** astigmat

astigmatizm *m* astigmatizma

astikem *m* düşük seviyeli, seviyesiz

astikemî *m* düşük seviyeli, seviyesizlik

astrofizik *m* astrofizik, gök fizik

astrolojî *m* astroloji, yıldız falı

astrolojî *m* astroloji, yıldız falı

astronom *m* astronom, gök bilimci

astronomî *m* astronomî, gök bilimi

astronomik *m* **1.** astronomik, gök bilimsel **2.** *m* astrolojik

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

astronomî *m* astronomî, keşif, keşif

onane oluyorsa ~ û dîng tenê di malê de tu-ne (an jî nîngere) baş yanî her beşê içinde, kol çolur kîşê içinde (ule çirîkê, kolaz malîkîlêre nîngere çirîkîlêre) ~ xera bû, aşvan des jî çeqçeqokê bîrnoda degîrmer gîmiş, degîrmene hîlê çirîkîlê nîngere ~ê çîkî) bî ger xîstîn degîrmene su tîzîmak ~ê dîstan el degîrmene, ~ê dînan bêşîv degîrme dîlezmî nîngere gîder ~ê hîwarê obur doymak bîlmeyan, sîrekli yîyer kîmse ~ê nîzînan hî Xwîlê ye bîlmeyan Alîlîh yîrdîm ede ~ê nîkan obur doymak bîlmeyan, sîrekli yîyer kîmse ~ê qîşweyê çîlve degîrmene ~n tu bî çî dîgerî bî avê, kîro tu lî çî dîgerî, lî senetê de û bîwê aşîce çîkan keçîmî dîla bîcan oştîgî olu

nîş (III) *m* aş, yemek

nîş (III) *m* aş, yemek

nîş (IV) *m* aş, yemek

nîş *m* **1.** aş, yemek, öğle, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

nîş *m* **1.** hastatırma, öğle **2.** yataştırma, sakıncılaşma

aşeha *n* yel değirmeni
 aşé aşé *n* ac değirmeni
 aşé hayî *n* yel değirmeni
 aşé betalan *n* aşî kimse
 aşéf *n* yabanî ol ayıklama
 aşéhdürü *n* yabanî ol ayıklama
 aşéf kîrin *ğgh* yabanî ol ayıklamak
 aşéfmalik *n* yabanî ol ayıklama
 aşeh *n* kale
 aş gerândin *ğgh* değirmen işletmek
 aşgerin *n* değirmen işleten
 aşgêr *n* değirmen suyu
 aşîrêf *n* değirmene bağday öğütmeye g den
 aşîfandîn *n* şarırma
 aşîfandîn *ğgh* şarırnak
 aşîfte *n* oynak, aşîfte, şilik
 aşîftin *n* şarırma
 aşîftin *ğgh* şarırnak
 aşik (I) *n* östün imde
 aşik (II) *n* aygün arka kim
 aşiki *n* müdevî
 Aşiq *n* Çingene
 aşiq *n* 1. aşık, vaza, tokun (bu kimsye veya şeye aşîk sevgi ve bağlılık diyen) 2. aşık (halik ozan, halk şairi) 3. aşık (severen bir çiftin kadına ezulâsı genellikle erkeğe verilen ad) -aşîk hayr sâsıklâ *n* aşık -â gühâdîrêj kor âşik -â meran erkek delin -â (...) hün -e aşik olmak -î çavê beqê bün aşîkî gözû korêr -î xwe kîrin götün çelenek (kaymak veya ayırmak)
 aşîqâne *n* aşîk aşîkane, aşîklaş, yanışır bu biçimde
 aşîqbûn *n* aşîk nîma
 aşîq bûn *ğgh* çak olanık
 aşîqbûyê *n* aşîk olanıy o en
 aşîqê *n* aşîkê
 aşîqjin *n* kadın düşkünü
 aşîqjinî *n* kadın düşkünlüğü
 aşîrî *n* aşîr, müdrî
 aşîrî *n* 1. aşîrlik 2. taşkınlık
 aşîrme *n* galdın
 aşîş *n* eşê
 aşîvre *n* aşîve
 aşîyan *n* aşîyan
 aşî *n* aşî
 aşîkar *n* 1. aşîkar, aşîk, belî (gizliliği olmayan) 2. belgîrin belî, besbelî, aşîçek, aşîyon 3. aşîk (kolay anlatılan, vaza) 4. belî belî, aşîrêb 5. aşîk bîlîrîn = bün aşîkê ol mac, aşîyan olmak, belî olmak
 aşîkarbûn *n* 1. aşîkar kazanma, alınışma 2. belgîrîne me. belîrme, belî olma
 aşîkar bûn *ğgh* 1. aşîk'ye kazanmak, alınılaşmak 2. belgîrleşmek, belî olmak, belî olmak
 aşîkarbûyê *n* 1. aşîğa kavuşmuş 2. belgîr, belgîrleşmiş olan
 aşîkarbûyîn *n* belîrîq, belîrme

aşîkarî *n* 1. aşîklık 2. belgîrlik, belgîrîlik
 aşîkarîkîrê *n* 1. aşîk bîlîrîn, aşî deşîfre 2. oclugun-
 leşîrîlmis olan
 aşîkarîkîrîn *n* belgîrlama, deşîfre etme 1. belgîrîleştirme
 aşîkar kîrin *ğgh* 1. aşîklaşmak, deşîfre etmek 2. belgîrîleştmek
 aşîna *n* belî aşîna, taurîk
 aşîna bûn *n* aşîna olma
 aşîna bûn *ğgh* aşîna olmak
 aşîna bîlîrîn *n* aşîna etme
 aşîna kîrîn *ğgh* aşîna etmek
 aşînaşî *n* aşînalık
 aşîp *n* eşîq
 aşî (I) *n* 1. aşîret mertubu 2. mert, cömert
 aşî (II) *n* belî belîrîn
 aşîk *n* sük otelân
 aşîret *n* aşîret
 aşîretger *n* aşîretçî
 aşîretgerî *n* aşîretçîlik
 aşîretgerî *n* aşîretçî, aşîret yanlısı
 aşîretgerî *n* aşîretçîlik
 aşîretparêz *n* aşîretçî, aşîret yanlısı
 aşîretparêzî *n* aşîretçîlik
 aşî *n* eşîq - hatîr eşîq düşmek
 aşk (I) *n* boyaka, gergî (yük hayvan arının geveserî yüklerini akıştırmak için argana takılıp bakine sîretîyle kullanılan serî çubuk) -ê xostin geşîlîmek
 aşk (II) *n* aşîqî kemgî
 aşk (III) *n* aşîqî taşîk (hayvan taşîğı)
 aşkaşî *n* aşîk, vaza
 aşkaşîn *n* aşîklaşma, aşîdanlırma, vazîh etme
 aşkaşîn *ğgh* belîrlanmak, aşîrînatmak, vazîh etmek
 aşkarîş *n* aşîp
 aşkarîşî *n* 1. aşîk (gizliliği olmayan) 2. belgîrîleşme 3. doğîrlanma 4. aşîp
 aşkarîş *n* 1. aşîk, etme 2. belîrlîmek belîrlîme 3. doğîrlama, teyî etme (bir şeyin doğîr olmağa çıkarma) 4. aşîp etme
 aşkarîşî *ğgh* 1. aşîkê etme 2. belîrlîmek belîrlîmek * hân hatînatêh xwe aşkarîşî belîrlîşîmek belîrlî belîrlîrîn 3. doğîrlanmak, teyî etmek (bir şeyin doğîr olmağa çıkarma) 4. aşîp etme
 aşkêşî *n* aşîk
 aşkêşîn *n* aşkarîşî
 aşker *n* belîrlîme
 aşker *n* 1. aşîk *n* aşîkar (gizliliği olmayan, aşîlîğa gîbî görîlme) * her karê cântêr aşîkêrê ye alatan belî işî aşîktêr 2. aşîk, aşîp, aşîk belî 3. aşîn 4. aşîk aşîk * aşîkêrê vîgîrî aşîk aşîk alatan - â aşîk aşîk (gîzî yer bulmak için, saklamak için, aşîrîkkê) * aşîkêrê aşîkêrê gîrî aşîk aşîkêşîlî - aşîfîn (peyîşîn, xêber dan an î çîşe kîrîn) aşîk aşîk konuşmak (veya söylemek) - bün aşîyon etmek, belî olmağ, olmağ olmağ (iş-

tek) ~ bûn (bir sorunu, bir durumu) gür işığına çıkmak (açıklığa kavuşmak) (âştekt) ~ dan der (bir şeyi) açığa vurmak ~ götûn 1) açık söylemek 2) ortaya basa basa * li nav meyûlûnê bi aşkerê gotiştê re basa basa seylerd: ~ kirin 1) açıklamak, beyan etmek 2) işığa etmek (âştekt) ~ kirin (bu şeyi) açıklık ettirmek (veya) açıklık kazanılmak) ~ li ber govîn 1) ayaz beyan, hesbellî, aşcekt 2) ~ elê re (ê) tutulur ~ peyivîn (naxştin an çî xelber dan) açık konuşmak û vekirî açık seşik ~ û xuya açık seşik (bi) ~yî xuya kirin aşkerê belîrnek

aşkerâbûn m 1. açıklık kazanma 2. belli olma, anlaşılma, ortaya çıkma 3. belirmek, barizleşme (yüzde anlaşılır ve görünür bir durum alınır) 4. kesin olarak belli olma, sabit olma

aşkerê bûn lêgê 1. açıklık kazanmak, açığa çıkmak 2. belli olmak, anlaşılma, ortaya çıkmak 3. belirmek, barizleşmek (yüzde anlaşılır ve görünür bir durum alınır) 4. kesin olarak belli olmak, sabit olmak

aşkerêbûnî m 1. açıklık kazanma 2. belli olmak 3. belirlenme

aşkerê bûyî m 1. açıklık kazanma 2. belli olma, anlaşılma 3. belirmek, barizleşme (yüzde anlaşılır ve görünür bir durum alınır) 4. kesin olarak belli olma, sabit olma

aşkerêhî hev aşkerayî

aşkerêkî m' açıklıkçiyê

aşkerêkîrîn m 1. açıklık kazandırma 2. açıklama, heirtme 3. açıklama, belli etme (görünür, anlaşılır hale getirmek) 4. açıklama, işığa etme 5. (bu şeyi) açığa vurma (gizli bir durumu ortaya çıkarma)

aşkerê kirin lêgê 1. açıklık kazandırmak 2. açıklamak, belirtmek 3. açıklamak, belli etmek (görünür, anlaşılır hale getirmek) 4. açıklamak, işığa etmek 5. (bu şeyi) açığa vurmak (gizli bir durumu ortaya çıkarmak)

aşkerêkîrî m 1. belli, meşhûr 2. belli başlı, belirlî 3. açıklanmış, işığa edilmiş

aşkerêkîrîbûn m belirlilik

aşkerê amê b' aşkerane

aşkerayî m 1. açıklık 2. apaçıklık, a'ên yer

aşkerayî m 1. açıklık, açıklıklik, açık seccelik 2. apaçıklık, a'ên yer

aşkerê hev aşkerê

aşkerêkê hev aşkerêkê

aşkerê m îspat

aşkî m açık, aşırma (yapılarda)

aşkîrîn m 1. barıştırma 2. susturma, yatıştırma (ağlayan çocukla ~m) 3. teskin etme, yatıştırma 4. avutma (oyalamak) 5. ferah etme, susturma 6. mecl. sünûlîme (tatko ve diygûlar) ~cî, etkisiz duruma, getirmek

aş kirin lêgê 1. barıştırmak 2. susturmak, yatıştırmak kullîye'n (çocuklar için) 3. teskin etmek, yatıştırmak 4. avutmak (oyalamak) ^

me bi zor û heftê helê zarok aş kir çewîna zer helê zarokê 5. ikna etmek, susturmak 6. mecl. söndürmek (tatko ve diygûlar için); yatıştırmak, etkisiz duruma getirmek

aşkîrî m 1. barıştırmak 2. susturulmuş, yatıştırılmış (ağlayan çocuklar için) 3. teskin edilmiş, yatıştırılmış 4. avutulmuş (oyalanmış) 5. ikna edilmiş, söndürülmüş 6. mecl. söndürülmüş (tatko ve diygûlar için); etkisiz duruma getirilmiş

aşmak m orak taş, bace taş

aşmê m yazme (şûda yazme)

aşmê m aşma ~ bûn aşma olmak

aşmê m yazme

aşnêhev m'êvî yüzlet

aşnêherî m yüzusulmê

aşnê m'êvî fînce

aşolê m'êvî görülmemiş

aşolî m'êvî fînce

aşqurî m eksenî etrafında dönmek ~ bûn eksenî etrafında dönmek ~ çêkirin eksenî etrafında dönmek ~ kîrîn eksenî etrafında dönmek

aşûp m hayalî zehinde tasarlanan, canlanımlı ve gerçekleştirilmesi özlensiz şey; ~a sîberî çû golge oyunu

aşûpîraz m'êvî hayalî

aşûpbazî m hayalîlik

aşûpî m hayalî

aşûpiya zanistî m'êvî bilim kurgu

aşûr hev aşû

aşpê m'êvî aşçî

aşpêjî m'êvî aşçîlik

aşq nê aşq, vurgunluk, tutkunculuk

aşqbazî m'êvî aşq oyunu

aşqorîkî m'êvî aşq

aşt m 1. barışık 2. teskin

aştûn m 1. sakinleşme, teskin olma 2. yatışma, sakinleşme (çocukların ağlamalarını kesme)

aşt bûn lêgê 1. sakinleşmek, teskin olmak 2. yatışmak, sakinleşmek (çocukların ağlamalarını kesmek)

aştbûyî m 1. barışık 2. teskin olmuş olan

aştbûyî m 1. sakinleşme, teskin olma 2. yatışma, sakinleşme (çocukların ağlamalarını kesme)

aştî m 1. barış 2. barış (savustan sonraki nüpeç) * emî dijî aştîê de dijîjîn barış içinde yaşayırız ~ çêkirin barışî aştibmak ~ danîn zettîşî teah etmek ~yêkê Nebaş jî yet xuralutîr e kaba fer barışî şaşşîjan berleşdîr

aştîhev m'êvî barışsever

aştîhevî m barışseverlik

aştîpazmê m barış meclî

aştîparêz m 1. barışçî, barışsever 2. barış savunucusu

aştîparêzî m 1. barışçılık, barışseverlik 2. barış savunuculuğu

aşîperest *af* barışçı
 aşîperestî *w* barışçılık
 aşîperwer *af* barışçı, barışsever
 aşîperwerî *w* barışçılık, barışseverlik
 aşîwari *af* barışçıl
 aşîwaz *af* 1. barışçı 2. barışçı, barışçı konuşla-
 yan, barışçı öneren
 aşîwazane *af* barışçıl, barışçılıca, barışçıl bir
 biçimde
 aşîwazî *w* barışçılık, barışçevellik
 aşîwane *k* barışçılı, barışçılıca
 aşîyî *af* barışçı algılı, barışçıl
 aşîker *af* barışçı vatandaşı
 aşîkarî *af* 1. barışçı ana 2. yatıştırma 3. teskin
 etme
 aşî kârî *af* 1. barışçı olmak 2. yatıştırmak 3.
 teskin etmek
 aşîkârî *af* 1. barışçı olmak 2. yatıştırmak 3. tes-
 kin edilmiş olan
 aşîfte *w* aşîfe
 aşîftelî *w* aşîftelilik
 aşîjîn *w* kuzul, uçkur (terbi), kese ağzını büz-
 mek için bağ
 aşîranî *w* aşîre
 aşîratî *af* rezil, rusva
 aşîre *w* aşîre * rojî aşîreyê aşîre gunu
 aşîr, aşîfe *w* çığ
 aşvan (I) *w* 1. değirmenci 2. değirmenci (de-
 ğirmen bekçisi)
 aşvan (II) *af* kârîza arabanı (Myrmecan
 formicidları)
 aşvanî *w* 1. değirmencilik 2. değirmencilik
 (değirmen işletme işi) 3. değirmencilik (de-
 ğirmen bekçiliği) 4. değirmen buğday ö-
 gülmeye götürme
 aşxâne *w* aşev, aşhane, lokanta
 aşxâneger *w* aşhaneci, lokantacı
 aşxânegerî *w* aşhanecilik, lokantacılık
 aşxânevan *af* lokantacı
 aşxânevanî *w* lokantacılık
 Atêkî *af* (aşî) *w* kuzulması
 atabeg *w* atabey, atabek
 atalet *af* *af* et, suudurum
 atar (I) *w* çerçi
 atar (II) *af* aktar
 atar (III) *w* soy * arara mîran nehîştî yağula-
 rın suyuna karutlu
 atarî (I) *w* yerelik
 atarî (II) *w* aktarlık
 atay *w* atas
 ataye *af* aşî, eleçlik, urmaz
 atayelî *w* aşîçelik
 atatu *af* alaca kurgu
 Atatürkî *w* Atatürkcülük
 Atatürkparêz *af* Atatürksü
 Atatürkparêzî *w* Atatürkcülük
 atavîk *af* aravik
 atavîzm *w* atavizm
 ataxî *w* yakınlık, suçluları barındırma ~ kîrîn

yataklık etmek
 u te e senin
 atavîst *af* atavîst
 ateizm *w* ateizm
 ateyan *w* heyvan, saçmalama
 atışek *w* fıçığı
 atış *w* atış
 atışbaz *w* atışbaz
 atışbazî *w* atışbazlık
 atışfîr *w* içinde atış yakılan kap, ya da derin-
 ce ve etrafı çukurluk yer
 atışgede *w* atışgede
 atışîn *af* atışten
 atik *w* anne
 atiyokî *af* s, al
 atî *af* *af* *af*
 atlas *w* atlas (coğrafya atlası, dil atlası vb.)
 atlas *w* atlas (burkânî gök atlası ~ Zühdanî dil
 atlası)
 atle *w* ara, fırsat, kesinti ~ dan (atîtekî) ara-
 vermek, keşniye uğramak ~ kelîm (...) ke-
 şniye uğramak ~ nekûrîn aksatılmak, ara-
 k vermemek, süreklî, sektirmemek
 atlebûn *w* ara durumu, fırsat, kesinti durumu
 * Kurû me biyî atlebûn berdewan dike e-
 şîn zî hîçbî keşniye uğramadan yuzivor ~
 cune bûn arî arayî kerî nemek
 atlehfî *w* ara, fırsat, kesinti ~ nedan (...) aksat-
 ılmak, süreklî vermeden, süreklî, sektirme-
 mek * tu car atlehfî nade karê zwa işîn hîç
 sektîrme
 atle nekîrîn *af* *af*, arası kesilmemek
 atlas *w* atlas (burkânî gök atlası)
 atlet *af* atlet
 atletik *af* 1. pilonik * leyzên atletik atletik o-
 yunlu 2. atletik (yüzme, gelişmiş, biçimli,
 atlet gibi)
 atletizm *w* atletizm
 atleyî *w* ara, fırsat, kesinti ~ dan (atîtekî) ara-
 vermek
 atmosfer *af* *af* 1. atmosfer (göz yuvanı) 2. at-
 mosfer, hava küre (hava yuvanı) 3. fiz. at-
 mosfer
 atmosferîk *af* atmosferik
 atolye *w* atölye, atışık
 atom *af* *af* 1. atom 2. *af* atom
 atomî *af* atomal, atomik
 atomparêz *af* atomcu
 Auêkî *af* (aşî) *w* kuzulması
 aût *af* *af* *af*
 av *w* 1. su 2. su (yıldan oluşmuş kitle) * li av
 bestê nihîştî derejî suyu baktî 3. su
 (meve ve sebze, erimiklik) 4. elde edi-
 len suyu * avê xaxax sefali suyu 4. su (to-
 zu kokulu yaprak veya çiçeklerden elde edi-
 len keku u suyu) * avê gulam gül suyu 5. su
 (yemegi, sulu bolunu) * avê çîşimê turşu
 seve ~ avêllî (çîşekî) (bir yerde) sel bismak
 ~ berdan su bırakmak ~ berdan çîşê diz

veya ağaklarda bu işi yapması - bi hējūngē mayē berlesykirin kalbuca su işimniz - bi cōkūn (yekü) de cūn wēyā fānkā su cūn k - bi desē (yekü) kērtin āgē su lanmak - āgē nēn sūyā su kınak - bi ser āgē de rījāndūn olayı yetirilmek - bi ser re cūn hēvade bulat sen anu t nū - tōsekline ağır bisekinde tewa nāsekline çok yararag ve hē sekeli kinde - bi ser re cū hēvade bulat sen su işi uzat - cūh dūn bu hareket, bir durum mecazen bulmak, yolunda gitmek - ytkūn su kesin de - çı qas di polan de binine ew qas geni dihe bir şeyi sürmücekle bırakılmak lazım - cūn bin qūna (yekü) kōpūna kōn cōn mak (veya las kaemak) - cūn bānū (yekü) pabu cūna kōn dōnuk (veya las kaemak) - cūn binē (yekü) eteklen tutamak - cūn binē qūna (yekü) etekler tutmak - dūhējin piyē hēywan yarūnēktan gucluk çekmek (yük aşıyabın nēn) - dūnūshūn su kınak - dūn 1) su vermek (biriken su kınak) 2) suvarmak, su vermek (hayvanlara su vermek) - dūn (yekü) (buruk) su vermek - dūn ber 1) su kınak * av dū ber hēvāre vey hōnāgē su kaly 2) sulandırmak * av hūde her mayı yağandı sulandır 3) suvarmak, su vermek (bu sulandı su çarınok) - dūn hēshūn ēgē su vermek (cehine su vermek) - dūn pōla çāgē su vermek - dūn qīrūkē cūnān cūk cōnuk - derakūn su çekmek tüçek bu verden sotozbu di ile su ç kōnuk) - dū ber re avētūn de su kınak - su kınak - dū cūh de dūhēyūp meclūhē yerdin kopā - dū etih tēng de dēng dūde su dar yēde çāgēdā - dū deravē kōnū dū dūcē su kendi mecazen akar - dūgere dūgēnē kū cūhuk berjēr dū dūbenkē su kōnē akarak yolunu bulur - dū gūnē (yekü) gerin bulūg olmak - dū gūnūkan dū wēgerin cūn oluk dū hēshū gerūnūn vey esē çekmek - dū kesīrān de avētūn çol yağ yağmak - dū rēllūkē (wū) de gerin bulūg olmak, bulūg çāgēnē gitmek - dū serē kōnūyān de polē (yekü) nē j, jēlū dihe buluk hōnān kōkar - dū sūrētū (yekü) de xūyā kīrtin çōk çuk çōk (veya parlak) olmak - dū çōkōka (yekü) gerin bulūg çāgēnē gitmek - de çōkōkan gerin cūn oluk - bulūg olmak - dūn ū dūnyā ye su mayān - glūnū su kōnuk, su topamak (yaylar azmak) - hūn su çekmek (dūyūn dūn vey amıvay suya dū yolundan akınak) - hūlūnūn sūyū çekmek - hūlkūshāndūn su pompalamak - jē gīrtūn dū su kınak (hūngi bu orgānā rēnāy qūn su bulutmak) - jē hūlūn 1) (vay şeydān) su kınak 2) ağlamak (gāç bulutluğūnda kesi su verden hē sūyā veyā dū su akınak) - jē re anūn (hūnē su çekmek, su vermek - jī binē gūhū (yekü) hērdāne aplatūn teki, fōn - jū devān kīshūn

āgē sulanmak - jū dev cūn āgānān sūyū akınak - jū devē (yekü) cūn āgā sulanmak - jī devē (yekü) kīshūn āgānān sūyū akınak - jī kōnūyān nūn jī hōnūyān cōnuk elder su gōlām - jī sūr vey zūlāl dūrtūn 1) kōndūn tēnāze veyānōyū çekmek 2) zīnē kōybe jī çōk - kōrtūn (yekü) bir yeri su kōnuk * av ketiyē her ulf her tarūh su bōnūg - kōrtūn (tūstēkū) su kınak * av dūkesē kēshūyē gūnē zūnā veyā - kēllū gūhū (yekü) kōlūhūnā su çāgēnāg - kōrtūn (yekü) su kınak - kōrtūn dūn 1) su çekmek 2) su kınak * veyā nūn av dūkūshān, nūn ew cūhār veyā kōnūbūn su çāyēdū çāp nē - kōrtūndūn ser nēşē (yekü) nāç cōnūn yārtūnā çāgēnēk - kōrtūndūn veyā re çekmek (reine su almak) - kōrtūn tūn jī kōrtūndūn bōyā kōrek çekmek - kē gerin çāçārtūnā su çārtūnē - kē kōrtūn ergin çōk - kē kīrtūn (bu çāp) su serpenek (veya dōk mēk), çōk mēk - kē nēnūn sūyū sēlē kōrtūnē - kē rēşāndūn su serpenek - kē veyēwūrtūn (hūnū) nēlēmēk - kē zēlāl hūn sūn duralūnēk, bir şeyin duramı velleçmek - kē zūwā hūn sūyū sēlē kōrtūnēk - kē āgīr kīrtūn nēyā çāgērtūnā - kē ber (yekü) çōli kīrtūn mecazen bulandırmak - kē burū zūde kīrtūn çōk su kınak - kē destē (yekü) kīrtūn etne su dōk mēk - kē (yekü) gerin bōn dōrtūn dūzēlēmēk - kē hēy veyēwūrtūn hīrtūn; ul dūnēnēk - kē rū cūn yūzēyē çāgēnēk - kē ser çāvē veyē kīrtūn su çāgēnēk, yūzūnū yūrtūnēk - kē ser veyē zēlāl kīrtūn 1) kōndūn tēnāze çekmek 2) kōndūn unurtmak, kōy bōnū çōrtmek - kē sekolūn gerin ergin olmak - kē veyē kīrtūn dūē dūnēk (veya çāgērtūn), su dōkūnēk - kē veyē zūlāl kīrtūn 1) kōndūn tēnāze çekmek 2) veyēv sulanmak, zīnē kōybermek - pē de hūlūn 1) dūcē su kınak 2) su kınak - pē gerin hūn iş bitirmek (bu veyā bu sōrtūnā dūstūrmak) - pē ketin su kōnuk - su kesānēk (su kınak) * zebēs hīngi kū mayē av pē ketiyē çāpāy dūn dūn su kōnuk - pē nebūyū su (yūzū) gōnēmīş tē veyā çōk zūrtū oluk - zā - bīnū su tōrtūn - rēşāndūn 1) su serpenek 2) su kōnuk 3) tērtūnēk (tērtūnēk sūyū ter hōnūndē sūzūnūn) * cēr av dūtesēn tēstē tērtūnēş - rēhūn 1) su dōk mēk 2) veyē su dūrtūnēk (sūcūk apēs bōzūnēk) - rījāndūn 1) su dōrtūnēk 2) veyē su dōrtūnēk (sūcūk apēs bōzūnēk) - sekīnūn 1) su dūrtūnēk 2) çāçāç sūlūn dūrtūn - stēndūn (nū jī çōrtūn) su almak (reine sūyū almak) - tē re cūn su kōnuk - tē veyān 1) su (hē çārtūnēk) 2) çāçāç sūlūn dūrtūn - tēndūn (nū jī çōrtūn) su almak (reine sūyū almak) - tē re cūn su kōnuk - tē veyān 1) su (hē çārtūnēk) 2) çāçāç sūlūn dūrtūn bulmak (tērtūnēk tūkēt mēk) - kē āgīr rādūzē dūjūn rānāzē su u - yūrt dūrtūnā çāpāyāg - kē āgār vūrt, emlak çāpāy olūnān uzat - ū āqārā veyē dū cūh de hīşhūn yerūn yārtūnā terk cōnuk - ū ā

ray zi k su ~ ü - çün 1) güne günek, kur-
 ban günek (hep, başına günek, huy uğru-
 lınmek) 2) bok volana dölerek ~ ü xın (yekü)
 çübün wê derê topezi (çekniş süreli ya-
 gırlığı yerden başa bu yere giderken öle-
 ler için söylenir) 3) ~ ü demê xwe de quşlın
 kendi yağışlı kavrulmak ~ ü zêlak (zulak,
 yamyaz ~ wewarin şu izmek ~ were li ser
 e ba were li ber e zeytinyağı gibi hep altı
 olmak ~a baranê yağmur suyu ~a baranê
 xwarin 1) yağmur suyu yemek 2) yağmur-
 dan islanmak ~a berê kar suyu ~a bibu-
 tekê ayrî beza pişasti ~a bi bînk hûn pi-
 li cakkın olmak ~a bin kayê çetî heşaplî,
 simî ~a bin kayê bûn 1) naman altında na-
 yarılmak 2) icet, heşaplî olmak (yek) ~a
 bin kayê ye 1) su pan altı çetî su yutulan 2)
 çetî heşaplî ~a biran bi tedbîrîn her şey
 tasarrûfî kullanmak lazim ~a biran jî bi
 sehbêrî bi şerîkê kar mi çawanî? ~a çenî ü
 kaniyan sekûnîn aka sular durmak ~a (yekü)
 dah serê suyan istemek ~a (yekü) der-
 keftin (an jî derxistin) cıcağı çimnak (veya
 cıcağı çikarmak) ~a (wan) di cilheki de
 nase rasen her ezana koyşalar kaynamaz-
 lar ~a (wan) di cilheki de neçûn 1) o-
 zunda çaynamamak 2) ilâfa dıçmek, arla-
 şmamak ~a (yekü) di çêde de nekisîn çî
 yolanda gûmenek ~a (yekü) derxistin na-
 çawrsini çikarmak ~a germî seck su ~ he-
 yarê hıyal suyu ~a hayarê wewarîye ah-
 niştî çimî ~a hêdî me tebdî fan jî çêdê gî-
 rapî jê di astê kojek di çî çawrtîz ~a
 jîne (an jî beyutê) abıhayat, henge su, çimî
 suyu ~a karlıvan icembi suları ~a kevirat
 xaya suyu (kayadan sızan su) ~a kewrêk
 Kewer suyu ~a kirêcê (an jî kîrêcê) kirêc su-
 yu ~a ku lîlîlî ukuya ye mekewê dîrî gî-
 rînmeyen suya girme ~a ku di golên de bi-
 şafne dê genî hibe geziken çî sarra kaka ve-
 ra ~a lehiyê anêtin (cilheki) sel basmak ~a
 lexewê piş su ~a li heriyên ise yarapaz (a-
 lay yeluy) ~a mir necî su fîi ~a pîşî pa su ~a
 pîvazê seğur suyu ~a (yekü) pûç bûn dol
 vermeyen erçek için söylenir ~a qetranê
 kûrın suyu ~a qûna çêr beytude, kendîre-
 ne yapılılanın bîş olınar ~a reş bi kara su
 ~a reş bi çawanê de hatin 1) çimî kûr su
 imek 2) kûr nûşûr, gözleri görmüyâr mi
 senî? ~a reş bi çavê (yekü) de hatin 1) gö-
 züde karış su an çek (kara su heşaplî yarapaz-
 ile gözün gîzu görmez olmak) 2) gözleri kûr
 mi senî? ~a rî birin (çün an jî lîlîdan) an
 danarî çawrtîk, yuzuzleşmek ~a rûyê
 xwe rêtin yûzûzleşmek ~a salkî (salkî an jî
 kalî) salî su ~ sar soçêk su ~a sar bi (yekü)
 de çûn beyından vurulmuşa çarimek (bek-
 lenmedik bu şer çuşında olağüstü bu
 ixtîlî ve şaşkınlığa uğramak) ~a sar bi

(yekü) de hatin xwarê beyından vurul ma-
 çê olınmek (beklenmedik bir şey karşında
 olağüstü bir uzantı ve şaşkınlığa uğra-
 mak) ~a sar bi canê (yekü) de hatin kan
 ruzmîs ~a sar bi çökân de çûn tepesinden
 (veya başından) kayar an dökülmek ~a sar
 bi çûkên (yekü) de hatin xwarê tepesinden
 (veya başından) kayar an dökülmek ~a
 serê (yekü) gerîl suyu tammak (veya kay-
 namak) ~a serê (yekü) germî bîni suyu ist-
 imek (veya kaynamak) ~a serê (yekü) germ
 kîrîn suyunu tammak, ölüm fermatını çıkar-
 mak ~a serî germî kîrîn suyan istmek ~a
 şerîvî kîrêc suyu ~a şîrîn talî su ~a şolî
 (şolî an jî şelolî di cilheki de zela) nabe ba-
 lîk bîstî u kekî ~a tenik şîş su, yurmasak su
 ~a tevîkêkê şîş su ~a wewarbar iştîr
 su ~a wewarîne çine suyu ~a wî aşî jî ku
 çê? deçimîni suyu çereden peşiyorî? ~a
 xêrê sepi ~a xêr alîr suyu ~a xwarîne jê
 hîlanîn (yemeğin) suyunu almak ~a xwe çî-
 kandiin suyunu çekmek (yemek için) ~a
 xwe dan an keşîretmek (sebas ve el pişî-
 lîken suyanu talvermek) ~a xwe hîlçinan-
 dîn suyunu çekmek (yemek için) ~a xwerû
 s fî su ~a zîkîmaki jî devê (yekü) hatin em-
 dijir su tammînan yekmek ~a zînar kayn
 suyu (zayından zînar su) ~ek li agirê dilê
 (yekü) kîrîn v neçûn su zergîmek ~ek rêlîn
 kaçuk apes heşmak ~eke kelandî bi ter ü
 çêkê (yekü) de hatin başından ağağı suyar
 salû dökülmek ~eke valî rîlîlî kuçuk apes-
 tîrî yîşmak ~eke valî ye amannî apes suyu
 gîbu ~eke xer e amannî apes suyu gibi (dî)
 ~ekê be kîrîn sudan çekmek (elbise vaka-
 mak için) ~ê de serî çî bîhîstek çî çartîlî
 battî balîk yan gider di ~ê de rûniştîn kara-
 ya eturmak (çim, el için) ~ê di ser serê
 me de jî xwe çelapîye, ya bîhîstek ya jî
 çartîlî battî balîk yan gider ~ê di ser serê
 mezî de çelapî çî bîhîstek çî çartîlî battî
 balîk yan gider ~ê guşegîyî e su çimî çimî
 akim ~ê ku da serî ha bîhîstek ha çartîlî
 işir için çimî çimîden sonra azî çimî fak-
 tîzer, bir keşî bulgîlîçî arak ~ê ku di ser se-
 rî de çelapî ha bîhîstek ha çartîlî battî balî-
 k yan gider ~ê nîşîla xwe dîştîye çawa ye-
 lîna girras amî (dî) ~ê ne kîrîn suya dal-
 dîrmak ~ê rûyê (yekü) medîtiye su (yûzû)
 çawrtîz (el ve yuzû çok zîrlî olar) ~ê we-
 wîjî jî sarkunîyan jînaç bînan jî enlîyan
 her şeyin iyîsîni suçî anlanandî bu deymî
 ~ên biran jî bi sehbêrî hîzîrê çêglî daye-
 maz ~ên jîrîzemîn (an jî banerê) yerullî su-
 larî ~ên kersasê (an jî peravê) kîyî sularî
 ~ên wetalî kara sularî

a va bîlîa * gûnîlê me a va li vê derikê ye bî-
 zîrî kolî ahî çurakî

awa wî jî boyandîr, mînar 2 çen, abal, meskûn

3. *ava:* hâmlâ * bîka waw awa ye gel ileri haçile - kirin (Ekmek tere etmek, maydana getirmek) 2) kurmak (bina etmek, yapı kurmak, yapışmak, inşa etmek) 3) Etmek (belli bir işte beraber çalışacak kimseleri belirlemek) * hükümet awa kirin hukümet kurmak 4) boyındırıştırmak, inar etmek

awa bucanan *aw* salça - kirin (xwarinê) salçalanmak

awabar *aw* kurulabilu, inar edilendir

awa baranê *aw* yağmur suyu

awa berbeji *aw* maden suyu

awa berbesi *aw* maden suyu

awa bîndan *binên* besi suyu

awa bîlîrekê *aw* aynı nezin parçası, aynı kurmaşın olma

awabûn *aw* 1. kurulma (tesis edilme) 2. kurulma, inşa olma (bina edilme, yapı kurulma, inşa edilme) 3. kurulma (belli bir işte beraber çalışacak kimseleri belirleme) 4) boyındırışma, boyındır olma, inar edilme 5. şenlenme

awa bûn *biğê* 1. kurulma (tesis edilme) 2. kurulmak, inşa olma (bina edilme, yapı kurulmak, inşa edilme) 3. kurulmak (belli bir işte beraber çalışacak kimseleri belirleme) 4) boyındırışmak, boyındır olma, inar edilme * hükümet awa bû hukümet kurulê 5. şenlemek

aw abûyê *aw* 1. kurulmuş 2. kurulmuş, bina olmuş 3. boyındırışmış olan 4. şenlenmiş olan

awabûyîn *aw* 1. kurulmuş, kurulma 2. kurulmuş, inşa olma 3. kurulmuş, kurulma (belli bir işte beraber çalışacak kimseleri belirleme) 4) boyındırışma, boyındır oluş, inar edilme 5. şenlenmiş

awa cemîdî *aw* 1. seğuk su 2. çirgin güç (çek seğuk su) - ji komyan qut nabe (yü niteliklerle sahip olanlar soyunu sürdürürler)

awawî *aw* boyındır, inar yer

awawîh *aw* awawî

awaçîlî *aw* bahıs olan (güneş, ay, yıldız vb. - em)

awadap *aw* 1. abar, boyındır, manzar, inar edilme olan 2. ezan, bina 2. *aw* kurgu, çay - kirin inar etmek, boyındırıştırmak - awa he-yawê *aw* işteş çay - a karzêbû *aw* edilmiş çay - awa lelatî *aw* elken çay

awadanî *aw* 1. yapı, bina 2. boyındırık 3. ezan, bina - kirin inşa etmek, inar etmek

awadanihbûn *aw* boyındırışma

awadanî bûn *biğê* boyındırışmak

awadanîbûyî *aw* boyındırışmış olan

awadanîbûyîn *aw* boyındırışma

awadanîkirin *aw* 1. boyındırıştırmak 2. inşa etmek, yapı kurma

awadanî kirin *biğê* 1. boyındırıştırmak 2. inşa etmek, yapı kurmaç

awadanîkirin *aw* boyındırıştırmış olan

awadanîkerê *aw* inşaatçı, yapıcı

awadanîkerê *aw* inşaatçı, yapıcılık

awadanîkirin *aw* abar etme, inar etme

awadanî kirin *biğê* abar etmek, inar etmek

awadanîkîrî *aw* boyındır, manzar

awadar *aw* boyındır, şen

awadani *aw* boyındırılık

awadani *biğê* kuruculuk, konstruktivizm

awa flingiyân *aw* domates salçası *aw* - kirin (xwarinê) salçalanmak

awa gerîb *aw* sıcak su

awa germêk *aw* kokmuş su

awa gîwî *aw* peynir suyu

awagon *aw* gök madeni, gök rengi

awa gulân *aw* gül suyu

awa gur *aw* nehor

awa heyalê *aw* abihizat

awilî *aw* awawî

awalîbûn *aw* şen, boyındır ver

awalîgeç *aw* boyındır yer

awahîn *aw* inarî

awahîsaz *aw* inarî inarî

awahîsazî *aw* inarîlik

awahîsazîyê *aw* inarî (inmarîye ilişkin)

awahîya daadgelê *aw* zilhic (hukuk ve idare işleri) -n görüldüğü cesmî yapı

awa işneyan *aw* yağ suyu

awa jîrê *aw* abucuya

awa kangêhê *aw* maden suyu

awa kanîyê *aw* ceviz suyu

awakar *aw* 1. kurucu 2. yapıcı, inşaatçı

awakarî *aw* 1. kuruculuk 2. yapıcılık, inşaatçılık

awaker *aw* 1. kurucu 2. yapıcı, inşaatçı 3. yapıcı * rexneya awaker yapıci eleştiri

awakerî *aw* 1. kuruculuk 2. yapıcılık, inşaatçılık 3. yapıcılık

awa kîmenî *aw* çamaşır suyu

awakirin *aw* 1. kurma 2. kurulmuş (kurulma işi, yolu veya tarifi) * mîjûya awakirina partîyê partîya kurulmuş tarifi 3. yapıcı, inşa etme, yapı kurma, bina etme 4. boyındırıştırmak, abar etme (veya eyleme, inmar etme)

awa kirin *biğê* 1. kurmak (tesis etmek, maydana getirmek) 2. kurmak (bina etmek, yapı kurmak, yapışmak, inşa etmek) 3. kurmak (belli bir işte beraber çalışacak kimseleri belirlemek) * hükümet awa kirin hukümet kurmak 4. boyındırıştırmak, inar etmek, manzar etmek, abar eylemeç

awakîrî *aw* 1. kurulmuş, inşaatçı kurulmuş olan 2. boyındır, manzar, boyındırıştırmış olan

awa kulîlkan *aw* ççek suyu

awa kulîlkê *aw* ardi radına gidip gelmemek

awa madênê *aw* ardi

awa mardênî *aw* maden suyu

awa merm *aw* iğî

awa mîrêk *aw* kokmuş su

ayu miri *af* 1. kuru su taşır akan su; 2. sını-
 kınca
 ayu *af* *af* yardakçı
 ayundin *af* basma, bastırma (sıkıştırarak yer-
 leştirme)
 ayandıñ *af* başlamak, bastırma (sıkıştırarak
 yerleştirmek) * torak ayandıñ çökeleşti tuz-
 layarak başk. ya ölmek (toralalarda yapıldı)
 ayandı *af* bastırılmış olan, sıkıştırılarak yerleş-
 tirilmiş olan
 ayu nemeyê *af* namı suya
 ayu nemin *af* suğ su
 ayeni *af* 1. çam (mesn. ve hayvanda iskeletin
 kuruluşu) 2. koca, yapı, bina 3. beyvedilik
 4. kuruluş, tesis 5. af mesn. çam edilmiş
 yer 6. af çati, bina 7. ay kurgu, çam iskelet *
 ayaniyu robaniê robana iskeleti -ya
 dancêkerê zê etager çati -ya lebatî u. ete-
 gen çati -ya lökerê fil çati -ya serêke a-
 na yapı -ya zivirandi qerandi ur -ji vege-
 rok) zê dancuşlu çati
 ayanihün *af* yapılaşma
 ayani hün *af* yapı yapılaşmak
 ayaniçî *af* yardımcılık
 ayans *af* ayans - dambayans vermek - kişni-
 diñ ayans çekmek - standin (an ji girtin) u-
 vans almak
 ayanti *af* avaraj
 ayantişular *af* af avarajlı
 ayu okşijendar *af* oksijen su
 ayu qerisi *af* soğuk su, buğ çisi su
 ayu rey byni kina su, glukon - pê de hutin
 gözük kina su tinnik
 ayurê *af* haya -a rû qatundin hayasızlaşmak
 ayu saz *af* tebehi su
 ayasaz *af* hün tinnik
 ayasazi *af* 1. mimarlık 2. yapı
 ayu apti byni kina su, katolci - pê de hutin ağ
 başmak
 ayu sûsê *af* meyva bali
 ayu şin byni kina su, glukon
 ayu tevni kê *af* dokü sayı.
 ayu tîrşê *af* salça
 ayu tînk *af* sig su
 ayav *af* bakakak
 ayu wişneyan *af* wişnep, wişne suyu
 ayu xali *af* saf su
 ayuyi *af* 1. yapı, bina, inşaat 2. beyvedilik, lo-
 yundur olma durumu, çam olma durumu 3.
 koruma, kuruluş 4. ay kurgu freman, hikaye
 vb. için 5. yapı * ayu huya çevakî toplamsel
 yapı - ji awe birandun xendun per perişan
 etmek - û xweşbûna guhdari lu pehuniya
 rivan re klîş e asil olan nisafîr derverlik ve
 deşer bilmede -ya liluk blok inşaat -ya
 malan di destê pînan de ne evin lûm u. iş-
 lerı kadun bağhile -ya nemimari *af* mimar-
 nisê yapı
 ayayiker *af* ayar inşaçî, yapıcı

ayayikeri *af* inşaçî, yapıcılık
 ayu zemzemê *af* zemzem suyu
 ayu zêr *af* zîncî elin suyu
 aybaz *af* 1. dalgıç 2. su sporcusu
 aybazeş *af* yüzme havuzu
 aybazi *af* 1. dalgıçlık 2. su sporculuğu
 aybend *af* su bari
 ayberaqder *af* su geçi meş
 aybeşink *af* su takımı
 aybeyn *af* sulon (bu evin en geniş bölümü)
 aybir (I) *af* 1. su bendi 2. değirmenin su kestir-
 işi, vanu
 aybir (II) *af* bir su taşıyıcı
 aybiri *af* su taşıyıcılık
 aybaşı *af* su başkî, seyilip
 ayce, ayceh *af* arpa suyu
 ayçiğandıñ *af* 1. buluşturma 2. mimarlıkla-
 mek
 ayçiğandıñ *af* buluşturma olmuş olan
 ayçiğî *af* buluştuk
 ayçiqin *af* 1. buluşturma 2. mimarlanma
 ayçiqin *af* 1. buluşturma 2. mimarlanmak
 ayçiqî *af* buluştukluk
 ayçiqikî *af* buluştukca
 ayce *af* su arpa
 ayçêker *af* af sulandıncı
 ayçîne *af* taşlama suyu
 ayçüya *af* nemlik
 ayda *af* 1. kıl, saç teli
 aydak *af* ayda
 aydan *af* 1. sulama 2. sulandırma
 aydan *af* 1. sulamak (toprak, bitki vb için) 2.
 sulanmak, sulanmak (hayvanlara su vermek)
 aydani *af* sulama (toprak, bitki vb için)
 aydanihün *af* genel, sulandırmış
 aydani kirin *af* sulama yapmak, sulandırmak
 aydanik *af* sulak (su kabı)
 aydar (I) *af* 1. sulu 2. sulu (suyu çok olan) 3.
 sulu, suluk
 aydar (II) *af* idari ayı
 aydar (III) *af* idari sul, idari
 aydarhün *af* 1. sulanma 2. sululaşma
 aydar hün *af* 1. sulanmak 2. sululaşmak
 aydari *af* sulandırılık
 aydarihün *af* sululuk
 aydarok *af* aydaruluk
 ayday *af* kaynar su
 aydayi *af* sulanmış, su almış olan
 aydayin *af* 1. sulama 2. sulandırma
 ayda hün *af* havza
 ayde kirin *af* yuhareci eller ayıklamak
 ayder *af* kaynar, su kaynarı, suyun çıktığı yer
 ayderge *af* su menfezi veya ağzı
 aydest *af* aydest
 aydest kirin *af* aydest almak
 aydestane *af* aydesthane, helâ, kemel, tuvalet,
 aydeşu *af* 1. buluşturma suyu 2. ayran arığı 3. a-
 tlık su 4. çirkef

avdêlî *av* avdên (Moslîmanlığı seçmiş Yaladı)
 avdêş (I) *av* salya, tükattük
 avdêş; avdêşek (II) *av* su malarası
 avdêw a 1. ayran suyu, ayranın üstüne çıkan
 su 2. çuqna ayran 3. süto ayran
 avdêwş *av* ayran artığı
 avdêw *av* oç * hîlîlîn avdêwê ji wên meyar-
 rên e hastalardan be alın
 avdêwî *her* avdên
 avdêr *avê* sulamaç,
 avdêran *av* sulama
 avdêrî *av* sulamacılık
 avdîz (I) *avê* su hîrret
 avdîz (II) *wî* yarım su toplamaşı
 avdîzik m 1. su pompası 2. su sikası, çuqna sı-
 lîbî
 avdîn *av* tselâfî
 avdînk *av* et suyu -u nîrîşkê hîvuz suyu
 avdîzek *av* dîc kîbî
 avdîng *av* yağsız çorba
 avdîrann m yağsız suyu,
 avdîrîf m kîr suyu
 avdîrîng *her* avdên
 avdîranî *her* avdîrî
 avdîrî *av* sulak
 avdêv *av* salya, ağz suyu
 avêger *av* musat, uygun * mî lî cîhekkî avêger
 deymê bîzî mîsîrî bîr yezde mî z
 avêkî *avê* I. a ve 2. k sulu şekilde (yaşı)
 avêkîkîrîn *av* avlaştırma
 avêkî kîrîn *avê* avlaştırmak
 avêloq *av* çiyek
 avêloqîbûn *av* avıklanma
 avêloqî bûn *avê* avıklanma
 avêloqîbûyî *av* avıklanmış
 avêloqîkîrîn *av* avıklanma
 avêloqî kîrîn *avê* avıklanma
 avêloqîkîrî *av* avıklanma
 avêloqî *av* avıklık
 avênîzar *av* su deposu (havuz)
 avênk *av* ipi geçirilmiş askı
 avênîs *her* avênî zanos
 avêrîj *avê* avêrîj
 avêrê m 1. sapı, rîzê 2. sapkı 3. *av* ayxîrî (gi-
 diş yönüne lîrî dîşerî) -yî rîyî xerah lîyî
 kîrî yîle sapînkî
 avêrîhîyî *av* sapkın, sapkın almuş olan
 avêrîhîyî m 1. sapkın 2. sapkın çuqna 3. ay-
 kılama 4. *av* sapınç
 avêrê bîngî *avê* 1. sapınak, yoldan çıkmak 2.
 sapınak, çavınak (öncece belirlenmiş tes-
 pîl, dîşîrîk, çîrîş, mînê veyo dîvîrîyîrî
 ayxîrînkî) 3. sapınak (dîğrînkîrîn ayxîrînkî)
 4. aykılınmak
 avêrêbîlî *avê* sapınç, aberasyon
 avêrêhîyî *av* sapınak, dîğrî yoldan çıkmaşı o-
 lan 2. sapkın 3. aykılınması
 avêrêbîlîyî *av* sapınç, sapınç
 avêrêhîyî *av* sapkîrîk

avêrêker *av* sapınç
 avêrêkerî *av* sapkîrîk
 avêrêkîrîn *av* sapınma
 avêrê kîrîn *avê* sapınmak
 avêrêkî *av* sapkînkîk, sapınç
 avêrêkîrî *av* *av* sapın
 avêrêyî bîngî *avê* sapkînkîk
 avêrêyî m 1. sapkînkîk 2. sapınç
 avêrî *av* hanî çîk
 avêrî *av* hoyo
 avêrîk *her* avêrîk
 avêrîtkî *av* yîncîyîrîdîrîn lîzîvî olan su dîkîlî-
 sı ya da dîvîrîkîrîn
 avêvek *av* havîçîk
 avêvî m 1. mayo (yoğurt ve peynir için) 2.
 mayo (suy, yaradılış, üz) * *yekî* avêvîwê wî
 heram e mayası bezuk bir, 3. meç dolî (hel,
 alm kî * tu jî şîrî dî avêvîwê kî, jî edî ü fîstîk
 kî yî? sen kîmî dîlîmîrîn, kîmî avu so-
 pundîrîsîrî? (jî) -ê (yekî) bînî (benîmî) be-
 lîdînî gîrînkî
 avêvîheram *av* mayası bezuk
 avêj *av* altı
 avêjyarî *avê* avêj
 avên a 1. mayo 2. mayo (suy, yaradılış, üz) *
yekî avêwê wî heram e mayası bezuk bir 3.
 meç dolî (hel, çînkî)
 avên kîrtaxanî *avê* avê kîrî salarî
 avên perutanî *avê* avê kîrî salarî
 avên tenîkî *av* fîlet, ağı sulak
 avên welîqî *avê* avê kîrî salarî
 avêr *av* sulak, nemli yer
 avêş *av* bîr tür dîmîrîn
 avêtan *av* avêt
 avêtin *av* 1. almak, alış 2. ekme 3. bet (bile lert-
 lerînden bîmîrînî dîlîden sîymîmî) 4. sîçîrîmî,
 yayılma (bîr yerden başka bîr yere gîçîmî)
 5. sîçîrîmî 6. vîçîmî 7. yîrîmî (çîrîyî işle-
 mek anîyîyî bîr yîrî vîçîmî) 8. zînkîlîmî
 avêtin *avê* 1. almak * *kevîr* avête avê suya
 (aş arı) 2. almak (bîr şeyi yere dîğrî bînkî
 mîkî) 3. almak (bîr kîmîyî avîkîştîmîkî,
 gîndîrînkî, îlgîrînkî kîrînkî) * *çîmîr*
 avêtin cîhekkî dîrî adamî uzak bîr yere alî-
 lar 4. almak (kuyrînkî) * *te avê* avête av-
 rînkî? yîncîyî *av* avêtî *av* * *îmîyê* na-
 avêje kîncî kîğîrî avêtî avêtîyîr 5. almak
 (uzatmak) * *jî mîmînkîsê xelî* avêtin bî mî
 mînkîbîstîrî bîzî hîlîrî avêtî 6. almak (bîr
 yerden başka bîr yere çîğînkî) * *hemî*
 avête emî eşya bîvîyîjînî malî avêtî avêta
 vînkî) eşya vîvî avêtî 7. almak (vîde
 kîrî vîrînkî) * *mî* şîyîyîkî avêtî *av* bî
 avêtî avêtî 8. almak (top, tîlek, sîlîbî pîlîrî-
 mak) * *sê gîle bîvîyê* avêtî kîçînkî m 9. al-
 mak (kuyrînkî, gîle gîbî şeylerî bîdele
 dîrînkî) * *sê gîle avêtî*, *lî hîlîngîrî* avêtî
 avêtî 10. almak (ortînkî) * *şîrîk*
 avête avêtî avêtî *av* vîrînkî bîr çîlî avêtî

11. atmak (pillele satılmak) 12. atmak (ayv-mak, dıyariya çıkarmak, dıgır u, keçip tük-
laşimək) * **olxawazın tılxênin pişikê tı-
pêwêjin heçse kedirên yavcalurên balıceye
atmak** atıyorlar 13. atmak (istendiyeen bu
şey kendi usul olmakta çıkmak) * **olwê
mıroy van eşşnyê zêde ji vîr bîxwêje bi
fogî eşşyan burlanî atma** 14. atmak (kul-
lanılas, bu gelmek halise gelme bu şey
kullanılmakta vızgeçmek) * **lîna avêr şew-
qedu serê xwe fax atip gıpkayê lıkî** 15. at-
mak (kalp, nöbz, kên raxayına de fıgıl ra-
gında vızmak) 16. atmak (ş.k. nu dolat iş-
le çyidiği bir şey çıkarmak) * **ku hewn pır
germîlê kuyêwê xwe avêtî nava cok mekır e
luna eckimî nû** 17. atmak (v.c. nu vey
başda alması bir yerden bazı bel avêri
çıkarmak) * **mê ji deşê bîn heş avêtîne me-
tandî nax bûlêlêr, atmaç** 18. atmak
(göndermek, yollamak) * **ji tîmê tî mîte-
yekê bîxwêje postayê banî pırtayê tî mek-
tûp at** 19. atmak (çitir, ekimək) 20. atip
atmak (taahhüt, konuşmak) 21. atıştırmak
(işç. solesim vb. vaxatın diğır atmaç) 22.
(e. uğırtmak) * **te ew avêtê tahlêkêşî an-
sen tîhlêkye dığirîm** 23. meç atmek, ka-
rmak (kusup dıgır atmak) 24. kesmek *
**karên yezatın dixwêje erîlê zeylêş yastu-
dunî nabêce kesyanê** 25. atmak, dıwê at-
mek, atmak * **ji partîlîyê avêtîlê partîdunê
dîmê estîrê** 26. çakmak, gelmek (qapılıp ol-
mak) * **her gışşlyek klîşyuk diavêtî her tıxlî-
kıyê bir kîlê gelîye dığê** * **rêngeyê te gıgan
mavêşın yest reha şên vekıyır** 27. ekmek *
**kuş genim newêtîne bu yê bagıday ekme-
mîşer** 28. dokamak (bu şey vızmak anı
atmak) * **mıstiyên ku pêrtadu fırolin gışk
avêtîlê dıryayê satılmayan balıklanê hep dî-
nîze dokıler** 29. dığ atmak 30. çekmek
(ipe, suluk, vırtag için, tıştırtırtıyê ay-
gulmak) * **hicam avêtîlê wê onı vırtar
şektêr** 31. değıştirmek * **mîlê klîcêl ser
xwe avêtîlê anırtıyê değışın** 32. reddetmek
* **mîlê tu ji ewladiya xwe avêt ser ew klî-
cêr reddetmî** 33. sızdırmak, yayılmak (bu
yerden başka bir yere geçmesi) * **agır avêtê
xaniyê dîn ji atêr dığe xwe de sırtadı** 34.
serpemek * **mîlê bîst avêtê xwaxêlê vırtıgê
bîber sırtıyê** 35. vurmak * **êşê dînavêje serê
mîlê şên bagıday vurıyê** 36. vurmak (pa-
rıyı işlemek amaçla bir yer vırılmək)
37. zerklemek * **çîpê mîm diavêje başagım
zerkloyê (. . .) - tıllêkî bu yer tıknak *
dêz avêtîne heptê hırtızi rapê tıknışlêr -
tıllêkî** 1) yapılmamak (herzê vurmak, döv-
mek) 2) bağlamak, tıknak, koymak * **ke-
lempê avêtîne dîstêlê wê şîllêrîne kelempê
vırışlêr - (yekî) 1) (birme) atılmak, de-
leyhınlê soyılmək (vevê balınmak) 2) ver-**

mek 3) satılmak (yık) - ağır (birme) atılmək
atılmək, nara vıkmək - ağılmək, nara vıkmək -
avê vıgê şılmək yılê vırmək (savırmək,
hoş barılmak) - **ber (. . .) 1) dılmək (ayv-
mak, serpmək) * lıxt avêtî her mîrlêkân
tesvêlê yêr doktê 2) koymək, koymak
(hoş tam) çekmeşî şeye bağlamak) ga
avêtîlê ber urubêwê ökar urubaya kuşıldı -
ber (yekî) atılmək için birinin öcarê zarf at-
mak - her terapın şırılmək (köymək kısıtçı
qılılmak) (yekî) - **ber derî sıklıkça at-
mak (kovmak) - her dilê xwe atılmak (e-
yuru geçirmek) azalmak şır bîşeyler atı-
ılmək) - her qışê (yekî) birine atılmək -
her hesp qışlın mak kınışê çekmek (kır-
nağ, tıllê fıllêş) (mek) - **ber hev 1) atılmək
(ezimlên atışması) 2) çene vırtılmək 3)
yandırılmək - **ber pişêrê cızmamak - **ber qı-
panê xatun vızılmək (veya vırmək) - berî-
ka çimê berıvayê xwe rıbine dırmək (veya
atılmək) - **berikê cebine dırmək - bînê
gılıê yekê tıkatı vı- pırtılmək - eğba xwe
cebê meşılmək (veya atılmək) - **der 1) dığ-
rı vırmək (leğır, sıvınlê gibi şeylerin deri
yüzüne çikmeç) 2) dığır atılmək, dığırta
atılmək 3) dığ, vurılmək 4) koymək 5) tıknı-
mes (ajzındıkên dığır atılmək) 6) çıkarmak
(amîmın yıklınlên dığır atılmək) 7) indilê
çılmək, pıskırmək - **derve 1) dığırta atı-
mos 2) kırılışın atılmək - **devê xwe atırtı-
vıdê (tıstık) - **devê xwe (bir şeyi) ağızına atı-
ılmək - **dibistanê akula göndermək - **erdê 1)
yêr satılmək, 2) çılmək (vırmək, yıklılmək) 2)
yêr vırtılmək (kôta bu deruma atılmək) - **fı-
rînlê dıvılmək - **gevdıya xwe gövdıye atılmək (vırtı-
mılmək) - **gevdıya xwe gövde-
ye atılmək (veya dırmılmək) - **goseyekî kına-
rı atılmək - **guhê (yekî) 1) (birme) çılmək,
sırtılmək (bu kimsede bîneşığı bir şey-
dın ayık seğışıcık kudır nêle atılmək) 2) vı-
nı atılmək 3) birme çıkılmək - **heptê şırı
atılmək tıknak veya tıknaklık) - **hev û ðlın be-
bayne atıp atılmək - **hilnıbyan hoptılmək
(kaçık çılmək) nıyva atıp ayılmək) -
**hutêlê çimê humêrlê şırı atılmək (almak
şey çıkılmək) - **ihaleyê hıneye çıkılmək,
ekşılıneye çıkılmək - **keşlavê fım jı pe-
ravê) 1) kıyaya atılmək * **avê qeyik avêşşye
kererêş şırtê sarışêlê kuy şırtıyê 2) karıya
dılmək (deride kulunan şev, akıntı vey
dağın te kıyaya dılmək) - **keçıyê sekkaya
atılmək (hoş yere bulılmək) - **mazavê 1)
mezota çıkılmək 2) hılay mezar sırtılmək -
mektebê akula gırmılmək - **meydunê
meydanan atılmək - **mırgê mırga kaldırılmək
- **mıv çavê (yekî) bıcılmık başın çılmık -
**narê dest û pıyan ayık aralmık atılmək (yekî)
- **nay dest û pıvên xwe (birme) atılmək atılmək
atılmək - **nay dilê xwe icmê atılmək (vı-**

kıtağı kışaya belli etmenek) (yek) -
nav feleqeyê fâlikeya cêmenek (yazılmak,
 vurmak veya yıklamak) - **navmîlê xwe** sî-
 ra almak * **teyêk navêre navmîlê xwe ji**
maî derker sîrîna bir şey almaktan evden
 çiku (yek) - **nav lingên xwe** (birini) ayğı-
 ma altına almak (yek) - **nav plînan** (bir-
 ni) ayğırtın altına almak - **nav rastê** mey-
 dana almak - **nev weşxaneyê** 1) hastahaneye
 kaldırmak 2) hastahaneye vârmak - **nîjanê**
 aşan almak - **paş 1)** arkı ya birılmak (veya
 koymak) 2) ertelenek, tehir etmek - **paş**
gewriyê yavaşlamak (istekle ve çabucak ye-
 nerek virmek) * **îzâm 1)** pey hev bû **îzâm**
lojên mevza diavêje **paş gewriyê** birbin ar-
 dınca bilmeni kulaner lûkma yavaşlatır -
per avê avê karava vurmak - **pêş 1)** öne
 almak, önceye almak - **pêşya** (yek) (birini) yola-
 na kesmek - **pêşiyê** ömür kesmek - **pişt** ar-
 kaçmak, vâreni etmek, taraftan tutmak -
pişt gubê xwe 1) gör ardı etmek, kulak arkı
 etmek 2) giz vurmak (tanıklığı kesmek)
 3) sat veyrince, unci vemmek 4) çavş-
 ran almak (si gerecer surede yapımak) 5)
 üstünden almak (bu şeyi edev olarak kabul
 vârmek) (karek) - **pişt gubê xwe 1)** ba-
 şından almak (vârlması güc bir işi yapma-
 ktan kurtulmak) 2) beğenden almak (sürdürü-
 nte gerekçe gûler bir bûğlîge, bu iş-
 kwe son virmek) - **pişt xwe** atılmak, ar-
 kaçma almak (yek) - **pişt xwe** (birini) terk
 etme almak - **pişt** (kesekî) 1) (birini) ta-
 rafa etmek, -den yana çıkmak, arka çarmak
 arka virmek, desmekmek 2) (birini) her-
 sune çalmak, bir kimsenin davasını gûmek,
 taraftarlık etmek, yamada saf tutmak - **piş-
 ta timêkê** (an jî **lavimêkê**) bir rakımı tut-
 mak - **posta xwe** avkavîra almak (sîrîna
 vûkmek) - **postayê** posta virmek (veya
 virmek) - **qafê xwe** dîparçığına almak (zî-
 mine yerleşirmek) - **qapayê 1)** kantarı çek-
 mek (veya virmek) 2) kantarı çekmek (veya
 virmek), birini sarmak - **qutkê** kedese
 ökmek - **qulpa paşin dibe vurmek** * **karê**
me ne başê me avêtîye qulpa paşin çamuz
 kow, dibe vurmuşuz - **quncêkê** kenara al-
 mak (istek) - **quncekî** (bir şeyi) bir köşeye
 almak - **rastê 1)** çuherne getirmek 2) razi
 olmak 3) orada olmak, mevzûna almak -
ruhê (yek) birine alıp tutmak, yermek - **ser**
 (...) 1) -e başku yürümek 2) üstüne almak -
ser (yek) üstüne tutmak, yuklamak - **ser** (...)
 xwe örtmek, koymak * **saqayê xwe** avêre
ser îmlê xwe çekimini omuzuna alıb - **ser**
 (kesekî an jî **elhekî**) -e basmak, başku dî-
 zenlemek, baskir yapma - **ser** ağır çöze-
 mek - **ser** darê akutmak - **ser mîlê xwe**
 üstüne (omuzuna) bir şey almak * **êleke** xwe
 biavêje **ser mîlê xwe** - **ser** xwe 1) geçirmek

(g. virmek) 2) çekmek örtmek * **îhêf** avêre
ser xwe 1) kaket (organi) cêcip (altı) - **serê**
 ek etmek, katmak, hindirmek - **stûyê xwe**
 zannak, basmak (üzere virmek) * **zêr**
 avêtine **stûyê xwe** şiftdan boyunu avêtis
 (veya avêtis) (yek) - **terezîyê** (an jî
mêvîndê) kantara çekmek (veya vurmak), bi-
 rini sarmak (yek) - **terêkya xwe** (birini)
 terkisere almak - **zîvartîyê zûl** olmak -a ber
 hev a **hevyanê cot** (vartî) -a ber hev 1) zî-
 lîma (vartîlara) atılmak 2) buluştirmek,
 çiftleşirmek -a dil yarek çarpmak, kalpca-
 sı -a **gullîyê şî** gulle çarmak -a **hewayê şî**
 hava aşî * **avêtîye çîrikê** arkı burama ge-
 lme, çamuz tak etme

avêtina ber hev m. çiftleşirmek (hayvanları
 çiftleşirme)

avêtina çîridan şîvê em. almak * **êrîv** avêtin
 em. almak

avêtina dîskê şîvê em. almak

avêtina îlîv m. alılmak

avêtin ber hev (I) **1)** öne 1. almak 2. çakış-
 mak, olaşmak, yarışmak, sez yarış etmek
 3. yarışmak

avêtin ber hev (II) çiftleşirmek (hayvanları
 çiftleşirmek)

avêtin der şîvê 1. dokmek (teninde kızarmak,
 kızıl, bu çiçeği hastalıklarında olduğu gibi
 kumza lekeler çıkarmak) 2. dokmek (acığa
 vurmek) 3) almak, çıkarmak (dîşerîya ver-
 mek) * **îsê mirov** tîştên **serêb** diavêje der
 yamuzi vîmîlê vîvêr alar

avêtin paş şîvê 1. geride almak 2. ertelenek,
 talik etmek

avêtin 1. arkı 2. atılmış olan

avêtîk em. Nisan ayının 20'ünde olup (sarı e-
 rimeye başladığı zaman buna gureşoiran
 da denir -ên nîsanê nîsan ayının îk 10 gün
 (buzen îk 20 gûnt), bu dönemde yağmur
 çok yağmakta ve havalar soğumaya başla-
 maktadır, eğer bu dönem yağmursuz geçse ha-
 valar karoktan daha soğuk olur

avîroş em. em. (satan kimse)

avîroşî m. em. almak

avger em. em. güdük, burçuk

avgerm m. kaplıca, tıca

avgermek m. kaynata (iştek su kaynağı)

avgûr (I) em. sucu

avgûr (II) em. suculu, arkı, ark aşın ver.

avgûrî m. suculuk

avgûroşer m. hindüster

avgîr (I) m. 1. şinger 2. ol su geçiren

avgîr (II) m. 1. bezek, batak) k 2. suak, sulak
 yer * **erda** **avgîr** sulak yer 3. kuya, su kuya-
 su, su çukuru

avgîrî m. sulaklık

avgîr em. avgîr

avgîz em. sulak

avgîzî m. sulaklık

avgom *av* kaçık goler
 avgom *av* gök rengi, yeşile çalan mavı
 avgom *av* 1. et suyu 2. eşi çarba
 avgulhez *av* suuz (suyu suya göre takımı olan)
 avgulhez *av* su değişimine uğramış olan
 avgulhezün *av* su değişimine uğruşu
 avgulhezü *av* bün *av*ğl su değişimine uğramak
 avgulhezüti *av* suculuk (suyu suya göre takımı olan)
 avgun *av* avgun tenvarda birakılan su delipi
 avhêk *av* yumurtu ve yumurtadan sulu yemek
 avhekimi *av* hidrotterapi
 avhelçin *av* su çatısı
 avhelçini *av* su emicilik
 avhewa *av* su iklimi → *av* bejañşışê kaco iklimi
 → *av* beyuñ (an il bejekî) karışa iklimi
 avhewanas *av* su iklim bilimi
 avhewanasî *av* iklim bilimi
 avheyat *av* abihayat
 avhez *av* sucul, hidrofil
 avhilat *av* su taşkın zamanı, evvel kılca
 avhilkêş *av* pompalı
 avjî *av* ayıklama ~ *av* anin öykünmek
 avik (I) *av* suyu atmak, bel suyu, et suyu, memi,
 spuzn → *av* (yekûn) hatin belî getirmek
 avik (II) *av* 1. su * avika *av* su *av* su herge su-
 yuna çege 2. *av* suyu, su ile medilmiş olan
 3. *av* sulu balye → *av* helêl û zelêlê be zikkin
 olun
 avilke *av* sulu adam
 avil kirin *av*ğl duzeltin k. duzgun hañ getir-
 mek
 avlu *av* suñ çuğnak, bitimsiz suyu
 avng *av* çay, şebnem
 avir (I) *av* damdaki topak
 avir (II) *av* su
 avis *av* 1. gebe, hamile (bala çik hayvanlar i-
 çün) 2. gebe (bu bakımdan sonucu ortaya çık-
 ması beklenen durum veya olay) * şey pl
 rujê re *av* *av* e gece gündüzü gebe ~ *av* hün ha-
 mile olmak ~ *av* hıştin hamile birmek ~ *av* kir-
 rin hamile etmek ~ *av* man hamile kirmek, ge-
 be kalmak
 avışandı *av* hamile birmek, hamile etmek
 avışandıñ *av*ğl hamile birmek, hamile et-
 mek
 avıştın *av* 1. evlatına (hayvan gebe kalmı) 2.
 başakapın
 avis bün *av*ğl 1. avınmak (hayvan gebe kal-
 mak) 2. başaklanmak
 avisi *av* hamilelik
 avışin *av* gebe kalma
 avışin *av*ğl gebe kalmak
 avıştan *av* gebe kalma, hamile kalma
 avis man *av*ğl gebe kalmak, hamile k. olmak *
 cêlek avis maye mek gebe k. unış
 avışmayî *av* gebe kalmış, hamile kalmış olan
 avışmayin *av* gebe kalmış, hamile kalmış
 avıştı *av* gebelik

avıştın *av* gebe kalma
 avıştın *av*ğl gebe kalmak
 avî (I) *av* çay, şebnem
 avî (II) *av* 1. suyu 2. sulak 3. suu, su ile ilgili-
 li, su ile ilgili 4. suyu, suda yetmiş nebat 5.
 su sebze bahçesi
 avî (III) *av* sudan ayrılmış bir süre karda başı-
 boş bu şekilde dolandıktan sonra karkulu-
 ğundan suyu kati an kaçıkbaş hayvan
 avibün (I) *av* 1. sululaşma 2. sulak olma
 avibün (II) *av* çayı dolma, evine uğramama
 avî bün (I) *av*ğl 1. sululaşmak 2. sulak olmak
 avî bün (II) *av*ğl çayı dolmak, evine uğra-
 mamak
 avîdar *av* sulu
 avîdex *av* kaçıkten yapılmış ayran
 avîçüşin *av* kaybolma
 avî çüvün *av*ğl kaybolmak
 avî lê kirin *av* su şebnem düşmek
 avî ketin *av*ğl şebnem düşmek
 avîkirin *av* sulu hale getirme
 avî kirin *av*ğl sulu hale getirmek
 avin *av*ğl su çikmek, bel suyu, memi
 avin *av* sperm, sperm
 aviti *av* sulaklık
 avjen *av* su yuzacı
 avjenî *av* yuzacı
 Avjenikirin *av* yuzacı, çirime
 avjenî kirin *av*ğl yuzamak, çirmek
 avjeniti *av* yuzacıluk
 avjeqor *av* su yuzacı
 avke *av* banyo
 avkêş (I) *av* pompalı su tulum-bası
 avkêş (II) *av* sucul, sucu (evlere su taşıyan)
 avkêş (III) *av* sucul, hidrofil (suyu çeken)
 avkêş *av* suculuk, saculuk
 avkêşibün *av* çirime
 avkêşî *av*ğl su çekmek
 avkêşk *av* su tulum-bası, tulum-ba
 avkêşkirin *av* pompalamak
 avkêş kirin *av*ğl su pompalamak
 avki (I) *av* 1. akıtma, elenme, kol gözlenmesi
 2. gözleme, gözleme ekineği
 avki (II) *av* sulucu, sulu çekilde
 avkidrin *av* 1. su akma 2. bürün ekması → *av* poz
 bürün akması
 av kirin *av*ğl 1. su akmak 2. bürün akmak
 avkok *av* sucul, su
 avkulan *av* aklaya ile etmek açılarken, hamu-
 lı yapılmaması için sulucu lan su
 avkuştî *av* dirliğini yitirmiş (bitkiler için, su-
 dno dolay) ~ *av* bün dirliğine getirmek (sudan
 dolay) ~ *av* kirin dirliğini yitirmesine neden
 olmak (bitkiler için, sudan dolay)
 avlek (I) *av* su 1. süpürge çalısı 2. süpürge
 avlek (II) *av* su nazır
 av lê kirin *av* su 1. sulamak (bitkileri sulamak)
 2. bu şeye su dokmek, elanmek
 av lē qalaptin *av* su bağmasını sağlamak

ay le qelbiñ *für* m. basmak
 ayfəxıştı *m* su. kəpən
 ay le üstin bəni su. ketmək
 ayfəxışt'əl' su. ketməsi, sulu (su. ketməsi oları)
 * şirə ayfəxışt' sulu. su
 ayfərik *m* su toplama (yax. qır)
 aylik *hətə* 3. -uparə cəha 2. su otuq
 aylika *m* sulu (yərşiz şəkərlə yapaq. dəvəniq-
 ları q. e çevrənən tərifiqin cəha kimsə)
 aylikəti *m* sulu. uk
 ayliqə *m* cəha.
 ay li xwə kirin diq ulmaq. su dükünmək
 ayliqon *m* limon suyu
 ayliq *m* sulu.
 ayliqə *m* ul lükə
 ayliqə *m* sulu. şəkərlə
 ayliq'həni *m* vic. kışta
 ayliq' hün *həğh* cəkilmək
 ayliq'kirin *m* cəkilmə
 ayliq' kərin *həğh* sük'ləmək
 ayliq'kə *m* l. ağın (arsel cəkən ağın olan)
 2. ağınma diğər. Zəpən
 ayliq'kə *m* . qırılıq (cəha islekten ayu. ləşniq
 oları)
 ayliq'kühün *m* ağırlıqına
 ayliq'kə bün *həğh* ağırlıqtak (cəha. islek-
 m. ağırlıqtak)
 ayliq'kərin *m* ağırlıq
 ayliq'kə kərin *həğh* az. mas
 ayliq'wari *m* bir az güz hastalığı
 ayliq'tak *m* l. su. cəha 2. su gəlməyə
 ayliq'tək *m* cəha
 ayliq'tək'iti *m* su. gəlməyə
 ayliq' m' yəxiyə * uları ayliq' qəha ağa.
 ayliq' *m* su. bilmə
 ayliq' *m* su. bilmə.
 ayliq'at *m* bükü sayu
 ayliq'm *m* dən
 ayliq'mətək *m* su. gəlməyə. su. gəlməyə
 ayliq' *m* kökək su
 ayli *m* cəha. ağaç. mekək. təkəna. tərəhların-
 bə. məkəle. cəha. utıkar. tlik) * tē kəyandūn
 uk. lınak * tē rē kərin. təkəna. ağaçlı-
 mak
 ayli *m* malı. a.
 ayliq'ədo *hətə* *m* ayliq'ədo : (Peyser. mən. cəha)
 ayliq' *m* su. kəh
 ayliq' *m* rəvətü (su. qır)
 ayliq' *m* fiskeyə
 ayliq'utın *m* rəvətü
 ayliq' kərin *hətə* sələnək
 ayliq'kəti *m* sulu
 ayliq' *m* fiskeyə. lıq' cəha
 ayliq' *m* pusk' rēc. p' s' v'ə. Zəpən
 ayliq' *m* fiskeyə
 ayliq'it *m* su. toplama (yax. qır)
 ayliq' *m* su. sayar. su. qır. lıq' cəha
 ayliq'at *m* soğan suyu
 ayliq'vaz' kərin *həğh* hastalığı. rəvətü. yemək

yeməyə. p' s' v'ə. sayar. su. qır. lıq' cəha
 ayliq'vaz' *m* su. qır. kərin. su. lıq' cəha
 ayliq'sp' *m* maye şərbət
 ayliq'sürkürin *m* şərbətəne
 ayliq'sar *kərin* *həğh* şərbətlemek (ləvətü. lıq'
 rəvətü. rəvətü. artırmaq. için. bükəyə gübrə
 suyu verilmək)
 ayliq'sar' nek'it' *m* şərbətəne (şərbət verilməmiş
 olaq. bükü)
 ayliq'bün *m* su. kabarması. mət
 ayliq'bün *m* sulu.
 ayliq' *m* cəha. kərin
 ayliq' *m* kulu
 ayliq' *m* lıq' cəha. yağınca. cəha
 ayliq' *m* s' sel yolu
 ayliq' *m* l. su. qır. su. kəpən 2. su. kəpən
 ayliq' *m* l. su. qır. m. cəha. su. topladıq. rəvətü 2.
 dük' cəha. su. cəha. qır. ağın 3. ağın. mət
 4. ağaç. qır. yapaq. ve. kərin. bükəyə. kə-
 pən. 5. ağaç yolu. lıq'
 ayliq' *m* . t' cəha
 ayliq' (I) *m* . ağın. kərin. su. cəha * ayliq'ka
 x' cəha. hindik. u. bu. dən. ağaç. ar 2.
 p' s' v'ə.
 ayliq' (II) *m* pusk' rēc. p' s' v'ə. Zəpən
 ayliq' *m* su. cəha. su. cəha
 ayliq' *m* lıq' cəha. cəha. dük' cəha. kərin. mət.
 ayliq' *m* mətə
 ayliq' *m* mətə. (yax. Zəpən. dük' cəha. cəha)
 ayliq' *m* l. baş. cəha. sayar. lıq' cəha 2. cə-
 kək. v'ə. y' q' lıq' mət
 ayliq' *m* su. şirə
 ayliq'andək *m* yağınca. cəha
 ayliq'and' *m* su. şirəyə. y' q'
 ayliq'and'k' *m* yağınca. cəha
 ayliq'and' k'it' *hətə* *m* su. şirəyə. yağınca.
 mak (yağınca. bük' m' inde. sulu. mak)
 ayliq' (I) *m* k' s' d' l' k' . r' c' g' m' k' - k' e' t' i' q'
 b' e' g' (w' a' n) (cəha. mət). k' a' n' k' e' d' i' g' e' m' e' k'
 ayliq' (II) *m* lıq' cəha
 ayliq' *m* maye şərbət
 ayliq'kirin *m* şərbətəne
 ayliq' kərin *həğh* şərbətlemek (ləvətü. lıq'
 rəvətü. rəvətü. artırmaq. için. bükəyə gübrə su-
 yu verilmək)
 ayliq'kirin *m* şərbətəne (şərbət verilməmiş
 olaq. bükü)
 ayliq' *m* ayliq' (cəha. su. v'ə. yemək) * ayliq'yēn
 'kwari' nē yemək. ar 3
 ayliq' *m* . lıq' cəha.
 ayliq' *m* l. bəyə. ar 2. y' q' s' y' u. cəha 3. cəha.
 yemək
 ayliq'mət' *m* lıq' cəha. cəha
 ayliq' *m* sayar. su. sayar. su. sayar. su.
 ayliq' *m* s' y' u. m' t' u. 2. cəha. t' e' p' r' a' k'
 ayliq'vaz' *m* suyu. kəsik. s' v'ə. kəsik.

avşev m elnî / avş

avşing / avşê bir tur iç mastabik

avşir m 1. sarımsak suyu 2. sarımsak ve yumurtadan yapılan sulu bir yemek 3. su'nun patatesi yetmeği * avşira karınlık patates ye meği

avşirik, avşirke m yağ, yumurta ve sarımsakla yapılan yemek -a kukulan bir tür kuru yemek iç. çerezi

avşün w 1. efsun, büyü, sihir, büyü 2. avş kedi * avşuna nava me ew jirik e aramızdaki kara kedi o kizimdir - kirin büyü yapmak, sibu yapmak

avşünbuz / avşêrs hubet, hayvan

avşünbazi w ahırbazlık, büyüceşlik

avşünhîr w efsunlu, sihirli

avşünî w 1. büyüsel, efsunlu dğil 2. efsunlu

avşünlîhîr m efsunlanma

avşünî bun / avşê efsunlanmak

avşünîbüyi w efsunlanma / efsun

avşünîbüyîn w efsunlanma

avşünkî / avşêrs / avşun

avşünkî / avşêrs / avşun

avşünkîrî m 1. efsunlanma, büyüleme 2. şerhellerce

avşün kirin / avşê 1. efsunlanmak, büyülemek 2. şerhellenmek (yılan vb. hayvanların saklanması veya saklağıunda zehir zımı etkisiz olması için avşunlanmak)

avşünkîrî / avşê 1. avşunlu, efsunkîr, avşun (avş. - lenmiş olan) 2. şerhetti / şerhetti (yılan vb. hayvanların saklanmasıında zehir götürmeyen)

avşürk w salamura

avşur w selale

avşüle / avşê bir çok su

avşer bet m şerhet, su şerhet

avşle m bu tür bekmez

avşîn / avşêrs / avşun

avşê m yağ, sagan, ul, ekmek, ve çökelekten yapılan bir çeşit yemek

avşê m 1. hulaşık suyu 2. artık su 3. ve su sonucunda suyun yer

avşek w tanye

avşolk / avşêrs 1. göz su (kükümlerle) 2. göz su (şerhetti k. suya) * avşolk / avşêrs / avşun / avşêrs / avşun

avşoq / avşêrs / avşun

avşoqî / avşêrs / avşun 1. avşık, sulu 2. avşık * hevîrê avşoqî / avşêrs / avşun 3. / avşêrs / avşun 4. / avşêrs / avşun / avşêrs / avşun / avşêrs / avşun

avşoqîbûn m 1. vıcıklaşma, avşama / avşık durumuna gelme 2. yivisima

avşoqîbûn / avşêrs / avşun 1. vıcıklaşma, avşama / avşık durumuna gelmek 2. yivismak

avşoqîbüyî / avşêrs / avşun 1. vıcıklaşma, avşama / avşık durumuna gelme 2. yivisima

avşoqîbüyîn m 1. vıcıklaşma, avşama / avşık durumuna gelme 2. yivisima

avşoqîkîrî m 1. vıcıklaşma, avşama / avşık durumuna gelme 2. yivisima

avşoqî kirin / avşêrs / avşun 1. vıcıklaşma, avşama / avşık durumuna gelme 2. yivisima

avşoqîkîrî / avşêrs / avşun 1. vıcıklaşma, avşama / avşık durumuna gelme 2. yivisima

avşor (I) w selale

avşor (II) w 1. tuzlu su, salamura 2. et çorbası

avşork (I) w salamura

avşork (II) w 1. yağ, yumurta ve sarımsaktan yapılan bir tür yemek 2. bu tür faklaşma yetmeği

avşütik w selale, avşêrs / avşun

avşal / avşêrs / avşun

avşang / avşêrs / avşun

avşay w yağmur yağışlı hulu

avşawe m su kabı

avşelî m / avşêrs

avşeng / avşêrs / avşun (iki kupa masıncak / avşêrs)

avşêgeriyavî / avşêrs / avşun (meyve)

avşêgerîn m 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avşê / avşêrs / avşun 1. ala su / avşêrs / avşun (meyveler / avşêrs / avşun) 2. su yürüme (bitkiler / avşêrs)

avzək m 1. kaynarca, kaynak, pınar 2. sulak yer
 avzəkirin m salğılama, salğı ayış
 avzê kirin *lêgê* salğılanmak, ifraz etmek
 avzêki m aşpe (sarı su)
 avzêl m 1. kaynarca, kaynak, pınar 2. suya bu
 keşilmeyen kaynak 3. bataklık, bataklık yer
 avzêlk *bu* avzêl
 avzêlkî *ol* ifrazlanış kabarek, yarı su tapla-
 mış olma,
 avzêlkî hün *lêgê* * birin avzêlkû bûye vıra
 selanma
 avzêni (I) m 1. kaynarca, kaynak, pınar 2. güze
 3. mülceç halında suya olan kaynak 3. ba-
 taklık, tabanında su bulunan bataklık olan
 avzêni (II) m teke (kemaz, tokas)
 avzênik m çaycı kaynarca, pınar veya güze
 avzênik m 1. kaynak, güze (suyun tövrebân
 kaynarlığı yeti) 2. bataklık
 avzênk (I) *bu* avzênik
 avzênk (II) m güz suyu, suyu
 avzêr m 1. altın suyu, y. lüz 2. *ol* yıldız (bu
 qadde te yapılıyış sıca)
 avzêri *ol* altın kaplama, altın yıldızlı
 avzêrikirin m altın kaplama, yıldızlama
 avzêri kirin *lêgê* altın kaplanmak, yıldızlanmak
 avzêrijîn *ol* altın kaplanış, yıldızlı, altın su
 yundan yapılma
 avzêrker *avzêr* yıldızcı
 avzêrkerî m yıldızçılık
 avzêrkerîn m altın kaplama
 avzêr kirin *lêgê* altın kaplanmak
 avzêrkerî m altın kaplama, yıldızlı, altın kap-
 lanma
 avzêribil m çaycı şerbeti
 avzêribilkirin m şerbelleme
 avzêribil kirin *lêgê* şerbelleme (tarında topra-
 ğı n verdimi) almamak için bakıya çabê su-
 ya verilmek
 avzêribilnekirî *ol* şerbetsiz şerbet verdimemi
 olan bakı
 avzêri *bu* avzê
 avzêr m günüş suyu
 avzêri *ol* günüş kaplama
 avzêrijîn m günüşleme
 avzêri hün *lêgê* günüşlemek
 avzêrikirin m günüşleme
 avzêri kirin *lêgê* günüşlemek
 avzêrikerî *ol* günüşleme (günüş kaplan-
 mış olan)
 avzêrin m çaycı tokası
 avzêri (I) *bu* avzêrin
 avzêri (II) m altın
 avzêriğ m çaycı tokası
 avzêriğî *ol* hazırlama kaynar
 awa 1. tarz, şekil, biçim (davranış biçimi, tu-
 tuc) * ne rust e ku mirîv bî vî awayî tev-
 bigere bu şekilde hareket etmek doğru değil
 2. şekil, tır, türü (bir kavramın, bu düşün-
 cenin, olayın veya şüa değişik ocağ biçimi)
 * awayên hîtenêriye çepê yarê lêgêri şêkil-

len vardu * bî vî awayî nebe bi tırêro olmez
 * lîhatên awa bu tır daveranışlar 3. biçim,
 şekil (toplumsal bir bütünüün kuruluş biçimi)
 * awayê bîrêvebirinê yonêr şekil 4. şekil
 (alma biçimi, oluş biçimi) * sîfir ol şîrîştê
 de bî awayê hev gîrîti peyde dibe bakir da-
 girtî birleşik şekilde bulunur 5. şekil (tan-
 tım biçimi) * ez awayê pîrêskîrînê dî-
 gîhêrîn sorbu şekli dî-leşîyîyeyem 6. ay
 şekil, biçim, uzul, tarz * helhesta me yu hî
 awayê nû yeni uzul şîrîmiz 7. yön (tutulu-
 cak, izlenecek yol) * tu hî çî awayî lê dîrêf
 binêre bangî yandê bakorsan bak -ye ku
 uzere * awayê ku herê jî hatîbû diyarkirin
 dîha önce bilirtikliğ üzere -yê tewandî
 (çevirandî an çî çevandî) eğik duran

awah m ota
 awadın m su tutanma
 awaklî m beşle
 awal m awal
 awandîn m sıkışma, yığıma
 awandîn *lêgê* sıkılmak, yığılmak * tîlayê dî
 sobê dî bîyê bîwawîne tîlayê sobaya ne sıkıştî
 awante m awante
 awantayur *avur* awante
 awantaxurî m awantaxilik
 awapehest *ol* çekilin
 awaperestî m çekileklik
 awar m helva
 aware m 1. beş, işare, avluk 2. awarak 3. ser-
 serî 4. işe yaramaz (çalışmaz)
 awaregerîn m yoruma işsiz güçsüz gezme
 aware gerîn *lêgê* yorunmak, işsiz güçsüz ger-
 inmek
 awarehî *bu* awareyî
 awaretî m 1. ayıklık 2. avanlık 3. serserilik
 4. işe yaramazlık
 awareyî *bu* awaretî
 awarî 1. istisna, müstesna, kurulduğu 2. istis-
 na, ayrılık
 awarîtin m 1. ayırma 2. (şeyin) istisna tutma
 awarîtin *lêgê* 1. ayırmak 2. dışlanmak, istisna
 tutmak
 awarîti m 1. ayırma 2. dışlanma
 awat m 1. istek, arzû * me hî gor awatî wê ew
 tîyê dîlê dîhî tom, istediğimize göre işi yaptık
 2.ומר ~ dan umut vermek ~ kirin umut
 etmek
 awawek m gülünç
 awawekî *ol* gülünççe
 awawekîbûn m gülünçleşme
 awawekî hün *lêgê* gülünçleşmek
 awawekîkirin m gülünçleştirme
 awawekî kirin *lêgê* gülünçleşirmek
 awayê bangkî *ezêl* sezişime durumu
 awayê ehkî *ezêl* yerel durum
 awayê hillehîrî *ol* üretilmiş
 awayê narîkî *ol* kal yalın durum
 awayê pəvəherî *ol* kal yalıncaz durum

awayé tewandi *nd* búkúndu durum, egiik durum

awajé *nd* végotiné *nd* gntimú hígim, a yak
awaz *nd* 1. ses, sarda (kulakın duvabiligi: titeşira) 2. ses (eğerlerden gelen havanın yapığı titeşim) 3. ses (güzel) ve (erkeğin) ses) 4. mel ses (atalarında uyum bulunan titeşim) 5. mel tığı, melodi (kulaklı hoş gelen ses) 6. mel beste ~ **danin** beste yapmak ~ **halla** **danin** (an jî sözkirini) bestelemek ~ **coz** kirin beste yapmak, bestelemek ~ **vedan** tezahúnda bulunmak

awazdanc *nd* besteci, bestekâr
awazdancî *m* bestecilik, bestekârlık
awazdancî *nd* awazdancî
awazdancî *nd* awazdancî
awazdancî *m* besteleme
awaz danin *nd* egiik bestelemek
awazdar *nd* 1. egiik, melodi 2. besteci
awaze *m* şöhret
awazih *nd* egiik
awazi *nd* egiik
awazkirî *nd* bestelemek
awazkar *nd* besteci, bestekâr
awazkarî *m* bestecilik, bestekârlık
awazkar *nd* awazkar
awazweş *nd* güzel sesli
awazweşî *m* güzel seslilik, güzel sesli olma durumu

awe *nd* söz
awejü *nd* 1. tera (gerekli) olan çarın karşı o-larık) 2. tera (günlü ve cesaret kirin, hıy-suz, sen) 3. ters (bit şeyin aksit)
awejü *m* teralık
awele *h* öylece * gerek a **welê** *hê* gntim şiy-lice söylenmel
awer *h* öylece * dîvê a **werê** *hê* gntim şoy-lice söylenmel
awerandin *m* istisna etme
awerandin *nd* egiik istisna etmek
awerte *nd* 1. istisna, mustesna, kuraldan 2. istisna, ayrılık
awertehî *nd* istisnai
awerteyî *nd* istisnai, ayrılık
awerrin *m* istisna etme
awertin *nd* egiik istisna etmek
Awesta *nd* Avesta
awez *m* akil
awezmend *nd* akıllı
awezmendî *m* akıllılık
awê *nd* onun
awêne *m* 1. zıym 2. meşayna (bir olayı, bir duru-ğu) yansıtan, göz önünde tutulandıran o-şey, durum)
awênecar *nd* zıymlı
awêneci *nd* şaş *nd* awêneci (satan kitseti)
awênecişî *m* awêneci
awêneker *nd* awêneci (imal eden kimse)
awênekerî *m* awênecilik

awêneya koqiz *nd* dev avnêsi
awête *nd* awêneci, kârşu) 2. (2) buluşuk
awêta *h* böylece, böylelikle, böyleşi
awêta *h* öylece * lazim e a **wêta** *hê* gntim şoy-lice söylenmel
awêti *nd* awêneci olan
awêtin *m* awêneci
awêtin *nd* egiik awêneci
awir *nd* 1. bakış 2. göz süzme, yan bakış 3. bak-kan, taraf (hakiş açış, hakma şekli) * jî **wê** **awirî** ve bu bakımdan * eger (u **bi** **wê** **awirî** **li** **bu** **wêre** **binêri** **ne** **welê** **ye** **bu** **taraf** **tan** **ba** **kıca** **o** **şay** **şyle** **şey**) ~ **herdan** bakış (taraf-maa - **herdan** (yekî) birine bakış (taraf)mak ~ **dan** bakış çakmak, kesşirmek ~ **dan** hev 1) b (birine) kesşirmek (çakmak 2) bakmak, pas-lamak (bakışlarla anlaşmak) 3) kesşirmek (çakmak ve kadın bakışlarla anlaşmak) ~ **ketin** **hev** **göz** **goze** **gel** **we** ~ **jê** **vedan** **sert** **ba** **kış** **şir** **lan** **mak** ~ **jê** **dan** **kaş** **çat** **mak** ~ **vedan** **bakış** **şir** **lan** **mak** ~ **vedan** (yekî) birine bakış (taraf)mak ~ **ê** **twan** **ketin** **hev** **göz** **goze** **gel** **we** ~ **ê** **meşêl** **an** **im** **ba** **kış** ~ **ê** **tûj** **keskir** **ba** **kış** ~ **ê** **awêl** **ser** (yekî) **bilmedan** **göz** **hap** **şir** **ol** **mak** (bakışlarını üzerinden ayırma-şık) ~ **ê** **awê** **tûj** **kirin** **çat** **mak** ~ **ên** **meşêl** **şir** **gan** **ba** **kış** ~ **ên** **şir** **şay** **şay** **ba** **kış**

awirandin *m* acıklırma
awirandin *nd* egiik acıklırmak
awirhar *nd* keskin bakışlı
awirharî *m* keskin bakışlılık
awirdan *m* 1. bakış çakma 2. kesşirme (çakmak ve kadın bakışlarla anlaşma)
awir dan *nd* egiik 1. bakış çakmak 2. kesşirmek (çakmak ve kadın bakışlarla anlaşmak)
awirdû *m* çakmak
awirgeş *nd* hoş, güzel bakışlı
awirdin *m* acıklırma
awirîn *nd* egiik acıklırmak
awirpiling *nd* keskin bakışlı
awirşewar *nd* çakmak bakış
awirşekestî *nd* şirgan, mahmur
awirtir *nd* keskin bakışlı, şalın başlı
awirtîj *nd* 1. keskin bakışlı, şalın bakışlı 2. çakmak
awirtîjî *m* 1. keskin bakışlılık 2. çakıllık
awirwew *nd* güzel bakışlı
awisa *nd* öylece * dîvê a **wisa** *hê* gntim şoy-lice söylenmel
Awistralyayî *nd* Awistralya)
awist *nd* meşru
awışî *m* meşruluk, meşruiyet
awî *nd* 1. onun 2. şirgan
awîl *nd* ondan
awîş *nd* 1. helil 2. meşru
awişen *nd* awîş *nd* kekik (Thymus wigris)
awizewirujî *m* awizewirujî
awizewirujî *nd* awizewirujî (satan kimse)
awizewirujî *m* awizewirujî

awizeker *mabw* awizeer (imel eden)

awizekeri *w* awizeoolik

awret *w* awret yer

awürax *w* awzi, melodi

ax (H) *ö* ah (aşsin tarına göre p. amâl k. öfke, orlam, beğenme, sevgi gibi duygular anlatır) * **ax**, ku ez wi bi dest bixim ah, onu bu ele gıcızem * **ax** çu öllükü **ax**es ç ö ne gızel yer 2. ah (ağu, acı duyulduğunda söylenir) = bi çavuş ketin hayillänmek, kaçırılmaması gerekce. zavata kaçınmak = öika lê vedışere kan kasıp kızılak çerbeti çölm ölemek = gidi çu seni gıri seni (veya seni seni) = kırub **ax**ün jê halin kan kuştınak = ü efşan f. il p. fikar) -lı a. fiğar = ü **ax** ah vahi = ü **ax** çin hilkişimlin çah ü vahi etmek = ü wax çu u vah = ü zar ah u zar = ü zarı (yekü) derketin emamê heftan ferahı veni goşu iclemek =a peşê bêqoç jî ya hiqne re namîne boy nuzuz keşimn alu basınalı keşve kalınır

ax (H) *ü* 1. toprak, 2. zemin, taban, yer (geri-
mler, ayak basılan taban) * **peñi axê mekeñ**
yere basandı 3. toprak (akel * **ax** ax u her
ye, eihê verihan lê de nîr u bu topraklar bi-
zindir lezde yabencilar yer yok 4. me-
nava fluay, varudily * **ax** jîn ü mîran jî
hev e çarî le ekeş ü mayax, bu = bîkêve
çavê (wî) tije hake görünü toprak doyuzan
= çavê (yekü) tür bîke gözünü toprak doyuz-
sun = di dest de zêr be, bi salên dîreç he
çetuzun alin olana, uzun yıllar yerasin = ke-
tin çavê (yekü) dînuşu çu gözlerin aşınmak
(veya aşınmak) = **kaşınolun** toprak çekmek
= jî ser (yekü) he kuller başına = tîraf uzla
buz = ü tîraf yale bu olana, vican olana =a
baş ü kalın jube yurda =a bîkîls küçêş
toprak =a bîkîlte k.la toprak =a **hîş gû**
ge luç bir çave yaranmayan kimsê, değersiz
=a bîkîz kumlu toprak =a goran kara toprak
=a **hîş çavê** toprak =a **jîn ü mîran jî hev e**
ayrı kamaştın, ayrı mîşarolun olıax (kadın
erkek çün =a kışını (çün jî bîkîls) kışıl
toprak =a pilopîlu un gelî toprak =a reş ke-
te toprak =a şar kara toprak =a serlyan ke-
li toprak =a **vuhar** suuz akızi toprak =**ê**
bu-reşîni tozok jî derman re nakeve (çün jî na-
gîhe) erdê işre utan yere dîmîze

axa *w* 1. ağ: * **axayê** günd köyan ağası 2. ağ
(hal' arasında susulan ve sözü geçen erkek-
lere verilen san) * Mîhemed axa Meamret a-
ğa 3. ağ (yaşlıca kimselerin adı, a. beraleş
kullanılır, san) 4. **ax** ağa (bu yarıda, bir top-
lulukta sözü geçen, ileri gelen kimse) 5. u
bey, efendi, (böce aralarında * **axayê** me
üdi hi şev jî **axayê** malê birin efandi) unê
gevelê çu eve gelinoyu 6. **ax** bey efendi
7. **ax** ağa uslu, ağır başlı 8. sötani tembêl
(çuk tembêl kimse) = = paça paça * **axa axa**

Jî axe re tînuşîye namê xwe dîgwe paç:
paça olımuş yemegin yayıyer = bi kulam
u, kulam jî bi otanı e u ne (kuyum), u de
kuyumna = **wek** teriya se ne tu çat rasi
nabîl ağalar meymun etmek, onlara gü-
venmek enk zordur =**ê** **cepikar** alkış ağası:
(paçayın alkış çekmekle göstermektediriz
Yine) =**ê** çune keşvê kadın

axaban *w* dîna toprak dîna

axalîni *w* keşve, erkeklerin başlarına bağla-
dıkları bereklî örtü

axalîndik *w* hoyun haç

axaftandîni *w* konuşurum

axaftandîni *öğ* konuşuruk

axaftandîni *af* konuşuruluş

axaftî *af* 1. konuşmuş olan 2. konuşulmuş o-
lan

axaftîn *w* 1. konuşma 2. konuşma (konuşma
di i olarak kullanma) 3. konuşma (dinleyici-
lere hitab, sanat, edebiyat gibi bu konuda
biğ. vermek için yapılan konuşma) 4. kö-
nüşma (duşunmelerini herşeyi bir araç kul-
lanarak anlatma) 5. lâl

axaftîn *öğ* 1. konuşmak 2. konuşmak (söy-
ley vermek, konuşma yapmak) 1. konuşmak
(konuşma di i olarak kullanmak) 4. konuş-
mak (duşunmelerini herhangi bir araç kulla-
narak anlatmak) 5. konuşmak (hiçki konuş-
ma veya ilişki kurulmamak) 6. konuşmak (belli
bir biçimde söylemek) 7. **ax** konuşmak
(çuk ve zarf göstermek) = **dîreç** kırin sözü
uzatmak = **kîrin** konuşma yapmak = **pê de**
kîrin konuşman çekmek =a **dîstpekî** çu jî
destpekîni) ağır konuşması, başlama kö-
nüşması =a **hîkîkî** peşvane =a **vektîni** u-
yu konuşması =a **xwe** birin sözün kesmek =a
xwe li hev **qelâbtîn** sözü dîğünmek =a **xwe**
ser ü bîne hev kıran sözü dîğünmek

axaftîniker *mabw* konuşmacı

axaftînikeri *w* konuşmacılık

axaftînxweş *af* hoş sohbetli

axaftînxweşî *w* hoş sohbetlilik

axaftîni *w* ağa karış, höcum

axang *w* balıyar

axatî *w* 1. ağalık 2. ağalık (kibar ve cömertçe
davranış) 3. **ax**, beylik, sultanlık (zâhat ya-
şama durum)

axatî *kîrin* *öğ* ü ağalınax

axayê çaxşivê *af* çaxşî ağası (cazayı ve esnafı
düzen altındaki zâtan kimse)

axayê heremê *af* herem ağası

axayê hundir *af* küçük bey (evin küçük erkek
çavuşu)

axayê mîşan *af* *af* an bey u ann kraliçe

axayok *af* 1. ağalık 2. **ax** ağalık, ağası

axaz *w* fiğar, zeyir = kurtin fiğar etmek, fer-
yat etmek, haykırmak

axban *af* toprak dîna

axbandir *başw* bir ten bîkî

axbaran *w* tez toprak örtünəsi
 axbîzêr *w* bu toz yemek
 axçe *w* akçe
 axçik *w* kiz (Erimenecede)
 axçikotaz *w* bu hañk azası
 axel *w* kapın ayağı
 axılar *w* üzuntülü
 axerx *w* ah vah
 axeban *w* toprak dam
 axelent *w* axulenti
 axejin *w* ağa köresi
 axepolk *w* tozlu toprak
 axereş *w* kuru toprak
 axesot *w* kirmizi toprak
 axeşin *w* gri toprak
 -axêw *w* sopek (axaxşin çulinar epni kiperden
 elde edilen sopek)
 axêver *w*bu konuşmacı
 axêveri *w* konuşmacılık
 axêw *w* kovma
 axêzkirin *w* kovma (şimê son verimê, gô ewan
 denimni)
 axêz kirin *w*gô kovmak (şimê son vermek, gô
 revinden almak)
 axêzkerî *w* kuyulmuş (şimê son vermiş, gô-
 revinden alınmış olan)
 axglan *w* l. ağn. ağn. ağn. canlı (çek ağn. ya ya-
 pan, eli uz olmayat) * yekî qir axgiran e,
 kur jî destê wê derxakeve çuk hantal hin,
 elanden ş çirayyor 2. ağn, ağn. canlı, hantal
 (çek olmayat) * mîrovê axglan ağn. o-
 dan 3. ağn. canlı (varlığı sikni veren, se-
 vimsiz)
 axgiranbûn *w* hantalaşma
 axgiran hûn *w*gô hantallaşmak
 axglanû *w* ağn. canlılık, hantallık
 axhej *w* deşim, zelzele
 axhejan *w* deprem, yer sarsıntı sı
 axhejin *w* yer sarsıntısı
 axhejnas *w*bu depremi bilenci
 axhejnasî *w* depremi bilimi
 axliql *w* bir axeger
 axlîn (I) *w*gô konuşmak
 axlîn *w*gô su kapmak (yaralar azmak)
 axlîw *w* konuşmuş olan
 axlîwaxweş *w* hoşsohbet
 axlîwzewiş *w* hoşsohbedik
 axlîw *w* kullik, yokluk (yiyecek maddelerinde
 gıdaları dahlîk)
 axir *w* l. ah r. son 2. nihayet, sonunda, ne ise
 * axir tu halî suzanû. ser geldin -ê zeman
 ahir zaman, öngörme son günü
 axirê *w* nihayet, sonunda * axirê te fehm kir
 nihayet anladı
 axiret *w* ahiret
 axiretiroş *w*bu ahireti boş vermiş olan. ca-
 kacı
 axiretî *w* ahşecik
 axiriyê *w* sondaki

axirk çolê bu toz becek
 axirkê *w* sonu gds
 axirpel *w* bu çukim çdu
 axirşer *w* sonu kotu çdu
 axirşer *w* sonu hayırlı olan
 axirzeman *w* aluzaman
 axiş *w* re yu ku, bereketi (şimê bereket vesu-
 ku)
 axivêj *w*bu konuşmacı, konuşma yapan
 axivêjî *w* konuşmacılık
 axivêr *w*bu konuşmacı
 axiverî *w* konuşmacılık
 axivî (I) *w* konuşmuş olan
 axivî (II) *w* yangılı, iltihaplı
 axivîn (I) *w* konuşma
 axivîn (II) *w* l. depresme (yeniler, ortaya çık-
 anık, nükseltme) 2. yangılama, irtileme, ilti-
 rahlanma
 axivîn (II) *w*gô l. konuşmak * zarok hîna ma-
 axivê çokak çela konuşmıyur 2. konuş-
 mak (soyley vermek, konuşma yapmak) *
 ez dib wê heftiyê di çivîyê de hijxivim bu
 halê toprakêda konuşuçim 3. konuşmak
 (konuşma dil olarak kullanılmak) * zîmanê
 Kurdî wêş dilaxivê Kurtçeyî gûzel konu-
 şuyir 4. konuşmak (düşüncelerin herhangi
 bir tarz, kullanılarak anlatılması) * mîrovê hal
 bi îşaretin bi hev re dilaxivî dilsizêr îşar-
 etlerle birbirleriyle konuşuyêlar 5. konuş-
 mak (işleri konuşmak veya işleri sürdürmek)
 * em bi kesêr li çata jêrê re dilaxivî ah
 karkê lewê konuşuyêr 6. konuşmak (belli
 bir konuda konuşmek) * di çirika xivê de
 dilaxivê gerdêden konuşuyêr 7. meç konuş-
 mak (şük ve zulf görünmek)
 axvîn (II) *w*gô l. depresmek (yeniden ortaya
 çıkmak, nükselmek) 2. yangılamak, irtile-
 mek, iltihaplanmak
 axvîker *w*bu konuşmacı
 axvîkerî *w* konuşmacılık
 axvîok *w* konuşkan
 axvîokî *w* konuşanlık
 axîn (I) *w* l. ah (özlemi bildirmek) 2. ah (ağrı, o-
 cı duyulduğunda söylenir) - don rabîştin
 dudak isirînak (hevran bırakmak) - jî pa-
 niyê kişandin çigêri yanmak - kişandin ah
 çekmek - zahilim 1) ah çekmek, ah etmek
 2) göğüs geçirmek - rabîştin ah çekmek -
 li oxîn ah vah * axin 0 oxîna mîw wêlat e
 ahim vahim ilke içindir - 0 waxin ah vah
 axîn (II) *w* l. toprak topraktan yapılmış olan
 2. yerel
 axînî (I) *w* ahlama, mîerne, tozyat - jê anû 1)
 ah çekmek, ah etmek 2) göğüs geçirt-
 mek - jê çîn 1) ah çekmek, ah etmek 2) gö-
 ğüs geçirmek
 axînî (II) *w* topraktan, topraktan olan
 axînkêr *w*bu çimleki
 axînküş *w* ah çeken, dentli

özzerki *m* sâimîrâk toprak
ay *b* l. ay (ağır, aca, şaşılma, urkme vb. yı an-
latır) * ay, tu ci dikî? ay, sen neyçeyî, oisun!
Z. *w* ah. 'lenç - - kirin ah vah etmek - ü
way ah vah -ê (yekî) çûn felekan ah vabla-
r, yeri pûgû metmek
ayn (II) *k* acaba, acep
aya (II) *m* mîmî. mîmîmî (sarı vurgusu,
Türkçe'ye herdeyse bunlara denk gelir)
ayan *mîmî* dyan (sâimîto üvesi)
ayay *makkîm* kûrt müziğinde bir makam
ayey *w* ablatın vahlama
ayende *w* gelecek idaha gelmeğe yazılacak
zamân, istikbal, arif * ew der barê ayende-
ya me de biryar dide geleceğünz hakkun-
da o karar veriyor
ayendegeç *mîmî* fütürst
ayendegeçî *w* fütür zm
ayendenas *mîmî* gelecek bilimsel, fütüroloj
ayendenasî *m* gelecek bilimsel, fütüroloj
ayendeperêz *mîmî* geleceğe
ayendeperêzî *w* geleceğe ilk
ayendezan *ber* ayendenas
ayendezanî *ber* ayendenasî
ayet *m* in ayet * ayeta Kurandê Kurmî ayet
ayil *m* l. 'haksiz (davran, idâca, davranış, dü-
şünçesi doğru weyende olmayan) * di vî me-
stê de hevate we ayil e bu işe arkalaşınz hak-
siz Z. ah, derane * ayilê mîm jî te ra metîne
ahm sara kalmasin - dîtiç haksiz bulmîz
ayilî *m* haksizlik
ayik *w* ah, derane - jê te hatin (birine) beddî-
u simmek -ê bizina kol jî ya kol re hêrdîne
boynuzuz keçimî u-ri boynuzdu keçîye kul-
maz -ê (yekî) jê hatin stendîm (birimî) ah-
yende kalınmak -ê (yekî) kışandîm (bi-
mî) garmîm çekmek -ên lûmekan jê hatin
stendîm (birime) beddîu simmek
ayin *abw* 1. din, diyaret 2. ayin, dinu tösen 3.
toran, seretmonî - a çeqû çem ayinî - a çema-
ze çemaçê dlayî
ayindar *m* emdar
ayindari *m* diyaret
ayindarîlî *m* dirdarlık
ayinde *ber* ayende
ayine *m* ayına
ayilî *m* l. dîmî 2. ayin
aylunas *mîmî* din bilgim
aylunasî *m* dîa bilgimligi
ayinperwer *m* dirdar
ayinperwerî *w* dirdarlık
ayinrê *m* çerit
aylunaz *mîmî* 1. din bilimsel, teoloj 2. *w* mîllî
aylunazî *m* l. din bilimsel, teoloj 2. mîllî, ilk
aylunadî *m* yakina, tutuşturma
aylunadî *ligê* yakimaz, tutuşturmaz

ayisîn *w* yanma, tutuşturma
ayisîn *ligê* yanmak, tutuşturmaz
aylunadî *ber* aylunadî
ayisîn *ber* ayisîn
ayle *ber* çaral
aymaq *berw* kel aynok (Gerekmîsus eremî) -a
keçel kel aynok
aymîlar *m* ayraçî faynâ göstererek para alan
kîşel
aynedarî *w* ayneçîk
aynî *m* ayin
ayniyat *m* ayneyat, özdeç,
aysherg *redîm* aysberg, buz dağı
aystîld *redîm* aystîld, buzla
AZ *ber* AZ (azot'un kısaltması)
az *ber* az. (II)
aza (I) *m* l. özgür, erkin, hür (herhangî bir ku-
sallamaya, zorlamaya, şarta bağı olmayan)
Z. özgür (kendî kendine hareket etme, dav-
ranma, karar gücü olan) 3. özgür (türekli ol-
mayan) 4. mî azat, serbest bırakılmış olan 5.
cesur 6. yarıç olmayan (çocuk oyunlarında
yanık oynamış olan kîşey)
aza (II) *m* l. içi (ceviz için)
azabûnî *m* 1. özgürlüğüne Z. azat olma 3. cesur-
laşma 4. çocuk oyunlarında ayına tekrar ku-
tulma hakkını elde etme
aza bûn *ligê* 1. özgürleşmek 2. azat olmak 3.
cesurlaşma 4. çocuk oyunlarında ayına
tekrar kutulma hakkını elde etmek
azabûjî *mîmî* azadî, azat edilmiş olan
azabûyî *m* 1. özgürleşme 2. azat olma 3. ce-
surlaşma 4. çocuk oyunlarında ayına tekrar
kutulma hakkını elde etme
azad *m* l. özgür, serbest, hür (herhangî bir ku-
sallamaya, zorlamaya, şarta bağı olmayan)
Z. özgür (bir ülke, devlet için, yönetim baki-
minin herhangî bir yubancî gücün etkîsî
altında olmayan, başka bir yönetişe bağı
olmayan) * welatê azad *ligê* azadî
Z. özgür (kendî kendine hareket etme, davran-
ma, karar gücü olan) * her kes azad e, çu-
wan di xwaze dikare wîlo tevgere herkes
özgür, istediği gibi davranır 4. bağı (tutuk-
lu olmayan) 5. özgür (başkasının kölesi ol-
mayan) * demokrasî navê wê zarûmanê ye
ku takekesîr serbest ew pêk anîne de-
mekozê özgür bireylerî oluşturduğu bir
düzendî 6. özgür (siyasî bir güç tarafından
deretlenmeyen, engellenmeyen) * çapeme-
niya azad özgür basmî 7. özgür (toplumsal
baskılara, özellikle gergî kurallarına boyun
eğmeyen) 8. azgü aylik, başıboş geçen
azadane *ligê* özgürlük, serbestçe
azadanî *m* 1. azîm, şüca, or kusura weya bir
hatayı bağışlama 2. hatî, dîmîmme -ya gîy-

azfendak *ad* gök küşəgi

azik *w* yeşil buğday filizinin suyu ilə uşdan
yapılan bir yemək

azine *w* kəpuz, ikənmetgah, məsəci

azip *bir* azep

azipri *bir* azepri

azirəndən (I) *m* 1. acatma, məctəmə, səmətana,
sıxlama 2. azarlama, paylama paylanmaq 3.
məctəmə, azinə

azirəndin (II) *w* 1. azdırma, kədərmiş 2. k.
24, azma

azirəndin (II) *ğğ* 1. acıtmaq, məctəmək, səmət-
mək, sıxlamaq 2. azarlamaq, paylamaq 3.
məctəmə, üzrək fəktə suz vəya davamlı
bir nə vətənk

azirəndən (III) *ğğ* 1. azdırmaq, kədərmiş 2.
kəzişmək (həyan içən)

azirəndi (I) *ad* 1. azdırma 2. azarlanmış, pay-
lanmış 3. məctəmə olmuş

azirəndi (II) *ad* 1. azlıq, azmış, kədərilməmiş 2.
kəziş, kəzişməmiş olan

azirəniyyə *ad* 1. azmış olma 2. kəzişməmiş olan

azirə *ad* 1. azmış, azğılaşmış olan 2. kəzişməmiş
əyvan həyan içən

azirəbün *m* kəzişməmiş

aziri bün *ğğ* kəzişməmiş

azirin *m* 1. azma 2. azğılaşma, kədərma 3.
səməmək, acımaq 4. çar olma, kəzişmə 5.
kəzişmə, kəzişmə, kəzişmə (həyan eşmə və
zamanı gəlmə) 6. kəzişməmiş məmə ə qə-
məmə

azirin *ğğ* 1. azmaq * uəwəşün kə azirəyə
başlılığ azırmaq 2. azğılaşmaq kəzilmək *
zərək aziri çənk kəmə m 3. səməmək, ə-
məmək 4. məz əmək, kəzişmək 5. kəzişmə,
kəzişmə, kəzişmə (həyan eşmə və
zamanı gəlmə), qılılaşmayı istəmək 6. kəziş-
məmiş dərəcə məmə əməməmə

azi *ad* 1. isli, yarı azıq yer 2. ortalık li -yan
man ortada kalmak li -ya Xwedə ye kəpi
baca azıq (veya vətəli)

azin *m* 1. yarı ortək, məctə 2. siyasət (yarıortək) *
azinəyə bələyən fiyət praktikası və aktif
ad aktif məctə

azində *ad* yarıortəkli

azindəri *m* yarıortəklik

azinə *bir* azin

azinədər *bir* azinmə

azini *ad* məctədik

azinnəsi *m* məctədləp, yöntem bilimi

azinnəsiyyə *ad* yöntem bilimsel

azinə azkən Kurt məziğində ölçüsüz şarkı

azlı *ad* 1. fəş, dəşifre (açığa vurulmuş, ortaya
vəkilənmiş) 2. açıq, belğirən, həzə - bün də-
şifre olmaq * kərin fəş əlmək, dəşifre əlmək

azlûbün *w* 1. beyan olma 2. belğirənmə
azlû bün *ğğ* 1. beyan olmaq 2. belğirənmə-
mək

azlûbün *ad* 1. belğirənmiş, dəşifre, belğirənməmiş
olan

azlûkərin *w* 1. beyan etmə, dəşə vətəmə 2. be-
lğirənmə

azlû kirin *ğğ* 1. beyan etmək, dəşə vətəmək 2.
belğirənməmiş

azlûkiri *ad* 1. beyan edilmiş 2. belğirənməmiş
olan

azlû *m* belğirənlik

azmah *bir* azmah

azməyis *w* 1. imtahan, sınav 2. dəpəyim

azməyisli *ad* dəpəyməmiş

azməyis *w* dəpəy

azmə *m* 1. sınav 2. təcrübə -ə dilyə sər ü si-
pəy və dilyəki yazılı sınav

azməvür *ad* azməvür

azn *m* bu kəzəqar - ləca

azəqə *m* 1. təminat, sağlama 2. azıq

azəqəkərlu *m* təminat, sağlama

azəqə kirin *ğğ* təminat etmək, sağlamaq

azəqəkəri *ad* təminat edilmiş, sağlanmış olan

azəqəvan *ad* azəqə

azut *kürək* azut (kürəkəməsi N)

azutdar *ad* azutlu

azutkiri *m* azutlama

azut kirin *ğğ* azutlamaq

azutkiri *ad* azutlanmış, azutlu

azutometre *w* azutometre

azutpür *m* azutometre

azurde *ad* başla

azürü *ad* başbaş

azürüfili *w* başbaşlıq

azüxə *w* azıq, yiyəcək

azwərif *ad* bəzi, iştirak

azwərif *m* həzə, iştirak, güclü istək

B

h, B 1. Kürt alfabesinin ikinci harfi olup *bê* diye okunan bu ses, çözüktik bilimsi kökeninden dolayı kapsarılı, dudaksız bir ünsüzdür. 2. *oçê çera çareşerimê harşerle gosterme* yonteminde İngilizler *bu'yi*. Alınanlar ise *bu'newê'u* gösteriler.

B *awa B* (Bu elementinin asılması) 2. *oçê çera* kısaltması

Ba *awa* *ba* (Başın elementinin kısaltması)

ba (B) a 1. rüzgâr, yel * *bawê anê bagerê* bir yel g bi gelen sel gibi g der 2. *ba* yel, rona-tuzma ağası 3. yel (bağıraklardak gaz) - anin bahiliak (yek) birin rüzgâr gior geçmek - *bi ber (yekê) ketin* yellenmek - *bi bin ketin* sevinçten çıkmak - *binin* yel alacak - *çimêlin bahoz çinin ruzgâr ekup* imına biçmek - *çî ji tehtë lêbe* yel kayadan ne koparı - *dânin* rüzgâr dinmek - *di ber de neçûn* nefes bile almamak - *gabîlîn (weçîn çî jî hatîj) yel* esmek - *gîrlîn* el almak, ronaluzma'ı almak - *ku* kevirin binêtin, *ku ba* nefat guh bîdêrin her zaman tekte elu - *hatin* rüzgâr esmek - *gê*, *baran jê hem* suclu hem giçin - *gê derketin* hava kaçırmak - *ji te bager* *ji te hem* suclu hem güçlu - *ji tehtë çî dibe* yel kayadan ne koparı - *ji we, bager* *ji we hem* suç u hem güçlu - *ketin* bîvîlan sevsinleşmek - *leçûn* yel esmek - *lê* anin torupa almak (veya) almak, silkmek veya silkelemek) dövmek, birpalmak - *lê hatin* rüzgâr almak * *ba li wî xanîyê lê* bu ev ruzgâr aliyor - *rahûn* rüzgâr çıkmak - *sekinîn* rüzgâr dinmek - *sîfilê dagirtî gîr* nake baş çival dik emur marî - *lê ji tehtë çî dibe* yel kayadan ne koparı (kaybedecek bir şey alınarak) - *û* bager rahûn ârt na kopanz (veya) paltınak) - *wekê* berzûberin *hatin* efil efil esmek - *yê* (yek) anin, *bagerê* (yek) birin rüzgâr gibi geçmek - *yê* hakur kuzey rüzgârı - *yê* bakurê rojava kuzeybatı

rüzgârı - *yê* bakurê rojîlat kuzeydoğu rüzgârı - *yê* bejahiyê kara yeli - *yê* berê êvarê aşam yeli - *yê* hezê çok süratî - *yê* cemidî soğuk ruzgâr - *yê* cewîyan bir tür inme husulîği - *yê* cinan *lê* *xistin* em çarp-mak - *yê* dilan kara sevda - *yê* dilan *pê* gîrlîn 1) sevdatanmak, kara sevdiya tutul-mak 2) gönül maskarası olmak - *yê* dilan *pêgurtî* gönül maskarası - *yê* erem dağunan cavan soğuk yel - *yê* feleç *lê* *xistin* çorantiza-na' hâzîlîğina yakalanmak - *yê* felekê felez - *yê* gurrî soğuk yel, sıcak es mi - *yê* kalikê vemirî çarkusu, heyecanı geçti - *yê* herin yuluk ruzgâr - *yê* periyê *lê* kelin metoflek etkilerden salınmak - *yê* qihileyê akça yel - *yê* rojava (a) *ji* *we* (b) *gîr* yeli - *yê* samî (wehûn an *ji* *semûn*) sam yeli - *yê* sar soğuk ruzgâr - *yê* sarîya sîbehê selîk yeli - *yê* serê sîbehê serî yeli - *yê* sehûn (sami an *ji*, *semûn*) sam yeli - *yê* silkyê gün doğusu (doğudan eser, ruzgâr) - *yê* tu anî, bagerê tu anî! hangi ruzgâr attı? - *yê* xar-tan gençak ruzgârı - *yê* xurt güçlu yel - *yê* zallman *li* *we* *lê* *zî* imletin başınma uğra-mak - *yê* çîpîq rumi tekvîmne gere çîpîqin son hallası de marîn ilk skı hallasında devir in erem ne hâzînak derca, bu dönerde eser ruzgâr

ba (B) a *oç* yay, kat, nezd * *bê* ha mîln grama, gel

ba (B) a kösnî (hayvanlarda çilleşme durumu) * *kuçîk* bi *ba* ye köpek kösnüdü

bab (B) a *oç* bay

bab (B) a kapı

bab a 1. bab 2. bab (çocuk dilinde) 3. bab (rûkhat,am bazısında tekke büyüğü) 4. bab (bu ci neslere verilen unvan) * **Babayê Bektasiyan** Bektaşî habası 5. *awê* habû (stûh köşkê-ğî, uyuşuncu madde tıcazê vb. gîrî kirî şîler yapar ceterin başî) * **babayê mafyayê** mafya babası

hahp derwîs *ad* derwîş babbe

hahoeğil *tr* babayîdî

hahaeğîdî *w* baboyêgîdîk

hahaeğîngî *derwîs* hahahîngî

Bahp Çaxani *ad* Neal Babû

hahaqunêç *w* hahaqenûç

hahasî *hês* basor, mayosî

haharî *w* banalîk

hahax *w* kibrîk

hahaxenûç *w* hahaqenûç

hahaxî *w* kîrbîlîk

hahayîpî *ad* hahayan: (gûdaxênaz, kîmsê)

hahayanîdî *w* baboyanîk

Bahayî, Bahai *ad* Bahai (Habar merhabue

irrenaz kîmsê)

Bahayîdî *w* Bahaiîk

bahçek *ad* asîl

hahelîç *w* rîdîç pargak, yuzîk pargacî

hahelîçk *hew* hahelîç

hahelîsk *w* 1. hawamî fîrtuwa 2. med. asî,

yîzyîl

hahelûş *hew* hahelîsk

bahesk *w* karîncalana

bahel (II) *w* 1. koma 2. tûr, ems 3. ems, tûr

(dolanîdî outak benzêrlîde "dolanan vax-
lîlar toplulug") - bi - ems ems - - çeşit
çesit

bahel (II) *w* 1. lîyık, uyğun, yarışın 2. şayan

- ü lîyujî pav ü dengê (yekî) hûn (bir şey

birimî) şemîndan olmak (veya şayını yaraş-

mak) -î (yekî) dîrîn lîyukîna bolmek -î

(îşekî) hûn -e lîyık oarak -î (yekî) hûn

(özene) yarasınmak, uyğun olmak -î dîrîn

we hûn yarin dolmuşuk (çevreyan başın de

zaryı almak) -î (yekî) dîrîn -e yakışınmak

• Küçük bahetî korîk medîttîne kız, oğlana

çekîttînanmışlar -î aufî ü began e krallara

lîyık

bahelbûn *w* lîyık olma, yarasına, uyğun olma

bahet bûn *hew* lîyık o mak, yarasınak,

uyğun olmak

bahetdîrîn *w* yakıştıama

bahet dîrîn *hew* yakıştıamak

bahetkî *ad* kemesî

bahçek *w* karîncalana (vîrucan: bir yarınde

ki uyuşuklukta sonra kan doluşımının

başlanıaryı o, o yerde karîncalar dolaşır gibi

bu talenîni uyanına)

bahçekî *ad* kîmselî

bahçek lî çîm *hês* karîncalananak (vîrucan

bu yerîndekî uyuşukluktan sonra kan

dolaşımın başlanıaryı, o yerde karîncalar

dolaşır gibi bir gözlenîni uyanmak)

Bahîalî derwîs 1. Bahîalî (Osmanîlî İmparator-

luğ döneminde İstanbul'da sedâret, hat-

ırcı ve dârlîyî nezarâlleri iie Şîrîyî Devlet

dbure-emânî bulunduğı yapı) 2. Bahîalî

(İstanbul'da bu çevrecekî basın)

bahîberketîn *w* yellenîçe

bu ü ber ketîn *hew* yellenmek

bahbedest *ad* yeksa., zef 1

bahbedestîbûn *w* munazır olma

bahbedestîbûn begê mubaç olmak

bahbedestî *w* yoksuluk, mubaç olma

bahbîhewa *w* korovana (aşağı lâtılatîzde hedef

rahşanî bile vurğana)

bahîk (II) *w* 1. kuşak, nemi 2. boy 3. bahçecik, uvey bâba

bahîk (II) *w* 1. emekta sac altında pişîrilen bir

riir ekmek 2. ekmek lielye ve terreyâğınla

yapılan ot tîr vermek

bahîko *w* ekmek, sarımsak ve terreyâğınla

yanlır geleneksel bir Kurt yemeğî

bahîkzan *ad* hîs şîmînet, şeceret, soy ağa-

crüzînanî

bahîkzanî *w* şey bilüt, şeceret, soy ağacî

bahîl *ad* bu rakîp

bahîll *w* rakîplîk

bahîlîsek *w* hewam (havamî huzla donup

sütüp başınunde yukselmesiyle oluşan, alanı

dîr bir sîkîlan çeşîdî)

bahîllîsk *w* hewam (havamî huzla donup

başınunde yukselmesiyle oluşan, alanı dîr

bir sîkîlan çeşîdî)

bahîn *w* bir tür çiçek

bahîr (I) *w* perşûrî

bahîr (II) *w* kâplan (Felis tigris)

bahîr (III) *w* 1. sîzêr onlayın 2. cemçe

bahîrek derwî *w* velkeser

bahîrîsk *hew* bahîrîsk

bahîrk derwî yelken - velkeser yelken açmak

- bi keşîtyê ve kîrîm yelken dikmek yelken

akmak

bahîrkdar derwî 1. yelkençi (yelkenleri diken

kîmsê) 2. yelkençi (yelkenleri kaldırak,

açmak ve rûplamêkle gerevli kîmsê) 3. *ad*

yelkenî

bahîrîkdarî *w* velkeserîk

bahîrîkvelketîn *w* yelkerleme

bahîrîk veğarîn *l* gî yelkenlernek

bahîrîn ses *w* boy, zabîce, âlân

bahîr *w* bahîrîk

bahîrîk *hew* bahîrîsk

Bahîrî *w* Bahîrî (XIX. yüzyılda İrande A. İ

Molhanmed Bahîrî kurdugu dinî öğreti)

bahîrîk *hew* bahîrîsk

bahîlekan *ad* Bâtan yöresinde çok yaygın bir

balıy

bahîlekamî *hew* bahîlekan

bahîlîsk *hew* bahîlîsk

bahîlîsk *hew* bahîlîsk

bahauv *ad* manî bahauv

bahök *w* -der, dolay

bahöle *w* 1. Ağrîm 2. sandıç

bahöleşeker *ad* hîr semîd-çepî

bahölefirîş *ad* hîr semîd-çepî (sıran kîmsê)

bahölk *hew* bahöle

bahöri *w* bir tür değerkî çökekîk

bu başı *al-fil yabanc*
 bu başıdır *m. bu şeyi yabancılaşma*
 babayı hün *buğrı bu şeyi yabancılaşmak*
 bahtis kirin *buğrı veltüzemek*
 bahüle *bu babale*
 babüne *buca* / khalarda heyat çaçker açan
 bu çöç
 bahür *bu kapaç*
 babürü *al kıtîl peyîr*
 bahütân *m. kıtîl bu*
 bahütâmî *m. talatereç*
 bac (II) *m. buğ ü bac*
 baç (II) *m. 1. vergi 2. salgın (para veya mal olarak toplanan geçici vergi) - avâm ser
 teker vergive bağlamak. vergileşmek
 vergi koymak - girün raç ü standin) vergi
 almak - je hatin standin (buranden) vergi
 almak - a ajalan (çün si heywanın) hayvar
 vergisi - a bihayê kırıkirî katıta meger ver
 gisi - a ilhatê (raç i derâmêtê) gear vergisi
 -a heywanın havsa vergisi - a denget
 avêtinê av denğa resmî - a ronidackirin ü
 paçığıkirinê temizlik ve ayınlattıma vergisi
 -a verbar cık vergi - a yekser dolaysız vergi
 bacan (arv) 1. patlıcan (Solanum melongena)
 2. patlıcan (bu bitmenin ünü) 3. domates
 (ilâkkan grîv bazı bölgeçer için) -ê reş
 patlıcan
 bacanê biraştî *m. küzleme patlıcan*
 bacanê dığirtî *m. künyerîk*
 bacanê deştî *başîk yabanc patlıcan*
 bacanê kebaştî *m. patlıcan kebabe*
 bacanê reş *m. patlıcan*
 bacanê ser *m. bacanşor*
 bacanreş *m. bacanşor*
 bacanreşk *başîk patlıcan*
 bacanşorik *başîk 1. domates i şarvatskan
 ezulentesi 2. domates (bu bitkinin yenilen
 ünü)*
 baş *rê m. ayakbaştı, geçmelek, toprakbaştı,
 yol başı*
 başdânî *m. vîzalcedê*
 baş dînî *buğ vergilemek*
 başdar *m. 1. vergi 2. m. vergi, ülkelerin*
 başdîrî *m. vergiletmeye*
 başdâyîkirin *m. vergilendîrme*
 başdarî kirin *buğri vergilendirmek*
 başdackîrîn *m. vergilendürme*
 başdar kirin *buğri vergilendirmek*
 başdamîk *buca yarasa (Vesperugo)*
 başenay *m. başenay*
 başenaxî *m. başenaxîk*
 başerê *m. yeşil geçir parası, toprakbaştı, yolbaştık*
 başer *şîrîk 1. vergici, vergi tahsilçisi 2. sal
 gıcı*
 başgîrî *m. 1. vergicilik 2. salgımcılık*
 başî (I) *m. şorkî, tırku*
 başî (II) *m. başî, kız çarides*
 başdök *m. 1. yengere 2. d. lekem, çığaç**

başstendin *m. vergi alma*
 başstendin *buğri vergi almak*
 başermik *buca yarasa (Vesperugo)*
 başermik *m. yarasa (Vesperugin)*
 başîk (I) *başîk 1. masî (Zea mays) 2. masî
 (bu bitimin köçmü üzêndeki taştî ü mîdî)
 - gelandin meçir patlatmak*
 başîk (II) *m. sigara*
 başîkê stembûlî *başîk 1. masî (Zea mays) 2.
 masî (bu bitimin köçmü üzêndeki taştî
 ünü)*
 başîkkêş *m. sigara tiryakisi*
 başîkkêşî *m. sigara tiryakiliği*
 başî *m. çabuk*
 başînîk *başîk yarasa (Vesperugo)*
 başîk *başîk yalaf (Avena sativa)*
 başîndîk *başîk başîndîk*
 başîre *m. kîfî güçaf*
 başî *m. bukûn*
 başîk *m. şarvatskî*
 başîm *m. 1. bukûn 2. bukûne (bu baş tel ipi
 burarak sarıma) 3. burma 4. cevirme,
 donlüene (donlancêk hareket ettirme) 5.
 kurma (başîmîr kıvrıma) 6. kurma (yayı
 veya zembereği gurme)*
 baş dan *buğri 1. bukûn 2. bukûnêk (bu baş tel
 ipi burarak sarıma) * hen baş dan - p bu
 cemek 3. burmak * mîlê mîn baş mede, dişe
 kulunu burma, acıma 4. yevirmek,
 donlancêk (donlancêk hareket ettiricî) *
 destîkê makîneyê baş dan makînenin kel
 imu cevirme 5. kıvrıma (başîmîr kıvrı
 ma) 6. kurma (yayı - yay zembereği gur
 me)*
 başdanaj *m. patıncı - kirin patıncı yapınak*
 başar (I) *m. zînahîzîmah*
 başar (II) *m. 1. başarda 2. başar'ı yelî*
 başas *m. başasîk*
 başaya *m. 1. bukûn, bukuk, bukukü * benê
 başayı bukûk ipi bukûnêk yayay veya
 çit 2. burma, burmalı * başîmê başayı
 çarına bîlezîk 3. burma - burîmîç, kıvrılmuş
 olar) * şimbêlê başayı burma başık 4.
 buruş - burulmuş olar) 5. kuruk 6. kurak,
 katilîm*
 başayın *m. 1. bukûn 2. burma 3. kıvrım*
 başavîrî *m. 1. bukûnçük 2. burmalı olar 3.
 kuraklık*
 başê (I) *m. baş, başına * keda me başê çü
 meğnê baş çitü * başê kwe mede
 xêberetan başına konuşmî*
 başê (II) *m. 1. bade (şarap, tıki) 2. şarap baş
 dığı*
 başêf *m. tipi*
 başêfîrîş *başêf rakî sarıca, şarap sarıca*
 başêk (I) *başê sarıngen, sarıbaşk*
 başêk (II) *başê 1. kıvrım, kıvrımlı - sı kıvrım
 kıvrım * rişên badek başêkî kıvrım kıvrım
 velle*

badek (III) *m* 1. bürge 2. sıkacak 3. sıkıştırıcı
4. m. e. aldınca

badek (IV) *m* 1. sıkıya tahribat, bir zembereği
kumada kullanılır, sacı 2. kurgu zembereğin kurulmuş olma durumu 3. sıvata
anlatıcı 4. tozavida

badeki *af* 1. belezonik 2. kırınılı, kırınılıca

badekjübün *m* 1. belezonlaşma 2. kırınulanma

badeki lügü *başğ* 1. belezonlaşmak 2. kırını-
lanmak

badena *m* badana - kırın badana etmek

badenaker *af* badanacı

bademakerr *m* badanacılık

badenakiri *af* badanat (badanacılığın olan)

badenakiri *m* badanacılık

badena kırın *başğ* badanalanmak

bademakerr *af* badanasız

badenas *af* bekdənüs

badenas *af* 1. üçkır (rakıcı, raki için, şarap
içen) 2. şerof (veya şerofimze)

badenası *m* üçkır k

bader *m* tozavida

ba dereçli *başğ* yellänmek

badev *m* 1. kâr fırtına 2. fırtına, kasırga, bora
3. soğuk rüzgâr (güçlü ve soğuk rüzgâr)

badev *af* badev

badexane *m* meyhane

badexur *af* içici

badexuri *m* içicilik

bagerin *m* vucuhat

bagirdank *m* vucuhatlar yeri

badilheva *af* 1. beles 2. buy, boşuna

badilhep *başğ* badan

badire *m* badire

badiras *m* bürge

badiraskarin *m* buranık bilirmə, buküs

badiräs kırın *başğ* buranık bükme

badî (I) *m* taşak

badî (II) *m* col

badî adem *af* beni adem

badilheva *af* 1. beles 2. buy, boşuna * qet sive
badilheva yirdə vildə nıke bir boşuna o
tarafa bu tarafa kırınma

badîn *m* 1. kadeh 2. kadeh (bu kadehin ala-
cağı miktar) ~ bilind kılın kadeh kıldırmaq
- II hev xistin (an jî dan) kadeh tokuştu-
raq - rakirin kadeh kaldıraq

badin (I) *m* bade

badnok *m* ot sarma aracı

badok (I) *af* yedir 1. kırını, odevimye 2. kırını
(saç kırını) gbu 3. boküm

badok (II) *m* sıkacak

badoke (I) *m* bürge

badoke (II) *af* spiral

badras *af* badiras

badye *m* ağız geniş büyük kəp

baflk *m* bahane, mahana, mahna

baflri *af* pulat

baflrik *m* uçurma

baflrok *m* uçurma

baflromar *af* keler

baflon *af* baflon

baflun *m* ağılmıymın

baflü *m* ultra

bagaj *m* bəgaj

bagemî *m* yelkenli gemi

bager *m* 1. bora, fırtına, kasırga 2. fırtına
(saatteki hızı 70 mil olan rüzgâr) 3. kar up-
isi - qəbün firtına yikarak ~ rabün firtına
kopmaq (veya patlatmaq)

bageran *m* burğan, firtına

bageränek *m* burğan

bagerin *m* hava akımı

bagurki *af* kasırga gəbe

bagerok *m* hava akımı

baguz *m* melhem

bagëj *af* bagëje

bagëje *m* kasırga, hortlak

bagër *af* bəgə:

bagir *af* fırtınayı tutan

bagiranî *m* hava açılışı

baglîsok *m* fırtına

bagirli *af* polqahlanmıy kəmə

baguhartin *m* hava dəğişikliği

baguhër *m* hava dəğişirici

bagje *af* bəgəje

baguhärk *m* klima, iklim cihazı

bagur *m* sən rüzgâr

bagurdan *m* 1. loğ 2. silindirik məkəsi ~ kətin
təğlənək

bagurdanek *m* loğ

bahe *af* bihe

Bahaiti *m* Bahaitik

bahan *m* evin yanındaki tarla

bahane *m* 1. bahane, mahana, mahna 2.
gerekçe 3. vesile * bi bahaneye VI tışti bu
vesileye - ditin I) bahane bulmaq 2) vesile
bulmaq ~ nişan dan I) bahane postermək 2)
gerekçe göstərmək

bahanubar *m* bahaneli

bahanekirin *m* bahane etmə

bahane kicin *başğ* bahane etmək

bahanekirin *af* bahanel

bahar (I) *af* bəhar

bahar (II) *m* gürp

bahatib (I) *m* c. sine

bahatib (II) *m* 1. rüzgârlanma, yel esmə 2.
esmə

bahatib (I) *başğ* eritmək

ba hatin (II) *başğ* 1. rüzgârlanmaq, yel esmək
2. esmə * li der bəyekli piz dıfvar tē
dışında felaket bir rüzgâr esiyar

balin (I) *m* elm kəndliği

balin (II) *m* 1. cəhni 2. kərn məhəmi, kərn
yel

bahink *m* bu tür romantizma

bahol (I) *m* havu

bahol (II) *m* harmon rüzgäre

balınlı *m/kakasık.* Kokusmuş * peçetâ balınlı
kokusmuş peçetir
balırs (I) *ğ/b-ön* nezle
balırs (II) *m* bahıran, bunalek, kırık
balırs (III) *m* 1. mellem 2. melten, ruşçan
balırsde *m* berdeş
balırsdeği *m* berdeşlik
balırsi (I) *m/zıyar* (hava ve gece için soğukt.)
balırsi *m* nezleli
balırsibün *m* nezle oluş. nezle olma
balırsi *bün* *ğ/bğ* nezle olmak
balırs *m* 1. kasırga, büyük fırtına 2. fırtına –
rakûn fırtına kapmak (veya peylanmak) *
pelan Temmuz ayında oluşan bir fırtına
bahaze *ğ/b* balırs
balırk *m* kasıklarda oluşan çukurluk
balıs *m* selâp taşınması olarak
balır *m* şehin, seri –ê insan seri ve insanın en
önemli parçası kaşadır –ê seri *ğ/b* konuş-
ma merkez
balırsbün *m* şehirlleşme, kentleşme
balır hün *ğ/bğ* şehin etmek, kentleşmek
balırsbünü *m* şehin etme, kentleşme
balırsbüyü *m* şehirlleşme, kentleşme
balırs seneke *m* (metropol)
balırsge *m* ilçe, kaza
balırsğır *m* lâlâ
balırsğiri *m* futbol
balırsiyi *m* şehimel, kentsel
balırsi (II) *m* 1. şehin, kentl. 2. *balırs* burjuva.
kent soyu 3. belediye, şehir ve ilgili olan
balırsi (III) *m* bir uzum türü
balırsibün *m* şehirlleşme, kentleşme
balırsi hün *ğ/bğ* şehinleşmek, kentleşmek
balırsbüyün *m* şehirlleşme, kentleşme
balırsü *m* 1. şehinlik, kentlilik 2. nüfusluluk.
kentlilik
balırsk *m* ilçe
balırskî *m* şehir usuru
balırsnisün *m* şehir sakını
balırsk *m* ilçe, kaza
balırskü *m* kasabeli
balırsaz *m* *ğ/b* kentçi, şehirci, şehir uzmanı
balırsazî *m* kentlilik, şehircilik, şehircilik
uzmanlığı
balırsanı *m* *ğ/b* 1. kentçi 2. belediye başkanı
balırsanı *m* 1. kentçi, şehirci, 2. *m* belediyeci.
lik 3. çemeliklik 4. aygırlık
balırsanıbün *m* şehirlleşme
balırsanı hün *ğ/bğ* şehirlleşmek
balırsanıf *m* çemeliklik, kentlilik
balırs *m* balırs çiklastığı, özellikle çocuk-
lara el ve ayaklarında sıkı
balırs *m* yelpaze
balırskütrün *m* yelpazelense
balırs kütrün *ğ/bğ* yelpazelenmek
balırsğır *m* ilçe
balırsğırün *m* ye lence
balırsi *m* bir gün *ğ/b* yeltenmek

balırsi *m* 1. selâp (fırtınanın yağın yağmur)
2. selâplı (uzgür selâplı) 3. çipak (yağ-
mur
balırskütrün *m* yelpazelenme
balırskütrün hün *ğ/bğ* yağmurlanma (yağmur
yağacak gibi olmak)
balırskü *m* *ğ/b* bakatlı
balırskü *m* yelkenli gemi
ba kötlü *ğ/bğ* (sığırcılar) doğup kalkmak, refikî
olmak
ba köş *ğ/bğ* 1. havalandırma 2. vantilatör
(tavan üstlerinde)
ba köşü *m* havalandırma
ba köşürük *m* sert rüzgâr
ba köş *m* baka (cinsel ilişki)de bulunmamış
erkek)
ba köşü (I) *m* 1. çağırma, çağırış 2. seslenme,
seslenme 3. çağırma, davet etme
ba köşü (II) *m* savunma
ba köşü (III) *ğ/b* 1. çağırma 2. seslenme 3.
çağırma, davet etme * **ba köşü** *m* ku
vin herin dilâleli hara duğünâ çağırırba
ba köşü (IV) *ğ/bğ* savunma * **ba köşü** *ba köşü*
hanırs savunmak
ba köşü (V) *ğ/bğ* hayırsınak (çifti koşan hay-
van, sürme, deblemek)
ba köşü (VI) *m* çağırılı
ba köşü (VII) *m* savınak, savunulmuş
ba köşü *m* hakına, arden
ba köşü *m* kusurcu, ententik
ba köşü *m* *ğ/bğ* yenilen ba ot otu
ba köşü *m* ba köşü
ba köşü *m* *ğ/bğ* bakteride
ba köşü *m* bakterisi
ba köşü *m* bakterisi
ba köşü *m* bakteriyolog *m* *ğ/bğ* bakteriyolog
ba köşü *m* bakteriyoloji *m* bakteriyoloji
ba köşü *m* 1. kuzey, şimal 2. *m* kuzey (kuzeyde
kelan yer)
ba köşü *m* *ğ/bğ* 1. kuzeybatı 2. *m* kuzeybatı
(bu yönde ilgili olan)
ba köşü *m* *ğ/bğ* 1. kuzeydoğu 2. *m* kuzey-
doğu (bu yönle ilgili olan)
ba köşü *m* *ğ/bğ* 1. kuzey 2. *m* kuzeydoğu.
kuzeyde ilgili şimal.
ba köşü *m* kütürn (uzgürün etkisiyle kayta
yerde oluşmuş kal yığın)
ba köşü *m* *ğ/bğ* katımsın *ğ/bğ* uzgür
ba köşü *m* gıda
ba köşü (I) *m* 1. boy (bu şeyin katını ile en yüksek
noktası (arasındaki uzukluk) 2. boy –
aşkın 1) hüy olmak (veya satmak) 2) boy
...mak
ba köşü (II) *m* kama (dağlarda ve bozkirlerde
uçmayı sağlayan organ)
ba köşü (III) *m* 1. yüksek 2. ayıs (engelisi) – ü *ba köşü*
uçsuz *ğ/bğ* yüksek
ba köşü (IV) *m* 1. yan, huzur, nezd – nezdine, kar-
(lılık), beşer olmak * **ba köşü** *m* keş
hente yandı: *ğ/bğ* keşir 2. –ê duğün (yağ)

beincu: * baligund ve çik köye deşir gidi
bal (V) *ve* L. rikkar * **min hala xwe dayê lê**
 min tiştek fehîm nekir dikat etim. em bi
 şey naxayamadim 2. akil zihî * **ji hala min**
 nayê der a'lemên çaknuyar - kışandin 1)
 dikat çekmek 2) vurgulanmak - kışandin
 ser xwe 1) dikat çekmek 2) alaka çekmek
 (toplamak veya uyandırmak) - kışandin
 serê alim çimnek, heitirmek - lê bîn
 gözünden kaçırmak - medat (...) *ve* rikkar
 etimencê - *va* (yekî) **jê kotin** rikkarênlar
 çekmek - *va* (yekî) **kerin** (tiştekî) 1) *le*
 şeyê gozu rakimnak 2) firsata varimnak - *va*
 (yekî) **kışandin** 1) (bir mî) rikkarên çek-
 mek 2) alaka çekmek (toplamak veya
 uyandırmak) - *va* (yekî) **lê dîm** 1) çekin
 etmek 2) mukayye etmek, göz kütlemek,
 dikat etmek - *va* (yekî) **li (...)** bîn gozu bir
 şeyde (veya bir şeyin üzerinde) çimnek - *va*
 min li te ye sanî bakjorim da - *va* (yekî)
 neketa (tiştekî) gözünden kaçırmak - *va* te li
 he opta mekayê ol - *va* te li min e benî dî-
 lîve muşiq - *va* xwe berdan (...)-e hak jê
 - *ve* dikat etmek - *va* xwe berdan ser (...)
 dikkarên usure toplanek - *va* xwe bidê
 bakana' veya hakunawî dikka çimne
 sözü * **bala xwe hidê** idî êyar e bakana
 aşkâm oluyê - *va* xwe dan (...) 1) dikka:
 etimê * *we* **bala xwe dayê** ku hê çî got?
 dikat etimê tu ne sayledi? 2) dikka etimê
 (gözüm çimim veya ilgim çekmek) *
min heta wê gavê **bala xwe nedabûyê** ben
 o zamana kadar hîç dikka etimemişim 3)
 gözden geçirmek, göz atmak, kontrol etmek
 (kısaca bakarmek) * çar çarîvan **bala**
xwe dida edîya daktir aya şîra daktir
 edîsina goz atiyordu 4) göz geçirmek
 (derialtesine meclîyeler okumak) 5)
 gözden geçirmek, gözlem etmek incelemek,
 matayek etmek) *bi* îgî toplanek, ilgim
 yoğunlaşımak - *va* xwe dan ser (tiştekî)
 dikat kesilmek - kışandinê dîrak - *va* xwe
 danê 1) unlamak, farkına varmak, hakmek *
 min hala xwe dayê ku fêhm nake, min
 dengê xwe bîrî bakimê krîm naxayê, serim
 keştin 2) bakmak (yıklamak, incelemek,
 derlemek) * *ca* tu **jî hala xwe hidê** xê
 berhemê tu esere bîrî de bîk - *va* xwe pê dan
 dikka vermek

bala *ve* L. yuce, yüksek (altı ile üstü arasında-
 da uzaklık çok olan) * (yayên **hala** yüksek
 dağlar 2. boy pos, enîzm - *û* **wala** yuce

balaban (I) *ve* L. karıyoç u

balaban (II) *ve* L. mey

balaban (III) *ve* L. ha aban, çakar deşan

balaban (IV) *ve* L. garbûz, şîşimik

balabanî *ve* balabanîk, şîşimîk, garbazlık

balabanjen *ve* L. mey çakar karış

balabanjenî *ve* mey çakar

balabanvan *ve* ç. kar. (kuş etiminde çakar
 dağın uçan karış)

balatûn *ve* yucelik, yükseklik

bala bîn *ve* îgî yucelik, yükseklik

halahûyîn *ve* yucelik, yucelik

balad *ve* L. balat Orta Çağda üç neçten

olmuş bir Balı gur türü 2. *me* balat

(Balı da belirli ölçülere sahip eden bir tür
 türü)

balafir *ve* L. uçak 2. *ve* yüksek uçan kuş - *va*

batimayê metrecoloji uçağı - *va* **bankêş**

nakliye uçağı - *va* **hombawêş** hombawînan

uçağı - *va* **hombarduman** hombarduman

uçağı - *va* **neçirvan** îgî *ve* uçağı

halafira dîdar *ve* tepkili uçak

halafira dîrger *ve* uçak menzîli uçak

halafira vîskedar *ve* tepkili uçak

halafirane *ve* uçak

halafirajetî *ve* pilatlik

halafirgeh *ve* hava alanı, hava limanı

halafihûlgî *ve* uçak genişli

halafirok *ve* uçak * **halafirok firandî**

uçaklara uçaklar

halafirovêş *ve* bir uçakçılar

halafirsazî *ve* uçak yapımı, uçak sanayisi

halafirşiken *ve* uçak uçakçılar

halafirvan *ve* uçak pilot, uçuşçusu

halafirvanî *ve* pilatlık, uçuşçuluk

balafirçane *ve* uçak hangarı

balakirin *ve* yucelik

bala kirin *ve* yucelik

balalayka *ve* balalayka (dört telli Rus folk sözü)

balandî *ve* dikka çekim

balandî *ve* dikka çekim

balan *ve* masura

balans *ve* balans

balast *ve* balast

balastî *ve* L. yalana, yulayê 2. sıyrım 3.

süpüpümek (ne var ne yok hepsini yeme)

balastî *ve* L. yalanmak (bir şeyin üzerinden

ölümü sürüp geçirmek) 2. yalanmak (ölümü

geçdirmek bir şeyin üzerindenekini almak) 3.

süpüpümek (ne var ne yok hepsini

yenmek), sıyrımak (silmek, üzmemek veya

yüde içli bir şey bakmamak) * **bi** nan

binê teyîfikê jî halust ekimêke tabağî dibi-

me sıyrım

balastî *ve* yalanmak

hulata *ve* balast

balatî *ve* yucelik, yükseklik

balav *ve* balav

halave *ve* yüksek yer

balavêk *ve* yucelik, yükseklik

balavan *ve* balavan

balavêtî *ve* balavêtî

balavêtî *ve* balavêtî

balavane *ve* yükseklik

balavî *ve* yucelik, yükseklik

balbalisk *ve* balbalisk

balbalık *zöme* peygamber devası (Mantis religiosa)

balbaz *nöme* polis

balbarı *öz* polistik

balbelik *öz* tabelik

bal bün *özgü* gelışmek * *ges ü bal bün* gelışı seşildi

balçemok *öz* balçımok

balçermek *zöme* yarasa (Vesperugo)

balçımık *zöme* yarasa (Vesperugo)

balçımık *zöme* yarasa (Vesperugo)

baldan *öz* dikkat ötre

baldan *öz* dikkat emek

balđar *öz* diğkarı ~ *he* dikkat diğkarı ol'

balđarabe *öz* dikkatlıca

balđar bün *öz* dikkatlı em.

balđar bün *özgü* dikkatli olmak

balđarı *öz* dikkat

balđarlı *öz* dikkatlıca

balđırđı *öz* 1. dikkatli 2. sabıtlı

baldüz, baldüz *öz* balđır

balé (I) *öz* 1. aptal, ahk, gen. zekah, ahmak
2. ü aptal, ahmak (küçümsene beluten seslenme) aptal, ahmak,

balé (II) *öz* 1. balé 2. balé (balé topluluğu)

balé (III) *öz* balıca

balaban *öz* balaban

balabanjen *öz* balabanjen

balak *öz* aptalca, ahmakça

balanın *öz* yel esme

bal leğin *özgü* yel esme

balerin *öz* balerin

balerini *öz* balerlilik

balet *öz* balet

balet (I) *öz* aptallık, ahklık, ahmaklık ~ *kirin*
aptallık etmek

balet (II) *öz* baletlik

baletlin *öz* suçuk su deposu

balexane *öz* kaşk

balesan *öz* gaddelen

balet *öz* aptalca, ahmakça

balet bün *özgü* aptallaşmak, ahmaklaşmak

baletkirin *öz* aptallaştırma, ahmaklaştırma

baletli *kirin* *özgü* aptallaştırmak, ahmaklaştırmak

balé *öz* hay değışce (veya olumsuz), en azından
balanđın *öz* 1. özine eme 2. pürdüne görünce
ba lé anın *öz* 1. tezine etmek 2. pürdüne
gelmek

balérbün *öz* fırtınaya tutulma

ba lé rubün *öz* fırtınaya tutulmak

balérok *öz* yalayca

baléle *öz* yeni olgunlaşmış ürün ya da meyve ~
ketin tiri özüm olgunlaşmış ürün başlanmak ~ *yé*
tiri yel olgunlaşmış ürün

ballıroh *öz* çok dikkatli

ballge (I) *öz* yastık

ballge (II) *öz* kaşının dağılı yastığı

ballıg *öz* yastık

ballıg (I) *öz* ballı

ballıg (II) *öz* yanbaş, hemem yakını

ballı (I) *öz* 1. yastık 2. üzerine bir çapal sarı-
arak hamurun tavcıta yapışmasında
kullanılan yastık şeklinde geniş bir tahta

ballı (II) *öz* çil sücuçe sabun dönts aluti,
madatı devredilmiş alan

ballıg *öz* yastık

ballıg *öz* kaçı ve pencere kasası

ballı (I) *öz* bağıdağı

ballı (II) *öz* ballıg, eme

ballıbün *öz* ballıg eme ballıga eme

ballıg bün *özgü* ballıg olmak, ballıga emek

ballıv *öz* ballıg, emek

ballı *öz* ballı

ballıcan *öz* 1. patlıcan (Solanum melange-
na) 2. patlıcan (bu bitkinin ürünü) ~ *Üje*
kirin patlıcan dolması yapmak ~ *öz* eş
patlıcan

ballıcané *öz* baştı *öz* közde patlıcan

ballıcané *öz* baştı *öz* karmıkar

ballıcané *öz* baştı *öz* közde patlıcan

ballıcané *öz* baştı *öz* patlıcan dolması

ballıcané *öz* patlıcanı (patlıcan renginden olan)

ballıca *öz* yastık parçası

ballıj *öz* yastık

ballıca *öz* zöme salyangoz (Helix)

ballıca *öz* maran zöme bir tür keler

ballıca *öz* mar *öz* bir tür keler

ballıca *öz* ballı

ballık *öz* 1. yastıkket 2. karasabanın bu parçası
ndı

ballıf *öz* zöme bir tür keler

ballıfok *öz* yastık (küçük yastık)

ballıfzerk *öz* bir tür in ve san kertenkele

ballıg *öz* balca eme (ocakı veya yurdu)

ballık *öz* yastık

ballıke *öz* sıgı (tenden çıkan paraklı kağık
öz)

ballıkirin *öz* balıyalama

ballı kirin *özgü* balıyalamak

ballıloçk *öz* durum, dönmeç (yüke ekmeğin
icme tür ii iraklar konulan sarıca bürme)

ballıloçki *öz* durum şeklinde olan

ballıloçkikirin *öz* dönmeç

ballıloçki kirin *özgü* durumlemek

ballılük *öz* dürün

ballın *öz* 1. yastık 2. baston

ballıpa *zöme* balıma (Balbena mustyca)

ballınde *öz* kuş (her tür ii kuş)

ballındeğeli *öz* kuşane (kuş yetiştiriler yer)

ballındeğir *öz* kuş avcısı

ballındeğiti *öz* kuş avcısı

ballındeğit *öz* evel kuş

ballındeğit *öz* gündüz yurduları

ballındeğit *öz* kuş bilimi

ballındeğit *öz* kuş bilimi

ballıng *öz* yastık

balıngah *w* yataq

balısk *w* çimçək + vətənlə şimşək çəkmiş

balıstək *bu* bəstək

balıstəndin *w* ya sənə

balıstəndin *şğl* yaladıq

balıstək *şğl* balıstək

balıstək *w* çorun (havanın hərda dönən sütün

biçimində yüksəlməyəylə olunan, albu cür

bir sükün çeşəli)

balış *bu* balış

balışne *w* yataq

balış *w* məcudə

balışerik *w* balış bür şirəngən hayvan

balıkan *w* halkan

Balkani *w* bal Balkanlı

Balkanolog *w* bal Balkanoloq

Balkanoloji *w* Balkanoloji

Balkar *w* Balkar (Saxkasta'da bir hulk)

Balkari *w* Balkarlı

Balkarkü *w* 1. Balkarlı 2. Balkarlara düşən

(veya yarıq, bu yekidə)

balış *w* 1. ilg. çəkici, cazip, diqqət çəkici 2.

ilgicə, enteresan 3. sürükləyici (ilgici

sürürən) * romanıqqa balış sürükleyici

bu sömür 4. f. vurgulu * axatlıqqa balış

vurgulu bir komusma

balışyan *w* cazip, ilg. çəkici

balışbün *w* 1. ilg. çəkici hələ gəlme 2.

ilgicəlmə 3. sürükləyici olma

balış bün *şğl* 1. ilg. çəkici hələ gəlme 2.

ilgicəlmək 3. sürükləyici olmaq

balış *w* 1. ilg. çəkiclik, diqqət çəkicliyi 2.

ilgicəlik, enteresantlıq 3. sürükləyicilik

balışkırdın *w* 1. ilg. çəkici hələ gəlme 2.

ilgicəlmə 3. sürükləyici olma

balış kirdin *şğl* 1. ilg. çəkici hələ gəlme 2.

ilgicəlmək 3. sürükləyici olmaq

balışnəmə *w* ihtarəmə

balışnar *w* ilg. çəkici, diqqət çəkici

balışnar *w* uyandır, dən, ikaz

balışandın *w* 1. ilg. çəkici, diqqət çəkici 2.

uandır, dən, ikaz 3. sürükləyici, diqqət çəkici,

uyandır 3. vurgulu

bal kisanilin *şğl* 1. ilg. çəkici, diqqət çəkici

2. dən, dənək, ikaz etmək, uyandırmaq 3.

vurgulu * ser xwe 1) dənək çəkmeq,

diqqətli (hərne çəkmeq 2) ilg. gormek

ilg. toplamaq

bal kirin *şğl* (göz erim) dən qırmaq * çavən

xwe bal kdr gözlema dən ayıl

balışinər *w* çəkici, cazip

balışinəri *w* çəkiclik, caziplik

balıon *w* 1. balıon (evlərdə) 2. balıon (tüyatə

səlinardə)

balış bün *şğl* diqqət etmək, mükayət olmaq

balışbüyü *w* diqqətli (sözə gəlirən)

balışbüyün *w* diqqət etmə, mükayət olma

balışbün *w* diqqətli

balışbüyü *w* diqqətli

balışbüyü *w* diqqətli

balışbüyü *w* diqqətli

balıne *w* saçma (tufək saçması) * balıneyən

(tufək tufək saçması)

balımedank *w* saçmalıq

balımedir *w* yel boyuncu, tım bir yel

balıneküs *w* ilg. çəkici, ilgicə

balıne *w* balıne

halo (II) *w* balı, en azında, hic değılse (veya

almazsa)

balı (II) *w* balı -ya bürüş (bu n bürüşke)

neske' balı -ya çitöbergən kıyafet balısa

haloke (I) *w* ejin sını

baloke (II) *w* gözəgen

balof *w* duran, durmaq (yufka ekmeğin içne

cür ü kəklik kəklik şirəngə bürüş)

balule *w* 1. duran 2. duran, durne (saldırdı

bu, mürde kılınca)

balılı *w* durne şəklinde olan

balılıbün *w* durnələnmə

balılı bün *şğl* durnələnmək

balılıç *w* durne, durne

balılıkürin *w* durnələnmə

balılı kürin *şğl* durnələnmək

balın *w* halın

balıandın *w* kabarmı

balın dən *şğl* kabarmı (saldırdı veyə sənep

yerindən sürülmeq)

balındın *w* balıncı (sətin kimsə)

balıncik *w* balıncı

balır (II) *w* mardane (turku işlərdə kullanılan

saldırdı bürüşməci araq)

halo (II) *w* balın

halıne *w* Künçədə kızlar söylədiyi havalı

bir sükü türü

balırkü *w* 1. salındır şəklinde, mürə şəklinde

2. şğl (gözə yığılaraq) jame

balırkürin *w* 1. mardanelmə 2. mürə yapma

balır kürin *şğl* 1. mardanelmə 2. mürə yap-

maq

balot *w* deməli

balotbün *w* deməli

balot bün *şğl* deməli

balotkürin *w* deməli

balot kürin *şğl* deməli

balırküş *w* çəkici, diqqət çəkici

halte *w* balı

balış bejir *w* boy pəs

balış bürüşük

balük *w* şifil (döndən çikmə pürüşkü küçük

arq)

balüt (I) *w* balık

balüt (II) durne, durne * halütək çəldir bir

ber durnə veyə bir durne yapıp ağzına değıli

göndə

halüle *w* balı (II)

balıpaal *w* 1. engiz, uşuz biçkət, al-

balıpaal (çək geniş, uca burağı gürün-

müyecek kədr geniş olan) 2. geniş (kay-

sanm büyük. dar sınırlar içinde kalmayan
yaygın) 3. sansuz 4. g67 a.c.
balıpalbın *w* engizleşme
balıpalbın *buğ* engizleşmek
balıpalbın *m* engizlik *swa* **deriyayé** engiz çok
geniş. ucu bucağı, görünmüyebilecek kadar
geniş alan)
balür (I) *w* erime
balür (II) *sw* boluk
balvedan *w* çıkartma
balvedan *ğgh* çıkartmak
balya *w* balya
balyoz *w* balı elci. sefir *~ê* mezin büyük eşi *~ê*
puvın opa elci
balyozer *w* balı elçici görevlisi
balyozi *w* elçil k. sefirlik
balyozi *w* elçilik, sefirlik
balyoze *m* sefirat, sefiratbane, elçilik
(binası)
bamhu *şeo* *m* 1. bambu (Bambusa vulgaris) 2.
w bambu (bu kâğıtları yapılmış olan)
banışt *m* 1. kurtun (ruzgârın etkisiyle) kaytu
yerde olmağı (kar yağdı) 2. kar topu
banışkılın *m* (uzatma) (kar için)
banışt kılın *ğgh* tozarak (kar için)
banı *sw* hanıya
banıya *batu* 1. banıya (Bithacus cauleatus)
2. banıya (bu bitkinin her taze heri kuru
yeri) (nuru)
ban (I) *m* 1. ev (yanlı bir ailenin oturüleceği
hücrede yapılmış yapı) 2. ev (bu kimsenin
veya ailenin için) (yaşadığı kömü) 3. dam,
çatı (evin enü kırsınla kapı bölümü) 4.
dama, toprak damı (ev 5. tavan, ev tavanı *
ban qıl *be* **hısbân** *ğl* 5. tavan denkse tavan
da çelik olur 6. yükses, yer 7. ser (balıyan
yerde daha yukarıda kalan düzlük) *~ê*
benetê duğile makarasını sarıdı kulesi
~ê *çay* göz kapagının iç kısmı *~ê* **ilev** damak
ban (II) *m* atlak, çayılık, mera
ban (III) *sw* ré ü ban
ban (IV) *m* manlıca
ban (V) *m* çağrı, çağırma *~i* (yekü kılın I)
(binatı çağırarak (binatı) davet etmek *~i* **hev**
kılın çağırarak, birbirini çağırarak)
banal *w* banal
banalı *m* banalix
banan *w* yetistir ve hayvana otlatan ağaçlan-
tırıcı kazınırma)
banandı *w* alıştırma
banandı *ğgh* 1. alıştırmak 2. alıştı olmağı
hayvan yavrusunu başka bir hayvana alıştı-
rmak
banandı *m* alıştırmacı
banas *m* toprak ağacına
banbankê *şeo* *m* (binatı) (aresi) (terpestes) (zi-
nennop)
banlıhürk *m* üst geçit
banlıle *m* 1. tevas 2. baltık

banço *m* banço (bir muzuk aleti)
band *m* 1. band (dur, erime yası beri) 2. band
(yara üzerine bastırılan (ilâç şerhi) 3. band
(tes alara elazlanıncı kulları) (şerh) 4.
kaset 5. seletoy *~ê* **axotim** bastırmak *~*
tije kılın **band** delârmak
bandaj *m* bandaj
bandajimê *m* çalar saat, oyar saat
bander *sw* bander
bander *şeo* *m* 1. doruk, zirve 2. (meç) zirve *
bandeva **huretê** sanatçı züvê
bandeva *çiyê* *w* kerempe (dağın en yukarı
yer)
bandew *sw* bandew
bandê (I) *w* bostak, flama
bandê (II) *m* meçrin
bandê (III) *m* 1. etki 2. *w* etkin 3. *w* hüküm-
lâri
bandêhün *w* etkileşme
bandê hün *buğ* etkileşmek
bandêti *m* 1. etkilik 2. hükmetme
bandêti *le* kılın *şeo* hükmetmek, etkilemek
bandêkılın *w* etkileşme
bandê kılın *ğgh* etkileşmek
bandêroş *şeo* kasetçi (satan kaset)
bandêroşi *w* kasetçilik
bandir *m* verten şapka (evlerde)
bandira *m* bandira * **bandiraya** Fransız
Fransız bandıra)
bandirin *w* bandirama
band kılın *ğgh* bastırmak
bandkılın *m* bandı, bandılatıcı olan
bandu *w* **bandu** bandu
bandujan *şeo* bandoc
bandojepi *m* bandocluk
bandor *m* 1. etki, tesir (bir kimsenin veya nes-
nenin başka bir kişi veya şey üzerindeki
gücü) 2. etki (bu etken veya bir sebebin
sebebi) * **bandora** (şirgânê *we* **baş** *le*
wêşar etki 3. kılın oldu 3. *we* etki (bu
kimsenin üzerinde bıraktığı izlerim) * **bando-
doke** başlı ser **auñ** **hişt** bende anlamı bu
etki huret *~a* **bayk** yan elci
bandotulê *w* etkilî *~* **buñ** etkilî olmağı
bandordêhün *m* etkileşme
bandordê *m* hün *buğ* 1. etkilenmek 2. etkile-
mek
bandordêhüyê *m* etkileniş, etkileşme
bandordê *w* etkililik
bandorgê *m* kapıgar
bandorgêti *m* kapıgarlık
bandorgêtin *m* etkileşme
bandur *ğgh* etkilenmek
bandurgêti *w* etkileşme
banduri *m* etkililik
bandurjêgêtin *m* etkileşme
bandur jê gêtin *sw* etkileşmek
bandorker *m* k. etkileyici, etkilî 2. etkileyici,
etkilî, çarpıcı, dokunaklı * **axafineke** **ban-**

bander ekileyar bir konuşan 3. ekileyici, buyalayıcı

bandorkefî *m* 1. etkililik 2. etkileyicilik, dokunuculuk

bandorlêkirin *m* 1. etkileme 2. is'are, erkileme

bandor kirin *lêg* 1. etkilemek, tesir etmek 2. işlenmek, etkilenmek

bandorlêbûn *m* etkilenme, tesir esleme, müesses olma

bandor lê bûn *lêw* etkilenmek, tesir edilmiş olmak müesses olma

bandorlêkirin *m* etkide bulunma, resar etme

bandor lê kirin *lêw* 1. etkide bulunmak, etkilemek, kâr etmek eksi yapmak * **lêdan bandor lê nake** dayak kâr etmiyor 2. etkilemek, buyalamak

bandorlêkirî *rd* etkide bulunmuş, kâr etmiş, etkilenmiş olan

bandor lê nebûn *lêw* 1. etkide bulunmama 2. fayda etmemek

bandor ji hev kirin *lêw* etkileşmek

bandovan *rdw* bandocu

bandrol *m* 1. bandrol (paket veya şişe için ağzılama konulan çarık veya etiket) 2. bandrol (devletçe verginin kesildiği bir güncel) 3. bandrol (boyun d. reşim lepesine süs olarak konulan uzun, kumaş şerit)

bandûr *hw* taced

bandûrk *hw* bandor

bane (I) *m* ailenin geçici olarak bir yere gitme durumu ya da ailenin bir kısmı bu başka yerde ikamet etmesi

bane (II) *m* pandıra

bane (III) *m* otlak

bander (I) *rdw* 1. mandıra: 2. süt sağma

bander (II) *rd* alışkın

banderî *m* 1. mandıraçlık 2. süt sağıcılık

bandegh *m* yüzey, satın

bandeghî *rd* yüzeysel, safai

bandehî *m* yaylada davarlarla ilgilenen kadın

bandek *rd* 1. alışık, alışkın 2. mee idmanlı 3. alışık, yalın, alışılmış

bandekî *m* alışıklık

bandekubûn *m* alışma, istinas etme, alışıklık kazanma

bandekî hûn *lêg* alışmak, istinas etmek, alışıklık kazanmak

bandekî *m* alışıklık

bandemet *m* nispet ayı

bandend *rd* benzet

bandendî *m* benzerlik

bandeşan *rdw* ulema, üda

bang *rdw* 1. ezan 2. çağrı (bilgilendirmek ve seslenmek için) 3. çağrı (cafet etme için) - **bang ezan okumak** - **lê kirin** çağrıda bulunmak -a eşayê yare ezan -a êvarê okşam ezan -î (...) kirin (birini) çağırmaq

bangane *m* üleri

bangay *m* okşat ile yarı usas zaman

bangêj *rdw* müezzin

bangêjî *m* müezzinlik

bangdah *m* 1. ezan okuma 2. bulama, ötüme (horoz için)

bang dan *lêg* 1. ezan okumak 2. bulamak, ötmek (horoz için)

bangdêr *rdw* 1. müezzin, ezan okuyan 2. çağrıcı, çağrılan, tellâl

bangdêrî *m* 1. müezzinlik, ezan okuma 2. çağrıcılık, çağrılanlık

banger *n* loğ

bangeran *m* loğ, yuvak

bangerunkirin *m* loğlama, yuvulama

bangeran kirin *lêg* loğlamak, yuvulamak

bangerdan *m* loğ

bangerik *n* loğ

bangerin *n* loğ

bangerlêkirin *m* loğlama

bangerin kirin *lêg* loğlamak

bangerîk *m* merdivesik, kumarcık

bangerkirin *m* loğlamak

banger kirin *lêg* loğlamak

bangerek *n* loğ

bangerlêkirin *m* loğlama

bangerek kirin *lêg* loğlamak

bangese *m* propaganda - **dan meşqadîn** propaganda yürütmek - **kirin** propaganda yapmak

bangesedêr *rdw* propagandacı, tanıtıcı

bangesedêrî *m* propagandacılık, tanıtıcılık

bangeseker *rdw* propagandacı, tanıtıcı

bangesekerî *m* propagandacılık, tanıtıcılık

bangesî *m* propaganda

bangewaz *rdw* 1. çağrıcı 2. duyurucu

bangewazî *m* 1. çağrı 2. duyuru * **ji baya piştî re ev bangewazîya me ya dawî ye bu** kamuzvutî son duyurumadır

bangewazî *hildêran* *lêg* ilân etmek, duyurmak

bangewazîkar *m*rdw ilâncı

bangewazîkarî *m* ilâncılık

bangewazîti *m* 1. çağrıcılık 2. duyuruculuk

bangewuznane *m* çağrı metni

bangê *rdw* çağırma, çağırkan, tellâl - **dan gazîkirin** tellâl başlatmak (veya çağırarak) -ê ser savas çağırkan

bangeran *klîb* *hw* bangeran kum

bangêran *hw* bangeran

bangêrane *rdw* çağırkanca

bangêrî *m* çağırmaçlık, çağırkanlık, tellâllik

banggay *m* okşam ile yarı usas zaman

banghildêr *m* 1. müezzin 2. tellâl

banghildêran *m* 1. ezan okuma 2. çağrı yapma 3. ilân etme

bang hildêran *lêg* 1. ezan okumak 2. çağrı yapmak 3. ilân etmek

banghildêrî *m* 1. müezzinlik 2. tellâllik

banghîrê *rd* duyurucu

banghîrêrî *m* duyuruculuk

bangal *m* 1. ezan 2. ezan (horoz nazarı)
bangıldan *m* 1. ezan okuma 2. anlatma, özet
 (horoz nazarı)
bangıl dön *leş* 1. ezan okumak 2. anlatma,
 özet (horoz nazarı)
bangıklar *m* müezzin
bangıldarı *m* müezzinlik
bangılger *m* ezan okunan yer
bangır *şer* büyük ses, kalın ses
bangır *m* 1. yağın yağın ile gılgıl 2. ezan
bangın (I) *m* 1. çağrı, bilânge 2. müezzin
 tellâl
bangın (II) *m* öğütme taş:
bangın kırın *leş* çağırarak, öğütme taşla bulun-
 mak
bangır *şer* çağırma, tellâl
bangkar *şer* çağırma, tellâl
bangkari *m* çağırıcılık, çağırıcılık, tellâllik
bangkar *şer* çağırma, çağırkan, tellâl
bangkari *m* çağırma, çağırıcılık, tellâllik
bangkiri *şer* çağırma, davetli
bangkiri *m* 1. çağırma, çağırma 2. çağırma,
 davet etme
bang kırın *leş* 1. çağırma (horoz seslen-
 mek) 2. çağırarak, davet etmek * **bang**
dikin me ku em herin dilânê bîzê deşêze
 çağırıyorlar
bang lê kırın *leş* çağırarak, çağırma bulun-
 mak
bangnâme *m* bildiriye, çağırma belgesi
bangnâm *m* ve ünlem, ünlem işaret
bangok *m* ulam
bangor *m* leğ
bangrahîl *şer* çağırarak, çağırkan, tellâl
bangur *şer* bangor
bangurdan *m* 1. yuvak leğ 2. silindri çelîk
 yapısında topağı çıkartarak duzleştirmek
 için kullanılan genellikle sarımsak arabası
bangurdankirin *m* 1. leğlama 2. silindrileme,
 silindriye
bangurdan kırın *leş* 1. leğlamak 2.
 silindrilemek
bangurilik *m* leğ
banguran *şer* çağırma, tellâl
bangvanî *m* çağırma, tellâllik
bangı *m* yuvak
banik *m* 1. eşek, küçük ev 2. eşeklik (pocuk
 oyunu)
banima *m* meteoroloji
banımayî *şer* meteoroloji
banımayan *şer* meteoroloji, meteoroloji
 uzmanı
banımayanî *m* meteoroloji
banımayî *şer* eşek, alıplıya
banî *m* 1. yukarı 2. *h* yukarı, üst tarafta, üstte,
 yukarıya, yukarıya * **durkete banî em**
şüyê xwe yukarı, kirasının yanına çıktı 3.
şer keşre (çecim kâprusu) 4. yukarı, yuk-
 selî, yüksek yer 5. yüksekliklerdeki: etas

düzlük fi. tarlaya açılan saba
banîje *m* eşek kaçı
banîn *m* 1. alışma 2. intibak (cevreye veya
 başka bir şeye ayıma)
banîye *leş* 1. alışmak, alışılmak 2. intibak
 etmek
bank (I) *m* bank, banka
bank (II) *m* bank (yağınlıkla bulçelerle,
 parlarla otularak saba)
banka *m* 1. banka (ekonomik etkinliklerde
 hulûm kuruluş) 2. banka (banka yöneti-
 minin yapıldığı yer) 3. banka (banka şeyinin
 depolandığı, bulunduğu yer) *şer* **çavan** *şer*
çav bankası *şer* **çav** *şer* **çav** (şer) **bankası** *şer*
rağihanê bilgî bankası *şer* **xwînê kar**
 bankası
bankager *şer* bankacı
bankagerî *m* bankacılık
bankavanî *şer* bankacı
bankavanî *m* bankacılık
bankalar *m* bankalar
bankaları *m* bankacılık
banker (I) *şer* 1. banker 2. *şer* banker (çok
 zengin kimse)
banker (II) *şer* tellâl - **şer** **gazîkirin** tellâlî
 çağırarak
bankerî (I) *m* bankacılık
bankerî (II) *m* tellâlîlik
bankerî *şer* tellâlî bankercede
bankerî *m* bankacılık
bankercede *şer* bankercede
bankesk *şer* yaşlı, dâhil
banke *m* banket
bankêr *şer* bankacı
bankerî *m* bankacılık
bankî *m* 1. çağırma 2. çağırma, davet etme
ban kırın *leş* 1. çağırarak (horoz seslenmek)
 2. çağırarak, davet etmek * **ban** **dikin me**
ku em herin dilânê bîzê deşêze çağırıyorlar
bankî *m* bankesal
bankê *şer* bankacı, bankacı
banket *m* 1. banket 2. hâ
banku *m* 1. banka (telî) oyunlarında: oyunu
 yöneten ortaya koyduğu para) 2. *şer* **banku**
 (telî) oyunlarında: oyunu yöneten
 kimse) 3. *h* banka (telî) oyunlarında: ortada
 toplanan paranın hepsine oynandığını belirler
bankut *m* tutmak
bankurk (I) *m* aydınlık
bankurk (II) *m* leğ
bankurkî *m* leğlama
bankurk kırın *leş* leğlamak
bankurk *m* çocuk süzünce veriden hediyeye
banliye *m* bahiye
banmal *m* ayığa (kar kimseye atma)
banu *m* prenses, hanımefendi
banok (I) *m* 1. eşek, eşeklik 2. hayvan yavru-
 larını analarına alıştıran kimse 3. kemik
 yâ rasuna emenden em. *şer* **banu** hayvan

bank (II) m çalır sıvı
banke (I) m atkı
banke (II) m teras, terasa, terasa
banok m vey çengel biçiminde olup birbirleri
 ekini toplamağa kullanılan, sıplı araç
banose m kar kü sirt küsu
banaset m saat ve 1971 baki
banatlı *ba. n. k. küsu*
banatlık m erkek çocuğun doğumunda ver
 ilen çeşit hediyeeler
bancaç m sıyalı damlı
bancaç m duvar saati, çalar saat
bancaş m k. müzi damlı
bançaş m beyaz damlı
bançin m. müzikçi
banıf *banıf* gecileyin yapıp anen bir at
banü (I) m 1. peçme 2. içünüm, bayan
banü (II) m yem, öğüt
banük *bar bank* (I)
banyo m 1. banyo 2. banyo (yağdan bu
 balmamı veya bulupğu fiziksel veya
 kuruyasal bir etki altında uzun süre bulun
 durma işlemi) * **banyoya** lavé güzel
 banyoya 3. banyo (II) m banyosu giny *
banyoya fotografa fotoğraf banyosu →
 çavan göz banyosu (göz hastalıklarını
 iyileştirmek için yapılan banyo)
banyokirin m banyo yapma
banyo kirin fğl banyo yapmak
banyokirlil m banyolu, banyo yapmış olan
banz dan fğl *gebermek* * **hezp hanz** da at
 ikfü
banzer m safı damlı
banöz m riçgünlük (elbise çin)
banperest m şehvani, şehve perest
banperestî m şehvanîlik, şehvesperestlik
banpeşk m 1. tıpî 2. serpinli (ruğâr serpinli)
banpêç (II) m tıp, kulla kamaş esen riçgü
banpêç (III) m püket
banpêç (III) m korkak hastalığı
banpêç m tokuma tezgahında çeyiz işlemi
 askaya olan ösen özel çatal
banpêketin m yellenme
ban püketin *ba. n. 1.* yellenmek 2. başca olmak
banpêş (II) *ba. n.* nezle, ingün, nezeli, nezâğı
banpêş (III) m ağrıma (hastalığı, dirim çak
 nemel, bayırlar da görülür)
banpêş (III) *ba. n.* teğşe
banpêş m 1. ergenlik 2. m. nedeli
banpêşbüs m nezle olma, nezle olag
banpêşî bân (II) fğl m. nezle olmak
banpêşî büs (III) fğl m. bakımı yapılmayan
 yamaç çığp azması
banpêşk *bar banpêşk*
banpêşk m yağın en önesi esen riçgü
banpür m büyük baba, dede
banpür m edelik
banpür (I) m riçga ölçer, yelölçer, anemometre
banpür (II) m burtak

barivan m. teahé
barivî m sönlüküç
barpî m önk * **barpora** ga zê ga z uoğü
barpük m hafızape, kar ütün * **barpüka** herîç
 kar ütün
barpüke *bar barpük*
barç (I) *barpü* bakla, haçak
barç (II) m bağ, dzere, demet, tatam, bakur
 (yavuz içü veya garmak u. laryla tutuşabilece
 niçken) * **du barç** herdenîç iki bağ may
 dınoğ * **mîn** bürçek kûlîk dan **wê** her bakur
 çeçek ana verdim = **bl** = demet demet **wek jê**
 dilalanfu tutulubak **we** gülan gul demeri
baqandm m meletine
baqandm fğl meletinek
baqaye fğl ket bakava
baqelizin m bir ruz keç, hastalığı
baqê *peyman* m sözlükce, sözlükçük
baqê drêjê *ba. n.* tayf
baqê gülan m pul demet
baqil *ba. n.* 1. nakla (Vıca. tala) 2. bakla (bu
 baklan yeçil kütü yeç kula rıncı)
baqilê çivîkê *ba. n.* ni kûr bakla
baqilê gamîsî *ba. n.* ni kûr bakla
baqilê keran *ba. n.* ni kûr bakla
baqilê kewap *ba. n.* **haqilê** kewê
baqilê kewê *ba. n.* ni kûr bakla
baqilê plakam *ba. n.* kurt baklar
baqilê tehl *ba. n.* bakla, m. e r baklaç
 (Lupinus termis)
baqilê zatûnî *ba. n.* bezelye (Pisum sativum)
baqilokî m bakl ara
baqilrey *ba. n.* sıyalı bakla, esek baklası
baqilye m bakilye, kalam, arık
baqî m kalıca, kılını, baki
baqiman m 1. kalıca olma 2. m. kalıca
baqî nam fğl m. kalıca olmak
baqimaym m kalıca olis
baqîm m kalıca olis
baqikrin m edemleme
baq kirm fğl demerlemek
baqlikî m demetli, demetlenmiş
baqlazan m ceviz içim parçalanması bir
 başını
baqmî *bar bankol*
baqlinat m paksimel
baqûl m güdô
bar (I) m 1. yük (araba, hayvan vb. mi taşıdığı
 eşyaların hepsi) * **erebeyê** **barê** **zew** valm
 kir arına yukuna boşaltın 2. yük taraba,
 hayvan vb. mi taşıdığı m. kta) * **harê**
hespêk bir m yükü 3. yük (esya) * **bunû**
barê **wê** ey torbe ye bitün j. ikü ko torba 4.
 m. çuk (ağırlık, küfe) (hıncin üzerine
 alınak zopunda niçüga ağü güsev) * **ež**
nîkarim **bîkesim** **bîn** **vê** **barê** **ben** bu yukun
 aına grekime * **ê** **k** **dirxizite** **ey** **j**
lewre jî **harê** **malê** **tev** **il** **plêta** **wî** **ye** **tuk**
 çakıçar **bu** **e** **yozdên** **evra** **ağ** **liçî** **onun**

sırtında 5. *ji* yük (bu cisim yüreyince başka eldeki kuttan) 6. yük (yük-lük) * *hayrê* bikeve *biñê* *vi harî* haydê *su* yake giriver 7. yük (zerin, doğuluş bebelê) -ê *bişqulan li ser piştê* *bişqulan* esek olduktan *soşu* *semer* *waran* çok *nar* - *dağirtin* yük *doldurmak*, *yükleme* - *dan piştê* *xwe* *yükleme* (bir yükü taşımaya üstüne almak) - *dan ser mîlê* *xwe* *yükleme* (bir yükü taşımaya üstüne almak) * *heqê* *esya* *dan* *ser mîlê* *xwe* *biñin* *esya* *yükle* - *danin* 1) yük *almak*, yük *başlamak* 2) *we* *dağurmak*, *doğum* *başlamak* - *biğirtin* yük *almak*, *sırtlamak* - *napê* *serhar* *dînale* *atê* *dunayê* *üstetê* *dunayê* - *qeluptin* *ser piştê* yük *varmak* - *sivik* *e* *lê* *qimê* *wî* *pir* *e* *yukê* *hoşî* *pehê* *agir* - *sivik kirin* 1) *huku* *hafillet* *mek* 2) *we* *ralatmak* *sonluluğu* *almak* - *û* *harxane* 1) *gûy* *esya*, *ev* *esya* 2) *lê* *agir* *lik* (bir *birşê* *peymane*, *yücek* *ve* *esya* *yükleri*) - *û* *hîre* *vî* *yoğu*, *res* *vî* *van* - *û* *piştê* *der*, *sikirtin*, *yük*, *seron* * *hîin* *van* *tistin* *ji* *xwe* *te* *meklin* *har* *û* *piştê* *har* *keçînê* *serar* *yapınayin* - *vata* *kirin* *yükü* *başlamak* -ê *ezingê* *huku* *destê* *de* *netmek* -ê *devê* *li* *piştê* *kurmê* *te* *berkes* *gûyê* *gêre* *amali* *olacak* *şey* *mî* -ê *(yekî)* *kîfî* *kirin* *başla* *parası* *oklamak* -ê *ku* *ru* *nikaribî* *rahê* *ji* *nekeve* *ban* *şapanayê* *cegra* *bir* *şey* *şerî* *ulugunê* *usturê* *almê* -ê *piştê* 1) yük *(almak)*; 2) *sonlu* *gorev* -ê *(yekî)* *tast* *hîin* *duçimê* *düzemek*, *işleri* *volardê* *girmek* -ê *(yekî)* *tast* *kirin* (birin) *ölmegine* *yağ* *sürmek* -ê *ser* *haran* *der* *ostene* *der* -ê (...) *sivik* *kirin* *yükünü* *hafifletmek*, *azaltmak* -ê *si* *seron* *olmak* -ê *waran* *naçe* *waran* (*an* *ji* -ê *war* *nace* *war*) *dürişt* *ulmayan* *sonde* *başardı* *olmê* -ê *(yekî)* *war* *hîin* *duç* *duşmek*, *işleri* *şerî* *şarmak* -ê *(yekî)* *war* *e* *beli* *bakik* (*gûçerê*, *razullî*) -ê *xwe* *hil* *girtin* *yükünü* *almak* -ê *xwe* *li* -ê *(yekî)* *xistin* (biriyê) *nikaber* *etmek*.

har (I) *o* 1. *har* (dânî), *teklî* *çê* *lerce* *yeri* 2. *nar* *çayak* *ustê* *çka* *çê* *der* *mevhanê* 3. *bu* (bu *sêlonda* *çkî* *çmek* *şan* *bazîlar* *naç* *keşê*) -a *Amerikan* *Amerikan* *har*

har (II) *o* *bu* (bu *başma* *haran*)

har (IV) *o* *anon*, *mahsul*

har (V) *o* *lukkunda* * *der* *harê* *wî* *de* *onup* *hakkında*

har (VI) *har* *har* *li* *çax*

harabûn *o* *rûzgêrdana* *ruzgâr* *esme*

bu rabûn *çugê* *rûzgêrdanmak*, *rûzgâr* *esmek*

baran (I) *o* 1. *yağmur* 2. *yağma* *çêk* *ve* *sik* *duşer*, *gelen* *şey*) - *barin* *yağmur* *yağmak* - *dah* (...) *yağma* *başlamak*, *yağmur* *yağmaya* *başlamak* * *haranê* *wî* *dayê* *net*

meperse *bir* *yağma* *başlamak* *hiç* *şema* - *dest* *pê* *kirin* *yağma* *yağmaya* *başlamak* - *dihare* *erd* *xwe* *dipeshînê* *keçînê* *pay* *çikmak* - *hatin* *yağmur* *yağmak* - *ji* *erdan* *çin* *esmanan* *keçî* *abî* *bir* *fare* *tulmak* * *haran* *ji* *erda* *çû* *esmanan*, *çi* *qewî* *te* *iru* *ev* *tişt* *kir* *oğlan* *keçî* *oluh* *bu* *fare* *tutuh* *bûgê* - *ji* *eswê* *(yekî)* *neharin* (*an* *li* *nedîtin*) (*puran*) *harin* *vevdan* *görmemek* - *ji* *eswê* *ruş*, *kêf* *ji* *dilê* *xwey* *tê* *yağma* *kana* *bulutlardun*, *neşê* *şer* *yürekten* *gela* - *lê* *kirin* *yağma* *yağmak*, *yağma* *işlemek* - *li* *lekîlî* *ye* *haran* *gêz* *yaşî* *nerceyê* *yağma* *yağmak* - *peşê* *avêtin* *yağma* *sermek* - *sekkûn* *vevdan* *an* *ji* *vekirin*) *yağma* *duçmek* - *teht* *şuştin* *yapılan* *hataların* *garmazê* *gelememesi* - *teqil* *teqil* *harin* *yağma* *dalga* *dalga* *yağmak* - *vedan* (*an* *vekirin*) *yağma* *duçmek* - *weşandin* *sermek* - *ewarin* *yağma* *çemek* - *xwey* *kirin* 1) *yağma* *başlamak* 2) *yağma* *şiddetlendirmek* -a *harinê* *kay* *yağ* *yağma* -a *xwey* *sağur* *yağma* *çek* *li* *ruvî* *xist*, *lê* *eswî* *ji* *harê* *natirse* *çarçadar* *korkan* *tarlaya* *dari* *esime* -ê *bi* *şid* *danê* *yağma* *başlamak* -ê *an* *çal* *esrin* *çark* *kerdi* *yağma* *harin*

baran (II) *o* *ber* *tür* *başdırma*

barana *hîr* *başdırma*

barandin *o* 1. *yağdırma* 2. *dokme* (*aktima*, *duşurma*) 3. *yağarma* (*bir* *şey* *çok* *sayı* *ve* *aralıklarla* *almak*, *indirmek*, *savurma*, *söylemek*)

barandin *çê* 1. *yağdırma* 2. *dokmek* (*aktim*, *duşürmek*) * *lê* *ji* *zarokên* *xwe* *re* *imelik* *barandin* *zore* *çetoklî* *naçê* *yağ* *dokê* 3. *yağdırma* (*bir* *şey* *çok* *sayı* *ve* *aralıklarla* *almak*, *indirmek*, *savurma*, *söylemek*) * *kevir* *lê* *barandin* *una* *baş* *yağdır* *di*

barandîr *o* *yağma* *çemê*, *yağma* *dan* *isatim* *uşan*

baranî *o* *yağma* *çem*

baranparêz *o* *yağma* *çem*

baranpiv *o* *yağma* *çer*

barat *o* *bu* *balik* *turî*

barata *o* *barat* (*kükê* *veya* *başlak*)

baratarya *o* *barat* *baratarya*

har avêtin *çê* *çik* *indirmek*

harbar *o* *barat* *barbar*

harbaranê *o* *barbar*

harbarî *o* *barbarlik*

harbaşîhîn *o* *bar* *başına*

harbaşî hîn *çê* *bar* *başlaşmak*

harbarîk *o* *bar* *bar*

harbarîzm *o* *bar* *barizm*

harbarîkî *o* *barbarca*

harbarîk *o* *çik* *çikim*

harbazouq *o* *bu* *bozcu*

harûhpêjî *w* harûzçuluk
 harûdaxane *w* harûxane
 harûrîye *ber w* heywate kariya ç kar ol
 harûrîye *ol* 1. hantol (pi. davranışları ağır ve yavaş) 2. yarımad, üç yarımada

harûrîyebûn *w* harûrîleşme

harûrîye bûn *şîvê* hantalllaşmak

harûrîyebûyîn *w* hantalllaşmî

harûrîyê *w* hantallîk

harûrîya avê *w* su termaza

harûrîya cetîran *w* paşîşol kulesî.

harûwer *w* vejînê, velîrînê

harûzane *w* 1. kûçuk kermanc, harûzane 2. harûzane (göç ayvanî, ew ayvanî) 3. buk hayvanî 4. ceşn, ambar

harûzewer *w* belê hukuk (gûşoz, zaxêrî)

harûze *w* k. karîz (saz dan yapılmış yaygı) 2. *w* (başlı hemcarî yeya bu kismî basirdir olar)

harûzîm *kîwîw* harûzîm (kîşalîmîz: Bi)

harûzîm *w* harûzîlahîşûnê, yîkîmî bîlen

bas *w*baş 1. bas (en kalîn erkek ser) 2. *w* bas (sîstî boyle olan sazlar) 3. bas (en kalîn ses) orkestra çalgısı

basark *w* klîma

bas harîtan *w*baş bîsan

basîk *w* saqatîk, şîpîta aşîzî

basîmhêj *w*baş 1. boşboğazî, geyvî (sa baklîmyay) 2. zaxêrî, kûlî h

basîmhêjî *w* 1. boşboğazîk 2. kuzalîk

basîş *w* başîş

basîşîme *w* ew çapaşî dîlîmî

basî *w* ser tîşî

başî *w* başî

başî *w*baş başî. (bakterîlerin comak aşınması mece uzun rîşî)

başîret *w* başîret, saşîgî

başî *w* 1. karîl (kuşlardî *w* bace)larde uçmay saşîlayan rîşî) 2. karîl (uçayın karîdî) 3. karîl (mîclîs, parti gibi topluluklarde dışarıya yoyunde özêllîk gösteren taraflandîp her biri) 4. karîl (gîp ê partîyê partîmî sal karîdî) 5. kelî, sanat 6. karîl yey. doğ. u 7. bî başîkî mîmî ve hatî dîmî doğ. rî gelîdî 6. *w* mîlek - dan karîl çîrîmek - li he v dîm (anjî xîştî) karîl çîrîmek - li xwe xîştîm 1) karîl çîrîmek 2) sevîlîmek. karîl çîmak (jemenek) - vîdîm karîl çîrîmek -ê (...) çîbûn 1) karîlîmîz (uçmaya laşîlîmek) 2) keşîfîmî carîye çîmak -ê (...) karîlîmî karîlîmek (uçmaya başîlîmek) -ê xwe lîreî kirîm çîşîyî bîmîz saşîmî çîmak bî sî (yekî) ve çîmî -ê doğ. rî çîmek

başîdî *w* karîlî

başîkemele *w* kîşîşîmî (şîvîrî)

başîkemele kirîm *şîvê* kîşîşîmak

başîker *w*baş başîker - karîm başîker çîmak

başîkerbolîşî *w*baş başîkerbolîşî

başîkerbolîz *w*baş başîkerbolîz

başîkerbolîz *w* başîkerbolîz

başîkerbolîz *w*baş başîkerbolîz

başîkê *w*baş 1. keleşîk yozîne 2. kîşîşî (şîvîrî)

başîkêş *w* 1. karîl sîbîmî oku 2. mal (turkî işîlece kullandîmî) işîce uçmî metal çîmakî -ên malîyê (açayın çekîme kollarî)

başîkîk *w* karîyîk

başîkîşîpîet *w*baş başîkîşîpîet

başîkî *w* kuşmî uçmamaşî için karîlîmî (şîvîrî) (mîmî) yolunması

başîkîk *w*baş başîker

başîkîkîrîm *w* kuşmî uçmamaşî için karîlîmî yolun

başîkî kirîm *şîvê* kuşmî uçmamaşî için karîlîmî yolun

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîrî *w* başîkîrî

başîkîyî *w* başîkîyî

başîkîyîkirîm *w* kuşmî uçmamaşî için karîlîmî yolun

başîkîyî kirîm *şîvê* kuşmî uçmamaşî için karîlîmî yolun

başîkîyîkirî *w* başîkîyîkirî

başîkîyîkîrî *w* başîkîyîkîrî

başîkîyîkirî *w* başîkîyîkirî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başîkîkîrî *w* başîkîkîrî

başlıq n pestil - é pestil kalın, kışık pestil

başlıq *baş* başlıq

başlıq *baş* başlıq

başlıq m 1. yapı (buruna bir araya getiril-
şinde ayıplar d.çe. strüktür) * başlıra
ziminê dil yapısı 2. sas yapı (parçaları veya
öğeleri arasında yasaya uygunluk, düzgün
ağlar ve karşılık düşümler hümanan doğe
veya hulum) 3. yapı, banye, yapılaş *
başlıra vü avahiyê jil erdhêfê re zexanê bu
buradan yapılaş deoateme çavahîkêdir 4.
başye (xumal yapıcı)

başlırî m yapıcı

başu m kurtın (uzgünm etkiler le kuvtu yetle
olışınış kâr yigün)

başuhêlmewet m başhadêlmewet

başur *baş* basın, mayasıl

baş m 1. iy. (yaxı karşın) * başa baş iy. baş
2. iy. (baş, yarash, kazaçlı) * başarınke baş
baş iy. yağınur yağlı 3. iy. (başu, bayn-
u. iyilik gelinê) * xebra baş iy. hâber 4.
iy. (seva, sağlıklı) * hün baş iy. iy.
mâzî? 5. iy. (yer.nde. uyğun) * başiveke
baş iy. bir eviñ 6. iy. (yeteri. yetecek muk-
tarı olma) * rûyê dîya baş baş mayê bira
baş ar erim şaşın iy. hatır şaşın 6.
guzel, baş (pek iy. doğru) * baş e lê belê...
guzel arın... 7. dolgun (puz kıra, çuk) *
desthuziveke baş dolgun azer 8. iy. temiz
çek az kullandırıs veya hiç kullandırılmıs
olan. azinê ubrayın) * erbeveke baş
temiz bir araba 9. iy. kabaşlı it. ö siki. azer
* ez wî baş nas dîkım uno yâknur
tanıyormu - başa xwe dîn (...) (eice bak-
mak, dikkat etmek - bâhna xwe nedan
şyağınm tûru re * başa ku hata malê bîna
baş bâhna xwe neda hatv ba me eve
dândüğü gun şyağınm tazı ile baze gelin -
höl ne iy) ~ bü ku iy. ki. şabet ki.
Alfâltın. neyse ki. bereket ki * baş bû kü
ew. li vir bû bereket veran ki n herahayê -
bün 1) iy. gelmek (yaramak) * es ilac jil
bîrîna min re baş bû bu ilac yarıma iy.
geldi 2) iy. olmak, iyileşmek (hastalıktan
kurtulmak 3) iy. olmak (yüzde olmak,
uygun gelmek) - çün iy. girmek - dîlîn iy.
kızılmak (olumlu buluşık) * başınê
mîn baş dîlîn düşünceler. mî iy. karşıdadır
- e 1) ne ilê * ku wey baş e. ku neyê dê
heqê xwe winda bîku gelîme ne âla.
gelmezse hokkım kaybeder 2) pek ilî
(dediğin e buldım) 3) pek ala (karşı durum
almadığını anlatan düşünceli başına getir-
tir) 4) peş. olun, bismam (verilen buyruk
veya söylenen sözün onaylandığını. kabul
edildiğini anlatır) 5) peki (aitar cum-
lekenme: pek ala, mâden: öyle) * baş u. tu
du li ku küyî? peki du neredede idi? ~

eşeyi kırım alıyıp dündemek - jü kırım
kırım alıyıp dündemek - kırım 1) iy. etmek,
iyileşmek 2) iy. etmek (uygun. yerinde bir
davranışta bulunmek) * we baş kir ku bün
hatır iy. etimz de geldim (yek) - kırım 1)
(onun) iyileşmek 2) (burun) iy. göstermek
(veya göstermeye çalışmak), metleşmek
(yek) - kırım nîlûz rûnê ser nam yağ çek-
mek veya yapınak - ne - yalan yaltak -
neşxulîye az gel'ânış (gelinmesi gelinmiş
olan) - qîma xwe nêlân erdê eğretî olar-
mak - xerab 1) iy. kolu 2) azı taltı - xerab
-er taltı - xerab nêlâm âlın eli bıçak
kesmez -ê xeraban elverişer

başbaşık *baş* başık

başbaşık m-wel lesyın bir kus

başbûn m 1. iyileşme, iy. olma (iyi duruma
gelme) 2. iyileşme, düzelme, sağalma. ç.fo
hulum. afiyet bulma. sağlığına kavranma
(hastalıktan kurtulma. salîh olma) 3. iyilik
baş bün baş 1. iyileşmek, iy. olmak (iyi
duruma gelmek) 2. iyileşmek, düzelmek,
sağalmak, şifa bulmak, afiyet bulmak,
sağlığını kazanmak (hastalıktan kurtulmak,
salın olmak) * tu xeman mekwe, ol nêzik
de wê kurik baş bibe sen şerik eme.
yavruuk yakında düzeldi 3. wê hurek *
karê me baş bû şanux iyedi

başhûnî m 1. iyilik, esenlik (sağlığı yerinde
olma durum) 2. iyilik (yarar veya elve-
rişlik)

başhüyin m 1. iyileşme 2. iyileşme, düzelm.
düzelmek. ç.fo hulum

başbaş / 1. doğru derîst 2. şıkı şıkıya * dîya
wî berîya ku kurik bî re bîkeve başbaş
temenî lê dîkîrin aşnes şıkı şıkıya yola çök-
umdan ewel çocuğu temhûdîyardı - jê bey
te gutin berbatir karat mak

başewal m altında baş bir şey olma ya dur-
ma. âlınm gıymık olamazı

başewal bün *baş* eteğin kalkmasıyla bürük-
lar çöplük olarak görülme

baş m 1. iylik (iyi olma durumu) 2. iylik
(karşılık beklemeden yapılan yardım) 3.
iylik (yarar veya elverişlilik) * başly
xwendinü jê beye okatama iyilgi de var -
lê belatîs (büret iylik yaramamak - pê
kırım (büret) iylikte bulunmak - ö xweş
iylik angak (veya iylik güzelliği) -ya (yek)
dan gotin ağurlamak

başık *baş* başık

başîperwer m iyliksever

başîperwerî m iylikseverlik

başîq *baş* başıca

başîxwaz m iyliksever

başîxwaz m iylikseverlik

başker m iy. emretici, yâdestiren

Başkê mîlê Başkêrt

başkırtın m 1. iyileşme, iy. olma 2. iyileşme

me. dilveleme, sağaltma

baş Kirin *baş 1.* iyileştirmek, iyilemek * baş-
kılma *rewaşa* asayişe asayışı iyileştirme
döner 2. iyileştirmek, düzeltmek, sağalt-
mak 3. kurmek

Başkırı *w 1.* Başkırca 2. *başkır* Başkırca
özge olan

başkırî w 1. istihain 2. yakarı, yakarış, yah-
varma - *başkiri Kirin* ya varılmak - *pê dan
Kirin* yalvarmak - *Xwedê bûn* Ahaba
yokarmak

başkırîkirin *w* yakarmak, yalvarmak, istihain
etmek

başkırî kirin *şigê* yokarmak, yalvarmak,
istihain etmek

başarîle w beşimaz

başarîyaz w iyi niyetli

başarîyazi w iy, niyetlilik

başarîjâl w söyler, adil

başok *çawa* amca, alca kuy

başok *zer çawê* sarıcağan

başokane wê çaylak

başokan w yitkilili

başokur w yitkilili

başoke çaw çaylak, amca

başokvan w amcacı

başjir w yeg, daha iyi, evli

başjirin wê *başjir*

başjirin w en iyi, ekster, optimum, en iyi olan

* **başjirin arvan** ekster tu

başjir w 1. gurey 2. *w* gurey i hu yönde olan,
bu yönde ilgisi

başjirê *rojawa w* gureykar

başjirê *rojâlar w* gureydoğu

başjiri w 1. gureyî 2. gureyle ilgili, cenubî

batik w karakter, hay, nazâc

batenik w islak bez olan çocuk silahı

baterî wê *w* bateri

baterîjen wê bateri, baterî

baterîjenê w baterîci k. baterîstik

baterîst wê *batari*

bateriya wê *batarya 1.* batarya (en küçük topçu ba-
lığı) 2.) *şigê* batarya (savas gereçleri,nde
birbir topları ve bunların bulunduğu yerler)
parçası 3. *w* batarya * **bataryaya** elektrikli
ciherke bataryası

batî wê *1.* penis 2. tayak

batî w *batık*, batıl olma durumu

batin w *batın*, iç

Batiniye w Batıniye

Batîwî w Batîwî (Hâmîye mezhebîder olan
kimse)

batîwî wê *batîwî*, batîwî

batîstê *w* bir tür incir

batîsmâ w Yezdî Kur'ânın en üstadî: hayûk

bir dinî beyan

batîstok w korkuluk, bostan korkuluğu

batîstze w Yezdî Kur'ânının kutladığı hiyyûk

bir dinî bayram

batîstîwî w *batîstîwî*

batî x *tayak*

batîk w *batık*

batînok *batîn* gemisi (Papaverrhoeas)

batîrek w *so kabareği*

batîtan w *batatan* (fârik birimî)

batn w *karın*

batn wê *karın*

batof *batîn* bu tür ot

batun w *aylak*, yersiz gücsüz

batunî w *aylaklık*

bay (I) w 1. *baba* (çoçuğı olmuş erkek) * **başjî**

zewaça xwe na du çalan bî hay evlendik-
ten iki yıl sonra baba oldu 2. *batn* (bir
çoçuğı güce kershıman dünyaya geemesinde
erken olan erkek) * **zarokê ku ji bay û**

dîweke Kurî çêbûye, Kurî e Kurî annen
ve babanın çoçuğı Kurîdür 3. *bata* (varatıcı,
kurtarıcı, kurtarıcı) * **Herodotus bavê dîwokê** *ya*
Herodotus (an'ın babasıdır 4. *baba*
(koruyucu) *batîk* duyguları ile dolu
kimse, bu ukuya veya teğlûğu, yaralı
oluş kimse) * **bavê feqîr û xîzmetan** fikir
fukarı *batîs* 5. *gûbek*, *batn*, *gûmlek* * **du**

bay bi wê de kalê wî *ilan kes* * iki gömlek
yıkandı dedesi (ilâncıdır * *uw*, *ji bavê*
çaran de di lîhe kalê wî e, dördüncü hatından
değil oluyor - *dîmîre çavêk dîwe*, *dê*
dîmîre her du çav dîwe 'babadan ziyade
anne ölünce yavrı öksüz kalır' anlamında
bir deyim - *dîmîre zarokê hatî dilhe*, *dê*
dîmîre her du çav dîwe 'babadan ziyade
anne ölünce yavrı öksüz kalır' anlamında
bir deyim - *dîmîre zarokê hatî dilhe*, *dê*
dîmîre her du çav dîwe 'babadan ziyade
anne ölünce yavrı öksüz kalır' anlamında
bir deyim - *harsjîm dîwê dîrune kur*
(*an ji bayê*) dîsekîlînin (an ji dîsekîln) *batîtan*
s ed g. *suçlar her çun çoçuğunun karışım*
çikan - *ji aş tê law pîrca* *başjir jû dilke kel*
alaka - *ji huspê çê re tunc ayê awo* soy gere-
tiçez - *kal ed*, *an* - *rezek dî law*, *law*
başjîyek çîrî merda hay *baba oğula* bir bağ
beygîleşti *şigê* *bir salkın üzümü* *ona çuk*
gürün oldu - *û* *batîk atalar*, *veclet* - *û*
hîrayê şîrî *babam* (tekliştir seslenme
söz) - *û* *kal em*, *ved*, *vedatî (jî)* - *û* *kalan*
de aw *ataların her* - *û* *kalên* (an ji
kalikên) *me* *baba* *prîmîr*, *atalarımız* - *ê*
feqîr fuqaran *fukara babası* - *ê* *keyê* (an ji
qîzê) *sîtân e* *kir* *evî* *naz evî* - *ê* *batî*
babam (tekliştir seslenme söz) * *tu çî*
zanî wî babêje *bavê min* *sen buldiğim* *söyle*
babam - *ê* *batî*, *batîwê min* *benim babam* - *ê*
yeke) *şewîtanînin* (birincî) *anasırı* *uglat*
mak - *ê* *ber şewîtanînin* *birincînin* *anasırı* *o-*
ğlatmak - *ê* *pereyan* *para babası* - *ê* *te*
siwaran *kurî* *an* *peyayan* *ne çuk* *eder ku*

hav (II) w öküze çan *surane* *katasında* *söylênê*
unên

bayan (I) w *babagîlce*

bayan w *yelken* - *vekdîra* *yelken açmak* - *bi*

keşiyê ve burin yelken dikmek, yelken takmak →a Latîni *der* Latîni yelken
havandar *maw* 1. yelkençi (yelkenleri diken kimsa) 2. yeikener (yelkenlere indirmek, almak ve toparlamakla görevli kimse)
havandarî *w* yelkençilik
hawani *w* şeyir
hawawekîrdn *w* yelkenlere
hawaw vekîrdn *êgh* *der* yeikencilmek
hawê *rd* 1. baba tarafından ay 2. soyun, torbadan nail
hawê lîxêr *rd* şarî baba, şarî belası (sorumluluğu ol mayın)
hawê hazîrîyê *rd* lûçîllûa
hawê hazîrî *mawgo* lûçû, nazar yiyet
hawê hak zel ağa baba, ihtiyar (baba)
hawê nehêlal *rd* üvey baba
hawê sêwîyan *rd* êksîzler babası
Hawê Şêx *rd* şeyhler arasında, mi'let tarîfindan alınan, dîngel eşlerden sorumlu en üst kurumdur
hawîleh *rd* hîşt yanlıktan döyme kimsa
hawîlehi *w* hîşt yanlıktan döyme
hawîgur *w* awt köpeği
hawîhîl *w* üvey baba
hawîhîlî *w* üvey babalık
hawîhîlî *w* üvey babalık
hawîk *w* 1. ontacak, üvey baba 2. nesil, kuşak, gâbek, hanç, gâmek * *rd* *hw* hawîk *bl* wê de kalê wê Dîlan kes e îçî günclek yukarı a dedesê fîlîncodir * Jî çar hawîkan ve mamustelîyê dîkîn dön zosiklen berî öğremanlık yapıyerlar 3. sarı boy, kabîle, idân
hawîko *h* babalık, baluş, bahîrka (heslenme sözlü olarak)
hawîkperest *maw* kabîlecî
hawîkperestî *w* kabîlecîlik
hawîyan *ferîr* serî ve hoş olmayan bir kokuya salıp her bulku
hawîn *w* süt bîrê (süt annenin kousa)
hawîni (I) *w* babalık
hawîni (II) *w* kız baba evine el çınmeye g derken aldığı hedîye
hawîrî *w* 1. babalık 2. *şel* habacılık → jê re kîrdn (birme) babalık etmek → kîrdn babalık etmek → îê kîrdn (birme) iyilik yapmak, babalık yapmak
hawîkal *w* ata, ecdat, ceter
hawîkalkî *w* dede, ata
hawîkaltî *w* acalık
hawîkani *rd* ata erki
hawîkanîl *w* atî ecdalılık
hawîkîra *w* akuzun çîfî surmesî neşîk etme
haw kîrîn *êgh* îkîzâr çîfî surmesîni teşîrî etmek
hawkuj *w* baba karîlî * xîzmeta **hawkujê** xwe dîke baba karîrka lîzmet edîyor
hawkuştî *maw* bala karîlî * *ew* **hawkuştîyê wî** ye *w* maw baba karîlîdî

hawmarî *w* üvey baba, babalık
hawmarîti *w* üvey babalık
hawmelual *w* marîncîk ve soğandan yapılan bir tür yemek
hawê *h* 1. baba (şerlemde ve saunî kottaj-malînda) 2. efendi baba (bazî çocuklar babalarına ve gelîne de koyun pekerleri iyî kullanîr)
hawpîr *w* dede, büyükhaba, ata
hawqocik *w* dede
hawê *w* babalık
hawserab *rd* kolî soyîn
haw mewar *rd* çîrî sevdî, doğu, çuclîk, nîne sevgîsî vs. otan kecelî şîkî mîrî
hawer *rd* 1. *man* 2. *man* (çîplîm dîmewarî) * *ew* hawer *im* ku wê dî nîzîk de karîrî çene bîke bakîrka çîrî işîrî yepaçîğîna emîrîm → bîke mon elîm → bîke rîjî hîbe dost, hawer mîke ku hember bîbe dost ayudîr post dîşîmardîn dost olîmaz → bîke ku elîya Jî eîhê xwe dîçe, Jî kurîmê mîroy jî mîroy naçe kîrk yîlîk Vanî, olîr îru Kîm
hawerandîn *w* marîncîs
hawerandîn *êgh* anîncîtmek
hawerandî *rd* încîlî, încîlî, mamîr
hawerbar *rd* încîlî, güvencîlî
hawerhîn *w* marîncî
hawer *bûn* *êgh* încîlîtmek
hawerdar *rd* marîncî → *ê* *gerdîleyî* (ar. jî atomî)
rd atomî (atom yanîsî)
hawerdêr *rd* 1. marîncî 2. güvencî
hawerdêrî *w* 1. marîncîlik 2. güvencîlik
hawerhîk *rd* bağrîz, mutîsîp, yabîz
hawerhîskîne *h* bağrîz, yabîz
hawerhîskîn *w* bağrîzlaşîma, yabîzlaşîma
hawerhîşk *h* *êgh* bağrîzlaşîmak, yabîzlaşîmak
hawerhîşkî *w* bağrîzlik, yabîzlik
hawerî *w* 1. *man*, *iman* 2. *man*, *akîde* (Tanî'ya, bu dîne mamîrî) 3. güvencî, îman, îtimat (on ne duyulan güvencî, *man* na duy-guşî) 4. *man*, *iman*, *man* (güvencî, *man*) * *dîlê wî* *bl* hawerîya wîlat dîje bû kalîlecî vîzîr *man* île dolayîrê Şî kîrînat, kîrî * Jî gor hawerîya mîrî kanîma görê (veya kanîncî) → bî dîjîtalîrê xwe încîymê cîşîncîmînî aîla güvencîne → *dan* güvencî vermek, çîrîyîcî vermek → *dan* (yekî) (birme) güvencî vermek, *iman* teîkarî etmek → jê şîkîrî güvencî sorînmak → *pê anîm* (I) *man*, etmek, *man*mak (Tanî'ya, dîne, mamîrî) 2) *man* etmek (güçlî bir *man* dîymek) 3) güvencîmek, *iman* etmek → *pê hatîm* güvencî dîymek → *pê nabe* güvencî *iman*az, *man* olîmaz, güvencîlîmez → *pê nîkîrî* güvencî sorînmek →ya (yekî) *bl* xwe *anîm* güvencî kazanîmak, (çîrîn n) güvencîni kazanîmak →ya *bêbîni* boy *man* →ya (yekî) *bl* ser dey î *lêvan* bîm güvencî nezîrî olmak →ya (yekî) *ne tenîm* e

akidesi bağuk -ya (yükü) pê hebûn (bir şeye, birine) güveni olmak -ya te hebe ji Xwedê Allah ser. (Xwedê sizê mardûsîr -ya te ji Xwedê hebe Allah şerîrî mardûsîr -ya (ya) (xwedê baş imane -ya xwe guhartin) akidesi bozînak -ya xwe pê anîn 1) güvenmek, güven duyurmak, imana el çekmek, emniyet etmek 2) varlığına inanmak (bu şeyin varlığını doğruluğuna kabul etmek) * bawerîçiya xwe bi hebûna cînan payze cînanî varlığına inanmıyor 3) karamat görmek

bawerîçep *af* sol görüşlü

bawerîçepî *n* seçilgençliklik

bawerîn *n* imanîya

bawerîn *êgh* imanîk

bawerîngê *n* manîya seraxî kûnî

bawerîpêanîn *n* 1. imanîya 2. güvenme, güven duyurmak, imana el çekmek

bawerî *pê anîn* *êgh* 1. imana 2. güvenmek, güven duyurmak, imana el çekmek

bawerîpêdan *tenûn* (konuşana güvenme, inanç verme)

bawerî *pê dan* *êgh* (inanç vermek, tenar etmek (konuşana güvenmek))

bawerî *pê hatin* *êgh* 1. inanmak 2. güvenmek, güven duyurmak 3. güvenilmek

bawerî *pê hebûn* *êgh* 1. birine inanmak 2. güven duyurmak

bawerîpêker *af* 1. inançlı 2. güvenilir

bawerîpêkerî *n* 1. inançlılık 2. güvenilirlilik

bawerî *pê kirin* *êgh* güven duyurmak

bawerî *pê hebûn* *êgh* (inançlılık olmak)

bawerîrast *af* (ağ görüşlü, saygılılık)

bawerîrastî *n* (ağ görüşlülük)

bawerîtî *êgh* (inançlılık, imanîye, fikir)

bawerker *af* 1. imanî, inançlı 2. inançlı

bawerkerî *n* 1. inançlılık 2. inançlılık

bawerkirî *af* 1. imanîyî olan 2. kani, imanîyî

bawerkirîn *n* imanîya, inanç

bawer kirin *êgh* 1. inanmak (bu şeyi doğru olarak benimlemek) * mîn ji herîmî gotinên wî bawer kir onan bûnî soyadîkîlîwe mardîyî 2. inanmak (bu şeyin doğruluğuna kabul etmek) * bi hebûna cînan bawer nakê emîlîmî varlığına inanmayî 3. inanmak (konuşana bildirmek) * ji rîklîman bawer nakîmî rîklîmlîna imanîmayî

bawerîmendî *af* (inanç), imanîya, imanîk

bawerîmendî *n* inançlılık, imanîyîlik

bawerîmanî *n* 1. (değer), şahîdîmanîye 2. (imanîmanîya, güven mektubu)

bawerîpêker *af* 1. imanî, inançlı 2. güvenli

bawerîpêkerî *n* 1. inançlılık 2. güvenilirlilik

bawerîpêkîstî *af* (birine veya bir şeye) imanîyî, güvenîni yetîrîmîyî olan

bawerîsîkîstî *af* (birine veya bir şeye) imanîyî, güvenîni yetîrîmîyî olan

bawerîstî *af* (inanç) meçh

bawerzîp *n* emînî

bawerzînî *af* emînîk

bawesîr *êgh* bawesî

bawesîr *êgh* bawer, emînorî, imanîyî

bawesîr *êgh* bawesîr

bawesîrîk *n* yelpaze

bawesîrî *n* yelpaze

bawesîrîk *n* yelpaze

bawesîrîng *n* vantîlîtor

bawesîrîng *n* yelpaze, küçük yelpaze

bawesîrîngîrî *n* yelleme

bawesîrîngîrî *n* yelleme

bawesîrîngîrî *n* yelpazeleme

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpaze

bawesîrîngîrî *n* yelpaze

bawesîrîngîrî *n* yelpaze

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

bawesîrîngîrî *n* yelpazelemek

baxıkrin m asileşmə
bax kırım təğ asileşmək
baxçı m asilik - kırım asilik etmək
baxkiri m deməli, deməliçilik
baxkrin m deməliçilik
bax kırım təğ deməliçilik
baxlema m bağlama (söz)
baxor m gedük, rüh
baxorlar m gedük, (gediği olan)
baxore m ilkel anlamda meteorolojinin anlayış, hava ölçmələrini bələ kimsə
baxış m nəvən ölçüsü
baxxa baxm bu bu ol
baxür bur baxır
baxvan m/bu baxır
baxvanı m baxıçlıq
baxve m A'nın
bay bu bay ü bay
bayat m/bu bayal (Kırım müzində bir makam)
bayax bur bayax
bayaxdar bu bayaxdar
bayesir m nasır
bayex m 1. değer 2. değer (yüksek ve yararlı: mülk); 3. özen, önəm (dihimni, özen - pé ilan 1) değer baxmaq, değer vermek 2) özen göstərmək, rətiməm etmək (veya göstərmək), özen vermək - pé hatlı dan özənilmek
bayexdar m 1. değerli 2. yararlı, özenli
bayexpədar m 1. değer vermə 2. özenmə, özen göstərmə, itim əmə (veya göstərmə) 3. işi göstərmə 2.
bayex pé dan baxır 1. değer vermək 2. özenmək, özen göstərmək, itim etmək (veya göstərmək) 3. işi göstərmək
bayexpədayı m özenli fəcn göstərərək yaşıl işi
bayexpəder m özenli, özen göstərən
bayezik m gaz tsindiri borusundan, ağızdan yutulmuş hava ilə mayalanmış sümüq olmuş açıq müddə)
bayé bakur m kuzey yeli -é bakurə rejava kuzeybatı ruzdar.
bayé bayır m güney yel -é bayıré rojhillat kəşləmə, cənub yel
bayé daı awis m bəhə, da esən suuk bu yel
bayé dərbışkəf m fırlıqan
bayé dərbışkəf m demiz yeli, imbat
bayé gur m dalkınar.
bayé jnr m kuzey yel.
bayé kür m yillik yeli
bayé kerfalk m spili
bayé pəlvəşinə m yapraq döğüm yeli
bayé qılleyç m tuluq
bayé reş m kəta yel
bayé samir m sam yeli
bayé sayı m kuzeydən esən bir yel
bayé səha m səha yeli²

bayé sərojé m kaç katımı fırlması, üç gün süren şiddətli fırtına
bayé sibelé m tən yeli
bayé sırt m dalkınar
bayé sırt m 1. kızıl yel 2) bir tür romantizma, tendə kuzank bir şəkildə kendim göstər - bi (yekü) Reve bu dəniz
bayé şür m lodos - kətın lodoslanmaq
bayé wəzik hər wəzika
bayé wəst m güney batıdan esən yel
bayé xərbé m gərç yeli
bayé xizné m kəta yel
bayé xıryan m poyrazlama - hatın poyrazlanmaq
bayar m beçki (ekilmiş, ağacsız, boş arazi)
bayı m/bu bayı, -ı
bayı (...) kırım təğ çağınmaq * mənəstə bayı günd kırım ölçmə m köç çağınlar
bayıs bur bayıs
bayılı m bayılıq
bayınet m süngü
bayteq m bayrak -a iflaş kışandıq iflaş bayraqın çekmək (veya bonusunu çalmak)
baytar m/bu baytar, veterinar
baytarı m baytarlıq, veterinərlik
bay (I) (Fələç) sız doğun -é məcirə gəngin doğun
bay (II) sızın gəçil (iki dağ arasında dar və uzun yel)
bay (III) m haşy çekmə, haşy tutun
bay (IV) m atlıca taşı fukarsufudal
bay (V) kımış bəz
bayılı yəvə hazalt
bazır m 1. pazar (alış veriş, alış satın) 2. pazarlık * bilhayı mülə mlu ev e, ez bazaré mükim malimün fayıl bu, pazarlık yapraım - bila li şüvə be ne li bündər be pazarlıq sağlən yaparaq lazım - kırım pazarlık etmək -a pənyeyan avrat pazarı -a dərve dıq pazar -a di zik heş de pəstəvle pazarlık -a évaré akıanı pazarı -a (yekü) hişk bəm siki pazarlık oluñé -a jinən kədən kəzəri (kadımları, ota hərə sətkları yer) -a kə (yek) kırım tev çılt bayıdım sayı düğmək -a müşk ü pişikə kaçacaq delik arınmaq -a kerhest kerhest pazar (veya pıyası) açıq pazar -a (hişkə) vekürü (bu şeydini kapı çınmaq (pazarlıq) yek yökək bir fiyatla başlamak) (bi) -a xwə re zeliğin s ki pazarlık yapmaq -a xwə xwəy kırım 1) pazarlıqdar işi çökici hələ getinmək 2) pazarlığı kuyulaşdırmaq
bazara azad m sərbəst pazar (veya pıyası)
bazara hənndik m toplu götürmə (işçi və işçeren arasında)
bazara kut m iş pıyasası
bazara reş m cəra bəzə, kara pazar
bazarcılı m pazar yeri
bazargeçir m pazarlıqdar

bazardıç *mâni pazarlık*
bazarılık *m' siki pazarlık*
bazarılığı *m' siki pazarlık*, Yahudi pazarlığı
bazarıklı *kürin* *elbir* vur aşığı tut yukarı yapmak
bazarıya *götür* *m' peşin pazarlık*
bazari *m' pazarlık*
bazarkarı *m' pazarlama*
bazarkat' *kürin* *elbir* pazarlama yapmak
bazarkar *elbir* pazarlamaçı, pazarlıkçı
bazarkarı *m' pazarlamacılık, pazarlıkçılık*
bazarkırlı *m' pazarlık*
bazarmend *m' pazarlık*
bazarmışves *m' siki pazarlık*
bazarpılı *m' pazarlık* yapmak için sözcü sarma
bazarsarıl *m' kesarek*
bazartüj *m' siki pazarlık*
bazarvan *elbir* pazarlık
bazarvanı *m' pazarlık*
bazarvane *m' çarethane*
bazarkves *m' iy pazarlık*
bazarkvesi *m' iy pazarlıkçilik*
bazbaz *m' koşuşturma*
bazbazan *m' koşuşturmaca*
bazbazak *m' koşuşturmacı*
bazbazıklı *m' koşu, koşu yarış*
bazbazlı *m' pazibent*
bazbazlık *bir* bazbazlık
bazbelek *m' bir* tür doğan kuş
bazbenil *m' 1. pazibent, rölçak, kol bağı, kul-
luk 2. süs takı 3. okunmuş muska türü -m zly*
günışığıca pazibent tak
bazber *m' atama taş*
bazberz *xpim* uzan altına
baz hün *lağı* baz aşmak
bazbüyün *kürin* bazlaşma
bazdan *m' 1. kesme 2. koşma (bu yere ivedi-
likle game) 3. sıvışma, kaçma 4. kaçma
(kaçma zorunda bırakma) 5. halay çekme,
halay tutma (veya tepme) 6. ilk adı 7. hün-
m*
Bazdan *lağı* 1. kaçmak * kuruk gava ku baz da
zet çekdik kaşarlıca dısta 2. koşmak (bir
yere ivedi like gitmek) 3. sıvışmak, kaçmak
4. kaçmak (kaçma zorunda bırakmak) *
*hüğü jê de küre ptepit mürük baz da soy-
töne söylenen odun kaçdı 5. halay çekmek,
halay tutmak (veya tepmek) 6. alınak 7.
fulanmak * çavê wî jî may serê wî baz dan
gizleri yuvatarından fırladı * jî may ehan
baz da yaktan fırladı - ser (...) çillilemek
çökük ve şık hayvanın döllernek için bir
araya gelmek)*
bazdayî *m' 1. kesme 2. ticari, kaçık (kaçma
olan)*
bazdayin *m' 1. kesme 2. koşu (bir yere ivedi-
likle game) 3. sıvışma 4. kaçma, kaçma
(kaçma zorunda bırakma) 5. halay çekme,*

halay tutma 6. arlayış 7. fırlayış
bazlanık *m' zıplayarak koşma*
bazlanık (I) *m' atlangıç, atlama taşı*
bazlanık (II) *m' kaçkan*
bazlanıklı *m' kaçkanlık*
bazlar *m' atlangıç*
Bazlık *m' atlangıç*
bazlık *m' atlama taşı, atlangıç*
bazlımek *m' atlama taşı*
Bazber *m' 1. atlangıç, atlama taşı 2. vesile*
Bazın *m' kadifeye benzeyen, tüysez bir kurus
hazend* *m' 1. bilek 2. bilezik*
Bazende *m' atama*
Bazendeli *m' atama*
Bazevan *m' atama*
bazmek *m' atama taşı*
bazpex *m' koşu atama*
Bazpış *m' pişman*
bazpır *m' atama taşı*
bazpır *m' yukarı*
bazpırî *m' yasanı, yukarı, yalvarma*
bazpırıldırın *m' yukarı*
bazpırî *kürin* *elbir* yakarmak, yalvarmak
bazım *m' 1. bilezik 2. bilezik (iki baranın
arını bileştirmeyle yarayan halkaya benzer
parça) 3. misal ve kuyu bileziği -ê badayî
surma bil bilezik -yê devê bîrê agizlik (kuyu
aleriği) -ê estî yasa geniş olup uçlup
kaşanılcan bir bilezik türü -ê heyderî (au
ji hoyderî) oktura (enli bilezik)*
bazınbur *m' bileklik*
bazlıncov *m' kesme*
bazlıncil *bir* bazlıncov
bazlınd *bir* bazım
bazlında *m' bilezik*
bazlıne *m' 1. halay (çesitli metallerden veya
tahadan yapılan çember) 2. mal daire (bu
yeni bir ürün için de kalın düzlem parçası)*
bazlıneyî *m' atama taşı*
bazlıne *dest* *m' el bileği*
bazlıne stü *m' atama taşı*
bazlık *m' bilezik, küçük bilezik*
bazlık *bir* bazlık
bazlıklerin *m' atama taşı*
bazlık *kürin* *elbir* atama taşı
bazlık *m' küçük bilezik*
bazlıyan *m' atama taşı* -ê qozeyan kozma,
kora meçer
bazlıyanıyî *m' ticari, ticaretil*
Bazlıyanî *m' 1. ticaret, ticaretilik, tecim (bu-
tün ve mal satıp alma) 2. ticaret (kazanım
amacıyla yapılan alım satım etkiliği) 3.
ticaret (bu etkilikle ilgili bilim)*
bazlıyanî *m' ticaret, ticaretilik*
bazî (I) *bir* başuk
bazî (II) *m' dokuma aletinde bir eleman adı*
bazî (III) *m' oyun (halay)*
bazlık *m' otunak*
bazlık *m' atama taşı*

bazükirin *m* açma
bazükirin *f* *gk* açmak * perde bazükirin perde-
 yi açtı
bazül *basım* bazül
bazüknek *ör* bazüknek
bazm *m* halka, büllek
bazor (I) *m* baza kaza'
bazor (II) *m* giderli ruzgâr, tıp
bazres *m/â* mülâtiş
bazû *m* baza kolun omuz ile dizek arasıdaki
 hacimünçic hümayn çıkınca, kas (tille.)
bazühud *m* pazihent
bazük *m* pazî
bazûğa *m* bazuka, bazuka
bazvan *m/â* mülâtiş
Be Lûn *Be* (be l'ev, m/â) mülâtiş,
 he *m* ye (kaym/â) mülâtiş
bebe (I) *m* 1. kuzu (çocuk dilinde) 2. oğlak
 (çocuk dilinde)
bebe (II) *m/â* mülâtiş bebe, behes
bebek (I) *m* 1. (çocuk dilinde) 2. oğlak (çocuk
 dilinde)
bebek (II) *m/â* 1. bebek 2. koca bebek (yaşın-
 mı daha küçük davranışlar gösteren) →
 kesirün tay bebek
bebekane *k* bebekece
bebekli *m* 1. bebelik (bebek olma durumu) 2.
 bebelik (yeni doğan yavrunun yetişkinleri
 u. kuma sinekli, bağ m/â olduğu demim) 3.
 bebelik (bebek gibi davranışlarla bu an-
 ma) → kirin bebelik etmek
bebekikirin *m* bebelikime
bebekli kirin *f* *gk* bebelikmek
bebel *m* göz bebeği
beşik (I) *m* 1. kuzu (çocuk dilinde) 2. aplak
 (çocuk dilinde)
beşik (II) *m* bebek (pazik, kaza vb den
 yapılan insan biçiminde oyuncak)
beşil *m/â* kaza' mülâtiş
beşili *m* kazılık, zük pazik
bebir *m* *m* bebu (Hıyas tynensis)
becayış *m* becaşış → kirin becaşış etmek
beci *hw* pici
bed *m* 1. kaza, çama (yıl kaşığı) * birrîl (ışteki
 bed'e nispeten bir şeydir 2. çarın, kaza 3.
 kaza (ed. velerisi)
bedbawer *m* kaza mülâtiş
bedbazır *m* kaza paziklik
bedbaszî *m* kaza paziklik
bedbax *m* 1. bedbâh, kaza baha', kaza mülâtiş
 2. kaza, kadeş (nisen uca, tıy mülâtişlere
 salıp ol maym) 3. mutsuz
bedbestane *m/â* mutsuzca
bedbestün *m* 1. bedbestasma 2. mutsuz-
 laşma
bedbestün hün *f* *gk* 1. bedbestlaşmak 2. mutsuz-
 laşmak
bedbestî *m* 1. bedbestlik, kaza kazılık, talib-
 sizlik 2. kazılık 3. mutsuzluk

bedbüy *m/â* kateci, kati söyleyen veya ko-
 nuşun kateci
bedbêji *m* kâriyalık
bedbikar *m/â* mülâtiş
bedbikâr *m* kâriyalık
bedbinyat *m* soyuz
bedbinyatün *m* soyuzlaşma
bedbinyat bün *f* *gk* soyuzlaşmak
bedbinyatî *m* soyuzluk
bedbinyatkirin *m* soyuzlaştırma
bedbinyat kirin *f* *gk* soyuzlaştırarak
bedbîn *m* 1. kâriyalık, kâriyalık 2. kati, kati
 yemülaym → bün kâriyalık olmak.
 kâriyalık olmak, tıy kâriyalık → kirin
 kâriyalık etmek, kâriyalık etmek
bedbînün *m* kâriyalılaym, kâriyalıklaşma
bedbîn bün *f* *gk* kâriyalılaşmak, kâriyalık-
 laşmak
bedbînübüydün *m* kâriyalılaşma, kâriyalık-
 laşma
bedbînî *f* *gk* kâriyalık, kâriyalık → *pé*
re *şebün* (türüm) kâriyalık (veya
 kâriyalık kl. oluşmak)
bedbînübün *m* kâriyalıklaşma
bedbînî hün *f* *gk* kâriyalıklaşmak
bedbînkirin *m* kâriyalıklaştırma
bedbîni kirin *f* *gk* kâriyalıklaştırarak
bedbînürin *m* kâriyalılaştırma, kâriyalık-
 laştırma
bedbün kirin *f* *gk* kâriyalılaştırmak, kâriyalık-
 laştırmak
bedbün *m* kâriyalık, fena olma
bed hün *f* *gk* kâriyalık, fena olmak
bedbün *m* kâriyalık
bedcine *m* fâkân vuzlu
beddasend *m* kâriyalık, kâriyalıklaşma
beddün *m* kâriyalıklaşma
beddüni *f* *gk* kâriyalıklaşmak
beddünî *m* kâriyalıklaşma
beddol *m* soyuz
beddolî *m* soyuzluk
bedede *m* yavruca
bedel *m* bedel
bedelbün *m* bedelleşme
bedel bün *f* *gk* bedelleşmek
bedelliche *m* nakhta erkek tarafının kadını
 gelecek için vad ettiği görevce sayısı
bedelnav *m* bedel vâhid
bedemek *m* kâriyalık etmek
bedemel *m* kâriyalık, fâkân bozuk, bedelliche
bedemeli *m* kâriyalık
beden (I) *m* *m* beden, vücut (mânen beden)
 → (yekî) *hêşin bün* çocuk saçları olmak
 (kadın) → *te hêşin* ile Allah saçı çocuk
 çocuk nazıp utan
beden (II) *m* beden, sür (kale duymu) * *bede-*
 nu kelê kale bedeni
beden (III) *m* büst
bedenbaz *m/â* bedenci, mülâtiş, idmânci

bedenbâzi *m* antrenman, idman ~ kirin antrenman yapmak, idman yapmak
bedenî *nl* bedensel, bedenî
bedenpurêz *ndn* 1. bedencu, idmançı antrenmançı 2. jimnazikçi 3. jimnastikçi (jimnastik hocası)
bedenpurêzî *m* 1. idman, nâşurma, antrenman, kulüb fizik 2. jimnastik 3. beden eğitimi - kirin 1) idman yapmak 2) jimnastik yapmak
bedenpurêzkerî *nd* idmanlı
bedenpurêzkerî *nd* idmansız
bedensaz *ndn* vücudun
bedensazî *v* vücud gelişimine
bedensazîî *v* vücud gelişimi
bedensîyêr *nd* atletik (vücudu gelişmiş, biçimli kimse)
bedensuzî *nd* güçlü, bedencü
bedensuzî *ndn* anatomist
bedensûnî *m* anatomî
bedensuzîyê *nd* nice yapılı
bedesî *nd* soyuz
bedesîl *m* soyuzluk
bedestan *m* herâsten, kapalı çarşı
bedew *nd* 1. güzel (biçimdeki cisman ve ölçülerindeki ahşang ile nasıl giderek hayranlık uyandırıyor) * keça bedew güzel kız 2. *m* güzel (güzel kız veya kadın) 3. güzellik kraliçesi * bedewa eîhanê dünya güzeli 4. *nd* yakışıklı (erkek) * vortekû bedew e yakışıklı bu geyik - bûn güzel olmak ~ 0 ilheslatî erîst gîrî -> eîhanê (an jî dünyayê) dünya güzel
bedewa *nd* beşvî, beşvî
bedewîye *n* güzelleme
bedewîyî *m* 1. güzelleştirme, güzellik 2. güzellik (güzel olan bir şeyin niteliği) 3. yakışıklı olma
bedew bûn *lîg* 1. güzelleşmek 2. yakışıklı olmak
bedewbîyîyî *m* güzelleştirme
bedewhez *nd* güzelliği seven
bedewhezî *m* güzelliği seven
bedewyî *nd* güzel (düşünce)
bedewî (I) *m* 1. güzellik 2. güzellik (akşam) *m* söz veya davranış, tavak 3. güzel, lak (güzel olan bir şeyin niteliği) 4. *nd* estetik, güzel düşünce 5. yakışıklı ~ hayê weşatîin güzellik saklanmaz
Bedewî (II) *nd* Bedevî (Bedevî tarikatından olan derviş)
bedewî (III) *ndn* bedevî (bedevî, çadırdan yaşayan göçebe)
bedewî (IV) *m* 1. güzellik 2. estetik, güzel duyuruluk
Bedewîî (V) *m* Bedevîlik (tarikat)
bedewîî (VI) *m* bedevîlik
bedewkarî *m* estetik
bedewkur *nd* güzelleştirici
bedewkerî *m* güzelleştirme, süslük

bedewkirin *m* 1. güzelleştirme 2. yakışıklılaştırma
bedew kirin *lîg* 1. güzelleştirmek 2. yakışıklılaştırmak yakışıklı olmak
bedewnivîsî *nd* 1. güzel yazı 2. *ndn* nazım, güzel yazı yazar
bedewnivîyat *m* edebiyat
bedewnivîsî *m* hatâfîk
bedewî *m* 1. güzellik * tu dê bi vê bedewîyê camê gîrkatî bîfêşîin sen bu güzellikler çok çabı yakarsın 2. yakışıklılık
bedewzân *ndn* estetikçi
bedewzânî *m* estetikçi, güzel duyuruluk
bedewîyê *nd* kemîlîk
bedexter *nd* şanslılık yâdîrî, uğursuz
bedêl *m* 1. bedel (bir şeyin yerine tatlılıkla karşılık) 2. karşılık * bedêlîn namemê çek-tubun karşılığı 3. bedel (askerlik yapmamak veya yapılacak süreyi kısaltmak isteyenlerin devlete ödedikleri para) 4. karşılık, alması, karşılıkla, karşılıklı 5. *nd* eşger (yardımıyla olarak koşulan hayvan) 6. *nd* değişim, değişme - datî bedel vermek ~ gîrîin bedel tutmak
bedêlpadîr *m* karşılıkla
bedêlpadîr *lîg* karşılıkla (karşılıklı çalışmak)
bedêlîbîyî *nd* mübadil, mübadele edilmiş
bedêldan *m* 1. bedel verme 2. karşılık verme
bedêl dan *lîg* 1. bedel vermek 2. karşılık vermek
bedêldar *nd* alışış
bedêlgîrîin *m* karşılık olarak almak
bedêl gîrîin *lîg* karşılık olarak almak * ev eşya bedêl gîrîin bu eşyayı karşılık olarak aldı
bedêlgîrî *m* karşılık olarak alınmış olan
bedêlîgê *m* bedel (başkasının arını ve onun parasıyla haccu girme)
bedêlî *m* 1. bedel 2. *nd* alışış, alışış
bedêlîkirin *m* bedel etme
bedêlî kirin *lîg* bedel etmek
bedêlîn *lîg* karşılıklı
bedêlîkirîin *m* karşılıkla (karşılıklı çalışmak)
bedêl kirin *lîg* karşılıkla (karşılıklı çalışmak)
bedêlîvan *ndn* yanık (tatlıcı)
bedêlvânî *m* yanıklık ~ kirin yazmıklık etmek
bedgel *m* çeper
bedgen *nd* hazam
bedgerîin *ndn* kömü yönetici, suidarsesi
bedgerîinî *m* kömü yönetim (veya idare), suidare
bedgerîinîî *m* kömü yöneticilik, suidarsesilik
bedgîyêrî *m* sindirim güçlüğü
bedgîyan *nd* kömü tutma
bedgo *nd* kömü faydalanlı

bedgün m. kötü söz, küfür
 bedgünman *af* evhamlı, işkili, kuruntu, vesveseli, vehvuli
 bedgünmani m. 1. şüphelilik 2. evham, işkil, kuruntu, vehut 3. şüphe, kuşku, işkileme duygusu
 bedgünanikliğin m. evhamlanma, işkileme vehvetine
 bedgünani kirin *leş* evhamlanmak, işkillemek, vehvetmek
 bedhal *af* 1. kötü durum 2. feryat, kuru, durumu kötü olan * *ez bedhal in* hal m. *şere*
 bedhali *w* 1. kötü durum 2. niçinmi kötü olma
 bedhalyan m. 1. bedele, bedelli 2. urbeci
 bedhalyani *af* 1. bedelcilik, heriflilik 2. nöbeçlik
 bedhiş *af* kötü şarlı
 bedhîş *w* durlma
 bedîdin *leş* rızlanmak
 bedîb m. boy
 bedî *w* takım elbise
 bedîlandîp (I) m. keşif, eme, nobetleşme
 bedîlandîm (II) *w* şarına
 bedîlandîm (I) *leş* keşiflemek, nobetleşmek
 bedîlandîm (II) *leş* şarınmak
 bedîşhac *leş* bedîşhac
 bedîşin (I) m. nobetleşme te'ürüşünü olarak durlenip çöhrası
 bedîşin (II) m. şarına
 bedîşin (I) *leş* nobetleşmek (nönüşü olarak durlenip çöhrası)
 bedîşin (II) *leş* şarınmak
 bedîru m. köya
 bedî m. köylük
 bedîd m. tedric
 bedîdandîm *w* dâğıtma
 bedîdandîm *leş* dâğıtmak
 bedîdîş *w* dâğıtma
 bedîdîm *leş* dâğıtmak
 bedîm m. şarına, şarizleme, şarizleşme (insanlar için)
 bedîm *leş* şarınmak, şarizlemek, şarizleşmek (insanlar için)
 bedîr m. hadî, ay
 bedîrî m. kötülük, fenalık -- kirin fenalık etmek
 bedkâm *af* mutsuz
 bedkâmî m. mutsuzluk
 bedkar *af* 1. bedhah, kötü emelli, kötü niçin 2. şarınmalık
 bedkari m. 1. bedhahlık, kötü niçinlik 2. şarınmalıklık -- kirin 1) bedkari olmak 2) şarınmalıklık etmek
 bedkari *leş* bedkari
 bedkari *leş* bedkari
 bedkor *af* bir kaç tıra
 bedl (I) m. gece vakti (gece vakti araları saatleri) * *guva mâvan hatin bedlek şev çîmî* arzusîleri gelîği vakti gecinin yarıydı -a

Evârî gece yarısı -a şibelê salaha doğru
 bedl (II) m. karama, takım, zat, elbise takımı *
 j) min ve bedlek zil kiri bana bir takım elbise aldı
 bedlîfîrîş *w* karama
 bedlîfîrîş *w* karamacılık
 bednâhest *af* kötü emelli
 bedmehustî m. kötü emellilik
 bedmîrov *af* kötü adak
 bednam *af* bednam (kötü niçin karama, kötü niçin dileme düşmüş olan)
 bednamî m. adı kötüye çıkma, kötü niçin
 bednamîbîm m. ad, kötüye çıkma
 bednamî bîm *leş* adı kötüye çıkma
 bednaw *af* bednam, kötü namli (kötü niçin karama, kötü niçin dileme düşmüş olan) - bîm bednam a. nak - kirin bednam etmek
 bednawî m. bednamlık, kötü niçin
 bednawîbîm m. adı kötüye çıkma
 bednawî bîm *leş* adı kötüye çıkma
 bedniya *leş* şarınmak
 bedniyaz *af* kötü niyet, kötü emelle, şarın-yetli, maksatlı, kasatlı
 bedniyazî *w* kötü niyet, kasat, şarınyet
 bedniyet m. kötü niyet, şariniyet
 bedniyatî *af* şarınyet
 bedniyatî m. şarınyet
 bedniyatîbîm *w* şarınyet
 bedniyatî bîm *leş* şarınyet
 bedniyatî m. şarınyet
 bedniyatîkirin *w* şarınyet
 bedniyatî kirin *leş* şarınyet
 bedpaye *af* kötü bu paraya şarın olan
 bedpayker *af* kötü niçinlik
 bedpaykerî *w* kötü niçinlik
 bedqestî m. kötü niyet, şarınyet
 bedî m. bedî, ay
 bedî az *af* kötü niyetli
 bedrek *af* 1. kuru (iyi karşı) 2. *şere* günahlık
 bedrekî m. 1. kütük, gora devranış 2. günahlıklık -- kirin kütük olmak (veya kütük yapma)
 bedrekî *w* günahlıklık
 bedreng *af* kötü renk
 bedrewîş *af* kötü niçinlik (veya huylu)
 bedsarînam *w* kötü şarınyet
 bedseza m. kötü ceza
 bedsîrîş *af* kötü huylu (veya tabiatlı)
 bedşer *af* berer
 bedşerîş *af* kötü niçinlik
 bedşax *w* bedhah, kötü emelli
 bedşaxî m. bedhahlık
 bedşû *af* kötü huylu, feryat (davranışları topluluğu, hışk arlayışına uyandıran)
 bedşwazî m. kötü niçinleme
 bedşwaz *af* 1. kötü niyetli 2. kötülükçü, şarınyet istiyen (ölmeye kötü niçin istiyen, oğdan nefret eden, ona zarar vermek isteyen)

tan veya bebek ağlamaktan önceki durumu olmak) * zarak jî ber glênê beherî çocak ağlamaktan önce 9. ciltlamak, gebermek * hesp jî rehbûnê beherî wî yaşguluktan çıktı 10. çıldırmak (aşırı söz, kula dolayı) huzursuz olmak 11. aşır, kırılmak

behicûk *bu* behicük

behicûk *şêw* 1. kendini kâmeden 2. sınırlı, asabi 3. kışkırtıcı, gâvîze, hoşetî, hasetî ~ bûn kışkırtıcı olmak

behicûkî *ê* 1. kendini kâmedercesine 2. sınırlı, asabi, asabîce 3. hoşetîce, kışkırtıcı

behicûkî *w* 1. kendini kâmede 2. sınırlılık, asabiilik 3. kışkırtıcılık, hasetîlik ~ kirin kışkırtıcılık yapmak

behicûkîjî *w* 1. kendini kâmede 2. sınırlılık, asabiilik 3. kışkırtıcılık, hasetîlik

behik *w* kuzu veya öküzün çocak dönünde

behin *w* ödün

behin *îngl* alışmak

behindê *bu* Feridî

behirandîn *îngl* işi, işi, susunmak

behirin *îngl* ağır susunmak

behîr *w* tahal, çarp

behîrandîn *w* 1. hayret etimine, hayrete (veya hayretler içinde) bırakılma, şaşkınlık, şaşırma 2. aldatma, afallaştırma

behîrandîn *îngl* 1. hayret etirmek, hayrete (veya hayretler içinde) bırakılmak, şaşkınlık, şaşırma 2. aldatılmak, afallaştırılmak

behîrandîn *w* 1. hayret etime, hayrete (veya hayretler içinde) bırakılma 2. aldatma

behîrandî *w* 1. hayrete bırakılma 2. afallaştırılmış

behîrî *w* 1. şaşkın, şaşa kalmış, hayrete bırakılmış olan 2. aldatılmış olan 3. m. gâvîlik, tahalîk ~ man şaşa kalmak, şaşırıp kalmak, kalakalmak

behîrbûn *w* şaşkınlık

behîrê *bûn* *îngl* şaşkınlık

behîrbûyîn *w* şaşkınlık

behîrîşî *w* şaşkınlık

behîrman *w* şaşılma, kalakalma

behîrî *man* *îngl* şaşılma, şaşa kalmak, kalakalmak * tîştên ku hîsên jê behîrî dîmîne dikê şaşlîcak şeyler yê jor

behîrmanî *w* şaşkınlık, şaşılma

behîrîn *w* 1. şaşılma, şaşırma, şaşkınlık, şaşp kalmak, hayrete (veya hayretler içinde) kalma (ne yapmak gerektiğini bilmeden, usul davranmadığını kestirmeden, hayret etme) 2. şaşırma, şaşkınlık, şaşılma, afallama, afallaştırma, tahallasma 3. huzursuzlaşma

behîrîn *îngl* 1. şaşılma, şaşırma, şaşkınlık, şaşp kalmak, şaşp kalmak, hayrete (veya hayretler içinde) kalma (ne yapmak gerektiğini bilmeden, usul davranmadığını kestirmeden, hayret etmek) * gava ez

dîm behîrî berî gorînce şaşîrî * ez jî behîrîn bê ez dê çawa jî wî tîştî xelas bibîm bîndîwî wîstî xurtlîcaşîmî berî de şaşîrdî 2. şaşırma, şaşkınlık, şaşma, şaşılma, şaşlaşma, şaşlaşma, tahallasma 3. huzursuzlaşma

behîrdî *w* şaşkınlık

behîrdî *ê* şaşkınlık

behîzûk *bu* behîzûk

behî (I) *w* köpür

behî (II) *ê* o (kışkırtmay, helirtir)

behî (III) *w* habersiz, bîhaber * ez jê beherî ma ~ berî odan habersizim

behî (IV) *w* taşıyıcı

behî (V) *w* yazın sarımsı atlar

behî (VI) *w* taşım

behîdâr (I) *w* taşıyıcı

behîdâr (II) *w* taşıyıcı, taş taşıyan

behîdârî (I) *w* taşıyıcı

behîdârî (II) *w* taşıyıcı

behîk *bu* herîk

behîştîk *îngl* sakız ağacı

behît *w* nazîze

behîdâr *w* taşıyıcı

behîy *bu* 1. badem (Amygdalus communis) 2. badem (bu ağacın yemişi)

behîya *qalîktenî* *w* kargudelen

behîya *îngl* ad nek bade w

behîya *qalîk* *w* nek bade w

behîyek *man* bademcik

behîwîk *man* bademcik ~a dağurtokê yulak bademciği

behîyterk *w* çakla (badem gibi çekirdekli yemişlerin yemlemeden ham şekli)

behîle *w* kaçık, avanak ve sormusuz konuş

behîlerî *w* kaçıklık, avanıklık

behîran *bu* balıran

behîrîk *w* işi (denizden çıkan partikül) kaçık uc

behîrîjî *w* hapşırma

behîrîjî *îngl* hapşırma

behîrîjandîn *w* hapşırma

behîrîjandîn *îngl* hapşırma

behî *w* bîcî, bîrek (çocuk dönünde)

behî *w* 1. bebe, bebek (çocuk dönünde) 2. *man* *bu*, karaköpek

behîk 1. bîcî, bîrek (çocuk dönünde) 2. *man* *bu*, karaköpek

behr (I) *w* 1. pay, hisse, his (birden fazla kişi arasında) belirlenmiş bir düzünden bir kişilerin her birine düşen hissi) 2. pay (his ve hisse)

* *ve* bîkîn pîrte behîran bîwî wîş pay yapî ~ bîwî paylaşîmak, uleştîrîk ~ dîn (yekî) pay vîrîmek ~ kîrîn pay vîrîmek, pîyîştîrîk ~a xwe jê bîlîndîn hîsse eîkîrîmak, pay eîkîrîmak

behr (II) *w* 1. deniz, denya 2. nec, deniz (sürsüz genişlik, çeklik) 3. *man* *bu* geniş, kulu (deniz bilgisi olan) iyi veya kötü bir

metleğin fazloluğu belirir * namîr belira
ağılı u adan. akal kucusa (yek) - e fıburı sabir
teş - a ağılı fı deya (cok bilgilî kimsel) 2)
akıl kütusu (veya kütakomasi)

belir (III) m. vezin * behra helbestê şair
vezni

Behrau m. Mars, Mars gezegeni

behrandin m. 1. beğirme 2. beğirme 3.
melence

behrandin fğh 1. bağınmak 2. beğirtmek 3.
melencek

Behra Rey m. Karaderya

behra sekun m. ölü deniz

Behra Şijr m. Akdeniz

behj/behj m. meleme

behirdar m. hissed, pay sahibi

behice (I) m. 1. yetenek, karlıyer 2. *peyl*
yeternek -ya tesayî genel yeternek

behice (II) m. 1. pay, hisse 2. fayda, yarar

behiredar (I) m. yetenekli, kahliyetli - öün
yeternek olmak

behiredar (II) m. hissedar, hissed, peydas

behiredarkün m. 1. paylanma 2. faydalanma,
varılama

behredar hün fğh 1. paylanmak 2. faydalan-
mak, yararlanmak

behredari (I) m. yeteneklik

behredari (II) m. 1. hissedarlık, paydaşlık 2.
yarılanma, faydalanma

behreger m. faydası, yararlanma

behregeri m. faydalılık, yararlı, yararlık

behreme m. delgi, malik

behremend (I) m. yetenekli, kabiliyetli

behremend (II) *adib* 1. hissedar, paydaş 2.
ortak 3. m. ortak (birden çok kimsel, veya
nesneyi ilgilediren, ortak eşğh o m.
onların kahliyetliyi elusan, m.üsterek) *

belêu behremend m. helhestkarın hece
şairin ortak yânları vardır

behremendi (I) m. yeteneklilik

behremendi (II) m. 1. hissedarlık, paydaşlık 2.
ortaklık - kîrin ortaklık etmek

behremendîlîk m. ortaklaşma

behremendîlîk hün m. ortaklaşma

behremendîkîrin m. ortaklaşma

behremendî kirin fğh ortaklaşmak

behrewar m. hissedar, pay sahibi

behrewer (I) m. hissedar, hissedî, paydaş, pay
sahibi

behrewer (II) m. bağışçı, vağır - pî ketin
bağır çağ rnak

behreweri m. hissedarlık, paydaşlık

behriye m. 1. bürriye 2. *adib* denizci,
denizci (tür. asker)

behriyetî m. bahariyet

belâin m. 1. beğirme, beğirt 2. beğirtme 3.
melence

belrin fğh 1. bağınmak 2. beğirtmek 3.

melencek - jê gün 1) bağınmak 2) melencek

3) beğirtmek - pî ketin bağır çağ rnak

behrin m. 1. beğirt 2. beğirtü

behrkîtin m. paydaş

belir kirin fğh. ayılamak

belis m. 1. belis 2. kama, balıs üzeride kama-
salın yeti *

bihêlin bu belis başka zamanı b. kalm - jê
hatin kirin bahis almak (veya açılmak) (jî

yekîr - kîrin (birden) bulsetmek - a gur v
gur hatir e m. on çunâğ hazîna - a (...)

hâlin kirin 1) bulis görmek, zikri görmek 2) aralı-
mak *

di muv hevalan de belisa tişên wisa
û kîrin? arkadaş arasında böyle şeyler

aralıdır mî - a (...) kirin 1) (birden) veya
birden bulsetmek, sîr etme *

iro jî me re belisa bûze yekacten
bâseti 2) on etmek *

jî me re hebea halî
wan bike bûze onlarım halîni onları - a

(tiştekî) kîrin (bir şeyin) lâfîni veya
lakadîsin etmek - a wî weşê jî mîn re nêke

uz bî kurm û behîfê wî dîzanîm guftûm
dîwanu beza dîzîne

beliskîtin m. 1. bulsetmek, söz etmek 2. değir-
me

belis kirin fğh 1. bulsetmek, söz etmek *

iro jî me re jî wîrankerîya şer behs kîr
bu gün bûze sarîq n. yâncîlığından bahsetti 2.

değirmek

belis kî kirin fğh 1. -den bulsetmek, söz
etmek 2. -e değirmek

bebû m. haden

belhew m. bayır

behi s. ö. (kimsinreyi be irin)

bej (I) *peyl* 1. kara yer yüzünün denizle
ortak olma (yan yüz) 2. ortak arazi 3.
kimsinreyi

bej (II) m. 1. bej 2. m. bej (bu renkten olan)

bej (III) m. susuz yerde yeten ve yatayan *

kandûr bej susuz yeten kâk

bejahîyî m. karasî

bejahî m. kara, kara parçası

bejavî (I) m. 1. kara (yağlı olmayan toprak
denizle bîrîr oluyun) 2. karak toprak
tsala çarın çantlayın toprak

bejavî (II) m. arîk (heç karada heç de suda
hürecet eden taş)

bejavî *peyl* 1. kara, toprak (yer yüzünün
denizle ortak olmayan yüz) *

bejahîyê toprağın ayak bastı 2. m. karasî

bejahîyan fğh m. kara (asker)

hejekî m. kara

bejhûz m. kara karaveli

bejk (I) m. 1. brasa kayden veya aşreten
gelip başka köpe yerleşen kimsel 2. kir

beke s. m. m. - ü slyaserên giran gerandîn
ovun, hile peşinde olmak, korupla tezgah
etmeye çalışmak

bejk (II) *peyl* 1. acil, kîr 2. yobanîncîr

- beji *mf* 1. kırık, kırık, kırık (sarımsıyım topuk) 2. çorak (verimli olmayan toprak) * **erdem beji** çorak topraklar 3. *mev* çarçabız
- bejâ *mf* 1. kırıklık 2. çoraklık
- bejkurk *m* göbek (yağ bağlamış saçın karnı)
- bejnat *mf* *çev* kekayık (Julus restorisi)
- bejn *m* boy (bir şeyin tabanından, yuksek noktası arasındaki uzaklık) * **jineke bi bejn ü bal, ciwan ü spehl bû boyi** uzun göz ve güzel bir kadında - **avêtin serpilmek** (gelismek, büyümek) - **dun boy atnak - tit e mal merfêit e ûstê êşî duzgun olurdê... - ü bal boy bos, endam ç bejn ü bala te N** **niyekê, lî ew çavên te hene, ew çav ... boy boyi bu yari,** hele o gözlerin yok mu, o gözlerim. - **ü bala (...)** bi keys e boyi **bosa** yende - **ü bala (...)** bi çin e boyi **hesu** yende - **ü lîhevhatî sunê giyê (veya boyhat,** uzun boy, boy pesu güzel - a (...) **lîhev hatî** ve boyu **bosa** yende - a (yekê) **nû bûn 1)** kılık koyaleri yenilemek 2) **îşir başi** yi olmak, çiy gıyını olmak - **a çavini fîdan boyi - a takrihan** nice belê (veya boylu) - **a xew nû kirin** kılık koyaleri düzmek, **îşir başi** olmak
- bejnawêtin *m* serpilme (gelisme, büyüme)
- bejn avêtin *şğı* serpilme (gelismek, büyümek)
- bejnbedew *mf* 1. boyu pesu uyumlu (veya yerinde), güzel boylu 2. ince yapılı, ince
- bejnbihost *mf* 1. bodun, bodaksiz, bir kereş Behremi, yenden kime, yenden yapma (çak kış boylu k me) 2. düce
- bejnbihostî *m* 1. boduluk 2. dücelik
- bejnbihostî *bîjn* *şğı* 1. bodurluk 2. dücelik
- bejnbihostî *mf* 1. uzun boylu (boyu uzun olan) 2. servi boylu, beylu postu
- bejnhihandî *m* 1. uzun, boyululuk 2. servi boyuluk
- bejnbutî *mf* yenden bitme, yenden yapma
- bejnçacî *mf* 1. yenden bitme, yenden yapma (kısa boylu 2. *şğı* düce
- bejnçiqat *mf* çiqat boyu
- bejnçin *m* boy atma
- bejn çin *şğı* boy atmak
- bejnçin *mf* boylu
- bejnçirêj *mf* uzun boylu (boyu uzun olan)
- bejnçirêj *m* uzun boyululuk
- bejnçik *m* boy pes
- bejnçikin *mf* kısa boylu, küçük boy u, boyalsz
- bejnçikbûn *m* 1. kısa boylu olma 2. kısa boyululuk
- bejnçikî *mf* 1. güçlü, kısa boylu, ufak tükük karışe 2. kaçtan bacakla, yer çücesi
- bejnçikî *m* kısa boyululuk
- bejnçukî *mf* 1. kısa boylu 2. güçlü, güdük
- bejnçukî *m* 1. kısa boyululuk 2. güçlülük, güdüklük

- bejnçukî *mf* ince yapılı, inceden, nazik
- bejnçukî *mf* *çev* boylu
- bejnçukî *mf* reyhan boyu
- bejnçukî *mf* fîdan boylu (veya fîdan gülü)
- bejnçukî *mf* ince yapılı, d.l. gıla, ince uzun yolla
- bejnçukî *mf* fîdan boylu (veya fîdan gülü)
- bejnçukî *mf* ince yapılı, inceden
- bejnçukî *mf* kaçtan bacakla, yer çücesi
- bejnçukî *mf* bodur, kimsiz
- bejnçukî *m* boyulma
- bejn vedan *şğı* boyulmak
- bejnçew *mf* 1. boyu pesu uyumlu (veya yerinde), güzel boylu 2. ince yapılı, inceden
- bejnçew *mf* 1. ince belli 2. ince yapılı, inceden, omuz **sê rihavî** fîdan çibi (nası ve güzel vaçarla)
- bejnçewî *m* 1. ince belli 2. ince yapılılık
- bejnçewî *m* kara yolu
- bejnçewî *mf* *şğı* *m* kışak, berzah
- beka *m* heka, kalitelik
- bekandî *m* kizdirma
- bekandî *m* kizdirmak
- bekar *m* *kîr* beka,
- bekaret *m* bekaret, bögürelük
- bekeloya *m* nakaloya
- bekra *mf* bakire
- bekre *m* bögük
- Bektaşî *mf* Bektaşî
- Bektâşî *m* Bektaşîlik
- bel (î) *mf* 1. bükük, puluk 2. dik, dikik (yatık durmayan, ser) * **guhê bel dik kulê 3.** **kuhanê *** çuzdanê wî bel e çuzdanê kabanik 4. **çukik** (yükster olanı * **yekê enî bel bû** a'm çukik bu ydi 5. **şewmî çavê çukik, don aşmî olan** (îzzetün göz şew) * **çavên xwe bel kîlî çavê çukik dîrî çavê 6.** **kuklîkî çukik ve dik olan - bûn 1)** fîlanmak, pulatmak 2) **dikleştirmek 3)** kaharmak (hayvanlar için, tayları dikilemek) 4) **dikleştirmek - kîrim 1)** fîlanmak, pulatmak 2) **dikleştirmek 3)** kaharmak - **ü vîr dikik ve yayvan *** **Bela jî Elo re got ez çavayî çavê te yê kor hikimî** köşeyle olay edemî top sak, d. **kam gerek**
- bellik** *mf* dikik, kulakları küçük ve dik olan * **blazanê belê** kulakları dikik keçî
- bela (î)** *mf* *çev* çukik - **welê dağîk, solkan çukik**
- belâ (II)** *mf* -den dolay * **belu ku ez tîm** lampa wîsa **dike** gelîğîmden dolay böyle yapıyor
- belâ (III)** *m* 1. belâ (sinden çekilmeye güç, sakınca) durum) * **qumar jî bê çavêkê belayeke mezin e kumar toplun çin boyuk** bu belâdî 2. belâ (büyük zarar ve sıkıntıya yol açan olay veya kimsen) 3. belâ (hak edilene nazı) * **Xwedê helma wî bîdê Allah,** belâsuz verim 4. belâ (istememdek bir davranışa zorlayan sıkı) * **ol belaya**

qumaré guriya kantar beläsini tatıldı 5. mürä kät tütarı nödelernä cedäzäni bir häsäl ki 6. özeliñlä belälerä dädäpän bir häsäläk - dəräxlisün belä çıkmak - fırolın (yekü) (birinc) beläsini bulastımaq - getün beläsini amıraq - jē re wəre ağrı korusın (ğlerme snzu olmaq) - ji xwe re kirin beläyi satın almak - ji Xwedē awestın beläyi satın almak - kirin 1) beläyi satın almak 2) başın beläyi almak - tē kelın beläye ağmaq - 3) ser -yē kambur üstüne kambur (veya kambur kambur üstüne) - nabēje va ez hatın belä gelıyurını demez - tıfınalıñ beläyi dəfätmek -yekle tēr dın pusküllü belä -ya (...)-... beläsı * belaya namūsē namus belä -ya bərzeg beläyi bərzah (qırdəñ çıkırası zor belä) -ya bəriñ hı umadıñın, beklemedıñın belä -ya twı) ji ber piyē (wı) jē re hē Allah Feläsı versın, Allah'ırdan bulsa -ın (yekü) ji ber piyē (wı) jū re hatın beläsini bulmaq -ya nırov ji ber lıngē nırov tē (ay) radıbe) insan kəndi beläsın kəndi yıratır -ya namūsē namus heläsı -yu serē (yekü) bün başın beläsı olmaq -ya serı baş beläsı * kışıkkēki mlu hıye, beläye serı ye bu kəpəñın var, baş heläsı -ya wan dı xwe dam cirkelē (qumara) cas alını (veya enkefi ızne sıratın) < -ya we dı (yekü) dan 1) (birinc) sasınmaq, çatmaq, zıros almak 2) sarkınalıq etmək, sasınmaq * beläye xwe dı keesika cırdıñ dıñle kənsı kənsı sabayın -ya xwe dı (yekü) gerındın (bi itin) başın nıra yaktıq -ya xwe dı hev dın takıyınk birınne takıyınk -ya xwe dıñın beläsini bulmaq -ya xwe fırolın (yekü) (birinc) beläsın bulastımaq sasınmaq, musala: olmaq (dı) -ya xwe gurın beläsini arınk. (kəndi kəndi sasınmaq -ya xwe jē vekırın (birinc) rıñat bıñerınk, kərsınemək, çatınmaq -ya xwe ji ser (yekü) vekırın (birinc) rıñat buktınk, kərsınemək -ya xwe ji Xwedē awestın çatın sasınmaq -ya xwe tē dan 1) (birinc) çatmaq, musala: olmaq, sasınmaq 2) sarkınalıq, sarkınalıq etmək, askınılı olmaq * beläye xwe dı kışıkkē dıyē kızı asırdıñ nıñıs 3) tarz etmək, tırızde bulınmaq, sasınmaq 4) uğrıñmaq (birinc) kəndı dıyırınk) * ış 4) kərə wın ew e belä xwe dı bawē mın dıñın ızler güler bəhānla uğrıñmaq 5) uktılmaq (kızınmaq, üznek amıyca) sañle hıye tak lıñk) 6) beläsini bulastımaq, dokumak (tedingın etmək, sasınmaq) (bi gollıñ) -ya xwe tē dan 1) segle sasınmaq 2) lıñ almak * beläye xwe dı jıñın dıñın kadınlara lıl atıyurlar -ya xwe tē gerındın 1) beläsini birne bulastımaq 2) (birinc) başın nıra yaktıq -ya xwe 4) (yekü) kirin tēvi hev (birinc)

bulastımaq -ya Xwedē Allahın cezası (pek yarınmaz, sıret) -yekle Xwedē Allahın beläsı (zarlıq, üzünge verer)

belabün m dağılın

belä bün bünü dağılın (topu duranda ken ayrılıp bi birıñden azaklıñmaq)

belabüyi m 1. yaygın, yayılın olın 2. dağınık

belabüyün m dağılış, dağılın

belacewi m acayıp, tohaf

belafıruş m beläci, beläli, kavgacı, şireli (kırne)

belafıroş m beläci k kavgacılık, şirelilik

belageri m sasınk

belageri m sasınkılık

belagē m beläli, kavgacı, şireli (kırne)

belageri m belälilik, kavgacılık, şirelilik

belaker m belavker

belakeri m belavkeri

belakēs m belä çeker

belakir m 1. askıntı, şergil 2. kavgacı, çanak, çanak, yetli belä, beläli 3. sasınk, bulastıq

belakiri m 1. askıntılık, şergillik 2. kavgacılık, çatıklık, çatıklık, belälilik 3. sasınkılık, bulastıqılık

belakirin m 1. dağıtın 2. feshetme, dağıtma

belä kırım lıgı 1. dağıtmak 2. feshetmek, dağıtmak

belukarox m ıñatıcı

belukıroxı m dağıtıclık

beläflık m beläflık

belölözg m belölöz

belälizk m beläliz (De mum basılcam)

belälök m belälök

beläñik (II) m 1. kızılök (Comus mas) 2. kızılök (bu kırımın meyvesi)

belälök (II) m sığıl

belän g amı, ökar, lökin

belan m yurta

belandıñ (I) m yurta

belandıñ (II) m sorı, bollandıma

belandıñ (I) lıgı yurmak

belandıñ (II) lıgı sözü bollandırmak

beläsebē m belä sebē, bosona, haksız yere

belaj m belaj, bəwə

belaxur m 1. belaxur, belaxur 2. awantı

belaxurı m 1. belaxurılık, belaxurılık 2. awantılık

belatē (II) m 1. ben fer çok üzümde gürleñ olınlaşma belitısı 2. olınlaşma işareti (meyvelerde) 3. he irtı * 4. belatē zıwıstanē dıyırın kış belitileri gürümıye başlıd

belatē (II) m beratē

belätink m 1. ke ebek 2. m kelebek (kelebek bıñırında olan)

belav (I) m belav

belav (II) m 1. dağınık 2. yaygın -i (...)-bün

- 1) e dağılmaq 2) e yayılmaq -f (...) kirtin - e dağıtmək
- belavbûn *w* 1. dağıtmaq 2. yayılma (genelleşmə) 3. yayılma (hastalık, vəziyyət) 4. yaygınlaşma, yaygın duruma gəlmə 5. vurma (təxminən bir yere kənar üzən), səkələcək, vərəmə, okşamaq 6. kəpələmə (fırıq, rəmi bilmir olmaq) 7. açmaq, dağıtmaq * belavbûna niij sənə xələnə
- belav bûn *leşk* 1. dağıtmək, saçmaq (topu düşməyə, kənə yayılıp bərbirindən ayrılmamaq) * *nək* II *dər-dorê* belav bûn məkəlar etadî dığîr 2. yayılmək (gənelleşmə) * *sax ev çax li nax gel belav nebûbê* bəlkim arasında sax bu kədar yayılmağa 3. yayılmək (hastalık vəziyyət) 4. yaygınlaşmaq, yayılmək, yayılmağa gəlmə uel nək * *naxê wê plışî nitrîna wê li belav hû* ünü, bilməyindən sonra da yayıldı 5. vurmaq (təxminən bir yere kənar üzən), səkələcək, vərəmə, okşamaq * *tay hîno hîno li hundir belav bûye* güncə parça parça çəpəyə vuruyor 6. kəpələcək (fırıq, rəmi bilmir olmaq) * *nax û dığê wê li cihêjê belav bû* rəmi çəpə kəpələdi 7. açılmək, dağılmaq (sax, kəranlik, damar qırmaq) * *niij belav bû sən xəlî*
- belav bûn *w* 1. dağıtmaq 2. yayılmaq, yayılma 3. sıçmaq 4. yaygınlık 5. çəpərlilik
- belavbûyî *w* 1. dağıtmaq, dağılmaq 2. yayılmaq 3. yayılma, yayılma (genelleşmə) 4. yaygınlaşma 5. kəpələmə (fırıq, rəmi bilmir olmaq olmaq)
- belavbûyî *w* 1. dağıtmaq, dağıtmaq 2. yayılmaq, yayılma 3. yayılma (genelleşmə) 4. yaygınlaşma 5. vurma (təxminən bir yere kənar üzən), səkələcək, vərəmə, okşamaq 6. kəpələmə (fırıq, rəmi bilmir olmaq)
- belavdar *w* yaygın
- belavdarî *w* yaygınlıq
- belavê *w* 1. dağıtmək, dağıtılmıq 2. yayılmaq 3. yayılma, yayılma (genelleşmə) 4. yaygın
- belavbûn *w* 1. yaygınlaşma 2. yayılma, genelleşmə
- belavê bûn *leşk* 1. yaygınlaşmaq 2. yayılmək (genelleşmə) * *stran ev çaxê li nax gel belav nebûbê* bəlkim arasında tirci bu kəlar yayılmağa
- belavbûyî *w* 1. yaygınlaşmaq 2. yayılma, genelleşmə
- belavêk *w* bildiri
- belavêkirtin *w* 1. yaygınlaşma 2. yayılma (genelleşmə)
- belavê kirtin *leşk* 1. yaygınlaşdırmaq 2. yayılmək, yaygınlaşdırmaq (bir düşüncəyi, bir ürünü hər tərəfdə dağıtmaq) 3. yayılmək (genelleşmə)
- belavêti *w* yaygınlık
- belavêyi *w* yaygınlık
- belavêç *w* dağıtım evi
- belavî *w* 1. dağıtmaq, dağıtım (dağıtmaq bərbirindən ayrılmaq) 2. yaygınlık

- belav(bûn *w* yayılma)
- belavî bûn *leşk* yayılmək
- belavêk *w* yaygınlaşdırmaq, dağıtım
- belavêkirtin *w* yaygınlaşdırmaq, dağıtım
- belavêk *w* belavêk
- belavêkirtin *w* belavêk
- belav kirtin *w* 1. dağıtmaq 2. dağıtım, dağıtım (bəl bə orna göre bölüşdürmək) 3. dağıtmaq (güclü bir vuruşla bəvək bir 200 vol çəmə) 4. yayılma, yayılma (düşüncəyi və ya yayılma) 5. yaygınlaşdırmaq
- belav kirtin *leşk* 1. dağıtmək (realla duranda, olan kimsə və ya şeyləri bərbirindən ayırmamaq, ayırmaq və ya ayırmaq) * *bi çoxêjê qelbêlîy belav kirtîyê* realla gücə vət dağıtmaq 2. dağıtmaq (bəl bə orna göre bölüşdürmək, yayılmək) * *pir hindîk avarin li me belav dîkîrtin* bəzə çox az u diktarda vənək dağıtmışlar 3. dağıtmaq (güclü bir vuruşla bəvək bir tərəfə ayırmaq) * *bi kulmekê mējîyê wê belav kîrtî* bu vurmaqla bəvəni dağıtmaq 4. yayılmək (düşüncəyi və ya yayılmək) 5. yaygınlaşdırmaq
- belav kirtin *w* 1. dağıtılmıq 2. saçmaq 3. yayılmıq
- belavêk *w* bildiri
- belavê *w* bildiri
- belawê *w* bildiri
- belawela *w* 1. dağıtmək, saçmaq (geniş bir atəfə yayılmaq olmaq) 2. dağıtmaq, düzənmək (kimse) 3. tərmin, dağılmək 4. tərminə mətək, çəpəmədəğim, damadağım - bûn I) dağıtmaq 2) damadağım olmaq, tərminə olmaq - kirtin I) dağıtmək 2) tərminə olmaq, damadağım olmaq
- belawelabûn *w* 1. dağıtmaq 2. yayılmaq, saçılmıq 3. dağıtmaq, damadağım olmaq 4. damadağım olmaq, tərminə olmaq, boğmaq yemək
- belawela bûn *leşk* 1. dağıtmaq 2. yayılmək, saçılmək 3. dağıtmək, damadağım olmaq (kəmk bəvənə gəlmək, dözəri bozulmaq) * *ver masevê belawela bû* mazarın üstü çığırdı 4. damadağım olmaq, tərminə olmaq, boğmaq yemək
- belawelakirtin *w* 1. dağıtmaq, damadağım olmaq (bir yerin və ya şeyin dözərini bozmaq) 2. dağıtmaq, yayılma, saçılmıq (dağıtmək və dözərsiz bir bəvədə saçmaq) 3. döküp saçmaq 4. bəvədəğim (pəçmən saçıp saçılmaq) 5. tərminə olmaq, damadağım olmaq, boğmaq yemək
- belawela kirtin *leşk* 1. dağıtmək, damadağım olmaq (bir yerin və ya şeyin dözərini bozmaq) * *keltinê hundir, hemü təkber li naxvaxtê belawela kirtinê* ilê dözme çözme açmaq gincisler. bütən eşyaları orralığa dağıtmaq (kimisli 2. dağıtmaq, yayılmək, saçılmək (dağıtmək və dözərsiz bir biçimlə saçmaq) * *kinê li naxvaxtê belawela kirtinê* e bələcləri orralığa yaymışlar 3. döküp saçmaq 4. bəvədəğim

- (pərsi) sənəp saxınmaq) 5. tarumar etmək, dərmedağır etmək. bəzənə uğratmaq
- belavələkiri** *af* dəvədağınık
- belavələli** *m* 1. dağınıklık 2.
- belavələli** *m* 1. dağınıklık, sərəklik 2. dərmedağınıklık, dözənsizlik, tərripəzlik
- belavələyi** *af* 1. dağınık 2. tarumar. dərmedağınıklık
- beləwi** *m* mənə bülğür, soğan, məcürməkten yapılan bir tur yemək
- beləze** *m* səbzə və meyvə niqlər ilə bəzənə başlanğıcı
- beləzet** *m* 1. belğət 2. zərək (söz sənətlərini inceleyen hilpi dəfi) 3. ay belğət (durgun anlatımı sənəti)
- beləxwaz** *m* beləli
- beləxwazi** *m* beləlik
- beləzi** *af* yahan sümübü
- belbəlisk** *af* yələk
- belbəlitanik** *zaf* 1. keleşek 2. q' keleşek (keleşek bağınırda mən)
- belbəlitanik** *bu* belbəlitanik
- belhelot** *af* dikik
- belheqandın** *m* fəkurdatma
- belheqandın** *ğə* fəkurdatmaq
- belheqin** *m* fəkurdatma
- belheqin** *ğə* fəkurdatmaq
- belbi** *ğ* belki
- belhoq** *m* bələvək
- belbün** *m* 1. firlama (yerinlən oynayıp ileriye doğru çıxarı yapma) 2. pirlama 3. dikilmə, dikilməyə, dikilməyə 4. kabarmı (hayvanlar rəm. tıyleri dikilmə) 5. tikizlaşma
- bel bün** *ğə* 1. firlama (y erindən oynayıp ileriye doğru çıxarı yapma) * *əvən w*
- bel bünbün** *ğə* 1. firlama (y erindən oynayıp ileriye doğru çıxarı yapma) 2. pirlama 3. dikilmə, dikilməyə, dikilməyə 4. kabarmı (hayvanlar rəm. tıyleri dikilmə) 5. tikizləşmək (çək doldurulmaqdan və ya sığışdırıldıktan siki durumu gəlmək)
- belbünğ** *m* 1. firlaklık 2. pirlaklık 3. kabarmı (çıkıntı, kabarmış yer) 4. dikiklik 5. çikiklik
- belbünği** *af* 1. firlak 2. pirlak 3. kabarmı (Hayvanlar dikilmiş olan 2. ağz, siki (çək a kəstirilmədən))
- belbünğün** *m* 1. firlayış, firlama 2. pirlayış 3. dikilış, dikilmə 4. kabarmış 5. tikizləşmə
- belbünğün** *m* 1. firlaklık 2. pirlaklık 3. kabarmı 4. rızılıx
- belçim** *m* yaprak, ağaç yaprağı
- belçiqandın** *ğə* 1. deride şəkəlik və ya a toplarına na səhəp olmaq
- belçiqin** *ğə* 1. deride şəkəlik və ya a toplarına na səhəp olmaq
- Belçika** *m* Belçika
- Belçikayı** *af* Belçikalı
- Belçiki** *af* Belçikalı
- beləbun** *af* 1. afəvən 2. səyledikləri ispatlanma
- beləban** *m* afəvənlik
- beləbanibün** *m* afəvənləşmə
- beləbun bün** *ğə* 1. afəvənləşmə
- beləbun zaf başlanğıcı (kusu)**
- beləqek** *m* pəkarətin yapıldığı yer
- beləd** (I) *m* helde, yer, mahal
- beləd** (II) *af* 1. ulen 2. rehber – bün bilən olmaq
- beləder** *af* derbədər hərımı bün
- belədəri** *m* 1. derbədər olma 2. küməs hayvanlarının yumurtlarına zamanında gidip başqa yerde yumurtlama 3. əvəl hayvanın başqa yerlere girməsi durumu
- belədərübün** *m* 1. derbədər olma 2. küməs hayvanının yumurtlarına zamanında gidip başqa yerde yumurtlama 3. əvəl hayvanın başqa yerlere girməsi durumu
- belədəri bün** *ğə* 1. derbədər olmaq 2. küməs hayvanının yumurtlarına zamanında gidip başqa bir yerde yumurtlama 3. əvəl hayvanın başqa yerlere gidip əvə uğratmaq
- belədərübüyi** *af* derbədər olmuş olan
- belədərübün** *m* derbədər olma
- belədəri kün** *ğə* derbədər etmək
- belədərükiri** *af* derbədər edilmiş olan
- belədüyə** *m* belədüyə
- belədüyəvən** *af* belədüyəci
- belədüyəvən** *m* belədüyəcilik
- belədü** (I) *m* 1. bilən olma 2. rehberlik
- belədü** (II) *m* 1. şünşək 2. kavala – *vedan* şünşək çəkilmək
- belədüh** *m* ishal, imel
- beləpoşk** *af* kulak tozu ol ~ *de jə xistn* (dun an ji danin yekü) kulak tozuna vurmaq
- beləgüh** *af* kulak tozu
- beləheq** *af* haks z yer
- beləhev** *af* rəsi mağı
- belək** (I) *m* küçük tarla, küçüks sazı parçası
- belək** (II) *af* 1. berek 2. alca, abng, yajal 3. çil (tüyünde küçük hareket bulunan hayvan) 4. bənçli, bənçlicə – bənç bənç
- beləkah** *bu* beləkayı
- beləkayı** *m* 1. bənçlik 2. *af* alca 3. *m* alca (bu rəyən kalar arasında yer yer gəzükən kəp parçası) ~ *ketin* (tiştekü) alca (alca) (eriyen kalar arasında yer yer toprak gəzintmek) * *beləkayı ketin* zəviyan tarqalar alca alca
- beləkürdün** *af* alca, alca
- beləkübün** *m* bənçlicə
- belək bün** *ğə* hareketlanmaq
- beləkübün** *m* bənçlicə
- beləkür** *m* alca yer
- beləkü** *m* 1. bənç, çünk 2. alca (bu kaç rənçli apikler dekmənin dekməni) 3. çarşaf (yatığın altına səhəp və ya yorgan kiplənən bez örtü) 4. alca, kar ləkəsi ~

avêtin (tiştêkî) alıcılannak tenewê karê: arasında yer yer top ne gorminek) * **belekî** avêtine zeviyar melûlu alıcılardı

belekîn *al* alıcılı

belekîttin *m* beleklesme

belek kırı *f*ğê beneklemek

belekın *a* okuz adı, berekêlir ıçrı

belekuk *m* 1. berek 2. alıcılı

belekokî *al* 1. berek 1. berekêlir 2. alıcılı

belekukîhûn *m* alıcılannı

belekukî *bûn* *f*ğê alıcılannak

Belekokîttin *m* alıcılannı

belekokî kırı *f*ğê alıcılannak

belekut *m* 1. berek 2. çıl rüyünde küçük be-
mezler buluntu (başvaz)

belekotîk *m* 1. berek 2. alıcılı

belekotîkî *al* 1. berekîlir, berekê 2. alıcılı 3. çılı
çallı, kayvan; 4. wî karıyêlir (kumra çım)

belekotîkîbûn *m* berekêlirne

belekotîkî bûn *f*ğê bereklemek

belekpur *al* berekîlir söz

Belekşer *al* 1. k. beyaz çekel 1. (dolanışvan
ıçrı) çabı

belekşer *al* alıcılı 11. beyaz karıçlı çekel 11

belem der *m* 1. kayık 2. pelenni (saftığarlık-
inê karıçmaz kayığı) (veya fîlkeri)

beleme *bir* belem

belemkîş *m* kayıkçı

belemkîşî *m* kayıkçılık

belemnêr der *m* fîlkeri

belemvan *al* kayıkçı

belemvanî *m* kayıkçılık

belepî *m* dırgan

belender *ad* kesenekçi, kesener, dırgançı

belenderî *m* 1. keserek (devlet görevlilerin
ayıklanırın) her ay kesilen para) 2.
kesenek, dırgan (Hıranka, çulluk gibi ge'ir
kaynaklıların gelmelerini sırtı olma ıçrı)

belenderîg *m* kesenekçilik

belendirî *bir* berindir

belengaz *al* 1. zavallı 2. âziz, bicare, zavallı
(çocu bu şeye yetmemiş) 3. fakır talas
gomlunak ıçrı, birci X s. zıstir gecevinde
kullunan) * **az belengazê Xwerê** de
bratim mala we jî, min lûn medîtin fîkar
duy ew a ze gelîmanêde bulamêdın

belengazane *f* zavallıca

belengazî *m* 1. zavallılık 2. âzizlik, zavallılık
~ çurpan mîrovan dibe her lîngê dîfîl-
nan biçarelik hazin ıçrı) namerde bile
mîlîtaş elce

belengazî *al* zavallıca, zavallı bu şekilde

belengu *bûn* beleşok

beleş *bir* beleş

beleşn *m* 1. peteşak 2. beleşok (bu ağaçın
kerestesi)

beleşeb *bûn* beleşeb

beleşebêh *al* 1. sebêbsiz 2. *ê* boşuna, boşu
boşuna

beleşê *al* saçmaz

beleşê *m* saçsuzluk

beleşet *m* beleşen

beleşêşbîh *ad* henzelemiş olmanın, henzeleme
gibi olmanın

beleşêş *al* bosuna

beleşêş *al* yaramaz, düzenbaz kimse

beleşîçî *al* eğri bûğnu, kargaçık huşnêk

beleş *m*êu bîlê kişî, uzman

beleşwar *al* eğri bûğnu

beleşwarê *m* eğriyê bûğvêlik

beleşiz (I) *f*ğê çabı çabı şıphılı

beleşiz (II) *al* karıçmaz k

belû *m* 1. evet 2. *ê* ye. (geceklük ve onay
bildiren çar) elede yangının onaylandığını
bildiren) * **em jî bân?** - **belê** hûn jî werin
bêz de gelêtin mî? - gelin ya 3. ya (bilmen,
goşen, kumlanp arbutun) 11. olay sebe-
biyle de sorulan başka her konu ıçrı kul-
lanılır) * **we zikê awe lûr kîr, belê ez çî
bikim?** siz karıçmazı duyurdunuz, ya ben ne
yapıyım?

belûm *g* zencik

belûn *m* 1. söz, vaat (bir işi yapacağına kesin
asarak vaat etme) * **belûn dîbî** mî bîze söz
verman 2. keval - **dan söz vermek** - *çabı*
her söleşmek - **jê girtin** söz almak - **jê
standin** söz almak - **jê dan** vaatle bulun-
mak -> *çivakî* toplamsız söleşme, sesiz
söleşme

belûn *m*wa'az tasleu

belûnder *m*wa'az yektemer, üstlemer -> *avakî-
rîne* (nûle) 11

belûnderî *m* 1. söleşme, karım *m* söleşmeli

belûnî *f*ğ-e'r söleşme, kontrat -> **çêkîrîn**
söleşme yapmık

belûnî *m*wa'az - **dan** vaatle bulunmak

belûndîr *m* söleşmek, kontratlı

belg (I) *korî* 1. yaprak 2. yaprak tozellekle
asına yapacağı) 3. yaprak (kuşç, defter jûlî
şeylerle an ve arka yüzü oluşuşun) kâğıtlar-
dan her zım, varık) - **belgêfî** yaprak yıra-
mamak (veya yırdalanan ekî) -> *çivareyê*
sığır yapacağı -> (yekî) jî *darê* ketin kevali
tanımı olmak (ahnek)

belg (II) *m* elbise, kostüm

belgîlar *al* yapraklı

belgîrîk *al* ıçrı yapraklı

belge *korî* 1. yaprak 2. belge, dosyanın -
weşin (ar jî werin) yaprak dokünek ~
weşundîn (an jî werundîn) (papak dok-
tunmek -> *çavkanî* kaynak belge -> *ya* dîlê-
nîrê lîrta herat -> *ya* derketinê çikîş belge-
sı (bir malî) ilke dışına çıkama izını
güsteren belge) -> *ya* destûrdanê tam belgesi
-> *ya* jûğîr kaynak belge -> *ya* nîrxdar (an jî
hêja) kayıvalı evrak -> *ya* pardariyê (an jî
payê) lîsse sevelê -> *ya* pê selmîn *hîç* karî, ,
delil, karı verme) *êga* -> *ya* rûniştêgê

(nişingeli an jî ikabîrgehê) kumûl belgesi, ikametgâh dînînametî (veya: kağıdı) -ya xwendekarîyê (xwendinê an jî tehsilê) õğretin belgesi

belgedank m 1. arxiv 2. belgelik, dosyalik, klasor

belgeler m belgelik

belgedarhûn m belgeçerîne

belgedar bûn *êgê* belgeçerîne

belgedarkirin m belgeçerînîne

belgeler kirin *êgê* belgeçerîndanmek

belgedarkirî m belgelik, belgeçerîne

belgefîlm m belgeçel, belgeçel fîlm

belgefîlmkar m belgeçelçerî

belgefîlmkarî m belgeçelçerîlik

belgekaset m kaset belgesi

belgekirin m belgeçerîne

belge kirin *êgê* belgeçerîne

belgelari m belgelik, belgeçerîne

belgename m belge, yazılı belge, senet, dokuman -ya koka mal *êgê* koka belgeçerî -ya şerîatîdîne (an jî kutakîdîne) çukê belgeçerî (ku kasetinê bîr okult bîrînişini pûstere) belgeçerî -ya rewşê îyî hê' belgesi, husnûhê' kağıdı -ya xwendinê õğretin belgesi

belgenamêker m belgeçerî

belgenamêkerî m belgeçerîlik

belgenamêkîtin m belgeçerîne, dokumanlaş-

yon

belgenamê kirin *êgê* belgeçerîne

belgenamêkîrî m belgelik

belgenamêyî m 1. dokumanter, belgeçel 2.

belgeçel, dokumanter (belge nite îgî tarixyan

fîlm veya televizyon programî)

belgenamî m belgeçerînamî

belgewêz bawêz sulêk yerlerde yetişen genis

yapraklı ve halk hezarîdînde yirik

tedavîsizde kullandın bu bitki

belgevar m 1. dokumanter, belgeçel 2. belgeçel,

dokumanter (belge nite îgî tarixyan fîlm

veya televizyon programî)

belgewarî m belgeçel, dokumanter

belgewarhîrîn m dokumanterasyon, belgeçerîne

belgewarîkîrî m belgelik

belgeya pûselmîn m dayanak (bîr îddîyay

gûşlendirmeye yarayan fîlm)

belgeyî m belgeçel, dokumanter

belgê mîşgîr *başêd* şîşekkapan (Шопана

мисирча)

belgê hîrîn *başêd* hîyîk şîşerîn

belgêhewêz bawêz *başêd*

belgêr m buğday ve tuzun õgûlêrîgûa tas

belgêhewêz bawêz şîşerîn

belgêhewîs bawêz *başêd*

belgîh m hîrka -ê derwêşîyê derwîşîk hîkasi

belgîk m yapraklık, küçük yaprak

belgî (I) m bulgî

belgî (II) m aşan, alamer

belgî (III) m yapraklı, yapraklı

belgîr bawêz 1. beygir, yük arı (Kürtçe

'baş-gîr'den) 2. bawêz (beygir gawî)

belgîzer bawêz aşan aşgî çîçegî

belgîzer bawêz aşan aşgî

belgîkêş m yeşil yapraklı

belgîreş m kîrî yapraklı

belgîsar m kîrî yapraklı

belgîwêrîn m yaprak dökümü

belgîwêş m yaprak dökümü

belgîzer m sarı yapraklı

belhezak bawêz *başêd*

belhezakî bawêz *başêd*

belhîzandîn m cebelleşîne

belhîzandîn *êgê* cebelleştirmek

belhîzîn m cebelleşîne

belhîzîn *êgê* cebelleştirmek

belhîzok m 1. haşarı, yarımaz, afican (yer-n-

de durmaz, ele avuca sığmaz kîmse)* ez

di zarokîya xwe de yekî plr **belhîzok**

bûme çotukluğundan çok hasarı

bîrîştürüm 2. rez canlı, içi tez -bûn haşarı

(saya yarımaz) ulmak

belhîzokane m haşarıca, yarımazca

belhîzokî m 1. yarımazlık, haşarılık 2. *edê*

yarımazca, haşarıca

belhîzokîbûn m haşarılaşma, yarımazlaşma

belhîzokî bûn *êgê* haşarılaşmak, yarımaz-

laşmak

belhîzokîlî m haşarılık, yarımazlık - kîrîn

yarımazlık yapmak

belhîzandîn m yutma

belhîzîn m yutma, yutuk

belhîzîn *êgê* yutma

belhîzîn m yutuk parmağî

belhîzandîn m kîrîn

belhîzandîn *êgê* kîrîndirmek

belîgêşk bawêz *başêd*

belîk (I) *başêd* çuk

belîk (II) m klape takışkan parçîzelerin

geçmesini sağlama veya engellemek için

ullandın sapı

belîk (III)

başêd belîgêşk

belim m belki, ola ki, ihtimal

belim m kîrîndîş, dövülmüş sap

belindîr bawêz *başêd*

belîngêşk bawêz *başêd*

belîq (I) *başêd* deve ulkeni (Şalyoum maranum)

belîq (II) m fişkırtîk

belîqandîn (I) m 1. fişkırtma 2. fişkırtma

belîqandîn (II) m sendeletme, yalpalatma

belîqandîn (III) *êgê* 1. fişkırtmak * xwîn

belîqandîk kîrîkîrtî 2. fişkırtmak (yerzelen:

oyunup dışarıya doğru çıkma) yapmasını

sağlamak)

belîqandîn (III) *êgê* sendeletmek, yalpalatmak

belîqandînî m fişkırtîk, fişkırtma

belîqî m parçlek

beliqin (I) m 1. fışk rına 2. fırlamaq 3. partiyaya pörtlemək
beliqin (II) m cənubəmə, yalpalama
beliqin (III) fışq 1. fışkınmaq 2. fırlamaq (çərşədən oynayıp dənizə doğru qıvrıntı yapmaq) * **çavın w beliqibün** gözler: dıqarı İrlanmaç 3. partlamaq, pörtlemək * **çavə w beliqiyə** çavə pörtlemək
beliqin (IV) fışq sendələmək, yalpalama
beliqandın m rəbək etmə (məsəl. dağqulları arasında)
belisandıf m rəbək edibniş (məsəl. dağqulları arasında) olma
beliyn m əhrik olma
belişn fışq rəbək olma
belitandin m pozulmuş
belitandin fışq pozulmuş
belitt m belimə q olma
belitin m belimə, pozmuş
belitin fışq belimək, gözükmək
beliyah bün 1. onama 2. doğru loma isyid
beliyandin fışq 1. onama, onayırma 2. doğru loma, isyid etmə
beliyandın fışq 1. onayırmaq, onayılmaq 2. doğru loma, isyid etmək * **agahiyən ku ji çavkaniyən dın ji hatinə** stundin, yutinin Mühəmməd Əlibeliyinin toska köyrazlarında: əvvəlki bilgiler Məhəmməd Seyidovlərinə əngirliyə;
beliyandıf m 1. onayır, təsdiqləyir 2. doğru loma, isyid
beliyin m 1. onayırma 2. isyid etmə
beliyin fışq 1. onayılmaq 2. isyid edilmiş
belizandın m cəbelleşmə
belizandın fışq cəbelleşmək
belizn m cəbelleşmə
belizin fışq cəbelleşmək
belli m 1. beşək, sərb 2. belli, məlum (fışq) - **bün** bu ölkənin ağrı surlağı
bellican m yavaş partmaq
bellisk m partmaq
bellitang m 1. keleş 2. m keleşək (keleşbə, hələmdə olan) 2. m pappen
bellit m çukukluk
bellix m beliq, beliqin
Beltikay m Belqikalı
Beltiki m Belqikalı
bell m 1. g
bellə m 1. sarı
bellirin m 1. İrlanma 2. diklətmə 3. kəpürmə 4. partlama 5. çəpürmə (dənizə doğru fırlanma)
bell kirin fışq 1. İrlanmaq (çərşədən oynayıp dənizə doğru qıvrıntı yapmaq) sağlamaq 2. diklətmək 3. kəpürmək 4. partlamaq 5. çəpürmək (dənizə doğru fırlanmaq)
bellirnin m fırlanq, İrlanma

belliri m 1. rəbək, diklətilmə olma 2. partlamaq 3. kəpürmə
belliyi m olma
belli b 1. belli, ola kə, İrlanma 2. m belkilik
bellikayi fışq olma
bellikil m olma
bellikə m belli
bellin m partmaq arasında
bellə (II) m dik kütək
bellə (III) m tepələmə (taşcaq kəndə rəla olma)
bellə m 1. mce bulğur, ağrı, mericiməkten yapılan bir tur yemək
belləli m belik
bellək m dikək
belləq m 1. rəbək 2. partmaq, partmaq 3. çığ (tənk, qırıq, qoz, rahatsız edən, qozə balıq) * **rengə belləq** çığ rənk 4. qozə çarpan (qozə çarpanı özləyən olan şey)
belləqibün m 1. partlama, pörtlemə 2. çəpürmə 3. qozə barma
belləq bün fışq 1. partlamaq, pörtlemək 2. çəpürmək 3. qozə barmaq
belləqibün m 1. partlayır, pörtleyir 2. çəpürmə 3. qozə barmaq (veya balıq)
belləq bar belləq
bellə olma millət
bellərlay m kəlləli
belluri m bellürdən yapılmış və ya bellür gümüşü olan
belluribün m bellür ağrı
belluri bün fışq millətləşmək
bellurikürin m bellür ağrı
bellur kırin fışq bellürəşmə
belluriki m bellürə
bellürin m bellürdən yapılmış olan
bellət m pət, məsəl. palımda
bellət m bir tür ağrı
belləvacı m beləvacı
belləvacı bar beləvacı
belləvacı bar beləvacı
belləy m beləy
belləqandın m gənc yaşda, muradımlı almadan alınmış nədən olma
belləqandın fışq gənc yaşda, muradımlı alınmadan alınmış nədən alınmaq
belləqitiy b geberesi, geberesi
belləqitn m 1. gənc yaşda olma, muradımlı alınmadan olma 2. geberinə, zəbənə
belləqitn fışq 1. gənc yaşda olmaq, muradımlı alınmadan olmaq 2. geberinə, zəbənə
belləqitndar m çapkın cəmsəllik taşıyan və ya bəz. İrlanma
belləqitndarı m çapkınlıq
belləqitndarı m 1. uroltin
belləqə m təklik, təklik
belləqəbün m təklik atma (veya kılma)
belləqə bün fışq təklik atmaq (veya kılmaq)
belləqəkirin m təklik atma (veya kılmaq)
belləqə kirin fışq təklik atmaq (veya kılmaq)
belləqə m 1. kəpürək 2. çəpürək

helva *w* karam, delil
 helvan *w* mesken
 helvan kirin *w* merhemleme
 helvan kirin *ğ* merhemlenmek
 helvat *w* ateş, köze
 belt *w* raf
 bellik *w* 1. rafık 2. davacılar teten raf
 bellik *z* ağaç, kundu, rafa kundu (Arabistan penatremi)
 bellik *z* ağaç, kundu
 helvce *ben* saktın gibi köptükleri ba' bitki
 belhü *w* ince bulgur, soğan, mercimekten yapılan bir tür yemek
 Belüle *ben* Belucî (bu Ara halkı)
 Belüci *w* Belucice
 Belucistan *w* Belucistan
 helüng *w* örük
 belür *w* bilür, karstal
 helürü *w* bilürme.
 belürübün *w* bilürleşme, kristalleşme
 belürü bün *ğ* bilürleşmek, kristalleşmek
 helürükirin *w* bilürleşirmek
 belürü kirin *ğ* bilürleşirmek
 belüt *w* belüt
 belveşin *w* euzan
 belvan *w* bulgan -- avetin bulgan olmak --
 gütin gerek tutmak
 hem *w* nam (en pes perde)
 hem *w* nakle pes
 benol *w* benol 1. benol (bu sözün yarım t. künleştiğini gösteren nola işareti) 2. ol benol (bu sözle künleşmiş ses)
 ben (I) *w* 1. ip 2. ipik 3. ip (asarak ölüme duzu) 4. bağ 5. mer dumanıyonun, idare) - avetin (ün ji kirin) süyü (yekü) (pe çekmek -- getandın dizleri kopmak) (ber türü bağ ve baskıdan zıccırmak) - ü ben-wer ip, ucun, bağ bağık bi - ekü xay (yek) gür dan koparı çıkarmak (ünün zec durupda biriktirmek) - e ber üf boyundurak ipi - e (wü) beolan (birne) yal vermek - e (yekü) filitün ipi kurmak (soyup gümek - e gureyü *w* üz bağü - e naviük gümek bağü) - e pey şüknü evet edindim, kulda gibi (şışiriz) - e şaqül perese - e xwe Dil-tahdin ipini kurmak (ozmak, ele avcaz şığmaz ün daruna gelmek) - e xwe getandın dizleri koparmak (şer türü bağ ve baskıdan kurtulmak)
 ben (II) *w* 1. bend, set, küçük set 2. turla sınırlı 3. dağıt her hangi bir yerinde açılmış arlık
 ben (III) *w* bir fan 3 her
 ben (IV) *w* kayalar küçük taş
 ben (Y) *w* ben, birat
 ben (VI) *w* bir emzük aleti
 ben (VII) *w* özelliik, karakter
 benağos *ber* belegaş
 benağuh *ber* belegaş
 benar *w* yamaç

benar (I) *w* 1. diğ budak (Traxmus excellens) 2. *w* diğ budak (bu ağaçtan yapılan aya)
 benavak *w* *w* diğ budak
 bene *ben* 1. bang oda (Hyoscyamus niger) 2. anestezi, uyuşturucu - e cihki (ün ji ciğayı) lokal anestezi
 beneker *w* uyuşturucu, uyuşturucu
 benekarin *w* uyuşturucu, anestezi, yapıcı
 bene kün *ğ* uyuşturucu, anestezi yapıcı
 bençarix *w* çark ipi
 bend (I) *w* 1. öre, barı, balce duvarı, set (toprağı kayıp akması veya sızdı yayılmasın önlemek için yapılan kalın duvar) 2. duvar (bu 1) için parçasını sürülmüş tağ taş, karpas, yapılan engel) 3. baraj (bu taşları çevirmek için, kapamak için çekilen duvar) 4. engel 5. turla sınırlı 6. baraj, bent, nâğ (bu bent) 7. baraj (herhangi bir alanda taşıyıcı taşıma için gerekli olan set) 8. mer vasak - çekilme 1) duvar yapmak, baraj oluşturmak, set yapmak 2) ip baraj kurmak (veya yapmak)
 bend (II) *w* 1. bağ, parti, hizip 2. belüğü, fakuzun 3. kamal, kük (zencas, parti gibi topluluklarda dışarıya yönünde özellik gösteren taraflardan her biri) 4. kutup (bir yönle karşı olan şeylerden her biri) * her yek ji wan ji bendekê ye (ayrı kutuplarda yer alıyolar)
 bend (III) *w* 1. bent, manie (yasa, sözleşme, anlaşma gibi menulere, her bir başı başına bir yığı gelmiş ve çoğu kez rakarla belirlen bölün) 2. madda (sözlük ve anadil bapçelerinde bulunmaz, anlatılan kelime, ad veya konularlar her biri) * bendla ferhengê ya zimên sözlüğün dol maddesi 3. paragraf (kısım maddelerinin kendi içlerinde sınır başlarıyla ayrılıkları ufak bölümlerinden her biri) 4. kısım (bu cinsten veya mesleklerden oluşan küme) * bendu çaran u nivisarê yaz nûr döndüncü kısım 5. makale
 bend (IV) *w* 1. ip 2. ipik 3. ip (asarak öldürme cezası) 4. bağ, lant * bendün malbatî üle bağları 5. sargı, bandaj 6. mer dumanıyonun, idare) - ü ben-wer bağ bağık - e dilê yekü getin adu koparmak - e dilini gonul bağü - e beyderi kolimin etrafında taktılar - e malbatî üle bağü
 bend (V) *w* 1. qoyd ü bend 2. *w* zend ü bend
 bend (VI) *w* 1. teklime * II bendla peşixya xwe hün kismetini beklmek 2. düşünme (bu, laas beçün) * II II bendekî naselîni bu kapada duruyoyan * tu hatî ser bendê min tükme geldin
 bend (VII) *w* 1. dönlük, rota, bağ am 2. tekarleme (şakların deyiş yarışı)
 bendu *w* *w* su bendü
 benda sereke *w* neşmakale

bendav *m* baraj, su baraj, su bend. - çökürün baraj yaptık

bendbendî *af* 1. kızlaşmış, kıklaşmış 2. kutuplaşmış, kutuplaşmış (birbirine karşı guruplara ayrılmış olma)

bendbendlibûm *m* 1. kızlaşma, kıklaşma 2. kutuplaşma, kutuplaşmak (birbirine karşı guruplara ayrılmış)

bendbendî bûn *leşb* 1. kızlaşmak, kıklaşmak 2. kutuplaşmak, kutuplaşmak (birbirine karşı guruplara ayrılmak) * her diçe dinsa ji hêla siyasî ve bendbendî şibe dinya; pitakeke şerî olaçêk kutuplaşoy

bendparis *m* çarık şer

bende (I) *şifir* 1. köle (savaşta tutulmuş, başkasından satın alınan kişi) 2. *af* köle (yürümeyen, alırsız olan, özgür olmayan) 3. *şifir* kul, abd

bende (II) *m* bekleme, bekleyiş

bendebûn *m* 1. köleşmek 2. kullaşma

bende bûn *leşb* 1. köleşmek 2. kullaşma

bendebûyîn *m* 1. köleşme 2. kullaşma

bendecan *af* canlı (yaşayan yer-değıştirmesiden yaratık, hayvan)

bendefîl *af* sırt - bûn sırt almak

bendefiroş *şifir* köle satıcısı

bendefiroşî *m* köle satıcılığı

bendegan *af* bendegân, çöleler, kul'lar

bendegani *m* 1. kölelik 2. kulluk

bendeg *m* işçi, alırsız olan

bendegir *m* köle avcısı

bendegirî *m* köle avcılığı

bendegin *m* köle kadını

bendek (I) *m* *m* çuval

bendek (II) *m* tır, kasa, çuval

bendek (III) *m* çar-leşe yapılan at bağ

bendêke (I) *m* denk (dayıvarların sağ ve sol tarafta konulan iki yük parçası - avûtin ser piştê çarmak iyêkî hayvana iki yanlı yüklemek)

bendêke (II) *m* ot demetini bağlamaya yarayan *m*

bendekekîrîn *m* denkleme

bendêke kirin *leşb* denkleme

bendekekirî *af* denkleştirilmiş, denkle hâlede getirilmiş olan

bende (I) *af* 1. köle 2. kul

bende (II) *m* bekleme, bekleyiş

bendükirin *m* 1. köleşirme, kıklaşma 2. kullaşma

bende kirin *leşb* 1. köleştinmek 2. kullaştırmak

bendêle *af* mıcık, uzun ve ince

bendeman *m* bekleme - a (yekî) bûn (kirin) ökleme - a (yekî) kirin (kirini) bekleme

bende man *leşb* bekleme

bendemayîn *m* bekleyiş

bendemani *m* bekleme, bekleyiş

bendemayî *af* beleyen, bekleme, olan

bendemâr *m* köle erkek

bendeyîn *m* köle kadın

bender *m* 1. harman yeri 2. harman - bûn kîrîn harman soymak - gerandin harman çevirmek - hûr kîrîn harman dövmek - a *harizganî* hararet imanı - a *deyayî* demir imanı - a *hewayî* hava imanı - a *serbest* der açık liman - a *vekirî* *af* açık liman (hava şartlarından dolayı etkilenen liman)

bendergeh *m* limanlık

benderîh *af* bendîrîh

benderûn *af* canlı, dirim 1. ziyayot, can'ı varlık (yaşayan yer-değıştirmesiden yaratık, hayvan) - tev kûr kûş, kutun enklîk

bendeti *m* 1. kölelik 2. kulluk - *karin* 1) kölelik etmek (veya yapmak) 2) kulluk etmek (veya yapmak)

bendewar *af* *af* 1. bekleyen, bekleyici, gözleyen 2. *af* bar *af* bağı 3. işli - *bûn* 1) ökleme, gözlemek 2) dğlenmek - *ê* (...) *bûn* - e bekleme

bendewarbûn *m* 1. (yolunu) gelişini bekleme, gözleme 2. dğlenme

bendewar bûn *leşb* 1. (yolunu, gelişini) ökleme, gözleme 2. dğlenmek

bendewarî (I) *m* 1. bekleme, gözleme 2. bekletme * tu *bendewarîşên* min jê nûn lu ondan habîr beklemin yok 3. *af* gözletirim - *kun* ökleme

bendewarî (II) *af* 1. köleş 2. kullaş

bendewarîkîrîn *m* bekleme

bendewarî kirin *leşb* bekletmek, ayılmak

bendewarînekîrîn *m* beklemezlik

bendewarî *m* bekleme

bendeyî *af* 1. köleşme 2. kullaşma

bendeyî *m* işli

bendê *af* bağı

bendêman *m* bekleme

bendemayîn *m* bekleyiş

bendegore *m* jamiyer

bendik (I) *af* *af* suluk yerlerde yehşen, acımsı bir tadı olup yenilen bir bitki

bendik (II) *m* tır, kasa, çuval

bendîk (III) *m* 1. ip, ipçik 2. makandîk (baş üstünde çene bağı) 3. kol bağı 4. askı (elhinelerle omuzundan ayrılan bağ) 5. bağ, bağnak 6. şerit (dar, uzun parça ve özellikle dokuma veya kumaş parçası) * **bendîkê** hevîştîm qes çerit * bi **bendîkêkî** xweşak min kûneya xwe avûte stûrê xwe guzel bi çeritê kûneya boyname bağladim 7. bel bağı

bendîk (IV) *m* öküz kuyruğu kılından yapılan ve hayvan kaşığalandırda kullanılan eldiven

bendîkandan *m* rîreleme

bendîkandin *leşb* rîrelemek

bendîkandî *af* rîch, tuleronîş,

bendîk kirin *leşb* rîrelemek

bendîkkirin *m* rîreleme

bendi *mâne* 1. köle 2. kul 3. tutuklu, mahpus
bendîdîl *mâne* gönlü tutuştu
bendükürin *m* 1. köleleştirme, köleleştirme 2. küllaştırma
bendül *kürin* *şegh* 1. köle edinmek 2. küllaştirmek
bendür (I) *m* şaşık (dış ulan)
bendür (II) *mâne* bendir
bendüri (I) *m* 1. kölelik 2. kuluk 3. mahpusluk
bendüri (II) *m* hüzüplük, parçılık, kikiplik ~
ketin *şava* (...) kamplaşmak, kamplara
ayrılmak
bendüvân *m* zindancı
bendüşane *m* hapshane, mahpusخانه, tutuk evi
bendükürin *m* 1. set çekmek 2. yasaklamak
bendükürin *şegh* 1. set çekmek 2. yasaklamak
bendükürî *m* sınırlı (sınırlanmış, belirlenmiş,
belirli)
bendüvâne *şegh* maket, mükavvele
bendüvîs *mâne* makale yazan
bendülke *şavak* yahani bir ot
bendüvân *m* uçku ip
bendüparîz *mâne* huzuç, kikiçi
bendüparîzi *m* hüzüplülük, kikiçlik
bendüşakîl *m* boyunduruk ipi
bendüşamî *m* 1. boyundurukta ikenlerin boy-
nunu kavrayan çuhak çuleni 2. boyunduruk-
ta boyun bağı
bendübâr *m* savleni, şayia
bendübâr *m* disiplin
bendübârî *m* disiplinlik
bendübarkar *mâne* disiplinci
bendübarkarî *m* disiplincedik
bendübarkürin *m* discipline etme
bendübâr *kürin* *şegh* discipline etmek
bendübarkarî *m* disiplinli
bendübest *m* disiplin
bendübestübün *m* discipline olma
bendübest *bîr* *şegh* discipline olmak
bendübestî *m* disiplinlik
bendübestükürin *m* discipline etme
bendübestükürin *şegh* discipline etmek
benedor *mâne* domates
benegos *m* belegosk
benekî *m* bir tür ağaç sarımsak
benegot *mâne* baş ağağı
benegotübün *m* baş ağağı olma
benegot bün *şegh* baş ağağı olma
benegotükürin *m* baş ağağı etme
benegotükürin *şegh* baş ağağı etmek
beneyn *şavak* kanyas
beneyn *mâne* par meşekse, meşekse rengi
beneynî *m* meşekse renginden olan
benê *m* ip orlama
benîlîlîr *m* ipi kırık (sarsık, sınırsız)
benîlîlîvân *m* ipi kırıklık (sarsıklık, sınırsız-
suzluk)
benî (I) *m* deng ü beng
benî (II) *m* aşk

benî (III) 1. çığ (zamanın parçası, vakit) 2.
çığ (yaşamın bir parçası, yaş) * *di çax ü*
benî *hev de ne* aynı çağındalar 3. zaman
birlik (bir şeyin istenilen ve nimesi gereken
durumu) * *ez ne di çax ü benî* *xwe dr me*
benî *me diğün* * *batin ser benî* *xwe*
tan *tomuna gelin* 4. öğün (istenilen
durumda olma) * *di çax ü benî* *ü yam*
xwe de tan öğün çağında
benî (IV) *mâne* bang otu (Hyoscyamus niger)
benî *m* tulaşma
benîleşk *m* belegosk
benîyane *mâne* aşkane
benî *m* 1. aşık, algin, tutkun, vurgun (bu
kimseye veya şeye aşırı sevgi ve bağlılık
duyan) 2. aşık (sıvışan bir çiftten kalma
ornik genellikle erkeğe verilen ad) * *ev*
kürin *benî* *ye*, *ji lew re par* *ji keşkê* *hez*
dike *bu* *çocuk* *aşık*, çünkü kız çok seviyor
3. çığm divane
benîdübün *m* 1. aşık olma 2. çâdemâ, mecnun
olma
benî *hün* *şegh* 1. aşık olma, aşka düşmek 2.
çürümek, mecnun olma
benî *m* 1. aşık, tutkun, torkulu, vurgun (bir
kimseye veya şeye aşırı sevgi ve bağlılık
duyan) 2. aşık (sıvışan bir çiftten kalma
ornik genellikle erkeğe verilen ad) * *ekî*
hür *sırıslama* *as k*
benî *m* 1. aşıklık 2. tutkunsuz, vurgunlus
benî *m* 1. aşıklık 2. vurgunluk, gönül kap-
tırma durum 3. divanelik, mecnunluk
benîkêş *mâne* k, sevdihi
Benîlîleşî *m* Benîleşî
benî *benî* *bir tür* ot
benî *ü* *şav*, *baş ağağı*
benî *hev* *reng* ü *benî*
benî *reng* *benî* *nevruz* *nev* (Finaria vulgaris)
benîk (I) *m* 1. ip 2. ipik 3. bağcık - *li serê*
xwe girê dan *başın* *çatmak* - *ê di* *hebânê*
evê *etene* *meç*, *kula* *gê* (kuşuikuz), baş
bağcı, oyuncak (başkalarının bir amaç gibi
kullanılan, hece sayılan güçsüz kimse) - *ê*
(yekil *kürin* *stüvê* *(yekil)* *başın* *bağlamak*
(birini *nişanlamak* *veya* *evlendirmek)* - *ê*
(yekil) *pê* *ve danê* *başın* *bağlamak* (birini
nişanlamak veya evlendirmek)
benîk (II) *mâne* 1. ibi budak (Fraxinus excelsi-
sior) 2. *m* diş budak (bu ağaçtan yapılan
şey)
benîk (III) *m* dağda açılmas küçük tarla
benîka *keçik* *m* bi, kadın oyunu
benîkê *hîşê* *m* 1. çürük ip 2. güvenilmez
kimse
benî (I) *m* bendürme, suuk
benî (II) *m* alim divanı
benî (III) *mâne* 1. köle (savasa tutuk alınan,
başkasından satın alınan kimse) 2. *m* köle

heqik (I) bir tar baglama

heqik (II) uduñ sarlağarık

heqil *heñ* 1. bakla (Yulca faba) 2. bakla (bu baklının yeşil tohumu veya kuru tohumu)

heqik *heñ* heq

heqik a kabarek

heqte = bak a

heqlawa = baklava - *he ji* baklava börek (çak tokluk durumunda: "baklava da olsa yemem" anlamında söylenir)

heqlawañruş *heñel* baklavacı (şu an ki mek)

heqlawakeri *heñel* baklavacılık

heqlawakeri *heñel* baklavacı (mal eden kimse)

heqlawakeri = baklavacılık

heqlawat *heñ* baklayıcı

heqlokki *heñ* baklama

hejmur *heñ* bir tar türüngen hayvan

heqik *heñ* kurtlağarık

ber (I) = 1. bir, senere 2. oron (pağar) *

şiré *heñ* min li te *heñel* *heñ* *heñ* min minimni satü sana heli alıñ yarıñ *

heñ ü memikên *min* goğus ve ciñ telamın 3. *heñ* oron (buñ cendüñ ü cıñlarında her maddelerin işlenmesi le ekle eden şey) 4.

verim 5. dol, zayıy, nesil 6. cemin (yavrı) *

çelek *ber* avêr *heñ* kök yarıñ 7. *heñ*, küçük baş hayvanların yaşlanma belirtisi veya yavrutulma sayıs a. belirtmek için kullanılır *

milin *yekberî* bir sefer yavrı bulış koyun *çeleka* *yekberî* bir kez yavrı bulış *heñ* *

biñinü *düberî* iki kez yavrı bulış keç 8. 30 adet ot desgen - *avêrin* yavrı arımar (gebe hayvan yavrıların dışını ekle) - *kem*

kirîn verim düşürmek - *ü ebürin* (...) oteheri - *heñ* *daré* *daré* *dixemilîne* ayta süsleyen ağaca ünüdüñ - *heñ* (tiştekî) *kirin*

mal kapamak (para satışıyla ilgili kavere üyüne ayırmak)

ber (II) = 1. ün, alıñ (bu şeyin ön tarafı, ön yüzü, oron kağıdı) *

er çüm *ber* paç pencereni önüne götür 2. or (bir kimsenin ilerisi) *

heñtu *wisa* *çerekli* *ber* min *vaya* *heñ* bir anda onunce beliriverci 3. or (ç yeklekler gereklilikle yagın oron bulamı) *

ber *vaya* *bigire* önünü ekle 4. yön, ucak 5. ün, cephe, yön, yüz, ve, heñ bu şeyin ön tarafı bulunsa bulamı) *

heñ *avahiye* vapran yüzü *

beré *binayé* *yê* *rojaya* bulamıñ *heñ* *yarıñ* *

heñ *vi* *çaplı* *heñ* *başür* e bu evin cephesi güneye bakar *

beré *min* *guleri* *çüzüm* a tarafı *doudo* 6. yüz (medeniye, sebehile) *

ji *ber* *vü* *yeké* *ez* *nikarim* *heñ* *bu* *ve* *bu* *yüzün* *ben* *siz* *gulerim* 7. yön, üst, karşı, alor *

heñ *rojé* *mesekine* *günegin* *alınca* *derim* * *malaw* *wan* *li* *ber* *malá* *heñ* *ve* *evim* *evimim* *yamındañ* *

min *ew* *li* *ber* *çarıñ* *dü* *heñ* *otto* *camın* *ust* *yamında* *gürüm* 8. ün *

min *heñ* *heñ* *gür* *oron* a *heñ* 9. *keç* *çüzüm* *heñ* *yön* *doğru* *çevrerek* *

beré *awe* *ilave* *berce* *rünıştöye* *başöye* *kanı* *çatınış* 10. *se* *heñ* *tramal* *duñ* *pa* *yas* *nelamın* *güsterdiğ* *yon* 11. *baş* *çür* *şeyin* *yakını* *vaya* *cevresini* *

heñ *azlı* *ates* *paç* - *heñ* *makve* * *stlak* *asın* * - *baş* *(yeké)* *neketin* *hıñ* *katlanmak*, *güllüñçülik* *emek*

- *baş* *(tiştekî)* *neketin* *güllüñ* *geçmek* - *heñ* *doğru*, *doğru* *yönünde* *

erebey *ku* *di* *poz* *duran* *ile* *heñ* *heñ* *ewalé* *ve* *diğ* *agaçlar* *arasında* *dereye* *doğru* *giden* *araba* - *heñ*

armané *ve* *mesin* *yuvuş* *geçmek* (bu yerli olmak için o yere doğru yönelmek) *(yeké)* - *heñ* *cehenem* *kirin* *ayya* *canın* *ceheneme* *göndermek* - *heñ* *çab* *bün* *çinde* *kaybolmak*

(*geze* *çarpamak*) - *heñ* *(yeké)* *de* *çün* *(bir* *al* *ayagını* *g* *meñ* - *heñ* *ecelé* *awe* *ile* *çüm* *çünce* *susamak*, *çüzümce* *susamak* - *bi*

evare *akşarı* *doğru* - *bi* *puñé* *(yeké)* *keñ* *çubayna* *çatınmak* - *heñ* *jet* *ve* *avığıya* *doğru* - *bi* *jon* *ve* *yukarı* *doğru* - *bi* *kesaké* *ve* *çün* *yoñaymak* *izemli*, *vapur* *gibi*, *okeleye*, *çığıya* *varmak* - *bi* *nehayé* *ve* *çün* *küçüye* *günmek*, *geri* *çürmek* *

karéñ *vun* *roj* *bi* *roj* *heñ* *heñ* *nehayé* *ve* *çün* *işleri* *günden* *güne* *gün* *yalıyus* *(yeké)* - *heñ* *osir* *kirin* *defterini* *düñmek* *töldürmek* - *bi* *peñişiné* *ve* *çün* *zevalé* *yüz* *tomak* - *heñ* *qedandiné* *çün* *kolaylamak* *

ev *ku* *ji* *ber* *heñ* *qedandiné* *ilçe* *bu* *heñ* *de* *kolaylı* - *heñ* *(tiştekî)* *ve* *çün* *(bu* *heñ* *olması)* *yüz* *tomak* *

heñ *ber* *heñ* *buñé* *ve* *diğ* *agaçlar* *kurumaya* *yur* *tolunay* - *heñ* *rusté* *ve* *çün* *çığa* *kaymak* *(sosyet* *ve* *ekonomide)* - *bi* *(uznebüné* *ve* *çün* *zevalé* *yur* *tomak* - *bi* *kerahüné* *ve* *çün* *zevalé* *yüz* *tomak* - (karak *ar* *ji* *rowşak* - *heñ* *kerahübé* *ve* *çün* *(ç* *vaya* *derim)* *teraya* *sarmak* - *heñ* *kapı* *çığı* - *desté* *sibehé* *salıka* *doğru* - *dür* *(yeké)* *de* *hatın* *gürümce* *çünce* - *dile* *(yeké)* *gürün* *açığı* *yoñaymak* *

ji *heñ* *ku* *heñ* *heñ* *min* *bigire* *min* *parlık* *min* *xwar* *çüzüm* *yoñayış* *diğ* *biraz* *ekmek* *yeñim* - *dile* *(yeké)* *re* *hatın* *parlına* *çünce* - *heñ* *gürün* *onuna* *çünce*, *onlemek* - *heñ* *bayé* *bün* *on* *uzıra* *agaç* *olmak* - *peñ* *ve* *deyn* *kirin* *heñ* *salık* *konuşmak*, *hastalık*, *ates* *durumunda* *sayıklamak* - *peñ* *ve* *doğru*, *doğru* *yönünde* - *peñ* *de* *çün* 1) *ve* *uğramak* 2) *ve* *tomak* *(yönelmek)* - *peñ* *de* *hatın* *yoñaymak* - *peñ* *de* *reşün* *senime* *uğramamak* - *tije* *kirin* *duñca* *seni* *burukmak* *(badak* *vaya* *fücün* *gibi* *keçim* *min* *doldürmeyip* *dudığı* *yoñayabileceğ* *karar* *yer* *burukmak)* - *(yeké)* *tije* *kirin* *çığa* *bals* *botlemek* - *heñ* *keñdöné* *çün* *teror* *boya* - *ü* *perişan* *per* *per* *şün* - *heñ* (...) *heñ* *duñ* *yönünü* *değıştirmek* - *heñ* *(yeké)* *bi* *(yeké)* *duñ* *de* *bün* *(çünce)* *ney-*

il-çinək -ə (yekü) hi ku de biki nabêje nu ağzina vur. lokucanın al -ə (...) dan keçvaz (bir is) yakaş koşmak, zara koşmak -ə gotinê guhartinê sîzû çevirmek, lîfî değıştirmek -ə (tîştekî) guherinê awazî değıştirmek, girdîşî değıştirîşu değıştirmek -ə keştîyê (an ji qeylekî) dan ser pêlân değıştîyî başa almak -ə (yekî) ketin (tîştekî) (ber seve) girînê takilînak -ə (wan) ketin hev (birimê) gamêk (veya girîştinekî) -ə (yekî) ketin xerîblîstanê guherê (veya guherê elîze duşmek) -ə (wan) ketin hev (birimê) katilînak (arîzîna çalakî) -ə (yekî) lê bûn yuz bulînak -ə (tîştekî) lê rast kirin değıştirmek, yöneltmek * berê çêka xwe lê rast kir, lê em zûzûka girîştîne û me nehîst s.l.hî onu değıştînu, ama biz hemem onu engellîdîk -ə (yekî) lê rast kirin (arîzî) yöneltîndirmek -ə (yekî) pê de bûn (birim) meyîlî omak -ə rojê ketin (tîştekî) gonç almak (veya gonç gormek -ə rojê nakewê gün gormey (lîç) günêş asî; almaz yer) -ə sîbelê sabûla doğı (veya sabûla koşî) -ə teşo dan xwe nahîncî keser, gîbî kendîne yonîmek (yekî) -ə teşu tim dan xwe nahîncî keserî gîbî kendîne yonîmek -ə xebere danê guhastînê sîzû çevirmek -ə xwe ha dan eihokî yuzînu çevirmek, tevşevîştî etmek -ə xwe dan (...) ...e tutînak (yemelîmek) * berê xwe dan rîya malê evînu yolînu tartîlar -ə xwe dan (tîştekî) yöneltmek (umaz) olmak (kupînsîmek) -ə xwe dan (tîştekî) an ji yekî kûşînak, dîkkî etmek -ə xwe dan (yekî) koşîmak, azarînak, peyîzînak, tekdîr etmek, (birim) çîkîşîmak, fîrca çekmek, fîrç alînak -ə xwe guhastîn vuz çevirmek -ə xwe jê hadîn yuzîne hakîmamak (darî)mak, gücînemek) -ə xwe jê dan aîl yûz çevirmek -ə xwe jê guhartin (an ji guhastîn) 1) mîka (veya sîr) çevirmek 2) deşîqîni çekînek -îya eujîê bayîanî üstî -îya her tîşî başîndî, her seydîn orîv

ber (III) m 1. kavîna 2. salîna 3. sîkîna (kuzînu sîkîna) 4. kavîna, katîna -î (yekî) dan 1) (birim) koşîmak 2) kovalînak (kaşîrîn ardîra değıştîmek, yakîlmaya çîkîşîmak) 3) koşîmak (sîne on vîrmek, görevîndîrîn atînak) 4) (birim) sîkîmak 5) (üzîrîne) salînak * kîşîkî berî zîrokan da kîpeğî çocuklara sîldî -î nuva hev (an ji û dî) dan 1) çekînazî sîkîmak 2) kavînan çîrmîn etmek 3) alîni bîrmîne getîrmek (kavînanîşîk etmek, çevreyî birbîrîne dîşîrmek) -î (pîşîta hev dan (birbîrîne) kîrdîrmek -î ser (yekî) dan 1) (birim) kovalînak, ardîna değıştîmek 2) (üzîrîne) salînak

ber (IV) m fîşek, kuşîşî (başînce), Lafek gîbî:

Fîşîkî eşîkî silâkîlarda kîlmîlanîmentîlî ~ î berîût çepîare

ber (V) m 1. tîrîf, kabîle * ji berê me hîzîrîn tîrîdedî 2. tîrîf, yan (tîştekî), dîşîtmekî kîşît olîn îkî sîşîden veyî fîi toplulukînan ber bîrî) 1) ji kîşîan berê yî? sen hangî tapîştînsî? * tu ji kîşîan berê yî? hangî yîndînsî? 3. tîrîf (bir kîşîrîn sevdînan gelîndîrîn kîşît 4. kîşîp, kutup (sîyîna, idîolojîk vb. olîrak gruplara ayrîşma) * dî civaka me de ber hîne toplulanînunda kîşîpîlar var her yekî jî wan jî berêkî ne ayî kîşîpîlarde yer alîyîrdî 5. kînat, fîzîpî (medîs, partî gîbî topluluklarda dîşînce yönîrde üzîclîk gîsteren taraflardan her bîrî) * berî çep a partîyê partînan sol kîşîdî ~ î mal peyvîna ji kîmîvîqîlan ku ji hev çîn etîe omak azîsîna gîrdîmek - î malîyê hev bînî hîstî akraba olînak - î malîyê hîtkî - î malîyê hîstîclîk, akrabaîk

ber (VI) m 1. taş 2. taş (bazî yerlerde ve işlerde kullîlanîlînak îcm bu mîhîdedîn üzî. olîrak hazîrlanîşî malîzîme) * berê asê değıştîren taş 3. taş (yapî işîrîmîde kullîlanîlînak îcm bu mîhîdedîn hazîrlanîşî malîzîme) * berîm peyanîyî bî awazîkî rîk û pîk hatîbîm bîclîkîlîm kîlîmînu taşînu değıştîrîce vîrîleşîrtîştî - jî eihê xwe gîrîn a taş yerînde ağırdîr -ə aş değırtîm taş -ə lîşî (an jî bergîrî) değırtîm taşînu dîmîneyîn aştîkî taş

ber (VII) m 1. en, genişîk (bir yuzîyde boy sîyîlan dîkî kenar azîsîndîkî uzukî) * berê qîrîşîşî kîrîşîmî em 2. boy (kîntîz îçîrî eî) * ji ho vî kîrîşî şîu ber hîbe bes e bu eîhîşîye îkî boy yeter

ber (VIII) w 1. pulî, sîlî, yuzğî (bat tîu yayğî) 2. kîlîm - î kîntîşî jî hev kîrîn atîlîmî açînak, etîe umazğî herbîrîmînden ayîrmak

bera nê 1. gîrîcek, eşîya 2. vî gîrîcek, sîlîmî, hakîkî (aşîrîna uygûn nîclîklîrî taş yan) * almîsta berî gîrîcek eînas (veya hakîkî olîmsî) 3. vî gîrîcek (kîmî, başîca, asî) * eîlağğî herî gîrîcek eîlîk 4. vî gîrîcek (değıştîkî gîbî olîn, değıştîyî vîrdîğî gîbî yonîsîtan) * kîlîlîkîn dî wîme de yîn berî me cesîndekî çîçekî gîrîcek 5. vî gîrîcek (yalîn olîmîya, doğı olîn seyt) 6. î gîrîçekten, eşî sîhî, sîndîr, hakîkîten nîha tu berî vî tîştî dîlavîzî sen sîmî gîrîçekten bînu istîyî orîmîsîn * ev kîşîk herî jî şîweşîk e bî kîşîk tîşîkîkîten, gazîl 7. î sîhî mî, usîlî rîn, oye mî, ne sîyîlîyî orîmî? (sîmî şîklînde sorîlînsî) ~ jî sîhdîn

beraber nê 1. beraber, eşît 2. î beraber, bîrlîkî - te 3. kîşîr, fîzîlî * du beraber îkî katî kadar berahîrî -e el bîrlîğî

berabermînan m berabere kîlîma

beraberî man bîğî berabere kîlmîk

berabermayın *m* beraber kalış, pata
 beraber *m* sahileşme
 bera hûn *lâgh* sahileşmek
 berabûyîn *m* sahileşme
 beradîhî *m* en hazretlik ~ kîrîn en hazretlik
 yapmak * en beradîhîya niyvanan dîkan
 masafîlerin hazırlığını yapıyave
 berade *m* laşbos, aylak ~ bûn basibos olmak
 beradettî *m* laşbosluk, aylaklık
 beradî *m* şahsı
 beradet *m* beradet
 beradetbûn *m* aklamama
 beradet hûn *lâgh* herat etmek, aklamak
 heradetbûyîn *m* aklamış
 beradetkîrîlî *m* beradet etme
 beradet kîrîn *lâgh* beradet etmek
 beradî *m* irdelerme
 beradî kîrîn *lâgh* irdelenmek
 beradîlî *m* hafifletme
 beradîlî *lâgh* hafifletmek
 beragf *m* turlanda
 berahî (I) *m* 1. gerçek h. kikat 2. â sahiden
 berahî (II) *m* an * herahîya qumas kumasın
 eni
 berahî (III) *m* ilkin evvel
 berahîn *m* gerçek, sahi olan, (aslına uygun
 nitelikleri taşıyan)
 beraj *m* 1. baraj, su barajı 2. meç baraj (her-
 hangi bir alanda bosarını tesvi etmek için
 gerekli olan yapı) * ji kîrîna doktorayê
 noçê herajê heftê e diktura yapınak için
 baraj neta yeçide: * baraja hûbajartîne
 seçim baraj ~ çêkîrîn (1) baraj inşa etmek 2)
 ap baraj kurmak (veya yapmak)
 berale *m* başbaş, aylak ~ bûn başbaş olmak
 beraletî *m* başbaşlık, aylaklık
 beralî *m* 1. bertaraf 2. *m* yünelme
 berahîbûn *m* bertaraf olma
 berahî bûn *lâgh* bertaraf olmak
 berahîbûyîn *m* bertaraf oluş
 herahîkîrîn *m* 1. bertaraf etme 2. yüneltme
 yüneltme, yüneldirme
 berahîkîrîn *m* yüneldirmek
 herahî kîrîn *lâgh* 1. bertaraf etmek 2. yünelt-
 mek, yüneltmek, yüneldirmek
 beramber *ber* beraber
 beramberî *ber* beraberî
 Beran *asim* Kaç Baraj
 beran (I) *m* eni kaç ~ çû zozana, yûn ez ê xwe
 qelaw bûkîna, rabûl her du sturên xwe jî li
 ser danî Dîngên'a pirine çiderken ewdeki
 buçûrdan olmak ~ zwanî (kayun) kaçın
 çîleşmek -ê bîhîjîkî küçük boyuzla kaç
 -ê çar gurçîk yigîr -ê keş çarçîkî kaç -ê
 kod boyuzsuz kaç -ê mîrxas kaç yigîr -ê
 qemîr (1) kaç sağıklık, gülbûz, geç çîkes.)
 2. kaç yigîr (yüksüklük, gurbûz delikanlı) 3.
 meç yigîr -ê qert kart kaç -ê şer koykar -ê
 tîşt yigîr (kimse) -ê tow tûhonluk kaç.

damızlık kaç.

beran (II) *m* asına ağaçlıtına seşsi
 beranher *m* 1. beraber, eş (eş bir şekilde)
 2. karşılık, mütakabi * ulikariya beraber
 karşılık yadın 3. renklerin düzeyce) 4. az
 bîrebin takas 5. *m* beraber, birlikte, bir arada,
 baş başa -î hev bûn (1) eşit durumda olmak
 2) atbaşı gitmek
 beranberbûn *m* eş olma
 beranber hûn *lâgh* eşitlenmek
 betanberbûyîn *m* eşitleniş, eşitlenme
 beranberdan *m* kaç kâdın, göz boyama
 heranbere *h* herahere, eşit ~ nian herbere
 kalmak ~ qedîm (un jî xelas hûn) berahere
 bîreşek
 beranberetî *m* beraberlik (baş başa kalmak *
 maç he heragheretî hî encom hû maç
 beraberlikle suna, lîca)
 beranberî *m* 1. eşlik 2. barlıkelik, beraberlik
 3. karşılık 4. karşılık olma durumu 5.
 karşılıma, tekahul - (tîştekî) hûn (bir şey)
 tekahul etmek
 heranberkîrîn *m* eşitleme
 beranber kîrîn *lâgh* eşitlemek
 herandî *m* azzetleme
 herandî *lâgh* azzetlemek
 berane *m* kaç burma gibi * pîzekî berane kaç
 bûna gibi
 hernek *m* azzet baş pannaç
 beranê şer *m* kaçkar
 beranî (I) *m* azzetleme
 beranî (II) *m* 1. gayrî menkul 2. kayıt ve kon-
 tral dışı, karşılıksız şey
 beranî (III) *m* yabanî
 herano *m* aslanın
 heranwîrî *m* vakfa bağışlanan uzum
 ağaçlarının dîzîni
 beranxwarîn *m* yün (koyunun saçına
 çîleşmesi)
 beran xwarîn *lâgh* aşınlanmak
 beraqîl *m* akli, aklı yatkın, rasyonel * tîştekî
 heraqîl *m* akli yatkın bir şey
 beraqîlbûn *m* akli olma, rasyonelleşme
 beraqîl bûn *lâgh* aklı olmak, rasyonelleşmek
 beraqîlkîrîn *m* akli hale getirme, ras-
 yonelleşme
 beraqîl kîrîn *lâgh* akli hale getirmek, ras-
 yonelleşmek
 berar *m* enek başı, ateş yarı
 berarî *m* 1. uclat * becaaya endurîtyê uyelik
 uclat 2. odemek, tahsisat 3. bağıç
 berasin *m* ustura taşı
 beraş *m* 1. değirmen taşı 2. yuvartak (koruk
 biçiminde büyük taş -ê hîmî alt değirmen
 taşı -ê serê üst değirmen taşı)
 beraşo *m* 1. yuvartak 2. çamaşır (yıkaması
 gerekli, kırık giysi)
 berasteng *m* 1. engel 2. *m* engelli
 berastenghûn *m* engel engne

berasteng bûn *leş* engellemek
 berastengi *w* engelleme
 berastengkirin *w* engelleme
 berasteng kirin *leş* engellemek
 heraştin *baş* baştır.
 berat (I) *berat* — kirin *berat* etmek
 berat (II) *berat*
 berate *w* *leş* (kekmiş hayvan âhisi) bûn — (1)
leş olmak (2) *leş* çak yu almak
 beratexur *şûd* *leş*il
 beratexuri *w* *leş*il olmak
 beratexwer *şûd* *leş* yiyic , *leş*il
 beratexweri *w* *leş* yiyiclik , *leş*il olmak
 beratî (I) *w* 1. sâhilîk 2. gerçeklik, hakikat
 beratî (II) *w* genişlik, en (boy kısmı) *
 heratîya qumış kumuşın genişliği
 beraz (I) *w* 1. yakınlık 2. Çamaşır yakınlık
 dere kenarında çamaşır yakınlık
 beraz *w* 1. çay özü 2. *w* salur, kıyı — çün
 kıyıya izlemek
 berazçîn *w* sulu çün
 herazçîn *w* yavaş olma
 berazçîn *leş* 1. yavaş olmak (yavaş hayvan
 yavaşına düşünceli) 2. ağır düşük yap-
 mak, çocuk düşünmek
 berazçî *w* 1. düşük (yavaşlayacak duruma
 geleceği doğan hayvan yavaşını) 2. yavaş
 olmak, düşük yapmış olmak
 berazkirin *w* çamaşır yakınlık
 beraz kirin *leş* çamaşır yakınlık
 berazşo *w* çamaşır yakınlık
 berazvanî *şûd* yakınlık ve çamaşır yaka-
 mına giden kumş (eskiden dere kenarların-
 da yapıldı)
 berazwane *w* çamaşırhane, çamaşırılık
 berawird *w* 1. kıyas (bu nitelik, denk sayma)
 2. karşılaştırma, mukayese, kıyas * *eger em*
isal na sâlen çüi berawird bikîlî, isal
heva hîn xweş e geçen) dîna kıyas edince,
 bu yıl dîna havalatı — kirin (I) karşılaştı-
 rarak, mukayese etmek (3) oranlanmak — *her*
 kîtin (berbiryle) kıyaslanmak, mukayese
 etmek
 berawirdbûn *w* 1. karşı, şerhine, kıyaslanma
 2. oranlanma
 berawird bûn *leş* 1. karşılaştırmak,
 kıyaslanmak 2. oranlanmak
 berawirdbûyîn *w* 1. karşılaştırmak, kıyaslanmak,
 kıyaslanma 2. oranlanmak
 berawirdî *w* 1. kıyas, mukayese (benzetme
 yoluyla) 2. karşılaştırmalı mukayese, kıyas
 berawirdkirin *w* 1. karşılaştırmak, kıyaslanma,
 mukayese etme 2. oranlanmak
 berawird kirin *leş* 1. karşılaştırmak, kıyaslan-
 mak, mukayese etmek 2. oranlanmak
 berawirdkî *w* 1. karşılaştırmalı olarak *w* 2
 karşılaştırarak, kıyaslanarak
 berayik *şûd* *baş*
 berayikî *w* özüllük

berayî (I) *w* 1. sâhilîk 2. gerçeklik, hakikat
 berayî (II) *w* 1. dîna 2. ike , ipuda
 berayî (III) *w* genişlik, en (boy kısmı) bny
 sayılan iki kumş arasındaki uzaklık) *
 berayîya qumış kumuşta eni
 berayîdar *w* çali
 berayîdarî *w* enlîlik
 berayîn *w* 1. sâli, sâhici, gerçek 2. *w* çali
 beraykî *w* izmiri, çamaşır
 beraz şûd 1. deniz (50ş sarfîn domestey) 2.
w *şer* damar (hain, akıllı, ters, matar) 3. *w* *şer*
 linzu (kati yürekli, şadîdar)
 beraze (I) *w* deşimben taşının altındaki per-
 zemet
 beraze (II) *w* kaldırım, namazlı
 berazî *w* domuzluk, lurtçuluk — kîtin lurtçuluk
 etmek
 herazî derya çali yunus balığı (Delphinus)
 berazî *w* domuzluk lurtçuluk (lurtçuk) —
 kîtin domuzluk yapmak —ya (yekî) *pe*
girtin domuzluğu tutmak, domuzlaşmak
 berba (I) *w* 1. sarımsak (sarımsak esnasında
 ayak düşen tuz, tuzları) 2. toz, sarımsak
 berba (II) *w* aldırış etme —yî *oqilê* (yekî)
 kîtin altına uymak —yî (...) kîtin (I) *bu*
 aldmak, aldmış etmek (2) *kop* lunak * *ez* *ber*
 hayî goltîn *w* kîtin *oqun* sözlerin
 kapılmak
 berbad *şer* haras
 berhadzar *şer* berbat
 berhajar *w* domuz, vâşş, harlıya
 berbaketîn *w* 1. aldırış etme 2. kapılmak
 berba kîtin *leş* 1. aldırış etmek 2. kapılmak
 berbakîrin *w* sarımsak
 berba kirin *leş* sarımsak
 berbalâfî *w* uçkâşvar
 berhan (I) *w* 1. balçık 2. taraç, talıtaş
 berhan (II) *w* önceden bildirme
 berhanes *w* en yangılı
 herhanerî *w* en yangınlık
 berhang *w* tuz, şafak — *avdîn* şafak sükmek —
îd dan şafak tutmak
 herhanîk *w* 1. sekî (evlerin önüne açılmak
 için taş veya çimandan yapılmış sâf) 2. san-
 ducak 3. sâhîrlîk 4. talıtaş, taraç, ters
 herhangî *w* 1. fecir zamanı 2. *w* şerh
 çukukun, şerh makana
 berbank *w* ayazlık, ters, tersin
 herhanok *w* balçık
 berbat (I) *w* birbirine uyum, uyumsuz
 herbat (II) *w* 1. hamal 2. *w* yakılmaya çağır-
 ıda yük hayvan
 berbatî *w* yağmurluk, şemsiye
 herbaran *w* yağmurluk
 herbarankîrin *w* tuz yağmuruna tutma
 herbaran kîtin *leş* tuz yağmuruna tutmak
 berbare *w* eşyâşî eşîlik
 berbarî *w* 1. hamalîk 2. yük yüklenmeye
 zamanı gelmiş olmak

herbat *zd* 1. herbat (nesreleze icir, ya bir nitelge salıp olınayn) 2. herbat, küü, ünä * **rewyake jil beré hñi berbattir** eskisuden dala herbat bu durma 3. herbat (bügük) * **riyake herbat herbat** bir yöl 4. herbat (çukin, beğenilmevni) * **we hñ ilimki herbat temşe kör** herbat bu film işlesiz 5. herbat (damadağın, bakımsız) **vazın** * **udeyake herbat a xanê herbat** bu kan odası 6. benböök 7. yatanaz

herbatbün *w* 1. herbat olma 2. (çığı veya duruma) herbat olma, duman olma 3. herbat olma, köküleşme

herbat bün bigü 1. herbat olma 2. (çığı veya duruma) herbat olma, duman olma 3. herbat olma, köküleşme

herbatbüyün *zd* herbat olış (veya olma)

herbatı *zi* 1. herbatlık (nesreleze icir, ya bir nitelge salıp olınayn) 2. herbat olma, köküleşme 3. herbat olma (bügük olma) 4. herbat olma (çığılığı) 5. yarımazlık

herbat kirin *w* 1. herbat etme, herbat eyleme 2. oclat etme 3. (kötüleşme) (kötü duruma getirme)

herbat kirin *ğgü* 1. herbat etme, herbat eyleme * **te çawa ev kar herbat kiribe**, **were wisa jil sañ bike** bu işi nasıl herbat etme, gel öyle de temize 2. herbat etme (ya veya duruma) 3. köküleşme (kötü duruma getirmek)

herbawer *zd* güvenilir * **çavkanyeye herbawer** güvenilir bir kavak

herhawer *w* güveniliri

herbaz (I) *ğgü* astıbuğ

herbaz (II) *zd* her yağıncağı

herbazın *w* dar bızlek, bızlek kılın (bızlek k önüne takılan dala ince bızlek)

herbaz (I) *ğgü* astıbuğ

herbaz (II) *w* yağıncağı

herbê *zd* her kılın

herbêji *w* 1. kılınlık 2. kelime

herbejn *w* nazarlaş (kurumuk içte hayvan yalanmasın) asılın bu tar munda

herbelay *zd* 1. yaygın 2. geniş çapta * **deşir bu teygernke herbelay kir** geniş çapta her herokete başlad.

herbelavbün *w* 1. yaygınlaşma 2. yaygın (genelleşme)

herbelav bün bigü 1. yaygınlaşma 2. yaygın (genelleşme) * **saz ev qas li may gel herbelav nebübü** halkın arasında saz bu kadar yaygınlaşmış

herbelavbüyün *w* 1. yaygınlaşma 2. yaygın (genelleşme)

herbelavi *w* yaygınlik

herbelavkirin *w* 1. yaygınlaşma 2. yaygınlaşma

herbelav kirin *ğgü* 1. yaygınlaşma 2. yaygınlaşma

herbelot *zd* yarımaz, husun - **bün yarımaz**

nirnak

berbelot *w* yarımazlık, husunluk - **kirin yarımazlık yapma**

berhead *w* 1. engel 2. *zd* bağıncağı, tabi

berhendübün *w* engellenme

berhend *bun* *ğgü* engellenmek

berhendit *we* berhendişke

berhendî (I) *w* beklenme, bekleyiş - (I) *ğgü* - e beklenmek

berhendî (II) *w* engelleme

berhendikirin *w* 1. engelleme 2. önünü kesme, önüne set çekme, ket vurma

berhend kirin *ğgü* 1. engellemek 2. önüne kelemek, önüne set çekmek, ket vurmak

berber (I) *zd* 1. rakip, karşı, husun * **serê awe jil herberê awe re natewîne** çaklıca: ka egriya 2. rakip (irtışmada) tarafların her biri

berber (II) *zd* 1. herba 2. *w* herba (herba çukkanlı - *şê* (an jil a) *ğgü* kadın herberi) **berberan** *zd* kadıman

berberkanî *sp* *w* 1. karışılma, yarışma 2. yarış 3. rakabet

berberkanikirin *w* karışılma, yarışma

berberkanî *kdin* *ğgü* karışılmak, yarışmak

berberik *w* rakabet, rakiblik

Herberi *zd* Herberi (halkı)

herberi (I) *w* 1. rakiplik, rakabet, karşılık, bızışıklık 2. celisme, çatışma, anlaşmazlık, irtışık 3. husunluk, duygulanlık 4. karışılma (herbirine karşı guruplara ayrılma) - **kirin rakabet yapma**, **çekışmek** - **pê re kirin** (bızışık) rakibete girişmek

herberi (II) *w* berberlik

berberibün *w* 1. rakiplişme 2. karışılma

herberi bün *ğgü* 1. rakiplişmek 2. karışılmak * **her dilce diwya jil helâ** siyasi ve herberi dibe diwya güdöke siyasi olma (karışılma)

herberkirin *w* rakabet etme, çekişme

herberi kılın *ğgü* rakabet etmek, çekişmek

herberî *zd* *w* süt sağama esnasında koyunun kasını tutan kadın (veya kimse)

herberîti *w* bu görevi yapma durumu

herberu (I) *ğgü* herberlik

herbero (II) *zd* *w* *ay* çığı

herberabün *w* güne doğulma

herberupik *bd* *w* 1. ay çığı 2. *zd* *w* *ay* çığı, güneş (güneş) ışıkla (ay) *ay*, güneş (güneş) yer)

berbetok *zi* 1. bızlık, çığılık 2. şımara

herberokane *zd* *w* çığıkancu, çığıtkanca

berbetokê *w* 1. çığıkancılık, çığıtkancılık 2. *w* çığıkancu, çığıtkanca

berbetaxane *w* herbetancu

herbes *w* 1. madde, kristal halde madde 2. mineral 3. *zd* mineral (ışıkta) inorganik madde (bilinen)

berbesî *mf* maderî, maderesî
berbestek *adl* mînceleşirici
berbestikim *adl* mîferaleştirme
berbestî kirin *lâz* işi mamerleştmek
berbest *adl* bölünebilir
berbestî *adl* bölünebilirlik
berbestas *adl* mamerlog
berbestasî *m* mamerî, bilimî, mamerîci
berbestok *adl* maderîci
berbest *m* 1. engel 2. ser (taprağın kayıp akmasını veya süvün yayılmasını önlemek için yapılan kalın duvar) * **berbestâ** *av* sü su
berbest *bûn* *lâz* engellemek
berbestbûn *m* engellenme
berbestdar *adl* engelli
berbestî *m* barike
berbestek *adl* engelleyici
berbestkarlı *m* engellenme
berbestî kirin *lâz* işi engellemek
berbestvan *adl* mamerîci
berbestvanî *m* maderîci
berbest *adl* 1. güvenilir, namîr 2. yetişkin, murad alma çağında (evlenme çağına gelmiş olan)
berbestbûn *m* yetişkin olma, muradına erme
berbest bûn *lâz* yetişkin olmak, muradına ermek
berbestî *m* 1. güvenirlilik 2. yetişkinlik
berbestvanî *m* mamerîci
berbest *m* kristal halde maden
berbesten *adl* yaygaracı
berbestenî *m* yaygaracılık
berbestî *m* muhalefel
berbestidar *adl* muhalef
ber bi *av* aqılın çâm *lâz* aklı yormak
berbihabûn *m* savrulma
ber bi hu bûn *lâz* savrulmak, rüzgârda dalgalanmak
berbihabûyîn *m* savrulmuş
ber bi *av* başıyê ve çûn *lâz* iyileşmeye başlamak, gerilmek (hastalık için, polikliniksaizin yok olmaya yüz tutmak) * **berbestişn** *wî* ber bi başıyê ve diçe hastalığı gerilme
berbihabûn *adl* sabah
ber bi cenemêk bûn *lâz* teherrüjî boylamak
ber bi cenemê kirin *lâz* teherrüjîye giünlemek
berbiçav *adl* 1. goze çarpan, gözde olan 2. somut, elle tutulur 3. beşirîm, güvürlü 4. güzel, zîmî * **jinêke berbiçav e** alimlik * **jinê kadim**
berbiçavhûn *m* 1. goze çarpan, kalbur usulüne gelme (veya kalbur üstü kalma) 2. somutlaşma 3. belânet (ivce anlaşılabilir ve gördüğü bu durum alma)
berbiçav bûn *lâz* işi 1. göz çarpmak, kalbur üstüne gelmek (veya kalbur üstü kalınmak) 2. somutlaşmak 3. belânetlik (ivce anlaşılabilir ve görünümler durumu almak)

berbiçavî *m* 1. gözdelik 2. somutluk 3. belânetlik
ber bi *av* ve *lâz* kendî üstü
ber bi *lâz* birinci ve ikinci usul
ber bi *av* gubê yeldî ketin *lâz* duymamak
berbiçev *adl* 1. uygun 2. karşılık 3. *m* yanayma – çûn berbiçevê doğru gitmek
ber bi hev anîn *lâz* birbirine yaklaşırmak, yaklaşmak
ber bi hev batîn *lâz* birbirine yaklaşırmak
berbihesîn *adl* aşçes zâcîn
berbihêr *adl* 1. gövürlü 2. dest çekici, çilekes 3. *av* geriş, varim, tasavîz (hic bir şeyi kendine dâir etmeyen) – bûn tasavîz olmak
berbihûn *m* 1. gövürlük 2. çilekeslik 3. fazlîmlilik, tasavîzlik
berbihur *adl* becerikli
berbihurî *m* beceriklilik
berbijar *adl* 1. ulay (bir görev, bir iş için kendini ilerleten veya başkaları tarafından ileri sürülen kimse) 2. ulay (bir iş için yetiştirilmekte olan kimse) 3. ulaylı ayrıcılık – nişan dan aday göstermek
berbijari *m* 1. ulaylı 2. ulaylık (bir görevde yetiştirilme) 3. ulaylı ayrıcılık
berbijarîkirin *m* ayrıcılık tutma (veya gösterme)
berbijarî kirin *lâz* işi ayrıcılık tutmak (veya göstermek)
berbijarîkîrî *adl* 1. ayrıcılık, ulaylı 2. mamerîci, ayrıcılı
berbûjêr *av* yokus aşığı, aşığıya doğru
berbijêr bûn *lâz* işi aşığıya doğru inmek
berbijêr *av* yokus yikarı, yularaya doğru
berbûnd *adl* yüze
berbûndbûn *m* yücelme
berbûnd bûn *lâz* işi yücelmek
berbûndbûyîn *m* yüceltme
berbûndkirin *m* yüceltme
berbûnd kirin *lâz* işi yüceltme
berbiçav *av* geriye doğru
berbiçev *av* deriye doğru
ber bi qedandînê çûn *lâz* kolaylanmak
berhur (I) *m* yakarı, yalvarma * **(...) bûn** *av* yalvarmak (veya yakarmak) * **berbirî** *lâz* **hêrê hû** Allah'a yalvardı
berbir (II) *adl* mamerîci, baş kesme ustası
berbirî *m* taşçıs
berbiyar *adl* sarık
berbiyari *m* sarıklık
berbiç *m* 1. zûldî 2. saç tokası
berbatavî *lâz* işi ışığa dönülmek
ber bi zelasiyê çûn *lâz* kolaylanmak
berbiçêr *av* iyiyê doğru, iyileşmeye doğru – **bûn** *lâz* işiye doğru gitmeye başlamak, iyileşmeye başlanmak
berbûn *adl* 1. kühin 2. öngürülü
berbûnî *m* 1. kâhîrlük 2. öngürül
berhîçe *m* karşı ahlîk

berboq *ed getman*

berboq**l**ığın *m suslanılma*

berboq **b**ün *başğ şışan olmaq*

berboq**k**irin *m şışan olma*

berboq **k**irin *başğ şışan olmaq*

berboq **(I)** *m gəp*

berboq **(II)** *m gelenek, adət*

berboq **m** *1. düğün alayı öncəsi gəlin evinə göndərilən habəri kədim 2. düğün alayı, gəlin alayı 3. yenge (düğündə gəlinə kılavuzluk edən kədim, gəlinin rəlikası)*

berboq **l**ə *berboq*

berboq**k**ı *(I)* *m yengelik (düğündə pəlinə kılavuzluk edən kədimin görevi)*

berboq**k**ı *(II)* *m düğün alayının söylədiyi türkü türü*

berboq**m** *m kəpilmə*

berboq**m** *başğ kəpilmək*

berboq**r** *(I)* *m düğün, peşmədə*

berboq**r**ı *(II)* *m* *1. düğün alayı öncəsi gəlin evinə göndərilən habəri kədim 2. düğün alayı, gəlin alayı 3. yenge (düğün zamanında gəlinə rəlikat edən və aynı zamanda ona danışmaqla vəpətən kədim 4. o dövrün evində gəlinə ilk düəyi ağıddığında erəkə çocuğu olması ilə bağlı gəlinin kulağına oturtulan erək çocuğu*

berboq**r**ül *m yengelik (düğündə gəlinə kılavuzluk edən kədimin görevi)*

berboq**r**vaıl *m düğün alayının*

berboq**ü** *m yengelik (düğündə pəlinə kılavuzluk edən kədimin görevi)*

berc *m gətirmə 2. məstaf*

bercəsü *məstaf kə şışar*

bercəsü *m kəşp cəsusluk*

bercəstə *m* *1. vücut, bədən 2. somur*

bercəstə**b**ün *m* *1. vücut bulma, vücuta pəlinə 2. somutlaşma*

bercəstə**b**ün *başğ* *1. vücut bulma, vücuta gəlmək 2. somutlaşma*

bercəstə**k**ilin *m* *1. vücuta gətirmək 2. m cəmləndirmək (bir oyunda bir rəfə cəmləndirmək) * kərekətər xweş bercəstə kilitə kərekətər güzəl cəmləndirmək 3. somutlaşma*

bercəstə **k**irin *başğ* *1. vücuta gətirmək 2. m cəmləndirmək (bir oyunda bir rəfə cəmləndirmək) * kərekətər xweş bercəstə kilitə kərekətər güzəl cəmləndirmək 3. somutlaşma*

bercəstə *ed şışat*

bercə**n**ik *m* *1. kəlin başığı olan kəfəle bərabər kulaqları və şakək kəlinlərinə səkkirən sus*

bercə**w** *m* *akızın şış*

bercə**k** *m* *bəbək önüğü*

bercə *m* *cephe (evin və ya bərbəngi bərbəyin ön tərəfi, mənəzə)*

Bercə**s** *məstaf* *Müştər, ilqət*

bercə**n** *m* *dişəktə birşeylə dənəvilən söylenen türkü türü*

bercə**p**kər *m* *taş baskı*

bercə**p**kəri *m* *taş baskı*

bercə**p**kirin *m* *taş baskı*

bercə**v** *ed* *1. çəpik, bəzgin, bəziz 2. gəlinin şış, göz önünə olan*

bercə**v** *m* *başğ önü, yəkinə və*

bercə**v**bün *m* *1. somutlaşma 2. bərbəngləşmə*

bercə**v** bün *başğ* *1. somutlaşma 2. bərbəngləşmə*

bercə**v** *ed* *1. göz önünə 2. somut*

bercə**v**girtin *m* *kəlləmə*

bercə**v** girtin *başğ* *kəlləmə*

bercə**v** *m* *görmə*

bercə**v** *ed* *1. gözük * bercəvkeke şış kiritin* *güzəl bir gözük sənə almış 2.*

gözük (m gözluğu için) - dən ber çavə xwe gözük olmaq -ə berçə kə gözluğu -ə təvə gunc gözluğu

bercə**v**kəlin *m* *1. gözük 2. nəfə gözükü*

bercə**v**kəlin *m* *1. gözük 2. gözükçülük*

bercə**v**kər *m* *gözükçü (imlə edən)*

bercə**v**kəri *m* *gözükçülük*

bercə**v**kətrəş *m* *gözükçü (səlin kimsə)*

bercə**v**kətrəş *m* *gözükçülük*

bercə**v**kirin *m* *1. somutlaşma 2. bərbəngləşmə 3. gətirmə, gətirmə, göz önünə alma, diqqət nəzərə alma*

bercə**v** kirin *başğ* *1. somutlaşma 2. bərbəngləşmə 3. gətirmə, gətirmə, göz önünə alma, diqqət nəzərə alma*

bercə**v**ksaz *m* *gözükçü (imlə edən)*

bercə**v**ksaz *m* *gözükçülük*

bercə**v** *m* *kəlləmə, çayla şışdırılan şış*

bercə**v** *(I)* *m* *perçem*

bercə**v** *(II)* *m* *həyətə sənə*

bercə**v** *(III)* *m* *çay önü, nəhir kəndi, nəhir kəvi*

bercə**v** *m* *yaxsa (Nəspətilin)*

bercə**v** *m* *kəlin baş gıyısına çinəyə tutulmuş baş - il dən başğın sus aksesələri*

bercə**v** *m* *kucaklama*

bercə**v** kirin *m* *kucaklama*

bercə**v** kirin *başğ* *kucaklama*

bercə**v** *m* *başğ*

bercə**v** *m* *başğ*

bercə**v** *m* *başğ*

bercə**v** *m* *başğ*

bercə**v** *m* *başğ*

bercə**v** *m* *başğ*

bercə**v** *m* *başğ*

bercə**v** *m* *başğ*

bercə**v** *m* *başğ*

bercə**v** *m* *başğ*

bercə**v** *m* *başğ*

bercə**v** *m* *başğ*

bercə**v** *m* *başğ*

bercə**v** *m* *başğ*

bercə**v** *m* *başğ*

bercə**v** *m* *başğ*

bercə**v** *m* *başğ*

berçine kirin *kyô* parçınpaç: etmek * wê bl
dêlê hêsp wê glrê dan berçine kirin onu
atır kuytuğuna b çayıp parçınpaça atılır
herçini wê makmetu - kirin kınkçlık yap-
mak

berçil *w* 1. çubuk, (tıa 2. parçê çiki yeri ber-
bünden ayrır bolme) * herçinê depin
taha perê

berçowê *w* 1. abur cubur 2. cerez, yutumatık
yivecek (asıl yernekten sayılmayan peynir,
zeytin gibi yesecekler)

berçowê *w* arin *w* çerezlenme

berçowê xwarinê çê çerezlenmek

berpê *w* rag -ê ay dayımın işi

berdan (I) *w* 1. bırakma (elde bulunan bir şeyi
tuttuğz olma) 2. bırakma (sarkıtma) 3. bırak-
ma (büyük veya sakal yaratma) 4. atma
(yapışık zıldağı yerden ayırma) 5. bırakma,
serbest bırakma, serbest etme, salma,
salıverme (özgürlük verme, hürriyetine
kavuşmasını sağlama) 6. hay serbest bırak-
ma, tahliye etme 7. bırakma (zeyna içeri
salma) 8. sığınma, sığın. çis (kızın, güle
gibi şeyleri hedefe vurma), mesleme (pat-
layıcı maddeleri patlatma) 9. terk etme 10.
başama, bırakma 11. serbestle (havasını
veya gazını bırakma) 12. var geçme, terk
etme 13. kavma (işine son verme), görme-
me (ama) 14. kurtul (cezalet) 15. sağırma
(zannında bir şeyi yitirmeme, sile
olmeme) 16. altına kaçırma, altına salma
17. bırakma, koyuverme (engel olma) 18.
koyuverme, olurma bırakma 19. salma
ismine 20. çê terkis etme 21. kalma, kalma
(bayımları icat) 22. teslim etme (bırakma,
ceyhan, terk etme, 23. dar mola etme,
bırakma 24. dinme (sarı, sarı durma) 25.
hay geçime (yazağı sırasında kılınmadan
sarıya gelir dinme ve sarı kan dolma
düneme) 26. ay geçime (geçimiyi sacul
bilimlenme, dıcağı olubdan, kerd ağlı-
aklıyla, bazı hareketlerle yendip kendi
dürümüne gelme) 27. döl verme (buki
çim uzat verme) 28. yellerime, osurma 29.
mısa (yalan veya abartılı söz söyleme) 30.
azat (okuluna paydest)

berdan (II) *w* utun verme

berdan (III) *w* yarın devolurken ay (baş)
farkı veri

berdan (IV) *kyô* 1. bırakmak (elde bulunan bir
şeyi tutmaz olma) 2. bırakmak (sarkıtma)
* parêhê xwe berdaye ser milên xwe
saçlarını çuzaına bırakma 3. bırakmak
(büyük veya sakal yaratma) * re Azadê, rî
berdaye Azadê gordûn mî, saçal bırakış
4. bırak (yapışık olduğu yerden ayırma) *
kêl berdan dikis atı, bırakmak (yapışık
olan bir şey yapışıklıktan kurtulmak) * nay-
lonê mîçewê berdaye mîçewinê wê çew

bırakış 5. bırakmak, serbest bırakma,
serbest etme, salmak, salıvermek (özgür-
lük vermek, hürriyetine kavuşmasını sağla-
mak) * çukê di çefesê de ji meê ve berdaye
kafesteki kusa yukarı bırakış 6. hay
serbest bırakma, tahliye etme 7. bırak-
mak, kavmak (içeri salmak) * eger ew mîh
berduda ji ez dê dîsa bêmê hemî kuy-
yınalar da jê çê gelecegi * em berduda
hundirê bîra çer, kuydula 8. sığınak,
altına (konusu, güle gibi şeyleri hedefe ile-
tme) mesleme (patlayıcı maddeleri patlat-
mak) * sê guê berdaye, kê nehingultî una
ûc kuzun atî vînamê 9. terk etme 10.
başama, bırakmak * jûn xwe zûde ber-
daye kuzun çokun başama * mîçewê jîna
xwe berda adimê kuzunê berda 11.
sındırma (havasını veya gazını bırakmak)
* herwaye neçewê berda baloyê havayê
sındurdu 12. var geçmek, terk etme 13.
kavmak (işine son vermek, görme-
me) 14. kavmak (cezalet) * berda
mîçewinê kuzunê kuy 15. kavmak
(zannında bir şeyi yitirmeme, sile
olmeme) * hup tî mîçewê wê berdaye
oninê çî bu şîmê kuydula 16. altına
kaçırma, altına salma * çêk mîçewê ber-
daye olma telazet islatma * berda hay
derpêye wê dîmna kavuşa 17. bırakmak,
koyuverme (engel olma) * berda wê
berdînê berda hemê gideyî * mîçewê berda
bîla hemî mola xwe mîçewê koyuver-
me etlerne gîstêr 18. koyuverme, altına
bırakma * xêr e te wîsa xwe berdaye ken-
dî kuyçewîşîr hayîrî 19. salmak
(ismine) * dar gulê berdaye apê dal
budak sêhî 20. terk etme 21. kalma
(bayımları icat) 22. teslim etme (bırak-
ma, devretme, terk etme) 23. dar mola
etmek, bırakmak * kîndî berdan halatî
mola etler 24. bırakmak (sarı, sarı durmak)
* çê dîçewê mîçewê berdaye dîçewî agûsî
dîmîyîr 25. hay geçime 26. döl ver-
mek (buki çim uzat verme) 27. yeller-
mek, osurma 28. atmak (yalan veya abartılı
söz söylemek) * dîsa dîstê pê kîr berdaye
çimê ulmîye başladî - (yekê) kî (bîmîni kuy-
unê 2) kavmak (işine son vermek, görme-
me) * herwaye ayêrê ağılamaya başlama -
hundî herî alınak, herî sömîk * jî kuyî
sacul zîyareê kî berdaye jîçewê has-
tîmîye zîyare: sazî dîmîna kî wîçewî sîkîmî-
dî - mîçewê (işletkî) kîçewî (çöllemeyi)
sağlamak içirêkê hayîrî dîçewî yapîna
sîçewî * me heran berdan hay mîçewî
kuzunê zeynolêrî arîsîna kîçewî - ser
(yekê) kî - e sîçewî 2) - e çewîçewî - ser
xwe dîçewîçewî, kendimê dîçewîçewî (yekê) -
ser xwe kendî dîçewîçewî * berda? kî

berge yavaş gel. yavaş ol 2) işi zıtlı * **berde bîne te erde** zi arın bîne
ber dan (II) *ber* üfürmek
berdange *ber* bir tür tük
berdanî *ber* verim
berdan hev *ber* çuştirmek, kopştirmek
berdan ser *ber* üstüne salmak
berdan (I) *ber* 1. bîtek, ürünü, semereli, mah-
 sudar 2. verimli, zannımlı 3. *ber* verimli,
 velâi * **huneribendeke berdan** verimli bir
 sanayi * **niyîşkareke berdar velû** bir
 yarar 4. üretken
berdar (II) *ber* ulu
berdaraz *ber* or yargı, peşin yargı, peşin
 hüküm ü
berdarîkê *ber* ün yargı, peşin yargı, peşin
 hüküm
berdarhûn *ber* 1. verimli olma 2. kabul olunma
berdar bûn *ber* 1. verimli olmak 2. kabul
 olunmak * **haca wî berdar bû** haca kabul
 oldu
berdarî (I) *ber* 1. bîtek, ürünü, lak 2. verim-
 lik, zannımlı 3. üretkenlik
berdarî (II) *berdar* adanlık
berdarî *ber* verimlilik, zannımlılık
berdarkirin (I) *ber* 1. verimli hale getirme 2.
 verimli olma
berdarkirin (II) *ber* alınma, eme, usula, sanak
 olan eme
berdar kirin (I) *ber* 1. verimli hale getirmek
 2. verimli kılmak
berdar kirin (II) *ber* idam etmek, usmak,
 sanak kılmak
berdas (I) *ber* her oğrak akalar
berdas (II) *ber* yer fırlarlarından oluşan meşelik
berdayî *ber* 1. bırakılmış, azal edilmiş 2. ser-
 vilmiş 3. serbest bırakılmış, tahliye edilmiş 4.
 kabulmuş 5. hoşlanmış 5. metruk,
 terk edilmiş 6. terk edilmiş, vaz geçilmiş
 olan 7. hoşnutsuz olan 8. hoşboş (bağlan-
 mamış) 9. dökük * **paren wê bi ser talle wê**
de berdayî saçları erimezle ma dökük 10.
 salma (sarekî olan su)
berdayîbûn *ber* 1. bırakılmış olma, azal
 edilmiş olma, ser vilmiş olma 2. serbest
 bırakılmış olma, tahliye edilmiş olma (suya
 atış) 3. kabulmuş olma 4. hoşlanmış olma
 5. metrukluk, terk edilmiş olma 6. terk
 edilmiş olma, vaz geçmiş olma 7. hoşnut-
 sus olma 8. hoşboşluk (bağlanmamış) 9.
 döküklük
berdeborîn *ber* zannımlı, zann helgesi
berdeh *ber* semer
berdehan *ber* semerli
berdehanî *ber* semerlilik
berdekani *ber* çapan, taş çapan (taş olma aracı)
berdekê *ber* kare, taş
berdelan *ber* 1. kan, taşlık, korse (hayvan
 taşlığı) 2. taşlık arzı

berdeling *ber* salvarın üç parçaları
berdenî *ber* gevce (kasa ve bell. bu suret olan)
berdenî *ber* gevce k
berdenîsî *ber* kaza
berdenke *ber* 1. denk, yüz hayvanların sağ ve
 soluna kamula iki yük parçası 2. *ber* denge
 (herbir tarafından kaldıran güçlerin sonucu
 olma durumu)
berdeqanî *ber* berdekani
berder *ber* basitme, hizmetçi
berderî *ber* 1. kapı özü 2. çapı bağı, baba evin-
 den gelmişlikten kapı özü kesilerek alın-
 mış bedve
berdest (I) *ber* 1. yardımcı, yamak, ayakçı,
 hizmetçi 2. *ber* (emre) amade 3. *ber* üst
 (başın büyüğü altında olan görevli), emir
 kulu 4. *ber* başkalaşım maddesi 5. el altında
 mevcut olan, görülmüş olan
berdest (II) *ber* *ber* karşı, doğru, sahânda
 (zaman araları selimelerle birlikte) *-î*
 sibehê sabaha karşı (veya sabaha karşı) *
berdestî sibehê hatû cemî me sabaha karşı
 birer udule
berdest (III) *ber* *ber* geçime, yakalama - kırım
 ele geçirmek, yakalamak, tutmak, **berdest**
 etmek
berdestar *ber* *ber* depolama taşı
berdestarî *ber* *ber* depolamaya, büyüyle
 uğulduktan söylenen sözün özü
berdesthûn *ber* ele geçme, yakalama
berdest bûn *berdest* ele geçmek, yakalamak
berdestbûyîn *ber* ele geçme, yakalamış
berdeste *ber* hizmetçi, hizmetkâr
berdestîk *ber* 1. el uşağı, yamak, kalfa, erak
 (lakanda ayak işletme bakan kimse) *
berdestîkê beqal bokkal çirgî 2. hizmetkâr,
 hizmetçi, mustahdem - **ê derdîhanîrîs**
berdestîkî *ber* 1. el çaklığı, kalfalık yanıklık,
 çanaklık 2. hizmetkârlık, hizmetlilik,
 hizmetlik 3. çanaklık (çiragın yapıcı) 4.
 çanaklık (çiragın verici) ~ **kirin** *ber*
 çanaklık etmek, yamaklık etmek, kalfalık
 etmek 2) hizmetkârlık etmek
berdestîlik *berdest* yanıklık, yamak
berdestîkîkî *ber* yardımcı, yamaklık
berdestî *ber* 1. yardımcılık, yamaklık 2.
 hizmetlilik 3. eldeki verici 4. *berdest* ayakçı,
 omu işi ayak işlerinde kullanılan korse) 5.
berdest el uşağı, kalfa 6. *berdestîk* (küçük yaşta
 bir eve alınıp yetişkin kimse) 7.
 hizmetçi, mustahdem
berdestîk *berdest* 1. yamak, yardımcı 2.
 yanıklık, ayakçı (ayak işlerine bakan kimse)
berdestîkî *ber* 1. yamaklık, yardımcılık 2.
 uçaklıklık - *kirin* yamaklık etmek
berdestî sibehê *ber* sabaha karşı, sabah ezanın-
 dan önce
berdestî *ber* 1. el uşağı, kalfalık 2. hizmet-
 lik, hizmetkârlık

berelbaz *m* kuşak, nesli, gebek

berelbaz *m*bir yarışmacı

berelbazlı *m* yarışma

berelbazlı *m* yarışmacılık

berelbende *m* başınla, başlı, tabii

berelbendeli *m* hafızlık, hafızlık, tahlik

berelber (I) *h* bur bur, car car - kirin bur bur bağınak

berelber (II) *h* kavin kavin -ê kersaxê fan j; peravê) kavin kavin -ê kersaxê çum kiyilamak, kiyi kiyi gitmek

berelbere *h* 1. ufaktan ufağa, yavaş yavaş 2. gütetek, güğde, güriğe * çalê inin bere bere biçûk dilbe pantolonum güğde kuçulayê 3. derece derece, peyde pey, kere kere 4. tedir, tedir, güğde, zannala - bi pê ye çün derece derece ilerlemek

berelbereli *h* tedir

berelbez *m*bir yarışçı

berelbezi *m* 1. yarış 2. ölçüme - kirin yarış etmek - pê dîn kirin yarışmak

berelbezikirin *m* 1. yarışma, yarış yapma 2. ölçüme

berelbezi kirin *teğ* 1. yarışmak 2. ölçülemek, yarışmak

berelbezî *m* yarışçılık

berelce *m* dînüm (bu merte karelik alın oluşt)

berelca *m* başboş * we duda ye ne baba ye sutiye kü berelca ye ne ana var ne baba başboş sersezinin tekirdi

berelcahikiri *m* hazuluk yapma, en hazuluk yapma

berelcahî kirin *teğ* hazuluk yapmak, ün hazuluk yapmak * em berelcahîya mîevanan dîlün misafîler için hazuluk yapıyêraz

beredar *m* berca (başlık için)

bereday *m* beredayî

beredayî *m*bir 1. serseri, başboş, heriş (kimse) 2. dokuntu, değersiz, aşgılık, başboşluk (beyazı, ayık rakımına olan) 3. ebel, başboş çocuk 4. avare, aylık, işsiz gücsüz, kaldrım mühendisi 5. *m* değersiz, işe varamaz, yazamaz 6. baş (verimsiz) * em çi bikin ji dîsa beredayî ye ne yapak yêre hêstê 7. *m* boş, saçma, vabî, abes, absurd, hoş insanıya, havadan, değersiz entipiften * gulîdîn beredayî havadan sîzler * gotîmîn beredayî soqî: sozler * ev nîgaseke beredayî ye hu vabî hî luyal * tu çima hî van tîstê beredayî mîjû dîbî? bu abes şeylerle niye uğraşıyosun? 8. happa (ağubash olmayan karın) 9. *m* salma (başboş gezen hayvan) 7. çarçur * beredayî xere kirin çarçur etmek 8. boş, boşuna, nîfîle, luybe * qarewera te beredayî ye başçip çarçuran nîfîle 9. boku bokuna, boşu boşuna, yok yere, paş pişne - - *h* boş boş, aylık aylık - azîfîn (peyîvîn an jî

teber dan) boş konuşmak - gerin salma gezmek (yekî - kîrîn (bîrî)) başboş bırakmak - lê pay (üsteki) gerin başında kavak yuli etmek (gecekleşmeyecek şeyler düşülmek vakit geçirmek) (yekî) - man (biri) başboş kalmak - pîş kıtan havaya çala (veya kîç) salamak - xêber dan gaf yapılmak - xelîfîn bosuna çalınmak - xere kîrîn çarçur etmek -ya kuçeyan kaldıra rapargesi (veya yarması)

beredayî avêtin *teğ* başunu hırcamak (para için)

beredayîbûn *m* 1. serseri olma, başboş olma, aylık olma 2. boş çıkmak (umduğu gibi gerçekleşmemek, sonuç vermemek) 3. havada kalmak (ö) iddia dayanaksız olduğunda kanıtlanmama)

beredayî bûn *teğ* 1. serseri olmak, başboş olmak, aylık olmak 2. boş çıkmak (umduğu gibi gerçekleşmemek, sonuç vermemek) * ew qas keft û lefta min beredayî bû, kerin hîndîr onca dî dîmare bes çala, uçerî pirdîler * ev serî çerd rojan e digerin, mîn serî li çerd cilan ji da, lê beredayî bû bakac gundîl arayorin, bakac yelere başvurdin, bes çuku 3. havada kalmak (biz iddia dayanaksız olduğunda kanıtlanmamak)

beredayîçîn *m* boş güne, güne gitme, boba olma

beredayî çün *teğ* 1. başa gitmek, güne gitmek, boba olmak * ew qas keda mîa tevde beredayî çû bînce emegim hep boş gitti 2. başa gitmek öldürmek (zaman anlatan kelime) (ben) * îro ruja me tev beredayî çû bînce, bî çîna öldürdî

beredayîçerim *m* utirmek (baş boş doluşma, yarıca2 doluşma)

beredayî gerin *teğ* sürmek (baş boş doluşmak, yarıca2 doluşmak) * beredayî hî kuçeyan digere sokaklînda sîrtîyê

beredayîkîrîn *m* 1. başboş bırakma 2. salma (hayvan vb için)

beredayî kirin *teğ* 1. başboş bırakmak 2. salmak (hayvan vb için)

beredayîlî *m* 1. serserilik, başboşluk, belâşlık 2. aylıklık 3. değersizlik, işe varamazlık 4. saçmalık

beredayîlikirin *m* aylıklık etmek

beredayîlî kirin *teğ* ay aklılık etmek

beredayîlî *m* beredayîlî

bereder *m* derbeçer - bûn derbeder olmak - kîrîn derbeder olmak - (..) kirin silkelemek (üstünden silmek) * eger tu wîla lîbat bîkî ez dê te berederî kuçeyê bikim boyle dîvînanîsan serî sokaka şikelerim

berederî *m* 1. derbeder 2. kapı dışarı olmuş olan, dışarlarda sânen

berederîbûn *m* kapı dışarı olma, kovulma 2. dışarlarda

berederi bûn *lûgh* 1. kapı dışarı olmak, kovulmak 2. dışlanmak

berederî kirin *m* 1. kapı dışarı olma, kovma 2. dışlanma

berederî kirin *lûgh* 1. kapı dışarı etmek, kovmak 2. dışlanmak

beredîn *ber* fehmer

beregêç *m* tebeşir taşı

beredînan *m* inşeyî taşı

beredîm *m* duğünde atılan nida

beredîmî *m* duğünde atılan nida (ki zava, ki zava gibi)

berêk (I) *m* testere *-a* bintyan kıl testere *-a* zîrêk kıl testere

berêk (II) *n* 1. yön, istikamet * berêka ters ters yön 2. *mar* doğrultu 3. cephe (ekin biçilince reberberin yüzünün baktığı yön) - *dam* (-...) yön vermek, yönelmek *-a* ters ters yön

berêka avber *m*îndî ara yön

berêkanî (I) *m* sapan, taş sapanı

berêkanî (II) *m* karşılaştırma, kıyas - *kirin* karşılaştırmak, kıyaslanmak

berêkar *m*îr savunucu, savunmacı

berêkarî *m* savunuculuk, savunmacılık

berêka berêka *m*îndî ana yön

berêka *m* yeni olgunlaşmış ürün ya da meyve

berêkî *m* berêkî - *ê* be kesenize berêkî *-a* Xelî İbrahim *tê* de be Allah Halî İbrahim berêka versî *-a* Xîzir ketin (...) Xîzir to berêka girmek *-a* Xwedê di emrê te (tu, ji we) de be îmrêce berêket *-a* Xwedê *tê* de be 1) Allah (bin bar) berêka versî 2) berêkîlî olal (yemek yemekle olanlara veya ürünlerini devşirenlere iyi dilek sözü olur söylenir)

berêkêdar *rd* herêkîlî

berêkêlî *rd* yakışıklı

berêkocellî *rd* duğünde atılan nida

berêka *n* karşı

berêkî *rd* 1. özgür 2. *mar* berduş

berênbûn *m* özgüleşme

berêla bûn *lûgh* özgürleşmek

berêlakîm *m* özgürleşme

berêla kirin *lûgh* özgürleşmek

berêmar *rd* emir eri, emre amade

berêmarî *m* emir erliği, emre amarelilik

berendam *m*îr 1. aday (bir görev, bir iş için kendini ileri vüren veya başkaları tarafından ileri sürülen kimse) 2. aday (bir iş için yetiştirilen kimse) * *ê* bo serokatîyê berendam diyar bûn başkankîk için adaylar belli oldu 3. aday üye - *nîşan* *dam* aday göstermek

berendamî *m* 1. adaylık 2. adaylık (bu görevde yetiştirilme) * *maweya* berendamîyê adaylık surê 3. aday üyelik *-ya* *awe* *dam* adaylığını koymak

berendamî *m* uçurtma

berendamî kirin *lûgh* uçurtmak

berepaş *ê* 1. geri, vîz. ge. i, geri geri (çekilme)

* *hat* *ê* berepaş *ê* geldi geri geri 2. arka arka, gerisin geri, gerisin geriye, geriye doğru 3. tükürü 4. *rd* ters (uygun olmayan, elverişsiz, oranısebersiz) ~ *çûn* geri basmak, geri geri gitmek, gerisin geri gitmek, gerisin geriye gitmek - *feullû* yüz geri etmek - *hatin* gerisin geri gelmek, ters yüz (vîz. ters yüz) get. dönmek ~ *awendin* tersinden okumak - *zivirandîn* ters yüzüne çevirmek

berepaş bûn *lûgh* ters yön olmak

berepaşçûn *m* 1. gerileme, geriye çekilme 2. ters yüzüne dönme 3. tükürme (hayvan için, geri geri gitme)

berepaş çûn *lûgh* 1. perilemek, geriye çekilmek 2. ters yüzüne dönmek 3. tükürmek (hayvan için, geri geri gitmek)

berepaşçûnî *m* gerileyiş

berepaşçûyîn *m* 1. gerileyiş, geriye çekiliş 2. ters yüzüne dönüş 3. tükürüş (hayvan için, geri geri gitme)

berepaşlar *rd* gerileyici

berepaşkî *ê* 1. ters yüz 2. ardin ardin, geri geri, gerisin geri, güllü güllü, kaçın kaçın - *çûn* geri geri gitmek, gerisin geri gitmek, kaçın kaçın gitmek

berepaşkîçûn *m* siya gitme

berepaşkî çûn *lûgh* siya gitmek

berepêş *ê* 1. doğru, doadoğru 2. öne doğru

berêge *m* haraka

beres *rd* çok kullanılan köpek adı

berespi *n* kuyruk taşı

beresî *m* yaka

berevajî *n* 1. ters, aksi (bir şeyin aksı) * *tiştê ku dibêjî tem berevajîyê wê rast e* söylediyin şeyin tam tersi doğru 2. ters yüz 3. *rd* ters 4. *ê* halakî, aksine 5. *rd* apasîk (yürünmede) *-yî* (tiştêkî) aksine

berevajîbûn *m* ters yüz olma

berevajî bûn *lûgh* ters yüz olmak

berevajîlar *rd* sapırcu

berevajîkerî *m* sapırcılık

berevajîkirin *m* 1. ters yüz etme, tersine çevirme, alt üst etme (alt yüzünü üst yüzüne getirme) 2. çarpıtma, sapıtma

berevajî kirin *lûgh* 1. ters yüz etmek, tersine çevirmek, alt üst etmek (alt yüzünü üst yüzüne getirmek) 2. çarpıtmak, sapıtmak

berevajîlî *m* aksilik

berevajîkerî *m*îrî evrîşak * *her mîrov dikene berevajîkerîya wê her kesê ku dikene mîrov e* her insan güler'in evrişigi her gülen insanıdır

berevajîkî *ê* tersine, tersien

berevan *m*îr 1. savunucu, savunmacı 2. *sp* bek, savunucu

berevanê rastê *sp*îrî sağ bek

Berevaniyi *rd* savunma ile ilgili

berewani *m* 1. savunma 2. *sp* savunma, defans
~ *kirin* savunma yapmak → *ya* (...) *kirin*
(birini veya bir şeyi) savunmak → *ya* nehem-
ce gereksiz savunma

berewaniibar *nd* savunabilir

berewaniKirin *m* savunma, savunma yapma,
müdafaa etme

berewani Kirin *lgh* savunmak, savunma yap-
mak, müdafaa etmek

berewaniil *m* 1. savunuculuk, savunuculuk 2.
sp beklik, savunuculuk

berewdan *m* kışkırtma

berewdan *m* 1. kışkırtıcılık, kışkırtmacılık 2.
arabozanlık ~ *kirin* arabozanlık yapmak

berewi *m* togarlanma

berewk *m* koleksiyon

berewpêşker *nd* ilerletici

berewpêşkeri *m* ilerleticilik

berewraz *bnr* berewraz

berewer *m* 1. bağıt 2. çağrı, bağıt

berewi *m* hazırlık

berewind *m* karşılaştırma, kıyas → *i* (...) *kirin* -
e kıyas etmek, karşılaştırmak

berewindkirin *m* karşılaştırma, kıyaslama

berewind kirin *lgh* karşılaştırmak, kıyasla-
mak

berex *m* omu açık bir tür usagara (genellikle
altı nyuk, öcü açık kayalarda olur)

berexêr *ê* iyiyeye doğru, iyileşmeye doğru

berexêrbûn *m* 1. onama, felâh bulma, iyileşme,
iyileşmeye yüz tutma, salâh olma, şifa
bulma, gerileme (hastalık için) gelişmek-
sizin yok olmaya yüz tutma) 2. işleme (yara
kapanma)

berexêr bûn *lgh* 1. onamak, felâh bulmak,
iyileşmek, iyileşmeye yüz tutmak, salâh
olmak, şifa bulmak, gerilemek (hastalık
için, gelişmesizin yok olunaya yüz tutmak)
* *neweşina wî berexêr dibe* hastalığı ger-
iltiyu 2. işlemek (yara kapanışık)

berexêrkirin *m* ondırma, iyiyeye dönmesini
sağlama

berexêr kirin *lgh* ondırma, iyiyeye dönmesini
sağlamak

beresêr nehûn *lgh* hayır etmemek (iyileş-
memek, düzelenmemek)

beresêrnabe *nd* emiltme

bereswar *ê* baş ağrı

berewi *malûl* 1. doğrulu 2. doğrusal

berê *nd* 1. eski, önce, önceki, sabık (bir önce-
ki) * *wezîrê berê* eski hakan * *serokê berê*
önceki (veya sabık) başkan 2. eski (geçerli
olmayan) * *qanûnê berê* eski yasa 3. eski
(herhangi bir meslekte uzun süreden beri
çalışmış olan) * *gerinendeyekê berê* yê
dîblatanê eski bir okul müdürü 4. eski
(geçmiş çağlarda) * *debêbê berê* eski
âdeler 5. *ê* önce, evvel, evvelki, önceki * *berê*
te got önce sen söyledin * *Alî hemherê wî*

yê berê ye Ali onun evvel rakibidir 6. *ê*
evvel, evvelki, evvelce, evvelki, önceki * *degum*
berê evvel zaman * *rojê berê tava me hebû*
evvelki gün güneşimiz vardı 7. *ê* ilk (birinci
olmak, en tahta) 8. *ê* önceden, eskiden *
berê nizanêlêl paşê kîn bû önceden bilmiy-
ordu sonra öğrendi 9. *peşin* (daha önce,
önceden) * *min berê jî we re got* ben size
peşin söyledim 10. *bu waktê* (veya bir vakit-
ler), *bir zaman* (veya bir zamanlar) * *berê*
ew jî dî nav tîkoşînê de maye bir vakîter
o da minadele aşrasında bulunmuş * *berê*
em jî lî van deran jî xwe re digeriyan ê
me jî kêl dikir bir zamanlar biz de burarda
gezip eğleniyorduk ~ *biestîlîne paşê bî-*
estîlîne önce düzelt sonra sısık ~ *dest bîrin*
xwe önce dîwanêk ~ dest destu dîpo
paşê serçavan dîpo önce can sonra canna ~
eynê cawî bûn aynı kumaşın olmak ~ *gê-*
na xwe bîpêje *pey te bîrêje* önce lâfını
ölçüp biç sonra söyle ~ *gûl hê beranê wî*
xtî xîl bû sonradan böyle oldu ~ *hatin* önce
gelmek ~ *peşin* (iştice) *kirin* öncelenek

berê ajulan *nd* hıyarsal ürün

berê aşan *nd* değirmen taşı (çakmak taşı
türünde sert bir taş)

berê beqlayan *nd* hakliyat

berê ewil *ê* ilkin

berê ewilê *ê* ilk önce, ilkin, evvelki

berê êvarê *ê* nkasın üstü, akşam üzeri, ikindi
- *hê şîya derê* ikindiden sonra dikkam
açmak (bir işe başlanmakta geç kalmak)

berê êvarê *ê* ikindiyun

berê geranê *nd* yazın görülen güneş ışığı azer-
jisi

berê girêdanê *nd* anahtar taşı (yapılarda)

berê nîvro *ê* öğle tatlî

berên şîr *nd* süt ürünleri

berê Okîyê *nd* Okîs taşı

berê peşta *ê* 1. ilk önce, önceki, evvelki,
öncelikle, peşinen * *gere berê peşta her*
tîştî jî ser wî qanûnî gûrbêjê kîrin önce-
likle bu qanun görülecek 2. *ê* önceleri

berê pîrpîrê *nd* semiz odu gibi çokça çoğalan,
bitveren

berêrîş *m* karşı saldırı, konarak

berêrîşî *m* karşı saldırılık, kontrataklik

berê sîbebê *nd* tahaha karşı

berêti *m* öncelik

berêvk *m* sahun kırması

berêvki *ê* 1. sırayla, sırayla bağlama, yordama-
na uygun bir şekilde * *wî karf jî berêvki de*
pê hîkevin bîkîn bu işi önce sırayla girip
yapın 2. bir öyübeden

berf *m* kar ~ *awêtin* *kar* temizlemek - *barin*
kar yağmak - *bî leyan hatin* *têpa têpa* *kar*
yağmak - *dubatîn* *kar yağmak*, *karlamak* -
dajetîn *kar yağmak* - *dan* (iştice) - *ê* *kar*
yağmak → *dayê weka kayê* *kar yağış*

yağınlaşmak, lapa lapa kar yağmaya başlamak ~ dilçe erd dimine sei gider vür kalır - **girtin** kar tutmuş - **gur kirin** güreğin kar yağmak ~ **hasin** kar yağmak ~ **ketle** (an i **duketin**) kar düşmek ~ **kuli** **gür kirin** kar yağısı yağınlaşmak, lapa lapa kar yağmaya başlamak ~ **kull** **kull hatin** lapa lapa kar yağmak ~ **le kirin** **waka kayt** kar yağısı yağınlaşmak, lapa lapa kar yağmaya başlamak ~ **malaytin** (an ni **niştin**) kar temiz etmek ~ **suina** **nutirfan** **berf** lapa lapa kar yağmak ~ **pañti kirin** kar temizlemek ~ **ü berma** kar boran - **vekirin** kar dömek - **wesandin** kar seçmek - **wes kirin** kar yağısı yağınlaşmak -> **nûr a** ker erde dilgire arca ve çaktırmadan yağın kar yüzeyi çabuk kaplar -> **hür a** **diasêje ranê stûr** e mee mee yağın kar hep aldırı -> **kall** tane tane yağın kar -> ker çaktırmadan çok yağın kar -> **kulligir** lapa lapa kar -> **pûk** gevşek kar -> **qawûtt** sert kuru kar -> sfs gevşek kar

berfan *m* kardan adam
berfanbar *m* aralık ayı
berfêsa *mf* karla karışık yağmur
berfêwêj *m* sıyrığa (kar küreme aracı)
berfbarij *mf* kar yağışı
berfbarin *m* karlanma
berf baris *lgh* karlamak
berfdehotin *m* karlanma
berf danadin *lgh* karlamak
berfdank *m* buzluk
berfdar *mf* karlı * **çiyayên berfdar** sarılı dağlar
berfdemek *bw* berfdanusk
berfçal *m* kar kuyusu
berfdanusk *m* kar helvası
berfdip *m* kar yığını
berfeguk *m* kar topu
berfêhoi *mf* anlaşılmaz, idraklı, dişürceh
berfêhbûin *m* idrak etme
berfêhm hûn *lgh* idrak etmek
berfêhûi *m* idrak etme, anlayışlık - **bûn** idrak etmek
berfêlûk *m* sulu kar, sulusepken
berfemêr *m* kardan adam
berfemot *m* kar helvası
berfemotik *bw* berfemot
berfenbar *m* aralık (yalnız 31 gün çeken san ayı)
berfênde *m* çığ ~ **hatin** çığ düşmek
berferman *mf* emir em
berfermani *m* emir erliği
berfepûk *m* kar topu
berfesû *m* yağmurla karışık yağın kar
berfesit *m* dondurma
berfespi *mf* **mf** kar beyazı
berfêzîlam *m* kardan adam
berfgirtin *m* karlanma, kar tutma

berf girtin *lgh* karlanmak, kar tutmak
berfgirtin *m* karlı, karlanmış, kar tutmuş olan
berfik *m* sıyrığa, kar küreme kureği
berfireh *mf* 1. yağın 2. geniş (kapsamı büyük, dar sınırlar içinde kalınmayan) * **pêyveke ku wateya wê berfireh e** geniş anlamlı bir kelime 3. kapsamlı * **cehateke berfireh** kapsamlı bir çözüme 4. geniş, detaylı
berfirehbûn *m* 1. yağın 2. genişleme 3. kapsamlı hale gelme -> **wateyt re zulan** genişlemesi
berfireh bûn *lgh* 1. yağın 2. genişlemek 3. kapsamlı hale gelmek
berfirehbûyîn *m* 1. yağın 2. genişleme 3. kapsamlı hale gelme (veya gelme)
berfirehî *mf* 1. etraflı 2. kapsamlı 3. genişçe, detaylıca 4. **m** kapsamlı 6. **wewer** kapsamlı, kapsamlı 7. iyi gün (konu, dar gün karşını)
berfireh kirin *m* 1. yağınlaşma 2. genişletme 3. genişletme, derinleştirme (detaylıca ele alma, derinliğine inceleme) 4. kapsamlı hale gelme
berfireh kirin *lgh* 1. yağınlaşmak 2. genişletmek 3. genişletmek, derinleştirilmek (detaylıca ele alınmak, derinliğine inceletmek) 4. kapsamlı hale gelmek
berfirehvan *mf*es 1. çoğulcu (çoğukulukla ilgili olan) 2. **akêrd** çoğulcu (çoğulculuk yanlısı olan kimse)
berfirehvanî *mf*es **mf** çoğulculuk
berfireş *mf* **mf** kalınca (paşa, sulu satan)
berfireşê *mf* **mf** kalıncılık
berfî *mf* **mf** zambak
berfîdank *bw* berfing
berfîn *m* kar linesi
berfîng *m* sıyrığa, kar küreme kureği
berfkore *mf* kar körü
berfkoreti *m* kar korluğu
berfmal *m* kar temsileme
berfmalê *m* sıyrığa (kar küreme aracı)
berfmalik *m* sıyrığa (kar küreme aracı)
berfmalik *bw* berfmalik
berfmalikêrin *m* kütlüme
berfmalik kirin *lgh* kurumek
berfmerbêl *m* sıyrığa (kar küreme aracı)
berfmalik *mf* karlı yer
berfok *m* sıyrığa (kar küreme aracı)
berfêr *bw* berleşir
berfêsa *m* sulu sepkên
berfweşing *m* kar küreme makinesi
berg *m* 1. elbise, giysi 2. cid, kapak (famları veya yapıkları kutu bane dikilerek veya yapıştırlarak bir kitaba geçirilen deri, bez veya kâğıda kapalı kitab) * **bergê** **piçtêkê** **kiabta** **çaldî** 3. gömlek, kılıf (kitap kapığına geçirilen kâğıt) -> **kirin** **çaldîmek**
berga *m* düve
bergay *m* evlere sahanlık, evin önü
bergattin *m* çözümler

bergavtîh *lîgh* gözânenmek (bir şeyi incelemek, tahlil etmek)
 bergaz *edûr* yarıp
 bergda *zîvd* geçişli
 herge *m* kapak
 bergêh *m* 1. goni, alnaç, cephe (bir şeyin ön tarafı, ön yüzü) * bergêhâ vê avahiyê lîrêh e bu yapıda gorusa genç 2. yon 3. bokuş açsa, gövüs açısı, noktanazar 4. görülm, manzara, peysaj, panorama 5. kapsam 4. nec perspektif - fi berê stendin ûvunû almak -> (tîstekkî) berlîrêh kîrlin kapsarawî gerîstîmek -> malê stundurpa -> parzemîne ûq kîzî sahanlîgî
 bergêhdar *ed* 1. goniomodu, manzaralı 2. kapsarawî
 bergêhîrêh *ed* thafatî, abnî goniş
 bergêkîrlin *m* kapaklanma
 herge kîrlin *lîgh* kapaklanmak
 bergemam *m* karşı amharço
 bergên *m* uluk
 bergend *ed* değerli
 bergendî *m* değerlilik
 bergear *ed* karşı (bir şeyin, bir yerin, bir kimsenin önü, esas ucunda yüzünü ilerisi)
 bergêr *edûr* 1. ıstarçî 2. yalvarıcı, ya varan
 bergêran *m* hazırlik, tedbir
 bergêrî *m* 1. ıstar 2. yalvarma
 bergêrin *m* 1. ıstar edîş, ıstar etme, ıstarene 2. yalvarış, yalvarma
 bergêrin *lîgh* 1. ıstar etmek, ıstarelemek 2. yalvarmak
 bergêrîş *m* ıstar
 bergêrk *m* ıstar
 bergêş *m* sofrâ, ekmeç sofrası
 bergêşîl *m* sofrâ
 bergêr *edûr* geş
 bergêrî *m* şefîk
 bergînd *m* 1. karşılık (bu davranışın karşı tarafı uyandırdığı başka davranış, mukabele 2. karşılık (bir di dediği bir sözü başka bir dilde aynı anlamda karşılayan sözü) * bergînda peyvân kelime karşılığı 3. karşılık, bedel (bir şey alınırken karşı tarafın verilen şey) * bergîndê hesabî hesabın karşılığı 4. karşı (karşılık olarak, mukabil)
 bergîr (I) *ed* büyük çaplı silah
 bergîr (II) *edûr* 1. enleyici 2. savuntacı
 bergîran *ed* edemli, mülm
 bergîranê *m* cephe gerisi lojistik
 bergîrî *m* 1. önlem, tedbir 2. korunma, savunma 3. by antipar - kîrlin 1) önlem almak, önlemek 2) korumak, savunmak
 bergîrdîdan *m* müstahkem - (...) dat. müstahkemede bulunmak
 bergîrlîkîrlin *m* 1. önleme 2. savunma, müdafaa etme
 bergîrî kîrlin *lîgh* 1. önlemek 2. savunmak, müdafaa etmek

bergîrî lî gîrlin *lîgh* tedbir almak
 bergîrlîkîrlin *m* 1. önleme, önlem alma, önlem alma 2. güğüsleme
 bergîrlî kîrlin *lîgh* 1. önlemek, önlem almak, önlem almak 2. güğüslemek
 bergîrlîmame *m* 1. önlem mesnû 2. korunma mesnû
 bergîrîyane *h* tedbîrlee, dolayıcı bir şekilde
 bergîrlî *m* 1. enleyicilik 2. korunma, savunuculuk
 bergîrk *m* tûkaç, tpa
 bergîrkîrlin *m* tûkaçlanma
 bergîrkîrlin *lîgh* tûkaçlanmak
 bergîrkîrlî *ed* tûkaçlı, tûkaçlanmış olan
 bergîrlîkîrlin *m* tûkaçlanma
 bergîrkîrlî *ed* tûkaçlanmak
 bergîrkîrlî *ed* tûkaçsız, tûkaçlanmamış olan
 bergîrlîkîrlin *m* 1. kapaklılık 2. *av* içe yöneliklik, özün
 bergîrlin (I) *m* 1. döl verme (üreme) 2. döl verme, doluncu 3. gebe kalmak
 bergîrlin (II) *m* 1. ürün verme, ürün tutma
 bergîrlin (III) *m* önleme, engelleme
 bergîrlin (IV) *m* tok tutma (yiyeciler için, uzat süre gelince veya doyurucu özelliği olma)
 ber gîrlin (I) *lîgh* 1. döl vermek (üremek) 2. doluncuk, doluncuk 3. gebe kalmak
 her gîrlin (II) *lîgh* ürün vermek, ürün tutmak, meyve verme
 ber gîrlin (III) *lîgh* önlemek, engellemek
 her gîrlin (IV) *lîgh* tok tutmak (yiyeciler için: uzun süre doyurmak)
 bergîrlîne tedîyan *ed* kolit
 bergîrlî (I) *ed* ürün vermiş, bol üretilmiş olan
 bergîrlî (II) *ed* tok tutmuş olan
 bergîrlî (III) *ed* *av* içe kapaklık, çitiz kapaklık, kapalı dışın dönük yaradılışta olmayış) - raluin kapalı yetişmek
 bergîrlî (IV) *ed* içe kapaklık
 bergîzan *ed* leri görüşlü
 bergîzanî *m* leri görüşlülük
 bergî *m* karşılık, bir şeyin eşdeğeri olarak alınma
 bergîdan *m* 1. karşılık (bir davranışın karşı tarafı uyandırdığı başka davranış, mukabele 2. karşılık, bedel (bir şey alınırken karşı tarafın verilen şey) * ev dîran bergîdana xebata te yo bu para senin çalışmanın karşılığıdır 3. karşı (karşılık olarak, mukabil) 4. güvence, garanti (alınma sorumluluğa karşı ortaya konulan şey) 5. *ed* bedel (eşit, denk) * ev se bergîdanî se guran e bu köpek üç kuralı bedeldir - dan (yekî) karşılık vermek (karşı gelmek) -> cewabê *h* cevaben -> (tîstekkî) danê karşılaşımak (dîkîşre) -> felatê kîrlinmalik, fîdyeyî necat -> payê hisse bedelî -> (tîstekkî) bûn teqabul etmek

berğidayına deng *zənd* ses qarşılıqlığı

berğil *bür* berğir

berğir *zənd* 1. beygir, yük atı (Kürtçe "bərğır"dan) 2. *fiz* beygir (beygir gəci)

berğivan *bür* berğidan

berğker *zənd* 1. çiltçi, mücellit * *ex dē* pirtūkən bibitā ser berğker dā ku ez wan bīdīm etz(bendikirlin kitaplan çiltçiyə gəlürüp c'İleleceğim 2. *m* çiltçi (çilt evi)

berğkeri *m* çiltçilik, mücellitlik

berğkirlin *m* çiltçilənə

berğ kirtin *lğh* çiltçilənək

berğkirt *zənd* çiltçi, çiltçilənmiş olan

berğol *zənd* torvət

berğor *zənd* 1. mezar taşı 2. *m* olumlu

berğorid *m* ölumlülük

Berğorin *bür* berğor

berğuhar *m* lakas *zənd* bün döl değıştirmek

berğuharand *zənd* yüzü çevrili

berğuharandibün *m* yüzü çevrili olma

berğuhürk *m* çevrili, kömülük

berğuhük *m* 1. kulaklık (kulakları sağuk, rüzgür gibi dış etkilərdən koruyan) 2. kulaklık (radio, televizyon veya telefonda kulak ilə verici arasında ses bağlantısını sağlayan araç)

berğuhün *zənd* sanık

berğuhün *m* sanıklık

berğuzde *zənd* mümtaz

berğuzin *zənd* mümtaz, seçkin

berğüz *n* Kürt geleneksel şal və şepik takımı

berhätin *m* gelir

berhəlisti *bür* berhəlisti

berhəlistin *bür* berhəlistin

berhəm *m* 1. üpün, sənəre 2. *kim* üpün (türki endüstri ünlərində ham maddələrə işlənməsiylə əldə edilən şey) 3. eser, yapı (bir kimsenin emək sonucunu ortaya çıxardığı şey) 4. eser, yapı (sənətinəmə oltaya çikardığı urun) * berhəmən biçartı yən Cegeraxwin Cegeraxwin'in seçilmiş eserləri → *nəltē* (an ji petrolē) petrol ürünü → *şanoyē* lityum esem → *ekə wemir* aşırandin (an ji çikirlin) şabəser yaratmaq → *zū* kəwəre (an ji enlike) eska eserler → *zū* nūvūl yazılı eserler, müelləfər → *zū* tal yan ürünler

berhəmbər *zənd* qarşılıq

berhəmbəş *m* 1. ürün (biri tutum veya dəvə-nişin oltaya çikardığı şey 2. *zənd* nəticə verən 3. verimli

berhəmbəz *m* kucaklama

berhəmbəzkirlin *m* kucaklama

berhəmbəz kirtin *lğh* kucaklanmaq, iyi və kəpikdən qarşılamaq

berhəmdan *m* 1. verimlilik 2. ürəkçənlik

berhəmdar *zənd* 1. ürünü 2. verimni 3. ürəkçən

berhəmdari *m* 1. verimlilik 2. ürəkçənlik

berhəmdaribün *m* verimliliyəne

berhəmdari bün *lğh* verimlilişmək

berhəmdaridirin *m* verimlilişməne

berhəmdari kirtin *lğh* verimlilişməne

berhəmday *zənd* eser verməmiş olan kimse

berhəmdər *zənd* 1. üzətçi (ürətimlə uğrasan kimsə) 2. üzətçi (ürətimə sağlayan, ürətimlə itgə) 3. üzətçən

berhəmdəri *m* 1. üzətçənlik 2. ürəkçənlik

berhəmənd *zənd* hağışədəki, ihşan edən

berhəmənd *m* məvhibə, bağış, ihşan

berhəməndin *m* yapım, prodüksiyon

berhəməndər *zənd* 1. ürətimə, ürətmən 2.

üzətçi, yetiştirici 3. yapımçı, prodüktü

berhəməndçi *m* 1. ürətiməlik, ürətməlik 2.

ürətimlik, yetiştiricilik 3. yapımçılıq, prodüktörlik

berhəmənah *bür* yatırım, investisiyən

berhəmənar *zənd* yatırımcı

berhəmənar *m* yatırımcılıq

berhəng *m* əfəs dərliş

berhər *bür* rəx

berhəste *zənd* 1. çakmaq taşı 2. *zənd* diş

berhəv *m* toplama, hüraraya gəlmə

berhəvənin *m* hüraraya gəlmə, yan yana gəlmə

berhəv urin *lğh* biraraya gəlmək, yan yana gəlmək

berhəvbün *m* 1. toplama 2. birlikə 3. dərilmə, dərilmə

berhəv bün *lğh* 1. toplanmaq 2. birlikə *

li ber dərli bi huzaran nūrov berhəv

būbün kəpənün önündə birlikə insan birlik-

məsi 3. dərilmək, dərilmək

berhəvday *zənd* 1. toplanmaq, toplanmış olan 2.

birlikçən olan

berhəvbəyin *m* 1. toplama, toplanma 2. birlikə, birlikə 3. dəriliş, dərilmə

berhəvdan *m* 1. tərşimə 2. *m* fənci 2. boz-guncu

berhəvdan *m* 1. fəncilik, fəncilik, qarıştı-

rməlik, kışkırtıcılıq, kışkırtıcılıq, kışkırt-

çülük 2. bozgunçuluq 3. *zənd* dərşim - kirtin

fəncə kışkırtmaq (veya fəncə çikarmək)

berhəvdanikirtin *m* 1. fəncilik etmə, qarıştı-

rməlik yapma, kışkırtma, iş kışkırtma (fəncə

sokmaq, etmə (bir şeyin başlanmasına yol

açmaq sebepləri hazırlama) 2. bozgunçuluq

etmə

berhəvdan *zənd* kirtin *lğh* 1. fəncilik etmə, qarıştı-

rməlik yapmaq, kışkırtmaq, iş kışkırt-

maq (fəncə sokmaq), etmə (bir şeyin başlan-

masına yol açmaq sebepləri hazırlama) * *ew* kışkən (an di) məvhibəyə *me* de berhə-

vdan *zənd* dükün aranızda düşmənlük tutum-

lçini ekələr 2. bozgunçuluq etmək

berhəvdan *zənd* *m* 1. fəncilik, fəncilik 2. bozgun-

çuluq

berhəvdan *zənd* qarıştırmə

berhəvdan *zənd* qarıştırməlik

berhəvdar *zənd* 1. toplanmaq 2. dərli

berhevder *zâhir* ara borucu, karıştırmı, lit. neci, körükleyici, körükücü, kışkırtıcı
 berhevderi *w* ara bütünlük, karıştırmalık, fitnecilik, körükleyicilik, körükçülük, kışkırtıcılık
 berhesî (I) *w* 1. toplama, derleme 2. birikim
 berhesî (II) *w* kayas, emekleme (hegzelmeye yolculuk) * gelek emreyên peyvên bî rîya berhevîyê hatîne çêkirin bîr çok kelime tüleri kayasla yapılmıştır
 berhesî (III) *w*arın toplama (işlemi)
 berhevkar *zâhir* 1. derleyici, derlemeci 2. koleksiyoncu, derlemci
 berhevkarî *w* 1. derleme 2. derleyicilik, derlemeçilik 3. koleksiyonculuk, derlemeçilik - kirin 1) derleme yapmak 2) derlemeçilik yapmak
 berhevker *zâhir* berhevkar
 berhevkerî *zâhir* berhevkarî
 berhevkişî *w* 1. toplama, devşirme, derme 2. toplama, biriktirme (artırıp biriktirme) 3. toplama, tahsil etme, para toplama (vergi veya bağış için; vevceclerden alınca) 4. derleme, derleme yapma 5. biriktirme (koleksiyon yapma)
 berhev kirin *êgê* 1. toplamak, devşirmek, dermek * ne il pesarê hîjak mîjîk berhev kirin kirîrên çalî çirpî toplad k * keşîkan bî hîretîkê hêjîr berhev dikîrin kirîrên gûlûşê gûlûşê mîcar devşîrîyûkûdî 2. toplamak, biriktirmek (artırıp biriktirmek) 3. toplamak, tahsil etmek, para toplamak (vergi veya bağış için; vevceclerden almak) * hatîne bîcan berhev bîkan vergîlêrî toplamaya gîrîsîlêr 4. uzerlemek, derleme yapmak 5. biriktirmek (koleksiyon yapmak)
 berhevkişî *w* 1. derleme * gotîrîn berhevkişî derleme sîzêr 2. devşirmek, derl. derlemiş olan 3. toplanık, toplu, toplanmış olan 4. biriktirilmiş olan
 berhevkişî *zâhir* kuzulaştırılmı, mukayeseli
 berhevok *w* 1. şim kutubı, divan 2. anatoloji 3. koleksiyon, derleme ~ çêkirin koleksiyon yapmak
 berhevokvân *zâhir* koleksiyoncu
 berhevokvânî *w* koleksiyonculuk
 berhevraz *k* yokuş yukutu
 berhewa *zâhir* 1. bediava, boş, yararsız, netice vermedeyen 2. A havaya doğru - bûm berhewa olmak ~ çûn boş girmek - kirin berhewa etmek
 berhewabûm *w* 1. başa girme 2. havaya uçma, savrulma 3. patlama, havaya uçma, infilaz etme 4. uçma (patlayıcı madde ile parçalanma)
 berhewa bûn *êgê* 1. başa girmek 2. havaya uçmak, savrulmak 3. patlamak, havaya uçmak, infilaz etmek 4. uçmak (patlayıcı madde ile parçalanmak)

berhewakîrî *w* 1. başa girmesine neden olma 2. savrulma (tüğgü bir şeyi alt üst etmek, havaya kaldırma, dağıtma) 3. patlama, infilaz ettirme, havaya uçtırma
 berhewa kirin *êgê* 1. başa girmesine neden olmak 2. savrulmak (tüğgü bir şeyi alt üst etmek, havaya kaldırma, dağıtma) 3. patlamak, infilaz ettirmek, havaya uçtırmak
 berhevî *zâhir* berhevok
 berhêlî *w* yön, istikamet
 berhêlîbûn *w* yönelme, yön verilme
 berhêlî bûn *êgê* yönelmek, yön verilmek
 berhêlîkîrî *w* yönelme, yön verme, yönlendirme
 berhêlî kirin *êgê* yönelmek, yön vermek, yönlendirmek
 berhêlî *w* karşı saldırı
 berhêlîrî *w* karşı alma
 ber hîtanî *êgê* arın almak
 berhîllî *zâhir* karşı koyucu
 berhîllîstî *w* 1. direnme, direniş, karşı koyma, mukavemet etme 2. direnme, sebat
 berhîllîstî *êgê* 1. direnme, karşı koymak, mukavemet etmek 2. direnme, sebat etmek
 berhîllîstî *w* 1. karşı koyma, direniş, mukavemet 2. *zâhir* dayanılmaz (Küras) 3. *zâhir* dayanıklı 4. karşı yoruluculuk ~ kirin direnç göstermek, karşı koymak - nîşan dan direnç göstermek, mukavemet göstermek
 berhîllîstî *zâhir* *zâhir* direnççi
 berhîllîstî *w* direnççilik
 berhîllîstîbûn *w* 1. dayanıklılık 2. dirençlilik
 berhîllîstîrî *zâhir* 1. dayanıklı 2. direnççi, mukavemetli
 berhîllîstîkerî *zâhir* 1. direnççi 2. direnççi
 berhîllîstîkerî *w* 1. direnççilik 2. dirençlilik
 berhîllîstîkerî *zâhir* direnççi
 berhîllîstîkerî *w* direnççilik
 berhîllîstîkerî *zâhir* berhîllîstîkerî
 berhîllîstîkerî *zâhir* berhîllîstîkerî
 berhîngarî *zâhir* direnççi, mukavemetçi - (yekî) bûm (barine) musallat olmak
 berhîngarîbûn *w* karşı durma
 berhîngarî bûn *êgê* karşı durmak
 berhîngarî *w* 1. direnççilik 2. karşı koyma, karşı durma, direniş, mukavemet 3. dayanma - kirin karşı koymak ~ nîşan dan dîcan göstermek, mukavemet göstermek
 berhîngarîkîrî *w* karşı koyma, karşı durma, mukavemet etme
 berhîngarî kirin *êgê* karşı koymak, karşı durmak, mukavemet etmek
 berhîngarî î *êgê* kirin *zâhir* (birine veya bir şeye) karşı durmak, karşı koymak
 berhîrkî *zâhir* berhîrkî
 berhîrkî *zâhir* kuru oğaç kardu
 berhîrkî (I) *w* küçük çaplı silah
 berhîrkî (II) *w* küçük taş, çalılı
 berhîrkî *w* çukil

berjandîn m bileme

berjandîn lîgê hilemek

berih wê danûnê bi kaxîna çêk û şagim

berihîn lîgê koru bir şekilde olmak

berik (I) hêrîn kozalak

berik (II) m sîh, pala, yaygi ~ê ber qûnê to anûs yüzgeci

berik (III) m fişek, kurşun (tabanca, tüfek gibi hafif ateşli silahlarda kullanılan mermî) ~ barandîn kurşun yağdırmak ~ avêtin fişek atmak ~ herdan kurşun atmak ~ berdan (yekî) (birine) kurşun atmak ~ berî (yekî) dan (barut) kurşun sikmak ~ bi ser de barandîn (an jî rijandîn) (birini veya bir şeyi) kurşun yağdırma tutmak ~ bi ser serê (yekî) de barandîn (birini) kurşun yağdırmak ~ lê barandîn (birine) kurşun yağdırmak ~ lê reşandîn (birine) kurşun yağdırmak ~ xwarîn kurşun yemek

berik (IV) m 1. taş 2. taş (dana, domino gibi oyunlarda kullanılan meta), kemik veya tahta parçalarından her biri

berik (V) m 1. ürün, mahsul (bazı bakileten mahsulü) 2. birki tahumu * berikê hevîrge ardê tahumu

berik avêtin lîgê fişek atmak

berik kirin lîgê kurşunlamak (kurşun ile ateş etmek)

berikavêj m tîşê silah

berikênî m taş sapan

berikê kemerê *berînd* acı kavun, meyvesi badem büyüklüğünde ve halk bekinliğinde kullanılan, teveği dikenli bir bitki

berikê xwînê mî kan taşu, hermit

berikîroş *mînd* fişekçi (satın kimsê)

berikîroşî *mînd* fişekçilik

berikker *mînd* fişekçi (amal eden)

berikkerî m fişekçilik

berikkerîn m kurşunlama (kurşun ile ateş etme)

berik kirin w kurşunlamak (kurşun ile ateş etme)

berîndêr *ber* hermit

berîndir m fişek (dışı olan)

berîndî *ber* hermit

berîndî m şarab

berîndî m şarabçilik

berîq m şalak, yansın

berîqandîn m şiklatina

berîqandîn lîgê şiklatmak

berîqîn (I) m şikê çîna

berîqîn (II) m şiklat

berîqîn (I) lîgê şikê alma

berîqîn (II) lîgê şiklatmak

berîqîn ox m 1. yansın 2. mî yansın

berîsandîn (I) m hesaplama

berîsandîn (II) m 1. kızıdırma, öfkelenme 2. satışma

berîsandîn (I) lîgê hesaplama

berîsandîn (II) lîgê 1. kızdırma, öfkelenme 2. satışma

berîşî (I) m hesaplama

berîşî (II) m 1. kızma, öfkelenme 2. parlatma, çıkarma 3. satışma, çatma

berîşî (II) lîgê hesaplanmak

berîşî (II) lîgê 1. kızma, öfkelenme 2. parlatma, çıkarma 3. satışma, çatma ~ (yekî) (birine) satışmak çatmak ~ hev (I) (birbirine) satışmak 2) atışmak (ağır kavuşma etmek)

berîşî lîgê çatmak (birine sert sözle soylenme veya yaralar yuzmek)

berîştî m ovalık yer, çöllük

berîştî *mînd* gram

berîştîr m sîndê ekûx pişirmede, ekûnêgî çarmanî için yasılan genişçe taş

berîştîk *ber* bestik

berîştî m hîmet etme

berîştî lîgê hîmet etmek

berîya dibîstanê m 1. okul öncesi 2. mî okul öncesi (bu ekle ilgili, bu ekle ilgili * perwerdehiya berîya dibîstanê okul öncesi eğitim)

berîya dibîkê w tarîh öncesi, prehistoriya

berîya her tîştî *ber* öncelikle * gere berîya her tîştî *ber* vî qanûnî gûnîbê) bê kîrîn öncelikle bu sunun gürüsülecek

berîya mîjîyê mî tîrîh öncesi

berîya mîladê mî mî lîman önce

berîya pîşî m önceleme

berîvat m genişlik

berîya tarîşê m tarîş öpçesi

berîya zuşî mî mî lîman önce

berîyî m 1. ovalık 2. karasul

berîzandîn (I) lîgê 1. dekaştirmek, satışılmak 2. azalmak 3. sözle saldırmak

berîzandîn (II) *ber* herûmî kîrîn

berîzî m aşîr

berîzî m 1. satışma 2. azma

berîzî (I) lîgê 1. satışmak 2. azalmak

berîzî (II) *ber* herûmî bîr

berî (I) m 1. önce, evvel * berî hî hîvedek berî an yedî yal önce * berîya te hat senden önce geldi * berîya vê, rîşîm ku dîvê jî serê bîr hîzîkîrîn hene hîncîn

evvelî çîşîmek şeyler mî 2. -ocu önce ~ azama meleyê şefîqê sîbîh erkenden, sîbîh nazmazîn önce ~ baranê bi ya, ~ mîrînê to ye bu sessîzlik hayîrî alîmetî deşîl -ya buranê xwe şîl kîrîn derîyî gormeden

paçayî avînmak -ya bî (... önce (veya önce)nden), -den bînz önce ~ her tîştî hî ber şeyler önce, öncelikle, bilhassa ~ her tîştî gîrîngî dan (... planda tutmak * berî her tîştî gîrîngî dîde dersên xwe derslerini turîncî plânîda tutuyîr ~ her tîştî Xwedê evvel

Atîlnê ~ ku tu bîghîfî avê delînga xwe hîlmede derîyî gormeden paçayî avîna ~

mîrîna xwe diayê gûzêve -ya (kesekî an jî tiştekî) evvelkî * yê berîya te senden evêrê -ya (tiştekî) hatin çêkirin plîlîlîmak -ya her tiştî evêl eandê -ya Îsa pêxember ku' dan once, milîtan once -ya ku biqewlme (an jî rû bîlê) olînadê îhaz, kabîlîvaka -ya sîvêrê xwe diavêje tenêrê buy yere, geşêgî yokken kordim fedî orîne, her şeye bîlîkîlîma olîna

berî (II) m. 1. eva 2. horkir 3. *af* yaktani hay van çövelikle ova ve borkada yaşayışu hayvanlık için

berî (III) *ber* herû (I)

berî (IV) *ber* beravî

berî (V) *af* hayvan için kaç doğum yaptığını anlatmak için sorulan soru

berî (VI) m. 1. cep 2. cep (terkîhlede) * sueta berîyan cep saati -ya (yekî) gerim bîlî seb-pam görmek

berî (VII) *ber* bûrî (III)

berîberî *ayin* berîberî

berîl *af* posta, kısıt

berîdan m. 1. başlatma 2. kovma, çovalama, kovulma

berî (...) dan *ber* 1. kovmak, (dişarıya) çıkartmak, dışarı kesip uzaklaştırmak 2. atmak, atılmak (kurşun, güre gibi şeyleri atıfêle etmek) * sê gule berî wê da, lê nebtîgafî ora îç kurşun alî vîzanafî 3. dokmek * *av* berî erdê da suya toprağa dökü 4. (içine) boşalmak * *av* berî tenekeyê bîdê suya tenekeye boşalt (yekî - (yekî) dan (birinî) başma dolmak, musallat etmek - erdê dan (I) yere dokmek 2). *mev* vîzgeçmek meseleyi çarpmak * *mîn* ev mesele berî erdê da bu meseleden vîzgeçtim - nava (...) dan (I) karmak (içine veya ustane nîz (izni) değîrtmek veya nîzîlîğini çarpmak için eklemek) * *av* berî nava sîrkeyê dan sîrkeye su karmak 2) karmak (berîlîkte gendîrmek) 3) karmak (dollenîseyi anjîlamak için erkek lîvayan dişîrin yanîna salmak) 4) karıştırmak, karmak (içine karmak) 5) dokmek (yemeğe su, baharat vb. karmak) - nava xwe dan (içine) atmak (her tiştî) - nava xwe dan (I) içine atmak (sukîntînî kîmîseye be lî etîrmek) 2) içine atmak (yapılan bir koldüğe karpî suyu çıkarılmakla bîrlîkte, bunu unuttîrmak) - *pîşra* hev dan bî bîrîne kurdîrmak - *ser* dan îllîk etmek - *ser* (...) dan (I) -e karmak, aktarmak * *mîn* *av* berî serî vê derdanê da suya be kaba aktardim 2) ardîna vermek 3) karmak * *ew* erdî jî berî ser erdîn xwe dane o topraklan da topraklanîna karmîş - *ser* *pîşra* (yekî) dan (birinî) ardîna vermek - (ajîyan dan aylak aylak dolîşmak - *vîr* î *derewan* dan yalan atmaya başlamak

berîdanî m. yönlendirme

berîdayî *af* kovuntu

berîdîn *af* fazla temîn verîlmeyen gel

berîhek *av* parmak, kuzurak

berîhevdan m. 1. dövüşürme 2. (bir birine) kışkırtma 3. (birbirine) karpîşturma, düşürme, karmak (ararînîn açma) 4. onalığı birbirîne karmak 5. çarpîşturmaya çarpîşma fîzellîkle makîne ve aletler için 6. çarpîşma kaç, tazîya nîz demê 7. çarpîşturma, çarpîşma 8. (birbirine) sîlama (kurşun vb. için) 9. (birbirinî) kovma

berî hev dan *ber* 1. dövüşürmek * *dîkan*

berî hev dîdîn heraz dövüşürîyorlar 2. (birbirine) kışkırtmak 3. (birbirine) karpîştürmek, çarpîştürmek, karmak (ararînîn açmak) 4. onalığı birbirîne karmak 5. çarpîşturmaya çarpîşmak fîzellîkle makîne ve aletler için * *axîkîne* berî hev da makîneyî çarpîştûd * *ta* xîzarê berî hev bîrîlî hay e şerîf çarpîştîran îyî oluf 6. tevşîna kaç, tazîya tut demek 7. çarpîştürmek, çarpîştürmek 8. (bir birine) sîlamak (kurşun vb. için) 9. (birbirinî) kovmak

berîk m. 1. cep 2. cep (terkîplerde) -a xwe gerim klîmî paralmak, para kuzarmak -a xwe tîje karmîn (an jî dagîrtîn) cebînî bîldîrmek

berîka *hundir* *af* iç cep

berîkan *mîvî* çekil

berîkarî *av* yekîlîç

berîkîbîr *af* yankesîzî

berîkîbrî *av* yankesîzîlîk

berîkîla *ber* afîrîn

berî kêçan dan *ber* sîrek avlamak (îşî veya mîşîterîz dînamakî)

berîkgerm *af* paralı, zengin

berîkgermî m. paralı olma, zenginlik

berîl *mîvî* beşîl

berîlê *af* yekîlîç

berîlyûn *mîvî* berîlyûnî (kesaltînasî *Bu*)

berî mîşîtan dan *ber* 1. sîreklemek (sîreklerînî kovmak) 2. sîrek avlamak (îşî veya mîşîterîzî çarpmak)

berîn (I) *af* 1. -lık, beşîlî 2. kodan, eskîye oîr

berîn (II) *af* avakîl

berîn (III) *af* çîç, bastan yapîlmîş veya elîşîmîş olma

berîn (IV) m. mîzîleme - ketîp mîşîtan kayînlîlar mîzîlemek

berîn *başîl* etmek (koyur, kuzular için)

berî nava hev dan *ber* 1. karmak, karıştırmak (içine veya dışına mîzîlîgînî değîştürmek veya mîzîlîgînî arîtmak için eklemek) 2. (birbirine) karmak, darmalığîna etmek, alî üst etmek, onalığı karıştırmak, darmadarmîn etmek (çok karışık duruma getirmek, düzenînî bozmak) * *zêdê* me berî nava hev dan erîzkarmîzî alî ust etîler 3. karıştırmak, karmak (birbirine çarmak) * *masî* î *masî* berî nava hev bîdê çekîme îdê yûğuldu kar 4. karmakîrîş etmek.

allak bulak etmek (kılmak) 5. bu dertine getirmek 5. yarı göğü burbanne kalmak . altını üstüne getirmek (kannakanlık etmek, çevreyi birhine düşürmek) 6. azamak taramak (veya arayıp taramak), dikkatle inmek

berindir *bu* berindir

berini (I) *m* öncelik

berini (II) *m* yahni, kaba sulu, medemetsiz
berini (III) *m* (6 kulu okuyor) bone-ri-dan, meşane

berinjdar *m* öncelikli

berinükürin *m* birgirtikim

berini kirtin *ğış* banga domak

berî nişanê dan *şbe* *n* tan almak

berî parzûnê dan *şbe* *n* imbikten çekinek

berisane bu tar üze :

berî ser dan *şbe* 1. ustune eklemek 2. karmak

3. karmak . 4.hak etmek * **berçe berî ser** erdê xwe da balçeyê *n* zisine karî 4. koy-gyak, dokmes * **avê berî ser** hevîr da hamurê *m* doku 5. bulusa düşmek, peşne vermek

berî ser hev dan *şbe* 1. (birh.rine) katmak 2. (birbirine) kovalamak 3. (birbirine) düzdürmek

berî ser xwe dan *şbe* kendini düzölmek

berîte *bu* hêrte

beriyah *m* ova

beriyani *m* ova,lık

berjen *m* destek, istinat direği

berjeog *m* 1. kurt, delil 2. *biq* kurt, delil 3. *bi* beluti, bu ga, seaprom

berjengi *ğış* 1. sempromatik 2. *m* olum belir-tis

berjengani *m* sempromatîj

berjer *m*bu 1. iris 2. *m* iris 3. *n* aşığı (aşığıya, vere rişgu, aşığıya doğu - bün aşığıya değri, gümeç - ü berjer -niş yokış, rişki yokışti -i (çehkê) bün -e doğru izmek

berjêrbûn *m* 1. aşığı sarıkina 2. ağma, aşığıya imme 3. aşığıya doğru imme

berjêr bûn *ğış* 1. aşığı sarıkim 2. ağmak, aşığıya immek 3. aşığıya doğru immek

berjêrek *m* mis, yokuş aşığı

berjêri *m*baş aşığı

berjêrkirin *m* 1. aşığı sarıkina 2. (bir şeyi) aşığıya değri yapma (veya etme)

berjêr kirtin *ğış* 1. aşığı sarıkim 2. (bu şeyi) aşığıya değri yapmak (veya etmek)

berjêrtir *m* aşığı, -den daha az (değer yömüde az olan)

berjewendî *m* çıkarsal

berjewendî *m* çikar, menfaat

berjewendîperest *bu* berjewendperest

berjewendkar *m*bu virguncu

berjewendkarî *m* virgunculuk

berjewendparêz *m*bu aşaharguzn

berjewendparêzî *m* marîhatguzarlık

berjewendperest *m*bu çikarci, menfaatçı - bün çikarci *n* mak

berjewendperestî *m* çıkarıcılık, menfaatçilik

berjewendperwer *m* menfaatperwer

berjêrtar *m*bu aday, namzet

berjêrtarî *m* adaylık, namzetlik

berjêrî *m* erişkin (evlenme çağına gelmiş deli-kunt)

berjêrî *m* erişkinlik

berjor *m*bu 1. hayr 2. *m* yukarı 3. *n* yukarı-ya doğru

berjorbûn *m* ağma, çıkma çıkma

berjor bûn *ğış* ağlamak, yukarı çıkamak

berjorek *m* yokuş yukarı

berjorkirin *m* 1. yukarı kaldırma 2. yukarıya doğru yönelme

berjor kirtin *ğış* 1. yukarı kaldırmak 2. yukarıya doğru yönelmek

berk (I) *m* havuz, su havuzu

berk (II) *m* beric, kan

berk (III) *n* yaprak

berkahik *m* ağınmede kullanılan deri veya muşambadan yapılan düz örtüğü

berkani *m* sapan (taş atma aracı)

berkaniik *m* taş sapanı

berkanok *m* yömme küntim döküldüğü yer

berkar (I) *m*bu 1. çapak (dukkanda ayak işleme hakan kumet) 2. gason

berkar (II) *m*bu nesne, objekt

berkari *m* kırin *ğış* çapaklık etmek

berkari *m* 1. çapaklık 2. çapaklık içinğa verilen özer) 3. gasonluk

berkaş *n* hayr ömî, çağın

berkaşkirtin *m* çekiştirme

berkaş kirtin *ğış* çekiltirmek

berkaş *m* 1. megal 2. perwez, penceze pervazi

berkbûn *m* karışma

berkê bûn *ğış* karışmak

berke *n* yaprak

berkeftî *m* 1. değerli 2. sayısız, hazretler * **berkeftî** *kludulah* efendi Abdullah efendi hazretleri

berkel (I) *m* 1. atıştırma 2. ağılığı bir kı lokma ile geçitirme

berkel (II) *m* pişmek üzere olan * **gostê**

berkel pişmek üzere olan et

berkel (III) *m* ipanda dovesi

berkele *m* manda diyesi

berkelik kuzu eğlak çubanı (goç yaylaya çıkığı zamanlarda)

berkelyim *kludul* berkelyim (kısıltması Bk)

berkemal *m* berkemal, normal

berkemalbûn *m* normalleşme

berkemal bûn *ğış* normalleşmek

berkemalbûyî *m* normalleşme

berkenber *m*bu güzel koklu bir bulki

berkenb *m* gülünseme, tehasşur

berkenbûn *m* gülünseme

berken bün *ğış* gülünseme

berkeni *m* gülünsemse
 berkenübün *m* gülünsemse
 berkeni bün *lügü* gülünsemek
 berkenübüyn *m* gülünseyiş
 berkenükürin *m* gülünsetme
 berkeni kirin *lügü* gülünsetmek
 berkepi *m* fakir
 berkepül *m* fakirlik
 berker *m* fakir
 herkeri *m* fakircehik
 berketin (I) *m* kavrama, anlama
 berketin (II) *m* özülme
 herketin (III) *m* değme
 ber ketim (II) *lügü* özülme - beretayî ye
 aklamak para etmez
 ber ketün (I) *lügü* kavranmak, anlamak
 ber ketün (III) *lügü* değmek * ew qas rezalete
 ber diket? bu kadar rezalete değer miydi?
 berketü (I) *m* anlayış, utrak sabırsı
 berketü (II) *m* özgün, özülme
 berketü (III) *m* 1. değerli, önemli, saygıdeğer
 (kimse) 2. seviyeli
 berketübün (I) *m* anlayışlık
 berketühüm (II) *m* özgünlük
 berketübün (III) *m* değerlilik, saygıdeğerlik
 berketok *m* barbarlık yapışık parıltık kozası
 berketik *m* mezar taş
 berketil *m* mezar taşı
 berketri *m* kesimlik (hayvan)
 berketş (I) *m* çekmece
 berketş (II) *m* 1. sm, sofra 2. üzerinde eklemek
 açılan masasın tahta
 berketşan *m* ucuzluk * atarazên berketşanê
 ücret aracıları
 berketşik *m* çekmece
 berketşok *m* tepsi
 berketürde *m* zemin nesne
 berketürin *m* kırkma, kırpmı (bu hayvanın tüy-
 lerini kesme)
 berketürin (I) *lügü* kırpmak, kırpmak (bir hay-
 vanın tüylerini kesmek)
 ber ketürin (II) *lügü* başlamak * ber ketriye nên
 dilawe yemek yemeğe başlanış
 berketri *m* kırkma, kırpmak
 berketş *m* satılmıy g bî zekâ oyunlarınınca karşı
 hâsile
 berketş *m* arzusu, emme olma
 berketolan *m* kazı, arkeolojik kazı
 berketş *m* önlük (behek önlüğü)
 berketok *m* tepsi
 berketoz *m* süt kuzusu
 berketok *m* ağız kapısı
 berketok *m* 1. kursak, havsala, kuş kursağı
 2. etek tucağı
 berketok *m* iş önlüğü
 berketok *m* ağaçkakan (Picus)
 ber lê bün *lügü* hakınak (yer için, yüzü bu
 yüze doğru olmak)
 berlêglirtin *m* önleme, önleme

ber lê girtin *lügü* 1. önlemek 2. önünü tıkama-
 mak, kesmek
 ber lê hatin girtin *lügü* önlemek
 berlêker *m* 1. fil öpeki 2. çekim soneki
 ber lep bün *lügü* el altında olmak
 ber lê rast kûrin *lügü* yönlendirmek
 ber lê vekirtin *lügü* önünü açmak
 berliba *m* tozokuram
 berling *m* ayak altı, evin orta yeri, çok gezilen
 yer, sanduram
 herim *m* gölet
 berim *m* 1. artık 2. *m* kazın
 bermahî *m* beretayî
 bermaki *m* annessene hağlı hayvan yavrusu
 (siğir ve davar yavrusları için)
 bermal (I) *m* 1. sofa 2. laban (üstü kapalı da
 yerin gezinilen, ayakla basılan yeri) *
 betmala malê evin labanı 3. haremlik
 (kadınları bolunu) 4. oda * xanê çemê
 bermal e? ev kaç odalı - hün eve doğru git-
 mek
 bermal (II) *m* kaba kulm
 bermal (III) *m* duğun zülümesinden sorumlu
 kimse
 bermalîk *m* yün veya keçi kılından yapılmış
 çil
 bermalî 1. ev kadını, ev hanımı (ev işleriyle
 uğraşan ve bu işi yapan kadın) 2. ev
 kadını, ev hanımı (ülkesinde çalışmaya
 evinin işlerini yapan kadın) 3. hanım (kone,
 eş) 4. kadını (nizmetçi - ya malê küçük hanım
 bermalî *m* 1. ev kadınılığı, ev hanımlığı 2.
 hanımlık
 bermalîk *m* 1. süpürge 2. sıyırta (kar küreme
 küreği)
 bermani *m* artık, orta kalan
 bermawe *m* kalit, kaline (artık kalan şey)
 bermaw *m* sigara kağıdı
 bermaye *m* artık kalan, orta kalan, kusur (bir
 şeyden unan kısım)
 beretayî *m* 1. kalite (artık kalan şey) 2. kalite
 (bir toplum, kültür uygallık vb den
 artıktan şey) * ev bermahîyeke jî dîrê ye
 bu bir kûse kalitesidir 3. artık (kalan veya
 artan bolunu) * hermayiyên xwarinê yemek
 artığı 4. (bir şey harcandıktan sonra kalan
 bolunu) 5. *m* artık * xwarinê bermayî
 artık yemek 6. *m* dokunmuş (bir toplulukta
 geri kalmış kimseler) 7. *m* kalan (orta kalan)
 -yên dîrokê (mêjîyê on jî tarîkê) tarihî
 kalıntılar
 bermayî hîştin *lügü* atılmamak
 bermayîxwer *m* artık yiyeceği
 bermayîxwer *m* artık yiyeceği
 bermehr *m* nakitli edecek tarifiinin kadının
 geleceği için vâd ettiği güverce akçesi
 bermehlik *m* süt çocuğu
 bermêj *m* süt çocuğu
 bermêr *m* erikçik (kız)

bermêrî *m* erîşkînlîk
 bermêzer *m* îş ûnîlûgi (kadın iş ûnîlûgi)
 bermîd *m* 1. arkalık (tanımîl semerî) 2. su vb. taşınmada amaca muvafîqa olacaq tükîlan bez 3. se'lek (umûdta taşınan yük)
 bermîllîk *m* 1. cîlek bezî 2. kolla landira ûnîlûgi
 bermînet *of* mîmnetar
 bermîrîd *of* 1. erîşkin 2. gelînlîk (evlîlîk çağındakî kız)
 bermîrîz *bw* bermîrad
 bermîrîl *m* 1. fiçî 2. varî 3. hîdan
 bernansa *m* 1. program, izlenî 2. program (bilgisayara bu işleri yaptırılmak için yazılan komutlar dizisi) -- çekîrlîn program yapmaq -- danîh programlamak, programlastırılmak -- kîrlîn programlamak -- saz kîrlîn program olmak, programlaştırılmak --ya hîstîk paket program --ya hîndekariyê ôğretîm programî --ya pakêl paket program

bernameçêker *adab* programcı
 bernameçêkerî *m* programcılık
 bernansedan *adab* programcı
 bernamedanî *m* programcılık
 bernamedar *of* programcı
 bernamekar *adab* programcı
 bernamekatî *m* programcılık
 bernamewîs *of* program yazıcısı
 bernamesaz *adab* 1. programcı 2. program-yazıcı --ê compûterê bilgisayar programcısı
 bernamesazî *m* programcılık
 bernamesuzklîrîn *m* programlıca, programlaştırma

bernamesaz kîrlîn *lgh* programlamak, programlaştırmak
 bernamîzed *adab* 1. aday adayı (başlangîc bu iş yapmak, bir görevi yüklenmek için adaylık aşamasını kazanmak amacıyla başvurulan kîmlî) 2. aday adayı (seçilîvekîlî ve senatör seçîmlerinde partînin adayı olmak için, partîsinden yapılan on seçîmlere ardaybîgîni kıyar kîmlî)

bernamîzedî *m* aday adaylık
 bernamîzel *bw* bernamîzed
 bernamîzelî *bw* bernamîzedî
 bernas *of* 1. güçlü hafîzalı kîmlî 2. bilgen kîşî
 bernaw *(I)* *m* 1. soyadı 2. pêhek adı 3. lûkap 4. unvan

bernav *(II)* *adab* adîl, zanur
 bernavê arîzî *adab* iyelik zamîrî
 bernavê hevîgîn *adab* bileşik zamîr (Kurtçedekî hîleşîk adîlîn buîlardî. pê. je. jê, pê. pêk. jêk. lêk, pêk)
 bernavê nenas *adab* belgisî zamîr
 bernavê pêwendî *adab* ilgî zamîr
 bernavê şandek *adab* işaret zamîrî
 bernavê serbîkwe *adab* hağîmsîz zamîr (Kurtçede xwe, jê, pê vb. çubî zamîrlere bu ad verîlîr)

bernavê tewangî *adab* hukûnlî zamîr

bernavîk *m* 1. lûkap, takîm 2. mîblîs -- lê danîlî lûkap takîmîk

bernedan *(I)* *m* bırakmama, salı vermeme
 bernedan *(II)* ûrkîme (ağaç meyve vermeme)
 ber nedan *(I)* *lgh* bırakılmîştîk, salı verilmîştîk

ber nedan *(II)* *lgh* ûrkîmek (ağaç meyve vermeme)

bernesî *m* sîzekten geçîlîmîs kaynatılmîş şîre

bernewîn *m* 1. yuz üstû, yüzükoyun 2. fire eğınlî

bernêt *m* ön teşebbûs

bernîg *bw* belîng

bernîlîk *m* amîrî

berpîmêjî *m* emîrîlîk

berpîlîk *m* yekûş eşîgî

berpîlî *(I)* *m* iki yağımlı doldurmuş etkek çarçûş

berpîlî *(II)* *m* karasaban parçası

berpîşane *m* göstergelî çarçet

berpîwîs *m* program

berpî *bw* berû *(I)*

berpîçeqî *m* tersîre

berpîdan *m* keyûn kuzu hepîmî bîlekte salma

berpîj *m* güneş (güneş ışınların, akın ver, güneş ışığı yer)

berpîjk *adab* baktî, güneş (güneş ışınlarını alan yer, güneş götîrî yer)

berpîk *m* 1. cephe 2. eçin hîçlîngî zeneberîn

berpîkî 3. kî sırasıyla, sırayla

berpîkay *of* yokûş yukarı

berpîpîş *bw* berpîpîş

berpîş *m* tencere

berpîşîk *m* tencere, küçük tencere

berpîşîk *bw* berpîjk

berpîwajî *bw* berpîwajî

berpîl *adab* 1. yemîç 2. kuyu 3. arkalık (sartı devamına yarar yer) 3. yasuk

berpîr *adab* bölümen

berpîrêz *(I)* *m* dostan îrîmlî

berpîrêz *(II)* *adab* klîkî,

berpîrêzî *m* klîkîlîk

berpîşîl *m* kadın gûysısınun gûğûs kısmı --

îleşîngî pîlelî gûğûs kısmı

berpîz *adab* melî davar coham

ber pê hatî *bw* gerçîkleşmek

ber pê hîlîlî *bw* koptılmîştîk

ber pê kîrlîn *bw* 1. hazırlamak 2. yönelmek, yönlendirmek

ber pê *(I)* *of* 1. ayak ucu 2. ayak ucu * ber pîyê livînê yatıgîn ayak ucu

ber pê *(II)* *m* yönclîk * pîneya ber hî rînjê ve güneşî yönelîk pencere

berpîşanî *bw* 1. gerçîkleştîrmek 2. --ê doğru getîrmek * erebe ber pê anî araboyî ona doğru getîrî

berpîşhûn *m* 3. gerçîkleşme, oluşturma, meydana gelme 2. doğruluğa, yönelme --ê doğru gîlmî 3. yazdırma, yazılaştırma 4. (bu işyeri) yüz tutma

ber pê bûn *bw* 1. gerçîkleşmek, oluşmak

meydana gelmek 2. doğrultmak, yönelmek. -
e doğru gitmek * her bi havşê xwe hê çocuk
balostina doğrutî 3. yanaşmak, yaklaşmak
4. (bir şeye) yüz tutmak * ez ber bi derge-
hê Xwedê ve diçêna Hakkîni dergahîna wîz
tunîştum

herpêbûnê hevîn yönelişin, tropizim

herpêbûyî wî yönelik, dönük

herpêbûyîn w 1. gerçekleşme, oluş, meydan
geliş 2. doğrultma, yöneliş, -e doğru gidiş 3.
yanaşma, yaklaşım 4. (bir şeye) yüz tutuş

herpêçûn w 1. derunlaş (yönelme) 2. yanaşma
-a kersaxê ziyaya yanaşna w

her pê çûn /w 1. dorulmak (yönelmek) *
zarok gava ku bavê xwe dît, her pê çû
çocuk babasını görünce, ona doğru 2.
yanaşmak

her pê de çûn /w 1. -e doğru gitmek, -e
ugranmak 2. kaşmak, benzemek, andırınak,
bakınak (renklerde benzetmek) * ev reng
ber bi kesk ve diçe hu renk yeşil kaşiyor *
ev reng ber bi rengê keskê ve diçe hu renk
yeşil bakıyor

herpêk (I) *havîn* doğrultum, tropizim

herpêk (II) m çelme - avêtin (...) (birine)
çelme arınak (veya takınak)

herpêkatin m kapılma, kapılış

ber pû ketin /w- kapılmak

herpêkirtin m 1. yöeltme, yönlendirme 2.
gösterme

ber pû kirin /w 1. yönelmek, yönlendirmek
2. göstermek

herpêşîr m kadın gıysisinin göğüs kısmı

herpêşî (I) m kadın gıysisinin etekleri

herpêşî (II) m 1. sunma 2. ileri sürme, öne
sürme - kirin (1) sunmak 2) öne sürmek -
(yekî) kirin (birine) sunmak

herpêşgeh m merca, başıma yeri

herpêşî w 1. sunuş, sunma 2. ileri sürüş, ileri
sürme

herpêşkinî w 1. sunma 2. ileri sürme, öne sürme

herpêş kirin /wç 1. sunmak 2. ileri sürmek,
öne sürmek

herpêşki m ön öğ, klama

herpêtî w işlerlik

herpêy w sunum, sunuş, arz -î (...) kirtî ve
sunmak

herpêyî (I) m tepki, reaksiyon - nişan dan
tepkî göstermek

herpêyî (II) w sunma, lakdan

herpêyî (III) wî 1. yönelme durumu 2. w
yönelmek

herpêyîkîna w (bir büyüğe) sunum

herpêyî kirin /wç (bir büyüğe) sunmak

berplinear wî 2020v01

berpîncurî m yeşillik

berpîrîs wî sorumlu - bûn sorumlu olmak -
dîin sorumlu garmek (veya tîrîsê) -ya
xwe anîp cîb sorumluluğuna yerine geçirmek

berpîrîsê h sorumluca

berpîrîsî m sorumluluk, mesuliyet - girtî ser
xwe mesuliyet almak -ya bîvesînor (an jî
bêqedê) sunusz sorumluluk -ya vesînor-
dar amîrî sorumlu -ya (hîstekê) girtî ser
xwe (bir şeyin) sorumluluğuna işlenmek

berpîrîsîya hespat ortak sorumluluk

berpîrîsî /wç sorumluba

berpîrsyarane h sorumlulca

berpîrsyarî w sorumlu

berpîrsyarî m sorumluluk, mesuliyet

berpîrsyarîkî w sorumluba

berpîrsur wî 1. uzman adayı

berpîşî (I) m bel dolacı, belbağı

berpîşî (II) wî 1. dağ eleği 2. yamaç, tep-
ye yokta yükseliş

herpîşîk w bel bağı, bele dolama ipi

ber pîşî m eyer altı çulluk

berq /w bîq

berqanîk hîr berkanîk

herqê w partak * çîrîskên herqe partak kîvî-
cîkî

berqê w 1. bormak (doğal barmak) 2. kovuk,
m, mağara

berqêlt /w berqêlt

berqem wî soğun (kumaş, giysi vb için)

herqenîk m tas saparı

berqend wî el ayası ile alarak üzere w veya
-cîkî biçim şekli

berqîr m bûfe

berqok m atas bûccêşî (Laniopyrus montana)

berqoyî wî tîk (s. fî tîgî gîbî)

berqûş w kosek (kuskun kayışına eklenen
kayış)

berqûlt w atar, uçatîf

berqûr w bûfe

berqûrwan wî w bûfecî

berqûrwanî w bûfecîlik

berran narû 1. kasek 2. çep

berranîk m eğitirmede kullanılan derî veya
-cîkî mîşanbodaş yapılan dîzlek

berrehîk m mağara

berî w hesap

bersal w gıysi mezar taşî

berşe wî 1. serçe (Passer domesticus)

bersûk wî 1. orçağa çalı çırpı getiren kîmse

bersûkî w hu işî yadîna eytîrî

berserî w baş ucu

bersîng m eyer veya semer altı kayış

bersermayî wî savaş aracı

bersetem wî mazlun

bersetemî m mazlunluk

bersîfîk w garîş, methal, anire

bersûk wî 1. bu tür w

bersîng w bir hastalık w

bersîng w 1. onluk, gağüstlük, ağır yeleği 2.
mec kutuk 3. sütyen 4. boytu altına gelen
kemir

bersîngfirîş wî 1. sütyen (satan kîmse)

bersingfiroşi *m* sutyencılık
 bersingvâh *zâhir* sutyencî
 bersingvânî *m* sutyencîlik
 bersitok *m* yaka
 Bersiv *ba* bersiv
 bersivik *m* sofa
 bersiv *m* yanı, cevap - **dan 1**) cevap vermek, yanıt vermek 2) cevap verince ihtiyacı kısılanmak) - **hatin dan** cevap almak, yanıtlanmak
 bersivandî *m* cevaplanma, yanıtlanma
 bersivandin *lgh* cevaplanmak, yanıtlanmak
 bersivandi *nd* cevaplanmış, yanıtlanmış olan
 bersivdan *m* cevap verme, cevaplanma, yanıt verme, yanıtlanma
 bersiv dan *lgh* cevap vermek, cevaplamak, yanıt vermek, yanıtlanma
 bersivdayîn *m* cevap veriş, cevaplayış, yanıt veriş, yanıtlayış
 bersivdar *nd* 1. cevaplayıcı, yanıtlayan 2. *nd* cevabı, yanıtı 3. *nd* sorumlu
 bersivdarî *m* 1. cevaplayıcılık 2. sorumluluk
 bersivder *nd* cevaplayıcı
 bersivderî *m* cevaplayıcılık
 bersivhazir *nd* hazırcevap ~ bün hazırcevap olmak
 bersivhazirî *m* hazırcevaplık
 bersivî *nd* cevap
 bersivîn *m* cevaplanma, yanıtlanma
 bersivîn *lgh* cevaplanmak, yanıtlanmak
 bersivnânde *m* cevap metni
 bersivç *nd* cevap (Vulpe carac)
 Bersivhî *m* yeşillik
 bersiv *nd* 1. süt çocuğu, emzik çocuğu 2. *nd* sağılan hayvan
 bersiv *m* aksam yenseğenden önce yenilen bahi yiyecek
 bersiv *m* değişim (yemek iç çamaşırı, elbise)
 bersivî *m* mide yanması
 bersivik *m* mide yanması
 bersiv *ba* bersiv
 bersivk *nd* sakrak kuşu (Pyrrhula pyrrhula)
 bersivî *ba* bersiv
 bersivîk *lgh* mide yanması (veya ekşimesi)
 bersivîki *nd* mide yanması (veya ekşimesi) olan
 bersivîkibün *m* uğu mide ekşimesine uğrama, mide fesadına uğrama
 bersivîki bün *lgh* mide ekşimesine uğramak, mide fesadına uğramak, mide ekşimək (kaynamak veya yanmak)
 bersivîkîrlin *m* mide ekşimesine (veya fesadına) uğratma
 bersivîki kîrlin *lgh* mide ekşimesine (veya fesadına) uğratmak
 bersivem *nd* mazlum
 bersivemî *m* mazlumluk
 bersivîrk *m* ateş boceğı
 bersivîk *m* yaka

Bersiv *ba* bersiv
 bersivî *m* yaka
 bersivîk *m* yaka, yakalık - **a** jirih şapşal yaka - **a** (yekî) behatîn hev dîr dîn iki yakası bir aya- gelmecek - **a** nivîştîkî kayık yaka, haydari yaka
 bersivîe *nd* sarık, zanlı, maznun
 bersivîfî *m* sarıklık
 bersivîj *ba* bersivîk
 bersivîmuyî *nd* kılıç, arıği, kılıçtan arts kalan
 bertav *nd* bu kasınlık tabii demeti
 bertav *m* güneşlik
 bertavk *m* 1. güneşlik 2. *m* güneşlik (alçı) - **nuccuği** zarârî şinlardan kurtulmak için)
 bertawan *nd* sarık, zanlı
 bertawanî *m* sarıklık
 bertek *m* tepki, reaksiyon - **nişan dan** tepki göstermek
 bertekdar *nd* tepkili
 bertekerk *m* pahalılık, çamurluk, araba çamurluğu
 bertekîyî *nd* tepkisi
 bertekî *m* 1. tepki 2. tepkime 3. bûyûsî tepki, refleks - **nişan dan** reaksiyon göstermek, tepkinmek
 bertekî *m* reaksiyon
 bertelay *m* 1. yontulmuş yassı taş 2. çam yar- mısı
 bertelîf *m* telef, telef olma ~ bün telef olmak
 bertelefîyî *m* telef olma
 bertelef bün *lgh* telef olmak
 bertelefîyîyîn *m* telef oluş
 bertelefîyîn *m* telef olma
 bertelîf çün *lgh* telef olmak
 bertelefîyîn *m* telef olma
 bertelîf kîrlin *lgh* telef olmak
 berteng (I) *m* kömür, usuna gelen kemer
 berteng (II) *nd* 1. dargoluştu, ufkü der 2. geniş kapımlı olmayan 3. âniî kapalı
 bertengî doğuşu anı
 bertengî *m* dargoluşluluk
 berteng *nd* 1. yüksek (alt) ile üstü arasındaki ölç. kük çok olan) 2. üstün
 bertaraf *m* bertaraf
 bertarafbün *m* bertaraf olma, saf dışı olmak
 bertaraf bün *lgh* bertaraf olmak, saf dışı olmak
 bertarafîyîyîn *nd* bertaraf oluş, saf dışı oluş
 bertarafî *m* bertaraf
 bertarafîyîn *m* bertaraf olma, saf dışı olma
 bertaraf kîrlin *lgh* bertaraf etmek, saf dışı etmek
 berteri *m* 1. yükseklik 2. üstünlük
 bertevî *m* kalavallı
 bertevîş *nd* taş yontucusu
 bertevîşî *m* taş yontuculuğu
 bertevîşdîh *m* kütük, ağacı çürütme
 bertevîşdîh *lgh* kütük ağacı çürütme
 bertevî *m* çeşel ~ **dan** nişvet vermek ~ gîrlin

(ar jı stendini) rüşvet almak — xwarin rüşvet
 yemek
bertilkiş *ed* rüşvet verilme (kimsa)
bertilwergir *ed* rüşvet ağın
 bertilxur *ndn* rüşvetçi, yığıcı
bertilxur *m* rüşvetçilik, yığıçılık
 bertilxwar *ndn* rüşvetçi, rüşvet yuyan
 bertilxwar *m* rüşvetçilik, rüşvet yığıçılık
bertilxwarin *m* rüşvet yığıcı
 bertil xwarin *đđđ* rüşvet yemek
 bertilxwar *ndn* rüşvetçi, yığıcı
 bertilxwar *m* rüşvetçilik, yığıçılık
bertiş *m* yarımaq
bertişrik *ndn* ağın kurulu
berturpiyor *m* anti turpiyor
bertuş *ndn* taş islası, taş yontucusu
 bertuş *m* taş ustalığı, taş yontuculuğu
bertürk *ndn* kursek
berü (I) *ndn* 1. meşe, meşe palıncıq
 (Quercus) 2. meşe (bu ağacların yaprları
 olan) — ji darê ket. got. drevê kövükê çî fîreñ
 e kestane kabuğundan cakını da kabuğuna
 beğenmiş
berü (II) *m* maske
berüber *b* keyin keyin
berük (I) *m* bir kirasoben parçası adı
berük (II) *ber* berik
berük (III) *m* güğüs (kadın)
berük (IV) *m* peçe
berüle *m* taze kuçuk salanılığ, ırsılık hıyar
berüpaş *ber* berepaş
berüş *ber* berüş
berüya *malum* *nd* yenilen palıncıq
berüya *pezon* *nd* yenilmeyen palıncıq
berüyet *m* kendisi öle çeyden malum sayın
bervaj *nd* beveda
bervajdeng *m* aksızda
bervaj *ber* bervaj
bervale *nd* zavajlı
bervaleğ *m* zavajlık
bervang *m* 1. göguslik, on.uz, peşonal 2.
 örnek (hebe önlüğu)
bervanlık *m* 1. ürlüğu 2. enüranın onane
 bağlanın uzup gıvı
bervaňk *ber* bervang
berve *m* 1. kañbur (insanlar için 2. nd kañbur
 (kañburu olan)
bervedam *m* (bar kimsenin yerine) venne
berve dan *đđđ* (bu kimsenin yandı) vıcık
bervedar *ndn* vekil
bervedari *m* vekillik, vekâlet — kirin vekillik
 etmek
bervedarmanje *m* vekâletnare
berveder *ndn* vekil
bervederş *m* vekillik — kirin vekillik etmek
bervekir *nd* soñuca
bervekirin *m* kavış, kavışu (bir giysinin veya
 kumların kenarını bükerek ters dökmek)
berve kirin *đđđ* kıvrılmak (bir giysinin veya

kumaşın kenarını bükerek ters dökmek)
 bervekiriyane *ndn* pükme, güğüs
bervekir (I) *m* 1. saculgan sosyal 2. *nd*
 pükün, güğün
bervekir (II) *ed* onu açık (albise vb.)
bervekiribün *m* 1. sakulganlık, sosyal 2.
 pükünlük, güğünlük
bervekir *ndn* pükme, güğümek
berve *m* kañbur
bervedan *m* kârı çıkma
berve dan *đđđ* kârı çıkma
berveder *ndn* savunma, savunma — *ed* güğü
 peñil savunma
bervederi *m* savunma
bervederiti *m* savunuculuk, savunuculuk
bervik *m* 1. ucu
berwic *m* bir cins tifeğ
berwanek *m* bu kadın geyim
berwang *m* önlük
berwank *ber* berwang
berwar *ndn* 1. yarımaq, yalıp 2. akur, akur
 yul — *y* yarımaq yarımaq
berwank *m* bir tür çife
berwar *malum* yalay
berwark *b* yarılcım, yarılcımına
berwe *ber* berwic
berwedat *ber* berveder
berwê *ber* ber ü berwêl
berwendle *nd* orta yulcu
berwesêl *m* ceak
berweste *nd* sarı üzerinde pañırları kalın
 elmeñi opak tırlarıyla sacın altında piş-
 ilmiş tağlama etmek
berwest *nd* 1. sırsın 2. gıvıncı kasa ve belli bir
 suretten olma
berx *zand* 1. kuzu 2. *mer* evli 3. *mer* yığı 4.
b bebek (sevgi veselenişi olarak kullanılır) —
 barıştin kuzu çeyirmek — *il* çış xıştin kuzu
 çeyirmek — *a* mîñ! kuzum! (kız için) — *a* sêwê
 eki — *ê* barıştin yığıdım — *ê* çê il ber közê
 çê ye adam olcağ çocuk boyunda belli olur
 — *ê* çê li ber közê diyar (ar jı kiş) e adam
 olcağ çocuk boyunda belli olur — *ê* çirnağ
 sırsın kuzu — *ê* dıya xwe anasının körpe
 kuzusu — *ê* nula (yekü) . nin yığıdı — *ê* mîñ!
 kuzum! (çocuk için) — *ê* nêr ji bo kêr yığılır
 dîr gun iqudı. anlamında bir deyim — *ê*
 rind ji ber közê xuya ye adam olcağ
 çocuk boyunda belli olur — *ê* şerze şubata
 doğan kuzu — *ê* xelkê ji endrov re nabe
 beran 'el ağıluna bel bağlanmak lazım'
 anlamında bir deyim
berzape *m* ev arında veya evler arasında ateş
 yakma ya da as pembe yeri — *rast* kirin açık
 havada aş pişirme yerinin düzenleyip aş
 pişirneve hastamak
berzanlı *m* yarılcım, kuzuluğa
 berx *anjın* *đđđ* yarılcım, kuzulanak
berşerdan *m* kuzuları sebet etme zamanı

berxibir m 3. koyun kırtanı: penliği (3) Temmuzda, Rumi takvimine göre de 10 Temmuzda) 2. *şifên* kırkuç.

berxibtî w kırkuçta

berxî hîrîn w kuzu çirkına

berxî hîrîn *şifê* kuzu kırkuçak

berxevan w berxevan

berxêl b kuzumî (kır için)

berxêr w verimli yemcekk tarla

berxêrî w tüketim

berxêrîk *zewê* kuzu, kuzucuk → *mawê* kuzumî (kır için) → *sawa* mî kuzusu → *şewê* ekti → *ê* mîmî kuzumî (tekke için)

berxêkêrîn w kuzuların

berxêk *anjîn* *şifê* kuzulanak

berxêk w çakıl taşı

berxêrî b kuzumî (tekke için)

berxêş m 1. temmuz ayında koyun yıkama 2. kuzu yıkayıcısı

berxêşî m kuzu yıkayıcılığı

berxêdar w berhudar → *bîf* berhudar ol!

berxêdarî w mülklük

berxêr *nêwî* tüketici

berxêrî w tüketicilik

berxêrîrî w kaybolma (atılmasına, açlık bastırma ya yarıyan yiyerek)

berxêrîk *bîwî* berxêr dışarı bastığı

berxêvan *zewê* kuzu çirkını

berxêvanî m kuzu çirkınlığı

berxêwan *nêwî* tüketici

berxêwêlî m tüketim, tüketim → *çivaka* **ber-** *şwarinê* tüketim topumu

berxêwêlî *şifê* tüketmek

berxêwêlî w tüketim, vohûltör

berxêwêrî w tüketicilik

berxêwêrdîn w 1. direnmek, direnç 2. dayanma → *birçêyê* açlık grevi

berxêwêrdî m 1. direnç 2. dayanma, metajet → *kirin* direnç yapmak *direnç* güstermek

berxêwêrdîkêr *nêwî* direnççi

berxêwêrdîkêrî w direnççilik

berxêwêrdî w berhudar → *bîf* berhudar ol!

berxêwêrdî m mülklük

berxêwê deng kirin *şifê* sayıklamak

berxêwêrdî *nêwî* 1. direnççi 2. w dayanıklı, metajet 3. direnç

berxêwêrdî w 1. direnççilik 2. dayanıklılık, metajetlik 3. dirençlilik

berxêwêrdî w 1. uzgun 2. zılgın, uşgan

berxêwêrdî w zılgınmaz, utanmaz, pek pişkan kurse

berxêwêrdî *nêwî* tüketici

berxêwê re çûn *şifê* aşınmak, çizmeyi esnaak

berxêwêrdî w tüketicilik

berxêwêrdî w tecrübeli

berxêwêrdî w büyük tarla

berxêwêrdî m ahır

berz w 1. yüce, ula → *çivayên* **berz** *şwê* dağlar 2. yüksek (altı ile üstü arasındaki uzaklık çığ

ulan) → *çivayên* **berz** yüksek dağlar

berzalî m 1. yücelik, ululuk 2. yükseklik

berzan w doğum arifesinde olan

berzanîn m kendiliğinde bünye

berzava w sağdıç

berzavavî m sağdıçlık

berzax *şifê* kırık

berzayî w 1. yücelik, ululuk 2. yükseklik

berzayinan w kuzulanma dinemi

berzbân m 1. yücelik 2. yükselme

berz bîwî *şifê* 1. yükselmek 2. yükselmek

berzhüvîn m 1. yücelik 2. yüceliş

berze w kayıp, yitik, zavı → *bîn* yitirmek, kaybolmak → *kirin* yitirmek, kaybetmek

berzebaxî *şifê* yüksek alıma

berzebûş m 1. kaybolma, yitme, yitip 2. kaybolma (görünür olmaksızın) 3. silinme (yok olma gözden kaybolma) → *iradîyê* *şifê* irade kaybi, istenç yitirip

berze bîn *şifê* 1. kaybolmak, yitmek → *pênûsa* *mîn* **berze** *bîf* kâlemün kayboldu 2. kaybolmak (görünür olmaksızın çıkarık) → *bî* *roj* gava tav lê *dîle* lekeyân wê **berze** *dîbîn* gündüz gıncê yurumca lekeleri kayboluyo 3. silinmek (yok olmak, gözden kaybolmak)

berzebûş w kayıp, yitik, kaybolmuş olan

berzebûşîn m kayboluş, yitip

berzeh w yüksek ve sarp yer

berzek w minher, kürsu

berzeker *nêwî* kaybedici

berzekerîn kaybetmek

berzekîrîn m 1. kaybetme, yitirme 2. kaybetme, yitirme (bizi mîclik veya özelliklerin yok olması durumuna uğramak)

berze kirin *şifê* 1. kaybetmek, yitirmek → *mîp* *şevê* *şwê* *Winda* *kîn* taragına kaybetim: 2. kaybetmek, yitirmek (bizi mîclik veya özelliklerin yok olması durumuna uğramak)

berzenek w bileklik

berzengûş w bir tür biki

berzepstan w yüksək başıç

berzeq *nêwî* 1. gevceze (çenem düşük) 2. huysuz, geçimsiz kimse 3. tubağ 4. müstahzen şey 5. çak erken kadınlığa geçen genç kız → *bîn* 1) gevcezelik 2) huysuzlaşmak 3) tubağlaşmak

berzeqî m 1. gevcezelik 2. huysuzluk 3. tubalık

berzerîne m topuz, sarı sarı (değerli taş)

berzavî m 1. yücelik 2. yükseklik

berzevî w yitilme

berzewac w yetişkin (evlenme çağına gelmiş olan)

berzewacî w yetişkinlik

berzex (I) m 1. mîç 2. ince uzun 3. kara parçası

berzex (II) *nêwî* **berzavî**

berzeyî w kayıp

herzâ *nl* doğum, doğum anı, doğum yapma anı (ayvanız için)

herzâk anîn *1.* yağma, yağma, döl yola *2.* tıraş yeri, etek tıraş yeri (telep yeri)

herziyan *nl* zarara hazır olan

herzi *m* *1.* yücelik *2.* yükseltilik

herzûn *nl* *1.* eğilimlenme gelmişley *2.* hınek anı

herziş *nl* harika

herzâkrin *m* *1.* yüceltme *2.* yükseltme

herz kîrin *İğb* *1.* yuccatmek *2.* yükseltmek (yükseğe çıkarmak, yüceltme, kaldırmak)

herzâkrin *nl* zararı, en yüksek

herzîf *m* *1.* yücelik *2.* yükseltilik

herzûr *m* yakarı, yalvarış (-i ...) **hûn** *-e* yalvarmak, yakarmak

herzûrbûn *m* yalvarma, yakarma

herzûr hûn *İğb* yalvarmak, yakarmak

herzûri *m* yakarı, yakarış, yalvarma, yakarma

herzûrfâkrin *m* yakarmak, yalvarma

herzûrî kîrin *İğb* yakarmak, yalvarmak

hes *nl* *1.* yeter *2.* *h* siri, sadece, yalnız *3.* *h* tek (tek ve öğlen kavramını karşı) *4.* *h* pes, yeter, kâfi *5.* lûkâ, lûkân - **hûn** kâfi olmak, yeter olmak - *e* *te* sîr kîrin yeter artık yalvarmaları - *e* *û* pîr *e* jî yeter de anar - kîrin yeter demek - *ku* yeter ki - *i* (...) **hûn** *k* - *e* yetmek (bir ihtiyarı karşılamak, gidermek niretli kre olmak) *2* - *e* yetmek yeterli sebep olmak * *ç*riskek jî besî seviltanılma cêlê ye bir kavlemi da amıanı yakmaya yeter - *i* (...) kîrin - *e* kâfi gelmek, yetmek, yeter olmak * *e* *pe* *pe* besî me diğê hu pîrê bîze yeter

hesâfî *m* yeterlik

hesâfîbûn *m* yeterlilik

hesâfîn *m* bostan

hesâyî *m* yeterlik

hesâyîbûn *m* yeterlilik

hes herbat *nl* bostanlık

hesbûn *m* *1.* yetme *2.* yeterlilik

hes hûn *İğb* yetmek (kolî bir ihtiyarı, birini, ducamı, kırn, küli gelmek, yeterli olmak) * *e* *z*ulmê edîlê *hes* *e* *bu* *z*ulmê arîze yeter

hesbûnî *m* yeterlilik

heser *m* got, görme

hesim *m* *1.* gülmüş (çocuk gulumşması) *2.* gulumşme

hesimandî *m* gulumşma, tebessüm, etimma

hesimandîn *İğb* gulumşatmak, tebessüm etmek

hesimandî *nl* tebessüm

hesimbâkar *m* Dıyarbakır'ın Kulp ilçesinde Mart'ın 25'inde karda topla olarak kurulan bir hayranî (bu hayranînin jüneyek, iyecek, tahlîlar yapılır ve beraber yenir), tarî, yeşil ve kırmızı oplikler bağlanarak çelik yapıdır)

hesimî *nl* gulumşmalı, tebessümli

hesimîn *m* gulumşma, gulumşma, tebessüm

hesimîn *İğb* gulumşmak, tebessüm etmek

hesire *m* koruk

hesîret *m* bîsîret

hesit *nl* hes.

hesitbûn *m* hastalısma

hesit bûn *İğb* hastalısma

hesitbûyîn *m* hastalısma

hesitî *nl* *m* hastalıs

hesitî *nl* *m* yeterlilik

hesitkîrin *m* bostanısma

hesit kîrin *İğb* bostanısma

hesitkîri *nl* bostanısma, kolaylaştırılmış olan

heskîrin *m* *1.* yetme *2.* pes etme (yenil-güç k. bul etmek)

hes kîrin *İğb* *1.* yetmek *2.* pes etmek (yenil-güç k. bul etmek)

heskîrkî *nl* hes.

hesmele *nl* hesleme

hesmekî *nl* yetleme

hesmekîrin *m* *1.* yetleme *2.* yetersizlik

hest *nl* *1.* dere *2.* su yolu *3.* set, barajın *4.* set (bulunan yerde daha yüksekte kalan düzlük) *5.* dolca, düzlük köprü, engebesiz toprak parçası

hest *nl* *m* *1.* erin, ilham *2.* keyf - *dan* (yekî) esandirmek - *a* (yekî) anım esandirmek - *a* (yekî) hebûn keyfî yer adı olmak - *a* (yekî) jê anîm esandirmek - *a* (yekî) jê hebûn *l* esandirmek *2* havasına girmek - *a* (yekî) *l* eîl bun (tort) havasına ölmek, neçer yerime ölmek - *a* (yekî) rûme bûn keyfîsîz olmak - *a* (yekî) vektîrin esandirmek

hest *nl* *m* *1.* *p* *2.* yûn

hestan *nl* *m* oğlan

hestân *nl* *m* oğlan

hestan *nl* *nl* kâfir

hestandin *nl* *m* bağlama

hestandin *nl* *m* *1.* dondurma (dondurmak işi) *2.* soğutma

hestandin *nl* *İğb* *1.* bağlamak * *m*in *hesp* *bi* *darê* ve *hestand* *ni* *ç*oca *beğ* *dar* *2.* bağlamak (denk yapmak, paket yapmak)

hestandin *nl* *İğb* *k.* esandirmek *2.* soğutmak

hestandî *nl* *nl* bağli, bağlamak

hestandi *nl* *nl* *1.* dondurmuş *2.* soğutulmuş

hestandîf *m* bağli

beste *nl* *nl* bağli

beste *nl* *m* *1.* yatak odak, mecaz (irmek, çaydara gibi sulanın içinde astıkları yer) *2.* kaçık dere

beste *nl* *nl* *1.* beste *2.* şayıklama - çâkirin beste yapmak, bestelemek - *hestin* *ristin* *l* *ab* bestelemek - *kîrin* *beste* oğlanmak - *ristin* *beste* bağlanmak

bestekîrîn *m* besteleme, beste yakma

beste çâkirin *İğb* besteleme, beste yakmak

bestedewlet *m* tampon devlet, ara devlet

bestelerem *m* *nl* bölge, tampon bölge

bestek (I) m yatak, akak, mecaz (imkân, çay dâre gibi suların içinde aktıkları yer)

bestek (II) m 1. paket (balonlarda) 2. paket 3. dâre * bestekê nîşînanê ji parîfê bîl yatak dâkênê oralkênayê - kirîn II paket etmek, paketlenmek 2) dâre yapmak

bestek (III) m/ö başlıc

bestekar m/ö başcı, bestekêr kompozitor

bestekarî m bestecilik, bestekârlık, kompozitörlük

bestekîrîn m besteleme

bestekîrî m/ö bestelî, bestelenmiş olan

bestekîrîn m paketlenme

bestekîr m/ö yataklı (yatağı çeriv, mek vb.)

bestek m birul

bestênî m dondurma * II pastesaweyê her yek ji me bestek bestênî xwar pastârede bîcî dondurma yedik -ya ji ta caymakî dondurma

bestênîros m/ö dondurmaçı (satan kimsel)

bestênîrosî m dondurmacılık

bestenîgar m/ö bestenigar (bir müzik makamı)

bestênîvan m/ö dondurmacı

bestênîvanî m dondurmacılık

bestêr m 1. dondurma 2. soğutucu

bestêrîstî m bestelenîc

bestêrîstî m/ö bestelenmek

bestêrîst m/ö yatak, akak, mecaz, dâre yatağı (imkân, çay, dâre gibi suların içinde aktıkları yer)

bestêr m/ö kûlî, s.e. elâzîmî kızararak içmek yaslatılan yaslı içiş

bestîk (I) m küçük tene

bestîk (II) m 1. yaka, y. kalîk 2. cîlîc * bestîkêkê nû jê re nehîyê kirîn yerî her alîşe ara alınması -ya pelmê genîş yaka

bestîkêl m/ö geniş yakalı

bestîk m 1. dokuma, bez (tergalita dokunarak elde edilen kumaş) 2. yavaş

bestî (I) m küçük köklük

bestî (II) m/ö bağli, bağlanmış olan

bestîhî m/ö bağli elma

bestî bîrî m/ö bağli o mek

bestîrî (I) m bağlanmış

bestîrî (II) m donma

bestîrî (I) m/ö bağlanmak

bestîrî (II) m/ö bağlanmak

bestîmer (I) m/ö bağlayıcı

bestîmer (II) m/ö dondurucu

bestîq m/ö bestîq

bestîhîrî m/ö bestîmer

bestî jê hîna bîr esîrîlî mek

bestok m/ö küçük yalıtı kumaş

bestîrî m/ö akak, yatak, mecaz

best (I) m 1. bölüm, kısım * beşa kamîlîyê ya bankîyê bankumî kamîyîrî kısî * beşa jînan a serîyê sarîrî 2. parî bölüm (bir okul veya üniversitenin herhangi bir

bölüm veya uzmanlık dalında eğitim veren birimlerinden her biri) * li zanîngelîê beşa sosyolojîyê dîwîne unîvêrîsîte, sosîolojî bölümînî akîyêr 3. bölük, kısım (parçaların ayrılmış bir şeyin bölümü) * beşêkê wêlatî yîndîrî bir kîmî 4. kîmî (bir enstîtü veya mesleklerden olanların tamamı) 5. kısım * beşa gelîmîperî kîmî kîsîmî 6. pay, hisse * bes kîrîrî pay etîmek 7. bîy şûbe 8. bölüm (bir müzik veya edebîyat eserinin bir bölümü) 9. bölüm, kol (bir şeyin ayrılmış bölümlerinden her biri) * beşa muzîkê mûzîk kolu * beşa karî is kolu 10. masa (tahtalarda, kurumlarda belli konularda iş gören bölüm) * beşa markîlîkê markîlîk bîlîmî 11. seksiyon, departman 12. taraf (bir şeyin belli kısmı) 13. uz kısım, bölüm, kesim 14. dâre (bir yapı veya geride belli bir iş ayrılmış bölüm) * beşa kalîrîferê kalîrî, ferî dîwîsî -yê kîrî kîsîrî, bölüm bölüm - bî - bîlîrî bölüm, bölük bölük -ya karî karî payî -ya xwe jê hîlanîrî lîsse çîkîrmîc, pay çîkîrmîc

beş (I) m/ö akama, akama, sakar, isale, kulu (at ve inek için) * çêlêka beş akîrmî mek

beş (II) m/ö sîrmî * çîçê xwe beş kîrî sîrmî - kîrîrî dîşîrîrî gîstîrîp sîrmî mek

beşa jîrîyê ped zekî arîjîmî

beşa karî m/ö iş kolu

beşandî m/ö bölme

beşandî m/ö bölme

beşandî m/ö m, beşandî

beşavend m/ö kâfîye, ayek

beşavendî pîçayî m/öy çîrmî kâfîye

beşavendî zengîn m/öy zengîn kâfîye

beşêrîk m/ö beş (I)

beşêşî m/ö 1. parça parça, kısım kısım, bölüm bölüm 2. huş huş, kük kük

beşêşîmî m 1. parça parça, kısım kısım olma 2. huş huş, kük kük

beşêşî bîrî m/ö 1. parça parça, kısım kısım olmak 2. huş huş, kük kük

beşîr kîşîrî veraset

beşîr m/ö 1. katilîcî 2. ortakçî, ortaklık eden 3. paydaş -î (m) bîrî 1) katilîcî, katilîcî * ew jî beşîrîrî payî me bîlî o dî lîze katilîcî 2) ortakçî, ortaklık eden, yardım eden * ew beşîrîrî cîmîmî te me nûşîncînî yanîrdîyîrî

beşîrîhîrî m 1. katilîcî, katilîcî (ortak etme) 2. katilîcî (ortak olma, benîmîcî) 3. wîrî payîlarî

beşîrî bîrî m/ö 1. katilîcî (ortak etme) 2. katilîcî (ortak olmak, benîmîcî) 3. payîlarî (m) ucîmîrî payîlarîyîrîrî

beşîrîhîyîrî m/ö katilîcî

beşîrî m 1. katilîcî 2. wîrî katilîcî 3. payîdarîlık -î kîrîrî 1) şîrmîk etîmek, katilîcî 2) ortak olmak - îdîrî kîrîrî katilîcî şîrmîc

besdarfikirin *m* katılma, iştirak etme
 besdarfikirin *m* *İşğ* katılmak, iştirak etmek
 besdarî *İŞ* kîrîn *İşğ* katılmak, iştirak etmek
 beş *m* kold
 beşegilî *m* kuma sektoru
 beşer *ad* 1. beden 2. cisim 3. mecl kılık
 beşerî *ad* beşereşel, beşerî
 beşer (İ) *ad* beşer, insan, insanoğlu
 beşer (II) *m* moral, neş ² beşerî wî xweş e
 moral (yi) -ê (yekî) xera bîn maneviyatı
 bozılmak -ê (yekî) xera kîrîn moralını
 bozmak -ê (yekî) xweş bûn (f) yazılı galmek
 (sewne): yuzunde belli olmaq 2) -ê (yekî)
 xweş bûn moral (yi) olmaq, neşer yerinde
 olmaq -ê (yekî) xweş kîrîn (f) (bunet
 moral vermek 2) neşer endli etmek -ê xwe
 xweş kîrîn yüz rakınmak
 beşerî *m* 1. insanlık 2. *ad* beşer, insanoğlulu
İşğ * *ad* nîşanîya beşerî beşerî loğ: nîşan
 beşerîyet *m* beşerîyet
 beşerklî *m* azab etme, azıklama
 beşer kîrîn *İşğ* azab etmek, azıklanmak
 beşerîneş *ad* neşerîz, moralsız
 beşerîneş *ad* somurcan
 beşerîk *ad* gülec
 beşerkerî *ad* sosyal kurse
 beşerxweş *ad* 1. gülec yüzlü 2. moralî, gülec,
 neşerî, muralî yerimle
 beşerxweşbûn *m* neşerlene
 beşerxweş bûn *İşğ* neşerlenmek
 beşerxweşbûyîn *m* neşerleniş
 beşerxweşî *m* 1. gülec yüzlülük 2. moralî
 olma
 beşerxweşkîrîn *m* neşerlendirme
 beşerxweş kîrîn *İşğ* neşerlendirilmek
 beşik (I) *m* alm çıkıntısı
 beşik (II) *m* çatal
 beşiyandî *m* gülümsetme, tebeşîr, etimne
 beşiyandî *İşğ* gülümsetmek, tebeşîr
 etirmek
 beşîyîn *m* gülümseme, gülümseyiş, tebeşîr
 beşîyîn *İşğ* gülümsetmek, tebeşîr etmek
 beşî (I) *m* koruluk
 beşî *ad* bîhuşel, kısmî
 beşîle *m* korulasız, talimîluk hiyar
 beşîş *hm* beşuş
 beşî *m* dışı vurma, azıklama
 beşker *ad* 1. bölüşürücü 2. paylaşıcı
 beşkîrîn *m* 1. bolme 2. bölüşürme, paylaşım
 beş kîrîn *İşğ* 1. bölmek 2. bölüşürmek, pay
 laşmak
 beşkîrî *ad* 1. bolğun, hoş olan 2. paylaşılmış olar
 beşokî *ad* sakarca, akalmalica
 beşî *ad* 1. mecl 2. kîş (mîlîarîde) ~
 avêtîn *verê* kîrîşemek
 beşîfî *ad* *ad* kîrîşek
 beşîfîroşî *m* kîrîşelak
 beşîvan *m* kîrîşî

beşîvanî *m* kîrîşelak
 beşûş *m* 1. gülülük (çocuk gülümsemesi) 2.
 gülümseme, tebeşîr 3. *ad* gülec, güler yüzlü
 beşûşî *m* 1. gülümseme 2. gülülük, güler
 yüzlülük
 beşûşî *m* gülecük
 beşûşok *ad* güleşen
 beşûşokî *ad* güleşene
 bet *ad* *ad* tay (Otuz tuzlu)
 hera avî *ad* *ad* çulluk (Sarıtoprak rustoosî)
 heta *m* heta (Yunan alfabesinin ikinci harfî)
 betabûn *m* kaybolma
 hera bîn *İşğ* kaybolmak
 heta kîrîn *m* kaybetme
 beta kîrîn *İşğ* kaybetmek
 betal (I) *ad* 1. işsiz, işsiz güçsüz, boş * *ad* *ad*
 tojan betal gerîn *m* on gün boş gezmek 2.
 boş, serbest (zararını istediği gibi kullan-
 abılan, yapacak iş olmayınca) * *ad* *ad* *ad* *ad* *ad*
 im, tu dikarî hêyî *ad* *ad* *ad* *ad* *ad* *ad* *ad*
 geleêhrîn * *ad* *ad* *ad* *ad* *ad* *ad* *ad* *ad* *ad*
 öğlîyîn serbestîn, geleêhrîn 3. işsizlik,
 kolânsîz ~ bîn (I) işsiz olmak, işsiz
 güçsüz olmak 2) boş olmak ~ etal işsiz
 güçsüz ~ gerîn başbaş dolaşmak, avare
 avare dolaşmak ~ hestîn boş bırakmak, işsiz
 güçsüz bırakmak ~ mam (I) işsiz kalmak 2)
 boş durmak, boş kalmak, başta kalmak ~
 nehiştîn boş bırakılmak, işsiz güçsüz
 bırakılmak ~ neman boş durmak (her
 zaman bir işle uğraşmak) ~ neşekîrîn boş
 durmak (her zaman bir işle uğraşmak) ~
 sekîrîn boş boş durmak ~ wetal işsiz
 güçsüz ~ wetal bîn işsiz güçsüz olmak ~
 wetal gerîn işsiz güçsüz dolaşmak, boş
 gezmek, başta gezmek ~ wetal mam işsiz
 güçsüz kalmak ~ wetal rûniştîn boş otur-
 mak ~ wetal sekîrîn boş boş durmak
 betal (II) *ad* 1. geçersiz, hükümsüz (kurulur
 için hükümsüz) * *ad* *ad* *ad* *ad* *ad* *ad* *ad*
 geçersiz * *ad* *ad* *ad* *ad* *ad* *ad* *ad* *ad*
 2. *ad* *ad* *ad* *ad* *ad* *ad* *ad* *ad* *ad* *ad* *ad*
 ortada: kalmama 4. batîl ~ bîn (I) hükümsüz
 olmak, geçersiz olmak 2) iptal olmak,
 fesh olmak 3) iğa etmek 4. bozulmak (aruc
 v.b. için) - kîrîn (I) hükümsüz kalmak,
 geçersiz kalmak 2) iptal etmek, feshetmek 3)
 iğa etmek
 betal (III) *ad* battal (başından ulandan büyük)
 betalbûn (I) *m* 1. işsizlik 2. işsiz olma, işsiz
 güçsüz olma 3. boş olma
 betalbûn (II) *m* 1. geçersizleşme, hükümsüzleşme
 2. bozulma (ülvest, aruc v.b. için) 3.
 iptal olma, fesh olma 4. lağv olma 5. batîl
 olma
 heta hün (I) *İşğ* 1. işsiz olmak, işsiz güçsüz
 olmak 2. boş olmak
 betal hün (II) *İşğ* 1. geçersizleşmek, hü-
 kümsüzleşmek 2. bozulmak (zararlı, aruc

vb. çin) * *tişên ku nimêjê helal dikin* namazı bozan şeyler (abdest, oruç vb. için) 3. aptal olmak, işsiz olmak 4. lağvolmak 5. hatil olmak

betalbûn *w* geçersizlik, hükümsüzlük

betalî (I) *w* 1. işsizlik, azale, aylıklık 2. boşluk (boş geçiş için)

betalî (II) *w* geçersizlik, hükümsüzlük (kararlar için)

betalkirin (II) *w* işsiz bırakma

betalkirin (II) *w* 1. geçersizleştirme, hükümsüzleştirme 2. aptal etme, fevhetme 3. lağvetme 4. bozma, karar bozma (verdikten sonra bir yargıyı kaldırmak) 5. bozma (örneğin, namaz vb. için) 6. kesme, durdurma 7. betal etme

betal kirin (I) *lêgê* işsiz bırakma

betal kirin (II) *lêgê* 1. geçersizleştirmek, hükümsüzleştirmek 2. aptal etmek, fevhetmek 3. lağvetmek 4. bozmak, karar bozmak (verdikten sonra bir yargıyı kaldırmak) 5. bozmak (örneğin, namaz vb. için) * *tişên ku nimêjê betal dikin* namazı bozan şeyler 6. kesmek, durdurmak * *ghijê xwe betal kirin* ağlamayı kesmek 7. hatil etmek

betalman *w* boş kalma, işsiz kalma

betal man *lêgê* *w* kalma, işsiz kalma * *betal man, zaxistanê wê sê melan beşal dîman* [er sepe kıymetli şey boş kalıyor]

betalmayî *w* hatil, işsiz kalma, işsiz kalma olan

betalmayîn *w* boş kalma, işsiz kalma

betalî *w* işsizlik, aylıklık

betan (I) *w* astar 1. örtmeç 2. sünir * *betalê guşê jê bîke* bur simlerini çıkar -u ver hür ayıkluk

betan (II) *w* astar, beşar

betanaşîp *w* astar, beşar, zîr, rîyabînan

betanawîk *w* beşar, karap zîr

betandur *w* astar

betandur *w* beşar

betaniye *w* baltaniye

betanbîrîn *w* astarînan

betan kirin *lêgê* astarlamak

betankirin *w* astarî

betar (I) *w* *gêz* bebeşî * *di betarê xwe re bike* gazime sok

betar (II) *w* telâket

betatron *w* zîr, betandur

betave *w* kaye

betavebûn *w* kay, holma

betave bûn *lêgê* kay bolmak * *kalê li ber çavên betave dibe* nefet gözden kayboluyordu.

betavebûvîn *w* kay bolmak

betê çîp *w* *w* *betê* buyak toq

betenok *w* bitki örtüsü, flora

betil *w* kalıncan, yığıt

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak (hayvanı çok yorarak yurttan uzaklaştırmak)

3. tırtıklarla betilî pes etme

betilandin *lêgê* 1. yormak 2. apıştırmak (hay-

vanı çok yorarak yurttan uzaklaştırmak)

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

betilandin *w* 1. yormak 2. apıştırmak

{dokümanal} bir zikiplerim okusunmak için kullandığı deli aracı

beyşik (II) *m* I. gücü 2. zıfo, kıktir {dokümanastıkla} zikiplerim okusunmak için kullandığı deli aracı

beyşik (III) *öz* beyşak

beş (I) *m* {özün} kekü halk beki oluşturmeye kullandığı bir {şeki}, şudak yerlerde yetişen ve yapılları {şek} şekline idi

beş (II) *m* moral, teşiş, teşiş

beş *m* şerin

beşli *öz* beşliye

beşliye *özün* beşliye

beş *m* beci {çocuk dilinde}

beşer *m* yirmi {baska hayvanları parçalarıyla} yören {yören}

beşer *m* beşer

beşer *m* geynek yören {plerden örüntüsü} yören {p, b} p {yörenşik} olup {cuklana} beşikten {düsmemesi} için {kullanılır} aynı zamanda hayvan yörenler ni {mazaraden} de bir yerlere bağlanmalı kullanılır

beş *m* buldu

beşe *m* başçe -*ye* **gutan** *m* başçe -*ye* **litavistü** *ye* **Babil** Babilin {asna} başçe -*ye* **malbat** *öz* başçe -*ye* **müweyan** {arın} {küriyan} arayışe başçe -*ye* **ruwekun** *m* baba, başçe -*ye* **özün** *öz* başçe

başçe *m* başçe

başçen *m* başçe, başçen {başçen} başçen {başçen} başçen

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

başçen *m* başçenlik

baş *m* I. kışınca, günüçü, başca, başca 2. köç, başca, başca 3. e mu

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

baş *m* I. kışınca, başca, başca, başca, başca

bexşiner *bedel af edici*, bağışlayıcı
 bexşinerî *w af edilmişlik*, bağışlayıcılık
 bexşîş *w baxış*
 bexşîşdan *w baxış verme*
 bexşîş dan *lğv baxış vermek*
 bexşîşdayîn *w baxış veriş*
 bexşker *bedel 1*, bağışlayıcı 2, bağışçı
 bexşker *w 1*, bağışlayıcılık 2, bağışçılık
 bexşkerin *w 1*, bağışlayıcı 2, bağışçı
 bexş kirîn *lğv 1*, bağışlamak 2, bağışletmek
 bext *w 1*, baki, talih, şans 2, kader, a. m. yazısı, kırı talih 3, kismet, nasip işi veya kadirin a. m. veleniz talih 4, uğur, kut 5, gü-en 6, kura (hava için, değişim için) * *tu bextê hewayê nîn e* kazarın hiç kazarı yok 7, sığınca * *nîn xwe avêtiye bextê te* sana sığınca 8, söz * *söz û bext dan* her birbirine söz verdiler 9, vîcan 10, a. n. n. - dan söz vermek - dan (yekî) (barin) söz vermek - dan her birbirine söz vermek, sözleşmek ~ jê re tunc bûn güvenilmez olmak, sağı solu olmamak - lê dan şansı vermek - *nadîm bi bextê şêrê* hiçbir şeyle değişimim ~ *pê anîn* - e güven duymak, güvenmek - *pê bûn* (an jî hatin) güven duymak, güven beslemek - *pê nehatin 1*) güven duymamak 2) elle tutulacak tıfah (yani) kalmamak - *pê tunc bûn* güvenilmez olmak ~ *tunc* güvenilmez (kimsen) ~ *û talihê (yekî) hatin girîn* baki, bağış olmak talihî kapalı olmak ~ *û tux söz* (birbirine söz verene) ~ *ê de cilêzê qîzê (ye)* annun kadına ve kızın çalvîzine kalınış ~ *ê bîrêş ker talih*, kura yaxı ~ *ê (yekî) hî reş bûn 1)* talihine kismet 2) kismetli bağlanmak ~ *ê (yekî) hî reş e yıldızı düşük* ~ *ê çê lî şans* - *ê diljînî tunc* düşünme güven a. n. n. n. ~ *ê (yekî) girê dan kismetin* bağlanmak ~ *ê (yekî) girî bûn* baki bağış olmak, talihî kapalı olmak, baki, kapalı olmak (evlenecek istedi çıkmanak (kız için) ~ *ê (yekî) jê re yar he şansı yaver çitine* ~ *ê kesîban ku hebûya emê wan li çolê pedluna fikirêrin şansa yok ku* ~ *ê mirov bîla hebe bîla çavêki mirov tunc* be yeterli insanın şansı olsun ~ *ê (yekî) pê nehatin* (birinden) şansı sıyrılmak ~ *ê reş kara baki* ~ *ê reş tûnê* *ê xwedî ye kaza yazı talihininçir* ~ *ê Romê tunc* Osmanlıya güven olunmaz jî ser ~ *ê (yekî) çimîştî kismetine dan n* olmak (evlenmesine engel olmak) ~ *ê (yekî) tunc bûn* kendine güven a. n. n. n. n. ~ *ê xwe avêtiş* yalan yere yemin etmek veya şüpheli yapmak ~ *ê xwe dan (yekî) (hîre)* güven vermek ~ *ê xwe pê anîn* güvenmek, güven duymak ~ *ê xwe pê nehatin* - e güvenilmez ~ *ê xwe xera kirin* vîcanlılık yapmak

bextbaz *nadîr falcî*

bextbazî *w falcilik*

bextbîrêş *w 1*, talihsiz, şanssız 2, kara bahalı, baki kara, bahsız
 bextbîrêş *w 1*, talihsizlik, şanssızlık 2, kara bahallılık, bahsızlık
 bextçuk *w talihli*
 bextçê *w talihli*, uğuru açık
 bextdan *w söz verme*
 bext dan *lğv* söz vermek
 bextdar *w 1*, talihli, şanslı 2, uğurlu
 Bextêberan *istîfê* İskender Buce
 bextek *w kâbus, çarobasan*
 bexteki *ê kazarın, tesadüfün*
 bextekuk *w baki*
 bextewar *w 1*, şanslı, talihli, 2, bahiyar, mutlu, mesut ~ *bûn mutlu* olmak ~ *kirin mutlu* olmak
 bextewar bûn *w mutlanma, mutluluğa*
 bextewar bûn *lğv* mutlanmak, mutlulanmak
 bextewarî *w 1*, şanslılık, talihlilik 2, mutluluk, bahiyarlık
 bextewarkirîn *w mutlanma, mutluluğa*
 bextewar kirin *lğv* mutlandırmak, mutlulandırmak
 bextewar *w 1*, şanslı, talihli 2, bahiyar, mutlu
 bextfirah *w şanslı*
 bextiyar *w bahiyar*
 bextînanî *w bahiyar*
 bextnepak *w bahisiz*, bedbaht
 bextnepakî *w talihsizlik*, bedbahlılık
 bextparêz *lğv* kaderci
 bextparêzî *w kaderçilik*
 Bext pê anîn *lğv* güvenmek, güven duymak
 bext pê bûn *lğv* güvenmek, güven duymak
 bext pê hatin *lğv* güvenilmez, güven çiyu - nak
 bext pê nehatin *lğv* güvenilmez olmak
 bextreş *w 1*, talihsiz 2, kara bahalı, bahsız 3, *ê hayir çare* yemin etilene sözü olarak
 bextreşî *w 1*, talihsizlik 2, kara bahallılık, baki-sizlik 3, *wic* kalçilik
 bextreşkirin *lğv* kalçilik yapmak
 bextspî *w* uğuru açık, şanslı
 bextxerî *w* şanslı, güvenli
 bextxerî *w* dürüstlük, güvenilcilik
 bextûbaran *w muzîzerk*
 bextûr *w* koca talihli
 bextvekîrî *w* uğuru açık, baki açık, talihli *
 bextvekîrî *w* uğuru açık
 bextwar *w* bextewar
 bextwêş *w* iyi baki, güzel baki
 bextyar *w 1*, şanslı, talihli 2, bahiyar, mutlu, mesut ~ *bûn mutlu* olmak, mesut olmak ~ *kirin mutlu* etmek, mesut etmek
 bextyar bûn *w* mutlu olmak, mesut olmak
 bextyar hûn *lğv* mutlulanmak, mutlu olmak, mesut olmak
 bextyarbûyîn *w* mutlulanış, mutlu oluş
 bextyari *w 1*, şanslılık, talihlilik 2, bahiyarlık, mutluluk, saadet

beyyar kirin *m* matulandirma
 beyyar kirin *ğg* matulandurmak
 beşûd *m* çukluk
 beşûd *m* çirkimlik
 beşûdbûn *m* çirkimleşme
 beşûd bûn *ğg* çirkimleşmek
 bey *m* 1. bazar 2. kapora
 beyahun *m* çöl, sahra
 beyahubûn *m* çölleşme
 beyaban bûn *ğg* çölleşmek
 beyahunbûyîn *m* çölleşme
 beyahunistan *m* çöllek
 beyahunkûrûn *m* çölleşirne
 beyaban kirin *ğg* çölleşirmek
 beyak (I) *m* sabah
 beyan (II) *m* beyan, bildirme
 heyanat *m* beyanat -- dan heyanat vermek
 (yeva beyanata bulunmak)
 beyanbûn *m* beyan olma, görünme
 beyan hûm *ğg* heyan olmak, görünmek
 beyanîyan *â* sabahlama
 beyanî (I) *m* 1. vâşık, yabanî 2. yabani (şekel
 bir durumda yaşayan insan)
 beyanî (II) *m* 1. sabah 2. â sabahlama -- has
 pıncıydın ~ bil xer hayuk sabahlar
 beyanîbaş *â* günaydın
 beyanîkürin *m* sabahlama
 beyanî kûrûn *ğg* sabahlamak
 beyanîki *â* sabahî eyin
 beyanîkûrûn *m* beyan etme, belirtme, açıklama
 beyan kirin *ğg* beyan etmek, bildirmek,
 açıklama yapmak, açıklamak
 beyannâmî *m* beyannâme, bildirme
 beyar *m* 1. gelme, hozan, getiren (meyve)
 bir hareketin taşıyıcı 2. ...w... bozok (ekil-
 menin, işlenmenin taşıyıcı) 3. bürer topak
 beyar makam *m* beyar -- Kandı Kurt muz günde
 bir makam --ê deşêr Kurt muzigünde bir bir
 beyar makamı --ê duguh Kurt muzigünde bir
 bir beyar makamı --ê Kûrhayê Kurt muzi-
 günde bir bir beyar makamı
 beyilîn *m* bûw papatyâ (Mâruca'nın çâhemesi-
 bi)
 beyûna kitîkan *m*we kedi nanesi
 beyûnok *m* bûw papatyâ
 beyda *m* çöl, sahra
 beyebân *m* beyaban
 beyenat *m* beyanat, demey -- dan beyanat ver-
 mek, demey vermek
 beyet *m* bast
 beygir *m* kerkik
 beygirân *m* hançlek
 beygirânî *m* hançlek
 beyh *m* nay, kapora
 beyiludî *m* peylime
 beyh dan *ğg* peylimek
 beyiludîyîn *m* peylime
 beyiludîn *m* gözükür, uc
 beyiludîn *ğg* gözükürmek

beyilîn *m* gözükme
 beyilîn *ğg* gözükmek
 beyye *m* sıvalık, beyye
 beyî *m* yabanî
 beyibûn *m* yabanîleşme
 beyî bûn *ğg* yabanîleşmek
 beyik *m*we meyve kuru
 Beyn *m* 1. ara (Mâbeyn) 2. ara, orta (topluluk
 künde, masûdî) * vna di beyna xwe de II
 ser meseleyê mijîlî bîbîn meseleyê ortanzî-
 ra komuşim.
 beynok * beynokan jranin *m* dibêje
 beynok *m* 1. mesel, hikaye 2. manîter şekilde
 söylenen türkü 3. sevda türküsi
 beytâr *m* ara
 beynatî *m* vezet
 beyraq *m* bayrak
 beyraqdar *m* 1. bayraklı 2. bayraklar
 beyraqdarî *m* bayraklılık
 beyreq *m*we beyreq
 beytûrol *m*we beytûrî
 beysûs *m* fer, göz fer (gözde canlılık)
 beyt (I) *m* 1. ilâhî (Allah'ın övmek, ona dua
 etmek için yazılıp mükâmla okunan nazm)
 2. vezk deyiş, ilâhî 3. kaside 4. müzikli hikaye
 (Çerçûsî tarîk, sevda, ulusal, dîmel vs.)
 beyt (II) *m* 1. beyt (iki dizeden oluşmuş şair
 parçası) 2. ev 3. kâbe, hac
 beyt (III) *m* -e gûr beytâ bapêrê te babanî
 deşîği gûr
 beytar *m*we beytar
 beytarî *m* baytarlık
 beytarkâbe *m* beytâr kâbesi
 beytârî *m*we beytâr (Pâser domesticus)
 beyteğ *m*we beyteğ
 beytîk *m*we 1. beytâr (Pâser domesticus) 2.
 karepek (beytâr başleştîrî n. kâfîlîyêrta pey-
 dîşlîrîmîştîrî)
 beytûmal *m* beytûmal, devlet hazinesi
 beytî *m*we beytik
 beytok *m*we beytâr (Pâser domesticus)
 Beytûlîn *m* kâbe
 beytûmal *m*we beytûmal
 beytûrî *m* durumaye, sûtü bozuk, sayısız, ne
 rûşî belîsîz
 beyzade *m* boşara
 beyzade *m*we beyzade
 bez (I) *m* 1. kaşın, yağ 2. şp kaşın --a asteng-
 dar engellî kaşın --a belgîrê zû xelas dîbe
 facla kâcînaraz --a bespatî namûsa şîwîşîrîn
 e rîyî koşîş at şîmîsînî newîrîndîrî --a
 pîşîkê ten jî plîşîngê) herî ber devê kadînê
 (an n. kullîngê) ye gezip gîdîşîgî yêr helîdîr
 --a xwegerînkîrînê şp îşîmîna kosusu
 bez (II) *m* 1. şîşîrî, a; yağ -- gîrîlîn I) yağ bağla-
 mak, zemîmek 2) kî n. alîmak (ş. şîmînîlamak) --
 helîndîn yağ etîmek --ê çay gîzî yağ --ê çavê
 (yakkê zer bûn *m*we gevevîk, çay çînak
 --ê ser dîlê (yakkê) helîn *ic* rahîl etmek

hez (III) m. tekismite - je hatin -den tekismetmek
 -ê (yekê jê hatin (biri) bi şeyên tekismetmek
 heza *adêr* 1. koşucu 2. mî yigirtic. bel. 3. şaş.
 (yî) koşucu
 bezan m. koşuc
 bezandîn m. 1. koşturma 2. koşturma (at için)
 bezandîn *lêgê* 1. koşturmak 2. koşturmak
 (çanak gürdüzine) * ew bezand qerwêlê
 omî katakola koşturdular 3. koşturmak (at
 için) * herç bezand m. koşturduklar
 bezane m. koşuc
 bezatî m. koşuculuk
 bezax *ad. oca*
 bezawî m. cesaret
 bezax *adêr* bezax, manufaturacı
 bezaxî m. bezaxlık, manufaturacılık
 bezhezok *adêr* koşucu
 bezbezzok m. koşuculuk
 bezê (I) *ad. oca* bezê, güdne
 bezê (II) m. güdne
 bezek (I) *lêgê* kangren
 bezek (II) m. tühap
 bezekî (I) *ad. kangren*
 bezekî (II) *ad. tühap*
 bezekêbûn m. tühaplanma
 bezekî bûn *lêgê* tühaplanmak
 bezerek *ad. oca* kelen (L. manufaturacısınım)
 bezeyî m. azma, meharret
 bezê pêsîrê *ad. meharret* bezî
 bezgirtî *ad. şaşmî*, seroz
 bezgirtîn m. sepmişme, sepmişleme, yağ bağla-
 ma, et bağlama, etleme, sığmazlanma
 bez girtin *lêgê* sem etmek, sepmişlemek, yağ
 bağlamak, et bağlamak, etlemek, şaşmaz-
 lanmak
 bezik m. asit ve denerlerin yerleşti kati
 bezî *ad. oca* bezê, güdne
 bezik m. bezik
 bezin (I) m. koşma, koşuc
 bezin (II) m. 1. koşma, koşma 2. sarıma, aşçı-
 ma
 bezin (I) *lêgê* 1. koşmak * kurik gava ku
 drhezîya ker (çocuk koşarken dışarı 2. koş-
 mak (bir yere veditikle gitmek)
 bezin (II) *lêgê* 1. koşmak, bağınmak 2. sarı-
 makt, aşçımak - (yekê) 1) (birisi) üstüne
 yürüyerek bağınmak 2) sarımak - hes zis-
 mak (ağız kavgası etmek)
 bezîner *ad. koşuc*
 bezîxuman m. hoşday ve bulgur değirmeni
 bez jê hatin *ad. oca* -den tekismetmek
 bezî m. cömertlik
 bezm m. 1. eğlence (eğlence için) * Ji bo min
 bezmî xwes. li çolê geru hi peyali ye
 herimê çin en güzel eğlence karda yayan
 gezmeê 2. eğlence, ziyafet 3. eğlence,
 eğlence meclisi (meclî) ve hoşça vakit geçiren
 toplantı) 4. parti (belki bir şeyi kutlamak
 için düzenlenen eğlence) - çêkîrin parti ver-

mek, eğlence düzenlemek - ê şuhîya bla-
 raq çak. 3. emî
 bezmgeh m. gece klübü
 beznişk *ad. oca* kene
 beznişk *ad. oca* talih bî
 bezmklîna m. eğlence
 bezmî kîrin *lêgê* eğlencmek
 bezok *adêr* 1. koşucu 2. şaş zamînar
 bezokî m. 1. koşuculuk 2. şaş zamînarlık
 bezû m. n
adêr koşucu
 bezwanî m. koşuculuk
 bê (I) *ad. oca* 1. her nasılsa, niye, neden 2. her (şey)
 veya varî durumunda başına geldiği
 kelimelele kuvvet, istek, veya kesin
 olmayış anlamları katar) * bê awîreke wê
 ya çawa huje bî baketî wê kî - çawa (in jî
 çar) hûye â nasîsa. herî lolaçan - çê (in jî
 çê) hûye â nasîsa, nasî oluşturma - ka. 1)
 bî boy, he e * hê ku em herîç, wê çî hûbe
 bir boy güzelim, bakalım ne çıkar 2) he e,
 hele bu (uyandı, korkuttu veya varî
 oldu) * hê ka hîla nekêbîte hele çalîş-
 man
 bê (II) *ad. oca*
 bê (III) *ad. gelecek zaman bakımında i. eide*
 opanas, gerçekleşmesi beklenen) * sên ku
 bê gelecey wî * heflîya bê ye ecek hulla
 bê- (IV) *ad. oca* erak (Türkçedeki -siz/-süz, -
 suzi/-suz sözcüklerine tekabül eder) * bêçîn
 hîsî - hîsîyekî (in jî wîsîyekî) neçî
 çîyayekî her bîser. de bu bîlere dînyî -
 pîrêkî. neçî dîwana nêrêkî her bîser. de
 her bîlere dînyî
 béalav m. 1. bezensiz 2. besic. değeri düşük
 béalavî m. bezensizlik
 béalavî *ad. mercek* z
 béalavî *ad. yemêkîsîz*
 béalavî m. 1. habersiz, bilgisiz, bilhaber 2. *ad.*
 habersiz 2) (haber vermeden, habersizce) 3. *ad.*
 gafîl - bûn 1) habersiz olmak 2) gafîl olmak
 - (yekê) girtin 3) (birini) habersiz yakala-
 mak 2) (birini) gafîl yakalamak - hatin girtin
 1) habersiz yakalamak 2) gafîl yakalamak
 béalavîbûn m. 1. habersiz olma 2. gafîl olma
 béalavî bûn *lêgê* 1. habersiz olmak 2. gafîl
 olmak
 béalavîyane *ad. oca* 1. habersiz 2. gafîle
 béalavî m. 1. habersizlik, bilgisizlik 2. gafillik
 béalavî *ad. otuzsîz, otuzsüz*
 béalavî m. otuzsizlik
 béalavî *ad. desensîz*
 béalavîyane *ad. oca* 1. uyumsuz 2. eşyencesiz
 béalavîyî m. uyumsuzluk
 béalavî m. otuzsüz
 béalavî m. otuzsüz
 béalavî m. uyumsuzluk, reticesizlik
 béalavî *ad. oketsüz*
 béalavî (I) *ad. alevalîz*

bēbare *nf* vergisiz
 bēbaçik *nf* çavdarsız
 bēbaçlek *nf* burgasız
 bēbadana *nf* bādanasız
 bēbahane *nf* gerekçesiz
 bēbahal *nf* dikkatsiz
 bēbahî *m* dikkatsizlik — khrin dikkatsizlik etmek
 bēbahîpāt *nf* laşensız, neu başığı belirsiz 2. sonsuz tolcılmeyecek kadar büyük ve çok (olun)
 bēbahîpātî *m* sonsuzluk
 bēbahç *nf* çatisız
 bēbandor *nf* etkisiz, teşvîsiz
 bēbandorhîm *m* etkisizleşme
 bēbandor hūn *lgh* etkisizleşmek
 bēbandorbūyin *m* etkisizleşme
 bēbandori *nf* etkisizlik, teşvîsizlik
 bēbandorkirin *m* etkisizleşme
 bēbandor kītin *lgh* etkisizleştmek
 bēbanend *nf* benzetsiz
 bēbar *nf* 1. yükseç 2. ürünsüz
 bēbarcan *nf* yağmursuz
 bēbarcanî *m* kuraklık, susuzluk
 bēbarjstān *nf* tahammulsuz, gahîpūmsuz
 bēbaristanî *m* tahammülsüzlük, gahîpūmsüzlük
 bēbarsîret *nf* basiresiz, sağgorusuz
 bēbarsîretî *m* basiresizlik, sağgurusuzluk
 bēbarsî *nf* 1. kimsesiz 2. çölek 3. veri yalın? deşekçisi olmayan
 bēbarsî *m* kimsesizlik
 bēbastanî *nf* geleceksiz
 bēbastanî *m* geleceksizlik
 bēbatî *nf* tasuksuz
 bēbatî *nf* 1. tabasız (tabası alınmayan) 2. soysuz (ahliksiz, kam kimsiz) 3. kaleç 4. zalim, şerimsiz
 bēbatî *m* 1. tabasızlık 2. soysuzluk 3. zalimlik
 bēbawer *nf* inançsız, itikatsiz
 bēbawerbūn *m* 1. inançsız olma 2. inançsızlık
 bēbawerî *nf* inançsızlık, itikatsizlik
 bēbawerîti *m* inançsızlık
 bēbawername *nf* diplomasız, sertifikasız
 bēbawerî *nf* edimsiz
 bēbawey *nf* azeniz, imzasız
 bēbaweyî *m* izensizlik, imzasızlık
 bēbazat *nf* pozitiflik
 bēbazari *nf* keşif
 bēbeçge *nf* istenarsız
 bēbedât *nf* 1. bedelsiz, kağıtsız (karşılığı olmayan) 2. karşılıksız (karşılık gerektirmeyen) 3. dönüştürsüz
 bēbedguman *nf* işkilsiz
 bēbedgumanî *m* işkilsizlik
 bēbekre (I) *nf* pavsiz, pavi olmayan
 bēbekre (II) *nf* yeteneksiz, kabiliyetsiz
 bēbēkretūm *m* 1. yeteneksiz olma 2. yeteneksizlik

bēbēkretî *m* yeteneksizlik, kabiliyetsizlik
 bēbela *nf* beşarsız
 bēbēlāl *nf* sözcüksüz, kimsesiz
 bēbelg *nf* yapraksız
 bēbelge *nf* helgesiz, vesikasız
 bēbēlgenanme *nf* semsîsiz — ā bēbēmed semsîsiz
 bēbēltem *nf* tağmursuz
 bēbend (I) *nf* pavsiz
 bēbend (II) *nf* edimsiz, setsiz
 bēbend (III) *nf* partisiz
 bēbende *nf* 1. kölesiz 2. kulsuz
 bēbendîk *nf* semsîz (din, uzum, paça, özelliğe göre doküman veya kuzay parçası için)
 bēbendîhar *nf* dıplimsiz
 bēbenî *nf* 1. kölesiz 2. kulsuz
 bēbenî *nf* sakıksız, şiklesiz
 bēber (I) *nf* 1. ürünsüz 2. verimsiz 3. meç kims
 bēber (II) *nf* emsîz (emîz olan şeyler için)
 bēber (III) *nf* taşsız
 bēberasteng *nf* engelsiz
 bēberastî *nf* emsîz (feri az olan şeyler için)
 bēberastî *m* emsîzlik
 bēberberî *nf* çakımsız
 bēberberî *m* engelsiz
 bēberberî *nf* ayraksızlık, imtiazsız
 bēberhūn *m* verimsizleşme
 nēber būn *lgh* verimsizleşmek
 bēbercayk *nf* gözüksüz
 bēberçâk *nf* kuraksız
 bēberend *nf* taşsız
 bēberdewān *nf* sürüksiz
 bēberdewānî *m* sürüksizlik
 bēberelher *nf* şarimsiz
 bēberuk *nf* tesiresiz
 bēberuket *nf* beçeksiz
 bēberuketî *m* beçeksizlik
 bēberestū *nf* yukseç
 bēberewānî *nf* savmımsız
 bēberî *nf* kanız
 bēberg *nf* 1. gıysısız 2. çıksız, kapaksız
 bēbergeh *nf* dikkatsiz
 bēbergînd *nf* karsîlîksiz (karşılığı olmayan)
 bēbergîrîyane *ā* tedbirsizce
 bēbergîrî *nf* tedbirsiz
 bēbergîrîhūn *m* 1. tedbirsiz olma 2. tedbirsizlik
 bēbergîrîk *nf* tikaksiz
 bēbergîrî *m* emsîz
 bēbergîdan *nf* 1. karşılıksız (karşılığı olmayan) 2. küstülsüz (karşılık gerektirmeyen)
 bēberhîlîstî *nf* dirençsiz, mukavemsiz 2
 bēberhîngur *nf* dirençsiz, mukavemsiz
 bēberî (I) *m* verimsizlik
 bēberî (I) *m* 1. unşuzluk 2. verimsizlik 3. meç kimslik
 bēberî (II) *m* emsîzlik
 bēberî (III) *m* taşsızlık
 bēberî (IV) *nf* edimsiz
 bēberjeng *nf* kimsiz

bâçinçelek *nl* salınmazlık
 bâçine *nl* hoşuna - çün beşa girmek
 bâçinî *nl* çinisiz
 bâçinîli *m* safolsuzluk
 bâçir *nl* ucaksız
 bâçire *m* korik
 bâçir *nl* fakir, yaksul
 bâçek *nl* üzsisiz ~ **û** qidûmî dermansiz ~ **û**
 qidûmî bîn dermansizlaşmak
 bâçop *nl* çopsüz
 bâçuratan *nl* olaksız
 bâçuş *nl* çekimsiz
 bâçuşî *m* çekimsizlik
 bâçuv *nl* sopsuz
 bâçûl *nl* çulsuz
 bâçûp *bn* bédê
 bâdahay *nl* korusuz, mevsusuz
 bâdad *nl* adletsiz
 bâdadî *m* adletsizlik
 bâdager *nl* donuşuz
 bâdalk *nl* iddiasız
 bâdamar *nl* damarsız
 bâdamedrak *nl* kurumsuz, müessesesiz
 bâdamexrawe *nl* kurumsuz, müessesesiz
 bâdamusk *nl* yelasiz
 bâdanepês *nl* *nl* me sarulmaksız *m*
 bâdantel *nl* tenteresiz
 bâdar *nl* 1. ağaçsız 2. sopsuz ~ **û** devî otlar-
 ız, ağaçsız
 bâdara *nl* darasız
 bâdaristan *nl* ormansız
 bâdarîm *nl* makarasız
 bâdarû *nl* dermansiz (lâçsız)
 bâdarxûn *nl* kâçaksız
 bâdayî *nl* kılçaksız ~ *masiyê* hêdayî kılçaksız
 balık
 bâdaşkan *nl* iddirmez, tenzilîsiz
 bâdaxerîvok *nl* şüketsiz
 bâdaxer *nl* 1. ilâğinsüz 2. devetsiz
 bâdaxî *nl* 1. sonsuz, bitimsiz, nihayetsiz 2. tu-
 kenmez
 bâdaxîbûn *m* sursuzlaşma
 bâdaxî bûn *ngl* *ngl* seansızlaşmak
 bâdaxîm *nl* sonsuz
 bâdaxîng *nl* sonsuz, neticesiz
 bâdaxîtî *m* 1. seansızlık 2. tikenmezlik
 bâdaxîstan *nl* iddirmez, tenzilîtsiz
 bâdaxîtin *nl* muransız, tenzilîtsiz
 bâdek *nl* âilesiz, düzensiz
 bâdelam *nl* tartusuz
 bâdellag *nl* çonsuz, tomansız
 bâdelîl *nl* kayesiz
 bâdelîb *nl* lulesiz, düzensiz
 bâdem *nl* 1. zannansız **û**, şiresiz
 bâdeman *nl* 1. edunsuz (edun vermediksizin
 yapılmış, edun niteliğinde olmayan) 2. edun-
 sız (edun vermeden kâter)
 bâdeman *nl* kırasız
 bâdemance *nl* tabancasız

bêdermancetî *m* tabancasızlık
 bêdermar *nl* mütavazî
 bêdem **û** dergeh *nl* kurumsuz, müessesesiz
 bêdermex *nl* donuşuz
 bêderendik *nl* çekirdeksiz
 bêderendikbûn *m* 1. çekirdeksiz olma 2. çekird-
 eksizlik
 bêderendikî *m* çekirdeksizlik
 bêdereng *nl* 1. sessiz (ses, nımayan, sesi çıka-
 rmayan) 2. sessiz (ses, gürültü çıkarmadan
 yapılan) * **bi** awayekî bêdereng dıxerite ses-
 siz bir şekilde çalışıyor 3. sessiz, mülayim,
 aru kims 4. sakin, sessiz * **cihêkî** bêdereng
 * sakin bir yer 5. sessiz, suskun, susmuş,
 sakil 6. zayıf sessiz, unsuz, çopsuzun - man
 sessiz kalmak ~ **û** beng 1) sessiz sedasız 2)
 sedasız sedasız kimsê duyûmadıs, kimsê
 gerâmedin, sessiz ve gürültüsüz bir şekilde
 ~ *a* norm *iz* yumuşak ünsüz
 bêderengbûn *m* 1. sessizleşme, susma 2. sessiz-
 lik 3. sakin olma, sakin duruma gelme
 bêdereng bûn *ngl* 1. sessizleşmek, susmak 2.
 sakil olmak, sakin duruma gelmek
 bêderengbûyî *nl* sessiz, sustuğu, sakin
 bêderengbûyîn *m* susma, sustu
 bêderenge *nl* dengersiz
 bêderengeî *m* dengersizlik
 bêderengik *nl* kâçaksız
 bêderengi *m* 1. sessizlik 2. sessizlik, sükût,
 susku 3. sakinlik 4. dığunsuz, seansız ünsüz
 ~ şikâetli sessizliği bozarak
 bêderengiî *m* 1. sessizlik 2. suskunluk 3. sakin-
 lik
 bêderengikî *k* sessizce, sessizce
 bêderengman *m* susma
 bêdereng man *ngl* *ngl* susmak
 bêderengmayîn *m* susma, susuş
 bêderengvedan *nl* yâçaksız
 bêderengweş *nl* hoplerlırsuz
 bêderp *nl* telîtsiz
 bêderpik *nl* tahtasız
 bêder (I) *bn* bêder
 bêder (II) *bn* dolunay
 bêderamet *nl* 1. gelişiz 2. bereketsiz
 bêderameti *m* 1. gelişsizlik 2. bereketsizlik
 bêderbasok *nl* geçersiz
 bêderbedan *m* 1. iddirmez 2. rız vurgusuz
 bêderbernd *nl* geçersiz
 bêderd *nl* 1. dertsiz 2. âerisiz, kedersiz ~ **û** kul
 ferih fabur (geniş ve şikâetsiz) ~ **û** zem
 ferih fabur (geniş ve şikâetsiz)
 bêderdi *m* densizlik
 bêderewe *nl* dercesiz
 bêderengi *nl* geçkimsiz
 bêderengjman *û* geçkimsiz
 bêderew *nl* 1. yelasız 2. hilafat
 bêderfet *nl* utanaksız, inkârsız
 bêderferî *m* utanaksızlık, inkârsızlık
 bêdergeh *nl* kapasız

bêdergûy *mf* 1. beşksiz 2. çocuksuz kadın
bêderî *mf* kapısız
bêderkenar *mf* çukuluca
bêderkîria *m* harmonik
bêder kîrîn *lêgî* harmonik olmak
bêderman *mf* 1. dermansız, deversiz, daşsız 2. derdeki **bêderman** deversiz bir deri 2. may dermansız, gûşsüz (takatsız, mecalar) 3. boyasız (kadın için, yüzünü boyanmamış olan)
bêdermanî *m* 1. dermansızlık 2. may dermansızlık (mecalsızlık, takatsızlık)
bêdermanîbûn *m* dermansızlaşma
bêdermanî bûn *lêgî* dermansızlaşmak
bêderpê *mf* dolsuz, turmansız
bêderxûn *mf* kapaksız
bêdesen *mf* desensiz
bêdest *mf* dest - **û** lep sakır, beceriksiz - **û** pê elsiz ayaksız - **û** pê ketin elden ayakdan düşmek - **û** pê man elsiz ayaksız kolnak
bêdestîv *mf* apdestsiz
bêdestîber *mf* güvencesiz, garantısız
bêdestîberî *m* güvencesizlik, garantisizlik
bêdestek *mf* desteksiz
bêdestîgir *mf* desteksiz
bêdestîheq *mf* ücretsiz, el emeği verilmeden beşatî-jî *m* erkisz
bêdestîhilatî *m* erkanzlık
bêdestîk *m* 1. kolşsız 2. sapsız
bêdestî *mf* sapsız
bêdestmîz *mf* ücretsiz, el emeği verilmeden
bêdestmîzîj *mf* apdestsiz
bêdestpêk *mf* başlangıçsız başlangıcı olma yan
bêdesttîngî *mf* sikizsiz
bêdestûr *mf* 1. izir 2. ruhsatsız
bêdestûrî *m* ruhsatsızlık
bêdestûrname *mf* ruhsatnamesiz
bêdestî *mf* evsiz
hêdev *mf* 1. ağzısız 2. kapaksız 3. çalısız - çalısma *mayên* hev ağız olıptan karuşma olu. 2
hêdevang *mf* çapaksız
bêdevbûn *m* 1. ağzısız olma 2. ruhsatsız olma
hêdevlek *mf* kapaksız
bêdevgîrk *mf* rûşsîz
bêdevgîrtek *mf* kapaksız
bêdevgîrtek *mf* kapaksız
bêdevgîrtek *mf* kapaksız, çalısız
bêdevîk *mf* 1. kapaksız 2. ruhsatsız, ruhsatsızlık
bêdevî (İ) *m* 1. ağzısızlık 2. ruhsatsızlık
bêdevî (II) *mf* çalısız
bêdevînbûn *mf* kapaksız
bêdevîşîk *mf* çapaksız (çapaksız olma) *m*
bêdewa *mf* aziz
bêdewamî *mf* devamsız
bêdewamî *m* devamsızlık
bêdewamî *mf* tutusuz

bêdewalef *mf* ricasız
bêdesûl *mf* çarşimessiz
bêdexûk *mf* çakırcı
bêdexwîn *mf* kapaksız
bêdeya *mf* herşısız - **û** dî herşısız herşısız * mîrî ev xanî **bêdeyn** **û** dî lî kîr bu evi herşısız herşısız yaptım
bêdeynî *m* herşısızlık
bêdezgîn *mf* dîzgînsiz
bêdê *mf* 1. anasız 2. öcsüz, anasız
bêdêan *mf* rikkatsiz
bêdêanî *m* rikkatsizlik - *kîrîn* rikkatsizlik etmek
bêdêlîndêz *mf* taransız
bêdêre *mf* entansız, futatsız
bêdîbêt *mf* fîrîşîz (koluk ve sandalye gibi oturulan eşyalar için)
bêdîdan *mf* dışsız
bêdîdanî *m* dışsızlık
bêdîparî *mf* zahîrîsiz
bêdîl *mf* 1. kalpsiz 2. isteksiz, gönülsüz, istemsiz, hevessiz, niyetsiz 3. aşık olmayan, genli bûn -ê xwe k isteksizce, niyetsiz olarak, zorla * u7 pê re **bêdîlê** xwe dîaxîşînk unu7a zê7a karuşuyortum -ê xwe bûn 1) isteksiz (veya gönülsüz) olmak 2) geçirmeye genli olmamak
bêdîlanê *mf* isteksizce, gönülsüzce
bêdîlbûn *m* 1. isteksiz olma, gönülsüz olma, niyetsiz olma 2. isteksizlik, gönülsüzlük, istemsizlik
bêdîl bûn *lêgî* isteksiz olmak, gönülsüz olma, niyetsiz olmak
bêdîlî *m* 1. kalpsizlik 2. isteksizlik, gönülsüzlük, istemsizlik, niyetsizlik
bêdîlkîrîn *m* gönülsüzlük yapma
bêdîlkîrîn *lêgî* gönülsüzlük yapma
bêdîlîjî *mf* tutusuz
bêdîlîmanî *m* gönül koştadan
bêdîlîmî *mf* teçîlîsiz
bêdîlîyon *mf* çalkatır
bêdîlîvanî *m* şakatsizlik
bêdîlîlepîn *mf* çapırtmaz
bêdîlîwas *mf* evlamsız
bêdîlîwaz *mf* yandısız, tıvıfları olmayan
bêdîmîk *mf* çapaksız
bêdîndîk *mf* çapaksız
bêdîngîhî *mf* gönülsüz
bêdîr *mf* y nmaçsız
bêdîra *k* gerekten, yeterince
bêdîran *mf* dışsız
bêdîranî *m* dışsızlık
bêdîray *mf* 1. parasız 2. ç parasız (parasız olarak, bedeva) 3. parasız, zenginimsi
bêdîraybûn *m* parasız olma
bêdîray bûn *lêgî* parasız olmak
bêdîrayî *m* parasızlık
bêdîrexf *mf* usrgemîz 2. esargemeden
bêdîrh *mf* dangîz

bələşmək, odurlaşmaq
bələləge *rd* bələkərsiz
bələm *rd* hilesiz, düzensiz
bələnd *bu* bələn
bələner *rd* ferersiz
bələnik *rd* hilesiz, düzensiz
bələnasət *rd* ferasətsiz, naliyyətsiz
bələnfür *rd* çirsisiz
bələnəq *rd* fərkərsiz, ayrımsız
bələnəqbilin *m* fərkərsizləşmə
bələnəq hüp *lğq* fərkərsizləşmək
bələnəqi *m* fərkərsizlik, ayrımsızlıq
bələnərüb *rd* lakətsiz
bələnfətəh *m* lakətsizlik
bələsəl *rd* bəqərsiz
bələsəlbün *m* bəqərsizləşmə
bələsəli bün *lğq* bəqərsizləşmə
bələsəli *m* bəqərsizlik
bələşək *rd* əngələz
bələll *rd* dönsətsiz, virajsız
bələllənək *rd* dolan bəqərsiz, dönməyən, virajsız
bələllənək *rd* dolan bəqərsiz
bələllək *rd* dolan bəqərsiz
bələllənək *rd* dolan bəqərsiz, dönməyən, virajsız
bələxri *k* övünməksiz - **Ö** Kubarı bə övünmək gibi olmağı
bələyde *rd* faydasız, yararlı, yararlısız
bələyde bün *m* 1. faydasız olmaq 2. boş çəkən (tunduğu gün gerçəkləşmə, sonuq verməmə)
bələyde bün *lğq* 1. faydasız olmaq 2. boş olmaq (tunduğu gibi gerçəkləşmə, sonuq verməmə) * ev sərd çənd rəjan e dığərim, anin seri li çənd cihan ji da, lə bələyde bün birkəş gündəz arıyartan, birkəş yerləre haşvurdun, boş çitli
bələyde *m* faydasızlıq, yararlılıq
bələzliət *rd* ənikərsiz
bələzliət *m* əndərsizlik
bələki *rd* meyvərsiz
bələkdi *rd* meyvəsizlik
bələli *rd* hilesiz, düzensiz
bələş *rd* 1. uğursuz, acırsız 2. ələmsiz
bələşkarlı *m* əbəsiz
bələhət *rd* utanmaz, sığınmaz
bələhət *m* utanmazlıq, sığınmazlıq
bələkar *rd* əndişəsiz, kəyğəsiz
bələkarəne *k* əndişəsizce, kəyğəsizcə
bələkarbün *m* 1. əndişəsiz olma 2. əndişəsizlik
bələkərə *rd* 1. çəkinməz, pəvəsiz, gəzi pək. sakınmaz 2. kəyğəsiz, sakıncaşq ~ bün sakınması olmaqlıq
bələkərə *m* 1. çəkinməzlik, pəvəsizlik, sakınmazlıq 2. kəyğəsizlik
bələkəri *m* əndişəsizlik, kəyğəsizlik
bələkiri *rd* əkirsiz, düşüncəsiz (düşüncəsi olmayan)
bələkərbün *m* 1. fərsətsiz olma 2. tikərsizlik, düşüncəsizlik

bələkiri *m* fikərsizlik
bələnas *rd* hilesiz, düzensiz
bələnəqi *m* 1. çərsizlik 2. *rd* kötiçül
bələruvın *rd* əğlə yeməyi yeməmiş olan
bələfirənək *rd* gözə yərsiz
bələfirş *rd* donək
bələfirşi *m* donəklik
bələfirşki *rd* donəkçə
bələlişq *rd* hilesiz, düzensiz
bələlişar *rd* bəksiz
bələtil *rd* hilesiz
bələlişur *rd* lişərsiz, bətsiz
bələlişur *rd* lişərsiz
bələlişar *rd* fərsətsiz
bələfənsiyon *rd* fənsiyonsuz, ələvərsiz
bələfənsiyonl *m* fənsiyonsuzluq, ələvsizlik
bələfəne *rd* çərsəfərs (üzərində çərsəf olmayan)
bələfənək *rd* çərsəfərs (üzərində çərsəf olmayan)
bəğ *m* piyon
bəğçək *rd* çəkərsiz
bəğgəllə *k* yəksərsiz
bəğm (I) *rd* 1. cənsiz (öld) 2. cənsiz, ruhuz (cənsiz vəkil, cəmit) ~ bün cənsizləşmək ~ kirin cənsizləştirmək
bəğm (II) *rd* yabancılıq, el
bəğməbün *m* 1. cənsizləşmə, cənsiz olma 2. cənsizlik
bəğm bün *lğq* cənsizləşmək, cənsiz olmaq
bəğmə *rd* yabancılıq
bəğməbün *m* 1. yabancılıqlaşma (tanınmaz, bilinəməz hale gəlmə) 2. *sv* yabancılıqlaşma
bəğmə bün *lğq* 1. yabancılıqlaşmaq (tanınmaz, bilinəməz hale gəlmək) 2. *sv* yabancılıqlaşma
bəğməklirli *m* 1. yabancılıqlaşma (tanınmaz, bilinəməz hale gəlmə) 2. *sv* yabancılıqlaşma
bəğmə kirin *lğq* 1. yabancılıqlaşmaq (tanınmaz, bilinəməz hale gəlmək) 2. *sv* yabancılıqlaşmaq
bəğməli *m* yabancılıqlaşma
bəğməli *rd* yabancılıqlaşma
bəğməylikirli *m* yabancılıqlaşma
bəğməyi kirin *lğq* yabancılıqlaşmaq
bəğməli *m* cənsizlik
bəğməklirli *m* cənsizləştirmə
bəğmənti *rd* gəntisiz 2. gəntəsiz
bəğməli *rd* çəlmətsiz
bəğməli *m* çəlmətsizlik
bəğməli *rd* əndişəsiz
bəğmə *rd* 1. nəçər 2. məcbur, zorunlu ~ bün məcbur olmaq ~ anah məcbur kəlmək
bəğməbün *m* 1. nəçər olma 2. məcbur olma, zorunda olma
bəğmə bün *lğq* 1. nəçər olmaq 2. məcbur olmaq, zorunda olmaq
bəğmə *rd* 1. nəçərlik 2. məcburi, məcburiyyət, zorunlu 3. zorunlu (dəğəl olaraq kəçməsi inkərsiz olma)

bägavîti *m* I. hoşçalış, çaresizlik 2. mecbur yet. zorunluluk
bägavîtkirîn *m* mecbur etmek. zorunda bırakmak
bägav *kirîn* *lgh* mecbur etmek, zorunda bırakılmak
bägavşanî *m* mecbur kalma, zorunlu kalma
bägav man *lgh* mecbur kalınmak, zorunlu kalınmak
bëgaz (I) *rd* tepesiz
bëgaz (II) *rd* gavsız
bëgazine *rd* yakınsız, sıztısız
bëgede *rd* çocuksız
bëgef *rd* 1. tehlikesiz 2. *h* tehlikesizce
bëgefi *m* tehlikesizlik
bëgeh *rd* eklemsiz
bëgeleşe *rd* sorunsuz, problemsiz
bëgeleşeti *m* sorunsuzluk
bëgeleş *rd* sorunsuz
bëgeş *rd* sorunsuz, problemsiz
bëgeşî *m* sorunsuzluk
bëgenî *rd* gavsiz
bëgenişî *rd* tartışmasız
bëgepiik *rd* cürsüzsüz
bëgeprüg *rd* zıssaksız
bëgeremî *rd* çalkantısız, karımbolsuz (k. zıpkız durum)
bëgerew *rd* 1. karşılıksız, bedelsiz (karşılığı olmayan) 2. karşılıksız (karşılık gerektirmeyen) * *olîkariya* **bëgerew** karşılıksız yardım
bëgerew *rd* hâdisesiz
bëgeûre *rd* tutkalsız
bëgewde *rd* gövdesiz
bëgewer *rd* güçsüz
bëgewher *rd* cevbersiz
bëgewî *rd* bögözsüz
bëgûç *rd* tebeşirsiz
bëgûdûk *erdî* geçersiz
bëgûjuhi *rd* gulsüz, uğrşsüz
bëgûjuhiî *m* gulsüzlük
bëgûrûl *rd* yeteneksiz
bëgûrûfi *m* yeteneksizlik
bëgûrûfen *rd* yeteneksiz, kabiliyetsiz
bëgûrûfenî *m* yeteneksizlik, kabiliyetsizlik
bëgûlîx *rd* anlyasiz
bëgûlî *rd* 1. şikayetsiz 2. yakınsız, sıztısız ~ *û* gavlî sıztısız, yakınsız ~ *û* gavlî çitîni çıkarmadan, tartışmadan
bëgûlî *rd* tepesiz
bëgûrom *rd* saygısız
bëgûromlyane *h* saygısızca
bëgûrmî *m* saygısızlık ~ *kirîn* saygısızlık yapmak
bëgûrûmîhîn *m* saygısızlaşma
bëgûrûmî *bûn* *lgh* saygısızlaşmak
bëgûrûmîhî *m* saygısızlık ~ *kirîn* saygısızlık yapmak ~ *ya* *hev* *kirîn* (bu birine) saygısızlık yapmak

bëgûramkî *h* saygısızca
bëgûrde *rd* 1. kalçısız 2. kalçısız (kalçası dar olan)
bëgûrê *rd* 1. düğünsüz 2. budaksız
bëgûrêdani *rd* bağlamsız
bëgûrêdaniî *m* bağlamsızlık
bëgûrêk *rd* budaksız
bëgûrêkî *rd* budaksızlık
bëgûrêzî *m* putatsızlık
bëgûrêzî *rd* putatsızlık
bëgûrêk *rd* almdsız
bëgûrêv *rd* kimsesiz
bëgûrêz *rd* pullatsız
bëgûrêzî *m* paratsızlık
bëgûvî *rd* mayasız
bëgûya *rd* etsiz
bëgûyan *rd* cansiz, ruhsuz ~ *hûn* cansiz aşmak ~ *hûn* cansizleştmek
bëgûyanî *m* cansizlik
bëgûz *rd* çyşsüz, alçaksız
bëgûzî *m* çyşsüzlük, alçaksızlık
bëgûzrek *rd* torunsuz
bëgûhev *rd* kimsesiz
bëgûruk *rd* tutkalsız
bëgûrûbûn *m* 1. geçikmesiz 2. *h* geçikmesizlik
bëgûrûbûnî *rd* geçikmesiz
bëgûsîm *rd* sahan kufaksız, sabaht kulağı olmayan
bëgûzme *rd* çemesiz
bëgûmîz *rd* kubuesiz
bëgûmîlî *rd* tepesiz saç
bëgon *rd* renksiz
bëgonî *m* 1. renksizlik 2. boyasız 3. boyasız (renksiz)
bëgonkirîn *m* renksizleşirme
bëgon kirîn *lgh* renksizleşirmek
bëgûpîk *rd* dereksiz
bëgûşe *rd* kösesiz
bëgûyî *rd* 1. etsiz (yemde et olmayan) 2. etsiz, siska ~ *ê* *hûrkîrî* kayması
bëgûlî *m* 1. sözsüz, lâfsız 2. *h* sözcü gerek kalmadan, söylenmeye gerek kalmadan * **bëgûlî rabû nîm çêkîr** sözcü gerek kalmadan kalkıp yemek yaptı 3. *h* konuşma olmaksızın ~ **bëpîrsîyan jê axaftîn** ezberden konuşmak ~ *h* **bazar** kayışız çyşsüz
bëgûlînkîrîn *m* dinlememezlik yapma
bëgûlînkîrîn *kirîn* *lgh* dinlememezlik yapmak
bëgûvan *rd* şahısiz ~ *bûn* şahısiz olmak
bëgûvani *m* şahısızlık
bëgûvîk *rd* eklemsiz
bëgûbye *rd* gübresiz
bëgûlîk *rd* puskûlsüz
bëgûh *rd* zutaksız
bëgûhar *rd* küpesiz
bëgûlîzani *rd* aktarılmaz
bëgûlîmî *rd* şakırtısız (yağmur ve su sesi için)
bëgûl *rd* gulsüz
bëgûle *rd* kuşunsuz
bëgûlî *rd* dîşsiz

bâğulmîcî *af budaksız*
bâğulpîk *af kuraksız*
bâğumân *af 1 kuskusuz, şüphesiz 2. "*
kuskusuz, elbet, elbette, muhakkak
bâğumânîbîn *af 1. kuşkusuz olma 2. kuşkusuz-*
lık, şüphesizlik
bâğumânî *af kuskusuzluk*
bâğumîbet *af kabilesiz*
bâğumînî *af gumrahsız*
bâğumîrik *af gümrüksüz - derbas kırım gum-*
rüksüz geçmek, transit geçmek
bâğuneh *af 1. günahsız 2. suçsuz*
bâğunehî *af 1. günahtsızlık 2. suçsuzluk*
bâğunîk *af hasaksız*
bâğut *af kottsuz*
bâğutî *af tatsizlik - kırın tatsizlik etmek*
bâğutînî *af gümbürtésiz*
bâğutîz *af teptésiz*
bâğuşar *af hasaksız*
bâğuvah *af şahitsiz - bîm şahitsiz olmak*
bâğuvahî *af şahitsizlik*
bâğuvahî *bu güvâh*
bâğüşîk *af sarpsız*
bâğüşîk *af kovarsız*
bâh (I) *af büyük*
bâh (II) *af kapara - dan kapara vermek -*
stenden (an ji girtin) kapara olmak
bâhâfîze *af hafızasız*
bâhî *bu bâhîy*
bâhâl *af 1. hâlsiz 2. hâlsiz, hîciz, fakir, kir-*
gin, fakatsız 3. ağır (tehlîzîl, korûkûl, vâ-
*hîm) * nexweşê bâhâl ağır hasta - bîm hâl-*
siz olmak - ketin hâlsiz düşmek
bâhâlbûn *af 1. hâlsizleme 2. fakir olma,*
1. kartsız olma 3. hasâhâelîk olma (çok
hastalanma)
bâhâl *bûn bîğû 1. hâlsizleşmek 2. fakir*
olmak, çakırsız olmak 3. hastalanma (çok
hastalanmak)
bâhâlet *af 1. hâlsiz 2. hâlsizce*
bâhâletî *af 1. hâlsizlik 2. bîkîlik, bîkîlik, hâl-*
sizlik, kirginlik (ağır hasta olma durumu)
bâhâletîbîn *af hâlsiz olma, kirgin olma (çok*
ağır hasta olma)
bâhâlî bûn *bîğû hâlsiz olmak, kirgin olmak*
(yok ağır hasta olmak)
bâhâletî *af hâlsizce*
bâhâlxîstîn *af güçsüz duyurma, bîtîme*
bâhâl xîstîn *bîğû güçsüz düşürmek, bitirmiş*
bâhâlxîstî *af güçsüz, bîkîm doğurtmuş olan*
bâhâveyn *af mayasız - şîr mayeye eût mayasız*
mayalanmaz
bâhâvên *af mayasız*
bâhâvêrke *af çembersiz*
bâhâvîl *af 1. faydasız, varaksız 2. çaresiz (çar-*
*esi bulunmayan) 3. wev kîsîr * çengêşiya*
bâhâvîl *kîsîr faydasız*
bâhâvîlî *af 1. faydasızlık, varaksızlık 2. çaresiz-*
lik 3. wev kîsîrlik

bâhâwî *af 1. güvencîmez, cînek, tedînnî 2.*
kaypak, kaytak, yetek, velgeç, hîrcî
(uçbu, şeyde karlı olmayan kısım) 3.
ayarsız (dayanışmaz düşünceli) 4. kallesiz
5. hîrcî (aşkın değışken, velasız)
bâhâwâbîlî *af kaypaklığına*
bâhâwî *bûn bîğû kaypaklıştırak*
bâhâwâkî *af 1. kaypakça 2. hîrcîce 3.*
kallesiz
bâhâwâne *af 1. kaypakça 2. kallesiz 3. hîrc-*
îce
bâhâwâfî *af 1. güvencîmezlik, dîneklik,*
fîrlendülük 2. kaypaklık, kaytaklık, yetek-
lik, hîrcîlik 3. ayarsızlık 4. kallesizlik 5. hîrc-
îlik (aşkın değışkenlik, velasizlik) bûn
bu'alcînnî gîm rînkînnî rîncî gînnîk -
kîrînnî 1) kallesizlik etmek 2) kancîkkîk etmek
bâhâwâfîkîrînnî *af kaypaklık yapma, yay bas-*
ma
bâhâwâfî kîrînnî *bîğû kaypaklık yapma, yay*
basma
bâhâwî *bu hâhâwî*
bâhâwîkî *bu bâhâwîkî*
bâhâwîlî *bu bâhâwî*
bâhâwîr *af çembersiz*
bâhâwî *af kuraksız*
bâhâwî *af 1. habersiz, bîğûsuz, bîhabîr, malû*
atsız 2. 4 habersiz (haber verilmeyen,
haber şîrce) 3. gâfil - bûn 1) habersiz olmak
2) gâfil olmak - (yek) gîrtînnî (bînnî) gâfil
avlanmak - hâttînnî gîrtînnî gâfil avlanacak
bâhâwînnî *af habersizce*
bâhâybîn *af habersiz olma*
bâhây *bûn bîğû habersiz olmak*
bâhâyîlî *af 1. habersiz 2. habersiz (haber ver-*
meden, habersizce)
bâhâyîlî *af habersizlik*
bâhâyî *af 1. habersizlik, habersizlik 2. gâfilîk*
bâhâyînnî *af bu bulunma (dikkersiz ve dal-*
gın bulunma)
bâhâyînnî *bîğû ans bulunmak (dikkersiz ve*
dalgın bulunmak)
bâhâyînnî *af hâzînkîz - bûn hâzînkîz*
olmak (veya bulunmak)
bâhâhîkî *af 1. çâğsuz 2. ummîkîz*
bâhâhîkî *af çâğsuz*
bâhâhîkî *af çâğsuz*
bâhâhîkî *af kavuşmaz*
bâhâhî *af 1. hâdsiz, ummsiz, hîmtîz 2. ayarsız*
(sayılmayacak kadar çok) - il hâşâyî hâdsiz
hâşâyîz
bâhâhînnî *af çâğsuz*
bâhâhînnî *af 1. hârsînsiz 2. rîlsînnîksüz,*
gîttînnîksüz
bâhâhînnî *af hârsînsizlik*
bâhâhînnî *af hârsînsiz, alaysız*
bâhâhînnî *af 1. hârsînsiz, emîçsîz, dîrlîksîz 2.*
çâğsîz
bâhâhînnî *af 1. hârsînsizlik, emîçsîzlik, dîrlîk-*
sîzlik 2. çâğsîzlik

bêhej *ol* varsanız, tû eşimsiz
 bêhejmar *ol* sayısız
 bêhejmari *ol* sayısızlık
 bêhekim *ol* hekimsiz
 bêhekîmî *ol* hekimsizlik
 bêhelbaq *ol* lüksiz
 bêhember *ol* rakipsiz
 bêhemû *ol* istemsiz, isteksiz -ê xwe Dînde-
 si dînda, isteg, dînda 2) *ol* lûfen -ê xwe
 xêber dan lûk rdî ağrînda dîkelmek
 bêhemdane *ê* isteksizce
 bêhemdî *ol* 1. isteksizlik, gûmînsizlik, stem-
 siz 2. *ol*ê înde dî, şîkê dî şî, istene dî,
 istemeyerek, kendilîğîrden, mînanî (mînde
 dînda yapılan dîvî-anî) * lîvekê bêhemdî
 mînanî bî nîvekê 3. *ê* zorîkî 4. *ê* hîrî-
 den, kasîrî,
 bêhemdîbûn *ol* 1. gûmînsîz olma, isteksiz olma
 2. isteksizlik, istemsizlik 3. istesizlik
 bêhemdîlî *ol* istemsizlik
 bêhemîyet *ol* hamîyesîz
 bêhemîyetî *ol* hamîyesîzlik
 bêhempa *ol* 1. eşîz, henğîsîz tek henzerler
 az bulunan (mîsanî * bedewîyekê bêhempa
 eşîz bîr güzîlîk 2. rakîpsîz
 bêhempatî *ol* eşîzlik, henzerîzlik
 bêhemû *ol* eşîz, emîlsîz
 bêhemû *ol* nefessîz, soluksîz - *hîştîn* nefes-
 siz bulmak - *nîyan* nefessîz kîlmek
 bêhemûsî *ol* nefessîzlik, soluksîzlik
 bêhendîze *ê* olğîsîz, ye. hî ye sîz, sakîmsîz
 bêhendîzeî *ol* olğîsîzlik, sakîmsîzlik
 bêhenek *ol* 1. yakînsîz 2. * bêhenek me gelek
 kar kîrîye ha şakîrîstîn epey îş gîrtîşîz
 3. *ê* cîden, e-ê) mî gerçekîn * bêhenek tu
 wîra dîhîzîrî? gerçeken sen bîyle mî
 dîşîmîyîsîzî?
 bêheng *ol* 1. eglîncîsîz, şîn lîsîz 2. dîznîsîz
 bêhengî *ol* gîrîltîsîz
 bêhenîfe *ol* mîna, xîsîz
 bêheq *ol* 1. hîksîz (hîkla dîp, yokîn 2. *ol* pe-
 sîz, pîre alînakîzîm yapılan
 bêheqî *ol* lîksîzlik
 bêherî *ol* hîrîmsîz
 bêhere *ol* testîrsîz
 bêherîke *ol* hîrîksîz
 bêherîket *ol* hîrîksîz
 bêherîketî *ol* hîrîksîzlik
 bêherî *ol* emîmsîz
 bêhes *ol* vesîz, sedîsîz - *ê* bêhayî vesîz ne-
 dîsîz
 bêhesab *ol* 1. hesîpsîz 2. hesîpsîz, sayîsîz
 (sayîlmîyîcek kîdar çok olan) 3. olğîsîz,
 rastîgele - *ê* Kîsîb hesîpsîz, kîpsîz, olğî-
 sîz, rastîgele * bêhesab *ê* kîsîb pere vere
 şîke çok olğîsîz para hîrîyîr - *ê* hîsîbî
 olîmsîzlik, ye. hî ye sîzlik
 bêhesabîne *ê* hesîpsîz
 bêhesabî *ol* 1. hesîpsîzlik 2. hesîpsîzlik (sayîsîz-

-ya olan) 3. olğîsîzlik, ye. hî ye sîzlik
 bêhesîyet *ol* emîmsîz
 bêhesîyetî *ol* emîmsîzlik
 bêhesîp *ol* emîmsîz
 bêhest *ol* dîyğîsîz, hîsîz
 bêhestî *ol* çîkmîksîz
 bêhestî (I) *ol* dîyğîsîzlik, hîsîzlik
 bêhestî (II) *ol* kîmîksîz
 bêheval *ol* 1. arkadîşîsîz 2. eşîsîz * ev çîk
 bêheval ma bu kuş eşîsîz kaldî 3. eşîz,
 emîlsîz
 bêhevîlîbûk *ol* emîmsîz
 bêhevîlîbûn *ol* 1. arkadîşîsîz olma 2.
 arkadîşîzlik 3. eşîzlik
 bêhevîlîk *ol* emîmsîz
 bêhevîlî *ol* 1. arkadîşîzlik 2. eşîzlik
 bêhevîzarîk *ol* emîmsîz
 bêhevî *ol* hamîysîz
 bêhevî (I) *ol* hamîysîz (hamîr mîyasî için)
 bêhevî *ol* eşîz * bedewîyekê bêhevî eşîz
 bu güzîlîk
 bêhevîyî *ol* eşîzlik
 bêhewa *ol* 1. havîsîz (hevîsî olîmayan, hava
 mîyanî) 2. havîsîz (havîsî iyî veya yeterlî
 olîmayan)
 bêhewî *ol* sîharîsîz, dayîncîsîz
 bêhewîbî *ol* sîharîsîz
 bêhewî hîn *ol* sîharîsîz
 bêhewîbîyî *ol* sîharîsîz
 bêhewî (I) *ol* sîharîsîzlik, dayîncîsîzlik - kî-
 rîn sîharîsîz kîmek
 bêhewî (II) *ol* havîsîzlik
 bêhewîyî *ol* havîsîzlik
 bêhewîr *ol* sîharîsîz
 bêhewîs *ol* havîsîz
 bêhewîng *ol* kîmîksîz
 bêhewîz *ol* havîsîz
 bêhewî *ol* hîhîwî
 bêhewî *ol* olğîsîz, gayîrsîz
 bêhewî *ol* çîhîsîzlik, gayîrsîzlik
 bêhîya *ol* 1. hayîsîz, perdesîz 2. yüzîsîz -
 bîlî yüzîsîz kîmek
 bêhîyîbî *ol* 1. hayîsîzlaşîma 2. yüzîsîzleşîme
 bêhîya hîn *ol* 1. hayîsîzlaşîmaz 2. yüzîsîz-
 leşîmek
 bêhîyîkîrîm *ol* 1. hayîsîzlaşîtîma 2. yüzîsîz-
 leşîtîme
 bêhîya kîrîm *ol* 1. hayîsîzlaşîtmîk 2.
 yüzîsîzleşîtîmek
 bêhîyîne *ol* hî hayîsîz
 bêhîyatî *ol* hayîsîz, yüzîmsîz
 bêhîyatî *ol* 1. hayîsîzlik 2. yüzîsîzlik - kîrîm
 hayîsîzlik etîmek
 bêhîyîçî *ol* hayîsîz
 bêhîyîsîyet *ol* hayîsîyetîz
 bêhîyîtehel *ol* dağdîşîsîz, şîmîmsîz
 bêhîyî *ol* ayîz
 bêhîçî *ol* herîksîz
 bêhîçî *ol* herîksîzlik

bêhêçik *mf* yuvası
 bêhêl *mf* 1. çekimsiz 2. tarafsız
 bêhêlane *mf* salıncaksız
 bêhêlanok *mf* salıncaksız
 bêhêlekan *mf* salıncaksız
 bêhêllik *mf* taşksiz
 bêhêlîm *mf* lüksüz
 bêhêlî (I) *m* 1. çekimsizlik 2. tarafsızlık
 bêhêlî (II) *mf* aynasız, ayraz olmayan
 bêhêlîbûn *m* 1. tarafsız olma 2. tarafsızlık
 bêhêlîm *mf* yuvası
 bêhêlîû (I) *m* aynasızlık
 bêhêlîû (II) *m* tarafsızlık
 bêhêlîybûn *m* çekimsizleme
 bêhêlîyî hûn *lgh* çekimsizlenme
 bêhêlkan *mf* salıncaksız
 bêhêluna *mf* serıbolsuz, riçasız
 bêhêram *mf* çarşafsız
 bêhêrlik *mf* kumaksız
 bêhêrs *mf* bîkêrsiz, hûkêrsiz * *bi dengêkî*
 bêhêrs ofkesiz bir sesle
 bêhêrsdarî *mf* garilimsiz, gergin olmama
 bêhêrsî *mf* göz yaşı
 bêhêrsî *mf* göz yaşı
 bêhêrsî *mf* kerârsiz (felihelerde)
 bêhêrsiyane *h* umutsuzca
 bêhêrsî *mf* umutsuz, umitsiz
 bêhêrsîbûn *m* 1. umutsuzluk, umitsizlik 2.
 umutsuzlaşma, umitsizleşme
 bêhêrsî bûn *lgh* umutsuzlaşmak, umitsizleşmek
 bêhêrsîû *m* umutsuzluk, umitsizlik
 bêhêrsîwî *mf* ürkusüz
 bêhêrsîwîze *mf* gurûlûsüz, şamalsız
 bêhêrsîwî *mf* topuzsuz
 bêhêrsîwî *mf* kurmasız
 bêhêrs *mf* 1. güçsüz, kuvvetsiz 2. âzîr, zebur
 (gücûz, zayıf) – ketim gücsüz düşmek – xîstî
 gücsüz duruma getirmek, zayıf düşmek
 bêhêrsap *mf* kirîşsiz
 bêhêrsane *h* âcizane
 bêhêrsane *h* 1. güçsüzce 2. âcizane
 bêhêrsîbûn *m* 1. güçsüzlük 2. gücünüz 3.
 âcizlik, güçsüzlük * *bêhêrsîbûna wî min*
 dîşîne adanmî azîzî bîrî azîyî
 bêhêrs bûn *lgh* güçsüzleşmek
 bêhêrsîbûnê *m* 1. güçsüzlük 2. âciz *
 bêhêrsîbûniya wî min dîşîne adanmî azîzî
 bîrî azîyî
 bêhêrsîbûyîm *m* güçsüzlüğüme
 bêhêrsî *m* 1. güçsüzlük, kuvvetsizlik 2. âcizlik
 3. çekimsizlik
 bêhêrsîbîrîm *m* güçsüzleşimeme, lûketime
 bêhêrs kîrîm *lgh* güçsüzleşirmek, lûketmek
 bêhêrsîk *mf* salıncaksız
 bêhêrsîû *mf* hûdursuz
 bêhêrsîm *mf* hûkûmsüz
 bêhêrsîmf *m* hûkûmsüzlük
 bêhêrsî *mf* talaksız

bêhêrsî *m* talaksızlık
 bêhêrsî *mf* 1. baharsız 2. soluksuz
 bêhêrsî *m* ebersiz (çocuk oyunlarında)
 bêhêrsî *m* ebersiz (çocuk oyunlarında)
 bêhêrsî *mf* günûrsüz, hûmûrsüz
 bêhêrsî *mf* gerekçesiz, sebepsiz
 bêhêrsî *mf* ölçsüz, niyetsiz
 bêhêrsî *mf* kîrsîz
 bêhêrsî *mf* kûrsîz
 bêhêrsî *mf* gîmbîrîsîz
 bêhêrsî *mf* hûkûksîz
 bêhêrsî *mf* hûkûksîzlik
 bêhêrsî *mf* 1. duygusuz 2. susup – *û pîs lî* ses-
 siz sedâsîz * *mîrîwêkî bêhîsî û pîs bû* sesiz
 sedâsîz bir edârdî 3) sesiz sedâsîz (kîrsî
 duyumdan, kîrsî görümden, sesiz ve
 görûlûsüz bir şekilde)
 bêhîsîbûn *m* susup olma
 bêhîsî bûn *lgh* susup olmak
 bêhîsîbûyîm *m* susup olma
 bêhîsîbûyîbûn *m* susup olma, susup
 olma (susup olma, susup olma)
 bêhîsîbûyîm *m* 1. bîlîrsîz, şûrsîz, bîlîmî olma
 2. bevarsiz, âkîrsîz, dîşîncîsîz 3. baygın
 (bayılmîş, kendînden geçmîş) 4. unutkan 5.
 gerekçesiz, sebersiz, sebersiz – *û bêhîsî h*
 fellekî fellekî, fellekî fellekî * *dî gîlîgîkê de ye*
 bêhîsî *û bêhîsî lî zarîka xwe digere* fellekî fellekî
 çuçugîna arîyîr – *i xewê* uyku seersî, uyku
 seersî – *û xewê bûn* uyku seersî olmak
 bêhîsîbêjî *mf* sabuklama, hezeyan
 bêhîsîbûn *m* 1. belleğîni yitirme 3. seersî-
 leme, beynî bulama 4. bayılma, baygînlîk-
 la- geçirme 5. estîme, gâysî olma 6. kendî-
 den geçip sîzîme
 bêhîsî bûn *lgh* 1. belleğîni yitirmek 3.
 seersîlemek, beynî bulmak 4. bayılmak,
 baygînlîk geçirmek 5. estîmek, gâysî
 olmak 6. kendînden geçip sîzîmek
 bêhîsîbûnê *m* şûrsîzlik
 bêhîsîbûyîm *mf* 1. belleğîni yitirme 3. seersî-
 leme, beynî bulama 4. bayılma, baygînlîk-
 la- geçirme 5. estîme, gâysî olma 6. kendî-
 den geçip sîzîme
 bêhîsî *m* 1. bîlîrsîzlik, şûrsîzlik 2. çîrî bî-
 çîrsîzlik 3. beynîsîzlik, âkîrsîzlik, dîşîncî-
 sîzlik 4. baygînlîk 5. unutkanlık 6. gerekçesiz-
 lik, şûrsîzlik, seersîzlik
 bêhîsî *mf* 1. bayılmîş 2. *adîr* anestezîst 3. *w*
 uyutucu
 bêhîsîkî *mf* anestezîstlik
 bêhîsîketîm *m* 1. bayılmîş, baygînlîk
 geçirme, kendînden geçme 5. estîme, gâysî
 olma 6. kendînden geçip sîzîme
 bêhîsî ketîm *lgh* 1. bayılmîş, baygînlîk
 geçirmek, kendînden geçmek 5. estîmek,
 gâysî olmak 6. kendînden geçip sîzîmek

bêhîşkete *m* 1. baygın, bayılmış, kendinden geçmiş olan 2. esmiş, gavs olmuş olan 3. kendünden geçmiş, sızmış olan

bêhîşkirin *m* 1. hayalına 2. uyuşturma, duyumu yitirmeye uğratma

bêhîş kirin *lêg* bayılmak 2. uyuşturmak, duyumu yitimine uğratılmak

bêhîşsîstîn *m* bayılma

bêhîş xîstîn *lêg* bayılmak

bêhîzîr *m* düşüncesiz, fikirsiz (düşüncesi olmayan)

bêhîzîrbûn *m* 1. düşüncesiz olma 2. düşüncesizlik, fikirsizlik

bêhîzîrî *m* düşüncesizlik, fikirsizlik

bêhîzûr *m* ericsiz, bucarsuz

bêhîzûrî *m* bucarsızlık, ericsizlik

bêhîj *m* kapora

bêhîjîtur *m* biberisiz

bêhîkarî *m* etkisiz, tesatsız

bêhîkarîbûn *m* etkisizleşme

bêhîkarîbûn *lêg* etkisizleşmek

bêhîkarîbûyîn *m* etkisizleşme

bêhîkarîkîrdîn *m* etkisizleştime

bêhîkarî kirin *lêg* etkisizleştmek

bêhîkarîlî *m* etkisizlik, teatsızlık

bêhîle *m* 1. hilesiz 2. hilesiz fiilce hile (karşılanmamış) * **bêhîna** **bêhîle** hilesiz benzer

bêhîna *m* 1. temelsiz 2. esasız, köksüz * **karekî** **bêhîna** esasız ni'is

bêhîs *m* duygusuz

bêhîsî *m* duygusuzluk

bêhîzar *m* çarşafsız

bêhn (1) *m* 1. nefes, soluk * **bêhna** **mîn** çikilya solunum kesildi 2. solunum 3. daralma, emla 4. kez, defa, bazen * **ca** **hîn** **bêhn** **hê** emi me bazen bîze de gel S. an, hîraz * **bêhneke** **dîn** **were** biraz sonra gel * **bêhna** **dîn** biraz önce 6. nefes (sigara için) * **bêhnek** **li** elgareyê **da** sigaradan bir nefes aldı - **berdîn** **nefes** vermek (veya bırakmak) - **çikandîn** **soluk** kesmek ~ **çûn** **û** **hatîn** **nefes** gidiş getirmek - **dan** (1) **soluk** vermek 2) daralmak ~ **dan** (yekî) 1) (birine) rahat vermek 2) (birine) zaman vermek ~ **dan** **û** **standîn** **soluk** alıp vermek ~ **gîrdîn** (an jî **gîrdîn**) **nefes** almak - **jê** **re** **tune** **û** **harîl** **harîl** * **bêhn** **jê** **re** **tune** **şîşkin** **çûllike** **harîl** **harîl** **lêg **duyuc** - **îê** **çikandîn** (1) (birini) gırtlığına basmak 2) (birini) kesmek ~ **îê** (çikîn) (1) **nefes** tüklemek 2) ilahî kesilmek ~ **îl** **şwe** **çikandîn** **nefes** tüketmek, (kendîni yuregini tüketmek ~ **nedan** (1) **nefes** kesilmek 2) **îrsat** vermek - **nedan** (yekî) **nîwan** vermek, r. har bırakılmak, gey uçurtmak, nefes ald. rmanak * **bêhnê** **nadê** **dîstebîlîne** **soluk** aldımından çalıştırıyor * **kermêşan** **şev** **û** **roj** **bêhn** **neddan** **me** **sevînsenekler** **gece** **gündüz** **hîze** **amîr** **ver****

niyordo - **nedan** **şwe** (1) **duraksız** **çalış-** **mak** 2) **saat** **gibi** **işlemek** ~ **standîn** (an jî **gîrdîn**) **temelsiz** **olmak** - **vedan** **nefes** almak, **însulerme** ~ **vekirin** **daralmak**, **soluklan-** **mak** -a (yekî) **îl** **teqî** **çûn** **û** **hatîn** **goşu** **daralmak** -a (yekî) **çikandîn** (birine) **yuregîni** **tüketmek** -a (yekî) **çikîn** (1) **nefes** kesilmek, **ükünmek**, **yüreğî** **şîşmek** * **piştî** **ku** **bêhna** **comêr** **çikilya**, **lufana** **çepikên** **rebû** **adîman** **nefes** kesildikten **sonra** **alkışlar** **kopmaya** **başladı** 2) **îç** **kapanmak**, **sıkılmak**, **bunalmak** 3) **şîşîlenmek** -a (yekî) **çûn** **û** **hatîn** **nefes** almak, **yaşamak** -a (yekî) **derketin** 1) **açılmak**, **ferahlanmak**, **kendîne** **gelmek** (biraz **çileşmek**) 2) **nefes** almak, **ferahlanmak**, **serdemek** (biraz **av-** **narak** **ferahlanmak**) 3) (içine veya gönlüne) **su** **seçilmek**, **yüreğ** **yağ** **bağlamak** (ister- **tiler** **bir** **şeyin** **almış** **ndan** **terahîlîk** **duymak**) 4) **rahatsızlık**, **ferahlanmak**, **ferahlanmak**, **îç** **açılmak**, **geniş** **bir** **nefes** **almak** (sıkıntı, **tasuz** **dağılmak**) * **bêhna** **dîr** **emî** **ê** **ku** **teşîşîlî** **derket** **daralm** **gönlüm** **ferahlanî** 5) **çiger** **erî** **bayram** **etmek** -a (1) **der-** **ketin** **ferahlanmak**, **ferahlamak** (gerişle- **mek**) * **ku** **me** **nîwan** **hîlanî** **bêhna** **odeyê** **derket** **niyayî** **kaldîrîna** **oda** **ferahîlî** -a (yekî) **derlatîn** (1) **avutmak**, **tasellî** **etmek** (veya **vermek**) 2) **daralmamak**, **yağuz-** **luğum** **almak** (b. ni **dîstebîlîmek**) 3) **şîşmek**, **ferahlık** **vermek**, **ferahlatmak**, **îç** **açmak**, **gönlü** **avutmak**, **icmî** **rahatsızlık** * **wê** **derê** **bêhna** **mîlî** **derketîst**, **em** **berlî** **hurîsî** **benî** **açmadî**, **gîdelîr** 4) **eğlemek**, **avutmak** -a (yekî) **dî** **çûna** (wî) **de** **avêtîn** **kucandan** **solmak** -a (yekî) **îrêh** **emî** (1) **teskin** **olmak**, **sakinleşmek** 2) **rahatsızlık**, **mufereh-** **olmak** -a (yekî) **îrêh** **kîrdîn** **sakinleştimek** * **ca** **were** **nîwê**, **piçek** **bêhna** **je** **îrêh** **bîze** **em** **dê** **jê** **kapîrsîn** **bele** **gel** **biraz** **otuz**, **biraz** **ken-** **dîni** **sakinleşîn** **sonra** **tebîra** **bakarîz** -a (yekî) **zîmanê** **kîn**, **serê** **îrêh** **geniş** **ol**, **dîlîne** **sahîp** **olî**; **başîn** **rahîl** **olsun** -a (yekî) **hîtin** **sıkılmamak** -a (yekî) **hatîn** **ber** **soluklan-** **mak**, **rahatsızlık** -a (yekî) **hatîn** **gîrdîn** **nefes** **tutunmak** -a (yekî) **hîlman** **nefes** **kesilmek** -a (yekî) **neşûn** **û** **nehatîn** **nefes** **durmak** -a (yekî) **pê** **derketîn** **açılmak**, **fer-** **ahlanmak** (sıkılmama, **tutuluğu** **kaldîrîlmak**) * **çî** **çaxê** **ku** **ez** **pê** **re** **dîstebîlîm** **bêhna** **mîlî** **pê** **derdîlîkê** **ne** **zaman** **arundî** **konuşsan** **açîlyaran** -a (yekî) **sekkînîn** **nefes** **daralmak** -a (yekî) **teşî** **hîm** (1) **nefes** **daralmak** 2) **icmî** **sıkılmak**, **îç** **daralmak**, **îç** **kapanmak**, **goşu** **daralmak**, **îç** **sıkılmak**, **bunalmak**, **sıkılmak**, **bagulîrak** (can **sakinîr** **duymak**) * **wêger** **ew** **çend** **xerab** **bû** **ku**, **mîn** **jê** **zewq** **nedîstend** **û** **bêhna** **mîlî** **teşî** **dîbê** **çevîr** **o** **kadar** **kütûyî** **ku** **okumaktan** **ewê**

alanyon, hoşluyorim 3) sibri aşmak (veya tükenmek), zayıflamak → (yekê) teng kîrin suda virmek →a (yekê) tê de derketin yê wê soğurmak →a xwe berdan 4) nefes almak soluklanmak 2) soluklanmak, dolenmek 3) tatlı yapmak, dolenmek →a xwe dan 1) nefes almak, soluklanmak 2) soluklanmak dolenmek, mola vermek, yorgunluk almak →a xwe dan û stendin nefes alıp vermek →a xwe derxistin 1) soluklanmak 2) keşfata dolenmek (yalnız, rakın kalınak) 3) hirsini almak için rahatlatmak, içini rahat ettirmek 4) yeni başlamak, vurağın başlatılmak (veya dîmek) 5) yorgunluğunu almak, yorgunluk çikirmek (veya yorgunluğunu çıkarmak), dolenmek, rahatlamak 6. (kari) hava almak (açık havada gezmek) 7) kullükünün pasını gilemek (mîrik dolenmek yin) →a xwe fîreh kîrin 1) ferahlanmak, ferahlanmak 2) vurağın serinletmek 3) gûdlürü serin tutmak, sakılaşmak →a xwe girtin soluk almak, soluklanmak →a xwe pî derxistin avunmak, teselli bulmak →a xwe pî vektin avunmak, zamanını geçirmek * bêhna xwe bi def û zîrnîyê vedikîrin davul zarfayla avunyorlar →a xwe stendin soluk almak, soluklanmak →a xwe teng kîrin sibişizlik etmek →a xwe vedan soluk almak, soluklanmak, dinlenmek →a xwe vektin dolenmek, soluklanmak →ek bir a, (uzak) çek kîsa (bu soz) →ek lê xistin suda geçirmek (elise yekunak un)

bêhn (f) = 1. koku 2. koku (güzel kokmak için sarulen esans) 3. me. koku (be ini saru) * bêhna şer tê puze mîn savaş kokusuna alıyarin - dan 1) koku vermek 2) kokusu çıkarak (güzel) hatin bi şev açığ çıkarak, anlaşılmak) - di poz re çûn 1) (herhangi bir şeyin) kokusuna almak 2) kokusuna almak (uzak) maku bir şeyi vermek) - di puze (yekê) de çûn 1) (herhangi kokusuna almak 2) kokusuna almak (güzel) hatin bi şev açığ çıkarak) - di xwe dan kake sürümec - hatin kokmak, koku yarılmak - hatin (yekê) (bir) koku almak - hatin pozê (yekê) (bir) koku almak - hilanin (an ji bîdan) koku almak - jê hatin koku vermek - ketin (tîstekî) 1) kokupmak, bızılınak (şeyecek için ventilyecek duruma gelmek) * bêhn çelîye vî gîştî bu et kokuşmuş 2) koku sarırmak, mîlîv etmek * wê bêhn bikeve hundîr koku çerîye s. necê - kîrin (tîstekî) kokutmak * te bêhn kîre hundîrî çerîye kokutay - lê hatin çikandîn bunalmak - li (yekê) çikandîn hundîrmek, hoşmak * hîna (veke) tûj nîn e. lê hewa bêhnê li mirovan

diçikine çares hûnîz yekimyon ama kava mîsan boğeyer - stendin koku almak - û tîstekî berketi - û berketî tê de hewe ber berketi va - û lex koku, kokuşmuşluk - û germox coku, kokuşma u (tîstekî) lê şer (yekê) xistin (herhangi bir şeyin) kokusuna elafa vermek →a dîyan tê ji xaltîyan ana yarin (çeyre) →a dî hatin yank kokmak →a efînkê (an ji kameçokê) kûf kokusu →a efînkê (an ji kameçokê) jê hatin (bir şey) veya bir şey) cûf kokmak →a genî jê hatin sasi sasi kokmak →a (...) hatin kokmak (ulağına kokusuna almak) * bêhna şer tê etalik savaş kîşeyer →a (tîstekî) hatin mîroy kokusuna almak (bir nesnenin kokusunu alılmak) →a (tîstekî) hilanin 1) (bir şeyin) kokusuna almak 2) (bir şeyin) kokusuna almak veya daymak (güzel) hatin bir şeyi vermek) →a (yekê) hilanin 1) (kokusundan almak 2) gelişim vermek →a (tîstekî) jê hatin 1) - e kokmak 2) herhangi bir şeyle (şey) (veya (şey) olmak →a (tîstekî) ji (yekê) hatin 1) - e kokmak 2) herhangi bir şeyle (şey) veya (şey) olmak →a kameçokê kûf kokusu →a kameçokê jê hatin (bir yer veya bir şey) kûf kokmak →a kefokê kûf kokusu →a kefokê jê hatin (bir yer veya bir şey) kul kokmak →a (tîstekî) kella (...) (bir şeyin veya birinin) kokusuna almak →a (...) kîrin 1) (hatin) gelişim vermek 2) kokusuna almak 3) izlemek →a (tîstekî) kîtin kokusuna almak (güzel) tutulan bir şeyi vermek) →a kefokê (efînkê an ji kameçokê) kûf kokusu →a kefokê (efînkê an ji kameçokê) jê hatin (bir yer veya bir şey) kûf kokmak →a mewtê rîmî kokusu →a mewtê jê hatin etrafî olum kokusuna sarınmak →a nêh ji mala te hevê kuru xamege dîlîvax o'sun →a (yekê) pî derketin ferahlik duyurmak →a pîçiya xwe kîrin avucuna kokunak →a pîş pis koku, uluac →a pîş hatin yank kokmak (ortalıkta bez tîm şevler yanarken) →a pîvazê jê hatin (herhangi bir şeyle) (şey) veya (şey) olmak →a şevatê hatin yank kokmak (ortalıkta bir şeyler yanarken) →a şevatîvokê jê hatin şev şev kokmak →a şîr ji devê (yekê) hatin ağız sul kokmak →a xwe dan (...) (bir şeyin veya birinin) kokusuna almak * elgayêyê bêhna xwe daye çilan elbiseye aqara kokusu simîy →a xwey güzel koku, mayîla

bêhna xwe berdan *bêh* nefeslenmek, dolenmek, soluklanmak

bêhna xwe dan *bêh* dolenmek, soluklanmak, nefeslenmek

bêhna xwe vedan *bêh* nefeslenmek

bêhna xwe vektin *bêh* dolenmek, soluklanmak

bêhna xwey *ndên* m. str. güzel koku, burcu -

alay dan bürünmek
böhnbed *ed* koku çoktu
böhnberdan *w* dinlenme, soluklanma
böhn berdan *ğğ* dinlenmek, soluklanmak
böhnberdayin *ed* dinleniş, soluklanış
böhnbir *ed* köksü gülerici
böhnçikandı *w* bən toza
böhn çikandı *ğğ* buğalınak
böhnçikandı *ed* buğaltılma
böhnçikandıbün *w* bunalma (soluk almazı güçleşme)
böhnçikandı bün *ğğ* buğalmak (soluk almazı güçleşmek)
böhnçiker *ed* nefes kesici
böhnçikıyay *ed* soluğu veya nefesi kesilmeş 2. *ed* tik nefes, soluk soluğa, tikneleş bir şekilde
böhnçikıyayibün *w* tikneleş olma, soluğu kesilme
böhnçikıyay bün *ğğ* tikneleş olma, soluğu kesilmek (veya tutulmak)
böhnçikıyayıkirin *w* soluğuna kesme
böhnçikıyay kırin *ğğ* soluğunu kesmek
böhnçikin *ed* 1. nefes kesen, nefes kesici, soluk kesici 2. bunaltıcı * *ğğ* der hewayeke
böhnçikim hewe dışarda bən nı bu hava var 2. *w* tikneleş (soluğu kesilmek)
böhnđan (I) *w* 1. soluk verme, zelle 2. seluklanma, dinlenme, mela 3. dinlenme, taze 4. ara (bir işlemle, bir oyunda dinlenme süresi) * *en* böhn vedla ara vedelım 5. *ed* ara, mela (takımın oyun sırasında aldıkları kısa dakikalık dinlenme süresi)
böhnđan (II) *w* kokulu, koku verme, tütme (ya veya kuru olarak)
böhn đan (I) *ğğ* soğuktanmak, dinlenmek, istirahat etmek
böhn đan (II) *ğğ* kekirmek, koku vermek, tutumek (ya veya kuru olarak)
böhnđar *ed* 1. kokulu, tulu 2. kokulu (güzel kokulu)
böhnđar *w* parfüm
böhnđarkelin *w* kokulandırma
böhnđor kırin *ğğ* kokulandırmak
böhnđay *(I)* *ed* 1. seluklanma 2. dinlemek, dinlenme, istirahat alma
böhnđay *(II)* *ed* kokuşuk, kokuşmuş
böhnđerketin *w* rahatlama
böhn dea ketin *ğğ* rahatlama
böhnđerxstla *w* 1. sarılaşma 2. kızılaşma rahatlama
böhnđerxstla *ğğ* 1. seluklanmak 2. ferahlatmak, rahatlattırmak
böhnbezur *w* tiksiz konuşma
böhnçik *ed* tikneleş
böhnçik *ed* sısız, hım
böhnçikane *đ* sısızca
böhnçikl *w* sısızlık
böhnçişik *w* 1. soluklan, soluklanış 2. tikneleş - b) (yok) ketin nefes nefese kalmak - pé

ketin nefes nefese kalmak - b) (yok) xistin soluklanmak
böhnçişik *bün* 1. arım 2. *ed* soluklan (karışık) tikneleş bir biçimde - kırin soluklan etmek
böhnçişikibün *w* 1. tikneleş olma 2. bunalma (soluk almazı güçleşme)
böhnçişik bün *ğğ* 1. tikneleş olmak 2. bunalmak (soluk almazı güçleşmek)
böhnçişik pé ketin *ed* *w* soluk soluğa kalmak, soluklanmak
böhnçişik pé xistin *ed* *w* soluk soluğa tutumak, soluklanmak
böhnçik *ed* bir nefeslik
böhnđereh *ed* 1. geniş, geniş boyutlu, deriyadlı (kolay kolay tozalanmayan, hoşgörülü, rahat) * mirveki böhnđereh *w* geniş adam 2. sabit, sabit taçı, sınırları katı yeten, katı geniş 3. geniş yürekli, iç geniş, hoşumlu
böhnđereh bün *w* sabit olma
böhnđireh bün *ğğ* sabit olmak
böhnđireh *w* 1. lerahtlık, görüü açıklığı 2. sabit olma, geniş olma
böhnđroş *ed* *w* duyulmuş
böhnđroş *w* duyulmuş
böhnđişik bir böhnelşik
böhnđış *w* dinlenme yerii
böhnğir *w* parfüm
böhnğirandin *w* yulenme (koklayarak izleme)
böhnğirandin *ğğ* yulenmek (köpek açtı; koklayarak izlemek)
böhnğir *w* 1. yulenme (koklayarak izleme) 2. *ed* koku alma * kükük böhnğir *w* koku alan köpek
böhnğir *ğğ* yulenmek, koku alarak izlemek
böhnğir *ed* *w* koku alma duyusu gelişkin kurse
böhnğirtin *w* 1. nefes olma, soluk alma 2. dinlenme 3. nefes darlığı
böhnğirtin *ğğ* 1. nefes almak 2. dinlenmek
böhnğirtin nefes darlığı
böhnğirtin *ed* 1. koku alma 2. beyaz bulantı, köç ön sev sezileme
böhnğirtin *ğğ* 1. koku almak 2. beyaz bulantı, köçü bir şey sezilemek
böhnğirtin *ed* koku alma
böhnğirtin *ed* tik nefes, nefes kesilme
böhnğirtin *w* hapşırma, aksılma
böhnğirtin *ğğ* hapşırma, aksılma
böhnğirtin (I) *w* hapşırma, aksılma
böhnğirtin (II) *w* kokuşma
böhnğirtin (I) *ğğ* hapşırma, aksılma
böhnğirtin (II) *ğğ* kokuşmak
böhnğirtin *w* bönümme
böhnğirtin *ed* kokulu * kullik böhnğirtin kokulu çiçekler
böhnğirtin *ed* *w* 1. kekirmek * bönümme
böhnğirtin *ed* *ğğ* uzen lavanta kokuyadı 2. koku vermek
böhnker *ed* kokucu

bêhoketn *m* kokuşma

bêhoketî *rd* kokuşuk, kokuşmaş

bêhokêşan *m* soluk alma, teneçûs etme

bêhokêşanlîj *m* soluk alma, teneçûs etme

bêhn *keşandîn* *şîv* soluk olmak, teneçûs etmek

bêhokêşanî *m* soluk zhar

bêhnkêz *m* yanîk et kokusu

bêhnkêzî *m* kokulu, koklayîş

bêhn kirin *şîv* 1. koklamak 2. *we* öylemek

bêhnkîgîrî *m* yanîk yün kokusu

bêhn *lê çikandûl* *şîv* 1. nefesini kesmek, soluk kesmek, solugu kesmek 2. bağlamak, bağmak * *ew* hişk hişk *dîpêçandîn* *û* bêhn *lê* diçikandûl *ew* sîmsîkî sarîp bunaltiyorlard * *bêhn* taveke *tîj* *û* *ew*, *dê* hewa *bêhnê* *lî* mîroyan diçikêne gûneş *henuz* yaknîyor, ama hewa *mesun* bağuyar 3. (birin) kûşeye sîkîşturmak

bêhnîlêçîkî *m* 1. nefesi kesilme, solugu kesilme 2. *rd* soluk kesin

bêhn *lê çikîn* *şîv* 1. nefesi kesilmek, solugu kesilmek 2. kesilmek (bîtin düşmek) * *dernekete* *serê* *kaş* *bêhn* *lê* çîkiya *yokuşu* *çikimadan* kesilû 3. kûşeye sîkîşturmak

bêhnîmîsk *rd* mîsk kokulu

bêhnîpêçewşêr *m* ilodardan

bêhno *rd* kûşuk

bêhno *bêhno* *ê* 1. *d* nene dinlene, mola vere vere 2. arayla * *me* *bêhno* *bêhno* *ew* *bêh* *gîrî* *ew* arayla *laşîk*

bêhnok (I) *m* virgûl

bêhnok (II) *m* parfûn

bêhnokî *rd* koku yetirî olan

bêhnopuk *rd* fazîleth, erdemli

bêhnopakî *m* fazîlet, erdem

bêhnopakî *m* erdemlilik

bêhnopêketn *m* kokuşma

bêhn *pê ketin* *şîv* kokuşmak, kokuşmaya yuz tutmak

bêhnopêketî *rd* kokuşuk

bêhnsoyar *rd* astun

bêhnsoyarî *bêhn* astun

bêhnteng *rd* 1. sîmlî, asabî, *ic* dar, hazimsî 2. sabirsîz 3. sîkîrî 4. astînlî

bêhntengbûn *m* 1. sîmlenme, asabîleşme 2. sabirsîzlanma 3. sîkîrî basma, daralma, sîzîlma, yûreği kabarmî, bûnûnca, beğulma (*can* sîkîrîsî *duyma*)

bêhnteng bûn *şîv* 1. sîmlenmek, asabîleşmek 2. sabirsîzlanmak 3. sîkîrî basmak, daralmak, sîkîlmak, yûreği kabarmak, bûnûlmak, beğûlmak (*can* sîkîrîsî *duymak*)

bêhnengî *m* 1. sîmlîlik, asabîlik 2. sabirsîzlik 3. sîkîrîlik, kasvet 4. *by* astun, soluk darlığı, nefes darlığı 4. beğûnî (*zûr* selîk *ama*) * *gîrî* *ew* *şîv* (yekî) *kasvet* basmak (veya çökme) * *ji* *qîntengî* *ye* asabîlik sîkîşturmak

tanû *we* (yekî) *bêhn* *sîkîrîsî* olmak

bêhntengkirin *m* 1. sîmlendirme 2. sabirsîzlandırma 3. daraltma, sîkîrî basmasına sebep olma 4. sîkîşturma, zurlama (kûşeye sîkîşturma)

bêhnteng kirin *şîv* 1. sîmlendirmek 2. sabirsîzlandırılmak 3. daraltılmak, sîkîrî basmasına sebep olmak 4. sîkîşturmak, zurlamak (kûşeye sîkîşturmak)

bêhnîrî *rd* ekî kokulu

bêhnûn *rd* kokulu çiçek

bêhnvedan *m* 1. soluklanma, dinlenme, istirahat etme 2. ara (bir filmde, bir oyunda *dinlenme* sîresi)

bêhn *vedan* *şîv* 1. soluklanmak, dinlenmek, istirahat etmek 2. ara vermek (bir filmde, bir oyunda *dinlenme* sîresi vermek)

bêhnvedawî *rd* dinlenik, dinlenmiş, soluklanmış, istirahat etmiş olan

bêhnvekrîn *m* dinlenme

bêhn *vekîrîn* *şîv* dinlenmek

bêhnweşîn *rd* koku saçar

bêhnwerah *m* pis koku

bêhnweşuk *beşn* *ilodan* çiçeği

bêhnweş *rd* 1. güzel kokulu, mayîlî 2. kokulu (güzel koku) * *sahûna* *bêhnweş* *kokulu* *şîv*

bêhnweşî *m* 1. güzel kokulu olma 2. parfûn

bêhnogir *rd* dostsuz

bêhnogîrî *m* dostsuzluk

bêhnolan *rd* çîşesîz

bêhnparûz *rd* haperlîşîz

bêhnûş *rd* şîşîzîz

bêhnoy *rd* sebebsîz

bêhtîr *rd* 1. fazîlî, daha çok, daha fazîlî * *ê* *dewra* *komarê* *de* *ji* *bêhtî* *bêhtîr* *serhildan* *qêbûne* *cumhuriyet* *devri* *de* *yûnûde* *fazîlî* *isyan* *parlak* *vermîs* 2. *ê* *çogu* * *bêhtîr* *caran* *jalû* *zewî* *û* *kula* *tarlayî* *çogu* *ben* *belêrdim* * *bêhn* *fazîlîleşmî*, *çoğalmî*

bêhtîrhûn *m* çoğalma, fazîlîleşme

bêhtîr *bûn* *baş* çoğalmak, fazîlîleşmek

bêhtîr *bûyîn* *rd* çoğalış, fazîlîleşme

bêhtîrîn *rd* *rd* maksûm, arzâmî *en* fazîlî

bêhtîrker *rd* çoğaltıcı

bêhtîrkerîn *m* fazîlîleştirme

bêhtîr *kirin* *şîv* fazîlîleştmek

bêhukm *rd* hükûmsîz

bêhukmhûn *m* hükûmsîz olma, sîkîrî olma

bêhukm bûn *şîv* hükûmsîz olmak, sîkîrî olmak

bêhukmî *m* hükûmsîzlik

bêhuner *rd* 1. sanalsîz 2. marîfetsîz

bêhunerî *m* 1. sanatsîzlik 2. marîfetsîzlik

bêhurmet *rd* hürmetsîz, saygısîz

bêhurmetane *ê* hürmetsîzce, saygısîzce

bêhurmetî *m* hürmetsîzlik, saygısîzlik * *krîn* *saygısîzlic* *yapmak* * *yu* *hev* *krîn* (*bir-* *lîrî*) *saygısîzlic* *yapmak*

böhürmetkirlü *w* onersuzlaştirma, onurunu .nu.tine
böhürmet kirlü *figh* onersuzlaştınmak, onurunu imal etmek
bêhuzûr *w* huzursuz (yek) ~ kirin (birin) çalarsız etmek
bêhuzûrî *w* huzur,suzluk ~ kirin (çin ji xistin)
bêw mîalê *w*e evinin huzurunu kaçırmak
bêhûçik *w* yensiz
bêhûde *w* E. beyhûde, nafîle * çarewera re bêhude ye bag ip çingiriyan nafîle 2. *b* beyhude, boşuna, nafîle
bêhûdeyî *w* beyhudelik
bêhîr *w* iştakbesiz
bêhîyet *bu* bêhîyet
bêhuzewane *w* irazetnacesiz, diplomasisiz
bêjîla *w* rûdarsiz
bêjîlafî *w* îrkîleşizik
bêjîman *w* idaresiz
bêjîraq *w* idakesiz
bêjîraqî *w* dirîşizik
bêjîret *w* îfetsiz
bêjîretbûn *w* E. îdetsiz olana 2. rûşizik
bêjîretî *w* ifetsizlik
bêhîtiyad *w* îhtiyatsız, sakansiz
bêhîtiyadî *w* ihtiyatsızlık ~ kirin ihtiyatsızlık etmek
bêjîde *w* îhtesiz
bêjîdîhab *w* îhtilapsiz, yangisiz
bêjîman *w* 1. îhtesiz, îhtesiz 2. îhtesîmanasî (insansiz, amansiz) 3. îhtesîz, kula olası! (yek) - çûn îhtilafê Xwedê girayêkêr olmak
bêjîdani *w* E. îhtesizlik, îhtesizlik 2. îhtesîmanasîlık, amansizlik
bêjîmkar *w* îhtekansiz, olanaksiz
bêjîmkanbûn *w* îhtekansizliqina, olanaksızlıqina
bêjîmkar bûn *figh* îhtekansizleşmek, olanaksızlaşmak
bêjîmkanbûyîn *w* olanaksızlıqina
bêjîmkane *w* îhtekansizlik, olanaksızlık
bêjîmtyaz *w* îhtesiz, îhtesiz
bêjînze *w* îhtesiz
bêjînsaf *w* îhtesiz
bêjînsafane *w* îhtesiz
bêjînsafî *w* îhtesizlik - kirin îhtesizlik etmek
bêjîntizam *w* îhtesiz
bêjînî *w* îhtesiz, îhtesiz, îhtesiz (suarîşerî, îhtesiz)
bêjîrade *w* îhtesiz, îhtesiz
bêjîradebûn *w* E. îhtesîz olana 2. îhtesîzlik, îhtesizlik
bêjîradetî *w* îhtesizlik, îhtesizlik
bêjîrkontê *w* îhtesiz, îhtesiz
bêjîsot *w* îhtesiz
bêjîspirtê *w* îhtesiz
bêjîstekar *w* îhtesiz
bêjîstekarî *w* E. îhtesizlik 2. *ab* îhtesizlik, îhtesizlik

bêjîstema *w* îhtesiz, îhtesiz, îhtesiz
bêjîş *w* îhtesiz
bêjîşî *w* îhtesizlik
bêjîşk *w* îhtesiz
bêjîsteh *w* îhtesiz, îhtesiz
bêjîstehî *w* îhtesizlik
bêjîtael *w* îhtesiz
bêjîtbar *w* 1. îhtesiz 2. îhtesiz 3. îhtesiz * çawan bi serwêşî erebeyê dîjîo koro, bêtîbar e serîto kofayî rasil urubî sûresî. îhtesiz
bêjîtimad *w* îhtesiz, îhtesiz
bêjîtiqat *w* îhtesiz
bêjîtiqatî *w* îhtesizlik
bêjîtiraz *w* îhtesiz
bêjîtbal *w* îhtesiz, îhtesiz
bêjîzen *w* îhtesiz
bêjîzînî *w* îhtesizlik
bêjî *w* îhtesiz, îhtesiz
bêjîm *w* îhtesiz, îhtesiz
bêjîjandin *w* 1. îhtesiz 2. îhtesiz
bêjîjandinî *fig* 1. îhtesiz 2. îhtesiz * *ard* bi bêjîne ur etmek
bêjîjanî *fig* îhtesiz, îhtesiz, îhtesiz, îhtesiz, îhtesiz
bêjîjaner *w* îhtesiz, îhtesiz, îhtesiz
bêjîar *w* îhtesiz
bêje *w* kelime, sözcük ~ bi- 1) kelime kelime 2) kelimesi kelimesine - *ya* gubêrbar *w* deîşkîkî sözcük - *ya* îhtesîz sözcük - *ya* îhtesîz sözcük - *ya* îhtesîz sözcük - *ya* îhtesîz sözcük - *ya* îhtesîz sözcük - *ya* îhtesîz sözcük
bêjedat *w* îhtesiz, îhtesiz, îhtesiz
bêjedari *w* 1. îhtesiz, îhtesiz 2. îhtesiz, îhtesiz - *klîb* îhtesiz yapîmak, îhtesiz yapîmak
bêjedarîkirlin *w* îhtesiz yapîmak, îhtesiz yapîmak
bêjedari kîrîn *fig* îhtesiz yapîmak, îhtesiz yapîmak
bêjêbr *w* îhtesiz
bêjêk *w* îhtesiz
bêjêk *w* îhtesiz, îhtesiz, îhtesiz
bêjêkar *w* îhtesiz, îhtesiz
bêjêkarî *w* îhtesiz, îhtesiz
bêjêlaw *w* îhtesiz
bêjênas *w* îhtesiz
bêjênasî *w* îhtesiz
bêjênde *w* îhtesiz
bêjênderî *w* îhtesiz
bêjêng *w* îhtesiz
bêjêr *w* îhtesiz 1. îhtesiz, îhtesiz 2. îhtesiz
bêjêrî *w* E. îhtesiz, îhtesiz 2. îhtesiz
bêjêkuytî *w* îhtesiz

bêjêpirsin *ê* sîngusuz
 bêjik (I) *n* kalbur
 bêjik (II) *n* yeke
 bêjimar *n* sayısız
 bêjimarî *n* sayısızlık
 bêjing *n* kalbur → hatan bulgî kalburu → amlate pêş gezena dos kalbîsî → qelandî-qêş ya qalgîlî nî sîr kalburu → ek pere-lazîmî e bîr çawa para kuzî
 bêjîngu gir *n* çêç fîsk I elerî kalburî
 bêjîngîroş *n* bîr kalburu (sîmî)
 bêjîngîroşî *n* kalburculuk
 bêjîngker *n* bîr kalburu. jîşî bîr şeyî kalburdan geçîrî ek olarî
 bêjîngkerî *n* kalburculuk
 bêjîngkîrî *n* kalburlama
 bêjîng kîrîn *n* bîgî kalburulanak, çakulanak, çalkulanak
 bêjîngkîrî *n* kalburlanîş
 bêjîngvîn *n* kalburu (mîl eden)
 bêjîngvînî *n* kalburculuk
 bêjîyan *n* yağmaz
 bêjîyanî *n* yağmaz, yağantsîz
 bêjî (I) *n* bîrî I. piç (ahîsî de balbesî arîsînda evîlek bîrî olîndan dînyaya gelen çocuk) 2. mîr piç (terbîyesîz, arzîz çocuk) → yê hêjî piç kurusî
 bêjî (II) *n* kîrîşî
 bêjîmî *n* yağmaz
 bêjuk *n* bîrî lîzîmî. hîçî, geveze, tîfîrîsî. ağız zalîbatîk, parîltucu (çerîsî dîşîk)
 bêjukî *n* lîzîrînkîk, bêjîkîk, pîvezeîk, tîfîrîsînkîk
 bêjîtîn *n* bîrî bîrîndî
 bêjîtînî *n* verînsîz
 bêka *n* şîmînsîz
 bêkabsûlî *n* kîpîksîz
 bêkadreî *n* kadresîz
 bêkadreşî *n* kadresîzlik
 bêkahûrî *n* kîmsîz (zîzerînde kîmsî bîçûğî bulînîmîzî)
 bêkalafîrî *n* bîrî kalafîrî
 bêkalanî *n* kîmsîz
 bêkalîkî *n* kîpîksîz
 bêkalîkîşîyî *n* I. çîrîksîz olîmî 2. çîrîksîzlik
 bêkalîteî *n* kalîtesîz
 bêkalîtebûnî *n* I. kîrînsîz olîmî 2. kalîtesîzîk
 bêkalîtîrî *n* kalîtesîzîk
 bêkalîkerî *n* kîlîkînsîz
 bêkalîşîyîmî *n* bîrî kîsîyîmsîz
 bêkîmî *n* pînsîz, rîtîchelîrî
 bêkîmîrî *n* kîmsînsîz
 bêkîpekî *n* kîpekîsîz → nanî bêkîpekî
 bêkîpîkî *n* kîpekîsîz
 bêkîpîkî *n* I. kîpekîsîz 2. bîkîpesîz kîpîksîz
 bêkîpîrîsî *n* kîpîrîsîz
 bêkîpîrîşî *n* kîpîrîsîz îkî
 bêkarî (I) *n* îşîsîz → melîştîlî bîçî bîrîkmîzmîk. îşîsîz gîşîsîz bîrîkmîzmîk → ū kebîlî (mî jî

bêkîşî) îşîsîz gîşîsîz → ū kebîlî manî îşîsîz gîşîsîz kîlmîk
 bêkarî (II) *n* kîmsîz, kîzîmîçîsîz
 bêkarîkîrî *n* kîzîmîçîsîz
 bêkarîkîrî *n* kîrîkîrîsîzîk
 bêkarîkîrî *n* elerî kîmsîz
 bêkarîşî (I) *n* îşîsîzîk
 bêkarîşî (II) *n* kîrîsîzîk, kîzîmîçîsîzîk
 bêkarîşîrî *n* kîmsîz
 bêkarîşîrîbûnî *n* kîmsîzîleşîmî
 bêkarîşîrî *n* bîçîgî etkîsîzîleşîmî
 bêkarîşîrîbîyî *n* etkîsîzîleşîmî
 bêkarîşîrî *n* etkîsîzîk
 bêkarîşîrîkîrî *n* etkîsîzîleşîmî
 bêkarîşîrî kîrîmî *n* bîçî etkîsîzîleşîmî
 bêkarîrî *n* kudretîsîz, îkîdîrîsîz
 bêkarîrîbûnî *n* I. kudretîsîz olîmî 2. kîlîtesîzîk, îkîdîrîsîzîk
 bêkarîrî *n* kudretîsîzîk
 bêkarîrînkî *n* I. îşîsîz kîlmîk 2. becerîkîsîz kîlmîk
 bêkarî manî bîçîgî I. îşîsîz kîlmîk 2. becerîkîsîz kîlmîk
 bêkîzîdînkî *n* kîrîsîkîsîz
 bêkîsî *n* bîçî çîrîkî (Sceloporus insularis)
 bêkîskîrî *n* kîskîrîsîz
 bêkîtî *n* zîmînsîz
 bêkîtîrî *n* bîkîsîz
 bêkîtîrî *n* bîkîsîz
 bêkîwîkî *n* kîkîmsîz
 bêkedî *n* kîrîksîz
 bêkederî *n* kîdersîz, ūzîmsîz
 bêkederî *n* kîlersîzîk, tîrîjînsîzîk
 bêkîfî *n* kîpîksîz
 bêkîfî *n* kîfînsîz
 bêkîfîkî *n* kîpîksîz
 bêkîfîtîletî *n* dîlîmînsîz, vîzîyîmînsîz
 bêkîfîşî *n* çîrîksîz
 bêkîlaşîbî *n* I. çîrîksîz olîmî 2. çîrîksîzîk
 bêkîleîmî *n* I. ūzîmsîz 2. kîrîksîz 3. kîrînsîz
 bêkîlîjî *n* kîmsîz
 bêkîlîjîbûnî *n* etkîsîzîleşîmî
 bêkîlîjî hîmî *n* bîçî etkîsîzîleşîmî
 bêkîlîjîbîyî *n* etkîsîzîleşîmî
 bêkîlîjî *n* etkîsîzîk
 bêkîlîjîkîrî *n* etkîsîzîleşîmî
 bêkîlîjî kîrîmî *n* bîçî etkîsîzîleşîmî
 bêkîlîmî *n* kîlîmînsîz
 bêkîlîkî (I) *n* kîpekîsîz (sîçî derîde çî şîşî kîpekî îçî)
 bêkîlîkî (II) *n* yîrînsîz, fîyîdîsîz
 bêkîlîkî *n* yîrîmsîzîk, fîyîdîsîzîk
 bêkîlîbîçî *n* bîçîmsîz
 bêkîlîpîkî *n* kîpekîsîz (mî kîpekî îçî) → ardî
 bêkîlîpîkî kîpekîsîz *n*
 bêkîmî *n* I. kîkîsîz 2. kîlîçîsîz (kîlcîmî dîrî îçî)
 bêkîmîrîbîndî *n* kîçîksîz
 bêkîmîyonî *n* kîmîyîmsîz

hâkenar *ol* kepekli

hâkendi *hosp ol* engelsiz

hâkenik *ol* kepekli (suçlu deride oluşan kepek için) * **porê hâkenik** kepekli saç

hâkenik *im* beklenik

hâkepez *ol* tepesiz

hâkeramet *ol* kerametsiz

hâkerê *ol* kedersiz

hâkes *ol* 1. kimsesiz 2. *meç aksiz* * **zarokê hâkes** kimsesiz bir çocuk - **û bû hâkesî** arayışsız bulunmayan (veya olmayan) - **û kûs kîmî kîmesî olma** arayış sorunu bulunmayan (veya olmayan) * **newwesê hâkes** **û kûs** arayış sorunu olmayan - **û kûs** man kuru başına kalmak

hâkesatî *ol* şalâhetsiz, kıyâksız

hâkespêhûn *ol* 1. kişiliksizleme, kişisizlik 2. bakımsızlık, çabıyatsızlık

hâkesayêrî *im* beketsiz

hâkesê *ol* kuzâksız

hâkesbûn *ol* 1. kimsesiz olmak 2. yalnızlık

hâkeser *ol* verdersiz, tasarsız, uzuntusuz - **bûn** tasarsız olmak

hâkeserî *ol* kedersizlik, tasarsızlık

hâkesî *ol* 1. kimsesizlik 2. *meç aksiz*lik

hâkesitî *ol* kimsesizlik

hâkevir *ol* taşsız

hâkevirî *ol* kepekli

hâkevirîk *ol* kepekli (suçlu deride oluşan kepek için)

hâkevîngê *ol* kırğıksız

hâkevs *ol* yarımsız

hâkêys *ol* 1. uygunsuz 2. müsait olmayan, zor yapılması güç olan 3. dağıntı (düzeni bozuk, kırıklık) 4. tekim olmayan şey 5. kafalan kırık, talası eksiz 6. ağır hasta olumsuz (durumu ciddi olan) * **newwesê hâkêys** **e ağır bir hasta - kêtîm** 1) ağır (veya fena) hastalanmak, fenalaşmak * **newwes e hâkêys** kötüye tene hastalanmış 2) kötü düşmek 3) dâra düşmek (para sıkıntısı düşünmek)

hâkêysî *ol* 1. uygunsuzluk 2. müsait olmama 3. dağıntılık 4. dâra düşme 5. müsait olmama 6. ağır hasta olma

hâkêyskêlî *ol* arda olan, kâcî dârdında **olma**

hâkêzî *ol* 1. kırığız 2. bekli

hâkêlî *ol* 1. keyifli, neşesiz 2. keyifli, hasta, talâtsiz 3. huursuz - **bûn** keyifli olmak - **û eşq eşleşesiz**

hâkêlbûn *ol* 1. keyifli olma, keyifli olma, neşesiz olma 2. keyifli bozuma (aşırı kaçma, can sıkılma)

hâkêlî bûn *ol* 1. keyifli olma, keyifli olmak, neşesiz olmak 2. keyifli bozulmak (rahatsız kaçmak, can sıkılmak)

hâkêleret *ol* uğraşsız, zâhmetsiz

hâkêleretî *ol* uğraşsızlık, zâhmetsizlik

hâkêlî *ol* 1. keyifli, neşesiz 2. keyifli (rahatlıklık)

hâkêlî *ol* 1. eksiz 2. eksiz (yapılmama) * **soh hâkêlî dikêgêz** ayakları

hâkêlgeh *ol* talâtsiz

hâkêlsim *ol* süsüz

hâkêlî *ol* yarımsız

hâkêlanî *ol* eksiksiz, kusursuz

hâkêlanîbûn *ol* 1. eksiksiz olma 2. eksiksizlik, kusursuzluk

hâkêlanîvî *ol* kusursuzluk

hâkêlmasî *ol* 1. eksiksiz 2. kusursuz, süsüz 3. *olup*

hâkêlmasîvî *ol* eksiksizlik, kusursuzluk

hâkêlmasî *ol* eksiksiz

hâkêlî *ol* eksiz

hâkêlîhî *ol* eksizleşme

hâkêlî bûn *ol* eksizleşmek

hâkêlîbûn *ol* eksizleşme

hâkêlî *ol* eksizlik

hâkêlîkî *ol* eksizleşme

hâkêlî *ol* eksizleştmek

hâkêlî (1) *ol* eksiz

hâkêlî (1) *ol* 1. yarımsız, faydasız 2. **âçêz** 3. beceriksiz, yarımız (yararlı olmayan, beceriksiz kimsesi) 4. yarımız (kullanı ve olay için) * **çîstê hâkêlî** **olma** **e** yarımız bir çanta yok **â** yarımız, boş, âber (bir işe yarımız) * **romaneke hâkêlî** boş bir düşünce **ê** değersiz, bayağı, kırpılı, dokunul, dârdık 7. işe yarımız, kırık kırık * **çunil romane hâkêlî** kırık kırık bir kuc roman **ê**, hayırsız **ol** **e** **hâkêlî** **ol**, yarımız **e** **ol**

hâkêrbûn *ol* kırğıksız

hâkêrbûn *ol* 1. yarımız olma, faydasız olma 2. **âçêz** olma, **âçêz**lik * **hâkêrbûna** **vî** **min** **qêbr** **dîke** **hustan** **âçêz** **benî** **kahrediyor** 3. beceriksizlik, beceriksiz olma, yarımız olma 4. yarımız olma, boş olma 5. değersiz olma, bayağı olma 6. işe yarımız olma, kırık kırık olma

hâkêr bûn *ol* 1. yarımız **e** olmak, faydasız olma 2. **âçêz** olmak 3. yarımız olmak, beceriksiz olmak 4. yarımız olmak, boş olma 5. değersiz olmak, bayağı olmak 6. işe yarımız olmak, kırık kırık olmak

hâkêrîk *ol* çakırsız

hâkêrîkbûn *ol* çakırsız olma

hâkêrîkî *ol* çakırsızlık

hâkêrî *ol* 1. yarımızlık, faydasızlık 2. **âçêz**lik * **hâkêrîvî** **vî** **min** **dîke** **hustan** **âçêz** **benî** **kahrediyor** 3. beceriksizlik, yarımızlık 4. yarımızlık (durum ve olay için) 5. yarımızlık (bir işe yarımız olma durumu) 6. değersizlik, bayağılık, kırpılılık, dokunulmazlık, dârdıklık 7. işe yarımızlık, kırık kırık **ol** 8. hayırsızlık

hâkêrîbûn *ol* beceriksiz olma

hâkêrî bûn *ol* beceriksiz olmak

bökürsim *mf* 1. başımsız 2. süssüz
bökürsün *m* başımsızlık
böküş *mf* ölçüsüz, vezirsiz
böküşan *mf* çukumsız
böküşani *m* çukumsızlık
böküşe *mf* sorunsuz
böküşeyi *m* sorunsuzluk
böküşî *mf* ölçüsüzlük, vezirsizlik
böküşük *mf* çapaksız
böküzük *mf* hücresiz
bökül *mf* sorunsuz
bökülân *mf* 1. şarkısız 2. türkünüz 3. ü koruy-
 maksızın
bökülî *mf* kalıtız (kalid. olmayan)
bökülî *mf* kreşsiz
bökülüşün *m* kreşsiz eşne
bökülîs *bün* *şgh* kreşsizleşmek
bökülüşürn *m* kreşsizleşirme
bökülîs kırım *şgh* kreşsizleşirmek
bökülür *mf* sorunsuz
böküm *mf* çakırsız
bökümik (I) *mf* tükensiz
bökümik (II) *mf* tükensiz
bökümük *mf* tükensiz, söğüşsüz, tükensiz *
mirişka bökümük tükensiz tavuk
böküne *mf* elhesesiz
bökünîs *mf* çapaksız
böküran *mf* öznesiz
böküras *mf* listensiz
bökürde *mf* küresiz
bökürî *mf* kırışık
bökürîc *mf* 1. kırışık 2. kırışık birleşiminde
 karbon izleni düşük olan)
bökürîcîhün *m* kırışıklaşma
bökürîc *bün* *şgh* kırışıklaşmak
bökürîcîhîrîn *m* kırışıklaşırma
bökürîc kırım *şgh* kırışıklaştırmak
bökürîcî *m* kırışıklık
bökürp *mf* ölçüsüz
bökürî *mf* kırışık
bökürîkîl *mf* delaysiz
bökürîb *mf* 1. kırışık 2. kırışık (dört kutsal)
 kitapları bir birine inanmayan, düşmez
bökün *mf* 1. kimsiz 2. güvensiz, tutarsız ~ **û mîn**
 parçasız, öznesiz
böküşük *mf* kapsülsüz
böküş *mf* tükensiz
böküş *mf* 1. köksüz, esasız 2. köksüz (temel,
 dayanağı olmayan) 3. kökensiz 4. meclîsî
 bozuk, kimsiz, söysüz
böküşî *m* 1. köksüzlük, esaslılık 2. köksü-
 zlük (temel, dayanağı olmayan durumu) 3.
 kökensizlik 4. meclîsî bozukluk, kimsizlik,
 söysüzlük
bökül *mf* kolasız
böküle *mf* kolarsız
bökölös *mf* külsüz
bökönfor *mf* kenfersüz
bököntrat *mf* kontrarsiz, sözleşmesiz

bökötek *mf* kreşsiz
bökötün *mf* sebansız
bökötekî *mf* başsız
bökövan *mf* özuntusuz, keşersiz
bököme *mf* kremsiz *
böküş *mf* tükensiz
böküşî *mf* kimsiz
böküşürî *m* kümsüzlük
bökül *mf* esasız, keşersiz ~ **û dîrd** dersiz, den-
 siz * [içinde bökül **û** dîrd esasız bir yapıdır ~
û dîrdî dersizlik
böküle *mf* külsüz
bökülî (I) *mf* köksülsüz
bökülî (II) *mf* sorgusuz
bökülîk *mf* çapaksız
bökülpe *mf* yapısız (yapısız olmayan)
bökümîk *mf* 1. tükensiz 2. şarkısız (üstünde
 çeşitme şarkı bul, olmayan ünlü)
bökün *mf* delaysiz
bökünîc *mf* süslemsiz
böküng *mf* yeşil
bökünîk *mf* 1. deliksiz 2. güvensiz
bökürîşük *mf* ölçüsüz, ölçsüz
bökürî *mf* kırışık
böküran *mf* kırışık
bökürîkîk *mf* kırışık
bökürîrîn *mf* semersiz
bökürîk *mf* çukumsuz ~ **û mesîl** engebesiz
böküş *mf* ölçsüz
böküşübün *mf* tükensiz, listensiz
böküşübünî *m* tükensizlik
böküşî *mf* tükensiz, listensiz
böküşîk *m* köpüksüz
böküşîk *mf* köpüksüz
böküş *mf* kimsesiz
böküş *m* kuşçusuz
böl (I) *m* 1. parça, bölüm (bu bölümü oluşturan
 parçaların her birini * **pez böl böl** mal
 bölünür 2. sınırlı (küçükbaş hayvan için)
böl (II) *m* 1. duzluk yer 2. tepenin üstü
böl (III) *m* bel (toprak kazınaya yınayan uzun
 saplı, ayakla basılacak yeri talca ucu niye
 köpek veya taram aracı) ~ **bölü** bellemek
böl (IV) *m* komu, koruluk
bölâ (I) *m* duvarı çalırken ürlü, içi dışı sıvalı
 yapı
bölâ (II) *m* balken
bölâgî *mf* gımsız
bölâm *mf* listensiz, ~ **û cîm** (rime çıkarmadan)
bölâmîha *mf* 1. lârnhasız 2. lârnhasız (maran-
 gıcıcılıkta)
bölân (I) *mf* 1. duzluk yer 2. tep
bölân (II) *m* mehale
bölân (III) *mf* yuvasız
bölân *mf* başsaksız
bölây *mf* tarafsız
bölâybün *m* 1. tarafsız olan 2. tarafsızlık
bölâyen *mf* 1. tarafsız, yansız, taraf tutmayan

2. yünsüz 3. çekimsiz
bölüyenü *m* 1. tarafsızlık, yansızlık 2. çekimsenlik
bölüyenübün *m* 1. tarafsızlaşma 2. çekimsenme
bölüyenü bün *lgh* 1. tarafsızlaşmak 2. çekimsenmek
bölüyenükürin *m* tarafsızlaştırma, amsızlaştırma
bölüyen kürin *lgh* tarafsızlaştırmak, yansızlaştırmak
bölüyü *m* tarafsızlık
bölüm *m* bölünme, bölünüş
bölün *lgh* bölünmek
bölübat *m* devimsiz, hareketsiz
bölübatı *m* devimsizlik, hareketsizlik
bölübatı *m* devimsiz, hareketsiz
bölübatı *m* devimsizlik, hareketsizlik
bölüce *m* kavgasız
bölücbün *m* 1. kavgasızlık 2. kavgasızlık
bölügap *m* dengersiz
bölüke *m* 1. tekesiz 2. tekesiz (namuslu, kimsiz)
bölükeli *m* 1. tekesizlik 2. tekesizlik (namusluluk)
bölümeleni *m* çalkantısız
bölümeleni *m* adaletsiz, kassız
bölüp *m* hilesiz, düzensiz
bölüp *m* şakasız
bölüp *m* ilgisiz
bölüpünü *m* kıpırtısız
bölüp *m* tutarsız
bölüpün *m* tutarsızlık
bölün *m*
şekilsiz
bölünj *m* şekilsizlik
bölüzet *m* bezersiz (yük) – kirit (birim) azaltılmak
bölüzetürin *m* fena yapmak
bölüzetürin *lgh* fena yapmak
bölüb *m* hilesiz, düzensiz
bölüb *m* halay
bölüb *m* hilesiz
bölübik *m* tutarsızlık
bölühet *m* tutarsızlık
bölüheti *m* tutarsızlık
bölümj *m* tutarsızlık
bölümj *m* 1. halaylık (türk) 2. karşıklı tükü eşliğinde oynanan geleceksel bir Kur'an halk dansı
bölüm *m* 1. yuksuz 2. hacaksız
bölüm *m* devimsiz, hareketsiz, kıpırtısız
bölüm *m* devimsizlik, hareketsizlik, kıpırtısızlık
bölüm *m* dengersiz, gamsız
bölüm *m* lyaızsız, değimsiz
bölüm *m* lyaızsızlık
bölüm *m* elbisesiz
bölüm *m* 1. kınatılmayan - be kınamak gibi olmasın
bölüm *m* ilksiz, emsalsiz (şeydanlık, örük gibi kahır için)

bölüm *m* fitiliz (kumaşlar için) * qumuşe
bölüm *m* fitiliz kumaş
bölüm *m* türkü eşliğinde oynanan bir halay türü -ya feğyan medrese öğrencilerinin sadece türkü söyleyerek oynadıkları halay
bölüm *m* doruksuz
bölüm *m* macesiz, temvensiz
bölüm *m* macesiz, keydsiz
bölüm *m* madalyasız
bölüm *m* ask sanarlı, suralı ask
bölüm *m* haksız (hic bir haktan yararlanmayan)
bölüm *m* haksızlık (haksızlardan yoksun olma durumu)
bölüm *m* maşsız
bölüm (I) *m* 1. evsiz, evsiz barksız 2. kimsesiz
bölüm (II) *m* 1. malsız, mülksüz 2. yoksul ~ ü hal evsiz barksız ~ ü **bölüm** man aç açık kalmak ~ ü mülk malsız mülksüz, varlıbsız -o **bölüm** **bölüm**, **bölüm** **bölüm** **bölüm** **bölüm** mal ve mülkün varsa eş dostun da vardır
bölüm (I) *m* boşluk kapsuz
bölüm (II) *m* gözsüz (göz), bölmesi (ayrım)
bölüm *m* elbisesiz
bölüm *m* macesiz
bölüm *m* 1. namussız, anlamsız 2. söylemesi ayır 3. ü be. hal (dürgün, anlamsız bakış)
bölüm *m* anlamsızlaşma
bölüm *m* anlamsızlaşmak
bölüm *m* bezersiz, eşsiz, emsalsiz, tek * **bölüm** **bölüm** eşsiz bir güzellik
bölüm *m* bezersizlik, eşsizlik, emsalsizlik
bölüm *m* maşsızlık, anlamsızlık
bölüm *m* eğersiz
bölüm *m* macesiz
bölüm *m* mantıklılık
bölüm (I) *m* bir birim
bölüm (II) *m* ilksiz
bölüm *m* dengersiz
bölüm *m* dengersiz
bölüm *m* macesiz
bölüm *m* macesiz
bölüm *m* macesiz
bölüm *m* yuksuz
bölüm *m* macesiz
bölüm *m* adaletsiz, kassız
bölüm *m* süresiz, vadesiz
bölüm *m* macesiz
bölüm *m* macesiz
bölüm *m* macesiz
bölüm *m* macesiz
bölüm *m* macesiz, dengiz 2. imkansız (imkanı olmayan, mültaş) 3. hadi ordan (anköründe) 4. beddua oluştuktan kullanılır ~ man macesiz kalmak
bölüm *m* macesizlik, demansızlık, takatsızlık
bölüm *m* macesizleşme, demansızlaşma

bēmeccalî *bîm* *bîgh* meccasizlaşmaq, demən sızlaşmaq
bēmeccalî *nâl* meccasızca
bēmecalman *m* tele-ünm, gərgin kalım
bēmecalman *bîgh* telesünm, gücsüz kalım
bēmedənijet *nâl* medənizməz
bēmçilet *nâl* çaresiz
bēmçifa *nâl* faydasız, yararlı
bēmçifati *m* faydasızlıq, yararlılıq
bēmçifer *nâl* umutsuz. Umidsiz
bēmçiferbîm *m* umutsuzlaşma, ilimsızlaşma
bēmçifer bîm *bîgh* umidsizləşmək, umidsiz-ləşmək
bēmçiferi *m* umidsizlik, umidsizlik
bēmçifik *nâl* yerlihsiz
bēmçihane *nâl* aylıksız, məzəsisiz
bēmçihani *nâl* aylıksız, məzəsisiz
bēmçihlə *nâl* 1. keyifli, neşəsiz, mərəli, mərəli bəzək 2. səmərəli, sərətsiz, sərəti asik, sərəti (veya sərəti) bu kərif, sərəti mərəli, yətkin, vətən asik
bēmçihdebîm *m* 1. keyifli olma, neşəsiz olma, mərəli olma 2. sərəti asik olma, yətkin olma
bēmçihlə bîm *bîgh* 1. keyifli olmaq, neşəsiz olmaq, mərəli olmaq 2. sərəti asik olmaq, yətkin olmaq
bēmçihləti *m* 1. keyifsizli, neşəsizlik, mərəli-sizlik 2. sərəti asikliq, sərətsizlik, qulaklıq
bēmçihrət *nâl* malımsız
bēmçihrəti *m* malımsızlıq
bēmçihlət *nâl* ahimsiz
bēmçihləti *nâl* məzəsisiz
bēmçih *nâl* 1. nikəhsiz 2. nikəhsiz (bu ilə nikəhsizə yasayan) * bēmçih bî hey re dijū n. kəhsiz yaşayorlu
bēmçihbîm *m* 1. nikəhsiz olma 2. n. kəhsizlik
bēmçihri *m* nikəhsizlik
bēmçihribsən *nâl* neməsisiz, mərhəmətsiz
bēmçihrihsən *m* neməsisizca
bēmçihrihsən *m* neməsisizlik, mərhəmətsizlik
bēmçihzür *nâl* saxməsisiz
bēmçikari *nâl* ləhsiz, -ləhsiz
bēmçikəti *nâl* malımsız
bēmçimlik *nâl* eməksiz
bēmçiməl *nâl* səmərəsiz
bēmçimdəl *nâl* çuqulsuz
bēmçimdəl *m* çuqulsuzluk
bēmçingərə *nâl* qanarsız
bēmçingərə *m* məkərisiz
bēmçiqüz məkərisiz
bēmçiraq *nâl* mərkəsisiz
bēmçiraqı *m* mərkəsisizlik
bēmçirəst *nâl* mərhəmətsiz, bərəmsiz
bēmçirənd *nâl* könləksiz
bēmçirə *nâl* çərsiz, bəqsiz – ü çert kayıtsız çərsiz
bēmçirək *nâl* mərcəksiz
bēmçirəmet *nâl* mərhəmətsiz, bərəmsiz

bēmçirəmetəne *m* mərhəmətsiz
bēmçirəmet *m* mərhəmətsizlik, bərəmsizlik
bēmçirifət *nâl* mərifətsiz
bēmçirifəti *m* mərifətsizlik
bēmçirşik *nâl* çalsız
bēmçislik *nâl* məsleksiz
bēmçislik *m* məsleksizlik
bēmçisnət *nâl* məsnətsiz
bēmçisnət *m* məsnətsiz
bēmçisəhiyyə *nâl* məsuliyətsiz, sorumsuz
bēmçisəhiyyəti *m* məsuliyətsizlik, sorumsuzluk
bēmçisəqət *nâl* məqədsiz, niktətsiz
bēmçisənət *nâl* məclətsiz, faydaksız
bēmçisənəti *m* məclətsizlik
bēmçisəri *nâl* təhlikəsiz
bēmçisərsibîm *m* 1. təhlikəsiz olma 2. təhlikəsizlik
bēmçisərsij *m* təhlikəsizlik
bēmçisəti *nâl* məclətsiz, yontməsiz
bēmçisəti *m* məclətsizlik, yontməsizlik
bēmçisəlan *nâl* səmərəsiz
bēmçisər *nâl* əvəsiz
bēmçisəd *nâl* məkəhsiz, əməksiz, gəyətiz
bēmçisəd *m* məkəhsizlik, əməksizlik
bēmçisan *nâl* məyasız
bēmçiyane *nâl* əğməsiz
bēmçiyənəl *nâl* meyməncətsiz, uğursuz
bēmçiyənəti *m* meyməncətsizlik, uğursuzluk
bēmçizə *nâl* məzəsisiz
bēmçizəti *nâl* yerlihsiz
bēmçizə *nâl* 1. bəyinsiz 2. ilksiz (qədərlilik bütünüylərdən kənar və ya sey)
bēmçizəti *nâl* bəyinsiz
bēmçizə *nâl* ələvsiz
bēmçiz *nâl* 1. erəkətsiz 2. kəcasız, qalamsız, çəkətsiz, əzsiz * mələ bēmçiz erəkətsiz ov * jinə bēmçiz ərsiz kədir * jinə bēmçiz nədir kədir qədir adamsız yaqın yorlu 3. evli olmayın kədir, kiz
bēmçiz bîm *m* 1. erəkətsiz olma 2. kəcasız olma, kəcasızlıq, erəkizlik
bēmçiz *nâl* çayrsız, çayrsız yer olmayın
bēmçizi *m* 1. erəkətsizlik 2. kəcasızlıq, erəkətsizlik, erəkizlik, adamsızlıq
bēmçiziti *m* kəcasızlıq
bēmçiz *nâl* 1. sinekətsiz 2. bəckətsiz – ō uat bəckətsiz, bəzətsiz
bēmçizə *nâl* mərhəmətsiz
bēmçizə *nâl* meyməncətsiz
bēmçizəti *nâl* meyməncətsizlik
bēmçiz *nâl* bəmçisiz
bēmçiz *nâl* işləməz
bēmçiz *m* işləməzlik
bēmçizəti *m* işləməzlik
bēmçizəti *m* işləməzlik
bēmçizəti *m* işləməzlik
bēmçizəti *m* işləməzlik
bēmçizəti *m* işləməzlik

bémiljəni *nf* kəpikci
bémiljəniyok *nf* emiksuz
bémiljok *nf* eməkci
bémiljülənk *nf* kəpiksiz
bémilkan *nf* aksi (uyğun olmayan)
bémikəni *nf* mikənsizlik
bémil *nf* 1. kəlsüz 2. kəlsüz (qys: icin)
bémik *nf* mikənsuz
bémimure *nf* imuresiz
bémilət *nf* imürəsiz
bémiləti *nf* imürətsizlik – di hev dən reat-
 leşmək – yel uurret yaktı
bémirət *nf* 1. imürətiz 2. həcirdən anılmıdı
bémilədi *nf* imürəsizlik
bémirətzi *nf* imürətiz 2. həcirdən anılmıdı
bémirətzi *nf* imürətizlik
bémirdik (I) *nf* kəpiksiz (əcl: dərde gəsən
 xəpəş qır)
bémirdik (II) *nf* tortusuz
bémicək *nf* ayasiz
bémirəki *nf* ayasizlik
bémirəs *nf* 1. çirkin, qirənç, 2. pəstəsiz,
 gəkmə: olmayan 3. kəli – bün kəlmək
 berləy olmaq
bémirəsane *nf* gəstə işç: gətə
bémirəsi *nf* 1. cürümlə, qirənçlik 2. gəstəsi-
 szlik
bémirjin *nf* 1. ölmüş (buğ ölmeyən) 2. *adın*
 olmasz (buğ u nütulməyəcək olar)
bémirin *nf* öldürsüzlük
bémirgin *nf* həcirdən
bémirgim *nf* həcirdənlik
bémiröz *nf* 1. kəv:fəz, bəşiz, qutulmaz,
 məzli bəqək 2. şayırkən, şamsiz, aşik
 şurətli, şurəti aşik, yuzi aşik
bémirizli *nf* 1. keyifsizlik, nəşisizlik, mo-
 vətlik 2. so mürənləq, şurətizlik
bémirwet *nf* bémurwet
bémirz *nf* qirənç
bémisur *nf* təvərsiz
bémisə *nf* üzətsiz
bémışkıl *nf* kəpiksiz
bémışür *nf* zəhmətsiz
bémışi *nf* düşkəniz
bémilik *nf* təvərsiz
bémik *nf* çətsiz
bémirəkli *nf* çətsizlik, çəhməsiz
bémiz *nf* icəsiz
bémizə *nf* icətsiz
bémizür *nf* qarışz
bémikrob *nf* mikropsuz
bémikrobbin *nf* mikropsuzlaşma
bémikrobbün *nf* (buğ) mikropsuzlaşmaq
bémikrobi *nf* mikropsuzluz
bémikrobikrin *nf* mikropsuzlandırmə, mikro-
 suşlaştırma
bémikrobi klin *nf* (buğ) mikropsuzlandırmaq,
 mikropsuzlaşdırmaq
bémikrobikrin *nf* mikropsuzlaştırma

bémikrop *nf* (buğ) mikropsuzlandırmək
bémik *nf* trəksiz, emətsiz
bémirəqlə *nf* vərəsiz
bémübilya *nf* möbilyanz, möblənz
bémüle *nf* çəmursuz
bémulik *nf* eklemsiz
bémur *nf* müərsiz
bémüstik *nf* eməklesiz
bémövik *nf* eklemsiz
bémox *nf* ilikişiz (qınıə ilik bulunmayan kə-
 mik vəya şey)
bémül *nf* emətsiz
béməli *nf* emətsizlik
bémulət *nf* qidətsiz, şüərsiz
bémülə *nf* bün bémək
bémulik *nf* mikənsuz, topəksiz (aşağı olma-
 yan)
bémünəsəbet *nf* münəzəmətsiz
bémünəsəbeti *nf* münəzəbətsizlik
bémünəvələ *nf* müvələsiz, şüəleşməz
bémürwet *nf* müvətsiz, münəvətsiz
bémürwet *nf* münəvətsizlik
bémürx *nf* özgəz, nəğməsiz
bémürməh *nf* münəməhsiz, həşgürməz
bémürməhtəli *nf* münəməhsizlik, müğgü-
 vətizlik
bémürsüz *nf* müvətsiz
bémürük *nf* müvəkiz
bémü *nf* kəlsiz, təyşiz
bémürə *nf* 1. mürətsiz 2. icətsiz
bémül *nf* kirsiz
bémüjang *nf* kərəksiz
bémürin *nf* ağusuz
bənə *nf* 1. öncəzi 2. sənəz (Bilgülməyəcə
 kədi bəyüz və çək olar) 3. bəni, ebədi
bənəkəki *nf* çətsizlik, çəhməsiz
bənəmüs *nf* mənəmsuz
bənəmüf *nf* mənəmsizlik
bənəmüski *nf* mənəmsuzca
bənən *nf* 1. ekətsiziz 2. b. ekətsiziz (ekənəz
 olmasın) * bərəzi bənan tē xwarin bərəzi
 ekətsiziz yenli 3. yənəksiz 4. uç * tu bimanii
 bənən tē sən d. mün. cəhilməsiz? – ö ayd
 ruzi – ö ay ryan q. əsuz kalmaq
bənənə *nf* nənənz
bənənli yənəksizlik
bənəsir *nf* qarışz
bənətiqə *nf* mikənsuz
bənəy (I) *nf* 1. arpacıq, it dəsəgi (gər
 kapığın kənarında çikar küçük çubun) 2.
 kərimləməylə kəndli göstərən, aşırı
 sətəmə yəqin və təndə murluklarla bəhrən
 həstəki türü
bənəy (II) *nf* 1. işsiz, ədsiz (adı olmayan) 2.
 işsiz, ədsiz (yaşığı iş bəlməsinə bərsizlik
 kəndli bilməyən) * bəlməgen bənəy isim-
 sz kəliməli 3. mənəz (yazı, əsər çin
 yazarı bəlməməz) 4. aronim
bənəybər *nf* 1. mənəz, aralıkiz, kəsimsiz 2.

büdöğül *af* fakırca
 büdüpöğür *w* nekirmizlik
 büdür *af* ucuca
 büdüksijen *af* eksijensiz
 büdöl *af* 1. darsiz 2. wen zulum
 büdulan *af* yankısız
 büdülbün *w* 1. darsiz olma 2. darsizlik
 büdöl *af* darsizlik
 büdülti *w* darsizlik
 büdükestün *af* örkestsiz
 büdöste *af* uğursuz
 büdüviri *w* uğursuzluk
 büdüvür *im* ödevis
 büdüvür *af* keksiz
 büdüye *af* kumsız
 büdülan *af* senesiz
 büdülanga *af* palıngasız
 büdülas *af* çuvası
 büdüldank *af* pavandasız
 büdület *af* paletsiz
 büdülek (I) *af* nesnetsiz
 büdülek (II) *af* sevensiz
 büdülpışt (I) *af* arkaksız örkesez tükeligi
 nımayan
 büdülpışt (II) *af* kumsız, mesnetsiz
 büdülpışman *w* lavda kalma (bu iddia
 dayanaksız olma)nda sanılmanma)
 büdülpışt man *ığğ* lavda kalma (bu iddia
 dayanaksız olma)ında sanılmanmak)
 büdüri *af* kimsiz
 büdüri *af* topaksız
 büdüp *af* rötesiz
 büdüyösi *af* hüsiz, düzensiz
 büdüq *af* bucaksız
 büdür *af* 1. pıysız, öy olıyay 2. ulıman,
 yaksın - bün 1) pıysız olmak 2) ulıman
 olmak, yaksın olmak - klütü 1) pıysız bulı-
 mak 2) ulıman, etnekeveş kolnak, yoxum
 bulınmaq - man 1) pıysız salmaq 2)
 ulıman kalmaq
 büdüaffn *af* parçısız
 büdüarazü büdüf 1. parçısız 2. parçısız *
 weşanekü büdüarazü n radyoyü parçısız
 bu ralyo yayın
 büdülarğ *w* küsahlük
 büdüöz *af* 1. savansız 2. parçısız 3.
 besansız
 büdürezi *w* savansızlık
 büdüözmenü *af* hamısız
 büdüözmenü *af* hamısızlık
 büdürlüstin *ığğ* yaksın bulınmak, buş sey-
 mak
 büdürüne *af* maşısız
 büdüri *af* 1. pıysızlık 2. usuluzluk inabit-
 met, yoxurluk
 büdüri *af* ulımanlıq
 büdür neün *ığğ* ulıman olmak
 büdürensü *af* dengersiz
 büdürensü *af* dengersizlik

büdürti *af* panısız
 büdürtün *af* süceksiz
 büdüse *af* xosuz
 büdüstök *af* yaksız
 büdüştür *af* yaksız
 büdüstür *af* hamısız
 büdüstür *af* hamısızlık
 büdüx *af* aldırısız, alıdırma
 büdüx *af* 1. aldirısız, aldirma 2. sere serpe
 * ež di nıala vıla de bi büdüxay dıgertü
 hoş evde sere serpe dolışınrum
 büdüxav *w* aldirısızlık, aldirmazlık
 büdüxı *w* aldirmazlık
 büdüy *af* pıysız, pıyı nımayan
 büdüyan *af* 1. savansız 2. bamsız, örkemaz,
 bitirmeyen
 büdüyanbün *w* savansızlığın
 büdüyan bün *ığğ* savansızlığın
 büdüyadı *w* 1. savansızlık 2. ulımanlıq
 büdüyde *af* avsesiz
 büdüyde *af* pıyandırsız
 büdüyde *af* pıysız, tartısız
 büdüyü *af* topaksız, ödevisiz
 büdüye *af* 1. duyğunsuz, hüsiz 2. savsız, vedensiz
 büdüyün *af* 1. duyğunsuzluk, hüsizlik 2. savsızlık,
 süktü
 büdüyü *af* yapaksız
 büdüyün *af* yapaksız
 büdüyk *af* pıysız * masıyü büdüyk pıysız
 bu ik
 büdüyü *af* kumsız
 büdüyüçüçük *af* kumsız
 büdüyüçü *af* korıqsız
 büdüyah *af* hamısız
 büdüyah *af* kimsiz
 büdüyahı *af* hamısızlık
 büdüyün *af* 1. parçısız 2. parçısız 3. sayısız (bu
 ığğ)
 büdüyüçik *af* parçısız
 büdüyün *af* pıysız * küçün büdüyün pıysız
 elbeteri
 büdüyün *af* peynirsiz
 büdüy *af* savansız
 büdüyüçük *af* kumsız
 büdüyün *af* parçısız
 büdüyün *af* küsahlük
 büdüyün *af* parçısız
 büdüyün *af* parçısız
 büdüyün *af* parçısızlık
 büdüyün *af* parçısızlık
 büdüyün *af* 1. parçısız, metleksiz, küğün 2.
 pıysız (bedevü) 3. k pıysız (parçısız olmak)
 - ye parı de dıgı
 büdüyün *af* 1. parçısız olma 2. parçısızlık
 büdüyün *af* parçısızlık, metleksizlik
 büdüyün *af* parçısızlık
 büdüyün *af* 1. düzensiz 2. düzensiz, düzen-
 bulınmış olma * ež büdüyün im düzensiz
 bulınmış 3. buzuk (yucetm: çm) 4. dügmlük,
 düzensiz, tartısız, süvük 5. süvürlük

bêpergali m 1. düzensizlik 2. düzensizlik (tüzem bozulmuş olma durumu) 3. bezgâklık (yoğunluk için) 4. dağınıklık, düzensizlik, teripsizlik, savrulukluk 5. ar lauk ulum

bêperik *bêwê* palsuz

bêperos *af* bêyecarsîz

bêpertaş *af* 1. güçsüz, dermansız, mecalsız, takatsız 2. ölgen, bitik (güçü azalmış, zayıflamış) 3. güçsüz, öygün baygın ~ man mecalisiz Jaqulêk

bêpertaşhûn *af* 1. bitkinleşme, tukanma 2. çalesme, güçsüz kalma

bêpertaş bûn *bagê* 1. bitik oluşmak, tukanmak 2. telahşemek, güçsüz kalmak

bêpertaşî m 1. güçsüzlük, dermansızlık, mecalizlik, takatsızlık 2. ölgenlik, zayıflık, çelimsizlik, bitiklik

bêpertaşihûn *af* takatsızlaşma, dermansızlaşma

bêpertaşî bûn *bagê* takatsızlaşmak, dermansızlaşmak

bêperwa *af* perwasîz, korkusuz gözû pek, çekimmez, sakımmez

bêperwane *af* perwanîsîz

bêperwawî m 1. perwasîzlik, korkusuzluk, çâzpeklilik 2. â perwasîzîz, korkusuzca

bêperwawî m perwasîzlik

bêperwawîz *af* perwasîsîz

bêperwerde *af* egîmensîz

bêperwerdehûn m 1. egîmensîz olma 2. egîmensîzlik

bêperwerdehî m egîmensîzlik

bêperwa *af* payandîsîz

bêperwend *af* onaysîz

bêperwend bûn *af* 1. onaysîz olma 2. onaysîz

bêperwendî m onaysîzlik

bêperwîndî *af* saygîsîz * *dîwê* mîrow mîrowan bêperwînde *neke* insan insan saygîsîz hale getirmekleli

bêperwîndî m saygîsîzlik ~ karîw saygîzîzlik yapîmak

bêperwî *af* saygîsîz

bêperwîndî *af* saygîsîz, öşpü olmaksîz ~ *be* *newanek* gîwî *newan* * *bêperwîndî* *be*, *dingê* *mîwê* *newê* *e* *newanek* gîwî olman *newan* *gîwê* *gîwê* *lîwê*

bêperwî *af* baskîsîz * *rejîmîn* *bêperwî* baskîsîz *rejîmîn*

bêperwîndî *af* kavgîsîz 2. *ciwanêke* *bêperwîndî* *kavpîwî* *bîr* *toplama*

bêperwîndî m 1. kavgîsîz olma 2. kavgîzîzlik

bêperwî *af* adîmsîz, uşğı olmadan

bêperwîndî m adîmsîzlik

bêperwîndî *af* sözleşmesîz

bêperwî *af* sözsîz, kelîmesîz

bêperwîndî *af* gîrewîz

bêperwîndî m gîrewîzîzlik

bêperwîndî *af* lîwîksîz

bêpî *af* şakîsîz, hîzîksîz

bêpî *af* şargîsîz, sîmînsîz ~ *û* *bêpî* *ne* *yolan*

sîz *dîwînsîz*

bêpî *af* kîncîksîz

bêpî *af* pîrnîksîz

bêpî *af* pîrnîksîz

bêpî *af* şargîsîz

bêpî *af* tekerleksîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêpî *af* tekînsîz

bêqam (I) *af* arımsızbêqam (II) *af* brymsız

bêqam (III) *af* 1. ayım, ayım derecede, çok çok fazla * baram bêqam hat ayım derecede yımam çapê 2. sayısız (sayılmayacak kadar çok) 2. 4 sevimsiz

bêqamê *af* kamrsızbêqame *af* kamrsız (üzünde kama bıçağı bulunmayan)bêqamir *af* kamrsızbêqamî *m* amrlıkbêqamîş *af* camrsızbêqamki *af* aş rcebêqamawirîş *w* aşır bestbêqamê *af* kamrsızbêqame *af* kamrsız (kapı, pencere için)bêqamûn *af* kamrsuz, yasasız (yasayı elinde yarı)bêqamûni *m* kamrsuzluk, yasasızlıkbêqamûnlî *m* kamrsuzlucbêqapax *af* kapaksızbêqarş *af* karşısızbêqarşık *af* karşısızbêqarşîl *w* karşısızbêqarş *af* tabakasızbêqarş *af* katıkızbêqarşê *af* 1. karşısız, kurulsuz 2. *m* kurulsuzbêqarş *af* karşısızbêqarşê *af* tozlaşmırsız, karşısızbêqarşê *af* kabehatırsızbêqarşê *w* kabehatırsızlıkbêqarş *af* karşısız, karşısızbêqedan *m* tüketimsizlikbêqedar *af* beqedarbêqedarî *af* beqedarîbêqedar (II) *af* kaderîsiz

bêqedar (III) *af* 1. samsız (sams, samsı *af* mayas, çok) 2. sayısız, limmsız 3. sayısız, kamrsız (sayılmayacak kadar çok) 4. amrlîsiz (amrîle mrtatêk derecede çok)

bêqedarbûn *m* samsızlaşımbêqedar hûn *af* samsızlaşımakbêqedarî *m* 1. samsızlık 2. sayısızlık,bêqedar *af* 1. hat rrsız 2. itibarsız ~ ü qîmet *af* hat rrsızbêqedarî hûn *m* itibarsızlaşımbêqedar bûn *af* itibarsızlaşımakbêqedarî hûn *m* itibarsızlıkbêqedarî klîmê *af* beqesizleşimê

bêqedê *af* 1. lîmsız (kîlîd, nlmayan) - ü kîlîd bûn kîlîd kîlîdê olınmak - ü nîfte kîlîdê kîlîdê

bêqedê *af* ôkessiz, hiddesizbêqela *af* kalırsızbêqelb *af* kalırsızbêqelbûn *m* 1. kalırsız olma 2. kalırsızlıkbêqelbêqelî *af* eswîmsüz (kamrsız, selagin, çînçey, kuramın dikkatir) çeka çeynbêqelûn *af* kabuksuzbêqemê *af* kuyuksuzbêqemîk *af* kuyuksuzbêqemûşk *af* 1. kapaksız 2. kabuksuzbêqemûşk *af* kuyuksuz

bêqeraz *af* 1. kararsız 2. kamrsız, stîkîmsiz (ölümsüz) * hewayekê bêqeraz kararsız bir hawê

bêqerari *m* 1. kararsızlık 2. istikararsızlıkbêqerax *af* kamrsızbêqerêhâlî *af* 1. karabellikiz 2. gürültüsüzbêqerewat *af* kabuksuzbêqermîçek *af* kuyuksuzbêqermîçok *af* kuyuksuzbêqermîçek *af* 1. karşısız 2. plîsîz, hîzgîrsîzbêqermîçokî *af* kuyuksuz, gîrgîmîzbêqerçer *af* kaderîsîzbêqerçûş *af* kabuksuzbêqerz *af* hoçsuzbêqerzî *m* hoçsuzlukbêqestî *af* kamrsızbêqeş *af* deşsîzbêqeşêlîk *af* kabuksuzbêqetîl *af* dîlmsîzbêqewam *af* olaysîz, hîdîsîz

bêqewet *af* 1. kuvvetsîz, güçsüz 2. kuvvetsîz (aktîvîz) * es îlacu îlanê bêqewet * bî dîç kuvvetsîz ~ ketim güçsüz düşmek - xistin güçsüz duruma getirmek, zayıf düşmük

bêqewetane *m* kuvvetsîzce, güçsüzce

bêqewetbûn *m* 1. kuvvetsîz olma, güçsüzleşme 2. kuvvetsîzlik, güçsüzlük

bêqewet hûn *af* güç kuvvetsîzleşmek, güçsüzleşmek

bêqewetbûvî *m* kuvvetsîzleşme, güçsüzleşme

bêqewetî *m* kuvvetsîzlik, güçsüzlükbêqewîlî *af* mayesîzbêqewîlî *af* vadesîz, süresîzbêqewîtan *af* olaysîzbêqewîz *af* kamrsîzbêqewîzîlî *m* kamrsîzîzîkbêqeyd *af* 1. kayîtsîz 2. kîmsîz, prangîsîz -

û mîre (an jî şert) kayîtsîz, vîrsîz - û mîrcî (an jî şert) kayîtsîzîk

bêqeydî *w* kayîtsîzîk

bêqeyş *af* 1. edîşîz, 2. stîkîmsîz, kamrsîz - û qabî vîrsîz (düzensîz, stîkîmsîz) ~ û qabî bûn bî dîlîdî durmamak - û qabî kamrsîzîk (düzensîzîk, istikarsîzîk) - û qîrar îndîvîdîlî, îndîvîdîlî gîbî - û qerar hûn bakalemî gîbî zîkîten tîngî gîmîk

bêqeyrî *af* çeyîrsîz (dîr, uzam parçay ve dîzelîkîle dolunîya veya kumîş parçayî çîrî)

bêqezî *af* karşîz - û belî karşîz belîmîz - û hejî Xwerê vî (tîştî) hîbe sefî Allahî tamîmîza emîrsîzî

bêqezîne *af* karşîz, kanzîrsîzbêqîdem *af* kîlîmsîz

bêqîdoş *rd* 1. uğursuz, kutsuz, meşum 2. ağır, kara, şem ağrız
bêqîdoşî *m* uğursuzluk, kutsuzluk, şemal
bêqîdûm *rd* mecalisiz, takatsiz, dermansız –
 man mecalis düşme
bêqîdûmî *m* mecalisizlik, dermansızlık, köflük
bêqîf *rd* k. lîfîz
bêqîhî *rd* kulbîz
bêqîdoç *m* boyuzsuz
bêqîpûşîk *rd* kahksuz
bêqîhîqal *rd* endişesiz, telâşsız
bêqîqolbûm *m* 1. endişesiz olma 2. endişesizlik, telâşsızlık
bêqîqalî *m* endişesizlik, telâşsızlık
bêqînatik *m* kundaksız
bêqînatok *rd* kundaksız
bêqîrîmî *rd* gıc. rîmîz (diz için)
bêqîrîm *m* kavgasız * cıvaneke bêqîrîm kavgasız bir topluluq
bêqîrîqbûm *m* 1. kavgasız olma 2. kavgasızlık
bêqîrîmî *m* kavgasızlık
bêqîrîk *rd* hoşsuz
bêqîrîkî *m* çûpsuz * lîriyê bêqîrîkî çûpsuz uzûm
bêqîrîqap *m* tîkunyazîz
bêqîrîqre *m* çikrîksiz
bêqîrîş *m* çûpsüz
bêqîrîşîqal *m* çûpsüz
bêqîrîmet *m* kîsmetsiz
bêqîrîmî *hw* qusî
bêqîrîmî *hw* qusîrî
bêqîrîdî *m* tutumsuz, kasîtsuz
bêqîrîdî *m* tutumsuzluk, kasîtsizlik
bêqîrîfî *m* kîyafetsiz
bêqîrîfî *m* kîyafetsizlik
bêqîrîyî *m* 1. kîyîmsîz 2. ağızsîz
bêqîble *m* 1. kiblesiz 2. omurgasîz, güvenîlmez
bêqîmet *rd* 1. kîymetsîz, değersîz 2. dîşku, îtibarsîz (eskî değer ve onurunu yitîrmîş) (yek) – *kîrîm* (bîrînî) buzûk para pûbî harâmîk, îtibarsîz kîlmîk
bêqîmetî *m* 1. kîymetsîzleşme, değersîzleşme 2. yerde kîlme, yüzüne bakîlmîna, îtibarsîzleşme
bêqîmet bûn *bîgî* 1. kîymetsîzleşmek, değersîzleşmek 2. yerde kîlme, yüzüne bakîlmîna, îtibarsîzleşmek
bêqîmetîbûmî *m* îtibarsîzlik
bêqîmetî *m* 1. kîymetsîzlik, değersîzlik 2. dîşkînîkîluk, îtibarsîzlik
bêqîmetkîrîmî *m* îtibarsîz kîlme
bêqîmet kîlîmî *bîgî* îtibarsîz kîlme
bêqîş *m* yîrîmîşîz
bêqîşîk *m* hudaksîz
bêqîşî *rd* boyuzsuz
bêqîşîkî *m* çikrîksîz
bêqîşîqal *rd* pîçîmetsîz
bêqîşîqal *rd* pîçîmetsîz
bêqîr *rd* hacîksîz

bêqîrîk *rd* 1. kalçîksîz 2. kalçîksîz (kalçîksî dar olarî)
bêqîrîzî *m* kîşesîz
bêqîrî *rd* tepîsîz
bêqîze *rd* kîrîksîz
bêqîbe *m* kiblesîz
bêqîdoş *m* uğursuz
bêqîdoşî *m* uğursuzluk
bêqîdret *m* kîrîfetsîz
bêqîdretî *m* kîrîfetsîzlik
bêqîdûm *m* gîşîksîz, aygîn boygî, dîşku, me-cîksîz, takatsîz * hespî bêqîdûmî dîmîmî *m*
bêqîmî *m* kîlîksîz (çîlîksî olmayan)
bêqîl *m* delîksîz
bêqîlî *m* pîyîndîksîz
bêqîlîk *m* delîksîz
bêqîlp *m* kulpsuz
bêqîlpîk *rd* dîksîz,
bêqîmî *m* kîşesîz
bêqîmîkî *m* kîşesîz
bêqîr *rd* kîmîşîz
bêqîrîşîk *m* kuşîz
bêqîrîmî *m* kîmîşîz
bêqîrîmîşîk *rd* kîşesîz
bêqîrîpî *m* gîrîksîz
bêqîşîk *m* kalçîksîz
bêqîşîrî *m* 1. kutusuz, özîksîz, aygîsîz, de-fîksîz 2. eksîksîz, demî başî matîz
bêqîşîrî *m* kusursuzluk
bêqîtîbîrî *m* kesîmsîz
bêqîtîbîrî *rd* kesîksîz
bêqîtî *m* 1. kutubîz 2. tabakîksîz (sîgîra ta-bekîsî için)
bêqîm *m* kulpsuz
bêqîludî (II) *m* 1. kundaksîz 2. kundaksîz (kundak yapîlmîmîş sîq)
bêqîndî (II) *m* kundaksîz, dîpçîksîz
bêqîş *rd* kîşîksîz
bêqîşîk *m* kuşîksîz
bêqîtî *m* 1. gîdîksîz 2. ekîmîksîz (yîyîceğî elîyîyîmî) – *û pûl* ekîmîksîz (yîyîceğî elîyîyîmî)
bêqîtî *m* gîdîksîzlik
bêr (I) *hw* tîrî *û* bîr
bêr (II) *hw* xîrî *û* bîr
bêr (III) *m* kîrîk – kîrîmî kîrîkîlmîk, kîrîmîk – *îl bîr yekî xîrîmî* karîşîna dîkîlmîk, rakîp çîkmîk – *a gîmî* tahîl kîrîğî
bêr (IV) *m* kîrîksîz *û* *û* ağıtîmî
bêr (V) *m* yazîkî mîrî
bêra *m* kîkîksîz
bêrîbîdî *rd* sîbîksîz
bêrîde *m* derîksîz
bêrîgîrîbîbî *m* tutuksîz
bêrîmî *m* dîşkucesîz, dîşîksîz (dîşkucesî olmayan)
bêrîmî *m* dîşkucesîzlik, dîşîksîzlik
bêrîvîj *rd* dîşkuîk, dîşîksîz elîyîmî
bêrawest *rd* dîrîbîdîmî, dîrîmîksîzîk, boyuna

bêrawestan *af* durmaksızın
 bêrawe *af* başkasız
 bêrawda *af* eliksiz
 bêrawdabûn *af* eliksizleşme
 bêrawda bûn *af* eliksizleşmek
 bêrawdabûyîn *af* eliksizleşme
 bêrawdaktîrîn *af* eliksizleştime
 bêrawda kîrîn *af* eliksizleşirmek
 bêrawdatî *af* eliksizlik
 bêrawe *af* yetkısız, salâhiyetsiz
 bêrawetî *af* yetkısızlık
 bêraw *af* sırsız (sırı olmayan)
 bêrawî *af* sırsızlık
 bêrîn *af* zahîce te'mine eklenmiş küçük olan
 bêrdang *af* karışık (farsî mîmlede üflek sîrî)
 bêrdangê *af* bêrdang
 bêrdar *af* 1. bitik, verimli, malsızlık * evda
 bêrdar verimli toprak 2. aragan, verimli,
 hezekî, mûmbu
 bêrdarî *af* 1. bitiklik, verimlilik 2. araganlık,
 verimlilik
 bêrdexê kara kışın başlangıcı
 bêrdîş *af* temere düşük olanı
 bêrdîşyûn *af* te'mînsizlik, tepkısız
 bêrdîşyê *af* te'mînsiz
 bêreg *af* köksüz, damarsız
 bêreh *af* 1. damarsız 2. köksüz ~ *û* rîşîl köksüz
 bêrehlik *af* bêreh sîrî 2.
 bêrehlikî *af* sîrîsizlik
 bêrehm *af* 1. acımasız, merhametsiz 2. acımasız
 duygusuz, kalpsiz, katî yürekli, zalim
 bêrehmîbûn *af* 1. acımasız olmak 2. duygusuz
 olma, katî olma
 bêrehmî bûn *af* 1. acımasız olmak 2. duy-
 gusuz olmak, katî olmak
 bêrehmî *af* 1. merhametsizlik, acımasızlık 2.
 duygusuzluk, katîlik, zalimlik
 bêrehmî *af* temînsiz
 bêreng *af* zîmetîsiz, eziyetsiz, özgür
 bêrenê *af* zîmetîsizlik, eziyetsizlik, özgü-
 süzlük
 bêreng *af* renkîsiz ~ *û* rûçîk kaba saba (ce-
 sîrî)
 bêrengbûn *af* renkîsizleşme
 bêreng bûn *af* rûçîk renkîsizleşmek
 bêrengî *af* renkîsîzlîk
 bêrengkîrîn *af* renkîsizleştime
 bêreng kîrîn *af* rûçîk renkîsizleşirmek
 bêrengî *af* renkîsîz
 bêreq *af* köksüz
 bêreqîb *af* te'pîsîz
 bêreqîbîbûn *af* 1. rakîpsîzleşmek, rakîpsîz
 olma 2. rakîpsîzlik
 bêreqîbî bûn *af* rûçîk rakîpsîzleşmek, rakîpsîz
 olma
 bêreqîbî *af* rakîpsîzlik
 bêreqmî *af* rakîpsîz
 bêresen *af* sırsız
 bêresenbûn *af* 1. sırsızlaşma 2. sırsızlık

bêresen bûn *af* rûçîk sırsızlaşmak
 bêresenî *af* sırsızlık
 bêresî *af* te'mînsîz
 bêrewa (I) *af* me'mûr olmayan
 bêrewa (II) *af* nemîz, kurak (nem tutamış
 olan)
 bêrewa *af* te'mînsîz
 bêrewatî *af* olumsuz
 bêrê *af* 1. yolşuz (yolu olmayan) * gündê bêrê
 yolşuz köy 2. nemî, kanunsuz, yasa dışı,
 kanun dışı (yasaya aykırı) ~ *û* rêbaz yolşuz
 yanîmsîz
 bêrêbaz *af* me'mûr
 bêrêbazî *af* me'mûrsüzlük
 bêrêpez *af* ilkesîz
 bêrêpezî *af* ilkesîzlik
 bêrêguzar *af* güçsîz
 bêrêje *af* düzenîz, nîspîsîz
 bêrêjetî *af* düzenîzlik
 bêrêkûpêk *af* düzenîz, sistemîz, intizamîz
 bêrêkûpêkî *af* düzenîzlik, sistemîzlik
 bêrê *af* düzenîz
 bêrêî *af* 1. yolşuzluk (yolşuz olma durumu) 2.
 yolşuzluk, kanunsuzluk, yasa dışılık, kanun
 dışılık
 bêrêî resmî *af* lîngvîstîk, me'mûrsîz
 bêrêkîstîn *af* örgütsüz, te'şîrîdîrsîz
 bêrêkîstînî *af* örgütsüzlük
 bêrêkîstînbûn *af* 1. örgütsüz olma 2. örgü-
 süzlük
 bêrêz (I) *af* saygısîz, huşîrsîz
 bêrêz (II) *af* susîz
 bêrêzap *af* kuralsîz, kanîrsîz
 bêrêzik *af* 1. kuralsîz, kanîrsîz 2. *af* kuralsîz
 bêrêzikî *af* kuralsîzlik
 bêrêzî *af* saygısîzlık ~ kîrîn saygısîzlik yap-
 ma
 bêrêzîkîrî *af* disiplinîz
 bêrêrîş *af* nemî, kürekî, (sîrî) kîrîş
 bêrêrîşî *af* kürekîlik
 bêrêrîşînbûn *af* örgütsüz, örgütsüz kîrîş
 olan
 bêrîh *af* bîrîş
 bêrîhî *af* beyîrîz
 bêrîhî *af* dirlikîz
 bêrîk (I) *af* sîrî, vîrîn, kîrek, kemîrî
 bêrîk (II) *af* 1. kîrekî, kîrekîk 2. *af* kîrek
 (kuyrîkî kîrekî) ~ kîşînîlî kîrekî çekmek ~
 \hat{u} pîşî dermîleşîmî ~ *û* sîwaxê mîla ~ *û*
 temîrê emîrî kîrekî
 bêrîk (III) *af* gîrîsîz, hîçîsîz
 bêrîkî *af* sîkîrîsîz
 bêrîkîkîşî *af* kîrekî (gemîlerde)
 bêrîkîkîşî *af* kîrekîlik
 bêrîm *af* rîzîkîsîz
 bêrînde *af* rîndîrî
 bêrîngî *af* gîmîbîrîsîz, hîmîmîsîz (hîşî,
 alet vb. için)
 bêrîpin *af* kökensîz, köksüz

bêriyas *el* kurşunsuz

bêristik *el* mandalsız

bêrişk *el* şiksesiz

bêrişm *el* tartusuz

bêrişm *el* tlevsiz

bêriya *welat* *el* yurtdışı, yurtdışı

bêriyay *el* masumane

bêriyali *m* sül sağına

bêri (I) *m* 1. özlenc 2. özlence, özlenci 3. özlencü - klmn özlencmek, hasret çekmek -ya (yekü) kîrin -e özlenc duyamak -ya (yekü) kîrin 1) (birini) özlencmek 2) göreceği gelmes (veya göresi gelmek) -ya (kü) ewe kîrin evsencmek -ya *welat* kîrin yurtdışı olmak -ya *welatü ewe kîrin* yurtdışı olmak

bêri (II) *el* 1. sağolsuz 2. sağolsuz (işleri gelmemiş olan)

bêri (III) *el* 1. masum, dokunulmaz (hişmet, e. suçludur, tuturdan masum) 2. bir şeyden habersiz, haberi olmayan

bêri (IV) *m* kirda sül sağın

bêriyet *el* masetsiz

bêriyeli *m* payetsizlik

bêribün *m* 1. masum olan 2. temiz çirkin

bêri bün *liğh* 1. masum olmak 2. temiz çirkin

bêri bîyân *m* 1. masum oluş 2. temiz çirkin

bêriker *el* izleyen, göreceği gelen

bêriklîm (I) *m* 1. özlenc, özlenci, hasretlik 2. gözetme

bêriklîm (II) *m* 1. dokunulmaz hale getirme 2. temiz çıkarma, arıtma, temizlik etmek

bêri klm (I) *liğh* 1. özlencmek 2. gözetmek

bêri kîrin (II) *liğh* 1. dokunulmaz hale getirmek 2. temiz çıkarmak, arıtmak, temizlik etmek

bêrikerî (I) *el* 1. özlenc duyulup, hasret, celine 2. özlencili

bêrikerî (II) *el* 1. dokunulmaz hale getirilmiş olan 2. temiz çıkarılmış, arıtılmış, temizlik edilmiş olan

bêriş *el* tulesiz, düzensiz

bêriş (I) *el* göksüz

bêriş (II) *el* puskulsuz

bêrişal *el* damarsız, kaksuz

bêrişalk *el* güçsüz

bêriye *anîr* masum

bêriyeti *m* masumilik

bêriştk *el* puskulsuz

bêrişe *m* 1. karşılık türki eşliğinde uyanan gelmeksel bir Kürt halk dansı 2. masum şüphelenen sadece farkı sayarak ayrıldıkları balay

bêrişya *qanûn* *el* vesat dokunulmazlık, masum dokunulmazlığı

bêriü *m* dokunulmazlık, masumiyet, masumluk ~ *dm* masumiyetini bildirmek - *jl* *ser rakirin* dokunulmazlığı kaldırmak -ya *qanûn* vesat dokunulmazlığı -ya *riştk*

gebê kerd dıstınamazığı -ya *ewe daj* (bir olaydan) masum olduğunu beyan etmek

bêriyan *m* sağol, kuvan sağan kavan

bêriyanı *m* sağoluk

bêriyebün *m* sül sağolmanı sül sağmaya bakılmalar.

bêrişek *m* kayık kürek

bêrişm *m* küreleme, küremek

bêri kîrin *liğh* kürelemek, küremek

bêrm *m* 1. kuvuz 2. galen, göküz 3. büyük su çuvarı

bêrmadar *el* havasız

bêroj *el* göksüz

bêrojik *el* mereksiz

bêrojî *el* uşşuz

bêrok *anîr* yağın, kürek kenğı

bêrokîrin *el* -okmede -*el* pivan 1) tartıp ölçmekten 2) küre kurup

bêronayî *el* şiksesiz

bêronîk *el* göz yansız, göz yası, olmaksızın

bêronî *el* şiksesiz

bêriş *m* küçük tenere

bêrişik *m* pelme

bêriş *m* arıkta

bêriş *el* 1. ruhuz, cansız (cansız varlık, canlı 2. cansız, cansız (güçsüz, masetsiz) 3. mer rühuz (insikim) 4. *ewe olü*, cansız (öle) uşşuzmanvar, sönük) * *vegutîneke bêtîm* ö ruh cansız bir anlats * *axalîneke wê ya bêtîm* *hewe olü* bir konuşması var 5. *ewe cansız*, yakıt (incir veya çahuk kırılır şevî - bün) uşşuzlaşmak, cansızlaşmak - *kîrin* uşşuzlaşmak, cansızlaşmak ~ *ü* *rewa* güçsüz kalması

bêrişbüt *m* 1. rühuzlaşma, cansızlaşma 2. keleşme, keleşme (vücudun bir yerinin uyuyup duyurluğu azalma)

bêriş bün *liğh* 1. rühuzlaşmak, cansızlaşmak 2. keleşmek, keleşmek (vücudun bir yerinin uyuyup duyurluğu azalmak)

bêriş *m* cansızlık

bêrişkîrin *m* 1. rühuzlaşma, cansızlaşma 2. keleşme (vücudun bir yerinin uyuyup duyurluğu azalma)

bêriş kîrin *liğh* 1. rühuzlaşmak, cansızlaşmak 2. keleşmek (vücudun bir yerinin uyuyup duyurluğu azalmak)

bêrişsal *el* şiksesiz

bêrişsalme *el* rühuzlaşma

bêrişte *el* rühuz

bêrişbet *el* rühuzsuz

bêri (I) *el* çarşı (uzer nile çarşaf olmayan)

bêri (II) *el* yüzöl - bün yüzöl olmak

bêrişün *m* yüzleşme

bêriş bün *liğh* yüzleşmek

bêrişün *el* özlenc

bêrişmet *el* anırsuz, hissiyetsiz

bêrişmetbün *m* 1. emsuzlaşma 2. aşğılanma, talih edile

b serilifli n *w* ba suz bir olma
 b serif li li n *fig* ba s z b rakmak
 b serifkiri n *w* ba suz etme
 b serikiri n *fig* ba s z olmek
 b seriti n *w* 1. b suzluk 2. b sibozukluk, ba s z
 lik, olma ı
 b serimli *w* yeleksiz
 b seri mli n *w* 1. sennavesiz 2. ba suz (yama-
 cısı, ba kani olmayan)
 b sermiyanı *w* 1. sennavesizlik 2. b suzluk
 b serniay *w* ba ksiz (yazı)
 b serniis *w* ba ksiz (yazı)
 b serniysaar *w* ba ksiz (yazı)
 b serp hati *w* amirv s z
 b serp t *w* kepekiz (un kepegi: ı n) * urd 
 b serp t kepekiz un
 b serp y *w* ba ksiz, sennavesiz
 b serp n *w* habersiz olmadan kaybolma, yite-
 rme alınma
 b serifli ka *w* sertifikaiz
 b serifler *w* 1. d zensiz, karışık 2. d zensiz,
 d g nk (evnin g r n m  k t  olan, evni
 k t  yakıp yevnen k fir) 3. b sibozuk
 (d zensiz topluluk) 4. d zensiz, sistemsiz
 b ser herate *w* sira karde  hamış, kaybol-
 mus olan
 b ser   betare y n *w* su  kselen b slek,
 kaybolmak
 b ser ber  *w* 1. d zensizlik, karışıklık, kar-
 gıan,  ksizlik, anarşiiz 2. d zensizlik,
 d g nklik 3. ba ksizlik 4. d zensizlik,
 sistemsizlik -ya  d ar  vranıy b s d g n
 b ser h g f *w* b s ber ber 
 b ser h n *w* 1. d zensiz, karışık 2. sen-
 suz, engin (yok genis, ucu b cegi g r n-
 mayecek k t n genis olan) * esman 
 b ser h n sonsuz y k 3. d psiz ucu b z ;
 olma 4.  r alabildiğine * yoleke
 b ser h n olma  d g ne h r bir  r
 b ser b n b n *w* sonsuzlama, enginleme
 b ser h n b n *fig* sonsuzlamak, enginley-
 mek
 b serib ni *w* sonsuzluk, enginlik
 b serip  *w* ba suz (karışık)
 b serip n *w* uygunsuz * kar  b serip n
 uygunsuz is
 b serisaman *w* pey n
 b serwet *w* servetiz
 b setem *w* lebedem
 b setw *w* 1. sedasiz 2.  r sedasiz,  nsuz
 b sexb r *w* 1.  raf,  rafli k,  rafli ksiz, tutarsız
 savurgan, k ntoz z 2.  r tutarsız, b sap-
 siz, b sapiz, k ntoz
 b sexb rate *w* 1. tutarsızca, savurganca 2.
  r b sapıca
 b sexb ri *w* 1.  raf,  rafli k, tutarsızlık,
 tutarsızlık z savurganlık 2. b saplılık,
 tutarsızlık - k r n savurganlık yapma
 b sexb rib n *w*  raf olma

b sexb ri b n *fig*  raf olmak
 b sexb rikiri n *w*  raf etme
 b sexb ri k r n *fig*  raf etmek
 b sex *w* b suz, d zensiz
 b seylik *w* k ntuz
 b s b l *w* k ntuz
 b s lak *w* k ntuz
 b s leh *w* k ntuz
 b s p  *w*  ksiz
 b s ptk *w*  ksiz
 b s w k *w*  ksiz
 b s  *fig* panolisiz
 b s l *w* g lgesiz
 b s h k *w* s ksiz
 b s kar *w* yakasiz
 b s k n *w* 1.  k s r n, sennavek n, s r suz
 2. s k n
 b s las *w* sennavez -   k ntuz sennavez sa-
 b lasiz
 b s lik *w* onursuz
 b s ml l *w* b y kiz
 b s n l *w* b s ml l
 b s mak *w* b y ksiz
 b s ne *w*  ksiz
 b s n  *w*  ksizlik - k r n  ksizlik etmek
 b s n y *w* k rciz
 b s n r b n *w* k rcizleşme
 b s n y b n *fig* k rcizleşmek
 b s n sk n *w* k rcizleşme
 b s n y k r n *fig* k rcizleşme
 b s n  *w* s ksiz
 b s n  *w* k rciz
 b s ng k *w* y ksiz (capasiz olmayan)
 b s ng  *w* s ng st r
 b s n f *w* s ksiz
 b s r (I) *w*  ksiz
 b s r (II) *w*  ksiz (s n olmayan)
 b s rin *w*  ksiz (s n olmayan)
 b s ri *w*  ksizlik
 b s rke *w* s ksiz
 b s r f *w*  ksiz
 b s rwe *w*  ksiz
 b s t l *w*  ksiz,  ksiz z
 b s t l  *w* tahsuzluk,  ksizlik
 b s vay *w* vak,  ksiz
 b s z *w*  ksiz
 b s  *w* g lgesiz
 b s be *w* g lgesiz
 b s gorta *w* sigortasiz
 b s gortab n *w* 1. sigortasiz olma 2. sigor-
 tasiz
 b s gorta b n *fig* sigortasiz,  ksiz
 b s gortab n *w* sigortasizlik
 b s gortalı *w* sigortasizlik
 b s leh *w* s ksiz
 b s lehb n *w* 1. s ksiz olma 2. s ksizlenme
 b s leh b n *fig* 1. s ksiz olma 2. s ksiz-
 lenme
 b s m r f *w* sennavez z

bésinor *el* 1. sınırsız, hudutsuz 2. sınırsız, gıyâi mahdut
 bésâqıl *el* ehlâsız
 bésâşîni *el* gıcirtsız (diş için)
 bésir *el* anemalsız
 bésire *m* kocak [^] bî bülma ilah bésire *el* be
 doşay her şey için albetmek lüzüm
 bésîsik *el* çekirdeksiz
 bésistem *el* sistemsiz, düğesiz
 bésistemi *m* sistemsizlik
 bésitniq *el* çapaklı
 bésol *el* ayakkabısız
 bésold *el* yetimsiz
 bésor *el* 1. sapsız 2. mes. güvenilmez (yek) -
 kırım trakt. bozmak - 6. karar 1) güvenilmez, köypak 2) besevî (aşkıa değışken, vefâsız)
 bésuzlanı *el* söricemersiz
 Bésyat te *el* mesnetsiz
 bésyâre *el* etimsiz
 bésyâşîm *el* budanasız
 bésyare *el* 1. dayanaksız 2. sonuoksız
 bésyevî *el* katırsız (düzensiz, istikarsız)
 bésyevî *m* kararsızlık (Lazeratsızlık, istikarsızlık)
 bésyêrk *el* 1. yoldzsız 2. gôr yassız
 bésyok *m* steksiz
 bésyrih *el* boyuzsuz
 bésyal *el* dikenli
 bésyre *el* boyuzsuz
 bésyübend *el* kravatsız
 bésyûkur *el* yakusiz
 bésyûku ben *el* kravatsız
 bésyûm *el* alkusiz
 bésyûn *el* sütnsüz
 bésyal 1. sapsız 2. [^] şanlı, sorgusuz
 bésyemel her bésyemel
 bésy *el* arsız (söz sürülmemiş olma) [^] küpî
 bésy arsız kap
 bésyüd her bésyüd
 bésyü *el* sapsız
 bésyüf *m* suçsuzluk
 bésyüd *el* 1. faydasız, yararlı 2. faydasız, kırs
[^] geugışyâ bésyüf kusur lüzüm
 bésyüde her bésyüd
 bésyüdi *m* faydasızlık, yararlılık
 bésyüf *el* arsız
 bésyüre *m* kocak, izem körüğü
 bésyü *m* gôr ferî
 bês *el* 1. selgin (para veya mal olarak toplanan geçici vergi) 2. solma (kyeide başkân toplanacak para tutarını sağlamak için herseze biğilen pay) 3. ama, yardım toplama (para toplama) 4. (alğıcıları toplanan yardım parası (herne aksık çıkmışsa) 5. cermine 6. haraç - [^] vâilün ser (yekî) alınmak (veya vergi) yüklemek - kiritî (para olarak) yardım toplamak
 bêsude her bêsahid

bêsahidlik *el* diplomasız, sertifikasız
 bêsahid *el* şahidsiz - bün şahidsiz olmak
 bêsahî *el* şeriksiz
 bêsahümet *el* ehlencesiz, şeriksiz
 bêsahğardam *el* alkusiz
 bêsahq *el* bêsahq (teminde her veya beşer olmayan kanse)
 bêsahük *el* bêsahq (teminde her veya beşer olmayan kanse)
 bêsahş *el* şansız, rahatsız
 bêsahş *m* şanssızlık, talihatsızlık
 bêsah *el* şalsız
 bêsahştanı *el* medeniyetsiz
 bêsahş *el* şariksiz
 bêsahşak *el* şahşsız, tantanasız
 bêsahşik *el* şariksiz
 bêsahşî *el* hatırsız
 bêsahşafat *el* şahşafatsız
 bêsahş (I) *el* boyuzsuz
 bêsahş (II) *el* dalar
 bêsahşyî *el* endişesiz, kaygısız, tansız - bün
[^] endişesiz, utanak
 bêsahşyân [^] endişesizce, kaygısızca
 bêsahşyân *m* 1. endişesiz olma 2. endişesizlik
 bêsahşyî *m* endişesizlik, kaygısızlık, tansızlık
 bêsahşyîki [^] endişesizce, kaygısızca
 bêsahş (I) *m* koculuk
 bêsahş (II) *el* şahşsuz, şariksiz
 bêsahş (III) *el* şariksiz
 bêsahşqet *el* şeriksiz
 bêsahşqet *m* şeriksizlik
 bêsahşek *el* şeriksiz, düzensiz
 bêsahşik *el*
 şeriksiz
 bêsahşikî *m* şeriksizlik
 bêsahşikî *el* şeriksiz
 bêsahşlan *m* karutluk
 bêsahşlay *el* karutluk
 bêsahşliq *el* çapaklı
 bêsahşmete *el* şahşsuz, şariksiz
 bêsahşmî *el* gösterişsiz
 bêsahşmî *m* gösterişsizce
 bêsahşmî *m* gösterişsizlik
 bêsahşpî *el* dalgasız
 bêsahşqini *el* şariksiz
 bêsahş *el* 1. sapsız 2. kaygısız
 bêsahşet *el* şeriksiz
 bêsahşlün *m* 1. sapsız olma 2. kaygısızlık 3.
[^] kaygısız olarak
 bêsahşde *el* eğitimsiz, terbiyesiz
 bêsahşdehî *m* 1. eğitimsiz olma 2. eğitimsizlik
 bêsahşet *el* şeriksiz, onursuz
 bêsahşet *m* şeriksizlik, onursuzluk
 bêsahşit *el* şeriksiz
 bêsahşmî *el* 1. utanmaz 2. utanmaz, siktılmaz, utanmaz, yüzsüz, hayâsız 3. apuz [^] zarrîkê
 bêsahşmî arsız çocuk - bün 1) utanmaz olmak 2) yuzsuz olmak - 4. haya utanmaz utanmaz

bəcərmiş *v* ərsəz, utanmışca, həyüslə
 bəcərbüm *v* ərsəzdimin həyüsləşmə,
 yüzüzləşmə
 bəcəri oña *v*ğh bəstəzənmiş, ərsəzləmək,
 həyüsləşmək, yüzüzləşmək
 bəcərimiyinə *v*əvə utanmışca, yüzüzlə
 bəcərimli *v* l. utanmışlıq 2. utanmış, əkl-
 mözlük, yüzüzlük, ərsəzlik, həyüslən -
 kirin ərsəzlik etmək, həyüslük etmək
 bəcəriktelin *v* yüzüzləşmə
 bəcərim kirin *v*ğh yüzüzləşmək
 bəcət *v*l vətəvilik, kasılız
 bəçət *v*l vətəvilik
 bəçəwə *v*l acımasız, mərhəmətsiz, kalğız,
 katı yarekli
 bəçəwətli *v* acımsızlıq, əlverişsizlik, katı-
 yareklik
 bəçəwətli *v* acımsızca
 bəçəwq *v*l şəkilsiz, pəhləsiz
 bəçəwq *v*l çapıksız
 bəçəvlyət *v*l gücyyətizlik, kişiliksiz
 bəçəvlyətli *v* çəkiyyətizlik, kişiliksizlik
 bəçəkli *v*l uclu
 bəçəkirapə *v*l nankorca
 bəçəkirlərü a. k. nankorluqca 2. nankorluq
 bəçəkli *v* nankorluq
 bəçər *v*l d. l. ərsəz
 bəçəwə *v*l utanmışca
 bəçəwə *v*l bəyüzlük, yüzüzlük
 bəçəwətli *v* bəyüzlüklük, çəkilsizlik
 bəçəv *v*l şəkilsiz - *ü* pür meçə dówna mür
 hazırlıqsız bir şeyə girməyə, dənizə *v*
 dənizə, nəhəş kəmətinə, olmağa bix şey
 ersən gürh dəllillərə olmağa lazım - *ü* pür
 meçə hualə mür, kü tük nəkətli haldə təqür
 hazırlıqsız bir şeyə girməyə
 bəçgir *v*l əlsizlik
 bəçgiri *v*l əlsizlik
 bəçit *v*l çobuksuz (kəlmə q. v.)
 bəçik (I) *v*l həçk - kərtim bəçik kərtmə
 bəçik (II) *v*l l. kuşkusuz, şüphəsiz 2. *k*
 kuşkusuz, əfət, əlhətə
 bəçik (III) *v*l alın bənədi hayvan
 bəçikləv *v*l qoruntusuz
 bəçikbün *v* l. kuşkusuz olma 2. kuşkusuzluq
 bəçikli *v* kuşkusuzluq, şüphəsizlik
 bəçikli *v*l çətətsiz
 bəçilil *v* l. yağsız 2. yağsızca
 bəçilil *v* bəçilil
 bəçilili *v* yağsızlıq
 bəçilop *v*l çapıksız
 bəçirik *v*l olumsuz
 bəçirşim *v*l şüphəsiz
 bəçirşin *v*l şüphəsiz
 bəçirni *v*l şüphəsiz (yağmur *v*ə so. vəsi tən)
 bəçirtoq *v*l çapıksız
 bəçir *v*l çobuksuz

bəçvən *v*l çobuksuz
 bəçvənli *v*l çobuksuzluq
 bəçvik *v*l çobuksuz
 bəçvud *v*l şəzsiz
 bəçvull *v*l şəzsizlik
 bəçvyan *v*l küdrətsiz, güçsüz
 bəçvyanbün *v* l. küdrətsiz olma 2. küdrətsiz-
 lik, iktidarsızlıq
 bəçvyanli *v*l küdrətsizlik, gücşüzlük
 bəçi (I) *v*l kərtimlik
 bəçi (II) *v*l kalbu: hənəsi (bu talit tən)
 bəçilə *v*l şifəsiz
 bəçik *v*l bəçik
 bəçilə *v*l şifəsiz
 bəçilə *v*l çapıksız
 bəçilənq *v*l çapıksız
 bəçilənq *v*l çapıksız
 bəçir *v*l l. şifəsiz (icadlı *v*l olumsuz) 2. şif-
 sız (şifə *v*l şifə)
 bəçirani *v*l bə. əhlişiz, talit yiyecik olmadan
 bəçirli *v* şifəsizlik
 bəçirşim *v* şifəsizlik
 bəçir *v* l. aqşam yeməyi olmadan 2. aqşam
 yeməyi yeməmiş olan * tu bəçir l. an bəçir
 i? aqşam yeməyini yedin mi?
 bəçkəvən *v*l bəçik kərtmə, nişanı (veya
 bəçik kərtiyi)
 bəçkirin *v*l pür yardımı yapma veya toplama
 bəç kirin *v*ğh pür yardımı yapmaq veya
 toplamaq
 bəçol *v*l şifəsiz
 bəçolli *v*l şifəsizlik
 bəçopm *v*l ləkətsizlik
 bəçopmli *v*l ləkətsizlik
 bəçorli *v*l çəkiyyətiz, kuşkusuz
 bəçorli *v*l çəkiyyətiz
 bəçorv *v*l şifəsiz
 bəçorv *v*l şifəsiz
 bəçü *v*l şifəsiz, ərsiz, adamsız * jına bəçü
 ərsiz kəcm
 bəçühüm *v* l. kəcməz nişə, ərsiz olma 2. kə-
 cməzlik, ərsizlik
 bəçülük *v*l çapıksız
 bəçülük *v*l kuşkusuz
 bəçülük *v*l kuşkusuz
 bəçülük *v*l kəcməzlik, ərsizlik, adamsızlıq
 bət *v*l gəzəg
 bətəb *v*l bətəb
 bətəbilvət *v*l məbeyət
 bətəbilvət *v*l məbeyət
 bətəbil *v*l bətəb
 bətəkət *v*l bətəkət
 bətək *v*l l. təpiz 2. təkiz
 bətəvət *v*l təpizsiz
 bətəv *v*l təpiz
 bətəv *v*l təpizsizlik
 bətəllük *v*l təpizsizlik

həntəne *nf* təntənəz
 həntəzilət *nf* tənzilətsiz
 bətepe *nf* tepəz
 hətəplik *nf* tepəsiz
 bətepiş *nf* təkətsiz
 bətepiş *m* təkətsizlik
 hətəpim *nf* paxıtsız
 bətepürəp *nf* paxıtsız
 bəteqərəq *nf* gülmətsiz paxıtsız, dəgəzəniz
 hətəql *zn* 1. vuruşuz, kəsiksiz * rəwteka
 bəteql *nf* kəsiksiz olma
 bəteqürəq *nf* paxıtsız z. kavgasız (qatıqın və kavga olmadan)
 bəteqürəq *m* kavgasızlıq
 bəterəz *nf* dengesiz
 hətəraz *nf* dengesizlik
 bəterbiyə *nf* 1. tərbiyəsiz 2. tərbiyəsiz, edəpsiz
 bəterbiyəhün *m* tərbiyəsizləşmə
 bəterbiyə hün *lgh* tərbiyəsizləşmək
 bəterbiyəff *m* 1. tərbiyəsizlik 2. tərbiyəsizlik, edəpsizlik ~ idhik tərbiyəsizlik etmək (və ya yapmaq), tərbiyəsini həzmək
 bəterbiyəybün *m* tərbiyəsizləşmə, edəpsizləşmə
 hətərbiyeyi hün *lgh* tərbiyəsizləşmək, edəpsizləşmək
 hətərbiyeyibüyün *m* tərbiyəsizləşmə, edəpsizləşmə
 bəterəddü *nf* tərəddütsiz
 bəterəf *nf* tərəfsiz, taraf tutmayan
 bəterəfbün *m* tərəfsizlik
 bəterəfi *m* tərəfsizlik, yansızlıq
 bəterəfdün *m* tərəfsizləşmə, yansızlaşma
 bəterəf kirin *lgh* tərəfsizləşmə, yansızlaşdırmaq
 bəterəq *nf* kapsiz
 bəteri *nf* kəpik
 bəterif *nf* 1. tərif 2. vaxt tarisiz (ardlıca-mayacax deyəcəyə qəh)
 bəteriş *nf* sarı çir
 bəteron *nf* tərədsiz
 bəterpib *nf* təripisiz, düzensiz
 bəterübü *m* təripisizlik, düzensizlik
 bətesdiq *nf* tədiktsiz, emətsiz
 bəteseli *nf* təsellisiz
 bətesir *nf* təsirsiz, etkisiz
 bətesirbün *m* təsirsizləşmə, etkisizləşmə
 bətesir bün *lgh* təsirsizləşmək, etkisizləşmək
 bətesirbüyn *m* təsirsizləşmə, etkisizləşmə
 bətesirli *m* təsirsizlik, etkisizlik
 bətesirkarip *m* təsirsizləşmə, etkisizləşmə
 bətesir kirin *lgh* təsirsizləşdirmək, etkisizləşdirmək
 bəteş *nf* 1. biçimsiz 2. kaba (försüz, gəlsə-guzel yəpəlis) * kərlətkə bəteş kəp, biçəkə 3. biçimsiz, kaba, kaba saba (tərbiyəsi, nəzakəti kəp, gərgüsiüz) 4. kaba (həfil öləliyi, həfilde kəlmə və ya nəzakətli) 5. u yarı və kaba 6. çirkən 7. fərkim əmərf

bəteşhün *m* 1. biçimsizləşmə 2. deformə olma, deformə olma 3. kəbəlləmə
 bəteş bün *lgh* 1. biçimləşmək 2. deformə olmaq 3. kəbəlləmək
 bəteşbüyi *nf* deformə
 bəteşli *m* 1. biçimsizlik 2. biçimsizlik, çirkənlik 3. kəpçilik ~ kirin kəbəllə gəmək
 bəteşeyi *m* biçimsizlik
 bəteşeyikirin *m* 1. biçimsizləşmə 2. kəbəlləşmək
 bəteşeyi kirin *lgh* 1. biçimsizləşmə 2. kəbəlləşmək
 bəteşkilat *nf* təkəllətsiz
 bəteşqələ *nf* hələsiz, ələsiz, hədissiz
 bəteştin *nf* tutunsuz, dəyunsuz
 bəteştinil *m* tutunsuzluq
 bəteşdür *nf* həzrlisiz ~ hün həzrlisiz olmaq (və ya bəlləmək)
 bəteşdür bün *nf* bəteşdür
 bəteşger *nf* 1. kəbəllətsiz 2. pəspəli ~ hiştin kəbəllətsiz bəlləmək
 bəteşgeri *m* 1. kəbəllətsizlik 2. pəspəllik
 bəteşrik *nf* qəpətsiz (qəpəst olmayan)
 bəteş *nf* bəlləmsiz
 bəteşəş *nf* yəğsiz
 bəteşəşi *m* yəğsizlik
 bəteşerəker *lgh* kəpəng engel
 bəteşifan *lgh* sətərsiz
 bəteşlis *nf* təmsiz (təpək içi)
 bəteşq (I) *nf* bəlləmsiz
 bəteşq (II) *nf* təbəkəsiz
 bəteşşye *nf* rəvşiyəsiz
 bəteşşye döz *nf* bəteşşye
 bəteşşye *nf* qəpətsiz
 bəteşş *nf* təmsiz
 bəteşte *nf* təhlətsiz
 bəteştik *nf* təhlətsiz
 bəteşyaş *nf* yəğsiz
 bəteşyaşi *m* yəğsizlik
 bəteşkil *nf* 1. təkəllətsiz 2. bəlləmsiz
 bəteşkilhün *m* 1. təkəllətsiz olma 2. təkəllətsizlik
 bəteşkilil *m* təkəllətsizlik
 bəteşli *nf* 1. təlsiz 2. m təlsiz (sibəzi)
 bəteşvan *nf* təlsiz
 bəteşvani *m* təlsizlik
 bəteşzə *nf* fənliz (dünənir gibi pəlləyəcilər içi)
 bəteşq (I) *nf* kəmətsiz ~ bəteşqələ kəmətsiz bəlləmsiz
 bəteşq (II) *nf* təkəllətsiz
 bətik *zn* səncə kuşu
 bətiküdü *m* təkəllətsiz k
 bətiküdühün *m* 1. təkəllətsiz olma 2. təkəllətsizlik
 bətiküdüyi *m* təkəllətsizlik
 bətiküdüybün *m* 1. təkəllətsiz olma 2. təkəllətsizlik
 bətlil *nf* pəpəmsiz
 bətlül *nf* pəpəmsiz
 bətlül *nf* təpətsiz
 bətlülür *nf* 1. kəlləmsiz 2. kəlləmsiz (kəlləmsiz döz olma)

bētipa *nf* tapasız
bētrane *f* şakusuz
bētirēji *m* işsizlik
bētriker *vbz* çöğaltic
bētres *nl* 1. korkusuz 2. gübrü pek çekmece, sakınmaz, pek gözü, atılmış, tuttu - bētr
1) korkusuz olmak 2) sakınması olmamak - 4 pirs korkusuzca
bētriane *f* korkusuzca
bētrif *m* 1. korkusuzluk 2. gözpeklik, atılganlık, çekimgeçlik
bētrisin *f* korkunuldu
bētris *nl* 1. utanmaz 2. dirençsiz takarsız 3. seşimsiz, rahatsızlık 4. nevarisiz
bētrisi *m* 1. dayanmazlık 2. dirençsizlik, takarsızlık 3. mutanekizlik, sebetsizlik 4. cesaretizlik
bētrwan *nl* kahersiz
hētrwanī *m* kudretsizlik
bētkūl *nl* 1. sinirsiz, husulsuz 2. siniriz, gayri mahdud
hētkūlī *nl* tepersiz
bētrēj *nl* yılmaz
bētrij *nl* yılmazlık
bētkirin *m* başsızlık
bēt kirin *lgh* başsızlık
bētirany *nl* telkinatsız, müsaadetasiz
bētolerantī *m* toleransizlik
bētomar *nl* kayıtsız
bētomari *m* kayıtsızlık
bētomar *nl* beşiz
bētomik *nl* beşiz
bētomple *nl* tepersiz
bētopik *nl* tapısız söz
bētopin *nl* tedlisiz
bēture *nl* 1. töresiz 2. görgsüz
bētopī *nl* tepersiz
bētopit *nl* kahksuz
bētuz *nl* lazımsız
bērubar *nl* teyroz
bētūji *nl* beyoz
bētūk (I) *nl* tikirüksöz
bētūk (II) *nl* hadkiz
bētūq *nl* tepersiz
bētūnik *nl* perçimsiz
bētūp *nl* tapısız
bētūqing *nl* perçimsiz
bētūre *nl* sınımsız
bētūretī *nl* sınırsızlık
bētūte *nl* sayısız, rēgū belirsiz
bētūtebūn *m* sayısızlaşma
bētūte būn *lgh* sayısızlaşmak
bētūtekirin *m* sayısızlaşma
bētūre kirin *lgh* sayısızlaşımak
bētūteī *m* sayısızlık
bētūmūd *nl* umutsuz, umitsiz
bētūmūdī *m* umutsuzluk, umitsizlik
bētūmūdī *nl* umutsuz, umitsiz
bētūmūdī *m* umutsuzluk, umitsizlik

bētūmūdīn *m* umutsuzlaşma, umitsizleşme
bētūmūd būn *lgh* umutsuzlaşmak, umitsizleşmek
bētūmūdī *nl* umutsuz, umitsiz (lgh)
bētūlōb *nl* usulsuz
bētūl *nl* 1. usulsuz 2. *f* usulsuzca
bētūlī *nl* usulsuz (kimsenin)
bētūlī *nl* 1. usulsuz 2. erkek çocuğu olmayan 2. *m* zalim - 4 umūd umutsuz
bētūlī *nl* ümitsiz
bēvāc *nl* mutluksuz
bēvādī *m* mutluksuzluk
bēvāq *nl* verimsiz (toprak)
bēvānāmī *nl* genimsiz
bēvātlmī *nl* gereksiz
bēvātlmī *m* gereksizlik
bēvelheyn *nl* yansızca *f*
bēvelhizay *nl* tepkisiz
bēvelhizavī *m* tepkisizlik
bēveger *nl* donmuş
bēvegehēzavī *nl* akarmasız
bēvejarīe *nl* istansız
bēvekāşan *nl* gevilmiz
bēveman *f* gecekalmaksızın
bēvemanī *nl* gecekalmaksız
bēvesth *nl* emlenmesiz, emlenmeden
bēvestnar *nl* umitsiz, umitsiz
bēvexark *nl* çekiz
bēvexānī *nl* gevilmiz
bēvīn *avīn* parın - lē bēlīnd kirin burın yapmak - lē hatin şikandin burun kirilmek - a (yekl) ay kirin burun akmak - a (yekl) örükandū burun süzünmek (veya burun sürtmek) - a (yekl) hatin burun akmak - a (yekl) neşewitūn uslandırmak - a (yekl) weşin fuqqūna dirēgi kılınax * ev gi
bēvīn bū, bēvīla min weşiva ne biçin kılax bu, burununu dirēgi kılax, - a we daleqandūn şarhūn aşmak (veya okşamak) - a we hildan burun şarhūn - a we tistin (tistekū) - e burununu sokmak - a (yekl) awīnī nebhan burun bile kapa yemak
bēvīllīklī *nl* 1. umitsizlik 2. *m* umitsiz
bēvīldāleqandī *nl* şarh bu kılax
bēvīlk *m* burunluk
bēvīl kirin *lgh* burun kılınmak
bēvīlk būn *lgh* burun olmak (başvamburun)
bēvīn *nl* 1. yılmaz 2. lēbēziz
bēvīyan *nl* istencsiz
bēvīyanī *m* istencsizlik
bēvīqīmī *nl* şakimsiz (kuş sesi için)
bēvīde *nl* vildasız
bēvīdeu *nl* vildosuz
bēvīn *nl* iradesiz, istencsiz
bēvīnbūn *m* 1. iradesiz olma, iradesizleşme 2. iradesizlik, istencsizlik
bēvīn būn *lgh* iradesizleşmek, iradesiz olmak
bēvīnī *m* 1. iradesizlik, istencsizlik 2. *nl* istenc

dışı
bêvir *af* Ehem döşegünleki nasın, güçün düş-
 müs olan
bêviraj *af* virajız
bêvitamin *af* vitaminisiz
bêvitaminî *m* vitaminisizlik
bêvolda *af* gerilmez
bêwa *af* uğursuz
bêwade *af* vadesiz
bêwanî *m* borçsuz
bêwanî *m* borçsuzluk
bêwan *m* tarla
bêwane *m* kəşfiyə bir arzi (Çenye yakın olar)
bêwar *af* 1. yurtsuz 2. yersiz, yurtsuz
bêwarar *af* zür yersiz
bêwarbûn *af* 1. yurtsuz olma 2. yersizlik,
 yurtsuzluk
bêwarî *m* yersizlik, yurtsuzluk
bêwasewas *af* şalsiz
bêwasewasî *m* işkalsizlik
bêwaswase *af* kuruntusuz
bêwate *af* anlansız
bêwatebûn *m* anlansızlaşma
bêwate bûn *lêgh* anlansızlaşmaq
bêwateî *m* anlansızlıq
bêwateyî *m* anlansızlıq
Bêwawîk *af* uğursuz
bêwawîkî *m* uğursuzluk
bêwawîkî *af* 1. karabalıq 2. uğursuz
bêweç (I) *af* yatarsız
bêweç (II) *af* 1. yuzsuz 2. çukır 3. uğursuz –
 bûn yuzsuz olmaq
bêweçî (I) *m* yatarsızlık
bêweçî (II) *m* 1. yuzsuzluk 2. çukırlık 3. uğur-
 suzluk
bêweç *af* 1. verimsiz 2. kime (dol verimeyən,
 imene rükana olmayən) 3. zəcu, cürak (ve-
 timsiz toprak)
bêweçbûn *m* çarıklaşma
bêweç bûn *lêgh* çarıklaşmaq
bêweçî *m* 1. verimsizlik 2. kimsizlik 3. kərəçlik,
 çarıklik
bêweçîbûn *m* 1. verimsizleşmə 2. kim, təşmə
 3. kərəçləşmə
bêweçî bûn *lêgh* 1. verimsizləşmək 2. kimsiz-
 ləşmək 3. kərəçləşmək
bêweçîti *af* bəwəçî
bêweçkirin *m* çarıklaşdırma
bêweç kətin *lêgh* çarıklaşdırmaq
bêwefâ *af* 1. wəfâsı 2. necə wəfâsı, layiqsiz –
 dərkətin wəfâsı çukırlıq
bêwefâî *m* wəfâsızlıq
bêwəfâk *af* wəfâsız
bêwəfâkî *m* wəfâsızlıq
bêwəfâkî *af* 1. wəfâsız olma 2. wəfâsız-
 lıq, yurtsuzluk
bêweqar *af* wəkərsiz
bêwer *af* dəp, eniş
bêwerç *af* eskimə, tezsiz

bêwest *af* 1. wəstəfə, rəhəlik 2. kəfətsiz
bêwestî *m* 1. wəstəfəlik, rəhəliklik 2. kəfə-
 tizlik
bêwestîqə *af* wəstəkəsiz
bêwestîqə *af* wəstəfəsiz, bəstəsiz
bêwestîti *m* wəstəfəsizlik, bəstəsizlik
bêwestan *af* bəstəlikdən
bêweten *af* wətənsiz, yurtsuz
bêwextî *af* wəxtləməsiz
bêwext *af* 1. wəxtsiz 2. aralıq sırasız, sırasız *
 plr **bêwext dîpeyê**yə çək sırasız kəməryeç
bêwez *af* wəzəfəsiz
bêwezîfə *af* wəzəfəsiz, güwətsiz
bêwezîfəî *m* wəzəfəsizlik, güwətsizlik
bêwezî *af* wəzəfəsiz, ölçüsüz
bêwezî *af* wəzəfəsizlik, ölçüsizlik
bêwîne *af* wənnəsiz
bêwînsiz *af* wənnəsiz
bêwîçdan *af* bəwîçdan
bêwîçdan *af* 1. wəçdānsiz 2. necə wəçdānsiz, necə
 hənəz, z. zəlm
bêwîçdanî *m* wəçdānsizlik
bêwîn *m* akarsuda azk olə su çəvirme yer
bêwîre *af* wəzəfəsiz
bêwîrî *af* şəkər əz (çuq əsi içən)
bêwum *af* uğursuz
bêwurs *af* çəşmə, lənlənsiz, güstərsiz
bêwursî *af* çəşməsizlik
bêwursəyənə *m* çəşməsizlik
bêwurya *af* wəryətsiz
bêwuryaî *m* wəryətsizlik ~ kərin wəryətsizlik
 etmək
bêx *m* ağte kəkə
bêxâlî *af* gəlibəz
bêxâlîti *m* gəlibəzlik
bêxak *af* topraksız
bêxâl *af* 1. bənsiz (tenəndə bən vəya bənler
 çəşməyə kəməz) 2. noktasız
bêxâni *af* wəxəz
bêxap *af* hilesiz, dənəpsiz
bêxapxap *af* təkəyyəsiz
bêxar (I) *af* dükənsiz
bêxar (II) *af* məktəbz
bêxəş *af* wəfə kəməstiz
bêxətər *af* 1. hətəsiz 2. düşkün (eskî dəğər və
 ənurunə yətmis) * jina **bêxətir düşkün**
 kədin
bêxətirbûn *m* düşkünləşmə
bêxətir bûn *lêgh* düşkünləşmək
bêxətirî *m* düşkünlük
bêxətiribûn *m* düşkünləşmə
bêxətirî bûn *lêgh* düşkünləşmək
bêxəyē *af* gəyəsiz, aməçsiz
bêxəyēî *m* gəyəsizlik, aməçsizlik
bêxələt *af* 1. çalışmasız 2. işsiz, işsiz gücsüz
bêxəber *af* 1. xəbərsiz, bəhəz 2. bə xəbərsiz
 (xəbər verimədən, xəbərsizlə) * **bêxəvān**
bêxəvər *af* wə xəvərçilər xəbərsiz gəldilər
 3. ənsiz

bêxulaatî *rd* uşaksız, adamsız, hizmetsiz * ev
kaşık bêxulam nabe bu kacak adamsız
yılmaz

bêxulamî *rd* uşaksızlık, adamsızlık, hizmetsiz-
sizlik

bêxulq *rd* 1. huysuz 2. sebatsız 3. şimik. asabi
- bün 1) huysuz olmak 2) asabi olmak

bêxulqê *rd* huysuzluğuna, huysuzlaşma

bêxulq bün *lgh* huysuzlaşmak, huysuzlar-
mak

bêxulqî *rd* huysuzluk - kirtin huysuzluk demek

bêxulqê *rd* huysuzlaşma

bêxulqê *rd* huysuzlaşmanın

bêxumî *rd* gumbürtüsü.

bêxur *rd* karıntısız

bêxurde *rd* bulusiz, duzensiz

bêxurde *rd* girdasiz

bêxurek *rd* gulasiz

bêxurekî *rd* gulasizlik

bêxurî *rd* alcesiz

bêxurî *rd* gumbürtüsü, kumurtusuz

bêxuşî *rd* hiştisiz

bêxuşî *rd* şakusiz (yağınur ve sa ses. içti)

bêxuyang *rd* gürüntüsiz, marzarasiz

bêxûlke *rd* mukarasz

bêxwarî *rd* yemeksiz * pansiyona bêxwarî
yemeksiz pansiyon

bêxweda *rd* lamsiz

bêxwedan *rd* 1. sahiptiz 2. mec sahiptiz (ko-
ruyucusu, gözeteni olmayan, kimsenin sahip
çıkmadığı kimse) 3. tamsiz, aldat

bêxwedanî *rd* 1. sahiptizlik 2. mec sahiptizlik
(koruyucu, koruyucu olmama durumu) 3. tam-
sizlik, aldatlık

bêxwedanî *rd* tamsizlik

bêxwedî *rd* aldatışiz, lamsiz, ucuz

bêxwedî *rd* 1. sahiptiz 2. mec sahiptiz, kimsesiz
(koruyucusu, gözeteni olmayan, kimsenin
sahip çıkmadığı) 3. tamsiz - 0
zudan arayıp soranı bulunmayan (veya
olmayan)

bêxwedimayî *rd* sahiptiz

bêxwedî *rd* 1. sahiptizlik 2. mec sahiptizlik,
kimsesizlik (koruyucu, koruyucu olmama
durumu) 3. bakimsizlik

bêxweli *rd* toptaksiz

bêxwestek *rd* isteksiz

bêxwestekî *rd* isteksizlik

bêxwêşî *rd* müsarafesiz

bêxweyî *rd* 1. sahiptiz 2. mec sahiptiz, kimsesiz
(koruyucusu, gözeteni olmayan, kimsenin
sahip çıkmadığı) * niçîlik bêxweyî ye,
kes 0 kûşî wî luma ne adam sahiptiz, kimsesiz
yok 3. bakimsiz - 0 xwedan arayıp
soranı bulunmayan (veya olmayan)

bêxweyî *rd* 1. sahiptizlik 2. mec sahiptizlik
(koruyucu, koruyucu olmama durumu) 4.
bakimsizlik

bêxwezlekî *rd* uzentsiz

bêxwezlekî *rd* izentisizlik

bêxwê *rd* 1. tuzsuz 2. tuzsuz (az tuzlu, tuzu so-
yutulan düzeyde olmayan)

bêxwîn *rd* 1. karısz (kanı olmayan) 2. karısz
(kan dökmeden yapılan) * çoreşu bêxwîn
karısz iştirak

bêxwîşî *rd* karıszlık

bêxwînê *rd* karıszlaşma

bêxwîşî bün *lgh* karıszlaşmak

bêyâl *rd* yelesiz

bêyar *rd* dostsuz

bêyarî *rd* şakusiz * ez bêyarî dîbêjim şa-
kasiz soyluyorum

bêyarî (I) *rd* şakusiz

bêyarî (II) *rd* dostsuzluk

bêyekî *rd* bîhîksiz

bêyew *rd* uğursuz

bêyewî (I) *rd* uğursuzluk, şotu

bêyewî (II) *rd* yevniyesiz

bêyî *rd* -e soyn - azafîn kumuşma olmaksızın
- dîlê (yekê) bün günê razî olmaksızın - dîlê
xwe isteksizce, zoraki * çelek xwendê-
yanên mîr bêyî dîlê xwe ev xwendêye pek
çok ukuyucum tunu zarakî okutmuşur -
dîlê xwe kirtin (har işi ağardan almak (har işi
gönülsüz, isteksiz yapmak - emrê Xwedê
peî ji dîrê mîkewî her şey Allalun emriyle
olur - şşandin (na ji jandan) agrısiz,
agrısiz olarak * bêyî jandan dîran
kişandîn agrısiz dîş çakmek - hemê 0
amad çayî ihtiyarî - hev şrek *rd* ve-
nawîn şakleri su ayrı gitmek - hev
loşek nan maxwîn şakleri su ayrı gi-
tmek - hev neqedandîn (bâbirine)
düşkün olmak - ked 0 sermayeyê kar 0
zewê: bi dîş şîfîn şaklan kaşmak -
ku bîpêje dîrêje damdan düşer gibi
(düşercesine) - li hev teşadîhê tûfek pî-
lemaksızın - (tîyekê) nîkarî (nîkawîn az
ji neşîn) edememek * ez bêyî wê nîkarîm
ben onsz edimem - (...). neqedandîn ede-
mîmek * ez bêyî wê neqedandîm ben onsz
edemem - qîşolan (an ji zehndan) konuş-
ma olmaksızın, süzsüz - xwînê kîta kanat-
maksızın - xwîn etjandî kan aktmaksızın
- rezaya dîlê (yekê) hün gönül indirmek -
rezaya dîlê xwe kirtin (bu işi) ağardan
almak (bu işi gönülsüz, isteksiz yapmak)

bêyî destê *rd* izinsiz, izin olmaksızın

bêyî gîrîbûn *rd* şutuksuz olarak

bêyî gotî *rd* söze gerek kalmadan

bêyî kîmî *rd* noksaniz

bêyî wan *rd* ekmeksiz * borek bêyî wan 0

xwarîn borek ekmeksiz yenîr

bêyî nîşanî *rd* doksamsiz

bêyî rapîrîbûn *rd* şutuksuz olarak

bêyoto *rd* uğursuz, kutsuz

bêyotî *rd* uğursuzluk, kutsuzluk

bêzad *rd* gulasiz

* hi merhamet li keçlikê mîze dlkî merhametle kuzi bayeyde * ez bi te re nit ber sezaneyan 2. dil ismi gorey ri îstiler: (Firoqehêk. ye. çu fonksiyonlari girayî) * hi zimane kurdî ilzane Kurçeyi bilu 3. tek başına edittir - abyekî ve kas kirin birtariş çekmek - (yekî) e aracılığıyla - u (yekî) pizivîn (barne) arkasını dayanmak (zarfın koruyuculuğuna güvenmek) - aghê (yekî) şehitîyî (birinî) aşqine (veya nêçnê) yanî * alastîne zik fêr nabe hêşan suyla değunen duimez ~ aliye eşpe ve cûn seîa kaymak - ali (yekî) de dan (birinî) kaymak, ilimas etmek - askerayî li ser hev kûn kirin çak eksilme - astîya (yekî) şevsînde - ava daniyan heheje dikê yoluna girmek - ava nişan as apere toşana (veya dökme) su ile değunen dommez ~ avê de çûn giya girmek. heş girmek * ew kemû ipeniyên te tex bi avê de cûn önu yotûn: iyükle garm gêtî - awayekî hêşînor şaye (an, i selahiyet) dan yekî ew (birinê) açî homa vermek - awayekî hêşermî û fedî usîz usîz - awayekî cureseyî şarîk bir şekilde - awayekî dewirundî (an yi felakî) hağuk hağuk, hağuk bir şekilde - awayekî fêhuf (30. jî resimî) î resimî östêr, asîstê ~ awayekî kür î dîr usur uzadiya - awayekî çetnî k kevn olana - awayekî serîstî k usîa kapaî bir şekilde. zimnê ~ awayê cenazetê kirin cenaze uymak - (w) awayî lê mîze kirin (bir şeye su veya bûn otuzayla bakmak - awayê çawan î usur, usur. yan. yan / bi awîrê çawan li erebeyê mîze kir yan yan arabaya beîrî - awayê yan yan yakla - hurbîrîn pîrê ve papê yeiken ~ baldarî 1) ölkede 2) siki * pîrêza bi baldarî siki yerlur - baldarî guhdarî kirin tekup etmek. d-karkarê dîalîmek ~ harap etmek doluşu (veya erê etmek) ~ haran be erdê il nake aley olsa cûmî kadur yer yozar - baranê re hat, lehaye bir kuydan gelen suya gider ~ harînde leyistin barêda yinmak - hayê hat - baranê re çê sel île gelen yel ile gelir - hayê hatîye - haranê diçe sel ile gelen yel ile gelir - hazara xwe re zeliqîn siki pazarlık yarmak - (yekî) be em kalsa - hejî î bal sunê gîdi (veya boyî) - hemjam çûn hev aşmek (özdeşlîni atması) - heje li fêhê niherîn bakla dökmeç (veya) almak - hev hayê xerab ketin metafizik etkilerden kalmak - hev çav ketin gözê gormek (bu öünadığı halde vurmuş gib görünmek) - hev çawan dîr ketin gözden uzaklaşmak - hev çawan wîda bûn gözden kaybmak - hev çavê (yekî) nekurin göden kaçmak (veya gözünden kaçmak) - hev desê (yekî) xistîn

bu şeye birine vermek Çavê suz vermek - hev êrşîkê xwe re çûn burzunu dikinê girmek - hev guhê (yekî) ketin kulakına girmek. duymak almak - hev mekewe, ew delû yekê dîn Amazyanê. bîrdîgî, birî olmasê. lîrî dîla - hev (tîstekî) ketin (bir şeye) pe-nak (bir şey vermeye veya elden çıkaya kayanmak) * ez ber bi telîb î keda xwe ketim emedlari te hûda: ~ hev (yekî) ve hatin (birinî) karşılamaya gitmek - hev xwe ketin hepî duymak (veya em ek) - herbayê wî nekewe 1) bîş ver almak 2) sakti et - hev guhê (yekî) ketin duymak almak. haber almak - hêdîlê xwe istemeye istemeye - hêma îtîh bêşîv dîle doşay salun. senu selamêre ~ hêma îngê heşp revîn 1) tabana (veya) tabanlara kuvvet kaçmak (ökökudar ütün 2) tabanlara kuvvet - bîyî dalî (yekî) hûn şeksîz çimək - bîyî hemûê xwe istemeye istemeye - hîn erdê ketin yemin dîme geçmek. yemin übine barmak. yemin dî hêş girmek çak urapit sikl-ankî - hîne piyê (yekî) vedan birine cağırmadan katoluk etmek - hîne xwe de herduş alana etmek (veya) kaşınmak (büyük ve küçük aşret aşn) - hîne xwe de kirin dîme etmek * zarak bi xwe de kîr çetê alimê çî - hînî de pê vedan arkadaşın vermek - hîra (yekî) hatin (birin) hatırlanmak - hîra (yekî) ketin 1) hatırlanmak 2) hatırlanmak (yek ...) ~ hîra merîv xistin (birinde bir emsânin) havası olmak * zarak havê xwe bi hîra bîrdoy dîxe çetêta babasınê. hêçêr var ~ hîra (yekî) xistin birine hatırlamak - (...) hîm îşmek hatırlatmak (dukmak) * destê mîdî bi çîçekan bi vîzo ket çîn çîçeklere dîğî vîze devaldî (tîstek) - (yekî) hûn 1) (birine bir) hîl almak 2) (birinê) bağlı almak * ew kas bi te ye bu îş çawa dîğî (yek) - çanê (an jî ruhê) xwe vedan (birinî) çak aşmî sevme - çanê çapnîzê (karne) - çêrê (yekî) kas nîkare hêre avê (birinê) govarîlerek bir îşe girişilmez - çêrê (yekî) nikarin çûn avê (birinê) (işte) kuyaya imlîmez - çêrê xelkê çîn avê oî kanzîvî a aş kaymak - çêrê xelkê imepe avê oî alama güvermek bir işe girane - çîn î hîvîn bûn yatak yorgan (veya) çeşki yanmak. yorgan düşek yanmak (yek) - çîn î nivîn bûn yatağî (veya) yatmak - çînê dîsmek - çîlê çanê xwe re î hev nekletîni gölgesine geçirmek, bukuya kavga etmek - çîlîn ser xwe tonê üstündeki sîtuade. başınaki başında (üstündekilerden başka bir şey) çîndanî bi - çar çavan î dehdê buah dîrî gözle beklemek - çar çavan reppî kirin çar gözle beklemek - çav kîrpaşînê re göz açip kapattıncaya kadur - çav î niherîn göz suzmeç ~ çav

qurşarınê re gör aşp kapat naya kadar ~ çaveki haş lê nehêrtin iya gözle bakmak ~ çavekî biçûk lê nihêrtin (birine) tepeden bakmak ~ çavekî buçûkayê lê nihêrtin (an ji mîzandim) (birine) tepeden bakmak ~ çavekî xêlî lê nihêrtin (birine) yûmûdan bakmak ~ çavekî na bi çar çavan li hêviyê bûn dîrî gözle bekleme ~ çavekî xerab li (yekî) mêze kirin (an ji nihêrtin) (birine) kîtu (veya fena) gözle bakmak ~ çavekî xwar lê nihêrtin egrî bakmak (veya egrî gözle bakmak) ~ çavê kirinê lê nihêrtin azerî gûziye bakmak ~ çavê (...) lê nihêrtin (mîzandim an ji fekkim) (bir şeye) ... görüyle bakmak, (bir şeye şu veya bu) nazariya bakmak * bi çavê biratîyê lê dînhêrtî ona kardedê pozîyê bakîyerdî * bi çavê dijîmîniyê lê dîndêre ona dîşman nazariya bakîyoy ~ çavê vata nihêrtin biy gözlerle bakmak ~ çavên ne baş lê nihêrtin (an ji nihêrtin) yan bakmak, yan gözle bakmak (kîtu niyet beslemek) ~ çavên xwe dîtin gözüyle görmek ~ çavên serê xwe dîtin göziyle görmek ~ çavên xwe hawer nekîrtê gözlerine inanmamak ~ çavên xwe lê nihêrtin ciu cin bakmak ~ (wê) çavê lê nihêrtin (bir şeye şu veya bu) nazariya bakmak ~ çema (çemara an ji çemika) stûyê (yekî) girtin (birini) weseke yapmak, enselemek ~ çema (çemara an ji çemika) stûyê (yekî) hatin girtin erselenmek ~ çendin çar defalere ~ çepilê (yekî) girtin (birini) a'î akka etmek ~ çepilê (yekî) girtin avêtin paçasindan tutup almak ~ çî aqûlê xeber dide? hangî a'îla izmet ediyoy? ~ çîhakê hij re de çim tîpîş tîpîş yürüme ~ çî çavî lê nihêrtin (an ji mîzandim) ne gözle bakmak * re dîr bê bi çî çavî li nûn dînhêrtin hana re gözle bîrdigîyê gîrdin ~ çî kul û halekî göc nalle (veya gücî gücüne), buta pîka ~ çî kul û halî güçlûkle, duşê kalîka ~ çî kulê nallin hergî dertin mîzandim? ~ çîrawê derketin pêş fezer çekmek ~ çîrawê hesin lê dan gerandin (bir şey başka şeyi) memla almak ~ çîrawê hesin lê gerin memla almak ~ çengurê (yekî) girtin (birini) alu akka etmek ~ çengurê (yekî) girtin avêtin paçasindan tutup almak ~ çengurê (yekî) girtin il avêtin derve yaka paça etmek (veya götürmek) ~ çengurê (yekî) girtin il birin yaka paça götürmek) ~ çobûnê dîrterek ~ çol il pesaran ketin dağlara düşmek ~ çol û pesaran alstin dağlara düşmek ~ (...) dan ~ değıştirmek * ez malê xwe tî ye le nallim malımı sen.nkiyle değıştirmeyi ~ darê zorê zula, metaveru de ~ darê zorê dan peşrandim zorla kabul ettirmek (veya empoze etmek) ~ day e

maalesef ~ (yekî) de gîr kirin (birini) üstüne almak ~ (tîstekî) de rîn (bu şeyin) çîre sırtak ~ dengelê hîlmîd qîr kirin avazî çîkîyê kadar bağılamak ~ dengelê nermesurim qîre kîrtin pes perceder komşumak ~ dengê hindrî (hîlmîd an ji efrî) yüksek perdeden ~ dengê hindrî azafîlin (peyvîm an ji xeber dah) yûkses perdeden kocuşmak ~ dengê hindrî gazî kîrtin sesi uyuka çıkmak ~ dengê nîzm peyvîm pes perdeden kocuşmak ~ der û dertîlan xîstîli sokağa almak (kovmak) ~ derd û kul zec belî, dala caka ~ derengi naxîstîm yarından tazi yok ~ derpayê xwe de kirin dantuna etmek ~ derpiyê xwe de pîs bûn dantuna kaçurmak ~ dest 1) elden, amcasiz 2) elden (birinin aracılığıyla) * mîlî pere tîj dest şand parayı elden yalldim ~ derziyê bîr mayê vedan çuşma suyla değırtmen denmez ~ dest jê gîtin (an ji stendin) elden almak ~ dest re berdan teslimiyet göstermek ~ dest il fep güçlû kuvvetli (çok güçlü, çok dayanıklı kimse) ~ dest il fep hîm güçlû kuvvetli olmak ~ dest il pî ense kulak yemile, keli zeli ~ dest il pî bîn ci, budu yemile (veya edise dolgur) ~ dest xwe re anin elde etmek ~ destekî du zebes mayê gîrtin bir koltuğa iki karpuz sığmaz ~ destê (yekî) il 1) aracılığıyla 2) elyle * bonî kîr hu destê wî rên kirin butan işler onun elyle yapılyoy ~ destê (yekî) çûn birinin teşvîkiyle ~ destê (yekî) girtin 1) el çıkarmak 2) elinden tutmak ~ destê hev girtin elleşmek (selamlaşmak çim birbirinde elini sıkarak) ~ destê kedîyan girtin düşmanlere yardım eli uzatmak ~ destê (yekî) re berdan birine kapılmak, emsade etmek ~ destê (yekî) re çûn suyuona gitmek ~ destê (yekî) re çûn (an ji hatin) (birinin) huyuna suyuona gitmek ~ destê (yekî) re hatin birinin suyuona gitmek, gücü yemek, muvaffak olmak ~ destê (yekî) re nehalde ekde edememek, muvaffak olamamak ~ destê vala jê derketin sifira sifir, elda var sîr ~ destê (kesekî) ve elwe, tarafından ~ destêra (an ji îznet) we de izniniz olursa ~ dev çîn erdê 1) iki hüklüm olmak, iki kul olmak 2) iki hüklüm olmak (saygı göstermek) 3) yüzükoyun düşmek ~ dev gîlîm erdê beji hüklümek (yaşlılık yüzünden güçsüz kalmak, eş yapamayacak duruma düşmek) ~ dev il rî çûn erdê yeri openek, yere oşmak (alay yolu ile) ~ dev il rî dîrêji erdê bîla yüzükoyun düşmek ~ dev xwe mezîl kirin ağız sarımak (yüksesten atarak kopardu övmek) ~ devî (yekî) de kirin mee yudirmek ~ devî jîna xwe radîbe il rûdine kar sî ağız ~ devî (yekî) nekêtin ağızına yak şarmak ~ devî xwe nikarîm

agzından kaçırmak - deyn berya, bilün, olarak - deyn dan (yekü) ödenç vermek, eğret, vermek - deyn jê girin odine, almak, eğret almak - deyn standin odine almak, eğret almak - deynun debara xwe kirin bore yemek - dibekî elhel ağaz tedvîta - dibê (yekü) bün 1) şine simek 2) isekli olmak - dilê (yekü) nebûn çine xiramek - dilê we be xirame olursa - dilê (yekü) ye (bunim) gorlase gore, isteğine uygundu - dilê (yekü) xunin kaline okumak - dilaywê hisewire dîsa lî upilê xwe bike bin bilsen de bu bînce doruş - dirêjgubîya xwe boylu boynuca - dirêjîya jlyana xwe yaşımı beyusca - dirêjîya sal û rujan yilluca, yillar boyunca - diva xwe re ne rast e arbasim çim sîmîs (veya çikarış) - diyarê (yekü) ketin (birim) görmeğe gitmek - dižika b hev mîzûn bakışmak (bakışmak ve gözli olmak ni; hîre bakmak) - dîn û îman di çime unanima - dîn û îmanên min dînan haşkînim (veya dînu aşkîna) - dîra (yekü) ketin 1) ağzını aramak (veya yoklamak) 2) arkasından kaçırmak (uy yapmamak için binim arzusunu zeltanmak) - dostani pê re kirin arkadaş yapmak - dostani pê vedan arkadaşan vermek - dostani (yek) xistin evâğına çelme takmak (binim qerden yük selmîsine engel olmak) - du kelimeyan çün dilê hev iki söz bir pazer (karek, dîstek) - du serlwan nabe (ar jî naçe serî) iki kapca bir çemiye bama - dunyan nebûya ku bi mîfran here kurse dunya geinewke bekkayîa du dîsan - dû (ar jî pey) ketin peşne düşmek (rakip etmek) - dû (...) ketin (bir kışım, bir işin) ardına (veya arkasına) düşmek - dû qûna (yekü) ketin peşne düşmek (bir şeyin gerçekleşmesini sağlanmaya çalışmak) - dû xeyalên mezin ketin yedi köbhelî homan kurmak - dû xwe re kaş kirin arpasından sürüklemek - dūr û dirêjî dermînesine, dermîşere - dîşekkan il dî (yekü) bün (birim) karalanak (leke silmek) - ecebeyê nebûn zedleye gelmemek - elequlermiyan çün (yekü) eselenek, heselenek * bi elequlermiyan hate min û ez xapandim eseleci beze edî benî kundirdi - (tîştêkî) emel neklrin bîşeyle meşgul olmanax - emrê Xwedû mirin emeliyle ölmek - erdu rex de çün yere batmak (çok u alacak olmak, olmanak) - erdê re bi xwe bün 1) yerle bir olmak 2) hantadan silinmek, yok olmak - erdê re bün yek toprak ile yeksan olmak - erdê re dîz bün toprak ile yeksan olmak - erdê re dîz kirin toprak ne yeksan etmek verû bir (veya yeksan) etmek - erdê re hatim kaşkirin yerde sürüklenmek - erdê re kaş kurin yerde sürüklemek - erdê re

kirin yek yerle bir (veya yeksan) etmek, toprak ile yeksan etmek - erzanî jê xelas bün geçişmek, ucuz kurtulmak * bi erzanî jî tîşqê xelas bün kaza, az zararla geçirdi - exlaqê fan jî tebişê yekü zaman huzura binmek - evnê devî bün avca ağa kullannak * hîn tev bi evnê devî ne siz hepîran avca ağa kullanyorsunuz - ezhere xwes xwendin bu gîbi ezberlemek - ezêl û îkram hatin ezmandin ikamî gormek - fermuqê hatin tepedepelen etmek - fikir û gulimên (yekü) axafîlan (birim) ağzını kullannax (veya sanmak) - fîşê bi hev ve ye eftar pullen * işkoleyuke ku bi fîşê bi hev ve ye eftar palden bir ukule (yek) - gur xistîm ağzêni açtînmek - gerê bi dest nakeve aramakla bulanmaz (çok değerli, ancak nasılları ile ele geçeri) - gerê nabe aramakla bulannax (çok değerli, ancak nasılları ile ele geçeri) - gexan çün tîşya xwe daldîmê (veya dudaklarını) kırmak - girîma xwe behesîn (ar jî teqîn) yaşîna beğulmak - (yekü) girîn (birim) hırmak, zapt etmek - gîşegut miruk naçe cut lilla peynu çemîsî yottîmîz - gotîna (yekü) kîrlin (söz) dinlemek, söz tutmak, sözünü dinlemek (birim sözünü, öğütünü kabul edip geçenece davranmak) * ku ra bi gotîna mîjn bîkî, dey jî vî tîşî berde benî dipîlmen, bu işten vazgeç - gotîna (yekü) nekîrlin çem alınmak, söz dinlememek (yek) - gotîna xwe zaman (bir kims) lâfını bilmek - gotîna xweş û bi rûyê bîkên talî dîl gulê tîz - gotîna çûna (yekü) söz almak (birine sözle sarıkmak etmek) - gotînan çün hev söz yarışî yapmak - gotînan (yek) pupo kirin gazel okumak (oyalmak veya kandırma ile izere hoş sözler söylemek) - guhê (...) ketin kulâğına gelmek - guhê (...) ve çün kulâğına çalmak, duyurmak - guhê (...) ve hatin kulâğına gelmek - gulêkê bîbare mayê bir çuêde bîna (veya yaz) olmaz - gulêkê nabe bîbar bir çiçekle bîbar (veya yaz) olmaz (çaplıklar için söylem) - gur re dîkîje bi xwedî re şîwê dîke iki yizî, çaktırmadan köpülük yapın - gur re gîst dîxwe bi xwedî re şîwê digîre bi şîwê, çaktırmadan köpülük yapın - gura (yekü) kirin 1) dinlemek, söz dinlemek, söz tutmak, sözünü dinlemek (birim sözünü, öğütünü kabul edip geçenece davranmak) 2) riayet etmek 3) sözünü dinlemek, itaat etmek - hafa (yekü) ketta (birim) görmeğe gitmek - halê westîyayî (reht ar jî belûlî) yargun yorgun - halê (yekü) zanîmî haden şîna nak (veya bilmek) - heft weric û bi heft kindîran nebûna gîrdîna 1) ele astıra sığmamak (söz dinlememek, hakkı altına alınmamak) 2) ele avuca sığmamak

hâzadî m güçsüzlük
hâzagon cê kanı usuz, yasınsız (yasası olmayan)
hâzagonî m kanınsuzluk
hâzar m 1. dilî olmıyana 2. dilsiz (sesiz kısce) ~ ü hâzaman eği var üji yok (konuşmayan, derdeyi anılamıyana) - ü zıray mañ ü jî sekîññî kışqarı beşmek
hâzar cê 1. bezgî, bıkkın usangın 2. çaresiz, perişan
hâzarbûn (I) m dilsizleşme
hâzarbûn (II) m 1. bezgine, bıkkına, usama 2. kızma
hâzar hûn (I) cêğ dilsizleşmek
hâzar hûn cêğ 1. bezemek, bıkmak, usandırmak 2. kızmak
hâzarbûyî m beziy, bîziy
hâzari (I) m dilsizlik
hâzari (II) m bezginlik nökrelik, usangı - kırın usangı vermîcâ
hâzari (I) cêğ 1. gebe olıma halî 2. çocuksuz
hâzari kırîñ m hâzârmek, usandırmak
hâzari kırîñ cêğ hâzârmek, usandırmak
hâzarker mîrî 1. bezgine, bıkkına, usandırmî 2. sıkık
hâzarkîñ (I) m dilsizleşme
hâzarkîñ (II) m 1. bezdirme, bıkkına bıkkanlıq verme, usandırtma 2. kızdırma
hâzar kırîñ (I) cêğ dilsizleşirmek
hâzar kırîñ (II) cêğ 1. bezdirmek, bıktirmek. bıkkanlıq vermek, usandırmak 2. kızdırmak
hâzarin bîñ hâzarak
hâzarok m çocuksuz
hâzarokbîñ m 1. gebe olıma halî 2. çocuksuz olma, çocuksuzluk
hâzarokî m çocuksuzluk
hâzarotî m çocuksuzluk
hâzarû bîñ hâzarak
hâzayend m cırsıyetsiz, ırslıksız, eylesiz
hâzêñe m kassız
hâzêñek cêğ idalesiz, kassız
hâzede m üzünsüz
hâzêñer cêğ zelîmsiz
hâzêñmet cêğ zahîmsiz
hâzêñmetî m zahîmsizlik
hâzêñmeñ cêğ zahîmsiz
hâzêñhîñ m sepetiz
hâzêñbûrek cêğ öksüz, emeksiz (çoydanlık, işik güñ kaprı için)
hâzêñc cêğ zarkare
hâzêñzîñek cêğ sâlmaksız
hâzêñc cêğ passız
hâzêñç cêğ çargaksız
hâzêñar cêğ 1. zarıtsız 2. biç zarıtsız (aldızçı iç) * filmê du evarê hâzêñar hû dün aşqarıñî şîñer zarıtsıñî - hûñ zarıtsız hale gelmek ~ kırîñ zarıtsızlaşımak, zarıtsız hale gelmek
hâzêñarbûñ m zarîñ olıma, zarıtsız olma

hâzêñar bîñ bîğîñ zararı olmıyana, zarıtsız olma
hâzêñeng m bevasiz, okdîsiz, dıñımsız 2
hâzêñeng m tağız
hâzêñeñ cêğ tarlasız
hâzêñar cêğ beki
hâzêñade cêğ azıksız
hâzêñer m 1. zevkiz 2. zevkiz (kımsê)
hâzêñerî m zevkizlik
hâzêñdîñ cêğ zeyîrsiz
hâzêñar m kistatsız
hâzêñat cêğ avasız
hâzêñer cêğ güñesiz
hâzêñ cêğ kimsiz
hâzêñam cêğ adamsız
hâzêñamê m adamsızlık
hâzêñaman cêğ 1. dilsiz (dîl olmıyana) 2. zîñ dîñ - a, z. 3. uer az kârıñçı
hâzêñanî m dilsizlik
hâzêñ cêğ adîr
hâzêñay cêğ 1. öksüz 2. ötlek, kerkak, yürekiz
hâzêñayane cêğ ötlekçî
hâzêñavî m ötleklik, korkaklık, yürekizlik - kırîñ ötleklik (veya korkaklık) emek
hâzêñewatî m yerkizlik
hâzêñewe cêğ emekiz
hâzêñê cêğ zelîmsiz
hâzêñer cêğ kırşansız
hâzêñerî m zerkizlik
hâzêñer cêğ zarıtsız
hâzêñerî m zarıtsız
hâzêñisur cêğ geçîmsiz
hâzêñyan cêğ 1. zarıtsız, zarıtsız 2. zarıtsız, kârıtsız ~ hûñ zarıtsız hale gelmek ~ kırîñ zarıtsızlaşımak, zarıtsız hale gelmek
hâzêñ m hîñerî
hâzêñç cêğ çargaksız
hâzêñ cêğ zîñe
hâzêñan m zarıtsız
hâzêñ m eylesiz
hâzêñerî m geçîmsiz
hâzêñre m kırşansız
hâzêñer cêğ çîñsiz
hâzêñwate m zarıtsız
hâzêñak m dîñisiz
hâzêñ cêğ hâksîz zoc kırılmıyana ~ ü zêñmet zahîmsiz, zahîmsizce
hâzêñdestî m hâksîz
hâzêñur cêğ zîñer (sır kırılmıyana)
hâzêñerî m zîñeretsiz
hâzêñre cêğ kîñsiz (kîñî olmıyana)
hâzêñ m dîñisiz
hâzêñal m dîñisiz
hâzêñay cêğ yerkiz
bi (I) cêğ 1. isim ve sıfat yapıñı emekî * bîñer ana, niñterî * bîñer salı 2. emir kiprî olmıyana * bîñe, bîñwazê, bîñe yap, iste, gi
bi (II) bîñ emek
bi (III) cêğ 1. dîñ dîñurıñ bîññer zarf oluşturtıñ

(şımar k davranmak) - hejmarax we saytax
 - human (an ji çini) devî bûn bîm azer
 kullanmak - hennêlê xwe ve hatin ayakak.
 yelîmak - heqêlêze xafîftin söze kirinak -
 heqê (...) hêkê için (kutsal şeyler üzerine
 anî - çuêk için için) * bi heqê Xwedê Allah
 hakkı için - heqê (...) kîrîn hakk için -
 heqê (an ji hegiya) Xwedê Allah hakkı için
 - her alî de dîet bu tarîf (veya yan) * zarok
 jî bo ku bayê xwe baş bûlîn bi her alî de
 çûn çocuklar babalarını iyileştirmek için
 bant bir yana kostulu - her çar lepan (an jî
 pîyan) ketin dalkê kayrağû kapana ksil-
 nak (veya sokmak) - her çar lepan pê
 girtin (bu işe) dîet elle sarînak (veya
 yapınmak) - her çar lepan (an jî pîyan
 (yek) vastin dalkê (bunun) kuyrağûn.)
 ksilnak - her çar pîyan (an jî lepan)
 ketin (tıştekî) paçayî kapınmak (uzadıgı
 gibi davranılmak) - her çar qû û pîlan
 ketin (tıştekî) şapa otınmak - her kesî re
 her kesle şında burda - her zimânî lû
 nîstîn tabûa gîrê şerbet vereri ve güve-
 nîlmîz olmak (yek) - (tıştekî) hesap
 hekirîn (an jî mehesibandîn) (arına) bu
 işe sayınmak - hesreta (tıştekî an jî
 yekî) bûn 1) (buşeyn, bu kînsenî) hesre-
 tîni çekmek, hasretle yanıp yelînak (çok
 özlemek) 2) (buşeyn, bu kînsenî) hasreti-
 ni çekmek (hiçyaç duyduğu halde o işi
 eide edeninemenin özünüsü içinde bulun-
 mak) * cilan bi hesreta üstîyê ye dînya
 başır hasretîni çetîyê - hesreta (tıştekî
 an jî yekî) çûn başer gîmek (ezimini) çek-
 tiğî, sevdiği bu yere veya kimseye kavuş-
 mada bulunmak) - hesran teygerîn hisletîni
 kapınmak - hev dan dîhîdîdan (an jî lehî-
 dan) rastınmak - hev dan gîntûbêjkîrin (an
 jî gîntûgokîrin) doruştınmak, düzeltîre
 sîrmek - hev dan nas kîrîn (an jî
 nasundî) tînıştınmak - hev gerî (an jî
 sîrîn) bûn buclu çözmek (sıradaki soğuk-
 luk, gerginlik, dargınlık ortada kalkmak) *
 berê bi hev sar bûn, êz dîhna xwe dîrîmê
 wê ve dîsa bi hev sîrîn dîlîmî eskîden
 anaları soğukru, bakıyayam da analarındaki
 buhar çözülyor - hev hatin naskarî (an jî
 nasundî) tînîlînak - hev re dan û
 stendî karşılık olarax sap vermek - hev
 re derbas nekîrin (bînyê) alıp veremîek,
 alıştırmak - hev re ketin şertê tabîs
 tîlîmak - hev re kîrîn berîmî meleşmek -
 hev re kîrîn qarewar çîrîşmak - hev re
 teqêkê kîrîn çîrê yarîlînak - hev re şîrî
 gîrîn bahîr tutuşmak - hev ve neman 1)
 şîrî çîkînak, bîrpaşan pînselerînak (şeyn
 işe) 2) şîrî çîkînak (şîrî işlerde çalır, çok
 yorulmak) - hev ve zeliqî 1) bîrbîrîne
 yîrîşînak 2) çekîşe çekîşe pazarlık etmek

3) (bîrbîrîne) dalkînak - hevîa canê xwe
 kelîn çar dîdîre doşîşê - hêrs çûn (yekî)
 yukarıdan atmak - hêrsa xwe nekîrîn
 hîrsîni tînîlînak - (tıştekî) hîrsîni kulîgîni
 gîlînak (bu tarîfından duyulmak) (yek) -
 hîşê (wî) ve anîni ayîlînak - hîşêkîşêkê pê
 re bazar kîrîn çekîşe çekîşe pazarlık
 etmek) - înt û zîrtan sîkîlayînak -
 îdîrekîrîn qedîndîn çîrî gemî, doğru sefer
 - jê kîrîn elden alînak (bir malî pazara
 çıkartıladıan sahibînin elden satın almak)
 - jînsîrînê neçedîni sayînak bîrînemek
 (veya tîkenemîek) - jîn û mîr çîkêkî
 kadînlî (veya erkekî dînlî) * hêwirgeyêke
 bi jîn û mîr erkekî kadînlî bir zarabald -
 jîn û zarok evî bîkî - jîn û zarok bûn 1)
 ezîlînak, bîrlîzîlînak 2) evî bîrlîzîlî olmak
 - karê (yekî) derîştîni şîmî anlînak -
 karê (yekî) leyîştîni teke re rîş çetînak
 (veya çîmîşê kaymak veya sokmak) -
 (yekî) karîni (bîrîne) gîrî yeşîre (bînyê
 hîş çetîlecek dîmîndî olînak) - keçîndî
 (...) gîzîndî çûn bu (yekî) (bîr kîmî bir
 çekîkte) gîzîndî açmak - keleşîhî çûn
 (tıştekî) so uğu (bu şerde) alînak - ken û
 kîf 1) gîle oynaya (işe) 2) gîle gîle
 (uzuntîsîz hîr hayat) - ken û kîf bîr yîzî
 gîlînak (lezahe kavuşmak) - (yekî) kulîni
 (bînyê) alıp etmek (veya alaya almak) -
 kerê şîkîre haz dîde (an jî dîheze) kîrîni
 eşeğî gîcu yelîmeyîp semerîni dîvmek -
 kerê şîkîre dîçe kîrtîni eşeğî gîcu yelî-
 meyîp semerîni dovmek - kerê şîkîre êrîş
 dîbe sar kîrtîni eşeğî gîcu yelîmeyîp
 semerîni dîvmek - kesuta (tıştekî an jî
 yekî) bûn 1) (buşeyn, bu kînsenî) nasre-
 tîni çekmek (çok özlemek) 2) (buşeyn, bir
 kînsenî) hasretîni çekmek (hiçyaç duy-
 duğu halde o işi eide edeninemenin özün-
 süsü içinde bulunmak) - kesera (tıştekî an
 jî yekî) çûn hasret gîmek (özlenîmî çektiğî,
 sevdiği bu yere veya kimseye kavuşmadın
 olmak) - (nexweşînekê) ketin şîfayî bul-
 mak (veya kapmak) - kevîrêkî du teyr
 kustîni an şîşla dî kuş yîlînak - kîf
 pergîniya (an jî pêşwazyay) (yekî) kîrîni
 bîrîni sînak karşılamak - kîf û eşq gîle
 oynaya (işe) 2) - kîf û şîhî gîle oynaya
 (işe) 2) - kîrî (yekî) butîni (bînyê) yanî
 (veya faydası) dokînmîak - kîrî (tıştekî
 butîni bu bîlyê) sap olînak * ew ças sal e,
 hêja tu bi kîrî (tıştekî) nehatî anîni seredîni
 sen hîlî bir bîlyaya sap olînadîn - kîrî her
 tîştê te çîre de gîle, serîde de - kîrî kutî
 (an jî iş) hazîni işe yîlînak - kîrî (tıştekî)
 mehatîni eme sîme verînmîak - kîlîmîni
 xwe (yek) kuştîni dîlye sokmak - kîru xwe
 nîan elîğîyê kîlmîak - kîras û derpê dor
 gîmîek - kîras û derpê bûn dor gîmîek

nîmak - (...) kîrîn 1) değımek (eş değıde anarak) * çavê bi bi dînyê dîlîn gaz-
letî dînyeyê deger 2) hakkı için (kutsal
şeyler için) ant içmek için) * bi Qurânê
hakkîm Kurân hakkı için * ez bi dinê xwe
bikîm dînim hakkı için - kêre xwe hesab
nekirin oge ipzemetmek, bu kimsyê tek-
menak - kêre xwe miz buke, de bi yê
hevadan oge başkalarına güvenerek iş
yapma ~ ku de zîwîn ewî rê hûn (ayrı
veya biri yola çıkmak) ~ ku de bîwêjî weqî
çar tuxt ê 1) okla her ye de dartyez dîlîn 2)
(ayrı) veya bir yola çıkmak 3) ayvaz
başaj, hep bir bezaj - kula (tîrekê) nalîn
bu şeyin hîretilêke yamp tîrînas ~ wê)
kulê çûn hasret gîrmek (uzumîni çekip,
sevdiği bir yere veya kimseye kavuşmadan
ölmek) ~ kulmî û sîfeyê (an ji pîlînan)
sîle secal * mîrîkî dan her kulmî û sîfeyan
birin adamî wîle tûkî goîrdûler - kulman
(gürnüstatî) çûn hev yûmuk yûmûge gelmek
- kûrîwê (yekî) zanî 1) kûrîwê bûnê 2)
(birini) dînarîni bulmak - kûr û dîr
dîrînenesîne, dîrînhîne - kûvayî û
başkûvîyan yalvayî yakarî - kûvîyîyan bi
dîra (yekî) kelîmî agîrdîr girîp omîrdîr
çîmak (kûrdîrîk için) - kûvîyîyan çûn
(yekî) sîyona gîrmek - leq (yekî) de hatî
(kîmî) karsîlamewa gellîk - leqavî (yekî)
de çûn karsîlamewa gîrmek, yoluna çîmak
- (yekî) leyîstî (hîme) ip takîmak (hîme)
kûlûlûğu için çelîştîkî) ~ jez û bez
çarçabûk (elî acêle, yel gîbî ~ lîngên
nermeneerm hîsîz alimî tîpî sessîz, yîvîz)
- mal û mal ewî bunî - mal û mal bîni
evîlemek (tekîlennas yûcalîmak, yîva
yîpîtas - mal û malîk mal mûlk - mal û
mûlkên xwe fextî nebe ev sakîbî malîk
sak bî, hîmî bunî tîk sakîbî - mezînan re
mezî, - biçûkan re hîçûk bûn bîyûkle
bîyûk kuçûkle kuçûk çîmak - mîsînê valî
meçe deştîwê negîre hes hayîlere kapîna
- mîrazê (an ji mîrazê) xwe şad bûn 1)
îmorîna etîmek 2) amansî ulasîmak ~
mîrîkî (an ji mîrîkîdî) yok pîhîna -
mîrîra ser zanîwê xwe agîmî mîrîna de -
nan û ay kîlîmî vedîp içmek - nav û
dewgê (yekî) keçî (bir şey birîrî) şîmî-
dan çîmak (veya şîmîna şîrînkî) - nan û
xwê bîni iyîkkîbîna olmak - nanê (yekî)
leyîstîni ekîştîyê oymîmak - nav û usî
xwe esîmîye esîmîye - nav û nîşîma xwe
zîyî'nî saîyîla, usîyîle esîmîye - nava
gulê (yekî) kelîmî (hîme) gîrmek - nava
gulê hes ketîni burîmî gîrmek, kayvîye,
lîhasîmak - navberîya (yekî) û arîcî gîyî
~ nav çîh û mîsîndî xwe nekîrîni 1) ew

oğî, tîmîkî (sîmîndî dolavî) 2) esîyê cî-
zel dîşkîne bulîmî, nîsî ~ nasê (... 1) çî-
tan, deymîni yapî) * ez bi Xwedê lîkîm
Allah hakkı için 2) allî dîye * yekî bi navê
Hesen li te pîwîsî Hasan dîye birî serî sordî
- navê kelîmî ler gîrmek (veya varmak) -
navê (...) kîrîn haki için (kutsal şeyler için)
ant içmek için) ~ neîsa xwe karîm nef-
sîne hakîm olmak ~ neîsa xwe nîkarîbîni
neîsîne oymîk - nepîkun dan hev îgne de
kûyî kîzmîk - nermîkavî bî dîra (yekî)
kelîmî alîmî (veya aşîgîdan) alîmk - nermî-
kavî (an ji xweşkavî) tevgîrîni yavîştîni
almîk, (alîk) dîvînmîmk - nezmî kelîmî
(karekî) yîni besîmk - nîkulîni çûn (yekî)
(meç) gîrdîmk (azarlamak, hîrpalmîk) ~
nîkulîni (an ji dîndîkîni) çûn hev gîrdî-
mk ~ nîkulîni hatîni ser serê (yekî)
(hîrîni) tepeşîre (veya hasîzî) hîmek
(veya çîkîmk - nîkulîni (an ji dîndîkîni) lî
alîstî (an ilî dîni) gîrdîmk (azarlamak,
hîrpalmîk) - nîkulîni li hev dan (an ji
xîstîni) gîrdîmk - nîkulîni çûn hev
elleşîmk (elle tîşek şîkîleşîmk) ~ (...)
nîmetî nîmet hakkı (veya nîmet hakkı için)
* ez bi şî nîmetî bîkîm, eger ez derew
bîlîşîmî Xwedê xerîfî nîle bîbe bu dîmet
hakkı için sayîyînamî, eger yîlan
söylîsenî Allah çîrpsîni - oşîbînê rabûlîk-
le ~ palîştîyî (tîştîkî) hî astîndî,
rafîfîni, dayîmîmk ~ paş de hatîni xîstîni
ertelenmek - paş ve hatîni avêlîni ertelen-
mek ~ paş ve xekîşîni gerî çekîmek - patî-
ka stûşî (yekî) gîrdîni esîsîlemek - patîka
stûvê (yekî) hatîni gîrdîni esîsîlemek -
pembû (yekî) şerîfî kîrîni kadîfe eldîvînlê
yonîk - pereyîni leyîstîni porî kesîmek
(çîk porî zanînmîk) - pereyekî pîr
leyîstîni bîyûkî yînmîsî (kîmînda) ~
pereyê xwe karîni kîrîni (an ji xeber dan)
li kîmî parîna gîrmek - pey (...) kelîmî 1)
(bir kîmîni, bir şîni) ardîna veya arkasîna
dîsmek 2) (birmeç) kaç nak veya varmak ~
pey çûna (yekî) herî pesîne dîsmek (bir
işîgîni gerekeşîmîsîni işîgîmîyîya çelîş-
mek) ~ pêçîyîni nîşîmî hev dan parîmkî
gîrdîmk - pêşîra (yekî) gîrdîni (birîmî)
vakasîni alîmk (veya yîpîştîmk) ~ pêş
çavê (yekî) kelîmî (bir şey) görîni ilîşîk -
pêş de ufotîni (leri) (veya îre) sîzmek, îre
doğu yîstîmk ~ pêş de bîrîni (leri)
gîrdîmk * te ev bîarîyîya xwe pîr hî pêş de
hîr bu sazîzgî: nîçûk (leri) gîrdîmî - pêş de
çûn (leri) gîrmek (veya varmak) (tîştîkî) -
pîşî bî hev ve hîni (bir iş) pamuk îpîgîne
bağî olîmk (tîştîkî) - pîşî bî hev ve dîntîni
(bu iş) pamuk îpîgîyle bağlamak - pîhî-
nîni li hev dan (an ji xîstîni) tepîrmek -
pîlînan rabûn ser (...) 1) (birini) bir şeyi

tepe tepe kullonmak (sağlam eşya) 2) tepinmek (üstüne çıkıp tepinmek) * pişî hi pihiinan lü xistin paşî ji hi pihiinan rabûn serê önce teknelerle serin astêrê çikap tepindiler ~ pişî mîroy dîy Qersê (an ji Xursê) Sora sora Bagdat (veya Kêbe) hulinir ~ piştin axaftin pis perdeder koraymak ~ piştin (yekî) Kêlir (buca); nakasim dayamak (birinê korayendûna guverinok) (yek) ~ pişî xwe re kas kêrln (bir şeyi veya bir kimseyi) gülgede biakmak * jînikê hi nedewiya xwe keçik hi pişî xwe re kuş dikirin kadim guzellîyê kîrlan bîrê gülgede birakayrdû ~ jîyên netralk hîzîz edîr (çob çavas olark) ~ pişî ß pergal bîrîn jîyê gulmek (temiz, tertipli duruma getirmek) (yek) ~ polêkî ßrotin (bîrînê bu pulê setinok ~ polêkê nekortin beş korus etirmek ~ puanan (...) têk bîrin puan hesabıyla yeninok ~ purê (yekî) gîrtin ß kasêrlin sezaflandîrî surûklênok ~ qandî bejna mîrreyê mîrîze boyu ~ qandî (an ji qasî) herê eskîrî kadar ~ qandî çarekê qandî, bu setinok ~ qandî (an ji qasî) çiyayekî dag gibi (veya kadar) daglar gibi (veya kadar) çok büyük, çok ir, çok güçlü * xortekî bi qandî çiyayekî dag gîrî dekanîli ~ qandî dînyayekê dunya kadar ~ qandî (an ji qasî) gîrîkê hevîr yumruk gibi, yumruk hîyûklûgünde ~ qandî (an ji qasî) ketekî ye eşekê kadar ~ qandî (an ji qasî) ku jî harçînan nemiye aqlîkan dîncayecak karîr (pek az yemek, yemek) ~ qandî ku qîrî (an ji tîr) bîkê veterî kadar ~ qandî (an ji qasî) kulmekê yumruk gibi, yumruk miyûk iğünde ~ qandî (an ji qasî) palasokî memûrî kadar (yer) ~ qandî (an ji qasî) serê derziyê neçîn (bir) arpa hayu kadar gutmek ~ qandî (an ji qasî) telê mîrreyekî (an ji mîrreyekî) adûn boyu ~ qandî telê xwe boyu (veya hayuna, haywana) beraber * bi qandî telê wî lawê wî heyê boyu beraber çovûge var ~ qasî bejna mîroy bîrî, dorpeçkîrî bî her taraf adam haywana hîgûrtî emzîle çevîlîydî ~ qasî (an ji qandî) bejna (an ji telê) mîrreyekî adam neçî * lîr alîyê wê bi dîrîgên ku bi qasî bejna mîroy bîrî, dorpeçkîrî bî her taraf adam haywana hîgûrtî emzîle çevîlîydî ~ qasî beşekî bakla kadar (bî), pîrî pîrî kucuk dîcezlîrî çûn ~ qasî berê eskîrî kadar ~ qasî bahosî ß nîvekî oşak kadar ~ qasî çarekê çîmlîk, bir seferlik * hi qasî çarekê qelîweya nîrî nîyê bîrî qîrîkê kabîwîzî çûnîs ~ qasî çiyayekî dag gibi (veya kadar), daglar gibi (veya kadar) çok büyük, çok ir, çok güçlü ~ qasî (an ji qandî) devgerê ag z dalîsî * mîrîk bi qasî ku devê wî gurîyu çîrî karîr adam ağız dolîrî.

kuşîrî etî ~ qasî (an ji qandî) dînyayekê 1) dunya kadar * ku ez wê seva îranê veşerîmî orakê, îşar bi qandî dînyayekê rîya nîm heyê bu gece vaktî xwe dîrîsîmî, dînya kadar yolum var 2) dînyaya ... ~ * bi qasî dînyayekê pere zîhî kîr dînyaya nîrî pîrîsîmî lîccadî ~ qasî gamîşekî ye mîrîze gibi ~ qasî (an ji qandî) garîpa kîçîlîcaq itî surûkî kadar ~ qasî gîrîniya xwe hîşîyî zîrcîrî bîrîn ağırlîqîna altîrî deçîmek ~ qasî gurzekî bîlek gibi (aç qîrî, gur) ~ qasî ku hes e yeter dîrîcedê ~ qasî ku tîr (an ji qîrî) bîkê yeterî kadar ~ qasî (an ji qandî) ku tu çavê xwe hîşîlî ß vektî gaz neçî kopayîncîya kadar ~ qasî ku tîr destê xwe dîrîj bîkî el emîrî, el emîrî kadar ~ qasî kulmekê yumruk gibi, yumruk boyukluğunde ~ qasî korîyu (an ji serê) derziyê iğîrî ucîyî kadar ~ qasî meydana heşekî at koşturacak kadar ~ qasî mîrîreyekê mîrîze boyu ~ qasî mîşîqîlekî rîh nîmîyê bîrî çekîrîkê yetî, kalî mîmak (bütûniye denk olmak) ~ qasî (an ji qandî) mîşîqîlekê jê bez nekîrlîm gîrînî kadar sevîmek ~ qasî (an ji qandî) mîyeki mîhîlî (bir) dîcî; kîrdî; az kalîrî, neredîyse, az kaldî ~ qasî nakêkî ye at nakî kadar ~ qasî nîşkî ye mîcîmekî kadar ~ qasî palasokî qendî kadar (yer) ~ qasîyê deîrî belâ deîrî kabîlînde ~ qedrê (an ji xatîrê) Xwedê bîkî Allah aşkîna ~ qesemî yemîrî kasemî ~ qeçî jê gîrî kîrînî hayîrî olmak (veya yâd etmek) ~ qerîncîyan çûn (yekî) bîrînî tînelemek, lîdî dokîrîlîmîmak ~ qewetî dîstan bîkê gîcî de ~ qewetî mîrî xwe mîgîrînî hakkî île ~ qewetî xwe ewle bîrînî gîcîye gîverîmek, yûdîrîgîna gîvenîmek ~ qîlîqîn (stroyîna an ji stîdeçyan île dan (xistin) boyuzîlmîk ~ qîrîkî (yekî) gîrlî (bîrînî) yekîsîna astîmak (sarîmek veya yapîrmîk) ~ qîrîkî ß qewetîya hev gîrtîn gîrlîk gîrlîgîna gîlmîk ~ qîrîka (yekî) gîrlînî (bîrînî) çîrlîgîna bîrmîk, gîrî ağına sarîlmîk ~ qîrîka hev gîrlînî ağına bîgîza (veya gîrlîk gîrlîgîna) gîlmîk ~ qîrînkîna zîmanê (yekî) gîrlînî sîzî ağında bîrîkmîk (veya sîzî ağında olîmak) ~ qîçî ß pîlînî jê dîrlînî (an ji xelas bûnî) yakîyî astîrmîk (veya sîymîk) ~ qîçî ß pîlînî ji (yekî) neîlîrlînî (bîrînî) emîrî ererî kolîmî alîmîz ~ qîçî ~ qîçîyan ketîm (tîşekî) 1) pîçîya kopîrmîk (kîrîşîgî amîrî sanîdîdan ayrîlmîk istîçîşî bîrî işîen kerîlîmîk istîmîsmîk) 2) qîrmîza dîçîmek ~ qîçînî çûnî hu (yekî) bîrî kîdîmî bîrî çekîkî; gîzînî çîrmîk ~ qînu (tîşekî) gîrtîn (bu emîrî arkîsîna dîçîmek (veya tîşîlmîk) ~ ...re dîçî 1) île (bîrîkîrlîgî) çîrmî * lawîk bî hevîkî xwe re but çîçuk arkîdîgîya gîldî 2) île beraber * bî çûna ayu ya tîjê te dînya var bîl

güleşin baharısıyla beraber hava sogudu - (yekê) re pir alîbûl hûn (biryle) çala şel dişîr olaraya, sîka fîra olaraya - (yekê) re ketin êkê (an ji rikê) (biyle) inatbûmak - (yekê) re rabûn û rîniştin (biryle) dişîr kurmak - (yekê) re raketin (biryle) tenas-ta bulûnûmak (eînsel îşkide bulûnûmak) - (yekê) re seri klîrîn der (biryle) basa çikmak - (yekê) re seri kîşandîn (birisyle) bay olûşûnek - (yekê) şewrîrîn (birin) akil danûşûmak - (yekê) re tena serê xwe man (bir şey a veya kîmseye) e) hêz başa kalûnak - (yekê) re têkûî danîn tenasa geçûnek - (yekê) re xeydîn (birin) azarlanmak, paylanmak - refesah li hew xîstîn (an ji dan) tepîşûnek - rehîza Xwedê şad be Allah! rahmet eylesan - rez û behçe baghik bahçelik - rezaya dil 1) gûnûl hoşluğa ile 2) helîşîndan - rezaya dilê xwe gûnûl nezûsyla, gûnûl hoşluğa ile - rê û rezanan zanîn kadîrbîlir olmak - rêsin û helakîrinê dûke saça - rêxtekê ve girê dan usûsî bağlanmak - rîya ... 1) yoluyla * ez bi rîya deriyayê hatim deniz yoluyla geldim 2) yoluyla, aracılığıyla, vasıtasıyla * bi rîya qeymeqamîyê daxwaznameya xwe şandîye kaymakamlık yoluyla diçekçûnî göncermiş - rîya deriyayê denizyolu ile - rîyê (yekê) ketin (birinin sakalına gûlûnek - ruhê (yekê) zanîn kalûn okumak poz-lerinden okumak - ruhê xwe îyîştîn canı de oynûmak - rûyekî cûşpî alimîti akî ile * em bi rûyekî spî ji vî karî derketin alimîtin akî ile bu îşten çîktî - rûyê (yekê) ketin yûzûne gûlûnek, gûlûşacılık etmek - rûyê spî-jî (karêkî) derketin (bir îşten) yûz ûkî îşten çikmak, (bu îşten) yûzûnûn akîyla çikmak - saye (yekê) sayesinde * kurik çî hîn hûbe, hi suya wî hîn hûye çûk ne îğrenişe unûn sayesinde îğreniş - saye (yekê) bi înin sayesinde - saye (yekê) mîrad pê klîrîn sayesinde sayeban olmak - saye qelama xwe jîyîn kalemiyle yazmak (veya geçûn-mek) - saye serê (yekê) qezeme klîrîn (birinin) sîrtûdan (para) kaazûnûk - ser belaya xwe ve bi agzî kurusan, belasını bulsan (aleme sîzû olûnak) - ser belaya xwe ve bûn beîşîni bulûnak - ser (yekê) de çûn 1) yûkûnnek, usûre dîşmek * bi ser mîn de neyên bana yûklemeyan 2) (birin) arıyap soimnak - ser (yekê) de dehf dan (an ji gêr kirin) (bir olay) birin) mal etmek * vê bûyerê bi ser mîn de dehf didîn bi çaya bîna mal ediyolar - ser de hatin gîrlîn bastûnûnak, bastûn yemek - set (yekê) de hîlbûn (birin) çikûşûnak - ser de neçûn semîne ugramûnek (birin) loç zama-mazî - ser eklaqê (yekê) kelîmî danûnû

basûmak - ser guhê xwe re avêtin îşu-sarînak - ser hemdê xwe ve hatin kerde-ne gelmek, ayaklamak, ayulanak - ser hev de hatin dayîn sıkıştûrînak - ser hev û din de çûn (birinin) hal danûnî sarînak - ser (yekê) ketin asûnak * telê wê bi ser î unî dikave boya benim boyanû aşîya - ser kurmê (yekê) ketin huyûnî îğrenmek, (birinin) damarını bulmak - ser kurmê (yekê) ve bûn (birinin) damarını bulmak - ser îngan (an ji pîyan) ketin ayagî ka-kûnak (ayakları üzerine dikilmek) - ser pêla-va jînekê de ketin kadîna yalvarûnak, ayak-larına kapanûnak - ser (...) re çûn îrafê (yekê) bir hakkın îğîer bir kîmseye geçûnnek - ser re îşjandûn tazûnûk - ser rîyê hev de pîvaz hûr klîrîn taibîrîni yûz yûze avûnek - ser şaya (yekê) vebûn izmî bulûnak - ser û çav klîrîn eylendûnnek - ser û guh 1) hîlî tavri yerinde, gormuş, duru-mu dîşgîn 2) ense kulak yerinde, kelli îşli - ser û guh bûn 1) hîlî tavri yerinde olmak (gormuşu, durumu dîşgîn) 2) ense kulak yerinde olmak, kelli îşli olmak - ser û guh klîrîn (birin) adan etmek (bu yerî düzene sokmak veya bir şeyi îşe yarar bir duruma getirmek) - ser telîşê (yekê) ketin (birinin) damarını bulmak - ser ve hatin klîrîn ekletûnek - ser xûyê (yekê) ketin huyûnî îğrenmek - serê... için (spî) deyim-leri yaparî * bi serê zabokên xwe dikîtin çûkûkûn, min başî çîp - serê çîyayan ketin îşgî çikmak - serê (yekê) de kwendûn beymîni vakûnûk, alyonlanûk - serê (yekê) de hatin başûndan geçmek * ev nexweşîn bi serê min de jî hafîbû hu hastak benim de başûndan geçî - serê hev sînd xwatîn analûndan sîstîzamanak - serê (yekê) ketin akîna yalmak - serê (yekê) klîrîn (birinin) başî açî * hûn bi serê Alî Beg bikûn min medîn dest A i Bey'in laşî için beni ele vermeyin - serê (yekê) klîrîn ku nadîn bi malê dînyayê (birinin) olûsunu îğmek - serê (yekê) klîrîn kurine kavralûnak - serê zînan akîflîn burûn ucûvîa konuşûk, birîyle beronî olmak - serê (yekê) de çûn kafasına yalmak - serê pîvaz dilîmî ucûyla (îşten) yûekten olûyarak, laf olûn dîye) - serê şîştî hatin çîmî kolûru sîlaya sîlaya gelmek (bir îşten sonuç almûşûn gelmek) - serê (...) ve klîrîn ucûna tazûnak * bi serê şîr ve neke klîrîn ucûna çikmak - serê xwe (ye) nasûna buyûnak - serê zînan dilîmî ucûyla (îşten) yûekten olûyarak, laf olûn dîye) - serîmazî jê derketin (bu îşten) yûz akî ile çikmak, (bu îşten) yûzûnûn akîyla çikmak - serîyan jê re sîlûv dan buyûn keşûnek, başûn îğmek - serîyek pîvaz (ad) jî sîr jî klîrîn bu kîmse hiç bir şeye yara-

iramak (yek) - serî kirin başî bi baglînak (birîni nişanînak veya yelennemek) - serî li hev qelibî yuz yuze gelmek (aniden karışılmak) - serî şilav dan baş kusinek teslîm şin baş ezmek - serserîtiya çûn (lişteki) yaz tabîlaya (veya yere) basmak - sehbûrî lebat kûrîni tûlûnî dîvînamak - şing kotîni hev hoşzlaşmak, kıyasîya davuşmak - şingî û şingîrî edî canî - şîya xwe re li hev nekîrîni bokuyî kavga etmek - şonda qesemê yemîni kîşem - şonda temîni yemîni şîllan - şwîzîlîşt tîst çênabe hal hal demekle ağır tatlılanmak - sozê mîrê berê söz bu Allah bir - şelalî serî li ber emîndîni zelakalî etmek - şelagî û melagîyan bi dora (yek) kutîni el etek opîmek (yalaklanmak) - (wî) serîle pohîsîna * bi wî serîle ku ez ji trîpa xwe nînsî jî, ez jî beşîle tekînimîni trenî kaşîrmak pohîsîna nîni bekledîni - şexsê xwe jî kîndîni, bîzîat - (yek) şewîlîni (burîder) fîka (veya fikrîni) alînak - şîdî lê dan şkeşîrmek - şîmî û şîrîni qoz yaşîlîni arîsînda * bi şîmî û şîrîni ew lîmîni kirîni gûz yaşîlîni arîsînda tîrîşîya wa lîni - şîrîqîmîni (wî) yekî) xîstîni tîkîni alînak (aşk etmek veya patlatmak) - şîwî de hatîni awîdîni tetelînmek - şîwî de hatîni zîvîrandîni (an jî veqerîndîni) rapîlmek (gerî çevîrîlmek) - tabîra amîyûne amîyûne îhîrîyle - tayekî xav bi hev ve girê dan (ha şîrî panuk îplîgîyle bağlanmak - tayekî xav bi hev ve girêdayî hîmî (bir işi) panuk îplîgîne bağli olmak - tayekî xav xavê (yek) girê dan gazîni bağlanmak - tayekî xav (yek) gîrê dan birîni çok çabûk kîndîrmek - telîmî devê xwe zanîni 1) ağîymîni talîmî bilîmek 2) ağîymîni talîmî bilîmek (her şeyîni gûzeliçîni, yîymîni bîlmek, anlîmak) - temînan çûm bulê yemîni kalîvîvalî varîr (çok kîrîlî - telîmî û niçîni çîhî hev elleçîmek (bîmîne dektînîmîne söz söylemek) (yek) - tîna serê (wî) hîştîni başîni boy barakînak - tîna serê xwe 1) bir (veya tek) başîna 2) tek başîna (başîki birîni yîrdîmîni olîmkîsîzîmî) - tîna serê xwe mîni yîrîz başîna kalînak - tîna serê xwe pî re mîni (bîni şeyîle veya kîmîşeyîki) baş başî kalînak * dîvê keşîkî bî tîna serê xwe pî re blîndîne kîzî emîni baş başî kalînak (yek) - tîpê hîştîni (birîni) tecrîbî etmek - terpîşîkan çûn hev elleçîmek (el e 1) çîmek şîka çîmak) - tîlyîni (an jî pîçîyîni) kul de nîzî kîrîni yarîlî, yarîlî parîmîgîni serîmek - tîlyîyan nişînîni hev dan parîmîgîni gîsterîlmek - tîrsî û sawê (îretî tîrîle - tîştîki gîrîni) bir yel tîturînak * her kes jî xwe re bî tîştîki gîrîni e û dîçe herkes kendînce bir yel tîturîmîya gîdyîrîşî işî - tîştîki nehesîbîndîni 1) kalî almîmak 2) hîçe savîrmîki (veya hîç îndîrgîmîni) -

hîştîki be negîhîştîni baş edînmek (yek) - hîştîki zanîni bî şey zanînak * mîni jî tu bî hîştîki zanîbî bea de serî bir şey zanîmîştîni - tîstîni herîdayî re nîjîlî bîni abîsîle uğraşînak (veya abîsîle işîgîni, çîrmîk) - tîştîkîni herîdayî wezî derîbasî kîrîni (an jî nîjîlî bîni) abîsîle uğraşînak (veya abîsîle işîgîni etmek) - tîrîkê dî nîyahî lîldîni bî: tîsîla dî kîşî yîrdîmîni - (hîştîki) ve bîni (bî: şeyî) dîşkîni olîmak - (yek) ve bîni wîki dîlî (birîni) sîlûkî gîbî yapîşîmak - (yek) ve danîni (birîni) yapîştîrmîki - (kîrîki) ve hatîni gîrêdan çîkî basîmak (bîni mesîlege çîmek, bağlanmak) - (yek) ve zîlîgîni 1) (birîni) yapîştîrmîki 2) (birîni) îsrîrî etmek - vîrî de reşî nebîlî bî: tîrî: fîldîni gîrînmîni - vî çîndî bu gîdîle * bî vî çîndî ançîni emî dîkarîni şîvîrkî bîghîjîmî malê bu gîdîle ançîki (kîymîni ewî vîrdîz - vî çîndî mîçî çîndî aksîkî eşekîle yîrîsekî dîgî çîkîlmîz - vî çîndî tu mîçî Mîuşê aksîkî eşekîle yîrîsekî dîgî çîkîlmîz - vî yekî re bunîni bîrlîkîte (veya bunîni berîberî) - vî awîyî (an jî terbî) 1) boyîleçî, boyîle boyî 2) bu gîdîle - vî çîvî bu gîrîle * dîvê tu bî vî çîvî bîlyîerê nîntîxînî olîvî bu gîzîle deçî: lîndîrmîmîlîsîni - wan re çîndîçîndî bîni haşîrî neçîrî alînak - wan re çîndîçîndî kîrîni hîzîrî neçîrî etmek - werîsê jîndî xwe herîde bîrê kîndîni îplîyle kuyîya îmmî - werîsê potot, xwe herîde bîrê başkîlarîni îplîyle kuyîya îmmî - wesîteya (yek) azîlîgîyle, birîni arîcalîgîyle, bîvîsîta - wê tekîmî de neçîni semîlîni uğraşîrmîki - xîsîktî (karî û harekî) gerîndîni işî kîrmîzîçîni yîrdînmek dîmmîni kullînmîki - xîrîre te (an jî we) dîşîyî kalî (veya kalîni), elîvedî - xîrîre Xwedê bîkî Allah şîkîna - xîberî (yek) kîrîni dînmek, (birîni) sîzîvîni, şîgîçînîni kabul edîp gerîçîmîne davîrmîmek - xîberîni nîsîna xwe kîrîni nîsîmîni şîrmîki - xîberîni xweyî nîrîvî jî qulê derdîxe marê reşî tatî calî yîrdîni deşîgîndîni çîkîrî - xîberdîna nîrmî marî jî çîndî (an jî qulê) tî derî ardî dîlî yîrdîni deşîgîndîni çîkîrî - xîherdînî dîni gîrî dîni bîrîni tîfîa tîrmîki - xîherdînî (yek) dîni gîrêdan ağîymî birîni panuk (bî çîlmîki) - xîherîlî lê nîbîştîni her helî bîçîmak - xîrî herî bî xîrî wîre Allah çîvîştîrîmîni - xîrî û xweşî hîzîrîmîyle, hîyîlîni de - xîrî û xweşî de Allah haşîrî etsîni (veya kalîni) - xîrî û xweşî hadî (an jî hadîni) sefî gîldîni (veya sefî gîldîmîz) - xîra bayê nîni dîxwe babî fîrîni hîsî işîler - xîra (yek) pî ketîni (birîni) arîndîrîni. (parî) kîzîrmîki - xîra qîldîmî xwe debîra xwe kîrîni kalîni îyle yapîşîmak (veya gîçîmîmek) - xîza Xwedê Allah şîkîna - (...) xîstîni be yakîştîrmîki - xîyê (yek)

zamanı hoyun. bilayek (tiştik miştik) -
 waza (an ji waza) Xwedê (bikî) Allah
 aşkna * tu bi waza Xwedê bikî, a rast
 bibêje Allah aşkna dogra, mi soye - xwe
 de kirin rakip maşîrmak - xwe ewle-
 gişşûnû gere gere, kundine govererek -
 xwe karibûn reşare hokim olmak - xwe ne
 ji xerê re şanilîne pey (me eşiği dağuna
 çagûnmaşar, "ya su lazımdır, ya odun" demış
 - xwe re beraberime yarı su - xwe re
 girtin û murîn gumleyir girmek - xwe tê de
 tiştok heyê? dağun deşil hayran deşil-
 enuştin beni niye oştu? - Xwedê Allahuna
 - Xwedê bikî Allah aşkna - xweşikî (wan)
 li hev bi keys kirin (a) tal'ya bağlamak -
 xweşî jêşwazî kirin hünükahî gîstenek
 - xweşkayî güzellişle, iyilikle - xweşkayî
 hel kirin güzellişke qezimek - xweşkayî
 tiştokî hel kirin tal'ya bağlamak - xweşki
 çûn balê yanina şalavatta varin (çok öfke-
 li) - xwezayan dest nuce plazyan çalşıp
 caba'şnadan insan bir şey elde edemez -
 xwêdana emiyê ulmî terî de hileğinin
 hukû de - xwêdana emiyê xwe qezime (an
 ji heq) kirin ulmî terî de kaze olmak - ya (...)
 -e gize, sorulma * bi ya min her du ji
 mâna hev la bana göre dışı de bir - ya
 (yekî) (şim: veya bana) kış: (veya kâş:)
 * bi ya min kûn rast nabêjin bana kalırsa
 siz dağru söyleyebilirsiniz - ya dilê xwe
 goşlîne göre, dileğire göre - ya kesekî
 mekîrin rakırmak (önemli) sayırmak,
 deşir verimek) - ya (yekî) kirin 1) dînle-
 mek (birinin sözünü, öğüdünü kabul etip
 gereğince davranmak) 2) riyet etmek - ya
 xwe kirin bişğıni yapmek - yekkirina dil
 gonul bulê - zarîna (an ji zarêbûna) min
 bildigin, bişğıni kadar yla - zar û zêç evî
 barkî - zar û zêç bûn evî barkî olmak -
 zar û zîman dilî konuşabilen - zar û
 zîman bûn 1) diji olmak 2) dile gelmek -
 zarokan (an ji sebîyan) re zarok (an ji
 sebî), bi mezînan re mezîn bûn çarukta
 cûruk, biyûkle biyûk olmak - zena ... diy-
 erek, sanarak - zend û bend 1) etli bulu 2)
 güçle kuvvetli (çok güçlü, çok dayanıklı
 kimse) - zend û bend bûn 1) etli bulu
 olmak 2) güçlü kuvvetli olmak - zextan
 çûn (yekî) şêw dîrmek hîrîre etmek -
 zîlm tîst dan buduya salmak - zîmanê xwe
 hatin gişlîn dilayê tutulmak (veya yakolan-
 mak) - zîmanê xwe karin dil'ne turnak -
 zîmanê xwe (yekî) kuştin dil'ne sokmak -
 zîmanê xwe li xwe şahîdî dan yakayê ele
 vermek - zîmanê xwe nekarîn dil'ne ta-
 marînak - zîmanê xwe şûcî xwe dan dest
 dil'ne tutulmak (veya yakolanmek) -
 zîmanê xwe şîhatin şûcî u insan etmek -
 zîmanê xwe xwe dan dest yakayê ele ver-

mek - zîmanê xweş bi dora (yekî) ketin
 nîtan (veya zîşğından) zîmak - zînejîrê (yekî)
 girê dan (binim) deşir bağlamak - zîrîkan
 li hev xîstû (an ji dînn) tepşmek - zor û
 heft belayan güş helê - zor û zehmetlîyan
 güş hîle (veya gücü gücüm) - zorê zorla,
 zor bela - zorê gîhîştin (tiştokî) nefes
 neşese kalımk, dar dar kalımk - zorê gottin
 ji devê (yekî) derxistin (söz, fikirin) ağız-
 dan carînele çıkarmak

bi acetkerî *şêw* sınıştıkça
 bîadan *şêw* 1. hesleyici 2. besimli
 bi adutî *şêw* sınıştıkça
 bîallî *şêw* yemlikli
 bîngîrî *şêw* atışle oynar ak
 bîaşgîrî *şêw* frengîli
 bîahûn *şêw* elemli
 bîakortî *şêw* akortlu
 bîala *şêw* hayrîkî
 bîalay (î) *şêw* şîrî
 bîalay (î) *şêw* atevli
 bîahûşîmî *şêw* alhûşîmî
 bîatek *şêw* yaraklı
 bîaşerî *şêw* şîrî
 bîallî *şêw* şîrî
 bîalîxwe dan *şêw* fark gîzertme
 bîalê xwe dan *şêw* fark gîzertmek
 bîalkol *şêw* 1. alkollî hînde alkol bulunmî 2.
 alkollî, çkî (alkol içmiş olan kimse) 3.
 içkî (alkol satılan yer) * lokantaya hîjalkol
 içkî lokanta
 bîalmastî *şêw* almastî
 bîalof *şêw* karguşli
 bîamadehtî *şêw* hazînlî
 bîamadehûbûn *şêw* hazîrlîkî olma (veya bulun-
 ma)
 bî amadehî bûn *şêw* hazîrlîkî ulmak (veya
 bulunmak)
 bîamadekarîbûn *şêw* istiyatlı bulunma
 bî amadekarî bûn *şêw* ila-yarlı bulunmak
 bîaman *şêw* kaplı (kap kacıklî)
 bîambelajî *şêw* ambalajlı
 bîamîp *şêw* amîpli
 bîamîretkarî *şêw* deşatma
 bî amîret kirin *şêw* danzmak
 bîamuşî *şêw* şaşince
 bîamaraz *şêw* şedî
 bîantet *şêw* antetli
 bîanteman *şêw* antemanlı
 bîaşpore *şêw* kaşibulêçq
 bîaşqî *şêw* 1. akîllî 2. uslu, akîllî - û dilî heddê
 xwe de akîllî uslu - û xwe h * bi aşqê xwe
 de min hîaşqîne aqlınca beni kandırmak - û
 xwe ve hatin ôşal kenallî olmak
 bîaşqîbûn *şêw* 1. akîllanma, akîllî olma 2. akîllî-
 lîk 3. uslanma 4. usluluk
 bî aşqî bûn *şêw* 1. akîllanma, akîllî olmak 2.
 uslanmak, uslu olmak
 bîaşqîllî *şêw* akîllîk - hîrîni akîllîk etmek

biçliktir *m* okullarında
 biçil kirin *öf* okullandırmak
 biçilî *m* okulluk
 biçilhet *nl* gecimli
 biç (I) *nl* ağız. ağız. olan
 biç (II) *nl* unlu
 biçan *nl* yakın
 biçanî *k* sakince
 biçan *nl* sızılı
 biçarastebûnî *k* yonelan ş olarak
 biç aravê çıştın *öf* kullamak
 biçard *nl* unlu
 biçardbûn *m* ulanma
 biç ard bûn *öf* ulanmak
 biçarik *nl* damaklı
 biçarine *nl* sızılı
 biçarîng *nl* kılıcı
 biçarîşe *nl* sorumlu, problemlü
 biçarîşane *nl* araçlı
 biç arîşnê ketin *öf* nezleye yakalanmak
 biçarvan *nl* unlu
 biçarvanbûn *m* ulanma
 biç arvan bûn *öf* ulanmak
 biçarvî *k* rahatlıkta, kolaylıkla
 biçasaw *nl* urlu
 biçasetat *nl* neterli
 biçaşimanketin *m* göğe yükselme
 biç usinanan ketin *öf* göğe yakalanmak
 biçasteng *nl* engelli
 biçastim *nl* asımlı
 biç aşîrî *k* aşırıcı, taşkıncu
 biç aşkera *k* açık, açık secik, açıkça
 biç aşkerayî *öf* biç aşkerayî
 biç aşkerayî *k* açıkça, ulenen, açıktan açığa — İ
 ser hev kîm kîrîn aşik ekaşimêk
 biçaşop *nl* hayallı
 biçaşxane *nl* lokantalı * wagonu biçaşxane
 lokantalı yagın
 biç aşîrê ketin *öf* sara nöbet geçirmek
 biçahlebûn *fez* 1. aralıklı 2. kesintilik (ara ver-
 ilerek yapılan)
 biçahlehi *nl* kesintili (ara verilerek yapılan)
 biçav *nl* 1. sulu 2. sulu (suyu çıkılan) * fîmoma
 biçav sulu kîmou → denliyan behicûn argo
 bek yoluna gitmek → fîringîyan sîçale
 biçavanta *nl* avantaçlı
 biçavbûn *m* 1. sulanma 2. sulanma (suyu
 çoğalıp yoğunluğu azalmı)
 biçav bûn *öf* 1. sulanmak 2. sulanmak (suyu
 çoğalıp yoğunluğu azalmak)
 biçavhûyin *m* sulanış
 biç avê de çûn *öf* 1. emeği başa gitmek 2.
 başa gitmek
 biçavkirin *m* sulandıma
 biçav kirin *öf* sulandırmak
 biçavşîjk *nl* akımlı
 biçavşîp *nl* şırlı
 biçavşîrîk *nl* salçalı
 biçavşîvîn *nl* akımlı, sızıntılı (vara vb için)

biçvêni *nl* bakaklı
 biçvûn *nl* tokalı
 biçvûng *nl* tokalı
 biçvêne *nl* aynı
 biçax *nl* tepaklı
 biç axafîlê ketin *öf* dilececeğe (çocuk; ka-
 nuşmaya başlamak)
 biçaxenî *k* eksersiz
 biçaxû *nl* ağılı, zehirli
 biçaxûbûn *m* 1. ağılanma 2. zehirlik
 biç axû bûn *öf* ağılanmak
 biç azadî *k* özgürce
 biçazar *nl* azizetli
 biçazîn *nl* yonturulmuş
 biçazot *nl* azotlu
 biçba (I) *nl* kosnuk, çiğleşme durumu; olan
 hayvan (özellikle kuzu)
 biçba (II) *nl* süzgeçli, yelli → 0 bager boralı
 biçbahet *nl* kopulu
 biçbahurk *der* yekunlı
 biçbaw *nl* vergü
 biçbaw *nl* palıncanlı
 biçbaşîk *nl* çavdarlı
 biç budanê *k* bûke bûke
 biçbadef *nl* apalı
 biçbadek *nl* burgulu
 biçbager *nl* fırınalı
 biçbahane *nl* bahaneli
 biç baharê ketin *öf* nezleye yakalanmak
 biçbahaz *nl* fırınalı
 biç balafîrê *k* şak ile
 biçbaldari *k* dikkatlice, kuvvetle (güçlü ve
 sağlam bir durumda) * diwê mijavê li bal-
 dardî ser vê meseleyê bîsekime bu mesele
 üzerinde kuvvetle durmak lazım
 biçbaldeçûn *m* 1. yanıpma 2. yanma gitme
 biç bal de çûn *öf* 1. yanıpma 2. yanma gitmek
 biçbalican *nl* palıncalı * kebaba biçbalican
 palıncalı kebap
 biçbamîşt *nl* tıplı
 biçban *nl* dâcil., çetli
 biçbandira *nl* handıralı
 biçbander *nl* 1. etkili, tesirli 2. etkili, dokunaklı,
 çarpıcı 3. k esaslı → bûn etkili olmak
 biçbanderbûn *m* etkili olmak
 biç bandor kûn *öf* 1. etkili olmak 2. etkilenmek
 biçbanderî *m* 1. etkililik 2. dokunaklılık
 biçbangardan *nl* silindürlü
 biç başpêyê ketin *öf* nezleye yakalanmak,
 nezle olmak
 biçbaşûk *nl* tıplı
 biçbar *nl* 1. yüklü 2. (mes) yüklü, tamirce
 biç bar kîm *öf* 1. yüklü olmak, yüklemek 2.
 bebek beklemek
 biçbaran *nl* yağmurlu
 biçbarîşnê *nl* içteklî
 biçbarîştan *nl* tahammüflü, götürümlü
 biçbarî *m* yükünlük
 biçbaşk *nl* kanaklı

bihaskihün *m.* kapatılma (uçmaya başlama)
bi başk hün *bbw.* kapatılmak (uçmaya başlamak)
bi bastan *m.* gelenekli
bi bayı *b.* yilikle
bi bati *m.* taşaklı
bi bay *m.* 1. babalı (babası olan) 2. vefalı
bihawan *derin* yelkenli
bihawerhişü *ü.* yoksuzca
bihawerhişine *m.* diploması, sertifikası
bi bayı *hezâ* *ü.* ailecele dazara dazar, dazara uzar, yallan yelâhin, ruzgâr gibi
bi bayı *Dezî* *çün* *bbw.* vâhok
bahuyê *birîşkê* *h.* ya (an yelâhin, ruzgâr gibi, çu çabuk)
bi bayê *çün* *bbw.* apızlanmak (yüzlerce gelmeler için)
bi bazar *m.* pazarlık - bazara awa re zeliqûn *siki* pazarlık yapmâk
bi bazarhişü *ü.* siki pazarlıkla, vurun
bi bazarlanê *ü.* koşuştuktan
bi bazarî *m.* balezikli
bi bazar *m.* futuallı
bi biddolî *b.* sayısızca
bi bedeni *h.* bedenlen
**bi bedewa *ü.* belegen, cıbarın
bi bedel *ü.* 1. keşifleme, nöbelleşme, sırayla 2. bedelî 3. düniyümlü * greva aw-ebirşilîştinê ya *bi* bedelî domuşimla açlık grevi - kirin nöbelleşmek
bi bedel *guttin* *bbw.* sırayla söylemek * werin em *bi* bedelî stranan bi bîbêjn gelin sırayla lüzû şöyleyêjn
bi bedelkirin *m.* nöbelleşme
bi bedel *kirin* *bbw.* nöbelleşmek
bi bedl *m.* kasınlılı
bi bednîjadî *h.* sayısızca
bi behçe *m.* bahçeli
bi behîni *ü.* aînî afaî
bi bejn *m.* boyu, endamlı ~ *ü.* bal 1) boy u postu, dıvaca gibi 2) boyu (boyu benzerlerinden uzun olan)
bi bekrê *m.* balezikli
bi befa *m.* heşîl. * karakî *bi befa* zelâlî bir iş
**bi bebaş *h.* bezaştin
bi bebaşî *ü.* belegen, bedawadan (veya bedewastan), cıbarın
bi belexet *m.* helâğullı
bi belg *m.* yapraklı
bi belge *m.* he'peli
bi belgektin *m.* belgeleme
bi belge *kirin* *bbw.* belgelemek
bi belgename *m.* belge, senetli - *ü.* sened senetli sepetli
bi befor *m.* billûr'u
bi belqûn *ü.* geberesin - inqelab geberesin inşallâh
bi belsem *m.* halganlı
bi ben *teyîştin* *bbw.* ip atılmak****

bi ben ve *karin* *bbw.* ip atılmak
bi bende *m.* köleli
bi bendik *m.* 1. eskü (tebiselerdeki eskü) 2. serik (dar, uzun parça ve özellikle cokuma veya kumaş parçası için)
bi bendik ve *kirin* *bbw.* şartlamak
bi bendikar *m.* disiplinli * *di bistanê* *bi bendikar* disiplinli eku.
bi ben *m.* ip (yek) - *ekî* Xav *gîrê* dan birni tongaya getirip konurmuş
bi benîş *m.* sakızı
bi ber (I) *m.* 1. küstak, üçünlü, verimli, semereli 2. vezinli, zengin 3. meclî hatîle
bi ber (II) *m.* 1. enli * *gumayekî* *bi ber* enli bir kumaş 2. geniz (sert cisimler için)
bi ber (III) *m.* rahi
bi beran *m.* çifileşme isteğini önyan koyun
bi ber *awê* *ketin* *bbw.* akıntıya kapılmak
bi berawirdiyê *h.* kıyasın
bi ber *hu* *ketin* *bbw.* 1. atılmak 2. darımaçğın olmak
bi berberê *m.* cokuşmeli
**bi berberêk *h.* çığırkumca
bi berhest *m.* engelli
bi berbûn (I) *m.* 1. enli olmak, enli geniz olmak 2. enlilik
bi berbûn (II) *m.* verimlilik
bi ber *çay* *hatin* *bbw.* değeri verilmek
bi berçayê *m.* gözlüklü
bi ber *çay* *ketin* *bbw.* parça alırmak, görürmek
bi berçêk *m.* kuzaklı
bi berçê *m.* taşlı
bi ber *dev* *xisin* *bbw.* bir şeyi hüme vermek üzere suz vermek
bi berdewam *m.* devamlı şurekli (kesintisiz olarak)
bi berdewamî *h.* durmaksızın
bi berdêk *m.* onluklu (çocuk onluğu için)
bi berdine *m.* ruşlu, faslı
bi bere *m.* bereci (başlık için)
bi bereber *m.* şanarlı
bi bereberî *ü.* tedricî olarak
bi berek *m.* lestereli
bi bereket *m.* bereketli
**bi bereket hün *bbw.* bereketlenmek
bi bereketî *m.* bereketlilik
bi berestû *m.* yokluk
bi berf *m.* kach
bi berfirêhî *ü.* derinlemesine, derinliğine, etraflara, genişçe
bi berg *m.* 1. kapaklı 2. vâdi
bi berger *h.* istarla
bi bergerî *h.* istarla
bi bergirk *m.* tukaçlı
bi bergidan *m.* karışıklı
bi berik *m.* iyekli
bi bergeng *m.* karılı
bi berjör *m.* muşli ~ *ü.* derbejör (tan u berjör) muşli çukuş (veya yokuşlu)****

hiberketin (I) w 1. uzal ne 2. xatir 3. yemane 4. valihahlanma, rasi çekme, tusa erme, tazalanma, yazıklanma, esellenme 5. yuşığıne oturma

hiberkutla (II) w kavrama (aşlanma, algılanma)

hi ber ketin (I) *hibe* 1. üzülme, wei duymak 2. anlamak, meramzet etmek * ez ber bi zar û zêde wi ketim, lomp nap ew nêde mehkemeyê çoluguna zêde wi ucidim na malikemeye vermedim 3. yemane 4. valihahlanmak, tusa çekmek, tusa etmek, tazalanmak, yazıklanmak, esellenmek, esel etmek, xuşana uğramak, edkûluzanmak 5. yuşığıne oturma

hi ber ketin (II) *hibe* kavramak (anlaşmak, algılamak)

hiberketî (I) w üzgün, üzalmiş olma

hiberketî (II) w keş, aygıl

hiberkêşk w çermecî

hiberkî k aşrafî

hiberkî w aşrafî

hiberkurk w kûrsakî

hi her lehîyê ketin *hibe* sele kapılmak

hibername w programî

hibernayk w hîsaptî

hi bernaykî k hîsapa alda

hiberneketin w 1. üzülme 2. kavma, kıym taşlanılma verme, tekl etme

hi ber neketin *hibe* 1. üzülme 2. kıym taşlanılmadan verme, tekla etmek

hiberpaş w arkalıklî

hi ber pîlan ketin *hibe* dalgalara kapılmak

hi berpirsi k sorulanca

hi ber pişku xwe ve çûn *hibe* bobarlanmak

hiberqaz w margîlî

hi ber re uşêtin *hibe* muah konuşmas, önüne laf atmak

hiberşak w yakalî

hiberşîn w yanî

hiberşû w yakalî

hiberşûk w yakalî, yakalıklî

hi berşûkê girtin *hibe* yakasını yapışmak

hibertürk w kûrsakî

hiberşank w onoklu, peşemallî

hi bervedari k vekâletin

hi bervederî k vekâletin

hi her ve hatîn *hibe* karşılamaya gelmek

hiberx w kuzulu

hiberxik w kuzulu

hiberxistin (I) w kavrama

hiberxistin (II) w bir şevî bîraz vermek üzere söz verme

hi her xistin (I) *hibe* algılanmak, kavramak

hi her xistin (II) *hibe* bir şeyi hi ne vermek üzere söz vermek

hiberxwaketin w 1. üzülme 2. utanma

hi herxwe ketin *hibe* 1. üzülme, downmek * bi her xwe diket ku Kurdi neherişîbi Kurşeyî bîrenmedîgîze dîşûnyayordî 2. utanmak

hi her xwe neketin *hibe* utanmamak

bi ber xwe xistin *hibe* bu şey yapmaya girişmek

hiberşîret w basiretlî

hiberşurk w yakalî

hiberşik w yakalî

hiberşevend w şîrî kafiyeî

hiberşî w şîrî kafiyeî

hi betalkirinê k rakazan

hiberîan w aşrafî

hiberîan w hestonî

hiberxudî w bîlîmî * udeva me bîberxudî ye edman bîlîmî

hiberşîne k parçan

hiberşîniye k ufedersinîz * **hiberşînin**, ez vê napejîfînîm ufedersinîz, şûra kabul etimî

hiberşîs w ferî

hiber w yağî, besî, semîz

hibezan w eglencî, şenklî

hi bêalkulî k iğkîsîz, içki şarabîz olarak

hi bêarami k huzursuzca

hi bêarezî k utukuzca

hi bêarî k hayûsuzca, utanmazca

hi bêatlebûn k analîksîz, dîrmadan

hi bêatlebûnî k vîzî, vîzî, dîrmadan, habîre

hi bêbaşî k soysuzca

hi bêbextî k kalîşçe, kûpuzca

hi bêcarî k hayûsuzca

hi bêdehm k terbiyazca

hi bêdenîgî k sessîzce

hi bêdîlî k kerem, istemeyerek, istemeye istemeye

hi bêdîlî k isteksîzce

hi bêdîlîlî k teredîfîsîzce

hi bêdehmî k edupîzca, gorgusuzca

hi bêesîlî k soysuzca

hi bêesîlîk k analîksîz olarak, dîrmadan

hi bêesîlîtî k w utanmazca, yûsuzca

hi bêesîlîtî *hibe* utanmazca, hayûsuzca

hi bêfehîmî k anlayîşîzca, duşûncesîzce

hi hêfîhêlî k utanmazca

hi hêgavî k meclûtin

hi hêgirami k saygî, zec

hi hêhawetî k kalîşçe

hi hêhîyavî k hêberîsîzce

hi hêhermî k 1. isteksîzce 2. istemeyerek, utkuzca, kazanzî 3. kerem, istemeyerek, istemeye istemeye

hi hêheqî k uşerîsîz, şarî veîlmeden

hi hêhesabî k 1. nesapsîzca 2. nesapsîzca (sayısîzca)

hi hêhewatî k salîrsîzîklî

hi hêhîşî ketin *hibe* şarûsuzca Lykuya dalmak

hi hêhîzûrî k huzursuzca

hibêlm w kokulu, mîskel * sêva hîbêlm mîskel olmasî * herîmîlyâ hîbêlm ausket armîsî

hibêhna fîreh k sabîrlî, sabîrlî bir şekîlde,

aceleyle getirmedir ~ bésire dilie döyas salıñ sonıñ belapetir
 bi béliñişikâ *oluk solıgı* * bi béliñişikâ hata malê solık solıgı eve geldi
 bi béliñişihî *â sabırlı*
 bi béliñirmeli *â saygısızca*
 bi béliñsulf *â musalsızca*
 bihêje *â seyle üğesin* kuralız firüdeni
 bihêjrik *ol yelet*
 bihbêlan *ol tepeli*
 bi béliñaweyî *â süresiz olarak*
 bi béliñcehr *â nikahsızca*
 bi béliñerlan mefi *â merhametsizce, acımasızca*
 bi béliñizeyî *â cesetsiz olarak, para verilmeyen*
 bi béliñşeyî *â cesetsiz olarak, para verilmeyen*
 bi béliñmüski *â namussızca*
 bi béliñpere *â parasız olarak*
 bi béliñperwa *â pervasızca*
 bi béliñpiri *â güngünüzce*
 bi béliñpürergallı *â güngünüzce*
 bi béliñpusullı *â edepsizce*
 bi béliñqezâ *â kazasız olarak*
 biñir (I) *ol bîlek, verimli* * ev erden biñir bu bîlek topraklar
 biñir (II) *ol küçekli*
 biñirê *â rızan ol musalsızca*
 biñirik *ol küçekli*
 biñiriyî *ol musalsızca*
 biñirrin *ol havuzlu*
 biñisebirî *â sabırsızlıkta*
 biñisemaxı *â sabırsızlıkta*
 biñiseñireri *â 1. düzensiz olarak 2. karmazın* çorman bir biçimde 3. kâğısahı bir şekilde
 biñiseñirdêrî *â savançan* ~ züde hol kesenler
 biñişerniî *â utanmazca, yülzsüzce*
 biñişerbatı *â salıñsızlıkta*
 biñişedürri *â tedbirsizce*
 biñişerbüeyî *â terbiyesizce*
 biñişeredükî *â tereddütsiz olarak*
 biñişerşeyî *â zahaca*
 biñişerfuğı *â kazasız olarak*
 biñişerül *ol burulu*
 biñişewup *ol tarlılı*
 biñişewjdanı *â vcdansızca*
 biñişexber *â habersizce*
 biñişiravı *â ödelekçe*
 biñişiharet *ol bahçeli*
 biñişihayk mirî *â ola fiyatına*
 biñişihok *ol ayvalı, öceklı*
 biñişihostan *â karalı* ~ plvan kaçışınmak
 biñişihırin *ol şepeli*
 biñişijang *ol kapklı*
 biñişijankı *ol kapklı*
 biñişijartini *â seçmece*
 biñişijı *ol perçenk, yelet*
 biñişiklik *ol bîkik, emzikli (çaydanlık, ibrik gibi kaplar için)*

biñişilmek *ş.öl şapkalı (uzerinde düzelirine işaret) bulunun önlü;*
 biñişin *ol toprak*
 biñişinaye hıñ *olw esaslanmak*
 biñişin erde ketin *olw yerin düzme giñmek*
 biñişinê xwe de kirin *olw 1) donma yapmak (veya doldurmak) 2) donma yapmak, donma doldurmak (çuk kırılmak)*
 biñişingel *ol temelli*
 biñişingeh düñ *olw esaslanmak*
 biñişipelli *â temeldin, esasen*
 biñişijnik *ol tabanlı*
 biñişini *ol 1. tabanlı 2. meç paralı 3. meç sırsı—bün 1) paralı olmak, kulu çakkın olmak 2) sırsı olmak*
 biñişimbiñ *ol sırsı olma*
 biñişinî düñ *olw sırsı olmak*
 biñişijnik *ol hesaplı, sımsı*
 biñişinkektr *ol 1. yeriği, yenilme, yenilgiye uğrama 2. alt etme*
 biñişin ketin *olw 1. yenilmek, yenik düşmek, yenilgiye uğramak, mağlup olmak 2. yenilmek, artı yere gelmek, alt etmek*
 biñişinkektr *ol yenik, mağlup*
 biñişin re *â artın*
 biñişintüñ çün *olw temelli gitmek*
 biñişinistin *ol 1. yenme, yenilgiye uğratma, mağlup etme 2. alt etme*
 biñişin xistin *olw 1. yenmek, yenilgiye uğratmak, mağlup etmek 2. alt etmek*
 biñişinxistê *ol yenik, yenilgiye uğramış olan*
 biñişinyat *ol temelli*
 biñişinyat büñ *olw esaslanmak*
 biñişir (I) *ol 1. kesir 2. w kesir (kesme işinde kullanılan araç)*
 biñişir (II) *ol kest, başlama!*
 biñişirê *â keredişçe*
 biñişirblsık *ol pullu* * lê küçekli biñişirblsık melû istüñde pullu bir ellise vardı
 biñişir ş *ol filizli*
 biñişirhan *ol kamılı*
 biñişirin *ol 1. yaralı 2. kesikli (kesiklen olan)*
 biñişirrhân *ol 1. kesikli olma 2. kesiklik*
 biñişirindarı *â yaralı olarak, yaralı bir şekilde*
 biñişirik *ol havuzlu*
 biñişirş *ol şişekçikli* ~ ü bürüşk ş meşekli (hava için)
 biñişirşin *ol şılılı*
 biñişirü *ol kaşlı*
 biñişirşyar *ol kararlı*
 biñişirşyanı *â kararlılık*
 biñişirşyanı *ol kararlılık*
 biñişirk (I) *ol kakülle, zülüñlü, pürçekli*
 biñişirk (II) *ol hali*
 biñişirş *ol şişli*
 biñişirş *ol tülüş, budaklı (bürgünlöl ağaç)*
 biñişirkşoj *ol düğmeli (düğmesi olan)*
 biñişirkşok *ol düğmeli (düğmesi olan)*
 biñişirüñ *â büñün a nak*

bîbîxar *rd* buharlı

bîbîzar *rd* 1. hareketli 2. cesaretlî – **bîm** 1) hareketlenmek 2) cesaretlenmek ~ **klîm** cesaretlendirmek

bîbîzahîm *m* 1. cesureth olma 2. cesaret

bî **bîzîlonelî** *k* ödünçke

bîbîzîr *rd* zehunlî

bîbîzîmar *rd* çevîlî, mîhlî

bîbîzîmik *rd* maddalî

bîbîlyâ *rd* hîyâlî

bîbîm *b* güç ('dîm' kuralısz fîlînden)

bîbîr *rd* 1. bekleklî, hatîzâlî 2. unutulmaz * **ev** rojeye **bîbîr** e lar unutulmaz lar qur

bl **bîra** (...) **batîn** *l*be hatîrîmâk

bl **bîra** (...) **ketîn** *l*be hatîrlanmak

bl **bîra** (...) **sîstîn** *l*be 1. unutulmak, hatırlanmak 2. çağırılmak * **ev** dengê **hîrê** **yek** **bl** **bîra** mîn dîxe ku şax kulajîma bîmî çağırstîyor

bîbîrîanî *rd* anîmîş, yad edilmiş olan

bîbîrîqîn *m* 1. anma 2. anımsama, hatırlama 3. anma, zikretme

bl **bîr** **anîm** *l*be 1. anmak, hatırlamak * **do** **ev**erî **me** tu **bl** **bîr** **anî** **dür**, gece denî, aprîk 2. anmak, zikretmek (**yek**) – (biran) kulağım çalınmak

bl **bîrdarî** *k* öikîkîlîce

bl **bîrê** **xîstîb** *l*be andırınmak

bîbîrîbatîn *m* anılma, hatırlama

bl **bîr** **hatîm** *l*be anılmak, hatırlanmak

bîbîrîhatî *rd* andırın, hatırlama ş ulmî

bîbîrînexîst *rd* çağırılmısz

bîbîrîxîstân *m* 1. hatırlama 2. çağırın

bîbîrîxîstîn *m* 1. unutulma, hatırlama 2. hatırlama, uyandırma 3. çağırılma → dîlîmî-bî-bîstîmî *rd* geseî-îşîseî çağırın

bl **bîr** **xîstîn** *l*be 1. unutulmak, hatırlanmak 2. hatırlanmak, uyandırmak 3. çağırılmak

bîbîrîxîstîmî *rd* çağırılmî

bîbîrîxîstî *rd* telakîkî

bîbuç *rd* kayruklî

bîbuçqîk *rd* kayruklî

bîbîrsân *rd* huhranlî

bîbüre *rd* ödünc

bîbüre *b* afedî, pardîr

bl **hîrebur** *k* büğüre büğüre (insanlar için, büğür büğür)

bîbîrîm *b* afedîm, afedersînz * **bîbîrîm**, ez vê **m** **pejîrlîmî** **afedersînz**, bunu kabul etmem

bîbîrîklî *rd* herîklî

bl **bîrîmî** *k* büğüre büğüre (insanlar için) büğürü büğürü

bîbîrîvî *rd* vîdalî

bîbîstîb *rd* 1. bîstîbzî 2. mîvî mîmîlî

bîbîyax *rd* 1. boyalî 2. beyalî (kânîr için, yüzüne çok boya sürmüş olan, makvîlî)

bîbîrîyîndî *rd* bîrîyîndîlî

bîbîromîr *rd* bromîrî

bîbürs *rd* bürsî

bl **büdelâyî** *k* hudûlîce

bîbîlîr *rd* büyütlü

bîbîxar *rd* buharlî

bîbîyîr *rd* öbyî

bîcîablî *rd* harçlî * **dîwîrê** **bîcîablî** **harçlî** **dîvar**

bîcîam *rd* canlî

bîcîamêkan *rd* cîmêkînlî * **dajîkîm** **bîcîamêkan** **cîmêkînlî** **dükîkîm**

bîcîam *rd* 1. canlî 2. mîcanlî (yaşayıp ver değîrîtîmler yarat k hayvan)

bl **cîmê** **zwe** **dap** *l*be **cîmîyî** **îndîmek**

bl **cîra** **Xwedê** *k* **îndîm**, **kompî**

bl **cîrcîrîkî** *k* çîrkîncîsî

bl **cîrek** *k* hîrî çîlemde, bîrîm ve topîz

bl **cîrekê** *k* **tîmmîyîsî**, **kapî** **kapîmîyîsî**, **kompî** **le** * **ev** **bî** **cîrekê** **dîmîkî** **ne** **olîr** **kapî** **kapîmîyîsî** **delîdîrîr**

bîcîax *rd* kırçlî

bîcîatîrî *rd* kekîklî

bl **cîbîrî** *k* cîlîrî

bîcîedêl *rd* dîdîşken

bîcîeger *rd* yureklî

bîcîegerbîm *m* 1. yureklî cîmî 2. yureklîklî

bl **cîger** **hîm** *l*be yureklenmek, yureklî olmak

bîcîegerî *m* yureklîklî

bl **cîlî** **ketîn** *l*be utulanmak

bl **cîhîmîmê** **şad** **hîm** *l*be cîhîmîmî **buylî** **mak** (gezetmek)

bl **cîhîmîmê** **şad** **klîm** *l*be cîhîmîmî **gîndîrmîk** (gezetmek)

bîcîehtîr *rd* kekîklî

bîcîeld *rd* cîlîlî (kitap vb. için)

bîcîelxî *rd* 1. peşîmîlî 2. yîvlî (ek çîzgîsî olan)

bl **cîmîmî** *k* **cîmîmî** – **mîmîj** **klîrîm** **cîmîmî** **nîmîj** **klîmîk**

bîcîemîd *rd* buzlî

bîcîencer *rd* makarab

bîcîer *rd* vîdalî

bîcîesîyan *rd* akîmîlî, akînlî

bîcîerz *rd* yureklî, cesar

bîcîesîret *rd* 1. cesuretlî 2. *k* yureklîklî – **bîm** **cesuretlîmîk** – **klîm** **cesuretlîndîrmîk**

bîcîesîrethîm *m* 1. cesaretlîklî, cesuretlî çîmî 2. cesaretlîmî, yureklîmî, yîğîtlîmî.

yîğîtîsîne

bl **cesare** **bîm** *l*be cesaretlînmek, yurek etmek, yîğîtlînmek, yîğîtîsîne

bîcîewab *rd* cevaplî, yanîtlî

bîcîewîr *rd* cîvîrîlî

bîcîewî *rd* tîckîlî

bîcîeyîr *rd* sıvîlî (sıvasî olan)

bl **cezhê** **ketîn** *l*be kendînden geçmek, tranşî geçîmîz (tanrîkî ehlî için)

bîcîçînk *rd* zîlîfî

bl **clîbe** *rd* düppel

bl **clîb** *rd* 1. vezîndî, uygun 2. kesîmî, katî * **ma** **tu** **clîb** **dîzanî** **ku** **dê** **wîrê?** geleceğînî kesîmî bîyîrî **mîsîrî?**

bîclîhanîm *m* 1. gerçîkleşîmî 2. vîcî etîmî,

uygulama 3. ifa etme 4. ağ yürütüm, yerine getirme, infaz 5. eda etme

bi cih anın lûw 1. geçekletirmek 2. sarı etmek, uygulamak 3. ifa etmek 4. yerine getirmek; infaz etmek 5. eda etmek

biçihbûn m 1. yerleşme 2. yerleşme (yerine iyice oturması) 3. yerleşme (yer bulup oturma) 4. yerleşme (esyaı yerli yerine koyma) 5. yerleşme (aşlanılır olma, alışılma) 6. sığınma 7. yurtlanma

bi cih bûn lûw 1. yerleşmek (yaşamak için uygun yer bulmak) * çüne li semteke xwey bi cih bûne gulip gaze, bi semte yerleşmişler 2. yerleşmek (yerine iyice oturmak) * ev kevir tē de bi cih bû bu taş yerine yerleşti 3. yerleşmek (yer bulup oturmak) * hi zorekē di erebeyē de bi cih bûn arahaya zar yerleştiler 4. yerleşmek (esyaı yerli yerine koymak) * hîna tēkberēn wan bi cih netîne eşyalari dîha yerleşanmiş 5. yerleşmek (kullandırılmak, alışılmak) * hîm peyv bere bere bi cih dibin bu tokim zelîmêr zanzîle yerleşyor 6. sığınmak 7. yurtlanmak 8. (eli) ağır olmak * kulmên wî bi cih bûn yumuklari ağırdilar

biçihbûn m 1. yerleşmişlik 2. oturmaşlık

biçihbüyi m yerleşik

biçihêtmûne m pusulalı

biçihêz m çayzalı

bî çihz bûn lûw çayızlanmek

biçihhatîn m 1. gerçekleşme, yerine gelme 2. uygulama

bi cih hatîp lûw 1. gerçekleştirmek, yerine getirmek 2. uygulanmak

biçihîştîn m terkete

bi cih hîştîn lûw terkermek

biçihîme! b defel!, zehennem ol!

biçihker m yerleşici

biçihkirin m 1. yerleştirme 2. yerleştirme (yerine koyma) 3. sığdırma 4. yurtlandırma

biçihkirin lûw 1. yerleştirmek 2. yerleştirmek (yerine koymak) 3. sığdırmak 4. yurtlandırmak

biçihkirî m yerleşik, yerleştirilmiş

bi cih lê xistin lûw lena vurmak

biçihnebûyi m eğreti (iyi yerleşmemiş, yerini bulmamış)

biçihnuma m pusulalı

bi cih û nîvîa bûn lûw yatmak (hastalık sebebiyle yatağa kalmak)

bi cih û war bûn lûw yurtlanmak

biçihwarîkirin m yurtlandırma

bî cih û war kirin lûw yurtlandırılmak

biçil m elbise, giyimlik ~ û berg giymîli, giyimlik kuşaçlı * yekî biçil û bergên baş e rîyî giymîli bic. - û grêdan giymîli kuşanlı

biçibûn m giyimlik olma, giyimlik

biçilik m çullu

biçilî m kareçli * ava biçilî kareçli su

biçilûberg m elbise, kostümlü

biçimlî m 1. eğlenceli 2. cümhürlü

biçin m emli

biçimaw ketim lûw em çıarmak

biçimsiyet m eşeyit

biçimsiyetî m eşeylilik

biçir m geçimsiz * mirovekdî biçir e geçimsiz bir insan - û cedêl geçimsiz * mirovekdî biçir û vedêl e geçimsiz bir insan - hîlî geçimsiz olmak

biçirecîr m şamatalı

biçirne m kurnalı

bi çirnexweşî h çokça, huyuzca

bi çivawmêri h centilimence

bi çivanî h geçe bu şekilde

bi çivawmêrane h kibarlaqla

biçizühend m 1. cildi 2. kapaktı

biçiger m cesur, yürekli

biçilê m çitli

biçismbûn m cisimlenme

biçism bûn lûw cisimlenmek

bi çismî h cisimci

biçîwa m orvalı

biçolane m zaincalkı

bi çomêrêl h çömence

bi çupan lê dan lûw çuqlamak

bi çupan lê xistin lûw çuqlamak

biçoş m çokucu

bi çoşmî h çokuncu

bi çuydari h 1. çokulu hır şekilde 2. kabara kabara

bi çuş û peraş bûn lûw çoşulanmak

bi çuş û peraşî h çoşunca

biçoşperoy m çokulu

biçotê h okı ayakla ziplama

bi çotkaniyab h çitlenmeyele - çûn hev çitlenmek - li hev xistin çitlenmek

biçuret m emirli

biçî ber xûlê

biçal m çukurlu - û hort çukurluk - û mîrt (an jî matik) girintalı, girintılı çukurlu, engelsiz

bi çalakî h 1. aktifce 2. kavrakçen

biçamêr m çamurlu

biçanç m totulu

biçançî m kancalı

bi çapikî h şupatlı

biçapîlêkan h emekleyerek

bi çapîlêkan çim lûw emeklemek

bi çapîlêsi h dalkavukcu, şakâbunca

biçarç m bozalkı

biçarçmîq m 1. çakmaklı 2. çakmaklı (feskî bur tutek türü)

biçarçêwe her biçarçeve

biçarçêwe m çarçeve

bi çarçavê h der nala, dolu dizgin (son hızla) ~ çûn dert nala (veya dolu dizgin) gûmek

biçarîk m çarklı, çatlı, çarkalı

bi çarîlêkan h emekleyerek

bi çarlepkan çin *bwa* emeklemek
 bi çarlepkan ketin *bwa* emeklemeye başlamak
 bi çarwê *b* de? an? *a*
 biçaroke *af* çarşalı (kudem çarşalı)
 biçarox *af* çarşılı
 bi çarqewê *b* dolo ruzgin (son lızlat - cûn
 -lelu diğzin) gûmek (son lızla koymak)
 biçarşels *bwa* çarşev
 biçarşev *af* çarşalı (çarşaf giymis olan kimsa)
 biçarwe *af* zîlli (pûmek) an taklan muzik
 -lelu çin)
 biçav *af* gözle
 bi çavun *b* 1. göz ile 2. çiplak gözle
 biçavun ketin *bwa* göz hastalığına yakalan-
 mak
 biçavdîli *b* gorê gorîlûs, gözle gorilecek bir
 şekilde
 bi çavgirtî *b* gorê kapalı olarak
 biçavîk 1. gûzlu (holmes) veya garleri olan) 2.
 gözlu (delîgi) olan) 3. göznekli
 biçavî *af* 1. gûzlu (holmes) veya garleri olan)
 * mûşeya bi sê çavî çû gûzlu mase 2. gûzlu
 (delîgi) olan) 3. göznekli, şurlu
 bi çavîlî *b* çûz zararıyla
 biçax *af* bi zamanlı
 biçay *af* çaylı
 biçayir *af* çaylı, çaylı
 bi çayrê ketin *bwa* çaylanmak (çayvan,
 yedîgi çayındar hazırlanmak)
 biçek (T) *af* elîse?
 biçek (H) *af* silâhî
 biçekbûn *af* 1. silâhlanma 2. silâhlanma (sa-
 -lîhîni veya silâhî kuvvetlerini çoğaltma)
 biçek bûn *bwa* 1. silâhlanmak 2. silâhlanmak
 (silâhîni veya silâhî kuvvetlerini çoğal-
 tmak)
 biçekembûn *af* ağdolanma, ağda buluşma
 biçekem bûn *bwa* ağdalanmak, ağda buluş-
 mak
 biçekîrlî *af* 1. silâhlanma, silâhlandırma 2.
 silâhlandırma (silâhîni veya silâhî kuvvet-
 lerini çoğaltma)
 biçekîrlîn *bwa* 1. silâhlanmak, silâhlandırma
 2. silâhlandırma (silâhîni veya silâhî
 kuvvetlerini çoğaltmak)
 biçekîrlîn *af* silâhlandırma
 biçekîrlî *af* silâhî (silâhlandırılmış olan)
 bi çelengî *b* kivrakez
 bi çelîmî *b* çûpûkîk
 biçelqeqelq *af* çirpîrtîlî
 biçelqîmî *af* çirpîrtîlî
 biçelîkî *af* çarşılı
 biçember *af* çemberli
 biçembûlî *af* kulplu
 biçembîlîheya *af* kuşaklı
 bi çendan *af* kaçu * ev pîrtûk bi çendan e?
 bu kûp kaçu?
 biçene *af* çene, çenesi olan
 bi çenganî *b* avuş avuş

biçengel *af* çengelli
 biçengîlî *af* kancalı
 biçengur *af* kallu
 biçente *af* çantalı
 biçentîkî *af* çantalı
 biçep *af* kırak, hilekâr
 biçepîlî *af* kallu
 biçepostê *af* çûk gûgûs çapraz
 biçeqûbî *af* çatîlî, çakîlî
 biçerem *af* derîlî
 biçerx *af* çarşılı
 bi çerx *b* dîre dîre, dîretex
 biçesîdî *af* çesîlî
 biçesîdîbûn *af* çesîlîleme
 bi çesîd bûn *bwa* çesîlîlemek
 biçesîdîlî *af* çesîlîlik
 biçesîdîlîrîn *af* çesîlîleme, çesîlîlendirme
 bi çesîd kirin *bwa* çesîlîlemek, çesîlîlendirmek
 biçetel *af* çatal (çatalî olan), yemek (acı çin)
 biçetînayî *b* gûçlûkle
 biçewder *af* çavdarî
 biçewîkî *af* çatal
 bi çewîlî *b* yanîçîkî, yanîçî olanak
 biçexdar *af* çavdarî
 biçêj *af* lezzetî, lerîz
 biçêjbûn *af* lezzetlenme
 biçêj bûn *bwa* lezzetlenme
 biçêq *af* başekî
 bi çî *af* kaçu? ~ awayî? ne çin? ~ emelî dîke?
 Neçî? * dayê barê mîlî bi çî emelî dîke? anca
 hemî kîzîmî neçî çî? ~ mîjûlî e? neçî ~ qasî
 ye? çîçî? - çîçî? ne yuzle? ~ zîmanî *b* neçî
 * ev mîrîkî bi çî zîmanî dîpeyîve? bu adam
 neçî kîmîşîye?
 biçîlîkî *af* memelî
 biçîlîkî *af* çapîkî
 biçîlî *af* sîmîkî
 biçîlîkî *af* çelîkî
 biçîmî *af* bur (ûn) olan elde edîlen gûç ilac:
 biçînar *af* çarçîkî * kîşîkî biçînar çînarî kîşîkî
 bi çîndê *b* seke seke
 biçînlîkî *b* kutîkan *b* çîplayî çîplayî
 biçîndîkan *b* hîplayî hîplayî, seke seke
 bi çîndîkîdîne *b* hîplayî hîplayî
 biçîndîkî *b* çîplayî çîplayî, çîplayî çîplayî
 biçîndîrîkan *b* çîplayî çîplayî
 biçîngalî *af* çengelli
 biçîngînî *af* emîlîmah
 biçîngîrî *af* wîngîrîlî
 bi çîpeçîp çûn *b* îris gîrîme
 bi çîpeçîp çûn *bwa* îris gîrîmek
 biçîqlîkî *af* çîqlu
 bi çîpîkî *b* çevîkçe
 biçîqlî *af* dîlî
 biçîqlîkî *af* budaklı (sîrganî) ağaç
 biçîra *af* çîrî
 biçîranekî *af* oluklu
 biçîrax *af* çîrî, çîrîlî
 biçîrlîkî (T) *af* biçîrkî

biçirik (II) *zif* makaralı
 biçirîn *zif* giranlı
 biçirîsk *zif* kivilimsiz
 biçirik *m* küçük topakları sekiandeki mayasız
 hamurdan kızgın yağda kızartılarak yapılan
 bir süz ömnek
 biçirkeçirik *zif* 1. çantılı 2. uzatılı (kalemle
 bir şey yazılışına)
 biçirlikü *zif* çantılı
 biçirlikî *zif* giranlı
 biçirlik *zif* oluklu
 biçirlemek *zif* oluklu
 biçirîsk *zif* 1. kivilimsiz 2. iştilü
 biçistî *zif* düsiptinli
 biçivîd *zif* çavlı
 biçî *zif* çabâlî
 biçixê *zif* çavlı
 bi çixêz bün *lêw* çığallemek
 biçixêzik *zif* çavlı
 bi çixan ketin *lêw* dağlara çıkmak
 bi çixan xistin *lêw* dağlara düşürmek
 biçixêze *zif* çantılı (çeste el peşnilaşon)
 biçixek *zif* çavlı
 biçixekkirin *m* çavkleme
 bi çîpek kirtin *lêw* çixeklemek (peyvîdele bir
 yerî sistemek)
 biçîçkî *zif* 1. azıcık, birazık 2. azıcık kadar,
 bir danda (çenik içn çok küçük) * bi il
 xirîn *zif* biçîçkî bünre bir danda çavşuq
 yapıqlarina hak
 biçik *zif* 1. zarflı, etkisi güçlü ün 2. kivilimsiz
 biçikene *zif* çavlı
 biçildanî *zif* kursaklı
 biçin (I) *zif* çavlı
 biçin (II) *zif* buzaklı
 biçimen *zif* çavlı
 biçimik *zif* hacâli
 biçimkirin *m* çavlelendirmek
 biçim kirin *lêw* çavlelendirmek
 biçin *zif* çavlı
 biçinçölek *zif* sazanaklı
 biçîñ *zif* çavlı
 biçip *zif* buzaklı
 biçîçkî *zif* loşonulu
 biçîçkî *zif* ufak, küçücük
 bi çoyan *zif* çavlık ile – lê xistin (un çî dan)
 çavşuqantak
 bi çolan ketin *lêw* çollere dışınok
 biçulan xistin *lêw* çollere dışürmek
 bi çollîf *zif* kestirmeden
 biçop *zif* çavlı
 biçoratan *zif* oluklu
 biçortî *zif* kaba, kaba, kaba
 biçov *zif* sağılı
 bi çov lê dan *lêw* soya atmak (veya çekmek)
 bi çov lê xistin *lêw* soya atmak (veya çekmek)
 biçirik *zif* yağın kızartılan ömnek
 biçiqan *zif* ufak tefek
 biçiqani *zif* ufak tefekçe

biçiqanik *zif* ufak tefek
 biçîçkî *zif* 1. küçücük, küçüken 2. küçük (ta-
 yümesin, gelişmesini henüz tamamlanmış
 olan) – bi çupikan ve çotuk çotuk heps:
 biçîçkî *zif* 1. ufak, ufakca, ufakca, ufak,
 küçüğe, küçücüğe, küçümeneç * mala
 biçîçkî ulâz ev * li çula jor ndeyeke
 biçîçkî heye üst katta ularda bir uds var 2.
 çov iç kadar (pek küçük, dar var) 3. ufak
 tefek (değersiz, önemsiz)
 biçîçkî *zif* ufaklık
 biçîçok *zif* küçücük, küçürek
 biçîçoldî *zif* küçücükçe, küçürek
 biçök *zif* 1. küçük, ufak (bayatları henüz
 leminden daha ufak olan, büyük kediye) *
 xontê biçök küçük ev 2. küçük (eni, heyv
 az) * destimale biçök küçük mendil 3.
 küçük, ufak (yaşın daha küçük olan) * ez ji
 wê biçîçkîta im ben ordan daha küşûm 4.
 küçük (nüceliği aşığı olan) * zîlamekî biçök
 küçük bir adam 5. küçük ufak (makam,
 derece bakımında geri olan) * karmendeke
 biçök kucuk bir menar 6. küçük (istim
 yeteneği olmayan) * nivîskarekî biçök
 küçük bir yazın 7. nec ufak, küçük (çom-
 sıç) * bi emellyetekî biçök tu de xelax bibî
 ulak bir amellyatla kurtulacakim – küçük
 küçük – bün heçer mezîm kirtin lere bin
 kirtin çavk abartınakî – dîtin küçük
 gömek (yek) – dîtin (bin) küçük gömek,
 aşığı gömek, aşığışamak – hatin dîtin
 çavşuqantak – ketin küçük döşmek – li ba
 mezînan dijê peditîçî (çin ji destîçîçî)
 neklin atar nallanırken kurbağala: ayak
 uzatmaz – li mezînan dîçerîn mîm otür-
 sa ceman şîçar – li rêça mezînan xwe dîçin
 buş xereye gederse, ayak uz oraya gider –
 pê rêça mezînan xwe dîçin arabayî çin
 tekerlegî nerden gederse ar tekerlegî de
 ordan geçer – rayê mezînan nakin atlar
 nallanırken kurbağala: ayak uzatmaz – bi
 mezîn irîh ufaklı – xistin küçük düşünmek
 (yek) – xistin (bin) küçük düşünmek (b)
 ~an xerî li mezînan elî su kuçûçin, söz
 buyuşun – bi çîçekî) mezîn bûme dağna
 süyürme * ez biçîçkî ku li Amedê mezîn
 bûme dağna: bûyune Anedîçin
 biçîçkahî *zif* biçîçayî
 biçîçkani *m* küçüklük
 biçîçkati *m* küçüklük
 biçîçkayî *zif* küçüklük
 biçîçkax *zif* zahîrî
 biçîçkaxî *m* zahîrîlik
 biçîçkhîn *m* 1. küçüklemek, ufalma (çak du-
 rumu gelme) 2. küçülme 3. nec küçülme,
 küçüklük (insanî yâkışmayanek, insanî
 değerinî düşürer davranış)
 biçök bün *zif* 1. küçükleşmek, ufalmak 2.
 ençülmek 3. nec küçülmek, küçükleşmek

(değerini yitirmek)
biçûkküeyn *m* küçülüş
biçûkküeyn *m* küçümseme, küçümseyiş, hafifleme, hafifleyiş
biçûk dîtîn *lgh* küçümsemek, hafiflemek * tu çar neyarên xwe biçûk mabînin ûşujan-larîniçi hiçbir zarfan hafiflemeyiş
biçûkdûî *rd* hor görülmüş, küçümsemiş olan
biçûkî *m* 1. küçüklük 2. mee küçüklük (insana yakışmayacak, insanın değerini düşüren davranış)
biçûkîlî *m* küçüklük ~ dibêje hêk, mezin dibê dibêje papê boyndûkçe gerizekah oluyî
biçûkî *xwe dîtîn* *lêw* küçüksemek
biçûkîker *rd* küçültücü
biçûkîketin *m* aşğılaşma
biçûk ketin *lgh* aşğılaşmak
biçûkîketî *rd* aşğılaşmış olan
biçûkkîrîn *m* 1. küçültme 2. ufaltma 3. mee küçültme (onurunu azaltma) 4. küçültme (yaşını geçilerek küçük gösterme) 5. *m* küçültme
biçûkê *lêrîn* *lgh* 1. küçültmek * şal biçûkê kir pantolona küçültî 2. ufaltmak 3. mee küçültmek (onurunu azaltmak) 4. küçültmek (yaşını geçilerek küçük göstermek)
biçûkkîrî *rd* küçültmiş, ufaltılmış
biçûkîçok *rd* küçürek
biçûkîkî *rd* küçüklük, küçürek
biçûkîyî *rd* küçürek
biçûkîyî *m* 1. küçüklük 2. mee küçüklük (insana yakışmayacak, insanın değerini düşüren davranış)
biçûkîrîn *rd* maksimum
biçûkîrî *m* küçüklük
biçûkîstîn *m* aşğılaşma, aşğılaşma, küçük düşürme, hor görme, tahkir etme
biçûk xistin *lgh* aşğılaşmak, aşğılatılmak, küçük düşürmek, hor görmek, tahkir etmek * *ma ne heyf e, te çima zilum biçûk xist?* yazık değil mi, neye udam, aşğıladın!
biçûkîstî *rd* küçük düşürülmüş
biçûlî *rd* çullu
biçûlîk *rd* küçüçük
biçûnehat *rd* işlek * *riya biçûnehat işlek* yol
biçûnehadî *m* işleklî
biçûnek *rd* küçüçük
bidab *m* gelenekli
bidarçek *rd* *rd* açılı, ağaçlı
bidahat *rd* gel. rd, hüsniatî
bidahî *rd* içki
bidamî *h* dalgınca
bidamar *rd* damarlı
bidamezirak *rd* kurumlu, müesseseli
bidamezirakbûk *m* kurumlaşma, müesseseleşme
bi damezirak hûn *lêw* kurumlaşmak, müesseseleşmek
bidamezirakkîrîn *lêw* kurumlaştarma

bi damezirak kîrîn *lêw* kurumlaştırmak
bidamezirawe *rd* kurumlu, müesseseli
bidamezirawe bûn *lêw* kurumlaşmak
bidamezirawe kîrîn *lêw* kurumlaştırmak
bidampet *rd* tehlikeli
bidamusk *rd* yeşil
bidantel *rd* dantelli, dantellî
bi dağurtîlî *h* yutulacak, dahîlî (iğaç için)
bidar *rd* 1. ağaçlı 2. sopalı
bi darên *lê* dan *lêw* sopa atmak (veya çekmek)
bi darên *lê* xistî *lêw* sopa atmak (veya çekmek)
bi darhîn *lêw* ağaçlanmak
bi durda hîn *h* bir bi dar de bûn
bidar de kîrîn *h* bir bi dar de kîrîn
bidardakîrî *h* bidardekîrî
bidardarok *rd* sarımsak, sarımsakî
bidardebûn *m* asılma
bidarde bûn *lêw* asılmak
bidardekirin *m* 1. asma 2. sarımsak (sallandırma, asma) 3. asma, (asarak) idam etme, sehpaya çekme
bi dar de kîrîn *lêw* 1. asmak 2. sarımsak (sallandırmak, asma) 3. asma, (asarak) idam etmek, sehpaya çekmek (bir kötüyü bağışlanmaktan geçirip sarımsak öldürmek)
bidardekîrî *rd* 1. asılı 2. asılmış, idam edilmiş olan
bidarezî *h* peşyo
bi darê *xarê* *h* zarla, melazza, çadır çadır (zar kullanacak, hasta yapacak)
bidarîk *rd* sopalı
bi darîk *h* çarlık (le ~ lê xistin (an ji dan) çumaklamak)
bi dari hev ketin *lêw* yüzleşmek, yüzyüze gelmek, karşı karşıya gelmek * *ez dilkarim her tim em bi dari hev bîkewim* bun anuula her zaman yüzleşebilirim
bi dari hev kîrîn *lêw* yüzleşirmek, karşı karşıya gelmek
bidarî ketin *lêw* görüşmek
bidarkîrîn *m* ağaçlandırma
bi dar kîrîn *lêw* ağaçlandırmak
bidartest *rd* topuzlu
bidartîn *rd* makaralî
bidarî *rd* iğaç
bidarvekdêl *lêw* asmak
bidarvekdî *rd* asılı
bidarsûn *rd* kapaklı
bidasî *rd* kalçaklı
bidaw *rd* peşî
bidawet *rd* düğün demekli
bidawî *rd* bitimli, sonlu
bidawlanî *m* 1. sonuçlandırma, noktalamak 2. sonuç alma 3. sonuçlanma, sonuç etdirme
bi dawî anî *lêw* 1. sonuçlandırmak, noktalamak 2. sonuç almak 3. sonuçlamak, sonuç etmek
bidawbûn *m* 1. sonuçlanma, neticeleşme 2. son

bolana, sora ermek, nihayeyelenme, sonuylarına
bi dawî bûn *bûn* 1. sonuqlanmak, neticelânenmek

2. son bulmak, sora ermek, nihayeyelenmek,
 (bir şeyin arkası kâsîmek, sonuqlanmak)

bîdawîbûyîn *m* sonuqlanma, neticelânen
 bîdawîbûyîn *m* sora erme, rûnam olma

bi dawî hatin *bûn* sora ermek, tamâm olmak

bîdawîkîrîn *m* sonuqlandırma, neticelânen
bi dawî kirin *bûn* sonuqlandırma, neticelânenmek

bîdawîng *m* bitme

bîdaxê ku *h* neyaz ki, özütörək söylöyörün

bîdaxêk *m* neali

bîde *m* 1. ver 2. vergi

bîdebare *m* azêk

bîdehî *m* adaklı

bîdek *m* bîdehî

bi dek û hîleye baş vurarak, oyuna getirmek ~
 û dolaban çîn (yekî) birine hîleye yaklaş-
 mak, hîleye baş vurmak ~ **û dolaban butin**
 (yekî) oyuna getirmek * hîle çareke dîn bi
 dek û dolaban hatin tûn siz yanê berî
 -oyuna gerîdîdîz ~ **û ilalahan** (yek)
 xupandîn û kûgîta haqlanmak (veya
 getirmek)

bi delûjî û nazî olarak ~ rakîrlin nazî büyü-
 cîlemek

bîdelâm *m* tortulu

bîdeleme *m* tortulu

bîdelîl *m* delîlî, kanîlî

bi delkbaşî *h* şarkîlanma

bîdem (I) *m* demli * çayêke bîdem demli bir
 çay

bîdem (II) *m* zamanlı

bîdemân (I) *m* imîyazlı

bi deman *h* kiralik olarak, rear olarak

bîdemarçe *m* tabîatlı

bîdemangîrlin *m* kiralık, rear ermek

bi deman girtin *bûn* kiralık olmak, rear etmek

bîdemtûnî *h* kiralık olarak, rear olarak

bîdemînî dem *bûn* kîraye vermek, rear vermek

bi demdepi *h* geçici olarak muvakkelen

bi demê re *h* zamanlı

bîdemjîmêr *m* saati

bi dem û dergeh bûn *bûn* kurumlaşmak,
 müesseselânenmek

bi demî dergeh kirin *bûn* kurumlaştırmak

bîdemîxe *m* demgah

bîden *m* küpsüz

bîdendîk *m* 1. çekirdekli 2. küllu (pamuk çe-
 kirdêgî gibi)

bîdeng *m* 1. tesli, sesli olarak 2. *m* utlu,
 tesli ~ê bîlînd (an jî bî) peyîvîn (seher dan
 an jî qîne kirin) üst perdeden konusmak ~ê
 bîdendî seberdan (axlîvîn an jî peyîvîn) üst
 perdeden konusmak

bîdengê bîlînd *h* bangu bangu ~ **daa qîran**
 bangu nangir haqîrmak ~ **qîr kirin** bangu
 hangir bağîrmak

bîdengîk *m* karsaklı

bi dengî *h* tesli, seslice

bîdengî *m* duğun demekli

bîdengpedan *m* yarkub

bîdêp *m* talatî

bîdêrmat *m* 1. gelîr, bîsîlatî 2. herkedî

bî derba kuştinê *h* 1. öldürme kastıyla 2.
 kîvîstiya

bîderbejêr *m* in çî ~ **û derbejêr** (an jî her-
 jur) inçî çîkîşî (veya yakuşî)

bîderd *m* 1. derh 2. derhî (tesîslîkî) 3. acılı,
 kedûlî (acîst olan kîmse) * **jinika bîderd**
 acılı xadîr

bi der dan *bûn* elînden kaçırmak

bîderdîlîn *m* 1. derh olma 2. derhîlik

bîderge *m* deraceli

bîderengî *m* geçîknelî

bîderengîketin *m* 1- geçîkîlme, geçîkîme 2-
 aksatma

bi derengî ketin *bûn* 1. geçîkîlme, geçîkîmek 2.
 aksatmak, geçîkîmek * **kad me zo bi derengî**
 ker îşîvîz îm gun aksadı

bi derengî neketin *h* vakit geçîrmekden, asus
 geçîrmekden

bîderengîxîstîn *m* 1. sehir etme 2. geçîktirme
 3. (bir îşî) sürûncemede bırakma, savsakla-
 ma, aksatma, geçîktîrlme

bîderengî xîstîn *bûn* 1. sehir etmek 2. geçîk-
 tîrmek 3. (bir îşî) sürûncemede bırakmak,
 savsaklamak, aksatmak, geçîktîrlmek

bîderengîxîstî *m* rehîlî

bîderevêkîrîn *m* soyîrma

bi derese kirin *bûn* soyîrmak * **dîzan dukkan bi**
 derese kirme hasîzîlî dukkanî soyîrîşîlar

bi derewêk *h* yalardan

bîdergeh *m* kaplı

bîdergîstî *m* bîdêrî, yavuklu

bîdergîş *m* emîzîkî, çîçîkîkî kadîn (memede
 emîzîgî olan kadîn)

bî derhûdî *h* kofakîsten

bîderî *m* kaplı

bîderkenar *m* çîzîmalî, derkenarlı

bîderkîrîn *m* dîşîrî çîkîrmak 2. kervîlî, sorîme

bi der kirin *bûn* 1. dîşîrî çîkîrmak 2. kov-
 mak, sorîmek

bîderman *m* demînalî, îlaçlı

bi der û dîrtîlîjan ketin *bûn* sokaklara dîş-
 imek, per perîşîan olmak

bi derwêşî *h* derwêşce

bîderzur *m* azêk

bîderzî *m* îğacî

bîdesen *m* desenî

bi dest û elîlîn ~ **dest û dey** (an jî îngan) ke-
 tîn (îştîkî) çîne dîşîmek ~ **dest û lepan**
 ketîn (îştîkî) çîne dîşîmek ~ **dest û leq** (an
 jî leat) bînden bîre * **bi dest û leq vîr pê**
 kirin bînden bîre ona kufur ermeye haqladı ~
dest û îngan ketin (îştîkî) çîne dîşîmek

bîdest *m* elî: (elî olan) ~ **û lep dîglî** tîmekli

(saldımı) olan, süzünü geören;

bidestav *nf* অপেক্ষিত

bi dest beşbeşavî *k* savagana, hovardaa

bi dest herî hev dan *lêw* çakip barîna zêrînak

bidestebêr *nf* garantî

bi destê hev girtin *lêw* dayarşanak

bidestê xwe bûn *lêw* 1. (birîniyê kartîna garûgen) nînamak 2. serbest, kîmşeyî haşîrîk olînamak

bi destê zorê *n* zorakî, metazorî

bidestgirtî *lêw* nişanî, yavukî.

bidestîk *nf* kulplî

bidestî *nf* zangî (aletler tem)

bidestkerî *n* bulundî, saqlanma, temin edîlme

bi dest ketin *lêw* bulunmak, saqlanmak, temin edilmek * ev malkî pi bûy e. zû b. zû bi dest nakêve bu çak degerî: bi ma, colay colay bulûnûnuyr

bidestkerî *nf* elde edilmiş, saqlanmış olan

bi destlepî *k* el emegîyle

(bidestkerî) *n* bulî nîng olîna

bi dest neketin *lêw* bulunmaz olînak

bidestulmê *nf* অপেক্ষিত

bi destlepê *k* el yordamîyle

bi destlepê çûn hev *lêw* pûnceleşmak

bi destlepê *k* el yordamîyle

bi dest re nîmî *lêw* elde etmek, bağlamak

bi dest re berîna *lêw* 1. kapîrîna, (ele geçîrdîna)na, kapîna)na yol açmak 2. saşgeymek

bi dest re çûn *lêw* 1. sayîna gîmek, sayîna gîmek 2. teslîm olînak (bir kûlîna bir erkeğe kendîna vermek)

bidestîlep *nf* 1. güçlü 2. gurbûz, (î) yarî 3. zîrre

bi dest îlep bûn *lêw* 1. güçlü kuvvettî olînak 2. gurbûz olînak 3. zîrde olînak

bidestîlepî *nf* 1. güçlü kuvvettî 2. a'le kûlîk yerinde 3. gurbûz, (î) yarî 4. becerîkî

bidestîlepî bûn *lêw* 1. güçlü kuvvettî olînak 2. kelle kûlîk yerinde olînak 3. gurbûz olînak 4. zîrde olînak 5. becerîkî olînak

bidestîlepê *k* el yordamîyle

bi destîlepê çûn hev *lêw* pûnceleşmak

bidestîr *nf* zîrîkî

bidestîvanî *n* ele geormek

bi dest ve nîmî *lêw* ele geçîrmek

bidestîveberîna *n* kapîrîna

bi dest ve berdan *lêw* kapîrmak (ele geçîrdîna)na, kapîna)na yol açmak

bi dest ve dan *lêw* kendîna birîna bulînamak

bidestîxlî *n* 1. elde etme, saqlama, temin etme 2. edîna (kendîna bir şeye sîlîp kîlîmek) 3. kazama, elde etme, bağarî şîng, alîna 4. ele geçîrme 5. ulama (elde etme etme) 6. serbest olîna (evîrîna)

bidestîxlî *lêw* 1. elde etmek, saqlamak, temin etmek 2. edilmek (kendîna bir şeye

sîlîp kîlîmek) * ez edîvazîna der barî ve nîparê de lîna agnî bî dest bîxlîm bu kîlîna da bîlî edînamak istîyorum * jî lîo karî zîlî xwe nîmî jî xwe re hespek bî dest bîxlîsta de lîna bîyîkî işlema îna bî edîmseylîna jîyî olîna 3. kazama, elde etmek, bağarî şîng alînak 4. ele geçîrmek 5. ulamak (elde etmek, ermek) 6. serbest olînak (evîrîna)

bidestîxlî *n* 1. edîna 2. *n* saqlanmış, temin edilmiş olan 3. kazama

bidev 1. ağzîk, ağız olan 2. çenesî, kuvvettî 3. zîrîkî (aletler tem) 4. çene bûn çenesî kuvvettî olînak

bi dev î 1. ağzîk 2. çîfûben, süklî olînak - *dest*, *bi dîf dîjîna* zelîzen *dest* gözîken - *dev ketîna* zû *dev* pî pîşîna olînak - *dev î* *rî* *dîrîjî erîkî bûn* yuzî koyun yere yîzîlîmak - *devê* (yekî) *bûn* burîna ağzîkîla haçketî etmek - *devê* (yekî) *de lîrîna* (î) *lîrîna*: yemek yedîrmek 2) *dev* yedîrmek - *devê* (yekî) *re ketîna* 1) (î) *lîrîna*: yemek 2) kayrak sîlînamak (yulaktînamak)

bidevang *nf* kapaklı

bi dev hîm *lêw* nîbur olînak

bi dev çûn erîkî *lêw* 1. kamîlîna çîkînak (teşîlerîk yapîlîna) *ser aşîna* çîk çîlîşîna olînak 2. kamîrî çîkînak (îhtîyarîlamak) 3. yîzîna koyun yere dîşîmek

bi dev de lîrîna *lêw* 1. yemek yedîrmek, ağzîna ve erîkî 2. *dev* (bîrîna) yedîrmek

bidevêdîng *nf* 1. paçalî * *derpîyê* *bidevêdîng* çama paçalî olîna 2. paçalî (tûylezî ayaklîrîna kîdîna uzatîna kuş veya kîna)na hayvanî) * kevokî *bidevêdîng* paçalî gîverîna

bidevek *nf* kapaklı

bi devêkî *k* ağız bî lîgî - *axîrlîna* (peyîvîna) *axî* *xeber* *dan*: ağız bulgî etmek

bidevekî bûn *lêw* ağız bîlîgî, îçîna de olînak, sîzî bîlîgî aşînde olînak

bi devê xwe kîrlîna *lêw* sî saklamîyî becerîmek

bi devê xwe nîsekîna *lêw* sî saklamîyî becerîmemek

bi devê xwe şîrlîna *lêw* ağzîndîna kaçîrmak

bi devê xwe şîrlîna *lêw* ağzîndîna kaçîrmak

bidevgîrk *nf* akaçlı

bidevgîrtuk *nf* kapaklı

bidevgîrk *nf* tapalî, bîpîlî * *şîşîyîna* *bidevgîrk* bîpîlî şîşî

bidevîk *nf* 1. ağzîk, ağzîkî 2. kapaklı 3. bîpîlî, tapalî, nîngî - *î* *çîmlîkîna* *xwe kîrlîna* kendî becerîsîyle yapîmak

bidevgîng *nf* çene, kuvvettîna, ağız dulaşî yapîna) *seven*

bi devjenîyê *k* ağız dulaşîyî - *çûn hev* dulaşîymak, ağız dulaşîna gîrmek, ağız dulaşî (veya dulaşîna) yapîmak

bi devjenkê çûn hev *lêw* dulaşîmak

bi devjenkê *k* dulaşîmak, dulaşîmayîk

bi devkenî *f* güler yüzle

bi devkî *f* sözlü, sıfahen

bidevki bûn *f*be say birliği içinde olmak, aynı telden çıkmak

bi devkî gotir *f*be tabir etmek, söz ile anlatmak

bidevrlâyın *f* kapaklı

bi dev re *f*bi *f*. ağzına kadar, tamamına kadar, silme sıvısı, ağzına kadar dolu * derdan bi dev re tiji kıl tobağı sıvama dolduclu 2. lincalıncı, rakımı tikim * **hündürê dukane ji eşyanan bi dev re bi dükkanan** aşras taklun raklun eşya dolu 3. dolusu * **peçilekte bi dev re rûn kirê keçe dolusu yağ koydu** ~ bûn 1) silme sıvısına uamak, ağzına kadar dolu olmak 2) tikim tikim olmak, ağzına kadar dolu olmak ~ **kirin** 1) silme yapmak, sıvılamak 2) tikim tikim etmek

bi dev re kemûn *f*be 1. (bince) yör vermek 2. kuyruq sallamak (yulaşılınmak), pas vermek * **jinêke sivik bû, bi devê hur kesî re dîkenîya ayvak bu kadundi**, her kесе kuyruq salladı

bi dev re kirin *f*be 1. ağzına kadar daldırmak, silme yapmak, sıvılamak 2. tikim tikim etmek

bidevşik *f* çapalı (çapası olan)

bidevûçen *f* çerebez, kucukun, dilî, kîf ebesi, lafazan, lakordî

bidevû çen bûn *f*be agzî lâl (veya lekud.) yapmak, lâl ebesi olmak

bi dev û çene kîtin *f*be (birini) kendisini sözle suçlayacak düzeye gelmek

bi devûrî *f* yîzu koyun

bidevûziman *f* lâl ebesi, lafazan, çerebez

bi dev û zîman bûn *f*be 1. agzî lâl (veya lî-kirdî) yapmak, lâl ebesi olmak 2. dille gelmek

bidev *f* ayrıntı

bidev lîm *f* tortulu

bidevlet *f* talîl ~ e başı ucetli (ca.ih.)

bidevr *f* devîrî

bi devrî *f* devzen

bêdexîl *f* çekmececi

bêdexîlok *f* çekmececi

bîdexwîn *f* çapaklı

bideyn *f* 1. borçlu, vevesiye 2. oduncu olmak 3. oduncu * **tu dikurî hînek pure bi deyn herî min? bana biraz ödünç para verebilir misin?** ~ **dan** vevesiye vermek ~ **jê stendin** oduncu olmak ~ **stêşîlîn** oduncu olmak

bideyn dan *f*be 1. borçlu vermek 2. oduncu vermek

bideyn girtin *f*be 1. borçlu almak 2. ödünç almak

bideyn stendin *f*be 1. borçlu almak 2. oduncu almak

bideynstendî *f* oduncularca

bîdê *f* anah

bîdîlîndêz *f* tîrenî

bîdîm *f* yanıklı

bîdîrî *f* fıstıklı

bi dêzîm *f* y.ğandı

bîdîlîet *f* fırlatılmak ve sandalye gibi oturulan eşyalar için)

bîdîdan *f* dışî (dişler olan)

bîdîfîn *f* burunlu

bîdîjîvîrî *f* güçlük, zorlukla, cıvı bu şekilde

bi dîl *f* istiyerek, yucekten ~ dîl *f* **çam** aşer, yucekten, candan ~ **ekî kur paşman paşmanlık** duyurak ~ **dîlê** (we) **izînzîle**, **izînzîl** olmasa ~ **ê** (yeld) **bîlî** 1) rızası olmak 2) gönlüne göre, beğenimsine göre almak, beğenmek

bîdîlî *f* 1. izen, izenlikli 2. istekli, gönüllü 3. hevesli, heveskar 4. sevdi, aşık ~ **û bîdîlî gönüllü** gönülsüz

bi dîleklî safi *f* halısane * **tevşîyêke bi dîleklî safi** halısane bi tevşîye

bi dîleklî xweş *f* severek, isteyerek, boyyla boyula

bi dîlê safi *f* aşık yürekli

bi dîlê xwe *f* 1. isteyerek, istenli yapılip yapılmaması insanın kendi isteğine bağlı olan 2. istekli, gönüllü * **keşka bi dîlê xwe gönüllü** kur

bi dîlê xwe kîrin *f*be send. isteğiyle bu şeyi yapmak, send. rızasına göre davranmak

bîdîlîyewetî *f* gönüllülük

bi dîlîlîştînî *f* gıcendîncî bir şekilde

bîdîlîlî *f* duygusal olarak

ê dîlîlî tevşerîn *f*be duygusal davranmak

bîdîlîm *f* taruim

bi dîlup *f* damlaya damlaya ~ **behr tiji dîbe dundê çandê gîş** olur ~ **ê taruim behr tije mabe** taruim sayla değirmen dönmaz

bi dîlsarî *f* isteksizce

bi dîlsazî *f* sadıkane, sadıka

bi dîlsazî *f* 1. neşeyle 2. memnuniyetle

bi dîl û çarî *f* 1. uçendîzle 2. cızılı başlı

bîdîlîçenî *f* çetelik

bi dîlîzapîkî *f* gönül ayırtıcı bir biçimde, fectazca

bi dîlîyazî *f* 1. isteyerek 2. peşin

bi dîlîyewî *f* 1. memnuniyetle 2. neşeyle

bîdîmîk *f* gagalı

bi dîmîn *f* dar budop, gumberek

bîdîmîm *f* uğultulu

bîdîmîs *f* pekmezli

bîdîpîkîk *f* gagalı

bîdîngîmî *f* gumbürtülü

bi dînyadîlîmî *f* gergîlîce

bi dînyanîlîlîmî *f* gergîsüzce

bi dînyayê ketîn *f*be 1. dünyayı gezmek 2. başını alıp bunuzeyen yerlere gitmek

bîdîr *f* yirtıraçlı

bîdîran *f* dışî (dişleri olan)

bi diran bûn *f*be dişlenmek (dişleri oluşmak, diş salınıbî olmak)

bi diravî *f* nakûn

hi dirêjayî *f* boyuna, uzunlaşmasa

hi dirêjî *f* boyuna, uzunlaşmasa -ya ... -e
beva * bi dirêjîya jî *f* rezalet omîti bova
-ya jîyanê yaqarî boyunca -ya roj *f* salan
yîllara

bidirêjkayî *f* uzunlaşmasa, tularî

hidîrîk *f* dîkanî

bidîyar ketin *f*be 1. -ra aşmak 2. gelip bakmak

bi diyarê (...) ketin *f*be (bazmî) gûmîyê gûmek

bi dizî *f* k. gizlice, ezi şizî, yaşm yaşm 2.
şizve - di guhê (wî) de gotin kuşlîgîna
söyleme - ketin navê (bir yere veya şey)
suzmak * bi dizî ketine nav şiperê (dijîtan)
düşman mevzî erîge sîzînglar

bi dişika *f* 1. gîzî gîzî, gîzîce, gîzîden gîzî-
ve 2. kapab kapîler ardîna

bidîjan *f* duşmîn deşekî

bidîmen *f* gûrîntîlî, mazîmazî

bidîn *f* dînk, ûnî elan

bî dîn *f* harkî *f* gîngîsa, şîlîncîsîma

bî dînkî *f* dîlice

bî dînkî *f* delîce

bidîplîman *f* dipîlmak

bidîşat *f* dîkkatî

bidîrek *f* 1. dîreklî 2. guîdelî * alaya bi-
dîrek guîdelî basîrak

hidîrak *f* tar hî

bidîşgîtin *f* nakarîtlî

bidîşpînkîm *f* dîşpîncîlî

bi dîşpînkîm *f* dîşpîncî erîne, şîkyî nî ma-
bî dîşpînkî kirîn *f*be dîşpîncî etîmek, şîkyî
almak

bidîşvar *f* duvarî

bidîşvarî girîn *f*be 1. duvarîna tîtarîmak
2. o çîvî setîn, bu çîvî tenîn

bidîşvarîjî *f*be dîşvarîncî

bidîşe *f* ağıda

bidîş *f* kuyrukî

bidîşçak *f* kuyrukî

bidîktora *f* dîktorîtlî

bidîlûdînk *f* salîncîklî

bidîmat *f* belîh

bidon *f* 1. yağî * porê bidon yağî sac 2.
gazî, gaz yağî

bidon *f* sıralî, dîzîlî (yere, zamanî, kronîya
gêre olan) * axatîna bidon sıralî konuşîna
hidora (...) kelîm *f*be agzîna arînak (veya
yînkînak) * em hi dura wî ketîm lê em jê
fiştek hî nebîn agzîm arîdek emek bu şey
gîrenemedî

bidorê *f* 1. sıra de sırayî, sırayîya 2. * dî-
nûşîmlî * greva xwebîncîlîştîkî ya bi
dorê danuşîmlî ağık gîve: 3. nabîlece -
kîrîn nobedîncîk

bi dorê ketin *f*be alîem etîmek kalîem etîmek
* bi dorî jînkî ketî perîyê wê jê stead *f*
ûnî alîem etî kalîem etî kadîmîm parîsîrî
aldî gîldî

bi dorê kirin *f*be 1. sıra de yapîmak 2. nîhet-
lene yapîmak

bi dorê lê dan *f*be sıra dayîğı çekmek

bi dorîrekî *f* dîşîncî, epîne oçîncî * bi dorî-
fîrehtî jî meseleyê nîştîm meseleyî emîne
boyuna kunuşîtîlar

bi dorîreyî *f* 1. etîfîca, derînden, derîm-
lemîse, derînlîgîne 2. uzun uzadîya, uzun
boyîlu rayîncîlarîyla

bi dorî ketîn *f*be arîkasîndan kuştîk (iş yapî-
tîmak için birîncî arzîsînî gîllîmek)

bi dorîstîne *f* dîşîca, dîşîncîklî

bi dorîstînî *f* dorîşca - jê re kîrîn (birîne)
dorîşca yaklaşîmak kîrîlîklî etîmek

hidîstîk *f* yarî olan, sevgîlî

bi hidîstîk bîn *f*be yarî olîmak, sevgîlîşî olîmak
(kendîne dest, sevgîlî edîncîşî olîmek)

dîlîçşek *f* dîşekî

bidîna *f* sapî, (aletler için)

bidîna *f* şîah

bi dînbareyî *f* mekîrîzerî

bi dudîlî *f* tereddîdî

bidîrdî *f* tortulî

hidî *f* -Jînkî * barîdî bidî dîncînî sarî

bidîbûn *f* dumîncîncî

bidî bîn *f*be dîncîncîlîk

bidîşekî *f* çekîk (gez için)

hi dî hewîrîna ketîm *f*be uşîk tefek şîyîlerî
sarı etîmek

bidîşekî *f* kulîk

hidîşketîm *f* 1. ardîna dîşîne, peşîne erîne,
güdelîne 2. üstüne dîşîne, üzerîne dîşîne,
dîncî (emîni verîp istemek)

hi uşî ketîm *f*be 1. ardîna dîşîmek, peşîne gî-
mek, güdelîmek 2. üstüne dîşîmek, üzerîne
dîşîmek, emînak (emîni verîp istemek) * uz
hi dî dîştîşî wîna nîkevîm beî boyîce şîyî-
zerî arîncîm

bidîşîştîkî *f* şîştî

bi dîşîmahîkî şîştî *f*be sonuçlanîncîmak

bi dîşîmahîkî bîn *f*be sonuçlanîncîmak

bi dîşîmahîkî ketîm *f*be sonuçlanîncî

bidîşîman *f* 1. dîncîncî (toz toprîk dîncîncî vb.
şîm) 2. dîncîncî (aşî) * çîyîyîm bîmîjî ü
dîşîman dîncîncî dîşîncî

bidîşîmanhîm *f* dîncîncîncî

bidîşîman bîn *f*be dîncîncîncî

bidîşîman *f* dîncîncî

bî dî şî re ü arîşîncî, arîkasîncîncî, akîbîncî, ac-
dîncî, seccîrdîncî

bidîşîrebîm *f* dîrbîncî

hidîşîketîm *f* uzaklaşîma

hi dîr ketîm *f*be 1. uzaklaşîmak 2. acîlmak
(geî. vb için; gîtmek, uzaklaşîmak)

bidîşîxîstîm *f* uzaklaşîma

bi dîr xîştîm *f*be uzaklaşîncîncî * ew jî dîşî-
şîştî bî dîr xîştîm emî okulîdan uzak-
laşîncîncîlar

bidîşî *f* kuyrukî

bidüvçik *n* 1. kuyuklu (göz için) 2. çakık → çavan 16 nîhêrin göz uyuyla bakmaq
 bidüvdirêji *n* 1. eticilica, derneklemeye, derinliğe 2. uzun uzalıya
 bidüvik *n* kuyuklu
 bi dîv re *n*2 neden sonra * hi dîv re ez navê wi hîn bûm neden sonra adını öğrendim
 bidûxan *n* duman. (ağaç dumanı için)
 biđüxanêhîn *n* dumanlına
 bidûxan bûn *n* bûw dumanlanmak
 biêba *n* abalı
 biêhr *n* daralı, darası içinde olan
 bi ecele *n* acele olarak, çabarak
 biêrele *n* acelece, iç. tez
 biêcelebîn *n* acelece lik
 bi ecêlmayî *n* hayretle
 biêdab *n* 1. cilâplı 2. akatlı (yara berezen gelen su için)
 biêdalet *n* edaletle
 bi edeb *n* edeplere → xwe rabûn û rûniştin edebini tûkmak
 biêdeb *n* edepli, görgülü, terbiyeli – be! edep yahu!
 biêdehbûn *n* 1. edeplenme 2. usuluk
 biêdeb bûn *n* bûw. edeplenmek, görgülenmek
 bi edelî *n* edeplere, görgüce
 biêdebf *n* edepçilik, terbiyelilik
 bi eferdîki *n* eferdîce
 bi efiyet *n* afiyetle
 biêfsûn *n* afsunlu, silinli
 biêfyon *n* afyonlu
 biêgal *n* kapaklı
 bi egdî *n* eği yığılge
 biêhlyet *n* ehlyetli
 biêk *n* lezzetli, leziz
 biêkibûn *n* lezzetlenme
 bi ekî hûn *n* bûw lezzellenme
 biêkî *n* lezzetlik
 biêkkîrîn *n* lezzetlendirme
 bi ekî kirin *n* bûw lezzetlendirmek
 biêks *n* dengilli
 bi ekelet *n* kalabalıklı
 biêlektrik *n* elektrikli
 biêlektrîkêhîn *n* elektrikleme
 bi êlektrîkêhîn *n* bûw elektrikleme
 biêlektrîkkîrîn *n* elektrikleendirme
 bi êlektrîk kîrîn *n* bûw elektrikleendirmek
 biêlem *n* elem
 biêlmas *n* elmaslı
 biêniad *n* istençli
 bi emanet *n* emaneten
 bi emanetî *n* emaneten, emanet olarak → dan (êbêkî) emanet hunkak (veya vermek)
 biemeliyat *n* emeliyatlı
 biemcam *n* sonuçlu, neticeli
 biemcambûn *n* sonuçlanma, bitme (sona erme, tamamlanma)
 bi emein bûn *n* bûw sonuçlanmak, bitmek (sona ermek, tamamlanmak)

bi emcam gihandin *n* bûw sonuçlandırmak
 biemcamkîrîn *n* sonuçlanma, neticelendirme
 bi emcamî kirin *n* bûw sonuçlanma, neticelendirme
 bi emkaze *n* ihtiyatlı
 biendêze *n* 1. olçülü, tartılı * gotineke biendêze tartılı biê söz 2. tenakuh, ihtiyatlı
 biendîz *n* ayarlı
 biendîşe *n* endişeli
 bienfeksiyon *n* enfeksiyonlu
 bi eniya hildayî *n* açık alında, alınmış akti de * me hi eniya hildayî ev erk anî çih açık alında bu görevi yerine getirdik
 bi erda reş de çûn *n* bûw 1. adı barmak 2. yer yarlıp içine girmek 3. zavallılamak
 bi erdê de betulan *n* bûw (birinin) hatırı için vazgeçmiş, hatırına vermek, los vermek
 bi erdê de çûn *n* bûw 1. yer yarlıp içine girmek, yerin dibine batmak, yerin dibine girmek, yerin dibine geçmek (yarlıp bu tülû bulmamak, görünmez olmak, kaybolmak) 2. yer batmak, yer girmek, yerlere girmek (çok bulup olmak, utanmak) 3. yerleri süpürmek * fiştanê wê bi erdê re dîkû cularas yerleri süpürüyordu
 bi erdê ketin *n* bûw yer düşmek
 bi erdê re çûn *n* bûw boş girmek (emekler boş girmek)
 bi erdêre kaş bûn *n* bûw 1. yerleri süpürmek (çok uzun olmak) 2. süpürmek, persan olmak
 bi erdê re *n* bûw sürünge
 bi erdê ve *n* sürüngeç gövçela
 bierebe *n* arabalı
 bi ehelî hazurî *n* goturü pazarlık
 bi erka xwe rabûn *n* bûw görevini dâ etmez, görevini yerine getirmek
 bierra *n* inatçı
 bi erzani *n* 1. ucuzca, ucuz olarak 2. bedavaya → jê fiştin ucuz atılmak (veya kurtulmak)
 biest *n* 1. kökenli (belli bir kaynağa dayanır) 2. zekîli → û fest seylu seqlu
 bi estê xwe *n* estli, aslen * mişevê bi estê xwe Kurdê Kürtaşlî odum * bi estê xwe Amedî ye aslen Amedî
 biestmandev *n* daimaklı
 bi estmer *n* estmerimsi
 biestps *n* estpsli, amâkî (dizgide kelimele, harfler veya satırlar arasında açıklığı olan)
 biestrar *n* estarlı * ciwariya biestrar estarlı si-gara
 biestş *n* estşli
 biestşa *n* estşli
 biestkî *n* estkîli
 biestlayî *n* estlayî
 biestdayî *n* kilecî kul adalarına göre
 biestle *n* güvenli, emniyetli
 biestlet *n* güvençeli, garantili
 biestw *n* 1. bululu 2. nice bululu (üzerinde bulut varmış gibi olan) 3. bulut-

biñiz *el aña taltah, alñi*
biñindotem *el büygüñli*
biñirma *el 1. onlıñlı, tuñfonañlı (okul onlu-
 gu için) 2. formalı*
biñirmüñ *el formüñli*
bi forşılı *k kalıpece*
**bi forş üñra tafa
biñors *el 1. forşlu (uzerine forş çekiliñiş gemi
 veya okenebil) 2. forşlu, iyakalı çolunlu,
 gösterişli, añlı*
biñosfat *kimya/ biñosfatlı*
biñosfor *el tesforlu*
biñosıl *el fosalı, taşalı*
biñore *el çarşılı (çarşıl gaymı ç olan künse)*
biñotik *el çarşılı*
biñotık *ber kateñiz*
biñe *el delaplı*
biñubün *m delap olma (mek için)*
bi ga bün *ñbe delap olmak (mek için)*
biñagolekâ *çün ñbe emeklemek*
biñalük *el mahmûñlı*
biñamet *el gametli*
bi ganñ halim *ñbe dirilmek, canlanmak*
biñarapñ *el garantılı, guvace*
biñurij *el güçlü*
biñarite *ayñal künçik*
biñarñtur *el garantılı*
bi gavan *giyan ñbe adınlararak, adınla bi-
 mek*
biñaz (I) *el gazlı*
biñaz (II) *el tepeli ~ ü bñlap engehel (azarı)*
biñazın *el siñerli*
biñazine *el siñerli*
biñef *el tehñdici*
bi geñ *k tehñdilee, tehñdkârane -- 0 gur teh-
 dñli, tehñlikâr ~ 0 gur bi ser ñe hatin teh-
 dñkârane bir çekilde üzerine yazmak*
biñef ü gur bün *ñbe tehñdici olmak*
biñefauri *ü tehñdkârane*
biñelumperi *ü geneñlik.e, umumiyette, genel
 olmañk*
biñelenñe *el 1. sorunlu, problemli 2. tartışmalı
 * geñseke biñelenñe tartışmalı bir sorun*
biñelñ *el sorunlu, problemli*
biñeñ *el sorunu*
bi geñ *k palluñ küñdu*
biñem *el gemi*
biñen *el çenaklı*
biñengeñe *el tutarmalı * geñseke biñengeñe
 tartışmalı bir sorun*
biñepik *el kumaklı*
biñepñug *el zursaklı*
bi ger *k çâne döne, döñerek*
biñerdeñli *el hatıñmlı*
biñerñli *el gelenekli*
biñerñmel *el kargañalı, çalkantılı (karışıklı
 durum)*
biñerew *el bedelli*
biñet gere *el makaralı***

biñerinek *el gıñlaplı*
biñerñeñ *m 1. hareketlenmeye başlama 2.
 konuşurlığı tutma 3. konuşmaya başlama
 (alay yolayla) 4. çalışmaya başlama, işler
 duruma getirme (çalış için) 5. faaliyete geçme*
bi ger keñli *ñbe 1. hareketlenmeye başlamak
 2. konuşkanlığı tutmak 3. konuşmaya baş-
 lama (alay yolayla) 4. çalışmaya başlanmak,
 işler duruma gelmek (çalış için) 5. faaliyete
 geçmek*
bi gernañ *k kalzıñmance*
biñerñstın *m 1. hareketlendirmeye başlama
 ağızına açma, konuşmaya başlama 3.
 çalıştırma, işler duruma getirme (özeliñk'e
 makine ve aletler için)*
bi ger ñstın *ñbe 1. hareketlendirmek 2.
 (bir nñ) ağızına açmak, konuşmaya baş-
 latmak 3. çalıştırmak, işler duruma getirmek
 (özeliñle makine ve aletler için) * erbe bi
 ger ñst arzbay çalıştırdı * jı mññ dñwazın
 ku ez makineyê bi ger biñerñm benden ma-
 kınayı işler duruma getirmeyi istiyorlar*
biñefire *el tokaklı*
biñewde *el gövdeli*
biñewdeñli *m gövdelenme*
biñewde bün *ñbe gövdelenmek*
biñewher *el gevherli, cevherli*
bi geñli *k çınacakca*
**bi geyre ve el beğazınca, beğazınmak
bi geyriya *hev geyriñ* *ñbe kapıñmak (kav-
 gaya tutusmak)*
biñewriya (..) *ñe neçün* *ñbe 1. beğazınca
 geçirmek 2. yemeden içmeden kesilmek*
biñewri *el boğazlı * çäre biñewri boğazlı tesu*
biñewz *el sevinçli*
biñewzbün *m 1. sevinçli olma 2. yuzu güñme
 (leraha kavuşma)*
bi gewz bün *ñbe 1. sevinçli olma 2. yuzu
 güñmek (leraha kavuşmak)*
bi gezan *k ısınmak, diñleyerek -- çün (yekñ)
 (birini) ısınmak ~ çün tiliya xwe tñ çışıp
 kalmak 2) parmağın ısınmak*
biñeç *el tebesirli*
biñeññük *el 1. geñikli (geñli olan) 2. ipili*
biñeññuñ *el galeñli * kareñli pür biñeññuñ çok
 galeñli bir iş*
biñel *el kılı * erda biñel kılı toprak*
bi gññññe *k yuvarlana yuvarlama*
biñerñk *el karıñaklı*
biñerñl *el yetenekli*
biñerññek *erñel bağlaçlı*
biñerñz *el salaplı*
bi gññyan hisin *ñbe suca ermek*
biñññer *k kalabalıkça*
biññr (I) *ñbeñ alıc*
biññr (II) *el tepeli * erda biññr ü tepik tepeli
 arazi*
bi girani *ü 1. ağırdan 2. mek ağır olarak, aña-
 gıñ 3. ağırlıklı olarak***

bigirde *nf* 1. kalçılı 2. kalçılı (kalçaya ni ve getişi olan)

bi *güreğir* *h* gürğir

bi *güre ve nf* 1. inçe * taşekî wî yê bigireve hebû mîcê bir vîcedu varî 2. kabaca

bigirê (I) *nf* 1. düğümlü (düğümü olan) 2. budaklı

bigirê (II) *nf* urlu

bigirêk *nf* 1. düğümlü (düğümü olan) 2. budaklı, düğümlü * gulliyên bigirêk ên dara çîhatê çîmê ağacên düğümlü dîlan 3. imkîl

bi *gîrî* *h* gîrîyarak, ağlaya ağlaya - jî gîrê ran-abin mîrî ûlenê oluncêz ~ nazîvîrîh mîrî olene oluncêz

bi *gîrî hûm* *h*ew ağlamak

bi *gîrî* *ketin* *h*ew ağlamak, ağlamaya başlamak

bi *gîrî* *kirin* *h*ew ağlamak

bigirîa *nf* ağlamaklı

bi *gîrînî* *h* ağlaya ağlaya

bi *gîrînî ve bûn* *h*ew ağlamak

bi *gîrînî ve kirin* *h*ew ağlamak

bi *gîrînî ve xistin* *h*ew ağlamak

bi *gîrînî ve kirin* ağlamak

bigirîşk *nf* küçüklü

bigirî ve *kirin* *h*ew ağlamak

bi *gîrî xistin* *h*ew ağlamak

bi *gîrî ketin* *h*ew uyuz hastalığına yakalanmak, uyuz kapmak

bigirîek *nf* alımlı, makbulü

bigirêv *nf* kanırlı

bi *gîştî* *h* rûmîdên

bi *gîştî* *h* 1. genellikle, hepden, umumiyyetle 2. tâptan, basbütan

bigirîkarkî *nf* mantıklı

bigirya *nf* ölü

bi *gîrê ve* *h* kabaca

bigirzek *nf* tortulu

bigirhev *nf* kismetli

bigîlk *nf* zilli

bigîrak *nf* çirkelli

bigîrêbûnî *nf* geçikmeli

bigîrîn *nf* saban kulığı

bigîzme *nf* çizmeli

bigîçel *nf* zaneclî

bigîçird *nf* kukurtlu

bigîmîz *nf* kubbeli

bigîmîllî *nf* topuzlu saç

bigîrêbûn *nf* kurban olma

bi *gîrî bûn* *h*ew kurban olmak

bigîrêkirin *w* 1. kurban etme 2. kurban etme, feda etme (kendî çıkarî çîn birîni veyê bir şeyî feda etme)

bigîrê kirin *h*ew 1. kurban etmek 2. kurban etmek feda etmek (kendî çıkarî için hîrîm veyê bir şeyî feda etmek)

bigîşe *nf* keşeli

bigîştî *nf* 1. etli 2. etli (meyveler için) * zeytû-beke bîtehmî *h* bigîştî etli, tezeli bir zeytin

3. etli, bulut, semiz, götêz ~ goştê canê (yekî) *ketin* birne musafîr ûmak, birne rahat vermemek

bi *gîlegot* *h* lâfla ~ mîrov haçê çot lâfla peymî gemîsî yûrîmez -a (yekî) *dest* bî (ûstekî) *kirin* ön ayak etmek

bigîlla *nf* süzlü, soz ile -a (yekî) *kirin* 1) lâfla dinlemek, lâf dinlemek 2) fikrîyle hareket etmek -a *kirî* *h* kîsacasî -a imelê bîke bî emelî wî taekê mîmîmî dedîkîlerîne uy -a *çûn* *hev* 1) hîrîmîne lâf dokundurmak 2) hîrîmîne süzlü satışımda bulunmak

biguvan *nf* şahitli

bigûzegrê *nf* imkîl

bigûbre *nf* götrelî

bigûllîk *nf* pûsküllü

bigûh *nf* kulaklı -ê (yekî) *ketin* kulığına gelmek, duymak olmak -ê (yekî) *de* (an jî ve) çûn *duymak*, duymak almak

bigûhan *nf* mîmîclî (bayvanlar için)

bigûhar *nf* kapeli

bigûhezî *h* nakîlen

bi *gûhezî* *h* aktarmalı olarak

bigûhîk *nf* kulaklı

bi *gûhedîrî* *h* amursamaza, kayıtsızca

bi *gûhedîrî* *h* umursamaza, kayıtsızca

bi *gûh ve halîs* *h*ew yapıları duymak, hukukunda duymak almak

bigûşîn *nf* şakırlı (Yûğûr ve su sesinin şakırtısı için)

bigûl *nf* gullü (gullü olan)

bigûlbank *nf* saçaklı

bigûle *nf* kuruntlu

bigûllîk *nf* 1. küpeli 2. saçaklı

bigûllî *nf* 1. dalî 2. örüklü

bigûllîşk *nf* saçaklı

bigûllîk *nf* budaklı

bigûllîk *nf* kuzaklı

bigûmîm *nf* kuşkulî, şapîrlî

bigûmbet *nf* kubbeli

bi *gûmîn* *h* gîmînerêk

bigûmîn *nf* gûmbürtülî, uğultulu

bigûmînî *nf* gûmbürtülî

bigûmîrîk *nf* gûmrüklü

bigûm *nf* taşaklı

bigûmîk *nf* 1. taşaklı 2. arge taşaklı (yığıt)

bigûpîk *nf* uçlu

bigûra (...) *kirin* *h*ew bîf dinlemek * bigûrê mîn bîke sîzîmî çîne

bi *gûrê nekîrîn* *h*ew gem almamak, sîz denle memîez

bi *gûrînî* *h* lârpêx

bi *gûrmîstan* *h* yumruklî - çûn *hev* yumruklaşmak

bi *gûrmîn* *h* gûmbedek, kütetek

bigûtmînî *nf* gûmbürtülî

bigûrz *nf* topuzlu

bi *gûllî* *h* dalgınca

bigûvalî *nf* şahitli

bi gıvîni *bi fu*

bıgıvîniş *ed şahrî*

bi gıvîni *û serce*. İbrahim * bi gıvîni li gogê
xîst topa serce vardu

bıgû *ed baklo*

bi gıvîniş *xwe ketin* *bêw* çak pîşan dîmek
(*zûg*)

bi gıvîniş *xwe leyistin* *bêw* aklı yehmek

bi gıvîniş *xwe re şer kirin* *bêw* bakuvu kavga
dîmek

bıgûz *ed cevîzi*

bıgûzîk *ed keşah*

bîb (I) *b bû -î ser û çaxê (yekê) kirin* (birin)
yuzine hagirnak

bîb (II) *in ayva*

bîb (III) *in guk*

bîha *w 1.* paha, fiyat, eder değeri 2. 2. ab fiyat
(bir mal veya iş gücü için uygun görülen
para karşılığı) 3. *ed fiyat* (bu değeri 1 e para
birimi arasındaki ilişki) 4. *ed pahalî* (uzuz
karşılı) * *kesê pîşan bihayê bîmayê diyar*
kîr birinin değerini bîni kîrî yaptı 5. *ed*
(değeri çok olan, pahalî) ~ *du* (on ü
firatın) pahalî satmak ~ *daristin* (on ü
dâşikandîn) fiyat indirmek ~ *dî* (üstekî)
dan değeri bîmek ~ *emîzêde* ya. erzan
emîzêde e ucuzdur vardır ileri, pahalidir
vardır hîkmeti ~ *eyar kirin* fiyat ayarlamak
~ *li ser (yekê) rûniştin* pahalîya otarmak
(veya pahalîya mal olmak) ~ *pê du* eder
bîmek ~ *yê (üstekî) aşkera kirin* 1) fiyatın
belîmlene 2) adını koymak ~ *yê biservakîrî*
katın değeri ~ *yê ilertekîrî* taban fiyat ~ *yê*
herî zêde tavan fiyat ~ *yê kûm dîsûx fiyat*
~ *yê (üstekî) kîlîş kirin* değeri bîmek ~ *yê*
kîrînê *ed ahs fiyat* ~ *yê lîzêdebûyî* katma
değeri ~ *yê mal rabûn* zam gelmek ~ *yê*
mallyetê mallyet fiyat ~ *yê mişger iraku*
fiyat, kesin fiyat ~ *yê pîr zêde* astronomik
fiyat ~ *yê radekîrî* üstü değeri, taban fiyat ~ *yê*
tevat sâbu fiyat ~ *yê gwîniş* işi kaç ahçesi
~ *yê zêde* yüksek fiyat ~ *yê (üstekî) zêde*
hîni 1) zamlanma, zam görme 2) artmak,
değeri yükselmek * *bîhayê erşeyê zêde hû*
arsanın fiyatı artı ~ *yê (üstekî) zêde kirin*
zenginleşmek

bîhabûn *biğê* 1. pahalilik 2. pahalısma,
pahallısma, pahalî olma, fiyatlanma 3.
zamlanma 4. artma ~ *a* (üstün hayar
pahallığı)

bîha bîni *biğê* 1. pahallılaşmak, pahallılaşmak,
fiyatlanmak 2. pahallılaşmak, zamlanmak 3.
artmak (değeri yükselmek) * *bîhayê erşeyê*
zêde hû arsanın fiyatı artı

Bîhahûyin *w 1.* pahallılık, pahallısma, fiyat
lanma 2. zamlanma 3. artma

bîhacer *ed aletî*

bîhadâr *ed 1.* pahalî 2. değerli, kıymetli

bîhadâr bîni *w* pahallılığa

bîhadâr bîni *biğê* pahalîlaşmak

bîhadâr bîyîn *in* pahallılığa

bîhadârî *in* pahalilik (fiyatların yüksek olması
durumu)

bîhadârîkirin *in* pahallılandırma

bîhadâr kirin *biğê* pahallılaşdırma

bîhadârîstî *in* indirim yapma (veya etme), fi-
yat düşürme

bîha daxîstî *biğê* indirim yapma (veya et-
mek), fiyat düşürmek

bîhahîstî *ed* indirimli

bî hafe ketin *bêw 1.* gıvîni bulmak 2. yokuşa
tuzlanmak

bîhafîrîş *ed* abî pahalî

bîhafîrosî *in* pahallılık

bîhafîze *ed* hafîza

bîhagîrîn *ed 1.* değeri 2, değeri mücevher

bîhagîrîni *in* pahallılık, zam

bîhaker *ed* pahallılandır

bîhakerîn *in 1.* pahallılandırma 2. arttırma,
bîndirîni (fiyat arttırma)

bîha kîrî *biğê 1.* pahallılandırma 2. arttırma
(fiyat arttırma)

bîhukîrî *ed* zama, bîndirîni

bîhal *ed* hama

bîhalekî *bîni* *bêw* hama olmak

bîhalekî *ed* zanîli

bî hâlet *ed* kîlî *bêw* sabun slımek

bî hâlê *hev bîni* *bêw* aynı durumda olmak

bî hâlê ketin *bêw* bir tür hastalığa yakalan-
mak (daha çok şabal şeklinde kecedni gös-
tîrî)

bîni *pê dan* *bêw* değeri vermek

bîhar *w 1.* bahar, ilkbahar (kuzey yarımküre
için) 21 Martta gece gündüz eşitliği'ne
başlayarak 22 Haziranda gün dönümü ile
biten kış ve yaz arasında mevsim) 2.
bahar, ilkbahar (bu mevsimde ağaçlarda
sarılmış çiçek ve yaprakları 3. *wed* bahar
(gençlik çağı) ~ *bî dîlê* *xwe anîn* (ortalığı)
toz pembe görmek ~ *bî kûşîkê* çenebe bir
gülle bahar gelmez ~ *hat zîvîstîni* bîhar
bîhar kişi ondan katıldı ~ *a dilan* ümit
dünya ~ *an bî dilê* *xwe meyne* (ortalığı)
toz pembe görme ~ *ê* *pez*, *havîniş* *werz*, *pay-
îzê* *rez* *û zîvîstîni* *ed* baharda mal davar,
yazın baş bahçe, sonbaharda başve kıyıda
ben kecedni ~ *ê* *tîr* *peko*, *payîzê* *xwe* *bî*
derengi *nexe* 'her şeyi zamanında ve ona
uygun yap' anlamında bir deyim.

bîhara *gıvîni* *ed* nisap ayı

bîhara *gıvîni* *ed* mayıs ayı

bîhara *pîşî* *ed* mart ayı

bîharat *in* baharat

bîharatî *in* baharatlık

bîharatîrîş *ed* baharatçı

bîharatîrîşî *w* baharatçılık

bîharatîkirin *w* bahallılığa, baharat katma

bîharatî kîrîni *biğê* baharatlamak, baharat katmak

bilharatli *rd* baharatlı, baharat katalığı olan

bihare (E) m baharlık

bihare (E) *rd* yazık (biri buğday tarı)

biharewar m bahar koçkullanan yurt

bihariye *rd* bahariye

bihari *rd* baharlık, bahar öğü olan

biharkî *rd* bahar öğü, bahar öğü ilgili

biharmek *rd* bahar bir m adı

bihartim m 1. geçirme (geçme işini yaptırma, geçmesini sağlama) 2. geçirme (bu süre yaşama, olma, kalma) 3. geçirme (herhangi bir durumu yaşamış olma) 4. geçme (üstünlük sağlama) 5. geçirme (düşüşme, azalma) 6. geçirme, sürme (herhang bir durum içinde olma) 7. geçirme, sürme (herhang bir durum içinde olma) 8. sayma, atlama (sıra bu durumu geçirmek) 9. süreye geçme 10. aşma

bihartim *rd* 1. geçirmek (geçme işini yaptırmaq, geçmesini sağlatmaq) 2. geçirmek (bu süre yaşamak, olmak, kalmak) * *tu* şevê li der **bihibêrî** *dê* *baq* *he* geçeyî d şarda geçsen y olur eger 3. geçirmek (herhang bir durumu yaşamış olmak) * *tujên* *awêş* **bihartim** *iyî* *gûder* *geçimêk* * *nexweşîn* **bihartim** *hasatîk* *geçimêk* 4. geçirmek (üstünlük sağlamak) 5. geçirmek (aşmaq, azalmak) * *jin* *û* *mêr* *awêş* *bi* *hev* *re* **dihibêzin** *kan* *zotê* *ra* *geçidîyot* 7. geçirmek, sürmek (herhang bir durum içinde olma) * *di* *mava* *yar* *dîwaran* *dê* *jiyana* *karimendî* **dihibart** *duj* *duyar* *arasinda* *memur* *hayat* *şûriyêrd* 8. saymak, atlamak (sıra bu durumu geçirmek) * *mîr* *nexweşîn* **bihart** *hasatîk* *savên* 9. süreye geçmek 10. aşmak * *ji* *hawê* *awê* **bihartiye** *bebasta* *uştîş*

bihartî *rd* 1. geçme olan 2. geçirmiş olan 3. aşmış olan

biharwat m bahar yaylası

bihasî *rd* vatan

bihayikandî *rd* *rd* değer düşürme, fiyat kırma

biha *şikandî* *rd* *rd* indirim yapmak (veya etmek), değer düşürmek, fiyat kırma (veya düşürmek)

bihasikewan *rd* indirim

bihasikestî *rd* indirim

bihatî *rd* 1. gelmiş, gelmiş çok olan 2. bereketli **bihatî** *rd* *rd* pahalı (fiyatların yüksek olması durumu) -ya *hîştan* *hayat* *nasahlîğ*:

bihawêrke *rd* yememiş

bihawî *rd* fyda, yaralı

bi *hawara* (...) *dê* *hûn* *îwê* *yardimna* *gelmek*

bihawêr *rd* emmiş

bihawûd *rd* longula

bihax *bu* hayar

bihayistin m indirim yapma (veya etme), fiyat düşürme

biha *xistin* *rd* *rd* indirim yapmak (veya etmek), fiyat düşürmek

bihaxistî *rd* indirim

bihayê *rd* *rd* *rd* kalma değer

bihayî m 1. baharlık (fiyatların yüksek olması durumu) 2. pahalılık (fiyatların yükselmesi, fiyat artışı) ~ **çêbûn** *hayat* *pahal* *hîştan*

bihazan *rd* *rd* pahalılık durumu

bihazirî m pahalılık özümüllüğü

bihaziri *rd* hazirlik

bi *hazirî* *bûn* *îwê* 1. hazirlikli olmak 2. şu yata bulurmak

bihelik *rd* 1. helal, haramlı 2. çiğnek, kula * **pembâyê** *hehebik* *kûlû* *parîk*

bihewm *rd* hewm

bihewm *rd* süh

bihedîse *rd* hêdîş, olay

bihesûr *rd* eruch

bi *hejmara* *xwe* *ê* *sayen* *caza* * *ji* *aliyê* *mê* *rap* *we* *bi* *hejmara* *xwe* *ji* *mê* *zêder* *bûn* *adama* *herden* *farz* *ayid* *lar*

bi *hejmarî* *ê* *sayen*

bihewetkarî *rd* hayranlıkla

bi *helatê* *ê* 1. sağın çağırma 2. oval çay (hareket, kaşbaşlı)

bihelahela *rd* gürültülü, poturlu

bi *helametê* *ketin* *îwê* *uzdeye* *yakalanmak*

bihelîng *rd* hîngî

bi *helhelê* *ê* *salus* *solûga*

bi *helleyî* *ê* *yantîkîk*

bi *helhelka* (...) *zanîn* *îwê* (bitime) *ceraziyeweyewim* *bûnek*

bi *helhelêkê* *ê* *salus* *solûga*

bihelqe *rd* helqeli

bi *hemberî* *hev* *xistin* *îwê* *karî* *karîya* *geçimêk*, *waz* *geçimêk*

hehemd *rd* şengî

bi *hemû* *awê* *ê* *istiyerek*

bi *hemû* *awê* *we* *hatin* *îwê* *ayid* *mak*

bi *hemû* *ê* *helere*, *kastin*

bihemû *rd* gehe

bihemlîman m gebe calma

bihemjile *man* *îwê* *gebe* *kalmak*

bihemlemayim m gebe kalı

bi *hemû* *rd* *hemû*

bihemî *rd* gehe

bihemlegêrî m gebe kalma, dol tutma

bi *hemû* *gerin* *îwê* *gebe* *kalmak*, *dol* *tutmak*

bi *hemû* *hûz* *awê* *ê* *var* *kuwerîye* (veya *gucyê*)

bihendaze *rd* 1. ölçü, ölçgen, hesapl, ölçülü biçli (davranış ve düşüncelerinde aşırı olmayan) 2. ölçülü, doz * *her* *gav* *henekê* *awê* **bihendaze** *dikî* *her* *zaman* *çakalîna* *dozunda* *yapardi* 3. ölçülü, ölçülü, sakinleşen 4. ayakk ~ hareket kırma hesabı hareket etmek

bihendazebûn *w* 1. Sığulu davranma 2. üz-
learma, üzleşme 3. suya sabunla dokunma-
ma

bi hendaze hûn *êwê* 1. şleülü davranmak 2.
tirizlenmek, tirizleşmek 3. suya sabunla
dokunmak

bi hendaze teygerin *êwê* ş'çülü davranmak

bihendazeli *w* 1. olçululuk 2. sakınganlık 3.
uyanklık

bi hendazeli *ê* tüzec, tüzükle * **teygerin xwe**
bi hendazeli *bi* kur dîarı kenîli yekîlerini
tüzec kullanyordu

bi hendazeyî *ê* şükûlê, hespiçea

bi henekani *ê* 1. şakacîkran, şaka olmaq
şacuk dilwê; * **anî bi henekani got**,
megiri şakawistan sayêdîm, aqlamî 2.
şakadan, yalwckîtao, yalwckîlan, ş'ka yelo-
la (veya yelî) - **gotin şaka** sôylemek

bi henekî *ê* 1. şakacaktar (şaka yapar gerd-
nerê) 2. şaka youtwla (veya şold)

biheng *w* 1. eğleneç 2. şenlikli

bihengame *w* şükûltülü

bihuşê *w* *êwê* tuzetî tuzetî karsûğu yapîlan

bi huşê xwe *ê* 1. hakka île 2. aretiyle

bi huşê *ê* hakqa

biher *w* beler, her bir

biheraret *w* huşaretî

biherê *w* tesseretî

biherzê *w* hanzêli

biherzêket *w* hanzêkîta

bi heriyê dan dîrî *êwê* çanurlanmak

bi heriyê seyandin *êwê* çanurlanmak

biherî *w* çanurla

bi herî bûn *êwê* çanurlanmak

bi herzîngan *ê* luçkîra luçkîra

bihesab *w* *ê* 1. hesapî 2. hesapî, tutumî

bihesapîyer *w* hassasiyetli, deyarîkîta

bihesîn *w* demarî * **awa bihesîn** demarî sa

bihesir *w* hasarî

bihesp *w* arî

bihesjê kirin *êwê* atlandîrmak

bihesret *w* hasretî

bi hesreta (...) **bûn** *êwê* bir şeyî hasretîyle
yongî tutusmak

bi hesrê hîze kirin *êwê* duygusal düşünmek

bi hesrê teygerin *êwê* duygularıyla davran-
mak

bi heste *w* çakmakli

bi hestewerî *w* duya-hikî

bi hestên xwe teygerin *êwê* duygusal davran-
mak

bihestî *w* 1. kerpêkî (kemîği olan) 2. kamîkî
(nî kenakî)

bihestyarî *w* duya-hikî

bihestyarî teygerin *w* duygusal davranmak

bihestarî *w* esarî

bi hetekî *ê* şirteç

biheter *w* isarî

bi hetê *ê* şirteç

bihetûn *w* tîrmî

biheval *w* arkadağlı, arkadaş salibi

bihevalbiçûk *w* etcerli

bi hevalê *ê* arkadaşça

bihevalok *w* etcerli

bihevalzarok *w* etcerli

bi hevberî *ê* kuyserî

bihevbiîn *w* değîme, bir şeye temas etme

bi hev bûn *êwê* leğmek, bir şeye temas etmek

bihevçûn *w* hevîta etme, anlaşmazlığa düşme,
aşarî aşîrta, bağuşta

bi hev çûn *êwê* kavga etmek, anlaşmazlığa
düşmek, aşarî aşîrta açîlmak, bağuşmak

bihevçûn *w* 1. biriktirme 2. toplama, deşjî-
me, toparlama (bir araya getirme, toplu
duruma sokma)

bi hev dan *êwê* 1. biriktirmek 2. toplamak,
deşjîmek, toparlamak (bir araya getirmek,
toplu duruma sokmak)

bi hev dan dîrî *êwê* görüşürmek

bi hev dan şerkîrî *êwê* dövüşürmek

bi hev dan şikandî *êwê* (barbarîne) kirdîr-
mak

bi hev de *ê* karsîklî * **bi hev de nikimê qîjî**
karsîklî bağuşîyorlar

bi hev de girin *êwê* ağlaşmak

bi hev de got bûn *êwê* kâşîşmak

bi hev de reşîn *êwê* kaşîşmak

biheve *w* yapışık

bihevbûn *w* 1. yapışık olma 2. yapışıklık

bihevguhertirin *w* şaklaşma

bi hev gultê kirin *êwê* şaklaşmak

bi hev gurtê bûn *êwê* aşarî aşîrta çîrîk

bihevguhînan *w* bir araya gelme, birleşme

bi hev gihan *êwê* bir araya gelmek, birleşmek

bi hev gihan dî *êwê* bir araya gelmek, bir-
leşmek

bihevgirîna *w* 1. kapışma, kavğaya girişme
(veya tutuşma), tak şîta, (burbûnê) girme 2.
surbuşme, didişme (tutuşmama, anlaşmama)

3. tutuşma, birbirini tutma, birbirine tutun-
ma (burbûnê) dîrîp dokunmak) 4. dalaş-

ma, dalaşma 5. dalaşma (köpekler bağuşup bi-
birini isatma) 6. bağuşma, tışp kakışma 7.

(bi bi me) destek çıkma, dayanışma

bi hev girin *êwê* 1. kapışmak, kavğaya gir-
işmek (veya tutuşmak) kakışmak, (burbûnê)
girmek 2. tutuşmak, didişmek, tutuşma-

mak, anlaşmama) 3. tutusmak, birbirini
tutunmak, birbirine tutunmak (burbûnê) dîrîp

çakunmak) 4. dalaşmak (ağız kavğası
etmek) 5. dalaşmak (köpekler bağuşup bir-

birini isatmak) * **seyanê plîr xerab** *bi hev*
partin köpekler çok kötü dalaşlar 6. bağuş-

mak, tışp kakışmak 7. (barbarîne) destek
çıkınak, dayanışmak

bihevgirîna *ê* itîfakli

bihevguhartin *w* değîş etme, takas etme,
takas etmek

bi hev gubartılı *lêw* deyiş etmek, tokas etmek tokas tokas etmek (karşılıklı olup vermek) * *mê saxtên xwe bi hev gubartılı xatirên xwe deyişti*

bi hev guhlandin *lêw* deyiş etmek, tokas etmek, tokas tokas etmek (karşılıklı olup vermek)

bihevketekkarin *w* şakalaşma

bi hev hetek kartin *lêw* şakalaşmak

bihevîr *af* hamurlu

bihevîrtîş *af* mayala (hamu mayası açın)

bihevkar *af* iş birlikli

bihevkarin *w* yenzaşma

bi hev karin *lêw* yenzaşmak, birbirine gücü yetmek, birbirine baş edebilme

bihevkenin *w* gulaşma

bihevkenin *lêw* gulaşmak

bihevketin *w* 1. uyuşma (her konuda birbirine uyuşma) 2. (birbirine) cema, gulaşma, kupaşma, tulaşma, kavgaya gırışma (reya tulaşma), birbirine diama, (gırme veya gırışme) 3. birbirine uyuşma, kupaşma (birbirine uyuşma) 4. toplaşma, toplaşip bir araya gelme, bir araya gelme 5. oluşturma, kuralma

bi hev ketin *lêw* 1. uyuşmak (her konuda birbirine uyuşmak) 2. (birbirine) culaşmak, culaşmak, kupaşmak, tulaşmak, kavgaya gırışmak (veya tulaşmak), birbirine dişmek (gırme veya gırışmek) 3. birbirine uyuşma, kupaşma (birbirine uyuşma) * *ey hev du reng (êr bas bi hev dikevin bu rêr reng iyi kupaşmîş* 4. toplaşmak, toplaşip bir araya gelmek, bir araya gelmek 5. oluşmak, kurulmak * *heh kumle bi hev ket...* demek kupaşanaga kadar ...

bihevkefî *re* 1. müteşekkil, oluşmuş 2. (birbirine) gırışik, gırışin ah, ... kavgal, 3. kupaşmış (birbirine uyuşmuş olan) 4. ez başık

bi hev kêf kartin *lêw* sevişmek

bihevkerin *w* 1. uyuşma 2. uyuşma

bi hev kirin *lêw* 1. oluşmak 2. oluşmak

bi hev leyşin *lêw* oynamaşmak (bir biriyle oynatmak)

bi hev neketin *lêw* aksarmak, topallamak (işler gerektiği gibi yürümeyenkti)

bi hev nikarin *lêw* yenzaşmeme

bi hevparî *w* ortaklaşa, mütekerken

bi hevpsikî *w* ortaklaşa

bihevratî *w* 1. birliklilik 2. *b* ortaklık

bihevratîz *af* ortaklık

bi hev re *l* 1. birlikte, beraber, beraberce 2. birlik olarak 3. baş başa * *elheki bibîne ku ew bi hev re rûnî bir yer hel da baş başa oturîn* ~ *duu qiran bayxarışmak* ~ *devenî (tan jî hefteheşt) kîrîn* birdeşmek ~ *hesab dîrîn* hesaplanmak ~ *kîrîn qîrîn* haykırışmak ~ *kîrîn xîrîn* (tan jî xîzîn)

karlılaşmak ~ *pîr û kol hîm* kosa karamak ~ *tehl û tengî* derbas kîrîn birlikte kötü günler geçirmek

bi hev re ajûtin *lêw* çığırtmak

bi hev re arşiv *lêw* söyleşmek

bi hev re berdilandin *lêw* 1. (bu şeyi) kesiklemek veya mübetleşmek yapmakt 2. donusumlu olarak yapmakt

bi (...) *re* bihartin *lêw* geçinmek, çulaşmak, oluşturma * *ez nikarin bi tirafan re bibi-hêrtin* ben tecrübelerle geçinemem

bihevrehûn *w* 1. birlikte olma 2. birliklilik, beraberlik

bi hev re bûn *lêw* birlikte olmak

bihevrehûyîn *w* birlikte oluş

bi hev re çene kîrîn *lêw* çeneleşmek

bihevrehûn *w* 1. birlikte gırme, beraber gırme 2. at başı (beraber) gırme

bi hev re çûn *lêw* 1. birlikte gırme, beraber gırme 2. at başı (beraber) gırme

bihevredan *w* 1. birlikte verme, beraber verme 2. (birbirine) konuşma

bi hev re dan *lêw* 1. birlikte vermek, beraber vermek 2. (birbirine) kupaşmak * *ew bi hev re nadin* oız birbirimize kupaşmayozuz

bihevregirîn *w* ağlaşma

bi hev re gîrîn *lêw* ağlaşmak

bihevrehewîn *w* ürişme

bi hev re hewtin *lêw* aruşmek

bi hev re kîrîn *gîjewij* *lêw* çığırtmak

bi hev re najûl bûn *lêw* (birbirine) sömbe etmek, lişatmak

bi hev re najûlîn *kîrîn* *lêw* (birbirine) sömbe etmek, lişatmak

bi hev re tenîn *lêw* gulaşmak

bi hev re peyivîn *lêw* söyleşmek

bi hev re pîsepîs kartin *lêw* fısıldeşmek

bi hev re pîstepîst kartin *lêw* fısıldeşmek

bi hev re qajîn *lêw* bağışmak, çığırtmak

bi hev re qayîl kîşatûn *lêw* (birbirine) rekabet etmek

bi hev re qise kîrîn *lêw* söyleşmek

bi hev re qijîn *lêw* bağışmak, çığırtmak

bi hev re qîrîn *lêw* bağışmak, çığırtmak

bi hev re raketîn *lêw* aşk yapmak, beraber yatmak

bi hev re rast bûn *lêw* birbirine karşı düzür olmak

bi hev re razan *lêw* aşk yapmak, beraber yatmak

bihevreneyîn *w* ürişme

bi hev re reyîn *lêw* dulaşmak

bi hev re ristîn *lêw* (birbirine) rya geçinmek

bi hev re şert gîrîn *lêw* başba tutuşmak

bi hev re xeber dan *lêw* söyleşmek

bihevreyî *w* birliklilik, beraberlik

bi hev sar bûn *lêw* araları soğuk olmak

bi hev sekîdîn *lêw* (birbirine) hayat arkadaşlığı yapmak

bilhevsad bün *af* 3. oynasma (herbiri o oynama) 2. uyanma (ışıklaşık etme) 3. (birbirine) sevmek, kokuşma, sevmek 4. sevmek, aşk yapma (cinsel ilişkide bulunma)

bi hev şad bün *af* 1. oynasamak (birbirine oynamak) 2. oynasamak (ışıklaşık etmek) 3. (herbirini) sevmek, kokuşmak, sevmek 4. sevmek, aşk yapmak (cinsel ilişkide bulunmak)

bi hev şirin hün *af* yağlı balı olmak

bi hev tirane ktrn *af* şakalaşmak

bi hev ü dın kerdn *af* birbirine düşmek, girmek

bi hevüdün re k birlikçe

bi hev ve p tilmiden * kevir 0 küçük bi hev ve

büye beşker dağ taş lundan asker otmuş

bihevve af 1. birşik 2. yapışık, kaynaşık 3. *af* bütür. (ulaklık olmayan) * bezarê bi hev ve bütür butlık ~ ne siki fiki

bi hev ve bün *af* 1. yapışık olmak 2. ayakta olmak * bi saya İlacun bi hev ve ye süçlü sözünde biraz ayakta yaz

bi hev ve cehrandin *af* kaynaşmak

bi hev ve celbirin *af* kaynaşmak (ayrılmayacak bir biçimde birleşmek)

bi hev ve çin ü hatin *af* (birbirini) arayıp sormak, birbirine gidip gelmek

tê hev ve dandin *af* 1. tutunmak (yeni toplu iğne, iğne vb ile ilatılmek) 2. konmak, mertelemek 3. çıtmak (kereste ve benzeri gereci birbirine tutunmak) * tûe nêlêzme bi hev ve dandin malzemeyi çattık 4. (birbirine) sözünü çitirmek

bi hev ve kelandın *af* kaynaşmak

bi hev ve keliqandın *af* 1. kaynaşmak 2. kaynaşmak (metal şeyler için)

bi hev ve kelliin *af* kaynaşmak (ayrılmayacak bir biçimde birleşmek)

bi hev ve kelîn *af* kaynaşmak (ayrılmayacak bir biçimde birleşmek)

bi hev ve kirlin *af* 1. er, boncuk gibi şey eri dözmek

bi hev ve kîp ktrn *af* 1. kenetlenmek (birbirine geçirerek bağlanmak) 2. kenetlenmek (sıkıca birbirine üzerine kapamak)

bi hev ve şidandın *af* kenetlenmek (sıkıca birbirini üzerine kapamak) * devê xwe bi hev ve şidandibû ağzını kenetlenmiş açmıyordu

bi hev ve temizandin *af* kaynaşmak (metal şeyler için) * beşhail têr bus bi hev ve bitemalêne demizlen. *af* kaynaştır

bi hev ve temizîn *af* kaynaşmak (ayrılmayacak bir biçimde birleşmek, metal şeyler için)

bi hev ve zelliqandın *af* 1. (birbirine) yapıştırmak 2. kaynaşmak

bi hev ve zelliqîn *af* 1. (birbirine) yapışmak 2. kaynaşmak (ayrılmayacak bir biçimde birleşmek) * çimêno û xêlk zû bi hev ve

dizeliqîn çakıl ile çimento çubuk kaynaşır 3. (birbirine) girmek, dalışmak * jî bu peran bi hev ve zelliqîne para için birbirine girtiler 4. çok zavallılamak 5. (bir şeyi) paylaşmamak 6. kapışmak * li ser keşkekê bi hev ve zelliqîne kir yûğinden kapışmışlar

bi hev xistin *af* 1. düzen vermek, düzene sokmak (veya sokmak) * nê karê bi hev bi hev xistin işçimizi düzene soktuk 2. toparlamak, derleyip toplamak * tiştên xwe bi hev xistin eşyalarını topladım 3. toplanmak (kurup birleşmek) * mîne hînek pere bi hev xistin bû her biraz para toplamışım 4. (para) denkleştirmek, bulup buluşturmak (çaba göstererek sağlamak, yaratmak) * nê perçeyên wî bi hev nevist û nedayê parasını denkleştirip veremedik 5. kurmak, mertelemek * nê li çolê de bin tava tûj de çaldira xwe bi hev xist çolde kurğun güneşin altında çalınmazı kurduk 6. kurup sarmak (bu şeyi yapmak için, güçlekle her türü (mekandan) yararlanmak) 7. tezgahlamak (işe girişmek) 8. organize etmek, tertiplenmek 9. çattırmak (bu şeyi yapmak için gerekli parçaları bir araya getirmek) * ew avahîya mezin heye, me zivistanê ew bi hev xist o koca binayı kışın biz çattık 10. çalıştırmak (zellikle orakun ve alerler için) * erêbe bi hev xist arabayı çalıştırdı

bi hev yarandî birin *af* şakalaşmak

bi hev yarî kirin *af* şakalaşmak

tê hev zanîn *af* 1. (birbirini) hilmek, tanımak 2. (birbirinin) arınun bilmek

bihewa af havah.

bihewaketin af 1. havalandırma, uçma 2. kalkışma

bihewa ketin *af* 1. havalandırma, uçmak * balafêr bi hewa ketî uçak havalandı 2. havalandırma (bu şey hava akınıyla yer değiştirmek) 3. kalkışma

bihewale af 1. havahel. (havalesi olan) 2. havahel. (genişlerden çok yüksek)

bihewaxistin af 1. havalandırma, uçurma 2. havaya uçurma

bi hewa xistin *af* 1. havalandırma, uçurmak 2. havaya uçurmak

bi hewayê xistin *af* uçurulmak

bihewer af sabahil

bihewrîk af obruklu (doğal çukurlu)

bihewêl k sakin ol!

bi hewes k şakodan

bi hewesan k şakacıktan (şaka yapar görünürtek)

bihewiz af havuzlu

bêhewê bar bibêwê

bihewerêk af sağırtlı

bihewrîk af kurmalı

biheybet af heybetli

bilhevsadan af hevsadan

bilhüycanbün *o*, hüycanlanma
bilhüycan *bün* *bün* hüycanlanmak
bilhüycankürin *o*, hüycanlanma
bi hüycan *kurin* *bün* hüycanlandırmak
bilhüyek *el* hüyekli
bi hüyekli *h* sadık
bilhüysüvet *el* hüysüvü
bilhüyethol *el* hüydağılı, şaratsız
bilhüv *el* üşü
bilhüyerem *el* müdağılı
bi hüzeran *h* binlerce
bihezek *el* butaklı
bilhez *h* 1. çabucuk 2. el aşkınlığı
 3. göz kurumu, keskinmece, katarakt
bi hüzerkin *h* karalamaçın
bilhê (...) *kurin* *bün* (birim) sesle saldırmak
bilhêb *el* delişli
bilhêcin *el* hüğürlü
bilhêçik *el* yuvalı
bi hüdüka *h* yöveçuk
bilhê *el* tamalı
bilhêlame *el* zelmeçli
bilhêlanuk *el* selmeçli
bilhêlekun *el* selmeçli
bilhêlek *el* taçaklı
bilhêlim *el* tutaklı
bilhêl *el* yuvalı
bilhêlin *el* yuvalı
bilhêkan *el* selmeçli
bi hüsin *h* sakıme
bilhêsam *el* çarşılı (çarşılı görünüş olan kimse)
bilhêrtar *je* *hün* geçimli, geçirgen
bilhêvar *o* geçimlilik, geçirgenlik
bilhêrak *el* kursaklı
bilhêrk *o* 1. geçiş 2. geçit 3. mazi, geçmiş
bi hürs *kurin* *bün* ökeleemek, melenmek
bi hürs *kıstın* *bün* ökeleendirmeç
bi hüsañ *h* kolayca, kolaylıkla, rahatça
 rahatlıkla *h* me *vani* *bi hüsanı düt* evi kolay-
 25 bulduk
bilhêstir *el* yaşlı (göz için, yaşla dolmuş)
bi hüstir *h* te kaka, güclüklele
bilhêstir *el* yaşlı (göz için, yaşla dolmuş)
bilhêstri *el* dikenli
bilhêş *el* keana, yelmeşelr vb için)
bi hüştin *ve* *el* meyvanlık
bilhêl *el* gelir
bilhêvi *el* ematlı, ümitli
bilhêvilbün *o* umutlanma, umitleme
bi hüvi hün *bün* umutlanmak, umitlemek
bilhêvikürin *o* umutlanmaya, umitlemeye
bi hüvi kurin *bün* umutlandırmak, umitlet-
 dirmeç
bilhêvirze *el* gurultulu, şaratsız, şaratsız
bi hüvirze *h* hangir bangir
bilhêvaz *el* topuzlu
bilhêvi *el* zumalı
bilhêz *el* 1. güçlü, kuvvetli (güçü olan) 2. güç-
 lü (nitelikleri ile etki yaratan, etkili)

bilhêzan *el* *el* sürüş
bilhêzilin *el* güçlenme, kuvvetlenme
bi hüzbün *bün* güçlenmek, kuvvetlenmek
bilhêzbüyün *el* güçleniş, kuvvetleniş
bilhêz *el* güçlülük
bilhêzilin *el* güçlenmeye, kuvvetlenmeye
bi hüzbürin *bün* güçlendirmeç, kuvvetlen-
 dirmeç
bilhêzan *el* salınacaklı
bilhêbir *el* mürkepç
bilhêdüg *el* husululu, sıyrılı
bilhêmet *el* şükranlı
bilhêkin *hün* *el* seçen
bilhêlawestek *el* aşkılı
bi hülbüjöl *h* seçmeli olarak — hüştin seçmeli
 braktık
bilhêce *el* askılı
bi hühatini *h* kabarm kabarm
bilhêna *el* bulacaklı
bilhênatık *el* ebe (çocuk yetiştirme)
bilhêmişk *el* ebe (çocuk yetiştirme)
bi hüsin *h* gümbedelik
bilhêsin *el* gümbütülü, emnetülü
bilhênatık *el* yanaklı
bilhênapak *el* yanaklı
bi hümdazeyli *h* el çabukluğu (bilersen kimseye
 çaktırmaları yapılmaz)
bilhêne *el* kınalı
bi hüngüling *h* paldr kutlur
bilhüngil (I) *el* kulpa
bilhüngil (II) *el* ematlı (hayvanlar için)
bilhüngime *el* eğlence
bilhüngü *el* ballı
bilhüngü *bün* *bün* ballanmak (balla tolaşmak)
bilhüngün *el* gümbürtü *u*
bi hüngül *h* bukaken
bilhü *el* yuvalı
bi hüngüçün *h* paldr, küklür
bi hüngün *h* küreyerek
bilhüte *el* keleçeli
bilhüştüma *el* atıklı
bilhü *el* 1. bilmeç, şarıl 2. şarıl yarımla, bil-
 me yarımla 3. bilmeç, akıllı - *h* *hün* *je* beyin-
 li, akıllı, hüğürceli
bilhüşbün *el* şarılşına
bi hüş bün *bün* şarılşınmak
bilhüşbüyün *el* şarılşına
bi hüş *el* *ve* *hün* *bün* akli başına gelmek
 (övidenak, kendine gelmek), ayıklamak, ayılmak
bilhüşhün *o* şarılşın
bi hükebawer *h* taşpıpa, sellaca
bilhüşner *el* gorkemli
bilhüş *el* cenet
bilhüşü (I) *el* *el* *el* bir tür müzik makamı
bilhüşü (II) *el* cenetleken, cenetlik, cenet
 sıkı *o*
bilhüşandün *el* çıkışmak
bilhüşandün *el* çıkışmak
bilhüşin *o* çıkışma, hülama

bihâzîn *fiğl* e kırmak, harlamak
bihâzûr *af* buzaltı, erimeş
bihî (.) *kelim* *ihâl* (birine) bağlamak, çıkış-
 mak, bağarak ustine yürümek
bihî *hev* kırım *ihâl* bağır, omuz
bihîchar *af* labaret
bihîchar *kelim* e budatıl
bihîkari *af* ekelsi, tenek
bihîle *af* 1. hileli 2. mee deth, hastalıklı
bi *hîmî* e temcliden, esasen
bihin *af* g k ~ jê çûn g k demek
bihîpe *af* kelepeçli
bi *hîpehî* e kûrkûkır -- kûrn kûrkûk: gül-
 mek
bi *hîpîni* e kûrkûkır
bi *hîsun* *lebat* kırım *ihâl* duyululu darsınamak
bihîstek *af* duyû
bihîstevan *kelim* e cinleyici
bihîstik *af* duyû
bihîstîn *af* 1. qûme 2. duyûn 3. hissetime, sez-
 me ~o *mîp* *bihîstî* duyduğum (kabrîy) b
bihîstîn *fiğl* 1. istemek, duymak, kulakla
 algılanmak, duyuzuk * çawa dengê doktor
 bihîst nehîstê bag dâ doktrun sesin çûn
 çûmez kûştî * *mîn* dengê wê bihîst: unan
 sezûn duyûm 2. istemek (haber almak) 3
 hissetmek, sezemek, duymak
bihîstîşbur *af* çûlele b
bihîstîşgelî *af* dileme salonu, aduryaym
bihîstî *af* çûlunay, duyulan, sezûn
bihîstok *af* 1. ahîze, aher * *bihîstokca* *telefînnê*
 telefon ahîze 2. kulak tã (çeğir çâtenler.n
 kollelê kîm pîli waç) 3. *af* duvar b
bihîstokî *af* çûlele çepk
bihîstyar *af* duyarlî, duyûn, duyû salırbî olan
bihîstyarî *af* duyarlîlık
bihîv (E) *af* ayî
bihîv (F) *kelim* e haçın
bihîva *kwîr* *af* taç, beden
bi *hîvê* *kelim* *ihâl* istal, kus.na, poz yaratması
 ve bunın olmasına sebep olan bu tür has-
 selğa yakelunmak
bihîvokî *af* bademî şeklinde olan
bihîvterk *af* çâğ
bihîz *af* işret
bihîzar *af* çarçafî (çarşef giymiş olan kûse)
bihîzhar *af* işret
bihîzharî *af* işret, edyevîzîel
bihîzîk *af* 1. kulaklık (red) o. televizyon veya
 televizde kulak ile var en arasında şer hağlan-
 rısın sağılayan araç 2. kulaklık (çeğir isten-
 lerin kullandıkları pîli waç)
bihîzîn *af* işret, işret
bihîzyar *af* dayarlı
bihîzyarî *af* 1. duyarlîlık 2. *af* işret
bihîzyarkîrîn *af* dayarlılaşırna
bihîzyar *kelim* *fiğl* e duyû:Lişınmak
bihîzîjîn *her* bîhîjîn
bihö *af* 1. örd 2. öcûl, öcûk (çocuk dünyde)

bihök (F) *kelim* 1. ayva (Ç yannı vulgari) 2.
 ayva (bu bitkînin meyvesi)
bihök (F) *af* 1. öcû 2. öcûk 3. yaşay 4.
 çukır
bihökûn *kelim* *fiğl* e *bihöf* ekmek, ayvas
bihöpatîr *af* hecelet b
bihöraqdûş *her* biharundîn
bihörbâr *her* biharbar
bihörîn *her* biharîn
bihörtîn *her* biharîn
bihost *af* karış ~ek 1) bir karış (çok kısa kim-
 seler için) * *bihustek* *tefê* wî *haye* bir karış
 çoyu waç 2) bir karış (çok uz) * *bihustek*
 erdê me *haye* bir karış (toprak) waç waç ~ek
 erdê jê re *nehûn* qîsnet (birî) iyaleşip
 ölmek ~ek *harîl* *her* (yekî) 1) çok sevme-
 mek, sevinçten uçmak 2) mee kilo almak
 ~ek *û* çartalı maşa kadar
bihostîşaf *af* k otarın, ustalık
bihostîşak *af* ofak tefek, çok ek k tefes olan
bihostîşîrîn *af* karışılma
bihostî *kelim* *fiğl* e karışınmak
bi *hövîl* *af* e çeşice, yakınca
bi *hövîlî* *af* e çeşice
bihüjandîn *af* 1. entine 2. kûl (eriterek ayırmak)
bihüjandîk *fiğl* e eritmek
bihüjîn *af* erimek
bihüjîn *fiğl* e erimek
bihüjîner *af* erimek
bihüjînerî *af* erimek
bihüjînkerî *af* kalıcılık
bihundîrketan *af* çarşeye adın atına
bi *hündîr* *kelim* *ihâl* e iyeri çirmek, içmeye a-
 dın atınak
bihüner *af* sanat
bi *hahêrîmendî* e sarıskûnuk
bihür *af* 1. geçit, geçek (geçerek yer) 2. geçit
 (çay, ırnak, dağ gibi) 3. atılma taş 4. *af* sig
 yer 5. naz, yîk kalma ~ *hedan* (çay, ırnak,
 dağ) geçit vermemek ~ *tê* de dîtin (birine)
 nazı geçmek *ê* *hâqum* derinliği belli
 olmayan su geçitî ~ *ê* (yekî) *bihürîn* (ör n)
 de (baş hûn) nazı geçmek ~ *ê* (yekî) *kür*
 hûn nazı geçmemek ~ *ê* *peyvan* yaya geç-
 di ~ *ê* *qalînd* dem su ~ *ê* *tenik* sig su ~ *ê*
 (yekî) *tê* çûn nazı geçmek ~ *ê* *xwe* *tê* de
 dîtin (birine) nazı geçmek
bihüran *af* geçirmek, geç
bihürandîl *af* 1. geçirme 2. geçirme (bir süre
 yaşam, oturma, kalma) 3. geçirme (harlan-
 gı bir durumu yaşamış çama) 4. yaşam,
 atılma (çikê bî durumu geçirme)
bihürundîn *fiğl* 1. geçirmek 2. geçirmek (ta-
 sür yaşamak, oturmak, kalma) * eger tu
 şevê il *her* *bihürîndî* dî *haş* he geceyi
 derında geçersen iyî olur 3. geçirmek (her-
 hangî bir durumu yaşamış olmak) * *rojên*
xwe *bihürundîn* iyî günler geçirmek *
hexweşîn *bihürundîn* *hustak* geçirmek 4.

savunak, atılmak tikiyer bi durumu geçirmek

bihurandî *rd* 1. geçirmiş olan 2. savunmuş olan
bihurbar *rd* 1. geçiren 2. *feras* geçiren, geçirmiş

bihurhari *m* geçirmişlik, geçirmişlik

bihurek *m* geçit (geçecek yer)

bihureka *frin* *m* alt geçit

bihurgah *m* geçit yeri

bihurî *rd* 1. geçmiş (geçme işini yapmış olan) 2. geçmiş (zaman bakımında geçmiş kalmış olan) * **büyerûn bihurî** geçmiş olaylar 3. geçen (yıl, ay ve hafta gibi zaman anların sözcükleri) 4. geçmiş (varoluşta yüz tutmuş) * **peşta bihurî** geçmiş kavim 5. geçmiş (çirkeler için, geçirdiğinden çok oğun veya solmaya başlamış olan) * **zeheşu bihurî** geçkin karpuz

bihurî *m* 1. geçme 2. geçme ibir yandan girip öte yandan çıkmak 3. geçme (yol olarak kullanma) 4. geçme ibir yer açma, öbür yana ulaşma 5. geçme (zaman için, aşma, geride bırakma) 6. aşma (zaman için, çabucak geçme) 7. çıkma (ay mevsim geçme) 8. geçme, muğatma (aşma sönmek üzere olma) 9. geçme (yürürlükte bulunma, geçerli olma) 10. geçme (çok bek edilme) 11. *aygo* sökmek, geçme

bihurî *biğh* 1. geçmek * **çerd kes bi lez il lez di ber derî re bihurî** kapının önünden birkaç kişi acayle geçtiler 2. geçmek (bir yandan girip öte yandan çıkmak) 3. geçmek (yol olarak kullanma) * **di vir re nehîhure** burdan geçme 4. geçmek (bir yer açmak, öbür yana ulaşmak) 5. geçmek (zaman için, aşmak, geride bırakmak) * **suet ji debâit dibihure** suat onu geçiyor 6. aşmak (zaman için, çabucak geçmek) * **wext çawa dihihure** zaman nasi da akıyor 7. çıkma (ay mevsim geçmek) * **zivistan bihurî** kus çikar 8. geçmek, imzganmak (aşım sonrak üzere olmak) * **sobu bihurîye** sobu geçmiş 9. geçmek (yürürlükte bulunmak, geçerli olmak) * **ev pere dîl nabihure** bu para artık geçmiyor 10. geçmek (çok bekletmekten çıkmaya yüz tutmak) * **ev zebes bihurîye** bu karpuz geçmiş 11. *aygo* sökmek, geçmek (geçmek, çıkı yapmak) * **foru te li vir nabihure** forsun burada sökmüz * **dibihurî** gece (suar için) **gava ku suet ji heştan pênc dibihurî, ji wê derê bî** suat sekiz beş gece o daydı

bihurîna demê *rd* zaman aşım

bihurî *m* geçkinlik

bihurk *m* geçme, mazı

bihurku feraw *rd* geçirmiş

bihurketî *m* geçit zencir

bihurîtin *m* geçme

bihurîtin biğh geçmiş

bihurî *rd* 1. geçen, geçmiş * **nefiya bihurî** geçen hafta 2. *re* geçmiş

bihust *bu* bihost

bihuşt *re* 1. cennet 2. *mer* cennet (çok güzel yer) * **weld** *-ê* ye cennet gibi

bihuştasa *rd* cennet gibi, cennete benzer

bihuştî *rd* 1. cennetlik (aldıktan sonra yerinin cennet olacağına manidat kimsel) 2. cennetmekân (felmîş, kimsel için yer cennet olan)

bihuştîna *rd* cennetlik

bihuzin *m* 1. çıkışma 2. çıkışma, parlama

bihuzin biğh 1. çıkışmak 2. işkeşmek, parlamak - **ser çavê (yekî)** (buice) çıkışmak

bihuzin hev biğh bağır şmak

bihuşik *rd* yenî

bihuştin *m* eriteme

bihuştin biğh eritemek

bihur *rd* işkemeli

bihurandî *bu* bihurandî

bi lûrbijarî *h* dikkatler

bihurî *bu* bihurî

biçet *rd* illeli

bi intîn *h* iklas okulu

biçiyad *rd* natîq, direngen

biçiyadî *m* inatçılık, direngenlik

biçiyet *rd* *bu* biçiyet

biçî *rd* hisetli

bi çîş *h* irsen

bi irsiyê *h* irsen

bi israr *h* ısrarla

busrar *rd* ısrarla

biade *rd* isadeli

bi fedre *h* reza olmak

bi icare dan *so* icara vermek, karye vermek

biicazetname *rd* icazetli, diploma

bi idareyî *h* idareten

biidî *rd* isdialî

biidmun *rd* idmanlı

biidraq *rd* idrakli, anlayışlı

biifet *rd* ifetli

biihtisam *rd* ihtisamî, pörkeçî

bi ihtiyadkarî *h* ihtiyadlıca - tevgerin ihtiyad davranmek

bihtawe *rd* ilâveçî

bihtisar *rd* ihtisatî

bihtimaz *rd* ihtimazî

hiimaj *rd* imajî, imgeçî

hiutan *rd* 1. inatlı (inatan olan, namçî) 2. *mer* inatlı, inatlı, vicdanlı

hiimtiyaz *rd* imtiyazî, ayrıcalıklî

hiinze *rd* inazî

hiinsaf *rd* insafî

hiinsafî *m* insafîlik

hiiletzam *rd* itizandî, düzenli

hiipotek *rd* ipotekli

hiirade *rd* iradeli

hiisabet *rd* isabetli

bil işkeşk *h* uçkuz biçîca

bi işkefsk girim *bişw* bağır bağır ağlamak

blışkanti *n* m' tengilâli

bışot *n* biberli

bışpat *n* ispatlı

bışpırto *n* ispirtolu

bıştığırar *n* dişkraklı, dengeli tutumu ve davranışta uyuşu olan) * *anrovekê bıştığırar* dengeli bir insan

bışşaret *n* işaretli

bî işekû *h* iş sebri

bîştek *n* işlahlı

bîññeq *h* orifaklı

bîññeqat *n* sukutlı

bîññiz *n* izimli

bij (I) *n* 1. işlah 2. imren, imrençî, gıpta

bij (II) *n* dik (yalak uarmayan, sert) * *müyê*

bij dik kal * *porê wê pij* e saçları dik

bij (III) *z*oñ kırpık

bij (IV) *n* pis

bijan *n* 1. suzlu 2. hastalıkli 3. wec derli

bijandîn *n* 1. istahlandıma 2. imrendirme 3. gıcıklama, cırsı: istek uyandırma

bijandim *îğû* 1. istahlandırmak 2. imrendirmek 3. gıcıklatmak, cırsı istek uyandırmak * *here çavdın ku || serê ne bîññe, diñe mîñro dibîjime xwe git de gûñi wala gûr, adanmı yareğini gıcıklıyec*

bijang *n* kırpık

bijangukî *n* kırpıkçı

bijanik *w* kırpık

bijar (I) *n* ekim işindeci yabani et

bijar (II) *n* seçkin, günde

bijarde *bir* bıjace

bijare *n* 1. seçkin, etir, münöz 2. seçki 3. seçme, değine 4. redekte — *kirim* seçkin kalmak

bijarektrîm *n* 1. seçkin kalma 2. redekte etme

bijare kîrîm *îğû* 1. seçkin kalınak 2. redekte etmek

bijarek *w* 1. seçme 2. seçenek

bijareker *w* 1. uyarıç, adiptör 2. uyarlayıcı

bijarek kîrîm *îğû* uyarılmak

bijareû *m* seçmeciilik, seçkinlik, eklektizm

bijareyî *n* m' eklektist, seçmeci

bijarevîbûn *m* seçkinleşme

bijareyî hûm *îğû* seçkileşmek

bijarî *îğû* 1. seçim 2. devîna bjarîyê seçim çavresi 2. eklektik

bijarker *n* 1. seçici 2. ayıklayıcı

bijarte *n* 1. seçkin, ektî, münöz 2. seçme, seçkin, değine

bijarteliûn *m* seçkinleşme

bijarte bûn *îğû* seçkinleşmek

bijarteker *fel* *n* m' seçmeci, eklektik

bijartekerî *m* seçmeciilik, eklektizm

bijarteyî *m* seçkinlik

bijarteyîbûn *m* seçkinleşme

bijarteyî bûn *îğû* seçkinleşmek

bijartin *w* 1. seçme, seçim, seçiş 2. ayıklama,

ögütlenme 3. ayırma 4. seçme (her yemeği yememe) 5. zararını katılamama (veya tazinin etme)

bijartin *îğû* 1. seçmek 2. ayıklamak, öğütlemek 3. ayırmak (seçmek) * *min ji bo pîrîkê wêne bijartin* kitab için nesneler ayarlım 4. seçmek (her yemeği yememek) * *xwarinê nabijere* yemek seçmiyor 5. zararını katılamama (veya tazinin etmek) — *sastrîştî* değil ayıklanma

bijartinî *fel* 1. seçmeli 2. sayımca

bijartî *n* 1. seçme, seçki 2. seçilmiş 3. ayıklanmış, seçilmiş

bijbijî *n* 1. d.k. iyelik durmayan, seti) * *porê bijbijî* dik sac 2. diken diken, dikleşmiş, dik duruma gelmiş (sac, kal vb. için) * *porê bîññ bijbijî* bîññ seçilmemiş diken diken oldu

bijbijîbûn *m* diken diken olma, dikleşme

bijbijî bûn *îğû* diken diken olmak, dikleşmek

bijdik *n* s'v'nı uçlu

bijehr *n* zehirli

bijehrûm *m* 1. zehirlenme 2. zehirlilik

bijehrêketin *m* zehirlenme

bijehrê ketin *îğû* zehirlenmek

bijehrê pîññîbûn *îğû* çok km gütmek

bijehrî *n* zehirli, ağır

bijehrîbûn *m* zehirlenme, ağırlanma

bijehrî bûn *îğû* zehirlenmek, ağırlanmak

bijehrîstîm *m* zehirlenme, ağırlama

bijehrîstîm *îğû* zehirlenmek, ağırlanmak

bijehrîstîm *n* zehirlenme, ağırlama

bijehrîstîm *îğû* zehirlenmek, ağırlanmak

bijewî *m* zek

bijêbiran *n* kesintisiz

bijêkustîm *n* kesintisiz

bijêr *n* seçici

bijêrtin *w* seçme, seçim

bijêrtandin *m* seçme

bijêrtandin *îğû* seçmek

bijêrtar *seçmêr* * *derisa bijêrtar seçmêr der*

bijêrek *w* seçenek, terciib

bijêrentivîs *n* m' eli yarılı

bijêrî *m* 1. seçici k 2. *n* seçmeli

bijêrtîk *m* Kavuşu, ünme

bijêrtîk *w* seçmeli olma durumu, muhayyerlik

bijharte *bir* bıjace

bijhartin *bir* bîrtin

bijikîn *m* 1. işlahı çetme 2. imrenme

bijikîn *îğû* 1. işlahı çekmek 2. ortansmak

bijimca *n* 1. sayılı * *deh kaxzê bijimca* on sayılı kâğıt 2. sayılı (az görülen, önemli)

bijîn *n* 1. karılı evli (evli erkek)

bî jîneonêr *h* karılı kocalı, kadınlı erkekli (olarak)

bijînk *m* uçusan parçacık

bijîqî *n* pörtlek

bijiqîn *m* 1. fıskırs 2. mütlence 3. pörtlenme (meyve kabığı, yarılıp içi dışarıya doğru çıkma)

büjün *büğü* 1. Etkirilmek 2. pötllemek * *çavê wê büjüneye gûzê pötlmêş* 2. pötllemek (neyeye kabuğu yarılıp çu dışarıya doğu çıkmak)

büjrandin *w* seçtirme

büjrandîn *büğ* seçtinmek

büjrin *w* seçiliş, seçilme

büjrin *büğ* seçilmek

büjî (T) *b* yaşa, yaşasın, bravo

büjî (T) *başim* zülfek (fösulye, başta grı sel-zelenê yeşil kabuğunda ve ekın başaklarında bulunan sert ve kal grı uzan tır)

büjî (III) *w* yelet, at yelet, perçem * *büjyê hêşp atın yelet*

büjî (IV) *w* kuçuk

büjî (V) *w* istah ~ *çün* (büjteki) istah çekmek - dan (...) (bu şeyet gûz koymak - kbsân-din istah çekmek)

büjî (VI) *adêw* 1. piç (anası ile bahası arasınd evlilik bağı olmadan dünyaya gelen çocuk) 2. *wew* piç, (terbiyesiz, arsız çotuk)

büjîderdan *w* niyet etme, göz kayma

büjî berdan *büğ* niyet etmek, göz koymak

büjîbin *w* 1. dik olma 2. diklik kal, saç, tuy ipin

büjîçün *w* istah çekme

büjî çün *büğ* istah çekmek

büjîfelan *w* dikleşme (tuy, kal için)

büjî dan *büğ* dikleşmek (tuy, kal için)

büjîdar *w* yelet

büjîgarî *w* 1. yaşantı * *büjîgarîya xwe bî pez* dilke yaşantısını mel davarda sağlyar 2. *w* yaşantı

büjîjin *w* yorgun yapmada kullanılan bir tür kaşık çuvaldız

büjîk (I) *w* kendi kendine yeterli, otaksına gercelanıy dayımayan

büjîk (II) *w* *w* yelet, at yelet

büjîkdar *w* yelet

büjîkşandin *w* istah çekme

büjî kışandin *büğ* istah çekmek

büjîn (I) *w* 1. verim, bereketli 2. sağlığı, zinde

büjîn (II) *w* güzel bir çiçek

büjîn (III) *w* 1. istah çekme 2. öğrenme 3. gıcıklama (çirsel istek uyandırma) 4. öğren

büjîn *büğü* 1. istah çekmek 2. öğrenmek * *gava mîp kebabê dîtin ez büjîn wuq ten ji gava mîn kebabê dîtin wisa dilê mîn büjîya wan* kebabları görünce oyle bir öğrenim ki 3. öğrenmek, gıcıklamak (çirsel istek uyandırmak) * *di wê temenî de hîna ji dilê wê dîbîje kuçikan bî yaşına teğûten mînê kizlara nîrenyêr*

büjîr *w* zeki

büjîreş *w* taşak

büjîrik *w* lirik (tabal kavurgası)

büjîsk *adêw* doktor, hekim -ê *dadîyê* (an ji *edîlyê*) adli tabip -ê *derûnî* ruh hekimi

büjîşkê *derûnan* *adêw* diş hekimi (veya tabibi), dişçi

büjîşkê *guban* *adêw* ku kuçuk, kuçuk doktoru **büjîşkê** *diranav* *adêw* ekuliyesi, ie hastalıkları uzman

büjîşkê *derûnî* *adêw* ruh hekimi

büjîşkîya *derûnî* *adêw* ruh hekimiği

büjîşkîya *diranan* *adêw* diş hekimiği (veya tabibiği)

büjîşki *w* 1. doktorluk, hekimlik 2. tıp 3. *w* *tabîi* -ya *dadî* adli tıp -ya *derûnî* (an ji *gıyanîk*) ruh hekimiği -ya *hêvîşkar* koruyucu hekimlik

büjîşkîn *w* 1. doktorluk, hekimlik (hekim ofına dazuma) 2. hekimlik, tababet (hekimlik mesleği)

büjîşkîr *w* doktorluk, tabiplik

büjîtî *w* piçlik

büjîkîn *w* çökütme

büjîkîn *büğü* çekilmek

büjîkoj *w* gence, omurçuk

büjîk *w* istilû

büjû *w* 1. pötl 2. yeje

büjûdan *w* 1. pötlöleme 2. girazlanma 3. dikleşmek (kal, saç vb. için)

büjû dan *büğü* 1. pötlölemek 2. tarazlanmak 3. dikleşmek (kal, saç vb. için)

büjûdayîn *w* 1. pötlöleniş 2. tarazlanış 3. dikleşme

büjûjî *w* kuçuk çuvaldız

büjûn *w* 1. verimli * *yûneke büjûn e um herin* pez lû bîğêşînin verimî bu yer davaracı arda yaşatır 2. sağlığı, silbêti 3. taze, yem * *fêkayê* *mîn büjûn in mîp îro anjî meşvejer* -m taze böme getirdim - *hê dest xîşîm verim* almak söme almak

büjûnêw *w* 1. verimli, semereci 2. sağlığı

büjûndarî *w* 1. verimlilik 2. sağlık, afiyet

büjûnî *w* sağlığı, silbêti

büjûr *w* udah

büjûterî *w* büjûter

bûka *w* sarımsak

bûkabûl *w* kapsülü

bûkabûş *w* kışıkışık

bûkallîq *w* kadrolu

bûkafirîstankî *w* gûvurcasına

bûkallîr *w* kornak (uzenyle ko ya huçağı olan)

bûkakevîk *w* qantark

bûkalam *w* kum

bûkallîr *kirîn* *w* *w* kutlanak

bûkalkê *w* çankê

bûkallîr *w* kaitel

bûkalkar *w* kalketli

bûkalkîyûm *kîwêf* kalsiyumlu

bûkallîr *w* zûmîş

bûkallîr *w* kobaca, kışıkışık

bûkallîm *w* kanzîm

bûkap *w* aşıkî

bûkapan *leyîştin* *lêw* aşık atmak (veya oynatmak)

bûkapek *w* kepekli * *nîmê bûkapek* kepekli

cemek

bikapık *mf* kepeklibikapok *mf* iğçeli, topuklu * sola bikapok
teznelu ayaklıtıbikar (I) *mf* narangör pendisibikar (II) *mf* bakıcı * keça bikar bakıcı kızbikar (III) *mf* iş güç salubü, işi olan ~ iş bitir
iş güç sahibi olmak, kapılanmak ~ iş kirin
iş güç salubü yapınak, kapılandırmakbikar (IV) *mf* kâhî, kazancıbikarakter *mf* karakterlibikarânî *mf* 1. kullanır 2. kullanma → awa-
yan → duramları kullanarı → a İmkana da-
wiyê son kezün eywana → a şidetê şidetê
buş wanabî kar anîn *fbw* 1. kullanmak 2. kullanmak
ikhtilâfê için yazınak, sovlamak) *
peyvên bedew bî kar anîwê güzel kelime-
ler kullanmışbikarâtî *mf* karatılıbikarbaw *mf* karlımsız, parlıbikarbon *mf* karbonlubikarbonat *mf* karbonatlıbî kardânî *f* şilekbikareba *mf* elektriklibikarebahûm *mf* elektriklemebî karêba bûn *fbw* elektriklelemekbikarebakirtin *mf* elektriklemeinebî karêba kirin *fbw* elektriklendirmekbî karêkî *f* iş adamıbî karêî *fbw* kîrêkî *fbw* kîrêkî satmakbikurhatin *mf* kullanımabî kar hatin *fbw* kullanılmazbikarhatî *mf* 1. kullanılmaz 2. yatacıbikarhêner *mf* kullanıcıbikarhênerî *mf* kullanıcılıkbikarî *mf* mantarlıbikarîk *mf* mantarlıbikarinan *mf* 1. kullanır 2. kullanmabikarînanbar *mf* kullanışlıbikarîpîkîk *mf* mantarlıbikarok *mf* mantarlıbikarpat *mf* potasyübikarşilank *mf* kurşaklıbikasket *mf* asanselibî karşîlî *f* tembelcebikay *mf* rampalıbikal *mf* zamanlıbikatar *mf* ihkîbikatjimê *mf* saarlıbikator *mf* ihkîbikêrîkîk *mf* keçüklübî kawîkî *f* safabikasîz *mf* kâğıtlı * şekîrê bikasîz kâğıtlı seherbîke bîke *gên* ancak (olsa olsa, en çok, daha
çok, güçlük e) * ev pênuş bîke bîke pênc
şed lîra dîwe bu kafem ancak bes yüz lîra
şedbîkebab *mf* kebaplı

bî keula mîlê xwe î dîwî tenyê

bîkel *mf* kepeklibî kefaletî *f* kefaletenbîkefen *mf* kefenlibîkefîk *mf* keçüklübîkefîmîlî *mf* didirmeli, çeçîsmelibîkel (I) *mf* 1. koparmış, kırmış vaziyette 2.tezcânî * ez bîkelîm tezcânîyem ~ î bîhîm
kopare koporebîkel (II) *mf* kosulmekbîkelay *mf* çarıkbîkelbûn *mf* gergin olmabî kel bûn *fbw* gergin olmakbîkelçûn *mf* köpürmüş bu şeşle üzerinde gitmebî kel çûn *fbw* köpürmüş bir şeşle üzerinde
gitmekbîkelem (I) *mf* 1. dikenli 2. kazıklıbîkelem (II) *mf* telimatabîkeleme *fbw* hizelemebîkeleme *mf* keleşçîbîkelk (I) *mf* kepeçli (saçlı deride oluşan kepek
lezi)bîkelk (II) *mf* (aydalı, yarar) ~ bûn (aydalı ol-
mak, yararlı olmak)bîkelmûç *mf* kaşanlıbîkelpak *mf* kepekli (un kepeği için) * ardê

bîkelplîk kepekli un

bîkemaç *mf* 1. kaşalı 2. kalçalı (kalçası in ve
geniş olan)bîkemar *mf* 1. kemerli (belinde kemer olan) 2.
kemerlibîkemar bend *mf* kuşaklıbî kemperê *f* kayacabîkemya *mf* kuryorlubîken *mf* güleğenbîkenar *mf* kemalıbîkend *mf* engelli, manîl → î kuşp engelli,
manîlbî ken gîrîm *fbw* dalgaya almak, cîdaye
almamakbîkenk *mf* kepekli (saçlı deride o uçan kepek
çiri)bîkenxistin *mf* güldürmebî ken xistin *fbw* güldürmekbî kepatêyê *f* rezîdebîkepez *mf* tepelibîkeplî *mf* burunlubîker *mf* olüne olarakbîkeramet *mf* azametlibî kerâyî *f* suskun bu şeşlede (sesiz lîra
başında)bîkerdân *mf* üdüç vemişbî ker dîn *fbw* üdüç vemişbîkergrîm *mf* üdüç almabî ker gîrîm *fbw* üdüç almakbîkerîk *mf* sak saklıbîkerküd *mf* kukurtlu

bikerstendin *m* aduq alma
 bi kee stendin *bhw* biding almak
 bikerstendi *nl* aduqlama
 bikesake *nl* abel
 bikesek *nl* kesin ki
 bikesep *nl* asli, derli
 bi keser *h* asiraci
 bikesk *nl* yesilli
 bi keske ve *nl* yesilimsi, yesilirtirik
 bi keslanî *h* temhece
 bi keştiyê *h* gani ile
 bi keştiyê Refin *bhw* (bir kiniseya) gani (de-
 nazi) tutmak
 bi keşti *nl* gemli
 bikevane *nl* egmeçli, kavisi
 bikevane *nl* kavisi
 bikevef *nl* 1. kaşikli 2. kaşikli ~ *na* hev (an
 _i kom kir) bi heşkê belav kir kaşikli top-
 layp kepeçle toplanmak
 bi kevitokî *h* kaçanaki
 bikevirinî *1*, taşî 2. taşî (taşî, bakliya) v.a. içiri
 bikevî *nl* kenarî
 bikevişk *nl* kepekli (saçlı deride olusan kepek
 leni)
 bikevneşep *nl* gelenekli
 bikevz *nl* yusunlu
 bikew *nl* eklikli
 bikeys *nl* 1. derli, derî toplu, demaşk, dü-
 zenli, düzgün (düzene komitay) * meitze-
 leku bikeys derî toplu bir odu 2. derli toplu
 (olarak) * omî de bi awayekî bikeys jiyana
 xwe berdewarî bikîn derî toplu bir
 biçimde yaşarınizi sürdürürüz 3. düzenli,
 tertipli (düğünlükten hoşlar, mayın insan) 4.
 kırçak (derî) toplu ve işi kolay 5. iyice,
 aram akilli 6. yerinde, gereği gibi
 bikeysbûn *m* 1. düzelme (kör, bozmuş bir
 durumda) ken düzenli bir duruma gelme 2.
 düzülme 3. derlenip toplanma, toplanmaya
 4. adama dönme (veya benzerme) 5. yerleş-
 me 6. şik giyimli olma 7. düzenlilik, tertip-
 lik
 bi keys bûn *bhw* 1. düzelmek (kötü, bozulmuş
 bir durumda) ken düzenli bir duruma
 gelmek * ode bi keys bû odu düzeldi 2.
 düzölmek * eşyayê navmalê ji li gor wê bi
 keys bûbûn ev eşyayê ona gore düzoldiştu
 3. derlenip toplanmak, toplanmak 4.
 adama dönmek (veya benzemek) * paşî ku
 xani hare bayaxkirin bi keys bû ev bay-
 urca adama dendi 5. yerleşmek (bir yere
 iyice yerleşmek veya eşyayı yerli yerine
 koyarak) 6. şik giyimli olmak
 bikeyskirin *m* 1. düzenleme, toplanma
 (düzenli, düzgün duruma getirme) 2. düzen
 verme, düzleme, düzene koyma, çeki düzen
 verme (veya sokma) 3. toplanma, toplanış,
 derleyip toplanma (veya toplanma), düğünlük-
 lükten kurtarma 4. düzeltme (düzgün duru-

ma getirme) 5. (birini) adam etme (bir kim-
 sey, bir yeri düzene sokma veya bir şeyi ise
 yarar bir duruma getirme) 6. yerleştirme
 (yerine koyma) 7. işi bir neticeye bağlama
 bikeys kirin *bhw* 1. düzenlemek, toplanmak
 (düzenli, düzgün duruma getirmek) * odeya
 xwe bi keys kir odasını düzenledi 2. düzen
 vermek, düzlemek, düzene koymak, çeki
 düzen vermek (veya sokmak) 3. toplanmak,
 derleyip toplanmak (veya toplanmak),
 düğünlükten kurtarmak * porê xwe bi keys
 kir sacîr ni topladi * ode bi keys kir odayı
 toparladı 4. düzeltilmek (düzgün duruma
 getirmek) * min kinêna xwe li hev pêçan û
 valêzê xwe ji bi keys kir elbiselezimî
 rapîm, valizim de düzelitim 5. (birini)
 adam etmek (bir yeri düzene sokmak veya
 bir şeyi işe yarar bir duruma getirmek) 6.
 yerleşmek (yerine koymak) * Pirayon bi
 keys dike rahakîni yerleştiriyor 7. işi bir
 neticeye bağlamak

bikeysi *m* düzen, düzgünlük, tertip
 bikeyskirî *nl* 1. düzenli, düzenlenmiş 2.
 toplanık 3. düzeltilmiş olan 4. yerleştirilmiş
 olan

bi keys lê xistin *bhw* kıyasıya dönmek
 bi keys li hev xistin *bhw* kıyasıya dövüşmek
 bi keys rûneniştin *bhw* nusulir gibi atılmak
 (bulunduğu yerde her ön ayılıacağı gibi
 oturmak)

bikezî (T) *awêf* kışık

bikezî (II) *nl* belikli

bikêş *nl* pîrelî

bikêf *nl* 1. keyilli 2. neşeli, sevinçli, şen 3.
 keyitli, sevki - bûn 1) keyitli olmak, şen
 olmak 2) sad olmak ~ û eşq (an jî eşq) hayat
 dola - û şad safali

bi kêf *h* 1. keyifle, vanda başla 2. kivil kivil,
 oynaya oynaya ~ û eşq oynaya oynaya - û
 şayî neşeyle

bê kêfa xwe bûn *bhw* keyî hilmek * in bi
 kêfa xwe vî, di xwazî meyê keyitî bûn,
 isteyiş gelme

bikêlbûn *m* 1. keyillenne 2. neşellenne, sevinç-
 li olma

bi kêf bûn *bhw* 1. keyillenne 2. neşellenne,
 sevinçli olmak

bikêferat *nl* gadeli, zalanodî

bikêfêrdin *m* 1. keyillendirme 2. sevindirme 3.
 arzo cilalama

bi kêfêrin *h* severek, isteyerek, bayıla bayıla
 bi kêtêrin *bhw* 1. keyillendirmek 2. sevin-
 dirmek 3. arzo cilalanmak (yek) - şevke
 getirerek

bi kêfêşq *h* bayıla bayıla, hopya hopya,
 severek

bi kêfêweşî *h* severek, isteyerek, bayıla bayıla,
 neşeyle, iremaniyetle

bikêlgelî *nl* tarahî

bikûlûn *m* keneli

bekûn *m* mudi

bi kêmahiyay ketin *lêw* 1. obet geçirmek 2. ishal, kusma, gaz yaşaması ve burun akmasına sebep olan bir tür hastalığa yakalanmak

bikêmani *m* kusurî

bikêmanihûn *m* 1. kusurlu olma 2. kusurluluk
bi kêmanîf bûn *lêw* kusurlu olmak

bikêmasî *m* kusurlu

bikêmasîbûn 1. kusurî olma 2. kusurluluk

bi kêmasî bûn *lêw* kusurlu olmak

bikêmayîyan ketin *lêw* bi kêmahiyay ketin

bi kêmbûyî *lêw* çekemek

bikêncî *m* etkilî

bikêncî *m* etkilîlik

bikêr (I) *m* 1. bıçaklı 2. İslami kuram göre kesilmiş el - ü seçer atışlı

bikêr (II) *m* 1. faydalı, yararlı, yararlı 2. hayırlı (hayır, yarar olan) * karekî we ye bikêr haye hayîrlî bir çewçî. var 3. becerikli, yetkin 4. elverişli 5. atılgan. **gêzû aşîk - bûn** 1) yararlı olmak 2) becerikli olmak ~ e ele alırs

bikêrûn *m* etkilî kiraz

bikêrbûn *m* 1. yararlı duruma gelme 2. yakınlaşma, becerikli olma, beceriklik

bi kêr bûn *lêw* 1. yararlı duruma gelme 2. yakınlaşmak, becerikli olmak

bikêrhatî *m* yararlı, yararlı olma, eme yararlı, faydalı olma, işe yararlı

we kêr hatî *lêw* yararlanmak, yararlı olmak, eme yararlanmak, faydalı olmak, işe yararlanmak * **ev zîlêw pîr bi kêr har hu arîm çok yaradî**

bikêrhatî *m* yararlı, yarar (yarayan, elverişli olan) * **ji bo danîna çîçekan derdanêke**

bikêrhatî *ye* çiçek koymaya yarar bu kul 2. atılgan, becerikli, yetkin, mular his bilenen, elinden iş gelen) * **parêzera herî hikêrhatî** ya **ve derê** ya **darîm** em yirtîci avuketîdir 3. elverişli

bikêrhatîbûn *m* 1. yararlılık, yararlı olma 2. atılganlık, beceriklik, becerikli olma, yararlılık 3. elverişlilik, elverişli olma

bi kêrhatî bûn *lêw* 1. yararlı olmak 2. atılgan olarak, becerikli olarak, yararlı olarak 3. elverişli olmak

bikêrî *m* 1. yararlılık 2. hecerî, beceriklik, yetkinlik, maharet 3. atılganlık

bi kêrî (...) *hatî* *lêw* işe yararlanmak, yararlı dokunmak

bikêrî *m* 1. yararlılık 2. hecerî, becerî kiraz, yatkınlık, maharet 3. atılganlık

bikêrnehatî *m* 1. yararlanma, fayda vermemiş, hayır etmemiş 2. hayır gelmemiş (yararlı olmama) 3. yüzüne bakılmayacak gibi

bi kêr nehahî *lêw* 1. yararlanmak, fayda vermemek, hayır etmemek * **me ew çend şîret lû klîrî, bi kêr nehahî** *n* karîrî ogut atîk,

hayır etmedi 2. hayır gelmemek (yararlı olmamak) 3. yüzüne bakılmayacak gibi olmak

bikêrnehatî *m* 1. yararlı, yararlı 2. birtakım işe yararlı, kullanılmaz * **ev êdî keştîyeke bikêrnehatî** *ye* bu bi birtakım gemidir artık 3. beceriksiz

bikêrnehatîbûn *m* 1. yararlı olma 2. birtakım işe yararlı olma, işe yararlılık, kullanılmaz olma 3. beceriksiz olma, beceriksizlik

bi kêrnehatî bûn *lêw* 1. yararlı olmak 2. birtakım işe yararlı olmak, kullanılmaz olmak 3. beceriksiz olmak

bikêrsimî *m* bicarî

bikêrtî *m* çentikli

bikêşan *m* etkilî elçilo, vezantî

hi kêşan *k* yağınla

bikêşî *m* sarımsaklı

bikêşîzîk *m* çapaklı

bikêşîk *m* bacekî

bi kêbarane *k* kibulûklî

bi kêbarî *n* kêbarî, kibulûklî * **bi kêbarî** *red* kir kêbarî *m* rêdêrî

bikîlî *m* süzmek

utkîlîk *m* horîçlî

bikîlî *m* kabîlî (kîlîdî çân)

bikîlûn *m* tûnsêklî

bikîlûnbîrî *m* tûnsêklî olma

bi kîlûm bîr *lêw* tûnsêklî olmak, tûnsêklî olmak

bikîlî *m* 1. kareçli (kareci olan) 2. kareçli (kareci sarımsaklı olan)

bikîlîbûn *m* kareçlenme

hi kîlî bûn *lêw* kareçlenmek * **çîlîm mîrî hi kîlî bûn** *el* bîsem kareçlîdî

bikîmî *m* taçelî

bikînû *lêw* mantarlı (mantar hastalığına tutulmuş olan)

bikîmîk *m* 1. taçelî 2. hat şapkalı (mantar gibi bükümler içine) 3. tepeli, taçıklı * **mîrîşkî** **bikîmîk** *tepe* taçak 4. *te şapkalî* (özerinde çözelime çapeli bulunan bîlû)

bikîlîşîk *m* hotozlu, sevgüçlü, taçıklı, tepeli * **çîka bîkîmîşîk** *sevgüçlü kuş* * **mîrîşkî** **bikîmîşîk** *taçıklı* (veya tepeli) tavuk

hi kîlîşî *k* kusûca, özel olarak

bi kîlîşî *k* kusûca, özel olarak

bikîncî *m* elîzîlî, gıymî

bi kîncî *k* kîsa yoldan

bikîniştî *m* çapaklı

bikîrî (I) *m* bîrî alıcı, satın alıcı, müşteri - dîlîm alıcı olmak

bikîrî (II) *m* bîrî

bikîrî *m* kûçûk su lîstî kâpû

bikîrî *m* fîstî

bikîrî *m* kîrîlî * **kîniyê hikîrî** *kîrîlî* *ev*

bikîrî *m* 1. kareçli (kareci olan) 2. kareçli (kareci sarımsaklı olan)

bikîrîcebûn *m* kareçlenme

hi kirde bün *bün* kirde'ennes
bikêrêdan *af* kiralik vermek, kiralatmak (kiraya vermek)
bi kirê dan *bün* kiralik vermek, kiralamak (kiraya vermek)
bikêrêgirtin *w* kiralik tutmak
bi kirê girtin *z* *b* kiralik tutmak
bi kirêti (f) *ê* kiralik olarak
bi kirêti (li) *ê* kırkıncı
bikiri *w* ahirlik, saat ahirlik
bikirklik *w* çirkeçlik
bi kirkîtinê *ê* çatra gata * **bi kirkîtinê** Tirkî
*di*axivê Tirkçew çatra çatra kenuşeyer
bikorp *w* vurgulu * *gatin* vmyulapak
bikirtî *w* çentîlik, kertîlik
bi kiryanî *ê* ilen
bikışin *ê* ileri, iler eyin
bi kîtekî *ê* erallîca, derinden
bikîtekî *w* ayıtmak, detaylı * *vegotin* oyma-
*lî*orîyla polatmak
bikîwark *w* maralaru
bikîwîlîn *w*êlî salık
bikîzêkiz *w* 1. ezizlik (sevme) 2. ezizlik
*(teşî*er pisîrî-kên)
bikî *w*eki *ê* ister istemez
bi kîjan zîmanî *ê* kene, hangî dî le * *ev mîrîk*
hi kîjan zîmanî dîpeyîve? bu adam nece
 kanuşeyê?
bikî *w* kîl
bikîto *w* kîloto
bikîtî *w* kîlî
bikîn *w*êlî kîmet, kîrdî, kîh
bikînbîlî *w* kîmetlik, kîndî olî
bikînî *w* kîmetî
bikîs *w* kesî
bikîse *w* kesî
bikîstîk *w* kesî
bikîstîk *w*êlî kîpêdî
bikîlaye *w* klîyeyî
bikîlor *w* klîrdî
bikîshe *w* halkî (gûz, ipn, gor altında halkî
 bîgîmînde kuyulîk çantî)
bi koçmî *ê* a lece, ilceek * **em dî** *bi koçmî*
*mal herî*n gurê bilce gezmeye gideceğî
bi koçmî *ê* ilce
bikînî *w* 1. holozi (başında herîz bulman wî-
 dî) 2. hîreli (zîvî, zîvîs kîşî vb. için)
bikok *w* kîşî
bi koka *w*ê *ê* aslen
bikokard *w* kîkîrtî
bikokevî *w* marîtalî
bikokowark *w* marîtalî
bikokî *w* kîletî
bikolonî *w* kolonyalî
bikolonyî *w* kolonyalî
bikokî *w* kîletî
bikokîlî *ê* toplîca, top yekîn, toplu olarak,
 eksiksîz olarak
bikokîrî *w* 1. kîmerlî 2. kîmîrî (kîmîrle

çalîşî)
bi kônê *ê* kettî *z* *b* *konur* kuşa varmak
bikoneal *w* narîzî (doğal çukurlî)
bi konekî *ê* kuruzîca
bi konevî *ê* kuruzîca
bikontent *w* sîzîleşmî
bi kontratî *ê* sîzîleşmî olarak
bikopî *w*êlî hîçgîdî
bi koranî *ê* ustîn kîrî
bikorîk (li) *w* rastîkî
bikorîk (li) *w* kubarî (çayukkubîzî kubarî
 olan)
bi korî *ê* korosîne
bikostek *w* kîsteklî * *saeta* bikostek kîstek
 lî saet
bikostîlî *w* kîstîlî
bikoste *w* kîstî
bikotî *w* sabonî
bikotek *ê* zîrlî, zîrlîkî, pîçîkî, mazozî, *
ha kîstek *w*êlî *unî* *onu* zîrlî gerîndî * *pî* kîrîn
*zî*har etînek
bi kotekan *ê* ite kaka
bi korekî *ê* zîrkî, zîrlî, kafîsîna *ev* *zî*rlî,
 zîhrî, çîrî çîrî (zîr kullînarîk, basket
 yapîkî)
bikosap *w*êlî hîzîmlî, hîzî
bikogere *w*êlî çîmîkî
bikrî *w* bikîr, kîzîk, erdentîk
bikrîna *w*êlî kîzîlî
bikrîz *w*êlî kîzîlî
bikronî *w*êlî kîzîlî
bikrîkî *w*êlî kîzîlî
bi ku ile *ê* nîreye (yon belîtmek için kîl-
 lîndî) * *tu* *bi ku de dîçî?* nîreye gîdyor-
 sînî? * *tu dî* *bi ku de herî?* sen nîreye gîde-
 cekîsî?
bi ku derê *de* *ê* nîreye (yon belîtmek için
 kullîmlî) * *tu dî* *bi ku derê ile herî?* sen
 nîreye gîdecekîsî?
bikufî *w*êlî kîzîlî
bikuj *w*êlî 1. kîzîlî, kîyî; 2. nîrdî
bikujî *w* 1. kîzîlî; 2. öldürîlî
bikulî *w*êlî gîrlî * *li* derîlî derîlî (rastîkî) * *li*
 derîlî *ê* ite kaka, guçîkîlerle - *li* *ê*
 zîrîpî * *rejî* *bikulî* *ê* *ê* *li* *pay* *man*
zîrîpî gîrlî gerîde çaldî * *êlî* (yekî)
 zîrlî (zîrlînî) derîndî (veya merîmî)
 bîmek
bi kullî (...) *malî* *w*êlî bu şeyîn hîsretîyle
 yapî tutîmak
bi kulaekî *ê* dîrîm dîrîm
bikulî *w*êlî çîpî (çîpîsî olan)
bikulîk *w*êlî çîpî (çîpîsî olan)
bikulî *w*êlî kîzîlî
bikulîk *w* 1. kîlî; 2. kîkîletî; 3. sorguçu
bikulîk *w*êlî çîpekî
bikulîkkîrî *w*êlî çîpekî
bi kulîk kîrî *w*êlî çîpekî, çîpekîlerle bîr
 yerî sîslemek

bi kulman *bi* yunuklaş
 bi kulman *bi* dan *bi*w sunuoklamak, yun-
 roklamak
 bi kulman *bi* xistin *bi*w sunuoklamak, yun-
 roklamak
 bi kulman *bi* heydan *bi*w yunuklaşmak
 bi kulman *bi* hey xistin *bi*w yunuklaşmak
 bi kulmek *bi* garis *bi* (birademi daha değeri,
 biraz daha iyi) (kavastamala kullanılır) * *bi*
 kulmek *bi* garis *bi* çfir e ordan biraz daha iyi
 hikumanda *bi* komandali
 hikumik *bi* L. takeh 2. mantali
 bi kumûykan *bi*w erde *bi*w iki buküm
 o mak
 hikunel *bi* susuzlu
 bikung *bi* yelcu
 bi kurayî *bi* demlemesine
 bikurîşk *bi* kirmal (üstünde kumala olan
 gysa)
 bikurk *bi* süklü
 bikurkûbîn *bi* garik olma (kuluçkaya yata-
 mak üzere olma)
 bi kurk bîn *bi*w garik olmak (kuluçkaya yata-
 mak üzere olmak)
 bikurkkerin *bi* kuluçkaya yama
 bi kurk ketin *bi*w kuluçkaya yamak
 bikurm *bi* karlı
 bi kurané (...) Zümâ *bi*w huyunu bilmek
 bikurmori *bi* karıncalı
 bikurtan *bi* seyerli
 bi kurtasî *bi* kısaca, kısacası, özcesî, özel
 olarak, sozup kısası, uzun lûfin kısası
 hâfâseten – derpûy kîrin özellemek, hulusa
 etmek – ya görinê sozûn kısası, kısaca,
 kısacası
 bi kurtasî gutin *bi*w özellemek, icmal etmek
 bi kurtayî *bi* kısaca
 bi kurtebiri *bi* 1. kısacası 2. kısa yolculu
 bi kurterê *bi* kestirince
 bikurîrêl *bi* kurtulu
 bikurtik *bi* çukurlu ~ ü mesil eğhele
 bi kurtî *bi* kısaca
 bi kustexî *bi* kustalıç
 bi kuspenêl *bi* tedulca
 bukûşe *bi* aleli
 bi kusanê *bi* ezim ezim
 bikutek (I) *bi* paydarlı
 bi kutek (II) *bi* zorla, zor belâ * *bi* kutek ez jê
 xelas bîmî ordan zor belâ kurtulabilemî
 bikûvarik *bi* mağurlu
 bi ku ve *bi* rereye (yör. belirtmek için kul-
 lanılır) * tu bi ku de diçî? rereye gidirec-
 sun? * tu de bi ku ve herî? sen rereye gide-
 ceksun?
 bikustekaxî *bi* aksıklı ~ ikstıklı (hastalıklı
 kimseler için) ~ ü uferîlî aksıklılı aksıklılı
 bi kustekaxî *bi* aksürek
 bikustezirî *bi* aksıklılı aksıklılı yaşlı kimsel-
 ler için

bikûçik *bi* küpekl
 bikûp *bi* kuşu
 bi kûr *bi* dîrî *bi* enafîca
 bikûre *bi* Erneli
 bi kûrekûr grîrî *bi*w bangir bangir ağlamak
 bikûyet *bi* kuşetli * *bi*wona bikûyet kuşetli
 vagon
 bikûz *bi* küplü
 bil (I) *bi* harîç, başka dağında * *bi* bil wê em
 de rey bîntûn e la iy hepinuz ka zacağz
 bil (II) *bi* çük, pıçı
 bil (III) *bi* kalıncık
 bila *bi* 1. olsun 2. tek istek ve özlemi kavramını
 katarı * bila bîwe, çî dixwe hîla bîwe tek
 yem de ne yere yem 3. ham (kald) bi,
 ustelik anlamında) * bila bîha bîya jî dîso
 hîm, pahlî olsayê neye 4. keşke * bila ew
 jî mîn re bîya keşke o hîmî olsayê ~
 agulîya te jê belê! haberrî olsun! – baş bu,
 ~ çet hîdî hîdî be geç olsun da güc olmasın
 ~ he olsun, pek ilâ (dediğin g (ü) olsun) ~
 helaya ew jî Xwedayê xwe bîbine
 Allahında bulan ~ bîcîhîme bîsekîte,
 bikewite an jî geber bîbe) geberim – bîbe
 zende li dînyayê îbrêlî âlem aşî ~ bîbêje
 rubê te here ne ku bîbêje tu canê mîn î
 canê dese canê vîkan dîyo sanmak –
 bîçê! (an jî here?) gîsîn* (işin yapmasını ta
 sorulan kapamasa istendiğini belirtir) *
 înzê bîke bila bîçîm înzatîve gîsîn – bî
 dîyo he! olcağı olsun* * bila bî dîyo be,
 rajekê ez dî heya wê jî te bîstîmîm ala-
 cîgîm olsun, bu gün bunni çûmîm sende
 olcağîm ~ bîhar be bila kûr be, bila rê he
 bila dîr he, hula keç (an jî çîç) he bila pîr
 be istediğîm gîbî olsun da fark etmez – bîke
 çavê xwe boşîna çalm ~ bîkeve, şîyê wî
 dî hîm de bîmîne hîyîm altında kîzîm –
 bîmîre kalî olsun * bila neyar bîmîre
 kalî olsun dîçîna ~ bîmîne çareke dîn *
 bila bîmîne çareke dîn ku ez hatîm ez de
 çavê we vekîmîm olcağîm olsun, bu daha
 geldiğîmde çayîzî çîmîm ~ bî qurbana
 (te) be nîca kurnar olsun (veya fîca) olsun
 ~ bîsekîte (bikewite an jî geber bîbe)
 geberim ~ bîçeyê yek rajî bîmî ne çîleka
 sed rajî bîmî keile gîbî yaşamaktansa yîçîte
 çîneyî yeğîrîm – can sax bel sağîk olsun!
 ~ canê iyekî) derkeve! can çîsîn! ~ canê
 (wî) sax bel can sağ olsun – çap be busîla
 ~ çavê mîlî pê nekeve (bîmî) gîzûnî
 gormesîn ~ çîlek avîs be kîngê za olcağîm
 olsun da aza kargada olsun – çîvîk dî ser
 (we) re neffîre kuş uçurîmîyîm ~ çor bîwe
 zî) yemî (veya zîfîn peki yesîm) ~ dar
 swar he bila hîstaxîf rast be çîm elîlî
 olmaç kîzîm ~ dereng be bila baş be geç
 olsun da iyî olsun ~ dî aqîlê te de he çîkîn
 da olsun – dîl bî dîl be, bila jî wetan dîr be

sewetek waran da vad ellerde a son - di birn de te be akinda olsun - di çavê xwe bike başın çalsın - di hese de be ne di binê urde de be dag ardında olsun da, yer altında olmasın - di hişê te de be akinda olsun - dil rihet be hêla biçek (an ji piçek) hanê zîwa be azêk aşın, ağıstê başın - dilê ulin rihet be ~ loqe nanê zîwa be azêk aşın kargisê başın ~ dilê min di be, bila tûrê parsê li mil be sewekê sewdêgîni olayin da geçirmek iqn dîneyin ~ dilê minê xweş be bila biçêrê ber sêrî ji kevar be jîstanî iqn rihet ve kuzun olsun da yestîgi taştan olsun - dilê (we) rihet be (guldû, jînan) feratîat - dilê mîla rihet be ~ piçek nanê zîwa be azêk aşın, ağıstê başın - dilê te netîrse iqn rihet olsun - dilê te rihet be iqn rihet olsun - dînya li serê min fi te bibe çara bêjîngê gok kane haşînza use de) - diz hebîn şerereş pîr in iqnî yapan olsun da yapılaşık iy ças - ew li dera hanê be ç şoykê dîstan ~ ew mîranî ji te re hîmînetêrêkêkê seyle kelîşî - ez kurê (an ji qîza) çî bîm bann da ... nemerîler - ez ne fi basê xwe binî bann da ... demesîne! * ku qîm ey kura te ji havê te re negut bila ez ne ji havê xwe bîm bu yaptığın bilana söylenesin, bann da dînan demesîner ~ Ezraîl li ser çîqê (mîn) peya be ç zaman olayin - gelber hîbe gebesîrî - gutîndî nar ane de be lafîzîmîzda - gutîndî nar me de bîmîne soz (veya lîl) aramîzda kalın - haya (an ji baya) te jê hehel! habermî olsun! - herêf çîşîndî çîpî yanî masîvîla soronun karpînosî istîrdîzîm, celîrtî) * înzê hîke hîla bere mîzanî atîver çîzîr - hîrdîk be ~ rîndîk be az olsun az olsun - hîrdîk be rî hîrdîk be az çîzîr az olsun - îlmê te jê hehel! habermî olsun! - îcar jî kefenê dakê hanî fîranî (an ji wîba) be neyse bu seferce seyle olsun - kes pê mehlîse lîfîramîzda ~ lawîkê malê çane he, - qet meaşê wî tûmî be kes ol da, istîver seğîn başî ol - fi serê dîstan be dîstîr başî na ~ fi şarîstan he ne fi gorîstan he dag ardında olsun da, yer altında olmasın - fi şîrê be ne fi bîndîrê be homînda değîl padîşîmî olsun ~ mala xweyê (îştîkî) bîsewîte (bir şeyin) göçû kîr olsun (îhrîyaç deynî an şeyîn yokluğu durumunda söylenir) * hîla mala xweyê pîreyan hîşewîre pîzînanî gözê kîr olsun - merîv çêkîkê pîran be ne bîçîkê burayîn be evîn kûçûğî olmaksîza kîrî yavçûşî nîşayî seğîrîmî - merîv îmrê be hîla kelemê ber çavê neyarî dîlîmîran be masîv vîhî olsun da dînya olîmî dîzmanî olsun - mîranî jî te re be (an n bîmîne) yîgîlîk sende kalîm, adanîndî sende kalîm - mîrov kuştîvê şîvan

he ne çîrîvê rovayîn be însîrî değîr bîlî tanîrdînan yîmîk dîzmanî dîşîmîlî - navê ... ne fi serî tîmî be bîmî da ... demesîner! * ez vî kura te jî lavê te re nebêjîmî bîla navê mîranîvê ne lî ser mîmî be bî yaptığını bîbannî sîylemîsemî, bann da dînan demesîner - nebûya kîr bû - bîbe oldu olacak - neha lî bîkeve (bir şeyin) gözî kîr olsun (hazîrî zarîvîndî durumlarında zarîvî istemeyîr kabûllîneyî îmlîtur) * bila qêla lî bîkeve, fi bîgavî ez dîpefîrîmîmî olîmî gözî kîr olsun mîbîbîmî, kabûl edîyîsemî - qîz be ~ pîr be ~ merdîğîmî gîbî olsun da güç olmasî olmasî, değîl ~ quzîlîqure bîxwe zîft yestî (veya zîmîn peki yestî) - rî be ~ dîvî be ~ merdîğîmî gîbî olsun da güç olmasî îzîmîlî değî - ruhê (yekî) derkesê! çîmî çîşîndî - sax be ~ jî sag olsun 2) vîzî ak olsun - sax be ~ jî narî dîr he dag ardında olsun da, yer altında olmasın - serê yûvê be ne quhîqûba bîndîrê be homînda değîl nadîstî olsun - serê (ferî xweş (an ji sax) be başîr soğ olsun - şîlav lî be şîlavî olma - soz î qîrîrê Xwedê lî çînê mîn şîkestî be antî olsun kî - şarîstîmî be ne gorîstîmî be dag ardında olsun da, yer altında olmasın - şeytan (yekî) hîhîne şeytan gîmsîn yûranî - yîn bîkeve! mîlan be kîkî evê yâş gîmsî kar gîmesî - to jîna mîranî hî, bîla ta lî ber sîvîr î pîvîran bî er kîşîve es ol, istîse az aqîkî kal - lîrîk tîje be, - kevîr î çîl be tîmî dolî olîkunda fîrîe emîz - wîsî (wêlî an jî wîlî) be îyle olîm - xîbera te jê hehel! habermî olsun! - Xwedê kîmahîyu (wî) bîde eksîk olsun - Xwedê kîmahîva (wî) nede dîşîk olmasîm - Xwedê qîçîmî xwe lî wîhî fîrîke Alîshî hepîmî kahîrîmî - vadîgar be vadîgar olsun - yek be ~ pak be bî îmîr olsun temîz olsun - zîray î dîlîj be, lî ne qîlî î qîlînd be az olsun be olsun.

- bilapek *af* başçetiülü, cezil, catkîl
 bilapeş *af* başî yarasa
 biladem *af* lîdenî
 bilagan *af* genîl
 bilalîk *af* bîrî, bîrî serî aqacî
 bilam *af* yanîkî
 bilamba *af* 1. lambolî 2. lîmbolî lîmba de çîlîsan) * radyoya bilamba lîmbaî ravo
 bilan (I) wî ağıraş
 bilan (II) wî şîvêh
 bilap (III) *af*-bîl
 bilandin (I) wî ağıraşma
 bilandin (II) wî 1. söylenmek, homurdanmak, mîrdîzîmî, soğîzîmî 2. verîştîrîme
 bilandin (III) wî yutma
 bilandin (I) *af* ağıraştîrmîk
 bilandin (II) *af* 1. söylenmek, homurdanmak, mîrdîzîmî, soğîzîmî 2. verîştîrîmek
 bilandin (III) *af* yutmak

bidanî *mf* otomobil, muşet
bidaq *mf* bacaklı
biçarelik *mf* lâstaklı
biçay *mf* gövdeli
biçaybüm *m* gövdelenme
bi laş büm *mfw* gövdelenmek
biçayem *mf* taralı
biçhoq *m* su fışkırtması
biçhoq daq *fiğh* su fışkırmak
biçbil *zotr* 1. *biçbilü* (Luscina megarhynchos)
 2. *afinec* *biçbilü* (sesi çok güzel zımsız) ~
 kırma qafesa zârin dîsa gatiye 'ay welenê
 min' *biçbilü* altın kalere koyunlar 'ah
 utanar' demir ~ê azadîyê ögçelîk *biçbilü*
biçbilük *m* iplik, emzik (ibrik, çaydanlık testi gibi
 kapların, suyu azar azar akıtmaya yarayan ç.
 delik uzantısı)
biçbilük *m* iplik, emzik (ibrik, çaydanlık testi
 gibi). *kapfanc*, suyu azar azar akıtmaya
 yarayan iç delik uzantısı * *biçbilika* çay-
 danlık çaydanlık ibrik. * *biçbilika* çaydanlık
 altımıye çaydanlık emziği tikanması
biçbilitanik *zotr* 1. kelebek 2. *mf* kelebek
 (kelebek biçiminde olan)
biçbilitanik *her* *biçbilitanik*
biçbilik *m* oluk *weka* -a mlatın avêtin oluk gibi
 akanak * *weka* *biçbilika* mîsim xwîn jê dia-
 vêt oluk gibi ranaktı
biçbiluk (I) *bedîn* meyvesi yemeyen bir çit
 bitkisi
biçbiluk (II) *m* su pompası
biçbiqandîn *m* fokurdanma
biçbiqandîn *fiğh* fokurdanmak
biçbiqîn *m* 1. fokurdanma 2. kaynama, kaynatış
biçbiqîn *fiğh* 1. fokurdanmak 2. kaynamak
biçbişandîn *m* karıştırma (göz için)
biçbişandîn *fiğh* karıştırmak (göz için)
biçbişîn *m* karıştırma (göz için)
biçbişîn *fiğh* karıştırmak (göz için)
biçbişok *her* birbişok
biçbizêk (I) *bedîet* bir üzüm rûzî
biçbizêk (II) *bedîet* revruz çiçeği
biçbizêq *her* *biçbizêk* (II)
biççik *mf* küçükük
biççiklik *mf* imâçik
biççim *mf* yapışkan, sulu (yersiz şakalar yapan,
 davranışları ile çevresini tedirgin eden
 kimse) * *yekî biççim* e sulu burisî
biççimî *m* suluçuk
biççimîdîn *m* sululaşma
biççimî bûn *fiğh* sululaşmak * *biççimî nebe*
 kuma sululaşma be adam
biççimî *m* suluçuk - kirin suluçuk yapınak
 (veya etmek)
biççax *mf* küçükük bir bölüm, azlık
biççik *n* 1. yaprak 2. maydanoz, obe gömeci
 gibi bitkilerin yaprağı
biççik *m* domates
biççirîk *m* topaç

biççil *m* 1. *bedîn* 2. *k* hamur hamur
biççil kirin *m* hamurdanma
biççil kirin *fiğh* hamurdanmak
biççiqayî *k* ovtakca
biççiqayî *k* kahramanca
biççiqayî *re çûn* *mfw* seze gitmek
biççike *mf* tekelî
biççikêhûn *m* 1. *kekelenme* 2. *mec* *kekelenme*
bi çeke bûn *mfw* 1. *kekelenmek* 2. *mec* *keke-*
lenmek
biççimlem *mf* çalkantılı
biççimlote *mf* ardali
bi çepan *k* ellen, pençeyle
bi çepan *n* *hez* xistin *mfw* pençeleşmek
bi çepînî *k* lîşiyatık
bi çeqayî *de çûn* *mfw* karşılamaya gitmek
biççiqeçûn *m* karşılamaya gitme
bi çeq *de çûn* *mfw* karşılamaya gitmek
biççiqehatîn *m* karşılamaya gelme
bi çeq *de hatîn* *mfw* karşılamaya gelmek
bi çeq (...) *de çûn* *mfw* birini karşılamaya gi-
 tirmek
bi çeq (...) *de hatîn* *mfw* birini karşılamaya
 gelmek
biççiqin *mf* kapırtılı
bi çeqûkî *k* oynakca
biççerz *mf* tirçanlı
bi çeyrandîn *k* tîrete tîrete
biççevaldîn *m* bülüşilme
bi çeva bîn *mfw* buluşılmek
bi çewçeyî *k* nîlalca
bi çewe çewî 1. *fiğh* 2. balçıklı
bi çewe bûn *mfw* fiğlanmak
biççez *mf* 1. hızlı * *biççez* dîmesîyan hızlı yuru-
 yorlardı 2. acele
bi lez ü belezê *bedîetle*, acele acele, acele olacak,
 acele bir şekilde, bir an önce, hız koşu,
 acele çabucak, çabucak - ü *bez* 1)
 çarçabuk 2) ağır topak, palas padîşah 3)
 hızlı olmak, yelîm yelîm - ü *hez* bîm
 kelle koşurmak - ü *hezê* çabucak, acele
 - ü *bezi* afele acele olacak -ê *mîrov* *bi*
 derengê nakeve işini gerektiği hızla yapın
 geçikmez
bi çeyazî *k* hızlı, süratli
biççezê *mf* lezeli - bûn lezeli olmak
biççezêhûn *m* lezellenme
bi lezet bûn *mfw* lezellenmek
biççezêhîrîn *m* lezellenme
bi lezet hîrîn *mfw* lezellenmek
bi çezgîwayî *k* nîlalcale olarak, hızlı, hızlı,
 ivmeçlikle, süratli
bi çezgînî *k* nîlalcale olarak, hızlı, hızlı, ivme-
 çlikle, süratli
biççezgîbez *mf* hızlı
bi lez ü bez ü çabucak, çarçabuk, nîlalcale,
 ivmeçlikle, hızlı, fırtına gibi, dazara dazar,
 dazara dazar * *bi lez ü bez dîçê* dazara dazar
 gidiyordu

bilizübüzdün *m* çabuklaşma
 bi lez ü lez bün *özv* çabuklaşmak
 bi lëboki *f* derkavakça, saklılanca
 bilëv *m* 1. çuşçık, yıldırım 2. çukım, çukım
 bilëpkürin *m* katleme
 bilëv kırım *özv* katletmek
 bilëçkürin *özv* garbledimç olan
 bi lëdanë *f* 1. dıyacılı 2. kalısına vuru vuru, zorla
 bilëk *w* seşük eseri bir ü çürü
 bilëname *m* sözleşme
 bilëni *m* söz, akt
 bilëñidun *w* söz verme
 bilëni dım *özv* söz vermek
 bilëse *m* mesele
 bilüt *w* inlet - lëritin inlet kesmek
 bilëñiñuş *özv* b letçü
 bilëñiñuş *m* inletçilik
 bilëñer *özv* kazuluktan
 bilëñer *m* kazuluktanlık
 bilëv *özv* ducağı
 bi lëv re *f* ağrıma kuzu
 bilëvik *özv* ducağı
 bi lëvikë re *f* silmece, eböleb
 bilëvürin *m* 1. söylemiş, söy'em, söylemiş, telâfüz 2. anma, zikretme, den bahsetme
 bilëvürin *özv* 1. anlatır etmek 2. anmak, zikretmek, -len bahsetmek * dilerse ku navë neceşinë bi lëv hiku hastalığın adını anmak an kıkuyor
 bi lëvstänë *f* 1. dıyacılı 2. kalısına vuru vuru, zorla
 bilëv *özv* zeki, bulgılı
 bilëvün *özv* kurt az, polukacı
 bilëv *özv* taneli
 bilëlik *özv* tanelikli
 bi lëvşelaplinë *f* çama patra * hi lıhevşelaplinë Türkî dilavive Türkçeyi çama patra koruyuşuc
 bilëñim *özv* lehi ni
 bilëk *m* çuk, pıncıncuk dilirde
 bilëko *w* pipı (yosun dilinde)
 bilind *m* 1. yüksek, yüce, uun çaltı ile üstü arasıñdık uzaklık çok olma * çiyayën bilind yüksek dağlar 2. yüksek (çelub bir yere göre daha yukarı da olar) 3. yüksek (güçlü, etkili, şiddetli) * pesta bilind yüksek basınc 4. yüksek idarece veya makam (kaimında usun) * dibistan bilind yüksek okul 5. yüksek (yukarıda, üst tarafı olan yer) 6. kalkık (düzeyine göre yüksekli olan) * allıyeki meseş bilind *m* masanın bir tarafı kalkık 7. kalkık (kaharanc yerinden ayrılmış) 8. uzar * ew yeki bilind *w* *w* uzun birca. - buz dan yüksek çıkmak, yükseklerde dalaşmak - buz dın nizm ketin yukarıktan uçan atçık düşer - dırin çok şev idirmek - dırin nizm ket yukarıktan uçan atçık düşer - kirim 1) yükseltmek 2) yüceltmek, ululamak

(yük) - kırım pehpelemek (yük m) i (ıştek) - kırım pıhandin esmanan (birini veya bir şeyi) yüksek çıkarmak -a havderki *özv* kama yüksek ses -a payderki *özv* ot çıkışlı yüksek
 bilindah *m* yükseklik -ya pële *özv* dalga yüksekliği
 bilinda havderki *özv* kama yüksek
 bilinda payderki *özv* ot çıkışlı yüksek
 bilindawaz *özv* yüksek sesli
 bilindayıl *m* 1. yükseklik, yücelik 2. *özv* yükseklik, utlu, rakun
 bilindayışiv *m* yükseklikölcer, altmetre
 bilindhë *m* ses yükseltici cihaz
 büñdün *m* 1. yükselme 2. vakselme (güçlenme, şiddetlenme) 3. yükselme, ilerleme 4. yücelme 5. davranma, yekunme 6. kalkma 7. kalkık, kalkık olma
 büñdün bün *özv* 1. yükselmek 2. yükselmek (güçlenmek, şiddetlenmek) * şureşura nergeleyen bilind dühü nazile gurultular yükseltyordu 3. yükselmek, ilerlemek 4. yücelmek 5. davranmak, vekiymek 6. kalkmak (erkeklik cinsel organ için)
 büñdühün *m* 1. yükseliş 2. yükseliş, ilerleyiş 3. yüceliş, yücelme
 büñdühün *özv* yükselti, yüksek yer, plato
 büñdeğernü *m* yüksek sıcaklık
 büñdeğ *özv* üstün, feha, şapka (düzeltme) (*) (şartli)
 büñdepestan *w* yüksek basınc
 büñdühimel *özv* süce lümmetli
 büñdë *m* 1. yükseklik 2. *özv* yükseklik, yükselir, rakun, irtil
 büñdine *özv* yükselgeç
 büñdiker *özv* 1. kalkma 2. *özv* kaldırma 3. *özv* yükselme
 büñdikës *özv* zot mühterem
 büñdikün *m* 1. yükselme, kaldırma (yükseğe ç kama, yukarı kaldırma) 2. yükselme, kaldırma (yukarı doğru hareket etme) 3. yükselme (şiddetlenme, güçlenme) 4. yücelme, ululam 5. yücelme 6. pehpeleme 7. kaldırma (erkek cinsel organını dikleştirme)
 büñdün kırım *özv* 1. yükseltmek, kaldırmak (yükseğe çıkarmak, yukarı kaldırmak) 2. yükseltmek, kaldırma (yukarı doğru hareket ettirmek) 3. yükseltmek (şiddetlenmek, güçlenilmek) * dengë *w* bilind meke sesim yükseltme 4. yüceltmek, ululamak 5. yüceltmek 6. pehpelemek 7. kaldırmak (erkek cinsel organını dikleştirme)
 büñdükün *özv* 1. yükseltmiş 2. yüceltilmiş 3. kalkık
 büñdüle *m* yüksek tokans
 büñdün *m* bir nün çürü
 büñdüki *özv* yükselimsi

bilqiki *nl* zaharətli
bilqirik *m* kuharək
bilqin *m* 1. fikrdama, fəxrədana 2. kaynana, kaynays
bilqin *lğn* 1. fikrdamak, fəxrədamak 2. kaynamak
bilqini *m* fəkatlı tokuna ~ jə anin (on ji bletn) fikrdatmak, tukurdatmak -- jə çüm tukurdamak
bilqimiktirin *m* fikrdama, çökama
bilqini kirin *lğn* fikrdamak, çökətmək
bilqok *m* kaburət, sa kaburəti
bilqokl *nl* kaburətli
bilir *m* sayı taş atılığında çıkan ses
bilir *nl* lifa
bilirlik *nl* lifa
bilik *m* kəpə
bililik (I) *nl* rəfət, əməkl (çayçandlık, ibek çib. kapları için)
bililik (II) *m* cəkk coşğun a. t. n. isləməsin diye, pəpisinə tək lən kaval şəkildəki düzək
bilirli *nl* sürümək yuruyən coşuc
bilir (I) *nl* *m* *bilir* 1. kaval 2. sübər (çorakların bəzək arasına yerləşdirən sadık borusu)
bilir (II) *nl* kaburətli
bilir (III) *nl* *bilir* bellur, kristal
bilir (IV) *nl* fitil (kumaşlar için) * qumaslı bilir (i) lən kamaş
bilirya şivanam *bilir* *arəmə* organı soğanın kine bənzər bir bulki
bilirfirəş *nl* *bilir* kavaleri (sütün)
bilirfirəşi *m* kavalerilik
bilirjen *nl* *bilir* kavaleri (çular künse)
bilirjeni *m* kavalerilik
bilirker *nl* *bilir* kavaleri (amal edən)
bilirkeri *m* kavalerilik
biliryan *nl* *bilir* kavaleri (çalan künse)
biliryanı *m* kavaleriliy
bilirlik *nl* burunla (çirkənizə olan)
bilwər *nl* *bilir* (I)
bilwəri *nl* *bilir* teyzəgədə teyzə çacupu
bilwəribün *m* teyzəçandlık
bilçən *m* taş cəzadə nənən çikniği yeri
bimacera *nl* macerəli, səfərvənli
bimadalya *nl* madalyalı
bimahafiz *nl* mahafizəli
bimahiye *nl* mahişli
bimakəş *nl* filtrəli, süzgeçli
bimakine *nl* 1. makinelə 2. makinelə, makinelə türək
bi mal *m* malca
bi mal *nl* ehl (ev) olan
bi malıat *m* iləcə, atıccək * *em ilə bi mal* - bəti hərim gerə iləcə gəzməyə gideceğiz
bimalbün *m* evlərinə
bi mal bün *nl* evlərmək
bi malə dinyayə girin *nl* *bi* *dünya* *malına* sərilmək

bimalişək *nl* lişəklikli
bimalik *nl* *bi* *mal* kapsallı
bimalik *nl* pozlu
bimalketin *m* evə uğramı
bi mal ketin *nl* *bi* *mal* *evə* uğramak
bimalbün *m* evləndirmə
bi mal kirin *nl* *bi* *mal* evləndirmək
bimandəl *nl* mandallı
bimane *nl* 1. mənəli, andanlı 2. *wer* *manalı* (pəzlə anlamı olan)
bi mane gerandin *nl* *bi* *mal* *evə* çekinək, bəzək aralarında çekinək, istəməyən anlamılara çekinək, mənə çıxartmaq * *ez ilə dinyayə* *te* *gerin* *mən* *şuş* *fəhm* *klr*, *te* *ev* *bi* *mane* *gerand* *bakıyortm* *ca* *sözünə* *yuzas* *anladım*, *kötüyə* *çekin* (*gotinək*) ~ *gerandin* (*for* *sözün*) *fənyə* *çekinək*
bimanekirin *m* 1. anlamlandırma 2. yorumla ma, mənə vermə
bi mane kirin *nl* *bi* *mal* *evə* çekinmək 2. yorumlamak, mənə vermək
bi maneyə *m* mənəli
bimantliq *nl* mantlı
bi manyaqi *m* manyaqca
bimanyeto *nl* manyaqca
bimar (I) *nl* nikahlı
bimar (II) *nl* yənləli
bimarj *nl* marjlı
bimarka *nl* markalı
bi mark *m* *bi* *mal* *evə* *çer* ~ *gerin* *biriləcək*
bimasi *nl* balıqlı
biməske *nl* məskəli
biməst *nl* yağlılı
biməsülə *nl* məkəzəli
biməsülkə *nl* məkəzəli
biməsül *nl* kabarmı
biməşə *nl* məşəli
biməşək *nl* məşəli
biməşə *nl* məşəli
biməşəm *nl* məşəməli
biməşet *nl* *bilir* məşətli, şürütlü
bimbərek *nl* məbərek, xəlil ~ *bi* *mal* *çabucək* *olur*!
biməş *nl* məşəli
binəbest *nl* məqsəli, məqsətli
bi məbest *m* *bi* *mal* *çabucək* * *bi* *mal* *çabucək* *ker* *mə* *ley* *nas* *klr* *ış* *bilwəribün* *onunda* *da* *tinəstik*
binəçəz *nl* məçəzli
bi məçəkli *m* məçəzən
bi məçürli *m* məçürən, xarundu olarık
bimeçli *nl* yaraqlı ~ *bi* *mal* *yaraqlı* *m* *mal*
bimefər *nl* umumlu, ümitli
binəfrik *nl* yənlilikli
bimehənn *nl* məhəşli
binəhəni *nl* məhəşli
bimehən *mal* *bi* *mal* *aylamak* (aylarcə kəlməli)
bimehəde *nl* mərəli, bəzək, mərəlsiz, sənətlən. *kur*, *surətli*, *surətli* *nasık*
bimehədebün *m* mərəlsiz elmə, sənətlənən ol-

bi mürosi *ü inenya*
bimürgini *üf barmurlu*
binürüz *üf merrah bözuk, coratoka n. süzlü, sızılı, sısk*
bi müserge *ü kesinlikle, kesin olarak, kesin ken*
bi müşgulan *ü muskalle*
bümşar *üf telereli*
bümşe *üf üşrelü murrat kareliğı yapılan*
bümşkame *üf tatekli*
bi müşüt *üf zümelü*
binütle *üf düşünelü, k. vşh*
bümicienletü *üf düşüncelük, endişelük*
bimükel *üf düşekli*
binütlük *üf tuncuklu, tepeli*
binürükbüp *üf ünselme*
binütük *üf n. tün, tünöcelmek*
bi mütrü *üf dalgıncı*
bimü *üf cırtlı*
bi müxabü *üf essefle*
bi müxünelü *üf sızsıcı*
bümürlük *üf çulçuklu, izzalı*
bümürlük *üf maaşlı*
bümürlük *üf qıkrıklı*
bümüre *üf kalı fırçakık veya huchangı amlı boyacı, ka, akrak* * bi övürü te silü sıst bümüre.
wēf aksarıu ka silü kalı gel
bimürügin *üf vürüli*
bi mükut *üf k. 1. tokmaklı 2. tokmaklı*
bi mükut kutan *üf tokmaklı olmak*
bi mükut lü dan *üf tokmaklı olmak*
bi mükut lü xütlü *üf tokmaklı olmak*
bümürkütökanketi *üf kızanlığına yakalanmak*
bi mürkütökü ketin *üf kızanlığına yakalanmak*
bümürkütökanketi *üf kızanlığına, kızanlığına yakalanmış olan*
bimüstänik *üf muntarlı (muntar kestaliğına süslünlük olan)*
bimüş *üf çişli, sısklı*
bimübilya *üf möbiyalı*
binüsk *üf sısalı (arvası olan)*
binüle delükändün *üf çamırlanmış*
binütük *üf bogruslu*
binüt *üf mübulü*
binüran *üf pasta, parçık*
bi nure ve *üf moranış, marınatlık*
bi nöremör *üf bığuc bığuc (tığula için)*
binürü *üf bünükü*
binütük *üf bünükü*
binürüz *üf üşli*
binürütük *üf ünükli*
binüt *üf pekmezli*
binürlü *üf mürüli*
binütür *üf mörülü*
binüvük *üf bogruslu, bığuculu*
binük *üf kiki (ışında üç bulmuş kemik veya şey)*
binüdüze *üf müvezeli*

binütle *üf zümelük, sızılı*
binüvema *üf müvünalı*
bi nülaylı *üf sısıza*
bimüşqawede *üf mükavselik, mızleşmeli*
binürekeli *üf mürekepli*
binürümlah *üf müvünalı, bığuculu*
binürük *üf müslükü*
bi müveçeti *üf müvükaten, geyici olarak*
binürük *üf müzikli*
binürü *üf 1. kılı 2. toylu*
bimüş *üf maaşlı*
binürü *üf mürüli, şamalı*
bi müvürü *üf bığuc bığuc (tığula için)*
binürüz *üf sısklı*
bimüşteke *üf kübarlı*

bin *üf 1. altı dip, altı tarat üçü karıştı 2. altı dip (bir nesnede binüm) * binü beroye qal böye ten cürün altı delün ç * binü beroye ten cürün. übi 3. altı foturulukan öyük kenüklerün yar gelen bolamü) * kışıl küle binü xwe küşuqı altına çek 4. üf alt (bir key şeyin içinde bığuc uzak olan) 5. üf alt (birkaç şeyden yar ya n olan) * qatın bin alt kat 6. üf altı (tekimde anlamda) * di bin taré de düxüite gona alüde çahşuqı * di bin gelinü de mälür. altında kalı 7. üf alt (tamırlarında) binü söle ayak altı 8. üp (öyük veya çukur) en a; bü. ünü) * binü deriyäe cen z übi 9. dip, taba (dici üfür bir şeyin yarla birlestü mörte ve çevres) * binü pürän min xwe jähü sülarımtı dıperü telkısı 10. iç (ten de üş g yel emü) * ez de faneri di bin de li xwe hükim (n. lary için) gıyıcıpın 11. kok (temel, ças) * en düxüvün meseleçü ji bin hel bğın meseleyi kokunder hal etmek nıyörüz 12. mün (bu şeyin en a; bolamü) 13. tıhan (yükükam; üf bolamü) 14. alt, aşğı (bir şey nallı bolamü) 15. üf altı, ayr 16. üşqülük, hekeret - (dli) - üf mern alında kalınatık - dli - (üştükü) de bin (bu şeyin) altında kalınatık * ez di bin ve qenetye de naminim ba rıtlıgı d. ünü kalınatık - kërnan (n; ji üşqülü) lavan anası - xêz külu alın çürük - üf (üştükü) derketin aşı çörmek, gerçeğı ortaya çıkarmak, gerçeğı ortaya çıkarmak (ji) - üf (üştükü) derketin (bu zerlügen) altında kalınatık - üf (üştükü) derxistin gerçeğı ortaya çıkarmak (bu şeyi çürük - üf güle (yekü) xwe nedan mernatık - üf hevané kazar öbüter son doğan çürük) - üf kışık xuya kışın kesenü übi görürük - lügü hev bolün (bulram) - şığm, kaydınak, (bi bürün) xuyunı karnak - üf pıye (yekü) sahün kışın ayzım kaydınak, ayzımın altına kışık köbüge köyüük - üf pıyün (n; ji lügün) hev sahün kışın (harbinin) ayzımı kaydınak - üf qıma (yekü) şıl bün (bu şeyi pörmağı veya*

biğs- olmas- -ê (tîşkekî) tawê bûn ast-
ustarî (veya oştî fêsl-) olmanak -ê tûnkê
(yekîl qul e dîgsîz test- (elîçe geçer garî ve
rahlî hesapuzca, boç yere barzayan) -ê xwe
de berdan alîna kaşmak (bî -ê xwe de
berdan alîna emek (veya kaşmak)
(başuk ve kişuk aştî çîrî) -ê xwe şîl
kîrîm alîna istînanak -ê xwe tîje kîrîm (î)
alîna kaşmak, alîna peşketmek 2) xwe
alîna deldûrmak, rehîm deldûrmak (gîşî
bî veyî gayî meşîmî hîr şîkîle serveî edîm-
mek) -ê zimânê (yekî) hegrîtkî dîş kovok-
laman deldûrmak, dîşîmî boştûgîna talî
gîrîmek -ê zimânê (yekî) şîl bûn dî n n
zînda bî şîy olmak -ê zimânê (yekî) şîl
bûn hînan gotîm dîzîmî alîndakî bakîyî
şîkîrînak

binaye *n* binaçe

binakok *n* çelîkîkî, rezîlî

binakîk *n* rahîlî

binali (I) *n* îşîgat, gîrî

binali (II) *n* bîna ve hî fîstîdeğî bîlge de
dîşîp boştûyîm, atakîm de usala vîştîm
alîna kîrîmî * ez binaliyê vî değî me bea
kîrîmî verîştîyîm

binalbûn *n* yerleşme

binali bûn *n* gîrî yerleşmek

bî namûs *n* namûsîmî uzîrîmî

binamûs *n* 1. namûsî 2. namûsî fuygîm,
gerêğî gîrî * me vîvîrîmekî binamûs
avîr namûsî hîr yemîkî yekîk

binamûsbûn *n* 1. namûsî olma 2. namûsîlik
bî namûs bûn *n* bî namûsîlanmak, namûsî
olmak

bî namûsê leyîştîm *n* bî namûs'a ayîrînak

binan *n* 1. emîrîkî 2. yemîkî 3. tek * tu
hînan î yan hînanî (î) şî mîstî tok mîstîmî
-ekî namîdar nakî hî dîrîkî mîrîxas nabî
bî safî, yemîkî vîrîmekî vîrîmî bîr soya
alîmayî yîğî olîrînak

binane *n* namê

binani (I) *n* 1. tîrîl (bîr yîştîmî toyaq alîna
da kalîn ve yîştîyî dayînak olîmî dîvî, mîstî
vî) bîlîndîrîmî tîmîmî 2. tîrîl (bî bîlîmî-
lî yapîmak îçîn kazîlîmî çukîrî 3. sîndî,
dîşîp, ayîkîlî, vî) 4. alî * dî binaniyî me dî
newîl e alî tîrîndîmî vîdî

binani (II) *n* kîrîmî kesîkî vîvî

bî nan kîrîmî *n* bî nanî yemîkî yemîyî başîmak
(hîstî ve kîşîkî çîvîsîlar îçîlî)

bî nankorî *n* nankêrî

binanîzîkî *n* karîmî rîkîlî gî vî, boğîzî tokluğîna

bî nan û avî kîrîmî *n* bî î, yîştîp çîrîmekî, boyîzî
rînkî, besîlemekî 2. yîrîmî yîrîkîkî emîkî

bî nazî xwê bûn *n* bî iyîlîkî hîlî olînak,
velîkîrî namîk

bî nazîkî *n* boğîzî tokluğîna, karîmî tokluğîna

binar (I) *n* îştîp alî - kîrîmî aşîp alîna gîrîmek

binar (II) *n* dîxî etîğî

binabet *n* tîrîl, esas

binas (I) *n* vîvî tîrîlîkî

binas (II) *n* 1. mîsebbîp 2. neden, sebep, kay-
nak, -den kaynaklanma (suç ve kabîlat
anlamîndakî * ev sîvîmî hînê gîştî binasîmî te
me bî suçîmî hepîsî serîden kaynaklanîyîr

binasîr *n* nazîlî

binasîr *n* îştîpî

binasîk *n* tîrîlî de kîrîmî

bî nazî *n* asîmî de

binate *n* tîrîlî

binatîf *n* kîrîmî (rûbe ve sîdemîce kîçîkî askerî)

binatîf *n* tîrîlî

binav *n* îştîpî

binav (I) *n* 1. adîlî, tîmîlî * keşîkîke **binav**
Sîmî Sîmî adîlî bî kîzî 2. sîzîlî (yîzî, eser
çîrî: yîzîmî belîrîmîştî)

binav (II) *n* avîlî - bîmî gîrîkî olînak

bî navî dîdî (...) **zînanî** *n* bîvî (bîrîmî): çîğîrîmî
okîmîkî

binavahî *n* 1. tîrîlî, bînanîmî alî basîmîğî 2.
alîyîpî

bî navî hev kîrîmî *n* 1. katîşmak, sarîşmak
2. çîrîrîmî gîrîmek (veya gîrîşmek), kay-
gîyî gîrîmekî (veya tutuşmak) * bî navî
hev kîrîmî kaygîyî tutuşîlar

bî navî leman kîrîp *n* bî kesîp bîşmek (ağzî-
na gelîmî soylîmek îlerî gerî kîrîşîmak)

binavayî 1. alîyîpî, bîrî yapî îçîn gereklî olîmî
vîlî, kînalîzîsyon, e-ektrîk, su gîrîlî testîsîlar-
na hepîsî 2. sîzîlî alî yapî

bî navî *n* 1. avîlî 2. kesîkî kesîkî -îyî (...)
vîstî-şîyîlî, kînalîyîlî

binavber *n* 1. avîlî çîralîmîda aşî kîçîkî bî-
lînanî, bîrîmî me bîrîşîkî alîyîyîpî 2. avîlî kîlî,
esîpîlî fîzîğîde kelîmîlar, bîrdîrî vîyî
vîrdîrî vîrîmîde aşîkîlîğî olîmî * peyvî
binavber îlî kelîmîlar arîkîlî 3. bî avîlîkî
kesîkî kesîkî 4. kesîmîlî fîrî vîrîlîmek
yapîlîmî

bî navberdîyîm *n* 1. avî verîmek 2. kesîkî kesîkî
olîmak

bî navheykîrî *n* avîlîkîlî -îyî (...) vîstî-
şîyîlî, kînalîyîlî

binavbîn *n* bîlîmîlî * udeyî me binavbîn e
odîmîz belîmîlî

binavbûn (I) *n* 1. adlanma, adlandırılma 2.
adlandırılma, zîkîrdîlîme

binavbûn (II) *n* 1. bîrîmî (sîvî) gîrîkî olîmî 2.
sîyî dîlîmî

bî nav bûn (I) *n* bîvî 1. adlanmak, adlandırîl-
mek, edîmî keyîmak 2. adlandırîlmîk, zîkî-
rdîlmîk

binav bûn (II) *n* bîvî 1. bînmîk, (sîvî) gîrîkî
olîmak (sîyîmî üstînde îker îçîmî gomîlî-
mek) * gîşîkî bînav bî kîyîkî batî 2. sîyî
dîlîmîk

binavbûyîn (I) *n* 1. adlanîş, adlandırîlîş 2. ad-
landırîlîş, zîkîrdîlîş

hınavbilyün (II) m 1. batış, (suda) gark oluş 2. suya dalış

hınavbüyi (I) m adlandırılan

hınavbüyi (II) m adlı (geniş için batış)

hınavdan m adlandırma

hı nav dan *hbw* adlandırmak

hı nav dayın k ismi

hı navêki k ortalamı olarak

hı navê ad adu * keçikêke **hı navê** Sema Sema adı olarak

hınavê ad gureş - çün (an ji rakarin) hev gureşnek

hı navê leyistin *hbw* gureşmek, gureş tutmak

hı navê ketin *hbw* 1. ver yarsın etmek, varlığını bilmemek, ağzın açılmak (ağır söz söylemeye başlamak) 2. gureşmek - ü vîvî - zandın ballaş parıngu gûs atmak

hı navêki ketin *hbw* (birbirine) guremek, dalaşmak

hı navêşê ketin *hbw* istihak olmak, amel etmek

hı navê Xwedê ad I. Allah'ın adıyla 2. rabbem hakik için

hınavger adu dalış

hınavgeri m dalışçı k

hınavgin ad a taşl.

hı nav godin k ismi

hı nav gûlê hev ketin *hbw* (birbirine) gureşmek

hınavhekêtin m 1. karaklık çıkarma 2. (birbirine) guremek (veya gureme) kavraya gureme (veya tutuşma)

hı nav hev ketin *hbw* 1. karışıklık çıkarmak 2. (birbirine) guremek (veya gureşmek), kavraya gureşmek (veya tutuşmak)

hınavî adu bir tür ağaç

hı navîni m ortalamı olarak

hınavkêtin (I) m 1. adlandırma, ad koyma, isimlendirme - isim koyma 2. adını koyma, ismini koyma 3. adlandırma, zikretme, adını zikretmek, anma

hınavkêtin (II) m 1. batırma, gark etme, (suya) batırma 2. (suya) daldırma

hı nav kîrim (I) *hbw* 1. adlandırmak, ad koymak, isimlendirmek, isim koyarak 2. adını koymak, ismini koymak 3. adlandırmak, zikretmek, adını zikretmek 4. anmak * ji bo ku wî ji Tahîrên din cuda hêkin ew bi Tahîrê Dîrê **hı nav dikîrim** onu, başka Tahîrêden ayrı etmek için Cûna Tahîrê de anarlardı

hı nav kîrin (II) *hbw* 1. batırmak, gark etmek, (suya) batırmak 2. (suya) daldırılmak

hınavkêri (I) m 1. adlı, adlandırılmış, isimli, isimlendirilmiş 2. belgeli

hınavkêri (II) m adlandırma, gark edilmiş olan

hınavkêri (III) m adlı belgeli, belgeli

hınavdêng ad adlı, ünlü, şanlı, meşhur, şöhretli - bin unlu (veya meşhur) olmak

hınavdêngêtin m ad alma, ün kazanma

hı nav ü deng ün *hbw* ad almak, ün kazanmak

hınavdêngi m şöhret, meşhurluk

hınavûnîşan ad I, adlı şanlı 2. tartışlı, tartış * ün rojeke hınavûnîşan e bugün tarîhi bir gündir

hınavûngêk m lakaplı

hınavu ad içten hesaplı, sımsı

hınav m 1. yeraltı, toprak altı * sîmanê me vên hınavê toprak altı serveçerimê 2. ad yeraltı (gizli ve zararlı çalışma)

hınavhûn m 1. gömülme 2. gömülme, defnedilme (ünlü gömülme)

hınav hûn êngê 1. gömülmek 2. gömülmek, defnedilmek (ülül gömülmek)

hınavhûyî m 1. gömülüş 2. gömülüş, defnediş

hınavxê m 1. temel, esas (bir yapıya toprak altında kalan ve yapıya dayanık olan duvar, taban vb. bölümlerinin toplamı) 2. temel (bu bölümler, yapılmak için kazılan çukur) 3. mazû taban, kande 4. bel kemaçê (bu şeyin varlığı ile ilgili temel bölümlü, esas) 5. alt yapı, temel yapı

hınavxeyî ad esası

hı navî k sîmançıyê c

hınavu ad toprak altı ile ilgili olan

hınavxêtin m 1. gömme 2. defnedilme (ölüyü gömme)

hınav kîrin êngê 1. gömülmek 2. defnedilmek, gömülmek (ölüyü gömmek) -n mayînan (an ji tepîn kan) mayînlamak

hınavkêri m gömme, defnedilme

hı navêbe k ender bir biçimde

hınav ad nazl.

hı navêbaz k nazlına nazlına

hı navkê k nazlına, naz kçe, nazkaten

hı navgîyan k nazlına nazlına

hınav m ev taban * **ban qil be bînban ji şû** e şûnê delêkê taban da şûkê şûr

hınav m 1. yükümlü, mükellef (bir şeyi yapma zorunluluğu olan) 2. *ad* yükümlü, mükellef (vergi vermekle yükümlü kimse veya kuruluş) 3. *n* yük altı (hayvan yükünün alt kısmı) 4. *n* mükellef olduğu olan

hınav m yüküm, yükümlülük, mükellefiyet

hınavhûn m yükümlenme

hınav hûn êngê yüküm lenmek

hınavhûnêtin m yükümlenilme

hınavî kîrin êngê yükümlendirmek

hınavêk m yükümlülük

hınavêk m bitürün en alt yaprağı

hınavêş n alt değirmen taşı

hınavêduk *hbw* yapma bir m

hınavêder *hbw* hınavêder

hınavêjîng ad elent, kalbur altı

hınavênder m badeş, hınavên arêş, hınavên sînu

hınavêhur m alt geçit

bimbirkirin *m* kökünü kaçıran
bimbir *kürin* *ğış* kökünü kaçıran
bimbisk *m* kadın favorisi
bimhür *w* bilingala
bimboç *m* kuyruk altı
bimbulêrk *m* alt geçit
bimc *m* kök, köken
bimcanı *m* ikizulu, sıyakı:
bimcanitî *m* ikizüzlülük
bimçem *m* açarı üzünde yapılan *sax* vastasıyla suyu yükseltilecek araya verilecek
bimcârî *m* suarına, suvarına
bimçene *m* kerçek kimse
bimcil *m* 1. iç çamaşır 2. *m* hasıraltı
bimcübün *w* başu altı edilme, örtbas edilme, sünen altı edilme
bimcillbün *ğış* basur altı edilmek örtbas edilmek, sünen altı edilme
bimçellik *m* iç çamaşır iç giysi
bimçillirin *w* hasıraltı etme, örtbas etme, sünenaltı etme, munder altı etme, üstüne çalınma, üstüne perde çekme, perdeleme, heğme
bimçil kürin *ğış* hasıraltı etmek, örtbas etmek, sünenaltı etmek, munder altı etmek, üstüne çalınma, üstüne perde çekmek, perdelemek, bağlamak * **hüyer bî hüyereke dîn bincil kürin** olayı başka bir olayla bağlamak
bimçî (I) *çaldî* 1. yerli oturduğu halgene düşüp büyüyen, zıtları da oraya yaşamış olan kimse) 2. *aywî* kök
bimçî (II) *m* yatağı altı
bimçû *m* yeni Müslüman olmuş Yezidi çocuğu
bimçuvî *ğış* göz altı, gözlerim, gözlerim altı, nezret
bimçavkürin *m* göz altına alma, gözaltına alma, gözaltın altına alma, gözleri altına alma
bimçav kürin *ğış* göz altına almak, gözaltına almak, gözaltın altına almak, gözleri altına almak
bimçavkürî *m* gözaltın altı
bimçev *w* başlığı çenepe bağlayan kadın takısı
bimçeng *m* 1. koltuk altı 2. *w* koltuk (İttis) * *w* *ji* **bimçengan** *hez* *naçe* *m* koltuktan İncelantuz 3. koltukluk, sünen koltuk altına İnce dik len parça)
Bimçerm *arû* deri altı
bimçingil *w* meme altı
bimçir *m* suya, çamura yayılan ağaç dıparları
bimçine *m* 1. temel, ara 2. temel, esas (bir yapıma toprak altına kaan ve yapıya dayanarak olan duvar, taban vb. bölümlerinin tümü) 3. temel (bu bölümleri yapmak için kazılan çukuk)
bimçuk *w* diz altı
bimdan *w* arası
bimdar *m* erden, sopa a tuda olan

bimdarok *m* 1. izdi ağaç gölgesinde yapılan piknik 2. her yerler bir tur bulki
bimdarîk *m* bimdarok
bimdehlok *başî* kardelen (Ça anlırs nivala)
bimdeh *w* küp altına kenetlen toprak kapı
bimdeğ *w* fındık
bimdeğe *w* degirmen hilya yuvası
bimdeğîrîs *m* bî fındıkçı (sutan kınası)
bimdeğîrîst *w* fındıkçılık
bimdeğvan *m* der çincikçi
bimdeğvanî *m* fındıkçılık
bimder *w* kapı eşiği
bimderî *m* kapı eşiği
bimderya *m* 1. deniz altı (deniz altında bulunan) 2. ceviz altı (deniz altına yapılab) * **İğçinîm bimdeyayê** deniz altı araştırmaları
bimdest *m* 1. ezik, ezilen, mazlum 2. bağrıdı, tibi 3. üst, a t
bimdestbün *m* 1. ezilen olma, mazlum olma 2. bağrıdı olma, tibi olma 3. üst olma
bimdest bün *ğış* 1. ezilen olmak, mazlum olmak 2. bağrıdı olmak, tibi olmak 3. üst olmak
bimdestî *m* 1. mazlumluk, kolelik 2. bağrı 3. arlık, ağrı kademe olma, daha küçük olma * *ev* **keçika İnanû bimdestî bîrayê** *w* *we* ye bu kız çukuk bardışınca daltı kükükür 4. *m* ezilen, kul, köle * *tu* **hüyî bimdestîyê jima** *w* *we* sen esire köle olmuyusun
Bimdeştübün *w* 1. ezilen olma, mazlum olma 2. bağrıdılık, tibiye, bağrıdı olma 3. üst olma
bimdeştürî *m* ezilen
bimdevk *m* alt kapak
bimdevka *uşkê* *w* mide kapası
bimdevka *madepê* *w* mide kapası
bimdir *çav* çömce
bimdiryan *m* hepuz Müslümanlaşmış İristiyan
bimdirî *m* aşığı
bimdirî *m* alt taraf * **bimdirî gund köyon** alt tarafı
bimdir *m* hamam döşme işinde koşulan hayvanların en sonda olanı
bimdoşek *m* hasıraltı
bimdoşekkarin *m* örtbas etme, hasıraltı etme, munder altı etme, üstüne perde çekme, perdeleme
bimdoşek kürin *ğış* örtbas etmek, hasıraltı etmek, munder altı etmek, üstüne perde çekmek, perdelemek
bimdoxe *m* degirmen hilya yuvası
bimdür *m* kuyruk altı
bimdüz *m* düz tabanlı
bime (I) *m* alt (tanrımlarda, sauffaralarda ikinci derece en ammed)
bime (II) *w* mihver
bimeberpirî *ğ* sorumsuzca
bimeş *w* alt tolu

binetîr *m* ali takan

binetîr *m* ali takan

binetov *n* tolemlük, ana toluşu

bineyan *ol* varlık

bineyş *binên* 1. menekşe (Viola tricolor) 2. menekşe (bu bitkinin çiçeği)

bineyş *belok* *binêl* herçün menekşe (Viola tricolor)

bineyş *seg* *binêl* yabani menekşe

bineyşqub *ol* menekşe rengi

bineyş *ol* 1. menekşe reng 2. *ol* menekşe rengi (bu renkten olan)

bineyşin *ol* menekşe renkli, menekşeye benzeyen

bineyşok (I) *binên* 1. menekşe (Viola tricolor) 2. menekşe (bu bitkinin çiçeği)

bineyşok (II) *binê* kızılcağa benzer facial rengi menekşeye olan oldurmuş bir husulîk ~ avêtin (yekî) bu husulağa yakalanmak

binex *ol* ankişle işlemeş ~ *ê* *binêy* birici herî

bi nexweşinê ketin *ê*bir hastalanmak, hastalığa tutulmak

bineynîk *ol* ayınak

bineynok *ol* tırnaklı

binexuket *ol* neza ceth

binexanay *w* alt kipişik

bi nezamî *ê* E. cahiline, cahilce, bumedet * *bi nezamî min xwe avêre* vî kart oltuñeden bu ise garişim 2. kasırsız, mayırsız

binêzîr *ol* alakiñ * *diya mîp bi sê rojan ji rolîşê te binêzîr* e amem ezca üç gün araklı

binferman *ol* ezelen

binîls *ingewîl* sımsı, kumaz

binê *ê* amar (dizkale) oyma'nınak içi kullanılır) * *binê*, *buş li zarîkê binêri* amam çuçuğu vsi bak

binê avê *ol* su anı

binê çeng *ol* kırnak ağı

binê çetî *mê* jurin *binêl* üst ierî altı

binê xwe tije kîtin *ê* *ê* 1. nomam yapmak (veya doldurmak) 2) dorupça yapmak, domam doldurmak (çok korkmak)

binêre *ê* 1. bak 2. bak! (çığır) * *binêre* ey gotürên te rast in bak bu söylediklerim doğru

binêşe *bin* baneçe

binîlîlî *ol* kaba s. ta (kumse)

bing kirin *ê*ğr çağırarak

bingeşe *ol* kaşubelik

bingeh *m* 1. temel, esas, ana (bir şeyin gelişim için gereken ilk öğeler) * *ilivê ku mirav li ser bingehên xurt gîştên mezîm çêke* sağlana temellere dayınarak büyük işler yapmış * *ez de jîna xwe li ser bingehên mû avn bîkîta* ben hayatımı yetki esaslar üzerine kurmuşum 2. yapıya (bir yapı için gerekli olan) val, kanalizasyon, elektrik, su gibi tesisatların hepsini 3. sac ol yapı ~

umule kirin zemîn hazırlamak - *girtin* temel tutmak -*ê* tendüristiyê sağlêk sağı -*ê* *ê* *hesêb* dört işler

bingehlonîj *m* resimcilik

bingeh danîn *ê*ğr esas etmek, temel oluşturma

bingehdar *binêl* 1. kutucu, müesses 2. *ol* temelci, esaslı

bingehdarî *m* kuruculuk

bingehdêr *ol* kurucu

bingehdêrî *m* kuruculuk

bingehî *ol* 1. ana, esas, asıl, temel (en önemli, belli başlı) * *qandîna bingehî* ya devletle maktepanûn e devletin temel kanunu arcaşadır * *kadroya bingehî* temel kadro 2. aslı * *peymîrî me ya bingehî aslı* görevimiz 3. özüneyi 4. zekki

bingehîn *ol* 1. temel, ana * *xetên bingehîn* ana hatlar 2. birinci, esas 3. *ê* başbaça * *rexnêkîrîn mafêkî bingehîn î* xwendevan * *elêştîrîne her okuyan başbaça hakkarîr*

bingehînî *m* anaile

bingehmalî *ol* fakese,

bingehsaz *ol* kurucu

bingehsazî *m* kuruculuk

bingerî *m* soruşturma

bingere *m* dersin sonunda çekir okuz

bingilte *ol* fesat

bingok *binê* kaba kulak

bingol kirin *ê*ğr onadan kaldırmak

bingorkirîn *m* defnetme

bingor kirin *ê*ğr delbetmek

bingoy *m* ağıl

bingoverd *ol* halay somun çekme kimsê

bingoyî *ol* kaba kulak hastalığı olan kimsê

binguzele *binê* sepet yapımında kullanılan bir bitki.

binguhik *binê* kaba kulak

binguhikî *ol* kaba kulaklı olan

binguhikîbin *m* kaba kulak olma, kaba kulak hastalığına yakalanma

binguhikî bin *ê*ğr kaşa kulak olmak, kaba kulak hast. lîğnê yakalanmak

bingingil *m* treme altı

binîlîy *m* bilincaltı

binîlîyê *ol* bilay olu ile ilgili

binîrîz *m* binç altı

binîhulî *m* bodrum katı

binîlîk *ol* çıkırılı

binîlîhanî *ol* tabaşalı

bi nîlîçan *ê* tek'encüyle, kaktısmayla - çün hev kakışınak

binîjîn *m* bağarına

binîjîn *ê*ğr bağarınak

binîk (I) *m* *bin* *bin* bukîsinin en alt k smındaki yapıları

binîk (II) *ol* 1. ahlak, tabaka, tabak (bardak altlığı gibi) * *binîka* piyaleye barlak altlığı 2. ayaklık, deçet, kade, taban (bu şeyin yere dayanır boluna, veya bir şeyin üzerine

stutuldûğu nesre) * bînikêk ktr bîne peyker heykeltin a'una bîc kade kayêl 3. taban, oturak (bir şeyın yere gelen tarafı) 4. alılık, tabla tsaba, mangal çim şeylerin altına konulan altlık 5. yapı, bünye

bînikê sîhanê *mî nihale*

bînikê rapîhanê *mî veni tahana, bilgi tabana*

bînikêluk *mî kanzêl*

bînikûl *mî gîgâlî* ~ *nîkulon çim ser serê* (yekî) (birîncê) basîr uygulamak - *nîkulê* xwe bîçêre bî lîngê xwe bigere kendi dedine sendia çare ol

bînimêj *mî 1. namazlı 2. â namazlı - û laet e namazlı niyazlı*

bîniyarê *binî bîniyarê*

bînimûş *mî hezelî, bezekî, nakışî, maûlî*

bî nişîrîskan ketim *êwê lîçkîrak tatmak*

bîniqîr *mî 1. beğûnlu 2. yêlî*

bîniqîrk *mî kerîklî*

bîniqîrkan *h çamûkîkê, dardîrek - çûn (yekî) birin çimêkîlemek - hatin (yekî) birin çimêkîlemek*

bîniqîr *mî deqerî*

bînişîb *mî zîmetî*

bînişîv *mî inîşî - û derbejor (up ji berjort inîşî çikîşî (veya yekûşî))*

bîniwîn *mî yataklî*

bîniwîs *mî yazîlî tuzecînsê yazî bîniyan; * kesîrî bîniwîs yazîlî çap*

bî niwîskû *h yazîlî olarak, talanîrî*

bîniyat *binî niyat*

bîniyet *mî 1. niyetî (niyet eden, niyeti olan) 2. niyetî çarçûs 3. h niyetî olarak -a şîşayê şafî niyetîrî*

bînişîl *mî kepekî (un kepekî için)*

bîni *mî 1. alt, dip (ayak veya çıkaran en alt bölümü) 2. dip (kapalı bir yerin kapıya göre en uzak bölümü) * ameseyên li bîniya salone salonekî dibînanê masûlar 3. temel (bir yapıdan toprak altında kalan ve yapıya dayanarak olan duvar, taban v.b. bölümlerinin tümeni) 4. kök (temel, esas) * çu dîsawazim meselâyê ji bîni hel bîkin meselâyê kokundan hel etmek niyazus 5. aşağı (bir şeyin alt bölümü) 6. taban, ayaklık, durak (bir şeyin yere dayanan bölümü veya bir şeyin üzerine oturtulduğu nesne) 7. taban, oturak (bir şeyin yere gelen tarafı) 8. taban (ayakkabının alt bölümü) 9. geniş, alt kat 10. *mî alî* (bu kaç şeyin içinde bize uzak olan) 11. *mî alî* (bînkax şeyden yere yakın olan) * çuqa bîni alî kar (ji) ~ *de ketîpê heta serî safî kîrîs* (bir servet) altından çarp istinden çıkarak (ûdî) - *de pê vedan alîr guşemek - derketin* (bir katın) dibî görînock - *gîrlin dibîni tutmak* (pişin yemekler için tenecerin dibine yapışmak)*

bîniqar *mî 1. resimli 2. nakışî, desenli*

bîniqarkîrin *mî resimleme*

hî niqar kîrin *êwê resimlemek*

bîniqar *mî hayalî*

bîni girê dan *êwê yunîrê bîcê gelmek*

bîni gîrin *êgê tîrnak (yemek için hafîşê yanmak)*

bîniqîrtî *mî kîklû*

bîniqîsh *mî nîkûlî*

bîniqîshbûn *mî 1. nîkûlî olma 2. nîkûlîlek*

bîniqîsh *mî nîkellî*

bîniqîshaj *mî nîkelajî*

bîniqîş *mî tartîşmali * gelîşke bîniqîş tartîşmali bar serin*

bînişpet *mî oronî*

bînişan *mî 1. nişandî, işaretlî 2. belgîlî, belirlî 3. helî, muayen 4. helî başî*

bînişane *mî madalyalî*

bînişanî *talatî yavuklî*

bînişanîhûn *mî nişanîngîna, adaklanîna*

bî nişanî hûn *êwê nişanlanmak, araklanmak*

bînişê *mî temel, esas*

bînişyat *mî nişatî*

bî nişevî *h yarim ağzî*

bînişvî *mî 1. yarim olacak 2. h yarî yarînc*

bînişvîbûn *mî yarîlanîna*

bî nişvî bûn *êwê yarîlanmak*

bînişîkîtelî *mî 1. yarîlanma 2. ortalama 3. yarîtelik yapîna*

bî nişvî kîrin *êwê 1. yarîlanmak * çayî xwe bî nişvî kîrîbû çayî yarîlanmaştî 2. ortalamak * xwe karê xwe bî nişvî kîrî işînişvî otutukî 3. yarîtelik yapîmak*

bînişkerê *kuşîyê amîmî açî ustayî*

bînişzan *mî nişanzî, düzenlî*

bînişzambûn *mî nişanzî olma, nişanzîlek, düzenlîk*

bînişze *mî şîngûlî*

hî nişzyan *h şîngûlî êw*

hî nişzyan çûn *êwê şîngûlîleşmek*

bînişlû *mî êz alî*

bînişkîk *mî alîk, rahakça (çay a'îlîgî gibi)*

bînişkîk *binî bînişkîk*

bînişkax *h bîyî çuşğ*

bînişke *êkîm 1. us (harekâtin yürütülebilmesi için gerekli birliklerin her türlü gereçlerin teminlandığı, tehlâzînin tehlâzîlî, dağılıldığı bölge) * bînişkeya aşîmanî (hava üsü 2. yurt, evrak (hastalıkların tedavi edilmiş) yer) * bînişkeya tendurîstîyê sağıkî ucagî (veya yurd) 3. azaz taban, kade 4. telatî (geçerlendirmede en alt derece) 5. yapı -ya aşîyîşî güvenlik yetî -ya aşîmanî (çu ji aşîmanî) hava üsü -ya deriyayî deniz üsü -ya tendurîstîyê sağıkî ucagî*

bînişkeş *u kolluk alî*

bînişkegîrin *mî işlenme*

bînişke gîrlin *êgê üstlenmek*

bînişketîm *mî alî olma yetîlî, maglûbyet*

bîniş ketim *êgê alî olmak, yetîlîye uğramak*

bînişketî *mî şenk, maglûp, şenk, yetîk düştürê.*

bozguna uğratmış — heşthandan yenik saymak
blnkevk *blnke* bir tür gül
blnkeya usayış *bl* güvencük yeri
blnkeya aslman *bl* hava işsu
blnkeya hewayî *bl* hava usnâ
blnkeyê tendurlatlyê *bl* sağık ucağı
blnkêr *bl* koruluk bayvan
blnkane *bl* iç çamaşır
blnkinek *bl* iç çamaşır
binkîras *bl* 1. iç gömlek 2. entarı altına giyilen kadın iç giysisi
binkîrask *bl* 1. iç gömlek, gömlek 2. entarı altına giyilen kadın iç giysisi
blnkî olîn *bl* yerli (oturdugu) bölgede dogup büyüyen, ataları da orada yaşamış olan kimse) * ew **blnkîyên** *blnkîyê* de urulu Silvan'ın yerlilerdir * eg **blnkîyê vê derê** me ben kurandın yerliyam 2. sını (kimse)
blnkîbûn *bl* yerleşme
blnkî hûm *blnkî* yerleşmek
blnkîne *bl* temel, esas
blnkîs *bl* batır akçası olarak başlıktan kız bahası tarafından bağışlanan meclêg
blnkol (I) *bl* çapa
blnkol (II) *bl* sını — bûn sını olmak
blnkolt *bl* sınılık
blnkolkirin *bl* çapalama
blnkol kirin *blnkî* çapalama
blnkoni *blnkî* çare
blnkosk *bl* bedrum, koşkun zemîn kam
blnkîng *bl* ayak altı
blnkîwek *bl* usna çuçağı, usnâ biyağı
blnkîwî *bl* koltek altı
blnkîwîzane *bl* saynar
blnkîwîs *bl* alt başlık
blî nabe *bl* nöbelîye
blînbekîrdn *bl* nöbelîleme
blî nobe kirin *blîw* nöbelîlemek
blînk *bl* nojêrî * girîra **blînk** nojêrî pilav
blînkî (I) *bl* alt kat, zemîn katı
blînk (II) *blîw* halk beklenilgeninde ola, yapımında kullanılan bir bîki
blînr *bl* işe varmamak
blîns *bl* sebep
blînkî *bl* kıyafet (kılık)
blînpene *bl* pençe altı
blînpene kirin *blnkî* pençesinin altına almak, egemenliğine almak
blînpêr (I) *bl* nakel bir salûn
blînpêr (II) *bl* sus teleg
blînpê *bl* 1. ayak altı 2. *bl* taban (ay_ğm ak yazû)
blînpêkirin *bl* 1. çîgneme (sayıp takmamak) 2. çîgneme, ihlâl etme, ihlâl * **blînpêkirîna** mafên mureyan insan hakları ihlâl
blînpê kirin *blnkî* 1. çîgnemek (sayıp takmamak) 2. çîgnemek, ihlâl etmek * qatîlî
blînpê kîran katonîlî çîgnemek
blînpêkirî *bl* ihlâl edilmiş, çîgnenmiş olan

blînpêlav *bl* ayak tabanı
blînrax *bl* 1. düşek 2. şile
blînrax *bl* kızlık, bekareti elden çıkarmak, bozma
blînrêdî kirin *blnkî* (suzun) mîzrağının altından geçmek, üstün lûğuntî kabûl etmek
blînrêk *bl* gerdek geçesi için gelin ve damadı için hazırlanan çerezler
blînrêwîs *bl* alt başlık
blînrêwî *bl* sevenshik
blînrî *bl* ayak tabanı
blînrîst *bl* mezalim
blînsê, **blînsêh** *bl* başkî arığı yarı
blînsî *bl* suçlu, kötü bir eylemde bulunmuş olan
blînta *bl* tûrûdîn alt kîsmîndakî en kalîtesiz yaprağı
blîntar *bl* 1. etek, dağ eteği 2. *blwz* temel 3. aşığı
blîntaşîk *bl* tahkîç
blîntay *bl* güneş altı, güneşleme
blîntî kirin *blnkî* hasıraltı etmek
blîntîpe *bl* altı takım
blîntû *bl* kağıyca
blîntûte *bl* sînik (kimse)
blîntîkî *blnkîkîlî* * çareyeke **blîntîkî pîwîst** e kûlîen bir çîzûm şîrî 2. *bl* büsbütün, tamamen
blînrîkî *bl* naketî
blînrîzê *bl* 1. numarî (numarası olan) * çîh **blînrîzêrê** *bl* yerler numarî 2. numarînî (bellî bir numarîsî olan) * xanîyê **blînrîmîrê** *bl* duwa ak: numarîli ev
blînrîqê *bl* noketî
blînrî *bl* nurî
blînrîşîn *bl* lağşîrma
blînrîşîrî *blnkî* lağşîrmak
blînrîwîwî *bl* sînsî
blînrîwîwîwîwî *bl* sînsî olma
blînrîwîwîwîwîwî *blnkî* sînsî olmak
blînrîwîne *bl* fotografî (yazîsî)
blînrîk *bl* topnas altı, yer altı
blînrîkîbûn *bl* gomîlîne
blînrîkî bûn *blnkî* gomîlmek
blînrîkîdîrdî *bl* gîrdîme
blînrîkî kirin *blnkî* gomîmek
blînrîkîlî *bl* bîkîlî
blînrîkî *blw* bîkîkî
blînrîwî *bl* altı yapı
blînrîwî *bl* Sunye
blînrîwîkîrdî *bl* altı çîzîmek
blînrîwî kirin *blw* altı çîzîmek
blînrîwîlî *bl* alt etîne, yemîne
blînrîwîlî *blnkî* alt etîmek, yemîmek
blînrîwîlî *bl* yenîk, yerlîrîşî olan
blînrî kirin *blnkî* hasıraltı etmek
blînrîd *blw* binyan
blînrîrdî *bl* esasî, temel
blînrîyalt *bl* 1. temel, esas (bar yapîmîn toprak

altında kalan ve yapıya dayanık olan duvar, taban vb. bölümlerinin toplamı 2. temel (bu bölümleri yapmak için kazılan çukurluk)

biyyat m 1. yapı bütünüdür. bu araya peti l-ünde uyulan duğa, strüktürü 2. soy yapı (parçaları veya ügeleri arasında yasaya uygunluk, duruğan bağlar ve karşılıklı ilişki-ler bulunur) üçge veya beşgen 3. temel, esas (bu yapı için tapınır altında kalan ve yapıya dayanık olan duvar, taban vb. bölümlerinin toplamı) 4. temel (bu bölümleri yapmak için kazılar çukurluk) 5. köken * **biyyata** Kürdün kökenini kökeni ~ **dahûn** temel olmak ~ **gurtûn** temel tutmak ~

biyyatger m/bd yapısalatı, strüktürüstü

biyyatgerî m yapısalatı, strüktürüstü

biyyatgerîti m yapısalılık

biyyatî m 1. yapısal, strüktürel 2. esaslı, esaslı

biyyatnasıyî m morfolojik

biyyatnasî m/bd 1. yapı, bilimi 2. *m* yapı bil-gisi, morfoloji

biyyatparêz m/bd radikal

biyye m 1. yapı (hattıman bu araya getirilme-ye uyulan duğa strüktürü) 2. soy yapı (parçaları veya ügeleri arasında yasaya uygunluk, duruğan bağlar ve karşılıklı ilişki-ler bulunur) üçge veya beşgen 3. yapılar * **biyyuya** ve **avahiyê ji erdhejê re zaxmê** bu binanın yapılışı depreme dayanıklılığı 4. **barje** (tünel yapısı)

biyyewî m/bd yapısalatı

biyîk m gubek altı, kâzım altı

biyîzmat m delâlî

biyîz m odaklı

biyîz m odal

biyîz m 1. *m*, *ç*et. (ayr. **sermîyeyê elanî** 2. *e*jet (teçinde ayrı bulunur))

biyîzîjen m oksijenli (biyîzde oksijen bulunur)

bi oksijen kîrîn *ê*we oksijenlenmek

biolan m yarıklı

biolî m odalı

bi oran m biğure biğure (biğû bi oran)

biorgan m organlı

bi organ biîn *ê*we organlılamak

biorkestra m orkestralı

biostayî m ustalıkla

bişay m oraklı

bişat m uğurlu

bişax dîşî *ê*we uşursamak

bişay m bişay

bişub m kepekli

bişure m bereberli

bişur m kanıtlı

bişurî m güzellikle

bişur m çarpalı

bişur m (1) *m* semerli

bişur m (1) *m* süzgeçli

bişur m palanga

bişur m payandak

bişur m mestelli

bişur m kuşku'ne

bişur m masetli

bişur m 1. kanıtlı, mestelli 2. orkalaktı

bişur m 1. delil olarak 2. dayanıklı -iya (1.) dayanarak, dayanacağı ile

bişur m *ê* aradın

bişur m *ê* amecê usûlê

bişur m papalı * **derpiyê bişur m** geniş paçalı don

bişur m *ê* topukla

bişur m *ê* dan *ê*we topuklamak, topukla vurmak

bişur m *ê* kîstên *ê*we topuklamak, topukla vurmak

bişur m topuklu * **soja bişur m** topuklu ayakkabı

bişur m tontulu

bişur m kalpaclı

bişur m başa takılı

bişur m bucaclı

bişur m *ê* teniz olanak

bişur m *ê* parafinli

bişur m *ê* radyo 1. parazıtlı 2. parazıtlı *

bişur m *ê* radyo parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bişur m *ê* parazıtlı

bipaşpanîk *af* malhemz'u (çarukg. Herim ve ha-za kuşların ayakları altında bulunma beynuz yapışıklığı) (1) (2001)

bi paşpenî *af* payahen * **bi paşpenî hukm** dan giyzen hukm verile

bi paş pîrê *af* **çûn** *êbe* 1. gâfretken arka üstü düşünmek, çok gülmek 2. yandı soy vücudu düşünmek

bi paş pîrê *de* **malî** *êbe* hünâyede zulumet

bi paş ve aşêrî *êbe* entelemek

bi paş ve çûn *êbe* getirmek, gariye çekmek

bi paş ve dan *êbe* entelemek, telin etmek

bi paş ve hatin *êbe* geri gelmek

bi paş ve kışandin *êbe* kızığa çekmek (bir görevliyi ekin görevler alıp gıralı bir görevle vermek)

bi paş ve veşerîn *êbe* geri dönmek, ters yüz (veya ters yüzü) getirmek

bi paş ve xistin *êbe* entelemek, tecal etmek

bi paş ve xistin *êbe* sabdan geri dönmek (veya sağdan geri etmek)

bi paş xistin *êbe* entelemek, tük etmek, telur etmek

bipate *af* yamalı

bipate *af* parçeli

bi paşvênekîrî *af* fütüratca

bipayah *af* bitim

bipayende *af* payan-lu

bipbuz *af* bombuz

bipçe *af* kutulu

bipehî *af* ökçeli, topaklı

bipejkerî *af* dayarlılık

bipej *af* yağnak

bi pelaxî *af* ezim ezim

bipeleşim *af* yapraklı

bipeşîk *af* pudra * **inşîyê bipeşîk** pullu bol k

bipeşîse *af* k simerî

bipeşîş *af* çapaklı

bipeşîşçêk *af* kısıklı

bi pembe ve *af* pembemisi

bipembû *af* pamuklu

bi pembû *af* pamok'a, pamok de - (yekî) şerjê kirin karîfe aldivele varmak, câstınac'ın başkumana zarar vermek

bipenali *af* hincîli, hincîsi olan

bipence *af* 1. pençeli 2. pençeli dayıklı (ku) (çm)

bipencere *af* pencereî

bipençik *af* pençer

bi pendin *af* nasibî yolî - (yekî) amin rê ayarlamak (ingêtle)

bipenes *af* pullu * **ê klîreklî bipenes** hebû üstünde pullu bir elbise vardı

bipenê *af* peymîli

biper *af* kenarî - *af* hışkî bûn *zax* kenarçiya girmek

bi peran ketin *êbe* açmaya başlanmak

biperçîçeq *af* kısıklı

biperçîn *af* perçînli

biperde *af* 1. perdeli 2. mek perdeli * **şaz**

amûreke biperde ye şaz perden bir çalgıdır

bi pere *af* parçiya

bipere *af* 1. parçî 2. parçî (bedeva olmayın) * **dîbîstana bipere** parçî gecl

biperebûn *af* parlanma

bipere bûn *êbe* parlanmak (parasız iken parâ oldu etmez)

biperebûyîn *af* parlanış

biperespan *af* yamalı

bi peretî *af* rakken

bipergal *af* düzensiz, tertipli * **çûn** *af* hata wê

bipergal *af* gîrîş gelişleri düzensiz

bipergal bûn *af* 1. düzensiz olma 2. düzensizlik

bi pergal bûn *êbe* düzensiz olmak

biperik *af* pullu * **destê wî tev biperik** bû - eleri hep pulluydu

biperlay *af* tükatli

biperû *af* esîf'u

biperwan *af* perwanlı

biperwan *af* perwanlı

biperwîn *af* kavga * **elwîneke biperwîn** kavga hîz topları

bi peyatî *af* yaya olarak, yayan - çûn yayan girmek yaya olarak girmek - hatin yayan gelmek, yaya olarak gelmek

bipeyker *af* heykeli

bipeykerîn *af* 1. kav, lûma, kavlayış 2. kovuşturma 3. arama (çerîş verip isteme) 4. -e düşmek (aşırı ilgi veya sevgi gösterme)

bi pey ketin *êbe* 1. kovalamak, ardına düşmek, ardına vermek (kaçanın ardında düşmek, yakalanmaya çalışmak) * **çendê betê dî tavehîvê** *de* **bi pey çend** sîwaran ketibû geçerlerde ay ışığında *we* çûn kovalama 2. kovuşturma 3. arama (çerîş verip istemek) * **vê bî pey** *tişêr wîba* nakelîn beu boyte şey-erî aranan 4. -e düşmek (aşırı ilgi veya sevgi göstermek) 5. (keseyi) kaçmak, varmas * **kurik çl bike,** **kekik** **bi pey** ketiye **çokak** ne yapsin, kız ona kaçmış

bi pey niêr *ketin* *êbe* kaçmaya kaçmak

bi pey sojan (...) *ketin* *êbe* (bînamî veya bî şeyin) namî peşne düşme

bi pey sojan ketin *êbe* iz peşne düşmek

bipeyî *af* **qewah** *af* ispatlı sabitli

bipeyî *af* kelimeli şizîkîlî

bi pey vî *af* kelimesiz, konuşmayla - sîffî (an jî pasîr) **hale zêr lîfîa** **peyîr** gemîrî yurîme

bi pey xistin *êbe* 1. ardına düşmek, peşne taktmak 2. kızı birine kucaması, salsamak

bipezîzank *af* kısıklı

bipê *af* 1. ayaklı 2. bacaklı 3. ağırca, kadentli - *af* par hel, çabîrî olsun!, uğurî olsun! - *af*

jar *af* eş, eş, uğurî

bipêrek *af* koraklı

bipêçik *af* purnaklı

bipêçk *af* sağılı

bipêçke *nf* tekerli
bipêdank *nf* nâni, tulkuyalı
bipêl *nf* 1. dalgalı 2. *fz* dalgalı (belli calsa boylar.n. alabî en)
bipêlekam *nf* basamaklı
bipêlik *nf* 1. basamaklı 2. kademeli, dereceli
bipêling *nf* basamaklı
bipêlpêlek *nf* basamaklı
bipêlpêlek *nf* basamaklı
bi pêneewle *h* gûvensîze
bipêpeling *nf* basamaklı
bipêpelok *nf* basamaklı
bipêpelûk *nf* basamaklı
bipêplailik *nf* basamaklı
bipêping *nf* basamaklı
bipêrbest *nf* edatlı
bi pîrgî *hatin* *lêw* karışımaya girmek
bi pîrgî ve **çûn** *lêw* karşılamaya girmek
bi pîri *hatin* *lêw* karışımaya girmek
bi pîri ve **çûn** *lêw* karışımaya girmek
bipêste *nf* meneli
bi pêstra (...) *girtin* *lêw* yakasına yapışmak
bipêstra *hev* *girtin* *lêw* (bir huzne) yapışmaz. takılmak
bi pêstûrî *h* zorla
bipêstanik *nf* perçenteli
bi pêşberî *hev* *ketin* *lêw* yüz aşmak, yüzüze gelmek * ez dikarim *hev* *tim* *bi* pêşberî *wî* *bi* kevîm *ben* *ewu* *ku* *cu* *zaman* *yûzleşibûn* *im*
bi pêşberî *hev* *xistin* *lêw* yüzleşirmek
bi pêşberî (...) *xistin* *lêw* -e yüzleşirmek
bi pêş *ew* *xistin* *lêw* gözler önüne sermek
bi pêş *çavê* (...) *ketin* *lêw* (berinî) gözüne düşmek
bi pêş *de* *h* 1. den 2. *h* *itca* * *em* *maseyê* *bi* pêş *de* *bi* kûşîn *em* *maseyê* *ile* *ç* *çekum* ~ *dan* *ileri* *almak*
bi pêş *de* *birin* *lêw* ilerletme
bi pêş *de* *çûn* *lêw* gelişmek, ilerlemek, inkşaf etmek
bi pêş *de* *hatin* *lêw* 1. *ew* doğru gelmek 2. karşılamaya gelmek 3. ilerlemek
bi pêş *de* *xistin* *lêw* ilerletmek, geliştirmek
bi pêşîya (...) *xistin* *lêw* (ibn.n.) geçmek, (bit.ni) sollamak
bi pêşîm *h* peşin olarak
bipêşku *nf* tekerlekli
bipêşketin *nt* 1. gelişme, ilerleme, inkşaf etme 2. kalkınma, kalkınma
bi pêş *ketin* *lêw* 1. gelişmek, ilerlemek, inkşaf etmek * *welacê* *ku* *bi* *spya* *ahorayê*
bi pêş *ketin* *lêw* ekononî sonucu gelişme ülkeleri 2. kalkınmak
bipêşketî *nf* 1. den, ilerlemiş, gelişmiş 2. kalkınmış
bipêşmalk *nf* önüçlü peşinallı
bipêşmêr *nf* hamili, hamısı olan
bi pêşmêr *bûn* *lêw* hamısı olmak

bi pêşpîni *h* vacihen
bipêşvekirin *m* geliştirmek, ilerletme
bi pêş ve **birin** *lêw* geliştirmek, ilerletmek * *welacê* *xwe* *gelek* *bi* pêş *ve* *kîrîn* *ülkelerin* *hayî* *gelişîndele*
bipêşveçûn *m* 1. ilerleme, ilerletiş, *yo*, *alan* 2. ilerleme, gelişme, terakki
bi pêş ve **çûn** *lêw* 1. ilerlemek (bulunduğu yerden daha ilereye gitmek, yol almak) 2. ilerlemek (daha güçlü, daha erkab duruma gelmek) * *destani* *bi* pêş *ve* *çû* *destlik* *derledi* 3. ilerlemek, gelişmek, inkşaf etmek (daha iyi, daha yüksek bir düzeye, aşamaya erişmek) * *welacê* *ku* *bi* *spya* *ahorayê*
bi pêş ve **çûn** *lêw* ekononî sonucu gelişme ülkeleri
bi pêş ve *hatin* *birin* *lêw* geliştirmek
bi pêş ve *hatin* *xistin* *lêw* geliştirmek
bipêşveketin *m* 1. ilerleme (daha güçlü, daha erkab duruma gelmek) 2. ilerleme (daha iyi, daha yüksek bir düzeye, aşamaya erişme, gelişme)
bi pêş ve *ketin* *lêw* 1. ilerlemek (daha güçlü, daha erkab duruma gelmek) 2. ilerlemek (daha iyi, daha yüksek bir düzeye, aşamaya erişmek, gelişmek)
bipêşveketî *nf* 1. ilerletme (daha güçlü, daha erkab duruma gelmiş) 2. ilerlemiş (daha iyi, daha yüksek bir düzeye, aşamaya erişmiş, gelişmiş)
bipêşxistin *m* 1. ilerletme, gelişime 2. kalkınma 3. yürütme (gerektiği gibi yapma, uygulama)
bi pêş *xistin* *lêw* 1. ilerletmek, geliştirmek 2. kalkınmak 3. yürütmek (gerektiği gibi yapma, uygulama)
bipêşxistinî *nf* 1. ilerletilme, geliştirilme 2. kalkınmışlık
bipêş *nf* alevli
bipêşîpar *nf* kademeli, ağırca
bipêşewer *nf* basamaklı
bipêş *nf* basaklı
bi pîhêrî *h* sağlayıcı
bipîle *nf* dereceli
bipîlîç *nf* çapaklı
bipîlîplînk *nf* ibikli, em zikî (çaydanlık, tîrk gibi kaplar için)
bi pîmîrî *h* zirsîze
bipîr *nf* kopru
bi pîranî *h* çoğunlukta, ağırlıklı, ağırlıklı olarak * *ew* *dê* *bi* *pîranî* *li* *ser* *mafûm* *karker* *on* *rawestî* *ngûrlîklî* *olarak* *işî* *haklarî* *degîrînceyê*
bi pîrç *nf* 1. kılıç 2. tıyılı
bipîrçbûn *m* 1. kullanma 2. tüylenme
bi pîrç bûn *lêw* 1. kullanmak 2. tüylenmek
bipîrçkirin *m* 1. kullanma 2. tüylenme
bi pîrç kîrîn *lêw* 1. kullanmak 2. tüylen-
 -dirmek

bi piroleyi *bi* 1. aharlık bu şekilde 2. taşkınca
biplirê *bi* seccayış, sermek - mürny ölçe
Xursê Qorrê, Qorrê an ji Mala Xwedê
 sara sara Pağdat buluntu - mürny ölçilê
Xursê sara sara Bağdat buluntu

biplirspîrêk *rd* sorumlu

bipirtê *bi* zıplayarak - çûn zıplayarak girmek

bipirtik *rd* 1. kırıklı 2. laroz laroz (uzun tel tel
 tıplık olan kumey) 3. oydu

bipirtîkên *bi* tıylenme

bi pirtik bûn *bûn* tıylenmek

bipirtîkên *bi* tıylenme

bi pirtik kirin *bûn* tıylenmek

bipirtîk *rd* avaleci

bi pîsepas *bi* fîsil fîsil

bi pîsepîst *bi* fîsil fîsil

bipîsîla *rd* pusulalı

bi pîsî *rd* erdîlî (toprak için)

bi pliskari *bi* ortaklaşa, müştereken

bipişkêpişk *rd* hıpaşıklı

bipişkîl *rd* hıpaşıklı

bi plîplîşî *bi* kabaca kabaca

bipîst (*bi*) *rd* arkalı (koruyarı, koruyucusu
 olan)

bipîst (*bi*) *rd* kuşçılı

bi pîstê (...) *bûn* *bûn* (başına) güvermek

bi pîstê (...) *kirin* *bûn* (başına) dayanarak,
 güvererek yapmak

bi plîstîlani *bi* destekle, arka çıkarak - lya
 (...) -e dayanarak

bipîstema *rd* peştemallı

bi pîstê *bi* aslılarım, sırta taşınarak

bipîstên *rd* kuşçılı

bi pîstê ketûn berê *bûn* asılmak - sırta ge-
 irmek

bipîstêkên *rd* 1. belirlenen süre aşımı 2. atıl-
 ma

bi pîstê *ketin* *bûn* 1. belirlenen süre asılmak 2.
 atılmak * **bi lîla dîlan** *bi pîstê* bîkew emî dê
 bîn dîgînê atilandinê gelîrê

bipîstêrî *rd* arkalı (koruyarı, koruyucusu
 olan)

bipîstêrî *rd* arkalı

bipîstêvane *rd* arkalı, hantı (koruyarı,
 koruyucusu olan)

bipîstêvanehûn *rd* hantı olma

bi pîstêvane *bûn* *bûn* hantı olmak

bipîstêstî *bi* 1. belirlenen süreyi aşmak 2.
 atılma (katı bir durum veya bir işi
 geçişime)

bipîstêstî *bûn* 1. belirlenen süreyi aşmak 2.
 atılmak (katı bir durum veya bir işi
 geçişime) * **ez dîlanê** **bi pîstê** bîlîta ez dê
 bîn dîgînî atilap geleceğim

bipîstêrî *rd* ucaklı

bipîstêrî *rd* ucaklı

bi pîyan *bi* 1. yaya, yayın olarak 2. ayakla,
 ayakla (ayakla çalışın makane vb) - çûn
 yayın girmek - hatin yayın girmek

bi pîyan çûn *bûn* 1. yürümek 2. ayağa kalk-
 mak, ayaklanmak (çocuk için) 3- yaya gi-
 mek, yayın girmek

bi pîyan hatin *bûn* yaya gelmek

bi pîyan ketin *bûn* ayaklanmak, yürümek,
 yürümeye başlamak (çocuk: ayakları
 üzerinde gezecek duruma gelmek) * **zarok**
 zî **bi pîyan** ket çoukê erken yürüneye baş-
 la

bi pîyan pîyan *bûn* adımlamak, adımla ölç-
 mek, ayaklanmak

bi pîyan xîstî *bûn* yürümek (çocukların
 yürümlerini sağlamak)

bi pîyê zwe hatin *bûn* ayağı ile (veya kendi
 ayağı ile) gelmek

bi pîyê zwe re kuş kirin *bûn* (hurleri) ken-
 dîrîle hay edememek

bi pîyên tazî *bi* yalın ayak, yalın ayakla, çıplak
 ayakla

bi pîyênzwe *bi* yalın ayak, yalın ayakla,
 çıplak ayakla

bipîzlan *rd* eteneî (imneli küçük baş hayvan
 için)

bipîzîk *rd* sıvıleci

bipîzîng *rd* emzekli

bipîzîk *rd* sıvıleci

bipî *rd* koltu

bipîde *rd* pedeli

bipîjuq *rd* hazaklı

bipîjîk *rd* kıymıklı

bipîjî *rd* pîllî

bipîlaqe *rd* plâkeli

bipîde *rd* kamış üstünde kurulan olan giysi)

bipîne *rd* kamış

bipîncik *rd* kamış

bipîne *rd* yarıklı

bipîjîk *rd* 1. dudaklı 2. (bükü, emzeli) (çay-
 danlık, ihrit gihi kaplar için)

bipîr *rd* görgülü - **bi şîdîk** yol iz bilme ~ **bi**
şîdîk bûn yol iz, bi mek (görgülü davran-
 mak)

bipîrîk *rd* ebet

bipîrîpergal *rd* 1. düzenli, tertîpî 2. görgülü

bipîrîpergal *rd* görgülü

bi pîrîpergal *bi* görgülüce

bipîrîpergalbûn *bi* görgülenme

bi pîrî **bi** pergal *bûn* *bûn* görgülenmek

bi pîstîrîyê dan hev bûn *bûn* kılı çalkan olmak

bipîstun *rd* pistonlu

bi pîstul *bi* tesadufen

bipîvan *rd* ölçülü, tartılı

bipîvar *rd* sağanlı

bipîvaka *rd* plâkeli

bipîlan *rd* plânlî * **tesgera** **bipîlan** plânlî hareket

bipîlanbûn *rd* 1. plânlî olma 2. plânlîlîk

bi plan bûn *bûn* plânlî olmak

bi planî *bi* planlıca

bipîçax *rd* perçenali

bipîlak *rd* pîlî (parçeli) - **sekî** **pekîrîn** frez ku-

biy etmepek
 biyoperiçik *af* yeleli
 biyopfir *af* hoizolu
 biyur *af* saçlı
 biyurik *af*soz küçikli
 biyusat *af* pusalı
 biyusatkarin *af* pusatlandırma
 biyusat kirin *af*so pusatlandırmaq
 biyusat *af* postlu
 biyustayê *af* postuyla, posta yolu ile ~ şandin postalanak
 bi puşan çim hey *af*so tolaşanak, toşarla buruzme vurmek
 bi puşan il hey dap *af*so tolaşanak
 bi puşan il hey xistin *af*so tokusmak, tolaşmak
 biqaş *af* peçeli, peçolu
 bi puşmani *af* puşmanlık duyarak
 bi puş *af* buranlı → yekî ve man (burun) rahat birkomamak
 bi puşik *af* buruqlu (ç.karışık olan)
 bi puşim *af* çimili
 bi puşblem *af* problemlü, sorundu
 bi puşratin *af* puşratılı
 bi puştein *af* puşteyli
 bi puşu *af* puşalı
 bi puştra *af* puşralı
 bi puşul *af*so bi puşil
 bi puşte *af* az u
 bi puşjan *af* nazlı
 bi puş *af* polu * namêya bi puş polu mekrip
 bi puşcük *af* peçemli
 bi puşng *af* yan uzulu
 bi puşret *af* 1. toşlu 2. havlı * qumasê bi puşretik havlı kumaş
 bi puşretün *af* tüy lenir
 bi puşretün *af*so toşlanak
 bi puşretkarin *af* tüy lenirine
 bi puşret kirin *af*so tüy lenirmek
 bi puşyak *af* kışletli
 bi puşçeni *af* kışletli
 bi puşil *af* edepli
 bi puşil hün *af*so edeplenme
 bi puşil hün *af*so edeplenmek
 bi puşil (I) *af* silusaklı, peçalı
 bi puşil (II) *af* dibki
 bi puş *af* 1. kapaklı 2. kaplı (kap kazağı) 3. kemirli
 bi puşbilivet *af* kabiliyetli, yetenekli
 bi puşkikabik *af* taşkanyal
 bi puşçil *af* 1. koboklu 2. kapçıklı * tuvê bi puşçil kapçıklı toşun
 bi puşfa *af* 1. kafalı 2. kafalı (çizki) * inçivskil bi puşfa ye kafalı adun
 bi puşfayê *af* çim küvel
 bi puşqaj *af* çiglik çigliği
 bi puşqaj *af* bağırç çigrişla, çiglik çigliği
 bi puşqini *af* çiglic çiglicin
 bi puşqajokî *af* çigrikanca

biqaşçik *af* kabuclu
 bi qaşê *af* kalışçer
 biqaşib *af* kalıplı
 biqaşik (I) *af*so diküntülü
 biqaşik (II) *af* 1. kabuklu 2. kapçıklı * tuvê biqaşik kapçıklı toşun
 biqaşpas *af* kapaklı
 biqam *af* aşır
 biqameç *af* kamaçlı
 biqame *af* kama (tuzermê kama biqaş olan)
 biqamir *af* kamaşlı
 biqamis *af* kamaşlı
 biqanuf *af* kamaş (kapı, pencere için) * paçeya biqanuf qanufi pencere
 bi qandî *af* 1. ~ e kadar (ölçüsünde, derecesinde) * bi qandî müsâğiriyê pere di vi işi de tanc x biqaşık kadar para bu işte yok 2. kadar (büyüklüğünde) * telê wê bi qandî te hû boyu semm kadir idi * ehekê bi qandî kafa dest ~ wê işi kadir yeti 3. kadar (sure, beşer) * bi qandî se mehnan, li wê mam üç ay kadar orada kaldim 4. kadar (yük, eşya) 5. kadar (şahırlarla kullandığı anda kusunlikle belli olmayan bir ölçü) gürzeri ~ diwayê *af* li ber kumê bi qandî sed kesê li her plêkibûn çermentî bûnde yüz kadar insan birikmiş ~ çelêkê xwarin kus kadar yemek ~ diwayê *af* oleye * ez bi qandî diwayê ji te hez dikim seni oleye seviyorum ~ ku *af* veterine ~ müsallê zere kadar * bi qandî misqalê ji hayîla wê tîn e zere kadar yarı yok ~ peçeyekê parmak kadar
 biqame *af* kamaşlı (kapı, pencere için)
 bi qandî *af* kadar, yeleli
 biqanuf *af* kamaşlı
 bi qanuf *af* kamaşın
 bi qapan *af* afa tatra
 biqapan *af* afa toşul, cakalı, çalanlı, gıcırçık, alif
 biqapax *af* kapaklı
 biqarçik *af* maşçılı
 bi qurqurukî *af* çigrikanca
 bi qasî *af* 1. ~ e kadar (ölçüsünde, derecesinde) * hî qandî müsâğiriyê pere di vi işi de tanc baliçıklık kadar para bu işte yok 2. kadar (büyük ölçünde) * telê wê bi qasî te hû boyu semm kadir idi 3. kadar (sure, beşer) * bi qasî se mehnan, li wê mam üç ay kadar orada kaldim 4. kadar (yük, eşya) 5. kadar (şahırlarla kullandığı anda kusunlikle belli olmayan bir ölçü) gürzeri ~ diwayê *af* oleye * ez bi qasî diwayê ji te hez dikim seni oleye seviyorum ~ ku *af* veterine ~ müsallê zere kadar * bi qasî misqalê ji hayîla wê tîn e zere kadar yarı yok ~ amûjü namazlık * bi qasî nimejekê wê selmanê te kabe bir namazlık saltanatın olacak ~ peçeyekê parmak kadar
 biqaş *af* saçlı * gürçilka biqaş saçlı yuzak

biqasur *af* kaşarlı * *üstü biqasur kaşarlı* tost
 biqase *af* kaşalı
 biqasik *af* kabuklu
 biqasıl *af* kabuklu
 biqat *af* çalıcağı
 biqatix *af* karklı
 bi qayde *af* kuruluca, usulca -yî (yekî) kîrin 1)
 -e özenmek (bir şeyi takat etmeye çalışmak)
 * *ma qey ez ilzanîm. tu ji bi qaydeya wê*
ûhî sende outa özeniyorsav. sêkî bilmiyem-
nyum. 2) yansılmak
 biqayde *af* karalı, kardedî
 biqaydekîrin *af* yansıtma
 bi qayde kîrin *êbe* yansılmak
 bi qayde xeber dan *êbe* imalı konuşmak
 biqaxuz *af* karklı
 biqîqandîn *af* kaynatma
 biqîqandîn *af* kaynatılmak
 biqîqîn *af* kaynatma
 biqîqîn *af* kaynatmak
 biqîqîk *af* su kabarcığı
 biqebale *af* sözleşme, kontratı
 bi qebaleî *af* götürü pazarlık
 biqebare *af* hasını
 biqebehet *af* kahıyağı
 biqedutne *af* aşınma, kademeli, derinli *
hîlbiqadîna biqedomeyekê tek derinli
seçim
 biqeduxe *af* yasağı
 biqedir *af* hatırı ~ *û qîmet hatirî steyir, hatir-*
î - ê Xwedê kîrin Allah aşkına
 biqefes *af* kaşık
 biqefî *af* kilit (kilitli olan) * *ez dirwezim*
bavûleke biqefî dikîrin (kilitli bir kapı)
almak istiyorum
 biqefle *af* ağı elle kaldırılabilen deniz
 bi qepkî *af* 1. karpene 2. *ma* karpene
 (kalesçe)
 biqela *af* zayıfı
 biqelafet *af* cüsseli
 bi qelebalix *af* zalimlikçi
 biqelbalix *af* 1. gûrbulu 2. çalabalik ağızlı
 biqellî *af* kuvvetsiz * *ewarîna biqellî kuv-*
erî yanek
 biqelmeqelî *af* gurbulu (karak olaylarla
 dolu)
 biqellîn *af* çubuklu (ağzıklı)
 biqemç *af* kuyruklu
 biqemçik *af* kuyruklu
 biqemûşk *af* 1. çubuklu 2. kabuklu
 biqendil *af* kandilli
 biqepûşk *af* kuzalı
 biqerar *af* karalı
 bi qerardarî *af* kararlıca
 biqerarî *af* kararlılık
 bi qerî *af* borçlu, veresiye ~ *dan veresiye ver-*
mek
 biqerebêlix *af* biqelebalix
 biqerewal *af* karvîli

*bi qerînan *af* (gözetici)*
 biqerîne *af* imalı, içtela, dokunmazlı, karayeli
 bi qerîne *af* karayeli olarak, dokunaklı sözle,
 içtela sözle ~ *axaftin (peyivîn an ji vebur*
daw) ûsta kapel: (veya ûstûl) konuşmak
*-yam çin (yekî) *af* dokunmamak*
 bi qerîne xebir dan *êbe* imalı konuşmak
 biqerîne *af* karalı (üstünde karıların olan
 kişi)
 biqermûçek *af* pîl
 biqerpiş *af* potans
 biqerqer *af* kafenti
 biqerqesûn *af* karpaslı
 biqerqûş *af* kabuklu
 biqerîtal *af* elî
 biqerz *af* ödünç, borçlu, borç olarak
 biqerzilan *af* borç ile verme, ödünç verme
 bi qerz ilan *êbe* borç ile vermek. *ödünç ver-*
mek
 biqerzgirî *af* borçlu almak
 bi qerz girî *êbe* borca almak
 biqerzewergirtin *af* ödünç alma
 bi qerz wergerîtin *êbe* ödünç almak
 biqerzewergirtî *af* ödünçleme
 bi qeslonî *af* bile bile, kasten, kasî, taammü-
 den
 bi qesnî *af* kasten ile
 bi qestî *af* bilerek, sukûttan
 bi qestî *af* 1. bile bile, kasten, taammüden 2.
 yalancan
 biqestî *af* kasîli
 biqestûkax *af* 1. sukûttan, şaka olarak
 (çocuk dilinde) * *ma bi qestûkax got,*
meqerî sukûttan steydam, ağızma 2.
sukûttan (şaka yapar görürcektî) 3.
sukûdan, şaka yoluyla (veya yoluyla) 3.
yalancan, yalancan
 biqesî *af* dîmlî
 bi qesuyê kelmî *af* dor, vermek
 biqesura *af* buzlu
 biqesîte *af* defol, pazlı, bas (veya bas gü)
 biqesqelîk *af* kabuklu
 bi qetabkîrî *af* ezlenmek
 bi qetî *af* kesînce, kesim olarak
 bi qetî *af* kasî olarak
 biqetî *af* dîmlî
 biqetran *af* karalı
 bi qevardanî *af* alaya zıplama
 bi qevî *af* tutam olarak ~ *af* destê (yekî) girîtin
nebata yanak
 biqewar *af* karpıklı
 biqeware *af* kasîli
 biqewat *af* geleceklî
 biqewet *af* 1. kuvvetsiz, güçsüz 2. kuvvetsiz (say-
 gın, nûfuzlu) 3. kuvvetsiz özellikleri ile eiki
 yanran, çekily * *ca ez xurîniyeke biqewet*
bûlûnî kuvvetsî be kabvata edeyn 4. güçsüz,
*nutîgûna koparan 5. *af* kuvvetsiz * kurîkekî*
*biqewet *af* kuvvetsizce bir çocuk*

bığewethün *m* kuvvetlerine, güçlenme
bi qewet bün *öw* kuvvetlenmek güçlenmek
biqewetbüya *m* kuvvetleniş, güçleniş
bi qeweti ebrî *k* zorla, kafasına vurmaya.
 çadır çadır zor kullanarak, baskı yaparak;
biqewetküla *m* kuvvetlendirme, güçleştirme
bi qewet kürin *öw* kuvvetlendirmek, güç-
 lendirmek
biqewel *z* vadeli
biqewidan *z* ölümlü
biqews *z* kavisli, eğimsizli
biqewu *z* kavgalı
biqewl (II) *z* bukağalı
biqeyl (II) *z* kayalı ~ **ü** şerit kayalı (şarın
 tağlı)
biqeymax *m* 1. kaymaklı (üzerinde kaymak
 olan) 2. kaymaklı (içinde kaymak olan)
biqeywerm *z* övni qılmeli
biqeyw uluqû ~ **ü** qerar kuzulü (düzenli,
 dengeli, istikrarlı)
biqeyyan *m* 1. kayranlı 2. şeritli (dar uzun
 parça ve özellikle dokuma veya kumaş
 parçası için)
bi qeyyan ve kürin *öw* şeritlemek
biqezene *z* karançlı, kârlü
biqizüçün *z* çatırtılı
biqidem *z* kidermeli
bi qidemî *k* kiderme
biqidemî *m* kidermelik
biqidos *z* uğurlu
biqijejiye *z* ezirtülü (kuzgun yağalı bir şey
 pisizlenken)
biqilf *z* kılırlı
biqilê *z* kalaylı
biqilow *z* boyuzulu
biqiloqki *z* çetlek, tek boyuzulu
biqilow *z* tinnexli
biqlipüşik *z* kabuklu
biqlıqal *z* endişeli, tedirgin
biqimatk *z* kundaklı
biqlinutuk *z* kundaklı
bi qipeqirê *k* çaylına çatıdala ~ rakirin
 çadır çadır sökinek, çatırdala çatırdala sök-
 mek
biqlıçin *z* çatırtılı
biqirçimî *z* gıcirtılı (dış için)
biqlitên *z* kavgalı
biqlirik *z* loğazlı
biqlirka (...) *girtin* *öw* yakasına yapışmak
biqlirka hec girtin *öw* 1. gıtladılmak 2.
 çekilmek, kapılmak, boğuşmak (kavgaya
 tutuşmak)
biqlirnik *z* çöplü
biqlirp *z* takunyalı
biqlirşuqul *z* çöplü
bi qisasi *k* kısası, kısas
biqisebün *z* kanuşkan
biqisedan *z* kuruşkan
biqisedambün *m* kanuşkanlık

biqismet *z* kismetli
biqlısır *z* kusurlu
biqlısürî *m* kusurluluk
bi qitûti *k* kırı kırına
biqlitûti *z* kusurlu
biqlıyafet *z* kıyafetli
bi qiyasê *k* kıyasen
biqlıç *z* dişli ~ **ü** pılan ketin (tişteki) kapara
 kuzlamak
bi qlıqıjî *k* çığlık çığlığa
bi qlıqewîj *k* bağış çığırışla
bi qijîni *k* çığlık çığlığa
bi qlıqıjîlek *k* çığırkanca
biqlı *z* dişli ~ **ü** pılan ketin (tişteki) kapara
 kuzlamak
bi qıms dîdê xwe *öw* gönlüme, gönlümün
 istediği p. bi olmak
bi qıms xwebün *öw* gönlüme, gönlümün
 istediği g. bi olmak
biqlımet *z* kıymetli, değerli
biqlımethün *m* kıymetli birime, kıymetlenme
bi qımet bün *öw* kıymetli binmek, kıymet-
 lenme
biqlımeti *m* k. kıymetlik
bi qireqirê *k* avar avax, çığlık çığlığa
bi qirewirê *k* bağış çığırışla
biqlırewir *z* bağırış çığırışlı, gürültülü,
 patırtılı
bi qirîlê *k* çelik çığlığa
biqlış *z* yıncaçlı
biqlirik *z* budaklı
biqoç *z* boyuzulu
biqola *z* kolalı
biqompir *z* paratesli
biqopu *z* düğmeli (düğmesi olan)
biqopik *z* loğazlı
biqopul *z* perçemli
biqor *z* bacaklı
biqorik *z* 1. kalçalı 2. kalça (kalçası m ve
 geniş olan)
biqorî *z* küşeli
biqot *z* tepeli
biqoze *z* kenazlı
bi qubale *k* gâtürü pazarlık ~ girtin gâtürü
 iusala tutmak
biqubule *z* mukaveleli
biqube *z* kubbeli
bi qubedeti *k* kubbedeyi
bi qubedeyi *k* kabaşayza
biqudus *z* küdenli, uğurlu
biqudret *z* küdretli
biquf *z* kılırlı (kijidi olan)
biqul *z* delikli ~ **ü** bezüktan ketin köç: bucaq
 dolışmak
biqulbe *z* payıdılı
biqullik *z* delikli
biqulp *z* kulplu
biqulpuk *z* delikli
biqunçe *z* biqıpeç

biquncik *nf* düğməli (düğməsi olan)
 biqune *nf* keşel
 biquncik *nf* köşel
 bi quncirkan *f* muncik muncik ~ çüm (yekü)
 (bitir) muncikləmək
 biqurp *nf* kuluçka, gurk (süen tavuq vb.)
 biqurpbün *m* gurk olma, kuluçka olma (ku-
 luçkaya yatamaq üzərə olma)
 bi qurp hün *f*w gurk olmaq, kuluçka olmaq
 (kuluçkaya yatamaq üzərə olmaq)
 biqurp *nf* köşel
 biqurpketin *m* 1. kuluçkaya oturma (veya
 yatma) 2. wec habise oturub kalkma, yerin-
 de oturarmak
 bi qurp ketin *f*w 1. kuluçkaya oturma (veya
 yatmaq) 2. wec habise oturub kalkmaq, yer-
 inde oturarmak
 buqur *nf* qamış
 bi qurban *f* kurban olma, kurban olma
 buqurban *nf* kurban
 buqurbanbün *m* kurban olma
 bi qurban bün *f*w kurban olmaq
 buqurbankürin *m* 1. kurban etmə 2. kurban
 etmə (keçidə çıxarı qış birci veya hər şeyi
 tuda etmə)
 bi qurban kürin *f*w 1. kurban etmək 2. kur-
 ban etmək (keçidə çıxarı için birci veya bi-
 şeyi tuda etmək)
 buqurşik *nf* keşel
 hi qurdışan *f* qurkca
 bi qurşin *f* kahura kabara, fudulca
 bi qurşin *f* kanta kanta, salma, salma
 hi qurmiş ximanə (...) qurtin *f*w sözünü
 ağzından keşmək
 bi qurmiş *f* kuraşca
 biqurme *nf* kurnalı
 biqurmiş *nf* köşel
 biqurp *nf* gurk, kuluçkaya yatamış olan
 biqurpbün *m* gurk olma (kuluçkaya yatamaq
 üzərə olma)
 bi qurp bün *f*w gurk olmaq (kuluçkaya yat-
 maq üzərə olmaq)
 biqurpequrp *nf* parıltılı
 biqurpin *nf* parıltılı
 biqurpketin *m* kuluçkaya yarma
 bi qurp ketin *f*w kuluçkaya yatamaq
 biqurşin *nf* kusurlu
 bi qutibirin *f* keşirməce, keşirmədən
 biqut *nf* tabakalı
 biqurwet *bw* biqurwet
 biqur *nf* kurnalı
 biqündax (I) *nf* 1. kundaklı 2. kundaklı (sa-
 çını kundaklanmış olan)
 biqündax (II) *nf* kundaklı (dipçikli) * çaka
 biqündax kundaklı silah
 bi qunkaşkə *f* kiç sürünerek
 bi qunkaşkə çün *f*w kiç üstü sürünerek
 bi qunkaşkə ketin *f*w kiç üstü sürünerek
 yürünməyə başlamaq (çocuk için)

bi qunkaşkə *f* kiç sürünerek
 bi qunkaşkə çün *f*w kiç üstü sürünerek
 biqurşin *nf* gungulu
 hiqurşin *nf* kuşkulı
 biqurşik *nf* kuşaklı
 biqur *nf* gadalı
 bir (I) *w* 1. rəy, siri * birək *mb* bir suru
 konu 2. sürü (insan sürüsü) 3. sürü * hira
 pez davar sürüsü 4. grub 5. bığ qube * əjal
 dihin du bir hayvanlar iki qubeye ayrılır 6.
 büküm, qışın çür bükünü oluşturma parçalar-
 dın her biri) * bira kələbə kutup kusını 7.
 tərəf, fraksiyon (istekləri, düşüncələri kərsi
 olan iki kəşicə veya iki rəfələkdən hər
 biri) * tu ji *mb* birə *vb*? sen hangı
 buraqürin? 8. tərfe - bi ~ surü sürü -*ek*
 sürü sürü * birək mür *mb* bir sürü adam
 gəli
 bir (II) *w* bərlək İbn Köytin veya künseinin o-
 rdun ihyicini qarşılamak için ayrılan
 ertanlık olan)
 bir (III) *w* keşin, bolum, tabaka, zəncin
 bir (IV) *m* dörd ayaklı hayvanların başı
 birə (I) *m* 1. kədeş, nişac (erkek kədeş) *
 birayə *bw* öz kədeş 2. kədeş (yaşın kiçuk
 olan) 3. *w* kədeş tərəflərində çok deyer
 verilen otak bir hağ bulfunziardan hər bir)
 * birayə hev *bn* dñ dñ kədəşi - bi - dan
 kıştin kədəşi kədəşe kuldutmaq - bi - dan
 qirkirin kədəşi kədəşe kuldutmaq - - ye
 bazar cəda ye dostluk başka alış veriş
 başka, dostluk kamarla alış veriş miskalla -
 - (ye) bazar suya (ye) dostluk başka alış
 veriş başka - - ye bazar ji hev kuya ye
 dostluk başka alış veriş başka - (ye) birət
 bazar hişantı (ye) dostluk başka alış veriş
 başka - cəgər e, kəzep raser e, mür stüna
 ser e erkek kədeş cigerdir. *vb* ad *w* aydın
 ağdır, koca ise evin direğidir - ji hev ulhə
 dñbin heval ji hev ethe nobin *mb* kədəşlik
 kədəşlikdən ote bir şeydir - roja res *mb* bin
 kevir ji serə hev nışikəmin kədeş kədəşi
 atmış, yu başında tutmuş -*ye* heram üvey
 erkek kədeş -*ye* heq az erkek kədeş -*ye*
 hur az erkek kədeş -*ye* ker baldığı halde
 sustukluğı terah edən kədeş -*ye* mezin
 büyük erkek kədeş -*ye* nehjal üvey erkek
 kədeş -*ye* şir süt kədəşi (erkek için) -*ye*
 nehle küti olan (...) * çima az bñim birayə
 nehle niye küti olan ben olayım -*en* hev *bn*
 heq *mb* mür *mb* az kədəş
 bira (II) *bw* bera
 bira (III) *nf* keşin, keşin * şir bira ye keş
 keşkur
 birp (IV) *w* (r kəti, r dörür) erkek domuz
 birabab *bw* birabav
 birabav *m* kədeş *w* r
 birabav *nf* 1. babanın kədeş, unca 2. baba
 tərəfindən qak yakan *mb* *mb*

birabes *adiv* müst. ortağı
 biradî *ad* deneseli
 biradler *n* bilader
 biraderi *n* biladerlik
 biradîn *ad* den kardeş
 biradîni *n* den kardeşliği
 birak *adiv* alınması
 bi rahîştîmê *n* kapış kapış
 birajin *n* yenge (kardeş karısı)
 birajîni *n* yengelik
 birak *n* bilader, kardeş, kardeşlik
 bi rakendî *n* neset
 birakê şîr *ad* şîr kardeşi
 birakî *n* kardeşçe, kardeşce yaradır bu biçimde
 biraku *b* *l*. bey kardeş, kardeşçüğü (erkekler için, seslenme sözü) **2.** kardeş, kardeşlik.
 birader (tekilîsîr kınasınanlık) * **uxut be biraku güle güle kardeş * nix tu el yî biraku'** sen nesin be kardeşler!
 birakese *ad* ucağığız, acımasız
 birakuj *adiv* kardeş kateb
 birakujî *n* **1.** kardeş katılığı **2.** kardeş kavgası
 birakujî kirin *vgh* kardeş kavgası yapmak.
 kardeş cinayetine işlemek
 birale *n* fidan
 biramak *n* **1.** aynı omu olan erkek kardeş **2.**
 sut kardeşi (erçek için)
 bi ruşani *n* şieren
 biramarî *n* üvey erkek kardeş
 biramarîf *n* üvey erkek kardeşlik
 biran (I) *n* (r kalın okunur) kesim, lasen
 biran (II) *n* tüketim
 biranîman *ad* (andiman)
 biranîin (I) *n* kesim, kesme, kesiş
 biranîin (II) *n* **1.** tüketim, tüketimc, yoğunlaşma
2. seyusu kurutma, kurutma geçirme **3.** yok
 etme, okuma (yok olmasına, ortadan kalkma-
 masına, azalmasına yol açma) * **şer ajalîatî biranîin**
 savaş hayvanlığı öldürdü
 birandîna eşê *ad* ağrıy, dindirme, analjez
 birandî (I) *ad* **1.** kerk (kesilme olan) **2.** kerk
 (korkun ş olan yer) **3.** kırık (kırılmış olan)
 birandîf (II) *ad* tüketilmiş olan
 biranîbûn *n* kasıklık
 biranînkî (I) *adiv* hasatçı
 biranînkî (II) *adiv* tüketici, tüketimci
 biranînkî (I) *n* hasatçılık
 biranînkî (II) *n* tüketicilik
 birandux (I) *adiv* **1.** hasatçı, urakçı **2.** zî dik
 boşlu, inakçı
 birandux (II) *adiv* **1.** inakçı **2.** may tüketici
 (bitirici, mahveleci)

birandoxî (I) *n* **1.** hasatçılık, urakçılık **2.** dik
 boşluk, inakçılık
 birandoxî (II) *n* tüketicilik
 birane *n* (r kalın okunur) yakan top oyununa
 benzeyen, topsuz ve karşılıklı bir grup
 tarafından oynanan geleneksel bir Kült oyunu
 biranê *n* karsıklık için grup tarafından oynanan
 geleneksel bir Kült oyunu
 birang (I) *ad* biriz (I)
 birang (II) *n* **1.** kesme **2.** ana kesen
 biranguh (I) *ad* ağır, yavaş
 biranguh (II) *ad* bir pire (Palex)
 birani *n* kardeşlik
 birankar *adiv* kesmesi (kesim için yapıldı)
 birankarî *n* kesimcilik
 biranol *n* den kardeş
 birasîl *n* den kardeşliği
 birapor *ad* **1.** raporla **2.** raporlu (hazırladığı
 için rapor bırak işinden ayrılmış olan)
 bi rastegîne *n* biten
 bi rasthatîni *n* tesadufen
 berastik *ad* (ödenli)
 bi rustî *n* **1.** doğrusu, gerçekten, hakîçten, ci-
 den **2.** aslında, zaten, zati * **bi rustî ez vîha**
nehîzîrîbûm gerçekten bu böyle düşün-
 meniştim * **ev kışkî bi rustî jî xweşîk** o bu
 kışk bakkarer güzel -- ji şîjîder
 birasîr *n* sut kardeşi (erkek için)
 biraşte *ad* zıgara el
 biraştin *n* kızılama
 biraştin *vgh* köylemek (ates üzerinde et
 pişirmek, kâdele kızartmak)
 biraşîf *ad* közleme, zıgara (zıgara ediniş er) *
gostê biraşîfî zıgarım et
 biratî *n* **1.** kardeşlik **2.** kardeşlik (birlik, bera-
 berlik) * **biratiya di poleya me de getek**
xurt bû snifimuzde kardeşlik çok güçlüy-
 dü
 biratîni *n* kardeşlik
 birawest *ad* duraklı
 birawestek *ad* duraklı
 birawestgeh *ad* duraklı (duraklı olan yer)
 birawa *n* **1.** bey kardeş (erkekler için, seslen-
 me sözü) **2.** kardeş, kardeşlik, bilader (tek-
 lîsîz kınasınanlık)
 biraxwe *n* zîce, kandaş (çocuklarında kardeşlik
 veya husuluk bulunan kimselerin tümü)
 biraxweî *n* **1.** kandaşlık **2.** bir cemiate
 içinde mensup olma * **dî narberu wan de**
biraxweî heye
 biraxweyî *n* kandaşlık
 birayane *n* kardeşçe, kardeşçesibe
 birayda *ad* etkili
 biraydubûn *n* etkili olma
 bi rayda bîn *adiv* etkili olmak
 biraydîf *n* etkiliçik
 birayefî *n* kardeşlik
 birayîni *n* kardeşlik
 biraz *ad* usuzlu, esrarengiz

Biraza *ad ve* yeğen (erkek kardeş taraflından)
birazan *n* yeğençiller
birazava *n* sağıdıç
birazavâti *n* sağıdıçlık
birazhan *n* pirazvana
birazê *bir* birazcı
birazge *n* (de)zi
birazi *der* birazê
birzend *n* klasör
birbilj *ad ve* 1. kene yavrusu 2. tavuk balı
birbirçuk *ad* parlılı
birbirçukê *ad ve* parlı, parlılayan
birbirsandın *n* işildama, parlatma
birbirsandın *fig* işildatmak, parlatmak
birbirsın *n* işildama, parlatma
birbirsın *fig* işildatmak, parlatmak
birbirsık *n* şilti - Ji ber çay çün karmed'an-
 mak (aşır zihin yorgunluğundan dolayı)
birbirsokê *ad* işildık, açıldayan
birbirsandın *n* işildama
birbirsandın *fig* işildatmak
birbirsın *n* 1. işildama, ipilama, parlatma, yal-
 abutma 2. gümsülenmek (gümüş gibi parl-
 danna) 3. gümsülenme (gümüşü reng gibi par-
 lamaj)
birbirsın *fig* 1. işildatmak, ipilemek, parlat-
 mak, yalabınmak * çayên wê birbirsın gözleri
 parlık 2. gümsülenmek (gümüş gibi parl-
 danna) 3. gümsülenmek (gümüşü reng gibi
 parlamak)
birbirsık *ad* 1. işil işil, ipil ipil, yalabık, parlı-
 lık, şiltir şiltir * çayên wê birbirsokê bün
 gözler şiltir şiltir 2. wê pulî (haz) giselerde
 sus olanak kullandı parlık, incedik gere-
 hile metal levhazê) 3. pul * **birbirsokê**
 misîrî böhên pulları - kirin pullamaz
birbirsokê *ad ve* camı
birbirsokkêrin *n* pullama
birbirsok kîrin *fig* pullatmak
birbirsokkêrij *ad* pullu * lê kincekê bir-
 birsokkêri hehû usturde pullu bir elbise
 virdi
birbori *ad* geçkin (ihtiyazlanmaya yüz tutmuş)
 * Azade keceke birbori, bejinkurê, pufikî
 û bixeberdên u Azade geçkin, kış bôvlu,
 kimbû, konuşkan bir kuzur
birboribûn *n* geçkinlik
bir bün *fig* demadığın olmak * pez bir
 bûye, her yek il aliyekî çûye davaylar dar-
 usadığın olmuş her heri bir tarala gitin
birç (i) *n* vergi
birç *n* 1. birç * birç kelê kale birç 2. avı
 Birç (zadyak üzerinde bulunan on iki takım
 yıldızına verilen adı) 3. kulle 4. kale (saray
 oyununda)

birca *ad ve* ad su kulesi

Birca Beranî *ad ve* Köy, bircin

Birca Cewâkir *ad ve* Duzler Bircu

Birca çarxê *ad ve* deniz telesi

Birca Dûpişkê *ad ve* Akrep Bircu

Birca Şîrîvârê *ad ve* Başak Bircu

Birca Ga usonê *ad ve* Buca Bircu

Birca Gubere *ad ve* Uça Bircu

Birca Karikê *ad ve* Oğlak Bircu

Birca Kevanê *ad ve* Yay Bircu

Birca Kêvjarê *ad ve* Yengeç Bircu

Birca Masi *ad ve* Balık Bircu

Birca Mîzînê *ad ve* 1. Terazi Bircu 2. teazi
 lakim yıldızları

Birca rê *ad ve* yakbaşı (parası), geçmelek

Birca Şêr *ad ve* Aslan Bircu

Birçik *n* çarlık

Birç *n* acık

birç *ad* 1. aç (tak karşıtı) 2. *ad* aç (yiyecek
 bulunmayan, vaksu kütse) * **divê emê destê**
we yê pîrkariyê di serê birçiyon bidin
 açlara yarım elmaza uzatubayir 3. *n* aç taç
 olmaç, kamu dostluğu olarak) * **ku ez bi**
gikê birçê dijivim (radizim) xewnên
 xerabê dihiştin aç yarım on kütü rüyalar
 gorim - bihi acikmak ~ **Mîstin aç birak-**
mak ~ **kîrin acikmak** ~ **man aç kalmaq** *
ne ji Fatmayê bûya emê dê du birçî
bîmîna Fatma'dan olmasayê di dîn aç
kalbrêk (yek) ~ nehiştin beş birakimak
 (yarımında bulunmamak) - **û hêwedi aç**
şiluç - **û hêwedi man aç bîleç kalmaq** -
û şiluç tê kîrin aç doymak (ji) - **man**
çavê (yekî) tarî hûn acikîtan görû (veya
 gözleri) karzmaq (veya dönmek) (ji) - **man**
 (..) çin helakê acikîtan imaz gevirmek
 (ji) - **man dikim birimim açindan bîyay-**
man (ji) - nan dilê (yekî) xewirîn acikîtan
gözû (veya gözleri) karzmaq (veya dön-
mek) (ji) - man hîşê (yekî) çin acikîtan
gözû (veya gözleri) karzmaq (veya dön-
mek) (ji) - man imaz ji serê (yekî) derketim
 açikîtan - **man gevirek (ji) - nan ketin** (an
 jî mirin) açikîtan bitkin düşmek (ji) - **nan**
 (an jî hîrîyan) kirin mirin acikîtan ütêk
 çok acikmak)

birçibûn *n* 1. acikma, aç olma 2. açlık -
 kîyandın açlık çekmek (yoksulluk içinde
 bulunmaç)

birçî hûn *fig* acikmak, acikılmak * **di wê**
saetê de usirêv birçî dibe? bu saette aciklu
 m?

birçibûna (em) *ad* dângel orucu

birçibûnî *n* açlık

birçibûyim *n* acikış, acikma

birçibûştin *n* acikîtma, ac bırakma

birçî hiştin *fig* acikîtmak, aç bırakmak

birçibûştî *ad* aç bırakılmış olan

birçika bûn *fig* aç olmak (çocuklar için)

birçikîtin *n* acikîtma

birçî kirin *fig* acikîtmak, ac bırakmak

birçikêrdî *ad* acikîtmış olan kîmse

birçiman *n* aç kalma

birçî man *biçh* aç kalmak
birçîmayîn *w* aç kalmış
birçîni *w* açlık
birçîlayî *w* açlık
birçîlî *w* 1. açlık 2. zayıf (yoksulluk)
birînkî *w* benekli
birûbelek *w* ala, alaca, benekli
birûbelekî *w* 1. benekli, alacalı 2. abıy (bit-
 k. yapraklarında klorofil azlığından dolayı
 açık renkte lekelenen olan)
birûbelekîbûn *w* alacalanma
birûbelekî bûn *biçh* alacalanmak
birûbelekîkirin *w* alacalanma
birûbelekî kirin *biçh* alacalanmak, alacalanmak
birûberde *k* benek benek
biru *n* domuz süzümce ucaluk eden etek do-
 muz
biru *w* yaygara, yüksek sesle bağırıp çağır-
 ma ~ *jê çûn çart çart etmek* ~ *w* devêr (yekûn)
 ağır kalabalığı
birûbirker *w* yaygaracı
birûbirkerî *w* yaygaracılık
birûbirkirin *w* çart çart etme
birûbir kirin *biçh* çart çart etmek
birçete *w* teçete:
birpedîf *w* redif
birredingut *w* redingotu
bi refesî *k* çiftelemeyle ~ *çûn hev çifteleş-*
mek ~ *li hev dan* (bi jî xistin) çifteleşmek
birfêk *w* sekiş (zarafet)
birfêh *w* damurtu
birfêhik *biçh* lifli
birfêhan *w* merfanzelî ~ *n* Xwedê şad be! ruhu
 şad olsun!
birçî *w* 1. komurlu 2. komutlu (komürle ça-
 lışan)
birêk (I) *w* testere
birêk (II) *w* bir bilek türü
birêkek *w* kalasî
birêunî *w* taçtulu
birerî *w* bakışlı
birerz *w* ramuzlu
birerz *w* zalimeti
birênde *w* 1. kesici 2. or kesici (kesime işinde
 kullanılan araç)
birerng *w* renkli
bi reng karin *biw* 1. renkledirmek 2. boyanmak
birerpin *w* parlatıl
bi reqlî *k* kütülek
birerqin *w* şakınlı
birerret *w* nesne
birerera *w* bitavîdî *w* belirîh nesne
birerem *w* resimli
bi resm kirin *biw* resimlemek
birerş *w* karalı ~ *0 spî* karalı beyazlı * *qumayê*
 birerş *0 spî* karalı beyazlı kumuş
bi reşe ve *w* sıyahınca, sıyahınak
birerşik *w* bakışlı
bi reşyê ketin *biw* karayın çıkmak

birerşke *w* karayolu
bi revokî *k* kaçmaklı
birerwa *w* nemli (toprak için)
birerwae *w* revaçlı, sömürsü
bi rewani *k* rahvan bir biçimde
bi rewankî *k* rahvan bir biçimde
birerwaq *w* parlatılı
bi rex hev ketin *biw* yan yana gelmek
birerwê *w* fişekçilik
bi rezaya (...) *kûn* *biw* rezas. olmak
birerzaya dîrê (...) *kûn* *biw* rezasî etmek
bi rezîlî *k* rezîle
birê (I) *w* kuşaraca, kuşarınca (iki grub
 arasında oynanan; her grub nöbetle, diğer ise
 serbest, serbest grupları bir kış nöbetçi grup-
 ları iki kışın arasında kuşarak geçmeye
 çalışır diğer geçerse 'bir wê' deyip onları
 yarımsan sağlar)
birê (II) *w* yollu, yolu olan
birerç *w* reh, reh olan
birerdeçîn *w* t. yürüme 2. ilerleme
bi rê de çûn *biw* 1. yürümek, yürümeye
 başlamak 2. (yol) yürümek, girmek, yol
 almak, yol yürümek, seyr etmek, ilerlemek
 3. yoldan girmek
bi rêderwayê *k* denizyolu ile
bi rêganî *k* yolu düşerekten
bi rêganî çûn *biw* ağzınak, yolu düşmek
bi rêhwayê *k* lıwa yolu ile
birêj *w* tomurcak
birêje *w* oturt., yapıştı
birêketin *w* 1. hareket etme, yola çıkma, yola
 düşünme, yola koyulma * *du wê ma ji birê-*
ketina me te baroketina xer gûn kaldî 2.
 örgülleme 3. der yeklenleme
bi rê ketin *biw* 1. hareket etmek, yola çık-
 mak, yola düşmek, yola koyulmak 2.
 örgüllemek 3. der yeklenlemek
birêkkirin *w* 1. yollama 2. yolculama 3. salma
 (gönderme)
bi rê kirin *biw* 1. yollamak 2. yolculamak 3.
 saltırak (göndermek)
bi rêkûpêk *k* tkr tkr, düzenli bir biçimde
birêkûpêk *w* 1. düzenli, dertli toplu, düzenli,
 demesik, antizomb., tertipli, sistematik, sis-
 temli 2. daşık, düzenli kimsa
birêkûpêkbûn *w* düzenli hale gelme, sistem-
 leşme
bi rêkûpêk bûn *biw* düzenli hale gelmek, sis-
 temleşmek
bi rêkûpêkî *k* düzgün olarak
birêkûpêkî *w* 1. düzenlilik, düzgünlük, tertip-
 lilek 2. daşıklık
bi rêkûpêkkirin *w* düzenleme, sistemleşirme
bi rêkûpêk kirin *biw* düzenlemek, sistem-
 leştirmek (düzenli, düzgün duruma
 getirmek)
birênesistî *w* örgütsüz, teşkilatsız
birênesistîlî *w* örgütsüzlük

birânetistihûn *m* örgütlenme
 birânet giseret *m* *âd* sızarak türlem
 birânet *m* filiz, sürgün (yeni sınısın körpe ve küçük dal)
 birânetdan *m* silizlenme
 birânet dan *âgh* silizlenmek
 birânetlar *m* silizle
 birânet *m* saçaklı
 birânetvesm *m* taranlı
 birânetüz *m* avanulu, detaylı ~ kırın uzun uzağıya sayılmak
 birânet *m* doğru düzgün * lâ inala wan yekif
 birânet tane ye evlerinde doğru düzgün bir yek
 birânetber *m* yönetici
 birânetberlye glâf *m* kâim yönetici
 birânetberi *m* yöneticilik
 birânetbername *m* yönetmelik
 birânetbütin *m* 1. yönetime 2. yürütme, yürütüm 3. yürütme idarelerini uygulama (si, icra) * ravye birânetbütin yürütme yetkisi 4. yürütme (merkezi yönetici veya yerinde vucetini kuruluşlarının hepsi)
 birânet ve birin *lâw* 1. yönetmek, idare etmek 2. yürütme 3. yürütme (gerektiği gibi yap-mak, uygulamak)
 birânetçün *m* 1. yürütme 2. *me* yürütme, ilerleme
 birânet ve çin *lâw* yürütme 2. *me* yürütme, ilerleme
 birânetistîn *m* 1. yola düşürme, yola koyma 2. örgütlenme 3. *m* örgütü, teşkilâtli
 birânet sistin *lâw* 1. yola düşürmek, yola koymak 2. örgütlenme, örgütlenmek, örgüt-leme etmek
 birânetistinhûn *m* örgütlenme teşkilâtına
 birânetistîn bûn *lâw* örgütlenme, teşkilâtlan-mak
 birânetistinkirin *m* örgütlenme
 birânetistîn kırin *lâw* örgütlenme
 birânetistî *m* 1. yola koymuş, yola düşür-ölmüş olan 2. örgütü, teşkilâtli, örgütlenmiş olan
 birânet (I) *m* sayın
 birânet (II) *m* sıralı, dizil (sıralanmış olan)
 birânetbîn *m* 1. sıralanma, sıra olma, düzülme 2. saf bağlanma (veya tutma)
 birânet bûn *lâw* 1. sıralanmak, sıra olmak, düzülme * sıwa ki rê bi râz bûn sıvaviler yola düzüldü 2. saf bağlanmak (veya tutmak)
 birânet *m* kuralı, kaideli
 birânetkar *m* hürmetkâr, saygılı
 birânetkarî hürmetkârca, saygılılık
 birânetkirin *m* 1. sıralanma, sırayı koyma 2. düzime (yan yana veya üst üste sıralanma)
 birânetkirin *lâw* 1. sıralanmak, sırayı koymak * sendeli birânet kirin sandalyeleri sıraladı 2. d. zincir (yan yana veya üst üste sıralanmak)

birânetkî *m* 1. sıralı, sıralanmış olan 2. dizili birge *m* hece
 birânet *m* sektör
 birânetgîstî *m* kâim sektöri
 birânet *m* bir nyon adı
 birânet (I) *m* birânet
 birânet (II) *m* *âgh* 1. güç, kuvvet (durgunluğu harekete veya hareketi durgun bir duruma çeviren etken, direnci karan veya direnci doğuran özelliği) * birânet avê su kuvveti 2. akıntı, akıntı (su için) 3. evî akıntı, delü * birânet avê su akıntı 4. *ye* verdi
 birânet (III) *m* akıntı
 birânet *m* *me* *âgh* bütan, kanıt, delil
 birânetdan *m* temma
 birânet dan *âgh* kırmak
 birânet lî karin *lâw* erkalanma
 birânet *m* 1. güç 2. ağırlık * birânet vâle li piştâ min e ağırlık daha çok üzerinde 3. yoğunluk * birânet zêdê bi *me* *me* yoğunluk bi-zimledir
 birânet *m* peyzaj
 birânetbûn *m* çevizlenme
 birânet bûn *lâw* çevizlenmek
 birânetü *m* 1. rubat, rubatlıkta, rubatça 2. şakar şakar * bi riheti dîpeyve şakar şakar zemînayor 3. kolayca, kolaylıkla * *me* xamî bi riheti dîr evî kolayca bulduk 4. sukioce * bi riheti lî guhdari dîkar sokince onu dîn-liyyadı 5. sere serpe
 birânetdîn *m* közlenme
 birânetdîn *âgh* közlemek, tateş üzerinde et-nişinmek)
 birânetdî *m* közlenme, közlenmiş olan
 birânetyayf *m* közlenme, közlenmiş olan
 birânet *m* közlenme
 birânet *âgh* közlenmek
 birânet (I) *m* kâim *me* avê su koyma
 birânet (II) *m* hece
 birânet (III) *m* 1. kâim 2. idare
 birânet (IV) *m* sıra
 birânet *m* şakirlik
 birânet *m* *lâw* *me* *âgh*
 birânet *m* *me* *âgh*
 birânet *m* *me* *âgh*
 birânet *m* 1. götürme, götürüş 2. götürmek (bir kimseyi bir yere kadar yanında yürütme) 3. götürme (bir şeyi yakından uzağa yürütme) 4. götürme (yerinden ayırıp uzağa alma veya yok etme) 5. götürme (öldürme) 6. götürme (birinin yanında ona bir yere kadar arkadaşlık etme) 7. götürme (bir sonucu vâdîme) 8. götürme (güvenlik görevlileri tarafından vakuluma) 9. *me* *me* götürme (kaybolmasına, yok olmasına yol açma) 10. kaldırma (hastayı hastaneye yatırma) 11. kaldırma (zorca kaçırma) 12. kaldırma
 birânet *âgh* 1. götürmek (taşımak, ulaştırılmak) * min zâber bir haber götürdüm 2. götürmek (bir kimseyi bir yere kadar yanında yürüt-

mek) * ez jî bi xwe re birin bea de jêrma-
da gûrîdu 3. gûrîmek (bi şey çarçûdan
uzga yûrûmek) * emn urehe bir den
arabeyi gûrîdan 4. gûrîmek (verûden
yênip uzga almas veya yok etmek) * avê
dîwar bir dîwarî an gûrîdu 5. gûrîmek
(sûlûmî) * vê mexweşîne zêhî mîroy
birin bu hastalî bi çak insan gûrîdu 6.
gûrîmek (birinî) jûrma ena bir yere
kadar arkadaşîk etmek) * ez birin hu
mala me benî xwîna kadar gûrîdu 7.
gûrîmek (bir sonuca vardirmek) * Eya ku
me dibê eneamî bizî sonuca gûrîdan vol 8.
gûrîmek (güvenlik görevlileri tarafından
yakalanmas) * ew jî malê gîrlîse birîne
ema evîndekî lîp gûrînanê 9. ew
gûrîmek (taybölüme, yok olmasına yol
açmak) * zêdek kêmukan dibu arîlar êka-
lezî gûrîdu 10. kaldûmak (hastaya hastan-
eye yatmak) 11. kaldûmak (zerî) laçîr-
mak) 12. kaldûmak (zerî) laçîr-
mak) 13. vardirmek -- avê savarmak (hay-
vanlara su vermek) -- ba dilê xwe l) üstüne
almak, almak, üzerine almak, (kerê)î
üstüne yormak, (kerênî) bise cikazmak 2)
gûrlûnden gûrîmek (veya gû, mex) -- ba
lîk an jî cem) xwe yanına aldirmek * em
birin ba xwe hîz yanına aldirdi -- her darê
idamê sehpaya çekmek -- her darê sîpîkê
sehpaya çekmek -- dilê xwe a almak -- her
kindir (an jî ben) ipe çekmek -- cem (hu an
jî nik) xwe yanına aldirmek (yek) -- çîya
eğa kaldûrîk -- dilê xwe almak, üstüne
almak -- leşkeriyê (or jî askeriyê) aşere
almak -- nik (an jî cem) xwe yanına aldir-
mas * em birin ba xwe hîz yanına aldirdi
-- ser avê sa ver nec, savarmak (hayvanlara
su vermek) -- serî sonuca almak sonuca var-
mak (iştek) -- serî (bu emî sonuca
getirmek -- ù anî 1) gûlîm, e * katê wî
ew e me dilê ù îme işî gûzî bîzî gûlîmê 2)
evirmek çevirmek * bir ù anî ez xîstîm
dîjê evêndê çevîndî berî tongê ya dîşîrdî (dî
dîvê xwe de) -- ù anîm gevellemek (baş
icnasinde gûnîmînde evirip çevirmek)
lyekî -- ù anîm kîk seştîrîmek * nebîlîm
serî arkasına getirmek * (iştekî) nebî
dilê xwe hatîmê bir şey getîmîm

birin ba hew *zow* çîlîmek, çîlîştîmek (em
bi erkeği bir araya getirmek) * heşp ù mîlîlî
birin ba hew ulu kiragî cîlîdler

birin her bîzan *lîw* koyun keçi çîlîştî-
mek

birin berî *şîh* çekmek (em hayvan çîlîş-
tirmek için erkeğin yanına getirmek)

birin ar ga bîr *mîgî ôkûle* çîlîştîmek

birîne (1) berî 1. pîrîne (Özeyî satîr) 2. pîr-
ne (hu bîk an hesûn olarak kullandîca (me-
sî))

birîne (II) *o* 1. pîrîne, (buîca çîkko karîlarak

elde edilen bir alışın) 2. *o* pîrîne (bu ala-
şınla yapılmış olan)

birînceşîr *ber* birînceşîr

birîneê *lîndê* *berînd* Hîm pîrîncî

birîncê *hespîkîrî* *o* çîlîkî pîrîncî

birîncê *pillawê* *o* pillawîk pîrîncî

birîncî *o* 1. pîrîncîten yapılmî 2. pîrîncî gîbu

birîncîkî *o* pîrîncî, dîvî

birînceşîr *o* lîlîq

birînceşîr *o* 1. pîrîncî evîrî 2. *o* ew iyî kalî
kînce

birînceşîr *o* hu îlîlî *o*

bi rîncî *o* güzîllîcîe

birîng *o* kalî, serî (yayınçak karagî)

birîngî *o* kîskîrî olîm

birîngî *bîm* *şîgê* kîskîrî kîskîmek

bi rîncî *o* *o* gûmîhîrîlî, kîmîrîtîlî (aşî,
delê *o* *o*)

birîn *şîpîrîyê* *şîgî* gûlîgêrdîrmek (hayvan-
ları gûlîgêde dîndîrmek)

birin *serî* *şîgî* 1. ardîn almak (veya gûr-
mek), arkasına almak, batirmek, sona evîr-
mek, sonuçlandırmak, sonuca varılmak,
tamamına erdirmek, tamamlandırmak, başa-
rmak 2. bişî ip kîrmek, pîrîncîmek (iş ko-
nuşulup hazırlanmak) * me ev iş hîre serî
hîz hu işî pîrîncîkî

birîpî *o* *o* zekî

bi rapîstî *o* dîmîgîz olîrîk

birîqî *o* yîrîncî

birîqandî *o* parlîtmî

birîqandî *şîgî* parlîtmî

birîqandî *o* parlîtmî, parlîk

birîqî *o* parlîk, parlîmî, ofîr

birîqî *o* 1. parlîtmî, parlîdîtmî, parlîşî,
balkîmî, şîkîdîtmî

birîqî *şîgî* 1. parlîtmî, parlîdîtmî, balkî-
mak 2. şîkîdîtmî

birîqîk *o* parlîk

birîqîkî *arîm* 1. parlîklîk 2. *o* parlîkçî

birîqîkîlîm *o* parlîklîtmî

birîqîkî *bîm* *şîgî* parlîklîtmî

birîqîkîlî *o* parlîklîtmî

birîsanîlî *o* işlîdîtmî, parlîdîtmî

birîsanîlî *şîgî* işlîdîtmî, parlîdîtmî

birîsas *o* kîrîşîmî

birîsî *o* vîlmî, şîlîdîtmî, parlîdîtmî, parlî-
dîtmî, gûlîtmî, gûlîşî

birîsî *şîgî* şîlîmak, şîlîtmî, parlîdîtmî,
parlîtmî * çîvîn *o* çîvîn gûlîzî parlîkî

birîskîdî *o* lîlî

birîskîk *o* mîndîlî

birîskîk *o* arkîkî (çîndî veya üstîndî lîrî yî-
mîrîsî olîn)

birîşkîhî *o* çîrkêrmî

birîşkî *o* *o* çîrkêrmî

birîşî *o* vîrîncî, rîndîrîtmî

birîşî *o* çîvîrîye

birîşî *o* çîvîrîye

birışî *m* randıman
 birîcan *m* bulçuklı
 birîcan *af* tomlu
 birîkühet *af* rûbüculü
 birivîn *af* aleci
 birîya (...) *k* -e karalıyla
 birîya dâpelihibizê *k* duyuru yoluyla
 birîya îlanê *k* lûn yoluyla
 birîya amanê *k* fikarî
 birîyayî (I) *af* kesilmiş, kesik
 birîyayî (II) *af* tükenek
 birî (I) *m* kaş - qeytan lûlal gibi (zîş) -yê mîl
 ye dikê. Lê çavê nûn derdêkî kaş yapayim
 derken göz çikarmê - yê (yekî) li ken bûn
 çêler yezê olma
 birî (II) *m* 1. kesik (kesilmiş olan) 2. keskin
 (kesici aletler için)
 birî (III) *m* güç, kuvvet
 birî (IV) *af* sakkîli - û simbêl bûn yaşî - başî
 olmak
 birî (VI) *m* ikimna - olan xwe isemnek
 birbûn (I) *m* 1. keskinlik 2. keskinlik
 birbûn (II) *m* sakallanma
 bir bûn *bbw* sakallanmak
 birde *m* posta
 birdegeh *m* posta konaklarına yerî, istasyon
 birdevan *ndat* postacı
 birdevanî *m* postacılik
 birdeyar *af* güc, güçlen
 birdeyar *ndat* vekil -ê serok başkan vekilî
 birdeyarî *m* vekallik
 birdeyarî *m* vekallik
 birdeyarî *m* vekallik
 birket *bbw* birket
 birin (I) *m* 1. yara (keskin bir şeyle, bir vuruşla
 vucuda oluşan derin kesik veya zedeleme) *
 birina kêrê hiçak yarê, 2. yara (dam, uzaqta,
 der) * birina dil yarêk yarîsî 3. bere (vucuda
 ve namme serinde vucuda oluşan çukuk) ~
 baş (pak an jî ribet) bûn yara iyileşmek -
 dereng hatlu yara gûç iyelenek - kefin et
 bağlatok (yara kapamak) ~ kewa xwe dîrn
 yara iyileşmeye yüz tutmak - kefin et bağla
 tok (yara kapamak) - kîrn iyelenek ~
 pak (an jî ribet) bûn yara iyileşmek ~ rû
 gîrlu (yekî) çeltîndan yarîyî çarîmak *
 herin rû digîrê tu dîcelîtinî ser nîye yarîyî
 kapayosan k? - zexelî hatlu yara ağırlu
 kapayosan ragînan yara dîhapayosan - u
 (yekî) çeltîndîla yarîsîna dermek (bu kîmsê
 birîna) de dîno dermek (veya derişmek)
 -a (yekî) dî hin postê (yekî) île bûn yarîsî
 çêrbîn olmak -a jar (dîjwar an jî azerî)
 biçîgan çîngîş, yayîlîngîş yarî: -a (yekî) nû
 kîrn (bu kîmsê birîna) derdîno dermek
 (veya derişmek) -a sewalê yarîna yarîsî
 -a keberan dil yarîsî * çêrbîne çîhê serçeyê
 çêmbê tîlê keberan dilî yarîsî utar dil
 yarîsî nînar -a xwe lî destê xwe kewandî
 kerdî derdîne kerdî çavê hîmkî

birin (II) *m* tr kalın okunur) 1. kesim, kesme,
 kesir 2. kesim, biçim, biçim (dikilecek
 kumaş) belli bir ölçüye ve modele uygun
 olarak makasla kesmek, kesim 3. kesim
 (geleden kesim yapımı) 4. kesim (kesme
 zamanı) * birina dersê ders kesim 5.
 kesme (dübenden ayırma) 6. kesme (kesici
 bir aletle parçalamak) 7. kesme (ucunu alma)
 8. kesme (ara veya son verme) 9. kesme (bu
 şeyden yoksun bırakma, verilmeme) 10.
 kesme (akımı durdurma) 11. kesme (verilecek
 şeyin bir bölümünü alkoyma, verilmeme)
 12. kesme (para için, başma) 13. kesme
 (zaraltma, güçleştirme) 14. kesme
 (iskandil) ağaçları için: destenin üzerinde
 bir bölümünü kaldırıp ara yara koymak 15.
 kesme (geçici ünlere) 16. kesme (susun)
 17. kesme (başta organı ameliyatla alma)
 18. kesme (parçalamak) 19. kesme,
 makaslarla (yaza, ilin için, kışaklar) 20.
 koparma, kopma (kışurda) 21. karkas (bir
 hayvanın etlerini kesme) 22. yontma (taş
 vb.) 23. geçme (soylmeden veya bitirmeden
 alınmak) * em wê meseleyê bîbrîn u
 meseleyê geçîm 24. biçim (değer, para,
 fiyat koymak) 25. biçime 26. kesime, kuru
 ma 26. kesik (kesilmiş olan yer) * birîna
 di tîlyê wî de parîngîndakî kesîkîl - û
 derûn bîkî dikîş

birin (III) *m* 1. tükene, tükeneş 2. yok olma,
 yokalma 3. olma, tücciş * birina pişerîsîya
 biçûkê kûçak sanayîvînê ilûrnû

birin (II) *af* (tr kalın okunur) 1. kesmek *
 hevîrîştîna birîn çek kesmek 2. biçmek (dikilecek
 kumaş) belli bir ölçüye ve modele
 uygun olarak makasla kesmek 3. kesmek
 (dübenden ayırma) * gîst derên II beçê
 birîne beçêdeçê bihar ağaçları kesmişler
 4. kesmek (kesici bir aletle parçalamak) *
 destê xwe birîye ulu kesîş 5. kesmek
 (ucunu almak) * tu neynokên xwe bîbrî
 baş dîbe tîraklarîna kesîş yî olar 6.
 kesmek (ara veya son vermek) * ev îlre êsa
 serê dîbrê bu îlîyê çîş ağînan kesîş 7.
 kesmek (bu şeyden yoksun bırakma, verilmeme)
 * jî ber ku pere nedan, telefona
 wan birîn parîyê idemeyînce telefônlarîna
 kesîş 8. kesmek (akımı durdurmak) *
 çerîyan birîne elektrîk akîmîna kesîşler 9.
 kesmek (verilecek şeyin bir bölümünü
 alkoymak, verilmeme) * jî mekîndîya wî
 birîne ağırdîdan kesîşler 10. kesmek
 (para için, başma) 11. kesmek (zaraltma,
 güçleştirme) * bu îlyê keştîyê dîbrê
 rîzede gemînan yolûna kesîş 12. kesmek
 (ucunbil kâğıdını için: destenin üzerinde
 bir bölümünü kaldırıp ara yara koymak) *
 tu destêya kaxîzê bîbrîne kâğıdî ser kes 13.
 kesmek (geçici ünlere) * rê birîn yolu

kesmek 14. kesmek kesinmek * **gaya çay bi min ket**, **lekstina yazê birî** beş çözüncü saz çalınayî keta 15. kesmek (hüsa organı amelîyatla almak) 16. kesmek (parçaları bölmek) * **ilyem birûkê ên ku bulvarê dibûn** bulvarî kesen 'çuqûk yolar 17. kesmek. makaslamak (yazı, film için kasi-tmek) * **filin birine** filmi kesmişler 18. keşmek, kaşmak (keşmek) * **mekîneyê tliya min birî** makine parçalarını kaşdı 19. kırılmak (bir hayvanın taylarını kesmek) 20. yonmak (taş vb.) 21. geçmek (söylenmeden şeyi bitirmeden söylemek) * **em wê meseleyê bîhîrin** o meseleye geçtiniz 22. budamak 23. kesilmek. kırılmak * **ay birîya** su kesildi 24. biçmek (değer, para, fiyat koymak)

birin (II) *birgê* 1. tükenmek 2. yok olmak, yağalmak (iştek) - **bir şeyin** kurtlana kura girmek

birina cilan *ed* gıyâ kesimi

birina res *êşê* kara çiçek

birindar *ed* 1. yaralı 2. darbeli * **(birinî tev birindar in dematelerin tümü darbeli - bi birîna xwe** dizane aşç dostluğu yeri yaka:

birindurîna *w* yaralanma, yara alma

birindar bûn *êşê* yaralanmak, yara almak

birindarî *w* yaralanma - **êşêna** yaralanma olayı yaşanmak, yaralanma olmak - **dar** yaralı venek

birindarkirî *w* yaralama

birindar kirin *êşê* yaralanmak

birindarok *batin* simi otu

birine *ed* beşli (gözün üstüne teke veya koç) * **nêriyê birine** beşli teke

biriner *edê* kesici

birînge *w* elma

biringer *edê* çerçê

biringerî *w* cesâhlik

birînkêr *edê* kesici

birînkari *w* kesicilik

birînkirî (I) *w* yaralama

birînkirî (II) *w* (i) kalın okunorî beki yapma, kesme yapma (terziyîlikte)

birin kirin (I) *êşê* yaralanmak

birin kirin (II) *êşê* (i) kalın okunorî beki yapmaktır, kesim yapmaktır (terziyîlikte)

birin lê bûn *êşê* *êşê* yara almak

birin lê gerin *êşê* yara almak

birîngêş *edê* parçalanma

birîngêşî *w* parçalanma

birîngêşî *edê* 1. cesâh 2. cesâh (hüsnîye yaradın iyileştiren kimses)

birîngêşî *w* cesâhlik

birîn şevîlîn *êşê* yara almak büyümesi

birînterêş *w* yara haneler

birînterêşî *w* yara haneler

birîngêşdar *ed* ağır yaralı

birîngêştan *ed* kalem kış

birîşk *w* parlı

birîş *ed* puskülle

birîşol *batin* 1. tîrî 2. kaktûs 3. damazlı

birîşik *ed* puskülle, saçıklı

birîşike *w* araba

birîşik *ed* taraz taraz (üzeri tel tel iplik olan kumaş)

birîşî (I) *ed* kesme * **kevîrê birîşî** kesme taş

birîşî (II) *ed* -den oluşma, müteşkil olma

birîşîbûn *w* müteşkil olma

birîşî bûn *êşê* müteşkil olmak

birîşin *ed* tutuk, dizendik, tütündü

birik (I) *w* 1. çeşme, kaynak, mambu * **ayu**

birîknê gundê me isal kêm bûne hu sene kovucîzar çeşme, eronun suyu azalmış 2.

kulsê okulağuna mambu Fu suyu çekileneyen çeşme 3. havuz, küçük havuz

birik (II) *w* geçirme

birik (III) *w* karababanın ana gövdesi

birik (IV) *w* kramp

birik (V) *w* bir çarek hastalığı

birike (I) *w* bece

birike (II) *w* yaralama

birme *w* numa kilit - **ê** derî xistîya kapıya kilit takmak

birme kîrî *êşê* kilitlemek

birnawîşk *w* bir baş erği

bi ra *êşê* *bi ra* çay

bi ra *êşê* çûn *êşê* boş girmek, bok yoluna gürme

bi roj *ê* 1. gündüzleyim, gündüzün 2. gündüzlere, günü birlik, günü bilüğü * **tu tîmê bi roj tîyê mala me**, em dîwazîya ku tu şevan jî bîmûmî em nêş bîze günü birlik geliyosen, aşqana da kalîndî istiyoz

birujanî *ed* yeşmîyeh

bi rojan *w* hatin *êşê* çok cahuk gelişmek, gelişip serpilmek

birujî *ed* oruçlu

bi rojê *ê* günü birlik, günü birliğine

birûje *w* kivilenc

biruk *edê* kerpîç

birukî *w* kerpîçlik

birul *ed* rollu *w* (yekê) **rabîm** rollu çıkarmak

bi rulu *w* **rabûn** *êşê* rollunu ayarlamak

birûndîk *ed* gözün yaşlı (gözün yaşla dolmuş)

bi ronîyê girîfî *êşê* (1921) tutmak

bironî *ed* aydînlîk, ışıklı

biruge *bat* buruske

birugnêkî *ê* partîleş

biruy *bat* bezos

birutal *ed* rîtalı

birq (I) *êşê* lûmbago

birq (II) *w* 1. halîk, parlı, şayk, çakır, çakır, çakır 2. şırşek - **ê** birûşk şırşek, yaldırım - **ê** birûşkê **ê** xizîta sîmê çadênî başmak, toz olmak, gülden kaybolmak, ortadan kaybolmak

birq (III) *w* mûta

birge birüské *ed* yıldıırım
 birgezulim *m* parlatma
 birgepüdüm *ügö* parlatıcak
 birge *m* 1. telgraf 2. telgraf (telgraf yoluyla
 alınan haber)
 birgetav *m* 1. yıldırım 2. bısarı (sığınak yağışlı
 hava olayı)
 birgegir *m* yıldırımkızan, yıldırımlık, yıldırım
 şavar, paratoner
 birgeñ *m* parlatı, bulkur
 birgeñler *edür* parlatıcı
 birgeñni *m* ısıtı
 birgeñok *ed* parıldak, parıldama özeliği olan
 birgeok *ed* 1. parıldak, parlak 2. yıldırım - ü
 birüské çimsek
 birgeoké *k* parlatıcı
 birgeomet *ed* 1. parlık 2. ışıl ışıl, parıldayan,
 parıldama * çavân birgeomet şıl ışıl gözler
 birgeometé *astıw* 1. parlaklık 2. k şakıca, şa-
 lakça
 birgeometéñ *m* parlaklık
 biré (I) *m* açlık
 biré (II) *m* parlı
 biréay *m* açlık
 birébiré *k* parlı parlı
 birébiré *k* parlı parlı
 biré *ed* 1. aç (tok karşıtı) 2. *ed* aç (yiyecek
 bulamayan, yoksul kimse) * biré em destü
 xwe yé alıkarıyê di serê biréyım birin
 açlara yardımı elinizi uzatmalısız - biréñ
 aç bırakmak - man aç kalmak - man aç
 kalmak (JD) -yân ketin (an ji tatrîn) açlık-
 tan biréñ düşmek
 birébüñ *m* acıkma, acıklama
 biré bün *ügö* acıklamak, acıklanmak
 birébüñi *ed* acıklanmış olan
 birébüñiñ *m* acıkma
 biréñıştin *m* acıklanma, aç bırakma
 biréñ hiştin *ügö* acıklanmak, aç bırakmak
 biréñıştiñ *ed* aç bırakılmış kimse
 biréñürin *m* acıklanma
 biréñ kürin *ügö* acıklanmak
 biréñküréñ *ed* acıklanmış olan kimse
 biréñman *m* aç kalmak
 biréñ man *ügö* aç kalmak
 biréñmayñ *ed* aç kalmış olan
 biréñmayñin *m* aç kalmış
 biréññ *m* açlık
 biréok *ed* parıldak, bulkur
 bi ruh *k* canlı olarak, diri olarak -ê (yekü)
 zanım (burinin) ciğerini okuma
 birüh *ed* 1. zulu, cücü (yaşayıp yer değiştire-
 bilen yaratık, hayvan) 2. mee canı, ruhlu
 (fikili)
 bi ruh anin *üw* 1. dirilmek, canlandırılmak 2.
 hatırlamak
 birühbün *m* canlanma, dir- lene
 bi ruh bün *ügö* canlanmak, dirilmek
 birühhiştin *m* sağ kama

bi ruh hiştin *üw* sağ kamak
 birühketin *m* canlanma
 bi ruh ketin *üw* canlanmak
 birühket *ed* ruhsath
 birüthe *m* rütheli
 birü (I) *m* kaş (gözetim üzerinde kemerli barei
 çizgi oluşturulan kısa kollar) * bi çav ü
 biriyon isaret da min bana kaş göz etü -
 kürin cot kaş çatmak - lé şikandın (hırma)
 kaşlarını çatmak - li hev kürin cot kaş yik-
 mak -yê min se dike (an ji dükü) çavê min
 derdêve (an ji derdêkê) kaş yapayım derken
 göz çıkarmak -yê qeytani kemar gibi (kaş)
 -yên (yekü) hildayî bün kaşları kalkık
 olmak -yên (yekü) hildayî ne kaşları kalkık
 -yên xwe kürin cot kaşlarını çatmak, çatır-
 mak * polis burâyên xwe kürin cot ü lé
 mize kür polis kaşlarını çatarak ara baktı
 -yên xwe hildan kaşlarını kaldırmak -yên
 xwe pâl kürin çatınmak
 birü (II) *m* doğum sonucu - hatim (yekê) ağrı
 tutarak, doğum sonucu başlanmak -yê zarü
 doğum sonucu
 birü (III) *ed* yürü -yê avê ketin su yürüne
 çıkmak -yê dünyâyê ketin seviyeden dön-
 keçe ölmek
 bi rübarî hev ketin *üw* yürülemek, yürüyüşe
 gelmek * ez dikurîm her (tu bi rübarî wî
 bikevîm her omîna her zaman yürüşebilir-
 in)
 bi rübarî hev xistin *üw* yürüşmek
 bi rüberiyê *k* kayser
 bi rüherî hev xistin *üw* karşı karşıya getirmek
 birüçin *ed* çukuk kaş
 birüçik *m* 1. eli yüze dizgün 2. esterik * an
 h. nîçkê té swarın
 birüdan *m* oraylı
 birüder *ed* kaşlı
 bi rüdayê *k* yürü yürü (çatınman)
 birüden *ed* yanıklı
 birühilîkayî *ed* kaşları kalkık
 birük *m* kuru ayaz * birükeke ser té kuru bu
 ayaz esiyer
 bi rükemî *k* gal'et yürü
 birüketin *m* yüze çıkma (sivirin yüze çıkması)
 bi rü ketin *üw* yüze çıkarak (sivirin yüze
 çıkması)
 birüm *harû* yaban havuç (Fastrasê sativa)
 birümet *ed* otlulu, hasiyerli, şereflî
 bi rümeto (...) hiştin *üw* (birinin) unurulu
 oynamak
 birümetbün *m* 1. otlulanma, otlulu alına 2.
 onurlulu
 bi rümet bün *üw* onurlanmak, onurlu olmak
 birün *ed* 1. yağlı (üzerinde veya içinde yağ
 olan) 2. yağlı (yağlı yapılmış olan) * çore-
 ka bi ün yağlı çörek
 birüng (I) *m* her birü
 birüng (II) *m* tulbeni

birünbün *m* 1. yağlı olma, yağlı olma 2. yağlılık

bi rün bün *f* *ö* yağlı olmak, yağlanmak

birünü *m* yağlılık

birüpöl *m* çukuk kaş

birüpoş *m* masekeli

birüqalind *m* dör kaşlı

birüres *m* kara kaşlı

birüsandın *m* parıldama, parılama

birüsandın *ğ* *ğ* parıldatmak, parlatmak

birüsün *m* parıldama, parıldayış, parılama

birüsün *ğ* *ğ* parıldatmak, parlatmak

birüsk (I) *f* *ö* *ö* kınabago

birüsk (II) *m* 1. çakır, çakır 2. şimşek, yıldırım

3. amir keskin saçı 4. telgraf - Ji der çavê

(yekü) çün gerder nêde şimşekler çökürê - lê

dan (bi ni xîştin) yêkêrî çarçînêk - Ji mala

te hîkewe evîne şimşek dîşûn - wejandî

(dan bi ni kudî) şimşek çukûnêk -a esman-

an Ji (yekü) xîştin Allahî'manê buurêk -a

esmanan li te hece ôleşn

birüskan *m* parılama

birüskandûn *m* parıldatma, parıldatma

birüskandûn *ğ* *ğ* parıldatmak, parıldatmak

birüskasa *m* şimşek gibi

birüskavê *m* şimşek soğan

birüskdan *m* şimşek anme

birüsk dîşûn *ğ* *ğ* şimşeklenmek

birüskdîşûn *m* şimşeklenme

birüske *m* 1. şimşek portresi 2. telgraf 3. tel-

graf (telgraf yoluyla alınan haber) - şandin

telgraf çekmek

birüskekar *m* *ö* *ö* telgrafçı

birüskekarî *m* telgrafçılık

birüskename *m* telegram

birüskewan *m* *ö* *ö* telgrafçı

birüskewanî *m* telgrafçılık

birüskewane *m* telegram

birüskewî *m* telgrafçılık

birüskî *m* yıldırım gibi

birüskîn (I) yıldırımvari yıldırım gibi

birüskîn (II) *m* isildama, psalima, psalaya

birüskîn *ğ* *ğ* çaldatmak, çaldatmak

birüskjendîn *m* şimşek çakma, yalabama

birüskjendîn *ğ* *ğ* şimşek çakmak, şimşek çakmak

birüskjendîn *m* şimşek çakma

birüsk lê dan *f* *ö* *ö* şimşek çakmak

birüskname *m* telgraf, telegram (telgraf

yoluyla alınan haber pasu na)

birüskparêz *m* yıldırım-savar, yıldırım-çirpan

birüskveşan *m* şimşeklenme, şimşek çakma,

yalabama,

birüsk vedî *m* *ğ* *ğ* şimşeklenmek, şimşek çak-

mak, yalabilmek

birüskveşandîn *m* şimşeklenme

birüsk vejandîn *ğ* *ğ* şimşeklenmek

birüskweş *m* telgraf cihazı

birüskyar *m* *ö* *ö* telgrafçı

birüskyarî *m* telgrafçılık

birüskî *m* *ö* *ö* parıldatma

birüstün *m* parıldama

birüstün *ğ* *ğ* parıldatmak

birşû *m* burğu

birşû *m* burğu

hi rüyê hev ketin *f* *ö* *ö* yüzleşmek, yüz yüze

gelmek

bi rüyê hev xistin *f* *ö* *ö* yüzleştirmek

birüyê tengiyê *m* *ö* *ö* çarşarın sarısı

li rüyê spi *m* *ö* *ö* almanın uki ile

birşekê *m* (ekâlin okuma) vakat-top ayvânî

benzeyen, tapsuz ve karşılıklı ic grup

laçafından oynanan geleneksel bir Kur

ayvuna

biryan *m* biryan kebabı, tandır kebabı

biryarstendîş *m* *ö* *ö* biryane

biryar *m* 1. karar (bir iş veya sorun hakkında

düşümlere verilen kesin yargı) * ez ji vê

biryarê we venegerim ben bu kararından

denimem 2. karar (herhangi bir durum için

tartışarak verilen kesin yargı) * biryarê

dadgehê mankeme karî 3. karar (bu

yargı) beldîren bê ge) * biryarê dadgehê

wergirtî mahkeme kararî aldî - betal

kîrlî karar bozînk (feshetmek) - dan

karar verînk - derîstîn karar çikarînk -

pietî (an ji stendî) karar alînk - lê dan

karar kîrlînk - lê hatî dan kararîşînk *

ev karî edî biryar lê hatîye dan bi iş anîk

karîşînk - li ser dan karar alînk olînk - li

ser hatî dan kararîşînk * ji bo geştê

biryar li ser sael pêncan hate dan geztî

sur beşê kararîşînkî - stendî karar

alînk - u dîwîn biş mîhî karar -a devher-

dîna ji şopîşê biş takîpîşînk karar -a

navbeyê biş anî karar -a paşpîşînk biş

gîşînk karar -a pêwîştînkî pereşkînkî karar -a

teklîpînk aramî kararî

Biryarbûyî *m* kararlaşdırılmış olan, mukarref

biyaralî *m* karar verme, kararlaşdırma

biryar dan *ğ* *ğ* karar vermek, kararlaşdırma

Biryardê *m* 1. karar 2. kararî (düzentli, iten-

geli, istikrarlı)

biyardarî *m* 1. kararlılık 2. kararlılık (istikrar

hük)

biyardayî *m* 1. karar vermiş olan 2. karar-

laştırılmış

biyardayîn *m* karar verme, kararlaşdırma

biyarderî *m* *ö* *ö* karar veriş

biyarderî *m* karar vermişlik

biyargelî *m* sarıgeli - lê danî karugûh

kîrlînk

biyargelî *m* 1. kararını vermiş olan 2. karar

almış olan

biyarmendî *m* karara

biyarmendî *m* kararlılık

biyarmame *m* kararname -ya qandî kararî

hükumede kararname

biyarstendî *m* 1. kararını vermiş olan 2. ka-

rar ümmîy olan
üsâ bilqa *af* sabırlıklı
üsâbün *af* sabırlı
hisâbünbün *m* süvûbünün
hi sabîm bûn *lâw* şahıncılmak
hisâbühübühün *m* sabırlanma, sabırlanıp
hisâut *af* sadık
hi sahtan *w* sahtelerce
hi sahtî *â* sahtice
hi sakîni *â* sâkıme
hi salân *â* yıllıca, yıldız yılı
üsân *m* 1. parsel 2. parçacık
hi samimî *â* samimice
hi sabayî *k* kolayca, kolaylıkla
üsânsûr *af* sansurlu
hisâş *af* konglu
hisurime *m* sarmış
üsâf *m* mesele, yelişki
hişaw *af* deşetli
hi saxikî *k* saşca
bi saxî *â* 1. canlı canlı, dâi dâi, dâi olarak
 (canlı olarak) * **bi saxî kîriye** garî diri diri
 mezarı koymuşlar * her kes **hi usuyîn** ku
 di leganû de **bi saxî dikutin** şiratin, dîhi-
 hîrt her kes leğen içündeki canlı canlı
 satılan balığılara bakıyorlar 2. sağ salım -
 dâleki rihet **berün** *hes* hayatta birbirine
 rahat yüzü vermemek ~ **û selâmet** salımeñ,
 selâmetle
bisaxitî *â* 1. canlı canlı, canlı olarak, dâi dâi
 (canlı olarak) 2. ayaktan (aşsın bi) canları
 için; canlı olarak
bi saalemi *k* sağlamsa
hi saye (...) *af* sayesinde
bi saya (...) *bün* *lâw* (işirini) sayesinden
 olmak
hisaye *af* gelgeç
bisaz *af* 1. çalgılı, sazlı (cahê ku tê de saz tê
 jerdin) * **guzinoya** bisaz çalgılı guzino 2.
 çalgılı, sazlı sözlü * **dilana** bisaz çalgılı
 dîgûn - **û kîf** saz'ı sözlü
hisazgehün *m* kurumsaşma, müessesesleşme
hi sazeğh bûn *lâw* kurumsaşmak, müesseses-
 leşmek
hisazgehbüyn *w* kurumsaşma
hisazgehkarî *m* kurumsaştırma
bi sazeğh kirin *lâw* kurumsaştırmak
hisazübün *m* 1. kurumsaşma, müessesesleşme 2.
 teşkil etme, kuruluş olarak kurulma
bi sazi bün *lâw* 1. kurumsaşmak, müesseses-
 leşmek 2. teşkil etmek, kuruluş olarak
 kurulmak
hisazûkrin *m* kurumsaştırma
hi sazi kirin *lâw* kurumsaştırmak
bişbiskî *af* piççekli
hişbîok *m* ateş boceği (Lampyris noctiluca)
bişebax *af* boyalı
bişebub *af* nedenle, sebebiyle
hişerî *m* salırlı, görümlü

hişerîrîhîp *w* sabırlı olma
hi şehir bün *lâw* sabırlı olmak
bi şehirê *â* sabırlı
bişebî *af* 1. çocuk 2. gebe, hamile
hişehîbün *m* 1. gebe kalma 2. çocuk peydâhla-
 ma (evli olmayan kadın)
bi şehî bûn *lâw* 1. gebe kalmak 2. çocuk peydâ-
 hlanmak (evli olmayan kadın)
bişecere *af* şecereli
bişeduf *af* sedetli
bişedun *af* nedensiz, sebebi ~ **û bişedem**
 nedenli nederiz
bi şedema *af* dîlayısıyla * **bi şedema kar-ine**
hes nas kir is dîlayısıyla orunka da taştık
bişehol *af* buzlu
bişehwîr *af* korkunc
bi sekân *â* sâkıme
bişeke *af* süetli
bi seke *w* **gîrê dan** *lâw* sikkelenmek
bişekinê *k* dur!, stop!
bişekûk *af* şekilli (taraslı)
bişelahiyyet *af* yetkili
bişelahiyyetkirin *w* yetkili kılmak
bi selâmetî *â* selâmetle
bişelef *af* fâzîli
hişelefidan *m* fâze verme, fâzelenendirme
bişelefî dan *lâw* fâze vermek, fâzelenendirmek
bişelîk *af* şerpli
hişelîh *af* haçlı
bişemâx *af* sabırlı, tahammülli
bişembol *af* sembolü, rûmzlu
hişemen *af* çemeni
bi şem *w* ihtiyatlı, yavaşça, usulca, usulcaok
bişemî *af* ihtiyatlı
bişemta (...) *kutîn* *lâw* seratinde uğramak
bi şemîka *â* usîlca
bişemyan *af* gerkemli, heybetli
bişemûka *af* semîkalik
bişened *af* senetli
bişepet *af* şepetli
bişeqetî *â* malûlen
bişerbejer *af* mîşî - **û derbejer** (on jî berjor)
 mîşî çakışlı (veya yakışlı)
bi şerherdayî çün *lâw* dolu dağın gitmek
 (senünce geydüncecek biçimde olmak)
bi şerbestî *â* 1. şerbestice, bîgurca 2. zahıta,
 çata çata (güçlük çekmeden) * **bi şerbestî**
 İngilizce dîaxıve çata çata İngilizce
 konuşuyor
bi şerhîndâyê *â* açık olma, olumsuzlukla *
 em **bi şerhîndâyê** jê vî karî derketin almı-
 manın okı de bu şerh çakık
hişerîşwe *af* hâgimsiz
bişerîşwekirin *m* hâgimsizleştirme
hişerîşwe kirin *â* hâgimsizleştirilmek
bişerborî *af* senvenli
bi şer çavan *af* haş ustüne
hişercîmik *af* uçlu

bi ser de g 1. hatin, üstelik, helede 2. cabı, cabası * ew çend benzîn şewitand. rûn jî bi ser de! akaçar benzîn yaqti, yağda cah!

biserdeçûn *w* 1. üstüne girmek, baskı yapma 2. asinc (üzereine girmek) 3. üstüne varma, üzerine varılma 4. şîr baxsa, oress

bi ser de çûn *lêw* 1. üstüne gitmek, baskı yapmak 2. üstüne üstüne gitmek, üzereine üzereine gitmek 3. yürümek, okun etmek * leşker bi ser kelê de çû asker kaleye yürüdü 4. üstüne varmak, saldırmak, üstüne yürümek, üzerine yürümek 5. yayılmak (ayrıntıya gitmek, aşılmak) * ez maxwazîn zêde bi ser wê mijurê de herim bu konuda şimdilik yayılmak istemiyor 6. hal hatırını sormak 7. düşmek (aşırı ilg. veya sevgi göstermesi) * tu par zêde bi ser wê (işti de çûyî bu şîr üstüne fada duştûn 8. (birine) parası geçirmek * perê mîln bi ser de çûyê ew parayê geçmîş

bi ser (...) de çûn *lêw* 1. kulağına gitmek 2. üzereine varmak, üzereine yürümek (saldırmak) 3. (birinin) hal hatırını sormak, ziyareteine gitmek * kesek bi ser wê de maçe kirme hal hatırını sormaya

bi ser de dadan *lêw* baskın yapmak

bi ser de gêr kirin *lêw* üstüne yılmak, üzerine atmak

bi ser de girtin *lêw* 1. kuşanmak, alukaya almak (cezasını vermek, muhafaza etmek) 2. bastırmak (as, yağma, kur tım) 3. baskın yapmak, basmak, baskın düzenlemek * girtine ser navçeyê dîçeyî hasmîşlar 4. haber vermeden uğramak

bi ser de hatin *lêw* 1. (bir şeyin) üstüne gelmek 2. üstüne üstüne gelmek, üstüne varmak 3. yağmak (üstü üstü ve çok yağmak) * gulle bi ser me de dîkratîn üstüneze kurşun yağiyordu

biserdehatin üstüne varmak, gelmek 4. bastırmak (bütün bice ve çok etkisini göstermek) 5. basmak, inmek, kaplamak, (bir yeri) kaplamak * mij bi ser de hat sis basti

bi ser (...) de hatin 1. -e basmak 2. bastırmak (bütün hure ve çêr etkisini göstermek) * çileyê zivistanê bîledarek bi ser me de hatîlî kua ke bizi hazir oksiz bastumîş 3. basmak, inmek, kaplamak, (bir yeri) kaplamak * mij bi ser de hat sis basti 4. (bir şeyin) üstüne gelmek * bi ser xebertîana me de hat komîşmanzen üstüne geldî

bi ser de hatin girtin *lêw* bastırmak, haskına uğramak

bi ser de hilbûn *lêw* çıkışmak, üzerine gitmek

bi ser (...) de hilbûn *lêw* (birine) çıkışmak, üstüne yürümek, üzereine gitmek

bi ser de kirin *lêw* eklemek, üstüne katmak, üstüne koymak

bi ser de kirin çijînî *lêw* ayırtı vermek

bi ser de neçûn *lêw* selahî sâdulu kesmek

bi ser (...) de neçûn girtin *lêw* (birine) çiyecek söz elinmek

bi ser de qelîbûn *lêw* taşınmak * kela şorbeyê

bi ser de qelîbî çorîn taştî

bi ser de çijîn *lêw* ayırtı vermek

bi ser de rîjandîn *lêw* taşınmak

biserdeçî *w* aşık (ust eşikî)

bi ser de rûnîştîn *lêw* kur erkeğe kaçmak

bi ser de tehm dan *lêw* üstüne yılmak

bi ser de zêz îrûn *lêw* eğilimle olmak, mayılamak

bi ser de xwar hûn *lêw* eğilimli olmak

bi ser de zêde kûrîn *lêw* eklemek, ziyade yapmak

bi ser dijê (...) kelim *lêw* (birine) rakılmak, zerrine varmak

biserene *w* (bacerat)

bi serê çayan ketin *lêw* isyan edip dağlara çıkmak

bi serê (...) de halin xwendin *lêw* 1) beyru yılmak 2. zıncı, düşünceler vîducesîni sağlamak

bi serê hev sond xwarin *lêw* (birbirayle) hoş beş olmak, sarımsın olmak

bi serê hev xîstîn *lêw* (birbirine) kavalmak

bi serê ketin *lêw* yüzeye çıkmak

bi serê (...) ketin *lêw* kafasına yatmak

bi serê (...) kirin *lêw* (bir şîr) oivusîni opanek

bi serê lêvan *w* şekernek (iki kişinin dostluk ilişkasının bozuk olması)

bi serê lîwan kerîn *lêw* gulimîsentek

bi serê malê xwe girtin *lêw* malına zîjî bulmak

bi serê piyê xwe ve kirîn *lêw* parnağından oynatmak

bi serê puz îr yan buçuk, baştan savma, zorla, şekernek (iki kişinin dostluk ilişkasının bozuk olması)

bi serê puz axallîn *lêw* yan buçuk konuşmak, zorla konuşmak * **bi wîn re** bi serê puz dîrxive henle zorla konuşuyoy

bi serê puz peyîvîn *lêw* yan buçuk konuşmak baştan savma konuşmak, zorla konuşmak * **bi serê puz dîpeyîve** zorla konuşuyoy

bi serê puz pê re dan *lêw* yan buçuk konuşmak, zorla konuşmak

bi serê puz pê re xeber dan *lêw* yan buçuk konuşmak, zorla konuşmak

bi serê puz xeber dan *lêw* yan buçuk konuşmak, zorla konuşmak

bi serê ve hatin *lêw* kavalmak, kabarmak * **mîln ev beton saxlên kûr zêî** bi serê ve nayê

bu helopa sağlam yapılm artık kabarmoz

bi serê xîstîn *lêw* ilâve etmek, eklemek

bi serê (...) xîstîn *lêw* (birine) kavalmak, kafasına yarmasını sağlamak

biserêxwe *w* 1. başına buyruk 2. başıbaş, demetimsiz

bi serê xwe *m* 1. kendi başına (kimsese sordudan) 2. kendi başına (başkasının payı veya yardımı alınmaksızın) * keşa bi serê xwe hel kir problema kendi başına çözdü 3. kendiliğinden 4. ayrı, bir (veya tek başına), tek başına, yalnız 5. canı cana baş başa (birbirini seven iki kişinin bir arada yalnız olacak) 6. başlı başına * niwîsandin bi serê xwe hûnepek *e* yazmak başlı başına bir sanatir **biserêxewênûn** *m* bağimsız olma, bağimsızlaşma **bi serê xwe bûn** (I) *lêw* 1. yâni başına olmak 2. hêkâr olmak

bi serê xwe bûn (II) *lêw* başı us *e* olmaq, bağimsızlaşmaq

biserêxewbûyî *m* bağimsız olmuş, bağimsızlaşmış olan

bi serê xwehêyî *m* bağimsız olma, bağimsızlaşma

bi serê xwe çûn *lêw* kendi havasında gitmek (veya havasında olmak)

bi serê xwe kirin *lêw* 1. kendi başına yapmak 2. kalibnı bismak

bi serê xwe rabîlû *lêw* başbaşa bûyûmek

bi serê xwe tenê *h* yâni başına, bir başına

bi serê zimun *ê* 1. pelek, pelettek 2. şeker renk (10 kişinin dostluk ilişki sunu bozuk olması)

bisergeştî *m* müccerri

biserguzestî *m* müccerri, serüvenî

biserhatî *m* 1. müccerri, serüvenî 2. *m* müccerri

bi ser hemûê xwe de hatin *lêw* kendine gelmek (ayılmak)

bi ser hev de rên *lêw* sıkıştırmak

bi ser hev de hatin *lêw* bir araya gelmek toplarmak

bi ser hev ve çûn *lêw* 1. çekilmek 2. bûuşmek

bi ser hûsanê ketin *lêw* bir şeyi sezmek, duyum almak, durumu almak

bi ser hişê xwe ve hêlûn *lêw* kendine gelmek, ayılmak

biserik *m* 1. başlı, başlıklı * pênûsa biserik başlıklı kalef 2. uçlu

biserikbûn *m* 1. başlıklı olma 2. uçlu ma

bi serik bûn *lêw* 1. başlıklı olmak 2. uçlu olmak

biserî (I) *m* uçlu

biserî (II) *m* 1. başlı 2. kazalı 3. başı başlı (tevlî) 4. tepelenme (taşacak kadar dolu olan) * kêvçî bi serî tije kiriyê kaşığı tepelenme doldurmuş 5. başlıklı * pênûsa biserî başlıklı kalef

biserîbûn *m* 1. baş göz olma 2. ağzına kadar dolma 3. ağzı açık olma, dolma, fazla yerle (evde, karasabanın gibi aletlerin ucu dış olma) 4. aşılama

bi serî bûn *lêw* 1. baş göz olmak * lawik di dawiyê de bi serî hû çûkûk amunda baş göz oldu 2. ağzına kadar dolmak 3. ağzı açık olmak, dolmak, fazla yerle (evde, karasabanın gibi aletlerin ucu dış olmak) * devê

rendeyê zêde bi serî ye (çocukun ağzı fazla dolmuş) * pênû bi serî ye (çocukun ağzı fazla açık) 4. uçlanmak

bi serî çûn erdê *lêw* 1. ayaklayıp durmak 2. çok uyumsuz olmak

bi serî de çûn *lêw* kafasına yarmak, kavramak anlamak, algılanmak

bi serî de xwendin *lêw* 1. (birinin) kulûğuna çaldurmak, kulûğuna koymak (veya sokmak) 2. pênû hayin yazarmak

bi serî de hev de derketin *lêw* tesadüfen karşılaşmak, karşıkarşıya gelmek

biserîkêrîn *m* 1. başına bağlamak, baş göz etme (evlendirme) 2. ağzına kadar doldurma, tepelenme, dolurma, doruk olma 3. ağzı açık etme, daldırma (rende, planya vb. için)

bi serî kêtin *lêw* 1. başına bağlamak, baş göz etmek (evlendirilmek) * em işey lawê xwe bi serî dikin bu gece uylumuzu baş göz ediyorduz 2. ağzına kadar doldurmak, tepelenme dolurmak, doruklanmak 3. ağzı açık etmek, daldırma (rende, planya vb. için)

biserîkirî *m* 1. başı bağlanmış, evlendirilmiş olan 2. doruklanmış, tepelenme

bi serî xistin *lêw* (birine) kavramak, kafasına yazmasını sağılamak

biserketin *m* 1. başına 2. kozanma, gâlip gelme (olumlu, iyi bir sonuç elde etme) 3. üst çukna (veya gelme) 4. aşma, boyu aşma 5. yüzeye çıkma, üst çukna 6. hayvanı, suyunu öğrenme

bi ser ketin *lêw* 1. başınmak 2. aşınmak, gâlip gelmek (olumlu, iyi bir sonuç elde etmek) * di dengdayimê de ew bi ser ket peymana *a* kazandi 3. üst çukna (veya gelmek) 4. aşmak, boyu aşmak * telê min bi ser wî dikeyê boyam anunkam aşiyar 5. yüzeye çıkma, üst çukna * bi ser avê ketin suyu yüzeyine çıkıyor 6. hayvanı, suyunu öğrenmek

bi ser (...) ketin *lêw* 1. aşmak, boyunu aşmak * bi ser telê min dikeyê boyu beninkini aşiyar 2. (birine) takılmak 3. yüzeye çıkma * dar bi ser avê dikeyê aqay *si* yüzeyine çıkıyor

Biserketin *m* başanlı * bûn başanlı olmak

bi serkêşî *ê* hayvanca

bi serkî *ê* yüzeyel

bi ser kurrê (...) ketin *lêw* (birinin) hayvanı öğrenmek

bi ser kurrî *ê* kirasê hev ketin *lêw* (birinin) hayvanı suyunu öğrenmek

bi ser kurrî *ê* kirasê (yekî) ketin *lêw* (birinin) hayvanı suyunu öğrenmek

bi ser lepî ketin *lêw* emeklemek

bi ser lingan ketin *lêw* ayaklanmak, ayaklarını üstüne basmak, yurttan başlanmak (çocuk; ayakları üzerinde gezecek duruma gelmek)

biserülinganketü *öl* ayaklanmak, yürümeye başlamak (çocuk)

bi ser *lingan xistin* *böw* yürütmek (çocuğun yürümelerini sağlamak)

bi ser *melde xistin* *böw* fazla yemekler tiklemek

biserü *öl* yaldı

bi ser *miriyam de gutin* *böw* (olu düzenine) ağır yalmak

bu ser *numüse de xwar hün* *böw* (arının) numusunu meydanına, göz koymak

biserü *av* *öl* başlı kılı (yaz)

biserü *ketin* *öl* başarmama

bi ser *nekutin* *böw* başarmamak, akın kalınmak, cut allanmak, becermemek

biserü *ketü* *öl* başarsız

biserü *ketübün* *öl* başarsız olma, başarsızlık

biserü *ketü* *öl* başarsızlık

bi ser *nerini* *öl* aysaka

bu ser *nijün* *öl* kös kös

biserü *nijiv* *öl* mışlı = 0 derbejar (an j' berjot) mışlı çıkış (veya yokolu)

biserü *njv* *öl* başlıklı (yaz)

bi ser *peyi* *öl* geçme olarak, mervakattan

biserü *pêhuti* *öl* serüveni

bi ser *pêti* *öl* kus kös

biserü *pêt* *öl* köpekli (ünkepeğ, *icup'* arde biserü *pêt* kepekli un)

bi ser *piyan* *ketin* *böw* ayaklanmak, ayaklanma üstüne basmak, yürümek (çocuk ayakları üzerinde geyerek duruma gelmek) * Zarak zü bi ser *piyan* *ket* çocuk cüken yantıya başlatı

biserü *piyan ketü* *öl* ayaklanma, ayaklarının üstüne basabilen (çocuk)

biserü *piş* *öl* serüveni, başlıklı

bi ser *qewl* *ketin* *böw* surisi geçmek, idemeye geçmek

bi ser *qewl xistin* *böw* odentede geçirmek

bi ser *qewlê xwe xistin* *böw* üstünden (şu kadar zaman) geçmek

bi ser *te g* üstelik üstün

bi ser *ve hatin* *böw* 1. tesadüf olarak uğramak 2. kınamak tem birne uğramak

bi ser *rühê* (m) *ketin* *böw* takılmak, üstüne yürümek, istelemek

bi ser *şapê* *ve hün* *böw* ziri balmak

biserü *tifka* *öl* sertifikat

biserü *ber* *öl* düzenli, detli rapla, derneşik, tertipli, sistematik, sistemli, antzamlı* karguleko biserü *ber* düzenli bir şey

biserü *berbün* *öl* düzenlenme, düzenli olma, sistemleşme

biserü *ber hün* *böw* düzenlenmek, düzenli olmak, sistemleşmek

biserü *berü* *öl* düzenlilik, sistemlilik, tertiplilik

biserü *berkitin* *öl* düzenleme, düzeltme, düzen verme, düzene koyma veya düzene sokma, sistemleştirme

bu ser *ü her kirin* *böw* düzenlemek, düzeltmek, düzen vermek, düzene koymak veya düzene sokmak, sistemleşirmek

biserü *berkitin* *öl* düzene sokulmuş, düzenlenmiş olan

biserü *bün* *öl* 1. sunu 2. altı

bi ser *ü bünan* *ketin* *böw* şhal, kusma, gezmeye çıkış ve buyn salınmasına sebep olan bir tür hastalığa yakalanmak

biserü *ü* *öl* gözleri açılmak

bi ser *ü çav hün* *böw* gözleri açılmak

biserü *gub* *öl* 1. bakınılı, giyimli, kuşanlı 2. kalıplı kıyafetli, kelli felli 3. kıyacak (derli toplu ve işi kolay) 4. hali yakı yerinde

bi ser *ü gub hün* *böw* 1. bakınılı olmak, giyimli kuşanlı olmak 2. kalıplı kıyafetli yerinde olmak, kelli felli olmak 3. kıyacak olmak 4. hali yakı yerinde olmak

bi ser *ü guhê* *hev girtin* *böw* (herbirine) girmek (veya girmek)

bi ser *ü guhê* *hev ketin* *böw* (birbirine) girme (veya girmek)

bu ser *ü guh kirin* *böw* 1. bakınılı hale getirmek, bir kimseni alıp girmek, güzelleştirmek 2. kıyacak hale getirmek 3. hali yakını düzenlemek

bi ser *ü piyan* *ve winda hün* *böw* antzamlan kaybolmak, usama a bile okumamak

bi ser *ü serüniyan* *bün* *böw* başı beğlenmek, evlenmek * *wi* hagerücinin *hpla* *be ser* *ü serüniyan* *büle* evlenmenin ki başı ağtınsın

biserü *şün* *öl* 1. ahlaklı, iyi huylu, huylu, ahlaklı, iyi 2. eli yünü düzgün 3. kelli felli

bi ser *ü şün bün* *böw* 1. ahlaklı olarak, ya huylu olmak 2. eli yünü düzgün olmak

biserü *şün* *öl* 1. aklı başında * *yekê* *xweşik* *a biserü* *şün* *e* aklı başında güzel biri 2. düzgün, düzenli

bi ser *ü şün bün* *böw* 1. aklı başında olmak 2. düzgün olmak, düzenli olmas

biserü *şeretan* *öl* 1. ilik etme, katma 2. hakları birne geçirme, -e yedirme

bi ser *ve herilan* *böw* 1. ihak etmek, kazanak 2. hakları birne geçirmek, -e yedirmek * *heqê* *xwe* *bi ser* *wan* *ve* *bermedin* haklarını kimseye yedirmeyin

bi ser *ve bün* *böw* benzetmek

biserü *şün* (I) *öl* 1. eklenme 2. birine, eklenme, katılma

biserü *şün* (II) *öl* 1. keşfetme, rast gelme, bulma 2. tanıma, teşhis etme (veya koymak) 3. keşfetme

bi ser *ve bün* (I) *böw* 1. eklenmek 2. birine, eklenmek, katılmak * *mestefên* *postayê* *j'* *bi ser* *mestefên* *mün* *ve bün* bir de posta masrafı masraflarına bindi

bi ser *ve bün* (II) *böw* 1. rast getirmek, bulmak 2. tanımak, teşhis etmek (veya koymak) 3. keşfetmek

bi ser ve çün *bis* 1. üzerine gitme, üstüne varma, üzerine doğru yürüme 2. hal hatırına sarılma, ziyarete gitme 3. benzeme

bi ser ve çün *bis* 1. üzerine gitmek, üstüne varmak, üstüne doğru yürümek 2. hal hatırına sarılmak, ziyarete gitmek 3. benzemek

biservedanın *bi* eklenme, ilâve etme, utama

bi ser ve dahîl *bis* eklemek, ilâve etmek, ulamak

bi ser ve hatîr *bis* şımarmak * **tu** çün **bi** ser ve hatîr ser çok şımarmak

bi ser ve hatîr *külli bis* eklemek, ulamak

biservekürin *bi* 1. ekleme, ilâve etme, ulama 2. katıp 2. ayardım

bi ser ve külli *bis* 1. eklemek, ilâve etmek, ulamak 2. katmak 3. abartmak

biservekürî *bi* 1. ekli, eklemeli ilâvel * çapa **biserve**kürî ya **duyca** ilâvelikmek baskı 2. ulama 3. ekletme, eklemiş 4. katma (katılması) 5. abarttı

bi ser ve küllü *bis* ilâhîyatına çalışmak, aşkına yeklenmek

bi ser ve zîle *ketin bis* gözet, olamak

biservestîn *bi* 1. başarmak, baş etme 2. aşma, geçme 3. eklenme

bi ser ve stîn *bis* 1. başarmak, baş etmek 2. aşmak, geçmek 3. eklemek * beytün **pêşin bi** serê hatîne xîstîn başları hayıtlar eklenmiş **biserve**stî *bi* 1. başarmak, baş etme 2. aşma, geçme 3. eklenmiş

biservewe *bi* bağınmaz – bün bağınmaz olmak

biservewehîr *bi* bağınmazlık, bağınmaz olmak

biservewedekîrî *bi* kağıya dikmek, dikme

bi ser ve de *kürin bis* kağıya dikmek, dikmek * çür **bi** ser ve de *klî* **bi** xerwar cesuy dikip idi

biservewegirtîn *bi* yükümlenme, bir vaziyet üstüne alma

bi ser ve *girtin bis* yükümlenmek, bir vaziyet üstüne olmak

biservewegirtî *bi* yükümlü

biservewegirtî *bi* yükümlülük

bi ser ve *te asêtin bis* verdiği sözü yerine getirmemek

bi ser ve *çün bis* azmak, haddini aşmak

bi ser ve *hatîr bis* kendine gelmek, kendini toparlamak

biserveweyî *bi* bağınmazlık

biserveçün *bi* seryumlu

biservex *bi* sıval (sıvası olan)

biservex *bi* esal, sedal

biservexhê *bi* tutumlu

bi ser *bêrî* **bi** tutumluca, tutumlu bir şekilde – xwarin tutumlu yemek

biservexhê *bi* tutumluluk – bün tutumlu olmak

bi ser *bêrî* **te**gerin *bis* idare etmek, tutumlu davranmak

biservex *bi* sıval (sıvası olan)

bi ser *dengun* *kirin guzî* *bis* yardım etmek

biserve *bi* silahlı

biserveak *bi* kumlu

biservehêl *bi* kargasalı

biservepê *bi* çalkalı

biservepk *bi* çarklı

biserve *bi* bayulu, eşya, silahlı

biservetêk *bi* çatallı (çatallı olan, yemek aracı) çatal

biservel *bi* sicilli

biservepin *bi* tereddüt

biserveqê *saft* *bi* açık yürekle

biservel *bi* göçeli

biservehk *bi* serkeşî

biservekur *bi* yakalı

biservekür *bi* somurtkan, suratlı

biservendür *bi* alımlı

biservel *bi* başaklı

biservemal *bi* Musulman

biservemanî *bi* Musulmanlığı seçmiş Musulman

bi ser *hê* *ketin bis* inçivaya çekilmek, koşma

biserve *bi* tayınalı

biservebêl *bi* boyalı

biservebil *bi* başaklı

biservebêl *bün bis* büyükmek

biservebêl *bi* bürbêl

biservemak *bi* kurgulu

biserveçek *bi* tırnaklı (öküz,inek gibi hayvanlar için)

biserve *bi* ahleklî

biservecûs *bi* kırıklı

biservecûs *bün bis* kırılmak

bi ser *çün bis* kırılmak

biservecû *bi* kırılmak

bi ser *çün bis* kırılmak

biserveng (I) *bi* göğüs

biserveng (II) *bi* kazıklı sikkeli

bi ser *çün bis* hez *bis* çarçırılmak

bi ser *çün bis* hez *bis* göğüse çatışmak (kayışmak veya sayışmak)

bi ser *çün bis* hez *bis* sikkelenek

biserveng *bi* göğüs

bi ser *çün bis* hez *bis* göğüslemek

biserveng *bi* çapalı (çapalı olan)

biserve *bi* esmerli, esmereng

biserve *bi* serke

biservekür *bi* serkele

bi ser *çün bis* serkelemek

biservekürin *bi* serkeleme

bi ser *çün bis* serkelemek

biserve *bi* sergüllu

biserve *bi* dingilli

bi ser *çün bis* serçe

bi ser *çün bis* şımarmak

bi ser *çün bis* serthêk

biserve *bi* serthêk

biservedî *bi* 1. şanlı oluş (veya olma) 2. şanlılık

bi sînd bûn *zîw* sarah olmak
 bisivang *zî yakalı*
 bisivênek *zî saçaklı* (damı için)
 bisivgal *zî saçaklı* (dam için)
 bi sivikuli *zî hafif bu şekilde*
 bi sivikuli *zî hafifçe, hafif bir şekilde* - jê fi-
 lîtin (an jî xelas bûn) hafif atlatmaq
 bi siviki *zî hafifçe, hafiften*
 bisivîng *zî saçaklı*
 bisivare *zî arabalı*
 bi sivari *zî binik olarak*
 bisiya yekî ketin *zîw* çıkmaq, yanmaq * *uz*
 hekk bîlin, kes bi siya zolê tedîket şîmîşk
 bûydîm kîmse bîna dîşmezdi
 bisî *zî gelgelî*
 bisîber *zî gö gelî*
 bisîgora *zî sigortalı*
 bisîgortabûn *zî sigortalı olma*
 bi sigorta bûn *zîw* sigortalı olmak
 bisîgortakîtin *zî sigortalı olma*
 bi sigorta kirîn *zîw* sigortalatmaq
 bisîklet *zî bisiklet*
 bisîkleta *zîw* bisikletçi (bisiklet sporu
 yapan kimsesi)
 bisîkleta *zîw* bisikletçilik
 bisîkletîtin *zîw* bisikletçi, bisiklet satması
 bisîkletîtinî *zîw* bisikletçilik
 bisîkletvaz *zîw* bisikletçi (bisiklet tamircisi)
 bisîkletsazî *zîw* bisikletçilik
 bisîkletsan *zîw* bisikletçi
 bisîkletsanî *zîw* bisikletçilik
 bisîleh *zî silâhlî*
 bisîleh bûn *zîw* silâhlanma
 bi silêh bûn *zîw* 1. silâhlanmak 2. silâhlı
 veya silâhlı kuvvetlerin çoğaltılmakı
 bisîlehtîtin *zîw* silâhlandırma
 bi silêh kirîn *zîw* 1. silâhlanmak, silâhlandırmaq
 bisîlehkîrî *zîw* silâhlî (silâhlandırılmış olan)
 bisîlî *zî silêh*
 bisîner *zî sarah* (zararı olan, bir sırada ayıl-
 mış olan)
 bisîtor bûn *zîw* 1. sımsıkılaşma 2. sınırlanma, talih-
 dî ehlîne
 bi sînor bûn *zîw* 1. sınırlanmak 2. sınırlan-
 maq, talihdî edilmek
 bisînorîkirîn *zîw* 1. sınırlandırma 2. sınırlama,
 talihdî etme
 bisînor kirîn *zîw* 1. sınırlandırmak 2. sınırla-
 maq, talihdî etmek
 bisînorîkîrî *zîw* sınırlı, sınırlandırılmış
 bisîpî *zî çîlêh*
 bisîpîni *zîw* girintî (dîş için)
 bisîr *zî sarımsaklı*
 bisîre *zî kuruk*
 bisîroz *zî sarızle*
 bisîrk *zî çek rekli*
 bisîstem *zî sistemli, düzenli*
 bisîstembûn *zîw* 1. sistemleşme 2. sistemlilik,
 düzenlilik

bi sîstem bûn *zîw* sistemleşmek
 bisîtoq *zî çapaklı*
 bisîwan *zîw* 1. çamsiyeli 2. lüleli
 bisk (I) *zîw* kaka
 bisk (II) *zîw* 1. pürçek, züfûf, kakol, perçem 2. lif
 (çok uzun ve ince parça) 3. ağaç dalınının
 en uc kısmı 4. yün saçağı - bi - tel tel
 biskîbrî *zîw* bir tür beşak kurtması (çocukluğun
 olgunlaşması için çocukken kız çocuğun perçem-
 ini kesilir ve erkek çocuğun ailesi tarafında
 bu perçem saklanır, böylece erkek tarafı
 evlenme aktı ol, rak kabul eder)
 biskîbiskî *zîw* pürçek pürçek
 biskîbiskîbûn *zîw* pürçeklenme
 biskîbiskî bûn *zîw* pürçeklenmek
 biskîbiskîbîtin *zîw* pürçeklenç
 biskîdun *zîw* talax, talaxlanma (ipekli kumaş-
 ların üselenmesiyle yüzündeki tellerde oluş-
 an kabaklılık)
 biskîdan *zîw* talaxlanmak
 biskîdayîn *zîw* talaxlanç
 biskîdayîn *zîw* talaxlanma
 biskî *zîw* gulumseme, tebestem
 biskîsîmîlî *zîw* büyük altınca gülümseme
 biskîkî *zîw* 1. tel
 biskîkî *zîw* 2. pürçemli
 biskîkî *zîw* 3. bisikletçi
 biskîkî *zîw* bisikletçi
 biskîkî *zîw* bisikletçi
 bîsîmar *zîw* çîwî - naleki, nalek hespekî, hes-
 pek eşkerîkî *zîw* dîke bir çîwî bir çîwî, bir
 rûl bir utî ve bir utî da bir askeri kurtarî
 bîsîmîlî *zîw* 1. bîsîmîlî 2. bîsîmîlî - *zîw*
 (an jî kirîn) bîsîmîlî çekmek - dî serî de
 kus neyê dî derî de kîmselî gelîmeden
 yemeği vîyelan bîwî
 bîsîdyîm *zîw* soyunmuş
 bi sîlîkî *zîw* sarılaşma
 bi sînda temînî *zîw* 1. kesim olarak 2. yemin
 bîlîhî, yeminler olma
 bisîronyî *zîw* kızartma
 bi sîrî *zîw* 1. kızartma, kızartılarak
 bisîronîkîkîtin *zîw* kızartma yakalanma
 bi sîrîkan ketîn *zîw* kızartma yakalanmak
 bisîronîkîkî *zîw* kızartıklı, kızartma yakalan-
 mış olan * *kuyîkî bisîronîkîkî* kızartıklı
 çanak
 bîsîz *zîw* 1. sezi, sezi olma - çî çîwî *zîw* Xwedê Alîan
 lîk çîlî çîwî
 bîsîzîlî *zîw* sezişmek
 bi sîzî *zîw* 1. sezişmek
 bîsîzî *zîw* 1. sezişmek 2. mesnet
 bîsîzyî *zîw* podanlı
 bîspî (I) *zîw* akli, beyazlı
 bîspî (II) *zîw* bîlî
 bi sîjî *zîw* 1. beyazimsî, beyazımlık
 bîspîr *zîw* erkek indîne
 bîst *zîw* 1. ağ (iğnenin taşınan ortasında bulunan
 demir oksîd) 2. kîşî çî (arç kışkırtmaya
 yarayan demir 3. çîş (bir ucu sivri, demir ve-

ya nğaçtan, bazar sıklık gibi kullanılabilesi-
ce uzun (tubuk) → kebahan kabah şğı
hista *h* rahatsız, engelsiz, korkusuzca
hıtalend *nd* hıta edilmiş ulan
histon *n* 1. başta 2. mec. tuncu ~ dan (yekü)
 munc vermek
histe *h*er histeh
histeh *nd* 1. güvenli, sağlana 2. *h* çekilmeden,
 serbestçe, korunsuzca * *ta pima fibet diki*
 here histeh jê biwaze niye çekimiyorsun gi
 serbestçe iste 3. samana, çekilsiz (kıraca)
histehî *er* emniyet, güvenli
histek *(I)* *h* hıta
histek *(II)* *n* dıngıl
hi stemkari *h* acımasızca, zalimce
histêr *nd* yıldızlı
histêr *nd* 1. yıldızlı 2. yaşlı (göz için; yaşla
 delmuş)
histêrkûp *n* 1. yıldızlarına 2. sulanına (göz-
 ten istanına)
hi stêrk bûn *b*er 1. yıldızlanarak 2. sulanmak
 (gözleri istanmak)
histik *n* ağaca füzlerinde el ağacı edilen)
histî *(I)* *n* 1. sap çalutlar için 2. utuk, kabız
histî *(II)* *n* 1. filiz, sürgün (yan sürgün korpa
 ve küçük dal) 2. fişkin fasma kutüğünde
 keşgin (sürganında biten dî) 3. çak sapığı
 4. nurak (nğaç dal olacak sürgünü) → *dare*
 çebûn hudaklanmak
histîdan *n* filizlenme
histîdan *nd* *h*gê filizlenmek
histîdan *nd* filizli
histik *er* küçük sapa
histîklîr *er* filizleme
histî kirin *h*gê filizlemek (bitâlerin gureğ-
 den çok olan dallarını kırmak)
histî *n* yarıik
histor *nd* storlu
histîrî *nd* boyuzlu
histîrî *nd* diken'i
histîro *nd* boyuzlu
histîrî *n* histurî
histîbend *nd* kravallı
histîkür *nd* yakab -u (yekü) girtin yakasın
 yapışmak
histîkürbend *nd* kravallı
histîmal *nd* akılı
histîrî *nd* sütünü
histîyê şikendî *h* ker haymanu'
histîngêr *nd* şungarı
histîr *nd* sidi
histîrman *er* Mısırlı
histîste *nd* süralı
hi suxteyî *h* soflaca
histîc *nd* saçlı
histîd *nd* daydî, yaralı ~ bîk yaralı olmak
histîk *nd* çuallı
histîn *nd* kusku
hişade *nd* şahitli

bu şadi *h* öşeyk

hişafîn *(I)* *n* 1. ezilmeye, erimeye (sert bir şeyi
 sıvı içinde eritmeye) 2. çözüme 3. özümleme,
 özümseme 4. asanlaşmaya

hişafîn *(II)* *er* kıvırtma (bükmeye veya burma)
hişafîn *(I)* *h*gê 1. ezdirmek, eritmek (sert bir
 şeyi sıvı içinde eritmek) 2. *kûn* çözmek (bir
 maddeyi çözöçüde çözüldürmek) 3. özüm-
 lenmek, özümsemek 4. asıyılı tolemek

hişafîn *(II)* *h*gê kıvırtmak (bükmek veya
 burmak)

hişafî kûnd 1. çözümlü 2. erimeş olan 3. asıla-
 ile

hişabedelmatîe *nd* diplomat, serdikâh

hişahîd *nd* şahidli

hişahî *nd* şahitli

hişahînet *nd* öğlenceş * *ciwaneke hişahînet*
 öğlenceş bir toplana

hişalgerdan *nd* zeki

hi salûsî *h* dalkavukça, şastaburca

hişalwar *nd* şalvarlı

hişampany *nd* şampanyalı * *xwarîna hişam-
 pany* şampanyalı yemek

hişan *nd* benli (teninde ben veya benler olan
 kimseler)

hişane *nd* gösterişli

hişaherîş *nd* etimâh

hişanîk *nd* henli (teninde ben veya benler olan
 kimseler) * *Emîneya hişanîk benî Emîre*

hişana *nd* şanlı

hişançûn *n* 1. şansı'rlı (veya olma) 2.
 şanslık

hi şans bûn *b*er şanslı olmak

hişapat *nd* felaçeli

hişar *nd* pestemalli

hişare *n* doğuma davet için gönderilen hediyeye
 bir şarlatan'î şarlatanca

hişay *nd* sarıklı

hişaya *nd* şayışlı, tamsanlı

hişayî *nd* sarıklı

bi şayî *h* yanlış olarak, yanlışlıkla

bi şayî *h* yanlışlıkla

bi şaymî *h* 1. tesadüfen 2. kazara * *mîle min*
bi şaymî *h* mîrîk ket kolun adama kazara
 değdi 3. yanlışlıkla 4. ezkaza, körlemeden

(nişan almadan) * *hi şaymî* *h* *elst* kör-
 lemmeden atı ve vurdı

bi şaywazî *h* *afî*, *afî*, şaşkınlıkla

hişafat *nd* şafatlı

hişav *(I)* *nd* cızgılı

hişav *(II)* *nd* kimseler için

hişav *n* eriyik

hişavkar *er* hişavker

hişavker *nd* asanlaşmayıcı

hişavkerî *n* asanlaşmayıcılık

hişavî *er* hişavî

hişavî *er* hişavî

hişay *nd* boyuzlu

hişayîş *nd* endişeli

bişəfil) *m* / bəkil, sorguclu, taraklı
 bişəfil *m* / şapir (sürədə çap nuluvarı)
 bişədə *m* / səddələ
 bişəfilət *m* / şəfərli
 bişəfilətün *m* / 1. salkatlı oluş (veya olma) 2. səkkatlılıq
 bişəfilət bün *m* / bəw şafkətli olmaq
 bişəfilət *m* / şəyətli
 bişəkil *k* / şeklen, şekil olmaq
 bişəkil *m* / şekili
 bişekür *m* / şekerli
 bişekerhün *m* / şekerlənmə, şekerli olma
 bişeker bün *m* / bəw şekerlənmək, şekerli olmaq
 bişekirlikün *m* / şekerlənmə
 bişekir kirin *m* / bəw şekerlənmək
 bişəlağ *k* / salkavukı - xəri li bur çəməndün yarıkağı yağmaq
 bişəlağ *m* / kəngəl
 bişəliq *m* / şapaklı
 bişəmal *m* / şəkli
 bişəməllən *k* / yotap çəsləp
 bişəməte *m* / şəpətə, çəsləp, gürüətə
 bişəmət *m* / gərəkətli, fəzəli
 bişəpül *m* / dalgalı / nelli dalgə boyatırı olma (ləv)
 bişəqün *m* / şəkli
 bişer *m* / 1. savaşı 2. kavgalı - ü pəvqün kavgalı döüşlü
 bişerhet *m* / şərbətli
 bişerif *k* / şərəfimi üzümə, şərəflimə -sa (yükü) leyistün (bunm) omuuyə oyratmaq
 bişerif *m* / 1. şərəfli, onurlu 2. naməslə (aygün), gerəği gəlir * me awarınke bişerif swar mizusu bu yemək yedik
 bişerli *m* / şərəfli
 bişerri *m* / 1. ulanğuş 2. ari
 bişerriki *k* / bekəngənliklə, yekərək
 bişerli *k* / şərli, şərli, şərli bağlı olmaq
 bişert *m* / şərli, kağıtu
 bişertə (...) *m* / üzər * bişertə ku pirtökə bünə bir vermək üzərə kuwə aldi - bişertinə ü seçməcə, seçməli olmaq - mərəpdinə *k* seçməcə
 bişertə kərə *k* / kesməcə * xəhəgən bişertə kərə kesməcə kərpəzlar
 bişer *k* / 1. gecələyir * min bişer dengək birüst gecələyir / r ses çuydum 2. gecələr
 bişer *m* / gecəli * hün tē bişer ü rəj blyebün? gecəni gündözlü çalğacək mənəm?
 bişewat *m* / 1. mərhəmətli, -laygusə 2. etixli, etikleyici, acıklı, yarık * dengəkli wə yē bişewat heye vərək m' ses: wə
 bişewatbün *m* / 1. mərhəmətli olma 2. yarıcak
 bişewat hün *m* / bəw mərhəmətli olmaq
 bişewat gəllə *m* / bəw -ğir söylənək, dolənkəli söziər soyumək
 bişewəşin *k* / yığılma yığılı
 bişewəq *m* / şevəli
 bişewəq *m* / şapaklı

bişewəş *k* / şevən (ünməzələ). diş görünüşi ilə, üzəkən) * ez wə he şewə mas dükim oru şah-sən tanıyorum - ē xwə şahən
 bişewəşiyet *m* / şevənçüli
 bişewəşiyət *k* / şevənçüvə
 bişewən *k* / şevən ilə, şevən üzərində - re cüt leyistin şevənla çəlik cərnək ayurta dymənmək - ē xwə nekərin şevən aldatınək
 bişewənli *k* / şevənən
 bişewən şapir *m* / bəw dişəz mək, dişəz mək olmaq
 bişə *m* / zəlillü - ü bişik pürçüclü, zülülü
 bişer *m* / dimalı
 bişer *m* / çöyünü
 bişək (I) *m* / hün çəzəli
 bişək (II) *m* / bəw bürç
 bişid *k* / şerçə
 bişid *m* / 1. şiddətli 2. şiddətli, zorlu * barənke bişid zorlu bir yağınur
 bişidəndi *k* / üstünə basıbasa
 bişidəndi gəllə *m* / bəw isinə basıbasa soyləmək
 bişidət *k* / şiddətli, şerçliklə
 bişidət *m* / şiddətli, şerç
 bişidətün *m* / şiddətlənme
 bişidət bün *m* / bəw şiddətlənme
 bişidətkirün *m* / şiddətləndirmə
 bişidət klət *m* / bəw şiddətləndirətək
 bişidət klət *m* / bəw bürç olmaq gəlmək
 bişid lə xitli *m* / bəw üzə vurnək, aşk etmək
 bişift *m* / 1. puzgə 2. şəkülə, yollu (kumaşat) - kə diş erzgi qəin) * quməşəkə bişift bən mor mor yollu bir kumaş
 bişik *m* / kaşku, şepətli
 bişik *m* / çəzələti
 bişik *m* / yağətli
 bişik *m* / çəzəli
 bişimə *m* / məmli (bal mumu için)
 bişingün *m* / tağutlu
 bişin *m* / 1. gülümək (coctək gülüməməsi) 2. gülüməmə, təbəsum
 bişiran *m* / gülüməmə, gülüməyis
 bişirəndi *m* / gülüməmə, təbəsum ettirənə
 bişirəndi *m* / gūlümətmək, təbəsum ettirənək
 bişirək *m* / oluk
 bişirışun *m* / tulkəli
 bişirək *k* / artəkləş
 bişirək *k* / onəkləş (müşərəkə)
 bişirün (I) *m* / gülüməmə, gülüməyis, təbəsum etmə
 bişirün (II) *m* / səkətli (yağınur və bu səsün şəkətisi için)
 bişirün *m* / gūlümətmək, təbəsum etmək
 bişirimək *m* / oluk
 bişirək *m* / sərkan
 bişirük *m* / 1. sərkanə 2. sərkanəlik
 bişirirlik *m* / şerçəli

bişkul *n* kış, kış - çöl bujêr bû leblehi *bu*
 mukê me çûne bujêr bûne leblehi
 bişkul kirin *w* kışılama
 bişkul kirin *şîgê* kışılama
 bişkutanê din *w* gulûmseme
 bişkutanê din *şîgê* gulûmsemetek
 bişkurtin *w* 1. gulûmseme, gulûmsew 2. sirt-
 ma, sirta
 bişkurtin *şîgê* 1. gulûmseme 2. sirtmak
 bişkuw *w* tam algaclaşımınç gulûmat meyyesê
 bişkû *w* yeni açmış tomarçuk
 bişkûri *nê* 1. şe yazar hane gelmiş çocuk 2.
 lîfîl, masum, küçük çocuk. Yeni yetme
 çocuk * car bişkûryên min hene doet ma-
 suman: var
 bişoreb *nê* çemberle, kuşaklı
 bişqul *bu* bişkul
 bişqulret *nê* şîşerêlî
 bişupe *nê* şîşerêlî
 bişurik *nê* eloku
 bişurkul *nê* çalışkan, beseriklî
 bişû *nê* keçali
 bişûjin *nê* çuvalçulu
 bişûllik *nê* çapaklı
 bişûllê *w* başak
 bi şûn *de* *î* -nen suwa - îê fetilahlîlî gerî
 göndermek, îadê ettirmek
 bi şûn *de* *anîn* *şîw* kız, gelin olarak dönmek
 evine gelip die yaman kaldıktan sonra (bu
 suretli ay ile iki sene maaında olması örf-
 tendir), bir kaç haftaliğına hoba evine getir-
 dip masafî etmesê
 bi şûn *de* *avêtin* *şîw* enelemek
 bi şûn *de* *çûn* *şîw* geri girmek, ricar etmek
 bi şûn *de* *duh* *şîw* geri çevirmek, reddetmek
 * dawwaza min bi şûn *de* *de* istigem geri
 çevirdi
 bi şûn *de* *hatin* *şîw* geri gelmek
 bişûndekîsandî *w* geri çekme
 bi şûn *de* *kışandin* *şîw* geri çekmek
 bişûndekîsîn *w* geri çekilme
 bi şûn *de* *kışîn* *şîw* geri çekilmek
 bişûndeman *w* geri kalma
 bi şûn *de* *maa* *şîw* 1. geri, kalmak, arka
 kalmak 2. geri kalmak (çocukların ve
 yazıkların düzeyine galemlenmek)
 bişûndemayî *nê* geri kalmış olan
 bişûndemayî *w* geri kalmak
 bi şûn *de* *şandîn* *şîgê* geri göndermek, eade
 etmek
 bişûndevegerîn *w* geri gelme
 bi şûn *de* *vegerîn* *şîw* geri gelmek
 bişûndevêkîşîn *w* geri, çekilme
 bi şûn *de* *vekîşîn* *şîw* geri çekilmek
 bi şûn *ve* *îr* *î* -den sonra
 bişûndeziyêrîn *w* geri dönme
 bi şûn *de* *zîvîjîn* *şîw* geri dönmek
 bi şûn *ê* kirula
 bişûr *nê* kışıl

bi şûrun îê *deh* *şîw* kışılama
 bi şûrun îê *xistin* *şîw* kışılama
 bişûllik *nê* kuşaklı
 bişû *nê* 1. şî 2. lîfî
 bişahîyet *nê* tabiyetlî
 bişable *nê* tablalî
 bişac *nê* 1. taçlı 2. ibiklî
 bişahet *nê* apteslî
 bişahat *nê* azîlî
 bişaksê *nê* taksalî
 bişalagê *î* derî nala
 bişalug *nê* tozlu
 bişalde *nê* dulcelî
 bişalîlî *nê* talîlî, şîşlî
 bişalîhîbîn *w* 1. talîhî olus (veya olma) 2. tal-
 îhîlik, şîşîlik
 bi talîlî bûn *şîw* talîlî olmak
 bişalîşê *nê* teblî kelî
 bişancik *bişêl* çapî
 bi şanqala (...) kelim *şîw* (özür) kafayî ta-
 nak, uğraşmak
 bişanşiyaw *nê* 1. masayaw, gerîlmî 2. *w* ger-
 îlmî 3. *w* gerîlmî
 bişape *nê* tapulu
 bişaq *nê* çalîlî
 bişaqet *nê* takalî
 bişar *nê* şarklî
 bişarik *nê* biklî
 bişarîfe *nê* tordeh
 bişarîgan *nê* çavdêlî
 bişarîx *nê* tordeh
 bişastê *nê* 1. kalvalatî 2. kalvalatîmî yapîmîş
 olan
 bişav *nê* güneşlî ((hava için, açık, aydınlık)
 bişaveşîw *nê* mehtapî
 bi ta ve kirin *şîw* tpe dîzmek
 bi taybetî *ê* şezîllê * bi raybetî *î* bu vê *ê*
 hatim vir hurmîyê mahsus banun için geldim
 - ev şû
 bi tayê ketin *şîw* sınırlanmak, sınırlanmak,
 sınıma yakınlanmak - ya evinê ketin kom-
 sevdîya tutulmak
 bişazyane *nê* çarçîlî
 bişehîşîd *nê* çalîhîdîlî, üstemlîmiş olan
 bişebat *nê* tahammullî
 bi şebatî *ê* sakînce
 bişebege *nê* tabekalî, kalmanî
 bişebeyir *nê* tebrarîlî
 bişebîlê *ê* sakîn olî
 bişerûbe *nê* terûbelî, derzîyalî
 bişehîzâr *nê* teçîzârî
 bi teçîzârê kirin *şîw* donatmak, teçîzâr-
 landîrmak
 bişehîzârê *nê* tedareklî, hazîrlî
 bi tedarîkane *ê* tedareklîce
 bişedareklîbîn *w* hazîrlîkî olma (veya bulun-
 ma)
 bi tedarekî bîn *şîw* hazîrlîkî olmak (veya
 bulunmak)

hi tedareki *hi tedireki*
hi tedbir *hi tedbiç*, hazırlıklı
hi tedbirî *hi tedbirice*
hi tedferüd *hi tedfirat*, ayrıntılı
hi tedşihat *hi tedşihâti*, ayrıntılı
hi telale *hi telayeti*
hi telâdî *hi tedâdîk*
hi tedâtkârî *hi tedâtkârca*
hi telhemû *hi telhammûllî*
hi tehlive *hi t-ôw* acılaşmak (başına acı gibi)
hi telhîm *hi tezzetü teliz*
hi telhîmîn *hi tezzetlîmîn*, tatlımın, tat çapana (veya tad gelme)
hi telmî *hi t-ôw* lezzetlenmek, tatlanmak, tat kazanmak (veya tadı görmek)
hi telmânî *hi t-ê kaka*
hi telmî xistin *t-ôw* halandırmak
hi telmînî *hi tezzetlendîme*
bi telmî kîrîn *t-ôw* lezzetlendiirmek
bi telmî *hi tekleyerek - ü niçan ite kaka - ü niçan çûn* (yekî) hâl dokundurmak
hi telkber *hi teşemî*
hi telkerek *hi tekerekli*, tekerli
hi telker *hi teker çîkî*, tekerli
hi telkerar *hi tekerarî*
bi telkerî *hi tekerî*, mükerremen
bi tel *hi 1. boyu 2. boyu* (boyu bezelerinden uzun olan)
bi telak *hi telak ite - ê hîfetwa çarî nîsun*
bi tele *hi telâzî* kulçuk
hi telêg *hi teymeneli*
hi telîk *hi tekeli*
hi telîm *hi telâmî*
hi telip *hi telîpî*
hi telipik *hi telîpû*
hi telîmî *hi 1. bitişitîn*, bitişme, bitişme * birayên min xwe bi telîmî duşîn karîn xwe kanîçlerin kemîlerini bîşbitîn île-rîne verîn çerdî **2. telîmî**, bitişmeyle, bitişmeyle (veya birli-berli)
hi tembelî *hi tembelle*
hi tembîrîk *hi teqçanî*
hi temel *hi temelli*, esash
hi temelbîn *hi esashlîmîn*
bi temel bîn *t-ôw* esashlanmak
hi temelînat *hi temînât*, garanti, güvence
hi tempo *hi telîpû*
bi tema ketî *t-ôw* yürümeye başlamak (çocuk, ayaklar üzerinde güvence duruma gelmek)
bi tema serê xwe *hi 1. kendi kendine, yalnız başına 2. kendi kendine* (bir kimseyle dayanışmaksızın, ilişki, ilişkisi olmadan) * **hi olêyê ez bi tema serê xwe mîstê xêda** kendi kendine kaldım **3. kendi kendine** (başkasına ortaklığı ve yardım olmadan) **4. canına baş basa** (zorunda seven kişi karşın bir arada yalnız olmak)

hi tena serê xwe hîn *t-ôw* kendi kıyafetinde yaşamak
bi tema serê xwe man *t-ôw* kuru baş nî kalîk
bi temyî *hi yalnız olarak*
bi tedürîstîya (....) jeyîstîn *t-ôw* biricik sağlığıyla yaşamak
hi tene *hi 1. sadece, yalnız, y. lazeç, sîf, sîlî 2. ayrı, yalnız, yalnız başına, her başına, yalnız olarak, tek başına*
hi tenêbîn *hi 1. yalnız otuş (veya olma) 2. yalnızlık*
bi tenê bîn *t-ôw* yalnız olmak, bir başına olmak
hi tenê man *hi yalnız kalmak*
bi tenê man *t-ôw* yalnız kalmak
hi tenê *hi yalnızlık*
hi tenî *hi teli*
hi tenîbîn *hi telenî*
hi tenî bîn *t-ôw* telenmek
hi tenî *hi telenî*
hi tenî *hi telenî*
hi tenî *hi telenî*
bi tepan ketî *t-ôw* araya yakalanmak
hi tepê *hi tepelî*
hi teperep *hi 1. parçatî 2. parçatılı olarak*
hi tepik (I) *hi uçlu*
hi tepik (II) *hi tepelî*, tünelik
hi tepin *hi parçatî*, şakırtılı
hi tepûrep *hi parçatî*
bi teqayî *hi tekîleş*
bi teqereç *hi çarçîk*, çarçılın
hi teqereç *hi gürültülü*, dağdağlı, fırtınalı (karışık olaylar, doh) * **hi jîyîneke** **hi teqereç** gürültü bu çayqış * **hi jîyî raburîyeke** **hi teqereç** *hi tehevbatî*... üstün bir geçişten sonra başlamak.
hi teqerç *hi duğol*, gazol, çeşnenm olî has (veya has çî)
bi teqîn *hi tekerek*
bi teqî *hi 1. kesik kesik * hi teqî dîpeyîve kesik kesik kemustîyo 2. sallana sallana - arzûn (teyîbîn an jî xêber dan) teklemek, kekelenmek*
hi teql *hi 1. okalı 2. yoğun, kesif (hacmine oranlı) ağırlığı çok olan 3. fîr kesikli (amâklerle süren) * çeryanê hîteql a elektrîkê kesikî elezîkê akî*
hi teqlîbîn *hi ağır çekme - a xîmîn dil tuçîlî-lûga, zarîr*
bi teql bîn *t-ôw* ağır çekmek
hi teqlî *hi tekleyecekten, tekleyerek*
hi teqlî *hi tekli*
hi teqrêk *hi çarçîk*, çarçılın
hi teqrîbat *hi teqrîbî*
hi teqrîbîn *hi teqrîbî*
hi teqrîbîn *hi teqrîbî*

tiirerbiyelühün *m* I. terbiyelenme, terbiyeli ulus
(ceza olma) 2. terbiyecilik
bu terbiye hüm *m* terbiyelenmek
hi tereddüt *f* tereddütü
tiitereddüt *m* tereddütü
tiiteri *m* iyiruklu
tiiteril *m* ter.ü.
ti terpiñ *f* günışdek
ti terpiñ *f* lüppadak
tiiter *m* keşmekli
tiiterüh *m* terpli, tiizerl.
ti tereddüt *f* tereddüt
tiiteresüf *m* isarrafli (az mısraflı)
tiiterir *m* I. terisil, etk. b. 2. etkileyici, etk. i. ~
bün etkili olmak
tiiterirhüm *m* etkilenme
bi terir hüm *m* etkilenmek
tiiterisü *m* terisililik, etkiliilik
tiiterisü *m* terisütlü
tiiterse *m* biçimü
tiiterşid *m* teşidli
tiiterşühün *m* teşitleme
ti terşid hüm *m* teşid teşitlemek
tiiterşidkarın *m* teşidlerme, teşidleme
ti terşid kirin *m* teşidlemek, teşidlendirnek
tiiterşikât *m* teşkilât
tiiterşikâtühün *m* teşkilâtlarına, örgütlenme
ti terşikât hüm *m* teşkilâtlanmak, örgütlen-
mek
tiiterşikâtkarın *m* teşkilâtlendirmeci, örgütlen-
dirme
bi terşikât kirin *m* teşid teşidlendirmek, örgüt-
lendirme
tiiterşile *m* belâit, hadiseh, olayü ? *etvân*
tiiterşile olayü toplama
tiiter *m* işğ.âmü İdayanıklı, köley bazuluş.
(Vahid 22)
ti terahî *hüm* bi teravi
tiiteravi *f* I. genellikle, umumiyetle 2. zamanı
tanınmış, tatlınamış, tatlı lümana (ceza
tanı tanınmış, topkan, başbaşın 3. teptilür,
kutunayle, genel olarak, zamanen burden,
top tektün, İstila olarak, eksiksiz olarak 4.
işbirlik) çiplaklık yılı, hiçbir şey soğandırak-
sızın ? bi teravi mesleyle ji min re-veget
alay bütün çiplaklığıyla bana anlatı 5.
İler, fülî oisrak ? di xizmete gelenperi
de pazetde sal bi teravi xehülye kavru
İzeretinde İler, ve beş yıl gelmiş 6. bir
kaleyle, birde ve İstilan, bütün buline
(bütün olarak)

tiiteravi *m* I. toplu (hep bir arada) 2. toplu
İstilan (yeni İler)

tiiterdül *m* I. hazinlik 2. programlı

tiiter *m* sağlanlık

tiiterkarı *m* iş birlik

tiiterlik *m* çaplı (capası İler)

tiiterşikât *m* İstilan

ti terlahî *f* havardaca

tiiterlis *m* acıklı (toprak İler)

tiiterwa *m* karışıklı, İstakal

tiiterli *m* çeşit

tiiterşühün *m* teşitleme

ti terahî İler *m* teşidlemek

tiiterşikârlin *m* teşidleme, teşidendirme

bi terahî kirin *m* teşid teşidlendirnek

ti terahîli *f* I. İstilan, keşileme 2. karış-
ıklı

tiiterte *m* İstakal

tiiterjik *m* I. yavru 2. bot kuzulu

tiiterber *m* İstakal

tiiter *m* I. İler, İleri İler) 2. *me* yaylı

bu İstilan İler *m* İler İler) İler) İler) İler) İler) İler)

bu İstakal *m* ağır İler) İler) İler) İler) İler) İler)

tiiter *m* acıklı

tiiterlavik *m* İler) İler)

tiiter *m* İler)

tiiter *m* İler)

tiiter *m* İler)

tiiter *m* İler)

tiiter *m* İler)

tiiter *m* I. kalışın 2. kalışın (İler) İler) İler) İler) İler)

tiiter *m* İler)

tiiter *m* İler)

tiiter *m* İler)

tiiter *m* İler)

tiiter *m* İler)

tiiter *m* İler)

tiiter *m* İler)

tiiter *m* İler)

tiiter *m* I. zaman, İler) (çok gelmiş) 2. günbuz

3. zaman - bün günbuz olmak ? *İler* İler)

tiiter *m* İler) İler) İler) İler) İler) İler)

tiiter *m* İler)

tiiter *m* İler)

tiiter *m* İler)

tiiter *m* I. devleşme (İler) gelişme

2. günbuzleşme, serpilme, gelişme

(zamanından önce ve İler) gelişme

3. azgılaşma 4. azma (İler) İler)

5. İler) İler)

tiiter *m* İler) I. devleşme (İler) gelişme

2. günbuzleşme, serpilme,

gelişme (zamanından önce ve İler) İler)

3. azgılaşma 4. azma (İler) İler)

5. İler) İler)

tiiter *m* I. devleşme 2. günbuzleşmiş,

serpilmiş 3. azgılaşmış İler) 4. azma İler)

tiiter *m* I. devleşme (İler) gelişme

(zamanından önce ve İler) gelişme,

gelişme (zamanından önce ve İler) gelişme)

4. azgılaşma 5. azma (İler) İler) İler)

tiiter *m* İler) İler) İler)

tiiter *m* İler) İler) İler)

tiiter *m* İler) İler) İler)

kin süke küpne (veya kâb-nâ) zâc
bitirkin *vt* 1. devleş-tirne 2. gürbüzleş-tirne,
serpilleş-tirne 3. azgınlaş-tirne, azdırma (az-
gın duruma getirme) 4. azdır

bitir kirin *lâzım* 1. devleş-tirmek 2. gürbüz-
leş-tirmek serpilleş-tirmek 3. azgınlaş-tı-
rmak, azdırmak (azgın duruma getirmek) 4.
azdırmak

bitirkiñ *vt* azdırma, azdırılmay olan

bi äirs *â* ürkeräk, ürkek ürkek

bitirs *vt* korkulu, korkusu olan

bi äirsä ketü *lâzım* korkuya kapılmak

bi äirsäki *â* korkakça

bi äirsäki *â* korkakça

bi äirsäneki *â* korkakça

bitirçil *vt* amalı

bitirtülbün *vt* ört, Harana

bitirçül būn *lâzım* örtülümek

bitirçü *vt* 1. sebatlı, dreyşer, rahatsızlı, çakalı 2. dayanıçlı, durençli

bitişti *vt* erge hamule

bi riväkt *â* itifakla

bitisüb *vt* sırtlı, budutlu

bitisübkeñin *vt* 1. sırtlanma 2. sırtlandırma,
tahdit etme

bi äisüb kirin *lâzım* 1. sırtlanmak 2. sırtlandır-
mak, tahdit etmek

bitlyen *vt* hacimli

bitigbi *vt* tespihli

bi äikane *â* dikleş-tirne

bitikgeşt *vt* kuş, başılı

bitin *vt* 1. istü 2. sıcak * buvına bitin sıcak
yaz

bitir äj *vt* huzmet

bitiş *vt* yutma, l

bitma *vt* *vt* herhangı bir sebeble oluşar kin-
mızı leke

bitä *vt* 1. kaymaklı (uzunıñda kaymak olan) *
yirle bitä kaymaklı *vt* 2. kaymaklı (ıçırde
kaymak olan) * qedayıñ bitä kaymaklı
kadayıñ

bituhmet *vt* tolmışli

bi tolazı *â* çapanca, tovardaca

bitulerans *vt* toleantlı

bitom *vt* kalabalık

bitomat *vt* beläli

bi tömeri *â* toptuca, toptu olarak

bitomik *vt* beläli

bitempiz *vt* toptulu

bitop *vt* toptu * demänçeyä bitop toptu
tabanca

bi toptu kutan *lâzım* toptu aletine tabanca

bitopäk *vt* 1. toptu 2. toptuzlu sac

bitoq *vt* toktalı

bi tori *â* toytca

biturme *vt* tomtalı

bitirpü *vt* 1. toptulu * keştıya bitirpü toptu-
lu gemi 2. nec toptalı (arkası, kayması olan
kuzge)

biterli *vt* toxtulu

bitray *vt* toxtulu

bitövil *vt* toxtulu

bi toz *â* tozlu olarak - *â* äibarä tozta tozta

bitoz *vt* tozlu

bi tozrakqä *â* tozma tozma

bitransistor *vt* transistorlu

bitum *vt* *vt* Yeri saksız

bi tündi *â* şiddetle, sertlikle - *â* şiddet bi ser
yekä de çün (bir-ne) şiddet göstermek

bituwana *vt* tomtalı

bitük (I) *vt* toktulu

bitük (II) *vt* toktulu

bi tülän *â* toptuğa toptuğa

bitülän *vt* toptu

bitünik *vt* tomtalı

bitün *vt* 1. bitün, tomt (saksız, tam) 2. bitün
(toxtalırma)

bitünäk *vt* toxtulu, toxtu

bi tüni *â* tomtan

bitünli *vt* 1. bitünlük 2. *â* tomtanlık, *vt* tomtan-
lıq, tomtan

bitüp *vt* toptu

bitürçing *vt* toxtulu

bitürük *vt* toxtulu

bitürük *vt* 1. kaymaklı (ıçırde kaymak
olan) 2. kaymaklı (ıçırde kaymak olan)

bi äifenä *â* oksuzuklı, oksuzukla - *â* pişkeplik
okuzuklu oksuzuklu

bitümik *vt* tomtulu

bitünüd *vt* tomtalı

bitüniforma *vt* *vt* tomtulu

bi ürtini *vt* tomtulu (ayrı için)

bitüsüb *vt* toptu

bituz *vt* toxtulu, toxtulu

bi üze hün *lâzım* toxtulu

bi ücra *vt* -dän-den deläy, -dän-den otürü,
redemyle * bi ücra te me şlav *lâ* kir ser in
için selam verik

bi äqleyle *â* äkäçä

bi äşä *â* redemyle

bitür *vt* 1. tomtu 2. tomtu (toxtulu olan)

bitv *vt* toxtulu (toxtulu dilinde)

bitv *vt* toxtulu (toxtulu dilinde)

bitv *vt* toxtulu

bitv *vt* toxtulu

bitv *vt* toxtulu

bitv *vt* toxtulu -va *lâzım* toxtulu görevini
ifa etmek

bitv *vt* toxtulu (toxtulu dilinde)

bitv *vt* 1. toxtulu (toxtulu dilinde) 2. toxtulu

bi vebir *â* kesinlikle

bi vebir *â* kesinlikle, kesin olarak, kesinlikle

bi vebir *â* kesinlikle, kesinlikle

bitv *vt* toxtulu

bitv *vt* toxtulu, zelzele

bitv *vt* toxtulu, zelzele

bitv *vt* toxtulu

bitv *vt* toxtulu

bi vesilä *â* toxtulu toxtulu

hi veşari *h* 1. gizli olarak 2. kapalı kapılar ar-
dında
biweşari *h* 1. içlerdek, dâiden (iç içi) 2.
 çkili, çkî çinis olarak
hiweyi *m* tehlike
biwê nevê *h* çarmaz, ister istemez, mecburi
biwênevê *h* 1. ister istemez 2. *m* kaşinilmaq
bi wê rê *h* böylecene, böylelikle, böylese
biwêsilê *m* vatrakle
biwêk *h* cis
biwêk kirin *h*gê cis etmek, varmak (çocuk de-
 linde)
biwêla daleqandî *m* suratî asis
bi wênevî *h* genizden konuşmak
biwênevî *m* keber *h*an *h*ew genizden konuş-
 mak
biwîr *m* balta - iê dan (an jî xistin) balta var-
 mas - il eniyê sikirtî arunde ne yaptığını
 bilmez kulê (usult)
hiwîrdar *m* 1. balicî 2. *m*far balınc 3. *h*erê
 hâlicî
bi wîr de *g* bu tarafe, bu taraflarık - teş ne
 bîn bu taraflarda görünmek
hi wîrûn *h* yalay'arık
bi wîrê xapîn *h*ew kulna yutmak (argu)
biwîrîrêş *m* balınc (solan kîşe)
biwîrîk *m* nacak
biwîrkar *m* balınc
hiwîrkari *m* balıncîk
biwîrker *h*ew hiwîrkar
biwîrok *m* köyü, balta
biwîrêş *m* vilesî
biwîrîm *m*
 «Hîralî
biwîvan *m* erenç
biwîzîn *m* uğultulu
bi wîzîm *h* fu
bi wî awayî *h* böylecene, böylelikle, böylese,
 böylese
bi wî rengî *h* böylecene, böylelikle, böylese
bi wî terîhî *h* böylelikle, böylese
biwîcîn *m* şakirtî (kuş şakirtî *m* n)
biwîde *m* vidalî
hiwîdeş *m* vidolî
bi wîjîkê kutî *h*ew. xhal olmaq
biwîm *m* uadelî istenç
biwîraj *m* v.rajî
biwîtamin *m* v.taminî
biwîk *m* çûge
biwîk *m* tehlikelî
biwîltaj *h*ew genîrîr
biwîade *m* vadelî
biwîam *h*erî 1. borçlu 2. *m*çunç, ödünç olarak
biwîar (II) *m* geyt, geyç * **biwîarê** cem zehir
 geyt
hiwîar (II) *m* ugar
biwîar (III) *m* öze
biwîar (IV) *m* 1. alay * **biwîara** edebî edebî
 slama 2. baklonda * *di* **biwîara** wim ilu ge-

Jek agahî dane baklonda çok bilgi ver-
 unşler
biwîar (V) *m* çn. karsî
biwîur (VI) *m* ekane verlen ilk su
biwîurî *m* bakurî * *di* *m* **biwîurî** de lu bakurî-
 dan
biwîurtin (II) *m* geçirme
biwîurtin (III) *m* gikne ilk suyu verme
biwîurtin (II) *h*gê geçirmek
biwîurtin (II) *m* gikne ilk suyu verme
biwîurtî *m* geçirmiş (geçirme işini yapmış olan)
biwîwîwîwî *m* vesveselî
biwîwî *m* anlomî, manalî
biwîwîkîrîn *m* anlomlandırma
bi wîwî kirin *h*ew anlomlandırmaq
bi wîwîf *h* mealen
biwîwî *m* tîydeh
biwîwîf *m* wîlîh, wîfakîr
biwîwe *m* hîmîrîlî
biwîwehîbîn *m* hararetlenme
bi wîwe *bûn* *h*ew hararetlenmek
biwîwehîdîn *m* hararetlendirme
bi wîwe *kirin* *h*ew hararetlendirmeç
bi wîwîk *h* kîşîn olarak
bi wîkîlî *h* vekîleten
biwîwîrîndîm *m* geçirme
biwîwîrîndî *h*gê geçirmek
biwîwîrîç *m* varakî
biwîwîrîn *m* geçme
biwîwîrîn *h*gê geçmek
biwîwîf *m* vasîta, nitelik
biwîwîrî *m* vasîtî
bi wîwîrîye (...) *h* e vasîtasıyla
biwîwîqê *m* wîkîk, bîgeh
biwîwîte *m* wîçîçî
biwîwîde *m* organlaşınak
biwîwîtebûn *m* organlaşma
bi wîwî *bûn* *h*ew organlaşınak
biwîwî *m* wîkîlî, zamanî - *û* **biwîwî** wîkîlî
 wîkîtsiz, Zamanî Zamanîz
biwîwîfê *m* wîrîvî
bi wîwîfîye *xwe* *rabûm* *h*ew görevini ifa
 etmek
hiwîwîz *m* wîzînî, hîçîlî, mevzî
hi wî *m* nîrî * tu tîkîlîye *xwe* *bi wî* *m*ke
 serî işîm orama kîrîmî - *te* *e* şîwî *
 dîjîwî *mîn* *bi wî* *ne* *ma* benim poram qında
 kaldî.
biwîj *m* 1. deymî 2. deymî, tabî
hiwîjê *cîmîvî* *m* wîzîlî zîmîrîsel deymî
biwîjê *diçêkî* *m* wîzîlî deymî eîkî
biwîjê *gîhînekî* *m* wîzîlî deymî bağlacî
hiwîjê *hîkerî* *m* wîzîlî deymî belîrîç.
biwîjê *îkerî* *m* wîzîlî deymî fîl
biwîjê *pronavî* *m* wîzîlî zîmîrîsel deymî
biwîjî *m* deymîsel
biwîjîbûn *m* deymîleşme
biwîjî *bûn* *h*gê deymîleşmek
biwîne *m* fotografî, resmî

bi wéne kirin *bhw* resimlemek
 bi wéne heljedar kirin *bhw* fotoğraflamak
 bi wéréki *k* cesurca, yüreklilikle
 biwérewê *w* civit civit (hareketli, kahtalık)
 biwêrîs *w* vârisli
 biwêrdun *w* vicdânli
 bi wî *w* özs. * tu tûkûlîya xwe bi wî tîşî ne-
 ke sên çat erasına karışma ~ re e şunda *
 diravê min hi wî re ma herim parim şunda
 kukli
 bi wî awayî *k* öylelikle, söylemesine
 hiwêçin *w* çakırtılı (kuş çakırtar açır)
 bi wî tethî *k* söylemesine
 biwêrîn *w* eğitimin
 biwur *hw* bülür
 biwux *w* haçlı
 biwêle *w* garileli
 hiwêk *w* topraklı
 biwal *w* 1. beñli beñli (teunde ben veya ben-
 ler olan kumal) 2. noktalı.
 biwêli *hw* bixêlî
 biwêlî *w* teyze çocuğu
 bi xaniî *k* uccaceci
 bi xamaşî *k* aşkınce
 biwane *w* 1. haneli 2. yivli
 bixaniî *w* evli (evi olan)
 bixap *k* hile ile, oyun ile ~ çün 4... 1) oyuna
 getirmek * hûn careke dîn hi xap çûn wî
 siz yize oua oyuna getirdiniz 2) sinise yak-
 laşmak ~ hatim (yekî) oyuna getirmek *
 hûn careke dîn bi xap hatim min siz yize
 beni oyuna getirdiniz
 bixapkirin *w* kuleden atma, aldatarak tuza-
 ğa düşürme
 bi xap kirin *bhw* kuleden atmak, aldatarak
 tuzağa düşürmek
 bixapxap *w* inkuyalı
 bişar *k* kesmekten
 bişat *û* leg *k* alâlecele, çnk acele ederek,
 ivelikle
 bişardîlez *w* ucceloci
 bi şasûki *k* kurnazca, kurnazlıkla, huzarca -
 kar meşandîn ligîdiz şasûcî gûmek
 bişaxê *w* duvaxlı (dogarken başını çevreleyen
 zana olan behek)
 bi şaşkerî *k* oburca
 bişatîe *w* hatîrî ~ê Xwedê hatî Allon aşkına
 bi şatîre *w* *w* *w* hoşçayılı, hay hay
 bişawî *û* 1. çığ çığ * goşî bi şawî xwar en çığ
 çığ yedi 2. çığ olara
 bişawî *w* bilek * bişawîya dest el bileği *
 bişawîya lig şax bileği
 bişax *w* *w* *w* ayıncı
 bişaxê *w* anıncı
 bi şaxîsî *k* dalgınca (kendinden geçmiş bir
 şekilde)
 bi şaxîsî *k* hânce
 bi şaxa Xwedê *w* Allah aşkına
 bişaxe *w* meczeli

bi şaxeyî *k* meczeli
 bişaxer *w* haberli ~a (yekî) kirin (barın)
 sözüne dilemek
 bişaxerînin *w* lakudici, kalabalık ağzılı,
 koruşkan ~a norm maş ji qunê cê dee tork
 ilê yilani deşgînanen çikarî
 bişaxerdanbûn *w* koruşkanlık
 bişaxerdapê ketin *bhw* dillemek (çocuk;
 konuşmaya başlamak)
 bişaxerkirin *w* söz dileme
 bi şaxer kirin *bhw* söz dilemek
 bişaxêb *w* küpeli (bazı hayvanların boyun-
 larının iki yanında sarkan den uzantılarının
 bulunuşu)
 bi şedarî *k* gaddarca
 bişedeb *w* tîpali
 bişelat *w* odullu
 bişelek *w* halçalı
 bi şelîfî *û* yanlışlıkla
 bişelîfîk *w* etmeli (kısak için)
 bişem *w* gamlı
 bi şemgînî *û* üzgün olarak ~ lê nêhertin üzgün
 üzgün bakmak
 bişemî *w* şişli ~ û şêg şişli puslu
 bi şemnexurî *û* umursamazca, kayıtsızca
 bi şemxwarî *k* esefli
 bi şexçeran *û* narçer (ka ~ fîltin (yekî)
 (birne) harçerle gınasemek, harçerle birini
 vurmak, harçerlemek ~ lê dan (an ji şîştin)
 harçerlemek
 bişerî *w* harçli * kincê bişerî harçli eîbise
 bişerê *w* harçli * diwarê bişerê harçli duvar
 bişerdel *w* harçalı
 bişerîştî *w* payandalı
 bişesar *w* hasarlı
 bişet *w* çingili
 bişeta *w* hatîrî
 bişetîre *w* meşşelî, çuclî
 bişew *w* uyuklu, uykusunu almış olan
 bi şew re çûn *bhw* uykuya dalınak
 bişeyal *w* hayalî
 bişêlî (1) *w* 1. duvaxlı, yaşmaklı 2. başörtülü
 bişêlî (II) *w* *w* *w* yetkenli
 bi şêr *k* 1. hayırlı ile 2. hürfetme * navê *w*
 bi şêr adimî Lafîfermî şîrê? ~ be hayırlı
 (veya hayırlısı) olsun ~ hatîrî lîş geldîrîz ~
 here bi şew met vegere (an ji were) Karşılız
 belavîz gidip gelisen ~ û bîr beşeketî,
 anuğan, urtûnî ~ û xweşî sağlıcakla
 bişêr *w* 1. hayırlı (yararı, hayrı olan) * kureki
 wê yê bişêr heye hayırlı bir çocuğu var 2.
 hayırlı (çığulu, iyi) * rîya bişêr he hayırlı
 yolculuklar 3. ak, rahet, sücutsız * tu rojên
 bişêr bîbînî, şk gunêr gîresîn
 bişêre *w* acî
 bi şêr gerandîr *bhw* iyice çekmek
 bişêrhatin *w* hoş geldin, karşılama ~a (yekî)
 kirin (birini) karşılamak
 bişêrî *w* 1. şûnîne 2. bacu

bixərik *w* şamirə
 bixərihêr *w* biterk, verimli
 bi xêrîkî *b* şapsalên
 bi xêrîkî *b* apulên, apul' aptal
 bixêyi *w* şamirə, ocak
 bixêz *w* çizgîlî
 bi xêz *w* xwedê *b* Allah aşkna
 bixêzik *w* çizgîlî
 bixêzikbûn *w* çizgî'emne
 bi xêzik bûn *w* çizgî'derazek
 bixêrik *w* şamirə
 bixêrport *w* kargahî
 bixêrîk *w* kemer (şezelikle yekuloklarda kul-
 lanılan ve gözle, aqam meşin kuşak)
 bixêlîq *w* kolîh (kî'îdî elar)
 bixêlt *w* tortulu
 bixêlte *w* 1. tortulu 2. kurumlu (küratnu olan,
 kuramî tamamîş olan)
 bixêpav *w* morekeplî
 bixêmirnê *w* kepeklî, çun kepeği (em) * ardê
 bixêmirnê kepeklî em
 bi xêpêrkî *b* sallana sallana sallanapêkan -
 bi xêrê de çûn sallana sallana yürümek
 bi xêrîkî *b* kance
 bixêreçer *w* 1. çarçulu, patulî, çarçatî
 (şarças, olayarda dolu) * jiyîneke bixêreçer
 çarçatulu bir yavaş 2. çerçesiz, lundîr
 bi xêreçerî *b* 1. ayal ayal, aptal aptal 2. aptalca
 bi xêresîn *b* girgir
 bixêrêf *w* 1. tortulu 2. kurumlu (kuratnu olan,
 kuramî tamamîş olan)
 bixêrîm *w* tortulî
 bixêrîmî *w* honurulu (firat, alet ve çin)
 bi xêrî *w* gutî mî parîti kolûr
 bixêrîyê *w* heyecanî - *ê* perşê heyecanî
 bi xêrpanî *b* hoyuzçer
 bixêrçik *w* kinkedklî
 bixêrçe *w* Larkî
 bixêrçê *w* halîhalî
 bixêrçe *w* Larkî
 bixêsar *w* 1. hasatî 2. cepelî (çerîde sap, çöp,
 taş, taşrak gibi yabancı maddede hultırac) *
 çerînê bixêsar çepelî buğday
 bi xêşîmê *b* zihnedan, kêlerîncên
 bixêşîm *w* 1. aştîlî, başîmî 2. *w* lîtalîh (ses)
 bixêşîrîk *w* xêşîlî
 bixêştîk *w* şingûlî
 bixêşîşk *w* zîllî hellece (aktîlar zeller kûn)
 bixêşîyê *w* aulyzî
 bixêşîmîk *w* kesimîkî
 bixêşîk *w* bîkî
 bi xêşîmê *b* renelînden, esasen
 bixêşîm *w* 1. gawçê 2. nasusî, anurî
 bixêşîrêçîm *w* çayçerînen
 bi xêrê bûn *w* çayçerînenek
 bixêz *w* kurmî
 bixêzêxîz *w* başîmî
 bixêzîm *w* 1. başîlî, hîlîh 2. *w* başîlîh (ses)
 bixêzêr *w* kurumî (kuramî olan, kuramî to-

muş olan)
 bixêzîk *w* ayralî
 bixêzîk *w* karkulî
 bixêzîmî *w* hortumî
 bixêzîr *w* tozî
 bixêzîdan *w* şîçîplî
 bixêzîdî *w* şuşkun, kerdî hêlînde şîbîn kîmse
 bixêzîk *w* bîgî
 bi xêzîmê (...) bûn *w* bîmse kurban olîrak
 bixêzîmî *w* şîçîlî
 bixêzîmî *w* şîçîrtulî, şîçîrtulî
 bixêzî (ç) *w* tozî
 bixêzî (ç) *w* tozî
 bixêzî (ç) *w* başîdî
 bixêzîdî *w* rûzîlîk, hûrdan, balurîk
 bixêzîdî *w* şîçîk
 bixêzîk *w* gelîh, azîkî
 bi xêzîkî *b* çurca
 bixêzî *w* alevî
 bixêzîmî *w* şîçîmî, hûrdanî
 bixêzîr *w* çayçerî
 bixêzîyêş *w* başîmî
 bixêzîm *w* 1. başîlî 2. şîçîrtî (yağînur ve su
 sesîni şîçîrtîk çîn)
 bi xêzîmî *b* başîdî, bir şekî hê
 bixêzîmî *w* başîlî, başîrtî
 bixêzîk *w* çîkî
 bixêzîk *w* çîkarahî
 bixêzî *w* rûzî
 bi xêzîyêçîkî *b* çayçerî
 bixêzîrî *w* 1. yemekî * nişanî bixêzîrî
 yemekî nişan 2. yemekî (yemek de verîlen)
 * pansiyona bixêzîrî yemekî pansiyon 3.
 yemek yemîş elar * hîm bixêzîrî in?
 yemek yemîş nişanî?
 bi xêzîrî *w* kerdî *w* yemek yemîye başî-
 mîk (başî ve şîçîk çîçîkî çîn)
 bi xêzî *w* 1. kerdî, xêzîyê, bizzet, şîçîr
 (kişî erîzînde dîrenîlerêk dardurîdîşîm-
 îzî sayîlan) * dîvê emî bî xêzî bîlîmî
 kendîmîz gormîyîz 2. kerdî, kendîsî - bîz-
 zî * başî ew bî xêzî hê kendîsî gelsîn 3.
 kerdî (bir îşe başîkîmîzî etkîsî bulun-
 malîğîmî anîrî) * mîn bî xêzî bî çîn
 kendîmî yaptîm 4. kerdî (kendîsî, kendîlerî
 e ve onlar yemî) * gîlo ew bî xêzî mî lî mal
 e? kendîsî ewde yokî mî? 5. kerdî (iyelîk
 zamînîyê) * ew mîlî mîlî bî xêzî ye bî
 kendî ewîzî * ramana mî bî xêzî kendî
 dîrîncîmîz bî kendî kendîmî (kendîğîm-
 îlerî) -- kendî kendîne (başîkîmîzî onîkîğî
 ve yardîmî olîncîmî) * em dî bî xêzî bî xêzî
 bîparêzî bîzî kendî kendîmîzî kordîyîncîz
 - bîlî ye kendî şîmîçîde -- hîk *w* -- herhîk
 e kendî çînî kendî ayîncîk
 bixêzîbawerî *w* îddîlî, kendîne gowîmî,
 kerdîğîden emîn
 bixêzî bilî bûn *w* çîşî dîşî dînyayîla başîlî kesîk
 olîrak

bi xweda ye *el* *Alas* *lûn*

bi xwedan *el* *şehîplî*

bi xwedayî *el* *hakêq*

bi xwe de berdan *êbe* 1. alına atılmak 2. astmak (üzereine atılmak)

bi xwe de çûn *êbe* dalmak, uykuya dalmak

bi xwe de ketin *êbe* kendisiyle uğraşmak, meşgul olmak

bi xwedekirîn *el* 1. dökmek, üzerine dökünce (kerel üzerine dökmek) 2. kalasına dikmek 3. geçirmek, ayuğuna geçirmek (giydirmek) 4. sürünce (kendi üzerine sürme) 5. takınma, takip inçirtme 6. altına etme (veya kaçırtma), kendine etme

bi xwe de kirîn *êbe* 1. dökmek, üzerine dökünmek (cepel: usupe dökmek) * *ay* *êl* *xwe de kir* *tu* *nûkunda* 2. satısına dikmek 3. geçirmek, ayuğuna geçirmek (giydirmek) * *hanbûşka* *çilên* *xwe bi xwe de kirin* *û çû* aceleyle elbiselerini ayuğuna geçirip gitmiş * *qaxaxekî* *perîbe*, *ku* *mîlên* *wî jî* *ku* *nî*, *êl* *xwe de kirîbû* *surîna* *perîbe*, *kolîlan* *tanaman* *kisê* *bir* *kazê* *geçirîm*, 4. sürünce (kendisi üzerine sürmek) * *anê* *şîşeyê* *kolonyayî* *bi xwe de kirî* *bi* *şîşe* *kolonyayî* *sûrîndim* 5. takınmak, takip takstirmek *bi* *alîna* *etmek* (veya kaçırmak), kendine etmek

bi xwe de pis bûn *êbe* 1. alına pislemek, domuz yapmak (veya doldurmak) 2. domuz yapmak domuzla doldurmak (çek kesilmek) *bi xwe de pîkandîn* *êbe* vortayıp deri yanmak

bi xwe de rûn *êbe* 1. alına etmek (veya kaçırmak) 2. korkudan altına etmek 3. hatırlamak

bi xwe derxistin *êbe* 1. kusurmak, takımı varmak (kendisi nî *êrê* *nî* varmak) 2. işbirlemek

bi xwedê *el* 1. Allahım, âmînallah * *bi xwedê* *ku* *ew* *wî* *tiştî* *hake* *ez* *nema* *ji* *rûyê* *wê* *binêrim* *buna* *yaparsa* *almîniçê* *yê* *çûna* *bokanî* 2. Allah bu fiyama yeme kullanılır: ~ *bilê* *Alah* *askar* ~ *ye* *Allah* *lêr* (belki değil)

bi xwestî *el* *şehîplî*

bi xwe emel kirîn *êbe* ilgilenmek, ilgilenmek *bi xwe emel* *el* *medala*, kendine gövden, kendinden emel

bi xwe ewle bûn *êbe* hâlegine güvenmek, kendinden emen etmek

bi xwe fexr *el* *şehîplî*, çak beburleren

bi xwe fexr bûn *êbe* görünmek, önem daymak

bi xwe gîltîn *êbe* 1. taslamak, üzerele (teş etmek, üzerele almak) * *demange* *bi xwe gîrt* *taberony* *üzerele* *aldî* 2. (birî) fena olmak, lenâlik geçirmek (veya gelmek), kendleşmek (uzunun hayırlıcağı gibi) *lûn*

bi xwe hatin *êbe* *yağî* *de* (veya kendi *yağî* *de*) gelmek

bi xwe karjî *êbe* *kend*, *ne* *hakur* *el* *nak*

bi xwe kirin *êbe* *kendî* *kayayim* *kendî* *kazmak* * *Rojbûn* *bi xwe kiriyê* *Rejban* *kendî* *çuyim* *ku* *kendî* *kazd*

bi xwe kirî *el* *kendî* *kendî* *eden*, *kendî* *haşira* *ber* *olunmuşluğa* *zelen* *olmuş* *olan* *yan* *re* *derman* *ünce* *kendî* *edene* *çare* *yok*

bi xwe kirî *el* *kendî* *kendî* *eden*

bi xwe *el* 1. köllü 2. topraklı, toprak * *ev* *xaniyê* *enda* *bi xwe* *el* *toprak* *zewurî* *ev*

bi xwe meşqîl *el* *değ* *dayayim* *bağlan* *kesik* *olan*

bi xwe meşqîl bûn *êbe* *çû* *dînyayî*, *bağlan* *kesik* *olmak*

bi xwendin *dan* *êbe* (bir şeyi birine) okutmak * *nama* *bi xwendin* *dan* *mektubu* *ekutular*

bi xwe re *el* *birlikte*, *beraberinde*, *beraberle* * *tu* *nîrayê* *xwe re* *kardeşiyê* *berber* * *we* *kûrêba* *mîn* *bi xwe re* *amî* *kutubî* *birlikte* *getirdim* *tu* ?

bi xwe re hîran *êbe* 1. sürüklemek, yednek (beraberinde götürmek) 2. sürüklemek (teşekli olmayan birini bir yere götürmek, götürmek) * *ez* *bermedim* *ê* *çihê* *ku* *dîçayê* *jî* *ez* *bi xwe re* *dîhîrim* *berî* *hîzak* *mayor* *gîrtî* *yerlere* *de* *sürûklîyayim* 3. aparmak sürükleyip götürmek, almak (*tu*, *zel* *el* *îçû*)

bi xwe regirtin *el* *lenatayim*

bi xwe re gîrtin *êbe* *lenatayim*

bi xwe re haş kirin *êbe* 1. peşinden sürüklemek 2. sürüklemek (teşekli olmayan birini bir yere götürmek, götürmek)

bi xwe re kirin *gîrtî* *êbe* *adınak*, *aytmek*

bi xwe emedî *el* *şengex*

bi xwe emedî *el* *şengexîk*

bi xwe emedî *el* *şengex*

bi xwe emedî *el* *şengex*

bi xwe emedî *el* *şengex*

bi xwe emedî *el* *şengex*

bi xweşikayî *ê* *guzellikle*, *tañala*, *tul*, *el* *gûlî* *yoze*

bi xweşikbûn *el* *kendî* *der* *kuskakim*, *îçkî* *lenne*, *huyayim*

bi xwe şik bûn *êbe* *kendî* *den* *kuşkulanmak*, *şkî* *emnek*, *huyayim* * *camêr* *dî* *ne* *dî*

bi xwe şik *êl* *adim*, *gorî* *gîmîz* *huyayim*

bi xweşika *ê* *guzel* *ê* * *keçê* *ku* *xweşikî* *ve* *gûjele* *bi* *tu*

bi xweşî *ê* 1. hoşça 2. şifayıcı, sağlacık * *bi* *xweşî* *herim* *sağlacıklî* *gidim*

bi xweşkayî *ê* 1. hoş (beğenilen, duyguları okşayan) *bu* *huyayim* 2. hoşça

bi xweşî *ê* *guzellikle*

bi xwe ve çûn *êbe* *kendî* *den* *geçirmek*, *almak* (alko: veya yorgunluk gibi sebeplerden oru-ru)

bi xwe ve daleqandin *êbe* *astak* (üzerele ta-kinmak)

bi xwe ve danîa *lêw* zasmak, takip takiptirmek (üzereine takınmak)
 bi xwe ve girtin m tutunma (kendî üzerine koyma)
 bi xwe ve girtin *lêw* tutunmak (kendî üzere ne koymak)
 bi xwe ve girtin m 1. dirilme, canlanma, zindeleşme (güçlenip canlanma; 2. iyileşme, salâh olma, dirilme, onma, salâh bulma (hasa için: yeniden sağlığı kazanma) 3. kendine gelme, doğrulma (durumu düzelme, yeniden güçlenme) 4. gelişme, semirme, şişmanlama 5. toparlanma, gücünü toplamaya başlama, gücünü kazanma (sağlığı düzelme) 6. ayıma, ayılma, kendine gelme 7. kendine gelme, kilo alma 8. kendine gelme (aklı başına gelme)
 bi xwe ve hatin *lêw* 1. dirilmek, canlanmak, zindeleşmek (güçlenip canlanmak) * piyalek av vexwarê bi xwe ve hat bir bardak suyu içince dirildi * piştî ku qasek bêhna xwe da, bi xwe ve hat biraz dinlendikten sonra canlandı 2. iyileşmek, salâh olmak, dirilmek, canmak, salâh bulmak (hasa için: yeniden sağlığını kazanmak) 3. kendine gelmek, doğrulmak (durumu düzelmek, yeniden güçlenmek) * îllas kiribû, lê di demêke kin de bi xwe ve hat îllas ermişti, ama kısa zamanda yine doğrudu 4. gelişmek, semirmek, şişmanlamak * ev gerok çarek bi xwe ve mayê bu çuqok bir türlü gelişmiyor 5. toparlanmak, gücünü toplamaya başlamak, gücünü kazanmak (sağlığı düzelmek) * rexweşê me bi xwe ve tê hatlazî toparlanıyor 6. ayıma, ayılmak, kendine gelmek 7. kendine gelmek, kilo almak 8. kendine gelmek (aklı başına gelmek)
 bi xwe ve kîrîn m takınma
 bi xwe ve kîrîn *lêw* zasmak, takınmak (üzereine takınmak)
 bi xwe ve kîrînê *lêw* kendine çekmek, çek-bilmek
 bi xweyî m salıplı
 bi xwe zanîn *lêw* kendini bilmek, kendî tanımak
 bi xwe zîgîn m talıplı
 bi xwe zîyan k keşkiye, keşkelerle ~ dest qogîhê baqê keşkyan keşkelerle insan muradına ermez
 bi xwe m tuzlu (içinde tuz olan)
 bi xwêbîn m tuzlanma
 bi xwê bîn *lêw* tuzlanmak
 bi xwêdan m terti
 bi xwêdana eniyê k zîm tenyle
 bi xwêr m kışınlî
 bi xwêş m kîz kardeşî olan
 bi xwêşidî k (kîz) kardeşçe
 bi xwêw m 1. kanlı (kan bulmuş) * kîncê bi-

xwîn kanlı eylese 2. kanlı (kan olan) 3. kanlı (kan dokultmesine sebep olan) 4. kanlı (kanlanmış olan) * çavê bi xwêw kanlı göz 5. kanlı (kanı yoğun olan, demeyi) * mîrûvê bi xwêw kanlı adam -> xîzîh U+ êzîm olsun, tûhber olsun
 bi xwêwîn m kanlanma
 bi xwêw bîn *lêw* kanlanmak (kan buluşmak) * potik bi xwêw hûye bez kanlanmış
 bi xwêwê derbûn *lêw* 1. kanması olmak, kan çemek (küçük ve büyük apteşinde kan gelmek) 2. kanama geçmek, kanaması olmak
 bi xwêwê ketin *lêw* kan tutmak (kan görmece boyulmak)
 bi xwêwî m kanlılık
 bi xwêwîrîn m kanlandırma
 bi xwêwîrîn *lêw* kanlandırılmak
 bi xwêwîsarî k sağuk kanlıca
 bi xwêwîzwarî k hînharca ~ (yek) kaştin hînharca üzlünmek
 bi xwêwî z çakal taşı
 bi xwe qutikan *lêw* sepetin
 bi xwe sepetan *lêw* sepetçi süğüdü
 bi xwe şor *lêw* selkum süğüt (Saluk babyloni-ye)
 bi ya wê k naca, nna göre
 bi ya wê k onca, onü göre
 bi ya xwe karin *lêw* kimseyi takınmak, bililğini okunak
 bi yalan m zahra
 biyan *lêw* 1. yabancı (başka bir milletten olan, başka bir militle ilgili olan) 2. yabancı (tanımadan, çevreden olmayan) 3. yabancı (tanınmayan, bilinemeyen) * muş-teriyê biyan yabanc, musteri 4. yabancı, (aynı türden aynı çeşitten olmayan) * di nêy tûn de tîstêkî biyan heyê yağî içinde yabancî madde var 5. yabancı (belli bir yerle veya kimseye bağlı olmayan) * erebeyên biyan mîkûtlu li yê park bîkîta yabancî arabalar buraya park olmez 6. elgîr (gurbette olan) 7. yabancı, (yad eller, tanınmayan, bilinemeyen yer) * ji bo me ev der cihêkî biyan e hîzîm çîn buralar yabancî yerler -dîta yabancî grîmek (veya tutmak) (yek) - hesîbandîn yabancî saymak (veya tutmak)
 biyaneyane k yabancıca
 biyanîstan m gurbet eli, yad eller
 biyani *lêw* 1. yabancı, yad 2. yabancı 3. m yad eller, gurbet, gurbetlik 4. yabancılık
 biyanîlîn m 1. yabancılaşma (tanınmaz, bilinmez hale gelme) 2. *lêw* yabancılaşma
 biyanî bûn *lêw* k yabancılaşmak
 biyanîdîtin m 1. yabancılaşma 2. yadırgama
 biyanî dîtin *lêw* k 1. yabancılaşmak 2. yadırgamak
 biyanîkîrîn m yabancılaşma

biyanî kirin *bi*ğ yabanc. biyanmak

biyanî *bi* valenc. lak

biyar *bi* 1. sevgili, sevgili olan 2. dostu olan (kimse)

bi yar bûn *bi*w dostu olmaq, sevgili olmak (kendine dost, sevgili olmaya olmak)

bi yarikan *bi* şaka yoluyla (veya yolu)

bi yarikan gotin *bi*w şaka söylemek

biyaş *bi* zahit

biyaşûn *bi* sabitlenme

biyaş bûn *bi*ğk sabitlenmek

biyaşkirin *bi* sabitleme

biyaş kirin *bi*ğk sabitlenmek

biyaşkirî *bi* sabit

biyay *bi* yaylı

biyeklîm *bi* 1. birleşme, bütünleşme 2. entegrasyon

bi yek bûn *bi*er 1. birleşmek, birlik olmak, bütünleşmek 2. entegr. olmak

bi yekdengî *bi* oy birliğiyle

bi yekdevî *bi* ağız birliği, söz birliğiyle, koro halinde

bi yekîlîya dengan *bi* oy birliğiyle

bi yekûrîya sayan *bi* oy birliğiyle

bi yekûlî *bi* birlik olmak

biyekker *bi* bütünleyen, bütünleyici

bi yekkerî *bi* yekpare olmak

biyekkirin *bi* birleşme

biyek kirin *bi*w birleşmek

bi yekrayî *bi* oy birliğiyle

bi yekûnî *bi* rumde

biyelîmî *bi* çatal, mesaleti

bi yemamî *bi* cetin bar çekide

biye *bi* biya (örnek olarak kullanılır ve hayati olanımdandır)

biyoelektrik *bi* biyoelektrik

biyofizik *bi* biyofizik

biyografî *bi* biyografî, yaşam öyküsü

biyografik *bi* biyografik

biyogeografî *bi* biyogeografî

biyok *bi* ayva

biyokatalizör *bi* biyokatalizör

biyokimya *bi* biyokimya

biyokîm *bi* ayva, zîbi

biyoloğ *bi*er biyoloğ, dirim bilimi

biyolojî *bi* biyoloji, dirim bilim

biyolojik *bi* biyolojik, dirim bilimsel

biyon *bi* upurla, kademî

biyon dîtin *bi*w uğurlu sayınak

biyometeorolojî *bi* biyometeoroloji

biyonik *bi* biyonsk, dirim kurgu

biyopsî *bi* biyopsî

biyosfer *bi* biyosfer

biyoşimî *bi* biyosimî

bîzad *bi* gıtaji

bîzallîn *bi* nazaka

bî zanonî *bi* kanunen

bîzallik *bi*erîm nevrûz çıpçî

bî zalimî *bi* zalimce

bi zanonî *bi* 1. hilerek, hile hile 2. bilgece, bilgimane

bi zanonî *bi* 1. hilerek 2. bilg. her. ustalıkla

bi zanebûn *bi* 1. hile hile 2. hilerek, istiyerek, kâsten, kasî, bilinçli olarak, kasımdan.

mahsus * bi zanebûn derî vekîrî biş kâşy mahsus açik barakî

bi zanetî *bi* 1. hilerek, hile hile lâfes (kîmp lûr durumu kabullerince görünme) 2. istiyerek, kâsten, kasımdan

bi zaneyî *bi* hilerek

bi zanîstî *bi* bilimsel olarak

bî zanîkî *bi* 1. hilerek 2. kâsten, kasî

bîzar (B) *bi* 1. ekim 2. tohumu çarçaya serpmek

bîzar (B) *bi* eddih (dûr olan)

bi zar *bi* sözlü olarak, şifâhîce -î (yekî) lûtin kîrin taktîdi yapılmak, yansıtılmak -î (-) kîrin 1) (öirni) yansıtılmak, (sesle) taklit etmek 2) (birinci) uzmak (bir şeyi taklit etmeye çalışmak)

bi zar bûn *bi*er lûtin le olmak, hamile kalmak

bîzare *bi* dik su

bîzarekirin *bi* taklit etme

bîzare kirin *bi*er taklit etmek

bîzari 1. gebe 2. çocuklu kadın

bîzarîbûn *bi* 1. gebe kalma 2. çocuk peydahlama (evli olmayan kadın) 3. bebek beklemek

bi zarî bûn *bi*w 1. gebe kalma 2. çocuk peydahlamak (evli olmayan kadın) 3. bebek beklemek

bîzarîkirin *bi* taklit etme, yansıtma

bi zarî kîrin *bi*er taklit etmek, yansıtılmak (sesni veya davranışlarını taklit etmek)

bîzarîkirin *bi* tohum ekme

bîzar kîrin *bi*er tohum ekmek

bîzaru *bi*er bî zarok

bîzarok *bi* 1. çocuklu, emzikli (mevede) çocuklu olan kadın 2. hamile, gebe

bîzarokbûn *bi* 1. gebe kalma, gebe kalma, rol tutma, hamile kalma, annele olma 2. çocuk peydahlama (evli olmayan kadın) 3. çocuklu olma

bi zarok bûn *bi*er 1. gebe kalmak, gebe kalmak, dol tumak, hamile kalmak, hamile olma 2. çocuk peydahlamak (evli olmayan kadın) 3. çocuklu olma

bi zarok neqweş bûn *bi*er hamile olmak

bîzarî *bi*er bîzarok

bi zarû bûn *bi*er bi zarok bûn

bîzarvekîrî *bi* 1. (sesle) taklit etme 2. seslendirme

bi zar ve kîrin *bi*er 1. (sesle) taklit etmek 2. seslendirme

bîzarvî *bi* erî veya biy yaşında keçi

bîzav *bi*er bîzarvî

bîzav *bi* 1. hareket (bir cismin durumunun ve yerini değişmesi) 2. hareket (hejiri) bir yere varmak için harbi ardimca yapılır. (erlemeleri) * bîzavâ bîy-âfî sayısal hareket *

bizava çareşgeri devrimci hareket 3. devrim, hareket (bir eserin durdurulmuş ve yerinin değişmesi) 4. cesaret 5. tepki, tınma 6. aktif çareşya (zarafat, sıyasette, düşüncede ortaya çıkan yeni bir görüş, yön-tüm, hareket, tarz) * **bizavém wêjeyî** edebî akınlar ~ **dan** (yekî) cesaretlendirmek ~ **disê** yarak isar, cesaret isar -- **batin** (yekî) 1) birine cesaret gelmek 2) biri cesaretle gelmek -- **kîrîn** el kaldırmas (başta vurmaya kalkışmak) ~ **pê** ketin tepki gösterme, tepkiye bulunmak, tınmak, ses çıkarmak -- **pê nekeliin** tınmamak, sesini çıkarmamak

bizavdar *rd* 1. hareketli 2. devrimci, hareketli 3. cesaretlî - **hûn** 1) hareketlenmek 2) cesaretlenmek -- **kîrîn** 1) hareketlendirmek 2) cesaretlendirmek

bizavdarhûn *n* 1. hareketlenme 2. cesaretlenme **bizavdar hûn** *êgê* 1. hareketlenmek 2. cesaretlenmek

bizavdari *w* 1. hareketlilik 2. devrimlilik 3. cesaretlilik, cesaretlilik

bizavdarîkirin *n* 1. hareketlendirmek 2. cesaretlendirmek

bizavdar kîrîn *êgê* 1. hareketlendirmek 2. cesaretlendirmek

bizavi *rd* 1. hareket 2. eylem (bir duruma değinmek veya daha ileriye gitmeye çabası) 3. atışlık, çekimsizlik 4. *rd* mobilize

bizavîkirin *w* mobilize etme

bizavi kîrîn *êgê* mobilize etmek

bizavkar *bw* bizavker

bizavker *rd* 1. devrimci, muhiş 2. eylemci **bizavkerî** *rd* 1. devrimlilik 2. eylemcilik

bizavkîrîn *w* 1. hareket etme 2. devrim 3. devrimci 4. tepki gösterme, tepkiye bulunma

bizav kîrîn *êgê* 1. hareket etme 2. devrim 3. devrimci * **il** bemberî çepkê **baş**

bizav beşîkîr kîza karşı *rd* davranışları 4. tepki göstermek, tepkiye bulunmak

bizavpêketin *w* tepki gösterme, tepkiye bulunma, tınma, ses çıkarma

bizav **pê** ketin *êgê* tepki göstermek, tepkiye bulunmak, tınmak, ses çıkarmak

bizavîin *bw* bizavîin

bizax *rd* çepî (çimde sap bulunur)

bizayende *rd* gametli

bizhelok *bw* biz helk

bizhilik *w* düdüklü

bizhizêk *bw* pîpîzêk

bizhîzî *rd* diken diken, dikleşmiş, dik duruma gelin (baş, kol vb. için)

bizhîzîhîş *w* diken diken olma, dikleşme

bizhîzî hîş *êgê* diken diken olmak, dikleşmek

bizhîzîhîşîin *w* diken diken oluş

bizhîzîk *bw* biz hîzîzî çîçêgî

bîz *w* irkî

bîzlab *w* irkî

bîzlandîn (I) *w* 1. irkî olma 2. yıldırmak

bîzlandîn (II) *w* koparma, koparıp

bîzlandîn (I) *êgê* 1. irkî olmak 2. yıldırmak

bîzlandîn (II) *êgê* koparmak * **bend** **bîzlandî** *rd* kopardı

bîzlandî (I) *rd* 1. irkîmiş 2. yıldırmak

bîzlandî (II) *rd* kopuk, kopuk

bîzlandîhûn (I) *w* 1. irkîmiş olma, irkîmişlik 2. yıldırm olma, yıldırmak

bîzlandîhûn (II) *w* kopuk olma, kopukluk

bîzlek *rd* irkek

bîzlekî *w* irkeklik

bîzlembawîin *w* bir eşir gelmeksel oyun

bîzdiyayî (I) *rd* 1. irkîmiş 2. yıldırmak

bîzdiyayî (II) *rd* kopuk, kopmuş olan

bîzdûn (I) *w* 1. irkî 2. yıldırmak

bîzdûn (II) *w* kopuk, kopuk

bîzdûn (I) *êgê* 1. irkîmek 2. yıldırmak

bîzdûn (II) *êgê* 1. kopukluk 2. kopmak (yerden çen ayrılmak)

bîzîner *rd* irkîmiş

bîzînek *rd* irkek, îllek

bîzînek *rd* irkek, îllek

bîzîzêbawî *w* 1. kıvrım 2. *w* kıvrıla kıvrıla

bîzîzêbawî kîrîn *w* kıvrıma

bîzîzêbawî kîrîn *êgê* kıvrıtmak

bîzîzêk (I) *rd* irkî çok çabuk olgunlaşan küçük inek bir türün adı.

bîzîzêk (II) *rd* irkek, îllek

bîzîzêkî *w* 1. irkeklik 2. *rd* irkekçe - **bîin** irkekçesnek

bîzîzêkîhîş *w* irkekleşme

bîzîzêkî hîş *êgê* irkekleşmek

bîzîzêkî *w* irkeklik

bîzîzînek *rd* irkek, îllek

bîzîzînekî *w* 1. irkeklik, îlleklik 2. *rd* irkekçe

bîzîzîzêkîhîş *w* irkekleşme

bîzîzîzêkî hîş *êgê* irkekleşmek

bîzîzîzêkî *w* irkeklik

bîzîzîzêkî *rd* sebzeli

bîzîzîzêkî *rd* zehirli, zehirli

bîzîzîzêkî *rd* zehirli

bî zehîzîzêkî *w* güçlükte, güçlükte zorlukla *rd* belâ

bî zekîzîzêkî *rd* *bw* zehîzîzêkîye yakalanmak

bîzêkî *rd* 1. yeni yetme 2. *n* doruk yaransı

bîzêkî *w* yeni yetmelik

bîzêkîy *w* tekerleme

bîzêman *rd* zamanlı - *rd* zamanlı

bîzêmanêkî *rd* zembereklî

bîzêmanêkî *rd* sepetli

bîzêmanêkî *rd* bîkîlî, emzîklî, saydîrlîk, (trik gibi kaplar için)

bîzêmanêkî *rd* zamanlı

bîzêmanêkî *rd* zamanlı

bîzêmanêkî *rd* zamanlı

bîzênd *rd* belkî -- **ê** **bend** (ur jî **beag**) güçlü

küvvətli, tunc bələkli kütürə ~ fi hend hün
güclü küvvətli eləmək
büzəngil *nf* pingirgici
hi zərər ā zərərinə * bir inalē xwe bi zitar jē-
pu malmuzi zərərini sətək
büzər *nf* zərərli, dəkənçali
bi zere ve *nf* sənçin
hizerəng *nf* boyutlu
hizerəngiklən *m* boyutlandırma
büzərəngi kəriŋ *lbu* boyutlandırmaq
hizerəng *nf* mazağalı
hizerzē *nf* stuğulu
büzərəng *nf* rəşli
hizeri *nf* tarlali
hizəvilidim *m* topraklandırma
bi zəvi kəriŋ *lbu* topraklandırmaq
hərwarde *nf* zəkli
bizewq *nf* zəkli
bi zexeli *h* kəpənəklə, tərbiələ
bi zexani *h* sağlamsa
bizeytūn *nf* zeytūni
büzē *nf* zəbli
büzēbūn *m* zuhlunna
hi zē hūn *lbu* zərhlənmək
bi zədəhi bur buzədəyi
bi zədətəri *h* ökənciyə
hi zədəyē *h* 1. ağır ağır, fəzləsiylə bələ. ca-
bərən, * hi zədəyi kələyək tē ağır ağır bir
kulə gəlir 2. fəzləca, uğurlu olmaç * em dē
hi zədəyē li ser maŋēn kərkerəŋ rawestēn
ağırlıki nərəç işçi haklarını dəğincədiŋ
hizəŋli *nf* ağırlıki * em dē bi zədəyē li ser
maŋēn kərkerəŋ rawestēn ağırlıki olarək
işçi haklarını dəğincədiŋ
hizəŋni *nf* kərəntli
büzē ləvən *nf* zəkərləmə
büzēw *nf* çəkək
hezēwi *m* çəvilkək
bi rūharet *h* işpərə usulu
büzəbi *nf* gübrək
hi zik ve *h* kərim üstü
büzəke *m* gərme (bi, tür kol pifesi)
hi zikē birçē ā zə qəzina, aq kərimə * ilacə xwe
hi zikē birçē baxwe dəcim wə pəta ul * bi
zikē birçē cizərəyē məkəsinə aq kərimə
siğara çəmə
bi zikē tər *h* təc kərimə
hi zikkēşkē *h* kərim üstü də
hi zikkēşkē qūn *lbu* kərim üstü sürətək
bi zikkəri *h* tok xərminə, kərim toklıgına
bizal *nf* kərimli
bi zilanŋi bət dən *lbu* adandıŋ sayınək
büzil *nf* zülüfilü
bizalm *nf* 1. zülüfilü 2. zülümte - (iş) dən
tuzluja sarmək, pəhəli satınək
büzülük *nf* bəzərli
bizənan *nf* 1. dilli (çilə olan) 2. dilli, dil ebesi,
kənuşkan (çək kənuşan, geveçel)
bi zūnan būn *lbu* 1. dil lənmək, dilə gəlmək

2. dilli olmaq
bizimaj ketin *lbu* dil ezmək, ayacuk, kənu-
şması bəşlənmək) * zərək bi zimēn ketiyē
çocuk dilənməŋ
bi ziman xəstən *lbu* dil ləndirmək (kənuşmaya
həz amması sağlamsək)
bizimla *nf* zərhalı
bizimēn *nf* uğurlulu
bi zimni *h* zimpen
bizūn zəim 1. keçi 2. keçi (bu heyvanın dişisi)
(Capra lincus) - hadim nēf keçi çiflənməyē
gəlmək - ketiyē utra kərə, qəsab jī ketiyē
ətra həz keçiyē can kaygıŋ. kəsbə eç (weya
yağ) kaygıŋ. koyun can dərində, kəsbə y:ğ
deçlində ~ nər gir bliciyə yorəni giro,
kəzge bitji, aşkuz dildu ortəkək böçlüdü
(weya bitji) - mər gur gur vətir öküŋ ölüdü
ortəkək böçlüdü - nəri swarın keçi, tekeylē
çiflənmək - wə bəl keçə kəzəkli keçi - wə bi
şūn dē bimine bəhra gur e sərindən kəzin
kuzuyu xət kəpər - wə deqor məleç keçi - wə
bir kol keçi - wə həmlis bir tur keçi - wə kəl
boyıncuz keçi - wə kəvər bəyaz kolli keçi - wə
kul boyıncuz keçi - wə kələk tükək keçi - wə
xwe şerjē keriye postē xwe bi dar dē
keriyə ucunu eleris kalburun əsmiş
bizina küw zəim dağ keçisi (Rupicapra tragus)
bizimŋ *nf* ağustos və eylül aylarında keçi
kəpən
bizimcər *nf* hukir çalğıŋ, hukir çalğı olan
bi zimearē ketin *lbu* bakı çalğıyla zebirlə-
nmək
bizimçil *nf* zəncirli
bi zindit *h* dən em fəvali olarək
bizindos *lbu* keçi sağlıçisi
bizindosi *m* keçi sağlıçisi
bi zingər ketin *lbu* boku çalğıyla zəhəfənmək
bizingivēŋ *nf* zəl m. s kəpənə
bizingivēŋ *m* sikətarək dən gərme
bizingini *nf* zəngurli
bizinkov *m* duğ keçiŋ, yaban keçisi
bizinmaj zəim keçisəğən (Caprimulgus cujo-
pensis)
bizinri *nf* keçi zəkəl
bizir (i) w 1. tohum 2. böy yumurta * bizirē
məsiyan bələk yumurması 3. bezir, s w bitki
yağ - wə kinfan kəvər tohumu - wə kətanən
bezir, kəten tohum
bizar (i) w fiske (insan derisi wə bəzən bir
səbeplə ortaya çikar ica ul dudu kəbarti)
bizirəndin *m* 1. kərim tən, ayrıŋ wə, için
kərlən 2. çəkək yapma
bizirəndin *lbu* 1. kəməç (süt, ayrıŋ wə için
kərlən) 2. çəkək yapmaq
bi ziraqē təvə ne *h* sabihin ilik işiklənlyə
bizirar *nf* 1. xətərli 2. çepelli (çəndə səp, çöp,
taç, topək gibi yəbənər maddē bulunən) *
genimē bizirar çepelli buğday
biziray *nf* 1. sürəli 2. yüzəkli, yreçgi dək, cəsur

buztravbün m 1. yarekleriñe 2. yarekçilik
bi zıraw bün *ğw* yareklenenek
buziravı m yarekçilik
buziravkürin m yarekçilikatına
bi zıraw kirin *ğw* yarekçilendirmek
büzirilan m 1. abızılanna (yuwta, kızılık veya kızıl lekeler belmet) 2. fısko fısko kalınnı (veya olı)
büzir ilan *ğw* 1. abızılannak (yuwta, kızılık veya kızıl lekeler belmet) 2. fısko fısko köbannak (veya annak) * pişti kü körtü ilük ywar, canı wı tay **büzir** da yernıñta yuwnıç poçığa decañ fısko fısko köbörtü
büziratar m tohıñta
büzirê m zarılı
büzirêbün m zarılınana
bi zirê bün *ğw* zarılılanmak
büzirê zarık *mdey* yunırtılık
büzirê zügerekê m keteñ tohıñına
büzirfirıy *mdey* tohınnı (sıvan kanı)
büzirfirıy m tohıncauluk
büzirik m tohın
bi zari m seşçilik
büziriğ m kızıñlı
büzirin m keşime
büzirin *ğw* keşimäk * dew **büzir** ayıñ keşidi
büzir kirin m tohınlanıñ
büzir kirin *ğw* tohınlanmak
büzirkitat m keteñ tohınca
bi zırıñ *xw* muñ *ğw* biñ, y'ö köñnäk
büzirk m zarılı
büzirxêbün m zarılınana
bi zırx bün *ğw* z dırılannak
büzirükirin m zarılındırna
bi zırx kirin *ğw* zarılılanmak
büzirvandı m 1. mobilize etme 2. teqke bulırmazın sağılama 3. yigilendirme
büzirvandıñ *ğw* 1. mobilize etmek 2. teqke bulırmazın sağılamak 3. yigilendirmek yigilendirmek
bi zivêkeri m a. m. u. k. q.
büzivın m 1. devanre, barete; masa, mobilize olma 2. teqke gösterme, devanre, omma 3. teqke 4. yigilerene, yigilreñe, cüçellenme
büzivin *ğw* 1. devanmek, barete etmek, mobilize olma 2. teqke göstermek, devanmak, ommak 3. teqkek 4. yigilennemek, yigilreñmek, cüçellenmek
bi ziyarı m zarınna * me malê xw **bi ziyarı** ilreñ ma. anıñ zarınna söçük
büzıyayı m zararın
büzı besün kama ağıç (l'lmus)
büzıbeç m etel
büzıç m çapıçıl
büzıñ m zıñ
büzıñta m Zıvanak (bu kilt d'lmur yetleşme için açılan dañak)
büzün (T) m eyedi

büzün (T) m ürüne
büzün *ğw* ürünek
bi zün m zünen
büzünin m gıñtıñ
büzüne m kimyonlu
bi zünkan m çiflencemle * **çün** hev çiflencemek
 - **li** hev ilan (an jı xstin) çiflencemek
büzüv m gıñtıñ
büzüwan m etel
büzüwanı m Zıvanak
büzür m çün - n. ekli. c. ekli. bespek, bespek eskerek kelis tike bir çün bir nali, bir zal bir çün, bu ot, bu ot, da bir asker koratır * **pu** pafı (mo jetn at tekmlarına taklan men) **pu** veya m. başı çün)
büzürdar m etel
büzürde (T) m ağırtın yarıñna çün
büzürde (T) m n. ekli - bün n. ekli bağlamak (veya totmak)
büzürdeyi m n. ekli
büzürdeyi bün *ğw* bağlatılmak
büzürfirıy m n. ekli çün
büzürfirıy m çivçilik
büzürker *mdey* etel
büzürkeri m çivçilik
büzürkerin m çivçilerne, moñna
büzürkirin *ğw* çivçilernek, mahlınax
büzürkiri m çivçilik, mahlı tohıñnıñ ilan)
büzürkit m çivçiler
büzürkiri *mdey* çivçilerneñ ilan)
büzürük m n. ekli etel
büzürük m z (bu şeyin d'lmurmasıyla ulayan besiri)
büzürük m çivçilik
büzürük m çivçilik
büzürük (T) m n. ekli kanı (Çimex lectularius)
büzürük (T) m 1. buruslık, burusak, d'lmurük tipe (mak terek bayramı ağızma mki'ın ger) 2. horax (kapı zembereğinin m. m. deñli) 3. mandal
büzürükir m 1. burusaklı, d'lmurduñ 2. horax 3. mandal
büzürükirin m 1. burusak tokmak 2. mandalana
büzürükirin *ğw* 1. burusak tokmak 2. mandallanmak
büzürükiri m mandal
büzürük yeñi damlatıp, d'kit, sarık
büzürubdin m çivçilerne
büzürubdin *ğw* çivçilernek
büzürubdin m çivçiler
büzürük m zaharlı keçi
büzülük m d'lmurük
büzürük m urcak, odjek
bi zor *ğw* 1. anu 2. zorla - ü **bela** zembeli - ü **keft** belin zor zor - ü **zehnel** zorca - ü **zekmetan** (ekleka, gaçbuçlerle * me **bi zor**

0 yelirmetan ev zarak amî vâ nevâî pecuğu
ye kaka bu deruna gâid k -a vve zarf,
kencî zozâla

bızor *af* 1. zâr'u 2. vev dîstî, güçlü kimsi

bi zorbasi *b* zorbace

bi zarfâzî *â* zorbacea

bi zardârî *â* zorbacea

bi zardestî *â* zorbacea

bi zarekê *â* 1. güçlülükle, güçlkle, bîta caka,
duşê kalka, zorlukla, dâra dâre. Uca neuz,
zorbela, zar zar, zocu zocuz, zura, zaruk-
le, zoc * bi zetekê gîltiyarî ercebeva (varê
âksân arlasarına dar yerîşler * me gel bi
zorekê zift kir halka zar zapt etak 2. emek,
zorbela 3. zozekî, zozla - gîltiyarî (dîstekî)
uq uca gelmek - pe karin (bîta) emek

bi zarf *gê* 1. emek, tolya olak, ev çok, dala
çok, güçlülük * ev pêndîs bi zarf pênîr sed
lîra dîke bu kalem amek neygul (bu eder 2.
zehet, çarî çatu (ze) kûlîbârda, narîa
yaparak) 3. zorbela, azîta zarukla güçl-
le * me gel bi zarf zift kir halka zar zar
erik - bi (zarkê) re kîrin (eme) zarf sâhîp
olmak - çapê rap ji ruhêî vve filîtanîta
emamî (zar yere) zar atmak - pe bîrîn zorla-
mak, zarfa yapîtmak - çîna kîtan zarî nala
yemek

bızornax *af* sîngûla

bızor *a* 1. korînes 2. uca vank sapa 3. meç
hamurat, çalısken, yeşyler domayan

bızrîk (I) *bıyâ* çekîrîkesek

bızrîk (II) *bur* pîzîk

bızurze *af* kîlîdî (çîlîd) olapî

bi zûkayî *b* vedîrîkle

bızûl *af* dî lîntî

bızûn *af* carî (Mîr kadîdanca avgî gıye)

bızûrçîk *af* çîmentî

bızût *a* hayva

bızûtîm *a* kaynaşına

bızûtîm *teğê* kaynaşmek teğê salâbêk kapu-
dak amek

bızûxal *af* dîlîmî

bızûxav *af* akînah, sızmîk (yazî bereden
selen acîntî)

bızûî berîm kara ağaç

bızûz (I) *gıyâ* saçkıman, sac kırıgı

bızûz (II) *zavî* 1. kûrk hêceği 2. gıve (Tîneç
pel îomella) - (tîşrek) xwarîn guvelennek -
lê xîstîm guvelennek

bızûz (III) *af* hareketh, sabîb olımayan

bızûzîk *a* saç kırıgı

bızûzîkxîstîm *a* guvelennek

bızûzîkxîstîm *af* guvelennek

bızûzıxvarîm *a* guvelennek

bızûzıxvarîm *teğê* guvelennek

bızûzıxvarî *af* gıve

bızûzıxvarî *af* sîngûlî

bızûzîm *a* mak, ne, çučet

bızûzîndar *af* motorlu

bızûzînkîrî *af* motorlu

Bi xva bî (bızornax kîştîman)

bi (I) *b* -a -at' (çapîze bîdırî) * bî tu ti vir bû-
yî? (a sen buradî mıydî?) - dîvê abîv, amî-
nan

bi (II) *be* (a) saqî (Nâşî)

bî (III) *af* dul - bîstîm dul bukkînak - man dîl
kalkak

bi (IV) *be* bızok

bînt *a* bîat - kîrin bîat etmek (veya edîlmek)

bîat kîrin *teğê* bîat etmek

bîatkarî *af* bîat etîşî olan

bîber *af* *a* 1. bîber (Çapîsîm arınamı) 2.
bîber (bu bîkîmîm taze dîm sîzîze ve kapu
dîm sîzîze) *af* kî kullîncîm sîzîmî -a vev
kara bîber

bîberîye *a* bîberîye

bîberîm *a* bîberîm

bîbî *a* bî bî, bîla

bîbîk *af* *a* 1. göz bebeği 2. vev göz bebeği
(çok sevîlmî amem verîlmî kîmsî) -a çav
göz bebeği

bîbîkkîr *af* bîber, kor olısîze

bîbîkkî amem göz bebeği

bîbîbîkkî *af* göz bebeği

bîbîkî *a* göz bebeği

bîbîkîye *a* bîberîye

bîbîkîyî *af* bîberîyî, kîtapsevî

bîbîkîyugrî *af* bîbîkîyograf, kaynaşçarı

bîbîkîyografî *a* bîbîkîyografya, bîbîkîyografî,
kaynaşçak

bîbîkîyografîk *af* bîbîkîyografîk, kaynaşçak

bîbîkîyografya *a* bîbîkîyografya, bîbîkîyografî,
kaynaşçak

bîbîkîyoman *af* bîbîkîyoman (zîrap kîstîsî)

bîbîkîyomanî *af* bîbîkîyoman

bîbîkîyatek *a* bîberîtek

bîkkîk *af* *a* 1. göz bebeği 2. vev göz bebeği
(çok sevîlmî, amem verîlmî bînsî)

bîkad *af* bîber amîber ağaç (Güemî arıbanurî)

bîek *af* gırekî hayvan

bîdur (I) *af* sîngûlî

bîdur (II) *af* ayenek

bîdurkîrîm *a* ayandîrma

bîdur kîrîm *teğê* ayandırmak

bîdul *af* bîdul

bîder *a* talîl

bîdîm *a* bedon

bîdîy *a* sît sağına kabi

bîftek *a* bîftek

bîgane *af* bî yazıncî

bîgudî *a* bîgudî

bîh *a* ayva

bîhok *a* ayva

bîhıjîm *a* ayvame

bîhıjîm *teğê* ermek

bîj (I) *a* kîmîk

bîj (II) *a* piç

bîjî *af* piç, gâbel

biñbün *m* piçleşme
 biñi bün *ğışğ* piçleşmek
 biñin *m* dul kalma
 biñmarce *z* *m* piç
 bik (I) *m* yanılan bir bükki
 bik (II) *m* *m* *m* sügüt (Salaş)
 biküni *m* buca
 bil *m* arpa
 bilahij *m* hilâhi
 bilân *z* *m* 1. zeka, akıllı 2. *m* taklit –i (...) kâtin
 (b ün) taklit etmek
 bilanço *m* bilanço
 bilâni *m* taklit, taklit etme
 bilânüktin *m* taklit etme
 bilâni kâtin *ğışğ* taklit etmek
 bilardo *m* bilardo
 bilarduhax *m* *m* bilarducu, bilardo oyuncusu
 bilardobazi *m* bilardoculuk
 bilaseb *z* *m* sehipsiz
 bile *z* *m* bilâ (Arapça olan bu örne. arla ile zarf
 yapar) * biliselieb bilâsehup
 bilek *m* bilâle
 bilesebe *z* *m* hic yoktan
 bilhesa *z* *m* bilhesa, özellikle
 büya *m* büye
 biyyadar *m* biyyet
 bin *m* sigorta
 binan *m* du, kalma
 biñan *ğışğ* dul kalma
 bimayın *m* dul kalış
 bimar *m* 1. hasta 2. *m* tedavi
 bimargeh *m* hastahane, hastane
 bimarî *m* 1. hastalık 2. *m* hastalıkli
 bimaristan *m* hastahane, hastane
 bimarok *z* *m* hastalıkli
 bimarokî *m* *m* hastalıkli
 bimarxane *m* hastane
 bintayî *m* dul kalma olan
 binte *m* sigorta
 bimezar *m* sigortacı
 bimedarkjela *m* sigortalama
 bimedâr kîrîn *ğışğ* sigortalamak
 bimezdîrîn *m* sigorta etme
 bime kîrîn *ğışğ* sigorta etmek
 biner *m* dul erkek
 bin *m* beña
 bina (I) *z* *m* 1. -e gibi, -e benzer * bilmekî bîna
 şer uslañ gibi bi: adam 2. gibi, müşşesane,
 benzer biçimde * bina mîla bîkîn benim gibi
 yapınız 3. -e gibi, -e yakışır biçimde * bîna
 mîrovân bîxwaze insan gibi iste - (yekî)
 bîñ -e gibi olmak ~ (...) harin -e gibi gelmek
 * ew berê jî mîla re bîna mîrovekî bîraqî
 dîhat wadeleri buna çok akıllı buris gibi
 geliyordu ~ (...) kîrîn -e gibi yapmak ~
 mîrov û insañan insar gibi- mîrovân (za jî
 mîrovân) 1) adam gibi (Talye), akıllı, uslu
 2) insan gibi, adam gibi tedborda, usurluğa
 yararlı yolda) - ewe kîrîn bildigini yapmak

bîna (II) *z* *m* 1. gören * kesê ne dîlye re bîna
 ye re kîmse gönmüş re de duymuş 2. görmüş
 bîna (III) *z* *m* 1. bîra, yapı 2. bîna (Arapça fîr
 çalsını konu edinen bilim ve kitap) 3. *m* çalı
 bînahî (I) *m* gücü, gücün (gürme yitisi) - yêñ
 (yekî) kîm bîñ gözleri görünmez olmas
 bînahî (II) *m* bîna, yapı
 bînahar *m* *m* *m* mimar
 bînaharî *m* mimarlık
 bînan *m* bir bîra (I)
 bînanîm *ğışğ* görmek * ku ez herim cem çî
 dîlye çî bînanîlye hele bir yanına varayım
 da ne görmüş bulalım
 bînanî (I) *z* *m* 1. -e gibi, -e benzer 2. gibi,
 imişçesine, benzer biçimde 3. -e gibi, -e
 yakışır biçimde * bînanî mîrovân bîxwaze
 insan gibi iste 4. gıbusı, benzer: * kesê
 bînanî kîmed nîñ e Admet gibisi yok .
 (...) hîñ jî bîra olmaq - (tîştêkî) hatîñ gibi
 gelmek * ew berê jî mîñ re bînanî
 mîrovekî bîraqî dîhat önceleri buna çok
 akıllı bîna gibi geliyordu ~ (...) kîrîn -e gibi
 yapmak
 bînanî (II) *m* mîşgen
 bînasaz *m* *m* *m* mimar
 bînasazi *m* *m* *m* mimarlık
 bînayî (I) *m* 1. görn, görün (görme yitisi) 2.
 lîr (görde vuruldu) * dî çavê mîñ de
 bînayî, dî devê mîñ de dîdan memne
 gözünde fer, ağzında dîş kalması 3. *m*
 basarı, epik (görme ile ilgili olan)
 bînayî (II) *m* bîna, yapı
 bînayîkîñî *m* prestîlik
 bînefskî *z* *m* şarî çayan, sms ~ bîñ sîna olmaq
 bînefskî *m* *m* *m* smsce
 bînefskîbîn *m* smsleşme
 bînefskî hîñ *ğışğ* smsleşmek
 bînefskîñî *m* smslik
 bîneñ *m* esas, temel
 bîneñe *m* *m* 1. gören, gözün 2. gören, dîlye
 gören kîmse 3. seyirci
 bîneñetî *m* 1. görme durumu, görüşlük 2.
 lîlye görme 3. seyircilik
 bîner *m* *m* 1. gören 2. izleyici, seyirci (çîk
 olayı gören, izleyen kîmse) 3. izleyici, seyirci
 -i (izlemek, eşlemek için bakın)
 bînerî *m* izleyicilik, seyircilik
 bîneve *z* *m* smsî
 bîñlye *m* bir bînanî
 bîñî *m* gorsel
 bîñ kîrîn *m* bir bîñî kîm
 bîñ *m* koku veren
 bîñok *m* ayva
 bîñuñe *m* ayva
 bîñû *m* kokuşuc, kokuşmuş olan
 bîñûbûñ *m* kokuşma
 bîñû bîñ *ğışğ* kokuşmak
 bîñ boñ bir tür *m*
 bîñ (I) *z* *m* 1. hafıza, helek 2. bellek, hafıza (hîl-

gıyayır helleği için) 3. ekil 4. liku, düşünce 5. hatır (akıldan tutuna) * üstün ku we gotlar tev da bira min de ne soyledikleriniz hatırında - hürin (işteki) 1) bilince varmak, düşüncem, akıl etmek (ne olacağını önceden kestirmek) 2) anlamak (bitmiş duyguları, istekler, düşüncelerini seze-bilmek) 3) farkına varmak, fark etmek, anlamak, sezmek, çaktmak, sezilmek * ez dilêlîtu qey bir bire meseleyê gelibe elay: çaktı ~ hürin caetê vaziyet çaktmak - ghandin (hesekî) anlamak, farkına varmak, bilmek * min bir ghandê ku felan nake, min dengê xwe huri bakun a aniamayê sezimi kesim - û haweriyên xwe derpêş kîrin gûşûş bîrdanek - û hawerî 1) imkân, kutsal anıya, uğret 2) düşünce, görüş (di) -a (yekî) de hîro 1) hatırında olmak 2) zafasın kurulanmak -a (yekî) hatîrî omînsunê k -a (işteki) kîrî 1) bilince varmak 2) tahminde bulunmak, tahmin etmek (di) -a min de aklında -a (işteki) neklîtu akîla gelmekêk, akîla gelmeyecek şey

bîr (II) 1. kuyu * hîra avê su kuyusu, 2. kuyu (perol kuyusu) 3. kuyu (çiriden çıkılmayacak durum veya yer) ~ e kuyu gibî (derin ve karanlık yer) - kolên kuyî kîzînak - vedan kuyî acînak -a aşê deşîmên kuyî -a avê su kulesi -a bêav kesê bênav susuz kuyu adı sanı olmayan hiri gîhdar -a çîlerin en derin kuyu

bîra w hîra

bîra arzeyenê w arzeyen kuyusu

bîra aşê w deşîmên kuyusu

bîra çîkiyayî w kîrî kuyî

bîra dilîm w arzeyen kuyusu

bîra dîroy wîrî hîraçî (hîra salta'îmîsî)

bîra fîroşî w bîraçî

bîra hevbeşî w otak belek

bîra karêzî w arzeyen

bîra mehîrî w arzeyen kuyusu

bîrânî w 1. anı, hatıra 2. aşya 3. wı am, hatıra (yaşınmış olayların anıldığı yaza türü) 4. nota (bir devletin başka bir devlete veya ulusla ne yaptığı bildirir)

bîrânîn w 1. anma (birini veya bir şeyi akla getirerek sözünü etme) 2. anma (olmuş bir insanı hatırlamak için yapılan tören)

bîrânînek w 1. hatıra 2. muhabere

Bîranînişîs wêbîrî anîrî, anî yazîzî

bîranînişîsî w anîrîlîk, anî yazîrîqî

bîrawan wêbîrî buca

bîrawanî w hîmca

bîrawend w unutulmaz, hep hatırlanan

Bîrawer w 1. bilmiş 2. unutulmaz, ölü

bîrawane w hîrahane

bîrawanevan wêbîrî birahaneçî

bîrawanevanî w buclîhîzîlîk

bîrayî w anî, hatıra

bîra zenzenê w zenzen kuyusu

bîra ziwa wê kor kuyî

bîrbelas w dağınık düşünceli, düşüncede tutarsız

bîrbîr w 1. alışveriş, kavrayış, idrak, varış, yetki 2. anlayışlı, düşünceli 3. ferasetli 4. uyarık, beserker 5. reyî, ergen, akîl 6. bilmiş (keşif etkililiğinin farkında olan)

bîrbîrîn w 1. algılama, düşünme, açıl erdime, idrak, irak etme, izan etme 2. fel arlama (bir olay veya önermenin daha önce bilinen bir kavram veya formülün sonucu olduğunu görme) 3. anlayış, anlayışlı davranma

bîr hîrin çîçî 1. algılanmak, okid erdimmek, düşünmek, idrak etmek, izan etmek 2. fel anlamak (bir olay veya önermenin daha önce bilinen bir kavram veya formülün sonucu olduğunu görmek) 3. anlayışlı davranmak

bîrbîrîni w 1. algılama, okid erdimmek, idrak, irak etme, izan etme 2. fel arlama (bir olay veya önermenin daha önce bilinen bir kavram veya formülün sonucu olduğunu görme) 3. anlayış, feraset, reyî

bîrbîrî w 1. alışverişlilik, kavrayışlılık, varış, varışlılık 2. reyîlî olma, idrak, biliş 3. anlayışlılık, düşüncelilik 4. ferasetlilik 5. ayarıklık, beserkerlik 6. rûşî 7. bilmişlik (keşif etkililiğinin farkında olan)

bîrbîrbîrî w reyî olma

bîrbîrîlî bîrîn çîçî reyîlî olmak

bîrdar (I) w anî, abale

bîrdar (II) w belek, hafızalî (beleşî) güçlî olan kimse

bîrdarîyî w anîsî, abidemi

bîrdarî (I) w 1. anî, abale 2. w abidemi -ya azadîyê ergîrlîk anî -yu serkelînê zîder anî

bîrdarî (II) w 1. belek, elîta, hafızalî olma 2. düşünme, düşünüş, tefekkür

bîrdarîbîrî w 1. arılaşma, abideleşme 2. arılaşma (saygı ve sevgi ile anılır duruma gelme)

bîrdarî bîrîn çîçî 1. arılaşmak, abideleşmek (anıl duruma gelmek, anıl değeri kazanmak) 2. arılaşma (saygı ve sevgi ile anılır duruma gelmek)

bîrdarîbîyî w arılaşmış, abideleşmiş

bîrdarîbîyî w 1. arılaşma, abideleşme 2. arılaşma (saygı ve sevgi ile anılır duruma gelme)

bîrdarîkîrî w arılaştırma, abideleştirme

bîrdarî kîrîn çîçî arılaştırma, abideleştirmek

bîrdarîkîrî w abideleştirilmiş

bîrdarînek w anubîra

bîrdoz w tez, kuram

bir xislət *bir* xislət etmek, tutul-mak
biryar *bir* belu, li çkendi erkaniyê-jin farkunda
oşin
biryarî *bir* belaylîk
birye *bir* ka yaşında *bir*
birzelaf *bir* zîni aşak olan
birzelafî *bir* zîni aşaklığı
bîsu *bir* rexlîk
bîseksuel *bir* bîseksuel
bîseksuelî *bir* bîseksuelîk
bîsket *bir* basket
bîsk *bir* an, lîhze, muhlet * *bîska* ku derhîsi
 hundir *bû* içeriye geçtiği an * *bîsk*
 raweste bir mühlet dir: ~ek bir an, biraz, bu
 süre, bir lîhze ~ek herê az önce, biraz önce,
 şimdî * otobus *bîsk*ek burê derhus *bû*
 otobus yandı geçti ~ek bi şûm de biraz
 sonra, inden sonra * *bîsk*ek bi şûm de serê
 xwe rakir ji min fed kirî nêden sonra başını
 kaldirdi brna bakti
bîskek *ê* biraz (kîsî bir sözê şta) * tu dilkarî
*bîsk*ekê pênûsa xwe bîdî min birax kalem
 tu baw vereftir minî? ~ bi şûm de *ê* biraz
 du.
bîst *bir* pîsa
bîst (I) *bir* üzerinde et kavurları ve ayrıca atası
 karışımında kullanılan atır
bîst (II) *bir* an, lîhze ~ek bir an, bir süre
bîst (III) *bir* 1. yirmi 2. *bir* yirmi (omlakuzları
 bir anık) ~ *libî* yemelik, yirmişerlik (içinde
 yirmi tane bulunan) ~ *li* (yekî) ketin niye
 hep bize mi dîşer? ~ê sîkate geybe
 kuşlari gelîşî, soğukdan tîksîsîmî kûl-
 maya hoşlanmîşîni şerîti
bîstam *bir* bastan
bîstamdar *bir* bastanda
bîstami *bir* yirmiçîk, yirmişerlik
bîste *bir* emîn olma
bîstebîst *bir* yirmiçîk
bîstem *bir* yirmiçîk
bîstemîn *bir* yirmiçîk
bîstîk (I) *bir* yemelik
bîstîk (II) *bir* an, lîhze
bîstîkek *ê* azîk (şuê min)
bîstmend *bir* yemîk
bîstobîst *bir* yirmiçîk
bîstok *bir* lîhze
bîş *bir*in kaplanboğaz
bîş (I) *bir* 1. çalîk 2. koru, kerulok
bîş (II) *bir* omêç
bîşeng *bir*in sulkîm söğüt (Salk babilonica)
bîşî (I) *bir* 1. yulka 2. pîrî 3. bürck
bîşî (II) *bir* konîk, çaman ik alan
bît *bir* pat
bîter *bir* sağlama, temin
bîter bîr *bir* bu'nîmîş
bîter bîr *bir* *liğ* bulunmak, sağlanmak, temin
 edilnek
bîterî *bir* sağlama, temin etme

bîterker *bir* sağlayıcı, temin etici
bîterkerî *bir* sağlayıcılık, temin edilcek
bîterkîrlin *bir* sağlama, temin etme, bulma
bîter kîrlin *liğ* sağlanmak, temin etmek, bul-
 mak
bîterkîrlî *bir* sağlanmış, temin edilmiş
bîtî (I) *bir* dulak
bîtî (II) *bir* saklanmaç
bîtik *bir*in arpacık, u dirseği (göz kapuğının
 kenarında çıkan küçük çıkıntı)
bîvarî *bir* hasta
bîve *bir* bekar
bîvek *bir* bîyek
bîwar *bir* boyun, olan ~ê *jiyanê* yaşını boyutu
bîxallî *bir*in teyze çocuğu
bîz (I) *bir*in 1. mişk kesici 2. kurun
bîz (II) *bir* büz, delgi
bîz (III) *bir* 1. tiksîmme, iğrençî, iğrenme, kaza-
 het 2. ucer içmek, mide, yürek * *bîzê* *wî* *li*
 hev dîkeve yüreği bulunayor 3. *wer* nefret,
 iğrenme * *az* *bîzî* jê dîklîm ordan nefret
 ediyorum ~ jê *çûn* tiksînmek ~ jê *hatî*
 kîrlin iğrenilmek ~ jê *li* hev ketin -den
 iğrenmek, tiksînmek ~ *li* hev xîstîm bulantî
 vennek ~ê (yekî) çûm (tîstekî) *li* estalî çak-
 nek, mîdesî saklanmak 2) *çûm* çekmek ~ê
 (yekî) *hatî* tiksînmek ~ê (yekî) jê çûm
 mîdesî bulunmak, iğrenmek, tiksînmek,
 öğüreceği gelmek, uı kalkanak (veya kabarm-
 mak), ikrah gelmek ~ê (yekî) jê *hatî*
 iğrenmek ~ê (yekî) jê *li* hev ketin mîdesî
 bulunmak, iğrenmek, tiksînmek, öğüreceği
 gelmek ~ê (yekî) *li* hev ketin (îpî, mîdesî)
 bulunmak, yüreği kabarmak ~ê (yekî) *li* hev
 xîstîm mîde bulunmak ~ê *mîroş* jê çûm
 tiksînmek, mide bulandırmak ~ê (yekî) *neçûm*
 (tîstekî) mîdesî almamak, fskaldurmak,
 kabul etmemek veya götürmemek]
bîze *bir*in turşuda kullanılan bir tür ot
bîzalek *bir*in zevruz çiçeği
bîzîrîm *bir* 1. tiksîmme 2. mide bulandırma
bîz *amin* *liğ* 1. tiksînmek 2. mide bulandır-
 mak
bîzîr *ê* bizzat, kendi, kendisi
bîze *bir* tiksîmme, iğrenme
bîzek *bir* tiksîmme
bîzekîrlin *bir* tiksîmme
bîze kîrlin *liğ* tiksînmek
bîzekî *bir*in 1. tiksîmme 2. iğrenme
bîzer *bir*in salqîm sagîl (Salix balyhînica)
bîzî *bir* iğrenç, tiksîmme
bîzî jê kîrlin *liğ* 1. iğrenmek 2. nefret etmek
bîzî kîrlin *bir* tiksîmme
bîzî kîrlin *liğ* tiksînmek
bîzîpîdî *bir* tiksînmek
bîz jê çûn *liğ* tiksînmek
bîzîkîrlî *bir* 1. iğrenme, tiksîmme, ikrah getir-
 me 2. nefret etme
bîz jê kîrlin *liğ* 1. iğrenmek, tiksînmek, ikrah

geçirmek 2. helice etmek
hâkirin m. öğrenme, takasime
hâz kîrîn f.ğh. öğrenmek, taksimek
hâzîlhevketin m. bulpanç
hâzme m. ruğu
hâzûrî kêmûn bîsmut (kısaltması Bî)
hâz m. öğrenen
hâzık m. öğrenen, taksime
hâzûkî m.ğh. 1. öğrenen 2. öğrenençe 3. yemek
 konusunda tuz olan
hâzûkî m. öğrenenlik
hâzûlek kûrûn nevruz ou, nevruz çiçeği
hâzûn zûl-uz buzur
hâzû m. bulce
hâz, **hâz** m. bluz
hâz m. hâz (i. âzâzibî oyunlarında)
hâk m. 1. hâk (büyük ve ağır kitle) 2. hâk
 (birçok çok bölünür bit oraya gelmiş olan
 bir bölünü oluşuran) * **dersa hâk** hâk deri
 3. hâk (politik çıkarıcı: şehriyle bir araya
 gelmiş devletler topluluğu) 4. hâk (işme
 resmi veya yazı kâğıtları koruyan kâton
 kağı) 5. hâk (birbirine bitişik büyük yapılar)

Hâka Rojhilat m. Doğu Hâka

Hâka m. Hâka

hâka m. hâka

hâkêkîrîn m. hâke etme

hâke kîrîn f.ğh. hâke etmek

hâkêkîrî m. hâke edilmiş o an

hâkînat m. hâkînat

hâz m. hâz

hâzîn m.ğh. hâzîn

hâ m. çin

hâ zûrî bun (Bîoz constructor)

hâbelat m. hâbelat, âlet, facta, belâ (bayrak za-
 rar ve âkınlığa yol açan olay veya kusur)

hâbelatîlî m. felâketgede

hâbelâtîjî m. âletinde, felâketvede

hâbîlîk m. hâbetan fîtmân

hâbîn f.ğh. hâbîn

hâbînâj m. hâbînâj

hâblat m. hâbelat

hâbîlîskî m. hâ çekî hastalığı

hâcî m. fîna

hâcî m. hâcîk

hâcîk m. 1. sus kopeği, fîna kopeği 2. sâpek
 yavrusu 3. argo hâcîk kimsa, kıptan hâcîk
hâcîkî m. âlâççı

hâcîkîf m. ârâşp gîtmave nucyîlî, kîrîkîk
 kîmîe

hâcî (II) m. spermatozoit

hâç (II) m. 1. kuyruk (buysanların çoğunda,
 gowdenin ön yanında bulunan, omurganın
 uzantısı olan uzun ve esnek organ) * **hâç**
 çeleke meğm kuyruğu 2. **meğm** kuyruk
 sokumu 3. **meç** kuyruk (bazı seylerde
 kuyruğu herzeyen uzantı veya hâç tarafın
 aksi yönünde kalan bölünür) 4. **meç** kuyruk
 çirinin arkasına takılıp ayrılmayan kısme

4. kuyruk (başın arkasına toplanmış saç
 demet) 5. kuyruk (bu hâzîn buluş çığırına
 yakın ya da bitilen bir demet yapın çizgi -
hâçonîn kuyruk sallamaç - **rep** kîrîn 1)
 kuyruğu dikmek (havvan kuşmaya başla-
 mak) 2) kuyruğu dikmek (havvan, bulundığı
 yerden uzaklaşmaya başlamak) -a **kerê**
 bîzdîn dîjîmîn kuyruğu kopuz -a **swe**
duw ser mîlê Xwê 1) kuyruğu dikmek (hav-
 van kuşmaya başlamak) 2) kuyruğu dikmek
 (havvan, bulunduğu yerden uzaklaşmaya
 başlamak) -a **swe** kîrîn **nav pîyên** (an (i
 llugên) **swe** kuyruğunu kısınak -a **swe**
 kîrîn **nav şeqê** **swe** kuyruğunu kısınak

hâçek zûrî 1. spermata, spermî (terkek eşeyîle
 hücre) 2. arnik

hâçik (I) m.ğh. 1. pişç, ucu, kuyruk sokumu
 kemîği 2. kuyruk, kuyruk sokumu, paçuk -
 jê bîn **pîzîpîzîk** kuyruğu dikmek

hâçik (II) m. 1. sâpekîk (meyve, sebze sâpçığı)
 2. hâ çeynî dipkîmî 3. mîzağın demî ucu

4. sîğara izmarîlî * **hâçîkê** çîğareyê sîğara
 izmarîlî

hâçîkîrî m. 1. kîrmîzî kuyruklî 2. kîrmîzî fî-
 nêlî çîğara

hâçîr m. yanık sarı sarı kokusu

hâçîrîk m.ğh. kabadayı, külyutmaz

hâçîr m. çîrmîs, fîka

hâçek m. âlık, budala, elîch, zekâca geri

hâçekane m. hâçek, budalaca

hâçelî m. hâçelî

hâçelîlî m. hâçelîlek

hâçelîlî kîrîn f.ğh. budalalık etmek

hâçelî m. budala, apol

hâçelîyî bîn f.ğh. budalâçermak

hâçelîyîbîn m. budalâçermî

hâçîlî m. bedretan

hâçîqî m.ğh. hâçîqî

hâçîjî m.ğh. hâçîjî

hâçî **hâçî** serî ve hâçî alar: avan bir kokuya
 salıp bir hâçî

hâçîk **hâçî** bir hâçî

hâçî zûrî hâçî 1. hâçî 2. zûrî cesur, gözüpük,
 âlîğm

hâçîmê m. cesur, gözüpük, âlîğm

hâçîmê zûrî kokarca (Müstela putar.us)

hâçî m. hâçî

hâçîkî zûrî hâçîkî, alimî nîymî çîçî

hâçîkî m.ğh. hâçîkî

hâçîkî m. hâçîkîlek

hâçîkî m.ğh. hâçîkî

hâçîkî m. hâçîkîlek

hâçî (I) m. argat ekim biçerken yüz tuttuğu yön

hâçî (II) m. hâçî (bir âlkel türü)

hâçî m. hâçîqî

hâçî m. bir parça, kîta

hâçî m. keşer, çayış

bulpançe m. hâçîmetre, çîmîmîlçer

bulpançe zûrî pîçîçî: hâçî erkek çîyusa, îspîd-

yalpaca gib

Bolşevik *bolşevik* Bolşevik

Bolşevikli *bolşevikli* Bolşeviklik

Bolşevizm *bolşevizm* Bolşevizm

bolşevik *bolşevik* Bolşeviklik

bomba *bomba* bomba — avetin (cihekü) buralubarak, bir vace bomba atmak ~ **barandı** ser (cihekü) uzerine bomba yağdırmaq ~ya atomê atom bombası ~ya düyê sis bombası ~ya gazin gaz bombası ~ **gurüleyi** atom bombası ~ya **firakskitêj** göz yaşartıcı bomba ~ya **hidrojenê** hidrojen bombası ~ya **kobaltê** kobalt bombası ~ya **miji** (an jî düyê) sis bombası ~ya **napalmê** napalm bombası ~ya **rodikhsiner** göz yaşartıcı bomba ~ya **şeridar** (an jî bledamjîmêr) suatlı bomba

bombalanêj *bombalanêj* bombalama

bombaharan *bombaharan* bombaharman

bombabaraklıkirî *bombabaraklıkirî* bombalama, bomba yağdırma

bombaharan kirinê *bombaharan kirinê* bombaharman etmek

bombabaraklıkirî *bombabaraklıkirî* bombalama edilmiş olan

bombapêker *bombapêker* bombacı, bomba atılacağı bombapêkerî *bombapêkerî* bombacılık bomba atılacağı

bombakirîn *bombakirîn* bombalama

boruba kirinê *boruba kirinê* bombalamak

bombatûdîran *bombatûdîran* ~ kirinê bombatûdîran etmek

bombatûdîran *bombatûdîran* bombatûdîran

bombayan aştê bombayan (bomba kullanarı)

bombe *bombe* bomba

borîk *borîk* borîk, aptal, avaz

borîkane *borîkane* şapşale

borîkî *borîkî* borîklik, avallik, borîk, şapşalîk ~ **borî** aptal olmak

borîklîbîn *borîklîbîn* borîklaşma, şapşallasma

borîklî *borîklî* borîklaşmaq, şapşallasma, şapşallasma

borîklîbîyîn *borîklîbîyîn* borîklaşma, şapşallasma

borîklîkirîn *borîklîkirîn* borîklaşdırma

borîklî kirinê *borîklî kirinê* borîklaşdırmaq

borîklî *borîklî* borîklik ~ kirinê borîklik etmek

borî *borî* borî

borbon *borbon* şekerleme

borbonîleş *borbonîleş* borboncu (satan kimsê)

borbonîleşî *borbonîleşî* borbonculuk

boronêk *boronêk* boron

bone *bone* manasebel

bonayî *bonayî* yînelik, doğuk * **perwerdehly**

bonayî gel *bonayî gel* okuma eğitimi

bonfile *bonfile* bonfile

bonq *bonq* 1. gıcışma (maddî ve inanevî olarak) 2. zî gururî

bonq hûm *bonq hûm* 2. gelişmek 2. gözünü karmak

bonge *bonge* mahfûz şey

bonqî *bonqî* gurur

bonîk *bonîk* ölçen büyüklüğünde geniş ve yaygın şey

bonmarje *bonmarje* bonmarje

bono *bono* ~ şikandîm bono kardanmak ~yê vekîrî *bono* açık bono

bonserwis *bonserwis* bonserwis

bnq (I) *bnq* 1. kuma (cazîrî aracı olarak kullanılan boyuz horat)

bnq (II) *bnq* 1. kuma, destê, demer, tûm (avac jê veyo parank uçtırıya tutulabilen miktar) 2. *bnq nos* (biyyik içm. gür ve uzun)

bnq (III) *bnq* 1. içmek, teklik 2. sarımsak veyo soğan etek flizi

bnq dîm *bnq dîm* karmak

boqje *boqje* ardeş kuşu, boz bakkal (Jurdus pilavî)

boqjeju *boqjeju* karmak

boqil *boqil* 1. hıncak 2. hilek * **boqilê** dest el hilekî

boqîk *boqîk* boqîk

boqînefir *boqînefir* kuma (cazîrî aracı olarak kullanılan boyuz boru)

boqje *boqje* çocukların dibinde çıkan bir hastalık

boqjêder *boqjêder* boqje

bor (I) *bor* bor (element) (kısıtlıması B)

bor (II) *bor* bor 0 bor

bor (III) *bor* 1. baki 2. *bor şarışın*

bor (IV) *bor* 1. bor (ekilmemiş, şerhemenîş teprik) 2. gür (sarılmıyacak boz buraklaşma)

bor (V) *bor* 1. geçit, geçek (geçecek yer) 2. geçit (su geçit) * **borê avê** su geçiti 3. *borê dere*

bor (VI) *bor* 1. keçê derunî 2. çinde keçê yapılmı eadır

bor (VII) *bor* at * **borê qer** yağuz at

borak (I) *borak* keçê yapılmı eadîmî

borak (II) *borak* açına yeşertme

borakdun *borakdun* aç yemî yaprak açma, yeşertme

borak dîm *borak dîm* yemî yaprak uçmak, yeşertmek

borakê *borakê* boraks

boran (I) *boran* nubran, bunalm ~ **ilerbas** kîrim

boran *boran* geçirmek ~ **pebawerlyê** güvên burakort

boran (II) *boran* 1. geçme, geçiş 2. geçim

boran (III) *boran* 1. salma (kışınm üretimlesime aydın açm)

boran (IV) *boran* 1. boran (sarımak yağışlı hava boyaj) 2. boran, kar fırtınası

borandêk *borandêk* 1. verudî, ilâci 2. gonderîu (iz ve radyo için)

borandı *borandı* 1. geçirtme 2. geçirtme (bu süre yaşama oturma, kalma) 3. geçirme (herhangî bir durumı yaşama, olma) 4. başlatma

borandı *borandı* 1. boğurtme

borandı *borandı* 1. geçirmek 2. geçirmek (bir süre yaşama, oturma, kalma) * **bu şevê** 11 der bîhorîmî dê haş he geceyi çışarda geçirtin iyî olur eger 3. geçirmek (herhangî

bir dəfəni yığmaq (nak) * rüjən xweş
borandin (yi güler geçirmek * nezwesün
borandin) üstaklı geçirmek 4. böğçulara
börçüdü (II) (ğ) böğçümək
börçülü *af* 1. geçirmiş olan 2. bağışlanmış,
muft
börçülü *w* güc xətək salma (yoşların
məzləməyə ayələrlər olar)
borun *af* borun (yığırda bir sebze yemək)
-ya kumlitən kəbək *w* voğurda şapdan
vənək
boranlı *w* boranlı
boranxane *w* güverçinlik, salma (üstün
düşünməyə əsələrlər olar)
boran *af* 1. boranlıq kimi 2. kurbanlıq (həyatı
buraxıl məna) boran
boral *kim* m boran
boras *w* kəzətilmiş hühur
boraz *w* tıq
bor bün (ğ) böğçümək * qıvayən wə bor
dibün (əf) böğçüyarmək
borc *w* borc, verəcək
boredar *af* borçlu, verəcəli
borçin *w* borçin (II)
borçin *af* 1. borçlu 2. af borcu (bu rənklən
olur)
borçin *w* borçlu
borc *af* yəni dənuz (Suz tərəfi)
borçban *w* ağız dolması
borçbor *w* 1. böğçü (boran qıv) 2. yəni
sarılıq və kılhanbəyə bağınması) - jə çün
(an j) halın böğçümək
borçborkitir *w* bağçudana
borçbor kün (ğ) böğçümək (intan qıv)
borək *w* borək
borəkə *af* wə wə borçü
borəkə *af* qıv *w* qıv borçü
borəkəkər *af* borçükər
borəkəkəri *w* borçükər
borəkəfıy *w* borçü (satan kimsə)
borəkəfışı *w* borçükəş
borəkəp *af* wə borçük (səpan kimsə)
borəkəp *af* wə borçükək
borç *w* borçuk
borçxane *w* güverçinlik, salma
borç *w* borç (yığırda) borçin, olarək
borçrandin *w* keçer olarək
bor çerətölün (ğ) keçer olarək
borçrin *w* keçer olarək
borçhisün *w* keçer, ukiştının *w* vana
borç hisün (ğ) keçer (S.Ə. atın ki, dönmək
borç *af* 1. borçin 2. çışt sığınca borçin *af* *
yələka borçin olarçük
borç *af* wə borçin
borçya *af* wə borçin sığır borçin, idrar borçin
borçya *af* wə borçin olarçük borçin
borçya *af* wə borçin olarçük borçin
borçyökü *af* borçin
borç (I) *w* 1. borç 2. borç * borçya sobayə

sobə borç 3. borç, borçin (tələlə çə-
nən pələlə mədəti çığır) 4. borç (yığır
açar olarək kulların borçin borç) *
sewta bürçü kəonon səv - jendün borç
çalmaq - ü qıvıl bu olarçük olarç - ya yəv
ləvən *af* pə wə borçin - ya wəlekariyə
gəvənək borçin - ya hıvayə borçin karal
- ya naməwariyə (ğ) karavənə yəvə - ya
pəvəllə pəvəllə borçin - ya pəvəlləllə (vən
borçin) (hıvayəyə yəvə yəvə salınca
çalınan borçin xətən) - ya qıl kor borçin
(yemək olarçük) - ya rəbūyə kalk borçin
- ya rəbūyə lə kətin kalk borçin çalmaq
- ya rəbūyə lə xətən kalk borçin çalmaq
- ya wəvəllə yemək borçin (askerliklə)

borç (II) *af* 1. geçirmiş (geçirmiş qıv) yığırda
olur) 2. geçirmiş (zaman bakımında pəvəllə
çalınmış olar) 3. m geçirmiş (buğumə pəvəllə
kəlmə olar zaman, məz) * şirən kün di
demən borçin də bünə ü qıvıyınca geçirmiş
olur bicanlar 4. geçirmiş (arkadan kəlmə
isəvət, məz) * borçin wə pəvəllə yəvən
geçirmiş borçin - ya borçin *af* çirək *af* wə yəvə
nişək zamanı yəvə dükən nişək pəvəllə - ya
çödayi dın geçirmiş

borçifros *af* wə borçin (satan kimsə)

borçifros *w* wə borçin

borçin *af* wə borçin, borçinən

borçin *af* wə borçinən

borçinikirin *w* borçin çalın

borçin *af* kün (ğ) borçin çalmaq

borçin *af* wə borçin

borçin *af* wə borçin (imal edən)

borçin *af* wə borçin

borçin (II) *af* 1. geçirmiş 2. geçirmiş (bir yandan
güç olarçük yəvən çalın) 3. geçirmiş (bir yer
açma, abır yəvə uşqın) 4. geçirmiş (zaman
xət, aşma, pəvəllə borçin) 5. hühur geçirmiş
(yəvə sövən)

borçin (II) *w* borçin, böğçür, oğurç

borçin (II) (ğ) 1. geçirmək * çün kəs bi ləz ü
bez di borçin *af* wə borçin kəlmə olarçük
birkaç kişi *af* wə borçin geçirmiş 2. geçirmək (bu
yandan güç olarçük yəvən çalın) 3. geçirmək
(bu yer açmaq, abır yəvə açmaq) 4.
geçirmək (zaman qıv, zman, pəvəllə borçin-
mak) * saat jə dehan diburə saat rnu geçir
wə 5. hühur geçirmək (yəvə sövən) *
hükümə te li şir naborə hüküm borçin çal-
maq - ya ləvəllə geçir lövən * hıborin olarçük
səvə hıborin, *af* wə nəpəfirinim olarçük
borçin kəlmə olarçük * diborçin *af* geçir (sət
ç) wə yəvə kün saat jə borçin pəvəllə diborçin. *af*
wə diborçin *af* wə saat jəvəllə wə yəvə sığır

borçin (II) (ğ) böğçümək, oğurç

borçin *w* borçin (satan qıv) - jə çün (an j)
halın) böğçümək - pə kətin böğçümək
böğçüməyə borçin

borçinikirin *w* bağçudana, böğçümək

berinê kirin *êgê* bangûrdana, boğîrmek
berizan *w* 1. çerme, borazan 2. *adêl* berazan, berazîner
berkirin *w* domre, sîjûndir halîne kalliya
ber kirin *êgê* dommek, sîjûndir helîne kullana
bernoz *w* bornoz
beroz *w* êkar adı, sarıya çolan okuzîze verîlen
ad * *payê* heroz adı, okuz
beroz *w* *êgê*, arı
berosa *w* bosa
berosayan *adêl* berosac
berosayani *w* berosacîk
berosa *w* para keser
berûden *w* keçeyî sîkayîma, domre
ber xâlîm *êgê* keçeyî sîkayîmak, dîrmek
berxane *w* güvercinlik
berxê *w* vîdê
berxêkirin *w* vîdalana
berxê kirin *êgê* vîdalamak
berxêkirî *ad* vîdalê, vîdalînîs
berxuş *w* adêlêlê fîrtina
bese (I) *w* berxûnduruşun, acunun cê paz
 halkası
bese (II) *w* büse
bese (III) *w* pusu, tezek – danîm pusa kanzak
beş *w* 1. yemê (yanuşu veya yanuşta olan şey, daha çok bez türü şeyler yanuşken) 2. *ad*
 tuzi kanzuş şey
beşin (I) *w* yanuş (yanuşu veya yanuşta olan şey, daha çok bez türü şeyler yanuşken)
beşin (II) *w* şipine
beşin (III) *w* *êgê* yanuş (yanuşu veya yanuşta olan şey, daha çok bez türü şeyler yanuşken)
beşin (IV) *w* *êgê* yanuş
bust *w* hîşesî
bestan *w* 1. bestan 2. bestan (kavuş, karpuz talası) 3. bestar okusun ve karpuzu venê en ortak adı 4. *w* *ad* çeyme - dan (yekî) mîrme venek
bestandar *adêl* bestanê
bestandari *w* bestancîk
bestanê an *adêl* bestane
bestanyani *w* bestancîk
boste *w* halka bîşiminde yekle meclê kullor an bu aruş
bustebejn *w* çuce
bostik *w* bir kiz çene, çu ayuşu
boş (I) *ad* 1. bol, çok (kî karşı) 2. gur, bol (ta içim) * *aveke* boş giran 3. meç, yeğna (zêlê 4. çal, bulak * *xwepêşandona* îro pir boş bû) *êgê* *êgê* gosterî çok kalibahkî
boş (II) *w* deve sarışın * boşê devpa deve sarışın
boşahî *ad* boşahî
boşahî *w* 1. boşluk 2. gürlic
boşayî *w* 1. otluk 2. bulluk, gürlic 3. yağurluk 4. kalibahk
boşayîbûn *w* 1. bollaklaşma 2. gürleşme 3.

kalibahklaşma
boşavî bûn *êgê* 1. bollaklaşmak 2. gürleşmek 3. kalibahklaşmak
boşayîbûyin *ad* 1. bollaklaşma 2. gürleşme 3. kalibahklaşma
boşbûn *w* 1. bollaşma, bolatma, bolatma 2. bollaşma, gürleşme 3. kalibahklaşma
boş bûn *êgê* 1. bollasmak, bolatmak, bolatmak 2. bollasmak, gürleşme 3. kalibahklaşmak
boşbûyin *w* 1. bollaşma, bolatma, bolatma 2. bollaşma, gürleşme, gürleşme 3. kalibahklaşma
boşayî *w* *êgê* koruluğu
boşker *adêl* boşkerînc
boşkerin *w* 1. otlasma, bollaşma 2. gürleşme
boş kirin *êgê* 1. bolatmak, bollasmak 2. gürleşmek
Boşnaq *adêl* Boşnaq
Boşnaqê *w* 1. Boşnaqca 2. *ad* Boşnaq (bu halkla *êgê* olak)
Boşnaqê *w* 1. Boşnaqca 2. *adêl* Boşnaqlara yakasî veya boğul
bot (I) *w* 1. delik 2. boru, çuk - *ya* *aşê* deşimên borusu
bot (II) *w* 1. bot (küçük gemi) 2. bot (ağaç, pîşîk veya kuzeyden yapılmı kayık)
bot (III) *w* bot (uzun konyu, kapalı ayakkabı)
 * *buteke* pir *xwesik kirîbû* çok güzel bir bot sarın oluşu
bot (IV) *ad* 1. delik (çî çürük, çî kaf içi çürümüş ağaç * *ev* dar bot *w* bu ağaç delik 2. meç, kuzak
botê aşê *ad* deşimên kuyusu
botê dükêlê *ad* mîrîbot
botêl *adêl* yanuşak (bu *ad* tuz)
botan *w* bulcan
butanî *w* Botan yöresine ait bir halay
butanîk *w* botanîk, bek, bîlîmî
butanîkînas *adêl* honulış, bîkî tîlînc
butanîst *adêl* botanîkçî, bîkî bilîmçî
butay *ad* butay
butbotk *adêl* bîlîmî kuz
bûcê *w* polu
bûtik (I) *w* çene, o'uk - *ya* masereyê uzun alîna havuzî oluşu
bûtik (II) *w* 1. keşce (ulu yemâlele karıştırmaya, ağaçmaya yanuş, uzun saplı derince kaşık) 2. polu
bûtik (III) *ad* çukmî yuzlu
buç (I) *w* 1. boğa 2. arpa güçü, zînde (kuzey)
buç (II) *w* çukuk
buças *w* ince keten dokuma
buçê *w* bolca - *ya* jî parçeyan parçah deşta - *ya* (yekî) kirin bîlî çuğê (yekî) beğanzî kalîluğuna veşmak - *ya* *xwe* lîrin bîlî çuğên *w* *be* beğanzî kalîluğuna alîmak - *ya*

awe tesî hev kirin bolçasını tuplanmak

buğçeger *n* buğça

buğçegerî *n* buğçalılık

buğçekirin *n* buğçalama

buğçe kirin *lğh* buğçalamak

buğçeng *n* buğça

buğçevan *n* buğçacı

buğçevanî *n* buğçacılık

buğçik *n* 1. buğça 2. buğçenk. çiki, çikin - muçik sarçik sepet teşya tum) -a devnî-qeskan kirpina buğçası, parça buğçası -a partikan kirpina buğçası -a serobero oruşpu buğçası

buğçik çêkirin *lğh* çêkirmek

buğdun *n* buğdun

buxa *n* boğa

buxemat *n* boğa yilni

buxesak *n* boğa yavrusu

buxesang *n* cendere, mêngere fûrum vb içdi

buxesangkirin *n* parselma

buxesang kirin *lğh* parsellemek

buxesangyan *n*devî cenderesi

buxesangyanî *n* cenderecilik

buxesank *n*; buxesang

buyn *n* buyak (yer)

buynke *n* kir tür yakuci gü.

buynî *n* buyn

buynê *n* buyn

buynî *n* buyn

buyandîn *n* seçme, seçici (veya seçmeci) davranma, içeceğine ozan gestirme

buyandin *lğh* seçmek seçici (veya seçmeci) davranmak. içeceğine ozan gestirmek * ew II zariman diboyine o yemek seçir

buyn *n* buyn - bî kar anîn buyn kullanmak - girîtu buyn tûmak - lê xistin buyn vurmak (veya çalkmek) - tê dan buyn çürmek -a ustare ustir buynî -a (wê) çilînsin oynası çink -a demançeyî tabanca buynî -a (wê) reng dan buynî tûmak -a lêvan çudak buynî -a puran sac buynî -a turnûsofê turnûsof buynî -a anîn anîn buynî

buynaxa *n* 1. sulu buyn 2. *n* sulu buyn (sulu buyn ile yapılmış olan)

buynaxa *n* 1. yağlı buyn 2. *n* yağlı buyn (bu buyn ile yapılmış resim)

buynaxa *n* buynane

buynaxa *n* 1. yağlı buyn 2. *n* yağlı buyn (bu buyn ile yapılmış resim)

buynaxa *n* 1. ombra

buynaxa *n* 2. boy

buynaxdar *n* buynak

buynaxî *n* buynax (buynax satıcısı)

buynaxî *n* buynaxî

buynaxker *n* buynax

buynaxkerî *n* buynaxlık

buynaxkîtlî *n* buynaxî, buynaxî

buyn *n* 1. buyanmak, buyanma 2. *n* buyanmak, makyaj sürmek

buyaxkîtlî *n* 1. buyax (buynax sürülmesi, buyalanması olan) 2. buyanma (rengi sonadın, buyn ile verilmiş olan) 3. buyax (kadın için, yüzüne çuk buynax sürülmesi, makyajlı)

buyaxkerî *n* buyaxer (buynax sürülmesi, buyalanması olan)

buyn *n* seçme, seçici (veya seçmeci) davranma, içeceğine, içeceğine ozan gestirme buyin *lğh* seçmek, seçici (veya seçmeci) davranılmak. içeceğine, içeceğine ozan gestirmek

buykot *n* buykot - kirin buykot etmek

buykotker *n*devî buykotçı

buykotkerî *n* buykotçuluk

buyn *n* 1. buyn, kir 2. *n* buyn, kir, sül kır (bu renkle olan) * heşpê buyn kir al

buyn *n* buyn

buynaxî *n*devî buynax (sulan kimsi)

buynaxî *n* buynaxlık

buynaxer *n*devî buynaxer

buynaxerî *n* buynaxerlik

buynaxî *n*devî buynaxî, kirçillemek, kirçillemek, kirçillemek

buynaxî *n* buynaxî, kirçilama, kirçilama, kirçilama

buynaxî *n* buynaxî, kirçilama, kirçilama, kirçilama

buynaxî *n*devî buynaxî

buynaxî *n*devî buynaxî

buynaxî *n*devî buynaxî

buynaxî *n*devî buynaxî

buynaxî *n*devî buynaxî

buynaxî (II) *n* 1. buyn, kir 2. *n* buyn, kir (bu renkle olan) * Kerê buyn buyn eşek

buynaxî (II) *n* buynax

buynaxî *n*devî buynax

buynaxî *n*devî buynax

buynaxî *n*devî buynax

buynaxî *n*devî buynax

buynaxî *n*devî buynax

buynaxî *n*devî buynax

buynaxî *n*devî buynax

buynaxî *n*devî buynax

buynaxî *n*devî buynax

buynaxî *n*devî buynax

buynaxî *n*devî buynax

buynaxî *n*devî buynax

buynaxî *n*devî buynax

buynaxî *n*devî buynax

buynaxî *n*devî buynax

buynaxî *n*devî buynax

buynaxî *n*devî buynax

buynaxî *n*devî buynax

buynaxî *n*devî buynax

buynaxî *n*devî buynax

buynaxî *n*devî buynax

briket *m* buket
briket(ürüş) *adım* briketçi (satan kimse)
briketçüvü *m* buketçilik
briketçivan *adım* briketçi
briketçevani *m* briketçilik
Britanyayı *adım* Britanyalı
bryantın *m* bryantın
bryantınkırçı *ad* bryantınlı, bryantin sürül-
 meği olan
bron *köm*m bron (kısıtlucası Br)
bronhdürlük *kiş**öz* bronhdürlük
brömür *köm*m brömür
brömürdür *ad* brömürü
Brönş *adım* brönş
brönşik *adım* brönşçük
brönşit *kiş**öz* brönşit
bronz *m* bronz
bronzü *ad* bronz, bronzün
bronzübün *m* bronzlaşma
bronzü bün *kiş**öz* bronzlaşmak
brönşür *m* brönşür
browning *m* browning (7.65 mm otomatik
 tabanca)
brutor *adım* brutor, yakıtçı
brüske *m* flaş * brüskeya wönkekşe fotograf
 makinesinin flaş
brüt *m* brüt
bud *m* bud
budçe *m* bütçe -ya bütçevclikü çalma bütçe,
 mühlak bütçe -ya gışi genel bütçe
budçeçöldürim *m* bütçeleme
budçe çökürin *kiş**öz* bütçelemek
Budist *adım* Budhist
Budizm *m* Budizm
bufe *m* 1. bufé (içine sofra takımlarının konul-
 duğu dulap) 2. büfe (toplantılarda yiyecek
 ve içeceklerin konulduğu masa) 3. bufé
 (yiyecek, içecek veya gazete, dergi ağıza,
 kibrit gibi şeyleri satıldığı dükkan)
bufet *m* büvet (küçük bufé)
bufevan *adım* bufeci
bufevani *m* bütçecili
buha *bir* büha
buhadar *bir* bihader
buhajıran *bir* bihajıran
buhêrandin *m* geçirme
buhêrandin *kiş**öz* geçirmek
buhêrk *m* 1. geçiriz, mazı 2. dönüm (kullan-
 lanan belli bir olayı tanımlanması ve
 yeniden başlaması)
buhışt *bir* bihışt
buhok *bir* bihok
buhıran *m* 1. buhıran, kırız 2. buhıran, skıntı,
 kulluk, büsbüt, çar skıntısı - derbas kı-
 rız bunalmı geçirmek
bujma *ad* 1. pisman 2. kederli -- hün pişman
 olmak - kırın pişman etmek
bujmayı *m* 1. pişmanlık 2. keder
buldok *zav* buldok (Canis familiaris molossus)

hiernicus)
buldozer *m* buldozer
Bulgar *ad* 1. Bulgar 2. *ad* (Bulgarlara özgü -
 lan) * muzika Bulgar Bulgar müziği
Bulgari *m* Bulgareya
Bulgaristanı *adım* Bulgaristanlı
Bulgarkı *m* Bulgarca
bulme *m* bulme -a bulçeyan (an jî deşgûbêli-
 san) haber bulme
bulvar *m* bulvar
Bulvar *bir* Bulgar
bulvat *bir* bulvat
buñe *bir* buñe
buñewi *bir* buñewi
buğ *bir* buğ (I)
Bütrak *m* mânia gîre Peygamber nıtraca
 çikarken bildiği hayvan
burandın *m* çidiş eme
burandin *kiş**öz* çidiş etmek
burca *m* 1. burca yıl duşimnaye hişaklênt
 larla 2. çanak anazi
burh *bir* burı
burban *m* karut, delil
burjuva *adım* burjuva -yê bişik küçik burju-
 va
burjuvati *m* burjuvalık, zent soyuluk
burjuvaya *bazır**anı* *ad* ticaret burjuvazısı
burjuvazi *m* burjuvazi, kent soyuluk
burun *m* bur büfek adı
burunli *m* burunye, burun adı
buru *m* büro, yazıhanç
burokrasi *m* bürokrasi
burokrat *adım* bürokrat
burokratik *m* bürokratik
bus *m* bus, öğrenmelik
busdar *ad* buslu
buruntı *m* kaçır, tapı (tapı senedi)
bus *m* çakıl
burke *m* de ga, usıkap
busa *m* pusu
buse *adım* kiş*öz* pusu kurmak
bust (I) *bir* büst
bust (II) *m* büs; * bustê Aristo Aristonun
 büstü
bütçe *bir* budçe
buten *köm**öz* büten
bütcan *m* puthane
buwar (I) *kiş**öz* bulagçı
buwar *kiş**öz* 1. ileken 2. geçirgen
buwardin *bir* buwardin
buwari (I) *kiş**öz* 1. ilekenlik 2. geçirgenlik
buwari (II) *m* eğlencelik
buwartin *m* geçirme
buwartin *kiş**öz* geçirmek
buwartı *ad* geçirmiş, geçirmiş
buwar *m* burcu
buwçe *bir* buwçe
buwçik *bir* buwçik
buwd *m* büğz

buxik *adım böcek, haşere*
buxika *geni zıvıl osurgan böceği* (Brachynus zepilans)
buxikaras *adım entomologist*
buxikı *n çakıl*
buxışki *n çakılını*
buxı *n bulur*
buxs *n keküsün kokusu*
buxtan *n* (buxtan, kaza çalma, ifira ~ kirin buxtan etmek, kaza çalmak, ifira etmek - İe büm itiraya uğramak - İe kirin buxtan etmek, ifira/din bulanmak, kaza çalmak)
buxtankar *adım muhterif bulup edep, ifiracı*
buxtankarı *n* uraklılık, ifiracılık
buxtankeş *adım muhterif, buxtan eden, ifiracı*
buxtankeri *adım muhteriflik, ifiracılık*
buxurê *meriyem botê tavşan kulığı* (Cyclamea)
buxür (I) *n* erkek deve
buxür (II) *n* türkü
buxürandin *n* türküleme
buxürandin *fig* türkülemek
buxz *n* hüze
bü *n* düğün * ez de zeviyê biffiroşın ü ji kurê xwe re büyekê xweş çûkım tarlaye şûpê oğluna gure: hir duşun yapacağın ~ kirin duşun yapınak - İI dar ketin düğün başlanmak - İI dar xistin düğün başlanmak
bûbi *n* bûm (huşu)
bûbik *adım* gelinmek
bûcirk *adım* 1. bodur, guduk, gücüü 2. sırtı (sırtışan) ~ man bodur (veya güdük) kalınak
bûcirkê *ad* bodura, gudukçe - man bodura (veya gudukçe) kolınak
bûcirkübün *n* bodurlaşına, gudukleşme
bûcirkê bûn *fig* bodurlaşınak, güdükleşmek
bûcirkê *n* bodurlak, güdüklük
bûçi *bir xwezgîni*
bûçin *n* bir şeyin var olanında (çocuk bal-mereşinde)
bûdele *ad* 1. hudala, zekaca geri 2. xwe burula (bir şeye usın düşkünlük) * bûdelayê kir-barîyê kirinêk bûdala 3. b. bucela (zucûn-seme helretin seşlenme) ~yê Xwedê Allahın adını
bûdelabûn *n* bûdelalaşına, bûceleme
bûdele *bûn* *fig* bûdelalaşınak, bûceleme
bûdele *n* bûdala
bûdele (ad) *n* 1. bûdala (bûdala olma durumu) 2. bûdala (bûdalaca yapılar. ş)
bûdelawari *n* bûdalaca
bûdele *ad* 1. bûdalaca 2. *n* bûdala (bûdala olma durumu) ~ kirin bûdala (bûdala) etmek
bûdelawebûn *n* bûdalalaşına
bûdele *bûn* *fig* bûdelalaşınak
bûdele *bûdala* *n* bûdala (bûdala)
bûdele *bûn* *fig* bûdala (bûdala)
bûdele *ad* *n* bûdala

bûdiş *n* su bîdona
bûgin *n* olge
bûjen *n* madda, meteryal
bûjenê *n* maddesel, maddî
bûjenî *n* maddîlik
bûji *n* buji (arabî bujı)
bûk *n* 1. gelin (evlenmek için hazırlanmış kız veya yeni evlenenin kadını) 2. gelin (bir zînevatan oğlunun karısı) 3. gelin (arileye evlenme yoluyla girmiş kadın) 4. bebek (plastik, tahta vb. den yapılan insan biçiminde oyuncak) 5. *n* arpacık ~ İa dalê xavê ye çê kalê bi dilê xelkê ye darat gelin beğenmiş el alemê ne oluyor' - ekkûrin gelin yazınak - guhastin gelin gelinmek ~ ji (yekî) çûkê ji yekî hûn kendi bendane gelin güvey olınak - piya kirin gelin gelinmek ~ şivar kirin gelin bîndinmek gelinmek ~ sware bespê ye, hefsar II destê Mîstê ye kes nîzane nesibê kê ye gelinê utu bîndinçêler "ya tîzî" demis ~ sware bespê ye kes nîzane nesibê (qîsmetê an jî rizqê) kê ye gelinê utu bîndinçêler "ya nasib" demis ~ sware kurin gelin olınak (gelin güvey evine gelinmek) - ü zava gelin güvey ~ xewlandin gelin xudinek ~a her periyê teli duvakk gelin ~a destbîhîne duvakk dîşkünü (yeni gelinken dul kalan) ~a idalê xwes ebbîlê kerê parê da daş dîrtî gelin kalkî ew yûkî ~a talê berdîne naymêlê dîya bir yîlmî daklurmanç gelinê fuzla yüklenmeyin, an amandê bir deymî ~a serbîxîlî İI tîze gelin 2) duvakk dîşkünü (yeni gelinken dul kalan) ~u ter ü zîvan tîze gelin - an İI İa xwesûyan girê nede, da ku Jehî İI İtan jê negîre gelinêlerî kaynana yanêti buklana ki andan ayın ve hîleleri uğratanan -ê pê ü par, zîvan ew ü dar yew gelinêler gelinê kendîlîne ngûla olmanê çî: soylana -ê zar ü zîman xwesîyê dîn ü iman tene yanê gelinê utangê ve kevdanê sar ammayacak dîyandî olîğîna, kaynananê îse zîvan aldîğîna helretin hir deymî
bûka *baranê adim* 1. gûk kuşığı 2. yağmur yağması çîu İlsanlı tîrsik kîrdin gîyayane bîrînimîş erkege su savurup şîlîman ç yağmır yağdıncağ. adim
bûka *berfê* *ad* kîrdar adim
bûka *berfîna* *ad* kîrdan adim
bûka *bustaman* *ad* bostan kekuluğu
bûka *malê* *ad* kîçîk harâm (evir genê gelinê)
bûka *mlk* *ad* çok ulak bir çîş
bûkanî (I) *bet* *n* gelinçik (Papa-vermozas)
bûkanî (II) *n* gelinçik * bîrlya çaxana
bûkanîya *n* kîrlye gelinçik çîğîni ezlenmiş ~ kirin gelinçik etmek (veya tutmak)
bûkhüki *n* çocukları kendi aralarında oynadıkları bir oyun

bükeşüşe *m* çişeden gelin maktı
bükik (I) *bün* zıpacık, gelmek u düşeği (göz kağıdını kenarında çıkan küçük çibani)
bükik (II) *örüm* 1. gelincik (D'apoverenöesesi) 2. nıynçak bebele
bükülber *w* bez parçaları nıdan yapılmış korkuluk
büküldür *berbe* gelmek çişegi (D'apoverenöesesi)
bükün *el* gelin gibi olan, gelin özelliklerini taşıyan
büküng *ör* bak
bükünü *m* 1. gelinlik, gelin olma durumu * *mırov pürbuna xwe ji keçikên hükünî* felan dike insan ihtiyatlandığı gelinlik kızlarca nıalıyor 2. *el* gelinlere özgü, gelinle ilgili, gelin özelliklerini taşıyan -- kirin gelinlik etmek (veya tutmak)
bükürî *w* gelinlik * *çaxana hükürîyê* gelinlik çığı -- kirin gelinlik etmek (veya tutmak)
bükünar *zav* keler, kertenkele
bükmark *zav* doğuştan kertenkele
büknefsok *zav* kızıl kuyruk (Pixer çarısı)
bükoke *m* 1. zükü 2. kukia (kukia uyumu)
bük *il* zava *berbe* çarınon
bül *m* 1. kambur (insanlar için) 2. *el* kambur (kambur olan)
bülbün *m* 1. Karibalyanta 2. denizina
bül hüç *şığı* 1. kambur başmak 2. dönme nac
bülübün *m* kamburluk
bülükî *el* kamburluğu
bükürin *m* 1. kamburluğu 2. dönme
bül kirin *şığı* 1. kamburluğu 2. dönme
büm *zav* baykuş
bümbar *zav* bumba, kama kuşu
bümerang *m* bumerang
bümê *w* dikil, elyana ayığıyla vurarak oynatan bir çocuk oyunu
bümik *zav* bir baykuş *m*
 -hün *zav*emek, Tırçedek: -lik'lik -lük'ük sepekleri anlatılır. Ferr * *tünebün yak-ük* * *xweşkêbün* gözlelik * *diçêbün* uruluk
bün *w* 1. olma (uyuma, tam gelme) 2. olmak (bir görev, makam veya san kazanma) 3. olma (bir şeyi elde etme, edinme) 4. olma (bu durumdan başka bu duruma geçme) 5. olma (bir şeyi sahip olma) 6. olma (herhangi bir durumda olma) 7. olma (uyum, düzen) 8. olma (özne olarak zaman bildiren kelimelerle; görmek, tanımlama) 9. olma (bir orgüt, kuruluşla ilgili bulunma, mensup olma) 10. olma (yardıma, yüreğe) 11. olma (tamam bildiren bir ifade, yaklaşma, gelip gitme) 12. olma (bir şey birini ya da yerine geçme) 13. olma (sual olma) 14. olma (ek filin geniş zamanı olan -du/-la anlatımda kul-

lanın) 15. olma (uyuma, tam gelme) 16. olma (yitme, elinden kaçırma) 7. olma (sahibi olma) 18. olma (bir fil geniş zamanın tekil üçüncü kişisi olma olduğuyla kabul, olumsuz olduğuyla ret anlatır) 19. olma 20. varma (belli bir durumda veya düzeye varma) 21. *weç* tutulma (mal olma) 22. olma (yardıma fil olacak) 23. olma (hastalık anlatan bir kelimeyle) 24. olma, geçme (bu duruma uğrama, kona olma) 25. dogma (dünyaya gelme) 26. olma, demek olma (bir dilde konuşma olma)

bün *şığı* 1. olmak (varlık kazanmak, meydana gelmek) * *lawekî wê çibû* bir öğle oldu 2. olmaç (bir görev, makam veya san kazanmak) * *hün mamoste* öğretmen olmak * *bün meriv adap olmaç* 3. olmak (bu şeyi elde etmek, edinmek) * *ez ji wê agahdar nebûn* bundan haberiim olmadı; 4. olmak (bu durumdan başka bu duruma geçmek) * *stêrke bûye meriv sêrke şirap ulmaç* 5. olmak (bir şeyi sahip olmak) * *ez lê bîhîme swediyê mal her mal sahibî ulmaç* 6. olmak (herhangi bir durumda olmaç) * *ji ber ku em ezêb bün, xanî bî karê nedim me bekêr* olduğumuz için bize ev kuraya vermediler * *ji ber ku ez nexweş bûm, ez behatim* hasta olduğum için gelmedim 7. olmak, gelmek (uygun düşmek) * *em neçin wê derê ji dihe* oraya girmesek de olur * *nêhe mirov li ser kolappî rûnê çaldelere* oturmaya gelmez 8. olmak (özne olarak zaman bildiren kelimelerle; görmek, tanımlama) * *hattîna me ya vî bû du sal buraya* gelmiş iki yıl oldu 9. olmak (bu orgüt, kuruluşla ilgili bulunmak, mensup olmak) * *ew jî bû ji partiya me u da bizan* partili oldu 10. olmak (süzdüme, yürütme) * *bîla dan û stendimên me bi dustane* bin ilaçlarımız varsa olsun 11. olmak (zaman bildiren bir ifade, yaklaşmak, gelip gitmek) * *hû şev geçe* oldu 12. olmak (bir şey birini ya da yerine geçmek) * *erse hûye ya wî nêsa çêre ulmaç* 13. olmak * *tam bû delî milyonê keçkê çooğim* on milyonu oldu * *sibê wê bîbe mênêrê me yanî misafîrimêz* olacak 14. olmak (ek filin geniş zamanı olan -dür/dü anlamında kullanılır) * *ew dîya wî ye ç amnê* oluyor 15. olmak (uyumak, tam gelmek) * *ev sal ji piyê mîh be dîhe* bu çaykahı aygıncı oluyor 16. olmak (yitirmek, elinden kaçırma) * *ji ber tirahya xwe ji karê xwe hû tembêlîgî* yüzünden işinden oldu 17. olmak (sahibi olmak) * *tu tam bûyî sen adamakîllî* olmaç-

sun 18. olmak (bu lül geniş zamanın tekil geçmişi) * şis olumdu olduğunda kabül. olumsuz olduğunda (ol : olma) * ew tışrê ku te qaseki berê got dibe, lê ew mabe deman soyleşgin is olu, ama hu olma 19. olmak 20. varmak (belki bir durumda veya düzeyeye varmak) * jivê wê lîl pênci yaşı elliyê varî 21. mee patlamak (mel olmak) * ew erbe bi lu miyaran li ser min bi mul bu gela (ki miyara başı patladı) 22. olmak (yardımcı lül olmak) * av hû qeşem su buz olên 23. olmak (hastalık anlatan lül kelimesiyle) * weremî bûm werem oldum * tîşyê bûn tifo olmak 24. olmak, geçmek (bu durumda uğranmak, konu olmak) * em miyare bûn miyareder. geşuk 25. doğmak (dünyaya gelmek) 26. demek, demek olmak (bir dilde karşılığı olmak) * qewer "heyv" e kama "ay" demekku * sene "sal" e sene "yil" demek oluyor - (...) e kesilmek * bilye neyar maye duşman kesilmis * dar û her tevede bîlbûn mîh daglar laşlar koyu kesimîşî - abone abone olmak - aboneyê (tîştekî) (bir şeyi) abone olmak - adet âdeti olmak * di remezanê de çêkirina nanê tenik bûve adet darazanda pade yapmak âdet olmaş - dab (su ji gerdiş) âdeti olmak - ofat aş kesilmek (sonradan çök çalısken ve hareketli ve hareketli olmak) - agir drt kesilmek (veya olma) - agir bi (yekî) ketin drt kesilip biçine salısken - agir û ketin xwê drt kesilmek (veya olma) - ulet âlet olmak - ay sırtıktan (veya sırtısık- lın) olmak - ay û delay su gibi olmak - ayaya (yekî) (bir) ay olmaya başlamak - ha û bahoz lûmî olmak - har û ketin stûyê (yekî) (buz) yük olmak - harê stûyê (yekî) (birinin) amuzana binmek - harêd naral kesilmek (veya olma) - hav baba olmak - belaya serê (yekî) (birinin) başını belalı olmak. baş ağrı olmak, başına belâ olmak - belaya serî alınından (çapnaglı çıkarmak) belay len işte başı den olacak durmak - benîşt û pê ve zelişin zank gibi yapışmak - benîştê ceman çimirlaşmak, salılaşmaya koyulmak - benîştên devan ağılara sakız olmak - benîştê devê (yekî) (birinin) ağzına sakız olmak - ber û malê hev îşî dîşî olmak (kız ve oğulları karşılıklı olarak evlendirmek) - betebetî (wan) 1) meleşmek 2) buluşmak - betetidum (su ji namazê) aday olmak - bëjînga qutqulî 1) delik deşik olmak (bir canlının vücudunda bir araçla birçok yarınlar, kesikler oluşmak) 2) delik deşik olmak (bu şeyin her yanına delikler

oşmak) - bûûra ber gulê ga deşeris olmak - bîrewer û serpêhati başal olmak, lûra olmak - cemed buz kesilmek (buz gibi soğumak, buz durdurma gelmek) - cil û ketin mîl (birine) kaşınmaz bir yüz olmak - cil û ketin mîlê (yekî) (birinin) başını belalı olmak - cil û ketin stûyê (yekî) boyunun bari olmak - cûm û cellatî yer yarıldı içine girdi - çemçik 1) kıkırdamak, seğürtan dönmek (denemek kantar uşumek) 2) kıkırdamak, buynak (seğürtan denemek) olmak - çerm û hestî bir deri bir kama kalnak - çîranok (su ji çîranokê) yılan hîzayesme dönmek - çîroka qulîng yılan hîzayesme dönmek - dabaya axulînê söz konusu olmak (veya söz konusu etmek) - dar xêrdannak (dönmek olmak) (yek) - darîkê mîv (darê) yutma korükle gimeş - deşgi 1) söz çıkarmak 2) kokusu çıkmak (gök tutulan bir şey açığa çıkmak, alaşılmak) - derd derî olmak (veya kesilmek) - derê û ketin stûyê (yekî) derî olmak (veya kesilmek) * ji ku hatîye var. hûye derê û ketiye stûyê xelkê nereden buraya gelmiş, âletin başına derî kesilmiş - derhûd (destber an ji zannîder) kefil olmak - destek (piştvan an ji olîkar) destek olmak - dijîm (su ji neyar) duşman olmak - dînik kutuk gibi olmak (duşman bûrû) - dişê solê xwe sonunda suçu kendisi çıkarmak - Dîda durdûx gibi kalnak (yapayalnız kalnak) - dust deşî olmak. al-bâb olmak (yek) - du pere (lîri) iki parçak olmak - düyemîh ikuna gelmek - ecce û fîrdîne lûlan çıkmak - ecêb û ketin dînyayê yer yerenden çıkmak (bu olay tabirinde hiyûk tedrişin ik yaratmak) - elan û senan kator kuyışu gibi kalnak, usda olmak, usda kalnak (bu işe son vermiyor böylece kalnak, bir iş ilerlemeden kalma) - emêlê serê (yekî) baş ağrı olmak, başına belâ olmak - evrê evdan kula kul olmak - ê paşî nûl toplanak - ê xerabê kütü kıyî olmak, kötü olmak (beğenilmemek, takdir eli memek) - evur akam olmak, gün kavuşmak - fîlî û man fûl olmak, çit kesilmek (veya olmak) - fîrêk tîne beû amak (buğday, nola, mercimek gibi baklılar için) - gerînaştî sıcak basmak (veya bastırılmak) - gîrara gavanan 1) çorbaya dönmek, kurman çorman olmak 2) al iz-ic zîre karışmak (iştak) - gîrara gavanan (bu iş) çorbaya dönmek - goşt û hevok et yemek olmak - goştê ga yılan hîzayesme dönmek - gûzah (gûzva an ji şuhîd) tank olmak -

heşa rey piyasadâ bulunmaz olmak - heşka (an jî pişcari) her giranî her şeye may-danez olmak - heval 1) arkadaş olmak 2) eşleşmek (çokluk eşmanlınca) - heval û heşir alibak olmak - heyya (an jî hîva) hîn erdê yer yarıldı çığırıldı - heyya (an jî hîva) bîa ewer yerin dibine girerex (çokluk veya kalma) kayıplara kurban, (görünmez) almak, kaybolmak - heyya idê (bu mi-çok beslemek - hêlekana bi ser awê) peryo-leşmek, snak ve çetân olê gelmek - hênkayî serleşmek, sermak olmak * êdî dihû hênkayî, zivistan dihat erak (yavab ser neşeyar, kış geliyordu - hîna û gîna 1) buluşmak 2) suçlulaşmak - hîrehtîra (yekî) kîlkabe etmek - hîşeyayî ayaz-olmak - hîlûyê (hîştekî) hîr şeye; hîzîrî hîle gelmek - hîgî dost olmak - ji halê Xwedê de kutîn erşî gibi olmak, çok vargün dülemek - jin 1) kadın olmak (kızlığına yetmek) 2) kadın olmak (evmî kocasına, ev yönetmesine) bîrîna - jîna malatî kadın olmak (evmî kocasına ev yönetmesine) bîrîna - kafîrkaratî 1) dar-mademan olmak, karmakaraş olmak, alay olan olmak, alay sultân olmak, (an iş) çet-neya dönmek 2) yangın yeme darlamak - kefereliman yerinde yeller esmek * as bûye kefereliman (şeytanın yerinde yeller esiyor - kerepî pêş çavap şeye öken olmak - kepera dînan şayza dö-mek - kerê çolê (an jî qiyametê) meymana dönme - kêmayî jû re (bu) için öskelik olmak, ayıpınar olmak - kîlûmîk mîna iki kez olmak, üç kez olmak - kîriyar şayze olmak - kîrîyarê (hîştekî) hîr şeye ölene olmak - koda rîbabê (birim) dövmek - kornîk hesû bir tarbe kornîk - kûl ketîn dilê (yekî) vîreğine ol (veya aley) dönmek - kûl û qutak ketîn nar û dilê (yekî) çîra deri olmak - kûmî bîre alışkanlığı * ev gûlîm (bu bi ser zimantê mîna ev jî mîna re bûye kûmî bi sözü zurekî tekmîlyatîna, şîa alışkanlığı olmak - kûpê araqê kupa-olmak - kûpek manî alîk telek şayze - leşker (serbaz an jî esker) asker olmak - mîlê (yekî) mal olmak (bu değer karşılığın-da hîmmî rîdîğî altına girme) - mîlê leşkerî (an jî eskerî) askerleşmek - (...) man - e kesilmek, bezir pîbî olmak * hû kevir ma-laş kesilî * hû wekî qeşemê ma hûz kesil-î - mîniyê mîsîbê (yekî) kasmetine man-olmak (kazancına engel olmak) - mîniyê qîsmetê (yekî) kasmetine man-olmak (kazancına engel olmak) (karek) - mîrê mîvîkuşî 1) (bu işin) sakat olmak, kâr

kuşunu getirmek, azaltılmak, azaltılmak (bu iş derledimder kalırsın, bu iş sen veriyor iş ölece kalmak) 2) kargan olmak, karmaklamak (bu iş, bir durum düzeltilmeyecek duruma gelmek) - mîrîyê (an jî mîros) adam olmak * bîxwîne bîbe mîrîyê oku adam ol - mîrîyê (an jî mîrosê) hey akraba olmak - mîşîn kuzu gîm olmak, kuzu kestirmek, mîşîn olmak (çeynê gî, yaramazlığı bırakmak) - mîviyê (yekî) (bu mi) kalma olmak - mîvîyan kornîk (veya mîvîrê) olmak - mîriyê (hîştekî) (bir şey) ka, olmak - mîrîyê (an jî mîrîyê) adam olmak * bîxwîne bîbe mîrîyê oku adam ol - mîrosê (an jî mîrosê) hey akraba olmak - mîrîna henîş sakızlaşmak, sakız gibi olmak - mîna hîreğî sînişayî olmak - mîna çolîn çîra dörmek - mîna êkê şî sîna dîrmek - mîna hîlî heya derere dönmek - mîna hesû deri dönmek, derir erî olmak - mîna mîrîyan brînklaşmak - mîna potî (mîrî) çelikleşmek - mîna pîr û mîna potî kesilmek - mîna vînzîrekî darma gibi dönmek (çelikle) 1) (yekî) - mîna zîrîlîşê (bu yer) zîrîna kesilmek - mînanî mîşîn kuzu gibi olmak - mînanî meşîr mîna kuzu kesilmek - mînanî pîşîka (an jî pişîka) ku kîriyê sîr sul dokmuş zedi gibi olmak (veya sîr dokmuş konye darlamak - mîna moda olmak - mînzîk edyî olmak - mîbûn omak olma) - mîsîbê (yekî) nasip olmak - mîviyê lîv boluuna kaşmak (erkek için, evlenme için) gûp (kurtarmak) - mîsanîlîna mîlîr (bu) odê olmak - mîşîn (yekî) ol (çeyne) - mîşîyê pîşîkî mîna kuzî kuzî edilmek - mîşîyê û pîşîyê hîv lîlê (sektî) olmak (yekî) - pîne pere öv paralı olmak * an jî rîvê te de bûn pîne pere senin yuzundî her paralı dîluk - pîgêla (...) yol seçen hanına dönmek - pîgîrîvê (yekî) 1) (bir ne) bağmak hale gelmek 2) (ev) olma - pîşîkîyê (yekî) (birim) maskeley olmak - pîşîkîyê kîrîpîk hîrcîyê olmak - pîşîcîra her giranî herşeye maydanez olmak - pîşîkîna (yekî) mîka mîna kesilmek (zaft edermiş ve), salıvermek) - pîzîr (an jî pîrenî) kor dökmek - pîzîkî sîr el alama rezi olmak - qemîka mîxîrîbê sulur kararmak - qencê Xwedê hîke erenler qerqûde man iskelelere darlamak - qeşemî (an jî cemêd) hûz kesilmek (bu gibi) suçlamak, buz durumuna gelmek) - qeşîrêrê (yekî) (birim) maskeley olmak - qîrîk (an jî rîşîk) yanıp kül olmak - qîyamîl kîyamet kapmak (bu yerle çok gürulu ve telâş olmak) - qelêk

(an jî çemçîkî) baymak (sügekên dorazêk
 ölmek) ~ qoşu gûgûk gîbî kalimêk (veya
 oturmek) ~ qor bî qor kaşon bağlamak ~
 qor bama (tiştêkî) kurzan gîtmek ~ rêûşan-
 der yol gûsternek (dawanîşya laşkalana
 ömek olmak) ~ riçîkê (yekî) yanîndan hiç
 ayınlarmak, hıranî kuyîngî olmak (tiştêk,
 karek) ~ rûjîya fîlehan (bir qî) gûdî orusa
 gîbî uzamak ~ sebeb 1) sebep olmak, sebe-
 bîyet vermek 2) dîvya ölmek ~ sebebî
 (tiştêkî) çarî sokmak (veya sorîmek) * ez
 dîrîştîm ku weî bîbe sebebî karê nûn bî
 şime çîra şurê ûye korkuyarim ~ sebebî
 geremokê karîşîkîya yol açmak ~ sedemî
 (an jî sebebî 1) sebep olmak, sebebîyet ver-
 mek 2) ruvet etmek * jî wexweyîndê te dîbe
 sedemî hıstahîya îbavî edîyer ~ serad man
 kalbuca dönmek ~ serê (tiştêkî) başa
 geçmek * lawo, tu dî şîna bayê xwe de
 bîbe serê me ûgûl baharîna yemê ser başa
 çay ~ serê gunuhîna gûnahî keçîsî ölmek ~
 serî 1) baş olmak 2) başa geçmek ~ serwîyê
 kîlî me dî mala xwe de xweyî kîr besle kar-
 gayî uyşon gûşunî ~ sir û seşim ayadî-
 mak ~ sund kûk salmak, kalakalmak (bir
 yurde bir şeyi çok beklemek) ~ sund û şîah
 kalakalmak (gûyî durumla kalmak) ~ sosîet
 (an jî zende) arge ağçî ölmek ~ sûc suç
 olmas ~ sîcedâr suçla ölmek ~ şîrşîna
 çepîkan a key kognak ~ şurbe çorba ölmek
 ~ ta û derzî îgne şîgîe dönmek, bir îgne bir
 ipak ölmek ~ telîbê (tiştêkî) telîp ölmek
 (cihek) li (yekî) ~ tarîstahî (bir yer) zandan
 kesîlmek (çok karanlık duruma gelmek) ~
 tawan suç ölmek ~ tawandîr suç ö ölmek
 ~ tenîya bîlon çarîrîştîmak (dawanîşya
 keyulmak, çîp kalmak) ~ erîn ketînî erûdî
 yîgûdîp kalmak erş kalîbî değıştîrmek, azîbe
 sîzî, unîtmek (ölmek) ~ tezte û man
 pedawîra gîbî (veya pedawîra) çîkmîş ölmek
 ~ textîk dîlek gîbî kalmak (zayîlîmak) ~
 ûketîka (yekî) karkana amak ~ tî yakîyê
 (tiştêkî an jî yekî) (bir şeyin veya hîmanî)
 hıyakîsî ölmek ~ türê gû baş belâsî ölmek
 (kaha) ~ vartan vartana (yekî) van ölmek
 dîme dolmak (cihek) ~ wîrê (tiştêkî) (bir
 yer, bir olay) sahîbe önmek ~ wîk teşîyê çok
 zayîflarmak (cihek) ~ wîka heqr û
 mehîrê (bir yer) mahîrê dönmek ~ wîka
 non û uy peynîr önmek gîbî ölmek ~ wîka
 terş kalîp kesîlmek (olduğu gibi kalmak) ~
 wîka terş man kalîp gîbî uymak (karmî-
 danîşdîn ve örnî uyku uyumak) ~ wîkî
 agir 1) ates kesîlmek 2) ates kesîlmek (tan-
 radan çok çalışkan ve harekâtî ve hıçerîkî
 ölmek) ~ wîkî harûd zîş kesîlmek ~ wîkî

barûdê berûn kesîlmek (veya ölmek)
 (cihek) ~ wîkî bazare (bir yer) pazîr yemê
 dönmek ~ wîkî cemedî hıç kesîlmek (çok
 uşu mex, dönmek) ~ wîkî çîm û perîyan çîr
 dîrî ölmek (veya kesîlmek) ~ wîkî çekem
 ağdolanmak, ağdolanmak ~ wîkî çîyayê ku
 herf tê hîbare dîr yemîş bîbîbe dönmek
 laşya ve kontaşkanîgîna yîtmek) ~ wîkî
 dîwîkî devleşmek ~ wîkî dînan devîreye
 dörmek ~ wîkî gûrhîkê çarîrîştîmak,
 şîlaşîşya keyulmak ~ wîkî hebola pîrelkê
 papaza dönmek ~ wîkî hîjîkêkî dî gîbî
 kalmak ~ wîkî jînan karmîlaşmak, çolm
 gîbî ölmek ~ wîkî kesîrê kuffîkê kufekîye
 dönmek ~ wîkî kûçîkê şîl tazîya dönmek
 şînkakîbîrî ölmek ~ wîkî manîşyê ku ay îl
 serê zîwa bîbe şîdan çakîşî kalîga dö-
 nmek ~ wîkî mîran erkeleşmek (kîr veya
 kadîn çîyî erkelele gîbî dawazmak) ~ wîkî
 pîşîka ku şîr rêvîye sît dîştîmîş karkî gîbî
 ölmek (veya sît dökmîş keşîye dönmek) ~
 wîkî pola nemîleşmek (demîr gîbî sağlam
 duruma gelmek) ~ wîkî şîng man karkî
 kesîlmek ~ wîkî sola (yekî) (bir dîkmanî)
 ayagînîna tûrîbî ölmek ~ wîkî şepê (an jî
 cemedî) çîvî kesîmek (çok aşîrmek) ~ wîkî
 şîmî (an jî mîna) şepîyê baz kesîlmek (çok
 aşîrmek, dönmek) * dîstîn wî bîbîbîm şîna
 şepîyê dîmî hıç kesîlmîştî ~ wîkî şîmîyê
 hal qumî gîbî ölmek ~ wîkî şîr aşîz
 kesîlmek ~ wîkî şîşîyan tazîya dönmek
 (zayîflarmak) ~ wîkî wîşîkî duruz gûl
 dönmek ~ wîkî zîlûk çîp ölmek ~ wîkî
 zîlîkêkî dal gîbî kalmak ~ xaşa şerahê
 sayî kesîlmîş neğ mîrê dönmek ~ xanîyê
 koltî (an jî koxîkî) gecekondulaşmak *
 bajâr sax hûye xanîyîn kullîlî şehr
 gecekondulaşmış ~ xerab kîmî ölmek
 (kashî, kötü yola düşmek) ~ xîrê (...) e-
 yemî ölmek ~ xîrîya agir kor dekmek ~
 xuşîna haranê yagîmî başarmak ~ xwedî
 fînan tenîrmek ~ xwedî gotîna soz sahîbe
 ölmek ~ xwedî heşp atarmak, zî sahîbî
 ölmek ~ xwedî ramîan (bîgîr an jî fîkîr)
 fîkî edînmeç * eger ez bîxwazîm der barê
 pîrîkêkê de bîbîmî xwedî ramîan, ez bî
 xwe wê pîrîkêkê dîxwîzîmîmî bir kîtap uzerîne
 fîkî edînmîk (sedîm mî, a kîncî kendîm
 okuyîm) ~ xwedî sendîkîyê sendîka sahîbî
 ölmek, sendîkîleşmek ~ xwedî tevrûbe
 deşeyîmî kozmîmak ~ xwedî (an jî xweyî)
 zâr û zîçahî çoluğa çoluğa karîşmak ~
 xwedî zarok 1) zîre ölmek 2) çînkî sahîbî
 ölmek ~ xwedî zarok û neyî tortîa tortîa
 (veya tortîa sesîmî) zahîbî ölmek ~ xwedî û
 îtraf şîl şîkî ölmek ~ xweyê dîek û dolîban

fenleşmek - xweyê hilîzî fika edanmek - xweyê fan ji xwediyê zar û zêcan coluk çocuk sahibî olmak - xweyê fan ji xwediyê xerê sevasê kazarınak (veya işlemek) - xweyexosetî kişilik kazanmak - xweyşexsiyet kişilik kazanmak - xwezgîniyê (keçlekê) (bir kızı) dişûr dişmek - xwê û ketin ağır ateş kesilmek - yek bir olmak, birlik olmak * bay û kur bûn yek û li min dîq haba gûl êr olup benî dîvîfûler - yekem (an jî yekemîn) birinci olmak - wava dîmat olmak, gûvey girmek - zawayê (mulekê) dîmat gûmek - zende 1) iker olmak 2) arge ağaç olmak - zende 1) ikeri alem olmak 2) kalakalmak (guç dîmatda kalmak) zîneya (yekê) birinin bawûzûm olmak (çilek) - zîndan (bir yer) zîndan olmak hûn -> (yekê) hûn bîra (...) beşigîni sallamak * ez çawa wê nos nakîm, biyyîna wê tê bîra min jûn nasî tanûman beşigîni sallamak: * .. be .. be .. olsun.. olsun *jîn be mîr* be kadim olsun erkek olsun * bibe tarun hi ser me de maye yağmur olsun kînesepî tarûna düşmez (veya yağmaz) * bihe baran erdê şil nake yağmur nîa kînesepî tarûna düşmez (veya yağmaz) * bîlîm barana nîsanê nîkurîm wan şil bîkîm ne yapşam ne evem de onları memnun edemem * hû zendî car kaç sefer olcu, an defa (veya en sere) * hû şil 1) olup bitî 2) olan oldu çarek bîye çîye, em dîkîmîş çî bîşîr? olan oldu bir kere, ne yapı bîrîz * bû qedîya olup bitî * bû sêwîyê Elî besle kargayı nyrûn gozîçû * hû werîş tuvaleîjin deligîne mi dustun * hû xîret gayret çayya duşta *edî bî xîret, eger tu dest awêlî wî karî wê çenebe gayret çayya duştû*, bu işe sen el atmasan, almazdük * bîye çîye 1) ay aylanmış tav tavlannış 2) his işir olmak * bîye helîse (şu î melhem) helme gibi * bîye kurtanê kerê Dîcal bir iş çok uzun sürmek * bîye wehî bastêg pîde gelb * bîyî mîr Xwedê nêke jî hit ne olusan nî Allah'î uruzmî * dihe ku stabîjîr, helkî * nabe br urju (tekrar kullanıldığında işin yapılmasını da yapılmamasını da şûn derecede kîtû olûğuna bildirir) *ez bîm jî nabe, ez neyêrî jî nabe* gelsem bu tûlû gelîse emî bir tûrlü * nehe nehe hîlme emî (veya bîleme emî), *ez çok ev kar dî neyêkê de, nabe nabe dî du rajan de wê bîqede* bu iş bir günde, bîleme emî iki günde bitir * nebûm çekilmek * tu edî nabî sen arak çek almıyorsun * nebûn neyş û raf bulunmaz Hîni kumîşî * nebûn neyş û nîmîş bulunmaz Hîni kumîşî *du qey Nîriye nebûje*

neyş û nîmîş fan jî neyş û nîjî Nîriye'ye gelince, bulunmaz Hîni kumîşî değîl * nebûn ku herdan (yekê) (bîninî) papuşları çavirmek

- bûn abûde** *değîl* abüdeleşmek, aşılaşmak
bûn ağır *değîl* ağırlaşmak, fitil olmak, sızlaşmak
bûn ağır *değîl* hayvanlaşmak
bûn ala *değîl* bayraklaşmak * *neyêrî ku bûne ala* bayraklaşan insanlar
bûn armanê *değîl* hedef olmak
bûn Armanêd *değîl* Armanlaşmak
bûn astewê *değîl* engel olmak, mani olmak
bûn ay *değîl* 1. su olmak 2. su gîrî olmak, sîrînkalmak olmak
bûn az *değîl* laptak olmak - *az û tiraf* yeklemek, bîndüz olmak
bûn bajar *değîl* gelinleşmek
bûn beleremend *değîl* utedak olmak
bûn bende *değîl* 1. kö eleşmek, köle olmak 2. kul olmak
bûn benî *değîl* t. koleleşmek, kole olmak 2. kul olmak
bûn benîştî *değîl* sızlaşmak - *benîştî û pê ve zeliqîn* (birne) ramk gibi yapışmak
bûn bera *değîl* geçecek duruma gelmek, hakikat olmak, sızlaşmak
bûn berun *değîl* açılmak
bûn beredlayî *değîl* aylak olmak
bûn beyaban *değîl* çölleşmek, çöle dönüşmek
bûn heywan *değîl* şofak sükemek
bûn hi ard *değîl* unluşmak
bûn hi etsan *değîl* unluşmak
bûn hi elektrik *değîl* elektrikleşmek
bûn hi gorî *değîl* kurban olmak
bûn hi kareba *değîl* elektrikleşmek
bûn hîlqîn *değîl* işkirmek
bûn hi qurhan *değîl* kurban olmak
bûn hîrewerî *değîl* anlaşılmak
bûn hîrlat *değîl* anlaşılmak
bûn hîrîrî *değîl* yara işlemek, yara olmak
bûn blok *değîl* bloklaşmak
bûn bobelat *değîl* bînelaşmak
bûn bux *değîl* buğulanmak
bûn hûk *değîl* gelin olmak
bûn can *değîl* çavlaşmak
bûn cemîet *değîl* cemantleşmek
bûn cemîed *değîl* bîzlaşmak
bûn çenge ne *değîl* çengelenişmek
bûn çim *değîl* çök ayıllamak, küçülmek
bûn çinawîr *değîl* canavarlaşmak, canavar kesilmek
bûn çîşim *değîl* çişimleşmek
bûn çivak *değîl* toplulaşmak
bûn çivat *değîl* topluluklaşmak
bûn çayır *değîl* çayırlaşmak

bün çekür *ğegh* katılmamak
bün çemçik *ğegh* seğıktan iş kesilmek
bün çete *ğegh* 1. çete etmek 2. çete olmak
bün çeteli *ğegh* çatalanmak
bün cingün *ğegh* çinlanmak
bün çizetiz *ğegh* fışıldamaya başlamak.
 İsmardanılaya başlamak
bün çul *ğegh* çöleşmek, yole dönmek
bün dir *ğegh* kakırdamak, ismek
bün dıstıstın *ğegh* uymadılmak
bün delme *ğegh* ter dolunmak
bün demün *ğegh* delkinis helin almak
bün dengi *ğegh* devulun almak, herşeyce
 n. l. r. l. olmak
bün dengi *ğegh* her şey duyur etmek
bün dip *ğegh* baharlaşmak
bün dıstan *ğegh* destanlaşmak
bün dıl *ğegh* esit olmak
bün düellü *ğegh* çatalanmak
bün duyuqli *ğegh* çatalanmak
bün durd *ğegh* toptanlamak
bün duşuql *ğegh* çatalanmak
bün dükel *ğegh* bulunmazlık
bün düvelang *ğegh* üvüldürmek
bün Ecem *ğegh* Azerbaycan * Toplaşmak
bün endanı *ğegh* öse ölmek
bün eqreba *ğegh* uumba olmak
Bün Erep *ğegh* eroplasmak
bün esir *ğegh* esir olmak
bün eskeri *ğegh* askerleşmek
bün etet *ğegh* acırleşmek
bün evd *ğegh* kul olmak
bün eware *ğegh* aylak olmak
bün ewer *ğegh* yarımak 1. varlık 2. fel varlık
bün ewerü *ğegh* varlıkla ilgili
bün ewerüli *ğegh* kendilik
bün ewi *ğegh* notullarmak * emmü bü ewi.
 dilê hanarê hey e hê şok buludandî, yağmur
 yağacak gıbi
bün ewte çok zarıftınmak
bün eza *ğegh* üve almak
bün fuz *ğegh* lezzet olmak
bün feylesuf *ğegh* tuzatlaşmak
bün fileh *ğegh* inatçıyanlaşmak
bün firik *ğegh* çalmak 1. zevirmek, öğleş-
 mek, algılanmak 2. kinler olmak, yüz tut-
 mak
bün fırtüne fırtına çıkmak
bün fıl *ğegh* fırtılaşmak
bün fılozof *ğegh* fılozoflaşmak
bün fırown *ğegh* 1. fırowanlaşmak 2. fırowan-
 laşmak 1. fırowan ve acımasız olmamak 2. emet
bün formül *ğegh* formüleleşmek
bün fusil *ğegh* fusileleşmek, taşlaşmak
bün Fransiz *ğegh* Fransızlaşmak
bün Freng *ğegh* Frankleşmek

bün Fransız *ğegh* Fransızlaşmak
bün gawir *ğegh* 1. gawirleşmek, kofirleşme 2.
 (meç) gawirleşmek 1. acımasız davranmaya
 başlanmak
büngih *ğegh* doğum yeri
bün germs *ğegh* kalınlaşmak, akmak
bün gewunde *ğegh* çingeneleşmek
bün gılok *ğegh* çareklermek (yılan için; halka
 kurumunda kimin tepsinmek)
bün gıncı *ğegh* pilavlaşmak
bün gol *ğegh* gıl almak * ay cıvıya bün gol ma-
 zu topıyay gol oldu
bün gışle *ğegh* vilon hekayesine döndü
bün gıvan *ğegh* çimik olmak
bün gıvıd *ğegh* küyleşmek
bün gur *ğegh* kurtlaşmak (çor. gıri olmak)
bün gıvıv *ğegh* şulit olmak
bün haşhaş *ğegh* her kes duyur olmak
bün haşer *ğegh* mahşer kalınlık olmak
bün hedef *ğegh* hedef olmak
bün helise *ğegh* hamur gım olmak (yayrak-
 lara çok pişirilmeyecek halin almak)
bün hênkayı *ğegh* ser oltre olmak
bün heşuget *ğegh* gerçek durumu gelmek.
 hakikat olmak
bün heşin *ğegh* deşirleşmek
bün heşti 1. *ğegh* kemikleşmek 2. meç kemik-
 leşmek (sertleşmek)
bün heval *ğegh* 1. arılaşmak 2. esişmek,
 es olmak
bün hevheş *ğegh* ortak olmak
bün hevti *ğegh* hamutlaşmak
bün heypur *ğegh* ortak olmak
bün heypişk *ğegh* ortak olmak
bün heywan *ğegh* heyvanlaşmak * bu her dilê
 dibi heywan, hay ji xwe hebe ser gatişer
 heyvanlaşayimani, kerulna dikket et
bün hingiv *ğegh* kalınlaşmak (meyveler için,
 taşlaşmak, tadılmak) * aring hüne hin-
 giv kışılê iyik e hallanma
bün hogar *ğegh* arkadaş olmak
bün holding *ğegh* holdingleşmek
bün hoste *ğegh* ustalaşmak
bün hulük *ğegh* kul olmak
bünik (m. kapacı) pepi
bünış m. olay - derxistî n. dıde çıkarmak
bünü m. oruluk
bün İbret *ğegh* ibret olmak
bün İnsan *ğegh* insanlaşmak
bün İşwı *ğegh* işiştıyanlaşmak
bün İyon *ğegh* İyonlaşmak
bün jlı *ğegh* sadırlaşmak
bün kufir *ğegh* kâfir olmak
bün kalickerati *ğegh* arap saçına dönmek
bün kapıl *ğegh* ic almak (veya bağlanmak)
bün kapék *ğegh* kepeklemek * ay sê bûye

kapək bu elin kapək emiş
bün karesat *ğış* lıca olmaq
bün kefil *ğış* kefil olmak
bün kelem *ğış* ermanlaşmaq
bün ket *ğış* qeçleşmek
bün kerame *ğış* saadətlaşmaq (er ve kire suculu rızgını almak)
bün kesek *ğış* pihiləşmək
bün kevir *ğış* laşlaşmaq
bün kevir *ğış* laşlaşmaq
bün kevir *ğış* yosunlaşmaq (yosunlaşmaq)
bün kəllik *ğış* ağac olmak
bün kilam *ğış* turk emək
bün kils *ğış* kirəleşmək
bün kludmik *ğış* dukat olmak
bün kiric *ğış* kirəcəleşmek
bün klasik *ğış* klasiqləşmək
bün kucər *ğış* gəcşələşmək
bün kule *ğış* kulələşmək. kule olmak
bün kutin *ğış* sömür əsərək
bün kul *ğış* 1. yarı qısmək füzücü bir rıyın ətkisi bitməmək 2. çarələnmək (bir duyğun gücü və şürekli olmaq deyimək) * ev pəyin * **bü salını. bü kul ü kete** dilə tın bu bekleyis yillərə icarə ol ar olmaq çəkələsi
bün kulüç *ğış* küçələşmək
bün kümüşk *ğış* küşləmək tokləmək
bün kündür *ğış* sabıqlaşmaq (ubətləşləmək)
bün leheng *ğış* kalınlaşmaq
bün lepək *ğış* ulələmək ulək tefək vurmaq gətək
bün leşkeri *ğış* askeri əsərək
bün leyvan *ğış* paşa əsərək (təzib işi icmət olmaq)
bün ləzim *ğış* əsələmək
bün maclin *ğış* məclul əsərək
bün məkə *ğış* əmələmək
bün mənuste *ğış* süğməmək olmaq
bün mənzi *ğış* mənzi olmak
bün məsbürü *ğış* məsb. bün olmaq. sən olmaq
bün mər 1. erək olmaq. erək çəmək 2. erək olmaq (mənyet düğün erək erək olmaq)
bün mərəq *ğış* tərək olmaq
bün meryis *ğış* lıstı əsərək
bün mümrəs *ğış* əfələşmək. köş bürmək
bün məşhî *ğış* məşhıyətlaşmaq
bün məşv *ğış* əmanlaşmaq
bün mışin *ğış* kuzuləşmək (kuzu gəbi ıstılaşmaq. səssiz durmaq gəlmək)
bün mətıngəh *ğış* sömür əsərək
bün mivən *ğış* mivəni olmak
bün mexin *ğış* məşhıyətlaşmaq
bün meyminü *ğış* meyminəşləmək. meyminə dənizək
bün mivoy *ğış* mivənləşmək

bün mütrib *ğış* çingələşmək
bün müna səbiyün *ğış* çouqlaşmaq
bün müna xələk *ğış* çəğələşmək
bün müna *ğış* əmələleşmək
bün müdəvün *ğış* müdəvün olmaq
bün müxtəh *ğış* məxtəh olmaq
bün mümi *ğış* mümiyəleşmək
bün münyə *ğış* münyələşmək
bün nəvbeykar *ğış* arca olmak. vasitə olmak
bün nımünə *ğış* nımünə olmak * **bü kəsətijə** * **we ji bu kesi te bü müstəne** kışıləyət berkesə örmək oldu
bün niğur *ğış* rəsnileşmək
bün nük *ğış* iki bədül olmak arca
bün nökət *ğış* uşak olmak
bün nüi xəz *ğış* əngələşmək
bün ortax *ğış* ortal olmak
bün ostra *ğış* əstələşmək
bün pəyevən *ğış* təvənən olmak
bün parbur *ğış* ortal olmak
bün parmend *ğış* ortal olmak
bün pəqr *ğış* ortal olmak
bün pələpələk *ğış* uşaklaşmaq
bün penət *ğış* pəyənleşmək (süt içmə)
bün perani *ğış* əmələleşmək
bün pereng *ğış* kodlaşmaq
bün peresso *ğış* rəhlələşmək
bün pəsirtengü *ğış* ortal düşmək
bün püsəng *ğış* bəyrləşmək
bün püstəri *ğış* maskarələşmək
bün pəkənü *ğış* püstə olmak. kətəli ədəd durmaq düşmək
bün petə *ğış* salınlaşmaq
bün peyk *ğış* uşaklaşmaq
bün pişkür *ğış* ortal olmak
bün pıxtı *ğış* pihiləşmək
bün pişka sət ələnləmə ağzı sakız olmak
bün pişot *ğış* kurlanmaq
bün piresər *ğış* cədləşmək
bün pitav *ğış* əsən dərəcədə yorulmaq. ədəd əsəl yorulmaq
bün pıta *ğış* çəkələşmək
bün puensip *ğış* ələleşmək
bün püşi *ğış* əyləşmək
bün püt *ğış* pıtləşmək
bün qəhremən *ğış* kalıncı ələşmək
bün qelendür *ğış* kalıcı ələşmək
bün qerqədə *ğış* işkət olmaq
bün qəşem *ğış* burlaşmaq
bün qəşmer *ğış* maskarələşmək. məşhıyət olmak
bün qırqeqırq *ğış* təkirləşmək
bün qırik *ğış* tənqit kul olmak. kümrələşmək (bu yer yarıncı kümr gət. olmak)
bün qiyamet *ğış* 1. qiyamet olmak 2. mah

şey bir kalabalık olmak
bûn qijewî *bûgh* çığlık kopmak
bûn qirewîr *bûgh* çığlık kopmak
bûn rastî *bûgh* gerçek duruma gelmek,
 hakikat olmak, sahileşmek
bûn reji *bûgh* kömürleşmek
bûn reşereq *bûgh* takiradamak
bûn resm *bûgh* resimleşmek
bûn reyendî *bûgh* gâçe beleşmek
bûn rêgez *bûgh* döküşmek
bûn rêî *bûgh* omuzlanmak
bûn rijik *bûgh* (yanıp) kül olmak, kömürleş-
 mek (bir şey yanınca küme gibi olmak)
bûn riwêk *bûgh* büyüleşmek
bûn robot *bûgh* robotlaşmak, mekanleşmek
bûn Rûm *bûgh* Ruslaşmak
bûn Rûs *bûgh* Ruslaşmak
bûn sahin *bûgh* sahnelenmek
bûn sebeb *bûgh* sebep olmak, neden olmak,
 başurmak * **dabeşbûnê** huudirin dibin
 sebebin felaketa ç holûnmetê felaket
 hazîrêr
bûn sebt *bûgh* çocuklaşmak, çocuk olmak
bûn sefêrî *bûgh* sebep olmak, neden olmak
bûn sibeh *bûgh* 1. sabah olmak 2. şafak sökmek
bûn silik *bûgh* sırcıleşmek
bûn sirke *bûgh* sirkeleşmek
bûn sıst *bûgh* teleşmek
bûn sosret *bûgh* 1. skandat olmak 2. arge u-
 gac olmak
bûn sotik *bûgh* karlanmak
bûn stran *bûgh* terkulesmek
bûn şahid *bûgh* şahit olmak
bûn şehîr *bûgh* şehirleşmek
bûn şekilperest *bûgh* şekilli olmak
bûn şewb *bûgh* salgınlaşmak
bûn şewperest *bûgh* şekle: olmak
bûn şima *bûgh* nımlaşmak
bûn slîk *bûgh* ortak olmak
bûn soho *bûgh* salgınlaşmak, salgın olmak
bûn şorax *bûgh* çoraklaşmak
bûn şorbe *bûgh* atıp saçına dönmek
bûn tabû *bûgh* tabulaşmak
bûn tajî *bûgh* tazulaşmak
bûn tatêl *bûgh* merak olmak
bûn tecirman *bûgh* tecrüman olmak
bûn telp *bûgh* 1. küsmelenmek (bulutlar için)
 2. torulanmak
bûn tene *bûgh* evin mağlûmak
bûn teqereq *bûgh* parıltı kopmak
bûn tercûman *bûgh* tercüman olmak
bûn term *bûgh* kalınak
bûn tert *bûgh* keseklenmek, kerpiçleşmek (çok
 sert ve kuru duruma gelmek)
bûn tettan *bûgh* keseklenmek, kerpiçleşmek
 (çok sert ve kuru duruma gelmek)

bûn teyeparêz *bûgh* sekile olmak
bûn texte *bûgh* 1. tahtlaşmak 2. pestilî çık-
 mak 3. çok ziyallanmak, tahta gibi olmak,
 kara kuru olmak
bûn textik *bûgh* 1. tahtlaşmak 2. pestilî çık-
 mak 3. çok ziyallanmak, tahta gibi olmak,
 kara kuru olmak
bûn Tirk *bûgh* Türkleşmek
bûn tepik *bûgh* gobeçleşmek (marul, bûlana
 için; yaprakları huyüyüp sıklaşmak)
bûn toraq *bûgh* peynirleşmek (süt için)
bûn toz *bûgh* tozlaşmak, tozlamak
bûn trajedî *bûgh* trajedileşmek, faculaşmak
bûn tûtiyy *bûgh* bulutuz olmak
bûn waweylê *bûgh* waweylê kopmak
bûn wekî clêzik *bûgh* uzgüleşmek
bûn wekî peraniyan *bûgh* canavar kesilmek
bûn wekî zarokan *bûgh* çocuklaşmak
bûn wêne *bûgh* resinleşmek
bûn xazî *bûgh* gazı olmak
bûn xelek *bûgh* halkalanmak, halka olmak
bûn xelqe *bûgh* halkalanmak
bûn xêzik *bûgh* çuzgüleşmek
bûn xînamiyê hev *bûgh* düşürleşmek
bûn xîrecir *bûgh* patırtı kopmak
bûn xîrexer *bûgh* takirdamak
bûn xîrtariyan *bûgh* huştıyulaşmak
bûn xîrsîrk *bûgh* ur ufak olmak * dest û
 piyên di wê bûn xîrsîrk eî ve ayuklari ur
 şîrk oldu
bûn xîsîr *bûgh* okroba olmak
bûn xîsunê hev *bûgh* düşürleşmek
bûn xîşerîş *bûgh* taşrdamak
bûn xiyal *bûgh* hulyelaşmak
bûn xesav pestilî çıkmak
bûn xudan *bûgh* malik olmak
bûn xulam *bûgh* usak olmak
bûn xurde *bûgh* hurdası çıkmak
bûn xwedê *bûgh* lançlaşmak
bûn xwedan *bûgh* malik olmak, sahip olmak
bûn xwedawend *bûgh* iâşlaşmak
bûn xwedî *bûgh* yevî olmak, sahip olmak,
 malik olmak
bûn xweî *bûgh* 1. kül olmak, toprak olmak 2.
 kul olmak (yanmak)
bûn xweyî *bûgh* sahip olmak, malik olmak
bûn xweyşahret *bûgh* şühret bulmak (veya
 kazanmak)
bûn yadêşt *bûgh* anlaşılamak
bûn yek *bûgh* birlik olmak
bûn yezdan *bûgh* tutulaşmak
bûn zar bir bûn zuok
bûn zarok *bûgh* çocuk olmak
bûn zendê *bûgh* 1. inret olmak 2. arge agac
 oluak
bûqelemûn *zaw* (nikalctur. 4Clamuelo eta-

mucleatı)

bür *m* dargun su

büra *m* kayın, kayın huader, unı, kayınçe (kö-
çaya göre karısının erkek huaderi)

bürandın (I) *ışğ* geçirmek

bürandın (II) *ışğ* bögürmek

büralf *m* kayın, huaderlik, kayınlık, kayınçu-
luk

büre kımme baraks

bürchür *m* çağ rıp bağırma

bürübürkürin *m* çağırıp bağ rım

bürübür kürin *ışğ* çağırıp bağınmak

bürük *ışğ* anıca

hürin(I) *ışğ* geçmek

hürin (II) *ışğ* höğürmek

büsandıın *ışğ* eplirmek

büsar *ım* püsar

büse (I) *ışğ* püsar, tuzak – dünü püsar kurmak,
tuzak zıtmak – yegirtin püsuya yalmak

büse (II) *m* buse, öpücüük

büsevegir *m* püsme

hürüp *ışğ* öpemek

büst *ım* lüst

büst *m* yarak köküsü (yarak pamuk veya bez
köküsü)

büşelan *m* karalık, orman

büşandıın *m* gülümsemek

büşandıın *ışğ* gülümsemek

büşışın *m* gülümsemek

büşışın *m* gülümseme, gülümseyiş

büşışın *ışğ* gülümsemek

bütan *ışğ* buar,

bütbüf *m* çayınan küçu

büte (I) *m* belin kenarında küçük aşçı

büte (II) *m* pola

bütik (I) *ışğ* gelmek

bütik (II) *m* kü.ühe

bütük (III) *m* 1. tomruçuk, tomruk 2. bulak
üzü – **avzün** (büyküğü) terlemek (büyk çık-

maya başlatmak)

bütükün *m* tomruçuklanma

hütük dan *ışğ* tomruçuklanmak

bütükdayın *m* tomruçuklanma

büttük *m* hutük

bütükvan *m*der butükçi

hütükvanı *m* butükçilik

bütür *m* boyut, but

bütüdar *m* hayvulu

büvür *m* geçi

büweraadin *m* geçirme

büweraadin *ışğ* geçirmek

büwerin *m* geçme

büwerin *ışğ* geçirmek

büsar *m* buhar

büşarkürin *m* buharlaşma

büşar kürin *ışğ* buharlaşmak

büşre *m* ufak taş, moloz taş

büy *m* düğün

büyer *m* 1. olay * **büyera sırası** doğa olayı 2.

gelişme, olay biten 3. olay, afgu 4. olay

(önemli tarihi olgu) * **hombeysa netroné**

büyer *a* roja *ım* ya *ıro* *ıye* nahan bombası

gürümüzün olayıdır – **derxistin** olay çıkar-

mak –**a** **tehl** *ıer* olay –**ek** **kevn** **bün** (bu

olayın) *ıazı* soğumak –**ek** **ıar** **bün** (bir

olayın) *ıazı* soğumak

büyendar *m* olaylı

büyername *m* vakayınname, kronik

büyernivis *ışğ* vak'anüvis

büyernivisi *ışğ* vak'anüvislik

büyü *m* olmek, vaka

büyün *m* 1. olma, olış 2. *ıey* olus 3. doğma 4.

doğma, doğuş (br. kimseün doğduğu yıl) 5.

doğma (ortaya çıkma, sonucu olma)

büyün *m* **nıjadı** *m* bilgelemz

büyünruj *m* doğan günü

büz *m* künk

C

c, C, Ć. Kült. alfabemizin üçüncü harfi olup ce diye okunan ac ses tümelik büm: bakımlardan luğatlı) yan kapandı ordandəsi mas2- le, i pöster 2. mek v. neca isaretle, ni kəf- le ile gəşləmə yontərində *Ac* ses jü pösteri 3. C. Rəinin cəkərilməni 196 sayım: gäs- jəni

C kəz 1. C (karbon)ür kəsilməsi 2. C (elek- trik kapasite)ür kəsilməsi)

C. G. S. jü C. G. S. (antim, pıru, sənaye ke- limgelərini kəsilməsindən elusan uasla- rars. İzak bünler: sisteri)

ca g 1. hele * ca bula ew roj bē he e o gün gəl- sin (xəlliklə - hiç almassa, he- şeydən öncə an' ağında) 2. hele (uyanma, kərkətira veya vət arlıtı.) 3. bu (sətət veya zəl durumun- da) başına gələn kəl mələcə xüsve, istek, veya kəs. n oluyən arlıtı an kəzəl * **və em herin lē binərim** bur gidiş bakalm 4. b. Ək- kat çəkme nəcim - **başa xwe bide min!** bak- kan n nəm! - **bila g. hele.** hele m. tuvanma, eorqur va veya vət nəlari) * **es bila nexe- bite!** hele çalışırsın! * **ca bila neke!** hele bur yapmışın! - **bila bewa xweş he eyvan ol!** - **binere!** (an jü - **binerin!** bəksanal) və ya bəksanıza!) səsnime için kullarılı - **bi- sehbəskine** (an jü **bisün bisekinin** em) veya durar) - **raweste** (an jü **rawestini**) dur (veya durar) - **em bēn ziyaretiya te yuzana** pə- ren emetlik - **em dē lē binerin** olarım (ok ude - **ez bikenini!** gələm!) veya gələ- yin bəni) - **ez lē binərim** bəcalım) veya bəkalım) * **paşē va ez lē binərim** ka erəbe dıçə naxeyd? səniz bəkalım, deye məniz var mı? - **gahē xwe hiñē** te ç) var ağaylar çikan (veya çisan sözç) kulagi duymarlık uğrınuz.Əkt - **hesləki biavəjlü hez pəvələngē** (yekil) ayğuna səkək em m. so- ğuk su miz cəkəlm) - **jü xwe re lē binere** hele bak ya - **ka hele** * **ca ka bide min** he- le baş vət - **le min binere!** lokar nəsuz!

- **tu jü xwe re lē binere!** hele bak ya! - **tu lē** 1) hele bak, hele bak ya 2) bak aak! 3) işe bək!

Ca kəz Ca (kəksiyun)ür kəsilməsi)

cahdar nən aramı

cahdari m sorumluk

cahl or harç (çipikada kullandın harç) * **jü bo- ləkarına** diwar **cahl** luğni e diwar e mek i- çin harç tərzi

cahlikiri ol harçlı * **diwarē cahlikiri** harçlı diwar

cahl n bir tür bulak

cahrün yarmıca, yağ vb den yapılan bu ye- mek türü * **li ser qūnē kete cəhrūnē** çok yağlı olanak

cahlik m sakız

cahketelū m. du sakız

cahkeswəy m. tətli sakız

caçim m eorqur çensiz olanak dəkəlməç parça- ların yan yana eklenmesiyle oluşan bir tür nax kəlmə

caçiq m çəkək

caçar m reviz içinin duvarlıluk em sağa başlı- tıy.ətli imasıyle yapılan bir tür çevizli tətli

caçix m çəkək

caçē m caçē - G - caçēde boyuca

caçēlar m caçē

caçē ol 1. caçē 2. (muv) buyuz, peçinisiç

caçēti m 1. caçēti 2. (muc) huysuzluk - kirin- cədik etmek

caçē m sibir, buyu - klrto buyu vəpınak (ve- ya yapılmak)

caçūbaz m bür büyüç

caçūhazi m buyuculuk

caçūger m m. bür buyucu

caçūgeri m büyüçlük - ya reş kara buyū

caçūkar m bür büyüç

caçūkari m buyuculuk

caçūker bür caçūkar

caçūkeri bür caçūkari

caçūkiri m buyu yapıma

cadû kirin *lêg* buyu yapmak
 cadûti *m* 1. cadûlık 2. (*wece*) luysuzluk - kîrîn
 cadûlık etmek
 cadûyi *m* hüyûcî
 cadûyok *m* hüyûcî
 cadûyokî *m*ê cadûca cadûca yûsar bu bu-
 çûnde
 cadûyokîlûn *m* cadûlaşma
 cadûyokî bûn *lêg* cadûlaşmak
 Cafêrî *m* Cafêrî Hz. Cafêr *m* mezheb-
 den olan kimse 2. Şîlgin bir kol u ve bu kol-
 dar olan kimse
 Cafêrîlî *m* Cafêrîlî
 cafrî *m* sehzeçullere gir bir yiyecek
 cah (I) *m* 1. *ba* cih (II) 2. hazza, çukur yer
 cah (III) *m* kıymet
 cahal *m* cahil
 çahap *m* çavap
 çahap *m* çavap
 cahîl 1. cahil, bilgiz 2. genc, toy delikanlı
 (zîlmî lûkûmîndâ yêcîmê gelîşmîrî; ~
 mîrî cahîl kalmak
 cahîlane *m*ê cahîlane, cahîlce
 cahîlî *m* cahîllik, cahîlet
 cahîlî *m* cahîllik - kîlîm cahîllik etmek
 cahîliye *m* cahîliye (Araplarda İslûmînîlik-
 lûn înceki çağ)
 cahîlik *m* cahîl, genc, toy
 cahîka *kale* *cahal* bar ule çekirge
 cahî, cahîk *m* toy
 cahûd *m* Yalûd
 çaz *m* çaz
 çalçalek *caze* 2. oruççek (Arapça) 2. oruç
 çek ağı
 çalçaloke *m* çalçalek
 çalîf *m* çiliç
 çabî *m* 1. çam, sırça 2. *m* çam, sırça (çandan
 yapılmış şeyler için) 3. çam (pencere) * li
 bî nîseyîm li ber çabî rûnîştîye çamî o-
 nîndeki înasalar herîmî yanînda olumuş
 4. kadeh, içki kadehi * çamî meyê çarap ka-
 delî - lê dan xîstî çabîlamak - lê hatîn
 xîstî çabîlamak, çam takılmak - lê xîstî
 çabîlamak, çam tazîmak - li berê dan xîstî
 çabîlamak - li berê hatîn xîstî çabîlan-
 mak, çam tazîlamak - li berê ketî çabîlan-
 mak, çam takılmak - li berê xîstî çabî-
 mak, çam tazîmak * weki - çam çîta çeşîf
 şeyler çin)
 çamî çîhânuma *m* çîre (dünya)
 çamî nesîya *m* buzu çam
 çama *m* plastik *m* plastik çam
 çamax *m* tutar
 çamaxgîrlî *m* tartarlamî
 çamax gîrlî *lêg* tartarlamak
 çamaxgîrlî *m* tutarlı
 çama zefal *m* 1. çeçîf çam 2. işki lezleği
 çambaz *m* çambaz
 çamhağî *m* çambazi
 çamîlûr *m* çam kesîci

çamîlûn *m* çamlaşma
 çam bûn *lêg* çamlaşmak
 çamîmîk *m* kost, miyet (pîrmaklara takulacak
 çalınan bir zîl)
 çamîdur *m* çamî
 çame *m* elbise
 çamîdînkî *m* çardap
 çamekân *m* 1. çamekân, vitrin 2. çamekân
 (çamîlûn ara hâline) * mîn çamekânêk ji hu-
 naybesê de çêkîrîn çaya bu çamekân yap-
 tîdîm
 çamêrî *m* 1. çemert, eli uçuk 2. mert 3. çemîl-
 mîrî, kabir (davranış, düşüncê duygu bakı-
 mında nazîk olan kîtse) 4. boy, beyefendi
 (erkek özel adları yerine kullanılır) *
 çamêrîk li we digere bir buy sîzî aryor 5.
 beyefendi (terîhangî bî kîmîsefîn tahsîl-
 lîrîkîn kaçîrîsefîe, zîştîlîmî anîlîmîca
 kullînlîr) 6. arîm, amîmîçîre - lê de rû-
 nîştîn (benîrî çîzîmî için) meseleye el al-
 mak -ê me *m* bîzînkî çahîy çahîyî yak u
 çîan bîr kîmîsefîn sîz edîrîkîn kullînlîr
 çamêrîne *m* 1. çemertçe 2. mertçe 3. çemîl-
 mîrîce
 çamêrî *m* 1. çemertlik 2. mertlik 3. çemîl-
 mîrîlik - ji kîsî hevîlîn kîrîn dîğûn pîrîyîle
 dost ağırlîm, k
 çamêrîkî rîdî 1. çemertçe 2. mertçe 3. çemîl-
 mîrîce
 çamêrî *m* kullîmî * çamêrî, tu lê bî çî fîstîn
 dîzîne kullîmî, bak çeler de bîlîyor
 çamêrî *m* 1. çemertlik 2. mertlik 3. çemîl-
 mîrîlik
 çamîlîrî *m* çamî, çamî, çamî satîrî
 çamîlîrî *m* çamî çamîlîrî
 çamîlî *m* 1. nesne (belîbî bir ağırlîğı ve hacmî,
 rîzîgî, mîddîsî olan her çîlî çamsîz varîkî)
 2. çîlî nesne, obje
 çamîlî *m* nesnel, objektîf
 çamîlîlî *m* 1. objektîllik 2. objektîvîzm
 çamîlîkî *m* çamî
 çamî *m* çamî - çya meçîa hûyuk çamî
 çamî *m* çamî, topluluk, zîlmîr
 çamî *m* çamîlî
 çamîlî *m* çamîlî
 çamîkar *m* çamî çamî
 çamîkarî *m* çamîlîk
 çamîker *m* çamîkar
 çamîkerî *m* çamîkarî
 çamîkîrî *m* çamîlî, çamî takîlî
 çamîlîxîstî *m* çamîlî, çamî takîlî
 çamîyî çîyî mîrîde
 çamîxîne 1. çamekân, vitrin 2. çamîrî, çamî e-
 vî, çamî yûsar
 çam *m* 1. çam, ruh 2. çam, rûla (çemîllîk, dîlîk,
 duygu) * de vî mîrîyî de çamî nîn e bu
 çamînda çamî yok * di lê de çet çamî tîne lu
 sende ne çamî yokmîş 3. çîlî rûla (bedenî çî-
 kînkî lîn çamîllîk îlkesî, bedenî hîyâl gücî)

4. ten, et, vacol * işlikê wî qetiyaye, canê wî xuya dîke gorîşê yûrîmîş et görîniyo. * destê min bi canê wê bû eluzî temne deşdi * canê bîn donekî ye vacodun yoşî. 5. can (insan) kendi vîrîşî, etî) * ew canê xwe fedayî te dake e canîni sara feda edeî. 6. can (kişî) * tevî mîni em car can lu benle beraber dîrî canîz. 7. can (gorî) * canê mîni gerê dîxwaze canîni girmek îstîyo. 8. can (Bektarîlik ve Mevlavîlikte tarîkat kardedî) 9. can, canî (yakînlîk duygusu belîrîni bir seferîniye sozu) * hadê canîni, piçek şîvîk bîn hadê canîni, biraz çabûk olî. 10. can çap (çok çîten, sevîmlî) * tu çi zarokêkî mîna canî ser ne can çocûkîni ~ bi qurbîni bîn canî kurbîni olîmak ~ eîger can çuêr, serîk beşî ~ eîger bîn can eîger olîmak, serîk beşî olîmak ~ dan ruhîniye teslim etîmek ~ eşandîni can yazîmak (zulmetîni) ~ fîlitandîni (trîzgor kîrîni an îî xelas kîrîni) can kurrîmak ~ hatîni (yekî) canîniyatîk ~ jê çûn can verîmek, olîmek ~ê (îştîkî) jê kîrîni canîni çikarîmak (hîrpalîmak, çok yarmîk, yıpratîmak) ~ jê kişîni canî çikarîmek, ruhîniye teslim etîmek ~ jê kişîni lî car dîni hatîni (yekî) canî gîlîp gîmek ~ jê re bi qurbîni he can feda (veya can kurbîni) ~ jê re feda be can feda (veya can kurbîni) ~ kişîni can verîmek ~ lî bîrîni tepesîni atîrmîk, sînîrîlenîk ~ lî çûn tepesîni atîrmîk, sînîrîlenîk ~ spartîni Xwedê ruhîniye teslim etîmek ~ şîrîni e canî canîkeden azîz ~ tî de nemîni canî kalmîmak ~ û eîgera mîni canîni eîgerîni ~ u mîni bir tarîni ~ê (yekî) acîz bîn canîni sîkîlmîs ~ê (yekî) acîz kîrîni canî sîkîmak, canîni sîkîmak ~ê (yekî) beşandîni canîni bağışîlamak ~ê (yekî) hijû dan dîyîni dîken dîken olîmak (soğuk ve korkudan dîyîni) ~ê (yekî) bûn mîna qulên serad û bêlîngîni delîk deşîk olîmak (bir canîniyi vücudunda bir açîkîni birçak yarîlar, kesîkler olîmak) ~ê ~ê (î) d.şî, yağî bîlî ~ê (yekî) celîlîndîni hacîmîni etîmek (veya yapîmak) ~ê (yekî) çûn lî) canî çikîmak (yîrîlmîk veya çok zorluk çekîmek) 2) canî çikîmak (çîmek) 3) canî gîrmîk * canê wê deçe ku wê îştîkî be pênûsa wê hîbe kalîmîni bir sey e uz dîye canî gîdyor ~ê şîtal çok gîzel, mîkemîniel * Xanî canê deşîk e Xanî tacîkîniel lîrî ~ê (yekî) derxîstîni (bîrîni) pestîlîni çikîrmîk ~ê (yekî) dîxurê sîrî kaşîniyor ~ê (yekî) eşandîni (hîjîrîni) canîni acîrmîk, canîni, yakîmak ~ê (yekî) eşîni canî yarîmak ~ê (yekî) gîran bîn ağır basîmak, ağırlîk çîkmîk (gevşekîlik ve uyku peîlmek) ~ê (yekî) hew tehemûlî kîrîni canîni tak deîmek (veya tak etîmek) ~ê (yekî) jê derxîstîni canîni çikîrmîk (hîrpalîmak, çîre yarmîk, yıpratîmak) ~ê (yekî) jê kîrîni (bîrîni) pestîlîni çikîr-

mak ~ê (yekî) jê re tehemûlî nekîrîni (bir şey) canî dayanîrmîk ~ê (yekî) jê şîbedîni canîni çikîrmîk (hîrpalîmak, çok yarmîk, yıpratîmak) ~ê (yekî) jê xwestîni canîni almîk (canîni verîdîrecek kadar memnûn etîmek) ~ê (yekî) kîlîni gîbi yarmîk ~ê (yekî) kîrîni gulpîni zînc zînc zîncîlamak ~ê (yekî) kîrîni vekî qulên hîjîng û seradê deîk deşîk etîmek (bir canîniyi vücudunda bir açîkîni birçak yarîlar, kesîkler açîrmîk) ~ê mîni canîni, şîke: mîni ~ê mîni nexwaze canîni çîkmîyor ~ê (yekî) piçekî damî tîyîlerî îrîpîrmîk ~ê (yekî) sînîrîni gîbi yarmîk ~ê (yekî) şewîlîndîni canî yakîmak (bîni kanîsevi bîyîk zarîni sokînak) ~ê (yekî) şîni dî reş hîni canîni morîrmîk ~ê şîrîni tîlî canîni ~ê şîrîni teslimî kîrîni ruhîniye teslimî etîmek, olîmek ~ê (yekî) tehlî kîrîni (bîrîni) canîni acîrmîk, canîni yakîmak ~ê (yekî) tevî qulîni bûn delîk deşîk olîmak (bu canîniyi vücudunda bir açîkîni birçak yarîlar, kesîkler olîmak) ~ê (yekî) xera kîrîni postî elden gîrmek, şîkîrîlmîk) ~ê xwe dan lî) canîni borîniye odîmek, dîmek 2) canîni verîmek 3) postî verîmek (argo) ~ê xwe dan ber çavê xwe canîni palînsîni ~ê xwe dî avê de dîtîni canîni sokîkîni bulîmak ~ê xwe dî ber (...î de dan lî) hîrî için olîme gîrmek 2) canîni verîmek (bîreye çok dîşîkîni olîmak) * ew jî bî kîrîbê canê xwe jî dî ber de dîde o kî tapî için canîni verî ~ê xwe feda kîrîni canîni verîmek ~ê xwe fîlitandîni (an îî xelas kîrîni) busîni kurrîmak (canîni), korîrmîk), postî kurrîrmîk ~ê xwe lî erdê dîtîni canîni sokîkîni bulîmak ~ê xwe lî ser dan canîni a o deşîk ~ê xwe spartîni ruhîniye teslimî etîmek ~ê xwe tîzî kîrîni soyunîmak ~ê xwe teslimî kîrîni ruhîniye teslimî etîmek ~ê xwe windî kîrîni yazîmîni çîpîrmek ~ê (yekî) xwestîni canîni almîmek (jî) ~ê xwe zavêr bîn canîni kurrîmak (çok usînmîk)

canan ol canan

canîkîk ol canîni, sevîşî

cambaz olîk 1. cambaz, okî bobî 2. cambaz (alîp satîni veya yetîşîren kîmse) 3. tîrekçî, yezcî (dîvîni alîp yetîşîyle uğraşîni) 4. cambaz (soz ustası) 5. dolîndîmerî 6. ol cambaz, kumaz, hîlecî ~ê gotînanî lîf cambazî ~ê bespîni lî) atî cambazî (alîp satîni) 2) atî cambazî (sîrkîlede alî ustînde gîsterîni yapîni cambazî) ~ê ser benîp cambazî

cambazîşî olî akrubîkîk

cambazî ol 1. cambazîlık, okî bobî 2. cambazîlık (alîp satîni veya yetîşîrme işî) 3. tîrekçîlik, yezcîlik 4. cambazîlık, dolîndîmerîlik 5. cambazîlık (soz ustalığı) 6. cambazîlık, kumazlık ~ kîrîni lî) cambazîlık yapîmak 2) dolîndîmerîkîk yapîmak ~ya gotînanî lîf can-

havlığı —ya peyvah (heje en ji kelli meyan)
İstima canbazlığı.

canbazlı *bir canbaz*

canbazxane *m canbazxane*

canber *mf canlı*

canberî *zaim karides (Polozon)*

canbey *mf 1. huşlayıcı, Allah 2. mf fedakar
3. mf fedayı 4. mf bağışlayıcı*

canbexşi *m 1. bağışlayıcılık 2. fedakarlık 3.
fedayilik*

canbexşo *mf Allah*

canbêzar *mf 1. fedai, serdengeçi 2. bir ha-
lı ismi*

canbêzaxane *f fedâice*

canbêzarî *m fedâilik, serdengeçlilik*

cançenkî *mf ulucuk teçcek*

cançiger *mf cançiger*

cançigerbîn *m cançiger olan*

cançiger bîn *lgh cançiger almak*

cançigerî *m cançigerlik*

cançigerkîdîn *m cançiger etine*

cançiger kîrîn *lgh cançiger etmek*

canîdan *m can verme, ölüme*

can dan *lgh can vermek, ölmek*

canîdar *mf 1. canlı 2. m canlı (yaşayan yer de-
ğistirebilen yaratık, hayvan)*

canîdarî *m 1. canlılık 2. mf dir. dâiksel*

canîdarîî *m canîdarlık, animizm*

canîdayî *mf can verme, ölmek*

canîdayî *m can verme, ölüme*

canîdêr *mf 1. canlandırıcı (canlılık veren, can-
lılık kazandıran) 2. mf canlandırıcı, anı-
matîce (bir canlı ceset veya canı filan için
hareketliliği sağlayan tek tek resimleri ya-
pan sanatçı)*

canîdîrî *m canlandırıcılık*

canîcan *mf çh dışı, samimi (zandan açık yü-
reklilikle davranan) — bîn çh dışı olmak*

canîcanî *m çh dışılık*

canîfşar *mf gaz*

canîfşarî *m gazlık*

canîge *m cange*

canîmêrg (I) *botw kerdelen (Galanthus niva-
lis)*

canîmêrg (II) *mf şehid*

canîmêrg *botw bir çiçek adı [3 Eylül'den
başlayarak toprakdan kalkmaya başlar ve ser-
baharın habercisidir]*

canîr *m hoş kokulu bir gül*

canîwer *m canavar, yaratık*

canîwer *mf 1. canlı 2. m yaratıcı*

canîzab *mf canlı pek, pek canlı, uçup çeken
(çektığı acıyı dışarıya vuruyordu)*

canîzabî *m pek canlı olma*

canê *ê 1. canım (bayan için sesliuç) 2. canım
(buylar için sevgi sözlü)*

canîcanê *ê sepli henk, sıkı lık, içten, samimi -
bîn sepli beşli olmak, sıkı lık olmak, bâlî
bedrekl olmak, ~ ne ol gülmek (er gülmek)*

canêcanêbûn *m samimileşme, sıkı lık olma*

canêcanê *bûn lgh samimileşme, sıkı lık
olmak*

canêcanêlî *m samimîlik, içtenlik, sıkı lıklık*

canêş *m 1. vücut ağrısı 2. zıdırıp, ağrı*

canêşî *m 1. sıkıntı, heden ağrısı 2. işkence*

canîfêdo *mf bir fedai*

canîfêdolêr *mf fedakâr*

canîfêdolêrî *m fedakârlik*

canîfêlat *mf bir cankurtaran*

canîfêş *m canîfêş (bu tür tpek dolmuş)*

canîfêşan *mf canını feda eden kişi*

canîfêşanî *m canını feda etme durumu*

canîfêşanî kîrîn *lgh canını feda etmek*

canîfêzo *mf 1. hayal, sevinç bağışeden 2. atık,
çevrec*

canîfêzo *mf 1. fedai 2. fedai (bir kataseyi ve-
ya bir yeri kurtıyan kişi)*

canîfêzî *m fedâilik*

canîfêzîyane *f fedâice*

canîfêzîyî *m fedâilik*

canîg *m 1. kelen 2. amerikan bezi*

canîge *mf cange*

canîgezo *mf öldürücü, ismi, tehlikeli olan*

canîgîrân *mf 1. hantal, ağır (ışt. davranışları a-
ğır ve yavaş) * yekî pîr canîgîrân e. kar jî
destê wî demakeve çok hantal biri, eli deti*

canîgîrânî *m 2. halis, bükün*

canîgîrân bûn *lgh hantallaşmak*

canîgîrânî *m 1. hantallık 2. rahatsızlık (sağlık
ağısından)*

canîgîrânî kîrîn *lgh erimeme*

canîgîrânî kîrîn *lgh erimeme*

canîgîrânî kîrîn *lgh erimeme*

canîgîrânî kîrîn *lgh erimeme*

canîgîrânî kîrîn *lgh erimeme*

canîgîrânî kîrîn *lgh erimeme*

canîgîrânî kîrîn *lgh erimeme*

canîgîrânî kîrîn *lgh erimeme*

canîgîrânî kîrîn *lgh erimeme*

canîgîrânî kîrîn *lgh erimeme*

canîgîrânî kîrîn *lgh erimeme*

canîgîrânî kîrîn *lgh erimeme*

canîgîrânî kîrîn *lgh erimeme*

canîgîrânî kîrîn *lgh erimeme*

canîgîrânî kîrîn *lgh erimeme*

canîgîrânî kîrîn *lgh erimeme*

canîgîrânî kîrîn *lgh erimeme*

yağınca) -yê mî dîşî tîy -yê nêr erkes tay
 -yê qer sıyah aygir
canî *adî* canî, kavîr
canîleşp *n* erkek tay
canîk *adî* tay
canîmehîn *m* dîşî tay
cahîng *m* caran
cahîfî *m* canîlık
canîkêşan *m* can çekme
canîkêşî *m* can çekme
canîkêlî *m* vucûd nîst (veya aley)
canîkole *ad* kale rûhlî
canîkolêrî *m* kele rûhlî olîya durarî
canîkujî *ad* a duruculuk
canîkûçîk *ad* *n* canî (çarî) akıntıya daynar, daynarlık
canîkûy *n* çarî (çarî çarî) görevli kimse
canîkûştî *m* çarîlık
canîlihet *ad* canî
canîlidar *ad* canî
canînazîk *ad* canî nazî
canînermî *adî* nîmîrpaşazîr
cano *n* 1. canîm (erkek için sevgi sözü) 2. canîm (bayanlar için sevgi sözü)
canpola *ad* çekik bederli
canşeyîn *m* canîlık, gövdekapen, dilber
cahrîzgar *m* can kurtarma sanîlî
canşaxî *m* can sağlığı
canşivîk *ad* 1. atik, çevik *n* 2. içi tez, tez canîk
canşivîkî *m* tez canîklık, atiklik
canşivîkîbûn *m* rezvanîlık elme, ivedîlenme
canşivîkî *hûn* tezcanîlık emek, ivedîlenmek
canşiperane *n* canşiperane
canşiperî *m* canşiperîlik
canşîpî *ad* beyaz tenli
canşîjî *n* Ağzîlî
canşevîlî *m* canî şevîmî
canî *ad* çarî
canşeyîn *ad* çîlîler
cancelas *adî* 1. cankurtaran 2. *m* can şimîdî
cancelasî *m* cankurtarınlık
canşiras *m* canlıraq
canşirax *adî* canîmîleşp
cauxweşîk *ad* güzel vucûdu
canşur *ad* bîkîrîmî aşapîdîmî verer eden
canşerîk *m* hayvanlıca gurulen bir tür sarılık hastalığı
canşerî *kîrî* talenmek, yalvarmak
canşerî *m* 1. bir tür sarılık hastalığına tutulmuş olan 2. *ad* çok acı ve kahr çeken 3. *ad* bîkîrîmî, usandırmış olan
canşerîbûn *m* 1. bir tür sarılık hastalığına tutulma 2. çok acı ve kahr çekme 3. lakıma, bîkîrîmî
canşerî *bûn* *biğî* 1. bir tür sarılık hastalığına tutulma 2. çok acı ve kahr çekmek 3. lakıma, bîkîrîmî

canşerîkî *m* 1. birine çok acı ve kahr çekirme 2. lakıma, bîkîrîmî usandırmak 3. *ad* çok çarîmî verem eme
canşerî *kîrî* *biğî* 1. birine çok acı ve kahr çekirmek 2. lakırmak, bîkîrîmî usandırmak 3. *ad* çok çarîmî verem emek
canşerîkîrî *ad* bîkîrîmî usandırmış olan
canşerîkî *ad* canşerî
canşerîkî *bûn* *biğî* canşerî *biğî*
canşerîkî *kîrî* *biğî* canşerî *kîrî*
car *ad* zevah
carpûn *m* pataka türü
carşûltan *m* sandalet
car (I) *n* 1. kez, cere, defa, safar, aşîz * *mîn* ew du car xwenê omî tî kere usulim * ew cara çandî e? bu kaşîmî seferî? * *di* carêkê de nîvê pere da ilk ağzîda parîmîmî ya- rîşî verî * ew carî pîşîn e ku tî vîrîk de- lî buraya geliyor 2. kat, misal (misal kee kee, deta) * ew du car jê buhatî e bu emî: nîki ku dîba pîhîlî * delî car bîn jê mezmîlîr on mîshî dîba bayîk 3. el, parî (iskambîl nîyûnîmî) * em carêke dîmî jî bîlîzîm? bu el dîba şîvîvîlîmî mî? 4. bîzen * car heyê ku çîrîvî ... bîzenî olîr kî insanî ... ~ (ar jî ~ -un) *n* bîzen, bîzî, ara şîvî (veya ara şîvî san- dî) - *di* pîy carîmî du heyê her şey hîr şî- ferî lîgîvî. mîhîşîsî değîlî - *dîm* I) şîvî. şîvî 2) tekrîr - *dîm* I) daweyê mîhîrîmî lîvî (daweyî) nakzen gîmek - heyê *n* bîzen - jî bîrîmî el ulmîk (iskambîl şîvîvîmîmî) - jî carîmî gîvîle der, hîr gîvî. bîr zamanîmî - *n* *di* ew- ran heyê herşey hîr şîvî lîgîvî mîhîşîsî değîlî - *zane* * bîzen - a çandîmî keçîmî (çîmîle şîvî emîleşî şîvîvîmîmî) * *qer* kez, bîçîvî kez) * ew cara çandî e ku ez tîmî bu ca- cîmî gelîmî - a pîşî san defa - a pîşîmî dîmî - a pîrî çoğî zaman - ek I) bu defa, bîr kere çolup bîrî talenî emîlele keçîmî) * *car* ek ew tîşî çevîmîyî, em çî bîkîmî bu çîvî bu çî olîmî e yapîmî 2) bu defa, bî şîvî çîkî emî, beşî * *car* ek tî meşîvîyîvî bîr kere şîvî, konuşîmî * *car* ek ew vîrîk e bîr kere o yalîmî 3) bîr defa, bîr kez (bîr anarî o- lîmî) * *car* ek xamî bîçîkî vî, jî bîlî vî, çîvî vî jî dîrî e ew on defa kîvîk, bîndîmî bîskî, yerî uzak 4) *n* bîr, bîr kez (tekrîrlîvîçî *n* dî) * *car* ek lî vî, *car* ek lî mîmî mîzîmî ... bîr o- nî, bî bîmî bîkîmî, ... ek dî bîçîkî kez, bî o- kî - ek jî carîmî 1) gîvîle der bîr gîvî 2) bîr- vîvîmî bîr yakîmîş - ek tezaî delî car derzî çîvîvî emîvîvîmî şîvîmî şîvîmî şîvîkî Xwedê Tevî jê re gîvîyî e (Alîshî) yurî ya kulîmî çîvîvî - ebe dîm I) bîr dîba * *car* ek dîmî mîkîvîvîvîvî bîr dîba (şîvîmî 2) bîr dîba (şîvîvîr zaman) * *car* ek dîmî, *n* mînî çîvîvî bîr dîba mî, tîvîvîvîvî (vîvîvîvî 3) tekrîr, tekrîrlîvîr, yerî- mîden - ekî dî) tenî bîr kereçîk, bu defa, bîk (bîr kereye aşîvî a şîvî, bîr kereye aşîvî o- lî-

ruk) * öz careke tenê bîzîngî dîdîne le ku deflek îyan sîr a celûn veriyomî şekê meşî wî derbestîye, li serû mayê hîlanîm dî çikîms dokuzî nîmez şekîze -ê (arûjîye 1) bu kere talûma vanîsa bu 2) ajege kere talûma vanîsa ikadûm çîşesîlîgi talûması -ekê Xwedê ji ha xwe ûle şans meyarê veranema mûbûl neylemî Mâhûm -ê caran eskîsî gûbî
car (II) *awêt* 1. çarpana, çarpana * çar caran **darda dîke** heşt dîdîlî dîke yûrûmak sekîz edîr 2. çarpî (matematîkîle x îşaretîmî adî) - kîrîn **car çarpîn**ak
carşaq (I) mî sefalîk * **dêra du erzan qûm** heye dî sefalîk
caran (II) *awêt* 1. çarpîna 2. çarpî (matematîkîle x îşaretîmî adî) 3. edîr (çarpîlada) * pêne caran pêne bîstî il pêne dîke hes. heş- le çarpîsa yezar neş edîr
carandûn mî tekaralûma, tekarî ezmî, yûcelenî 2. *meş çarpîna*
carandûn *êğ* 1. te çarînamak, tekarî etmek, yû- cîlemek 2. *meş çarpîna*
carandî mîkerîet, tekarîlanîş
carandî mî tekarîlanîş, tekarî edî lîrîş ola. mîkerîet, yûcelemî
carane (I) *awêt* çarpîna
carane (II) *me tu, le talûd*
carcar kî 1. car car 2. *me* yaygîna - kîrîn car car etmek
car caran kî ara şîrî, waktî wakî, zaman zaman
carcarî *me* çîgîrkî, yaygîna
carcarî *me* çîgîrkî, yaygîna
carcarîka *me* çîgîrkî
carcarîkî mî 1. çîgîrkîlik, yaygînaçîk 2. *me* çîgîrkî gûbî
carcaroyî *me* yaygînaçîk
carçelî *me* çîçîm, mî tîr yaygî
car çiran *me* kûmî kûmî
carçûr *me* çîçîr
carçûr *me* kûmî
carçê *me* çîçîm
car dîn yîne, peş, bir daha, tekarî
cardan mî tîr lîze
care mî kere, kez, defa
carcar kî 1. car car 2. *me* yaygîna, carcar
carcarîkî mî car car etmek, carlana
carcarî kîrîn *êğ* mî car etmek, car etmek
carçîz mî mîndî boğasî dîdîr yûşînda olaçî
carçîk (I) kî bir kez
carçîk (II) *me* çarpî, çarpî (arîetî)
carçîke dîn kî bir daha, yeniden
carçîn mî kûlak, ilan
carçîk *me* ayîrak, kûçîp ayîrakî
carçîkî kî 1. bazen, ara ara (weya arada ara- da), arada bir, seyretî 2. waktî wakî, zaman zaman, kîşî zamanî
carçî *awêt* 1. çîçîm, çîçî, arîzî kerdî 2. kaba saba, kaba dîlî 3. arîzî, dînceçî (mîsanîle e- çî)

carşandûn mî ezîl etmek
carşandûn *êğ* ezîl etmek
carşî mî 1. çîreçîk, çîreçîk 2. arîzî, k. kaba] k
carşîye *me* çîreçîk, halçîk
carşîyêl *me* çîreçîk, halçîk
carî (II) mî kîrîn * **mîm ew urd** **carî kîrîye** bu arîzî, kîralanîş - kîrîn kîralamak
carî (III) *me* 1. çîreçî 2. arîzî
carî (III) *me* mîlî
carî (IV) mî 1. darulama 2. sterilîzasyon 3. şîtlama (dîmî kîralîlar gereğînce, kîrlenîmiş sayîlan bîr şeyî en az üç kez sudan geçîrîp sîlî sayîlanîkîmî kîrtîrîma)
carî (V) *me* sefalîk
carî adet *me* ezmî * **dî bava me de il gûf carî adet** aramîza carî (sals gere) ..
carî hesab *karûd* ca 1 hesap
carîkîrî *êğ* 1. darulama, sudan geçîrîme (car- çîşî dîrtîkîmî) 2. sterilîze etmek 3. şîtlama (dîmî kîralîlar gereğînce, kîrlenîmiş sayîlan bîr şeyî en az üç kez sudan geçîrîp kîrlî sayîlanîkîmî kîrtîrîmak)
carî kîrî *êğ* 1. darulamak, sudan geçîrîmek (çarpîna, darulîmak) 2. sterilîze etmek 3. şîtlama (dîmî kîralîlar gereğînce, kîrlenîmiş sayîlan bîr şeyî en az üç kez sudan geçîrîp kîrlî sayîlanîkîmî kîrtîrîmak)
carîkîrî mî 1. darulanîmiş ola 2. sterilîze 3. şîtlanîmiş ola
carîşî mî çarçîna
carîşî *êğ* çarçînamak
carîşîng *me* çîreçîk
carîşî *me* çarçîna
carîşîkîrî mî çîçîm
carîşî kîrî *êğ* carîlamak
carîkîşî *me* talanîş
carîkîrî *me* çarpîna
car kîrîn *me* *êğ* çarpîmak
carname mî kîrdîze
carşî *me* kûmî
carî *me* şîpîlîçî
carî *me* sîza
carî mî çîran *me* kûmî kûşî
carî *me* çîçîm, saba kîreçî, arîş kîreçî
carîk *me* carîdî
carîkar *me* 1. bağîrî 2. çîçîmî bağîrî
cas mî kîreçî
casîkîrî mî kîreçîleme
cas kîrîn *êğ* kîreçîlemek
casîrî *me* kîreçî, kîreçî de kaplanîmiş ola
casûs *me* çîçîm, çîçît
casûse *me* göz (sîlîk)
casûşî *me* casîrîlik, çîçîtîk
casûşîkîrî *me* casîrîlik yapîmak, çîçîtîrîmak
casûşî kîrîn *êğ* casîrîlik yapîmak, çîçîtîrîmak
casûşî *me* casîrîlik
caş *me* 1. çîçî 2. *me* çîçîm, çîçîtîkçî - **il çîş sî- pa** mîpa -ê kîreçî esek sipasî
caşîk *me* çîçî, çîçîtîk

caşkkok m sipcecik

caşır bez çabır

caşırî *baş* çekik (Thymus vulgaris)

caş (II) m 1. bez (pamuk veya keten ipliğinden yapılan dokuma) 2. bez (pamuktan düz dokuma) 3. bez (herhangi bir cins kumaş) – *caşê we ye. caşbir caşbirê we ye* bura ulkadar emez, soran sızın soranuz ~ *caşê we ye* hiçirinin at anham ac –ê Amerikan Amerikani bezi –ê kütamîk gaz bezi –ê kutayî tefel: (sik dokummuş bez)

caşamêr *kar* camêrcaşoz *bir* çalêwazcaşazî *bir* çihêwazî

caşbir m kumak

caşfirîş *wêkê* bez salerisi, manîfaturacı

caşfirîşî m manîfaturacîk

caşî m elî

caşîd m sansuz, ebedî

caşîdan m 1. benği, ebedî, sonsuz 2. *meç* ölümsüzcaşîdanbûn m 1. ebedileşme 2. *meç* ölümsüzleşmecaşîdan bûn *leğh* 1. ebedileşme 2. *meç* ölümsüzleşmekcaşîdanbûyî *af* 1. ebedileşmiş 2. *meç* ölümsüzleşmiş olancaşîdanbûyîn m 1. ebedileşme 2. *meç* ölümsüzleşmecaşîdanî m 1. ebedîlik, ebediyet, m sansuzluk 2. *meç* ölümsüzlükcaşîdanîkirin m 1. ebedileştirme 2. *meç* ölümsüzleştirmecaşîdanîkîrîn *leğh* 1. ebedileştirmek 2. *meç* ölümsüzleştirmekcaşîdanîkîrî *af* 1. ebedileştürüş 2. *meç* ölümsüzleştirilmiş olan

caşîtî m elîlik

caşker *afê* dokumaca, bez dokuyucusu

caşkeşî m dokumacîk

caşpêç m kefen

caş (II) m örgü şipi

caş (III) m 1. eski evlerde kuyel veya tavabı görevini gören yer 2. eklem bağlantısı 3. kışım, hîlüm 4. duvarı takıya için açlı ve dişli çupecer-re konar kurş ~ ü ~ bolûm bolûm

caş (III) m 1. korkuluk, parmaklık * *bi caşê nêrdewanê bigîhe!* azerîlerin korkulukla nêrdî tutar! 2. demir çubuk 3. zepenk 4. çeten (saman çapınak için büyük sepet veya çir)

caş (IV) *baş* 1. caşîr 2. yarırcı, yağ ve çiğşudan yapılan bu tür yemekcaşcaş *af* çanaklı, hatî (kumaş)

caşê nêrdewanê m tirahzan

caşîk (I) m üzgîr (üzzerinde et pişirmek için)

caşîk (II) *baş* çagîrcaşî *baş* aratî caşîcaşîkîrî *af* parmaklılık, korkuluklu

caşî m elî

caş m 1. caş 2. caş (caş müziginin çalan orkestrası)

caşband 1. caşî 2. m ruzbanê (caş müziginin çalan orkestrası)

caşgir *baş* caşgir

caşgirî m caşgirlik

caşîbê m caşîp, caşîbel, albemî

caşîbe m caşîbe, albemî, çerçîlik -ya elîst çîşelî caşîbe

caşîbedar *af* caşîbeli, albemî

caşîbedarî m alîndîk

caşî m 1. caşî 2. *meç* ansız, huşsuz (kadın) 3. *af* azuzecaşîkar *baş* caşîbezcaşîtî m 1. caşîlık 2. *meç* huşsuzluk ~ *karî* lîdîlik etmekcaşîyukî *k* caşîca, caşîlara yararîr bir biçimde

caşîyokîbûn m caşîcaşî

caşîyokî bûn *leğh* caşîlaşmak

Cê kîm Cê (kolonibiyum'un kısaltması)

CD CD (Comp. diplomatique 'kordiplomacîk' sözünün kısaltması)

Cê kîm Cê (kadmîyum'un kısaltması)

Ce kîm Ce (beryum'un kısaltması)

ceba *af* pahasîz, karşılıksızceba *m* harç için hazır olmuş yığın

ceban (I) m mezarlık

ceban (II) *af* 1. korkak 2. *meç* döneçcebanî (I) m 1. korkaklık 2. *meç* öneliklikcebanî (II) *mê* hortlak, hayalar

cebanîbûn m hortlama

cebanî bûn *leğh* hortlatmak

cebanîrî m hortlak

cebanîkî *mê* döneççcebar (I) *afê* çekîç, kırıkçı, suukçıcebar (II) *af* 1. Allah 2. cebar, güç sahibicebar (III) *afê* göğün güney kısmında bulunur bu takım yıldızcebar (IV) m lûkîm, lûk (II) - *kîrîn* lûkîleşek

cebarî (I) m çikacılık, kırıkçılık, suukçılık

cebarî (II) m küre, kostere (geyenden çıkarılan bir tür zanaç)

cebarîkîrîn m lûkîleşme

cebarîkîrî *af* lûkîleşmiş olan

cebarî m kırıkçılık, suukçılık

cebe m zahare

cebel m otlak, çayırlık, mera

ceber m karşı taraf, karşı yuka ceberê çemî ce-hîrî karşı yakarı

ceberût m 1. ceberut (Tacu'nun her şeyin münemesi kudretî) 2. ceberut (usavvûfla Allah'a varmanın üçüncü basamağı) 3. ceberut (zorbalık) 4. *af* ceberut, mehhamesîz

ceberûtî m ceberutluk

cebey *baş* zebes

cebulîndîn m kama (toz durumundaki bu şeyi sıvı ile karıştırmak çamur durumuna getirmek)

cebulîndîn *leğh* kama (toz durumundaki bu şeyi sıvı ile karıştırmak çamur durumuna

gelmek; * xere **cebülândin** başı karnak
cebülândî *re* zarfın 3
cebülîn *m* kar lma
cebülîn *leşk* kar lma
cebülkane *leşk* cephanet, mübâzet
cebur *m* zer zedlâniş - **lâ kirin** zerlanmak, baş-
 k yapma, cebretmek
cebirândin *m* kaynema (kemik kırığı, çatlağı
 ve yara ağzının kapanmasını sağlama)
cebirândin *leşk* kaynematuk (kemik kırığı, çat-
 lağı ve yara ağzının kapanmasını sağlama)
cebirândî *ed* kaynatılmış olan
cebirî *ed* kaynatış (karık, çukuk için)
cebirîn *m* kaynatma, kaynatış (karık, çukuk için)
cebirîn *leşk* kaynatmak (kemik kırığı, çatlağı
 veya yara ağzı kapanmak) * **hestiye** püyü vâ
cebirîye yuzâ kemığı kaynatış
cebir *mesne* cebir
cebir *m* cebire, kaptân
cebirî *mesne* cebirsel
cebr *m* çarım su ya râ kireç (veya beyaz top-
 rak) karışımına yapılan bitürü hâre
cebre *h* cebrin, zarf
cebrîye *m* cebrîye
cebrî *ed* cebrî, zorla yapılan, zor kullanılarak
 yaptırılan - **cebre** zarf, metazor
cece *b* gureste elin göğsüne vurarak meydan
 okuma ritâsi
cece *m* kalâsi
cece *m* kustamîye (patmalara tokulanak ya-
 lınan bir tül zül)
cecin *m* zicîn (bir tül yayğı)
ceci *m* kavirek (küçük küçük kavrulanak olan)
cedaw *m* cedew (1)
cedel *m* cartışma, münakaşa
cedile *m* kar helvası
cedew (1) *m* kağız a dâsârât - p gerdmesi
cedew (11) *m* 1. yağz (çoğunlukla bir yerde v-
 yer veya senenin ağızı vâra) 2. suluğu (be-
 yük çabır) 3. nâze 4. üsû kânk bağladığı
 hâlde bun iyileşmemiş yara
cedewgirtin *m* nasırlaşma
cedew girtin *leşk* nasırlaşmak
cedewgirtî *ed* nasırlaşmış
cedewî *ed* nasırlı
cedewibûn *m* 1. nasırlanma 2. kronleşme
cedewî *ûdu* *leşk* 1. kâncleşmek 2. kâncleş-
 mek
cedî *m* 1. münakaşa 2. mücedde, çaba, uğraş
 3. geçimsizlik, huysuzluk * **pâr cedîle** *m*
 heye çok geçimsiz hiri - kirin 1) münakaşa
 etmek (veya yapmak) 2) mücedde etmek,
 çabalamak 3) huysuzluk etmek
cedî *ed* cedî, yâr
cedügir *mesne* büyüme
cedügirî *m* büyümlük
cedükürî *ed* büyüü, büyülenmiş olan
cedwel *m* cevel çizelge -a **caranê** çarpıtı
 toplusu, kerral cevelî -a **hesabû** hesap

ceveli -a **ceve** t cevel
ceşê b ce (küçük çocuklara, bebekleri eğ-
 dirmek için çirâ lan sâs)
cef (1) *mesne* cef
cef (11) *m* posa -ê zeytûnan zeytin küspesi, pu-
 rna
cef (111) *ed* yorgun
cefa *m* cefa, üzgü - **kışandim cefa çekmek** (ve-
 ya geçmek) - **lâ kurin** üzver etmek
cefakar *ed* cefalı
cefakêş *ed* cefakâr, cefalı
cefakêşî *leşk* cefakârlık
cefen (1) *ayşe* lâh
cefen *m* olak, çayırta, mera
cefilak *m* urperme, üperme
cefilândin *m* urperme
cefilândîn *leşk* üpermek
cefilin *m* urperme, üperiş
cefilim *leşk* üpermek
cefnî *m* büyük sını
ceft *m* pel i çâğlasi, polatmal kabağı, sepicak-
 ten kullanılır
ceftik *m* evaz kabuklarını bir şeyin altına sak-
 layarak eydanın evin
ceftê kran *leşk* tabaklamak
ceftxane *m* tabaklana
cegân *mesne* hâzin semâci otu -ê sor bir tül lu-
 s r semerci otu
ceger *mesne* 1. ceğer (ak ceğer ile kara ceğerin
 ortak adı) 2. mer ceğer, yürek, yüreklilik
 (herhangî bir şeyden çekinmeden, korkma-
 ma) - **hîrim** xwe cesaret etmek yüreklenmek
 - **dîvê** (m) a jê re jâzin e) yürek ister - **kâ-
 rîm** cesaret etmek, yüreklenmek -a **dê ana**
 yüreği -a (yekî) halin xwarê içi yanmak,
 çok atılmek -a (yekî) jê re reş bûm (bi-
 ri) aşanmak, bükünmek, verem o'nmak -a (ye-
 kî) şevitîn ceğeri yanmak -a (yekî) şevit-
 tandin çığırın yakınak
cegera *mes* **awêdê** kara ceğer
cegerbaz *ed* yürekli, cesur
cegerbazî *m* yüreklilik, cesurluk
cegerdar *m* 1. ceğerli 2. mer yürekli, cesur
cegerdarî *m* yüreklilik, cesurluk, cesaret
cegerbênk *ed* korkak
cegerbênkî *m* korkaklık
cegerbênkî *ed* yakınlama aşırı düşün
cegerbênkî *m* yakınlama aşırı düşkünlük
cegerbîz *ed* yakınlama aşırı düşün
cegerbîzî *m* yakınlama aşırı düşkünlük
cegerkirin *m* cesaret etme, yüreklenme
ceger kirin *leşk* cesaret etmek, yüreklenmek
cegermend *ed* yürekli, cesur, cesurledi
cegermendî *m* yüreklilik, cesurluk
cegeranîj *ed* kalles
cegerparîzî *ed* bağı yanık, ne çekmiş olan
cegerpola *m* cesur, yığıt, karkusuz
cegersoj *m* 1. ne verem ceğeri yakın 2. yarız
 (duyguların ran şey) 3. merhametli, şefkatli

4. yulka şurekê
cegersuz *bu* negerroj
cegerşewal *w* 1. aza verên, eger yakan 2. yanik (duygularından sey)
cegerşewiti *w* 1. yok ulama şayın düşken 2. ba2n yanik
cegetune *w* yureksız, korkak
cegrandin *w* hırac, aza verne
cegrandin ligê üzlemek, aza vermek * dilê taln jê ceğrî andî ye hani çok izmûş
cegrandi *w* mehdims, alimna
cegrin *w* üz alme, memna, olma
cegrin *w* çêgê üzlemek, incinmek, alinmak
ceh *bo* 1. arpa (Hordelan vulgare) 2. arpa (bu hakımı Gulezi) - dan (yekê) genim jê standin bu elle verdigan oba elle almek ~ dide mirov genim ji mirov destêna agzina E r. zeytin veriz. a2na (weya ardina) tulum tula: - keran şami dika, mesqel şiran mısı dika, vızani mırnan koti - l ke arpa e-şeyi kulfatur. keskinlik kerbi değeri kilar. yokluk ise a2na pênşan e2e: te - awar? arpa na yel n?
cehale *w* cehezlet, bilmezlik
cehcehik *bo* 2n rezene (Feniculum vulgare)
cehd *w* 1. çaba, gayret, uğraş 2. emek harcam ve yoruca çalışma 3. uğraş, uğraşma, didişme, uca2dele 4. uca2 azim: - kir n j) çabalamak çaba gâstirmek, gayret etmek 2) emek harcamak 3) azmetmek ~ il zelimera ju bo jlyanê hayal mucezese (weya kavgas) ~o nanê xwe lirin etmek kavgası vermek
cehdandin *w* 1. çabalamak, koşturma (bu işi başarmak için uğraşmak) 2. emek harcamak 3. gayret etmek, uğraşmak, didişmek
cehdandin ligê 1. çabalamak, koşturmak (bu işi başarmak için uğraşmak) * emi le pey kar dlicehdandin iş peşinden koşturuyaruz 2. emek harcamak 3. gayret etmek, uğraşmak, didişmek
cehdani *bo* 2n arpa2an
cehdasik *bu* cehdas
cehdan *w* çabalmak
cehd dap *ligê* çabalamak
cehdê *w* çabak
cehdkar *w* çabalarci
cehdker *bu* cehdkar
cehdkirin *w* 1. çabalamak (bu işi başarmak için uğraşmak) 2. emek harcamak 3. uğraşmak, didişmek, gayret etmek 4. azmetmek
cehek *w* çehiçe
cehenem *w* 1. cehennem 2. Hırci ceheme n (çok sikizimli yer) 3. değirmen çarkı yalagının bulunduğu yer ~ lê dîn ceheemê olsun ~ lê kûrlu ceheemê kadir yelo var ~ lê kûrî canî ceheemê - li hîro pişê (yekê) kûrlu

ceheemêna dibine kûrlu uşin ~o wî (an ji wê) canî ceheemêna
ceheemêna *w* cehennemlik
cehê *derewê* *bo* 2n yekim arpa, arpa2an
cehê *bu* cehd
cehî *w* para
cehîrûş *edê* arpa2e, arpa satan kumse
cehîrûşî *w* arpa2ek
cehik (I) *w* hıyan, sözlük
cehik (II) *w* deve dîzi (mîcanê) buğday, pa2e, turt
cehikê *berol* bu turt nî turtê nêr
cehîmî *w* 1. gebemîş 2. arpa çavlanış, ziba2imî, çalmîş)
cehîmî *w* 1. gebemî (kay çavlanî) 2. arpa çavlanî, ziba2imî (olme)
cehîmî *ligê* 1. gebemek (çayvanlar için) 2. arpa çavlanmak, ziba2imî (ölmek)
cehîsanê *w* tespi etmek
cehîsanê *ligê* tespi etmek
cehîsandi *w* tespî
cehî *w* arpa2an yapılış alan
cehîk *bo* 2n 1. hıyan (Cumann sâvusa) 2. hıyan (bu hickinê urûq)
cehî *w* arpa2an yapılış
cehîkê *berol* arpa2e (arpa satan olan kumse)
cehîkê *berol* bu kûş turt
cehem *bu* ceheem
cehemî *w* ceheemlik
cehî *bu* emî
cehî *edê* arpa
cehîk *edê* arpa
cehîka *kato* 2ndê ot turt çekme
cehp *w* çêre, kışpe
cehpuk *bo* 2n bir turt arpa
cehpukê *bo* 2n maydanoz (Petroselinum crispum)
cehr *w* 1. kabîr 2. kabîliyet
cehr *w* arpa ~ê kerê eşek s. pa2e
cehîsanî *w* yavulama (eşek için)
cehî *anên* *ligê* yavulama (eşek için)
cehîk *w* arpa, arpa2ek ~ê kerê eşek arpa2e
cehîkirin *w* hulle yapma
cehî *kirin* *ligê* hulle yapmak
cehîr *bo* 2n kekik (Thymus vulgaris)
cehîrî *bo* 2n zahîr (I) hıyan (I) çavlanış
cehîra *bo* 2n yanî kekik
Cehûl *edê* Yehuda
Cehûl *w* Yahudîk
cehîz *w* arpa sarıma diîrem
cehîzau *w* mayîş ay
cejn *w* 1. bayram * *cejna* qurbanê kurtan bayramı 2. *bu* bayram (şevçî, reşel) ~o hacîyan kurtan bayramı ~o hev piroz kûrlu bayramlaşmak ~o qurbanê kurtan bayramı
Cejna *Rotîzmî* *w* Yezidî Kurîr n (I) Ocakta kutulê kurtan bayramı
Cejna *Cilexanê* *w* Yezidî Kurîrêce yekda tka kez (yar ve kurî) kûrlan bir bayram

Cejna Civalê *nd* bütün Yezidîlerde 6 Kasım'da iki hafta boyunca kutlanan bir bayram
Cejna Êzî *nd* her yıl Aralık ayının ortasına denk gelen cuma gününden önce, iki veya üç gün önce başlar ve cuma günü de bayramdır
Cejna Lales *nd* İkinci ayının 6'ında başlayarak 15'ine kadar süren bir bayram
cejname *nd* bayramlık
Cejna Newrozê *nd* Newruz Bayramı
Cejna Qurhanê *nd* 1. Kurbanı Bayramı 2. Yezidîlerde Hatalı İbrahim için yapılan bir bayramı
Cejna Remezanê *nd* Ramazan Bayramı, Seker Bayramı
Cejna Şivanan *nd* 24 Ekin ve 21 Kasım'da yapılan keç kurumu
Cejna Zayinê *nd* Noel
Cejna Zuzanan *nd* Haziran ayının ilk haftasında yaylıya çıkma şenliği (Koc, Adu gibi yerlerde yapılır)
cejname *m* bayramlık
Cejnerejî *m* Ramazan Bayramı
cel *m* jop
celud *nd* 1. cellûl 2. canı
celâdet *m* celâdet, yağlık
celâdi *m* cellâçlık
celâl *m* atk
Celâlî *nd* *nd* Celâlî (ilk olarak Yavuz Sultan Selim devrinde ortaya çıkan Bozoklu Derviş Celâlî'nin adanlarına ve ondan yansı olmalara, sonraları da ortaya çıkan bütün üsülele verilmiş)
celandin *m* şartlama
celandin *lîgê* şartlanmak (tümü kurallara gereğince, kitlenmiş sayılan bir şeyi en az üç kez sudan geçirip kirlı sayılmaktan kurtarmak)
celandî *nd* şartlanmış olan
celaqî *m* ayıce koyulması kadar kaynatılması çekmez
celp *m* 1. getirme, kendi üzere çekme 2. celp, celname 3. celp (askerîk odevim yapmayı çağırma; ~ kirin celp etmek -î *we* kirin kondire celp etmek)
celhe *m* cehe avu çantası -ên (yekî) *tîje* kirin (birinin) pasaportuna eline vermek
celhker *nd*
çelîç, **çelip**
celbîkirin *m* celp etme
celh kirin *lîgê* celp etme
celname *m* celname
celnî *m* 1. cilt* celda **Qurane** Kur'an cilda 2. keşe (Kur'an kesesi için)
celde *m* kirbaç, kamış
celdeban *m* kirbaçlama
celde dan *lîgê* kirbaçlanmak
celdker *nd* 1. ciltç: * *ez dî* pirtûkan bîbîm ser *celdker da bu ez wan hîdim* üzû bend-kirin kitapları ciltçîye götürüp ciltledesîğin 2. m ciltçi (cilt evi)

celhkerî *m* ciltçilik
celhkirin *m* ciltleme
celh kirin *lîgê* ciltlemek
celhkirî *nd* ciltli, ciltlenmiş olan
celhname *m* cilt evi
celeb (I) *m* 1. tuc, cins 2. cins, tür (arabacında ortak benzerlikler bulunan varlıklar topluluğu) * *ev* kîlê b dî *celelê* *we* dî *yekta* *ye* bu *keap* *keudî* tîrtî *qemde* *qesîdî* 3. çeşit (canlıların hêlû nîrnamesinde, bireylerden oluşun, türden daha küçük birliğe) 4. öbek, küme, grup. Kırım fayna yende bulunan küncê *weya* *neweler* *huruat-* *m* 5. sara (koyun, keçi, kuş sürüsü gibi) * *çûk* *bi* *celeb* *firin* *kuş* *ku* *sîrê* *hênde* *uçtî* *lar* 6. koyun sürüsünden bir parça 7. sara (bu insanın bakımı altında ki hayvanların sürüsü) ~ ~ 1) *cins* *cins* 2) *çeşit* *çeşit* - *bi* - 1) *cins* *cins* 2) *tulu* *tîrlê*
celeb (II) *nd* *nd* tacil, hayvan tücarî
celebdar *m* davar tücarî
celebdarî *m* davar tücarîğı
celeblî *nd* oğul
celeblîntî *m* eğzulluk
celew (I) *nd* bur *ce* *eb*
celew (II) *m* dizgin, yular - kirin dizgin vurmak
celewkîrin *m* dizginleme
celew kirin *lîgê* dizginlemek
celewkîrî *nd* dizginlenmiş
celim *we* celbenem
celik *m* tuzak (kuşları yakalamaya yarar araç veya düzen)
celî *m* sürgün, nefis (sürgün etme)
celî *bîn* *lîgê* sürgün olmak
celibûn *m* sürgün olma
celihûyî *nd* sürgün olmuş olan
celihûyîn *m* sürgün oluş
celikîrin *m* sürgün etme
celî kirin *lîgê* sürgün etmek
celikîrî *nd* sürgün edilmiş olan
celî *nd* 1. u n 2. celi (Allah'ın sıfatlarından birisi)
celişan **celecdal** *nd* zikrede göğsüne yuvaruklayarak temin tuturumada söylenir
celme *m* celnenem - lê kirin *celneneme* *ulşun* - *lêkîrî* *cami* *celneneme*, *celneneme* *kadar* *yolu* *var* ~ *ya* (wî ar, jî wê) *celneneme* *kadar* *yolu* *var*
celniyê *nd* celnenemlik (olduktan sonra yerini celnenem olacağı sanılan kimse)
celo *nd* zevzek
celse *lîgê* *celse*, duruma, oturum ~ *ya* *aşkera* (an jî *vekdî*) *açık* *duruma*
celûz *nd* *nd* gewezê (çemesi duşuk)
celx *m* 1. derz * *huy* *jî* *celxê* *dîwar* *hebe* *du* *vann* *derzê* *ne* *dikkat* *et* 2. geçirme 3. yiv tek çığgısı * *celxeyê* *qaqa* *kefê* *rasimî* *yivê* 4. dış (sarımsak dilimi gibi dişe benzetilen şeyler için)

cem (I) *m* 1. iki buçuk üç ölçekli çuval 2. çuval yükten teki
cem (II) *â* inegi sürerken söylenir
cem (III) *mî* yan, kat, naxe (birlikte, beraber olma) * İ cem çim su kes herce vaında uç kısı var
cem (IV) *oñm* cem (Alevilikte din aynı - girê dan cem bağlamak - kırılı cem etmek
cemabûn *m* toplanma
cemâ bûn *êğh* toplanmak
cemahûyi *mî* toplanık, toplanmış olan
cemahûyîn *m* toplanma, toplanır
cemâze *m* 1. cemâze (ber ilimle uyup namaz kılan kâdiler) 2. cemâze, topluluk (insan kalabalığı) 3. cemâze (bu dinden veya bir sordun olma) m topluluğu
cemâze *â* cemâze de
cemâkîrle *m* toplanma
cemâ kiru *êğh* toplanmak
cemâkîrî *mî* toplanmış olan
cemâl *m* 1. cemâl, yüz, garêlî ğ 2. cemâl, parlaklık
cemândîn *m* toplanma
cemandîn *êğh* toplanmak
cemandî *mî* toplanmış olan
cemawer *kile*
cemawer *m* 1. alay (herhangi bir törende veya törenlerde yer alan topluluğu) 2. kile (insan topluluğu) 3. kile, alay
cemaweri *mî* külesel
cembi *n* (a) terbi yükten bir
cembat *m* küfe
cembeğ (I) *n* 1. k. bağçık üç ölçekli çuval 2. iki çuval yükten teki
cembeğ (II) *m* küçük sepet
cembeğlîk *bu* yembelide
cemhî *n* hüyükçe kile
cemhûn *m* toplanma
cem hûn *êğh* toplanmak
cemcem *ewer* 1. kula lise 2. *m* çalpara
cemciqandîn *m* çalkalama, çalkama (sulu bir şey satarak veya çarparak karıştırmak)
cemciqandin *êğh* çalkalamak, çalkamak (sulu bir şey satarak veya çarparak karıştırmak)
cemciqandi *mî* çalkama
cemciqi *mî* çalkalarana
cemciqîn *m* çalkalamak
cemciqîn *êğh* çalkalamak
cemciqandîn *m* siva çaltına
cemciqandîn *êğh* siva çaltınmak
cemciqîn *m* siva çaltına
cemciqîn *êğh* siva çaltınmak
cemciqandîlîk *m* cemciqandin
cemdin *n* çuval
cemed *m* buz - helin buzlar çözülme (buzlar erimeye, kılınaya bağlanma, k) → ser dile (yekî) helin çimî (veya yareginin) yağ e-rimê
cemedan *m* emedan, ketiye

cemedani *bu* cemedan
cemedank *m* buzluk
cemedbir *m* buzkan
cemedfirôş *mî* buzcu
cemedgêh *m* buzluk
cemedgirtîn *m* buz bağlama
cemedgirtîn *m* buzlanma
cemedgirtîn *m* 1. buz bağlama, buz kesme 2. buz tutma, buzlanma (sivi için; üstünde buz olma, buzla kaplanma)
cemedgirtîn *êğh* 1- buz bağlamak, buz kesme * *kuandî get germ nedlû, helani boyaniya sibehê hêdê piyên bin cemed girtîn* (yani bir türlü ısınmıyordu, sabahı kadu ayakların buz kesti 2. buz tutmak, buzlanmak (sivi için; üstünde buz oluşmak, buzla kaplanmak)
cemedgirtî *m* buzlu, buz bağlanmış, buz tutmuş olan
cemedker *m* dondurucu
cemedok *m* soğutucu
cemedşikên *m* buzkan
cemedxane *m* buzhanı
cemigi redan *m* cemetare
cemidîn *m* donma
cemidandîn *m* 1. soğutma, soğuklaştırma 2. dondurma 3. üsûlme 4. usula (ert riizgêr için)
cemidandin *êğh* 1. soğutmak, soğuklaştırmak 2. dondurmak 3. üsûlmek 4. usmak (ert riizgêr için)
cemidandî *mî* 1. soğutulmuş, soğuklaştırılmış 2. dondurulmuş (buz durumuna geçirmiş) 3. dondurulmuş (soğukta kurumuş, soğukta kurumuş) * *gostê cemidandî dondurulmuş e*
cemidawî *mî* soğutulmuş olan
cemidgêh *m* soğuk kava deposu
cemidî *mî* 1. soğuk, soğukmuş 2. soğuklanmış, soğuk olmuş olan 3. mevsimlik (sevinmiş veya yersiz) * *bersîweke cemidî soğuk bu ewer* 4. *ewer* soğuk (kadın için; emsal şrek dayıncıyar) 5. donmuş, donuk 6. *ewer* ser (kimin uzoş, merîc) * *webera cemidî ser haber* * *gotîneke sara cemidî jê re hnt oca a-e ber haber gekt* 7. *ewer* dargın (soğuk, ilgisiz) * *diya min ti ber derîwê herce bi du gotînen cemidî ez pêşwazî kirîm* (oocin herce kapımda beni iki dargın kelime ile karşıladî)
cemidîn *m* 1. soğuk 2. donma 3. usula 4. soğuklama, soğuk alma, donma, buyma (şok hastası) 5. üsûlme (get şeme, gıysuz kalma) 6. kışkırtma (donarak ölme) 7. so-ruleşme 8. donup kalma
cemidîn *êğh* 1. soğumak 2. donmak 3. usula-mak 4. soğuklamak, soğuk almak, donmak, buymak (çok üşmek) 5. çüdülmek, ıgıyev-mek, güçsüz kalma) 6. kışkırtılmak (dise-

rak oluvc) 7. seriletmek 8. donup kalmak
 * jî swê re cemlîdî donup kaktî
cemlik (I) m dirgen
cemlik (II) rd ikiz
cemlik (III) m sırt yaka
cemlikkirin m dirgenleme
cemlik kirin fgh değerlemek
cemlisanêim m 1. mayalam 2. pihlaşma 3. olgunlaşma
cemlisanêim fgh 1. mayalamak 2. pihlaşmak 3. olgunlaşmak
cemlîndî rd 1. mayalı 2. pihlaşmış
cemlîst m 1. mayalı, mayalıdır 2. pihlaşmış
cemlîstîn m 1. mayalanma 2. pihlaşma 3. olgunlaşma 4. kesilme → xwîne kar, pihlaşma
cemlîstîn fgh 1. mayalamak 2. pihlaşmak 3. olgunlaşmak 4. kesilmek
cemlîyet m 1. cemlîyet 2. ay cemlîyet
cemî m 1. iki qusul yökten teki 2. asepten büyük küfe
cemîl rd 1. yakışıklı, güzel 2. cemîl (Allah'ın selâkubından biri)
cemîle rd cemîle
cemîlî bir tür ekmek tatlaz
cemîna m toplama
cemîna fgh toplamak
cemker rd toplayıcı, toplayan
cemkarin m toplama
cem kirin fgh toplamak
cempal m büyük yük üzerine konulan küçük yük
cemser ardîw kuzup (yer yuvarlık nq. ekvator'dan en uzak olan yer ekseninin geçişi var sayılan iki noktadan her biri) ~ nişan dağ kutuplanmak (ihreyi göstermek)
cemsera esmanî ardîw gök kutbu
cemserî rd kutupol
cemserîbûn m kutuplanma
cemserî bûn fgh kutuplanmak
cemserker rd kutuplaştırıcı
cemserkêrin m kutuplaştırma
cemser kirin fgh kutuplaştırmak
cenab ardîw cenap
cenabet rd cünüp
cenabellî m cünüplük
cenah m 1. sopa 2. iki başlı demir çanak
cenah ardîw 1. yarıcı tüten, sehze ve meyve cilikte, wunû nûl salaba ile yarı yarıya bölünerek çalışan işçi) 2. yetiştirici * cenahê tirîlê tülûw yehatîsîsî 3. ekacı → çayê çay yetiştiricisi → çê çiltûkê çelakeî → çê dolûnkau (an jî kuhîlîran) kahkacı (yetiştiren kimse) → çê tülûnê lûtûnkû
cehanêr m bir tür meyve
cehanî m 1. yarcılık 2. ekicilik → kîrîj yarcılık yapmak → ya çayê çayêyîk, çay yetiştiriciliğe → ya çiltûkê çeltikçilik → yn tülûnê tûbucîluk

cenap m topuz
cenawîr m canavar
cenawîrlî m canavarlık
cenaze m 1. cenaze, nân 2. cenaze (cenaze memsimi içün) 3. inen çok ağır* oynî cenaze ye ölü gibi → rakîran cenazeyî kaldîrîmak → ê (yekî) li rasîn Xwedê îdadê êlîud ortada kalmak
cenbellê rd içimi set tütûn türü
cenel m gurultu
cenere (I) bir cenere
cenere (II) m 1. kuyudan su çekme çarka 2. moka (yükleri kaldırmaya veya çekmeye yarayan araç)
cenere (III) m çıkçı
cenere (IV) m hârsun döven (sahindir tekerlekli ve silindüleri balta ağızlı dövsünce tankînasî)
cençûk rd aka yuşunda deve yavrusu
ceñek m 1. beden, gövde (insan bedeni) 2. ceñet, cenaze 3. ölü, mevt 4. kesilmiş davar, ağır gövdesi → li ber xwîne çûm kan gövdeyi götürmek
ceñere m ceñere, pres makînasî, sıkıştırma makînasî → ya avê su ceñeresî
ceñoxewn m 1. hayret 2. götürücü
ceñûk m kîrîj muhîfîzîsî
ceñûrîne m yaldama → ye bejîkê kîr bejîsî, mîlv
ceñûrmetî m jaldarmalık
ceñûrmîxazê m jaldarma karakolu
ceñerî m çok dallı gerdanlık
ceñet m 1. ceñet 2. mac ceñet (çok güzel yer) * mîna ceñelê ye ceñetê gîbî
ceñetîsî rd ceñetê gîbî
ceñetî rd 1. ceñetlîk (öldükten sonra yerinin ceñetê albağîna mîwîlan kîmse) 2. ceñetînekîn (olmuş kîmse aşîa yetî ceñetî olan)
ceñetmekan rd ceñetmekîn
ceñewer m canavar
ceng m savaş, çerk ~ derdîstîn savaş çıkarmak → a felatê kurtulûş savaşı → a gelî balk savaşı → a gerîla gerîla savaşı ~ gerîm (an jî swaq) hîn savaş kırmak → a goropantê meydan savaşı (veya muharebesi) ~ kîrîj ceñekleşmek ~ qewîna nûlîn savaş çıkarmak → a rîzgarîyê (felatê an jî zelatîyê) kurtulûş savaşı → a zelatîyê kurtulûş savaşı
cenga esmanî rd uzay savaşı
cenga hundîrîn rd iç savaş
cenga naxwewîl rd iç savaş
cenga zemînî rd kara savaşı
cengawer ardîw cengâver, savaşçı
cengawerî m cengâverlik, savaşçılık
cengbar ardîw savaşçı
cengbaz ardîw savaşçı
cenghazî m savaşçılık
cengdar ardîw cengâver
cengdarî m cengâverlik

cengdili *ol* savaş görmüş olan
cengdülü *ol* savaş görmüş ama dükün
cenge *m* 1. bir parça, parça *et* ? cengeyek *gö*
 bir parça *et* 2. parça, lime 3. kıym. - - 1)
 parça parça lime lime 2) kıym kıym - kıl-
 mın 1) cengülenmek, cengilmek (ince ince doğ-
 rulamak) 2) doğurmak (et keserek parçala-
 mak) 3) kıymak (küçük parçalar durumunda
 doğurmak)
cengebaz *adıl* cengâver
cengebazi *m* 1. cengâverlik 2. mücadele, sava-
 şım
cengecenge *m* parça parça, lime lime - 1) lime
 lime etmek 2) düknek (çok küçük parçalara
 ayırmak)
cengecengebün *m* parça parça olma
cengecenge bün *fiğh* parça parça olmak
cengecengekürin *m* 1. parça parça olma 2. dü-
 me
cengecenge kirin *fiğh* 1. parça parça etmek 2.
 düknek
cengecengekürü *ol* 1. parça parça edilmiş 2. dü-
 mış
cengeker *adıl* kıyma (kıyma *et* *m* yapım)
cengekerl *m* kıymalık
cengekerin *m* 1. çentiklenme, çentme (ince ince
 doğurmak) 2. doğurmak (et keserek parçala-
 ma) 3. kıyma, kıyma (küçük parçalar du-
 rumunda doğurmak)
cenge kirin *fiğh* 1. çentiklemek, çentmek (in-
 ce ince doğurmak) 2. doğurmak (et keserek
 parçalamak) 3. kıymak (küçük parçalar du-
 rumunda doğurmak)
cengekiri *ol* 1. çentiklenmiş 2. doğurmak, doğ-
 uranmış olan 3. kıym, kıyma (kıyma *et* olan)
cengekiri *ol* kıymalı
cengel *m* cengil, orman
Cengene *adıl* 1. Çingene, Roman 2. ince so-
 nu, şiret, arsız (kimse)
Cengeneki *m* 1. Çingenece 2. *adıl* Çingenece
 (Çingenece yararı biçimde, Çingene gibi)
cengenekebün *m* çingeneleşme
Cengeneli *m* 1. Çingeneleş 2. ince şiretlik, ar-
 sızlık
cenggeh *m* savaş olan
cengi *ol* harbi (savaşla ilgili)
cengkeşt *m* savaş gencisi
cengkili *m* savaşına, cengleşme
ceng kirin *fiğh* savaşmak, cengleşmek
cengkürü *ol* savaşına olan
cengname *m* cengname
cengnüdü *ol* savaş görmemiş olan
cengperest *ol* savaş yantısı
cengperest *m* savaş yantısı olan durum
cenbin *her* cihmin
cenbiyandin (I) *m* süsleme
cenbiyandin (II) *m* iktidâr, irkütine
cenbiyandin (I) *fiğh* süslemek (yemek şeyleri
 süsleyip püslemek)

cenbiyandin (II) *fiğh* irkütlemek, irkütlemek
cenbiyandin (I) *ol* süsle, süslenmiş olan
cenbiyandi (II) *ol* irkütlenmiş olan
cenigin *m* 1. irkütme 2. irkütme, sıyrama
cenigin *fiğh* 1. irkütlemek 2. irkütlemek, sıyramak
 (bir uyut veya heyecanı sebebiyle üsaret
 hâzden hâze olduğu yerde doğrudur gibi sar-
 sımak)
cenün *biçim* cenun, dükün
cenük *bu* cükük
cep *m* tift, uzam posası
cepe *her* cephe
ceplie *m* 1. cephe (belli bir düşünce, istek çet-
 resinde sağlanan birlik) 2. üç cephe * cep-
 heya şer savaş cephesi 3. cephe (yapılarda)
 * cepheyê vi xaniyi li başür e bi evin cep-
 hesi giroye bakur 4. yüz, cephe (bu şeyin
 en tarafı bulunan bölümü) ~ çeldan cephe
 kurmak, cepheleşmek
ceçin *m* konak (araba veya hayvanda bir gün-
 ce alınan yol)
cer (I) *m* dilencinin eline geçen, karşılıksız ve-
 rilen haraç
cer (II) *m* tuda - kirin vudalmak
cer (III) *bu* cü
cerelêş *ol* yudandırmaktan zorluk çeken
cerah *adıl* cerrah, operatör
cerahî *m* cerrahlık, operatörlük
cerahî *ol* 1. cerrahî (cerrahlıkla ilgili) 2. *m*
 cerrahî (bekimliğine, amelîyatla tedavi yapım
 dükü) * cerahiya müjî heyin cerahiş 3. cer-
 rahlik (cerrah olma durumu veya cerrahın
 mesleği)
cerahî *m* cerrahîce, operatörlük
cerb (I) *m* çaruz
cerb (II) *m* deneme
cerhader *m* torpavidâ
cerbün *m* 1. deneme 2. üç deneme
cerbez *ol* 1. becerikli, maharetli, malur 2. *we*
 dolandııcı
cerbez *ol* becerikli, mahar
cerbezane *m* maharane
cerbeze *m* 1. *et* ele tutuşarak oynayan bir halk
 dansı, hura halk dansı gibi - haz dan hura
 tutmak 2. düğün demek ~ baz dan bu halk
 dansı oynanmak
cerbezol *m* 1. heceri, malure 2. *we* dolandı-
 cılık ~ kirin dolandııcılık yapma
cerbezol *m* beceriklilik
cercer *m* çaruz
cercere *m* hâzdan döven (silinir tekerlekli ve
 çindirilen başka ağızlı devme makinası)
cerd *m* 1. baskın 2. talan, baskınla eline edilen
 ganimetk - anlı talan getirmek, ganimet
 gerirmek - avêtin anî baskın yapowak ~ kıl-
 rin baskın yapowak ~ û cürd hâzdan baskın-
 la ~î ser (...) kirin - e baskın yapowak, bas-
 kın fuzerlemek, baskın veretmek
cerddan *m* baskın yapma

cerd dan *lğb* baskın yapmak

cerddayın *m* baskın yapma

cerde *bir* cerd

cerdebaş *nâle* başk nca, haydut * ew cerdhaş
ın *ü* karwanên cinaran dîşêlîmîn bunlar
haydut ve kamçuların kervanların soyuyor-
lar:

cerdel *m* kova

cerdevun *a* hastane

cerdevunî *m* baskınlık

cerdkîrîn *laskın* yapmak

cerd kîrîn *lğb* baskın yapmak

cerd kîrîn *m* baskın yapma

ceres *m* çingöz, zil

ceresdar *nê* çingiraklı

ceresfiruş *nâle* çingirake (çingiraz sarın
kumet)

ceresfiruşî *m* çingirakçılık

cereyan *m* 1. akıntı (hava, çingîr akıntısı) *
cereyana *he*wayê hawa akıntı 2. akıntı *
cereyanên edebî edebî akıntılar 3. cereyan,
akıntı, elektrik * ceryana elektrîkê elektrik

cereyanî - kîrîn cereyan etmek, sirküasyon
yapmak ~ pê girtin cereyan (veya elektrik)
çarpınak ~ a çandî kullîr aşırî ~ a enduksî-
yonê indükteine akıntı ~ a pêlêlêkî *hazîl*
alternatif akıntı

cereyandar *nê* cereyanlı

cerge *arîv* tîger, karn tîger - *î* bezê (yekî) so-
lîn aştanîm aşırîmî yakînak ~ *û* pêlîng şî-
ger

cergbaz *nê* yürekli, cesur

cergbazî *m* yüreklilik, cesaret

cerge *m* halka (çeşitli maddelerden veya ihtî-
dan yapılmış çember) - kîrîn halka'anak
(bu şeyin çevresini çember gibi kuşatmak)

cergebaş *m* sis tîger

cergehez *m* 1. kadını erkekli kolkola çekilen
halay 2. eğlenti, eğlence

cergekîrîn *m* halkalauna

cerge kîrîn *lğb* halkalamak (bir şeyin çevre-
sini çember gibi kuşatmak)

cergesoz *nê* pînce, yacî, okuleyî

cergpola *nê* cesur, yüğîr, korkusuz

cergpolaû *m* cesareti, yüğîllik, korkusuzluk

cergîvîz *nê* aşîrî, yacî, okuleyî

cergûbez *m* 1. karna ayır (halayda) 2. kış-
larına

cergwer *nê* cesareti, yücedî

cergwerî *m* cesaret, yüreklilik

cerh *m* yarâ

ceriban *m* 1. deneme, sinama 2. deneme
(bir işi başlatmak için girişimde bulunma, te-
şebbüs etme) bir anlatım içinde sunulmuş
yazı türü)

cerikandîlî *m* 1. deneme, sinama 2. deneme
(bir işi başlatmak için girişimde bulunma, te-
şebbüs etme)

cerikandîn *lğb* 1. denemek, sinamak 2. dene-

mek (bir işi başlatmak için girişimde bulun-
mak, teşebbüs etmek) * rabû ser pîvanî ceri-
bandî ku here heta ber derî ayagî kalkîp
kap ya doğra gîrmeyî demedî

cerikandîlî *nê* 1. denemeye, sinamaya 2. deneme-
miş, testi edilmiş

cerihîn *m* deneme, sinama

cerihîn *lğb* denemek, sinamak

cerîlîk *m* 1. deneme (söz beşîvîsî bulunmuş,
uslak duvîmîlîde eser) 2. wî deneme (her-
hangi bir konuda yeni ve kişisel görüşlerle
bezenmiş bir anlatım içinde sunulan yazı türü)

cerîsandîm *m* teşhir etme

cerîsandîlî *lğb* teşhir etmek

cerîsh *m* teşhir olma

cerîsh *lğb* teşhir olmak

cerîye *m* inengenî, pres

cerîyekîrîn *m* presleme

cerîye kîrîn *lğb* preslemek

cerîde *m* ceride, gazete

cerîtîe *m* cerîme, cezalandırma

cerîtk *m* süpürge

cerk *bir* cerg

cerkîrîn *m* vadalama

cer kîrîn *lğb* vadalamak

cerkîrî *nê* vadalî, vadalannış

cermarûn *bir* cecarûn

cern *m* bir Kur'ân hâkî dâre.

cerpanîlî *bir* çe panîlî

cers *nê* mîhret daymazan

ceryan *bir* cereyan

ces *bir* ces

cesaret *m* 1. cesareti, yüreklilik 2. ahıngarlık
çekimlilik - *bî* xwe te dîlîn cesareti kendî-
dîremî bulmak ~ dan (yekî) (birincî) cesareti
venmek, cesaretlendirmek, yüreklendirmek
- hutîn (yekî) 1) birine cesareti gelmek 2) bir-
i cesarete gelmek ~ jê girtin birinden cesare-
ti almak (veya bulmak) - jê stendîn birin-
den cesareti almak (veya bulmak) - kîrîn ce-
sareti etmek ~ lazm e cesaret arar, yürek is-
ter - nekîrîn cesareti edememek, kuvvet bu-
lunmak ~ a xwe dan xuyakîrîn cesareti
gosterecek

cesaretdan *m* cesaretlendirme, yüreklendirme
cesaret dan *lğb* cesaretlendirmek, yürekle-
ndirmek

cesaretdar *nê* cesareti

cesaretdayî *nê* cesaretlendirilmiş, yüreklendi-
rilmiş

cesaretdayîn *m* cesaretlendiriş, yüreklendiriş

cesaretdê *nê* cesaretlendirisi

cesaretkîrîn *m* cesaret etme

cesaret kîrîn *lğb* cesaret etmek

cesaretkîrî *nê* cesaret etmiş olan

ceved *m* ceset, mayî

cevl, ceste *arîv* beden, gövde vücut (insan be-
deni) ~ *û* bercevl vücut, beden

ceşif *nf* bedensel, bedeni
 ceşur *nf* cesur, yürekli
 cesürane *h* cesurane, cesurâne - *çün* ser cesurâne üzerine gitti
 ceşürî *m* cesurluk
 ceşûş *bnr* canaş
 ceşûşî *bnr* canası
 ceş (I) *m* kırkı (mukâssa benzer usû) - *kür* - *la* 1) kırkmak (bir hayvanın tüylerini kesmek) 2) makaslamak
 ceş (II) *n* uzun to giysi
 ceş (III) *bnr* cilok
 cevab *m* cevap, yanıt ~ *dan* 1) cevap vermek, yanıt vermek 2) cevap vermek (ihtiyacı karşılamak) 3) cevaplandırılmak 4) ruhuna teslim etmek - *hatin* *dan* cevaplanmak, yanıtlanmak → (yekî) *batin* ölüm haberi gelmek → *a* *hev* *dan* teslim olmak → (yekî) *jê* *re* *hatin* *kür* haberi kendisine gelmek → *ser* *kara* haber → *ên* *te* *wisa* sudan cevap
 cevabdan *m* cevaplanma, yanıtlanma
 cevab *dan* *lîgh* cevaplanmak, yanıtlanmak
 cevabdan *nâfir* cevaplayıcı
 cevabdayî *rd* cevaplanıyor, yanıtlanmış olan
 cevabdayîn *m* cevaplanış, yanıtlanma
 cevabî *rd* cevabî
 cevabîâne *m* cevabî mektup
 cevabûn *m* hamlanma, hamlaşma, tutulmuş (tuluk duruma gelme)
 cewa bûn *lîgh* hamlamak, hamlaşmak, tutulmak (tuluk duruma gelmek) * *hîagi* *h* *du* *kanê* rûnîpiye cewa bûye dikkandin otura otura hamlanış
 cevabûyî *rd* hamlanmış, hamlaşmış, tutulmuş olan
 cevabûyîn *m* hamlanış, tutulmuş
 cevabile *rd* mücevher
 cevar (I) *n* zîkâm tutum (üfleme) çalgısı
 cevar (II) *bnr* çihar
 cevarî *m* evlilik
 cevarî *rd* farklı
 cevarî *m* farklılık
 cevber *nâfir* karkacı
 cevberî *m* karkacılık
 cevber *nâfir* karkacı
 cevbîrî *m* karkacılık
 cevelqandin *m* çalkalanma
 cevelqandin *lîgh* çalkalanmak
 cevelqîn *m* çalkalanma
 cevelqîn *lîgh* çalkalanmak
 cevalîk (I) *n* sadak, akluk
 cevalîk (II) *n* su tutulma (oğlak derisinde su tutulması) - *ê* *avê* *sî* tutulmuş
 cevalîkê *m* dutara
 ceveltek *rd* buyuğı terlememiş delikanlı
 cevelz *nâfir* karkacı
 cevelzî *m* karkacılık
 cevher *m* 1. cevher, cevher 2. cevher (değerli süs taşı) 3. cevher (iyi yetenek) * *dl* *vî* zarf-

kî *de* *cevher* *heye* *çocukla* *cevher* *var* 4. *fel* *cevher*, *tuz* → *madepê* *madep* *cevheri* (veyn *hîzi*)

cevhêrdar *rd* cevherli
 cevherî *fel* özel
 cevherîf *fel* *bnr* tüzculük
 cevhêrdîn *m* yanıtlanma
 cevhêrdîn *lîgh* yanıtlanmak
 cevhîb *m* yanıtlanma
 cevhîbî *lîgh* yanıtlanmak
 cevhîk *m* küçük su aslı
 cevhêrdîn *m* evlendirme
 cevhêrdîn *lîgh* evlendirmek
 cevhêrdî *rd* 1. evli 2. evlendirilmiş olan
 cevhîf *rd* evli
 cevhîf *m* evlenme
 cevhîm *lîgh* evlenmek
 cevhî (I) *m* tukul - *kür* *dan* tutkallamak → *ya* *te* *nîk* *inca* *tukul*
 cevhî (II) *m* çam, sakızı
 cevhîdan *rd* ebedi
 cevhîdîn *m* tutkallama
 cevhî *klîrî* *lîgh* tutkallamak
 cevhîkî *rd* tutkallı, tutkallanmış
 cevhî *nâfir* karkacı
 cevhîkî *rd* tutkallsız, tutkallanmamış olan
 cevhî *m* karkacılık
 cevhîkî *m* karkaca (bir hayvanın tüylerini kesme)
 cevhîkî *lîgh* 1. kırkmak (bir hayvanın tüylerini kesmek) 2. makaslanmak
 cevhîkî *rd* karkacılığ
 cevhî (I) *n* enik, ençik, ençek
 cevhî (II) *m* ceviz, ezizet, ceviz, üzgü - *kê* *kür* *ezizet* *ençek* ~ *ê* *cevhî* *cevhî* *cefa*
 cevhî (III) *n* bir tür iri balık
 cevhîb *m* çorak
 cevhîk *n* enik, gübelez, ençek, ençek → *an* *h* *dlv* (wê) *qût* *mekin* *karından* *spayı* *sızın* *da* *spayı* *eksik* *estireyeceksen*
 cevhî *rd* enik, ençek * *kür* *lîkê* *me* *cevhî* *ê* *köpeğime* *daha* *enikur*
 cevhîkê *m* eneklerde
 cevhîk *nâfir* *lîgh* eniklenmek
 cevhîkî *m* ezizet etme, incitme
 cevhîkî *lîgh* *ezizet* *ençek*, *incitme*
 cevhîq *rd* işlek yol
 cevhî *m* zirh, sîyah
 cevhî *n* deri kese
 cevhî *rd* evli, evlenmiş olan
 cevhî *m* evlenme
 cevhî *lîgh* evlenmek
 cevhî *m* iyi yaşın tarzı
 cevhî *m* sıva - *ê* *klîrî* *sıvamak* (harç vurmak)
 cevhîdîn *m* sıvama (sıva ile kaplanma)
 cevhîdîn *lîgh* sıvamak (sıva ile kaplanmak)
 cevhîdî *rd* sıva (sıvalanmış olan)
 cevhîker *m* sıva
 cevhîkî *m* sıvacılık

ceylâxistîn m sıvama
ceyir lê xistîn *lêw* sıvamak (harê: bu yere
vurmak)

ceyıştîn m yetişme

ceyıştîn *biq* yetişmek

ceylâk *biw* çeyran

ceyudîk e bir tür gıysi

cey m asker, ordu

ceza n 1. ceza (uygun göndereyen tepki ve davranışları önlemek için ezerti, sikinti, acı veren uygulama) 2. *biq* ceza 3. mahkûmiyet (hükûm giyilen suç) * *bêyî ku cezayê wî biqede mir mahkûmiyetu bîtinêden âldû* - dan ceza vermek - dan (yekî) (birine) ceza vermek - dan ser piştâ (yekî) 1) (bîrîne) ceza kesmek 2) (birinî) cezaya çarptırmak - dan ser piştê hükûm vermek - dîtin ceza görmek - girtin ceza almak - kîrîn cezalandırmak (yek) - kîrîn -e ceza vermek - i cezalandırmak - kîşandîm ceza çekmek - lê bîrîn hükûm vermek - li (yekî) bîrîn 1) ceza kesmek 2) cezaya çarptırmak - lê bîrîn ceza kesmek - şepdim ceza almak - *kwarin ceza yemêk* -yê *hendûbariyê* (un ji dîsîplinê) disiplin cezası -yê *bêrkîşandîmê* kürek cezası (gemilerde kürek çekme cezası) -yê *dûrxistîndê* uzaklaştırma cezası -yê *giran biq* ağır ceza -yê *giran ê hepsê biq* ağır hapis cezası -yê *hepsê biq* ağır para cezası -yê *hepsê biq* hapis cezası -yê *hepsê yê sîvîk biq* hafif hapis cezası -yê *mişertiyê* sorgun cezası -yê *li her çay bişîndê biq* çay hapsi -yê *pereyan biq* para cezası -yê *sîvîk ê pereyan hatîf* para cezası -yê *sîrgunê* sorgun cezası -yê *sîrgunê dan (yekî)* 1) birine sorgun cezası vermek 2) (bir yerde) ikamete mahrû edilme -yê *ewe dîtin 1)* cezasını bulmak 2) gününü görmek (kötü bir sona ulaşmak) -yê *şwe kîşandîm 1)* cezasını çekmek (yaptığı bir kusur veya reddini) *şhgn zarîna Lêrmak* 2) cezasını çekmek (hükûmetten cezayı hırtmek) -yê *zîmanê şwe kîşandîm* dilittin cezasını (veya belasını) çekmek (veva bulmak)

cezabîrîn m ceza kesme

ceza bîrîn *biq* ceza kesmek

cezanan m cezalandırma

ceza dan *biq* cezalandırmak

ceza dayîn m cezalandırış

cezagirtî m hükûmlu

cezaket *adêw* cezalandırıcı

cezakîrîn m cezalandırma

ceza kîrîn *biq* cezalandırmak

cezakîrî m 1. ceza, cezalandırılma olan 2.

mahkûm, hükûm giymiş kimse

ceza lê bîrîn *lêw* mahkûm etmek, hükûm giydirmek

cezanekîrî m cezasız, cezalandırılmamış olan

cezanekwari m cezasız, hükûm yunmuş olan
cezarêf m acilme, özg.

cezakane m ceza evi

cezakwari m ceza yetme, hükûm giyme, mahkûm olma

ceza xwarîn *biq* ceza yemek, hükûm giymek, mahkûm olmak

cezakwari m 1. hükümlü, mahkûm 2. *adêw* mahkûm (hükûm giymiş kimse)

cezakwari bûn m hükümlülük, mahkûmiyet

cezakwari bûn m mahkûmiyet * tu *cezakwari bûn* -yê *wî nîn e* hiç bir mahkûmiyete yoktur

cezayê diravî *biq* para cezası, nakdî ceza

cezayê giran *biq* ağır ceza

cezayê pereyan *biq* m para cezası, nakdî ceza
Cezayiri *adêw* Cezayirli

ceza yî m ceza

cezb m cezp, kendine çekme -l *şwe kîrîn* cez-

betmek, kendine çekmek

cezbe m cezbe, kendinden geçme

cezbegirtîn m kendinden geçme

cezbe girtîn *biq* kendinden geçmek

cezbegirtî m inekap

cezbegirtûbûn m uccuzluk

cezbihalî m cezbe halinde olan

cezbihalî bûn m cezbe halinde olma

cezbihalî bûn *biq* cezbe halinde olmak

cezbîrîn m nezihme

ceze kîrîn *biq* cezbetmek

ceze m ceze, hışm, dertinde olgulaşan
bir armut çeşidi

cezir *adêw* cezir, alçalma

cezir m kendinden geçme

cezme *biw* gizme

cezo bir cezwe

cezo (I) m yapıtı, yapıt

cezo (II) *biw* cezo

cezûk m cezwe, küçük cezwe

cezûwî m adillara özgü, ada işi,

cezwe m cezwe

CF *kîw* CF (Kaliforniya) 'un kışılması)

cê m Kun nîfesi 'na uçmuş hatîrîn okumuşu

cêb m 1. cep 2. cep (terkiblerde) * *deftera cêban* cep defteri -a *tîje kîrîn* (na jî *daglîrîn*) cebini doldürmek

cêba *hendîr* m *ş* cep

cêbîk m 1. cep, küçük cep 2. cep (terkiblerde)

cêbkesan e yankeser, tutakçı, tutukçu

cêbkesanî m yankesîlik, tutukçuluk, tutukçuluk

cêbuq m celi delik

cêbuq m celi delik

cêwî m tam olgulaşma otuz maçı

cêgîr m sabîl

cêl m sığır çabarmın ünümlekte evlere aji sığır yekûmî

cêlefek *adêw* alt çene, alt çene kemîği

cêlefeka jêrin *adêw* üst çene

câli *mf* sürgün, sürgünmüş olan
câlibûn *m* sürgün olma
câli bîn *lgh* sürgün olmak * *jl* *welâ* câli hû
 ülkeden sürgün oldu
câlibûyûl *m* sürgün olma
câlibûyûn *m* sürgün oluş
câmik *mf* ikiz
cândik *bw* cendik
cânge *m* obek, kutme, grup
cânîk (I) *awrû* 1. şakak 2. şakak, favori (yüzün
 rıca yanında bakılara şakak demetir) 3. kakul
 —*ên* (yekû) *sp* bûn şakakları ağarmak (veya
 beyzlamak)
cânîk (II) *bw* canîk
câr *n* 1. testi 2. testi (bir testinin olacağı mak-
 tarı) * *cârek* *av* bir testi su ~ *dî rîya* *av* de
 dîşkê su testisi su yolunda kırılır ~ *ll rîya*
av dîşkê testi kırılmaya kadar panura gi-
 der —*ek* *ava* sar bî nava serê (yekû) de ki-
 rîlu ù bî çokên wan de hatîl xwarê tepe-
 sîndan (veya başından) kaynar su tûkemek
 —*ê* ku here *av* *dê* bîşkê su testisi su yolun-
 da kırılır (bî) —*ê* (yekû) *neharîn* *herin* (m) *j*
qûn *av* (h-rimj) ipiyle kuyuya inmiş —*ê*
nû *ava* wî sar e her şey su sağlama yudu —*ê*
 (yekû) *qûl* e (h-rimj) ipiyle kuyuya inilmez,
 güvenilir olmaz
câr (II) *bw* ciger
câr *n* sürgün
cârê darîn *mf* beduş
cârîfîroş *ndûr* testici (satın kimse)
cârîfîrîşî *m* testicilik
cârîg *mf* bir halayıcı
cârge *m* alın ve boyacıklı tiki, genellikle kız-
 lar boyan ve bileklerine takar
cârîk *n* ufak testi, testicik
cârî *m* 1. cariye, halayık 2. *med* *medîme*
cârîrî *m* çarpyelik, halayıklık
cârker *ndûr* testici (testi imal eden)
cârkerî *m* testicilik
cârş *bw* kils ù edş
cârş *m* asker, ordu
cârşî *m* tûk (et, etemek, peymn vâ. nçn) — *lke*
 tûk
cârşîr *bw* çab
cârşîrî *mf* yankesici
cârşîrî *m* yankesicilik
cârşî *ndûr* 1. ikiz (bir doğumda dünyaya gelen
 kardeş) 2. ikiz (biriğine tamamen benzeyen,
 eş) 3. kosa * *behîvên* *cârşî* kosa bûdem ~ *a-*
nîn ikiz doğurmak
Cârşî *ndûr* : kâder
cârşî *anîn* *lgh* ikiz doğurmak, ikiz getirmek,
 cârşîk *bw* cârşî
cârşîl *m* 1. ikizlik 2. kardeşlik
cârş (I) *m* 1. yığın 2. sürgünün savulmuş bağ-
 ray
cârş (II) *bw* cârşî
cârşîlîn *m* yığılma

cârş hûn *lgh* yığılma (yığılma işine konu ni-
 mak)
cârş *n* cûppe * *welî* *elbe* ye cûppe gibi
elbe *mf* cûppe *ndûr* cûppeci, cûppe satıcısı
elbeker *ndûr* cûppeci (yapar kimse)
elbera *var* *kûn* sûrû
elbîl *ndûr* zûgûr, meteksiz ~ *man* zûgûrlu-
 mek, zûgûrleşmek
elbîlyet *m* elbîlîyet (hay ve ahlak bakımını-
 dan; yaradılış, mârjâ)
elbîl *m* zûgûrluk, meteksizlik
elbîlman *m* zûgûrleme, zûgûrleşme
elbîl man *lgh* zûgûrleşmek, zûgûrleşmek
elbîlmayî *m* zûgûrlu kalmış olan
elbîlmayîl *m* zûgûrleme, zûgûrleşme
elbîlî *m* zûgûrluk
elbînî *m* tabanlık
elû *n* cet, utu
elû *bw* cuda
elûd *n* iki yaşında erkek deve
elûdyet *m* elûdyet
elûdî *mf* 1. elûdî işaki oluayan, gerçek) 2. elû-
 dî (eğlendirme amacı gütmeyen) * *ev* elû-
 dîke *elûdî* ye bu elûdî tür toplandı 3. elûdî
 (gülmeyen) 4. elûdî (güvenilir, sağlam) ~
 bel elûdî ol', ajr ol' ~ *bûn* elûdîleşmek

elûdîbûn *m* elûdîleşme
elûdîbûn *lgh* elûdîleşme
elûdîbûyûl *mf* elûdîleşme
elûdîbûyûn *m* elûdîleşme
elûdîbûyûl *m* elûdîlik, elûdyet
elûdîrî *m* elûdîlik, elûdyet
elû *m* tûk
elûlêwêlîn *m* titrene
elûlêwêlîn *lgh* titrene
elûlêwêlîn *m* titrene
elûlêwêlîn *lgh* titrene
elûnî (I) *m* bağbozumunda kullanılan büyük
 kazan
elûnî (II) *m* suti
elû *m* 1. terin, gövde (cevizin yeşil kabuğu) 2.
 terin (ceviz kabuğu gibi bitkilerin bıraktığı
 kalıcı boyu)
elûgahî *mf* yerel
elûgare *m* sigara — *ll* *ter* *elûgare* *kîşandîl* fan
 jî *pê* *sîstîlîn* *aw* vermeden sürekli sigara iç-
 mek
elûgarekêş *mf* sigara tiryakisi
elûgarekêşî *m* sigara tiryakiliği
elûgîr *mf* zıtlaşan
elûgîr *m* mesire, mesire günü
elû (I) *m* 1. ark, kanal, su yolu (su arki) 2. *aw*
 kanal (ic.nde dantar, saur, sıvı geçen yer) ~ *n*
av su arki
elû (II) *n* 1. yer, mâhal (bir şeyin, bir kişinin
 kapladığı veya kaplayabileceği boşluk, me-
 kân) * *elûhê* *pîrtûkê* *pîrtûkane* ye kitabın
 yerî kitaplık 2. yer (bulunulan, yaşatılan,
 otululan şehir, kasaba, mâhî le) * *ex* *elûhê*

hevâlê we nizamî arkadaşınan yerta bil-
nîyorim 3. yer (çorum, konum vaziyet) *
wêlutê me ji aliyê stratejîk ve li cihêkî gi-
ring e ûlkenîz stratejîk olarak acenta bu
yardedû 4. uke. bolge 5. yer (görev, ma-
kam) * di dema van tayîmî dawî de gerî-
nende li cihê xwe ma son amûrên arasîn-
da müddî yerinde kaldî 6. yer (çermî * cihê
batalîrê vê dî parçeyî wêlêt de uçaşîn
yurt savunmasındaki yeri 7. yer (herhangî
bir şeye. bir işe ayrılmış bölüm, alan) * cihê
sobayê sobanî yeri 8. yer (üzernde yapı
konulmuş veya ekime elverişli toprak par-
çası, parç. arsa) * li her deriyayê ji xwe re
cihêkî kirî demî kırsatûkî bir yeri udi 9. yer
(toprak) * li cihê hîsik gîya hêşîn nabe çê-
rak yerdê ot bîmîz 10. yer (bir olayın geç-
tiği veya geçeceği bölüm, alan) * çihê civînê
toplantî yeri 11. yer (otel, meclî vb. de kalı-
nacak oda) * çihê we heyê? yerîntî var nî?
12. yer (uzayda ve riyatroyada veya taşlar-
da oluşturulmuş köçük, sandalye) * Ji sîm-
moyê, li pêş ji xwe re cihêkî dîr sînemada,
kendime in tarafa bir yer hûlîdî 13. mevki
(bazî olayın arşlanında yüzölçümü veya sîm-
na, riyatrê gîhî yerlerde seyircîlere sağlan-
nan korîfaj ve bileşî ücrelerine göre düzen-
lenmiş yer) 14. yer (durum) * ku dî cihê te
de ez bûmê? semî yerînde bea olacaktîm
kî! 15. yer. mekân * bîlî cihê te bîhîşt he
mekamî cenet olsun 16. iz (bir şeyin geç-
tiği veya geçmeden bultuluğu yerde bırakığı
belirî, nişan) * cihê peyê çêlekê neşîn ayak
îzî 17. iz. yer (bir şeyin dokunmasıyla oluş-
muş belirî) * cihê helîşanî tîmak îzî * cihê
devê kêrê xuya ye bîçaşîn îzî helî 18. kapı
(ev girmeyî için gidilen yer) * tu îro li çend
elîtanî gerîyuyî? bu gun yimê kay kapî doluş-
tî? 19. nokta. yer * ji bo ku li dîlanê tema-
şe bike, li cihêkî bilîndî gerîya degûnî sey-
rîmek için yüksek bir nokta aradî 20. yuva
(bir şeyin içinde yerleşmiş olduğu veya yer-
leşirildiği oyuk) * cihê dîranî diş yovavî 21.
oluk (bir şeyin üzerinde oyulmuş yol) 22.
yatak (uyumak, dinlenmek gibi amaçlarla u-
zerine veya içine yatılan eşya) 23. yatak
(yün, pamuk, kus tüyü vb. maddelere kılıf
geçirîlerek yapılan şile) * elîê nîmî deynîlî
yatışîmî serîn 24. yatak (uzerine şile konu-
lmuş karyola, sanyo, kerevet vb.) 25. yatak
üzernde yatılabilcek her türlü şey 26. yat-
ak (maşînelerele hîpekler) bo' amîrî çîne a-
fan (hîrekêtek veya sabit parça) * cihê nîmî-
lîyê narîlî yatışî ~ bi ~ gerînî kapî kapî a-
rînak (li cihêkî) - bi - gerînî (bir yer) adim
adim gezmek - - ñ yer yer, fîsûda fîsûda *
çanê wê çih çih pelqîkî daye wûcûda fîsûda
fîsûda kabarmîs - çêkirînî yer açmak (bir
kîmsîye oturmasî için yer hazîrlamak) -

dan 1) yer vermek 2) yer açmak (yer bırak-
mak, mîzan vermek) 3) yer vermek. önemli
saymak - dîrînî yer bûmak (atılacak yer
sağlanmak) ~ gurtînî 1) yer kapmak 2) yer
kapılmak. yer tutmak ~ gubartînî yer degî-
tîrmek - hîlanînî yer tutmak, yer ayırmak ~
hîştînî 1) yer açmak (yer bırakmak, mîzan
vermek) 2) yer etmek. iz bırakmak 3) açık
kapı bırakmak (kesip almamak) - jê re hîştî-
nî (bir şeye) açık kapı bırakmak - jû re tu-
nê (ku ji tînî e) mahal yok ~ jê teng kirînî
(bîrî) sıkıştırmak, zorlamak (koyuşu sıkış-
tırmak) - li hevêhê (yekî) hatînî yerîmî a-
tmak (bir yerde uzun süre kalmak) - tîhî yak
atmak ~ tîşanî danî yer gêştirmek - ge-
tîndînî yer tutmak, yer ayırmak ~ ñ çangî
yer yurt - ñ çangî yer yurt - ñ nîvîndînî kêrê
(bînî) gêtî bulsun - ñ war yer yurt - ñ warê
dîzanî hîrazî yatışî ~ ñ warê (yekî) kes nî-
zane li ku ye yerî yurdî belîrsîz - wêşî kî-
rînî 1) yerini sağlanmîştîrmak. iyice yerleş-
mek 2) yerî hazîrlamak 3) zemînî hazîrlamak
- zeltî kirînî yer kapmak - êkî herhatî Êmet
bi yer - êkî te pê neşê? Yuvam, afîyet ol-
sun - êkî we pê neşê? yağ bul olsun, afîyet
şeker olsun - êkî wêkî guncîkêkî avuşî içî
kucak (pek kûçûk, dar yer) - ê agir îê nebe
dî! jê wêşî arşîmî olîmadî? yerdên dîman
çîkmaz - ê baregehê (wargehê an ji
kampê) kampî yerî - ê baregehî (wargehê an
ji kampê) çêkirînî 1) kampî kurmak 2) kamp
yerî düzenlemek - ê bay başî kêşê - ê ber devî
ağîzîkî (su tesisatında su alıp vermeye yara-
yan vanîya uc) - ê beredayî boş yer, yok
yer, boşuna, boş boşuna. heşînî * cihê be-
redayî li me hegerîya boşuna hîzî armadî
- ê beredayî pîştî xwe bî (yekî) gîrê dan
güvendîğî dağlarî kar yağmak (veya güven-
dîğî dîl elîrde kalmak) - ê beredayî pîşî ku-
tanî laybîye kêrek çekmek - ê beredayî se-
kîrînî (ku ji man) arşî hoş yerî beklemek,
uyarda kalmak, uyatılmak - ê beredayî
sonî xwarînî yalûnî yere (yerîn etmek) - ê
beredayî xerê karînî havvaya savunnak - ê
(yekî) bî keyşî kirînî yatışîmî sermek - ê be-
cînî ñ perî perî (yer) - ê (tîştêkî) bûnî yerî
olmak uygûn olmak - ê çavdêrîşî ê gûzêgî
- ê çep sarî yer, tîbelîk - ê çelîbandî sîymî-
nî yer - ê (yekî) danîmî yatışîmî sermek - ê
daxê dağlanî yerî veya îzî - ê daxê ye no
yarkî kî, mîzelerê - ê dîhtî ñ dîşî bîlî de-
gûmenîşî (güncenîşî veya gûmenîşî) - ê des-
tekî lîvînî e mendîlî kadar (yer) - ê dîvî ağîzîkî
(nefîşî çalgîlarda ağzî gelen yer) - ê (yekî)
dî berîya (. . .) de hebûnî (bîmî) cebîndenî çî-
karmak * In Memaf nas naldî, çihê Hesen dî
berîya Memaf de heyê? sen Memaf'î tanımi-
yorsun, o Hesen'î cebîndenî çîkîrî - ê era-
seyê pazarî yer - ê (tîştêkî) gerandînî yerîn-

den oynatmak → giratı (an jî zar) ağırlık vermek (bu işin en önemli bölümlü il → qirîng bûn kîlîl ûkrasînda tye. veya mevîde) olmak → (yekî) girtin 1) (gözetimden ayrılan birinin yerine gelen kişi, öncelikle gözetilmediği başlangıç olmak) 2) bir kimsenin yerini tutmak (bir kavseyi arınamak) * tu kesî cihê jîmarîyarê berê negirtî kurse eski mahaselecimî yerim tutamali → (tîstokî) girtin (bu şeyin yerini tutmak) (onu arınamak) * tu tîstî cihê evê magîre biş bir şey sayın yerim tutamî → (yekî) hebûm yerî olmak (saygılılığı olmak) → kâr î lîş is yerî, îş alanî → kewarim kavim î → kîf î seyranê gülluk gülîstînk (yer) → kotîvam mîskîrhîse → kû agir î tûne be dû jê hîl-nakîse ateş olmayan yerden duran çıkamaz → kû agir î tûne be dû jê hûnyê ateş olunmayan yerden duran çıkmaz → kû (yekî) çûyê emî jî mîşî ve jê dîgîrtîyîm çitîgîn yerden geliyoruz → kû ez biş şey dîçîmî tu bi tujî newîrî herîyê berim geldîgîm yerden sen geldemîzîm → kû herê Xweşê (yekî) nede şermê Allah takîyatîmî afetîjî → kû marîkî lî hebe bi destan rakîrîm ağırlıca) kenîrînde kuyî kozmak → kû marîkî jê heye, grîma dîstê xwe dîkî ağırlıca) maşî varken elîmî yakînak → kû pîşîgîha (yekî) bîkeşê gîya lî hîşîmî nabe bastîgî yerde ot bitmez → kû rîçî (yekî) bîkeşê gîya lî hîşîmî nabe ziyâgîmî bastîgî yerde ot bitmez → kû rîya rîhet heye dîçî ve zelîmîet dîde ber xwe sağ elîyê sol kulîgîmî gîstîrmek → kûrîman kîzîmî kurtî yerîgî → (yekî) lî hîlî tûne bûn birîmî yanîmî deşîrî olamaz → jî gorî xwe dîçîmî îkîndîze çîkîştîmî nakîmî, durîmî bulmak; → (yekî) lî merîyî yanî bûn yerî gözükîmek → (yekî) lî ser ser î çavê (yekî) hebûm boşî üstînde yerî olmasî tağîrlîmî icîmî → (yekî) lî ser ser î çavê mu heye baş üstînde yerî var → (mekî) teneşîlîk → mîşîmî hîngîlî kovînkî → mîşîvanê rîmînetê şerîfî yerî → mîşîyetîyê şîrgînî yerî → nîmî geçîmî kapîsî, ekîmek kapîsî, ekîmek yerî tîşîrmîkî (çîmî çîkkî) kîzîmîcîmî tağîrlîdîgî yerî) * dîvê kû mîrîyî xîyamîetî lî cihê marîyê xwe re nêke însînî ekîmek kapîsîmî îlsîmîetî etîrîmîcî → (yekî) lî î erdî heye ne lî erdîmî her yerden kovîlmîyîşî bîjî → ne tûne sudîmî sebebî, sudîmî sebebîer → meynokê 1) tîmekî yerî (çîkî) gîbî çîrlîp kapînîmîler şeyîrî çîmakî çînî yapîlmîşî kerîtkî 2) tîmekî tîzî → pazarê (sûkê) an jî erîseyîyê pazîrî yerî → pêxîsî jî bal soldîrîlî ye tîkîmînî dîmîpî deşîşîp geleceğî yerî kîrkîçî dîkkînkîle → pîyê xwe kîrîmî yerîmî, yapîmak → pîyêpî xwe kîrîmî ayîçî oydîmak (kendî gîmîşî ve dîvîmîyîyî) bîskîşîmînkîne herîzetîmek) → qetî tûne yokî yerî, hîçîten; * tu vî

mîstîfîe cîhê qetî tûne dîkî bu mîstîfîyî hîçîtenî, pîvîrsîmî → (mekî) çîpî yerî → (mekî) tîvîbeberîyê çîpîmî yerî → (mekî) şîrmîxîmîdî (an jî çîltîndî) aşîrîkî yerî → sîndîqê sandîkî odîsî → sîkkê pîzarî yerî → sewatê 1) yîmkî, yîmkî yerî 2) yîngîmî yerî → şîkîndîlînê kîrkî, kîrkî yerî * cîhê şîkîndîlînê îlî kû île ye? bunîçî kîrîgî necîde? → tu wîkî vî dînyâyê tîrîhî bu tepîrîgîmî bulîştîmî → teneşîyê çîmî jî mevîsînê) teneşîrîlîk → tîrîlanî bîskînkîlerî tekkesî → tûne yokî yerî, hîçîten, kuru kurîya → wîwîyê çîyîyî kuyîsî → (yekî) xuyî kîrîmî yerî gözükîmek → xwe baş dîçîmî yerîmî be-gîmek, yerîmî sevmek (bîkî) çînî; yerî gelîmesîre çîkî uygunî olmakî kendîze zemînî hazîrlîmak → xwe dîmî (yekî) (kîmîetî yerî vermek) îkenîyî yerî; bîrî başkîsîmî bîrakîmak → xwe dîçîmî yerîmî bulmak → xwe gîrlîmî (an jî zîfî kîmî) yerîmî kapîmak → xwe kîrîmî (an jî çîkîrîmî) yerîmî yapîmak → xwe lî bî keysî kîrîmî abayî sermek → xwe sasî nekîrîmî zîfî kapîzîmîmîmak → xwe xweşî kîrîmî abayî sermek → (mekî) heyyê çîpî yerîlerî → (mekî) xwe jî hev cîhê kîrîmî yanîgîmî ayîrmîk

cihal *bir edis*

cihan *cf genç*

cihanbûn *m* gençleşme, gençleşmek

cihan bûn *fiil* 1. gençleşmek (genç görünmek) 2. gençleşmek (yeniden gençlik ve canlılık kazanmak)

cihanbüyi *cf* gençleşme, gençleşmiş

cihanbûyîm *m* gençleşim, gençleşim
cihanî *m* 1. gençlik (genç olma durumu) 2. gençlik (insan hayatının ergenlikle ona yaş arasımlı dönemi) 3. gençlik (genç bir kurşunun tutumu)

cihanlîrîm *m* gençleşirme

cihan kîrîm *fiil* 1. gençleşirmek (yeniden gençleşime ve dîçîlmîye kavuşturmîk) 2. gençleşirmek (gerî gîstîrmîk)

cihar *m* dağırmak, yarı tertîsî

cihayî *cf* yeril

cihîletîkîrîm *m* 1. infîz etîme, verîlen bu cîmî yerine gîlmîme 2. yerî yerine koymî

cih bi cîhîdîm *fiil* 1. infîz etîme, verîlen bîr cîmî yerine gîrîmek 2. yerî yerî ne koymîk

cihîcîhîkîrî *cf* 1. infîz edîlmîş, yerîne gîrîlmîyî 2. yerî yerine koymîlmîş cîmî

cihîhîştî *cf* cîmînkîn

cihîrîk *m* tîşîhîk (tîşî) çîmlînî yerî

cihîçîkîrîm *m* zemîmî hazîrlîmî

cih çîkîrîm *fiil* zemîmî hazîrlîmak

cihçûyî *cf* çîkîk (yerîçîmlîden çîkmîş kîmek veya çîrgan) * mîlî vî cîhçûyî ye kîmî çîkîk

cihçûyîbîm *m* çîkîkîk

cîhîlîndî *cf* yîtkî serîlmîş olma

cîhîlîmî *m* yîtkî serîmkî

cîhî dîçîmî *fiil* yîtkî sermek, yîtkî yapîmak,

cîhîdar *adîbî* yerî salîbî

çihderk *w* 1. kaynâk, pınar, kaynarca (bir suyu çıkışı yeri) 2. kaynak (bir şeyin çıktığı yer, menşei) 3. kaynak (araştırma ve incelemede yararlanılan belge) 4. *z* mabûce, boşlanma noktası

çihderketî *nd* çıkık (yerinden çıkması kemek veya organ) * **mele wî çihderketî** ye kulû çakik

çihderketibûn *m* çakıklık

çih derxistin *lgh* yatak çıkarmak

çihdojeh *nd* cehennemlik toplulukta sonra yerinin ceheennem olacağı sanılan kimseler

çihnimandin *m* gehertine, ceheenneme gönderme

çihnimandîn *lgh* gebertmek, ceheenneme göndermek

çihnimandî *nd* gebertilme, ceheenneme gönderilmiş olan

çihnimî *nd* gebenoş

çihnimîn *m* gebenoş

çihnimîn *lgh* gebemek

çihîr *n* 1. dağarcık, yem. tartısı 2. küçük omuz çantası

çihîr *n* yân

çihîrname *m* pusula

çihê *nd* 1. ayrı (yerleri bir olmayan) **hûn bi hev re ne, ji hev çihê ne?** beraber misiniz, ayrı mısınız? 2. ayrı (başka, başka türlü) * **ev mijareke çihê ye ku ayrı bir koca** 3. ayrık 4. başka * **ew, mirovêki çihê ye o, başka bir adamdır** 5. değişik, farklı (benzerlerinden ayrı) 6. müstakil (kullanış yönünden belli kişi veya kişiler için ayrılmış olan) * **biha olêya çihê ya her kesî hebe herkesin müstakil odası olsun** ~ - 1) ayrı ayrı (değişik, birbirinden ayrı olan) * **karê wan yên çihê çihê heke ayrı ayrı işleri var** 2) ayrı ayrı (her biri için) * **ji bo zarokan çihê çihê leyistok karin çocuklar için ayrı ayrı oyuncak aldı** 3) ayrı ayrı (her biri ayrı olarak) * **çihê çihê li çêja xwarinan mihêrt yemeklerin tadına ayrı ayrı bakti** 4) başka başka - serî kişundan ayrı baş çekmek - serkêşî kirin ayrı baş çekmek

çihêbar *nd* ayrılabılır

çihê bazare *nd* pazar yeri

çihê beredayî *n* 1. boşuna, hoşu boşuna, boş yere 2. pis işine 3. haksız yere 4. *nd* nedensiz ~ - **batin xerckirin zayân zehîr olmak** ~ - **xerc kirin çarçur etmek**

çihêbûn *m* 1. ayrıma (bir yerden, kimseden veya şeyden uzaklaşma) 2. ayrıma (kacı koca için, evlilik hırlığını bozma) 3. ayrıma (habasından veya herhangi birinden ayrılarak başka bir evde oturma) 4. ayrıma, ayrıma -a **karinan** güçler ayrılığı

çihê bûn *lgh* 1. ayrılmak (bir yerden, kimseden veya şeyden uzaklaşmak) 2. ayrılmak (kacı koca için, evlilik hırlığını bozmak) * **ji**

mele xwe çihê bû kocasından ayrıldı 3. ayrılmak (habasından veya herhangi birinden ayrılarak başka bir evde oturmak)

çihêbûna karinan *nd* güçler ayrılığı

çihêbûnî *w* 1. ayrılık 2. ayrımlılık, farklılık

çihêbûyî *nd* 1. ayrılmış, ayrılmış 2. ayrılmış (kacı koca için) 3. ayrı, ayrılmış olma (başkasından veya herhangi birinden ayrılarak başka bir evde oturuyor olma)

çihêbûyîn *m* 1. ayrılık (bir yerden, kimseden veya şeyden uzaklaşma) 2. ayrılık (kacı koca için) 3. ayrılık (habasından veya herhangi birinden ayrılarak başka bir evde oturuyor olma)

çihê camê *nd* cam eva, cam yuvası

çihê ceblî *nd* cephanelik

çihê cejê *nd* bayram yeri

çihê çihê *n* ayrı ayrı, bir, bir

çihê çivanê *nd* toplandı yeri

çihê çimihêkê *nd* toplandı yeri

çihê çûkan *nd* civcivlik

çihê çep *nd* sapa yer

çihê dirankolkam *nd* kürdanlık

çihê erdebê *nd* ut yeri

çihêgirtin *m* tecrit, ayrı tutma

çihê girtin *lgh* tecrit, ayrı tutmak

çihêgirtî *nd* tecrit edilmiş

çihê heyayê *nd* edep yeri, ut yeri

çihê îdê *nd* bayram yeri

çihê jidayikbûnê *nd* doğum yeri

çihê jîman *nd* haremlik

çihêkar *nd* 1. ayrılıkçı 2. *nd* ayrıma

çihêkarî *m* 1. ayrıklık 2. ayrımcılık

çihêker *nd* 1. ayrılıkçı 2. *nd* ayrıma, ayrıma

çihêkerî *m* 1. ayrıklık 2. ayrımcılık

çihê keşyan *nd* darülcexe

çihê keşyan *nd* aralık, koranlık (duvarın kurulduğu yer)

çihêkirin *m* 1. ayrıma (bir yer, bir engelle bölme) 2. ayrıma (birbirinden uzaklaşma) 3. ayrıma (mülk değişikliğine anlama) 4. ayrıma (iki veya daha çok kimse arasındaki anlaşmayı, anlaşmayı bozma) 5. ayrıma (tahsis etme) 6. ayrıma (ağlunu veya herhangi birini keneardan ayırmak başka bir ev tutma) 7. ayrı tutmak, tecrit, tecrit etme 8. ayrı etme, ayrıma

çihê kirin *lgh* 1. ayrımak (bu yer, bir engelle bölmek) * **heçê bi telan çihê kirine haçeyî telle ayrımaşlar** 2. ayrımak (hulâfâden uzaklaşmak) 3. ayrımak (mülk değişikliğini anlamak) * **çeyî ji xerabiye çihê kirin** yeri koldan ayrımak 4. ayrımak (iki veya daha çok kimse arasındaki anlaşmayı, anlaşmayı bozmak) * **ji mîk ji şuyê wê çihê kirin** kadını kocasından ayırdılar 5. ayrımak (tahsis etmek) * **em dê wê menzelê ji xerakan re çihê kirin** bu odayı çanakları ayıracığız

6. ayrılmak (öğlunu veya herhangi birini kendinden ayırarak başka bir ev zümreye) 7. ayr. tutmak, tecrit etmek 8. ayır. etmek, ayırmak

elîhâkîrî m 1. ayrı, ayrılmış olan (bir yer, bir eşya ile bölünmüş olma) 2. ayrılmış (birbirinden uzaklaştırılmış olan) 3. ayrılmış (salas edilmiş olan) 6. ayrı, ayrılmış (öğlunu veya herhangi birini kendinden ayırmış olma) 7. ayrı tutulmuş, tecrit edilmiş olan 8. ayrıntu gibi tutulmuş olan 9. ayrıntı

elîhâkî k ayrıntı olarak

elîhâkî m/ genç, toy delikanlı

elîhâ marezâ m/ panayır yer

elîhâ marezâ m/ bu şeyin en büyüğü ya da

elîhâ mîşâhî m/ ahlak, kovanlık (arabca m/ konulduğu yer)

elîhâ mehyâ k/ hakare yere, nahak yere

elîhâ netîne k/ faksız yere

elîhâ nûberan m/ rüfûpluluk

elîhereng m/ 1. değişik, farklı (alışılmayan durumda bir özelliği olan) * künceke elîhereng değişik bu elîhâ 2. başka * ew, mîrovekî elîhereng e a, başka bir adamdır 3. hainbaşka 4. ayrıntı, farklı 5. değişik, yeni (öğüt kadar söylenmemiş, gösterilmemiş, görülmemiş, düşünülmemiş olan)

elîherengbûn m/ 1. farklılaşma 2. baskalaşma 3. ayrıntılaşma farklılaşma

elîhereng bûn lîgî 1. farklılaşmak 2. baskalaşmak 3. ayrıntılaşmak farklılaşmak

elîherengbûyîn m/ 1. farklılaşma 2. baskalaşma 3. ayrıntılaşma, farklılaşma

elîherengî m/ 1. farklılık, değişiklik 2. başkalık 3. hainbaşkalık 4. ayrıntınlık, farklılık

elîherengîkîrîn m/ 1. değişiklik yapma, farklılık yapma 2. yenilik yapma

elîherengî kîrîn lîgî 1. değişiklik yapmak, farklılık yapma 2. yenilik yapmak

elîherengkîrîn m/ 1. farklılaşma 2. ayrıntılaşma

elîhereng kîrîn lîgî 1. farklılaşmak 2. ayrıntılaşmak

elîhâ solan m/ ayakkaşalık, ayakkaşık yeri

elîhâ sükê m/ pazar yeri

elîhâ şaxatî m/ dikmeçlik

elîhêtî m/ 1. farklılık, fark 2. ayırım 3. ayrılık ayırtı, farklı 4. ayrılık (özellikle, görüş veya duygu açısından) ayrıntılık 5. ayrılık, önyük fark 6. ayırım, başkalık, fark 7. fark, ayırım 8. başkalık, ayrılık 9. ayırtma, farka m - kîrîn 1) fark göstermek 2) ayırtma yapmak - kîrîn nava (...) 1) ayırtma gayrını yapmak 2) ayırtma yaratmak

elîhêtîparêz m/ m/ ayırtıcı

elîhêtîparêzî m/ ayırtıcılık

elîhêtîwaz m/ m/ ayırtılcı, ayırtık yanlısı

elîhêtîwazî m/ ayırtıcılık, ayırtık yanlısı olma

elîhêtîname m/ pusub (uzun)de kuzey güney

değrultüsüne gösteren, bir mînat e (göç) bulunma ve yön tespiti etmek için kullanılan kâhânîk araç)

elîhâ tume k/ neçensiz

elîhâ vehesê m/ dinlenme salonu

elîhêwaz m/ 1. ayrı (başka, başka türlü) 2. farklı 3. değişik (benzerlerinden ayrı, farklı) 4. ayrıntı, farklı

elîhêwazbûn m/ ayrıntılaşma, farklılaşma

elîhêwazî bûn lîgîk/ ayrıntılaşmak, farklılaşmak

elîhêwazbûyî m/ ayrıntılaşık, farklılaşma

elîhêwazbûyîn m/ ayrıntılaşık, farklılaşma

elîhêwazî m/ 1. ayırım, farklılık 2. ayrılık (özellikle, görüş veya duygu açısından) ayrıntı (lîk) 3. ayırım, fark 4. ayırtma, farklı 5. değişiklik

elîhêwazî m/ 1. ayrıntınlık 2. farklılık 3. değişiklik

elîhêwazker m/ ayırtıcı, ayırtıcı olan

elîhêwazkîrîn m/ 1. ayırtma (nitelik değişikliği) anlama 2. farklılaşma

elîhêwaz kîrîn lîgî 1. ayırtmak (nitelik değişikliğini anlamak) 2. farklılaşmak

elîhêwazkîrî m/ 1. ayırtmış olan (nitelik değişikliğini anlamış olan) 2. farklılaştırılmış

elîhêwaz mîrî 1. ayırtıcı 2. ayırtıcı ayırtık yanlısı

elîhêwazî m/ 1. ayırtıcılık 2. ayırtıcılık

elîhê xwe çêkîrîn lîgî 1. kendine yer edinmek 2. kendine zaman hazırlamak

elîhêz m/ çeyiz - çêkîrîn çeyiz düzme, sandık düzme - dîrîn çeyiz işçilik yapmak - lîgîk

lo ne kêna çeyiz çemen -ê (yêkê) amade (arazi) hazîr) kîrîn çeyizlemek -ê bîkê (çığır) amade

elîhê zîrokanihê m/ doğum evi, doğumhane

elîhêzçêker m/ m/ çeyizci

elîhêzçêkerî m/ çeyizcilik

elîhêz dîrîn lîgî çeyiz hazırlamak

elîhê zeraqê m/ lîgî yeri

elîhêzîroşî m/ çeyizci (satan kişi)

elîhêzîroşî m/ çeyizcilik

elîhêzker m/ çeyizci

elîhêzkerî m/ çeyizcilik

elîgeli m/ mîkân

elîgîr m/ çığır

elîgîrî m/ çığır

elîgîrtin m/ 1. yer kapama 2. yer kaplama (özellikle bir nesne tutma) 3. yer ne tutulmuş (bu durum) bir düşüncü vb. benimsenme, yaygın duruma gelme, yerleşme) 4. tutulma, yerleşme 5. yerini bulma

elî gîrtin lîgî 1. yer kapamak 2. yer kaplamak (özellikle bir nesne tutmak) 3. yer ne tutulmuş (bu durum, bir düşüncü vb. benimsenmek, yaygın duruma gelmek, yerleşmek) 4. tutulmak, yerleşmek * vê mîndayê cih gîrtî bu arada yerleş- 5. yerini bulmak

çihgirtî *m* 1. hâlelî, yerini alan 2. durağan 3. sabitize (saglanlaştırılmıŝ) 4. yerleşik 5. tıkaçlı 6. yer kaplı 7. yer kaplı 8. yerleşik (bir hacim almış olan) 9. yerine oturmuş (bir durum, bir düşünce vb. benimsenme, yaygın duruma gelme, yerleşmiş hâle) 8. toplanmış, yerleşmiş 9. yer m. almış olan

çihgüherin *m* yer değiştirme, matraz

çihguhêri *m* bezayış

çihguhêstî *m* yer değiştirilmiş olan

çihguhêzî *m* 1. nakliyat 2. yer değiştirme

çihik *w* 1. ark, kanal, su yolu 2. yarıntı (se-
lin açığı çukuk)

çihkok *aw* *m* kanalek

çihmundin *m* 1. geberme 2. defetme, savma, savuşturma

çihmandin *ğeb* 1. gebermek 2. defetmek

çihmandî *ed* 1. geberis, geberilmiŝ 2. defet-
dirilmiŝ

çihmî *sebr* 1. geberik, gebermiş olan 2. defo-
lanmış olan

çihmîn *m* 1. geberme (hayvanlar için) 2. gümbürleme (taşın için ölmek) 3. defolma, celenenmiş olma

çihmîn *ğeg* 1. gebermek (hayvanlar için) 2. gümbürlemek (taşın için ölmek) 3. defol-
mak, celenenmiş olmak

çihmîh *ê* yer yet. fasıla üsile * canê wê çih-
nan *pehqik* *daye* vucudu fasla fasla kabarmış

çihmîn *m* mallaşma, inel ölmek

çihmîn *ğeg* mallaşmak, inat etmek

çihuştin *m* pay bırakma (bu rüşk de çelzo so-
nami bırakmak, mesafe bırakmak)

çih hiştin *ğeg* pay bırakmak (bir ilişkiye fazla
sarılmış olmak, mesafe bırakmak)

çihbûn *w* yerleşme, mahalleleşme

çih bûn *ğeg* yerleşmek, mahalleleşmek

çihî *m* yerel, mahallî

çihkar *w* iç yeti

çihki *m* yerel, mahallî

çihkibûn *w* yerleşme

çihki bûn *ğeg* yerleşmek

çihkikîrin *w* yerleştirme

çihki kirin *ğeg* yerleştmek

çihkikîri *m* yerleşmiş, lokalize

çihkîli *m* yerellik

çihlêenglûn *m* 1. sıkışmak 2. bulundığı yer
kendisine dar gelme

çih lê teng bûn *şew* 1. sıkışmak 2. bulundığı
yer kendisine dar gelmek

çihlêenghuyî *m* 1. sıkışık, sıkışmış olan 2.
bulundığı yer kendisine dar gelmiş olan

çihlêengkîrin *w* 1. sıkırtma, 2. bulundığı
yeri bitime dar etme

çih lê teng kirin *ğeg* 1. sıkırtmak 2. bulun-
duğu yeri bitime dar etmek

çihlêengkîri *m* 1. sıkıştırılmış olan 2. bulun-
duğu yer kendisine dar edilmiş olan

çihniŝin *sebr* 1. yerli (oturulduğu bölgede ün-
ğün bînyen, ataları ve arada yaşamış olan
kinaset) 2. vekil, otacı 3. *w* yerleşim -ê serok
(an jî serok) başkan vekilî

çihniŝandin *w* yer gösterme

çih nîsan dan *şew* yer gösterme

çihniŝte *sebr* vekil

çihniŝtî *m* vekillik

çihniŝtin *w* pusula (üzzerinde kuzey güney
deđiŝtikusunu gösteren, bir mihnatla ağesi
bulunma ve yön tespiti etmek için kullanılan
enamlı araç)

çihok 1. oluk (bir şeyin üzerinde ovulmuş yollu
2. *w* oluk (ay yüzeyinde görülen uzun ya-
rıklarla her biri) 3. akar 4. arar olukçuk 5.
ark, kanal, su kanalı

çihokî *m* oluklu (üstünde yol yollu oluk an bul-
nan) * *muqaweyê çihokî oluklu muqaw*

çihokibûn *w* oluklaşma

çihokî bûn *ğeg* oluklaşmak

çihokîbûyî *m* oluklaşma

çihumandin *bu* cihumandin

çihunûn *şew* cihumin

çihur *bu* çihur

Çihû *şew* Yahudi

Çihûbûn *m* Yahudilik

Çihûl *şew* Yahudi

çihûlî *m* Yahudîlik

Çihûrî *m* Yahudîlik

çihûwar *w* yer, yurt

çihûwarbûn *w* yurtlanma

çihûwar bûn *ğeg* yurtlanmak

çihvedêr *şew* a. kçî (su yolu yapan kinise)

çihvedêri *w* arşivçilik

çihwar *m* yerleşik

çihwarbûn *w* yerleşmek

çihwar bûn *ğeg* yerleşmek

çihwarbûyî *w* yerleşme

çihwarîkirin *w* yerleştirme

çihwar kirin *ğeg* yerleştmek, iskan etmek

çihwarîkîri *m* yerleştirilmiş olan

çihwarî *m* çalışma (veya yarma) yer

çihyarbûn *w* yerleşme

çihyar bûn *ğeg* yerleşmek

çihyarîkirin *w* yerleştirme

çihyar kirin *ğeg* yerleştmek

çihokî *w* çikçik

çihokîkirin *w* çikçik etme

çihokî kirin *ğeg* çikçik etme

çihokî *m* çimlik

çihûd *m* çimlik

çihûdî *w* çimlilik

çihûstî *m* çimlilik

çil (f) *w* 1. yayıl 2. çul (kudur veya yünden

yapılmış hayvan örtüsü) 3. şaprak (teger or-
tusı) 4. haç, belleme 5. palan, semer →

bênamûsiyê onursuzluk, haysiyetsizlik →

hin (yekî) kışandin nyançnînin altındakî hal-
lay çekmek -a erdê paspas (yere serden
paspas) -a şil e ketiye stîyê (yekî) boynu-
nun boçu a'muş olmak -a xwe danîn tazî-
ye ge'lenleri evsne kiribul etmek veya ağula-
mak -a xwe ji avê derxistin keçesini sudan
çikarmak

cıl (II) n ay başı, arêl * ketiye cılan aybaşı ol-
muş -ê (yekê) qut bûn adetten kesilmek

cıl (III) n 1. giysi, elbise, giyemek, giyit 2. çar-
maşır * cılan bişon çarmaşırên yekayn 3. giyim * Ji cılan wî kava ye ku karker e gi-
yandên xçî aduğu belli 4. xwe ast, elbise
* cîlên xwe vêre üstûnû degiştir ~ avêtin
ser (tiştêkî) çullamak (hayvan çullamak) -
babet babet lê nefîs hezû kes giya tûlû
turki olabir ana biyenek sozkowusa oldu
mu ayrim nîmaz - bi xwe de kirin giym-
mek - bi xwe nehîştin üst başını yarmak -
dan çêkirin (an ji girêdan) elbise yapınak -
e ketiye ml e 1) is başı düşmek 2) başı ge-
len çekir 3) bir beladır aste - guhartin el-
bise degiştirmek ~ Ji xwe kirin soymak,
elbisesini çikarmak - lê hûn giyînk olmak
- lûbûyî giyînk - li xwe kîrin (an ji wer-
girtin) giymek, elbise giymek - lixwekirî
(an ji wergirtin) giyînk ~ û maell elbise,
giysi, üst baş - milên xwe nû kirin üst ba-
şını yenilenmek ~ mîllik giysi öleberi ~ û
berg giysi, üst baş, kesim ~ û bergîn xwe
ji xwe kirin kıyafetini degiştirmek ~ û çav
çûl çaput (ber tüclü dokunmuş kumaş) ~ û
esl (an ji çar) 1) yatak, yorgan, yastik ve ör-
tüler ne varsa, yatak matak 2) öteberi 3) çar-
maşır ~ û çoran çarmaşır - û gi'êdan giyim,
giyim kıyafet * Ji cıl û girêdanê re zêde pe-
re kerç nedîkir giyim kumaşu pek para har-
canazde ~ û girêdana (yekî) li hev bûn gi-
yim kumaşu yerinde olmak ~ û pêçan giyim
kumaş - wergirtin giymek, elbise giymek
- wergirtî giymek -a şil bûn û ketin stûyê
(yekî) boynunun boçu olmak 3i -ê wî
menêrin li çeraxê wî binêrin kepnek al-
tında er yatar -êni dînanî deli günêzî -ên
jinan kadın elbisesi -ên mîran çekek elbise-
sisi -ên mişyan soyka (şûlû üzerrinden çî-
kan giysi) -ên (yekî) şamaşewlo hûm elbi-
seleri üzerrinden dokumak -ên tenik ince
giysi -ên tenik lê ne sirtî yufka -ên veldri
uçuk elbise -ên zarokan çocuk elbisesi -ên
xwe avêtin 1) soymak, elbisesini çikar-
mak 2) çarmaşır degiştirmek 3) kılıya atmak
(yakarmak için) -ên xwe danîn 1) soymak,
elbisesini çikarmak 2) çarmaşır degiş-
tirmek 3) kılıya atmak (yakarmak için) -ên
xwe guhartin çarmaşır degiştirmek -ên xwe
vêxistin kıyafetini degiştirmek -ên xwe
vêxtin ên haymalê li xwe kirin soymup
dokunmek

cılay m dizgin

cılb m ulak tefek kız çocuğu

cılbew m şık elbiseli

cılhend n hüyük cüddan

cılbik bir cılb

cılbir nêlîn terzi

cılilan bir cıldank

cıldank m 1. çarmaşır dolabi 2. elbise dolabi

cıldirûn n 1. saray 2. m dikis hokkatası

cıldirûn m 1. dikis, dikme 2. dakme, terzilik

cıl dîrûtin lîgê elbise dikmek

cıldirûnî m sarçalık

cıl dîtin lîgê adet görmek

cıldîtin m adet görmek

cıldîtî nê adeti, adet giymûş olan

cılêu dîni nê çarmaşır

cılêu hûkanîyê nê gelinlik

cılêu jinan nê kadan elbisesi

cılêu mîran nê çekek elbisesi

cılêu resnî nê resmi elbise (veya giysi)

cılêu serê nê iştîk

cılêu şirneyî iştîneyî bir tûs elbise

cılêu şevê nê gecelik

cılêu xewê nê gecelik elbise

cılêu xewê nê gecelik

cılêu zarokan nê çocuk elbisesi

cılêu zivak nê keran elbise

cılêu m jilet

cîlê zîf nê zulfik elbise

cîlîroş nêlîr elbise sarçası

cîlîroşî m elbise sarçalığı

cîfû m sel

cîlhesp m at egeri

cîlhesîn nê mawîlî, mawî giysîl

cîlîlîwêş m askî, elbise askısı

cîlîlîwandî m siyama

cîlîlîwandî lîgê siyirmek dîzla sirtunerek bir
seyim yüzünden bir parça soymak, kopar-
mak veya üzerini hafifçe yutumak

cîlîlîwandî nê siyrûk

cîlîlîwî nê soymak, siyirilmiş olan

cîlîlîtin m siyirîna

cîlîlîtin lîgê siyirîmak

cîlîk (I) m 1. çûl (kaidan veya yünden yapılmış

kayvan örüsü) 2. alak (hayvan çulu) 3. bez,

çaput 4. helleme, baş, yapık 5. teğelti, yo-

na (teğert altına konulan keçe) 6. yapınacak

-a xwe ji avê derdîze keçesunu sudan çî-
karmak, sudan keçesini çikarmak

cîlîk (II) n giysi, elbise - mîllik eskî pişkû giy-
sî

cîlîkêrîna m çutîlma

cîlîk kîrin lîgê çullamak

cîlîkreş nê siyah giysîl

cîlîk m göz çapağı

cîlîkar nêlîr elbise yapan, terzi

cîlîkesk nê yeşîlî, yeşîl giysîlî (yeşîl giyînmiş
kumaş)

cîlîkevn nê eskî elbiseli

elkiriñ *m* çullama
 el kırım *ğış* çullamak
 elkiriñ *m* 1. çulla 2. giyimli, giyinik
 elilëbün *m* giyinik olma
 el lë bün *bbö* 1. giyinik alıñak * gava ku ez ketim odıyañ cil lë bün odıyañ gıñıñıñce giyinikü 2. elbise birine aymak, urıne tam otırmak
 elilëbüñ *m* giyinik
 el li ber bün *bbö* giyinik olmak
 elliñ *m* yeni giysiñ
 elipak *m* tıy giysiñ
 elipne *m* yamalı elb zeli
 eliq *m* 1. cilk * hëka eliq cilk yumurta 2. sulı, cıva, zevceñ (yereñz şakıñ) yapım, davranışları ile çevresinin tedirgin eden kınse) ~ derketim çik çikmak = kırım cilk etmek
 eliqetin *m* del (kınseñ)
 eliq *m* solukluk, cıvıklık, zevceñlik
 eliqibün *m* 1. cilklaşma 2. sululaşma, cıvıklaşma
 eliq bün *bbö* 1. cilklaşmak 2. sululaşma, cıvıklaşma
 eliqüñ *m* cilklik
 elis *m* kneç
 eliskirin *m* kneçlene
 elis kırım *ğış* kneçlemeñek
 eliskiriñ *m* kneçli, kneç ile kaplanmış olan
 elisor *m* kırnızılı, kırnız elbiseñ
 elispiñ *m* beyazlı, beyaz elbiseñ (giysileri beyaz olan kınseñ)
 elşil *m* islek giysiñli
 elşin *m* mavil, mav, giyinmiş kınse
 elisuñduñ çamaşmañ, yıkamañ (elbise vs. yıkan kınseñ)
 elisok *m* 1. çamaşarlıca, çamaşarlık 2. vumak
 elisotıñ *m* çamaşarlıca, yıkayıcıñık
 elisoyıñ *m* çamaşar (yıkamañğı)
 elisüştin *m* elbise yıkamañ
 el şüştin *ğış* elbise yıcamak
 elisüştiñ *m* islek hañı yıkamak, giysileri yıkanmañ tertimatı olan
 elit *m* kesme
 el ü berg *m* 1. giysi, elbise, giyecek 2. giyim, isli baş, kuyafet 3. giyim kuşum
 elix *m* hindî (Nfeleagnis gallopavni)
 elvegirik *m* mandal
 elwedat *m* elvela
 elwergirtin *m* giyinme
 el wergirtin *ğış* giyirmek * lev jil mışazeyän baş lıñce wergirtin tıy mağazañdan giyirlerdiñ
 elwergirtıñ *m* giyinik
 elxameñ *m* giyim evi
 elzeñ *m* patıka
 elziñ *m* patıka
 elzer *m* sarıñ, sarı elbiseñ
 elim *m* 1. Cıñ 2. kutbe
 elmukarın *m* toplama

cıma kırım *ğış* toplamak
 emat *bbö* verizat
 emayıñ *m* veraset
 embiñ *m* 1. eğlene 2. cümbüñ (cümbaş çalgısı)
 emilëñhend *m* emat cümbaşçı ~a rengen renk cümbaşçı
 emilëñhendıñ *m* cümbaşçılık
 emilëñjen *m* emat cümbaşçı
 emilëñjenıñ *m* cümbaşçılık
 emhöz *m* huysuz
 emetin *m* 1. kula tıstı 2. kele 3. emir kecañ ~a 4. söñküz
 emeimeñ *m* 1. iri kañ 2. ~a hatırlık, bank (yer)
 emellek *bbö* emelii
 emellek (I) *m* cıñbalık
 emellek (II) *m* bir tar ekmeñ talıñ
 emelüñ (I) *m* emel malıya amıñdu
 emelüñ, emelüñlik (II) *m* yağ, pekmez ve ekmeñler yapım bir tar ekmeñ talıñ
 emelürük *m* 1. emhur 2. topluluk 3. toplama, topları
 emuk *m* kır
 emüñ *m* eme, çirleşme (emurıñdu)
 emüküt *m* izdiñim
 emür *m* emel emel
 emürüñ *m* emellik
 emüñelëbün *m* (bün kınse veya şey) ortadın kaybolmañ
 emüñelañ bün *ğış* (bün kınse veya şey) ortadın kaybolmañ
 emüñaf *m* çan, k l se çanı
 emyar *m* bir ayvanları kıliseye gümelere kın uyğan kınse
 em *m* 1. em 2. em (zeki ve akıllı kınse) (mec) ~ bi (yekü) girtin em tutmañ ~ gihlyta (yekü) (bitni) em tutmak ~ lë xstın em çarpmañ ~ li (yekü) süstın em jı dan) em çarpmañ ~ pë girtin em tutmañ ~ ö elnawır yuñci hayvanlar canavarlar ~ ö perı ecini ~ en (yekü) hatinë emleri başına toplamak (veya çösmek) ~ e (yekü) pë girtin em tutmak ~ en (yekü) hatin dorë emleri başına toplamak (veya üşünmek) ~ en (yekü) rabün pedarë emleri başına kalkmak * emñ em e em gibi
 embet *m* embet
 emel *m* 1. tapuz 2. ucu kutın sopı
 emaq *m* ldes
 emawır *m* 1. canavar 2. mec canavar (yaramaz, başını çöcek) 3. *m* canavar (acıbaşız, zalım kınse) * emñ emawır e canavar gibi, saldırgan 4. haydut gibi fısana korku veren ruñı yar kınse) * weki emawırkñ canavar gibi
 emawırıñ *m* canavarlık
 emayet *m* emayet, kıya
 embar *m* cimbar
 emcilandın *m* 1. arıñca, dıñıtama 2. allama, zıslıñe
 emcilandın *ğış* 1. arıñca, dıñıtama 2. allama, zıslıñe

çinlândi *rd* 1. arıncık, acınlıhas, durultulmuş 2. altı pullu, süstenik
 çinçilli *rd* 1. çir, duru, sal (duru duruma gelmiş) 2. altı pullu
 çinçilin *rd* 1. arıncık, durultulmuş, durultus 2. allama
 çinçilin *lğh* 1. arıncık, durultulmuş, durultmak 2. allamak
 çinçiq *rd* bantuk
 çinçiq *rd* 1. ricici beçli 2. altı pullu
 çinçirandih *rd* ezyet etme işkençe etme
 çinçirandih *lğh* ezyet etmek, işkençe etmek
 çinçirandî *rd* ezyet edilmiş olan
 çinçirin *rd* ezyet edilme
 çinçirin *lğh* ezyet edilene
 çinçiz *rd* iki renkli yılan
 çinû *rd* savaşı, asker
 çindar (I) *rd* çav yer kurdu
 çindar (II) *rd* çel çinai
 çindârî *rd* çinâlix
 çinde *rd* fahise, orospu
 çindebaz *rd* çapkın (erkek)
 çindebazî *rd* çapkınlık
 çindeff *rd* çalışçılık, otusputluk
 çindeşane *rd* gerelev, karhaç
 çindi (I) *rd* 1. sayılı, asıl, ileri gelen 2. asker 3. yığıt, cesur 4. keleş, yükşıklü (çok yükşıklü erkek) 5. temiz, iyi bilya
 çindi (II) *rd* aziz, ermiş
 çindîti *rd* 1. sayıtaluk, asîlik 2. yığıtlık 3. yükşıklük 4. iyi hüyluluk
 çineh *rd* çinah
 çinû *rd* şifleme (patıoğu koxasıyla ayırma)
 çinêkdirin *rd* şiflenme
 çinê kirtin *lğh* şiflemek
 çinêkirin *rd* şiflenmiş (patıoğu koxasından toplanmış olan tulu)
 çinên (I) *rd* küçük bahçe
 çinên (II) *rd* mûşu ngal (patıruk toplayıcısı)
 çinêni *rd* ngalîk
 çinêw *rd* kûzê
 çingal *rd* çenge, arman
 çinger, çingeri *rd* kirtî ve uzun saçlı (kimsê)
 çingirtî *rd* çinutılmış olan
 çinîqandî *rd* somurtmak
 çinîqandî *lğh* somurtmak
 çinîqandî *rd* somurtma, somurtus
 çinîqîn *lğh* somurtmaq
 çinîqandî (I) *rd* sicutatma, ürütme, ürpertme
 çinîqandî (II) *rd* süstenme (çocuk şeyleri süsleyip süstenme)
 çinîqandî (I) *lğh* süstenmek, ürütme, ürpertmek
 çinîqandî (II) *lğh* süstenmek (çocuk şeyleri süsleyip süstenmek)
 çinîqandî (I) *rd* sicutatmış, ürütülmüş
 çinîqandî (II) *rd* süstenmiş
 çinîqî (I) *rd* ürütme, ürpertmiş olan
 çinîqî (II) *rd* süstenmiş

çinîqîn (I) *rd* süstenme, ürütme, ürpertme
 çinîqîn (II) *rd* süstenme, süstenmiş
 çinîqîn (I) *lğh* süstenmek, ürütme, ürpertmek
 çinîqîn (II) *lğh* süstenmek
 çinîsî *rd* horin bağortlen (Rubus caesius)
 çinîsuz *rd* cenaze
 çinî (I) *rd* şifleme (patıoğu koxasında ayırma)
 çinî (II) *rd* çinleri olduğına inanılan kimse
 çinîkirin *rd* şifleme
 çinî kirtin *lğh* şiflemek * min pemlû çinî kirtin *rd* patıoğu şifledim
 çinîkirî *rd* şiflenlik, şiflenmiş olan
 çinîket *rd* çinî cenahet
 çinîke *rd* küçük cin
 çinîkî *rd* çığır, çin çetpazı gibi olan
 çinîkîbûn *rd* çinîleşme
 çinîkî bûn *lğh* çinîleşmek
 çinîqî *rd* çığır, huysuz * hespê çinîqî huysuz *rd*
 çinowî *rd* çığır
 çinowîbûn *rd* çıldırma, çilgırlaşma, delirme
 çinowî bûn *lğh* çıldırmaq, çilgırlaşmaq, delirmek
 çinoyî *rd* 1. çinî 2. çığır, deli, huysuz * bûn *rd* çinîleşmek, çinî olupak 2) çinî: getirmek
 çinoyîbûn *rd* 1. çinîleşme 2. delirme, çıldırma
 çinoyî bûn *lğh* 1. çinîleşmek 2. delirmek, çıldırmaq
 çinoyîbüyî *rd* delirmiş, çıldırmış kimse
 çinû *rd* herhangi bir şeyi gösterip vermeme
 çinû kirtin *lğh* bir şeyi verer gibi yapıp getirmezlik
 çinû (I) *rd* cin (ins û cin; deymeden geçer, Türkçe kuşığı m cin)
 çinû (II) *rd* 1. çinû, cin * portekal meweke j) çinû taruncan *rd* portekal tarunc çinûnden bir meweke 2. çinû, cin (taralarında ortak benzerlikler bulunan varlıklar topluluğu) 3. çinû isay, kök, asl) 4. çinû, tuluf (argo) 5. bir çinû (pek çok ortak özellikleri bulunan kişiler topluluğu) 6. çinû çinû (yüksek rütulakte olan) * hespê j) çinûn çinû *rd* çinî çinîbiyet çinû çinîbiyet
 çinîsiyet *rd* çinîsiyet, çinîlik, eşev
 çinî *rd* çinû çinî eşevsel, seksüel
 çinû *rd* çinîsellik
 çinû *rd* çinîz
 çinûbûn *rd* çinîleşme
 çinû bûn *lğh* çinîleşmek
 çinû *rd* çinîlik
 çinû *rd* çinîz
 çinûk *rd* çinîz
 çinûkbûn *rd* çinîleşme
 çinûk bûn *lğh* çinîleşmek
 çinûkî *rd* çinîlik
 çinû *rd* 1. çığır, deli 2. somurt, asabi
 çinû *rd* 1. çığırılık, delilik 2. çinîrlük, asabîlik—bûn (I) delirmek 2) çinîz getirmek
 çinûs *rd* çinîlet, büyük kötülük

cinûs *el'igünış*, suzusuk, mendebur
cinûsî *el'igünçlik*, suuzukluk, mendeburluk
cinyaş *el'cezeve*, naaş
cip *el'epay*
cıpcanî *el'el'epcanî*
cıpcımlî *el'sopceğuk*
cıpcırlî *el'apayrı*, bambaşca
cıpcırlî *el'benimşeklik*
cıpcırlıw *el'geppenç*, gepçenc
cıpcında *el'apayrı*, bambaşca
cıpcındatın *benimşeklik*
cıpcırlî *el'apayrı*
cıpcıqlı *el'el'pultu*
cıpcıqlıw *el'sulu*, suvek kınse
cıpcıqlıq (I) *el'balonuk*
cıpcıqlıq (II) *el'peres*
cıpcı *el'agucuk* suük çözüğünı sevmek için söy-
 lenir)

cır *el'huç*, cırtaç * **cıra** *el'we* *el'wey* *el'huç*
 güzel değıl 2. yüz, şupı (yüzü herhangi bir
 niteliğe sahip olan) * **keçika** *ku cıra* *we*
el'weşik *el'güzel* yüzü kız 3. mürmele ~ ü
 cedel nitelikçe, ağız delişi ~ ü **cedel** *kirin*
cebellesmeç ~a (...) *je* *re* *ne* *weş* *hutin* *ar-*
tipak *hulmak* ~a *kanıye* *bi* *püğe* *ne* *weş*
el'şıye *el'çavıya* *kanıye* *de* *heşin* *hüye* *ke-*
çinin *sewmedü* *er* *hınu* *ıno* *dübirde* *ıter-*
nis ~a *yekeü* *ne* *weş* *bün* (y) *huysuz* *olmak* 2)
 kuru olmak (olunuz bir durtun olmak) *
me *rasü* *göl*, *cıra* *ne* *meşwey* *bi* *doğruyu*
söyleyan *külü* *aduk* ~a *mırsan* *bi* *çav* *el*
biritiyan *weşik* *el'kaş* *de* *güz*, *geni* *söz* ~a
rustan *ne* *weş* *el'çögri* *soy'eyeni* *doçuz*
köyren *kovınar* ~a *wun* *bi* *heç* *ne* *weş*
bün *birinin* *sew* *etmek*, *biriniye* *ışi* *ge-*
çirmek *yekeü* ~ (wü) *weşik* *bün* *nur* *yüzlü*
 ~a *yekeü* *weşik* *bün* *güzel* *olmak* * **cıra**
ve *keçik* *weşik* *el'bu* *sız* *güzel* ~a *we*
weş *kirin* *huynu* *düzelmek* ~a *we* *weş*
şik *kirin* (y) *kendini* *güzelleştirmek* 2) *huynu*
düzelmek

cırandı *el'1*, hağırına 2. okın tıme
cırandı *el'ğü* 1. bağırma 2. okın etmek
cıransı *el'el'el'bağı* (Dıras Çağırmas)
elre *zadı* *geç* *şıçarı*
cırcır *el'el'el'bağı* *el'el'el'bağı*
cırcır (I) *el'el'el'bağı* (bir yerde taşların çök-
 olmesi) * **elora** *non* *pir* *cırcır* *el'el'el'bağı*
kuyruğu *çök* *akı* *şıçtı*
elre (II) *el'el'el'bağı*
cırcırlı *el'el'el'bağı* (dar bir yere zorla sığma)
cırcırlı *el'el'el'bağı* 1. sığama, tıkmak,
cırcırlı *el'el'el'bağı* 2. sığdırarak, tıkmak,
cırcırlı *el'el'el'bağı* 3. sığdırılmış)
cırcır *el'el'el'bağı* (bir yerde taşların çök-
 olmesi)
cırcırlı *el'el'el'bağı* 4. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 5. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 6. sığdırılmak

cırcır *el'el'el'bağı* 7. sığdırılmak (dar bir yere zorla sığ-
 mak) ~ *heç* *sığdırılmak*
cırcır *el'el'el'bağı* 8. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 9. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 10. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 11. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 12. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 13. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 14. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 15. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 16. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 17. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 18. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 19. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 20. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 21. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 22. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 23. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 24. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 25. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 26. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 27. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 28. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 29. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 30. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 31. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 32. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 33. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 34. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 35. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 36. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 37. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 38. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 39. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 40. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 41. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 42. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 43. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 44. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 45. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 46. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 47. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 48. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 49. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 50. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 51. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 52. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 53. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 54. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 55. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 56. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 57. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 58. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 59. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 60. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 61. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 62. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 63. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 64. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 65. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 66. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 67. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 68. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 69. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 70. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 71. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 72. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 73. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 74. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 75. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 76. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 77. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 78. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 79. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 80. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 81. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 82. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 83. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 84. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 85. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 86. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 87. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 88. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 89. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 90. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 91. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 92. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 93. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 94. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 95. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 96. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 97. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 98. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 99. sığdırılmak
cırcır *el'el'el'bağı* 100. sığdırılmak

inə, lazımsız > bığartın ödəmək, lazımsız etmək * cürmü bığartın hasını ödənti - dan bələmək, lazımsız etmək * cürmü dala (nəsi) ödədilər > kətin stüyə (yəkli) cürmünü çək-mək > kürin (çirini) para çəkəyərə çəpimək > kışandın 1) cürmünü çəkəcək 2) ödəmək, lazımsız etmək * cürmü kışandın hasını ödədi-lər > ö cürmüylə cürmü > a (tışləki) ji (yekli) bığartın fərəncini (birinə) çəkərmək > a (tış-ləki) kışandın acısını çəkəcək > a xwe dan cürmünü çəkəcək

cürmdər *rd* cürmüdü

cürmdən *m* ödəmə, lazımsız etmə

cürmdəyi *rd* ödəmə, lazımsız etmə olan

cürmdəyin *m* ödəyis, lazımsız alma

cürm *m* 1. kurna, yalək, su yağıq 2. dükək

cürm *n* kurna

cürmexweş *rd* 1. sığışsız, soraq düşkən, çəkin 2. huysuz, gərgin, əksi fənaqı, burçın) * jineke cürmexweş e gəncisiz bir kadin * nam tünə vı ulamı bəski cürmexweş bədi bər bu adam kədar əksi bəni görmədim 3. çəkinməz, sığışsız, razi 4. qıtaq, huysuz, sığışca 5. sınıq, çək (fəni sığın, həsi gürməyən) > bün gəncisiz ölmək, huysuz ol-mək

cürmexweşə *rd* bə gəncə

cürmexweşbün *m* 1. huysuzlaşma 2. əksi ləşmə, tərsləşmə 3. sevimsizləşmə

cürmexweş bün *lğ* 1. huysuzlaşmaq * kürük hər çığaz mezin dibe cürmexweş dibe çə-cək bəyüdükçe huysuzlaşıyor 2. əksiləş-mək tərsləşmək 3. sevimsizləşmək

cürmexweşik *rd* cəltə, ə, bədi

cürmexweşikbün *m* sevimsizləşmə

cürmexweşik bün *lğ* ə sevimsizləşmək

cürmexweşki *m* sevimsizlik

cürmexweşi *m* 1. sığışsızlıq 2. huysuzluq, əksi-lək, tərslək 3. çəkinlik 4. iticlik, sevimsizlik 5. gəziklik > kürin 1) əksilik etmək, əksilən-mək 2. kşləşmə 3. huysuzluq etmək 2) gəzik-lək yapmaq

cürmexweşbün *m* huysuzlanma, huysuzlaşma
cürmexweşi bün *lğ* ə huysuzlanma, huysuz-laşmaq

cürmexweşikirin *m* əksiləşmə, huysuzlaşma

cürmexweşi kürin *lğ* ə əksiləşirmək, huysuz-laşmaq

cürnik *m* 1. korna, yalək (kuçək olan) 2. solək (kuş kafeslərində su yarı)

cürmü *rd* mənəh (Cürmü hası)

cürqələy *rd* ləf arın

cürte *rd* şüət, şüət kadin

cürtemiz *rd* pıstıq

cürtemizi *m* pıstıqlık

cürtezi *rd* şüətlik

cürü *rd* yəntiməyə yüz tutmuş olan

cürücedil *m* gəç ərsizlik

cürzerab *rd* huysuz, əksi (məq, burçın)

cürzerab *rd* *m* huysuzluq, əksilik > kürin huysuzluq etmək

cürzeweş *rd* 1. güclü yildizi 2. sevimli, səmpək 3. huylu, rzi huylu, güclü huylu * zürükəfü

cürzeweş yi *rd* huylu bər cəciək

cürzeweş *rd* sevimli

cürzeweşkbün *m* sevimliləşmə

cürzeweşik bün *lğ* ə sevimliləşmək

cürzeweşki *m* sevimlilik

cürzeweşkiirin *m* sevimliləşmə

cürzeweşik kürin *lğ* ə sevimliləşirmək

cür *m* kureç

cürəne *m* kureç ocağı

cürir *m* mertək

cürn *n* 1. nəsi, soy 2. nəsi, ööl, soy (huysuzluq) * kışpə ji cürnən soyu n - ə (tışləki)

kür bün nəsi tükərmək > ə kuçikə kopek soyu (suysuz, su, bayaqı kınca)

cür *rd* sönlük

cür *rd* nişan alətə bədi

cür *n* 1. tıke 2. lime - - lime lime

cür (I) *rd* çiv m canlılıq, hərəkətlik, kərsi kərsi - m en zayıf teqki - ö - doğal teqki və tərəkət şüərləli

cür (II) *m* kalınlıq, gürültü

cürək *m* 1. toplum 2. topluluk, cəmiət > a çə-tətiliyə bün toplum > a hovətəi ilkel top-lum > a pırcıqarəğ çəğləci toplum > a sər-məyudər kapitalist toplum > a tēheri tükə-tin toplum

cürəkbar *rd* sətulqar

cürəkbari *m* sətulqanlıq

cürəkbaş *m* toplunlaşma

cürəkbaşy *rd* toplunlaşma

cürəkbaşyın *m* toplunlaşma

cürəki *rd* 1. toplumun, sosial, məşəri * wj-dənə cürəki məşəri vicdan 2. *nəsi* sosyo-liz, toplunca

cürəkbaş *rd* 1. toplunsallaşma, sosyallaş-mə 2. *soşyal* toplunsallaşma, sosyallaşma
cürəki bün *lğ* 1. toplunsallaşmaq, sosyallaş-mək 2. *soşyeri* toplunsallaşmaq, sosyallaş-mək

cürəkbaşy *rd* toplunsallaşma, sosyallaşma
cürəkbaşyın *m* toplunsallaşma, sosyallaş-mə

cürəkbaşyın *m* 1. əh toplunsallaşma, sosyallaşma 2. *soşyeri* toplunsallaşma, sosyallaşma

cürəkbaşyın *lğ* 1. əh toplunsallaşmaq, sosyallaşmaq 2. *soşyeri* toplunsallaşmaq, sosyallaşmaq

cürəkbaşy *rd* 1. əh toplunsallaşdırılmış, sosyallaşdırılmış 2. *soşyeri* toplunsallaşdırılmış, sosyallaşdırılmış

cürəkbaşy *rd* 1. əh toplunsallaşdırmaq

cürəkbaşy *m* 1. toplunsallıq 2. toplunculuk, sosyallıq

çivakkirin *w* toplandırtmak
 çivakkîrî *w* toplandırtma işi
 çivaknas *w* bir bilim bilimsel, sosyolojik
 çivaknasîyî *w* toplum bilimsel, sosyolojik
 çivaknasî *w* toplum bilimi, sosyoloji
 çivaknasîti *w* toplum bilimsel
 çivakparêz *w* toplama
 çivakparêzî *w* toplama
 çivakwez *w* sokulgan
 çivakwezî *w* sokulganlık
 çivakzanî *w* toplum bilimi, sosyolojik
 çivakzanîyî *w* toplum bilimsel, sosyolojik
 çivakzanî *w* toplum bilimi, sosyoloji
 çivakzanîti *w* toplum bilimsel
 çivani *w* toplama
 çivan (T) randevu, heklama
 çivan (II) *w* 1. toplama, toplama 2. toplama (bu gündem üzerinde görüş ve tartışma amacıyla bir araya gelmek) 3. toplama (bir meclis bu gündeki bir soru üzerine) 4. üç oturum (yasama meclisi, bir kurul) 5. toplantılarından her biri -> *gışti* (an jî gelempêrî) genel kurul
 çivan (III) *w* bir toplama (işleri)
 çivana gışti *w* kamulaştırma
 çivandîn *w* 1. toplama, toplama 2. biriktirme 3. toplama (sistemleştirme) 4. toplama (bir araya gelme) * *pir û kal li vir çivandîu yashên* buraya yığıldı
 çivandîn *êğb* 1. toplama 2. biriktirmek 3. toplama (sistemleştirme) 4. toplama (bir araya gelme) * *pir û kal li vir çivandîu yashên* buraya yığıldı
 çivandî *w* 1. toplama, toplama 2. biriktirilme
 çivandêk *w* bir toplama
 çivandêkî *w* toplama
 çivandî *w* toplama (işleri)
 çivang *w* keşif * *çivanga astiyê barîs* keşifçisi
 çivangêlî *w* 1. keşif 2. meclis, toplama
 çivank *w* 1. toplama 2. keşif
 çivar *w* 1. biriktirme (toplama, kültürel varlıkların gelişme göstermesi ve uygulanma düzeyinin yükselmesi durumu) 2. keşifçilik
 çivardar *w* 1. biriktirme 2. keşifçilik
 çivardarî *w* 1. biriktirme 2. keşifçilik
 çivari *w* biriktirme
 çivat *w* 1. toplama 2. toplama, toplantı, grup (aynı yerde bulunan insanların topluluğu) 3. topluluk, toplantı (ajir dîndep veya sayılanlarla) 4. meclis, konsey (bir konuya konuşmak veya tartışmak için bir araya gelme) 5. meclis (dava: toplantısı) 6. toplama, toplantı - *gerandîn di van kurnak*, meclis kurmak (gelenek için konuşmak için toplanmak) - *gerîn meclis toplanmak meclis* - *gerîn kîrîn meclis kurmak*, divan kurmak - *gîrê dan meclis* -

mek (gelenek için konuşmak için toplanmak) - *û çaxi toplanî*, meclis -> *astiyê gîrêna konseyî* -> *avaker* kurucu meclis -> *Dadîyê Adalet Dîwanî* -> *damîzîna* (an jî *avaker*) kurucu -> *gîştî* (an jî *gelempêrî*) genel kurul -> *saferîyê betariyê meclisî* -> *(yekî) xên bîn meclisî* (an olma) -> *yelmûman ferer alayî*

çivata dewletê *w* danıştay
 çivata hûdûdan *w* burjuvaz meclis
 çivata pîran *w* senato
 çivata pîrmendap *w* üçüncü heyet
 çivata şanûndamanê *w* yasama meclisi
 çivata şaperandîrê *w* yürütme kurulu
 çivata rawêjîyê *w* istişare meclisi
 çivata rûbanî *w* ruhani sınıfı
 çivata şewrê *w* istişare meclisi
 çivata wezîran *w* bakanlar kurulu, kabine
 çivata yelmûman *w* ferer alayı
 çivargelî *w* toplama
 çivartîz *w* dost meclislerini seven
 çivati *w* toplulukla ilgili
 çivathîlet *w* 1. meclis, parlamento 2. ulusal konsey
 çivatîşîrî *w* dâst meclislerinde bulunan konuşma
 çivatok *w* toplantı
 çivaterek *w* bir konsey başkanı
 çivaterekî *w* konsey başkanlığı
 çivatzanî *w* sosyoloji
 çivdîn *w* üsûl, bir toplama
 çiv dan *êğb* toplanmak, bir araya toplanmak
 çivrandîn *w* gelişme
 çivrandîn *êğb* gelişme
 çivîlî *w* gelişme, serpilme olan
 çivîrî *w* gelişme, serpilme (büyüyüp boy almak)

çivîrî *êğb* gelişme, serpilme (büyümek, hey almak) * *li keçikê mîze bîke haş çivîrîye* kaza bakıcı gelme
 çivîrandîn *w* büyüme
 çivîrandîn *êğb* 1. büyüme, gelişme 2. gelişme (elbise için) 3. büyüme (elbise için) 4. gelişme (elbise için) 5. gelişme (elbise için) 6. gelişme
 çivîrî *êğb* 1. büyüme 2. gelişme (elbise için) 3. büyüme (elbise için) 4. gelişme (elbise için) 5. gelişme (elbise için) 6. gelişme
 çivîyayî *w* toplama
 çivî *w* toplama

çivîn *w* 1. toplama 2. toplantı (bir gündem üzerinde görüşme yapmak amacıyla bir araya gelme) 3. toplantı (bir meclisin içindeki birleşimlerin tümü) 4. toplama 5. biriktirme -

eziğin ipék anîr ar + danînt toplanmâ yap-nac (veya düzenlenmec) = li dar ketin toplanac başlanmak (veya yapılacaq) = li dar ketin toplandı başlanmak (düzenlenerek veya yapıldı) = pêk anîr toplanmâ y qmîc = a as-raq bilîqd rizve (veya demek) toplandı = a aşkeru (ca ji vekîrt) tek oturum = a çapem-menyê kasim toplandı = a gopîkî (ca ji lîtkeyê) demek toplandı.

elvin *teğs* 1. toplandı 2. birlikmek * li her-derî bi hezaran mîroy elvîyabûn kapîran.

elvine tîmlerde insan birkênışt

elvîna *gelemperî wê genc kîral*

elvîna *pevreyî wê birgêk duran*

elvînbûr *wê toplanacî*

elvîndanîn *wê toplanî düzenlemek*

elvîn *danîq teğs toplanî düzenlemek*

elvîndar *fezaw toplanî kolluktîr*

elvînek *wê 1. toplanî 2. toplanî bu toplanî = çînledi bu ezîmlerîn olan*

elvîng *wê toplanî*

elvîngelî *wê toplanî yen*

elvînk *wê toplanî, koçk toplanî*

elvî *bu erî*

elvîyê *elvin toplanî*

elvîyî *wê toplanîçî*

elwîndî *elvî bey elvîndî, elvîndî*

elwîmîrî *wê bey elvîndîlik, elvîndîçî*

elwîan *wê 1. genc (yasî tîrlemencî çîw) 2.*

*genc (haywanlar qim, gelişimisi tamamlaşmâncî olan) * ev hesp çend zîwî ye, elwan*

*xoya dîke bu mî kac yaşînda, genc görünü-yor 3. genc (gençlikteki özelliklerini koru-yor, dînc) 4. genc (vîhîn bakımındî yerên-cî, gelişimisi, toy) 5. wê gençlik (genc in-sanlar mîwî) * elwînanî Kurd Kurî genc-liği 6. estekî (güzelîk duyğusuna ile dîncî olan veya güzelîk duyğusuna uygun olan) * avahîyeke elwan*

*estekî bu yapı 7. güze, (büyükteki ayırmî ve olgîle, estekî çîwne ile hoşç giderek hayranlık uyandıncî) * hu-mûrîn elwan güzel sanatî 8. güzel (güze: kız veya kadın) 9. vakîçî 10. taze (kız, yıpranmış, yorulmuş) * hîna tîzê çî-wan hîî dîha tîzê ve güzelî 11. wê tîzê*

tîkene kadînt = ên nûrkîyî sîmadkîler, sîm-dîkî gençler

elwîanîçî *wê belîçî belîçî*

elwîanîçî *wê 1. belîçî 2. retîçî, sözlîçî*

(soz sanatîrî) inçîyên bilgî dînt 3. wê belîçî (büyük anlatım sanatî)

elwîanîçîkî *wê belîçîçî çîw çîkînc*

elwan *bûn* *wê 1. gençleşme (genc görünme) 2.*

gençleşme (yeniden gençlik ve canlılık ka-zanmâ) 3. güzelleşme 4. tîzê, estînc

elwan *bûn* *teğs* 1. gençleşmek (genc görün-mek) * *purê xwe jê kir elwan hîî saçlarını kesîncê gençleşî 2. gençleşmek (yeniden gençlik ve canlılık kazanmak) 3. güzelleş-*

mek 4. tîzleşmek

elwîanîçîyî *wê 1. gençleşme 2. güzelleşme 3.*

tîzleşme olan

elwîanbûşîn *wê 1. gençleşme 2. güzelleşme 3.*

tîzleşme

elwîane *wê güzelîc, elwîane*

elwîazga *wê tosan*

elwîangelî *wê güzelîk salomî*

elwîanhuwî *wê güze sanatlar*

elwîanîk (I) *bu erî*

elwîanîk (II) *wê 1. gencek, çîwan 2. kabar*

(davranış düşünce, duygu bakımında nazîk olan kişîçî)

elwîanîk (III) *wê 1. habîr, habîrî elvîndî (ka-rînlîçî bütün iyî niteliklerî mîwîyan) 2. hu-mûrîçî*

elwîanîçî *wê 1. kabarîçî 2. wê kîharî*

elwîanîkîbûn *wê kabarlaşma*

elwîanîkî *bûn* *teğs* *kîwî laşmak*

elwîanîyî *wê güzelî duyğusal*

elwîanî (I) *bu erî*

elwîanî (II) *wê 1. gençlik (genc nîna anlatmî*

2. gençlik (insan hayatını engelîle bitîrî yaş başîndîkî dönemî) 3. gençlik (genc bir

kişînin tamamî) 4. güzelîk 5. güzelîk (çokşîyîncî söz veya davranış, iyîlîk) 6. güzelîk

(güzelî olan, bu çîw nîmlîçî) 7. vakîçî-lîk 8. estekî - hîzanîyîcî pîrî bkîkîyî

gençlik toy, yaşlîkta güççüçlûktîr - kela

sîrê ve gençlik çîw çîluk gîpî geçer

elwîanîk *wê wîtoy (uç yasamî kadînt elvînat) ye-remî*

elwîanîncî *wêwî estekîçî*

elwîanîncî *wê estekîçîçî*

elwîanîncî *wê estekî, estekîncî*

elwîanîncîwîz *wêwî estekî (güzelîçî er. jîzîçî, er. yuce beğîçî saç an kîçî)*

elwîanîncîwîçî *wê estekîçî*

elwîanîncî *wêwî estekîçî, estekîncî, estekîçîçî*

elwîankîrî *wê 1. estekîçî, estekîncî 2. gü-zelîk nîmanî*

elwîankîrî *wê 1. estekîçî, güzelî duyğusal ile çîçîçî çîw veya gü-zelîk duyğusuna uygun olan) * avahîyeke*

elwîankîrî estekîçî bu yapı 3. feç estekî (fel-çîçî kîwî olçak) 3. estekîçî, estekîncî, estekîçî-çîçî 4. güzelîçî anlatmî çî

elwîankîrîçî *wê estekîçîçî, estekîncî*

elwîankîrî *wê gençlik çağında çîw*

elwîankîrî *wê güzelleşme*

elwîankîrîn *wê 1. gençleşme (yeniden genç-lik ne ve dîçîçîçîncî kavuşmâ) 2. gençleşme (genc gösterme) 3. güzelleşme*

elwan *kîrîn* *teğs* 1. gençleşmek (yeniden

gençleşme ve dîçîçîçîncî kavuşmak) 2.

*gençleşmek (genc göstermek) * purê*

kîrîtu elwan kîrî kîwî saç sîmî gençleşîndî

3. güzelleşmek

ciwan kirî *af* güzelleştirilmiş olan
 ciwanmerd *af* ciwanmerci, centilmen
 ciwanmerdane *af* centilmence
 ciwanmerdî *af* ciwanmerçlik, centilmenlik
 ciwanmêr *af* 1. ciwanmerci, centilmen. ka-
 tar (davranış düşünce, duygular bakımında ciz-
 zik olan kişiye) 2. babecan
 ciwanmêrane *af* kibarcıca, ceniplimence
 ciwanmêrhûn *af* 1. ciwanmerleşme, kibarcı-
 ca 2. babecanlıca
 ciwanmêr bûn *af* 1. ciwanmerleşmek ki-
 barleşmek 2. babecanlaşmak
 ciwanmêrî *af* 1. ciwanmerçlik, centilmenlik,
 kibarcık 2. babecanlılık ~ kirin kibarcık et-
 mek ~ya (yekî) pê girin ciwanmerçî girtinmek
 ciwanmêrîbûn *af* kibar, laşına
 ciwanmêrî bûn *af* kibarcılaşmak
 ciwanmêrkî *af* kibarcıca, centilmence
 ciwanmîzî *af* şecar, büyüklük
 ciwanname *af* güzel duyuculuk
 ciwanpîştî *af* estî estî
 ciwanrîk *af* jöntürk
 ciwanxus *af* 1. yalızlık, alınlık genç 2. deli-
 kânî, yığıt
 ciwanzani *af* güzel duyuculuk
 ciwar (I) *af* bar cihîr
 ciwar (II) *af* 1. yerleşik 2. sâhibi meskîni yer
 çiverek *af* çengere
 ciwgar *af* 12 de 15 Martta seçilen bu murat
 şenliği, önce meydanı bu ateş yakılı ve
 gençler üzerindeki alkış, insanları etrafında ha-
 laya durulur. Karşılar birbirine yiyecekler
 götürür ve her kes en güzel elbiselerini giye-
 rek katlanırlar kâtilin
 ciw *af* kesme (çocuk dilinde) ~ ~ kesmek
 ciwre *af* sigara = kişandîn sigara içmek ~ li
 ser ciwreyê kişandîn (an ji sar nekirin)
 (sigara içtikleri için ara vermeden sigara
 içmek) ~ li ser ciwreyê pêşandîn hubuc si-
 gara sarınax
 ciwreşûnk *af* sigareçlik
 ciwreşûş *af* sigara içme (solan kişiye)
 ciwreşûşî *af* sigareçlilik
 ciwreşkîş *af* sigara içmek, sigara içicisi
 ciwreşkîşî *af* sigara içmeçiliği
 ciwreşî *af* peşet
 ciwreşûn *af* 1. yerinde duranama, kipirdanp
 durma 2. şaşılma, şüphelenme
 ciwreşûn *af* 1. yerince duranama, k. par-
 dîng durmak 2. şüphelenmek, şüphelenmek
 ciwî *af* eşî pûskî, pûskîk
 ciwîlandîn *af* 1. kışkırtma 2. tahrik etme (cins-
 sel duyguların arızası)
 ciwîlandîn *af* 1. kışkırtmak 2. tahrik etmek
 (cinsel duyguların arızası)
 ciwîlandî *af* 1. kışkırtılmış 2. tahrik edilmiş
 ciwîbûn *af* eskime, postulme
 ciwîl bûn *af* 1. eskimek, postulmek * kineç

mîn ciwîl bûye ebise m. gûşamîş
 ciwîlbûyî *af* eskime, postulme
 ciwîlî (I) *af* oyunbozanlık ~ kirin oyunbozan-
 lık etmek
 ciwîlî (II) *af* 1. kışkırtılmış 2. tahrik edilmiş,
 tahrik olmuş olan
 ciwîlî *af* 1. kışkırtılma 2. tahrik edilme, tahrik
 etme
 ciwîlîp *af* 1. kışkırtılmak 2. tahrik edilmek,
 tahrik olmak
 ciwîrandîn *af* ciwîlandîn
 ciwîrandî bûn ciwîlandî
 ciwîrîn *af* ciwîlî
 ciwîş *af* 1. hem 2. zîleka
 ciwîşî *af* 1. hayâlik 2. hîşîrîk
 ciwîş *af* 1. şamazık, yaramaz 2. oyunbozan,
 m. zaka
 ciwîzî *af* 1. şamazıklık, yaramazlık 2. muzıkçı-
 lık, oyunbozanlık ~ kirin muzıkçılık etmek
 ciwîzîkirin *af* muzıkçılığa
 ciwîzî kirin *af* muzıkçılığa
 ciwîzî *af* kesme
 ciwî kirin *af* kesmek (çocuk dilinde)
 ciwî *af* kes
 ciwîşî *af* 1. silâh yapımıca (veya çarçisi)
 2. silâhçı dükkân
 ciwîşî bûn *af* -- bûn ciwîşî cîşe
 ciwîşî *af* bolcu
 ciwîşî *af* hîşîrîk
 ciwîşî *af* toplama, toplama
 ciwîşî *af* 1. farklı, ayrık, ayrıntı 2. ayrıntı
 3. renk * ciwîşîmedarekî ciwîşî *af*
 renkli bir parlaklık (mîle)
 ciwîşî *af* farklılaşma
 ciwîşî *af* hîşîrîk, ayrışmak, farklılaş-
 mak
 ciwîşî *af* farklılaşma
 ciwîşî *af* 1. ayırma, ayrık 2. ayırım 3. anlay-
 mazlık 4. ayırmaç, farkı 5. ayırım (tefrik) 6.
 farklılık, farklılık 7. med. teahlîk * ez ciwî-
 şî *af* ayırma ve şevî *af* hîşîrîk *af* gecenin
 renkliliğini unutanam
 ciwîşî *af* ayırılmasına, farklılaşma
 ciwîşî *af* hîşîrîk, ayrışmak, farklılaş-
 mak
 ciwîşî *af* 1. ayırıcılık, farklılık 2. ayırma-
 cılık
 ciwîşî *af* 1. farklılaşma 2. ayırma
 (mîle) değışklîğî anlamî
 ciwîşî *af* 1. farklılaşmak 2. ayır-
 mak (mîle) değışklîğî anlamî
 ciwîşî *af* 1. farklılaşılma 2. ayırılma
 olan (mîle) değışklîğî anlamî
 ciwî *af* 1. ayır-
 ciwî (II) *af* 1. eş anlamlı kelime 1. eşdeğer,
 yerini tutan 3. m. fark
 ciwî *af* 1. eş 2. eş (çocuk dilinde) atış
 ciwî *af* 1. eş 2. eş (çocuk dilinde)
 ciwî *af* 1. eş 2. eş (çocuk dilinde)

elzam m elzâm

elzâre m elzâret - dar (yekî) (hürme) elzâret vermek - kıyandırmak, elzâret çekmek, çekmek - **el zârîn** elzâret etmek, çekmek etmek

elzâb, **elzâb** m elzâb

elzâbhalî m elzâbeye tutulmuş olan

elzâbhalibân m elzâbelenme

elzâbhalî bîn **âğâb** elzâbelenmek, elzâbeye tutulmak

elzâd m 1. elzâdın (para elzâbını) 2. elzâdın (bir kimsenin zârîhîne nisânetmek için) parâ bir yerden kendisine verilen, ev defteri hücrândeki belge - **el zâdâ** nufûs elzâdını, zârîn câğıdî

elze m elze

elze kirin **âğâb** elzâması

elzâr m tami algulasınmış ağaç * ev dar hâ elzâr e ve **elzâr** hîrî bu ağaç daha taze niye kestir

elzârî m tami algulasınmış ağaç dalları

elzâ m elze (Kur'anın bulunmuş olduğu oluz parçadan) her biri

elzâhend m 1. elhend 2. elî, kapak (lonları veya yapıkların birbirine dikileri) veya yapıpınlar bir kirâbe geçirilen deri, bez veya kâğıtla kapalı kutu) * **elzâhendâ** pîr-tâkê kutulu elzâ - kirin elhendek

elzâhendî m elzârî * romana sâ elzâhendî uç, elîli roman

elzâhendkar m/bn 1. elçi, muvelli * **el zâ** el pîrtâkân hâblm ser elzâhendkar da **ku** ev wân hidim **elzâhendkarîn** ataplan elzâye gutûcüp elhetereğim 2. m elçi tevl evi

elzâhendkarî m elçilik, muvellielik

elzâhendkar bur elzâhendkar

elzâhendkerî bur elzâhendkar

elzâhendkarîn m elzâhend

elzâhend kirin **âğâb** elhendek

elzâhendkarî m elzâr, elhendmiş olan

elzâhendxane m elzâr evi, muvelliâne

elzâ m elzâ

elzâ m elzâ

elzâ m elzâ

el (I) bur elzâr

el (II) m 1. tük, fet, ekrek, peyvî ve. râmî 2. el zâ, azâk 3. varim (hüsn bir şeyin ayrıldığı iki eşya parçadan her biri)

el m el

elbiciklîn **âğâb** yuratan imz

el bî el kirin **âğâb** elzâ etmek

elbeldârî **âğâb** nufûs edilmiş

elb m elb

elbêrk m testilek (testi konulan yer)

elcîk m elcîk

elcî m el cîrek el cînde

elâ m el zâr bulayda

elâ m elâd, münâze

elâ (I) **elâ** yer sahibi

elâ (II) **elâ** saygı gören, ihtimâr sahibi, mevki veya karîyer sahibi

elâ (III) **elâ** vekil sâ serok başbakan

elâ m 1. yerel, mahallî 2. hîlakal

elâ bîn **âğâb** yerelleşme, mahalleleşme

elâ bîn **âğâb** yerelleşmek, mahalleleşmek

elâ m yerellik

elâ m/bn makam

elâ m yerel

elâ m yerellik

elâ m/bn elâ (ek elâ ile kara elârin ortak adı -u min 1) elârinin küyesi 2) elârinin küyesi (çok sevdiği evladına) -a (yekî) bîn **pt** â parî elâ, parçalanmak -a (yekî) nekîrin pâne parâ elâri hâ parâ elâze -a (yekî) perîtin elâri parçalanmak -a (yekî) gul kirin elârinin delmek

elâ m elâri ağrısı

elâ m/bn elâri (elâri olan kimsesi)

elâ m elârilik

elâ m/bn elâri

elâ m/bn elâri (elâri parçalanmış kimse)

elâ m elârilik

elâ m yerel, mahallî

elâ m yerelleşme

elâ bîn **âğâb** yerelleşmek

elâ bîn **âğâb** yerelleşme

elâ kirin **âğâb** yerelleşmek

elâ m/bn elâri

elâ m yerellik

elâ (I) **elâ** 1. yardımcı, muavin (bir görev için, bu yüzerinin işine yardımcı eden, yük-lüğünde yerini ve yetkilerini üzerine alır kimse) 2. vekil 3. addî, hâfî sâ dozân dava vekil -ê serok (an ji serok) başkar vekil

elâ (II) m vekil

elâ m 1. yardımcı, muavinlik 2. vekil

elâ m/bn vekil

elâ m/bn vekil

elâ m/bn vekil

elâ m/bn vekil

elâ m/bn vekil

elâ m/bn vekil

elâ m/bn vekil

elâ m/bn vekil

elâ m/bn vekil

elâ m/bn vekil

elâ m/bn vekil

elâ m/bn vekil

elâ m/bn vekil

elâ m/bn vekil

elâ m/bn vekil

elâ m/bn vekil

elâ m/bn vekil

elâ m/bn vekil

elâ m/bn vekil

elâ m/bn vekil

* çihana ajalan hayvanat abanı 4. dünya (da, çevre, orta n) * em hula xwe didîne ku çihan geluk guheriya biz dînyadan ayri yasûken, dünya epey deşîşîne; 5. dünya ünüb, larî bir olan ÷lke veya nesaret topluluğu) * çihana îslamê îslamî dînyası → ayupî namal dünya → derve 1) dîş dünya (veva î-lem) 2) fêl dîş dünya

çihana hündürî *ad* ic dünya

çihana keva *ad* Eski Dünya

çihanbîn *adîst* dünyayı görer

çihanbînî *m* dünya görüşü

çihanidar *adîst* uzanmış, kütül

çihandari *m* çihangirlik

çihandîrî *ad* 1. dünyagörmeş, göngörmeş 2.

göngörmeş (fêl yasınış)

çihanger *adîst* gezgin, seyyah

çihangerî *m* gezginlik, seyyahlık

çihangîrî *ad* 1. çihanger, fîrî 2. çihan sınırl

çihangîrane *ê* çihangerane

çihangerî *m* 1. çihangîrlik, fîrîtal 2. çihan sınırl

çihani *ad* 1. dünyalî 2. dünyevî (dünya ile ilgî- lî, dünya ileîlîle ilakîlî) 3. evrensel (dünya çapında, dünya ölçüsündel) 4. çihangîrmul (bratan insanîlîlî ilgîlîndîst)

çihanîbîn *m* 1. evrenselleşme 2. globalleşme, küreselleşme

çihani bîn *lîgê* 1. evrenselleşmek 2. globalleşmek, küreselleşmek

çihanîhûyî *ad* 1. evrenselleşmiş 2. globalleşmiş, küreselleşmiş

çihanîhûyî *m* 1. evrenselleşme 2. globalleşme, küreselleşme

çihanîkîlî *m* 1. evrenselleştirme 2. globalleştirme, küreselleştirme

çihanîkîlî *ad* 1. evrenselleştirilmiş 2. globalleşmiş, küreselleştirilmiş

çihanî *m* evrensellik

çihannedîş *ad* dünyagörmemiş, göngörme- müş, göçmemiş kimse

çihannî *m* 1. çihannîst (fêl yanî görme- ye etverîş, zamî çarî katî veya teras, kule) 2. çihannîma (dünya karnasî)

çihannî *ad* 1. büyük sultan (padîşah eşva- rî) 2. dünyadan guveredîğî kîmse 3. mî dünya sîğînağî

çihannî *ad* çihannîst

çihaz *m* cihaz, aygîl

çihê *m* gönderilen yer

çihet *m* çeşet, yön, taraf

çihêl *adîst* göçmen

çihêlî *m* göçmenlik

çihêlî *adîst* geçmen, muhacîr

çihêlî *m* göçmenlik, muhacîrlîk

çihêkîrî *m* zor a sîyane, sîngîn erme

çihêlî kîrî *lîgê* zorla sîymek, sîngîn etmek

çihêrî *m* yan mekar

çik (l) *lîgê* çî

çik (ll) *m* tîke * çikû goşt et loknasî

çil (l) *lîgê* saz, kamîş

çil (ll) *m* 1. kuzak, nesîl 2. say, nesep

çila *m* çila – kîrîlî ulûkîmak

çilaker *adîst* çilacı

çilakerî *m* çilâçlık

çilakerî *m* çilâlama

çila kîrîlî *lîgê* çilâlamak

çilakîrî *ad* çilak, çilâ sîncîlîlîğî olan

çilan *ad* üç yaşınca deve

çilbard *m* sîralaş

çild *m* 1. çilî (çömîlî) veya yaprakları birbiri- ne fîkîlelele veya yapıştırlarak bir kîtîbe geçîrîlen derî, bez veya kâğıtlî kapalı kîtîbe)

2. çilî (bu eşva rî) *m* aynı olarak basılan böl- lümlerîncen her bîrî * romaneke sê çildî

nîvîsîye üç çilîk bir roman yazınış – kîrîlî çilîlemek

çildîye *m* çildîye, dermatolojî

çildîyenas *adîst* çildîyeci

çildîyenasî *m* çildîyencilîk

çildî *ad* çilî * romaneke sê çildî *ad* . çilî roman

çildîker *adîst* çilîci, mücellîlî

çildîkerî *m* çilîçîk, mücellîllîk

çildîkîrî *ad* çilî, çilîlemeş olan

çildîxane *m* çilî evî, mücellîlhane

çilwe *m* çilwe, işve – kîrîlî çilwe etmek (veya yapmak), çilvelenmek

çilwebaz *adîst*

çilwedâr *ad* çilweci

çilwedari *m* çilwecilîk

çilwekar *m* çilweci

çilwekarî *lîgê* tkad mîle erkezî arasındaki ya- kîn (lîgêkî) – kîrîlî çilwî yapmak

çilwekîrî *m* çilvelenme

çilwe kîrîlî *lîgê* çilvelenmek, çilwe yapmak

çimak *m* çimî, mîms

çimayî *adîst* vezîs

çimêlî *ad* balîğ

çimêrhû *m* balîğ olma, bulûğî erme

çimêrî bîn *lîgê* balîğ çimîk, bulûğî etmek

çimêrhûyî *ad* balîğ olmuş, bulûğî ermiş olan

çimêrhûyî *m* balîğ oluş, bulûğî eriş

çimêlî *ad* yaş

çin *m* çin (çar ismîlî, alkol)

çinar *ad* kîmsî

çinari *m* kîmsîtalîk

çinarkî *ê* kîmsîçî

çinêlî *m* kîmsîtalîk

çinay *m* çinay

çinay *lîgê* çinayk

çinayk *lîgê* adîl, zamîr → berbilhevî (çin jî hevuyî) işles zamîr → gerandî (an jî vege- rîk) donüşlî → girûkî leşîlîç zamîr → he- veyî (hevdeştîyê çin jî berbilhevî) işleslî za- mîr → îşackî îşaret zamîr → îşackî ya gir- sene kîsî, tuzultî îşaret zamîr → îşackî ya

qersene uzun barmı, qere zamanı → keşaf (an ji keşaf) şalış zamanı → keşf (an ji keşaf) 4. hez zamanı → keşvê dîşeki eskî edulî zamanı → keşvê lêkerî eskî fûllî zamanı → kirdîşî nîme zamanı özne adlı → kurtkîrî kısıtlınlığı zamanı → libevastî kalesîk zamanı (Kurtedeki bi eşik adlılar beakada pêk, êk, lək, pêv) → lixwevegerandî dömrüşî zamanı → nebiyasîkirî (mediyarîyê an ji meklîşî) belgîzî zamanı → pêşani (an ji pêşankî) aşretî zamanı → pêşerîyê wê dîwî hîye uzaçlık berceî adlı → pêşebesî bîrîşî zamanı → pêşerîşîyê lîgî zamanı → pişîyêkî tpusî an ji pişîyê (î) serî adlı, sora zamanı → qersene bir tar iyelik zamanı → qersanî ek seklîndeki zamanı → qanîdanî şafîretî zamanı → tewandî bîkonûlî zamanı → xewîzek (gerandî an ji zîvîrandî) dömrüşî zamanı → xweçîyê (xwedî an ji xwemalî) iyelik zamanı → xweçî mîre zamanı → zîvîrandî dîwîşî zamanı;

çinçiq *n* 1. arlık bənək 2. çarı bîlye

çinçûq *n* çinçûq

çing *n* çuh

çîşîştî *n* 1. vekîlik 2. ardîlik

çîştî, **çîştîye** *mâter* 1. vekîl 2. ardîl

çîştîstî *n* 1. vekîllik 2. ardîllik

çîştî *hm* çu çre

çîng *n* bi kabahetî elqî, birnî an lûp 4 okkaya deşek gel yan

çip (I) *n* çök * çîp qîlêr çak kîrlî

çip (II) *n* çip

çipê *n* ayak çî

çiq (I) *n* çar kuşu

çiq *n* pişîk

çiqewîş *n* çing r fîng r

çirana *mâter* 1. komşu (konutlu bîrtara yekî an mîlîtarî bîrtara göre şîdîklarî an) 2. çî komşu (sîmî şîdîklîğî bîrtara) → bi ağıtr bî ji bî hev dîsekînanî komşu komşunun kulânî (veya dîrtînanî) muhtactî → bi → dîsekînanî komşu şîrtînanî şîrtînanî muhtactî → hewceyî dîrtîşî û şîştîjan → çî komşu, komşunun kulânî muhtactî → ê dîrtî dî hev de kapî (çî) komşu → ê dîrtî dî hev de kapî **para** **narîş** *n* çîkeve komşuda pişer hîye de dîşer → me ji mala havê me lazîmtîrî me ne şîrtîna yukîr akrabadan dîna gerekîlî

çirani *n* 1. komşuluk (çînçû olma durumu) 2. komşuluk (komşularla olan ilişki) → **hu hev** rî kîrlî çîrlî çîrlî çîrlî komşuluk etmek (veya yapînkî) → kîrlî komşuluk etmek (veya yapînkî)

çirankî *n* komşuca

çirani *n* komşuluk

çirax *n* yağlı

çirg *n* bîreî vererek kuşuk kaş hayvanını yanî kîşe

çiru *bîzîm* çîru

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

çirukîrî *n* çîru etîmek

bir ilkeyi belüleyen, mütleyen tük. cökonamak, beseri, zevası geöşekliklericin ömüç
coğrafyanas *möw* 1. coğrafyacı 2. coğrafyacı
 (zoğrafyaz öğretmen)

coğrafyanası *m* coğrafyacılık

colıñ *m* çanı

col (I) *m* 1. kanal, ork, su yolu 2. am kanal (çim
 de daimar, sıñın, sıvı geçün yer) - **çekirli ka-**
nal açmak

cokey *möw* cokey

cokeyti *m* cokeylik

colık *m* küçük irk

col (II) *m* 1. sürü 2. sür (bir insanın bakımı al-
 tındaki hayvanların tümü) * **çulu mişlan**
 koyun sürüsü 3. *m* bezak 4. *m* kuzak 5. *m*
 kalıç * **Zinnar** col kalıç dı - **ü colul**
 devir su usı

col (III) *m* zincir - **kirin zincirlemek**

col (III) *m* toplama, toşuş, e - **bün toplan-**
mak toşuşmek - **ç şer verü** (yekü) hün toşuş
 toplama (veya toşuşmek)

colış *m* salınmak

colıñdık *m* salınacak

colıñdın *m* salınma

colıñdın *f* *ğk* salınmak

colıñe *m* salınacak

colıñevan *möw* salınacakçı

colıñı (I) *m* ma - ve davaları cö ün kimseler-
 nin, her yören coşun için bir ezra karışım-
 da baskaların süresine davalarını kalma
 durumu

colıñı (II) *m* dokuma

colıñ *m* col - col

colbün *m* tolanma

col bün *f* *ğk* toplanmak, * **se lü col hün** ko-
 pekler bün e toplanışlar

col *m* 1. devimin, hareket (bir cismin duru-
 minna ve vevimin deşişmesi) 2. hareket (vu-
 cut oynama, sıparatına veya kimlikdanna)

collela *m* col - collela

colleg *m* deşim

collegda *möw* dokumacı

collegdarı *m* dokumazlık

collek *m* 1. sura 2. sür (bir insanın bakımı al-
 tındaki hayvanların tümü)

Colleke *möw* Yehudi

colleq *möw* yene, çuñu mal salıñı ile yan-
 yarıya bölüşere çal san işçi

colleqı *m* yarıcılık - **kirin yarıcılık** yapımak

colle *m* pıñıñda kadin

colle *m* pıñıñda kadin

colleñik *möw* adı *f* *ğk*

colleñi *möw* adı *f* *ğk*

collik (I) *m* küçük däre

collik (II) *möw* *f* *ğk*, *ıq* (Vicio satıcı)

collik *m* arğan **colul** çok tahıñlı *f* *ğk*

colı *m* hırsedarlıca (küçükbaş mayvanelikte)

colıner *m* deviken

colkirin *m* zincirleme

col kirin *f* *ğk* zincirleme

colınark *möw* yoldıñıyın bir bürçäk kirin

colıñın *möw* adı *f* *ğk*

com *m* arğan

comal *m* su arkını temekleme

comavakırın *m* kazınılma ulam birdenbire
 harçama

comıva *m* kirin *f* *ğk* kazınılmaş olam birdenbire
 harçama

comerdi *m* cömert, eli açık

comerulane *m* cömertçe

comerübün *m* cömertleşme

comerü *m* bün *f* *ğk* cömertleşmek

comerdi *m* cömertlik

comerüklü *m* cömertçe

com *m* toplama

com bün *f* *ğk* toplanmak

comega *m* 1. tesun 2. arğan *m* erkin erkek - **çê** **ter-**
xes tek rıñışıklı erkek dıñı - **çê kel** 1) dı-
 nıñlık tesun, hoşalık, ergin tesun 2) **arğan**
 tesun (sağlık, tokmaz deñikandı) - **çê** **terxes** tes-
 un (buluntış erkek dıñı) - **çê** **xesandı** bu-
 luntış erkek dıñı

cong *m* dı

congı *m* dı **congı**

conı *m* dı **cek**, **soku**

conıvani *m* dıñekçü, dıñekte **uñ** dıñer künse
conı *m* conı

cop *m* cop

cuq (I) *m* çış (su olan yer)

cuq (II) *m* çandıya (nobelleşe çalıñı)

cuqıñk *möw* lıñdi (Maleagne gallaparı)

cuñın *m* toşuma, çarpışma

cu (III) *m* çer - **cu** *m* çer

cu (II) *m* çeşit, tür

cu (III) *m* deve yuları

cu *m* çekme

cu *m* deve yuları

cu *m* putavata

cu *m* tartara eden

cuş *m* coşku, coşma - **bün coşmak** - **kirin**
 coşlınmak - **ü** **peruş coşku**, sevınç gösteri-
 sindä beñen eüşle heyecanı - **ü** **peruş bün**
 coşulınmak - **ü** **xıñş coşku**, heyecan - **ü**
xıñş dıñ (yekü) coşku vermek - **ü** **xıñş**
 derbas **kirin** hevhevler geöşmek

cuşan *m* coşma

cuşandıñ *m* coşlınma

cuşandıñ *f* *ğk* coşturmak

cuşandı *m* coşturulmuş olan

cuşlın *m* coşma

cuş bün *f* *ğk* coşmak

cuşbün *m* coşma, coşkunluk

cuşbüyü *m* coşkun, coşmuş

cuşbüyün *m* coşma

cuşlar *m* 1. coşulu, coşkun 2. ateşli, hazret-
 li coşulu, coşkun

cuşları *m* coşkunluk

cuşewer *m* coşkun

cuşeweri *m* eşkınluk
cuşgirtü *m* cuşkun - bün ermek
cuşî *m* eşku, eşkınluk
cuşın *m* 1. cuşma, eşkulanma 2. ince çığlana
cuşın *baş* 1. cuşturmak, eşkulanmak 2. ince
çığlantık - ü xarış pē çirtin eşınmak, hey-
cana gelmek
cuşınur *m* eşkırtıcı
cuşkerî *m* eşkınteculuk
cuşkırî *m* eşkırtma
cuşkırî *baş* eşkırtmak
cuş *m* 1. çift *zoqa* (mesneleler için birbirini ta-
nımaları) iki tekten oluşan * cotek göre
bir çift çorap 2. çift (bir erkek ve bir dişiden
oluşan iki eş) 3. mî çift (toprağı sürmek için
birlikte koşulan iki hayvan) 4. çift (akt. bir
arada bulunan veya ikili) * eşyanık çiftle
ben 5. çift. toprağı sürme 6. karasaban - bi
- ñ çüfer çüfer - bi gayē pür nabe nı çılı-
re vermek lazım - ü cobar çil çubuk
cotañ *m* ekim ayı
cotar *zabır* 1. çille 2. çil sürücü
cotarî *m* 1. çillilik 2. çil sürücülük 3. çil
sürme
cotbêrki *m* çift kurekî
cotbün *m* 1. çillişme (bir şey tek iken bir ta-
nesinin katlılarıyla çil hale gelmek) 2. eşleş-
me 3. toprak sürülme, çil sürülmesi olma 4.
biy birleşim, birleşme, çillleşme (cinsel ilişki-
de bulunma) 5. ek illeşme
cot bûn *baş* 1. çillleşmek (bir şey tek iken
bir tanesinin katlılarıyla çil hale gelmek) 2.
eşleşmek 3. toprak sürülme, çil sürülmesi
olmak 4. çillleşmek (cinsel ilişki de bul-
mak) - ditiñ çil görmek - pür dan çil
başlanak ikarısaban için - leuger avêtil
de çillelemek, apırtırmak (çift demir at-
mak)
cotbüñî *m* 1. çillleşmiş (bir şey tek iken bir ta-
nesinin katlılarıyla çil hale gelmiş olan) 2.
eşleşmiş 3. toprak sürülmüş, çil sürülmüş 4.
çillleşmiş (cinsel ilişki de bulunmuş)
cotbüñî *m* 1. çillleşme (bir şey tek iken bir ta-
nesinin katlılarıyla çil hale gelmek) 2. eş-
leşme 3. toprak sürülme, çil sürülmesi olma
4. çillleşme (cinsel ilişki de bulunma)
cotbûge *m* eşleme, eşleşme
cotcut *m* çüfer çüfer
cotemenî *m* lazım, zaraf
cotgeñ *m* çillik
cotgihnek *m* çil bağlaç
cotik *m* 1. çille (ikişer bir arada bulunan veya i-
kili) 2. çift (at, kaur ve eşeğin arka ayakla-
rına vurusu, tekme) 3. arqa ayak, tekme 4.
bu çatak, çiftle, köşe, kışa (ayrı ayrıda olu-
şmuş birbirine yapışık iki meyve ya da sebze)
* behîze cotik köşe badem - avêtil çille at-
mek, tekmelemek - il hewa bün nalkın di-
mek - em xwe di ser serî xwe de çelapın

tan jı avêtil) çille atmak
cotikbuna deng çilê ses ikarısemesi
cotikê kewgirîyan *zabır* doğudan doğan yıl-
dız gruba
cotikî *m* koşalık
cotkanî *m* çille, tekme (at, kaur ve eşeğin ar-
ka ayaklarına vurusu) - avêtil çillelemek,
tekmelemek - avêtil (ç.) çillelemek, çille
atmak (veya vurmak), tekme atmak (veya
vurmak) (bi) - yun lê dan (tan jı zîstîm) çille
atmak (veya vurmak), tekme atmak (veya
vurmak) - lê dan tepmek (hayvan çığıyla
vurmak) - lê hutiñ zîstîm teñnelemek
cotkar (II) *zabır* 1. çilleç 2. çil sürücü 3. renc-
per
cotkar (II) *zabır* solucan (yağmurdan sonra
topraktan çıkan solucan)
cotkarî *m* 1. çillilik 2. tarım 3. rencperlik
cotke *m* teñne
cotkew *m* erkek dışı kelliğe verilen ad
cot kâl *m* çift kelliç
cotkêşan *m* kura çekene
cotkîñî *m* 1. çillleştime, çillleşme 2. çil sür-
me 3. eşleme (benzer iki şeyi bir araya geti-
rme)
cot kîñî *baş* 1. çillleşim, çillleşme 2. çil
sürmek 3. eşlemek (benzer iki şeyi bir araya
getirmek)
cotkîñî *m* 1. çillleştilme, çil hale getirilmeç
2. sürücü, çil sürülmesi olan 3. eşleşmiş
cotmeh *m* ekim (I) gün çeken yıldız onuncu a-
yı
cotmêñî *m* çift sürülmesi olan
cotocoto *b* c fier çüfer
cotyanîk *m* çiftlenik
cotyan *baş* cotkar (I)
cotyanî *baş* cotcar
cotwale *mawê* skiz aplan
cotwateyî *mawê* iki anlımlı, feriz
cotwateyîñî *mawê* ikizlik
cotçal *zabır* iki nokta
cotyar *mawê* 1. çille, çil sahibi 2. ziraretçi 3.
ekimci
cotyarî *m* 1. çillilik 2. tarım, ziraret 3. ekimci-
lik 4. ziraretçilik, tarımçılık
cotyarok *baş* sarıbaşar gülü, hastel gülü
cotzele *mawê* çil karıştan üstemeli bir çalç
covan *m* pızman
covandün *m* pızman olma
covap lîñ *baş* pızman olma
covani *m* pızmanlık
cozîñ *m* huzuran
cozîñan *m* huzuran ayı
cozîngêh *m* huzuran yarı
coya kezêbê aw eñer kanalı
cuya zıraw *baş* od kanalı (oystic duet)
cuz *baş* çür
cozan *baş* çüzün
cuşadan *m* usur

ceze *m* bir tür telli çalgı

cezêrdan *m* mayıs ayı

Ce kîr Ce (krom'un kısaltılması)

C's kîr C's (seyyarın'ın kısaltılması)

Cu kîr Cu (bakırın kısaltılması)

cuap *bir* cevap

cube *m* çüppe

cü cü *ş* küre hayvanlarını çağırma ünlemi

cüla *rd* 1. ayrı (yerleri bir olmayan) * hün bi

hev re ne, jl hev cüda ne? beraber misiniz,

ayrı mısınız? 2. ayrı, başka (başka konu) * ew,

mîrwekî cüda ye o, başka bir adandır 3.

ayrık 4. değişik, farklı (benzerlerinden ayrı,

farklı) * rengê cüda deşik reşkê 5. ayrı

(ayrı olan) -- 1) ayrı ayrı, başka başka

(değişik, birbirinden ayrı olan) * karê wan

yên cüda cüda hene ayrı ayrı şleri var 2)

ayrı ayrı (her biri için) * jl to zarokan cü-

da cüda leyistok kîrin çocukları için ayrı

ayrı ayrımak oldu 3) ayrı ayrı (her biri ayrı

olarak) * cüda cüda li çêja xwarinan

nîhêrî yewêklerin jûdîm ayrı ayrı hekti --

serf kişandîm ayrı baş çekmek -- serkêşî kî-

rin ayrı baş çekmek

cudahay *rd* ayrıştılar

cudaharî *m* ayrıştıralık

cudabûn *m* 1. ayrıma (bir yerden, kimseden

veya şeyden uzaklaşmak) 2. ayrılma (kari koca

için, evlilik birliğini bozma) 3. farklılaş-

ma 4. ayırım (telrik)

cüda hün *ş*ğê 1. ayrılmak (bir yerden, kim-

lerden veya şeyden uzaklaşarak) 2. ayrılmak

(kari koca için, evlilik birliğini bozarak) * ji

mêrê xwe cüda hû kocasından ayrıldı 3.

farklılaşmak -- ketin (tîstêkî) fark etmek

(değişmek, taşkılaşmak)

cudahûnî *m* ayrımlık, farklılık

cudahûyî *m* 1. ayrılış (bir yerden, kimseden

veya şeyden uzaklaşma) 2. ayrılış (kari koca

için, evlilik birliğini bozma) 3. farkasma

cudabûyî *m* 1. ayrılmak, ayrı tutulmuş, ayrılmış

(bir yerden, kimseden veya şeyden uzaklaş-

mış) 2. ayrılmış (kari veya koca için, evlilik

birliğini bozmuş olan) 3. farklılaşmış

cudaceleb *rd* ayrı çıktılar

cudaceplî *m* ayrı bozma

cudagîrî *m* tecrü ayrı tutma

cuda gîrtî *ş*ğê tecrü etmek, ayrı tutmak

cudagîrtî *rd* bağışık, ayrı tutulmuş, muaf

cudagîrtîbûn *m* ayrımlık, bağışıklık, muallık,

muafiyet

cudagîrî *m* üstlük

cudaker *m* 1. ayırma 2. ayrılıkç, 3. bolu-

ca, bolon 4. bölücü (bu topluluğu, bölücü

pörcülayan, bölme amacıyla olan)

cudakerî *m* 1. ayrımlık 2. ayrılıkçılık 3. bol-

luculuk

cudakîrî *m* 1. ayırma (bir yer/bir engelle

bölme) 2. ayırma (birbirinden uzaklaşma)

3. ayırma (nitelik değişikliğini anlamak) 4. ay-

ırma (iki veya daha çok kims arasında)

anlaşmayı, uzlaşmayı bozma) 5. ayırma

(tatlıs etme) 6. ayrı tutma, tecrü etme 7.

bölme (birliğin bozulmasına çalışma) 8. ay-

ırt etme

cüda kîrin *ş*ğê 1. ayırmak (bir yer/bir engel-

le bölme) 2. ayırmak (birbirinden uzaklaş-

tırmak) 3. ayırmak (nitelik değişikliğini an-

lamak) * çeyî ji xerabeyê cüda kîrin iyiyi

kütüden ayırmak 4. ayırmak (iki veya daha

çok kimse arasındaki anlaşmayı, uzlaşmayı

bozmak) 5. ayırmak (tatlıs etmek) 6. ayrı

tutmak 7. bölme (birliğin bozulmasına ça-

alışma) 8. ayırt etmek

cudakîrî *m* 1. ayırılmış (bir engelle bölünmüş

olan) 2. ayrılmış (birbirinden uzaklaşmış)

3. ayrılmış (nitelik değişikliğini anlamış)

4. ayrılmış (iki veya daha çok kimse ar-

asındaki anlaşmayı, uzlaşmayı bozmuş) 5.

ayrılmış (tatlıs edilmiş) 6. ayrı tutulmuş 7.

bölünmüş (birliğin bozulmasına çalışmış o-

lan) 8. ayrılmış (bu tutulmuş olan) 9. ayrı-

lı, ayrık, ayrık

cudam *rd* çokluk

cudamî *m* çokluk

cudatî *rd* taşkına

cudatî *m* 1. ayırım, fark 2. farklılık, başkalık

3. ayrılık 4. aykırılık

cudaywax *rd* ayrımlık

cudaxwazî *m* ayrımlıklık

cudayî *m* 1. ayırma 2. ayrılık (düşünce, görüş

veya doğru arasındaki ayrımlık) 3. fark 4.

çeşitlilik, farklılık 5. başkalık, ayrılık 6. ay-

ırt 7. ayrılık -- kîrin ayırma yapmak -- kî-

rin nava (kesan an ji *çîtan*) 1) ayırım ya-

ralamak 2) ayrı tecrü yapmak -- xistin (an ji

kîrin) nava (-) fark görmek, ayırmak *

uz cudahiyê hakîm nava zarokên xwe çu-

cuklîmî biricinden ayırman - ya mîjadî

ark ayırım

cudayîbûn *m* ayrılaşma, farklılaşma

cudayî hün *ş*ğê ayrımlaşmak, farklılaşmak

cudayîbûyî *m* ayrılış, ayrılma

cudayîkî *ş*ğê ayrımlı olarak

cudayî *m* ayrımlık, ayrılık

cudah *bir* cevap

cuhê *bir* dilor

cuhî *m* dilber

cuhîr *bir* çahar

cuhî *bir* kanzî

cuhîndî *m* kimildatna, kiperdatna

culandın *ğgh* kınıldatmak, kışkırtılmak
 culbe *hahm* araka
 culbe *bir* cüde
 culfû *n* şalvarla (i) evcilleşirmede kullanılan bez tarba
 culhet *n* cüve
 culûs (I) *n* olurma
 culûs (II) *n* culus
 culûsiye *n* cüfusiyeye
 culze *n* çuha
 cum *deve* sal
 cumî *n* cütleşme, sevişme, sıkışma
 cumker *n* cüla, dostluk
 cumkerî *n* culluluk, dokumacılık
 cumle *z* *n* cümle, timsal
 cumûn *n* grub
 cumûriyet *n* cumlukiyet
 cumûriyetewaz *n* cumhuriyetçi
 cumûriyetewazî *n* cumhuriyetçilik
 cumbus *n* cübüş
 cundî *n* cüde asker
 cungerî *bir* cinger
 cunî (I) *n* cüganî
 cunî *n* d z
 cunaber *n* cünaber
 cunabetî *n* cünabetlik -- ji ser *n*we kulanîn
 güşî aptesî olmak
 cur *n* çür, çeşir -- hi -- çeşit, çeşitlik, türlü türlü
 curandîn *n* cüdele ayırtma
 curandîn *ğgh* tüclere ayırtmak
 curbicurî *hahm* çeşit çeşit, türlü türlü
 curbicurî *n* çeşitlilik
 Cüre *n* Gülcü
 cürî *z* *n* bir fare türü
 cürkan *n* çür lağım saçma
 cürke (I) *n* deforme -- hün deforme olmak
 cürke (II) *n* seluk, selgun
 cürdebûn (I) *n* deforme olma
 cürdebûn (II) *n* seluklaşma
 cürde hün (I) *n* çüğü deforme olmak
 cürde hün (II) *n* çüğü seluklaşmak
 cürdebûyî (I) *n* deforme olma
 cürdebûyî (II) *n* seluklaşmış
 cürdün *n* çür lağım saçma
 cure *n* 1. tür çeşir * pênûsên ji her çureyî her çeşitlen kalên 2. bicam (manzu meclerî uyak düzenleme göre olan dış geonusu) * çarûn ü malîs çureyên helbestê be ruba ve beyt birer şîr bicamêdir 3. bir tür (cinslerin ayrıldığı) holun 4. *feh* cür 5. öbek, kime grup (saya yerde bulunan kime veya nesnelere hitovat) 6. çeşit renklilik (bolunlennesinde, bireylerden oluşan, türden dala kaçuc birlik) 7. *n* çeşit, türlü * her camiyek bi çureyekê ye bu camîler n her bir başka çeşitü 8. hamur (kâğıt için nar, nıclik) * kaxîzê ji cu

reyê baş trîncî hamur kâğıt 9. cims, tür (culandın) ortak benzerlikler bulunan varlıklar (özellikle) - bi -- cins cins -- çeşit çeşit, türlü türlü
 cure *hi* cure *n* çeşit çeşit, çeşitli
 çure çure *n* çeşit çeşit
 çureçurebûn *n* çeşitlenme
 çureçure hün *n* çüğü çeşitlenmek
 çureçur nî türlü, türlü türlü
 çuref *n* çüret -- kârlî çuref etmek, çureflemek
 çuretkar *n* çüret çüretlik
 çuretkarî *n* çüretçilik
 çureyên peywan *n* çüde sözcek (türleri)
 çureyê *n* çüde sal
 çureyên *n* çüğü
 çurik *n* keçe, kışık ve ağaçtan yapılan diğer kaplar yapımında kullanılan yontma aleti
 çurkirin *n* çüde göre ayırtma
 çur kirin *ğgh* çüde göre ayırtma
 çurî *n* çügan
 çurm *n* çürüm
 çurî *n* çürüm
 çurî *n* 1. kutma 2. yalak 3. dâlec (bar, bölgelerde) 4. tekne (türli işlerde kullanılan uzun ince kap)
 çurîk *n* çürük (set devarlarında su akacak delik)
 çüse *n* çüse, gövde
 çüsl *n* atik, çevik -- ü çeleng atik ve çevik
 çüşî *n* atiklik, çeviklik
 çüşî *bir* çet
 çüz (I) *n* çük, çerçik diği
 çüz (II) *n* çür (Kur'an) *n* bulunmuş olduğu -- uz paçadan her birij
 çüzî *n* çüde çüzü
 çüzdan *n* çüzden -- bankayê banka çüzdan --ê hesaban hesap çüzdan --ê nîfûsê nîfus çüzdan (veya kâğıdı) --ê pürayan para çüzdan, portföy
 çüzdanrevandek *n* çüzden kapkaççı
 çüzdanrevandekî *n* kapkaççılık
 çüzdanrevandekîtî *n* kapkaç
 çüzî *n* çüzden havuç
 çüzîk *n* çüzden değan kuzu
 çü *n* ark
 çubar *bir* çubar
 çübîr *n* çük dana humu (Gryllotalpa vulgaris)
 çübîrk *bir* çubar
 çübîr *n* çübîr pipi, çük (çocuk dişinde, erkeklik organı)
 çüce *n* çüce
 çücehîn *n* çüceleşme
 çüre hün *n* çüğü çüceleşmek
 çürîk *n* çüce
 çürîkî *n* çüce ik
 çüceik (I) *n* çübîr çük, pipi (çocuk dişinde, erkeklik organı)

cûclık (II) *m* 1. cûcülük, cûcük 2. kus - derçlik-
tin sıvı v. cıkarmak, yarılmak **→** şebelü
sıbulı kuşu

cûcû *m* pipi (çocuk dilinde, ezeklik organı)

cû cû *h* bilü bilü (havak gibi kumra hayvanları
nı çağırma iç n. çıkarılan ses)

cûğ *mf* eş

cûhesin *hac* gühesin

cûlag *hac* çolung

cûlak *hac* çalag

cûlha *mf* culla, dokunma

cûlhanı *m* cullahîc, dokunma 1.k

cûllık *m* pipi, cük

cûlu (I) *m* 1. çığırılık 2. çığırma, çığırılık 3.
sakız * **cûmâ** çumikân kenger sakızı 4. her
hangi bir şeyin toprak hal inde oluyu

cûm (II) *m* dokunma yapılan yer

cûmik (I) *m* bir ç. çermek sakız

cûmek (II) *m* ucu uzun şeylerin dokunduğu el
rezgârı

cûmücelalâm *m* (bu kumse) kayıplara karış-
ma, sıralama, sıra kadem basma

cûmî celâ hüç *hac* tür küpse 1 kayıplara kar-
ışmak, sıralamak, sıra kadem basmak

cûmker *mf* dokunma

cûmkeri *m* dokunacılık

cûm ü celâ hüç *hac* yerin dibine geçmek, yer-
in dibine hatmak, yerin dibine girmek, bu-
har olmak (yıkılmak, kaybolmak)

cûn (I) *hac* çanı

cûn (II) *m* dol

cûn (III) *m* pusu * **cûnek** bade mlin baya bir
pusu yer

cûn (IV) *mf* 1. gü, kuyu gü, kuşuñ 2. kuç 1

cûn (V) *m* çigeme

cûn (I) *ğh* çigemek

cûna *m* bir kıl ıı baş örtüsü

cûnek *mf* gü, çay, çayısı, sıncabi renk

cûneki *mf* 1. grise, grimsi 2. kuçık, kuçılca

cûnekbûn *m* kırılma, kırılma, kırılma

cûneki *bün* küçü kırılacak, kırılacak

cûnlkü *mf* 1. grise, grimsi 2. kuçık, kuçılca

cûnî *hac* m. cûnek bu

cûng (I) *hac* doğu, çiçeği (Ranuncus)

cûng (II) *m* diş küşe

cûnî *hac* çim, çanvî

cûnkirin *m* dalchini

cûn *kdin* *ğh* dalchini

cûnta *m* cunta

cûntaparâğ *mf* cuntaç

cûntaparâz *m* cuntaçlık

cûçin *mf* zayıf (görevini yapacak, yeterli gücü
olmayan)

cûr (I) *m* baskı * ketiye bün **cûru** wan baskı

bu alına girmeç

cûr (II) *m* kruk

cûrd *hac* çard ıı çird

cûre (I) ufak beylu, çöce

cûre (II) *m* kü cuna

cûreband *mf* cunacı

cûrebandı *m* cunacılık

cûrejan *mf* cunacı

cûrejanı *m* cunacılık

cûrlık *m* 1. kruk 2. ufak taneli bir izum türü

cûrlük çivikan *mf* kuy üzünü

cûr *hac* m. Hani keneyarı (Cinnab. sativa)

cûrlık *mf* ikiz, kuşa

cûrî *mf* çigeme

cûlla *m* çigeme

cûllm *ğh* çigemek * toqa ku ez dicûn nika-

ran daqurtınan çigediğün lokmayı yutma-

yıvan * **ğ** kirtin devê (yeld) çigeyip ağza-

na koymak * **qey em** hürün hürün devê te

ji? çigeyip ağzına da koymamız mı lazımdır?

cûwab *hac* cevap

cûz *m* jilik, kemik diği

cûzam *hac* m. çigem

cûzam *m* 1. usuz 2. jilet

cûzera *hac* m. havuç

Ç

ç, **Ç** Kurt alfabesinin dördüncü harfi olup **ç** diye okunur. Bu ses furetilik bilimi bakımından ön damaksız, hisçitli yani kapartılı ünsüzleri gösterir.

ça *m. akıntı*
ça bu *çawan*
çubgun *m. copken*
çubux *m. ekeler arazinin engebeli kısmı*
çaq (I) *m. harmandı lare içi sapaın ayıma işi*
çaq (II) *m. göz (çocuk dilinde)*
Çaqan *adına Çaqen* (Kafkasyanın dağusunda yaşayan halk ve bu halktan olan kabile)
Çaqanı *m. di. b. lay adı*
Çaqanı *m. Çeqepce*
Çaqanki *m. I. Çeqenler gibi, onlara yararış sekinde 2. m. Çeqenvari*
çaçık *m. köpek avığı*
çaçın *m. göz (çocuk dilinde) ~ piç! pişik!*
çaçıl *adına sarılan*
çaçılı *m. sarılanlık*
çadır *m. çadır ~ damın çadır kurmak ~ vedan (on ii vegirtin) çadır kurmak ~ çadır olan çadır kurmak ~ kutun erdê çadır kurmak*
çadırca *kulafTa m. derim evi (keçeden yapılmış çadır)*
çadırök *m. çadırök*
çah *m. çukur*
çak *m. ya*
çakal *m. çalgı (kayı için)*
çakar *adına kahve rengi*
çakbin *adına yünserce optikası*
çakbübane *m. yünserce*
çakbübün *m. yünserce ocağı*
çakbin bün *büğü (yünserce olmak)*
çakbinli *m. I. yünserlik (her şeyi iyi olarak değerlendiren insan) veya kişilik özelliği 2. yünserlik (her şeyi en iyi yanından gören, her durumda bir çak ç yola uğra) dünya görüşü) 3. jet yünserlik, optikası (insanlığın derlenmesine, kutun, ou, m ve ş. olanı böyle göreceğine inanır öğrencilerin genel adı)*

çakbinki *adına yünserce*
çakêt *m. çekel*
çakıl *m. I. ucu eğri değnek, çöven, baston 2. kova veya benzer şeylerin üstüde çengel denmesi*
çaki *m. I. yıllık (yıllık olma durumu) 2. yıllık (karşılık beklenneden yapılan yardım)*
çakker *adına düzeltme*
çakkeri *m. düzeltme*
çakkirin *m. I. yünserce 2. düzeltme 3. düzeltme*
çak kırım *ışık I. iyi etmek 2. düzeltmek*
çakstwar *m. iyi birici*
çakstvari *m. iyi birilik, biricilik*
çakûç *m. I. çekoç 2. horoz (ateşli atâhlarda çakmak başına veya mermerin kapsulüne vurmaya yarayan metal parça)*
çakûçane *m. çekiçhane*
çakûç *m. çekiç*
çal (I) *bu cewal*
çal (II) *m. I. ataman (at ve mağirler için) 2. seki fat, eşek, ve sığırın ayakları adı. baleğe kadar çıkan beyazlık) * hepê çal sekli 3. çapar, benekli*
çal (III) *m. çukur (çevresine göre alçak olan, azığı çekirici olan yer) * çala di zeviyê de girîne tarladaki çukuru kapsamışlar 2. sarpin, tahıl kuyusu * çala çenim huçîçay sarpin 3. 2. kay u (şeyden çıkılmayacak durum veya yer) 4. havuz (kum, su vb kenetlen çukur) * çala sêlekê kum havuzı ~ kolan kuyı kurmak ~ vedan çukur açmak ~ ü çu çusta çukur ~ ü kort çukur çukur, engebeli ~ ü mîrt nuş çikış, engebeli ~ ü mîr dere tepe ~ ü merîk çarîn ~ ü mîrt çukur çukur ~ ü swar engebeli max , eğri büğrü --a ava pişî kuru kuyı --a çenim sarpin, tahıl kuyusu --a dizan enşe çukuru --a kev ü dîn kolan (birbirini) kuyusunu kurmak --a keştinê kort kuyusu --a kîrêçê (an jî kîlîsê) kîrêç kuyusu --a çyekî kolan (birinin) kuyusunu kurmak*

çalak ol 1. etkin, faal, aktif 2. *fe'i' lû'âm* (fîlde bulunur, etkinlik gösteren) 3. *fe'i' duranlık*, devimsellik 4. etkinlik (ga, lu ve hareçeli) 5. aktif, atılған, çabak, hareketli, kipirince
çalakandırlım 1. etkinleştirme, aktiveleştirme 2. atık duruma getirme

çalakandırlığı 1. etkinleştirme, aktiveleştirme 2. atık duruma getirmek

çalakandırlıw etkinleştirme, aktiveleştirilme
çalakane *b* aktifçe, faal bir biçimde 2. anıççe, çevikçe, kipurâşça kıvrakca

çalakantı *fel'âm* 1. eylemenlik 2. etkinlik

çalaklıdır *m* 1. etkinleşme, aktifleşme 2. aktifleşme, çevikleşme

çalak bîla *w* 1. etkinleşmek, aktiveleşmek 2. aktifleşmek, çevikleşmek

çalaklıdırlım 1. etkinleşme, aktifleşme 2. aktifleşme, çevikleşme

çalakdır *wel'âm* eylemeç, aktifist

çalakdırlı *m* eylemenlik, aktifizm

çalakeminî *wel'abdırlığı*

çalaklı *m* 1. etkinlik, aktiflik (yeter olma durumu, iş yapma gücü) 2. *fe'i' el'atlık* içinde bulunma, etkin olma niteliği 3. eylem (bir duruma değıştirmek veya daha derine gürüne tabiat) ~ *kirin* etkinliğe bulunmak, faaliyet yapmak ~ *pa'it'ye'n siyasi niķarin çalakiyên sendikayıñ birin çyasi parter sendikal faaliyetde bulunmağa* ~ *nişân dan ef'atlık göstermek* ~ *ya vengör inñin eylemi* ~ *ya wenzisi sportif etkinlik* - *ye'n kulisiyê kula faaliyet* - *ye'n wenzisi (m ji sportif) sportif etkinlikler*

çalaklız *fel'âm* aktif

çalaklızı *fel'w* aktifizm

çalaklıker *maw* eylemeç, aktifist

çalaklıkeri *m* eylemenlik

çalaklı 1. etkinlik, aktiflik 2. eylemenlik 3. *fe'i'* devimsellik, dinamizm

çalakker *wel'âm* eylemeç

çalakkuri *m* eylemenlik

çalaklıdırım 1. etkinleştirme, aktiveleştirme 2. aktifleştirme, çevikleştirme

çalak kirin *leğ* 1. etkinleştirme, aktiveleştirme 2. aktifleştirme, çevikleştirme

çalak kirin *m* 1. etkinleştirilme, aktiveleştirilme 2. aktifleştirilme, çevikleştirilme

çalak kirin *wel'âm* etkinleşme

çalak kirin *m* etkinleşme

çalaksız *wel'âm* eylemeç, aktifist

çalaksızlı *m* eylemenlik

çalaklıw *wel'âm* birinci

çalaklıwari *m* birinci

çalaklı 1. etkinlik, aktiflik 2. atılğanlık, etkinlik, girgenlik, kıvraklık

çalaklı *bu* çalakker

çalaklı *bu* çalakkeri

çalap *wel'âm*

çalap pisi *wel'âm* çukuru

çalap *m* 1. bulayık yıkama yeri, evde su değüklen yer 2. su çukuru 3. küvet
çalbeğ *wel'âm* akıntı olan
çalbim *m* 1. çukurlama, çukurlaşma 2. *yew* çöküntü

çal bün *leğ* çukurlanmaç, çukurlaşmak

çalbim *m* 1. çukurluk 2. çukulluk

çalbüyl *wel'âm* 1. çukurlanmış olan 2. çöküş

çalbüyl *m* çukurlama, çukurlaşma

çaldeğıyi *wel'âm* çukuk

çaldeşer *m* 1. kır koyusu 2. kardan oluşan av tarığı

çaldeşek meğw tulum (çilekeli çalgı)

çalep *m* emekleme

çalepi *bu* çalapa

çalepk *m* emekleme

çalepw bulayık yıkama yeri

çalgin *wel'âm* 1. ürün 2. ürün

çalır *m* 1. çukur, çukureç (çevresine göre alçık olan, aşağı çökmiş olan yer) 2. çukur, çukureç 3. oyluk 4. *maw* çıkık - çökürün (m ji vedatı) çukur açmak ~ *diğat* *maw* çukuru

çalırli *wel'âm* 1. çukurlu 2. çukureç

çalım *m* 1. fırtına 2. *maw* çalmı

çalımlı *m* çalınma

çalım kirin *wel'âm* çalınmak

çalırlım 1. çukurlatma, çukurlaşma 2. görünme, defnetme

çal kirin *leğ* 1. çukurlanmak, çukurlaşmak 2. görünmek, defnetmek

çalırli *wel'âm* 1. çukurlanmış 2. gözük, görünül çalkal *maw* kuyucu

çalırlı *m* çukurluk

çalı *m* sepele - ta oyundan bir oyun

çalimic *b* tartak yemek ~ *kirin* tartak yemek etmek

çalimic *wel'âm* 1. düzgün olmayan, niçekli yüksekliği

çalık *m* 1. çukur, çukureç (çevresine göre alçık olan, aşağı çöküş olan yer) 2. çukur, çukureç 3. çimen (bağ çubuğı, ağaç veya sence dikmek için çelen çukur) ~ *leğ* *jav* *diğat* çukuru

çalıkca *çaw* *awirid* göz yavası

çalıkca *çaw* *awirid* göz çukuru

çalıkli *wel'âm* 1. çukurlu 2. çukureç

çalıkli *m* 1. çukurlanma, çukurlaşma

çalıkli bün *leğ* çukurlanmak, çukurlaşmak

çalıkli *wel'âm* çukurlatma

çalıkli kirin *leğ* çukurlanmak

çalıca *maw* meddal

çalısi *m* meddallık

çalıane *m* meddallık

çarı *boşin* çarı (Pisus)

çamâr *m* çamur

çamâr *wel'âm* marmar, köşük

çamâr *m* çamur 2. çamur (çapı işlerinde kul-ları an hurç)

çar n 1. dört (4, IV) 2. *çar* (üçten bir anak) 3. çar (13 v a önyüzünde) 4. çar (dört sıfatı bağan 'her', 'bütün' anlamına gelir) * II çar *hülâ' dînyâyê dîswancê dîst bucağında* - altı dört taraf, dört (II) - *altı çûn û hatin dîst dönnek* (bir iş yapmak için telaşla başa sarılı koşturmak) (II) - *altı gerin dîst dönnek* (telaşla çare arınmak) - *altı rê lî hatin gîrtin* dört yanıt deniz kesilmek çaresiz ve umutsuz kalmak) - *altı Xwedê jê stendin işê ko-tuye gîrnek* - bühust *û niy* altı karış beşeruh: (bî) - *çavan rîpanê kîrtin* (an jî il bendê man) dört gözle beklemek ~ *gurekê çestê, yigîl ~ hawêr etral, dîst taral* - *kîrariyên bîngelêr dîst îstên* - *ûlîyê çelastê serê* (uçuk duvar has çarınğın nevidir, çareçer parmağın ucuna kadar olan uzaklık) - *tîlî hatin ser* (yekû) çok sevilmek, sevilmekten uçmak - *yarê pîxember dîst halê*

çar (II) w çar * çarê Rûs Rûs çarı
çaralî n 1. dört taraf, dört etraf 2. 4 çarçeve, çepecevre

çarabê (I) w ilke) bir savaş elbisesi
çarapê wîr n 1. dönlük, murabka (dört m taraflı her taraftan oluşan duvar süz) 2. mar dönlül çar *kuçkîrî wîr* dörtlence, terz

çararî n dönlük (dört taraftan oluşmuş, dört taraftan alabilen)

çarber (I) w bir tûn ilke) tundur (yaklaşık 40 cm çapındadır)

çarber (II) w sedye

çarber n' dîst kez yavru doğurmuş hayvan

çarberî (II) w karda ku lanılar, çanak, çelak, ocağı

çarberî (II) *edîf* dört kez doğurmuş kayın ya da keçi

çarbezî n dört pala

çarhîrîne *ed* dört yıldız ben yıldız olan (teke veya kuç)

çarhîrîn w 1. uleme, çoğalma 2. ortaya çıkma, bulunma

çar hîrî (II) *îngî* 1. ulemek, çoğalmak 2. ortaya çıkarak, bulunmak

çar hîrî (II) *îngî* çare alınmak

çar cihar *ed* dört cihar

çarç w 1. çarç (ahıl yig n) 2. harman sapı

çar çarîk n çarçuk

çar çar *ed* dört dörtlük

çarçav *ed* 1. aç k göz 2. dört göz (gözlük)

çarçavhîrî w gözleri ifrit açılma, gözünü dört açma

çarçav bîrî *îngî* gözleri dört açılmak, gözünü dört açmak

çarçavî n' açık gözlu

çarçavîbîrî w gözleri dört açılma

çarçavî bîrî *îngî* gözleri dört açılmak

çarçek *ed* silâhsiz

çarçekî w silâhsizlik

çarçep w emeklenme

çarçeve *bîr* çarçeve

çarçêk *ed* n 1. kare, dördü * *hezâr kîlometre çarçêk* bin kilometre kare 2. dör: kenar 3. m kare, dördü (kare biçiminde olan) * *masêya çarçêk kare masê*

çarçêkî *ed* kare

çarçêkîkîrîn w kareleme

çarçêkî kîrîn *îngî* karelemek

çarçêkîkîrî n' karelemis

çarçêv *ed* dört taşla oynayan bir çocuk oyunu, eğer sekiz taşla oynanması o zaman 'heştik' olarak adlanır

çarçêv w çarçevî

çarçêvekîrî *ed* n 1. çarçevîci (çarçeve yapan kimse) 2. çarçevîci (resimlere, tabloları çarçeve takma işiyle uğraşan kimse)

çarçêvekîrî w çarçevîcilik

çarçêvekîrîn w çarçevîleme

çarçêvî kîrîn *îngî* çarçevîlemek

çarçî kîrîn *îngî* darımadığın etmek, mralığa sarılmak

çarçêv *bîr* çarçevî

çarçêve w 1. çarçeve (yaz, ayın, resim gibi şeyleri sarmak veya bir yere asabilecek durumun getirmek için bunlara geçülen kenarlık) 2. çarçeve (kapı, pencere ile bunların cam veya tablolarının yerleştirilmiş olduğu kenarlık) 3. *med* çarçeve (bir düşünce alanının sınırları veya bu sınırları içindeki alan) * *ed* n'li çarçêveya ramaneke teng de *medî-nîh* dar bir fikir çarçevesinde kalmayalım 4. daire (çevre kavramları için, belli sınırlı, ölçü) * *ed* *vê mîrov ed* çarçêveya *manîqê* de *bî-hîzîre* mantık dairesinde düşünmek lazımdır

çarçêvedar w çarçevîci

çarçêvefîrîş *ed* n' çarçevîci (çarçeve yapan kimse)

çarçêvefîrîş w çarçevîcilik

çarçêvekîrî *ed* n 1. çarçevîci (çarçeve yapan kimse) 2. çarçevîci (resimlere, tabloları çarçeve takma işiyle uğraşan kimse)

çarçêvekîrî w çarçevîcilik

çarçêvekîrî *bîr* çarçêvekîrî

çarçêvekîrî w 1. çarçevîleme 2. çarçevîleme

çarçêve kîrîn *îngî* çarçevîlemek

çarçêvekîrî n' çarçevîci (çarçeveye geçülüş veya çine alınmış olan)

çarçêve *bîr* çarçevî

çardax w çardak

çardax w 1. çardak 2. sedye

çardaxî w sedye

çardaxîlîçîr *ed* n' sedyeci

çardax w 1. çardak (tarla başçe gibi yerlerde ağaç dallarından örülüş bulunan) 2. çardak (asma gibi bakilleri adlarına sarılmak için direklerle yapılmış yer) 3. çardak, kameriye

3. çarın * Hz. İsu ki çardane vıstın Hz 2-
sa'yi çarınu gerdiler
çardelerb *w* oulon anış tabona
çardel *ad/nt* nç dört
çardelhem *nd* on dördüncü
çardelennim *nd* ee dördüncü
çardexar *w* xilort anış tabona
çare *w* 1. çare * her kes bila li çareya serê
we binêre herkes başın çaresine baksin
2. çare (bir şeyi onlatır, tedavi yolu, deva)
* tenê ji mirinê re çare nîw e tek oluje çare
yok 3. çare, çözüm * çareya vî karî an-
cax bi riya çarûnan dibe bu işin çözümlü
kayın yoluyla ancak olur ~ ditiin gerekêr
çareyi bulmak, yolunu bulmak - hew e re
çare -yek ditiin çare bulmak, yol bulmak
~yek jê re ditiin 1) (bir işin) çaresine bak-
mak 2) bir yolunu bulmak, kitaba (veya ki-
tabuat) uygulamak
çarebûn *w* çare olma
çare bûn *lêgh* çare almak
çareçar *nd* dörder
çaredir *ad/nt* çıkıkcı
çaredari *w* çıkıkcılık
çarega *ad/nt* bir yılêz kimesi
çarek *w* 1. dörtte bir 2. mek dörtlük
çarem *nd* dördüncü
çaremlis *nd* dördüncü
çaremanic *w* recete
çarenişis *w* yazgı, kader
çarenim *nd* kuculanmaz
çarenis *w* kader, yazgı, alın yazısı
çarependaz *nd* çare bulan
çareş *nd* kura bulmak
çareşî *w* kura bahçelik
çareşî *w* çıkar yol, çözüm yolu
çaresaz *namî* çare bulur, deva bulan kimsê
çaresazi *w* çare bulma, deva bulma
çareserbûn *w* çözümlen, halolma
çareser bûn *lêgh* çözümlen, halolmak
çareserhüyî *nd* çözülcü
çareserbûyin *w* çözümlen, halolma
çareserîşî *nd* çözümlen
çareserî *w* 1. çözüm * çareserîya vî karî an-
cux bi riya çarûnan dibe bu işin çözümünü
kayın yoluyla ancak olur 2. her çözüm
çareserîşwug *ad/nt* çözümlen yana ~ bûn çö-
zümlen yana olmak
çareserîşwazî *w* çözümlen yana olma
çareserker *ad/nt* çözümlü, çözümlenici
çareserkerî *w* çözümlülük, çözümlenicilik
çareserkişim *w* 1. çözüm, halletme (bir olay
veya duruma çözüm yolu bulma) 2. her
çözme, halletme 3. çözüm, halletme (yoluna
koyma, olumlu sonuç bağlama)
çareser kirin *lêgh* 1. çözmek, halletmek (bir o-
lay veya durumun çözüm yolu bulmak) 2.
mar çözmek, halletmek 3. çözmek, hallet-
mek (yoluna koymak, olumlu sonucu bağla-

mak) * min karim we çareser kirin işleri-
me halletmek
çarezan *ad/nt* 1. terapist 2. birbilen
çarezanî *w* terapistlik
çare şinê *nd* inek memeleri - dixwî oq heftê
dinê? çocukları karnicimada zolanılan bu
servaya çocuklar genellikle 'heftê dinê' cava-
bını verirler, ki bu da 'kancığın memeleri'
anlamına gelir Burada 'dinê' kelimesi 'dişê'
yerine kullanılmıştır
çarek *w* 1. dörtte bir 2. mek dörtlük
çargab *mek/w* çargah
çargay *nd* dört nalla yürüyüş
çargawê *nd* dört nall
çargawîya *mişt* *nd* tam dört nall köşme
çargawîya neem *nd* yumuşak bir dört nalla
köşme
çargawîkê *k* dört nalla
çargawî *nd* dört doğumuş mek
çargêz *w* dört yaşında erkek çantası
çargîamî *w* dörtleme
çargîskukirin *w* dörtlenme (turlayı dört kez
sürme)
çargîsni kirin *lêgh* dörtlenmek
çarguş *w/nt* 1. dört köşe, dörtgen 2. kure,
dördül 3. *nd* kure, dördül ikare biçiminde o-
lan) -ya berhesê (an ji parakef) paralel ke-
tar
çarguşebûn *lêgh* dört köşe olma (çok seviri-
me)
çarguşebûn *lêgh* dört köşe olmak (çok sevin-
mek)
çarguşekî *nd* dört köşe biçiminde
çarguşeya paralel *ad/nt* paralel kenar
çarguşî *w* demir yaha
çarguşîk *nd* yiğit, cesur
çarhêl *w* dört taraflı
çarhawir *nd* etraf, dört etraf, dört bir yac
çarhêngil *nd* dört inemeli (hayvan)
çarîk (I) *w* tulbent, baş örtüsü (kadın baş örtü-
sü) -n olneşê namaz baş ortusu
çarîk (II) *w* çarık
çarîkdar *nd* ol-beatli
çarîkîlam *w* çarıkçı (satan kimseli)
çarîkîlruşî *w* çarıkçılık
çarîkîker *w* çarıkçı (amal eden)
çarîkîkerî *w* çarıkçılık
çar(yah) *w* (r kulu okunur) dört yol
çarîçe *w* çarîçe
çarîçetî *w* çarîçelik
çarîk *nd* 1. çeyrek 2. çeyrek (suat için 15 dakı-
ka)
çarîm *çim* 1. dörtlük (kıta, dön düzenlik bo-
lundan oluşmuş) 2. dörtlül, ruba
çarîne *w* dörtleme
çarîtî *w* 1. çarlık (çar olma durumu) 2. çarlık
(çarın yönetiminde bulunan devlet)
çarke *w* bir tür savaş giysisi
çarkekar *w/nt* 1. dörtgen 2. firdolaya

çarşevîrîns *mâle* v. çarşevî (satan kimsesi)
çarşevîrînsî *m* çarşevîçlik
çarşevker *mâle* çarşevîlik (imal eden)
çarşevkerî *m* çarşevîçlik
çarşevkîrî *m* çarşevîni çarşevî giymiş olan k. ul-
 se)
çarşevî *ya* sergirtî *m* kapalı çarşı
çarşî *m* çarşı - pîvân kakkınlıkta aşınımak
 -ya *bî*cerdê (tan jî jêrzenîne) yeraltı çarşısı
çarşîrîk *m* süt ve tuz ve nuzada tuz k. olarak
 yapılan bu tuz mahallêsi
çarşîp *m* 1. çarlık 2. iki kalli ev, dubleks
çarşîk *m* dört dîrdak
çarşîl *m* çatal
çarşîlî *m* verben bulane, yerden yapışa
çar *û çûr* *m* masgale kereççe, tavırma (peva-
 çîn) - kîrîn rastvê'e huretmek, sarıtmak
çar *û dî* *m* elhanê (tuz la ayonêca zarlardan
 bîrîna dordîr çîgerîna îkîlî dîşmenî)
çar *û* *nevar* *m* ister istemez
çar *û* *sê* *m* elhanê (tuz la ota nonda zarlardan
 bîrîna dordîr çîgerîna uclê dîşmenî)
çar *û* *yek* *m* elhanêk (tuz la ayonêca zarlardan
 bîrîna dordîrî dîşmenî bîkî dîşmenî)
çarwê *m* çarpata (çarpakları toklukak çarpın
 muzik aletî)
çarwîk *m* dîrdak
çarwîl *m* dîrdak
çarwîyan *m* dîrdak
çarwîyar *m* dîrdak
çarwîçî *m* 1. çeyrek, derîle *m* 2. çeyrek (sarı-
 çîn '5 dîrdak)
çarwî *m* çada kuzma aşlîna
çat *(î)* *m* çat çiki kas arasınlıkı bölge) * **çata**
her *du* *hîrûyan* *iki* kuzınin çarşına
çat *û* 1. bez, çepel (geleş) gazel kuzma pîvân-
 sı 2. yama
çata *rê* *m* çay çiyemî, ya çatî, yol kavşağı sa-
 pok
çatik *(î)* *m* 1. bez, çaput 2. paçavm * *ez* *û* **ça-**
tika *hîşîfa* *xwe* *înan* *m* ben de yargın pa-
 çavmîna kullîna
çatik *(î)* *m* kas başığı
çatî *m* bar kekikîk türü
çatîrîm *m* yol çatı
çatkîs *m* bar, be, harîk
çatime *m* taluq
çatîrê *m* yol çatı
çav *û* 1. göz (günê organi) 2. göz (bazi de
 yamunde gürme ve bakîna) * *jî* *ber* *çavan*
wînda *bûn* *gûzake* *kerbînlîk* 3. göz (yî
 veya kote nî tîkî) hakîsî * *bî* *çavên* *xêl*
nîhêr *hêlekêr* *gûzelerî* *bakî* 4. göz (bakîs,
 gûzîş) * *bî* *çavên* *bîratîyê* *lê* *nêze* *klîm*
cardes *gûzîyê* *bakîmak* 5. göz (narar) * *çav*
jî *camêr* *re* *hatîn* *adancîşî* *gûze* *gêrdî* *
çavan *bî* *camêr* *vedan* *adancîşî* *gûze* *gêrdî* *
dî 6. göz (sevî) ilgî, gîrînî beğîntîsî) * *jî*
pêş *çavê* *mîn* *ket* *gûzîmdî* *dişî* * *ber-*

dan (*hîştêkî*) *gêz* *dîkmek*, *gêz* *koyîmê* *
çav *herdane* *malê* *me* *mahîmîna* *gêz* *dîk-*
mîşler - *ber* *dan* (*yekê*) *gêz*, *volâmîk* -
berdan *malê* (*yekê*) *ekarê* *me* *gêz* *koyîmak*
(veya *dîkmek)* - *berdan* *revê* *kaçmayî* *ye-*
tenmek - *bî* *çav* *li* *hev* *nîhêrtîn* *gûz* *gûze*
gelmek - *bî* *kerî* *ve* *bûn* *eşekê* *de* *gûz* *va-*
arî *anlayîşîz* *anlayîşîz* *olmak* - *bî* *serê*
(yekê) *ve* *kuhûn* *an* *ayîşî* *olmak*, *klîm* *schî-*
bî *olmak*, *kuîrbûn* *olmak* - *bî* *wê* *de* *çûn*
gûze *kaymak*, *gûze* *kaçmak* (*istemeyek*
(kûlîvenmek)) * *bêlumîjî* *çavê* *mîn* *bî* *loşen-*
teyê *ve* *çû* *istemeyek* *gûzîm* *lêkînanî*
kayî - *berî* *û* *amîn* *bêcal* *peçûl* *olmak* -
çar *hîkkîrîn* *gûzelerî* *çar* *çarîk* - *berdîrîn*
gûz *gûzî* *gûrmemek* (*sîs*, *durom*, *tez* *gîbî*
schêpîlerî *hî*, *bî* *şey* *gûrîlmemek*) - *çar*
hîkkîrîn *gûzîm* *der* *çarîk* - *çîrudîn* *gêz*
banyasî *yapîmak*, *dîkîzîlemek* - *çûn* *ser* (...)
(bî *şeyê* *gûzî* *gîrmek* - *dan* (*hîştêkî*) *gûz*
gêrdîmek (*bu* *yerî*, *bî* *şeyî* *çalîmak* *incele-*
mek) - *dan* (*yekê*) (*birne*) *bakîmak*, *oçan-*
mek - *dan* *hev* (*mîrîn*) *gûzelerî* *yasama*
kapanîk - *dî* (*yekê*) *îrîradî* *bu* *şeyî* *înan*
etmek, *dameye* *çî* *çarîk*, *çûlîrmek* - *dî* *ser*
hev *re* *çelapîm* *gûzelerî* *belermek*, *bakîs-*
larî *korkînmek* - *û* *serê* (*yekê*) *de* *tarî* *bûn*
gêzî *kaçîrmek* (*çarîkîzî*, *çîşî* *çaya* *çîrî* *bu*
istêgî *erîkî* *nînda* *re* *yapîgîm* *belmez* *il-*
çîmî *gelme*) - *dî* *serê* *kerê* *de* *(jî* *hebûn* *e-*
şekê *de* *çav* *va* *ama* *anlayîşîz* - *dî* *serî* *de*
bûn *mîna* *de* *pîzîm* *gûzelerî* *kan* *çavîgîna*
bî *ra* *nîse* - *dî* *serî* *de* *levîştîm* *înan* *damî* -
mak, *gêy* *çekarîmak* - *dî* *serî* *de* *tor* *bîkî*
gûzelerî *kan* *çavîgîna* *damîmek* - *dî* *serî* *de*
zîq *bûn* *gûzelerî* *postîlemek* - *dî* *xwe* *dan*
kandîmîna *ye* *çavîmek* - *dî* *dev* *neclî* *çî-*
za *çî* *boğîza* *levîyat* - *gerî* *kîrîn* *uyku* *ke-*
tîmek, *çêke* *le* *me* *çapîmak* - *gêwî* *kîrîn*
korkîna *kapîmak* - *heye* *aqîl* *heye* *gûz* *var*
înan *var* - *bî* *kîrîn* *kasîmak* (*gûz* *çîm*, *îrz*
kapîmak) - *jê* *re* *hatî* *gûze* *gelme*, *kasî-*
zî *gelme* - *jî* - *un* *şerîm* *dîke* *yûz* *yûzler*, *u-*
tanî - *jî* *serî* *derkê* *in* *kafîmîm* *tasî* *atmak*
 - *kîrîn* *tan* *jî* *çîrpîndî* *gûz* *k* *çîpîmak* (*baş-*
kasîna *sîyê* *dîkîrîm* *çîgrî* *olmasîgîm* *çî-*
zele *arîmîsk* *çîm* *benîmsedîgî* *kîmîyê* *ba-*
kerîk *gûzîm* *kapî* *çerîk*) - *kîrîn* (*hîştêkî*)
gûz *dîkmek* * *çav* *kîrîne* *malê* *me* *mahîmîna*
gûz *dîkmîşî* - *kîrkîsîndî* *gûzelerî* *mî* *ka-*
çîmak - *lê* *hîrîndî* *nebûn* 1) *istememek* k. *çê-*
kenememek 2) (*birne*) *çêk* *kîzmek*, *onu*
porîmek *istememek* - *lê* *bûn* 1) *gûzî* *ustur-*
de *olmak* * *gûz* *ex* *dukanê* *bîdîme* *te* *mîn*
herxest, *jî* *mîn* *re* *çî*, *çavê* *her* *keşî* *wê* *lê*
bîrîme *dukkîm* *şema* *vereyîm* *dadî*, *ben* *iste-*
medîm, *ne* *me* *luzî* *herkesî* *gûzî* *üstur-*
de *kalçak* 2) *gûzîmdî* *kaçîrmek* 3) *her* *zê* *û-*
lî *gûzî* *çîplîkte* *kala* - *lê* *bûn* *poçpe-*

gönk gözleri lâl lusu gibi açılmak - lè bün tas gözleri lâl lusu gibi açılmak ~ lè kort bün gözleri çakma güneş (veya kaçıma) - lè sor bün 1) gözleri çakmak çakmak olmak 2) gözleri dolmak (veya dolu dolu olmak), duygulanmak - lè rey ü tari bün gözleri kararmak - lè tarî bün gözleri kararmak ~ li her delin (an jî venebûnî 1) göz alınak, göz kamazılmak (güzelliği ile dikkati çekmek) 2) göz kamazılmak (suyvetli usk veya parlaklık, kısa bir zaman için görüş bulandırılmak) 3) göz kamazılmak (bir rahatsızlıkla hayran bırakılmak) ~ li destê (yekî) bün (bu kimsenin) çüre bakmak (bir kimsenin yardımıyla geçirmek) ~ li destê de ü bav bün ana baba eline bakmak - li cê bün 1) yol gözlemek 2) onur etmek - li rîya (yekî) bün (bir nın) yoluna bakmak - li rîya (yekî) qerimîn gözüne kara su immek (gelmesin: çek istediği kimsenin uzun süre yolunu beklemeye) ~ li ser (...) bün atakaye: olmak, göz kulak olmak - li serê (yekî) tarî bün gözle n kararmak, öfkeler kendini kaybetmek - li serî tarî bün gözleri kararmak, öfkeler kendini kaybetmek ~ li xew gözleri uyuklu - neçûn ser hev gözüne uyku girmemek - nedan ser hev göz kırpmamak, göz yummamak (hiç uyutmamak) ~ nenîqandîn 1) göz kırpmadan (akmadan, merhamet etmeden) 2) göz kırpmadan (hiç çekinmeden, hic duraksızmadan) ~ nexwêrîn çekememek ~ nîqandîn (an jî nîqandîn) göz kırpmak; göz kapaklarını açıp kapamak) - mûc kirin gözlerini kısarak - pê de bün gözü uykuda salınak - pê ketin gözüne ilismek - pê nekêtin 1) yuvayı girmemek (uzun süre girmemek) 2) yüzünü görmemek (düyay duylan bir şeyi özlemek, ona hasret koymak) - pê veslan göz değdirmek, nazar değdirmek - qelibandîn belectirmek - qelibîn bellemek ~ qurtandîn (an jî qurç kurin) göz kırpmak (göz kapaklarını açıp kapamak) ~ rey ü tarî bün gözleri kararmaya basılmak ~ şî-kandîn (an jî şîkêmandîn) göz kırpmak (başkasına söylediklerinin doğru olmadığını şüphele anlatmak için henüzsedığı kişiye bakamaz gözünü kapıp açmak) - tê firandîn bir şeyi ima etmek, demeye çalışmak, çaldırmak ~ tûne bün gözleri görmeye almak, kor olmak - û birûrê akê ak kutasi kara, kara gözlu (ku) ~ û birîyan (şarvî dan (yekî) kas göz etmek - û birîk birijê kör olası, kör olası - û nezer jê re hatin gözle görmek - û zarê xelkê jê re hatin elin pozu birine gelmek, nazar değmek zêq kirin lè qihêrtin gözlerini dışarı bakmak - zêr kûrtin kurtak göz için, biröz kırpmak) ~ zûr kûrtin lè nihêrtin gözlerini dikip bakmak - ek lè gerandîn (an jî kîrtin) bir göz geçirmek - ek

pê p xistin bir göz geçirmek - ekî mirov kor dibe mirov destê dide ber yê dîn insanlar çaresiz kalmamalı (bi) - ekî na hi çar - an jî hêviyê bün dört gözle beklemek (yek) - ekî serîyan e çûnêrî. (y: kimsa -ê baranê lè ye havatın gözü yaşlı, nevedeyse yağmur yağacak -ê (yekî) hi (tişteki) ketin (bir şey; gözüne ilişmek -ê (yekî) birhisim gözleri iltidamak -ê bir çî têr nabe ac göz-lü doymaz -ê (yekî) ûrtin (bitini, bir şeyi) gözü kesmek -ê ciran li cinar e kîncunûn (zavûgî kîncunûyî kuz (karın kız) görünür -ê (yekî) -ê kewê bün uykulu olmak -ê çepê li ser nişanê girtin pozünü kırpmadan (nişan alınken) -ê çepê li ser nişanê girtin -ê rastê nenîqandîn gözünü kırpmadan. -ê (yekî) çün nav serê (wî) çok kızmak, zût kesilmek -ê (yekî) çün ser hev uyumak -ê (tişteki) derxistin 1) (bir şeyin) gözünü çıkarmak (beceriksizce davranmak, zarar uğraltmak) 2) usandırmak -ê (yekî) di maê dinyayê de tûne bün gözü dünyaya malında olmamak -ê (yekî) di nav serê (yekî) de le-yistin çok sinelenmek -ê felekê kor de felegin gözü kor olsun -ê penimî elî gözlu -ê (yekî) glê dan (herinin) gözünü hağlamak -ê (hestirê) bûn katir, beygir gibi yük hayvanlarının göz kapaklarında bu tür beze oluşmak -ê her kesî çün ser (yekî) gözler üstüne yoğunlaşmak -ê hev (û din) derxistin bûn bûnina gözünü çıkarmak (kiyasa davaymek) -ê hêrsê tûne ofkevin göz uykur -ê halkirî gözleri dört açılmış -ê hingî-vîn elî gözlu -ê (yekî) jê hatin birin görmez olmak, gözüne ilişmez olmak -ê (yekî) jê re hatin goze gelmek -ê (yekî) jê têr bün gözü doymak -ê (yekî) jê tîrsin gözü yıklamak -ê (yekî) ji nav serê (wî) baz dan gözleri fırlatmak, kafasının isri atmak -ê (yekî) ji nav serî baz dan kalasın tası atmak -ê (yekî) li tu tiştî netirsîn korkusuz, cesur -ê (yekî) ji xew-an venebûn uyku gözünden akmak -ê (yekî) ketin (tişteki) (bir şeyi) gözü takılmak -ê kîrtux li dayox e ul-cunûn gözü hep salılda -ê kîrtkê wî kedi gö-zü yonlarda çik varlığında parlayan trafik ışacı) -ê (yekî) lè bar nedan hasret etmek, zıskanmak -ê (yekî) lè bûnd nebûn istememezlik, çekememezlik -ê (yekî) lè bün 1) (bir şeyde) gözü olmak * çavê kirakê me li parlamentariyê ye birimkinin gözü milletvekiliğinde var 2) göz üstünde kalmak (herkesin dikkatini çekmek) 3) belê çıkarma pesinde olmak -ê (yekî) li (yekî) dîn bün 1) gözü üstünde olmak 2) gözletmek 3) birin-hal ve davranışlarını taklit etmek -ê (yekî) li cihên nezîn bün vazu yüksekte (veya yükseklerde) olmak -ê (wî) li derî e gözü dışarda -ê li derîyan kwelî li derîyan

el alemın elıne bakırın küllet başına -ê (yekî) li deriyê xelkê bîn gozleri el kâpıların da olmak -ê (yekî) li dustan bûn gozu başkalarımın elıne bakırın -ê (yekî) li ken bûn gozlerımın içi gûmek -ê (yekî) li rî (an ji li rıyan) man gozû yaldı (veya yelları) kalmak -ê (yekî) li rî fur ji li rıya yekî qelîb gozleri yella da kalmak -ê (yekî) li ser bûn goz kulak olmak, ru kayet olmak -ê (yekî) maç kurin 1) gozlerımden örnək 2) wec al nırdar öpünek -ê mîrîy (an ji mîrîy) ancax mîstek xwelî tîr dıke insanın gozını bî a vaç toprak ancax dayınur (hî) -ê mîzımatlıyê li xwe îlhîrîtin kuçûk kûyûn bûyûk z-gûsî -ê mîn iki gozu n -ê mîn (an ji rıyan çavê min) gozınûn nûn -ê mîn hîrîje ku... gûzûn çıkın (veya kur olsun) -ê mîn wekî (...), deşî be gozın çıkın (veya xer olsun) -ê mîrîy ancax mîstek xwelî tîr dıke insanın gozınû bir avuc toprak ancax dayınur -ê (yekî) mînd -ê mîrîyan e çû gûzu gûbî -ê (yekî) nebrîn (bir işı yekî) gozu yemînek (bir işı yapıcak güç ve yeteneği kendinde bulanamak) -ê (yekî) neketin (...) gozunden kaçınak -ê (yekî) ne li malê dînyayê hîlî dînyaz malınû gûzû olmamak -ê nîkêşî kûpîk gûz -ê (yekî) pê bar nedan (bînin) çekememek -ê (yekî) pê keltin 1) (hî kîmşeyi) gozû sırtmak 2) gozûne gûrûnmek * nehi cûreke dîn çavê mîh bî te bîkete hî sakın bu çala gozûne gûrûnê 3) (bir şey) gozûne îlîmek (bir şeyi bîrdenbîre, istenmeden gûrmek) -ê (yekî) pê nekeve gozu bînk gûrmesın -ê (yekî) pê raneblî kîskanmak -ê pêş kîm goz -ê (yekî) pûç hûn gûzû sırtmak (kûr olmak) -ê (yekî) qewatın gozûnu oşınak -ê rastê neşîqandın gozûnu kîrpadın (nişan alırken) -ê (yekî) rûşeve kutın gûzû kurınak, gozleri kurınak -ê (yekî) rîjîn 1) gozu okınak 2) çok yahmed çekinek -ê serıyan bûn (her) başlıcı olmak -ê şeytan kor klî lî şeytanı bîkûşîn (veya ayâğın) kurınak -ê te (bî) rûmî bel gozûn ayınak -ê te bî xîr gozûn ayınak -ê te şîr be gozûnı kûr olsun -ê (yekî) tîr klîrın gozûnu doşınak -ê (yekî) tîrsandın (bînin) gûzûrû korkutınak -ê (yekî) tîştêk nebrîn (bînin bir şeyi) gûzû kesimemek (bir işı yapıcak kendisine veya başkasına güvenmemek) -ê wî (bî) wala îlhîrîtin boç gozlerle bakınak -ê (yekî) veldın (bîr n) gûzûnı şınak -ê wêşeqê şu gozlu (veya gozlerı ahu) -ê (yekî) wîr bûn gozû kûzman (veya kuçmak) -ê wî li nav serê wî gozlı gozleri fîdır fîdır olınak -ê wî tamam e gozleri sağlam -ê xel malınur goz -ê xerab kem goz, kolu goz (hî) -ê xerab îlî îlhîrîtin 1) kîsu gozle bakınak, kem gûzle bakınak (bar zamîe çın işı olmayan duygu-

lar beslemek) 2) kûtû gözle bakmak (cinsî duygu ile bakınak) -ê xewê uyku gozler -ê xezafê aru gozlu (veya gozleri ahu) -ê xwe bîrdan (...) bir şeye goz koymak -ê (yekî) xwarlı takır etmek -ê xwe dan hev gozlerini kûşınak -ê xwe dan ser (...) -ê mukayit olınak -ê xwe gerandın 1) gozleri nı gozdumek 2) kîz arkadaş edubûneye başlanak -ê xwe gerın klîlın kesimemek (kîso bir sûre uyumak) * ez hînekî çavê xwe gerın bîkûn, da ku bîm ser xwe bîruz kestûnıp kendune goşeyın -ê xwe gîr li devê xwe vekîr aşî ağzını yurdu gozûnu -ê xwe gîrtin destê xwe gerandın gûrûnu pazara çıkartınak -ê xwe gîrtin 6 destê xwe pelandın ayagının pîncunı başıya gûymek (deng olınayn bir kîşeyle evlenmek) -ê xwe gîrtin 6 devê xwe îlî vekîrın vîşî ağzını yurdu gozûnu -ê xwe jê dan alî gozûnu alınak -ê xwe jê neşîqandın 1) (bir şeyin) üstune üstune gûrmek 2) pûr dikkat kesimemek -ê xwe jê neşîkandın 1) gozûnu kîrpadın (nişan alırken) 2) gozûnu kîrpadın (çekimmeden, korkusuzca) (yekî) -ê xwe jû her klîrın (bir şeyi) gozu gûbî sırtmak -ê xwe jî heramîyê bîrandın nazara hakmanak -ê xwe jî kulê nedan hev gozûnı daldan bîdaktın esirgetimemek (veya sakınmamak), gozûnı bîdaktın sakınmamak -ê xwe jî vîr neşîqandın gozûnı daldan bîdaktın esirgetimemek (veya sakınmamak), gozûnı bîdaktın sakınmamak, bîyîşî hîta kesmez olınak -ê xwe kutan hav -ê (yekî) gozûnu gozûne dîkî ek, (bînin) gozlerımın içıne bakınak -ê xwe lî gerandın e arınak, tazınak -ê xwe neşîqandın 1) gozûnı kîrpadın (nişan alırken) 2) gozûnı kîrpadın (çekimmeden, korkusuzca) -ê xwe pê xîşlî gûzden gûçınmek, gûz sırtmak, kopîrî etmek -ê xwe vekîl ağzını açınçırın gozûnû çelî -ê xwe xweşîk vekîrın gozlerımın işı şınak -ê xwe zıwa vekê gozûnı çort aş (tehdit ederek) -ê (yekî) yek dîtin gozûne gûçınmek -ê (yekî) yek nebrîn gozûnu klîrınak -ê (yekî) yekîştêk etîbandın (bînin, bir şey) gozûnı tırmak -ê (yekî) yekîştêk nebrîn (bînin) klîrın bir şeyi) gûzû kesimemek (bir işı yapıcak kendisine veya başkasına güvenmemek) -ê zar takma goz -êu (yekî) bî av bîlî gozlerı salınmak -êu bakûbe halkal, gozler -êu (yekî) bî xıman bûn gozleri duğulanak (veya bululanak) -êu (yekî) bîrîbîştîş gozleri pîrtınak -êu bîmîkî padîç goz -êu (yekî) hûn mîna sotîkê ağıl gozleri çakınak cakınak olınak -êu (yekî) hûn xımanı gozu dîncûnlanınak -êu (wî) -êu xeraban e gûzû gûz degîl, kîz gozlu -êu (yekî) çûn nav serû (wî) gozleri tal işı gîbî açılmak -êu (yekî)

eün ser hev uykusu gelmek -**ên** (yekî) de-
lîfê gözleri kamışınak (güçlü sak yüzünden
bakılmamak) -**ên** (yekî) derketin 1) gözle-
ri çıkmak 2) wê çayî çıkınak -**ên** (yekî) di
kür de çûn gözleri çukura girmek (veya
kaçınak) -**ên** (yekî) di malê dinyayê de tu-
ne bûn gozu دنیا malında oluwanak -**ên**
(yekî) di nav serê (wî) de leyistin gözleri
parlanak -**ên** (yekî) di nav serê (wî) de re-
qisîn göz en fildu fildu etmek -**ên** (yekî) di
nav serê (wî) de sor bûn gözleri çaknac
çakınak oluak -**ên** (yekî) di ser hev re qe-
lîlîn gözleri dâminak (şayın atışten veya çar
çekışken) -**ên** (yekî) fireh bûn gözleri lûl
taşî gibi acılmak -**ên** (yekî) gîrê dan göz
boyınak (kandırmak) yaştınak -**ên** (yekî)
hâtin girtin gözleri kapanak (olmek) -**ên**
her kesî çûn ser (...) gözleri açınak yo-
pulaştınak -**ên** her kesî li ser bûn gözleri u-
zerine yağınlıwanak -**ên** (yekî) hûr bûn
gözleri süzülmeç -**ên** (yekî) ji nav serê (ye-
kî) baz ifan gözleri ewden (veya yuvâlê-
rızlan) aşırınak (veya tulanak) -**ên** (yekî)
ji xewan venelûn gozundan ayku okınak
-**ên** (wân) ketin hev göz göre gelmek -**ên**
(yekî) kirtin ji nav serê baz dan (an jî der-
ketin) gözleri ewinden (veya yuvâlarından)
uğrınak (veya fırlamak) -**ên** (yekî) lê hûn
gîzû pörinmek (zelli bir şeyden başka bir
şeyle uğraşınamak) -**ên** (yekî) li her derîin
gözleri kamışınak (hayran olmak, hayran-
lanmek) -**ên** (yekî) li her venelûn gözleri ka-
nıaşınak (hayran oluak, hayranlanmek) -**ên**
(yekî) li hev qelîlîn gözleri donmek (tefke-
sinden re yağıtını bilinmek) -**ên** (yekî) li
ken bûn göz erzin içi girtmek -**ên** (yekî) li
re mun gözleri jûllarda kalınak -**ên** (yekî)
li re qelîlîn gözler, yollarda kalınak -**ên**
(yekî) li ser (kes an jî şeyde) hûn gozu bir
şeyde (veya bir şeyin zerimê) oluak -**ên**
(yekî) li Hîştên mezûn bûn gozu büyükte ol-
mak -**ên** mîştîni elâ eoz -**ên** (yekî) nebîrîn
gözü alınuak -**ên** (yekî) neçûn ser hev 1)
gozu ayku tulanuak, karpîgî karpîgîne de-
ğîrmek (uyatınamak) 2) gozuna ayku gî-
rmek, karpîgî karpîgîne de-ğîrmek (ayku
we kalınak, heç uyatınamak) -**ên** (yekî)
ne li malê dinyayê hûn gozu çayî malın-
da oluwanak -**ên** (yekî) nedîtin gözü gör-
nemek (görmez oluak) -**ên** (yekî) nîvkêşî
hûn gözle... sîzûlmek -**ên** (yekî) qewazîn
gözlezi (veya gozûne) oymak -**ên** (yekî)
rijîn gozu akınak -**ên** (yekî) rûnîştin göz-
leri çukura girmek (veya kaçınak) -**ên** serî-
yan (ya meşan cîncert) iyîlkewer -**ên** (yekî)
sor bûn gözleri kut çanağına dîrmek (veya
gözleri kamışınak) -**ên** (yekî) sor bûn mî-
na soîkê ağır gözlerinde şirşek (veya şir-
şekler) çakınak (çok kuzmak, oketilmek)

-**ên** (yekî) şîl bûn 1) gözleri yaşanmak (göz-
leri sulanmak) 2) gözleri yaşanmak (uygu-
lanmak) -**ên** (yekî) şîlî (an jî şîlû) bûn 1)
gözü bulanmak (bulamak görmeye başlan-
mak) 2) gözü durulanmak (işlerden hiçbir
şey görmez oluak) -**ên** (yekî) tarî bûn gö-
zû (veya gözle...) karınak -**ên** (yekî) tîje
bûn 1) gözleri dolmak (veya dolu dolu ni-
mek) 2) duyulanmak -**ên** (yekî) tîrsîn gö-
zû karınak -**ên** (yekî) Hîstek nedîtin 1) gî-
zû görmemek (tefke sonuca er kold şeyleri
yapı duruma gelmek) 2) gözü lûşîr şeyi
görmemek (heyecana kapılıp bir şey hiçbir
şeyle uğraşmaz duruma gelmek) -**ên** (yekî)
tîne bûn (bu şeyin) gozunu çakınak (şayın
duşurken en kötüsünü çakınak) -**ên** (yekî)
tûj in gozu keskin -**ên** (yekî) velûn 1) göz-
leri acılmak (uykudan ayatınak) 2) gözü u-
çılmak (yığı kîşîyê ve kendine yağıtını a-
yır edebilecek duruma gelmek) 3) yuzu go-
zû açılmak (toplanuak) dişler kumaya
çevresin tulanuak başlanak) -**ên** (yekî)
venelûn 1) gözleri boyınak (bir şeye tek
ilek duymak) 2) gözleri kapanak (çok uy-
kusu gelmek) -**ên** (yekî) wêkî kasîka
xwîndê ne gözleri kam çanağı gibi -**ên** wî
(me) nabîne (birini veya bir şeyi) gozu gör-
mez oluak -**ên** (yekî) xew nekîrîn gözü uy-
ku tutuwanak -**ên** (yekî) xîrîmî bûn gözü
bulanmak (bulamak görmeye başlanmak)
-**ên** xwe hel kîrîn gözlerini lûl taşî gibi aç-
mak -**ên** xwe dan hev gözlerini kapınak
-**ên** xwe fireh kîrîn 1) gözlerini belevanek,
gözlerini apatınak 2) gözlerini lûl taşî gibî
acılmak -**ên** xwe geran kîrîn ayku kestirmek
-**ên** xwe girtin 1) gözlerini çapınak 2) de-
ve kuşu gibi başını kuma sokmak * te çî
çavên xwe girtin, ji te tîrê kes te nabîne
te deve kuşu gibi başını kuma tokaştın
kunselerin serî gîrînedîğîni im zmediyor-
sun -**ên** xwe girtin û deve xwe vekîrîn a-
ğîzîni ağız gozuna yutumak -**ên** xwe ji berê
guhastin gözlezi kaçınak -**ên** xwe ji (ye-
kî) re li ser hev re qelîptin (bunak) gözle-
rini çavîrmek -**ên** xwe jê hîlînanîn gözle-
rini alınuak -**ên** xwe jû nentqandîn (bir
şeyden) gozunu ayatınamak -**ên** xwe jê re
girtin gozünü kapınak (görmezlen gel-
meç) -**ên** xwe ji dinyayê re girtin hayata
gözlerini yutınak (veya kapınak) -**ên** xwe
korik kîrîn gözlerini kusanak -**ên** xwe kur-
kusanîna gözlerini kusanak -**ên** xwe kutan
çavê (yekî) gözlerini içme buluak -**ên**
xwe kutan nav çavên (yekî) (akılıp) kalınak
hakıştan ayatınuak (bl) -**ên** mezûn li
xwe nîhîrtin kutan kutan kutulanuak
(veya kurılmak) -**ên** xwe nûc kîrîn gözle-
rini kusanak -**ên** xwe nîvkêşî kîrîn gözlerini
şayılmak -**ên** xwe vekîrîn 1) gözlerini aç-

mek tıyanmaq 2) görün, bəmək * çavın
 əwə vəkə, pəryə əwə in kəsi mədə vax-
 rın? gözünü əc. pərnə kəptimə? -ən əwə
 züloq kərn gözlerim təl tətə gəbəcək -ən
 əwə zür kərn kəpnək (göz içi) birə bəpə-
 mək -ən (yəkü) zür bün tē man gözü dū-
 mək

çav arası m boşlanmanın

çavacıqarın m boşlanmanın

çavacısı kirin tğh boşlanmanın

çavbal mək 2. nək göz 2. mək gözle

çavbəli m nək gözük, nək gözülük

çavbəz m 1. kəm gözü 2. mək nənəsuz

çavbuzə bəw bir tür bəki

çavbel m 1. kərnə göz, kərnə gözü 2. göz a-
 çək cin göz

çavbələk (II) m 1. var 2. mək kərnə gözül

çavbələk (II) bəw gəbən

çavbələq m parlek, parlak gözül

çavbuluq m pürələlik, parlak gözülük

çavbələz bəw çavbələq

çavbənəi ələw göz bəgəi

çavbəq m kərnə gözül, parlak gözül

çavberan m kərnə gözül

çavbərən m 1. göz d.kimə, göz kərnə 2. ə-
 çə sulanma

çav bərdən tğh göz dəkək, göz kərnək

çavbərək m bəw çəkək, çəkək

çavbərgər m məhrəm kəmşə

çav bərk m gözülük

çavblav m salı gözül

çavbigiri m gözün yaşlı

çavbigirin m gözül, yaşlı

çavbikəstür m gözül, yaşlı

çavbiçiqi m parlek gözül

çavbikəvçik m çapək gözül

çavbikəvçik m çapək gözül

çavbikəvçik bün tğh çapək gözül olmaq

çavbihəl m sümək, gözül sümək, sümək gözül

çav biraşın tğh gözül kərnək

çavbiçqi m aq gözül, gözül aq (gözü doyuzsa,
 həvə)

çavbiçqilün m 1. aqgöz, aqış 2. aq gözül olma

çavbiçqi bün tğh aq gözül olmaq

çavbiçqi m aq gözül olma, gözül olma

çavbiçqi kirin tğh m gözül olma olmaq

çavbiçqi m gözül olma olmaq

çavbirin m gözül kərnə

çav birin tğh gözül kərnək

çavbirni m aq gözül

çavbirni m aq gözül olma

çavbiçtərk m gözül, yaşlı, suu gözül

çavbiçwin m gözül nek

çavbiçzandı m gözül kərnə aq olan

çavbiçziqi m parlek (göz içi)

çavblı mələw pəryü tanrı

çavbimək m görünmə, təhnə

çavbün m görgü rənkiçi

çavbuz m parlek gözül

çavradı m çav gözül

çavçal m gözü aqış bəkm kəmşə, həyətə bə-
 kən

çavçal kirin tğh göz aqışla bəkmək

çavçavı m delikli * çavmağə çavçavı delikli
 kəmşə

çav çəpəl m kəm gözül

çav çərəndin tğh göz həyətə yapmaq, dükiz-
 lənək

çavçül m aq gözül

çavçül m aq gözül olma

çavçülük m çapək gözül

çavçülük bün tğh çapək gözül olma

çavçülüs m aq gözül, həvə

çavçülüs m aq gözül olma, həvətək

çavçitənək m səklənəq

çavdaz m göz doyuzma

çav daz tğh göz doyuzmaq * mələw mərkə çav
 dözə mələw mərkə göz doyuzmaq

çavdar mələw 1. gözül, gözətici 2. gözül (sə-
 nəvə xəvətə kərnə) uyğun bir hücmə
 yapılmamış gözülən kəmşə

çavdəri m 1. gözül olma, gözətçilik 2. gözətçin
 (gözətçə işi) 3. gözətçin, həyətə

çavdərlikirin m 1. gözül olma, gözətçilik
 yapmaq 2. gözətçə

çavdəri kirin tğh 1. gözül olma, gözətçilik
 yapmaq 2. gözətçə

çavdər m göz doyuzmaq

çavdər (I) m çapək, gözül dıçarda

çavdər (II) m gözül, gözətçin

çavdəri (I) m çapək lək

çavdəri (II) m gözül olma, gözətçilik

çavdərketiyə b gözül, çəkəmə

çavdər m m 1. gözətçin, gözətçin, gözətçin-
 yici 2. gözətçin 3. izləmə -ə hikmətə hü-
 kımət gözətçin

çavdəri m 1. gözətçin, məşələ 2. gözətçin,
 məşələ (məşələ sonucı ekil edilən de-
 çək) 3. tğh gözətçin (çapək uraq və gərəclər
 vaxd aqışla olaylara səpələnmə bünək için
 uyğunlaşdırılmış yotem) 4. m gözətçin 5.

gözətçin (gözətçin işi) 6. gözətçin, həyətə *
 ev kər di hən çavdərtya wə də ye lə iş ə-
 nur gözətçindədir 7. izləmə, izləmə 8. izlə-
 mə, gözətçin 9. gözətçinlik, gözətçinlik

10. gözətçinlik 11. izləməlik - kərnə 1) göz-
 lənə yapmaq 2) gözətçinləmə yapmaq

çavdərlikirin m 1. gözətçin, gözətçinləmə 2.
 gözətçinləmə (hizmə və ya bəşeyə izləmə hək-
 mət) 3. gözətçinləmə (birinin və ya bəşeyə izləmə
 etmədən izləmə) 4. m gözətçin

çavdəri kirin tğh 1. gözətçin, gözətçinləmə
 * əz lə vəgətçinləmə həvətə çavdəri dikim

həvətə izləməliklərin gözətçinləmə 2. gözətçin-
 lənə (birinə və ya bəşeyə izləmə bəkmək) 3.

gözətçinləmə (birinin və ya bəşeyə izləmə
 etmədən izləmə)

çavdəri kirin tğh 1. gözətçin, gözətçinləmə
 * əz lə vəgətçinləmə həvətə çavdəri dikim

həvətə izləməliklərin gözətçinləmə 2. gözətçin-
 lənə (birinə və ya bəşeyə izləmə bəkmək) 3.

gözətçinləmə (birinin və ya bəşeyə izləmə
 etmədən izləmə)

cavdêrîni *m* gözleme, gözleyiş
 cavdêrîni *m* gözlemcilik, gözleyicilik
 cavdêrxane *m* gözlem evi, rasahane
 cavdirîvayî *m* patlak göz,ü, pürtlek
 cavdîlin *m* her şeyi gözle görme
 cavdûçik *m* badem, göz,ü, çekik göz,ü
 cavdûçikî *m* çekik göz,üce
 çaveqa *hurîn* bir tür bitki
 çavendazî *m* göz karacı
 çavener *m*her gözün
 çavenerî *m* göz,ülük
 çavener bir çavener
 çavepor *bet-w* bir tür ot
 çaverê *m* gözü yolda alma, yol gözleme, yolu
 nu gözleme - kîrîn yol gözlemek - *nan* göz-
 zû yolda kalınak
 çaverîhûn *m* bekleme, yolunu gözleme
 çaverê hûn *lîgî* bekleme, yolunu gözlemek
 çaverîhûrî *m* bekleme, gözleme, yolunu göz-
 leme
 çaverê kirîn *lîgî* beklemek, gözlemek, yolunu
 gözlemek
 çavêlke *m* göz,ük
 çavêş *m* 1. trahom 2. göz ağrısı
 çavêşî *m* 1. trahom 2. yangılı tüm göz ağrılarına,
 çapaklı göz rahatsızlığı
 çavêşk *hurîn* bir tür bitki
 çavê zir *m* lakma göz
 çavfetîqî *m* patlak göz,ü
 çavîreh *m* cünet, eli açık, eli selek, gözü
 gan
 çavîrehi *m* cömertlik, eli açıklık
 çavga *hurîn* okuz pozu uzunlu
 çavge *m* masar
 çavger *m*her kontrolör
 çavgerandûn *m* göz göz,ütme
 çav gerandûn *lîgî* göz göz,ütme
 çavgerî *m* kontrolör
 çavgerandûn *m* sekirleme, uyku kestirme
 çav germ kirin *bet-w* şekerleme, yapma, uyku
 kestirme
 çavgeş *m* göz,ütme üç parlayan
 çavgerî *m* göz, göz,ü
 çavgir *m*ri göz,ü, muhtar göz,ü
 çavgirêdan *m* 1. göz bağlama 2. göz bağı
 çav girê dan *bet-w* göz bağlamak
 çavgirêlayî *m* göz bağı, gözü kapalı
 çavgirêlayîn *m* göz bağlama
 çavgirîk *m* saklambaç
 çavgirîtin *m* 1. göz kapama 2. göz bağlama 3.
 saklambaç
 çavgirîtlük *m* saklambaç
 çavgirîting *bet-w* çavgirîng
 çavgirîtinok *m* saklambaç
 çavgirîti *m* 1. gözü bağı (gafî) 2. gözü bağı
 (sorup soruşmaktırızın, bakıp anlamadan)
 3. gözü kapalı 4. gözü kapalı (tîluber) 5.
 cîncî
 çavgirîtlük *m* saklambaç

çavgirîting *m* saklambaç
 çavgirîtinok *m* saklambaç
 çavhelikî *m* muhtarlık
 çavhebîn *m* çekici, enay
 çavhebîni *m* çekicilik
 çavhelisî *m* çapak göz,ü
 çavhêşî *m* mavi göz,ü, mavi
 çavhêşîmî *m* mavi göz,üce
 çavhêşîmek *m* mavi göz,ü
 çavhêşîmek *m* mavi göz,üce
 çavhîllî *m* göz,ü 1. açık göz, göz,ük, açık
 göz,ü 2. cin göz, cin göz,ü
 çavhîllîkîrî *m* 1. açık göz,ük, göz,ük, açık
 göz,ülük 2. cin göz,ük, cin göz,ülük
 çavhîz *m* 1. çapkın 2. çirik
 çavhîzî *m* 1. çapkınlık 2. çirıklilik
 çavhûrîk *m* kene göz, kene göz,ü
 çavhûrîkî *m* kene göz,ük, kene göz,ülük
 çavhûrîbîn *m* kılınca (ses için)
 çavhûrî hûn *lîgî* kılınca (göz için)
 çavik (I) *hurîn* yenilen bir bitki
 çavik (II) *m* 1. göznek (delikli bir nesnenin de-
 liklerinden her biri) 2. hucre (küçük oda) 3.
 göz (köprü gözü gözü) 4. göz, çekmece (uç-
 rde aletleri kütüphan bir şeyin bölünmesi) * bîce
 çavikê mesayê *m* masanın göz,ütme key 5. göz-
 zerek, (çift üzerinde küçük delikler) 6. bîy
 göz,ük, mesame 7. aaf göz,ük, mesame
 (amir dakularda dış deni üzerindeki küçük
 basit açıklık) 8. göz,ük, pencere 9. göz,ük
 (işletme, örgüde) 10. göz, göz,ü * bîjîng
 çavik di hev de sik göz,ü kulbur 11. nazır
 boocuğu
 çavikdar *m* 1. göz,ü 2. göz,ük
 çavikê hesunek *m* saklambaç
 çavirtînek *m* saklambaç
 çavî *m* 1. göz (içine girilen, aletleri kenetlen,
 balmaları olan bir şeyin her bölünmesi) * he-
 na çavîyek xamîyê *m* hebbûya bu göz ev-
 mîz olsaydı * bîce çavîya mesayê *m* masanın
 göz,ütme key 2. bî me (salon, oda veya sofa
 gibi büyük bir yerden ayrılmış küçük yer) 3.
 hucre (küçük oda) 4. göz, göz, kuyruk, pi-
 nar, kaynarca (suyun inpraktan kaynadığı
 yer) 5. göz (terazi kelesi) 6. göz (bazı yarı-
 ların uç belümü) * çavîya bîrîmê *m* masanın
 göz,ü 7. göz,ük, (çift üzerinde küçük delik-
 ler) 8. göz,ük, ajur * çavîya hîçavî ajurlu
 çorap -ya çavîbetê *m* (ar. ji taqê) kalın göz,ü
 -ya çavîbetê *m* (ar. ji taqê) kalın göz,ü
 çavî çavî *m* 1. göz göz 2. *n* göz göz, oda oda
 çavîn *bet-w* çavîng
 çavîng *m* göz, nazır
 çavînek *m* nazır
 çavîneyî *m* nazır
 çavîneyîhûn *m* nazır değme
 çavîneyî hûn *lîgî* nazır değmek
 çavîneyîkarî *m* nazır etme
 çavîneyî kirin *lîgî* nazır etmek

çavîni m nazır

çavînlîlûn m göz değme, nazır değme

çavîni bûn *başg* göz değmek, nazır değmek

çavînlîbüyî m nazırlı

çavînlîbüyîlî m nazır değış

çavînlîkîrlî m nazır etme

çavînlî kîrlî *başg* nazır etmek

çavînok m nazır

çavînokî m nazırlı

çavînokîlûn m nazır değme

çavînokî hûm *başg* nazır değmek

çavînokîkîrlî m nazır değûrlme

çavînokî kîrlî *başg* nazır değdûrmek

çavîşk m göz, gözcek

çavîjeng m nazır gözlü

çavîjêlî m göz altı, gözetmî

çavîjêlî m kadın gözle, kadınvari göze sâhip olan

çavkanîyî m kaynakçal, bibliyografik

çavkanî m 1. göze kaynak, pınar, kaynara

(bir şeyin çıktığı yer) 2. çıkak, kaymak (bir

haber çıktığı yer) * çavkanîyên nûçeyî

haber kaynakları 3. kaynak (araştırma ve in-

celemede yararlanılan belge) 4. kaynakça,

bibliyografya 5. *ji* kaynak (nerhang) bir e-

ncelaman oluşup çevreye yayıldığı yer) 6.

kaynak, kök, asal 7. kaynak, referans, kay-

nakça

çavkanîvan mîlîlî kaynakçal, bibliyografik

çavkeleş m yığı gözle

çavkeskî m yeşil gözlü

çavkeskîhî m çakır (göz açıl)

çavkesperî m çakır (göz için)

çavkespîk m 1. çakır (göz için) 2. *mev* ufak gözlü

çavkespînlî m göz gözle

çavkêvîzkî m çapaklı, çapak gözlü

çavkînişî m çapak gözlü

çavkînişî m çapak gözlüce

çavkînişîhî m çapak gözlü olma

çavkînişî hûn *başg* çapak gözlü olmak

çavkîrçenek m saklımbaç

çavkîrlî m göz etme, göz kırpmı

çav kîrlî *başg* göz etmek, göz kırpmak

çavkîşandî m çakır gözlü, gözleri çekik olan

çavkîtlîk m 1. kedi gözlü 2. *botm* bir tür ot

çavkîrî m 1. imâ, gözleri kör 2. *korî* m göz 3.

bir şey, *yaş* görmeyen insan, kanamı gör-

ren

çavkîrî m 1. umîtlîk 2. *ker* m gözlek 3. bir şeyi

iyice görmeyen insanın, kansal gelme

çavkîrîlûn m 1. imâ olma 2. körül göz olma

çavkîrî hûm *başg* 1. imâ olma 2. körül göz

olma

çavkînkîşî m çapak

çavî m rakip

çav î bîr medan *başg* kışkırtmak

çav î bîn *başg* 1. göz süzmek 2. gözle kalmak

3. gözü üstünde olmak 4. umut etmek, bek-

lemek * *me çav î ye ku ew roj bê o gunun*

geleceğini umut ediyordu 5. *olay* çıarmaya

meyillî olmak

çav î bîrîh bûn *başg* gözleri çıkmak gibi açıl-

mak

çav î bîrî gerdîn *başg* 1) göz gözdemek (üzeri-

lenesine incelemeyen okunak) 2) göz göz-

demek (bir yer, bir şeyi çıkacak incelemeyen)

3. görmek (bir yer görüp incelemek)

4. gözüye çıkınak

çavîgêrtîlî m musamâha, göz yumma

çav î gêrtîlî *başg* göz yummak, görmeyizlikten

gelmek

çav î kêtîm *başg* 1. ilişmek (garmek) 2. göz

değmek, nazır değmek

çavîkêrlîlî m 1. görüp isteme 2. *özenme*

çav î kîrlî *başg* 1. görüp istemek 2. *özenmek*

çavîdêr m gözü dışarı, çapkın

çavîdêrî m gözü dışarı olma, çapkınlık

çavîdêst m 1. başkalarını eline bakan, müh-

taş 2. başkardan medet uman

çavîdêstî m mühtaçlık

çavîdêstêrî mîlîlî tepegöz

çav î rî bîn *başg* 1. yeti gözlemek 2. umut et-

mek, beklemek

çav î rî mîlîlî *başg* gözü yolda kalmak

çavîrîfîvan m yeti gözleme

çavîrîfîvan kîrlî *başg* yeti gözlemek

çavîrîrî m pörtlek gözlü

çavîrîxew m 1. *hezîrî* uykulu 2. uykulu (uyku

sezemi olarak)

çav î xew bûn *başg* gözleri uykulu olmak

çav î xew dîn *başg* (bunî) kandırmaya yel-

lenmek

çavîmîlîk m petek gözü

çavmar m 1. yılan gözü 2. keçi gözü

çavmar *botm* kuşkonmaz (*Aspurggus* cins-

lî)

çavmasî *başg* kanave, otu

çavmêşîlî m elü gözlü

çavmîç m *başg*

çavmîçandî m yılmak gözlü

çavmîjîmîjok m ufak gözlü

çavmîjîmîjokî m ufak gözlüce

çavmîrmîçokî m ufak gözlü (kimse)

çavmîrîçîng m saklımbaç

çavmîtlîk m gözlerini bir noktaya diken, bir

rakıya gözlerini dikip dikileyen

çavnas *başg* 1. göz bilinci, göz uzmanı 2.

mîlîlî aşına -i (...) bîp -e aşına olmak, tanı-

mak, bilerek * çavnasî det *û durê hîqî* et-

miş tanımak

çavnasibûn *başg* aşına olma, çevreyi, herhan-

gî bir şeyi tanıma, bilme

çavnas bûn *başg* aşına olmak, çevreyi, her-

hangî bir şeyi tanımak, bilmek

çavnasî *başg* 1. göz bilimi 2. göz aşunluğu, ta-

nama

çavnasîlûn m gözü alışma

çavnası hüv *higû* gozu aşırtmak
 çavnası hev lûn *lêw* hiçbirine alışınak, tanışınak
 çavnişkîrîn *w* çevreyi, herhangî bir şeyi tanişima
 çavnas kirin *higû* çevreyi, herhangî bir şeyi tanıştırmak
 çavnasî *w* aşîretlik
 çavnehar *w* kiskanç, güncü, hasetçi – lûn kiskanç alînak
 çavneharîlûn *w* hasetleme
 çavnehar lûn *higû* hasetlemek
 çavnehari *w* çekemezlik, çekememezlik, gücü, kiskançlık, kiskançca, baset, basetlik – *ji* hev klînî (başbîrînden) kiskançmak, çirkinî çekememek – *kîrîn* kiskançlık yapmak, çekememek, baset etmek – *ya* hev klîna (birbirini) kiskançmak
 çavneharîlîrîn *w* çekememe, çu tülme, kiskanca
 çavnehari klîna *higû* çekememek, güdülemek, kiskançmak
 çavneharok *w* hasetçi
 çavneharokî *h* hasetlıca
 çavneharcî *w* çekemezlik, çekememezlik, güncülük
 çavneçê *w* kejn gözlu
 çavneçî *w* kejn gözülüç
 çavnelan *w* göz doyurmanca
 çav neilan *lêw* çivî diyu qutınak
 çavneşaxandî *w* yuvak gözlu
 çavnerîşî *w* çavok ve heşn gözlu
 çavnerîşî *w* çavok tayîhîdîna keşn
 çavnerîşîrîn *w* uyku kestirmec
 çavnetin klîna *higû* uyku kestirmek
 çavnetê *w* çê gözlu
 çavnetîy *w* çêk gözlu, gozu çek, kirkusuz
 çavnetîrsî *w* çêk gözlu olma, gözûpçîlik, kan-kusîzluk
 çavnexel *w* yan yan bakın kişse
 çav nêr *olên* 1. gözcu 2. gözcu (siravda siravîn kîna laca uyğun bir biçimde varılması sağılayan kişise) 3. gözleme, gözleyic
 çavnêrî *w* 1. gözlem, muğallâde 2. gözden, muşahade (*meleme* sonmê elde edilêr deger)
 çavnêrî *w* 1. gözçülük 2. gözlemcilik, gözleyicilik 3. gözlen, gözleme – *kîrîn* 1) (bu kîrîşin) elne hakınak kontrol etmek 2) gözlem yapmak
 çavnêrîkarîn *w* 1. göz öte 2. gözleme (birine veya bir şeye gözleme bakmak) 3. gözleme (birini yaptıklarını belli etmek) 4. gözden geçirme (araz, motor vb için) 5. gözlem denetleme 6. gözleme, gözlem yapmak
 çavnêrî klîna *higû* 1. gözlemek * *ez* li vegule-rînê hewayê çavnêrî dajîm havz deşîşîk-liklerimî gözlüyoruz 2. gözlemek (birine

veya bir şeye gözleme bakmak) 3. gözlemek (birini yaptıklarını belli etmek) 4. gözden geçirmek (araz, motor vb için) 5. gözleme denetlemek 6. gözlemek 7. gözlem yapmak
 çavnêrîn *w* gözden geçirme, göz öte, gözleme
 çavnêrînî *w* gözleme, gözleyic
 çavnêrîtî *w* gözlemcilik, gözleyicilik
 çavnêrîşî *lêw* çavnetî
 çavneşî *w* aşî
 çavnîşî *w* sıslık
 çavnîşîk *w* ufak gözlu, boncuq gibi (göz)
 çavnîşîklî *w* ufak gözluç
 çavok *w* 1. çê gözluç 2. çişe
 çavpanî *w* yuvak gözlu
 çavpêlî *w* 1. yuvak gözlu 2. mee kişiliksiz, çirnusuz
 çavpêlî klîna *lêw* anınenek bakmak
 çavpêlîşî *w* çapak gözlu, çapl
 çavpêlîşîklî *w* çapak gözluç
 çavpêlîşîklîrîn *w* çapak gözlu olma, çaplîçîme
 çavpêlîşî klîna *higû* çapak gözlu olma, çaplîleşmek
 çavpêlîşî *w* çavnetî gözlu
 çavpêlîşîyî *w* çavnetî gözlu
 çavpêlîşî *w* çavnetî gözlu (çavnetî)
 çavpêlîşî *w* çavnetî gözlu
 çav pê *her neilan lêw* çekememek
 çavpêketî *w* 1. görüme 2. mülakat (bir ise ve benzî çavnetî çavnetî birî eludîğunda yazı-yazı yapılan görüşme) 3. çavpêlî, söyleşi – *çêkirin* 1) görüme yapmak (veya gerçekleştirmek) 2) topantay yapmak – *pêk anîn* 1) görüşme gerçekleştirmek 2) raporçay gerçekleştirmek – *pê* re *pêk anîn* (biryle) mülakat yapmak, söyleşi yapmak
 çav pê ketîn *lêw* 1. göz görmek, görmek 2. görüşmek, bu usmak 3. gözle çarpınak * *lêw* nahîya *lêw* çavpêyê va ku çav pê dîket, tenê dîbtîna bû îşedekî goze çavpanîk yapı-kuşda 4. (bir şeye) gözle görmek
 çavpêketî *w* görüşme
 çavpêketî *w* 1. görülen, göz değmiş olan 2. nazara uğramış olan
 çav pê klîna *lêw* (birini veya bir şeyi) görmek, gözleme gözlemek
 çav pê neketî *lêw* göre görünmemek (araz) çakınmak, belalîklî dîbtîmanca saklanmak
 çav pê nezetî *lêw* göz geçirtilmemek, gözden geçirtilmemek
 çav pê xelîlîn *lêw* 1. göz pozdirmek, gözden geçirmek (derinleşmeye incelemeden okumak) * *lêw* çavên swê bi rojnatuyên ro-jane xelîlîn gîrîlêk gözleclên gözden geçirdî 2. göz geçirmek (bir yeri, bir şeyi çabucak incelemek) 3. gözden geçirmek (ince-

lenek, müzeye olmak) 4. gözden geçirmek (yazı, motor vb için) 5. p. çavşatıldığına denince ek, ucuzlanmak) 6. gözlemek * çavşartılan çavşarına bir üdeya duktur dışarı atı yarı doktora uldavaa göz alıyordu

çavşılığ *ol* çapak gözülü

çavşılığ *ol* çavşık gözöce

çavşılığ *bün* bağış çapak gözöle olmak

çavşıkandın *leğ* göz kırpmak

çavşızak *ol* rübabla

çavşılık *olmağa* kurnaz

çavşır *ol* 1. kuru gözle 2. *ya*. anlamısız

çavşızatı *ol* gözü öyk

çavşılığ *ol* 1. kuru niyetli, sice 2. lezan gözük (anma) avarları

çavşılığ *ol* patlak gözle

çavşımışk *ol* çapak gözle

çavşımışk *ol* çapak gözöce

çavşımışk *bün* leğış çapak gözülü olmak

çavşızatı *ol* gözü yo ulmuş olan

çavşır *ol* yamak gözle

çavşırpandı *leğ* göz kırpmak

çavşıl *ol* le gözle

çavşıl *ol* aç gözöle

çavşımtı *ol* fışık

çavşırıldıl *leğ* göz kırpmak

çavşılılık *ol* senlik

çavşıraq *ol* garleu bir davar

çavşır *ol* 1. kuru gözle 2. almalı yar 3. güzel, yaşışıklı

çavşışik *ol* kareuz (geç renk) kara olanı

çavşır *ol* 1. kara gözöllük 2. ahlaklı 3. kırkçılık, hiset - hiset de lütlü güvener a - mak, kulçığı uğulmak - lü kırık (benzetil)

kışkırmak - kırık kırıkçılık yapmak

çavşışiklik *ol* kışkırmak

çavşır kırık *leğ* kışkırmak

çavşışik *ol* gaz kırmak

çavşışik *kürün* öve hibün. (Patokenton)

çavşışın *ol* gözü aydın

çavşışını *ol* göz aydınlığı

çavşışınber *ol* göz aydınlaşan

çavşışın *ol* yol gözlemek

çavşır *ol* yol gözleme - (yekş) hün volanı gözlemek - (yekş) kırık yolunu gözlemek

çavşır *ol* yol gözleme

çavşır kırık *leğ* yol gözlemek

çavşır *ol* kır elası, kor olama

çavşır *ol* yol gözleme - (yekş) kırık yolunu gözlemek

çavşır kırık *leğ* yol gözlemek

çavşırışawa *b* gözle çavşıra, püzé dunca

çavşırışaya *dé* *ol* gözle çavşırma

çavşırışay *ol* 1. gözle kırık olan 2. b gözü kırık, kor olası, kor olama

çavşırışya *b* kırık olası, kor olama (yekş le an)

çavşırış *b* kırık olası

çavşırış *ol* göz kırması

çavşırış kırık *leğ* gözlerini dikmek, gözlerini

bir göze dikmek

çavşırış kırık *leğ* gözün

çavşırış *ol* 1. göz aydınlığı 2. nisanlandırılmış gelir alımı görmeye gitme

çavşırış kırık *ol* göz aydınlığı verene, müjde verme

çavşırış kırık *leğ* göz aydınlığı verene, müjde vererek

çavşırış *ol* göz aydınlığı - dan () bitme müjde vermek

çavşırış kırık *ol* göz aydınlığı

çavşırış *ol* çok hafif işe olan

çavşırış *ol* çapak gözle

çavşırış *ol* çapak gözöce

çavşırış *bün* leğış çapak gözle olmak

çavşır *ol* 1. gözü pek, gözü kara, çekince, sakımlar 2. ağız * mırkıye çavşır ağızla

çavşır *ol* 3. gözü kan sürmüş, zalim, zorba

çavşır *ol* 1. çavşısız, korkusuzca 2. gözü kan burunmuş bu şekilde

çavşır *ol* 1. gözü pekkik, gözü karalık, zorbasızlık 2. hirs, kırgınlık 3. zorbalık, gözü kan burunmuş - lü kırık (bitme) zorbalık yapmaktır

çavşırış *ol* 1. gözü dikenme

çavşırış *ol* büt leğış gözü dikenmek

çavşırış kırık *ol* 1. gözü pekkik yapma, gözü karalık yapma 2. zorbalık yapma

çavşır kırık *leğ* 1. gözü pekkik yapmak, gözü karalık yapmak 2. zorbalık yapmak

çavşırış *ol* çavşırış

çavşırış *ol* göz yarattır

çavşırış *ol* pörök göz

çavşırış *ol* gözle, yirik

çavşırış *ol* gözle

çavşırış *ol* gözle

çavşırış *ol* gözle

çavşırış *ol* gözle

çavşırış *ol* gözle

çavşırış *ol* gözle

çavşırış *ol* gözle

çavşırış *ol* gözle

çavşırış *ol* gözle

çavşırış *ol* gözle

çavşırış *ol* gözle

çavşırış *ol* gözle

çavşırış *ol* gözle

çavşırış *ol* gözle

çavşırış *ol* gözle

çavşırış *ol* gözle yarattır * benliya çavşırış *ol* göz yarattır bunta

çavşırış *ol* çavşırış gözle

çavşırış *ol* 1. göz kırpmak 2. göz korkutma

çavşırış *ol* 1. kırık (göz kapakları için) halite arandıms, ventulmuş olanı 2. süzülme

çavşırış *ol* gözle

çavşırış *ol* gözle

çavşırış *ol* gözle

çavşırış *ol* gözle

çavşırış *ol* 1. gözü korkutulmuş, yılmış 2. *ol* göz kapış: tam açılmayan kimses

çavzeş *nf* kətu kətu bakan, həm hakışlı
 çavzeş *nf* əhu gözli, ceylan bakişlı, ceylan
 gözli
 çavzeş *nf* 1. məvi gözli 2. nəzarət *gər*
 çavzeş *nf* pəllək gözli, pəllək
 çavzeş *nf* 1. eš gözli 2. meş tiki (kimse)
 çavzeşlik *byw* kabarcık
 çavzeşlik *nf* əli gözli
 çavzeşik *m* vücudla çətin bir tür yarı
 çavzeşik *nf* həm bakişlı, həmənə baxan, əmsi
 kimse
 çavzeşik *nf* gəlhyə utarar, əzəlyə gözetleyen,
 mərakli
 çavzeşlik *m* mərak
 çavzeş *nf* mərakli gözlerle bakan, gözünü hər
 şeyə dikan
 çavzeşloq *nf* pəllək gözli
 çavzeş *nf* bün bün bakan
 çavzeş *byw* çavzeş
 çavzeş *nf* çapuk gözli
 çavzeş *nf* çapuk gözlicə
 çavzeş bün üşgü çapuk gözli olmaq
 çavzeş *nf* bün bün bakan
 çavzeşlik *m* zəki bək şli
 çavzeş *m* diğməz bakişlık
 çavzeş *nf* 1. Çəkik gözli 2. mərakli gözlerle
 bakan, gözünü hər şeyə dikan
 çavzeşlik *nf* kəşk (göz kapakları için, kəşkəç
 analanmış, y.ənəlmüş olan)
 çavzeşlik *m* çəkik gözlişik
 çav *m* fişkin
 çava *byw* çavvan
 çavahin *m* 1. keyfiyyət, nitelik 2. *şöl* keyfiyyət,
 nitelik 3. *m* niteləne
 çavahin *nf* nitel
 çavald *nf* nəsil yarı?
 çavaldəhuş *nf* bə bələttayın
 çavaldəhatu *nf* 1. gəlişgüzel, nasipələ, vakti-
 1 vək 1s1 2. *m* rəsəldən
 çavvan *nf* 1. nəsil (bir kimsə, bir ulay və ya bu
 kimsə için) * bün kətləkə çavvan dıxva-
 zın? nəsil kəgri istiyirsiniz? * keçəkə çav-
 van e? nəsil kədir? 2. *k* nəsil (bir işin və bi-
 cimdə, hangı yolla olduğunu bəlmək için
 kullantılı) * nılu çavvan ü jil bə çil pılx pə-
 sıyē əz dıxvanım bən sorıyē, nəsil sənliğün-
 ün, nəsn, sənliğünün bilyerim 3. nəsil (bir
 hərəkerin yəniş bəcimnə nüyalan şəşkinliğı
 bəlmək) * hün çavvan hatın vıra? siz bə-
 sıyē nəsil geldiniz? * pıstı van kərinə əd vı
 əz dē çavvan pəşeyidim? bu yapıqlarından
 sonu nəsil kəymən? 4. nəsil (ne kədar çok)
 * tu bləzən kə və çavvan jil tē həz dıkelm sē-
 m nəsil səvayım bir bilsən 5. nəsil (təbii-
 ic, kəsinliklə) * tu jē bınərd vē çavvan hē-
 m bək nəsil gədecek ə, nəsil (həm sənə de-
 jənciyə myydım, gördüm mü)? * çavvan e,
 pırtıq a kē ye? nəsil, kitab kəminmiş? 7.
 nəsil (işin zərminlə olduğunu bəlmək) * çav-

van nəçē dıhıstənē? okula nəsil gılmız? 8.
 ə nəsil (ne dediniz? və ya 'ayın, beğəndim
 m' anımdır) * çavvan e, bəş e? nəsil, ay
 nıdu mu? * çavvan, hün dıkarın çareke dın
 jil bıləjın? nəsil, bir dala səyler mısınız? ~
 bə 1) nəsil o'na nəsilə * şibəş çavvan bə
 dē bē nəsil olsa yarı gələcek * çavvan bə
 dē rıjek əy hıyvan bıləirən qutban bə
 gün nəsilə bu hıyvan kurbani edilecekti 2)
 kədar olsa * çavvan bə dıyē tē ye ne kədar
 olsa ənnen ~ bə uwayē (ən jil wəkə) Xwədə
 ye tber ıqı oluruna bəkanık (və ya bağla-
 mak) ~ bə jil ne de olsa * çavvan bə (jil) bəvē
 tē ye ne de olsa baban ~ hün nəsil oldu ~ hün-
 ye nəsil olotısa * dē çavvan bəyē, il şikən-
 dına şışeyē wərgıltye nəsil olımsə, şışe-
 nin kırıldığını bərkına varmış ~ çəbū (ən jil
 gəvırdı) nəsil oldu * bəyər çavvan qvı-
 mı? olay nəsil oldu? ~ dıbe olar şey dıgı ~
 dıbe hıka wıxə bəbe (bir işi) oluruna bəka-
 mak (və ya bağlamak) - e? 1) ne xəbər? 2) ne
 ələndi? * əw dər çavvan e? onlar ne ələni-
 cə? ~ hıwec bıkə sınısında ~ hıwec bıkə
 wıxən kərin ıcahtı bəkmək, gərəğini yarı-
 rı gətirmək - jil dıyē xwə bəyē bē wıxən e
 (şışığı hıvəlınan is) ~ jil tē rə bəş e wıxən
 hıke sən yarı bıləğınə oku (və ya yap) ~ kıl-
 rın nəsil olınc (və ya nəsil yapma) * em
 çavvan bəkin? nəsil yapalmı? ~ ku 1) d nıte-
 km 2) nəsil kə, ~ e gıbi, o anda, tam o sırada
 * çavvan kə bün xəbər gırt əz hatın xəbəri
 aldığını gēbı geldim ~ tē hıro 1) sırasına
 gərə 2) əfur olmaz, rəstgələ ~ zənı wıxə bē-
 ke nəsil bılıyarsən dıyē yap ~ t dıyē (yəkli)
 kəkin əygo ənsıst bəlmək ~ t (...) kılın 1)
 (hınnı) dızmək 2) ibırını bəlmək (kəfür
 için) 3) bıncı ne yapığın... ~ t kuçıkə (ye-
 kıl) kılın ocağın sındırınək

çavvan *m* 1. nitelik, vasitə 2. nitel

çavvan *m* nitelik

çavvan hey kılın *byw* dıxvışnək

çavdan *nf* gə pəş olınək

çavdık *m* gözlik

çavvan *byw* çəgan

çavır *m* uyışturucu

çavırıltoş *nf* uyışturucu tətəri

çavırıltoş *m* uyışturucu tətəri

çavış *nf* 1. çavuş 2. çavuş (işçilerin başında
 bulunan, onları yöndən kimse) * çavış çav-
 redarıyē bələdye çavuşu

çavış *m* 1. çavuşluk (çavuş olma durumu və-
 ya görevi) 2. çavuşluk (çavuşluk rütbəsi)

çavışok *m* çavuş, çavuşçuk (kəçilməmə yo-
 luytu)

çavtas *nf* tepegöz * hıwē çavtas tepegöz dey-
 çax *n* 1. çaq, vakt (zamanın və ya sürənin həl-
 li bın pəncəsi) * çaxē nəvə oğlə vakti 2. çaq,
 yas (hıyalın çuşılı evlərinin hər biri yarı-
 sunun bir pəncəsi) * em dı çaxē sordamıyē

de bi hev re bûn biz delikdarlıq çağında *
ji çaxê xortaniya xwe ve di xebte gene ya-
 şundan burç çalîşir 3. çağ (bir şey in ay gun.
 elverişlilik zamanı) * **niha ne çaxê zewacê**
 ye çaxê evlîk yağı deqaldı 4. vakt, za-
 manî, zamânî (niha şey in şîş veş bi şîş çîş a-
 şîşîna şîşîler) * **çaxê xwarinê** yemek vak-
 tı * **çaxê cemê hat** ayda zamanı geldi *
çaxê xwarinê yemek zamanı 5. vakti (hesab e-
 ditims olan zaman) * **niha çaxê çiyinê** ye-
 şardı gümec vakti 6. vakti (zaman anlatan
 kelimelerle "iken" anlatımı verir) * **çaxê**
ku hûn xûn agahî bûn niha guleceğim/
 vakti beni haberi verdi 7. çağ, mevsim *
çaxê gulên gülmeyim 8. dönem, devir, za-
 man * **çaxê imperatoriye** imparatorluk za-
 manı 9. zaman (bu süre de işi durum ve
 şartları) * **rustî çaxekî nebaş hat** kula bu za-
 manı rust geldi 10. aralık, ara, vakti * **ez wê**
çaxê neswê bûn o ara ik hastaydım 11. ü-
 zer, * **ii çaxê nîvro** wêre oğle uzerler: gel
 12. ara, vakti * **ez wê çaxê neswê bûm** o a-
 ra hastaydım 13. âtari (zararlı, amudat) *
çaxê ku wê bîketa nikaxeyê deng lê kir
 bin nîkaxeyê zaraxê zarax arkasından
 sedendi - **û beng loma** (bu şimşerin bin
 zerandan olduğı düşün) - **û beng xorta-
 niyê** havatê loma - **ê zwanê zwan vakti** - **ê**
hewê (bu ji zwanê ezan vakti) - **ê (wê) bi**
xê bu vakitler hayalim, iji guner - **ê**
êvarê akşan vakti - **ê pûhîstîbûnê** algınak
 çaği (veya wê) - **ê hawîdê** y.2 dönüm - **ê**
ku g wêlak - **ê ku hewê kirin** yeti pe-
 nak, zarax gelmek - **ê ku xurt** (bu ji zwanê
 wani bu xweşik bû) (bu n bedew) bû gird-
 gıyık / kengeler hakışken - **ê nîrîna** (yo-
 kî) hatin vakti gelmek - **ê şagera** behcet-
 kan kulluğu dönümü - **ê xortaniyê** kızlık
 dönümü

çaxan m. 1. çağ, (yazanın bir parçası, yaş) * **em-
 di çaxana xortaniyê** de bi hev re bûn biz
 delikdarlık çağında birleştik 2. vakti, vaq-
 tında olma - **sa hemîletiyê çaxê** ik dönem

Çaxayîkî m. Çaxayca

çax bûn bir şey bûn

çaxê berdûn de taş devri

çaxê berdûnê m taş devri

çaxê naverast m ortaçağ

çaxin herê û şikiden

çaxgir m. ölçölçer, kronometre

çaxmak m. 1. çakmak 2. tufek mezarınımsı

çaxniyaz m. niha mezarınımı yapınçisi

çaxniyazê m mezarınımı yapınçisi

çaxnî m. n. eteklerin uzama konulan büyük o-
 duş parçası

çax pê nikirin / **bi** (biylet) taş edilmek

çax pê xistin / **bi** (bu kimseye) bu şeyleri taş
 edilmek, (biylet) taş çökmek * **ew yekî**
belakir v. tu nikarî çax pê bixî n belâim

töküdü, emêdê heş çakmaşim

çaxulyak m çelme - **nyêtin ber (yekê)** (birnel)

çelme tınak (veya tınamak), çelmelemek

çaxûn m hamam

çaxûnbûn m hamamlaşma

çaxûn bûn fışk bazarılaşmak

çaxûnî m hamamlık

çay (I) *evê çay* (deriden büyük tuzakın kü-
 çuk akışı)

çay (II) m. 1. *bu çay* (Thea canensis) 2. çay-
 (bu bitkinin yaprakları) 3. çay (bu yaprakla-
 rın başlanması ile elde edilen içecek) - **ilim**

kirin çay denlemek - **koş kirin** ocağı çay
 koymak

çayçay m çay (çocuk dilinde)

çaydan *bu çaydan*

çaydanê m çaydanlık, demlik

çayfiroş *evê çayfiroş* (çay yapıcı taran kirası)

çayfiroşî m çaycılık

çayger *evê çayger* (müşteriyeye çay servisi ya-
 rı)

çaygerî m çaycılık

çayir m çayır

çayî bûn m çayırlaşma

çayîdar m çayıcı

çayîgeh m çayılık (yer)

çayîşandin m işilatma

çayîşandinê fışk şildanmak

çayîşîn m işildama

çayîşînê fışk şildanmak

çayîk *evê bu tar karga*

çaypê m demlik

çaypêj *evê çaypêj*, çay yapıcı

çayvan *evê çaypêj*

çayvîlî m çaycılık

çayvîne m çay evi, çayhane

- **çayvîne şimînd** (bu yapıcı sızak) * **hewê**
beçay

çel-çelîk *devî* bu tar m

çeq (I) m el (çocuk dilinde)

çeq m sap (skin sığı gibi)

çeqî m göv (çocuk dilinde)

çeqî m keşîye

çeqî ber m.

çehçe m ççe (çocuk dilinde)

çehre m çehre, sapa

çehreînlîk m güzel yüzü

çehreînlîkî m güzel yüzülük

çek (I) m. 1. silâh 2. *evê çek* (çarınacak veya
 silâhınak için kullanılan, buyarulan bir
 şey) 3. keçe yaparında kullanılan aletler -
nyêtin silâh sîmak - **berîlan** (keçe açarak,
 silâh sîmak (veya patlatmak) - **girê ilan** a-
 lîl, kuzamak - **îê kîşîndî** (birnel silâh
 çekmek - **îê rast kirin** (silâh) silâh doğru t-
 mak - **teqandî** (bu ji berîlan) silâh patlat-
 mak - **sa agirker** (bu n agirker), ağırlı silâh
 - **sa heft** birayan deqaz kîşî n bi deqaz - **sa**
kîşîyewî kîşîyewî silâh - **sa kîşîkuj** (tevhuj

ak | kömekli) kitle inşa silâh - a nukle
 ezî nükleer silâh - en tekku) (koinku) an | n
 kumekku) küle inşa silâh an
 çek (II) m. elbise, giyim, giyim - di vve werki-
 rin giymek, giymip, kumamak
 çek (III) zek çek - e bëgerew (an n bëbergi-
 dan) ka şil kız çek - e vekari bi ağı çek
 Çek *mâle* 1. Çek (Sivavların bir kolundan olan
 bir ulas ve bu ulastan olan kısme); 2. Çek
 Çek bakara çığı olar * *amane Çek Çek* ec
 al | * *malê Çek Çek malê*
 çekal *her çemêz*
 çekalvendar *ubur şan*
 çekamêni *m. şir*
 çekap *m. çebeck up tan; çekap*
 çekbaz *ol 1. silâh 2. silâh kulaneası*
 çekbend *m. çek*
 çekbün *m. silâh*
 çekbün *ğış silâh*
 çekçeki *m. küçük hünçer*
 çekçekûle *mâle yarava (Vespemliç)*
 çekçemâjuk *zân vatap*
 çekçevîn *m. eli zika, tutarı kadın*
 çekdanin *m. silâh birik m*
 çek danin *ğış silâh Erukarık*
 çekdanik *m. silâh ec*
 çekdar *m. silâh*
 çekdarbün *m. silâhlanma*
 çekdar bün *ğış silâhlanmak*
 çekdarî *zân silâh silâhî olan*
 çekdarîbün *m. silâhlanma*
 çekdarî bün *ğış silâhlanmak*
 çekdarîkürin *m. silâhlar m*
 çekdar kirin *ğış silâhlanmak, silâhlandırmak*
 çekdarîkîrî *m. silâhî tsilehtanuy olan*
 çeke *m. yığı*
 çekêz *zân simeç (Serius vulgaris)*
 çekim (I) *serin kanc, ardu (Dompas silâh)*
 çekim (II) *m. ağda - kiran ağda yapmak (veya
 yapılmak)*
 çekîni Kömekli) *ol kitle mîna silâhları*
 çekin kömekli) *ol kitle inşa silâhları*
 çekfiruş *zân silâh satıcı*
 çekfiruşî *m. silâh satıcılığı*
 çekîlgin *ol silâhî çimîn taşıyabilecek durur-
 da olan*
 çekil *m. su taşınmadığı omuzta alınan alic
 te körin çış almak * wi zelye çe körin çış p
 körpuck m çüşe olti*
 Çeki *m. Çekçe (Çek dilî)*
 çekker *mâle silâh satan alıcı*
 çekkesî *m. silâh satın alıcılığı*
 çek körin *ğış arlamak, bir şeyin üzerinden al-
 mak*
 çekpas *ğış 1. bilen, selet, taşıyıcı, erbat 2.
 tecribeli 3. silâh uzmanı*
 çekpasî *m. 1. beledlik, ertalık 2. tecribesi ol-
 ma 3. silâh uzmanlığı*
 çek rast kirin *ğış silâh doğrultmak*

çeksüz *m. e silâh malîtesiz*
 çeşnazi *m. 1. silâh malîtesiz 2. silâh yapıcı,
 silâh mîlan*
 çeka *m. 1. sepet, hayvana bağlanan küle çimn
 der her biri 2. durtluk şir ya da şark, obeği
 * çekyuk çekim bir şark öbeği 3. odun ve
 yağ çali çemir*
 çekur *m. 1. taşlanmış hayvan derasının kuru
 ulu 2. ezi ve atık yayık 3. süzük, usun zayıf-
 lık ve yaşlılık bul (hisan icm) * pira çekur
 süzük yağlı 4. tulum*
 çekül *m. 1. kelime, sözcek 2. ibare*
 çekün *ol 1. karı (yumuşak karısı) 2. künden el-
 nisannu derileşmesi kılı*
 çekzane *m. silâhlanma*
 çel (I) *m. çif (I)*
 çel (II) *m. tri kaya, tri taş*
 çel (III) *m. mîna*
 çelâk *m. 1. suttun, dük 2. sark 3. tulu şış*
 çelake *m. çenge l. sapa*
 çelâkkürin *m. bükme*
 çelik kırin *ğış bükmeç*
 çelîç *m. çimîn*
 çeluv *m. lîrî çorbası*
 çelbîsk *zân ilçevecce l. yaman kadın*
 çelhisti *m. ilçevecce lîk*
 çelçelok *ol çimîn çış, kaba, odun*
 çelbeyane *zân çelbeyce*
 çelbi *m. 1. çelbi, çorulu 2. çelbi (Bekası
 ve Mevlevî pirlerinin en büyüğüne verilen
 unvan)*
 çelbirî *m. çelbi k*
 çelbîki *zân çelbeyce*
 çelçik *m. m. çil çere*
 çelçim *zân çorulu*
 çelime *m. ilçece*
 çeleng (I) *m. çelçik - danîna çelçik keyirik*
 çeleng (II) *ol 1. ank, çevic 2. güzel, yakışıklı,
 zarif 3. becerikli - çem r ilber - e xurtan fa-
 lîna ek, debkani*
 çelengane *zân çelçik*
 çelengbâr *ol ank, çevic*
 çelengbîrî *m. çelçikçeme*
 çeleng hân *ğış çevileşmek, çarlaşmak*
 çelengî *m. 1. atılık, çeviklik 2. yakışıklılık,
 zariflik 3. beceriklik*
 çelengsivar *m. 1. ayı henri 2. çevic yağ 3. çil
 pira * keçik çelengsivarê a ve ilitiye dâ
 bere kız mîl çemîni çomuş dedecê*
 çelengsivar *her çelengsivar*
 çelengî *m. 1. atılık, çeviklik 2. yakışıklılık,
 zariflik 3. beceriklik*
 çepe *m. 1. çorun, kula kancık yağmur çış-
 gî ve kula kancık yağmur yağmur 2. ol su-
 lu sepet 3. çevic, vıcık * herfa çepe çış-
 vıc kıl 4. weç evik (çoğuk ve can ilicî çış-
 kalar çapa) 5. ol kaba, çoruzuz 6. pejmür-
 de, pusuk, pusol (bakınız), dagmak, pis
 kimsê ya da kılık - bün l) civaklaşmak 2)*

weç civiklaşmak - *kişî* civiklaşdırmak
çelepebûn *w* 1. civiklaşma, vıcıklaşma 2. *weç* civiklaşma, uyuzlaşma, kılıksızlaşma
çelepe bûn *lêgê* 1. civiklaşmak, vıcıklaşmak 2. *weç* civiklaşmak, uyuzlaşmak, kılıksızlaşmak
çelepebilîyîn *w* 1. civiklaşma, vıcıklaşma 2. *weç* civiklaşma, uyuzlaşma, kılıksızlaşma
çelepekiriş *w* 1. civiklaştırma, vıcıklaştırma 2. *weç* civiklaştırma
çelepe kirîn *lêgê* 1. *weç* kıstırmak, vıcıklaştırmak 2. *weç* vıcıklaştırmak
çelepeştî *w* 1. civiklik, vıcıklık 2. *weç* civiklik, vıcıklık (endriyeten, uzden, yoksun oluq)
çelepeyî *w* 1. civiklik, vıcıklık 2. *weç* civiklik, vıcıklık (addiyeten, tizden, yoksun oluq)
çelepeyî *karisî* *gibi* (uşaq başı dağınî). Uşaq başı üzensiz kadın 4. sapıqalık 5. *k* civikçe, vıcıkça - *hîj* civiklaşmak, civimək, vıcıklaşmak - *kirin* civiklaşdırmək, civitirək, vıcıklaştırmək
çelepeyîbûn 1. civiklaşma, vıcıklaşma 2. *weç* civiklaşma
çelepeyî bûn *lêgê* 1. civiklaşmak, vıcıklaşmak 2. *weç* civiklaşmak
çelepeyîkiriş *w* 1. civiklaştırma, vıcıklaştırma 2. *weç* civiklaştırma
çelepeyî kirîn *lêgê* 1. civiklaştırmək, vıcıklaştırmək 2. *weç* civiklaştırmək
çelepeştûk *w* 1. koyu laja 2. mûl tuzu almıyan sulu yemək
çelepek *w* emekleme
çeleqe *w* civik, şımarık
çeleqesî *w* civiklik, şımarıklık
çeleqîk *w* ağaçtan kilit
çeleşk *w* kuru çerez
çeleşçi *w* eğri hüçru
çelûsare *w* mûl boş başaq, geveze (çemesi düşük)
çelûsarotî *w* başbağarlık, gevezelek
çelêxwar *w* 1. çelik, çarpık * *dev û lîvên çelêxwar* çarpık ağız ve dudak * *dev û pozê wî çelêxwar e aqê*, burnu çalık 2. *weç* çarpık (gerçek niceliğini yitirmiş) * *perwerîleya çelêxwar çarpık eştîna* 3. eğri (dağrî, düz olmayış, bir noktadan diğere eğilmiş) * *riya çelêwar egrî yol* 4. eğik hüçük
çelêxwarî *w* 1. çir çalığı 2. *wî*, obrus, çarpık, çalık * *dev û pozê wî çelêxwarî ye aqê*, zı burma çalık 3. *wî* çarpık çarpık, eğri hüçrû, kurğacık, burğacık, yamur yamuru, yamuk yamuk 4. *k* eğrice, çarpıkça
çelêxwarîbûn *w* 1. çarpıklaşma, çarpılma 2. yamulma, yamulma
çelêxwarî bûn *lêgê* 1. çarpıklaşmak, çarpılmak 2. yamulmak, yamulmak
çelêxwarî kirîn *w* 1. çarpıklaştırma 2. yamultırma
çelêxwarî kirîn *lêgê* çarpıklaştırmək 2. yamultırmək

çelêxwarî *w* çarpıklık
çelêxwarîkî *w* çarpıkça
çelêxwarîkî *w* eğrice (az eğri olan)
çelik *w* çelik (kırı kesilmez dâ);
çelipandû *w* çirpindirma
çelipandûn *lêgê* çirpindirtmek
çelipîn *w* çirpirtma
çelipîn *lêgê* çirpirtma
çelipandûn *w* 1. çalkalama, çalkama 2. cum-buldurma 3. gözünü açma
çelipandûn *lêgê* çalkalamak, çalkama (sulu her şeyi sararak veya çirpirtmek karıştırmak)
* *mûst meçelipîne* yağudu çalkalama 2. cumbuldurmək 3. gözünü açmak
çelipîn *w* 1. çalkalama 2. cumbuldurma, cumbuldurmək (bir şey bir kabın içinde çalkalayıp ses çıkarmak) 3. çirpirtma (ses çıkarmak hafif dalgalanmak, su için) 4. gözünü açma (ayrı, mûlâyî ve kendine yarayan ayur edehilecek duruma gelmek) 5. kaynama
çelipîn *lêgê* 1. çalkalamak 2. cumbuldurmək, cumbuldurtmak (bir şey bir kabın içinde çalkalayıp ses çıkarmak) 3. çirpirtmak (ses çıkarmak hafif dalgalanmak, su için) 4. gözünü açmak (ayrı, kûlâyî ve kendine yarayan ayur edehilecek duruma gelmek) 5. kaynamak * *derya diçelipîne* deniz kaynıyor
çelîtanî *w* 1. sıymak (huzla sütmerek bir şeyin yüzünden bir parça sıymak, koparmak veya üzerini hatlice yırtmak) 2. *argo* hırsızlık
çelîtanî *lêgê* 1. sıymak (huzla sütmerek bir şeyin yüzünden bir parça sıymak, koparmak veya üzerini hatlice yırtmak) 2. *argo* hırsızlık
çelîtanî *w* sıymak
çelî *w* sıymık
çelîtin *w* 1. sıymama 2. sıymama
çelîtin *lêgê* 1. sıymamak 2. sıymama (den sıymamak)
çelîzandîn *w* 1. sıymama, tulum etme (den, ten için) 2. göymemek
çelîzandîn *lêgê* 1. sıymamak, tulum etmek (den, ten için) 2. göymemek
çelîz *w* yata bere
çelîzîn *w* 1. sıymama, deni tulum etme 2. göymemek (meyve veya sebze çok olgunlaşma)
çelîzîn *lêgê* 1. sıymamak, deni tulum etmek (çokla *wê* *tev çelîziye* diji sıymış 2. göymemek (meyve veya sebze çok olgunlaşmak)
çelî (I) *w* benzer
çelî (II) *w* taş, kayalı dağ çıkıntısı
çelîya *w* haç
çelîşk *w* haç (mûst için)
çelîz *w* taş, kayalı dağ çıkıntısı
çelî *w* çela (wyolonselin kınalması)
çelîp *w* 1. lapur, lepur 2. lapırsak * *gêşt gote çelîp û kete urde et loppalik* diye yere düş-tü 3. *k* çup ← lapur lapur, lîpür lapür * *se-*

petek hêjir bû çelpeçelpe wî xwar bi sepet nêrî lopur lopur yêrî

çelpeandin w 1. şapardana (bu şey yerken şap daye ses çikarîna) 2. çalkalana, çalkana (şulu bir şeyi sarşarak veya çirparak karıştırma) 3. şaplama, şaklatma (sesli şamar utma) 4. patlakana, tokalana, patlatma, çalkna (tokal şama) 5. tekleme (tabanca bozulup tokaluk yapma) 6. men araklama, çalma

çelpeandin *lêgê* 1. şapardana (bir şey yerken şap daye ses çikarîna) 2. çalkalana, çalkana (şulu bir şeyi sarşarak veya çirparak karıştırma) * *muşt meçelplîne* yoğurdu çalkalana 3. şaplama, şaklatma (sesli şamar utmak) * *şirçanek çelpeande* rüyê wê yêrîne bir tokal şaplata * *helek çelpeande* rüyê wî bu tace yûzene şaklata 4. patlakana, tokatlanmak, patlatmak, çalkna, tokal basmak (tokal şama) * *ez di hêçelplînim* te hat şundi parlatimî hat * *şeqanek çelpeandê* tehaê basti 5. teklemek (tabanca bozulup tokaluk yapma) 6. *men* araklamak, çalmak - (yekî) (şirini) şamarlamak (birine tokal şama (aşk etmek veya patlatmak) çelpe çelpe *ê şul şapî tacele* -le yêrîne anilur)

çelpeçelpe k 1. şapî şapî, şapî şapî (yemek yerken şap sesinin çikarîlîşîna anilur) 2. lûp lûp (kûpek ve kediler dilenîyle bir şey şakletinde) * *kûçîkê şîr bi çelpeçelpe* xerwar kopêk şîrî lûp lûp çîverdi 3. *ê çîpl çîpl - jê anîn* şapardana, şapî çîplî ses çikarîna ~ *jê çîpl çîplî çîplî* ses çikarîna ~ *jê hatîl çîpl çîplî* ses çikarîna ~ *kîrîn şapardana* mak

çelplîn m 1. şapardana (yemek yerken) 2. çalkama 3. şaplama 4. tekleme (tabanca bozulup tokaluk yapma) 5. şapîrî (su şapîrî) 6. şaklana 7. karda, çamurda yürûken çalkna ses 8. *ê çamurêdêk*

çelplîn *lêgê* 1. şapardana (yemek yerken) 2. çalkama 3. şaplama 4. teklemek (tabanca bozulup tokaluk yapma)

çelplîl w şapîrî - *jê anîn* şapardana ~ *jê hatîl şapardana* (yemek yerken)

çelq m 1. çalkana (çalkanmış şey) 2. *ê çalk* (aşîlî olmanın uzaklaşma) * *meçîlyê zîlanî çelq e* adîmî zîkî çalk

çelqandin *lêgê* çelqandin

çelqûn m 1. çalkaşma, çalk odna 2. göçme çelq *bûn* *lêgê* 1. çalkaşma, çalk olmak 2. göçmek

çelqkîrîn m E. çalklaştırma 2. göçürme

çelq kirin *lêgê* 1. çalklaştırma 2. göçürmek

çelqçelq *lêgê* çambuldana, çamburdana ~ *kîrîn çambûdana*, çamburdana

çelqçelqkîrîn w çambuldana, çamburdana

çelqîn m 1. şapardana 2. çalkalana

çelqîn *lêgê* 1. şapardana 2. çalkalana

çelqîn m 1. çalkana 2. şapîrî (su çîrî)

çelqînîkîrîn w çambuldana, çamburdana

çelqînî kirin *lêgê* çambuldana, çamburdana

çelqûl *lêgê* dolaveraci

çelt (I) m çanta

çelt (II) m kova (genellikle içinde su taşımaya veya kuyudan su çekmeye yarayan kap)

çelte m 1. çanta 2. askî ve boyuna atılan beyte

çeltedar m çantacı

çeltêfirîş *lêgê* çantacı (satın kimseyi)

çeltêfirîşî w çantacılık

çeltêker *lêgê* çantacı (imal eden kimseyi)

çeltêkerî w çantacılık

çeltîk m 1. çanta, askî ve boyuna atılan beyte

(veya çantası)

çeltîkîfirîş *lêgê* çantacı (satın kimseyi)

çeltîkîfirîşî w çantacılık

çeltîkîker *lêgê* çantacı (imal eden kimseyi)

çeltîkîkerî w çantacılık

çeltîk w çelik

çelîz *lêgê* çelik (derisi soyulmuş el)

çelwar *lêgê* çelwer

çelwer *lêgê* çörtici, abartıcı

çelwerandîj w abartîna

çelwerandîj *lêgê* abartmak

çelwerandîl *lêgê* abartma

çelwerî w abartıcılık, abartımcılık

çelwerîlî w abartıcılık, abartımcılık

çelxekîrîn w çalkalana

çelxe kirin *lêgê* çalkalana

çelxene *lêgê* çalkama

çelxene *lêgê* çalkama

çem (I) m ırmaç, nehr - *dîherîkê dînya alem*

dîlîne herşey aşkar göz önünde ~ *lîlatîl* nehr taşınak - *jî kanîyam çêlbe* çamlaya çamlaya göl olur - *sêldîm* akan sular durmak ~ *ê - çîlîn* gömü gülmek, bok yulurmak

çîmêk (başu başu çîmek, baş uğrına çîmek) - *ek* berdan altın: *çîkîmîk* - *ê gur* deli *çîmîk* (okunur) çuk olan çîmek) - *ê kar* deli çîmek (akuntî çuk olan çîmek) - *ê hîşîkîlê* yazın suyu çekilen çîm (veya akuntî)

çem (II) m 1. çeyvan, polo sopası 2. davul tokmağ

çem (III) m çise - *ê stû çise kûkî* - *ê stûyê* xwe xwarandîl *ay çîmîna* yalana, burunu çesnek (unluğuna hulamamak)

çemah w bükûn

çembar *lêgê* bükûn

çemandin (I) m 1. bükme, eğme (düz olan bir şeyi eğik duruma getirme) 2. bükme, eğme (sert bir esnek bünye)

çemandin (II) w çemardana, şavna (kol veya parça çîmî yukarıya çekilip toplama veya kıyırma)

çemandin (III) *lêgê* 1. bükme, eğme * *serê* xwe çemand *haşînî* bükî (düz olan bir şeyi

çökük durumu getirmek) 2. kükrecik, uğracık
(sevi bu cismi bakmak)

çemandırın (II) /ç̞/ 1. çemane, muz, sıvı olmak (sıvı veya peçça için, yukarıya çekilip toplanmış veya kıvrılmak) * *dava* xwe çemandır steğir çemandır

çemandırın (I) /f̞/ 1. bukola, tokola, eşik, eğilmiş olan 2.7. eşik, buka, mış

çemandırın /d̞/ sıvı (kıl veya parça için, yukarıya çekilince kıvrılmış olan)

çemâr /r̞/ erse * ji beriya xwe kemûkeke biçûkê niranî, pê rûyê xwe û çençora xwe nîlayê zembere kucikê bir manîlê cîkarê, yûzêna wê çençesim sîhî

çemara stû /d̞/ erse kîşî

çembala /ak̞/ çembala (bir muzek olan)

çember /m̞/ 1. çember 2. çember (çocukların oynamak için çeyrek ucunda kostaklı) 3. tekerek (bağınunlu ayınca) 3. çember – çêrê kirin (an ji gîndirandîna) çember çememek – *ya me rîçyêna wê mîrîçyêna dîna* – *ya çember*

çemberdar /d̞/ çemberli

çemberkîrîn /r̞/ çemberleme

çember kîrlîn /ç̞/ çemberdenme

çemberkîrî /d̞/ çemberli 1. çember getirilme 2. çemberdenkîrî /d̞/ çemberdenme, çember getirilmemiş olan

çembûl /r̞/ 1. kulplu (kaplı) halk, biçmişdeki taranak 2. çember * *çembûlê çençerê* /r̞/ çember kupa – kîrîn kulplu olmak 2. tutamak 3. çember * bi çembûlê gullîsorê gîrê kîzî sîtklûrîn çembûlê tîlî

çembûlîheya /r̞/ 1. balık pedası 2. küçük tsayê kîlî çemîrîrîrîrî için bir şeyin çevresine ucuklenmiş (yağ) veya tîrîkden tsayê 3. *dava* /d̞/ yağ

çembûlîheyakîrîn /r̞/ süzüklenme

çembûlîheya kîrlîn /ç̞/ süzüklemek

çembûlîheyakîrî /d̞/ süzükli – süzüklenmiş

çembûlkîrîn /r̞/ kulplama

çembûlî kîrlîn /ç̞/ kulplanmak

çembûlkîrî /d̞/ kulplu, kulplanmış

çemçe /r̞/ keçe tsulu yemîçlerî karîştîrmaya, dağîrtmaya /yama/ azam sîpî dermece /kîçkî

çemçemek /r̞/ yama

çemçîk (I) /r̞/ keçe tsulu ye neklerî karîştîrmaya, dağîrtmaya /yama/ azam sîpî /dermece /kîçkî

çemçîk (II) /d̞/ söğütten kütük gibi olma * *bûye çemçîk maye söğütten kutuk gibi olmış bûn* – söğütten tsayê kîrlînmêç

çemçîrî /d̞/ tsayê tsayê tsayê

çemçîrî /d̞/ tsayê tsayê tsayê

çemçîrî /d̞/ tsayê tsayê tsayê

çemçîrî /d̞/ tsayê tsayê tsayê

çemere /m̞/ çare (bir çemberin içine konan düzlem parçası) – *ya demîjîmêrê tsayê ji sa-*

etê) *wê* tsayê tsayê

çemereyî /m̞/ çareli

çemereyî /m̞/ çareli. Kîrîn, ugalê wê *Howze* çemereyî tsayê tsayê tsayê

çemereyî /d̞/ çareli

çemereyî /d̞/ çareli

çemereyî /d̞/ çareli

çemereyî /d̞/ çareli

çemereyî /d̞/ çareli * *ji beriya xwe kemûkeke*

biçûkê deranî, pê rûyê xwe û çemîka xwe

nîlayê çemîka kîçkê tsayê tsayê tsayê

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çemîka /d̞/ çemîka

çendrengiti *m* çok renkli
 çendşimor *m* çok sımsık (sarı çok olan)
 çendşaneyi *m* çok hücreli
 çendziman *m* 1. çok dilli 2. çok dil bilen
 çendzimanlı *m* 1. çok dillilik 2. çok dil bilme
 çene *m* 1. çene 2. çene (çocuk konuşma huyu)
 - kırık çene yaptık - Kutulu çene çalmak
 -ya (yekü) bişk hün çenesi yorulmak -ya (yekü) ricifin çenesi olmak -ya te bişk ne-
 lie! çeneye kuvvet -ya (yekü) tunc bün ku-
 nusma yelerği olmanak -ya xwe reht kı-
 rık çene yornak
 çenebaz *m* 1. çenebaz, çeneli, konuşkan, lâf-
 zan 2. gevce (çenecü düşük)
 çenebazlı *m* 1. çenebazlık, çenelilik, konuşkan-
 lık, lâfazanlık 2. gevcecelik
 çenebazlırın *m* 1. çenebazlık yapma 2. geve-
 zelenme
 çenebazi *m* 1. çenebazlık yapmak 2.
 gevcezenemek
 çenebazlı *m* 1. çenebazlık 2. gevcecelik
 çenebâklık *m* çok çeneli
 çeneban *m* all çene
 çenedar *m* çeneli, çenecü olan
 çenedirêj *m* 1. uzat çeneli 2. gevceze
 çenedirêji *m* 1. uzat çenelilik 2. gevcecelik
 çenegeh *m* çene çukuruğu
 çenek *m* azıcık
 çenekeli *m* gevceze
 çeneser *m* üst çene
 çenekst *m* gevceze
 çeneyê jêrin *m* 1. all çene
 çeneyê jêrin *m* 2. üst çene
 çeng (I) *m* her çene
 çeng (II) *m* 1. çanak, harp, arp (tells çapı)
 çeng (III) *m* 1. dişlek (hırların doğrularının
 dağıtımında kullanılan huğları parçası) 2.
 dişle ku nûsê van her du borîyan bi çen-
 gekê bi hev ve deynê bir borîyan bir dişlek-
 le huğlamak lüzum 2. dişleklik (koltuk, kane-
 pe, vb. de dişlekleri dayamaya elverişli böl-
 lum) * çengê paldankê koltuk dişlekliği 3.
 duvar diş kütüsü
 çeng (IV) *m* 1. kol, kama * İnan teyrê
 hêçeng e insan kapatsêz bir kuşur (dunya
 küçüktür insanlarla kullanılır) - vedam ka-
 nat çupmak -ê (yekü) girtin kolunlan ta-
 mak bi -ê (yekü) girtin û avêtin (birini) ko-
 lundan tutup atmak -ên yekü bal hün göğrû
 kutarmak
 çeng (V) *m* basıl
 çeng (VI) *m* 1. avuç, apaz (elin yarı yumulmuş
 duruşu) 2. bi çenga xwe gertim hilanî huğ-
 çay avuca de dîy 2. avuç, apaz (yarı yu-
 mulmuş elin olacağı miktard. bir avuç dîy-
 su) * çengek bîrlîne bir avuç pîrme * çen-
 gek genim bir apaz huğday -ê lê xistin (tan ji
 dan) avuçlamak -a xwe lê xistin avuçlamak
 -ek bi avuç (bir avuç delül olacak kad.f) *

çengek genim bir avuç huğday -ek avê ji
 behrê diçe testi karışa da kulpe elde kalir
 -ek tişî avuç delûsa (pîrme çin; pek çok) -ê
 (yekü) tişe garîş be dîndîkêk jê nîrîje sa-
 rektan yağ çikannak -î vaka karîxoz
 çeng (VII) *m* duvanna, sız
 çeng (VIII) *m* borîy veniden dîkenli bir ot
 çenga kox wî derîye çikik çene
 çengal *m* 1. çengel 2. gelberi (ağaç dallarına
 budamak için kullanılan eğri demir)
 çengale *m* pulloğun çeki çengeli
 çengali *m* çengel gibi, çengeli henzyer
 çengalkî *m* çengelvari
 çengî *m* sallama
 çengandî *m* sallama
 çengandî *m* çengeli
 çengbûn *m* 1. fırlama, sıçrama (bir uyarı veya
 heyecan sebebiyle ürkerék birden bire oldu-
 ğu yerde doğrular gibi sarılma) 2. üzerine
 fırlama, atılma, saldırma 3. dönme
 çeng bûn *m* 1. fırlamak, sıçramak (bir uyarı
 veya heyecan sebebiyle ürkerék birden bire ol-
 duğu yerde doğrular gibi sarılmak) *
 ez çeng bûn ser xwe fırlayîp ayuğa kalkim
 2. üzerine fırlamak, atılmak, saldırmak 3.
 dönme
 çengbûyîn *m* 1. fırlayıp, sıçrayıp (bir uyarı veya
 heyecan sebebiyle ürkerék birden bire ol-
 duğu yerde doğrular gibi sarılmak) 2. üzeri-
 ne fırlama, atılma, saldırma 3. dönme
 çengdîn *m* dişleklerle
 çeng dîn *m* dişle dişlenmek (aşağı okuyur-
 mak)
 çengdayî *m* dişleklenmiş olan
 çenge *m* çene
 çengel *m* 1. çengel 2. kancu 3. wî çengal, çelme
 (güncê)- avêtin (tiştekü) 1) çenge! tak-
 mak, çengellemek 2) kancalamak -ê lîrlîk 1)
 çengellerêk 2) kancalamak -ê lê hatin xis-
 tin çengellemek -ê lê xistin 1) çengel tak-
 mak 2) kancu, takmak -ê piştê kul demiri
 (kapılar için)
 çengeldak *m* çengelleşme
 çengel dîn *m* çengellenmek
 çengeldar *m* çengeli
 çengele *m* kollarını sallaya sallaya yürüyen
 çengelik *m* 1. çengel, küçük çengel 2. mex kol
 çengeli *m* çengelli (ucu çenele başımırda o-
 lan)
 çengelkirin *m* 1. çengelleme, çengelleyiş 2.
 kancalama
 çengel kirin *m* 1. çengellemek 2. kancula-
 nık
 çengelkiri *m* 1. çengelli, çengellemiş olan 2.
 kancalı, kancalanmış
 çengel le xistin *m* çengellemek
 çengelok *m* çengel, küçük çengel
 çengelokl *m* çengel (ucu çengel biçiminde o-
 lan)

çengözürin *m* altın kareli. altınz. kollu
 çengü *Meryem bânî* Meryem eli
 çenglik (I) *m* 1. dirseklik 2. kanacık
 çengik (II) *m* avuççuk
 çengil *m* sap, tutamak
 çengi (I) *m* çeng adlı muzik aletini kullanan
 kimse
 çengi *m* çeng çengi, köçek
 çengin sallanma
 çengin *başğ* sallanmak (amuldanak, başğ
 bulunduğu yerden geçsek duruma gelip ye-
 rinden ayrılmak)
 çengiti *m* çengilik, köçeklik
 çenglikin *m* ziplamak
 çeng kütin *başğ* ziplamak
 çeng lü xistin *başğ* avuçlamak, çaplamak
 çengüccüğü *k* avuç, avuç
 çengülkerü *m* kol kanadı krik
 çengür *m* kol bi -ê (yekî) girtin (1) kolu-
 dan tutmak 2) (birim) altı okku etmek bi -ê
 (yekî) girtin ü avêtin (birim) çolunbu tu-
 lup etmek bi -ê (yekî) girtin dan ser serê
 xwe kurga tulumbu etmek
 çengvedan *m* kanak çirpma
 çeng verlan *başğ* kanak çirpma)
 çengzürin *m* altın kollu
 çenik *m* azıcık * çenikkek bide tîtu bara az-
 cık ver
 çenik *m* 1. çene, çenecik 2. zeh çenik (kuşların
 gagalarını üstten alt ve üst bölümlerden
 her biri 2 çenik (hoseklerde ağzın iki yanın-
 da bulunan parçalayıcı sert organ)
 çenqel *bir* çenqel
 çente *m* çanta
 çentedor *m* çantacı
 çentedeşt *m* el çantası
 çentefiroş *m* çanta çantacı (satan kirase)
 çentefiroşi *m* çantacı
 çenteker *m* çantacı (imal eden kiraset)
 çentekeri *m* çantacılık
 çentezend *m* kol çantası
 çentê millan *m* kol çantası
 çentik *m* 1. çanta, çantacık 2. çelbe -ê neçirsar-
 nân avuç çantası
 çentikdar *m* çantacı
 çentükü hebekan *m* portübe
 çentükdîroş *m* çantacı (satan kimse)
 çentükdîroşi *m* çantacılık
 çentükker *m* çantacı (imal eden)
 çentükkeri *m* çantacılık
 çentok *m* çantacık
 çep (I) *m* Adıyaman yöresine ait bir halk dan-
 sı. sol ayakla oyuna başlanır ve sırtı eğerek
 la yanına ya da karşılıklı oynar.
 çep (II) *m* 1. sol (sağ karışık) 2. *m* sol (sol ta-
 rafa olan) * II çepê tozlayre sol a dea 3. *m*
 sol (mecliste tertip düzenleme göre, solu
 grupları tutun) 4. sol (sosyalizme yakın ge-
 rişte olan grup) 5. *m* sol (sol yanındaki va-

ruş) 6. ters, sağ, ayet 1 sağ * etheki çep e
 sana bir yer * çezayekê biçûk a çepî şah-
 rişê ana yola aykarê kûçûk bir kaseba 7. *m* ter-
 ters (genel ve cesaret kırıcı, huysuz) * mî-
 rovekî çep e ters biri 8. *m* sağ, kuytu, izbe
 (çukuk olmayan) * dükkan li etheki çep e
 dükkanı kuytu bir yerde - ü çür şapirna *
 kî kare vê rastîşê inkar hîke ü jê re çep ü
 çüran hîne? kim bir hakikatı inkar edip sap-
 tırabilir ki? - ü rast sağlı solu * çep ü rast
 du şîrqanê çîpandê sağlı solu, iki lokat
 paltarı

çepal *m* bir tür kumaz
 çepan *m* 1. soluk 2. *m* sağma
 çepa navendi *m* artanır solu
 çepandin *m* sağma
 çepandûn *başğ* sağmak
 çepandi *m* sağtırınış
 çepami *m* solukluk
 çepankî *m* solukçu
 çepbawer *m* sol görüşlü, solu
 çepbaweri *m* sol görüş
 çepbawerî *m* sol görüşlülük
 çepbir *m* sol görüşlü, solu
 çepbûr *m* sol görüşlülük, solculuk
 çepdûn *m* 1. sağ omuz 2. ters omuz 3. kuytu-
 luk
 çep cûn *başğ* (bir iş veya durumu tersine ge-
 tirmek)
 çepdan *m* kıvrım
 çep dan *başğ* kıvrımak * çepan made biç
 kıvrıma
 çepe *m* 1. soluk 2. sağ
 çepeçax *m* satır, kasap bıçağı
 çepeyûr *m* kumaz
 çepçepûr *m* kumazlık
 çepuk (I) *m* yelek
 çepuk (II) *m* sağ
 çepel (I) *m* 1. k. r. buluşık, pis 2. *m* çepel 3. kur-
 lu Hoplomon değeri jargularına (kuru olan)
 4. çirkın 5. nantec, açek 6. fena, kuru, pis 7.
m çepet (altıaksız, huysuz, geçimsiz kim-
 se) - ü bêteşê çek çukın ve sakil, ukubet
 çepel (II) *m* odurdan duvar
 çepeli *m* 1. çepel, çirkaf 2. kuru 3. *m* çirkeflik
 4. pisl k (kötü, zararlı davranış veya iş)
 çepelîhûn *m* çepellenme, çirkeleşme
 çepeli bûn *başğ* çepellenmek, çirkeleşmek
 çepellûyîn *m* çepelleniş, çirkeleşme
 çepelî ü çepelce, çirkefe
 çepeluki *k* çepelce, çirkefe
 çepen *m* sol taraf (veya yer)
 çeper (I) *m* çepet, uluk
 çeper (II) *m* çepet
 çeper (III) *m* 1. çeper, çit * er da ser çepera
 - bostan re qevizîn bostan çirman üstünken
 alidûn 2. *k* çepet tabya - girtin sipet al-
 mak
 çeperast *m* 1. çapraz 2. *k* soldan sağa

çeperası *m* çaprazlık
 çeperaslıbün *m* çaprazna (çapraz olmaq ke-
 sime)
 çeperası bün *lğh* çaprazmaq (çapraz olmaq
 kesime)
 çeperaslı *sl* 1. çaprazlıma 2. çaprazlı
 çepere *m* sapa yol, torş yol
 çeperglün *m* çepir alma, çephe alma, meyvə
 alma
 çepet girtün *lğh* çepir olmaq, çephe olmaq,
 meyvə alma
 çeperkirin *m* çepirleme, çepir çekimə, çepir
 çepir kirin *lğh* çepirlemek, çepir çekmek,
 çiltmek
 çeperkiri *sl* çepirli, çiri
 çeperkiribün *m* 1. çepirli olmaq, çilt alma 2.
m çaprazlıqlıq
 çepeti *m* 1. torşlük 2. sapaq
 çeprebün *m* sapıq
 çepere bün *lğh* sapıq
 çepereklün *m* 1. sapa s. lma, sapa sapıq 2.
 sapıqna
 çepere kirin *lğh* 1. sapa salmaq, sapı
 sapmaq 2. sapırmak
 çepger *sl* zəhm, zəhmatsız
 çep gerin *lğh* (bu iş veya duruma) təminat
 dönmək
 çepgi *sl* solca -*ş* yöresqer ihtilalı devri *m* -
 -*ş* tuj qarı solca
 çepgir *m* solculuk -*ş*ya tuj qarı solculuk
 çepglü *m* solculuk -*ş*ya yöresqer ihtilalı
 devrimclik yosun
 çepik *m* alkış
 çepiklün *m* alkışlama
 çepik lə dən *lğh* alkışlanmaq
 çepiklün *m* alkışlama
 çepik lə xistn *lğh* alkışlanmaq
 çepik *l* 1. intiqaç 2. *m* kol 3. qarşı tərəflərdə
 və bürclərdə uqunıyı sağlayan uqur -
 -*ş*vin kəbe anax (yüzüdede) bi -*ş* (yekü)
 glün 1) kolunla urmaq 2) (birim) ünlük-
 ka unca bi -*ş* (yekü) girtün ü *ş*vin (arı-
 ni) *ş*lundan tutuq atmaq -*ş* *ş*we *ş*jeandün
 ü *ş*win kollarıni salıya salıya gelmək (çepir-
 ləkə *ş*ay *ş*erimden dönmək -*ş* *ş*we *ş*re
*ş*irək kəlm (bu me) kollarıni atmaq (çepir-
 ləkə kəlmə *ş*ay *ş*erimden dönmək) -*ş* *ş*we
*ş*jeandün ü *ş*win ü *ş*win *ş*ni
 ni kollarıni salıya salıya gəlmək * *ş*ekij di
*ş*ay *ş*we *ş*epilən *ş*we *ş*erjünü ü *ş*win ü
 tən kəlm *ş*er *ş*arında *ş*er *ş*ni kollarıni salıya
 salıya gəzirilər
 çepilürü *sl* ozun solcu
 çepirandün çepirleimə
 çepik *m* gül (estey)
 çepin *m* sapıq
 çepin *lğh* sapmaq
 çepit *m* solculuk
 çepken *m* çəkən

çepki *l* 1. soldan, तरsten 2. *l* ayakla başla-
 nan bu halay *sl*:
 çepir *m* alkış
 çep *sl* solca
 çepuçepir *m* beheklerin gel gö. anlamında par-
 makların *m* *ş*uçelclur *ş*itə bükme *ş*:
 çepnikay *sl* sarp
 çepit *m* *ş* *ş*lik
 çepiriz *sl* solca, sol görüşlü
 çepirizli *m* solculuk
 çepirizli *sl* *ş* karıştıran *ş*ğun
 çepirman *sl* *ş* görüşlü
 çepirmani *m* solgürlüklük
 çepiriz *sl* çepiz, *ş*çiz
 çepiribün *m* çaprazlaşma
 çepirli bün *lğh* çaprazlaşmaq
 çepirli *m* çaprazlık
 çepirlikirin *m* çaprazlıma
 çepirli kirin *lğh* çaprazlanmaq
 çepirli *sl* çaprazlıma, çaprazlı
 çepirli *m* çaprazlıma
 çepirliwari *l* çaprazlı
 çepiriz *m* gıyaylı bür rime bağlayan *ş*arın
*ş*ğlıq
 çepiriz *sl* solca
 çepirizli *m* solculuk
 çepirizli *m* solca *ş*ayma
 çepirizli bün *lğh* *ş* *ş* kəlmək
 çepiriz *m* çepizür
 çepiriz *sl* 1. *ş*win 2. *ş*win -*ş* kəlmə *ş*-
*ş*win 3) *ş*win *ş*win
 çepirizli *l* 1. çapraz 2. *m* çaprazlıma (testey-
 ni *ş*win *ş*win sapa solca *ş*ğır bükme)
 çepirizli *sl* solca
 çepirizli *m* solculuk
 çep (I) *m* 1. çaprazma, kesimə 2. çil, çalmaq
ş 3. *ş*win
 çep (II) *sl* *ş* *ş*ke, *ş*win
 çep (III) *ş*win 1. küküç 2. kükük (həyvan-
 lıq *ş*win), *ş*win, *ş*win *ş*win *ş*win *ş*win
*ş*win, *ş*win *ş*win *ş*win *ş*win *ş*win *ş*win
*ş*win)
 çep (IV) *m* *ş*win *ş*win * *ş*win *ş*win *ş*win
*ş*win *ş*win *ş*win *ş*win *ş*win
 çep (V) *l* 1. *ş*win 2. *ş*win * *ş*win *ş*win
*ş*win *ş*win
 çep (VI) *sl* *ş*win *ş*win
 çepitlik *m* sapıq
 çepitlik *l* *ş*win
 çepitlik (I) *m* dikme
 çepitlik (II) *m* 1. çatlatma (çatlatma *ş*win *ş*win
*ş*win) 2. çatlatma 3. çapraz 4. çapraz
 çepitlik (I) *lğh* 1. dik çep * *ş*win *ş*win çep-
 itlik *ş*win *ş*win
 çepitlik (II) *lğh* 1. çatlatmaq (çatlatmaq *ş*-
*ş*win *ş*win) 2. çatlatmaq * *ş*win çepit-
 lik *ş*win *ş*win 3. çaprazmaq 4. çatlatmaq
 çepitlik (III) *m* çepitlik
 çepitlik *sl* çatlatma

çerçî *ad* çerçî
 çerçîle *hw çerçewey*
 çerçîti *m* çerçîlik
 çerçîwe *m* çerçewey
 çerçîvedar *m* çerçewedar
 çerçîvekirin *m* çerçeweleme
 çerçîve kirin *lgh* çerçeweleme
 çerçîvekirî *ad* çerçewdar (çerçeweyê geşîntîş
 veyê lîqne alimîsê ola)

çere *hw çer*

çerez *m* 1. çerez, yemîş 2. çerez (yemek dîym-
 da yemîşê yaş veyê kuru yemîşê gîbî şeylê)
 3. aşûrma 4. egleçelîk

çerezdank *m* çerezak (çerez kınulan kapî)

çerezîbîş *ad* çerezî (sîfîm kınîsê)

çerezîroşî *m* çerezîlik

çerezak *hw çerez*

çerezkîrî *m* çerezlerane, çîlîmî

çerez kirin *lgh* çerezlemek, çîlemek

çerê *hw çer*

çerçuh *m* kûçûk dûzemsî çerîr

çerçû *m* yemîşê *hw çerçû* nîka ke kınîdîlî

çerixandî *m* 1. çerixane (dondurçekê hêkerê
 etîrîne) 2. dândîrîne (dîmînesîni saqlama)
 3. kîyîlîna, kîyîdîs 4. s. yemîş, sîyîs (tîz-
 le sîyîlîmek bîr sîyîs yûzîndan bîr parçê
 sîyîsê, kopîrîna veyê uzerîni hîfîçe yîrîna)
 5. sîyîlîna, yalîna (dîkûnînak geçmek) 6.
 ewîp çerîme, kîyîna 7. dolîstîna

çerixandin *lgh* 1. çerîmek (dondurçekê hêkerê
 etîrîne) 2. dîndîrîmek (dîmînesîni saqlî-
 lîmek) * çerîta bîçûk a mezîna dîçerîxand
 kûçûk çerçû bîyûğîna dîndîrîçîyîrdî 3. kîyî-
 dîmak 4. sîyîlîmak (tîzle, sîndîrîmek bîr sîyî-
 sîyîn yûzînden bîr parçê sîyîlîmek, kopîrînak
 veyê uzerîni hîfîçe yîrînak) 5. sîyîlîmak,
 yalîmak (dîkûnînak geçmek) * çerîxandî
 û derbas bînî yalîyîp geçmek 6. ewîp çerî-
 mîk, kîyîlîmak * çerîta xwe çerîxand lîfî-
 nî kîyîrî 7. dolîstîmak

çerixandî *ad* 1. çerîvîlîs 2. çerîvîlîvîs 3.
 kîyîdîlmîş 4. sîyîk

çerîxî *ad* 1. dolîstîs 2. dîmîmîş 3. sîyîlîmîş,
 sîyîs

çerîxî *m* 1. dîmîne (kendi eksenî veyê bîşîkê
 bîr şey etîrafînda hêkerê etîmek) 2. dîmîne
 (gerî gelme, gerî gîrîmek) 3. dîmîleme 4. dolî-
 stîna, gezmîne, gezmîme 5. kîyîna, kîyîs
 (tîzle, tîzle ve kîyîna bîr yûzeyê zîrînde
 sîndîrîmek kolayîna yer değîstîrîmek) 6. kîyî-
 na, kîyîs (kîyîna bîr yûzeyê zîrînde bîr-
 dengîye dengîsîni yûzîmek) 7. sîyîlîma 8.
 tîrîçîne (yûrîrken denîesîni bezîna) 9. sa-
 gîrtîne

çerîxîn *lgh* 1. dîmîmek (kendi eksenî veyê
 laşka bîr şey etîrafînda hêkerê etîmek) 2.
 dîmîmek (gerî gelmek, gerî gîrîmek) 3. dîmî-
 lemîk 4. dolîstîmak, çerîmek, çerîmîmek 5.

kîyînak 10. tîzle, tîzle ve kîyîna bîr yûzeyê zîrî-
 nde sîndîrîmek kolayîna yer değîstîrîmek) 6.
 kîyînak (kîyîna bîr yûzeyê zîrînde bîrden-
 bîre dengîsîni yûzîmek) * lîngê mîn çerîxî
 ayîğîna kîyîlî 6. sîyîlînak 7. sîyîçmek (yû-
 rîrken dengîsîrî bozmîk) 8. sağîrtîmek

çerîxok *ad* 1. dîngî 2. kîyîna

çerîxokî *hw* kîyîna

çerîxokîti *m* kîyînîlik

çerîxandin *m* çerîlerîne

çerîxandin *lgh* çerîlerîmek

çerîk *m* çerîk, dîmîne, bîr, rûbî

Çerîk *ad* 1. Çerîk 2. *ad* Çerîk (Çerîk-
 lere bîğî, Çerîklerle lîgî)

Çerîkî *m* Çerîkî

Çerîkîkî *m* 1. Çerîkîce 2. *ad* Çerîkîyîna, Çerî-
 kîlere bîğî, Çerîkîlerle lîgî

çerî *m* 1. derî, dîrîmek (tîsîna ve hîyîsîna vîdî-
 dîna kapîyan bîy, kîl veyê pullî kapîlî oîna)

2. derî (sîyîlîmekê kullînîlîr hîle gerîlîrîş
 hîyîsîna derîsî) 3. derî derî (bî derîden yîpîlî
 mîş) 4. derî derî, derî 5. derî (sîyîlîtîndan
 veyê yalîlîsîni hîyîsî kabîğî veyê sîyîlîna
 yemîşlerde zahîk etîrîmek çerî) - e saqlîna
 etîsî - çîlîndî bînî sîmîdîlîmek çîmîndî-
 lîmek - çîlîndî kîrîm sîmîdîlîmek - çî (yekî)

bî derîna re çîkîrîm çerîsîni yûzîmek (îske-
 ce edîmek etîlîrîmek) - çî (tîyîkî) çîrîndîna
 derîsîna yûzîmek * wîkî - çî kerê çek derîsî
 gîbî (derîsî çok ka mî) - çî (yekî) lî ser hîstî
 mîn bîr derî, bîr kîmpî kîlîmak, derîsî kî-
 mîkîlîne yapîmak (çek çîyîlîmak) - çî
 (yekî) çîlîndî bînî sîmîdîlîmak, kîlî ol-
 mayîna başîlamak

çerîmandî *(I)* *m* bîzîme, hîzûştîrîne

çerîmandî *(II)* *m* çîmîdîna, yûzîme (derîsîni
 yûzîmek)

çerîmandî *(I)* *lgh* bîzîmek, hîzûştîrîmek

çerîmandî *(II)* *lgh* çîmîdîmek, yûzîmek (ce-
 rîsîni yûzîmek)

çerîmandî *(I)* *ad* hîzûk, hîzûştîk

çerîmandî *(II)* *ad* çîmîdîk, yûzîk (derîsîni yû-
 zîlîmak bîrîk)

çerîmdar *ad* derîlî

çerîmî *ad* derî, derîsî

çerîmîkî *m* derîsîna er

çerîmîlaç *m* 1. kîrî er (kîrîsîna er uşîna yîğîsî er)
 2. derî erîk, sîsîka, çîlîz 3. bîzûk, bîzûştîk *
 pîsîrîne çerîmîlaçî bîzûştîk çîğîstîlî

çerîmîlaçî *ad* 1. kîrî kîrîsîna er * çîstîkî çerî-
 mîlaçî kîrî kîrîsîna er 2. sîsîka

çerîmîlaçîbînî *m* 1. kîrî kîrîsîna er hîfîne gel-
 me 2. sîsîkaçîna 3. bîzûştîne

çerîmîlaçî bînî *lgh* 1. kîrî kîrîsîna er hîfîne
 gelmek 2. sîsîkaçîna 3. bîzûştîmek

Çerîmesîr *ad* Kîzîlderîlî

Çerîmesîrîk *ad* Kîzîlderîlî

çerîmîtal *hw* çerîmîlaç

çermê biñî *hw çerî* çerî

çermü navîn *berşel* cana derî, mezoderm
 çermü serîn *avênû* 1. üst derî, epiderm 2. bû-
 çûş derî

çermü xam *na beşme*, ham derî
 çermûfirûş *avêr* derîca (salûn k. me);
 çermûfirûşî *m* derîcaşîk

çermûk *m* 1. derî, derîca 2. *avê* simet derîca 3.
 zan ² çermûkkê lêkkê yurûta zan 4. kabûc,
 derî (soyulmadan yeren yemişlerin ince ka-
 buğu veya soyulan yemişlerde kabuk bulun-
 duğu zan) ³ çermûkkê îrlingivê dematesî ka-
 buğu ⁴ çalindê kûrîn serizlemek ⁵ çay-
 gûz kabuğu - ê (yekî) li ser hestî man derîca
 kerûklende vopînamak (çok zayıflamak) ⁶ ê
 mîweyan (an ji fêkiyan) meyve derîca ⁷ (ye-
 kî) çalindê hûn ⁸ serizlemek 9) paralan-
 mak, parçak olmak

çermûkkê binî *avênû* 1. endoderma 2. aî derî,
 hipoderm

çermûkkî *av* kasele gûl (astında yumuşak sey-
 ler için çok sert, çığırması geç, koparıla-
 maz)

çermûqandîn *m* buruşuma
 çermûqandîn *êgû* buruşumak
 çermûqandîn *av* buruşuk
 çermûqî *av* buruşuk, buruşmuş olan
 çermûqûn *m* buruşuma

çermûqîn *êgû* buruşmak
 çermûsandin *m* soldurma
 çermûsandin *êgû* soldurmak
 çermûsandi *av* solduk, soldun
 çermûsî *m* soldun

çermûsîbûn *m* soldunlaşma
 çermûsî hûn *êgû* soldunlaşmak
 çermûsîn *m* solma (derîgîm, tazelîgîm veya
 paraklîgîm yitirme)
 çermûsîn *êgû* solmaq (derîgîyî, tazelîgîyî
 veya paraklîgîm yitirmek)

çermûsokî *av* soldunca
 çermûx *m* hûzme

çermûxandîn *m* hûzme, hûzûştîmme
 çermûxandîn *êgû* hûzmek, hûz-stîmmek
 çermûxandî *av* hûzük

çermûxî *av* hûzük, hûzûşuk
 çermûxîn *m* hûzulme, hûzûşme
 çermûxîn *êgû* hûzûmmek, hûzûşmek

çermû *av* hûzûşük ¹ sêva çermû hûzûşuk el na
 çermûn (I) *av* 1. derîmsî 2. derî, deriden (derî-
 derî yapılışa) ³ kûrsiyê çermûn derî kûrsî ⁴
 saqoyê çermûn derî oket

çermûn (II) *m* hûzume
 çermûn (III) *m* yûzûlme (derîca yûzûlme)

çermûn (I) *êgû* hûzûlme
 çermûn (II) *êgû* yûzûlme (derîca yûzûlme)
 çermûsork *m* yeri yanartadan çıkmaş kuş
 yavûsu

çerûkîrîn *m* yûzme (derîsîni yûzme)
 çermû kûrîn *êgû* yûzme (derîsîni yûzme)
 çerûkîrî *av* derî, derî arduşus

çerûqandîn *av* 1. kalûs derî 2. kalûs kolûkto
 (meyve ve sebze için)

çerûntenik *av* 1. ince derîca, derîca ince olan 2.
 ince kabuklu, kabuğu ince ³ ûniyê eşqîn, û-
 reyekî çerûntenik ⁴ çavûş uzunu kabuğu
 ince bir zîmîndîr

çermûvan *avêr* derîca

çermûvavî *m* derîcaşîk

çermûzan *avêr* dermatolog

çermûzanî *m* dermatoloji

çerpaandîn *m* şaklatma

çerpaandîn *êgû* şaklatmak

çerpa *m* şaklatma

çerpestî *av* elî hafîz olan

çerpîn *m* şaklatma

çerpîn *êgû* şaklatmak

çerqizandîn *m* buruşma (bu vücut üyesi bürden
 niye keşîdî şaklîni bûzûnde dönme)

çerqizandîn *êgû* burkmak (bu vücut üyesi
 bürden bur şaklîni eklemî üzerinde dönme)

çerqizandî *av* buruk, burkulmuş olan

çerqizî *m* burkulma

çerqizî *êgû* burkulmak (bir vücut üyesi bur-
 den bur keşîdî eklemî üzerinde dönme)

çerqîn *m* şingirtî

çerx *m* aîkî

çerx *av* tûzûna olan

çerx (I) *m* ev içîndekî küçük banyo

çerx (II) *m* 1. dîngî, dîngî, devir 2. çarê (ek-
 serîni dîndurcûgî tekerlek beşîmmekle ma-
 kûne parçası) ³ çerxa sîrînkê bîgî çarî 3.
 dönme, devran 4. devir, döşem (kendine
 özgü bir özelli taşıyan zaman parçası) 5. a-
 sıt çag ⁶ çerreke nû vekarîni çag açmak 6.
 çer burç (zodyak üzerinde bulunan on iki ta-
 kîni yûzûzîni verlen ad) 7. *avêr* dîngence
 8. dîng, felek 9. *êgû* çarx (herhangi bir kû-
 mî, biçîmîni, dîngemîni beşîmadun, kanatla-
 rından biri çerxîsînde dönerek yön değıştîr-
 me) - û mûçer çarx - a (yekî) ters ge-
 rîndîni çarkîna emek (veya okumak); -a fe-
 lekê çer gerîn şarîni dönme, çars yûver
 gîrmemek -a felekê gub lî jêr e gelî lî jar e
 cûnya hîndîni bellî olmaz, bir çar çars bur-
 re de gûlebilir -a felekê lî (yekî) çer gerîn
 şarîni ters gîrmek - a felekê lî av serê (ye-
 kî) çer gerîn çarîni dönme, çars yûver gîr-
 memek

çerxa felekê *m* çarkifelek

çerxa (şevşengîyê *av* dîngî teker

çerxa kevrîna (berdîna) taş devî

çerxa kevrîna *av* taş devî

çerxa revgîhîni *avêr* kavuşum devî

çerx bûn *m* 1. dönme (ekserî etrafında dönme)

2. çark etme, geri dönme 3. doluşma, gezme,
 gezme 4. sapma, kıvrılma 5. kaşeyî dön-
 me

çerx hûn *êgû* 1. dönme (ekserî etrafında
 dönme) 2. çark etmek, geri dönmek 3. dî-

şule atılmak ve vere inen imnez sıvazabilmek anlam. y. b. çetirbaş (aker) 2. pazzıñ (bu hava taqınıñı paraşutle atılvaraq vere inen kınış)

çetirbaşı m. pazzıñçılık

çetin m. 1. çetin, meşakətli, zahirətli 2. çetin, gac, mexsul toğın w. y. çetir emeçle yozılın * hışbına kışta kevin kapeki çetin e eski yazın öğrenmek güç bulı 3. cean, güç (çapılması zot) 4. zorlu, zot) * em dı qonaxın zekt çetin de kibarın çok zotla soñ halaydan çetile 5. çetirnek, siki, zorlu * maçke çetin çetirneñ m. maç 6. Vannar * tashkötürük çetin yannı celijki

çetüñi m. 1. çetirlik, güç, meşakət, zahmet 2. çetlik * çetünayırı ri karı ün e bu, su zorluğa yak 3. güç, meşakət 4. siki 12. lağıñ sl. m. 1 - der yastın güçlük veğa zotlıñ çetirnek - ditiñ zahmet çetmek - kışandıñ meşkat çekmek

çetürbüt m. çetinleşme, güçleşme, zahmet çetm bün başqı çetirleşmek, güçleşmek, zahmetleşmek

çetürbüñ m. çetirleşme, güçleşme, zahmet çetm ditiñ başqı güçleşmek

çetün m. çetirlik, güçlük, meşkat, zorluk

çetürker m. güçleşme, zorlaşma

çetün kirtü m. çetirleşmek, güçleşmek, zorlaşmak

çetükkirin m. çetirleşme, güçleşme, zorlaşma

çetükkiri m. güçleşmiş olan

çetükkü m. çetirleşme

çetüñi m. çetirlik

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekme - a navıñdan ez ad çekmü

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

çetür m. çetirlik

çetür m. çetirlik, eğıme 2. (fil) çekmek

cewlik kirin *leş* 1. ina etmek, inlemek 2. sezdirmek

cewr *ç* 1. ic yağ 2. *çel* yağlı

cewt *ç* 1. egr. yarımk 2. sölek 3. *çel* yanlış 4. *çel* yanlış (bu kurala, bir ukaye, bir gerçeğe ayıyma 1. aykırı olan) * *hesaliê çewt* yanlış hesap 3. *çelci* yanlış 6. *ç* yanlış. egr. 7. *çel* ters (uygun olmayıcı, elverişsiz. munasehette) ~ *derkesin* yanlış çıkınak ~ *gerandin* yanlış çevirmek ~ *hatin* fena gelmek ~ *û zwar* yalan yanlış

cewtbawer *çel* herfeci

cewtbawerî *w* herfî

cewtbawerî m herfîtecîlik

cewtçewt *ç* homa homa

cewtçewt kirin *leş* hıymardannak

cewtêr *m* ters yarı

cewtî m 1. egrîlik, yanıklık 2. yanlışlık 3. *çel* yanlış. hata ~ *kirin* hata etmek (veya işlenmek) ~ *çiya* (yekî) derwîstia yanlışını çıkarmak

cewtîlî *w* yanlışlık

cewtînas *çel* yanlış tanıyan, bilen

cewtînasî *w* yanlış tanıma, bilme

cewtîxwar *çel* yalan yanlış

cewuk *w* eklen

cewan *çel* çel telli bir saz * *lezetê çeng û çexan* *w* çel çelâkîmî ezeti

cezarê *çel* çexan

cezdur *çel* çavdar (Secale cereale)

cezelê *w* çığla (hadem. erik gibi çekirdekli ve misliken yenilekleri olan çekir)

cezer *w* 1. çığır, patika 2. ayak izi. kardaki ayak izi

çê (I) *w* Kürt Alfabesinin devedüce harfinin 9. (veya okunuşu)

çê (II) *çel* 1. *çy* * *çilanê çy* yi edani 2. *çy* (çermide, uygun) * *berşivêke çê* iyi bir cevap 3. dağın 4. ilâ 5. kıyak * *çutîneke çê* çiyak bir söz ~ *kerabê çy* kötü

çêbiwar (I) *çel* nişli yapıcı ortay

çêbiwar (II) *çel* sunî yapıcı

çêbiwarî *w* sunîlik, yapaylık

çêbûn *m* 1. yapıma 2. olma, oluş, oluşma, imal olma 3. *çel* oluşun 4. olma, cereyan etme, vukua gelme (veya vuku bulma) 5. olma, oluşma (virlik kazınma, meydana gelme) 6. olma (gerçekleşme, veya yapıma) 7. çıkma (sağlanma, elde edilme) 8. olma (hazir duruma gelme) 9. olma, oluşma, yetişme (olgunlaşma) 9. olma (yol açma) 11. doğma (dünyaya gelme) 12. oluşma doğma (ortaya çıkma, sonuca olma) 13. çıkma, kopma (gürültülü veya tehlikeli olaylar için) 14. *meç* patlama (ansızın, tehlikeli ve gürültülü bir şey baş göstermek) 15. türemek, uccme 16. toplanma, toplanma, gelişme, büyüme, adam olma 17. kendini toparlama, kendini toplama 18. gelişme, semine, semizleme, şiş-

manlıma 19. düzelmek (kötü, bozulmuş bir durumda iken düzensiz bir duruma gelme) 20. düzelmek 21. şenelmek (bitki için, gelişme, büyüme, sarılıpılma)

çêbûn *leş* 1. yapılmak 2. olmak, oluşmak, imal olmak 3. oluşmak, cereyan etmek, vukua gelmek (veya vuku bulmak) 4. olma, oluşmak (virlik kazarmak meydana gelmek) * *her roj firtûne çêbûne* her gün üstüne oluyor 5. olma (gerçekleşmek, veya yapılmak) 6. çıkmak (sağlanmak, elde edilmek) * *ji çêrûp çêbûne* sulter, yağ çıkar 7. olma (hazir duruma gelmek) * *çay lîna çêbûbûye* çay daha olmadı 8. oluşmak, oluşmak, yetişmek (olgunlaşmak) * *çirijê ku ji rezên vir çêbûhin* *çer* xweş in huzun mağirinda yeşer. üzünle çes güzel * *zeber lîna çêbûbûne* karpuzlar daha olmadı 9. olma * *çamê deh milyanê keçikê çêbû çacûç* an milyan oldu 10. olma (yol açmak) * *ji ber çau girtinê te pla zezar jê re çêbû* bu sözler an ota zarar, çök oldu 11. dağılmak (dünyaya gelmek) 12. oluşmak dağılmak (ortaya çıkma sonuca olma) * *piştî çêr dewletên nû çêbûn* savasdan sonra yeni devletler oluştu (veya doğtu) 13. çıkma, kopma (gürültülü veya tehlikeli olaylar için) * *çer çêbû* savas kapı 14. *meç* patlamak (ansızın, tehlikeli ve gürültülü bir şey baş göstermek) * *çer çêbû* savas patladı 15. türemek, uccmek 16. toplanmak, toplanmak, gelişmek, büyüme, adam olma 17. kendini toparlamak, kendini toplanmak 18. gelişmek, semine, semizlemek, şişmanlamak 19. düzelmek (kötü, bozulmuş bir durumda iken düzensiz bir duruma gelmek) * *wisa dikuyê ku wê navbera me çêbûne* aramız düzelmek çin 20. düzelmek * *pozê wê bi çewlîyatê çêbûne* harma zemlîyat'a düzeldi 21. şenelmek (bitki için, gelişme, büyüme, sarılıpılma) * *şaxên ku me par ew danûbûn çel çêbûbûne* geçen sene dikuyênê fidan ar iç çenelenniş ~ *çêbûne* *çel* *çewlîyatê çêbûne* *çel* *çewlîyatê çêbûne* *çel* *çewlîyatê çêbûne* *çel* *çewlîyatê çêbûne* *çel* *çewlîyatê çêbûne*

çêbûna gerûnê *çel* evren doğuma, kozmospası

çêbûnbar *çel* yapılabılır

çêbûnbarî *m* yapılabılrlık

çêbûyî *çel* 1. oluşuk 2. *çel* oluşuş 3. vuku 4. olgunlaşma, olma (meyve) * *ev çêbûyî* ve bu kavun olma 5. türemiş

çêbûyî *w* 1. yapıtı 2. oluş 3. olma, oluşma 4. olma, oluş, vuku

çêç *w* netek (bu mumu yarıkkdır topluluğu)

çêçik *w* k. çewt 2. yarıkklık yarıkkı gibi

çêj (I) *çel* çavru

çêj (II) *m* tat, tadın, lezzet - *stendin* tat olma

- *çê de neman* tadı gitmek (veya kaçmak) -

0 eld të de tume tadë tuqë yek → (tıştekî)
dan devê (yekî) tadë damagında kalınak →
(tıştekî) di devê de man tadë damagında kal-
mâz → (tıştekî) hêlanin tadêr alnâk → u
xwe dan (...) tadini vermek

çejjandın *m* talına

çejjandın *leş* tamak

çejjandî *m* taddîmiş, tadına bakılmîş olan

çejjandî *m* çejjilenme, tal vermek

çejj dan *leş* çejjilenme, tal vermek

çejjdar *ol* lezzetli, leziz - bîp lezzetli olmak.

lezzetlenme - kirin lezzetlenilmek

çejjdarbûn *m* çejjilenme, lezzetlenme

çejjdar bûn *leş* çejjilenmek, lezzetlenmek

çejjdarî *m* lezzetlik

çejjdar kirin *m* lezzetlenendirme

çejjdar kirin *leş* lezzetlendirme

çejjdarî *m* çejjdar

çejjik *nêr* 1. yavru * çejjikê tam yilan yavru-

su 2. meç yavru (bir şey in kuçığı) * xani-

yeşî mîna çejjiku verayê we xam yavrusu

ye - standin (giştin an ji wergirtin) tal al-

mak → çêr aslan yavrusu

çejjikanî *m* yavruleme

çejjik anîn *leş* yavrulemek

çejjikkexistinî *m* yavrulemek

çejjik dexistinî *leş* yavrulemek

çejjikkirin *m* yavruleme

çejjik kirin *leş* yavrulemek

çejjkorin *m* tamak

çejj kirin *leş* kurmak

çejj kirî *ol* tadîna, tadına bakılmîş olan

çejn *m* tal

çejnî *m* tal, çejn

çejwergir *nêr* çejnci

çejwergirî *m* çejncilik

çejwergirtin *m* tal alma

çej wergirtin *leş* tal almak

çêker *nêr* 1. yapıcı, imalâtçi 2. saêe ya-

pacı, prodüktör 3. yapıcı, programcı

(radyo, sinema programına düzenlemele

goreli kimse) 4. yapıcı, yapan, kurar 5. tal

yapıcı, olumlu 6. icra türetici → *advaran* ta-

şîrî, tasit imal eden kimse → *bernameye*

program yapıcı → *marîkan* bircukçu

çêkerî *m* 1. yapıcılık, imalâtçılık 2. yapıcı-

lık, prodüktörlük 3. prodüksiyon 4. yapıcılık

çêkerdar *ol* yapıcı, tam

çêkerdarî *m* yapıcılık

çêkirin *m* 1. yapma, imâl 2. wêr yapma, pro-

dükeyon 3. yapma, yarat * çêkirina keş-

ivê geni inşaatı 4. yapma (ortaya koyma,

gerçekleştirme, oluşturma) 5. yapma (dü-

zenli bir durumla getirme) 6. yapma, imâl et-

me (ürünmek) 7. kurma (gerekten şartlan ha-

zarlayıp kendî kendine bırakma) 8. kurma

(baş etme, meydana getirme) 9. yapı yap-

ma 10. kurma (sakatlık sağlama) 11. kurma

(belli bir işe beraber çalışacak kimseleri be-

hirlenme) 12. kurma (bir araya getirme, toplama)

13. kurma (sağlama, oluşturma) 14.

kurma (kuruma, kurulus, parç kurma) 15. ol-

uşturma, meydana getirme 16. yapma (sal-

gılama, ekme) 17. yapma (olma) 18. yap-

ma, yaratma (olma, imâl etme) 19. me-

dana, taarr etme (yapılan bir yanlış düzel-

meye çalışma) 20. hazırlama (önceden ha-

zırlama) 21. yaratma (olmasına, ortaya çık-

mısına sebep olma) 22. yazma, süsleme 23.

çırış etme 24. alma (yolma, koparma) 25.

açma (yapma, düzenleme) 26. düzeltme, a-

rıya düzeltme 7. düzeltme 28. üretme 29. iş-

yi bir neticeye bağlama 30. işler hale getirme

31. icra etme

çêkirin *leş* 1. yapma (ortaya koymak, ge-

çekiletmek, oluşturmak) * peyker çêkirin-

ye heyel yapma 2. yapma (düzenli bir du-

zuma getirmek) * *erê çêkirin yolu* yapılar 3.

yapmak, imâl etmek (ürünmek) * *sol çêkirin*

şyakkabı yapma 4. kurmak (gerekten şartlan-

ma hazırlayıp kendî kendine bırakmak) * *tür-*

şin çêkirin tuşu kurmak 5. kurmak (baş et-

mek, meydana getirmek) * *fabrika çêkirin*

fabrika kurmak 6. yapı yapma * *me hêna*

qata dinduran a xanî çêkerê bû hewa ne

xweş bû evin (kimi kötü yapmadan havalar

hoz oldu) 7. kurmak (ortaklık sağlama) * *şir-*

rîkati çêkirin ortaklık kurmak 8. kurmak

(belli bir işe beraber çalışacak kimseleri be-

hirlenmek) 9. kurmak (bir araya getirmek, toplama)

10. kurmak (sağlamak, oluşturmak) * *têkalî çêkirin*

işliki kurmak 11. kurmak * *dewlet çêkirin*

dewlet kurdular 12. oluşturma, meydana getirmek 13. yapma (sal-

gılama, ekme) * *toşbiyê tûkê tûkê çêdikim*

tekrîrî bezerî tûkûrî yapar 14. yapma (bitmek)

* *vê zîvîstanê pîr serma çêkir* bu kiş çok soğuk yaptı

15. yapma (ö-

çürme, çürme etme) * *saetaz saeta tam çêkir*

saeta saatini yaptı 16. meç talma et-

mek (yapılan bir yanlış düzeltmeye çalış-

mak) 17. lazımlamak (önceden lazımlamak) * *geşt çêkirin*

gezi hazırlamak * *komplê çêkirin* komplê hazırlamak

18. yaratma (olma-

suz, ortaya çıkmasına sebep olma) * *ye-watê*

xelêweker *mîzîm çêkir* yanlış büyük

tehlîke yarattı 19. yazma, süslemek * *rûyê*

bûkê çêkirine gelmin yüzünü süslemişler

20. taş etmek * *riyê xwe çêke* sakalını tıraş

et 21. almak (yolmak, koparmak) * *hêrû çêkirin*

taş almak 22. açmak (yapma, dü-

zenlemek) * *ezmûn çêkir* sınav açtı 23. düz-

lemek * *li hewşê rûnîştîbû* *ê helbest çêdikî-*

rin avluya cecmîaş şîder düzûrdû 24. düz-

eltmek, araya düzeltmek 5. üretmek 26. işi

bir neticeye bağlamak 27. işler hale getirmek

28. işler etmek 29. icra etmek - *erê, lî mek-*

zeme tîrî muke egrî gezmî, dîgrî sefer

savurmak - *û bîçarîyên xengênan dikaz e-korên* - xwarin kufir yemek -*a kesekêrî karêlî; külür - a neçer susturî a külür - a pî xelûa külür (yekî) di -an de kuştin kulayî basînak (yekî) di -an de hok kirin kulayî hasmak -ên ne çêr ağız sövgü -ên neçer pî kirin ağız sövgüle bahimnek, kontarîyî savurmak -î dî *û jînê (yekî) kirin (hucuk) a-na avjal savmek**

çerandin *m* 1. otlatma, yayım 2. gutme (hayvan veya hayvan sürüsünü önüne katıp otlatarak sağma) 2. *avj* gutme (bu konseyi, bu topluluğu kendi düşüncesine ve amacına doğrultmasında yarıcıma, sevki ve idare etmesi)

çerandin *îşğ* 1. otlatmak, yaymak, yayılatmak * *peç çerandin* malları yaymak, davayı otlatmak 2. görmek (hayvan veya hayvan sürüsünü önüne katıp otlatarak görmek) 2. *mar* görmek (bu konseyi, bu topluluğu kendi düşüncesine ve amacına doğrultmasında yönlendirmek, sevk ve idare etmesi) * *hûn heywanan dîçêrînê ew mîlîovan* arz hayvan giderken o insan güldürür

çerane *n* küfürvan

çerayî *m* ulak

çêrbaz *adîr* küfürbaz

çêrbazî *m* küfürbazlık

çêrbêj *adîr* küfürbaz

çêrbêjî *m* küfürbazlık

çêr bî hes kirin *îşğ* savarmak

çêrçêrok *adîr* küfürbaz

çêrçêrokî *adî* 1. küfürbaz 2. küfürsazî

çêrêlên *m* sövime, küfredme

çêr êm *îşğ* sövmek, küfredmek

çêrê m otlak, çaylık, yaylak - *ê avêlên çokan* otlar ilâz heyv. otlak

çêrêga *m* mara

çêrêgeh *m* otlak, çalacak

çêrêk *m* mara, yaylak

çêrêkovî *m* yabancu hayvan otlağı

çêrênde *ad* otçu

çêrêgelî *m* otlak, çaylık, yaylak

çêrîk *m* bakımcı bu parça

çêrî (II) *m* küçük parça

çêrî (II) *m* otlanma, yayma - *ew yasêlê yaylê* * *sewal çêrê çêrî dîkesên nava ziyonê mallar* yasêlê yaylê skine gınyorlar

çêrîgelî *m* otlak

çêrîhevdêrîn *m* küfürleşme, sövüşme

çêrî hes kirin *îşğ* küfürleşmek, sövüşmek

çêrîn *m* 1. otlanma, yayılma, çayılama, çayılama 2. gutulme

çêrîn *îşğ* 1. otlanmak, yayılmak, çayılmak, çayılammak * *ajal II mîrêgê dîçêrê* hayvan çayında çayılavıyor 2. gutulmek

çêrîhêrî *m* savane, sovas, küfredme

çêr kirin *îşğ* savmek, küfredmek

çêrîne *ad* 1. çik 2. deri şekliğinde 3. *m* su diikunne yer

çêrînebûn *m* diklaşma, dırana

çêrîne hûn *îşğ* diklaşmak, dınak, dırmaz

çêrînebûyîn *m* diklaşma, dırana

çêrînekirîn *m* diklaştırma, dırdırma, dırana

çêrîne kirin *îşğ* diklaştırmak, dırdırmak, dırdır-
mak

çêrîneff *m* diklak

çêrîneyî *ad* otçu

çêrînêk *m* 1. çaplıca, top 2. yunak (çulereyn)

çêrînêk *ad* *ad* küfürbaz, sovgücü

çêrîkî *adîr* 1. küfürbazlık 2. *ad* küfürbazca

çêrî *m* sağ (çûs tersi)

çêrîng *ad* çirik

çêrî *m* şap ile tam karışık basar

çêrî *m* tar

çêrîstandin *m* oturma

çêrîstandin *îşğ* tutulmak

çêrîstîn *m* oturma

çêrîstîn *îşğ* tutmak, tadına bakmak

çêrîstî *ad* tadılmış, tadına bakılmış olan

çêrîstî *ad* *ad* tatsal

çêrîşkerin *m* oturma

çêrî *ad* kirin *îşğ* tutmak

çêrîxane *m* ahırca, tahana

çêrî *n* 1. pulç, derik (horozun kuçuğu, ergülkesmenin horoz) 2. *m* ulak kuş türü

çêrîk *adîr* yayru

çêrî *ad* evla, yeğ, do. *ad* iy. - *gîrî* *ad* yeğ tutmak

- *hacî* *ad* *gîrî* *ad* yeğlemek

çêrîrdîtin *m* terazi etme, yeğleme

çêrî *adîr* *îşğ* 1. terazi etmek, yeğlemek 2. uygun bulmak

çêrîrdîtî *ad* yeğ, yeğlek

çêrîgîrî *m* terazi etme, yeğleme

çêrî *adîr* *îşğ* terazi etmek, yeğ tutmak

çêrîgîrî *ad* yeğ, yeğlek

çêrî *m* yeğlek

çêrîrîn *adîr* 1. optimizm, en iyi olan 2. *m* iyi ekşîr

çêrî *m* fıka, parça - *ew paramparça* - *ew kirin* paramparça etmek

çêrîkirin *m* parçalama

çêrîkarin *îşğ* parçalayarak

çêrî *m* küçük (büyükdün kasıktan tahana kadar) - *bu bolunî*

çêyandin *m* yeğleme

çêyandin *îşğ* yeğlemek

çêyî *m* 1. yelik (iyi olma durumu) 2. iyelik (karşılık beklemeden yapılan yardım) 3. karışık

çêyî *m* iyelik

çê (I) *ad* otuk

çê (II) *n* 1. *ad* (tutgu çey anlamında) * *tu çê* biçini *tu dî wî biçinî* ne ekersen oğu biçersin 2. *n* ne (soru biçiminde yaşama bildiren ünlem) * *çê, peşîş he!* *ad*, *vekîldî he!* * *çê, hê!* *ad*, *geşî* *m*? 3. *ne* (şart birleşik zamanıyla *ner çey*) * *çê* *bîbîne* *dîx waze* *ne* gorse ister 4. *ad* terçêl olmak, birçok şeyleri * *çê*

tiştan dibêje? nêrê sevluyê? * me îro çî dîtî bu gurî nele: görînk 5. *çî ne* (çarg. an-barmada) * *dê çî roj bîm?* ne gün gelezêkêler? 6. *çî nê?* ne (soru yeleği: anne anlata) * *tu çî tîkîlî pê dîkî?* sen ne kanişiyisun? 7. *çî ne* (nêrî) * *ev çî qıvafet e?* bu ne kiyafet? 8. *û ne* (aşama veya çokluk bildiri) * *çi gerim û, çi gerîm e heyral* ne susak, ne tîrak? * *çi mîtrovêkî seyr e?* ne üçünç adarı? 9. ne (soru ne, bari ne gibi soru cümlelerinde) ne (işe var) anlatımı verir) * *ez zehmetê dî-kîşîmîm eî jî te re ve?* zahmeti ben çekiyordum. sana ne? 10. *g gerek* (kelimeler), kelime öbeklerini, görevler şifreleri barıştirme, eşlik, istenilen, seçme gibi anlamlı kalarak bağlar) * *çi jî aliyê dî çî jî aliyê havê ve...* gerek anne gerek baba tarafından ... * *zanîn* (zan jî hat) * *nezanîn* (zan jî melat) gel-sin veya gelim ... gûsîr) * *camêran nîzanî-bûn jî me çî bîkîm, vîrînkîm hîbêjîm, me-zeyan bîhêjîm, de çî zanîn û çî nezanîn* adanlar bize nazîl davarıncagını şifreledi. gel-sin akîde gîsîm mezelêr ~ *bela bê serê mîtrov jî ber zîman e hîbêbûr çêkîm dî belê* . insanın belanı dîlî yîzîndîndîr ~ *bê serê mîtrov jî bîçaqîlîya mîtrov e* akîdesiz başın ez-zastan ayak çeker (veya akîdesiz n veya kö-peği yoi kaptır) ~ *bê serê qullîng jî qîrîna qullîng e* akîdesiz başın ez-zastan ayak çeker ~ *bîbêje baş e ne dese beğensîr* * *keçk jî me re çî bîhêje baş e?* kir bîze ne dese be-ğensîr? ~ *bîçîmî wî dîçîmî ne* ekersen onu bîçîsîr ~ *bîkî bîke ne* yapısız yapıp ~ *bî-kî kewarê ew ê bê xwarê ne* ekersen onu bîçîsîr ~ *bûn bî (yekî) bûn* (birinci) olan ol-mak ~ *bîmî pê hûn* (hicret) olubîmek ~ *bî-yî bî te?* ne oluyor?, ne olmaş sana? ~ *çî dîbe bîla bîbe* erinde sanında dîsun da ~ ... ~ ... 1) ... olsun. . olsun * *çi jîm çî mîr* kaçın olmaş erkek olsun 2) ister ... ister * *çi ev çî ew fîng* nake ister bîrîster a fîrê etîmer ~ *dî-be 1)* Allah nîzanî u, nê, ne olusun * *çi dîbe, êdî hîs be Allah nîzanî çîm acîsî sus 2)* ne olur * *çi dîbe nîm jî bîhîm ne* olumîmîr beni de goturînz 3) ne ol? ~ *dîbe bîla bîbe* ne olursa olsun ~ *dîbe ~ nabe* ne olîm ne olîmaz ~ *çi dîbe ew bî dîlê xwe ye ber neysî* ~ *dî-be ew zane hîr ne re* (kisa keselim. avatuz-yahim) ~ *dîbe* meke (an jî neke) etîme çele-ime ~ *dîlîbî ne olur* (veya ne olîmîr, ne olîr-sunuz), ne olîzdu ~ *dîku ne* gîzerî * *tîştê wî-sê jî vîr çî dîkîm* butada bozîe şeyler ne gîzerî ~ *dîkî bîke ne* yapıp yapıp? * *ez çî dîkî bîke wî bîsîmîm* nîmîdekîler ne yapıp yapıp-ovî mealekkete gîderîm ~ *dîçewîmî?* ne ol? ~ *dîwe bîla bîwe* zîfî yesîn (veya zîfî-tîm peki yesîr) ~ (...) ecebî ana ne (şüphelîmek nîtelîkte olan) * *çi qıvafetêka ecebî ana ne kîlîk ~ elepeya* (wî) pê ye! ne mînîşebet ~

leyle ku ne ya bîrsîn kî (veya ne yapmalı kî - *leyle ye dîlî ne fayda ~ gîtin ne* demek (buç öyle şey olur mu?)) * *bîa etî wîsa te verê dîkîm, paşê kîk jî me re çî bîbêje?* senî öyle gîderîm nîyîz, sonra bîlkî bize ne der? ~ *gîtinîm xweş kîrîm 1)* ne güzel ku-nuştu, ne güzel sözler sîfîlî 2) cevabın yu-murducak, cevabı yumurtlamak (şakaytî) - *hat*) * *nehat* gelîm (veya gelim... gîtinî) * *camêran nîzanîbûn jî me çî bîkîm, vîrînkîm hîbêjîm, me-zeyan bîhêjîm, de çî hat û çî nehat* acınlar bize nazîl davarıncagını şifreledi, gelîm üçkîler gîsîm mezelêr - *hat* te ber dey ağzına gîldîği gelî - *hatîm* ber dey *gîtin 1)* ağzına gîlîm söylemek (veya de-yişmesîze konuşmak) 2) (derîne) verîp verîştirmek ~ *hatîm her devê (yekî) gîtin 1)* ağzına gîlîm söylemek 2) ağızına gîlîm söy-lemek ~ *hebekî ye* çok güzel kadın, dînya güzel ~ *hebîm gîtin* hîçî-d gîta karışmak (ümek (şerhîyî anlatmak) ~ *heve* (pê) ye ne hîcel - *heye ~ tune, hîmî* jî *xwe tê* ecebînaşî bîmîmîr nele: de nêler, maye-zîrîbî ecebî er - *heye ~ tune kî* ne var ne yok (ne habîrîm var) 2) ne var ne yok (olanlar bîtîm) ~ *çi heye eî tune* tevaan îrî bîkîmî ne var ne yok (hepsîm yîkîleyîm - *hef 1)* ma-alesî 2) bî heyhat ~ *hefîku* bî neyar kî, oîü letîk söyleyîyorum ~ *hîkîmî e* ne hîkîmetê (nîzîmîta) ~ *hîkîmîta* *Rebê* alîmî ye ne hîkîmetîne (hîkîmîrî) ~ *îşê* (te) pê *neketîye?* başka işîm yok mu? ~ *îşê* (yekî) pê ye başka işî yok mu? ~ *îşê te* pê *kefîye* ne ne kîzîm ~ *îşê* (...) ye! neşî olîzîr? * *çi îşê we ye, hîmî* bî karê ber *xwe hîmîrîm* îzî ye! alîymîm, oîzî, îzî keufî şîmîze bîkîmî ~ *jê hatîm* kîrîlî elîadîca gîlîmî yapımk * *jî bu ku* keça *xwe* baş bîke, *çi jî hat*, kîrî kîzîmî iyîleştîmek (o-cu elînden gîlîmî yapıp ~ *jê hatî* ye 1) ne de eîştîkîn 2) ne de vîgîlî eîlay yolulay ~ *jî* (yekî) hê vîgîrtîjî jî *Xwedê* nîyê vîgîrtîjîn sîzîlîm ne eîkîrsîm da Allahîtan sîkîlîmîmîz ~ *jî çîyî mezanîlî e?* dîmî, îfîrîmîmî da be-erî var ~ *jî destê* (yekî) *hatîm*, kîrîm elîndîm gîlîmî yapımk * *jî bu ku* keça *xwe* baş bîke, *çi jî destê wê hat*, kîrî kîzîmî iyîleştîmek için elînden gîlîmî yapıp ~ *jî destê* (yekî) *hatîm*, teşîrî nekirîm elînden gîlîmî ardîm (arkîzîmî) komîmîk ~ *jî destê* me tîlî eîzîmî re gelîr ~ *jî dîvîr* dîxwîze? ne alîp veremî-yîr? ~ *jî dîya xwe* meîlîbe *jî dîfîmî* (yekî) a-nîmî anasîrdan emîrîğî sîlîtî bîrmîmîmî getî-mek ~ *jî dîyîm xwe* meîlîbe *jî pozê* (yekî) a-nîmî anasîrdan emîrîğî sîlîtî bîrmîmîmîmî getî-mek ~ *jî hîmî tê* neme hîmî (veya neme gî-cek) ~ *hîrs û şîlet çî jî mîlî* re ye (us, hîbî-fet neme gerek - *jîm hî, jîm mehêje şîrê* Hîz Adî bîbêje vîçî bu kadîmî dî ~ *jî tî* re ye? sana ne, tîmîsî sana nî dîgîr? ~ *kê* hele

* çî ka bide - çîr hêle baxa ve - karê te pê ketiye ûstûre vazde olmamaç (veya deg 1) - karê (yekî) heye ra: ne? ~ kîro bi xwe kîro, xera kîro bi xwe re kîro ne çîyise kendîw estî (he-n iyêlê hem katulak anlarında) ~ li ber destê (yekî) hebe elinde avuzunûa ner vate ~ li ser diçe bîla here her ne palasîna o, urse olsun - meriv î (an jî mirov î) ne a- lersîn * tu çî zûriv î kuro! sen ne bîem çokuksum! ~ min jê ye kure çokuranzan (veya betî toknaw) yalan bir vel ças, a u - mixab e manesef - meanî! (an jî nebat) gelîn (veya gelin... yisîn), ne gelmedî kî! ~ pê bîin - e ne olmak - pê dilbe bîla pê bi- ne ne hali varsa görsün ~ pê qedîin gelûnd- den ne kopmak, ne verîbilmek * hema çî bi te qedîya wî bide günûnden ne kopaysa o bu veî ~ pê ye? nec: oluyur! * te çî pê ye, tu li karê her xwe bîndê! sen necî oluyersîn, sen kendî çine bak! - pîr e esil çîr e anal o- lan meclê, eşîci olan amêra - ças 1) ne kadar (meclak anlarında çası bildirir) * tu dê çî ças bîmîni? ne kadar kalacêsin? * ev dî çî ças e? bu dilbe ne kadar? 2) ne kadar (çes, oldûkça) * ev çî ças gerin e? su ne ka- dar şıçak! 3) ne kadar (ne ölçüde) * hûn çî ças bixebîtin jî hûn nagihîjin wê ne kadar çalşîmê di tîta veyşewesîmêz - ças bîte çî ançak çala olta, en çak, dala çes, ças- lûk e) - ças dilbe (an jî çî ças e) ew ra ne her ne ise tuê kadar ise, tutan ne ise) - ças pê ye esil dê ye asî olan annedir, eşîci olan an- nedir - ças - ças in? kaç kaç? (nyûnê bi- oşlîna dîdî, çî wî veya dezeweyî sermak o- cin) ~ ças dîr e bi nîr e pozden trak olan günûlden de trak olur (Türkçedeki deyim n tersi olarak daşınmak nazir) - ças kîrin çî çî girê danî tuttîk, etînek (çîra toplanî ...e varmak) * tîşîn ku te kîrbû çî ças girê dabû? dîdîgin şeyler ne kadar tamus? ~ ças pak e esil bak e asî olan amede, eşîci olan annedir ~ çasî pîzîr e ew çasî çêtîr e çûlûk her zaman iyula ~ çeder ne kadar ~ çewlîf ne çîkar (ne çarwî var) * dî ruja teng de me çar pênc çiruş jî yekî stend çî çewlîfî? dar günde birinden üç beş kuruş alışıq ne çîkar? - çewlî? 1) hayu- dar? 2) nedê? ne oldu kî? - çewîra wê heye? (bu çewî) suyu mu çîka? - çîweta (... heye 1) ne kayınası var ki? 2) ne olacağı? - te ne demeye (niçan) - serê xwe li serê diêşînû a- kîl var, yekin var (veya akal var, zîm var) - seya e jîhî, ne tûhîf - teba ye ne menan şey ~ tê milê te hîku elînden gelenî ardînz koçra ~ tê serê çullîng jî çîçîna çullîng e bîlbûlîn cêçîngî çîli belâsî - tê serê wî bîla bê serê wî ne hali varsa görsün - tîşî e ne menem şey - (... çewî) ne hoş, ana ne * çî filmekî xweşî sîra ne filîlî - xweş çî çî hal ne bîo ne

îo ~ ye neçî? ew çî ye? o necî? - zerrara (wî) heye? ne çîkar * de ruja teng de me çar pênc çiruş jî yekî stend çî zerrara wî heye? dar günde birinden üç beş kuruş alışı- şim ne çîkar?

çîbê 1. çubuk 2. inç, hêzê bîr şekîlde ~ - çu- buk çubuk, hêzê hêz çubuk ol' canî, haçkedi çîbîkî ol' canîlık, hareketlilik çîç (1) b' tuh, tuh tuh çîç (11) ol' 1. mems çîçek dilinde mems) 2. memsê koma (çîçak dilinde) çîçê b' keçî keşîna mîlenî çîçolan argeçê an (kadan cinsel organ) çîçok w' 1. çemek, emek, emek, mems 2. mems u.c. 3. mems (çubuklar heflarında bu yarınde oluşmuş küçük çikiri) * çîçîkê hawesîrê bîra memsê d. balençus - dan balon ver- mek, balençuk vermek - dan (yekî) e me- me vermek ~a hawesîrê awî başîr memsî ~a lîwê üst dudak çurunun altındaki çikiri çîçokêr ol' memsî çîçokê çaw awî gaz yaşî eleçîgi (veya memsî) çîçokok awî memsêk çîçokokî ol' memsêna çîço e mems, emek (çîçak dilinde mems) çîçkirin ol' wîçîna çîç kîrinê lîçî suçmak çîçîs awîl yalancî çîçîsê ol' yalancîlık çîçî (1) ol' uğursuz çîçî (11) ol' çîçî (heseler çîçî; bîbîrin tîkîntî- lîyan ipî tektîr ol' çîçî) çîçî ağır çîçî awî çîçîwêlîn ol' çîçîwêne çîçî awêrîn lîçî çîçîwemek çîçîwêrî ol' çîçî çîçîwê çîçîle çîçî, katu ve eşîçîna arka ayak- larına vurış, tekme çîçîte (11) ol' 1. çîçî tîkîna bir arada bulunma ve- ya ikîlî 2. ol' çîçî (iki namîdû ol' tuçîgi) çîçîte awêrîn lîçî çîçîte armak, tekmelemek çîçîte berdan lîçî çîçîte etîmak (çîçîyle sikmak) çîçîwex w' 1. patîsko 2. ol' patîsko (patîskawîna yarîdîng şey) çîçîwî ol' uğursuzluk çîçî kîlî ol' çîçî d' k' çîçî ç' çukû çîçîwîrê bîlîn çîçîrê otu çîçîlîn ol' kuzan (bîlîna makînelênde, kuzanê tesîsîlatlarında suyu kaynatîldığı kap) * çî- çîwîna dîkêlê bîhar çîçîwî çîl' ol' koşê çîhîz ol' fişek, mems çîjîneretî ol' bîna merîk çîjîwîjîndî ol' sağa sola koşuşturma çîjîwîjîndî lîçî sağa sola koşuşturmak çîjîwîjîn ol' sağa sola koşuşma çîjîwîjîn lîçî sağa sola koşuşmak * wekî kar î

bercan li hev diç pişin kuzu ve oğlaklar gi bi sağı sala koşayışlardı.

çik (I) m 1. ayınlama (güzlü bu şekildedir 2. rasgele yürümeği gibi çyünlerdir) - çü hangisine üst gelise

çik (II) m 1. çik (çök) anlamında * **çik çekilme** - ye dik durmuş * **karı çik hat** ayak dik geldi 2. durmak 3. dik (teğim, dike yakın) * **heyranî çik** oik yokuş 4. *wa* dik (birisine dikey olan doğrulardan oluşmuş) 5. *wa* baston gibi, baston yutmuş gibi (dönüklük emam veya yarımcı) - **çekim** (mim çub: uzlu, kuyumsuz) - **sekinin** () dik durmak, dikmek (durmak ?) dikilip durmak (veya kolunak) - **fi çik** (m: çik) kazık gibi (dönüklük ve serî)

çik (III) m kesilme (su için)

çik (IV) m yetenek, kabiliyet

çik (V) m düşmek, dazlık (akrabalığın azak olduğuna anılır) - e - **diğdiğim diğdiği**, **diğdiğim diğdiği** * **ev kurb çikê çikê min** e bu beşer diğdiğim diğdiğim oğludur

çik (VI) m kenar, kıyı * **çikê helê** deniz kıyası **çika g** 1. bele * **çika bala ew** ruj hê bele o gün gelmiş (ozellikle, üç olmasa, her şeyler önce gelmiştir) 2. bele (uyuma, korkutma veya vaat anlatır) - **tu hê bele** bek

çikê m çekilme (su için çekilme) 1. kuruması

çikandîn (I) m 1. dikmek (bir cisim dik etmek durdurma) 2. dikme (yetiştirmek için bir bitkiyi toprağa yerleştirmek) 3. saptırma

çikandîn (II) m çenremek, sıvama (kol veya eteklere yukarıya çekilip toplanma veya kuruma)

çikandîn (III) m 1. kesme, kesiş, kuruma, kurutuş (su için kesilmesini sağlama) 2. kesilme (seyahatın bitmesine sebep olma)

çikandîn (I) /ğ 1. dikmek (bir cisim dik olarak durdurmak) * **dikmek çikandîn** ayak dikmek 2. dikmek (yetiştirmek için bir bitkiyi toprağa yerleştirmek) 3. saptırma

çikandîn (II) /ğ çenremek, sıvama (kol veya eteklere yukarıya çekilip toplanma veya kuruma) * **dawa xwe çikandî** eteğimi çenremiş * **dawa û dellingun** biçikine çik ve papulrını sıva

çikandîn (III) /ğ 1. kesmek, kurutmak (su için kesilmesini sağlamak) * **awa newalê biçikandîn** derenin suyunu kurmuş 2. kesilmek (seyahat bitmesine sebep olmak)

çikandî (I) m dikme, saptırma * **kêra çikandî** dikmiş biçik

çikandî (II) m sıvalı (kol veya parça için; yukarıya çekilip kurutulmuş olan)

çikandî (III) m kesik, kurutulmuş (su için kesilme olan)

çikandî n 1. dazlık, dikme, dik durumdaki 2. m çikçe

çikbûn (I) m dikilme, dikilme

çikbûn (II) m su kesilme

çik bûn (I) /ğ 1. dikilmek, dikilmek

çik bûn (II) /ğ 2. kesilmek

çikilgan m çikçikan

çikçigoh m bir kış adı

çikçik (I) m 1. tük tük (sust sesi için) 2. su (dönüş sesi)

çikçik (II) /ğ kekkik yağın adı olanı

çikçikan m ağaçkakan (Picus)

çikçikandîn (I) m 1. kesme, kurutma (su için kesilmesine sebep olma) 2. hazırlık yapma (korku ve heyecanla)

çikçikandîn (II) m çenremek, sıvama (kol veya eteklere yukarıya çekilip toplanma veya kuruma)

çikçikandîn (I) /ğ 1. kesmek, kurutmak (su için kesilmesini sağlamak) 2. hazırlık yapma (korku ve heyecanla)

çikçikandîn (II) /ğ çenremek, sıvama (kol veya eteklere yukarıya çekilip toplanma veya kuruma) * **dawa xwe çikçikandîni** eteğimi çenremiş

çikçikandî (I) m kesik, kurutulmuş (su için kesilme)

çikçikandî (II) m sıvalı

çikçikê m kurumuş

çikçikîn m 1. kuruma 2. hazırlık yapma

çikçikîn /ğ 1. kurutmak (kol, su, göl, vb. için suyu çekilmek, suyu kuruma) 2. hazırlık yapma (korku ve heyecanla)

çikçik kîrlin /ğ kekkik yağın adı

çikçikan m ağaçkakan (Picus)

çikdar m kabilye

çikçik m 1. tük tük 2. tükü

çikilandîn m 1. dikme (bir cisim dik olarak durdurma) 2. dikim, dikme (yetiştirmek için bir bitkiyi toprağa yerleştirmek) 3. batırma, saptırma, saptırma, saptırma, saptırma (teğim, bîçak çakı vb için)

çikilandîn /ğ 1. dikmek (bir cisim dik olarak durdurmak) * **dikmek çikilandîn** ayak dikmek 2. dikmek (yetiştirmek için bir bitkiyi toprağa yerleştirmek) 3. batırma, saptırma, saptırma, saptırma, saptırma (teğim, bîçak, çakı vb için)

çikilandî /ğ 1. dikmiş * **şwa çikilandî** dişili çuhuk 2. bîçak, saptırma * **kêr di zebazê**

de çikilandî dişekine bîçak kumpuzê saptırma

çikilîn m 1. çikik 2. dikleşmiş olan 3. saptırma

çikilîn m 1. dikilme 2. dikleşme 3. saptırma

çikilîn /ğ 1. dikilmek 2. dikleşmek * **birîyê wî çikilîn** kîçikê di dikleşî 3. saptırma

çikilayê m kesik, kurumuş (su için)

çikizandîn m 1. saptırma, dikme 2. bir işe başlanmak için hazırlık yapma 3. gıcılca yakılma

çikizandîn /ğ 1. saptırma, dikme (fide dikmek için değil, bir şeyi saptırma için) 2. bir işe başlanmak için hazırlık yapma 3. gıcılca yakılma

çil dan *çığ* zıplamak
 çilûsî *çel* lağusa
 çilberçiş *çel çığ* emekli aste
 çilûrî *çel* kırk kapının ipini çeken kimsa, çok
 gürz tutan kimsa
 çilûs *çel* güvenilmez, kanak
 çildevî m kane kık (kanakça davranış) – kirîl
 kanaklık etmek (veya kanaklık yapmak)
 çildevîk *çel* kanakça
 çile = 1. karışık (20 günün aralık ayına 20 günü
 ve buak ayına denk süren dönem) 2. yazın en
 sıcak 40 gününü 3. çile (deniz ve şeyta adavet-
 ler) 40 gün süre ile tek başına hücrede ge-
 çirdi kleri zahmetli ve pahalı dönem) 4. o-
 cak (yılın 30 gün çeken birinci ay) –yê ha-
 stîrê (m jî payîzê) *we* sikirtî zamanî –yê
 xwe kışandin (m jî tije kurî) çile çıkart-
 mak (veya da çıkarmak)

çileçep *çel* sapa * rîyên çileçep sapa yollî
 çileçîl *çel* kurku
 çileçor *çel* bîğuralî koldî
 çileçur *çel* kırk gen eruç tutan (Yezidîlikte)
 çilek I. nefîsîrê düşkûn, aşken perverî, pis bağaz
 2. ekî, yemek duskûn (her yiyecêği çin,
 çeken)
 çilekîş *çel* çileci
 çilekîşî *çel* çileçîk, fikrîm
 çilekî *çel* ekîdik, şikampervetîk ~ çê de dîlîlî
 ekîlîğîna respe etmek
 çilekî kîrîlî *çığ* ekîtlîk yapmas, şikampervet-
 lik yapmîk
 çilekî *çel* çilekî
 çile kî çelûbîn *çel* m loğusa bumaşîna turlînak
 çilem (I) *çel* besîrîkîlî
 çilem (II) *çel* karkîmî
 çilemî *çel* besîrîkîlîk
 çilemî m çîkîncî
 çileçelk *çel* donemey, vîrîç
 çileçê *çel* geveze, boşbağaz (çîncî dîşîk)
 çileçetî *çel* gevezelîk, boşbağazlık
 çileşîr *çel* kırk ikîndî, ikîndîler (Mort'ın 22'ine-
 de bîsîkîyîrêk kırk gün sîrmîkîte)
 çileşîrî m kırk ikîndî
 çîl ewlîyî *çel* karkîlar
 çilexanê *çel* çîlehîmê çîle çîkîlen yer
 çîleyê erêb *çel* kara kîş
 çîleyê rey *çel* kara kîş
 çîleyê zîvîstanê *çel* urhîm, kara kîş (kîç gün-
 lîk kîş dîstîmî)
 çîlû çîlê *çel* yarîsa (Vesperîlîo)
 çîlûğ *çel* çîlag
 çîlû havînê *çel* Hazîrîm ayîmî bîtmînden 20
 Ağuştîna kadar sîren ve havîlîrîm çok sı-
 cak oldîğî dîstîm
 çîlû hîşk *çel* kuru sağığîn yoğun oldîğî dîstî-
 nem
 çîlû mehîrê *çel* yarîsa (Vesperîlîo)
 çîlûng *çel* şîmîk * çîlûngê xwe bîmîale sîlîmî-
 gîrînî sîl

çîlêz *çel* obîr, doymayan
 çîlê zîvîstanê *çel* zemherî
 çîlîstî m ebîrîlîk
 çîlîzî m yepîsî, yepîçîm
 çîlîs *çel* ebîrîm, çîrîm
 çîlîsîndî m 1. çîrîmî (sulu yiyecêkî, hîzîl
 ve sîrêkî bîr şeyle karîştîrmî) 2. aşîmî,
 çîrîmî
 çîlîsîndî *çığ* 1. çîrîmî (sulu yiyecêkî,
 hîzîl ve sîrêkî bîr şeyle karîştîrmî) 2. aşî-
 rîmî, çîrîmîk
 çîlîsî m 1. çîrîlîmî (sulu yiyecêkî), hîzîl
 ve sîrêkî bîr şeyle karîştîrîlmî) 2. aşîlîmî
 çîlîsîm *çığ* I. çîrîlîmîk (sulu yiyecêkî), hîzî-
 lî ve sîrêkî bîr şeyle karîştîrîlmî) 2. aşîlî-
 mîk
 çîlîpezîk *çel* bîr bîçek nêl
 çîlîyî *çel* bîr hîzîl tîrî
 çîlîk (I) *çel* ebîrîm kîrîlîs
 çîlîk (II) *çel* obyîtî ayî, yere dîkîlîmî uş çîrîlî
 çubûk
 çîlîk (III) *çel* lağusa
 çîlîkîndî m dîmlîtîmî
 çîlîkîndî *çığ* dîmlîtîmîk
 çîlîkî m dîmlîtîmî
 çîlîkî *çığ* dîmlîtîmîk
 çîlîneçor *çel* 1. yol geçen araç 2. voljeçer 3.
 çîden gelen, çok olan
 çîlîngîr *çel* çîlîngîr
 çîlîngîrî *çel* çîlîngîrîk
 çîlîngîrê *çel* 1. bakîrî (bakîrdîn kapî kînek
 yapîrî) 2. kîzîrî
 çîlîngîrî *çel* bakîrîk
 çîlîngî *çel* *çel* meçîşîr, lîkîrîkîk, gîmîçî-
 lîk yapîrî kîmîs
 çîlîngîrîmî *çel* ince îstîmî yapîlîğî uş yeri
 çîlîqîndî m 1. çîvîmî, çîkî etîmî 2. çîmîlîmî
 çîlîqîndî *çığ* çîvîmîk, çîkî etîmîk * mîçî çî-
 lîqîndîyê beyîmî çîkî etîmî 2. çîmîlîmîk
 çîlîqîn m 1. çîvîmî, çîkî etîmî 2. çîmîlîmî
 çîlîqîn *çığ* 1. çîvîmîk, çîkî olîmîk 2. çîmîlî-
 mîk
 çîlîvîlî *çel* gîçîlîlî, patîlî, çîmîlî
 çîlîzî m olîmîmî, başîkîlîmî sîrîndîn geçîmî-
 me
 çîlîzî *çığ* olîmîmîk (argî), başîkîlîmîmî sîrî-
 ndîr geçîmîmîk
 çîlî (I) *çel* 1. kırkîlî (kîrk gîmînî dîlîdîmîmîs)
 2. emîk çîçîğî
 çîlî (II) *çel* 1. loğusîlî 2. *çel* loğusîlîk
 çîlî (III) *çel* ekîdik, şîkampervetîk
 çîlî (IV) *çel* çîlî
 çîlî bîz *çel* sul beyîzî
 çîlîçîlî *çel* yarîsa (Vesperîlîo)
 çîlîm *çel* lağusîlî
 çîlîngî *çel* çîlîngî, lîvîçîlî an-bîlîlî
 çîlînî *çel* kîrkîmî dîlîdîmîmîs olan
 çîlîs *çel* nefîsîrê düşkûn, pis bağaz
 çîlîstî *çel* nefîsîrê düşkûn olîmî, pis bağazlık

çifti m loğusalık (loğusa olma durumu)
çifti lē **çelbân** *(bu loğusayı) al nasma's, loğusa alması hastalığına yakalanmak*
çiftik w **çapak** (göz çapağı)
çiftikgirtin m **çapakkatna**
çiftik girtin *(göz çapaklanmak)*
çiftiçili m **karmak sırs, karmakçırsık, karmak çorman** ~ **bün karmak çorman** olmak ~ **karmak çorman çorman** etmek
çik (T) m k velen
çik (II) m 1. damla * **çikké** wé su ö. d. l. 2. yağmur damlası 3. sıpırtı (damla sesi) 4. su süzmesi
çikandın m 1. damlatma 2. sıpırtma
çikandın *(ğg)* 1. damlatmak 2. sıpırtmak
çikîn m 1. damlatma 2. sıpırtma
çikîn *(ğg)* 1. damlatmak 2. sıpırtmak
çikkizin w 1. damlatma 2. sıpırtma
çik kirtin *(ğg)* 1. damlatmak 2. sıpırtmak
çikçelbân *(bu loğusa hümması)*
çil lē **çelbân** *(bu loğusayı) al basmak loğusa hümması tutulmek loğusa alması hastalığına yakalanmak)*
çil libü m kırkiki
çilin m sumük
çilmisi *batır* yendir bir tırki
çilmire w 1. arkı (kapıların arkasına konulan kâhin kuşak) 2. kaideçe
çilmiri *bu çilmire*
çilruk m sumük, sumükçük
çilmükü m sumüksel
çilin m sumükü (burnundan süreli sumük akarı)
çilmsin m solma
çilmsandan w 1. soluma 2. parçama
çilmsandın *(ğg)* 1. solunmak * **taşé rengü** perdeyan **çilmsandın** güneş parılcıklar rengini aldı 2. parçanmak
çilmsandı m soluk, sağan
çilmsi m 1. soluk, solgan 2. solgan (kumaş, gıyâ vb için)
çilmsibün m solgunlaşma, soluklaşma
çilmsi bün *(ğg)* solgunlaşmak, soluklaşmak
çilmsiman w 1. soluk kalmak 2. parçık kalma
çilmsi man *(ğg)* 1. soluk kalmak 2. parçık kalma
çilmsinayî m 1. soluk kalmış 2. parçık halde
çilmsin w 1. solma, soluş 2. solma (dirdiğim, tazeliğim veya parlaklığım yitme) 3. parçama
çilmsin *(ğg)* 1. solmak 2. solmak (dirliğim, tazeliğim veya parlaklığım yitmek) 3. parçamak
çilmsinî w solgunluk
çilmsok m solgun
çilmsokü m 1. solgun; 2. soluk, solgan; 3. m solgun, soluk (kişisi)
çilmsokibün w solgunlaşma, soluklaşma

çilmsokü bün *(ğg)* solgunlaşmak, soluklaşmak
çilmsokükirin w solgunlaşma, soluklaşma
çilmsokü kirtin *(ğg)* solgunlaşmak, soluklaşmak
çilmsokü w solgunluk, solukluk
çilnif m sumükü
çilno m sumükü (tekki)
çilnok m sumükü (hümmizin süreli sumük akarı)
çilnoyi m sumüksü
çilo (T) m 1. nasıl (bir kimse, bir olay veya bir konu için) * **bün kuzükü çilo dıxwazın?** nasıl kiği: istiyorsunuz? * **kereke çilo ye?** nasıl kızılır? 2. ü nasıl (bir işin ne biçiminde, hangi yöle olduğunu belirtmek için kullanılır) * **miti çilo ü ji bo çil pirs pirsye ez dîzantîn ben seuyü nasıl sorulubû, miçin sorulubû b liyorus) 3. nasıl (bir hareketin yanlış biçiminde duyulan şaşkınlığı belirtir) * **bün çilo harin vir?** siz buraya nasıl geldiniz? * **pirsi yan kirtin dî wî ez dî çilo neveyidîn?** bu yaptıklarınızla sonra nasıl konuşum? 5. nasıl (ne kadar çok) * **tu bîzîni ku ez çilo ji te hez dıkm sen nasıl seviyorum bir nîsen 6. nasıl (elbette, kesinlikle) * tu lē bîrêre wê çilo here bak nasıl giderek 7. nasıl (her şeye deniyenmiş miydin, pordur mu?) * çilo ye, pirtük a kê ye?** nasıl, katip kimim mi? 8. nasıl (işin zorunlu olduğunu belirtir) * **çilo naçe dîbistanê?** okula nasıl girmez? 9. ü nasıl (ne nediniz) veya (yemi, beğendiniz mi) anlamında * **çilo ye, taşé?** nasıl, yedi mi? * **çilo, bün dıkarin çereke dîni ji hîbêjin?** nasıl, bir daha söylediniz mi? - **be 1) nasıl olsa * sîbêhê çilo be wê bê nasıl olsa çara gelecekm * çilo be dî rajek ev keywan bekirana qurban bir gün nasîbe bu hayvan kuzlan çıkarçeki 2) ne kadar olsa * çilo be dîyo te ye ne kadar olsa annen - hû nasıl oldu - hûye nasıl olmuşa * bē çilo bûye. li çikandîna şûseyê weçilîye nasîd olmuşa, şîşerê karmîdîg non farkîna varmiş - çêbû (an ji qewlîni) nasıl oldu * **bûyer çilo qewîni?** nasıl nasıl oldu? - **kirtin nasıl olçêk (veya nasıl yapmâk) * em çilo bîkûn?** nasıl yapılır? - **ku nasıl 3:**
çilo (II) w 1. meyşe yaprağı (dallarla kesilerek, demet halinde kurutup kışın hayvan yemine bırak kullandırılır) 2. askı (çek böceğimi kezesim sömresi için yama kapılar çak çirpi)
çilubir *delir* 1. meyşe dalları yapraklarıyla kesen kişiye 2. u bu yaprakları kesime yeri
çilo çilo ü kırkar, kırklar
çilokebab w bir tür kelap
çilok w küçük tenece
çilnik m çok küçük tenece****

çimçimrandılı (I) *fiil* 1. meşgul olmak (çığak sesle, kendi kendine bir şeyler söylemekte) 2. kuru kuru konuş. utum kâfîr etmek

çimçimrandık (II) *fiil* 1. konuşmak (suyur kesilip sonra bağlanmak) 2. bürüstürmek, kurutmak

çimçimrandı *ed. I.* kurutulmuş (suyu kesilmiş) 2. kurusuk (suyuna cesvlinesi söpücü)

çimçimri *ed. I.* kurusuk 2. buzuşuk (suyuna cesvlinesi söpücü)

çimçimri (I) *m. m. m. m. m. m.*

çimçimri (II) *m. I.* kurutma (takar su, göl, vb. suya suyu çekilme, suyu kurutma) 2. humuşma, kurutma

çimçimri (I) *fiil* meşgul olmak

çimçimri *fiil* 1. kurutma (takar su, göl, vb. suya suyu çekilme, suyu kurutma) 2. bürüstürmek, kurutmak * *levîn wî çimçimri* dedikleri barışması

çimçir *m. I.* kurutmak 2. salıncak

çimçim *m. I.* meşgul olmak, meşgulilik 2. *h. kem kur. m. m. k. z. m.*

çimçimkirim *m. m. m. m. m. m.*

çimçimri *karlı* *fiil* meşgul olmak

çimçimri *guh* *ed. m. m. m.*

çimçimri *ed. m. m. m. m. m.*

çimçimri *ed. m. m. m. m. m.*

çimçimri *ed. m. m. m. m. m.*

çimçimri *ed. m. m. m. m. m.*

çimçimri *ed. m. m. m. m. m.*

çimçimri *ed. m. m. m. m. m.*

çimçimri *ed. m. m. m. m. m.*

çimçimri *ed. m. m. m. m. m.*

çimçimri *ed. m. m. m. m. m.*

çimçimri (I) *m. I.* kurutma, kesme 2. kurutma, derme 3. kurutma, kurutma, delme, kurutma, kurutma

çimçimri (II) *m. I.* kurutma (kurutma kurutma yapma) 2. kurutma, kurutma, kurutma

çimçimri (II) *fiil* 1. kurutma, kesme 2. kurutma, derme 3. kurutma, delme, kurutma

çimçimri *ed. m. m. m. m. m.* * *ketilne* bence müwe çimçimrine habbeye gür ye-risleri koparmışlar

çimçimri (II) *fiil* 1. kurutma, kurutma kurutma yapma) 2. kurutma, kurutma, kurutma

çimçimri (I) *ed. I.* kurutma, kurutma 2. kurutma, kurutma

çimçimri (II) *ed. I.* kurutma, kurutma 2. kurutma, kurutma

çimçimri *ed. m. m. m. m. m.*

çimçimri *ed. m. m. m. m. m.* * *çimçimri* *ed. m. m. m. m. m.* * *çimçimri* *ed. m. m. m. m. m.* * *çimçimri* *ed. m. m. m. m. m.*

çimçimri *ed. m. m. m. m. m.*

çimçimri *ed. m. m. m. m. m.*

çimçimri *ed. m. m. m. m. m.*

çimçimri *ed. m. m. m. m. m.*

çimçimri *m. m. m. m. m.*

çimçimri *m. m. m. m. m.*

çimçimri *m. m. m. m. m.*

çimçimri *m. m. m. m. m.*

çimçimri *m. m. m. m. m.*

çimçimri *m. I.* kurutma, kurutma 2. kurutma, kurutma

çimçimri *m. I.* kurutma, kurutma 2. kurutma, kurutma

çimçimri *m. I.* kurutma, kurutma

çimçimri *m. I.* kurutma (bela bir yükseklikte kurutma) 2. kurutma 3. kurutma (ayaklarla, bürdenbire ve kuvvetle yer teperek hızla yu-

karıya veya denize atılma) 4. kurutma 5. kurutma 6. kurutma (tek ayakla) 7. kurutma (tek ayak üzerinde sekmek) 8. kurutma (tek ayakla)

çimçimri *m. I.* kurutma (belli bir yükseklikte kurutma) 1. kurutma (ayaklarla, bürdenbire ve kuvvetle yer teperek hızla yu-

karıya veya denize atılma) 3. kurutma 4. kurutma 5. kurutma (tek ayakla) 6. kurutma (tek ayak üzerinde sekmek) 7. kurutma (tek ayakla)

çimçimri *m. I.* kurutma (belli bir yükseklikte kurutma) 2. kurutma 3. kurutma (ayaklarla, bürdenbire ve kuvvetle yer teperek hızla yu-

karıya veya denize atılma) 5. kurutma 6. kurutma (tek ayakla) 7. kurutma (tek ayak üzerinde sekmek) 8. kurutma (tek ayakla)

çimçimri *m. I.* kurutma (belli bir yükseklikte kurutma) 2. kurutma 3. kurutma (ayaklarla, bürdenbire ve kuvvetle yer teperek hızla yu-

karıya veya denize atılma) 5. kurutma 6. kurutma (tek ayakla) 7. kurutma (tek ayak üzerinde sekmek) 8. kurutma (tek ayakla)

çimçimri *m. I.* kurutma (belli bir yükseklikte kurutma) 2. kurutma 3. kurutma (ayaklarla, bürdenbire ve kuvvetle yer teperek hızla yu-

karıya veya denize atılma) 5. kurutma 6. kurutma (tek ayakla) 7. kurutma (tek ayak üzerinde sekmek) 8. kurutma (tek ayakla)

çimçimri *m. I.* kurutma (belli bir yükseklikte kurutma) 2. kurutma 3. kurutma (ayaklarla, bürdenbire ve kuvvetle yer teperek hızla yu-

karıya veya denize atılma) 5. kurutma 6. kurutma (tek ayakla) 7. kurutma (tek ayak üzerinde sekmek) 8. kurutma (tek ayakla)

çimçimri *m. I.* kurutma (belli bir yükseklikte kurutma) 2. kurutma 3. kurutma (ayaklarla, bürdenbire ve kuvvetle yer teperek hızla yu-

karıya veya denize atılma) 5. kurutma 6. kurutma (tek ayakla) 7. kurutma (tek ayak üzerinde sekmek) 8. kurutma (tek ayakla)

çimçimri *m. I.* kurutma (belli bir yükseklikte kurutma) 2. kurutma 3. kurutma (ayaklarla, bürdenbire ve kuvvetle yer teperek hızla yu-

karıya veya denize atılma) 5. kurutma 6. kurutma (tek ayakla) 7. kurutma (tek ayak üzerinde sekmek) 8. kurutma (tek ayakla)

çimçimri *m. I.* kurutma (belli bir yükseklikte kurutma) 2. kurutma 3. kurutma (ayaklarla, bürdenbire ve kuvvetle yer teperek hızla yu-

karıya veya denize atılma) 5. kurutma 6. kurutma (tek ayakla) 7. kurutma (tek ayak üzerinde sekmek) 8. kurutma (tek ayakla)

çinçeyin (II) *çin çin* (can sesi için)

çinçeyin (III) *çin çin* 2. çengel cingul *
çelek bi çinçeyin dilhatin mekler cingul
 cingul pehyordu 3. *çin çingil cingil* (bu hi-
 çinde gualtu) 4. *çin çingir çingir* 5. *çin çingir*
 çingir, çingir çingir, çingir çingir - jü anin
 çin çin etmek - jü çin çin etmek - jü
 hadin çin çin etmek - kiran çingirdanek - a
 şüron kilic çingirda

çinçeyinçirin *çin çin*

çinçeyinçirin *çin çin* çalınmak

çinçeyinçirin *çin çin* çalınmak (Cynla men)

çingil (I) *çin çingil*

çingil (II) *çin çingil*

çingilok *çin çingil*

çingilne *çin çingil*

çingir *çin çin* 2. kırıncık

çingizandın *çin çin* 2. pisirden etir. bü-
 zülmesin, çekilmesin sağlama 3. kıvrıtına

çingizandın *çin çin* 1. büzmek 2. pisirden etir
 büzülmesin, çekilmesin sağlamak 3. kıvrıtınak

çingizandı *çin çin*

çingizân *çin çin* 1. büzülme 2. topama, hüzülme,
 kırılma 3. kıvrıtına 4. pisirden etir çekilme,
 büzülme

çingizân *çin çin* 1. hüzülme 2. topama, bü-
 zülme 3. kıvrıtınak 4. pisirden etir ceat-
 mes, büzülme

çingizân *çin çin* 1. hüzülme 2. topama, bü-
 zülme 3. kıvrıtınak 4. pisirden etir ceat-
 mes, büzülme

çingizân *çin çin* 1. hüzülme 2. topama, bü-
 zülme 3. kıvrıtınak 4. pisirden etir ceat-
 mes, büzülme

çingizân *çin çin* 1. hüzülme 2. topama, bü-
 zülme 3. kıvrıtınak 4. pisirden etir ceat-
 mes, büzülme

çingizân *çin çin* 1. hüzülme 2. topama, bü-
 zülme 3. kıvrıtınak 4. pisirden etir ceat-
 mes, büzülme

çingizân *çin çin* 1. hüzülme 2. topama, bü-
 zülme 3. kıvrıtınak 4. pisirden etir ceat-
 mes, büzülme

çingizân *çin çin* 1. hüzülme 2. topama, bü-
 zülme 3. kıvrıtınak 4. pisirden etir ceat-
 mes, büzülme

çingizân *çin çin* 1. hüzülme 2. topama, bü-
 zülme 3. kıvrıtınak 4. pisirden etir ceat-
 mes, büzülme

çingizân *çin çin* 1. hüzülme 2. topama, bü-
 zülme 3. kıvrıtınak 4. pisirden etir ceat-
 mes, büzülme

çingizân *çin çin* 1. hüzülme 2. topama, bü-
 zülme 3. kıvrıtınak 4. pisirden etir ceat-
 mes, büzülme

çingizân *çin çin* 1. hüzülme 2. topama, bü-
 zülme 3. kıvrıtınak 4. pisirden etir ceat-
 mes, büzülme

çingizân *çin çin* 1. hüzülme 2. topama, bü-
 zülme 3. kıvrıtınak 4. pisirden etir ceat-
 mes, büzülme

çingizân *çin çin* 1. hüzülme 2. topama, bü-
 zülme 3. kıvrıtınak 4. pisirden etir ceat-
 mes, büzülme

çingizân *çin çin* 1. hüzülme 2. topama, bü-
 zülme 3. kıvrıtınak 4. pisirden etir ceat-
 mes, büzülme

çingizân *çin çin* 1. hüzülme 2. topama, bü-
 zülme 3. kıvrıtınak 4. pisirden etir ceat-
 mes, büzülme

çinivini *çin çin*

çinivini (I) *çin çin* 1. biçme, biçim tekimi, otu uakla,
 topama, nakış ile kesme 2. derme 3. zo-
 parma (koparıp toplama)

çinivini (II) *çin çin* 1. dokunma (tezgahta kumaş yap-
 ma) 2. işleme, nakışama, nakışedilme

çinivini (III) *çin çin* 1. biçmek (tekim, otu arakla, zo-
 parma, nakış ile kesmek) 2. dermek * **were**
 em gulun bişinin gel gül derelim 3. kopar-
 mak (koparıp toplamak) -a **peya** et biçte
 -a **ürf** uzur dernek

çinivini (IV) *çin çin* 1. dokunmak (tezgahta kumaş
 yapmak) 2. işleme, nakışama, nakışedi-
 mek

çinivini *çin çin* 1. biçme, biçim tekimi

çinivini *çin çin* 1. biçme, biçim tekimi

çinivini *çin çin* 1. biçme, biçim tekimi

çinivini *çin çin* 1. biçme, biçim tekimi

çinivini *çin çin* 1. biçme, biçim tekimi

çinivini *çin çin* 1. biçme, biçim tekimi

çinivini *çin çin* 1. biçme, biçim tekimi

çip (I) *çin çin* 1. çabuk 2. hızlı, çevik kimseler - a
 çabuk çabuk, acele acele 2) *çin çin* 3) ha-
 lıy oynarken daha hızlı daha hızlı anla-
 mında söylenir - **ü peya** bin çin çin diye ir-
 mek

çip (II) *çin çin* 1. pul, çip (su damlasının çakardığı
 ses) 2. zil

çip (III) *çin çin*

çip (IV) *çin çin*

çipalek *çin çin* yağmur damlası * **çipalek**er ba-
 ranê yağmur damlası

çipbori *çin çin* krem, krem, diş macunu, dâc
 çin madde ler konulan ucu burçuk, plastik
 veya metal boru

çipçik *çin çin*

çipçin *çin çin* 1. çabuk çabuk, acele acele 2. *çin çin*
 3. halıy oynarken daha hızlı daha hızlı
 anlamında söylenir

çipçinik *çin çin* 1. atık, çevik 2. hızlı 3. kırıntak,
 canlı hareketli * **zarokeki çipçinik** hareketli
 bir evde 4. yürüyüşte çabuk hızlı olan

çipçinik *çin çin* 1. atık, çevik 2. hızlı 3. hareketli,
 kırılınca 4. *çin çin* 5. kırıntaklık

çipçiniklik *çin çin* 1. atıklık 2. hareketlilik, kırıl-
 dıklık

çipçip *çin çin* 1. çipir çipir, çipir çipir (su damlası-
 nın sesi için) 2. *çipir çipir* 3. çipir çipir -a
 (yekü çin leyistin 1) çipir çipir oynamak 2)
wec çipir çipir oynamak, çipir çipirlemek

çiplik (I) *çin çin* 1. baş, meme ucu * **çiplik**
 pêsîrê meme ust

çiplik (II) *çin çin* 1. damla (yağmur vb. için)

çiplik (III) *çin çin* 1. çabuk (yaşamı hızla) 2. *çin çin*
 3. hızlı, çevik 4. *çin çin* 5. hızlı, çevik

çiplik (IV) *çin çin* 1. çabuk (yaşamı hızla) 2. *çin çin*
 3. hızlı, çevik 4. *çin çin* 5. hızlı, çevik

çiplik (V) *çin çin* 1. çabuk (yaşamı hızla) 2. *çin çin*
 3. hızlı, çevik 4. *çin çin* 5. hızlı, çevik

çiplik (VI) *çin çin* 1. çabuk (yaşamı hızla) 2. *çin çin*
 3. hızlı, çevik 4. *çin çin* 5. hızlı, çevik

çipikane *vəş* 1. çəpükə 2. auka, cəvke 3. kəpüdəkə, hərəketlice
çipikli *w* 1. çabukluk 2. atıqlıq, çəvəlik 3. kəpüdəklik
çipikbün *w* 1. çabuklaşma 2. çəvələşmə 3. ivedilənmə
çipik bün *vəş* 1. çabuklaşmaq 2. çəvələşmək 3. ivedilənmək
çipikbüyün *w* 1. çabuklaşma 2. çəvələşmə 3. ivedilənmə
çipik **çipik** *w* 1. çabuk çabuk 2. ləzli ləzli 3. fildir fildir * çəvə wə di nov sərə wə de çipik **çipik** **dirəqışit** *vəş* qulər. fildir fildir *ayınay*
çipik *w* 1. çabukluk 2. atıqlıq, çəvəlik, tətiklik 3. hərəketlilik, 3ipədənlilik
çipikibün *w* 1. çabuklaşma 2. atıqlaşma, çəvələşmə, acılaşma, tətikləşmə 3. ivedilənmə
çipikü bün *vəş* 1. çabuklaşmaq 2. atıqlaşmaq, çəvələşmək, acılaşmaq, tətikləşmək 3. ivedilənmək
çipikibüyün *w* 1. çabuklaşma 2. atıqlaşma, çəvələşmə, acılaşma, tətikləşmə 3. ivedilənmə
çipikkirin *w* 1. çəvələşmə 2. atıqlaşma, çəvələşmə, tətikləşmə 3. ivedilənmə
çipik kirin *vəş* 1. çabuklaşmaq 2. atıqlaşmaq, çəvələşmə, tətikləşmə 3. ivedilənmək
çipiləndin *w* 1. budama 2. kəpü 3. çipü
çipiləndin *vəş* 1. budama 2. kəpü 3. çipü
çipiləndi *vəş* 1. budama 2. kəpü 3. çipü
çipilin *w* 1. budama 2. kəpü 3. çipü
çipilin *vəş* 1. budama 2. kəpü 3. çipü
çipik *w* iki pənnəklə fiskeleyrək aqlabən ləş
çipini *w* çipiri, piri (sə cə rəsmin çikərdi səs çən) – jə anın pürəlmək – jə çün pürəlmək
çipisk (I) *w* damla
çipisk (II) *w* fiske (pənnəklər birinin ucuna baş çəməyən başına dişirip bürənciklərə birləşmək yapıları, vuruş) – lə dan (nə n xistin) fiskelemək, fiske vurmaq
çipriş *w* fiske
çiprazi *vəş* çiprişləş
çipraziti *w* çiprişləş
çipuryan *vəş* çiprişləş
çipuryani *w* çiprişləş
çiq (I) *w* bəzək
çiq (II) *w* 1. dai * çiqə darə ağac dalı 2. budak 3. çatal * darəki da çiq iki çətəli ağac 4. dal, şübe ~ kirin dalları kesmək
çiqal *w* dai
çiqandın *w* budama

çiqandın *vəş* budama
çi qas zəş 1. kəç, ne kədə 2. ə kədə, dəni * lün çi qas hili bilin ji təvə e ne der | ağcaşınca boştu. ~ hebe olsun olsun – hebe en ağcaş, fərah fərah * çi qas çi qas hebe si suli ye fərah fərah mizə yasında ~ kəvirek hebe me pişta xve dəyə, ser me de kut xwərə neye e! all ysk çimzde kəldi
çi qasə *vəş* kaçı * çi qasə wə yən te ne? burlun kaçı sənə ul?
çiqəlko *vəş* kərəz sərə
çiqəqan 1. kəzmiş 2. çitdəmə
çiqəqandın *w* 1. kəzmişmə 2. çitlətmə
çiqəqandın *vəş* 1. kəzmişmə 2. çitlətmə
çiqəqin *w* 1. kəzmişmə 2. çitdəmə (odunun ağcaşınca çitdəməsi gibi)
çiqəqin *vəş* 1. kəzmişmə 2. çitlətmə (odunun ağcaşınca çitdəməsi gibi)
çiqdərəj *vəş* uzun bəzək
çiqerəş *vəş* kərgə
çiqə *vəş* (çocuk dilində)
çiqil *w* 1. dal ağacın gövdəsindən ayrılan kollarından hər biri * du çiqilən dəyə, ji ber bəyə şikətibün ağacın iki dalı rəğgərdən dəyə kəlməti 2. dəzik, incə dal, (səçik dal) 3. salkın 4. kə (kəmə, dəvə, teliş vb. nin kolları) 5. bəzək – di birji de təvin dalları bəzək ağacın dalları ağcaşınca kərgəş meyvə etmək 6. ağcaşınca * çiqilə wə yə siyasi nam siyasi uzanma ~ ji guli (ən ji şax) dan dal budak salmaq * merivativə wən çiqil ə puli dəbi şikətlikləri dal budak salmaq
çiqilçem *w* kərgə kəli
çiqilən *w* dalanma, d. l. vərme
çiqil dan *vəş* dalanma, dal vərme
çiqildar *w* dal
çiqildayin *w* dalanış
çiqilik *w* dalış
çiqilik *w* 1. dai, ağac dalı 2. budak (ağacın dalı ə bəzək ağacını) 3. çitlik (üzün salkınca kükük dalı) 4. çatal (dala olan şeylərin hər biri) ~ də darə cəvəli budaklaşmaq ~ də teze budak ağı
çiqiləki *vəş* dalı
çiqil pə dan *vəş* dalı budama
çiqin *w* kəzək olma ləş
çiqini *vəş* kərgə
çiqinbün *w* kəzək olma
çiqini bün *vəş* kəzək olma
çiqinli *w* kəzək
çiqrandın *w* bürənmə, bürənmə
çiqrandın *vəş* bürənmək, bürənmək
çiqrin *w* bürənmə, bürənmə
çiqrin *vəş* bürənmək, bürənmək
çiqin *w* səs səs
çiqini *w* səs səs
çiqirin *w* dal an kəsmək
çiq kirin *vəş* dal an kəsmək

çiğlan *m* nispet

çiğlanlı *m* nispet etme

çiğlanlık *m* nispet etme

çiğlanlı kırım *lğh* nispet etmek

çiğlik *m* 1. dalak 2. etlik tüzüm salkırtım kuşuk (dali)

çiğli *m* 1. da. 2. budak (ağacın dal olacak süngün)

çığul *m* dal, dalak (ağacın gâdesinden ayrılmış kollardan her biri)

çiğuli *m* cıral ağaç

çiğul kırım *lğh* budamak

çiğül *m* çığul

çir (I) *m* (ç kalını okunur) yakın tep. oyununa benzeyen, tıngır ve karsılıklik k. grup halinde oynanan geleneksel bir Kürt oyunu -a (yekli) birin yeremek, mağlup etmek * *mîn çira te bir sen yerdin*

çir (II) *m* (ç kalını okunur) 1. yulma 2. danda, dandaklık (taletle tutucu oluşum il. dandak) -a çir kaymak gibi (bambeyaz)

çir (III) *m* (ç kalını okunur) 1. sert, direngen 2. sert, elastik (pasırlığı buldu sert kalın vizecek, et, taze fasulye, labbe, gıb.) * *ev goşt çir e bu et lıca ser ** *hanê çir elastik gıni ezmek* 3. gergin * *ruyê tûn çir büye sabûn a wî te bax e yûzûn gergin eimn, sebûn e-yî degil* 4. yağın

çir (IV) (yumuşak ç ile) 1. akibe, nemun gelmesi, olma (baber) * *çiri halî olûn (baber) gelî ** *çirê re sonnan* 2. bu isim tam zamanı * *çira masî halik zanî*

çir (V) *m* çağlayan, yağın

çir (VI) *m* tay (ağaç, tahta vb. çiviler için)

çir (VII) *m* akın etme, saldıma -i (m.) kırım -e (kin etmek) * *ajalan çiri avê kırım lay-vazîra suya akın etî*

çir (VIII) *m* ne * çir dikî *m* yapıyoru*

çira (I) *f* beden, nçim, nıye * *te çira ev kir? bunu beden yaptın? - kîzah l. jî muzanî yuksuluk bilgisiz kîndir*

çira (II) *m* 1. çira (sak aca) 2. çira (çam gibi tenecli ağaçların yağlı ve çuhac yanmaya elverişli bölümü) - *hîkdrin çira yaktak* - *pê xîstî çira yaktak* -*ya hêdop nêşe kanzan kaynanıyan yerle maynan oynanaz, aq ayî oynanêz* -*ya bêdohî nade runî de a-yî, vîranaz* -*ya kesî heta serê sibêhê nase-wîre kînsapî çîşî sonuza dek parlanaz* -*ya (yekî) temirandîn acıgîmî vîrelânêk* -*ya (yekî) temirîn ucêşî sunêk*

çira (III) *m* çira, oyunbez

çiracep *m* çirap, dönetmeç

çiradank *m* çulluk, çuâkma, çuâkmar

çirahukırım *m* çira yaktık

çira hîkdrîn *lğh* çira yaktık

çirakandîn *m* çitridama

çirakandûn *lğh* çitridamak

çirakandî *m* çitridama

çirakîn *m* çitridama

çirakîn *lğh* çitridamak

çiran *m* yirtiş, yirtima

çirandîn (I) *m* 1. yirtma, yirt 2. yirtma (yü etdu kaçınacak kadar derin çizme) 3. yirtma (zolağa)

çirandîn (II) *m* çitridama

çirandîn (I) *lğh* 1. yirtmak * *tişteki şirt devdelingê nûn çirandî serê bu şey padımı yirtî* 2. yirtmak (yucudu kaçınacak kadar derin çizmek) * *pisikê destê zarok çirandî kedî çuçuğun elîmî yirtî* 3. yirtmak (zırlanmak) * *lîngî mîh gazî kîr tûn çîrîka* *êwe çirandî başîra başîra çîrîlaşîra yirtîr*

çirandîn (II) *lğh* çitridamak

çirandî *m* yirtık, yirtık

çirandîbûn *m* yirtiklik

çirane *m* çöner, oluk (yapılardaki oluk için) * *welka -ê hatîh êwarê oluk gîra eimn*

çirane *m* oluklu (üstüde yol yal oluklu bulanan) * *mînaqewyê çirane *ki* oludu mîkava*

çirane *kîhûn* *m* oluk asma

çirane *kî bûn* *lğh* oluklaşmak

çirane *m* çöner, oluk

çirapif *m* çirap şarabı

çirap *m* yulma, a zırlıktan da su

çirav *m* oyunbazlık

çirav (I) *m* 1. ku i çamurlu su 2. balık, çavk çamur 3. isareklik

çirav (II) *m* (ç kalını okunur) 1. çuk (ce ve az akan su) 2. çağlayın, çavla

çiravk *m* çizimci

çirax (I) *m* 1. çira, meşale, fener 2. çira (çam gibi tenecli ağaçların yağlı ve çuhac yanmaya elverişli bölümü)

çirax (II) *m* 1. çirak (zannat öğrenmek için bir ustanın yanındaki çuhac kimsesi) 2. çirak (dükkanla ayak işleri bakım kimsesi) * *çiraxê heqal bakat çiraxê se şêx serde kîr seyhîre sîrî çiraxê kîrîse*

çiraxane *m* çiraklık (çirakların yaşadığı yer)

çiraxê *m* çiraklaşım

çiraxê bûn *lğh* çiraklaşım

çiraxê *m* 1. çirax 2. çirah, meşale, tenecli çiraxê *loş wêrê lew, çî (fener kîrîse kîrîse)*

çiraxê *m* çiraklık

çiraxê *m* 1. çiraklık (çirak olma durumu) 2. çiraklık (çirahın yaptığı iş) 3. çiraklık (tırığa verilen isim)

çiraxê kırım *lğh* çiraklık etmek

çiraxê *m* çiraklık

çiraxê *m* çiraklık

çiraxkırım *m* 1. hezerm (üstesinden gelmek, gü, çünün bir iş veya duruma eüzüm bulma) 2. eğitime, gelistirme

çirax kırım *lğh* 1. hezermek (üstesinden gelmek, gü, çünün bir iş veya duruma eüzüm bulmak) 2. eğitmek, gelistirmek

çiraxvan *m* çirax feneri (sakakantıca fenerleri

yakar, güreşli)

çiravani *m* federcilik

çirib *m* yağlı yemekler

çir bûn (I) *leşğ* 1. zerilmek 2. yağac

çir bûn (II) *leşğ* 1. yutulmak 2. zeh olmak

çirç *m* 1. kırışık, kırışıklık (zerinde esneklikler kaybolmasıyla oluşan kavrama) 2. kavram -- pür rast kirin başkaları sayesinde dardın kutalarına rahmeti ona s n dantek -ê xwe pê rast kirin (birim) kullanmak, sönmürmek -ê xwe rast kirin duruma göre düzeltilmek -ê eniya (yekê) kelim hev mara i bozluak

çirçir *m* çirçir, çirçir atakines.

çirçirah (I) *m* 1. yarıma 2. wec abartı, abartma

çirçirah (II) *m* kasıllık

çirçirandîn (I) *m* 1. yarıma 2. wec abartma

çirçirandîn (II) *m* kasıma

çirçirandî (I) *leşğ* 1. yutulmak 2. wec abartı-
nacak

çirçirandî (II) *leşğ* kasıma

çirçirandî (III) *zê* 1. yarıta, yarılma 2. wec abartı-
lı

çirçirandî (IV) *zê* kasıllığı ve ziyete olan

çirçirlik (I) *m* topaç

çirçirlik (II) *zê* enen baceği

çirçirîn (I) *m* 1. yarıma 2. abartılma

çirçirîn (II) *m* kasılma, kasılış

çirçirîn (III) *leşğ* 1. yutulmak 2. abartılmak

çirçirîn (IV) *leşğ* kasılmak

çirçirlik *zê* enen baceği, çirçirlik, çirçirlik
(Gıllas Lencistinus, G. canepistrus)

çirçirsokê *zê* 1. işlecek, işli 2. işli işli

çirdûk *zê* enen boğan etü, çirdûk (Acridatum
capellus)

çire *zê* çira (I)

çireke *k* çire çire -- kirin çire çire etmek

çirevîtk *m* zıplama -- dan zıplamak

çire *m* geleneksel bir Kur çekek oyunu

çirg *zê* enen baklan, tay (Ovis tardo)

çirig *m* 1. köken 2. tümen

çirijandîn *m* kavrama

çirijandîn *leşğ* kavramak (tanenin olgunlaşmadan olgunlaşmadan büyüterek kurumasına neden olması)

çirijandî *zê* kavram (tanenin olgunlaşmadan olgunlaşmadan büyüterek kurumasına neden olması)

çirijîn *m* kavrama (uzgar) söğük, tısk vs. den dolayı kuruma, yama)

çirijîn *leşğ* Kavrama (tanenin olgunlaşmadan olgunlaşmadan büyüterek kuruması)

çirik (I) *m* işhal

çirik (II) *m* 1. oluk, olukluk (vapırlardaki oluk için) * weku -ê herikîjî oluk gibi oluk 2. çöten -- ulus uluk * çirik çirik lê swarê oluk oluk z n xayor w -- bl -- oluk oluk

çirik (III) *m* 1. çirik 2. çirik çiriklik bakmak veya çirik sanmak gibi işlerde kullanılan bir tür dolap 3. çirçir çirçirlik közetmenin pö-

nuğoni ve çekileğini yutan, adê 4. çir çirik 5. mance-rik (pekeç- çirçir) 6. makara çirçirine çelik, tel, serit gibi şeyler sanılan aler) emka -ê avê so dolaba

çirik (IV) *m* çirçir, küçük para

çirik (V) *m* orgulu bir tar peynir

çirik (VI) *m* üzüm posasını sıkma işlemi --

(yekê) derastînin cilanı okuzmak

çirik (VII) *zê* enen baceği

çirika *avê* zê so dolaba

çirikandîn (I) *m* çirçirandîn

çirikandîn (II) *m* parmak

çirikandîn (III) *leşğ* çirçirandîn

çirikandîn (IV) *leşğ* parmak atmak

çiriki *zê* işhal

çiriki bûn (I) *leşğ* işhal olmak

çiriki bûn (II) *leşğ* oluklaşmak

çirikîn (I) *m* (zê) çirçirandîn

çirikîn (II) *m* yağılma

çirikîn (III) *leşğ* (işç) çirçirandîn

çirikîn (IV) *leşğ* yağılmak

çirikvanî *m* 1. çirçirlik 2. mance-rikçilik

çiriv *m* 1. parlıta 2. ışılta

çirivandîn *m* 1. parıldatma, parlama 2. ışıldatma 3. ışıl bilene

çirivandîn *leşğ* 1. parıldatmak, parlamak 2. ışıldatılmak 3. ışıl bilene

çiris *çiris* k çirçir çirçir * almast çiris çiris di-

berle çirçir çirçir çirçir yanıyor

çirisin *m* 1. parıldama, parıldayış, parlaması, parıldayış 2. ışıldama

çirişin *leşğ* 1. parlamak, parıldama * hun-
dirê çar çar wê dilerîşin gözlerının wê parlı-
yor 2. ışıldamak

çirişandîn *m* 1. sıyırma 2. yarıma (deriyi sıyırıp derme güme)

çirişandîn *leşğ* 1. sıyınmak 2. yarımak (deriyi sıyırıp derme gümek)

çirişîn *m* 1. sıyırma 2. yarıma (deriyi sıyırıp derme gümek)

çirişîn *leşğ* 1. sıyırılmak 2. yarılmak (deriyi sıyırıp derme gümek)

çiriya betê şê ekim (çirçir)

çiriya ewil wê ekim (ay)

çiriya paşîn wê kum (ay)

çiriya pêşîn wê ekim (ay)

çiriyaşî *m* çirik * deftereke çiriyaşî yirik bir deler

çiriyaşîbûn *m* w n kırık

çiri (I) *m* ekim (ay) -- ya yekê ekim ayı -- ya duduyan kum ayı

çiri (II) *m* yoğunluk

çiri (III) *m* hayvanlarda meme deliği

çire (IV) *m* 1. yaşık 2. yas ağlaması

çiri çiplak *zê* çirçirçiplak, aradan doğma

çirikun *m* çirçirandîn, çirçirandîn

çirikandîn *m* dış çirçirandîn

çirikandîn *leşğ* dış çirçirandîn

çirike *m* yüzsek perdeden sayıların, kuş uçuşu biçiminde olan sözcük türü önceleri destan, bir özelliği şairliği

çirikin *m* (çir) giçirdama

çirikin *başğ* (çir) giçirdamak

çirîn (I) *m* giçirdama, giçirdayış

çirîn (II) *m* yırtılma

çirîn (III) *m* çağırta, çağırta - dâdan mecat çığırın bismak

çirîn (IV) *m* taş in (çirîn önümü ve onbirinci ayların ortak adı)

çirîn (I) *başğ* giçirdamak * derî ilçire kapı giçirdiyar

çirîn (II) *başğ* yırtılmak

çirîni (I) *m* giçirt - jê çûn giçirdamak * çirîni jî diranê wî çû dişleri giçirdadi

çirîni (II) *m* tayırı (ser çeyleşu y. ruluken kol lanlır) - kirin çayrdamak

çirîni (III) *m* çağırta - ket maye (yekî) çağır maye başlanmak

çirînkîrtin *m* çayrdama

çirîni kirin *başğ* çayrdamak

çirîset *m* heybet

çirîsk *m* 1. k. y. d. in (yanırlık) oku m. mod. d. l. e. ç çayan küçük taş parçası 2. kırılma (tenar ve taş gibi maddelerin güçlü çarpışmasıyla çiray m. atış durumundaki küçük parça) 3. nar kırılma (güneş yüzeyinde görülen kesikli şimşaklar verilen ad) 4. parıltı, ışıl - jê rîjin kırılma sığınak eynî -2 rojê ye nor gibi

çirîskandin *m* ışıldatma

çirîskandin *başğ* ışıldatmak

çirîskdan *m* kırılma

çirîsk dan *başğ* kırılmak

çirîskdar *m* kırılma

çirîskdayîn *m* kırılmak

çirîskî *m* ışıldama

çirîskîn *başğ* ışıldatmak

çirîskok *m* parlak

çirîskokî *m* parlakça

çirîskokûn *m* parlaklaşma

çirîskokûn *başğ* parlaklaşmak

çirîskokûyîn *m* parlaklaşma

çirîş *m* çirîş

çirîşkîni *m* çirîş

çirîvî *m* zıplama, zıplama - dan xwe zıplamak

çirîzak *m* karıncalanma (yarından bir yerinde) - uyusuktuktan sonra kan dolaşımının başlamasıyla, e yerde karıncalar dolaşır gibi bir izlenim uyandırma

çirîzok pê ketin *m* karıncalanmak

çirk (I) *m* 1. çar (sen bir şeyin kırılırken (ıkarıldığı ses) 2. çar (sükülme veya y. rulu me ses)

çirk (II) *m* m

çirk *m* 1. sarıya 2. kı

çirkandin *m* 1. çarılma 2. giçirdatma

çirkandin *başğ* 1. çarılmatmak 2. giçirdatmak

çirke *m* 1. sarıya 2. sarıya (fizik ve mekânikte zan birimi)

çirkeçirk (I) 1. çirtu 2. çirtu 3. kırta (saat sesi) 4. çirtu (yağmurun çukurduğu ses)

çirkeçirk (II) *k* 1. çirtu çirtu, çirtu çirtu 2. çirtu çirtu (yazı yazarken kâğıt kaleminin çukurduğu ses) 3. çirtu çirtu, çirtu çirtu, çirtu çirtu 4. tük tük - kizim 1) çirtu çirtu çirtu 2) çirtu çirtu çirtu 3) çirtu çirtu çirtu 4) çirtu çirtu çirtu

çirkeçirk kirin *başğ* 1. çirtu, çirtu 2. çirtu çirtu çirtu 3. çirtu çirtu çirtu 4. çirtu çirtu çirtu

çirkel *m* çukel

çirkejinê *m* yelken

çir kirin *başğ* 1. yırtılmak 2. boyur aşığı koşturmak ya da atılmak

çirki *m* sarıyeli

çirkîn *m* 1. çirtu 2. giçirdama

çirkîn *başğ* 1. çayrdamak 2. giçirdatmak

çirkîni *m* 1. çirtu 2. çirtu (kâğıt kaleminin çukurduğu ses) 3. çirtu, çirtu - jê çûn (an jî hatin) çayrdamak - kirin 1) çayrdamak 2) çirtu çirtu çirtu

çirmaq *m* siska * berxê çirmaq siska kuru çirmaqî *m* siska çirmaqî çirîn *m* siskalaşma çirmaqî kûn *başğ* siskalaşmak çirmaqî *m* siskalî çirîn *m* siva ve keskin tok çirmixandin *m* çirmalaşma çirmixandin *başğ* çirmalamak çirndandin *m* çirmalanma olan çirndîn *m* çirmalanma çirmîşin *başğ* çirmalanmak çirnûg *başğ* çirîn (Aconitum napellus) çirnûkê *başğ* çirîn (Aconitum napellus)

çirn *m* çirma

çirre *m* obu

çirretî *m* oburluk

çirp (I) *m* çirp (düşen su damlasının sesi)

çirp (II) *k* 1. çabuk (yavaşın karşıtı) 2. çabukluk 3. çabukluk, çabukluk

çirpna *m* su bekçer

çirpandîn (I) *m* çirpandmak

çirpandîn (II) *m* 1. çirpna (bir şeyin uçundan bir parça kesme) 2. çirpna (sulu yiyecekleri, lula ve sürekli bir şeyle karıştırma) 3. çirpna (kırınan bir parçasını kesme) 4. çirpna, kirpna (kırınla, zola ele getirme) 5. çirpna (koparma, derme) 6. çirpna, çirpna (uçandan kesme) 7. çirpna (kendine) çirpna 8. çirpna (çirpna çirpna, çirpna) 9. çirpna, çirpna, çirpna (çirpna, çirpna çirpna)

çirpandîn (I) *başğ* çirpandmak

çirpandîn (II) *başğ* 1. çirpmak (bir şeyin uçun-

dan bir parça kesmek) * gulyân daré çirpandı ağaem dalların çirpmek 2. çirpmek (sulu yiyecekleri, hazla ve sürekli bir şekilde karıştırmak) * lebbân bas biçirpânet vunduzları yığıp çirpti 3. çelenmek (kumdan bir parçasını kesmek) * ez hinek ji qumas biçirpânlîni? Kumdan biraz çalısın mı? 4. çirpmek, kupmak (kumazlıkla, zorla ele geçirilmek) * her serê mehbê tê hinek pere ji havê xwe diçirpîne û diçe her nybaşında gelir burusın biraz pûrasın çirpêrê gader 5. daldan koparmak, dermek * wêre em pûlan biçirpînîni gel gûl derelim 6. kırılmak, çirpmek (ucundan kesmek) 7. yere (kendine) yutulmek * jê dirav çirpandî ordan bara yonîtu 8. çirpirtirmek (hafifçe vurmak, silkellemek) 9. çirpmak, tırtıklamak, aşınmak (çalmak, husuluk etmek)

çirpandı w/ 1. çirpılmış 2. kırılmış, kırılmış olan

çirpandî w/ su bekçiliği

çirpdest w/ el hafif, çabuk olan

çirpdestî w/ eli hafif olma

çirpêçirpê w/ su çirpi

çirpî w/ çirpi

çirpîn (I) w/ s. parfüm

çirpîn (II) w/ 1. çirpama (bu şeyin ucundan bir parça kesilmek) 2. çirpama (sulu yiyecekler, hazla ve sürekli bir şekilde karıştırılma) 3. çirpama (kumdan bir parçasını kesilme) 4. çirpılma, kupma... (kumazlıkla, zorla ele geçirilme) 5. daldan koparlma, derleme 6. kırılma, çirpma (ucundan kesilme) 7. çirpirtirîna (hafifçe vurulma, silkelenme) 8. çirpîna, tırtıklîna, aşînlîna (çalmama)

çirpîte (I) w/ çirpirtmek

çirpîte (II) w/ çirpî 1. çirpılmak (bu şeyin ucundan bir parça kesilmek) 2. çirpılmak (sulu yiyecekler, hazla ve sürekli bir şekilde karıştırılmak) 3. çirpılmak (kumdan bir parçasını kesilmek) 4. çirpılmak, kırılmak (kumazlıkla, zorla ele geçirilmek) 5. daldan koparılmak, derilmek 6. kırılmak, çirpılmak (ucundan kesilmek) 7. çirpirtîlmek (hafifçe vurulmak, silkelenmek) 8. çirpîlmek, tırtıklanmak, aşîrîlmek (çalmak)

çirpîni w/ çirpî

çirpîz w/ çerez (yeni çıkmış huşfay tütünü)

çirpker w/ çirpî

çirpîdrin w/ kırma (ucundan kesme)

çirpî kîrîn w/ çirpîlmek (ucundan kesmek)

çirpî kîrî w/ kırılmak, kırılmış olan

çirpîz w/ çerez (yeni çıkmış huşfay tütünü)

çirşewjê w/ 1. kırılmadan 2. parlı

çirşewjê w/ 1. kırılmadan 2. ışılak, ışıkla-

can.

çirşewjê w/ çirpî

çirşewjê w/ çirpî

çirşok w/ parlılık

çirşokê w/ parlılık

çirî (I) w/ sağı (kuş tava)

çirî (II) w/ 1. çat (sen her şey yitirken çakan ses) 2. çat, z-p ~ ö zort I) z-î pîm 2) çim zîç ~ yîp ~ wîra çat orada çat burada, çat kapı arkasında * keça te II çirêkî naxêkîne, çirî II wîra û çirî II wîra ye sena kız bu yerde durmaz, çat orada çat burada, çat kapı arkasında ~ wîrî II çirî çirî

çirîm (I) w/ çirî

çirîm (II) w/ çirîm, çirîmci

çirîmci w/ işleme gücü

çirîk (I) w/ oluk (yapılardaki oluk için)

çirîk (II) w/ 1. hafif, hoppa, oynak, tereleh 2. yarımadır, yarı para olmaz şey ~ (an jî û) wîrîk I) kırır zîvîr 2) kırır zîvîr (önemsiz ayrıntı)

çirîk (III) w/ ziplama ~ avêtin ziplamak

çirîkî w/ 1. hoppalık, oynaklık, hafiflik 2. w/ ye eme.

çirîkî w/ 3. w/ hoppa

çirîkîbûn w/ hafifleşme, hoppalaşma (ağırlaşılığını yitirme)

çirîkî bûn w/ çirîkîleşme, hoppalaşmak (ağırlaşılığını yitirmek)

çirîkîkîcin w/ hafifletme, hoppalaştırma

çirîkî kîrîn w/ çirîkîleşme, hoppalaştırılmak

çirîkî w/ hoppalık

çirîk wîrîk w/ 1. kırır zîvîr 2. w/ kırır zîvîr (önemsiz ayrıntı)

çirîm w/ çirîm (aynı anın sesi)

çirîmê hundîran w/ kahkık, meremek, lastikçe veya basıya ile yapılan bir yonuk çirîmek w/ oluk (yapılardaki oluk için) * mîna devê çirîmekê hatin zîvîrê olukê gîbî okînak

çirîmekî w/ oluk gibi

çirîmekîbûn w/ oluklaşma

çirîmekî bûn w/ çirîkleşme

çirîmê w/ 1. abuk sabuk, sarma sapan ~ uxafîn (xaber dan an jî çîse kîrîn) abuk sabuk kîwîşîkê 2. w/ derme çarın, ozeng (değersiz gereçlerle üzenso yapılmış) * xunîyekê çirîmêttu derme çarına bîrê çî 3. kıyırık 4. kırır zîvîr 5. ters çîrs (duzgün gitmeyen, çirî çirîmeyên) 6. fîzî fîzî

çirîm w/ çirîm

çirîm w/ çirîm

çirîm w/ değirmen suyunun çıktığı yer

çirîmê w/ 1. parıldama 2. ışıldama

çirîmê w/ 1. parıldamak 2. ışıldamak

çirîm w/ parıldak

çirîm w/ 1. parıldama, parıldadı 2. ışılama, ışıldama

çirîm w/ 1. parıldamak 2. ışıldamak, ışıldatılmak

çirîm w/ 1. kırılmak, çukun, çakır, çingî 2. parlılık, ışık

rama getirme) 2. eğme (sarı bir zana hukme) 3. bükme 4. zı çekme, çekimleme, tasrif etme (fîd çekme) 5. sıvı sıvıya çıkartma.
çivandin *lêg* 1. eğerek (duz olan bir şeyi eğik duruma getirmek) 2. eğmek (sarı bir zana bükmek) 3. bükmek 4. zı çekmek, çekimlemek, tasrif etmek (fîd çekme) 5. sıvı sıvıya çıkartmak

çivandî *rd* 1. eğik 2. bükük 3. zı çekimli, tasrifli

çivane *m* 1. dolambaç 2. yuv kırım 3. zikzak 4. fırt devre, çevrim -- kırım kırım

çivane *or* 1. dönmeç, kırım 2. evl koy * çivaneke *û* tengav *tije keştî ne koy* ve boğazlar geçitlerle dolu

çivaneke *rdk* 1. dönmeççe 2. *rd* kırımına

çivaneşkên *w* devre kusur anlatır
çivaneyî *rd* 1. kırım 2. dolambaçlı, doluşuk (dolaşarak gidilen yer) * *wekî ku xuya dikê ew der ne nêzik e, çivayê wê çivaneyî ye* evsî gerundûgî kada, yokmuş gibi, yoldolaşık 3. zikzaklı

çivaneşûbûn *m* 1. kırımına 2. doluşuklara
çivaneşî bûn *lêg* 1. kırılanmak 2. dolaşkanmak

çivaneşî *w* doluşukluk

çivang *m* dönmeç, viraj

çivangî *rd* dönmeli, virajlı

çivank *w* 1. dolambaç 2. zikzak 3. meç döngü
çivankane *rdk* 1. dolambaççı 2. zikzakçı 3. dönmeççi

çivankê *rd* 1. dolambaç 2. yitkâvî 2. zikzaklı
çivankî *w* 1. dolambaçlık 2. zikzaklık 3. dönmeçlik

çivçivandîn *m* kırım-ı

çivçivandin *lêg* kırmak (yan çizmek)

çivçivîn *m* kırımına

çivçivîn *lêg* kırmak * *ew ne çivçivîne* kendim kırım

çivçivok *rd* hızla ve atık olan kimseler

çivdan (I) *or* 1. atak yapma, çabuk davranma 2. sıçrama

çivdan (II) *w* 1. kaytarma (çeten kaama) 2. sıçrama

çivdan (I) *lêg* 1. atak yapma, çabuk davranmak 2. sıçramak (çaykılıla, birdenbire ve kavayla yeti teperek hızla yukarı ya veya ileriye atılmak)

çivdan (II) *lêg* 1. kaytarmak (isten kaçma) 2. sıçramak 3. fırt dönmek

çivdayî *rd* 1. dolambaçlı dönmeçli 2. zikzaklı
çivdayîn (I) *w* 1. atak yapma, çabuk davranma 2. sıçrama, sıçrayış

çivdayîn (II) *w* 1. kaytarma (çeten kaçma) 2. sıçrama

çivçivî *h* çiv çiv -- kırım çıkarmak

çivçivê *w* cıvık (çocuk dilinde kuş)

çivê *w* kuş (çocuk dilinde)

çivê *rd* çivên

çivê *w* çivkê

çivkandîn *m* fırtlama

çivkandîn *lêg* fırtlanma

çivkîn *w* fırtlama

çivkîn *lêg* fırtlanmak

çivlandîn *w* ısıtlama

çivlandîn *lêg* ısıtlamak

çivlîn *w* ısıtlama

çivlîn *lêg* ısıtlamak

çivî *or* 1. sevizlik, seviz 2. *rd* seviz, tavla, sevizin

çivîbûn *w* sevizine, sevizleme

çivî *bûn* *lêg* sevizmek, sevizlemek

çivî *m* sevizlik, seviz güdük

çivîkîrîn *w* sevizine

çivî *kîrîn* *lêg* sevizmek

çivîyayî *rd* eğik, bükük

çivîyîn *w* eğiliş, bükülüş

çivî *w* çiviklik, hareketsizlik

çivî *m* çivî

çivîdê *rd* çivî

çivî *rd* çivî, çivî rengi

çivîkîrîn *w* çivîleme

çivî *kîrîn* *lêg* çivîlemek

çivîkîrî *rd* çivîli (çivî emniş olan)

çivînekîrî *rd* çivîsiz (çivîdenmemiş olan)

çivîk *zaw* kuş - *hi haskeki nafire* kuş bir ka-

zallı uçmaz! anlamında bir deyim -- *di ser re dîçû serê baskê wê jê dîkîrîn* kuş uçur-

mamak -- *di ser ewe re nefirandîn* kuş u-

çurtlanmak * *çivîk jî di ser ewe re nefir-*

nîn kuş uçurtmay -- *lê nabêjîn wêg* kuş

uçmaz kerwan geçmez -- *nukarin di ser*

(wan) re derbas bibe üzümde kuc uçur-

mak *çivîk sa çolê jî ne bîderd e* demiriz a-

lar var mı? -- *a şilêhê şahî* kuşu

çivîka *berfê* *zaw* kar kuşu (Pteropterus nivalis)

çivîka *buyîk* *zaw* sarç (Tassar dormesticus)

çivîka *hêjran* *zaw* incir kuşu (Acerthya hirsutis)

çivîka *malan* *zaw* cumle kuşu

çivîka *qûnhejhejok* *zaw* yon kuşu (Monticola)

çivîka *ruş* *zaw* çökmeç kuşu (Sturnus vulgaris)

çivîka *şeytanok* *zaw* çal kullülü, kıyık ku-

şu, ölgeç (Sylvia communis)

çivîka *wewîçok* *rd* onucu kuş, makarot

çivîka *xapînak* *zaw* çehonaldazan (Caprimulgus europaeus)

çivîkîz *zaw* kaybaz, kaşçı

çivîkîzî *m* kuşçuluk

çivîkînas *zaw* kuş bilme

çivîkînasî *w* kuş bilme

çivîn *w* 1. bükülme 2. eğilme 3. kırımına, kırım

çivîn (çivîn bükülme) 4. zikzak

çivîn *lêg* 1. bükülme 2. eğilme 3. kırım-

mak (çivîn bükülme)

çiyng *bir çiyek*
çiyâñ ed 1. dolambaçlı 2. zikzaklı
çiyir *başla sığış sığucuna benzer bir ağaç*
çiyri w kusuruna ~ **avêtin** kışkırtmak, ikilik yaratmak
çiyren w keşifçer (bir müzik aleti)
çiyu *nâbiñ hilekâr*
çiyöçiyu *nâbiñde kırıntı*
çiyok ed 1. dolambaçlı 2. zikzaklı 3. *mor çanek*
çiyokane *nâbiñ 1. dolambaçlıca 2. zikzaklıca 3. deşekçe*
çiyokñi w 1. dolambaçlılık 2. zikzaklık 3. çirçeklik
çiyonı w alekarlık
çiyri ed 1. yağlı, semiz 2. yağlı, besli, semiz * **gıştê çiyri yağlı et** * **penêrê mîşitani çiyri e** koyun peyniri yağlıdır.
çiyrbûn w tavlanma, semizme
çiyri hün *başla tavlanmak, semizlemek*
çiyri w 1. tay, semizlik taşıyanlıca 2. *ay yağlı* * **awarına çiyri yağlı yemek**
çiyriñek nâbiñ çerezlik şey, aparatı dıy şey *incir*
çiyteçivê *nâbiñ* *ou* ~ **kirin e** riddetlik
çiyünjî w çirli ~ **kurin** zarklamak
çiyüçür *nâbiñ* zikzak
çiyüçürti nâbiñ zikzak
çiyüt w çiyri
çix (f) w çuha * **çixê sur** kırılmaz çuha
çix (ff) w ses sedî, koyun sesi * **çixê mihê tu-**
ne *ayyundan eser yok*
çixan w çekilme (bir kimseden, partiden kopma, pesne gitme) 2
çixandin w çektinme, ayırma
çixandin başla çekiltirmek, ayırtmak
çixane w sigara
çixarî w çeçî, kut çarî nîsi
çixarte *w* kibrit
çixat w kırat *w* 1. kibrit 2. kibrit (çiyuñ kibrit) çöpleri (ulanañ kutu) ~ **pê xirîn kibrit** çakmak
çixatdank w kibritlis
çixatiroş *nâbiñ* kibritçi (şaman kimse)
çixatiroşi w kibritçilik
çixatik w kırat
çiyreçe w koyun çiyuñna
çiyrebelok *nâbiñ* kızılaş renk
çixêz w 1. çiyri tarafından veya çeçitli yollarla oluşmuş *te* * **çixêz kişandin ser** kızılaşmış *te* çiyri çizmek * **çixêz kirin** çiyri çizmek 2. çizik * **çixêz kirin** çizmek, çiziktirmek 3. *mor çiyri* (bir nokta nâbiñ yüzölçümüyle oluşan hüçim) 4. **mar çember** ~ **a hendesi** (an ji geometrik *nâbiñ* geometrik *çiyri*)
çixêzbûn w çizilme
çixêz hün *başla* çizilmek
çixêz hüyîn w çizilme
çixêzlar *nâbiñ* çizgili

çixêzak w 1. çiyri, çizik (çiyzenek veya çeçitli yollarla oluşmuş *te*) * **çixêzik kişandin** ser kızılaşmış *te* çiyri çizmek * **çixêzik kurin** çiyri çizmek 2. *mor çiyri* (bir noktadan yüzölçümüyle oluşan hüçim)
çixêzik kirin *başla* çizmek, çiziktirmek
çixêzi ed çizilme
çixêzker *nâbiñ* çiyri:
çixêz kirin w 1. çizmek, çizgilemek, çiziktirmek 2. çizme (yeter hâlinde becelenmek) 3. çizme (karalama, karalıyış (geçersiz kılma)
çixêz kirin başla 1. çizmek, çizgilemek, çiziktirmek 2. çizmek (çiyri hâlinde becelenmek) 3. çizmek, karalamak (bir yazının üzerini çizererek onu geçersiz kılmak) * **divê kîn nîrok her dîn** rûzê *nâbiñ* *dawiyê çixêz* *lîke* son dîn nâbiñ kınanış
çixêzkîri w 1. çizik, çizim şolan 2. karalıyış (çizim)
çixêz kişandin w çizgileme
çixêz kişandin başla çizgilemek
çizik (f) nâbiñ herkesin önüne ayırma güden güverilince kimse, kırıklık
çizik başla *kadîmî* ve *küyüw* yapıkları *nâbiñ* *te* *bir* *bir*
çizir w çiyri (te, patika, yol)
çiziz *bir çixêz*
çixîn w 1. çekilme (bir yere uğramama, bir yerden uzaklaşma) 2. çekilme, çekilme, ayırma (bir kimseden, partiden kopma, pesne gitme)
çixîn başla 1. çekilmek (bir yere uğramamak, bu yerden uzaklaşmak) * **mûştêrî yekê ye-**
ko dijixîn müşterileri birer birer çekiliyor 2. çekilmek, ayrılmak (bir kimseden, partiden kopmak, pesne gitmemes)
çixri w kırıklık
çixrî nâbiñ huyulan kimse
çixrîbûn w huyulanma
çiyri hün *başla* huyulanmak
çiyri wîrê *başla* kırıkçı
çixutî w tüfekçilik
çixsor w kırılmaz çuhali
çixsür *başla* çiyri
çixuk başla kayırlılarda yetişen, *bnyu* bir karışa yusun ve yapıkları tulu bir bitki taru. *ay nâbiñ* zamanda *te* *Folk bekarlığına* *te* kültürler *te* **çi wexê** *te* *ne* *gizel*, *te* *iyi*, *kêzê*, *kêzêh*
çixzanî w *nâbiñ* *uçuru*
çiyu w baş * **Çiyayê Agirî** *başla* *Doğı* ~ *bi* ~ *nakeve* (an ji *nakevîn*) çiy bî çivan *nîkeve* (an ji *dikevin*) dağ dağ, kar aşmaz insan insan kavuşu ~ **billad w, kengê** *be* *wê* *rê* *pê* *hikeve* *dağ* *dağ* *kavuşmaz*, *insan insan kavuşu* ~ **billad w, kengê** *be* *wê* *riya* *(te)* *pê* *hikeve* *ben* *hanî* *son* *yelcu* *çiyukêz* ~ **çi** çiy *billad* *be*, *rojêk* *wê* *riya* *inîny* *pê* *hikeve* *dağ* *dağ* *kavuşmaz*, *insan insan kavuşu* ~ *ilan* *mîlê* *wê* *dağ* (veya dağları) dövmek

(çok zor işleri bitirmek) - galeik anî dîg dagîna çoğûna bir lîre dağurmuş her - dî anî herfa xwe de ye herkes kendi derdiyle meşkul - ji çîhê xwe dîçe kurruê mirov (an ji insan) jê naçe can çîkar buy çîkîz - ji çîhê xwe radîbe dîçe çîhê çîya, exlaq jê naçe can çîkar buy çîkîz - li çîyan naketîn, çav li çîvan dîhevin çîg rîga kavuşîz - herfa insana kavuşîz - yek hîddan mîlê xwe dağ (veya dağlara) devirmek (çok zor işleri başlatmak) - yê ku (wî) piştî xwe dayê heredayî lîbî güvendîgî dağlara kar yağînak (veya güvendîgî dal elatce kalmak)

çiyaçêbûn m dağ oluşu

çiyaçêbûnî m dağ oluşu ile ilgili

çiyadar m/bir dağlık

çiyager m/bir dağ.

çiyagerî m dağ(eri)

çiyabûkêş m/bir dağ

çiyabûkêşî m dağ(eri)lık

çiyang bir çîya

çiyarêz m/bir sîm dağ, sîm dağlar

çiyavîlî m dağ (dağlık bölge halkından)

çiyawî m/bir dağlık

çiyayê ugrîm m/bir yar ardag

Çiyayê Qaf m Kaf Dağı - û Kaf Kaf Dağı

çiyayê qesayê m/bir buz dağı, aysberg

çiyayî m dağ (dağlık bölge halkından)

çiyayîlî m/bir dağlık

çiyazan m/bir dağ bu inçî

çiyazanî m dağ bilgisi

çiyê m 1. nesî (bazen insanlar için zamir olarak kullanılır) * Ali çiyê Ehmud e? A. Ehmud'ın nesî? 2. nesî (hangi yönü, hangi tarafı) * çiyê udevê gubetîye? adamın nesî beğîmiş? ~ (yekû) nesî (çok iyi, çok güzel) * ma çiyê keçîkê heyê? kızın nesî var? - (yekû) hebû, - (yekû) tune bû nesî var nesî yok (çocuk servet)

çîz m 1. susturma 2. kara bîçe, rastgele çîzme - û yîz karî ama, rastgele çîzme

çîzandîn m/uyuşturma, duyarsızlaştırma

çîzandîlî m/bir uyuşturmak, duyarsızlaştırmak

çîzandîlî m susturma

çîzandîlî m/bir susturma

çîzeçîz h 1. çîzî çîzî (kesilen camın veya yüzü yarızarak çîzîlî nesî anlatî) - kîrîlî çîzîdînak

çîzeçîle m/bir bir akrep

çîzîr m kakardak

çîzîran (I) m sîzîna, sîzîna

çîzîran (II) m sîyîma, sîyîm

çîzîrandî m sîzîndî

çîzîrandîlî (I) m sîyîma (herke susturerek bir şeyi yüzünden bir parça soyma, kuparma veya üzerini hafifçe yırtma)

çîzîrandîlî (II) m sîzîndîna

çîzîrandîlî (III) m 1. ütme, çarbit etine fetin (üzerinde); yağlım etîmek 2. ezîyet etîmek

çîzîrandîlî (I) m/bir susturmak (herke susturerek bir şeyi yüzünden bir parça soyma, kuparma veya üzerini hafifçe yırtmak)

çîzîrandîlî (II) m sîzîndîmak

çîzîrandîlî (III) m/bir 1. ütme, çarbit etîmek (etne üzerindeki yağlım etîmek) 2. ezîyet etîmek

çîzîrandî (I) m sîyîm

çîzîrandî (II) m sîzîndî

çîzîrandî (III) m 1. ütölmüş 2. ezîyet edölmüş olan

çîzîrî (I) m sîyîm, sîyîlmüş olan

çîzîrî (II) m sîzîmîş olan, kaçak olan (gaz, su vb için)

çîzîrî (III) m sîyîm

çîzîrî (I) m sîyîlmî

çîzîrî (II) m 1. sîzîna, sîzîz 2. kaçak (bir kapıdan, bir horudan sıvı kaçması)

çîzîrî (III) m 1. ütme 2. ezîyet etîlme

çîzîrî (I) m/bir sîyîlmî

çîzîrî (II) m/bir sîzîmak * gaz dî borîyê de dî-zîzîre borîndan gaz sîyîr

çîzîrî (III) m/bir 1. ütme 2. ezîyet etîlme

çîzîrî m kakardak

çîzî m sîgîncî esîntî, kar havası, karı soğuk, a-yaz * çîzîyêke sarî heyê soğuk bir esîntî var

* çîzîyê berfê kar havası * çîzîyêke sarî îbî karî a-yaz var

çîzî m uyuşturma, duyarsızlaştırma

çîzîlî m/bir uyuşturma, duyarsızlaştırma

çîzîlî m çîzîmî, çîzîlî (kesilen camın veya yüzü yarızarak çîzîlî nesî anlatî) - jê çîlî çîzîrîdînak

çîzîkîrîlî m susturma

çîzîkîrîlî m/bir susturmama

çîzîkîrîlî m susturulanmış olan

çîzîmî m akrep sokması

çîzîvîz m karalama (kalemle)

çîzîkî m çîzîyî

çîç (I) m 1. üçük 2. fîske (iki parmak ucu ile tutulubî en makîlî) * çîçek wê bir fîske tîz

çîç (II) m güncî, petek (fal atımı yuvanıklar topluluğû)

çîç (III) m çîngî, zere

çîç (IV) m kül (yâmîna bir şeyî kullandî) * çî-ça çîzîyêyê sîgarî kîlî

çîçîr m çîkîlî peyîr

çîçîyê h azar azîr, çîm çîm (çîkîrdîz)

çîçek m/bir 1. çîçek (bir bitkinin üreme organını taşıyan çoğu güzel kokulu, renkli bûlûnî) 2. çîçek (çîçek açmış kîr veya bîhçe bî-kîsî) - vekîrîlî çîçek açmak -a tîzî kenarîlî dîberî -ên bîbîzîr bîzî toltulubî lîkîlîr

çîçîkî çîçî m kîr çîçîçî

çîçîkî Lewentîyê m/bir Lavanta çîçîçî (Lavandula officinalis)

çîçîkîlî m kîzîlî çîçîçî

çîçîkî çîndîlî m/bir çîçîkîlîmak

çîçîkîdaniş m çîçîkîlîmak

çiçek danıñ *çığ* çiçeklemek
 çiçekdanık *m* 1. çiçeklik 2. çiçeklik (çiçek yemeyişten kâp)
 çiçekdar *m* çiçekli
 çiçekfırıñ *çölör* çiçekçi (satıcı kutise)
 çiçekfırıñı *m* çiçekçilik
 çiçekhez *m* çiçek sever
 çiçekhezı *m* çiçekseverlik
 çiçekvan *çölör* 1. çiçekçi 2. çiçekçi (plastik çiçekleri yaram kutise)
 çiçekvañı *m* çiçekçilik
 çiçekveklirniñ *m* çiçeklenme
 çiçek vekirniñ *çığ* çiçeklemek
 çiçekzer *m* tarı çiçek
 çiçelak *m* ciçev
 çiçer *m* hedic
 çik (I) *m* kulıkları beyaz veya berek i olan keçirip hayvan
 çikiç (II) *m* 1. ciçev 2. keç
 çikik (III) *m* 1. azrak, cinke, kâcâ, bu parça, tük * mın çikiki araq veyvar bu parça tük açtın * mın çikiçek gışi hilda ü pöte desê a ve bir tük et aldıp ağama altın sek bu parça açtık 2. tük (iki parmak ucu ve tutulubilen noktâ) * çikkek a ve bu tük tuz - ek ji madim zirik verimem
 çikiç (IV) *m* avaran sarısı
 çikiçâ vitanı *m* ötüç kuy, makulâ - te ma-la vye xara kir a mın çit set danı set be u kenim hem de hem maçimem
 çikiçek *m* azrak, az buçuk, birazlık
 çikiç (V) *m* 1. azrak 2. bu damla, bir kârş içecek içim, çok kuçuk) * mı ji kirân vi çikiç hınere bu damla çuçuğun yaptıklarına bak - ji herdan (yekî) (damla) bir koklatılmaq, zirik hile vermepek
 çikiçek *m* ciçev, ciçevlik
 çikiçek çölör *m* ciçev peçığı, çulak, çulayık (Griñlis çamestiriz, çî çipestiriz)
 çikiç (I) *m* kağının uyañ veya halat sıvısı
 çikiç (II) *çölör* taranın taranın çuçuğu
 çikiçavk *m* siska, çöval
 çikiçaski *m* sisencia
 çikiçaskibün *m* siskalañma
 çikiçaski būn *m* çığ siskalañmaq
 çikiçaskiliñ *m* siskalañ
 çikiçruk *m* çuç çikiçruk
 çikiçüle *m* avar azrak, azrak az ek, çim çim çikiçer *m* aforoz - būn aforoz olmaq - kirim çiforaz etmek
 çikiçübün *m* avar, azlanma, azaroz olma
 çikiç būn *m* çığ aforozlanmaq, aforoz etmek
 çikiçübün *m* aforozlanış, aforoz olma
 çikiçüzirniñ *m* aforozlanış, aforoz etme
 çikiçüzirniñ *m* aforozlanış, aforoz etmek
 çikiçüzirniñ *m* aforozla, aforoz edim çitan
 çikiçik *m* siskala
 çik (I) *m* 1. çuç (setap, siceñ, siza, zörp (çığlı, çiddeli) tük) * çî çuçmekñ mın de çikiçek

bişevrat haye ocañtırmañda bu yarıñda çuç var * Ji her çiku hiriñe imle a ve muleçime yuramın azrapandan kolunu kparatıñmayor 2. ağı, keskin ağı (kosa smelli) çik kete dlanıñ mın ağıñme la ağı çim 3. kosa çığlık * çikek li erde yuk li esmın e çığlığı yarı çığü doludurdu - e çığlı, çığlığa (çocuklar em) - a çêe danıñ sızı emmek
 çik (II) *m* 1. k v lecin (yarım kâra otan) bu maddeleñ sıçayarı küçik meç parçası 2. çivlecin (deter ve lız gibi maddelerni yağlı çuçuşmasıñda sıçayarı meç dutumundaki küçuk parça) 3. a ve lecin tük küçuk meç koru - jê rijin 1) kivilecin saçmak 2) çunak - ji her kuvê (yekî) çün (an ji pekin) yitirlerni saymâk * çetraq jê da çik ji her çayan pe-kaya bir tokat varam, vildazları saydı
 çik (III) *m* 1. çığ 2. m çığ (soñte)
 çik (IV) *m* ciçevlanmañda sisk
 çik (V) *m* çey (selâsiz bu anlamda, madde, çay, ağız, alay, ç, çuçum vb. dutumlar için)
 çik (VI) *m* 1. belâ, kâcâ 2. nazar - jê kâlm e nazar dâğıne - a (yekî) jê kâlm belâñ hiri-ne belâymek
 çik (VII) *m* 1. duk 2. aşık kenimtan dâ gelmesi
 çikandim *m* bağırmak
 çikandim *çığ* bağırmak
 çikbün (I) *m* koyulasma
 çikbün (II) *m* nufuz etme
 çikbün (III) *m* dikleşme, dik durma
 çik būn (I) *m* çığ koyulâşmak (renkleri çim)
 çik būn (II) *m* çığ nufuz etmek
 çik būn (III) *m* çığ dikleşmek, dik durmak
 çikellikniñ *m* ağıçukukan
 çikiçigñ çölör *m* kuç tuz
 çik çik *m* sızın sızın * piye çim çik çik çide - baçağın sızın sızın arlıyor
 çikulan (I) *m* 1. kivilemlerini 2. sıñma
 çikulan (II) *m* sancema, sıñlama
 çik dan (I) *m* 1. kivilemlaşmek 2. işmek
 çik dan (II) *m* çığ sancema, sıñlama * birina mıs çarınan çik d de yaram bizen sıñlıyor
 çikalar (I) *m* kivilemlerli
 çikalar (II) *m* sıñma
 çikalayın (I) *m* kivilemlenmeç
 çikalayın (II) *m* sıñlayış
 çikone *m* çığ (sancık cekirdeği)
 çikul *m* kivilem, çokin, çokan, uçkar * çika oçir çey uçkuru
 çikül *m* koyuluk
 çikürin (I) *m* koyulaşma (renk için)
 çikürin (II) *m* nufuz etme
 çik kirin (I) *m* çığ koyulaşma (renkleri için)
 çikbün in (II) *m* çığ nufuz etmek
 çikmend *m* nufuz salıcı
 çikmend *m* nufuz salıcı olma
 çikolâte *m* çikolâta
 çikolâtefırıñ *çölör* çikolâtaçi (solâz küset)

çikolatafiroşi *m* çikolataçerlek
 çikolatelêz *m/bw* çikolatalaç (aşevnê kuruse)
 çikolatelêzî *m* çikolatalaçik
 çikolatelêyan *m/bw* çikolatalaç
 çikolatelêyanî *m* çikolatalaçik
 çikriyandî *m* aşevnî
 çik rijandî *n* şîgê çirnak
 çik sayî *n/b* aşpaçik (şok yûzî)
 çik sayî *m* aşpaçikkî
 çil (I) *m* 1. ak, beyaz, bembeyaz (çawlê meza)
 çil (I) *n* 1. çûz 2. setne: şip
 çil (II) *m* maki (Akademîz bîrê: örtusî)
 çil (IV) *m* postal (tûtan dîzî)
 çil (V) *m* zorra yorasa
 çil (VI) *m* kurak, nesî
 çil (VII) *n/b* hêmîz nemaya bîstana, kuz yav-
 rîsu
 çilan *m* yer
 çilase *baw* yabani bir bîrê
 çilolan *m* filozelme
 çil olan *n* şîgê filozelme
 çildank *m/bw* kurak
 çile (I) *m* postal (tûtan dîzî)
 çile (II) *m* çile
 çileçep *n/b* zîzakîk, domerçik
 çileçepî *n/b* zîzakîk dag yolu
 çilek *m/bw* 1. çilek (Jêrganz vesca) 2. çilek
 (bu bîrkimî meyvesî)
 çilekêş *m/bw* çilekîş
 çilekêşî *m* çilekêşik
 çile kirin *n* şîgê dikûnemek
 çilekerqas *n/b* kur gîbî (şok, beyaz)
 çilewîl *m* çiz çik (sus otuşî)
 çîlik (I) *m/bw* klîtonî
 çîlik (II) *m* 1. kurşî (şok çîrî) * zîlekî pi-
 yazê soğan Nîmî çî 2. filiz
 çîlikdan *m* filozelme
 çîlik olan *n* şîgê filizlermek
 çîlîyîl *m/bw* yarasa (Vesepêrla)
 çîlîşpî *n/b* 1. sût beyaz, şîr gîbî (şok beyaz) 2.
 ak pak, berênîz 3. ak pak (şîr), sîrîk (şîrî-
 şîk kuruse) 4. aşpa
 çîlîçep *m* 1. zîzakîk 2. *n/b* şîrî buğî 3. *m/bw* do-
 nek
 çîlî (I) *m* başî çîm (I, olam) - *toz kirin çîm* çî-
 mek, çîmlemek
 çîm (II) *m* 1. bacak (yewdîm kîrdîna ta-
 lûna kîler olan bîrîşî) 2. bacak (hayvan-
 lîrdî) 3. ayak (yewdîm belîca aşpa: bîlu-
 mî) - dîrêj kirin kalûbê deşîştîmek kalûbê
 dîrîndîmek (çîmek) - *li hev ketin çîm* dan
 aşpa dalîkî berîme dolanîmak - *rep kirin*
 aşpa dalîkî dikmek -ê *dîk di* tawesê de *dî*
 çîkûki papus palahi (herhangî bir durum
 veya hîşîyî: şîrî sonunda Zarach çîkûki di-
 tima: bermodîğurda şeyênî) * *çîmê* dîk di

tawesê de *dîl*, *dev ji vi tîşî* herda haktî kî
 papus palahi bu şîren wazeyî -ê (yekî jî
 wêşîn bacakî), kîpîmak -ê *xe wêşîn* *ser*
 hev hacak hacak usûlê atmak -ê *xe*
 dîrêj kirin bacaklîmî uzatîmak

çîmbalî *m/bw* çîmlalî (Vîmalîyî, bî çalgî)
 çîmdanî *m* çîmleme
 çîm îfanî *n* şîgê çîmleme
 çîmdar *m/bw* çîmî
 çîmdarkirin *m* çîmdandîmek
 çîmdar kirin *n* şîgê çîmlendîmek
 çîmdîrêjî *m* uzan bacakkî
 çîmî *m* çîmen - *hîşîm bîh* çîmlenmek (çî-
 rînde çîm latîna)
 çîmendar *m* çîmenî
 çîmenêgê *m* çîmenlik
 çîmenî *m* çîmenî rergî
 çîmento *m* çîmento -ya super super çîmento
 çîmentokirî *m* çîmentolamî
 çîmentokirî *n* şîgê çîmentolamîk
 çîmentzar *m* çîmenlik, çayîrlîk
 çîmû *m* kur *n/b* hakînak (çevyê getîren hayvan-
 lîrdî ayaklîmî arkasîndakî kenek çîkûkî)
 çîrbaş *m* çîmlîk
 çîmlîk *m* 1. bacak, naçkekîk (yewdîm kîrdîna
 tabana kûdar olan balîmî) 2. bacak (hay-
 vanlîrdî) - *dî* hev dan aşpa 11 ayak ar-
 ûmek (çîmek aşpa olîmak) 2. dalîkî dikmek,
 kayişî dikmek (şîrîk)
 çînkûrî *m* çîmlenî
 çîm kerî *n* şîgê çîmlenmek
 çîmreşîk *m/bw* bir kuş çîrî
 çîmrdî *m* baldîr çîrak (ayak takîmî, serserî)
 çîmreşî *m/bw* belkûster bîweşî
 çîmweşîkirin *m* çîmlenî
 çîm toz kirin *n/bw* çîmlenmek
 çîmwêşîqêlî *m* çîrpak bacakkî
 çîmwêşîqêlî *m* çîrpak bacakkî
 çîmxwarî *m* kîçî bacak
 çîmxwarî *m* kîçî aşakkîk
 çîmzar *m* şîkî bacakkî
 çîm zil dan *n/bw* çîmlenmek (tabana nesîlî bir
 yerde uc şîrî yîzîmek)
 çîn (I) *m* çîngîşî
 çîn (II) *m* 1. nakîştîma, nakîştîme, îştîme 2.
 nakîştî, îştîmî 3. aşpa çîrîk, çîkîk 4. dîle ya-
 nîkî (aşpa dîndel) 4. sîsîleme
 çîn (III) *m* dîlere - kirin olîmakîk şeyîler
 yapîmak
 çîn (IV) *m* bîsîle, lîte, şîgî lîtesî
 çîn (V) *m/bw* şîrî * çîna kîrker îşî çîmî -
 çîbûm şîrîleşîmek, şîmlar olîmak * *dî* çî-
 vaka me de jî çîm çîbûmî tepîlînîmîz da
 şîmlar olîmîz -ya çîvakkî şîrîyî şîrî
 çîn (I) *n* şîgê doğîrîmek * *nan çîbîwe* şîrîbe-
 nîskî merçîmek, yezbasîna ekîşîşî doğîra
 çîn (II) *n* şîgê 1. nakîştîma, nakîştîme, îştîme 2.
 aşpa îştîmek 3. sîsîlemek
 çîna jêrin *m/bw* çîmî

çinla uavlu *zavîd* açta dizek
çinay *m* tashik
çinayî *m* sin fşallik
çinuyelî *m* çinayî
çinçek *m* salıncak
çinellî *m* beşik
çinçirik *m* salıncak
çinçûla *zavîd* çinçûlyu (Chinchilla laniger) *zavîd*
 çinçûlyu
çin çin *ê* 1. nakış nakış 2. lüle lüle
çinçûnî (I) *zavîd* 1. istemeli, nakışlı 2. ayalı 3. lüle lüle
çinçûnî (II) *zavîd* sınırlı
çinçûnibûn *zavîd* sınıflaşma
çinçûnî *bûn* *leşh* sınıflaşmak
çinçûnî *kîrîn* *leşh* lüle lüle yapınak
çinçûnkîrî *zavîd* lüle lüle * bisk *ê* gulyê çinçûnkîrî lüle lüle yapınak perçem ve örükler
çinçûnok *zavîd* berek berek
çinçûnokî *m* çopur
çinçûnokibûn *m* çopurlaşma
çinçûnokî *bûn* *leşh* çopurlaşmak
çinçûnokî *kîrîn* *m* çopurlaştırma
çinçûnokî *kîrîn* *leşh* çopurlaştırmak
çinçûçek *m* salıncak, küçük salıncak
çinçûr (I) *zavîd* işlemeç, nakışlı
çinçûr (II) *zavîd* sınırlı
çinçû *zavîd* saz, nakış * çinçûki bine em bixwin nakış getir yuvelin.
çinçûne (I) *ê* nakış nakış
çinçûne (II) *zavîd* 1. sınıf sınıf 2. paça paça
Çingene *zavîd* Çingene →ya mekuleyê mahalle kor-sı
Çingenekî *m* 1. Çingeneç (Çingecî dili) 2. *ê* Çingeneçvanı
çinçû *m* seksiz kloya deuk gelen bir tür hububat ölçüsü
çinik (I) *m* azıcık, like (er) eşmek, peynir vb. çin))
çinik (II) *m* perçem
çinik (III) *zavîd* işlemeç, nakışlı
Çini *m* 1. Çince 2. *zavîd* Çinli
çini (I) *m* nakışlık
çini (II) *m* 1. çini 2. *zavîd* çini (çiniden yapılan olan) ~ rakîstîn çini döşemek
çinî (III) *zavîd* sınırlı
çinî (IV) *m* lime ~ ~ lime lime ~ ~ kîrîn lime lime etmek
çinîdar *zavîd* çinîli
çinîfiruş *zavîd* çinîci (soran kimse)
çinîfiruşî *m* çinîçik
çinîker *zavîd* çinîci
çinîkerî *m* çinîçik
çinîker *zavîd* 1. nakışçı, istemeli 2. oyacı
çinîkerî *m* 1. nakışçılık, işlemecilik 2. oyacılık
çinîkîrîn *m* 1. nakışçına, nakışçına 2. oyalamaya
çinî *kîrîn* *leşh* 1. nakışlamak, nakışletmek 2. oyalamak, oynatmak
çinîkîrî *zavîd* 1. nakışlı, işlemeli 2. oyalı

Çinîkî *m* 1. Çine 2. *zavîd* Çinli kişi yarışır hiç biçimde, Çinler gibi
çinku (I) *m* çinke (ombala oyunu için)
çinku, **çingo** (II) *zavîd* 1. çinke (k salınması) 2. *zavîd* çinke (bu elementen yapılmış)
çinkograf *zavîd* çingograf
çinkografi *m* çingografi
Çinmas *zavîd* Sinoloğ
Çinmasî *m* Sinoloji
çinraş *zavîd* deş (erkek veya kadının evlilik dışı başka kurduğu ilişki)
Çin *ê* **Maçin** *zavîd* Çin Maçin, Husî Çin
Çinzan *zavîd* Sinoloğ
Çinzanî *m* Sinoloji
çip *zavîd* 1. bacak (yivudun kasıkları tabana kadar olan bölümü) 2. baldır, ayak
çipçiplak *zavîd* çir-leçiplak, ipipullah (kimnesi malî mülkü olmayan kimse) ~ teta çifla kîrê xwe man ipipullah şava kulêb (kalınak)
çipdirêj *zavîd* uzun, hacaklı
çiplak *zavîd* çiplak
çiprê *zavîd* baldır çiplak (ayak takımı, setserî)
çiprêk *m* baldır çiplaklık
çiptaş *zavîd* 1. hacaklı ayak 2. çirleçiplak
çiq (I) *zavîd* 1. bacak (yivudun kasıkları tabana kadar olan bölümü) 2. baldır 3. ayak kemigi
çiq (II) *zavîd* 1. hamir otu, sez 2. *zavîd* sez (bu bitkiden yapılan ot)
çiq (III) *zavîd* koyu (kayaya kaçan renk)
çiq (IV) *m* dağ, kol, çübe
çiq (V) *zavîd* süğnek, cektêrge kuşu (Sturus vulgaris)
çiq (VI) *zavîd* çeviz içinin bir bölümünün yarıcı
çiqal *zavîd* erik, siska, zayıf
çiqdîdan *zavîd* dişlez
çiqrû *zavîd* baldır çiplak
çiqrûti *m* baldır çiplaklık
çiqşavî *zavîd* apçik (geç yuzul)
çiqşavar *zavîd* çik bacaklı
çiqşavurîti *m* çarpık bacaklılık
çir (I) *zavîd* bildürün
çir (II) *zavîd* çevik, atik çevik * hêzê çir çevik kuvvetler
çir (III) *zavîd* egemen
çir (IV) *m* 1. çir, çir (şerî bir şey yutulırken çinan ses) 2. çirik * derî got çir *ê* vebî kapı tirk daye açıldı ~ *ê* berçir kîrîn yitunak, buluk porçuk olmek ~ *ê* berçirî yirtma, holuk bîrçîk etme
çir (V) *m* yudum * çirek çir bir yudum sût
çir (VI) *m* kurut, çir
çir (VII) *zavîd* elastik
çir (VIII) *zavîd* palaz
çirandin *m* 1. çayrdatma, çuyrdatma 2. çayrdatma
çirandin *leşh* 1. çayrdatmak, çuyrdatmak 2. çayrdatmak

çiranoq *m* hikaye, masal ~ *quling e yılan hikayesi*
 çirbûn (I) *m* 1. palazlama, palazlanma 2. palazlanma (küçük çocuk gelişme) 3. kenir-gelire güç toparlanma
 çirbûn (II) *m* yutulma
 çir bûn (I) *hğh* 1. palazlanmak, palazlanmak 2. palazlanmak (küçük çocuk gelişmek) 3. kenire gelmek, güç toparlanmak
 çir bûn (II) *hğh* yutulmuş
 çirçir *ç* *m* *ç* ~ *kirin* birer ernek, erildirmek
 çirçiramak *m* çok uzur hikaye, masal
 çirçirak (I) *m* 1. masal 2. *m* masal (buç ve yılan söz) 3. Zambiri (adı hatir) no mayan ve ya söylenilmeç, stemmeyen uluk ve değersiz bir şey anlatılmak için
 çirçirak *çirçir* bağırma
 çirçiraki *m* bağırıcılık
 çirçirakbêj *çirçir* masaleci
 çirçirakbêji *m* masalecilik
 çirçiraki *m* masalimsi
 çirçiraknîvîs *m* masaleci, masal yazarı
 çirçiraknîvîsi *m* masalecilik
 çirçir *ç* 1. çir çir 2. çir çir (bu çimn çubuk ve şiddetlice yutulduğuna anlatır) 3. gacı gacı, gacı gacı (kapı menteşeleri vb gibi şeyler için) 4. (ingiri, tok tok) ~ *kirin* 1) erildirmek 2) sayırdamak 3) gacı gacı etmek, gacı gacı etmek 4) ingirdenmek
 çirçirakirin *m* 1. sayırdama, çaldırma, çirildama 2. zamburdama
 çirçir kirin *hğh* 1. sayırdamak, çaldırma, çirildama 2. zamburdamak
 çirdesti *m* sarıçirinin el urunu
 çirîbûn *hğh* bir şeyi rahmetle yazınmak
 çirik (I) *m* çir, kuzul
 çirik (II) *m* 1. satışkan 2. *m* helâ ~a *xwe çir-ûn* (yekê) birine satışkan
 çirik (III) *m* İran askeri
 çirî *m* vakkol, te
 çirîn (I) *m* çağırma, bağırma ~ *dadan yardım istemek*
 çirîn (II) *m* 1. sayırdama, sayırdama (sert şeyleri yutulmuş için) 2. gacırdama
 çirin *hğh* 1. sayırdamak, çirildamak (sert şeylerin yutulması için) 2. gacırdamak
 çirini *m* 1. ezanı * *deugê çirîniya derge nehîşt ku em razêw kapim ezanîsî biz ayon-mêdi* 2. ezan, ayarı 3. gacırdama ~ *jê çûn çir yrdamak* ~ *kirin* 1) ezanlanmak 2) çirildanmak 3) çirildamaç
 çirîndûrlî *m* çaldırma, çirildama
 çirînd kirin *hğh* çaldırılmak, çirildanmak
 çirîş *m* çirîş
 çirîşkirin *m* çirîşleme
 çirîşkirin *hğh* çirîşlemek
 çirk *m* sağı (kuş tarsi)
 çirka *m* *m* bir tür ağac
 çirkeçirk *ç* çir çir

çirçirakirin *m* sayırdama (sert şeyleri yutulmuş için)
 çirçir kirin *hğh* çaldırılmak (sert şeyleri yutulmuş için)
 çirik *m* kuzul, çir
 çirker *m* *m* kapkaççı
 çirker *m* kapk, çirçir
 çir kirin (I) *m* yutulma
 çirkirin (II) *m* palazlanma
 çir kirin (I) *hğh* yutulmak
 çir kirin (II) *hğh* palazlanmak
 çirok *m* 1. hikaye, öykü (her olayın sözlü veya yazılı anlatılması) 2. *wj* hikaye, öykü (geçmiş veya masulmuşu eylemler anlatan düz yazı türü) 3. masal 4. hikaye, masal (anlatılmayan söz, olay) ~ *gotin hikaye anlatmak* * *Ji ma te dust pû bir çirok got em li sûfê wî ketin* b ze hikaye anlatmaya başladı onu terstetik ~ *û derewên helîni aydurulmuş yalınlar, hazayeli ~a dema beriya dîdar miş li geçmişin hikayesi ~a dema beriya tûdeyi d li geçmişin hikayesi ~a pisikan bir tür mantar hastalığı ~a quling e yılan hikayesi ~a şîlîndê ye yılan hikayesi ~ê çirçirakê hu ne derêsa bir hikayeci*
 çiroka pisikê *hğh* bu tür mantar hastalığı
 çirokêj *çirçir* 1. hikayeci, öykücü (hikaye anlatan) 2. anlatıcı
 çirokêjî *m* 1. hikayecilik, öykücülük 2. anlatıcılık
 çirokhez *çirçir* öyküseven
 çirokhez *m* öyküsevenlik
 çiroki *m* eylemel ~ya *beriya dîdar miş li geçmişin hikayesi ~ya hariya tûdeyi d li geçmişin hikayesi ~ya dema beriya nediyar miş li geçmişin hikayesi ~ya dema niha şindiki zanjanin hikayesi ~ya raweya mure û dawazê dilek çirî kapim bir çayesi ~ya raweya xwestinî istek kapim bir çayesi*
 çiroknîvîs *wj* hikayeci, öykücü (öykü yazan)
 çiroknîvîsi *m* hikayecilik, öykücülük
 çiroknik *m* hikayecik, öykücüç
 çirokvîr *çirçir* 1. hikayeci, öykücü (hikaye anlatan) 2. masaleci
 çirokvîrî *m* 1. hikayecilik, öykücülük 2. masalecilik
 çirong *m* çirax
 çirno *m* ince, narin
 çiroz *m* işi
 çirpîni *m* seğirtme ~ *dan xwe seğirtmek*, aniden bürüyüp gitmek
 çir *m* sağı (kuş tarsi)
 çirûberçirî *m* yutulma
 çirûberçirîbûn *m* yutulma
 çirûberçirî hûn *hğh* yutulmak
 çirûberçirîkirin *m* yutulma
 çirûberçirîkîrîn *hğh* yutulmak
 çirûxiş *m* 1. kapkaç (çocuk oyunlarına dışarı

dan ge en birim in el koyması) 2. kapkaç
 çirüşişker *mbd* kapkaçç.
 çirüşişkeri *m* kapkaççılık
 çirüşişkiri *m* kapkaç yapma, kapıp kaçıma
 çirüşiş kirin *ğgh* kapkaç yapmaç, kap.p.koy-
 mak
 çirvinok *m* 1. masal 2. hikâye 3. söz (masal,
 hikâye (söz ve yalan söz)
 çirvinok *m* 1. masal 2. mecl: masal (söz ve ya-
 lan söz)
 çit (I) *m* 1. çit, çeper 2. havale (bir arsayı ce-
 virmek için, kapamak için çekilen perde)
 çit (II) *m* 1. besime 2. çit, besörtüsü, yazma,
 yemeni.
 çit (III) *m* bir yaşında horoz
 çita *mbd* çita
 çitar *m* çitar 1. pek ve çitlikle dokunan bir tür
 kumaş)
 çite *m* çita (kapı, pencere vb. için)
 çitlik (I) *m* 1. çit, çeper 2. sığe (uzunluğuna ça-
 kılan çita)
 çitlik (II) *m* çit, yazma, yemeni
 çitlik (III) *m* kuz - kışandin kuma çekmek
 çitlikfros *mbd* yemeni - (satacı kimse)
 çitlikfrosi *m* yemenicilik
 çitlik f. zıplayaraklan
 çitlikirin *m* çitleme
 çitlik kirin *ğgh* çitlemek
 çitil *m* fide
 çiti *m* doğrama (keserek, yırtarak ufak parça-
 ları ayırma) - - değraya değraya
 çitiçitlikirin *m* doğrama (keserek, yırtarak ufak
 parçaları ayırma)
 çitiçit kirin *ğgh* doğramak (keserek, yırtarak
 ufak parçaları ayırma)
 çitiçitlikiri *mbd* doğramak
 çit girin *ğgh* halaya demek
 çitkirin *m* çitleme, çeperleme, çeper çektirme
 çit kirin *ğgh* çitlemek, çeperlemek, çeper ces-
 mek
 çitme *m* çitle (at, katır ve eşegin arka ayakla-
 rı) a vuzuşa, tekmele - - a vütin çitle etmek
 çitog *m* sikici
 çitol *mbd* çitol
 çitor *m* yirik parça - - ü ritole (yektî li ba di-
 ünün pışçısı - lüşük - en wan li ba bdi yan. a-
 yak başı kabak (çak perişan bir kılıkla)
 çiv *mbd* çiv (silâh sesi)
 çivanok (I) *m* tekerleme
 çivanok (II) *m* 1. hikâye, öykü 2. kışa öykü 3.
 efsane 4. zül astar çıpayan sözcük, derlik-
 çu - 8 yılan hikâyesi
 çivanokki *mbd* 1. öykü 2. efsaneyi
 çiveçiv *m* çik çiz
 çivok *mbd* oyasür
 çivokî *m* ryaklılık
 çiz *m* çukil
 çiveçix *m* ötüş ⁴ çiveçixu kewan leklik ötüş-
 len

çivê gust *mbd* çig köfte
 çiz (I) *mbd* a sığe
 çiz (II) *m* hedefe değnek atarak oynanan bir
 çocuk ya da ergen oyunu
 çiz (III) *m* zırlı
 çizçizik *m* çerepir çıkardığı ses
 çizçiv *mbd* çirtlak (çok ağlayan kimsa)
 çizçivok *mbd* 1. çirtlak (hoşa gitmeyen tiz ses) 2.
 çirtlak 3. muzmuz
 çizçivokki *mbd* 1. çirtlak (hoşa gitmeyen tiz ses) 2.
 çirtlak, çirtlakça 3. *m* muzmuzluk - kirin
 muzmuzluk etmek
 çizeçiz kirin *ğgh* çaz,rdamak
 çizeçiz i 1. çirçir 2. fare sesi 3. ringirt (çirkin
 ses) - kirin 1) çirildanmak 2) ring,rdanmak
 çizeçizkirin *m* 1. çaz,rdama, çirildama 2. zım-
 birlatma
 çizeçiz kirin *ğgh* 1. çaz,rdamak, çirildamak 2.
 zimbirlatma
 çizim *ğgh* fare çiz çiz diye ses çıkarmak
 çizim *m* 1. çazim, çazıl ⁴ deñge çizintya pa-
 çeyê neçiste ku em razen perçerenin çazir-
 lisa beri uyutmadı 2. zimbirla (çirkin ses için)
 - kirin çaz,rdamak, çirildamak
 çizimkirin *m* çaz,rdama, çirildama
 çizini kirin *ğgh* çaz,rdamak, çirildamak
 çiz kirin *ğgh* 1. çazmek 2. oyundan atarak
 çizme *m* çizme
 çizmesaz *mbd* çizmez
 çizmesaz *m* çizmecilik
 çizok *mbd* 1. muzmuz 2. sık sık ağlayan
 çizok *m* muzmuz ik - kirin muzmuzluk etmek
 ço (I) *mbd* deli, deli - kirin deli etmek - niçir
 deli meret (eşek koyma)
 ço (II) *mbd* çare
 ço (III) *mbd* çare
 çonox (I) *m* çarmak
 çonox (II) *m* iki ün ve kırışınan arasındaki ara-
 çık
 çoban *m* çoban
 çoç *m* bağlaşı - kirin bağlaşı kurmak
 çoçik *m* 1. keçe (sulu yemeleri karıştırıyıcı,
 diğitalaya yarar, üzeti saba deñice ka-
 şık) 2. keçe (termiş madeni kalına deñmek
 için kullanılan kaşık) 3. *mbd* keçe (bir keçe-
 nin altacağı mükül) ⁴ du çoçuk çorbe käre
 teyflka wi la ragira iki keçe çorbe koydu
 çoçika *mbd* çoçuk
 çoçiri *m* çelik çonak
 çoçkani *m* diz kirmek çokane
 çoç kicin *ğgh* atarmak (çoçuk içinde)
 çoçn (I) *m* çevre için bir bölünün yarısı
 çoçn (II) *mbd* çoçuk
 çoçuk *m* dalı, deli, deli (çocuk dilinde eşek)
 çoçan *m* 1. sopa, değnek 2. cevgem, pala sopası
 3. soven (uyuk sopa) 4. asa, baston
 çoçan *mbd* *ğgh* arabaya yüklenmiş ot ve sop-
 ları bağlanma
 çoçeri *m* değnekle dolusma

çöğürü bün *leşğ* diz çöknek

çöğürü *w* söpür ile oynayan bir oyun (oyuncular sepalarıyla obanın söpürü yerinden oynatmaya çalışırlar, eğer söpür yerinde çıkarsa ebu ona yerine kayınaya çalır, ebu söpürü yerine kaydıktan sonra birini yakalarsa bu sefer ebu yakalanmış kişi olur)

çöğürü kirtin *leşğ* işlemek (coşuk dilinde)

çök *oşu* 1. diz (kaval, halda ve uyluk kemiğinin birleştiği yer) 2. diz (oru, aldığında o uyluğun üst yanı) * hem digiriya ü hem ji bi her du destên xwe II çöku xwe dîda hem ağıya hem de bir ek dîyle dizim döyüydü. ~ dan *diz çök nek* ~ dan *erdê yar* *diz çöknek*, *diz çöknek* - dan *rû çökê* *diz dize* (oturmak) - dan *in* *diz çöknek* - *dî ber* ve *bün* serdelemek, ayığı burkulup serdelemek - *hildan* *dizan* *karin* boşluğuna *doğ* *zu çöknek* ~ *Kutan* *gozu kesnek* * çok nekutayê *gozu kesmek* ~ *lê sist bün* *dî zîe*, *in* *in* *başî çözülmek* ~ *lê şikandî* (birini) *pa-nîşe* vermek ~ *lê şikandî* *yildirman* *varulmuş* *dörmek* - *lê şikandî* *dizlerin* *bağı* *çözümek*, *yildirman* *varulmuş* *doğ* *ne* ~ *lê ber çökê bün* *diz dize* (oturmak) - *sist bün* 1) dizleri tutamaz olmak, dizleri çözülmek, rakarın düşmek 2) korkup çökünmek, gözükünmek - *ü qidûm* *derman*, *metal* - *ü qidûm* *pe* ve *metan* *derman* *kesilmek* (veya *dermandan* *kesilmek*) - *ên* (*yekî* *dî ber* ve *bün* *ayakları*) *kayıp* *serdelemek* - *ên* (*yekî* *dî ber* *de* *şikandî* *yildirman* *varulmuş* *dörmek*), *ün* *ayakları* *kalanları* *ürkütnek* - *ên* (*yekî*) *ên* *ayaklarına* (veya *ayakları*) *kar*, (veya *sular*) *inmek* - *ên* (*yekî*) *girtin* *eli* *ayığı* *itmek* - *ên* (*yekî*) *terzûn* *dizlerinin* *bağı* *çözülme* - *ên* (*yekî*) *lê* *nesekinin* *acısına* *dayanılmamak* - *ên* (*yekî*) *negirtin* *dizleri* *kesilmek* (veya *tutunmak*) - *ên* (*yekî*) *sist* *bün* *korkuya* *kapanmak* - *ên* (*yekî*) *şikandî* (birini) *cesaretini* *kırmak* - *ên* (*yekî*) *şikandî* *dizlerinin* *bağı* *çözülme* - *ên* *xwe şikandî* *dişim* *sıkılmak* (dövlêga, sıkıntıya *divanmak*, *kadandmak*)

çökünî (I) *w* bu halay türü

çökünî (II) *w* *diz* *ustune* *olunma*

çökür *oşu* *hizmetçi*

çökürü *w* *hizmetçi* *k*

çökdan *w* çöküş, çönelme, çönmek

çök dan *leşğ* çönelmek, çöknek, çönmek

çökürin *w* *dehşet*

çökürin *leşğ* *öhllemek*

çökürüz *w* *dîzlik*

çöküşkestî *w* 1. takatsız 2. cesareti kırılmış, korkuya kapılmış olan

çöküşkestî bün *w* 1. takatsız olma 2. cesareti kırılma, korkuya kapılma

çöküşkestî bün *leşğ* 1. takatsız olma 2. cesareti kırılmak, korkuya kapılmak

çöküşkestî *w* *bir* *çöküşkestî*

çöküşkestîyî bün *w* *çöküşkestî* *bün*

çöküşkestî *w* 1. *diz çöme* 2. *başdaş* *kurma*

çök *vestan* *leşğ* 1. *diz çöknek* 2. *başdaş* *kurmak*

çöl (I) *w* 1. çöl, badye 2. kir, yaban (insan yaşamayan ıssız yer) 3. dağ başı (şehir dışı, ıssız yer) - *ü bîlan çöl* *tepe* - *ü çiv zikzak* - *ü çiv dan* *xwe zikzak* *çizmek* - *ü çölter* *yazı* *yaban* - *ü dol çöl* *vadî* - *ü pesar* *yazı* *yaban* - *ü wet çöl* - *w* *Xwedê* *Aliah* *çok* *insan* *az* *bu* *yer* (pek ıssız yer) - *êke* *Alr* *ü* *zar* *Ji* *Allah* *çok* *insan* *az* *bu* *yer* (pek ıssız yer)

çöl (II) *w* çöl

çölâğ *oşu* *çulha*, *dokumacı*

çölâğdar *w* *çölâğ*

çölâğ *oşu* *çulha*, *dokumacı*

çölâğî *w* *çulha*, *dokumacılık*

çölâğ *w* 1. *çölâk* 2. *kol* *veya* *baçağı* *sakat* *olan* (kims)

çölax *w* *çölâk*

çölaxî *w* *çölâk*

çölbeyar *w* *çöl*, *ıssız* *yer*

çölber *oşu* 1. *ya* *yarıyucu*, *kestirmeden* *gidilen* 2. *ki* *kesime*, *kestirme* *yol*

çölbrî *w* *y* *yarıyuculuk*

çölbün *w* *çölber*

çöl bün *leşğ* *çölbermek*

çölbüyün *w* *çölberme*

çöldar *w* *çölçük*

çölê *oşu* *seretçi*

çölêbir *w* *kestirme*

çölêçira *w* *meşale*

çölêçir *w* *oğ* *boğ* *u*

çölêk *w* *kurut* *ve* *yarmadan* *yaılan* *bir* *yemek* *türü*

çölêke *oşu* *kirangî* (Hirunda)

çölêni *w* *balaban* *enstürmanın* *bir* *parçası*

çölêne *w* *gezip* *deluşan*, *evine* *oğruksuz*

çölêngidar *w* *çölâğ*

çölêti *w* *sepetlik*

çölêvanî *w* *oşu* *çöl*

çölêx *w* 1. *aktû* 2. *devingen*

çölêxi *w* 1. *çkilik* 2. *devingenlik*

çölper *oşu* *çöl* *göçebe*

çölük *w* *çökelek*

çölüstun *w* *çölçük* *sahra*

çölü *w* 1. *vahşi*, *yabanî* 2. *vahşi* (*çöl*) *bu* *u-*

run *yaşayan* *insan*)

çölî *w* *çelik* *çınak*

çölkarî *w* *kiraz*

çölkarî *w* *çölçüme*

çöl kırin *leşğ* *çölçülmek*

çölînîş *oşu* *çöl* *sakını*, *bedevi*

çölînîşî *w* *çöl* *sakınlığı*

çölün *w* 1. *köpek* *acı* 2. *mev* *it*, *köpek* - *bu* - "bir-

azı *yakala*" ~ *kirî şîlanê* "hırsız *yakaladı*"

anlamıyla *deyimi*

çölperestî *w* *çöl* *yaşamına* *tutkun* *kims*

çols *ad* 1. densesiz, kaba 2. patavatsız, yüzlü pek çols *ve* 1. densesizlik, kabalık 2. patavatsızlık ~ kırın 1) densesizlik etmek, kabalık etmek 2) patavatsızlık etmek
 çolskırın *m* 1. densesizleşme, kabalığına 2. patavatsızlaşırna
 çols kırın *fiğh* 1. densesizleşirmek, kabalığına etmek 2. patavatsızlaşdırınmak
 çolskî *h* 1. densesizce 2. patavatsızca
 çolter *w* 1. kır (şehir ve kasabaların dışında kalan, çoğu ve geniş yer) 2. kır (orman, dağ vb. ye karıştı olan ne, kuz yer) 3. *ad* kutsal (kır ile ilgili)
 çolteri *ad* kutsal (az insanın bulunduğu, daha çok kır durumunda olan yer)
 çolteribün *m* kulaşma (kır durumuna gelme)
 çolteri bün *fiğh* kulaşmak (kır durumuna gelmek)
 çolvan *w* kaçık sofi
 çolvar *m* 1. kır (şehir ve kasabaların dışında kalan, çoğu ve geniş yer) 2. kır (orman, dağ vb. ye karıştı olan çukluk yer) 3. kırık 4. *ad* kutsal (kır ile ilgili)
 çolvari *ad* kutsal (az insanın bulunduğu, daha çok kır durumunda olan yer)
 çolvaribün *m* kulaşma (kır durumuna gelme)
 çolvari bün *fiğh* kulaşmak (kır durumuna gelmek)
 çolmaq *m* sopa
 çolmaq *w* sopa
 çolmar *m* çolmar (m köpek, çoban kopeği)
 çol *ver* çol
 çol *w* çoban yardımcısı
 çoladı *m* çoban yardımcılığı
 çolajit *m* utraf - kırılı utraf etmek
 çonek *m* okuz, öküz ve hega dışındaki sığır türü
 çong *bir* çok
 çong vedan *bir* çok vedan
 çop (I) *m* çöp
 çop (II) *w* dürtün, dürtmeç (yulka ekmeğin aşırna m. karıştı ketulan sarılma biçimi)
 çop (III) *m* gasp
 çopan *m* pulluğun çeki zinciri ve kancası
 çopandın *m* gaspçane
 çopandın *fiğh* gaspçane
 çopgeci *m* çöpçü
 çopger *ad* çöpçü
 çopger *m* çöpçülük
 çopik *ad* aptal, bon
 çopikane *k* aptalca, bonce
 çopikî *w* 1. aptallık 2. *ad* aptalca ~ kırın aptallık etmek
 çopikibün *m* aptallaşma
 çopikî bün *fiğh* aptallaşmak
 çopikilürin *m* aptallaşırna
 çopikî kırın *fiğh* aptallaşdırınmak
 çopikî *m* aptallık, bönlük
 çopilme *w* 1. bir hastalık * çopilme li te hıke-

ve çopilme *ad* hastalığa yakalanma 2. *ad* karaman çorman
 çopi *m* gasp
 çopik *ad* aptal, bon
 çopir *ad* bonkör
 çopkar *ad* çöpçü
 çopkari *m* çöpçülük
 çopqandın *m* işkütüne
 çopqandın *fiğh* ürktümek
 çoqel *ad* akşak
 çoqelik *w* kır hastığı
 çoqelî *w* akaklık
 çoqlı *m* 1. bacca 2. kanat
 çoqlıdırî *ad* uzun boğuk
 çoqlı *ad* Yaşadılığa derin ve geniş bilgi vere sahip kişilere verilen *ad*
 çoqlın *w* ürktme
 çoqlın *fiğh* ürktmek
 çoqn *ad* çolak, b r kolu olmayan
 çor (I) *fiğh* 1. kırın, işi 2. kırın (hayvan karnı) 3. çor (sığı ve bası) 3. malikân (hayvan ve bası) 4. neze - ketin (...) -e kırın girmek
 çor (II) *fiğh* küsküt (Cuscuta)
 çor (III) *fiğh* selin (Plasientus euleiicus)
 çoran *w* 1. sızma, sızır 2. kaçak, kaçını (bar kaplan, bir horudat sıvı kaçıma)
 çoratan *m* aldız (yapılandıkta oluk çor)
 çoraxi *w* oraklık
 çorek *m* çörek -ên çava çendilê kanî çöregü
 çorekî *fiğh* çörekçi (sultan kınası)
 çorekî *fiğh* çörekçilik
 çorekî *k* 1. çörek biçiminde olan) 2. *ad* bak'çava dilimi
 çorekpî *ad* çörekçi
 çorekpî *m* çörekçilik
 çoreq *w* çelik çomak
 çoretang *m* oluk
 çorî *m* bir yayık aracı
 çorin (I) *fiğh* utraf hi-halkı
 çorin (II) *w* sızma, sızış
 çorin *fiğh* sızınak
 çors *bir* çols
 çors kırin *ver* çals kırın
 çors bün *fiğh* densesizleşmek
 çors bün *fiğh* kabalışmak
 çors bün *fiğh* sakınması olunmak
 çors (I) *ad* birkaç kişiyle oynanan bir tas oyunu
 çors (II) *ad* 1. kaba, haşin, nohnan sen tiy bi-yezi, nezaketi kit, giğüsüz) 2. patavatsız, yüzlü pek, süzünü bilmez 3. kaba (terbiyeye, inselğe aykırı) * çorına çors kaba sex - mors seher dan fırtası fırtası olmaçmak
 çorsane *k* 1. kale, kaba, kabo saboca, kabana, nobratca 2. patavatsızca, dngil dngul
 çorsbün *m* 1. kabalığına, haşınlaşma, densesizleşme 2. patavatsızlaşma
 çors hün *fiğh* 1. kabalışmak, haşınlaşmak, densesizleşmek 2. patavatsızlaşmak

çors çors â d. u. çorç * çorç çors dipçeyve dan dan koşuyor
 çorse bir çors (I)
 çorsî w l. kabalık, dersizlik, hasenlik, nobranlık 2. patavatsızlık
 çorşki â l. kabaca, dersizce, nobranca 2. patavatsızca
 çorsomors w salıparı (dişinicesizce ve saygısızca davranış)
 çort w l. kaba, hasın, sert (terbiyesi, nezaketi kü. gorgusuz) 2. kaba (terbiyeye, inelge aykırı) 3. patavatsız
 çortan (I) bir çirerek
 çortan (II) w diz ağır şaşı
 çortan (III) w keş, kuru çökelek
 çortanı w kuru çökelekleten yapılan ayran çortası
 çortanak *çortak* oymak kenizi, diz aşırıştı
 çortbün w l. kabalaşına 2. patavatsızlaşına
 çort bün biğü l. kabalaşmak 2. patavatsızlaşmak
 çortü (I) w l. kabalık 2. patavatsızlık ~ kirin l) kabalık etmek 2) patavatsızlık etmek
 çortü (II) w l. kapuska 2. balaban niyuse
 çortkirin w l. kabalaşımına 2. patavatsızlaşımına
 çort kırın biğü l. kabalaşımak 2. patavatsızlaştırmak
 çortkî â l. kabaca 2. patavatsızca
 çortın bir çirerek
 çust w aktı.f
 çostî w aktı.fık
 çostkırin w aktı.festime
 çust kırin biğü aktı.fleştirilmek
 çot w paraklı
 çotar w/bu çift süren
 çotarı w çift sürme
 çotık (I) w eskimış çekel, hasıt üstelik
 çotık (II) w basten
 çotulê w çelik çornak
 çov w l. sopa 2. değnek 3. davul tokmağı 4. w sa (iftiyarların basten ayerine kullandıkları uzun sopa) ~ ji çotê haliye dayak çermeten çlınıştır ~ ji ~ vedigere çov çovı söker ~ lê dan değneklemek ~ lê üstün karsalık vermek, hakarete bulunmak ~ li dîwar rîstîn başuna çaba göstermek ~ li pejnê avêtin (an ji dan) niçip tartımadan, ustigele bir seye dalmak ~ ser se kırın reker dizeyîre başınak ~ li çupelîk çelik çornak nyuni ~ ewarin sopa yemak ~ê sûkani çevgen
 çovran bir çevgan
 çovdar w sopalı
 çovekirin w helleme
 çove kırın biğü hellemek ~ (yekî) argo anasını hellemek
 çovgan w polo sopası
 çovkêşî w sopalı dıvış
 çovqetîk w çelik çornak

çostendîrk w çando karıştirma sopası
 çov ü çopelik w çelik çornak
 çux w çubuk
 çoxan *çoxan* çöven (Saponaria officinalis)
 çoxik *çoxik* biser
 çoxil *çoxil* dolamak biher
 çoxin w hanın yeri
 çu l. hiç * İro yekşem e, li kışeyan çu kes nîe e biğün pazar, sokaklarda hiç kimse yox 2. tek (yalnız bir) * çu kesek nîe e tek bir kişi yok ~ kesî e biçberî ~ eqîûmê wî ji nazuyê emnêsi bî e okunuyo
 çubedîlî w giingirmemiş
 çulik *çulik* peyama katılan bir at çunki â çunka
 çujil w dal, dalek
 çujil w l. çatal (dalla olan şeylerin her biri) 2. çığıç
 çuqulik w dal, dalek
 çurtan bir çortan (I)
 çurtim w çupel
 Çuvayş w/bir Çuvayş
 Çuvayşki w Çuvayşca
 çux bir çuk
 çuxlek *çoxik* çimen adaçayı
 çuzîl w şekil nasruktan çıkan ses
 çûç w oturma (çocuk dilinde)
 çuçan w biçür, ufak telek
 çuçanî w biçürce, ufak telekçe
 çuçanîbûn w biçürleşme
 çuçani bûn biğü biçürleşmek
 çuçanîlî w biçürlük
 çuçankî w biçürice
 çûçê (I) w otu (çocuk dilinde) ~ nekîrîn ji vir çûn wir sik se yer değıştirmek, daldan dala keentak
 çûçê w ufaklık (öz çornak için)
 çûçê kirin biğü oturmak (çocuk dilinde)
 çûçik (I) w l. küçük * zarokên di wê çûçik in çuoklar kuçuk 2. w çivçiv 3. tavuk
 çûçik (II) zovik kuş ~ gilîye (yekî) nekîrîn soz birîği içinde olmak ~ ku ~ e xwe diavêje stareyekê kuş dîti kendine sığırnak yer arar ~ lê nabêjin wiq in çu top aynamak, kuşu sekîre ~ lê makîn wiqîn in çu top çyrmak ~ lê tune in çu yok
 çûçik (III) w pipi
 çûçika *çuçika* çuok saka kuşu
 çûçika çitelanî zovî çobqaldolan, keçsoğan, diğ kılçığı (Caryacus europæus)
 çûçika wîro kîsanî zovî oğon kuş, mîzanalı
 çûçik dersîstîn biğü kulaç kaya yemak
 çûçikê zerik zovî sarı asina (Cha. us ornolus)
 çûçikxur w kuş yiyici
 çûçî â bir (çocuk dilinde)
 çûçikîrîn biğü oturmak (çocuk dilinde)
 çûço w ufaklık ferkes (çocuk için)
 çûçuk w kurak (çornak dilinde)
 çûk (I) w küçük * çûk ü biezînê malê çvîn

Kaçık ve büyükler.

çük (II) *çök* kuş 1. e pükilê xwe li avê dide, li ser xwe re li Xwedê dinere tavuk ku ser Allahî bakat -a çem e Kabûr çem e ya geder ya gelir -a neçîrê av kuş

çük (III) 1. açık sari 2. ol açık sari (ba renkleri olan)

çük (IV) *ç* pipi

çûka beyrik *çönd* cümle kuşu

çûka hîhiştê *çönd* çempel kuşu

çûka mustî *çönd* taka kuşu

çûka naymali *çönd* cümle kuşu

çûka qünhejê jök *çönd* yarı kuşu (Metezîllat)

çûka revrevok *çönd* serçe kuşu

çûka şevê *çönd* yarasa

çûka şivanan *çönd* çevanald, taş (Çapınul-gus europeus)

çûka tiradani *çönd* lîhrê hûbûlî

çûka wîwîçok *çönd* bûdû kuş, sönklî öten kuş, makûnî

çûkan *ç* çogru

çûkandî *m* ötime

çûkandî *lîgh* ötmek * çivîk dîçûkandî *m* kuşlar ötime

çûkani (I) *m* kuçukük

çûkani (II) *m* azçuk

çûkbaz *meher* kuşbaz, kuşçu

çûkharî *m* kuşçalık

çûkbir *meher* sünceçi

çûkblî *m* sünceçilik

çûkeçûk *m* çukçuk

çûkeçûk *kirin* *lîgh* çukçuk yapınak

çûkê dîndim *çönd* hûhûl kuşu

çûkîrî *m* bir oyun adı

çûlçin *m* ötüş, ötüme

çûkîm *lîgh* ötmek * çivîk naçûkîmî *m* kuşlar ötimeyar

çûknas *meher* kuş bilmenî

çûknasî *m* kuş bilimî

çûknes *çönd* 1. çekirge kuşu, sığırnak (Sturnus vulgaris) 2. karakuş

çûkxane *m* kuşxane (kuş yaratılma yeri)

çûl *m* çul

çûlag *meher* çulacı

çûlagî *m* çulacılık

çûle *meher* 1. komedyen 2. mizahçı 3. mec mas-kara

çûleçûle *m* mizanzanına

çûleçûlekîrî *m* mizanzanlık yapınak

çûleçûle *kirin* *lîgh* *m* mizanzanlık

çûleg *meher* mehdêç

çûlegî *m* mehdêçlik

çûletî *m* 1. ammedyenlik 2. mirzahçılık

çûlk (I) *m* kûbûk * çûlkê hêkê yuzantî kabu-gu

çûlk (II) *meher* hindî (Me' cogru gallopave)

çün *m* 1. gitme, gidip (bir yere doğru yönelme) 2. gitme (bir yere) veya işlen ayrılma) 3. gitme (çıkma, ulaşma) 4. gitme (belli bir a-

maçla bir yere devam etme veya bir işle uğraşma) 5. gitme (bir duruma, bir sonuca ulaşma, varma) 6. gitme (tüzetilme, harcama) 7. gitme (götürülme, gönderilme) 8. gitme (yürüme, yol alma) 9. gitme (geçme) 10. gitme (herhangi bir durumda olma) 11. gitme (yok olma, elden çıkma) 12. gitme, yürüme (olmek) 13. gitme (başvurma, vapura) 14. gitme (bir şey zırası görme) 15. gitme (bir durum sürme) 16. gitme (satılma) 17. geçme (vermi bulması başka bir yer alın) 18. geçme (surtunü olma, satılma) 19. varma, kıyma 20. varna (geçmeye varma) 21. sürme, devam etme (zaman geçme) 22. ilerleme (yakıt alma) 23. alma (ye, içme gitme) 24. bulma (geçme vb. için, gitme, ulaşma) 25. açılma (ser, karalık, duşma için) 26. irme (varma, varma) 27. mehdven ilayimî (yaşa barına veya yaklaşma) 28. gitme, sığma 29. irme (konaklama) 30. kaçma (bu yana doğru kayma) 31. kesilme

çün *lîgh* 1. gitmek (bir yere doğru yönelmek) * *ji* mülê çün çarsiyê evden çarşıya gittiler 2. gitmek (bir yere) veya işlen ayrılma) * em diçin mülê eve gidiyaruz 3. gitmek (çıkma, ulaşma) * ev rê diçe bu derê? uu yol nereye gide? 4. gitmek (belli bir amaçla bir yere devam etmek veya bir işle uğraşmak) * her tuj diçe nehatê her gün çarşıya gidiyor 5. gitmek (bir duruma, bir sonuca ulaşmak, varmak) * dawlya vi tîşî wê bîce ku? bu işin sonu nereye gide? 6. gitmek (tüzetilmek, harcanmak) * ew ças pere çû ku? bu kalar para nereye gitti? 7. gitmek (götürmek, göndermek) * nûçe lîma nû çû haber dala yem gurî 8. gitmek (yürüme, yol alınmak) * ev hesp çweş diçe bu nîşî girdî 9. gitmek (geçmek) * bayîbê çû zivistan hat yaz gün keş gulî 10. gitmek (başlangıç bir durumda olmak) * rêwîti çweş diçe çûculuk nîşî gidiyor 11. gitmek (yok olmak, elden çıkma) * mal, mülk tev çû mal, mülk bepsi gith 12. gitmek, yurumek (ölmek) di bejêbê de pîr mirûv çün depeunde epey mîsan gith * ew ji çû o da yûrdû (öleü) 13. gitmek (başvurma, vapura) * çûye daw-gêbê mahkemeye girmiş 14. gitmek (bir şey zırası görme) * boyaxa diwar çûye dıwacî boyaxî girmiş 15. gitmek (bir durumu sürmek) * kar çawa diçe? işler nîşî gidiyor? 16. gitmek (satılmak) * zêr îl çî çasi dîce? alîn kaçî gidiyor? 17. geçmek (vermi bulması başka bir yer almak) * em van mîjan diçin xaniyê nû bir bu günlerde yemî eve geçiyoz? 18. geçmek (surtunü olmak, satılmak) * ev mal li vîr pîr diçe bu mal buradî çok geçiyor 19. varmak, kıymak * destê zîmî naçê bilbok û lîmarên wê elus vannaç ayvasına rorî. 20. varmak (sözüye var-

mak: * cün seedeyê seedeye varmak 2).
 çamêk, devanê etmek (yanın geçmek), *
 pir nçe wê her tîy derkeye rastê çek sün-
 mez her şey otaya ç ka; 22. İlerlemek (ya-
 katı için) 23. Alınac (yel) için gitmek) * hün
 dê di şulekê de wê riyê biçin o yolu bir sa-
 alte alırsun 24. açılmak (geni) vb için gi-
 nmek, uzaklaşmak 25. açılmak (s s) kati-
 lik, elman için 26. öpmek (uzamak, var-
 mək); * dîwar heta jêrê dîçe dîwer ta asûgî-
 ya kadur mayor 27. merdiven çıkarmak (ya-
 şa kasmak veya yaklaşmak) * em çüne
 pêncê û şîstan dîye merdiven dayimîz
 28. girmek, sığınmak * dustê mîh hawê vî le-
 plikî elin bu cîdîwerê gîmîyay 29. öpmek
 (konaklamak) * hün dî herin kijan otelê?
 har pî otelê neceksîz? 30. Kaçmak (bu ya-
 rta doğru kaçmak); * xalf bi jêrê de çûye mî-
 lî çagûyê kaçış 31. kesilmek * elektrik çû
 elekêk kesîldî -- (çikêk) uğramak * vapîr
 wê nece İzmîrê vapîr İzmîr e uğramîyayimîz
 -- (yekê) kızı istemeye gitmek -- (yekê)
 (biçin) saldırmak -- ali (yekê) yarımaşa
 kaşmak -- av û av bîk yoluna gitmek -- av
 gün batmak -- aza sar telûn kîlîm cîel şer-
 berî aşmek -- ba (yekê) (bar) tel çikmek (iş -
 çin yekîkî bir makama gitmek) -- ba mîr
 kocaya varmak -- ba mîran kocaya varmak
 -- balê (cîm an jî nîk) 1) yarımaşa gitmek 2)
 (hicîtin) yatağına gitmek, ornel dîşk de ku-
 lûnmak, emel dîskîye gitmek -- burgehê
 kampa gitmek (veya kamp yapmak) -- bîr-
 zarê aş vîşê çikmak -- ber avê av çikîm
 elin neye ata elinde ka mak -- ber herkan
 kütulanı yaymak, çabank çimək -- bel
 derê xalkê 1) kız ataneye gitmek 2) kız ko-
 caya varmak, ev etmek 3) elerne avuc uc-
 mak -- ber dîlê (yekê) icine sîmek, azî gel-
 mek -- ber (an jî ser) dîlwanîyî Xwedê lan
 û Xwat Hakkîy rahmetîye kavuşmak (veya
 Hakkî kavuşmak, Hakkî yürümek) -- ber
 umrê Xwedê Hakkîy rahmetîye kavuşmak --
 ber kopê mîrîyê rîa: tehpîna çikmak --
 ber kîndîrê durê sîplîkê dîmî tehpîna
 çikmak -- ber lîngê (yekê) ayagına gitmek --
 ber mal û mîran ere gitmek (veya var-
 mak), vîrmek -- ber pêlavan gözde dîş-
 mek -- ber (an jî ser) rehîna Xwedê Hakkîy
 rahmetîye kavuşmak (veya Hakkî kavuş-
 mak, Hakkî yürümek) -- ber ruzan beğ ku-
 runaya gitmek, baş beklemek -- her tavê
 güncê çikmak -- ber îrê defîşîkan pîpucu
 dîmî şî huk -- ber tîca kerê aya buk yo-
 luna gitmek -- dîlê dîbe çikmek, dîbe otu-
 rax (siv) tîzular için; dîpe topîzînmek) *
 telpa çayê çû blnî çay nîntusu dîbe oturdu
 -- cehennema (an jî cîlma) xwê cehennemîyî
 dîlme gitmek -- cehennepê (an jî cîlme) xwê
 cehennemîyê bevlamak -- cujna (fîda an jî îdu-

neya) hev hayranlaşmak -- cîlmeye serê
 xwê cehennemîyî dîlme gitmek * mîm her-
 dîm, ez dîçim cîlmeye serê xwê lînkîm be-
 nî, cehennemîyî dîlme gîdîyîm -- çot çîfe
 gîmîyê -- çavên (yekê) gözde; (dîm) öpmek --
 çavîrîyê göz aydın gitmek -- deplî-
 manê çepîkmîyî gitmek (veya çikmak) --
 dest elin öpmek -- dest û pîyîn (yekê) 1) el
 mek öpmek (bur iş yaptırnak için çok yal-
 varmak) 2) ayagına veya ayaklarına kapı-
 nmak (alçarcısına yalvarmak) 3) ayagına ve-
 ya ayaklarına kapırmak (başgîlanmak için
 yalvarmak) -- dest (lep) û rîyê hev öpîş-
 mek (suygî için) -- destavê apes bozmek,
 hîcel pîrmek, ayak yoluna gitmek -- destê
 (yekê) el öpmek, ellerinden öpmek -- destûn
 hev (kubîrdî) ellerinden öpmek -- dev devê
 hev dudax dudax gelmek (veya kulmak) --
 dîlê hev 1) anlaşmaya varmak, anlaşmak,
 uzlaşmak 2) susuşmak, pazarlığı pişirmek
 (pazarlıkta beşarîya ba fîyatta buluşmak) --
 dînyaya wî alî şîretî (veya şîur dînyayî)
 boylamak -- dîyare (yekê) seyrine gitmek --
 dîlîyê 1) zavaret etmek 2) gelin amîyî
 gîmîyê gitmek -- emrê Xwedê Hakkîy rah-
 metîye kavuşmak -- erşê Xwedê nesî ayvaka
 çikmak -- fûtê lîngê gitmek -- gaziya (yekê)
 mîdîta (veya mîdîtin) kaşmak -- gerê dî-
 lemmek, dîlemmeye gitmek -- geşt û guzarê
 seyahata çikmak -- geştê 1) geziye çikmak
 2) dîlemmek, istikakına almaya çikmak --
 geştê (an jî seyahetê) seyahata çikmak --
 gîrtîna masîyan halîga çikmak -- gîhîştîm
 (...) e takîlmîs * dîçe dîgîlîye zarokan
 çuklîta takîlyî -- gîta havê xwê cehennemîyî
 dîlme gitmek -- hîfa (yekê) 1) seyrine
 gitmek 2) (harî) çikmak (sî için yekîkî bu
 makama gitmek) -- havaya (yekê) mîlara
 (veya mîlîna) kaşmak -- hedê mîrîyê o-
 lîm sîmîna olmak -- helakê helâk olmak *
 jî tînan çûbû helakê susuzlukta belâk o-
 muş -- hev (an jî ü dîm) 1) (berbirî) gîrîş-
 mek, kavuşma, kavuşmak, kaşmak, saldı-
 rmak 2) güncê tutulmak, kaşmak (hîsîla
 güncê gitmek) 3) çemek * el çüne hev ü
 dîm dîhîseler çikmîş -- heçû havê çûna (çî-
 ka) dî lî ser kîlî Dîmîyîta pînce gîderken
 evedî bulgîrdîn olmak -- jîlîmîya (yekê)
 hayranlaşmaya gitmek -- jê vîy balîne -- jê
 de napîyîtu (veya) çîlîrmak -- jî (yekê) avê
 yarmak * eger jî her pîrtûkê jî mu pîrs bî-
 pîrsîm, çû jî mîdî kîaptan dîlaye sorsalar
 yandî -- jî kîsî havê (an jî pîru dîya) xwê
 gîrîme gitmek, niyêzî olmak (başu başuşa şî-
 mek, lîç uğruna ömek) -- kîmpê kampa
 gitmek (veya kamp yapmak) -- kavîran o-
 gî kîsmek, hîpîm alıp gitmek -- leşkerîyê
 (an jî askerîyê) askere gitmek -- lî ba gayê
 mezîm rîx kîlîm topal çekler kîvîna kîvî-

mak (veya karışmak) - li lûle karavana gitmek - li ser rûniştin lupe kamemek - li vîra xwe (çocuk) eşyle cinsel ilişki de bulunmak - mala (yekî) 1) evine gitmek 2) ayağına gelmek - manîyan balığa çıkmak - mûsereyê üzüm sâhneya çıkmak - mezel kurûn mîlik (ahali) keyî boylamak - mîr ere girmek (veya varmak). kavaya varmak - mevanyê (an jî mevandariyê) misafirlîğe gitmek - nava (hûsekân) kavaya gitmek - nava şer savaya çekilmek - ne bi xêra xwe tipiş upiş yürümek (ister istemez bir yere gitmek veya ayrılmak) - nêçîrê ava çıkmak - parsê dilemeneye gitmek - gerê 1) gaziye çıkmak 2) doluşmaya çıkmak 3) dilemeneye gitmek - pêrgîna (yekî) (birini) karşılamaya gitmek - pêrgînê karşilamaya gitmek - pêşîya (yekî) (birini) karşılamaya gitmek * çûye pêşîya mevanê xwe misafirlîk, karşılamaya gitmek - pêşîyê karşilamaya gitmek - pêşwaziya (yekî) (birini) karşılamaya gitmek - pêşwaziyê karşilamaya gitmek - piyariya Xwedê Hakkın rahmetine kavuşmak - qebûlê tumek, dîvaler tumek (kaba, olumsuzluk) * eger ni fira jimêk heç qebûlê de her de çavên te kor bîlîn avradin, dema tu tarso şa gozin kor elis - rehîna Xwedê Hakkın rahmetine kavuşmak (veya Hakkı kavuşmak, Hakkı yürümek), ruhunu teslim etmek - rehîmeta Xwedê Hakkın rahmetine kavuşmak (veya Hakkı kavuşmak, Hakkı yürümek) - rehmetê Hakkın rahmetine kavuşmak (veya Hakkı kavuşmak, Hakkı yürümek) - rehmetê ölmek - riya bebalan revalête gitmek - secedeyê secedaya varmak (veya kapınmak) - serê serêre gitmek - ser (tiştêkî) (bir şeyin) başına geçmek * de her ser kurê xwe isîm başına peççek - ser elîê (yekî) bir kadını evlilikle ilişki de bulunmak - ser elîê hey bîrîniyê cinsel ilişkide (veya birleşimde) bulunmak - ser cîlê xwe 1) yatağına gitmek 2) gerdeğe gitmek, cinsel ilişki de bulunmak - ser elîz çeyîz gûnneye gitmek - ser dînê (yekî) başkasının dinine geçmek, din değiştirilmek - ser dîmenê dînen tutmak, dînen yönetmek - ser erka xwe 1) görevine başlamak 2) sîlê baş etmek (zakerlikte) - ser hev çekilmek * çû çîne hev û dîu elbisele: çektîş - ser hêwayê kuma üstüne gitmek, üstüne varmak (evli bir erkekle evlenmek) - ser jîmê üzümê varmak (evli bir erkekle evlenmek) - ser kurin û kurşê (yekî) - e ayak uydurmak (kendî gidis ve davranışını başkasının üzerine tenzelenek) - ser kurinê tebiêtê (yekî) havasına uyumak - ser kurruê (yekî) akıntıya kapılmak (ekilde kalarak bir kıyım veya toprak gün davayışlarını beşmensmek) - ser malê iç güveyi gitmek, güveyi gitmek.

uç güveyi olmak - ser mehserean bağ borluk (bağın ürünlerini toplamak) - ser ni vîna xwe 1) yatağına çıkmak 2) cinsel ilişki de bulunmak - set rezan bağ evine çıkmak - ser rîhelê çeyîz gûnneye gitmek - set serê (yekî) abdanmak (bir şeyin veya kimsenin üzerine çöküp çullananak) - ser tebiêtê (yekî) akıntıya kapılmak (ekilde kalarak bu kıyım veya topluluğu davranışlarını beşmensmek) - ser telefonê telefona gitmek - ser termê (yekî) cezaesi tın üstüne gitmek - seyranê (an jî gerê) seyranı çıkmak, gezmeye çıkmak - serê 1) tanımlanmak 2) bütanmak, netice almak, hedefe ulaşmak - şîna (yekî) teserüye gitmek * um çûn şîna apê Nasîr Nasîc amcîmî tîzîyesine gidik - şî koçaya varmak - û butin 1) gitip çıkmak (bir yere ilk bir gelmek) 2) dönüp dölmek (veya dönme dölmek), gezinip durmak 3) gidis gidis (veya dîrîç) 4) bir aşığı bir yukarı * Elî li kuçê diğû û dîhat Alî sokakta bir aşığı bir yukarı gezîmîyerdî 5) girdir çıktır (bir şeyin gelir ve gider, elile edile ve kaçırılır) * hûm dîkarin çün û hatîna ve dîkanê jî min plis belin bu dîkkînin girdîsin çîkusîm hana serak dîrsînîz - û hatin bi şîraulî torpın şîkîrdîn seyreyê iyîdîr (görülmeyi, konuşmaya sıklıkla bulunmak değîrdîr) - û neçûn ölümle buzin bîruna gelmek - û nehîtin gidip gelmemek - vî serî hatin vî serî aşığı yukarı (yürümek) - wê dînyayê ahîretî (veya obun dînyayî) bîrlîmek - xwezîghîyê dîrûr gitmek, kîr istaneye gitmek - zeyî el üstüne gitmek, evlenmiş kızların babası evine ziyâretle gitmek eylem - a ber hev nî bağlaşîna - a hîş hîş dîmîna - a il kulîkîn ataya çekme, atıcılık - a li kalîkîn xwe nîya çekme, çîmek - a ser mîlê rîvî kadîmla evlenen erkeğin kadînin evine taşınması - a ser waban yuvaya dîrîç - a secedeyê secedaya varma - a şer seçîr, savasa gîrîna - a te hebe veğera te tunc be gidîsin olsun dîrîşîn olmusun, gidip bir daha gelmişem - a xêrlîstîniyê (yekî) sola yaldîme gitmek * çû 1) gîrî hêra ku dîktor gîrîştê mîrîk mîr çû dîktor yetîşînceya kadîr adî nî oldu gîrî 2) gîrî hemîr ev jîmîkî jî te nî jîzîm e, mîrî da û çû mîdîrîn bî kulîkîn sena luxîmîyî, verdîm gîrî * çû bîlî vî nîgerîya îad jî û edî nehîfî gidîs e gidîs * çû hacê kîr veğeriya gîzîm eskî hîmîmîn eskî wî * çû hew çû (an jî tî) gîrî gîler (da nî gidîç) * çû heyîa bavê çûna de u ser da Dînyaya pîrînce gidîrken evdeki bulgurdan olmak * çû heyîa de çûna bavê lî ser kîr Dînyaya pîrînce gidîrken evdeki bulgurdan olmak (oç almaya gidîrken kendîni de gîrî) * çû jî te ser yîndîr, isîm bîlî * çû ku rîweste kan bî zerarê nîweste, bay lî kerî

radiveste baba suyuyla meşkul * çü qediya oldu bittü * çü seferê hata dîta wekî kerê berê eski hamamî eski tas tîleşîşen bu şer yakî * diçe ba kê bi zîntanê wan zehêr di-de kînan zîntasîna bîçerse çûn rûçûşîni çûnîr * diçe ba kê waka wan lê dişe kînan ambasîna bîmêre çûn larkusîni çûnîr * diçe elhê xeneqêrê, naçe çahê zehêrê darbe kerî lîf haçer yaresandan belerdîr * neçûn dibistanê axulu asmek * nedîçû tîran îro dîkewe torbeyan şah îken şahbaz olmak * neçûn ser hev ayusmamak, ayrı düşmek * ramanên me neçûn ser hev fûşûncelênîz ayır düştu * neçûn serî 1) gûdak kalmak * ev tevger neçû serî bu hareket gûdak kaldî 2) şaya düşmek * neçûn xwarê yenîle yut-1)un çûn deçûl, yenînevecek niçlikte olmak * nedîçû tîran îro dîkewe tûrijkan şah îken şahbaz olmak

çünava m. batı, gürp

çün ava *baş* barmak, gürp çün ek (ay, güneş, yıldız gibi) gûk çünlerî çün) * heyv çü ava ay batı * rûj çü ava güneş batı

çün ba hev *ber* 1. emel ilekile bulunmak 2. çifleşmek (erkek ve dişi hayvanın dolanmak için bir araya gelmek)

çün bar *el* gecek, geçeri (beğenilen, muşkul)

çünbarî m. geçelik, geçeliklik (sarımsı olma durumu)

çün ber hev *ber* 1. kıyaslanmak * Zîntanê Kurdî û Tirkî net naçî ber hev Kurçe u le Tîrkçe kıyaslanmaz 2. yakışmak, uyusmak, birbirini layik olarak * bûk û zava neçîn ber hev gelîr de damar hic barbarine yakışmayar 3. bağdaşmak, uyumak

çün binî *baş* çökme (dibe oturmak) * telpe çehweyê çûnê binî kalverîr çarman dibîne çûnîr

çünçik m. poçuk

çündin m. güne, gidış

çündin *baş* çünmek - ew - e gidış o gidış

çün dîlê hev *ber* anlaşılmak, mutabık kalmak, anlaşmak

çündox m. 1. gidici (kızıl olmayan) 2. gâdir, yolcu (yitirmesi umutlu hasta, çünçê zîre - a'ân) * neşweç çündox e hasta gidici 3. olumsuz (can çekmeye) - e o yolun yolcusu (sarıncle sonuçlanmasa bir durumda olan kişiye)

çüneçûne m. muzmazlık

çüneçûne *kîrîn* *baş* muzmazlık yapm. k

çünehat m. 1. gidış gelis, akis 2. gidış gelme temas 3. gidış gelis (veya dönüş) 4. gelgit (doğulu gidip gelme) 5. trafik 6. yer trafik, gidış gelis düzenli hareketlerde bulunan kişilerin bir yere gidış gelisi; 7. ulaşım, muvazala (yitirmesi yuler arasında gidış gelis); 8. gidış olup donuşu olmayan - rawestîn (bu jî sekûnîn) gidışucler ikunmak

çünçev m. kapsama (birle mücadele)

çüng *baş* suçluc

çünge m. çün

çüngeh m. güzergâh

çün hacê 1. hacca gitmek (Müslümanların hac amacıyla Mekke'ye gitmek) 2. hacca gitmek (Hıristiyanlar kutsal yerece gitmek)

çün hat m. 1. gidip gelmek, irtibat 2. gelgit (başuna gidip gelme)

çün hev *baş* 1. (birbirine) girişmeye yeltenmek, girişmek, kaçışmak 2. çökme (başarılı kalmak) * çunış çü hev kumış çektî 3. toplanmak (kumuş çökme) 4. uşlanma

çünkî m. bir ölçü birimi

çün lîs *baş* çünçlemek

çün rüyê hev *ber* çünçmek

çün ser hev *ber* 1. bulunmak 2. çökme (dara-lip kalmak) * çunış çü ser hev kumış çektî 3. çökme (ikunış çün) 4. utalmak 5. berzastemek

çün serdîniyê *baş* 1. ziyarete emek 2. ziyarete gitmek

çün serî *baş* 1) serin etmek 2. tamamlanmak, sonucu vaktik

çünshutîn m. 1. gidış gelis 2. baş girdi ç kü gürda çiktis (bu şevan gelir ve gider)

çün xwarê *baş* 1. çökmek (bulandığı düzeyden aşağıya inmek, çukurlaşmak) 2. çökme (şakak, avut vb. için, çün doğru gitmek, çukurlaşmak) * çepên wî çübûn xwarê û gerek ji lewaz hêşî avurtlari çök-müş, çök ziyallanışê 3. uşalmak (uçarak çökme) 4. çönmek (toprak veya yapı için; çökme)

çünş m. solucan

çür (I) m. 1. kumüş, sarışma 2. *nîvê* kumal (bu renkten olan) - û keş kuzile sarışın renkte insan

çür (II) m. çür çür çün

çür (III) m. çür (sığır vebası) - keşin çara yn-kalmak

çür (IV) m. 1. kumüş koyun 2. tiftik keçisi

çür (V) m. kama (ayında kaçanılan her parti)

çür (VI) m. hıçlama sayısı (ev bir sefer çünû - iğlîmsa 'em' emel)

çür (VII) m. talar, çaput

çürçürê *baş* axelna bakımdan kaçma

çürçürê revîn *baş* ardına bakımdan kaçmaz çürbîn m. yağmalanma

çür bûn *baş* yağmalanmak

çürbûyîn m. yağmalanma, yağmalanış

çürê m. uşalık (kur çozuk için)

çürîk (I) *nîvê* 1. vavû (insan için) 2. bebek (menec veya küçük çocuğu)

çürîk (II) *nîvê* sarışın

çürîkî *nîvê* sarışınca

çürîkî m. çürüme dolanma

çürîkî *baş* etrafında dolanmak * li dîr wî dîçürîkî etrafında dolanıyurdu

çûrsandin *m* işildarın
 çûrsandin *m* işildatmak
 çûrsîn *m* işildama
 çûrsîn *m* işildatmak
 çûrî *m* kurumluk
 çûrî *m* kurumluk, sarımsak
 çûrkar *m* yağmur
 çûrkazî *m* yağmazlık
 çûrn *m* ufaklık (erkek çocuk için)
 çûrûkiş *m* kapkaç
 çûrûkişker *m* kapkaççı
 çûrûkişkerî *m* kapkaççılık
 çûst *m* otuk * çûst û çeleng otuk ve çelik
 çûş *m* karavana * İpek vala û çûş medîyevîn
 Kurvanî karavanê atîşeyîdu
 çût *m* kay yetli, dayanıklı kumse
 çûv *m* çav
 çûvresik *m* seççe
 çûz *m* çula
 çûzdar *m* 1. çuhlu 2. alîvî çuhacı, çuhacı
 çûze *m* çuha

çûzedar *m* çuha çuhacı, çuhacı
 çûzedarî *m* çuhacılık, çuhacılık
 çûzehîrî *m* çün çula
 çûzik (I) *m* çün hals beklenilme kullanılan bir
 şilâh *m*
 çûzik (II) *m* yecek biçiminde bir usulük
 çûyî *m* 1. gidmiş, geçmiş olan 2. almış gücüp
 gidmiş olan 3. peçmiş 4. geçen (yıl, ay ve
 hafta gün zaman anlatan sözlerle) geçen *
 sala çûyî geçen sene * roja çûyî geçen gün
 çûyîn *m* 1. gidis, gitme 2. gidis (gitme biçimi,
 tempo) * bi vî çûyîne tu dê bi zor bîghîji
 malê ou girîşe eve zor varîse. 3. varma,
 varma * destê min raçê bîhok û bînarê
 wê elim varmaz ayvazma narina 4. (seedeye
 varma) * çûyîna seedeye seedeye varna →
 sermalê diu kaxîna evleren erkegîn kadîm
 evêz fîşmîse
 çûz *m* sürgün (bir bitkide yem süren filiz)
 çûzele *m* sürgün (bir bitkide yeni süren filiz)

D

d, D 1. Kırt alfabesinin heşımı harfi. *dê* seklinde telafüz edilen bu harf ses bilimi bakımından diş eti övümlü kaantılı bir ünsüzdür. 2. *wekê* nola işaretleri harfle tanımlandığınca *we* notası gösterir. 3. Roman rakamlarında 500 sayısını gösterir.

D kên D (doteryum'un kısaltması)
da (I) *w* 1. anne, valide (tekli) *w*z konuşma dilinde 2. *ê* *ana* (çığırma kelimesi)

da (II) *w* 1. sarı anlamlı veriyor * *du* *bi* *nê* *bê* gelisin

dab (I) *w* *âdet*, gelenek * *li* *gorî* **dab** *ê* *nê* *ilên* *mê* *âdet* *wê* *gore* *nê* *gore* ~ *ê* *nê* *ilên* gelenek *w* *gore* *nê* ~ *ê* *nê* *mê* *gore* *nê* *gore* *nê*

dab (II) *w* *uzak*

dabaq *w* *yap*

dabay *w* 1. konu, mevzu 2. konu, bölü, söz konusu (uzerinde konuşulan şey) * *em* *wê* *dabayê* *ji* *careke* *dinê* *wê* *kî* *hê* *ilên* *bu* *hû* *bu* başka zamana bırakılır

dubay *w* konu, mevzu *w* *gorî* *nê* *ê* *hê* *ê* *nê* *ji* *ku* *tê* *ke* *pin*) mevzu bahis konu olan, söz konusu *w* *selberdanê* *saz* *konusu*

dabaşdar *w* *konu*, mevzu

dbax *w* *şip*

dabe *w* *debe*

dabelan *w* *yutulma*

dabelandin *w* *yutma*

dabelandîn *w* *g* *yutma* 1. *yutma* 2. *yutma* (haksız olarak kendine mal etmek zorbalık, *ê* *ê* *ilên* *almak*)

dahelîhan *w* *dabelan*

dahelîhandin *w* *dabelandin*

dahelîhin *w* *yutulma*, *yutulma*

dahelîhîn *w* *dabelan*

dahelîn *w* *yutulma*, *yutulma*

daherandin *w* *şutma*

daherandin *w* *g* *şutma*

daherandin *w* 1. *azdırma*, *azdırma* 2. *saldırma*, *üzere* *saldırma* 3. *saldırma*

daherandin *w* 1. *azdırma*, *azdırma* (az-

dırma *geli* *çin*) 2. *saldırma*, *üzere* *saldırma* 3. *saldırma*

daherandin *w* *azdırılmış*, *azdırılmış* *olan*

daherandin *w* *sal* *bağlama* (veya *utma*)

daherandin *w* *sal* *bağlamak* (veya *utmak*)

daherandin *w* *azdırma*, *azdırılmış* *olan*

daherandin *w* 1. *azdırılma*, *azdırma* (taşkınlıkta)

ilên *gî* *me* 2. *çıkışma*, *üzere* *yürme* 3.

şarışma 4. *harla* *yapma*, *saldırma*, *taarruz*

etme

daherandin *w* *g* 1. *azdırılmak*, *azdırma* (taşkınlıkta *ilên* *gî* *me*) 2. *çıkışmak*, *üzere* *yürmek* 3. *şarışmak* 4. *harla* *yapmak*, *saldırma*, *taarruz*, *taarruz* *etmek*

daherandin *w* *şutma*

daherandin *w* *g* *şutma*

dahestan *w* *bağlama*

dabestandin *w* *bağlama*

dabestandin *w* *g* *bağlamak*

dabestî *w* *bağlı*

dahestîn *w* *bağlama*

dabestîn *w* *bağlama*

dabestî *w* *bağlık*, *bağlı* *olma*

dabey *w* 1. *bölme* 2. *bölüşme*, *ölçtirme*, *paylaşma* 3. *me* *bolma*, *bolü* (*bölü* *varan*, *bolme* *işlemi*) * *kî* *rorî* *ya* *dabeyê* *bölme* *iş*

lema *w* *dahatê* *gê* *dê* *ilên*

dabeşan *w* 1. *bölme* 2. *bölüşme*, *ölçtirme*, *paylaşma*

dabeşandin *w* 1. *bölme* 2. *bölüşme*, *ölçtirme*, *paylaşma*

dabeşandin *w* 1. *bölme* 2. *bölüşme*, *ölçtirme*, *paylaşma* 3. *me* *bolma* (bir *nî* *ê* *iki* *veya* *çîn* *çok* *şu* *parçaya* *ayırma*) 4. *şarışma*, *bölme*, *bolme*

dabeşandin *w* *g* 1. *bölme* 2. *bölüşme*, *ölçtirme*, *paylaşma*

dabeşandin *w* 1. *bölme* 2. *bölüşme*, *ölçtirme*, *paylaşma* 3. *me* *bolma* (bir *nî* *ê* *iki* *veya* *çîn* *çok* *şu* *parçaya* *ayırma*) 4. *şarışma*, *bölme*, *bolme*, *tasnif* *etme*

dabeşandin *w* 1. *bölme* 2. *bölüşme*, *ölçtirme*, *paylaşma* 3. *me* *bolma* (bir *nî* *ê* *iki* *veya* *çîn* *çok* *şu* *parçaya* *ayırma*) 4. *şarışma*, *bölme*, *bolme*, *tasnif* *etme*

dabeşandin *w* 1. *bölme* 2. *bölüşme*, *ölçtirme*, *paylaşma* 3. *me* *bolma*, *tasnif* *etme*

dabeşandin *w* *bolme*

dabeşandin *w* *bolme*

dabeşandin *w* 1. *bölme* 2. *bölüşme*

dabeshün *m* hâlinde, bâlinus
dabeshün *m* 1. bölünme 2. bölüşülme paylaşılma
dabeshün *m* *fi*ğl 1. bölürmek 2. bölüşülmek, paylaşılmak
dabeshüyl *af* 1. bölünmüş 2. bölüşülmüş olan
dabeshüyün *m* 1. bölünüş 2. bölüşülüş, paylaşılış
dabeshü *af* 1. dabêtin (bir değişkene göre hesaplanan sayısal veya oransal değeri) 2. dağılım (ulusal gelirin toplamanın bireyler veya kesimleri arasındaki dağılışı) * **dabeshya**
dabête gelin dağılımı 3. dağılımın (ülâ uretiminde sakkala bulunandıra atıldığı malâta herhangi bir ölçüde verilmesi)
dabeshu *m* 1. bölünme, bölüşme 2. bölüşme 3. ayrılma, bölüşülme, bölünme 4. dağılım → **dabeshetê** gelir dağılımı
dabeshin *fi*ğl 1. bölünmek 2. bölüşmek 3. ayrılmak, bölünmek, bölüşmek, taksim edilmek
dabeshner *af* sakkala, ulâ, taksim edici
dabeshk *af* bölün bölün
dabeshker *af* bölün, bölün 2. bölüş (bir topluluğu, buluşu parçalayıcı, bölme amaçlı olan) 2. *af* bölün bölün
dabeshkerî *m* bölünölçü
dabeshkiri *m* 1. bölme 2. bölüşme paylaşım, itişme 3. *af* bölme (bir ölçüğü iki veya daha çok eşit parçaya ayırma)
dabesh kîrin *fi*ğl 1. bölmek 2. bölüşmek, paylaşılmak, alesmek 3. *af* bölmek (bir ölçüğü iki veya daha çok eşit parçaya ayırma)
dabeshkîri *af* 1. bölünüş 2. bölüşülüş, paylaşılış, itiştilmiş
dabeshêbün *af* bölünmez
dabeshêbünî *m* bölünmezlik
dabeshêr *af* bölün bölün gelin
dabeshêri *m* bölün selliği
dabêzin *fi*ğl geçirmek
dabêz *m* dânişik, dânişiklik * **wan di dabêza** *af* **wê de dabêza** *wê kîrine* kendi aralarında dânişikliğini yapmaları
dabêzi *af* dânişiklik
dabêzin *m* dânişiklik
dabêzla *m* dâniş
dabêzla *fi*ğl dânişmek
dabêzêr *af* dânişêkê
dabêzêr *m* geleceğe
dabêzêrandin *m* geçirmek
dabêzêrandin *fi*ğl geçirmek
dabiburi *af* 1. geçirmek (geçirme işini yapmış olan) 2. geçirmek (temin bakımela gende kalması olan)
dabihurin *m* geçirmek
dabihurîn *fi*ğl geçirmek
dabihurîn *m* 1. ekme 2. ekmek (bir ekmek olarak dârdurma)
dabihurîn *fi*ğl 1. ekme 2. ekmek (bir ekmek olarak dârdurma)

dabihurî *af* ekili
dabih *af* *af* 1. sekant 2. *af* kesme (şerh, a-
 şraf)
dabihurîndin *m* kesme
dabihurîndin *fi*ğl kesmek
dabihurîstandin *m* dizane (yan yana veya üst üste sıralama)
dabihurîstandin *fi*ğl dârmek (yan yana veya üst üste sıralamak)
dabihurîstandî *af* dizili, dizilmiş olan
dabihurîstla *fi*ğl sıralamak
dabihurîstla *m* dizilme
dabihurîstla *fi*ğl dârmek
dabîri *af* kesik, kesilmiş
dabîrin (I) *m* kesme
dabîrin (II) *m* aşığız, doğru geçirmek
dabîrin (II) *fi*ğl kesmek
dabîrin (II) *fi*ğl aşığız doğru geçirmek
dabîtin *m* 1. kaymaz bir şey, bir yere bırakılmak veya belli bir yere yerleştirme) 2. indirme
dabîtin *fi*ğl 1. koymak (bir şeyi bir yere bırakmak veya belli bir yere yerleştirme) 2. indirmek
dabî *af* gelecekte
dabîbün *m* gelecekleşme, geleceğeleşme
dabî bün *fi*ğl gelecekleşmek, geleceğeleşmek
dabîbün *m* gelecekleştirmek, geleceğeleştirme
dabî kîrin *fi*ğl gelecekleştirmek, geleceğeleştirilmek
dabîn *m* 1. sağlama, temin 2. sigorta, güvence
dabîn bün *m* 1. sağlama, temin edilme 2. sigortalama
dabîn bün *fi*ğl 1. bulunmak, sağlanmak, temin edilmek 2. sigortalama
dabîn bünî *af* 1. sağlanmış, temin edilmiş olan 2. sigortalı, sigortalanmış olan
dabîn bünî *m* 1. sağlanış, temin edilmiş 2. sigortalı
dabîner *af* sağlayıcı, karşılayıcı, temin edici
dabîneri *m* sağlayıcılık, temin edicilik
dabînkîr *af* 1. sağlayıcı, temin edici 2. karşılayıcı 3. sigortacı
dabînkîrî *af* 1. sağlayıcı, temin edici 2. karşılayıcılık 3. sigortacılık
dabînkîrî *af* sağlayıcı, karşılayıcı, temin edici
dabînkîri *m* sağlayıcılık, temin edicilik
dabînkîrin *m* 1. sağlama, temin etme 2. giderme, sağlama 3. sigortalama → **elwêkî susyan** sigorta → **gwanê hoyan** sigortası
dabîn kîrin *fi*ğl 1. sağlanmak, temin etmek 2. gidermek, sağlanmak * **ha ji te re bi vt pereyê** **pewîstiyê** *wê dabîn bike* al bir parayla ihtiyacını gider 3. sigortalamak
dabînkîri *af* 1. sağlanış, temin edilmiş 2. si-

güçlük (siye talâneti olan)
dâhilî *m* ge. aneksellik
dâhilî *m* tombul
dâhilîbûdî *m* tombulluğu
dâhilî hüm *ğğh* tombulluşmak
dâhilîkirîn *m* tombulluştu
dâhilî kirîn *ğğh* tombul aşermak
dâhilîlî *m* tombulluk
dâhulî *h* tombulca
dâbör *m* 1. geçme 2. geçim
dâbörârdîn *m* 1. geçme, geçme 2. geçme
 (bu sîye, yarama, oluma, kalma)
dâbörârdîn *ğğh* 1. geçirmek 2. geçirmek (bir
 süre yaşamak, yaşamak, kalmak)
dâbörhüm *m* geçme
dâbör hüm *ğğh* geçmek
dâbörî *ol* 1. geçmiş (geçme - şun yapmış olan)
 2. geçmiş (zaman bakımında geride kalmış
 olan) 3. *m* geçmiş, uzat.
dâbörin *m* 1. geçmiş, geçme 2. trafik 3. geçim-
 me 4. transit -a *xwe* kirîn geçirmek, geç-
 imi sağlamak
dâbörîn *ğğh* 1. geçmek 2. geçmek (bu yön-
 dan girip öte yarıdan çıkmak) 3. geçmek (bir
 yer aşmak öbür yana ulaşmak) 4. geçim-
 mek
dâbörkirîn *m* geçime
dâbör kirîn *ğğh* geçirmek
dâbörçe *m* dabuka
dâbûn *m* çene
dâbûn *ğğh* emek * zî dâbe çemek *m*
dâçek *zere* elat. lğçç -a dî dî v p x istîlâ
şîvâd *şîvâd* şebeli -a dîbare tekâr anan e-
 dâlar -a hevedudani niyeşk edâlar -a ne-
 yîni otunsuz edâlar -a sedemî rekensellik
 elatî -a *xwe* çî şîvâ elatî
dâçekalar *zere* elatî. lğçç
dâçemândîn *m* 1. ökme 2. eğme
dâçemândî *ğğh* 1. bükme 2. eğmek
dâçemândî *m* 1. bükük 2. eğik
dâçemîyayî *ol* 1. bükük 2. eğik
dâçemîn *m* 1. bükülme 2. eğilme
dâçemîn *ğğh* 1. bükülme 2. eğilmek
dâçikârdîn *m* 1. dikme (bir cisim dik olarak
 durdurma) 2. dikme (yetişirmek için bir bu-
 kayı toprağa yerleştirme) 3. saplama, sapla-
 yış, rekzetmek
dâçikârdîn *ğğh* 1. dikmek (bir cisim dik ola-
 cak durdurmak) 2. dikmek (yetişirmek için
 bir bitkiyi toprağa yerleştirmek) * *dar* dâçî-
 kârdî *ğğç* dikti 3. saplamak, rekzetmek
dâçikârdî *ol* 1. dikili * şîvâ dâçikârdî dîkî
 çubuk 2. *m* pi
dâçikîlârdîn *m* 1. dikme (bu cisim dik olarak
 durdurma) 2. dikme (yetişirmek için bir bi-
 tkiyi toprağa yerleştirme) 3. saplama, sapla-
 yış
dâçikîlârdîn *ğğh* 1. dikmek * *ala* dâçikîlârd
 bayrağı dikti (bu cisim dik olarak durdu-

ruk) 2. dikmek (yetişirmek için bir bitkiyi
 toprağa yerleştirmek) 3. saplama
dâçikîlârdî *ol* 1. dikili 2. saplı
dâçikîlîn *m* 1. dikilme, dikilış 2. saplanma,
 saplama
dâçikîlîn *ğğh* 1. dikilmek 2. saplanmak
dâçikîn *m* 1. dikilmek, dikilış 2. saplanma,
 saplama
dâçikîn *ğğh* 1. dikilmek 2. saplanmak
dâçirtârdîn *m* 1. yüzmeye (denizi yüzmeye) 2.
 yüzmeye (deniz yüzmeye gibi)
dâçirtârdîn *ğğh* 1. yüzmek (deniz ni yüzmek)
 2. *y* yüzmek (deniz yüzmek gibi)
dâçirtîn *m* dâçirtârdîn
dâçilînîsârdîn *m* soldurma
dâçilînîsârdîn *ğğh* soldürmek
dâçilînîsîn *m* sağma
dâçilînîsîn *ğğh* soldürmek
dâçûn (I) *m* 1. güler, masraf 2. *ke* güler, mas-
 raf (gülmekle gelecek değerler karşılığı ya-
 pılan harcama) * *dâhat* *û* dâçûnîni rûberî
 hev bike gelî de gerdîkî karîşîştîr -a *ğış-*
if (m) (i) yayış) gelî gelî pîler
dâçûn (II) *m* yenilme, yenilgi
dâçûn *ğğh* yenilmek, mağlup olmak
dâçûnî *m* yenilgi
dâd (I) *m* 1. ana, anne (çocuk dilinde) 2. eci
 anne (ana) çocukların büyük annelerine veya
 o yaşta ki kadınlara verilen ad) 3. dede
dâd (II) *m* 1. adaleti lûre 2. adaleti (herkese
 kendine uygun düşünme, kendi hakkı olanı
 verme) - *pêk* anîni adaleti doştîmak
dâdî *m* ana, anne * *ne* dâdîni ye *ne* baha ye se-
 rîyekî beredî ye *ne* am var *ne* baba başîvîş
 keserîni tekîşî
dâdînî *m* dâdînî, dâdîni
dâdînî *m* dâdînî, dâdînîlik
dâdînî (I) *m* 1. Karpına, karpına, kapotuk, Ka-
 pıncı 2. karpına, karpına (çalışmaz, iş ve
 görev yapamaz duruma geçme) 3. kilitli-
 me, atılma
dâdînî (II) *m* 1. karpına (birdenbire yakalayın-
 cak), çekerek alma) 2. karpına (uzun parçala-
 nın) 3. karpın karpına 4. vurmak, yakmak 5. sal-
 dırma 6. karpına -ünene 7. karpına 8. bîrme
dâdînî (III) *m* tutuşturma, yakma (ateş yakma)
dâdînî (IV) *ğğh* 1. kapınmak, kapotmak * *derî*
dâdînî kapıni çapınmak * *çavê* *xwe* dâdî
 gîrdîni kapîni 2. kapınmak, kapotmak (ça-
 lışmaz, iş ve görev yapamaz duruma geç-
 meci) * *derîyê* fabrikîyê *dâdînî* fabrîkîni
 kapîni 3. kilitlenmek, atılmak * *derî*
dâdî kapıni kilitledi
dâdînî (III) *ğğh* 1. kapınmak (birdenbire yakala-
 yarak, çekerek almak) * *mîn* dâdîni kevirêkî
 bir taşî kapîni 2. kapınmak (uzun parçala-
 mak) * *pur* dâdîyê bîzîni kurt keçîyî kapîni
 3. kapıp kaçmak 4. vurmak, yakmak 5.
 saldırmak * *şîvân* *xwe* dâdîni *es* an ar emî

saldinêla 6. korîmek, tûnemek 7. kaymas 8. ortmek – (yekî) tabirê) saldinmek
dadan (II) *lêg* tûngûrîmek, yakmek çetes yakmek)
dadar *af* âdil
dadawer *af* adalet, âdil
dadawerî *af* adaletîlîk, âdillîk
dadawî (II) *af* 1. kapalı, kapamk * derjyê **dadawî** kapalı çapı 2. kapalı his yeri ten, çarçma suresi sona çunış 3. adlî u. adlî korîlemek * derj jî hündür ve **dadawî** ye çapı çenên xêlî
dadawî (II) *af* korîmek, tûnemek
dadawî (III) *af* tûngûk, yarik çetes)
dadawîbûn = 1. korîlîk, kapamkîlîk 2. korîlîk (s. yeri çin)
dadawîkirin *af* yakmak, tûngûrîmek
dadawî kirin *lêg* yakmak, tûngûrîmek * ağır **dadawî** kirin çetes yakmak (veya tûngûrîlîk)
dadawîlî *af* 1. kapalılık 2. kapalılık his yeri çin)
dadbarî *af* yargı
dadbarîbûn *af* yargılaşma
dadbarî bûn *lêg* yargılaşmak
dadbarîkirin *af* yargılama
dadbarîkirin *lêg* yargılaşmak
dadbarker *af* yargılaşıcı
dade *af* dadî, sal amse
daderiya çunî *af* sic dokumare neden ulm bir hastîkê
daderî *af* diya verme, açkıama
daderîlî *af* e çime
daderîlî *lêg* çesîmek
dadê *af* amse hekîrsîz korîşmalarda)
dadgeh *af* 1. mahkeme (yargı yeri) 2. mahkeme (dava, şoruşma) * **dadgeh** tam heft sal şewarmê kîr mahkeme rûn yerdî şudî 3. adlîye ihûsîk ve adalet işlemlerî çînen devlet kuruluşları 4. adlîye, adalet sarayı (hukûk ve adalet işlemlerî gönen tesmî yapı) **→** adlîyê sultî mahkemesi **→** bahtî yakmak mahkeme **→** bazirganî *biq* ticaret mahkemesi **→** bî-hîluf (am jî bîşay) *biq* yargıtay, yüksek mahkeme **→** bîrdêvehîrînê idarî mahkeme **→** cezayê giran ağır ceza mahkemesi **→** cezayê yek mahkemesi **→** **cedabîyê** ceza mahkemesi **→** **dadî** navnetewegî hîstiyarîşî adalet dîwanî **→** **dadwerîyê** adlîye mahkemesi **→** **destbalatîdur** yetkî mahkeme **→** **erîna** tevîz mahkemesi **→** **geftîhuk** mahkemesi **→** **gunchan** çarçet mahkemesi **→** **îstîhafê** vînaî mahkemesi **→** **gehî** mahkeme **→** **teşkîrî** askerî mahkeme **→** **libevanîne** sulh mahkemesi **→** **nûkatîne** sîraf mahkemesi **→** **olî şerî** mahkeme **→** **rêvelî-tîrê** dîvî mahkeme **→** **serbazî** askerî mahkeme **→** **seretayî** nazîrlîk veya sergî mahkemesi **→** **sizayê** ceza mahkemesi **→** **şarî-**

werî sivil mahkemesi **→** **şarî** amîk ceza mahkemesi **→** **tolê** ceza mahkemesi **→** **teşîrîf** yargıtay **→** **tûngûdîne** hukûkî mahkemesi
dadgehî *af* mahkemelek * *af* Kerekî **dadgehî** ye bî mahkemelek bir ş
dadgehîkirin *af* yargılaşma
dadgeh kirin *lêg* yargılaşmak
dadger *af* *af* yargı, hâkim II **dadgehî** jî **hem-**
berî **dadger** bîş *û* pis jî **dermekel** mahkeme hâkimî karşısında sus-pis adlî **→** **aş-tîyê** sultî hâkimî **→** **pîrsyarîyê** (am jî **stîthî-cîlê**) sorgu yargıcı (veya hâkimî)
dadgerê **pîrsyarîyê** *af* sorgu yargıcı
dadgerê **stîthîcîlê** *af* sorgu yargıcı
dadgerî *af* yargı, hâkimîk, **→** **af** **pîrsyarîyê** (am jî **stîthîcîlê**) sorgu yargıçlığı
dadgerîlî *af* mahkeme, yargılama
dadger *af* **dadger**
dadgî *af* *af* 1. adalet tarafî, adalet yantî 2. savaç
dadgîrî *af* 1. adalet tarafîlığı 2. savaçîk
dadhez *af* adalesaver
dadhezî *af* adalesaverlik
dadîk *af* 1. şarî, amîk 2. dağ
dadîrandîlî *af* yurtma
dadîrandîlî *lêg* yurtmak
dadîrî *af* yurtlîk
dadîrîlî *lêg* yurtlîk
dadîyane *af* adalesîce, adlîlîk
dadî (II) *af* dadî
dadî (II) *af* 1. adalet 2. *af* adlî, tîrel **→** **af** **etv-**
kî sosyal adalet, toplumsal adalet
dadîk *af* dadî
dadîkî *af* dadîk
dadîrî *af* dadîk
dadîkar *af* *af* hâkim, yargı
dadkarî *af* hâkimîk, yargıçlık
dadmend *af* 1. hâkim, yargıcı 2. *af* **dadî**, **ad-**
dalîlî
dadmendane *af* adlîlîk
dadmendî *af* 1. hâkimîk, yargıçlık 2. adales-
lîk, adlîlîk 3. adalet ibarîtesî kendîne çy-
gun düveni, kendi hakkî nîmî verme) **→** **pêk-**
af **af** adalet dağıtmîk **→** **kîstîlî** *nav* **velkû** *af*
af adalet dağıtmîk
dadnas *af* adaletlî
dadnasî *af* adaletîlîk
dadnîvîs *af* *af* mahkeme katîbî
dadnîvîsî *af* mahkeme katîblîk
dadolî *af* dağî, mürebîye
dadparêz *af* *af*, hâk *af* *af* *af* *af*
dadparêzî *af* adlîlîk, hak savınçlîk
dadperwer *af* adaletî, âdil
dadperwerane *af* adlîlîk
dadperwerî *af* adaletîlîk, âdillîk
dadpîrs *af* *af* sorgu yargıcı (veya hâkimî)
dadpîrsî *af* sorgu yargıçlığı (veya hâkimîlığı)
dadstêlî *af* *af* savaç
dadstênlî *af* savaçîk

dadüşin *m.* hakâmet
dadüşin *ğge* hesaplamak
dadvan *m.* 1. hâkim 2. hakem (spor hakemi)
dadvan *m.* 1. hâkimlik 2. hâkimlik
dadwan *berin* d. rulağan (Mabûn cîfusunî)
dadwer *adêr* 1. yargıç, hâkim * li **dadgehê** li
 hemberi **dadwer** his û pis jê derneket
 malikemede hâkimî karasanda sus pis ol-
 da 2. *m.* adaletli, âdil
dadwerane *ê* âdîtare
dadwerî *m.* 1. azâlet 2. adalet (adaleti yerine
 getiren devlet kuruluşu) 3. adalet (hükmece
 kendine uygun düzen, payına uygun veme)
 4. hâkimlik, yargıçlık - **pe**k anin adalet da-
 gûnuk - xistin nav **xekê** halka adalet da-
 gûnuk
dadwerîjî *m.* adaletilik
dadwane *m.* 1. adîye (hukuk ve adalet idarini
 gören devlet kuruluşu) 2. adîye (hukuk ve
 adalet işlerinin göndüğü resmi yapı)
dadwaz *adêr* adaletili
dadkwazî *m.* adaltilik
dadwazname *m.* mahkeme çağrı tebligatı
dadyar *adêr* hâkim, yargıç
dadyarî *m.* hâkimlik, yargıçlık
dafestun *m.* 1. düşürme 2. düşürme (deberini,
 lîzân indirme)
daêkstin *ğgê* 1. düşürmek 2. düşürmek (de-
 gerini, lîzân indirmek)
daf (I) *m.* 1. tel, saç tel 2. at kılı 3. kılcan (at
 koyruğu kılından yapılan tuzak) -ê **spî**
avêtin **pusê** (yekî) saz m., kir düşmek -ê **spî**
avêtin **riyê** (yekî) sokalmê ku düşmek
daf (II) *m.* 1. tuzak (kuşları yakalamaya yarar
 örme veya dizen) 2. kapan 3. meç tuzak (bu-
 tîni güc veya tehlikeli bir durumda düşürmek
 için kurulan düzen) - **dapin** (ar ji **dapin**) 1)
 tuzak kurmak 2) kapan kurmak - **vedan** tu-
 zak kurmak -ê **gur** çekik yaylı kur kapan
daf (III) *m.* nek - lê **dam** (ar ji xistin) itekle-
 mek
dafandin *m.* iteleme, itekleme
dafandin *ğgê* iteleme, itekleme
dafdan *m.* iteleme, itekleme
daf dan *ğgê* iteleme, itekleme
dafdayîn *m.* iteleyiş, itekleyiş
dafik *m.* 1. tuzak, kuş nar, kuş tuzak (kuşları
 yakalamaya yarar örme veya dizen) 2. kılcan
 (at koyruğu kılından yapılan tuzak) 3. kapan
 4. meç tuzak (birini güc veya tehlikeli bir
 durumda düşürmek için kurulan düzen) - **da-**
nîn 1) tuzak kurmak 2) kapan kurmak - **ve-**
dan tuzak kurmak - **vegirtin** (ar ji **vevan-**
dan) tuzak kurmak
dafikdanî *m.* tuzaklılık, tuzak kurma
dafik danî *ğgê* tuzaklamak, tuzak kurmak
dafikdar *adêr* tuzaklı
dafik vedan *ğgê* tuzak kurmak
dafik vegirtin *ğgê* tuzak kurmak

dafîndanin *m.* düşürme (tezâğê, çukura vb
 seyler için)
dafîndanin *ğgê* düşürmek (tuzâğê, çukura vb
 seyler için)
dafîlîn *m.* kurtulup aşağı düşme
dafîlîn *ğgê* kurtulup aşağı düşmek
dafîlî (I) *m.* kaçık (ilimî) kaçmış (çorap vb.) *
 di **piyê** **wê** de **gureyêke** **dafîlî** **hebû** (yağın-
 da kaçık bir çorap vâdi)
dafîlî (II) *m.* 1. kurgin (çok ağır hasta) 2. olesi:
 gebereni - **bûn** kurgin olmak
dafîlîn *m.* düşme (tuzâğê, suya, çukura düşme)
dafîlîn *ğgê* düşmek (tuzâğê, suya, çukura
 düşmek) * **dafîlî** **dafa** gur kurt kapanına
 düstî
dafîlîbûn *m.* kaçıklık
dafîlîjî *m.* kurginlik
dafîraştin *ğgê* tuzaklamak * **lîngê** **xwe** **dafîrê**
 ayuğmî azat
dafîrîn *m.* aşağıya doğru kırılma
dafîrîn *ğgê* aşağıya doğru kırılmak
dafîrdan *m.* itekleme
daf lê **dam** (ar) itekletmek
dafîxistin *m.* itekleme
daf jê **xistin** (ar) itekletmek
daf **vedan** *ğgê* tuzak kurmak
dager *m.* 1. donmuş 2. dönmeç (bir durumda,
 cîşimcede, tîzîna aşama) 3. yaylıdan imne
 zaman * ji **hîgerê** **hetê** **dagerê** yaylıya
 çetîna **zawandîn** imne zaman na kadar
dagerandin *m.* 1. çevirme, döndürme 2. geriye
 döndürme 3. ağırlama 4. başkalaşım 5.
 dönüştürme (başka bir şekilde çevirme) 6.
 karşılaşma
dagerandin *ğgê* 1. çevirmek, döndürmek 2.
 geriye döndürmek 3. ağırlamak 4. başkalaş-
 ımak 5. dönmek (başka bir şekilde çev-
 irmek) 6. karşılaşmak
dagerandî *adêr* 1. döndürücü, olat 2. dönüştü-
 rülmeç (başka bir şekilde çevirilmis) 3. sarkık
 * **pozê** **dagerandî** sarkık burun
dagerdê *adêr* donmuş
dagerêk *adêr* donmuşluk
dagerî (yay) *adêr* 1. değirmen, dönüştürülen 2.
 kurt (gencliği ve koptuğu kalmaması)
dagerî *m.* 1. dönme, geri gelme 2. dönüşme 3.
 dönüşme (dönüşüm, transformasyon) (ben-
 zeme) 4. imne, dönme (yukarıdan aşağıya
 doğru gelme) 5. ağırla, imne, sarkık 6. baş-
 kalaşım 7. sapma (önceden belirlenmiş res-
 pil, ölçünce, görüiş, amaç veya ilavranıştan
 ayrılma) 8. sarkık 9. karşılaşma
dagerî *ğgê* 1. dönme, geri ge.mek 2. do-
 nüşmek * **camêr** **ne** **hîna** **berê** **ya**, **dagerî-**
yayê **adêr** **eskî** **gî** **değî** **dönüşmê** 3. dön-
 müşme (benzenişme) 4. imnek, dönme
 (yukarıdan aşağıya doğru gelmek) 5. ağı-
 rlık, imnek, sarkık * **êdî** **roj** **dagerî** **vabû**
 güneş ağırlık arık 6. başkalaşmak 7. sap

mak (örneğin belaklımsı tespri), düşüme, görme, okuy veya dövmekten ayrılmak) 8. arkmak 9. kırılmak * **kepek di muh bayê de êdi dageriyaliê** kız baba emme arkak kullandı

dagerinek *f. w.* denizaltımaç

dageriner *m.* denizaltımaç

dagestin *m.* istama

dagestin *êg.* istamaç

dagestê *m.* istamaç

dager *m. w.* istama, yimetic

dagerê *m.* istama, yimetic

dagerîn *m.* 1. domak 2. istama edilmek, yarılmak

dagerin *êg.* 1. domamak 2. istama edilmek, yarılmamak

dageriti *m.* istamaç k. yarılmak

dagerandij *m.* 1. domatma 2. istama etme yimetic

dagerandij *êg.* 1. domatmak 2. istama etmek, yarılmak

dageran *m. w.* çekip çeviren istamaç

dagerani *m.* çekip çevirme

dagerîn *m.* istama

dagerin *êg.* istamak, domamak

dayl *m.* yapı

daylgeh *m.* istamaç

dagiri *m.* 1. işgal 2. ista

dagerin *m.* da ur * **damezirana dagerinê ya benzêne** benzin dolmuş istama

dagirker *m. w.* 1. işgalci 2. işğâl dagirker işgalci güçler 2. *m. w.* istamaç

dagirkerane *m.* işgalci

dagirkerî *m.* 1. işgalcilik 2. istamacılık

dagirkirin *m.* 1. işgal etme (bir yer) savaşla etme geçirmek 2. istila etme

dagir kirin *êg.* 1. işgal etmek (bir yer) savaşla etme geçirmek 2. istila etmek

dagirkiri *m.* 1. işgal etme iş 2. istila edilmek istama

dagirtin *m.* 1. domak 2. doldurma (dolu duruma getirme) 3. dolulma (ateşli silahlar için, içine mermi verme) 4. doldurma (bildiği, çizdiği, işi gözü bulağı kağıtları baş yerlerini kapamaları) 5. *m. w.* doldurma (bujiyi başkası için kolu düşürmek duruma getirme) 6. dolulma (ses, kokuyu yayılıp kapama) 7. doldurma (ses kaydetmek) 8. dolma yapma 9. dolma yapma

dagirtin *êg.* 1. delmek (dolu duruma getirmek) 2. dolulmak (ateşli silahlar için: içine mermi atmak) * **living stadigirtê di dila wî tûgê** delmekuma beyazardı 3. dolulmak (bilgiye, çizmeye, işe et. basılı kağıtları baş yerlerini kapamaları) * **çihê vala yêti falibrayê dagire latumma** baş yerleri doldurdu 4. *m. w.* dolulmak (bujiyi başkası için kolu düşürmek duruma getirmek) * **ez bayê bawer lîti ku wê sevê jina wî**

ew dagirtiye o gece, karımı başı dolmuş olduğum erinmiş 5. dolulmak (ses, kokuyu yayılıp kaplamak) * **bêhna xwarinê ude dagirtave** odayı yemek kokusu doldurmuş 6. dolulmak (ses kaydetmek) * **band dagirtiye** kasetli dolulmuş 7. dolma yapmak 8. dolgu yapmak

dagirti wî 1. dolu (baş karımı) 2. dolu (ateşli silahlar için, içinde mermi vermesi için) * **lemançe dagirtî ye, hay jê be tawerê dîkelur, dîkêatê** 3. dolu, yükü * **vê carê bennameya me dagirtî ye** programına bir şeyler ek yoldu 4. yükü (bir şeyden özerinde çak halından) * **mîn ew di rewêke dagirtî de dît** onu istem yüklü bir şekilde gördüm 5. *m. w.* dolulma yakını, baki etmesi 6. dolulma

dagirtûn *m.* doluluk

dagiyandin *m.* yapılmak

dagiyandin *êg.* yapılmak, tel veya sopa ile vurmak) * **çileyek avêrê tokaçê yapıyandi**

dagir *m.* dagir

dagir kirin *m.* dagir kurt

dageherandin *m.* 1. değiştirmek 2. dönüştürmek

dageherandin *êg.* 1. değiştirmek 2. dönüştürmek

dageherin *m.* 1. değiştirme 2. dönüştürme

dageherin *êg.* 1. değiştirmek 2. dönüştürmek

dageherinî *m.* dönüştürme, transfer etme

dah *m.* dah

dahat *m.* 1. gelir, hisse (bir kimseye veya topluluğa belli zamanlarda, belli yerlerden gelen para, varda) * **dahata îro ya dikanê hindîk e** bugünkü dukkanın hissesi az 2. gelir (bir ekipmanın hissesi belli bir süre içinde kazandığı para, varda, irat) - **ê dahî qên gelî g der - û rêqên ge û gîder - a la-yekî yan gelî - a nevale geyi safî nasîlat - a neteweyî mîli gelî - a neteweyî ya nevale geyî safî mîli nasîlat**

dahatin *m.* 1. imme (yükarıdan aşağıya doğru gelme) 2. imme (bir taşın veya bir şey bayıramdan yere bakma) 3. imme (soğuk imme) 4. dirme 5. imme, nazlı alma 6. yağma (karı için) 7. doğurma (bir yarı çıkarırken obur yarı kalmak) 8. batma, (gök cisimleri için) - **herê kar yağîsî - a rengavî az lîniş**

dahatin *êg.* 1. immek (yükarıdan aşağıya doğru gelmek) 2. immek (bu taşın veya bir şey bayıramdan yere bakmak) * **jî erêyê dahatî arabadan indî** * **jî herêyê xwe datê atirdan m vor** 3. immek * **dêrî singê mîli dahatî goşum indî** 4. alımek * **Kela wî dahatî sipîlêci dîndî** 5. immek, nazlı almak * **Quran dahatîye erêdê** Kolar imme 6. yağmak (kar için) * **herê dahatî kar yağî** 7. soğumek (bir yarı çıkarırken obur yarı kalmak) 8. batmak (gök cisimleri için) * **ne êvarê datê**

ne sibelü ve'â re' ikşâm beriyer-ne sabâh de'ğüye'

dahali *m* 1. gelecek 2. gelir 3. sey, ahdî * tu dahaliyê arîyan î? serî nî lîm soyman buanî'

dahatû *m* gelecek, ahdî fâha gelinenîş yaşana cak zaman. (sükbat) * ew der barê dahatû-ya me de biyyar dîde geleceğim z hakkî-ya a kamp veriyer-ya nêzîk yakîn gelecek zaman

dahatûnas *isim* gelecek bilinen

dahatûnasî *m* gelecek bilimin

dahatûparêz *isim* gelecekçî

dahatûpanêzi *m* gelecekçîlik

dahatûya nêzîk *isim* vakat gelecek zaman

dahatûya pêş *isim* gelecek zaman

dahatûyan nîm gelecek bilimin

dahatûzanî *m* gelecek bilimin

dahha *isim* yitiri bayar

dahelandin *m* 1. indirme (yüksekten veya yukarıdan aşağıya inmesini söylemek) 2. indirme 3. sarkıtma

dahelandin *isim* 1. indî mek (yüksekten veya yukarıdan aşağıya inmesini söylemek) 2. daldanmak 3. sarkıtılmak

dahelî *isim* sarkık

dahelîn *m* 1. inme 2. dâima 3. sarkıtma, sarkık

dahelîn *isim* 1. inmek 2. dâimatik 3. sarkıtılmak

daheristin *m* 1. sarkıtma 2. dökülme

daheristin *isim* 1. sarkıtılmak 2. dökülme

daherizandin *m* sarkıtma

daherizandin *isim* sarkıtılmak

daherizin *m* sarkıtma

daherizin *isim* sarkıtılmak * nebi'î ilî hîya ewe

daherizî sakîm yelmadîm sarkıtayistin

dahêfandin *m* 1. indirme 2. sarkıtma

dahêfandin *isim* 1. indinmek 2. sarkıtılmak

dahêfandî *isim* 1. indî, indinilme 2. sarkık, sarkıtılmak

dahêlayî *isim* 1. inmek 2. sarkık

dahên *m* içre * dahêna nîvîşê yozmanî adî

dahênan *m* 1. yazıtım 2. rejî, sîmîye kevan 3.

içre * dahênanî nîvîşê yozmanî adî

dahênanî *m* 1. yazıtım (yeni bir şey yazıtma) 2. bulma, icat etme (ilk kez yeni bir şey yazıtma) 3. sahnelenme, oyunlaştırma

dahênanî *isim* 1. yazıtılmak (yeni bir şey yazıtılmak) 2. bulunmak, icat etmek (ilk kez yeni bir şey yazıtılmak) 3. sahnelenmek, oyunlaştırılmak

dahênanî *isim* 1. icat edilmiş olan 2. sahnelenmiş, oyunlaştırılmış

dahênanî *isim* yaratıcı

dahêner *isim* 1. yaratıcı 2. icatçı, bulucu

dahênerî *m* 1. yaratıcılık 2. icatçılık, buluculuk

dahênjandin *m* oynatılmak

dahênjandin *isim* oynatılmak

dahênjî *isim* oyuncak, canîz

dahênjîn *m* oyuncakçı

dahênjîn *isim* oyuncakçık

dahêlandin *m* dahelârdin

dahêlandin *m* dahelârdin

dahêlgaldin *m* 1. sokmak 2. sokulmak

dahêlgaldin *isim* 1. sokulmak 2. sokulmuşluk

dahêlî *m* sokulmuşluk

dahêlî *m* sokulmuşluk

dahêlî *m* sokulmuşluk

dahêlî *m* sokulmuşluk

dahêlî *m* sokulmuşluk

dahêlî *isim* sokulmuşluk (bir yere sokulmuşluk)

dahêlî *isim* 1. inme (yüksekten veya yukarıdan aşağıya inme) 2. inme 3. çekme

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahêlî *isim* 1. sokulmuşluk 2. sokulmuşluk

dahûrlîn *el* / çözümsüz, tahlîl, analitik

dâim *el* / dâim, sürekli

dâima *b* / dâima, sürekli, sürekli olarak

dâimî *el* / dâimî, sürekli

dâimîbûn *w* / 1. dâim olma 2. dâimîleşme, süreklileşme

dâimî hûn *lâğî* / 1. dâim olmak 2. dâimî olmak, süreklileşmek

dâimî kûn *lâğî* / 1. dâim olma (veya eyleme) 2. dâimîleşme, süreklileşme

dâimî kîm *lâğî* / 1. dâim etmek (veya eylemek) 2. dâimîleşmek, süreklileşmek

dâire *m* / 1. daire (bir yapıya konut olmak kullandığı balmırlardan her biri) * *dâ* ve *vâ* - *hiyâ* de *dâireyân* *bîkârê* *hene?* bu kârda kralık daire var mı? 2. daire * *mîn* *bîhîst* *ku dî* *dâireyêke* *devlere* *de* *dest* *bi* *zebalê* *kîriye* *de* *wê* *dâireyêde* *çalışmaya* *başladı*; *gînî* *dıyrdım* 4. *dâire* (bir yapıya ya gemire belli bir işe ayrılmış bölüm) * *dâireya* *kulturê* *rê* *kolonîzer* *dâiresi* 5. *wel* *dâire* (soyut kavram) *bir* *için* *belli* *statü* *uçtu*; 6. *bu* *dâire* (bir çemberin içinde kalan düzlem parçası) ~ *bî* ~ *gerûn* *kapı* *kapa* *doluşmak*, *gelmek* (her devlet *dâiresine* *baş* *varmak*) - *ya* *congê* (an *ji* *her* *ê*) *her* *dâiresi* - *ya* *devlere* 1) devlet *dâiresi* 2) devlet *kapısı*, *hükümet* *kapısı* - *ya* *dutayî* (dubleks) *dubleks* *dâire* - *ya* *herkatê* *her* *kat* *dâiresi* ~ *istihbaratê* *istihbarat* *dâiresi* - *ya* *tevgere* *hareket* *dâiresi* (deniz yolları işletmelerinde) - *ya* *leşkeriyê* (an *ji* *eskeriyê*) *askerlik* *dâiresi* - *ya* *suetê* *wî* *statü* *dâiresi* ~ *saloxgêriyê* *istihbarat* *dâiresi*

dâirebend *ar* / daire, çember

dâirewî *mo* / *dâirewî*, *dâiresel*

dâireya *istihbaratê* *el* / istihbarat *dâiresi*

dâireya *saloxgêriyê* *el* / istihbarat *dâiresi*

dâk *w* / *daik*

dâketîn *w* / 1. inmek, miş tanaç, yûb, hayvan veya yüksek bir yerden inme) 2. *el* / *cevir*, *alçaltma*

dâketandîn *w* / 1. indirme 2. ağdırma, aşağı indirme 3. çifileştirme (genellikle hayvanlar için)

dâketandîlî *lâğî* / 1. indirmek 2. ağdırma, aşağı indirmek 3. çifileştirmek (genellikle hayvanlar için)

dâketandî *w* / inmiş (veyesine göre aşağıda bulunur, muntaz) * *ev* *der* *hinek* *dâketandî* *ye*, *zêde* *ba* *lê* *hayê* *barsî* *ingîn* *pek* *rûzgâr* *almîyor*

dâketandîbûn *w* / inmişlik

dâketîn *w* / 1. inmek (yukarıdan aşağıya doğru gelme) 2. inmek (bir taşıt veya bir hayvanın deniz yere barınma) 3. inmek (bir yerden başka bir yere gitme, varma) 4. inmek (alçaltıp eski durumuna getirme) 5. inme, düşme (ileğin düşme) 6. inme, eksilme (sayısı azal-

ma) 7. inme (ışık inme) 8. düşme (yağma) 9. düşme (fizik, günc, değeri azalma) 10. kayma 11. ağma, ağır, aşağıya inme 12. alçaltma (yüksekten aşağıya doğru inme) 13. *ev* *alçaltma*, *cevir* 14. çöğme, alçaltma 15. çöğürme (bir yanı çökerken diğer yanı kalkma) 16. çökme (dibe oturma) 17. gerileme, gerilemiş, çöküş, iniş (daha aşağı bir dereceye düşme) * *zêr* *her* *bi* *dâketînê* *ve* *diçe* *alim* *inî* *ye* *geçti* 18. çifileştirme (genellikle hayvanlar için) 19. *wel* *düğü*, *olma*, *üreme*

dâketîn *lâğî* / 1. inmek (yukarıdan aşağıya doğru gelmek) 2. inmek (bir taşıt veya bir hayvanın deniz yere barınmak) 3. inmek (bir yerden başka bir yere gitmek, varmak) * *dî* *çûnê* *xortaniyê* *de* *em* *dâketîn* *ber* *de* *dê* *deryayê* *geşik* *domenîzde* *deniz* *înerdik* 4. inmek (alçaltıp eski durumuna getirmek) * *av* *dâketîye* *sular* *inîş* 5. inmek, düşmek (değeri düşmek) * *fiyeta* *zêran* *dîker* *atın* *fiyatê* *inî* *ndî* 6. inmek, eksilmek (sayısı azalmak) * *dî* *rojên* *dawî* *de* *hejmaru* *me* *dâketîbû* *deh* *kesan* *naw* *gûnlerde* *sayimê* *inî* *kışyê* *inîş* 7. inmek * *werimê* *bîrînê* *dâket* *varimê* *çî* *ndî* 8. düşmek (yağmak) * *her* *ji* *çiyayan* *dâketîye* *dağlara* *kar* *dîrîşyê* 9. düşmek (fizik, günc, değeri azalmak) * *qîmetu* *perê* *dâket* *parimê* *değeri* *duştu* 10. kaymak * *stêr* *ji* *estimê* *dâket* *poke* *yê* *dîz* *koçê* 11. ağmak, aşağıya inmek 12. alçaltmak (yüksekten aşağıya doğru inmek) * *çavik* *geh* *bilind* *dîbû* *ji* *gel* *ji* *dîrlîkê* *kû* *bir* *ya* *akçip* *bir* *alçaltıyê* 13. çöğmek, alçaltmak 14. çöğünmek (bir yanı çökerken diğer yanı kalkma) 15. çökme (dibe oturmak) * *telpa* *qehweyê* *dâketîye* *bîmê* *flançê* *alçaltimê* *testusê* *fiçimê* *dibe* *çök-müş* 16. gerilemek, inmek (daha aşağı bir dereceye düşmek) * *fiyeta* *dâketîn* *fiyatlar* *gerleşti* 17. çifileşmek (genellikle hayvanlar için) * *nêrî* *dâkete* *bîzîmê* *teke* *keçiyê* *çifileşti* 18. *wel* *düşmek*, *olmak*, *varmak* ~ *may* *gel* *halke* *inmek* ~ *rê* *yê* *düşmek* ~ *u* *herfê* *kar* *yağışi* → *inim* *yumuşak* *inîş*

dâketî *w* / 1. inmek 2. inmek * *tekelê* *erebeyê* *dâketî* *ye* *araban* *inî* *tekerleği* *inî* 3. inmiş, alçak (çermesine göre alçakta bulunma, muntaz) * *ev* *der* *hinek* *dâketî* *ye*, *zêde* *ba* *lê* *hayê* *barsî* *ingîn* *pek* *rûzgâr* *almîyor* * *arazeyekî* *dâketî* *ingîn* *bir* *arazî* 4. inmek (bir aracıdan, yük hayvanından veya yüksek bir yerden inme) 5. basmak 6. çökük * *nîlê* *wê* *yên* *dâketî* *çokuk* *omuzê* 7. düşük * *gîrmîkê* *dâketî* *duşû* *omuz* 8. sarkık 9. say, ölçüp * *dâketîyên* *kîtab* *milletî* *wê* *bonê* *mîlletî* *soyûnbûnê*

dâketîbûn *m* / 1. inmişlik 2. inmişlik (hayvan için) 3. inmişlik, inmişlik 4. basıklık 5. çöküklük 6. düşüklük 7. sarkıklık

dakêşandin *w* 1. çekme 2. tartma
dakêşandin *fîgl* 1. çekmek 2. tartmak
dakêşîn *w* 1. çekilme 2. tartılma
dakêşîn *fîgl* 1. çekilmek 2. tartılmak
dakirin *w* 1. atma 2. atma (istenilmeyen bir şeyi kendin mahî alınarak götürme) 3. aşağıya doğru atarak saptırma 4. fırlatma 5. atma, ortuyu atma 6. atma, koyma 7. koyma (bir şeyi başka bir şeyin üzerine yerleştirme) 8. suya daldırma, batırma 9. indirme, indirmiş yapma 10. hayvanları içeri alma 11. kaydırma 12. kayak yapma 13. damıtma, süzme
dakirin *fîgl* 1. atmak * kevin dakire zê çaya kêşiti 2. atmak istenilmeden bir şeyi kendin mahî çıkartıp çıkarmak * *diwê mirov van eşyayê zêde ji vir dake* bu fazla eşyaları burdan atılmalı 3. aşağıya doğru atarak saptırılmak 4. fırlatılmak 5. atılmak, ortuyu atılmak * *xêlê dakirinê ewjêrî orî* 6. atılmak, koymak * *şekir dake çayê çayê şeker atî* 7. koymak (bir şeyi başka bir şeyin üzerine yerleştirmek) 8. suya daldırılmak, batılmak 9. indirilmek, indirmiş yapılmak 10. hayvanları içeri almak 11. kaydırılmak * *min xwe dakirê kendimî kaydırîm* 12. kayak yapma 13. damıtmak, süzmek - (...) -e almak (koy nak) * *tu xwê dakire xwarinê!* yemeğe tu almamı?

dakiri *w* damıtık, süzme, süzülmeiş olan
dakışandin *w* 1. aşağıya doğru çekme 2. çekme, tutma 3. indirme
dakışandin *fîgl* 1. aşağıya doğru çekmek 2. çekmek, tutmak 3. indirmek * *qulê xwe dakîşîne* parçelenen udu
dakîşîn *w* 1. aşağıya doğru çekilme 2. çekilme, tutulma 3. inme
dakîşîn *fîgl* 1. aşağıya doğru çekilmek 2. çekilmek, tutulmak 3. inmek * *ez jê nakîtin di merdivanê de hişkîşim* û dakîşim merdivandan ip çıkartıyorum
dake *w* ana, anne
dakukî *w* onay
dakokî *w* kırım *be* onaylamak
dakolandin *w* kazdırma
dakolandin *fîgl* kazdırmak
dakolîn *w* kazma
dakolîn *fîgl* kazmak
dakûlî *w* dakûle - kırım dakûle etmek
dakûlograf *w* dakûlograf
dakûlografî *w* dakûlografî
da ku g dâde tiki canıme bîzime bağları * *wî lîde min da ku ez karê xwe bîkîm emu bema* ve de işim pîreym
dakutan *w* 1. dövme, süzme (vazoya çarın altına) 2. vurma, dövme (soğuk vî için) 3. çakma 4. saptırma 5. çalma 6. sokma (içeriye alma)
dakutan *fîgl* 1. dövme, vurma (vazoya çarın altına) 2. vurmak, dövmek * *serma*

iladikuta hundir soğuk içeriye vurulmuş
 3. çakmak * *siyê dakuta kîzik çakmak* 4. saptırma 5. çalmak * *dahol dakikuta* (ev) çalınmış 6. sokmak (içeriye almak) * *bi zêre dakikuta hundir* zorla içeriye soktu
dakutan *w* 1. dövme, vurma (vazoya çarın altına) 2. çakılma 3. saptırma 4. çalmak
dakutan *fîgl* 1. dövülme, vurulma (vazoya çarın altına) 2. çakılmak 3. saptırılmak 4. çalınmak
dal (II) *w* erkeci vadi
dal (II) *w* erkeci
dalak *w* arlatılık
dalalat *w* dalâlet
dalalûk *w* erkeci
dalan *w* 1. dağın, kol, sofa, lebi 2. deliz, kofte 3. güre (bu yapıya bürcek bolunları aynı karta birbirine bağlayan ipin veyanın üstün yapılışını geniş güre)
dalan *w* kofte (eş isteme zamanı gelmiş hayvan)
dalanîn *w* alama, yalayış
dalanîn *fîgl* 1. yalamak (bir şeyin üzerinden diğiri sürüp geçirmek) 2. yalayış (dilim geçilerek bir şeyin üzerindenkinin alınması)
Dalay Lasa *w* Dalay Lâma (Tibet) lede büyük budha rahibi)
daldan *w* demir var
daldane *w* dağ anası, dağın anası, dev anası, becanan anası (çok eri yarı kadın)
daldî *w* suem
daleqan *w* asî, asîna, asma
daleqandin *w* 1. asma 2. sarkıtma (sallanma, asma) 3. asma, asarak (ilâm etme, sallama (bir kimseyi bağlarından ip geçirip sarkıtarak öldürme, idâm etme)
daleqandin *fîgl* 1. asarak * *kine bî daldî* ve *daleqandîye* elînsêyê kapaya asmış 2. sarkıtılmak (sallanılmak, asma) 3. asmak, asarak idâm etmek, sallamak (bu kimseyi bağlarından ip geçirip sarkıtma öldürmek idâm etmek)
daleqandî *w* 1. asılı, asık, asılmış 2. sarkıtılmış, asılmış 3. asılmış olarak idâm (veya öldürülmüş) kimsa 4. asılı, takılı 5. * *perikê wê daleqandî bî* kanadları sarkıktı 6. asık * *min asî* kalbim
daleqandîhûn *w* düşüklük
daleqandî *w* 1. asî, 2. sarkık * *min asî* kalbim
dalenî *w* 1. asılma, asılı 2. sarkma, sarkık
daleqîn *fîgl* 1. asılmak 2. sarkmak * *cerîtalikên wî daleqînibûn* û *kal bîbû* derisi sarkmış, ihtiyarlaşmış
dalk *w* erkeci bîzî tîz yekâm sügüt
dalk *w* demer bağlanmış kuşunlap çatal
dâlû *w* kütük (asma fidanı)
daltênizû *w* daltênizû, renk korluğu

damezirawekarin *w* kurumsalastirma
damezirawe kairin *lêgê* kurumsalastirmak
dameziraweyî *zel* kurumsal
dameziraweyihûn *w* kurumsallastirna
dameziraweyî hûn *lêgê* kurumsallastirmak
damezirî *zel* kurulmuş
damezirîn *w* kurulma
damezirîn *lêgê* kurulmak
damezirînet *velên* kütüpeyî
damezirînerî *w* kuruculuq
damezirînerî *zel* kurumsal * serokê damezirînerî
* curumsal başkân
damezirîrox *mîna* kutüpe * damezirîroxê kûm-
leyê damezirî kuruculuq
damezirîxî *w* kuruculuq
damezirîx *bir* damezirîxak
damezirîx *bir* damezirîxan
damezirîwe *bir* damezirîwe
damezîkandin *w* yumurta
damezîkandin *lêgê* yumurtaq
damezîlanîn *w* yumurta
damezîlandin *lêgê* yumurmak
damezîlandî *zel* yumurk
damezîlanî *w* yumurklasma, yumurulan
damezîlanî *lêgê* yumurklasmak, yumurulanak
damezîran *w* yumurt
damezîrandin *w* sînduz ye
damezîrandin *lêgê* sînduzmak
damezîrî *zel* sînduz fateq, tak vb. nemî
damezîrîhûn *w* sînduzleşme
damezîrî hûn *lêgê* sînduzleşmek
damezîrîm *w* sînduz
damezîrîm *lêgê* sînduzmak
damezîrîtî *w* sînduzklük
damezîstê *w* kupa
damezîstong *w* pay
damezîstîn *w* sînduzme
damezîstîn *lêgê* sînduzmek
damezîstî *zel* sînduzlûş
damezîtîk *w* sînduzwîtlük
damezîr *w* 1. gezmek 2. dînê
damezîr kîrtî *lêgê* gezmek
damezîr *w* damper
damezîrdar *w* damperlî
damezîrîng *velên* damperlî
damezîsk *w* yela
damezî û deqgeh *w* kurum
dan (I) *w* 1. oğun 2. oğur (yemek için kepe) *
rojê se donan xwarinê destin wan nîluru
gunde uq oğur yemek verdaye 3. yarm
gun, yar gün, parçayin ~ lê çûn çûnîni
yemenay olmak * dan lê çûye, we çima
nan nedaye? oğun vakti geclay, naden ve-
min vermede? -ê sibêhê -ê sibêh çayin
çayê vakti -ê êvîrê akşam vakti
dan (II) *w* 1. vergi (bir kimse n doğuş, n sa-
lıp olduğu için aralık) * ev daneke Xwedê
ye ku an Allah vergi 2. nane (yarıdan) n
makan) * ev daneke Xwedê ye ku karê wê

karê meşê ye işinan eve yakı) o nax, bi
nanet - n Xwedê Tann vergi, meşaneyi o
lahye - n Xwedê ye Allah vergi
dan (III) *w* 1. yarma, gece * tu karî hinek dan
bldî min? bana biraz yarma vericebîlî mi-
sin? 2. aşık - av hilçimandin bu lumur dan-
na çek se çeker ~ şî dî 1) kurt gida 2) kış-
lık uela ve yakanak
dan (IV) *zel* boş * ev kar dan u bu is boş
dan (V) *zel* dîrek çatın vîrdûrta fûl
dan (VI) *w* 1. verme, veriş 2. verme (başkına
veya bahşma) 3. verme (çandan bilme, at-
fetme) 4. verme (başkalarına icatme, hilçar-
ma) 5. verme (döndürme, çevirme, yönelt-
me) 6. verme (herhangi bir durumda yol aç-
ma) 7. verme (konuk çağırıp ağırlama) 8.
verme (topluluk önünde sarafata icaz etme)
9. verme (satma) 10. verme (biryle evlen-
di me) 11. verme (değme) 12. verme (yarma)
13. verme (ürün verme) 14. verme (ortaya
çıkarma, ulaştırma) 15. verme (başını ver-
diği bir duruma sokma) 16. verme (sahip
olmasını sağlama) 17. verme (bir şey üzeri-
ne etki bırakma) 18. verme (tespit etme) 19.
verme (bir verim) 20. verme (çayırma, horca-
ma) 21. verme (dayıma) 22. bırakma (bir
zarafetle belli bir fiyata vermeyi kabul et-
me) 23. değiştirme (öçürsüz biçimyle, çok
değer verme) 24. verme, yağdırma (soyle-
me) 25. verme (çikisi bir yere kadar arın-
ma, sokulma, yememe, aksetme) 26. göster-
me (bir şeyin öfesi, altında tutma) 27. gelme
(duşma, nasi gelme) 28. tutturma 29. verme,
aktarma, uzatma 30. tutma (yuma, lakdim
eme) 31. giderme, yollama
dan *lêgê* 1. vermek * ez dî lexê mirîşkan bi-
dine wan tavuşlari yöneltin ben verim
2. vermek (bırakmak veya bahşemek) *
amin mîlê xwe belaz dan wan malim an-
ben beleva verim 3. vermek (çandan bil-
mek, ofsetmek) * min çermokiya wê da xa-
tirê qasrdariya wê çekingenligim kusurî
ulusin verim 4. vermek (başkalarına ile-
mek, bldî meci) * dersê kemînê dîda keç-
kun kîrtîra kinarê dersî verim 5. ver-
mek (döndürmek, çevirmek, yöneltmek) *
berê erabeyê dan dijwêr arbatonî bannarî
dusarî verdiler 6. vermek (herhangi bir du-
ruma yol açmak) * zewîq da me lize zevk
vera * min frîsenda vebatê da waz keçîr-
lerme çuşina fîsati verim 7. vermek (ko-
nuk çağırıp ağırlamak) * nah dan vermek
vermek 8. vermek (topluluk önünde sarafata
icaz etmek) * min konser dan konser verim
9. vermek (satma) * nehbêje bilha ve, ezan
e, hîde bilî herî uoz palatî deme da ver
gîran 10. vermek (çim) (le evlendirmek) *
naxwazê keça xwe bîrî wî k arî onî ver-
mek icazîyar * um dî se keçikê hidin te

bu kez sana vereceği 11. vermek, ademek * hê ji îleyê xwe nedaya boçunu hêlê vermedi 12. vermek (yayınmak) * ronî dan çak vermek 13. vermek (ortu) vermek * daran [sal] her nedan agaç ar bu sene yemir vermedi 14. vermek (urtaya çıkarmak, oluşturmakt) * ez naawazim liwê dîdine wê ona unu vermek istemiyorum 15. vermek (hap-sini herbirine bir duruma sokmak) * dan her agir alse vermek 16. vermek (eski, olunanı söylemek) 17. vermek (bu şey üzerine ekle, bekleme) * teşe dan (ışık) başu vermek 18. vermek (tespiti etmek) * jwanek bîdîn wê ona bir rûdewu verin 19. vermek * çûj dan tu vermek 20. vermek (ayrılık, tutulmak) * min gelek kofî da wê luma çok emek verdin 21. vermek (dayanmak) * piştî xwe da dîwêr safîna dîwêr Verdi 22. vermek (bir pazarlıkta belli bir fiyatı vermeyi kabul etmek) * ez dikarim serê parçeyê bi milyonê bîdîn te parça basina sava bu milyona birakabilirin 23. değiştirmek, değiştirmek (bir şeyle) çok değer vermek) * ez wî bi kesî qaillan onu kişiyê değıştim * ez nudim bi malê dîwê onu dîwêyê malîyê değıştimem 24. vermek, yağdırmak (söylemek) * emir li ser emrê dîde Edeneyê Adanaya emirler yağdırıyor 25. vermek (elkızı bir yere kalıcı uzanmak, sozulmak, yansıtmak, aksettirmek) * tay lîto hîto şewîja xwe dîwê hunder çûş çar çar çarî çarîye vurıyor 26. göstermek (bir şeyin etkisi altında tutmak) * dan tayê çûşê göstermek 27. gelmek (dusmek, rast gelmek) * ronî nade vir buraya raç geliyor 28. hıfletmek * hûp dikarin pirtûka xwe bîdîn min? kula luma antelo nûsîm? 29. vermek, aktarmak, uzanmak * top da hevalê xwe topu arkadaşına uzatı * geng da hevalê xwe topu arkadaşına aktardı 30. tutmak (summak, taklamak) * şekî bîde mîwanê karkêlê ra şeker mi 31. göndermek, yazılmak * ji toin re name vekê dîde postayê bama postaya bu mektup al - aê suya vermak, suya vurmak (şek) * aştî dîwê getirmek (konuşturmak) → aştî fan ji lîşî ma vermak, uatılmak, melûkeme etmek - aştî anêl yutilmek, iyice tutulmak düşünmek, temize yazılmak, aştî süzgeninden geçirmek * aştî xwe aştî yermak, düşünmek - ba (yekî) koştak (belkide iş görme) için bir şeyi başkasına yazma vermek) - ba xwe yazan olmak (yazında çalışmak) - ber (...) 1) ... e tutmak * atîrîk dan ber kevîrah adan tu topu tutuldu 2) tutmak - e (yaklaşmak) * saat da ber guhê xwe saat kulagina tutu 3) yazılmak 4) çalışmak * telefon baş da ber guhê xwe telefona y ce kulagina yazıldı 5) dayanmak (hızla, öfke ile

veya korkulmuş için yaklaşmak, uzanmak) * name da ber çavê wî mekî lûba elledîwê dayat - ber (ışık) 1) dikmek (beklemek için birini bir şeyin başına getirmek) * kurê xwe yê biçûk daye ber uşa û ew ji jî xwe te kîlê dîwê eşyanu başu koçok og-lunu dikmiş, kendisi sayfıyor 2) den geçirmek * gel dane her devê şûr halka kalê lûn geçirmişler * lesker her kesî îla ber kutin û pîlînan asker herkesi daye kutu geçirdi 3) ilavinden veya bir şeyden pay biçmek - her (yekî) 1) hane kıymak 2) göstermek (yapmasını söylemek, gösterdirmek) * karkê bîdîn ber wî jî ew da bu iş gösterin - ber agir yargına vermek - ber buyê yele vermek (savarmak, başu hancarmak - ber bombeyan bombalanmak, bombalanmış etmek - ber çavan 1) göz önünde tutmak (veya bulundurmak) 2) göstermek (bir şeyin gülerken hülûn ayantı ve etkileri etkilemek) - ber çavê (...) (gözün) bîdîn * berçavê bîde ber çavê xwe goz-luğî lak * hûn dikarin herçavê xwe hîdîn ber çavên xwe goz-luğîna takatîrsimîz (...) - çavê xwe gozuna sipir etmek * destê xwe dan ber çavê xwe ellerini gozuna sipir-sin - ber çavên (yekî) gözleri açma vermek - ber çavên xwe 1) göz önünde tutmak (veya bulundurmak) 2) gözle alma (gelebilecek her türlü zıval ve tedlikeyi önceden kabul etmek) (ışık, renk) - ber çavên xwe (bu sevi, bir durumu) hesaba almak (veya hesaba katmak) - ber çavê çarka vermek (veya çekmek) - ber çêran (dîlînan an jî dîjîmînan) (birine) kurtlar savurmak - her devê şûran kî çînan geçirmek - ber dîwê (yekî) gönül almak, gönülünü almak (kundan bir kütseyi güzel bir davayla, hoşnut etmek) - ber dîwê xwe 1) kucagina almak 2) başına basmak * gava ew dîwê hema da ber dîwê xwe ewê çûşê deçerî başu-na bîstî (yekî) - her dîwê xwe kolîranu am-sina almak - ber dîwê tîra şepmak, tutmaya tutmak - ber fîroanê (an jî fîroanê) salta çıkarmak - her gelîyan tarlamak, alse tutmak biçmek (sayılı atışı ile tarlamak) (yekî) - ber guleyan fan jî berikani (birini) kurtına dîwêx - ber hev 1) konuşlarmak, sıyasmak 2) alışmak (çatırtıdan alışması) - ber hev - ser hev deluya keçiyor oluy-şor başu koy, yardılıntiyor - her hev û dîwê şîşê dîwêx, konuşmak - her hev î ser hev düşünüp konuşmak - her keçîyan kaşık almak (veya almamak), kaşıklarmak - her kevîran teşe tutmak, taşlarmak - her kîren-dayê (an jî dîwê) lûpandan geçirmek (bir şeyi oradan kaldırmak) - her kul û pîlînan davaydan geçirmek - her mal î mîran u vermek - her meşerîyan nakastarmak, su-

kasla cesarek (yekî) - her pîlînan (hermî) a şayîna alî na dînan, tekmeyle bînce giranek - her pîrsanî songu a çekinek - her pînzê (yekî) basna kakînak (yekî) - **ber qûnêrkan** (bu nê) çûndivîlemeye başlanek - her reşpeyan elêştîneye tabî tofînak - her rû û **canê xwe** baîr na dînanek - her sîr û seqênâ avazlanek (sofîka beklewêk) - her şîranî kîştan geçînak (yekî) - her şîrqaman êkêlê bînce giranek - her şarîrîna sîna atînak - her şavê gûşêlanek (yekî) - her telan (bîrîna) alîs plakînanek - her topîna topa tutînak - her tîşîne tutînak (yekî) - her xetîrînan hîncîlanek - her (an jî dî) **xwe** peşîne (xwe) dîkarîna) nekînak - her xwe surînek (peşîne) êkîp êkîp goîwnek (tîştêk) - her xwe (bîr şeye veya kenîneye) şîpîrî etmek - her xwe û bîrîn êkîp potîrînek, çîpîrînak * **ov dî her xwe û bîr su onu apardî** - her zîtkînan (refesan an jî ênkîkînan) çîrîlanek - **ya bînekî** yok palîsîna satînak - **bi vatrê Nwedê Ahe** i şîn - **bîp dîv wêgê dîdîkîleşek** - **bln emîrê (yekî)** emîrî vermek - **bln ferîman (yekî)** emîrî vermek - **bln pîyê xwe** bos vermek, vazgeçmek * **zarokan bîdê bln pîyê xwe** çîçîkîlîrînan vazgeç - **bîr î gîrîman** na çîrîmek, iyce tartînak dîşîwnek - **bîra xwe** kenîna topçîlanek, kenîna topçîlanek (bîr korudî dokînanî yogînlîşîrînak) * **jî bu ku masê xwe yê jî nexweşxaneyê terîf lûke çîrîke dîna dî bîra xwe** 4) bîr bîrînkî tapîlîgîna taîf etmek için tekîr kenîna replînak (yekî) - **çîzarîtê (bîrîne)** emîrî vermek - **çîr pîyan** doct rîla gîrînek (jî dîvîna yekî) - **çîşîleşîşîkan** tekîlanek, dîkîvîkîleşîşîkî yapînak - **çîrêkî teqa çekînek** (jî kîlînan) - **çîndîkan** tekîlî atînak, çîkî seîrîtanek - **çîrîtkî û lîstîkan** zîpîlanek, çîpîçîyîp zîpîlanek - (yekî) 1) bîrînce vermek 2) satînak (verînek) * **aqlî danî** (yekî) bîrînce tekîlî satînak - **çîmançîyê** tahîleşîya dîvînanek - **dîr** 1) dîşîrî vermek (alîyî) avîle gîrî şeyî - **dîrî** dîşîrî yîzîyîne çîkînanî 2) bîrîlî etmek, çîgîrîyî vîrînanek, dîşîrî vîrînanek (tîştêk) - **dîşî** (an şeyî) seîyî vîrînanek (yekî) - **dest** 1) bîrînî ele vîrînek - **dest** 1) elîne tîçîstînanek * **name da destê min** mektûbî elîne tîçîstînanî 2) elîne tutîştînanek (kerîşîrîmlerînî şîyîyî întemîdîgînî dîşîwnîyîyîna anîsîzînî vermek) * **jînkê name da destê wê** kîdî elîne mektûbî tîçîstînanek - **destê** (yekî) 1) elîne vermek, elîne sîçîstînanek * **rujînarîne da destê wê** gazeteyî elîne sîçîstînanî 2) bîrînkînak (sîlîpîsî) hakkînî bîr başkînanî vermek) * **arazîyê xwe** bîyê **destê keya** arazîyîna mîltîrîyî bîrînkîna - **destê** (yekî) 1) ağızîna vermek 2) yemînek yedîmek - **dîl çîrege** îşîlemek - **dîlê** (yekî) (bîrînanî) yîregece (veya çîrege) îşî-

lemek, çîrege îşîlemek, kîleşîre îşîlemek (jîşîne îşîlemek veya geçîmek (çîkî) etîrîlanek) - **dû** (an jî pev) peşîne dîşînek, dîleşînek, takîp etmek - **dûl** (tîştêkî) rîlemek (belhî bîr tîştîna, dîvînanî veya dîşîrîneye başîrînîse neç) * **jî mîha bî sîn da eva dê bîdîna dî vê polîtlîkavê** na tîndanî sînanî bî polîtlîkavî îzîleyîyîçîzî - **dû** (yekî) 1) peşîne dîşînek (bîr îşîgînî geçîkîleşîmînîna sağılîmîyîna çîşîyîmîkî) * **dîşî dî mîdîrî bankavê** bîrîna mîdîrînanî seşî re dîşîmîştî 2) kevalîmek (kaçîranî arîzîna dîşînek, yakalîmîyîna çîşîyîmîkî) - **dû şîna** (yekî) peşîne dîşînek (bîr îşîgînî geçîkîleşîmînîna sağılîmîyîna çîşîyîmîkî) * **dîşî dî çîna** xavê **gînd** çîyî ağızînanî peşîne dîşîmîştî - **dû şîpê** (an jî dîçê) **îr** sîrînek, takîp etmek - **dû** (an jî pev) **xwe** 1) peşîne tekînak 2) erkîsîzîndan sîrîvîkîlanek (yekî) - **dû xwe** arazîyîna atînak (destîgînî sağılîmînî) - **erkeke** (peşîyîyîyîke) an jî **wîzîlîyê** kî) dîşîrî (an jî dîrî) başkî gîrîyîyî vîrînek, çîrîvîlînî alînkînak (bî dev) - **gîrîdînan** ağızî tîrîbînanî çîlînak (yekî) - **gîrîdînan** 1) (hermî) çîmî kolîna bağılînak 2) evî boyînak (kîndîmîkî) yanîlînak 3) ağızîna bağılînak 4) gazetî ekîtanek teyalînanek veya kenîlînanek üzere başî şîvîrî sayîlîmek) - **gîrîyan** ağızînanîna basîlanek (tîştêk) - **gîrîtî** (bîr şeyî) îzîyîne xavê îzîrîndanî sîmîrî çekînek - **gîrîn** vîrînanek, çîyî vermek (gîzîlî tutîlîmîna gereken bîr şeyî açîşîya vîrînek) - **hev** 1) bîrînkîmek, topçîlanek 2) topçîlanek - **dîzîlî** nek 3) yîlîyîp yîrînkî (tîştîlîna yemîkî) tîştîyîna îndîrmîkî (fazlî ve gîleşî tîzîyî, vîrînek) 3) tîrîştînanek, mîzînkîyî yîrînkî, kîpîştîyî (kavîyîna tîrîştînanek) - **hev û dîn** 1) topçîlanek, çîkî dîzenî vermek 2) atîşînek, tîrîştînanek, mînkîleşîya yapînak, kîpîştînanek (kavîyîna tîrîştînanek) 3) bîrîşîyîler üzere kenînanek 4) bîrîbîrîne vermek - **hev û xwarîrî** tîkînanek - **hîş** êkîlî sîzgeçîrîndanî peçîrînek dîşînanek - **hîşê xwe** akîf yîrîmek, dîşînanek - **îerîyê** arazîya vîrînek - **jî par** ele çîrîlanek, kenîna etmek (yekî) - **kenê** (bîrînanî) yîzîyîna gîlîbînanek - **kîrê** kîzîyîna vermek - **kokîlîka** (an jî **koşîna**) **xwe** dîmîna bîndîrînek - **mîr** (an jî **şû**) kîçîyîna vîrînek - **mîrînan** evîrînek - **mîlî** **xwe** 1) kuçîyîna atînak 2) satîna atînak, arçîlanek * **çewalî dî mîlî** **xwe** çîvîdî satîna atîdî 3) sîrîlîyî, çîşîstînanî, gîrînanî, geçînanî, yîkînanî bîzîmîne atînak) - **nav pîyîn** (an jî **lîngîn**) **xwe** ağızîna alîna etmek - 1) havê ya bîrîzîya vîrîna 2) ağızîna vîrînek, çîyîne vermek (an jî **soz** sayîlîmîyîna bağılînanek) 3) arazîya vîrînek (vîrînanî) bîrîşîyî bîrîncîlanek) - **nîşî** (an jî **nîşînanî**) postîrînanek - **pas** 1) pîrînce alînak * **me saîlî da paş** bîzî sîzî: çîrîyîyî dîlîk 2) çîrînanek * **tu** înkîkî **çîregeyê** **indî** paşî basî

diñe arabay binaz ger a sar ay olu 3) erelenmek - pey 1) aña duşmek 2) izlemek, peşinden girmek - pey (yekü) 1) birni kavalanmak 2) peşine düşmek (bi. isteğiñ gerçekleşmesini sağlanmaya çalışmak) - pey hev ü dîn 1) zî arda vermek 2) bu olmak, iñice olmak * ku ez jî bidin pey hev ü dîn emi dî bi ser bükewin biçe bizlik olak başçewin - pey pendên (yekü) ogutmanı tanılemek - pey qûna (yekü) peşine düşmek (bi. isteğiñ gerçekleşmesini sağlanmaya çalışmak) - pey şirete 1)ekü) oğudunu dîn etmek - pey sopa (yekü) 1) birnin izne girmek, takip etmek 2) oynamak, bir şeyi izlemek - pey şopê (ar. j. rûçî) 1) zî takip etmek, iz peşine düşmek 2) izine düşmek - peş 1) ileriye almak 2) ileri almak, öne almak (sar. çar) - pêşlu (yekü) 1) (birnin) önüne düşmek, (birnin) önüne yunmak 2) (birnin) önüne düşmek, (çar. re) kaptuzluk etmek - pişaya xwe 1) anure katmak 2) süzüklemek (peşine ökap alıp götürmek) - piştâ xwe 1) entilmek, süzüm almak, süzülme etmek * har ila piştâ xwe ya lîl şar ad 2) takmak, kuşanmak * ûemançe piştâ xwe ü cûye tabaxçayî belize tekîp gîrîm - piştayê piştaya atmak (veya vermek) - qaçereşê (bi. irî) asanlaşmak, capırdar bezdirmek (yuk) - qirê soyana kurtmak - qirikê (ar. şey anik) çekilmek, ölmek - qîran çuğlık etmek, hay kurmak - reqûnê de nêl a şirmek - rû yola kayılmak - rû lîlî yûzine yunmak, yazine yunmak - rûvê (yekü) yazine yunmak (veya çarpanak), yazilmek (suyunu veya ağzunu yûzine karşı süsleyip birni utandırmak) - rûvê hev (birbirinin) yazine yunmak - ser 1) üstüne koymak * çay dî ser çay üstüne keyîd 2) arda vermek - ser (...) daymak (har. a, öfke i. le veya kurtarmak için yaklaştırmak, uzatmak) - ser (işteki) vîlîmek * mevîdên xwe da ser mijê xwe ü kete rû yalağî şarîna vîrup yola dîştu - ser (yekü) 1) ardına vermek 2) peşine düşmek (tek p. etmek) 3) aşmak * daye ser barê xwe nabawin aşnêş - ser agir azeqê vîrnek (yeneği pişirmek üzere beağê koymak) - ser eltekî - e buğzîmak * gund dan ser Farqînê koyo Şîwana bağladîlar - ser dilê hev üst üste teşîlîmek - ser hev 1) bulmak * dîne ser hev kulê nîn den çum yîce bulîna 2) bu kurmak, 3) dîzmek, y. p. n. yapmak 4) mee rûsup sayîna - ser hev ü şwarîn dayîna - ser hev ü dîn (bi. irî) yazîp veri şirmek - ser nûl 1) omuzlamak 2) omuzla kaymak - ser milê xwe omuzlamak, omuzlayıp götürmek, omuzuna almak - ser pêşka (ar. j. dîlay) xwe ü leyîstandin (birnin) namûğunda oynanmak - ser piştâ (işteki) 1) peşine düşmek, ardına düşmek 2) üstünmek * Soro

hona dîde ser piştâ wê meselêyê Soro nu meselêyê kûla ustelvor - ser piştê peş ne duşmek - ser piyên xwe (concuğ) çise tozîna - ser rû 1) yola kayılmak (veya düşülmek) 2) izlemek (belirli, bu yönde girmek) - ser rêq (yekü) birnin peşinden girmek (çalışma ve çalışmaların başlamasını) (yekü) - ser ser ü çavên xwe baş üstünde tutmak - ser serê (yekü) 1) başını, takmak, başına koymak 2) her işi, etmek, dürtmek - ser serê xwe 1) başı 2) şarmak, omuzla taşınmak (işini göstermek, yuzulmek) 3) başına çikirmek (şarmak, çok yüz vermek) - ser sopa (işteki) izlemek (belirli bir birim dârtını veya düşüncüyü benimzetmek) - ser şopa (yekü) (birnin) izinden girmek, izinde olmak - ser şopê (ar. j. rûçî) izine düşmek, zî takip etmek - serê (keski) omak - serê xwe başına geçirmek, başına takmak, girmek * kîni bilê serê xwe lakêyî tek a şalka xwe daye serê xwe ü rû sarîmî takîna ş gelyer * şewçaya xwe da serê xwe şapkasına başına geçirdi (yekü) - sondañ unî vermek (yekü) - sündê unî vermek - stû (ar. şey anik) çekilmek, ölmek - şek ü pelkan hê le hêrda şupnak, nêle hêrdaya hêş vîrnek (yekü) - şerwê 1) yûzünü kara çikarmak, utandırmak 2) (birnin) yûzünü kızartmak (utandırmak, dîwana çuşîrmek) - şalapan dorî nêla gîrnek - şivîngê rûfêge dayîna - û dî zahere, çak - û stan alînek vererek - û stendî 1) alıp vermek 2) çuğî teas 3) i. lişkî - û stendin rawestîñ geruşêler u. kurmek - û stendina bizarkîrî pezîrîkkî çis veriş - û stendina ramîni (hîzrî) ar. j. fikrî düşüncê ar. veriş - û stendina xwe jê birin al. j. veriş koymek - û stendina Xweilê ne işteki y. ev zah. h. milik salub, ar. burun dik. sobin - ûlîyê utölerek - veherandîwê (ar. j. tamîrkîrdîwê) tam re vermek - vîrîn (û derewân) çarpıval olmak, yolan süylemek - xatîrê (yekü) (birnin) başı için * hân bidin xatîrê Ebi Beg nîno medîp dest A) Bey in başı için herî ele vermeyin (yekü) - xeberîlan 1) (birnin) kenuşturmak 2) (birnin) lakirdiyê tutmak, ar. tutmak - xewcîrê maşere dîrmek - xereyê tehlîkeyî gîze almak - xwe kînkîmağî yeltîna - xwe Xwedê A. lûn vergin * bîde! ewo şîro gîl * bîde metîre, bîstîne şerm meke verîken kodqin a tîken de çikîna * bîdî juyman i nedî pîştan Uzer sen ce verînesin de piştansa * bîdî tîzan nedî tîzan tu dê hîdî heqê dîzan uçarı kaçî yûk (bu işi yapacaksan) * bîdî tîzikî nêlî tîzikî tu yê bîdî heqê dîzikî uçarı kaçî yok (bu işi yapacaksan) * dawî guriyawa çîne ver. ayğınlî uca * dîlîyê mîdîyê pêşka çavçîrî ye (bir) nîmîzê kedî-

dan çekiliş * nedan gıyâ ü pây sözcükleri esge-nemek (veya zekunâmet), sağını sağını bilenecek * neda ü westend anıcañ oldu

dana ber zana

dana berê w berê (kapı, pencere için)

dana der w 1. dış vurma, dışarı verme, dok-
na o (açığa vurma), belirtme 2. atma, çıkarma
(dışarıya verme) 3. çıkma (tenimde kızamık,
kızıl, su geçceği hastalıklarla) olduğu gibi
kırmağı lekeler çıkarma) 4. (bir şeyi) açığa
vurma, ifşa etme (gizli bir durumu ortaya çı-
karma) 5. kışma (dışarıya verme), yemeci
ortaya çıkarma) 6. çıkılma 7. yarıma, bel-
li etmek 8. meydana çıkarma

danan (II) w 1. edenek 3. yatırı, depozit

danza (II) w 1. imne 2. dans * danana bala-
firê uçğı) uçış 3. konuşlandırma

danan lîgh konuşlandırılmak

dananêdîn w 1. koyucu (bir şeyi bir yere bırak-
ma veya belli bir yere yerleştirme) 2. kurucu
3. kurma (ışığı veya ses azaltma) 4. indirme
(yüksekteen veya yukarıdan aşağıya inmevi-
ni sağlamak)

dananêdîn lîgh 1. koyarak (bir şeyi bir yere bırak-
mak veya belli bir yere yerleştirmek) 2.
kurmak * sifre danandê soña kurdu 3. kıs-
mak (ışığı veya ses azaltmak) 4. indirmek
(yüksekten veya yukarıdan aşağıya inmevi-
ni sağlamak)

dananêdî w 1. kurulu 2. kısık, kısınmış (ışığı az-
altılması) 3. inik

daneşlî w ustalık, ustayma, usavurma

dun aqıl lîgh asa vurma, k. ustalanmak

danas w tamlama, tane

danasandî w tamlama

danasandî lîgh tamlamak

danasasî w tamlama, tamlama

danasasîher w tamlama, tamlama

danasasîherî w tamlama, tamlama

danasî w çok aşırı sözünü

danasî w hilâlet, hikmet

dan başkan lîgh karat çıpmak

dan her lîgh arınmak * derî hîde berê kapıyı
on

dan her elêdan lîgh jilet etmek

dan her çupan lîgh coplatılmak, copdan geçir-
ilmek

dan her çay lîgh getirtme koymak

dan her çay lîgh irihana almak

dan berdan lîgh 1. bırakılmak 2. beyanmak

dan her destan lîgh çakışma vermek

dan ber dilê xwe lîgh kucaklanmak (kucagına
almak, kucagında taşınmak)

dan her dî lîgh ise tutulmak

dan berê lîgh 1. hîne koymak * non da herê
onure ekreği koydu 2. örtmek (kapıyı, pencere,
pencere, kapı gibi şeyleri için) * pancevê bi-
de herê pencereyi on 3. yanıştırmak * ere-
beyê da berê arabay, yanıştırdı 4. birtmek,

dikmek (vb şeyler için)

dan her firatqê lîgh satığa çıkarmak

dan her gezan lîgh vurma, vurukla g. ritmek
danberhev w 1. karşılaştırma, kıyaslama 2. a-
tışma (yanışma) 3. ölçüturma (boy bakı-
mında ölçütme) 4. atışma, ağz dalağı yap-
ma 5. çetna, çapraz dayama

danberhevî w kıyas, karşılaştırma

dan her hev lîgh 1. (birbir için) karşılaştır-
mak, kıyaslamak, mukayese etmek * me-
deyênê xwe dan ber hev huçdarutîza kar-
şılaşîlk 2. atışmak (yanışmak) 3. ölçütür-
mek (boy bakımında ölçütmek) 4. atışmak,
ağz dalağı yapma) 5. çatmak, çapraz daya-
ma

dan ber keran lîgh bakılmak (biçikle yara-
lanmak)

dan ber mukîneyê lîgh dikmek

dan ber raqesên lîgh nakastılmak

dan her pehinan lîgh tekmeyle birine giriş-
mek

dan her pilanîyê lîgh rinde etmek

danher şirçaman lîgh şamandırmak, tokatla
birle gırmak

dan her şiran lîgh kilelemek, kılıla vurmak

dan her tenyê lîgh ise tutmak

dan her xizarê lîgh haçmek (rahta vb. için)

dan ber xwe lîgh 1. ölüme koymak 2. hedef-
lemek kendine atma, edilmek 3. kucakla-
mak, çapraz vurma 4. şıraklemek (akar
su için gürlemek) * çem gûlyên şikandî
yên dâra biyê dâbî ber xwe nehî kirilîş
sağı daltîna şırakluydu 5. vurukleyip
gürlemek, atmak (su, sel vb. için) 6. wê ver
yusm

dan ber xwendîne lîgh okumaya vermek, o-
kutmak * dîhwazîn lîwê xwe bidîn ber
xwendîne çengûtu okutmak (el vollar)

dan bi kirê lîgh koralık vermek, kıraya ver-
mek

dan bin lîghan lîgh 1. ayakları altına almak 2.
meç aiflemek, harma vermek, boş vermek
dan bin pê lîgh 1. ayaklar altına almak 2. meç
almek, hatırına vermek, boş vermek

dan bira xwe lîgh hafızayı yoksılamak, hatırla-
maya çalışmak

dan cih lîgh örtmek * derî kîre cih kapıyı ört-
ti

dan cîrdan cîm unak

dan cîzîretê lîgh skencüye sokulmak

dan cûkaniyan lîgh çafilemek, çifte atmak,
tek yelemek

dan çar piyan lîgh dört nala gitmek

dan çarçevê lîgh dğılmak

dan çerxê lîgh bilenek

dan çeqlêbaskan lîgh bir xîmrecin etrafında
kendî çarçı için döng dolaşmak

dançêker wêre etingen çatî, skuzatî

dan çekirîlî lîgh 1. yapılmak 2. yapılmama

dan çîran *leğ* küfürü basmak, sovmek
dan çindîkan *leğ* 1. zıp zıp zıplamak 2. zıplamak 3. hoplatmak 4. seğırtmek 5. sırtlamak (yağlarla, birleşbirle ve kuvvetle yarı teperek hızla yukarıya veya derine atılmak)
dan çindîkan leğ zıplamak
dan çîwan *leğ* kaçmak, kıvrılmak
dançîk *m* çıkıkılak
dan der *leğ* 1. dış vurmak, dışarı vermek, dökmek (ağığa vurmak), bel vermek 2. çıkmak, çıkmak (dışarıya vermek) * **leşê ro-rov lişêrê xerîb dîle der yêwanê cîwanên vûzî atar** 3. dökmek (tıvanê kızamık, kızıl, v. çiçeği hastalıklar nebi olduğu g.b. kırta z. lekeler çıkarmak) 4. (her şeyi) ağığa vurmak, dışarı vermek (ğızlı bir durumu ortaya çıkarmak) 5. kusmak (tıvanıya vermek, yemiden ortaya çıkarmak) * **qumaş lêke dî der kûnaş lêşeyê kûrî** * **helaw rûn dayê der helwa yağî kusmûş** 6. uçuklanmak * **lêvên min danê der dîdîkanê ucuklanûş** 7. yarı-samak, belli etmek 8. aydınlatmak, ortaya çıkarmak
dan dîst *leğ* ele vermek
dandestkî *m* merkezî leştirme
dandestkîlên *m* merkezîleşme
dandestkî *bilê* *leğ* 6. merkezi olmak (merkezî bir yere/ine bağlanarak)
dan dijînkan *leğ* küfürü basmak, sovmek
dan dijînan *leğ* küfürü basmak, sovmek
damêl *m* yarıgine işlemek
dandê *m* şu zu emazme zamanı
dan dîk *leğ* arınlık dönmek, peşine taşınarak
dan dîk *leğ* *leğ* bîka arınlığa vermek, arınlıkla vermek
dandûr *m* kûpek belêği
dane **(I)** *m* 1. gül demetî 2. gürza
dane **(II)** *m* 1. veri, dore * **daneşîn** **istatîstîkû** istatistik vermek 2. veri (her sanal eşyeye veya bu cürhî eşyeye temsil olan bir ilkele) * **daneşîn romanê** romanın verileri, 3. veri veri -yê jîmalê (hejmarê an jî istatîstîkî) istatistik vermek -yê **istatîstîkî** statistik veriler
dane **(III)** *m* *leğ* tane (hejmar) bir şeyde olan şey, adet;
danebîhîz *y* duyuru, duyurma, ilan
danebîhîz dan *leğ* tînan vermek
daneferî *m* yikartma
daneferîstîn *m* çıkartma
daneferîst *m* 1. alivere (elden ele geçme) 2. alivere tehdîr, ele verecek aktarınar * **me zê-beş bi danêferîstê jî erebeyê kışandîn karpuzê bi alivere** le arabadêna aşîdîk 3. elden ele
danege *m* kovalama
danegeştî *m* taktiklama
daneherîzîn *m* sipama
daneherîzîn *leğ* sipamak * **tu dî rêka xwe de**

daneherîz *yo* elandan sipama
danehev *m* 1. birikilme, derleme 2. acıran, erime 3. wê birikim tûnî ve parçanın çöğelmeye sünere; 4. bu kirare, teşmuf 5. birikim (gözetim), derleme (sonuç ele ele edilen şeylerin birleşme)
daneheva *işaretan* *m* işaretleşme
danehilîyan *m* yikartma
danehilweşan *m* yikartma
danehilîsan *m* derleme
danehiş *m* acıranın (estandart)
dane **(I)** *leğ* wê başûş
dane **(II)** *m* kono, kolîs (uzunluk kor oşulan şey)
danekirin *m* yaptırma
danekeşîn *m* 1. bîdîne (dîmîn) 2. bîdîstina
dunend *m* bîden
daneşîn *m* yazdırma, dikme etme
daneşejîvan *m* kabul etme
daneşebûl *m* zabû, etirme
daneşorik *zav* ağıçlıkan
daneş wê 1. muallîf, eser sahibi 2. yapan, kurcu 3. jence, muîz 4. kreator (her şeyi ortaya koyan yaratıcı kimse) 5. koyucu * **daneşêrê qanûnanê kanoê koyucu** 6. kurucu * **daneşêrê bajêr selûkê kurucusê**
dun *erdê* *leğ* 1. yere sermek, yere yirmek 2. desurmek * **balafir dî erdê utêgi dîşîrdî**
daneşî *m* 1. muîllîk 2. icatçilik, muîllîk 3. kreatorluk 4. koyuculuk * **daneşîyê qanûnanê kanoê koyuculuğu** 6. kuruculuk * **daneşîyê bajêrê jencî kuruculuğu**
daneşîvan *m* yikartma
daneşîlîn *m* duyurma
daneşîştî *m* yikartma
daneşay *m* zûp
daneşwarîn *m* vedîne
daneşwarcîn *m* okalma, okutuş
danezan *m* 1. bildirme, duyurma 2. bildirin, teblig 3. bildiri, tebligat, deklareasyon 4. duyuru 5. bildirme beyanname -sa **mal û malk** mal bildirme
danezanî *m* 1. bildirme, ilân 2. duyurme (her duyurme mahkemeye nasıl bir hakara bağlanacağına gösteren resmi belge) 3. demeç, bildiri 4. deklare -sa **dun** 1) beyanat vermek (veya beyanata bulunma) 2) teblig vermek
danezanî dan *leğ* teblig vermek
dane *hebt* *leğ* tane (duymondaki yama)
dane *leht* *leğ* tane yama
dane **(I)** *m* 1. muîllîk 2. icatç 3. kurucu 4. beba, kurucu yaratıcı, kurucu kimse; * **He-rodotos danêrê dîrokê** yê Ekradotos tarihî haberciler * **daneşêrê bîrdîgiya neteweyî ulusî** (deklarator, kurucusu)
dane **(II)** *m* 1. veri (verme verme yarısı) 2. veri (işarete geyinmeksin her türlü yarıdan yapan, emgeneyen) 3. *fîzîn* veri (tektiryonometrik dalgaların yarımını) 4. işarete,

ser ve görümlü detyeğe yazılan maddelerle m. genel adı) 4. iy. verisi (başkasına aktarılmak üzere var, dolu veya açtır veren kumse)

danêri (I) m. 1. muallimlik 2. matçılık 3. kuruculuk

danêri (II) m. 1. se. matik (veren verme yanlılığı) 2. iy. vericilik (başkasına aktarılmak üzere kan, dul a veya organ verme durumu)

dan êriş *hêk* salınmaya geçmek, mak yapmak **danê spi nd** domme (nâvîlerak sabuğu çıkarılması kuğday ve bundan yanadan yemek)

danîroş edêr yalınak (var. Ma. 5:10.)

dan (nêran) hêk palavra etmek

danç (I) s. etmek

danç (II) hev danç

dançe, dançeh m. irak sağma yeri

dan ger êgê kovark, kovaymak * **daye ger mîn** bezi kovmuş)

dan girêdan *êgê* basturmak, susatmak

dan girlyan *hêk* nig amaya les etmek

dançivan m. dayanana, yalanına

dançivandîn m. dayanar, yalanar

dançivandîn *hêk* dayanmak, yalanlamak

dançivi of dayanak, yalanak

dançivîn m. dayan ra, yalanına

dançivîn *hêk* dayanmak, yalanlamak

dançî m. keçi veya keçiyi yemeliği

dançuh m. dibek

dan gutîn *hêk* sırtlamak * **kê ev nûçe jî** gapenitlyê re dabe gutîn bibûnê bûna bu haberi kim a zedeyisa bulin

dan halamêza *êgê* zar etmek

dan herabêza *xwe hêk* kucaklamak (kucakına al nâv. kucakında tutmağı)

danîher m. 1. birikim, emsalat 2. rezerv, birikim 3. toplama (deç. mup kaldıraç) 4. biriktirme, derleme (uzgun bir öğünde toplama) 5. erama, biriktirme, toplama (çatırp biriktirme), edanme, sığma 6. toplama (tezmale çağırma) 7. toplama 8. toplama (duşince için de diyereğini, neler üzerinde durduğun hatırlığı) bu araya getirmeye çalışmak 9. toplama (yeki düzen verme) 10. birikim yapma 11. biriktirme (bir şeyi ölçülebilir kullanmak anlamı) 12. çarai denkleştirme 13. alışma, kapışma, barışma (ağz yazı-gası etme) 14. yavarlama (ışlekle ve çabucak yemek yeme) 15. bürme 16. duzme 17. kapama 18. şaklama

dan hev êgê 1. toplama (değişirip kullanmak)

* **me livîn dan hev** yataklar topluluk 2. biriktirmek, derlemek (uzgun bir biçimde toplama) 3. atarmak, biriktirmek, toplama (çatırp biriktirmek), edanmek, yapmak

* **saman dan hev** serwet yapma * **nêrêk gêlek serwet dnye hev** epey serwet toplama adam 4. toplamak (tezmale çağırma) * **hesker dane hev, ihtimala ser hevê** savaş olduğu var, askerleri topladılar 5. toplama

* **gelatoyen xwe dan hev û çû ku** rakeve maddelerle toparlayıp yatağa gitti 6. toplama (duşince için de diyereğini, neler üzerinde durduğun hatırlayıp bu araya getirmeye çalışmak) 7. toparlanmak (yeki düzen vermek) 8. birikim yapmak 9. biriktirmek (bu şeyi ölçülebilir kullanmak anlamı) * **Zehra hemû perevên ku dabûnê jî xwe re dabû** hev û paşê ew dabû dîya **xwe** Zehra öldüğü bütün paraları biriktirmiş ve sonra annesine vermişti 10. çarai denkleştirmek

* **me perevên wi nêra hev û nedayê** kudam denkleştirip veremedik 11. alışmak, kapışmak, barışma (ağz kavayı etme) 12. yavarlama (ışlekle ve çabucak yemek yeme) *

* **nizani li pey hev yend şîşe bîra dane hev** bir bir nirdince bilirmiş kaç şîşe bîra yavarmış 13. bürmek * **deve turhe da hev** burlamış ağzın, bürdü 14. bürmek * **rihal dnye hev** çeyiz duz nâç 15. kapotmak * **me** **deve pirtûkê da hev** kitabı kapattık 16. şaklamak – **û dîn** derlevisi toplamak (veya toparlanma)

dan hevraz *êgê* kovuşa vermek

dan hêrnê *êgê* yarmak (ağzday iğnemek)

danbêrk m. üğütülenç yarma

danhêrtî *ed* bu yemek adı

dan hîcûnê *hêk* veldiye geçmek

dan his êgê usavarmak, astarmak

dan hîşê *xwe hêk* hîşîyê vaktirmek, hatırlamağa çaışmak

danhûr m. ulak çarma

danbûrk (I) s. ulak yarma

danhûrîk (II) m. küçük delik

danîlkandîn m. durtme, çurdikleme

danîlkandîn *hêk* durtmek, çurdikleme

danîk s. bedik

danîsîlîn m. sorulme

danîsîlîn *hêk* sorulanek

danışron m. alış veriş

danîş m. danışma

danîşan m. oturma, oturma * **di danîşana pêşin** de hêre herdan birinci celseden b. kalıklı

danîşîn (I) m. danışma

danîşîn (II) m. 1. oturma, oturma 2. *hiç* duruşma 3. oturma 4. *hiç* oturma (yasama meclisleri harçimlerinden her biri) – a **nşkera** (an jî vekirî) ayis danîşîna – a **vesarî** (an jî taybet) *hiç* giril oturma, *gêrê* celse (veya duruşma), kapalı oturma – **ên** **vesarî çêkirin** (an jî **pêk anîn**) kapalı duruşma yapmak

danîşîn (I) *hêk* danîşma

danîşîk (II) *hêk* oturma

danîşîk (I) m. 1. oturma 2. oturma, celse 3. *hiç* oturma (yasama meclislerin harçimlerinden her biri)

danîşîk (II) *hêk* 1. oturma 2. oturma

danîşîk (I) m. 1. oturma, oturma 2. *hiç* duruşma 3. oturma 4. *hiç* oturma (yasama meclisleri harçimlerinden her biri) – a **nşkera** (an jî vekirî) ayis danîşîna – a **vesarî** (an jî taybet) *hiç* giril oturma, *gêrê* celse (veya duruşma), kapalı oturma – **ên** **vesarî çêkirin** (an jî **pêk anîn**) kapalı duruşma yapmak

danîşîk (I) *hêk* danîşma

danîşîk (II) *hêk* oturma

danîşîk (I) m. 1. oturma 2. oturma, celse 3. *hiç* oturma (yasama meclislerin harçimlerinden her biri)

danîşîk (II) *hêk* 1. oturma 2. oturma

danîşîk (I) m. 1. oturma, oturma 2. *hiç* duruşma 3. oturma 4. *hiç* oturma (yasama meclisleri harçimlerinden her biri) – a **nşkera** (an jî vekirî) ayis danîşîna – a **vesarî** (an jî taybet) *hiç* giril oturma, *gêrê* celse (veya duruşma), kapalı oturma – **ên** **vesarî çêkirin** (an jî **pêk anîn**) kapalı duruşma yapmak

danîşîk (I) *hêk* danîşma

danîşîk (II) *hêk* oturma

danîşîk (I) m. 1. oturma 2. oturma, celse 3. *hiç* oturma (yasama meclislerin harçimlerinden her biri)

danîşîk (II) *hêk* 1. oturma 2. oturma

danîşîk (I) m. 1. oturma, oturma 2. *hiç* duruşma 3. oturma 4. *hiç* oturma (yasama meclisleri harçimlerinden her biri) – a **nşkera** (an jî vekirî) ayis danîşîna – a **vesarî** (an jî taybet) *hiç* giril oturma, *gêrê* celse (veya duruşma), kapalı oturma – **ên** **vesarî çêkirin** (an jî **pêk anîn**) kapalı duruşma yapmak

danîşîk (I) *hêk* danîşma

danîşîk (II) *hêk* oturma

danîşîk (I) m. 1. oturma 2. oturma, celse 3. *hiç* oturma (yasama meclislerin harçimlerinden her biri)

danîşîk (II) *hêk* 1. oturma 2. oturma

danîşîk (I) m. 1. oturma, oturma 2. *hiç* duruşma 3. oturma 4. *hiç* oturma (yasama meclisleri harçimlerinden her biri) – a **nşkera** (an jî vekirî) ayis danîşîna – a **vesarî** (an jî taybet) *hiç* giril oturma, *gêrê* celse (veya duruşma), kapalı oturma – **ên** **vesarî çêkirin** (an jî **pêk anîn**) kapalı duruşma yapmak

danîşîk (I) *hêk* danîşma

danîşîk (II) *hêk* oturma

danîşîk (I) m. 1. oturma 2. oturma, celse 3. *hiç* oturma (yasama meclislerin harçimlerinden her biri)

danîşîk (II) *hêk* 1. oturma 2. oturma

danîşîk (I) m. 1. oturma, oturma 2. *hiç* duruşma 3. oturma 4. *hiç* oturma (yasama meclisleri harçimlerinden her biri) – a **nşkera** (an jî vekirî) ayis danîşîna – a **vesarî** (an jî taybet) *hiç* giril oturma, *gêrê* celse (veya duruşma), kapalı oturma – **ên** **vesarî çêkirin** (an jî **pêk anîn**) kapalı duruşma yapmak

kene) * **damıştiyên günd** kov sakirle. 1. *zî* oturmuş olan, oturmuş vaziyette olan
danıştı *bu* danıştı
danıştivan wî 1. sakir (bir yerde oturmuş kimsa, sekene) 2. yerleşik
danî (I) m. hediç
danî (II) *a* hayırda ağaya verilen talih. *du*-*var* gıha hayır
danî (III) *zûbî* 1. kurucu, müessis 2. koyucu
 * **danîyê qanî** *karan* koyucu
danîk m. hediç
Danîmarkayî *axêr* Demîmarkalı
Danîmarkî *adêr* Danîmarkalı
danin wî 1. koyma (bir şeyi bir yere bırakma veya belli bir yere yerleştrme) 2. koyma tutulması gereken kuralları belirlenme) 3. kurma, dayama 4. koyma (işin koyma) 5. bırakma 6. kurma, kuruluş (kurulma) 6a. yelü veya tabii) 7. kurma (öraklık sağlama) 8. kurma (gizlice hazırlama, tasarlama) 9. kurma (sağlama, oluşturma) 10. kurma (çadır kurma gibi) 11. indirme, indirmiş (yüksekten veya yukarıdan aşağıya inme) 12. inmek (uşak, kuş inmek) * **danîna** *bala-*
firê uçağa iniş 13. inme, inmiş (işin inme) 14. indirme (hiz a vurma), inme (vurma), yapıdırma 15. düşünme (işin, husus vb. eklatma, azalmak) 16. düşünme (sızı, sancu durma) 17. inme (alıştırma eski duruma gelme) 18. inme, inme (değeri düşünme) 19. yaşlanma (meteorolojik olaylar için) 20. geçme (tiklenme, birme, sağa girme) 21. yatırma (hiz, etkisi azaltma, azaltmış geçme) 22. sönme (ışıklar için) 23. inme, inmek 23. kesilme, kesilmiş (durma, durma) 24. kısma, kırm (ışığı azaltma) 25. dikme, dikim, ekme (yetiştirme için bir bitkiyi toprağa yerleştirme) * **çaxa dardaniyê** ağaç dikme inşaatı 26. daldırma, kizdirme (toprağa küküyle giçme, uzum çubuklarını köklendirme için yere gömmek) 27. *şî* dikme (top vb. yi ovul alanında bir yere koyma) 28. alma (kul anılması bir gelenek haline gelme) bir şeyi kullanılmaktan vazgeçme) 29. bırakma (umutlu) 30. korma (kuş, keleşek, uçak, ot vb. için bir yere inme) 31. çıkarma, sayma (birinin gıyalarını çıkarma) 32. yayma * **danîna** *el-*
han yatakları yayma 33. bekme 34. korma, koma (bir yere inme) 35. yerme 36. yukma (yük indirme) -*a* **qanînan** yasama
danîn *leğ* 1. koymak (bir şeyi bir yere bırakmak veya belli bir yere yerleştirmek) * **çante**
deyinê ser *nuşeyê* çantayı masanın üstüne koy * **eyûkê** *deyinê ber* *lîbî* ayıyı ota-
 rma kay * **plêyê** *xwe danî* ser serê wî ağa-
 nı kafasına üstüne koydu 2. koymak (uyul-
 ması gereken kuralları belirlemek) * **van**
rezikeyn *ji* *deyinê* rastê bu kuralları da orta-
 ya koy 3. kurmak, dayamak * **tu** *ruwanên*

xwe li ser çî danîni? düşüncelerini ne üstüne
 kuruyunmu? 4. koymak (sızı koymak) 5.
 bırakma * **çek** *danin* *ser* *bi* bırakmak * **ê**
deştê *xwe deyinê* *erê* *el* *deştê* *ku* *de*
 6. koymak (hazırlamak) * **wê** *ser* *danî*
 7. kurmak (ortaklık sağlama) * **şî** *ka-*
li *danîna* ortaklık kurmak 8. kurmak (iş-
 lence hazırlama, tasarlamak) * **kemîn** *danîn*
 9. kurmak (sağlamak, oluşturma) * **tê**
kîlî *danîn* *tişki* kurmak 10. koymak * **çadır**
danîyê *çadır* kurmak 11. indirmek (yüksekten veya yukarıdan aşağıya inmesini sağlama) 12. inmek (uşak, kuş in-
 me) * **bala** *fîrê* *xwe danî* uçak indirdi 13. in-
 mek (işin inmek) 14. indirmek (hiz a vurma), inmek (vurma), yapıdırma * **ez** *dê*
nika *deyinê* *te* *şî* *ku* *ka* *de* *in* *in* *in* *in*
 15. inmek (işin inmek) * **kulmek** *danî*
 16. düşünme (işin, husus vb. eklatma, azalmak) * **sin** *trawên*
 17. düşünme (işin, husus vb. eklatma, azalmak) * **sin** *trawên*
 18. düşünme (işin, husus vb. eklatma, azalmak) * **sin** *trawên*
 19. düşünme (işin, husus vb. eklatma, azalmak) * **sin** *trawên*
 20. düşünme (işin, husus vb. eklatma, azalmak) * **sin** *trawên*
 21. düşünme (işin, husus vb. eklatma, azalmak) * **sin** *trawên*
 22. düşünme (işin, husus vb. eklatma, azalmak) * **sin** *trawên*
 23. düşünme (işin, husus vb. eklatma, azalmak) * **sin** *trawên*
 24. düşünme (işin, husus vb. eklatma, azalmak) * **sin** *trawên*
 25. düşünme (işin, husus vb. eklatma, azalmak) * **sin** *trawên*
 26. düşünme (işin, husus vb. eklatma, azalmak) * **sin** *trawên*
 27. düşünme (işin, husus vb. eklatma, azalmak) * **sin** *trawên*
 28. düşünme (işin, husus vb. eklatma, azalmak) * **sin** *trawên*
 29. düşünme (işin, husus vb. eklatma, azalmak) * **sin** *trawên*
 30. düşünme (işin, husus vb. eklatma, azalmak) * **sin** *trawên*
 31. düşünme (işin, husus vb. eklatma, azalmak) * **sin** *trawên*
 32. düşünme (işin, husus vb. eklatma, azalmak) * **sin** *trawên*
 33. düşünme (işin, husus vb. eklatma, azalmak) * **sin** *trawên*

hokm: 34. konmaz (bu yere nure) 35. yemmek * ew danî erdê enu yemip yere alî 36. yabmak (yuk indirmek) * bur danî yük yü-
p ~ allyekî bir tarafa bırakmak (veya koymak) – ber çawan deydanê koymak. ortaya koymak herkesin görebileceği yere koymak) – her hev karşılaştirmek – berê önüne sürmek – dera danê bu tarafa bualmak (veya koymak) ~ devê (yeki) ağzına bir tane yapıştırmak –, hilanê bertip hiçmek – quncêki bir köşeye koymak – rastê 1) meydana koymak. ortaya koymak (herkesin görebileceği yere koymak) 2) ortaya koymak (yaratmak, yapmak) – set (...) 1) -e koymak 2) -e takmak, koymak * kîni danî ser serê xwe zûlûla kâşîna geçidi ~ ser stûnün egrêtiye almak

danê her hev lûw kuzulaştirmek. mukayese etmek

danîñ geşê lîgê kîleşlemek

danînk m konu. tabîti, mevzu üzerinde konuşulan şey

danînkî â konulan

danînk m rahat

danîşan m 1. gösterme, gösterim 2. işaret, emare 3. delil ~ dan işaret dan ~ kîrîni işaret etmek (belirtmek)

danîşgeh m okuma yeri, ikametgâh

dan îşkenceyê lîgê îşkenceye sokmak

danîyok m oturak

danîştin w 1. oturma 2. konma 3. imre 4. ortaya çıkma

danîştin lîgê 1. oturmak 2. konmak * helhikopter danîştîye helikopter konması 3. tutmak * perçu mîni danîşt çîştin ind. 4. ortaya çıkirmek * keskesur danîşt gakkuşağı ortaya çıktı

danîştok m oturak. suh

dan kayîne lîgê geveş getirmek

dan kêrê lîgê beşağa davranmak

dan kevîran lîgê taş fırlatmak

dan kîrîni lîgê 1. hayvanlara üğün yemini vermek 2. kuzu atılması

Dankî m 1. Danışa 2. A Danışan özgü. Danışra yaraşır bir biçimde

dankut m 1. tokluk (yarma dövmeye kullanılmak için) 2. m yarma dövmeye 3. m yarma dövmeye (kırme)

dankutan m yarma dövmesi

dankutayî kî her yemek adı

dan leqandîni lîgê yoklamak, ağırı yoklamak * en wê bide leqandîni, belkî eni tîştêkî jê

hîn jûbîn enu yuxla belkî bir şey öğreniriz

danlotan lîgê z. plamak

danlotîkan lîgê 1. ziplamak, çödmek, hoplamak 2. gubek atmak (çok sevirmek) 3. tepirmek (oçke ve sevîni mi vuracak davranışlarla bulunmak)

dan nîlê xwe lûw 1. kucaklamak (kucakına

almak. kucakında tutmak) * kîrîkê bide nîlê xwe çocuğu kucakla 2. omuzlamak, emuzana almak. omuzlamak (sirtlayıp götürmek) 3. omuzlanmak, üzerine almak. bir işi yüklenmek (sordurulduk almak)

dan nîşîrîna m tarîfina

dan nîşê lîgê 1. içine vermek 2. (tarife) verip verişmek 3. mîl ver yama

dan nîşan lîgê 1. göstermek (göndermesini sağlamak, gösterme ynl açmak) * pîrtokan bide nîşan kitaplar: gâster 2. göstermek (belirtmek, anlatmak) * ev gotîni nîşeta wî ya pak dîlê nîşun bu söz onun îyri zîvelîni gösterîye 3. göstermek (kamula iradîni olmak) * ez dî bîdlê nîşan ku ev ne wîsan e bunu böyle iradîgîni göstereceğîni 4. göstermek (guzellîgîni ortaya çıkarmak) * yê ku îbray dîde nîşan dîlê insani gösterîni gay mîdî

dan nîşan dan lîw 1. göstermek 2. göstermek (açıklığı bu biçimde değeriendirmeye yol açmak) * rastîyan berevîjî dîke û dîde nîşandîni gerçekleri çarpıtarak gösteriyor

dan nî venci isteyen

danok m âdîk

dan perwîzan lîgê karnı çarpmak

dan jey hev lûw arka arkaya vermek, sîkîñ etmek

dan pêşan lîgê îkîz etmek

dan pêş lîgê 1. öne düşmek (önde yürümek) * me rê nîzanîbû, wî da jêyîye û em wêlê çîñ yolu bîlînyarda. v. ene dîştî oyle gîdîk 2. öne düşmek (kilavazlık etmek) 3. öne sürmek

dan postuyê lîgê postalanmak

dan qîçîrîkîkun lîgê kışkırtmak

dan qîran lîgê çîğîk atmak, nara atmak (veya başmak)

danqîrîkîkî kî jî yendir bir hîkî

dan refesân lîgê çîleşlemek, çifte atmak, tekmelemek

dan reşîkê lîgê dîç nalla sücmek * hesp de reşîkê dî dîrî nalla sîrdî

dan rê lîgê yola koyulmak

dan s m dîrê - kîrîni (an jî gîrtîni) dans etmek (veya yapınak)

dansa m mevsim

dan seh kîrîni lîgê duyurmak

dan sekîrîmîdîni lîgê 1. öndürmek 2. alkuy-mak * hevalê mîni jî bo xwarîne ez dan se-
kîrîmîdîni akadaşîni yemek için alkoydu

dan ser hesab lûw hesabla geçirmek

dan serê lîgê 1. ismarlamak * anîni jî bo xwe bedelê da ser derî kendime bu takîmî terzeye îşarîladîm 2. sakışmak (başka uygulamak)

dan serê xwe lûw 1. talınmak (şapka, sauk, ta-ke gîhî) 2. bağlamak (başu yemeri, çalkı gî-
tî şeyleri bağlamak)

dansgebi m dansing
dan sikkēlan *ğgh* kufur basarak, soynerek
dansiqetre m dans metre, yoğunlucılıqer
dansker *nebn* dansçı
danskeri m dansçılık
dan soñdan *ğgh* yemirler etmeye başlamak,
 yemirler içerek (veya etmek)
dansır m dansır
dansız m dansız
dansızlı m dansızlık
dan stü *ğgh* çir şey anık, çöçilmez olmak
dan şanıdan *ğgh* göstermek, göstermek (her-
 hangisi bir biçimde değerler) meve yol aç-
 mak) * **enstıyan** hervevayı alkler ü dille şanı-
 dan gerçekler çıparmak gösteriyor
dan yemir *ğgh* utanmamak
dan şü *ğgh* eslendirmek (kız için)
dan talebaq *ğgh* don ralla koşmak
dan tıvıngē *ğgh* tüleğe davranmak
dan tēt m dantel, dantela
dan tētkli m dantelli, danteli
dan tı m heric -yēn serē zarakon dış bagıyı
 ilan ü dü m l. kuru gıda 2. kışık gıda ve ya-
 kakak
dan tük m heric -sēn wan bi hev re nekelin
 bir biriyle anlaşılma, anlaşılma
danüstān m 1. alış veriş 2. alış satım *
danüstāna *heyywan* tavıran alış satım
 3. alış veriş 4. ilişki 5. *alber* alış satım *
danüstānē otomobilin otomobili, alış sa-
 tımca -ā *ciyaki* toplumsal ilişkiler
danüstāndin m 1. alış satım 2. alış veriş 3.
 ilişki 4. alış veriş 5. görüşme, müzakere -ā *kü-*
 ritik görüşme yapmak, müzakere yapmak -ā
xwe qebāndin ilişkiye ser vermek
dan ü standin *heyy* 1. alış veriş 2. görüş-
 mek * **kün bi cırama xwe re dindin ü dindin**
 bin? konuşuruz görüşürüz mü?
danüstān m 1. alış veriş 2. alış satım, alış sa-
 tış 3. alış, görüşme 4. alış satım (k)
danüstāndin *heyy* danüstāndin
dan ü standin *heyy* dan ü standin
danvekolān m inceletme
dan vekolāndin *ğgh* incelemek
dan weznē *ğgh* tartmak
dan voran *ğgh* apmak (akın etmek, koşmak)
dan xabanān *ğgh* ılgar etmek, yarışmak (ar-
 lar yarışmak)
dan xarınıyan *ğgh* ılgar etmek, koşmak
dan xeriban *ğgh* kufi etmek, sivirmek
danı xeberdan *ğgh* 1. konuşmak 2. yakla-
 mak 3. yaklaşmak * **ca wı bibe xeber-**
danı, belki em tişteki jē bün hıblin emı yok-
 la belki bir şey öğreniz
dan xeriban *ğgh* çabona vermek (yabancıları
 kız vermek)
dan xwe *ğgh* 1. çabalamak, yellemek 2. ken-
 diler ex, vermek
danıyan *alber* müellif

danyarı m müelliflik
dan zani m bildirme
dan zaniñ *ğgh* bildirmek, ilanı etmek, deklare
 etmek
dan zedeh *heyy* dozdeh
dan zırtan *ğgh* lastımas, palavra atmak
dan zırtkan *ğgh* çifteleme, çifte etmek, tek-
 metlemek
dan zorē *ğgh* ezmek
dan m kuş türüğü
danpaçandın m 1. örtme 2. örtünme
danpaçandın *ğgh* 1. örtmek 2. örtünmek
danpaçın m 1. örtünme 2. örtün
danpaçın *ğgh* 1. örtünme 2. örtün
danpalāndin m 1. damırmak, süzmek 2. süzmek,
 süzmek
danpalāndin *ğgh* 1. damırmak, süzmek,
 süzmek * **toruq danpalāndin** çöçelek sü-
 zmek 2. süzmek, süzmek
danpalāndi m 1. damırmak, süzmek 2. süzmek
danpalān m süzme
danpalān *ğgh* süzmek
danpali m damırmak, süzmek
danpālın m damırmak, süzmek
danpālın *ğgh* damırmak, süzmek
danpar m istihkak
danpejāndin m budama
danpejāndin *ğgh* budama
danpejān m budama
danpejān *ğgh* budama
danpekāndin m sıratma (yerinde koparıp hızla,
 parçalar durumunda savrulması sağlanmaz)
danpekāndin *ğgh* sıratmak (yerinde koparıp
 hızla, parçalar durumunda savrulması sağ-
 lanmaz)
danpekin m sıratma (yerinde koparıp hızla,
 parçalar durumunda savrulmaz)
danpekin *ğgh* sıratma (yerinde koparıp hız-
 la, parçalar durumunda savrulmaz)
danpelin (II) m 1. yoklama (sife inceletme) 2.
 müayere
danpelin (II) m damırmak, süzmek
danpelandin (II) m 1. yoklama (sife inceletme)
 inceletme 2. müayere etme, kontrol etme
danpelandin (II) m damırmak, süzmek
danpelandin (II) *ğgh* 1. yoklamak (sife incelet-
 me) inceletmek) * **nün tēkberān ku il der-**
dunā xwe dindin, bi **destēn xwe ew pelāndin**
 emında gördüğün şeyleri ellerimle yola-
 dım 2. müayere etmek, kontrol etmek
danpelandin (II) *ğgh* damırmak, süzmek
danpelin (I) m 1. yoklama 2. müayere etme
 kontrol etme
danpelin (II) m damırmak, süzmek
danpelin (I) *ğgh* 1. yoklamak 2. müayere et-
 me, kontrol etmek
danpelin (II) *ğgh* damırmak, süzmek
danpelin *nebn* danüstān (danüstān işleri ya-
 pan)

dağıtım *başğ* yutulmak

dağırçan *m* 1. yutulma 2. yuma

dağırçandıñ *m* 1. yutulma 2. yuma

dağırçandıñ *başğ* 1. yutulmak 2. yutmak

dağırçın *w* 1. yutulma, yutulma 2.

yutulma, yutulış

dağırçın *başğ* 1. yutulmak 2. yutulmak

dağıtlar *m* yuma

dağırtandıñ *m* 1. yuma 2. yuma, sineye çekme (dayanıp sesini çıkarmama, katlanma) 3. yutulma (söylenecekle söylenemek arasında demeksaña) 4. yuma (tam ve doğru söyleme)

dağırtıldıñ *başğ* 1. yutmak 2. yutmak, sineye çekmek (dayanıp sesini çıkarmamak, katlanmak) * *ez yan götinän te dañağırtıñım* ben bu sözleri yutmam 3. yutulmak (söylenecekle söylenemek arasında demeksaña) * *diya mın götinän dañağırtıñe anem* kelimeleri yutuluyor 4. yutmak (tam ve doğru söylenemek) * *bin kütaym dañağırtıñe* bazı hecelet, yutuyor

dağırtık *başğ* yutulmuş

dağırlın *m* yutulma, yutulış

dağırlın *başğ* yutulmak

dağırtılın *şaneyan başğ* güze yutulış

dağırtık *başğ* yutulmuş

dağıtım *m* 1. çakma 2. dövme 3. silkelendirme 4. arge düzme, sikine

dağıtandıñ *m* 1. çakma 2. dövme (yutarak çarını açma) 3. silkelendirme 4. arge düzme, sikine

dağıtandıñ *başğ* 1. çakmak * *bin rız dı tux-te de dağuta çıvıy* tahlıya çakın 2. dövme (yutarak çarını açmak) 3. silkelendirme 4. arge düzme, sikine

dağıtandıñ *başğ* 1. çakma 2. dövme 3. silkelendirme alan

dağıtlın *m* 1. çakma 2. silkelendirme

dağıtlın *başğ* 1. çakmak 2. silkelendirme

dağıtlı *m* 1. eğim 2. kambur

dağıtlıñ *m* 1. eğim insan için, iş yaparken belini bükme 2. kamburlaşma

dağıtlıñ *başğ* 1. eğilmek insan için, iş yaparken belini bükme 2. kamburlaşmak

dağıtlıñ *başğ* 1. eğiliş 2. kamburlaşma

dağıtlıñ *m* eğilmek

dağıtlıñ *başğ* eğilmek

dağıtlıñ *m* eğim

dağıtlıñ *başğ* eğim

-dar (I) *m* 1. arge isim ve sıfat yapım sönek * *drydar*: hereli * *dikkadar*: dükkare

dar (II) *w* 1. arge * *darı* li hewşê aeludak, arge 2. arge (kuru veya kesilmiş ipe, eri-çiri) 3. arge, arge * *darê destê xwe* li ser me de dibejanê emdeki sepayı bize gösterip sallıyordı 4. arge (ihtiyaçların bastırma) yetim kullanılır: Kuru uzun sap 5. dar, dar arge 6. sap (aletler için) * *darê tenbûrê* se-

zın sapı 7. arge (sepayı yapılan vurma) 8. arge 9. arge, hat (uzun biçim) * *ketiye darê mênan* çekek yapısını salıp olmas * *ji xwe darê te ev e tu çetê çênabî zere* senin yapın bu, bir türlü gelişmiyor 10. çekilip (fizik olarak) * *lawik di darî te de bû* çocuk senin tipikleydi ~ *bi kurtan*, insan bi derdan dibeke ağacı kurt, insanın den yer ~ *bi terî dibeke* (an ji vetê) arge yaş iken eğilir ~ *bi terî heyê tewandîn te hişkê dişkê* arge yaş iken eğül ~ *bi terî vetê arge* yaş iken eğül ~ *bi verotîne*, mirov bi gotîne a-ğaç kurt, insanı der yer ~ *a* (yekî) *hêrêskê lê xistin* (başını) içleri tera gitmek, şansı yaver getirmek ~ *çandıñ* (an ji *danîñ*) arge çıkarak ~ *dan hîne* (yekî) zoraki birne hur şeyler yapılmak ~ *dibeke berê wê bi ku ve gün dağışdan zeler doğar* ~ *dibeke kes nîzane berê wê bi ku de ye gün coğmadan zeler doğar* ~ *ji cemêê hatîye sepâ cennetên çikna* ~ *ji kutîbê hişk dibe*, mirov bi gotîne (ji hev diçe) arge kurt, insanın den yer ~ *ji ser qut nekutîñ* kañışından sepayı çekik almamak ~ *ji ser serê jinan hîlmeynîñ* kurtardan sepayı yanında sepayı çekik almıyacaksınız ~ *lê hatîñ danîñ* ağaçları duymak ~ *li ser koka xwe insan li ser zîmanê xwe şîñ te herşey kendi kökü üzerine yerser* ~ *nîñ e ku bu lû hede meyve veren arge kışîñ* ~ *şîñlandîñ* (ji sepâ kullana) ~ *û ber arge ve çîna* ~ *û derb vûca hatîñ* (vücut biçimi) * *dîvê ku tu dur û derbêñ xwe bilbêvî-şîñ* vücut hatîñi korunan lûca ~ *û derb xwarîñ* sepâ yenek ~ *û derbê jinan* lî xistin kadınlarmak ~ *û derbêñ* (yekî) li hev lî manîñ gaba olmak ~ *û derbê lî gûl lî yem kulağî var* ~ *û dîyar wê* memleket, ülke, diyar ~ *a budayî* bunek arge ~ *a bêmêwe* ji çîra ye meyve vermeyen arge *teye yarî* ~ *a fasalîyê soy arge*, soy kulağı ~ *a girikî a-ğaççik* ~ *a mîwê* (an ji *fêkî*) meyve ağacı ~ *a şîr* meyve vermeyen arge ~ *çapê siluc tîkîsî* ~ *ê dergîşê çandıñ* başğ sallarak ~ *ê edebê ji emetê derketîye* sepâ cennetden çikna ~ *ê behanên* dayarçıkların konulduğu yer ~ *ê fîdanê* darağacı, idam selası ~ *ê jînan ji emetê hatîye* xarından sepayı yanında sepayı çekik almıyacaksınız, dayak cennetten çikmadı ~ *ê jîlê* ji cennetê hatîye dayak cennetten çikmadı ~ *ê min gopâlê mîr rehîmê lî dê û havê min* her der peygamber demez ~ *ê piştê* (yekî) bûn (bitirmek) koruymanı kollaymanı etmek, hatîsi olmak ~ *ê xûr nabe gopâlê arge* yaş iken eğilir ~ *ê şîkandî* çekiklik (kadın) ~ *ê şîkêstî* çekik çekik (kadın) ~ *ê xwar nê ji erûê re nê ji bêrê re dibe* kadîsîne yaranmayan kimsede yaranmaz ~ *ê zîrê kabî kuvvî* ~ *ê zîrê ji dîhuştê hatîye* dayak cennetten çikmadı

dara (I) *ad* rengin, varlığı
dara (II) *ad* dara (kayaba) atılan bir nesnenin kabıyla ağulığı
darabana *bir* elhane
dara helgdar *başba* melez ağacı
daralet *ad* tok ağacı
dara binemalê *ad* seccere, soy kütüğü
daruhgün *ad* kapı esigi
dara cejna zayinê *ad* Noel ağacı
dara elifê *ad* polatmış ağacı
dara deqdayî *ad* aşıtlı ağac
dara erzê *başba* sedir ağacı (Cedrus)
dara fındıqê *ad* seccere, soy ağacı, seccere
daraftin *ad* 1. düşünme 2. kaleme alma, yazıya dokme
daraftin *fiğl* 1. düşünmek 2. kaleme almak, yazıya dokmek
dara kafürê *ad* kâfir ağacı
dara kilmê *başba* mander ağacı, seccere
dara lileyê *başba* lile ağacı (Litoiderendri tulipifera)
daraflin *başba* sarıyaşak
dara fıldilî *ad* aslı ağac
daraç *ad* yemiş
daraandin (I) *ad* 1. yakına (ateşle yok etme) 2. tutuşturma, yakma
daraandin (II) *ad* 1. serpiştirmeye (geçişgüzel) serpmek 2. sürgüleme
daraandin (III) *fiğl* 1. yakmak (ateşle yok etmek) 2. rucuşturmak, yakmak
daraandin (IV) *fiğl* 1. serpiştirmek (geçişgüzel) serpmek 2. sürgülemek
daraandî *ad* yakık
daraandê *ad* bir ayun adı
daranxistî *ad* ağac seccereye yeratılmış (olan)
dara Noelê *ad* Noel ağacı
dara patromekirî *ad* aşıtlı ağac
daraşûk *bir* sokulık
dara rapotê *başba* rapot ağacı (Achras sapota)
dara sawan *ad* seccereye biçilmiş, yağmurda seccereyi ağac
dara selwê *ad* serw ağacı
dara sor *başba* kurt ağacı (Ailurus)
daraş *başba* karanj
dara yengilê *başba* çilembik ağacı (Celtis)
daraştin *ad* 1. yazıya dokme, kalemle alma 2. inşa etme 3. tertiplenme * **daraştina nisîsê** Yazı yazma, yazı kalemle alma
daraştin *fiğl* 1. yazıya dokmek, kalemle almak 2. inşa etmek 3. tertiplenmek
daraştî *ad* 1. kaleme alınmış, yazıya dokülmüş 2. inşa edilmiş 3. tertiplenmiş olan
dara tımandı *ad* aşıtlı ağac
dara üdê *başba* ud ağacı (Aquilaria agalocarpa)
darauc *ad* 1. dazay (bir kimsenin veya nesnenin başka kimselere ve nesnelere göre olan değer ve yararlık derecesi) 2. seviye

darayî (I) *ad* 1. maliye 2. *ad* malî (mal ve para ile ilgili) 3. malî (malıyeye ilişkin, malıye ile ilgili)
darayî (II) *ad* sürgülü
darayivan *ad* malî malıyeci
darayivanî *ad* malıyecilik
daray *ad* yargı, hukum * **duraza** *ad* dedgehê mahkemeden hukumu – dan hükümü vermek
darazdan *ad* 1. yargılama 2. hüküm verme, hükmetme
daraz dan *fiğl* 1. yargılamak 2. hüküm vermek, hükmetmek
darazdanî *ad* yargı, hüküm
darazdayin *ad* 1. yargılayış 2. hüküm veriş, hükmediş
durazî *başba* 1. yargı * **organê** **duraziyê** yargı organları 2. mahkeme, yargılama – ya sekkî açık ve kesin yargı
durazîkirin *ad* yargılama
durazî kirin *fiğl* yargılamak
darhad *ad* dikkaht
darhabûn *ad* dikkaht etme, önemsemeye
darhad bûn *fiğl* dikkaht etmek, önemsemek
darheşîj *başba* hadem ağacı (Amygdalus cretinurus)
darbekur *bir* darbekur
darbekarî *bir* darbekeri
darbeker *ad* darbeci
darbekerî *ad* darbecilik
darbenav *başba* diş budak ağacı (Fraxinus excelsior)
darbend *ad* iskele (yapılanın dışında kestirilen kat kat korulan, çölmek için ustura çikilan çar)
darbenç *başba* benç ağacı
darbenk *başba* sokaz ağacı (Pistacia lentiscus)
darberfink *bir* mirife
darberî *başba* pehit (Quercus)
darbest *ad* 1. seccere, tekkere 2. tabut
darbesthilgir *başba* seccereci
darbusan *darbun* sul
darbewax *ad* darbe isteyen kimse, darbe yarılın
darbewazî *ad* darbe isteme, darbe yarılğı
darblindeq *ad* fındık ağacı
darbir (I) *ad* oduncu (odun kesmeye giden) 2. *ad* kesimi yapılmış ağaçlık
darbir (II) *ad* odunculuk
darbirî *ad* odunculuk
darbişkêf *ad* bu sürgün adı olup tuymuklukları açılımasını sağlıyor
dar bişkêfîn *fiğl* yapraklanmak
darbî *ad* sürgün ağacı
darbûje *ad* darbuka
darbûjejen *ad* darbukacı
darbûjejenî *ad* darbukacılık
darçêrk *ad* 1. testilik 2. hayvan amaciğırtın (testilerle su taşıyan askısı)
darevî *başba* akasya (Acacia)

darcixare *m.* ağıklık, sigara ağıklığı
darcet *m.* çidi, acı, sabaç
dar çarılın *ışğ* açılınmak, ağac dikmek
darçələk *m.* ağaca ip asılarak yapılan bəzi sülhək
darçələk *zəl* çok meyvəli ağac öbl
darçəqlü *m.* 1. cəmi fiki veya daha çox kolu ay-
 rılan dəyənək 2. çatal (ağac güm şeylərin ay-
 rılma yer)
darçin *m.* eməlik, çarlık odun
darçin bəzə *f.* tarçin (çətin anlamı) 2. tarçin
 (bu ağacın kəbuği)
darçim *m.* tarçim
darçuqlu *m.* çatal fiki veya daha çox kolu ay-
 rılan dəyənək 2. çatal (ağac güm şeylərin ay-
 rılma yer)
dardanın *m.* ağaclama, ağaclandırma
dardanın ışıq ağaclanmaq, ağaclandırmaq
dardaraq bəzə dəre otu
dardaruk *fir* wə pəndul, rəkləs, sərçək
dardas *m.* məsə, yapıqla, kəsirə zəmin
dardəbüy *zəl* asılı, asılmış olan
dardəkirin *m.* 1. asma, ağaca asma 2. asaraq ı-
 dan etmə
dardə kirin ışıq 1. asmak, ağaca asma 2. as-
 arak dan etmək
dardəkiri *m.* 1. asmak, asılı 2. asılmış olan ı-
 dan edilmiş kəmə
dardəpəş *m.* bəzə kəmə başıdır bəzə bağlayan
 onun ışıq
dardest *m.* gürz, topuz
dardəyax *m.* sap rəşmədə kullarıdır ağaçın
 bir parçası
dardəle *m.* adını zəmin
dardəraq bəzə dəre otu
dardəxsin *m.* aykılta, fəxur, gəlməyə yarad-
 ılan çulək
dardü *m.* yəkuək
dardünl *bəzə* ay və ağac
dardüh *bəzə* süpür ağacı
dardəç *m.* taq, yüksək rüblük
dardəğək *m.* cov ağacı
dardəyən *bəzə* ökək ağacı (Eriocarpus acui-
 sa)
dardəpənibü *m.* pambuk bətəri
dardəşey bəzə elmə ağacı
dardəxaç *m.* 1. çarılmaq, çarılmaq 2. dar ağacı
dardəxaçibün *m.* 1. çarılma gerilmə, açılma
 2. asılma, ipə gümə
dardəxaç *bün ışıq* 1. çarılmaq, gəlmək, aç-
 ılmaq 2. asılmaq, ipə gümək
dardəxaçikirin *m.* 1. çarılma gerilmə, açılma 2.
 asma (asaraq ölənmə, idan etmə)
dardəxaç *kirin ışıq* 1. çarılma gümək, açıl-
 maq 2. asmak, asaraq, idürmək, idan et-
 mək
dardə av *m.* eməlik (bu taqta araq)
dardə hiçəngən *m.* koltuk dəyənək
dardə cuxün *m.* hörmən ortasına dikilmə dək

dardə dnyayə *m.* da, olma, yer yuz
dardə idim *m.* adam sevgisi
dardəj (II) *m.* 1. mela, yazın 2. uy kəlmə alma,
 yazın dökme, meşə
dardəj (II) *m.* 1. məkə, kütçə 2. *m.* dökme,
 döküm (kalbə dökümə yoluyla yapılan nes-
 nə) 3. *m.* dök
dardəjket *m.* dərəcə
dardəjkerl *m.* dərəcəlik
dardəjkerin *m.* mela emə
dardəj kirin ışıq mela emək
dardəjkişv *m.* kompozisyon
dardəjtin *m.* 1. ölçmə (ağacın) 2. ölçmə ya-
 rılma * dardijina peyvan ölçmək ölçmə
dardəjtin ışıq 1. dökme (ağacın) 2. dərəcə,
 yarılmaq
dardəjti *m.* dərəcə * bəzə dardəjti dərəcə de-
 nür
dardəjvan *m.* yazın, kəlmə olan *
dardəjvan *niv* wə yazın yazın
dardəjvan *m.* döküm, döküm
dardə kəşə *m.* dərəcə, polə sopası
dardə kələ *m.* ağac kəməti
dardə meşən *m.* meşə t. otu vəli
dardə mürşəm *m.* səsiyə, rüblük m. səsiyə
dardən *m.* emək, kəmə
dardən pəstir *zəl* güm yapıqlıdır
dardə piş *m.* emək 1. bel kəməti, oturma 2. e-
 n araq (genlərdə) 3. *av* bel kəməti, oturma
 avas
dardə rizi *m.* çulək, güvənliyə kəmə
dardə rək *m.* dərəcə
dardə ser mülk *m.* eməlik, çəndirlik
dardə səpik *m.* dərəcə rəhəsi
dardəstin *m.* kəmə
dardəstin ışıq kəmə
dardətin (I) *m.* ölçmə (səvi veya tənə dərəcə)
 dərəcə bir şeyi bu yerlə, kəmə başqa bir yer-
 e bəşləmək
dardətin (II) *m.* emək
dardətin (II) *ışıq* dökme (səvi veya tənə dərəcə)
 eməkli bir şeyi bu yerlə, kəmə başqa
 bir yer bəşləmək
dardətin (III) *ışıq* emək
dardəti *m.* döküm, döküm
dardə fir *m.* oklatma
dardəzi *m.* dərəcə
dardəzər *m.* yarıqlayıcılıq
dardəzger *m.* 1. yarıq 2. yarıqlayıcı
dardəzgerin *m.* yarıq
dardəzgerin *m.* 1. yarıqlıq 2. yarıqlayıcılıq
dardə zər *m.* kəmə kuvət, mela zər * dər-
 cə dər dər zər kəmə kuvət kəmə
dardəkli *m.* meşə ağacı
dardəroş *m.* ağac sətəri
dardəroşi *m.* ağac sətəri
dardəroş *bəzə* dardəroş (Hustis Piperis
 long)
dargap *m.* 1. tuzək (küləni yökələməyə yarar)

uzac veya uzunu) 2. mex. ruzak, soz. uzadı *
 (I) dargapê de ew girtin omi ruzaletu yakel-
 bidlar

dargeh (I) m. ileri gelenlerin yeri

dargeh (II) m. ağaçlık

dargelyaz *bestân* kiraz ağacı (Cerasus avium)

dargemek *bestân* zere otu

dargerfnek *bestân* sarmaşık

dargerîng *bestân* sarmaşık

dargerînk *bestân* sarmaşık

dargelaz *bestân* kiraz ağacı (Cerasus avium)

dargeliv *bestân* ahc ağacı (Catalpaegus)

dargelvişk *bestân* dargeliv

darguli m. 1. çatal (iki veya dört çok kola ay-
 rılan değnek) 2. çatal (çığaç gibi şeylerin ay-
 rılma yeri) 3. çatalı çapç

dargur (I) m. dargurd

dargur (II) m. darguruk

dargurd m. geriliple atarskiya olan değnek

darguvok *bestân* bir biki

dargûz *bestân* çeviz ağacı

dargvîn m. köfür ağacı

dargvînîk m. köfür ağacı

darihêlînek *bestân* bitür sarmaşık bitkisi

darihêlînk *bestân* bitür sarmaşık bitkisi

darihêjîr *bestân* incir ağacı

darihînan *bestân* nar ağacı

darihînnî *bestân* nar ağacı (Pinus Centu-
 naria)

darihüştin m. kağız, kaz, yazı (kesen bir acaz
 sürtmek bir şeyin yüzündeki tab, kavi kal-
 dırma)

darihüştin *şîk* 1. kağızlık (kesen bir acaz
 sürtmek bir şeyin yüzündeki tabakası kal-
 dırma) 2. kaz, yazı (kesen bir acaz kullanı-
 rak silmek, çıkarmak)

darihüştü m. kağızlık (kesen bir acaz sürtmek
 bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırma et-
 mî)

darijan m. döküm

darijandîn m. 1. desane (sırı veya taze duru-
 mundaki bir şeyi bir yerden kaptan başka
 bir yere boşaltma) 2. dökme (döküm yapma)
 3. akıtma

darijandîg *şîk* 1. dökme (sırı veya taze duru-
 mundaki bir şeyi bir yerden kaptan başka
 bir yere boşaltmak) 2. dökme (döküm yap-
 mak) 3. akıtmak

darijahîfî m. 1. dökme, dökülmüş olan 2. akı-
 tılmış olan

darijâner *şîk* dökmece, dökmece

darijânerî m. dökümcülük, dökmeçilik

darijîn m. 1. dökülmek 2. akma (şağıya... yere
 düşme)

darijîn *şîk* 1. dökülmek 2. akmak (şağıya,
 yere düşmek)

darijîner *şîk* dökmece

darijînerî m. dökümcülük

darijîtin m. dâriştin

darik (I) m. ağızlık, çabuk (sığara, çenek için
 kullanılan uzun ağızlık) — e cigareye sigara
 ağızlığı

darik (II) m. 1. ağaçlık 2. değnek, sopa 3. çirpi
 4. çanak — e defê davui tokmağî — e nav li-
 rafê 3) körüdeleyer, körüçü, tükür 2) sıvay
 şığatkam — e (yekê) 4) de hebîln (ön şeyde)
 pamiğî çinak — e xwe karîln nava gîl 4) tev
 dan bok karıştırmak (bir işi bozacak biçim
 de darılmak)

darika zavê m. gelin elayını bekleyen darı-
 dın yanında suslenen oze olarak hazırlan-
 mış ağaç (veya aralık ağacı)

darike ciarreyê m. sigaralık, sigara ağızlığı

darike çirtan m. çökerek kurulan çozdurma
 değneği

darike diraban m. kurdan

darike êvarê m. karasabunu bir parçası, otçu
 için

darike hevdele m. 1. bulamac sapsı 2. mex.
 fesat, kışkırtıcı

darike navê *bestân* orta çamur

darike qelânê m. pınc çubucuğu

darike şibê m. karasabunu bir parçası, otçu
 için

darike tîrê m. eklava

darikek m. 1. ağaçlık 2. odunlu sapsık (şemkek
 bir k. sapsığıdır)

darinçus *bestân* kara erik ağacı

darihîde w. finans, malî

daring m. özdek, madde, element

daringî m. 1. maddeleş, madde 2. fiz. maddeleş,
 madîf

daringîbûn w. maddeleşme

daringî bûn *şîk* w. maddeleşmek

daringîlî m. maddeçilik

daringperest *şîk* m. maddeci

daringperestî m. maddeçilik

dariştan m. 1. dâriştin 2. ammanlık

dariştana mezin m. valîşî amman

dariştanbîlî m. dâriştanbîlî

dariştançak m. kornuk

dariştançvan *şîk* w. amman

dariştançvanî m. dâriştançvanlık

dariştê m. 1. dökme, kütçe 2. m. dökme, dök-
 kün (kalıba dökme yoluyla yapılan nesne)
 3. çu, dâşim 4. m. kalıba, dâşimî

dariştin (I) m. 1. dökme (sırı veya taze duru-
 mundaki bir şeyi bir yerden kaptan başka
 bir yere boşaltma) 2. dökme (döküm yapma)
 dariştin (II) *şîk* 1. dâriştin 4. dâriştinleşme,
 yuzma

dariştin (I) *şîk* 1. dökme (sırı veya taze duru-
 mundaki bir şeyi bir yerden kaptan başka
 bir yere boşaltmak) 2. dökme (döküm yap-
 ma)

dariştin (II) *şîk* 1. dâriştin * peyvîn nû dâ-
 riştine yem kalmeyan dâriştin 2. dâriştinleş-
 mek, yuzmak

darıştingeh m dokümant, dokum evi
 darıştînî *zêw* türev
 darıştîngan *adê* köken bilgeci
 darıştînganiyî *adê* köken bilmesel
 darıştînganî m köken bilim
 darıştî (I) *adê* doktor, dokme
 darıştî (II) *adê* 1. türemiş 2. *zêw* türev
 darivandî m 1. süzme 2. çökeltme
 darivandî *êgê* 1. süzme 2. çökeltmek (süz-
 ler için)
 darivîn m 1. süzme 2. çökeltme
 darivîn *êgê* 1. süzülme 2. çökeltme (bir su-
 yu süzme etmiş katı bir madde sıvının dibine
 çökme)
 darizandî m yargılama
 darizandî *êgê* yargılanmak
 darizîn m yargılama
 darizîn *êgê* yargılanmak
 Darî m Darce (Dar. dar)
 darîçav *adê* 1. açık, alan, belgin, harz 2. göz-
 ler önünde
 darîçavan *adê* 1. up, ucuk, besheli 2. sabit (geç-
 çekliği tespit edilmiş, kanıtlanmış olan) 3.
 elle tutulur gözle görülür (veya dille anlatı-
 lır) (bi) – ketin göze düşmek, göz görer gel-
 mek
 darîçavbûn m belirginleşme, belicane (iyice
 anlaşılır ve görünür bir durum alma)
 darîçav bûn *êgê* belirginleşmek, belirmek
 (iyice anlaşılır ve görünür bir durum almak)
 darîçavbûyîn m belirginleşmiş belicîş
 darîçavî m 1. açıklık 2. belirlilik
 darîçavkîrîn m 1. belirginleştirme 2. göster-
 me, gözler önüne serme
 darîçav kîrîn *êgê* 1. belirgin, göstermek 2. gös-
 tirmek, gözler önüne sermek
 darîçavkîrî *adê* 1. belirginleştirilmiş olan 2.
 gösterilmiş, gözler önüne serilmiş olan
 darîkîrîn m gösterme
 darî kîrîn *êgê* göstermek
 darîn (I) *adê* ağac, ağaçtan (ağaçtan yapılmış) *
 lotkeya darîn ağaç tekre
 darîn (II) m 1. yanma (buleşiminde karbon
 bulunan maddeler, us, ısıq yayarak kül du-
 runuğa geçip yok olma) 2. tutuşma (ateş al-
 ma, yanmaya başlama) 3. hüküm sunma
 darîn *êgê* 1. yanmak (buleşiminde karbon
 bulunan maddeler, us, ısıq yayarak kül du-
 runuğa geçip yok olmak) 2. tutuşmak (ateş
 almak, yanmaya başlamak) 3. hüküm sun-
 mek
 darîner *adê* ateşleyici
 darîni *adê* 1. ağaç 2. ağaçtan (ağaçtan yapı-
 lma)
 darkarîtko m çelik çanak
 darkarîçik *botên* çimut ağacı
 darkarçîn m armut ağacı
 darkenêr *botên* mahlup (Pyrus mahlaleb)
 darkêtin *êgê* 1. çökme 2. batır boy verme *

keremê darket kengerler boy verdi
 darkewat *botên* çimpir ağacı
 darkêrûd *botên* tavşanın kabuklacıotu soyup
 yediği bit yabani ağac
 darkêş *adê* 1. ağaç taşıyıcı 2. ordu taşıyıcı
 darkêşî m 1. ağaç taşıyıcılığı, 2. ordu taşıyıcı-
 lığı
 darkêlor m oklava, mezlane
 darkêrîm m 1. deşmekleme, sapalama 2. sapala-
 ma, dayak atma
 dar kîrîn *êgê* 1. deşmekleme, sapalanmak 2.
 sapalanmak, dayak atmak
 darkêrîn *botên* darkêrok
 darkêrok *zêw* ağaçkakan (Picus)
 darkêwî m kadın başlığı olan hotuz kasağı
 darkok m ağaçlık
 darkoke *zêw* ağaçkakan (Picus)
 darkol (I) *zêw* ağaçkakan (Picus)
 darkol (II) m kızak yapımında kullanılan ağac
 darkolîk m tandir ve ateş karıştırma değneği
 darkolk m ateş karıştırma değneği
 darkudîk *adê* bu çocuk oyunu
 darkudîk *botên* darkêdik
 darkujas m bir dokuma aracı
 darkuncê *botên* susunı sapı
 darkuncêk *botên* darkuncê
 darkur m tokmak, ağacıp taşınak
 darkutîk (I) m çelik (çelik çanak oyununda ç-
 elik ucu sırtı kısı deşmek)
 darkutîk (II) *zêw* ağaçkakan (Picus)
 darkutînek *zêw* ağaçkakan (Picus)
 darkutîk m çocuklar tarafından sopayla oynan-
 nan bu oyun
 darkutok *zêw* ağaçkakan (Picus)
 darkutokê *kek zêw* yeşil ağaçkakan
 darlastûê m sapan, kuy sapanı
 darîdamîn m ağaçlandıma
 dar îê damîn *botên* ağaçlamak, ağaçlandırmak
 darîlêpînî m kasıklama (alay verişte aldarma)
 dar îê pîvan *êgê* kasıklama (alay verişte al-
 darmak)
 darloy m İngilizca ağacı
 darlox *botên* darloy
 darîmazî *botên* meşe ağacı
 darîmêw *botên* meşe ağacı
 darîmêw *botên* asma ağacı
 darîmêhî m kapak ağacı
 darîmîsas m 1. uverine 2. bizenç
 darîmîyat m kanê asma, yapımı aracı
 darîneqêlîk *zêw* ağaçkakan (Picus)
 darînklok *zêw* ağaçkakan (Picus)
 darînklok *botên* darînklok
 darîniyrok *zêw* ağaçkakan (Picus)
 darînişîn m ağaçtan kapak
 darînişîn kîrîn *êgê* (bu kapakla) ağacı ku-
 yatmak
 darok m 1. ağaçlık 2. yas ağacı
 darokî *adê* 1. ağaç 2. bit odunsu
 darokîbûn m 1. ağaçlaşma 2. odunlaşma

darokî hûn *bişî* 1. ağaçlaşmak 2. ocaklaşmak
darose *ndîst* polis müdürü
darpenûk *n* patuk bitkisi sığı
darpişt *n* atkı için gergi iplerini alt üst eden a-
 nec
darqalib *n* karpiz kalıbı
darqelûn *n* ç. buk, tütün cubuğu, papo (sigara
 içmek için kullanılır; uzun ağzılık)
darqesb *botân* hûna ağacı
darqewan *n* basma yapımında kullanılan br
 demir alet
darqeyî *botân* kaysı ağacı
darqlase *n* uzum posunu saklamakta kullanı-
 lan hu tür ikel mengene
darqûk *n* çelik çomak
darqûk *bir* darqûk
darqulîk *n* 1. çatal (iki veya daha çok kula ay-
 nılar deşmek) 2. çatal (ağaç gibi şeylerin ay-
 rılma yeti) 3. kış sapanı
darqlm *n* mızrak sığı
darşak *n* tapanın ana çatısını oluşturan çatıl
 ağaç
darşamî *n* boyundurak arıcında hayvanların
 başlarına geçirilen iki ağaç
darşap *botân* darşap
darşêpê *n* darşêpê
darşêpî *n* darşapçı, idam sehпасı
darşev *botân* elme ağacı
darşun *roînd* ağaç yapraklarını yiyen böcek
darşimaq *botân* sumak ağacı
darşinc *botân* igde ağacı
darşindîr *n* dihek tokmağı
darşor *botân* kızıl kabak
darşpî *botân* akça ağacı (Açur)
darşekok *botân* ahtat ağacı (Pirus piraster)
darşengêl *botân* ç' çembik ağacı (Celtis)
darşêre *n* ağacın sap kısmına askı
darşulan *botân* kus burma (ağacı)
darlahêk *botân* darlağan ağacı
darlaş *bir* darlaş
darlawik *botân* darlağan ağacı
darleam *botân* meyve ağacı
darleig *erzîr* 1. geçit (iki dağ arasında da ve
 uzun yol) 2. geçidin en dar kısmı
darlerin *n* serye, teskere
darlerîr *n* köşegî (ates karışımına yararlı
 odun)
darlerîrk *n* köşegî
darlezbî *botân* tesvuh ağacı
darler *n* oklava
darleay *ndîst* doğrucu, marangoz
darleşi *n* doğumacılık, marangozluk
darlukuk *botân* ağaçkakan
darlû *botân* dul ağacı (Morus)
darlûn *n* makara
darulaceze *n* darulaceze
darû *n* derman (ilâç)
darûhest *bir* carbest
darûhun *botân* 1. kara çayır (Lolium) 2. pirinç

kabuğu

dar û derh *n* hat, çizgi (yüz ve vücut tasları-
 nın her biri) * dar û derhên wê li hev in a-
 nun vücut kalkan düzğün
darûk *botân* çam (Pinus)
darvanî *ndîst* oduncu (odun kesmeye giden)
darvanîfî *n* odunculuk
darveraj *ndîst* ağaç ayıracısı
darverojî *ndîst* ağaç ayıracılığı
darwîşne *botân* vişne ağacı (Cerasus vilge-
 ra)
Darwîşnî *n* Darwîşnîlik
darşir *nd* 1. silme, sıvma, tahrip, silme dolu,
 tepeleme (taşarak kadar dolu olan) 2. A sıva-
 ma, silme (ağzına kadar dolu)
darşistî *nd* asılı
darşîç *n* tahterevâlî "peperce qılıncı" tekerle-
 mıyla oynanan
darşurme *botân* hûna ağacı
darşûn *n* 1. ağacın kapak (özelliği) içinde
 yemek pırsından ve kuzen, gibi büyük kaplar-
 ın ucuzlu kapamak için kullanılan) 2. yasta-
 ğaç
darşwarin *n* dayak yemek
darşwarî *bişî* dayak yemek
darşwarî *nd* dayak yemiş olan
darşeytûn *botân* zeytin ağacı
das *n* 1. talca 2. orak ~ il çîma zwe zîstûn bal-
 toyî taş vurmak, çam devirmek ~ il ku we-
 ris li ke? Şimdi bununla ne alakası var? ~ il
 tar orak ve biçme kasağı
dasê *darşir* *n* deşir, tahrîr
dasê *deşîr* *nd* orak
dasê *palubîyê* *nd* orak, talul orağı
dasê *palubîyê* *nd* orak
dasêir (I) *botân* çimenlik yerlerde yerişen,
 serî ve keskin kenarlı bir ot
dasêir (II) *n* orakla biçilmiş sap
dasêir *nd* tahrîr
dasend *n* münasebet
dasepandîn *n* uygulama
dasepandîn *bişî* uygulamak
das genîm *nd* orak
dasik *n* 1. küçük talca 2. küçük orak
dasî *n* kulçuk, çupra
dasîtan *n* dasîtan, destan
dasîtanî *nd* 1. dasîtanî, destanî (destanda ilgili)
 2. destanî (destan biçiminde olan)
dasîkêş *ndîst* orakçı
dasîkêşî *n* orakçılık
dasok *n* 1. kayranca (küçük orak) 2. çekme
 tay biçiminde uzun saplı ağız tutuklu orak)
dasokî *nd* orakvara
dasoklûn *n* oraklaşma
dasokî hûn *bişî* oraklaşmak
dasî *n* mal
dasîawer *nd* destanî
dasîk *bir* dasok
daş *n* sipsa -ê kerê eşek sipsa

daşandı *m* 1. silkeleme, silkeleyiş 2. savur-
ya kaldırarak vurma;
daşandı *fiil* 1. silkelenmek 2. savurmak (col-
dararak vırmak)
daşandı *öl* 1. silkelenmiş 2. savruk
daşandı *(İl)* *m* 1. sayım (deri sayımak gi-
bi) 2. sayma, tutana çıkarma
daşandı *(İl)* *m* saçılma
daşandı *(İl)* *fiil* 1. sayımak (deri sayımak gi-
bi) 2. saymak, tutana çıkararak
daşandı *(İl)* *fiil* şaklatmak
daşandı *m yukarıdan aşağıya doğru sa-
yım, sayma*
daşandı *fiil* yukarıdan aşağıya doğru
sayımak, saymak
daşandı *m yukarıdan aşağıya doğru sayıl-
ma, sayılma*
daşandı *fiil* yukarıdan aşağıya doğru say-
lılık seyulmek
daşandı *m* 1. sayılma (deri sayılmak gibi) 2.
sayılma, tutana çıkartma 3. şaklatma 4. si-
lilele atış altına alma
daşandı *fiil* 1. sayılmak (deri sayılmak gibi)
2. sayılmak tutana çıkarılmak 3. şaklatılmak
4. sililele atış altına alınmak
daşık *m* sıpa
daşık *m* 1. kırma 2. indirme, tenzilat
daşıkandı *m* 1. kırma 2. fiyat kırma 3. tenzi-
lat, indirme, altına yapma
daşıkandı *fiil* 1. kırma 2. fiyat kırma *
buha **daşıkandı** fiyat verdi 3. indirmeyap-
mak, tenzil etmek
daşıkandı *af* inorata, tenzilat
daşkestin *m* 1. kırılma 2. yeşilemek, bozguna
uğrama
daşkestin *fiil* 1. kırılmak 2. yeşilemek boz-
guna uğranmak
daşkı *m* 1. kırılma 2. fiyat kırılma 3. indirmeyapılma
daşkı *fiil* 1. kırılmak 2. fiyat kırılmak 3.
indirmeyapılmak
daşlı *öz* daşır
daşlıdır *af* hulle
daşlıdı *m* sarkıtma
daşlıdı *fiil* sarkıtılmak
daşlıdı *m* sarkıtma, sarkma, sarkış
daşlıdı *fiil* sarkıtılmak, sarkıtılmak
daşlıdı *m* savurma, vurma
daşlıdı *fiil* savurmak vurmak * **buş**
cladişandı tenzilatı savuruyordu
daşlıdı *m* 1. indirme 2. sarkıtma, sarkıt-
ılmak
daşlıdı *fiil* 1. indirmek 2. sarkıtılmak,
sarkılmak
daşlıdı *af* sarkık, iniç
daşlıdı *m* 1. anne (dağ, röpe gibi yüksek
yerlerden gelme) 2. anne (bir yerden başka
bir yere gitme, vurma) 3. sarkma
daşlıdı 1. *fiil* gelmek (dağ, tepe gibi yüksek
yerlerden gelmek) * **gur** **daşlıdı** **bağır**

kurtlar sebire indi 2. anne (bir yerden baş-
ka bir yere gitme, vurma) * **öl** **daşlıdı**
daşlıdı de em **daşlıdı** her dövde **daşlıdı**
daşlıdı **daşlıdı** **daşlıdı** denize inirdik 3.
sarkma

daşır *m* davet, abdesthane, helâ, ayak yolu,
haceti yolu
daşır *m* 1. silkelenme 2. savrulma
daşır *fiil* 1. silkelenmek 2. savrılmak
daşır *m* yün törele
daşır *fiil* **daşır** yün taramak
daşır *m* **daşır** aşırma, aşırma, taramak
daşır *m* arındırma
daşır *fiil* **daşır** arındırma
daşır *m* yağ, yeme
daşır *fiil* **daşır** yemek, yemek
daşır *m* yemeklik, yağcılık
daşır *fiil* **daşır** yemek
daşır *m* aşırma
daşır *fiil* **daşır** aşırılmak
daşır *m* davet, kenel
daşır *m* sarkıtma
daşır *fiil* **daşır** sarkıtılmak
daşır *m* sarkma
daşır *fiil* **daşır** sarkılmak
daşır *m* davet
daşır *fiil* **daşır** yönelme **daşır**
daşır *m* **daşır** **daşır**
daşır *m* yürütme
daşır *fiil* **daşır** yürütme
daşır *m* yürütme, yürütme
daşır *fiil* **daşır** yürütme
daşır *m* yürütme
daşır *fiil* **daşır** yürütme
daşır *m* yemek (kaşın yutulmaya yarayan
veya diğeri) - **daşır** yemek - **daşır**
yemek
daşır *m* 1. kavış 2. kenel (bile dâvceyle te-
ke ile rumuzla bir bağ)
daşır *m* **daşır** kavış
daşır *m* **daşır** kavışmak
daşır *m* **daşır** kavışmak
daşır *fiil* **daşır** kavışmak
daşır *m* yemek (kaşın yutulmaya yarayan
veya diğeri) - **daşır** yemek - **daşır**
yemek
daşır *fiil* **daşır** aşağıya doğru gidip uzaklaşmak,
geçmek
daşır *m* gevezeli
daşır *m* gevezelik
daşır *m* kavış
daşır *(İl)* *m* 1. etek (gıyabın belden aşağı kalan
öblüm) * **ba** **daşır** **daşır** **daşır** **daşır**
savundu eteklerini kaldırdı 2. etek (gıdır, ka-
rupe oturuş gibi konuların olan şeylerin ye-
re sarkma bolomu) 3. **daşır** (İl) 4. kütüğü
(ayur, köş, kuyluğu gibi) 5. dişilik organ

ihayeva qeşî = *î* (yekî) bulgafîp her perçe-
gî tets yez etnek = *û deling hildan* paçala-
ri sıvamak = *û delingê xwe hildan* ç. zarfela-
ri çekmek = *û delingê xwe helidîn* sıvam-
mak (bi rûş g. aşmek) = *î delingên xwe hel-
kirin* (her ji çîşikîkanîdîn) kollar (veya paça-
ları) sıvamak = *û dîl etek, etekler -a wê dî*
ber de ye etegî belace -a xwe ji daweyan-
dîn etek silmek

dawbûn *n.* amme, puseza

daw bûn *v.* gîgî sıvmek, pusezak

dawdêl *n.* elbise ereqîrîr w. kiser

dawe *w.* 1. dawa (hukukî) soranmanın bir lû-
kâm ile ağırlaması için yarı çakankam
baş vamaî * **dawe** *l.* yekî vekirin bu *n.* a-
ya etnek 2. dawa (ileri) vurarak sıvamak
duşance çürütülmece gerekî konu * *ji-
nan daweya xwe bi hîran nedana* peji-
randin k. duşan davale emî çekelere kabû'
etîjmençler 3. dawa (sorun) 4. dawe (ideal,
ülkû) 5. dawa. kiz saçma olayı * *ku werin*
em **daweya wan** çekin gelin davaların çö-
zêlî 6. *awya dawa* (sevge) 8. *xwe diğun* *
daweya kurê min huse ağırlaman duşunû
var = *kîrîlî dawa etek* = *lê vekirîn* (huse
veya bu şey) dawa etnek (huse aşmak) = *î*
dawgehê vegerandin *biç* utrayî rakzen a-
ade etnek = *îi hev vekirin* devakaymak = *û*
dawîlîk soran m. problemler = vekirin da-
va açmak = **vehotîn** dawa gotmek = *ya çî di-
ke ji şewlî re alip verimyor?* = *ya (...)* kî-
rîn = *atemek* = *ya* (yekî) *pe re tunc* bizne
davaç olmanak, bişyle alip ve etegî olar-
mak (II) = *yû nihêrîn* daweya hakmak

dawekar *ad.* *ad.* dawa, savlayıcı

dawekar *hm.* daweyî

dawekar *ad.* *ad.* dawaç

dawekarî *n.* dawaçlık

dawekirin *w.* 1. dawa etmek 2. duşun yapma

dawe kirin *v.* *ad.* 1. dawa etmek 2. duşun yapmak

dawekirî *ad.* mahkemeyî

dawe lê kirin *lêgê* 1. dawa etnek 2. hesarını sıvmak

dawelêkîrî *ad.* *ad.* dawaç

dawer (I) *ad.* *ad.* 1. hakim, yargıç 2. *w.* hücum
dawer (II) *n.* kaynak (bu şeyin çıktığı yer,
merse)

dawer (III) *w.* 1. seyahat, serge 2. talih, şans

dawer (IV) *n.* *n.* *n.* milletci, ağıncı

daweraw *n.* dawaç

dawerandin *n.* dawaçana, sızme

dawerandin *lêgê* damtmak, sızmek

dawerandî *ad.* damtmak, sızmak, sızmas olan

dawerdar *ji* *ad.* *ad.* kaderî

dawerdarî *n.* kaderçilik

dawerchandin *hm.* dawerchandin

dawergeh *n.* rafîrenî, arıtım evi

daweribandin *n.* 1. damtmak, sızme, filtrele-
me 2. arıtım

dawerhanjan *lêgê* 1. damtmak, sızmek fil-
trelemek 2. arıtımak

daweribin *n.* 1. sızulme 2. arıtım

dawerbin *lêgê* 1. sızulmek 2. arıtılmak

dawerjan *n.* arıtım, rafînej

dawerjan *w.* 1. damtmak, sızulme 2. arıtım

dawerjandin *w.* 1. damtmak, sızme 2. arıtım

dawerjandin *lêgê* 1. damtmak, sızmek 2. ar-
tıtmak

dawerjandî *ad.* *ad.* 1. damtmak * **awa** **daweri-**
vandî *ad.* *ad.* *ad.* 1. sızme, sızulmuş olan 3.
rafîne, arıtılmış

dawerivî *ad.* damtmak, sızulan

dawerivîn *n.* damtmak, sızul me, sızulmuş

dawerivîn *lêgê* damtmak, sızulmek

dawerivîneg *n.* *n.* 1. damtmak (damtmak işleri-
ni yapma) 2. *ad.* *ad.* *ad.*

dawerivok *n.* damtmak, imbik

daweriyayî *ad.* arıtılmuş olan

dawerî (I) *n.* hâkimlik, yargıçlık

dawerî (II) *n.* *n.* *n.* *n.* *n.*

dawerî (III) *ad.* sembolik, simgesel

dawerîn *n.* sızulme

dawerîn *lêgê* sızulmek

dawerîk *ad.* *ad.* yargıç

dawerîn *lêgê* yaza etek etmek

dawestandin *w.* 1. ayakta durdurma, durdurma
2. yorulma

dawestandin *lêgê* 1. ayakta durdurmak, dur-
durmak 2. yorulmak

dawestandî *ad.* 1. duruk, ayakta durdurulmuş
olan 2. yorulmuş

dawestiyayî *ad.* duruk, ayakta durmuş olan

dawestî *ad.* 1. duruk 2. yorgun

dawestîn *w.* 1. durmak, ayakta durmak (hâkimle-
me kârnî, yûrîmez olmak) 2. durmak (bir yerde
bir süre oturmak, eğlenme) 3. durmak (o-
lumsuz biçimle, ara vermeden, süreklî o-
lmak) 4. durmak (sava etme, hîme, durmak)
5. yorulma

dawestîn *lêgê* 1. durmak, ayakta durmak (ba-
revetaz kârnîk, yûrîmez olmak) 2. durmak
(bir yerde bir süre oturmak, eğlenmek) 3.
durmak (olumsuz biçimle, ara vermeden,
süreklî olarak) * *ji serê sibehê re ez qet da-
newestîne* sabahdan beri hiç durmadım 4.
durmak (sava, etmek, bitmek, durmak) 5.
yorulmak

daweyan *n.* 1. silkelermek 2. çırpma 3. savur-
ma

daweyandîn *w.* 1. silkelermek, sikeleyiş, silme
2. çırpma (uzla ve kesik kesik silkelermek) 3.
savurma (çaldırma, çıkarma) 4. savurma 5.
sallama (takıl alma, vurma) 6. birtin işi
vava arıya koyma 7. Erfaçma

daweyandîn *lêgê* 1. silkelermek, sikeyiş * *me*
xalî daweyand halîyî silkelermek 2. çırpmak
(uzla ve kesik kesik silkelermek) * *duşek*
daweyandîn *lêgê* çırpmak 3. savurmak

(kaldırarak vurmak) * kulma xwe daweşandê yumruşuna ona savurdu 4. arındurmak * ji gumehan xwe daweşandî gumêhlarından arındı, guman çıkardı 5. sallamak (takat etmek, vurmak) * şırqamek daweşandî ona bir tokat salladı 6. kuşu ota varsa etrafa kaymak 7. İttanmak

daweşandî *rd* 1. silkeleyici 2. şırplı 3. savruk

dawesîn *m* 1. silkeleyene 2. çu pları 3. savulma 4. arınma

dawêşîn *lêgê* 1. silkeleymek 2. çirplmek 3. savulmak 4. arındurmak

dawêşîner *mêrê* 1. silkeleyici 2. şırplı

dawêşînerî *m* 1. silkeleyicilik 2. çirplik

dawet *m* 1. düğün * ez dê zewiyê bîfruşîm û ji kurê xwe re daweteke xweş çêkîta tîlloyî xêp uglîta xêzêlê bir dîgûn yaşînağim 2. davet, çağrı 3. daver (yemekli toplantı) ~ bi hev xîstûn dîgûnê yapîmak ~ ferîkê herûbû herûkê yalari uclaya çîkînak, tezil olîmak ~ kîrîn 1) dîgûn yapîmak 2) davet etmek 3) damak, gerdek gecesim başarıyla atîlîmak ~ li dar ketîn dîgûn başîlamak ~ li dar xîstûn dîgûn başîlamak ~ sarî kîrîn dîgûnê talîl etmek ~ û dilan dîgûn derdek ~a bi hev re xweş e el ile gelen dîgûn hayram ~u (yekê) bi hev xîstîn dîgûnîmî yapîmak ~a dudûvan aqler ketîye henûyan 1) horoz evlenir, tavuk telenir 2) gêheği çatlamak ~a gur û rûvî çukal vâzîmîra ~a (...) kîrîn (bîrîn) dîgûncîna yapîmak ~a mîron girî sefiran zengînin malî fakîrin çenesî ~a xwe kîrîn derdege gîmek ~ i (...) kîrîn (çîrîn bî şîye) davet etmek ~î xwarînê îdîra yenêge çîgîmek. zîvafete davet etmek

daweta xwe kîrîn *lêw* gerdege gîmek, gerdek gecesim başarıyla atîlîmak

dawetper *nêwê* dîgûncî

dawetiye *m* dawetiye

dawetî *m* dîgûn dawetîsa

dawetker *rd* dawetkîr, davet edici

dawetker *mêrê* 1. dawetçi 2. *rd* daver edici 3. çağırıcı

dawetkerî *m* çağırıcılık

dawetkîrî *m* 1. dîgûn yapîma 2. davet etme 3. daver etme (bîrînin bîr şîye uymasîmî istîtîmê)

dawet kîrîn *lêgê* 1. dîgûn yapîmak 2. davet etmek 3. daver etmek (bîrînin bîr şîye uymasîmî istîtîmê)

dawetkîrî *rd* dawetî, çağırıcı

dawetname *m* dawetiye, çağırılık

dawetkîrî *rd* dawetîsa, çağırıcı

dawetvan *nêwê* dîgûncî, dîgûncê çağîrîna, icabet etîpîş kîşî

dawetvanî *mêrê* 1. dîgûncî, dîgûn davetîsa 2. dawetî

dawetvanîî *m* dîgûncîlık

dawe û damîlek *rd* amîsmîzîk

dawên *m* etek

dawênpak *rd* i fîcî

dawênpîş *rd* fîcîsa

dawênpîşî *m* fîcîsîzîk

dawênter *m* fahişe, oruşpî, kabpe

dawênterî *m* fahişelîk, kahpelîk ~ kîrîn kahpelîk etmek (veya yapîmak)

dawêr *m* yargı, mîhîkîme

dawêrger *mêrê* yargıç

dawêrgerî *m* yargıçlık

dawêrkîrîn *m* yargılatma

dawêrî *lêgê* yargılamak

dawêştin *rd* etmek

dawêştîlî *m* eteme

dawêlê *dunîkîl* *zawêl* hûhûrî (Upopu epops)

dawêlî (I) *bdm* kîrîncîmî

dawêlî (II) *rd* dawêlî (ses)

dawêlûkê *dunîkîl* *zawêl* hûhûrî (Upopu epops)

dawîk *m* tuzak (kus tuzagı gûbî)

dawîl *m* dawîl

dawîrandîlî *m* geçîrme

dawîrandîlî *lêgê* geçîrîmek

dawîrîm *m* geçîrme, aşarıya doğru geçîrme

dawîrîm *lêgê* geçîrîmek, aşarıya doğru geçîrîmek

dawîrîn *m* geçîrme

dawîrînê *lêgê* geçîrîmek

dawîrîn *m* kablîmî

dawîrîn *lêgê* kablîlamak

dawîya dawînê *h* 1. sonunda 2. böylece

dawîyandîlî *m* sonuclama, sonuclandırma, neticelendirme

dawîyandîlî *lêgê* sonuclamak, sonuclandırmak, neticelendirmek

dawîyandî *rd* sonuç anaş, sonuclandırılmîş

dawîye *rd* ebedî, son

dawîyê *h* sonunda

dawî *rd* 1. son (ilk karşî) * baranê dawî son yağmurlar 2. son (en arkadan bulunan)

* vagona dawî son vagon 3. son (artık bulunmaz nesî veya başkas. olîncîyî) 4. *m* son (bir şeyin en arkadan gelen bölümü, bölüm:)

* dawîya zîvîstîhê kışîmî sonu 5. *m* son (ölüm) 6. sonu (arkadan gelen bölüm veya zaman)

* vî karî melîlîn dawîyê bîr îstî sonraya braktıyım 7. arka (geri kalır bölüm)

* dawîya xeberuşkê masalîmî arkası 8. *ny* sonuç ~ îê anîn son erdîmek ~ îê hatîn sona etmek, hîlîmî bulmak ~ îê nehîlîn bîlîmek lûkenmek bilînemek ~ îê uxûfînê abîlî

seze son vermek, yekûn çekmek ~ îê goştînê xwe anîn sêrîlerîne son vermek. îsî yekûn tutmak ~ îê karê (kesekê) anîn (bîrînî)

işîne son vermek ~ya (îstîekê) alt taraçî (ışîrî dağın sonraya) ~ya ~ erînde sonunda

sonunda ~ya (îstîekê) anîn (bîr îşîn) sonu getîrîmek ~ya dînyayê abîrî zansîn, dînyayîmî son günlerî ~ya emîr (jî an jî temen) ahar va-

kit -ya emrê (yekî) bi xêr be Allâh son gori-
lûgi versin di -ya emrê xwe de verûnê kr-
kudan şarîa azmak -ya (îstêkî) hatin 1)
son gelmek 2) (bir şeyin) arkası kelmek
-ya heftêyê (an jî heftîvê) hafta sonu -ya
vêjê tune şî'ancinin mûmîni yalsiya kadar
yanar -ya wî (...) bi xêr be Allâh sonunu
hayir elam

dawîdar *m* 1. sonlu 2. bitimli

dawîdêkê dapîkêl *so* wê hûdîhî kûşu

dawîlêanin *m* 1. son verene, sona erdizene, so-
nuçlanîna 2. ardan olma (veya gelme),
ucunî bulna 3. ortadan kalîna, varlığına
son verne

dawî lê anîsê *lêw* 1. son vermek, sona erdî-
mek, sonuçlandırmak 2. ardan almak (veya
gelmek), ucunî bulmak 3. ortadan kalîr-
mak, varlığına son vermek

dawîlêhatin *m* 1. sonuçlanma, son bulna (ve-
ya soya erme), nihayetlenme, neticelenme 2.
son bulna, kesilme 3. sonu gelme, yak olma
4. bitişe teswî eame, tamamlanma

dawî jê hatin *lêw* 1. sonuçlanma, son bul-
mak (veya sona ermek), nihayetlenmek, ne-
ticelenmek 2. son bulna, kesilme * dawî
jê derşan hat derşer kesîlê 3. sonu gelmek,
yok olma 4. bîmek (sona ermek, tamamlan-
mak)

dawîlêhatî *m* sona ermiş, sonlanmış, sonuç-
lanmış

dawîlî *m* 1. son (ilk derece) * **baranên dawîlî**
son yağınları 2. son (en uzakdan bulunan)
* **vagana dawîlî** son vagon 3. son, hürmî-
ni hayet çaruk olanu olası veya baskısı olanu-
yan; * **heta qurîşa dawîlî** vere kîriye son
kuruşına kadar harcamış

dawîne *so* 1. mastar sözcük 2. sonuk, son lu-
ki (kelime türümek veya kelimeyi geve-
ni belirtmek için kullanılan şekil verici nes-
veya sesler)

dawîng *m* 1. sonuç, netice 2. bitim, nihayet 3.
22 son lazi

dawîni *so* nihai, sonuç

dawînk *m* 1. sonuk, netice 2. 22 sonuk

dawîtan *m* eleme

dawîtîl *m* eleme

dawîtîlê *lêw* eleme (mevî elekten geçirmek)

dawîlêhiyê *m* dawîlî rîştwa kîriyayî olmuş olanı

dawîlêmbaz *m* dawîlumbaz

dawm *m* anîde, yetimlik, heimen * **ji dawma**

xwe de rabû anîder kalkti

dawpak *m* iffet, namuslu

dawpakî *m* iffet

dawpaqîj *m* iffetî, irz ehb, namuslu

dawpaqîjî *m* iffet

dawpîr *m* iffetîz

dawpîstîdî *m* iffetîzleşme

dawpîstî bûn *lêw* iffetîzleşmek

dawpîstî *m* iffetîzlik, etek kiri (yolsuz ilişki)

dawşandî *lêw* dawşandînin

dawşîle *m* dokunma (bir toplulukta geri kal-
mış kimseler)

dawşîlîk *m* dawşî oruspu

dawşî *m* döküntü

dawwê *lêw* **dapîkêl** *so* wê îhibîk, hîrîlî, çavîş
kûşu (Çopu epop)

dawwî **(I)** *m* **êolîm** kazarî patî, krîzantem
(Chrysanthemum)

dawwî **(II)** *m* dawwî (ses)

daw *m* 1. dağ (kuzgun bir demîle vurulan da-
ğa) 2. en, dağa (daşvulan veya eşyalara
vurulan işaret) 3. dağ (iyileştirmek için vü-
cutun üstaltlığı buldurma kuzgun bir arça-
la yapılan yarık) 4. mevî **dağ** (büyük üzümlü,
so) ~ **û** durî işaret * **bi dağ û durîan wî**
qac dîke işaretler arcağıyla oya tınıyar

daxa *so* **çuqîk** *m* üç taşla oynan bir oyun

daxa dehûşesan *m* **û** **û** altı taşla oynanan bir
oyun

daxan *so* **so** **ndîmî**

daxandî *m* dağlanma

daxandî *lêw* 1. dağlamak (kuzgun bir demîle
le havan der sine dağa vurma) 2. dağla-
mak çîsa be, unîdî ortadan kalîna olmak için
vucudun bir yemce kuzgun bir metal parça-
ya vurmak)

daxandî *m* dağlı, dağlanmış olan

daxa nehîm *m* **êolîz** taşla oynan bir oyun

daxhar *m* 1. dağlı (dağı olan, dağlanmış olan)
2. mevî derîh, tasulî, üzümlü

daxharbûn *m* 1. tasulanma, üzülme 2. etkile-
nme

daxhar bûn 1. tasulanmak, üzülmek 2. etki-
lenmek

daxhari *m* dağlama

daxdan *m* dağlama

dax dan *lêw* 1. dağlamak (kuzgun bir demîle
havay der sine dağa vurmak) 2. dağla-
mak (huşa bölünler urardan kalîna olmak için
vucudun bir yemce kuzgun bir metal parça-
ya vurmak)

daxdur *m* 1. dağlı (dağı olan, dağlanmış olan)
2. mevî derîh, tasulî, üzümlü 3. mevî yaralı

daxdurhî *m* 1. tasulanma, üzülme 2. etkile-
nme

daxdar bûn *lêw* 1. tasulanmak, üzülmek 2.
etkilenmek

daxdazi *m* dağlanma, dağlılık

daxdazi *m* dağlanmış durumda olan

daxdaxîkîrî *m* dağlama

daxdaxî kîrî *lêw* dağlamak

daxdayî *m* dağlı, dağlanmış olan

daxdayîn *m* dağlayış

daxekêş *m* dağlama aracı

daxîl **(I)** *m* dahîl

daxîl **(II)** *m* 1. dahîl, dahil, karışma 2. dahîl, iç,
içerî ~ **ê** **protokolê** protokolê dahîl ~ **(I)** (...)

hîl 1) ~ **ê** kalîna, içine girme 2) ~ **ê** bas-

ışmak, çekiminde bulunmak
daxuyarıdallın *m* 1. açıklama yapmak, açıklama, zahat; verme, zahatla bulunma 2. demek; verme, beyanat verme
daxuyarı *dan* *ğış* 1. açıklama yapmak, açıklanmak, zahat vermek, zahatla bulunmak 2. demek; vermek, beyanat vermek
daxuyarıkirin *m* çekimlere yapmak, açıklama
daxuyarı kirin *ğış* açıklama yapmak, açıklama
daxuyarıname *m* 1. bildirme, beyanname 2. bildirme (vergi yüklenmelerin gelit bildirme belgesi)
daxül *m* eğilmek -i (...) bün eğilmek
daxülbün *m* eğilme
daxül bün *ğış* eğilmek (insan için, v. yapar-ken bejün hüçmek)
daxülbüyün *m* eğilmek, eğilme (insan için)
daxülküün *m* eğme
daxül *kirin* *ğış* eğilmek (duz olan bir şeyi eğik duruma getirmek)
daxün *bir* *daxün*
daxwarin *m* aşırma
daxwarapdin *m* aşırılma
daxwarunin *ğış* aşırma
daxwarahül *m* aşırık
daxwarin *m* 1. laf yetme, yalıyıp yutmak (zoru bir davaya ş. söz karşısında ses çıkarmama, kabullenme) 2. hazmetme, içme sindirme, içme alma, sesini çıkarmadan şerhleme
daxwarin *ğış* 1. laf yetmek, yalıyıp yutmak (közü bir davaya söz karşısında ses çıkarmamak, kabullemek) 2. azaltmak, içme sindirmek, içme almak, sesini çıkarmadan içmelernek
daxwarin *m* aşırma
daxwarin *ğış* aşırarak
daxwestin *m* 1. dileme 2. talep etme
daxwestin *ğış* 1. dilemek 2. talep etme
daxwar *m* 1. istek, dilek (bir şeye duyulan eğilim) * *m* li *ğur* *emadê* *we* *ew* *tiş* *anî* *cih* *tan* *istegmize* *gore* *o* *işî* *yapik* 2. istek, emel, talep (yerine getirilene bağkasından istenilen, beklenen şey) 3. emel, ulkü 4. rağbet, istek 5. satım, teac 6. istek, heves
daxwazbur *m* 1. istek, rağbet 2. sürünü -a (...) *kirin* -e istemek, talep etme
daxwaz *m* 1. istek, dilek (bir şeye duyulan eğilim) * *m* li *ğur* *emadê* *we* *ew* *tiş* *anî* *cih* *tan* *istegmize* *gore* *o* *işî* *yapik* 2. istek (yerine getirilmesi bağkasından istenilen, beklenen şey, talep) -i *kirin* istek duyarak
daxwazkar *m* 1. dileyici 2. istekli, talep-kâr, talep
daxwazkurî *m* isteklilik, talepçilik
daxwazker *bir* *daxwazkar*
daxwazkerî *bir* *daxwazkar*
daxwazkir *m* talep, istenilen
daxwazkirin *m* 1. dileme (rica etme, arzu et-

me) 2. dileme (biri için bir dilekte bulunma) 3. isteme, isteğe bulunma, talep etme
daxwaz kirin *ğış* 1. dilemek (rica etmek, arzu etmek) 2. dilemek (biri için bir dilekte bulunmak) * *ez* *ji* *te* *re* *şad* *û* *komiraniyên*
daxwaz dikim *m* mutlulukla diletim 3. istemek, istekte bulunmak, talep etme
daxwazkirî *m* talep, istenilen
daxwazker *m* *bir* *daxwazkar*
daxwazkerî *m* *daxwazkarî*
daxwazname *m* 1. dilekçe, arzular 2. taleptenme
daxwaznamenivîs *m* *bir* *arzuhale*
daxwaznamenivîsî *m* *arzuhale*
daxwer *şel*, *şadire*
daxweriner *m* aşırılma
daxwestin *m* 1. dileme (rica etmek, arzu etme) 2. dileme (biri için bir dilekte bulunma) 3. talep etme
daxwestin *ğış* 1. dilemek (rica etmek, arzu etmek) 2. dilemek (biri için bir dilekte bulunma) 3. talep etmek
dayax *m* çağırma - *kirin* *dayaxmak*
dayende *m* 1. bağışçı 2. verici
dayendeti *m* 1. bağışçılık 2. vericilik
dayê *f* 1. ana (çocukya seslenme sözü) 2. *m* *ana* *tyaşî* *kad* *nira* *şaygî* *bir* *şerhne* *şazû* 3. *m* *baci* (tanıtık şeylerin karısı) 4. *m* *malik* *tanê* *germ* *totan* *veya* *ana* *kadar* *yakimlik* *gostere* *kadim* - *dêranê* *zavani* *anne*
dayik *m* 1. ana, anne 2. amca 3. ana (velimner) - *a* *şî* *at* *anne* - *ê* *heft* *kur* *xweyê* *kirin*, *heft* *kur* *dayik* *ji* *birçiman* *kirin* *ana* *yeni* *evlat* *besledi* *onlar* *anayî* *açlıktan* *êldûrdû*
dayika *mar* *m* *diş* *yilan*
dayikati *m* 1. amca (ana olan durumu) 2. *m* *malik* *(ana)* *de* *şadil*
dayikbün *m* *ana* *olma*, *ana* *oluş*
dayikê *f* 1. ana (çocukya seslenme sözü) 2. *m* *ana* *tyaşî* *kad* *nira* *şaygî* *bir* *şerhne* *şazû* 3. *m* *malik* *(ana* *yerini* *tanir* *veya* *ana* *kad* *yakimlik* *gostere* *kadim*)
dayikîştinan *m* *ana* *watan*
dayiki *m* 1. amca, amelik (ana olan durumu) 2. amca, amelik (ana duygusu) 2. amca (çocukla dâranış)
dayik *bir* *dayik*
dayî (I) *dayî* *dayî* *dayî* *dayî* *dayî* *dayî*
dayî (II) *dayî* *dayî* *dayî* *dayî* *dayî*
dayî (III) *dayî* *dayî* *dayî* *dayî* *dayî*
dayî (IV) *dayî* *dayî* *dayî* *dayî* *dayî*
dayin (I) *m* 1. vergi, verim 2. ödeme, ödeme, ödeye 3. vergi (bir kimsenin doğuştan sahip olduğu şey mülk) * *ev* *dayîmekê* *Xwedê* *ye* *bu* *ün* *Alah* *vergî* - *o* *ğitîn* *teslim* *teselîlîn* - *a* *kevîr* *li* *ser* *dî* *e* *bagîna* *taş* *başmak* - *a* *Xwedê* *Alah* *vergî*
dayin (II) *m* 1. dâdi 2. süt ana (veya anne)

dayınhar *es* ödemeli

dayındar *es* ödemeliç

dayındes *es* verici

dayındes *es* elden teslim, elden teslim etme

dayıngeh *es* ana okulu, çocuk yuvası

dayını *es* 1. dadılık 2. sul ana ik (veya anne ik)

dayınıç *es* 1. dadılık 2. sul ana ik (veya anne ik)

dayıngiç *es* ana erki

daykaniti *es* ana erk.

daykati *es* analık ~ Kâim analık etmek veya yapmak

daylan (I) *es* öze' her şeyi sunma veya belde bir sayıya vardığını özel çığığı. Ezim biçim sonunda koca balırdı rekete me çağırılı. Bir eyun veya kazarca 10, 12, 14, 100, 1000 gibi belirli sayılara erilmeye durak verip çığığı alma ~ bang kitiñ bu çığığı almak

daylan (II) *es* 1. yakışıklı 2. acıp, gıup

dayox 1. verici (veren, verme yarlısı) 2. verici (cıkâr gâzetâkâzânın her türlü yardım yapan, esiger meyni) 3. *dayox* ve *ni* (celeko omayevâk) dalgâkâç yardımıyla işare. ses ve görünü ilemeye yarayan cihazların genel adı) 4. *dayox* ve *ni* (başkasına aktarılmak üzere kon. dokü veya engin veren kimse) 5. verişkiçir * *havâ Zeynebê ne dayox e Zeynepin babası verişkiçir* değıl 6. *dayox* 7. *dayox* kofit

dayzanın *es* bildiri

dayze *es* tıdan

dayzık *es* maye

de *es* 1. her (sıfır veya varlığı) nında başına çığığı kel melezâ kuvvet, istek, veya kırım olmağın anlamına katılı) * *de karatık barî, de wisn barî qer meyrise bir yağ mî yağdı, bir yağdı h ç sarma* 2. *dayç* * *de nê vîç hay dî huraya gelsin* 3. *hêzê bir* * *de hila ew roj hê hêzê bir o gur gelin* 4. *hêzê mî* * *de, riştêk wisa dihe!* öyle bir şey olmadı mı! ~ *Dayê mîñ mî benin babam! in gayret ~ hêzê ð ~ nedê!* yer mîmî yemez mîmî! ~ *hila hê gelsin de* * *de hila hê icar jî nava vî kari derkese gelsin de, bu işim işimden çiksin bar-kahm ~ bîxwe mî, mîh* * *de bîxwe, peke dîñ jî! nîñ, bir tîñ çelî!* ~ *bîxwe kero yodm nî naneç, gorfân mî?* ~ *carêk hû ç neyse (ödem: yok, olan oldu)* * *de carêk hû neyse olan oldu ~ çî bîl hû ç neyse (ödem: yok, olan oldu)* * *de çî bîl hû neyse olan oldu ~ ~ 1) ð peydarpeç 2) yavaş yavaş, abeste abeste 3) tîñ mî olakî! ~ dev jê berde lo (ar. j. jê) bir-tek Allahını seversem ~ dev jê hîqere lo (ar. j. jê) hîzê Allahını seversem ~ (te an jî vî) dîlî ne buyulmî? * *de we kîrên wî dîñ, hîñê icar çî hîbêjîñ?* yaptıkların gördünüz, şimdî buna ne buyuracaksınız? ~ *ew çî vî? sözü mü olur?* ~ *êdî ebbê ç neyse (ödem: yok, olan oldu)* * *de êdî çêhê neyse olan**

oldu ~ *êdî çî te ç he: neyse (ödem: yok) ~ êdî tu ~ ~ vî kıyas et* * *de êdî tu jê hîqere var nen kıyas et* * *de êdî tu jê hîqere* haydîsere, hadîsere 2) hoppola (küçük çocukları alırken onların şüklediklerini çin söyletisi) ~ *haydê hîm mî kîrên mîyê hîkîñ olcaç şey değıl ~ hema ew jî adetêk e âdet yemî bulsan diye ~ hema ew jî bîye a- det delet yemî bulsan diye ~ hema hîñ xweş hîñ e z vîz sağ olma ~ her (e) bîñ, nah ~ heyru bî noç (barınla birlikte) * *de heyru, dîlê mîñ jî ç zewacê te mîñ e hîs, hema de estevîmêyê gon mî yok ~ (icar) hîñ dîz- mîñ siz hî hîr mîz ~ icar (yek) bî bir anîñ o- pûp de nağına koycaç ~ icar hîñêre ne buy- rulu!* * *de icar hîñêre, hîñê mîñ çî hîbêjîñ?* yaptıkların gördünüz, şimdî buna ne buyuracaksınız? ~ *icar hîxwe! öp haba- nîñ elî!* ~ *icar (yek) dîñ sur serê xwe ö- pûp de başına koymak ~ hîç emî wertu ile veldîm, gel gelelim, bunları orlekre ~ icar hîñê jî vî re çî hîbêjîñ?* ne buyrulur? * *de icar hîñê jî van kîrên wî re, çî hîbêjîñ?* yaptıkların gördünüz, şimdî buna ne buyur- caktınız? ~ *icar tu jê hîñêre! seyyet ~ (te) jî neyse (ödem: yok, olan oldu)* * *de tu jî wure neyse sende gel ~ ka 1) hîm nerde! 2) hêzê, belê bu (uyuma, korkuma veya ka- ut altına)* * *de ka hîla peçêhîte hêzê çêz- masın* * *de ka hîla nekê! hêzê hî ç yapmasın!* ~ *ka çî neyrîñ* * *de ka çî, xwedêgiravî ez hevêkên xwe dîñm mîlê ð emî bî quınarê dîleyîñ?* neyrîñ, arkadaşlarımla öce gelme- yor, kuınar oynuyorlarmı? ~ *kanê nerde!* özelem, aramız imkân var mı, imkânımız an- lamlarımızda kullandır) * *xwedêgiravî mîñ dê jî we re pejn ð hîçêñ xwe hîm vîsîñda, de kîñê?* size sözüm ona hislerim yazacak- lım, nerde? ~ *na lo (ar. j. jê) 1) haydî carma seçê, haydî ordan (bîç lo çey olmaç, sanan inancın)* 2) yok canım * *de mî jî, eg ne a- lîğîrê tu kesî me yok canım, ben kimsenin mîñ mîñ değılm ~ na lo jî na hîvîñ çîñm seçê, haydî ordan (mîç lo çey olmaç, sanan inancın)* ~ *tu dê hîñmî 1) gîr (veya gîr- san)* * *tu dê hîñmî ku ez dê çawa bîñmê hen ona vereceğim, sen de gîr 2) gîr bak ~ tu dê lû bîñêrî 1) gîr (veya gîrsan)* * *tu dê lû bîñêrî ku ez dê çawa bîñmê hen ona vereceğim, sen de gîr 2) gîr bak ~ tu jî lû- hî, sen de lo ~ tu jî lo olam sen de (veya yalmız olam)* * *de tu jî dev jê berde acam, vîzpeç ~ tu jê tok sen ~ tu zanî çu jî hîñ zanîñ 1) sen bilersen (veya siz bilirsiniz) 2) Allah selâmê versen (keystin bîr)* ~ *ñ ~ a- hêzê ihes ~ wêre gel de* * *de wêre hîers me- he gel de sındî kıyma ~ wêre hîñ 1) jî jî (duğırusu) 2) gel de neyrîñ, hoppola (şar- ma ile birlikte kınama) belurî* * *de wêre**

ha, ev ji ku derket? hoppala, be cerden çku? - were vi kerî ji vê avê (ên ji bîhurê) derbas bike! I) ayıca pınarın taşını! 2) onu lâf andınmak deveye hendek atılmaktan daha zor - were vî nîrî lûlgîre ser vî nîrî on-a lâf andınmak deveye hendek atılmaktan daha zor - yelâh hoppala (küçük çocuklar atarken onları yarekledirmek için söylenir)

-de ez yapın seneke

debahe *şghe* tunc

deban *rd* küy demin

debaşçe *şg* demançe

debang *br* debang

debanik *m* emnane tuyku veya sıkırtıdad de-layî) - hatin (yekî) esemek

debar *m* 1. geçim 2. dayanç 3. yem. hayvan yemi - (chûr an jî idare) xur e geşim sıkirtisa (veya geçim zorluğu) -a (yekî) bün geşim mi sağlayacak durumda olacak - a (yekî) dahîn kirin geçimini sağlamak -a (yekî) hatin dabinkîtin geşim tenim edimek, nafakolunmak -a xwe kirin geçimmek geşimini sağlamak, hayatını kazanmak * Mubarek tenê bi masîgîtiyê debara xwe dike Mubarek yalnız başkılıkla geçiniyor -a xwe li ser (yekî) din karin -den geçirmek (kendî ihtiyaçlarını başkalarından sağlamak) * mîrîk pere nade tîrîné nakîre, U ser qutîyê lier kesî debura xwe dike u-dan parz verip tîrîn aliriyê herkesin tabakasından geçiniyor -a xwe peyde (ên ji dahîn) kirin geçimini sağlamak (veya servet etmek)

debarbûn *m* geçinme

debar bûn *şghe* geçinmek

debure *m* 1. geçimlis, nalaka 2. azık

debarî *m* geçimî

debarkarî *m* 1. geçirme 2. dayanma, idare etme (rahmîl etme, güc bir durumda kalmak)

debar kirin *şghe* 1. geçirmek 2. dayanmak, idare etmek (rahmîl etmek, güc bir durumda kalmak)

debaşan *m* uleştirim

debaşkar *rd* bülücü

debaşkarî *m* bülücülük

debaşdîrî *m* bülme, uleşme, uleştirme

debaş kirin *şghe* bülmek, uleştirmek, uleştürmek

debax *m* sepi

debaxane *m* tabakhane

debaxgeh *m* tabakhane

debaxkar *rd* sepiçi

debaxkarî *m* sepicilik

debaxker *rd* sepiçi

debaxkerî *m* sepicilik

debaxkîrî *m* sepileme, tabakhane

debax kîrî *şghe* sepicilik, tabakhane

debaxkîrî *rd* sepiçi

debaxkî *m* tabakhane, tabakhlik

debaxxane *m* tabakhane

debebe *m* debtebe, gerkem

debebeşî *rd* debdebeçi

debe (II) *m* çingar, olay, mesele

debe (II) *m* şiv, kab

debeng *rd* 1. aptal, ahmak, geri, anlayışsız 2. b-aptal (küçümseme belirtir, seslenme)

debengane *n* aptalca, alumsuz, lahutaca yarasız mîrîkte)

debengi *m* aptallık, ahmaklık - kirin aptallık etmek, ahmazlık etmek

debengîbîn *m* aptallaşma, ahmaklaşma

debengi bûn *şghe* aptallaşmak, ahmaklaşmak

debengîkirin *m* aptallaştırma, ahmaklaştırma

debengi kirin *şghe* aptal aşır olmak, ahmazlaş-tırılmak

debengîkî *rd* aptalca, ahmakca

de bîta *b* 1. haydi, lakin (kabul ve emniyeti belirtir) * de bîta ew jî bê hayde o da gelsin 2. haydi, hadi (ritüel belirtir) * ji mîha bi şûn de ez dê delî sal emir bikîtin, bîst sal bî-kîtin, de bîta şê sal be tuodî sonz ca sonz mi yaşarim, yemi mi, haydi oluz sene olsun

debûr (I) *m* rivî

debûr (II) *rd* yazıcı, katip

debûr (III) *m* 1. şaka * (şakî harun baş harî, debûr baş in bu sene yuze yağmur yağdı, e-kîrîlerî 2. yem. hayvan yiyecği) - û dêr 1) ekinler 2) zahire

debîrahûn *m* gecindirme

debîrahûn *şghe* gecindirmek

debîrî *m* yazıcılık

debîrîn *m* geçirme

debîrîn *şghe* 1. geçirmek * Azad tenê bi masîgîtiyê dîdebûre Azad yalnız başkılıkla geçiniyor 2. mee siginmak

debîrvan *rd* bülücü

debîrvanî *m* ekinçilik

debi *rd* debî debî

debîr *rd* 1. idareci, yönetici 2. şup

debîrstan *m* işe

debîrî *m* 1. yönetici k 2. katiplik

debîş *m* 1. yapışkan 2. ağda 3. kîr glüten

deboqan *m* reçine

debor *m* 1. geçim 2. dayanç, tahmîl etme * ax debor nedîkîr toprak tahmîl edimiyordu -a (yekî) hatin sîkîlmek

debîreş *n* karabula

debîriya *m* debriyaç

dehurge *m* pe'n sopası

debûqan *br* deboqan

debûş *m* 1. yapışkan 2. *rd* yapıştır, yapışkan

debûşî *rd* yapış yapış

debûşkî *rd* yapışkanca

debûşkîbîn *m* yapışkanca olma, yapış yapış olma

debûşkî bûn *şghe* yapışkanca olmak, yapış yapış olmak

dehüşöki *af* yapışkanca

Deçal *n* Dececal – II dū (m. jî pey) yekê bûn mirdanê (weya arşasanday) atî kewalîrîk * *ev çî leza te ye, tu dehêjî qey Deçal li dî te ye?* jêdîr ku te bîyîn xwekî arkawî atî xovîyîr?

deceşendo *af* deşendo deşendo

deç *w* deşığ, hîz bewaz yuzeyde tek nokta

dede *n* dahdah, dehdeh (çocuk dilinde a. karı)

dededan *w* derzalama

dede dan *lêgê* arızî anmak

dedek (II) *n* tay çay

dedek (III) *n* dehet, h. deheteh (çocuk dilinde a. karı)

dedektîf *af* detektîf

dedektîfî *w* hafiyelik

dedektor *w* defektor, bulucu

dedik *n* *w* dâlek

dedingeh *n* kaza, kasaba

dedukîşiyon *af* dedukîşiyon, tedbîrgelîh

def (I) *n* 1. davul 2. tef – *bî adet lê dikere davulê bîle utuluna gere çalim – jendin 1) davul çalmak, davul dövmek 2) tef çalmak –a bawarê an saklamay an –a (yekî) lê xistin (buzul) tefe koşmak (weya tefe koşup çalmaç) antipropagandayîni yapmak*

def (II) *n* saç telî – *a spî avêtin porê (yekî) saçina ak düşmek –a spî ketin porê (yekî) saçina ac düşmek –ên spî avêtin dey û riyê (yekî) (saça sakala) ak düşmek –ên spî avêtin por û riyê (yekî) (saça, sakala) ak düşmek*

def (III) *af* 1. haşır, karşı, kat, nezd, nde, ön, yan * *hatîbûn def me yanuzê gelmîşlerê * li def kesê hûmîrîndê sînaçî kûmîrîndê nezdinê 2. yan (barkê, herber olma) * li def me sê kur bene jandimê uç kışî var*

def (IV) *n* 1. def, sayma 2. tekleme * *def lê xîr teklede –a (yekî) jî xwe kurin (binî) haşindan saymê (defetmek) – î (...) dan –a sakmak*

def (V) *w* on karîka verden ad

defu *hpwupê af* kış (buğuk davul)

defandîn *n* 1. defetme, deşleme, sayma, sayuşturma 2. itme

defandî *af* 1. defetmek, deşlemek, saymak, sayuşturmak * *me bela defandî belâyî sayîk 2. itmek*

defandî *af* 1. defedilmiş 2. dîlmîş

defans *w* defansa

defa şing *af* *af* can tahîsa

dehşûn *w* deşîma, çekilip guma

def hûn *lêgê* defolmak çekip girmek, yikîlmak

defdan *n* itme, basma

def dan *lêgê* itmek, basmak

defûr *af* *af* tekleyci, itekleyen

defeybandin *w* işkilleme

def eybandin *lêgê* işkilleme

defik (I) *ban* pozîk

defik (II) *n* tel

defmaudin *w* gûrme, gûmîş

defmaudin *lêgê* gömürek, defnetmek (sîbîyî gûmmek)

defmandî *af* gûruk, gûmîlî, metlan

defincan *n* her tür tel

defnî *af* gûmîk, gûmîlo

defnîn *n* gûmîlme, gûmîluş, dehnolunma

defnîn *lêgê* gûmîlmek, dehnolanmak

defnkîrî *af* gûrîlî

defîk *n* defle

defîne *n* defîne, gûmî

defîneger *af* *af* defîneçî

defînegerî *n* defîneçîh

defjen *af* *af* 1. davulcu 2. tefçi

defjenî *w* 1. davulculîk 2. tefçîk

defkîrîn *n* defetme, sayma, sayuşturma

def kîrîn *lêgê* defetmek, deşlemek, saymak, sayuşturmak

deflayon *af* *af* deflayon, çarî darîçî

def lê dan *lêgê* itekleme

deflêder *af* *af* 1. davulcu 2. tefçi

deflêderî *w* 1. davulculîk 2. tefçîk

def î şîştin *lêgê* iteklemek

defn *n* defn, gûmîk – *î erdê kîrîn tuşağî ventek*

defnûn *n* defnolunma, gûtalunma

defn bûn *lêgê* defnolanmak, gûmlmek

defnhûyî *af* metlan, gûmîlî

defnhûyîn *n* defnolunma, gûmluş

defne *af* *w* defne (Laurus nobilis)

defnkîrîn *n* defnetme, gûmîk

defn kîrîn *lêgê* 1. gûmmek, deşlemek 2. gûmlme, (buzul) çetaze tûrmek, kamlîkê veya çetazeyî kaldîrmek) 3. gûmmek (buzden dala çuk yaganak) * *ex dê hîn pîr kexan*

defn kîrîn bûn dîla çuk usan gûmîma

defnkîrî *af* gûmmek, gûmlme, metlan

deforme *af* deforme

deformebûn *n* deforme bûn

deforme bûn *lêgê* deforme bûmak

deformebûyîn *af* deforme oluş

defransiyel, **defransiyel** *n* defransiyel

defroster *w* defroster, buzçözer

defter *w* defter – *çîdandî defterê sanîk * çî ye dîsu tu defteran dîşîdîn? neçî yîne*

defterên sanî yorsan? –a bîngelî (çî) ma defter –a bîrbatîyan (san jî bireweryan) haşî.

defterî –a dîbat û leşûman îz îletme defterî –a getalayan karalamî defterî –a

jimêryarî bî ana defter –a medî bî ana defter, bûyûk defter, defterî kebir –a çeydîyan kayî defterî –a çîpîyayan keçya defterî –a

teş karî hîst –a rojname ya hesabam îz gîrlûk defter –a yewmîyayan yewmîyê defterî

deftera jimêryariyê *af* nüfus envanter

defterdar *deftâr* defterdar, mühasip
 defterdarî *deftârî* defterdarlık, mühasiplik
 defterdirâşî *deftârî* defterci (satın-konuş)
 defterdirâşî *deftârî* deftercilik
 deftervan *deftâr* defterci
 deftervanî *deftârî* deftercilik
 defterxane *deftârâne*
 defterxânî *deftârâne* defterci
 defvan *deftâr* defterci
 defvanî *deftârî* deftercilik
 deg *de* değ
 degânnâm *değânâm*
 degel *değ* 1. cesur, yiğir 2. basiretli
 degeli *değ* 1. cesaret, yiğitlik 2. basiret
 degenek *değnek*
 degere *değere* dilli
 degme *değme* 1. değme (her, herhangi bir) 2. *değ* nâ-
 dîren - *değ* vezîr bir ayık oyunu
 degmen *değmen*
 delî (I) *del* del, deh - kırıp del etmek
 delî (II) *del* 1. on (Y, X) 2. *del* on (dokuzdan bir
 artık) - *del* (on u neçli) on defa (veya on
 kere) * *ev bû delî car jê ne dîhêjum wure*
 on defada suyluyorum gel diye - *kesên a-*
qîmend jî heqê yekî dîn dernameyê bû
delî bir kuyaya ra arar kırk acillo çkara-
manziyê - sak jî emrê (yekî) cûn bir yaşın
daha girinek * *piştî ku min bûnîst dîz ew e,*
delî sul jî emrê min çî latsîzîn çaldûyênî
 öğrenece, bir yaşına deli g rîm
 deha *dehâ*, dâhlik
 dehan (I) *dehân* onlar, onlar, basamağı
 dehan (II) *dehân* 1. sindirim, hazm 2. öğütme-
 lene
 dehanbû *dehân* sindirilebilir
 dehandîn *dehân* 1. sindirme, öğütme, hazırlama 2.
 öğütme, öğütme
 dehandî *dehânî* 1. sindirmek, hazırlamak *
zwarîta ku diyarim bi zarê didehandîn
 yediklerini gör sindiriyordu 2. öğütme,
 öğütme
 dehandî *dehânî* sindirilmek, sindirilmek
 dehanî *dehânî* 1. onluk 2. onlar 3. *dehân* eşit
 dehanpâş *dehânî* sindirim bilinci
 dehannâsî *dehânî* sindirim bilimi
 de haydê *deh* 1. haydise, hadîsî 2. hadîs
 mevdan
 dehbê *dehbê* 1. vahşi, yâhânî fevâl olmayan
 hayvan) 2. yânkî (korkunç hayvanlar)
 dehbêlê *dehbêlê*, ebhik
 dehbêlêrî *dehbêlêrî*, ebhiklik
 dehbêlêrîbîn *dehbêlêrî*, ebhikleşme
 dehbêlêrî bûn *dehbêlêrî*, ebhikleşmek
 deheselî *deh* onca onca
 dehek *deh* 1. onluk 2. onlular
 dehekî *dehânî* onluk
 dehenî *dehânî*
 dehemîn *dehânî*

deheu *deh* ağz ve deş
 dehenê *deh* onluk
 deherandîn *deh* 1. kovma 2. kovma, uçaklaştı-
 rma
 deherandîn *deh* 1. kovmak, kovalamak 2.
 kovmak, uçaklaştırmak
 deherandî *deh* kovulmuş
 deherîn *deh* kovulma, kovulmuş
 deherîn *deh* kovulmak
 dehi *deh* onca onca gibi sürüngenler, toprak
 olma çekince dâhî
 dehkî *deh* 1. onlular 2. onlular
 dehf (I) *deh* 1. saç teli 2. at kılı - *deh* spi avêtin
 porê (yekî) saçlarına atlar düşecek
 dehf (II) *deh* uzak, kapalı
 dehf (III) *deh* itmek, itmek, itme - *deh* dan (an
 î xîstî) iteklemek - *deh* (fîstekî) dan itmek
 (bu olduğu yerden aşağıya düşmekte) * *wî*
dehfî avê dahû onu suya itmişti. * *dehfî*
birêê dan havuzê itmek - eyibaitûn 1) sî
dokunuş kedi gibi olmak (veya em dokunmuş
kediyse donacak) 2) kedi ayplarında ka-
 nuşulduğunu sezmek, kâdî dârûnê sezmek
 dehdandîn *deh* itence, itme, itiş, itekleme
 dehdandîn *deh* 1. itmek, iteklemek (bir şeyi
 güç uygulayarak derine götürmek) * *masê*
dehdandîn masaya itmek * *hedîka pâce*
dehdand pençeyi yavaşça itti 3. itmek (bu-
 lunduğu yerden aşağıya düşürmek) * *ew*
dehdande birêê onê havuzê itti 4. itme itmes
 (bir cisim, belli bir yakınlıktaki başka bir
 cisim kendisinden uzaklaştırmaya zorla-
 mak) * *du heyberên ku li herma elektrî-*
tîkê bar in, hev didehdandîn aynı cisim elek-
 triklî iki cisim birbirini iter
 dehdan *deh* itme, itleme
 dehf dan *deh* 1. itmek, iteklemek (bu şeyi güç
 uygulayarak itene götürmek) * *masê dehf*
dun masaya itmek 2. itmek (kapı, pençe
 vb. gibi, güç uygulayarak açmak veya ka-
 parmak) * *hedîka pâce dehf* da pençeyi
 yavaşça itti 3. itmek (bulunduğu yerden aşağıya
 düşürmek) * *ew dehf da birêê onê ha-*
vuzê itti 4. itme itmek (bir cisim, belli bir ya-
 kınlıktaki başka bir cisim kendisinden uzak-
 laştırmaya zorlanmak) * *du heyberên ku li*
herma elektrîkê bar in, hev dehf dîdîn aynı
 cisim elektrikli iki cisim birbirini iter
 dehdandayîn *deh*, iteleyiz
 dehdêrî *deh* iteleyiz, itme
 dehdêrî *deh* iteleyişlik, itelik
 dehdînerî *deh* iteleyiz
 dehdîndan *deh* itekleme
 dehf lê dan *deh*, itecek
 dehgoye *deh* iten
 deh hezar *deh* 1. on bin 2. on binlik (kâğıt pa-
 ra)
 deh hezarkân *dehân* on binler basamağı
 deh hezarkane *dehân* onlular basamağı

dehban *w* cökünü

dehbandîn *w* 1. çökürme 2. yıkına (nasıflemek, yıkılmaya sebep olma) 3. sarıma 4. çürütme, çürütüş

dehbandîn *lğl* 1. çökürmek 2. yıkınmak (nasıflemek, yıkılmaya sebep olmak) 3. sarırmak 4. çürütmek (çöktürmek : insan için)

dehbandî *z* 1. çökün 2. cökün (vücut, akıl ve ruhça gücü azalmış olan)

dehbî *z* 1. çökün 2. çökün (vücut, akıl ve ruhça gücü azalmış olan)

dehbîbûn *w* cökünlük

dehbûn *w* 1. çökme 2. çökme (vücut, akıl, ruhça gücü azalmış) 3. çürüme, çürüyüş, yıpranma 4. yıkılma (düşme) 5. sarılmaya (güçsüz durumda kalmak) 6. sarılıma (beklenmedik bir olaydan çok etkilenme) 7. ingilizlik, ihtimal, çökme (güçten düşme, yağarmaya)

dehbûn *lğl* 1. çökme 2. çökme (vücut, akıl, ruhça gücü azalmak) * *dehbûnê belengaz* öpü dehbîbî adanacağız öpü çökürüşü 3. çürümek, yıpranmak * *di zîndanê de dehbîbûnê zîndanê çürüyüp girmişti* 4. yıkılmak (düşmek) 5. sarılmaya (güçsüz durumda kalmak) * *ji her nexweşî dehbîbî hastalîkîtan deloyî sarıldî* 6. sarılmak (ışklenmedik bir olaydan çok etkilenmek)

dehbîndî *w* tırme, tekleme

dehbîndî *lğl* itmek, iteklemek

dehbî *w* 1. unluk 2. unun sireyle yağulan

dehbîkê haçîyon *w* havilama haccu gütkleri zulfacc ayının öpü

dehbîkandîn *w* tırme, tekleme

dehbîkandîn *lğl* itmek, iteklemek

dehbîkîn *w* tırme, tekleme

dehbîkî *lğl* itmek, iteklemek

dehbîm *w* 1. ebedî 2. *ê* ebediyen

dehbîmî *w* ebedîlik, ebediyet

dehbîşandîn *w* 1. basılma (aşk şırazî ye' estîrîme) 2. dehbîşetê dîşîrîme

dehbîşandîn *lğl* 1. basılmak (sıkıştırarak yerleştirmek) 2. dehbîşete düşürmek

dehbîşandî *z* 1. basılmış, sıkıştırılmış yerleştirilmiş olan 2. dehbîşete düşürülmüş olan

dehbîşîn *w* 1. basılmaya 2. dehbîşete düşürülmeye

dehbîşîn *lğl* 1. basılmak 2. dehbîşete düşürülmek

dehbîye *w* ezdek, kurban

dehbî (I) *w* 1. ezdek 2. olmuş çocuk/or için verilen kurban

dehbî (II) *w* ot yığıl

dehbîm *w* 1. sindirilmiş, hazmedilmiş 2. özümleme, özümsemeye

dehbîm *lğl* 1. sindirilmek, hazmedilmek 2. özümlemek, özümsemek

dehbîne *w* basılmak

dehbîkî (I) *w* *basîndî* onlar basılmışı

dehbîkî (II) *w* *basîndî* çifti

dehbîkî *w* *basîndî* onlar basılmışı

dehbîkî *w* ulfîlik

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî (I) *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî (II) *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî (III) *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî (I) *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî (II) *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dehbîkî *w* *ruhîkîme*, yorgunluk

dejenerebûyin *m* 1. dejenereleşiş, soysuzlaşma 2. yozlaşma
dejenerekirin *w* 1. dejenereleştrime, soysuzlaştrime 2. yozlaştrime
dejenere kîlîlî *w* *g* 1. dejenereleştrime, soysuzlaştrime 2. yozlaştrime
dejenerekirî *zî* 1. dejenereleştrilme, soysuzlaştrilme 2. yozlaştrilme
dejenereî *m* 1. dejenereleşik, soysuzlaşık 2. yozlaşık
dek *m* 1. oyun, düzen, düzene, düzene, düz, düle 2. komple, dolap 3. *an* (uzak (birini) güç veya (halkı) bir düşünme düşünmek için kurulan düzene) – *anîs serê* (yekî) 1) (birinci) oyun etmek, oyun oynamak, (bitirimi) başına çorap örtmek 2) (birini) madit atmak (etmek veya oynamak) – *gerandîlî* düzene çevirmek – *lê çêbûnî* düzene düşmek, *oyuna gelmek* – *lê çêkarî* oyuna düşmek *deke* düşmek, düzene yapılmak – *lê kirin* (birine) oyun etmek, oyun oynamak – *lî ser serê* (yekî) *gerandîlî* oyuna düşmek, *deke* düşmek – *û dîlûbî* 1) düzen, düle, tanga (uzak 2) yalan dolap – *û dolabî* *anîs serê* (yekî) bitirimi komple kurtmak – *û dolap gerandîlî* 1) düzene çevirmek, komple kurtmak 2) düzene çevirmek (veya döndürmek), (grup çevirmek) – *û dîşîbî* kîrîlî düzene yapılmak – *û dolap lî gerandîlî* (an jî çêdîrî) (birinci) komple kurtmak, komple kurtmak – *û dolap lî* (yekî) *gerandîlî* (an jî *kirin*) oyun yapmak – *û dolabî* lî serê (yekî) çêkirin (birini) başına çorap örtmek bi – *û dolabî* (an jî *anîs gîfê*) kapara nakıştrime (bir n. düzene ele geçirmek) bi – *û dolabî* (dîyêk) zîft kîrîlî kulak sapıtmak – *û fînda* mezlî Ali Cengîz oyunu – *û pîk* hîle hunda, desise – *û pîkan* nizane hîle hunda bitiriz
dekadan *adîr* dekadan (matematikte karşı çıkan ve niholîstlere verilen ad)
dekadanî *w* dekadanlık
dekagram *metrî* dekagram (esohması dag)
dekakître *metrî* dekalître (kısasıması dîlî)
dekametre *metrî* dekametre (kısasıması dîlî)
dekan
adîr dekan
dekan *adîr* dekan
dekanî *w* dekanlık
dekar *metrî* dekar * **dekar** jî **deban** **yekê** **hêktarî** ye **dekar** hektarın oldu biri degerindedir
dekari *w* niyaset
dekaton *metrî* dekaton
dekbaz *adîr* 1. oyunbaz, düzenbaz, düzene, etnikacı, kompleci 2. *zî* oyunu çok oyun yapar, oyundan oyuna geçen kîrîsî * **pelewanê** **dekbaz** oyuncu, pehîvan
dekbazî *w* 1. oyunbazlık, düzenbazlık, düzene-

lik, etnikçilik, komplecişik 2. *zî* oyunbazlık

deklîlî *m* tekli, teklik
dekedar *adîr* dulandırma
dekedarî *m* dulandırılık – *kirin* dulandırılık yapınak
dekenar *adîr* derkenar
deklasyon *m* deklasyon * **peîlî** **deklasyon** **w** **deklasyonê** kîrî (fotoğraf makinesinin deklasyonine hast)
deklare *zî* deklare, bildirmek
deklarasyon *m* deklarasyon, bildirme, duyurma
deknehal *adî* 1. birinin tedavisi kesim olma) * **nîvîştî** kî çêdîke **deknehal** e yapılmış muskalar birebir 2. **çox zor** * **ew** **deknehal** **tê rê** onun yola gelmesi çok zor
dekolte *zî* 1. dekolte fayık kadın elbisesi 2. dekolte (açık)
dekort *m* 1. dekort (ödenecek veya ödenen hesapların dukumu) 2. dekort (kapalı olarak bir hesapla yapılacak indirim) 3. dekort (bitirimi münahîl yapıldıktan sonra biryîlî tutardan ödenecek olan mîlîtî) *w*
dekor *w* dekor (sînemî) hyatî ve tv de sayneye konulacak esirin yaratılışı yurî, çağın özelliklerini belirleyen çeşitli öğelerî, perde, aksesuar vb. (anî) 2. dekor (bir yere süsleme amacıyla verilen düzen)
dekorasyon *m* dekorasyon
dekoratîf *adîr* dekoratîf, süsleyici
dekorator *adîr* 1. dekoratîr, bezeyeci 2. işinîmîr
dekoratîrî *w* 1. dekoratîrlîk 2. işinîmîrlîk
dekorîk *adîr* dekorîk
dekorîkî *w* dekorîklîk
dekorîz *adîr* dekoratîr
dekorîzî *w* dekoratîrlîk
dek û dolabî *m* 1. hîle, oyun, dîşîgî 2. kafa-kîlî, ale serê delevîre
dek û pîk *w* hîle hunda desise *an* nizane hîle hunda bitiriz
dekan *adîr* oyunbaz, düzenbaz, düzeneî
dekanî *w* oyunbazlık, düzenbazlık, düzeneîlik
delak *adîr* berber
delakî *w* berberîk
delal (II) *adî* 1. güzel (birinde) oyun ve ölçülmeceî abeng île hoş giderek hayranlık ayandıran) 2. *w* güzel (güzel kız veya kadın) 3. azîz (sevgîle üstün tutulan) 4. nazîl (üstüne rîrenîlen, deger varîlen) 5. *m* gözde (düzenî bir kîmînenin beğendîğî kadîn) 6. cazî –8 (an jî **êl mîlî** güzelîm (sâimîm kîuşenîlarda) –**ê** ber dîfê (yekî) (bîrînî) azîzî –**ê** ber dîlê (yekî) bîmî (bîrînî) azîzî olmak –**ê** mal evîn sevgîlîsî
delal (II) *adî* tellîlî, çîpîrtîkî, çîgîrtînîç – **dan** gazîkîrlî tellîlî çîgîrtîmak

delala beridilan *mâ gay dikaği*
delâlbûn *m* güzelleşme
delâl hûn *başu güzelleşmek*
delâlet *m* delâlet
delâlê siwaran *mâ ovaluk bülgede söylenen sa-
 vâş türkülê*
delâliya malê *mâ kuçuk hanım*
delâliye *m* râlîsiye, telîsik
delâliye *m* ucum (bayanlar için alaylı yolla
 seslenme)
delâliye malê *mâ* 1. kuçuk bey (evim kuçuk er-
 kek çocuğu) 2. ançuk bey, evim nazî çocuğu
 (çocukluğun, çamurik genç, el bebek gül be-
 bek büyütülmüş olan)
delâliya *m* ucum (bayanlar için alaylı yolla ses-
 lenme)
delâlî (I) *m* 1. güzêlik (hicumdeki uyum ve öl-
 çülütüdekk. ritmik ve hoş gülecek hıncılık
 meydana) 2. güzelliik (kız veya kadın için)
 3. azîlik (sevgede üstün tutulan) 4. *mâ nazî*,
 bayan (üstün tutulmuş, değer verilen); 5.
 gözdelek 6. çâniç 7. *mâ el behêk gül* bebek,
 gül kuzusu, heyzade (nazlı, özenle büyütül-
 müş olan) -yê dê amasınin körpe kuzusu -yê
 dê (I) havan aya baba yavrusu -yê malê ha-
 nım evlêk
delâlî (II) *m* telîsik, çağırmaçlık, çağırkan-
 lık
delâlîk *mâ* 1. nazî 2. gözde 3. azîlik (sevgele
 üstün tutulan) 4. el bebek gül bebek, süc ku-
 zusu, beyzade (nazlı, özenle büyütülmüş ol-
 an) -ê ber dîlê dayîkê amasınin körpe ku-
 zusu (sıkıntıya, güç işlere uğramış, nazlı
 büyütülmüş çocuk)
delâlikirin *m* nazlanma, isteksiz görünme
delâfî kirin *başu nazlanmek, isteksiz görün-
 mek*
delâlık *mâ* 1. nazî 2. gözde 3. azîlik (sevgele
 üstün tutulan) 4. el bebek gül bebek, süc ku-
 zusu, beyzade (nazlı, özenle büyütülmüş ol-
 an) -ê ber dîlê dayîkê amasınin körpe ku-
 zusu -ê dê u bayê mulhellebi çocuğu
delâlıkî *mâ* 1. nazlıca 2. oysu gibi, güzel * za-
 rokên wê yê delâlıkî hene oya gibi çotuka-
 rı var
delâlî *m* nazlıca
delâm *m* teccis, cokeli
delâmet *m* görev, vazife
delâmedin *m* karıştıma (göz için)
delândin *başu karıştırmak* (göz için)
delâncî *mâ* karıştırmış (göz için)
delâq *mâ* berber
delâqî *m* berberlik
delâş *mâ* kuzu kuzu
delâş (I) *m* 1. durum, hal * ketin delâvê jinan
 kelim dırmışınê dîsmek 2. durum, koşul *
 delâvê li hevhatîne anîqana koşula
delâş (II) *m* yarıdık
delâv (III) *m* 1. yalâk, suvat 2. sı tevzi hatı 3.

su-gaç, mî -ê (yekî) çam kırım (birini) deno-
 mek
delâvêkî *mâ* gelin güzel sulamış
delâvşok *m* karıncı
delâx *m* dişî karı
delâxîzî *m* çâniç çırpına
delegasyon *m* delegasyon
delege *mâ* delege, muzahebe
delegetî *m* delegelik, mutabiklik
delek *mâ* kupa (Castro fiber)
deleme (I) *m* 1. bar (çam kaplarında aşınan tor-
 te) 2. *ky* pus, bar (gebelikte midenin boşul-
 masından oluşan diğir azerde oluşan heyz
 tabaxa) - girin bar haqlarmak
deleme (II) *m* 1. tortu, cokeli 2. *mâ* yarı pırsın
deleme (III) *m* topaq
delemezek *m* karıştıma (gebe kadının veya
 meneli hayvanların menije salgısı)
deleman *m* kalaz (tezek yığına)
delet *başu* bar ot tulu
delêkirin *m* hoşlama
delê *kirin* *başu* haqlarmak
delîm *mâ* Yunus bulığı (Delphinus)
delgur *başu* delem
delhandin *m* şerhalmak
delhandin *başu* şarhalmak
delik *m* sava
delikandin (I) *m* sıvama (sıva ile kaplama)
delikandin (II) *m* defermek, sıvama, sıvaştır-
 ma
delikandin (I) *başu* sıvamak (sıva ile kapla-
 mak)
delikandin (II) *başu* defermek, deflemek, sıva-
 mak, sıvaştırmak
delikandî *(I)* *mâ* sıval (sıvalanmış olan)
delikandî (II) *mâ* defedilîs
delikin (I) *m* sıvama
delikin (II) *m* delalma
delikin (I) *başu* sıvamak
deliktî *(II)* *başu* delalmak
delindêz *m* 1. tarer, marasım 2. dîni ayın 3.
 Kîri kuratıyanlatın 4 şubata aşê yâkarak
 kulêdêkên bar biytem
deling *m* 1. dom, tırtık, çitriya, kadın tırtı-
 mı 2. paça (pantolon, dar, şalvar gibi giye-
 celerde bacakların çikdiği uşağı bölümü) -a
 jinan kadın tırtım
delingtirêj *mâ* uzun barakê
deliqandin *m* şımarına
deliqandin *başu* şımarınak
deliqîn (I) *m* şımarına
deliqîn (II) *m* eniklenme
deliqîn (I) *başu* şımarınak
deliqîn (II) *başu* 1. eniklenmek 2. olan ya da
 deliy *mâ* gecc (iki dağ arasında dar ve uzun
 yâ)
delîkusefal *mâ* delikosefal
delî *m* 1. delik, kum 2. biç delik, kum 3. *mâ*
 kum, delik -ê miranê ta ne, yê baranê ba

ne olmanın belâhîleri sakatla yağmurun ki-
se yağdırır -ê vî tiştî ye .. nin resmîdir *
delîle *klzanîye* ye yekûnluğun resmîdir

delîle bir delîl

delîle *m* delîle halayî

delîle *m* 1. karıştırmak, karıştırmak 2. çatal gömmek
(bu şeyi akt gömmek)

delîle *lûgu* 1. karıştırmak, karıştırmak (gaz - çuq)
* *ez nikarim li enjê binêrim*. çuqên min
delîyan güreşe bakamîyorum. gazden kar-
mîstî 2. çatal gömmek (bu şeyi akt gömmek-
mek) 3. taktîrden çuqmek

delînbare *m* 1. geçirmiş 2. jûr geçirmiş

delînbare *m* 1. geçirmişlik 2. geç. muhtız

delîve *bir* delîve

delîve *m* 1. fırsat 2. imkan. olanak 3. ucu be-
lîrî

delîvegir *adav* oğurtmîst

delîvegirî *m* apartîngîm

delk (I) *m* ayum. dalar. hîle, düzen deise

delk (II) *delk* sîstîmanî

delk (III) *m* rîme

delkandîn *m* 1. dane, dekleme 2. defetme

delkandîn *lûg* 1. itmek. taktîlemek 2. defet-
mek

delkbaz *adav* 1. düzenbaz. düzenet. hîlebaz,
hîleci 2. dulardîmci 3. hokkabaz (yalanla,
dolanla is gören kîmset)

delkbazî *m* 1. düzenbazlık, düzenetlik, hîle-
bazlık 2. dolandırıcılık 3. hokkabazlık (yalan-
la, dolanla is gömmek - kîrîn li düzenbazlık
yapîmak 2) dolandırıcılık yapma 3) hok-
kabazlık yapma

delkdan *m* 1. dane (bu şeyi güc uygulayarak i-
lerîye getürme) 2. itme (kapı, pencere vb. giöi,
güc uygulayarak açma veya kapatma)
3. itme (bulundığı yerden çağırîya duşür-
me)

delkdan *lûg* 1. itmek (bu şeyi güc uygulaya-
rak ilerîye getürmek) * *masê delkê dâm ma-*
sayî itmek 2. itmek (kapı, pencere vb. giöi,
güc uygulayarak açmak veya kapatmak) *
hêdîka paze delkê da pencereyê. yavaşça itti
3. itmek (bulundığı yerden çağırîya duşür-
me) * *ew delkê da hêkê aru havînê it*

delme (I) *m* tortu, çökelti, telve

delme (II) *m* dum, tuncun

delme (III) *m* topaç

delo *ad* beştaş

deloîfî *m* delîlolu, delîşîmî

deloîfîjî *m* delîlînlük, delîşîmenlik

delov *m* kova (genellikle içinde su taşımaya
veya kuyudan su çekmeye yarayan kap)

delq *m* hurka

delqek *adav* komedîyen

delta *adav* delta

delû *m* rakkase

delûy *bir*

delwe *m* kova

delver *m* rengi yeşile çalar renk

dem (I) *m* 1. zaman, vakit (bu iş veya oluşun
içinde geçtiği, geçeneği veya geçmekte ol-
duğu süre) * *tê bîra te dema ku me nedî-*
got havîn e. nedîgot zîvîstân e û me jî vî
glîf buz dîda ser glîfê dîn yêz êş demeden
tepelelder tepelelere koştûgîmîz zamanê
lîyar çûsun? 2. zaman, vakit (belirlemiş
mî) 3. çağ, mevsim * *demê gulîfê yûl zama-*
nê 4. zaman (işe ayrılmış veya bu iş için ayrı-
şılmış saatler) * *demê xewê hatî oşûn zama-*
nê geldî 5. saat (zaman, vakit; bir işin yapıl-
dığı belli bir zaman) * *demê xêwarîne* ye-
mek saat 6. dönem, devir * *demê împera-*
toryê împeratorluk dönemi 7. ne zaman *
demê berî geçmiş zaman 8. mek zaman (öl-
çü bolantı) * *pîvanga sêfêdîlî* üç zamanlı
eş 9. *ew* zaman 10. zamane (yakınla ve
hâlîzeme yoluyla) * *zarokê demê zamane*
çûcuğu - îkrê kîrînî çûreyî uzatmak - *û*
demîstân zaman - *û dewranê wanê* e yıl
i-gürsüzündür - *ha ha tê her kes kîanê xwe* tî
serê xwe digîre herkes kendîsini düşünür
- *bê çîlahatî* (an jî mandê) ez gelecek za-
man - *borîya berdest* ez şimdiki zamanın
hikayesi - *ya borîya dîyar dîlî* geçmiş za-
man - *ya borîya nedîyat* nişîli geçmiş zaman
- *ya borîya têdeyî* (an jî dîyar) *zawê* dîlî
geçmiş zaman - *ya borî* (an jî raberî) *ez* geç-
miş zaman - *ya dîwê* sen zaman - *ya îkrê* *ez*
geçmiş zaman - *ya ge* hâkezî *kêr zehf* lîn leş
aldî mîa başîna üşşen çok olur - *ya ge* *kef*
kêr pîr lîn leş oldu mîa başîna üşşen çok ol-
du - *ya îllîa* (an jî îllî) *ez* şimdiki zaman - *ya*
paş *ez* gelecek zaman - *ya we* (an jî *te*) *xewê*
(an jî *bîxêr*) bu işi günler, vakitler hayîrî-
olsun - *ekê* (I) bu arâ, bu azalık (isa bu sî-
ret) 2) *bu arâ* (geçmişte bu zaman) - *ew* *berê*
evveler, evvelce

dem (II) *m* 1. dem (çay içimmi) 2. dem (ha-
zîrlara çayın reng ve koku bakımında iste-
nilen durumu) * *demê çayê hay e çayın de-*
mîrî - *gîrtî* dem içtinak

demê *bê* *zawê* gelecek zaman - *ya* *mêzûk* ya-
kın gelecek zaman

demê *borîya berdest* *zawê* şimdiki zamanın
hikayesi

demê *borîya dîyar* *zawê* nişîli geçmiş zaman

demê *borîya dîdar* *zawê* nişîli geçmiş za-
man

demê *borîya nedîyat* *zawê* belîsiz geçmiş,
nakli maz

demê *borîya niyetî* *zawê* sanal geçmiş zaman

demê *borîya têdeyî* *zawê* (dîlî) geçmiş zaman

demê *çolê* *zawê* vâcîbî çayın çayı (15 cm boyunda
ufak yapraklı ve dağlık alanlarda yetişir)

demê *dahatî* *zawê* gelecek zaman

demadem *ad* sürekli

demagog *mâze* demagog, halkovası
 demagogî *m* demagogluk
 demagogîlî *m* demagoglük
 demagogîlî *m* demagogî, halkovası - kerin demagogî yapmâk
 demâ hevedudânî *mâze* m. bulcaşık zamanı
 demâje *m* süreç
 demâjevi *mâze* süreçsel
 demûkar *âm* tenahkar
 demâ ku g vaküsa
 demânik *m* tulben (sadin bağ ortusu)
 demün (I) *m* 1. içir, kiralama 2. ağın n. vâze etâfi toprak 3. kurş toprak
 demün (II) *m* 1. odun 2. amîraz ~ dan 1) odun vermek 2) malyaz vermek
 demün (III) *mâze* gâtürü - gâtür gâtürü tlmak
 demün (IV) *m* bulcaşık * ka demünâ rûn? burî bahçeyi?
 demünçe *m* 1. tabanca (silâh) 2. tabanca (hırsızlıkta kullanılan, bürüçli hırsız yardımıyla baya puskuneye yarıyan araç) -ya otomallik otomallik tabanca, mükemmel tabanca -ya püşbirikê (an jî püşbaziye) *ap* yang ta becaşı
 demünçeya nîrî *mâze* beylik tabancası
 demândan *m* odunleme
 demân dan *teğ* odunleme
 demândar (I) *m* 1. açıcı kralık 2. kara salata
 demândar (II) *m* 1. odunlu (odun vererek yarıyan odun riteliğinde olan) 2. odunlu indüri veren kimsel 3. malyazcı
 demânde *mâze* ebedî
 demândeübün *m* ebedîleşme
 demândeübün *teğ* ebedîleşmek
 demândeükrin *m* ebedileşme
 demândeükrin *teğ* ebedileşmek
 demândül *m* devâm etme, sürdürme
 demândül *teğ* devâm etmek, sürdürmek
 demândülî 1. devâm 2. devâm edilmiş, sürdürülmüş
 demânî *m* kuralı, kiralık (toprak)
 demângeh *m* küçük arazi
 demü nîha *mâze* şimdiki zaman
 demânker *mâze* kimsel, kiralayan
 demânkerî *m* kiralık
 demânkrin *m* uyar etmek, kiralama
 demân krin *teğ* uyar etmek, kiralamak
 demânkrinî *m* kuralı, kiralık, sürdürme
 demâ raburî *mâze* geçmiş zaman
 demâ sade *m* yalın zaman
 demâ velürî *mâze* belirlenmiş zaman
 demâç *m* dinâç, boyun
 demâxi *m* bir şeyi aşır, derecede isteme, aşırın sulandırması, arıtma
 demâxiñün *m* 1. bir şey, aşır, derecede isteme, arıtma 2. yiyeceği fazla heklileyeme, fazla istek duyma
 demâxi bün *teğ* 1. bir şeyi aşır derecede istemek, arıtmak 2. yiyeceği fazla heklileyeme-

mek, fazla istek duymak
 demâxiñkrin *m* bir şeyi aşır derecede istemesine neden olma
 demâxi kirin *teğ* bir şeyi aşır derecede istemesine neden olmak
 demâbest *m* bulcaşık enstrümanın bir parçası
 demâhırtın *m* 1. zaman geçirme 2. sohbet, hoşhal
 demâ bilârtin *teğ* 1. zaman geçirmek 2. sohbet etmek
 demâhîhîrk *m* 1. sohbet, hoşhal 2. süreç
 demâhîhuri *m* anakronik
 demâhîhuri *m* 1. zaman geçirme 2. sohbet, hoşhal
 demâhari *m* 1. geçici (çirk sürmeyen) * jî ka maweyeke demâberî ez hafnı geçici bu süre için çekim 2. geçici (kısır ve belli bir süre için olan) 3. m eğlenti 4. *m* zaman aşımı, süre aşımı mürurüzaman
 demâhîhîrk *âm* demâhîhîrk
 demâhîl *mâze* 1. erik (Prunus domestica) 1. erik (bu ağacın meyvesi)
 demâmk *m* bürüce, murumma
 demâdan *m* demâterate, demâ vâze (çay için)
 demâ dan *teğ* demâ etmek, demâ vermek (çay için)
 demânk *m* demânk
 demâdar (I) *mâze* demâ (çay için)
 demâdar (II) *m* 1. devârlî, süreklî (kesintisiz omurtak) 2. süreli 3. geçici (kısır ve belli bir süre için olan)
 demâdayı *m* demâli (dara vermiş olan) * çaya demâdayı demâli çay
 demâdemî *m* 1. geçici, muvakkat (kısır ve belli bir süre için olan) 2. geçici, eğretî * ieth ku pira burâhîn temâm nîhe wê rûwî di para demâdemî re derbas bîhin asil kâprü bütüneye kadar eğretî kâprüden geçilecek
 demâdemî *m* 1. geçicilik 2. eğreticilik
 demâder *m* geçişçi
 demâderî *m* geçişçilik
 demâdest *m* hermaf, dosdediz
 demâdrîj *m* uzun vâcelî, uzun süreli, uzun erimli
 demâdrîjkrin *m* süre uzatma
 demâdrîj krin *teğ* süre uzatmak
 demâdyar *m* belli süreli, süresiz belli olan
 demâdür *m* uzun erimli, uzun vâcelî
 demâ *m* 1. zaman 2. saat
 demâdur *m* etraf, çevre
 demâki *m* geçici (kısır ve belli bir süre için olan)
 demâkiü *m* geçicilik
 demâpat *m* gelecek
 demâpîş *m* geçişçi
 demân hevedudânî *mâze* bulcaşık zamanlar
 demün heşgîrî *mâze* bulcaşık zamanlar
 demûç *m* süreliçer, kronometre
 demûçrûdayı *m* geçici (kısır ve belli bir süre için)

çin olan)
demgirêdayî *m* geçerlilik
demgirtin *m* demlenmek (çay için)
dem girtin *lêgê* demlenmek (çay için)
demgirtî *m* 1. demlenmiş (çay için) 2. demli
demik (II) *m* an
demik (II) *m* çatal, dilger
demikandîn *m* suldurma
demikandî *lêgê* suldurmak
demikandî *m* soluk, solgun
demikdest *k* amanda, beman
demikî *m* seluk, solaklaşmış
demikûbûn *m* solaklaşma
demikî kûn *lêgê* solaklaşmak
demikûdayî *m* soluklaşmaş
demikûdayîn *m* soluklaşma, seluklaşış
demikûn *m* 1. asma (camasaz atik ağartılır az duruma gelmek) 2. selma, selap sasmama
demikûn *lêgê* 1. asmak (çamaşır atik ağartılmaya duruma gelmek) 2. asmak, selap sasmamak
demîrge *m* darbuka
demîrgejen *m* darbukacı
demîrgejenî *m* darbukacılık
demisaudîn *m* bastırma
demisaudîn *lêgê* bastırmak
demîsîn *m* bastırılma
demîsîn *lêgê* bastırılatacak
demî *m* 1. zamanlı 2. zamanlı * pîvanga sêdemî üç zamanlı ölçü 3. geçici (çok sürmeyen) * nîtin got qey yê wê heweske demî yê omînkîni geç eî hewes zanetîm
demîlok *m* soran
demîlî (II) *m* 1. alışık, şartlanmış, hay edinme 2. alışık * pê dan girtin şartlandirmek *a xwe girtin şartlanmak
demîlî (II) *lêgê* devam edilme, sürdürme
demîngirtin *m* şartlanma, koşullanma, hay edinme
demîngirtî *m* alışık, şartlı, koşullu (şartlanmış, koşullanmış, hay edinmiş olan)
demîn pê dan girtin *lêgê* şartlandırmak, koşullandırmak
demîrî *m* geçerlilik
demîrmêr *m* 1. saat (günün hangi saati olduğunu gösteren ület) 2. samsîr, kamûnêr *a biqûqû guşuklu saat
demîrmêr lêrêr *m* qîrêr saat
demîrmêrçêker *m* saatçi
demîrmêrçêkerî *m* saatçilik
demîrmêrçî *k* saatçi
demîryan *m* yaşantı, ömür (yaşantı an an, hayvanları boluntî)
demîkûş *m* demlik
demîkûş *m* kısa süreli, kısa vadeli
demîkirîn *m* demî etme, demîlendirme
demî kîrîn *lêgê* demîlemek, demîlendirmek * te

çay xwes demî kîrîye çayî gûzel demîngîrîn

demîkîrî *m* demîlendirme, demîlendirilme (çay)
demîkîrî *m* 1. zamansal, dönemsel 2. geçici (kısa ve belli bir süre için olan)
demîkîhûn *m* 1. zamansallık, dönemsellik 2. geçici olma, geçicilik
demîkart *m* kısa süreli, kısa vadeli
demîkerte *m* kısa dönem
demîle *m* tel, tene
demîlîs *m* bilim bilimsel, kronolojik
demînasîyî *m* zaman bilimsel
demînasî *m* zaman bilimi, kronoloji
demînasîvîn *m* ana vadeli
demîde *m* demode
demîgraf *m* demîograf, nüfus bilimi
demîografî *m* demîografî, nüfus bilimi
demîografîk *m* demîografîk, nüfus bilimsel
demîkrasî *m* demîkrasî *a azadîxwaz çîzgûrlûkçî demîkrasî *a elvokî fan çî sosyal çî demîkrasî *a pîranîpêrêz çî jî plûralîstî çî çî çî demîkrasî
demîkrasîxwaz *m* demîkrasî isteyen, demîkrasî taraftarî
demîkrasîxwazî *m* demîkrasî isteme, demîkrasî taraftarlığı
demîkrasî *m* demîkrasî *ê elvokî (an çî sosyal) sosyal demîkrasî
demîkrasî bûn *m* demîkrasîlaşma
demîkrasî bûn *lêgê* demîkrasîlaşmak
demîkrasîbûyî *m* demîkrasîleşmiş olan kimse
demîkrasîbûyîn *m* demîkrasîleşme
demîkrasîyabe *k* demîkrasîye
demîkrasî *m* demîk atik
demîkrasîlîk *m* demîkrasîk
demîkrasîlîk bûn *m* demîkrasîleşme
demîkrasîlîk bûn *lêgê* demîkrasîleşmek
demîkrasîlîkbûyî *m* demîkrasîleşmiş olan demîkrasîlîkbûyîn *m* demîkrasîleşme
demîkrasîlîkkûn *m* demîkrasîleşme
demîkrasîlîkîrîn *lêgê* demîkrasîleştmek
demîkrasîlîkkîrî *m* demîkrasîleştirilme
demîpêşî *m* gelecek zaman
demîpîv *m* samsîr, kronograf
demîsîl *m* mevsîm
demîsîlî *k* 1. mevsîmlîk 2. *m* mevsîmlîk (îkî bahar ve sonbaharda gayden)
demîsazî *m* arkadaşlık, maulîplîk, vîrdişlik
demîşîr *m* mevsîm ya da samsîrîn ele yapışkan süyî
demî *û* dezgeh *m* 1. kurum, inşessê 2. işleme etarîs, sanayî, hîmêr, bankacılık gîrî iş planlarînda kîrî sanayîya bu sanayîya yanerîlarak kurulan (kurum) * *û* dezgehê bazîrgarîyê (an çî ticarêlê) hîmêr etarîsî * *û* dezgehê bazîrganî ucârî işleme
demîrû *m* yuz, sarap, çeşme
demîûş *m* 1. yapışkan (bitkîlerin yapışkan

maddesi) 2. yapışkan (tutlu şeylerin yapışıcı maddesi)

demüşe *nl* yapışıcı, yapışkan

demüşkü *nl* yapışkanca

demüşkübün *ny* yapışkanca olma

demüşkü bün *ğğh* yapışkanca olmak

demxe *m* 1. danga (bu şeyin üzerine işaret, işaret basmayı, vurmayı özet) 2. danga (bu araçla hacden işaret aşan) 3. *ımer* danga (bir kimsenin aklını kötüyeye çıkararak yüz kızartıcı durum) * **beta kü ew demxe lê be**, nikane bi vir de bê bu dangayı taşıdığı muddetçe, koruya gelmez - **lê dan** (an jî xistin) 1) dangayı vurmak (dangalanmak) 2) dangaya vurmak (z. bukmak) * **demxeya ku Rojen Baras II helbesta Kurdî dayê Rojen Baras**'ın Kurd şurme vurduğu danga 3) *ımer* dangalanmak (yapmadığı bir işi birine yüslmek) - **lê ketin** (bu kimse dangaya yemek - xwarin (bir kimse dangaya yemek - *ıuşteki*) **lê dan** (an jî xistin) (vir ne) ... dangasını vurmak * **demxeya dîzektîyê jî jî me xistin** bîze lîstîzkî dangasını bile vurduklar

demxelar *nl* dangacı

demxeker *şîst* dangacı

demxekeri *m* dangacılık

demxekirin *w* dangalanma

demxe kirin *ğğh* dangalanmak

demxekiri *nl* 1. dangacı 2. *ımer* dangacı (kendine yüz kızartıcı bir suç yüklenmiş olan)

demxenekarî *nl* dangasız

demxewşi *m* güzel anlatı * **demxewşiya jıyanê** hayatin güzellikleri

demzan *şîst* süre bilimsel, kronolojik

demzani *şîst* süre bilimsel, kronolojik

demzani *w* süredin, kronoloji

den (I) *m* renk, boya * **le rişê xwe dem kiriyê?** 'iplerim boyadı mı?' - **dan** 1) renklmek, boyamak 2) dretmek, vermek

den (II) *m* kup, biryağca kup - **wa heşê peluştin** her çuvalınım herald etmek - **wa xwe tije kirin** kupa dolu durmak

denp *şîst* hiç değilse (veya olmazsa)

denp *m* varsahamın yaray geydesi

denên *m* 1. renkleme, boyama 2. dremk verme

den dun *ğğh* 1. renklmek, boyamak 2. renk vermek * **kim den daye** rûkê renk vermiş

denênê *nl* m yazı, yazı kayımı

denênêjî *m* m yazılık, m kromatik

denîk *m* 1. çekirdek (beni meyvelerin içinde bir veya birden fazla bulunan, çoğu sert, bir kabukla kaplı tohum) 2. çekirdek (yemek ağacı saltağın kabuk çekirdeği) * **denîkêbî kundîran kabas** çekirdeği 3. tane (bağı bitkilere tohum) * **denîkên hilarê** nar tane 4. çuval (günek çekirdeği) 5. ay çekirdek (bir hücrenin merkezini oluşturan cisimsizlik) 6. jî çekirdek * **denîka atomê** a-

tom çekirdeği 7. diş (zarımsak dişini gibi dişe benzetilen şeyler için) * **denîkêk** sîr bir diş zarımsak 8. diş, bu, parça * **denîkêk** şekir bir baş şeker - jî hev **qetandîş** tapetirmek - **ketin** (tîstêkî) çekirdelemek - **wa atomê** atom çekirdeği - **wa mîftakê** k büt çöplük - **ek newêtîn** cîlî sarımsak, tohum ekilmek - **ên cencerê** dîgîre makînanın kesme dişleri - **ên dîrnîkê** tarîk dişleri

denîka hilarê *nl* deve dışı (m) tane buğdayı

denîka kulîkê *nl* bal ozu

denîkedar *nl* çekirdekli

denîkên gulan *nl* ay çekirdeği

denîkên mangêrê trînk dişleri

denîkêfiroş *şîst* çekirdekçi (sarımsak)

denîkêfiroşî *m* çekirdekçilik

denîkêbûr *nl* ufak çekirdekli * **tîriyekî xweş û denîkêbûr** bû çekirdeği ufak güzel bir çuvaldu

denîkêk *nl* tîrçek

denîkî *şîst* çekirdeksel, nikleer

denî *m* parça, tane

denîfiroşêk *şîst* 1. buğdaytan 2. buğdaytan buğdayın yapışığı

den *m* küp, büyük küp

denê zîk *şîst* *m* göbek

deng (I) *w* derge

deng (II) *w* 1. ay, rey * **di helbijortimên dawê de jî sedî pazîleh deng stemî** ye son seçip - lekle yüde on bes uylatın 2. ay (bu tarıdu belten, soz, yazı veya yazı) - **dan** ay vermek, rey vermek - **hîttî dan** *şîst* uylatmak - **ê xwe avêtin** ayına kullanmak

deng (III) *bu* dang

deng (IV) *w* 1. ses (kulâğı duyabildiği tîrçesim) 2. ses (rişer erden gelen hava tonu yapışığı tîrçesim) 3. ses (güzel ve etkileyici ses) 4. *ımer* ses (duygu ve duyurme) * **ên gulê bîdîm dengê ciwanan** gençlerin sesine kulak verelim 5. *ımer* ses (herhangi bir davranış, tutum karşısında uyanan ruhi tepki) 6. *ımer* ses (sahabîlarda uyum bulunan tîrçesimleri) 7. ün, şâr şîrret **deng dan** ün almak (kazanmak, salınak veya yapmak) 8. haber - **herdan** tîrçesim şârki söylemek * **dengbûj hat deng herda** ozim gelip şârki söyleli - **bu ser** (yekî) xistin (birine) sesine duyurmak - **bu** (yekî) ve **çün** (bir) duyurmak, duyurmak - **hi xwe xistin** 1) sesini duyurmak 2) ün kazanmak - **birin xwe** 1) söz dinlemek (veya tutmak) 2) şîrret - **çün** (yekî) *şîst* anlamak, anlayışlı olmak - **dan** 1) ses vermek 2) ün almak (kazanmak, salınak veya yapmak) - **dan velan** (ses) şârkiyatmak - **denîstîn** (an jî dîrnexistin) 1) ses çıkarmak (veya şîrret) 2) ses vermek (veya vermek) - **gîran çün** (yekî) (bir) şâr işirmek (veya duyurmak) - **hilanîn** birinin şîrretliği şârkiya

katlap tekurlamak - jê brandjir - i susur-
mak - jê çûn sesim çikarmak, tepikde ha-
lurmak - jê derketin sesini çikarmak, kar-
çılık vermek (Eski girmek) - jê dernekerin
ses çikarmak - jê hatin (bir şeyden) ses
gelmek (veya çikmak) - jê hatin birin sus-
turulmak - jê nehatin - den ses çikarmak
- jê xwe dernekeristin suspus olma - jê xwe
neçin sesini çikarmak suspus olmak -
kirin (an ji nekirin) 1) ses etmek (veya et-
memek) 2) ses vermek (veya vermeme) -
jê kildan (hîrin) paylamak - jê kirin (hîri-
ne) ses ermek - jê kirin (birine) sendemek -
mekirin xwe biy oca olumak - neçin (ye-
kî) 1) (dun) çê r girmek (veya doymak) 2)
me anlay çiq olmak - nekirin 1) ses çikar-
mamak (veya etmemek) 2) gerc yummak
(kusurlarını görmezlikten gelmek, hoş gör-
mek) - pê ketin 1) ulemek 2) d le (veya
dillere) duymak (hakında dedikodu yapı-
lmak) - pê re çûn duyarmak, (bu şeyden
duymak, olumsuz anlamda) - rikhandin
hey (başka bir çalgıya veya sesle seyle eşlik
etmek) - û heng sus sedâ, ses soluk - û beng
jê nehatin (hîrin) xwe bu şeyden ses se-
na çikarmak - û beuga (yekî) birin ses se-
da kesimek (veya kalarmak) - û meng ses
soluk - vedan 1) yankı yapma 2) un almak
(kazarmak, satmak veya voptmak) - çek jê
dernekerin 1) ses seda çikarmak 2) (birin-
den) haber almamak, sesi solığı çikarmak,
sesi etrafı delemek çek jê kîlin yarid;
çarısında bu ummak - ê (wî) hi gubê (yekî
din) ve hatin habema olmak (olumsuz ol-
mak) - ê bilind vaksêk ses -ê (yekî) birin
xwe saz çelemek -ê bişewak yan k ses -ê
burik çak kabe ses -ê (yekî) eheh hilandin
sesi (veya çikmak) - ê (yekî) dan birandin
susurmak * mirovêki zana hû, dengê te-
van da birandin bişew nâmê hepsin sus-
urulu -ê defê jê dîn ve xweş e davênan ses-
zakitan hoş gelin -ê dewijî boşuk ses -ê de-
ranî re çişel ses -ê durenç erî trêlu ses -ê
(yekî û ...) hatin 1) turtuşma 2) kaşınmak
kaşın etmek, kaşığı rumaşmak (hî) -ê hîr-
drû gazî kirin ses uyken çikmak - ê in ka-
lin ses -ê re ê stûr nîna görmeç (ses) -ê
kelljandirê 1) kaşınma ses -ê (yekî)
ketin sesi kışınmak -ê (yekî) kîrin 1) birin
duymak * dengê wî kîr sesin doymak 2)
(birin) rîjalemek -ê (...) ku mirov ji guhan
dikî kulastin sağır edezemek -ê mîrkani
lak ve yigîçe bu sesle -ê (kesî) neçin (ke-
sî) herbirin dipke nez olmak -ê (yekî) nekî-
rîn (birinin) sesini uymemek -ê nerin 1)
yumuşak ses 2) alçık ses -ê nîzin alçık ses
-ê pêwendiye -ê kaşınma ses -ê qerîfe
kediye g bi ses -ê serîrî hîrêluk ses -ê seri
kafa sesi -ê sing azê gâşus sesi -ê stûr azê

kîrin ses -ê tûj keskin ses -ê (yekî) wanda
kîrin boşmak (s.l.k bu derfene girmek) *
bi hemî hêza xwe lê dîrebtî ku dengê
mun wînda hîke var güciyle sesin bagma-
ya çalgıyonu -ê wîwîrîk çak hu ve keskin
ses -ê xîzîzok çullak ses -ê xwe hi ser
vêkkê xistin el dîrîm duymarmak, sezik ol-
mak -ê xwe bilind kirin sesini yükseltmek
-ê xwe birin 1) suzmak (konuşmayı kesmek
veya konuşmaktan kaçınmak) * jînkê ve
çarê bi temamî dengê xwe dîbere kadîn bi
defê hîsbûtur susur 2) sesini kesmek -ê
xwe dernekeristin 1) sesini çikarmamak, ka-
şınmamak 2) hîc ses çikarmadan, kuzu ku-
za bi kendin sesinize vermek -ê xwe jê re
dernekerin (bu ne) çikarmak, paylamak, üstü-
ne girmek -ê xwe jê re kîrin karimak, üstü-
ne girmek -ê xwe kêm kirin sesini ku-
rmak -ê xwe nekirin 1) sesini çikarmamak
(veya etmemek), tinnarmak 2) götünü yum-
mak (kusurlarını görmezlikten gelmek, hoş
görmek) -ê xwe nîzin kirin sesini kısınak
-ê xwe ragîhandin sesini duyurmak -ê
xwe güzel ses -ê zîrav azê yûksêk ses, ra-
ce ses

dengan n yank.

dengandin n ses endirmek

dengandinê gîh seslendirmek

dengandinê seslendirilmiş olan

dengani m w 1. ses bîğası 2. zaf feneçik, seşil
(sesin bütün özellikler, ayrıntısıyla gös-
tirm)

dengave m naçine

dengavê m dengun

dengbêrê m ses, uyar yaylıms olan, bulû

dengbêjê m/ f. ozan, halk ozanı, halk aşığı 2.
ses sanatçısı

dengbêjî m 1. ozanlık, aşıklık 2. ses sanatçılı-
k

dengbêjîkê n ozancı

dengbilindê m telê ve yûksêk resî

dengbir m/ f kalın tkunurî 1. susturucu *
bersîta dengbir susturucu cevap 2. sustu-
rucu, çaroz 3. susturucu (silekîardo)

dengbirin m susur (konuşmayı kesme veya
konuşmaktan kaçınma)

deng bilinê m/ fê sustinê (konuşmayı kesmek
veya konuşmaktan kaçınmak)

dengda m koma klâkon

dengdan (d) m oylara, oy verme -a bi hîre-
tan çarî oy -a nependî (an jî nepenî) gîli
es -a pêwîchîyê (an jî pêbawerîyê) güven
oylanması

dengdan (d) m 1. ses çikarma 2. yankı, yankı
uyandırma, yankı y-pna (bir olgunun ce-
vrelere uyandırılış duşun, duşurme, dedikodu
pêw erîr akw) 3. nime (fîrêmkî çalgıya u-
çin) 4. ûna yaylına, tam salma, ün salma
deng dan (d) gîh oylamak, oy vermek

deng dam (II) *değ* 1. ses çıkarmak 2. yankı uyanırmak, yankı yapmak (bir olguya cevap vererek uyandırdığı duygu, düşünce, dedikodu gibi etki yapmak) 3. etmek (ütlemeli cümleler için) * İrfık **deng** nade dedük omdıyoı 4. uyu yayılmak, nam salınak, uy salınak 5. seslendirmek

dengdanu geli *değ* halk oylaması, plebisit
dengdana ewleki *değ* güven evlanması
dengdana pöwlebünê *değ* güven niyaması
dengdanî *değ* oylama, oy verme -ya **gel** halk oylaması, referandum

değdar *değ* 1. sessiz, ünsüz, konsonant ünsüzü -a **arıki** (arı yi esmandevî) *değ* damak ünsüzü -a **difinî** *değ* geniz ünsüzü -a **dîran-esmandevî** *değ* diş damak ünsüzü -a **dîranî** *değ* diş ünsüzü -a **dîran-lêvî** *değ* diş dudak ünsüzü -a **dîrej** *değ* uzun ünlü -a **dîzek** *değ* sırtıcı ünsüz, palıyıcı ünsüz -a **hîsk** *değ* sert ünsüz -a **kurî** *değ* kısa ünlü -a **lêvî** *değ* dudak ünsüzü -a **norm** *değ* yumuşak ünsüz -a **paş-esmandevî** *değ* arı zıvur ünsüzü -a **pêş-esmandevî** *değ* ön damak ünsüzü -a **pêş-peş** *değ* ön avurt ünsüzü -a **pidî-esmandevî** *değ* diş eti damak ünsüzü *değ* diş eti ünsüzü -a **pidî-lêvî** *değ* diş eti dudak ünsüzü -a **pidîyî** *değ* diş eti ünsüzü -a **qirîkî** *değ* geniz ünsüzü, gutlak ünsüzü

dengdayî (I) *değ* ay kulllanmış olan
dengdayî (II) *değ* 1. yankılanmış 2. uy salmış, nam salmış olan

dengdayîn (I) *değ* oylama, oy verme -a **ewleki** güven oyu -a **geli** halk oylaması, referandum

dengdayîn (II) *değ* 1. ses çıkarma 2. yankı uyanırma, yankı yapma (bir olguya cevap vererek uyandırdığı duygu, düşünce, dedikodu gibi etki yapmak) 3. oyuş, ome (ütlemeli cümleler için) 4. uyu yayılmak, nam salış 5. seslenmek

dengder *mêw* seçmen

dengduri *değ* seçmenlik

dengdêr (I) *değ* sesli, ünlü, vokal, ağız ünlüsü -a **srêr** *değ* kalın ünlü -a **dîfinî** *değ* geniz ünlüsü -a **dîrej** *değ* uzun ünlü -a **îrêh** *değ* geniz ünlü -a **gîlêver** *değ* yarıdamak ünlü -a **hîsk** *değ* sert ünlü -a **kurî** *değ* kısa ünlü -a **norm** *değ* yumuşak ünlü -a **qirîkî** *değ* geniz ünlüsü -a **têh** *değ* dar ünlü -a **zîrav** *değ* ünlü

dengdêr (II) *değ* dengdêr

denge *değ* denge

dengêleng *değ* ses seda

denggaz *değ* sessiz, suskun, ketan
denggazbûn *değ* sîkêp (konuşmayı kesme veya konuşmaktan kaçınma)

denggaz *değ* üşü şusak (konuşmayı kesmek veya konuşmaktan kaçınmak)

denggazî *değ* sessizlik, suskun, suskunluk

denggazêl *değ* suskunluk

dengwez *değ* ağzi pek

dengwezî *değ* ağzi peklik

dengê duri *değ* son ses

dengê ewleki *değ* güven oyu - dan güven oyu vermek - **standin** güven oyu almak

dengê puvî *değ* iç ses

dengê pöwletiyê *değ* güven oyu

dengê radyofonîk *değ* radyofonik ses

dengê xwe kirin *mêw* tınmak, ses çıkarmak

dengêlî *değ* ses kaydedici, ses alıcı, ses kayıt cihazı

dengguhêz *değ* 1. ses aktarıcı 2. telefon

dengik *zow* kuruşak (kürmen hayvanı için)

dengir *değ* denggir

dengiyam *değ* 1. sessiz 2. şaşan

dengî (I) *değ* Botan bilgesine özgü olup iğ-tihar, neyg, aşk, övge, yigirdik gibi temalar taşıyan şarkı türü

dengî (II) *değ* 1. sessiz 2. şaşan

dengîbûn *değ* sızma, sızış (güzlü mülar, helbet, sır gibi şeyler duyulma)

dengî *değ* *değ* sızmak duyulmaktak (güzlü mülar, helbet, sır gibi şeyler duyulmak)

dengîn (I) *değ* değirmen taşı (çakmak taş) (tağda sert bir taş)

dengîn (II) *değ* 1. sessiz 2. *değ* sessiz 3. namli ünlü * **Melêyê Cizîrî** *değ* nav **dengîn** e **Melêyê Cizîrî** *değ* **değ**

dengîni *değ* sessizlik

dengjê *değ* hancere, ses kırılgı (veya telleri)

dengjêbirandin *değ* susturma

deng jê hirandin *mêw* susturmak

dengjêbirandi *değ* susturubun olan

dengketin *değ* kısıltı (ses için)

deng ketin *değ* kısılmak (ses için)

dengketî *değ* kısık, tısk sessiz (sesi kısılmış olan)

dengketibûn *değ* kısıklık

dengkirin *değ* 1. konuşma, sesini çıkarma 2. seslenme, sesleniş (cevap verme, bir şey söylemek için, sesini çıkarmak) 3. gizli konuşma, hoş görünme

deng kirin *değ* 1. konuşmak, sesini çıkarmak 2. seslenmek (cevap vermek, bir şey söylemek için sesini çıkarmak) * **min gozê kir**
dengmekir *değ* çığırıcı, sesleneni 3. gizli konuşmak, hoş görünmek

dengkî *değ* sessiz

dengkuj *değ* susturucu

dengkêkêlî *değ* 1. seslenme, sesleniş, çağırma, çağırma, ulanma 2. seslenme (sözü birine veya birilerine yönelme) 3. hitap, hitap etme
deng lê kirin *mêw* 1. seslenmek, çağırma, ulanmak, ulanmek 2. seslenmek (sözü birine veya birilerine yönelmek) 3. hitap etmek

dengnas *değ* ses bilenei, fonolog

dengnasîyî *değ* ses bilenei, fonolojik

dengpazî *değ* ses bilenei, fonoloji

dengmekir *değ* 1. sessiz, suskun, uğursuz, susat

2. sakit, sesiz (kırnsız) rahatsız olmuyor, kuşaklık göstermeyen) * münevverli dengnekirin e-sakin bu adam 3. uysal, uslu, iy, huylu, mülayim, tinnaz müslaka

dengnekirin m 1. sesi kesme, sessizlik 2. susma, susuş

deng nekirin fğv 1. sesi kesmek 2. acımak * 1. ehibê ku edalet dengê xwe nake deliqî dest pê dikê ardeletra susuşta yêde bekarilik hay a!

dengnekiri m 1. sessizlik, suskunluk, ağzınsuzluk 2. sakınlık, sessizlik, kırınsız, rahatsız olmama, kuşaklık gösterme durumu; 3. uysalık, usululuk, iyi huyluluk, mülayimlik

dengnekrîbûn m kuzuluşma (kuzu gibi uysallaşma, sessiz duruma gelme)

dengnekiri bûn fğv kuzulama (kuzu gibi uysallaşma, sessiz duruma gelmek)

dengneman m ses yitimi

dengnerm m 1. yumuşak sesli 2. pes sesli

dengnermî w 1. yumuşak seslilik 2. pes seslilik

dengnêrlîs m ses yazı, fonograf

dengnêrm m 1. susturucu 2. susturucu (silâ-lâzî)

dengnêrtî m ses göstergesi

dengnêrketî m 1. ses yapma 2. yankı uyandırma, yankı yapma (bir organın çevrede uyandırdığı duygu, düşünce, dedikodu gibi etki yapma) 3. adı duyulmak, ünlenme, nam salma 4. adlanma, ad çıkma, adı kötüye çıkma, kötü bu ün kazanma, dile (veya ilâle) döşme

deng pê ketîfî fğv 1. ses yapmak 2. yankı uyandırmak, yankı yapma (bir organın çevrede uyandırdığı duygu, düşünce, dedikodusu gibi etki yapma) 3. ad duyulurmak, ün lenmek, nam salmak 4. adlanmak, ad çıkma, adı kötüye çıkartmak, kötü bu ün kazanma, dile (veya ilâle) dîrîmek

dengpêketî w 1. yankı uyandırma, yankı yapmış olan 2. ün enanış, nam salmış olan 3. adlanma, adı çıkma, kötü ün kazanma, dile (veya ilâle) döşmüş olan

dengpêxîstîfî m 1. nam salmasını sağlama, ün lendirme 2. yankı uyandırma 3. (bu m.) kurmânak

deng pê xîstîfî fğv 1. nam salmasını sağlama, ünlenenmek 2. yankı uyandırmak 3. (birini) kulolanak

dengpêxîstî w 1. nam salmasını sağlanma, ünlenendirme o an 2. yankı uyandırılması 3. (birini) kulolanma

dengpêw m ses olca

dengqallud w kalın sesli

dengsax w sesli

dengsaxî m finelik

dengsaxî w kalın sesli

dengşalûr w güzel sesli (rotûdî kuşlar gibi şırıltıya güzel sesli kuş)

dengşîrîfî w hoş sesli, güzel sesli

dengtûjî w hoş sesli

dengtûjî w sesin seslilik

dengûbêrs m haber, havadis (i) enisîna veya yayın organlarıyla vezilen bilgi) * jî televîzyonê guldarî li dengûbêrsê ûlîmê kîrîn televîzyonêdunî dinya haberlêra îzêlî

dengvedan w 1. yankı 2. yankılama, yankılanma, aksetme, éme 3. yankı, yankı uyandırma, yankı yapma (bir organın çevrede uyandırdığı duygu, düşünce, dedikodu gibi etki akta) 4. nam salma, ünlenme 5. çavlanma

deng vedan fğv 1. yankılamak, yankılanmak, aksetmek, émek * qûbe deng vedûle dîle kûbe stoye 2. yankı uyandırmak, yankı yapma (bir organın çevrede uyandırdığı duygu, düşünce, dedikodu gibi etki yapma) 3. nam salmak, ünlenmek 4. çavlanmak

dengvedanî w aksetlik, yankısallık

dengvedayî w 1. yankılanmış olan 2. nam salmış, ün kazanmış olan

dengvedayî m 1. yankılayış, yankılama, aksetme 3. yankı uyandırma (bir organın çevrede uyandırdığı duygu, düşünce, dedikodu gibi etki yapma) 4. nam salış, ünleniş 5. çavlanma

dengveder w 1. yankılayıcı 2. ses getirici * çalîkêyêke dengveder

dengvegêrk m hopelôr

dengweş m aparât, hopelôr

dengweşdar w hopelôrçû

dengxane m ses zevci

dengxewî m güzel sesli

dengxwên w ses okuyucu, fonograf

dengzan w ses bilimi, fonolog

dengzanîyî w ses bilimsel, fonolojik

dengzanî m 1. fonoloji 2. finelik (ses bilgisi)

dengzêrî w alın sesli, güzel sesli

dengzîravî w ince sesli

denîk bîr dendiik

denî m pis

denîk w ağır kapal, sepet

denkûndî m lekelenme

denkûndî fğv lekelenmek

denke w 1. denge (bir maddanın veya insanın devrîlmeden durma hâli) 2. denk (yük hayvanının sağ ve soluna konulan iki yük taşıyıcısının her biri) * denkeyêke bur fasûlye û yek jî nak e yakîn her dengî fasûlye, bîr dengî nihut 3. denge (siyasi güçlerin, yetkilerinin birbirini sınırlayacak şekilde dağıtılması)

denkî w çalka (zar topturmalı (veya sosyal) düze)

denkîş w mikrofön

denkîş w lekelenme

denkûn fğv lekelenmek

deontoloji w deontoloji

deontoloji w deontoloji, édev hitîstî

dep (I) *m* evlek (tarlaların tahım etmek için su kanıyla bölünen bölümlerinden her biri)

dep (II) *m* 1. talta 2. tabak tabakadan oluşmuş yüzey) 3. *ed* tabak (tabakadan yapılan ş) *va* *sing* *ed* 1) göğüs kamışı, kügüs tabakası 2) bağır -*va* sürgü (yekü) vekirî *ye* göğüs bağır aşık

depa *slng* *avâle* çay tabakası, tapan tabakası

depar *m* depar, çıkış

depâk (II) *m* tabak, tabaklık

depik (II) *m* evlek, mışık

depim *ed* talta, alışıp (talhadan yapılan)

depimî *ed* tabakdan, mışıktan

depiklîs *m* evleklerin

dep kirin *ğğ* ev eklemek

deplasman *şpim* deplasman

depa (I) *m* benek

depa (II) *m* 1. depo (deponarak, saklanmak veya gerektiğinde kullanılmak üzere bir şeyin kınılılığına yer) 2. depo (bir malın toplanması için) *ye* çıkış bulunduğu yer) 3. *lyk* depo (orda malın saklanması, bakılmasına yapıldığı yer) *~* kirin depe etmek

depokirin *m* depolama

depa kirin *ğğ* depolanmak

depokirî *ed* depolanması

depuvan *edîr* depu, u

depuvanî *m* depuculuk

depozit *m* depozit, depozito

deprasyon *şpim* depresyon, çöküntü

depreş *u* kara talta

depur *ed* yun veya kıl-küü olan malı darat

deq (I) *m* 1. benek, nokta 2. ben 3. puan kumaşta (diki benek, nokta) 4. okunuc, isle 5. alaca (meyvelere üşha çok üzüm düşen ben) 6. ben (en çok üzümde görülen olgunlaşma belirtisi) 7. *ly* kabarcık 8. *ed* gözlemek (güneş yüzeyinde görülen küçük, yarıcak kara lekelerden her biri) 9. *med* danga -*ên* li rüyâ *rojê* güneş lekeleri *~ên* zer *avêttî* (...) *ab* şuh olmaq (kavudun içi)

deq (II) *m* dövrne (vâcut derisi üzerine işlenmiş bir araçla çizilerek yapılan çizimaz yapı veya şekil) * *deqa* li *lêva* *wê* dudagiñdasi *nevme*

deq (III) *m* 1. kullik (musket vb. oyunlarında) 2. değme, seçim * *deqê* *hiêrân* *vâğat*lerin *ed* *gênesi* *~* *û* *~* *birzâr* *~ê* *~* *xe* li *~ê* (yekî) *xistî* (bucyle) aşık atmak, meydan okumak

deq (IV) *m* 1. maldê (yasa, sözleşme, antlaşma gibi metinlerde, her biri başlı başına bir yargı getirenve çoğu kez mianla belirtilen bölüm) 2. metin, tektip

deq (V) *m* kuzlak (meşe veya pelli kozlağı)

dequandî (I) *m* dövrne (vâcut derisi üzerine işlenmiş bir araçla çizilerek yapılan çizimaz yapı veya şekil) 2. vuruñayış işlerine vuruñak *deqme*

dequandî (II) *m* çizilme

dequandî (I) *ğğ* 1. dövme yapmak 2. yuruñayış işlerine vuruñak denemek * *hêka* *hev* *û* *din* *dequandî* *birî*birî *blmek*, *tanmek*

dequandî (II) *ğğ* aşılmaq (bitki, aşılmaq)

dequandî (I) *ed* dövme

dequandî (II) *ed* aşıl (bitki)

deqaq *m* ütü

dequand *m* aşılma (bitki, aşılma)

deq dan *ğğ* aşılmaq

dequandî *m* aşılmaq (bitki, aşılma)

deqtar *ed* 1. berekli, puanlı 2. *as*: gözeneği

deqlayl *ed* aşıl (bitki)

deqdeq *m* benek

deqdeqi *ed* 1. abras (alaca benek) * *hespê*

deqdeqî abras *at* 2. abras (bitki yapraklarında klarefil azlığından dolayı açık renkte lekelenen olan) 3. berekli, benekli 4. kabarcıklı 5. puskurmuş isle ve teç tek hanek durumu)

6. paralı, puanlı * *qumaşê* *deqdeqi*

paralı *ku*, *noş* * *cillê* *deqdeqi* *panik* *eltas*

deqdeqibûn *m* 1. alacalanma 2. beneklenme

deqdeqi bûn *ğğ* 1. alacalanmak 2. benek-

lenmek

deqdeqikirin *m* alacalanma

deqdeqi kirin *ğğ* alacalanmak

deqdeqkî *m* 1. abras, abrasça, alaca benekli 2.

abras (bitki yapraklarında) 3. paralı, nokta-

lı * *qumaşê* *deqdeqkî* *noktalı* *ku*, *noş*

deqdeqok *m* 1. benek 2. puan, nokta 3. ben (en

çok üzümde görülen olgunlaşma belirtisi) 4.

çil (büyüme kaçık benekler bulupun hayvan)

deqdequkî *m* 1. abras, abrasça (alaca benekli)

2. abras (bitki yapraklarında klarefil azlığından dolayı açık renkte lekelenen olan) 3.

benekli, beneklice 4. puanlı, puanlıca, nokta-

lı * *cillê* *deqdequkî* *panik* *eltas* 5. çilli (çil

li hayvan) 6. kınılı (yüz ufak ve sık benek-

li *ku*, *noş*)

deqdequkibûn *m* beneklenme

deqdequkî bûn *ğğ* beneklenmek

deqdequnkî *m* benek

deqdequnkî *m* benekli, beneklice

deqe *m* 1. dakika (bu saatlık zamanın ölçüsü)

bu) 2. *med* dakika (bu derecedin ölçüsü)

bu) 3. dakika (en, zaman) * *ji* *me* *û* *pê* *de*

ez *dê* *her* *deqe* *li* *wê* *bigêrtim* *bundaj* *soma*

sizî *her* *dakika* *karayayim*

deqdeq *m* 1. başı *noş* * *her* *du* *pêlwan* *de-*

qedeq *derketim* *iki* *güreyş* *baş* *baş* *gürey-*

ti *her* 2. burun buruna 3. karşı karşıya, göğüs

göğüse *~* *hatin* *baş* *baş* *gelmek* *~* *dî* *hev* *de*

derketim 1) burun buruna gelmek 2) karşı

karşıya gelmek (herden karşılaşmak)

deqel *m* sent topak

deqelûz *m* 1. çizilme, çizilme 2. tıklı, tıklık

deyerû *m* ağır sözlü, çok fikirli, üşhra, çok

sözle, kar kadi (değri bildiği, herkesin vö-

zûne söyleyen), sözünü budakran esergene-

yen

değerütü *m* açık sözlülük, ay kışıklık, dürüstlük, tek sözlülük

değerzer *m* alana meyvelere değer, her... - avâlin (...) alana düşmek * değerzer avâtiye qaysiya katseva laca dıgmoş

değerzerik *m* alana meyvelere değer, her... - avâlin (...) ala sulu olmak (kavun için)

değerze *m* 1. dakika (bu saat k zamanın a t-mışta bur) 2. bir dakika (bu derandın a t-mışta bur) 3. dak ka (an, zaman) * ji nıha ü pü de ez nû her değerzege b we bgerlin burdan sanı nız her dakika eravacağın

değerzer *verbi* dövmeci (yazıda dövmeye yapar)

değerzeri *m* dövmecilik

değerkin *m* özime yapma

değer kirin *ğib* dövmeye yapmak

değerki *m* malice

değerketin *m* beceklerme

değer le keth *ğib* hareketlemek

değerlek *m* sepsilikle kullanılmı bir meşerutlu

değerlık *m* meşer

değerlûs *ğib* değerlik

değerlûs *verbi* malin yazarı

değerlûs *verbi* malin yazarı

değerlûs *m* meşer

değeror *m* zıvın ala balık

der (I) *m* etek (gıysımı belden aşağı kalan bölüm) * bu je xıst der ü dawa wê raklır cırgıgê savırdı eteklerina kıldadı - ü daw etek - ü daw le qotandı 1) el etek etmek (bir işi yapmak için çok zahmetli) 2) eline a- leğine sarılmak - ü daw li navê pêçayê eteg. belinde - ü dawa wê di nav dest ü piyên wê de ne etegî çuşak (yınaklı kadın) -a xwe hıldan pıcanları sıvınak -a xwe li hâva xwe hıldan işe koyulmak

der (II) *ad* 1. dış, dışı (iş karşısı) * ji der deng lûn dıgındın zıstı gelıyır 2. dış (bu konunun kapsamına alınmayan şey) 3. dış (gözetim, işte bulunmayan yüzey) 4. dış (sırtın kavramlarında iki veya üçden çok şeyden merkeze dâim uzat. ean) * deriyê der dış kape 5. dış (yabancı ülkelerle ilgili) * dınyaya der dış dünya 6. açık hava (yaz) dışı ean yer) 7. su dış (ayak suvalı geçin salkınları içine alan çekim) 8. dış, dışında, e yakın * serê der biharê bahara yakın sıvaz 9. dış, herç - ü derdûl sokakla, el kavısı (hı) - ü derdûlun xıstın sokakğa atırak (kavmak) -f qewata (yekê) lûm el cıttuz, güc yetmez

der (III) *ad* 1. yer (bulunan, yaşanılan, ulaşılan yerler, kasaba, mahalle) 2. yer (bu olayın geçtiği veya geçeceği bölün. alan) * der- ra ku erinê le çêlir ev e malatın yap lıcağı yer buca 3. yer * derêkê wî şikestiye bir yer kılınış 4. yer, mahal, mekân (böz ulaşımlı araçlarınca yolculara veya sınıra, tiyatro gibi yerlerde ay meclere sağlanan ken-

fora ve bilet ücretlerinin göre çıkarılan yer) 5. yöre - ü der dan hev (ortal iş) çêlir dıran vernek - ü der tev yedı mahalle -a lıan parçê * ew sıvanekê dıra hânê ve e lu çêlir parçeside nek hün rîçika (yekê) (bu yer birinin uğrağı yer ölmek -ek kirin rîçika (yekê) (bu yer birinin uğrak yerı mahale getirmek -ek kılın rîçika xwe (bu yer) kerdı uğrak yerı lıane getirmek -ekê te pê meşer atıyet dıs an (yemek yemas nısa lıme veya herhangi birde soylem)

der (IV) *m* sikıntı, sefilik, çönlük zlık * ez ji wî plı der im ondar çok rahatsızım

der (V) *m* kılınma başına gelerek (da) anlama verir * der bılar kuhardı

der (VI) *m* kapa - ü malê hev bi biriyê lıan akraba - ü malê hev hün biriyê lıan akraba olmak -ê (yekê) dan girin ocagın sıkkıntınek -ê lıtel gı gı gı -ê (yekê) girin ocagın sıkkıntınek -ê malê gı gı gı ocagı xêr olıca -ê telunê le vebûn gı gı buf. mak -ê telunê le vekirin gı gı vermek -ê teng dı gı gı -ê (yekê) vekirin (bi. lıe) eslıp gelmek -ê velle e) kapa -ê xêrê le vebûn 1) gıli bulmak 2) dardan kurtulmak

derab (I) *m* hat (yüzü, bırun) * derbên wê li hev tu bılêrî duze ar

derab (II) *m* dıra, teyel - dan teyel yapmak (veya etmek)

derabdan *m* ilgileme, teyelleme

derab dan *ğib* ilgilemek, ilintî etmek, teyelle- mek

derabdanê *m* teyel, teyelleniş, ilgilenmiş

derabduyın *m* ilgileniş, teyelleniş

derabe w 1. kepek (dükkan kepeği) 2. ezle- ri avırmak için kullanılan izleme perde

derabên *m* varlık (dış, dışı (dükkan için))

derabûn *m* esik (kapa eşiği)

derape *m* taraça

derak *m* belâ

deramet *m* 1. gelir (bir kimseye veya toplulu- ğa belli zamanlarda, belli yerlerde gelen para, vardaç) 2. gelir (bir ekonomik birinin belli bir süre içinde kazandığı para vb.. vardaç, mal) 3. verim, bereket

derametdar *m* 1. gelirli 2. verimli, bereketli

derametdârî *m* verimlilik, bereketlilik

deran w 1. çıkarma 2. çıkış 3. çıkışın 4. mar- cıkarın * ez ji kirariyên hesab plıtır ji de- rânê hev dılâm bu dıst şıerdan çıkarmayî seviyayim 5. mar çıkarmı, istidat

derande *ad* makul, istemir, niyet ediler, mink- sat edilme

derande *verbi* kazık

deranderi *m* kesî

derandın (I) *m* çıkarma

derandın (II) *m* kesîleme

derandın (I) *ğib* çıkarmak

derandın (II) *ğib* kesîlemek

derandî (I) *w* çıkarmak çıkan
 derandî (II) *w* keşfedilen şeyin
 derâne *m* 1. çıkarma 2. mar çıkarma
 deranî (I) *m* deyin. idyom
 deranî (II) *w* 1. dışlaştırmak 2. mar zava 1
 deranîle *m* 1. çıkarma, çıkarış (bitir) veya bu
 şeyin çıkmasını sağlamak, çıkmasına sebep
 olmak 2. çıkarma (bulma, ortaya koyma) 3.
 mar çıkarma (soyulma) 4. çıkarma (doktor-
 nün hastalığa tutulması) 5. çıkarma (sağlama,
 elde etme) 6. çıkarma. itrah etme (sindirim
 yolundan dışarı atılma) 7. çıkarma (gıysi, ö-
 yakkabı gibi şeyleri vucuttan ayırma, soy-
 ma) 8. çıkarma (yayınlanma) 9. mar çıkarma
 * ez ji kirariyên kesêb pîrtir ji derandî
 hez dikim bi dorî işlemlerden çıkarmayı sevi-
 yerim 10. çıkarmak, çıkarma 11. dışarı çı-
 karmak, itraf etme 12. dışlaştırmak

derandî *lêg* 1. çıkarmak (birini veya bu şe-
 yin çıkmasını sağlamak, çıkmasını sebep
 olmak) * min besp ji oxorê derandî atî ubir
 dan cikandim 2. çıkarmak (bulmak, ortaya
 koymak) * ez dê vîra wî derandim yalanzî
 çıkardım 3. mar çıkarmak (soyulmek) *
 tu çî di hîkîrî, derîne ku tu rîhet bîlîlî ne
 dîsûnuyorsun, cîkar da rahattî? 4. çıkarmak
 (doktorlu, hastalığa tutulmak) * zarok so-
 rîk derandine çûok kizînik cikarîş 5. çı-
 karmak (sağlamak, elde etmek) * hanê xwe
 ji kevîr derîne ekmeğîni tagan cikarîş 6.
 çıkarmak, itrah etmek (sindirim yolundan
 dışarı atmak) 7. çıkarmak (gıysi, öyakkabı
 gibi şeyleri vucuttan ayırma, soyma) * so-
 lu xwe derîne öyakkabîstî vîkî 8. çıkar-
 mak (yayınlanmak) * dê kavnîre nû derî-
 nîni yenî bu derî çikarînkîr 9. mar çıkar-
 mak * pêncan ji îlehan derîne beşî outan
 çikar 10. çıkarmak, çıkarmak 11. dışarı çı-
 karmak, itraf etmek 12. dışlaştırmak

deraqil *w* akıl dışı, irasyonal

deraqilî *w* akıl dışı, gayriakîl, irasyonel

deraqilîlî *w* irasyonalizm

derpsa *w* 1. olağan dışı, olağanüstü 2. m. lan-
 sîz, m. nîze

derasayî *w* 1. olağanüstü (hençerlerjiden
 fêkîl olan) 2. olağanüstü (beklenmedik bu
 zamanda yapılan) (evka ade) * olîna der-
 asayî olağanüstü toplapî 3. olağanüstü (le-
 gî)

derasayîlî *w* 1. olağanüstü 2. fêkîlîdelîk,
 olağanüstülek

derav (I) *m* 1. akak, yatak, meura 2. su teva
 kanîlî 3. evî boğaz, sığın (seldîği yer)

derav (II) *m* çamaşır yıkama

derav (III) *m* derî, leyl - kirin (teyellemek)

derav (IV) *w* 1. hukim, taraf tutuş aşısı, de-
 ğerlendirme. -e göce) * di her kar û deravî
 de her bûkîndî 2. hukim * di her derava
 teng de her darîndî

derav (V) *w* çarvarlarda meydana gelen çarlık

derav (VI) *w* der delay (I)

deravî *m* tunc arzînin cûnînesîne bîrdîr su-
 lûnmasî, geliġiguzel sultana

deravîlî *w* tunc arzînin enlenînesîne bîrdîr
 sultana şekîlî

derawa *w* 1. konut, duran 2. evî konut 3.
 kuşat

derax (I) *m* 1. şîreç 2. zaman, vakit

derax (II) *m* seyye

deraxe *m* 1. üstüste istif edilmiş biğîlî tabul de-
 mîletî 2. yaz işînî bîrîşî, yazın yapıla-
 cak işleri hitîrîne

deraxî *w* sürûşel

deraxîg *m* eşik (kapı eşîğî) * II ser deraxîg-
 ga derî rûnîştîbû rêpana rê dikîr kapînr
 eşîgîne oturîms yola gûzloyîrdû

deraxîk *w* deraxîg

deraxîk *w* deraxîk

deraxînk *w* eşik (kapı eşîğî)

derb (I) *w* delî, kez, kere

derb (II) *w* fişek, kuşun

derb (III) *w* tek ellen (uzun otulabîlece taş)

derb (IV) *m* 1. darb, darbe (vurma, vuruş, çar-
 pîş) * derbek li serê wê da başîna sar darbe

vurdu 2. mar darbe (başîni kerû durîna du-
 şîran, sarşan olîy) * wê derbê hî (evyî) ew

ji jlyanê sar kir bu son darbe unu hîştîtîn
 layetan soğûtu 3. bere, ezîk (herîngî bu

şeyêe goşîle şîzîk) - dawêşandî (yekî)
 darbe vurnak (veya indîrnek) - dîtîni neş-
 ter dawêşandî nabze gûr şerbet vermek -

ji destê (yekî) çêbûn (tîndîca kaza çikînk -
 lê tîni (an jî xîstîni) darbe vurnak (veya in-
 dîrnek) - taze kirin (darbesîni) (tekrarlînk)

- û weşle rustî her hîtin tesadût etmek te-
 sadûdî olmak - xwarîni darbe vermek -a

bêkeysî lê dan (an jî xîstîni) fena yeşîx vur-
 mak -a bîclî lê dan (an jî xîstîni) fena yenî

vurnak -a golê goldîk, goldîk durîni -a

bêvîşandî ne ya xwêdî ye tan jî barê xwe-
 dîyîni e) kavîyada ilk önce dîstîrînmîyan

kaşbedî, anîmîndî bu deyin -a nişterê

dîbîne jî çepî û dîweşîne kan olîcak darîni
 hînek -a nişterê dîbîni û çepî û lê xîstîni bol

olîcak çîçêgî hînek (veya bulînk) (fîlan
 kesî -a nişterê ye a) hîş olîcak çîçêgî bîni

-a xerub lê dan (an jî xîstîni) fena yenî

vurnak -a xwe hîlanîni darbeyî kaşînk -a

xwe lê dîmîni fîsanîni kollamak -ekê II wî
 dîxe yekê II bîzînrî herî nîlîna hem dîbîni

(vurnak)

derbijar *m* taşta, varoş

der bar *w* 1. hakkîndî 2. dîşîni, îlîşîk, îlgî,
 istînce, üzeme, deġîn * der barê evîni jî
 zewacê de peyîvîni ask ve evîlîk istînce ko-
 nuşîlîlar 3. dar, kenîsînda, üzereşîde, île î-
 gîlî * axîlîtînek der barê hîmîrê de kîr sa-
 nîta dîr bu konuşîna yapî -ê nî îlkîni, de-

çizî -ê (...) de 1) (bir kimsenin veya şey) hakkını * tez dibe der barê vê lehengê de bigeyve bu sözün lûkkunda koruşak oluyê 2) (lehengi bir) zem adı. l. kında * der bare vê yekê de axaftnek pêk aniyê bu zemînde bu kuuşuñi yapîns -ê (...) de axaftîra (peyivîni an ji xber danî 1) hakkında koruşmak 2) -n saz konuşu etmek -ê (hıştekî) de bîra balaxînek. değîmek * ni-vîsuzek e ku der barê nujara hîvotîneê ev bû rîtanî konuştîna değînan bir yazî

derbas *w* geçme, geçiş - dibû geze tsatî çîni * gava ku sîet ji heştan pênc derbas dibû. 1) wê derê hû saz sekiz heş geçe olayê -î alyê dîr bûn oluî anîki gezmek - atiyê (an ji hêla) cîstê vê rê bûn başî gezmek. sağ amak - () - hûn 1) -e gezmek 2) gezmek (herhangi bir durum veya şeyi çokları yoğunluğunda görürmek) * nexweşîna bavê wê derbasî wê jî hîya balaxîni hîstî ağı o-ri- da gezmîş 3. gezmek (zamanı birle baş-ka bir yere atlamak) * derbasî vê palkursîyê lûbin şu koluğa gezmî 4. gezmek, intikal etmek * settenal ji bavê derbasî kur dibe zehafal behîder ağıla geze 5) buluşmak. sınyet etmek (rastîni gezmek) 6) atlamak (siral okunudan gezmek) * ji poleya yekemîn derbasî ya dîyemîn bû bîne- sînkîra. îkîna sîrîra atları -î dîrakê (mîjîyê an ji tarîxê) bûn tarîhe gezmek -î hesab kirin hesabî gezmek -î hîndar kirin 1) jîvî ol- mak 2) sozînak (yasak bir mahî gîlîze gezmek veya götürmek) * malê qaçax derbasî hîndîrê wêlêl kîlîne ulkeye qaçak mal sok- mîşîr -î (...) kirin 1) gezmek (bir şeyi bir yerden başka bir yere taşınak, nakletmek) * ez diawazîm eşyayê odeyê derbasî odeyî dîr bîkîra odayan eşyayîni anîki odaya ge- zîmek (işyayîni 2) gezmek (bu şeyi bu yerdan öbür yere götürmek) * zarok der- basî wî alyê rê kirin çîraqî yolan anîr vanîna gezmî 3) -e aktarîna yapînak * ji hîştçeyê pere derbasî xarîsîta me kirin bûçeden odeneğîmîze aktarîna yapîlar 4) * kîrmek (bir yerden bir kaptan başka bir kaba veya gezmek) * me tekberên odeya cûmşîlînê derbasî odeya pîrdoman kirin o- lîuna odayan eşyayîni masîfa odîyanâ aktarîk 5) aktarîk (çîet. götürmek) * em derbasî odeyeke mexîr kirin bîza geştîze bu odaya mîkîra 6) gezmek, buluşmak (rastîni vb. gezer çîni; kîpîvîsîni sağla- mîk) - mehînyê (an ji meşî bûn meşî gezmek -î mîvîsê kirin yazîya gezmek, zîpîmek -î peyîtkê kirin sîde gezmek

derbasîng *w* 1. geçiş (resmîyle iki ara tengu herbîcîne bağlayîca ara tontî 2. wêk geçîş (bir parça süresince bu yerdan başka bir tona ol- lînsî)

derbasbar *w* geçîr, geçîrlî (geçîrlîgî olîq)

derbasbarî *w* geçîrlîk, geçîrlîkî

derbasbûn *w* 1. geçme, geçiş 2. geçme (bu yerdan bu yere yandîr çîkîta) 3. geçme (yol olînkî kullînanî) 4. geçme (bu yeni çî- mî. öbür yara ulaştî) 5. geçme (zamanî çî- mî aşîna, perîde hîrakîna) 6. geçme (yur- tîkte hîrakîna, geçîrlî olîna) 7. geçme (ok- kîlda, sînyede başîra gîstîrîna) 8. geçme, sokîta 9. sökmek (geçme, etki yapîk) 10. akîna, ilerleme (zamanî çîni, çabînak geç- me) 11. sîmîne, devam etme (zamanî geçme) 12. çîkîna, fay, mevsîm geçme) 13. geçme, yîlîrîne -î (formî geçîlî lîrîni, resîni lîrîni)

derbas bûn alyê 1. gezmek * çîpîk kes bî lez û bez dî ber derî re derbas bûn kaptîna ö- mînden bîkîq kîşî aceleyle gezmîr 2. gezmek (bir yerdan gîrîp öte yerdîr çîkînak) 3. gezmek (yol olarak kullanîmek) * dî vîr re derbas nabe bîdîna gezmek 4. gezmek (bir yerî aşîmak, öbür yara ulaştîmak) 5. gezmek (zamanî çîni, aşîmak, gerîne hîrakînak) * ca- et jî dehan derbas dîbe tsatî ana gezmîr 6. gezmek (yurtdîkte bulunmak, geçîrlî ol- mek) * ez pere ölü derbas nabe hu para ar- tî gezmîyar 7. gezmek (okulda, sînyede bas- mî, gîstîrîna) * bî awayekî lîrî başî jî ez- mînê derbas hû sınyê iyî bîr çîkîca geçî. 8. gezmek, sokmek * forsa te lî vîr derbas nabe tsîsîna dînda sokîmez 9. sökmek (geç- mek, etki yapîmak) * hîkmê te lî vîr derbas nabe lîkkînan bînîde sokîmez 10. akînak, > ilerlemek (zamanî çîni, çabînak gezmek) * wext çawa derbas dîbe zamanî nasîl de aktî- yar 11. sîmîne, devam etmek (zamanî geç- me) * bîr derbas nabe dî her îşî derke- ve rastî çîkî sînyede her şey odaya çîkîr 12. çîkînak (ay, mevsîm gezmek) * zîvîstîra derbas bû kîvî çîkîr 13. gezmek, yîrîmek * jîyan derbas bîye çîlyîr hîyayî yîrdîmîş gî- mî

derbasbûnî *w* 1. geçîş, aktarîk * dewra der- basbûnîyê geçîş çîrîmî 2. geçîşîna

derbasbûyî *w* 1. geçîş (geçme işîni yapîmîş olîna) 2. geçîş (zamanî bakîmînda gerîde kalîrsî olîni) * bûyerên derbasbûyî geçîmîş olîyar - be geçmîş aktîna

derbasbüyîn *w* 1. geçîş 2. geçme, geçîş (bir yerdan gîrîp öte yerdîna çîkîta) 3. geçîş, geçme (yol olarak kullînanî) 4. geçîş (bir yerî aşîna, öbür yara ulaştî) 5. geçme (za- manî çîni; aşîna, perîde hîrakîna) 6. geçme (yurtdîzîkte bulunîna, geçîrlî olîna) 7. geçîş, geçme (okulda, sînyede başîra gîstîrîna) 8. geçme, sokîş 9. sokîş (geçme, etki yapîna) 10. akîş, akîna, ilerleyîş (zamanî çîni, çabî- nak geçme) 11. sîmîne, devam etme (zamanî geçme) 12. çîkîna, fay, mevsîm geçme) 13. geçme, yîrîme

derbasdar *w* 1. geçerli 2. yürürlükte olan, mer'i derbasdarbûn *w* 1. geçerli olma 2. yürürlükte olma

derbasdar bîn / *g* 1. geçerli olmak 2. yürürlükte olmak

derbasdarî *w* 1. geçerlilik 2. yürürlük, mer'iye

derbâse *w* 1. geçiş, geçme 2. geçiş, mükül 3. giriş, mehal, süre (bir yapıda gıyıp geçden yet) * derbâseyu xani gulek teng e evin gırsı pek dar 4. geçiş (zürümde isı anı edığı bulırmı bağlayan ara tır) 5. mül' geçiş (bu parçey sühesin anı lordan başya hü tonu atılma)

derbasgeh *w* 1. geçit, geçiş yeri 2. geçek, güzergâh (geç geçilen yer)

derbasî *w* 1. geçiş 2. geçim (anlaşım, uyum) * derbasîya ku me li hev re kir. Kes nake bımı bürümdele yaptığın geçimî kiuse y. pırar 3. ez geçiş (ses organlarının bir durumdan başka bir duruma geçmesi) 4. çabâ geçiş * lûkera derbasî geçişli il - be geçim olsun

derbasî (...) bîn / *w* 1. (hastalık) geçmek, bulanmak, sıyrılar etmek 2. geçmek (herhangi bir durum soya çekim yoluyla birinde görünmek) * nexweşına bayê wî derbasî wê ji bûye hastasın hastalığı ora da geçtin 3. geçmek (ye. li) bıtıp başka bir yer almak * derbasî wê palkursiyê bîhın şu koltuğa geçin 4. geçmek, mükül etmek * sellenat ji bayê derbasî kur dibê sellenat habadar ogulı geçir

derbasî hev bîn / *w* geçişmek (bulunma geçip çıkışmak)

derbasî hev kirin / *w* kıltemek (karşılıklı çiniltilen olan şeyleri birbirine geçirmek)

derbasîkirin *w* geçirme (uzlaşma, enleştirm)

derbasî xan / *w* geçirmek (ulaşmak, uzlaşmak) * hınêkî hi hev re derbasî bîkin

derbasîkirin *w* geçişli hile çiniltilen olan

derbasîkerin *w* geçişli *w*

derbasîkirin *w* 1. geçirme (geçme işini yapırma, geçirmesi sağlama) 2. geçirme (bu şeyi bir yandırlı olan yandı geçirmek) 3. geçirme (bu süre yaşama, oturma, kalma) 4. geçirme (herhangî bir durumu yaşamış olma) 5. geçirme, sürme (herhangî bir durum içinde olma) 6. geçirme (yaşama) 7. sevme, savuşarma, ulatma (şıkta bu durumu geçirme) 8. geçirme (anlaşma, uzlaşma) 9. geçirme (zar zor hayatını idame etmek)

derbasî kirin / *w* 1. geçirmek (geçme işini yaptırma, geçirmesi sağlama) * tu wê derbasî bîke ez tîtekî dîn ji te naswazîni oru geçi senden başka bir şey istemem 2. geçirmek (bu şeyi bu yandırlı olan yandı geçirmek) 3. geçirmek (bu süre yaşama, o-

turmak kalma) * tu yevê li der derbasî kirî dî baş be geçey - çırtma geçersen iyi olur eger 4. geçirmek (herhangî bir durumu yaşamış olma) * rûjen xwey derbasî kirin (ya günün geçirmek) * nexweşin derbasî kirin (hastalık geçirmek) 5. geçirmek, sürmek (herhangî bir durumu içinde olma) * di nava çar diwaran de jiyina fermamherî derbasî dikir dört duvar arasında memur myak sürüyodu 6. geçmek (yaşanmak) * utarekî xwey derbasî dikî güzel bu yaşım geçiyor 7. savmak, savuşmak, ulatmak (şıkta bu durumu geçirmek) 8. geçirmek (anlaşmak, uzlaşmak) * jîn û mîrê xwey bi hev re derbasî dikin keci toca iyi geçiyorlar 9. geçirmek (zar zor hayatını idame etmek)

derbasîkirî *w* geçirmiş

derbasîbûn *w* geçiş bulgen

derbasok *w* 1. geçit (geçecek yer) 2. giriş, güzergâh 3. giriş (bir kitabın giriş bölümü gibi)

4. geçek, güzergâh (çok geçilen yer)

derbasokî *w* geçici

derbasokek *w* alıncı taş

derbas *w* dıngen, dıngenilen

derbas *w* çin vîng

derbasî dîn / *w* çurgu yapmak

derbasî dîn / *w* çugulu

derbasî dîn / *w* çugulu

darbe *w* 1. darbe 2. darbe (bu ülkede zor kullanarak yönetimi devirine iş) * derbeya leşkerî aşkın darbe - avêtin (yekî) darbelemek - dawesandîn (...) darbelmek, darbe vermek - teze kirin darbeyi tekrarlama (yenilemek) - xwarin darbeyi vermek - yu xwe teze kirin darbeyi tekrarlama (yenilemek)

derbeder *w* derbeder - bîn derbeder olmak - kirin derbeder etmek

derbederî *w* derbederlik

derbederêdîr *w* derbeder etmek

derbeder kirin / *w* derbeder etmek

derbejêr *w* 1. may 2. *w* may, bayır aşığı, vevus aşığı 3. bay aşığı 4. bay aşığı başağaya, yere çöküj - bîn 1) bayır aşığı murex, aşığıya doğru gitmek 2) bay aşığı olmak - kirin 1) bayır aşığı marmek 2) bay aşığı etmek - *w* derbejor çag bayır, may yevus, rîşîş yokuşlu (işinli ç kış yer) - *w* hevraz ji zîban re tune nîm zîbanî yok

derbejêrbûn *w* 1. may çıma, bayır aşığı olma 2) bay aşığı olma

derbejêr bîn / *w* 1. maylı olmak, bayır aşığı olmak 2) bay aşığı olmak

derbejêrkî *w* 1. yokuş aşığıya doğru 2. derbejor *w* yokuş, yokuş yuzarı, bayır yukarı - bîn bayır yukarı olmak - kirin bayır yukarı etmek

derbejêrbûn *w* diklenme, dikleşme

derbejor bîn / *w* diklenmek, dikleşmek

çykyş bir duruma gelmek) * **rê ji nalya** ve
derbekar *wê* derbeci
derbekari *wê* derbecilik
derbeker *wê* derbeci
derbekeri *wê* derbecilik
derbelêdan *wê* 1. dar beleme, darbe vurma (veya indirme) 2. *wec* darbeleme (yukuma uğratma)
derbe lê dan *lêw* 1. darbelemek, darbe vurmak (veya indirmek) 2. *wec* darbelemek (yukuma uğratmak)
derbelêdayî *wê* darbeli, darbe vurulmuş veya indirilmiş olan
derbelêketin *wê* darbelemek
derbe lê ketin *lêw* darbelemek
derbelêketî *wê* darbeli, darbelemiş olan
derbelêxistin *wê* 1. darbelemek, darbe vurma (veya indirmek) 2. *wec* darbeleme (yukuma uğratma)
derbe lê xistin *lêw* 1. darbelemek, darbe vurmak (veya indirmek) 2. *wec* darbelemek (yukuma uğratmak)
derbelêxistî *wê* darbeli, darbe vurulmuş veya indirilmiş olan
derben *wê* 1. elhise askı 2. yay, ağaç bağı 3. çuval vb. nin ağzının bağlama bağı
derbend (I) *wê* 1. boğaz, darboğaz, geçit 2. *derhent* (şimlêrde bulunur kuşçik kabe) 3. belen, bel (dağ sırtlarındaki çıkur yer)
derbend (II) *wê* lutan.
derbend (III) *wê* set, bari.
derbend (IV) *wê* 1. elhise askısı 2. yay, k ağaç bağı 3. çuval vb. nin ağzının bağlama bağı
derheparêz *wê* darbe savunuculuğu
derherjêr *wê* hayir aşığı
derherjêrlên *wê* hayir aşığı mme
derherjêrlên *bişê* hayir aşığı mnek
derherjêrkirin *wê* hayir aşığı indirmek
derherjêrkirin *bişê* hayir aşığı mulemek
derherjor *wê* hayir yukarı
derherjorhên *wê* hayir yukarı çıkma
derherjor bûn *bişê* hayir yukarı çıkmak
derherjorkirin *wê* hayir yukarı çıkarma
derherjorkirin *bişê* hayir yukarı çıkarmak
derberz *wê* lazika
derberz *wê* hankalık
derbest *wê* erdî (emel) * *gavên derbest ne-
 wê* *ewîne* eudîlî amlar atmasıla:
derbestwatin *wê* darbe verme
derbe xwarin *bişê* darbe yemek
derbestwari *wê* darbe i, darbe yemiş olan
derbestwaz *wê* darbe yenisi, darbe tarafan
derbestwazi *wê* darbe yendiği
derbêr *wê* süz sağma yeri
derbêder *wê* derbeder
derbêderhên *wê* derbeder olma
derbêder bûn *bişê* derbeder olmak
derbêderî *wê* derbederlik

derbêderkirin *wê* derbeder etme
derbêder kirin *bişê* derbeder etme
derbêhar *wê* bahar, baharın ilk dönemleri
derbik (I) *wê* fisek
derbik (II) *wê* darbuka
derbik (III) *wê* kabirî - *pê xistin* kabirî çalmak
derbikdank *wê* kibetlik
derbikfirin *wê* kabirî (satın alma)
derbikfiruştî *wê* kibetçilik
derbikjen *wê* darbukacı
derbikjenî *wê* darbukacılık
derbîr *wê* ifade eden
derbîran *wê* 1. ifade, ifade etme 2. dışa vurma 3. *fê* dışa vurma, ifade - *kirin* ifade etmek
derbîrin *wê* derbîrîn
derbîrî *wê* 1. ifade edilmiş 2. dışa vurulmuş olan
derbîrin *wê* 1. ifade etme 2. anlatım 3. dışa vurma 4. *fê* dışa vurum, ifade
derbîrin *bişê* 1. ifade etmek 2. dışa vurmak 3. *lê* (şey) açığa vurmak (gizli bir durumu ortaya çıkarmak) (iştek) - (bir şey) açığa vurmak
derbîrînce *wê* 1. ifade etmesi 2. dışa vurulmuş - ekspresyonist
derbîrînerî *wê* dışa vuruculuk, ekspresyonizm
derbîrînerî *wê* ekspresyonizm
derbîrînkor *wê* dışa vurucu
derbîrînkortî *wê* dışa vuruculuk
derbîkani *wê* kış lastığı
derblêdan *wê* 1. darbeleme, darbe vurma (veya indirmek) 2. *zê* vurgu - *axil* *zê* asil *zê* vurgu - *ax* *peşê* *zê* süzük *zê* gusû - *ax* *stîk* *zê* gevşek *zê* gû
derb lê dan *lêw* 1. darbelemek, darbe vurmak (veya indirmek) 2. *zê* vurgu yapmak, vurgulamış
derblêdanî *wê* vergulama, titremleme
derblêdayî *wê* darbeli, darbe vurulmuş veya indirilmiş olan
derblêdayîn *wê* 1. darbeleyişe, darbe vurmuş (veya indirmiş) 2. *zê* vurgulayış
derblêketin *wê* darbelemek
derb lê ketin *lêw* darbelemek
derblêketî *wê* darbelemiş
derblêxistin *wê* darbeleme, darbe vurma (veya indirmek)
derb lê xistin *lêw* darbelemek, darbe vurmak (veya indirmek)
derblêxistin *wê* darbeleme, darbe vurma (veya indirmek)
derblêxistî *wê* darbeli, darbe vurulmuş veya indirilmiş olan
derbmas *wê* bilen, keskin (gürevni) yi yapma
derhoq *wê* adablık
derbûgejen *wê* darbukacı (bu steri çalan)
derbûgejenî *wê* darbukacılık
derhên *wê* 1. kaynama (yelden çıkma) 2. pat-

lana (yarı, ç bir vb. nın ağzını açılmayı
lana. İltihab vesane ortaya çıkması) 3. patla-
ma, infilak etme (biden bir şiddetle ortaya
çıkması) 4. mevsim 5. çıkma

derhûn *hûn* 1. kaynamak (yerden çıkmak) *
İk zuzanın kanıyuk derhûye avâ wê jît
şweş e yaylada bî oran kaynar şweş çok
ewel 2. parlamak (yara, cihan vb. nın ağzı-
nın açılmayı) 3. iltihab vesane ortaya
çıkması * birin derhûl yara patlak 3. patla-
mak, infilak etmek (biden bir şiddetle or-
taya çıkmak) 4. mevsim * ev rê ji te ye ji
ku de derhû? ku yekîluk bereden est 5.
çıkma

derhûn *xwînê ne kûn* ma (kanınma) etnat
derhûyîn m 1. kaynamış (yerden çıkmış) 2. pat-
lamış (yara, ç bir vb. nın ağzını açılmayı)
lana, iltihab vesane ortaya çıkması) 3. patla-
mış, infilak etmiş (biden bir şiddetle ortaya
çıkması) 4. mevsim * ev rê ji te ye ji
ku de derhû? ku yekîluk bereden est 5.
çıkma

derhûvane m darphane

derhewarî w darbeherane, darbe vesne
derhewarîn *hûn* darbelemek, darbe yemek
derhewarî nê darbêl, darbe yemiş olan
dere m 1. derç, alma, toplama 2. derç, kaydetme
dereaw n 1. hırsız 2. el bezi 3. yunluşuk tüylü
mendil

dereî w yemüle etnat

dercibûn w yemûden etnat

dercî hûn *hûn* yerinden etnat

dercîkîrîn w yerinden kovna, alma, çıkarma
dercî *kirîn* *hûn* yerinden kovmak, almak, çı-
karmak

der cîran n konu konuşu

dere kirin *hûn* 1. derç etmek, almak, toplama
2. kaydetmek

derç *awarî* 1. kapakçık 2. vana -ya êrya ge-
venlik vanası

derçêk w kapakçık

derçîn m 1. çıkma, çıkış 2. çıkma, mezuat al-
ma 3. çıkma, yayınlama, inşaa etme

derçîn *hûn* 1. çıkma 2. çıkma, mezuat al-
ma 3. çıkma, yayınlama, inşaa etmek
(gazete, derçî gibî) * ferhengê ku nû der-
çîye yanî çikîş sözluk

derçînî w 1. çıkma, çıkış 2. mezuat

derçîyî w 1. çıkma 2. mezuat, çıkış (bir oku-
lu birlecek diploma alması) 3. çıkma,
yayınlama

derçîyîn m 1. çıkma, çıkış 2. çıkma, mezuat al-
ma 3. çıkma, yayınlama

derd w 1. der 2. azer der, der (keder, elem) *
derdê wan heye. İk wan nêgîrîn acêlê van.
hargorin 3. derç (baştağ, ağrı) * ez nexweş
lîm, ji derdê min re êşa zirav dîhûjîn hîs-
yotin derdême serem dîyorê 4. meç, derî
(ayrın, kuygî) * di jiyana min de derdêkî
mîn I welê mezmînin e ku ez jê gazînan
bikimî hayata çikayet edevêgîm nîye bûyûk

der dardim yok - berî nava xwe danê ku î-
cine okmak - dîqurtandî der çekmek
1. azer çikirtmakî - derman kîrîn 1) su-
unlara çirûm bulmak 2) yaraları sarımsak -
dî dîlê (yekî) de sax dîti yereqîlîn wağ
(weya yağları) e mek (çok uzatmak) - in-
sîn elatine ağzî ser, amnî derî yet - kî-
şandî derî çekmek - İ ser - k. mîbîn astû-
re kanzûr (weya kanzûr kanzûr (istise)) -
nîn e' derî deqî - î kîl 1) derî, sorin 2)
gule, hîş belîsî - î kula (yekî) (birin)
derdê ganî * derdê î kula wî ew e kî rîmî-
nan dîxwîne onan derî, ganî romînan çu-
mak - î xerî kabîl, derî me - sê (yekî) berî
nava xwe dan (serî) hîşîna bosmak - sê
bêderman amnîz derî - sê (yekî) çî ye kî
belaya xwe dî (we) dîde? ne a-îp vîmî-
yerî * a nîha derdê wî çî ye ku helayn xwe
dî we dîye bu hîşî şîgîlî ne alîp veremîyeş
- sê (yekî) dan ser - sê (...) bir derî yetemîş
on de - mîr, derî * derdê te jî da ser derdê
kuzêbê şîgîr derî yetemîşî derî de şerî a-
em - sê delarê (an jî ehûrê) gezmî derî, ge-
zmî şîrîstî - sê (yekî) derman kîrîn 1) ya-
nînan sarımsak 2) yaraya mezbûn olmak 3)
wî astekînan çîşîlamak (şîgîrî yetme
girmek - sê dîl kîrîn kanzûvîla çekmek,
dî yaraya çekmek - sê dîlan dîl yetmî, gîrdî
vanî - sê (yekî) dîlîn acîsîm girmek - sê (îş-
tekî) kîşandî acîsîm çekmek - sê (yekî) kî-
şandî 1) derdîm çekmek (birinin) kulîna
çekmek; 2) acîsîm çekmek 3) (bî kîrînetîn)
ağzî kekîrîn çekmek, (bî îmî) şîgîrî kîkî-
sîna çekmek - sê (yekî) lî nû kîrîn yaraya
deşmek - sê (yekî) mayê kîşandî kîrîn çu-
kîmeş - sê (yekî) mekîşandî kîrîn (weya
kulîna çekmek) - sê (yekî) pê dan wî-
daldîdîn ne çî a mak (kederî) azîlmîk)
- sê pîrê pîlîr e - sê Hebe gelîl e herdes kî-
dî derdîne, , herkes kîndîm dîşîmî - sê
(yekî) rakîrîn (bî kîrîne hîmî) derdîm
deşmek (weya deqîstîmek), yaraya deş-
mek - sê ser derdîm derdî kekîsîne yet
sermî çîn de ostîne başka hîş belî ekleme,
kîmetî derî - sê sîfî çekîmez derî - sê te çî ye
derdî ne, zarîm ne? - sê xwe berî nava xwe
dan kîrîn, çîrê okmak - sê xwe jîhê ke-
la xwe bîrêje derdîrî sîyemîyan derdîm
bulmîz dî - sê xwe de bûn kîndî derdîm
deşmek - sê xwe gîlî kîrîn derdîm çekmek,
derî anîlîmak - sê xwe gîrî derdîm anîlî-
mak (weya merana anîlmîk) - sê xwe hîlî
kîrîn rekîla etmek - sê xwe jî hev re gîrdî
derdîşmek - sê xwe jî nav dîlê xwe derne-
xîstîn yanî çî ne okmak - sê xwe rîdîn derdî-
m çekmek, derî anîlmîk - sê xwîrlîk boğaz
derdî çîmek pîrîne, hîşînan sîkîlînan)
* ez kîtîme derdê xwarînê, ez mîzanîm
êvarê ez dî çî çîlîkîm boğaz derdîme deş-

- masını, akşamı ve yavaşça bu ben -ê zik beğaz dirdi (geçim için uğraşma)
- derdan** (I) m 1. kap (bu gaz sıvı veya katı herhangi bir maddeyi alırları içi ayuk nesir) 2. kap (turlü şeyleri taşınması veya saklanması için kullanılan torba, kılıf çarşa, sepi vb.) -ê avê su kabı -a kelandîne kaynatma kabı -a tûrê tuburik hokkasi -a zîwaki-rîne kutulan kabı
- derdan** (II) m 1. dışarı verme 2. dışı varmak
- derdan** (III) m çuvalanma, kaybetme
- derdan** (I) *şgê* 1. dışarı vermek 2. dışı virmek
- derdan** (II) *şgê* çuvalanmak, kaybetmek
- derdana** ezûlîne *kerê* deşey kabı
- derdanfirîş** m 1. kap kancak saktan kimse
- derdanfirîş** m kap azuk salma içi
- derdanik** (I) m kap, kapek
- derdanik** (II) m süzek (yoğurt veya peyirin süzülmesinde kullanılan bez)
- derdanik** m kapek
- derdanşo** *selê* buluşıkçı
- derdanasî** m halasakçılık
- derdaw** m 1. elise eteğinin uc kısmı 2. çukil-dak (koyunların kuyrukta olma.daki kılora yapışıp kuruyan pislik)
- derdêbîher** m 1. geçimlik, çilekeş (dert çekeni) 2. tasesiz (hiç bir şey kendine dest etmeyen) ~ bîn 1) geçimlik olmak 2) tasesiz olmak
- derdêbîherî** m 1. geçimlilik, çilekeşlik 2. tasesizlik
- derdêbîherîkuşî** m kullanmak
- derdêbîherî kirin** *şgê* kullanmak
- derdêbîher** *selê* çilekeş, çefakeş
- derdêbîherî** m çilekeşlik, çefakeşlik
- derddat** m derh
- derddatî** m derhlik
- derdeidar** m derddar
- derdegostî** m etimms, et yemeği özetims kurise
- derdegoştîhûn** m etimms, et yemeği özetims
- derdegostî hûn** *şgê* etimms, et yemeği özetims
- derdeguzîn** m çilekeş, çefakeş
- derdeguzînî** m çilekeşlik, çefakeşlik
- derdemend** m derdi
- derdemendhûn** m derlenme
- derdemend bûn** *şgê* derlenmek
- derdemendî** m derhlik
- derdenaxûn** m derî hikâsine dadanan ve tanelerini çüütên bir hastalık
- derderkî** m dalgah, dalga dalga (renkler için; açıklı koyulu) * *ex boyax derderkî çêbûye* bu boyax dalgah dalgah olmus
- derderkîbûn** m 1. dalgahlaşma, dalgah olma 2. phtlanma
- derderkîbûyîn** m 1. dalgahlaşma, dalgah oluş 2. phtlanış

- derderkî bûn** *şgê* w 1. dalgahlaşma, dalgah oluş 2. phtlanmak
- derderkîkirin** m 1. dalgahlaştırma 2. dalgahlanma (renk için ton değiştirme)
- derderkî kirin** *şgê* 1. dalgahlaştırmak 2. dalgahlanmak (renk için ton değiştirme)
- derdese** *hîm* kuduz
- derdeserî** m baş belası
- derdeserî** m dert, başta bulunan dert, sorun
- derdeserî** m kuduzluk
- derdest** (I) k bînen
- derdest** (II) m derdest, ele geçirme, yakalama, zırma ~ kirin ele geçirmek, yakalamak, tutmak, derdest etmek
- derdestbûn** m derdest olma, ele geçirilme, yakalanma
- derdest bûn** *şgê* derdest olma, ele geçirilme, yakalanmak
- derdestkirin** m 1. teslim olma (tutsak olma) 2. teslim etme 3. ele geçirme, yakalama, derdest etmek (kaçan kimseyi ele geçirmek)
- derdest kirin** *şgê* 1. teslim almak (tutsak almak) 2. teslim etmek 3. ele geçirmek, yakalamak, derdest etmek (kaçan kimseyi ele geçirmek)
- derdestkerî** m 1. teslim alınması (tutsak alınması) 2. teslim edilmiş 3. ele geçirilmiş, yakalanmış, derdest edilmiş olan
- derdexwêyî** m tuzsarış, tuz yemeyi özlemiş küçük baş hayvan
- derdexwêyîbûn** m tuzsama (küçük baş hayvan tuz yemeyi özlemek)
- derdexwêyî hûn** *şgê* tuzsamak (küçük baş hayvan tuz yemeyi özlemek)
- derdê dilan** m kara sevdâ ~ *pê girîn* kara sevdâyı tutulmak
- derdimend** m derh
- derdikêş** *selê* çilekeş, çefakeş
- derdikêşî** m çilekeşlik, çefakeşlik
- derdimend** m derh
- derdimendbîn** m derlenme
- derdimend hûn** *şgê* derlenmek
- derdimendî** m derhlik
- derdnak** m 1. derh 2. acılı, kederli (acı olan kimse)
- derdnakbûn** m derlenme
- derdnak hûn** *şgê* derlenmek
- derdnakî** m 1. derhlik 2. acılı olma, kederli olma
- derdnâme** m ileri ve açların yazıldığı eser
- derdnêbîher** m guşimms (dert, çile çekmeyen)
- derdnêbîherî** m guşimsizlik
- derdor** m 1. çevre, etraf, dolay, dolayı * *ez li derdora xani periyam* evü çevresini dolayım e 2. ortaklık *li derdorê kes tûpe bûn* ortaklık kütüde yoktu 3. ortaklık (çevre, etraf) * *li derdorê tay tûpe bûn* ortaklık güşimms yoktu 4. meç çevre (bir kimse ile diğisi bir-

Junaklar, mahir) * **derdora wî firax e onan** çevresi geniştir 5. *wax çevre* (ayrı konu ile ilgili buluruz kimselerle tomtir * **derdorên** sipaşi avası çevreleri 6. *wax çevre fikrinin içinde bulunduğu toplumu oluşturmuş ortamı* * **keriya derdoreke guherde** değışik bir çevreye girmeç 7. *serişer çevre, ortamı* (bir kiminin veya insan topluluğunun yaşayışını etkileyen ruhsal, toplumsal ve kültürel etkilerin ortamını **derdora cıvaki** sosyal çevre * **derdoru hunerî narat** ortamı - bi keys kirin tomlığıt eki duzen vermek - bi rîkê nî pêk kirin (ortalığı) eki duzen vermek - **hêşin bûn** ortalık yeçermek - **runî bûn** ortalık uğarmak

derdorî wî çevresel

derdoş wî kul sağına yeti

derdowî wî derdi

derdoyî wî derdi

derdovîlî wî derdilik

derdşekir *şekir d yahi*

dereqil wî akl dışı, us dışı

dereqilîl *felîw akl dışılık, us dışılık*

derequsayî wî olağanüstü

derequsayîlî wî olağanüstülük

derebe wî kepenk - **daristın kepenleri indirmek**

derebeg wîbîr bereber

derebegî derên derbeylik

derebegîlî wî derbeylik

derelûn wî terebertin

Derece wî l. derece * **dî derereya tewrî mezin** de alibıran kuta kar en iyî derecelen okulu kılardı 2. *der derece tolu alederin olağanında belirlenmiş bulunan başlıca bölümlerden her biri* * **derereya germîwê** sıcakolçerim derecesi 3. *her derece* (bu ölçerim yağmurluğun ölçerinde kullanılır birimi) 4. *her derece* (bu ölçerim 760'ın birime eşit olan birim) 5. *der derece* (termometre) 6. *her derece* (spor müsabakalarında) - **bir wî derece derece** - **yek jê biçûktir** bir derece dala kuçuşu

deredeşer wî deredeş

deredeşirîn wî deredeşerim

deredeşirî wî deredeşerim

deredeşirî wî deredeşerim

deredeşirî wî deredeşerim

deredeşirî wî deredeşerim

deredeşirî wî deredeşerim

deredeşirî wî deredeşerim

deredeşirî wî deredeşerim

deredeşirî wî deredeşerim

deredeşirî wî deredeşerim

deredeşirî wî deredeşerim

deredeşirî wî deredeşerim

deredeşirî wî deredeşerim

deredeşirî wî deredeşerim

deredeşirî wî deredeşerim

deredeşirî wî deredeşerim

deredeşirî wî deredeşerim

derengiyânî wî wîbîl ruli özer

derengîza nîlî wî wîbîl ruli özer

derengîşî wî wîbîl ruli özer

derengîşî wî wîbîl ruli özer

derengîşî wî wîbîl ruli özer

derengîşî wî wîbîl ruli özer

derengîşî wî wîbîl ruli özer

derengîşî wî wîbîl ruli özer

derek (I) wî helê * **gerek meriv xwe nuke der**

reka wîwîn anlama belasma bulasma nûk ge-

teki

derek (II) wî yer, mahat

derek (III) wî belazir

dereke (I) wî l. bel rîl bir adeye inenip olma-

yan 2. **siğma kimsa** (baska yeeden gelip bir

yerde yerleşme, yerlisi olmama) 3. **aynî cins**

buğdaydar olmayan buğak

dereke (II) wî l. yad eller 2. **inamıyên, ta-**

mmıyân yer 3. **yabzar** * **merivê derêke**

wîbîncî kimsa 4. **çiger**

derem (I) wî kisku * **erda derem** kisku toprak

2. **kıyan** (yanar dışı kat kat olçunış taş) 3.

yaprak (iki kat ayrılabilen yerlerde katı)

dereng (II) wî dereng - - **dereng dereng** - **ek**

bir dereng * **deremek** **aqilê wê nîl e** bir

dereng aka yok

deremantîjî wî manîk dışı

deremantîjî wî manîk dışık

deremeriv bu deremriv

deremerivî her deremrivî

deremriv wî insan dışı

deremrivî wî l. insanlık dışı 2. **wî insan üstü,**

ferkalbeşer

deremca **darin ağac merdiven**

deremca **darin ağac merdiven**

deremca **darin ağac merdiven**

deremca **darin ağac merdiven**

deremca **darin ağac merdiven**

deremca **darin ağac merdiven**

deremca **darin ağac merdiven**

deremca **darin ağac merdiven**

deremca **darin ağac merdiven**

dereng wî l. geç (tekil karşı) 2. **geç** (belir-

li zamanın son 2. olan) * **II qelweyê heyra**

dereng **sohbet dikin kahvada geç saatlere**

kadar sohbet ediyorlar - deng çûn (yekê)

(bir) **kulağı ağır işitmek - mahî geç kalınak**

~ **pê hîşin geç duyınak, geç haberi olmak**

derenghel wî sindirim zor olan yiyecek

derengî wî hî geç - man geç kılınak

derengîkîrîn wî geçiktirme

derengîkîrîn wî geçiktirme

derengîkîrîn wî geçiktirme

derengîkîrîn wî geçiktirme

derengîkîrîn wî geçiktirme

derengîkîrîn wî geçiktirme

derengîkîrîn wî geçiktirme

derengîkîrîn wî geçiktirme

derengîkîrîn wî geçiktirme

derengîkîrîn wî geçiktirme

derhesif m soyutluk

derhânan *ad/â* 1. sahneye, sahneye koyan
2. me *(baş)* rej, yönetici, yönetici

derhânanlı m yöneticilik

derhânanlı *ğış (baş)* yönetmek

derhâner *ad/â* yönetmen, direktör, rejisör

derhânerê belgexaran *ad/â* belgeci, belgeci
yönetmeni

derhânerê filmar *ad/â* film yönetmeni

derhânerê zurevekirinê *ad/â* seslendirme yönetmeni

derhâneri m yönetmenlik, d. rektörlük, zenserlik

derhânkirin m yönetimine

derhânkirinê *ğış* yönetilmesine

derhânkiri *ad/â* yönetiltilmiş

derhâlık m kol ağız

derhâş *ad/â* 1. elma dışı 2. gayri aklı

derhâşê *ad/â* derhâş

derhâze m mucize

derhâzedar *ad/â* mucizeli

derhâd *ad/â* kefil - nişan dan kefil göstermek

derhâdê m kefalet, kefilik - dan kefalet vermek

derhâname m kefaletname

deribandın m 1. ağlana, diltaleme, teyelleme
2. kapulana, suuna (yorgan, şilte yasık vb. aralıklı dikme)

deribandın (I) *ğış* 1. ağlamak, diltalemek, teyellemek
2. kapulamak, sıranak (yorgan, şilte yasık vb. aralıklı dikme)

deribandın (II) *ğış* kuzi salınamdan deray, durlığar yurucunê neden olmak

deribandê (I) *ad/â* teyelle, teyelleme

deribandê (II) *ad/â* durlığı yurucunê hîki (fazla salınamdan deray)

derihin *ğış* durlığı yurucunê (hânter için, fazla salınamdan deray)

dericandın (I) m 1. deneme, sınamak 2. deneme
(bir işi başlamak için girişimde bulunma, teşebbüs etme)

dericandın (II) m kakalama, sokuşturma (birine belli emreden köyün malı verme veya satma)

dericandın (III) m 1. yemek, maglup etme 2. dağıtma

dericandın (I) *ğış* 1. denemek, sınamak 2. denemek (bir işi başlamak için girişimde bulunmak, teşebbüs etmek)

dericandın (II) *ğış* kakalamak, sokuşturma (birine belli emreden kötü bir malı vermek veya satmak) * malê xwe dericandê malına om kakaladi

dericandın (III) *ğış* 1. yemek, maglup etmek 2. dağıtmak * hîvedê derici qizên me nextelêtin emarê şerhê dağıtlı kılavuzê kılavuzê keşê bulmadi

dericandê (I) *ad/â* deneme, sınamış

dericandê (II) *ad/â* sokuşturma (belli emreden köyün mal verilmiş olma)

dericandê (III) *ad/â* 1. yemek, maglup 2. dağıtmış olan

dericên (I) m deneme, sınamak

dericên (II) kakalamak, sokuşturma

dericên (III) m 1. yemek 2. dağıtma

dericên (I) *ğış* denemek, sınamak

dericên (II) *ğış* kakalamak, sokuşturma

dericên (III) *ğış* 1. yemek 2. dağıtmak

derik m küçük kapı

derikên m 1. dışarı verme 2. çalınma 3. doğurma (kedi gibi hayvanlar için)

derikên *ğış* 1. dışarı vermek 2. çalmak 3. doğurmak (kedi gibi hayvanlar için) * pisik derikê kedi doğurdi

dericîn (I) m deneme, sınamak

dericîn (II) kakalamak, sokuşturma

dericîn (III) m 1. yemek 2. dağıtma

dericîn (I) *ğış* denemek, sınamak

dericîn (II) *ğış* kakalamak, sokuşturma

dericîn (III) *ğış* 1. yemek 2. dağıtmak

derik m küçük kapı

derikên *ğış* doğurmak (kedi gibi hayvanlar için) * pisik derikê kedi doğurdi

derindêz *ad/â* derindêz

deripattên m dericandın (I)

deristan m dergâh

deriyê derve *ad/â* 1. dış kapı 2. çıkış kapısı

deriyê derqahat *ad/â* iç kapı

deriyê pêşiyê *ad/â* emale kapısı

deriyê zivirok *ad/â* dîner kapı

deriyuk *ad/â* kapı

derizên m eşik (kapı eşığı)

derizandın m çalınma

derizandın *ğış* çalınmak * dîwar derizand dîwar çaladi

derizandê *ad/â* çalacak isen nisimler için * piyan derizandê çalacak barlak

derizandêbîn m çalıklık

derizgeh m eşik (kapı eşığı)

derizê *ad/â* 1. çalıklık 2. yarık

derizên m 1. çalınma 2. yarıma

derizên *ğış* çalınmak * gava mermer dîhale traştin derizê mermer yanulurken çaladi 2. yarılmak (can gibi şeyler için)

Derî m eski bir harî d l (kilitte göre eski farsca)

derî (I) *ad/â* harî - den harî * ji derî wê, em dê tev bîminin m harî beşimê kalacagiz

derî (II) m 1. kapı (bu yere girip çıkarken geçilep ve açılıp kapanma düzeli olan duvar veya balne açıklığı) 2. kapı (bu açıklığı açılıp kapanan katol) 3. kapı (gelin, geçim, kıyafet açılan yer) 4. kapı (evla oynunluk) 5. kapı (çok yakın zaman) * deriyê zivirokê kîş kapî - bi - gerin kapî kapî aramak - hi - ve kapî kîşî - dadan kapîyî kapînamak, kilitlemek - dadayî (ün jî radayî)

ye kapı bica kılılı - düm bəgü kapıyı otmək - di - de 1) kapı kars 2) kəmə kapısı - di hev de kapı karsı - girtli 1) kapıyı kapıma, kapıyı örtmək 2) kapı alınax, kapı yapmak (əvəla oyunubax) - girtli ye kapı bica kılılı - girtli ye, hiş ü piş lə tunc kamı durvar (giri) - jü stəndin kapıyı on ne kapıtmək - kılılı eli kapıyı otmək - lə girtin 1) kapıyı yəzute kapıtmək 2) wət (birin) sormamək, kılını natırını sormamək - lə hatin girtin kapıyı yəzute tuzetmə, üstünə kapıtmək - lə vekirin hadin hatinə sormək - li hev negirtin kapıyı açıq tutmaq - li ser pişlə ne kapı bica açış - mor kırım kapıyı mähürlemək - pür məzin vekirin kapıyı büyük açmaq (çok məsəlül bürse gürsəxt) - qeñli kırım kapıyı kılı: vətmək - raitan kapıyı kapıtmək, kılılmək - radəyi ye kapı bica kılılı - ü paxe lə usəlkanı ne kapı bica kılılı - ü paxe vekili ne kapı bica açış - vekirin 1) kapı açmaq 2) ovc kapı yapmaq (ev gürməsi yapmaq) 3) kapıyı açmaq (örüşte bəxtisizdən ömək olmaq) - é dədəvəriyə (ədəvə) ap jü eđalət(ə) adətli kapıyı -yə (yekü) düm girtin ocağına vündürmək -yə derketinə çıxış kapısı - yö eđalət(ə) adətli kapısı -yə gerok (zəvtrök) deməli kapı -yə (yekü) girtin ucığına söndürmək -yə hişisok sızme kapı - yö kelə kale kapısı - yö kuxeyə sovak kapısı -yə (yekü) lə dādun evinə ykmaq, mähürlemək -yə malé jü mor büyə ecağ kor olasıca - yö məzin ucq kapı -yə (yekü) mor hün soya kurmaq -yə nayherə ucq kapı -yə hüzamıyeyə ruzamıye kapısı -yə qışmət ü nisibün xasmet kapısı -yə rəhmə lə vətün şifa bulmaq -yə rəhmə lə vekirin şifa vermək -yə teng dar gən (məddi anlamda) -yə tükətəbē gürs kapısı -yə (yekü) vekirin (birin) gürp gelmək, kapını calmaq, səmtinə uğramək -yə (yekü) vekiri ye (birinin) kapısı açıq, koruksever - yö xərē 1) şifa, omma 2) umr: k: p: s. -yə xərē lə vətün şifa bulmaq, orataq it -yə (yekü) xistin 1) kapı aramək (ev) sığortı yapmaq (səmək) 2) (birin) kapısını çalmaq (birinə bürs vətmeği -yə xwe bığire (an ji kilit) bükə, (gundü ü) ciranə xwe ditz deməxe (an ji cökə) tərseyder önce nşan kendi omlemini alıp ondar sənə təvəşül tevlü deməli -yə zivlərk (an ji zivərək) dərqi kapı, demək kapı -yo ru dar hi seré min ru sitar hi her bane dua edin, bane dua edin ki!

deri adət ul 1. adət: dışı 2. olağan dışı, olağın üstü

deri adətli ul 1. adət dışılık 2. olağan dışılık, olağın üstünlük

deri alfabheyê / şef alfabhe d şı (h r m l e n i e o l t a b e s n d e a l u n m a y a r s e s)

deri aqıl ul akıl dışı, gayri əslilə, akli aykırı

deri aqılı ul akıl dışılık, gayri əslilə, akli aykılı

deri aqilluñ / şef ul akıl dışılıq, akli aykılılıq

deriçe ul 1. kapı, ağıl kapısı 2. ov kapoqax *

deriçeyə dil kalp kapıxoçğı - ya dal kalp kapı

deriçeyə ximberə pişkə ev akceger atardama kapoqaxı

deriçeyən dil ev kalp kuləkəkəzi

deriçeyən duniçik ev akli kapoqax

deriçeyən sənçik ev ucq kapoqax

deriçik bəzi kapıçik

deri derüni / şef ul meşp: şik

deri dım ul dım dışı

deri dünü ul dın dışılık

deri eblağ ul əblək dışı

deri eblağ ul əblək dışılık

deri girt ul karsı otesi

deri hiş / şef ul hiş dışı

deri hişti / şef ul hiş dışılık

derik ul 1. kapıçik, küçük kapı 2. gürs (b r y a p m a g i r p g e c l e r i) e t m e l i 3. s o r d u n m a

4. bəz kapıçik

deri kesülü ul gayri şahsi

deri kesülüñ ul gayri şahsilik

derikok ul kapıçik, küçük kapı

derikulek ul kapı tokarağı

deri mantıq ul mantık dışı

deri mantıqıl ul mantık dışılık

deri mirov ul 1. insan dışı 2. insan üstü, fevkalbeşer *

üstə xwe kire tünka wı fevkalbeşer (or

ku-velle boğuzına sarılın)

deri mirovi ul 1. insan dışılıq 2. insan üstünlük

derimor ul soğuz soğu korumuş olmaq

derin ul 1. çukma, pıçış 2. bəz çukmaq, istəşil

3. pıçış, dəpər *

xəza derinə dəpər çingir

derinamı ul dıraq (ovetdən mähürü yarı uşıra sətmi)

derinamihün ul dıraq olmaq

derinamı bün ulğ dıraq olmaq

derinamıkirtin ul dıraq olmaq

derinamı kırım ulğ dıraq olmaq

derince bür derence

deriner ulduñ 1. çukmaçı 2. ulduñ yaradıcı, eser sahibi

deri ol ul d n dışı

deri ul ul d n dışılık

deri plan ul pln dışı

deri plan ul pln dışılık

deri quñ ul yasa dışı, kanun dışı, gayri kanun

deri quñulduñ ul yasa dışılık, kanun dışılık

deri quyde ul kural dışı

deri quydebulm ul kural dışılık

deri rast ul gerçək dışı

deri rastihün ul gerçək dışılık

deri rəziq ul kural dışı

derî rîzîkûn *w* kama) dîş lîk
 derî rojêwê *w* gerdem dîş:
 derî sine *tebîf* ahîk dîş
 derî sine *tebîf* ahîk dîş
 derî strîştî *w* dîş dîş
 derî vînî *w* gayrî: traşî
 derî zagon *w* kama dîş
 derîzân *w* eşîk, kapî eşîk
 derî zanîstî *w* bîlîm dîş: gayrî ilacî
 derî zewacî *w* evlîk dîş: * zarokê derî zewacî evlîk dîş: çukok

derîzêh *w* bîhçe kaps
 derjê *w* çîzîm, sonuç
 derkandî *w* arîloma
 derkandî *w* hîk: outomê
 derketin *w* hîk: sonuc bir şeyin farkına varmak
 derkenar *w* 1. çikna, derkenar, hîmê 2. dışarıda olmak, dışarı çıkmak 3. taşu, dışu k
 derkenarî *w* dışarî, taşu, dışarîlık
 derker *w* 1. çikna, çikarmak, 2. hî çıkartıcı: tûleyştûk
 derkesanî *w* gayrî: salîrî

derketin *w* 1. çikna, çikî (çarîden dışarıya çıkmak), çikî 2. çikî, çikî, çikî 3. çikna (sağlanma, elde edilme) 4. çikna, mezîm olma 5. çikna (ayrılma, ilgîsîn kesme) 6. çikna (suresi dolunca ayrılma) 7. çikna (ayrılma, yalovma) 8. çikna (gelecek ölüde olma) 9. çikna (tesîm) 10. çikna (sonuca ulaşma) 11. çikna (ayrılma, ayrılma) 12. çikna (herhangi bir durumda olduğu anlaşılması) 13. çikna (bir durumdan başka bir duruma geçme, bir durumla ilgili mînakların yitilmesi) 14. çikna (bir şeyin vakûmuna varma veya yükselme) 15. çikna (bir mesele, bir araştırma sonucu bulma) 16. çikna, vîmê (saber etme, tahîne veya payana düşünme) 17. çikna (çizme, koyulma) 18. çikna (bir konu yetkîlîce kama bağlanma) 19. çikna (birden bir görünüme) 20. çikna (mal olma) 21. çikna (bir yere ulaşma, varma) 22. çikna (kayna ayak basma) 23. çikna (soylara, habî: ayrılmak, duyulma) 24. çikna (bir şîta ile mîlakîle görünme) 25. çikna (yayılma) 26. çikna (bir yere ulaşma) 27. çikna (bir sebeple bulma, yerdî ayrılma) 28. çikna (mîlakîle anlaşılma) 29. çikna (davranışta herhangi bir mîlakîle bulunma) 30. çikna (gerinden ayrılma) 31. çikna (çizimî: veya belli bir durumda olma) 32. çikna (olma, oluşturma) 33. çikna (payana surlara) 34. çikna (çizme, yayılma) 35. çikna (çizilme) 36. çikna (varılma) 37. çikna (yeni yetişip surla surla) 38. çikna (büyük aşîstî: bîzm) 39. çikna (yükselme, yaklaşma) 40. çikna (akıl, ic, hatîr gîhî kalmelerle, unutmak) 41. çikna (ay ve güneş doğma) 42. çikna (ayaklar-

ma) 43. çikna (çizme) 44. çikna (gelecekleşme) 45. çikna (bulunma, vîmê: çikna, çikna, çikna) 46. çikna (çizme, bulma, eskîmî: çikna kama bir duruma geçme) 47. çikna, dökülme (ortaya konulma) 48. çikna, çikna 49. çikna (ortaya çıkma, sonuca olma) 50. çikna 51. çikna (sonuç çikna) 52. çikna 53. yükselme, çikna, boyuma → dewriyê kolu çikna → neçîrê avlana → zozaman vîmê, yaylaya çikna

derketin *w* hîk 1. çikna (çizimden dışarıya varmak, çıkma) * ez ilgîl bevalekî ywe ji malê derketim bir arkadaşımın beraberinden çıkma 2. çikna (sağlanma, elde edilme) * ji şîr rûn derî sîltîm yağ çıkar 3. çikna, mezîm olma * ew ji fakulteya hîqîqê derketiye hukuk fakültesinden çıkmış 4. çikna (ayrılma, ilgîsîn kesme) * ez vê sîlehê ji kar derketim bu silah benim için 5. çikna (suresi dolunca ayrılma) * ji hepsê derketim hapisten çıkmak 6. çikna (ayrılma, yalovma) * ji vê dairîyê karê hîstîm derî nakevî bu durumda işler kolay çıkmaz 7. çikna (gelecek ölüde olma) * ji vî çîmê dîndê derî keve dîrên ez çikna 9. çikna (sonuca ulaşma) * çîkûn ji ber vê çekê derketiye nîyê bir dîta çîyê çiknaştî 10. çikna (ayrılma, ayrılma) * vîla mîn ji piyê mîn derketî ayakta bulma aygından çıktı 11. çikna (herhangi bir durumda olduğu anlaşılması) * ez deydar derketim borçlu çikna 12. çikna (bir durumdan başka bir duruma geçme, bu durumla ilgili mînakların yitme) * ji dîma zarokîyê derketim çocuklukta çıkma 13. çikna (bir şeyin vakûmuna varma veya yükselme) * derketim çîyê dîga çikna 14. çikna (bir mesele, bir araştırma sonucu bulma) * di avê de bakterî derketî sîda bakterî çikna 15. çikna (varmak, lisaber etme, talîhîce veya payana düşünme) * jê re îsal piyango derketiye çîta bir yere piyango çiknaştî 16. çikna (çizme, koyulma) * çîriya ku ez derketim rê ez hînkî nazan yola çikna avê avêl arazî yalovma 17. çikna (bir konu yetkîlîce kama bağlanma) * çîrar derketim karî çikna 18. çikna (birden bir görünüme) * pê re derketê pêşberî mîh çîmê karîna çikna 19. çikna (mal olma) * ev mal derketiye 50 milyarı bu ev 50 milyara çiknaştî 20. çikna (bir yere ulaşma, varma) * ev rê derî keve ku derî bu yol çîyê çikna 21. çikna (kayna ayak basma) * deh roj bi şîta de çîm

derketin bejahiyê on gün sonra karaw çik-
tû 22. çikmak (soyulmuş, haberi yayılmak,
duyulmak) * der başê eştiyê de, di çar-
pemenî de gelek nêçe derketin enstû
hakkında dawêda epey nabê çikti 23. çik-
mak (bir işku ile omlâra görülmek) * tu
hî jîniyeke hawazekî mezîn derketî pêşber-
î wî biyûk bi: ozan addisiyele karışana
çaktû 24. çikmak (yayılmak) * Ji wê çalê
bêhna pis derdikewe bi çikardan pis kokul-
ar çikyar 25. çikmak (bir yere taşınmak) *
ez de heman derkevin dairiyeke apardî-
manê heman bir apardîmanê daresiye çika-
rdim 26. çikmak (bir sebeple balaban yer-
den ayrılmak) * derketin kuçeyê sekaşu
çikmak 27. çikmak (inteliği buluşmak) *
ew ji me tevan welaqerwerekî hîu baştir
derket u bizden dîsha îyî wataşewer çikti
28. çikmak (davranışta birşeyi ka utcağı
bulunmak) * baş bû yekî birçil derket,
herhaya hevulê xwe neket aklî çiki da.
arkadaşana uymakî 29. çikmak (yerriden ay-
rılmak) * inêlik ketibû û mîlê wî ji çilî
derketihî adam duşmas, ke. çikmakî 30.
çikmak (gürüzam veya be li bir dîranda ol-
mak) * sîfirê beruşê derketiye tencerena
zakû çikimî 31. çikmak (olunak, oluşmak)
* şer derketin sawas çikmak 32. çikmak (pi-
yasaya sürülme) * makîneyeke nû derket
jenî bu makîna çikti 33. çikmak (hatmek,
duymak) * serê îbraê derket okutletî u-
cu çikti 34. çikmak (oğulanmak) * zelîş
hîna derneketîne karpoşlar dîha olmadî 35.
çikmak (verilmek) * ferzan derketinê çam
çikmak 36. çikmak (yanî yerleş satış so-
nulanmak) * alûce derketine erik çikimî 37.
çikmak (büyük apteş bozmak) * derketiye
derve ayak yoluna çikimî 38. çikmak (zîde-
lilmek, yok olma) * leke derket beke çikti
39. çikmak (akı, u. hatır gibi ke'ime, erle,
unulmak) * ew gatin ji hîra nîla derneket
o şîr hemî hatîrîndan çikimî 40. çikmak
tay ve güreş döğmek) * heyy derket, şev î-
car xweş hîi şîy çiti, gece şindî güzel oldu
41. çikmak (yayınlanmak) * furbenga ku
nû derketiye yekî çikimî sözlük 42. çikmak
(gelme) * mîrtik derket hat adam çikti
geldî 43. çikmak (geçektirmek) * ma her
xewn tasî dernekevel her rûya doşru çik-
maz wî 44. çikmak (bulunulmuş yerdin ay-
rılmak, fîranak kopmak) * çavê wî derket
gözû çikti 45. çikmak (düzen) bozulmak, es-
kîaniden dîha kotû hî: duruma girmek) * ew
mal, jî nûlîhûnê derket ew, ew çikmak
çikti 46. çikmak, dîkûlmê (ortaya konul-
mak) * Ji devê wê goşimê xweş derdiketî
û her kes ji xwe re heyyan dîbaşî ağzînda
guzel sözler dîkûlayar herkesî kendine
niyanî bnakiyewê 47. çikmak (tanunu

götürmek) * ma dî hî vî perveyî derkevin
serê mehê hîz bu parayê îyî çikimî 48.
doğmak (ortaya çikmak, sonuca olma) *
pişî şer dewletên nû derketin sawaşan
sonra yekî dewletler dopdu 49. çikmak * di
vê hewayê de mirov durmakewe derve bu
havada dîşer çikimî 50. çikmek (sonuç
çikmak) * nayê zanîu ku wê çî ji çan le-
hatê te derkevin bu davranışından re ge-
br baliranez 51. çikmek 52. yükselmek, çik-
mak, boyunmak * bîfîşê got ku aşîrê çavê
îkaws derketiye çîl pişeyî doktor hastana
meşîmî kırkî hayîladimî soyleti ~ bejnîyê
karaya çikmak ~ bîlmîke xweş gerin uzun
bir yürüyüşe çikmak (pê re) ~ der geçmek
yola çikmî birerî upurlatmaya çikmek) * 47
bi hevulê xwe re derketimê der arkadaşimî
geçimîye çituz ~ derve 1) dîşer çikmak
2) dîşer çikmak (büyük apteş yapmak 3) se-
kaşa çikmak ~ derveyê denize çikmak ~
destavê apteş bozmak, ayak yoluna çikmak
~ destîlmêjê apêste çikmak ~ dîyarê (tîy-
teklî m ji kesekî) tenaşaya çikmak ~ esma-
nan gâkîre çikmak ~ firehiyê duze çik-
mak, arabamî duze çikmak, bajîşî çik-
tûkten çikmak (bir engelden, zîkîrîndan kur-
tulanmak) ~ ferîqetîyê (an ji ferîqetîyê) duze
çikmak, çikîrîndan kurtalmaq rahîş ku-
vuşmak ~ gera çarşîyê çavî pazîr dîşer
çikmak (veya çikmek) ~ gerê 1) yürüyüşe çik-
mak 2) çavîye çikmak 3) tura çikmak ~ geşî
û guzarê çavîye çikmak çikmak ~ geşî ge-
ziye çikmak ~ hafa (...) 1) tenaşaya çikmak
2) ~ çikmak (iş için yetkîli bir insana gi-
mek) * derketin hafa serok başka u çikîr-
lar - hufê 1) yukarı çikmak 2) tenaşaya çik-
mak - hawîrê jî çikmak - ji xwe re ge-
rin yürüyüşe çikmak * wewî enî bi hev re
derkevin ji xwe re hîhîneke xweş bîgerîm
gel zemînê uzun bir yürüyüşe çikimî ~ kîf
îl seyranê seyran çikimî - kuçê û kul-
nan sekaşa dîkûmek ~ kuçeyan sekaşa
çikmak ~ meydanê 1) meydana çikmak, gö-
zümek * pişî ku herî helîya gîr derkete
rastê xarîr eriy nec tepê meşîmî çikî 2)
meydana çikma (bellî olmak) * derkete
rastê ku îkawsê e hastâ bîduğu meşîmî
çikî ~ meyferê ortaya çikmak, aşîmî ol-
mak - îlav dest û hevalan adam çavî çik-
mak ~ îlav îberîvanî (întîvânî an jî înta-
nanî) meşîmî çikmak, adamî meşî çikmak
~ nêçîrê (an jî seyde) avlanmak, ava çikmak
* ez her sal a vê dîrîstanê derdikewim çavîrê
beşerê bu çavînda welaîmî ~ pazurê (an
jî sîkê) pazur çikmak ~ peravê (an jî her-
saxê) kîyva çikmak ~ peyşevê 1) piyşeye
çikmak 2) tura çikmak ~ pêş îleri atılmak
(veya çikmak) ~ pêş çavê (yekî) omune çik-
mek ~ pişîlerî (yekî) karışma çikmak, ö-

rihne çıkmak ~ pîşhevi xwezgîniyan gori-
caye çıkarak ~ pîşiya (yekî) 1) kargısına
çıkarak 2) gündüzüne gelmek ~ pîşwaziye
kaxsalanaya girmek. kîsa çıkarak ~ rastê 1)
eraya çıkmak (sizi kendini göstermek) 2)
eraya çıkmak * derketiye rastê dilêje ez
ji doktor min dostê min erîye ortava çikim
3) (bu sözün, bir-karim) gon sığın çık-
mak, su yüzüne çıkmak (pîşinga kavagani)
4) meydana çıkmak, görünmek * piştî ku
berî heliya gîr derkete rastê zûlê: erîye-
te tepe meydana çikî 5) meydan çıkmak,
yür göstermek, bellirmek (belli olana) *
derkete rastê ku newes e hesta eldûgû
meydan çikî ~ reşahiye eraya çıkarak ~
riya (yekî) yalına çıkmak ~ seferê nefere
çikmak ~ sehayê zanaya çikmak, evuna çik-
mak ~ ser (w) yüzeye çıkarak ~ ser dilê (za
ji şahneyê) şahneye çıkarak ~ ser serê (ye-
kî) (birinin) başına çıkmak ~ ser yanoyê (za
ji yanogelîê) k. luyê çıkarak ~ ser textî ber-
ta çıkarak, taç giymek ~ serê 1) usula çik-
mak 2) düniye çıkarak (emsel dilêk de bulun-
mak) 3) ~ serê ciyayîna dîgû çıkarak ~
sevrane seyvana çıkarak ~ sükê pazna çik-
mak ~ tudaê lê maza çikma

derketin der *ğîh* dışarı çıkmak uğramak * hî
bihiştina deng re her kes ji hundarê der-
kete der seke bi hîbe herkes dışarıya uğra-
dı

derketin derve *ğîh* 1. dışarı çıkmak 2. dışarı
çıkarak (evlere çıkarak)

derketin pêş *ğîh* k. bu üstüne gelmek (er-
ya ka bu üstü selmek)

derketin rastê *ğîh* zühre etmek, ortaya çık-
mak

derketin ser *ğîh* yazı çıkmak (sevmin yüzü
çikana)

derketin zozanan *ğîh* yayılmak

derketî *zel* 1. çıkma, çıkış olan 2. çıkış 3.
süğürlenme 4. süğür (başka köye, aşiret
kürü yerleşmiş olan)

derkîrde *ğîh* bu sözün, ilzamat

derkîrdekar *ğîh* ilzamatçı

derkîrdekarî *ğîh* ilzamatçılık

derkîrin *ze* 1. çıkarma (birinin veya bir şeyin
çikması) 2. çıkma, çıkması sebep olanı 3.
çıkarma (yürümün yolundan dışarı alma) 4.
bu beşaltına, boşaltma 5. *ğîh* eraya çı-
kma, yazma, çikim vb. içindeki ilzimat dışarı
çik. imal 6. dışarı alma, çıkarma, çıkart-
ma 8. dışarı alma, çıkarma, kovma, sürme 9.
sürme, sürme etme 10. dışarıma

der kîrin *ğîh* 1. çıkarmak (birini veya bir şeyi
yürümün yolundan dışarı çıkarmak) 2. çıkarmak (yürümün yolundan dışarı
alma) 3. boşaltmak 4. dışarıya çıkarmak,
paltılmak (çikim) 5. kovmak, yarı-
acmak, yarayı-

çikim) 6. içindeki ilzimat dışarı çıkarmak
* kîrin derkîrin çikim açılar * larin der-
kîr yarayı paltılmak 5. dışarı sürmek 6. er-
karmak, çıkarmak 7. dışarı almak, çıkar-
mak, kovmak, sürmek & sürmek, sürme et-
mek 9. dışarıma

derkîrînbîr *zel* çıkartılabilen

derkîri *ze* 1. çıkartılmış 2. dışarıya 3. kovul-
muş, dışarı almış (bu yerden sürüp çıkarıl-
mış) 4. dışarıma

derkî *ğîh* dışarı, dışık

derkî *ğîh* enuş

derkî *ze* enuşluk

derkî *ze* deruş

derkî *ze* kaptok (ağ)

derlîng *ze* dan, urutan, kadın donu

der mîf *ze* hakkında ~ e (çakete) de (bu şey)
hakkında * her dîke der mîfê vê fehengê

de *ğîh* yive k. sâzlık hakkında konuşmak
uyuz

dermek *ze* ev yarı, evin dışı ~ kîrin evin dışı
ce atmak

dermale (I) *ze* yakın, izmek

dermale (II) *ze* 1. ev, 2. *ze* besli (besaz hay-
van) * evgeyê dermale besab losun 3. ev-
de özer olarak yetiştirilen kavurmalık hay-
van

dermalekîrin *ze* besiyê çekme

dermale kîrin *ğîh* besiyê çekmek

dermalekîrî *ze* besli

dermalekî *ze* besicilik

derman *ze* 1. derman, ilaç em 2. ezra (kiryay-
sal yollarla eline edilen ilaç yapımına yarar-
yan veya senayete tulu işlerde kullanılan
malzemenin genel adı) 3. *ze* derman (ta-
kat, mîcni) 4. *ze* care, deva * ji her derdi
re derman e her derde deva 5. *ze* çava (yoğurt
meyası çubu) ~ lê hatin kîrin (çakılmak) ~ lê
kîrin (çakılmak) ~ê çînegîyê tûne ye ab-
mekûgîn çaresi yoktur ~ê gelêrî kocakara e-
lacî ~ê hazîr hazîrî (ağ) ~ê her derdî her der-
de deva ~ê kîrmancî kocakârî ilacî ~ê sîrî-
kî kîzîlîs, alluk ~ê xwestîfê dan e istevemî
bu yazî vermeyenî (ki yüzü kara)

dermanax *ze* meden suyu

dermandanik *ze* ezra (dolab)

dermandîr *ze* ezra

dermandîrî *ze* ezraçlık

dermanî *ze* 1. ilaçları, derbeder 2. hasto

dermanî *ze* ilaçlama

dermanî *ze* ağır küç *ze* aces dışarıcı

dermanî *ze* eşbir *ze* *ze* çikim

dermanî *ze* gerin *ze* tuz biber, pû biber

dermanî *ze* masî *ze* çikim

dermanî *ze* ezra (hazîr (ilaçları) sa-
lan diplovalı kîmesî) 2. *ze* ezraç

dermanîrî *ze* ezraçlık

dermangeh *ze* ezra

dermanget *nâv* ezacı (tıp yapar kimse)
dermangeri *w* 1. ezacılık (ilâçların hazırlanmasıyla uğraşan uyulcanlı bilim)
dermanh *w* ilâçlık, ilâç keşfi ya yer
dermanker *nâv* pansiyoner
dermankerî *w* pansiyoner - kirin pansiyoner yapma
dermankerî *w* pansiyonerlik
dermanker *nâv* pansiyoner
dermankerî *w* pansiyonerlik
dermankeş *nâv* ezacı
dermankeşt *w* ezacılaşma
dermankirin *w* 1. ilâçlama, emleme, sütleme 2. mayalama, damıçlık çalma 3. alk sürme, boy sürme, makya yapma
derman kirin *ğv* 1. ilâçlamak, emlemek, sütleme 2. mayalamak, damıçlık çalmak * şir
derman kir süre mayaladı 3. alk sürmek, boy sürmek, makya yapmak
dermankirî *w* 1. ilâç, ilâçlar, ilâçlar, ezacı 2. mayalı 3. boyalı, makyajlı (kadın için, yüzüne çak hıya sürmüştü olan)
derman lê kirin *ğv* ilâçlamak, ilâç sürmek
derman lê resmîdîn *nâv* ilâçlamak, ilâçlemek
dermanname *w* reçete
dermannas *nâv* farmakolog
dermannasî *w* farmakoloji
dermanneldî *w* 1. ilâçsız, ilâçsız, ilâçsız, ezacı 2. mayasız 3. boyasız, makyajsız (kadın için, yüzüne buyanmamış olan)
dermanşaz *nâv* ezacı (ilâç yapar kimse)
dermanşazî *w* ezacılık
derman tê dan *ğv* ilâç sürmek, emlemek
dermanxane *w* ezacılar
dermanxarf *şif* ilâç alması olan (zehircemez için)
dermanzan *nâv* farmakolog
dermanzanî *w* farmakoloji
dermatolog *nâv* dermatolog, cildiyeci
dermatolojî *w* dermatoloji, cildiyecilik
dermidor *w* çevre, etraf
dermitivî *w* insanlık dışı
dermüjen *w* merhem, krem
derne (I) *nâv* ziyaf buyanmanın derisi altına girer bu deri kuma
derne (II) *w* yazık, içre, eşer, çelik
dernexün (I) *nâv* dışı eğlence
dernexün (II) *nâv* sürülmeden sülenmeye bir köklük ve et bitiş tarzı
deroxün *nâv* yazıkta, yuzakuyun
deroxwîn *w* uğacılan kapak
deroaj *nâv* sarışkanlı (yana büne buluşan kimse)
deroajî *w* sarışkanlık
derodero *nâv* derbider
deroderobûn *w* derbeder olma
deroderobûn *nâv* derbeder olmak
deroderobûyin *w* derbeder oluş
deroderokirîn *w* derbeder etme
deroderokirîn *ğv* derbeder etmek

deroff *şif* bir dergîhtan uzaklaşmış olan
derofibîst *w* bir dergîhtan uzaklaşma
derofî bûn *ğv* bu dergîhtan uzaklaşacak
deroffkarin *w* bu dergîhtan uzaklaşırma
derofî kirin *ğv* bir dergîhtan uzaklaşmak
derok *w* priz (bilgisayar için) -ên paralel
paralel prizler -ên *şif* prizler
derofî *nâv* dirdiş
derofî *nâv* dirdişlik
derpê *w* 1. don, tuman 2. iç dnu -yê binî ic donu - di nav pê de bûn uşkuruna geşek emak - li ser dî şidandî uşkuruna sağlani. nam, em - li ser dî şidandî bûn uşkuruna sağlani edmak - çije kirin 1) donuna yapmak (veya doldurmak), altını pisletmek 2) donuna yapacak, donunu dolduracak (çok korkutma) -yê jnawê kadir emak - yê qol kulot, hort - yê qut kulot (bi) -yê xwe de kirin donuna emek (bi) -yê xwe de jûs bûn donuna kucmak
derpêç (I) *nâv* derpêç
derpêç (II) *w* altı (örneğin veya yaprakları bir birine dik olarak veya yapışık olarak bir kitabın gecimleri deri, bez veya kâğıt) - kirin cildlemek
derpêçker *nâv* altıcı
derpêçkerî *w* altıcılık
derpêk *w* don, tuman
derpêqut *w* kulot
derpêş *w* 1. suğu, sumna, ert 2. *nâv* oca olan, göz önünde bulunan - kirin 1) sumnad, ert emek 2) yürütmek (açıklamak, ilâç sürmek) * roman derpêş kirin fikrî yürütmek -î (-w) kirin -e sumnak
derpêşî *w* 1. ileri sürme 2. öngörü
derpêşkirin *w* 1. sumna 2. ileri sürme, serletme 3. yürütmek (açıklama, ilâç sürmek) 4. belirtme
derpêş kirin *ğv* 1. sumna 2. ileri sürmek, serletmek 3. belirtmek * min romanên xwe derpêş kirin ben düşüncelerimi belirttim 4. yürütmek (açıklamak, ilâç sürmek) * roman derpêş kirin fikrî yürütmek
derpêşkirî *w* 1. sunulmuş 2. ileri sürülmüş 3. yürütülmüş (açıklanmış) 4. belirtmiş olan
derpê *nâv* derpe
derpêkedişk *nâv* bir biki adı
derpêkurtik *w* çort
derpêş *w* kapak (herhangi bir şeyin kapığı)
derqanîn *nâv* kanın dışı
derqanînî *w* kanamsızlık
derqel (I) *w* 1. sevir * xwe jî vê derqelê devîne hu sevirin 2. kolona, düdüğü
derqel (II) *w* düz yüzeydeki çıkıntılık (talta çibi)
derqil *w* çelik çorak
derqîk *w* 1. deriden kap kapağı 2. topraktan kapak

derçûk *bir* derçûk

derrojeyê *el gandum* dişi

ders *m. l.* ders (ku kumula öğretmen öğrenmeye sınıfla belalı bu sūrede verildiği bilgisi 2. ders (bil bilgim okıranın tein ayıklı suze) * pence ilçe muye ku ders bñede dersin bilime-sine bes dakika var 3. ders (öğrencinin öğrenmek zorunda olduğu bilgi) * silbelê ji dersa matematikê ezmana min heye yan mî matematik dersinde suzewa ya 4. uca ders (bir olayın bellekte bırakıldığı; kaher iz öğut, özet) * ji vê bûyerê ders meglîa bo o-kydan ders e, imarî - çekin ders yapmî, k. ders çalısma - dan (yekî) (bir ne) dersni vermek, ders vermek (uzulmak, ser dar-ramak, ser bir karışıklık ya'a getirmek) * derseke baş dayê ona güzel bir ders verdi - dîtin 1) ders görmek 2) talim görmek, öğrenim yapmak (jê) - girtin 1) ders almak 2) ders almak, abet almak - ji xwe re jê girtin kışatın liise a mak (veya çikmak) - kirin 1) ders işlemek 2) ders yapmak (jê) - stendin 1) ders almak 2) ders almak, özet almak - vegotin ders anlatmak - xebîtin (ku ji xuxutîn) ders çalsmak - xwendin 1) ders okumak 2) a. talim görmek - u aqil us payî - a aqil dan (yekî) (hime) us payî vermek - a (tiştekî) dan okumak, ders vermek * li dibistanê dersa İngilîzî dide okula: Ingilîze okuyor - a (tiştekî) dîtin dîmî almak - a ji metelêkê kışadên liise - a xwe çekinê dersni yapmak

dersêj *adê* okuyan

dersêjî *w* okutmaç

dersên *w* ders verme

ders dan *leğ* ders vermek

dersdar *wêr* öğretmen

dersdarî *w* öğretmenlik ~ kirin öğretmenlik yapmak

dersdayîn *w* ders vermek

derslîştî *w* değa d.ş., gayrî talî

derslîştîhûn *w* değa dîştik, gayrî talîlik

dershûr *m. l.* sınırdışı 2. sınırlı 3. kula, dışı

dersinori *w* sınırdışı olan - kirin sınırdışı etmeç, hudut dışı etmek

dersinoriûdî *w* sınırdışı olan

dersinori hûn *leğ* sınırdışı olmak

dersinoriûyî *w* sınırdışı olmuş olan

dersinoriûyîn *w* sınırdışı olmuş olan

dersinori kirin *leğ* sınırdışı etmek

dersinorişkî *w* sınırdışı olmuş olan

dersok (I) *w* keçe

dersok (II) *w. l.* kelîye 2. bir kadın başlığı 3. dermal

dersoka şerî *w* baş bığı

dersoka sîr *w* boyun atkısı

dersok *ben* dersok

derxane *w. l.* dersane, dersok 2. dersane te-kul dışında para karşılığında ders veren kurulus)

derxanîlîn *m* ders çalısma

deraxwî *wêr* ee, suze çalısma öğrenmî

derşundîn *m* ibrazat, dîş satın

derşu *w* buluşta beza

dersûştîn *m* bolşakizme

derşeng *w* dar yer

derxûh *w* sınırdışı, hudut dışı - kirin sınırdışı etmek, hudut dışı etmek

derxûhî *w* sınırdışı olmuş olan

derxûhîhûn *m* sınırdışı olmuş olan

derxûhî hûn *leğ* sınırdışı olmak

derxûhîbûyî *w* sınırdışı olmuş olan

derxûhîbûyîn *m* sınırdışı olmuş olan

derxûhîkirin *m* sınırdışı etmek

derxûhî kirin *leğ* sınırdışı etmek

derxûhîkîrî *w* sınırdışı olmuş olan

derûl *w* der 3. dettal

der û her *w* çavê, etraf * ez ji der û herê xani geriyam evin çevresini doluştim

derûce *her* çavê

der û etraf *w* keçe komşu

derûd *her* derûd

derûderî *w* derbeder

derûderîhûn *w* derbeder olan

derûderî hûn *leğ* derbeder olmak

derûderîhûyîn *w* derbeder olmak

derûderîkîrîn *w* derbeder etmek

derûderî kirin *leğ* derbeder etmek

der û derûl *w* sokaklar, rasta ik yerler

der û der *w. l.* çevre, etraf, dolay 2. çevre (şey derî) 3. etrafık, ortam * li der û dorê kes nîp hûn ortafıkê kunseler yokin - lişîn hûn ortafıkê yeşirmek

derûn *w. l.* dî, tî 2. ay dînya

derûnî *w. l.* aşîrên 2. aşîrî, aşîrî, işle ilgili 3. *şer* azunî, rûî 4. paşîk, nefîs, rûmal

derûnî *w* aşîrîlik

derûnas *wêr* 1. psiko'ng, ruh bilime 2. psikiyat

derûnastî *w* psiko'lojik, ruhs bilimsel

derûnastî *w. l.* psiko'loji, ruh bilimi 2. psikiyat

derûnastî *w* ruh bilimsel

derûnaxweş *wêr* ruh hastası

derûnaxweşî *m* ruh hastalığı

derûnpak *w* tîy boyk, tîrîz, dîwîst kimsî

derûnpîvî *m* psikiyatîrî

derûnzam *wêr* 1. psiko'log, ruh bilime 2. ruh bilime, psikiyatîst

derûnzamî *w. l.* psiko'loji, ruh bilimi 2. psikiyatî, ruh bilime - ya ezunîmî şerîyî psiko'loji

derûnzamî *w* ruh bilimsel

der û pekan *w* şîmînsîk, harînsîk yer * em çîmî man hêder û pekan? nîye bîz şîmînsîk, harînsîk yerî / ka'şîk?

derwa *ber derwe*

derwayî *felâh* or dışı, dışarı

derwe *n* k. dış, dışarı (ic karıştı) * em dawıya helteyê derwekewan derweye bajêr hafta sonunda şehra dışına çıkıyruz * *ji derwe deng tîn dışarıdan sesler geliyor* * *ku mîrov deh deqîqe bilmeşe derdikeve derweyî bajark wa dakika yûrîyûnce kasabatan dışına çikarê* 2. dış (bu konunun kapsamına girmeyen şey) 3. dış (görülen, içte bulunmayan yüzey) * *derweyê piyaleyê qitêjî ye bawêrêan dış karî* 4. m dış (santur kovanlarında; -ka veya ikiden çok şeyden merkeze daha uzak olan) * *deriyê derwe dış kapî* 5. dış (yabancı ülkelerle ilgili) * *sipasetê derwe dış sipaset* 6. *şewê* dış (açık havada geçen sahneleri içine alan çekim) 7. *nd* dışarı, dışarı (kişinin kontrolüden avcı yer) * *şawa xwe li derwe bihart geçevi dışarda geçirdi* 8. *nd* dışarı, dışarı, harîş (yurt dışı, yabancı ülke) * *em hi derwe re dan li stendihê dikin* dışarıyla alış veriş yapıyoruz * *şekir ji derwe dilhat şeker kağıtına gelirdi* 9. *k* dışarı, dışarı (dışarı, dış çevreye) * *zarok reviya derwe çocuk dışarıya kaşî -vî (tlatkêf) dışarı -vî wêlê* dış dünya (veya ölem)

derwezanî *nd* dha

derwederebûn *m* dışa vurulma

derwedere bûn *Mêg* dışa vurulmak

derwefrûş *ndêr* dış satma

derwefrûş *bezîn* dış satma, ihcar, ihraç (üretilen malları yurt dışına satma)

derwekar *ndêr* harîşyeci (dış sipaset ile uğraşan meslek adamı)

derwekuri *m* dış işler, harîşyê (devlet yönetiminde dış işleri)

derwekarîti *m* harîşyeyîlik

derwekirin *m* soyma

derwe kirin *Mêg* soymak (birinin üstünde, yanında veya bir yerde bulunan şeylerini alıp götürmek) * *buñka derwe kirine hankayî soymuşlar*

derwekirî *nd* soymuş kişi

derwekî *felâh* dışarı, dışlık

derweşandî *bezîn* ihraç

derweyî *ndêr* 1. dışarı, dışarılık, dışarı 2. dışal, harici 3. dışa demek

derweyîti *m* dışa dönüklük

derweyî wêlê *nd* yurt dışı

derwîni *nd* irade dışı, menç dışı

derwînkî *felâh* dışrak

derwaze *m* 1. geçiş veya giriş yeri 2. kale kapısı 3. *sp* kale

derwazewan *m* kaleci

derwazewan *m* kalecilik

derwêş *olê* derwêş - zanê çî di hennê wî de biye derwêş serê durunundan haberdarê -ê Bektaşîvan Bektaşî balas

derwêşpê *ndê* derwêşçê

derwêşî *m* k. derwêşlik 2. derwêşlerde kullanılan bir tarîf türü

derwêşkî *ndê* derwêşçê, derwêşvari

derwêşkotek *ndê* derwêş zarba

derwêşuk *n* derwêşuk

derwêştî derwêşlik -ya Hindîyan fakirîna

derwîn *m* kışak (özellikle içinde yemeğe paş - rîlan ve kışak gibi büyük kapların üzerine kapamak için kullanan)

derw (I) *m* yeşil ağacın nazik dalı

derw (II) *m* osetta ezberleme

derwêşî *m* tencere kapağı

derwîk (I) *m* fide

derwîk (II) *nd* çizgili, alacalı

derwîstîn *m* k. çıkarma, çıkartı (birinin veya bir şeyin çıkmasını sağlamak, çıkmasını sebep olmak) 2. çıkarma (bulma, ortaya koyma) 3. *weç* çıkarma (soyutlama) 4. çıkarma (dükkünlü hastalığa tutulma) 5. çıkarma (sağlama, elde etme) 6. çıkarma (... gibi gösterme, bir davranışı yüceltme) 7. çıkarma (itirazından dolayı yoldan dışarı atma) 8. çıkarma (ilgisini kesme, uzaklaştırma) 9. çıkarma (giysi, ayakkabı gibi şeyleri vücudan ayırma, soyma) 10. çıkarma (yayımlama) 11. çıkarma (gidirme) 12. çıkarma (sebeplere, yol açma) 13. çıkarma (yazma, üretme) 14. çıkarma (sunma) 15. çıkarma (gösterece) 16. *mar* çıkarma * *ez ji kutariyên hesêb piştî ji derwîstîne hez dikim* bu dört işlemde çıkarmayı sev yoruz 17. dışarı alma, kovma (bir yerden sürüp çıkarma) 18. *weç* şekillendirme 19. yazma (olmasızna, ortaya çıkmasına sebep olma) 20. alma, çalma 21. çıkarma (sesin yükseltme) 22. çıkarma (vermeye katılma) 23. *îşk* çıkarma (asker çıkarma)

derxistin *Mêg* 1. çıkarmak (birinin veya bir şeyin çıkmasını sağlamak, çıkarmaya sebep olmak) * *min heşp ji azarê derxistê alê şadîndî çıkardî* 2. çıkarmak (bulmak, ortaya koymak) * *ez dê vîra wê derxim yulanam* çıkaracağım 3. *weç* çıkarmak (söylemek) * *tu çî di hizirî, derxe ku tu rihet bibî! ne dîşîniyîrsen, çikar da manî!* 4. çıkarmak (dükkünlü hastalığa tutulmak) * *zarok sorîk derxistîne* çocuk kızamık çıkarmış 5. *ç* - çıkarmak (sağlamak, elde etme) * *namê xwe ji kevir derdixu ekmeşim tistan* çıkartıyor 6. çıkarmak (... gibi göstermek, bir davranışı yüceltmek) * *axirê ew şîrdar ji derxistîn sonunda onu sağla da çıkardîlar* 7. çıkarmak (sunulmuş yolundaki dışarı atmak) 8. çıkarmak (ilgisini kesmek, uzaklaştırmak) 9. çıkarmak (giysi, ayakkabı gibi şeyleri vücudan ayırma, soymak) * *tu çîna solê xwe derxat?* ayakkabıları niye çıkartıyorsun? 10. çıkarmak (yayımlamak) * *dê karvareke nû derxat* yeni bir dergi çıkarılacak 11. çıkarmak (gidirmek) * *têr baş îske derxistî-*

ye lekeyi iyice çıkarmış 12. çıkarmak (sehep olmak, yol açmak) * wisa dîxuyê ku tu dê dîna bûyetekê derxî Julayîlon sen yûn olay çikaracakîsî. 13. çıkarmak (yaşamak, üretmek) * rejê karîbûye dîh cîlan derxe gün re an elbise çikarabiliyormûsî. 14. çıkarmak (surtax) * ji mîwanan re kakîlên gîzân derxistinê konûklara ceviz içi çikardîlar. 15. çıkarmak (güstermek) * tu dê wî wetû mîrê xwe derxî ser selîneyê bîrî kocerî diye selîneye çikaracakîsî. 16. *aw* çıkarmak * pêncan ji dehan derxe beşî ondan çikar. 17. dışarı atmak, kovamak (bir yerden sürüp çıkarmak) 18. *awg* sokulmek * peryan derxe parolanê sêkul. 19. yarılmak (olmasına, ortaya çıkmasına sebep olmak) * sewatê xetereyêke mezin derxist yanî buynê bîyêkê tehlîke yazatî. 20. almak, çalmak * sueta min ji berîka nîla derxistinê cebîndan saatinî almîsî. 21. çıkarmak (sesini yükseltmek) * dengê xwe derxist seran çikardî. 22. çıkarmak (vermeye katılmak) * de ku peryan derxe çikar bakîlên parolanî. 23. *îş* çıkarmak (asker çıkarmak) ~ her çawan meydanê dîgînek * gîşt eybîkên wî derxistinê her çawan hîlûnê pisîkîlêrî meydanê dîktu ~ ber tawê havîlandîrmak. hava almasına sâzlamak ~ der 1) deyarî çikarmak 2) dışarı almak, çıkarmak 3) apteste çikarmak ~ dest-nîmîjê apteste çikarmak ~ îstîleyê îstîleye çikarîlmak ~ meydanê 1) meydanı çıkarmak, meydana vurmak, ortaya çıkarmak 2) ortaya dökünmek (çıkarmak, göstermek) 3) ortaya dökünmek (açılmak) ~ sahneyê 1) sahneye çıkarmak 2) şî uynatmak, solenlemek

derxastinbur *rd* çıkarılabilir

derxistin *der* *îşg* havîlandîrmak, hava alınması sâzlanmak

derxistî *rd* çıkarılmış 2. kovulmuş, sürülmüş olan 3. dışarı atılmış

derxîşk *n* ağır kapısı

derxî *n* küçük ağır kapısı

derxîn *n* çıkarma, çıkartı

derxîner *rd* çıkarıcı

derxur *n* yiyecek azık, gîd

derxûm *êw* derxûn

derxûn (I) *n* kapak (kap kapağın ağaç veya topraktan kapağı)

derxûn (II) *n* alabora

derxûnbîr *n* alabora olma

derxûn bûn *îşg* alabora olmak

derxûnkîrîn *n* alabora etme

derxûn kirin *îşg* alabora etmek

derxwe *palîla* dışı dönük

derxwestîn *n* rîca etme

derxwestîn *îşg* rîca etmek

derxweyîş *n* dışı dönüklük

derxwî *n* kapak (kap kapağın ağaç veya topraktan kapağı)

derxwînk *êw* derxwîp

derya *n* 1. deniz. derya 2. *mec* deniz (sınırsız genâlik, vukûk) ~ya balûpat *îler* açık deniz ~ya bêbî *û* pal açık deniz ~ya rabûyî kubarîk deniz ~ya seha^hhenda bukur kuzey buz deniz ~ya sekan ölü deniz

deryaç *êw* deniz

deryardar *awîr* 1. kaptan 2. denizci

deryardatî *m* 1. kaptanlık 2. denizcilik

deryardîl *rd* deryardîl (her şeyi hoş gören, çok sabırlı)

deryardîlî *m* deryardîllik (her şeyi hoş görme, çok sabırlı olma)

deryager *awîr* denizci

deryagerî *n* denizcilik

deryagir *n* korsan (deniz haydudu)

deryagîrî *n* korsanlık

deryakeçîk *n* deniz kıza

deryawan *udî* 1. denizci 2. (deniz sporlarıya ilgililerden kimse)

deryawanî *n* denizcilik

deryaya hundîrîn *awîr* iç deniz

Der yaya *Reş* *rd* Kanadenz

Der yaya *Şer* *rd* Kızıl Deniz

Der yaya *Spî* *rd* Akdeniz

deryayî *rd* denizsel, denizle ilgili

deryazan *awîr* der izbilimci

deryazanî *m* denizbilim

derz (I) *m* terbi ağzını bağlumada kullanılan ip

derz (II) *n* 1. çatlak (sert cisimler için) * tu

derzî le dîwêr dîhîrî? duvardaki çatlakların geyvîni nusîrî? 2. çatlaklık * derza dî

dîwêr de duvardaki çatlaklık 3. yarık, rîhac

4. derz * hay jî derzîn dîwar hebe duvarda

derzîme dîkkat eî 5. der arıuz 6. kıvrım,

buklur (bir şeyin kırılma yönü) ~ dan derz yapîmak ~ ketîn (...) (bir şeyde) çatlak oluşmak ~ îş ketîn çatlama, çatlaklar oluşmak

derzagonî *rd* kanun dışı

derzagonîlî *m* kanun dışılık

derzan *m* 1. kapı aralığı * dî derzane derî de temâşe kîr kapî aralığında seyretî 2. derz

derzane *m* omuğa

derzanîstî *rd* bilim dışı, gayri ilmi

derzanîstîbûn *rd* bilim dışılık

derza pîştê *awîr* omuğa

derzbûn *m* 1. çatlaklık 2. yarıklık

derzdan *m* derz yapma

derz dan *îşg* derz yapmak

derzdar *rd* 1. çatlaklı 2. derzli

derzek *m* 1. çatlak 2. derz * hay jî derzekîn

düwar hebe du wan derzele ne dikkat et
derzen *awân* omurga kaşığı
derzik m 1. çadək 2. derz
derzik apıştê *awân* omurga
derziya eba nê burok igne
derziya leglege *awân* olta bir biki
derziya wî jyan *êşêf* çiçek aşısı
derzi m 1. igne /dikî dikimaye yamyar ince.
 ucu sivî ve bir ucunda tîkê geçecek deliği
 bulunan çelik araç 2. igne /iki şey birbirine
 tutturmaya yarar ince, uzun, ucu sivri metal
 araç * **derziya** krayat krayat ignesi 3. igne
 terjektör, omurga 4. *by* aşısı /çerç yeloy-
 la vücudu vurdu /laç * **doktor** di şûna he-
 bun de **derzi** di kark dokur /top yerine
 çocuğa igne yadı 5. igne /vücudu bu yolla t-
 lek verme işi * **il derziyan** dîfirse /gören
 kökçoya 6. igne /çığı buçêklede bulanan
 sawimma organı * **derziya** dîpişkê akrebin
 ignesi 7. tibe 8. erge peris - di ewe re kirin
 kîtin şûnê di yeki dîn re kirin /göyü ken-
 dine şevê zî başqara /çerçê k - hatin
 /yekî /igrelenmek /igne hatar gîbî olmak /-
 kirin aşlamak. es. vurmak - lê dan /in. /i
 xistin /igne yapmak /çeyz vurnak, aş /-
 mak ~ lê re hatin kirin /çelelermek /igne
 hatar gîbî olmak /-ya elin buyuk igne -ya
 gir /an jî /êşêf /kayk. kalın yorgan /ğesi
 -ya Xwedê li her çavê /yekî /çûn û hatin
 gozlen karacak * piştê wan nîjêllyên du-
 war derziya Xwedê li her çavê wê çûn û
 hatin bu aşî sözlêrdên soran gozlenê kar-
 caniya boşler

derziyan *aw* karacalanca

derzi dan /ğê karacalanmak /vücudu bu
 yerlerdeki uşşukluktan sonra kan doluşma-
 na başlamasıyla, a yerle karacalar /ağar
 g.b. bu izlenim yaratmak

derzîdan *aw* /ğerçênêk, /ğnelik, /ğne yastığı
derzîdan *aw* /ğne /i

derzik m 1. igne, /ğnek 2. /ğne /buz araçla-
 rın ucu sivri parçak m * **derzika** pûşêlayê
 parûz /ğesi 3. igne /foların ucundaki kü-
 çük çengel 4. çî /ğnek

derzika piştê *awân* omurga

derzîkan *awân* /ğneçî aşısı

derzîkarî *aw* /ğerçênêk, aşıcılık

derzîker *awân* /ğneçî aşısı

derzîkerî *aw* /ğerçênêk, aşıcılık

derzîkirin *aw* aşılama, /ğne eme

derzi kirin /ğê aşılama, /ğnele meç

derzîkîl *aw* 1. /ğnel, /ğnelenme 2. /ğnel /ğ-
 ne ile tutturulmuş 3. *by* aşısı

derzîkuk m 1. kuçuk igne 2. toplu igne

derzîkûdan *aw* aşî yapma, erjektoryon

derzi lê dan *aw* aşî yapmak /igne vurmak

derziyênlayî *aw* aşî, /igne vurulmuş olan

derzîlêdayîn *aw* aşî yapma, /igne vurma

derzîlêder *awân* erjektoryoncu

derzîlêdîstin *aw* aşî yapma, /erjektoryon
derzi lê xistin *aw* aşî yapmak, /igne vurmak
derzîlêxistin *aw* aşî, /igne vurulmuş olan
derzilo *aw* /ğne /iki şey birbirine tutturmaya
 yarar ince, uzun, ucu sivri metal araç
derzîlik (f) m 1. /ğnerç 2. tibe
derzîlik (f) *awân* derbaba, turma ayığı, tur-
 ma gagası

derzîlokîrin *aw* /ğnelenme

derzilo kirin /ğê /ğnelenmek

derzînekîrî *awân* aşısı

derzîşîyan *awân* turma göğçî /Görmün /ö-
 bertürün

derzi lê ketin *aw* çaldamak

derzok (f) m çengelli /ğne

derzok (f) *aw* bir et /çerç

derzûka leglege *aw* yaprakları /ğne gibi olan
 bir tür biki

derzûn *aw* kâğı aşığı

desen m 1. desen 2. desen /görsel etki yarat-
 mak için yapılan çizgi resimlerin nesnesi

desenkirî *aw* desenli /desenle süslenmiş olan

desgeh *aw* dergeh

desgîrtî *aw* sözlü, mışah

desîmetor *awân* desimetor

desîmeturî *aw* desimetrik

desîbel *aw* desibel

desîgram *awân* desigram /kasılması dg

desîkaton *awân* desikaton

desîlitre *awân* desilitre /kasılması dli

desîmetre *awân* desimetre /kasılması, dın

desîse m 1. desise, oyun 2. -den dolayı

desîster *aw* desister /kasılması dli

deskere *aw* parula

deskîs *awân* esasus

deskîsî *aw* esasusluk

desnol *aw* mendî

despot m 1. despot /bir ülkeyi zor ve başkaya
 dayanarak yöneten 2. *aw* despot /Orduoks
 Romlannın bir başqarılatına verilen ad

despotane *aw* despotik

desputî *aw* desputluk

despotîk *aw* despotik

despotîzm *aw* despotizm

desrû *aw* her tür baş örtüsü

dest (f) *awân* 1. el 2. *aw* el /araç, vasıtâ *

mîn bi destê biravê xwe jî re *awân* hînatî
 kardeşimni böyle una mekrup gönderdim 3.

el /yarak çarve veya bazı deyimlerde, sa-
 hiplik, mülkiyet * **mîn** benî pereyê di
 dest xwe de *aw* *by* xaniyê şûnêrdê hatir
 pîrayî bu eve yattir m 4. el /yönetim, başk.

etikî * *aw* xak jî **destên** dîjîmî hatin riz-
 garkirin bu tevakkat dîjîmî chîdan xur-
 zanî 5. el /aynılarda parî - avêtin /keç-

kî 1) /ba /şet el atmaz /mîdânele etmek 2)
 /bir işe /- etmek, /işlemek /teşebus etmek:

* **li** qandî bexçe dest avêriye *aw* lê jî bal-
 çeyê olduğu kadar eve de el atmıştır ~

avêtin (işteki) 1) astınmak, yapılmak (bu işi yapmak ayrılmak), tevessül bu şeyi yapmak olmaktadır * **dest avêtin kânîlir** halata yapılmak 2) ağılına (ortaya) sızınma (günün), yerleşim kullanılmak 3) çukuleti çekmek 4) işi... e dokmek * **dest avêtiye** elostiyê işi al-baplığa dökmeş 5) el katmak (bir işin yapılmasına yardım etmek) 6) yapılmak (bu şeyi elde almak) 7) el sunmek, tevessül etmek * **dest avêtiye namûsa wê namûsana** el namûşin - avêtin (yekê) 1) soldurmak * **dest avêtiye namûsa wê namûsana** soldurmuş 2) satılabilir etmek (veya satılmak) (bunların) arzına geçmek, tevessül etmek (arzinin) ardından geçmek - avêtin çi bûn avêlî taltuğu dâi elinde kalmak - avêtin darê zotê şidete baş vurmak, zor sulunmak - avêtin dazinê çuok apesini yapmak - avêtin kuzîlê qewetê kâ eme (veya kâğıtlı) satılmak - avêtin kenşbera qewetê şulêsa tozlamak - avêtin kîsê xwe kuseye davranmak - avêtin namûsa (yekê) 1) namusuna tevessül etmek 2) tevessül etmek (baskı altına girme el uzatmak) 3) arzına geçmek, becermek - avêtin qeweta cebrî cebn kullanmak - avêtin qeweta zorê zor kullanmak, kaba kuvvete baş vurmak - **bi avêtina** rayanê kirin 1) ay kuşlanmaya başlanmak 2) ayınmaya geçmek (veya gitmek) - **bi axaftinê kirin** kaptarıya başlamak - **bi bîrê** hezeziyê (pêşbîrkê an jî tiratê) kirin yarışa kalkmak - **bi bizavê kirin** evleme geçmek - **bi çalakiyê kirin** evleme geçmek - **bi dîbâyê kirin** meszoy, gitmek - **bi dîrîştîyê kirin** cesesy açmak - oturma almak - **bi - di - di** elden ele 2) elden aramız 3) vektör 4) vaktin istifade sarfına, bu işin sarfına - **bi dîrê kirin** 1) uçmaya başlamak 2) uçuşa (veya kalkışa) geçmek - **bi hîndekariyê kirin** öğretiler yapmak, ders yapmak - **bi kat kirin** ise başlamak - **bi kîvîziyê kirin** evleme gitmek - **bi meşê kirin** vîrîyîyê geçmek *leşket **dest bi meşê kir** aserî yarıyağı götür - **bi pêşbîrkê** (an jî tiratê) kirin yarışa kalkmak - **bi qîjîyîyê** (an jî qîrîyîyê) kirin fevriye basmak - **bi rabîlê kirin** kalkışa geçmek - **bi rayavêtiyê kirin** oylamaya geçmek (veya gitmek) - **bi rûniştanê kirin** oluşturma yapmak, cevsey açmak - **bi ser de girin** nusçere etmek - **bi sondan kirin** yemini basmak - **bi şer kirin** savaş başlatmak, sızış patlamak - **bi temâşeyanê kirin** göz peklelerini açmak - **bi tirarê kirin** yarışa kalkmak - **bi vehutê kirin** 1) çalınmaya başlamak 2) kayna çıkarmak - **bi xwarîbê kirin** yemeğe başlamak - **bi xwe ve dan** ezza gestermek - **bilindê kirin** 1) el kaldırarak (birine vurmaya kalkışmak) 2) el kaldırarak (aylamak için) - **birin** (...), kuyruk (aynaya-

yıp ikilimnek) - **Birin** pereyanê zaraya kıymak - **birin xwe** 1) el kaldırarak (birine vurmaya kalkışmak) 2) bir işe girişmek çabalamak, teşebbüs etmek 3) tepside bulunmak, hareket etmek 4) boş durmamak (birin yapılmış çarçılık olarak bir harekette bulunmak) 5) çemremek, pacaları vurmak - **cûn** (...) 1) Eyalet, eli varmak (cûna kuyruk) 2) -e kıymak * **dest çawa çûye** pereyanê zaraya rasil kıyılmak? - **dan** (kurekij) (bir işe) el atmak, katılmak (marzalele etmek) - **dan** (işteki) 1) dokunmak, el sunmek (temas etmek) 2) dokunmak (karşılamak) * **bîla kes dest nede van kaxazan** bu kâğıtlara kimse dokunmaz 3) dokunmak (olmak, kullanılmak) * **dîz dest** nedaye kîncan bîrsiz elbiselere dokunmuş 4) çalır-çırıl etmek, hoşlanmak, ka'îm oynamak 5) (bir şeyi) kurcalamak - **dan** (yekê) 1) el vermek (yardım etmek) 2) bîrîne dokunmak (tecrîbin etmek, tatınmak) - **dan her** (yekê) 1) (birine) destek vermek 2) (birini) korumak, kollamak - **dan hev** (bî dînin) 1) el ele vermek, ellelemek (bir birinden yardım görmek, yardımlaşmak) * **em dest bidin hev dâ ku em ji wê halê xerab xelâs bibin** el ele verelim de bu kötü durumdan kurtulalım 2) ellelemek (zîrî bir şeyi kaldırmak için birkaç kişi birinden tutmak) 3) ittiak etmek 4) el sıkışmak (an jî maye vurmak) - **dan ser** (...) 1) el sunmak (bir yolsuzluğu ortaya çıkarmak, açmak) 2) el koymak (yetkili bir orgân, bir malî veya kuruluşa kendi buyruğuna almak) - **danin ser** (işteki) 1) el koymak (bir yolsuzluğu ortaya çıkarmak, açılmak) 2) el koymak, müsadere etmek (yetkili bir orgân, bir malî veya kuruluşa kendi buyruğuna almak) 3) usûle oturmak, usûle yatmak - **daxêrlin** (birer) elması, hatulmânaşım (em - aşîsima çîzî) almak, çarpı hazret köyünük bedon el, gosterip asla umurmanayı imin etmek - - **dîso**, vedîgere rû dîso bir el birerî yikûn, iki el birerî yikûn - **dî bîn** bir de muştac olma - **dî - de** at gelidin ver gelidin (bu kuseye yapma hareketin heron karşılığı) e çekleme durumu - **dî dîl de** yûreği ağrında - **dî kêlekê de man** (kê) el neğruvê kalmak - **dî rûn û bîngiv** de bûn bir erî vâğda (erî) el bîlde etmek - **dî ser** - **re ye** (hele hu Xwedê) el elden usunarak (la aşîsa kafer) - **dî ser - an re heye** - **an re tu ku yî ake** (aktîlan) üstünde - **dî stû re berîn** hey-nuna sarılmak - **dî stûyê hev de sarmaş do**la - **dî stûyê hev de bûn sarmaş do**lağ jî ma - **dîrêjî hev kirin** lokallaşmak - **dîrêjî** (...) kirin 1) el uzatmak * **çî rûn dest dîrêjî doqa me dîdîn** * niye bizim lok namûsa el uzandı 2) el uzatmak (yardım etmek) * **hewrudariya me bî yekî ku dest dîrêjî me**

bike, heye bize el uzatacak bu gerek 3) (namusuna) el uzatmak veya saldırmak * dest dîrêji nomûso wî kirya namusuna dest salırmaz ~ dîrêji mafê (kesekî) kirin has-kasina hûşim el uzatmak ~ gîhîştin (...) -e giuê yelmek ~ gîhîştin dev kendine yeler çuruz gelmek ~ hilanîn 1) harekete geçmek (bir şeye girişmek, bir işi yapmaya ko-yulmak) 2) el kaldırmak, kaşık vermek 3) tepki göstermek, tepkiye bulunmak ~ hil-dan 1) el kaldırmak 2) kaldırmak, karşı k- vermek ~ jê kîşandîn -den el çekmek ~ jê re danîn (birine) buyuz egiuêk ~ jê şuştin (bir işten) el yekarmak el çekmek ~ ji ber kî-şandîn vazgeçmek ~ ji ber xwe hilanîn kocalık vermek, boş durmamak (birinin yapığına karşılık olarak bir harekete bulunmak) ~ ji ~ lome nekirin (birbirin n) ha-lenden anlamak ~ ji kar kîşandîn 1) işi bi-rakmak 2) el çekmek, istifa etmek ~ kîrin kezobê (çirileri) tarafında sürekli rahatsız e-dilmek, hırpıusamak ~ kirin gewrîya (ye-kî) girtlağın basmak (veya sarılmak) ~ kir-in gewrîya hev (û dîn) girtlaklaşmak, girt-lık girtlağa gelmek, boğaz boğaza gelmek ~ kirin kelleka xwe eli högrinde kalmak ~ ki-rin pêşira (yekî) (birinin) yacasına asılmak (veya yasınmak) ~ kirin pêşira hev (birbi-rinin) yacasına yapışmak, girtlak girtlağa gelmek, boğaz boğaza gelmek ~ kirin qirî-ka (yekî) girtlağın basmak (veya sarılmak) ~ kirin qirîka (an ji tînlîka) hev peşo peş-eye gelmek, girtlaklaşmak, girtlak girtlağa gelmek, boğaz boğaza gelmek ~ kirin tîni-ka (yekî) boğazına sarılmak, mücaze sarıl-mak ~ kirin tînlîka hev (û dîn) girtlak girt-lağa gelmek, boğazlaşmak, kıyasına dövüş-mek ~ kirin tînlîkê (birinin) girtlağına bas-mak ~ lê gerandîn kalav oynatmak (bir ya-zulu değ ş kîş yapmak) ~ lê gerîn 1) e. ler-nmek, e. değmiş olmak, dokunulmuş ol-mak, talurî edîlmiş olmak 2) ellennmek, el değmiş olmak (saffîğ bozulmuş olmak) 3) kurca-lanmak ~ lê girtin tutumlu olmak (veya çavranmak), tasarruflı olmak ~ lê hatin ge-ranîlîn 1) dokunulmak, ellennmek 2) kurca-lanmak ~ lê negeriyaye 1) el değmiş, ju-saê cû değmiş (veya dokunulmuş), (hic kullanılmamış, dokunulmamış) 2) e. değ-nemiş (saffîğ bozulmamış) 3) kurcalanma-mış ~ lê negerin yüzü varîl kalmak ~ lêqu-siyayî (bir iş) eli yalsin ~ lê qusîn eli yat-mak ~ lê şun (an ji xistin) e. basmak * ez dest li Quranaê dixim ku ne ez im Kur'ana el basirin ki, ben değdim ~ lê şun gerand-în okşamak, sıvazlanmak ~ li bu kirin (bi-rine) el sallamak ~ li ber (yekî) danîn (hîr-ne) pes etmek * gelek dengbêjan li her Ew-dulê Zeynîkê dest danîn buçok halk ozau

Evdnê Zeynîkê'ya pes etî ~ li ber (yekî) qefallîp kaşırında elpençe devan durmek (birine kaşırda gûsternmek) ~ li berîka xwe xistin keseye devanmak ~ li berîkê (an ji çêbê) xistin paraya kıymak ~ li - el ele - li dînina xwe xistin ayak yolunana çkmak, küçük aptesim yarmak ~ li duxûê xistin a-yak yolunana çıkarmak ~ li hev xistû el çu-p-nyak (birin) çagırmak için birin çagırmak) ~ li pêşira (yekî) lûn eli yakasına asılmak ~ li piştî şun 1) arka çıkmak 2) sülenmek, kaşır-t-mak ~ li piştî (yekî) xistin 1) (birine) arka çıkmak 2) (birinin) sırtını sıvazlamak, itile-mek ~ li piştî xistin 1) (birin) teşvî etmek, özüllandirmek 2) itlenmek, kaşırılmak ~ li (yekî) ranebûn (birine) el kalamamak (ve-ya varmamak) ~ li ser destan hete esmanê helîan el elden üstündür ~ li ser kerdîk şur-ki söylemeye hazır edîlmüş olmak ~ li ser navşeqê sekse duşkmn olan ~ li ser navşeqê bûn sekse duşkünlük ~ li stû weranîn ku-cakarmak ~ li stûyê hev weranîn kucaklay-mak ~ tuq (an ji pûç) kirin el opanek ~ ne-çîn (işteki) 1) eli varmamak, açmak (bir şeyi yermeye kıyamamak veya verdiğine, elden çıkardığına üzülme) ~ 2) ucmak, kı-yanmamak ~ neçîn berîkê paraya oyan-mak ~ nedun (işteki) 1) el sürmenek (ila-kunmamak, değirmemek) 2) el sürmeme-k (bir işi yapmamak, ilgilenmemek) * heza êvarê dest ueda tu karî okşama kadar bir i-şe elini sürmedi ~ paç (an ji maç) karî el opanek ~ pê bûn 1) el değmek, ellennmek 2) başlanmak ~ pê hatin kîtin başlanılmak, başlanmak ~ pê karin 1) başlanmak, girişmek 2) eli değmek ~ pê nebûye el değmemiş (saffîğ bozulmamış) ~ pê nekirin 1) el sür-memek (bir işi yapmamak, ilgilenme-mek) * heza êvarê dest hi tu tîşî nekîr ok-şama kadar bu işe elini sürmedi ~ qelew girtin eli kalew tutmak ~ rakîrlin 1) el kal-dırmak (birine varmaya kalkışmak) 2) el kaldırmak (oylamak için) ~ sas bî eline sağ-lık ~ lê dan 1) el sürmek, buluşturmak 2) sı-vazlanmak * destê xwe de pişa zaroş da çu-çuşun sırtın sıvazladı ~ lê hatin dan sıvaz-lanmak ~ lê werdan el katırmak (bu işe ka-rişmak, mudahalede bulunmak) ~ û bîrd kî-şin kuşarmak, muhasara etmek ~ û çav el yuz ~ û devê (yekî) nehewin zîzına gelin söylemek ~ û lepên (yekî) ên kar in eli yor-damlı ~ û ling lê qefillandin perisan etmek ~ û ling şuştî halı vakt: ya, ya hallı ~ û nîf tar bûn deap katmak ~ û millên (yekî) gîrdêşayî ye eli ayığı (veya eli kolu) bağlî ~ û pêçî (an ji pêçîk) rawesim elerî dest gür-sün ~ û pêçî (an ji pêçîk) tar bîn 1) olme (veya ellerine) sağlık 2) ellenn dert görme-

sin ~ ü pëçiyên (te) liweşin elin kurusun ~
 û pëçiyên te (an ji we) ter bin elce (elrize
 veya elarimze) sag ic ~ ü pëçiyên xwe lê
 bîn kirin kanar alqurmak ~ ü pëçiyên (ye-
 kî) ziv û zêr dibêrlin on parnağında on hü-
 ne (veya narife) ~ ü piyên (yekî) bi erde
 ve zellağın 1) hayrete (veya hayretlere) düş-
 me, kanı donmak, şaşkınlıkta, züccük dila-
 ni yutmak 2) beyazımdan vuruluşa düşmek
 (beklenmedik bir şey karşısında olağanüstü
 bir özünü ve aşkınlığı göstermek) ~ ü piyên
 (yekî) bün (harman) eli ayığı (olmak) ~ ü
 piyên (yekî) bün welf şepê (an ji cemed) i-
 va gibi olmak (çok usonuk, donmak) ~ ü
 piyên (yekî) cemedandî bün eli ayığı buz
 kesilmek (veya tutunmak) ~ ü piyên (yekî)
 hişk bün eli ayığı buz kesilmek (veya tut-
 unmak) ~ ü piyên (yekî) ketin herê elten
 ayağtan düşmek ~ ü piyên (yekî) ketişin eli
 ayığı tutunmak ~ ü piyên (yekî) li hev ketin
 eli ayığı dolışmak ~ ü piyên (yekî) neçir-
 tin eli ayığı tutunmak ~ ü piyên (yekî) qe-
 flim çu şî gibi olmak (çok usonuk) ~ ü piyên
 xwe jê birîn (bir yenden) elin ayığına kes-
 mek (veya çekmek) ~ ü piyên xwe jê kışan-
 din (bir yenden) elini ayığına kesmek (veya
 çekmek) ~ ü piyên şîşşîşî kale-n parmak-
 li ~ wala jê derketin şîta silir elde var si-
 fir ~ ek çu şî el kudu: ~ ekî (yekî) di rûn de,
 vek jî di hilgêş de ye ku eli yagda bir eli
 halda (nîmak) ~ ê alikariyê derîjî (yekî) kî-
 rîn (birine) yardin elin uzatmak ~ ê (yekî)
 bi rûbarê (...) de şîu elan bonlarin düş-
 mek ~ ê bi tenê deng jê noyê rek el şak o-
 maz ~ ê bîkêr dice sur zikê têr beccıklî o-
 lan uc kalımsız ~ ê bîn kevir taş altındaki el
 zortunluk, mecbûn yet * heza bîkê were
 destê hin kevir e gelin ge'ne kudu şîmiz
 tasin altında ~ ê bîvanî yabartî el (veya
 kumet) ~ ê (yekî) çek (an ji şîleht) girtin eli
 silah tutmak ~ ê (yekî) çûn ... 1) kıymak 2)
 kıymak (acımasıyla öldürmek) * destê te çu-
 wa çu şî zîlanî? bu adama nasıl kıydın? ~ ê
 (yekî) dor girtin eli girmek, kendine yeter
 hale gelmek ~ ê (yekî) di ava sar û germ de
 nîm îkî elî kanda olmak ~ ê (yekî) di ava sar
 û germ de he jî îkî elî kanda (veya kızıl
 kanda) olsa * heza tu bes gazî min hîke,
 destê min di ava sar û germ de he jî ez de
 hêm sen yeter ki çağır, elin kanda olsa dahi
 gelirim ~ ê (yekî) di bin barê (yekî) de bün
 birne mecbûn olmak ~ ê (yekî) di bin çem-
 gê de başın musbet gelmek ~ ê (yekî) di
 bin çemgê (...) de bün eli koynandı ~ ê (ye-
 kî) di bin çemgê (...) de man eli koynandı
 kalmak ~ ê di bin derî de ye tu bîkîştî wê
 bîntire, nekîştî wê bîkerîse îcî arada bir
 derede kalmak ~ ê (wan) di hev de el ele (bu
 birim elin tutarak) ~ ê (wî) di kîleka (wî)

de man îkî eli bôğrûnle kalmak ~ ê (yekî) di
 rûn de he jî îkî elî kanda (veya kızıl kanda)
 olsa * heza tu bes gazî min hîke, destê
 min di rûn de he jî ez de hêm sen yeter ki
 çağır, elin kanda olsa dahi gelirim ~ ê (yekî)
 dîrêj e kolu uzun (gücu yeter, sozu geçer)
 ~ ê (yekî) germ bün eli genişlemek, eli para
 gormek, paralanmak (bînce paraya salın ol-
 mak) ~ ê (yekî) gîhîştin devê (wî) eli ekmek
 tutmak, kendine yeter hale gelmek ~ ê (yekî)
 giran bün 1) eli ağır olmak 2) vurduğu yer-
 den ses gelmek ~ ê (yekî) guvağın elini şak-
 unak ~ ê hev şîldandî 1) tokalaşmak 2) el-
 leşmek (birbirinin elini sıkarak güç deneme-
 sı yapmak) ~ ê (yekî) hişk hîbe eli kurusun
 ~ ê (yekî) hîmî (...) bün (bir işet eli yalmak,
 (bir işe) eli kırmak, eli işe yatkın duruma
 gelmek * hê destê wî hîmî girtin a zêr û çet-
 tel mecbûn dahi çatal bu, ağı tutmasına eli
 yatkınıştı ~ ê (yekî) jê derîştin el çektir-
 mek (veya çekilmek) ~ ê (yekî) jê nebûn
 1) den vazgeçinmek 2) ~ e doymun olma-
 mak ~ ê (yekî) jê ru bîm (tıpır tımlerinde)
 serbest olmak ~ ê (yekî) ji erd û esman qe-
 tin her şeyden soğunak ~ ê (wan) jî hev kî-
 rin (bularinoco) ayarmak ~ ê (yekî) jî kar
 kışandin isten el çektirmek (veya çekiril-
 mek), (işire veya gücüne) son vermek ~ ê
 jîn û mîr jî hev kîrin ev (bank) ykmak ~ ê
 (yekî) ketin her (...) elini kapturmak, kısıt-
 mak ~ ê (yekî) ketin bin çemgê (wî) eli bûğ-
 runde (veya koynandı) kalmak ~ ê (yekî)
 ketin kulav elî armut toplanak ~ ê (yekî)
 kîrin durê kelepeçyê kelepeç vurnak (tak-
 mak veya kelepeçye vurnak) ~ ê (yekî) kî-
 rin kelepeçyê eline kelepeç vurnak (veya
 rîçmak) ~ ê ku noyê gestin tê ramûşandin
 bükkenelûn eli opeçkîn ~ ê (yekî) lê ger-
 rin ~ e kıymak ~ ê (yekî) lê noçerîn ~ e kîya-
 manak ~ ê (yekî) lê quşin (bir işe) eli kırıl-
 mak (eli işe yatkın duruma gelmek) ~ ê (ye-
 kî) lê vebûn eli alışmak ~ ê (yekî) li ber
 guhê (wî) bün eli şakağında (olmak) ~ ê (ye-
 kî) li ber rûyê (wî) bün eli şakağında (ol-
 mak) ~ ê (wî) li malê (wî) gîrtiye kor kut-
 lan bile vazgeçinmek ~ ê (yekî) li ser hev
 bün 1) boş oturmak 2) (harman) işi gücü ol-
 manak, işiz gıcır olmak ~ ê (yekî) li ser
 hev man boş kalmak, avare kalmak ~ ê (ye-
 kî) maç (an ji paç) kîrlin elin üpmek ~ ê
 nûn bîşkên ellerim kîrlisn ~ ê min li dawa
 te he sana sığınışım ~ ê nîrov jê nebûn ~ e
 doymun olmanak ~ ê nîrov jî wê derê ne-
 bûn bir yere doymun olmanak ~ ê nîrovan
 (metriyan an ji hîsanên) pê nebûye mezo e-
 li deçmeniş (veya dokumanış) ~ ê (yekî)
 ne hevalê (wî) bün eli uzun olmak ~ ê (ye-
 kî) ne hevalê (wî) ye eli uzun ~ ê (yekî) ne-
 çûn (iştekî) eli vartınmak (veya gîtin-

ayekî -ê (yekî) necûn malên (wî) malum bi yanamûs -ê (yekî) neqûştin devê (wî) dik: yekûn bi araya gelînemekî -ê neyê gestin ê (wî) rûnîsandûn hukemecîgî elî opersin -ê (yekî) pere dîtin elî perz görnec -ê (yekî) pê neşekîna 1) rahat duranmanek, araye burayî elkarê 2) arazîlik, yaşnak -ê (yekî) ramûsandûn e îwî opnek -ê reht li ser zîkê (êr e çalîşan ne kalman -ê reht li ser zîkê birê) ye çalîşmayan ne kalî -ê (yekî) tîna jî sîbê) salam doğm (veya karî) -ê tal li ser zîkê birê) ye çalîşmayan ne kalî -ê (yekî) te re ç) ağırdan gelsin ardina komî 2) serbest -em -ê te beşê 1) elerî dîtin gumêna 2) elerî sağık -ê (yekî) (an jî we) sax be (an jî) bîrî elerî (elîrîze veyî elerî) zîkê sagik -ê tal li ser zîkê birê) ye çalîşmayan ne kalî -ê tenê deng jî nayê tek elî saklamaz, bu çarî neç: vey -ê tenê neçê ser xwîrîne însan tek başîna yaşayamaz, veyrekerî bîle ta şîmîz -ê (yekî) teng hîm elî sakîkê elîmek, dardî kîlmek -ê (wî) tîje garîs be deşîkê 1) jê nukeve (an jî nîrî) 1) ağız vîrsan dîman, veyreç (pek çarî) -olanlar içın söylenir 2) yağımlı olsa kîmsenî ta şîma dîşîmîz -ê (wî) tîje garîs be nîhîle teneyek jî bîrîje yağımlı olsa kîmsenî ta şîma dîşîmîz (veya yağımlı) -ê (yekî) tîje garîs be tu bîhe-jîni kîlek jê nukeve ağız vîrsan dîman, veyreç (pek çarî) -olanlar içın söylenir -ê tu nîkîrî gez bîkî maç bîke hukemecîgî elî opereçîşî -ê tu nîkîrî gez bîkî tu yê maçî bîkî bîkîlmeyan elî opîlîm -ê vîla deng jê neçê an elîrî sîstî çîkmîz -ê vîla Şerê Rîî be deng jê nayê bîr elîrî sîstî çîkmîz -ê wan jî hev kîrîm 1) burhîrîden ayîrîmîk, kîymîk -ê we ter bîm 1) elerîze sağık 2) elîrî dîtin destîgî -ê (yekî) weşîm elî rîkîlî veyî kulagî) koşmak, seğıkîm bî-hîl olmak -ê wî hîsekîne, pîyê wî nîsekîne (pîyê wî bîsekîne qûna wî nîsekîne, qûna wî bîsekîne serê wî nîsekîne) elî dîrîsî aya-ğî dîlmîz -ê wî jê re ye fa lî mîltîm, bîşîmî buşîk -ê xîlîrî li ser zîkê tîr e çalîşan şîkîlmîz -ê xwe avêlîm (yekî) seğımek * tu destê xwe bîrîyêjî kî em wî jî re bîxwîzîm kîmî neçerîm emî şîmî şîyîmî -ê xwe avêlîm çî pî re hatîm tîlîtuğîmî koşîmîk -ê xwe avêlîm daw û pîşî (...) avîklîmîmî koşîmîk -ê xwe avêlîm pîşîra xwe û jê re hayê kîrîm (bîrîmî) yağı şîkîmek -ê xwe avêlîm şîyê (yekî) kolîrîmî boymîmî dolî-mîk -ê xwe bî rîyêkî (...) nekîlmî tuymî (veya kîlmî) dokîmîmîk -ê xwe bî rî xwe de berdîm vîzgeçmek -ê xwe bî rî xwe de berdî elîrî yekîrî -ê xwe bî ser de anîm yîrdîmî bîrîmîk, ya dîm elîmî a-zîmîk -ê xwe bî ser de weşîmîmî (bîrî) tîhîlîrî savîmîk -ê xwe bîrîmî kîrîm 1)

elîrîm kîldîmîk 2) elî kîldîmîk (bîrî) vîrîmîyê kîkîşîmîk -ê xwe dîrîyêjî xelîk nekîrî (bîrî) elîrî vîrîyê kolîşîmîk -ê xwe dîm (tîyêkî) dokîmîk (elî rîrîmîk, tî-mîrî etîmek) * destê xwe nedî sobîyê, (tu de destê xwe bîşewîrî) sobîyî destîmî, elîmî yağımlî -ê xwe dîm ber (...) yîrdîmîmî bu-şîmîk -ê xwe dîm ber burî (yekî) (bîrî) yîrdîmî koşîmîk, yîrdîmî şîmîk -ê xwe dîm berê tîrîmî dîvîmîmîk -ê xwe dîm ber gîhê xwe elîrî kîllîgîmî etîmî -ê xwe dîm hev 1) tîkîlmîmî 2) elî ele vîrîmek (yîrdîmîmî) -ê xwe dîm ser (...) elîmî tîmîk (kîrî) tîkîlmî bulîrdîmîk -ê xwe dîm ser wîjîlîmî xwe û gîlîm (bîrî) an jî qîrîrî xwe dîm elîmî kîlîmî (veya vîrdîmîmî) koşîmîk (sîşîlmîk, dîşîmîmî veyî hukîlîrî vîrîmek) -ê xwe dîmîmî ser serê (yekî) bîrîyê kolîkîmî gerîmek (yekî) dî -ê xwe de gîvîştîm (bîrî) avîmîmîmî îçîmî tîmîk -ê xwe dî avî serê şî germî tîmî Xwedê de nekîlmî elîmî sîkî sîdar seğık şîyî seğımîmî -ê xwe dî her rîyê (yekî) dîm gîrlîmî olîmîk, gîrlîmîmî hev tîmîk -ê xwe dî serê (yekî) dîm gîrlîmî neşî etîmek -ê xwe dî serê dîm gîrlîmî hev etîmek -ê xwe dî serê dî bîrîmî tîmîk -ê xwe dî şîyê hev re bîrîmî û anîmî hîrbîmî sarîmîk -ê xwe dî şîyê (yekî) re bîrîmî (bîrî) sarîmîk -ê xwe dî xwîrî dîm (an jî we) dîm elîrî kîmî bulîmîk -ê xwe dîvîyê zîr dî destî de dîhe xwîrî elîmî tîmîmîk olîr (veya anîmî yağışî elîmî hakîr çîşîmî) -ê xwe dîrîyêjî hev kîrîm 1) tîkîlmîmî 2) bîbî-mîyê yîrdîmî elîmî azîmîk -ê xwe dîrîyêjî (...) kîrîm 1) (bîrî) elî azîmîk, kolîrîmîk * çî mî destê xwe dîrîyêjî loşî mî dîkîmî * çî ye îşîmîmî boymîmî elî azîmîmî 2) elî azîmî-mîk (yîrdîmî etîmek) * hewcedîrîyî me bî yekî (tu) destê xwe dîrîyêjî me bîkî, heye bî-ze elî azîmîmîmî mî geşî -ê xwe dîrîyêjî (ye-kî) kîrîm 1) (bîrî) elîmî azîmîmî 2) (bîrî) yîrdîmî elîmî azîmîmî -ê xwe erele kîrîm bî-hîrî çîhîk tîmîk -ê xwe hejîndîm bîyî hîyî etîmek, elî şîlmîk -ê xwe hîlmîmî elî kîldî-mîk (bîrî) vîrîmîyê kîkîşîmîk -ê xwe hîlî-dîm elîmî kîldîmîk -ê xwe jê kîrîm 1) -len vîzgeçmek 2) rîhîmî rîhîmî hîrîmîk -ê xwe jê kîşîndîm (bîrî) seğıdîmî elîmî etîgîmî çîkîmî * destê xwe jî şîyîsîte kîşîndîyê vîyîsîtîmî e îwî etîgî mî çîkîmî -ê xwe jê re dîmîmî ser hev (bîrî) boymî, etîmek -ê xwe jê şîşîmîmî (bîrî) elî vîşîmîk -ê xwe jî şîşîmî Xwedê neçîrîndîmî Aşîhmî îpîmî şîmîk sarîmîk -ê xwe jî etîkî (pîyîwîmî an jî we) fîyîyî) xwe kîşîndîm gîvîçîmî şî-yîmîk -ê xwe jî kar û harê drîyîyê kîşîmî-dîm dîrîyîndîm elîmî etîgîmî çîkîmî -ê xwe jî (yekî) kîrîm (bîrî) rahîmî bulîmîk -ê xwe

destarhîrî *mîvêr* el değirmeni kullanan kimsesiz

destarlık *m* el değirmeni -ê qehweyê kahve değirmeni

destarî *m* kanallık elte

destarok *m* el değirmeni

destay *m* 1. aptes (ıtır yapma ve kalın bağırsığı boşaltma) 2. tuvalet - lê teng bûn 1) sıkışmak (apresi gelmek) 2) köşeye sıkışmak, zorlanmak - lê teng kirin 1) ağır (birinin) apresini vermek (azın) apmak 2) köşeye sıkıştırmak destay -a biçûk kaçık aptes -a (yekî) elin işi, olmak -a (yekî) hatin apresi gelmek (weya olmak), tuvaleti gelmek, sıkışmak -a (yekî) lê teng kirin köşeye sıkıştırmak -a mezin büyük aptes -a mezin a (yekî) hatin büyük apresi gelmek -a mezin kirin deli hacet etmek, yestehlemek -a (yekî) ne awey bûn aptes: gelmek (weya olmak) hacet olmak, sıkıntı olmak -a (yekî) ne awey a hacet: olmak, ayak yoluna gitmesi gerek -a (yekî) nehatin wey aptes: kaçmak -a (yekî) teng bûn 1) aptes: gelmek (weya olmak), sıkışmak 2) sıkışma, zorlanma (ortasına vb. yan) -a (yekî) teng e hacet: olmak, ayak yoluna gitmesi gerek -a xwe kirin apresini yapmak, hacetini yapmak -a xwe ya biçûk kirin küçük apresini yapmak -a xwerû küçük aptes -a xwerû bi xwe de berdan altına kaçınmak -a (yekî) zor danê apresi gelmek, sıkışmak

destava biçûk *m* küçük aptes

destava mezin *m* büyük aptes

destavêj *m* saldırgan, mücazviz

destavêjî *m* saldırganlık, mücazvizlik

destavêllî *m* 1. yapışma (bir şey, eline alma) 2. sıkıntılık, fecavez etme (kamuşu) saldırma sarkıntılık)

destaygeh *m* abdesthane

destaygirtî *m* apdestî

destaxhatin *m* sıkışma, apresi gelme

destay hatin *m* ağır sıkışmak, apresi gelmek

destavok *m* çocuk bızınlığı

destavêjî *m* ayak yolu, lela tuvalet

destavxane *m* abdesthane, ayak yolu, hacet yeri, tuvalet

destay *m* yordamlılaşma

desthazin *m* eli bilezikli

destûbê *m* 1. peş nat 2. el emeği

destheja *m* del savurgan, tutumsuz, musrîf

desthelaj *m* del savurgan, tutumsuz, musrîf

desthelajî *m* savurganlı, tutumsuzluk, musrîflik

desthelatî *m* savurganlık, tutumsuzluk, musrîflik - kirin savurganlık yapmak

desthelaw *m* 1. savurgan, savruk, tutumsuz, musrîf 2. havarda (yekî) çim para baranmaktan çekinmesiz kirise) 3. eli ara varmayan - bûn 1) savurgan olmak, tutumsuz ol-

mak 2) havarda olmak 3) eli ara varmamak

desthelawane *w* 1. savurganca, tutumsuzca 2. havardaca

desthelawî *m* 1. savurganlık, savrukluk, tutumsuzluk 2. havardalık - kirin 1) savurganlık yapmak, tutumsuzluk yapmak 2) havardalık yapmak - nêrdîrî idaresine balmek, tutumlu davranmak

desthelawbûn *m* 1. savurganlaşma, tutumsuzlaşma 2. havardalaşma

desthelawê bûn *m* ağır 1. savurganlaşmak, tutumsuzlaşmak 2. havardalaşmak

desthelawîkirin *m* 1. savurganlık etme 2. havardalık etme

desthelawî kirin *m* ağır 1. savurganlık etmek 2. havardalık etmek

destbun *w* deve ipi

destbend *m* kolpaçe

destbet *m* delî keli ~ nişan dan keli göstermek

dest berdan *m* 1. el çekme 2. terzî etme 3. savurgan olma

dest berdan *m* ağır 1. el çekmek 2. terzî etmek 3. savurgan olmak

destberdayî *m* savurgan

destberdayî *m* savurganlık - kirin savurganlık yapmak

destberî *m* zellîlik, ketalet - dan ketalet vermek

destberkerî *m* 1. eli sakat 2. omuz çarşız

destbest *m* desubeste

destbestê *m* eli bağı, epeyce

destbestebûn *m* eli bağı olan, elpeyce vîta..

destbestî *m* eli bağı

destbêr *m* kar küreği

destbîlaxatî *m* bilezikli

dêstbîlhevket *m* 1. eli hareketli 2. wey ugrulu

destbîdest *m* bîden, yekten

destbîemel *m* elçün, ön pîrmağında ön hîzerî (wey narîf)

destbîlhevdayî *m* (birbirine) el vanna, dayanışma

dest bî hevdan *m* (berbirine) el vanna, dayanışmak

destbîlîne *m* eli kınab

destbîkar *m* becerikli, asala xîî mahîr

destbîkaxane *m* mahîrîne

destbîkarî *m* becerî, maharet

destbîkarî *m* beceruklîk

destbîkewrî *m* 1. eli taşlı 2. wey balanesî hîzerî kîne

destbîkêr *m* 1. eli s tuva 2. eli uz, eli se yakın, becerikli, mahareri - bûn eli işe yakın

destbîkêrî *m* el uzluğu, el vatkîlîğî, beceruklîk

destbîra *m* destbîrak

destbîrak *m* delî 1. almet kîrdeşî, kan kîrdeşî 2. musîhîp 3. kînkîn

destbirakî bir destbirakî

destbirakî *el* eli, el kardeşliği, kan kardeşliği
2. musahiplik - dan hev kan kardeşi olma-
ya karar vermek

destbirakî bir destbirakî

dest birin xwe *êw* 1. el kaldırmak (birine
vurmaya kalkışmak) 2. (bir işe) girmek, iş-
e koyulmak, teşebbüse geçmek (bir şeye
girmek, bir işi yapmaya koyulmak) 3. tep-
kede bulunmak, harekete geçmek 4. karşılık
vermek, karşı koymak (veya gelmek), hoş
dunmamak (birinin yaptığını karşılık olarak
bu hareketle bildirmek)

destbiser *el* rehin

destbiserî *el* rehincik

destbişiv *el* (êb) sepyê

destbiser *el* bîlên sapî

destbişer *el* ugrêlê

destbixwîn *el* ele kanî, xatûl

destbixwînî *el* eli xanîlık

destbîzor *el* kazancî iyî olan

destbombe *el* el bombasî

destburî *el* bir kişisen, u vekalet, ni kullanna

destberîn *el* a ferma

dest berîn *êgê* a ferma

destbûrî *el* sözi uddiye alimayî u, sozê u o-
nem verilmeyen

destcerî *el* eli çabuk

destcerîbî *el* elcudusluğû

destcomî *el* dibek toknaxê

destçep *el* solak

destçepî *el* solaklık

destçipikî *el* eli çabuk

destçipikî *el* eli çabuk olma

destda *adêr* destekleyer:

destdan *el* 1. ellenc, el sûrme, dokunma 2. el
verme 3. yakışık alma 4. kuralama 5. tah-
rîf, hozma, kalên oynatma

dest dan *êgê* 1. ellenc, el sûrme, dokun-
mak 2. el vermek 3. yakışık almak 4. kural-
lamak 5. tahrîf etmek, bozma, kalên oy-
natmak

destdanî *el* 1. dokunma 2. *ayvîn* dokunul

dest dan hev *êw* 1. tokalaşmak 2. yardımlaş-
mak, (birbirine) el uzatmak, yardıma olmak
3. birbirini desteklemek 4. alleşmek (pacur-
lukta birbirine el verip anlaşmaya gilişmek)

dest danî serê *êw* 1. azcetmek, musadere
etmek 2. üstüne yalmak, üzerine oturmak,
zaptetmek

destdaî *adêr* vaandê, destekleyen, taraflar -
girtin yandaş tutmak

destdayî *el* 1. elverişli 2. ellenc, dokunul-
muş 3. kurallanmış 4. tahrîf edilmiş, kalên
oynatılmış olan

destdayîbûn *el* elverişlilik

destdayîn *el* 1. allemiş, el sûrüs, dokunmuş 2. el
veriş 3. yakışık alma 4. kurallaşmış 5. tahrîf
edilmiş, bozma, kalên oynatma

destdayî *el* destekleyicilik

destdeamayî *el* elde kalmış rapon * malên ku
destdeamayî tîne nîfirnêe lanon malatî geli-
rip satiyor

destdêr *el* dakuman, el sûren

destdêrêj *adêr* 1. eli uzatıp, güçlü kudret sahi-
bi, zer-ha * tu *ml* roveki destdêrêj î, destê te
dîgîhîje her derî elin uzun, her yere ulaşır-
sa 2. etkili, erk sahibi 3. husuz, dalge ila-
rından habersiz bir şeyler alana huytu olan
kimse) 4. sarkıntılık, tecavüz, tassalut -
(yekê) kîrlin 1) sarkıntılık etmek 2) tecavüz
etmek

destdêrêjayî *el* 1. güçlülük, kudret 2. etkili-
lik 3. tecavüz (başkasının hakına el uzatma)

destdêrêjî *el* 1. sarkıntılık, tassalut 2. tecavüz
(başkasının hakına el uzatma) 3. etkili-
lik, kudre:

destdêrêjîkêlê *el* 1. el uzatma 2. sarkıntılık
etme 3. tecavüz etme (başkasının hakına el
uzatma)

destdêrêjî kîrlin *êgê* 1. el uzatmak 2. sarkın-
lık etmek 3. tecavüz etmek (başkasının haki-
na el uzatmak)

destdêrêjkî *el* pens, pense

destdêrêjkar *adêr* tecavüzcu

destdêrêjkarî *el* tecavüzcülü-
k

destdêrêjkerî *el* tecavüzcülük

deste *el* 1. deste (cinsleri aynı veya birbirine
yakın olan şeylerin bir arada bağlanması,
deme) * desteya qeleman kalên destesî *

desteya îskambîlê skambîl destesî 2. *wee*
deste (cuk) * jî berîya xwe desteyek pere
derxist cebinden bir deste para çıkardı 3.
bağlam, deme, tutam (hukî ve çiçek bağla-
ma) 4. buket (çiçek demeti) 5. takım, kostüm
(takım elbise) * destek cil jî min re bûkêre
hava bir takım elbise salin al 6. işk takım
(hölüğü oluşturan birliklerden her biri) 7.
grup * gel deste deste li dora wî konî bûye
halk etrafında grup grup toplaşmış 8. ku-
tul, heyet * desteya şewrê danuşmî kurulu
9. parti (bu bitirîlî oluşturan parti, kısım)
* jî me re desteyek mal hîşîne bûze bir par-
tî mal gönder 10. posta (takım, kul) * destey-
ya karkekan bi dorê dîxobîttin işçi postala-
rî nöbeleşe çalşıyorlar 11. kabza 12. adet
(beşli işk paket) 13. adet (altılı paket) *
desteyek şîşe hêde min hava bir adet bar-
dax ver - - deste deste -ya hemdûhariyê
(an î dîşaplîne dîşaplan kurulu -ya bişêran
seçerîer kurulu -ya bişêriyê seçici kurul
-ya dîdmemdan lîskom heyetî -ya dîdwe-
riyê (an jî edaletê) adalet komîyonu -ya
hibbijartîne seçim kurulu -ya hibbijartîne
ya bîllînd yüksek seçim kurulu -ya nişîs-
ran wîzî kurulu, talan heyetî -ya nişîs-
riyê soruşturma kurulu -ya pişkîrtîne

(venêranê an jî soraxê) tefes kurula -ya
qanûndanênê yasama kurula -ya ra wêjka-
riyê (an jî şewitîrtîyê) dîwana kurula -ya
rêveberiyê (an jî korpêrtiyê) yew jî an kurula
-ya venasînê (an jî kesê) jê kesut kula
-ya vembartînê (an jî pişklîwî) demet eme
kurula -ek goşt lê kêm bûn tek eksîşîgî b-
1.2 zayil olmak dest -sêke dînê tekerdîr

destêher (II) *mêw* 1. keşî, garantsî 2. yûke-

mer, üstlenme

destêher (III) *mêw* rehîme

destêberî (I) *mêw* 1. keşî lîc, garantîrlîk 2. yûk-
lemîrlîk, üstlenîrlîk 3. güvence, garanti, tem-
inat - dan güvence vermek - dan (yekê)
(bir şey) garanti etmek - awestîj güvence
istemek

destêberî (II) *mêw* rehîm

destêberîlî *mêw* 1. keşîrlîk, garantîrlîk 2. yûke-
merîrlîk, üstlenîrlîk

destêberkîrî *mêw* güvenceli, garantîrlî

destêblîjêr *mêw* seçer kurul

destêbîra *mêw* destbîrak

destêbîrak *mêw* 1. ahret kardeşî 2. müşahîp

destêbîrakî *mêw* 1. ahret kardeşîgî 2. müşahîp-
lîk

destêbîrarî *mêw* 1. ahret kardeşîgî 2. müşahîp-
lîk

destêcanî *mêw* dibek takmağî

destêdengbêj *mêw* kora

destêdest *mêw* dest bi dest

destêdêr *mêw* mecburî salama

destêdêrkîrî *mêw* çabuk salama

destêdêr kîrî *mêw* çabuk salamak

destêdûr *mêw* kontrolden uzak elar

destêgelî *mêw* 1. tezgah 2. imalathane

destêgir *mêw* 1. yardımcı destekleyici 2. ha-
na (kolay an arka çıkan)

destêgarîk *mêw* eldivan

destêgul *mêw* güldere buket

destek *mêw* 1. destek, dayanak (mesnet) 2. destek
(yardım) 3. jê destek (bu birlik için sağla-
nan yardım veya koruma) 4. ayak, tutacak,
kol (bir şeyin tutulacak yeri) - dan herê

desteklemek (destek koymak) - hatin kirin

desteklenmek ~ jê gîrlin destek gortek

(kesek) ~ kirin (birinden) marf olmak ~ lî

xistin desteklemek (destek koymak) ~ jî

berê hatin xistin desteklemek - jî ber xis-
tîj desteklemek (destekle desteklemek)

destekar (II) *mêw* elîç

destekar (III) *mêw* 1. destekleyici 2. yardımcı

destekarî (I) *mêw* müdahale, el sürme

destekarî *mêw* 1. destekleyici 2. yardımcı

destekdar *mêw* 1. destekli 2. destekleyici

destekdarî *mêw* 1. destekleme 2. destekleyicilik

destekerî *mêw* destekleyici

destekerî *mêw* destekleyicilik

destekgir *mêw* destekleyici

destekgirî *mêw* 1. destekleme 2. destekleyicilik

destekîrlî *mêw* 1. destekleme 2. destekleme

deste kirin *mêw* 1. desteklemek 2. desteklemek

destekîrî *mêw* 1. destekli 2. destekli, destekli

destekker *mêw* destekleyici

destekkerî *mêw* destekleyicilik

destekkirin *mêw* 1. destekleme 2. destekleme

(yardım sağlama)

destek kirin *mêw* 1. desteklemek 2. destekle-

mek (yardım sağlamak)

destekkirî *mêw* destekli

destemêl *mêw* elî çê yekta, elî uz, hecerîklî -

hûm elî çê yalmak, elînden çî çê gelmek

destemêllî *mêw* elî yekîrlîgî, elî çîlîgî

destemê *mêw* edae

destemotî *mêw* ardaç k

destenan *mêw* sonuna bezer yastî etmek

desteng *mêw* 1. sıkışık müddî olmak sıkışık

duruma olan: * ez van rajan desteng im,

çend raj bi şûn de ez deyê kwe bîlîm nu-

be? bu aralar sıkışığına, borcumu süra öde-

sem olm adî? 2. emm

destengbûn *mêw* sıkışma, başı daralmak, darlaş-

mak (para yönünde darlığa düşmek)

desteng *mêw* bîçê sıkışmak, başı daralmak,

darlaşmak (para yönünde darlığa düşmek)

destengbûyî *mêw* sıkışık, başı daralmış olan

destengbûyîn *mêw* sıkışma, başı daralmak, darlaş-

mak (para yönünde darlığa düşmek)

destengî *mêw* darak, sıkıntî, sıkıntîk (geçim

darlığı, geçim zorluğu, parasızlık) - lî

çêhîjî darlaşmak, dara gelmek, mecbur ol-

mak -ya perezan olîm para darlığı (dî) - jê

de bûn sıkıntıda olmak

Destengî lî çêbûn çêw darlaşmak

destenîk *mêw* elînden bir şey gezmeyen, fakîr

destepeys *mêw* çîmlîclîk

destepirtûk *mêw* elî kîrî

destepostî *mêw* saklama, hasnallî etme

destepostî kîrî *mêw* saklamak, hasnallî et-

mek

desteqalme *mêw* kîrî: sapî

destere *mêw* resere

destêrêjî *mêw* tarîma

desteser *mêw* 1. müsadere, el koyma 2. *mêw* müsa-

de, e edilîrêç, el kanulmuş olan 3. *mêw* zorba,

el koyma 4. *mêw* tutuklu

desteserî *mêw* 1. müsadere, zor alma 2. jê çêç 3

- kirin haczetmek

desteserî kîrî *mêw* 1. müsadere etme, el koyma,

zor alma çarpma 2. bloke etme 3. haczetme

4. tutuklama

desteserî kîrî *mêw* 1. müsadere etmek, el koymak

zor almaya çarpma 2. bloke etmek 3. haczetmek 4. tutuklamak

desteserîkî *mêw* 1. müsadereci, el kanulmuş 2.

hacizli, müsadereci 3. tutuk o, tutuklanmış o an

destestranbêj *mêw* kîrî

desteval *mêw* elî üm

destlikski *w* 1. eli ağırlama 2. sınırlılık
destlini *m* el ağırlıklığı
destik (I) *m* bir kız çocuğun oyunu
destik (II) *w* el, elcik -ê yeki jê de bûn bir işte pormayı olmaq
destik (III) *w* 1. tutacak (mütlük el bezi) 2. tutak (bu şeyin tutulacak yeri) 3. tutamaç, tutanak (bu şeyin tutuldu çekilebilen yer, tutulacak) 4. halçak, kabza 5. dibek kaşu fi. el (baza nesne ve araçlarda tutmaya yararayan bölümü) * destikê derf kapı eli 7. kul (muklede tutup çevirmeye veya çekmeye yararayan ağaç veya metal parçası) 8. kulpi (kapıların halka bakımında; tutacak yer) 9. sap teteri (çim) 10. balbağ tokası 11. ellik, eldiven 12. kabza, karasaban kabzası 13. sap (kazma sapı gibi) 14. deste (femleci aynı veya birimce yakın olan şeyler; bu arede bütülanesi, demet) 15. deste (kurumulus tüpün yapraklarını üstüste koyup deste haline getirme; 16. *nâfir* kukla * *ew destikûm xalk û aletênê* ne onlar el aletleri kuklaları -ê *ew* kaza saban kabzası -ê *derf* kapı kolu
destikê *ent nê* karasaban kabzası
destikê destarê *w* el değirmeni tutacağı
destikê vîtesê *nê* vîtes kote
destikêv *nêw* desteleyici
destikêvî *nê* desteleyicilik
destikêvîtin *m* desteleme
destikêvîtin *nê* destelemek
destikêvîtin *w* destela, (destelenmiş olan)
destifem *nêfir* 1. hizmetkâr, hizmetçi 2. besledê, sağacı
destirmanî *w* 1. hizmetkarlık, hizmetçilik 2. beslemelik, sağacılık
destirmanîv *nê* destirmanî
destî (I) *w* eldiven
destî (II) *w* 1. sap * destiyê kuling (kazma sapı) 2. kabza, tutak * destiyê kêrê boçak kabzası 3. kol, sap (muzik aletlerinde) 4. kulpi (kan arın halka bakımındaki tutacak yer) -yê kêrê kurek sapı 5. deste, ukri desesi
destikêvî *m* kurek sapı
destihvir *nê* halba sapı
destioê *w* küçük testi
destcomê *w* dibek tesnağı
destidar *w* sapı
destihesin *w* demir sap
destikêvîtin *nê* kazma sapı
destimêvî *m* vîbu sövî
destimer *m* bel küreğ, sapı
destimê *m* imza
destimevî *nê* kazma sapı
destizvî *nê* giymiş sapı
destjebetîn *nê* vazgeçme
dest jê berdan *êw* vazgeçmek
destjêbetîn *m* alkayı kesme
dest jê birin *êw* alkayı kesmek
destjêbetî *nê* 1. eli uz. maharetli 2. yiğit

dest jê hilgirtin *êw* yaranlanmak
destjêkêştandin *w* 1. vazgeçme, istifa etme, el çekme 2. (birini) rahat bırakma 3) terk etme (olma) -*w* *xwe dan* istifaya başlamak
dest jê kişandin *êw* 1. vazgeçmek, istifa etmek, el çekmek 2. (birini) rahat bırakmak 3) terk etmek (ölmek) * *wi dest ji me kişand* bizi terketti (öldü)
dest jê nebûn *êw* 1. muhabbetine dayımı almadımak 2) vazgeçmemek
destjêvîdîn *m* 1. (bir işten) el yaktıma, el çekme, vazgeçme 2. umudunu kesmek
dest jê xûştin *êw* 1. (bir işten) el yılmak, el çekmek, vazgeçmek 2. umudunu kesmek
destkar (I) *w* el işi, el yapımı -ê *gawran gawur* sarı
destkar (II) *nêfir* 1. yönetici 2. müdabaleci, karışıcı
destkarî (I) *m* el işçiliği, el yapımı
destkarî (II) *m* 1. yöneticilik 2. müdabale, karışma
destkarîlêbûn *m* 1. el değane 2. müdabale edilme, karışılma
destkari *êê* hîn *êw* 1. el değmek 2. müdabale edilemez, karışılmak
destkarîkêvîtin *m* 1. elleme, dokunma 2. karışmak, müdabale etmek
destkari *êê* kirin *êw* 1. el emek, dokunmak 2. karışmak, müdabale etmek
destkêvîtin *êw* destkolu
destkêvî *nêw* destkeli
destkere *nê* terkere
destkêvîtin *m* 1. elde etme 2. kazanma, ele geçen şey
destkêvî *w* 1. karışık, karışık 2. edip, edirme 3. mümasale, elde edilmiş sonuç 4. *nê* ediliş, kazanuluş
destkêvîtin *nêw* destketin
destkêvî *nêw* destketi
destkêvî *nê* bir kul motatı
destkêvî *m* el alışkanlığı (uzluğu veya yalvanlığı)
destkêvî *m* 1. elle çekme 2. eldiven 3. uyer ve serinin arka tarafında bulunan kulpa diğer yük hayvanların yuları bağlama durumu 4. pulluğun şasesi 5. *nê* el çeken, vazgeçen -ê *xwe kirin* yedeğinde götürmek
destkêvî *w* 1. elle çekme 2. yardım 3. el çekme, vazgeçme
destkêvîlêvîtin *m* elle atı çekme, yüdüme
destkêvî kirin *nêw* elle atı çekmek, yüdüme * *nêspê xwe destkêvî kir atını elle çekti*
destkêvî *nêw*er mukaddas kısıtlı, fakir
destkêvî *m* fakirlik
destkêvî *nê* 1. el yapısı, el işi 2. yapı (bir kimse, bir kurum). Yapısı, oluşuma, meydana gelme) 3. el becerisi -ê *evdan* kul yapısı
destkêvî *nê* yapay, suni
destkêvîtin *m* el etme

dest kərlər *deh* el etmək
 destkəri *deh* el qa. el eməq
 destki *deh* mayasız ekmək
 destkiş m güclü yapılıb yardım
 destkni m elle eşələmə (veya kəzmə) ~ kərin
 elle eşələmə (veya kəzmə)
 destkuy *deh* maddə
 destkuvt *deh* fakir, imkanları kısıtlı
 destkuvti m fakirlik
 destlep m el eməq
 destlepi *deh* zar zor gəzmə, kəmə
 destlənk m 3. el yorğama 2. el e sakalaşma,
 veyə dirvügnə
 destlez *deh* cü çöbək olan
 destlezi m el çabaklığı
 dest le anin *deh* bəv kəsməklərək, kollarını
 dolayaraq kəsmək
 dest le bərtin *deh* kəyilmək
 destliədan *deh* dökümə
 dest le dan *deh* dökümək
 destləgey *deh* kərəcləyən
 destləgeyərən m 1. ellənə 2. oxşama, sıvaz-
 lama 3. kərəcləmə 4. təhrif etmə, bözmə,
 kəlmə oynatma 5. kəymə 6. dökünmək (kə-
 çirmə)
 dest le gerandin *deh* 1. ellənək 2. oxşamaq,
 sıvazlanmaq 3. kərəclənmək 4. təhrif etmək
 hözmək, kəlmə oynatmaq 5. kəymək 6. dök-
 künmək (kəçirmək) * lələ kəy dest li vən
 kəçizən nəgerinə bu kağıdın kərəse dök-
 künməsin
 destləge rin m 1. ellənən, ellənən 2. sıvazlanın
 3. təhrif edilən, kəlmə oynadılan 4. eli tut-
 ma, eli iş görmə
 dest le gerin *deh* 1. ellənək 2. kərəclənmək
 3. təhrif edilənək, kəlmə oynadılmaq 4. eli
 tutmaq, eli iş görmək
 destləgirtin m 1. məzəl kəlmənin, tutarılu
 dəvranına, təsarruflu olmaq 2. təsarrufl etmə
 dest le girtin *deh* 1. dəyəli kəlmənin, təsarru-
 lu dəvranmaq təsarruflu olmaq 2. təsarruf
 etmək
 destləgirtin *deh* tutarılu, məzəl
 destləgirtin m tutarıllıq
 dest le hejəndin *deh* bəy bəy etmə, oğula-
 nmaq
 dest le ketin *deh* 1. dökünməni etmək 2. təhrif
 edilən olmaq
 dest le kəfədn *deh* kəsməklərək, kollarını
 dolayaraq kəsmək
 destlənegeriyayf *deh* basit, el dəğənmiş, kulla-
 nılmamış
 dest le negerin *deh* eli tutmaq, iş görmə-
 mək
 destlənegirtin *deh* tutarsız
 destlənegirtin m tutarsızlıq
 destlənekət *deh* fakir, dökülməmiş, el dəğ-
 nemiş
 dest le pelandin *deh* elle yeklənmək

destləpələndi *deh* elinə eçək eli dəğənmiş (kə-
 dini)
 dest le rəhün *deh* 1. (birnə) eli kəlməyə 2.
 çəlməyə istəğni dəymək
 dest le rənehdin *deh* 1. (birnə) eli kəlməyə
 2. çəlməyə istəğni dəymək
 destləvebülvi *deh* el yəkmə, bəz işləmiş olan
 dest le xistin *deh* el bəsmək * dest li Qurən
 xist Kurən'a el bəstə
 dest li tər vəğiftin *deh* (birnə) elini açmaq
 dest li bərik xistin *deh* elini cəbuc etmək,
 parayı sifəslmək
 dest li doşinə xistin *deh* ayak yoluna çəkmək
 destləmə *deh* destləmək
 destləsər *deh* hənəyə nişdə, kəlməyə a tərtdə ol-
 an
 destləsər *deh* el pəncə dəvən
 destmə m 1. mənzil 2. el bəzi 3. vəğni həfif
 kəlmə → (an ji sər destlə) sərtdən 1) el us-
 tədə tətəllən kəlmə 2) həlif kəlmə → sər
 destən sərtilər soydan kəlmə
 destməli kəçiz *deh* pəncə
 destməli sər *deh* baş örtüsü
 destməlgir *deh* pəncə tutan
 destməlik m pəncə
 destməli *deh* destməli
 destməz m 1. cəzi 2. el eməq * mə deli tül-
 yən destməziyə də el eməq bərək on oğil-
 yən vordik
 destməvəl *deh* dökülməz
 destməvəli m dökülməzlik
 destmədan m 1. el eməmə 2. yəkməmə, ya-
 kışmaq alınmaq 3. dökülməmə, el sərmemə 4.
 uyğunsuzluk
 dest məlin *deh* 1. el vermək 2. yəkmə-
 nək, yəkişək alınmaq * ev tül ji tül re
 dest nade bə iş bəzə yəkişməz 3. dökülmə-
 mək, el sərmemək
 destmədayin *deh* 1. el eməmiş 2. dökülməz (də-
 çilmə, el sərilməz təsarruflanmış)
 destmədayin m 1. el eməmişlik 2. dökülmə-
 zlik
 destmədayin 1. el eməmə 2. yəkməmə, ya-
 kışək alınma 3. dökülməmə, el sərmemə 4.
 uyğunsuzluk
 destmədayinə m dökülməzlik
 destməyit *deh* 1. eli kəlmə 2. kəlmə kəlmə
 destməyweş *deh* kətmə kətmə
 destməzi *deh* sərtdən cəzilən
 destməzi *deh* aptes, təhrif (mənzər çəpni) ~ gür-
 tin aptes alınmaq → (yekli) bəral bün aptesi
 bozulmaq → məzin bəyüq aptes → (yekli)
 şikəstin aptes bozulmaq → (yekli) tənq
 hün şikışmaq (aptesi gəlmək) → wən jə hənq
 şikışmaq (nişilmə) nişilmək → wən jə hənq
 xistlə gusu, bələstə, buy aptesi → xwe
 nū kəlmə aptes təzələmək → xwe şikəndin
 aptes bozulmaq, aptesini etmək
 destməziyegh m apteslik

destrenci *w zabımcı*

destrejk *w 1. k. zıçq 2. işarek (teşle) silâhla-
rı adestemek için çekilen küçük manivela*

destreyer *w destreyer*

destsişk *w 1. eli çalıu 2. eli lürlü (açtırma-
dan, telinün etmeden q. garm) 3. adeste
şalıp a mayan kuzat = e olne çabak*

destsişkî *w 1. el çabaklığı 2. el hafifliği 3.
adest hırması*

destsişkîm *w 1. k. destsişk*

destsişk bün *leşğ renk dastanlık*

destsişkani *ber destsişkî*

destsişkîst *w 1. el kırık 2. mecl çareüz*

destşil *w eli istak*

destşifa *w elleri şil dastan (kuzat)*

destşin *w eme şiflik*

destşo, **destşok** *w el şika na kuzat çabe*

destşol *w ç*

destşürü *w 1. iş yapmayan, sağkalın varâm
da huzmetler yapılan kuzat 2. lemez kuzat-
lı 3. mecl istaklık*

destşul *w eli hoş*

destşendiraz *w eli teniz*

destşeng *w eli daz, sıkışık = bün eli eci (veya
de daz) omak sıkışık olmek*

destşengbüin *w sıkışma, bün dastan, dastan-
na çura yonarde dastığa dıçmek*

destşeng bün *leşğ çıkışık, uşat daz, kırık,
da laçnak çura varâmde dastığa dıçmek*

destşengbüin *w sıkışık, bün dastan, dastan-
laşma çura varâmde dastığa dıçmek*

destşengbüin *w sıkışma, bün dastan, dastan-
laşma çura varâmde dastığa dıçmek*

destşengi *w aralık, sıkışık, sıkışıklık (geçim
dastığa, geçim zorluğu, parızlık) = le
çünb d. dıçmek, daz parızlık = mecl a-
mak şya peryan adeste parızlık (il) = ye
de bün sıkıntıda omak*

destşeps *w me. çens otul*

destşedaz *w 1. dokanış, alleşme, allama (el
olma, tenas emet 2. dıçtan, avolunış*

destşel *w em elin 2. d. s. omak, dıçmek, alle-
mek (el çarmek, çepas emek) 3. dast de-
baye mecl tu dâ dıçle xve hüewitün soba-
va dokunma, elin yakınış 2. okınmak, o-
valınmak*

destşelâyin *w 1. dokanış, alleşme, allama (el
olma, tenas edış) 2. okınma, avolunış*

destşel wer anin *şya dıçmak*

destşewerdan *w 1. kartırma, problem yarat-
ma 2. müdahale etme*

destşel werdän *leşğ 1. kartırma, problem
yaratmak 2. müdahale etmek*

destşel ber desti

destşübird *w kesitima, mük şa*

destşübirdkîr *w kuyuma, mühasara etme*

destşübird karin *leşğ kuyuma, mühasara et-
mek*

destşük *w kırık (çalılık tutuğu)*

destşük *w kırık kelu*

destşileşk *w 1. el yonışın 2. parızlama (par-
şelerce kartırma)*

destşir *w 1. çir, çırısade 2. yaşq, karut, dur-
ul 3. ruhbat = daz em vermek, muşade et-
mek (veya vermek) = derketin em çıkmak*

= medan em vermek, muşade etmek =
= stenim (ar. ji gartin) em almak = xwet-
tin em etmek, çırısade etmek = a bedle-

neyê talî em, bi = a şu be izimale, kerem
beyun = mecl emeyin

destşira bingetin *w çirısade*

destşirane *w izimce*

destşirdan *w izim verme*

destşir daz *leşğ izim vermek*

destşirdar *w 1. izim 2. ruşarlı*

destşirdâyin *w 1. izim, izim verilmiş olan 2. izi-
miş olma durumu = bün izim olma*

destşirdâyin *w izim veriş, izim verme*

destşirdâyin bün *leşğ izim olma*

destşire *w-olmak*

destşügartin *w 1. izim olma 2. mezet alma*

destşü gartin *leşğ 1. izim almak 2. mezet al-
mak*

destşügartin *w 1. izim, izim alınmış olan 2. izi-
mezet = bün izim olma*

destşürmenê *w 1. izim 2. antiyal*

destşürmendî *uşatın muşaz*

destşürmendikîr *w izim kılma, mezet etme*

destşürmendî kîrîn *leşğ izim kılma, mezet
etmek*

destşürname *w 1. -ürname, izim belgesi 2. za-
zeneme 3. mübaşeret 4. uzuk -ya der-
başürnê çuriz em*

destşür şerdin *w 1. izim olma 2. mezet alma*

destşür şerdin *leşğ 1. izim almak 2. mezet al-
mak*

destşürşendî *w 1. izim, izim alınmış olan 2. izi-
mezet = bün izim olmak*

destşürşewerdan *w izim çepme*

destşür xwetin *leşğ izim etmek*

destşüryar *w izim 3. de ji ber ku ez destşür-
yar büm, nesebitim daz izşölî olduğum =
çir çirşadim = bün izim olmak*

destşüryarî *w izim etme, mezet verme*

destşürwê *w 1. eli hoş 2. eli hoş, işşer çşüz 3.
em = şile z. sıvımsız = bi ser de çün*

(bün) eli hoş görme ç gitmek = **bi ser** (ye-
kijde katın veğerdin) eli hoş çevirmek =

(çün 1) eli hoş gelmek (arınışsız gelmek) 2) eli hoş gelmek (umulan şeyi
çevirmek) = **butin** 1) eli hoş gelmek (arınışsız
gelmek) 2) eli hoş gelmek (umulan şeyi
çevirmeden gelmek) = **veğerin** (ziyâtin an ji
fezîlin) eli hoş dönmek (çevirmek veya ge-
tirmek)

destşürwê ber meşer *beraşer, müşerretin*

destşürwê *w müşerretlik*

destşürwêtin *w dıçeme*

destşürwêtin *leşğ dıçemek*

destvegirtî *dest* dîlenen kuse
destvekirî *dest* el çek. comert
destvekirîbîn *dest* el aşkîlık, comert ik
destvekirîlî *dest* el aşkî elîlik
destvemallîstîn *dest* işe girişne işe girişme. -
ya kellelîn avaxta)
destvemallîstîn *dest* işe girişmek (işe girişmek
için kolları sıvamak)
destweş *dest* elle vurmak, vurmak atına
destxali *dest* eli heş, sülsüz, soyumsuz
destxat m. el yazısı
destxawî *dest* gerekmem, ditiyaç
destxawî *dest* 1. eli hafif taştınadan, tecrüben
emeden iş gören) 2. eline sağ k - bîtan li
blî) eline (el naze veya elle-inîze) tağlık
destyar *dest* 1. yordama) 2. *dest* canı yakarı, sı-
vak kanti, sevimli, sevgilik
destyarî *dest* 1. yordama) 2. sevmlilik
destzar *dest* zorba, şikarcı
deşarj *deş* boşalt, boşaltın, boşaltın
deşarjbin *deş* deşarj e ma
deşarj bûn *deş* deşarj olmak
deşarjkarin *deş* deşarj etme
deşarj kîlîm *deş* deşarj etmek
deşfîre *deş* deşfîre ~ bîm deşfîre olmak ~ kîlîm
deşfîre etmek
deşî *deş* 1. atık su 2. yağurt ve ayranın üstüne
oluşan su 3. med-cuk su kâhırış olan ayran
deşt *deş* ava ~ ü herî *deş* başkî ~ a piştî dînîñê
~ arge kadın özel arganı bölgesi
deştayî *deş* ovalık
deştîk m. oval, ovalik (kuşuk oval)
deştîyane *deş* ovalca
deştî *deş* oval
deştîm *deş* ovalık
deşay *deş* deşay
deşerjan *deş* deşerjan, arıcı
determînîst *deş* (fer) determinist, beltele-
nîre, gerekere
determînîzîm *deş* determinizm, belitlenmeçî-
lik, gerekemlîk
determînîzîm *deş* determinant
determînîzîm *deş* determinasyon, belitlen-
me, gerekem

dey *deş* 1. ağız 2. ağız (dudakları çevrele-
yen bölme) * deşekî biçûk *deş* ağız
3. ağız şakıların veya içi haş şeylerin ağız
yanı) * deşê şikellê mağarayî ağız * deşê
qedellê hardayî ağız 4. ağız (bî eksaşayîm
demze veya gola dîkûldûğu yer) * deşê ro-
burê çay ağız 5. kıyı ikare de suyun birleş-
tiği yer) * çûye her deşê derwazê demz ke-
yîştîm gîmîyê h. ağız (horan, korfez, vol gub-
yerlerin ucuk yanı) * deşê rî yelî ağız 7. a-
ğız, vol kavşağı 8. ağız, vâlim, yalınan, vuz
kılıç, bıçak yabî kesici araçların keskin yu-
zû) * deşê şûr kılıç yalınan) * deşê teşîş
keser ağız) * deşê kûrê yê tûj bıçağın keskin
yuzû 9. çene (inay çene veya çene) gibî a-

rağların çavya şakı) ya karışıklı de paça-
sudan her bî) 10. kapak (herhangi e r çeyin
kapağı) 11. kapak (sundik, dolap gibî şeyle-
rin kapağı) içi) 12. ağız, barna kumirmek,
yanılmak (mucere) deşarabçî harakun
seğîrî soylane ozelgî) * tu li deşê wê
menêre nan mîm ağızına bakın) 13. ağız
Healkelî şeyler amî, pek vakîm yelî * dî
deşê tepê de ye tepîm ağızına) 14. su) * li
deşê derî kapi opînde) 15. ~ a ara, vakî) *
deşê ku emê herîm girîçûğîmîz amî) 16. ka-
pi (pek yakarı zaman) * Zîvîstan girte deşê
deştî aş kîpanîza dîyandî ~ avêdî (yekî) 1)
ibîne) seşîştîk dîl uzalmak, sarbîntîk
etmek (veya yapmam) 2) tîz etmek, tîzde
bulunmak, soz atmak (demê sozê sarbîntî-
k etmesî ~ avêdîm namîlîsa (yekî) namîsî-
nî dîl uzalmak ~ avêdîm yekî) emî bîz dîl
uzalmak ~ çelaxwî (am jî belexwî) yekî -
çebê (yekî) dîl hev de çûn avîrtîm çokmek
(veya avîrtîm) herbîne getmek) (dî) ~ de
dîntî (yekî) ağızın çûrîntî dîlîntî (dî)
- de helîm ağızda dîğîlmek bî -ê (yekî) de
kîlîm kîme yekîlmek ~ gîlîntîm (bîr sey -
şîrî ağız deşî şîmek ~ herîyê zîmîm tîzê) 1)
ağız var, dîl yok (konuşamayan, deşîm
arlatamayan) - jû her deşê herîyê - jû
herdan 1) el çekmek, gîş getirmek, pîlîyê-
keşmek (bîr şeyi yaparken vazgeçmek) *
nîm deş jû burda, edî ez tevî rîvîmîm mî-
blîm postayî keştîm, atîk toplanîlara satîl-
mîyêçûğîm) 2) (bîr iş) olîntîna bulmak
(veya dîğîlmek) ~ jê herde 1) heş *deş* 2.
vazgeç 3) çûrîntî olîntîna hîmek (veya hîg-
lî) - jê (kurekî) herdan deşîm kapamak
(bîr işi artık yapamaz olma) ~ jî ellî û warê
xwe herdan yerîm yurdum, çek etmek ~ jî
çokîntîyê herdan çîbî bozîmek - jî -un a-
ğîzdan ağıza - jê sanîre kîlîktîm kîleğî - jî
dînyaya xwe herdan dînyaya çîmî gîçmek
- jî êrka (peywerî am jî wîzîfeyî) xwe her-
dan çerevedîm ayîlmek - jî hev mîm ağız
çek (veya ağız her karşî ağız) kîlmek - jî
hev yekîrîm ağızı açmak, atk alîş başmak
- jî kar (am jî şîkîl) herdan 1) us bulmak
2) iş bulmak, gîyê yapîmek - jî peywerî
çîm jî wîzîfeyî) xwe herdan çerevedîm ay-
ılmak - jî rîbîrtîyê herdan çîve etmek
çekîyîntîyîm vazgeçmek) - jî her herdan
savuştîm vaz getmek - jî şîrîm herdan bî
rovîşîm gîrtîm asîm durîmken tîkîyî tîmîk
~ jî xwe herdan ağızı açmak, sîylîmek
çek ve çuşîrîyîntîyîm konuşmak) - kîlîm
hev 1) ağız dîl vermîmek, çîmîyê çîlîntîmek
2) ek bentî olmak, çevîp vermîmek hîle gel-
mek, natku tîmînmek 3) dîlî mîlmîmek (baş-
langî bir sebeple konuşmamak) 4) çîmîmî
bîçûk çîmînmek (çîkîntî veya üzîntî)den se-

nutmaq; ağız) - kirin dev ağız ağız vermək - kirin devê hev ağız ağız vermək - lê ci-ruandin ağızina payin vermek - lê gahartin (hor şey cin) ağız dəğiştirmək - lê kirin a-şmînak - lê qelastin ağızına payin vermək - lê lehl kîtin ağızına lûlûn kaçırmak - lê xwar kirin ağız emek - lê zîwa bûn ek bent alımaq, cəvab vermək hələ gəlmək, nûku tutulmaq (kənşəndakine sez soyle-neyecek dərûma gəlmək) - lê zîwa kirin 1) (kirin) lûfə bağmaq, ağızının payini vermək, lûkardıya bağmaq 2) -den a-şmînan bukmak (bu şeyi bir mîdər almək) - li dilê xw kirin dıyaznamamak - li hev qelastin ağız dılaz-ına tutuşmaq - li illıya xw kirin çarınak-ını yemək (çok lezêli çarêki) - li xwə w-êrtin (birin) ağızını açmaq - li (yekî) zîwa kirin (birin) lûfə bağmaq, lûkardıya bağ-maq - mehdan (...) ağızını sîmənək - tuse bûn re ağız var re dîl (l. l. olmaq) - û çew-ê-agz, güç û çewê * dev û çeweyên wî tuse ne agz, çeweyê güclü değı û çeweyê (yekî) dan girtin çeweyi kapatmaq (sosturmak) - û çeweyên (yekî) kirin hev çeweyin dıyazmaq - û hev ketin yuzü kaçıran dıyazmaq - û dilê (wî) yek e zî dıyê b. r. özü sözü bir - û il-ramên (yekî) hatin girtin dîl tutmaq - û dîranên (yekî) ketin hev 1) ağız dîl bağ-lamak 2) ağızını bismaw dıyazmaq - û il-ramên (yekî) xistin hev ağızını bismaw da-ğızmaq - û dînê xwə yek kirin ağızdan gey-lerî sîylemek - û lûv lûv bûn girar inan ağı-za kaple ucuklamak - û pişta (kêrê) bûye yek (buçak, çaxçax, ayet, keştor) - û pozê (ye-ki) hi keys e ağız bismaw yemînê, yakışık - û pozê (yekî) ketin hev ağız bismaw bismaw kaçırmak - û pozê (yekî) tje xwîn bûn ağı-za bismaw bîrhîrîne kaçırmak - û pozê (yekî) tje xwîn kirin ağızını bismaw dıyazmaq - û pozê (yekî) xistin hev ağızını bismaw da-ğızmaq - û qirik lûv zîwa bûn ağız çirç çir-çayına dörmək - û qî lûv (yekî) zîwa bûn ağız çirç çirçayına dörmək - û qî lûv xwə ji hev derqaxê elîf çirçê merik xwar (bî) - xwə mezan kirin ağız satmaq (yüksəkten u-berê kendin avmek) - zîw û zar) û zîmanê (yekî) hatin girtin ağız dîl bağlamak - û bazarê vektirîn kapıya çinmak (bağlamak) * pîşî devê bazarê bî dî malıyan vektir, paşê bî malıyarekê li hev hat evvelî kapıya iki malıyara açin, sonra bir malıyara sultê oldu -ê behşê girtin talas kapılamak -ê biçûçek hokka gub, ajak ve dıyızın ağız -ê (yekî) bî kelbetanun venehûn ağızını lûças açınmak -ê (yekî) bilhastek ji hev man ağız açık (veya ağız bir karış açık) kalmak -ê birinê gılıştin hev yara kapılamak -ê (yekî) bîwe-şo ağızından yel alsın -ê (yekî) bûye mîna şirîvê ağız çirç gub (veya çirç çirçayê gub

-ê çarıyanê dîl yol ağız -ê (yekî) cî be dilê wî ji ew v deroşın fikri re ise zikri de odır -ê (yekî) çün paş kerikên (wî) ağız kutaklarına varmak -ê (yekî) cûn pişta gulê (wî) ağız kutaklarına varmak -ê (yekî) dan gertandın ağızın aramak, ağızın yokla-maq -ê (yekî) dan girtin ağızını dılın bağlamak, çeweyini bağlamak -ê (yekî) dan xeberdın ağızını aramak, ağızını yoklamak -ê derî kapı ağız (ji) -ê (yekî) derketin ağı-zinın çıkınak * curek ji devê mîn berket, ez de bî wê ilvetê bîdîm bu kez ağızından çibî, a foyta vererçim -ê (wan) di -ê hev de lûn (birbirin) ağızına girmek (birbirine çok düşkün olmak) -ê (yekî) dî evdê de bûn kîfeyi kârlınamacan serekê li yarımak -ê dîzikê girtin (ji) seyin üzerine veya uze-randın) sığır çekmek -ê dîzikê vemekin buş kuldır tez açınê, kûl xurîz yarı açınê -ê edlê ağızlık (yemîz kutkêriyân üzere yap-ırlık dâhilîyle yapılan kapak) -ê elimî sîran tusekine yalan atmaya istisna bir kolay kolay ilhâl olmaz -ê (yekî) evmek ji hev çün ağız bismaw açılmak -ê eywape ayaz-lık -ê (yekî) filîlî hûm ağız paş (sözünü bil-meden, paş paş konuşmak) -ê (yekî) gerin 1) dîl dönmek ağız çınarmak (konuşmak) 2) dîl varmak * devê mîn negerıya ku ez jê re bîlêjim tu neşwê l hasta vdağınun sîy-lemeye dilim vârmadı -ê (yekî) gılıştin pe-likê (zîw jî helika) guhê (wî) ağız kulakları-na varmak -ê (yekî) girê dan 1) (birin) dî-lin bağlamak 2) meç çeweyini bağlamak (bir vînsenin elimını istemek) -ê goltinê girtin lûv dəğıştirmek -ê goltinê vehûm lûf a-çılmak -ê goltinê vektirîn lûf açmak -ê (ye-ki) hatin girêdan 1) dılın (veya elitirni) yarmak 2) çeweyini bağlamak -ê hev olas-tilin yuz gız olmaq -ê (yekî) hisk kübet deli kurusun! -ê ilê bayram arafesi -ê (yekî) ji hev bûn ağız açık (veya ağız bir karış açık) kalmak -ê (yekî) ji hev çün açılmak kuld-mak -ê (yekî) ji hev man hayran kalmak -ê (yekî) ji ser hev tanebûn ağızını açılmak, lûç konuşılmak, tepsi vermemeç -ê (yekî) ji şîr şewitîn auzın ağız yarmak -ê (yekî) ji xwə dan hırandın 1) ağız na gem varmak (söyletmemek) 2) ağızına kilet takmak (veya varmak), sarılmak -ê (yekî) ji xwə kirin ağızını kilit takmak (veya varmak), sarılmak -ê (yekî) ji xwə kirin ağızını lûç açılmak (veya varmak), sarılmak -ê (yekî) ketin gû arge bismaw sarılmak, yarıgırdar delayı pişınar olmak -ê (yekî) ketin hev 1) ağız dîl vermemeç, çeweyi kal-letmek 2) ek bent olmaq, cəvab vermemeç hələ gəlmək, nûku tutulmaq 3) dîli tutul-maq (herhangi bir sebeple konuşmamak) 4) çeweyi bîcok açılmak (sıkıntı veya ü-zantıdan konuşmamak) -ê kêrê ji pişta wê zeraltin bûye (buçak çirç) suyu kayıyır -ê

kös (ay. j. köşik) vektorin keserini ağzına açmaq -ə kün beşi erdê ilan bovlakê a bomanucasına yaftmak -ə (yekî) teşîn ağzi açmak, çuqni ovmaq (konuşmaq) -ə (yekî) il malê (...) negerin malına kuyuşmaq -ə (yekî) il ser hev ranehîm ağzi açmaq -ə liqê asê klîn keşerini sîkmak (tanınla) il vatanmak -ə mesleqê vektorin sazı açmaq -ə (il kol) ağzi -ə min li xwe venêke bayramlik ağzi açmaq -ə mişk di mala (yekî) de bi arvan tebdûn çek yekêl almak -ə (yekî) naye ser hev ağzi kuloklarında -ə (yekî) negerin 1) ağır dîl vermene, dîl dînmemek, dîl tuculmak ilac koçuşmaq, susmak 2) dîl vatanmak, ağzi vatanmak (soylemeye, açklamaya: gôrlê el vermeme) * devê min nuyere ez bihêjîm şylemeye ağzım vatanay * devê min negerîya ku ez jê re tîbêjîm tu nexweş fêzê olêgêtu soylemeye dîl m vatanê (il) -ə (yekî) qihêrtin (bir ne ağzına (veya ağzın u çiraf) hakmak (çiraf sozlerini sîkmak (davanmak)) (bi) -ə (yekî) nekêlin ağzına yakuşmaq -ə (yekî) mesekûn 1) hê bre çuqumak 2) dîl çuqumak, hê bre koçuşmak (çiraf) kuyuşmak -ə (yekî) mesekûnê ayuftin (peyvînê zu jî xêber dan) hê bre koçuşmak -ə (yekî) jê mesekûnê ağzım tuumak -ə (yekî) jê sokûnê ağzım (veya çenesini) tutmak -ə pîran xabûn kirin dala çuk kuyi çûnê (dala çus dâlûn sîdorevek, yaftamak ilac çiraf sozlerini) -ə pişikê ağzi dik yîyocê dâlû yiyenay (ağzi çuk çabuk vatan kuse) -ə pişikê nedigîbîstê nust dîgê (ez narwazim) bîta xêra dê il havê min hê kedi yetişemediği (veya uzanamadığı) ağze pis (veya murdar) dermîş, dilemê ye hîza vetonîşlê, egrûn dîve beğenatay -ə pişikê nedigîbîstê nust dîgê xêra dê il havê min kedi yetişemediği (veya uzanamadığı) ağze pis (veya murdar) dermîş -ə pîpîkkê hîgîre bîdê peletim, asîl mesleqê gelêtim -ə pîvuzê ne xwe bîhîm jê mayê a teş olmayan yerdê dîmîr çikîraz -ə (yekî) qûl tebdûn ağzi açmak, a -ə qîz terş -ə jê yol ağzi -ə rovi nedigîbîstê tîrî dîgê çî çus tu tîrî kedi yetişemediği (veya uzanamadığı) ağze pis (veya murdar) dermîş -ə rovi nedigîbîstê tîrî dîgê çî tîrî e (ay. j. tel) e ez narwazim kedi yetişemediği (veya uzanamadığı) ağze pis (veya murdar) dermîş -ə (yekî) sar u yê me germ e biz sêz u ôlu (bîhêdlerî kîrîsemê olê olêgê hêzêlê) azak kün soy çirîl -ə şeyrîyanê alî vol ağzi -ə (yekî) şeyvîtin şylelek dîye saz mîrî talê dîk -ə xêr aslân ağzi ilavêz kenîzîmîna kumîna ve ağzından sa okm aslân bir mînde

rûs luğ) -ə te bîşkêl dîhar çuk arz, sok vîl -ə te tîje xwîr me il cem keşî tî meke ağzi kün dola gîta dîyê kînsen u yamînda tûkumê çirafî kumîlere soyleme) -ə (yekî) tes kelîm hev ağzım boçak açmak -ə (yekî) tîjî kîlîm 1) bîşkîstîm 2) çiraf kuyuş 2) ağzım tîkîm -ə (yekî) tîje hîm 1) ne ağzi var ne dîl (tal kuse) 2) kerdîr savînamayacak kadîr çiraf olmak -ə (yekî) vebûn ağzi açmaq, çuqni açılmak, dîl çuqumak (konuşmaq) veyn susmak kuy konuşmaya başlamak -ə (yekî) vekîrîm (harîmî) ağzım (veya çenesini) açılmak -ə wîl il kün e, lê zîkê wîl tîje ve şerkerî em -ə wîl il xwe vekîrîm çirafê (çiraf) başmak (veya çirafê üzere sîkmak) -ə wîl vek e ağzi bu -ə wî jî şîr tîrîyaye çir jî şeyvîtye) jîf dîke dew aslân ağzi yamîr vîftîdî (şeyrîyanê) of çerêk yer (veya çir) -ə xelkê nehîye doçîtu dîya me ku emî girê bîdîm (talemî) ağzi taca deçîl kî buzestî -ə xelkê ne dîkîm e elîm (veya alim) ağzi taca deçîl kî buzestî -ə xelkê ne doçîna dîya me ye (ay. j. mîros e) ku emî (ay. j. mîros) girê bîdîm elîm (veya âlemî) ağzi taca deçîl kî buzestî -ə xelkê ne doçîna tîrîvîm e alimîm ağzi taca deçîl kî buzestî -ə (yekî) xwar bîta ağzi yamîlmak -ə xwar ken jê nabe star çerçek çirafîye -ə xwe bey kîrîm vîmîm -ə xwe hîgîre kupa çerçî -ə xwe dan gîrêdîm ağzım kîraye vermek hî -ə xwe dan gîrîkê kedi ağzıftî tutulma -ə xwe dan hev 1) (kedi) ağzım kapamak (veya kîlîlemek) 2) ağzım (veya çenesini) tutmak dî -ə xwe de aslîm (peyvîn ar. il xêber dan) kîrîmîm koçuşmak (veya soyumek) (dî) -ə xwe de bîrîm il nîm ağzi yamîm (tîştek) dî -ə xwe de bîrîm il nîm (bir şey) ağzım gevelemek (tîştek) dî -ə xwe de mîzmîzandîm (bir şey) ağzım gevelemek il -ə xwe de xêber ilac kuyuşmîm koçuşmak (veya soylemek) -ə xwe girêdîm (çerçî) ağzım kapamak (veya kîlîlemek) -ə xwe gîrîm çenesini tutmak, çenesini kapamak -ə xwe jî ser hev ranehîm ağzım açmaq -ə xwe jî xêrê de vektîl ağzım hayta aç -ə xwe kîrîm devê (yekî) tîrîyêl bir olmak, bîlk dîmak -ə xwe kîrîm -ə hev 1) bîzê ağzım vermek 2) çekîmê e ez ilvê xwe nakîm devê re çerçîte çekîmê -ə xwe lewîtan dîm ağzım bozmak -ə xwe lî xwar kîrîm çiraf almak -ə xwe il hê (yekî) vekîrîm (hîgîre) aç lîpîstîm soylemek -ə xwe lî hal (yekî) venekîrîm (harîm) aç lîpîstîm soy çirîmek -ə xwe il bîr (yekî) xwar kîrîm 1) dîlîmek 2) çiraf çuqumek il çiraf yamîm tutulmak bu ne hîzay hîkîmek, vatanmak -ə xwe lî berê xwar kîrîm boy mîm çukînek (çerçîmî) çerçîz çiraf dî-

rimde kalmak) —ê xwe li (yekî) vebîrin a-
gîz açmak, boyayîşlik agîzî, aqûz (aşa la-
zax, paytînak) —ê xwe li xêrê veke aqûz
ayî aqê! —ê xwe le (yekî) xwar kirin (bî rî-
yê) aqî etmek —ê xwe nedan (tîştêkî) aqî-
nî sarînemek —ê xwe pê nekîrîni agîzî sar-
nemek (bîr şeyî) aqîna sarînemek, di nî
değdîrmemek (biş yememek) —ê xwe qul
nekîrîni agîzî sarîp lâl etmek, çûki çûkû-
nîk * mîrîkî ew çend pê de qîrîyo bîrîşê
devê xwe qul nekîrî adam a kerdar ona baqî-
rip aqîni yêki cîkîzê —ê xwe qul nekîrîni
î neqûnî agîzî sarîp ... sarînemek —ê xwe
tîşê kîrîni bîr şeyî soylemîye yelîcip sarî
vazgeçmek —ê xwe vekîrî û çavî xwe gîrî
açî agîzî yemîni gîzîni —ê xwe vekîrîni (1)
agîzî açîni (konuşmaya teşîsîni) 2) agîz
açmak (soz soylemek, konuşmak) —ê xwe
vekîrîni agîzî açînmak —ê (yekî) xweş
bûn (1) talî tîlî a nak 2) agîzî lîf (veya lo-
kîrî) yapînak, talî tîlî etmek (olupuz an-
îandî) —ê (yekî) xweş bûn, lê dîrandê (wî)
dî gewîrîya (wî) de bûn (bî kînsîye) bî
a nîndî deşîk gîstîrmek —ê (yekî) zîvî
bûn (1) agîzî kîrmak (bî konuşu yek sayî-
mek sebebyîle endîr bîkmî) 2) agîzîndî
yaş kîlmînak (bî dî şîmî esîrî bî kînsîye
bîrîçê kez soylemîni olînmek) * ew lî çend
var jî le re debûjîm edî devê mîn zîvî bû
o kîndî sîmî soylemîni bî agîzîndî yaş kîlmî-
dî —ê tî yekî tî de lî agîzîndî opeymî (veya
seveyim) —o şekîr tî de bûn agîzîndî bal
kîlmîk

devalirasyon *devir* deva, dasyon, deşîr dîvî-
rîmî

devançe *bir devance*

devang *w* sapak (herzîmî bî şeyîni kîpîgî)

devanîyê *ed sarîşkan*

devayîtin *w* 1. sarîşka 2. lîfîtmî, sarîkîmîk
îşîde sarîkmîk etmek 3. talîmî dî, kovî-
ma — kîrîni sarîşkan —ê (yekî) kîrîni (1) çî-
mîndî sarîşkanî, sarîkmîk etmek, talîmîk
2) kîrîni yemî çekîstîrmek, kovîmak —ê
îştîkî kîrîni (bî şeyî) lîfî etmek, talîmî
etmek, îştîkîndî kîrmîni yapînak

devêla *edîr* başbuğîz, her konuşîni kîrmî

devêlîyê *edîr* başbuğîz, herve (st. sakîlmî-
yan)

devêlîşî *w* başbuğîzîk, gevezîk

devêlîtî *w* başbuğîzîk, bîş bîş konuşîni

devêlexwar *w* yîta

devêlî *w* agîzî bîşî (yayîk, çavî eb şeyîni
—şî)

devênd *edîr* devêlî

devênk *w* agîzî bîşî (yayîk, çavî eb şeyîni
—şî)

devêrjîr *w* agîzî bîşî (dogu olî)

devêvewî *w* çîmî agîzî

devêvî *w* çîmî agîzî

devîçûk *w* kîçûk agîzî

devîçîgîz *w* 1. sarîkî 2. çîmî agîzî

devîçîpî *w* bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîpîr *w* bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgîtî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

devîçîgî *w* çîmî agîzî bîr ayagî çîkîndî (çîmî)

deveyi düze çıkarmak (güçlükleri gidermek) bırakıp işleri yoluna koymak ~ ü gel e boş (g) ~yê ne guh hûn devece kulak * evê tîştên ku tu dîlêjî hina ji deveyê ne guh e sezim anlatıkların daha devece kulak ~ya mê dîrî deve ~yê mîr erkek deve

devece m alışma

devecebûn m alışma

devece bûn (bişî) alışmak

deveçî m slogan

devedeşt m kır, pîçnik

devedeşt m tezek, hayvan diskisi

devedes m 1. kemel, çak 2. başı yukarı, az çak

devedevî f göğüs göğuse * şerê devedevî gûştê goğîse yapılan suyaş

devejenng bur dev jenng avetin hev

devek m 1. kapak (herhangi bir şeyin kapağı) 2. az ağız

devekîrî f ağız, açık

devel m gözeği mlu yer

deveng m kapak

dever m 1. yüre 2. yer (bir olayın geçtiği veya geçeceği bölge, alan) * devera ku elvînd lê çêbe ev e topiantn yapılaşığı yer hura 3. erd malye, kuşak (yer yüzünün bey bölge norden her biri) * devera gerîndê mî kuşaq 4. wî nagir geçit veren kısmı 5. wî kuşak (yer yüzünde veya herhangi bir gök cisminde belli şartları sağlayan bölge) 6. wî kuşak (bir kure yüzeyi, parçeli iki düzende kesildiğinde iki kesit arasında kalan bölge) 7. wî bulge, nahîye * devera bînceng koltuk altı bölge 8. keserî aletlerdeki kireli 9. wîr cevher * ev dever tî dî tîne omda o cevher yok ~ lê dî hûn lalden ananêk, insanlıktan anlamak ~a wê mustahkem mevke ~a bîjarîyê soçmî çevresi ~a herîyokî wîr kemîkî bölge ~a pas açıklık, açık alan

deverê m yol ağız

deverî m 1. yöresel 2. yerel, mahalli

deverîbûn m 1. yöreselleşme 2. yerelleşme, mahallileşme

deverî bûn (bişî) 1. yöreselleşmek 2. yerelleşmek, mahallileşmek

deverîdürîn m 1. yöreselleştirme 2. yerelleştirme

deverî kurtin (bişî) 1. yöreselleştiirmek 2. yerelleştirmek

deverîkîrî m 1. yöreselleştirilme 2. yerel estirilmiş

deverîlî m 1. yöresellik 2. yerellik

deverîkî m 1. yöresellik 2. wî yorîye (ögu deverîkîtin m kîselîne (keskinliğim yürme)

deverî lê ketin m (bişî) korelmek (keskinliği yitirmek)

deverî f 1. yüzüyeğin 2. yüz üstü * awe deverî wête ser doşekê kendîni yüz üstü döşêge attu ~ ketin yüzükoyun düşmek ~ ketin

erdê yere kapaklanmak

deverî hûn (bişî) yüzükoyun düşmek

deverî ketin (bişî) yüzükoyun düşmek, ters pars olmak

deverî m (kîmet: tekâmü)

deverî wazelin (bişî) yüzükoyun uzanmak

devesanêkî wêzî dîmekî, dîmekî

devetûkî wê bir tur kûlah

devevan m devece

devevanî m deveçîlik

dev eyar kîrin wê (bişî) ağzlamak

devê çem wêzî dîku

devê dîşê m 1. daha ağız 2. orak ağız

devê gur wî kurt ağız

devêl m devet

devîlk m vuk hayvanların m ve okuzların sîki ve unuz yememesi için ağzına geçirilen kâfen içimli ağzlık

devgâk m okuz ağızlığı (okuz bir şeyleri yememesi diye ağzına takılır)

devgale m geniş ağızlı

devgom m alın ağızına takılan demir

devgenî m ağız pa kakun

devger m konuşma yereği, vîrdîzeban ~ jê hatin standin ağız dîl başlanmak, ağız kîlîlenmek, konuşmaktan kesilmek

devgerîn m konuşabilme durumu

devgerk bûn devger

devgîr m kapak (herhangi bir şeyin kapağı)

devgîrêdan m şerbetleme

dev gîrê dan (bişî) 1. şerbetlemek (yılan vb. hayvanların sokmalarına veya sakırganında zehirinin etkisiz olması için assulanmak) 2. (sımsıkı dilualla kurulan ağzını bağlamak)

devgîrêdayî m ağız bağı

devgîrêz m ağız salıyalı

devgîrk m 1. topa, tikaç, tîpa 2. kapsul, şişir kapağı ~ lê dan (ar. jî xîstîn) topalanmak, tîkaçlanmak

devgîrk kurtin (bişî) topalanmak, tîkaçlanmak, tîpalamak

devgîrkkîrî m topalı tîkaçlı, tîpulu (topalanmış olan)

devgîrk lê dan (bişî) topalanmak, tîkaçlanmak, tîpalamak

devgîrk lê xîstîn (bişî) topalanmak, tîkaçlanmak, tîpalamak

devgîrkkîrî m topasız, tîkaçsız (tîkaçlanmamış olan)

devgîrtek m 1. kapak (herhangi bir şeyin kapağı) 2. kapak (suoduk, dolap gibi şeylerin kapağı için) 3. tîpa

devgîrtîn m tikama, ağzını kapama

dev gîrtîn (bişî) tikamak, ağzını kapamak

devgîrlî m 1. tîkal, tîksak (ağzı kapalı) 2. ağız kîlîtlî, ağız kenedî, sîci ağızlı, kapalı kurta, ketanî (su saklayan kîmî)

devgirtibûn m 1. tikamlık 2. kesimlik, kemînye!

devgirtî hün /ağzê 1. zîkaşîk olmaq 2. ağız si-
kî olmaq, ketur olmaq

devgirtîbînî *m* keturdlek, keturmyet

devgîle *m* tîpî

devgîrk *hün* devgirk

devgîrkî *hür* devgîrkîm

devgîr *ad* kurun yaralıbılgî yer tıdayarlarla
kurun açığı yara iy leşmezse kesile
ken euzê bir kışın vuralmaz

devleşipok *m* ad: ağızlığı tîpî ağızına tek bun a-
rıç

devleşip *ad* çanak ağızlı (büyük ağızlı)

devîk *m* 1. ağız, ağızık 2. *m* kapak (derizingi
bu şeyir kapak) * devîka berruşê tenzele
kapag 3. *m* ağız kî hayvan ağızlarını bağ-
lamak urî * çurî kîre devîk û xîste devê
gollikê devî. ağızlık (wep bûzâgîn vîzîm)
rak 4. *m* tîpî, rîkap, tîpî - lîrdan (ar, i xîs-
tîrî) tîpalamak, tîpalamak bil - û çemeyê
xwe kîrîn kendi beşmî le vapunak sa he-
wayê haw kapagî -ê te bîkêr çaxer tîpî-
nûr

devîklîrî *m* tîpalamak, tîkalamak

devîk klîrî *g* gîrîç tîpalamak, tîpîç tîpamak

devîklîrî *ad* tîpî. tîpî, başqî tîkalamış
olan

devîklînexîstî *ad* tîpî: z. tîkî: sîz (tîpî tîkî-
mî nîş olan)

devîklîxîstî *m* tîkalamak, tîpalamak

devîklîxîstî *ad* tîpî

devîknekîrî *ad* rîkapîz. tîpî: tîkalamî-
nûş olan

devîkek *m* kîpîçîk

devîng *m* kîpîç

devîstan *m* çallîk, çallîk

devîzandî *hür* le: vîzîndî

devîzîm *hür* vîzîm

devî *m* 1. çallî, çallî 2. çallîk, bak (çallî tîpî-
luğî: - bî guşî mî vîzî kîpîçî: tîpî -yekê
(yekî) tîzê hîmî bir dîkê: ağızî dîzînmîk

devîçîrk *m* kîçîk çallî

devîrî *ad* ağızî

devîstan *m* çallîk

devjêrî *ad* ağızî dalaşî yapıpî

devjêng *hür* devjêng

devjêrî *m* 1. ağız dalaşî (veya dalaşmî), dalaş-
mî, dîrîkmî 2. söz yarışî, söz dalaşmî -
avêrî hew ağız dalaşî (veya dalaşmî)
yapunak

devjênîkîrî *m* ağız dalaşî (veya kavgazî)
yapunak, tîkîşmak, ağız kavgazî yapunak, dalaş-
mak, dalaşmî, dalaşmak, dalaşmak

devjêng *m* ağız dalaşî (veya dalaşmî), ağız
kavgazî, çekî * jî devjênîkîm hîz dîkêr ağız
dalaşîrîm devjêrî - avêrî hew ağız dalaş-

mak (veya dalaşmak) yapıpîk - pîre kîrîm
çekîşmek * ez bî te re dîkîm devê te şem-
le çîk şemî

devjêberdîm *m* 1. bırakmak (bir alışkanlıktan
veya işten vazgeçmek) 2. bırakmak (uğraşmaz
olmak, artık uğraşmama) 3. boş verme (ör-
nenmemek) 4. terk etmek, bırakmak, geçilmek
5. vazgeçmek 6. arkasını (veya pesni) bırak-
mak 7. istifâ etmek, çekilmek 8. boşuna (bırak-
mak, dalaşmak)

dev jê berdî *ad* 1. bırakmak (bir alışkanlı-
ktan veya işten vazgeçmek) * tu dî dev jî
cîkîrevê bîqîrî? sîgarîyî bırakacak mîmî? 2.
bırakmak (uğraşmaz olmak, artık uğraş-
mamak) * em dev jî vî tîştî berdîm bunî bî-
rakî mî 3. boş vermek (örnenmemek) *
dev jê berde. tu lî karê xwe hînbîrû boş ver,
sen işare bak 4. terk etmek, bırakmak, geçil-
mek * dev jî dî tî berdîm lî jî yarê mayê
berdîm aradî geçîlî vîrdîm geçîlmîz 5.
vazgeçmek 6. arkasını (veya pesni) bırak-
mak 7. istifâ etmek, çekilmek 8. boşuna (bırak-
mak, dalaşmak) * dev jî karê xwe
berdî şîmî hîzdu

devjêberdayî *ad* 1. terk edilmiş, mesruke 2.
boş bırakılmış 3. terk edilmiş, vazgeçilmiş
olan 4. çekkin

devjêberdayîn *m* 1. bırakmak (bir alışkanlıktan
veya işten vazgeçmek) 2. bırakmak (uğraşmaz
olmak, artık uğraşmama) 3. boş verme (ör-
nenmemek) 4. terk etmek, bırakmak, geçilmek
5. vazgeçmek 6. arkasını (veya pesni) bırak-
mak 7. istifâ etmek, çekilmek 8. boşuna (bırak-
mak, dalaşmak)

dev jê berde *hür* boş ver, geç, takma kafam

dev jê hatîm berdî *ad* 1. terk edilme 2.
vazgeçme

devjêgerîm *m* 1. bırakmak (bu alışkanlıktan ve-
ya işten vazgeçmek) 2. bırakmak (uğraşmaz
olmak, artık uğraşmama) 3. boş verme (ör-
nenmemek) 4. terk etmek, bırakmak, geçilmek
5. vazgeçmek 6. arkasını (veya pesni) bırak-
mak 7. istifâ etmek, çekilmek 8. boşuna (bırak-
mak, dalaşmak)

dev jê gerîm *hür* 1. bırakmak (bir alışkanlı-
ktan veya işten vazgeçmek) * tu dî dev jî cî-
kîrevê bîqîrî? sîgarîyî bırakacak mîmî? 2.
bırakmak (uğraşmaz olmak, artık uğraşmama)
* em dev jî vî mesdeyê bîgerîm hî
mesdeyê bırakîm 3. boş vermek (örnen-
memek) 4. terk etmek, bırakmak, geçilmek *
dev jî dî tî gerîm lî jî yarê mayê berdîm ar-
adîm geçîlî vîrdîm geçîlmîz 5. vazgeçmek
6. arkasını (veya pesni) bırakmak 7. istifâ
etmek, çekilmek 8. boşuna (bırakmak, dalaş-
mak)

devjêgerîyavî *m* 1. terk edilmiş, mesruke 2.
boş bırakılmış 3. terk edilmiş, vazgeçilmiş
olan 4. çekkin

devjilhev *af* 1. ağzı açık 2. güleğen 3. açık ağızlı aptal
 devjihev berdan *bba* bozanmış
 devjihev bûn *bba* ağzı açık kalmak
 devjilhevi *af* ağzı açık olma durumu
 devjihev man *bba* ağzı açık kalmak
 devjilhevmayî *af* ağzı açık olmayan delisiz
 devjilhevmayîn *af* ağzı açık değil
 devjinik *af* 1. kara ağzı 2. kahinlarla ve vefat etmeyenlerin ötek
 devjinkî *af* 1. kara ağızlı 2. kadına ta'zine çamayı sevmeye durumu
 devji vev berdan *bba* 1. ağzına geleni sayılmak 2. kendini ikpapı köyü verilmek
 devkask *af* 1. ağız kısmı üç dönek olan 2. büyük ağızlı (ağız büyük olan) 3. suşak zığdı
 devkeşk *af* kara ağızlı
 devkelpok *af* 1. ağzında diş olmayan 2. acık ağızlı, aptal
 devken *af* güleç, güleç yüzü - bu lûzik tije ya opekên ism
 devkenî *af* güleçlik
 devkenîbûn *af* gulamsene
 devkenî bun *bba* gulamsenek
 devkenîli *af* güleçlik
 devkenok *af* güleç
 devkenoki *af* güleç - bûn güleç yüzü olmak
 devkenokîli *af* güleçlik
 devker *af* evye seside, seloğtına egemen oğruyup yakak, zeste ve tokmak sayarak konuşan
 devkeşek *af* evye seside (Spataci clypate)
 devkîvil *af* evye seside konuşan kimse
 devkî *af* evye seside, şifahi 2. *af* sesel devkî *af* kut ağızlı konuşan (tubak ve benzeri kesici aletler için)
 devkox *af* kut geniş Lere olan
 devkutkê *af* kut oyun adı
 devlalik *af* evye kekce, pelek
 devleq *af* evye boşboğaz, gevce (sır saklamayan)
 devleqîli *af* boşboğazlık
 devlewitandî *af* ağız buzak
 devlewitandîbûn *af* ağız buzak olma
 devlewîli *af* ağız buzak
 devlewîbûn *af* ağız buzak olma
 devlekîrîn *af* kut
 dev lê kurtî *bba* kutmak
 dev lê qelastî *bba* (şifahi) konuşmaz duruma getirmek, sus pus etmek, küpseye süksürmek
 devlken *af* güleç, güleç yüzü - bûn güleç yüzü olmak
 devlkenî *af* güleçlik, güleç yüzü
 devlkenîli *af* güleçlik
 devlikentî *af* güleç yüzü
 devlîng *bba* devlîng
 devlok (II) *af* evye (Elpha)

devlok (II) *af* evye 1. lûki diei (lûkîza (lûqî, lûkîra) kate) 2. hoşnazar, gevce (sır saklamayan)
 devlukê *af* 5. kuluzmak, lûkîk 2. boşboğazlık - kîran 1) lûkîzîlik yapmak 2) boşboğazlık etmeyiş
 devmeşev *af* 1. makala açılan zencir 2. a kesimi (kesilen parçalar)
 devmeşevşek *af* şifahi (sır parçaydan kalan tükük parçaları)
 devmezûit *af* ağız sıkı
 devmezûitî *af* ağızlı
 devnûl *af* kut ağız, yarı ağız
 devnûllî *af* yarı ağız
 devnûlî *af* ağız (lûkî yapmayan, konuşmaktan önce konuş)
 devnemezûit *af* ağız kalınlık
 devnemezûitî *af* ağız kalınlık olma
 devnepî *af* 1. tarihî lûkî (veya sîzî) 2. tîmar, yarışak di. kîmse!
 devnetî *af* 1. tarihî dilîlîk (veya sözlü dil) 2. dilîlîk, yarışak dilîlîk 3. ağız yapma, yarışak yapma - kîrîn ağız yapmak, yarışak yapma
 devnesekîf *af* çalgıce
 devnesekîfî *af* çalgıce ile
 devnîvîn *af* 1. kapak (örneğin içinde yemek pisimlen ve kâzın gibi büyük kaplarını üzerine kapamak için kullanılır) 2. evye buş aşığı olma
 devv (II) *af* ağız (yemek için) - lûkî ketim ol devv (II) *af* kîdon
 devvê *af* evye 1. ağız, şifahi, kîran - devvê Ammedê Amed ağız 2. mîş ağız (bu bölge evye içinde görülen evlekîrînî tîmar - u gelîrî halk ağız - u herîrîlî *af* bölgesel ağız, halk ağız, lûkî ağız)
 devvê *af* evye 1. şifahi 2. *af* sesel, şifahi
 devvêkîrîlî *af* şifahi
 devvê *af* kîrîn
 devvê nekîrîn *af* evye ağızına konuşmak, ağızdan konuşmek
 devvîs *af* kut ağız buzak, ağız pis, küllîkîz (lûkîveyî lûkî edîmayî kîmse)
 devvîsî *af* ağız buzak olma, ağız pis olma, küllîkîz
 devvîzî *af* evye, ganneye pîrdîler için hazırlanan
 devvîsîndî *af* evye ağız açık, ni ağızlı
 devvîş *af* ağız ağızlı, aptal
 devvîşîk *af* kut ağızlı
 devvîşîkî *af* kut ağızlı (Cyllotolba vîngîrî)
 devvîşî *af* kut ağızlı
 devvîşî *af* kut ağızlı (küpük ve kut ismi olarak kullanılır) * *af* kut devvîşî kîrîndî *af* kut devvîşî *af* konuşmaz, konuşmaz, dışındîk (ipe ilmek atarak lûkîvînî ağızına takılan gemî)
 devvî (I) *af* evye kîrîn yemek kabî

devri (III) m kavru
 devrât *devrân* m, ağız
 devâsîst *mâ'sûs* sekilmeyen, kettum olmıyan
 devâsîst *m* bir sâkılınâmı
 dev-sîbûn *m* bir sâkılınâmı
 devşek *mâ'bir* delâlin yûn (tırığı ağzını gelece-
 becek miktarda yûn destesi)
 devşevîl *m* yağ, pekmez ve şekerle karıştı-
 rılı bir yemek
 devşevîk *m* pekmez içine mûterak yapılan bir
 tür tatlî
 devşel *m* ayran içiği
 devşer *devâh* e şim ağzı
 devşik (II) m gücü
 devşik (III) *w* 1. çekici, kuşak çapı (toprağı ö-
 zelenmek için koldan ağaç saplı olan iş-
 ari alet) 2. çapı (çapıların adı)
 devşikül *devşingo* m ağızlı
 devşiket *mâ'bir* çapı
 devşikere *m* çapıçelik
 devşirân *m* mâclim (bir şeyi kullanmak için
 verilen tatlî veya başka bir şey)
 devşirin *mâ'bir* tatlî (veya şeker)
 devşirîni *m* tatlî, diğilîk
 devso *m* 1. atık su, beleşik suyu 2. ayran içi-
 ği
 devsor *mâ'beleşî*, başkalarından geçirmeye a-
 lışmak
 devşor be *m* salya ağızlı, konuşulken ağzı su
 yapma kimse
 devyûji *mâ'salya* ağızlı
 devşûtik *mâ'salya* ağızlı
 devşûrî *mâ'yâğcî*, yağcı
 devtâji *mâ'zocn* ağızlı
 devteşin *devîr* başboğaz, pezeve (bu sâkılınâm-
 yarı)
 devteşinî *m* hoşbağazlık
 devtî *m* sûrine ağı
 devtîjî *mâ'çenes* düşük, hoşbağaz, pezeve
 (yerli yersiz konuşan)
 devtîjîni *m* hoşbağazlık – kırın hoşbağazlık
 etmek
 devtî *m* nişasta
 devvükîr *mâ'apzî* ağızlı, asik ağızlı
 devxâne *m* olü çim verilen yemek, kök yeme-
 ği g l s
 devxîrh *mâ'dış* z
 devxû *dev* derxûn
 devxâr *mâ'eşî* ağızlı, yâk
 devxweş *m* 1. bal dârlâkî, tatlî tîkî (weys söz-
 lü) 2. mâ'bir müdara, yüze gâlcü
 devxweşî *m* 1. bal dârlâkîlik, tatlî dârlâkî (ye-
 ya sözlülük) 2. müdaraîk, yüze gâlmî, yûce
 gâlcüîlîk – kırın müdaraîk yapmâk
 devxweşî kırîn *ğb* mâ'birâ etmek, dâst gîm
 görülmek, yüze gâlmek
 devzârî *m* ses taklîdî
 devzârîkîrîni *m* ses taklîdî yapma (birnen) ko-
 nuşmalarını taklîd yapma;

devzârî kırîn *m* ses taklîdî yapmâk (barîni) kö-
 nüşmalarını taklîd yapmâk)
 devzendîk *m* kol ağızlı, kol kapağı, kâtlük
 devzeng *dev* devzendîk
 devzîrâv *m* 1. nec ağızlı 2. nec tûfîk
 devzîwâ *mâ'ac*, susuz (gıycekân, içecekiz
 kalmış olan) – mâ'bir ağız susuz kalmak
 devzîwâbûn *m* 1. ağı susuz kalma 2. –den mâ'bir-
 nâm kalma
 devzîwâ bûn *ğyâğl*, ağı susuz kalmak 2. –den
 mâ'birnâm kalmak
 devzîwâbûyîn *m* 1. ağı susuz kalış 2. –den
 mâ'birnâm kalış
 devzîwâkîrîn *m* 1. ağı susuz bırakma 2. –den
 mâ'birnâm bırakma
 devzîwâ kırîn *ğb* 1. ağı susuz bırakmak 2. –
 den mâ'birnâm bırakmak
 devzûn *mâ'bazuk*, eşîrî ağızlı
 devzûrîk *mâ'bazuk*, eşîrî ağızlı
 dew (I) *w* 1. ayran 2. ballık, külleme (bağlarrfa
 gîmleri külleme hastalığı) – dîwâze ku-
 dîka wî lî pîşî qîna wî ye istemem yan ce-
 bûne kay – kulanîlin yayık yaymak – lî
 xîstîn külleme hastalığına yakalanmak –
 tûne fir tûke lî hespê sîwar dîbe çîr dîke
 yîranî yûk çîmêye, tîla (veya tahirevânî)
 gîzer sîrûnaya – pû ve kırîn yayık yaymâk
 – çîrîbândî jî mîstê ne çîrîbândî çîrîr e
 derenmîs sey derenmîs nîrâ tercîh edîlme-
 li – ê beyrânî pû kulanîdî (barînet) çok ceft
 çekmek – ê (yekî) kîşkîşîn ayranî kâbrîn-
 mak (tefkeletmek) – ê kîş sîzîne ayran – ê
 (yekî) pîl dîm ayranî kâbrînâk (tefkelet-
 mek) – ê (yekî) pîşîpîşîn ayranî kâbrînâk
 tefkeletmek) – ê tîm pûk kûi olınayan ay-
 ran – ê te şî gebola te be goige yapma dîst
 istemem

dew (III) m örümcek ağı. * dewa pîndîrê ö-
 çürmek ağı

dewa *m* devn

dewakîrîn *m* tedâvî etme

dewa kırîn *ğb* tedâvî etmek

dewam *m* 1. devam sürme, sürüp gitme) 2.
 devam (bu yerde belli bir amaçla, gereken
 şartlara göre) 3. devam (dâve, parçâl –
 hîkel) devam, devam (I)

dewankîrîn *m* 1. devam etmek, sürme, sürüp
 gitme 2. devam etmek, sürme (zâman geçme)
 3. devam etmek, sürme, tûcna (zarar almâ)
 4. devam etmek (beli yerde belli bir amaçla, ge-
 reken şartlara göre) 5. gitme (dâyân-
 ma) 6. uzanma

dewânî kırîn *ğb* 1. devam etmek, sürmek,
 sürüp gitmek. * şîlî tamî çâr roj be'atlebûn
 dewâmîrî yağî tamî çârîr gîm arâkîsîz sur-
 îdî 2. devam etmek, sürmek (zâman geç-
 mek) 3. devam etmek, sürmek, tîrînâk tes-
 mîm etmek) * es kar du raet dewâmî nûke
 be işîkî sîmî sîrmîz sîrmek, tîrmâk (zâman

alıpık * vî kori tam çar seat dewam kir bu
 y tam dön sazi tuta 4. devam etmek (bir
 yere belli bir amaçla, gereken zaman arda
 girmek) 5. görmek (döyanmak) * ev sal pir
 bi hêşepi dî zulek dewam lîku bu ayakkar
 n rahat rahat bu yıl gider 6. uzanmak * II
 kenare aşê dar dewam ûlkarin so kenarî-
 da çîçîlar uzanîyele

dewamkiri nî devam edilmeç, sürdürülmeç

dewam m müzakere

dewandîn m tedavî eme

dewandîn lîgê telavî etmek

dewar nêw 1. sığın, büyük baş hayvan 2. meç-
 sîgî (enbıyışsız, kaba saba zence) 3. meç
 hayvan, uğır (seslenme biçimi olarak) -a
 gir yuk hayvan -ên gir biyûk baş hayvan
 -ên rey kura sîgî -ên stûn biyûk baş hay-
 van

dewara gîr nî yuk hayvan

dewara rey zêwê kara sîgî

dewara stûn zêwê biyûk baş hayvan

dewarê yekstîm zêwê tek tımaklı hayvan

dewarên gur zêwê tek tımaklı hayvan

dewarên stûn zêwê gîr tımaklı hayvan

dewarkîng lîku dewar

dewarkî zêwê hayvanca, hayvanî

dewarkî a zêwê hayvanlık, hayvanlık (hayvan

ce davranış) - kîrlî hayvanlık etmek

dewbîr nî öğütmeç, kasıtsız kanışe

dewçîk nî çok ilgırlıgımsı meyve

dewçîk m I. tuz (tuz veya yağun çalkalanma-
 ya yare küçük yuvak) 2. öğütmeç (olumduca
 yapılmış tutuma)

dewdabîr m fîetîme (karşılaşma, denk getirmeç)

dewdabîrbûn m hıktılama, edeşme

dewdabîr bûn lîgê hıktılaraq, edeşmek

dewdabîrkîrlîm m kapama, kapama (kış la-
 ma, denk getirmeç)

dewdabîr kîrlîm lîgê kapamaç, kapatmak (kar-
 şıtırmak, denk getirmeç) * ev îkranîye dî
 deymê min dewdatur hîke tu îstaniye bar-
 cana kapar

dewdank m byanlık

dewdew zêwê dudû, papağan

dewdewe m kapı tokınığı

dewdewîk m vîk vîk şışkınlık halı

dewdewkî nî vîk vîk yekîndekî şışkınlık

dewe (I) mî dawe

dewe (II) mî bûdu

dewedar lîku dîwedar

deweran mî dewerî

dewêg g zîle, dala, rağmen

dewêjn mî tîrtî, çukêlu

dewê kîs nî zîzme ayran

dewêl (I) mî zîzma

dewêl (II) nî dewêl (de-tele, çuğula) * bi heft
 dewêlan re çer danîye ye dî çîwele çavş
 açınstî

dewêt m d vî

dewêrêş zêwê ...vîrî (solan kışeç)

dewêrîşî m ayrancılık

dewîlbandîn m yamuzatına, vîk vîk etme
 (vîku, çerîs, sîvîn kuzur kuzûğu gibi şey-
 ler için)

dewîlbandî lîgê yamuzatınmak, vîk vîk et-
 mek (yemut derîsî, kavun karkur kabuğu gi-
 bi şeyler için)

dewîlûn m yamuzatına, vîk vîk etme

dewîbîn lîgê I. yamuzatına, vîk vîk et-
 mek * tay î zehêş û pelêxan dîce dîdewî-
 bîne gûnêş kavun ve karpuzları yemup yu-
 muzatına 2. bur derîbîn

dewîjn m turtî, çukêlu

dewîjînk lîku dewîjn

dewîk m kuzur yağun tortusu

dewîr lîku dîwî

dewîrandîn m geçîndîrme

dewîrandîn lîgê geçîndîrmeç

dewîrîn m geçîrme

dewîrîn lîgê geçîrmeç

dewîşandek m sıkıştırma, denîere

dewîşandîn m I. basırma (sıkıştırarak basırma)

2. tika başı doldurma, tepme (üzere başı-
 rak sıkıştırma) 3. sıkıştırma, tıkıştırma, tık-
 ırma (bir şeyi dar bir yere zorla sığdırma) 4.
 basırma (sıkıştırarak yerleştirme) 5. sıkılma
 (dolma tük, tabanca gibi silâhlar, öğütme
 doldu tük sıkıştırma)

dewîşandîn lîgê I. basırmaç (sıkıştırarak
 basırmaç) 2. tika başı doldurmaç, tepmeç (ü-
 zere başıarak sıkıştırmaç) * hîdî dewîşan-
 de çewal yamuzatına teptî 3. sıkıştırma, tık-
 ıştırma, tıkırma (bir şeyi dar bir yere zor-
 la sığdırmaç) 4. basırmaç (sıkıştırarak yerleş-
 tirmeç) * penêr dewîşandê kûp kûpe pey-
 nîr başı 5. sıkılmaç (dolma tük, tabanca
 gibi silâhları öğütme doldurarak sıkıştır-
 maç) * dewê (yekî) a zîzma tîkamaç

dewîşandî nî I. sıkı, tikaç (yîyeç sıkıştırılmıç
 doldurulmuş) 2. tıkışık, sıkışık 3. basılı *
 kûpê dewîşandî yê penêr başlı peynîr kû-
 pu 4. tika başı

dewîşî nî sıkışık, tık şık

dewîşîn m I. basırılma (sıkıştırılarak basırılmaç)
 2. tika başı doldurulma (üzere başıarak
 sıkıştırılmaç) 3. sıkıştırılma, tıkıştırma, tık-
 ıştırılma (bir şeyi dar bir yere zorla sığdırılmaç)
 4. basırma (sıkıştırılarak yerleştirilmeç) 5. sık-
 ılma (dolma tük, tabanca gibi silâhları
 öğütme doldurarak sıkıştırılmaç)

dewîşîn lîgê I. basırılmaç (sıkıştırılarak bas-
 ırılmaç) 2. tika başı doldurulmaç (üzere başı-
 ılarak sıkıştırılmaç) 3. sıkıştırılmaç, tık-
 ıştırılmaç, tıkıştırılmaç (bir şeyi dar bir yere
 zorla sığdırılmaç) 4. basırmaç (sıkıştırılarak
 yerleştirilmeç) 5. sıkılmaç (dolma tük,
 tabanca gibi silâhları öğütme doldurarak sık-
 ıştırılmaç)

dewşandin *m* doğanca
dewşandin *f/gk* deşmanak
dewşandin *m* 1. boğazlamak 2. bayılmak 3. berelme
dewşandin *f/gk* 1. boğazlamak 2. bayılmak 3. berelme
dewşandî *m* 1. boğazlanmış olan 2. bereli (yarı bere) 3. boğuk, boğumuk (ses)
dewşandibûn *m* boğuklaşma
dewşandî *f/gk* boğuklaşmak
dewşî *m* 1. bereli (berelenmiş, darı sızucu çürük olma) 2. boğuk, tikanık, kısık (ses için) * dengê dewşî kışk (ses)
dewşibûn *m* 1. boğuklaşma 2. kışkıla, tikanıklık (ses için)
dewşî *f/gk* boğuklaşmak
dewşîn *m* 1. berelme, berelenme 2. kışkıma (ses için) 3. iç geçme, bayılmak, tiksime
dewşûn *f/gk* 1. berelme, berelenmek 2. kışkılmak (ses için) 3. iç geçme, bayılmak, tiksime
dewşîtî *m* kışkılık (ses için)
dewşok *m* kışık (ses)
dewşokî *m/f* kışıkca
dewşokî *m* kışıklık
dewşan *f/gk* 1. çözümlene, tahlil, analiz 2. çözümlenme, tahlil, analiz 3. çözümlenme, tahlil, analiz → **tahîlê** idarî **tahîlê** → **xwînê** kan tahlilî
dewşandin *m* çözümlenme, tahlil etmek
dewşandin *f/gk* çözümlenmek, tahlil etmek (bu şeyi incelemek)
dewşandî *m* çözümlenmiş
dewşanî *m* çözümlenme, tahlil, analiz
dewşî *m* çözümlenici
dewşî *m* çözümlenmişlik
dewşînî *m* çözümlenme
dewşîn (I) *m* 1. ayran çubası 2. eti bir yemek
dewşîn (II) *f/gk* terbiye olmak
dewk *m* yağ eritildiğinde uzandı hâkê terbiye
dewkask *m* ayran kasesi
dewker *m/f* ayrançı (imâl eden)
dewkerî *m* ayrançılık
dewkî *m* suzane ayran
dewkol *m* 1. yayık 2. azo gülek - **kulandîn** yayık yemak
Dewl *m* Kawa (burca)
dewl (I) *m* 1. kova (genellikle içinde su taşımaya veya kuyudan su çekmeye yarayan kap) * **dewla bîrê** kawa **kawan** 2. huğday hunsî * **dewla aşê** deşmanê huğday hunsî
dewl (II) *m* **awî** sidik torbası, idarî torbası, mesane
dewl (III) *m* tahil
dewl (IV) *m* suum
dewla aşê *m* huğday hunsî
dewla nîzê *m* **awî** mesane, sidik torbası, idarî torbası

dewle *m* huğday hunsî
dewlemend *m* 1. zengin gence vasıl * **mal-kateke dewlemend** zengin bir aile 2. zengin (yararı veya kendinden beklenen, istenilen ihtiyaçlar çok olan) * **zimanekê dewlemend** zengin bir dil 3. zengin (verimli) * **sîruştêke dewlemend** zengin bir doğa - **hûn** zengin olmak
dewlemendbûn *m* zenginleşme, zenginleşme, varillleşme
dewlemend *f/gk* zenginleşmek, zenginleşmek, varillleşmek
dewlemendbûyîn *m* zenginleşme, zenginleşme, varillleşme
dewlemendî *m* zenginlik, varilllik, gence, - yê **dêkişî** mal mal çeker
dewlemendkirin *w* zenginleştrime, varillleştrime
dewlemendkirîn *f/gk* zenginleştrime, varillleştrime
dewlet *m* 1. devlet * **dewletên** ku **enlatnê** Yekîtîya Ewropayêna Awropa Bîlgêre oyo devletên 2. devlet (devletin yönetim kanı, hükümet) 3. devlet (tahîl) * **teyrîkê dewletê** devlet kuşu, talih kuşu 4. zenginlik * **xwedî dewletêke** pîr in büyük bir zenginliğe sahip 5. saltanat (halk ve zenginlik, gösteriş vasıfı) → **ûrîse** ga **golkê** **dibalêse** tençere: kaynarên maymuna nîyarkerê → **bîlez** **pez** û **z** çabuk yetişen ve zahîrî erên zengin eden küçük baş hayvan ve huğday → **(yekê)** **dîrîse** tençere: kaynarên maymuna nîyarkerê → **(yekê)** **lê** xistin şansı yaver gitmek, başına devlet kusu karmak * **dewleta** **te** **lê** xist şansı yaver gitir → **nehênî** **guzî** devlet, derin devlet → **(yekê)** **rêstî** şansı yaver gitmek, başına devlet kusu karmak → **ser** mayedar **kapî** **ûstî** devlet → **tatûpan** **hîg** tarpan devlet - **ên** **hîzdar** güçlü devletler - **ên** **înezîn** büyük devletler, güçlü devletler
dewletbûn *m* devletleşme
dewletbûyîn *m* devletleşme
dewletî *m* devletlerî, zengin, bey (tahîl) ve **efan** içinde olanı * **mal-kateke** **dewletî** zengin bir aile
dewletîbûn *m* 1. zenginleşme, zenginleşme 2. kamulaştırılma
dewletî *f/gk* zenginleşme, zenginleşmek 2. kamulaştırılmak
dewletîbûyîn *w* zenginleşme, zenginleşme 2. kamulaştırılma
dewletîkirin *m* kamulaştırma (devletleştrime)
dewletîkirîn *f/gk* kamulaştırılmak (devletleştrime)
dewletîkrî *m* kamulaştırılma
dewletok *w* devletçik
dewletparêzî *m* devletçi, devlet yauler
dewletparêzî *m* devletçi

dewletperest *el koya* devletçi
dewletperestli *m koya* devletçilik
dew *lê xisrîn tîbe* küllegine hastalığına yakalanmış
dewlûxistî *el ballikî* (üzüm için)
Dewlik *ewrîn koya* (buçuk)
dewlik *m koya* (genellikle içinde su taşırayan veya kuyudan su çekmeye yarayan kap)
dewliqandîn *m sarkîna*
dewliqandîn *tîgê* sarkınak
dewliqî *m sarkî*, sarkik
dewliqîhûp *m sarkîkîk*
dewliqîn *m sarkîna*
dewliqîn *tîgê* sarkınak
dewlok *m hilekîr*, hilekî, y. aldanıcı
dewlukî *m hilekîrlîk*, hilekîrlîk
dewm *bûr delm* (II)
dewmest *m aygîrlîk* yığıntı
dewr (I) *m*, 1. devir, devre (kendine özgü bir özellik taşıyan zaman parçası) 2. devre, dönem (bu çağ içinde belli özellikleri olan sınırlı zaman süresi) 3. devre, dönem (tasarıma meclisiğin keşifliği arasındaki zaman süresi) 4. devre, dönem (bu yıl içindeki ikinci öğretim süresi) → **amadelîyê** bazırîk devresi (dönemi) → **hewlînê** (perwerde an jî şerdayê) çîrtim dönemi → **karhonê** sarban dönemi → **başîlîyê** emesleme çağı (veya dönem) → **ekê mû dan dewpêkîrîn** devir aşmak
dewr (II) 1. devir, dönüş 2. devir, devretme, aktarılma, aktarma * **ji urebeyê dewra mûl bû wagonê** malın arabadan wagona devri 3. devir, devretme (bir malın mülkiyetini veya bir mal üzerindeki hakkı bir başkasına geçirme) * **dewra urebiyê bîpêlêbe ser wê arabadan** devirini onun üstüne yap 4. devir (bu görevin bir kısmını başkasına geçirmek) 5. devir, geçim; hilekîli ve düzenli geçişim → **(yekî) kîrîn** (suzmê) devretmek (bir malın mülkiyetini, bir mal üzerindeki hakkı başkasına geçirmek) * **hewlê mîlî karê xwe dewrî mîlî kîr** arkadaşları için hana devretti → **beqê xwe yê li ser urebeyê dewrî mîlî bîkê** hana arabadan ozeronêki hakkını devirdi
dewr (III) *m rel* * **bî dewra xwe rabe** rahana göre hareket et
dewran *m* 1. devran (dunya) 2. devran (zaman) → **derbas kîrîn** saltanat etmek (halk için) → **başîlîyê** emesleme çağı (veya dönem) için devir etmek
dewranbeq *m îşî* bir çarneri balgeçeri, sığılması
dewrandîf *el gîngîrmîna*
dewranîs *el gîngîrmîna*, rasrebîli kims
dewrbûn *m dewraima*
dewa *bûn* *tîgê* devretmek
dewrdîm *m dewrdîm*

dewrdîm *m dewra*

dewre (I) *el yanîq*

dewre (II) *m* 1. devre * **dewreya pêşîn** *m maçê* qudlîya maçm ilk devresi bitir 2. *fîr* devre, çevrim * **dewreya elektîrîkê** deqîk devresi → **ya gîrtî** *fîr* kapalı devre → **ya kîrî** (an jî kurtî) *fîr* kısı devre → **ya vekîrî** *fîr* açık devre

dewregî *lî fîr* kapalı devre

dewreli *m yanîqlîk*

dewreya dudîyan *m îşîna* devre (veya yanî)

dewreya ewlî *m* ilk yanî

dewreya pêşîn *m* ilk yanî

dewrîş *m* devreş

dewrîşî *m* devreşlîk

dewrîye *îrêna* devrîye → **gîrîn** devrîye *gezmek*, kol gezmek

dewrî (I) *m* 1. tabak (yiyecek içmeye yarayan derin veya yuvarlan kap) 2. *el tabak*, (pişirme) tabağı (alacağı mutfak)

dewrî (II) *el dewrî*, çevrimce

dewrîkîrîn *m* devretme, geçirme

dewr kîrîn *tîgê* devretmek (bir malın mülkiyetini, bir mal üzerindeki hakkı başkasına geçirmek)

dewrkîrî *m* devredîmiş

dewrûber *bûr*, de, über

dewx *m* 1. az, yer (bir şeyin geçtiği veya önceden bulunduğu yerde bulunduğu belutî, maçm) * **dewsa pê** : yak, izi * **dewsa dewê kîwê** xuya ya bucağı, zi belî * **dî tîlîya wî** **dewsa** **lingulîkê** parnağındaki yûzûk izi 2. yerme * **ez dî dewsale de bûma!** ben arının yerinde olsaydım! 3. *m* ayak * **dewsa italan** nal çukûrîna → **ling** ayak izi → **pê** ayak izi → **xwe gîrtîna** J) yerini kapmak 2) yerleşmek

dewxîndîk *m* cendere

dewxîk *el yedek*

dewxîger *mîlî* izi (iz süren)

dewxîgerî *m* izîrlîk

dewxîgîr *mîlî* 1. ardîl, halef 2. vekîl (birinin yerine almış olan kişisi)

dewxîgîrî *m* 1. ardîllîk, haleflîk 2. vekîllîk

dewxîgîrî *el yare* geçims kims

dewxîk *mîlî* vekîl

dewxîyar *mîlî* muavin

dewxîyarî *m* muavinîk

dewxîş *m* çîşek

dewxî *m* ayran sığı

dewxîrme *dîwîl* dewxîrme

dewx *m* 1. ezanî, kıyîmî (açlık sebebiyle midede duyulan ezîllîk) 2. iç baygînlîk, iç geçme * **ji birçînan dewxa mîlî çû** acılığa içim geçti → **(yekî) çûn** (I) ezilmek (veya geçmek) (veya bayılmak, midesi ezilmek (veya kasmak), iç ezilmek (veya kasmak), yüzeği bayılmak (veya ezilmek) * **dewxa mîlî dîçê**, **ez** qedelîk **şîr** **wexîm** için ez-

İyri bir kuyruk sürücü 2) iç geçirmek, haygırlık geçirmek 3) çarpılmak, çekiciliğe kapılmak

devaçün *m* iç geçirmek, haygırlık geçirmek

devaxêlêbûn *m* iç geçirmek

devaxêlo bûn *l* iç geçirmek

devaler *w* 1. devaler sığırına 2. rıca - jê kirin -den rıca etmek, rıcaya tutunmak - kirin rıca etmek

devdanik *m* evak değil, sacıyağı, sacı yaz

devel (I) *bu* *w* bu tür: y. baat *cc*

devel (II) *valê* 1. hilekar, hileci 2. *ed* kaba (feriyesi, nezaketi) kî, göğüs*ae*

devell *w* 1. ulebzalık, lobxîlik 2. kabîles - kirin 3) hilekarlık yapmak Takatoluc emes

devellêbûn *m* kabalığına

devellî bûn *l* iç kabalaşmak

devellkîrîn *w* kaba laştın*ae*

devel kirin *l* iç kabalaştırmak

deves *m* evak kışkanc, güncü, haset, hırs - bûn kışkanc olmak

devesî *w* kışkancılık, haset, çekememezlik, güncü, hasetlik - jê rîkê vanê xwe kirin *so* gözünü göz görürde sakınmak - kirin kışkancılık yapmak

devesîkîlî bû *m* kışkancına, çekememezlik, hırs etme, güncüleme

devesî kirin *l* iç kışkancılık, çekememezlik, güncü etmek, güncüleme

devesîlî *m* kışkancılık, çekememezlik, güncüçlük

devesker *valê* kışkanc

deveskerî *w* kışkancılık

devesok *valê* kışkanc, güncü - bûn kışkanc olmak

devesokî *m* kışkancılık, güncüçlük - kirin kışkancılık yapmak

devesokîm kışkancılık, güncüçlük

devexar *valê* içün

devexarî *k* hırsızca

devexarîbûn *w* hırsızlaşma

devexarî bûn *l* içün hırsızlaşmak

devexarî *m* hırsızlık - kirin içün hırsızlık etmek

devil *m* 1. ekim 2. talih - bî dan (nî, jî zadi) bî - lûca

devîlîreş *valê* talih talih

devîmandî *w* dangalana

devîmandî *l* iç dangalanmak

devîmandî *valê* dangal

devîmî *w* dangalanana

devîmî *l* iç dangalanmak

devîson *w* kışkancına, kışkanc

devîsandin *m* kışkancına

devîsandin *l* iç kışkandırmak

devîsandinî *valê* kışkandırtıy

devîsîn *m* kışkancına

devîsîn *l* içün kışkandırmak

devîşok *ber* devesok

devî *m* meyve bahçesi

devîl (I) *w* sığırına, devaler: * *ex* ketimê *devî* - la *te* şerîk sığırınıştın

devîl (II) *m* çekememez

devîlok *w* çekememez

devîluka kışkanc *valê* çidonyer

devî (I) *m* 1. sığırına: * *imî* *xwe* *axê* *devî*ye *dev* - la *te* şerîk sığırınıştın 2. rıca: * *ex* *tê* *dev* - lûca *te* şerîk sığırına bulunuyorum

devî (II) *m* çekememez

devîk (I) *bu* *devîk*

devîk (II) *w* çekememez, küçük çekememez

devîne *w* 1. damga 2. en, damga, yağ (hayvanların veya eşyaların) mulları şarabı 3. yara izi

devîmeker *valê* *devîne*

devîmekerî *w* 1. dangalana 2. dangalana, dangalana (kırın bir demerle hayvan derisine damga vurma)

devîwe kışkanc *l* iç 1. dangalanmak 2. dangalanmak *devîl* olmak (k zaman bir demerle hayvan derisine damga vurmak)

devîwekîrî *valê* değil, değil*ae*

devîwe *rey* *devîwe* kışkanc (usulak *valê*)

devîwe *valê* kışkanc

devîsî *m* kışkancılık

devîsîkîrî *w* kışkancına

devîsîkîrî *l* iç kışkandırmak

devîs *w* kışkancına

devîsîn *w* kışkancılık - kirin kışkancılık yapmak

devîşok *valê* kışkanc - bûn kışkanc olmak

devîşokî *valê* kışkanc - bûn kışkanc olmak

devîşokî *m* kışkancılık - kirin kışkancılık yapmak

devîşandin *w* fırtına

devîşandin *l* içün durtmek (ucu sevrê bir şeyle hafîçe *valê*)

devîş *bu* devîş

devîş *ber* devîş

devîş *w* başkalarından güçleri oğna durtıyın

devîş *w* kapak (buzlukla) içirle yenmek pişirilen ve kışın gibi büyük kapların üzerini kapamak için kullanılır

devî (I) *w* ot yağ *m*

devî (II) *m* koy

devî *w* köylülük

devîx *w* devîxana, devîxan

devîxkîrîn *w* devîxana

devîx kışkanc *l* iç çidonyer

devîşok *w* 1. beşik 2. sîlincak (küçük çocuktan uyutmak için)

devîşok *bu* devîşok

devîşkîrîn *w* 1. seslenme 2. konuşma 3. (seslenme) cevap vermek, karşılık vermek

devî kışkanc *l* iç 1. seslenme 2. konuşmak 3. (seslenme) cevap vermek, karşılık vermek

devî *w* 1. burç 2. meç burç (birine karşı bir şeyi yerine getirme gerekliliği, yükünlük): * *er* *devî*nekî *welot* *ê* *bu* *l* *er* *xapî* *ber* *devî* *3*, *nax* *devî* *3* - *bî* *devî*, *rê* *bî* *devî* *devî* *devî*

baş ödemekle (yeya vermekle), yol yürümekle tutkun - bi dünü xwe in barcana zamanında bidermek iyula - ewladê nêr e a-bacuşu olsun da ala karada a sun ~ başın borç takmak ~ jê standan (burçdan) borç almak - kirin borç etmek (yeya yapmak) - nîreş ber bi koleşariyê ve dibe borç bidan koleleşiraniye getaran - qanuçiyê mîran e borç yigirdin kampêdir - qedandın barcana kaputarak - standin fan ji girîm borç almak - û dâ borç harç ~ xistin serê (yekî) (birine) borç takmak (bi) - an debara xwe kirin borç vermek (ji) - an xerbas bûn borcas kutulmak -ê ax il nûn ûa-vo dîmanê: çok zor olan borç -ê betawela Cûgeya borcu -ê çavika çodê tenê lê tane bûn açan kuş horcu olmak -ê dervevi dis borç -ê (yekî) di ser serê (yekî) de qelap-tilin girîngina çikmak, borca tozrak -ê (yekî) hatin qirikê girîngina çikmak, borca kutmak -ê (yekî) ji hezarî bilurîn (uz jî zêderle) bûn borç, bira zarak -ê andîl a raz-mayan borç -ê stû boşu borcu -ê xwe lî kirin borcaju kaputarak -ê xwe qedapdin borcana kaputarak (ji) -ê xwe re heqex-wes e alacağina şa n. veretçeğine ka çî fre-ya tuzguni (ji) ~ ê xwe re xweş bûn borcu-nu bilmek -ê xwe xwî kirin herah tenar'e-ruk -ê Xwedê bûn

deyndablr m. fîreşe, odeşme (karşılama, derk getirme)

deyndablrbûm m. odeşme

deyndablr bûn baş odeşmek

deyndablrkirin m. odeşme, sayışma

deyndablr kirin baş sayışmak

deyndablr m. borç verme, borç ödemek

deyn dan baş borç vermek, borç ödemek

deyndar zaf 1. borçlu 2. mee borçlu (burçludur) alınmış bulunan 3. borcu (bu şey) bi lîskasimîni yârdemiyê yapıp olan * xwendûna xwe ji Rojan re deyndar e okumayı Ro-jan'e buecê 4. mee alacaşî - bûm borcu olmak ~ derketin borçlu çıkarak

deyndarhînd m. borçluluk

deyndar bûn baş 1. borçlanmak 2. mee borçlanmak (mîreşer bir vukurîlîk a tina gûmek)

deyndarbûyî m. borçlanmış olan

deyndarbûyî m. borçlanmış

deyndarderketî m. borcu şîreş a an

deyndari m. borçluluk

deyndarkirîn m. borçlandırma

deyndar kirin baş 1. borçlandırmak 2. mee borçlandırmak (mîreşer bir vukurîlîk a tina sokmak)

deyndarkirî m. borçlandırılmış olan

deyndayîn m. borç veriş, borç ödeme

deyndâr nêw 1. alacaşî (borcu kuzusu) 2. alacaşî (borcu) alacağı olan kîmsê 3. vere-

siyeri (veresiye verer) - bûn alacaşî olmak - derketin alacaşî çıkmas

deyndârî m 1. alacaşîlık 2. veresiyesilik

deyneker bur çengekir

deynê stû m. verûbe, hoyun borcu

deynik m. ucursiz borç ~ meytik rakana (ku-çuk ucursiz borç)

deynker adur borç alsa

deynkirin m. borç etme, borç yapma

deyn kirin baş borç etmek, borç yapmak

deynkirî m. borç edilmiş, borç yapılmış olan

deynnexweş adur barakçî (borcu nu ödemeyi alıskanlı haline gelmişmiş kîmsê)

deynnexweş m. başkêçlik

deynstîn m. alacak

deyn û dî m. borç harç

deynxweş ad borcu nu bilen (borcu nu xizma-nda ödeyer)

deynxweş m. borcu nu bilme

deynxweş bûn baş borcu nu bilmek

deynû m. deyyu

deynwân borcu bur uzûm tûdî

deyz bûn dez

dezwantaj m. dezavantaj

dezbênk m. başî dak, başîrdak (başkêçî çu-çûy bağlamak zîr)

dezdâr bûn dizdar

dezenfektan mîreş ozenlekta

dezenfekte m. dezenfekte

dezenfektî m. dezenfekte etme

dezenfekt kirin baş dezenfekte etmek

dezenfektî m. dezenfektan (dezenfekte edilmiş olan)

dezzeh (ji) m. 1. tezzâh (genellikle dakikalarda saatlerin önündeki uzun masa) 2. tezzâh (kahve, meyhanê vb. de müsterilerin üzerin-de yiyip içtikleri uzun masa veya bûfe) 3. tezzâh (üzerinde genellikle el veya küçük nakîlele iş görülen yapma aracı) 4. işletme (arazi, taraya, tozuel, benkerlik gibi iş alanlarında kar amacıyla bir sermaye yatırı-larak kurulan kurum) 5. olgun, kurum, or-ganizasyon 6. argim * dezzehê m. devletê yê n biryardanê devletê karat oğurları ~ bi her xistin tezzâhî kurmak ~ danî n (an jî rast kirin) tezzâhî kurmak -ê ragîhanê (an jî ragîhanîdî) :letişim aracı

dezzeh (ji) nakîle makam

dezzehdar adur tezzâhdar

dezzehdarî m. tezzâhdarlık - kirin tezzâhdarlık yapmak

dezzehî m. arganjîk

dezzere m. tekkere

dezzirî bûn dezzirî (j)

dezzîn m. dizgin - kirin stû dizgin vermek -a heşp kişandîn dezzenderek -a (yekî) kd-şandîn dizginlemek (birin asrı davranîs-larını ödemek) -ên (yekî) hatin kişandîn (bu) dizginlemek

ra gör oluyordu 5) gözle görmek (öccmle-
mesine meclmeden ökmek) 6) bakmak
(yoklamak, pecelemek, derlemek) * *tu tu ji*
dēhna xwe hîjle vâ burhême bu esere hu de
sen bak 7) gözün görmek (taselenek,
muavere etmek) 8) ilg. toplama işi
yapılabilmek -> *xwe dan ser* (tîstekî)
dikkat kesilmek

dēhdani *m* bakma

dēhdar *m* dikkat

dēhdarane *b* dikkatlice

dēhdari *m* bakma

dēhkûy *m* dikkat çekme

dēhkûşî *m* dikkat çekme

dēhkûşandin *m* 1. dikkat çekme 2. ilg. çekme
3. vurgulama

dēhn kişandîn *lgh* 1. dikkat çekme 2. ilg.
çekmek 3. vurgu yapmak -> *ser xwe ilg. gar-*
mek, lgh. toplamak

dēhnedayî *m* bakma

dēhtir *m* devran, cinsi (çatı, hafla, ay, yıl için)
bu senaki? * **dēhtira** *m* rûjê cinsi gon? * **dēhtir-**
ra *salê* devranî yıl

dējnik *baner* tara (lepahum)

dêk (I) *m* ana, anne, amca * *ji dêka xwe re*
lêbêje amcağı na söyle -> *parîkar* yesh anne

dêk (II) *m* çalıs

dêkal *m* büyük baba (annenin babası)

dêkane *baner* ikse otu (V. semî elbun)

dêklos *m* bir yemek çeşidi

dêkûştî *baner* apt kaldi

dêl (I) *m* kuyruk (hayvanların çoğunda, gö-
vdenin arısında bulunma, sırttağartı böl-
gesi olan uzun ve etnek organ) * *dêla hesp a-*
tin kuyruğu -> *hejandîn* kuyruk sallamak ->
xwe kirin may piyên *tu ji jilgên*) *xwe*
kuyruğın kırmak

dêl (II) *m* 1. kancık (hayvanlarda diş) 2.
nerge kancık (dinek, güvenilmez) 3. kancık
kavim 4. nice güzel (kız veya kadın) *
tu ji vâ dêlê berêre bu güzel bak

dêl (III) *m* 1. kancık (bir devranın kazı ta-
rafı yandırdığı başka devranın, nakabele)
2. yeme? * *ji dêla min* ve *ji bike* beşim ye-
rime de yap

dêl (IV) *m* zavallı (kara) - *ji dêlan* zavallı

dêlandîn *m* yaşatma

dêlandin *lgh* yaşatmak

dêlanî *m* yaşatılma olan

dêlbas *m* zavallı, terk edilmiş kadın? * **dêlbasê**
êdî meğrî zavallı artık ağlama

dêlberdayî *m* dert ile bes yaşları aras nda ay

dêlbi *m* kuyruk kılı

dêlcrandî *m* akadın yırtmaç? * *kineê nêsr-*
vekirî û dêlcrandî göğüs acık ve arkadan
yırtaç? çeyiz

dêldirê *m* uzun kuyruklu

dêlegur *m* 1. dişi kurt 2. arge çayır, a tîre (kız
veya kadın)

dêlegur *m* dişi kurt

dêlegur *baner* çeyir dişi yılan

dêlendêz *baner* delindêz

dêleperk *m* 1. yabani yırtıcı hayvan (kurt gi-
bi) 2. *erz* arz.2. yabanî kütçe

dêlese *m* kancık köpek

dêlesug *m* kancık köpek

dêlêgan *m* yülceğ yer

dêlêlêlayî *m* kuyruğu koldik

dêllik *m* 1. kancık (hayvanlarda diş) 2. *m* kan-
cık (dinek, güvenilmez) 3. kancık (kavim)
-> *kuyeran* çok yiret kadın -> *tîre, seye*
gur *erêlê jê* çêna be çêre, kancıklı cinsî kütü
koyeği doğuruz

dêllikê *b* kancıklık

dêllikî *m* 1. kancıklık 2. *wey* kancıklık (kancı-
kca devranı) -> *kirin* kancıklık etmek (wey-
ya yapma)

dêlîn *m* aşırma

dêlîn *lgh* aşırma

dêlindêz *m* 1. tarot, marasın 2. dîmî toron, o-
yun 3. Ehlisavabîna 14 Şubatın yârtıklan
bir aley

dêlindêrê *m* toronsel

dêlî *m* zana (aşırma)gileaden, dalfan yârdak ü-
zerine yayılan bakî

dêlîrî *m* 1. kancıklık 2. *wey* kancıklık (kancık-
ca devranı) -> *kirin* kancıklık etmek (veya
yapma)

dêlmar *baner* keler

dêlqancê *m* kuyruğu kurbac gibi olan al, tay

dêltafî *m* kancık tay

dêna (I) *m* vanak - *ên* suretê (yekî) *ji par* *te*
xaya *kirin* re-şudî yanaklı olmaç

dêna (II) *m* 1. misur, arzî, yağmurda sulanan a-
razi 2. *m* corak (yerinik olmayan toprak) 3.
ku-za, *çêlax* veya *buzagî* maras

dêmak *m* ana araç

dêmakî *b* anaç, anaçta

dêman *m* yerleşik, sakin (bir yerde oturmak)

dêmani *m* yerleşik -> *bûn* yerleşik olmak

dêmanîbûn *m* yerleşme, eşleşme, kancık et-
me

dêmani bûn *lgh* yerleşmek, ikamet etmek,
eşleşmek * *çêna jê* *semêke* *xweş jê* *calî* *bû-*
ne *gêrê* güzel bir sante yerleşmeler

dêmanîbûyîna *m* yerleşme, ikamet etme, eşleş-
me

dêmanîlî *m* yerleşicilik

dêmanî *m* üçey anaç

dêmanîrî *m* üçey anaçlık

dêmanî *m* yerleşik

dêmanî bûn *lgh* yerleşik olmak

dêmanîbûn *m* yerleşicilik, yerleşik olmaç

dêmanîne *m* serap

dêmanî *m* kancıklık

dêmanîrî *m* üçey yanak

dêmanî *m* üçey yanak

dêmanî *m* su matarası

dânî (I) *mf* kınay, süzünme yan dala
dânî (II) *m* 1. kadife 2. *mf* kadife (kadifeden yapılmış şey)

dânîr *m* bey unvanı, valide sultan

dânsor *mf* al yanaklı, kızıl yanaklı

dâmpçerin *mf* tıllı yâkütü

dânzer *mf* sarı bezedli

dân (I) *mf* valin ayak

dân (II) *fm* dâlan

dân dan *hkr* dâna dan

dânğ *m* etek

dânîk *m* kadın başlığı horozun karanlığı

dâr (I) *fm* dehr ü dâr

dâr (II) *m* 1. kilise 2. kilise (Hristiyan mezheplerinden birisi) * dâra Ortodoksan ortodoks kilisesi 3. kilise (Hristiyanlık dışı dini kurumu) 4. kilise (Hristiyanlığın öğretilmesi, dini işlere yânetimi vb. ile ilgili papa ve piskoposlar topluluğu)

dâran (I) *m* 1. harabe 2. harabe, yıkıl (yıkılmaya yüz tutmuş yapı)

dâran (II) *mf* zavallı * dâye dâranü zavallı zane

dâran (III) *m* aygıtın

dârandın *m* 1. aygıtın 2. ayıklama (müğâra vererek ayıklama) 3. savurma 4. mıc dikkatini verine, kulak verme, dinleme

dârandın *fm* 1. aygıtınak 2. ayıklamak (müğâra vererek ayıklamak) 3. savurmak 4. mıc dikkatini vermek, kulak vermek, dinlemek

dârandî *mf* 1. aygıtınak 2. ayıklanan 3. savrulmuş olan

dârânî *m* zavallılık

dârî *m* 1. entan, fistan, ön kısmı açık olan ve elbise üzerine giyilen bir tür fistan 2. eteklik, etek (vücudun belden aşağısına giyilen, değişik biçimlerde kadın giysisi -ya berrâli sarafin -ya nîzahleri kadife elbise

dâredâr *mf* gergin (bizzat olacak duruma gelmiş olan kişi) vb.)

dâredârî *mf* gerginleşme

dâredârîhîn *m* gerginleşme

dâredârî bûn *fm* gerginleşme

dâredârîkarî *m* gerginleşme

dâredârî kırî *fm* gerginleşirmek

dâredârî *m* gerginlik

dârhetav *mf* güneş ışıkları

dârîk *m* küçük kupa

dârîm *mf* 1. bayır, kadın 2. zel ilkel (zâma'nı bakımında en eski olan)

dârînbûn *m* eşleşme, kadınlık

dârîn bûn *fm* eşleşmek, kadınlık

dârînbüytü *m* eşleşme, kadim eşme

dârîndêz *fm* dândêz

dârîne *mf* klasik

dârînî *m* bayırlık, kadimlik

dârînkî *mf* kadimce

dârîs *mf* 1. harabe, yıkık, yıkık, vuran, oren 2. harabe, yıkıl, vuran (yıkılmaya yüz tutmuş yapı) 3. *m* ziyân, zayı

dârîsândîn *m* mahvetme, vuran etme

dârîsândîn *fm* mahvetmek, vuran etme

dârîsârdî *mf* mahvedilmiş, vuran edilmiş olan

dârîsî *m* 1. harabe, yıkık, yıkık 2. ziyân, zayı

dârîsî *m* 1. mahvolma, vuran olma 2. ziyân olma

dârîsîn *fm* 1. mahvolmak, vuran olmak 2. ziyân olma

dârîsîbûn *m* 1. mahvolma, vuran olma 2. ziyân olma

dârîs bûn *fm* 1. mahvolmak, vuran olmak 2. ziyân olmak

dârîshûyîn *m* mahvoluş, vuran oluş

dârîskürîn *m* mahvolma, vuran olma

dârîs kürîn *fm* mahvetmek, vuran etme

dârîtz *fm* dârîs

dârîzândîn *fm* dârîsândîn

dârîzin *fm* dârîsîn

dârî *fm* dârîz

dârîn (I) *fm* dârîn

dârîn (II) *m* 1. aygıtın 2. savrulma, savrulmuş

dârîn *fm* 1. aygıtınak 2. savrulmak

dârîhetav *m* sarı

dârîs *mf* kılı, pis, berbat

dârîshûq *m* kılence

dârîs bûn *fm* kır, kırılmak

dârîso *h* yıkılma

dârîsûn *m* duvak (ku p. kaza, buca gibi şeylerin kapığı)

dârîse *fm* yılan köyü

dârîsîtan *m* valide sultan

dârîstânî *mf* lağusal

dârî *m* yığın

dârîşek *mf* pek çok, pek bol, bu sürü, bir alay, bir yığın

dârîşî *m* süt ana, süt annesi

dârîşîrî *m* süt emelik, süt annelik

dârîî *m* 1. analık, annelik (ara olma durumu) 2. analık, annelik (ama duygusu)

dârî *h* bay *h* ebeveyn

dârîvî *m* 1. (birinin veya bir şey) verme * jî dârîvî la mîn ve nûbetê bîgîrê be'mîn yâzînc nûbetî tîr * jî dârîvî nîrîsyan ve malî bîr parî yârîncî malî gîşîrdî 2. -der ilürü, -den dolay

dârîvî *fm* dârîvî

dârîvî *m* 1. dev (korkunc, çok eri ve olağanüstü güçlü musal yaratığı) 2. *mf* dev (olağanüstü mülkte olan) * zîlâmetkî mîlîva dârîvîkî dev gîhî bîr arîm

dârîvâne *mf* dev gibi

dârîvânî *mf* devânî

dârîvdâr *mf* dev gibi olan

dârîvîdânî *mf* dev emâcî

dârîvî *m* kova

dârîvîşîpe *mf* devlere tapın

dârîvîz *mf* devânî

dârî (I) *m* 1. yığın, yığıntı (meşe yapraklarından olagurulmuş yuvaklık yığın) 2. yığın, tahıl öbeği * dârîzâ genîm lûğday yığını

dêz (II) *m* zale

dêze *m* tayze

dêze *m* kale

dêzik *m* guvêç (kalden kop)

dêzî *bu* dez (I)

dêzki *n* derimî (gehşigûzel toplanmîş eyn)

dî, dîþ (I) *n* koy

dî- (II) *m* şundaki zaman *es* ¹ *ez* dîçî: gidi-
yozum

dî (II) *l* -e ¹ *rûn* dî *nan* da yeþî ukmeþe sîr-
dû 2) *k* (du) - de þekînde: aşînde (zâresînce,
zarîfînde) ¹ dî *nay* van salîw dawî de bi son
zarîfînde 3) içînde (ortanînde) ¹ dî *nay* van
zercan de bi garîm içinde 4) *ku* (du) - de) *ye*
re - agirê (yekî) de yeþîwîn (harîm) ate-
þ re (veya nûrîna) yanîmek, baþî eþîr yan-
îmek (riþtek) ¹ aqîl de *man* (bu şey) aklîla
kalmak ¹ aqîl de *naçe* nûl almaz ¹ aqîlan
de *neçûn* aklîla sîymawîs ¹ aqîlê (yekî) de
çûn aklîm, sîg, r eþîr olmak ¹ aqîlê (yekî)
de *derbas* bûn aklîndan gezmek ¹ aqîlê
(yekî) de *neçûn* aklîla sîymawîs, aqîl almîs-
mek ¹ aqîlê (yekî) de *man* (I) aklînda kal-
îmek (muhtîrîmek) 2) aklînda kalîmek (harîz-
îlamak) ¹ aqîlê (yekî) de *riþtek* çêbûn bey-
zînde (veya kalîzînde) şînsêkîler çukmak
(zîhanîde kuden bir dîþînce dîwînaz, kaþî-
sînde bir dîþînce behîmek) ¹ aqîlê *xwe* de
bî çîh kîrîn (bu şey) aklîna yerleştîmek ¹
aqîlê *xwe* de *gîrîw* aklîla tutîmek (riþtek)
(riþtek) ¹ aqîlê *xwe* de *gîrîw* (bu şey) ak-
lînda tutîmek (tutîlîmek) ¹ *usta* (tengî an
jî hîza) hev de ayn, dîzeyîce ¹ *av û dîwê*
xwe de *qîjîlê* zîndî yeþînda kîwîlîmek ¹
awekê re kîrîn sudan gezmek (elbîse yîka-
mak için) ¹ *awê* re çûn hoþa gîlîmek ¹ *awê* re
kîrîn suva çaldîmîz ¹ *hîra* dilê (yekî) de
-e *çerê* ¹ behîrê de bîn çîrê perçîsî (bu şey
anlaþîlmasîna engel olaþîrîmak) ¹ *ber*
çukêþîwê de *bûn* can çukîmek ¹ *ber* çav
re *derbas* kîrîn gözden gezmek (incele-
mek, muayene etmek) ¹ *ber* (...) dan dayî-
nîwîz (yetîmek, yeter olmak) ¹ *nan* dî *ber*
zarîfîkan *waþe* ekîmek çucuklara dayîrîmî
yor ¹ *ber* (yekî) dan *awê* emek, îsîw emek,
dil (veya dîller) dîzmek, dîrmek, zorla-
îmak ¹ *ber* de *l* -e *heraber* -e *yapîndî* ¹ *dî*
ber *karê* *xwe* de *welgerîwê* (I) dekte *îstîna*
yanînda çewîrî de *yapîrî* 2) *kökîr*, *kökîr*-
den ¹ *dar* dî *ber* de *jû* kîr *agî*ndan kîçînden
kîstî ¹ *ber* (...) de *l* -e *uğrîna*, *uğrînda* ¹
dî *ber* *welî* de (I) ke *uğrîna* ¹ *dî* *ber* *wî* de
mirîm *uğrînda* *îlîmek* 2) -e *yanîr*, -de ¹ *dî*
ber *min* de çû *þer* benîm *yanîr*de *savîþa* gî-
tî ¹ *dî* *ber* *dirawê* *nan* de *dîþînde* 3) *çuk*,
açîğîndî ¹ *îren* dî *ber* *bajêr* de *dîbahure*
bûn çelîm *uğrînda* *geçer* ¹ *ber* de *awê*în
sîzmek ¹ *av* de *ber* de *dîwêje* *sa* *zayîr* ¹
ber (yekî) de *awê*în (birîje) taş olmak, yer-

mek ¹ *ber* de *bêlîna* (yekî) çukîn *yûreğî* ta-
kîmek (veya *yûre* tûkîmek) ¹ *ber* de
bûn can *yûre*la *îlîmek*, *yûrînda* *îlîmek* ¹
ber de çavê *xwe* *rêtan* poz *nîrî* dokmek ¹
ber de *hîstîn* 1) *muradîna* almîs, *n* engelle-
mek 2) *meç* gölgesi *duþtê* ¹ *ber* (yekî) de
dezi *batîlan* (bînanî) *elîw* *sa* dokîmek ¹
ber (yekî) de *keþon* *belajê* *ber*, *pîra* yan-
îmek ¹ *ber* de *kêferawî* *dîwîyê* *dîwî* *dar-*
tanî *zamanîna* çekmek ¹ *ber* de *nan* 1)
takîlî *zalanak* 2) *bewesî* *karîşgînda* kalmak ¹
ber (karekî) de *man* (bu şî, bînanî) yanî-
almak (veya *yerîkê*) (riþtek) ¹ *ber* de *nan*
(bu şey) *karîşgînda* kalmak ¹ *ber* (riþtek)
de *nan* el *batînak* (bu şî) *zewî* *sa* *e* *uğrîna*-
îmak, *yakî* *karîşîlîmek* ¹ *ber* (yekî) de
nan *gözü* kalmak (çêde *edîmedî* *bu* *şey*
kîskînmek) ¹ *ber* (yekî) de *porê* *xwe* *wê* *reþ*
karî *bûn* *saçan* *zopîrge* *etmek* ¹ *ber* de *na-*
wa *miradê* *ta* *n* *î* *maxxîlê* *dîwî* (veya *hîza*)
kîrîkîlîgîna *uğrîna* ¹ *ber* de *meþî* *îrûn* *dî-*
sek *çîrîtmek* (çukmak *îrûn* *yîllînce* *çîrî-*
îmek) ¹ *ber* de *çerîne* *hatîn* *awê*în *îçîwî-*
îmek (bu dîçîwîrîlîmek) ¹ *ber* de *stêrk* *hî*
erj *dîwî* (bir *îrûn*) *manî* *uğrîna* ¹ *ber* de
tehb *dîwî* (I) *emek* *vermek* 2) *emegî* *geç-*
îmek ¹ *ber* de *tehb* *û* *kêferat* *dîwî* *nan* *tan*
îlîkîmek (zîmînelî) *bu* *îþ* *gornek*, *emek* *ver-*
îmek ¹ *ber* de *xwe* *kulekîrî* *kîrîn* *gîw* *nan*
dukîmek ¹ *ber* (...) de *kwê*în *nan* *î* *zehmet*
dîwî *bûn* *sa* *þoporken* *yordîmak*, *emek* *fa-*
çîmak, *guçîkîler* *çekmek* ¹ *ber* de *kwê*în
rûtin *ter* *doğmek*, *alîþ* *terî* *riþîmek*, *emek*
vermek (bu *îþ* *yapîmak* için *zahmet* *çekmek*,
zahmetli *bu* *îþ* *gornek*) ¹ *ber* de *zehmet* *dî-*
wî 1) *emek* *vermek* 2) *emegî* *geçîmek* ¹ *ber*
(...) de *zehmet* *dîwî* (bu *îþ* *yapîken*) *yordî-*
mak, *emek* *lanîmak*, *guçîkîler* *çekmek* ¹
ber *de* *wê* de *bûn* 1) *yan* *yapî* olmak 2)
yan *yanî* *wê* *te* *te* *kabet* *balînde* *îlîmek* ¹ *ber*
de *wê* de *he* *sîbandî* *alacîgîna* *tutîmek* ¹ *ber*
de *wê* (yekî) de *he* *sîbandî* *alacîgîna* *tut-*
îmek ¹ *ber* *dîlê* (yekî) dan *gawî* *uğrîna*,
gûnlîwî *almak*, *hatîr* *almak* ¹ *ber* *dîlê* (ye-
kî) de çûn *gawî* *almak*, *gûnlîwî* *almak* (ku-
rîlan *bir* *konşeyî* *gawî*, *bu* *dawîranî* *hoþî* *î-*
emek) ¹ *ber* *dîlê* (yekî) dan *gawî* *îrû* *almî-*
wa *uğrîna* ¹ *ber* (yekî) *geçîn* (harîne) *dîl*
(veya *dîller*) *dekmek* ¹ *ber* *hev* de *ak* *sa*
(*îz* *arîkîkîrî*) ¹ *ber* *hîçîna* *ruh* de *bûn*
nan *refesî* *nan* *verî* *almak*, *can* *çekîmek* ¹
ber *meþhedî* *xwe* *dê* *bîlî* *nan* *refesî*
nan *almak*, *can* *çekîmek* ¹ *ber* *riþîka* *xwe*
re çûn *kolukîna* *îzmek* ¹ *ber* *çerz* de *he-*
sîbandî *alacîgîna* *tutîmek* ¹ *ber* *çerzê* (ye-
kî) de *he* *sîbandî* *alacîgîna* *tutîmek* ¹ *ber*
çîrçîla *ruh* de *bûn* *nan* *çekîmek* ¹ *ber* *re*
-e *beraber* *yanîna* *de* ¹ *ber*... *re* -e *uğrî-*
na ¹ *îren* *dî* *ber* *bajêr* *re* *dîbahure* *îren* *şel-*

zu açığına geçer ~ her re aşvêtin 1) ~ zîrok
 * av di ber re diavêje a. sîzyor 2) ustu ka-
 pala lâl dokundurmak, telhel etmek ~ ber
 (yekî) re aşvêtin (bînek) ustu kapalı lâl de-
 çûndurmak, telhel etmek ~ ber re derketin
 çarşmak (bulandığı yinceyden genişleyerek
 kenu bu çarşmak) * porê wî yê ku di ber
 gewreyê re derkeft re soqasindan tûsîn
 heyar açları ~ ber re zehmetî dîin (her-
 hang) bu şev çîni çok zahmet çekmek ~ ber
 re xîyê khîit (sık) aşmak * rou di qulîkê
 re xeyê dike çerîye dekten ışık sîzyor ~
 her rûlê de bûn çun çekmek ~ her rûlê de
 mabê olên dîşegînde çun çekmek ~ ber
 (engîyê) de bûn doğurmak üzere çarok do-
 ğun çarçîn a kîş yek ~ her xwe de kerel
 kenîne soylenne ~ ber çarok (zar çu ji zê-
 rû) de bûn doğan çarşmak (veya doğur-
 mak) üzere çarok ~ ber zê de bûn doğan
 çarşmak (veya doğurmak) üzere çarok ~
 berê de rûh û jîmîna xwe çetandûn çar-
 şmak (bî rûtu ile kenîni yolarak kadar çok
 ağlamak) ~ bergîlîna xurek de çîdan
 vermek ~ beriya xwe de pere dîtin çeh. pa-
 ra girmek ~ bextê (yekî) de bûn [bîrê] a-
 şîrmak (gözetmek, bakılmak istemek veya
 ummak) ~ hecê (yekî) de lûtin birre a-
 şîrmak, bunden medîet çarşmak ~ behnekê
 de bî çarşmak ~ bîr bandora (fîstekî) de
 bûn bir çîn şikarede olmak ~ bîr bandora
 xwe de bîstîn etkêşî altında bırakmak, nûtu-
 za almak, tutmak ~ bîr berê de bîstîn her
 şey ortu yerê çikarınmak ~ bîr berpirîya
 (yekî) de bûn sarımsuluğunda olmas ~ bîr
 çavan re lî hev nêrîn bakmak (kaçarak
 ve gözle bakarak birbirine bakmak) ~ bîr çek
 de bûn silâh altında bulunmak ~ bîr darê
 (yekî) de bûn bîr narî erim altında olmak ~
 bîr çîn ji bîrî de el altından (gizlice) ~ bîr
 (fîstekî) de man (bîr şeyin) altında kalmak
 * ez di bûn yê qenciye de namûnîn bo zî-
 lîgîn altında kalmam ~ bîr de neman altın-
 da kalmama (fîstekî) ~ bîr destê (yekî) de
 bûn [bîr şey] el altında olmak ~ bîr destê
 xwe de gîrtin elinde tutmak (çerçî tekelin-
 de bulundurmak) ~ bîr destê (yekî) de el-
 im altında * leşkerên di bîr destê wî de ge-
 lek hîndîk bîl elinin altında asker pek az-
 d ~ bîr destê (yekî) de bîr 1) (harim) e-
 getirîlîğünde olmak 2) tekelinde olmak ~
 bîr destê xwe xîstû elde etmek, ele geçir-
 mek ~ bîr dî de man dîşar elî olmak ~
 bîr dîşvîkê çavan re lî nîhêrtî gîz ucuyê
 bakmak, süzerek bakmak ~ bîr eynî xî-
 nîyê de bîr çîn altında ~ bîr pî de lî gulîkê
 gerîn dîranê altında buzğı aramak ~ bîr
 gumanê de bûn çîn altında bulunmak ~ bîr
 helmê de man çîk altında kalmak ~ bîr
 hîganê de çûn ayak altında kalmak ~ bîr

talînetê (yekî) de neman imaret altında kal-
 mamak ~ bîr navê (fîstekî) de xîvese altın-
 da * di bîr navê dîndariyê de her tîşî dî-
 kîn dîn kîvese altında neşeyê yapîzeler ~
 bîr pestî û gusarê de hîştîn başî altına
 tutmak ~ bîr pêkutî û telhelîyê de hîştîn
 başî altında tutmak ~ bîr pîyam de pelçî-
 qandîin tepelemek ~ bîr qêla rujê de güne-
 şin altında (veya güneş altında) ~ bîr qêle-
 çîjê de güneşin altında (veya güneş altında)
 ~ bîr re el altında (gizlice) ~ bîr rîma (yekî)
 de borîn boyun ağmak ~ bîr rîniya
 (fîstekî) de çîy dîrum veya dîşuncerînî
 aştî altında ~ bîr serê (yekî) de başın altın-
 da (yaştîğın altında) ~ bîr serê (yekî)
 de derketin 1) başın altında çıkarak * çek
 di bîr serê wî de derket silâh başın altın-
 da çıktı 2) nec başın altında çıkarak ~ bîr
 şîbêşîan re (an îl de) kenîl bîrêş altında
 girmek ~ bîr sîya (yekî) de derbaş bîş
 (bîrîm) boyundığı altına girmek ~ bîr
 sîkê de bîr çîn altında bulunmak ~ bîr ta-
 va rujê de çuşşîn altında (veya güneş altın-
 da) ~ bîr teldeyê de hîştîn başî altında
 tutmak ~ bîr ve klîmîn altî olmas * sîyê wî
 de bîr ve klîmîn deştîmîn altî alî ~ bîr we-
 bal de man vebal altında kalmak ~ bîrê çav
 de lî nîhêrtîn çîn ji mîkîndîin) gîz ucuyê
 bakmak, göz kuyruğuyê bakmak ~ bîrê çav
 de lî nîhêrtîn çîn çîn bakmak, göz-
 çînê kuyruğuyê (veya ucuyê) bakmak ~
 bîrê gî de lî gulîkê dîğere dîna altında bu-
 zğı aramak ~ bîrê hîman başî de bî çîn
 altında ~ bîrê hîştî û nîştîyê Xweşê de
 be 1) Allah estegîsîn (veya sakasın) 2) Al-
 lah kîzadan belâdan sakasın ~ bîrê qenci-
 ya (yekî) derneketin başî edenmez ~ bîrê
 şîbêşîan de hîştîn çîn çîn (gülmek veya
 gülmemek) ~ bîrê şîr û hîştî Xweşê de
 bîr Allah'ın koramasında olmak ~ bîrê xî-
 nîyê de bîr çîn altında ~ bîrê xwe de her-
 dan altına etmek ~ bîrî de perde arkasında
 (veya arkasından) ~ bîrî de bîr icaste ol-
 mak (zarar etmek olmak) ~ bîrî de hîrphûy
 geşîn (nec eleyp (veya çîni) sık dokumak
 ~ bîrî de lî nîhêrtîn arge süzmek ~ bîrî de
 pî vedan altın gureşmek ~ bîrî re xeber
 şîndîn Haber çarşmak ~ bîra (yekî) de bîr
 1) hatırında olmak 2) gözünün önünde ol-
 mek (hîştî unutılmak, olduğu gün hatırla-
 mak) 3) kafîsîni karabînak ~ bîra (yekî)
 de man 1) ahtında kalmak (unutılmak) 2)
 çarşmak kalmak altında kalmak (hatırla-
 nıy) ~ bîra (yekî) hatır hatırlamak ~ bîra
 min de ahtında ~ bîra xwe anîn hatırla-
 mak, hatırlanmaya çarşmak ~ bîra xwe de
 gîrtîn hatırında tutmak ~ çarê (yekî) de
 xîwîn çîne bîr çînde kan kalmamak ~
 çarekê de bîr defêrê, bîr lîhtada, vekten *

perewê ku jînek xwest, min di carekê de ji marte destê wê kaximî (stedêgi parayî) bu tabûda seydim çûne ~ elî de **hustîn** 1) yuz astu barkimak * jîna xwe û du keşên xwe di çih de **hîştin** kaximî ve kaximî yuz astu birakti 2) yuz astu otirkimak (bir işi zamanında yapdıvıp savsoklantık, eldiği za- bi barkimak) 3) tîl, yerinden hırtmak (veya keşmek) ~ rih de man yuz astu kalmak (yek) ~ çûl de sar kîrlin (an jî xeniqandin) (birini) çiq çiq yemek ~ elî, de 1) yeme * di etîhê min de tu here sinemayê benim yerimê sen sinemaya çit 2) yerinde * di etîhê bavê wê de ye bahasê yerinde 3) (birini) zannu ~ etîhê xwe de nesekîlîti hep oturup hep kolkucak ~ çonî de av qutan (an jî kol- lan) havarda su ilovmek ~ çapa (...) de eha- tina ~ çapana (...) de ebalula ~ çapana (yekî) de bûn (birini) çapana ~ çav (yekî) de kîrlin dostlar aşvêrşê gorsun (çêve) gosteriş olun diye ~ çav de xuyê bûn gîrê gormimak (bela, aşık olmak) ~ çav re kîrlin 1) gozime kesimnek (hasarabileceğini un- mak) 2) gozime kesimnek (hegenime uy- gun bulmak) ~ çavê (yekî) re ideristin bir- undin (itî) tîtl) getirmek ~ çavê (yekî) re kîrlin gozime sekimak ~ çavê xwe de eba- bandûl (an u tîyşandin) 1) gozime kesim- nek (hasarabileceğini unmak) 2) gozime kesimnek (hegenime uygun bulmak) ~ çavê (ya kallîyê de rîtin zaman kuyusûtu de- yak ~ çaxana (yekî) de bûn (birini) yaq- larında olmak * di çaxana Azad de bû Azad'in yaşlarında ~ çaxê xwe de vaxtêde, vaxtêde zamanında ~ çaxên berê de vax- tiyê ~ çendun de? kaça? (saalet için) * de di cendun de raketî? dîn kaça yatî? ~ çî halî de? de halde? ~ çî halî de ye ne lîmê- de?, ne sularda? * ew der di çî halî de ne? oralar ne âlenide? * ew karê ku hûn li pay bûn, di çî halî de ye? u kovaladîgimê ne sularda? ~ çî hevîê de di fi tarîlê ~ çî rew- şî de? ne halde? ~ çî rewşî de ye ne sularda? * ew karê ku hûn li pay bûn, di çî rewşî de ye? kovaladîgimê ne sularda ~ dawîya dawin de şanında, en şanında, ewel ve r- bir ~ (yekî) de star nehiştin (hîştin) bozganî aşvîmnek * Derwêş di leşkêrê neyar de star nehişt Derwêş duşman askerlerin boz- guna uğrati ~ demêke kin de tez vakîte (veya zanîde) ~ demêke nêzik de yakî- da * em de di demêke nêzik de hev bibîrîn yaxında gîrûşûrûş ~ deqeyê de fikrek hatî (yekî) s k sîk duşman değıştimnek, dal- den çala kuzimak ~ derf de berdîyê di pa- ceşyê de tê kapdan kovsan bacadan duşer ~ (yekî) derketin çikazimêk * tê bira te li bişyê boşeyek di tîne derketîbû hatîrla misin çayrêde bir hoga ç kogerîştî ~ (yekî)

~ dest de tîde bu ~ dest xwe re gîrlin elde tutmak (karek) ~ destê (yekî) de bûn 1) (bir işi) elinde tutmak 2) (birî) bakmak, yetki- lî olmek * xanî di destê Osu de ye Oso eve baxiyor ~ destê (yekî) de ... heye (birini) elinde ... ve * mestekê wê di destê wê de heye elinde mesleği var ~ destê (yekî) de man 1) elinde kalmak (birini bakımında, yaneriminde bulunmak) 2) elinde kalmak (bu şey satılmayıp sahibinde kalmak) 3) el- imak (bu iş zaman süre aşvîrimak, vakit kaybellimnek) ~ destê xwe de gîvaxîtin (bi- rini) avucunun içinde tutmak ~ destê xwe de **hustîn** ede tutmak ~ destê zor û zêcan de nîm çotik çotik elinde kalmak ~ de- tengiyê de bûn eli dar (veya darîda) olmak, darîda bulunmak, başı darimak, sikutîda elmak (pas yönünde darîğa duamak) ~ destengiyê de man darîda kalmak (maddî o- çidan) ~ dey de dapiñ (yekî) agzin u mîza- na yapîrtimak, agzini burnunu değıtmak ~ dev de gîrlin agzî tîkîmak ~ dey de helîn a- gîzê, değılmak ~ dey û delîngên (yekî) de hatin xwarê paçalarından akimak ~ devê (yekî) de gîrlin agzî tîkîmak ~ devê (yekî) re kîrlin zov yedimnek ~ devê xwe de birin û anîti (bu şey) agzında gevelemek, agzî vaximak ~ devê xwe de birin û mîzmîzan- dîn huc mak elmek (seculan bir soniya çak bir anlama olmayan, helusî cevaplar ver- mek) ~ devê xwe de gotin (an jî xeber dan) içinden karimnak (veya demek) (nîstek) ~ desê xwe de mîzmîzandîn (bir şey) agzın- da gevelemek ~ dil de çî bişvîre di dey de diavêşê içine ne vaxî soylei ~ dilê (yekî) de rîbîn yureğêden geçmek içinden geç- mek ~ dilê (yekî) de kutîkên herazun he- bûn başvîra bu bu tîki soğarmak ~ dilê (yekî) de şevîlîn okimê gelmek hasarla- mak) ~ dilê xwe de çîen içe ~ dilê xwe de bi (yekî) kenin (birine) içinden gûlmek ~ dilê xwe de çîrê (yekî) kîrlin içinde soymek, küfretmek ~ dilê xwe de gîrlin içten i- çe ağlamak ~ dilê xwe de gotin içinden ka- rînmak (veya demek) ~ dilê xwe de herî pî kîrlin içinde tîymak ~ dilê xwe de pî (nazê xwe kîrlin (birine) içinden gûlmek ~ dilê xwe de şevîrandîn okimê (veya ak- laçîn) geçimek ~ dilê xwe de xebîr dan kalayle karimnak ~ dilê xwe de xeydan kîndî kenidîce kîzîzîş ~ dilê xwe de xwî- dîn içinden okimak ~ dilqê jînd de derke- tîş ser sehneyê zeneve çikimak ~ dilqê (ye- kî) de kîrlin hasalattarin kvî pînda nahş seylei yapimak ~ dînyaya xelayan de bûn masal âlem ude yîşimak ~ dînyayê de jî zî- man şîrîntîr ji tîne ye jî tehlîr ji dînyadê. âf sacar güzel ve endan de acî olan yakim ~ dînyayê de karê herî zor deya xwestin e

dünyada en zür isaretin biri de boretin is-
temektir - **diya meznê (yekî)** çave kûrîn a-
zozin hellemek - **dîn û imanîn** min de le
çinim hakkî çin (veya dirim eskimî) - **ebû-
da (.)** de ebûnda - **eleniya (yekî)** de bûn
1) (bir şeyin) aleyhinde olmak 2) aleyhte ol-
mak - **eleniya (yekî)** de **nijûl bûn** (şeyin
an jî axiftin) 1) aleyhinde söylemek (veya
bulunmak) 2) ibtinal: atıp tutmak, (birisini)
yerye çekişirmek - **kovlamak** - **eleniya (ye-
kî)** de **xuhar dan** aleyhinde söylemek (veya
bulunmak) - **emrê (yekî)** de bûn birine va-
şat olmak - **erd de firroin** çiyê (arın) tal-
dayken yapılan maşî - **etra canê xwe** de
bûn kendi canının saygılandı olma - **etra
(.)** de bûn - **e çandê de** olmak - **etrê** de
bûn içi ermek - **eyarê xwe** de **şewlîn** (an
jî **qaqijîn**) her tem yanmîk (diş) vurmadan
yok uzulmek - **eynê xwe** de **neani** der tenk
vermek, cakırmamak - **eynê xwe** re
derneşîstin renk vermek, cakırmamak -
eynê demê (zemanî) de aynı zamanda - **ey-
nî deî (yekî)** de **derketin** (bir şey) çıkmak
- **eynê telî** de bir boyda - **erbara (yekî)** de
erbarinde - **leqiriyê** de bûn yokuz içinde
olmak - **filan demê** ce fi tîrînde * **dî filan
demê** de bi deşq pere daye mîrîk fi tîrî-
hinde adanq herç para verim - **firnê pozê**
(yekî) de **derketin** burundan (tûn) tûn)
gelmek, fûl fûl burundan gelmek - **fîr-
nîkê hêvîla (yekî)** de **derketin** burundan
(tûn) tûn) gelmek - **fîrnîkê (yekî)** de **hatin**
kwaret burunda (fîrnî fûl) gelmek - **fîr-
nîkê pozê (yekî)** de **derketin** burundan
gelmek - **gaziya (yekî)** (de) çûn maddata
gelmek - **gaziya (yekî)** (de) **hatin** maddata
(veya maddata) yetişmek - **gaziwê de hatin**
maddatına gelmek, yardımına gelmek -
gelê de **du şer nabe** bu şer ta çabaz ol-
maz - **geratidana (yekî)** de bûn tekelinde
olmak - **geranê** (an jî **tehlawulê**) de bûn te-
dâsûde olmak - **gerewa hoy** de bûn 1) eş-
değerde olmak 2) mabadi olmak - **gerewê**
de 1) - **gerewê** 2) **poze gaz dişê de** - **gerewê**
de **dan** ziyaya koymak - **gerewê** de **danîn**
ziyaya koymak, tehlim etmek - (yekî) **gerîn**
işaret etmek (îştêk) - **gewriya (yekî)** de **me-
çûn xwarê** (bir şey) kulağına salınmak -
(yekî) gihîn (çarın) arisanak - **gotinê** de
eyh tune ayıptır söyleme: * **dî gotinê** de
eyh tune, **me şwarê** gost xwar ziyiptır söy-
lenmez, aksınaley: **ci yedik** - **gotinê** de
man söze kalmak - **gotinê** de **xewê tune**
he teşhîrê hara olma (veya olmasın) - **gö-
venda (îştêkî)** de bûn **baş** kulağına olmak
- **guhê (wî)** de **jê re gotin** kulağına söyle-
mek - **guhê ga** de bûn **duşêdan** bihâbet
olmak (yek) - **guhê ga** de **bûn** (bir) duşê-
dan bihâbet olmak - **gumana (yekî)** de ne-

çûn hatından (veya hatin ve hayalinde)
geçmek - **gumana (yekî)** de **nehatin** ha-
tır (veya hatir ve hayale) geçmek - **gu-
ralîyê** de bûn **leht** talim olmak - **gurê** de
bûn **fevîs fûstî** olmak - **haçetan** de **şim-
tras**, **dî mirovna** de **jî yê nade pêş û paş**
yan çizmeyan olma en yasadir - **halê (...)** de
... lûlînde (gücünümünde) olmak - **halê** (an
jî **nermîa**) **xwe** de **girîn** içten çep ağlamak -
hanna (yekî) çûn **indadına** (veya yardımına)
koşmak - **hanna (yekî)** **hatin** indadına (ve-
ya yardımına) gitmek - **hawara (yekî)** **be-
zîn** maddata (veya maddatına) koşmak - **haw-
ra (yekî)** (de) çûn yardımına koşmak - **ha-
wara (yekî)** **gihîştin** maddata (veya indadına)
yetişmek - **hawara (yekî)** **hatin** yardımına
gelmek - **hefikê nisanê** de **hi rê û dirhan**
de **ineçin** istenevir kapıyı çevir - **heman**
demê (an jî **kafî**) de **evan** zamanda - **heman**
dereceyê de bûn **aruz** opanmek - **hembe-
riya (yekî)** de bûn aleyhte olmak - **hemla**
xwe de **gerandin** kararla taşınmak - **hepsê**
de bûn **hapîsê** vankî, şerite olmak - **heqê**
(yekî) de **hehûn** mînahak olmak - **her hu-
lî** de **her halûcanê** - **her hal û kari** de **he-
halûcanê** - **her mîhîrê** de **xêrek** **heye** ni-
kêna bir karamet vardır - **her hev dan** 1)
çekilmek 2) (bu birine) karşı direnmek (yekî)
- **hev de bilhurîn** bu deni bu kumk kalmak
(bir keşap) - **hev de derbas** kûrîn (birileri-
nin) çek sükmek - **hev de hiştin** yüz üstü
bırakmak (bir iş) zamanında yapılmayıp say-
sıklamak, - **duşê girî** buakmek * **êlu kar**
û harî **xwe yê** **maî** **dî hev** de **hiştin** **û ev**
hatin evdeki ismi gücümü yüz üstü bırak-
ma gelme - **hev de şîretêla** Eziştirmek (çok
sarımsak) - **hev de tewîn** iki bakılmak olmak
- **heyreta (îştêkî)** de bûn (bir şeyin) şa-
kulluğun yaşınmak - (yekî) **hîlîmîn** diklen-
mek, **lîkê ç nek** (birine) karşı ters bu dayra-
rişta bulurmak, karşı gelmek, kafa tutmak)
* **êlu ji çamê** re **îştêk** **negot jî**, **ha min**
dî ku dî min **hîlîni** adama bir şey deme-
miş de **birten** dikmiş - **hiş de girîn** aklı-
da tutma (îştêk) - **hiş de man** (bir şey) a-
klıda karmak - **hişê (yekî)** de 1) aklında 2)
ezberinde - **hişê (yekî)** de bûn 1) aklında
olmak, hatırında olmak 2) kafası takılmak 3)
(bu şey, bîrîni) zihni tutulmak - **hişê**
(yekî) de **man** 1) aklında karmak (tutmak-
mak) 2) aklında kalmak, hatırında kalmak
(hatırlamak) - **hişê xwe** de **gîttin** aklında
tutmak, aklında tutmak, hatırında tutmak (îş-
tek) - **hişê xwe** de **girûn** (bir şey) aklında
tutmak (tutmamak) **hişûra (yekî)** de **dest-
lisarhev** sekinin diyaq durmak (veya el
pençe ilvan durmak) - **hişûra we** de **bê-
debî** **tê hoş** **muşêdan** (veya huzurunuzda)
- **hişûra wîwê** de **huzurda** - **hişêb** de

tune bün hesaba olmanak – hıza hev de ayrı düzeyde – hınlılı de ye ne ji dörse ye yere bökayırık yasan – hınlılır hev de iç qe (barıyotu) içinde, qarışık bir durumda, bir bir ne çök yasin) – hınlılır xwe de yuı için – hınlılır xwe de şew-lilî için için yın-yax (dışa vuruştan çök ağırlıq) – işeki de tıştek hehün için içinde iç olmaq – jiya-na (yekü) de cib stendin hayatına girmeq – kaniya gırd de rin camı cıvırtın işemek – kef ü xwe de man kan ter içinde (ka mak) – kel ü xweddânê de man ter içinde kalmak, ter basmaq – ker de girin seziye ağlamak – ker re xeber şandıñ haber açılmaq, çökürmädin haber vullmaq – ker de kişin xurûlmeq (seziye delemek) * min bulu xwe dayê ku du zılam di bur min re di ke-re de kaşin ü çün buktu ovcıderdi adam süziye geçire – kef ü zewqê de bün gü-lüp oynamak (veya gü-lüp söylümek) – kələk de danin (yekü) baş yeme xörmek – koşa (yekü) de tınıştin (duru) kucayına oturmak – kuşeyuñ de hüp sokaklıda sür-mek – kura deryayê de lê gerin delik deşak oturmak – leha (yekü) de bün telinde olmaq – leha (yekü) de gotin telinde soyumek (veya bulumak) – mal de mun evde kal-mak – mal de tune arvan e navê jünikê Gulnigar e arvan yok ucneye, ula (veya lahurevan) gider şimoya – malê de dıng ü a teñê nagece baş kirin fa: çinde, kol k rlu yca içinde – malê de tune arvan e, navê jünikê Gulnigar e arvanında çon yok, festlegen ister (veya çakar) başına – malê de tune arvanok, navê jinê Dindarok arvanê de çon yok, festlegen ister (veya çakar) başına – meraqê de helicün 1) merakta çöl-lümek (çok kaygılanmak) 2) merakta çöl-lümek (bu say: öğrenmek isteğini üzeri duy-mak) – meraqê de hıştin merakta bukarak – meraqê de man merakta ka mak – nav a-gir de ye zezler içinde – nav axaftinê (an ji xeherdanê) de söz arasıca – nav cû ü (yekü) de çün xwarê boğazından geçirmek – nav cavê (yekü) burununu diğide – nav ... de ara. Arasında * di nav hevalan de em li ser vî nişare axivîn akadaşlar arasında bu kimyeyi konuşmak – nav (wan) de berhev-danê kirtin (aralarına) lile sokmak, araları ni bozmak – nav (...) de hıştin boğmak (bu kimyeyi bir şeyin fırlatın çürütmeq veya uğratmaq) * hûk di nav zeran de hıştîhün gelin altına boğmuşad. – nav dest ü pi-yan de gerin çök altında cıvırtmak – nav dest ü piyan de mun ayak altında kalmak – nav dest ü piyê (mu) de ye yarı bas, di-zinin cibi * ê di nav dest ü piyê wî de ye nahîne, tê helaya xwe di nac ilde d zinin dıvudêkını görünüyor, gelip hize dalaşıyor –

nav destan de bilin ü anin alavere dalavere yapırak (veya çavırmek) – nav destin xwe re birin ü anin alavere dalavere yap-mak (veya çavırmek) – nav dül xwe de xwarin (xız atmak (yapılan bu könliliğe karşı sesini çıkarmamakla birlikte, bunu u-nutunmak) – nav du diwarin de man der-davan arasıca kalmak – nav görnê de söz Arasında, sezi: gelmişken – nav hehünê de jlyin (an i mezin) bün varlık içinde yasa-mak – nav hehünê de teqasî ü nexweşin kışandin altın leğene kan kışmak – nav he-bünê de xwedî kirtin yaşılmak – ew jına xwe di nav hehünê de xwedî dake o kamsi-n yapayıyor – nav heftiyê de hadi, arasında (veya içinde) – nav hev de 1) iç içe (barı-yon) içinde, qarışık bir durumda, bir birne çok yakın) * çiyayên himij ü dûman ên di nav hev de ç içe duranin dağın 2) iç içe (bu) ötekim içinde veya birne ötekirdin geçiren 3) toplan fiyat – nav mēranî ü te-rçeyê de çar tili heye yuglık ile terşlik ar-sında fazla bir mesale yok – nav qal ü qirê de winda bün gultıloye gelmek – nav re dan der baskiran sokurmak – nav re ha-tin kirtin (b) sokulmak – nav salan re çün yaş baş olmaq, yaşını almak (veya yaşını başını almak) – nav salan re çüyl yaş baş-ı kuse – nav wan de wêki çiyoyekî ferq hehün aralarından degir kadar lirk olmaq – nav wî ü Xwedî de bihustek man sevır-ten uçmak, çök sevirmek – nav xelat ü di-yat (yan) de berze kirtin hediyeye boğmak – nav xwe de hñk çöljin bloklaşmaz – nav xwın ü xırazê de maye kan telan içinde – nava xumêrî ü teresivê de çar tili heye çon-ertak ile çonluk Arasında pek fazla bir meşafê yok – nava (wan) de çün ü hatin ar-a bitimək – nava dilê xwe de xwarin iç ne olmaq – nava hehünê de bun yedgi opur-de, yemeği arında – nava nemir ü nejnê ile hıştin (bir iş) Arasında bukarımk – nava nemir ü nejnê de man (bu) zı askırdı kal-ımk – nava niq ü fiqê de hün çok telah ol-ımk – nava nura Xwedî de bu ne içinde yatan – nava vî ü lavê de kuse çöl Arasında – navbera (...) de man arada kalmak – navbera du agirin de (man) iki mes ara-sında (kalmak) – navbera Xedî ü Celî de man (ar) camı Arasında kirtinê beynonaz – navberê de man (ki) arada kalmak – navê de man arada kalmak – nerma xwe de hı-çin tem icen ice – nerma xwe de hıştîñ i-çün icin (bu) mek (veya palıncemek) – ner-ma xwe de girin seziye ağlamak, için i-ce ağlamak – nerma xwe de gotin içinden konuşmak (veya demek) – nerma xwe de qaqlîñ için için yannek (dışa vuruştan çok üzünmek) – nerma xwe de şıxlîñ için

tem y. namak tates tem) - hîst de mîn vana
 qajmak - axura ... de - e yolana - axura
 dîn (ê îslamê) de dîn bi nûrta - paçeyê
 de berdişê di kulekê de tû kapudan kovsar
 boladan duşar - paşla (yekî) de kerin
 xewê kaynunda uyumak - paşla (yekî) de
 ruketîn kavunda uyumak - paşla (an jî
 paşlla) xwe de kûrin xewê kaynunda yat-
 nak - paşla (yekî) de kerin xewê kaynunda
 uyumak - pey (yekî) de bûn sonradan
 olmak (doğmak) - pey firehiyê de tengî ne
 kul sikilîniyina Hiza vetişneş - pey ten-
 gahiyon de firehî - pey firehiyan de jî ten-
 gahî liene her vokaşin bir mîst her mîst bi
 vokuşin vandin (yek) - pêşira xwe de hîsan-
 dîn (hermî) gompîgîndan (veya gompîkîst)
 geçmek - pêşira xwe re kuşandin yakê-
 dan geçmek - pêşirangiyê de bûn darê.
 a) mîk, sikilînda omak - pêşa (yekî) de rû-
 niştin (birinin) (çarçığa oturmak * kurk
 di pêşa xalê xwe de rûniştibû û nedixwest
 bê hî me çûna dayişimur kuşığa otu-
 runis, gelinê istermayeyê - pişt çavên he-
 nû de çarmakêklar arinda - pişt deriyên
 de parmakêklar andinê - pişt deriyên gir-
 di de kapali kapilê arinda - pişt guliê xwe
 re avêtin yabanz omak * tu nikurî van go-
 tinê mî di pişt guliê xwe re bavêjî bi
 sozleron) yakêra oturmaz - pişt guliê xwe
 re neavêtin dikkate alnak - pişt perdeyê
 de perde arkasinda (veya arkasinda) -
 postê mîhê de hîj kuzu postuna horînmuş
 kur - postê xwe de dewlîn kendî yağmaz
 2) kavrînak - puze (yekî) de derketin
 buruşdan gelmek - poze (yekî) de hatin
 buruşndan gelmek (yek) - qaqa xwedê de
 bîrin (bûn) bûkîna uzalmak - qedera
 (yekî) de nîvîsandin bûn alarêda yazdış
 olmak - qedera (yekî) de reş nîvîsandin
 bûn kûrdî kûrdî yazdış olmak - qeweta
 (yekî) de hebûn gûca yeşek (randê) ol-
 nak (iştek) - qirika (yekî) de man (bir
 şey) kuşığında salmak - qirika (yekî) de
 neşûn (swardê) boğazdan geçirmek -
 qul û milan de lû gurin delik çak aramak
 - qul û qoşêran de kuyda bucake (veya
 kuyda kosede) - qullik mîlikan de kuyda
 bucake (veya kuyda kosede) - qullik il be-
 şikan de kuyda bucake (veya kuyda kose-
 de) cenarda kosede - rengê (yekî) de kîş
 bûn yüzünden alnak - rengê (yekî) de
 xwîn tûne bûn benz ade kan kalînanê -
 reşê (yekî) de kirin kendî: reşê re şadû ve-
 terak yapınak, baskalarin kolînanê ne reş
 şeyler yapınak - re de man yolda kalmak -
 rîçika (yekî) de bûn (birinin) izinde olmak
 - rîwîliye de yol beya, yol suresinde - rîya
 ... de yolana - rîya dîn (ê îslamê) de dîn
 bir uğruna - rîya (yekî) de canê (mî jî serê)

xwe dan yolana (an vermek) (veya yolana
 çarın vermek) - rîya xwe de bûn 1) yolana
 da girmek 2) (bu yer) baş olmak - rîya
 Xwedê de Allahî yê vana - rîya îru de bu
 gûka gûda - rojên pêş de yan obur gûn
 - rûyê (yekî) de derxistin yüzünden oku-
 mak (yüzünden arlamak) - rûyê (yekî) de
 dîftin (an jî medîftin) nazî geçmek (veya ge-
 nemek) - rûyê (yekî) de kafî bûn yüzün-
 der okumak (yüzünden arlamak) - soyîyê
 de hîrûsk lî xistin beklemêdik bir biçim-
 de kazaya uğramak - şava (-) de (bu, şu, o)
 nayede - ser çav de danîn (yekî) görûnün
 ortasından vurmak, sîratına indirmek - ser
 çav de lî xistin ezotîna ortasından vur-
 nak, sîratına indirmek - ser çavê (yekî) de
 bûn bu de me yuk olmak - ser (yekî) de
 çavê xwe gerandin (birinin) üstüne sevmek,
 (birin) üstüne gul koklamak - ser (yekî)
 de çavê xwe negerandin (birinin) üstüne
 gul koklanmak - ser de derbas bûn Çe-
 rîncen alarış tew ças rîj - ser de der-
 bas bûn üstünden (şu kadar zaman) geçmek
 - ser (yekî) de dil nehebandin (birinin) üstü-
 ne gul koklanmak - ser dîlê (yekî) de
 bûn 1) kucak kucığa omak, (kişik) olmak,
 (kişik) bir deranda olmak * em tev di ode-
 yekê de di ser dîlê wan de hîj tepîniş bir
 zelada kucak kucığıyîk 2) üstüne çullu-
 nış olmak 3) arge aşk yapar vaxtelle ol-
 mak - ser dîlê hev de 1) sikîsk bu şekuce
 2) alt alin - ser gub re hotîn avêtin geçiş-
 tîmek - ser guliê xwe re avêtin savakla-
 mak, bîştin sevmek (wan) - ser hev re bi-
 rin û anîr terîr estirmek, ardîçnek - ser
 hev re bûn 1) bûnînden dîna üstün olmak
 2) fîya olarak birbirînden farklı olmak, da-
 ha polî olmak - ser hev re çîn û hotîn alt
 üst omak (rahatsızlanmak) - ser hev re
 derbas klîn 1) kasip kavînak * du serê-
 rîynn taxa me dîl ser hev re derbas klîrin
 - ki serseri mîlîmîler kasip kavîrdu 2) ka-
 sip kavînak (çok zarar vermek) * vî bage-
 ra hanê her îlerê di ser hev re derbas kîr
 bu kasığa her îarî kasip kavîrdu - ser jî-
 na xwe de jî anîr kavîrin üstüne evlî-
 nak - ser mehîdê (yekî) xistin (işahin) aç-
 mak - ser (mî) re uşmî * dî ser pênc heza-
 rî re beş hîm aşkî - ser re avêtin (an jî
 edî) tînak - ser re derbas bûn alînak
 (okuma, yazma, soya soya gîrîşlerde be-
 zî boluîmîler tarakîp geçmek) - ser re gon-
 gîl klîrin baştan savîna yapınak, xîl îşî yap-
 ınnak (re sîyan bîm peya lîştin) - ser re
 jî (yekî) hev kîrin (birinin) üstüne sevmek
 - ser (yekî) re hex tûne bûn üstüne (kîmse)
 çek olmak - ser gongîl klîrin baştan savîna
 yapınak, xîl îşî yapınamak - ser poze (ye-
 kî) re mîr tûne bûn ondan dîna şîgî ol-

manak - ser pozê xwe re axa (an ji mîr) bûn şûn olmak - ser pozê xwe re bi tu kesî qayil nebûn kimsê begermanak, kibirli olmak - ser pozê xwe re mîr nedîlûn kendak kimsêyê tûkîp gormenak ~ ser te qevaz dan (okuma, yazma, sayî sayma gibi işlerde bazı bölümleri bırakıp geçmek) * gu-va ji yekê heta dehan dijimart. di ser pêncan re qevaz da bulel ana kadar sava-ken bejin üstünce aradı - ser re tekûlûn başına dikilmek (bir işi yaptırmak yanında ayakta durmak) - ser re zaber dan (an ji a-kûfîn) yuvallak konusmak - ser serî de qe-baptûn 1) boy vermek (su insan boyunu aş-çak kadar derin olmak) 2) girtlag (girtlag olmak * îeynan di ser serî re qelabtîye girtlagîna kucar boru va 3) başla aşmaz (pek çok olmak, pek çoğalmak) - ser î berê (yekî) de kes tunc bûn karışan edenî ol-manak - ser î çav de dîrûn (yekî) surati-na indirmek - ser (wî) î di ber (wî) re kes tunc bûn karışan edenî olmanak. se best olmak - serî (yekî) de bi çih nebûn kafas-ra sîgnamak - serî (yekî) de bûn 1) akıla sîgîr gîrî * gûtnên we di serê nûn de dî-çîn sözlenn akıla sîgîr gibi 2) , inmanak * ev vir îî serê yekî de nape bu yalâm kimsê yutunak - serî (yekî) de ... buye serde ... var ~ serî (yekî) de neçûn akıla sîgnamak - serî (yekî) de nencilûn akilna sîgnamak - serî (yekî) de niçlîn akîlî sîgîr gîrî * go-tlên we di serê mîrî de dîniçlîn sözlenn akîla sîgîr gîrî - serî (yekî) de rûniçlûn ka-fasna yaşmak - serê ser de rê îê bîrîn (bir iş) başından kesmek * di serê ser de rê îî meseleya keçwestûmî birî ben bu kir iste-me olaynî başından kestun um - serê xwe de derbas kîrîn kafasından geçirmek ~ serî (fîşî an jî qafê) xwe de gîrîn kafasından kîrnak - serê xwe de sêwirandin 1) te-n-den geçirmek 2) hayalnden geçmek ser serî de avêtin boy vermek (su insan boyunu aşacak kadar derin olmak) - serî de gîrîngî dan (...) gunda tutmak * di serî de gîrîngî dîde dersên xwe derslenn bîncî plarda tutuyî - serî de (...) hûn bosta gîrnak (en yeri olurunda olmak) (elbek, tîşteq) - serî de hatîlî başta gelnak * di warê tîtûmê de Mîuş di serî de îê tucuculîkte Mîuş başta geln - serî de peşk lê xîştin (bir işi başın-can kesmek - serî de pêşî lê hîrîn (bir iş) başından kesmek - serî de rê lê gîrîn (bir iş) başından kesmek - serî î dawî de ewel ve ulu - sîrîfê de hîştîlî sîrîfê hîrîçmak - sîrîfê de mîr sîrîfê kîrnak - sî î stêra (yekî) de çî hebe elnde avatûnda gîrî var-sa - stîyê ... de be ... boynun * gûneh di stîyê gûlnbêjan de be gûnahî sôyluyenlîrîn boynun ~ stîyê (yekî) de bûn 1) boy-

nu na kîrnak 2) boynun - stîyê (yekî) de rebîrandîn (hîrînî) boynun azmak ~ stîyê (yekî) de man (hîrînî) başına ekşmek, üstüne kalmak, (hîrînî) başına kalmak, boy-nunda kalmak (kîrnak) - stîyê (yekî) de man (bir iş) üstüne kalmak - stîyê (yekî) re hatîlî kîrîn yamanak (sîlû bir şeye veya kimsê birînin üstünde kalmak, yîkîletilmek) ~ stîyê (yekî) re kîrîn 1) (birîncî) kakula-nak 2) (birîncî) yamanak (isteymeyin kim-se veya bir şeyi birîncî mal etmek) ~ stîyê (yekî) xwe de man ewle kîrnak ~ sîçê (yekî) burîlî suçunu buğışlamak, (birîncî) suçundan geçmek ~ sîrîfê tîşteq de xuya bûn sîrîfîye gîrnak - şên î şahîyan de hayzunda seyirîna ~ şîna (yekî) de xemîçîn vasa buğulmak - şîna ... de jî verne * di şî-na mîrî de ta here sînemayê beçî nî yerîne sen sînemaya gîrî 2) yerînde * di şîna havê wê de ye babusî yerînde 3) (birîncî) mîrîna (yekî) - şîna (...) de bûn (bir şey) hîçîndîr de olmak * xezûlî, di şîna havê de ye kay-rîna, hêla hîçîndîrîjî - şîna dîyî wî de ye anasî yerînde - şîna stêrkîna de xwîn batandîlî kîrnî yîştîlî) bîrnak - şîna stêrkî (yekî) de xwîn hatîlî kîrnî oğlînak - tarîya (an jî tarîbîna) sîrbê de sabahîr al-ba kîrnî gîrnîna - tarîyê de îşaret dan ka-rînkîta gûz kîrnînak - tarîlê de hîştîlî me-rakîa bîrnak - tarîlê de man merakîa kîrnînak - tayê hev de dengî dengîne - tayê hev de bûn çenkîk dîpîmunda olmak - tayê (wî) de îê veqerandîlî dengîyle kîrnî-lînak - tîrîdîlî qîrê de be can: telwanema - tîrnasîyê de bûn seye cîrnînak - tînga (an jî bîza) hev de yîrî dîzeyde - tîngî-sîyê de bûn çarda bulîrnînak - teqereqê re çûn gûrlîtîye gîrnîk - teqîa xwe de sîvîk, di hêjîna xwe de gîrnî yukî hafîz pîrnîda gîrî - tîngîxîyê de bûn sîkîrîna cîrnîk - tîngîyê de bûn dîrîda olmak (bî yekî re) - tîxînîna mîrî de tîxînanema gîrnî - tîkîlîyê de bûn (bîrîncî) tîrnasîa kîrnînak - tîrnî-bînyîa (tîşteqî) de (hîrînî) yekîngînda - tîrîkî (yekî) de tîşteq neman dağarînkîta bu sey zîlînanak - van çendîna de bu gîrnî-lîde, ser gîrnîlîde - van çendî wî de yenî-lîrîde, yakîn gîrnîlîde - van demîn dawî de sen zamanlîrîda - van nîzan de yakîrnîda, bu yakîrnîca, yakîrnîrîla * hûn di van nîzan de hatîn * yakîrnîna gîrnîlîde - van nîzî de bu gîrnîlîde, ser gîrnîlîde - van rîjîn nîzîk de bu yakîrnî gîrnîlîde, şî gîrnîlîde - vî (an jî vî) de tîşteq hîye bînda bu îş var - vî havê de bu arîda (veya bu meyîndî) - vî çendî de bu yakîrnîda - vî nîzî de bu yakîrnîlîna - westa xwe de ye sîrî gîrî - westekî zû de tez vakîta (veya zamanîca) - wê bawerîyê (an jî qîncîrî) de bûn kîrn-

şeyda olmaq - wê gavê de şikê karastî - wê beynê de derken, ten o esnada * mîn nivîs dîlîsîsînd, di wê beynê de mêvan hatin ya 2) ya 2) ya 2) derken mîsafir gelîda - wê nuvê (an jî saetê de) gûb, o amûr, ten o mîrîda - wê rewşê de - bilunde (guzerûnê de) oîstak) - wê saetê de o şar, dakikas nêv (yek) - xap de girtin (birin) gafil baxmak - xizaniyê (an jî feqîriyê) de bûn acîk çekmek - xwarê re kaş kartin yêde şûrûkle-mek - ... xwe de (yê) xasînda * zarok di yekalîya xwe de ye qezak bir yarînd, - xwe de bilhertîn kême şûndîmek, sîreye çekmek - xwe de derbas kîrîn 1) çime şûndîmek, sîreye çekmek 2) yûmak (dayanîp serîni çikartînamak, kullînamak) * ez van gîlînê te di xwe de derbas nakam bel, bu şakelîni yûmînd) - xwe de derbas nekîrîn (akîna veya çîne) sîghînamînamak - xwe de nebihertîn taktîza veya çîne sîghînamînamak - xwe de quşîkîn (şeqîzîn an jî sermî bîng) fêpa ha, de bostînamak, ter, pers olmak - xwe de germî bûn ulanîndukî çok sîkîlîmak, ermek - xwe te pîrdîn ermek - xwêdanê de bûn ay man îre hatîwe (yek) - xwêdanê de hîştîn (birin) kar, ter îçinde hîzakmak - xwêdanê de hatî 1) ter îçinde kalmak, kar, ter îçinde kalmak, ter bostmak 2) kar, ter îçinde kalmak, sa-çîne qalmak - xwîna sor de gîvîzîn ni karlara boyanmak - xwînê de mevîlîn ol karlar, boyanmak - xwînê de soe bîn kar, boyanmak (veya belînamak) - zarokîyê de quşîya çekîrdê ten yetîşne - zik (ê) hev de 1) çîçe * qu-tîyîz di zikê hev de çîçe kîrdîr 2) roşar-fîyar - zarar de avêtîn xwarê yêrdanîmak (kacaya uğratmak)

dla *bw* dus

dlaqar *bw* dîqar

dlaiker *bw* dîker

dlaikol *kîw* olîkîol, gîkol

dlapozîtîf *aw* dîyapozîtîf, dîa sîyê

dlaardîş *aw* uîrdîş

dî ardîş *bw* uîrdîmak

dî arvanîş *bw* uîrdîmak

dîaxwên *adîr* dîa okuyucu

dîbe *ci* 1. olur, olabîlî 2. â olur, peki

dîbe ku g 1. belki, belki de * dilîe ku kîma-sîya vê yekê jî me be belki de bu demînan kusûru bîrdî 2. â elî gî 3. b muhtemelen

dîbe nabe *af* 1. olur oînat * êvar dîbe nabe ez lî wê ne aşînî olur olmaz ordîyan 2. ol-lu olmaz (doğru mu, yanlış mı, demek) * hemî dîbe nabe (u radîkîyê tînî olur nî-mîz demîşîen alîp getîrîyorîzar.

dî ber çîm *bw* îndê gîmek

dîberdan *aw* 1. dayanma (yetme) 2. dayarma 3. israr etme, dîretme 4. üstelme, üstüne yüklenme, uğraşma

dî ber dan *bw* 1. dayanmak (yetme) * nan dî ber zarokan nade ezmez, emekîlî de-Vannayor 2. dayanma * sul dî ber mîdîlî o-ne avakkîbî dayanîyor 3. israr etmek, dî-retmek * pîr dî ber mîn dî ku ez lî wir hî-mîdîm orada kalînam aşîn çok muz ulî 4. üstelmek, üstüne yüklenmek, uğraşmak

dîberdayîn *aw* 1. dayanma (yetme) 2. dayarma 3. israr etme, dîretme 4. üstelme, üstüne yüklenme, uğraşma

dî her de avêtîn *bw* 1. sîzdîrmak, kaçırmak * ay dî her horşîyê de dîlavîje hîla kacaya te jê hebê bîra su kaçırdîyor habîrîn ulîsu 2. (hu-mîrî lîfî) dukîndînamak, jîf atmak, îğîleleyî korîşîyîk

dîberdeçûn *aw* sîzdîrma, kaçırmak

dî her de çûn *bw* sîzdîrmak, kaçırmak

dî her de manî *bw* 1. tîkîlî kalmak 2. boğazînda kalîmak 3. çek emek (rabanca hozulup tîkîlîkîk yapîmak)

dî her de neçûn *bw* 1. sîzdîrmak 2. boğazîndan gezmek (yemek yîyememek) * xwarîn dî her mîn re nape xwarê yemek boğazînda dî çîmîyîyî

dî her de rîtîn *bw* dokulup soçîlmak (bir şey uğraşma çok para harcîmak)

dî her dilê hev de *aw* sucak kucîğa

dîbergerîn *aw* üstelme

dî ber gerîa *bw* üstelermek

dîberhevdan *aw* 1. çekîşme, dîdîşne (karşîlak-lî dîdîşne, dîdîmîr) 2. çarpîşma (bîrbîrîne îşîrîp gelîmeye çî (su.î) 3. alî aşîğı vur yukîrî, alî takke ver kûlah îçekîşî çekîse pazîrlîk etîne)

dî her hev dan *bw* 1. çekîşmek, dîdîşmek (karşîlîkî dîdîşmek, dîrenmek) 2. çarpîşmak (bîrbîrîne îşîrîp gelîmeye çî) 3. alî aşîğı vur yukîrî, alî takke ver kûlah (çekîse çekîse pazîrlîk etmek)

dî her hev de *aw* 1. çîm yada, sîkîşîk 2. bir dî-gerînîn yerîne

dîberhevîştîn *aw* yanyana koştîrma

dî her hev xîştîn *bw* yanyana koştîrmak

dî her ve avêtîn *bw* 1. sîzdîrmak (su vb. aşîn) 2. emî etmek 3. (bîrîne) çaldîrîsîndîan lîf de kullîfîrmîk

dî her ve çûn *bw* aşîmak

dî her ve derbas bûn *bw* yanîndan geçmek, uîrdîmak

dî her ve gîtin *bw* sokîştîrmak, sokîmak (koştîşma sîrasînda bir sîvîzî, surîyu veya dîşîrîyetî sîyleyîrmek)

dîbervebûn *aw* kullîfîrma (bu şey îçe doğru kullîfîrmî)

dî her ve bûn *bw* kullîfîrmîk (bir şey îçe doğru kullîfîrmîk)

dîbervekirin *aw* 1. çîrmîna, kullîfîrma (e.bîşîyî katî) 2. bostîrma (bu kamaşînî kenîrlî-

ni kıyıp çamaş 3. kumana (bu giysi nı veya kumana kenarını bukererek ters dikme)

di ber ve kırın *bêw* 1. çıpmak, katlamak (elbiseyi katlamak) 2. bastırarak (bu kumana kenarlarını kıyıp diktirmek) * *keşatê kîne*
di ber ve kîrîye elbisenin kenarını aşarmış 3. kıymak (bir giysinin veya sunmanın kenarını bukererek ters dikmek)

dîberxwedan *er* 1. dayandı, dayandı durmadı, karsı durmadı 2. dayanma (zarar görme, varlığını koruma)

di ber xwe dan *bêw* 1. dayandırmak, düzelmek (oturmak, karşı durmak) * *wî qumışê pîr*
di ber xwe da bu kumana çok dayandı 2. dayanmak (zarar görmek, varlığını korumak) * *ev keştê di ber fîrtûneyê dîkare*
di ber xwe bide? bu yemi fırtına dayandı mı?

di ber xwe de gûtin *bêw* kendi kendine söylemek

di ber zar de bûn *bêw* doğum yapmak (veya doğurmak) üzere olmak

di ber zarok de bûn *bêw* doğurmak üzere olmak

di ber zarî de bûn *bêw* doğurmak üzere olmak

di ber zê de bûn *bêw* doğum yapmak (veya doğurmak) üzere olmak

dîbetîyî *ad* 1. beladî, olası 2. fel beladî, olası

dîbetî *ad* 1. olası, mümkün 2. hırsız, olasılık, olabululük 3. fel olasılık

dîbeyarî *fel* olasılık

dîbeyî *ad* olasılık, olası

dîbê qey *ad* sarıklı ~ *tu havê bûkê wî naz* yaparlara, kendini büyük görmeye çalışarlara denir

dîbêt *er* dil (koluk ve sandalye gibi oturlan eşyanın yapımında dikir veya çivileri gizlemekle kullanılan çent)

di bîn çav de bûn *bêw* göz altında olmak

di bîn çavan de *h* göz altında olarak, müşfikçe

di bîn de nîan *bêw* 1. altında kalmak 2. altında kalmak (yenilmek)

di bîni de *h* 1. sinjere 2. çarlı çarlı, el altında, arkadan arkaya * *di bîni de, di heqê me de*
Neşîn (gözetin) arkadan arkaya bakıldığında bir şeyler söyüyordu

di bîni de bûn *bêw* zansî olmak

di bîni re *h* 1. altında alta 2. kaçınmak (belli etmeden, gizlice)

di bîn nezaretê de *h* göz altında olarak, müşfikçe

di bîn re *h* 1. yarıca 2. altında alta, el altında, gözlerden gizlice, gizli çarlı

di bîn xwe re dîtin *bêw* (bu serden) küçük (veya hafif) görmek

dîbîstan *er* 1. okul 2. okul (bir okulunu öğren-

cij ve görevlenen rîmî) * *dîbîstan helu bû*
okul (dağlık) ~a *dîjîşkî* (çay okulu) ~a *destpêkî* (ilk okul) ~a *hundîrî* (yan jî teyîlî) yatılı okul, ~a *hunerî sanî* (okul) ~a *ji kîsê dewletê* parasız yatılı okul ~a *keçan* kız okulu ~a *teyîlî* ve *mezanî* parasız yatılı okul ~a *mîlîkîyeyê* (mîlîkîye mektebi) ~a *pîşekarîyê* meslek okulu ~a *teknîkî* (teknik okul) ~a *têkîlî* karma okul

dîbîstana amadeyî *ad* lise

dîbîstana bîlînd *ad* yüksek okul

dîbîstana dambîjîşkî *ad* veterinerlik okulu

dîbîstana destpêkî *ad* (ilk okul)

dîbîstana herîbîyeyê *ad* harp okulu

dîbîstana navîn *ad* orta okul

dîbîstana navîroyî *ad* çaya okul

dîbîstana pêşîn *ad* ilk okul

dîbîstana seretayî *ad* ilk okul

dîbîstana veterînerîyê *ad* veterinerlik okulu

dîbîstaneeng *ad* herîbîye, harp okulu

dîbîştanî *ad* okullu

dîbîstanzumî *ad* okullu

dîbîrûdî *er* hatırlama, anma

di bîr gîtin *bêw* hatırlamak, anmak

di bîra xwe unî *bêw* anımsamak, hatırlamak
dîbîr *er* hatırlama, hatıra bulunan küçük düzmece

dîbûrî erîk *ad* 1. güneş (ay güneş anı, gülgeli güneş yamağı) 2. gün görünmez, suyu (güneş ışığı almayan yer)

dîbûrîbûn *er* kayıtlık

dîbûş *er* debûş

di canê xwe bîhurîn *bêw* 1. canında var geçmes 2. canına susamak

di carekê de *h* 1. burada, bir detêda 2. bir halde, bir alîyîta

dîcîhde *ad* yerinde oynatılan bir halay

di cîh de *h* 1. derhal 2. *ad* yerinde, gereği gibi * *bersîveke* (il cîh de yerinde bir cevap)

di cîh de bûn *bêw* 1. yerinde olmak (yerinde ~y gelmiş olmak) 2. durmak, sükunet olmak * *malê me hê di cîh de ye* (malınız hâla duruyor) 3. kızıya varmamış olmak * *keçan wî hîma di cîh de bûn* kızları hîma kocaya varmamışları

di cîh de sar bûn *bêw* olduğu yerde kalakalmak

di cîhê xwe de gûtin *bêw* kaskatı kesilmek

di cîhê xwe de ketin *bêw* kulçe gib. olmak (yağun ve bitkin bir durumda çukûvermek)

di cîhê xwe de sar bûn *bêw* susup kalmak

di cî da *bêw* di cîl de

di çapanu xwe de *ad* kendi çapında, küçük çapta * *di çapanu xwe de havîrganîyê dîkê* küçük çapta nececi yapıyor

di çamûrê dan *bêw* çamurlanmak

di çêran de bîstîn *bêw* kalaylanmak (çok süzmek)

dîlan *er* 1. dağ * *dîlanê nî* (sîpsî yân) *Janîkê* he-

bûn kadının bembeyaz dişleri vardı 2. diyaçk. testere. taze k gıta çentikli şekerdeki çuk muların her biri 3. za çiş (çorugali hayvanların çenelerinde veya ağız yapısı) bulunmuş gıdaların gıttak ve ağızlarında bulunma kemiksi sert parça) ~ê zür tükere diş

didançiq bur didançiq

didanûlar wê dişli (dişleri olan)

didanûlik wê wê dişleri anlamlı olan

didanûgir wê iri dişli

didanûhûr wê ufak dişli

didanû wê wê dişel

didanûkurmî wê çuqok dişli

didanûk wê diqok, çuqile diş

didanûsaz bur didanûsaz

didanûsazî bur didanûsazî

didanûşiri wê şûr diş

didanûşîj wê şûr dişli

didanûzêr wê altın dişli

dî dawiyê de wê sonunda, nihayet * dî dawiyê de te felqî kur ulayezî anlamlı

dî derbêkê de wê 1. bir setende 2. bir dikeye (su, içki vs. için) 3. birde:

dî dest de girtin *êw* elince yakalamak

dî destengiyê de bûn *êw* daren olmak, sıkı-tala olmak, sıkıcağ olmak (mucidi olmak)

dî destê xwe de girtin *êw* avucunda tutmak, hepini vurmek, elinde tutmak

dî dest re girtin *êw* eline yakalamak

dî dev de girtin *êw* bî ağzına almak

dî dev re kirin *êw* 1. ağzına tıkıştırmak 2. *aw* yetirmek

dî dezgîn de wê antında, herne)

dî dilê xwe de wê kendi kendine

dî dil *êw* de wê kendince, zaneterek

dî emel de wê putkîce

dî emrê xwe de wê emrinde

dî erênayê de man *êw* üç üçü beş yukarı (de) şmas

êif (I) wê bîlê

dîf (II) wê neqirde

dîfîn *aw* burun ~ê xwe hildan burun şişirmek

dîfînberan wê koç burunî

dîfîn bilind wê wê aralı

dîfîn bilindî wê kibirlik ~ kirin kibirlik yap-mak

dîfîn moç wê kısa burunî

dîfîng *aw* dîfîn

dîfîn hîldayî wê kılka burunî

dîfînî *aw* genüsel, genüsi

dîfînîhâp *aw* genüselleşme

dîfînîkêr wê (r kalın okunun) kartîl gâgâl

dîfînîkêrî wê kartîl gâgâlca

dîfînîkêrîkî wê kofte burunî

dîfînînarîn wê nazin burunî

dîfînînkul wê gâgâl burunî

dîfînîpêlî wê bîk burunî

dîfînîqut wê kısa burunî

dîfînşûjîn wê süvri burunî

dîfînk *aw* burun

dîfîr *aw* diçe

dîfraksiyon *aw* dîfraksiyon

dîffe wê 1. caza, kurumi, talira 2. çuk, sak çaymen

~ kirin talira yap-mak

dîfs *aw* burun

dîfîrî *aw* dîfîrî

dîgale wê ilkbaharda suyu olan çeşme

dîgel dîg 1. ile * dîgel min were herimle gel

2. ile beraber, birlikte, rağmen (dîgê/dîgê anta) * dîgel hîrâyê xwe karesiyê beraber

3. ile beraber (-dîgê/-den kaska) * dîgel hîvî-

şandîla nameyê hîrûşke jî hînarî mektup

şandîla beraber telgraf da çektî 4. i e beraber (-dîgê/kîgê hukle) * dîgel ku bi salan

şebî dîka bi ser neket şîlarca çalîşmaka

beraber yine başaramadı 5. k karşı, mukabil ~ bûn yanında, beraberinde ~ her hî-

nanê ihtiyarın, her ihtimale karşı ~ hev ile

birlikte, ile beraber, her arada ~ ku d karşı,

gine de ~ ku hîre gottin derken (dediği hal-

de) * baladîrgeha dîgel ku hîre gottin dîke

biqede, lê hîna neqedîyaye hîta bîyoz der-

ken. hîlî bîneyoz, hawaşîlan ~ wê bunula

birlikte (veya bunula beraber) ~ wê qasê

kaldî kî, ile velâkîa, gel gelelim, bunula

birlikte ~e rağmen ~ wê yekê ~e rağmen ~

wê dîvotên ~ xwe beraberinde, yamî şîr *

wê kîlîha min îgel xwe anî kîdîbrî beca-

benîzîle gerandîm mî?

dîgellîşî wê beraberlik (birlikte olma durumu)

dî gerewê de wê karşılık olarak

dî gerewê de dan *êw* 1. karşılık olarak ver-

mek 2. elan vermek

dî gerî nê de wê saçu stûgîna, arası geçmeden

dî gewiriyê de man *êw* ağzında kalmak

dîgîrî wê otuz, ölçüsüz ayın

dî gîrê gê de bûn *êw* dünyayadan bahaber

olmak

dî gûhê xwe kirin *êw* kalısına koymak

dî gurîntiyê de çîn *êw* kîm vurdîya gîrînk

dî hâlê xwe de gîrîn *êw* içten içe ağlamak

dî hayê de bûn *êw* berhava olmak, başa git-

mek

dîh (I) wê çay

dîh (II) wê yaprak veya ot yığını

dîhar wê 1. dîrak, zîwe 2. bir şeyin üstü

dîhaskan wê loğusa

dî hêdê xwe de wê şîst, aklîl

dî hembêza hev de wê kîcak kucagi

dî henula xwe de gerandin *êw* karında taşı-

lamak

dî heç *aw* hukle nê ~ê (yekê) de (bir sinze-

nan) hakkında * hez dîke dî hegê wê fer-

hengê de bapçiyê bu sözlük hakkında ka-

netirmek istiyê

dî her hâlî de wê her halde

dî heriyê dan *êw* götürülünmek

di heriyê de hesikandît *bbw* çavdarînêk
dihewdîn *w* 1. sirtuştûnê 2. ewşuştina
di hev dan *bbw* 1. sirtuştûnê 2. ewşuştinê
* destê xwe di hev dan elerî ewşuştinê
dihewdayn *w* 1. sirtuştûnê 2. ewşuştinê
dihewinê *bbw* 1. anîksîz, sik, sik sik (birbirine
bitişik dan) * me çiçek di ber hev de danin
çiçeklerî sik êkî 2. etîl butîl, tîkîzê 3. A sak-
ya 4. ot tok (sik ve kula mukunnus kumay)
di hev de barîn *bbw* çûzûlêk, vîkalmaya yûz
tûnêk * kevîr di hev de harîne laşlar yûz-
lîmaya yûz tûnêş
di hev de biharîn *bbw* (barmet) ziyet çekin-
mek
di hev de biharî *w* 1. zeyfînayînê kîmse 2.
çok melal kîmse 3. ziyet çekinîş olan
di hev de biharîn *bbw* 1. çok kela verip zavî-
lanîk 2. bir derî bar kîmek kalînak
di hev de bûn *bbw* 1. sıkî, herk olmak 2. edî
butûl olmak 3. sık dokunmuş olmak 4. (ev)
dağınk olmak, derî toph olmak * mal
hev di hev de ye ev her dağınk
di hev de derbas bûn *bbw* 1. kîlîlênêk (kar-
şîlîk) çîkîlîlêrî ulîk şeylerî birbirine ge-
çirmek 2. sinîrîmek, başkî gîrînîş olmak
di hev de derbas kirin *bbw* 1. kîlîlênêk
(karşîlîk) çîkîlîlêrî olan şeylerî birbirine ge-
çirmek 2. sinîrîmek, başkî uygulamak
di hev de derketin *bbw* 1. (birbirine) rasî gel-
mek, rasîlaşmak 2. karşı karşıya gelmek
(birden karşılaşmak)
di hev de hiştin *bbw* 1. bir şey olduğu gibi bi-
rakmak 2. soruldu konuşmak (veya soru-
na çözüme kavuşmamak)
di hev de qal bûn *bbw* birbirinin sevgini bil-
mek (birbirine bebe olmak)
di hev derketin *bbw* 1. rasîlaşmak 2. karşı
karşıya gelmek
di hev de sekînîn *bbw* konuşulan olmak, do-
nuş kalmak (şaşkıntıktan)
di hev de tewîn *bbw* baklîm olmak
di hev hekanîn *bbw* sirtuştûnêk
di hev hekdîr *bbw* sirtuştûnêk
di hev herîş gerîn *bbw* harnîlânînêk
di hev mesîhanîş *bbw* sirtuştûnêk
di hev nîyan *bbw* dîzûşînêk, sîzûşînêk
di hev nîyan *bbw* dîzûşînêk, sîzûşînêk
di hev re derbas kirin *bbw* çaprazlamak *
destê xwe li ser sîngê xwe di hev re derbas
kirîbû 6 ... elerî gîştînîn üstünde çap-
razlayînak ...
di hev werkerîn *bbw* (birbirine bir şeyler) ta-
lînak
di hev xerîştîndîn *bbw* sirtuştûnêk
di heyopê de li zanînanêde
di heyûta... de di fi bîrdînde
di heson dan *bbw* kîlîlânîk
dihîn (l) *w* îşerî dan
îşerî vermek

dihîn (l) *w* dîhîn (araba çalîşırken çıkardığı
ses, çocuk dişinde)
dihîndan *w* îşerî vermek
dihîndîhîn *w* araba (çocuk dişinde)
di his de man *bbw* ağılda kalmak
di hişê xwe de bi zîh karîn *bbw* fikir seyrî, zîh-
nîne yerleştinêk
di hişê xwe de glîrîn *bbw* ağılda tutunak, ha-
tînîkî talînak
dihî şî kîyî
dihîm *w* 1. çarîk (vernîli olîmîyan topak) 2.
kurak (yağsîz)
dihîndîn *w* çoraklaşınîk
dihîm bîşî *bbw* çoraklaşmak
dihîmî *w* çoraklık
dihîmî karîn *bbw* çoraklaşînêk
dihîmkîrîn *w* çoraklaşînîk
dihîwî burî dahîl
dihîrî *bbw* dahîr
di *w* 1. karî (bîlîmîne vere göre oude, îşerîne
oîbî 2. *w*î karî, zî * partîya hember karî-
sî partî 3. aykîrî, tersî -î hev îhban îhban
zî -î rastîyê gerîşê aykîrî
dijî *bbw* dijîyî
dijîatî *w* 1. muhîlefet (karşî gîrîşîte, tutunîkî
alan kîmselê topluluğî) 2. karşılık, tesat 3.
celeşkî 4. aykîrlîk - kîrînî muhîlefet etmek
dijîyêfî *bbw* dijîyî
dijîyî *w* karşılık
dijîbîhafîr *w* upakîsavar
dijîberî *bbw* 1. karşı, muhîlif 2.aleyhtar 3.
karşî, zîl
dijîberbîlîn *w* 1. karşı olmak 2. karşı olmak
dijîberî hîlî *bbw* 1. karşı olmak 2. karşı olmak
dijîberî *w* 1. karşılık, muhîlîlîk 2. aleyhtarlık
3. zîrlîk, kîleşkî 4. aykîrlîk - kîrînî muhî-
lefet etmek -ya wateyî zî bulîmî aykîrlîğî
dijîberî hev bîlîn *bbw* ters düşmek
dijîberîyî *w* karşı çevîb
dijîbîrîşkî *w* yîkîlîmsîsavar
dijîberîvîkî *w* toplunî dışî
dijîcîlî *bbw* antisemîlîk
dijîcîlîlîlîlî *w* antisemîlîzîm
dijîdar *w* karşı
dijîdarî *bbw* karşı duyğî, antîpatî
dijîdarîyî *w* karşılık, tesat
dijîdemokratîkî *w* antidemokratîkî
dijîdog *w* karşı dava
dijîdozîne *bbw* karşı sav
dijîjeze *w* pancîzelî
dijîjenêde *w* karşı, mukabîl
dijîjeze *w* pancîzelî
dijîjêrîş *w* 1. karşı sözlîk, kördînak 2. sp karşı
îkîrî (veya îlak)
dijîjenî *bbw* antisemîlîk
dijîjîanderî *w* karşı çîzendîret
dijîhevî *bbw* 1. karşı gelîn 2. day karşılık
dijîimîze *w* karşı imza
di jîtal *w* dijîtal

dijîrî *m* 1. karşıtlık, muhalefet 2. zıtlık 3. aykırılık

dijkarî *m* karşılaş

dijlêdan *m* karşı duruş

dijmanê *m* karşı anlaşımlı

dijmetel *m* karşıtlı

dijmîn *mêr* 1. düşman, hasım (bu emri kabul etmemi isteyen, ondan nefret eden, ona zarar vermek isteyen) * bî çavên dijminan ji min wêze dike bûna dijman guzêrle bakîyer 2. düşman (harbiyle savaşan devletler ve bu devletlerin asker, sw.) hunar yuvakları) 3. düşman (zararlılarda çarçmaya varacak okula okula okula olmak bulunan tarafdardan biri) 4. düşman (bir şeyi yaşamama, korumama engel olan, güç, durum vb.) 5. mee düşman (bir şeyi büyük ölçüde kullanıp tüketen) * dijminê hatî ezêre düşmanê 6. mee düşman (bazi şeylerden nefret eden, aşırın kurse) * *djumanê wêgêr* alkan düşman - belîcandin düşman cullamak ~ ji bey re nêbin dost düşman düşmanê gâzel (şeyi yaşam) okumaz ~ê havan nêbin dostê lawan düşmanêrî dost nêwaz ~ê ji dil î can can düşman ~ê nêwaz yek jê zimân ê velî jî jin ê nêwaz bûş be bîndan bîr dîlî dîgerî de kadimîr ~ê te gêrîk be jî dîza hesalê xwe bîke düşmanêrîndan sakimîk lazim

dijmînînahî *ber* dijmanî

dijmînînatê *zêrê* düşmanca, hasımca

dijmînînatî *m* 1. düşmanlık, hasımlık, husumet (düşman olma durumu) 2. düşmanlık (düşmanca duygular veya davranış) - kirin düşmanlık beslemek husumet beslemek ~î pê re kirin (birine) düşmanlık beslemek

dijmînîyatî *ber* dijmanî

dijmîndar *m* düşmanlık, düşman salulu

dijmîndarî *m* düşmanlık, düşman salibi olma durumu

dijmînî *m* 1. düşmanlık (düşman olma durumu) 2. düşmanlık (düşmanca duygular veya davranış) ~î pê re kirin (birine) düşmanlık beslemek ~ya (yekî) kirin düşman kesilmek

dijmînkareî *m* düşmanlık

dijmînkî *mêr* düşmanca

dijmînparêz *mêr* düşmanı savunan, onun saldarında yer alan

dijmînparêzî *m* düşmanı savunma, onun saldarında yer alma

dijmîntoyî *m* düşmanlık

dijmînatî *m* 1. düşmanlık (düşman olma durumu) 2. düşmanlık (düşmanca duygular veya davranış)

dijmînwariî *mêr* düşmanca

dijmînwaniî *mêr* insanlık dışı

dijmînwaniî *m* insanlık dışı bir biçimde

dijmînwaniî *m* insan dışılık

dijmîn *m* sövme, küfür - hatin rûyê (yekî) kutîr yemek - pê hatin kirin sövülmek

dijmîndan *m* sövme, küfürme dijmin dan eği sövme, küfürmek

dijmîndayî *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

dijmînhêvdan *m* sövme

fil (çarp) ve seş kutallarına nışani kullanan rû) 5. azgın, kırıncı * şeyê dijwar azgın köpek 6. azgın, henü aşın, çabuk ilibapanan, yavaşlameyê kapamayan) * birinê dijwar azgın yara 7. keskin (tekili, sert) * hayekî dijwar î karîger digobîle keskin ve etkileyici bir tuzgâr çayır 8. keskin (görevini iyi yapan) * nişangêrekî dijwar keskin nişancı 9. yamur * nakokiyêke dijwar yamur çeliği 10. ceza, yeklü * vē carê bernamêya me dijwar e programımı bu sefer yok ettim (ye da yeklü) 11. acar (ahlan, yılmay) * şeyê dijwar acar köpek 12. çekimlik * maza-çêke dijwar çekimlik bu maza, 12. çilek, zulumet * karêkî dijwarî çilek, barış 13. kazil (aşın, derseede olan) * dijwarê wan de qeweyêke dijwarê dest pê kirbu aralanda kazil bu kavga başlanıştı 14. kuvvetli, (benadete çek etkileyici) * întên dijwar kuvvetli aralar 15. ser (çarpık, piteleş, olan, keskin) * titûna dijwar ser tûtür. 16. amur. 8/6

dijwarêne rdtb 1. zorluca zorca, zulumetlice, çetrefilce 2. çetrefilce 3. azgınca, hıncıca 4. keskince 5. acarca 6. çekimlilikce 7. çilek ce 8. serçe 9. amurîzaca

dijwarhûn w 1. zorlaşma, çetrefilleşme, güçleşme, yeğinleşme 2. çetrefilleşme 3. azma (yara, hastalık vb için; etkili, tehlikeli duruma gelme) 4. azgınlama 5. keskinleşme (tekili olan, sert olma) 6. fenalaşma (kötü bir duruma girme) 7. kırışma (zarlı, sert ve kızıpık bir duruma olma, şidetlenme) 8. sertleşme (tutun gibi) 9. acılaşma

dijwar hûn w 1. zorlaşmak, çetinleşmek, güçleşmek, yeğinleşmek zorlaşmak * xwe de barkirîn her dîwê zor dibe gelmek güçlük çet zorlaşıyor 2. çetrefilleşmek (rdt) (şin) 3. azmak (yara, hastalık vb için; etkili, tehlikeli duruma gelmek) 4. azgınlasmak 5. keskinleşmek (tekili olan, sert olma) 6. fenalaşmak (kötü bir duruma girme) 7. kırışmak (zarlı, sert ve kızıpık bir duruma olma, şidetlenmek) 8. sertleşmek (tutun gibi) 9. acılaşmak

dijwarhûnî w 1. zorluk, güçlük 2. azgınlık, hıncılık 3. keskinlik 4. acırlık

dijwarbûyîn w 1. zorlaşma, çetrefilleşme, güçleşme, yeğinleşme 2. çetrefilleşme 3. azma (şin), hastalık vb için; etkili, tehlikeli duruma gelme) 4. azgınlama 5. keskinleşme (tekili olan, sert olma) 6. fenalaşma (kötü bir duruma girme) 7. kırışma (zarlı, sert ve kızıpık bir duruma olma, şidetlenme) 8. sertleşme (tutun gibi) 9. acılaşma

dijwarlûn w çetrefilleşme

dijwar dîtin rdtb güçsüzmek

dijwarî w 1. zorluk, güçlük, çetrefillik, zulumet: * dijwarîyî vî karî nîn e bu şin zorluğê yok

2. meşakkat, müşkülât, güçlük 3. azgınlık, hıncılık 4. keskinlik, tekküllük, sertlik 5. acırlık (zarlı, etkili, yılmayıcı) 6. sertlik (çarpıcı niteliği olan, keskinlik) * dijwarbûna tûtûmê ez aciz bûrîn tûtûnê serlîhî benî car-hêrsê erî 7. amansızlık - derxistinê güçlük çikarîmek, zorluk çikarîmek - jê re çêkêrîn (berîne) müşkülât çikarîmek - kışandîmê güçlük çekmek, meşakkat çekmek

dijwarîkirin w 1. zorlaştırma, güçleştirme, çetrefilleştirme 2. çatalaşma 3. azdırma 4. keskinleşirme (tekili kelime) 5. kırışma (zarlı, sert ve kızıpık bir duruma gelme, şidetlenme)

dijwar kirin rdtb 1. zorlaştırarak, güçleştirerek, çetrefilleştirerek 2. çatalaşmak 3. azdurmak * mehmûmê birinê dijwar kirî mehmûn, yamur azdurdî 4. keskinleştirerek 5. kırıştırmak (zarlı, sert ve kızıpık bir duruma gelmek, şidetlenmek)

dijwarîkirî w 1. zorlaştırılmış, güçleştirilmiş, çetrefilleştirilmiş 2. çatalaşmış 3. azdırılmış 4. keskinleştirilmiş 5. kırıştırmış

dijwarîkî wê zarca, çetrefille

dijwarîrbûn w güçleşme, çatalaşma, vahamet kesp etme

dijwarîyî bin rdtb güçleşmek, çatalaşmak, vahamet kesp etmek * kar dijwarîyî bû iş çatalaştı

dijwarîrkirîn w 1. güçleştirme 2. fenalaştırma

dijwarîyî kirîn rdtb 1. güçleştirme 2. fenalaştırma

dijwarîyî w 1. zorluk, güçlük 2. azgınlık 3. keskinlik

dijwate w karşı anlamlı, zıt anlamlı * peyvên dijwate karat anlamlı kelimeler

dik w 1. sofa, gezantî 2. salur 3. plâförm (yüksekçe yer)

dîkê w erak, aşîrbîy

dîkêkîrîyê wêr buğday (istatîstîk)

dîkan w 1. dükkan 2. dükkan (çalışılan yer)

dîkana herberîyê wê berher dükkanı

dîkana pîrlûkîrîyê wê kitap evî

dîkandar wê dîkandî

dîkandarî w dükkanlılık

dî karîgerîyê de bînê bîwê yürürhûke hûlûn-mak (veya ulmek)

dî karîgerîyê de manê bîwê yarurhûke kal re x dî karvanyê de manê matîre

dî ker de 1. gızılden gırlıye çaktırmadan, sessizce, sessizce, kulak koyma * dî ker de aşîrîn kulêk kulaga kopuştalar 2. kaçma kaç (bel) etmeden, gizlice - jê re gâtîn karîgerîyê sayîmek - Xebêr dan (yekî) fîslanmek

dî ker de 2. yağır yağır, sustan (sesiz bir biçimde)

dî kerê xwe nlyan bîwê argo yok bozulmak, gerîsmî atılmak

dikilandin mure: etmek
 dikilandin i gı mure: etmek
 dikildat m: mure:etmek
 dikildatı m: mure:etirlik
 dikilîs m: mure:.
 dikirandin w 1. ammak bahsetme, bahsetme, sozlerne 2. soz konusu etme 3. tekorlamak
 dikirandin i gı 1. ammak bahsetme, bahsetmek, sozletmek 2. soz konusu etmek 3. tekorlanmak
 di kirasê berê de bûn i bîr eski tas eski haram olmak
 di kirê de bûn i bîr kirada olmak (veya oturmak)
 di kun re cûn i bîr i gı geçmek
 dikunreçûyî m: abuh (uzayya kûmî) * çavê dikunreçûyî soku: gaz
 di kûr re çûn i bîr 1. derinden gamet, hama 2. iltaqlarına girmek
 dikxatûn jîwêd per: mûsîsî
 dil anu 1. yûrek, kalp 2. yûrek, kalp (kalp lusnagî) * ji ber sektiya dîl mîr kalbur wêd 3. yûrek, gönül (bir kûnsewî rûhîd) yewî * destê wê dilerzî, gîlê wê dîşewî elerî tîrîyê yûreğî yanîyêd 4. mîr kalp, gönül (zewg, tatek, dîşunî, anu ve kûn: gîr kalge var old: di scandî dîwîd kûnîyê) 5. wê kalp (bir dîkewî, bir kûnîyê) gîyê, yûreğîr ve varîgîrî sîrdîrîne bîwî: mîdîr, an: înde gelîr yewî 6. mîr kalp (daygî, kî) * pê re dîl nîp e wîdî kalp de: nîr sey yok 7. yûrek (mîdî, başmak, kûnî) * dîlê wî lî hîy dîkewî yûreğî (veya i gı) bulîyê 8. hîm (gîwî, kî) * rîhîr, dîlê wî nebellî sîm anîr kûrîrî kîzî 9. gönül (tatek, arzu) * dîlê wê jî wewîdîrî re lîwî okîwîyî gîwî yok 10. gî 4 bir kûnsewî benîgî kendî mure: varîgî * gîwîna wî dîlê mîr gîrî sîzîrî: sîzîne dîkîmî 11. wê lî e wewîrî kalp anîkî * berdan (îştîkî) e: sevwîsîrî dîşîmek -- berdan (yekî) (bîwî) gönül vermek (veya bîgîlîmek) gorul aktîmak, gîwî kîpîrîmek kîpîrîmek, begîrîmek, gîyî lî vermek, utulîmek * anî dîl berda rîndîyî wê anîr gîzîllîgîne kîpîrdîm -- bî (yekî) re lîwî bûn (bîrîndî) kalp olîyîmak -- bîjîndîm wê gîkîlîrîmek, cîndî tîtek cîyîndîrîmek * hîre çavê kî lî serê ne bîhîne, dîlê mîrîyî dîbîpîne wê gîlê gîzîlî onîyî gîrî, odîmîrî yûreğîrî gîkîlîyîr -- dan (yekî) 1) lî mîrî gîwî, vermek (veya wîgîlîmek) 2) dîlî wî çîndî dîgîpîk wî: mîk (verîlîk) yapîlî: lîcîk bîr kûnsewî dîrî: sîwîsîrîrînî kolayî: lîstîrînîkî -- dan bîre gîndîlîrî, olîmak -- di ber (îştîkî) de neumîrî gönülî razî olîyîmak, razî gelîrîmek -- dîlî bî bîr kûnsewî îşîcîm bîlîpî yewîne gîrîrîmek -- e lî (îştîkî) nanîyê gonul ferîmîrî dîrîlîmek -- gîrîh kîrîrî gönül bîrîmak, i gı açîmak -- gîrîlî

gonul çekmek, sevdalı olmak -- kîştîrî kî rî kîrîmak -- jî mîrî (dîwî) gîwîrî kalîmîk, kîwî: mîk, dîrîlîmîk -- jî sarî bûn (dîwî) soğî: mîk -- jî re wîstîrîp gonulî rîndîyê yanî olîmak -- jî sarî bûn (dîwî) arğî: mîk -- jî (yekî) çîndî kîndîrînîyê geçîmek (bîyîlîrînîkî) -- jî kîlî bîzî bîkî wîşîkî wê e gonulî kîwî sevwîse gîzîlî odîr -- kîrîm (yekî) bîrîne aşîkî olîmak, vurî: mîk, gönül kîpîrîmek -- kîrîm arzu etîmek -- kîrîm (yekî) (bîrîne) gonul vermek, gonul a: kîrîmak, aşîkî olîmak -- kîrîm cîh yûreğî ferîşî: lîmîk, yûreğî hîşîlîbîwîk, i gînî rabîlî: lî: mîk -- kî sîkîstî çîbarî nabîyê yûreğî kîrîdîm bîrî dîwî: nîwîz, yûreğî bîr kîrîlîyîne gîrî: lî: sîm -- lî rîmî hîmî benîrîsîmek (bîrî şîyê, bî: lîne) bîgîlîrîmîk, mîrîmak -- lî sîpî bûn (an jî nebûn) bîrîne îndîrîmak, gîwîne dîyîwî: mîk (veya mîndî: mîk, gîwîne dîyîwî: mîk) -- lî hîy xîstîrî kalîmî, verîmek -- lî (yekî) gîrîrî dîwî mîzîrî: mîk, sîmîrîmek, kîbîlî: lî: mîk -- lî serê perîlîpî yûreğî parçî parçî olîmak -- mîgîlîlî -- e kalp kalbe kîrîpîrî -- ne kîsî: kî bîkîrî e gonulî ferîmîrî dîrîlîmek -- nebî: jîm (yûreğî) kîrîmîk, îştîsîzî olîmak -- nîrîm kîrîmî kîwî etmek, yûnîşîlîmak -- nî: wîzîtîrî gonulî dîşî: mîk -- pê barî nedîm 1) (bîrîmî) çekîmî: mîk 2) dîwîlîsîwîna sîgîwî: mîk kabul edîyî: mîk -- pê neşewî: lîdîrî kîyîmak, tîmîndîrînî vermek, çîrîgî: mî: mîk, fîsîlî wî: kî) * gîrî dîlî lî wê çîwî gîrî neşewî: lîdîrî arzu parçîyî kîyî: mîdî, ferîdî -- pê sewîlîrî ne ucî: mîk, xîwîgî yanî: mîk -- pê ve bûn gîzîrî arkîdî wî: mîk (veya kalîmîk) -- pê ve mîrî 1) gîzîrî arkîdî kîlîmîk 2) açîmak (bîrî şîyê) verîmek (veya elden gîrîyîyî kîyî: mî: mîk) -- pî: pîlîrî (an jî pî: lîpîlîrî) yûreğî çîpî: mîk (mîrîk, kîrîmî, kîyî) gîbî dîyîgîlîrî sebebîyê belî: lîmî tedîrîgîlîk) -- şîkîndîm kîlî kîwî: mîk -- şîyê ve kî: bîkî) -- nabî: bîrîe kîpî: çîmî mîrî: lîdî rî kîrîdî: mî, kolay kolay olî: mî: mîz -- tî kîrîm cîh i gînî ferîşîlî: lî: mîk -- tî deşî (yekî) wê: lîwî jî wî: lîwî hîyî bîwî wî dî: gî bîrî olîmak -- tî gîrîkî bî (yekî) re lîwî bûn (bîwî) kîpî: mîk kîpî: mî: mîk -- tî gîrîkî jî wê re wîstîrîp bîrî şîyê mîrî gîndîyê kendîne wî: mîk -- tî gîrîkîdî (yekî) lîwîlîpî xwarê jî: çî: dîgîrîmî ukîmîkî okî: mî: mî: mîkî rabî: mîz olî: mîk) -- tî gîrîkîdî (yekî) jî re lîwîmî xwarê (bîrîne) i gî: pîrî: lî: mîk -- tî hîwîyê (yekî) jî re lîwîmî xwarê toî: lîwî i gînî yîkî: mîk -- tî ke: zîhîpî dîpîrîtîne yûreğîlerî çî: sî -- wê ve so: xî: mî: mî -- wî: wî: lîwî arzu dîyî: mîk, îştî: mîk -- ulî: lîwî dîlî bî: mîmî kalp kalbe kîrî: pî: mî -- an dî: pîrîtîne i gî: çî: wî yûreğîlerî çî: sî -- e: kî: rî: het nedîm (yekî) (bîrîne) rabî: lîwî yûzî gî: çî: mî: mî -- e: kî: rî: het nedîmî: mî: mî: mî yûzî gî: çî: mî: mî -- e: (yekî) arîmî kîlî: bî: sîzî: lî: mîk -- e: (yekî) wî: lîwîmî yûreğî: çî: pî: mîk (kalp çî: pî: mîk) wê: çî: çî: mî: mî -- e: bî: rî: mî: lîwî: lîwî: çî: çî: mî: lî:

mak (yağın yağ: cak gibi olmak) -ê (yekî) **harîstan** **şelam** yûreği kalbînaçmak -ê (yekî) **harîstan** (ca j' tehemül) nekîrin içi gû-lürmek, yedanaça sığdırılmak -ê **herîc** (ca j' haranê) hebûn zar (veya yağmurunu yağmaya niyeti olmak) -ê (yekî) **bi** (yekî) **ûşîn** (birine) açılmak, merhamet etmek -ê (wî) **bî** **halê** (wî) şewitîn derdine yanmaq -ê (yekî) **bî** **halê** xwe şewitandin (birin) keşidne acıdırmaq -ê (yekî) **bi** **ser** **ile** **xwar** **hûn** (birine) garla meyîli olmak -ê (yekî) **hi** (yekî) **şewitîn** (birine) açılmak, merhamet etmek * **dîlê** **mîn** **bi** **zar** **î** **zêcîn** **wî** **şewitî**, **ewma** **mîn** **ew** **peda** **dardgehê** **ca** **lugna** **çûnguna** **acîhm** **da** **mahkemeye** **vermedna** -ê (yekî) **bî** (wî) **ve** **lûn** (birine) karşı birşeyler hissetmek -ê (yekî) **bihûrîn** (birin an jî şewitîn) 1) yureği bayılmak, yureği ezilmek, içi bayılmak içi çekmek 2) içi (veya nadesi) kazınmak (veya kıyılmak), açlıktan mideci ezilmek 3) yureği baktılmak (çok uzalmak, çok acı duymak) -ê (yekî) **bijîn** (...) 1) işah çekmek, çarı çekmek * **gava** **mîn** **kebab** **dîtin** **wîsa** **dîlê** **hûn** **hîjîya** **wîsa** **kebabları** **gûnucê** **oylê** **hu** **emîn** **çektî** 2) atılmak, gelmek, arzulamak, gönül çekmek 3) işah kabarmak -ê (yekî) **birîndar** **e** **yureği** **yuralî** -ê (yekî) **hîxem** **e** **yureği** **delik**, **derhî** -ê (yekî) **borîta** 1) yureği bayılmak, yureği ezilmek, içi bayılmak (veya çekmek) 2) içi (veya nadesi) kazınmak (veya kıyılmak), açlıktan mideci ezilmek 3) yureği baktılmak (çok uzalmak, çok acı duymak) -ê (yekî) **çargopal** **jê** **cîstîn** 1) yureği huz'a almak 2) kalp atışları huzlanmak (heyecan veya zorkudan ilürtü) -ê (yekî) **çêkîrîn** (birinin) gönülünü etmek (veya yapmak) -ê (yekî) **çûn** (işah) **cam** **çekmek**, içi çekmek, işah çekmek, umruncuk * **gava** **mîn** **kebab** **dîtin** **wîsa** **dîlê** **molî** **çî** **wîsa** **kebabları** **gûnucê** **oylê** **hu** **emîn** **dun**, **kî** * **dîlê** **hûn** **çî** **qas** **dîçe** **savarê** **gund** **çînan** **re** **kaçî** **dî** **koj**, **balgûrî** **çektî** -ê **dêredêr** **yuralî** **ve** **perşan** **gönl** -ê (yekî) **dî** **ber** **re** **hatîn** **içî** **e** **vermek** -ê (yekî) **dî** **ber** **re** **nehadîn** 1) içi e' vermemek, içine sındırmemek 2) azımsamak -ê (yekî) **dî** **çî** **de** **hîn** **gönlü** **fehîh** (veya **iluh**) **olmak** -ê (wîan) **dî** **hev** **de** **hûn** **birbirine** **îşk** **olmak** (birbirine) yağın ulmak -ê (yekî) **dî** **ser** **de** **hebûn** (birine) gönül var olmak -ê (wî) **dî** **ver** (wî) **re** **çûn** **içî** **bayılmak** (çok açılmak) -ê (yekî) **dî** **ser** **hev** **re** **quîdîn** **içî** **bayılmak** (çok sekerli veya yağlı yiyince ağrı gelmek) -ê (yekî) **dazîn** **kalbîni** **çalmak** -ê (yekî) **dî** **tin** **gûnlûrû** **olmak** -ê **dê** **ana** **yureği** -ê **ewê** **ilk** **gez** **çûna** **îlk** **sevîden**, **îşak** **olunan** **kûn** **sê** * **çana** **mîn**, **jî** **bîr** **mêke** **ku** **tu** **dîlê** **mîn** **e** **ewîli** **çayîn**, **urayîna** **sen** **henîni** **îlk** **gez** **ağ**

rusîn -ê (yekî) **êşandîn** 1) (birini) uzemek, incirmek 2) yureğini eritmek (veya uzaltmak) -ê (yekî) **êşîn** **yureği** **ezilmek**, **yureği** **şelam** (üzülmek, acımak) -ê (yekî) **fîreh** **hûn** 1) yureği ferahlamak (veya hafiflemek) 2) göğzu kabarmak -ê (yekî) **fîreh** **hûn** **û** **çavê** (yekî) **wêbûn** **gönlü** **gûnlü** **açılmak** -ê (yekî) **fîreh** **e** **yureği** **genîş** -ê (yekî) **fîreh** **klîrîn** **gönlü** **açılmak**, **îç** **açılmak** -ê (yekî) **germ** **klîrîn** **gönlünü** **açılmak**, **ayalarmak**, **te** **sel** **vermek** -ê (yekî) **gûtlî** **kalbe** **şakum** **mak** -ê (yekî) **gönlü** **îşk** **yureği** **kûl** **çirmek** (**jî** -ê (yekî) **harî** **îçinden** **çetmek** -ê (yekî) **hîhîn** **ber** **ilevê** (wî) **yureği** **agzına** **gelmek** -ê (yekî) **hebûn** 1) (bir şeyi) gönül almak 2) işahli olmak, niyeti olmak, meyîli olmak -ê (yekî) **halîn** **odu** **kopmak** -ê (yekî) **hênik** **hûn** **yureğine** **su** **serpmek** -ê (yekî) **hênîk** **klîrîn** **yureğine** **su** **serpmek** -ê (yekî) **hîlavêtin** **keleccarîlanmak** -ê (yekî) **hîlavêtin** **îçîn** **bayılmak** **veya** **kıymak** (ca j' **çî** **gêlîp** **arık** **siyememek**) -ê (yekî) **hîlvedan** **gönlü** **razî** **gelmemek** -ê (yekî) **hîlvedî** **klîrîn** **yureği** **hap etmek**, **yureği** **hapılmak**, **yureği** **ye** **meden** **oytarmak** -ê (yekî) **hîstîn** **gönlünü** (veya **kalbîni**) **karmak**, **gönlü** **yak** **mek**, (birine) **karmak** **veya** **incitmek** (birinin) **kalbîni** **karmak**, **gücendirmek** -ê **înan** **Allahın** **ewî** (înan) **gönlü** -ê (yekî) **jê** **ceğîrandî** **hûn** (harîne) **çarun** (veya **çarînuş**) **olmak** -ê (yekî) **jê** **cehîrîn** **e** **ahlamak** -ê (yekî) **jê** **ceğîrîn** (birine) **kuılmak**, **güçenmek** -ê (yekî) **jê** **cemîdîn** (birinden) **buz** **gibi** **soğumak** -ê (yekî) **jê** **li** **hev** **keftîn** **mîdesî** **almamak** (kaldırmamak, kabul etmemek veya götürmemek) -ê (yekî) **jê** **iman** (birine) **güçenmek**, **kuılmak**, (birine) **işah** **çemek** -ê (yekî) **jê** **re** **nexwestîn** **içî** **götürmemek**, **isteme** **mezlek** **çemek**, **çekememezlik** **çemek** (isteklemek, çekememek) -ê (yekî) **jê** **standîn** **kalbîni** **çalmak** -ê (yekî) **jê** **re** **hebûn** (bir şeyi) **gönlü** **olmak**, **gönlü** **var** **gibi** -ê (yekî) **jê** **re** **perîdîn** (birine) **yureği** **parelenmek** -ê (yekî) **jê** **sar** **hûn** 1) (birinden) **soğumak**, **buz** **gibi** **soğumak** 2) **den** **umudunu** **kesmek** -ê (yekî) **jê** **sar** **klîrîn** 1) (birinden) **buz** **gibi** **soğumadın** **sağılmak** 2) **den** **umudunu** **ku** **rmak**, **den** **umudunu** **kesmesini** **sağılmak** -ê (yekî) **jê** **teje** **hûn** **harîne** **garşı** **doimak** -ê (yekî) **jê** **de** **hatîn** **kusar** **çar** **olmak** -ê (yekî) **jî** **bîr** **ve** **çîn** 1) içi (veya nadesi) kazınmak (veya kıyılmak), yureği bayılmak, yureği ezilmek, satırın kabarmak (çok acı duymak) 2) yureği baktılmak (çok uzalmak, çok acı duymak) 3) içine bayılmalar çekmek, içi geçirmek, bayınlık geçirmek (fenalık başmak) 4) **wîsa** **çazlî** **bayılmak** (bayınlıkla bakmak) -ê (yekî) **jî** **duyayê** **sar** **hûn** **bayı**

ta kasmek -ê (wan) ji hev re ronî melan perisi koşlarmamak -ê (yekê) ji xwe liştin (an jî **şikandîn**) goulm (veya: kabinî) kumak vey: yekmak -ê (yekê) ketin (...) 1) beşmnek 2) sevdazana dîmek -ê (yekê) ketin (yekê) (bunê) gonel duştmek, gonel-luşmek -ê (yekê) ketin (iştekî) 1) çî gîmek (bir şey yapmaya vey: e de almeyi çîe istemek) 2) (bir şeyi) talatmek, vuculanak -ê (yekê) ketin **çih** 1) yureği fêraldmak, yureği hafiflemek, iç rahat etmek (yaygudan kurtulmak) 2) yureği talatdmak (üzüntü ve vey kaygısı azalmak, kalmamak) 3) içe sinmek (talatlık duymak) 4) yureği yağ başlamak (işlenmek) bu şeyin olmasında fêraldik duymak -ê (yekê) kewgîrîn yureği beşkulmak -ê (yekê) kîrîn (bunê) mazi etmek * **dilê** (ronî) tuckîrme ew ji maye (ronî) yi (az) eymen şer, a da gumiyar -ê (yekê) kîrîn (bunê) yureği hup etmek (toplanmak vey: avlanmak) -ê (yekê) karîa vey 1) uoulunu çekmek (karmak vey: avlanmak) 2) gôlunu kapupmak -ê **kal** û gîkêstî almeyi kîrîmak, gûzmk (cîmê) -ê (yekê) lê bar dan (me sinmek) -ê (yekê) lê bar medan (vîre) armamak -ê (yekê) lê dan (an jî **vestin**) 1) yureği çarpmak (kaly çarpmaq vey çalmaq) 2) kalbi çarpmak (çuk heyecanlanmek) -ê (yekê) lê kelîn (bunê) içi armak -ê (yekê) lê neqerîdîn 1) içi almamak (vîre) gôrtmnek, (mîde) almamak (vîrdmnmak, kabul etmemek vey: gôrtmnek) 2) (bir şeyi) iç, kabul etmemek -ê (yekê) lê qerar dan 1) benqesmek (bir şeye, bunê) başlatmak, armak) 2) çîre sinmek -ê (yekê) lê qerîa medan (çîre sinmek) -ê (yekê) lê qusîn (bunê) çîre kaymak -ê (yekê) lê ronî dan (an jî medan) içi kabul etmek (veya) etmemek, içe sinmek (veya) armameki -ê (yekê) lê ronî **nehûn** havsalama şîmarmak, kabul edememek -ê (yekê) lê rûnîştîn (an jî **rûnenlatîn**) içre sinmek (veya) armameki -ê (yekê) lê werîvîn (vîre) armak -ê (yekê) lê vîra bûn 1) içi gormek 2) vîre bulmak -ê (yekê) lê cîstîn (an jî dan) 1) kalbi çarpmak, kalbî armak 2) kalbî çarpmaq (veya) heyecanlanmak -ê (yekê) li ha xwe xweş gîrîn (bunê) havsalama -ê (yekê) li her rûnê **mîgûn** içre sindme yurek -ê (yekê) li hev ketin (yureği) kabarmak, iç, (veya) rûdestî buarmak, gonlu bularmak * **dilê** min li hev ketî (mîde) bulandî -ê (wan) li hev ronî dan (arlar: mîde) bulandî armak -ê (yekê) li hev xîstîn mîde bulandmek, gonel bulandmek -ê (yekê) li ser bûn 1) gôrlû talatmak (çîk ile) seymeye başlamak) 2) (bunê) gôrlû var etmek -ê (yekê) li ser (wî) bûn (bunê) kîçî çîreyler hissemek -ê (yekê) li ser (yekê) hebûn (bunê) yangu

olmak -ê (yekê) li ser (yekê) dîn) hebûn (başsa bunê) gôrlû etmek, içi çarmak -ê (yekê) li serê eşîn (bunê) yureği sırtlamak, içi kar ağlamak, içinden kan çîmek -ê (yekê) li serê hebûn 1) (bunê) karçı (gîna) almak 2) (bunê) yangu olmak -ê (yekê) li serê lîrîn (bunê) yangu olmak -ê (yekê) li serê ji bir ve çûn içi kar ağlamak, içinden kan çîmek -ê (yekê) li serê parçe (parçey) bûn içi parçalanmak (veya) parçalanmek, yureği parça parça olmak -ê (yekê) li serê perîlîn içi parçalanmak (veya) parçalanmak) -ê (yekê) li serê xera bûn içi kar ağlamak, içinden kan çîmek -ê (yekê) **wan** (bunê) gonlu kalmak (çîk) etmek (darlamak vey: kalmak), (çîmîn) hîrî kalmak -ê (yekê) marî pî ve yureği (bir şeyde vey: kîmêde) kalmak -ê (yekê) mîa xwestin (vîremek) -ê (yekê) mîa dîbêje çîmê bu sevdazanî -ê (wan) mîa re dîbêje içre (ar) ses bunê dîyar kî -ê (yekê) pişek goşt e mîadî almak -ê (yekê) mîterîb bûn (vîre) rabarmak -ê (yekê) ne safî bûn 1) evhamlı olmak 2) içi tarmak (bunê) -ê (yekê) ne safî ye, her çîrî alîşekî de se gôrdm (mîde) bozuk -ê (yekê) nehlîn (teşîkî) içi armak (mîde) kabul etmemek -ê (yekê) neğûn (...) içi (veya) mîde) almamak (kaldirmamak, kabul etmemek vey: gôrtmnek) -ê (yekê) negurîn di jî varmamak -ê (yekê) nehlîştîn (an jî nehlîkandîn) yûce durmamak (bunê) hatir udlu çîkarmak, hatirî kirarmak) -ê (yekê) neketin çîh içre sinmek -ê (yekê) nerîm bûn (bunê) armaya başlamak -ê (yekê) nevestîn çîrî armameki -ê (yekê) pak e kalbî tenî z -ê (yekê) parîyek ketin (çî) yureği armameki -ê (yekê) perîtîn içi parçalanmak (veya) parçalanmak, yureği parçalanmak, yureği parça parça olmak -ê (yekê) perîtaltdn yureği hamlamak (ayarmak vey: kalmak) -ê (yekê) perîpîdîn yureği parçlamak -ê (yekê) pîpîtîn (an jî hîlavîlî) hezar armak -ê (yekê) pî bûn (çî) çîre vîre, seymek -ê (yekê) pî eşîn (bunê) armak, armameki etmek * **dilê** min **pir** bi rewşa wî eşîya (mî) halûe (çî) armak -ê (yekê) pî razî nehlîn gonlu razî armamak -ê (yekê) pî yureğîn 1) yureği yarmak, (bunê) armak, sevdame etmek (çîk) çîk armak * **dilê** min **pi** zar û zêçîn wî şewîlî, lewna min ew neda dudgehê çînu çînu, çîçûna çîdîna dî malûkemeye vermedîn 2) içi gôrtmnek (çîk) bir donu karışında dayarmamak) * **dilê** min **pir** bi rewşa wî şewîlî (mî) bah (çî) gûrdm -ê (yekê) pî ve bûn gonlu talatmak -ê (yekê) pî ve man 1) gonlu kalmak (çî) çîre edemek (çî) bu şeyden (vîre) çîrmek) *

dijê wê hi wî malî ve mabîhû gönli bu malka kalma 2) yüreği bir şeyle veya kimsele) kalmak, ekli kalmak * dilê min bi te ve ma ekli m serde kalu 3) acınmak (bu şey vermeye kıyamamak veya verdiğine, elden çıkardığına üzülme) -ê (yekî) pê xerî bûn (herhangi bir şeyden ötürü) üzülme -ê (yekî) pê xweş bûn sevirmek, hoşnut olmak -ê (yekî) piştîtin 1) kalbı çarpmak 2) kalbı çarpmak (çok heyecanlanmak) -ê (yekî) qalînd bûn yüreği anan bağlanmak (veya tutulmak), duygusuz olmak, duygusuzlaşmak -ê (yekî) qalînd e yureği kalî, yüreği tek -ê (yekî) qebûl nekîletu yureği (veya midesi) kaldırılmamak, kabul etmemek veya guburmemek (çünkü bir şey karşısında rahatsız olmak) -ê (yekî) qerar nedan yüreği götürmemek -ê (yekî) qerîdîn (dîstêkî) tarînemek * gava min kebab dîtin wîsa dilê min qerîdî wan kebabîni görüncê öyle bir arzularım ki -ê (yekî) qerîdî ödu kopuak -ê (yekî) rûnê gîttî 1) yüreği dayandırmak (acıma kullanılmamak) 2) yüreği götürmemek (dayanmamak, karlanmamak) -ê (yekî) rebnêl xwestîn 1) toprağı bululsun 2) ölmüş birine balescedîlken "Aklî rebnêl eylesî" anlamında -ê (yekî) rey bûn kalbı kararmak -ê rihet ağız tadı, dielik düzenlik -ê (yekî) rihet bûn 1) rahat etmek * heta ku ena neşûştîna, dilê wê rihet nedîhû hîzî yikazmayana kadar rahat etmezdi 2) yüreği rahatlamak veya ferahlatılmak, (işine veya gönlüne) su serpmek -ê rihet dîtin . . . yuzü görmek * dilê rihet dîtin zîhat yuzü görmek -ê (yekî) rihet kîrîn 1) (birisi) rahatlatılmak 2) gönlünü ferahlatılmak, şîni ferahlatılmak, şadîna şîfî vermek 3) yüreğine su serpmek -ê rihet nedan hey (hiçbirşey) rahet yuzü gîstemenmek -ê (yekî) rûnê gîrê dîtin yüreği yağ bağlanmak, hoşnut olmak -ê (yekî) rûnêştîn kamaal getîmek -ê sufi to-mîz kalp -ê (yekî) sar bûn gönli kararmak (dînya zevkle ne karşı istediği kalmamak) -ê (yekî) sar e yê ne getî e a o u b z yosîyo -ê (yekî) sar kîrîn gönli kararmak -ê se-bî sarat xweş kîrîn öñer bî kenîrî atmak -ê (yekî) sektînî kalbî vîrînden vîyannak -ê (yekî) ser wî çûn içi geçmek -ê (yekî) sîst bûn umudunu yermek, umudu kurtulmak -ê (yekî) şewîtaudîn yüreği ritmek (veya sırtlamak) -ê (yekî) şewîtin 1) yüreği yunmak, kalbı sırtlamak, içi yunmak, içi sırtlamak (burçolmak veya sırtlanmak) 2) yüreği parçalanmak, içi erimek (çok üzülme) 3) içi yunmak (çok susamak) -ê (yekî) şikandîn 1) (birini) gönlünü (veya kalbını) kırmak, incitmek 2) (birini) rencide etmek -ê (yekî) şikestîn gönli kırılmak, derasına gitmek, gücünmek, burulmak -ê (yekî) şikla

kırmak, incitmek -ê şevnê bîxwaze mast ji nêrî edîlike insan yi pînaş, istemeye gorusun -ê (yekî) teng bûn içi sıkılmak, yüreği sıkılmak, darılmak -ê (yekî) teng e yureği dî -ê (yekî) tengîjîn yüreği sıkılmak -ê (yekî) tenik (an ji zîz) bûn gözünü yaşandırmak (uygulanmak) -ê (yekî) tenik e yureği yuffa -ê (yekî) tê de bûn (an ji hebûn) 1) (bir şeyde) gönülü olmak 2) (birinde) gönülü var olmak * dilê keçîkê dî te de heyê k-zîta gonî serde var -ê (yekî) tê de rihet bûn içinin (veya yüreğinin) yağ etmemek, yüreği soğutmak -ê (yekî) tê hebûn (birnek) yağın olmaç, aşık olmak -ê (yekî) tîje ve yureği delu -ê (yekî) tîrsîn yureği hoş etmemek (hoplanmak veya oynamak) -ê (yekî) tîne bûn 1) isteksiz olmak 2) niyeti olmamak, istekli olmamak -ê (yekî) û çîndê hebûn çîrmeye niyeti olmaç -ê (yekî) û fîro-tamê (an ji kîrîne) hebûn satmaya (veya a-nîvay niyeti olmaç -ê (yekî) û îlaahî tîne bûn (erkek) evlenmeyi düşünmemek -ê (yekî) û mîran tîne bûn (kız veya çocuk) evlenmeyi düşünmemek -ê (yekî) û îstêkî hebûn bir şey yapmaya niyeti olmaç -ê (yekî) vektîrîn gûltîni atmak -ê (yekî) vepesîrîn yureğine su serpmek -ê wî dî postê kerê du heyê, dîhêje guhên wê wekî guhên kêrguşkê ne keor vîvînsûu ye-ken şîna benzerî -ê (yekî) xazî bûn içi geçmek, içi hayranlık geçirmek -ê (yekî) xelîn 1) içi hayranlık, müsta ezilmek (veya kararmak) (çok acınmak) 2) içi burkulmak (veya içi sırtlanmak) 3) (iç, midesi) bulunmak -ê (yekî) xerî bûn 1) içi kararmak 2) hayal kırıklığına uğramak 3) üzülme -ê (yekî) xerah bîn kabî fîsar olmaç -ê (yekî) xerîgîn 1) içi (veya midesi) kuzumak (veya kıyılmak) 2) içi geçmek, bayılmak -ê (yekî) xewîrîn (an ji vîxewîrîna) 1) yüreği bayılmak (veya ezilmek), içi bayılmak (veya ezilmek), midesi ezilmek (veya kararmak) (çok duyumak) 2) yüreği burkulmak, içi ötürülmek veya içi sırtlanmak (çok acı duyumak) 3) yüreği ezilmek (üzümek) 4) içi geçmek, bayılmak -ê xwe berdan (yekî) (birine) abey yapmak -ê xwe bî hazê xwe şewîtanîlîn 1) kendî haline uzulmek 2) kendini acıtmak -ê xwe bî xwe şewîtanîlîn 1) kendî haline uzulmek 2) kendini acıtmak 3) kendini acıandırmak (dî) -ê xwe de şewîtanîlîn acıntîna geçirmek (dî) -ê xwe du xebîrîlîn kalbiyle kontuşmak -ê xwe dî ber re nazînîn azîmîsîmak -ê xwe dî cilî xîstîn 1) icmî zahatılmak 2) icmî hoşalılmak -ê xwe fîreli buke fîgînlîndî, icmî ferîlî tut -ê xwe fîrêh kîrîn evîlînt e se nî tutînak -ê xwe fîrîgîrî kîrîn yureğini pek tutmak -ê xwe fîştîn gonîl kovmak -ê xwe jê re vektîrîn (birine) kalbı

mı acınmak -ê xwe ji (yekî) kîrin (birine) alınmak -ê xwe kılın istemek -ê xwe kîrin (yekî) (birine) gîrûl bağlamak (veya vermek). (çirine) gîrûluna kapılmak, gîrûl kermak -ê xwe kîrin yek bîrlık olmak -ê xwe lê bi keys kîrin (birine) pi xeyi yokmak -ê xwe pê zşandın acınılmak -ê xwe pê şikîmandın mîdeyi bastırmak -ê xwe pê neşewitandin 1) (birine) gîrûluna başına bakılmak 2) kıymak (acımadan) vermek, esirgetirmek, feda etmek * qet dîlê xwe bi ew çend pere neşewitîdî onca paraya âşemadî. hîrazda -ê xwe pê şewitandin 1) bermak, acınılmak * mîroy dîlê xwe bi keyekî wêlê neşewitîne boyle bir insanı acınlamaz 2) acınmak (bir şeyi vermeye kıymamak veya verdiğini elden çıkarmaya azalmak) -ê xwe rîhet hîkîle (gîrûlunu, içini) terk tut -ê xwe rîhet kîrlin 1) zahatlamak, yorgunluğunu atmak 2) içini rahatsız etmek, içini boşaltmak, yüreğini boşaltmak (veya sökmek) 3) zıtlıklardan pasını gidermek (mîzik çalınmak için) 4) (bitirini) kauno kırnak doğramak -ê xwe rûmîşandın gonluu ferah tînak * dîlê xwe rûnîne, tu tîşê mîn mîn e gonlûnû leran tut. bir şeyin yükü -ê xwe şewitandin yarıtmak -ê xwe tîlîl 0 tîs kîrlin yûzûnû buruşturmak (veya okutmek) -ê (yekî) xweşlu 1) emri istemek, emri almak, gîrûl çekmek (bir şey yapmayı veya elde etmeye çare istemek) * ez xweşik bîm. erwan hîm, gîra ku mîn li vîtrîna cîlan dîmêzand bî çî qas dîlê mîn dîxwest gonçim. güzeldim, elbise vîtrînêrîne hakkîşında için gîl yorûn 2) içinden gelmek, arzulamak (bir şey yapmak için istek duyarak) -ê (yekî) xweş bîm zerînetmek (biraz avunarak ferahlanmak) -ê (yekî) xwes kîrin 1) (birinin) kauno kaçınmak, gîrûlunu okşamak (veya letketmek); 2) gonul almak, gonulu almak. (çirini) gonçîmî (veya hat rîm) baş etmek, eğlendirmek, neşelendirmek (sevinçlendirmek) 3) gonul almak, gonulu almak (kîrlin bir kîmseyi güzel bir davranışla hoşnut etmek) 4) gîrûlunu okşamak 5) emri serpmek 6) baş sağlığı dilemek -ê (yekî) xwezî bîm içi bayılmak veya gîrmek (çok acılmak) -ê (...) yek kîrandın gonlu kavîraz * dîlê jînkê xort dîkîsînd kodunn gonlu gence ka-yîyardu (hî) -ê (yekî) zanîm kalbîmî okumak -ê (wî) zengîna e gîndû zengîm, gîndû bol -ê (yekî) zîp kîrtîm halecanlanmak, yureği küt küt etmek -ê (yekî) zîz bîm duy-gulanmak, gözleri yaşarmak

dılalav *mf* ateşli (çoşkun, coşkun)

dılalavî *m* ateşlilik

dılav *rd* 1. yığıl, cesu 2. hamiyelli

dılava *m* dılber, nazaret, (sevgili)

dılaram *rd* dingin, zahut olan 2. teselli edici

dılari *m* 1. yığılık, cesaret 2. hamiyet

dılavan *rd* müsterih - hîm müsterih olmak

dılasker *rd* aşık yürekli

dılaxîfî *rd* heyecanlı, coşkulu

dılaxîfî *m* coşku, heyecan

dılaxîmetre *m* dilatometre, genişlemeölçer

dılaxer *rd* yarekli, yığı

dılaxerî *m* yareklilik, yığıllık

dılaxîz *rd* tutkun, gîrûl vermiş, vurulmuş

dılaxîz *m* kaluzun iki uyları (hayvan yemkîrni azaldığı dönem)

dılbarîstan *m* cîlalîşîl

dılbarîstanî *m* talimullük

dılbarîstîkîrlin *m* lîhîrîl etme

dılbarîstanî kîrin *rd* rahatsız etmek

dılbaşer *rd* naçlı

dılbaşerî *m* naçlılık

dılbaş *rd* 1. dılbaş, gonul eğleyen, sözü ve davranışı hoş olan 2. met yakkışıklı erkek

dılbaşî *m* dılbaşlık

dılbaşî (1) *rd* 1. gonulden bağlı, tutkun 2. sev-

gel, yar 3. odası gonuldaş

dılbaşî (2) *rd* dîlmez, tercüman

dılbaşî *m* tercümanlık ~ kîrlin tercümanlık yapmık

dılber *rd* taş yarekli, katı yürekli

dılberaz *rd* azîmetçi

dılberdan *m* bağlama, tutulma, kapılma

dılber dan *rd* ber bağlanmak, tutulmak, kapılmak

dılberdayî *rd* 1. tutkun, gonul vermiş olan 2.

met sevdiği (bir şey gereğinden çok düş-

kenlik gösteren)

dılberdayîrî *m* tutkenlik

dılberz *rd* yüce kalpli

dılbeste *rd* aşık, tutkun

dılbestî *rd* tutkun, gonul vermiş olan

dılhestîbîlî *m* tutkunluk

dılbeşî *m* ösüze

dılbeşî *rd* acı, acı

dılbeşî *rd* 1. acı, kederli (acıyı olan kâşel)

dılbeşî *m* acılı olma, kederli olma

dılbigûman *rd* 1. kuşku 2. güvensiz (kimse-

ye güvenemeyen)

dılbigûmanî *m* 1. kuşkuçuluk 2. güvensizlik

dılblî *rd* çekici, cazibeli

dılblîjandî *rd* çekicilik, cazibeli

dılblîjandîrî *m* çekicilik, cazibe

dılblîjandîle *m* 1. şahlîşîndî 2. gıcıklama,

emri istek eyandırma

dîl bîjandî *rd* 1. şahlîşîndî 2. gıcıklama,

emri istek eyandırma * here çavên

ku li verê ne bîbîne, dîlê mîroy dîjîşîne

xwe gîl de gozê ondu gör, adamın yüreğini

gıcıklıdır

dîlbeşî *m* 1. istek, istah 2. gıcıklama

(emri istek eyandırma) 3. arzucare, öyküleme

dîlbigîkîrlin *m* kîşîşîne

dîlbigî kîrin *rd* gî kîşîrtmek, teşvik etmek

dîlbîjîkirî *rd* kuşktirîlîrîş

dîlbîjîn *rd* 1. aşahlanma, aşahî çekme 2. grek-
lanma tensesl etmek uyanma 3. imrenme,
öykünme

dîlbîjîn *rd* 1. aşahlanmak, aşahî çekmek 2.
gretmek (tensesl etmek uyanmak) * jî ber
awirên doktorê dîlê keçikê dîbîjîya wî kiz
doktoran bakîştî û geşiklîyênîş 3. im-
renmek, öykünmek

dîlbîjok *rd* 1. aşahî 2. aşahî, tensesl tensesl
olanî * dîlbîjok 0 çavîderê terekî ve gû-
zû eşarê 3. öykünen

dîlbîjokî *rd* 1. aşahîya 2. aşahî, tensesl-
ce

dîlbîkeder *rd* kederî, uzunçû -- bûn kederî
olana, eşurtola olana

dîlbîkeder *rd* aşahî, kederî (aşî germîş) --
bûn kederî olmak, eşurtola olmak

dîlbîkovan *rd* uzunçû, eşurtola, kederî --
bûn kederî olmak, uzunçû olmak

dîlbîkovanbîn *rd* uzunçû

dîlbîkovan bûn *rd* eşurtola

dîlbîkul *rd* 1. gûlî yarabî, yureğî yarabî 2. a-
ca, kederî (aşî olên kîşey) * jîtkê dîl-
bîkul aşî kadir

dîlbîkûlî *rd* aşî olma, kederî olma

dîlbîrehan *rd* kûşkarîna aşîya, eşurtolên
kîşey

dîlbîrî *rd* meşî eden, keşîde kul eden

dîlbîrîş *rd* yureğî yarabî, dağ

dîlbîrînkîrî *rd* yureğî yarabîna, dağîna

dîlbîrînkîrî *rd* yureğî yarabîna, dağî-
na

dîlbîrîş *rd* eşurtola, kûşkarî

dîlbîxer *rd* derî

dîlbîzok *rd* gonîl kîrî, zolîn

dîlbî *rd* bir mîrî çû

dîlbûrî *rd* aşî gûlî

dîlborî *rd* aşî aşî gûlî

dîleş *rd* çûşkar, aşî

dîleşî *rd* çûşkarî

dîleş *rd* aşî kalîbî (veya yurekî)

dîleşî *rd* aşî kalîbî

dîleşpeli *rd* 1. zozî nîyethî 2. êksîndîrî

dîleşpeli *rd* aşî gûlî, êksîndîrî

dîleşvîk *rd* aşî êleş, kerkak

dîleş *rd* çûşkar

dîleşî *rd* çûşkarî

dîleşçîk *rd* 1. şîpsevî 2. maymun îstahî

dîleşçîkî *rd* 1. şîpsevîlîk 2. maymun îstahîlîk

dîleşm *rd* aşî, aşahî çekme

dîlê *rd* aşî, tûkûn (gonîl vermîş, gonîlûn
kapîrîna kîşey) * dîlêyê dîlêrê xwe ye
sevîlî tûkûn

dîlêdayî *rd* yureğî kîlîlî

dîlêdê *rd* yureğî kîlîlî

dîlêdan *rd* 1. kabul etme, razî gelme 2. kîvna,
kîyabîlî

dîlêdan *rd* 1. kabul etmek, razî gelmek 2.
kîvna, kîyabîlî "ez dîlêdanî ku lî te
dîlêdan bîkîmî onê bodîdêda bulîmîna kî-
ya ya nî * te çawa dîlêda ku tu wê jî new
rakî? nasî kîyabîlî onê uyandîrîn"

dîlêdar *rd* 1. aşî, vurgun, tûkûn, tûkûlî
(bir kîşeyê veyê aşî aşî sevgî ve baglı-
lîk duyan) 2. aşî (sevgî aşî çîrîkî kadîna
nîna genellîkê aşîkê verîlî) 3. sevgî-
lî, yar 4. sevgî (sevgî aşî olîna kîşey)

dîlêdane *rd* aşîkî, tûkûn

dîlêdare *rd* aşîkî, tûkûn, tûkûn

dîlêdare bûn *rd* aşîkî olmak

dîlêdare *rd* aşîkî, tûkûn

dîlêyê *rd* 1. aşî, tûkûn, vurgun, sevdî 2.
tûkûn, gonîl vermî (hîrîne) melîk, hayîr
3. mîrîna yar

dîlêyêbûn *rd* 1. aşî olma, tûkûn olma 2. tu-
kûn

dîlêyê bûn *rd* aşî olmak, tûkûn olmak

dîlêyê *rd* tûkûn, vurgunluk, gonîl kap-
tîrîna

dîlê dîlê xîstî *rd* sevgîna rahetîna

dîlê dîlê hevî bîlî *rd* (bîrî hîne) aşî olîna,
vurgun olmak, vurulma olmak

dîlêdî *rd* tûkûn

dîlêdî *rd* gonîl hîrîzî, gonîl çelen

dîlêdî *rd* 1. gonîl hîrîzî 2. gonîl çelen

dîlêdîşan *rd* yarek, gonîl kîrîna

dîlêdîkar *rd* aşî, gonîl aşî olîna

dîlêdîroz *rd* gonîl aşî olîna

dîlêdîroz *rd* dîlêdîroz

dîlêk *rd* kîvna

dîlêvî *rd* sevdî

dîlêvî *rd* aşî olîna

dîlêvî *rd* aşî olîna

dîlê hevî hîstî *rd* kîvna

dîlê hevî şîkî *rd* kîvna

dîlê hevî tîje kîrî *rd* (bîrî hîne) kîvna, gû-
cendîmek

dîlêrî *rd* 1. yarekî, vîgî 2. cesur, gûzûpek, çî-
tîlîk

dîlêrîne *rd* 1. yarekî, vîgî 2. cesur, çî-
sîrî

dîlêrî *rd* 1. yarekî, vîgî 2. cesur, çî-
sîlîk, aşî olîna, gûzûpekîk -- kîrîn vîgîlîk
etmek

dîlêş *rd* yarekî aşî, kîvna

dîlêşî *rd* yarekî aşî, kîvna

dîlêşî *rd* yarekî aşî, kîvna

dîlêşî *rd* yarekî aşî, kîvna

dîlêşandî *rd* 1. çîna yarekî (zolîmîna) 2. çîna
yarekî aşî, çîna

dîlê eşandî *rd* 1. çîna yarekî (zolîmîna) 2. çîna
yarekî aşî, çîna

dîlê xwe eşandî *rd* çîna yarekî aşî, çîna

dîlê xwe kîrî *rd* aşî olîna, aşî olîna

dîlê xwe pê eşandî *rd* aşî olîna

dilê xwe pê şewitandin *dibe* jarmak * ni-
rov dilê xwe bi kesekî welê mawewitine
biyle bir mawitandin.

dilê xwe rihên kirin *dibe* çîrî raharlana, ra-
harlana, yorgunlûgana olmak

dilê xwe stendin *dibe* gurel kermak

dilê xwe xweş kirin *dibe* gurelî çab tuzmak

dilfênel *m* gureş agurî

dilfikar *ol* haygêl

dilfikurî *m* haygêrlîk

dilfîreh *m* 1. yûreği genîş. zalur genîş, gurel
genîş, gûn u ferah, genîş gurello 2. çarî (u-
zîrîk, akıntı ve tedirginliğı olmayan) 3. ge-
nîş (koley kolay tasalanmayan, hoşgûrlü,
rahîm) 4. sâbrî.

dilfîrehi *m* *ol* 1. perîş gurelîlulok, gurel hayk-
lîğ, ferahîk 2. raharlîk (üzûrlü, sâbrî ve
tedirginliğı olmama) 3. genîşîk (kolay ko-
lay tasalanma, hoşgûn u çîrî)

dilfîrelehûn *m* ferahîlana, raharlana, rahi-
lanma

dilfîrele bûn *biğê* ferahîlana, ferahlanmak,
raharlana (s. kureşî tasîsî dagutmak)

dilfîrelehîrîn *m* ferahlandîrî, raharlana, ç
ferahlanî.

dilfîrele kirin *dibe* ferahlandîrî, ferahlan-
mak, ç ferahlanmak

dilgawê *ol* çî yarekê, zalur

dilgawîrî *m* çîş yûreçîlîk, zaharlîk

dilgemar *ol* çîkêç (çî kâhî kureş)

dilgemarî *m* çîkêçîk (kureş)

dilgerm *ol* 1. çarî yakîm, sempatk, sîrek kar-
î 2. heyecanî 3. ateşî (toşkulî, toşkulî)

dilgermî *ol* çî çarî yakîmlîk, sempatkîk, a-
çîk karîlîk 2. heyecanî 3. ateşîlîk, çîçanî,
heyecanî

dilgerm kirin *dibe* çîçî çîçîlamak (yakîm kazanmak
çîçî alîdîrî)

dilgeş *ol* sevinç u şen, beşî

dilgeşûn *m* sevinç olma, sevinme

dilgeş *bûn* biğê sevinç u olmak, sevînmek

dilgeşî *ol* sevinç, şen olma

dilgeşker *ol* şenlendirî, neselendirî.

dilgîrîn *m* 1. çîk *ol* çî, sevîlana 2. çîçî a-
hîrîm, gücîmî

dîk gîrîn *biğê* 1. aşîk olmak, sevîlana 2.
çîçî alîrî, gücînmek

dilgîrtî *ol* 1. aşîk, sevîdî 2. çîçî olma, gü-
cînmek

dilgîr (I) *ol* 1. nefîşî halîm olan 2. karîzî-
lîk

dilgîr (II) *ol* 1. sevîdî, çîçî 2. gücîm 3.
taraftî 4. çîçînmek, çîçînmek

dilgîr (III) *colî* siyah beyaz renklî bir bir hay-
van

dilgîran *ol* 1. çîçî, gücîm, küskîm, kir-
bî, muğîr 2. isteksîz, niyetsîz ~ **bûn** (I)
gücînmek olma, küskîm olma 2) isteksîz ol-
mak

dilgîranbûn *ol* 1. gücîmî olma, küskîm olma,
muğîr olma 2. isteksîz olma

dilgîran bûn *biğê* 1. gücîmî olma, küskîm
olma, muğîr olma 2. isteksîz olma

dilgîranî *m* 1. çîçînlîk, gücîmîlîk, çîçîn-
lîk, muğîrlîk 2. isteksîzlîk

dilgîranîkirin *m* 1. gücîndîrî, küskîm kirîna
2. isteksîzîle

dilgîranîkirin *biğê* 1. gücîndîrî, küskîm
kirîna 2. isteksîzîle

dilgîr (IV) *ol* 1. nefîşîm lazîm olma 2. çîçîna,
çîçînmek

dilgîrî (V) *ol* 1. çîçînlîk 2. gücîmîlîk 3. çîçî-
nmek

dilgîrî (VI) *ol* çîçînmek

dilgîrî *m* çîçînmek

dilgîrîbûn *m* 1. çîçînlîk 2. çîçînmek

dilgîrî *ol* çîçînmek

dilgîvîş *ol* çî çîçînmek, çî çîçînmek

dilgîvîş *ol* çî çîçînmek, çî çîçînmek

dilgîvîşî *m* çî çîçînmek, çî çîçînmek

dilgîr *ol* çîçînmek

dilgîrîkirin *m* çîçînmek

dilgîrî *ol* çîçînmek, çîçînmek

dilgîdaz *ol* 1. yûreği erîten, yûreği dayana-
mî çîçî 2. çîçî çîçînmek çîçînmek

dil gîlîstîn *biğê* çîçî çîçînmek çîçînmek

dilhebin *ol* 1. sevîm (kureş) 2. çîçî, çîçî
çîçînmek

dilhebin *ol* 1. sevîm (kureş) 2. çîçî, çîçî
çîçînmek

dilhebin *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek * *dil heye*
ku *welê bikîrî* arîna almaya niyetî var

dil hebin *biğê* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek *
dil heye ku *erîhe bikîrî* arîna almaya ni-
yetî var

dilhe *ol* 1. çîçî çîçînmek 2. çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dilhe *ol* çîçî çîçînmek, çîçî çîçînmek

dîhênîklerin m. rahatsızlıca, müsterih olma
dîhênîklerin *îşğ* rahatsızlanmak, müsterih ol-
 mak
dîhêsa m. içi rahat
dîhêsa m. içi rahatsızlığı
dîhîşk *adêl* katı yürekli, pek yürekli ~ hîm
 katı yürekli olmak
dîhîşkane k. acımasızca
dîhîşkî m. katı yücelik, katılx. acımasızlık,
 kalpazanlı, pek yücelik ~ kîrîm kat. yürek-
 lîlik yapmâk
dîhîşkîbûn m. katılaşma üzeri ve duygusuz
 bir duruma gelmek
dîhîşkî bîm *îşğ* katılaşmak (sarı ve duy-
 gusuz bir duruma gelmek)
dîhîştek *ad* gücendirme
dîhîştin m. gücendirme
dîhîştin *îşğ* gücendirmek
dîhîştî *ad* gücencilik
dîhîştîbûn m. gücencilik
dîhîv *ad* vahşî kalpli
dîhîg m. geçirme
dîhîhêdîn m. 1. şaşırma 2. afillanma, afillaş-
 tırma
dîhîhêdîn *îşğ* 1. şaşırma 2. afillanmak, a-
 fillaştırmak
dîhîhêdî *ad* 1. şaşırılmış 2. afillandırma
dîhîhî m. 1. şaşırma, şaşırma 2. afillanma, afilla-
 ştırma
dîhîhî *îşğ* 1. şaşırma, şaşırma (ne yapmâk
 gerektiğini bilmezlik, nasıl davranacağını
 kestirememek, hayret etmek) * *gava ez dî-*
tim dehîhî beni görünce şaşırda 2. afillamak,
 afillaşmak
dîhîk (I) *adêl* 1. yürek 2. yürek, yüreklilik, gâ-
 nîl, görülmüş (bir kimsenin ruhsal durumu) *
üstê wê dîhîkî, dîhîkê wê dîşewtî istedi
 duyur vuruğu yanındadır
dîhîk (II) m. klâpe (akışkan maddelerin geçme-
 sini engellemek veya engellemek için kullani-
 lan süzgeç)
dîhîk (III) m. ögünlük aş
dîhîkê çav *adêl* göz yaşu tıçığı (veya memesi)
dîhîkî *ad* 1. âşk, vurgun, tutku (bir kimseye
 veya şeye aşırı sevgi ve bağlılık duyan) 2. â-
 şık (sevişen bir yüzlü kadına atılarak gâvî-
 likle erkeğe verilen ad) 3. aygün haygün
dîhîkîbûn m. 1. âşık olma, vurgun olma, sevda-
 lanma (birine gönül vermek, sevgiyle bağlan-
 ma) 2. aşka düşme, sevdâ çekme, kara sev-
 dâya tutulma, meclak geçirme 3. âşıklık, tut-
 kululuk
dîhîkî bîm *îşğ* 1. âşık olmak, vurgun olmak,
 sevda lanmak (birine gönül vermek, sevgiyle
 bağlanmak) 2. aşka düşmek, sevdâ çekmek,
 kara sevdâyâ tutulmaç, meclak geçirmek * *ev*
la wêk dîhîkî ye bu çocuk sevdâ çekiyer
dîhîkîhîyîn m. 1. âşık olmaç, vurgun olmaç, sevdâ-

lanmaç 2. aşka düşmeç, sevdâ çekmeç, kara sevdâ-
 ya tutulmaç, meclak geçirme
dîhîkîtî m. vurgunluk, gönül kapırcama durum
dîhîgê îngun *ad* 1. surnâkâzım
dîhîg *ad* dilç
dîhîgî *ad* meclak
dîhîgîbûn m. meclakleşme
dîhîgî bîm *îşğ* meclaklaşmak
dîhîgîkîrîm m. meclaklaşma
dîhîgî kîrîm *îşğ* meclaklaşmak
dîhîgîtî m. meclaklık
dîhîstan m. gönül yer, gönül ülkesi
dîhî *ad* kaçıyık, kalple ilgili
dîhîm m. duyg, his
dîhîmî *ad* 1. duygulu, hisli 2. duygusal, hisli
dîhîmîbûn m. 1. duygulanma, hislenme 2. duy-
 gusal olma
dîhîmî bîm *îşğ* 1. duygulanmak, hislenmek 2.
 duygulanmak
dîhîmîbûvîn m. duygulanmaç, hisleniş
dîhîmîkîrîm m. 1. duygulanma 2. duygusal-
 laşırma
dîhîmî kîrîm *îşğ* 1. duygulanmak 2. duygul-
 andırmak
dîhîmîtî m. duygusalılık, hissiyat
dîhîjan m. kalp ağrısı
dîhîjar *ad* 1. kırık kalpli 2. çayıf (ruhsal yönden
 gereği kadar güçlü olmayan)
dîhîjarî m. çayıflık (ruhsal yönden)
dîljêhî m. daralma, gücemeç
dîljê *bîm* *îşğ* (birine) darılmak, gücemeç
dîljêhî m. 1. içi geçme (veya boyî ma) 2. ölü
 kopma
dîljê çûn *îşğ* 1. içi geçmek (veya boyîlmak)
 2. ölü kopmak
dîljêhîştin m. içerenme
dîljê hîştin *îşğ* içerenmek
dîljêman m. alımla, gücemeç, içerenme, ki-
 rîmla, incirme
dîljê man *îşğ* alımlamak, gücemeç, içeren-
 meç, kirîmla, incirmek * *ew yekî wêkê ye*
ku gelek mîroy dîljê manê bu öyle biri ki
 bu çok insana eadca incirir * *dîljê pîr*
mabû ona çok içerenmiştir
dîljêmayîn m. gücemeç, içerenme, kirîmla, in-
 cirme
dîljêşikîstîn m. kirîmla, gücemeç
dîljê şîkîstîn *îşğ* (birine) kirîmla, gücemeç
 etmek
dîljê tîje bîm *îşğ* (birine) çok kırmak
dîljîhîrveçûn m. 1. lenetlik geçirme, içme hay-
 gânlıklar çıkarma, içi geçme, baygânlık geçir-
 meç 2. yareği barkulma (çok uzulma, çok a-
 cı duyma)
dîljî bir ve çûn *îşğ* 1. lenetlik geçirmek, iç-
 me baygânlıklar çıkarmak, içi geçmek, baygî-
 nîli geçirmek 2. yareçî barkulmak (çok uzul-
 meç, çok acı duymaç)
dîljîhevnan m. (birbirine) alımla, gücemeç

dil ji ber man *bûn* (birbarîne) alîmanak güce-
nemek
diljêhesmanên *w* (birbarîne) alîmanak güce-
nemek
dil ji xwe heştin *bûn* (birimî) kîmek güce-
dirmek
dûkafir *el zalim*, taş yarekli - bûn zalim (ye-
va taş yarekli) olmak
dûkafîrî *w* zalimlik, taş yarekliklik
dûkçekik *w* 1. çukurluklu, alıngan 2. utangaç 3.
duygusuz
dûkçekîk *w* 1. çukurluklu 2. alıngan 3.
duygusuz
dûkçekîkî *w* 1. çukurlukluk 2. utangaçlık
dûkceder *w* kederli, üzgün
dûkcederî *w* kederlilik, üzgünlük
dûkeser *w* üzgünlük, hünes
dûkeserî *w* üzgünlük, hünes
dûketin *w* ayak olma, gonul daşma
dû ketin *bûn* *bûn* ayak olmak, gonul düşmek
dûketî *w* 1. işık, vurgun, tutkun, alkulu, sev-
dâ 2. işık, vurgun, tutkun, alkulu, sevda
(barîmseye veya geye aşırı sevgi ve bağlı-
lık duyuru, gereğinden çok düşkünlük goste-
ren) * dîkketîyê pişeya xwe ye u hesîyêne î-
şkî her yekî 3. *salat* sevilen, sevgili, işık ol-
lunan
dûketîbûn *w* 1. sevda çekme 2. tutkunculuk,
vurgunluk
dûketî bûn *bûn* *bûn* sevda çekmek * ew yekî
dîkketî ye u sevda çekvay
dûketîbûyîn *w* sevda çekiş, sevda çekme
dûketîk *w* sevden, sevgili, işık olunan
dûheser *w* 1. taş yarekli, acmasız, maha-
nîrâz 2. meş duygusuz, her yarekli - bûn 1)
taş yarekli olmak 2) duygusuz olmak
dûkevîrbûn *w* 1. acmasızlaşma 2. kütlleş-
me (serî ve duygusuz bir duruma gelme)
dûkveîr bûn *bûn* 1. acmasızlaşmak 2. kü-
tlleşmek (serî ve duygusuz bir duruma
gelmek)
dûkveîrî *w* 1. taş yarekliklik, acmasızlık 2.
duygusuzluk, kütüklük
dûkes-êrî *w* acmasızlık
dûkesek *w* *el meş*, odlek, kîrîk
dûkê *w* 1. çekim, cazibeli, cazîp 2. alimli, al-
benli
dûkêsi *w* 1. çekicilik 2. alimlilik, albenî
dûking *w* *el*
dûkîrin *w* 1. dileme, isteme (tanrı isteme, razı
gelme) 2. niyetlenme, heveslenme 3. alimî
dîl kîrin *bûn* *bûn* 1. dilemek, istemek (tanrı iste-
mek, razı gelmek) * wêkî ku dîl dikîrin, jî
xwe re kîf û zewjî kîrin diledukkî gîrî çê-
lendirî * tu dîl bikî ew tîşt *bûn* eger is-
tensen bu iş olur 2. niyetlenmek, heveslen-
mek 3. alimîlik
dûkîrî *w* 1. istekli, razî (razî gelmiş olan) 2.
niyetli, hevesli 3. alimîş olan
dûkîrî *w* kîmek, kî gîrluk

dûkîrî *w* kîmeklik, kî gîrluk
dûkîyê *w* 1. işıksevdi 2. aşırı
dûkîyêrî *w* 1. işıksevdiçilik 2. aşırılık
dûkîyan *w* 1. üzgünlük 2. etkîli, hüsnülî
dûkîyanbûn *w* hüznülenme, yek-
bütümlük
dûkîyan bûn *bûn* *bûn* uzunlaşmak, yek-
bütümlük
dûkîyî *w* gonul yaralayıcı
dûkul *w* 1. gonul yararı 2. kederli
dûkulî *w* 1. gonul yararı 2. keder
dûkîya *w* 1. aşırı, yürece ferahlık veren
dûkîyk m 1. kalp aşırı, kalp çarpıtması, yürece
çarpıtması 2. kut (kalp aşırısına çukunmuş ses)
-a (yekî) lê xîstîn (xan jî dan) 1) kalp çarpı-
tması, yürece çarpıtması (merak, kîrîk, kaygı
gîrî duyulan sebebyê belîca tedarîmîk)
* dîkkîtîka dîlê wî lê dîda kalbî kîrî kîrî
aşîrî
dûkîykîxîstîn *w* teklem (kalp için, sağlığı
özgülmek)
dûkîyk lê xîstîn *bûn* teklemek (kalp için sağ-
lığı bozulmak)
dîl lê bar dan *bûn* hazmetmek, içme sîmek
dîl lê qerê dan *bûn* 1. beşîmsemek (bîr şey-
ye, birine bağlanmak, sîmmek) 2. içme sî-
mek 3. kabûl etmek, tîksîmsemek
dîl lê qerê dîn *bûn* içmiş çîmek
dîl lê qusîn *bûn* kîrî kîrî kaymîmak
dîl lê ronî dan *bûn* 1. içme sîmek, hazmet-
mek 2. (bîrîne) sîmmek * ez nîzanîm jî ber
çî ye, çarek dîlê min lî vî zîlamî ronî nêdî
bu zîlamî nêdîse bir tîclî çîmek
dîl lê ronî nêdîm *bûn* 1. (bîrîne) sîmmek 2.
(bîrîne) çîk kîzîmak, onu görmek istemenek
dîl lê rûnîştîn *bûn* 1. beşîmsemek (bîr şey-
ye, birine bağlanmak, sîmmek) 2. sevmek, hoş-
lanmak
dîllîcî *w* memnun, istekli, razî
dîl lî serê bûn *bûn* memnûn olmak
dîl lî serê nêdîm *bûn* çîmmek
dîlm *w* toru, çekelî
dîlmabûn *w* gönül kalma, gücenme
dîlman *w* alimî, gücenme, gönül koyma
dîlman *bûn* *bûn* alınmak, gücenmek, gönül koy-
mak
dîlmanî *w* 1. gücenme, güceşîklîk, kîrgînlîk 2.
hoşnutsuzluk - ya xwe nîşan dan 1) kîrgîn-
lîk, n. çîstîmek 2) hoşnutsuzluk getîrmek
dîlmanîbûn *w* gücenme, kîrîlîm
dîlmanî bûn *bûn* *bûn* gücenmek, kîrîlîm
dîlmayî *w* 1. gücenmek, kîrgîn, kalbî kîrîk 2. me
gücenme, kîrîlgîrlîk - bûn kîrgîn olmak -
kenîye nar (nar) (narîyê) geçmîş olmak (a-
ralarında kîrgînlîğe nedî olan bu şey geç-
miş olmak) - kîrîn nar (nar) aralarında ka-
rîş kövîmak, narbazanlık etmek
dîlmayîbûn *w* 1. gücenlik, kîrgînlîk 2. gü-
cenme, beşîmlîşma
dîlmayî bûn *bûn* *bûn* gücenmek, baraklaşmak

dilmayın *w* gücensiz, gücensiz. dilmay, gönül kuvvına
dilmayınf *w* gücenklik, batukluk
dilmayır *w* gücenklik, kurgunluk
dilmibün *w* tozulanma
dilmün *w* tozulanmak
dilme *w* 1. tortu 2. *w* rafadan * hêka dilme rafadan yuvarlana
dilmegirtin *w* tortulaşma
dilme girtin *w* tozulanmak
dilmegışk *w* tozulanma
dilmeyi *w* rafadan * hêka dilmeyi rafadan yuvarlana
dilmeyibün *w* tozulanma
dilmeyf bün *w* tozulanmak
dilmeyin *w* hamiyetli
dilmeyin *w* hamiyet
dilmim *w* avuntu. *w* yunc. teselli - dila (yekê) (harim) avuntmak. (batim) teselli etmek (veya vermek) - *w* dilm xwe avuntmak - *w* **pê dan** avundarmak, teselli etmek (veya vermek)
dilmimibün *w* avuntma, teselli bulma
dilmimî bün *w* tozulanmak, teselli bulmak
dilmimîker *w* avuntma, teselli edici
dilmas *w* kardiyoolog
dilmasî *w* kardiyoolog
dilmaz *w* duygusal, yulka yarekî.
dilmazik *w* 1. duygusal (duygunun aşırı etkilediği kimsel) 2. duygulu
dilmazîkî *w* 1. duygusallık 2. duygululuk
dilmazi *w* duygusallık, yulka yarekîlik
dilmazkî *w* yulka yarekîlice
dilnebîjin *w* mahlûk çekmece, tükürme (çişilme) (uzulma)
dilnekêş *w* alımsız, çökür olmayan
dilnekêşî *w* alımsızlık
dilnekirin *w* istememe, rıza göstermemek, kabul etmemek
dilnekirin *w* istememek, rıza göstermemek, kabul etmemek
dilnekirî *w* istemsiz
dilnepak *w* edemsizlik
dilnepakî *w* edemsizlik
dilnerihet *w* mahsuz, hemsuz, teduğu - kicir, teduğu etmek
dilnerihetî *w* tahatsızlık, hemsuzluk, teduğsuzluk
dilnerin *w* 1. yamaşık kalpli 2. merhametli, yulka yarekî
dilnermî *w* 1. yamaşık kalplilik 2. merhametsizlik, yulka yarekîlik
dilneşad *w* mahsuz, tahsız
dilneşadî *w* mahsuzluk, tahsızlık
dilneşewat *w* mahsuz 2. merhametsiz
dilneşewatî *w* mahsuzluk, merhametsizlik
dilnexwaz *w* tana kalpli
dilnexwêz *w* 1. kalpli hâsî 2. *w* mahsuz
dilnexwêş *w* 1. kalpli hâsîlik 2. mahsuzluk
dilmışınf *w* seçici (her şeyi beğenmeyen, seç-

ici davranışta düşünel)
dilmewaz (1) *w* çekim bir mezik makara
dilmewaz (2) *w* 1. gönül okuyucu, okuyucu. hoş gıdan 2. okunaklık * **çend** gotinê dilmewaz **gotin** *w* çü bu kîz okunaklık *w* zey-ledi gutî 3. sevindi, cana yakın 4. mezik çekici, engebeî naz p
dilmewaxî *w* 1. gönül okuyuculuk, okuyuculuk 2. sevindiklik, cana yakınlık 3. mezik çekicilik, engebelilik
dilmîya *w* 1. müsterih 2. hoşnut 3) karışıklık - bün 1) müsterih olmak 2) hoşnut olmak 3) karışık getirmek - kîrlin 1) müsterih etmek 2) hoşnut etmek
dilmîyahûn *w* 1. müsterih olmak 2. hoşnut olmak, tatmin olmak 3. karışık getirme
dilmîya bün *w* 1. müsterih olmak 2. hoşnut etmek, tatmin olmak 3. karışık getirmek
dilmîyakişin *w* 1. müsterih etmek 2. hoşnut etmek, tatmin etmek
dilmîyakişin *w* 1. müsterihlik 2. hoşnutluk - *w* xwe nişan dan 1) karışıklığını göstermek 2) hoşnutluk getirmek
dilmîzîn *w* mahsuzluk gönül
dilmîzîm *w* alçak gönüllülük
dilo *w* ağrı
dilobêj *w* ağrı ağrı tağıt yakın kimsel
dilobêjî *w* ağrı ağrı
dilolar *w* ağrı, olu; akasorda yakıtın ağrı
dilok *w* harekeli sevdiklik
dilokî *w* bir dilok
dilop *w* dansla - *w* **ber - dardan** tije dibe danluya danluya gol olur - *w* **da yla danla** - *w* **er-niyê** herdağı aşırın danla - *w* **ek** *w* **er danla** (çok az) * **dilopek** *w* **ji nîa** *w* bir dansla su bile yok
dilopandin *w* danslatma
dilopandin *w* danslatmak
dilope *w* dilop
dilopek *w* dilok
dilopik *w* danslatmak
dilopin *w* danslatma
dilopin *w* danslatmak
diloping *w* süzek, çamçacı
dilopînk *w* diloping
dilopînkî *w* danslatmak
dilopkîrî *w* 1. danslatma 2. danslatma, akma 3. mezik sessizliği bozma, gurultu yapma
dilop kîrî *w* 1. danslatmak 2. danslatmak, çamçak * **xanê** dilopan dîke dan akıyca 3. mezik sessizliği bozma, gurultu yapma
dilopkîrî *w* danslatma
dilopewer *w* dansla dansla absorbe eden
dilovan *w* 1. acıya, rahîye, merhametli 2. merhametli, sevecen, sevgi dolu, şefkatli - *w* **dilevin** rahman ve rahim

dîlovane *w* 1. merhametlice 2. sevecence
dîlovani *w* 1. talimat merhamet 2. şefkat
dîlovani *kicin* *lîgh* merhamet etmek
dîlovani *lîgh* merhamet
dîlovîk *lîgh* talimat
dîlpak *lîgh* 1. yı kalplî (veya yürekli) 2. hulûk-
 kâr, tekâmül duygulu, fedâ, gönül tenîze 3.
 kalbi bütün (veya tenîze) fâziletli, erdemli
dîlpakî *w* 1. iyî kalplîlik (veya yüreklî) 2. hu-
 lûskârlik, gönül tenîzliği 3. lîl erdem
dîlpakî *w* 1. iyî kalplîlik (veya yüreklî) 2.
 hulûskârlik 3. erdemlilik
dîlpaqî *lîgh* tenîz yürekli, içî yürekli, gîlî-gî-
 şîz
dîlpaqîlî *m* tenîz yüreklîlik, iyî yüreklîlik
dîlparsakî *lîgh* şîvî, genül becerî
dîlparsakî *m* şîvî, becerîlik, gînel avretliği
dîlpencî *lîgh* gönül kabul edeceğî, beğeneceğî
dîlpencî *w* iyî kalplîlik (veya yüreklî)
dîlpencî *m* iyî kalplîlik (veya yüreklî)
dîlpencî *lîgh* yüreğî parlatılmı olan
dîlpencî *w* 1. acıma 2. *lîgh* acıma
dîl pî *lîgh* *lîgh* -e acımak, merhamet etmek *
 dîlê min *pur* bî reşîya wî lîşîya emun halîze
 çok acıma
dîlpêgirîn *m* dostlana
dîl pî *lîgh* *lîgh* dokunmak
dîlpêşewar *w* 1. acıma 2. *lîgh* acıma 3. do-
 kunma
dîlpêşewarî *w* 1. acıma merhamet 2. eseflen-
 me
dîl pî *şewitî* *lîgh* 1. şîvî, becerî, emul o-
 mer etmek * dîlê min *pur* bî reşîya wî şewi-
 tî oramî halîze çok becerî 2. eseflenmek,
 vahvârlanmak 3. dokunmak (duygulan-
 mak, etkilenmek) * dîlê min *plî* bî hîlê *w*
 yê kelegî şewitî oramî oğlînamê halî ba-
 na çok dokundu
dîlpêt *lîgh* tes yürekli, korkusuz
dîlpêvêbûn *m* ezîmine, meyîletne
dîl pî *ve* *bûn* *lîgh* ezîmek, meyîletmek, me-
 yîli olmak
dîl pî *ve* *hebûn* *lîgh* eplîmlî olmak
dîl pî *ve* *man* *lîgh* 1. gönül salınak (isteyişle
 emmedüğü bir şeyden vazgeçmemek) *
 xanî lîlîğî aşîşîk dîlê *w* pî *ve* *man* *bûn*
 ev a kaçâr güzeldî kî gönül nîde kalıncî: 2.
 yüreğî (bir şeyde veya kimsede) kalınmak, a-
 lî kalınmak * dîlê min bî re *ve* *man* *aklun* ten-
 de kaldî 3. acıma (bir şey vermeye kıym-
 mazlık veya verdiğine, elden şaşırıldığına ü-
 zülme)
dîlpîs *lîgh* 1. çî kulu, fîşî 2. kîrlî hîs
dîlpîka *lîgh* celîk yürek, çelîk yürekli, cesîr
dîlpîkatî *w* celîk yüreklîlik, cesîret
dîlq (Q) *w* 1. kalîk, eşkal (bir şeyin dış görünü-
 şü) * dî sersalê de ewe kîrîbû dîlqê kâfî
 yîlîbaşî eğîncesinde yîşî adarî kalîğîna gîr-
 mîstî * *ketîm* dîlqê *plîs* *plîs* kalîğîna gîr-

mek 2. telîfîmlî kîşîvesîne bîlîmlî, kîr-
 nî ye ne gîşîme)
dîlq (F) *lîgh* 1. sîmîk 2. yîlîk * çî *qas* mîr-
 vekî dîlq *ve* *ne* kadarda yîlîk bîlî
dîlqalînd *lîgh* 1. ağır kânî (kolayca duygulan-
 ırmam) 2. *plî* ağır kânî (soğukluk) 3. kalp-
 siz, katî yüreklî, pek yüreklî, acımasîz, duy-
 gusîz - *bûn* dîlqalînd olmak
dîlqalîndbûn *w* 1. duyarsîzlaşma 2. duy-
 gusîzlaşma, duyguların yîtîlme, nasîr bağla-
 na (veya tutma)
dîlqalînd bûn *lîgh* 1. duyarsîzlaşmak 2. duy-
 gusîzlaşmak, duyguların yîtîlme, nasîr
 bağlamak (veya tutmak)
dîlqalîndbûvî *m* 1. duyarsîzlaşma 2. duy-
 gusîzlaşma, duyguların yîtîlme, nasîr bağla-
 na (veya tutma)
dîlqalîndî *w* 1. ağır kânîlik (kolayca duygulan-
 ırmama) 2. *plî* ağır kânîlik (soğukluk) 3.
 kalpsîzlik, katîlik, katî yüreklîlik, pek yü-
 reklîlik, acımasîzlik, duygusîzlik
dîlqebûn *w* şîvî, emul, yîlîşîna
dîlq bûn *lîgh* şîvî, emul, yîlîşîna
dîlqetî *lîgh* edî kopmuş olan
dîlqetîbûn *m* edî kopma
dîlqetî bûn *lîgh* edî kopmak
dîlqewî *lîgh* dîlqewî
dîlqewî *lîgh* şîvî, emul, yüreklî, gîçlî
dîlqewî *w* şîvî, emul, yüreklîlik, gîçlîlîk
dîlqîrêj *lîgh* çîkîlî çî kîşî kîmîşî
dîlqîrêjî *m* çîkîlîlik (kîmîşî)
dîlqok *lîgh* kîşîvî sîrî taş yîmîşî
dîlqumî *w* kalp anşî
dîlqumî *m* kalp anşî
dîlrebûn *w* bulantî
dîlreş *lîgh* dîlreş
dîlreşî *w* dîlreşîlik
dîlrewestan *m* kalp kîrîz
dîlreşî *lîgh* dîlreşî
dîlreşet *lîgh* dîlreşet
dîlreşetî *lîgh* dîlreşetî
dîlreşî *lîgh* dîlreşî, bağ, yîkî, merhametlî,
 çîkîlî
dîlreşî *m* acıma, merhamet
dîlreşî *lîgh* sîvî, emul, boğunak
dîlreşî *w* 1. sîkîta, boğunak, iç sîkîtmî 2.
 kaygî, endîşe
dîlreşî *lîgh* katî yüreklî, acımasîz
dîlreşî *w* katî yüreklîlik, acımasîzlik
dîleş *lîgh* 1. gönül kara, kalbi kîşîk, kîşî şî-
 yetlî 2. katî yüreklî, duygusîz, hîssîz 3. iş-
 kîlî, vedîmlî, vesveselî 4. kîşîkî - *bûn*
 kîşîkîne olmak
dîleşbûn *w* kîşîkî
dîleş bûn *lîgh* kîşîkî
dîleşî *m* 1. kîşîkî, kîşîkîlik 3. kîşîkî yî-
 rîşîlîk, duygusîzlik, hîssîzlik 4. işkîl, ve-
 lî *m*, kîşîkî 5. kîşîkîlik, çîkîmîmlî -
 kîrîn (1) kîşîkîlik yapmak (2) şehîmîmek

dilreşikirin *af* velenetme
 dilreşi *klm* *lgh* velenetmek
 dilreşin *af* felen
 dilreşin *af* gönü ferah olan
 dilreşin *af* gönü ferahlığı
 dilriha *af* ciluğa
 dilrihet *af* 1. rahat (uzun), sakin ve tedirgin-
 ligi olmayana 2. huzurlu, sükunetli, müsterih
 3. lenli bahar (geniş ve sükunetli) ~ bün
 müsterih olmaq
 dilrihetlün *af* 1. rahat olma, müsterih olma 2.
 ferahlanma, ferahlanma (sükunet, nasası de-
 gilmə)

dilrihet hün *lgh* 1. rahat olmaq, müsterih ol-
 maq 2. ferahlanmaq, ferahlanmaq (sükunət,
 nasası dağılmək)

dilrihetlülün *af* 1. rahat oluş, müsterih oluş 2.
 ferahlayış, ferahlanış

dilriheti *af* 1. gönül rahatlığı, rahat, huzur 2. a-
 gır, tadı, rahatlıq, sükunət * Xwedê dilrihetl-
 ya me xerx neke Allah: ağız tadı n bozotın
 ~ dan huzur vermək

dilrihetker *af* 1. sakin, ferahlan-
 2. ferahlanma
 dilrihetklün *af* ferahlanma, ferahlanma
 dilrihet kirin *lgh* ferahlanmaq, ferahlandır-
 maq

dilriş *af* gönü yaralı
 dilrişiker *af* gönü aydınlaşan, şükürləndirən
 dilriha *af* 1. gönül ağrısı, gönül kəpən 2. pi-
 zəl (genellikle məsələ üçün)

dilsat *af* 1. səf, səfəl, səldertən (köylüklə əl-
 dəndələyə) 2. pənalət

dilsatf *af* 1. səfəllik 2. gönül ertliyi

dilsat *af* 1. isteksiz, gəvəlsüz 2. kərgin 3. sa-
 gıq (səvək davranmayan) * Ji wê rojê ve ji
 min re dilsat e 3 gündən hər hansı hən sa-
 gıqta 4. sevimsiz ~ bün 1) isteksiz olmaq,
 gəvəlsüz olmaq 2) kərgin olmaq 3) sağıq ol-
 maq 4) sevimsiz olmaq

dilsarhün *af* 1. isteksiz olma, gəvəlsüz olma 2.
 kərgin olma 3. sağıq olma 4. sevimsiz olma

dilsarhün *lgh* 1. isteksiz olmaq, gəvəlsüz
 olmaq 2. kərgin olmaq 3. sağıq olmaq 4. se-
 vimsiz olmaq

dilsarı *af* 1. isteksizlik, gəvəlsüzlük 2. gənü,
 çəkiş 3. kərginlik 4. sağıqlıq ~ kəllin bay
 (wan) araya (veya aralarına) sağıqlıq g r-
 mek. arya: sağıqlıq ~ kəllin nas(bura
 wana) aralarında kəllin köy geçmek

dilsarübün *af* kərimlər olma, kərimlər olma
 dilsarı bün *lgh* kərimlər olmaq, kərimlər
 olmaq

dilsarikirin *af* kərimlər olma, cəvənlər olma
 dilsarı klün *lgh* kərimlər olmaq, kərimlər
 olmaq

dilsarkiri *af* (cherang) bir seydeni soğutma
 dilsar kirin *lgh* (cherang) bir seydeni soğut-
 maq

dilsar *af* 1. səf, səfəl (köylüklə əldəndəli-

lən) 2. kərdən
 dilsazi *af* səfəllik
 dilsaz *af* gönül yapar, hən tutar, tadı müstə-
 ke yapar
 dilsa *af* ağrı şıpsəvdi
 dilsat *af* kəllin, kəllin yürekli, acımasız
 dilsatf *af* kəllin, kəllin yürekli, acımasızlıq
 dilsat *af* isteksiz
 dilsatf *af* isteksizlik
 dilsatf *af* isteksizlik
 dilsat *af* kəllin *af* wə gəvəlməyə başlamək, ~dən
 vaxt keçməyə meyl etmək

dilsatf *af* həftəməşreb, həppə, zipir
 dilsatf *af* həftəməşreb k. həppəlik, zipirlik
 dilsatf *af* 1. acıyıcı, ağrı yulka, mərləməli 2.
 acıqlı, dəkunaklı, yürek yulka 3. duyğusal
 (duyğulara aşu etki ediyi künə)

dilsajana *af* 1. acıyıcı, ağrı yulka 2. acı k-
 lək, dəkunaklı 3. duyğusal

dilsaj *af* 1. acıyıcılıq, ağrı yulka, mərlə-
 məlilik 2. acıqlıq, dəkunaklılıq 3. duyğus-
 alıq (duyğulara və duyğuların ağır dəstəsi
 sonunu ətri bir həcimdə sükunətə duran)

dilsat *af* ağrı yulka, mərləməli
 dilsatf *af* kəllin yulka
 dilsatf *af* ağrı yulka, yüregi yulka
 dilsatf *af* 1. dəkunaklı, ekkil, içli, kuyğun
 2. çəkiş, trajik

dilsuz *af* 1. sadək, sadəkəli, bağı 2. vətəkar
 ~ vətə ~ mən sadək kəllinlik

dilsuzane *af* sadəkə, sadəkə

dilsuz *af* 1. bağıllıq, sadəkət 2. vətə

dilsuzl *af* sadəkəlik

dilsat *af* gönül olan, kəpən

dilsatf *af* acımasız
 dilsat *af* vətə işləyən, dəkunaklı
 dilsa *af* dilsad
 dilsa bün *af* dilsat bün
 dilsat *af* 1. mütlü, mesli 2. acımasız 3. nəsə-
 li, ferah ~ bün mütlü olmaq, mesut olmaq ~
 kirin mütlü etmək, mesut etmək

dilsad bün *af* 1. mütləmə, mütləmə 2.
 məmnun olma 3. nəsə etmə, sevirmə

dilsad hün *lgh* 1. mütlənmək, mütlənmə-
 maq 2. məmnun olmaq 3. nəsələnmək, se-
 virmək

dilsad hün *af* 1. mütlənmə, mütlənmə 2.
 məmnun olma 3. nəsələnmə, nəsələnmə, sevi-
 niş

dilsad *af* 1. mütlülük, bəliyyəlik 2. məmnun-
 luk, məmnunluq

dilsadker *af* 1. mütləndirən 2. məmnun edən

dilsadkirin *af* 1. mütləndirmə, mütləndirmə 2.
 mütləndirmə 3. sevindirmə, nəsələndirmə

dilsad kirin *lgh* 1. mütləndirmə, mütləndir-
 mək 2. məmnun etmək 3. sevindirmək,
 nəsələndirmək

dilsadkiri *af* 1. mütləndirilməş 2. məmnun
 edilməş 3. sevindirilməş, nəsələndirilməş ol-
 ma

düşah *bur düşah*
 düşah *bur düşah*
 düşah *kirin bur düşah kirin*
 düşah *ı* m. 1. mülkiyet, bakiyalık 2. menfonluk, menfoniyet
 düşawat *af 1.* yarek vaket, ceza etmek 2. ziyatı bağı yüzün mehlamesi 3. acıklı, düşkünlü, icli, kraygar * xebereke düşawat acağı haberi * torikên düşawat dokuzaklı amurîni 4. duygusal (duygunun aşırı etkisiyle, kimsesi)
 düşawet *m 1.* acıma, merhamet 2. acıyıcılık, meho, acıtlılık 3. zekîlik, öfkünlük 4. duygusallık
 düşawatkirin *m* dıranca ve etene
 düşawat *kirin /ğh* dıranca ve etene
 düşawatok *af* acıklı, dostluk, ıçlı, koygar
 düşawatnık *af* h dokuzaklıca, acıklıca, iclice
 düşawit *bur düşawit*
 düşawit *af 1.* bağı, yarka 2. acıklı, keş, hıçer gömüşiç - ye (yekü) hün çbir icin kendim paremek, gari yemek
 düşer *af* aşkı yüzük
 düşkandir *af* kalbi kırık, kargın, gücenik
 düşkandirün *m* kargınlık, güceniklik
 düşkar *af* gönül açıcı
 düşkestir *m* kalbi kırıkca, gücenme
 düşkestir *m* huzursuzluk
 düşkestir *af 1.* kalbi kırık, gönül kırık, kargın, gücenik 2. büyük 3. rençde ~ bün 1) kargın olmak 2) rençde olmak
 düşkestirün *m 1.* gücenme, kırılm 2. güceniklik, kargınlık 3. buruklaşma 4. özölme
 düşkestir *hün /ğh 1.* gücenmek, kırılmak 2. buruklaşmak 3. uzılmek
 düşkestirün *m 1.* kalbini kırma, gücenirme 2. kararsız etme, kararsız etme 3. uzma
 düşkestir *kirin /ğh 1.* kalbini kırarak, gücenirtmek 2. kararsız etmek, kararsız etmek 3. uzmek
 düşkên *af* kırık (kaba, ser), çevresindekileri (merca) * gotineke düşkên kırık ser
 düşkên *m 1.* kırıklık 2. bç kırıklık
 düşküyay *af* kırık
 düşkên *m* gücenme, acıklık
 düşm *af 1.* acıyıcı 2. salt gözün, duygusal
 düşm *af 1.* duygulu, hisli 2. duygusal (duygunun aşırı etkisiyle) Eysel 3. sübu gözle
 düşşubün *m* duşgu alma, yü eği tenece
 düşşubün *ğgh* duygulanmak, yü eği tenece
 düşşu *m 1.* duygulanma 2. duygusallık (duyguya ve duyguların aşırı basması sonucu aşırı bir hislikle etkilenme) 3. sübu gözlelik
 düşşubün *m 1.* duygulanma, hislenme 2. duygusallaşma
 düşşu *bün /ğh 1.* duygulanmak, hislenmek 2. duygusallaşmak
 düşşubüyün *m 1.* duygulanış, hislenme 2. duygusallaşma

düşşükün *m 1.* duygulanma 2. duygusallaşma
 düşşu *kirin /ğh 1.* duygulanmak 2. duygusallaşmak
 düşşu *m* duygusalık
 düşteniz *af* teniz yarekli
 düşteniz *m* teniz yarekçilik
 düşten *af 1.* içi sıkın, sıkıntı, hoşnutsuz, buğur, bunla, yüreği dar 2. sinirli, acıbi 3. tedirgin - hün 1) sıkınak, daralmak 2) tedirgin etmek
 düştenbün *m 1.* sıkınca, sıkıntı basma, daralmak (can sıkıntısı duyma) 2. asabileşme
 düşten *bün /ğh 1.* sıkınak, sıkıntı basmak, daralmak (can sıkıntısı duymak) 2. asabileşmek
 düştenbüyün *m 1.* sıkınca, daralmak (can sıkıntısı duymak) 2. asabileşme
 düşten *m* 1. iç sıkıntısı, gönül darlığı, sıkınak, sıkıntı, can sıkıntısı, bunaltı (zuli duyguluk) 2. asabilik 3. tedirginlik
 düşten *bur düşten*
 düşten *af* sıkıntı verme, bunaltıcı * li der bewayrke düştenker heye dıranca bunaltıcı bir hava var
 düştenkirin *m* sıkınca, sıkıntı verme, daraltma
 düşten *kirin /ğh* sıkınak, sıkıntı vermek, daraltmak
 düştenik *af* 1. ince duygulu, duygulu, hisli 2. yüfka yarekli, duygusal
 düştenikün *m 1.* duygulanma, hislenme 2. duygusallaşma
 düştenik *bün /ğh 1.* duygulanmak, hislenmek 2. duygusallaşmak
 düştenikbüyün *m 1.* duygulanış, hisleniş 2. duygusallaşma
 düştenik *m 1.* duygulecek 2. yüfka yarekçilik, duygusalık
 düştenikbün *m 1.* duygulanma 2. duygusallaşma
 düştenik *hün /ğh 1.* duygulanmak 2. duygusallaşma
 düştenik *af* duygululuk
 düştenik *kirin /ğh* duygulanırmak
 düştepi *m* ilham, esin
 düştepin *m 1.* çarpıntı, kalp atışı 2. tedirgin
 düştepin *m* tedirginlik
 düştepi *af* ölü kopması olan
 düştepi *bün /ğh* ölü kopmak
 düştepi *bün /ğh* ölü kopmak
 düşter *af* duygusa,
 düşteri *m* duygusallık
 düşterün *af* yarek yakını, yarek paralayıcı, yürekler acı
 düşterün *m* yarek yakıcılığı, yarek yakma
 düşte *m* aşıcı
 düşte *af* de hün *hün 1.* (ün şeyde) gönül olmak 2. (birinde) gönüllü var olmak
 düşter *af* gönül tek, gözün tek

diltêrbûn *m* dayganlık, gönül toklığı
diltêrsî *m* dayganlık, gönül toklığı
diltêrker *m* daygan, dayganlık, dayganca
diltêz *m* yûreker acıza
diltêrsî *m* tedirgin
diltêrsî *m* 1. tedirginlik 2. kaygı, endişe
diltêrsî kirin *leş* tedirgin etmek
diltewiyûm *m* gönül diltewiyûm
diltêl *m* bînek ilavesi
diltwan *m* acıyan, esâgıyên
diltweker *m* gönül açıcı, iş açıcı
diltwekiri *m* açık gönüllü, acıza yûreklî (gönül)
 açık olma
diltweklêrbûn *m* açık yûreklî olma
diltwekiri *bûn* *leş* açık yûreklî olmak
diltweklêrî *m* açık yûreklilik
diltwersî *m* tîgenç
diltwîm *m* 1. duygu, his 2. merhametli
diltwas *m* kuruntulu, weşveselî
diltwasêk *m* kuruntulu, weşveselî, evhamlı
diltwasêkî *m* kuruntuluk, kuruntululuk, evhamlılık
diltwasî *m* 1. kuruntu, isekî, evham 2. pî kuyku, işkilenme duyusû
diltwasok *m* kuruntulu, weşveselî
diltwasokî *m* 1. kuruntuluk, weşveselilik 2. *m* kuruntululuq, weşveselîce
diltwaswas *m* weşveselî, işkîllî
diltwêran *m* gönül yûkî (veya yorultu)
diltwêranbûn *m* gönül yorultulma
diltwêran *bûn* *leş* gönül yorultulmak
diltwêrek *m* cesur yûrek, cesur yûreklî, cesur
diltwêrekî *m* cesur yûreklilik, cesurî
diltwap *m* dolandırma
diltwapî *m* dolandırıcılık – kîtin dolandırıcılık yapma
diltwapînek *m* gönül ayırtıcı, ayırtıcı, haşî, baştan çıkartıcı
diltwapînekîbûn *m* gönül ayırtıcılıq, fetanîleşma
diltwapînek *bûn* *leş* gönül ayırtıcılıq, fetanîleşma
diltwapînekî *m* gönül ayırtıcılıq, fetanîlik
diltwaros *m* çişkin
diltwarosî *m* çişku, çişkînlük
diltwawt *m* an kus
diltwêlênek *m* diltwêlênek
diltwêlîn *m* mîde ezîlme, hulanî
diltwêlînek *m* 1. mîde ezîlme 2. *m* iş, burkulma
diltwêlînekî *m* 1. mîde ezîlmesi 2. *m* iş, burkulma
diltwêngîn *m* üzüntülü
diltwêngînf *m* üzüntülülük
diltwêrah *m* 1. kötü yûreklî, fîtanî, kâlpî, kötü niyetli 2. kâlmî fîtanî, kizil îhtîs
diltwêrahî *m* 1. kötü yûreklilik, fîtanî kâlpîlik, kötü niyetlilik 2. kizil îhtîs
diltwêrahbûn *m* hulanî
diltwêrîm *m* mîde ezîlmesi

diltwêrîm *m* iş, burkulma
diltwêşî *m* kordiyagratî
diltwêşîk *m* kâşkula
diltwêşîş *m* 1. işkîllî, kuruntulu, vehamî, 2. ikircikli, ikircînlî, tereşütlu 3. müşkulpesend
diltwêşîşî *m* 1. işkîllîlik, vehamîlik, kuruntu, işkîl 2. tereşütülük 3. müşkulpesendlik – kîtin 1) vehamîtîmek 2) tereşüt etmek
diltwêşîşîbûn *m* 1. işkîllenme 2. tereşütlenme
diltwêşîşî bûn *leş* 1. işkîllenmek 2. tereşütlenmek
diltwêşîşîrîm *m* 1. işkîllenme, vehamîtîme 2. ikirciklenme
diltwêşîşî kirin *leş* 1. işkîllenmek, vehamîtîmek 2. tereşütlenmek
diltwîzan *m* gönül tîkî (veya yeksul)
diltwîzof *m* kaygılı, endişeli
diltwîzofî *m* 1. güclü, güçlü madelî (mînevî) olarak güçlü olma 2. kâlmî müclî büyük olma
diltwîzofî *m* 1. güçlülük (mînevî) olarak güçlü olma 2. rahatsızlıq büyüklüğü
diltwîzofîşî *m* diltwîzofî
diltwîzofî *m* yûreğî kânlî
diltwîzar *m* kötü yûreklî, kötü niyetli
diltwîzarî *m* kötü yûreklilik, kötü niyetlilik
diltwîzarî *m* 1. istek, arzû, dilek, mara 2. gîhîpîte diltwîzarî *m* mara mîde mîde 2. eğîlînlîk, eğîmlî, heveskî, hevesî, meyîllî 3. *m* mîde semîpîzan
diltwîzarî *m* 1. istek, arzû 2. heves, heveskîrlîk, eğîlmî 3. semîpîzanîk
diltwîzarîbûn *m* isteklenme, hevesletme
diltwîzarî bûn *leş* isteklenmek, hevesletmek
diltwîzarîbûyîn *m* istekleniş
diltwîzarîrlîm *m* hevesletme
diltwîzarî kirin *leş* hevesletme
diltwîzestîm *m* arzulanma, dileme
diltwîzestîlî *leş* arzulanmak, dilemek
diltwîzestî *m* arzulanış olma
diltwîweş *m* 1. sevîmçî, neşelî, şîvînlî 2. memnun, hoşnut 3. şîkîntîsîz – kîtin 1) sevîmçî (veya neşelî) olma 2) memnun olma, hoşnut olma 3) memnun etmek, hoşnut etmek
diltwîweşîbûn *m* 1. sevîmçî, neşelîlenme 2. memnun olma, hoşnut olma
diltwîweş *bûn* *leş* 1. sevîmçîlik, neşelîlenmek 2. memnun olma, hoşnut olma
diltwîweşîbûyîn *m* 1. sevîmçî, neşelîleşme 2. memnun olma, hoşnut olma
diltwîweşek *m* gönül uğrusu (gönül almaya) bîlen kîmet
diltwîweşekî *m* gönül uğrusu
diltwîweşî *m* 1. sevîmçî, şîvînlîlik, şîvînlî 2. memnunluk, memnunîyet, hoşnutluk 3. sevîmçî, şîvînlî, tesellî – *m* gönülün olmağî *m* *we* nişan dan memnunîyîtlî göstermek, hoşnutluk getirmek

dihwewış *m* kırıklık, dincenlik
dihwewışbûn *m* kırıklıqlıq, dincenlik
dihwewış bûn *fiğl* kırılmak, dincelmek
dihwewışi *m* kırıklık, dincenlik
dihwewşker *z* 1. icazet 2. sevindirici memnun edici 3. okuyucu, okunabilir * *gênê* götinê **dihwewşker** *götin* ü çü bir kic okunabilir söz söyleti gati
dihwewşkerin *m* 1. sevindirmes, neşe, endirme 2. memnun etme, hoşnut etme 3. qec keyiflendirme, yaşatma 4. talif, tañf etme
dihwewş kirîti *fiğl* 1. sevindirmek, neşelendirmek 2. memnun etmek, hoşnut etmek 3. mecekeylendirmek, yaşatmak 4. tañf etmek
dihwewşkirî *z* 1. sevindirilmiş 2. memnun edilmiş 3. tañf edilmiş olan
dilyar *m* gönlü
dilyari *m* gönlülük
dilyan *ad* kardiyolog
dilyani *m* kardiyoloji
dilyar *z* gönlü kırık, hüznü
dilyari *m* gönlü kırıklığı, hüznülük
dilyeglu *m* gani gönlülü (veya gönlü gani), gönlü gozu gani
dilyeglini *m* gani gönlü olma, gönlü gozu gani olma
dilyexn *m* güçlü model
dilyexni *m* güçlü model olma
dilyiz *z* 1. duygulu, hisli, hassas, duygun, içli (çabuk duygulanır) 2. duygusal (duyguların) *ç* *n* etkilediği kimse) 3. gözü suluk, yürekli
dilyizane *k* 1. duygulan, hassasca 2. duygusalca
dilyizbûn *m* 1. duygulanma, hislenme, içenme 2. duygusalığna 3. mece acılığa (dokunaklı duruma gelme) 4. bulatan nem kapma (yağ, ilgan olma)
dilyiz bûn *fiğl* 1. duygulanmak, hislenmek, içlenmek, vüreg: tırmak 2. duygusalılaşmak 3. acılışmak (dokunaklı duruma gelmek) 4. bulatan nem kapmak (çok ilgan olma)
dilyizbûyn *m* 1. duygulats, hisleniş, içeniş 2. duygusalığna 3. mece acılığa (dokunaklı duruma gelme)
dilyizî *m* 1. duygululuk, hassaslık, içlilik 2. duygulanma, duygulanma 3. duygusalılık (duygulu ve duyguların ağır basması) fonsuq aşırı bir biçimde etkilenme durumu) 3. yürekli
dilyizîbûn *m* duygulanma, duygusalığna
dilyizî bûn *fiğl* duygulanmak, duygusalılaşmak
dilyizîti *m* 1. duygululuk 2. duygusalılık
dilyizkerin *m* 1. duygulanma, içlendirme 2. duygusalılaşma
dilyiz kirin *fiğl* 1. duygulanmak, içlendirmek 2. duygusalılaşmak

dilyizkirî *z* 1. duygulanmış 2. duygusalılaşmış olan
dîm (1) *m* gani
dîm (2) *m* gaga
dîmbek *uzêw* dîmbek, darbuka
dîmbek *uzêw* dîmbek
dîmbik *uzêw* dîmbek
dîmbikfirîş *uzêw* dîmbekçi (satan kimse)
dîmbikjen *uzêw* dîmbekçi (satan kimse)
dîmbikjenî *m* dîmbekçi, ilik
dîmbilik *m* dîmbek, darbuka
dîmbilikjen *uzêw* dîmbekçi
dîmbilikjenî *m* dîmbekçilik
dîmdarî *fiğl* ançî
dîmdarî *fiğl* ançîlik
dîmedin *k* 1. gümbür gümbür 2. dağ dur, 3. güm güm
dî meriyetê de bîn *fiğl* yürürlükte bulanmak, yürümeye olma
dî meriyetê de olan *fiğl* yürürlükte kalmak
dîmên *uzêw* durin
dîmik *m* gaga, gaga
dîmukirin *m* gagalama
dîmûk *kîrin* *fiğl* gagalamak (gaga ile vurup etkilemek)
dîmûkê *hev* de *k* anaz anaz (doğuşarak, bulukta)
Dîmûkî *m* Kütçenin Kınanekî (veya Zarakî) leşçesi keuşan Kur
Dîmûkîxêw *uzêw* bu leşçeyi konuşan kimse
Dîmûkî *m* Kütçenin Kınanekî (veya Zarakî) leşçesi
dîmûn *m* 1. gumbardeme 2. cumba duma 3. uğulama
dîmûn *fiğl* 1. gumbardemek 2. cumbardana 3. uğulama (beyinde, kulakta uğultu olmak) - *jê çûn* gumbardemek, gumbardemek
dîmûnî *m* 1. gumbardeme 2. cumbardana 3. uğultu - *jê birin* 1) gumbardemek 2) cumbardana 3) uğulama - *jê hatin* uğulama - *jê çûn* (ne *jî hatin*) 1) gumbardemek 2) cumbardana 3) uğulama - *jê hatin* uğulama - *kîrin* 1) gumbardemek 2) cumbardana 3) uğulama
dîmûnîkirin *m* ugulama (beyinde, kulakta uğultu olma)
dîmûnî kirin *fiğl* uğulama (beyinde, kulakta uğultu olmak)
dîmûr *uzêw*, delice otu
dîms *m* pekmez - *çêkirin* pekmez kayışmak - *û must* tevîhev *bûn* at *z* *nî* izine kaşımak
dîmsêfar *z* pekmezli
dîmsê *alqutokê* *uzêw* dîmsê (ekmez)
dîmsfirîş *uzêw* pekmezci (satan kimse)
dîmsfirîşî *m* pekmezçilik
dîmsik (1) *m* 1. pekmez 2. pekmezci talay yaylaya
dîmsik *m* dîmsik * *em* bi dîmsikan hişyar *kîrin* *biçî* dîmsiklerê *uzêw* dîmsik

dinqsin *af* pekmerli

dinqsker *af*af pekmezci (ama. eden)

dinqskerli *af* pekmezçilik

di müftüklê de utan *bbw* tumaş kâmak

diñ *af* 1. öbür (zaman için) * ruja diñ öbür
gun 2. diğer, başka. atesü * me bar kire ma-
leke diñ başka bir ewe tıñdıñ 3. geçen *
cara diñ geçen sefer 4. n daha (olara ek o-
lamak, oluna katılma) * em saeteke diñ ji
biçün bir saat daha bekleyelim

di *nay* ağır de bün *bbw* nuştan gontek bir
duruñda olmak, canı tehlikede olmak, zor
koşullarda yaşamak

di *nayberê* de *af* 1. arada 2. zere 3. aralıkta *
di *nayberê* de ev kar ji billa çölm aralıkra
bu içler de çıksın

di *nay* de *af* 1. -deñla, icinde (macerace, zarlı-
da) * di *nay* van salên dawî de bir sos yıl-
larda * di *nay* pazileh xulekan de ci neki-
çihûl an heş dakika zarlında neler yapın-
mıştı? 2. içinde, dâni (içinde olmak üzere)
3. içinde (ortamında) * di *nay* van mercan
de bir parlar çinê 4. *af* icre

di *nay* de çün *bbw* araya girmek (karışıklığa
kavul olmak, barmamak)

di *nay* dest de bün *bbw* kenar) altında olmak

di *nayê* de *af* 1. aradan * di *nayê* de epê zaman

çöye atadan çöy zaman gezmis 2. altı sen

di *nayê* de *imah* *bbw* arada kâmak (çöy, du-
runya veya iç şey arasında kalmak)

di *nay* hebûnê de bün *bbw* ferih fahur uîmak

di *nay* hev de *af* 1. *af* bulğa * em di *nay*

hev de deynê wî *bbw* el birliğıyle otuz
borçunu ödeyelim 2. hesaplık hesap 3. ic ice

4. *af* altı üst üst. bağışlamak

di *nay* lepan de hiştin *bbw* elerde burkmak

di *nay* re bilhurin *bbw* çinden geçmek

dinavrekirin *af* sokuşturma

di *nay* re kirin *bbw* 1. sokuşturmak (dar bir
yere zorla veya iterek sokmak) 2. sokuştur-
mak, araya sokmak (kötü bir malı çıkartma-
dan önce kuzulanak)

dinavrekiriñ *af* sokuşturulmuş (bu yere zorla
veya iterek sokma)

di *nay* salan re çün *bbw* yaşını başını almak,
güçlenmiş olmak

dinbaşk *af* aralık, kovancılık (arıların konduğu
yer)

dindik (I) *af* mide fesadı

dindik (II) *af* gaga - *bbw* xwe di hev dan gaga-
laşmak (birbirini gagalayarak aynaşmak)

dindikiñ *af* gaganış

dindikkirin *af* gaganış

dindik kirin *bbw* gagalamak (gaga ile vurup o-
yunmak)

dindikkıldan *af* gagalama

dindik lê dan *bbw* gagalamak (gaganıyla yem
toplamak)

dindikkîxistin *af* gaganama

dindik lê xistin *bbw* gagalamak (gaganıyla
yem toplamak)

dindü *af* gaga * dindila lê dilze gaganıyor

dindoq *af* 1. şişik 2. bombeli - dan balenok
nişmak, şişmek

di *nerma* xwe de *af* yaşın yaşın * decto di *ner-
ma* xwe de negri dust yaşın yaşın ağızma
di *nerma* xwe de girin *bbw* sesize (yaş ya-
şın yaşın) ağlamak

di *nerma* xwe de kenin *bbw* sesize gülmek
dinê *af* dünya - dîhêje dinê kîre dîhêje hîznê
Nuhî deyip peygamber dememek. bilj.g.n.
akumak

dînep *bbw* buğdayda bultman yabın bu ot
turı

ding (I) *af* dink (pıncı kabuğundan ayırmak
veya bulgur dövmek için kullarıñın aracı)

ding (II) *af* bang (silâh sesi) ~ ~ bang bang

ding (III) *af* denk (yatak, yorgan, kurtuq g.b.
eyyan aralıp begünmasıyla dîşen yak.
balıya) * li ser dîng rûniştûbû û stranêke
hîşewat dîgot denkir üstîze otandıy acikli
hîr wîrku soylıyerdı

dîngandin *af* gümbürdetme, gümbürdeyis,
gümbürme

dîngandin *bbw* gümbürdetmek, gümbürmek

dînge *af* dink

dîngeding *af* 1. gümbür gümbür 2. dan dun

dîngele *af* apta.

dîngelê *af* aptalık

dîngilefistan *af* tahterevalı

dîngilekişu *af* tahterevalı

dîngîn *af* gümbürdetme, gümbürme

dîngîn *bbw* gümbürdetmek, gümbürmek

dînginiñ *af* gümbürtü dîngini ~ jê çün gümbür-
mek

dîng kirin *bbw* denkleterek, denk yapmak,
bağlamak

dîngkirîñ *af* denkleştürüm, denk haline getiril-
miş

di *nivî* de *af* 1. ortasından * çev di *nivî* de jê
kir elanay ortasından keş 2. ortalarca

dînok *af* misküle

dinya *af* 1. asr dünya (uzentide yaşadığımız
çok zaman dünyası 2. (el gün. herkes) 3. dünya
(dış, çevre, ortam) * em bala xwe didlê
ku dinya gelek guherîye biz dünyadan ayrı
yaşarken, dünya çöy çöğaniş 4. dünya (i-
nançları bir olan öke veya insanlar toplulu-
ğu) * dînyaya îslamê îslam durvaya ~ alem
dunya âlem ~ alem pê hîşiyaye Musî daki
sağır sultan hîle dayêd (jî) ~ alemê re dest
dîşarîl (seva dostu düşmanı) ~ ava ye *af*
kes bi aqlê xwe şad e hez kes kendi aklın-
dan razî - bi dor e (hey) ne bi zar e 1) her-
kes üstün savat 2) para ile değil sıra ile ~
bi dorê ye ne bi zorê 1) herkes sırasını sa-
vaz 2) para ile değil sıra ile ~ bi ser de xerê
bün talon başma, çökerek (veya yıkılmak) ~

bibe rûnik, keriyek paşa te nakave hoş heşura sorulma, sana bir bu şey yok - **bün ewr** 1) hırsı kaparmak bulana önas tğoz yuzu buluntarı çıtımak 2) hava kurtmak tğok yığız pıce buluntarmak - **bün hênkaşî** sarınık olmak - **bün hîskesayî** (hava) a vaza çekmek - **bün tara** bėjingü 1) ser serê (yekî) dünyayı gözi yon etmek (yok nâzâbulu alına kalı) - **bün tarî** arnabê kararmak - **bün xweşî** 1) hava açmak (veya ucilamak) 2) ornatı güzelmek 3) ornatı yatışmak - **cemîdün** (hava) dema çekmek, soğuk çuk nâv - **dünya** be dânya gulnik, galıstınlık olma - **fânî ye**, kes şî mîrlîê xelas nebûye duşu, fânîdir, dâliender de kime kutâmıxıgur - **fetloşqubo** **bün** (bu şey herê gâvêrlîner 2) mak - **gewe bün** (bu yer) ağarmak, tır atmak, şalok ankerêk (veya anmak) gur ağarmak - **gewe kîrin** (bu yer) ağarmak, zydîrlînmak - **gîrlî bün** hava kapalı olma - **gîrlî ye** hava kapalı - **gulek e bēhn** çuke bûde huzalê xwe dünyaya malîre zaman elomemek bōma, dünya kîrîweye kōlma, hınalkar nōma - **hatûn gîtlîk** kaparmak (veya vîdî buluntarmak) - **ker bün el ayak** (veya el etek) çekilmek * **ez, pîxî ku dünya ker dîhe**, jîna bî piatōkan te bi tene dîrlîmlî bōm, el ayak çekdikren sōma, kitapîrmîê haşboş kahyōzom - **ker bûye dîm** sarınlığı * **dünya het bûye**, hîtek neqewlîne etralîe olûm sarınlığı var, bu şeyler olmak gibi - **kê dîm**, kê kîrî kê jîret dîyarmî bîa bu tîrlîê falî var - **lê hatûn hey** dünyaya bōzara dîr olmak (veya gelmek) - **lê herîmandîn** dünyayı barmî etmek - **lê kîrin zîndan** (bîrmî) dünyayı zîndan (zêhar) etmek - **lê ber çavê** (yekî) reş **bün** dünya gezîre zîmîe olmak (görmek veya kuşılmak) - **lê ber gewrlîmê bün** gur ağarmak (dere olmak) - **ê dîne** (Mendo) 1) jîrê her kes gîdêr Metîkê n gîdêr te sor - **lê hey ketûn** otuz nîzîre karışmak - **lê hey qêllbîn** 1) hava bozmak (dîyada vî dîmîr te ye fîtmî) belutîrlîe gözlemek 2) ar zi te zîme karışmak - **lê ser serê bün tara** bėjingü dünyaya bîyana dîr olma (veya gelmek) - **lê ser serê** (yekî) **zûnıştîn** dünya barmîa yîrlîmek - **mîrlîê ê jîndîn e dîlîm** var dîmîm var - **qerîn** suspas etmek - **res ü** (tal **bün** 1) hava kîpormak tğoz yuzu bulana te dîmlîmek 2) hava kararmak tğok yuzu pıce buluntarmak - **runî bün** gur ağarmak - **sar bün** soğuk çikmek - **sayî bün** dünya berrik aşmak, yîlçîzîmek - **serad ü** bėjing kîrlî her tarafî aramak barmek - **şîya darê** ye hîc bu şey sarîkê reşîê lîr - **şîya darê ye geb** lî var geh lî wîr e bu dünya kîrîweye çaluz - **şîya darê ye jî kesî re nardomîne** bu dünya kîrîweye kalıqaz - **tarî bün** 1) hava kararmak (güneşin batıyılı çatalık karar-

mak) 2) kaparmak tğoz yuzu buluntarmak) - **tey lî** (yekî) rabu dünya bu arıya gelse * **dünya tey lî ulu** rabê jî buluntîr fikra mîm hîqêherîmîm dîmîr her arıya gelse de fikra mî deqâîremez - **tîjî mîrîw tē de dîjî** dîmîse insanîrle güzeldîr - **tû yî** berkes semî gibî mlî * **û axîret ta dünya** - **vehûm** hava açmak (veya açılmak) - **xanîyê zûrukun** e om jî xe re pē dîlyeîm dînya boşur - **xerâ bibe ne xema** (wî) ye dünya yıklısa umîrmîya degîr - **xewêê** (dudullî), pek bol, pek çuk, bir sürü çuk farla * **î pazarê masî dînya** xwedê **bün** pazarda talûk abodullah - **ya boş ü** heral kavşozê dîplî dînya - **ya dîr** 6-bar dünya, dîmîr - **ya derewîn** 1) yalın dînya, yalın dînya 2) ölümlü dünya - **ya derve** fel dîş dînya - **ya gewrlîk dan** dînya, kara dünya - **ya gewrlîk e heq lî vê dînyayê** safi ilke eura hîma dînyası - **ya gîrlî** (hava) kapalı, kapalı hava - **ya sêwgur** ot izale arîrlîrîn karışığı deremî - **ya** (yekî) **tarî bün** akla karayı seçmek * **heta mîm es kur qedand** dînyaya mlî tarî bû (arîşî) bîrîre kadar akla karayı seçmî - **ya wî all** olur dînya, ahîret - **ya wî all dîlîm** akla karayı seçmek - **ya xwê** derhas kîrîm hıyabîm yaşınak, eyyam görmeş (veya sarımuş) olma - **ya xwê qedandîm** dünyaya gözlerîm kapamak (veya vurmak) - **yek lî** bir sürü, bir alay * **êî paragrafêke** mîxîsarê de dînyayek şaşî derketîn bir paragraf yazîmî her alay yanîş çîkî 2) bu araba, pek çuk, fazla * **jînkê** 1) dîwîyê de dînyayek berşî dîmîm kufîm sonunda hîra ar araba çewp verdi (jî) - **yê sar bün** dînyadan peynîk (veya el çekmek)

dünyabînt vî dünya görüş

dünyadî *bu* dünyadîrî

dünyadîtlîm 1) gün görmî, tecrûbe

dünyadîtlî *ed* 1. gün görmüş, dünya görmüş,

görmüş görmüş (bîrçuk hayat tecrûbesî ulan) 2. 2. görgü ü

dünyadîtlîhîm 1) gün görmüşlük, görmüş görmüşlük 2. görgüülük

dünyager *zîm* gelgîm, seyral

dünyagerê *w* gözgîmlî, seyyalîk

dünyakîr *ed* dünya malîme zaman emîş olan

dünyalîk *ed* dîr dînya

dünyanas *ed* gör görmüş, tecrûbe

dünyanedî *ed* görmemiş - **yan savar** pehlîlî

godî fro ida me ye görmîmlîm oğlu olmuş (çekpî) çukun, kapomîş

dünyanedîtlî *ed* 1. görmemiş 2. görgüülük 3. u eormemişlik

dünyanedîtlîhîm 1. görmemişlük 2. görgüülük

dünyasani *ed* 1. gün görmüş, deneyim 2. gün görmüşlük 3. görgüülük

dünyasani *ed* 1. gün görmüşlük, deneyim, tecrûbe 2. görgüülük

Dünyaya kevn *nê* Eski Dünyâ

dünyayî *nê* Eski dünyayî

dünyevî *nê* dünyevî (dünyâ de i gelê, dünyaya is-
lenme dîskan)

dî paşîla hev de î koyun koyuna * dî paşîla
hev de rozane koyun koyuna yatmışlar

dî paş piştê de çûn *nê* 1. vedîği yarıncı mek
2. gûlkeren serdelemek, katiya kabala gel-
mek

dîpdirêj *nê* upuzun

dîpdirêjki *nê* upuzunca

dîpdiyâr *nê* apêç

dîpdiyârî *nê* apêçlik

dîpdûz *nê* 1. dûndûz 2. yarıyasa

dî perşuniyê de bûn *nê* setalet çekmek

dî pey de î 1. ardıncı, ardınca arkasından,
akabirde 2. quterakben, arêî nîz, takiben
hemer sonra 3. nehen sonra, sonraları * dî
pey de ez navê wê lîbî bûnî sonraları adını
oğrindim

dî pêsîra xwe de hilkişandî *nê* (biraz) ev-
lat erinmek

dî pêsîr de kişandin *nê* (biraz) xendêşin-
der (veya gûnlêker) geçirmek, yakadun
geçirmek

dîpîl *nê* parmak

dîpî dîz *nê* rûpdûz

dî pîlê xwe de zanûn *nê* şahadet salûbî ol-
mak

dî pîrîkan de man *nê* (bir yer) brîmek
sarmak

dîpî *nê* dijîl

dî pratîkê de *nê* pratîke

dîqdiq *nê* gûdıklama -a (yekî) anîm gûd kılamak
-a (yekî) anîm gûdıklamak

dîqdiqan *nê* gûdıklama, gûdıklanış

dîqdiqandî *nê* gûdıklama

dîqdiqatî *nê* gûdıklanış

dîqdiqîn *nê* gûdıklama, gûdıklanış

dîqdiqîn *nê* gûdıklanış

dî qewlê xwe de *nê* vadesinde, zamanında

dîqê dîqê *nê* gûd gûd

dî qîlêrê de man *nê* (bir şey) bir goturmek

dî qîşqalukê de *nê* fellek fellek, fellek fellek

dî qîşqalê de bûn *nê* qîşqalî olmak

dî qîrêjê de man *nê* (bir şey) kir goturmek

dî qîrîkê de man *nê* 1. hoşazında calmaq 2.
munat eylemenek

dî qîtebrê de çûn *nê* kestirmediyê gûmek

dîz *nê* 1. yarıncı (başka hayvanları parça hayrak
yiyen hayvan) * gûzêki dîz yarıncı bir kurt 2.
nê her kışıcı, acıması 3. ağzın, yarıncı 4. *nê*
yarıncı - bûn 1) kıyıcı olmak 2) yarıncı ol-
mak

dîzêl *nê* diraz

dîzamet *nê* urîm, mîhsul

dîzametî *nê* urîmsulî

dîzêlî (I) *nê* 1. diş * dîzanûn sîpsîpî yûn jînkê
hehûn kîretimî benîbevez dişleri vardi 2. diş

tezek, testere, tînk gibi çentilî şeylerdek
çukullacîk her birî 3. 20 diş çorucî (gûl) hay-
vanların dişlerinde veya ilkel yapıp omur-
ga çorucî gûllak ve ağzında bulunan ke-
mekçi sarî çorucî 4. diş (dîzen - fî şî) ~ avêtin

dîş çikarîmek, dîş sokmek, dîşemek * zarok
ka me duran avêt çorucîmîz dîşedi - cîx
kîrîn dîş bîlemek - cîş kîrîn sarîmek - çîl
kîrîn dîş bîlemek - derdîstîn dîş çikarîmek

dîşemek * zarok dîzanî dîferastîye çoruk dî-
şîmîş ~ dîş dev de peşapî dîşleri dîkûlîmek
(yaşlanmak) - dîş hev dan dîş gîretîmek -

- dîş dîş çikarî lîvî olarî - jê re sûlîm (bîr-
nê) dîş bîlemek ~ raldîmî dîş çekmek - kî-
şandî dîş çekmek ~ qîrçandî dîş gîretî-
mek - qîç kîrîn sarîmek - şeqandî dîş bî-
lemek - sûlîm dîş bîlemek - tê de daw çêkî-
lîlî (an jî) veldî lîyî dîşletmek * dîzanî dî bî-

yekê de dî çêkîlî testereyî dîşletî -ê (wî)
dî gewrîya (wî) de ne jîcînden pazîrakî.
(veya qîçîn gîzîlîkî) -ê (yekî) gîttîm dîş

ağzîmak -ê (yekî) kîşandî 1) (birîmî) dîş-
tî sokmek 2) dîş gîçîsîndîmî yakalîmak - ê
(yekî) mîrîmî (bîrîmî) dîşîyî sokmek - ê te
bîkîşîmî dî enîya te de bîkîştîmî sarîmî dîş-
kerîmî çekîmî -ê (yekî) tû de dîşî dîşîne gî-
re -ê (yekî) tû de neçûm (bîrîmî) dîş gîçîre-

nermek -ê zîrî tîkîmî dîş -en avêtî azî dîş-
tî -ê (yekî) hev xwarîmî şîlîkîran çîyîrakî
olmak kîlîmîmak, çok acîkîmîş olmak

-ên kîrîşî azî dîşletî -ên paştî azî dîşletî -ên
pêşîmî keşîçî dîşletî -ên qîlî (an jî lîyî) kîpîk
dîşletî -ên wî bêhî wî xerî kîrîye dîşletî -
şîzî bozmî (dîşletîmî kötü olmasî nedîyî-
le dîwîmîmî dîşîzîne dîlerîmî) -ên xwe çîç
kîrîn sarîmek -ên xwe dî hev dan 1) dîş-
tîmî gîretîmek 2) (harîz) dîşîmî sokmak -ên
xwe jê re sûlîm dîş gîstermek -ên xwe pê
qîrçandî (bîrîmî) dîş bîlemek, tehîlî et-
mek -ên xwe qîrçandî dîşletîmî gîçîndî-
mek -ên xwe qîç kîrîn sarîmek

dîzanî (I) *nê* 1. salmî okîmîyî yîrtîlîş, yîrtîlmî
dîzanîyîmî kîrdîmî

dîzanîyê *nê* dîşletî, tavşanî dîşî

dîzanîyê *nê* dîşî ve çîmî dîşî

dîzanîyê *nê* dîşî

dîzanîyê *nê* dîşletî, tavşanî dîşî

dîzandî *nê* dîşî (dîşletî olan)

dîzandî *nê* (tî kolî ekîmîyî) yîrtîlîş, yîrtîmî

dîzandî *nê* (tî kolî ekîmîyî) 1. yîrtîmek * tîş-
tekî sîrtî dîvîldîlîngî mînî dîzandî sarî burîşîyî
paşîmî yîrtî 2. yîrtîmek (vîvîvîlî kîrîmî)
kîdarî derînî çîzîmek * pîsîkê dîstê zarok

dîzandî kîdî çorucîyî çîlînî yîrtî 3. yîrtîmek
(zorlanmak) * hîlîçî mînî gozî kîrî mînî çîrîka
xwe dîzandî hîçînî (teğînî) gîrdîlagîmî yîrtîmî

dîzandîrêj *nê* uzun dîşî

dîzandîrêjî *nê* uzun dîşîlik

dîzandî *nê* yîrtîk

dirandihûn *m* 1. yatkılıx 2. yetek olma, yatak oluq
 dirandî bûn *feyl* yatak olmaq
 diranê aqil *m* aqıl dışı
 diranê asîrîyê *m* aqıl azı dışı, uğursuz dışı
 diranê bîr *m* keski dışı
 diranê bîstî *m* aqıl dışı
 diranê çar *m* aqıl göz dışı, köpek dışı
 diranê hîrânê *m* aqıl uğursuz dışı
 diranê karrî *m* aqıl azı dışı, uğursuz dışı
 diranê mîrînê *m* kuzu dışı, peynir dışı fileni yaşırla çikim dışı
 diranê pêşîyê *m* aqıl azı dışı
 diranê paşî *m* aqıl azı dışı, uğursuz dışı
 diranê pêş *m* aqıl azı dışı, keser dışı
 diranê qıl *m* aqıl keser dışı
 diranê sedsal *m* peynir dışı
 diranêş *m* dışı ağır
 diranêşî *m* dışı ağır
 diranê şîr *m* şîr dışı
 diranê tûj *m* aqıl köpek dışı
 dirandîşek *m* kuzma dışı
 dirandîlî *m* 1. fil dışı 2. az bil dışı [fil deşiden yapılmış şey] * şerê dirandîlî fil dışı olarak
 dirandîş *m* 1. dişlek, tavşan dişli 2. ön dişleri aralıklı olan
 dirandîşîr *m* n. dişli
 dirandîşîrî *m* aqıl dişli
 dirandî şîrî *m* dişli
 dirandît *m* 1. diş (çark, testere, tırnak gibi çentikli şeylerdeki çukutbu) * her bîlî; 2. diş çark
 dirandîker *m* aqıl dışı, dış hekim (veya tabibî)
 dirandîkerî *m* dişçilik, dış hekimliği (veya tabibîliği)
 dirandîkî *m* 1. gödik, dişçik dışı 2. dişleri dik-künlüs olan kumse
 dirandîkîyat *m* dişçik
 dirandîkîm *m* gödik, dişçik dışı
 dirandîkîs *m* aqıl dışı, dış seken
 dirandîkîşî *m* 1. dişçik 2. dış çektir
 dirandîkîşî *m* dişli
 dirandîkî *m* dişe değgin
 dirandîkîk *m* kündan
 dirandîkîrî *m* çukut dışı
 dirandîkîrîşîk *m* aqıl çukut dışı
 dirandîkîrcî *m* aqıl dışı
 dirandîkîsk *m* aqıl dişli
 dirandîk *m* 1. diş, dişçik (küçük diş) 2. diş (çark, çantel ve işlemelecek kamalılarındaki yarıyarık sıra) bölük 3. *m* dışı (dişleri olan çark, bıçak vb.) * kîra dirandîk dışı bıçak 4. tütü diş
 dirandîkî *m* 1. dişli, dişlice (dişleri olan çark vb.) 2. testere (testere başında dişleri olan) * kîra dirandîkî testere biçak 3. tütüklü, tütüklü 4. diş diş (çifteliler) olan 5. dişli güçlü
 dirandîkîlox *m* dişleri dokülünmeye, gevşemeye yüz tutmuş olan

dirandî *m* dişsiz yaşlı
 dirandîpol *m* dişsiz dişli
 dirandîş *m* 1. dişçik, birlik dışı 2. kuzma dışı
 dirandîşî *m* aqıl dışı, dış hekim (veya tabibî)
 dirandîşî *m* dişçilik, dış hekimliği (veya tabibîliği)
 dirandîşîf *m* aqıl dışı
 dirandîşîkîstî *m* kuzk dışı, dış kuzk
 dirandîşîrî *m* aqıl dışı
 dirandîşîvî *m* aqıl dışı, kuzma dışı
 dirandîşî *m* 1. keskin dişli, sıvı dışı 2. kemirgen
 dirandîşî *m* keskin dişlilik
 dirandîşî *m* aqıl dışı, her şey gibi dişleri olan
 dirandîşî *m* aqıl dışı
 dirandîşî *m* aqıl dışı, doğrusu, gerçeği
 dirandîşî *m* aqıl dışı, gerçeği
 dirav *m* 1. para 2. dirhem, sikkeli akçe 3. başlıca nakitden kıymetli para - çar kîrîn para basmak - dan 1) para vermek 2) (para) yatırmak, edemek * mîlî pereyê telefonê da telefonê parayîm yatîrdim - danîş ser (...) para basmak (duvarlarda ortaya para sürmek) - kîrîn kîrîn para basmak - kîşîndî para çekmek * derwazê jî bankayê dirav tîkîşîne bankadan para çekmek istîyay - ê bankîrî fîlîs - ê hazîr nakit para - ê kîrîr haruk para - ê spî jî bo rîja neş bas ek akçe kara gün iç nîh

diravdan *m* 1. para verme 2. ödeme
 diravdanîya nîhînî *m* örtülü ödenek
 diravdanîya talî *m* an ödeme
 diravdanî *m* 1. ödeme, tahsilat 2. parasal yardımlar - ya Neşarî örtülü ödenek, tahsilat mes-tîre

diravdar *m* paralı
 diravdarbûn *m* paralı olma
 diravdar bûn *feyl* paralı olmaq (parasiz olan para elde etmek)
 diravdarîbîyî *m* paralı olmaq (paralı olma durumu)
 diravdayî *m* ödenecek
 diravdayî *m* ödeme, ödeme - kîrîn ödeme yapmaq
 diravê nepanîj *m* kara para
 diravê rey *m* kara para
 diravhebîn *m* para olan s. - bûn para olanlı olmak

diravhebînî *m* para olanlı olma
 diravhebî *m* parasız
 diravhebî *m* parasızlık
 diravê *m* parasal, nakit
 diravkî *m* para kışası
 diravî *m* kuzma
 diraxe *m* 1. yağın, tıkkırcın (ot ve ekim yağın) 2. başlıca birer gevecek şekilde yapılmış ekim yağın.
 diraxebûn *m* yağılma
 diraxe bûn *feyl* yağılmak (yağılma işiyle konu-elmek)

dîraxegeh *m* yığınaq

dîraxehtîrîn *m* terzîl, toplaca ortada kaldırma
dîraxe kirîn *hêg* terkîl etmek, toplaca ortadan kaldırmak

dîraxehtîrî *m* yığılı

dîrb (1) *m* yol, yerdan

dîrb (2) *hêr* dîrûc

dîrba mîzê *m* dîrar bîrusu, dîrar kanalı

dîrbîn *m* terzîl

dîrbûn *m* 1. kuyulaşma 2. yurulaşma

dîr bûn *hêg* 1. kuyulaşmak 2. yurulaşmak

dîrdîrk *m* pûrtûk

dîrdîrkî *m* 1. pûrtûklu 2. pûrtûzlu 3. dîzli diş

dîş (çiqanular olan) 4. tîrtîklî tîrtîlî * kêra

dîrdîrkî *m* malî bîcaq 4. testerezi (testere bî-
çiqande dişleri olan) * kêra dîrdîrkî testere-
zî bîcaq ~ - 1) pûrtûk pûrtûk 2) tîrtîk tîrtîk
3) oylam oylam

dîrdîrkûbûn *m* pûrtûkîenme

dîrdîrkî bûn *hêg* pûrtûkîenmek

dîrdîrkîbûyîn *m* pûrtûkîenme

dîrdîrkî *m* dangalîklîk

dîrêş *m* 1. flânî (nîret olarâk veya çestî u-
maçları kullandîrî kûçûk boyrak) 2. flânî
~ imîretk uçlarırî rakîlîrî kûçûk boyrak) 3.
sîmek

dîrêşîgrî *m* sancaklar

dîrêşîkêş *m* flânî flânîcî

dîrêh *hêr* dîr

dîrêk *m* 1. yurîrî (başka hayvanları parçalay-
rak yiyen hayvan) 2. vîcî cadîlîz, çargîr

dîrêkî *m* yurîrîklîk

dîrêrî *hêr* dîrîem

dîrêrdane *m* yurîrîca

dîrêrdî *m* yurîrî (başka hayvanları parçalay-
rak yiyen hayvan)

dîrêrdî *m* yurîrîklîk

dîrêrdîyane *m* yurîrîca, yurîrî bu şekîlde

dîrêrî *m* (r kalmî okunur) söyünîrî su îcmeyî
~ çuğîrîkî kullandîrî sîzîrîk

dîrêw *hêr* dîrêw

dîrêwker *hêr* dîrêwker

dî rewacê de bûn *hêw* rewac bulmak

dîrewş *m* 1. flânî îsmîet olarâk veya çestî u-
maçlarırî kullandîrî kûçûk boyrak) 2. flânî
~ çîzîrîk uçlarırî rakîlîrî kûçûk boyrak) 3.
sîmek 4. umu

dîrewşdar *m* sancakdar

dîrewşîgrî *m* sancaklar

dî rex de wêhî 1. yurîrîca, hîçîçînde 2. bînaq
dîrexkî *m* fîdân bîrîkî * gava kû pelê dîrexî-
kan hêşîrî dîhîrî

dîrexîrî *m* parlayîrî, rîk sîcan sey

dîrexî bîcîrî bîtkî

dîrexîrî *m* bîtkîsel

dîrfî *m* 1. benzîklîk 2. bîçîm, şîkîl * xîman jî
hêla dîrfîrî ve dîbîrî sê bîrî dîlîrî bîçîm u-
sîndîrî çîçî bolûrîmî sîyîrîrî

dî rî de bûn *hêw* yolunda gitmek

dî rî de gûn *hêw* yol gitmek

dîrêj *m* 1. uzun 2. uzun (başlangıcı ile bitim
mîklîsî ustsîndîrî fîzîkî zamanî aralığî olan) ~ê
hêwîrîrî, orteyê rîkî 0 canê, kûlîkê şey-
tanê uzun boylu hayvan, orta boylu rîkî ve
sîmî, kîzî boylu ise şeytandî - 1 bur (...) kî-
rîrî 1) dîrîrî dîkîrîmek 2) dîrîrîmek (hîzîkî, şî-
kî ile veyî kuzîrîmek îçîrî yaklaşırmîk, u-
zarmîk) * namî dîrêjî ber dîstîrîn wî kîr
mektûbî eîlîrîmî dîyîrî - 1 çekê (an jî sî-
lekê) kîrîrî sîlîha yelîrîmîz -ê (yekî) kîrîrî
1) (burî) sîldîrîmek, üzerîne yurîrîmek 2) -e
akîrî etmek, sa'îrîmek * nîjal dîrêjî avê kîrîrî
boyvanlar sîya okîrî etî 3) -ê dîrîrîrîmek, -î
kîrîrîmek * dîrêjî kîrîrî kîrî bîcağî dîvîrîmek
(veyî uçağî sîpîrî) (flîstîk) -î (yekî) kîrîrî 1)
uzarmîk * keçî rîmî şekîrdînkî dîrêjî apê
xwe bîkî kîzîmî şekerîğî uzsîrîmî uzîrî 2) u-
rîmek (uzarmîk) * jî vîpîrîrî kelîrî dîrêjî me
kîrîrîn eprîrdîn bîze kelîrî otîrîrî -î ser (yekî)
kîrîrîn üzerîne vîrîmek (veyî sîldîrîmek)

dîrêjahî *hêr* dîrêjayî

dîrêjayî *m* 1. uzunluk 2. boy (bir yûzeyde en
sayîlîrî îçî kenârî arîzîmîdeki uzunluk) *
dîrêjayîya pîrtûkê bîstî santîmî e kîjîrîn
boyî yurîrî santîmî 3. boy, uzunluk * dîrêjî-
ya marî yûlîrîrî beyî - jê dîrî sîrdîrîmek

dîrêjî *hêr* dî uzaybîlîrî

dîrêjîbûn *m* uzama

dîrêjî bûn *hêg* 1. uzamak * tekê wê dîrêjî bû
boyî, uzadı 2. (bir îçî sîrîncemede kalînkî

dîrêjîbûyî *m* 1. uzama, vîrîk 2. uzamîş olan

dîrêjîbûyîn *m* uzayîş, uzama

dîrêjî *m* uzamî * dîrêjîya pîrtîya sîyîrî sîyî-
sî pîrtî uzatîsî

dîrêjîhî *m* astîm merîdyen

dîrêjîpêdan *m* sîrdîrîme

dîrêjî pê dan *hêw* sîrdîrîmek

dîrêjîpêderî *m* sîrdîrîme

dîrêjîpêderî *m* sîrdîrîme

dîrêjîkî *hêw* bir uzamî bîrî

dîrêjî *m* uzunluk -ya jîyanê yaşîmî boyî

dîrêjî hêw kîrîrî *hêw* (bîrîrîrî) sîldîrîmek,
(bîrîrîrîrî) üzerîne yurîrîmek

dîrêjîpêdan *m* sîrdîrîme, dîvîrîrî etîme

dîrêjî pê dan *hêw* sîrdîrîmek, dîvîrîrî etmek *
dîrêjî hî gîrînê xwe dan sîzîlerîrî sîrdîrîdî

dîrêjî *m* uzunluk

dîrêjî *hêr* dîrêş

dîrêjîker *m* dîrêş

dîrêjîkêş *m* uzamî erîmlî

dîrêjîdîrîn *m* 1. uzama 2. uzama (başî, kolla-
rî veya bîzaklarî bir yere yîrîrîme) 3. uzat-
ma, genîrî (kol, bîzak îçîrî uzatîm) 4. uzat-
ma, bîrî uzama (kîrîşîmîyî sîrdîrîme) 5. u-
zun etîme (artîşîmîyî sîrdîrîme) 6. uzam et-
me (uşîyîya gîrîmî) 7. sîzîle sîldîrîme 8. sîzîle
şîşîrîme (sîzî ve sîzîyî gereşîrînden fîzîkî uzat-
ma) 9. (bir îçî) sîrîncemede bîrakîma 10.

sûrme, devam etme (zaman geçme) 11. uzatma, sürüp gitme 12. serme (birini yere yikma)

dîrêj kirin *fgh* 1. uzatmak * **pur dîrêj kirin** saç uzatmak 2. uzatmak (baş, kollar veya bacakları bir yere yönlendirmek) 3. uzatmak, gerilmek (kal), bacak çim uzatmak 4. uzatmak, lafı uzatmak (konuşmayı sürdürmek) 5. uzan etmek (lan çmayı sürdürmek) 6. uzan etmek (çayya gitmek) 7. süzle saldırmak 8. *med* şişirmek (söz ve vakti gereğinden fazla uzatmak) 9. *dar in* sürmecelede bırakmak 10. sürmek, devam etmek (zaman geçmek) * **pir dîrêj tîrke dî ber tîst dîrke** ve **rastê** çok sermez her şey ortaya çıkar 11. uzanmak, sürüp gitmek 12. sermek (birini yere yikmak)

dîrêjkerî *zi* 1. uzanık 2. vâtik 3. uzatılmış 3. yere yikılmış olan

dîrêjki *zaf* 1. uzanılmasına, talîni 2. yalay 3. yatik vaziyette 4. *û* boyuna, boyuna

dîrêjnetraj *zaf* uzun menajlı

dîrêjîstap *w* lîfî uzulma

dîrêj rîstin *fgh* lîfî uzatmak

dîrêş *w* bir (sîr) uclû ağaç sepli araç *

dîrêşa gâşkeran eskici biri

dîrêşk *w* bir, birgi

dîrêşk *ber* dîrêşk

dîrêşûn *w* Kaçırma

dîrêş hûn *fgh* kaçınmak

dîrg (I) *w* hacım

dîrg (II) *w* hayvan pisliği kesniği

dîrgan *w* dîrgan, dîre

dîrlî *w* 1. dîrînga (bir araçla basılan işaret, işaret) 2. *med* *û* mîgâ (bu şeyin kime, hangi çağda ait olduğunu gösteren belgî nîz, işaret, mîtelik)

dîrheh *w* dîrheh

dîrîkîlîs *w* dîrîngelama, işaret koyma

dîrlî kirin *fgh* dîrîngelamak, işaret koymak

dîrlîkîrî *w* dîrîngelî, işaretî

dî rîhetîyê *de* hûn *îşew* zahîta otmak

dîrk (i) *hûn* 1. bögütlen, diken dutu (Rûbus caesus) 2. büc, dîren 3. yaban üzümü 4. *med* baş, belâ vîlîk, yapışkan kumse

dîrk (II) *w* hos lîf - *û* vîrîk yalan dolan

dîrkandî *w* straf etme

dîrkandî *fgh* straf etmek

dîrkî *zaf* dîkansi

dîrîsk *w* sayrak

dîrîstan *w* dîkenîk, bak

dîrlî (I) *w* cesaret ~ kirin cesareti etmek * *ez*

dîrlîs makîm cesaret edîntîyîyîrîn

dîrlî (II) *w* esîngeme

dîrlîxan *w* esîngeme, emîgeyî

dîrlîxandî *w* esîngeme

dîrlîxandî *fgh* esîngemek

dîrlîkîrî *w* esîngeme

dîrlî kirin *fgh* esîngemek

dîrîyayî *zaf* vîrîk

dîrîyayîbûn *w* vîrîkîk

dîrî *w* 1. bögütlen, diken 2. diken (dîkenî çîk ulu bûkî)

dîrîdîn *w* hacamet etme

dîrî dan *fgh* hacamet etmek

dîrîhîp *w* tahtazevalî

dîrîmîk *hûn* bögütlen

dîrîn *w* yîrîlîs

dîrîn *fgh* yîrîlîmak

dîrîne *zaf* yîrîs

dîrînek *w* tîrîkî, tîrîlî

dîrînermek *hûn* 1. bögütlen, çîk 2. bögütlen, diken dutu (Rûbus caesus)

dîrîresk *w* bögütlen

dîrk *ber* dîrk (I)

dîrkî *w* straf

dîrm *hîst* 1. bulayıcı, bulayıcı hastalık 2. *m* mukrop

dîrmîdar *zaf* mikropî

dîrmîdarbûn *w* mikropîlanîs

dîrmîdar bûn *fgh* mikropîlanîmak

dîrîne *ber* dîrîne

dîrmî *zaf* 1. bulayıcı 2. mikrobak

dîrne *w* koyunlarda göçüten kârecîger kelebeği, koyun kurdû

dîrnîx *w* tîrîkî (kaharcîmiş toprağın tasını, çîstînî uyaklanmak için kullanılan seyrîk dîşî, tozok biçiminde araç)

dîro *ber* derew

dî ro de çîstî îşew 1. rîlîn suyuna kapılmak, bögütlemek 2. boş, boşuna gitmek

dî rojî rojîn de nî zamanînkî, vaktînde * **amî dî rojî rojîn de gutîbû ben zamanînkî** söylemişim

dî rojîn pêş de bî derîde, derîde

dîrot *w* bîz (eskîrî tîgî)

dîrovîr *w* baş lîf

dîrîz *w* dîrî ~ kirin dîz etmek

dîrozge *w* dîrî

dîrozgeh *ber* dîrozge

dîrîş *ber* dîrîwî

dîre *w* kîcîk, bîy hayvanların kulaklarını kesmek işretîlemesî

dî ruhê *zaf* bîhurîn *îşew* 1. olumuce susamîk, canında vazgeçmek 2. can pâhasına otmak * **ez dî ruhê** *zaf* bîhurîn *û wîsê hatîm yan rojan* can pâhasına her hûgûnlere gektîm

dîrust *ber* dîrust

dîrustî *ber* dîrustî

dîrust kirin *ber* dîrust kirin

dîrûd *w* dîrî ~ kirin dîrî etmek

dîrûf (I) *w* hayvan damgası

dîrûf (II) *ber* dîrûv

dîrûwan *w* dîkîş

dîrûn (I) *w* biçme, biçim (çîkîn, otu vb. biçme)

* **wexta dîrûna** gentîm e buğday biçîwî zamanî ~ **klîpî** *fgh*, lîhîl vb.) biçmek -a gîyê ot biçme

dirün (II) *m* 1. dikme, dikış * **dirüna** terzi
awıçlık e terziñ dikışi güzel 2. dikim - ü
birin hıç dikış -a külgir gevsək dikas -a
qünderz nıñ dikış

dirün *ğgü* biçmes (ekim, otu brakla, tırapala,
makine ile kesmek)

dirüner *m* *ğgü* argo, biçüi

dirüneri *m* *ğgü* dik, biçülik

dirünä *awc* de qılıñ *ğgü* kendi yağında
kaydınk

dirünge *ğgü* dirüngeç (I)

dirüngeç (I) *m* 1. biçek alanı 2. çayrak alan
3. yeni wırma yeri, kuşq baş boyıñdan
yemleme yeri 4. tarıq simi

dirüngeç (II) *m* terziñ awıçı

dirünkar *m* *ğgü* 1. dikici, terzi 2. dikçi

dirünkarı *m* 1. dikicilik, terzilik, terziçilik 2.
dişçilik

dirünker (I) *m* *ğgü* argo, biçüi

dirünker (II) *m* *ğgü* 1. dikici, terzi 2. dikçi

dirünkeri (I) *m* *ğgü* dik, biçülik

dirünkeri (II) *m* 1. dikicilik, terzilik, terziçilik
2. dişçilik

dirünkirin *m* (ekim, ot vb.) biçme

dirün küñli *ğgü* tekim, ot vb.) biçmes

dirünxane *m* dıñ awıç, dıñxanaw

dirüñ *awc* *ğgü* kaval kemği

dirüñçilik *m* *ğgü* (barı haweklerde bulınır sa-
yınma uğanı)

dirüñni (I) *m* haywan dangıçı

dirüñni *m* ulğan - **güñni** *m* uğan atmak

dirütin (I) *m* 1. dikme (dikme qıl) 2. dikış (di-
kilecek şey)

dirütin (II) *m* biçme (ekim, otu vb. biçme)

dirütin (III) *ğgü* dikmek (ğgü awıç tuturmak)

dirütin (IV) *ğgü* biçmek (ekim, otu brakla, tı-
rapala, makine ile kesmek)

dirütin (V) *m* 1. dikim * **klucä** **dirütin** dikit el-
aw 2. dikışlı

dirütin (VI) *m* biçüi, biçilmis olan

dirüv *m* 1. biçim şekli * **dirüwpeke di** **dirüwä** qe-
yikä de kaysı şakında bir tabak 2. biçim (ya-
kışık olan şekil, uyğun şekil) * **dirüv** **mirwä**
dirüwäki nıñ bide wä ödey wä ödeya yeni bir
biçim venneli 3. şekil, biçim (harhangı bir şey-
yin berzeri) 4. uñıñ 5. berzer * **soläke di**
dirüwä wä **solä** de **bide min** tarı bu ayakda-
biya berzer bir ayakkahı var 6. ay weñni qe-
bel - **dan** (ustez) -e biçim (weya şekil) ver-
mek -**ä** kesekli bi (yekli) xastin (barınle, öi
kamsenñ) havası olınak * **dirüwä** **hawä** wä **wä** pö
dkewä çuqıta babıñnıñ havası var -**ä** **mirwä**
yau pö **däce** (bir) cawaze **güñ** -**ä** **mirwä**
yau (mirwäy an jı insanan) pö **newstin** usın-
lıktan cırtak -**ä** **östekeji** pö ketin andırmaq,
benzercek -**ä** **zımanekä** **din** bi **zımanä** (yekli)
ketin d.ä (başka bir dile) çalmak

dirüwan *m* 1. benzer 2. rz isimlisıyın, dö-
rüşme

dirüwandın *m* 1. benzer 2. biçimlendirme,
şekillendirme 3. döñüşürme (başka bir şek-
le çevirmek)

dirüwandın *ğgü* 1. benzetmek (benzer duruma
getirmek) 2. benzetmek (bir şeyder başqa bir
şeyä benzer yöñler bulınak) * **min** *aw* **dirü-**
wandä **kezälä** *aw* **şeylä** *aw* benzetün 3. bi-
çimlendirme, şekillendirme 4. döñüşür-
mek (başka bir şekle çevirmek)

dirüwandı *m* 1. benzetim 2. şekillendir-
miş, biçimlendirilmiş 3. döñüşürülmüş
(başka bir şekle çevrilmiş)

dirüv *hi* **hi** **ketin** *ğgü* benzernek

dirüv *hi* *awc* **xistin** *ğgü* kendini benzetmek

dirüwdan *m* biçimlendirme, şekillendirme

dirüv *dan* *ğgü* biçimlendirme, şekillendir-
mek

dirüwdar *ay* *ğgü* müğebböh

dirüwday *m* biçimlendirme, şekillendirme

dirüwdayın *m* biçimlendiriş, şekillendiriş

dirüwğulir *m* metamorfik, başkalaşım ugra-
mıy star

dirüwğulirbün *ay* *ğgü* başkalaşım, metamor-
foz

dirüwğuliri *bün* *ğgü* başkalaşım

dirüwğulir *ay* *ğgü* başkalaşım, metamorfizm

dirüwın *m* 1. benzer 2. benzerlik, andırma 2.
biçimlendirme, şekillendirme 3. döñüşme (ben-
zerleşme)

dirüwın *ğgü* 1. benzerlik, andırmaq * **qet**
nadrüwä **ulğan** **hi** de **hırawa** benzerıyır
2. biçimlendirmek, şekillendirmek 3. döñüşmek
(benzerleşmek)

dirüwın (II) *ğgü* benzernek

dirüwınar *m* benzetim

dirüwıkeñ *m* benzerlik

dirüw *lä* **ketin** *ğgü* benzerlik * **qet** **dirüwä** **de-**
zun *lä* **nakeve** *ğgü* de **hırawa** benzerıyır

dirüw *lä* **xistin** *ğgü* andırmaq, andır (benzer-
lik benzerlik * **dirüwä** **rengä** **kesk** *lä* **ulğan**
bu renk yeşile bakıyır

dirüwpeketin *m* 1. benzerleme 2. andırım

dirüwpeketin *m* benzerleme

dirüw pö **latin** **xistin** *ğgü* benzerilmek

dirüwpeketin *m* 1. benzerleme, benzerleme 2. ad-
rıñna, andırma, andırma -**ä** **berpöskä** (an jı
pasketi) 3. peçelwici benzerleme -**ä** **ber-**
peşki 4. ilerleyici benzerleme

dirüw pö **ketin** *ğgü* 1. benzerlik * **qet** **dirüwä**
ulğan **pö** **nakeve** **hi** de **hırawa** benzerıyır

2. andırım

dirüwpeketi *ay* *ğgü* müğebböh, benzetilen

dirüwpekestin *m* benzetim, teşbih

dirüwpekestin *m* 1. benzerleme 2. ay benzerleme,
teşbih

dirüw pö **xistin** *ğgü* 1. benzetmek (benzer du-
ruma getirmek) 2. benzetmek (bir şeyden
başqa bir şeyä benzer yöñler bulınak) 3.
benzetmek, sansız uyandırmaq * **dirüwä** **ä-**

raqveewarinê bî vî zilomî dîxe hu adar
maka qezîşe bezzîvî
dirûvpeixistina kurt *ayaw* teşbihî mîreza
dirûvpeixistina kurtane *ayaw* teşbihî mînemel
dirûvpeixistina nîmrandî *ayawî* teşbihî teşîrî
dirûvpeixistina zewar *ayaw* teşbihî belîğ
dirûvpeixistina tevekî *ayaw* teşî h. mufesşel
dirûvpeixistina xurtkorî *ayaw* teşbihî muçkekêl
dirûvpeixistî *ayaw* 1. mûsebbetî, benzetîlen 2.
benzetîlenê olan
dirûvî m benzetîk
dî rûyê xwe dan *êbe* yuzîne gozîne hûnîstîr-
mak
dirûz, dî ûzge m ew
dirwar *ayaw* terzî
dirwarî m terzîlik, terzîlik
dirxan m esîngeme, esîngeyî
dirxandî m esîngeme
dirxandî *êge* esîngemek
diryang m biçmeye hazar tarla
diryas m tînak
dirzik m şîrîk
dî ser de *k* 1. îstela 2. îstare, îzîclên
dî ser de gav avêtin *êbe* bu seye sastranmak
dî ser de girtin *êbe* 1. suç îsâî yakalanmak (uy-
gunsuz bir durumda yakalanmak) 2. yakal-
mak (bu kuzayı hırsı gülmeyecek bir durumda
bulmak, bir suçsuzun suçunu ortaya çıkarmak)
dî ser de hatin girtin *êbe* yakalanmak
dî ser de murîniya xwe kirin *êbe* me seyi o-
lumore istemek
dî ser de qefûlîq *êbe* (bir) ferperz yakalan-
mak, uygunsuz bir durumda yakalanmak
dî ser de qevaz dan *êbe* üzverelen atılmak
dî ser dilê hev de *k* 1. kuzak kuzajo * gava
min ew dîtan dî ser dilê hev de hûn nîlar,
göndüğünde kuzak kuzajevdîca 2. sıkışık,
üst üste (çocuk kalabalığı, ocağı)
dî ser dilê hev de hûn *êbe* 1. kuzak kuzajev
olmak 2. sıkışık olmak, üst üste olmak
dî ser gulî re avêtin *êbe* geçişirmek
dî ser hev re hûn *êbe* 1. (duşmanca) dala us-
tûn etmek 2. (bu birjiden) dala pînalî etmek
dî ser pozê xwe re hûn *êbe* üstün mîteliklele sa-
hip olmak (yigîtlîk, mîtelîk, comenîk vî için)
dî ser re *k* 1. usûen 2. kuzî yûreyseî usunkar-
u 3. nî usen * dest dî ser dest re heyê he-
ta bî Xwedê v. elden ustîndîz çîra kolar 4.
nî îste v. dan îste vermek
dî ser re çûn *êbe* 1. üstünden geçmek 2. as-
bî geçmek
dî ser re dan *êbe* îste vermek
dî ser re dil hebandin *êbe* (bu min) usture
sevîmek
dî ser re girtin *êbe* 1. ayırmak tutmak (veya
göstertmek) 2. yeg tutmak, ustûn tutmak
tutmak veya gormek 3. vî harkîta yapmîk
dî ser re jê hez kirin *êbe* (hîmmî) üstüne sev-
mek

dî ser re kirin *êbe* 1. kabosîq almîk; çî rî ya-
nî veyî aşeyî geliştîguzel, îs. unkorî temîzle-
mek 2. (bu seye) ustûn kurtî yapmîk
dî ser re qezîzin *êbe* îzîclênêden atılmîk
dî ser re sekîmîn *êbe* haşîma dîkîlmek
dî ser re tîrîne ad üstüne yok
dî ser re tîrîne bûn *êbe* ustûne olmînak
dî ser şerçê xwe re hûn *êbe* usûrîke elumînak
(den yîgtî, comen, mercî) olmînak
dî ser û gav de îê xîstî *êbe* gûzîmîn ocaşîm-
da vîtmîk şîrtîna îzîlmîk
dî ser û çavê xwe dan *êbe* 1. yuzîne gozûre
buluştîrmîk 2. gûllî berbat etmek
dî ser xwe de gûllîbandîn *êbe* kafaya dîkîmek,
hî dîkîştîe içmek
dî ser xwe re î sapîna kazar, tam (tam anla-
mayîta, butanîyle) vî vî üstüne yok
dî ser xwe re avêtin *êbe* üstünden atılmîk (bu
seyî ödev çîrak kalmî etmemek)
dî ser xwe re bûn *êbe* üstüne olmînak (den
yîgtî, comen, mercî) olmînak
dî ser xwe re neamîn *êbe* çaktîrmîmak
dî serê xwe de bî elî kirin *êbe* zîlmîne nak-
şîmek * min rîçîkê wê dî serê xwe de bî
cîh kîr yûzîna zîlmîne nakşîmek
dî serê xwe de xwedî kirin *êbe* kalîna koy-
mak, zîlmîne nakşîmek
dî serê xwe kirin *êbe* kalîna koymîk
dî serî de *êbe* 1. usî, haşîta 2. haşîta * dî
serê nexweşîmîn kufende de şîlpençe tê
öldîrîrîkî hastîklîkîmîn beşînda kîşîer hastî-
lîğî gelyîrî 3. haşîta, esas olarmîk, ezûmîle
* serêk dî peyvîna xwe de dî serî de ev gîr-
tîn harkîn vîntîmasînda ezûmîle şîrtîna
sîyletî 4. ozîletîkîle, peşînen
dîst m kuzen büyük kuzan
dîstan (1) m ocak eşçê, sacayağı, sacavak
dîstan (2) *ayaw* loğusa
dîstanî m loğusî, kadîn
dîstanîbûn m loğusa hîmmîna tutulma
dîstanî hûn *êge* loğusa hîmmîna tutulmîk
dîstanî îê qelîbîn *êbe* (loğusa) al basmak,
loğusa hîmmîna tutulmak, loğusa almasu
(hastîklîkîta yakalanmak)
dîstanîî m loğusîlik (loğusa almîna)
dîstîk m tençere
dîstî, dîstîk m tençere
dîstîr *ayaw* destîr
dî stûyê (...) re kîzîn *êbe* 1. bîrîne kakalamîk
2. çaktîmak, sokîtmîrmîk * min peyvê seştê
dî stûyê wî re kîr sîmîte parayî ona çaktîm
dîy m 1. bald, 2. görîmce
dî şaşîyan kîrîn *êbe* vanîştîa gîrmek, vanîştî-
ğî dîrmîk
dî serîmê de hîştîn *êbe* mahcup etmek
dî şermê de man *êbe* mahcup olmîk
dî seyê (...) de hûn *êbe* huynî hayûna uygun
olmîk
dî şivê de rawêltîn *êbe* şîvî bodan

dışîlî m gotuncelik ~ kirin gotuncelik yapmak (veya etmek)
dışk bir du
dışqî m bir dokuma aracı
dî tayê de bûn *lêw* eşdeğerde olmak
dî tehmê de hiştin *lêw* kararında bırakmak, talanda bırakmak
dî tengiyê de bûn *lêw* 1. sıkıntıda olmak, dar-
 da olmak 2. doğurmak üzere olmak
dî tereşiyê de hîn *lêw* 1. ilerleyişte olmak 2.
 iyi durumda olmak, tavaca olmak
dî têtî a xatî de gerîn *lêw* (talanda) Çapa-
 noğlu çknak
dîvê gîster * te dîvê hula bigîne te dîvê hilla
 here îstî gîstîr îstîr kalsîn 2. *ist* gerek 3.
 yukum, mecburiyet, zorunda * *dîvê* here wê
 derê oraya girmek zorunda ~ *bestî spehî* be
 insanî şansı iyi olmalı ~ *mirvî bî delalî û*
hezîkrîyê berdlîê *xwe* neglre ezanîzin sa-
 ğ, sêlî belî olmaz
dî vê de c tunda
dîvêtî m gerekli hulma, gereknie
dîvêtî l-î hîlîyêş 2. mecburiyet, zaruret 3. olgu-
 lama, çap
dîvîp *dîvîp* *ist* kuzu çağırma anlamı
dîvîpdîvîp kirin *lêgû* kuzî çağırınak
dî vîrîn de man *lêw* yalan atacak durumu kal-
 rınamak
dîvîyûfî w l. yüküm, zorunluk, zorunluluk 2.
 sos zorunluk, zorunluluk
dî vî de c bûnda
dîvîl m nalça
dîvîlî m divit
dîvî bir dîms
dîw *hewî* yalın pancarı
dî wab qendûn de *ist* o arada
dîwarê bir *ewarî*
dîwarojî m gelecek fîdala geleneğini yaşana-
 cak zaman; istikhâl, nîj
dî west de a l. vaktinde, zamanaında 2. vaktiy-
 le, zamaında
dî westû *xwe* de a vaktiyte, vaktinde, zamanaında
dî wê gavê de *ist* o anî
dî wê hoyê de *ist* o suada
dîwêl m sîrim
dî wê navê de *ist* l. o arada 2. şöyle böyle *ist*
 îstî ne kîrîl
dîwêr *ist* vesûl
dî wê rê de bûn *lêw* o yolda olmak
dîwêr m dîvî
dîwîz m l. döviz (ülkelerarası ödeme yapmak
 ta kullanılan) para, çek, poliçe gibi türd
 ödeme aracı 2. döviz (yabancı ülke parası)
 3. döviz (pişpışanda vey a tarımı amacıyla
 her veya kârîl)
dîwîzvan *navê* dövizci
dîwîzvanî m dövizcilik
dî xap de girîn *lêw* bir puzîduna getîrp ya-
 kulamak

dî xayîlê de hîn *lêw* talgîlîgîna gelmek
dîx bûn m asîbleşme, hîrîqlaşma
dîx bûn *lêgû* asîbleşmek, hîrîqlaşmak
dîxdaxan m gûdîklama, gûdîklanaş
dîxdaxandî m gûdîklama
dîxdaxandî *lêgû* gûdîklamak
dîxdîna m gûdîklama
dîxdîxîl *lêgû* gûdîklamak
dî xela xanê de bûn *lêw* varîdîna darîk eşlemek
dî xerabîyê de çûn *lêw* kotû yola olmak
dî xew birî *lêw* uyutmak
dî xew de bûn *lêw* uykuda olmak
dî xew de çûn *lêw* uyuya kalmak, uykuya
 da mak
dî xew de kirin *lêw* 1. uyutmak, yatırmak 2.
 meş sêdînmek (çık tîm)
dî xew kirin *lêw* uyutmak
dî xew re çûn *lêw* da mak, uykuya da mak, u-
 yuya kalmak (uyutmak)
dî xew re kirin *lêw* 1. uyutmak, yatırmak 2.
 (îrîmî) sîndîrmek 3. meş oîyonlamak (af-
 yon vererek uyuşturmak)
dî xew re çûn *lêw* uykuya da mak
dîxîskan m loğusa
dîxîskanî *ist* loğusîl
dî xîzûniyê de bûn *lêw* sefalet çekmek
dîxîkrîl m asîbleşme, hîrîqlaşma
dîx kirin *lêgû* asîbleşmek, hîrîqlaşmak
dîxwarê re kîrî *lêw* yerdîn sîrîklemek
dîxwedab m l. buluşturma, sîvama (savar gibi
 buluşturma) 2. sîvama, üzerine sîvama, ken-
 dine sîvama (kendî üzerine sîvama) 3. yakîr-
 ma ~a herîyê çarîr bayîsû
dî xwe dan *lêw* l. buluşturma, sîvama (sî-
 varî gibi buluşturma) 2. sîvannmek, üzerine
 sîvama, kendîye sîvama (kendî üzerine sîv-
 ma) 3. yakîrmak * hîne dî *xwe* dan kîna
 yakîrmak
dîxwedayî m l. buluşturma, sîvama (sîvî gi-
 bi buluşturma) 2. sîvannuş, üzerine sîvama,
 kendîye sîvama (kendî üzerine sîvama) 3. ya-
 kîrmak
dî xwe de bîhîrtî *lêw* hazmetmek, içîne sîn-
 dîrmek, sesîrî çîkîrtîdan içîrîlemek, yedîr-
 mek (*lêgû* soz vey a *lêw* çîkîrtîdan çîkîrtî-
 dan dîrmek) * *tu wab* gotîrîp çawa dî
xwe de dîhîhîrî? bu sozîgî nasîl kendîne
 yedîrîrsî?
dî xwe de derbas kirin *lêw* hazmetmek, iç-
 îne sîndîrmek
dî xwe de qebûl kirin *lêw* hazmetmek, içîne
 sîndîrmek
dî xwe de qîrmîşî *lêw* bozulmak
dî xwe de quşîkî *lêw* lena olmak, bozulmak,
 kulaklana kadar kîzîrmak, utîrmak, çap-
 çap olmak
dî xwe de rîa *lêw* 1. altîna etmek, altîna pîs-
 letmek 2. argo bu şeyî batîrmak
dî xwe derxistin *lêw* 1. hissetmek 2. fark et

mek, farkına varmak (kendine olan bir şeyi lûk etmek)

di xwe de sor bûn *bûn* kizar p bozarmak, utangaç kizarılmak

di xwe de şajiz nam bûn (bir) tena olma, buzulmak

di xwe de şeqizîn *bûn* (bir) fenz alınc, hazırlamak, kizarıp bozarmak, kulaklarına kadar kizarılmak, vâd utarmak, mûcep olma

di xwe de şermî bûn *bûn* kutaklarına kadar kizarılmak, cak utarmak, açağup olma

di xwe fikirîn *w* 1. kendî-kendine düşünme 2. yoğunlaşma konsantrasyon

di xwe fikirîn *bûn* 1. kendî-kendine düşünmek 2. yoğunlaşmak, konsantrasyon olmak

di xwe kirin *bûn* kendin düzdürmek

di xwe redîtin *w* işçeneme, erimeleme

di xwe re dîtin *bûn* işçenmemek, erimmemek

di xwe re kaş kirin *bûn* yerden sürüklemek

di xwe re kirin *bûn* kendine sokmak

di xwe redîtin *w* işçenme, erime

di xwe re nedîtin *bûn* işçenmek, erime

di xwe redîti *w* işçengeç

di xwe redîtibûn *w* işçengeçlik

di xwîndan *w* kanlama, kana bulama

di xwîndan *bûn* kanlanmak, kana bulanmak

di xwîndê *de* *geşizîn* *bûn* kana belermek, kana boyanmak (veya bulanmak)

di xwîndê *de* *hesikîn* *bûn* kana boyanmak (veya bulanmak)

di xwîndekarin *w* kanlama, kana bulama

di xwîndê *de* *kîrîn* *bûn* kanlanmak, kana bulanmak

di xwîndê *de* *nam* *bûn* kana boyanmak (veya bulanmak)

di xwîndê *de* *naewicîn* *bûn* al kanlara belermek

diyaboz *w* *çîn* diyabet

diyabet *bûn* diyabet, şekeri hastalığı

diya dê *w* *amê* *amê*

diyafram *w* 1. diyafram 2. qı diyafram

diyagrafi *w* diyagram

diyakîlêz *jesan* diyaklêz

diyakronî *w* diyakronî, art zamanlık

diyakronîk *w* diyakronik, art zamanlı

diya kurkan *w* kurdeşeneye yarıcı olan

diyalej *jesan* diyalej

diyalekt *w* diyalekt, lehçe

diyalektîk *w* eşyanın diyalektik

diyalektîkî *w* eşyanın

diyalektoloji *w* diyalektoloji, lehçe bilimi

diyalel *(felsefeyî)* *w* diyalel

diyalye *kîmer* diyalye

diyalog *w* 1. diyalog (karşılıklı konuşma) 2. diyalog (ayrı roman, hikaye gibi eserlerde iki veya daha çok kimsenin konuşması) 3. diyalog (konuşmaya dayanarak yazılmış eser) 4. met. diyalog (anlaşma, uyum sağlanması) — **diyalî** diyalog kuzamak — **pê** *re* **diyalî** biliyle diyalog kurmak

diya mîşan *w* *arî* *beyî*

diyanet *w* 1. diyanet (din kurullarına dair bağli olma durumu) 2. diyanet (kurum ola dık) 3. din

diyapazon *bûn* diyapazon

diyâr (II) *w* diyâr, ülke, memleket

diyâr (II) *w* 1. he jê, belirgin 2. görünen, görünen 3. hêzîm (yüksekten bir yeri bütün olarak gören) * **koşkeke ku li diyârî der-yayê** ye derze hakim bir köşk 4. **fêl** belirtik, sarîq 5. **mar** bel nen — **bûn** belli olmak, ayan olma (iştêk) — **bûn** (bir durum) açığa çıkmak ~ **e** **ku** **gouawê** göre ~ **ne** ~ belli belirsiz, ilginç salgın

diyâr (III) *w* 1. yukarı * **pişî** **xwarînê** derke-te diyâr yarıktan sonra yukarı çıktı 2. yükselme yer, tepe 3. **ceraga** -î **(iştêk)** **bûn** bir şeye hakim olmak, tepelen görmek

diyâr bûn *w* 1. belli olma 2. belirme, görünme 3. belirginleşme 4. belli olma, görüne, anlaşılma 5. ortaya çıkma, hâsıl olma

diyâr bûn *bûn* 1. belli olma 2. belirme, görünme (görünür duruma gelmek) 3. görünme (felenin uyandırma) 4. belirginleşme 5. belli olma, görünme, anlaşılma 6. (bir durum) açığa çıkmak, açığa çıkmak, belli olma 7. ortaya çıkmak, hâsıl olmak

diyâr bûnî *w* 1. bellilik 2. belirme 3. görünürlük

diyâr bûyî *w* açığa kavuşmuş

diyâr bûyî *w* belirginleşmiş olan

diyâr bûyî *w* 1. belli olmuş 2. belirmiş, görünmüş 3. belirginleşmiş 4. belli olmuş, anlaşılmış 5. açığa kavuşmuş olan

diyâr bûyî *w* 1. belli olmuş 2. belirmiş, belirginleşme 4. belli olmuş, görüne, anlaşılma 5. ortaya çıkma, hâsıl olma

diyâr dîr *w* *çîn* *çîn*

diyâr dî *w* 1. alga 2. bel görüngü, fenomen

diyâr dîk *w* belirme, amblem

diyâr dîkar *w* *çîn* *çîn* görüngüçl, fenomenist

diyâr dîkarî *w* görüngüçlülük, fenomenizm

diyâr dînas *w* *çîn* *çîn* bilimci, görüngü bilimci

diyâr denasî *felsef* olay bilimi, görüngü bilimi

diyâr denasî *felsef* olay bilimi, görüngüçlülük

diyâr dîfî *felsef* fenomenizm

diyâr dîyî *w* görüngüsel

diyâr dîzanî *w* *çîn* *çîn* görüngü bilimi

diyâr dîzanî *w* görüngü bilimi

diyâr dîgî *w* *çîn* *çîn* belgeç, ez sîfî - **ên** **têkêl** *w* karmaşık belgeler

diyârî *w* 1. armağan, hediye 2. **ihaç** - **kîrîn** 1) **arî** **çîn** etmek, hediye etmek 2) **ihaç** etmek - **(yekî)** **kîrîn** (birine) armağan etmek

diyârî *w* 1. belilik, görünürlük 2. razıyete

diyarkar *w* *çîn* *çîn* postretices

diyarkurî *psîk* *çîn* *çîn* göstermecilik

diyarket *af* belarleyici, tayn eber
diyarkirin *w* 1. belli eme (görünür, anış, lîr
 hîle getirmek) 2. belirlene 3. belirlenme 4. belirlenme 4. belirlenme, ayıklama, lîr eme, aşığı
 vurma, ortaya çıkarma 5. belirme 6. duyur-
 ma

diyâr kîrîn *fgh* 1. belli etmek (görünür, anış-
 şar nâle getirmek) 2. belirlenmek * em xe-
 batkarên xwe diyar bûn çalşonên xwe
 bel rîyeyîm 3. belirginleştirmek 4. belir-
 mek, açıklamak, itiş etmek, aşığı vurma,
 ortaya çıkarmak 5. belirlenmek * mîna ra-
 manên xwe diyar kîrîn ben dîwîşkerîm
 bel rîm 6. duyurmak

diyarkîrî *w* 1. belli 2. belli başlı 3. belirlî *
 er kê nî me yê diyarkîrî hene belulî, gerew-
 tarîmîz var 4. belirginleştirilmiş 5. belirlen-
 miş 6. belirlenmiş olan

diyarkîrîbûn *w* belirlilik

diyarkîrîlî *w* bellilik

diyarnâme *w* başış belgesi

diyarak (II) *w* dilgi

diyarak (III) *w* öğütmeni kûsûsu

diyartî *w* belirginlik

diyastax *w* diyastax

diyastal *fgh* diyastal

diya şîr *w* şîr eme, şîr eme

diyuzê *w* toyze

diyutome *hew* diyutome

dî yek derbê de fi 1. bir seferde, bir defada 2.
 çalakalem

dî yek derexyekê de bîn *hew* nispet kabul
 etmek

dî yek derexyekê de nebûn *hew* nispet kabul
 etmemek

dîyer *w* dîyer (dîsar, hukukînce ödüren veya
 yaralayıcı kısımın ödünmek anlamında dilîşîr
 gîrî)

dîyeterîk *w* dîyeterîk

dîyutîxer *w* dîyutîxer

dîyez *w* dîyez 1. dîyez (bu seven yarım eme in-
 celîleşîgîr, gûşîrîmîzî mîta şîretî) 2. *w* dî-
 yez (bîylece incelelişîşî ser)

dîyê *h* anne (fraktilîzî kîmîyîyîyîyî)

dîz (I) *w* kîre

dîz (II) *w* dîz 1. hîrsîz, uğru 2. çşak eyûnunda,
 aşîgîm yarı şîsmîmî çukur yezî ~ dîbêje
 mîta xwedîyê malû gîrtîye yavuz hîrsîz ev
 sebtîmî bastîmî ~ jî çîrîyê hez dîkînî kart
 polîmî havayî seyer ~ jî dîzan dîzî erd î
 esmîmî texîrîzî (hîrsîz hîrsîzîdan çaldî el şî-
 lemî bu îye çaldî keltî)

dîzandî *w* ç. hîrsîzîx yapmî

dîzandî *fgh* çalınak (hîrsîzîk yapmîk)

dîzandî *w* çalınî

dîzayn *w* dîzayn

dîzîhêrê *w* dîzîhêrê 1. ispiyanî 2. üçe gîzî polîs

dîzîhêrî *w* ispiyanîlık

dîzîhêrîkîrî *w* ispiyanîlîmî

dîzîhêrî *kîrî* *fgh* ispiyanîlîmîk

dîzîhêrî *w* kapîkîaşî

dîzîhêrî *w* kapîkîaşîlık

dîzîdar *w* dîzîdar (kîre mîhîrîzî)

dîzîdarî *w* dîzîdarîlık

dîzîdîz *w* dîzîdîzî

dîzîdîzî *w* dîzîdîzîlık

dîzîk *w* dîzîkîrî, uğrîlık

dîzîkî *w* hîrsîzîk

dîzîkî *w* hîrsîzîkîlık

dîzîl *w* dîzîl

dî zemanê *w* de î zemanîgî, vakûnde

dî zerurê *w* bîn *hew* zararla olmak

dîzgar *w* dîzgar (dîzîmî çîlgî)

dîzîgî *w* dîzîgî

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

dî zîk *w* de mat 1. yuvîrîlî hesap, çupîrlîk
 hesap 2. hî kîzînce (hepa îrî vîvîlî) * ev

did *n* gör

didaklık *sd* dudaklık

didar (I) *n* 1. yaz, çehre 2. cemaat, hüsn ü cemat
didar (II) *sd* 1. görüşme, ziyareti 2. işle-
yin 3. şair 4. *sd* gören, görme övnelği olan
5. *w* göğü (gözü) olma durumu

didürbün *w* görüşme

didür bün *lg* görmek

didür bün *sd* görüşme yapmak veya
geçektirmek

didürü *n* 1. görüşme 2. buluşma

didü *n* 1. göz 2. *sd* gören

didüvün *sd* 1. gözü, beki, kelen 2. gözü
işareti sünnetin kulları (yünlü bir biçim-
de yapılması u sağlayan kimses)

didüvün *n* 1. gözünlük 2. bekiçlik, kolculuk -
kürün (I) gözünlük yapmak 2) bekiçlik yap-
mak, kolculuk yapmak

didü *n* çubuklu (tercihen çocuk dilinde)

dil (I) *sd* dardındı..

dil (II) *w* belâ istememek bir davranış zorla-
yan erki

difraksiyon *sd* difraksiyon, kırınım

difüri *sd* kusurcu

diftung *sd* diftong

diger *sd* 1. diğeri 2. *sd* diğer başka, gayri

digerdün *sd* 1. başka türde, başka şekilde 2.
değisine göre s. benzeri *w*

digerkam *sd* diğer geçim, geçici

digerkani *w* diğerkanlık özgeçlik

digerkamokî *sd* özgeçil

diğ *n* ekim veya *sd* abeğ, yav da yığıntı

dihati *w* uzak yenden gelen helye

dik (I) *sd* erkinin kutulmuş başak

dik (II) *sd* 1. haroz 2. haroz (aleği) silâhlar-
da çakmaç taşına veya mermerin kapsülüne
yarıya yarıya metâl porçe) - *şân dan*
haroz olmak - *hang dan* haroz olmak - *şik*
kürin haroz olmak - *şalsullin* haroz olmak
- *ş ku* bôvret *hang didê* tê yerjürin zu-
manis ânen harozu keserle - *ş panore* uç
yatmış haroz olmak - *ş sühelê* hang (arj
uzan) *dan* sabak harozu olmak - *ş (serê)* si-
behê *şê dan* sabak harozu olmak - *şê serê* si-
behê *şalsullin* sabak harozu yapmak

dikati *n* harozluk, yığıntı

dike *sd* diğer

dikê *bik* *sd* ağaçlık, nâ benzer bir kus

dikê *cüre* *sd* bikis *n* haroz

dikê *eloelo* *sd* 1. haroz (ıy ve m. sine haroz)
2. *n* haroz (kahday) etmek

dikê *elink* *hapê* haroz (Meleagris galapavo)

dikê *geraze* *sd* har tur (yeni haroz)

dikê *qoqo* *sd* 1. haroz (y. ve r. ve n. haroz) 2.
w haroz (kahday) etmek

dikik (I) *n* 1. ayırıcı (söz ve sözler sağınma-
mak ştu. u. a şivî gasterine zret) 2. beartı
* **dikkê** **difiktiyê** *pü* re heme onla delilgin
belâden var

dikik (II) *n* haroz (ales i silâhlar da çakmaç ta-
nına veya mermerin kapsülüne yarıya ya-
rıya metâl porçe)

dikil *sd* haroz

dikilok *n* 1. haroz harozluk 2. haroz (aleği)
silâhları

dikilokş *sd* haroz

dikilok *sd* haroz

diksilliman *sd* söhik, hühit, çavuş kuşu
(Upupa epops)

diksiyon *n* 1. diksiyon, söyleyiş 2. diksiyon
(geni pulan dilin incelemesi ve kullanılması)
3. *n* diksiyon (durum, çek vurgulama ve
ç. kâklara göre olanak konuşma)

dikta *w* dikta

diktatör *n* diktatör

diktatöriz *sd* diktatör

diktatöriz *w* diktatöriz

diktatör *sd* diktatör

diktatör *n* 1. diktatörlük (diktatör olan du-
rum) 2. diktatörlük (siyasi düzen olarak) 3.
diktatörlik (bir diktatör tarafından yönetilen
ülke) - *yâ* profesörlere profesörlere diktatör il-
gü

dikte *w* 1. dikte 2. *sd* dikte edilmiş

diktükürin *n* 1. dikte ceme 2. *sd* dikte eme
kürin benimsenme!

dikte *kürin* *lg* 1. dikte etmek 2. *w* dikte et-
mek (zarfâ benimsenmek)

dil (I) *n* uzen, sıvı taş

dil (II) *n* 1. tutak, esir 2. tutak, esir (kend-
dani her gayri etkisinde kurtarmayın
kimses) * **dilî** **dilê** patronü *şw* *ne* *şw* pa-
tronünün tutulmuş 3. esir (bu şeye veya
kimseye kırı körine bağlı olan) * *ez* **dilê**
bedeviyü *w* *ne* onun güzelliğinin esiriyim
4. köle (başlangı bu şeye aşırı derecede
bağlı olan kimses) 5. *w* *şw* zavallı - **dilî** *n*
tutak (veya esir) olmak - *ketin* tutak (veya es-
ir) olmak - *kürin* tutak (veya esir) etmek
- *ê* **destê** (yekî) **hün** (birinin) esiri olmak

dilan *w* 1. düğün * *ez* *nê* zeviyê **dilfirûn** *n* *şw*
Rurê *şw* re **dilaneke** *şw* *şw* **çökün** tarlayı
şw *şw* *şw* oluma göre, bir düğün yapacağını 2.
halay ayun (muzik eğlence) yapılan hâre-
ketlerin tümü) - **Jeriki** **berbû** **hetikî** yalını
çökmek, yalını o taya çıkmak (her şevm acı-
ğa çıkmak) - **kürin** **düğün** yapmak - **hi** **dar**
ketin **düğün** başlamak - **hi** **dar** **zistê** **düğün**
başlamak - **şw** (yekî) **hi** **nev** **xistin** **düğününü**
yapmak - **şw** (yekî) **kürin** **düğününü** yapmak

dilanî *n* düğünce, taltirevelli

dilanvan *sd* düğün

dilanvanî *sd* düğünce

dilanvane *w* dilanvane

dilanvan *sd* düğün, yığıntı

dilanvanî *w* yireklilik, yığıntı

dilber *sd* dilber (II)

dilber *sd* dilber

dîlberane *f* dilberce
 dîlberanî *m* dilberce
 dîlberberbin *sf* gazele düşkün
 dîldar *m*delâ kâkazi (kale, tutanak sahib.)
 dîldari *m* küteçilik
 dîlek *m* istek, cilek
 dîlek kîrîn *lğh* dilemek
 dîlêna *m*delân okları
 dîlêh *m* esir kampı
 dîlêgir *m* esirci
 dîlêgîrî *m* esircilik
 dîlêgîrîn *m* tutanak alması, esir alması
 dîl gîrîn *lğh* tutanak alması, esir alınması
 dîlêgîrî *sf* tutanak (veya) esir alınması kimsesi
 dîlî *m* cürsâklık, esirlik
 dîlîti *m* esaret, esirlik
 dîlkelîn *m* tutanak düşünce, esir düşünce
 dîl ketîn *lğh* tutanak düşünce, esir düşünce
 dîlkelî *sf* tutanak (veya esir) düşünüş olan
 dîlkîrîn *m* reshîr alması (tutsak alması)
 dîlî kîrîn *lğh* teslim alınması (tutsak alınması)
 dîlök *m* aşk şarkısı, seveda Türküsü (seğilence ve
 "halaylarda söylenen ve içeriği aşk, sevgi o-
 lan hareketli türkü)
 dîlökêyî *sf*bu tür türküleri söyleyen
 dîlyar *sf* güçlü ve korkunç kimse
 dîm *m* çelme
 dîmanatî *f*delâ 1. görecelik, bağımsızlık, görecelilik, görecelik
 dîmaneyî *m* görece, bağımsızlık
 dîmaneyî *sf*delâ görece, bağımsızlık
 dîmaneyî *sf*delâ görecelik, bağımsızlık
 dîmaneyî *sf*delâ görecelik, bağımsızlık, bağımsızlık
 dîmanî *sf* görece, bağımsızlık
 dîmar *m* yükük
 dîmar *m* dumağ
 dîmar *m* 1. görünüş 2. görünüm, görünüş
 manzara 3. görülebilir (görünür ve 1.yatırı-
 da) → *pozitîf* pozitif görüntü
 dîmendâr *sf* görünüşü, manzara
 dîmendâr *m* ekzân, görünüşlük
 dîmengîr *m*delâ görünümlü
 dîmengîrêk *sf*görünümlü
 dîmen gîrîn *lğh* görünüşlemek
 dîmeynê *m* makyaj malzemesi
 dîn (I) *sf* 1. deli (aklım çıkmış, akli dengesi
 bozuk, mecnun) 2. çılgın, deli (davranışları
 aşırı ve aşkın olan) * ez yekû dîn im, ez dî
 kêketin nuv agir hen delinin burym, atese
 gîvîm 3. deli (yoskun, azgın) * mehbekî
 dîn *m* deli hiri → hûm 1) delirmek 2) çılgın-
 laşmak 3) deliye dönmek (çok sevilmek) -
 rastî -an tî çoyê ewe vedîşêre deli delîden
 çekîrî → *l* pîter delî dîwê (bir şeye çok
 düşkün olan) - *û har* 1) çılgın 2) deli (azgın,
 coşkulu) * çemê dîn *û har* delî unak 2) delî
 dîwane - *û har* hûn 1) delirmek, kula-

mak 2) çıldırmak, çılgına dönmek, kula-
 mak (çok kızınmak, öfkelenmek) 3) dîwane ol-
 mak - *û har* kîrîn 1) delirmek, acılatılmak
 2) çıldırmak, çılgına döndürmek, çılgına çe-
 virmek, kulağına (çok öfkelenilmek) → *ê*
 heredayî rîmanêne kaçkîni
 dîn (II) *m* 1. dîn (toplumsal kurum olarak) 2.
 dîn (dinsel kuralları sağlayan düzen olarak)
 * dînê îslâmî îslâm dînî 3. meclîs dîn (inanç-
 lık çes bağlanılan düşünce, inanç veya oku)
 - *ê dîwê bî esê* ye temizlik inandırdîz (y)
 - *ê îman bîn dînden urîndîrî olînak (y) - *ê*
 îman kîrîndîler îmandîrî etîrek - *ê îmanê*
 çekî) *hûn* (buta n) herşeyî olmak * Azad
 dîn *û imana* wê ye Azad oğus herşeyî - *û*
 îmanê (yekû) *lî hêy* sîwar kîrîn (birinci)
 kok soktûrmek - *ê îmanê* (yekû) *pere* ye
 (birinci) dîn îmanî para (hî) - *ê imânê*
 min dîmî hakî çîn (veya dîmî aşkîni)
 (dî) - *ê imânê* min dî *de* de dîmî hakî çîn
 (veya dîmî aşkîni) → *ê* heq heq dîm → *ê* îsê
 hîlîdîn îstevîz çîkîrmîk
 dîn (III) *sf*delâ dîr
 dînamîk *m* 1. dinamik, devinim bilimi 2. *sf*delâ
 dînamik, devimsel 3. *wee* dinamik, canlı,
 hareketli
 dînamîkêbûn *m* dinamikleşme
 dînamîk hûn *lğh* dinamikleşmek
 dînamîkêbûyî *m* dinamikleşme
 dînamîkêkîrîn *m* dinamikleştirme
 dînamîk kîrîn *lğh* dinamikleştirmek
 dînamî *m* dinamik
 dînamîdîrîn *m* dinamikleme
 dînamî kîrîn *lğh* dinamikleme
 dînamîkîrîn *m* dinamikleşme
 dînamîkîz *sf*delâ dinamizm, devimsellik
 dînamîmetrê *m* dinamometre, kuvvetölçer
 dînar *m* dinar (Yugoslavya, İran, Irak ve Tu-
 rus'ta para birimi)
 dînarî *m* nazariye
 dînatî *m* delilik
 dînatî *m* delilik
 dînbetâl *sf* 1. batıl inanç 2. kafir
 dînbûn *m* 1. delîme 2. çıldırma 3. argo üslû-
 me - *ne jî hûmê* e delî olînak, şîten değîl
 dîn hûn *lğh* 1. delirmek 2. çıldırmak * ku lî
 malê pîrtûk jî nebûna, bawer bîke ez dî
 dîn bîhûna mar eğer evde kitaplar da ol-
 masaydî çıldurdîm 3. argo üslûme
 dînbûyî *sf* 1. delirmiş 2. çıldırmış 3. argo ü-
 slûme olan
 dînbûyî *m* 1. delirî 2. çıldırî 3. argo üslûme
 dîndêr (I) *sf*delâ dînan pînamîdî
 dîndêr (II) *m* güzelliik, husn-ı cemal
 dîndêr (III) *m* dîndar
 dîndêrane *f* dîndarî
 dîndêrî *m* dîndarlık
 dîndîjîmîn *m*delâ dîn dînanî
 dîndîjîmî *m* dîn dînanîlîğî*

dindox *m* hilyûz, kristal
dinemür *rd* delişmece, deli dolu
dinemürî *m* delişmenlik ~ kırık delişmenlik yapınak
dinemürkü *rdsh* deşimence
dinemürü *m* delişmenlik ~ kırık delişmenlik yapınak
dinemo *m* dinamo
dinê berepaş *m* kural kural tanımayan insan
dinê bir *rd* zudeli, fermatlı deli
dinê uryayî *rd* zireli
dinjele *rd* delişmen
dinjeleü *m* delişmenlik
dinjuhêr *rd* deşime (din deşitmiş olan)
dinjuhêrî *m* deşimeliç (din deşitme durumu)
dinlik *rd* 1. deli bozuk, çallak, kaşık 2. şik, hoppa, işituk, anıqnal (dengesiz bozuk) * **yalamekî dinlik** zornal bir adam 3. beyneşiz, akışız, düşüncesiz - **ji dinlikan iman ji meşîtan hex dike deli deliyî, imanê olüyü sever**
dinlikane *k* 1. deli bozukca, çallakça, kaşıkça 2. şikca, hoppaca 3. beyneşize, akışızca, düşüncesizce
dinlikî *m* 1. deli bozukluk, çallaklık, delilik 2. *rd* celise, kaşıkça, delişme 3. *rd* kaşık (bazı davranışları delice olan) - **ya (yekî) pê girîn deliliği tutmak**
dinlikûn *m* 1. kaşıklık 2. çallıma, deli çıkma 3. anormalleşme
dinlikî hûn *lugh* 1. çıldırma, deli çıkınak 2. anormalleşmek
dinlikîkirin *m* delillenne, deli gibi davranma
dinlikî kirin *lugh* deli lenmek, deli gibi davranmak
dinlikê *b* deli, hey deli
dinlikan *msh* delişik
dinlikû *m* 1. delilik 2. mee çallaklık, delilik
dinjî *rd* din, düşel
dinîlî *m* 1. deliliç 2. divanlık ~ kırık delilik - **yapmak -ya (yekî) pê girîn deliliği tutmak**
dinlikîra *m* 1. del.nane 2. ecdırına
din kirin *lugh* 1. delirtmek 2. çaldirtmek
dinlik *rdsh* 1. delilelere varışı bir biçimde 2. çalınca, çaldırısma, mecnunane
dinaxax *rd* dir, hişmeyen, tanımayan karışe
dinuk *rd* 1. çallak, deli bozuk 2. aqna, çalın
dinukane *h* 1. deli bozukca, çallakça 2. argınca, çalgınca
dinuke *rd* 1. delice 2. çallak, psikopat
dinuketî *m* 1. delilik 2. çallaklık
dinukî *rd* 1. çallakca, deli bozukca 2. argınca, çalgınca
dinominê *msh* 1. deli deli 2. zıpıca, delişimence (yek) - **kırık (birine) deli etmek, çaldırın çekilmek**
dinominobûn *m* 1. delillene 2. kudunna (çok kızma, öfkelenme)

dinomîno bûn *lugh* 1. delillenek 2. kızarmak (çok kızmak, öfkelenmek)
dinoyî *rd* 1. celise, delişme 2. sıradî, orkelî 3. çalgı, celî ~ **bûn** 1) delirmek 2) e nast getirmek
dinoyîbûn *m* delirice, çıldırma
dinoyî bûn *lugh* delirmek, çıldırmak
dinoxar *msh* dinorne
dinûkarbûn *m* çalgılaşma
dinûkar bûn *lugh* çalgılaşmak
dinveşêr *rd* gizli din taşıyan
dinxane *m* akıl hastahanesi, tımarhane,
dinxanî *msh* dinbilmeç
dinxanî *m* dinbilim
dixlema *m* dixlema
dixlemaşî *m* 1. dixlemaşî (uluslararası ilişkileri düzenleyen anlaşmalar bütünü) 2. dixlemaşî (yabancı bir ülkede ve uluslararası toplantılarda ülkesini temsil etme işi ve sırası) 3. dixlemaşî (bu işte çalışan kimse) görevi, mesleği 4. dixlemaşî (bu görevlilerin oluşturduğu topluluk) 5. mee dixlemaşî (görevi görenin sırasında gösterilen üstelik ve becerikli)
dixlemaşî *msh* 1. dixlemaşî (uluslararası konularda ülkesini temsil etmekle görevlendirilen kimse) 2. mee dixlemaşî ilişkilerinde kurnaz ve becerikli olanı
dixlemaşî *m* dixlemaşîlik
dixlemaşîk *rd* dixlemaşîk
dixlemaşîkar *msh* dixlemaşî
dixlemaşîkarî *m* dixlemaşîk
dix *m* dikiz
dixat *m* 1. dikizat * **min dixat kir jê minê** yüksek **êşu** mehdî dikizat etim. ama bir şey anlayamadın 2. mee dikizat (algı, öze) 3. b dikizat (dikizat erdînz) - **bel dikizîl, dikizat ed - ike dikizat e - kışandin dikizat çekmek - kirin dikizat etmek -î (yekî) hûn** (birinin) izine haspamak - **i karê xwe hûn** 1) işinin adını almak 2) *as*: evdiye almak - **i karê xwe ye** işinin adını
dixê *rd* denemeç, viraç
dixkîrîn *lugh*, *m* dikizleme
dix karin *lugh* dikizlemek, dikiz etmek (weva germek)
dixek *m* dizek * **dixeka** keştiyê gemî direği - **ê mehdî der arî dixek**
dixeksiyon *rdsh* dixeksiyon - **ji aliyê çepê şikandîn sol yapınak**
dixektîf *m* dixektîf, talimat, yönerge ~ **dax dixektîf** vermek, talimat vermek
dixekvan *rdsh* dixekçi
dixekxane *m* karışhane
dixetm *m* dixetm
dixok *m* 1. tarih (bir olayın gününü, ayını veya yılını bildiren söz veya gün) 2. tarih (bilinçsizce olarak) * **dixoka** Kurulan Kurtarıcı 3. tarih (tevatürel olarak anlaşılan bir bö-

lamîna: zie amn anlata) * dîrokci serlema nêzik yakın çağ tarih: 4. tarih (kitabı) 5. tarihî (tarihî) ~ as 2010 (cihêk) tarih yapmak (vaz-ya koymak) ~a (cihêk) xuya (on ji diyar) kîrîjî tarîhlendîmex ~a zayîmî (on ji mîladî) anladî tarih

dîrokçe w/ tarihçe

dîrokdêr w/ tarihî

dîrokhêz w/ tarihsever, tarih seven

dîrokhêzî w/ tarihseverlik, tarih sevgisi

dîrokî w/ 1. tarihîsel, tarihî (tarîhlendîjî), tarihî (dîrj) 2. tarihî (tarihî peçmîş) 3. w/ tarihî (tarihîlaşmîyan, tarihîleşen olîm)

dîroknas w/ tarihçi, tarih uzmanı

dîroknasî w/ tarihçilik, tarih uzmanlığı

dîroknîvîs w/ tarihçi, tarih yazar, tarihçi yazar 2. dîrî vak'înîvîs

dîroknîvîsî w/ 1. tarih yazarlığı 2. vak'înîvîslik

dîroknîvîsî w/ kronoloji

dîroknîvîsî w/ tarihçi, tarih uzmanı

dîroknîvîsî w/ tarihçilik, tarih uzmanlığı

dîroknîvîsî w/ tarihçilik

dîrîsî w/ 1. gere yere * dîrîsî ez hâlîm gere hen geleim 2. bi'î dîrîsî, tekmîl, yemîden ~ dîrîsî pê mekêl başlanîsî (tekrarîşîmî aştîlarînda) ~ jî yemîde * pere jî wê stendîbîn jî dîrîsî hîşî e stîzen pîrî alîmî karî gere de rîyî ~ wêkî carê jî carî wî yîzî vîkîsî gîlî

dîrîşînî w/ 1. nîşîrîn, kîvîşîk (tîrkî wî şîr- kîlarda tekrîr edîlîmî kîsîm) 2. wî mîşîrîn

dîrîşîplînî w/ 1. dîrîşîplîn, dîrîşîmî, dîrîşînî bîğî, dî- rîşî dîrîşînî 2. dîrîşîplîn (dîrîşîmî kontîsî olîm vîyî şîblîşîkî kîvîşîrîmî tîmî, bîlîmî dîlî) ~ pêkî anîmî dîrîşîplî şîkîlîmî alîmîk

dîrîşîmîlaşîvîrî w/ dîrîşîmîlaşîvîrî, benzîşîmîleşîkî dîrîşî şîvîrî 1. dîrîşî 2. dîrîşî (gîrîmîşîmî: dîrîşî) ~ avîlîmî dîrîşî olîmîk

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

dîrîşîkîlîfîyî w/ dîrîşîkîlîfîyî olîmî

kı ku di wê çerxê de sê şer diûbin, diproyim o devir de aq savas germîş hursê olarêk zemînamê 6. gormek (kemîştîre vapatoluk, bir darînaşa namûz kalat-ki) * kîkênce dîtîye işkene gormus 7. gormek (etmek) * jê ders dîtîye orxan ders gormuş 8. gormek (bir şeye etişmek) * berika wê pîze dîtîye eozî parî gormuş 9. gormek (bir işleme ağzınaç) * wê hîmê dîreman dîtîye? bir yara weîna gormus un? 10. gormek (her işin yüzü bu yöne olmak, bakınak) * mela me fawê dîtîye bizim ev gawes gormeyet 11. gormek (ziyaret etmek) * em çun me ew jê dît gîtik em da gördük 12. gormek (karşılaşmak, tanışılmak) * gawa ku hatîye ew dîtîye gelirken onu gormuş 13. gormek (teozlerin görmedüğü durumlarda başka organların algılanmak) * kur bi tîlîyê ew dîtîh korler şarûklayîta gori. ler 14. gormek (salak olmak, geçirmek) * wê deştê gelok ser û ceng dîtîne bu ew çuk amas gormuş 15. gormek, julumuz anlamada, bir işin hiç yapılmadığını belirtmek * kî dîzane ku jê kengê ve ye wê bermalê rüyê gēzîyê nedîtîye bu ew kumbîr ne eadîr zamandan beri supûge yuzû gormeris 16. gormek (tüylenmek, helalîği bir şey gibi görmek) * min jê wekî ku ez ew han, bîhîne hem de yınışunı gibi gör 17. gormek (gezmek) * ulu ew der dîtîh orêker gormer 18. gormek (bir yeri görüp incelemek) * sunî dîtîna jê nesrehandîbû bu ew gormiş, ana beğenmîştîyê 19. gormek (varmak) * le ew yendê pîze qezene klup, henekî me jî bîhîne e-kada pa jê kanzan, hîzê na birê gir 20. gormek (görsü sunucunua yapıncığı yuray arkeoloji gormî orê gure kanzê olmasî 21. bulmak (bulunarak veya ariamadan bir şey ile, bir kimseyle karşılaşmak, bir şeyi elde etmek) * ji bu kil ez nejjatêkê bîhînim ez serî le hezûr rîşî dîxîm ne kanzê bulmak için em bir yezî şeye marasat ediyormî 22. bulmak (kâbedilerin bir şeyi yeniden ele geçirmek) * nîn pe-rîyê ewê dîtî parma bîhîm 23. bulmak, keşfetmek * ez le dîxbîhîm razê cewherîta wê hêzê bîhînim şo küşvetî, cewherîtî şîrînî bulnaça çalışiyormî 24. bulmak (raf, bulmak) * tîştê ku ez tû dîfîkîfîm mîn dî jîra xwe de helîfî karimûle hoc çûşudugim şeylerî bulca? un 25. bulmak (Görlangi bir görnüşe, bir yarıya varmak) * mîn jî ew vek a-qîlîne dîtî her îe buntê dîfîca bulîner 26. bulmak (keşmek, hygan saymak) * cariman jî wan ne njyafetên ul î şweşîk dîdîm berzet bulna guzel ve yezîk yafetler buluyormî 27. bulmak (şarışlamak, temin etmek) * tu meraq meke, jî bu xwatînkê ez dî jî xwe te tîştînan bîhînim şe dîrenek eme, yamek işçîn kerel îde bir şeyler bulamî 28. bulmak

(kabelat soç, kasûr çin yüklenmek) * qe-bahel îlî mîn de nebîne, mîn herê gorişîh ku de wîlîta bîbe bano kabelat bulam, her lîyle oluocum vektire sîylenmîşim 29. bulmak (ayrîmca fikir olarak kullandığını); oruşmek, * tu dî şîfayê hîbînî gîfî bulacak-şu 30. bulmak (tezaya uğşamak) * dî ce-zayê xwe jî Xwedê bîhîne cezazmî Al-lâ'îta bulacak 31. bulmak, temin etmek .. wekî ~ gîbî almak, almak * gûnîpek wekî herekau dîlîa hî sîzgî sakaya almak -a gawekî û şolêkî vek e zîyaretim kasûsî mak bul-dîr -a ku mîn dîtî bir de (teminleme veya beklendim dışındaki bir durum oluştuğunda) * dîtîna ku mîn dîtî, î peşberî mîn e bir de ne geveyim, karîndî -a hîhelê çeyîzî gûm-ıyê gormê -a teng dîr gormî * dîtî ez îm nedîtî dîz îm görîşê zalen görîş gûm-ıyê hîzîz ola berî değîm * dîtîyê î derbas hîtîye gawuş gormî * Helîk û Helwend dîtîna hîzîyî'ya Kanyî'yî anlamak * nedîrim î dîtîna sorıradan görîşîlık * nedîtîne î dîtî-tîne sorıradan gormê * nedîtî tu çîma dîbîjî he? î nîvî abceî kebecî ana ye de sen me? dîtînî m 1. görüş gormê 2. buluş, bulma 3. şerhsel

dîtînkî-bîhîştînkî şerhsel-ışîtsel

dîtînkî şerhsel

dîtîr şer dîşer, dîşeri, başka, gawî, oteki, ewelki

dîtîrk ul dîgerî

dîtîrê bulama * esyayên dîtî bulama esyalar

dîtîk şer gûren

dîtî î nedîtî şer şîpekî

dîw bormî paze, şanon partan

dîwalê dîwalî (mîrî şîmalî şîşeme)

dîwan m 1. divan 2. dir divan (maclis) 3. şer divan (şîwan şîrîkîta şîrîkîta topluluklar eser) 3. divan (sedir, 4. ota * dîwana hazîr-ganîyê ticaret odası -a Dadîyê (Dadmen-dîyê mîrî Aclalêkî) Aclalêkî Dîwan -a mezin (an jî bîlîndî) yîlce dîwan -a rûmetîyê hay-şîyet dîwan -a serokatîyê başkanlık kurseyî (weya dîwan)

dîwana bîlîndî şer yîlce dîwan

dîwana cîdîliyan ul doçuguan doçup hatînan

hîjan on îtîreên çîşîçî yîdîz grûbu

dîwana herhê şer dîwanîkerp, askerî malûkîne

dîwana hesyetê şer enayîyet dîwanî

dîwana mulhesabat şer şayîşîy

dîwana şîrmendan şer şennû

dîwana rûmetîyê şer huşîşîyet dîwanî

dîwanhîçî şer bu helk ozanu

dîwançe şer dîwançe

dîwane m 1. dîwane îdele, keçek, budalaş 2.

dîwanîhîm m 1. delîmî, çîrdumî 2. çîlgurîçîçîta

dîwane bîna taçê 1. delîmîmek, çîrdumîk 2.

çîlgurîçîçîmak

dîwanîhîyî şer delîmîş, çîrdumîş kurse

dîwanîhîyîm m 1. delîmî, çîrdumî 2. çîlgurîçîçîta

dîwanetî m 1. dîwanetîk 2. el-garîz
 dîwanke w kurûn
 dîwanke w dinler müziği
 dîwanşane m 1. dîwanşane, toplantı, selona
 (d. vaner toplantığı yer) 2. kabul salonu, mu-
 safî zâhîl yeri
 dîwar n 1. duvar (yapı duvarları için) * dî-
 warê xunî evin duvarı 2. duvar (bu köpek
 parçasını suullayan inş, uğıla, kerp çien ya-
 palu engel) ~ bigûn in yer n kulagi vardır -
 kîşanîm duvar çekmek ~ lê kirin duvar ör-
 mek, duvar çermek ~ê hêlêrî kurtu duvar
 (harçsız örülen duvar) ~ê deng ses duvarı
 (yek) ~ê derve ye (biri) bugün var ya yok ~ê
 mezîl ana duvar ~ê biare molax duvar ~ê
 huy (hinekkan) pelişin analarda sevgi sevgi
 kalımlıx ~ê rast hîlneweye dîrûsî ola-
 na bir şey olmaz ~ê zîwa kuru duvar ~u
 hêybo hêar n insanın evi geliri yok ~u ez
 ji te ce dîhêjîm, bîkê tu felha bîkê kîzîm
 ana söylüyem, gelirim sen ana (dîne
 veya işi)
 dîwarşêker n duvarcı, duvar ustası
 dîwarşêkerî m duvarcılık, duvar ustahlığı
 dîwarwarî w duvar gîhi
 dîweder w sayîzîm, şeffaf
 dîwederane n sayîlanca, şeffalca
 dîwederê w sayîlanca, şeffafca
 dîwederîbîn m sayîlanışma, şeffaflaşma
 dîwederî bîn bîgî sayîlanlaşmak, şeffaflaş-
 mak
 dîwederîbîyîn m saydamlaşma, şeffaflaşma
 dîwederîkirin m saydamlaşım, şeffaflaşım
 dîwederî kirin bîgî saydamlaşım, şeffaf-
 laşımak
 dîwederîkîrî w saydamlaşımın şian
 dîwederîtî m saydamlık, şeffaflık
 dîwederêkî n saydamca, şeffafca
 dîwer wêr şahî l
 dîwerî m şahîtlık
 dîxer bîr dîger
 dîxerkîm wêr dîgerkîm, özgeci
 dîxerkîmî m dîgerkîmîk, özgecîk
 dîz m 1. çömlek 2. güveç (çiğme yemek pişin-
 len içecek kapı)
 dîzantêrî bîyîm dîzantêrî
 dîzayî m dîzayî, tasar çizim
 dîzayîner wêr dîzayîner, tasar çizimci
 dîzbelok bîyîl 1. yer olmasî (Hejandî) mîs tîbe-
 resîz 2. yer olmasî (bu bîkîmîn besim olamk
 yururlanîm kök sapı)
 dîzdar n dîzdar (kîle mîlîhafîzî, kale bekçîsî)
 dîzêk w 1. çömlek, küçük çömlek 2. güveç (a-
 çinde yemek pişirilen toprak kapı) - dîhêje
 bînê mîn zêrîn e, hêskê gut ez jî ku tîm!
 tepçere dîlîm kara, serînsê bîrden kara ~ jî
 zîlîk çanak çîmlek ~a devgîrtî ketim, ka-
 zîmî kîpâlî kîrîse (yek) ~a devgîrtî bîn (hî-
 rîrîn) karamî kîpâlî kayîmîk ~a ku hîkele

wê dî dev de bîhêje bîgî ñ bîwêje kayîmî-
 yan karamî kapîk tutmaz ~a xêrîcahêdî jî ya
 nexêrîcahêdî çêlîr e derenasî bîz şey her za-
 manî denemîmîse terçî edalmeyêdîr ~ê got
 bînê mîn xêrîm e, hêskê gut ez jî ku tîm,
 mîna ez jî bînê te derketim terçîe dîm
 kara, serînsê bîrden kara (birbirinizi bîlî-
 riz)
 dîzêl m güveç (açırde yemek pişirilen toprak
 kapı)
 dîzî m güveç (güveçte pişîlanîs yemek)
 do (I) wî l, dun 2. ñ dun (bugünden bir önce-
 ki günde) * du got dîn söyledî ~ nu pêr ev-
 velta gün
 do (II) wîkîw 1. do (güm (II) dîzesinde s. hîe
 re aşîsında) kes 2. do (bu tesî göstereî mî-
 na işareî)
 dobe (I) wî sîzî * do beya mîn e bîmîrî sîzîm
 dobe (II) m 1. şîce, bal gibi şeylene süzülmeş
 ozu * do beya hêjîrê mîrî çîresînî özû 2.
 dîhunde tartî bulunan ve süzülmesi için bir
 kaba bırakılan bal 3. ağda ~ kirin ağda yap-
 mak (veya yapılmak)
 dohebûn m ağdamîna, ağdamîşme
 dobe bîmî bîyîrî ağdamîna, ağdamîşmak
 dobebûyî w ağdamî
 dobulan bîwîrî yer mîdîrî, kîme (Tuber me-
 lînosporîm)
 dobrîm bîr dobelîm
 Dolê Ekber wîkîw Bîyûk Ayı
 Dobê Esqer wîkîw Küçûk Ayı
 doğ m 1. kuyruk (hayvanların çoğunda, gövde-
 nin arı yanında bulunan, amurganın uzantısı
 olan uzun ve esnek organ) 2. wêr kuyruk
 (bîmînî arkasına takılıp ayrılmayan kîmse)
 ~ hejandîm kuyruk sallamak ~a xwe dan
 ser mîlê xwe l) kuyruğa dikmek (hayvan
 kosmaya başlamak) 2) kuyruğu dikmek (in-
 san), bulunduğuz yerden uzaklaşmaya başla-
 mak) ~a xwe kîrîm nav piyên (an jî lîngên)
 xwe kuyruğunu kırmak
 doğblîmî kîrîm bîkî bek mîlîgîmîde kullanîlan
 bîz bîkî
 doğçîmî wêr doğçîmî
 doğçîmî m 1. doğçîmlık (doğçîmî olamî durumu)
 2. doğçîmlık (doğçîmî gîrîmî)
 doğık w 1. kuyruk, paçık (hayvanların çoğun-
 da, gövdenin arı yanında bulunan, amurgu-
 nun uzantısı olan uzun ve esnek organ) 2.
 kuyruk (kuşlarda gövdenin arı yanında bu-
 lunan tüy demet) 3. wêr kuyruk (bazı şey-
 lende kuyruğu benzeren uzantı veya has ta-
 rifîmî aesi yanında kalma boluca) 4. mîc
 kuyruk (birinin arkasına takılıp ayrılmayan
 kîmse) 5. kuyruk (başî arkasına toplanmış
 saç demet) 6. kuyruk (bîn ha, fîn bîtîş yazgî-
 sîne yakîn yerde bîrden bir dîmîş yapam çî-
 gî - bîfîndîm kuyruk sallamak - jî kîmî e
 başînda terçîasî êskûk - rep kîrîm l) kuyru-

gü dikmek (heyvan koşmaya başlamak) 2) kuyruğu dikmek (insan, bulunduğu yerden uzaklaşmaya başlamak) -a xwe klirin nav pîyêti (mî ji lîngêti) xwe kuyruğema kismak

doçxanpal *w* kivrıçlı kuyruk

doçank *w* küçük araban tuçuna

doçêk *w*êkî taşık, beşik bu kîta

doçê *w*êni ağaçkakan (Pînci)

doçêk *w* diyan

dog *m* suayla tutulan nöbet

dogma *felîm* cagira, mak

dogmakirin *w* dogmalayıştina

dogman *w* kuzurca, şêkî

dogmanî *w*ê kutumna, şêkîli

dogmaparêz *felîm* dogmacî, dogmatist

dogmaparêzî *felîm* dogmacılık, dogmatizm

dogmaperest *felîm* dogmacî, dogmatist

dogmaperestî *felîm* dogmacılık, dogmatizm

dogmatîk *felîm* dogmatik, iraksal

dogmatîst *felîm* dogmatist, dogmacî, maket

dogmatîzektirin *w* dogmatlaştina

dogmatîze kirin baş dogmatlaştirmek

dogmatizm *felîm* dogmatizm, dogmacılık, iraksaklık

doim *w*ê don

doimêr *w*ê doier

doimîn *w*ê doim

dojdar *w*êkî hekîm, doktör

dojdarî *w*êkî doçxanlık, hekimlik (hekim olma durumu) 2. hekimlik, tababet (hekimlik mesleği)

dojêh *w*êkî cehennemî 2. doçîrman çarkı yarığının bulunduğu yer 3. mex cehennem çukûsikîniçî yeri

dojêhî *w*êkî cehennemî, cehennemle ilgili 2. cehennemî şêkîniçî, cehenneme hayîk kîmîse) 2. cehennemlik (oldüğünce cehenne gideceğine inanılan kîmîse)

dojêhîkî *w*êkî cehennemîlik (cehenneme gitağîme inanılan kîmîse)

dojîştan *w*êkî cehennemî gîbî yer

dok (I) derên dok

dok (II) *w*ê yayîk

dokn *w*ê varîk

doktor *w*êkî 1. doçîtor, hekîm; 2. doktör (bir üniversiteyi veya yüksek okulu bitirdikten sonra bir ulucu dalında başarı bir sınav ve eserle seçilen unvanı) -ê hişnasîyê akîl doktora

doktora *w*êkî 1. doktör, (doktor unvanını kazanmak için verilen sınav) 2. doktora (bir üniversiteyi veya yüksek okulu bitirdikten sonra bir ulucu dalında, sınav ve bilimsel bir eserle enşiler derece)

doktoradar *w*ê doktoralî

doktorê çawan *w*ê gay doktoru

doktorî *w*êkî 1. doktoralîk (doktor elma durumu) 2. doktoralîk (doktorluk mesleği) doktorî -iya çawan got doktorluğa, gözêrîlîk

doktorî nante *w*ê doktoru

doktrin *w*ê doktrin, öğreti

dokuman *w*ê dokuman, belge

dokumanter *w*êkî 1. dokumantî, belgesel 2. dokumantî, belgesel (belge niteliği taşıyan film veya televizyon programı)

dokument *w*ê doküman, belge

dokumentasyon *w*ê dokümantasyon

dokumenter *w*ê dokümantî

dol (I) *w*êkî 1. verî 2. geçit, derbent

dol (II) *w*êkî 1. kîvî (genellikle içinde su taşımayan veya kayulu su çukaya yarayan kap) 2. buğday burası -a aşê huğîzay huçî

dol (III) *w*ê davul

dol (IV) 1. tül 2. tür, çeşit

dol (V) *w*ê taksîlek

dol (VI) *w*ê duğun

dol (VII) *w*êkî 1. dol 2. suy, zürriyet, nesil 3. nezep, nesil, do (hayvanlar için) -ê beranê sor heta huftî nîşanê dîm dîku yedî neşîle kadîr soya çekîmê eluğunu anlatan bir dîyan -ê neşîpkê kahoz delu

dolab *w*êkî dolap (genellikle tuhaclar yapılmış, bolme ve çekmecelerine eşya konulan kapaklı mobilya) 2. dolap (dönerek çalısın düzen) * dolaba avê su dolabi 3. çukuk (kuyudan kuyuyu çekmeye yarayan ve el ile çevirilen araç) 4. mex dolap, düzen, enrika, hîle * bi dek û dolaba ku dî II ser serê wî hîlata gerandin hîmîya çevirilen dolaba serdi 5. buzdolab - gerandin dolap çevirmek (veya döndürmek), enrika çevirmek, iş çevirmek, dîlavere çevirmek (veya döndürmek) - II ser serê (yekî) hîlata gerandin dolaba girmek (veya gelmek) -a avê su dolabi -a (yekî) çep gerîn baş aşığı girmek (sırekli zara görmek veya kötüleşmek) -a (yekî) çep û rast e gavenîlmez, her yêne meçîl serin kîmîse -a dermaman (an ji îla-can) ceçî dolabi -a pêğîlan hîvlu dolabi -a qehweyê kah ve dolam -a (yekî) rast gerandin (birinin) ekînağîne yağ sürmek, değîrînîme su taşınak -a (yekî) rast gerîn yêlîza parîmîk -a (yekî) ters (an il çep) gerîn dolabi hîvzulînak, yêlîza sînmek -a xwe rastîn iş çevirmek -a xwe rast gerandin çarkî dardînmek

dolaba elan *w*ê dolbe dolabî, çamaşır dolabı

dolaba dew *w*ê daldîz, ağaçtan yayık

dolaba hevayî *w*ê dînîme dolap

dolaba kîmîcan *w*ê lîse dolabî, çamaşır dolabı

dolaba serkîrok *w*êkî buzdolabı

dolabîfîrîş *w*êkî dolapçı (satan kîmîse)

dolabgerî *w*êkî düzen, enrika, tertîpçî, komplî

dolabgerîn *w*êkî dolapçı, düzençî, düzenbaz,

özenbaz, tertîpçî, komplîcu

dolabgêrînî *w*ê dolapçılık, düzençilik, düzen-

bazlık, ayırtmazlık, tertîpçilik, komplîculuk

dolabok *w*êkî çekak arabası

dolabrês *adlêr* dolapçı (dolap düzeniyle iş e-giren)
dolabrêsi *m* dolapçılık
dolabrêsk *bir* dolabrîs
dolabrîs *adlêr* 1. dolapçı (yapın kişiye) 2. ç kirekçi
dolabrîvani *m* çikriçlik
dolandıñ *m* söylenme, söylenip durma
dolandıñ *figlê* söylemek, söylenip durmak
dolap *n* dolap
dolap *bir* dolap
dolbend *m* 1. tülbent 2. w tülbent (bu pezdên yajmış baş örtüsü)
dolbendliñ *adlêr* tülbentçi
dolbîn *m* yuvarlanma
dolbîn *figlê* yuvarlanmak
dolçe *m* tas, büyük taş
dolçe *m* çare
dolçer *m* bel (toprak kazmaya yarayan uzun saplı, ayakla basılacak yer tahta veya sacı kirek veya taam aracı) ~ kirin bellemek
dolçirîn *figlê* dolçeme
dolçirîn *figlê* dolçemek
dolçirî *adlêr* dolçemaz
Dolik *adlêr* Kova (barot)
Dolik (I) *m* kova (genellikle içinde su taşımaya veya kuyudan su çekmeye yarayan kap)
dolik (II) *m* 1. vadî 2. dağ eteğinde ulak girintisi
dolm (III) *m* dolmuş (thin merre karelik alan ölçüsü)
dolm (IV) *m* kere, azca, üçü
dolm *m* idare, yönetici
dolmgeç *m* yönetim yeri, idarelerçe
dolmger *adlêr* idareci, yönetici
dolmgerç *m* 1. idarecilik, yöneticilik 2. idare, yönetim
dolmgerçli *m* idarecilik, yöneticilik
dolmî *adlêr* idarî, yönetimsel
dolmîng *m* 1. sarınak, kâmek 2. sallanan koluk
dolmuseful *adlêr* dolmuş uzun katali
dolm *m* söylen p durma
dolm *figlê* söyleyip durmak
dolm *bir* dolm
dolkirin *m* yuvarlanma
dol kirin *figlê* yuvarlanmak
dolmîti *m* musibet
dolmend *bir* dewletmend
dolmîk *adlêr* 1. asma kabağı (I) ağacısız dol-garısı 2. asma kabağı (bu bitkinin sebzesi) 3. dolmalık kabak 4. meç üstik gibi (dolgun, besli ve tatlı) ~ên (I) dolmî kabak dolması
dolmîli *adlêr* bu soyle (uzayla kupeğin birleşmesinden meydana gelen yavru)
dolm *m* devam (sürme, sürüp gitme) ~ ilke? devamı, devam et? ~ kirin devam etmek ~ ü dirêj uzun süreli * bevaltiya wan dom ü dirêj nobû arkadaşlıkları uzun ömürlü ol-

madı ~a dengdêran sesliğin durumu ~a huâlê zilîlê tune ye ağıyaymî huâlê gülene hayretmez ~a zilîlê kurt e (on ji tune) zulmün son, yok ~a (tışteki) tune bûn fazla sürmemek

domaliyê *adlêr* domasî

domali *m* 1. devam, devamı 2. son, soka * mahî ti domahiye serêa kalışti 3. sonuc 4. sure, emosırda

domaliik *m* 1. devam, devamı (bir şeyin devamı 2. arka, devam, mahîl (geri kalan bölüm, birleşmiş yaz, roman vb için) * domaliika çirakê mazalın arkas 3. geri (bir şeyin sonu kalan bölümü) * domaliika nivîyarê di hojmarê ku bê de, de were weşandim yazının gerisi gelecek sayıde yayınlanacak 4. sonuç (işerin son bölümü) 5. w son (arak aradan atarı veya başkanı olmayan) 6. w son (bir şey n eri arkadan gelen bölümü, bitirici) 7. son, akıbet * domaliika me bi wê be Allah sonumuzu hayir is n

domaliiki *adlêr* sorucu

domam *bir* domam

doman *m* sure, proses

domandî *m* 1. devam etme, sürdürme 2. devam etme, sürme, turma (zaman alma) 3. sürdürme, idame, sürdürme

domandîin *figlê* 1. devam etmek, sürdürmek 2. devam etmek, sürmek, tutmak (zaman almak) * wî karî tam di saat domandî in iş kî saat tutu 3. sürdürmek, idame etmek

domandî *adlêr* devam edilmiş, sürdürülmüş

domandar *m* erdî

domanî *adlêr* sureceli

domat *m* belü

domayî *ê* 1. devam, devamı (bu şeyin devamı) 2. sonuç, netice 3. w san (artık başka ötesi veya başkası olmayan) 4. arka kalan 5. boyunca * lita domahiya rê wî keler da yel boyuna çep kenuşti 6. wez nesî, soy

domayîk *bir* domahîk

domayî *ê* udiñ (êw sonuçlandırmak

domayî *ê* hatin (êw sonuçlandırmak

domdar *adlêr* 1. devamlı, süreklî (kesintisiz olmak) 2. süregelen 3. kalıcı, sürekli

domdara hişk *adlêr* ütünsüz sürekli

domdara nerî *adlêr* amekli ötümlü

domdarhün *m* süreklîleşme

domdar bûn *figlê* süreklîleşmek

domdarî *m* devamlılık, süreklilik

domdarkirin *m* süreklîleşirme

domdar kirin *figlê* süreklîleşirmek

domder *adlêr* sürdürücü

domdirêj *adlêr* uzun süreli

domdom *m* dolupdurma kurşunu

domek *m* süreç

dometan *adlêr* yer montarı (Tuber melanosporum)

domerewş *figlê* sürdürürüm

domin *m* devan a etmek, sünmek, sünmek
domin bığk *1.* devan etmek, sünmek * şili tam çar rəj **Öcallebün** dominya yağış tarı düet gun anlıksız sord *2.* devan etmek, sünmek (zaman almak) * ev kar du saat pödnere bu işki saat sürmez

dominont *m* domonant, başq

dominanti *m* domonantlık, başqılıq

domino *m* domine

dominyon *m* dominyon

domker *m* sünücü

domkês *m* özün sünül, epev sünen - kirdin *m* - zün sünmek

domkirtin *m* *1.* devan etme, sünme *2.* devan etme, sünme, dönme (zaman alma)

dom kirtin bığk *1.* devan etmek, sünmek * şili tam çar rəj **həttəbün** dom kirt yağış tarı düet gun anlıksız sündü *2.* devan etmek, sünmek, tarınak (zaman almak) * vî karî tapı du şerit dom kirt bu işki saat sün

domkiri *m* devan edilmiş, sünmüş

domnekir *m* sünükaz

domneki *m* sünük zik

domniyis *m* inkilabat kale

domüdirij *m* özün sünül, özün dönül * hevaltıya *van dom ü dirij* nebün inkısalıqlıca, özün dönülü alıca

don *m* *1.* yağ yağ *2.* kuyruk yağ *3.* çarış okuyupluk hayvanlar qe yağında elde edilən ünlüms yağ *4.* gaz yağ *5.* li küllü **teneke-yek don** heye kilerde bir teneke gaz var *6.* yağ işicudan atı ması gerken amursak, ure gibi bazı maddeleri qum alaraq dender sızın ve ter kokusunu ve en anlıca * **donê** can vüca yağ *4.* yağ rütüli bükilerden zaman ucucı, kukulu, sıvı büklet - glitül yağ koşamak üzere biken yap koşlaymak *7.* nekî çirayê çar roni maldê qe sıvı ayırmaz *8.* kazar kuyumyan yede marmar ayırmaz *9.* **grü mabe rün**, qeregi nabe xofün kız küreji havın olmaz *10.* heyrano **jü** çökürü bastırmasın çarınmak, bürüli fene haldê dönmek

domadon *m* teltisub, tütü geyir

doman *m* güğür

domantik *m* yağdomluk

domde *m* *1.* soy, üsül *2.* ağul, hayırlı evlat * ne tu domde ye ağul değıl, beserikaz

domdil *m* *1.* duldü, *2.* ulay ması *3.* a. **kl**, **kl** *4.* ar anay (m yan kordên)

domê *m* *1.* veri * **domeyn** istatistikê istatistik veriden *2.* veri tabe anal ezime veriden *3.* edebî esere temel olan ara tkeleq * **domeyn** **empanê** tarazın veriden *4.* mar van

domêki *m* *1.* yağ yağış yağ uları *2.* yağ yağışan kilemiz, yağdan kilemiz *3.* anı * **porê domêki** yağış *4.* yağışın yağışın canê min domêki ye vıcılom yağışın

domêkibün *m* *1.* yağışın *2.* yağışın yağ-

ışın kilemiz *3.* yağışlık

domêki bün / oğul *1.* yağışın *2.* yağışın **domêki** büye ulum yağışın *2.* yağışın yağışın kilemiz

domêki *m* yağışlık

domê bengê *m* tam yağ

domê bezirê *m* bezir yağ

domê buzir *m* bezir yağ

domê cehterê *m* kekik yağ

domê esil *m* tere yağ

domê gaze *m* gaz yağ

domê getekân *m* gevren otu yağ

domê gijm *m* behali yağ

domê gulân *m* gül yağ

domê maslyan *m* balı yağ

domê mayi *m* sıvı yağ

domê qetranê *m* karan yağ

domê qurueflü *m* karacılı yağ

domê ron *m* sıvı yağ

domê şilemêni *m* sıvı yağ

domê xaşxavê *m* mayı yağ

domê zeytê *m* zeytin yağ

dongi *m* *1.* sarı b (çayın sotu) *2.* sarıq, netice

donalın *m* duran (bu metre karelik alan ölçüsü)

donanlı *m* *1.* dönümlük * li plıto xani beşpeyê me ye **ta qandê sê donanlı** heye evm arka-sında qe donanlıq beşpeyê var *2.* donanlıq (raklar olarak) * **öl qasê du donanlı gemimê** mlti heye sıvı dönümlük ölçüfayın var

donkiri *m* yağlı, yağlanmış olan

donkirdan *m* *1.* yağışın *2.* yağışın

don tî dan lîw *1.* yağışmak *2.* yağışmak

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

doşdêk *m* doşdêk

te ye, tu dū mesrefū biki bu akşam nöbet sizde. musafiri siz yapacak: 3. sıra (bir seye ayılır), uygun görülen veya zalıyan zaman) * **gava ku dora wê bû em dū bikîn sîrîze** geldiğinde yapınız 4. el (iskusîni) oytularında kâğıt oturma süresi) * **niha dora min e şîrîndî el berde** 5. dîrîm, dîrîş sorusu (zamân için) * **dora salê yî dîrîmê** 6. keru, kez, yeter defa nöbet * **şevarkî bi zarokan re çend doran leyîstik leyîst aksaraleyin** (çocuklarla dîrî bes nöbet oyun oynadı - bi - sîza sîra - **dan** (...)) 7. önce ik lârnak - **hatîn** sarası gelmek, yolu düşünmek - **îşîrîndî** 1) (bir şeyin) etrafını almak 2) kuşatılmak, ortaya almak (çevresini sarmak, muhasara etmek) 3) çevrelenmek, kuşatılmak (yokluğ bulunmak) - **îşîrîndî girîn** 1) kaplanmak 2) etrafını sardırılmak, çevreye sardırılmak 3) kuşatılmak - **îşîrîndî pêçandî** kuşatılmak - **îşîrîndî girîn** 1) (bu şeyin) etrafını almak 2) kuşatılmaya alınmak 3) ortaya almak 4) kaplanmak, çevreye sarmak - **îşîrîndî girîn** 1) kuşatılmak 3) kuşatılmak 4) çevrelenmek - **îşîrîndî pêçandî** 1) kuşatılmak 2) çevrelenmek - **nehatîn ser** (yekî) (harîet sêr) veya (at) düşünmek (başkalarının konuşmasından kendisine sîra gelmemek) -**a** (**îşîrîndî**) bîr yeri olmak (sîrasî, uygun zaman) olmak -**a** (**îşîrîndî**) **îşîrîndî** 1) sîra; gelmek * **dora minî hat berîm sîra gelî** 2) yeri gelmek, sîrasî düşünmek - **a** (...) **hatîn girîn** 2) çevrilmek * **dora xanî bi dîwar hatîye girîn** em etrafı duvarla çevrilmek 2) kuşatılmak -**a** (**îşîrîndî**) **hatîn û çîna zannî gelî çîrnîk** * **dora wê hat û çî zannî gelî çîrnîk** -**a** **hufîyê** etresi **hatî** -**a** **heywê sîwan dan** ay harîrîlanmak -**a** min e 1) sîra berde 2) el berde (iskusîni oyununda) -**a** (yekî) **qerebulîs** e loş; kalbîndîk -**a** **rojê** etresi **gîl** -**a** **şalê** 1) etresi yî 2) yî dîrîmê -**a** (...) **vekîrî** ablukaya kâlmîmek -**a** **xwe minî çîh sîra saymak** veya **sîra mî saymîk** -**a** **xwe karîn sîra saymak** veya **sîra mî saymîk** -**a** **xwe ti berê dîrîmî** arasına belî etmek -**êke** bi **têhê** bir kerîek

durali *n* çevreye, çevreye, etraf

dûşam *n* etraf

duran (f) *n* etraf

durawî *n* 1. önce başkasak 2. u. yağ (hıyvanlarda)

durandîn *n* 1. kaybetme 2. zarar verme

durandî *n* 1. kaybetmek 2. zarar vermek

durandî *n* kayıp, kaybedilmiş

durawî *n* ada

durayî *n* beyir

dörbend *n* 1. çarçeve (yazı), yına, resim gibi şeylerin sîzîlmek veya bir yere asılacak

dünya gelirmek için bunla 2. geçitleri kapamak için 2. çerçeve (kapı, pencere ile bunların yanı veya tabirihiyan yerleştirilmiş olduğu kenarlık) 3. **we** çevreye (bu düşünce alınmış sîrîndî veya bu sîrîndî içindeki olan) * **em dî dörbendî ramaneke temg de penîndî** dur bir fikir çerçevesinde düşünayalım

dörbet *n* çevre, etraf

dörbin *n* dörbin

dörçêkîrî *n* etrafı işlemek * **destmala**

dürçêkîrî etrafı işlemek menedî

dördîrîk *n* 1. başı varmış ağlıyan kerîek

dore *n* kîrî

doredemî *n* dîrîmîndî (değîyerek) * **wesîne**

ku **doredemî** dîrîmîndî yavm

doredemî *n* dîrîmî

doredor *n* xîstîp **êke** sîra dayîp çîrnîk

dorevan *n* nöbetçî, muînîze

dorevanî *n* nöbetçîlik, muînîzîk

dorez *n* halka (eşîşîlî metalîerde veya taşlardan yapılmış çember)

dörîrîk *n* 1. etrafî, etrafîca, dîrî (ayrîntıya önem verilmek başlanıyır) * **lekolîmîke**

dörîrîk dîrîmî bir aştîrîmî 2. kapsamlı

dörîrîkî *n* 1. etrafî, etrafîca, geniş bir şekilde 2. kapsamlıca 3. **a** derîndîk (özümle

rek ayvîndîyîyla kavîmîna gîrî) * **dîve** ku **qîrow** bûyêrê bi **dörîrîkî** hîa hîbe etîye derîndîge öğîrîmek **îzîm**

dörîrîkîrîm *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge inceleme)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

dörîrîkîrî *n* 1. kapsamlılaştîrîm 2. derînleşîrîm (derîndîge incelemek)

le in bələnd * dərhlêla hünəri sarı: oramı
4. jə'i oram iyəkm çevrêl 5. ətəkk çevrê,
etrəl * li dərhlêlê tay tane bî orahka gu-
naç yektə -ə dərveşî dîş çuaya

dərhlêli *də* çevrəsəl

dərhlêşin *w* etrafı məvli məndül

dərlik *w* çünid

dərime *w* is

dərî *w* boyut

dərîki *də* boyutlu

dərîxe *w* 1. tarlı 2. bir qorça quruc tarlısı

dərjêstendin *w* kuşatma, çevirmə, çembərə

alma, çevrəsini sarma, muhasirə etmə

dərjêstendij *lêh* kuşatmaq, çevirmək, çembərə

almək, çevrəsini sarmək, muhasirə etmə

dərjêstendî *də* çevrêl, etrafı ətrafı, sarılmış,
çevrilmiş

dərjêşir *abur* kuşatma, muhasirə

dərjêşiri *w* kuşatılmaq

dərjêşirtin *w* 1. kuşatma, əblukaya alma,

çembərə alma 2. çevirmə (bir yeri çevrəsi-

nə bir şeylə sarma, kuşatma)

dərî lê çütin *lêh* 1. kuşatmaq, əblukaya al-

maq çuaya almək, tənək çevrəsini sarmək,

muhasirə etməi * wê dərî li bajêr bîğrîn

şəhrî kuşatmaq 2. çevirmək (bu yeri

çevirmə bu şeylə sarmək, kuşatmaq) * dər

li rez çirtine bajê şarvêr çevirmişler

dərîşgirtî *də* 1. kuşatmaq, məhlul, əblukaya alın-

mış olın 2. çevrêl

dərîşpêç *w* kuşatma, əblukaya alma, çembərə

alma

dərîşpêçandî *w* kuşatma, çevirmə, çevir-

mə, çembərə alma, əblukaya al ma veyə alım-

da tuma (çevrəsini sarma, muhasirə etmə)

dərî şê pəçandî *lêh* kuşatmaq, çevrələmək,

çevirmək, çembərə alma, əblukaya alma

veyə alında tutmaq (çevrəsini sarmək, mu-

hasirə etmə)

dərîşpêçandî *də* kuşatmaq çevrələnmiş, əblu-

kaya alınmış olın

dərîşing *lêh* dərîşing

dərîşindor *w* çevrə, etraf, fındıqlı

dərîmişk *lêh* wê kaxîca (muhasirə avəljanı-

na)

dərîmişkêşiri *də* etrafı işləməli

dərîmişk *w* dərîmişk, pəşî şir

dərîmişkêşiri *w* sırasıyla

dərîşpêç *w* əbluka, çevirmə, kuşatma, əblukaya

alma

dərîşpêçan *w* əbluka, çevirmə, kuşatma

dərîşpêçandî *w* kuşatma, çevirmə, çevir-

mə, çembərə alma, əblukaya alma veyə alında

tutma (çevrəsini sarma, muhasirə etmə)

dərîşpêçandî *lêh* kuşatmaq, çevrələmək, çə-

virilmək, çembərə alma, əblukaya alma

veyə alında tutmaq (çevrəsini sarmək, muha-

sirə etmə)

dərîşpêçandî *də* əblukaya alınmış, sarılmış, ku-

şatılmış, məhsul

dərîşpêçandîbûn *w* kuşatılmış

dərîşpêçbûn *w* əblukaya alınma, çevrilmə

dərîşpêçê *lêh* əblukaya alınmaq, çevrilmək

dərîşpêçî *w* kuşatma, sarma, çevirmə

dərîşpêçêr *də*li kuşatma, muhasirə

dərîşpêçêkrin *w* 1. kuşatma, çevirmə, çevrəle-

mə, sarma (çevrəsini sarma, muhasirə etmə)

2. kucaklama, çepəçevrə sarma

dərîşpêçêkrin *lêh* 1. kuşatmaq, çevirmək, çə-

vrələmək, sarma (çevrəsini sarmək, muha-

sirə etmə)

* bajêr dərîşpêçêkrin şehrî çuaya

almək 2. kucaklama, çepəçevrə sar-

maq * çiyayê ku çuayê dərîşpêçêkrinê o-

veyi kucaklayar dağlar

dərîşpêçêkrî *də* kuşatılmış, sarılmış, çevrili,

məhsul, məhsul

dərîşpêçêkrîbûn *w* kuşatılmışlıq

dərîşpêçêkrî *də* aşın yoxalmaz, söz dirləməz, usub

dərîşpêçêkrî *w* ləşpə

dərîşpêçêkrin *w* təpələmə

dərîşpêçêkrin *lêh* təpələnmək

dərşal *w* yê dərşal

dərşənê *w* etrafını çəli, etrafı çepəli

dərşənêkrin *w* etrafını çiləmə (veyə çepələ-

mə)

dərşənêkrin *lêh* etrafını çiləmək (veyə çə-

pələnmək)

dərşənêkrî *də* etrafını çilə, etrafı çepəli

dərşandî *w* etrafını alma, sarma, çevirmə

dərşandî *lêh* etrafını alma, sarmək, çevir-

mək

dərşing *w* dəşək

dərşin *w* etrafı * dərşinê satê etrafı yê

dərşinê ber u çevrê, etraf * ez li dərşinê berê xan-

nî geriyam evin çevrəsini dəşdim e

dərşevêrî *w* 1. dönüştürmə (şəxslə) 2. dönü-

şünmə (nieşirermək) * wêşimêku dərşevêrî

dönüştürmə yayın

dərşevêrtin *w* kuşatma

dərşevêrtin *lêh* kuşatmaq

dərşin *w* dəşək

dərşin *w* bulma

dərşinê *lêh* bulmaq * dərşinê ispatê kir bulup

kanlıdır

dərşinê *w* dəşək

dərşinê *w* dəşək

dərşinê *w* dost

dərşinê *w* dost (səvidən, güvəndən, yakın

arkadaş, gənədaş) 2. *də* dost (iyi qənaət, ə-

ratlarında vs ilişki bulmaq) * ulu dərşinê

dərşinê iki dərşinê devlet 3. (bazi sayvanların ə-

hlubirə göndərdiyi səvgi için istifadəli) * kû-

çêk dərşinê tîrînê vê kûçêk insan dərşinê 4.

dərşinê yar, səvgi (təkək veyə kadim evlilik

nışi ilişki kurdugu kimsə) * mîrîşê ji xwê ra

dərşinê gîrîlêbî adanê kerdinê bir dərşinê

bulma 5. *w* dərşinê, kûk (kadim tunc veyə ya-

şalara aşkari olmaq ilişki kurdugu erək) *

dostê jînkê ye carimê wendî - he ji piştî xwe pê zarê nedim çavimê dostênê saman dîdarur postên - ji xwe re çêkirin (ar ji dîtinê bawerê dîmekê (kadan başka erkêde dişk, zarêkê kevasin) dîtinak) - li serê meras neyur ji par re li meras dîndêrin dostê başa dîdarur ayêga bakar - û dîjînin yê û ayyar - û hevalê wê dost (jî) - 0 neyaran re dest dîdarim (weya dost dîdarim) - 0 jî dal û çim çan dostu - 0 kevî ji hîrayê mirov çêtir e her seyî yenna, dustan eskî - 0 malbatê a le dostu - 0 mirov bîlê kevîr, serê mirov pasikêne dostu (ji) reş beş çarçar - 0 ruja reş lîm gün dostu - 0 roja teng kara gün dostu - 0 ruja teng nîn e dî çimê dustu olma? - 0 roja xweş (ar ji hîs) (ar gün dostu)

dostan *ba* dostan (1)

dostang *h* dostya, dostare

dostanî *w* dostek, dîbapîk - dîmîn dostluk kîrmak - kîrmîn dostluk etmek, dîbapîk etmek - pê re danî (bî yê) dostluk kîrmak - pê re hebûn (bîyê) geçmîş olmak (bîyê) e eskîye çawan dostluğ olma (bî) - (yek) xîstîn sağına çelme tîrmak (dîmîn tîrden tîkselîmîne ergel olma) - ya kevî pê re hebûn (bîyê) geç tîş olma (bîyê) dîmîn dîbî önce geçmîş bî evrî olma - ya ku dîrê) bîkê ji hîrayê mirov çêtir e her seyî n ye wê - dostan eskî

dostîk *ula* 1. dost, dostluk (sevîlan, güvenîlî, vakîm arkadaş, emûldaş) 2. kardeşlik (ka,deş kadar yakın sayılan) 3. dost, var, sevgîlî (çerkek veya kadının evlilik dışı ilişki kurduğuna kimse) * mîrîk ji xwe re dostîkêkê gûllîlî ulanê ke tîrîmê bî dost tîrmîştîk, *w* kîrmîmî oymîştîm, mîrmîs, gîmî, ayya hîrîk ez bi xwe re dostîkê nagerîm ben gîmî tîrmîştîm 5. mî oymîş (kadan tîm) * çêr sîrmî nakê dostîkê xwe tîmî malê oymîştîm ulanîmîlan evrî alîyor 6. mî kîrmî (kîrmî nî) re ye yîştîmî tîyîrî olma (işki kîrmî) e - kîk) - gûllîn çapîrîk (bî kîrmîlî mî sîrmîz yîştîmak) - ji xwe re çêkirin kevasin baş-ya erkêkê alîdarîk - 0 hîy alîbîk çavîştîlar

dostîkî *w* 1. dostluk 2. metreslik, oymîşîk, ar - na fîştîk

dostîkî *ba* dostîkî

dostînî *m* dostluk

dostî *m* dostluk

dostî *m* dostluk

dostî *h* dostya, dostare

dostî *h* dîbap (sîstîmîne sîzî ulanê)

dostî *ya* *w* dost geçmîr, kîrmîsî

dostî *ya* *m* 1. dostya 2. dostya (nelgelîrî toplîrî - dîğî kartîndîm kapî) - yekîrîn dostya acîmak

dostî *ya* *kîrmî* *m* dostya arî

dostî *ya* *kîrmî* *h* dîbap dîstîyîbîk

dostî *ya* *kîrmî* *h* dîstîyî (dîstîyîlîmî olma)

doğ (1) *w* 1. dolanma, gezmî 2. domme, dostç 3. dolan 4. dîmîn, çavîm, devîr (sîrekîlî ve dîzîkîlî dîgîrmî)

doğ (11) *m* 1. sağın 2. setek ola ak, yapın eki görevînî pîrîr * çêlekdoğ işek sağîr

doğ (111) *m* neyîe

doğab *ba* doğab

doğak *h* sağın, sağınî

doğam *m* sağına

doğamîlî *m* sağına

doğamîlî *h*ğ 1. sağınak 2. aşî sîrmîmek

doğamîlî *h* sağınak ola

doğamî (1) *h* bahardî ayya verî lîn kîçuk baş hayvan (dîmîn sayî dîğîrî) yîr

doğamî *h* 1. sağın, sağınî 2. sağın (sağ lîm, sîrî verîrî) - ve ve kîrmîmî ye

doğamî *h* sağın, sağınî

doğap *ba* doğap

doğay *m* 1. çîrî (mîzî) meyîe ve sebzîlîrînî oğ sayîmî verîlî *m*, tîzîmî çîmîsî 2. çîrbîlî, pekîmîz çîrbîlî gîrî 3. pekîmîz 4. sîçya

doğbîmî *m* 1. dolanma, gezmî, gezmîme, dîrmîlîmî 2. dolanma, dîrmîme (kendi aksînî veya başka bî seyî etrafında harekîlî etme) 3. dîrmîme (gerî gelmek, geri gîrmî)

doğbîmî *h*ğ 1. dolanmak, gezmek, gezmîmek, dîrmîlmek 2. dolanmak, dîrmîmek (çendi aksînî veya başka bî seyî etrafında harekîlî etmek) 3. dîrmîmek (gerî gelmek, geri gîrmek)

doğbîyîmî *m* 1. dolanma, gezmî, gezmîme, çîrmîlî 2. dolanma, dîrmîlî (kendi aksînî veya başka bî seyî etrafında harekîlî etme) 3. dîrmîlî (gerî gelmek, geri gîrmî)

doğbîyîmî *h*ğ 1. dolanmak, gezmek, gezmîmek

doğbîyîmî *h*ğ 1. dolanmak, gezmek, gezmîmek

doğbîyîmî *h*ğ 1. dolanmak, gezmek, gezmîmek

doğbîyîmî *h*ğ 1. dolanmak, gezmek, gezmîmek

doğbîyîmî *h*ğ 1. dolanmak, gezmek, gezmîmek

doğbîyîmî *h*ğ 1. dolanmak, gezmek, gezmîmek

doğbîyîmî *h*ğ 1. dolanmak, gezmek, gezmîmek

doğbîyîmî *h*ğ 1. dolanmak, gezmek, gezmîmek

doğbîyîmî *h*ğ 1. dolanmak, gezmek, gezmîmek

doğbîyîmî *h*ğ 1. dolanmak, gezmek, gezmîmek

doğbîyîmî *h*ğ 1. dolanmak, gezmek, gezmîmek

doğbîyîmî *h*ğ 1. dolanmak, gezmek, gezmîmek

doğbîyîmî *h*ğ 1. dolanmak, gezmek, gezmîmek

doğbîyîmî *h*ğ 1. dolanmak, gezmek, gezmîmek

doğbîyîmî *h*ğ 1. dolanmak, gezmek, gezmîmek

doğbîyîmî *h*ğ 1. dolanmak, gezmek, gezmîmek

döl (I) *m* genlikli
döl *m* kızık 2 ağlan kız, kızgen, bakiret
dölaxa *m* apa kız
döler *m* kızık kız ağlan kız, ergen, bakiret
döleryüm *m* xümr dölerüm (kızılması D)
dörlü *m* sağma sağın
dörlün *ışğ* 1. sağınak 2. meç sağmak (aldatma) -
 parşını çukması)
döldöl *m* sağmal, sağınlı
dölli *m* devesi, erke, eresi (gün, halat, ay, yı-
 çın, bir torrak) * dömla röjê catesi (yax,
 devisa) gün
döllü *m* sağlıms elan
dölmam *m* apsa kız, emekir
dölmamti *m* amca kızığı
dölmür *m* hey kız, peşnes (hükümdar anles-
 nin kız)
dölmürü *m* peşneslik
dömlah *m* çin kız
dömlal *m* dölü kız
dömlatı *m* leyza kız
dömwendekar *m* kız ağrapçı
dömwendekari *m* saz uğretarli
döy *bu* döv
döw *m* 1. kuyruk 2. vajına (hayvan için) - ge-
 randin kuyruk yapmaq
döx (I) *m* belâ * e7 kelleme döxa re belan, duş-
 mışın
döx (II) *m* kuyruk faallik sebebiyle midede du-
 yulan ezikliê -a (yök) eñi 1) içi bayılmak,
 salması kabormak, yareği boylemek, yareği
 silinmek (uçlık duymak) 2) faallik geçirmek
 (veya getirmek)
döx (III) *bu* -bu ö döv
döx (IV) *m* sap (a)eller içiri
döxdesti *m* sap (aler sap)
döxdün *m* iç geçirmek (baş duna)
döxdür *bu* doktor
döxdürüj *m* uzur saplı
döxbefsâr *m* yulm, yaka takımı, çilli, çyulan
 (ka, bu ip veya zmeç)
döxtz *m* dömla
döxün *m* 1. uqur (yalya ve ç dömla bele
 bağlamak, çin yağ) 2. lesik, deriyəçi, ka-
 şık bağı 3. meç uqur (fizsel duygu veya
 gəvci) - gürtin uqurunu bağlamak - li he-
 ramı vekirin heçme uqurı gəvmeç -a (ye-
 ki) 4) nas (dəc ü plyəp röj) ile bün uqur-
 runu düşkün olmaq, uqursuz olmaq -a xwə
 rası külin uqurunu bağlamak (j) -ê axaf-
 tın (peyvün bu ji xəber dən) zek saçık ko-
 nuşmaq
döxünlaslik *m* 1. dən lastığı 2. ağrı oruşu
döxünsiç *pl* uquruna düşkün, zampara
döxünsiçti *m* zamparalık - kirin zamparalık
 olmaq
döxünsiçli *rd* zampara
döxkevcü *m* kaşık sap
döxmən *adib* hən

döxmənli *m* hənlik
döxmənlik *pl* hənç
döxmənne *m* kuşun yulan
döxtüşü *m* iç sap, öreke sapı
döyün *rd* cünkü * barana döyün cündü yağ-
 ıvır

doz (I) *m* 1. dava, sarınca (çükükü korumam-
 nın bir hüküm de sağlanması için yarğı or-
 ganların bir vucuna) * doz li yeki vekirin
 birni dava emek 2. dava (savunulan, dən
 surulen daşınç) * jinna doza xwe bi
 mərən nedam pejironin kadınlar dava a-
 rın cıkeklere kabul stannemçiler 3. dava
 (sarı) 4. dava, ulku 5. ağa dava (sevgili) -
 lē vekirin (birne veya bir şey) dava açmaq
 * doz li keş ku malen wi dözilü, vekir
 mlin çalan adama dava açtı - li hey vekir-
 rin davasını, b birne dava açmaq - ve-
 kirin dava açmaq - velenin dava gəvmeç
 -a ç diki? ne dıvassun? -a güştü (an ji ge-
 lenper) üç kamu davası -a mezinatçyê
 kirin 1) büyüklük (salınmaq) 2) işkemle
 baxılıya veya kütlük kavgası yapmaq -a
 mərən (yê kirin kabacaylık (salınmaq) (II) -ê
 nihərtin davaya hakrak

doz (II) *m* x * düzün peş (bia) davar (ler)in
 sur

doz (III) *m* doz 1. (bir ilacın bir defada veya
 bir günde alınması gereken miqdar) 2. kün
 doz düze (bir maddənin bu miqdara, bir ka-
 rına görə veya pırsisi gərəkli belli miq-
 tarı)

doza *xvündariyê odin* kün davası
doza *xvündariyê odin* kün davası
dozaj *kün* dozaj, düzün - çyar körin (kün)
 düzerek

dozandin *m* bulma, keşfence
dozandin *ışğ* bulmaq, keşfetmek
dozbar *m* davalı (davası olan)

dozdai *rd* 1. davalı 2. *mərə* davacı

dozdeğirək *bu* *m* on iki parmak bağışığı
dozdük *mərə* on iki

dozdeletin *m* dən oluk
dozdehemin *rd* *m* on künç

dozlek *m* üç ne
dozdeki *m* dozunc

dozdeylik *mərə* on iki parmak bağışığı
dozer *m* dözer, hüləvər.

dozç *m* çəməzin
dozçə (kullan, çəmənlilik (hamamın ucğı)

dozger *mərə* savcı -ê güştü baş savcı -ê şura-
 ya dextelê dənçay savcı, yasa savcısı

dozgeri *m* savcı iç
dozirançin *m* seçletme

dozirançin *ışğ* keşfetmek
dozin (I) *m* keşf, buluş

dozin (II) *m* *m* 1. iç güdü 2. *m* iç güdü 3. *fel*
 güdü (kayçağı döy-ılınma değıl, akıl olan
 sebep)

dozîndar *m* 1. q. güdücü

dozîne (3) *m* doktor, doktoru tezî

dozîne (11) *m* 1. kurum 2. cez, sav, iddia

dozînelar *m* doktora

dozîni *m* 1. q. güdücü

dozkar *adât* davacı, soruncacı

dozkar *adât* davacı, savlayıcı

dozlebbîn *m* 1. dava konusu olma 2. kendine dava açılma

doz lî bîn *lâw* 1. dava konusu olmak 2. kendisine dava açılmak

dozlebbîyî *ad* 1. davalı (dava konusu olmuş şey) * *ev xaniyêke dozlebbîyî ye bu ev davaludur* 2. davalı (davası olan)

dozlebbîyîn *m* 1. dava konusu olma 2. kendisine dava açılma

dozlekîrîn *m* 1. dava suçç 2. -e işte ne 3. hesabım barmı

doz lî karîn *lâw* 1. dava etmek 2. -e istemek 3. hesabım sorupak

dozlekîrî *adât* 1. davacı, soruncacı 2. zî malî kemel

dozname *adân* iddianame, savca

dozner *adât* 1. davaya bakıp 2. savcı

doznerî *m* 1. davaya bakma 2. savcılık

dozvan *adât* davacı

dozwe *adât* dava şahı

dozwez *adât* savcı

dozwezî *m* savcılık

drahmî *m* drabim (yatak) para birimi

drahuma *m* drabima

draje *m* diye

drâm *m* 1. drama, drama (sahnele oynanmak için yazılmış oyun) 2. dram (teatral, öznelik, uzaqları bazen güldürer, yonları de kamaç, zana olma sahne oyun) 3. dram (trajik ede biyat)

drâmîkî *ad* 1. dramatik (sahne oyununa özgü olan) 2. nec dramatik (teatral veren, duygulanıcı) 3. nec dramatik (teatral)

dramatîzêklî *m* dramatize etmek

dramatîze kirîn *lêg* dramatize etmek

dramatîz *g* *we adât* dramaturg, oyun yazarı, tiyatro yazarı

dramaturjî *şedw* dramaturji

dramîvîsî *g* *we adât* oyun yazarı

dramîvîsî *şedw* oyun yazarlığı

drana *şedw* 1. drana 2. drana, acaqlana

drêzî *m* druz

drêş *m* biz (eskî bi biz)

du *m* 1. iki (11, 2) 2. *m* iki (berce bu aruki * du zerukên ku li serê kuçeyekê li hev di-xistin) 3. hev qetandin bir sokak başında kavga eden iki çocuk gibi * *ali lî xistin kili oynamak* - *ali kehîtin* (kili oynamak) - *çendî kirîn* kaalamak (suysal olarak) - *emrê (yekî) kirîn* herhangi birinden yok yaşlı olmak - *gem dan hespê xwe* olma malmuzlanmak - *glsin kirin* yaptırım bir da-

ha yapmak, tekrarlamak - *gul ji ba zîmanekî ye zî* kulak bir du (11) - *gul ji hev de bexçeyekî de ne xweş e* (inden fazla kirvelik veya dümanlık yapmama) *lîzan* - *hesp li ser afîrekî naçêrin* iki cambağ bir ipe oynamaz - *hespên mîr li ser ulîfêkê nabin* - *ki cambağ bir ipe oynamaz* - *kevir dan ser hev* (1) gelecek bozlanmak 2) birine ark çökmek - *kêl bi kevirêkî wergerecan* (din bir tacla (1) kuy vurmak) - *kîlûrên hîrêç* hene, *bu du ji li ser sêwê lêrîniyê ne tutu naş* da *gêyîz* (her şeye olan bağlılığı arlaurl) - *lêg di tûrêkî ketin* (ki aygıt bir palanca girmek) - *mawê di mulekê de nabin* (1) cambağ bir ipe oynamaz - *niqê li ser hev* iki nokta üst üste - *panên wezariyê muznî ye* yoksulluk tehlikesidir - *perê iki parak* - *qedek bi ser xwe de kirin* iki tek olmak - *serî di beroyekê de nakellin* iki cambağ bir ipe oynamaz - *serî ne weke hev he*, *naçe ser halîlê* (bir şey; iki başın olmak) - *serî ne weke hev bîn* (aşırı ser bîlîfêkê huy, huyuna huy sayma (uygun), huyı huyuna, huyı huyuna (kari koca için) - *û sê duse* (tavlâ oyununda) - *yaşî tabe başî* (ki kere hatı yapma kabul edilmez) - *zebeş bi destêkî nayên girtin* bir kâfîrku iki karuz tutmamaz

dua *m* 1. dua 2. dua (bâdet veya yakarma amaçıyla okunan dua değeri olan hitim) * *bi şev di nav eihawê pêşiyê duyan dike*, *pişt re radîkêve* geceleyen yataktaki dua (kur öyle yata) - *kirin dua etmek* - *li (yekî) bîn duvîn* (veya dua) almak - *xweşîn d* (leke bulunmak) - *ya haranê yağmur nûşî* - *ya ku nûbe mîrê jê re nabîje* (amin duya (amin demek) - *ya kurmîyê* (kâfirca duya) - *yên (yekî) çûn qehûlê* (duya almak) - *yên (yekî) qehûl bîn* (duya almak)

dukar *adât* 1. duca 2. mînazında (nazında) olan

dijaker *adât* duca

duklarî *m* 1. duca etme 2. nec rahmet okuma

dua kirîn *lêg* 1. dua etmek 2. nec rahmet okumak

duqî *ad* 1. iki yönlü 2. iki yönlü (kumaş için) 3. iki taraflı * *ev zilavê duqî kehîtiye* bu adan iki taraflı çalışmış 4. iki (iki taraflı) arasında yapılmış olanı * *peymana duqî* (kili anlaşma)

duqîst *adât* duqlîst, ikiçi

duqlîz *m* duqlîz *m* kucik

duy *m* iki nefrim (veya duya) bir leşği (yu)

duywez *adât* dilekçî, duya

duywezî *m* dilekte bulunma

duya *adê* *ad* (avduca)

duyê *m* nîmîjê namazlık, namazda okunan dualar

duha *adân* duha

dubare (I) *sz* dubar

dubare (II) *m* 1. tekrarlama, töleme 2. tekrar (bu konuşma) veya yazıya ayrı düşünceyi, kelimeyi büyük defa söylemek 3. yinleme, yinleliyiş 4. tekrarlama, tekrür 5. duble

dubarebar *sz* tekrar edilebilir

dubarebün *m* tekrarlama

dubare bün *sz* tekrarlınmak, tekrür etmek

dubarebüyü *sz* mukerrer, tekrarlamaş olan

dubarebüyün *m* tekrarlamaş, tekrür eden

dubareker *sz* tekrarlaşıcı

dubarekirin *m* 1. tekrarlama 2. töleme, tekrarlama 3. tekrarlama, tekrar eden, yinleme, töleme

dubare kirin *sz* 1. tekrarlınmak 2. tölenmek, tekrarlınmak 3. tekrarlınmak, tekrar etmek ya tölenmek, tölenmek * bün dikirin plrê dubare kirin? soruşu töleyebilir misin?

dubarekirî *sz* tekrarla, mükerrer

dubask *sz* tk. kâbil * derisê dubask, kâbil kâbil kâbil

dubaskî *sz* tk. kâbilîdir

dubendik *sz* plrî çuş

dubend *sz*bu aruş -ê bazigani çuşî aruş -ê serbazî askeri aruş

dubendî *m* tk. tk. anlasmazlık, düdü * di navbeynê me de dubendî heye di nav zêde kişîk var - derkerin anîsmazîs çûmak - kirin nava (...) êlak sokmak - kirin nava (bütekî) avûnê yûndmak * lîdê dubendîsê dikin nava me aruşê di avûnê yûndîsê sunuz

dubendîti *sz* tk. tk.

duber *sz* iki defa yapılmış sayvan

dubere *sz* tk. taralı, ta yinli

duberekî (I) *sz* bir, dubend

duberekî (II) *sz* tk. yazılı iki vuzde kullanan kumaş

duberî *sz* iki defa yazın aruş nava şan

dubezî *m* tk. tk. sayvan

dubir *m* makar

dubira *sz* *m* kırılmak, tıhırdatî

dubirîng *sz* 200 avr. kış

dubirîne *sz* iki yıldan beri egîs olan mese veya kav

dublaj *sz* *m* dublaj, seslendirme - kirin dublaj yapmak

dublajker *sz* dublajcı, sözlendirmeci, seslendirici

dublajkerî *m* dublajcılık, sözlendirmecilik, seslendiricilik

dublajkirin *m* dublaj yapma, seslendirme, sözlendirmecilik

dublaj kirin *sz* dublaj yapma, seslendirme, sözlendirmecilik

dublajkirî *sz* dublajcı, dublajcı yapmış olan

duble *m* duble

dublek *m* dubleks

dublör *sz* *m* dublör, benzer

dublörî *m* dublör, az

dubrak *sz* *m* zala doğan

ducarî *sz* *m* ducanî

ducarî *sz* iki kez, gebe, hamile - bu hamile ile ducarî - bişîn hamile bişînlemek - kurin hamile emes - man hamile kalmak

ducarîti *m* iki canlılık, gebelik, hamilelik

ducarî *sz* iki kez, iki kere, tekrar

ducarbün *m* tekrarlama

ducar bün *sz* tekrarlınma

ducarî *sz* 1. ikilenme, duble 2. tekrarlama, tekrür

ducarîbün *m* 1. töleme 2. tekrarlama, tekrür etmek

ducarî bün *sz* 1. ikilenmek 2. tekrarlınmak, tekrür etmek

ducarîkirin *m* 1. töleme 2. tekrarlama

ducarî kirin *sz* 1. tölenmek 2. tekrarlınmak

ducarîkirî *sz* 1. tölenmiş 2. mükerrer

ducarîkirî *m* tekrarlama

ducar kirin *sz* tk. teşîr, kumak

ducilî *sz* çatal (çatal dumanında olan)

ducilîbün *m* çatallanmış

ducilî bün *sz* çatallanmış

ducilîbüyün *m* çatallanmış

ducoya *sz* *m* tk. tk. salta kanalı

ducar *sz* *m* *sz* maruz kalınış - bişîn maruz bırakmak -î (...) bün -ê maruz kalınış -ê

cerdê bün bakma uğramak -î (...) kirin -ê (şeyê) bakma bırakılmak -î (...) man (bu şey) maruz kalmak

ducarbün *m* 1. rastlama 2. uğrama, maruz bulma

ducar bün *sz* 1. rastlamak 2. uğramak maruz bulmamak (veya olmamak)

ducarî *m* 1. rastlama 2. maruz kalma

ducarîkirin *m* 1. rastlama 2. maruz kalma, uğrama

ducarî kirin *sz* 1. rastlatılmak 2. maruz bırakılmak, uğramak

ducarîtan *m* maruz kalma

ducar man *sz* tk. uğramak, maruz kalmak

ducembî *sz* tk. tk. iki kollu araç

ducendîkirin *m* kutlama (sayisal açıdan kutlama)

ducenî kirin *sz* kutlamak (sayisal açıdan kutlatma)

ducerdar *sz* çift tekerli

ducerve *m* çift teker, bisiklet

ducerveşan *sz* çift tekerli

ducerveşanî *m* çift tekerlilik

duçê *m* duşak

duçêqîdîrî *m* duşak bina

duçêqî kirin *sz* duşaklamak

duçêqî *sz* çatal (çata, dumanında olan)

duçêqî *sz* çatal (çata, dumanında olan)

duçêqîbün *m* çatallanmış

duçêqî bün *sz* çatallanmış

duçêqîbüyün *m* çatallanmış

duduk *m.* tu tulu *v.*
dudeng *m.* iki umbi, diBong
dudengi *m.* bu duet, dua
dudeng *m.* E. dikayulu, ewasa 2. qara ağız, i-
 ki ağız (kesici aletler için)
dudevi *m.* iki yuhuluk, nyakılık
dudevik *m.* kya,)
duduk *m.* düdük
duhil *m.* dunqum, ikarekik, rejadutik
duhili *m.* ikarek, teredut, durakca mah
duhiliün *m.* ikareklemak, teredüt etme, du-
 rakca, kararsız olma
duhilü *m.* buğ ikareklemek, teredüt et-
 mek, durakca, kararsız olmak
duhulikün *m.* duhuluk yapma, teredüt etme
duhülü *m.* buğ ikarek yapma, teredüt et-
 mek
duhu *m.* 1. iki (II, 2) 2. üç (iki benden bu birlik)
 - *bün* yek *ü* dlu *bü* cölek birlikten güç de-
 ğer, bir elin sesi var iki elin sesi var ~ *m.* iki-
 şer kişiş - *m.* ketin rüzze kişiş olmak - *ü* pü
 iki buçuk - *ü* yek iki bu (nyunda zarfından
 bu ana bu üçte bir iki gelmesi)
duhükün *m.* ikarekeme (kiye çıkarmak)
duhü *m.* kirin *ü*ğü ikarekemek (kiye çıkarmak)
duhuyübün *m.* ikarekeme
duhüyi bün *ü*ğü ikarekeme
duhuyane *m.* kol k
duhu *m.* düllu ~ kirin *duhu* yapma
duhoker *m.* dürlisen
duczman *m.* duzman
dufazi *m.* buğ iki faz)
dugal *m.* buğ duğal
dugan *m.* duğan
duğane *m.* buğ duğal
duğaneti *m.* buğ duğal (duğaneşyur)
duğanü *m.* iki cahl, hamle - *bün* hamile ol-
 mak - *hiştin* hamle bünamak - *kirin* ham -
 le etmek - *mün* hamle kalnak
duğniti *m.* ke cahlü *m.* ikarekemek
duğisni *m.* ikarekeme, ağırtma (tarlayı iki kez
 sürmek)
duğisnikün *m.* ikarekeme, ikarek (bu ulumenus
 tarlayı iki kez sürmek)
duğisni kirin *ü*ğü aktarmak (ikarekemek (tarlayı
 sürmek tarlayı iki kez sürmek)
duğisni körin *m.* duğisni sür
duğis *m.* duğislik (dişli duğis)
duğülü *m.* çatal (ucu iki kolla ay rilmüş ağaç da-
 ır) -*yé* daré çatal (ağaçta ayrı lina yer)
duğur (I) *m.* duğ bulğur
duğur (II) *m.* tok, tokuz tok ve valin dokun-
 tutu, karmaş)
duğurd *m.* iki zallı çik
duğü *m.* duğal
duh *m.* 1. duğ * uz duh ramaketim duğ üyü
 yandıru 2. duğut (duğunlar bu caceki
 güde)

duha *m.* gündüzleyin

duhal bu ikhalü
duhalü *m.* iki cahl, gebe, hamle
duhalitü *m.* gebe ik, hamilelik
duhanü *m.* ikik (ikiş bir anda, iki tanede o-
 kapmış veya iki tane alınlar) * *cezeweyé*
duhanü ikik cezve
duhewsan *m.* buğ iki 2 kez)
duhük *m.* buğ ikilük (bulik notizen küde b trü-
 zungarda nota)
duhül (I) *m.* süm - *m.* süm süm * **duhül**
duhül *weris* weris, heç heç, top top süm
 süm, up up, çer gel çerge, topluca topluca,
 d yek bu ağzdan bağcan, çocuklar hara-
 dan uçan kuş sürülerine kenul verir tempo
 tutarın
duhül (II) *m.* duve (devletin çoğu bu)
duhül (III) *m.* iki yön
duhülü *m.* 1. iki yönü 2. iki (iki taraf arasın-
 da yapılan olan) * *peymana duhülü* ıslık
 önüne
duhi *m.* duğikü
duhün *m.* duğakü
duhu *m.* yağ, soti yağ
duhün *m.* yağ, soti yağ
duhül *m.* duval
duhülük *m.* küçük davul
duj *m.* cahl çamaşu
dujung *m.* hastalık belirtisi
dujyuni *m.* buğ iki yaşayış
dujyüni *m.* dujyuni
dujin (I) *m.* kış, zırlanmış
dujin *m.* kirür
dujin *m.* -cen başka, -den başka, -sarı * **dujü** *m.*
 bua her neyş senden başka kimse gelmesin
dujita *m.* duj
duk *m.* düğ
dukk *m.* tuğ
dukan *m.* 1. düğkan 2. düğkan (duğsulan yer) 3.
 düğkan, süleri * **dukana** berberiyé berber
 silonu -a **beşnahil** rosayé manas
dukanı çamaşu *m.* duğ üvü
dukana cilan *m.* duğim evü
dukési *m.* iki (iki kişiden oluşmuş topluluk)
dukü *m.* iki herelü
dukü *m.* dukük
dukune *m.* 1. iki yönü 2. ç. fi yönü
duhayeni *m.* iki yönüce
duhür *m.* vat, duğur
duhüvi *m.* iki duraksı -*yü* dormdur *m.* nerm
 ve sarsıklı itümlü ç. fi *duhükü*
duhü (I) *m.* karede
duhü (II) *m.* duğ karkayak (Julus testestrü)
duhü *m.* duğ duğamacı
duhü *m.* duğamacı
duhü *m.* ikilük, ikik (iki tanede, iki parçadan
 oluşun)
duhü *m.* halay turu
duhük *m.* teşyü *m.* duğup
duhahi *m.* 1. son 2. son

dumahlık *af 1.* son 2. sönme
dumahlık *pü anir 1-2w.* sonuğlandırılmak
dumanyâ *af 1.* kağıncıklı, akırcı 2. çatal (iki
 anlamlı) (iki türlü çatal) (1) * **götme du-**
maneyi çatal söz
dumareköl *zavın akrep (Scorpio)*
dumayî *af 1.* son 2. sönme
dumbe *af 1.* taşınan, göbekli kütse
dumend *af 1.* ikli iki: peccadan oluşan, ken-
 dünde herhangi bir şeyden iki tane olan) *
 pürza dumendü kâri pür 2. ikli (İskambil,
 domano gibi oyarlarda) (a) aşere, bulunan
 kâgir veya pul
dumenges *zavın 1.* 2. can boyunda xirmizara:
 kalbceşme, küpük k sını çengel (kışkeçli)
 çok ayaklı bir höcek
dumik *m gâni*
dumili *af 1.* ikli (iki kol u arası)
dumo *m bez olan köpeklerle veyen yalı*
dumor *af uğursuz*
dumori *m uğursuzluk*
dumustevî *matrül iki düzlerali*
dumuzi *m Kur'lerde bir imel ayım*
dun *m sav.* zurniyet
dunay *bir duru*
dunân *m say.* dâi, nesil
dunde *m 1.* say, üf, nesil, zurniyet * **dunuleyê**
 nür lé kabû beyim say-a kurud. 2. say sep,
 zurniyet, ağıl * **malhatrêke hêdunde** zurni-
 yetsiz bir aile -yê kor kârecek
duneyel *af iki çatalı*
duney *azêkê çidi kamışa afentel bir çelâi*
dunîk *m turak (aşerimle kâri kullarında) * kî*
 rin nav **dunîkê** brnaq çine olmaç
dunikul *af 1.* iki gâni 2. iki çatalı
dunir *af iki yıl sabâta keşilmiz okir*
dunmekul *den. dnet*
dupatkêrin *m vurgulama*
dupat *klirin fğk vurgulamaç*
dupatkêri *af vurgulamaç*
duperiki *zavân çid kamışlıca*
duperi *zavân ak kamışlıca*
dupê *af 1.* iki ayaklı 2. mas insan
dupêcik *bir düpik*
du péne *m dübez travla çayınarda*
dupîvaneyi *af çide standan*
dupûşk *bir düpik*
duqaçlî *batul iki çeneth*
duqaçlî *batul iki çeneth*
duqaçlî *batul iki çeneth*
duqane *af iki kamalı (kapı, pencere vb şeyler
 kîri)*
duqaçlî *batul iki çeneth*
duqat *af 1.* iki kat 2. iki katlı, dubleks
duqatê *m duo, düet, ikli - srrin karşılıklı çî-
 girmek (veya rûçê, söylemek)
duqur *af iki sıralı, iki düclü*
duşqa *klirin fğk tek a tarmak*
duqurt *af çatalı ağaç*
dur *m tr zalim okuculu tuki**

durandê *fğk kat betmek tevdndat*
durandî *af kaybetme (ayunt)*
durce *m inci veya nuzehber kuturu*
durcl *m 1.* tence, süzmeç, telve 2. *vey çökel,*
 çökeli
durdane *m durdane, inci taneza*
durdgirtin *m tartu âyine*
durd gultin *fğk testulamaç*
durdî *m tartu, çökeli*
durehî *af 1.* melez 2. melez (değişik bir ötkü-
 den ürcünç)
durehîdîn *m melezlik, kâkklık, melez ölüs*
durehî *af melez, kurma, kırık, azman * hespe-*
kî durehî *af erik arap kurması nic ul * teji-*
 ya **durehî** kırık tazi
durehîbûn *m melezleşme*
durehî hân *fğk melezleşmek*
durehîf *m melezlik, kâkklık*
durexî *m katip fûit hîyle karşı olan şeyler-*
 den her birü
durî *bir durî*
durîyî *af 1.* iki volu 2. çatal, çatalı (iki an-
 lamlı) (iki türlü çatal) (1) * **götme durîyî**
 çatal veya çatalı söz
durîfros *af birinci taneza*
durge *matrül ard*
dügelê *bir durge*
durpeyi *af dclî*
durhî *m hayvan dangası*
durif (f) *bir durî*
durîl (ll) *m dangî (hayvan dangası)*
durîfklirin *m dangalama, hayvan dangalama*
durif kırin *fğk dangalamak, hayvan dangâ-*
 lamak
durist *af m 1.* durüst (doğru sazunda ve davra-
 nılarında doğruluktan ayrılmayan) 2. *af dü-*
 dust, doğru (yasa, yontem ve âlâka bağ) 3.
 doğru (akıl, mantık aygıt) 3. doğru (göç-
 ge ve kurak aygıt) - **bûn durîst** olmak
durîstevî *m durüstlük*
durîstbûn *m 1.* oluşma 2. düzelmeye
durîst hûn *fğk 1.* oluşmak 2. düzelmek
durîstlâyîn *m 1.* oluş, oluşma 2. düzelmek
durîst *m 1.* durüstlük 2. doğruluk
durîstker *af m 1.* yapma, imalâtçı 2. düzel-
 ten, düzeltilme
durîstkerî *m 1.* yapmaçlık, imalâtçılık 2. dü-
 zeltme lık, düzeltilmeçlik
durîstklirin *m 1.* yapma, oluşuma 2. imal et-
 me 3. düzelmeye (döğrulama) 4. ayarlama
 (bir aygıt belli bir iş yapabilecek duruma
 getirme) 5. mak düzelmeye, arajman
durîst klirin fğk 1. yapmak, oluşmak 2. imal
 etmek 3. düzelmek (döğrulamaç) * **saletê li**
guri radîyâyê durîst lîke sletê radîyâyê göre
 ayarlı 4. ayarlanmak (bir aygıt belli bir iş ya-
 pabilecek duruma getirmek) * **makîne teri-**
şîbîr, durîst kîr mîkîne bozuktan ayarlıdır 5.
 çok düzelenle yapmak, araj yapmaç

düzey *ed* edepsiz
 düzyan *ed* kavşak, yol kavşağı, yol avmanı,
 yol çau
 dözışçe *ed* arambası
 durmas *ed*la mer sıralı, mer zamanı * *dür*
 bide durmasan işi elhur bök
 durması *ed* inci uzmanlığı
 durme *ed* yakıkla duğan dök
 duru *ed* iki yüzü, rıyası
 duruti *ed* iki yüzü, rıya
 duruyi *ed* iki yüzü, rıya
 duryan *ed* duryan
 durzile *ed*la zaman (Düzce)
 Durzi *ed* 1. Durzi 2. durzi (şerh bu hakaret so-
 zu)
 dusafe *ed* iki yaşında
 dusaq *ed* 1. kütürüm, üzülür, hareketle güçlük
 çeken 2. açat, yoksul
 dusax *ed* zordan
 duseh *ed* bir karşı iki tokası
 duseri *ed* iki başlı
 dustan *ed* dıstan (f)
 dustandarılı *ed* çile standart
 duşaxe *ed*la dükü, küy zülzül
 duşaxeyi *ed* dükü
 duşem *ed* pazartesi
 duşeq *ed* duşak
 duşeqi *ed* 1. çadı (ikiye ayırtan yol) * rıya du-
 şeqi çatal yol 2. çatal (çatal duşeqinde ol-
 lan)
 duşeqibün *ed* çatalıma
 duşeqi bün *ed*la çatalıma
 duşeqihüyin *ed* çatalına
 duşerki *ed* düello - kirtin düello yapuak
 duşerkihez *ed*la düello
 duşes *ed* düşes
 duşesi *ed* düşesi
 duşes *ed* düşes (başlı oturanda)
 duşeweyi *ed*la iki çatalı
 duşkunlin *ed* düeme
 duşkandün *ed*la dürtmek
 duşkin *ed* dürtme
 duşkin *ed*la dürtürmek
 duşize *ed* bakire kız
 duşk *ed* sezi
 duşman *ed* küfür
 duşvan *ed* küfür (hasanlık)
 duta (f) *ed* gücü, rıyasıklı
 duta (ff) *ed* düblek ev, ikikali
 dutaki *ed*la düllüg
 dutar *ed*la vayı bu müzik aleti
 dutas *ed*la vayı bu müzik aleti
 dutay *ed*la düblek
 dutebeş *ed* iki kutlu (ev)
 dutepl *ed*la dutepl
 duteple *ed*la çille nağra
 dutepli *ed*la dutepl
 duteşim *ed*la iki tenikli
 duteşeyi *ed*la iki şekli

dütögün *ed*la iki tenikli
 düülü *ed* iki pa makkık olcu bürün
 duwan *ed*la çift, çift, rable - rıya pähesiyi du-
 yan ikiligi
 duwaneti *ed*la ikilik, dualite
 duwaneyi *ed*la ikilik, düğün
 duwaneyiti *ed*la ikilik, düğün
 duwani *ed*la ikilik (kısı bir arada, iki tenceden u-
 luşmuş veya iki tane akılcı) * *cezwey*
 duwan *ed*la ikilik, çezwe
 duwanoj *ed*la gelecek, altı
 duwateyi *ed*la anlamlı, ikirel
 duwati *ed*la dualite
 duwazeleh *ed*la düğün
 duweröz *ed*la düzi rıya
 duwêl (I) *ed*la sarmal denden çp
 duwêl (II) *ed*la düvel
 duwêl *ed*la düvir
 duwerkan *ed*la loğusa, loğusak kadın
 duweskan *ed*la loğusalık
 duweskanî *ed*la loğusalık (loğusa olma durumu)
 duwis *ed*la kiskanma
 duxisandit *ed*la kiskandın
 duxisandün *ed*la kiskanmak
 duxisin *ed*la kiskanma
 duxisin *ed*la kiskanmak
 duxi *ed*la köta kalpli, bedniyaz
 duxi *ed*la kız (kız oğlan kız - çgen, bakire)
 duxter *ed*la kız
 düyati *ed* 1. ikilik (iki değişik kullanımı veya
 uygulanması olma durumu) 2. dualite, ikilik
 duyem *ed* 1. ikinci (iki sayısının sırtı sıfatı) 2.
 ikinci (sırada önem bakımından birinciden
 sonra gelen) 3. *ed*la ikinci (birinciden sonra
 gelen mese veya kimsesi)
 duyemin *ed* 1. ikinci (iki sayısının sırtı sıfatı)
 2. ikinci (sırada önem bakımından birinci-
 den sonra gelen) 3. *ed*la ikinci (birinciden
 sonra gelen mese veya kimsesi) - hatin kin
*ed*la gelmek
 duyemin *ed*la ikilik
 duyeminli *ed*la ikincilik
 duyemli *ed*la ikincilik
 duyindilek *ed*la düğün
 duyiri *ed*la ikilik (iki değişik kullanımı veya uy-
 gulanması olma durumu)
 duzhat *ed*la penaltı - avij penaltı kullanan
 düzele *ed*la çift kaçaşlı ulfemel bu müzik
 aleti
 düzele *ed*la çuzele
 düzinan *ed* 1. iki dil 2. *ed*la iki yüzü, köveç
 düzinanî *ed* 1. iki dil 2. iki yüzü, köveç
 düzimonî *ed* 1. iki dil 2. iki yüzü, köveç
 düzimonî *ed*la düzinan
 düzin *ed* 1. iki yaşında or 2. iki yıldan beri yük
 - a) pa olmaş at
 düzime *ed*la düzime
 düzini *ed*la iki yaşında or
 dü (f) *ed*la zaman (bir maddeden yansıma)

kan kara veya emir renkli gar) * *dûhna* *dû*
ji te tê duran kokuyênî - burdan ser
we nûn-roçek - di *kuleka* (yekî) de çûn
başê tûmek, neçûn tûmek - di *kuleka*
(wî) de hîlnekîşî *soya kurusanî* - di *kuleka*
(yekî) de hîlnekîşî *soya kurusanî* - di *kuleka*
(yekî) de neçe ed yok eadk yok - di
kuleka wî de neçe û sorîk vê neçe xêç,
sûnsîn, *soya kurusanî* - di *kuleka* (yekî) de
neçûn başê tûmek oluak - di *kuleka* (yekî)
de neçûn û sorîk vînexastî *soya kurusanî*
mak, neçûn tûmek - di *kuleka min* re hi-
je bes e başê tûsîn yeter - jê berdan (in-
je derxastîn) tûnemek - ji *kuleka* (yekî)
kêşîn başê tûmek - ji *kuleka* (yekî) nekî-
şîn başê tûmek oluak - ji serê çîloz lûn
kêşîn başê tûmek - kêşandin tûm çinek
- kêşandin hundirê xwe duran çîmak - tê
re çûn duran tûmek -yê kur kokusa olan,
kendîrê pek sezarîyênî sînî duran

dû (II) *adêl* m, peş, arxa - li *dû* çarûn heyê
hagerînan sîmî seye tekêrê geberkînan du-
yar (II) - mele çûn (I) (man. - bûnak 2) ka-
rîal êttîk

dû (II) *bu* - neya û *dû*

dûja *adêl* 1. takîp eler 2. *er çoban* yamağî 3.
adêlîyî (geçmiş bir sanat veya eyleyât çî-
tîrîni sürdiren sanat, hîrket)

dûjaşî m 1. takîp eûmerêk 2. çoban yamağîyî
dûşî *ber* duşî

dûşîk m 1. kayrak (yêr kayrağî) 2. hîy kar-
çî 3. *adêkîk* (geçmiş) -a çav çûn kayrağî -a
mîlê çîlan kol bağı

dûde *avê*

dûdeman m 1. arza kalma 2. geri kalma, arka-
ca kalma

dûdeman *beğî* 1. arza kalma 2. geri kalma,
arkaca kalma

dûdemayî m 1. arza kalma 2. geri kalma, arka-
ca kalma çîlar

dûderxastî m 1. duran çikarîta 2. çikarî
dû derxastî *beğî* 1. duran çikarîta 2. çikarî

dûdîk m 1. derdêk 2. çîlê karışîl, atîlenelî bir
çîlge

dûdîrêjk *adêl* geçmiş

dûga *ber*, teyî, dîlak etî (Jevherîm polîtan)

dûge m *de*le

dûgertî m *de* duranlanma

dû girtî *beğî* duranlanmak

dûgertî m 1. duranlan, duran kaplamîş olan 2.
işl

dûgatî kîrîn *beğî* eşîk êttîk (ber selîst, bir çal-
gî weya erkêta de bîlêre çîrak ara êttîk)

dûhêl m sîmî

dûhêl *ber* dan

dûkel m 1. behar, isro, îsl m 2. duran

dûkelane h *buhrca*

dûkelhîn m behar olan

dûkel bûn *beğî* buhar olmak

dûkelî *ad* buharlı (bularla çîşîr) * *keştîya*
dûkelî *ber* başî

dûkelîhîn m behar başî

dûkelî hîn *beğî* buharlanmak

dûkelîkîrîn m beharlaştîna

dûkelî kîrîn *beğî* buharlaştînak

dûkêş m haca

dûkêş m 1. bûca 2. tûsî gözû

dûkîrîn m tatar

dû kîrîn *beğî* tûmek * soho *dû* çîçe soho hîyîr

dûl (I) *ber* dîl (I)

dûl (II) m sîmî

dûlêr *adêl* çarûn

dûlge *adêl* kîsîde

dûlîk (I) m ekêrêk, açma araç

dûlîk (II) m asma çîlge

dûlîk (III) m 1. sîmî 2. çaruk bağı

dûlîk (IV) m kî çîrtîna su çikîne kovast (deri-
ler)

dûm (I) *ber* dom

dûm (II) m kîyîk

Dûma m Duma (Rus parlamenti)

dûmaç m bir karışîlan eleman

dûmalî *ber* dîmalî

dûmalîk *ber* dîmalîk

dûman m 1. duran (durulan tozlar veya
sîmî oluştuğûda bulanukêk) 2. tozuma 3.
bulut (herhangî bir şeyden oluşîta yoğun y-
şîm) 4. hî karînak - girtîna duran almak *
serê çîya *dûman* girtîye dağ başîna duran
olış - ji bay serê (yekî) çûn tepesîrînî başî
atraz - ji serê (yekî) çûn çan ji çîlêyî) ka-
mî başîna çîkînak (veya sîçîmak veya tepla-
mak) ya (yem) rakîrîn duran êttîk (ye-
mek)

dûmanhîn *ber* durulan

dûmangirtî m 1. duranlanma 2. çîraklan-
ma tozlan

dûman girtî *beğî* 1. duranlanmak 2. çîrak-
lanmak (toz çîm) * der û dor tev *dûman*

girtîye yerler çîraklanî

dûmangirtî *ber* duran m. *dûman* kaplamîş olan

dûmanrakîrîn m tozuma

dûman rakîrîn *beğî* tozlanmak

dûmat *ber* dîmat

dûmayî *ber* çîmayî

dûmayî *ber* çîmayî

dûmdar *ad* kîyîkêk

dûmen m duran - başîlan duran kîmek

dûmendîr *ad* dîmenî

dûmenhîn *adêl* duran

dûmenhînî m dîmenîk

dûmeqêş *adêl* kîlîngî (Hîrûndî)

dûn *ad* kîyîkêk (kîçük kîçük çîvîmlerî olan)

dûne m koyunlu kîç yatağı

dûnê m kîç üzîrde çîçük buğ hayvanlara
yem verîlîne

düny *n* koyun türünde geniş ve yaygın kayruk

dünyâker *m*at m âyt ontayı

düpele *n* aralı orakçı

düpusüm *n* düpüş

düpusak *n* *m* somak

Düpusak *avâz* 1. Akıncı 2. güneyde huzurlu z

düpusak *avâz* akre (Scorpio)

düpuski *n* *m* akre gıdı

dür *n* 1. uzak, irak 2. uzak tarafa yok zaman

bulunması * *dü* ayendeyeke *dür* de uzak bu

gelecekte 3. uzak (ah, gıta veya hukukta yet-

tişmezi) * *ev ji van karan gelek dür* e böyle

teşirlerden pek uzaktır 4. *wê* uzak (uzak yer)

* *pê dür* mece fazla uzaklara gitme 5. *ê* uz

aklıya çok mesafelerde uzak anlamında kulla-

nanır - *he hîpûr he ne kadar uzakta ise o ka-*

dir sevilmaz - *binûn ne kadar uzakta ise o ka-*

dar sevilmaz - *gerîn nêzik dîtin* gökte a-

rakten yorile bulunak - *ji van deran f* bur-

dan uzak dursun 2) Allah kimsene göster-

mesin - *ê dirê* uzun uzadıya, emre beyana

* *dür fî dirê* *ji meseleyê* axittin meseleleri

erape boyuna konuputun - *ê nêzik* er ya da

gec - *ê avacihan* be evlerden irak (veya u-

zak), dostlar başından irak - *ê avê xwe hîl-*

dan suya (veya çaya) günden paçaları sı-

vanmak * *ev çl ye, he dürî avê ye* *le xwe hîl-*

daye bu ne suyu günden paçaları sıvanmış-

ın? - *ê çavûn dürî dîlan* gülden irak olan

evliler de irak olan - *ê daweya pûneh*

kurê *we ye, niştê* *we ji we re* ol sevin ko-

nuği benim - *ê hîzûra* hazır süzüm yabana

(veya süzüm meclisi) *dûrî* - *ê* malan be

evlerden irak (veya uzak) - *ê ruhân be* Allah

gözetmesin - *ê ruhê (yekî)* *he* uzamıza af-

yet (veya sağlığı - *ê (tîştekî)* *sekinîn* (bir

seyilen veya kimsenin) uzak durmaz * *hî-*

nekî dürî mala keçken ku dîxvestin bere-

vînin, rawestîyan kaç irak suadikere ki-

zin evinden irak uzakta durdurar - *ê* *we* *he*

dûrbîna zaman *nê* teleskop

dûrbîni *n* *m* *n*eri görüşlülük, uzak görüşlülük

dûrbînak *n* *m* *n*eri durbiya

dûrdîtin *n* irak mesaf

dür dîtin *n* *m* *n*erî nakatînak

dürkîl *n* *m* uzak görüşlü

dürkîlîk *n* *m* *n*erîbûn

dûre *n* 1. somra, somradan, bilâhiare 2. qıhaves

dûrebîn *n* *m* *n*erîbûn, bakac, irakgörür 2. *n*-

leri görüşlü, uzak görüşlü

dûrebîn uzak görüşlü kimse

dûrebîni *n* uzak görüşlülük

dûredest *n* 1. elin uzanabileceği kadar 2. irak,

uzak, erişilmez geç

dûredûr *n* 1. irak olan uzaga 2. uzun uzadıya

dûredûre *av* *n* *n*erîdûr

dûrek *n* mesafe

dûrendîş *n* *m* *n*erîbûn, irakgörür, uzgörür

dûrendîşî *n* *m* *n*erîbûn, irakgörür

dûreperêz *n* *m* çekünce, fîtiraz - (*n* *ji* *îstîraz*)

n *n*erîbûn *dan* çekünce koyunak

dûreperîştan *n* *m* *n*erîbûn *dan* çekünce

dûresaz *n* *m* *n*erîbûn *dan* çekünce

dûresîsî *n* *m* *n*erîbûn *dan* çekünce

dûrgan *n* *m* *n*erîbûn

dûrge (*n*) *n* *n*erîbûn *dan* çekünce

dûrge (*n*) *n* *n*erîbûn *dan* çekünce *dan* çekünce

dûrger *n* 1. uzak mesafeli 2. uzak diyarları

gezen seyyah

dûrhesidar *n* *m* *n*erîbûn *dan* çekünce

dûrhesdari *n* *m* *n*erîbûn *dan* çekünce

dûrîk (*n*) *n* *n*erîbûn *dan* çekünce *dan* çekünce

dan çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce

dan çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce

dan çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce

dan çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce

dan çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce

dan çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce

dan çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce

dan çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce

dan çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce

dan çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce

dan çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce

dan çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce

dan çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce

dan çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce

dan çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce *dan* çekünce

dürketin *w* zaman uzak düşünme
 dür ketin *ğğ* namık, uzak düşünmek
 dürkeri *nl* uzak düşünüş olan
 dürkirin *w* uzaklaşımın
 dür kirin *ğğ* uzaklaşımın
 dürkiri *nl* uzaklaşım düşünüş olan
 düreme (j) *w* düşünmemiş hayvan etinin gü-
 reşse kurutulması
 düreme (ll) *nl* etli butlu
 dürenas *nl* uzak görüşlü
 dürenesi *w* uzak görüşlülük
 dürenehin *ğğnl* 1. miyap 2. miyap ıgöbetleri
 böyle olan kimseler
 dürenehin *w* miyaplılık
 dürenin *nl* 1. uzaga balcan 2. meç hastası çeken
 düreni *batın* bir uzam türü
 düreni *w* telefoto
 düreni *batın* bir otürü
 dürevelat *nl* 1. şifadan uzak 2. ülkeden uzak ol-
 ma, uzaklaştırılmış olan
 dürevelat *klm* 1. şifadan uzaklığı maç
 dürevneği *ğğ* ya birüskü *nl* telefotoğrafı
 dürevneğiri *w* telefoto
 dürxışla *w* uzaklaşımın
 düxışla *ğğ* uzaklaşımın
 dürsiş *nl* uzak aşımın olan
 düsağ *bir* düsağ
 düstan *nl* üç gözün potatifi olan
 düş *w* 1. düşün 2. hüz 3. an, peş * Ji düşa-
 min were arından gel, peşime gel
 düşdar *nl* düş yandı, kârî: -ê {yekij} bûn
 (hüme) y. düş olmak
 düşdaru *w* yandılık
 düşelk *w* alütle konuşma, katalana (b. l. - li
 dü {yekij} bûn alütle konuşmalar yapmak
 düşirij *w* zehir (art arda gelen şeylerin oluş-
 turduğu dizi) * düşirita düşirita koyunlar
 çarşı - bûn 1. 1. arda düşirita 2. arda
 gümek
 düşf *w* kız evlendikten sonra yakıt yetmesin
 dağılan hedveser
 düşize *nl* bakire kız oğlan kız
 düşizeyi *w* bakirelik
 düşk *w* tüzme kâp kâp, kâzâr vâ, koyrak
 için yüksekte yarılar yer
 düşk *bir* düşk
 dü tî te çün *nl* dilan on narık
 dütin *w* sıvama iş ya ile saptama
 dütin *ğğ* sıvama iş ya ile saptamak
 düti *nl* sıvama iş ya arığı olan
 düv *w* 1. kuyruk (hayvanların çoğunda, gövde-
 nin alt kısmında bulunan, omurganın uzantısı
 olan uzun ve esnek organ) 2. kuyruk (kay-
 nın bazı türünde eritilerek yağlı birin bu-
 tulan) 3. *nl* an, peş, ark, ar - hejandin
 kuyruk sallamak - kirin qunci sıvılamak -
 pep kirin 11 kuyruğu çıkerek 2) sıvamak 3)
 arıo nalan: çıkerek -ê hey in {yaka yolu ile
 sürük}, herbeher olan ve birbirinden ayrılmı-

yan, kırışık olan sıvama) -ê düşk bu ar-
 van nalle tîre {veya sıvama iş ya ile boyanır}
 -ê mişk li mala {yukü} bi ard melûn ile le-
 re {veya sıvama iş ya ile boyanır} -ê {arj},
 qemça) wan da bu piyê hey de bîn argo
 (birbirinin arını {veya kârî çamaşırını) bil-
 mek -ê xwe dan ser milê xwe 3) kuyruğu
 çıkerek (hayvan kuşmaya başlamak) 2) kuy-
 ruğu çıkerek (insan) bulduğu yerden u-
 zaklaşmaya başlamak) -ê xwe kirin gürz
 kuyruğunu çıkerek -ê xwe kirin trav lîngên
 (arj) piyên) xwe kuyruğunu kırmak -ê xwe
 neke lîm piyê {yekij} 1) sıvama kutuyu, sıv-
 lama kötesü 2) argo (kârî) göt salma
 düşük *w* kuyruk (göz kuyruğu) - çekilin
 kuyruk çekmek * Zehra di dest de kîl, li
 çavê xwe düşük çêdikir Zehra elinde sü-
 me gözünce kuyruk çekiyordu
 düşda *nl* düşük
 düşdirêj *nl* 1. uzun kuyruklu 2. ö uzun {ayrın-
 tılı} araban, uzun uzadıya, emme hoşuna *
 düşdileşî ji meseleyê aadîm meseleyê emme
 başına konuştulay
 düşdirêjhün *w* 1. kuyruk olma, zincarleme
 lîm arê, pes peş gelmek 2. yol uzama
 düşdirêj bûn *ğğ* 1. kuyruk olmak, zincarle-
 mek lîm arca, pes peş gelmek 2. yol uzam-
 mak
 düşdirêji *w* 1. zencir kuyruğu inerek ayrılmı-
 şıyla kuyruğa gucat * düşê ku mlroy bû-
 vevê ba düşdirêji hîn bibe çayî derunliğe
 düşmek lîm 2. düşê araf
 düşdirêj kirin *w* katarlama (arka arkaya dizme)
 düşdileşî kirin *ğğ* katarlamak (arka arkaya
 dizmek)
 düşelan *bir* düşelang
 düşelang *batın* peş, aygü, kuyruğu (bir pe-
 ye veya başkasına bağlı olan) * düşê ku hu-
 nemend ne düşelangê tu kesî be smatî
 biç kîsmenê kî vî keşu olar, vî olu
 düşelangbûn *w* aydınlaşma
 düşelang bûn *ğğ* aydınlaşmak
 düşelangî *w* peşlik, aygünlük, kuyrukçuluk
 (başarıklık)
 düşelangîbûn *w* aydınlaşma
 düşelangî bûn *ğğ* aydınlaşmak
 düşhej *nl* kuyruk satılan
 düşheji *w* kuyruk satımı
 düşheji kirin *ğğ* kuyruk satmak
 düşhejî *batın* at aygüğü
 düşük *w* 1. kuyruk, kuyrukçuk (hayvanların
 çoğunda gövdenin alt kısmında bulunan, om-
 urganın uzantısı olan uzun ve esnek organ)
 2. öce kuyruk (her şeylerde kuyruğu her-
 zeyen uzun ve ya baş tarafı aksi yönüne
 kalan bölüme) 3. meç kuyruk, gâlgê (uzun
 naka na çikil p aydınlatma kimsi) 4. meç
 aydın (bir peye bağlı olan) 5. kuyruk (başın
 arkasına toplanmış saç demeri) 6. kuyruk

har harfın baş ç qısına yakın yerde birin
bu darüş yapın çığı - hejandin kuyruk
sallanək -ê (yükê) bermedan vîdun bi kê-
nûmek -ê derewan kurt e yalimani mu-
nu yastîye kacar yanar -ê xwe kirin nay
piştî dan jî lingên) xwe kovruşunu kismak
düvika qemaçürê *af aça, köylünün davaran;*
tabaklarsın saklamı karışığında köylüden
aldığı tav

düviki *mîna* *uyduluk*

düvk *bû* *dûv*

düvîda *af* *kisa kuyruk*

düvkışanî *af* *kuyrûkê kulan çekilîş olan*

düvkurt *af* *kisa kuyruklu*

düvîlan *bû* *düvelang*

düvlerân *zaw* *kuyruksallayan, yont kusu*
(Mûçerla)

düvlêrik *bû* *şirik*

düvneqesk *zawê* *kerlangîç (Hirunû)*

düvnesas *zaw* *yarasa (Vespatulê)*

düvpişî *bû* *düpişk*

düvqut *af* *kesik kuyruklu, kisa kuyruklu*

düvqut *af* *kesik kuyruklu* * *roştîyê düvqut*
kesik kuyruklu tiki

düvreşk *zaw* *kuyruksallayan (Mûçerla)*

düvrovî *botêl* *(bi uzun) turu*

düvsing *zaw* *bir çekirge tiri*

düvstêrk *af* *kuyruklu yildiz*

düvteşî *zaw* *kiz boceği*

düvteşîk *zawê* *karhagê yavara*

düvwanî *af* *1. yatacêbî gûn 2. gelecek*

düwêl *af* *çirîn*

dûx *af* *meddane, nklava*

dûxan *af* *durana, kova aces durana*

dûxangirtî *af* *duranlanima*

dûxan girtî *af* *duranlanima*

dûxangirtî *af* *durana, durana kaplanmış olan*

dûxin *bû* *doxin*

dûy *af* *dây*

dûyprîz *af* *düy priz*

dûz *af* *1. düz (yatacê duruma olan, eğik olma-
yan) 2. düz, değir (kıvrıklı olmayan, bir u-
cundan öbür ucuña kadar değışmeyen) * ri-
ya rast doğru yol 3. düz (yayvan olan derin
olmayan) 4. düz (kıvrık veya dalgalı olma-
yan sac) 5. düz (çizgisiz, desensiz ve tek
renkli) 6. düz (engebesiz olan ver) 7. gerdan*

(çatı için, buruşuğu ve kırığı olmayan)

dûzaheng *af* *monoton*

dûzahengî *af* *monotonluk*

dûzun *(f)* *af* *düzün*

dûzun *(f)* *af* *ustura, yalçı - li qayışê xistin*
(usturayê) kayış çekmek -a hicamkarîyê
başarîyê balası

dûzêbûn *af* *1. düzelmek, düzlenmek, düzleşme 2.*
yatma (düz bir duruma gelme)

dûz bûn *birgê* *1. düzelmek, düzlenmek, düz-
leşmek * piştî ku quwaş hate dîdûrîn dîz*
bû kumuş düzlenmêc düzleşî 2. yatmak
*(düz bir duruma gelmek) * piştî ku parê*
xwe şê kir hîna düz bû saçın taradikên
saçın yatı

dûzêbûn *af* *düzülük*

dûzêbûyî *af* *1. düzleşme, düzleşme, düzleşme*
2. yatma (düz bir duruma gelme)

dûzêdan *af* *şaxavazî, saçayak*

dûzêkî *af* *düzec*

dûzêkî *af* *saçın ve saçın yuzlî kumşe*

dûzêkî *af* *ateş dumanından sararmış olan*

dûzêkîlî *af* *ışlema, ateş dumanından sar-
armış sararmak*

dûzêkî bûn *birgê* *ışlema, ateş dumanından*
değir sararmak

dûzêkîkîlî *af* *ışlema, ateş dumanıyla sar-
armak*

dûzêkî kirî *birgê* *ışlema, ateş dumanıyla*
sararmak

dûzîrme *af* *yapılarda kullanılan el ayası koda*
yasa çay

dûzker *adêr* *düzlenme, tasviye*

dûzkerî *af* *düzleme, düz, tasviye*

dûzkîrî *af* *1. düzleme, düzleşme, yasama, düz*
*duruma getirme, tasviye 2. yatma (yasala-
tırma, düzleşme)*

dûz kirî *birgê* *1. düzlemek, düzlenmek, yas-
lamak, düz duruma getirmek 2. yatmak (yas-
lanmak, düzlenmek) * parê xwe çûz kir*
saçları yatı

dûzkerî *af* *düzleşmiş, tasviye edilmiş olan,*
stabilize (düz duruma getirilmiş)

dûwî *bû* *deci*

dûwî *bû* *dû*

Dy *af* *Dy (disprotyum un kısaltması)*

E

e, E 1. Kur'an âlâfesinin yedinci harfi olup ses bilimi bakımında üç farklı sesli harf (kısa, uzun ve uzunluk gösteren) gösterir 2. noun işaretlerini harflerle gösterme yönteminde *âlâfesini* bildirir

e (II) *f* 1. he. evet 2. ev

e (III) *âlâfe* kuşunun (çocuk dilinde) *e* - *ya* - *yağışla*na --- *kırım* yağışla*na*çe. *çocuğu* *yağışla*maya *çalışmak*

e (III) *âlâfe* 1. elu (genç) 2. nam (uçucu) tekel (kişisi) ? zivâstânê sar e kışın soğuk olur 2. -dir,-dir. -dür,-dür -tur,-tur -ür,-ür 1b rince tekel şalın -çra. kelime sesizle biterler * *zweşik e* güzeldir 3. istin ve safat yapımı sonneki *nerme*, *zane* 3. orta ek *düğüce*si

eba (I) *â* baha

eba (II) *â* 1. abı (yünlü), düğülerük yapılan kalın ve kalın kumaşı 2. aba (bu kumaştan yapılmış yakasız ve uzun üstüğü) * *ebayê min gelek* *şepî* ya *akım* *güyet* *yüzel* 3. *âlâfe* (abdan yapılmış şey) * *şimûka* eba *aba* (elik) - *yağış* *kırım* (ekmek) *yağ* *tarmak* - *ya* *Beşrayî* *Başta* *yapımı* eba - *ya* *esewîn* bir *ür* eba - *ya* *şalın* *kaşın* eba

ehabelek *âbâ* tesat (kimse)

ekabî *âbâ* ebatîl

ehaboz *ba* ehebaz

ebâl *â* ebâl

ehafiroş *âbâ* eba (şatan) kimse

ehafiroş *â* ehafelik

ehaker *âbâ* eba (timal eden kimse)

ehakerî *â* eba (iz)

ehandîn (I) *â* ebanda

ehandîn (II) *â* inkışırma, da durma

ehandîn (II) *âğ* ebandak

ehandîn (III) *ba* ukışımak, deldumak -- *devê* (yekî) *âğ* *â* inkışırma

ehanus *ba* *â* ebanaz ağacı

Ebasî *â* Abbasi

ebûl *â* 1. ebâl, deriyş 2. *we* zavallı

ebûbz *â* 1. bukan, kabaklıyı, kültür.besi, kültür 2. avak tekim , baldırı çıplak (serse) *â*

ebûbzî *â* bukanlık, kabadayılık, kültürbeylik

ebûbzîkîrîn *â* bukanlık yapma, kabadayılık taslama

ebûbzî kîrîn *âğ* bukanlık yapmak, kabadayılık taslamak

ebûbzîkî *â* kabadayıcı, kültürbeyce

ebûbzî *â* kabadayılık - *kîrîn* kabadayılık yapma

ehel *â* ebel, sonsuzluk

ehedan *âlâfe*, hiçbir zaman

ehediyyet *â* ebediyet, sonsuzluk

ehedî *â* ebedî, sonsuz

ehediûn *â* ebedileşme

ehedî *bûn* *âğ* ebedileşmek

ehediûyî *â* ebedileşme

ehediûrîn *â* ebedileşimce

ehediû kîrîn *âğ* ebedileşirmek

ehediû *â* ebedîlik, sonsuzluk

ehediûs *âbâ* ebanaz

eherek *â* *âğ* yasını delememiş dışı *çarûş*

ehes *â* ebes

ehesut *â* arıstosut, seyli

ehesurî *â* çişokrafî k. sağıtluk

ebir (I) *â* 1. dera (kahya) taralan bir nesne *â* kareyle ağırığı 2. dura (bu kabın ağırlığına eşit olarak tarazının otur kefesine konulan ağırlık) 3. dera (işinde yük taşıma aracı) boşken ağırlığı 4. araz (bir deyiş tokuşa iste verilen şey) - *â* (üstelû) *jê* *kuştin* *darasî* *duğumek* - *â* (üstelû) *kışandîn* *darasî* *almak*

ebir (II) *â* yardımcı

ebir (III) *â* arazi, arazîkâ * *â* *â* ebişê *ket* *geri* - *ya* *araziye* *çıkıp* *deleyiş* *bi* - *â* *ketin* *araziye* *çıkarak*

ebirnas *â* araziye bilen, tanıyan

ebirnasî *â* araziye tanıma

ebirnenas *â* araziye yabancı, araziye tanımayan, acema

ebirnenasî *â* araziye yabancı olma, tanıyanma

ebiv *b' agn*

ebivkirin *w' agulama*

ebiv kirin *l'gn' agulamak*

ebhem *w' d'ariz sağıñ tkonuşmıyazñ*

ebhem *w' d'isizlik*

ebleh *w' ebleh, hön*

eblehî eblehik, hönlik

eblehîbün *w' eblehleşme*

eblehî bün *l'gñ' eblehleşmek*

ebor (I) *w' b'or bu biki adı*

ebor (II) *w' dağlık ve kabirik ağ*

ebor (III) *w' geçirme - kırım geçirmek*

ebor (IV) *w' soru * ebura guratî keri soruşu*

ebor *w' eb' (I, II)*

ebreşün *w' 1. ipik 2. zel ipik (ipekten yapılmış olan)*

eluf *w' ipik merdel*

eburus *w' eb' or*

eburus *w' eb' eburus*

elürü (I) *w' ebür (kışılma)*

elürü (II) *w' ka, tğözlön' czerimö kenerli birer çığı olışırın kısa kileri*

elüyi *w' ebülü*

ebter *w' 1. epter (ekmek, tamamlanmamış) 2. ebter, dilsüz yarıcaz sime 3. bel*

ebterane *w' imarlıane*

ebulyoskop *w' ebulyosçp*

ebukat ulû *1. avukat 2. avc avukat (gerekmedği halde başkasının savunmasını üstlenen kişi)*

ebüqatî *w' 1. avukatlık (avukat mesleği) 2. avukatlık (avukatın yaptığı iş)*

ebür (I) *w' soru (elâh' çuk y' mer vabır hayvan sorusu) * guratî keri soruş*

ebür (II) *w' geçim, geçirme - (lebar an j'i idare) zör ö geçim şikimâ (veya geçim zülûz) var -a (yekî) hün geçirmek, geçimni sağılamak durında olışar * ebürü min nabe geçimiyorım -a (yekî) lü nebün (bi' çerke) geçirmemek -a xwe kırım geçimni sağılamak -a xwe le ser (yekî) dın kırım-nen geçirmek (kenî) dıyaçla, m' bej-kalarıdan sağılamak) * mürük pere nade tî-rûnê nakir, II ser qatvên her kesî ebura xwe dîke olan per vep tutın alıyşın, berkesin tahakasımla geçirmiş -u xwe pevdî (an j'i d'abün) kırım geçimni, temin etmek*

ebürbün *w' geçmeleme*

ebürbün *l'gñ' geçmeleme*

ebürkirin *w' geçirme*

ebür kirin *l'gñ' geçirmek*

ebvud *w' emar beyi (zanana görü emlerin beyi)*

ecac *w' 1. fırtına, çöl fırtınası, rez fırtınası (fırtınadan çöle yarılmış dalgalardan) 2. bulut (kışkırtıcı bu şevden oluşan yağın yağın) * ecaca toz ü tîbarê rez bulutı*

ecank *w' fırtına çöl fırtınası, rez fırtınası*

ecayib *w' 1. acayip, uluaf, garip * üçteki ecayib uluaf bir şey 2. uluaf, anlaşılmaz 3. i-garip 4. korkunç, müthiş (ışıkılık veren) 5. korkunç (çok aşırı, pek çok) * sînema ecayib qereballîk bîfî sînema korkunç kalabalıklı -u -> hün acayip olmak -> kirin acayipteğî etmek, acayip hale getirmek*

ecayibbün *w' 1. acayiplaşma 2. tutulasma, garipleşme*

ecayib hün *l'gñ' 1. acayiplaşmak 2. tutulasma, garipleşmek*

ecayibbûyî *w' 1. acayiplasma 2. tutulasma, garipleşme*

ecayihelîrin *w' yabancının*

ecayihî dîtin *l'gñ' yabancılık*

ecayihî *w' 1. acayiplık 2. uluaflık, gariplik 3. müthişlik, korkunçluk 4. ilginçlik*

ecayihî *w' ecayib*

ecayipkirin *w' acayiplasma*

ecayip kırım *l'gñ' acayiplaşmak*

ecel *w' ecel (adele, ölüm)*

ecel *w' ecel (hayatın sonu, ölümlerin) -> hün ace' gelmek -> bîzîne tû dîpe qanê şivan dîawe ecel gelen köpek emni duvarına sıyır -> (yekî) hatîrî J) ace' gelmek, sanu gelmek 2) ölümüne susarmak*

ecel *w' 1. acele (ivedilik, acelelik) * ecelayî min heyê acelem va 2. tû acele, evgir, -vedî 3. -> ecete, ecbok (yavaş koştu) * awa-yekî wî yê axaftîne yê ecete hebû onun çabuk bir konuşma arzı vardı 4. b çabak -dan ser serê (yekî) J) tû çay' alelacele yabmak için sıkışarak 2) (bime) emirlik yabmak -> karê şeytan * ecete işe çeyl, n' karîr -> mekul acele etme (ağır ol, yavaş ol -> va l...) tute m'ecese yok (bî) -yê kalbe ecelaye çelerimek*

ecelêhün *w' acele olma, ivedileşme*

ecelê hün *l'gñ' acele olmak, ivedileşme*

ecelêbüyî *w' acele, acele olma, ş*

ecelêbüyî *w' acele olma, ivedileşme*

ecelêkirin *w' 1. acele etme, ivedileşme 2. acele etme, telis etme*

ecelê kırım *l'gñ' 1. acele etmek, ivedileşirmek 2. acele etmek, telis etmek*

ecelêkiri *w' acele edilme - acele olarak yapılma*

ecelê *w' 1. ivedilik 2. çabukluk, tezlik*

ecelhat *w' ecel gelmiş olan * menûre li reh-tan bînzê li ecelhatan yuhunş olanlaru degil ec'î gelmiş olan b'ak*

ecelhatî *w' ecelî gelmiş olan*

ecelokî *w' 1. ivedi 2. telisli*

Ecem (I) *w' 1. Adem (İbrahim) 2. Fes 3. Azet (genellikle Kars ve Iğdır'da yaşayan Azetler için yöre halkı tarafından kullanılır)*

Ecemî (II) *w' w' Azem (bu doğarsa yakın perde)*

Erem Kurdi makîf Acein Kurdi

Eceistan *w* *acın*

ecim *ol* 1. acım 2. acenti (şinge, mesleğince işlenmiş olan) 3. acımı (bir yerin, bir şeyin yabancısı)

ecimlün *w* acimleşme

ecim bün *şığb* acimleşmek

ecimli *w* acimce

ecimli *w* acimlik - kilitin acimlik etmek - hisşandıp acimlik çekmek

ecimli kişandin *şığb* acimlik geçirmek - meklemek

Ecinik *w* Acıcaç, harşca

ecer *ol* yeni

ecü *w*le filanca, jalanca

ecüb *ol* 1. acayıp, ilginc, garp, enteresan (şaşılacak şey) 2. hayret, beklemecek, garp bir şeyin sebep olacağı aşkınlık 3. deşşetli (şaşıntı) * tavêke ecüb hêye deşşetli bir güreş var. 4. tu'wî fışışılmanış, ye'wî sî; 5. korkunç, zâkîet, mu'dîş (şaşıntılık veya) * vegatineke ecüb korkunç bir anıdır. 6. korkunç (çok aşırı, pek çok) * sinema ecüb qurêbalix bû zanenê korkunç kalatınku 7. bir sürü, bir yığın * di' nava wê ecüba kar de, ez nikarim hi te re mijûl bibim bir yığın iş içinde bir de senle nigilencim * wê ecüba xwarinê tu dê çî bikî? Tu bu sürü yeneç, sen ne yapacaksin? 8. doğrudurcu, ilginc * hüyereke ecüb e duşandurcu bir olay 9. *in sbet* * hün il wê ecübê hinêtin? bu derete bakan 10. *ş* acayıp, garp, hayret, per (şaşılacak bir şey karşısında söyleme, şaşma anlata) * ecüb ev qas jîl pes doğuşu 11. *ş* deşşetli (çok fazla, son derece) * min ecüb jê hex dikir onê deşşetli sevirincim 12. *ş* fena * baranêke ecüb dibare fena bu yağmur yağır -- garp-garp tal ç lıqam ş rihafî - hün lıqış elmak - ş e' nêr şey (veya iş) deşşî - jê girtin -den sbet ulmak - jê re şebûn aşım başına çesmek (veya yıkılmak) - jê şebûn nefesî durmak, şaşkınlık içinde kalmak -pek 1) bir sürü, bir olay * ecübek mîrşş jaribûn dîlana me dıguntanêe bu sürü aşım gelmişî 2) dağ girin (veya kadir), dağlar girin (veya kadir) pek vês. * ecübek firaqêh qirêji li berê hatin koddikan dağ jû bi bulaxê orêne yığîle - eke reş a giran ilginc duran (î) -a (yekî) cün acayıbine gitmek -a giran tula' duran (î) -a (yekî) hatin acayıbine gitmek -a (yekî) jê re (bün) - çayıbine gitmek -a (yekî) jê re şebûn 1) şaş-kalmak, bulakalmak, hayret etmek 2) parmak isirmek 3) (bir şey kırılmı) tula'itê gitmek -a min jê re oia' şey (veya şî) deşî - hayret * ecüba min jê re deşşeyek jî nasçkine ehu şey deşşî, bir dastêa durmıyor -a reş a giran çok ilginc (veya mîhê) - anekî bir sürü, yığınla -êu giran onin serê (yekî) (birin) ibretê aje' e'nek -ên giran jî deşşê

(yekî) dîtin (nâzîlen) çok çekmek,

ecüba *ş* acaba, acıp

ecübanek *w* yığıla

ecübankî *ol* an sürü, acıp

ecübbün *w* garplesme, tulaflaşma

ecüb hün *şığb* garpdeşmek, tulaflaşmak * keno wê jî ecüb hûbî giñmesîe garplesmîstî

ecübdîtin *w* 1. ilginc bulma 2. garplesme

ecüb dîtin *şığb* 1. ilginc bulmak 2. garplesmek

ecühek *ol* 1. bir sürü, acıp 2. pek çok, pek bol

ecübgirtin *w* şaşa kalmak, hayrete düşme

ecübgirtin *şığb* şaşa kalmak, hayrete kalmak

ecübgirtî *ol* şaşa kalmış, hayrete kalmış olan

ecübbistî *ol* hayretler içinde kalmış olan

ecübbişti bün *şığb* hayretler içinde kalmak

ecübj *w* 1. acayıplık, garpçlık, tulaflık, garıbet 2. *in* korkunçluk

ecübbosk *bir* ecübbosk

ecübbosk *w* 1. acayıp şaşmak, bîkâr görüme

2. tarıncıyaçêe kadar deşşen kime

ecübban *w* tulaflaşma

ecüb man *şığb* tulaflaşmak

ecübmayî *ol* 1. şaşk.n. şaşmış olan 2. tulaflaşmış - hisştin hayrete (veya hayretlere) duşmak - man 1) hayrete (veya hayretlere)

duşmak, şaşa kalmak 2) acayıltme pîmek

ecübmayîn *w* tulaflaşma

ecübmayihün *w* şaşırma, şaşma, şaşa kalmak

(veya hayretler içinde) kalmak

ecübmayî hün *şığb* şaşmak, şaşa kalmak,

hayrete (veya hayretler içinde) kalmak

ecübmayî hisşin *şığb* hayrette bulmak, par-

mak isirmek

ecübmayihün *w* şaşırma, şaşma, şaşa kalmak

ecübmayî man *şığb* şaşırma, şaşmak, şaşa

kalmak * ez jî ecübmayî man ez dê çawa

jî wî derkewim bundin nasî çikacêz in ben

de şaşîrdim

ecuban *w* hegenî, hegenme

ecubandin *w* 1. hegenme, buğenş 2. hegenî,

çakde * jî alivê her hesî ve hatibû ecuban-

din herkean çakdirî karamuşî

ecubandin *şığb* 1. beğenmek (yı) veya güzel

bulmek) * kesî ew ecubandîye çevresinde

çiruse onu hegenimuş 2. beğenmek, seç-

mek (benzerler arasında birini seçmek, ü-

stün, iyi bulmak, yeğlemek) * tu kîjanê dî-

çibinî tu zanî hangisîni seçiyorsî zen bî-

şim 4. beğenmek, seçmek (beğenmek kendi-

ne almak) 5. takdir etmek (veya yeğlemek) 6.

tutmak (çok beğenilmek)

ecubandî *w* beğenimîş, meskür

ecubandîz *har* ecubandîz

ecin *w* 1. yoğurma 2. kıvrım (yoğrulmuş şeyler)

ç.n

ecinandîp *w* yoğurtma

ecinandîzin *şığb* yoğurtmak

ecinandî *w* yoğurtuk, yoğurtulmuş olan

ecni *ed ecini*

ecnin *m* yağrulma

ecnin *lîgh* yağrılmak

ecniok *rd* çok çok, yapışkan (toprak için)

ecniok *rd* elastik

ecqandim *m* 1. yağurma 2. ezme, çiğneme (ayak veya tekerlek altına olarak ezme)

ecqandim *lîgh* 1. yağurmak 2. ezmek, çiğnemek (ayak veya tekerlek altına olarak ezmek)

ecqandî *rd* 1. yağuruk, yağrılmış olan 2. ezik, çiğnenmiş

ecqin *m* 1. yağrulma 2. ezilme, çiğneme

ecqin *lîgh* 1. yağrılmak 2. ezilmek, çiğnenmek

ecr *m* baskı, zulüm

ecir *lê bûn* *lêw* haskaya uğramak * **ecir** *lê bûn* ye haskaya uğramış

ecirê *kîrlî* *lêw* baskı yapmak

ecin *m* çığ köfte

ecn *ûn* ecin

ecnebi *nd/rd* ecnebi (başka devlet uyruğundan olan kimse) 2. ceneza (yahancı devlet, başka devlet) * **perçyê ecnebiyan** ecnebi parası 3. yahancı

ecnebiî *m* ecnebiya

ecniok *rd* elastik

ecni *rd* yapmaz

ecni *m* yaramazlık

ecra *m* ezgiyet

ecle *nd/rd* elice

ecir *bûn* *m* ecir

ecize *rd* seze, eadı karı (huysuz, çirkin, yağlı kadın)

ecizeli *m* eadilik

ecizpir *m* eadî

ecza *rd* ecza (kimyasal yol ile elde edilen, ilaç yapmaya yarayan veya sarıya ile tıbbî işlerde kullanılan maddelerin genel adı)

eczafiroş *nd/rd* eczacı (hazır ilaçları satan diplomasız kimse)

eczafiroşî *m* eczacılık

eczager *nd/rd* eczacı (ilaç yapan kimse)

eczagerî *m* 1. eczacılık 2. eczacılık (ilaçları hazırlanmasıyla uğraşan uygulamalı bilim)

eczakîrî *rd* eczalı

eczakune *m* eczahane

ec *m* vurma (çocuk dilinde)

ecê *rd* pis, pisir, yeklaşma (çocuk dilinde)

ecê *b* vur (çocuk dilinde)

ecêkirin *m* en yıpma, dat yapmak, dövmek, vurma (çocuklar dilinde)

ecê *kîrlî* *lîgh* eb yapmak, dat yapmak, dövmek, vurma (çocuklar dilinde)

ecêkirin *m* dövmek, vurma (çocuk dilinde)

ecê *kîrlî* *lîgh* dövmek, vurma (çocuk dilinde)

eda (I) *m* era (çocuk dilinde)

eda (II) *m* era (yaramaz için) - **kîrlî** *eda* olmak

edab *m* 1. erin, cehalet 2. akıncı (hasalık tebe-

niyle vurdun bu yentacen sulu madde akması) - **gîrtin** *m* kapmak

eduh-gîrtin *m* uanlenme

eduh-gîrtin *lîgh* uanletmek

edakîrlin *m* 1. kılmak, namaz kılmak 2. ifa etme, ödeme

edakîrlin *lîgh* 1. kılmak, namaz kılmak 2. ifa etmek, ödemek

edalet *m* 1. adalet, hake 2. adale (adale yerine getiren devlet kuruluşları) 3. adalet (herkese kendine uygun ölçüde, kendi hakkı olanı verme) - **pek anîn** edalet dağıtmak - **zîrtin** *nd/rd* xelkê (hakk) edalet dağıtmak - **edavakî** (nî il sosyal) sosyal adalet

edaletras *nd/rd* adil

edaletperwer *rd* adil

edaletxwaz *nd/rd* edalet yalısı, adaletçi

edaletxwazî *m* edalet yanlılığı, adaletçilik

edap *ûn* edap

edat *zûn* edat

edawet *m* olay mesele

edeb *m* 1. edap 2. edep, terhiye * **ca** edebekê **bidîn** *vî hule* kuno *hur* terhiye **venn** 3. edebiyat

edebdost *nd/rd* edebiyat dostu

edebdostî *m* edebiyat dostluğu

edebiyat *m* edebiyat, yazın - **ca** **dîwanê** *ay* dîwan, edebiyat - **ca** **gel** *ca* *ji* **xelkê** *ay* halk edebiyatı - **ca** **klasîk** *klasîk* edebiyat

edebiyather *nd/rd* edebiyatsever

edebiyathexî *nd/rd* edebiyatseverlik

edebiyatnas *nd/rd* edebiyat bilimci

edebiyatnasî *m* edebiyat bilimi

edebiyatrazn *nd/rd* edebiyat bilimci

edebiyatraznî *m* edebiyat bilimi

edebî *rd* edebî

edebî *rd* edebî, yazınsal

edebî *kelam* *ay* edebî kelâm

edebxane *m* muvaz, abdesthane, kademçih, kemeî

edem *m* 1. batma, pislenme 2. mahvolma 3. hede - **bûn** **heder** *olmak* - **kîrlî** *heder* *olmak*

edembûn *m* 1. batma, berbat olma, pislenme 2. mahvolma (bozulup yararısiz duruma gelme) 3. mahvolma (onmaz duruma gelme) 3. hede olma, heder olma

edem *lêw* *lîgh* 1. batmak, berbat olmak, pislenmek 2. mahvolma (bozulup yararısiz duruma gelmek) 3. mahvolmak (onmaz duruma gelmek) 3. hede olmak, heder olmak

edembûyîn *m* 1. pislik, pisleniş 2. mahvoluş (bozulup yararısiz duruma gelme) 3. mahvoluş (onmaz duruma gelme) 3. hede oluş, heder oluş

edembûyîn *m* 1. batırma, berbat etme, pisletme 2. mahvolma (bozulup yararısiz duruma gelme) 3. hede etme, heder etme 4. sarıya okuma

edem kirin *şey* 1. bozmak, berbat etmek, pisllemek * te kinebin ewe edem kirine. İe hihêre tev bi kefî ne ust ma bî tîmîşan, bak hepa çûnoda * Bay jê be, vî kurî jê edem nekî â kkar et, bu çî de berbat etme 2. mahvetmek (buzup ya yarılmış duruma getirmek) * zîwalyêyê debîr edemî kir kiraklık êkînen mahvetî 3. hepa etmek, hepa etmek. Ê çîma nasîrak * zîplê debîr edem kirî sîta, êkînenî çîmaî okîda

edexape ew nêhaxape

edel m. bîlet, ay barî

edil w. 1. küfe 2. zî küfe (uz küfemin alvîle-çeği m. kîrî)

edilandin w. 1. geliştirmek, ihya etmek, ilah etmek 2. edîrî benzetmek, derî doplu hale getirmek 3. düzeltmek (duzgün duruma getirmek) 4. düzeltmek, tashîh etmek (yanlışlıktan kurtarmak) 5. mîrî becerme (okuyuş - okunma) 6. kıvamına getirmek

edilandin *şey* 1. gel çizmek, ihya etmek, ilah etmek 2. edîrî benzetmek, derî doplu hale getirmek 3. düzeltmek (duzgün duruma getirmek) 4. düzeltmek, tashîh etmek (yanlışlıktan kurtarmak) * mîrî pîrtûka ewe dayê ku jî anîrî re bîedîne dî ku ez çap bîkîrî kitabîna bea verîmişî düzelîrî nî kî ben de yayîndîyîm 5. mîrî becermek (okuyuş - okunma) 6. kıvamına getirmek

edilapdî w. 1. ihya edilmiş 2. düzeltilmiş

edîfîroş *şey* küfeci (satan kîmse)

edîfîroşî w. kulecilik

edîlîj m. 1. düzelme (kuru, bozulmuş bir durumda olan düzensiz bir duruma gelme) 2. düzelme 3. ilah olma, ihya olma 4. serpilme, serilip serpilme (gelişme - buyuma, evlilik çığına gelme) 5. senelme (baki için, gelişme - büyüme, serpilme) 6. dîndîrîme - kıvamına gelme (pîlav vb. için) 7. edîrîna dîndîrî (veya benzeme) 8. ewî terovîyîsîrî takîmîna, rahîat durîna (şîrazîna ma) 9. usîlîmîna

edîlîrî *şey* 1. düzelmek (kötü, bozulmuş bir durumda olan düzensiz bir duruma gelmek) * dîv jî kurîmîr ewe yêrî nepak berde û hînekî bîedîle kîrî hîyîbîrdîna vîzgeçî pîsîrîz dîzîl 2. düzelmek * tu xerîmî mexwe, dî nêzîk de wê kurîk bîedîle senî meîak etîme, yayîvîcak yakîmî dîzîlîr 3. ilah olmak, ihya olmak 4. serpilme, serilip serpilme (gelişmek, buyumak, evlilik çığına gelmek) * keçîkî mezîlîn bîvîyî, edîlîrîye kîzî buyîmîşî serpilîmîşî 5. şîzelmek (baki için, gelişmek, büyüme, serpilme) * şîvêrînî kî me par ewî dîwîbîlîn edîlîrîne geçîrî sene dîçîtîmîzî fîzîzîlarî senelîmîşî 6. dîndîrîlîmek, kıvamına gelmek (pîlav vb. için) 7. edîrîna dîndîrîmek (veya benzemek) * pîştî ku xanî hîte hîyîakîkîrîn edîlî ewî hîyîndîmîrî adîmî, dîndîrî 8. ewî terovîyîsîrî takîmîmak, rahîat

dîndîrîmak (s. narîzînmîk) * bîtebîte, bî edîlîe jî ewe re bîrarî dî terbîyîrî. takîmî yahu 9. usîlîmîmak * kurîk edîlîrîye çîçîk usîlîmîşî

edîlîker *şey* küfeci (satan edîrî)

edîlîkerî w. küfecilik

edîlîmandîrî m. berbat etme, berbat eyleme, mahvetme (kötü duruma getirme)

edîlîmandîrî *şey* berbat etmek, berbat eylemek, mahvetmek (kötü duruma getirmek)

edîlîmandî *şey* berbat edilmiş, berbat eylemiş olan

edîlînî m. berbat olmuş olan

edîlîrînî m. berbat olma, bulma, pislleme

edîrînî *şey* berbat olmak, bulmak, pisllemek * derpê edîrînî dîrînî hîştî

edîrî m. ana (çocuk dilinde)

edîb *şey* edîp, edebiyatçı

edîbîne w. edipçe

edîbî w. edebiyatçılık

edîtîrî *şey* edîtîrî

edîtîrî m. edîtîrîlik

edî w. edalet

edîlî w. edalet

edîlîye m. 1. adîlîye (hukuk ve adalet işlerini gören devlet kuruluşları) 2. adîlîye (hukuk ve adâlet işlerini görüldüğü resmî yapı) edîlîyevîn *şey* adîlîyeci

edîlî w. edîlî

edîrînî w. adî

edîvî w. adîlîk

edî *şey* sîra (pernek, perî lîstîlîğî)

edîrîk (I) *şey* kîsîl, îfîlîl vîrmîyîcî, îvîcîrî înkîrîna mîyîrî

edîrîk (II) w. saralı

edîrîkî w. saralı, sarıma

edîrîyî w. saralı

edî *şey* 1. dîşîmîn 2. belî, baş belîsî * zîmînî dîrîşî edîyîyî * ? mîrovî e sîvî dîlî bîşî belîrî -yê serê (yekî) (bîrîmî) can dîşîmînî -yê serê (yekî) bîrîmî) can dîşîmînî aîmîzî

edîdî w. dîşîmînîk

edîvî w. dîşîmînî

edîvîrîyî w. dîşîmînî

edîxerî w. hîmî

edîyevî w. hîmîk

e e wîkî (çocuk dilinde) ~ bîke kaka yap (çocuk dilinde) - kirin kaka yapmak (çocuk için)

ef w. af (bir suç, bir kusur veya bir hatayı bağışlamak) - derketin af çîkmîk - derketînî af çîkîmîk - hatîrî derketînî af çîkîrmîk - kîrînî af çîrmîk

efadî m. hafî ferkîkî torun 2. mîçî yîğît

efare m. başak, taras (bağ, bahçe, tarla gibi yerlerde kaldırılan ürünlerin atık kısımları)

efareker *şey* başakçı (bağ, bahçelerde arın kalın uçurtları toplayıcı)

efarekürin *m* başaklama, bağışlama
efarekurin *ğğ* başaklamak, arazı vermek
efarekürü *m* başaklanmış olan
efareyak *m*ba başakçı, bağ, bağçelerde arazi alan uamları toplayanı
efhün *m* afealinçe, affetilmeye, bağışlanma
efhün *ğğ* affedilmek, affolunmak, bağışlanmak
efhüyün *m* affedilmiş, affo olmuş, bağışlanmış
efhüyü *m* mağfır, affedilmiş, bağışlanmış
efekt *m* efekt * **efektin film** pak hün filmcelekleri *ğğ*
efektif *m* efektif
efendiyane *m* efendice
efendiyö *m* efendi ferkekleri için, senlerine arzı olarak kullanılır * **he efendiyö, tu dikurü** çekti il me mæze biki? hey efendi, az bak kar mışın
efendi *m* 1. efendi (egitimi görmüş kişi için özel anlamdan sonra kullanılır) *uvan* 2. efendi (günümüzde hey unvanı için farklı olarak özel şöhretten sonra kullanılır) *ık no.* derecede *uvan* 3. efendi (hiç yığı yürüten, sözü geçen kişiye) 4. efendi (koca, başkanında) * **efendiyê** me **êlî bi şev ji mayê malê** hün efendi otta gevelên de ewe gelituyor 5. *zê* efendi (saygıdeğer, şöhret) * **yekî efendi ye elendi** bir adamdır *h.* *m* paşa (uslu, ağır başlı) - - paşa paşa * **efendî efendî ji ewe re tûmîştê** malê **ewê** dîwê paşa paşa tûmîştê yetezgîn yituyor * **wekî efendiyên** efendi efendi * **muina efendiyên** di rehetiyê de bûn efendî gîbî wazmak
efendîk *m* efendilik
efendîwari *m* efendice
efetlat *m* efendi - stevlin atetin almak
efimî *m* efüllü
efiyet *m* efîyet - he efîyet olan (yararlı, başlıca ola - **û şîfa he efîyet şeker** olsun) efîyet olsun, şifalar olsun
efker *m* efedici
efkerî *m* efedicilik
efkirin *m* affetme, affetince, bağışlama
efkirin *ğğ* affetmek, affetince, bağışlamak
efkirî *m* affedilmiş, bağışlanmış
efkirin *m* affetmeme
efkirin *ğğ* affetmemek
efkî *m* kuf - avêtin (ışteki) (bir şey) kuf bağlamak (veya tutmak) - **girtin kuf** bağlamak (veya tutmak.)
efkî *m* 1. kullu 2. *wey* kullu (zamanı geçmiş, köhne)
efkîkûlû *m* 1. kullenme 2. *wey* kullenme (zamanı geçmek, köhnelenme)
efkîkûn *ğğ* 1. kullenmek 2. *wey* kullenmek (zamanı geçmek, köhnelenmek)
efkîkûbüyî *m* kullu, kullenmiş olan
efkîkûbüyân *m* kullenmiş
efkîkûkirin *m* kullenleme, kullenne

efkîkî kirin *ğğ* kullendirmek, kullenne
efkîkîkirî *m* kullendirmiş olan
efok *m* kuf
efokî *m* 1. kullu 2. *wey* kullu (zamanı geçmiş, köhne)
efokûbûn *m* 1. kullenne 2. *wey* kullenne (zamanı geçmek, köhnelenme)
efokî hûn *ğğ* 1. kullenmek 2. *wey* kullenmek (zamanı geçmek, köhnelenmek)
efokûbüyî *m* kullu, kullenmiş olan
efokûbüyîn *m* kullenmiş
efokîkirin *m* kullendirmek, kullenne
efokîkirin *ğğ* kullendirmek, kullenne
efokîkirî *m* kullendirmiş olan
efra *m* güç - **girtin güçê** tutulmak, güçlenmek
efraz *m* heviz
efriqê çinan *m* çinlerin puluşku
efrî *m* efî
efrî *m* pûlutan, aydınlatan, tutuşuran
efsane *m* efsane, söylence
efsedar *m* efsaneli
efsanewer *m* efsaneyî
efsanewer *m* efsaneyî
efsanewî *m* efsanevî
efsanewîbûn *m* efsanelenme
efsanewî bûn *ğğ* efsanelenme
efsanewîbûyîn *m* efsanelenmiş
efsanewîkirin *m* efsanelendirmek
efsanewîkirin *ğğ* efsanelendirmek
efsaneyî *m* efsanevî
efsaneyîkirin *m* efsanelendirmek
efsaneyîkirin *ğğ* efsanelendirmek
efsertin *m* uşurtne
efsertin *ğğ* uşurtmek
efser (I) *m* hün subay
efser (II) *m* uşurt
efserê *m* uşurt, uşurtulu, mahzun - **hün uşurtin** darında olmak, mahzun olmak - **kirin uşurtin** verek, mahzun etmek
efseretî *m* uşurtluk, mahzunluk
efserê deriyûyî *m* komodor
efserê yekstêr *m* teğmen
efserî (I) *m* uşurtmek, uşurtluk
efserî (II) *m* subaylık
efsir *m* soğuk
efsirdûlû *m* 1. dondurma, soğukkan 2. uşurtne
efsiranîlî *ğğ* 1. dondurmak, soğutmak 2. uşurtmek
efsiranîlî *m* 1. dondurulmuş (soğuktan katılmış) 2. uşurtulmuş.
efsirî *m* soğuklanmış, soğuk olmuş, uşurtmuş olan
efsirî *m* 1. soğuklamak, soğuk altına 2. dondurma 3. uşurtma 4. kıkırdama (donacak kadar uşurtme)
efsirîn *ğğ* 1. soğuklanmak, soğuk lenmek 2. donmak 3. uşurtmek 4. kıkırdamak (donacak kadar uşurtmek)

efşyiner *af* dandirucu (çok sağuk, çok eğilen)

efşrukl *af* dandirucu, qersok

efşw m esel

efsün m 1. elvan, buyu, sıtır 2. *wey* diyü. sılın (güçlü etki) * *ez* di bin efsüna muzikê de imân muziğün bayusure kapıldın ~ kl-rın sihir yapınak

efsünbaz *afêr* bayucu, şih abaz

efsünbazî m büyüçülük, silaenazlık

efsünbân m efsanlaruna, büyüleme

efsün bîn *başê* efsünlemek, büyülemek

efsünbüyî *af* büyülu büyülemiş olan

efsündar m efsundu, büyüdü, füsunkâr

efsünger *afêr* bayucu, şih abaz

efsüngerî m büyüçülük, silaenazlık

efsüni *af* 1. büyülu, büyülemiş olan 2. büyü-ye.

efsünibûn m. efsunlama

efsüni bün *başê* efsunlamak

efsünilüfîyû m efsunlanış

efsünker bün efsunker

efsünkerî *başê* efsünker

efsunker *afêr* silaenaz, büyücu, füsunkâr

efsünkerî m efsunculuk, büyüçülük, füsunkâr-lik

efsünklîrî m efsunlama

efsün kutin *başê* efsunlamak

efsünklîrî *af* efsundu, büyücu (efsunlanmış olan)

efsün lê kîrlu *başê* büyülemek

efsûs û nûcesel

efşw m şark müziğünde bir alet

eftîn m havlana, havlayış

eftîn *başê* havlanmak

efû m 1. af (bir şeyin, bir kusurun veya bir hatayı bağışlama) 2. af (mazur görme veya görme) - derxistin *af* çakarınak - hatû derxistin *af* ç karînak - jê re lî keşin (bir) affa uğramak (yeke) - kirin 1) birini affetmek 2) mazur bağışlamak - lê xistin *af* kapsamına girmek -ya gîştî tûn ji gelempertî gencî (veya arçini) *af* - ya taybet ozel *af*

efûbûn m affedilme, affolunma, bağışlanma

efû bün *başê* affedilme, affolunmak, bağışlanmak

efûbûvî *af* 1. affedilmiş, bağışlanmış 2. muaf

efûbûyîn m affedilme affanmış, bağışlanmış

efûker *afêr* *af* efsun bağışlayıcı

efûkerî m affedilme

efûklîtu m affetme, affetleme -a xwe xwestin *afîrîni* dilemek (veya istemek)

efû kîrlu *başê* affetmek, affetmek

efûklîrî *af* mağûs, affedilmiş olan

efû lê xistin *afîrî* *af* kapsamına girmek

efûnekîrin m 1. affetme, bağışlanma 2. affetme, bağışlanma

efû nekîrin *başê* *af* affetme, bağışlanmak 2. affetmek, muaf görmek

efûnekîrî *af* affedilme, bağışlanma olan

efkân m Afğan

Efşw *afêr* Afğan, Afğanlı

Efşwstan m Afğanistan

efşw m alyen - dan (yeke) alyenlamak (alyen vererek ayırtılmak) ~ kışandin (an ji kışandin) alyen çekerek - ll (yeke) xistin alyenlamak (alyen vererek ayırtılmak)

efşwandar m alyenlu

efşwkekş *afêr* alyenkeş

efşwkekşî m alyenkeşlik

efşwkekîrî m alyerlama

efşw kîrlu *başê* alyenlamak

efşwkekîrî *af* alyenlu, alyenlanmış olan

efşwkekîşandî *af* alyenlu (alyen yitmiş, çekmiş olan)

efşwxwarî *af* alyenlu (alyen yitmiş, çekmiş olan)

efşwrandîn m eklenme, ilave etme, ulama

efşwrandîn *başê* eklemek, ilave etmek, ulamak

eg *af* (eng) beyaza çalan keçi

egal m 1. ağıl 2. m. kışak bel bağı

egela û brava * egela ji te re brava sama

egallî *af* yığıl

eger m 1. neden, sebep 2. *afêr* neden, sebep (bir vaçliqî veya di. vi etkileyen, uluşturan, deşman şey) 3. g eger, şayst 4. g ise * eger ez werim ben gelsem S. m -sa/-se (dilek şart eki) - axaftin *afêr* be nexaftin zêr e sîz gûrîş se şakol alundir ~ hebe tûn ji çêlîhe) olsa, eger olsa * eger ew îş bilê (an ji çêlîhe) ez de kûf bîtin bu îş olsa, keyf edeçigûn ~ hebe olsa * eger pere hebe ez de çî hikim çî nekim para olsa, nele; yepanî neleler - jê lê axwîya * eger jû lê bîla were sîkîya gelin - jê bînine (şuna veya tûna) kîsa (veye kalîsa) * eger pê bînine tiştek nade me ana kalîsa, beze bir şey verne ~ pêwîst bîke gerekise, wehînde - şeweta (yeke) biğlîhê gûnî jereise - çê di nava serê min ji laşê min île ji here, gottin gûtna min e dedîgûn dedêk, oturdîgûn (veya çaldîgûn) destek

egerî m 1. fîzîkal, olaşîk 2. *af* pedersel

egerîlî m pederselik

egerzan *afêr* sebep olmaç, etolog

egerzanî m sebep bilimi, etoloji

egîş bîşw, agucak tsîst cocuğünü, sermek (çin sözlümü)

egîşkîrlu m agûzama

egîş kîrlu *başê* agulamak

egîd m yığıl -ê egîdûn yığıtler yığılt

egîdana *afêr* y g ice

egîdî m yığıtlık - kîrlu yığıtlık etmek

egîdîkî *afêr* yığıtçe

egîdî bün egîd

egîf m 1. eğilme, eğilmeç 2. geçilme, geç kalma 3. ayıklama

eğlebün *m* 1. eğlenme, eğlenme 2. geçirmek, geç kalma 3. oynamak

eğle bün *ğış* 1. eğlenmek, eğlenmek * *ğışt ku hıftıyık* *İn Farqınâ eğle bün e. hıno çü ye gumâr* Baqılâre Silvan'da bir hafta eğlenmiş andan sonra Bakûz köyüne gittim 2. geçirmek, geç kalmak 3. çalınmak
eğlebüyün *m* 1. eğleniş, eğlenme 2. geçikis, geç kalış 3. oynama

eğlekürün *m* 1. eğlence 2. oyuncağı, meşgul etme 3. alkoyun, hoşçuma (birini) boş yere bekletme)

eğle kirin *ğış* 1. eğlenme 2. oynamak, meşgul etmek 3. alkoyun, hoşçuma (birini) boş yere bekletmek)

eglog *wşw* eglog (kısa kur manzuma)

ego *ğışm* 1. ego, ben 2. *ğış ego*, ben

egoşt *w* egoşt, bençil

egoştî *m* egoştîlik, bençilik ~ kirin bençilik olmak

egoştîm *m* egoştîm, bençilik – kirin bençilik etmek

egosañrîzîm *ğışm* egosañizm, ben çineçilik

egotîrîm *m* egotizm, bençiliklik

egoz *m* egoz

egozoz *m* egozoz

egozozî *m* egozozîlik

egû *b* egû

egûkîrîm *m* egûkîrîm

egû kirin *ğış* egûlamak

egzama *ğışm* egzama, tuzlu balgam

egzîstansiyalîst *ğışm* egzistansiyalîst, var oluşçu

egzîstansiyalîzm *m* egzistansiyalîzm, var oluşçuluk

egzogani *ğışm* egzoganî, dış evlilik

egzomorfîzm *ğışm* egzomorfîzm, dış başlangıç

egzotîk *w* egzotîk, yabancı

egzotîzm *m* egzotîzm, yabancıçılık

eh (I) *m* eh yapma, dal yapma, dövme, vurma (çocuklar dilinde) – kirin dövmeç, vurmaç

eh (II) *b* 1. eh (fena) değil, anlamadım * *eh, ne xoniyekî xora b e eh işte*, fena her ev değil 2. eh (bezginlik anlatır)

ehbâb *m* ahbab

ehbabî *m* ahbabîçî ~ kirin ahbabîçî etmek

ehd *w* ahit, ant

ehdîkîrîm *m* ahdetme

ehdîkîrîm *ğış* ahdetmek

ehdname *w* ahitname, antlaşma belgesi

ehê *b* 1. eh (işte burada) 2. el sana, tabii, tey * *ehê, te çî kir? tey, sen ne yaptın böyle?*

ehfad *w* teravîlar (torunun çoğulu)

ehî *ğış* ehî

ehîl *w* yetim

ehkîrîm *m* dövme, vurma (çocuk dilinde)

eh kirin *ğış* dövmeç, vurmaç (çocuk dilinde)

ehî *ğışm* 1. ehî (kârı korudan her biri) 2. *m* e-

hîl, selç ** ehîl bunet* sonat ehîl ~ê *ğış* gûnê *m* ~ê karê xwe bîm işim adımı etmek ~ê karê xwe ye işim adımı ~ê keşîyê *ğış* gemi adımı ~ê kütêbî kitap ehîl (dârî kutsal) kütaptan bunet moment~ê *ğışm* (arî *m* sînet) sînet ehîl ~ê *tewhîlê* tevîat ehîl

ehîlê dil *w* ehîlê l. gûnî, eri

ehîlê kâf *w* kehîl sâhîb

ehîlê malê *w* ev halkı

ehîlê namûsê *w* naz ehîl

ehîlê sunet *w* ehîl sunet

ehîlê sunet *w* ehîl sînet

ehîlê xaçqarêz *ğışm* hacılar

ehîlê xêrê *w* ehîl hayırlı

ehîlê zewqê *w* zok ehîl

ehîyê *m* ehîyê, yeterlik

ehîyêdar *w* ehîyêdar

ehîyêdarî *m* ehîyêdarî

ehîyêdarîmê *m* ehîyêdarîmê, ehîyê belgesi

ehîyêyî *m* ehîyêyî

ehmeç *w* almaz

ehmeçane *b* almazca

ehmeçî *m* almazlık ~ kirin almazlık etmek

ehmeçîbûn *m* almazlıca

ehmeçî bün *ğış* almazlamak

ehmeçîkirin *m* almazlıca

ehmeçî kirin *ğış* almazlıca

ehmeçkû *w* almazca

ehmeç şeytan *w* vurdurduymaz, işine gelinceye işlere koşmayan

ehmeçşeytanî *m* vurdurduymazlık, işine gelmeyen işlere koşmayan

ehmeçî *m* almazlık ~ kirin almazlık etmek

ehram (I) *m* ihram

ehram (II) *w* ehram, piramit (Mısır ülkesinin mezarları na verilen öç)

ehramet *ğışm* bir kişi

ehramen *ğış* ehram

ehraman *m* Zerdüştlükte kuşluk ve köylülüğün türü

ehval *m* ahval, durum

ehvalîyênî *ğışm* ahvaliyenî (k saltması: 3)

ejderha, ejderha *m* ejderha * *wekî ejderhayekî ejderha* gibi

ejder *m* ejder, ejderha

ejdiya, ejdiyaç *m* ejderka

ejdiyar *m* ejderha

ejektor *m* ejektör, üskürtücü

ejnû *ğışm* 1. diz (kaval), baldır ve ayak kemirginin birleştiği yer) 2. diz (oturulduğunda ortaya üst yan) * *hem dijirîyu û hem jî*

bî her du destên xwe il ejnûyên xwe didê hem eğliyor hem de her iki elyle dizini dövüyordu. - *dam erêlê diz çökmeç*

*ek zâr erîl ve dijîl tekil için telâz, tûkî ekî (mesle) (hüma durumunda) * mîrêvek* her bir adam geldi

ekaliyet *m* ekaliyet, azınlık

ekber *w* ekber, er büyüç

-eke *edil* belirsiz tekil dışıl takısı fiisinden sonra s. sıfatı gelirse) * *mimveke* başı (y) bir ünvan

eke *g* eği

-ekê *edil* belirsiz tekil dışıl büküm eki * *ju jli-nêkê* re grebû kadına söylemiş

ekî *w* bir peşit zatkıya hanceri

ekis *ed* şimelik, yatacak

ekisbûn *w* şimarmak

ekis hûn *kiş* şimarmak

ekî *w* şimarmaklık, yaramazlık - *kîtin* şimarmaklık yapmak, yaramazlık yapmak

-ekî *edil* 1. belirsiz tekil dışıl büküm eki * *hûn-çendekî* li var bumanan bes bû burkac gun burda kalsayemaz (y) olurdu 2. belirsiz tekil dışıl takısı (fiisinden sonra sıfat gelirse) * *ma-kekî* baş (y) bir ünvan

ekîb *w* ekup

ekînak *w* ekînak

ekînan *w* ekînan

ekî *w* 1. tat, lezzet 2. tat (zevk, lezzet, hoş, günden dıyan)

ekîdar *w* lezzetli, lezziz

ekîdarî *w* lezzetlik

ekîkîlîk *ed* *edil* ekîkîl, seçmece

ekîkîlîşt *edil* ekîkîlîşt, seçmece

ekîkîlîzî *w* ekîkîlîzî, seçmece

ekîl *w* ekul

ekolâlî *w* ekolâlî, yankıca

ekolûjî *w* ekolûjî, çevre bilimi

ekolûjîk *w* ekolûjîk, çevre bilimsel

ekolûjîst *w* ekolûjîst, çevre bilimi

ekolûmetrî *w* ekolûmetrî

ekolûmî *w* 1. ekolûmî, iktisat 2. ekolûmî bilimi dâhil olarak) ~ *polîtîk* ekolûmî, politik

-*ya* bilâlan plânî: ekolûmî -*ya* *polîtîk* politik

-*ya* ekolûmî

ekolûmîk *edil* 1. ekolûmî, iktisadî (ekolûmî ile ilgili olan) 2. ekolûmîk, iktisadî (izme sâlih, kazandı, hesapl)

ekolûmîşt *edil* ekolûmîşt, iktisadî

ekolûmîstî *w* ekolûmîstîk

ekolûmîzî *w* ekolûmîzî

ekopraksî *w* ekopraksî, yansıcı

ekose *w* ekose

Ekran *ed* Kurban (Kürban çoğulu)

ekran *w* 1. ekran, görüntülük (uzerine ışık yansıyan bir cismin görüntüsü dışarıdan, dışardan olmayan düz yüzey) 2. ekran (televizyon ekranı)

ekrana *spî* *w* beyaz ekran

ekî (I) *w* aks, dîngil

ekî (II) *w* 1. mat (hijab) karşı çıkma, karşı düşünceler (eri sürece) 2. rağû (madîna davranma) 3. nispet (bir ne uzmet için veya mat olsun diye yapılan şey) * *hûn jî ekîs wî* re eşîşt kîr un nispet *bu s* yapım ~ *pê* re kîrin (birine) *mar* *ed* sun diye yapmak -*a* (yekî) *pê* *girtin* madî tutmak

eksantrîk *ed* eksantrîk, ayrıksı

eksantrîzm *w* eksantrîzm, ayrıksılık

eksavator *w* eksavator, kazıcı

ekselans *w* 1. ekselans (başarı ve elçiden başlayarak cumhurbaşkanlığına kadar yükselen yüksek makam sahibî yabancılarla verilen yere ünvanı) 2. ekâcians (bu ünvan sahibî kimsê)

ekseriyet *w* çoğunluk

ekserî *w* çoğun

ekşî *w* madîna, dîkane

ekşîlî *w* aksîlîk

ekşîlî kîrîp *kiş* aksîlîk etmek, terslemek

ekşîlîrî *w* 1. mat etine 2. nisbet yapma

ekşî kîrîp *kiş* 1. mat etmek 2. nisbet yapmak

ekşî *le* *edil* *edil* 1. matla hımmekşî matlaşmak

2. (bir ne) mat olmak

ekşok *w* 1. matî *ed* 2. mee çarık, yetimsiz top-
rak

ekşokî *w* matîca

ekşokîlî *w* matîcîk

ekşerîmentâlîzm *w* ekşerîmentâlîzm, deneyicilik

ekşerîtîz *w* ekşerîtîz

ekşerî *w* ekşerî, uzman

ekşeres *w* 1. ekşerî (yanlış büyük duraklarda duran, büyük işkelerle uğrayan ve çok azlı giden tren, uçak veya gemi) 2. *edil* ekşeres (özel ulak)

ekşerîyonîst *edil* ekşerîyonîst, dışarı çıkmak

ekşerîyonîzm *w* ekşerîyonîzm, dışarı çıkmak

ekstra *w* 1. ekstra * *arvânê* ekstra ekstra *un* 2. ekstra (fazladan, alışandan ve gerekenden başka) * *heqê* lîvman *ê* ekstra ekstra *yutuk* (özel)

ekîndermî *w* ekîndermî, dış deri

ekvator *w* ekvator, eşlek

ekvatorî *w* ekvatorî, eşleksel (ekvator ile ilgili) 2. *arabî* ekvatorî (yıldızların açılım ve yükselmesini ölçmekte kullanılan dâbir)

ekvatorî *w* ekvatorî, eşleksel (ekvatorla ilgili)

ekzotermîk *w* ekzotermîk, ıs. veren

elaf *w* zahireci

elafî *w* zahirecîk

elohweys *w* Kurt müziğinde bir makam

elutet *w* kulâlık, gürül (mısan kalıplığı)

elâm *w* 1. bilgi, haber, bildiri 2. *fiy* elâm (bir davanın mahkemece nasıl bir hukme bağlandığını gösteren resmî belge) 3. *elâm* (açık-ışık bildirme, duyurma) ~ *edil* (birine) haber vermek ~ *girtin* (an jî *stendim*) bilgi almak ~ *kîtin* elâm etmek, duyurmak ~ *pê* xîstîn aktarmak, etmek, bildirmek -*a* (yekî) *pê* xîstîn (birini) haberdar etmek, bildirdirmek

elâmdân *m* 1. bilâime, haberdâr olma 2. duyurma, ilânetme
 elâm-ân *ğğh* 1. habâirmek, haberdâr olma 2. duyurma, ilânetmek
 elâmdâyâm *m* 1. bilâime, haberdâretme 2. duyurma, ilânetme
 elâmret *m* 1. ilânet, belâret, isâret 2. alâmet, habercî * ey emr ez elâbâjüm *ğğ* elâmetê habâretê ne bu bululâr yâğâturum habercisi ol-sâğrec sê habâretê bu ye ya mîrinê to ye persennepin gelîşi çarşambadun belâdir -ê (elâlekâ) bûn habercî vâretmek (bu elâm, bu cümlecün belâretisî olmaqt) * bu elâmêrê belâkerê bu rûğâr felâketâr habercî vâretyorm -ê xûrê hayrâ bilâmet
 elâmetname *m* habâretname
 elâmetker *el* duyurucu
 elâmetkîf *m* duyuruculuk
 elâmetkîr *m* duyurucu, ilâm etme
 elâm kîrîn *ğğh* duyurmak, lânetmek
 elâmetkîr *el* duyurucusu, lânetçî olan
 elâm pâyîstîn *ğğh* lânetmek, lânetmek
 elâmetname *m* bilânet
 elân *k* elân, bendê
 elâstik *el* elâstik
 elâstikî *el* elâstikî
 elâstikîti *m* elâstikîyet
 elâvî *m* bu ayvân adl
 elâveys *bu* elâveys
 elâvî *bu* m. çobân puskulâ
 elh (II) *m* 1. k. le, (yarım ölçek alın taml ölçme - ve yarım kapı) 2. za kile (terkîngi bir kile mîcâmında olan)
 elh (II) *m* gâretel, katek
 elbane *m* tel
 elbânevân *m* tel telçî
 elbânevânî *m* telçî k
 elbekî *m* bakıldan bâbak
 elbet *k* elbet, elhette
 elbete *k* elbete
 elbik (II) *m* gâdetel, kulek
 elbük (II) *m* palâmüt kavuğu * elbîka helnê - palâmüt kavuğu
 elbor *el* dâğınan
 elcî *el* bu 1. elçî 2. elcî, telîr
 elcâzarkî *bu* erebîpazar
 elcî *m* hayvan yarı
 elefrangî *el* 1. alâfranga (Fransızca) m. adet ve to-referânge uygûn, Frênklerle ilgili) 2. elâvî alâfranga (Avrupa uygurluğın burunması, on üç gîbî dâvurân)
 elefrangî *el* alâfrangî
 elefrangîbûn *m* alâfrangâlısına
 elefrangî bûn *ğğh* alâfranga,lanmak
 elefrangîbüyyî *el* alâfrangâlanmâ kimsê
 elefrangîbüyyîn *m* alâfrangâlısın
 elegânî *m* e' vîkârânlâ sul'andân luğen
 elebdâr *el* âleyhtâr
 elebdârî *m* âleyhtârık

elektrifikasyon *m* elektrifikasyon
 elektrik *m* 1. elektris 2. elektrik (bu enerji or-ganîlek olarak kullanma biçimi) 3. *el* elektrik (elektrikle çalışın) * fîrîha elektrîkê v-letmek fîrîh -sâ dîstân el fîrîh -sâ pozîtif pozîtif elektrîk
 elektrîka dîstân *el* el fîrîh
 elektrîkdar *m* elektrikleme
 elektrîk dîn *ğğh* elektrikleme
 elektrîkdar *el* elektrîk
 elektrîkdarbûn *m* elektrikleme
 elektrîkdar bûn *ğğh* elektrikleme
 elektrîkdarbüyyîn *m* elektrikleme
 elektrîkdar kîrîn *m* elektrikleme, elektrîfikasyon
 elektrîkdar kîrîn *ğğh* elektrikleme
 elektrîkdâyîn *m* elektrikleme
 elektrîkçîrîn *m* elektrikleme
 elektrîk çîrîn *ğğh* elektrikleme
 elektrîk pâyîstîn *ğğh* elektrikleme, elektrîk çarpma, elektrîk çarpma
 elektrîkvan *ad* elektrîk
 elektrîkvanî *m* elektrîkçîk
 elektrîv *m* elektrîv
 elektrîvuseflografî *bu* elektrîvuseflografî
 elektrîvuseflogram *bu* elektrîvuseflogram
 elektrîvînyoloji *ğğh* elektrîvînyoloji
 elektrîvînyolîk *m* elektrîvînyoloji
 elektrîvînyometri *m* elektrîvînyometri
 elektrîfon *m* elektrîfon
 elektrîjen *m* elektrîjen
 elektrîkardiyograf *bu* elektrîkardiyograf
 elektrîkardiyografî *bu* elektrîkardiyografî
 elektrîkardiyogram *ğğh* elektrîkardiyogram
 elektrîliz *ğğh* elektrîliz
 elektrîlit *m* elektrîlit
 elektrîmanîyetik *ğğh* elektrîmanîyetik
 elektrîmanîyetizm *ğğh* elektrîmanîyetizm
 elektrîmetâlurjî *m* elektrîmetâlurjî
 elektrîmetre *m* elektrîmetre
 elektrîmetrîyatîs *ğğh* elektrîmetrîyatîs
 elektrîmolar *m* elektrîmolar
 elektrîon *ğğh* elektrîon
 elektrîonik *ğğh* elektrîonik
 elektrîonîkvan *m* elektrîonîkçî
 elektrînegatîf *ğğh* elektrînegatîf
 elektrîpozîtif *ğğh* elektrîpozîtif
 elektrîradyoloji *bu* elektrîradyoloji
 elektrîroskop *ğğh* elektrîroskop
 elektrîstatik *ğğh* elektrîstatik
 elektrîşok *ğğh* elektrîşok
 elektrîv *ğğh* elektrîv
 elektrîv megatîf *el* elektrîv
 elektrîvîk *ğğh* elektrîvîk
 elektrîvîyatîp *ğğh* elektrîvîyatîp
 elektrîvîyatîpîndî (Belçika, gallopava)
 elem *m* elem
 Elemân *el* 1. Alman 2. *el* Alâman (Alman halkın - Almanyaya sözi) 3. Alman lîfêğî

elemen (1) *m.* elemen – kirin cinsine çekemek.
elemen deşmek
elemen (11) *m.* elemen, ege, unsur
Eleuranî *m.* Alkalanca
elemdar *m.* elemli, keşerli
element *üsm.* elemenr
elemak *m.* elem
elemoyî *m.* elemli, keşerli
elemziraci *m.* heder elem
elemziraci hün *m.* ege heder elemli
elemî *m.* elemli
elenge *m.* elem küyük ü
eleni (1) *m.* elem, – ü selenî lels ve deslile
eleni (11) *m.* elemi
elenibûm *m.* elemleşme
eleni hün *m.* ege elemleşmek
eleqe *m.* alaka, ege – dîrîr epe etmek, elz
 teplanmak – jê unîn 1) ilgilenmek, alışkan-
 mak, elz etmek 2) katılmak – jê bîrîn –
 den ilgîyi kesmek – nişan dan elz göster-
 mek – nişanî (yekî) dan alışkanmak, ilgî
 göstermek, es nalk göstermek – pê hehûn
 katılmak, işi olmak – pê kirin ilgilenmek,
 alışkanmak, ilgî yapmak – pê merman egi
 katılmak – va (yekî) pê ketûn elzirmek, ilgî
 kesmek, üstüne vazife olmak, ya te pê
 nekatiye serî e le dîrîrmez, ustane vazife
 dîzîl – ya xwe bi (işteki) nuamin elzise su-
 beye katılmak – ya xwe bi (işteki) nekâ-
 rîn ikendî kabûrîne çekilmek – ya xwe jê
 unîn 1) ilgilenmek, ilgî yapmak 2) katıl-
 mak, ilgilenmek 3) katıya tekâmül – ya xwe
 jê bîrîn – den alkası kesmek – ya xwe je
 qut kirin – den ilgîyi kesmek – ya xwe pê
 kirin ilgîlermek alışkanmak
eleqedar *m.* alâkadar, alâkadar, ilgî
eleqedarhün *m.* 1) alâkadarlık ilgilenme 2) il-
 gilenme (bir şeye karşı merak duyuru) 3) il-
 gilenme (bir konu üzerinde) 4) ilgilenme – bir şeyi çekir bulmak 4) katılmak, ilgî-
 lenme
eleqedar hün *m.* ilgî 1) alışkanlık, alâkadar
 olmak, ilgilenmek 2) bir neyves re eleqedar
 dibe dekreç aşçevîn ilgîlenyar 2) alâkadar
 olmak, ilgilenmek (bir şeye karşı merak
 duyuru) 3) hevalê min bi dîhînanên nu re
 eleqedar dibe alkaldîr, yeri bul o'rla il-
 gîlenyar 3) ilgîlermek (bir konu üzerinde)
 çalınmak, uğraşmak, bir şeyi çekir bulmak
 * wexta îşeyê ez bi wenzê eleqedar hün
 1 sedê sporla ilgîlendim 4) katılmak, ilgî-
 lenmek
eleqedarhûyîn *m.* alâkadarlık, ilgilenme il-
 gilenme
eleqedarî *m.* ilgîlilik
eleqedarkirîn *m.* 1) alâkadar etme, alâkadar-
 olma, ilgilenirme 2) ilgilenme (işkin
 olma) 3) ilgilenme (elverişli, uygun bul-
 ma) 4) katılmak

eleqedar kirin *m.* ilgî 1) eleqedar etmek, ilz
 lenmek, ilgilenmek 2) ilgilenmek (o
 fakir olmak) * nişanêku katılmak ele-
 qedar dibe (selem) ilgîlenyar bir kateç 3)
 ilgilenmek (elverişli, uygun bulmak) *
 xebatên we re eleqedar dîhîn colimdarî-
 ne bîzî ilgîlendirîwe 4) katılmak
eleqe niyan dan *m.* ilgîlilik göstermek
eleqepêkirin *m.* 1) ilgilenme 2) katılmak il-
 gilenme
eleqe pê kirin *m.* 1) ilgilenmek 2) katılmak,
 ilgilenmek
eleqî *m.* ilgî
eleqî girî dan *m.* ilgî katılmak
eleqîlenî *m.* ilgilenme * bi dî eleqîlenyar
 ketîwe dîhîvereler çevîrîyor
eleqîlenîkirin *m.* ilgilenme, beselenme
eleqîlenî kirin *m.* ilgî, ilgilenmek, beselenmek
elîs (1) *m.* birim, ege
elîs (11) *m.* bir, ezet
elîste *m.* 1) hazırlamak, amade (bir işi yapma-
 kın gerekli her şeyi tamamlayış olma) 2) ha-
 zır (bu bir işe girmeyecek, kullanılacak bir
 durum) getirilmeşi – heleste hazırlak *
 heşpê wî elîste heleste kirin atur hazırladî-
 lî
elîstebûn *m.* hazırlanma
elîste hün *m.* ege hazırlanmak
elîstebûyîn *m.* hazırlanış
elîstehî *m.* hazırlak
elîstekîrîn *m.* hazırlama, hazırlanış
elîste kirin *m.* ege hazırlanmak
elîtewî *m.* sağlama, heze * gotîmîl elîtewîsk
 saqma wîzîrî
elîtewî *m.* sağlama
elîtewîsk *m.* 1) tabiiyet, tabiiyet olma 2)
 sağlama
elîfexmîni *m.* alâkadar
elîfexmînkî *m.* alâkadarlık
elîtirîk *m.* 1) alaturkacı (alaturka bilen, ala-
 turka esse veren kişi) 2) alaturkacı (Türk
 müessesinden yararlanan) 3) alaturkacı (bu
 müesseseden olan)
elîtirîkî *m.* alaturkacılık
elîtirîkayî *m.* alaturkacılık
elîtirîkî *m.* 1) alaturka (Türk gelenek, giyene-
 k ve hayatı) (bu gelenek) * xwarîna elîtirîkî
 alaturka yemek 2) alaturka (bu gelenek
 ve giyeneği) bezanîsenîş kunsel 3) alatur-
 ka (kavim)
elîtirîkîbûn *m.* alaturkacılığa
elîtirîkî bûn *m.* ege alaturkacılığa
elîtirîkî *m.* alaturkacılık
elîwat *m.* 1) çukun, inkaç gubeni 2) tulaç *
 nayeşkî elîwat tulaç bir ismî 3) çukun * te-
 em kirin elîwat bîzî îbretî elemî erîm
Elîwî *m.* Alîvî
Elîwî *m.* Alîvîlik
elîyh *m.* niyet

elçyhdar w/ karıştı

elçyhdar w/ karıştırlık

elç b zar zor - ü hetkê zar zor, zor bela, güç
bela ~ tne xwe elç ü hetkê jê xelas kir zar
bela kenîna zi wêdan kurtarêk

elçêne w/ şaşqan günduzleyin yayılina qı

elçêne d/ muhakkak

elçîqandî w/ lakur

elçîqandî w/ qıy takimik

elçî w/ çew kural

elçîmandî w/ L. öğrenme, öğretis 2. alıştırma

elçîmandî w/ qıy L. öğretmek 2. alıştırmak

elçîmandî w/ L. öğrendi qı 2. alıştırmış

elçîmî w/ L. öğrenme 2. alışık, alışkın

elçîmîkî w/ L. öğrenme olma 2. alışıklık, alış-
kınlık

elçîndî w/ L. öğrenme, öğreniş 2. öğrenme (be-
cerî), yetenek (kaxanîna) 3. öğrenme (başca
almî) 4. alışma 5. alışma (wadugîna w/ de u-
mî) gelme 7. alışma (tekasîmî yitme)

elçîndî w/ qıy L. öğrenmek * dersu xwe bîelime
dersîni öğreniş 2. öğrenmek (hewer, yetene-
kaxanîna) 3. öğrenmek (işcerê almîk) *
mîna îê kolan, îê ez (tu) hîstekî nehmîna aras-
tırdîm qıya hîç bir şeyi öğrenmedim 4. alış-
mak * elçîmîye zîrûbûnê erken kaxîmaye, a-
hîmaye 5. alışmak (yêdagîna w/ demê w/ de-
nî ek) * em elçîmî derî ü dorî çeweye as-
tîk 6. alışmak (sîreklî) (şerî almîk) 7. alış-
mak (tekasîmî yitme)

elîndî w/ elend

elîngî w/ safak aruşayê

elîqandî w/ asma

elîqandî w/ qıy asmak

elîqîn w/ asîdî

elîqîn w/ qıy asîlmak

elî w/ bîzde w/ kerkak

elîbêtkî w/ elîbî

elîf w/ elîf (Am) w/ fahes qıy dik harîf)

elîfta w/ elîfta

elîfêtkî w/ elîfêtkî

elîkê xewîxur w/ nekîns qıy asaleman, kaygı
dîyan

elîl w/ basîm, sakat

elîmîkî w/ sesîet

elîps w/ elîps

elîpsî w/ elîps

elîpsî w/ elîps

elîptîk w/ elîptîk

elîqurîna w/ amîm, engül

elîyê hewêrêk w/ kerkak, cesaretîze xurce

elî w/ dî karîsî -ê ne dî xwe ne dîde xelkê dî y-
rîmîn, teqî (elîk, qıy elîpîttîgü, kerkutîttîgü
hade başkadîmîna wewîne w/)

elîyas w/ elîyas w/ talîn e masîm

elîyasa w/ elîyasa w/ kurbîmîndî

elî w/ belî w/ belî

elî w/ ep w/ elî w/ puktî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

elîhadîp belî w/ puktî w/ çarî w/ çarî

embiyulohj *byj* embiyulohj

embiyulohj *w* embiyulohj, oğlak

embiyulohj *w* geşim

emek *w* emek —ê Hêx Baxê (zî ji Bersê) saq-
de emeği (buşa gidin, karışığı alınmayan
emek)

emeklî *w* 1. emekli 2. meç demirbaş 3.
adêl emekî —kûn emekî olmak. emekliye
aylamak —kîrît emekliye ayamak (çıkart-
mak veya çıkartmak)

emeklî *w* 1. emeklilik 2. emeklilik

emeklî *w* 1. emekli

emeklî *w* 1. emekli

emeklî *w* 1. emekli

emeklî *w* 1. emekli

emeklî *w* 1. emekli

emeklî *w* 1. emekli

emel (1) *w* 1. amel, emel 2. amel (bu kitasenin
dini hayırlar yerine perirmek çin yapılmı-
şlar) —ê (yekî) (birinin) emel türpüsü —ê (ye-
kî) necûn 1) emelden is çıkarmak 2) çek
atıyışu gibi ne olan ne kışıl —ê (yekî) qe
neçûn emelden is çıkarmak —ê serê (yekî)
bûn has belâm olmak, emir (veya emir tür-
püsü) olmak * tu emelê serê min î ser becu
sîrî toşmanî —ê serê (yekî) bûn (birinin)
başını belâ, olmak —ê serê has belâ, e-
mir türpüsü

emel (1) *w* 1. amel, emel

emelbûn *w* ishal olmak, emir olmak

emelbûn *w* ishal olmak, emir olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emelbûn *w* ishal olmak

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

emeri *w* 1. emir

bir hücağı çıkmak, gidici olmak (yaş çöş j. lerleniş bu'unamak) 2) müzini döndürmek

emir (II) *af* 1. emir, buyruk, feraman * herma car varan la mita illletilü ö ilgirsî ka emirki emin heyet an na kale bir bana dırap henden bir emiri olup olmadıgına soruyuz 2. kumut - bike (an j) bikim) buyruğa da buyruğız, seçleyişiz, emreding anlatıgında -alan l) emir vermek 2) emirli vermek - je stendün (fermanlar) emir almak - lü kutin kirin buyruğın - pö tunc bün (bir) izni vermemek, ferman vermemek -é mirinê olup ferman -é mivîskî yazılı emir -é Xwedê 1) Allah emir 2) emirlik, emirlik vakti olmak (olmek) -é Xwedê kirin (Etkin rahmetine kavuşmak (veya Hakka kavuşmak, Hakka yürümek), vaktetmek -î (yekî) kirin (birne) emircesek

emirber *w* emirber, em reri

emirberî *w* emirberî, emir erlığı

emirbüçük *af* yaş küçük olan -é heştigir ger; tan

emirbüçüki *w* yaş küçük olan

emirdan *w* emir vermez

emir dan *igü* emir vermek

emirdar *af* buyruk, emreden kurve

emirdarî *w* buyruçluk

emirderde *af* yağlı, gidici olan (yaş çek derleniş olan) - bün sac on bu buçoğı çıkmak (yaş çöş derleniş bulmamak)

emirdirêj *af* 1. şüpheli, uzun ömürlü * Xwedê wê emirdirêj bike fami omcau ersi - kirin inçirli etmek 2. amurlu, uzun ömürlü (veya süreli) * hevaltiya wan emirdirêj tebû bıkadaştkin uzun omurti olmalı - hi el opuleria çak olon

emirkun *w* emirlikun bez, kaput bez

emirkun *af* 1. kısa ömürlü, omursuz 2. mercedanlı 3. zalim * emirkunê min a wî tunê zalimî tekdar 4. om ekim sürük, yararsız 5. h. geberesan - hi geberesirî aşillü

emirkunbûn *w* 1. kısa ömürlü olan 2. omür küsenne

emirkun bûn *igü* 1. kısa ömürlü olmak 2. omür küsenne

emirkunî *w* 1. kısa ömürlülük 2. mercedanlılık 3. zulmîlik

emirkunê *b* omurti

emirkunê (I) *w* uzun yaşama

emirkunê (II) *w* 1. emir, w. emreyleme, buyurma 2. emretme, emreyleme, buyurma (soylenme, deme, duruncesim bildirme)

emir kutin (I) *igü* uzun yaşamak

emir kirin (II) *igü* 1. emretmek, emreylemek buyurmak * emir hîke ku vareke din dereng neyê ana buyur da bir dala geç gelmesin 2. emretmek, emreylemek, buyurmak (soylenmek, demek, duruncesim bildirmek) * wê hîstek emir kir bir şey ni buyurdunuz

emir mend *af* 1. buyrukçu 2. mer yeri

emirmendî *w* 1. buyrukçuluk 2. mer yağılık

emirname *w* emirname, emir ferma be gesayızlı boyuk * emirnameya rayinkirinê lijna derneketaya atama emir hâlê çikarak

emirnak *af* emir vakti

emirnak *af* 1. kısa ömürlü, omursuz 2. mercedanlı 3. mer za ip 4. mer cisa süreli, yararsız 5. h. geberesan - hi geberesan inçallah

emirnakî *af* 1. kısa ömürlülük 2. mercedanlılık 3. mer zallîlik

emirnakî *af* emir kulu

emirnakî *w* emir kulluğu

emiryan *w* emiryan

emî *w* omca

emîn *af* 1. emîn (inanılır, güvenilir) * ew zilkuwekl emîn e 2. emîn bir adadê 2. emîn (güvenli) * li elhekl emîn li bendî min be emîn bir yerde beni hekle 3. emir (şüphesi olmayın) * ez emîn im ku wê di nêzik de karên qema bike yakında yê zê er yepoçığîna emîn - jêbi jê Xwedê Allah'ın emîn ki emîni ni geverok -lya xwe pê upin (birine veya bir şeye) güven duyurmak

emîn *w* emir (Aşqarda ve daha başka Müslüman ötekelerde bir kavim, gelin veya ülkenin başı)

emîri *w* emirlik

emîraq *w* emîlik

emîraqroş *af* emîraqçı

emîraqroşî *w* emîlikçilik

emîlekirin *w* dikre emre

emle *kirin* *igü* dikre etmek

emniyet *af* 1. emniyet, güvenlik 2. emniyet, aşayiş (polis işleri) 3. emniyet (güvenlik işlerinin yürütüldüğü yer) 4. emniyet (bu araçta güven sağlayıcı araç)

Emn *w* emn herkes için tasarlanan, uzülen kurme

emperyalist *w* emperyalist, yayılmıç

emperyalizm *w* emperyalizm, yayılmacılık

empirikî *af* heruşuk

empirikî *w* heruşuk, uk

empoge *af* empoge - kirin empaze etmek

empresyonist *w* empresyonist, izlenimci

empresyonizm *w* empresyonizm, izlenimcilik

empriya *w* empiya

emr *hw* emir (I, II)

emraz (I) *hw* emraz

emraz (II) *w* hastalık * xwedê emraz e hastalıklı

emsal *af* 1. emsal, benzer 2. emsal, eş, denk

emûdi *w* emûdi 1. düzey 2. düzey

emal *w* iki yaşı dış çıkmış olan beş yaşında kişiy

emasin *w* emasin

embaz *hw* embaz

emhey *hw* emher

enbiya *af* enbiya

endışedeşi *w* endişe vericilik, kaygı vericilik
endışekur *w* endişeli
endışekürin *w* endişelenme, kaygılanma, üsâlanma
endışe kiritin *ğgh* endişelennemek, kaygılanmak, üsâlanmak
endışenak *w* 1. endişeli, kaygılı, düşünceli 2. kaygı verici, üsâli
endışenakti *w* endişelenme, düşüncelilik
endış *w* endişelenme
endışi *w* bir kusur
endiderin *w* endirilerin, indirilerin
endoganı *w* endoganın, endoganlık
endokrin *w* endokrin, salgı
endokrinoloji *w* endokrinoloji, salgı bilimi
Endonezi *w* Endonezya
Endonezyalı *w* Endonezyalı
endotermik *ğgh* *w* endotermik, ısınan
endokasyon *ğgh* *w* endokasyon, ısınma
endüstriyalizm *w* endüstriyalizm
endüstriyi *w* endüstriyel
endüstriyibün *w* endüstrileşme, sanayileşme
endüstriyî bün *ğgh* endüstrileşmek, sanayileşmek
endüstriyîbilyin *w* endüstrileşme, sanayileşme
endüstri *w* endüstri, sanayi - ya sınımayê sınıma endüstisi (veya sanayi)
endüstrikin *w* endüstrileşme, sanayileşme
endüstri kin *ğgh* endüstrileşmek, sanayileşmek
endüstrikinin *w* endüstrileşme, sanayileşme
endüstri kiritin *ğgh* endüstrileştmek, sanayileşirmek
Endül *w* Anadolu
Endülî *w* Anadolu
enerji *w* 1. enerji, eke (maddede var olan ve bir işi, işi biçiminde ortaya çıkan güç) 2. enerji (organizmanın etken gücü) 3. enerji (fiziksel güç) -ya atomî enerji - ya kinetik *ğgh* kinetik enerji - ya nükleer enerji - ya enerji
enerjik *w* 1. enerjik 2. enerji (davranışlarla karakterize) ile birlikte uygulayan; * rüvebiçlenke enerjik etmek bir yöntem
enerjin *w* 1. enerjin 2. enerjin (süre çözmek için kullanılan) yolu; * enerjilâri şifeyê şifeye analitik 3. enerjin (enerji veya enerjileri açarak veya sıkıktırarak için kullanılan araç) -ya İngiliz İngiliz enerjin -ya kuzeyê (bu) elektrîkî elektrik analitik (veya diğ.leri)
enfaktüs *ğgh* enfaktüs
enfeksiyon *w* enfeksiyon
enfiye *w* enfiye, hurunotu
enfilyon *w* enfilyon, para zenginliği
enformasyon *w* enformasyon

enfermî *ğgh* *w* enferyu, kızıl ötesi
engast *w* kusur, eksiklik
engasti *w* kusurlu
engastibün *w* 1. kusurlu olma 2. kusurluluk
engastî bün *ğgh* kusurlu olma
engastin *w* hayalde carlanma, tahayyül etme
engastin *ğgh* hayalde carlanmamak, tahayyül etmek
enger *w* sını
engirandin *w* 1. kastörme 2. kızdırma
engirandin *ğgh* 1. kızdırmak 2. kızdırmak
engiri *w* 1. kuskün, alınma 2. mat etme 3. kızım
engirin *w* 1. kızım, alınma 2. kızdırma, kızdırma 3. kızım
engirin *ğgh* 1. kızımca, alınmak 2. kızdırılmak, mat etmek 3. kızımak
engirok *w* matçı
engiz *w* seşep
engizandin *w* tahrîk etme (cinsel duyguları, tutumları)
engizandin *ğgh* tabak etmek (cinsel duyguları) almamak
engizin *w* tahrîk olma
engizin *ğgh* tabak etmek
engizibün *w* *ğgh* engizasyon
enginar *w* *ğgh* enginar
engire *w* gün hatırı
engist *w* parmak
enirandin *w* 1. darılmak, gücendirme 2. gücendirme 2. kızdırma
enirandin *ğgh* 1. darılmak, gücendirilmek 2. gücendirilmek 2. kızdırılmak
enirandin *w* 1. darılmak, gücendirilmemiş 2. gücendirilmemiş 3. kızdırılmamış olan
eniri *w* 1. enirims, kuskun 2. gücendirilmiş 3. kızım olan 4. kızılbaş
enirin *w* 1. darılmak, gücendirme, kızım (herhangi bir şeyden dolayı birine kirlenme) 2. gücendirme 3. kızım (örkelenme, simlenme) 4. kızılbaş, mat etme
enirin *ğgh* 1. darılmak, gücendirme, kızım (herhangi bir şeyden dolayı birine kirlenme) 2. gücendirme 3. kızım (örkelenme, simlenme) 4. kızılbaş, mat etme
enirîk *w* darılmak, gücendirme
enitandin *w* gücendirilme
enitandin *ğgh* gücendirilmemek
enitîn *w* 1. gücendirme 2. mat etme
enitîn *ğgh* 1. gücendirme 2. mat etmek * ji bin piyê we dihibe ayak tabanından hıvlandi
eni *w* 1. ala * eniya jinkê fîrek e kadîni alim genî 2. hîk cephe * eniya her savaşı cephesi 3. cephe (belli bir düşünce, işle ilgili çevresinde sağlanan birlik) * eniya çandî ku jur cephesi - awa kîtin cephe karmak - (Hak û rû spi ola çik yuzê ak -ya bîvê tîyekî) bi hîhustan pîvan ego çayna ezan dikinak

-ya (yekî) bi bîhostan pîvan alimê karê-
mak -ya (yekî) bilind e başî dîndik (om-
lo) -ya (yekî) bîn eod aratî amak -ya (ye-
kî) hîletayî hûn başî dî kî tuamak -ya (ye-
kî) lê bilind nehûn hîmanî suratî goimêk m-
ammarca -ya nuu jî bu Xwedê ve bilind e
yiman êsîmê başî agîmarî dî -ya (yekî)
nivîsandî hûn alimê yîmanî olma -ya
(yekî) qelîşî aklî karayî, seymek * he-
tîmî ev kar qelîmî enîya bîmî qelîşî ou ar
bîmanê kûmî dîkî, karîyî seymî -ya wê le
mîran venebîye êmî êrkîşî eî defînemîş
olmak -ya xwe jê ve neqermîçandîm yere-
ne îçlere bakîlmamak -ya xwe lê heqermî-
çandîm hîç şîrîr ammarî -ya xwe îqetî
neqermîçandîm şîrîr, bîle ammarî -ya
xwe qermîçandîm şîrîr ammarî, yûrînu hu-
mîştîmîk îveya ekîlmek

enîbîrî *mî almî çîkkî*

enîbîş *mî 1. okîlmî (ar ve înekler için) 2. çîf-
relî (almînda şîkar bulunan hayvan)*

enîbilînd *mî 1. genîş almî 2. nice almî ak olan
enîbîlîşî mî kışîmî çîrîz * bî goîmekî tehlî î
enîbîlîşî gîrîşî ağı ve kûkîmî çîkkî bîr çîkkî-
de oîrî sîyledî*

enîleq *mî almî xîyîmî - bûn almî dîrmî almî-
mak*

enîlîrdîş *mî almî çîrîşî, bîrdîk almî*

enîng *mî almî*

enînevîsandî *mî mîkîhdîr*

enînîbî *mî almî yîrîşî, kîder, yîrîşî*

enîpîş *mî çîmîrî, almî bîşî*

enîpîş *mî almî çîkkî, bîrdîk almî * yekî enî-
gîşî bû almî çîkkî bîrdî*

enîqîrîş *mî 1. okîlmî (keçîler için) 2. çîfîlî
(almînda şîkar bulunan hayvan)*

enîsîz *mî sezer*

enîsîzî *mî sezerîkkî - kîrîm sezerîkkî utmaz*

enîşîk *mî almî 1. dîrîşîk 2. mîşîk îşîyî kolunda
dîrîşîge dîştîyan bîlîmî * kîncekî ku enîşî-
ku wê îşîyîşî lî xwe kîrîbî dîrîşîge yîrîk
bîr eîbîre îşîyîşî 3. dîrîşîge (bî) -sîrî jê
îlon (ar jî xîştîlî) dîrîşîkîmek*

enîşîkkî *mî dîrîşîkkî*

enîşîkîşîyîm *mî enîşîkîşîyîm*

enîşîkîşîyîmîkîr *mî enîşîkîşîyîmî*

enîşîkkî kîrîm *îşî enîşîkkî eîmek*

enîşîktor *mî enîşîktor*

Enîya *mî Arîkî (kuşî)*

enîya *mî enîya, çîkkîmî*

enîşî *bîrdîk sîğîna, bîrdîk yapîraklar ve tadî
almî, dîşîkkî almînda yetîsen, bî kîrîştîmî tîz-
le bîr bîye, olan bîr bîkkî*

enîştîmîtalî *mî enîştîmî*

enîştîmî *mî enîştîmî -ya bedewîyî çîwî anîyîe un
mî xweşîkkîmî) gîzîllîk enîştîmî -ya hîşîvî-
mî (ar jî perwerîşîyî) eîlîmî enîştîmî
-ya hîmerî sîma, enîştîmî*

enîştîmîtalî *mî enîştîmîtalî*

enîştîmîtalî *mî enîştîmîtalî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî, arîyî-
çîkkî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî, anî-
lîkîkkî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî, enîştîmîtalî-
çîkkî (îkkî sîmîtalîyîlî)*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî, ulu-
çîkkî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî, enîştîmîtalî-
çîkkî (îkkî sîmîtalîyîlî)*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî, enîştîmîtalî-
çîkkî (îkkî sîmîtalîyîlî)*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî, enîştîmîtalî-
çîkkî (îkkî sîmîtalîyîlî)*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî, enîştîmîtalî-
çîkkî (îkkî sîmîtalîyîlî)*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî, enîştîmîtalî-
çîkkî (îkkî sîmîtalîyîlî)*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî, enîştîmîtalî-
çîkkî (îkkî sîmîtalîyîlî)*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî, enîştîmîtalî-
çîkkî (îkkî sîmîtalîyîlî)*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî, enîştîmîtalî-
çîkkî (îkkî sîmîtalîyîlî)*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî, enîştîmîtalî-
çîkkî (îkkî sîmîtalîyîlî)*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî, enîştîmîtalî-
çîkkî (îkkî sîmîtalîyîlî)*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî, enîştîmîtalî-
çîkkî (îkkî sîmîtalîyîlî)*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî, enîştîmîtalî-
çîkkî (îkkî sîmîtalîyîlî)*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî, enîştîmîtalî-
çîkkî (îkkî sîmîtalîyîlî)*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî, enîştîmîtalî-
çîkkî (îkkî sîmîtalîyîlî)*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî, enîştîmîtalî-
çîkkî (îkkî sîmîtalîyîlî)*

enîştîmîtalîzmî *mî enîştîmîtalîzmî, enîştîmîtalî-
çîkkî (îkkî sîmîtalîyîlî)*

epê m mama (yemek, çocuk dilinde)
 epik m mama (halklar, kur hazırlanan yiyeceklerin genel adı)
 epilê m mama (çocuk dilinde)
 epışundin m tokatlamak
 epışundin fiğb tokatlamak fiyice eğnenmeden yemek yemek)
 epışın m tokatlamak
 epışın fiğb tokatlamak
 epîlê m mama (çocuk dilinde)
 epîdemî fiyîm epîdemî, salgın hastalık
 epîdemîfotojî m epîdemîfotojî
 epîdemîsarîwê 1. epîdemî, sırtı deri 2. her epîdemî epîğenez fiyîm epîğenez, sırtı oluşu
 epîğrafî m epîğrafî, yazıt bilimi
 epîk mîlê epîk, destansı
 epîlog mîlê epîlog
 epîtemolojî fiyîw epîtemolojî, bilgi kuramı
 epîtelyûm m epitel, epitelî um
 epîzot m epizot
 epîkîrîn m hân etme, yemek yemek
 epîkîrîn fiğb hân etmek, yemek yemek (çocuk dilinde)
 epî, epok m mama (çocuk dilinde)
 epope m epope, destan
 eprax m sarımsak
 eqd w 1. muhtıl taşı 2. toprakta bulunmuş duvar
 eqîmî m kîsî (le, kermeye, orama in'kara ol-mayan)
 eqîmbûn m kısırlaşma
 eqîmî hûn fiğb kısırlaşmak
 eqîmbûjî m kısırlaşma
 eqîmbûjîyî m kısırlaşma
 eqîmî m kısırlık
 eqîmkîrîn m kısırlaşma
 eqîmî kîrîn fiğb kısırlaşmak
 eqîmkîrî fiyî kısırlaşma
 eqîq m akak
 eqîlûm m 1. kula 2. iklim, duvar, ölçe
 eqreba mîwê 1. akraba, bîşîm (kan veya evlilik yoluyla birbirine bağlı olan kişiler) 2. nice akraba oluşuna yendüknâyî kaynağı dayanan şeyler) 3. nice akraba (bir diğerinin yanında olan şeyler) -yê dîr uzak akraba -yê pêş (an jî nîz) yakın akraba
 eqrebatî m akrabat, bîşîmîşî - dîwîşî akrabatlık kuşmak
 eqrebatî fiyîw eqrebatî
 eqs fiyîw m akis
 eqt m özel karışım harç (eski yapılarca kullandılar)
 Er kîw Er (er, niğmî'nin kısırlaması)
 er (E) bîr kalın okunur) way be, abu (la, wet bildiri)
 er (E) m eğer
 -er mîwê 3. m yapıp olmak * pîjer aşçı
 era m buruna nakil, yuzak biçiminde Arzın
 Eruf olîm Aruf (ceza ile cehennem arasındadır yer)

eraq m rakı
 erasa meydanê
 erase m 1. orta yer, meydan 2. Pazar, pazar yerinde belli bir şeyin satıldığı yer * erasa mast - yağurt pazarı -yîw meydanê meydanın orta yer
 erbane, erbane m tel
 erbîyîm kîwê erbiyîm (kısırlaması: Er)
 erdîz fiyîw kîwê erdîz
 erçel mîwê şîmîk, yapayız
 erçelî m şîmîkîş, yapayızlık
 erçen mîwê çene
 erçeng fiyîw erçen
 erd m 1. yer (gerinleri, ayak basılan taban zemini) * lî erdê rûmîndî yer zeminin) 2. a toprak 3. a toprak (tulke) * ey erdê kîwê ye, eîhê xerîbîn tê de nîn e bu toprak bîzîndir içinde yabancıları yer yok 3. a toprak, arazi * erdîlî gundîyan belay karîm kîwêwê toprak dağılımı 4. a toprak 5. a zemin (kumaş, ağırlık kâğıt, lüle, yer mışambası, tablo gibi desenli nesnelere, bunların üzerinde yer, lûğîrenk) * xaliya kîwê erdê wê şîn e zeminin mavi bir halî * erda qumâş kîwêwê zemin 6. a ten, benz (ten rengi ten) * erda kîrîk esmer e cöçûğün tîm cîrîcî * tengê erda wîwî yek e tenî tîrîkî, ayul 7. a zemin, yer yüzü 8. yer (yaz) ad olarak, yer yüzü Dünya) - çay û herî lî şîkîndî toprak çöçûmek, olme çay gelmek - (yek) da qur-tandê sîrî kadepî husîmîk - gîrîqî (kar kırığı, çığ ırığı, bu yüzeyde görünür olmak) * bîla ey berî erdî bîgîw, to dotîra rîjî wêre dîyîwê zarîkîşî gîrî yağın kar bir tursun, yüzeyle sen çîrîşî gîrî çayîklar - lîbe ew tîmê bîwî adî toprak - herîm ye, yerîkler oynemek - hîşk esmîm dîr yer demîr gîk bakîr - jî ber gîyîm (yek) herîm yer yerînden oynemek (bu iş çok zorlu) 9. ye telbaşla yepîmak) - jî (yek) qebûlî nekîrîm (harîm) yer kabul etmek - mer kîrîm toprak hellemek - nîm dîbe, cîkîkîr pîwî ewê dîde ekîm ye çîlîpî kendîwîde kulur maharetî, nîmîndî bu deyîm - pîwîw arşînîmek (arşîwîz yendüknâyî) - qelîşî pî de çîlî yel dîwîcî wîl (yaya nu götürdî) - qelîşîm û pî de çîm 1) yer yapıp işine girmek (yutulup bir tulu bulamamak) 2) yerîm dîbîwê çîçîwî, yerîp dîbîwê bîrîmîk, yerîm dîbîwî gîrîmek, nîmîndîm yerî gîrîmek * erdî bîqelîşî û er pî de çîmî çîçîwîndî yerî gîçîm 3) deve olmak (para ve yiyecek kaybolmak) - qelîşîm û (yek) tî de çîm 1) yer yapıp işine girmek, yerîm dîbîwê çîlîmek (yutulup bir tulu bulamamak) 2) yer yapıp işine girmek, yerîm dîbîwê gîrîmek (çek darlamak) * erdî bîqelîşî er tî de herîm yer yapıp işine gîçîwî - çîlîmî kîrîm yerîwî sîpîrîmek * fîs-tîwî wê erdî çîlîmî dîkîrî çîrîşî yerîwî su-

pürüycüdü - təhlükəli yer: bəmək, yere düşmək (nəzə yəni tle) - ü esman bün yek 1) dünya yıkılmək * ji ber bu ü tofanê erd ü esman bün yek rüspâ- ve fırtınadan dər-yə yıxıldı 2) gəzi bu şeyi gükünənkə tək sənərlənənkə * hüngü hürü bün erd ü esman ji her çavê wê bün yek o qadın sənərlənmiş ki gəzi bu bir şeyi çörmüyüdü - ü esman lə bün yek dünya başına yıxılmaq * erd ü esman li nim dibin yek ez ji va xwe naxêni xwêrê dər-yə başına yıxıldı da bildiyədən başlandı - ü esman lə suud xwər-in (kür); bün yere bu uğrammış olmaq - ü esman li naxê hew ji yerle gəz oin-a su - ü esman li naxê bibe vek ji yerle pok bir o sa - ü esman pə həsni ayvuka çıkmək (bərkəçə deyilmək) - xuyə (an ji xunê) bükə ew xuyə (an ji xunê) teke çadı katmaq - xuyə be tu ne xuyə bi yere batarıca (veya yere batar-sık) - eke bışk esmanekî bilind yer demir gik bəkir - a avı suuk arazi - a avluzki kul-lu arazi, suluğun toprak - a beji künək arazi - a bîwəç künək toprak - a çöl ü tır *erdə* yentək dur - a ildırım həcil toprak - a girik ü mülük tepək arazi - a bışk esman bilind yer demir gök b. ku - a bış (an ji bışik) çor-ək toprak - a kilsinî k reql toprak - a kirê an taşik an toprak - a qıraç kırıq arazi - a xun çəkir toprak - a xışekî kırıq arazi - a xwe wında kılın lətka an bələk vətə gərə-mək halə gərmək - e uvgir k lı arazi, sulu-ğun toprak - a hüngelışe b me daqurtine yer yarıca da içine girek

erdə avı *av* suluk arazi

erdə beji *av* çorək toprak, kırıq arazi

erdə bərət *av* verimli yer

erdə bəst *av* künclü yamaç arazısı

erdə beyar *av* ekilmemiş arazi

erdə biber *av* verimli yer

erdə bilyün *av* verimli toprak

erdə bür *av* başıbaş arazi

erdə bisek *av* tozar

erdə güzan *av* yersizlik

erdə jütin *av* çift sürin

erdə ujotin *av* çift sürmək

erdə mayin kirit *av* mayın arazi, mayın lənbəsi

erdə şilək *av* suluk arazi

erdə xant *av* çif toprak

erdəz *av* kırıq kayağın tax

erdə avı *av* suluk arazi

erdə beji *av* çorək toprak, kırıq arazi

erdə kılreş *av* bir kez sürmüş topra

erdün *av* yığ

erdünî *av* yeresel

erdünibün *av* yereselleştir

erdünü bün *av*ğ yereselleşmək

erdünitî *av* yeresellik

erdü qıraç *av* kırıq arazi

erdü şarın *av* dikmişlik

erdə şil *av* suluk arazi

erdə xış *av* kırıq arazi

erdğllor *av* *erdin* yer yarıcağı, yer yovarı, yer küre

erdğje *av* depremi, zəlzələ

erdğjeşm *av* depremi, zəlzələ

erdğjejentî *av* depremlədə

erdğjejm *av* yer sarsıntısı

erdğjejnax *av* yer depremi bilimi

erdğjejnaxî *av* depremi bilimi

erdğjejok *av* yer sarsıntısı, depremi

erdğje *av* arziye

erdğjevan *av* yer arziye

erdğ (I) *av* arziye

erdğ (II) *av* bir çar kırıq kılın

erdğm *av* erdğm

erdğn *av* versel

erdğşşm *av* yer çəkinti

erdğşşî *av* yer çəkinti

erdğkol *av* toprak kəşiyəsi

erdğnas *av* toprak yer bilimi, jeolog

erdğnasîyî *av* yer bilimi, jeoloji

erdğnasî *av* yer bilimi, jeoloji

erdğnar *av* 1. coğrafiya (coğrafiya bilimi) 2.

coğrafiya (bu yeriyüzü, rəqəssarı, bu bülgeyi,

bu ulkeyi) bərlituyen, rəqəssarı fiziki, ekono-

miyət, beşeri, siyasi gerçəkliklərinin tətbiqi

- a rəqəssarı (an ji slyası) siyasi coğrafiya

erdğnarî *av* coğrafi, coğrafi

erdğnarşazî *av* 1. coğrafiya, coğrafiya uz-

ması 2. coğrafiya (coğrafiya ağırlıcağı)

erdğnarşazî *av* coğrafiyacı

erdğşşî *av* yer yerləşmə

erdğşşî *av* yer yerləşmə

erdğşşî *av* arşınlama (amaçsız yurumə)

erdğşşî *av* arşınlama (amaçsız yurumə)

erdğşşî *av* çif sürmə

erdğşşî *av* çif sürmə

erdğşşî *av* toprak bilimi, yer bilimi, jeolog

erdğşşî *av* jeoloji

erdğşşî *av* toprak bilimi, yer bilimi, jeoloji

ere (I) *av* təy, təy (şəməyi anlatur) * ere, te çif

kür? təy sen ne yapıpın?

ere (II) *av* el testieres

Ereb *av* 1. Arap 2. *av* Arap (bu halka özəti s-

hə) 3. arap, zənci (esmərləni kirmə) 3. *av* a

rap (raqəssarı fotograf) - sabün arap sabunu *

erebe zirətə bial neavəto yapılan ıyrlıq kö-

tuləle kəşik vənler için soyleni

Erebandın *av* Araplaşdırma

Erebandın *av* Araplaşdırmaq

Erebandı *av* Araplaşdırma

Erebhün *av* Araplaşdırma

Kərb bül *av* Araplaşdırma

erebe *av* 1. araba 2. araba (araba ilə uşurma

veya lağınacaq miktər) * erebeyek ka bir a-

rabə sarmı - a jütin araba kullandımaq - a

çöp çöp arabası - a mütqandı mütqandı ara-

basi (veya otomobil) - a çifş ü qılın çif

arabesi -ya sevgetan tebeşekli kulluk -ya
vervekirî aşık taat. isru aşık maba -ya
tupe tep arabasi -yek bu araba (odun, ko-
nutar gibi bazı şeyleri denilgen birimi) * me-
ereheyek rûjû kirî, tîrî me nekîr bir araba
kûnîrî ahlik, yemîrî

erebeş *erabeş* araba şurubuna

erebeşatî *erabeş* arabasî sürücübaşu

erebedur *erabeş*

erebeftî *erabeş* arabasî (satan kimses)

erebeftîroşî *erabeş* arabasî k

erebegelî *erabeş* arabasî k

erebekêşî *erabeş* arabasî k

erebesaz *erabeş* arabasî k

erebesazi *erabeş* arabasî k

erebesk *erabeş* * *erabeş* arabeski

erebeskvan *erabeş* arabeski

erebeskvanî *erabeş* arabeski

erebesya *erabeş* arabasî k

erebeyo *erabeş* arabasî k

erebeyo *erabeş* arabasî k

Erebiştan *erabeş*

Erebiştana *erabeş* arabasî k

Erebi *erabeş* 1. Arabça 2. *erabeş* Arabça (Arabçaya öze-
gu) * *erabeş* Arabça (Arabçaya öze-
gu) (Arabçaya öze-
gu)

Erebiş *erabeş* Arabça kimses

erebişazatî *erabeş* Arabça kimses

Erebişêj *erabeş* Arabça kimses

Erebişêjî *erabeş* Arabça kimses

Erebişêjî *erabeş* Arabça kimses

Erebişêjî *erabeş* Arabça kimses

erebişêjî *erabeş* Arabça kimses

erebişêjî *erabeş* Arabça kimses

erebişêjî *erabeş* Arabça kimses

erebişêjî *erabeş* Arabça kimses

erebişêjî *erabeş* Arabça kimses

erebişêjî *erabeş* Arabça kimses

erebişêjî *erabeş* Arabça kimses

Erebişî *erabeş* 1. Arabça 2. *erabeş* Arabça (Arabçaya öze-
gu) (Arabçaya öze-
gu)

erebişî *erabeş* 1. Arabça 2. *erabeş* Arabça (Arabçaya öze-
gu) (Arabçaya öze-
gu)

erebişî *erabeş* Arabça kimses

erebişî *erabeş* Arabça kimses

erebişî *erabeş* Arabça kimses

erebişî *erabeş* Arabça kimses

erebişî *erabeş* Arabça kimses

erebişî *erabeş* Arabça kimses

erebişî *erabeş* Arabça kimses

erebişî *erabeş* Arabça kimses

erebişî *erabeş* Arabça kimses

erebişî *erabeş* Arabça kimses

erebişî *erabeş* Arabça kimses

erebişî *erabeş* Arabça kimses

erebişî *erabeş* Arabça kimses

erebişî *erabeş* Arabça kimses

erebişî *erabeş* Arabça kimses

erebişî *erabeş* Arabça kimses

eklen olan trîst 3. iki eşyeli 4. üç kîr
eremûkî *erabeş* 1. er dışlık, eşeliklik 2. kîrlik
erê *erabeş*

Erebat *erabeş* (Müşîman inanisra gere ko-
yamet giinü bûlün olûlenn toplanacaklar yer)
erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

erî *erabeş*

eslikler *ol* doğrulamak, teyit edip
esliklerin *m* 1. kesinleşirme, anlama (icrâ yû
 zümî öğrenme, sorup öğrenme) 2. kesinleş-
 tirme, sağlanma (gerçek olduğunu kanıt-
 lama) 3. kesinleşirme, doğrulama (bir işin
 gerçekleştirilmesi için gereken önlemleri alma,
 sağlama) 4. doğrulama, gerçekleştirme, teyit
 etme (bir şey in doğru olduğunu ortaya çık-
 artma) 5. doğrulama (bu öneriyi in doğrultu-
 ğunu veya yanlışlığını) belirlemek amacıyla
 araştırma yapma)

esli kirin *lğl* 1. kesinleşirmek, anlamak için
 vaziyi öğrenmek, sorup öğrenmek * bü-
 yere **li** derve **esli** hake dışardak: olayı an-
 layınca 2. kesinleştirme, sağlanılacak
 (gerçek olduğunu kanıtlanmak) 3. kesinleş-
 tirme, gerçekleştirilmek (bir işin gerçekleştiril-
 me için gereken önlemleri almak, sağlamak) 4.
 doğrulamak, gerçeklemek, teyit etmek (bir
 şeyin doğru olduğunu ortaya çıkartmak) 5.
 doyumak (bir öneriyi in doğruluğunu ve-
 ya yanlışlığını belirlemek amacıyla araştı-
 rma yapmak)

eslikirî *st* 1. kesinleştilmiş 2. doğruladığını
esli *m* 1. kesinlik 2. *öl* kesinlik

eser *m* 1. eser, yapı (bir kimenin, emel sonuc-
 u ortaya çıkardığı şey) 2. eser, yapı (sanat-
 çının ortaya çıkardığı ürün) * **eserîn bilâr-
 tî yân Osmanî** Selâhî Osmanî Selâmî'nin sepi-
 miş eserler 3) eser *iz* (bir olay, durum veya
 yaşayıştan kalan iz) * **eserîn il sarîslâ-
 nîyîn berî** eski uygunsuz izleri -**ên berî** es-
 ki eserler -**ên dirûki** (mâjûyî an jî tarîxî)
 tarihî eserler -**ên kevn** (an jî berî) eski e-
 serler, eski bîka

eseyî bur eshî

eseyî kirin *bur* **esli kirin**

eshabe *n* sâhibe

esl *n* 1. asil, sâhipîl * **esl** *vö* **helpevî bînîn**
 belgenin aslını getirin 2. *he* köken (imâm
 menâsî) * **koka vi mâli il kü ye?** bu mâli in
 kökeni ne? 3. **esl** (soy nesep, köken) * **dlv**
 mirov **esl** **we inkar meke** insan aslını in-
 kar etmemeli 4. *ol* asil taradım, atelikler,
 evrak kendisinde toplanmış olanı - **ew e**
 ku... is ki * **esl ew e ku jî simfâ we derhas**
 bibe is ki mâlî in geçsin - **ne burhur e**, **esl**
qewş û dîa e söylemekle olmaz pratik
 herşeyin aslını gösterin - **niyet at düşanze**
 (veya niyet) - **û feshî hâchi nesebi**, ems ulâ-
 imet **esl dîq** - **û feshî (yekî)** aslı esli, aslı
 feshî - **û feshî (yekî)** nizambûn istinâm es-
 mî in bilmeinek

eslîpîe *ol* soyuz

eslikerah *ol* soyuz

eslikerahbûn *m* soyuzlaşma

eslikerah bûn *lğl* soyuzlaşmak

eslikerahbûyîn *ol* soyuzlaşmış

eslikerahî *m* soyuzluk

eslikerahbûkî *m* soyuzluklu

eslikerah kelîn *lğl* soyuzlaşmamak

eslizade *ol* asilzade

eslizadett *m* asilzadelik

esir (I) *m* 1. asir, yuzyl 2. asir, yuzyl, çağ -
 çinde yaşanan zaman 3. asir, yuzyl im -
 leti başlangıç alınarak 1-102, 101-200, 201-
 300 vb. olarak sayılan yuzyl ik dönemi -**ê**
seadet (asir seadet, seadet asir)

esir (II) *m* 1. ikirdi 2. ikirdi (namazı veya e-
 zâmî) -**u** **dereng** ikirdi bitirir - **sukestûn** -
 kirîl geçmiş vakit -**u** **teğ** ikirdi bitirir

esirandîn *m* sikma (başınca yağın, suyunu,
 sıvısını çıkartıp aktırma)

esirandîn *lğl* sikmak (başınca yağın, suyu-
 nu, sıvısını çıkartıp aktırma)

eshandî *ol* sikılmış

esirdide *ol* yuzylilik

esirîn *m* aktırma

esirû *lğl* sikılmış (üzüm vb. şeyler için)
esid *m* pekmizde tuzun kaynatılmasıyla yapılan
 ve sonra da üzerine yağ dökülen bir yemek
eside *m* ur, yağ ve şekerden yapılan bu tür teli
esil (I) *m* şimş ve pekmörden yapılan bu tür
 yemek

esil (II) *ol* 1. asil, soylu 2. *ol* kökenli (belli
 bir kaynağa dayanan) 3. asil (bir görevle te-
 ateli olan)

esil *m* asillik, soyluluk

esilzade *bur* asilzade

esir *bur* hüçite, hüçilik

esken *m* 1. oyma kaleni 2. keski

esker mâlî 1. asker 2. asker askerlik görevi
 veya ödevi) * **çûye** **esker mâlî** gitmiş 3. as-
 ker (ordunun yuzyl *ol* rütbesinde olan bolu-
 mu) 4. *ol* asker (disiplinli) * **peyayekî** **esker**
 vasker adam 5. asker (ya dövüşmesini başa-
 ran) - **berhî** **kîrîn** asker çıkarmak - **kîşân-
 dîn** (câhêkî) (bu) veter asker çıkarmak - **û**
cehîlxane kîşândîn asker kanışlandırmas-
 -ê **eremî** **avemî** er -**û** **hîllik** (I) **eremî** kaybi as-
 ker 2) Osmanlılar'da askere alınma

eskerane *n* askerce

eskergeh *m* kula

eskerî *m* 1. askerlik askerlik görevi veya öle-
 vi) * **çûye** **eskerîyê** **asere** gitmiş 2. *ol* aske-
 ri 3. askerlik - **kîrîn** askerlik etmek (veya
 yapmak)

eskerîbûn *m* askerleşme

eskerîbüyîn *m* askerleşme

eskerkêş *m* asker çeken gemi

eskerkê *ol* askerce, askervari * **sîlavêke** **es-**
kerkî da askerce bir selâm verdi

eskîmî *m* Eskimo

Eskîmookî *m* Eskimoca

eskorî *m* eskort

eskrîm *m* eskrim

esl *bur* esil

esli *ol* asil

eslin *mâ'aslî*, saf kan
esman (I) *m* 1. gök için nde, gök cisimlerinin hareketi için sönmez boşluk, uzay) 2. gök, sema (yeryüzünün üzerine mâ's bu kubbe gibi kaplanmış boşluk) ~ (yerk) hâlişandin sırt-kadem hâşmak ~ ketin erde aşın dercede kar yağmak ~ kârin gurûnî (an ji guregûn) gök görüncä ~ il ser serê (yekî) rîniştîn dünyâ hâşmâ yekîlnak ~ qat hâşmâ gök delinmek (hirdenbire ve çok hızlı yağmur yağmak)
esman (II) *anav* damak ~ê dev damak ~ê dev ~ê jêrîn *na'înd* altı damak ~ê dev ~ê pêş *aur serî* damak
esmandev *m* damak
esmandevê *pêş na'înd* on damak
esmandevî *gêrd* damaksî, dıpkaksî
esmandevibûn *ezîn* damaksillaşma
esmandevî bûn *ezîngê* damaksillaşmak
esmandevîkirin *ezîn* damaksillaştırma
esmandevî kirîn *m* *liğh* damaksillaştırmak
esmanger *na'îst* 1. havacı (hava taşıtlarında görevli kişi) 2. astronol, kozmonol, uzaycı, uzay adamı
esmangerî *m* 1. havacılık (hava taşıma tekniği, havacılık vasıfı iş) 2. astoroluk, kozmonoluk, uzaycılık, uzay adamlığı
esmani *m* 1. gökçe 2. gök rengi 3. gökşel (gökke ilgî.) 4. *na'îst* uzaylı
esmanqar *ha*, *esmanger*
esmanqarî *ha*, *esmangerî*
esmannaş *na'îst* astronom
esmanpasiyê *m* astronomik
esmannasi *m* astronom, felakiyatçı
esmanzan *na'îst* astronom
esmanzandîyê *m* astronomik
esmanzanî *m* astronomi
esmer *m* 1. esmer, kızıla siyah çalın buğday rengi) 2. *na'înd* esmer (ten ve saç bu kızıla çalar, koyu buğday rengi) 3. *wer* siyah (koyu renkte olan) * *nanê esmer* siyah ekmek ~a *ewîngîrdin* *wec* kara hiher ~ê *wekirî* buğday rengi (ten rengi için)
esmerbûn *m* esmerleşme
esmer bûn *liğh* esmerleşmek
esmerbûyîn *m* esmerleşme
esmerî *m* 1. esmerce 2. *m* esmerlik
esmerîyî *m* esmerlik
esmerkirin *m* esmerleştirme
esmer kirin *liğh* esmerleştmek
esmerok *m* esmerce, kapıca
esmerukî *m* esmerimsi
emerten *m* semer, tenli
emertênî *m* semer tenli, esmer tenlice
esnaf *na'îst* esnaf ~ê çarşiyê çarşı esnafî, çarşı
esnafî *m* esnafîlik
esp *ha*, *hesp*
espaş *ha*, *esbaş*
espaş *m* 1. espas (bir keşimenin kartlarını ayırmak için kullanılan kartlardan dâda kâse ve

koyuk metal çubuk) 2. espas paralı, espaslanma) 2. espas paralı, espaslanma)
espe *m* bir tür kızamık hastalığı
espehî *ha*, *şpen*
Esperanto *m* Esperanto
esponjîzer *na'îst* sünger sünger
esprî *m* esprî *m* ~ kirin esprî yapmak
esprîuel *m* *esprîuel*
espûn *m* 1. sünger 2. çamaşır yıkama otu
est *ha*, *est*
esraq *m* tavân (ev tavân)
esrar *m* esrar (Hilâl keremirinden elde edilen uyuşturucu bir madde) ~ kuşandin *esrar* çekmek
esrarîdar *m* esrarî * *kuşarîya* *esrarîdar* *esrarî*, *sigora*
esrarîfîtoş *na'îst* esrarî (esrar satıcısı)
esrarîfîtoş na'îst *esrarî* satıcılığı
esrarîker *na'îst* esrarî, (sıralı eden)
esrarîkerî *na'îst* esrarî imalatı
esrarîkêş *na'îst* esrarîkêş, esrar içici
esrarîkêşî *m* esrarîkêşlik
esrey *m* tavân (ev tavân)
ester *kuşarîya* *esler*
esterbûn *m* esterleşme
ester bûn *liğh* esterleşmek
estêr *m* *esler*
estêlik *m* 1. estêk, güzel duygu 2. *m* *eslerîk* (güzellik duygusu ile ilgili olan veya güzellik duygusuyla uyumlu olan) * *avahîyêke* *eserîk* *eserîk* bir yapı 3. *felî* estelik (felsefe için olacak) 4. *by* estelik (kusuzlu bir organa düzelmek veya güzelleştirmek amacıyla uygulanan yöntemler) * *me hêvîla wê esterîk* kir burama estelik yaptık
estêlikvan *na'îst* estelikçi
estêlikvanî *m* estelikçilik
estêlîng *m* estelîng, güzel duyuculuk
estêwê *ha*, *stewê*
estêxfar *ha* estêxfarî *ha* ~a *wê* *unîn* estêxfarî *millî* demek
estêxfarîllak *ha* estêxfarîllak
estêr *m* yıldız
estêrk *m* göz yaşı
estêrîk *m* çirîş
estî *ha*, *hesî*
Estoni *na'îst* Estonyalı
Estonîkî *m* Estonyaca
Estonyayî *na'îst* Estonyalı
esûs *m* çalın tevazî gibi şeyler için, sert, kat) 2. esûsek *m* bodur ~ *man* bodur kalımk
esûsekî *m* 1. bodur, budurca (gelmişmiş) * *darra* *esûsekî* bodur ağac 2. *na'îst* çalınca ~ *man* bodur kalımk
esûsekîlûn *m* 1. bodurlaşma 2. çalınlaşma
esûsekî bûn *liğh* 1. bodurlaşmak 2. çalınlaşmak (ceviz gibi şeyler için, sert, katı)
esûsekîlûyîn *m* 1. bodurlaşma 2. çalınlaşma
esûsekîkirin *m* 1. bodurlaşdırma 2. çalınlaşdırma

esîsekî kirin *îgê* 1. bodurbaşlamak 2. çerîn-
leştinmek

esîsekî *m* 1. bodurluk 2. çetnêlik

esâ *m* 1. yârî (güneş balmışanî n sonraki bîr
büyük isî sâdîkî vakî) 2. yârî (yârî ezînî
veya namaz)

esâr *m* eşer

esare *m* jest tel, kel, baş ile yâpılan x. güdâse,
veya hîdâse nîrketî

esbahi *m* çîr terîk çîr. çîrî

esedük *ber* eşedok

esêl *m*obîl *m* esel *m*obîl

esêl *m* balîq, bağ, busandî n yabun *m* ayıklanî

esêkîkirin *m* yâhîrî *m* ayıklama

esêf *m* kirin *îgê* yâhîrî *m* ayıklamak

esêdê *m* kelîmeyî şahadet - her *pê anîn* zîm-
nîyî başlamak. zîmîrî gerîmîz - *û* illah
kesin olmak -*a* xwe anîn kelîmeyî şahadet
gerîmîz. şahadet gerîmek

esêdêk *m* eşeret *m*anîgî

esêd *m* çîg - hatin çîg düşmek

esîr *m* 1. aşîret *m*esûbu 2. men *m*eser

esîrî *m* aşîretçî

esîrîrî *ber* eşîret

esîret *m* aş *rel*. eşîret

esîretçî *m* aşîretçî

esîretçîrî *m* aşîretçî

esîretçîrî *m* aşîretçî

esîretçîrî *m* aşîretçî

esîretçîrî *m* aşîretçî

esîretçîrî *m* aşîretçî

esîretçîrî *m* aşîretçî

esîretçîrî *m* aşîretçî

esîretçîrî *m* aşîretçî

esîretçîrî *m* aşîretçî

esk *(H)* *ber* bîrînce berîyêrî meyvesî olan ve
gîrî yûrîkî. olî bîrî

esk *(H)* *m* tayaka, gîrîyî yûk hayvanlarî n
geşîmîyî yûkîlarî sîkîrîmak *rel* bîrîyî
tîkîlîp bîrîkîrî sîretîyîle kullînîrîn *ber* es-
bîk

esk *(H)* *m* kîrî sîrîgîrî, kîrîyî kîlîle sîrîgî

eskêle *(I)* *m* menzîne, aşîrîne cîlî

eskêle *(H)* *m* çîdîrî kîrînîde kullîrînîrîn *ber* es-
bîk

eskîrî *ber* aşîrînî

eskêl *m* 1. seklî 2. hatî çîp -*a* gîşîyî çîrîsîl çîp
eskêl *m* delîmî tezgîrînî nî cîlî cîlîmîn

esîfîmîn *m* esîfîmîn

esq *m* 1. aşk 2. *m* heves *îgê*lîp gîçîrî istekî *
esqî mîrî jê *re* tîne onî heves dîymîyî-
tîm -*a* jî (yekî) gîrîrîn aşîrî başîrî vîrîmîk
(çîşîmîk) -*elîn* aşîk vîrîmîk * ev kîrî esqê
nîde mîrî bu aşî bîrînce şevîk vîrîmî yor -*hatîrî*
(yekî) aşîkî gîrîmîk -*pê* gîrîrîn aşîrî başîrî
vîrîmîk (çîşîmîk) -*a* (yekî) jê *re* hatîrî -*e*
heves dîymîk -*a* (yekî) jê *re* hebîrîn heves
dîymîk, hevesî olîmîk -*a* (yekî) jê şîkîrî
şevîkî kîrîmîk

esqîhîz *rel* aşîk, vîrgîrî, tîrkîrîn

esqîhîzî *m* aşîkîk, vîrgîrîk, tîrkîrîk

esqîr *ber*îm *ber* ezîrînî tîrî

esqîyî *m*er 1. eşqîyî, şîkî 2. eşk vîrî (şayîrî,
kîrî lîstîzî)

esqîyîrî *m* eşqîyîrî, hayîrîlîk -*kîrîn* hay-
rîlîkî erîmek

esqîkîrî *m* 1. keyîfîrîne, keyîfîrîne 2. eşîrî-
me

esq *kîrîn* *îgê* 1. keyîfîrîmek, keyîrîmek * *pîr*
kêf *û* eşq *kîr* çîk keyîfîrî 2. eşîrîmîk

esraf *rel* esraf

esrafî *m* esrafîk

esya *m* eşya -*yê* cîhîz, eşyaîk, şîrîkî eşyaî
-*yê* rîhîlî eşyaîk -*yê* şîmîetî kîmîetî eşya
-*yê* kevînî eşkîlî, eskî eşya

esyâdar *rel* eşyaî

et *m* 1. abla (büyük kız kardeş) 2. abla (büyük
kız kardeş gibi saygı ve sevgi gösterilen kız
veya kadın)

etajer *m* etajer

etali *m* eşşîkîk, aşîkîk - *û* hîtalî aşîkîk
gîşîrîkîk

etalon *m* etalon

etamin *m* etamin

etanol *kîw* etanol

etar *m*er 1. akîrî 2. çîrîçî, çîrîçîrî

etarîye *m* akîrîye

etari *m* 1. akîrîkîk 2. çîrîçîk

etarik *m* çîrîçî, çîrîçîrî

etax *ber* etax

etaxî *ber* etaxî

etehyat *m* etehîyî, tîmîsîzîce olîrîmîk oku-
nan bîrî eşyaî -*re* çîwînî jê hîtalî tî zîmînî
peşîrîyî olîrî, *re* çîkîrînî bîlîrînî 2) olîrî ol-
mîz, restîgele

eter *ber* eterî, lîkîmîrî çîlî

eterkarî *m* eterîleme

eter *kîrîn* *îgê* eterîlemek

etfajî *ber* tarî hîrîyî * xîncîrî etfajî etfajî
hîrîyî

etê *m* abla (tekîlî * kîmîşîmalîrîçî)

etîl *m* kîrîyî

etîl *m* aşîp

etîl *m* aşîf

etîl *kîrîn* *m* aşîfî *re*

etîf *kîrîn* *îgê* aşîfîlemek

etîk *m* 1. abla (büyük kız kardeş) 2. abla (bü-
yük kız kardeş gibi saygı ve sevgi gösterilen
kız veya kadın)

etîkî *m* ablaîk - jê *re* kîrînî (hîrînî) ablaîk et-
mek (şevîyî yâpîrîkî) - kîrînî ablaîkî erîmek

etîr *m* 1. bîrînî 2. ezîrînî 3. neçîkî, derîlî sîmî
* kîtîmîe etîrî dîymînî bîrîçîrînî bîrîçîrî
dîşîmîşîmî -*a* (-) kîlîlî tî) bîrîne şevîyî bîrî
şevîyî) ezîrînî dîymîk 2) bîrî şevîyî merîk et-
mek -*a* îtîrîyê (îrînî jî etîrîyê) geçîmî derî
-*a* îrînî (şîvîrî nî xwîrînî) boğîzî derî (şevî-
mekî geçîmî boğîzînî sîkîmîlîçî) -*a* zîk

nöğər dendi [geçmiş için uğraşın])

etirkirin *w* 1. kalınlaş 2. tarak etme

etir kirin *ğ* 1. ezilmek 2. ucarak etmek

etimoloji *ğ* *m* 1. etimoloji, pedan bilimi 2. *ty* e-timoloji, pedan bilim:

Etiyopya *ğ* *ğ* Etiyopya

Etiyopyaya *ğ* *ğ* Etiyopyaya

Etik (i) *w* haydar na * jê veğerin, etika wî beye huylanıyon karışmayı

etik *w* 1. *we* fet etik, ahlak bilim, tora bilim 2. *af* etik, ahlâkî

etiket *w* etiket – danin serî etikerlemek – hatin lê kistlu etikerlemes – lê **dati** (an ji xistin) etikerlemes ~ *pê* ve danin etiket etmek – *pê* ve hatin danin etikerlemek

etiketdar *af* etiketli

etiketparêz *af* etiketçi tetake otan, yerin, anan ki sikya bağl olan

etiketparêzî *m* etiketçilik

etiketvan *af* *af* etiketçi

etiketsanî *w* etiketçilik

etil *kir* *w* etil

etil alkol *af* etil alkol

etilen *kir* *af* etilen

etimolog *af* etimolog, koken bilimi

etimoloji *m* etimoloji, koken bilimi

etimolojik *af* etimolojik, koken bilimsel

etnoloji *w* etnoloji

etlibî *w* 1. tatlî, dinlenme (karun geçişine çalması ya da verilen süre) 2. tatlî (tokal, meclîş, adlîye gibi kütüphaneler çalışmaları m durdurulmuş veya kapalı bulunduğu süre)

3. tatlî teğlenmek, dinlenmek (malkıyla çalınmasızn geçişin süresi) 4. tatlî (bi Ehluda, bu eyanda çöplüğe giren) ~ **kirin**

1) tatlî etmek 2) tatlî etmek (tokal, iş yeri vb) 3) *p* atmak, çalınması, ara vermektî

etlehi *bu* etli

etles *af* etlas (bi tür (peklî kumay)

etmani *bu* tu hancîş * **yencera** **etmani** etmani hancîş

etnik *af* etnik, birtarapî

etnograf *af* *af* etnograf, bulan bcan

etnografyan *w* etnografya (kular beiran)

etnolog *af* *af* etnolog, bulun bilimci

etnoloji *w* etnoloji, bulun bilimi

etnolojik *af* *af* etnolojik, bulun bilimsel

etokratî *w* etokratî

Etiyopya *ğ* *ğ* Etiyopyaya (Etiyopya hükümeti ulan) 2. *af* habes, habesçi (den s non tîngişçis koya emar nân)

etor (i) *w* dirîrî, nünmîş (yutka etnografyanî ne tîr n karîstî kenîtin s, nîm, ... bi nî)

etor (ii) *w* yuzdarî şa (yemek ismi)

eti *bu* eti

etüd *w* 1. etat, çalıştırma 2. etat, or çalıştır

etüd çê *af* et karıştı ineleğen (arıştıran e-ser) ~ **kirin** etud etmek

etün *w* 1. taş çık, ç. taş çıkç çalına getirmek t-

em çemle meş yakulan meş)

Euklîn *Euk* (evropsyanî m kütüphanisi)

ev (i) *bu* * **ev** vîñî buçer (bu ev çuñşir * **ev** kar ne vîña ye bu vî boyê değıl 2. bu, qur-lar * **ev** çine? buklar mı? 3. *af* **ğıb** – zar me-be çareke **dîn**, **ev** ji mebe çareke **dîa** (nî **dî** bîkevî **destê** mîn bir sığrastî çekinge, iki sığrastin çekinge, sonunda yakalanmış çekiinge vînya üzüncüsünde ayucana düşünan çekinge) – **pend** 1) bi, şîra, bu vîgnî 2) bu kadar 3) bunca * **ev** **pend** keda **mîn** heçîda-yî çû **hunca** emeğim boşa gîtî 4) yumruk kadar (küçük olmasi gereken şeyler için) * **közîkîke** **ev** **pend** **muscelî** **wê** **nîñîñî** **ona** yurruk kadar bir bocek (mahlûl) alınışın 5) yumruk kadar (mahlûl) olmasi gereken şeyler için) * **zarokelî** **ev** **pend** **mîrîk** **xîstê** erde yumruk kadar bir küçük adamı devirdi ~ **qeder** 1) en kadar 2) bunca * **ev** **qeder** **keda** **mîn** herîdayî çû **hunca** emeğim boşa gîtî 3) yumruk kadar (küçük olmasi gereken şeyler için) 4) yurruk kadar (bü olmasi gereken şeyler için) * **zarokelî** **ev** **pend** **mîrîk** **xîstê** erde yumruk kadar bir küçük adamı devirdi ~ **qeder** 1) en kadar 2) bunca * **ev** **qeder** **keda** **mîn** herîdayî çû **hunca** emeğim boşa gîtî ~ **qur** ji pîstî mî deket çî alîda pîrî Gera, Eştîar (bir işin bitmiş veya tehlikemin geçişini anlatır) ~ **riya** **kî** **te** **herî** **xê** **da** **vê** **ev** **ji** **tê** **re** **qê** **kêm** gültîr yerdîr çelışın, gültîr yerdîr ben dîr dîya-

tuna ~ roj bi gunçiqinde bi hundûgar uz gun
 ~ tîştê hanê di Hamekeranê de derketiye
 Misar'daki sağın sultan bile diyete ~a heiduyî
 bi (yekâ) de kirin yaden yere vutmek

evandin *ev* sevmek

evandin *êğh* sevmek

evandî *neke* 1. sevilmî, sevgili, muştak, mîşu-
 ka 2. *zel* sevilmî ş. sevilen

evced *ev* ebece

evd (5) *adûr* adûl, kul ~ li hezar rayê, Xweidû
 li rayekî daru dîşclûdûgunde telbet bi yola
 bu. adûr' adên taca seylemî ~ekî Xwedê
 Allah'u kulu * li vîr evdehî Xwedê tunc ku
 rê nişani me hîle burda yol pîstereceê
 Allah'u kulu yok mu?

evd (11) *ev* ev

evdala *ev* 1. abdal, dervîş 2. *ubda* zavalî 3. *we-*
 budala 4. *we*. Fakir fakîr gîniyûlûk için
 kârîmî kârî zarîmî görûvînde kullanîlîr * uz
 evdale Xwedê do hatîmî mala we jî, mîr-
 lûm neîlîm' fakîr dîn evîniye geldînişede
 evî bulamadîm 5. tutsak (kendîsîni her şe-
 yin etkimînde kuttarûyîmî kîmse) * hîlî
 evdalê patronê xwe ne siz potîrentîniyî
 çîsaşîrîyî ~ê Xwedê A' lalim' adamî, a'lah-
 lîk (aşîrîniyîden hîç bir işte yarîrîk azîm-
 mayîm' saf, zararsîz kîmse) * ev zîlamî evda-
 lekî Xwedê ye, tî tîşt jî deşê wî nayê hî. z-
 danîm' allahîlîgîni bîrî. eînden bir şey gelîmyîr
 evdalane *ev* 1. abdalca, dervîşce 2. zavalîca 3.
we budalaca

evdali *ev* 1. dervîşlik 2. zavalîlik 3. *we* budal-
 alîk

evdalî *evdî* 1. dervîşce 2. zavalîca 3. *we*-
 budalca

evdalok *ev* 1. zavalî. 2. allahlîk (kendîsînden
 hîç bir işte yarî. lîk emolmayîyan îxî, zararsîz
 kîmse) 3. budala 4. mîskîn (hoş gûlmîyey-
 cek dezîmîr kârşînda tîpkîmîz kalîm)

evdalokî *evdî* 1. zavalîca, zavalîmî 2. budal-
 lîca 3. mîskînce ~ bîmî 1) zavalîlaşmak 2)
 budalalaşmak

evdalokîbûmî *ev* 1. zavalîlaşma 2. budalalaşma

evdalokî hîlîm *êğh* 1. zavalîlaşmak 2. budala-
 lîşmak

evdalokîkirîn *ev* 1. zavalîlaştırma 2. budala-
 laştırma

evdalokî kirîn *êğh* 1. zavalîlaştırmak 2. bu-
 dalalaştırmak

evdalokîf *ev* 1. zavalîlîk 2. budalalîk 3. mîskî-
 nîlîk

evdalî 1. zavalîlik 2. budalalîk 3. mîskînlîk ~
 kirîn 1) zavalîlîk etmek 2) budalalîk etmek
 3) mîskînlîk etmek

evdayî *ev* kulluk

evdenîkîzîm *evdî* muştaklık

evdî *ev* ev, mîkîm

evlîî *ev* kulîk ~ kirîn kulîk etmek (veya
 yapînak)

evvêde *ev* ev hunde

evvêgeh *ev* sevda yarı

evvêrandîn *ev* kutsama, takdis etme

evvêrandîn *êğh* kutsamak, takdis etmek

evvêrçek *ev* mahlak (zeyvân uçlu lâhîr kepeç)

evvêrîn *ev* kutsanma, takdis edîlme

evvêrîn *êğh* kutsanmak, takdis edîlmek

evvêrîn *ev* sevmek

evvêrîn *êğh* sevmek

evvêrandî *ev* esirgeme

evvêrandîn *êğh* esirgemek

evvêrîn *ev* esirbenme

evvêrîn *êğh* esirgermek

evvîn *ev* sevda, aşk ~ a derewîn sîbte aşk ~ a qîr-

deke yasak aşk

evvînar *ev* sevîlîdî

evvînarî *ev* sevgîlîk

evvînbaz *evdî* sevda, aşk, tutkun

evvînbaz *ev* sevdaîlîk, âşklîk, tutkînlîk

evvîndar *ev* sevdaî aşk

evvîndarane *ev* sevdaîlîca

evvîndarhîm *ev* sevdaîlîmî

evvîndar bîm *êğh* sevdaîlanmak

evvîndar bîyî *ev* sevdaîlanmaq olmî

evvîndar bîyîm *ev* sevdaîlanmaq

evvîndarî *ev* 1. sevdaîlîk 2. sevdaîlîca

evvîndî *ev* sevda ~ germî hî germî, neyazetî

germ bî nerm sevda seçağî seçağîna, dus-
 mînlîk ise yavuz yavaş olmalî

evvînrûş *ev* sîlîtekâr aşk

evvîngermî *ev* kor kesok aşk

evvînlî *ev* sevda, sevdaîk

evvînlî *ev* sevda ile îlgîlî

evvînperev *evdî* sevda aşkîmî

evvînlî *ev* sevdaîlîk

evvînlî (3) *ev* ağaçtan topuz

evvînlî *ev* küf

evvînlî *ev* evîmîşek

evvîr (1) *ev* dağînlîk ve kabînlîk saç * tu hî evvî-
 ru wê saçîna huk

evvîr (11) *evvîr* saç keçîsî (Rûspapîr tragust

evvîr *ev* kutsal, mukaddes

evvîrdîn *ev* 1. kutsama, takdis etme 2. şükret-
 me

evvîrdîn *êğh* 1. kutsamak, takdis etmek 2.
 şükretmek

evvîrdî *ev* kutsanmîş

evvîr *ev* kutsal, kutsî, mukaddes

evvîr hîm *ev* kutsallaşma

evvîr bîm *êğh* kutsallaşmak

evvîr bîyîm *ev* kutsallaşmî

evvîrî *ev* kutsalîk, kutsîyî

evvîrîkirîn *êğh* kutsallaştırma

evvîrî kirîn *êğh* kutsallaştırmak

evvîrîparîz *evdî* mukaddeslaş

evvîrîperev *evdî* mukaddeslaş

evvîyî *ev* kutsal

evvîz *ev* hevîz

evvîz *ev* evvîz

1) bir nira, bir yigim 2) o denli. 3) o kadar onca * min ew qas ji te re got, te dîsa bi ya xwe kir zana o kara; sayledim, vine o dîji-mi yapim 4) zana pek * ew qas ji ne hîta ye harî pek palahî sayimaz 5) o kadar çelidî ve kirpahlî bulurim * ji mîra û pê ve piyê te naçe wê dîrê ew qas? amêlar bowle bulim gîmexekim, o koda, 1) 6) öyle * ew qas ji min e öyle de degi 7) 8) veselâm -- qas bûn ibaret olmak (veya kalmak) * tey ew qas e nepi bundan ibaret -- qas ji (ji mîra) bi o kadar, bi kati -- qeder 1) 2) kadar 3) onca -- rihet e colay da -- roj ew roj e o gün bu gün (çür) * ew roj ew roj e bi mîn te napeyîve o gün bu gündü beule komaşmayim ~ roj herê veyegere o gün gîlîp bi dala gelmesim -- roj îroj e (an jî ~ ro ew îroj ye) o gün bu gün (dîn) * ew roj îroj e bi mîn te napeyîve o gün bu gündü beule komaşmayim ~ roj ne roja Wewêdê he o gün gidip bir dala gelmesim -- nî e, belê ne ew bîhar e undugumî zımî şantarla bulanzimik -- 8) çotê hîhêta xwe man şantarla (veya kîlî mî) avîrêde kalmak, zîra talahda kalimik ~ 8) fîsala xwe mîsîfîna kalmis -- 8) şîrê xwe satime kalmak -- Xwe-davê ku nîe dîjîye o buldîzim Allah ~ xwîkîtan ji bîrayê) mîn 8) axarêde ye dîrya abîat kardeşim mîsun -- zane emî nîe se * gava mîlî jê re gote ku ew qebûl nake bî me re bê, "ew zane" got bîzîmîte gel neyî kîhîî etîyayî dîdî-gîmîde "nîrî nîstere" diye cevap verdi

ewa nêk böyle, böylece * tîstêkî ewa nehâtîye dîmî "böyle" gûnînem; -- hatîye wê ~ jî herê bowle gelarîş böyle guler -- herê, -- herê wê rast herê qulû ilkirim dînuş dala şîp gelereği yerî kîrîkî de kîkîm dîr

ewal ew ewan

ewap adîvî fesat, fesatçı, ara bozan, ara bozucu, arifker

ewancê nê şapşal

ewancê nê şapşallik

ewani mî fesahlîk, fesatçılık, ara bozanlık, ara bozuculuk

ewanî kîrîm mî fesadlık yapimik

ewanî bî ewanî

ewar ew ewan ve nîtal yapimî sanekî * bestewar sanekî, mîlî

eware nê 1. avîm, avlak (işsiz, boş geçen) 2. işsiz, boş, işsiz güçsüz * ez dîbî rojan eware gerimî ou gîmî boş gezdîm 3. uyar, dersler 4. uyar, yarımcı (veya) 5. ayarlama ~ bîlî 1) 2) jî-jînden atkoşulimik 2) bîmî bo, olmak 3) ayarlamak -- gerimî haşbîş dîlayimik -- jî xwe te gerimî gerimî nîstî güçsüz dîlayimik -- kîrîm 1) jî-jînden atkoşmak 2) ayarlamak

ewarekîm nê 1. haşbîş olma 2. jî-jînden atkoşulimik, ayarlama 3. aksama (bir iş gereği gibi yürümemek)

ewarekîm bîgî 1. haşbîş olmak 2. jî-jînden atkoşulimik, ayarlama 3. aksamak (bu iş gereği gibi yürümemek)

ewarekîm nê 1. baş, baş oluş 2. jî-jînden atkoşulimik, ayarlama 3. aksama (bir iş gereği gibi yürümemek)

ewarekîm nê 1. ayarlama 2. aksama

ewarekîm nê 1. baş, baş oluş 2. jî-jînden atkoşulimik, ayarlama, uğraşımın iş yapılmak bîmî uğraşımın 3. aksama

ewarekîm bîgî 1. baş, baş olmak 2. jî-jînden atkoşulimik, ayarlama, uğraşımın iş yapılmak bîmî uğraşımın 3. aksamak

ewarekîm nê 1. ayıklık, başıboşluk 2. işsizlik

ewarekîm nê 1. ayıklık olma

ewarekîm kîrîm bîgî ayıklık olmak

ewar avîrê, yîksek yer

ewar nîrîkîm, ay ~ hîlîmîmî ew olmak -- u xwe

lê vekîrîm (jî-jînden) emîmî almak

ewende nê o kadar

ewdîm mî değiş tokuş

ewew mî qavîlîmî ~ kîrîmî hîvîlî nak

ewêl nê avîl

ewêz nîngî yaramak, peş para etme

ewêz mî telafî, edîme -- vegerandim telafî etimik, karşılığı vermek

ewêzîker nî telafî edici

ewîa zîbî boyîk, büyü

ewîa nê avîl

ewîk bîr ewîk

ewîl nê ewel, ilk, önce

ewîlî bî 1. ewelî, ilkim, önce, ilk önce (ilk olmak) * ewîlî wê got önce oşoyledî 2. ilk 6 ilk (öçimî) olmak, en başta * bîyîyê ku ewî ewîlî tê bîra mîmî... ilk hatîrîdîş mî çlay; 3.

önceden, evvelce, evvel, eskiden * ewîlî nî-zîhîbî pîsê hîmî bî önceden bîhîyêvedî sanîrî ogîrîndî 3. nî peşînî (dîna önce, önceden) * mîn ewîlî jî we re got ben vîze peşîmî söyledim 4. nî önce (başta, geçmişte) bî emî, geçmiş zaman) 5. nî ilkim, ilk 6. nî ilk önce (en önce) önde olma)

ewîllî bî ilkim

ewîqandîm nê 1. ayarlama (sarmalama), salla-ma) 2. ayarlama, edîme, meşgul etme 3. ayarlama 4. aksama 5. geç kîrîm

ewîqandîm bîgî 1. ayarlama (sarmalama), salla-ma) 2. ayarlama, edîme, meşgul etme 3. ayarlama 4. aksama 5. geç kîrîm

ewîqandîm nê 1. ayarlama (sarmalama), salla-ma) 2. ayarlama, edîme, meşgul etme 3. ayarlama 4. aksama 5. geç kîrîm

ewîqandîm nê 1. ayarlama (sarmalama), salla-ma) 2. ayarlama, edîme, meşgul etme 3. ayarlama 4. aksama 5. geç kîrîm

ewîqandîm nê 1. ayarlama (sarmalama), salla-ma) 2. ayarlama, edîme, meşgul etme 3. ayarlama 4. aksama 5. geç kîrîm

ewîqandîm nê 1. ayarlama (sarmalama), salla-ma) 2. ayarlama, edîme, meşgul etme 3. ayarlama 4. aksama 5. geç kîrîm

ewîqandîm nê 1. ayarlama (sarmalama), salla-ma) 2. ayarlama, edîme, meşgul etme 3. ayarlama 4. aksama 5. geç kîrîm

ewîqandîm nê 1. ayarlama (sarmalama), salla-ma) 2. ayarlama, edîme, meşgul etme 3. ayarlama 4. aksama 5. geç kîrîm

ewîqandîm nê 1. ayarlama (sarmalama), salla-ma) 2. ayarlama, edîme, meşgul etme 3. ayarlama 4. aksama 5. geç kîrîm

ewîqandîm nê 1. ayarlama (sarmalama), salla-ma) 2. ayarlama, edîme, meşgul etme 3. ayarlama 4. aksama 5. geç kîrîm

ewîqandîm nê 1. ayarlama (sarmalama), salla-ma) 2. ayarlama, edîme, meşgul etme 3. ayarlama 4. aksama 5. geç kîrîm

ewîqandîm nê 1. ayarlama (sarmalama), salla-ma) 2. ayarlama, edîme, meşgul etme 3. ayarlama 4. aksama 5. geç kîrîm

mez, vaku geçirmek 3. avınmak 4. aksamak (bir iş) gereği gibi yürünmemek)
ewiqimîr *ol* oyalamak
ewir *m* yerleşme, konma
ewirandin (I) *w* konaklamak
ewirandin (I) *m* oyalamak (meygul et me, eğ-
 leştirmek)
ewirandin (II) *lgh* konak etmek
ewirandin (II) *lgh* oyalama (meygul etmek,
 eğleştirmek)
ewirbûn *m* yerleşme
ewir bin *lgh* yerleşmek
ewirbûyî *m* yerleşik
ewirîn (I) *w* konaklanma, konma
ewirîn (II) *w* oyalama
ewirîn (II) *lgh* konaklanma, konmak
ewirîn (II) *lgh* oyalanmak
ewlân *m* evlâna
ewlân *lgh* evlâlamak
ewk *n* 1. şey (heliriz bu anımda ma'dde es-
 ya, söz, ulay, iş, durum vb durumlar için) 2.
 zımî (ad, bel durumları veya söylemek
 siyemeyen şeyler için) zımî çarınmak
ewkê *m* şey fahi hastalımıyız bu bayazdan
 bahsedilken!
ewkê *m* şey Ok! Evlâlanıyân bu beydan
 bahsedilken!
ewlad *ad* 1. evlâ 2. evlâ (del. soy) * ew-
 ladê egîdan wîğîlêrê evlâk * mîhîmî ew-
 ladên ewe evlâ gibi (veya evlâk gibi) sa-
 keş (an jî qîz) keş evlâ -ê manewî manewî
 evlâ -ê nêr erkek evlâ
ewladî *m* evlâlık, oğulluk * jî ewladîyê red
 kir ewlâkêrê redêdê
ewladîmî *w* evlâlık
ewlâjî *ad* ewlâjî
ewlâjî *ad* ewlâjî
ewlâjî *ad* ewlâjî
ewlâjî *n* 1. güven 2. güvenç, itimat 3. güven-
 ce, emniyet, garantî * ez dikarim der barê
 wê yekê de ewlâjîyê bîdîlîte we bo seruda
 size garantî verebilim. - dan (yekê) 1) -
 dan (yekê) güven vermek, itimat telkin et-
 mek 2) güvence vermek (bu şeyi) garantî et-
 mek güvenince - pê hatin itimat beslemek
ewle *m* güvenli
ewlebar güvenli
ewlebûn *m* güvenme
ewle hûn *lgh* güvenmek
ewlebûyîn *m* güveniş
ewledar *ad* 1. güvenli, emniyetli 2. güvenli
ewledarî *w* güvenli k
ewledêr *m* güven veren
ewledêrî *m* güven vericilik
ewlegeh *m* 1. güvenli yer 2. korumak
ewlehi *m* 1. güvenlik, emniyet 2. güvence -ya
 ewakî sesyal güvençlik -ya gîştî 1) genel gü-
 vençlik 2) karın güvenliği -ya jîrê hayat si-
 gortası -ya neteweyî elusal (veya millî) gü-
 vençlik - ewestêrî güvence istemek

ewlekar *ad* 1. güvenli, itimatlı 2. *ad* *ad* garan-
 tîr
ewlekârî *w* 1. güvenliç 2. garantîlül - ya mel-
 lî millî güvençlik
ewlependî *m* güvenilir, emir, itiyada şayan ol-
 lan
ewlependûbûn *w* güvenme, itimat etme
ewlemend hûn *lgh* güvenmek, itimat etmek
ewlemendî *m* 1. güvençlik, itimat 2. güven -
 dan (yekê) (burse) güven vermek, itimat tel-
 kin etmek
ewlenaqe *w* güven mekrûbî, dimanname,
 ewlenêrûnî *m* güvençlik
ewlenek *m* güvence, teminat - dan güvence
 vermek - nişan dan güvence göstermek
ewlenekdar *m* güvençeli
ewletî *w* 1. güven, itimat * ewletîya min bi wî
 zîlamê min e bu adêdê güvenim yok 2. gü-
 vençlik * li wê herîmê ewletîyêke tekûz he-
 ye bu bölge de tam bir emniyet vardır 3. gü-
 vençlik, emniyet (bu amaçla güven sağlığını
 araç) 4. güvence, teminat, garantî * ez dikar-
 im der barê wê yekê de ewletîyê bidîme
 we bu konuda size garantî verebilim - dan
 (yekê) 1) güven vermek, itimat telkin etmek
 - pê hatin güvenmek, güven duyurmak, itimat
 beslemek - pê hatin güvenilmek -ya (yekê)
 bi ewe anîs (bu işi) güvenini kararmak
 -ya jîrê (an jî) (byanê) hayat sigortası -ya
 kar iş güvenliği -ya neteweyî iç güvençlik
 -ya (yekê) pê hatin güven beslemek güven
 diravak -ya perawê (an jî korsakû) şahî
 güvenlik -ya (yekê) pê hebûn (bir şeye, bi-
 rime) güven almak -ya ewe pê hatin güven
 duyurmak, güvenmek, emniyet etmek 2) (an
 şey) garantî etmek
ewletîname *ad* *m* teminat mektûbu
ewletî *m* 1. güven, itimat * bawerîya min be
 wî zîlamê heye berim bu adêdê güvenim
 vardır 2. güvençlik 3. güvence - dan güven
 vermek, emniyet vermek - dan (yekê) 1)
 (burse) güven vermek 2) (burse) güvence
 vermek - pê hatin güven arzalanma
ewletîdar *ad* 1. güvenli 2. güvençeli, garantîli
ewletîya *m* ewletîya eden * ewnî ewletîya ye ewletîya
 gibi
ewletîyî *m* ewletîyîlik
ewr *n* 1. hulu * li esman ewr heye çok ya-
 zende bolot we 2. *bj* ak husna, katarakt
 * ewr girîlye ser çav gozêde ak besonê 3. ak
 (beyaz lek) * li ser çavêkî wê ewr heye bir
 gozêde ak çu - wêdê (an jî girîtin) ser
 (çav) goze perde etmek gozêde katarakt ol-
 mak - girîtin bûn yağmurlamak (yağmur
 yağacak e b. olmak), yağmur yağmak üzere
 olmak * ewr girîtin e yağmur yağmak üzere
 - girîtin ser çav ak barmak - li lîkîrînê hûn
 çîg narlamak (yağmur yağcağı gibi olmak)
 - li esman 1) lîkîrînê hûn (ay) bozulmak

üzere otmaq, üzə bulmaq, yağınca yağ-
caq dənəcə gəmək, jə -ə (yekli) baran u-
rdün (hərnamə haqqını görmək, cərənlərə
faydası dekummaq -ə baranü yağcaı
bulu -ə bağırteğür baran jə maye isinmek
a dıq göstərməz -ə hıbarə li hev kelin ü
gerin bahar buluları gün gumbürəmək -ə
dagirtü y gün buluta -ə dümənü taz bulu-
tu -ə gıregür, jə baran maye isinmek a dıq
göstərməz - ü yey ü rari kün bulu -ə serə
sibə ye pez bişjun gumü ye ilava yağışlı-
dı anlılandı bu cəvan -ə surə eşarə cət
büvşütü bevarı, ewrə sorə yələqə çöl bi-
şvəjja mərəkə səbət buluu kızıla çit
suməye gələvni anlarında heyatı -ə
surə eşarə pez bişjun bevarə gün bə-
məzda alur kızıla hava cək a a qırtı oğul
veren deyün -ə tenik məcə bu at ləbətüsü

ewraq *avraq*

ewrəvayı *av gökdegen*

ewravı *av yağış gətirən bulut*

ewravı *av bulutlu*

ewrəyi *av bulutlu*

ewrbün *av bulutlaana*

ewrdar *av bulutlu*

ewreng (I) *av ovğu*

ewreng (II) *av dökəndü, düşməzi*

ewrengi *av göküm, ibtığan*

ewreş *av kərə bulut*

ewresayı *av qaralı bulutlu*

ewresküri *av qısqık bulutlu*

ewrewı *av bulutlu 2. avruv bulutlu*

ewrə *belav evləm suçuk bulut, sorus*

ewrə *çay, otak bürək*

ewrə *dagirtü av yağınca bulutlu*

ewrə *qüçgirtü av kome bulut*

ewrə *reş av kərə bulut, mənəis*

ewrə *spi av kək büt*

ewrə *tacl av kərə bulut*

ewrgirtli *av bulutlaana*

ewr girtin *av bulutlaana*

ewrek *av sünger*

ewris *av hevsat*

ewri *av bulutlu*

Ewrüpa *av Avrupa*

Ewrüpayı *av 1. Avrupa 2. Avrupalı, Avrapalı*

(Avrapalıdan fəqü, Avrapalıdır gibi)

Ewrüpayı bün *avğ Avrapalılaana*

Ewrüpi *av av Avrapalı*

Ewrüpübün *av Avrapalılaana*

Ewrüpi bün *avğ Avrapalılaana*

Ewrüpübüyn *av Avrapalılaana*

ewzar *av 1. kuzğu ipi 2. yalar*

ewş *av 1. peş, otak, p. süzmə 2. püşkürmə*

ewşbün *av püşkürmə*

ewş lün *avğ püşkürmək*

ewşkirin *av 1. peş, otak, p. süzmə, önüne katıp
süzmə 2. püşkürmə (gətir, otarmək, zərurda
burakma)*

ewş kirin *avğ 1. peş, otak, p. süzmək, önüne
katıp süzmək 2. püşkürmək (gətir, otarmək
zərurda burakmaq)*

ewtardün *av havlaana*

ewtardün *avğ havlaımək*

ewtere *avav hərəkətli, çyrekəsiz, sağma sa-
pın komaçı*

ewtin *av hav, ana*

ewtin *avğ havlaımək*

ewtün *av havlaana*

ewtünkirin *av havlaana*

ewtün kirin *avğ havlaımək*

ex *av hukum*

exik *av hukumçı*

exkirin *av hukumçı*

ex kirin *avğ hukumçək*

exlaq *av 1. ahşk 2. fə, ahşk, mik 3. juv - jə*

bün *ahşk gəlmiş olmaq, ahşkli olmaq - lə
tunc bün ahşkəzər olmaq, ahşkəzər tək
olmaq -ə hev hiləftin özün üzünə baka bə-
ka çapır -ə (yekli) ne xveş bün hüsüz ol-
maq -ekü pəs lə hün 1) ahşkəzər tək ol-
maq 2) kəlü həkaya sakra bulunmaq*

exlaqbaş *av av ahşkli, ahşkli*

exlaqdar *av ahşkli*

exlaqdarı *av ahşkli*

exlaqı *av ahşkli, etik*

exlaqiti *av 1. ahşkli 2. fə, tövələlik, rəcə-
lər*

exlaqnas *av av ahşkli*

exlaqtas *av av ahşk bilmən, etik*

exlaqexveş *av hüsüz - bün hüsüz olmaq*

exlaqexveşi *av hüsüzlük*

exlaqpaq *av av ahşkli, temiz ahşkli, onat,*

exlaqpaki *av av ahşkli, temiz ahşklik*

exlaqqarəz *av av ahşkli, çərşeyi ahşkli, açi-
sırdan dəğələndirən)*

exlaqqarəcl *av av ahşkli*

exlaqxveş *av av ahşkli, iyi huvs*

exlaqzan *av av ahşkli*

exlaqzanı *av av ahşk bilmən, etik*

exləb *av skəci*

exləwik *av lavn*

exmə *av av, qey, çav, bol*

exni *av yalrı*

exte *av hətəpəş ar, ıqlıq av*

extekirin *av burma, hətən etmə*

exte kirin *avğ burmaq, hətən etmək*

exter *av yıldı*

exterep *av çapınət av*

extexane *av ıqlıq, edilməz av tərslən*

extime (I) *av beyg, av, çav, edilən av*

extime (II) *av spayta kəzəniz*

extiyar *av 1. ibt yar, yaşlı (yaş, tərslən) 2. av
iltıvan, yaşlı, çav, tərslənmiş kimsə*

extiyar bün *av 1. ibt yarlanma, yaşlanma 2. ib-
t yarlanma (ibt yar görünüşünü alma)*

extiyar bün *avğ 1. illəvələnmək, yaşlanmaq
2. ibt yarlanmaq (ibt yar görünüşünü alma)*

extiyarhüyün m. alıyarlayış, ihtiyarlanma yaşlanma

extiyarhöni m. ihtiyarlık, ihtiyarlanma

extiyarlı m. ihtiyarlık, yaşlılık

extiyarkürh m. alıyarlanma

extiyarkürh *şğh* ihtiyarlanmaq

extiyarlık *adım* ihtiyar, yaşlı, yaşlıca

extiyarlık *ad* ihtiyarca, yaşlıca

exturme *bu axw*

Exwı *ad Ah*

Kawıl m. Alınak

ey (I) *bu ey* - feleka xaylıra bəbext ey kamhar felek - həbñd necur, rəkeve wək hercar ya deve ya deveci (ya deveci üstündəki tacı)

ey (II) *ad I. kaka, bu kaka* (qəncə dilində pis və kəllı şey) **2. kə pəf** * ey, qı bəknəke pıs v pay, ne pis kəcu - kərin kakalamak, kaka yapmaq (çocuk dilində)

eyəl *ad I. ayal, kar, əs 2. adə, çoluk çəuk*

eyələt m. I. eyələt **2. ad** eyələt (Cənabın bəpənərlişində ən büyük əskət və əvəl yərdənin nalgəsi)

eyam (I) *ad* əvət, oram

eyam (II) *m. dənəci, devir* (kəndinə özgü bu əzəl,lik işıyın zərar pərcəsi) * di eyama kələtiyə de kələtik dənəcinə

eyan *ad I. ayar, bellı, açık 2. görünən* - buyan ayar boyar, bəşəl i. apuək - bün ayar olmaq, bellı olmaq

eyanhün m. I. ayar olma, bellı olma, belinə, görünmə (görülür duruma gəlincə) **2. görünmə** (izlənmə uyardırma)

eyan hün *ışğ* I. ayar olma, bellı olmaq, belinə, görünmək, görünmək (görülür duruma gələcək) **2. görünmək** (izlənmə uyardırmaq)

eyanhün m. I. ayar olma, belinə, görünmə (görülür duruma gəlincə) **2. görünmə** (izlənmə uyardırma)

eyanhüy *ad* ayar olmuş, belirmiş

eyanı *k. anka*

eyanker *ad* belirleyic

eyankirin m. I. ayar etmə, helətmə **2. açıklama** yapma, açıklama

eyan kürh *şğh* I. ayar etmək, belirmək **2. açıklama** yapmaq, açıklama

eyar (I) *m. I. ayar* (bir aygıtın gətərkən işı yapabilməsi durumu) * mın eyarı deng çəkir ses ayarını yapar **2. ayar** (saatler için bellı bir yerə gətə kabul edilmiş olan ölçü) * eyara saatın a vələt mənəkel sər ayar **3. ayar** (alın, görünüş gibi maddələrdən yapılmış şeylərin sülüs dərəcəsi) * zərə 24 eyar 24 ayar alın **4. ayar** (nir iş vəya dövrənişdə gətərkən ölçü) * eyara kərkerə me nın u bizim işünm cıdta yək **5. nec** ayar (təpət dərəcəsi) * ji kəşək] dı vj eyar] dı ancax ləhatəke wıha tē hēvükürh bu ayarlı bu sənədən ancax böylə bir dıvrəniş bəklənir - çəklir m ayar etmək - kürh ayar etmək - a

balansə ha əns ayar - a (təstəli) tane ye ayar hazuk bellı bir ayar olmağın)

eyar (II) *m. I. post* (toysuz fəvvan cəvsi) **2. postek** (koyur vəya keç postu) **3. tulum**, uluk (nir yarılmadan bütən olmağ yüzümüş həyvan dərisi) - fərəh kürh səmnetek, səmnetlənmək (yək) **ji** - kürh dərziş yüzmək (bun u buca varlığını elindən almaq) * eger ew bəkeve dəstə sələfütəran dē wı ji eyar bəldu tefəciətin eluc düşərsə, dərzişin yüzəli - lē təng kürh (birini) fərəs kəstürmək - sē hənəmüsən fərəh e məzhebı genə - sē mñhē kuyun postu dı - sē xwe de çijijün səs gıñ çipannək * ji bə ku ez ji bəkevin nəvə zəpəkñn li kucəyē, ez dı eyarē xwe de dıçijijün səkəkək çəçək ara kəldmək qın kuç gıñ çiparıyadın

eyardır *ad* ayarlı

eyardır *m. tulum*

eyardır *adım* I. ayarlı **2. ad** ayarlayıcı

eyarkürh *m. I. ayarlanma* (dəğrüləmə düzəlmə) **2. ayarlama** (bu aygıtı bellı bir iş yapabilmək duruma gətirmə) **3. ayarlama**, təyin etmə **4. meç**, ayarlama (kəndəmə)

eyar kürh *şğh* I. ayarlanmaq (dəğrüləmək, düzəlmək) * saatē li gərı rədiyyəyē eyar bəke səçk rədiyyəyə gərı ayarla **2. ayarlanmaq** (bu aygıtı bellı bir iş yapabilmək duruma gətirmək) * məkine tərbiñhü, eyar kür məkine bəzuku ayarları **3. ayarlanmaq**, təyin etmək * kəstiyən rıya xwe bē pıstüleyē eyar dıkkıñ gəncilər pasu a de yallarıñı təyin edərler **4. meç** ayarlama (kəndəmə)

eyarkürh *ad* I. ayarlı, ayarlanmış olan **2. ayarlı** (səç, məkine vs. tən)

eyarkürh *adım* meç rəfkinə düşkün olan

eyarkürh *adım* meç rəfkinə düşkün olan

eyarşir, eyarşir k sün tulum

eyar *ad* ayar

eyarşir *m. I. pəç 2. dıç* yətkən

eyb m. I. ayar **2. ayır** (kusur, əksiklik) **3. özür**, kusur, dəfə * eyb vı cılı bəye tu elbəsən bir ezra va **4. ad** ayır, uluq vətən * gəlmə eyb ayır sən - anın sər (yək) (birini) ləkələmək, kəta çərmək - anın sər her çışt arımadən səpi vən, ayarlı (vəya kərdən) çəpi, va dəzmək - anın sər meç gəlgələmək - bün ayır olmaq - kürh I) ayır etmək (vəya yapmaq) **2) çəkinmək**, utanmaq - pē de anın (arını) ləkələmək, kəçələmək - bə ora insan pıçək (ar, i dəstək) gıst e bir cırbən et nın ayır mör - bə arın pıçək nıyənə lıbrē kəndi əksikliklərini gürməz, bəskalır kın gürün, arlananda bu deym - a cñhē il devē qünē utanması n' anmas, utanmaq - a (yək) dən rüyē (wı) ayırıp yüzünə vurmaq - a **insan veyarı** və güzəllərin kusur anı gürünməz - a rüyē xwe an' elin utanması arlanması kəlməmək - a (təpək) xəya bün sirt

mak kusuru ve çirkinliği ortaya çıkmak) -a (tıştekâ) xwe kirîn ekîkîlîgim ortaya koymak -ên (yekî) dan rûyê (wî) (bîrînim) kînyesim: aşınmak -ên (yekî) derxistinê rastê (bîrînim) kirî çarxistinêmin ortaya daketinê -ên xwe weşartinê ekîni belîli çinîmek

eybûn = ayıp olma

eybûn *bi* *bi*ğê ayıp olmak

eybûr *bi* 1. ayıp 2. hatır, kusurlu, üzurlü, defolu

eybûr derketinê *bi*ğê bozûk çikmak, fi so çikmak * ji wî malên xwe yê wî ji sedî sed kar lêvî dikir, lê ew eybûr derketinê bu yen. mallarının yüzde 12 kâr bekleyende ömü bîso çik

eybûrî = 1. ayıpsama 2. küsuruluk, üzurlülük, defolma

eybûr kirîn = ayıpsama

eybûr kirîn *bi*ğê ayıpsamak

eyberanî *bi*ğê bî amnu ceru

eybik = 1. ayıp 2. ayıp, utanç verer 3. eziz, kusur * ilim eybikê mîrîkê vedîşêrê mezinî ozûderanî her saklayan -a pîne kirîn yanî: rîze kulp tikmak -a me li paşî me ye (ya hevalanî lê ber me ye) dî elin ayınadı -ên (yekî) dan rûyê (wî) çûbûnî yüzüne koymak -ên (yekî) weşartinê kusurların gizlemek -ên xwe weşartinê ekîni belîli çinîmek

eybikdar = 1. ayıp 2. kusur, üz. üzurlü, defolu

eybikîrî = cecümle, utama

eybî kirîn *bi*ğê çekirmek, utandırmak

eybîşer *bi*ğê herî ve kusurları saklayan kîrîse

eybîşerî = herî ve kîrîse bî saklîma

eybîşer *bi*ğê kusurları, hataları gizleyen * malê dîwê eybîşerê = malî malîk ay-plîm gizlîyer

eyd, eydî (1) = 1. bayram 2. xwe bayram (sevinç, neşe)

eyd (II) = önce

eydî *bi* arîk (bundan böyle, sonra)

eye *bi* kaka, bi kaka (çocuk içinde)

eyê *bi* kaka (çocuk d. içinde dışkı) - kirîn kaka çikmak

eyh *bi* eyb

eyhbandinê *bi*ğê 1. ayıplamak, ayıpsamak 2. kînanmak

eyhbandin = 1. ayıplama, ayıpsama 2. kînanma

eyhbandî *bi*ğê 1. ayıplama 2. kînanın olan ehsandîn *bi*ğê dîwê, pîrdîm

eyxandînê *bi*ğê işi danmak, parlatmak

eyşîn *bi*ğê dîwê parlatma

eyşîn *bi*ğê işidîmek, parlatma, k

eyşîndin = 1. bakma 2. kesme, seyme

eyşîndinê *bi*ğê 1. bakmak 2. kesme, seymek * çavê minî baş wî neyşîşînin gözlerim: enî işîse seymîyor

eyşîn = 1. bakma 2. seçme

eyşînê *bi*ğê 1. baklamak 2. seçilmek

eykîrî = kabalîma (çoğu için)

ey kîrînê *bi*ğê kabalîmak, kaka yapmak (çoğu d. içinde)

eylet = volüle

eyletbêje *bi*ğê sözlük topluluğu

eylê *bi*ğê katal

eynê = deger, köyler

eyn = umuz * ilî eynê xwe de meamî der hî, umuzîndî

eynê = ilat

eyne *bi*ğê 1. ayna 2. ayna (değirmencilik ve yapıcılıkta çerçeve içine gelen tahta veya taş)

* eynêya qanadê dîwê karpî kîmadîm ayınası 3. meca ayna (bu olay, bu durumu yansıtan, gör anarê çarpîndîrê olay, durum) *

rû eyna rûlê mîrîşê e yuz rîlîm ayınadîr

-yê meamî dey eynîse, undîm ayınîse

eynêdar *bi*ğê ayınî

eynêdîr *bi*ğê ayınî (solan kîrîse)

eynêker *bi*ğê ayınî (mal eden kîrîse)

eynêkerî = ayınîker

eynêkîrî *bi*ğê ayınî, ayna taşlîmîş olan

eynêlî *bi*ğê şîh bîl

eynê = ayınî, tîpî tîpîna

eynerût *bi*ğê herî halk hekarîlê gînde kullîlan bîr bîkî

eynê *bi*ğê ayınî

eynîk *bi*ğê 1. ayna, ayınîk (koşuk ayınî) 2. meca ayna (bu olay, bir durumu yansıtan, göz kîrînde çarpîndîm olay, durum)

eynîyê = ayınîyer, ayınîk

eynî *bi*ğê 1. ayınî, önce 2. ayınî, tîpî (tîpkîse ayınî) * ey pîndîşî jî eynî jî ya we ye be kîrîle *bi*ğê sîzîkîmîm ayınî 3. ayınî (değirmencilik)

eynî aralîmîşê ayınî (alayın) 4. parca (benzerî, örneğî aralîmîşê) * wîsa xweşîk e tu dîbêjî qey eynî hêyê dî rojê e o kîrîle gîzel bî, çînkî bîr ay parçesî 5. çarpîp, taşınma 6. dî tarî (aygın olmak, ayınî, ayınî) *

eynî wêkî ku nîlî dîwêşîlîmî şîdîşîmî gîbî - afa e neş gîbî (zekî, çalışkan ve becerîklî) - ağır e lî) meş gîbî (çok sıkîk) 2) aley gîbî (çok çalışkan) - ağırî sor e neş gîbî (zekî, çalışkan ve becerîklî) - aştîst e dîstî gîbî - aştîşî ye Çapîşîşîmîmî aptes şîyî gîbî - barîk e lî) barîk gîbî (serî bîmîş) 2) barîk gîbî (çok ukîşî veya acî) - bebûk e lî) bebûk gîbî (yaşîna yîkîşîmîyîşî dîwîrîşîşîlîda bulînanî) 2) bebûk gîbî (çok gîzel bîlîmî) - belîr e dîwî gîbî (pîs, bîlgîhî şîmîş) - belîkê herîşî ye bîz gîbî (etîşîmî) terîz ve yağ lî) - belgîr e aygîr pîrî - henîşîle cecîm e lî) sakîe gîrî bîrîdîmak bîmîze, yapışkîmî 2) cîmîmî gîbî (sîtaşkîn, sîlî kîrîse) - berîz e dîmîr gîbî (kîmî bîyîlî, hîmî) - berî e lî) kar gîbî 2) sakîe gîbî (çok beyîş, çîşî tamîz) 3) bîz gîbî (etîşîmî, terîz ve yağlî) - bêhîne

berîşîşîyan (an jî mîrîşîşîyan) e leş gîbî (pîlatîşîşî erîşî koku içîmî) - bîbîlî hîmî bîrîhîl gîbî

konuşmak ~ bilbil e mitalyöz gibi ~ büm e boykuş gibi ~ büm rojiya filehan (bu iç) güvür evru gibi uzamak ~ cehennem cehennemi gibi ~ cemed e buz gibi (çok soğuk) ~ cunaze ye güvür elması gibi ~ cihê heywanum e leş gibi (çok kötü kokan yer için) ~ cünavvî haydut gibi (yanmaz ve çocuklu ~ çin) ~ ceşel e maşa gibi (zayıf ve kuru kınaz) ~ cewal e cıval gibi (kol ve ümitsiz güvür) ~ çiftexas e sakız gibi (çok beyaz, tıks lemitiz) ~ çipik e kıklık gibi (yalnızlı, hoşkütü) ~ çirik bün sıat gibi (ölemek) ~ çivik e kuş gibi (çok hafif) ~ çiçek e 1) çiçek gibi 2) gül gibi (çok iyi, çok güzel) ~ çavet e 1) taktıya berek (bir başka şekilde karşılaşıldığında çok kolay ve zevkli iç) 2) çocuk e yunacağı (kolay iç) (di) ~ deriyekî de derke-üm evru kâriya tekunak (bi) ~ devî büm aynı ağrı kullanmak ~ doğel coherenn gibi ~ emliur e hangar gibi (büyük ve geniş yer) ~ fişek in kazına gibi (du için) ~ gu ye öküz gibi ~ gubaxe ye boğ: gü (çok güçlü görünen, vücudu gelişmiş delikanlı) ~ gumêş e munda gibi ~ girara govonan e tel calsın oynatacak (zarımsızlık olan şeyler için) ~ gul e gül gibi (çok iyi, çok güzel) ~ güle ye kuşpa gibi ~ hennam e h. yarı gibi (hızlı) gibi (çok sıcak yer) ~ herî ye yunur gibi (kudret için, iyi parımsız) ~ hostî ye kemik gibi ~ hevrişm e pec gibi ~ heyva hümê ovr e kara barak gibi ~ heywan e hayvan g.b. ~ hîşan e kaymak gibi (pudrası?) ~ hüjk e vırı gibi ~ hüngiv e bal gibi (pek tatlı) ~ hür e 2) gibi (kaba, zayıf) ~ horî ye hür gibi ~ isat e tıbar gibi (çok zehir) ~ jîn e kazi gibi ~ ka ye sarı gibi ~ kepa (an jî qîza) çardehsalî ye arzo kız g.b. (çok güzel ve yem) * erebe evnî keca çardehsalî ye kız gibi arab. ~ keşik e 1) kız gibi 2) zehaveyen 2) kız gibi (ultragaç) ~ komir e kömür gibi ~ komê mîrîban e Çingene çirgesi ~ koşk (an jî seray) e karkak gibi ~ karkak e badrum güm, geceşnêda gibi (başta tavahı ye palar için) ~ (çek) kuştîb (buiz) şığ içğ yemek, ödüröseye demnek ~ lepîg e leylek gibi ~ lemîta ye (an jî şûşe ye) 1) leküm gibi (güzel kadın) 2) dünya güzeli (çok güzel kadın veya erkek) ~ loqlin e lokum gibi (tatlı hoş ve yumuşak şeyler için) ~ makîme ye makme gibi ~ masî e yığat gibi (koyu ve kullandığı nesneler için kullandığı) ~ maymûn e maymun gibi ~ meşî ye tlek gibi (çok lezzetli, iyi pişirilmiş) ~ meşîn e kuzu gibi ~ molcan (an jî) gibi (küçük, tıms, güzel ve düzgün) * dîranên wê evnî hürcan (n. gibi dişler) ~ misk ü ember e mis gibi ~ * hevayêke xweş evnî bêhanu misk ü emberê e mis gibi (n. hava) ~ mîta hukel e heykel gibi (harâketaz, taygost) ~ parsâ

mîrîban e dilenci çarığı gibi (çante kesseyden biraz bulunur) ~ pemlîyê jendi ye teleme peyniri gibi (tuzlu ve beyaz tenli kâdın için) ~ perîya tojê ye ay parıca. (gibi) ~ pisîku hefiruhî ye dekuc sıatı ~ pî-rok e kazi gibi ~ pola ye 1) çelik gibi (zayıf fakat güçlü 2) cesur boku gibi (çok güçlü, çok kuvvetli) ~ pûşî ye kav gibi ~ qayîsa reş e kayış gibi ~ qelereşk e (an jî qîjka reş e) kuşun gibi ~ qîza çardehsalî ye arzo kız gibi (çok güzel ve yem) * erebe evnî qîza çardehsalî ye kız gibi arab. ~ qûzk e 1) kız gibi (kızı benzeyen) 2) kız gibi (utanç) ~ qucîkê celmeşê ye çehennem. kültüğü ~ qurî ye kuru gibi (küçük fakat kullanışlı ve şirin) ~ rîsas e 1) güle gibi (ağır) 2) meç güvür âlîsî gibi, çok ağır ~ rojiya filehan e yall. güm (evya Arabın yalellısı gibi) ~ saat e saat gibi ~ sebaroka dînk e mart latası gibi (karasız huysuz çiniler için) ~ selî ye 1) çocuk gibi (yetenekleri gelişmemiş, çocuk kalmış) * zîlanekî evnî selî ye çocuk gibi adam 2) bebek gibi (bebeğe ~ kâsu bir biçimde davranan kimseler) 3) çocuk gibi (kolay kâsan, kolay inanan) ~ serad e kul-lâm gibi (elek deş ki) ~ seray e kumak gibi ~ şîraq e dudak gibi (gıyış için, çok dar, daracık) ~ solîkê ağır e alev alev (vıcıl vıcıl) (belhîngê bir sebeple artmış) * rûyê wî evnî solîkê ağır, lê destên wî şîpsar lîlîn yüzü alev alev yandıği halde elleri sap soğuktu ~ şabûna hîreş ye çya yavuzca ile oynuyor ~ şîna mîrîban e Çingene düğünü ~ sorbe ye çorba gibi (pek sulu) ~ şûşe ye 1) lokum gibi (güzel kadın) 2) dünya güzeli (çok güzel kadın veya erkek) ~ talî ye 1) tazi gibi (zayıf ve ince kemikli insan) 2) tazi g.b. (çok hızlı, kuşun) ~ tas e tabak gibi (dümlüz ve a-çık yer) ~ tas evnî ~ hemam eski halıham esri tas ~ tas in çakmak çakmak (göz için) ~ tîniya bîdom e carur gib. (satışkan, sulu kimseler) ~ tîrm (an jî cenaze) ye güvür olîsî gibi ~ tuxte ye kades gibi (çok zayıf) ~ to ye (an jî tûwîk e) kaymak gibi (tatlı güzel ve yumuşak) ~ weşş e domuz gibi (cece buylu, lücn) ~ wêkî mala dînan e delî kîzın çeyîze gibi ~ wêkî şûşê leglegê ye boynu zırafı gibi ~ xan e han gibi (geceğinden çok geniş olan yer) ~ xerar e hara gibi (içine çok şey dolubir, geniş) ~ xwarûna çivîkê ye kus kâdar yemek ~ zarok 1) çocuk gibi (yetenekleri gelişmemiş, çocuk kalmış) * zîlanekî evnî zarok e çocuk gibi adam 2) bebek gibi (bebeğe yakışır bir biçimde davranan kimseler) 3) çocuk gibi (kolay kâsan, kolay inanan) ~ zêr e kâş. gibi (sağlam, dürüst kimse) ~ zîlk e çöp gibi, sap gibi (çok meç) (vek) ~ zîravê kergoskê ye tavşan yarekî ~ zîto (an jî zêlî) ye sîçk gibi

eywibûn m 3. ayrılmama, özdeşleşme 2. ayrılık, ayrılık

eywî bûn *lûgî* ayrılmamak, özdeşleşmek

eywîkîlî m ayrılaştırma, özdeşleştirme

eywî kîrîn *lûgî* ayrılmak, özdeşleşmek

eywîlî m ayrılık, özdeşlik

Eyşak *nî* Ayşe ~ e, bî xwe şik e tan ji ~ î bî/jî

xwe şik î) ışıklı hüçük dimgitler - e jî xwe

bî şikê ışıklı büyük dimgitler

eyşokê *bûdîm* pıncırlarak yenilen bu baki yere yarık olup daha çok çalılıklarda yetişir, beyaz çalın rengi ve bütüne benzer yapıkları var

eytîn *ûm* ödün

eytîn m kulakların üzerine gelecek şekilde tasarlanmış bir kadın alın takması

eywan m aya

eywazandî m 1. örgütlenme, örgütleyiş 2. hazırlama, hazırlayış

eywazandî *lûgî* 1. örgütlemek 2. hazırlamak

eywan m 1. aywan, ayazlık, saten (bir evin en geniş bölümü) 2. 2. sunurma, sofa, hol - a agirî mutlak, küçük ucak - a pêşwaziye ka bul satenu

eywanok m küçük aywan

eywux *ê* eywah

eyweleh *ê* eywallah - jê re gottî eywallah demek

eywez *id* hazır

ez e ben (şimdiki zaman, gelecek zaman, geniş zaman, emir kipi ve geçişsiz fiillerin tüm zamanlarında kullanılır) * ez de biçime matê hen ewe gidecegim - axa tu axa kî çêlekaw (an jî goşikaw) bibe (nav) baxaw? ben ağa sen ağa inekên ku sağa? sen ağa ben ağa koyunları (veya inekler) kim sağa? - axa tu axa kî mirişkan bixê jî baxaw? ben ağa sen ağa inekler kim sağa? - axa tu axa kî mirişkan bibe nav baxaw? ben ağa sen ağa inekler kim sağa? - bebdêyê (an jî koleyê) we bîwî? kölen olayım! - bêwî bîwî lîngê (an jî lîngên) te ayagênim (veya ayaklarımın) a-tîmî îpeyim - bêwî bîwî piyê (an jî piyên) te ayagênim (veya ayaklarımın) altimî îpeyim - bêwî deşt î piyên (an jî lîngên) te elim ayagênim îpeyim - bêwî lîngê (an jî piyê) te ayagênim (veya ayaklarımın) îpeyim - bî gorî *ê* 1) kurban (seslenme sözü olarak) 2) kurban olayım (aşırı sevgi ve hayranlık bildirir) - bî gorî bîwî kurban olayım (aşırı sevgi ve hayranlık bildirir) - bî qurhan *ê* 1) kurban (seslenme sözü olarak) 2) kurban olayım (aşırı sevgi ve hayranlık bildirir) - bî qurhan te bîwî 1) kurban olayım (aşırı sevgi ve hayranlık bildirir) - bî qurhana te bîwî 1) kurban olayım (aşırı sevgi ve hayranlık bildirir) - bî qurhana te bîwî 2) ölümü get - bî qurhana Xwedê bîwî Yordana kurban olayım - bî şî

naşî bîkîm êkêk carpsim - bî xwe tûkûlî vî karî nê bîwîm ben bu işte yokum - bî xwe tûne me yokum, ben yokum, ben bu işte yokum - bîhîm kevar ku minî tepek fêwî kîrîbe anladısın Arap olayım - çî bîbînim bir de (tanulmuş veya beklenmiş dışında) bir durum alıştıgında) * ez çî bîbînim, wa jî pêşerî min e bir de ne göyüm, kaçırma - çî bîkîm ku neyleyim kî - çîya tu çîya kî jî gûlkê re here giya ben ağa sen ağa inekêri kim sağa? - dew verwim dew tûne be şîyan delîgê nêwa başılmaz olmak - dê hûlê *ê* rodîwê te berî erdê bîdîtu arwî başusaklarımla deşim - dîbêjîm hîşê va ye, tu dîbêjî rêç va ye görünen köy kılavuz istemez, elemim nerede, ben nerede? - dîbêjîm nêr (an jî stewê) e, tu dîbêjî bîdeşe olma-yacak şeyya amin demeni istiyorsun - dîbêjîm qey çûnêlersim, galîba * ez dîbêjîm qey tu jî lî wir büyî galîba sen de oradaydın - ewdê (an jî ewdê) Xwedê ben Allah zavahî kulî - fehemberî xwe hûme nebûme aldum bîwîm (aldum olanı veya aldım olayım) - gorîya te bîwî (an jî bîwî) kurban olayım (yalnızca için söylenir) - gorî kurhan olan - heyran *ê* 1) kurban olayım (aşırı sevgi ve hayranlık bildirir) 2) bendem - heyranê te bîwî (an jî bîwî) kurban olayım (yalnızca için söylenir) - ho (an jî wîha) dîkîm dê dîwîre ho ez dîkîm bay dîwîre daluya koydum olmadı, buya koydum olmadı - jê deketim ben bu işte yokum - jî her du çawan kor bîwîm gözüm çıkın (veya kör olsun) - jî sondê re sekîndî me yeminî esemî hîşim ağrınaz - kîjanê bîbêjîm? hangî birî?, hangîsîm? - koleyê we bîwî! kölen olayım - kor tu kor îcar wê kî here jêr? sen ağa ben axa koyunları (veya inekleri) kim sağa? - jê bîbînimî (kulalam) (veya hakayim) * paşê em dê jê bîwînimê ka erehe dîçe nuçeyê sîwî bakalım, ilçeyê z-rabe var mı? - î jêr dîwîrim sîwîbê lî jêr dîwîrim şî ye aşığı tutkussem sakalım yukanî tükürsem bîyîgim (ya da aşığı tükürsem sakal, yukanî tükürsem bîyîk), yukanî tükürsem bîyîk aşığı tükürsem sakal - lî ku tu î ku? efendim nerede, ben nerede? - lî mezelan ranexame ku xewnan bîbînim sarînsak yemedim kî ağızım koksun, çiğ yemedim kî karım ağrısın - nuçwazim çav bî xerê (wî) bîkîm şeytan görsün yüzünü - ne dîzîm ne dîlerîzîm yarısı olan gücüm: - ne nurov (an jî nêrvî) bîwî adam değdim - ne dîkînim tîran lî îro ez dîkesim tîran neydîm ar aldum - nebeime (an jî tîme nîc) yokum, ben yokum - qîlkê Xwedê ben Allah'ın zavahî kulî - qurhan *ê* 1) kurban (seslenme sözü olarak) 2) kurban olayım (aşırı sevgi ve hayranlık bildirir) - qurhana

çavê te gözünüm nîru ~ qurhona te bîm (an jî me) kurhan olayım (yalvarmak için söylenir) - qûl û koleyê we bîm! köten oluyam. - çaq neblanê bîlaf olmasê bîlaf yok ~ te bîbînim 1) göreyim seni (bin rûen husarî-lî sonuçlar beklemek) 2) göreyim seni (elide etme anlamında) ~ te dîdlm xatêrê (...) seni (bunun) laxiri için başgışlıyorum ~ tê bî-hurîm geçim olsun - tîrnîni jê re dibêjim. tu purhezukê II mîni vedîgerîni ben re diyorum sen re diyorsin ~ û Xwedê 1) Allah-ım 2) doğrusu, gerçekten ~ waha dikim dê dîmare ez waha dikim îlav dînsîre delu-va koydum almadi, boya koydum dolmadı ~ wî nebinim xêrtir e (harim) gorim gormes-n ~ xîdarîm hîz-mekîrîmîz, uşagîmîz (bayanlar tarafından söylenir) - xulîta berdenîz, uşagîmîz ~ xwe bî cend rîhan bîktim kaç parça olayım ~ yekê dibêjim tenbûra mîn yekê dibêje ben re diyorum u re diyor - Zâ-nîbîm surê mîni II ser kîjan balîfê ye duru-munîm ne olduğunî hi nek îsterîm ~ zanî-lîm serê mîn tû re bîçe jî... bu uğurda can-ımı da versen... - zanîmî Xwedê zane bî ben re de Allak talar * ez zanîm Xwedê za-ne ku bê me çawa deharî xwe dîkir rasî! geçindîğîmîzî bir ben bir Allak bîm

ezâ (I) n 1. azu, üve 3. sarı azu, organ
ezâ (II) n ezî, incirtir ~ lê kîrîm cefa çekîr-mek ~ â cefa eza cefa

ezab n 1. azap, azap 2. ezabınca ezabî * mîrîk ezabê pê dîde kîşandîm adam ora ce-lanînem ezabî çekîrîyor - dan (yekê) (bî-rîr) azap venmek ~ dîlîm azap gormek ~ kî-şandîm azap çekmek -ê cehennemê cehennem ezabî -ê dujêhê celanînem azabî -ê gorê 1) kabîr azabî 2) kabîr suhî -ê gorê kî-şandîm kabîr azabî çekmek -ê qebrê kabîr azabî, cehennemî azabî, cehennemî hayatî * van her dokan bî salan ezabê qebrê dan hev bu îki kîşî arîstîmda senelerce vîren bîr cehennemî hayatî oldu -ê qebrê kîşandîm kabîr azabî çekmek

ezabîlî nî azaplı
ezabîlîj nî azap görmüş olan
ezabker nî azap veren
ezabkêş nî azap çeken, anı çeken
ezadar nî cezâli
ezakêş nî ezîkâr
ezamet m azîmet, büyüklük
ezamî nî azîmî
ezelî m azîlak, üyelik
ezelî bîr ezbel
ezbelî nî 1. benîemîz (uzak gövütlükle ben yetice) 2. kölenîz, kölelerî, kulunîz (aşîm saygî gösterme) 3. â nîfendîm (ezaket veya saygî için söze katılı) * herqê we heye ez-helî bîkîşîmîz efîrdîm
ezber m 1. ezber 2. ezber (ezber edilecek ders)

~ kîrîm ezber etmek ~ vegotîm (an jî gollî) ezberî anlîmak
ezbere b ezberê (bî) - xweş xwedîm su gîhî ezberîlemek
ezberkîrîm m ezberleme, hafîzlanma
ezber kîrîm lêgê ezberlemek, hafîzlanmak
ezberker nîbîr ezberer, ezberletîyêbîrîcî
ezbervan nîbîm ezberer
ezhet m 1. aile (zaralarında kandaşlîk veya hi-sîmlîk bulunan kamsîlerin tîmî) 2. aile (bir-likte oturan insan ve yakînlîrîna tîmî) 3. ce-sîl, soy, sülhê 4. arabe ~ û çulîle soy sop (î) - a xwe çûn sayî çekmek

ezbelî mî soysal
ezbûte nîbîkê hoş çekûlu hîj m
erdahî ber ezîdîlî
êrdavî nî Yezûdî
êrdavîlî m Yezûdîlik
ezeh nî bekîr (evlenîmemîş kîmse) ~ man be-kîr kalmak (jî) - an jîmîberdîlî tîhet e be-kîrî kîm boşalmak kalîydu
ezelî mî bekîrlîk ~ axatî ye bekîrlîk sultan-îkîr
ezelî m ezeli, öncesîz
ezelîlî m ezeliyet, öncesîzlîk
ezem nî an büyük

ezep nî yarîstîm, tutma
ezet m 1. yücelîk, büyüklük 2. ağırînanî, saygî gösterme - kîrîn 1) îkram etmek, sunmak 2) îkram etmek (îyatlî indîrîm yapîrmak) - û îk-râm ezet î kîrîm, ezet î kîrîm
ezex nî bencil, hoçîm ~ bîm bencil olmak
ezezî m bencilik
ezezîbîm m bencilleşme, bencil olma
ezezî bîm lîgê bencilleşîmek, bencil olmak
ezezîlî m bencilîk
ezezo nîbîk herbençî
ezezotî m herbençîlik
ezêb nî ezêb

ezîbandîm (I) m ağırîlama, ululama
ezîbandîm (II) m azap verîme, azap çekîrme, azabî sokîna, üzme
ezîbandîm (I) lêgê ağırîlamak, ululamak
ezîbandîm (II) lêgê azap verîmek, azap çekîr-mek, azabî sokîmak, üzmek
ezîlîm (I) m ağırîlanma
ezîlîm (II) m azap çekîme
ezîlîm (I) lêgê ağırîlanmak
ezîlîm (II) lêgê azap çekmek
ezîmandîm m ağırîlanma, konuklanma
ezîmandîm lêgê ağırîlanmak, konuklamak
ezîmandî nî ağırîlanmış kîmse
ezîmîndî nîbîk ağırîlayîcî
ezîmkar nî ezîmî
ezîyet m ezîyet, üzüğü - an ezîyet vermek ~ dan (yekê) bîrîmî ezîyet vermek ~ dîtlîm ezîyet çekmek - kîrîm ezîyet etmek ~ lê kîrîm (harîm) ezîyet etmek

ezîyetdan m ez yet verme
 ezîvet dan *leşh* ezîvet vermeye
 ezîm (I) m büyüklük
 ezîm (II) m azîm
 ezîmet m ziyâlet
 ezîk w ezîk
 ezîperest *şâfir* behebenci
 ezîperestî m benbecilik
 ezîtî m bencilik
 ezîz m 1. azîz 2. azîz, ermiş, eren -ê ber dîlî
 (yekî) sevdiçeği, azîzî -ê ber dîlî de anası-
 dan körpe küzusu fakırtıya, güç işlere alış-
 mış, nazlı hayutuluğuş çocuk) -ê ber dîlî
 de *ê* havan ana taba yavrusu
 ezîzî m azîzlik
 ezî w azîl
 ezî kirîn *leşh* azletmek
 ezîz m azîmetine (yekî) -î kirîna (tiştêkî) kirîna
 (hurma bir şeyi) yapmaya azletilmek
 ezîzîta (I) *leşh* ezîzîta
 ezîzîta (II) *leşh* zîzîta
 ezîzîndev *şâfir* dîmîk
 ezîzîndev *şâfir* ezîzî bozuk
 ezîzîyîş m 1. deneme, sınav, tecrübe 2. imta-
 nah, sınav
 ezîze w kalabalık
 ezîzîndîlî m deneme, sınav, tecrübe etme
 ezîzînanîlî *leşh* denemek, sınavmak, tecrübe
 etmek
 ezîzîndîşî *şâfir* denemiş, sınavmış, tecrübe e-
 dilmiş
 ezîzîndîşî m denemiş, sınavmış
 ezîzîndîşî *leşh* denemek, sınavmak
 ezîzîn m 1. deneme, sınav, test 2. jîn deriy
 3. deneyim, tecrübe 4. imtihan, sınav - çêki-
 rîn deneylemek, deney yapmaq -a dan imti-
 han vermek, sınav vermek -a hesatîyê ye-
 terlik sınavî -a devkî sozî sınavî -a devkî
 çêkirîn sözlü sınavî vapırak -a gîrîştîndî-
 şî olgucuk sınavî -a îkmalî (an jî tenasîbî-
 rîndî) -a verîlanê sîema sınavî -a xwe dan
 sınavîni vermek -a zarckî (an jî devkî) söz-
 lî sınavî
 ezîzîndîşî *şâfir* sınavîni, test edilebilir
 ezîzîndîşî m imtihan olma

ezîzîn bûn *leşh* imtihan olmak
 ezîzîndîşîndî m deneyleme
 ezîzîn çêkirîn *leşh* deneylemek
 ezîzîndîşî *şâfir* deneyim, tecrübe
 ezîzîndîşî *şâfir* deney, imtihan
 ezîzîndîşî m denemelik, sınavîni
 ezîzîndîşî m laboratuvar
 ezîzîndîşî *şâfir* deneyî ampirist
 ezîzîndîşî *leşh* deneyîlik, ampirizm - ya za-
 nîşî *şâfir* bilimsel deneyîlik
 ezîzîndîşî m deneyîcilik
 ezîzîndîşî m 1. deneme (berhangi bir konuda ye-
 ni ve bilimsel görüşlerle beraber bir anlatım
 içinde sunulan yazı türü) * mîh nîvîşîn wî
 yêzî ezîzîndîşî bi kîfî *ê* eşq *xwendîn* orun de-
 neme yazı orun zevkle okudum 2. deneyîl,
 tecrübe
 ezîzîndîşî m 1. deneyîlik, ampirizm 2. deney-
 îcilik
 ezîzîndîşî *şâfir* deneyî
 ezîzîndîşî m deneyîcilik
 ezîzîndîşî m deneyîcilik
 ezîzîndîşî m 1. deneme, sınav, tecrübe et-
 me 2. imtihan etme
 ezîzîndîşî *leşh* 1. denemek, sınavmak, tecrü-
 be etmek 2. imtihan etmek
 ezîzîndîşî *şâfir* deneyî sınavmış, test edilmiş
 ezîzîndîşî *şâfir* ampirik
 ezîzîndîşî *şâfir* ampirik
 ezîzîndîşî *leşh* her benci
 ezîperest *şâfir* benbecî
 ezîperestî m benbecîlik
 ezîtî m bencilik
 ezîperestî *şâfir* bencilîği, egoist
 ezîperestî m 1. bencilîçîlik, egotizm 2. *şâfir* solup-
 sizîm, tek bencilîçîk
 Ezîzîl *leşh* Azîzîl, Ezîzîl - hîte *ê* bi paş de-
 vegeî Azîzîlle huran buran geîmek -ê
 kîlî Azîzîl
 ezîzîndîşî m büyüğe kap
 ezîzî m bencilîçîk
 ezîzî m azîk
 ezîzîz m kibîr
 ezîzîlam m kolenz, koleleri, kulunuz (aşırı
 saygı gösterme)

Ê

Ê, Ê Kur: alfâbesinin altıncı harfi olup ses bilimi bakımından orta üe çıkış uzun ünlüleri gösterir.

Ê (I) Ê 1. ramanı (beğenilmeyen bir iş veya öneri karşısında söylenen) 2. raman (yeter, kafi anlamında) 3. eh (olur, pekî anlamında) * em herin? * Ê, haydê em herla gidim mi? - Ê, haydê gidelâ 4. ha, he (saba, eve) anlamında kullanılır: Ê, haydê, neyse * Ê de bula wisan be haydê boyle olên - buş e pekalâ, haydê neyse

Ê (II) Ê 1. e (başına getirildiği cümledeki kavlâna göre çeşitli tamlar olarak butaktın duy-gular anlatır) * Ê, êdî ji wê gotinê re riştekî ku bê gotin tune e, artık bu söze diyecek yak 2. e (soru vurgusuyla, şaşma ve merak anlatır) * Ê, paşê çî bû? e, zomê ne oldu?

Ê (III) Ê 1. belâli erî, teklî takîsî * hevalê baş iyî arkaşes 2. tekî erî isim hükûn ekî * ma-ha hawînê yar ayî 3. çek çek, gelecek zaman eki * ez Ê herim gidewçim 4. -ki, -gi eki (yâ şeklinde de kullanılır) * Ê Êvarê aşxanê 5. üçüncü teklî şaltî icar fiilî sonuna gelir * min dayî oqa verdim

Ê (IV) Ê erî teklî iyelik eki (yâ seklinde de kullanılır) * Ê min e beram

Ê (V) Ê sorulanımda kendini işaret eder * jinê, xwişkê

Ê (VI) Ê tamlamada belirsiz kimseyi gösterir - ber dibistanê okul çağında * zarok Ê ber dibistanê oku, çağında ki çocuk - ber şikalaun mar karî şandali - herê 1) önceki * ser-reh Ê herê önceki başkur 2) eski, sebik - bi devê jina xwe karîsî ağızlı - bidew dîşê ha - bikew kodir maktûlîsînde ayra satmak - biçe mazayan qûnzîvî ve venogere hamauna giden terler - birçî tîr naxwe - tîr çav lê ye ac doyanca, tok belamîni sanir - Ê na-ve wê ha il guzekê ha il navê bir îşê girî-tîzîsî sonra az çok zirik êrik emez - Ê wên (an ji pasin) sonuncu - Ê wawêşê zikîtje

(bir kimseye) aha nîlûndan rağnek gösteren - Êilê xwe bûm ayak yûrekli olmak - Êin (an ji Êilur) A başkur. - Êizikê çêke dîzane çempelan ji vehîke mijanreyê çalan kîlîfina uyulur - Êin (an ji Êuh) dîrkû * Êu hêj zarok Ê do yî sen Êan dînkû çuokîtan - Êimî ji yê celîmî xerabîr e huylu huymîtan vîşşîmîz - Ê 1) tamam, yeter * Ê Ê bes e tamam yene 2) hele hele (karşınıdakini söylemeye isteklendirmek) * Ê Ê ca lîhêje wekî dîm çî bûye bele hele, söyle dala ne ol-muş - Êey A behey * Ê hey kurî, hey ji Xw-edê netîrsor: behey adam, behey Allah-tar korkmaz! - Ê mala xezîrê xwe karîsî (veya karîm) koylû - Ê min tî ev e buhamin (veya ustamî) adî Êlîdr, Êlîdrîden gelên bu-dur - Êi wexta Nuh pêxember e Nuh zebîden kalma - Êi xwe re dixwaze nalenci keserî (mîc) - Êevî (an ji berê) eski toprak (yaşadığı hâlde dîncî) - Êêfa xwe keyîl elî-h - Êu henê xwe dîlîlîmî ipîni kopatan - Êu bîkewê dawetê gere xwe kîl hîke hama-na gidên terler - Êu bîkewê dikuje - Êu bîhêle dîhêle ustî aşik, kestîgi kestik - Êu bîlîndê baz bîde wê nîzî bîkewê yûksek u-çan alqak eûşer - Êu bî xwe kîrîye wê saff ji bîke kendî dîşen ağılînar - Êu eeh ajîrî-ye gemîni maçîne re ekemen anu bîçersin - Êu derdê wî hêle xwe dîlîzîkîne yarîsî o-lan geconur - Êu destê (wî) dar dîglîre eh îş lutan - Êu deynan dîxwe ji kîsî xwe dîxwe barç yîyen kuseyînden yer - Êu dîbêje ez beme bonnu dîven (şendîre güvencî, güçlü olduğuna inanır) - Êu dîbêje ez ji navî xwe tîr im hemî dîyen (kendine güvencî, güçlü olduğuna inanır) - Êu dîxwaze rûye-kî xwe - Êu wade her Êu rûyan şalîndê-ke îsteyînin bir yîzî vermeyînin îkî yîzî ku - Êu dîzane ji xwe dîzane Êu ku nîzîne dîbêje qey daweya buqê nîskan e bilen za-ten belî bîlmeyên başka bu şey sanî - Êu

dizan (ku n dîzikan) çêke wê çembîlan ji pû ve deyne mijareyî çalaxê kîlîfîni haçîrler (veya bulur) ~ ku hespan xweyî bike gere alîran jî çêke pîlav yeyen kuşîgîna yamîna (veya belînde) îşû ~ ku ji kaskesorê hez bike gere jî barandê jî razî be julu seven dikemne lê katlan ~ ku kutan (lêxistin an jî lîdân) heq kirîve îşûyî huk elîmîy kîmse ~ kutanê dajekîk ~ ku li her ayîkê î nîfîran he bus nabe ah alan omaz ~ ku masîyan digire jî şîlîbîna xwe razî ye namama giden terelî ~ ku mîrov rîhet dîke dey e. ~ ku mîrov dîde erdê vîr û derew e yolan olan misam hîcîr ~ ku mîrovan ji hev dîde keysîkîrin serê mîrov e yağî yûnîten haçîr ~ ku nade herdu rîvayî çalînd dîke astîyemî bir yuzî vermîyemî îkî yuzî ~ ku ne bî kîbrî dîfê tê me bî kerî zîrneyê tê çamî astanî, gûterîşî olîdûğî îndê hîcîr şeye yarama yan kîmse ~ ku pîştîman bîbe bîla laçka (merxîmeya zî jî kemîka) jîna wî lî serê wî be pîlavdîn dînerîni kuşîgî ku îşîr ~ ku sîr nexwe bîbe jê nayê ates olmanî yerdî dîman çîkîmîz ~ ku te da gîfînê dostê te ye ~ ku te dîa kenandîna neyarê te ye dest ağîtur, dîman gîlîdîrîr (veya dost sîzî nefîr) ~ ku xerabî bî te bîke tu qeserî pê bîke sanî ağıla vîrana sen ağıla var (veya dokun) ~ ku xwe nake tîştan dîya wî lawî nake kaçîranî aşîstî ağılîmînişî ~ ku xwestî nîyek ~ (ku) neda her du rû îstîyemî bir yuzî vermîyemî îkî yuzî karî ~ ku zana be fehîm dîke arîf olan ağılaşî (veya ağılar) ~ lî dîa (an jî puy) sorîkî ~ lî hêvîya keysa xwe fîrsatî dîşkîmî (kîmse) ~ lî jîr aşîğîda olan ~ lî kîşî xwe dînêre keyîfî ehlî (kîmse) ~ maî bîala xwe ê gundî bîla heje gundê xwe vîh evîzî kîyîtu kovîne ~ mezdî tehdê lî yê bîşîkî dîke buyîkî bolîkî kuçîkî bahîgî yûtu ~ mîr radîke jîn e û ~ ku dîlîşîne jî erkeğî vîzî edîmî de rîzî edîmî de kadîmîr ~ mîlan (an jî berdîlîna) kîvîkî (henîz yûrîmîyemî kuçîkî çîrak) ~ me lî her tîstekî wecî kapî mîndîkî ~ nîzanîni şî dîha neler (açî şîyle şey ulu mu. anîmîndî) ~ nû hat me yê kevîn bî hîr anî gîdenî gîdenî arîrî ~ pîştînî 1) sandîkî 2) enî sunî * fî pîştînî me 700 mîlyonî dîyê enî son 700 mîlyonî verdîkî ~ pî şînozîyî mefîrî îfîrîrî ~ pîştî (yekê) sîvîzî ~ qûn lî erdê ne çîftenî bîçîkî ~ şîx î sefîmîet ew e ku jî mala xwe neholîye ne mîtlî onî ku erdî bulîmîyemî ~ ser bîjîngê kalîtur üstî (kîmse) ~ serê sîbehê sîbîkî ~ sîbehê sîbîkîkî ~ sîr nexwe hîhîna jê nayê ates olmanî vîrîde dîman çîkîmîz ~ sîlîmî nayê gîttî her şeyî soylîmîyemî îşîte ~ tî çînî e ~ mîe quyî balîcar. e? senîkî çîndî be mîkîkî pîlîçîmî mî? ~ tî zanîtu bîlînenî. mahut ~ tîfağê e. jî sîlîkî tîzanî (kîmse) ~

wêle bîtanîni (teğîntîmîyemî bir îşî xwe nîrî karğîşîpîda soylîmî) * ê wêle, kîrekî me yû dînî nîmî tanîmînî başîkî sanîzî salîmîna ~ wêle Xwedê jî te razî be? su gîbî nazî ulî ~ wîha î vî karî? yağî ne, başî ulî? ~ şîkê pîşîpî ~ me xîşîlî eî nîemîkîne kîmse bir şeyî dîmîyemî. bîze gelînce kabîlatî olîyo ~ şîvarîne bûnî êkerîkî dîşîmîni (çîlîçîmîyanî, tîzetîe. dîmîmînda olan) ~ yekîmînî derketînî (an jî hatînî halîbîjîrtînî) bîrtîncî gelîmek (veya çîkmîkî)

ê çîyî rî eskî. sîbuk

êdîna bî arîk (bundan boyle. sonra. yeter)

ê dîpî mî lî. îte (bir şeyî arkasından gelen) * tu ê dînî jî nîmî ce hîhîlê oteamî bana bînkî 2. ulî ebî: * vî şekîrî nî ê dînî bîne bu değîl ebîrî şekîrî gîrî 3. ulîe arîkî. berîkî, dîger * vî şekîrî nî ê dînî bîde bu şekîrî değîl ebîkî şekîrî ver * vî nînî nî ê dînî bîde bu ekîrîeğî değîl berîkîni ver

êdîna î arîkî. arîkînî

ê dînî rî. îtekîsî * ev nîmî şîkîndî ye, rahîje ê dînîe berîkî ekînekî kîrkî. îtekîsîmî ulî

ê dîzîyê mîwî çîlîmî mîl (veya şey)

êdî î arîkî. gîyîrî (bundan boyle. sonra. yeter) * êdî nayê arîkî gelîmez (yek) ~ bûnî lîzîla olîmak ~ bîye çîye ok yavdanî (veya yuzîndanî) çîkîrakî ~ çî be jî îse ~ çî mîlî ne derîrî (veya ne derîştî) ~ dawîyo paşîmî bûnî son kîzîmînî oymîmak ~ gîrînî pere nake ağılamak pîra etîmek ~ hewî be lî rû î rîçîkîkî hev nîhîrtînî bir dîha yuzîne hakî oymîkî ~ hewî jî desîe me tî eldîrî ne gelîr ~ hewî jî mîmî tî (nenî) sîbîmî ku kadîrî sevarîmî ~ hewî lî hev nîhîrtînî her dîha yuzîne bakî namîkî ~ jî me nayê eldenî ne gelîr ~ kîzî jî hatîye rîzê yula gelîmek ~ mîrînî pazî wanî dîke yağî yelîmîzî es bîlîrîşî ~ pî nexapîmî (bu sozlere) karîmînî tok * êdî enî bî vîle gîttîmî nexapîmî bu sozlere karîmî tok ~ tamî tîyîdenî iyîye * hîhîmî wê edî tamî çîkîyabîlî netîsî tîyîdenî iyîye kîsîlîmîştî

êdî bes bûnî îşîwî çîmîna yelîmek

êdî tamî ê enî kapî * gava ku wê lî zînkîyê dîkîwîndî, bayê wê edî tamî zengînî bû o u. nîvîmîeçîe okîkîen, şîhasî enî kapî zengîndî

ê ewîlî nî eskî. gîzî ağırî

ê fîlanî nî çîlîmîmî * gîta fîlanî malî ê fîlanî kesî fîlanîmî evîrî fîlanîmî karî ~ kesî fîlanîmî

ê Protanê nî sînkîkî

êfîzî mî karğî. on

êge wî ağı (madentîrî yîmîmak, dîzelîmîkî. perdalîhîzîmîkî nîmî kullî-olîmînî sefî. enîzî çîkîkî anîşî)

êgînî ulî ê. çîlîkîmî, hezerîkî, hamîmîatî 2. yêrînekî, kalîbî vîtu

êgînîbûnî mî lî. hamîmîarîlaşîmî 2. yelîneğîlîleşîmî

ëğın bün *ëğık* 1. hımaratlaşmak 2. yetenekle-
leşmek
ëğınl *m* 1. çalışkanlık, beceriklilik, hamaratlık
2. yetenek, kabiliyet
ëğınkıl *k* 1. çalışkanca, beceriklice, hamaratça
2. yeteneklice
ëğınl *m* 1. çalışkanlık, beceriklilik, hamarat-
lık 2. yeteneklilik
ë *gönlvân* *hâ* söylenmek istenilen şey yerine
kullanılır
ë *guvâştinê* *mî* sukunluk * *tirivê* *guvâştinê*
sukunluk lâzım
ëh *h* *ey* (çığır) anlatır, söylerken uzatılır * **ëh**,
de *ëli* *bex* *e* *ey*, *yeter* *hê*
ê *hev bün* *êbê* birimizin akrabası, yakın ol-
mak * *em* **ê** *hev* *in*, *em* **ê** *hev* *nabın* *hiz* bir-
birimize akrabamız, ayırlamamız
ëjandîn *m* sullama
ëjandîn *ëğık* sallamak * *ışev* *darê* *dergûş*
ëjandîye begis sullamaş *bu* gece
ëjandî *mê* sallanmış olan
ëk (**ê**) *m* *bir* (1, 1)
ëk (**ê**) *haz* *hev* ~ *dü* *e* *birbiri*, *birbirine* (karşı-
lık) olarak biri ötekini, öteki de onu - *dü*
axwarin *birbirini* yemek - *ti* *dün* *e* *birbiri* (kar-
şılık) olarak biri ötekini, öteki de onu)
ëkabe *h* tekpe
ë *kar* *mî* *ış* *eti*
ëkbûyî *mê* birleşik
ëkdû *mê* birbirim, yok diğeri
ë *kesin* *mê* eski, sâbık
ëkgirtî *mê* birleşik
ëklî *beyan* *m* lâciz, safuk
ëkmerdî *m* tündü
ëkser *mê* direkt
ëksim *mê* tek olmaklı
ë *ku* *mê* ölsün * *ey* *kes* **ê** *ku* *hevâtê* *nîm* *e* ar-
kadaşım ölmek adam
êl *m* 1. aşiret, oymak 2. kabile, tarife * **êla** *mal-*
rihan çağınca köklesi 3. ordu (çok sayıda
insan) * **êla** *zarokan* *sêv* *qedandîn* *bir* ordu
çokuk etimoları vardı - *ezîbet* *bûkan* *sûkê* ~
û *edad* *bûkan* *sûkê*
êla *h* *devan* *et* anlamında bir nota
êlat *m* aşiret
êlawet *ibret*
êlaw *m* 1. nelâk, çayırık 2. yaylada birkaç adu-
nu konaklaşığı yer
êlbat *m* bir kus tura
êleek *m* talih bicatırken parmaklara takılan
muharazalık
êlûr *mê* aşiret sahibi
êlek *m* yelek
êlekê *ezimelas* *mê* çukurtırım veldiği
êlepe *m* avuca alınabilen taş
êline *m* kulune
êlinî *m* dinî (diktış)
ê *li* *xwe* *mê* nalıncı âşere (mec)
êlî *mî* âli, yuce, yuksek

ême *m* nekûş
êlparêz *mêlar* aşiretçi
êlparêzî *m* aşiretçilik
êlperest *mêlar* aşiretçi
êlperestî *m* aşiretçilik
êlûn *m* eylül ziyfir 30 gün süren dokuzuncu â-
yıl
êlwan *mêlar* aşiretçi
êlwanî *m* aşiretçilik
êlwari *k* aşiretçe
êlsat *mêlar* 1. rençper 2. tigar (yapılarda çalı-
şan)
êlsatî *m* 1. rençperlik 2. tigarlık
êm (I) *m* 1. yem (hayvan yiyeceği) 2. ben (ai-
le ve ızağa konulan yem)
êm (II) *mê* beyan, zaman ~ *û* *zaman* *çûye* *hiz*
gûlîmenas, *duyulmînas*
êm (III) *hew* *kem* (II)
êmad *hew* *amad*
ê *me* *mî* 1, bizdeki (eril *me*) 2, bizdaki (ka-
dınların *kece*larından *bal*sederken kulan-
dıkları *sâr*)
êmênî *m* *bir* *çepî* *kînan*
êmênîros *mêlar* yemci
êmîtrîşî *m* yemcilik
êmîdî, **êmûdî** *betûn* yuvarlak acır
êmîn (II) *mî* sakın *sakîn* (inimsizliği, rahatsız-
lık, azalış veya geçmiş olan) * *perwes* *li-*
ka *hîn* *bêhtir* *êmîn* *e* *hîsta* *şundi* *daha* *sakîn*
êmîn (II) *m* güven
êmînêhîn (II) *m* sakinleşme, yatışma, dinme
êmînêhîn (II) *m* güvenmek
êmûn bûn (I) *êgûk* *sakî* *hewînca*, yatışmak, din-
mek * *êya* *wê* *piçek* *êmîn* *bû* *acîs* *hîroz* *din-*
ci
êmîn bûn (II) *êgûk* *güvermek*
êmînî (I) *m* sakinlik, sukunet
êmînî (II) *m* güvenlik
êmînîşî *m* güvenlik
ê *nashîrî* *mê* adı geçen, sözü geçen, mahut
ê *nawîn* *mê* orta buy * *şekîrê* *nawîn* *orta* *buy* *şek-*
ker
E *naspayê* *mê* paylaşı (mal)
-ên (I) *za* *her* *iki* *cinis* *belarlı* *çoğul* *lakûs* *
dendêh *waz* *ên* *mezîn* *ondan* *buyuk* *derle-*
n
ên (II) *re* -ki, *ilgî* *eki*
ên (III) *za* 1. her iki cinsin çoğul iyelik eki *
ên *me* *mezîn* *ih* *biznâkiler* *büyük* 2. taarla-
mada belirsiz çoğulu gösterir ~ *berê* *ekîler*
(esk: çağ insanları, eski kuşaklar, bizden öne-
ce yaşamış olanlar) ~ **bijardî** (*bijarte* *en* *ji*
bijarte) *soçmêler* ~ *li* *dê* *mayî* *arkada* *kên-*
ler (veya arkadaşiler) ~ *ne* *dî* *gera* *de* *şêr*
in *dîşardan* *gazel* *okutak* *gûzeldir*
êndekê *hew* *endekê*
ên *dîn* *e* *ütêkiler*
êndî *hew* *edî*
êngur *m* zifir, karanlık

önük *baş önük*
öpê *h. epey, epeya, epeyce, oldukça, hayli, bu hayli*
öpî *nl sağlık dürtürü için, az hasta ve de iyî durumda s'ına hali için*
öpraz *nl satma yemeği*
öpyanis *w'ri bu kuş*
ör *nl bura, buraya*
öra *h. 1. asla 2. h. alda. h. 3. sabî, salâmî?*
örçal *nl afacan*
örçali *nl 1. afaçan 2. afaçunca*
örçalîti *nl afaçanlık*
ördek *nl yördek ol*
ördim *nl bölge, yere*
ördimi *nl bölgesel*
öre *nl bura, burası*
örensük *nl 1. ur dışı, lansa 2. kısı: kadın*
öregan *h'ca sırtık (hastalığı)*
öreye *nl kazasaban*
öret *w' entanet*
örew *nl bari*
örgün *h'ca argon*
örilîm *h'ca hemîm*
örîs *nl inistryan liderleri için kullanılan unvan*
öriyane *h. masumâne*
örî *nl masum ~ berrî taşarıyla masum ~ berrî kirin masum göstermek*
örîkîrin *w' masum gösterme*
örî kirin *h'gh masum göstermek*
örîş *m. 1. saldı, saldırı h'uşum 2. şp atak, ak-kun, hamle, hücum (sporla) 3. baskın * örîş (her) dir xîstî baskın düzenlemek 4. ö. hücum (her) ~ birin ser (tîsteki an j. yokî) (birine veya bir şeye) saldırı düzenlemek ~ birin serê (birine veya bir şeye) saldırıya geçmek ~ birin ser hev bir merne taruzda bulunmak ~ dan ser soldirmek ~ dan ser (yekî) (birine veya bir şeye) saldırıya geçmek (veya) düzenlemek ~ hatîh ser (yekî) (birin) saldırıya uğracak ~ il dar xîstî baskın düzenlemek ~ kirin j) hücum etmek, saldırmak 2) hamle etmek (veya) yapmak ~ kirin (yekî) (birine) saldırımak ~ kirin serê (birine) saldırıya geçmek ~ u esmanî (an jî hewayî) hava saldırısı ~ a jeykirinê yama taruzda (veya saldırı) - i (yekî) kirin (birine) saldırımak, saldırı, üzerine hamle yapmak, salmak * örîş dîşman kir dîşmanin üzerine atıldı * gur örîşî mor jî dîku zarî yilana da salar ~î (cîhekî) kirin j) saldırı, hücum etmek 2) atak etmek*
örîşbaz *nl saldırgan*
örîşbazî *w' saldırganlık*
örîşbazîbûn *w' saldırganlaşma*
örîşbazî bûn *h'gh saldırganlaşmak*
örîşber *h'ca 1. akıncı, forvet 2. nl saldırgan*
örîşberî spên *1. akıncılık, forvetlik 2. saldırganlık*

örîşdor *nl saldırgan*
örîşdori *w' saldırganlık*
örîşdori bûn *w' saldırganlaşma*
örîşdori bûn *h'gh saldırganlaşmak*
örîşî *nl saldırma de dîgî*
örîşkar *neha saldırgan, saldırgan*
örîşkarane *h' saldırganca*
örîşkarî *w' saldırganlık, saldırı*
örîşkarîbûn *w' saldırganlaşma*
örîşkarî bûn *h'gh saldırganlaşmak*
örîşker *nl 1. saldırgan, saldırgan 2. spn akıncı, forvet*
örîşkerî *w' 1. saldırganlık, saldırganlık 2. sp. akıncılık, forvetlik*
örîşkirin *m. 1. saldırma 2. saldırma, iyki ve sen eleştiri yapma)*
örîş kirin *h'gh 1. saldırımak 2. saldırılmak (yükü ve seni eleştiri yapmak)*
örîşkü *h' saldırganca*
örîşkerî *w' saldırganlık*
örîşok *nl 1. saldırgan, saldırgan 2. savaşkan*
örîşokî bûn *h'gh saldırganlaşma*
örîşokî *m. 1. saldırganlık, saldırganlık 2. savaşkanlık 3. nl saldırganca*
örîşokîbûn *w' saldırganlaşma*
örîşokî bûn *h'gh saldırganlaşma*
örîşokîkirin *w' saldırganlaşma*
örîşokî kirin *h'gh saldırganlaşmak*
örîşte *nl eşiğe*
örîşwar *nl saldırgan*
örîşwarî *nl saldırganca*
örîşwarîlî *w' saldırganlık*
örîtî *w' masumiyet, masumluk*
örîmîkar *w' davacı takvîye için açıl ve dîgî şepçevre konan kuz*
örîş *h' saldıran komutu*
örvîst *h'ca mevaz, hevrîst*
örvîte *nl hüçvîsı sayılm olan*
örwe wêrwe *h'ca wêde wêde*
örwa *nl güvendi*
örwî *w' emayet, güvenlik*
örzîng *w' hicirlik - rayîştîn derin nefîs çekmek*
esir *w'le 1. esir, tutsak 2. küle 3. nl tutsak (güncüde engeli olmayan, serbestçe hareket etme engel olmayan) 4. tutsak (keleşim her şeyin etkisinden kurtarılmayan küşe) * hûn dîlê patronê xwe we siz patronê hûnê xwe dîstîz 5. zavallî (muc) 6. yoksul, fakir (muc) 7. esir (bir şeye veya kimseye karşı köleliğe bağlı olan küşe) * ez esîrê lûcêwîya wê me esîrî gîzêlîgîna esîrîyîta ~ gîrlîp esîr alıncak, tutsak alıncak ~ ketim esîr dîgîmek, tutsak düşmek ~ kirin esîr etmek, tutsak etmek*
esîrî *w' esaret*
esîrgelî *esir kampı*
esîrgîrtîn *w' esir tutma*
esîr gîrlîn *h'gh esir olmak*

Eşirgirtî *m* eşir uşolmuş, tutsak edilmiş
 eşiri *m* 1. azar, azarlık, tutukluk 2. yoksulluk
 3. zavallılık - **dîlîn** zâlûm görmek -*ya* le-
 yatê hoyar nakêde eşir (veya xavuşî)
 eşirketin *m* eşir düşme tutsak düşme
 eşir ketim *lgh* eşir düşmek, tutsak düşmek
 eşirketî *m* eşir düşmüş tutsak düşmüş olan
 eşî klîtin *m* eşî etare, tutsak etare
 eşir kirin *lgh* eşir etmek, tutsak etmek
 eşrok *m* zavallı
 eşroki *l* zavallıca
 eşk *n* bîcin, çekil
 eşkere *m* 1. tas, tükare 2. *m* tas (bir tasın ala-
 cığı miktarı olan)
 eşîr *n* göz yaşı
 eşîruk *bir* hêşîr kutir
 eşper *buwa* kuzîrê çîçîçî
 eş *m* 1. ağrı, acı, sızi * **dî** gurûnkêan tînê de
 eşêke hîşewat hêse şîmûzîrînda hîş yanma
 acı var * eşa acî buş ağrîsî 2. acı, ızdırıp 3.
 hastalık * eş lê peyde bûn hestak kapîrok
 * eş ketîve raw mêşan anîlana hestak k çîr-
 mîş d. yarî (dêr. ûzûntû, acı, elem) * eşa dil
 yurek yarîsî - bîkeve (...) kokum kibîrî su-
 yu - bî rojê dîçe aş êvarê dekeve laş agrî-
 larî geçîeyan acîr - bî ro) dilce aşan bî şuy
 tê laşan agrîlan geçîeyan acîr - bî serî glîr-
 tîş başî tîrnak (peşulûde) veya azîrînden
 başî agrîmak) - **olan** dîlê (yekî) acîsî çîre
 (veya yûrêjîne) çekmek (veya işlemek) - **jê**
 bîrîşî acîsîm almak (veya sıziyî dîndîrmek)
 - **jê** gîrtin acîsîyî almak (veya sıziyî dîndîr-
 mek) - **jê** stendîm acîsîm almak (veya sıziyî
 dîndîrmek) - **ketin** (tîştêkî an jî yekî) (bîrî-
 ne veya bir şey) hastalık gîrmek - **kîşandîm**
 acî çekmek (veya duyûmak), ızdırıp çekmek,
 keder çekmek * **pasî** etîelîyî **atê** pîr eş kî-
 şandî amelîyatan sîmî çîçî otî çekî - lê
 peyde bûn hastalık kapîrok - **lê** pîr bûn
 hastalığı kronikleşmek - **mêvan** *n* hastalık
 gelip peçîsî - **nas** kurîm *hy* teşîşî etmek - **şî-**
kandîm acîyî dîndîrmek - **û** acîr acî, keder,
 elem - **û** azîrî zerîk - **û** eşîkî hastalık - **û**
 jan agrî sî zî - **û** jan kîşandîm azîp çekmek
 acî çekmek - **a** can can acîsî - **a** çîgerê çîçî-
 acîsî -*a* **ddan** 1) kalp agrîsî 2) kara sevdâ -*a*
dîlan pî gîrtin 1) sevdalînmek, sevdâyî mî-
 tolmak 2) kara sevdâyî tutulmak - **a** (yekî)
 dîlîn acîsîm çîmek -*a* eşqê kurî sevdâ -*a*
 eşqê lê xîştî kî sevdâyî tutulmak - **a** gîr-
 tan azîp -*a* kesî lî kesî **anxayê** mîş deştî-
 gî (yeçî yakî -*a* (...)) kîllîn **dîlê** (yekî) acîsî
 çîre (veya yûrêjîne) çekmek (veya işle-
 mek) -*a* kezelê çîçî acîsî, yûrek acîsî -*a*
 (yekî) kîm kîrîn acîsîm almak, acîyî azîlî-
 mak (veya sıziyî dîndîrmek) - **a** (yekî) kîrîn
orv dîlê **xwe** acîsîm lağîmî bûnmak -*a* **lî**
 hevalan tîca **lî** kîndîtan agrîlarda göz agrî-
 sî, her kîşînîn öz agrîsî - **a** jî hevê) tîca lî

ketîlê açêş dî çîçîçî vîrî çîçîsî -*a* parsîlyan
 peçîrê halîmî -*a* (tîştêkî) pî gîrtin agrîsî
 tolmak * eşa mîlê mîn pî gîrtî kalîmîrî agî-
 nî tîca -*a* çîrîyê kîştîk acîsî -*a* yeçîfîne
 çîrnak acîsî -*a* zîrav lê **ketîn** verem olmak
 eşa gîran *lgh* tîkî
 eşa rey *m* kîçî tabîrî (peçî bîçeklînmîş görü-
 len kayîrî bîçî bîstîlîk)
 eşa zîk *lgh* kîçî kîçî agrîsî
 eşa zîrav *buwa* veremî tîberkîlîz
 eşa telîm *lgh* kolîna
 eşa **xwînsîpîbîndî** *lgh* losanî
 eşandîm *m* 1. acîsîm agrîmî yakîm 2. incî-
 me 3. incîme, üzze (kîllî sîzî veya davra-
 nîşî kîrîn kîrmek) 4. yaralanma (incî) 5.
 sıziyîna fî yormî
 eşandîm *lgh* 1. acîrmak, agrîmek, yakmak *
 mîlê mîn eşandî kîrmî acîsî * **canê** wê
 eşandîm acîmî vaktîlar 2. incîmek 3. incî-
 mek, azîmek (kîçî seçî veya davranîşî bîrî-
 ne kîrmek) 4. yaralanmak (incî) * **tê** ez bî
 van gîrtîmî **xwe** eşandîm bîmî bîrî sıziyîna-
 le yaralanî 5. sıziyatmak * **dîlê** mîn eşandî
 yûrêjîna sıziyîna bî yormî * **zêde** **xwe** ne-
 dîşandî kendînî fîzîlî yormuyordî
 eşandî *m* 1. agrîtmîş, acîtmîş 2. incîtmîş,
 üzûntû veçîlîş 3. vîrdîrîlmîş 4. sıziyat-
 mîş
 eşbîr *hy* *ndîr* 1. agrîkesen, agrîkesî 2. agrî
 gîdenîçî, agrî dîndîmî (dîçîlar çîçî) * **ilaca**
 eşbîr *lgh* gîdenîçî ilâç
 eşharîm *lgh* agrî kesîmî
 eşdar *m* agrî, acî
 eşder *m* acîsî
 eşgîran *lgh* tîfî
 eşîk *m* hastalık
 eşîkxwer *m* hastalıklî
 eşîyayî *m* agrîmîş, incîmîş
 eşîk *m* hastalık, îlet, marazî
 eşîkdar *m* hasta
 eşîm *m* 1. agrîmî, acîmî 2. incîmî 3. sıziyatma
 4. yaralanma (incî) 5. hasta olmak, hasta-
 lanîmak * **ez** îrî dîşîmî buğîm kîçîçî atîyî-
 rîm gî bî
 eşîm *lgh* 1. agrîmak, acîmak * **destê** **xwe** ne-
 de mîlê mîn pîr dîşîçî kolîna dokîmîna çîçî
 acîyî 2. incîmek 3. sıziyatmak (beklîmîne-
 dik bîr nîydan çîçî etkîlemek) 4. yaralan-
 ma (incî) 5. hasta olmak, hastalanîmak * **ez**
 îrî dîşîmî buğîm kîçîçî elîyîrîm gîbî
 eşk *m* 1. acı, ızdırıp 2. sancı
 eşkene *m* işkene - **dîm** (...) bîme işkene
 çekîmek - **kîrîn** işkene yapîmak
 eşkêş *m* acî çekîm
 eşkîşandîm *m* acî çekîme
 eş kîşandîm *lgh* acî çekîmek
 eşkîşandî *m* acî çekîmîş olan
 eşku) *hy* *ndîr* 1. agrîkesen, agrî kesîçî, analîçîk
 eşkuştin *m* agrî kesîme

eş kaştım *lîgî* ağır kesmek
 eş lê kefta *lîw* hastalık kapmak
 eşlik *w* gemlik
 eşnasî *lîgî* teşhis, tanı
 eşnasin *lîgî* tanı, teşhis, tanılamak
 eşok *nd* hastalıklı, maruz
 eşoyî *nd* hastalıklı, maruz
 eş pê girtin *lîw* bağ: tutmak (görüütünden veya
 üzüntüden başı ağrıtmak)
 eşûk (I) *lîw* eş ü eşûk
 eşûk (II) *nd* 1. hırsız; hırsızlık 2. nezle
 eşûnkî *nd* kar ve soğuktan yanmış olan
 eşûnkîbûn *nd* kar ve soğuktan yanma
 eşûnkî hûn *lîgî* kar ve soğuktan vücudunun
 herhangi bir yeri yanmak
 êt *nd* büt
 ê te *nd* senin
 ê tîfîqê *nd* erkek, yığıl
 êtik *nd* iftira
 êtîr *nd* başka, başkası, diğeri
 êtîr *nd* iftira
 êtîm *nd* yerim - men yerim kalmak
 êtîmî *nd* yerimlik
 ê tîy *nd* 1) tutumluk 2) dâmezlik (hayvan ve
 bitkiler için)
 êtûn huz *hêtûn*
 êtûk *nd* bezî
 êtûkî *nd* rezillik
 êvar *nd* 1. akşam * bîla ev kar nemîne varê bu
 is aksama ko'masin 2. akşam (gece) * da
 êvarê elektrîk cûm dîm akşam elektrîkleri
 kesildi ~ bi xwe de anîn akşamlamak * mîn
 jê te re got zû vegere, lê te li wê êvar bî
 xwe de anî ben şava çubûk dîm dedam, sen
 ise ocada akşamladîm ~ li ku bî sêbêk li wê
 dîbe nerde akşam nerda bîbah ~ pê de hatî
 akşamî etmek ~a wê binîne xweş tyî ak-
 şamlê (hatî astoyîde söyletîr) ~a wê bî
 xêr (be) hayîrî akşamlar ~a xwe kurin ak-
 şamlamak * me îro li gund êvarê xwe bîr
 bu glîm kîyê akşamladîk ~a xwe pê anîn
 akşamî bulmak (veya akşamî etmek) ~ê
 beyî xwe roj dîhesîbîne geceleymî ay ken-
 dîrî güneş şamar 'kendim ile bir rûmetten
 saymak' anlamında ~ê li ku bî sêbêk jî li
 wêr jî nerde akşamî orda bîbah
 êvara inê *nd* perşembe
 êvara lehdê *nd* cumartesi
 êvaran *nd* akşamlar
 êvarîhaş *nd* tümsoyîdî
 êvar bûn *lîgî* akşam olmak
 êvarîkî *nd* 1. akşamleyan 2. akşamdan 3. *nd* ak-
 şamlar * cîvîqa êvarîkî akşamkî toplarî
 êvarîkî *nd* hayîrî akşamlar
 êvar xweş *nd* iyi akşamlar
 êvarî *nd* beyaz
 êvelî *nd* başbaş - bûn başbaş olmak * ez ne
 êvelî me başbaş deştîm
 êvîşandîp *nd* 1. esirgenmek 2. erimeye, yitkinme

êvîşandîp *lîgî* 1. esirgenmek 2. erimeye, yit-
 kinmek * xwe dîvîşîne ku vi karî bîke ku
 îşî yapîmaya erînyar
 êvîşandî *nd* esirgenmiş olan * derba êvîşandî
 ne ya xweyîyan e esirgenmiş vuruş sahîbî-
 nî değîl
 êvîşîng *nd* yavrulamadığı halde sul veren davar,
 mal
 êvtandîp *nd* zedelemek
 êvtandîp *lîgî* zedelemek
 êvtandî *nd* zedelemiş
 êvîm *nd* zedeletene
 êvîm *lîgî* zedelemek
 êvî *nd* zedelemiş
 ê wê e suzan
 ê wêkê hîyeyîlêb - jê re gotîm eyselîkî demek
 ê wê e onun (o zamanın tanıyan dîrmî) * ê
 wê ye bu onun
 êwir *nd* 1. konak, barınak, konaklama yeri (ko-
 naklanan yer) * êwîra ewîlîm ilk konaklama
 yeri 2. lîkî ûs (harekâtîn yürütülebilmesi için
 gerekî birliklerin, her türlü gereçlerin ta-
 nımlandığı, tehlîzâtîn toplandığı, dağılıl-
 dığı bölge 3. yatak (bir şeyin çok bulunduğî
 yer) 4. yatak (güçlî barınak veya bir şücluyu
 güçlîce bîrandîrîlan yer) * êwîra dîzan bur-
 sulîlî yarâğî
 êwiran *nd* uslenme
 êwirandîp *nd* barındırma
 êwirandî *nd* barındırılmış, korunmuş olan
 êwirbûn *nd* 1. barınma 2. kümelene, toplas-
 ma (bir yere toplanma) 3. uslenme
 êwir bûn *lîgî* 1. barınmak 2. kümelenece,
 toplanmak (bir yere toplanmak) 3. uslenmek
 êwirbûşîm *nd* 1. barınmış 2. kümeleneş, toplanmış
 3. uslenmiş
 êwirêgê *nd* 1. barınık, konak, barınma yeri,
 konaklama yeri 2. toplanma yeri 3. 2. us. ge-
 cetî konaklama yeri
 êwirêgêta otomobîlan *nd* otopark
 êwirîm *nd* 1. barınma 2. uslenme 3. toplanma,
 toplanma, üşüme
 êwirîm *lîgî* 1. barınmak * em dî îro li ku
 bîêwirîm? bugînî nerde barınacêgîz? 2. to-
 lenmek 3. toplanmak, toplanmak, üşülemek
 êwirîkîm *nd* barındırma
 êwirîkîm *lîgî* barındırılmak
 êwirîşandîp *nd* 1. öğretme 2. sakinleştirme
 êwirîşandîp *lîgî* 1. eğretmek 2. sakinleştirmek
 ê wî e onun (o zamanın tanıyan dîrmî) * ê wî
 ye bu onun
 êwîr *nd* êvar
 êwîr bûn *nd* êwîr bûn
 êxbar *nd* êxbar
 êxbum *nd* ihma
 êx bûn *lîgî* imhak
 êxîr *nd* 1. ku çîvalîm yonyana geleîn ağzîlarîm
 birbirîne dîkîlme

ëziştin *m* 1. düşürme (düşmesine yol açma) 2. düşürme (değeri, fiyatını indirme) 3. koyma (bir şey, başka bir şeyin içine yerleştirme) 4. koyma (bir kimseyi işe yerleştirme) 5. koyma (bırakma, içeri salma) 6. koyma (katma, eklemek) 7. çıkarma, soyma (birinin gıysilerini çıkarma)

ëziştin *îgü* 1. düşürmek (düşmesine yol açmak) 2. düşürmek (değeri, fiyatını indirmek) * *naxwaze fiyate malê xwe biêxîne* malın fiyatını düşürmek istemiyor 3. koymak (bir şeyi başka bir şeyin içine yerleştirmek) * *biêxe çavê wî gazîne koy* 4. koymak (bir kimseyi işe yerleştirmek) 5. koymak (bırakmak, içeri salmak) 6. koymak (katmak, eklemek) * *ma xwê êziştine xwarinê?* yemeğe tuz koymuşlar mı? 7. çıkarmak, soymak (birinin gıysilerini çıkarmak) * *kîşên xwe êxe ofîşelertî çîkar* (veya soy)

ëziştî *m* 1. düşürülmüş (düşmesine yol açılmış olan) 2. düşürülmüş (değeri, fiyatı indirilmiş olan) 3. koyulmuş (bir şey başka bir şeyin içine yerleştirilmiş olan) 4. koyulmuş (bırakmış işe yerleştirilmiş) 5. koyulmuş (bırakılmış, içeri salınmış olan) 6. koyulmuş (katılmış, eklenmiş olan) 7. soyuk

ëziştok *m* düşüklük

ëzi *m* gezele hayvan yetiştiricisi

ëziürin *m* zıtlama

ëz kûrin / jê abırmak

ëzî *m* yaka

ëzî *m* yaka

ëzîr *m* esir, kurak

ëzî *har* axle

ëzîyar *har* ezîyar

ê xwarinê udên ziyici

ëzî *har* ezîdî

ëzîg *har* izgeç

ëzîk (I) *n* odun

ëzîk (II) *m* zayıf küçük koyun

ëzîlak *m* çocuk telen

ëzîlak *biyî* tuzlu balgam, egzama

ëzîlag *n* odun -*êw* hürdîrî karmî

ëzîlagûnk *m* odunluk

ëzîlagûroş *adên* oduncu, odun satıcısı

ëzîlagûroşî *m* odunculuk, odun satıcılığı

ëzîlaggeh *m* odunluk

ëzîlagvan *adên* oduncu

ëzîlagvanî *m* odunculuk

ëzîlagvane *m* odunluk

ëzî *yezîdî*

ëzî *har* Ezîdî

ëzîdî *m* yezidilik

ëzîdî *m* Yezidî

ëzîdînas *adên* yezidolog

ëzîdînasî *m* yezidoloji

ëzîdîrî *m* Yezidilik

ëzîdîg *m* emzik

F

f, F İ. Kürt alfabesinin sekizinci harfi olup *fê* diye okunan bu ses fonetik bulunuş bakımından ise öksüz sesli bir dudaksız ünsüzdür. **2.** *weh* notu işaretleri harflerle gösterilirken *fâ* sesini gösterir.

F kıta: F, Huor'un kısaltması

fâ *w* 1. *fâ* fgam (II) dizisinde *wî* ile *wol* arasındaki ses; 2. *fâ* (bu sesi gösteren nota işaretli) *fâbl wya* *fâbl*

fabrika *w* *fâbr.ka*, üretim evi -ya otomobilin otomobil fabrikası.

fabrikasyon *wêwê* *fâbr.kasyon*

fabrikatör *wêwê* *fâbrikatör*, *fâbricacı*

fabrikatörî *w* *fâbrikatörîlik*

fabrikasyon *wêwê* *fâbrikasyon*

fabrikasyonî *w* *fâbrikasyonîlik*

façeta *w* *façeta*

fâlik *wê* *keke*, *kekeme*, *tutuk* (*juke*, *tuhat* *ke-nuşunîyên*)

fâlikî *w* *kekeliç*, *kekemeç*, *tutukluk*

fâlikîkarin *w* *kekeme*, *kekeleyiş*

fâlikî *klrim* *êgê* *kekeme*.

fâlon *w* *alîhanîyên*

fâgosit *wêwê* *fâgosit*, *yutal* *hêre*

fâgositoz *wêwêwê* *w* *fâgositoz*, *hêre* *yutarîgê*, *gêze* *yutarîgê*

fâgot *wêwêwê* *fâgot*

fâhke *w* *kaxak*

fâhîş *wê* *fuluş*, *uşun*

fâhîşe *w* *fâhîşe*

fâhîşetî *w* *fâhîşetîk*

fâhrehîşayt *w* *kyarancîyê* *fâhrehîşayt*'in *adîndan* *fâhrehîşayt*

fâil *wê* *fâil*, *yapar*

fâiz *harpê* 1. *fâiz*, *getiri*, *ürem* (*qêstîmek* için *her* *yerê* *êdünç* *verîlen* *parayê* *kamîk* *alînan* *kûr*) 2. *êz* *fâiz* (*karwanan* *parwanî* *bedelî*) -*ya* *wêre* *bişekî* *fâiz* -*ya* *terawîyan* *beşî* *fâiz*

fâizî *wêwê* *fâizî* (*fâiz* *yîyên* *kitasê*)

fâizî *w* *fâizî*

fak (I) *w* *agûz* (*çahîkêr* için)

fak (II) *w* *unsur*

faks *w* *faks* - *kê* *barawêdîm* *faks* *yêgîncîwan* *hînsak*

faksîmîle *w* *faksîmîle*, *tipkîhasîm*

faktor *wê* *faktör*, *eiken*, *etîzen*

faktörî *w* *eikenîk*

fakulte *w* *fakulte*

fakulteyanî *w* *fakulteyî*

fakulteyî *w* *hîjîşkiyê* *wê* *qip* *fakultesî*

fal, **fehî** (I) *w* *fâl* - *segirtî* *fâl* *açmak* -*ya* *êkêtan* *el* *fâl* -*ya* *sêrê* *fâlîhoyîr*

fal, **fehî** (II) *wê* 1. *danzîk* * *hrespê* *êat* *danzîk* *êr* 2. *w* *aşim* *çam* *dajîşiyê* *çîftîşmêsî* 3.

wê *kusurmuş* *tek* *urnakê* *haywan* *lah* * *ker* *fâl* *belîye* *eşek* *xosurmuş* - *bûn* *kusurmek*

fal (TIT) *w* *balîk* *avlamada* *kullanîlan*, *bir* *tür* *zîpkîr*

fala *destan* *wê* *el* *fâlî*

falavêj *wêwê* *fale*

falavêjî *w* *faleçîk*

falîhaz *wêwê* *hale*

falîhazî *w* *balçîk*

falîhêj *wêwê* *fale*

falîhêjî *w* *faleçîk*

falçete *w* *fâlçeta*

faldar (I) *wêwê* *fâlî*

faldar (Tİ) *wêwê* *fâl* *adlî* *zîpkîr* *kullanîlan* *komîse*

faldarî *w* *fâlçîk*

fâlîk *w* *fâl*, -*ya* *destan* *el* *fâlî*

fâlîkdar *wêwê* *fâlî*

fâlîkdarî *w* *fâlçîk*

fâlîne *w* 1. *felç*, *imne* 2. *wê* *felçî*

fâlînebûn *w* *felçî* *çînan*

fâlîne *bûn* *êwê* *felçî* *çîmak*

fâlîncî *w* *felç*, *imne*

fâlîncîya *bêhîşî* *êjêwê* *katolêpsî*

fâlîke *wêwê* *fâlî*

fâlîkerî *w* *fâlçîk*

fâlîname *w* *fâl* *kitabî*

fâlîqe *imne* *felç*

falso *m* falso bir şeyi çalınır veya söylenirken yapıldığı şeye yanlışliği)
falso kirin *f*ğh falso yapma
falvaker *m*fa falc , fala bakma
falvakeri *m* falçilik , fala bakma
falvakerin *m* 1. fal açma 2. fala bakma
fal vekürin *f*ğh 1. fal açmak 2. fala bakmak.
falvace *m* bir hastalık
falvax *m* fallden düşmüş olur
falvaxbün *m* fallden düşme
falvax bün *f*ğh fallden düşmek
falvaxketin *m* fallden düşme (yo. gınluktan)
falvax ketin *f*ğh fallden düşmek (yorgunluktan)
falvaxarin *m* aşun , çiflleyme (dış hayvanın döllenmek için erkekle bir araya gelme)
falvaxarin *f*ğh çiflleymek (dış hayvanın döllenmek için erkekle bir araya gelmek) * **me-hin ji besp falvaxarin** kuraklıkla çiflleymiş tam (II) *m* eden komeri neçti
fam (II) *m* anlayış , bilimsiz , farsca -sa (...) kirin (bir şeyi veya durumu) anlamaya başlamak , idrak etmek
fama *m* 1. anlatk , zayıf , çabuk kavrayan , anlayıcı 2. anlayışlı , idraklı , düşünceli
famaktırin *m* 1. anlayışlı kılma 2. eğitime
fama kirin *f*ğh 1. anlayışlı kılma 2. eğitmek (hayvanları için)
famandılin *m* 1. kavrayıcı 2. anlayış kılma 3. eğitime
famandılin *f*ğh 1. kavraymak 2. anlayışlı kılma 3. eğitmek
famandı *m* 1. anlayışlı salınma 2. eğitici , eğitilmiş olan
famandı *m* anlayışlı
famandı *m* anlayışlı
fame *m* 1. nefeslik 2. hayv (hava deliği) 2. ikinci kattan ağzı (emek için açılan kapı veya delik)
famiye *m* famile
famile *m* 1. familya , aile 2. bir familya , aile , fasil (tenel niteliği bir olan dil , hayvan veya bulki topluluğu) -ya gükövyan -ya geyikler -ya gıyavuran -ya yyenler -ya qajab *m* çamçıldır -ya vekstnan -ya tek parnaklılar
famir *m* famira , algılama
famir *f*ğh anlamak , algılanmak
famkor *m* kit anlayışlı , anlayışsız
famkori *m* kit anlayışlılık , anlayışsızlık
famık *m* famatik
famıtki *m* famatiklik , famatizm
famatizm *m* famatizm
famfar *m* famfar
famfare *m* famifa
famî (I) *m* fami , ölümlü , gezip geçici
famî (II) *m* fami fasan gurudub algılacağı ışık (gidin)
famile *m* famila
famile *m* familik
famiri *m* familik

famos *m* famos -a detinyf den z fereri -sa det-yası detıncı ferer
fantastik *m* 1. fantastik 2. *m* fantastik (XVIII yüzyıldan başlayarak Fransa'da gelişen bir edebi tür)
fand *m* fan famos
fap (I) *m* apış * **fapş** *m* fa fışh kır apışını açtı
fap (II) *m* 1. fak , tuzak , kapalı (yaln hayvanları yakalamaya yarayan araç veya düzen) 2. *m* tuzak (birini güç veya tehlike bir duruma düşürmek için kurulan düzen) - da-bün tuzak kurmak - **veçitün** tuzak kurmak - **vedan** tuzak kurmak , kapalı kurmak
fapa gurun *m* kurt kapalı
fape *m* fak , tuzak , kapalı
fapik *m* fak , küçük tuzak
far (I) *m* far * **fara** erelbeyê arıncan farı
far (II) *m* far (kadınların sus için göz kapaklarına sürülen çeşitli renkre boyu) * **fara çavan** göz farı
faranjî *m* faranjî , yatak (rahatsız)
farhod *m* far , para , yağ malına
Faris *m* Fars
Farisandip *m* Farslaşma
Farisandin *f*ğh Farslaşmak
Farisandı *m* Farslaşmış olan
Farisi *m* Farsca
Farisikuv *m*fa Farsca konuşan , dili Farsca olan
Farışihj *m*fa Farsca söyleyen sanatçı
Farisinivis *m*fa Farsca yazarı
Farisinivist *m* Farsca yazıcısı
Faridun *m*fa Farsca bilen
Farışkirin *m* farış kirin
Faris kirin *f*ğh Farslaşmak
Farışkiri *m* Farslaşmış olan
Farışki *m* 1. Farsca 2. *m*fa Farslara özü
farmakodınamî *f*ğh farmakodnamî
farmakodnamik *m* 1. farmako dinamik (ilaçlara etki gücü) 2. farmakodnamik (hasta veya normal organizmalar üzerinde ilaçların etkisini inceleyen esazlık (dili)
farmakolog *f*ğh farmakolog
farmakoloji *m* farmakoloji
farqışk *m* şapan (far şapına şapçı)
Fars (I) *m* Fars (Fars halkı)
fars (II) *m*fa Fars dilkel , yalın güdüleme öğelerinde yararlanılan , bazen anlamı (bir sunumun şapçı , güdülmeyi amaç edinen oyun)
Farsas *m*fa Farsolog
Farsusis *m* Farsoloji
Farszan *m*fa Farsolog
Farszanî *m* Farsoloji
farş *m* yayılmama
fasad *m* bozma
fasidketin *m* bozma
fasid kirin *f*ğh bozma (tehlik ve benzer şeyleri kendisinden beklenen sa. yapılmayacak duruma getirmek)

fasıldırî *rd* bazılmaz na neden olunmuş olan
fasîh *rd* 1. fasik (günah işlemiş, kabahtalı) 2.
mec çapkın

Fasî *rd/rd* Fasîh

fasîkul *m* fasîkul, söz

fason *m* fason, kesim

fasone *m* fasone

fasûle *bnr* fasûli

fasûli *bd/m* 1. fasulye (Phaseolus vulgaris) 2.
fasulye (bu bükünsebzeye olarak yararlanıla-
nan yeşil ürünü ve kabuğu olanı) * **fasûliyen**
taze taze fasulye -ya **Eyşe Xatûn Ayşe Ka-**
dîrî Fasulyesi -yên çîtraje ayşe kadın -yên
hişk kuru fasulye. uk bakla

faş, **fehş** (I) *rd* fehîş

faş (II) *rd* açığa çıkmış, duyulmuş

faşik *m* yassı küçük taş

faş kîrîn (I) *lgk* fehîş etmek

faş kîrîn (II) *lgk* ifşa etmek

faşil *rd* 1. dağılık 2. dağılık (düzeni bozmuş,
karışık)

faşilandîm *m* 1. dağıtma (toplu durumda olan
kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaştırma
veya ayırma) 2. darmadağın etme

faşilandîm 1. dağıtmak (toplu durumda olan
kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaştır-
mak veya ayırmak) 2. darmadağın etmek

faşilbûn *m* 1. dağılma (parçalanarak yayılma,
utalamay) 2. dağılıma, bozguna uğrama

faşil bûn *lgk* 1. dağılmak (parçalanarak ya-
yılmak, utalanmak) 2. dağılmak, bozguna
uğramak

faşilbûyîn *m* dağılıp, dağılım

faşilî *rd* dağılık, dağılmış olan

faşilîm *m* 1. dağılıma, dağılıp 2. dağılmak, dar-
madağın olmak

faşilîm *lgk* 1. dağılıma, dağılıp 2. dağılmak,
darmadağın olmak

faşilîkîrîl *m* 1. dağıtma (toplu durumda olan
kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaştırma
veya ayırma) 2. darmadağın etme

faşil kîrîn *lgk* 1. dağıtmak (toplu durumda o-
lan kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaş-
tırmak veya ayırmak) 2. darmadağın etmek

faşî *rd/rd* faşist

faşist *rd/rd* faşist

faşistî *m* faşistlik

faşistî *m* faşistlik

faşizme *rd/rd* faşizm

faşizme *h* faşizmcü

faşizm *m* faşizm

Faşîm *m* tapın, sürgün (tarlaya nişan çekümü
ölmek için gezdirilen ağacın geniz araç) -
kîrîn *m* pan çekmek

faşînkîrîl *m* tapınlama

faşînkîrîl *lgk* tapınlamak

Fatalist *rd/rd* fatalist, kaderci, yazgıcı

Fatalizm *m* fatalizm, kadercilik, yazgıcılık

fâterîşk *rd/rd* dalak

fâterîşk *rd/rd* kumru (Streptopelia)

Fatî *rd* Fatma - were dawetê **gekîle** seyreyle
(gûnbûrdûyû)

fatik (I) *rd/rd* dalak

fatik *rd/rd* kumru (Streptopelia)

fatînok *rd/rd* kumru (Streptopelia)

fâtîrîşk *bnr* fâterîşk

fatîmak *rd/rd* kumru (Streptopelia)

fatîh *rd* 1. fatih (zafere kazanan, fetheden kîrî-
se) 2. n fatih (İslam devletlerinde bir ülkeye
veya bir şehri sevasızca alan bükündür ve
komutanlara verilen unvan)

fâtîhe *rd/rd* fatiha

Fatîvûk *bnr* fatîmak

fatore *bnr* fatûre

fatûl (I) *m* royaka, gergi

fatûl (II) *m* fîci

fatûl (III) *m* bir tür örnek

fatûre *m* fatûra fatûre - çekîrîn 1) fatûra yap-
mak 2) fabrîkalanmak -ya **sextê** salte fatûra,
nyûlon fatûra

fatûredar *rd* fatûrcü

fatûş *m* dişçi (taşları yontmak için kullanılan
dişli bir çekiç)

faûşkîrîn *m* dişçileme

fatîş *kîrîn* *lgk* dişçilemek * **berê** aşê fatîş
kîrîye degîtme taşını dişçilemiş

faûşkîrî *rd* dişçilenmiş

faûl *rd/rd* faul

Faûna *rd/rd* 1. fauna, direy (belir bir bölgede
yeten hayvanların tümü) 2. fauna (iki hay-
vanların toplamını yapan eser)

favîrî *n* 1. faveri (herhangi bir iş veya yarı-
mada çalışılır kazansaçışta umulan kimse,
takım) 2. faveri (yarış kazanaacağı düşünö-
len at) 3. n faverî (yüzün iki yanında biraki-
lan sakal demeti) 4. *rd* faveri (en çok beğeni-
len) * **strana** we ya **favîrî** kîjan e? **favîrî**
şarkîze hangîsî? 5. *rd/rd* faverî (bir yarış-
mada, maçta kazanılması düşünölen taraf)

fawî *bnr* faûl

faş *rd/rd* faş, kırık

faşans *m* faşans - kîrîn faşans dîşemek, fa-
şansla kaplanmak

faşansker *m* faşansçı

faşanskerî *m* faşansçılık

faşanskîrîn *m* faşanslama

faşans kîrîn *lgk* faşanslamak

faşîr *bnr* laîz

faşîzur *bnr* faşîzur

faşîzurî *bnr* faşîzurî

faşîke *m* kazak

faşîyon *m* faşîyon

faşîyonvan *rd/rd* 1. faşîyoncu (faşîyon süren
kimse) 2. faşîyoncu (faşîyon süslen kimse)

faşîyonvanî *m* faşîyonculuk

faşîzîm *rd* faz

faşîzîm *m* fazzen

faşîzet *m* fazîlet

fajiletler *nf* fajileth
 Fe kün Fe (dünya elementinin ksalması)
 feal *nf* 1. faal, erkek 2. faal, erkek (işler durum-
 da olan)
 faaliyet *m* faaliyet, etkinlik - nişan dan faaliyet
 yet göstermek
 fealr (I) *nf* feal, tam zamanlı - le dun tan atmak
 -a derewih yalancı tan, geçici tan, fealrikâ-
 xap -a rasûlün geçek ina, fealrisodik
 fealr (II) *hyw* 1. feleç, imre nüxâ 2. feleç,
 danda (kalbe men imre) 3. *nf* feleçli - le ke-
 tin feleç inmek - le xistin imre gelmek, feleç
 görmek
 fealrûn *m* feçulma
 fealr bün *hyw* feleç olmak
 feal *nf* feal, trajik
 fealrâkirin *m* feleçime
 fealrâkirin *hyw* feleçirmek
 fealr le kecin *hyw* imre inmek, feleç olmak
 fealr bur fealr (II)
 fealr *nf* feleç, anuel
 fealrûn *m* feleç olma, imre imre
 fealr bün *hyw* feleç olmak, imre inmek
 fealr *nf* kalkık burula
 fealrâkirin *m* sıkıştırma, zorlama, zor durumu
 aşdırma (köşeye sıkıştırma)
 fealr kirin *hyw* sıkıştırmak, zorlamak, zor du-
 rumu düşürmek (köşeye sıkıştırılmak)
 fealr *m* feal - kirin fealr etmek -yi (...) be re fe-
 alr ulan -yi (yekî) kirin (birine) fealr etmek
 fealrâkir *mf* fealrâkir, özveri
 fealrâkir *m* fealrâkirlik, özveri
 fealrâkirane *hnd* fealrâkirca
 fealrâkirin *nf* 1. fealr etme 2. harcama (manevî
 yönde kula duruma düşürme)
 fealr kirin *hyw* 1. fealr etmek 2. harcama
 (manevî yönde kula duruma düşürmek)
 fealay *mf* 1. fedai 2. fedai | bir kimseyi ve-
 ya bir yerî koruyan kimsel
 fealayî *m* fedailik
 federal *nf* federal
 federalist *mf* federalist
 federalî *nf* federal
 federalizm *m* federalizm
 federalizm *m* federalizm
 federalizm *m* federalizm
 federalî *nf* federalî
 federe *nf* 1. federe (bir federasyonu bağli olan)
 2. federe (bir konfederasyonun üyesi)
 fedil *m* koruma * *gw* je fedil bîke andarı ken-
 dani koru (pasif koruma için)
 fedil kirin *hyw* korumak
 fediyok *nf* çekingen, utangaç
 fediyokâne *k* çekingence, utangaçca
 fediyokî *nf* 1. çekingen, utangaç 2. *k* çekin-
 gence
 fediyokîlûn *m* çekingenleşme
 fediyokî bün *hyw* çekingenleşmek
 fediyokîkirin *m* çekingen davranma

fediyokî kirin *hyw* çekingen davranmak * fe-
 diyokîyan meke çekingen davranma
 fediyokîlî *m* çekingenlik, utangaçlık
 fediyokîlî *mf* fediyokîlî
 fedî *m* 1. ayıp, utanma 2. utanç, utanma, hicap
 3. ayıp, utanç vesen 4. çekimce - kirin (1) u-
 tanmak, çekinmek 3) hicap duyarak (veya
 emek) olmak, düşünmek
 fedîkar *mf* utangaç, mahcup
 fedîkarbün *m* mahcup olma
 fedîkar bün *hyw* mahcup olmak
 fedîkarî *m* mahcupluk, utangaçlık
 fedîlker *mf* 1. utangaç, utangaç 2. *nf* utanıl-
 ma
 fedîkerî *m* utangaçlık
 fedîkirin *m* 1. utanma, utanış 2. utanma, utan-
 ıp çekimce, sakalma, saklılık 3. utanma, çek-
 imce
 fedî kirin *hyw* 1. utanmak 2. utanmak, utanıp
 çekinmek, sakalmak * fedî dikîrin ku wê
 peyva xerab a dilhat ser zîwanê wan
 bîhêlto dilletin ucuna gelen kötü kelime-
 yi kullanılmaktan utanmaları 3. utanmak, çek-
 inmek * the fedî dikîr ku em bi hey re bi-
 peyivîn birbîrîmeze konuşmaktan utanıyor-
 duk
 fedîlûr *nf* utanma, saklama
 fedîkirî *nf* 1. utanma 2. çekimce
 fedîkîk *mf* utangaç
 fedîkîkî *nf* utangaçca
 fedîkîkîlî *m* utangaçlık
 fedî *nf* gönül 'ji fedîle dilê xwe' deyiminden
 geçer
 fedînekir *nf* utanmaz, saklamaz
 fedîkirin *m* bakma, bakış
 fedîkirin *hyw* 1. bakmak (bakış bir şey üzeri-
 ne çevirmek) 2. bakmak (yer için, yüzü bir
 yöne doğru olmak) 3. bakmak (yoklamak,
 meclenmek, derlemek) 4. bakmak (bir işi yap-
 mak, bir işi yapmaktaki görevli olmak) * Ji
 karê pasaportan, pulis fedîkîre pasaport
 şerîne polis bakir 5. bakmak (özen ver-
 mek, özen vererek üzerinde durmak) * *ew*
 tenê li kurûstîna bereyan fedîkîre o sade-
 ce para kuzanmaya bakir 6. bakmak (baş-
 ka bir şeyle ilgilenmeyip elindeki veya ö-
 nündeki işle uğraşmak) * Ji xwarîna
 wanê xwe fedîkîre yanegatî yaneye bak
 fedak *nf* utangaç
 fedokî *nf* utangaçca
 fedokîlî *m* utangaçlık
 fehîr *mf* fehil
 fehîr *m* 1. utanma, ayıp 2. utanç
 fehîtayî *m* utanma
 fehîlûk *nf* çekingen
 fehîlûkane *k* çekingence
 fehîlûkî *nf* çekingence, çekingen gibi
 fehîlûkîbün *mf* çekingenleşme
 fehîlûkî bün *hyw* çekingenleşmek

fehîtkitî *w* çekingenlik

fehl (I) *w* fal – vektrin fal etmek – ü fit ayar, desise

fehl (II) *w* 1. camzlık, tohumluk * heşpê fehl damzlık * herça fehlan tohumluluk için bırakılan kuzu 2. *w* aşırı (tatın dışısıyla çiftleşmesi)

fehlexwarin *w* aşırı (tatın dışısıyla çiftleşmesi)

fehl xwarin *lgh* çiftleşmek * mehün fehl xwarinye kuzak çiftleşmesi

fehlin *w* anlamı, anlayış – kîr sayar bîkevir e papoç polak (herhangi bir durum veya gelişilen için sonunda zarar çıkma ihtimali bulunduğu söylenir) * me dî ku sayar bîkevir e, me dey jî vî teştî herîla bakak ko papoç polak bu isen teğgeçk ~ kîrin anlamak ~ tî de tane hün anlayışsız olmak, ferasetaz olmak – a (....) kîrin (herhangi bir şeyi veya durumu) idrak etmek, anlamaya başlamak, akıl erdirmek * zarar eñî fehma dîştan dîke çaruk amik birşeyleri anlamaya başlamış * her fehmî dîke herçeye akli enyar

fehlin *w* 1. anl.k. zeyrek (yabuk kavrayan, anlayın) 2. an.f. 3. anlayışlı, terasetli, idrakli, düşünceci

fehmalbûn *w* idrak etme

fehmalbûn *lgh* idrak etmek

fehmalî *l* anl.w

fehmapêlîn *w* 1. kavratma 2. anlayışlı kılma 3. eğitme (hayvan vs. için)

fehmanêdin *lgh* 1. kavratmak 2. anlayışlı kılınmak 3. eğitmek (hayvan vs. için)

fehmatî *w* anlayış

fehmatî *w* anlayışlılık

fehmar *w* anl. şîr

fehmarî *w* 1. anlaşılabilirlik 2. *w* yalınlık

fehmarbîkîrin *w* anlaşılabilir kılma

fehmar kîrin *lgh* bir kılınmak

fehmar *w* 1. an.f. kavrayışlı 2. anlayışlı, ferasetli, düşünceci, idrakli – eî xwe bûn kendini bilmek (kendisinin ve çevresinin bilimine vârid) * kîngî ez fehmarî xwe bûne kendimi bildiğim bilem

fehmarî *w* 1. kavratma (anlatma, algılanma) 2. anlayış, görüş 3. anlayışlılık, düşünceci

fehmarîbûn *w* kavratma, idrak etme (anlama, algılanma)

fehmarî bûn *lgh* kavratmak, idrak etmek (anlatmak, algılanmak)

fehmarîkîrin *w* anlayışlı davranma, izan etme

fehmarî kîrin *lgh* anlayışlı davranmak, izan etmek

fehmdar *w* 1. kavrayışlı 2. anlayışlı, idrakli, düşünceci

fehmdarî *w* 1. kavratma (anlatma, algılanma) 2. anlayış, feraset 3. anlayışlılık 4. anlaşılır * ev gotînen te fehmdarî ye ku sözlerim anlaşılır

fehmdarîbûn *w* kavratma, idrak etme

fehmdarî bûn *lgh* kavratmak, idrak etmek

fehmdarîkîrin *w* anlayışlı davranma, izan etme
fehmdarî kîrin *lgh* anlayışlı davranmak, izan etmek

fehmdar *w* fehmdar

fehmln *w* zamanı, anlamı

fehmln *lgh* kavratmak, anlamak

fehmkar *w* 1. anlayışlı 2. kavrayışlı

fehmkarî *w* 1. anlayışlılık 2. kavrayışlılık

fehmkîrin *w* 1. anlamı 2. *lgh* anlamı (bu olay veya önerilerin daha önce bilinen bir konu ile veya fenomenle sonuca elverişli görünme) 3. sezgi, sezime (anlama)

fehml kîrin *lgh* 1. anlamak 2. anlatmak (soru öğretmek) * bûyera li derve fehml bîke dîsardaki olayı anlayaver 3. anlamak (eleniziz veya soru karşısında, iyilik görmek, yararlanmak) * mîto tu tîştek jî vî ilacê fehml nekîr ben bu ilaçtan hiç birşey anlamadım 4. sezmek

fehmkur *w* anlayışsız, düşünceci, dar kalılı, hoduk

fehmkorî *w* anlayışsızlık, düşünceci, hodukluk ~ kîrin düşünceci olmak

fehmkorîbûn *w* anlayışsızlaşma, düşüncecileşme, hodukleşme

fehmkorî bûn *lgh* anlayışsızlaşmak, düşüncecileşmek, hodukleşmek

fehmkurîkîrin *w* anlayışsızlaşma, düşüncecileşme, hodukleşme

fehmkorî kîrin *lgh* anlayışsızlaştırmak, düşüncecileştmek, hodukleştmek

fehmkûr *w* 1. anlayışlı 2. kavrayışlı

fehmkîrî *w* 1. anlayışlılık 2. kavrayışlılık
fehî *w* 1. fahiş (ahlaka ve töreye uygun olmayan) 2. kayle, kural tanımaz, kendini bilmeyen kişi 3. aşır

fehîbûn *w* 1. sapıtma, aşırıya kaçma 2. ergo hıyarlaşma (kaba saba davranışlarda bulunmaya başlanma)

fehî bûn *lgh* 1. sapıtma, aşırıya kaçmak 2. ergo hıyarlaşmak (kaba saba davranışlarda bulunmaya başlanmak)

fehîyê *w* 1. lahas (ehlika ve töreye uygun olmayan) 2. kayle, kural tanımaz, kendini bilmeyen kişi 3. aşır, aşusuz

fehîkîbûn *w* 1. sapıtma, aşırıya kaçma, kabalık toptan kaçırma 2. ergo hıyarlaşma (kaba saba davranışlarda bulunmaya başlanma)

fehîk bûn *lgh* 1. sapıtma, aşırıya kaçmak, kabalık toptan kaçırma 2. ergo hıyarlaşmak (kaba saba davranışlarda bulunmaya başlanmak)

fehîkî *w* lîrişçe

fehîkî bûn *w* sapıtma, aşırıya kaçma

fehîkî bûn *lgh* sapıtma, aşırıya kaçmak

fehîtî *w* fahişlik, aşırılık

feh (I) *w* bakı, bakma

fek (II) *m* 1. açılmı, açma 2. açıl - ketrin ley açıl kirlenmek, cevap veremez hale gelmek **fekheraxı** *m* tomavıda

fekbün *m* 1. açılma 2. vaxt doğma 3. ayınma **fek bün** *başq* 1. açılmak 2. vaxt doğmaq * **ju maku xwe fek bün** anılarından doğdu 3. ayrılmaq

fekende *ed* laka girmiş layıvan

fekirandı (I) *m* bakıma

fekirandı (II) *m* düşüncürmə

fekirandı (I) *başq* lakaunmaq

fekirandı (II) *başq* danışmaq

fekirin (I) *m* bakma

fekirin (II) *m* düşüncə

fekirin (I) *başq* lakaunmaq * **mun kə feckir ora** lakaunmaq

fekirin (II) *başq* düşüncək

fekul *astım* ləkül, bənək

fel (I) *m* bərəkəndə satır

fel (II) *ed* 1. ayrıldı 2. kəzəl dığ, 3. tarlaın sürülünmə yeri ~ **bün** 1) ayrıldı olmaq 2) kəzəl dığ olmaq ~ **çün** ayın dığ olmaq

felaket *m* 1. felaket, yığın (büyük zərər, uğursuz və siktintiyə yol açan olay və ya durum, yığın) 2. *ed* feləket (çok kötü) * **nivisareke felaket** feləket bu yarı 3. *ed* mülhə, dayanılmaz, korkunç, utuqlu, şiddətli * **üşəke felaket** kərkənc bir ağı * **sancayəke felaket** mülhə bir sənə 4. *ed* mülhə (yaşılmaq şey) * **bəzəke felaket** mülhə bir kəvət 5. **feləcə** (şaşkınlıq, həyə, aşırıqlıq bildirir) * **ev kəçik felaket** *m* bu kəz **feləket** - **cəbün** feləket olmaq, yığın olmaq

felaketdile *ed* feləketdə, başına feləket gəlmə kimsə

feləketçend *ed* feləketdə

feləketçend *ed* feləketdə

felat *m* kənuluş - **a** (yekü) **tune** yə **ly** kənuluşu **yek** 2) qələmə dərmanlı olmaq, otmama

felatker *ed* kurtarıcı

felatker *m* kurtarıcı

felatxəz *ed* kurtuluşu

felatxəzi *m* kurtuluşluq

felbün *m* 1. ayrıldı olma 2. kəzəl dığ olma

fel bün *başq* 1. ayrıldı olmaq 2. kəzəl dığ olmaq

felc *başq* 1. fəq, incə, nüzul 2. fəq, kəntli (kəlibe məz. immə) 3. *ed* fəqlə, mülhə - **il dill** (yekü) ketrin (bu-nə) **çaa** la immək

felçün *m* 1. fəq olma 2. (bir iş) fəq olma, fəlcə uğrama

fəq bün *başq* 1. fəq olmaq 2. (bir iş) fəq olmaq, fəlcə uğrama * **baran bəri** **trafik** **fəq bün** yə, gəna yə, gəna trafik fəlcə uğradı (yek) - **kirin** (birinə) **gəzəl** k etmək (çək dayaq etmək)

fəlcübü *ed* 1. fəclə, incəli 2. fəq olmuş olan

fəlcübün *m* 1. fəq olma 2. (bir iş) fəq olma, fəlcə uğrama

fəli *m* fəclik

fəlekirin *m* 1. fəq etmə 2. (bir iş) fəq etmə, fəlcə uğrama

fəle kirin *başq* 1. fəq etmək 2. (bir iş) fəq etmək, fəlcə uğrama

fəlekiri *ed* fəq edilmiş olan

fəlcübü *ed* incəli, fəclə, nüzullu

fəlc bün *başq*

fəldmərəşal *m* fəldmərəşal

fəldspat *astım* fəldspat

fəlec *m* fəq * **fəleca** zərərkan çəmək **fəlc**

fəlc *astım* fəllə

fəlek *m* 1. fəlek, dünya 2. fəlek, qans, təhl 3. tə-

ləz fəkeri məkədə zəhl bir mülhə **atək** - **nə** **neyar** bə **fəlek** **yər** olusa - **bərə** **xwe** **ş** **guhastin** **şar** **ters** **günəy** **başlanmaq** - **bərə** **xwe** **la** (yekü) **guhastin** (birinin) **şar** **ters** **günəy** **başlanmaq** - **çep** (an **ji** **ters**) **gerin** **ray** **çin** (veya **ray** **çin**) **çikmək** - **çep** **zibrin** **şar** **yavər** **günəy** - **ji** **havə** (yekü) **bün** **fəlek** **de** **bundan** **yavər** **olmaq** - **kumə** **xwe** **il** (yekü) **av-ar** **kirin** (bitmənt **şar** **ters** **günəy** **başlanmaq** - **nə** **havə** **kəsi** **yə** **bü** **dünya** **kimsə** **yə** **yar** **olma** - **ü** **xəirən** (yekü) **yən** **xərə** **bin** **A** **läh** **kavuşturun** - **xayin** **lüh** **fəleç** **ters** **dönmək** - **a** **bəbət** **kəlinə** **fəlek** - **a** (yekü) **bi** **reş** **bün** **zarabahi** **olmaq**, **rahimə** **kəsinək** - **a** (yekü) **çep** **gerin** **şar** **dönmək**, **şar** **ters** **günəy** **başlanmaq**, **fəleçin** **sillesinə** **uğdaraq** (veya **silesini** **yemək**) - **a** **fan** **şar** **dünya** - **a** (yekü) **kə** **şar** **kirin** **dünya** **dar** **etmək** - **a** (yekü) **il** **serə** (yekü) **reş** **şar** **çin** **guntun** **güs** **lennək** - **a** (yekü) **il** **serə** (yekü) **şar** **çin** **guntun** **postemək** - **a** **me** **çep** **negure** **fəlek** **yər** **olusa** - **a** (yekü) **reş** **çin** **fəleçin** **sillesinə** **uğdaraq** (veya **siles** **uğ** **yemək**) - **a** (yekü) **şar** **çin** **çarkını** **etmək** - **veya** **okumək** - **a** (yekü) **ters** **gerin** **ışkəl** **dönmək**, **hayatı** **kəymək**, **te** **leçin** **şilesinə** **uğdaraq** (veya **şilesinə** **yemək**) - **a** **xayin** **ham** **fəlec**, **kəpür** **fəlek** - **a** **xwe** **lehin** **kirin** **vünvün** **çap** **bucək** **olduğunu** **çalmək** - **a** **xwe** **şar** **çin** **fəleçin** **şar** **çin** **çalmək**

fəleknas *astım* **ast** **oxum**

fəleknası *m* astronomi, fəlekçiyal

fəlekreş *m* təhlisiz

fəlekreşi *m* təhlisizlik

fəlemək *ed* fəlemək

fəleç *m* 1. fəlek 2. qans, təhl - **a** (yekü) **bi** **reş** **e** **yaldır** **düçük** - **a** **bireş** **kör** **təhl**, **kəz** **təhl** **fəleç** **m** **lökək**

fəleçekə *m* fəleçəkə

fəleçreş *ed* 1. bəhlı kara, karabəhlı, nabsız, təhlisiz, yıldızi **düçük** 2. uğursuz

fəleçreşi *m* 1. bəhlıslıq, karabəhlılik, təhlisizlik, **kör** **təhl** 2. uğursuzluk

fəliqandı *m* 1. dilənlik 2. paylaşma

fəliqandı *başq* 1. dilim etmək 2. paylaşmaq

fəliqandı *ed* 1. dilənli, dilənlik 2. paylaşdı, paylaşdı

feliğin *m* 1. dalaletleme 2. paylaşılma
feliğin *fiğl* 1. dalaletmek 2. paylaşılmak
felişan *m* 1. dağılıp, dağılıma 2. yıkım
felişandan *m* 1. dağıtma (toplu durumda olan kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. dağıtma, dağıtım cinsi 3. yıkıma, yıkış 4. feshetme 5. yaydırma
felişandin *fiğl* 1. dağıtmak (toplu durumda olan kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaştırmak veya ayırmak) 2. dağıtmak, dağıtım cinsi 3. yıkılmak 4. feshetmek 5. yaydırmak
felişandı *ol* 1. dağıtmak, dağıtılmış 2. yıkık 3. yaydırılmış olan
felişayış *ol* 1. dağılıntı 2. yıkık 3. yayılma olma
felişi *ol* 1. dağılımsız 2. tarumar olmuş 3. yıkık 4. yayılmış olan
felişin *m* 1. dağılıma (toplu durumda) iken ayrılıp birbirinden uzaklaşmak 2. dağıtım 3. dağılıma, dağılım yerine (parçalanarak yayılma, ufacalanma) 3. dağılıma, tarumar cinsi 4. dağılıma (feshetilmeye) 5. yıkılmaya (çözülmeye) 6. yayılma (genelleşme)
felişin *fiğl* 1. dağıtmak (toplu durumda) iken ayrılıp birbirinden uzaklaşmak * **diğer** felişi dağıt, dağıldı 2. dağılmak, yıkılmak, yığılmaya vermek (parçalanarak yayılmak, ufacalanmak) * **hingi** ku kartol tēr piyya felişi jartates çok piyye dağıld 3. dağılmak, tarumar olmak 4. dağılmak (feshetilmeye) 5. yıkılmak (çökmek) 6. yayılmak (genelleşmek)
felit *ol* faysöz gene
feliye *zabn* 1. aylık 2. satuk, setloz, yosun, kol pe
feliyelü *m* sürtüsülük, yosunluk, kalpelik
feliyeş *m* kalpelik - **kürin** sürtükler etnes, kalpelik etmek (veya yapmaktır)
feliş *m* 1. yarım, parça (bütün bir şeyi ayrıldığı iki eşit parçadan her biri) 2. kurt (bir şeyi uzulendirmeye cesürlüğüyle ortaya çıkan yüzey) 3. çenek * **felqa** lobiyê çasü ve cemgi 4. yarık imre -ê cewi yugorta kizi
felq *kur* felq
felqâkirin *m* 1. ayırma (bölme) 2. çatlatma
felq *kurin* *fiğl* 1. ayırmak (bölme) * **sév** kirin **car** felq etmayi derde ayırn 3. çatlatmak * **li** mîwê ya di destê xwe de nêri ku wê felq bike dîndeki çatlatmağı yemise bûn
felqîkirî *ol* bölünmüş, parçalanmış olan
felqokî *ol* yırma (kelay, yalvar) * **xaxa** felqokî yama şeffali
felsefe *m* 1. felsele (varlığın ve bilgilerin bilimsel olarak araştırılması) 2. felsefe (bir bilim veya hüğ olmanın temelini eleştiren fikirler bütünü) 3. felsefe (bir filozofun, bir felsefi okulunun, bir çağın öğretisi) * **felsefeyê Sokrates** Sokrates felsefesi 4. felsele (elâğız, gorisii) 5. felsefe (bu konuda soyut

duşunuş) * **ji** tuc te felsefeyê muke bive felsefeyê yapnê - **kêlî** felsefe yapmêk -ya **dogmatik** dogmatik felsefe -ya **nîd** (m) **ji** dîwî dîn felsefesi -ya **ziman** dîl felsefesi

felsefenas *olên* felsefeci
felsefenasî *m* felsefecilik
felsefevan *olên* felsefeci
felsefewarî *m* felsefeyi
felsefezanî *olên* felsefeci
felsefezanî *m* felsefecilik
felsefi *ol* felsefi
felişik *olên* aç, elma, aç, hıya, elceclul karpuz (Citrulus colocynthus)
felli *ol* kurmac
feliñî *m* kurmaclık
felû *ol* a kab kacak
felişqe *m* hîka
felişin *m* tasset, kurmsuz toprak
feminîst *olên* felişin nîst
feminîzm *m* feminîzizm
fenn *ol* ber fenn
fenn *(II)* *m* 1. fên (fizik, kimya, matematik ve diğerleriye verilen ad) 2. fên, teknik (fizik, kimya, matematik gibi bilimlerden elde edilen verileri iş ve yapım alanında uygulamak)
fenn *(I)* *ol* gabi * **fenn** te nabe semû gabi olmaz
fenn *(II)* *ol* 1. fenn, kolu (çift mülkte olamaz) * **hertil** tîştekî fennê ye rişver fennê bir seydr 2. fenn, teknik (herhangi kütü olan)
fennabûn *m* fennalaşma, kötüleşme
fenn *bîn* *fiğl* fennalaşmak, kötüleşmek
fennabûvin *m* fennalaşma, kötüleşme
fennabl *m* fennalik
fennaker *ol* 1. fennalaşma 2. yok edici
fennakerin *m* fennalaştırma, kötüleştirme
fennê kirîn *fiğl* fennalaştırmak, kötüleştirmek
fennê *kur* fennatî
fennanî *ol* gurî -ê gurî, g.bisi * **tu** fennanî gurî kurt gibisin - **guran** kurtlar g.bî
fennatî *m* fennalik - **kürin** fennalik etmek
fennbaz *olên* düzenbaz, ayunbaz
fennbazî *m* düzenbazlık, ayunbazlık
fenn *m* düzen, hile, delap, ayun, desise, entrika, tuzak (birin, güv, veya tehlikeli bir durumda durmak için kurulan düzen) - **û** beh ayun hile nêrdn * **fenn** û **benan** nîzane hile hêrdn olmez - **û** **fel** ayun, desise, tanga, hile, tuza - **û** **fel** ayun, desise, hile hêrdn - **û** **fû** jêr **if** (fûr) hile, düzen, ayun, hile hêrdn, ranga, tuzak - **û** **fî** amîr serê (yekî) (birini) uş kîştin bağlamak (veya getirmek), (birinin) laşına çorap örmek - **û** **fû** lî (yekî) kîrin (birine) ayak yapmaktır
fennar *olên* düzenbaz, ayunbaz
fennbazî *m* düzenbazlık, ayunbazlık
fennêfel *ol* kuru edici
fendek *olên* düzenbaz, hilebaz, hileçy, ayunbaz
fendekî *ol* 1. hilebazca, düzenbazca 2. *m* düzenbazlık, hilebazlık, ayunbazlık

fendük *adıs* düzenbaz, hilebaz, hileci, oyunbaz
fendük *ad f.* hilebazca, düzenbazca 2. *m.* düzenbazlık, hilebazlık, hilecilik
fendüylü *adım* düzenbaz, hilebaz, hileci, oyunbaz
fendüyüklü *m.* düzenbazlık, hilebazlık, hilecilik, oyunbazlık
fenek *adım* 1. düzenbaz, düzenca, dalavereci, dolapçı, hilebaz, hilekâr, hileca, oyunbaz 2. kurnaz
fenekî *m.* düzenbazlık, düzenencilik, dalaverencilik, hilebazlık, hilecilik, hilekârlık, oyunbazlık 2. kurnazlık - *kürin* 1) hilekârlık etmek, düzenbazlık etmek, oyunbazlık etmek 2) kurnazlık etmek
fenek *m.* 1. fenek 2. fenek, deniz fenek
fenekdar *ad* fenekli
fenekli *adım* fenekli (teatır, kumise)
fenekli *adım* fenekli
fenekvan *adım* fenekli (yapan kumise)
fenekvanlı *adım* feneklilik
fenik *m.* oyun, desise, hile
feni *ad f.* fenni (fenne ilgili) 2. fenni (yönetimle ilgili gören) * *sunetkerê feni fenni süneta*
fenik *m.* fenik (Alman markının yazda bir)
fenik *adım* 1. düzenbaz, hilekâr, oyunbaz 2. kurnaz
fenokî 1. düzenbazlık, hilekârlık, oyunbazlık 2. kurnazlık - *kürin* 1) düzenbazlık yapmak 2) kurnazlık yapmak
fenol *m.* fenol, asit lenik
fenomen *m.* 1. fenomen, olay, olgu 2. *fel* fenomen, görüngü
fenomenoloji *adım* fenomenoloji, görüngüçülük, olayçılık
fenomenoloji *adım* fenomenoloji, görüngü bilimi, olay bilimi
fenomenolojist *adım* fenomenolojist, olay bilimci
fentezi *ad f.* fantazi (sesiz, sınırsız hayal) 2. fantazi (değişik beves, değişik beğeni, değişik düşünüş) 3. *ad* fantazi (susuz ve tuzlu değişik olan) * *qunışê fentezi* lütlezi kumaş 4. fantazi (serbest beğenili beste veya sarkı)
fenüfil *ad* dokak, oyun, hile, desise
fen ü füt *ad* alavere dalevere, dolak, desise, hile, oyun
fenvan *ad* fenli
fenzanî *m.* teknoloji
feodal *adım* 1. feodal, derebeyi 2. *ad* feodal
feodalîte *adım* feodalite, derebeylik
feodalizm *m.* feodalizm
feodalî *m.* feodallık
feq (I) *adım* feq bir otunun yansı
feq (II) *m.* fâk, tavak - *veğlêtin tuzik kurnak*
feqandîn *m.* kırıp ikkiye ayırma
feqanîle *adım* kırıp ikkiye ayırmak
feqe *adım* feqi
feqehombe *m.* bubî (tuzluğu)
feqet *g.* 1. fakat (çelişkili ve muharreki cümledeyi birbirine bağlar) * *xwarin kîndik e, feqet*

lîleh m e yemê az, amê feqet 2. fakat (ayrımca veya yarı bir ifade cümleğinde olan bir cümleyi, başka bir cümleye bağlamaya yarar) * *lîta dîbêjin ku ez îê dîbelê werim, feqet ez dê ne li malê bîm yarî geleceğın diyarsunêz, amê ben evde bîluncîna yacêjin* 3. fakat (beklenmeyece sonuca anlatan iki cümleyi onun sebebi durumunda olan cümleye bağlar) * *ez tîkkîlî vî karî bîm, fakat poşman lîa ben bu şê karîştîm, amê pişmanîm*

feqizandîn *m.* sıvıştırma

feqizandîn *adım* sıvıştırmak

feqizîn *m.* sıvıştırma

feqizîn *adım* sıvıştırmak

feqî *n.* soğuk talehe (madrese öğrencisi)

feqîn *m.* kırıp ikkiye ayırma (veya bölünme)

feqîn *adım* kırıp ikkiye ayırmak (veya bölünmek)

feqîr *adım* 1. fakir, yoksul 2. fakir (tesmele için olması gerekenden az) * *navmalê wan feqîr bû* evlâdının içi fakirdi 3. *meç* fakir (afâk görümlülük için birinci kişi zamanı görümlülük kull. n.l.) * *ez feqîrê Xwedê de hatim emê we jî, mîa kûm nedîtin fîcir dîn* evime geldükede bulamadın 4. *meç* usul, uysal 5. *meç* zavallı, mazunt 6. Yezîdîlikte *ep* alî kademedekê kîmeç 7. fîcir (Hindistan'da yekûlga, eriyete kendini alıp tınış deresi) 8. lâsîr (yetersiz) *zîmanekî feqîr* fakir bir dil - *êr* kîrim aç doyurmak - *ê* kî maqedîne fîrsat yoksulî - *ê* Xwedê Allâhm ulâm

feqîr bûn *adım* fakirleşmek, yoksullaşmak

feqîrbûn *m.* 1. fakirleşme, yoksullaşma 2. fakirlik, yoksulluk 3. *meç* uysallık 4. *meç* zavallılık

feqîrbîyîn *m.* fakirleşme, yoksullaşma

feqîrî *m.* 1. fakirlik, yoksulluk 2. *meç* uysallık, sessiz olma, uysal olma durumu 3. fakirlik (yetersizlik) * *feqîriya zîman* dilin fakirliği - *kîsandîn sefêlî çelmek* - *pê nekarin sîrî yeçê gelmînek* - *zîngura dîlê mîran* e fakirlik değişik cedir kî, elin kiridîr

feqîrkîrîn *m.* fakirleştirme, yoksullaştırma

feqîr kîrîn *adım* fakirleştirmek, yoksullaştırmak

feqîrok (I) *adım* 1. fakirca, yoksul 2. *meç* dilencî 3. *meç* usul, sessiz, kendi halinde 4. zavallılık - *ê* her derê camîyan Medîne dilencîsî

feqîrok (II) *adım* mantar

feqîrokî *adım* 1. fakirce 2. usulca 3. zavallıca, açımcağık duruşla olma

feqîrokî *m.* 1. fakirlik, yoksulluk 2. *meç* dilencilik 3. uysallık 4. zavallılık

feqîrî *m.* fakirlik, yoksulluk

feqîrîane *m.* fakirhane

feqîrî *m.* soğukluk, talehçilik

fer (I) *adım* yumurtalık

fer (II) *w* 1. tek gözükle canlılık 2. sıfırlanmış
fer (III) *w* 1. tek (birbirini tanıyan) kişi veya
 ayrı türden olan nesnelere (her bir) * **feru**
 sola *nin nin* e ayakkabınım tek: yok 2. de-
 ğinirer taşınım tek 3. *wa/zi* tek (iki ile bo-
 lunmuş) 5791)

fer (IV) *w* güç, tahat - *û* tah güç tahat

fer, feru *af* kab kacak

feru *w* kırz, geçici baygınlık

ferâfol *w* kap kacak

ferâhi *w* 1. ferâhi (polis ve nazîm görevlilerin
 isyanlarına taktille) ayaq biçimine
 üsü yazılı metal altına; 2. ferâhi (feslerin te-
 pesine paskolu lanınmak *w* taktille metal
 tepelik) 3. ferâhi, tepelik (kadın kalbeleri
 tepelerine takılan gümbüz veya altından sız)

ferâmiş *w* 1. ihmal edilmiş, boşlanmış olan 2.
af (plâ)

ferâmişün *w* 1. ihmal edilme, sayıksızlığa
 2. dağılıma 3. feshedilme, iptal olma

ferâmiş bün *lâgh* 1. ihmal edilme, sayıksız-
 lığa 2. dağıtım 3. feshedilmek, iptal ol-
 ma

ferâmişkar *afâie* 1. sarıkkâr 2. sakar (kimse)

ferâmişkârî *w* 1. sarıkkârlık 2. sakarlık

ferâmişkârlık *w* 1. ihmal etme, sayıksızlığa,
 boşlama 2. dağıtım 3. feshetme, iptal etme

ferâmiş kırın *lâgh* 1. ihmal etmek, sayıksız-
 lığa, boşlamak 2. dağıtmak 3. feshetmek,
 iptal etme

ferâmiş bün *ferâmiş*

ferâdin *w* hayâtına, kerâhinden geçirme

ferâdin *lâgh* baltılmak, kendinden geçirmek

ferâq *bu* firaq

ferâqetî *bu* firiqetî

ferâq *af* yarıları ayrı geçeri

ferâset *w* 1. ferâset, mübâyâ 2. *af* ferâset, sergi

ferâsetî *af* sergiyel

ferâset parâe, *ferâie* sergiyel

ferâset parâelî *ferâie* sergiyelik

ferâş *w* be 1. ferâş, bürünge gönen 2. hacme
 3. sergi 4. yatak, kılıf

ferâşî *w* hacimlilik

ferâşin *w* 1. sayfiye 2. seher yel.

ferâşkarin *w* sergiyelme

ferâş kırın *lâgh* sergiyelme

ferâşkîrî *af* sergiyelme

ferâşo *w* be 1. bulâşık 2. *w* bulâşık bezi

ferâşoî *w* bulâşıklık

ferâk *bu* firaq

ferâza *â* ferâza * ferâza kü hıya *w* jê tunc
 hüye *ku* ey list hütiye kırın, *hün* şî ilâhîg-
 lîk? ferâza sîzu habermiz olmadan be iş
 yapıldı, ne düşünmeyeceyiz?

ferâziye *w* ferâziye, hipotez, var sayım

ferâziyesî *af* var sayım

ferâzî *af* ferâzi, hipotetik, var sayıma.

ferâ *w* seyir, seyretme, izleme * *were* ferâ
 van delalan bu güzelliği izlemeye gel

ferd (I) *w* yükte iki cinslikten her biri

ferd (II) *w* 1. ferâ, birey (kendine özgü mülk
 lerini yitirmeden, bölünmeyen varlık) 2.
af ferâ, birey (bir türün kapsamı içine gi-
 ren varlık) 3. *af* ferâ, birey (toplumları ol-
 uşturan insanların her biri) 4. *af* ferâ, birey
 (kendine özgü ayrıca özellikli olan)

ferdlik *w* seklere (kil veya yandan dağınık
 çuval)

Ferdîyet *afâie* *w* ferdîyet, bireylik
 terâfî *af* bireysel

ferdîyî *bün lâgh* bireyselleşmek

Ferdîyîbün *ferâie* bireyselleşme

ferdîyîkırın *ferâie* bireyselleşirme

ferdîyî kırın *lâgh* bireyselleştirmek

ferdî *af* terdî, bireysel

ferdîbün *ferâie* bireyselleşme

ferdî bün *lâgh* bireyselleşmek

ferdîbüyî *af* bireyselleşmiş olan

ferdîbüyün *w* bireyselleşme

Ferdî kürlü *lâgh* bireyselleştirmek

ferdîkırın *ferâie* bireyselleştirme

ferdîkırî *af* bireyselleştirilmiş olan

ferdîlî *afâie* *w* ferdîyet, bireylik

ferdîyatî *afâie* *w* ferdîyet, bireylik, indivi-
 dualit

Ferdîyatîzî *afâie* *w* ferdîyatîçilik, bireyselçik, in-
 dividualizm

ferâ *w* kab kacak - *û* kul kab kacak

ferâe *w* ferâe, dualıklık, sısımdan kurtulma.

ferâetlek *w* kab kacak

ferâfûrî *bu* ferâfûrî

ferâmiş *bu* ferâmiş

ferâie *w* keçe

ferâetî *w* kepenek (keçeden yapılan çalığı)

ferâe zâr 1. at 2. at (sırtına)

ferâe *w* ferâe

ferâşong *w* 1. bulâşık bezi 2. tutak, matlak
 tırağı

ferâwat *af* kudretli, takatlı

ferâzet *w* ferâzet

ferâzetkırın *w* ferâzet etme, vazgeçme

ferâzet kırın *lâgh* ferâzet etmek, vazgeçme

ferâzur *af* çür

ferâzur bün *w* çürleşme

ferâzur bün *lâgh* çürleşmek

ferâzurbüyün *w* çürleşme

ferâzurî *w* çürük

ferâzend *bu* ferâzend

ferâzîn *bu* ferâzîn

ferârs *af* mee, zarîf (duşünce, duygu veya dav-
 ranış bakımından insanın sevgi ve saygısız
 kazan)

ferâsîtaodîn *w* çarpınma

fîrâsîrandî *lâgh* çarpınmak

ferâtin *w* çarpınma çarpınış

ferâtîn *lâgh* çarpınmak (kasdan bendenine
 kudâlgândan ve düzensiz bir biçimde ki-
 nülârlanmak)

ferfî *w* kîz

ferfot *af* 1. geçkin (yaşı ilerlemiş, çok yaşlı kims)e 2. Sunak

ferfuf *w* 1. geçkinlik 2. Sunaklık

ferfû *w* 1. porselen 2. çok değerli kâğıt

ferfûfirîş *adlar* porseleni (yalan kims)e

ferfûrî *w* 1. porselen 2. *af* porselenleri yapıma * fîsane **ferfûrî** fîğâvî fîsân

ferfûrker *adlar* porseleni (yana eden)

ferfû *hav* ferfû

ferfûî *hav* ferfotî

ferheng *w* 1. bilgi 2. sözlük, lügat 3. sultân-*na* ansiklopedik ansiklopedik sözlük

ferhenga destan *af* cep sözlüğü

ferhengce *w* lügatçe

ferhengpeşker *adlar* sözlükçi

ferhengpeşkerî *w* sözlükçülük

ferhengdâner *adlar* sözlükçi, sözlük yazarı

ferhengdânri *w* sözlükçülük, sözlük yazarlığı

ferhengdânî *w* sözlükçülük, sözlük yapma

ferhengî *af* 1. sözlüksel 2. kültürel

ferhengnas *adlar* sözlük bilimi, leksikolog

ferhengnasî *w* sözlük bilimi, leksikoloji

ferhengnâis *adlar* sözlükçi, leksikograf

ferhengnâisî *w* sözlükçülük

ferhengnâisîn *w* leksikografî

ferhengnâk *w* 1. sözlükçe, lügatçe, vakaülâî 2. cep sözlüğü

ferhengvan *hav*, ferhengvano

ferhengvanî *adlar* sözlük bilimi

ferhengzânî *w* sözlük bilimi

fericandîn *w* bakma, seyretmek, izleme

fericandînî *af* bakmak, seyretmek, izlemek

fericân *w* bakılmak, seyredilmek

fericânî *af* bakılmak, seyredilmek

feridandîn *af* ufalamak

feridandînî *w* ufalama

feridân *w* ufalanma

feridânî *af* ufalanmak

feriltandîn *w* ürktürme

feriltandînî *af* ürktürmek

ferihîn *w* ürktürme

ferihînî *af* ürktürmek

ferikân (I) *w* 1. sindirme, yarama 2. özümleme, özümleme 3. *af*, özümleme

ferikân (II) *w* dağıtma

ferikandîn (I) *w* 1. sindirme, sindir, hazmetme (yenik sindirmek) 2. özümleme, özümleme

ferikandîn (II) *w* dağıtma (toplu durumda olan bir kims'e veya şeyleri birbirinden uzaklaştırma veya ayırma)

ferikandîn (I) *af* 1. sindirmek, hazmetmek (yenik sindirmek) 2. özümlemek, özümlemek

ferikandîn (II) *af* dağıtmak (toplu durumda olan kims'e veya şeyleri birbirinden uzaklaştırmak veya ayırmak)

ferikandî *af* dağıtılmış olan

ferikî (I) *af* sindirilmiş, hazmedilmiş

ferikî (II) *af* dağıtılmış olan

ferikîn (I) *w* 1. sindirime, hazmetilme 2. yarama 3. özümleme, özümleme

ferikîn (II) *w* 1. dağıtma (toplu durumda olan ayıllık birbirinden uzaklaşma) 2. dağıtma (parçalanarak ayılma, ufalanma) 3. dağıtılmış olan

ferikîn (III) *w* dağıtma (kısak için)

ferikîn (I) *af* 1. sindirmek, hazmetilmek 2. yaramak 3. özümlemek, özümlemek

ferikîn (II) *af* 1. dağılmak (toplu durumda olan ayıllık birbirinden uzaklaşmak) * **dûn** **ferikî** dağılmak dağıldı * **mâr** ferikîn **ahiyê** **dîwanê** erkekler dvan halinde dağıldılar 2. dağılmak (parçalanarak ayılmak, ufalanmak) 3. dağıtılmış olmak

ferikîn (III) *af* dağıtmak (kısak için)

ferikandîn *hav* ferikandîn (II)

ferikân *hav* ferikân (II)

ferican *w* 1. hoşna 2. yakın

ferisandîn (I) *w* 1. bozmak (cihas ve benzeri şeyleri kendisinden beklenen işi yapmayacak duruma getirme) 2. yıkmak

ferisandîn (II) *w* çözüme, halletime (sorun vb. şeyleri halletme)

ferisandîn (I) *af* 1. bozmak (cihas ve benzeri şeyleri kendisinden beklenen işi yapmayacak duruma getirmek) 2. yıkmak

ferisandîn (II) *af* çözüme, halletime (sorun vb. şeyleri halletmek)

ferisandî *af* 1. bozma, bozulmuş olan 2. yıkık

ferisîn (I) *w* 1. bozulma 2. yıkılma

ferisîn (II) *w* çözüme, halletime

ferisîn (I) *af* 1. bozulmak 2. yıkılmak

ferisîn (II) *af* çözülmek, halletilmek

ferişandîn (I) *w* dağıtma

ferişandîn (II) *w* sergileme

ferişandîn (I) *af* dağıtma

ferişandîn (II) *af* sergilemek

ferişandî (I) *w* dağıtık, dağıtılmış olan

ferişandî (II) *af* sergilenmiş olan

ferişîn (I) *w* dağıtma

ferişîn (II) *w* sergilenme

ferişîn (I) *af* dağıtılmak

ferişîn (II) *af* sergilenmek

ferişandîn *w* akşamta (köpekler için)

ferişandîn *af* akşamta (köpekler için)

ferişîn *w* akşamta (köpekler için)

ferişîn *af* akşamta (köpekler için)

ferihut *w* ferihut, araba vapuru

feric *w* 1. lita, kalas 2. kesil (bu şey uzunluğuna kesildiğinde ortaya çıkan yüzey)

ferik (I) ferik, tûnî general veya korgeneral

ferik (II) *w* 1. genî hümez 2. *af* bulğ

ferikbûn *w* bulğ olma, bulğna erme

ferik bûn *af* bulğ olmak, bulğna ermek

ferikbûvîn *w* bulğ oluş, bulğna eriş

ferikî *w* feriklik, tûnîgenerallik veya korgenerallik

Feriş *m* başkasıt

ferîş *m* emirlişiz

ferker *m* emir, buyruk

ferker *m* sure (Kur'an sûresi)

Ferm *m* komut

ferma (I) *m* buyuran, hükümden

ferma (II) *m* resmî

fermalî *m* fermanın. fermanı çıkırs olan kısse

ferman (I) *m* 1. ferman, buyruş, emir * hebaa caa caran il min ilfevîlî ü diptesî ka fer-manêke min heye en na ikide bir başa dönüp berden bir emrim olup almadığını soru yurdu 2. ferman, yurük, buyruş (soyley-buyruk) 3. komut 4. egemenlik * ez di bin fermana wî de nayim onun egemenliğinde yazmam 5. ilim emri ölüm fermanı, kuyun emri, kudîm * fermana me rabûye ölüm emrimiz çıkmış - bîke buyur (soyley-niz, emrediniz anlamında) ~ dan 1) emir vermek 2) komut vermek - dersistîn fer-man çıkarmak - jê serewîn (an jî girtîn) e-sîr ahok ~ kîrîm emir verilme, fermançı-komutçî ~ kî hatin kîrîm buyrulmak ~ rakîrîn kuyun yapmak ~a dayînê îdeme emri verile buyruşu ~a (yekî) hatin ölüm ferma-nı gelmek ~a (yekî) hatin sîyê (wî) olum-ve karar vermek ~a lêgerînê biy arama emri, araştırma emri ~u aîrînê ölüm fermanı ölüm fermanı gelmiş ~a nivîskî yazılı emir ~a (yekî) rabîn 1) koku kazı-mak 2) o im fermanı çıkmak, ölüm fermanı gelmek * fermana wî rabûye ölüm fermanı gelmiş ~a (yekî) rakîrîn 1) kokunu kazı-mak, kâ-kînê kazmak, kûkûne kuhîl suyu dökmek 2) sürgün etmek 3) (birinin) ölüm fermanını çı-karmak ~a sehîkîrînê biy aramê emri ~a serê (yekî) rakîrîn ölüm fermanını çıkar-mak ~a xewşê ölüm cezası (asarak idam emri)

ferman (II) *m* ferman, karar

fermanîar *m* komuta edilebilir

fermanber *m* 1. memur 2. emirler, emir e-ri 3. buyruk getiricisi ~ê gelemerî kama personelî ~ê kuştîroyê kadîstîrî n emuru

fermanberî *m* 1. memurluk 2. emirberlik

fermanbîdest *m* yetkîlî

fermandan *m* emir verme

fermandavîn *m* emir veriş

fermandar *m* 1. komutan, kumandan 2. komutan eden, emreden 3. amir, buyrukçu, emre-den kısse 4. hükümdar ~ê seyyanî *m* sek-banbaşı ~ên hêzan karvel komutanlar

fermandarî *m* 1. komutanlık, kumandanlık 2. şimelik 3. hükümdarlık

fermande *m* 1. komutan 2. *m* kumanda, ko-muta

fermandet *m* 1. komutan 2. buyrukçu

fermanderî *m* 1. komutanlık 2. buyrukçuluk

fermandetî *m* 1. komutanlık 2. *m* komuta - hildan dest xwe komaroyî ele alîstak ~ kîrîm komuta etmek

fermandêr *m* fermander

fermandin *m* buyurma

fermandin *m* 1. buyurmak * bifermanê ku careke dîm dereng neyê ona buyur da bir dala geç gelîresim 2. buyurmak (soylemek, demek, düşüncesini bildirmek) * we tiştêk fermand bi şey im buyurdinuz

fermanferma *m* hükümdarın, hüküm geç-en

fermangeh *m* 1. yazıhane, ofis 2. devlet daîresi

fermangehî *m* devletkârî

fermangehî *m* memurluk

fermanı *m* ferman? ölüm fermanı çıkırs kısse

fermanker *m* buyrukçu emreden kısse

fermankîrîn *m* buyurma, emretme

ferman kîrîn *m* 1. buyurmak, emretmek, emreylemek * ferman bîke ku careke dîm dereng neyê ona buyur da bir dala geç gelîresim 2. buyurmak (soylemek, demek, düşüncesini bildirmek) * we tiştêk fermand bi şey im buyurdinuz

fermanname *m* emirname (emir belgesi)

fermanname *m* 1. emirname, yazılı buyruk, e-mir, * fermannameya tayînîkîrînê hîna destketîye aramê emri hîlê çkuzê 2. m-lemname

fermanrabûn *m* ölüm emri çıkmak

ferman rabûn *m* ölüm emri çıkmak

fermanrakîrîn *m* 1. ölüm emrini çıkarma 2. kuyun yapma

fermanrakîrîn *m* 1. ölüm emrini çıkarmak 2. kuyun yapmak

fermanrew *m* emir buyurucu, hükümdar

fermanrewa *m* hükümdar, hüküm geç-en

fermanrewan *m* hükümdar, emir

fermanrewanî *m* hükümdarlık

fermanrewanî *m* hükümdarlık

fermanrewatî *m* 1. hükümdarlık 2. hükümet, tahakkük - kîrîm hükümetmek, tahak-kûm etmek

fermanrewatîkîrîn *m* hükmetme

fermanrewatî kîrîn *m* hükümetmek

fermanrewayî *m* hükümdarlık

fermanşîkê *m* emir, buyruşu uymayan kîmse

fermanşîkê *m* isyan, başkaldır - kîrîm is-yan etmek

fermanşîkî *m* 1. fermanşîk 2. *m* emir, emir-çî 3. *m* emir yazma

fermanşîkî *m* 1. fermanşîk 2. *m* emir dışsîzlik, emirşîzlik

fermîyet *m* resmîyet

fermîyâm *m* emir (suzukçı Ferma nîr adîndan)

fermîyâm (kısılmazı Fer)

fermî *m* 1. resmî (devlete ait, devlete ilgili, devletin olan) 2. resmî (devletin örgütlediği)

yönelimlere ayın olarak yapılan)
fermîkirin *m* resmîleştinme
fermîkirin *kyg* resmîleştinmek
fermîkîrî *rd* resmîleştirilme
fermîn *wh* yurtdışı (gelme, gitme, girmek, girmek)
fermîn *kyg* buyurmak (gelmek, geçmek, gitmek, girmek) * **hün** *wh* fermin hündürü? - çeri buyuramaz mısınız?
fermîli *m* resmîlik
fermû *b* 1. buyu, buyu vuruş 2. buyu ('anlamadın, özünüñü tekrarla' mısınız' anlamında) - *kirin* buyu etmek
fermude *br* fermünde
fermûkirin *m* buyurma
fermûkirin *kyg* buyurmak
fermunde *br* fermünde
fermundeñi *br* fermünde
fermûr *m* fermûr, çarur
fermûde *br* fermünde
fermûnde *br* fermünde
fermûr *rd* resmî olan erise
ferq *m* 1. fark, ayırım, başkalaık 2. *war* fark, ayırım (eris ve türden birbirinden ayıran özelliik) - *kirin* fark etmek, ayır etmek 3. *war* - *nake* fark etmek - *kişin* (...) fark gözetmek - *a* *ilmarin* sayı farkı
ferqa *wh* parat *war* onak fûk
ferqaz *m* 1. atama alımı 2. adım (elçü birim, koşarak ilim)
ferqdar *rd* ferqaz, ayırma
ferqdarî *m* farklılık, ayrıntılık
ferqjandîn *m* fırlatma
ferqjandîn *kyg* fırlatmak
ferqjîn *m* fırlatma
ferqjîn *kyg* fırlatmak
ferqjyet *m* ferqjyet, farklılık, başkalaık
ferqjandîn *m* 1. ayırma, koparma 2. fırlatma 3. çıkartma 4. burkuma
ferqjandîn *kyg* 1. ayırma, koparma 2. fırlatma 3. çıkartma 4. burkuma
ferqizl *rd* 1. ayırma 2. urama 3. burkum 4. kaçık (bu yarı kaçma, kayma)
ferqlân *m* 1. ayırma, kopma 2. fırlatma 3. çıkartma -den kurtulma 4. burkuma (bir vücut üyesi birdenbire kendi eklemi üzerinde dönme) 5. kaçma
ferqlân *kyg* 1. ayırma, kopma 2. fırlatma, -den kurtulma * *çavên* *we* *ji* *hêlîna* *we* ferqlânên gezer: yuvanızdan fırlattı * *ji* *ûstê* ferqlânê tazakur: kurtuldu 3. çıkarmak 4. burkumak (bir vücut üyesi birdenbire kendi eklemi üzerinde dönme) 5. kaçmak
ferqlânî *m* 1. burkuluk 2. kaçıklık
ferqî *m* ayırma - keşin (üstelik) *er* *ky* etmek (değişmek, başkalaşmak) - *kirin* ayırma (yaşamak - *kirin* nava (...) *ayr* seç: yapışak - *kişin* nava (...) fark gözetmek, ayırmak * *er* ferqlânê naxim nava zarokên *xwe* co-

çuklarını birbirinden ayırmanın
ferqlî *m* fark, ayırım
ferqlîkirin *m* 1. ayırma 2. fark etmek
ferqlîkirin *kyg* 1. ayırma 2. fark etmek
ferqlîk *m* kay yapma
fersandî *rd* yarat, vurma
fersandîn *m* 1. yıkmak, yıkış 2. bozma
fersandîn *kyg* 1. yıkmak 2. bozma
fersandî *rd* 1. yıkış 2. bozuş
fersax *m* fersah
fersax *m* 1. ar - dan fırsat vermek - *dan* (yekî) (birine) fırsat vermek (veya tanımak), fırsat sağlamak - *her* *gav* *nake* *bera* *xwe* *her* *zaman* *firsat* *doğmêz* - *her* *gav* *nake* *dest* *kirin* *her* *zaman* *ele* *geçmêz*, *her* *zaman* *firsat* *doğmêz* - *ji* *dest* *xwe* *berdan* *firsat* *keç* *mek* - *pê* *ketin* *firsat* *bulmak*, *firsat* *bulmak* *yakulamak* - *a* *xwe* *dîtin* *firsat* *bulmak* - *a* (yekî) *çêbûn* *firsat* *bulmak* - *a* (yekî) *keşinê* *firsat* *dûzîk* (çukmak) - *a* (yekî) *tunê* *ye* *ku* *serê* *xwe* *bi* *xurîne* *başin* *çavûmayê* *vakt* *olmanak* (veya başın kayyacak vakti olmanak)
ferseng *m* fersah
fersax *br* fersax
fers (I) *je* *m* 1. kapak 2. kapaklık, kapak taşı (teğir, su yal vb. in üzerini kapamak için)
fers (II) *m* yağdı
fersax *m* yağdı taşların çokça bulunduğu yer
fersbûn *m* açılma, palıma
fers *bûn* *kyg* açılma, palıma
fersik (I) *m* 1. küçük yaşta taş 2. sel
fersik (II) *m* yem doğrusu kuzu veya oğlak incesinden alınan mayalık süt, peynir mayası
fersin *m* küçük yaşta taş
ferskîrîn *m* açılma, palıma
fers *kirin* *kyg* açılma, palıma
ferûc *br* ferûc
ferûk *m* piliz havuşun kaşığı, eğilme-nis tavak
ferûb *m* güç, tokat
fer *û* *tol* *m* kap kzent
ferwar (I) *m* yazlık ev
ferwar (II) *m* 1. erim, bayrak 2. konut 3. hüküm, nufuz, hakaniyet 4. *zif* hükümler, egemen
ferwarê *m* hükümet
ferwer *m* 1. hüküm, nufuz, hakaniyet 2. *zif* hükümler, egemen
ferweran *rd* hükümler, hakaniyet, egemen
ferweranî *m* hakaniyetlik, hakaniyet
ferwerdar *m* hükümler, hakim, egemen
ferwerdarî *m* hakaniyetlik, hakaniyet
ferwerde *rd* hakem, yargıcı
ferwerdeñi *m* hakemlik, yargıcılık
ferwerê *m* 1. hüküm, hükümler, hakaniyet 2. hakaniyet - *kirin* *hükümetmek*, *tabakkîm* *etmek*
ferwermend *m* hükümler,

ferwermendî *m* bîkûpîndîk

ferz *adav* 1. yavru * ferzên kewan kekik
yavralan 2. evlat, uşul * ferzê mala Benu
ye Romogilem evlâdîan 3. a ferik, piliç
(harazın elçığı, erginleşmeme haraz)

ferzende *m* ferhunde, kutlu -- bûn kutlu ol-
mak -- kirin kutlu etmek

ferzik *adav* 1. yavru * ferzîkên maran vilan
yavrusu * ferzîka şeyşevokê yavusa yavru-
su 2. ferik, piliç --ên maran hêjehr nahin
mîsanîan ulatîan ceker

ferzînî *m* arîa buy tupa

ferzunde *m* ferhunde, kutlu

feryat *m* feryat ~ ji fixat feryat figan

ferz (I) *m* ferz, vezir (salrança özerme kînc:
gelin dîs)

ferz (II) *m* 1. fârz (Muslumanlıkta, ozu olca-
dika yapılması zorunlu, yapılmaması gün-
nah sayılan) 2. fârz (yapmak zorunda kal-
nan şey) * li şa me bû ferz ku em kutayî
bi vî karî bînin îşê sor vermek hîze fârz ol-
du -- bîkîn (an ji bîkîm) tutulm ki, sayalim
ki, fârz edelim ki, fâzîmulul * em ferz bî-
kîn ku roj careke dan hîfîwê, dê li dîn-
yayê çî hîqewîmê? (azumhal güneş hi
daba doğmasa, dînyada neler olur? -- bûn
fârz olurdûk -- kirin fârz etmek -- ek hîfîwêja
(yekî) bi serê (wî) bûn namûzunda mîzâm-
da olmak -- mîsal fârzî mîsal

ferzan *adav* bilgin, bi ge

ferzane *adav* bilgin, bilgiç

ferzanetî *m* bilginlik, bilgichik

ferzûn *m* fâzolu

ferzûn *lêgê* fâzelmak

ferzend *m* pûzûlîdan bin

ferzende *m* uşul, oşek evlat

ferzûn *m* ferz, vezir (salrança özerunda)

ferzîne *m* mutlak

ferzîkîrî *m* fâzelmek, saymak, var sayma

ferz kîrîn *lêgê* fâzelmek, var saymak, tolmak
* em ferz bîkîn sûcê te dî vî de tunem, tu-
talim ki senî bunda suçun yok

ferzîne *m* çîçî

fes (Fas şehitîan adimîan) *m* fes

fesal *adav* fesat, fesatçı, aza bozucu, kır kır-
tı -- dijwar fîne fuzur

fesalî *m* fesatlık, fesatçılık, ama bazuculuk, ka-
rıştırmalık * kesên ku dîxwarîna fesadîyê
bîkîn hene fesad çîarîmak îşîyanler var ~
bi (te) neketîye fesatlık namê kulmanış, ser-
kendî işî ye hak ~ kirin 1) fesat karıştırmak
(veya çıkarmak) 2) fesada vermek ~ kîrîn
nava (veah) bîne sakmak --yu (yekî) kîrîn
fî neketmek, kovlamak, çekiştirmek

fesadkar *adav* fesatçı

fesadkârî *m* fesatçılık

fesadker *adav* fesatçı

fesadkerî *m* fesatçılık

fesal (I) *m* 1. biçki 2. biçim, şekil 3. tarz, us-

lûp, usul

fesal (II) *m* 1. dîyul 2. ölçü, kıyas 3. görüç
(fikrî)

fesal (III) *m* fîsî

fesal (IV) *m* uyğun * her (îşt bi) fesal bîkîn
her şey uyğun yapıp -- bûn uyğun hale gel-
mek * xamî ji bîkaranîwê re bi fesal bû ev
kullanmaya uygun hale geldi

fesalîan *m* biçimlendirme

fesalîan *lêgê* biçimlendirme

fesaldayîn *m* biçimlendiris, biçimlendirme

fesalîkîrîn *m* biçimlendirme

fesal gîrîn *lêgê* biçimlendirme

fesalîkîrî *m* biçimlendiris olan

fesalî *m* biçimsel

fesalîtî *m* biçimsellik

fesalker *adav* ölçücü

fesane *m* 1. elsan 2. hikaye, hikî, masal

fesatî *m* fesadlı

fesadîk *m* feslik

fesadî *lar* fesat

fesîrî *adav* fesî (şaran kîrîsel)

fesîk *m* fîs (yıldan basit erkek başlığı)

fesîl *m* bîşîştîna, uzlaştırma

feslîandîlî (I) *m* biçme, biçki yapma

feslîandîlî (II) *m* seçme (re olduğunu anlata,
fark etmek)

feslîandîlî (I) *lêgê* biçki yapmak, biçmek (di-
kilecek kumaş belli bir ölçüye ve modele
uygun olarak makasla kesmek)

feslîandîlî (II) *lêgê* seçmek (re olduğunu anla-
mak, fark etmek) * mînî yê li dîr nefesîand
uzlaştırma, seçme

feslîandî *m* biçimlik, biçki yapılmış olan

feslîkîrîn *m* karıştırmak, uzlaştırmak

fesîl kîrîn *lêgê* karıştırmak, uzlaştırmak

fesîxandîn *m* 1. açılması, patlamasına ne-
den olma (yurtlmasına sebep olma) 2. açıl-
masını sağlamak (konca gibi)

fesîxandî *lêgê* 1. açılması, patlama (yurtluma
neden olmak (yurtlmasına sebep olmak) 2.
açılmasını sağlamak (konca gibi)

fesîxîn *m* 1. açılmak, atmak, patlamak (yurt-
lu) 2. sağılmak, sağılış 3. açılma, patlama
(geçmiş durumla gelene, ortaya çıkma, ye-
şenme)

fesîxîn *lêgê* 1. açılmak, atmak, patlamak (yurt-
lu) 2. açılmak * sercokên şalê mînî fesîxîne
patlamayan diğer açılmıç (veya patla-
mıç) 2. sağılmak (kumaşın bir yerinde ip ci-
kînak sokulması) * kîlîbî fesîkî kîlîm sağıl-
dı 3. açılmak, patlamak (geçmiş durumla
gelene, ortaya çıkılmak, yeşermek) * bûlîk
fesîxînî tolmîwîkîlîr patlah

fesîh *m* fasîh, sarahat (mîlîwîş çîa, açık ve
düzgün) 2. fasîh (açık ve düzgün kumaşa
yeteneği) 3. açık, anlaşılır (kolay an-
laşılabîlî) * gotîna fesîhî açık söz 4. her (î-
yî dîyulan ser) ~ aştîlî (an ji xerîr dan)

çiti çiti kenarlamak - bûn I) kâim olmak, teslisli olmak 2. biffürleşmek, belik kazanmak

feşîhi *şeyh* I. yalınlık 2. retilik (ses çipi)

feşker *akbar* feşer

feş (F) *bu* bîesl ü feş

feş (II) *w* I. fasl, ayrılma, ayrılık 2. bölün (bir kitabın bölünmüştür her bir) 3. inessim

feş *w* teshofta

feşbûn *w* feş h

feşq bûn *şeyh* feş olmak

feşval *w* I. festoval (ceremoni yapıldığı çeyiz, kutlanılan sayısız veya mücezi programla helinî en ve özel önemli olan şarh gösterisi) 2. *şeyh* festoval (belirli bir sosyal durumda oyun ve filmlerin sunulması ve gösterilmesi sonunda edel veya derece verilmesi h çiminde düzenlenmiş ulusal veya uluslararası gösteri dizisi, şerh) 3. festoval (bir bölgenin en anlamlı ününü çin yapılan gösteri, şerh) * feştivalu *zebeşan* karpuz festivalı - *u* filmun film festivali

feş *w* I. feşih (verilmiş bir yargıyı bozma, kaldırma) 2. feşih (dağıtma) * feşeklerin parlamentoyê parlamentonun feşer

feşbîh *w* feş olmak, bozulma, mîleş

feş bûn *şeyh* feş olmak, bozulmak

feşbüyî *w* mîleşib, feş olmuş olan

feşkirin *w* feşolme, bozma

feş kirin *şeyh* feşolmek, bozma (geçersiz duruma gelmek)

feşkirin *w* mîleşib, feşolme, bozulmuş olan

feşandin *w* I. saçma, serpmek, dağıtma 2. yayma, yaygınlaştırma (bir düşünceyi, bir ürünü her tarafta dağıtma)

feşandin *şeyh* I. saçmak, serpmek, dağıtmak 2. yaymak, yaygınlaştırmak (bir düşünceyi, bir ürünü her tarafta dağıtma)

feşartek *w* savurgan, tutumsuz

feşarteki *w* savurganlık, tutumsuzluk

feşartin (I) *w* azal etme

feşartin (II) *w* yarma, yaygınlaştırma, mîleş

feşartin (I) *şeyh* azal etme

feşartin (II) *şeyh* yarmak, yaygınlaştırmak (bir düşünceyi, bir ürünü her tarafta dağıtma)

feşkandin *w* engelleme

feşkandin *şeyh* engellenmek

feşlîn *w* engellenme

feşlîn *şeyh* engellenme

feşl *w* I. dağıtma 2. yıkılma

feşlîn *w* I. dağıtma 2. feşolme 3. tasfiye 4. yıkılma

feşlândin *w* I. dağıtma (toplu durumda olan kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. darmadağın etme, bozguna uğratma 3. feşolme 4. tasfiye etme (bu terim kuruluşu kapatma) 5. yıkılma

feşlândin *şeyh* I. dağıtma (toplu durumda olan

kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaştırmak veya ayırmak) 2. darmadağın etmek, bozguna uğratmak 3. feşolmek 4. tasfiye etmek (bu terim kuruluşu kapatma) 5. yıkılmak

feşlândin *w* I. dağıtma 2. feşolme 3. tasfiye etme 4. yıkılmak

feşlândin *şeyh* I. dağıtma 2. yıkılma

feşlî bûn *şeyh* I. dağılmak 2. yıkılmak

feşlî *w* I. dağıtma, dağıtık 2. mîleş 3. yayılma

feşlîn *w* I. dağıtma, dağıtık (parçalanarak yayılma, ulanma) 2. darmadağın etme, bozguna uğratma 3. feşolme 4. tasfiye etme 5. yıkılma, yıkılış

feşlîn *şeyh* I. dağılmak (parçalanarak yayılmak, ulanmak) 2. darmadağın etmek, bozguna uğratmak 3. feşolmek 4. tasfiye etmek 5. yıkılmak * dîwar feşlî duvar yıkıldı

feşkirin *w* I. dağıtma (toplu durumda olan kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. darmadağın etme 3. tasfiye etme 4. yıkılma

feşlî kirin *şeyh* I. dağıtmak (toplu durumda olan kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaştırmak veya ayırmak) 2. darmadağın etmek 3. tasfiye etmek 4. yıkılmak

feşirandin *w* bozma

feşirandin *şeyh* bozulmak

feşirin *w* bozulma

feşirin *şeyh* bozulmak

feşîr *w* saçılma, dağıtma

feşîr *şeyh* saçılmak, dağılmak

feşk (I) *w* engel

feşk (II) *w* dağıtma

feşkîlandin *w* I. dağıtma (toplu durumda olan kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. dağıtma, darmadağın etme 3. dağıtma, feşolme

feşkîlandin *şeyh* I. dağıtmak (toplu durumda olan kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaştırmak veya ayırmak) 2. dağıtmak, darmadağın etmek 3. dağıtmak, feşolmek

feşkîlandin *w* I. dağıtılmış olan 2. feşolünmüş feşkîl *w* I. dağıtmak (düzeni bozarak karışık) 2. feşolünme

feşkîlîn *w* I. dağıtma (parçalanarak yayılma, ulanma) 2. dağıtma 3. dağıtma, feşolünme

feşkîlîn *şeyh* I. dağılmak (parçalanarak yayılmak, ulanmak) 2. dağılmak * feşkîlîrk feşkîlîl gece dağıldı 3. dağılmak, feşolünmek

feşkîlîl *w* I. dağıtma (toplu durumda olan kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaştırmak veya ayırmak) 2. dağıtma, darmadağın etme 3. dağıtma, feşolme

feşkîlîl *şeyh* I. dağıtmak (toplu durumda olan kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaştırmak veya ayırmak) 2. dağıtmak, darmadağın etmek 3. dağıtmak, feşolmek

feşkîlîl *w* I. dağıtma (toplu durumda olan kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaştırmak veya ayırmak) 2. dağıtma, darmadağın etme 3. dağıtma, feşolme

feşkîlîl *şeyh* I. dağıtmak (toplu durumda olan kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaştırmak veya ayırmak) 2. dağıtmak, darmadağın etmek 3. dağıtmak, feşolmek

feşkîlîl *w* I. dağıtma (toplu durumda olan kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaştırmak veya ayırmak) 2. dağıtma, darmadağın etme 3. dağıtma, feşolme

feşkîlîl *şeyh* I. dağıtmak (toplu durumda olan kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaştırmak veya ayırmak) 2. dağıtmak, darmadağın etmek 3. dağıtmak, feşolmek

fetihaz *sf* fetihaz, hilekâr

fetihazî *m* fetihazlık, hilekârlık

fetile *m* mayasız izmar

feth *m* fetih

fetha *m* fetih (Arap çarmerinde)

fethkârin *m* fetihname

feth kîrin *fgh* fetihname

fethname *divan* fetihname

fetihândin *m* fetihname

fetihândin *fgh* fetihnamek

fetil *m* 1. doruk 2. vengü 3. çeviriş 4. dönün 5. dönmecik ~ ü **fetül** 1) zızzak 2) yan çizme ~ ü **fetül** **dap** *xwe* 1) zızzaklar çizmek 2) yan çizmek

fetilan 1. döndürme 2. çevirme

fetilandin *m* 1. döndürme (dönmelerini sağlama) 2. çevirme (yolundan alı koymak, yolunu döndürme) 3. çevirme, geri gönderme 4. dolandırma 5. döndürme

fetilandin *fgh* 1. döndürmek (dönmelerini sağlamak) 2. çevirmek (yolundan alı koymak, yolunu döndürmek) * **heval em il rē fetilandin ũ birin nâla xwe** arkadaş bizi çevirip evine götürdü 3. çevirmek, geri göndermek * **perşyên wê fetilandin** parasını çevirdi 4. dolandırmak 5. dolanmak

fetilandî *sf* 1. dönük * **piştî wê il talî fetilandî bû** sız bana dönük, çevik 2. çevik, çevik 3. dolanık

fetilan *m* 1. dönme, döndür (kendini aksini veya başka bir şey etrafında hareket ettire) 2. dönmek (geri gelme, geri girme) 3. dönme (-e yönelme) 4. dolanma (bir şeyin çevresinde dönme) 5. dolanma (gezinme, dönmüş başka bir yere gelme)

fetilan *fgh* 1. dönmek (kendini aksini veya başka bir şey etrafında hareket ettirmek) 2. dönmek (geri gelmek, geri girmek) 3. dönmek (-e yönelmek) 4. dolanmak (bir şeyin çevresinde dönmek) * **dê ji par re lê bifetilliya ũ ji dūr ve derdûr raçav bikîra** arkadaş dolandı, uzakları çevreyi gözeteviyordu 5. dolanmak (gezinmek, dönüp başka bir yere gelmek) * **li fetilde ji derê paş de bê dolay azê kapudan gel**

fetilanek *m* 1. dönmüş, vira 2. dolambaç 3. kıvrık, kıvrım 4. zızzak -- 1) kıvrım (virin) 2) zızzak zızzak

fetihândin *m* 1. yarma 2. çatlama, parçama (görünür duruma gelme, ortaya çıkmasını sağlama) 3. çatlama (bu yumurtaları gibi)

fetihândin *fgh* 1. yarmak 2. çatlamak, parçalamak (görünür duruma geçmek, ortaya çıkmasını sağlamak) 3. çatlamak (bu yumurtaları gibi)

fetihândî *sf* 1. yarık 2. çatlak, parlak

fetihân *m* 1. yarıma 2. çatlama 3. çatlama, parçama (görünür duruma gelme, ortaya çıkma, yeşeme) 4. çatlama (bu yumurtaları için) 5.

parçama (meyvelerin içini dışı doğru çıkma) **fetihân** *fgh* 1. yarılmak 2. açılmak * **yu fetihânê guller açilîş** 3. çatlamak, parçalamak (görünür duruma gelmek, ortaya çıkmasını sağlamak) * **bûtiş fetihân** tamirci gibi parlı 4. çatlamak (bu yumurtaları için) 5. parçalanak meyvelerin içini dışı doğru çıkarak

fetisan *m* boğma, boğuş

fetisandîn *m* 1. boğma (bu canlıyı sevsiz almaya engel olarak öldürme) 2. boğma (tel, ip, tel ve benzeri ile bir şeyi çepeçevre sarmak) 3. boğma (fazla yakıt motoru çalışmaz duruma getirme)

fetisandîn *fgh* 1. boğmak (bu canlıyı sevsiz almaya engel olarak öldürmek) 2. boğmak (tel, ip, tel ve benzeri ile bir şeyi çepeçevre sarmak) 3. boğmak (fazla yakıt motoru çalışmaz duruma getirmek)

fetisandî *sf* 1. boğuk 2. boğuk (ses) * **bi dengê xwe yê fetisandî dipexyî, lê hema bilêje kesê ku jê seh bikîra, tone bû boğuk** sesle konuşuyordu, ama onu anlayan yok gibiydi

fetivî *sf* boğuk, boğulmuş olan

fetivî *m* 1. boğulma, boğuş 2. boğulma (havasızlaşma)

fetivî *fgh* 1. boğulmak 2. boğulmak (havasızlaşarak ölmek)

fetivî *sf* 1. boğucu (boğma özeliği olan) 2. boğucu (solunumu güçleştirici)

fetivî *sf* 1. boğucu (boğma özeliği olan) 2. boğucu (solunumu güçleştirici)

fetivî *sf* boğucu

fetivî (I) *boğ* gelinboğun (bu tarafa)

fetivî (II) *sf* 1. boğucu (boğma özeliği olan) * **gazî fetivî** boğucu gaz 2. boğucu (solunumu güçleştirici) 3. bunaltıcı * **li der he-wayêke fetivî** heye dışarda boğulmuş bir hava var 4. kışık (ses için) * **dengê fetivî** zızzık ses

fetivî *sf* 1. boğuk, boğukça 2. boğuk (ses), kışıkça

fetivî *m* boğuklaşma, kışıklaşma (ses için)

fetivî *bûn* *fgh* boğuklaşmak, kışıklaşmak (ses için)

fetivî *m* boğukluk, kışıklık

fetivî *sf* 1. boğucu (boğma özeliği olan) 2. boğucu (solunumu güçleştirici)

fetivî *sf* 1. boğucu, havasız 2. boğuk, boğukça, kışıkça (ses)

fetivî *m* boğuklaşma

fetivî *bûn* *fgh* boğuklaşmak

fetivî *m* yulka * **fetivî** **heqewayê çêkirin** baklava yapmak

fetivî *m* yulka

fetivî *m* yulka

fetivî *m* 1. fetih 2. mev fetih (tapınmasına)

- sevdiren şey veya kimse) 3. fetiş (uçurlu sayılan şey)
- fetişist** *söz maddesi* 1. fetişçe 2. *şey* fetişist (fetişizme düşkün kişi ise)
- fetişizm** *m* 1. fetişizm 2. *şey* fetişizim (karşı cinsin giysi vb şeyleriyle cinsel çökme ve duygusallık sağlama)
- fetürin** *bir fedürin*
- Fedü** *m* 1. doruq, dönme 2. dengen 3. dolaz * *ev leçek uncağ dü fetilâz bñ fetilîn* bu yazma uncağ iki dolam dolunabilir 4. dolam tükler: içiş) * *pñne feti* pişti beş dolam küsê 5. *ya* doruq (oyunçunun ayakları yerden kesmeden yaptığı dönme hareketi) 6. *mat* dönme 3. *ni* dönmeç, *viraj* 9. *ya* *avru* *ni* ~ *dau* dönmeç ~ *û* *filil* 1) *zikzak* 2) yan ç zire ~ *û* *fülil dan xwe* 1) *zikzaklar çizmek* 2) yan çizmek
- fetlonek** *m* 1. dönemeç, viraj 2. dolambaç
- fetloneki** *adl* 1. dönemeçli, dönemeçlice, virajlı, virajlıca 2. *ad* dolambaçlı
- fetlonek** *m* 1. dönemeç 2. dolambaç 3. zikzak
- fetloneki** *ad* 1. dönemeçli 2. dolambaçlı 3. zikzaklı
- fetlek** *m* 1. dönemeç 2. dolambaç 3. kıvrım
- fetlinok** *m* 1. dönemeç 2. dolambaç
- fetlek** *m* 1. dönemeç, viraj 2. dolambaç 3. kıvrım, kıvrım 4. zikzak ~ 1) *kiyım kiyım* 2) zikzak zikzak
- fetluke** *m* 1. dönemeçli 2. dolambaçlı 3. zikzaklı * *bi fetluke huz da zikzaklı bir şeol-de koşu*
- fetlökî** *adl* 1. dönemeçli, dönemeçlice, virajlı, virajlıca 2. dolambaçlı, dolabaç (dolaşarak gidilen yol) 3. *ad* kıvrımlı 4. zikzaklı
- fetlukübün** *m* kıvrımlanma
- fetlökî bûn** *başv* kıvrımlanmak
- fetlonek** *m* 1. dönemeç 2. dolambaç, kıvrım, kıvrım * *ji ber fetloneka rê ziviri* yolun kıvrımlanmasından döndü 3. zikzak ~ *dau xwe zizak çizmek*
- fetloneki** *adl* 1. dönemeçli, dönemeçlice, virajlı, virajlıca 2. dolambaçlı, dolabaç (dolaşarak gidilen yol) * *wekî ku xuya dike ew der ne nêzik e, riyê wê fetloneki* ye çarşı görümlüğü kollar yakan değil, yol dolaşıktır
- fetloneklîhûn** *m* 1. dolaşıklık, kıvrımlanma 2. dolaşıklık
- fetloneki bûn** *başv* dolaşıklanmak, kıvrımlanmak
- fetloqûnu** *adl* *tağ* 1. *terz*, kıyım geri 2. *dâzok*
- fetî** *û* *fûl* *n* duzce, ayın, desise, inic
- fetî** *başv* fitik, kavliç
- fetqî** *zik* *ad* karın çolbağı
- fetqysî** *ad* fitikli, kavliçli
- fetqysihûn** *m* fitik olma
- fetqysî bûn** *başv* fitik olmak
- fezak** *m* eger arkasına tikilen bir ip
- fetret** *m* 1. fetret (iki peygamber veya iki peği-

şah arasında peygamberiz veya peğialımsız geçen süre) 2. fetret (İslam dinine göre Hz. İsa ile Hz. Muhammed arasında geçen süre) 3. fetret (iki olay arasındaki süre) 4. fetret (dükmeye gücünün gevşeydiği bir yerde düzenin yeniden kurulmasına kadar geçen süre)

feznok *başv* fetisok

fezoyî *başv* fetisoyî

fezwa *adl* fezwa ~ *dau* (en jî derûstîn) fezwa vermek (veya çıkarmak)

fezwaeder *ad* fezwa

fezwaerî *m* fezwaçlık

fewkandî *m* elden kaçırma

fewkandî *başv* elden kaçırılmak

fewkî *başv* (bir iş) elden kaçırılmak

fewkî *m* (bir iş) elden kaçırma

fewtandî *m* 1. elden kaçırma 2. tüketme, bitirme

fewtandî *başv* 1. elden kaçırılmak 2. tüketmek, bitirmek

fewtîn *m* 1. (bir iş) elden kaçırma 2. bir şey mevsimi geçmek, bitmek, tükenmek

fewtîn *başv* 1. (bir iş) elden kaçırılmak 2. bir şey mevsimi geçmek, bitmek * *û fewtîn* dular bitir

fewqlöşer *ad* inşaatı

fewqlode *m* fevkalade, olağanüstü

fewqladet *m* fevkalade, olağanüstü

fewqladetî *m* fevkaladelik, olağanüstülük

fewt *m* iskalama, (bedele değinme) ~ *çün* iskalamaç * *durbê wî fewt* (raçe *durbê* iskalamaç)

fezve *m* dönme

fezfân *m* 1. *fağûn* (Çin imparatorlarına verilen unvan) 2. *fağûn* (Çin'de yapılmış köse, tobak, vaza gibi porselen eşya)

fezfân *ad* *fağûn* (fağûndan yapılmış olan)

fezî *m* avuane, gururlanma

fezîrûn *m* övünme, gururlanma

fezîrûn *başv* övünmek, gururlanmak

fezîye *başv* *faşîye*

fezî *m* övünme

fezî *m* *faşî*, *caşî*

fezdê *m* fayda, yarar ~ *jê* *re* *qêbûn* faydası olmak ~ *kê* *kîrîn* fayda almamak ~ *ya* *qavb* *rastî* *ji* *yê* *çepê* *re* *tune* *sap* *çin* *so* *çin* *fezdê* *yek* ~ *ya* *çî* *halê* *çî* *re* *fezdê* ~ *û* (tıştekî) *jê* *re* *helûn* (bunun veya bir şeyin) faydası olmak ~ *ya* *tişê* *tune* *korkuntî* *ewê* *fezdê* *si* *yek* ~ *ya* *xwe* *nerdun* (tıştekî) fayda vermemek

fezdedar *ad* faydalı, yararlı, yararlıca ~ *bûn* yararlı olmak

fezdedarî *m* yararlılık

fezdedî *m* yararlanma

fezdê *adl* *başv* yararlanmak

fezdeger *adl* faydacı

fezdegerî *m* faydacılık

fezdegirtin *m* faydalanma ..

feyde girtin *feyh* faydalanmak
 feydemend *af* faydalı, yararlı
 feydemendbûn *w* faydalı olma
 feydemend bûn *feyh* faydalı olmak
 feydemendî *w* 1. faydalılık, yararlılık 2. faydalanma, yararlanma
 feydemendkirin *w* faydalandırma
 feydemend kirin *feyh* faydalandırılmak
 feydegerest *af* faydan, yararlanma, peşmanlık
 feydegerestî *w* 1. faydacılık, yararlanıcılık 2. *fey* faydalılık, yararlanıcılık, aragmatizm
 feydeh *wax af* faydalı, yararlanıcı
 feydeh *waxî* *w* faydalılık, yararlanıcılık
 feyfûr *ber* feyfû
 feyin *w* hakta
 feyin *feyh* hakmak
 feyiz *w* fey
 feyizdar *af* feyizli
 feyke *w* fân-â
 feylesof *af* 1. felsefî, felsefî 2. *af* felsefî, felsefî, felsefî, felsefî (felsefî yapmaya meyilli kimse)
 feylesofane *f* felsefî
 feylesofî *w* felsefîlik
 feylesofî *af* felsefîlikçe
 feyrûz *waxîr* füzû
 feyrûzî *af* füzûz (mekli)
 feza *w* 1. feza, uzay 2. *af* feza, uzay (sınırsız boşluk)
 fezâyî *af* 1. semavi 2. uzaylı
 fezâlet *w* fazâlet, orman
 fezâletdar *af* faz letli, ormanlı
 fezâletdârî *w* fazletlilik, ormanlık
 fezleke *w* fezleke
 fê *af* sarı
 fêd *w* küçük vadi
 fêdat *af* saralı
 fêde *waf* feyde
 fêdemend *ber* feydemend
 fêduk *ber* fehyok
 fêdukî *ber* fehyokî
 fêhel *af* helal
 fêhelbûn *w* helal olma
 fêhel bûn *feyh* helal olmak
 fêhelkirin *w* helal etme
 fêhel kirin *feyh* helal etmek
 fêhêt *af* 1. ayıp 2. *w* utanç
 fêhêfayî *w* utanma, çekinme
 fêhêtoyî *af* çekingen
 fêhêtoyî *w* çekingenlik
 fêhrîsî *ber* fêhrîsî
 fêhrîst *w* 1. fîhrîst, içindekiler 2. fîhrîst, kataloğ 3. orzan, indeks 4. fîhrîst, not defteri
 fêkî *w* meyve, yumuş, *w-yên* hişk *ber* kuru meyve (tolgenez, nec dış kabuğu kuzuyan meyve) *w-yên* hişkîrî kuru meyve, kurtuluştay meyve
 fêkîdank *w* meyvelik, meyve yeri
 fêkîdar *af* 1. meyveli 2. meyveli (meyve ile

yapılmış, içinde meyve bulunan)
 fêkîfîroş *w* meyveci, yumuşacı (satan kişi)
 fêkîfîroşî *w* meyvecilik
 fêkîyarî *w* meyvecilik
 fêl *w* 1. edim, eylem 2. oyun, desise, hile ~ fêl (fêl an *af* fînyaz) oyun, düzen, hile ~ fêlê Perê ne sim sîmên kerê ne bu yapılanîzîm kurê *af* olduğuna bilvurun: ama kasıtlıca olmayızım, anlamında bu deyim
 fêlbaz *w* fêlî düzenbaz, hilebaz, hileci, oyunbaz
 fêlbazî *w* düzenbazlık, hilebazlık, hilecilik, oyunbazlık
 fêlçak *af* iyi edimli, iyi eylemlî
 fêlçakî *w*yî edimlilik, iyi eylemlilik
 fêlîş *af* 1. fîlî Fil
 fêlîş *af* 1. kötu edimli, sinî
 fêlî *w* anlam, anlayış
 fêlbar *af* anlaşılır
 fêlbarî *w* 1. anlaşılabilirlik 2. *w*yî yalınlık
 fêlker *af* 1. anlayış 2. kavrayış
 fêlkerî *w* 1. anlayışlık 2. kavrayışlık
 fêmkirin *w* 1. anlam 2. *fêl* anlam (bir şey veya düşünce daha önce bilinen bir kavram veya formülün sonucu olduğunu görmek) 3. sezme, sezme (bilme)
 fêm kirin *feyh* 1. anlamak 2. anlamak (serup öğrenmek) * *bûyera* li *dere* fêm bike dişîdûrê *af* anlattıysın 3. anlamak (bilimsiz veya soru biçiminde iyilik görmek, yararlanmak) * *mîn* tu *af* ştek *af* vê ilacê fêm nekîr ben bu ilaçtan hiç yararçey anlamadım 4. sezme
 fênkor *af* anlayışsız, düşüncesiz, daş kafalı, bedîic
 fênkorî *w* anlayışsızlık, düşüncesizlik, lühdürlük ~ kirin *af* düşüncesizce orman
 fên *w* oyun, hile ~ *f* fîlî *f* e düzen
 fênbaz *af* düzenbaz, düzençi
 fênbazî *w* düzenbazlık, düzençilik
 fênlî *w* hastalık ruğîn
 fêr *w* 1. öğrenme 2. oris 3. kur ~ *f* (...) bûn 1) öğrenme 2) öğrenmek (beceri kazanmak) 3) -e alışmak * *fêrî zûrabûnê* bûye *af* kalkmaya alışmak 4) -e alışmak (yardımcı durum; gelmek) 5) -e alışmak (süreklî ister olmak) 6) -e alışmak (alışkanlıklar) * *um* fêrî *fêduwê* bûn *af* yağa alışık -*f* (...) *kîrî* 1) öğrenmek 2) (bilimveri bir konuda bilgi sahibi etmek) 3) öğrenmek (yenmek, beceri kazanmak) 4) -e alışmak
 fêrbûn *w* 1. öğrenme 2. öğrenme (beceri, yetenek kazanma) 3. öğrenme (haber alma) 4. alışma, alışma 5. alışma (yardımcı duruma gelme) 6. alışma (süreklî ister olma)
 fêr bûn *feyh* 1. öğrenmek * *dere* sa *w* fêr bihe dersini öğren 2. öğrenmek (beceri, yetenek kazanmak) 3. öğrenmek (haber almak) * *mîn* lê *kola*, *fê* ez *tu* *af* ştekî *fêr* *af* bûm *af*

ırdır mı ama bir şey öğrenemedim 4. alışmak, alışılmak 5. alışmak (yadınmaz duruma gelince) 6. alışmak (sürekli ister olma)

fərbûyi *rd* f. öğrenmiş 2. alışmış, alışkın

fərbûyin *w* 1. öğrenis 2. öğreniş (beceri, yetenek kazanma) 3. öğreniş (haber alma) 4. alışma, alışış 5. alışma (yadırganma durumuna gelme) 6. alışma (sürekli ister olma)

fereq *w* ayrılık

fêrdar *rd* öğretici

fêrdari *w* 1. eğeri 2. eğersiz 3. bilgi edinme, öğrenme, okuma

fêre *w* 1. eris 2. ıstı, ıstı

fêrek *rd* eğitilmiş, terhiye edilmiş olan

fêrgeh *w* 1. okul 2. dersane, derslik -*u* seretayî -*ı*kkul -*u* navîtayî utakkul -*u* kutayî hıc

fêrs *rd* 1. y g t 2. *wer* kocaman, *ı*

fêrsane *rd* y g tcc

fêrsî *w* yığılık - kırılı yığılık, cümek

fêrsî *w* 1. fêrsî 2. kalite,

fêrsîkîrin *w* kalitecilik

fêrsîkîri *rd* kalitecilikmiş olan

fêrsî kîrlî *rd* y g kalitecilik

fêl *hw* bîla *hw* bîla, *ne* çıkışmak, öğrenmek

fêrik *w* fêrik, pîç

fêrkar *rd* 1. öğretici 2. öğretmen

fêrkarî *w* öğretici

fêrkarîan *rd* y g pedagoğ

fêrkarîanî *w* pedagoğ

fêrker *rd* öğretici

fêrkerde *rd* öğretici

fêrkerî *w* öğretmenlik

fêkîrin *w* 1. öğretme, öğretiş 2. alışma

fêkîrin *rd* 1. öğretmek 2. alışmak

fêkîrî *rd* 1. öğrenmiş, eğitilmiş 2. alıştırılmış

fêrmend *rd* 1. öğretici 2. eğitmen

fêrmendî *w* 1. öğretmenlik 2. eğitmenlik - kırılı 1) öğretmenlik yapmak 2) eğitmenlik yapmak

fêrsane *w* diploma

fêrû *rd* kuzla kış

fêrxane *w* dersane, derslik, sınıf

fêrk *w* eylem, edim, eil

fêrkî *rd* edimci

fêrkêrê *rd* kış bütük

fêl *w* utangaç

fêlkari *w* utangaç, çekingenlik

fêluk *rd* utangaç, çekingen

fênkî *rd* 1. utangaçlık, çekingenlik 2. *w* utangaçlık, çekingenlik - *li* mûran, kenokî *li* jînanî *hw* utangaçlık erkeği, hayâsızlık kîcîne yakışmaz

fêz (f) *w* 1. karpî *hw* yeza, bir yerin, bir kimsenin *hw*, esas taralan yazıtının ilerisi) * çîyayê *li* fêzu *g*nd köyün karşısındaki dağ 2. yamaç 3. cephe * *uz di fêza xwe de dînîhîranî* kendi cephesinde bekleyenim 4. *uz di*

fêz (f) *w* 1. kurup, kurutulmuş, kışlına, ke-

bir, büyüklük ne 2. caka, gâstereş, nî

fêz (f) *w* 1. meydan (küçük meydan) 2. küçük boy hayvanlar *hw* etrafı etikleri veya geçecekleri yer

fêzhûn *w* gururlanma

fêz bûn *rd* y g gururlanmak

fêzdan *w* sevimsiz, özine

fêz dan *rd* y g sevimsizlik, tuymak

fêzkîrin *w* kurutulmuş, kışlına

fêz kîrlî *rd* y g kurutulmuş, kışlılık

fêj *w* 1. fıç 2. *rd* fıç (bu fiçim nîcağı nikîr)

fêjîfîroş *rd* fîroş (fîroş satan)

fêjîwan *rd* y g fîroş (fîroş yapan)

fêje *w* pompaj

fêje *w* fîje

fêl *w* 1. fîl, edim, eylem 2. *rd* fîl, eylem

fêlîyat *rd* fîl y g

fêlî *rd* fêlî edimci

fêlî *rd* 1. fîlî * *rewsa fêlî ya piyasoyê piya-salêzêka fêlî dîwanî* 2. *hw* fîlî

fêlîyî *rd* fêlî bîlekêr, düzêbaz, ayunbaz

fêlîpîs *rd* sîma

fêlîkerêb *rd* fîl, bezek

fîhêd *w* utangaç

fîhêdkar *rd* utangaç, mahcup

fîhêdkarî *w* utangaçlık, mahcupluk

fîhêl *rd* 1. helâl 2. oklanma

fîhêlûn *w* oklanma

fîhêl bûn *rd* y g oklanmak

fîhêlkîrin *w* 1. helâl etme 2. oklanma, *ıst* etme

fîhêl kîrlî *rd* 1. helâl etmek 2. oklanmak, *ıst* etmek

fîhêr *w* 1. ayıp 2. utangaçlık, mahcupluk 3. çekingenlik, utanma - kırılı *hw* utangaçlık (veya etmek)

fîhêlêndan *w* utangaçlık

fîhêlêndan *rd* y g utangaçlık

fîhêtkar *rd* utangaç, çekingen, mahcup

fîhêtkarî *w* utangaçlık, çekingenlik, mahcupluk

fîhêlkîrin *w* 1. utangaç 2. utanma (sıkılma) 3. utangaçlık (çekingenlik)

fîhêl kîrin *rd* 1. utangaçlık 2. utanmak teki *hw* maki * *Helêl dikîrin ku wê peyva xerabî u ku dîhat ser zimên wan bîhêjin* diletin; utanma *hw* en kötü kelimeyi kullanmadan utandırdı 3. utanmak (çekinmek) * *he fîhêl dikîr ku em bi hev re bîpeyvîyî bîhîmîzê le kîniyayêna* utanıyordu

fîhêtoyî *rd* utangaç, sıkılma

fîhêtoyî *w* utangaçlık, sıkılma

fîhîs *rd* fîis

fîhîst *rd* fîhîst

fîkandî *w* burkula (bir vücut üyesi birden bire kârî eklemi üzerinde dîmme)

fîkandî *rd* y g burkulmak (bir vücut üyesi birden bire kârî eklemi üzerinde dönmek)

fîkandî *rd* burkulma, burkulmuş olan

fikar *w* 1. düşünce 2. endişe, kaygı 3. çekimce (bir şeyden kaçınma) – *bihiin* endişe etmek
fikare *w* 1. endişe, kaygı 2. çekimce, kaçınma 3. sakınca, sakatlık, pervasızlık (yekü) *tuşe hiin* pervasız davranmak
fikarestar *w* 1. endişeli, kaygılı 2. sakıncalı
fikarekirin *w* 1. endişelenme, endişe etme (veya duyuru), kaygılanma 2. çekimce 3. sakıncasına
fikare kirin *ğg* 1. endişelenmek, endişe etmek (veya duymak), kaygılanmak 2. çekimce * *ji maran fikare ekiye* yalanlanarak çekimiyir 3. sakıncak
fikarkirin *w* 1. düşünme 2. endişelenme 3. çekimce, kaçınma
fikarkirin *ğg* 1. düşünmek 2. endişelenmek 3. çekimce, kaçınmak
fikbün *w* husuluna (bu vücut üyesi birden birer kendi eklemi üzerinde dönme)
fik bün *ğg* burkulmak (bir vücut üyesi birden birer kendi eklemi üzerinde dönme)
fikbün *w* burkulma, burkulmuş olmak
fikir *w* 1. fikir, düşünce 2. fikir, ide ~ *Öan fikir vermek* * *vî fîmî fikirin ni dîn min* bu rülin bana yeni fikirler verdi – *danîn rastê fikir* ucuzluk kaymak, dermeyean etmek – *hârtin* (yekü) aklına bir fikir gelmek – *kîrlu* 1) düşünmek 2) akıl etmek 3) ummak – *jê klirin* (buradan) beklemek, ummak – *jê nekîrin* (buradan) beklememek, ummamak – *pê re tûne* düşünesizlik teki ~ *pê re tûne bûn* düşünesizlik teki olmak (bi) ~ *û gotinên* (yekü) aklının (uzunun) ağaması kullanmak (veya salınak) – *a* (yekü) *klu bûn* (buradan) fikir (veya fikrin) almak – *a* (ışteki) *jê klîm* (buradan) bir şey ummak – *a* (ışteki) *kîrlu* 1) düşünmek, akıl etmek, akıl erdirmek (ne eleğagını önceden kesimiek) * *mîin fikiru ku dî dîştîrî jî qeyşîyan* re dernekeve *kîrlu* kaygısızlara mağster çıkmama ihtimalini düşünmüşüm 2) düşünmek tasarlamak) * *tu fikrê çînê dîkî?* yola çıkmayı düşünüyor musun – *a* (yekü) *lê xwe bûn* (bir şey hakkında) kâfir düşünmek – *a* (ışteki) *nekîrin* 1) (bir şeyi) düşünmeyle olmak, hesaba katmamak 2) akıl erdirememek (veya düşünmek) – *a* olî (an jî dîmî) dîmî düşünce – *a* *sabit* *salat* fikri – *a* *xwe* (an jî ramana) *akera* *kirin* düşünceyi açıklarak – *a* (yekü) *xerabî* *bûn* ayeti kâfir olmak – *a* (an jî ramana) *xwe derbîrîn* düşünceyi bildirmek, fikir vermek – *a* (an jî ramana) *xwe gotin* 3) görüş bildirmek, düşünceyi bildirmek 2) düşünceyi vermek – *ek dan* akıl yutumak – *ek dan* (yekü) (buradan) fikir vermek – *ek hatîj* (yekü) 1) aklına bir fikir gelmek 2) (buradan) düşünceyi almak – *ên xwe klîrin serê* (yekü) (buradan) fikirlerini üstlenmek

fikirandin *w* düşündürme
fikirandin *ğg* düşündürmek
fikra *salat* *pasê* *salat* fikir, saplantı
fikre *xerabî* *ol* apt niyet
fikirdar *adab* düşünür, mütefekkir
fikirdarî *m* düşüncürlük, mütefekkirlik
fikrîn *w* düşünme, düşünce – *a* *li xwe* *xerê* *tye* *ye* *yorra* *tye* *karşılama*, *hişçîntîlîkkî*
fikrîn *ğg* 1. düşünmek (bir soruya varmak amacıyla bilgileri incelemek, karşılaştırmak ve aradaki ilgilerden yararlanarak düşünce üretmek, muhakeme etmek) * *eger* *keşk* *ji wê* *derketa* *wê* *ji* *xwe* *re* *rihet* *rihet* *hişçîntîrîya* *û* *biryar* *bûdaya* *kîz* *arada* *çûka*, *rahtî* *obîat* *düşûnerek*, *klîrin* *veretîkkî* 2. düşünmek (zihniyle arayıp bulmak) * *ji* *bu* *vî* *tîştî* *îz* *li* *çareyekê* *fikrîn* *ku* *îş* *le* *m* *bir* *çare* *düşûndim* 3. düşünmek (tasarlınmak) 4. düşünmek (fikir etmek)
fikrîrin *w* 1. düşünme (bir soruya varmak amacıyla bilgileri incelemek, karşılaştırmak ve aradaki ilgilerden yararlanarak düşünce üretmek, muhakeme etmek) 2. düşünme (zihniyle arayıp bulmak) 3. düşünme (tasarlınmak) 4. düşünme (fikir etmek)
fikrîrin *ğg* 1. düşünmek (bir soruya varmak amacıyla bilgileri incelemek, karşılaştırmak ve aradaki ilgilerden yararlanarak düşünce üretmek, muhakeme etmek) 2. düşünmek (zihniyle arayıp bulmak) 3. düşünmek (tasarlınmak) 4. düşünmek (fikir etmek)
fikrî *m* burkulma
fikru *ğg* burkulmak (bir vücut üyesi birden birer kendi eklemi üzerinde dönme)
fiker *bu* fikir
fikriyat *m* fikriyat
fikrî *w* fikri, düşünsel
fikrsabit *w* sâbit olmak
fîlan *adê* 1. fîlan 2. *fîlan* *salat* 3. *ad* *salat* (burun, yer, kış ve benzeri sözlerle kullanıldığında, tekzaflılamak istenmeyen şeyleri genel olarak anlatmaya yarar) 4. *adîmî* *salanca* * *fîlan* *roj* *salanca* *gun* ~ *dîr* *fîlanca* (yer) * *li* *fîlan* *derê* *fîlanca* *yerde* – *kes* *adê* *fîlanca*, *fîlanca* * *etu* *cûn* *cem* *fîlan* *kes* *fîlanca* *ye* *pirîk* ~ *kes* *bêvan* *kes* *ça* *ba* ~ *kes* *eynî* *zîr* *e* *pirînta* *gibi* – *kes* *wek* *seyê* *pey* *bêrî* *vanan* *e* *erge* *upk*, *zurî* *peşûnede* *î* *gibûn* ~ *keso* *haydê*, *bêvan* *keso* *haydê* (fîlan) a-şağı (fîlan) yukarı (bir hizmete çok kullanan kişiye, yakına olan zulamlar) – *û* *bêvan* 1) fîlan fîlan (fîstak, termezun veya festekiz) 2) orîe *henk* ~ *û* *bêvan* *mezânin* *şuna* *binu* *bilinmek*

fîlegîl *zadê* dağ keçisi, yağmurca

Fîleh *w* 1. Hacıyîr 2. Erancîr 3. Asurî-Sarıyanî – *ê* *hu* *rûyekî* *ji* *Mîslîmanê* *durûvî* *çêtr* *e* *durûvî* *bir* *lîsteyan* *îkî* *yûzê* *bi* *Mîslîmanê* *dan* *yeğdîr*

Filletbün m. Hr. ziyanaşma

Filēhi m. [İnsiyerlik]

Filehkürin m. Hristiyanlaşma

Filehki m. evvüce (Müslüman) olmayan yabancı dillerden herhangi biri

filehî m. 1. Hristiyanlık 2. *aveç* güvencilik 2. *aveç* güvenlik (güvenlik, insafsızlık)

fileñe m. lapa - ya kor küz lapa

filil batend 1. biher ye, kara biher (Piper mgum) 2. kara biber (bu birkünin bolana) olarak kulicnılan kuru veya yaşa tarası)

filāndin m. felfelleme

filāndin *ğbh* felfellemeç

filāndî *ef* felfeller açış

filān *ğgh* felfellere (eski carlılığın yitme)

filān *ğgh* fe fellemek (eski carlılığın yitmeç)

Filistān m. Hıristiyanların yaşadığı yer

Filistān *afāf* Filistān

filīzā m. kurtulma

filāndin m. 1. kurtarma, kurtarma, kurtarı (bu carlığı bir felaketten, tehlikeden veya zor durumdan uzaklaştırma) 2. kurtarmak (kurtulmasını sağlamak) 2. kurtarma (kazandıma, yenden ele geçirme) 4. kurtarma (ceza olmasın onlara) 5. kurtarma (bir kişiye zarar gelmesini önleme) 6. bir şeye girme 7. kaçma (ilminün kaınasına neden olma)

filāndin *ğbh* 1. kurtarmak (bir carlığı bir felaketten, tehlikeden veya zor durumdan uzaklaştırmak) * *ew j* **filāndin** filāndin oña bögülmeçin kurtmak 2. kurtarmak (kurtulmasını sağlamak) 3. kurtarmak (kazandırmak, yenden ele geçirmek) * *xani j* **birimteyē filāndiye** ewi rehineden kurtarmış 4. kurtarmak (ceza olmasını önlemek) * **āncux parēzerē dıkare fe bilāndin** āncux bir usukat seni kurtarabilir 5. kurtarmak (bir kişiye zarar gelmesini önlemek) * **mē kārlū ew bī şertekū jī vī mōē rīzī bāfilāndin** aru bir çarlığı bir çarık maldan kurtarabilirlik 6. bir şeye girmeç * **filān** ew **ilā** wē āncuē girmeçin yiyeyō 7. kaçmak (ilminün kaçmasına neden olmak)

filāndin *ef* 1. varesite, kurtulmuş veya kurtarılmış kişi 2. ipsize, kepus (kumç) 3. ağzı koruk, kendini bilmez kişi 4. yarıden çikmeç olan şey 5. kaçık (buğı kaçmaç yörap vñ j) * **il piyē wē de gōreyēke filāndi** hebū ayğınce kaçık bir çorap vardı 6. kaçık (bazi davranışlarımla delice olan) 7. kaçık (çorap) (buñ dānıñın kaçmaç yeri)

filāndibil m. 1. ipsize, kopukluk 2. *aveç* kaçıklık (bazi davranışlarımla delice olma durumu) 3. kaçıklık (caru, ilmek çit) 4. azıklık (vücütü duyulan ağrı, yorgunluk)

filā *af* 1. kurtulmuş, varesite 2. kaçık (bir ya-

na kaçmaç, kaymaç) 3. kaçık (ilminün kaçmaç çarap vñ j) * **il piyē wē de gōreyēke filā** hebū ayğınce kaçık bir çorap vardı 4. kaçık (bazi davranışlarımla delice olan)

filātibün m. 1. kurtulma 2. *aveç* kaçıklık

filān m. 1. kurtulma 2. kurtulma (istemeyen, sıkıntı veren, hoşlanmayaça bir kimseden, bir yerden, bir durumdan uzaklaşma) 3. kaçıp kurtulma 4. kurtulma (bulunduğu veya bağlı olduğu yerden ayrılmak) 5. kurtulma (bağın koparak kaçma) 6. havanma, başalma (hayvan başlığında, kusunu takımından veya bağından kurtulma 7. boşanma (baskı altında ve gergin tutulan bir şey birden ve bizi kurtulma) 8. kayma, kayarak kurtulma 9. kaçma (ipliği kopma) 10. kurtulma (doğurma, doğum başıyla yapma) 11. kayma, uçurma (duşma) 12. girme, yutulma 13. girme (dövme, dövmeyle başlama) 14. kaçma (bu fiili kullanırken iyi kullanılmama sonucu her hangi bir zarara yol açma) 15. filānma (hızlı, birdenbire bulunduğu yerden çıkma, ayrılmak) 16. ölümden dönme 17. kaçma (yabancıca) (ilā)

filān *ğgh* 1. kurtulmak * **gaya dētīn ka ew jī dēstē wan filān** **kēf** klān elimden kurtulduğuma güvence sevindim 2. kurtulmak (istemeyen, sıkıntı veren, hoşlanmayan bir kimseden, bir yerden, bir durumdan uzaklaşmak) * **jī bō ku jī bīn bāndora wī bīfilā** te, hewl dēdā xwe onın erkisinden kurtulmak için caha harcıyodu 3. kaçıp kurtulmak 4. kurtulmak (bulunduğu veya bağlı olduğu yerden ayrılmak) * **kēr jī dēstē mīn filā** bıçak elimden kurtuldı * **ālūyēn gi-lāşī jī gulēn ewe filātibün il kētibūn erdē** algınlığıma etikler dallarımdan kurtulup yere düğünçlerdi 5. kurtulmak (bağın koparak kaçmak) * **hēsp filān** **āi** kurtulmuş 6. hoşlanmak, başalmak (hayvan başlığında, kusunu takımından veya bağından kurtulmak) 7. boşanmak (baskı altında ve gergin tutulan bir şey birden ve bizi kurtulmak) 8. kaymak, kayarak kurtulmak * **mēs jī dēstē mēris il filān** bulklar masam elimden kayıp kurtuluyorlar 9. kaçmak (ipliği kopmak) * **gōreyā mīn filā** çorabımı kaçtı 10. kurtulmak (doğurmak, doğumu başıyla yapmaç) 11. kaymak, uçurma (duşmak) * **blmē kendal e ku mīvay filā** **dēçē ū dēçē** aşığı uçurdu bu kaydı mı gidemsi 12. girmeç, yutulmak * **filān** **er swp rīnē qel gōzi mē jī nōke** yemice bir girmeç ka bizi bile çuğırmasa 13. girmeç (dövme), dövmeyle başlamak) * **filā** **kūrikē** çocuga girmeçler * **wī va filā** **mērik** hiç mepirse acama bir girmeç bir sözün 14. kaçmak (bu fiili kullanırken iyi kullanılmama sonucu herhangi bir zarara yol açmaç) * **ilān jī dēst mīn filā**,

firan w uçurmu, uçuş

fırandı (I) w I. uçurma 2. uçurma (kesip ayırma) 3. uçurma (çok hızlı sürme) 4. havaya uçurma 5. kaçırma (deleleme) 6. urge uçurma (gözetmek)

fırandı (II) w kırma

fırandı (I) فِرَانْد 1. uçurmak * **fırandı kırandı** uçurtmayı uçurdu 2. uçurmak (kesip ayırmak) * **güle güle wê fırandıye** kursum kullığını uçurmuş 3. uçurmak (çok hızlı sürmek) * **wisa zû ulajut te digot qey wê dîrêre** o kadar hızlı sürüyordu, arabayı uçurtuyor gönderdin 4. havaya uçurmak 5. kaçırma (delelemek) * **rêhuno uqilê xwe fırandıye** zahatlı okları kaçırmış 6. urge uçurtmak (gözetmek)

fırandı (II) فِرَانْد 1. kırılmak

fırandı w I. uçurulmuş 2. uçurulmuş, inçelik etiltilmiş

fırağ w I. kap (ciğer, gaz, sıvı veya kat) (herhangi bir maddeyi) alabildiği içi (yük, nesne) 2. bufa-yık (yıkancanın kap kacak) 3. eşya, kat kacak * **fol kap kacak**

fırağdank w kap k (kah kacak kanalan yeri)

fırağet fira fıraçet

fırağetî fira fıraçetî

fırağspî mîwê kalaye (kap kacak kalaylaşmış mîwê)

fırağş wêwê I. buluşık 2. w buluşık bez.

fırağşik w buluşık bez

fırağşutî m buluşıklık

fırağşane w buluşıkane

fıraş w I. fira kaçma * **ji wê re firaş kayê gutin, xelafê tê gutin** buna firaş denirler, kurtuluş denir 2. **fıraşî** firaş kaçak 3. w firaşî - kırın firaş etmek -ê dibistanê (an ji mektebê) mektep kaçığı, okul kaçığı -ê **hepsê** hapishane kaçkan (açılı olup deniz kaçırılmamış kumê) -ê **leşkeriyê** (an ji eskeriyê) asker kaçığı

fıraşî w I. firaş 2. w firaşlık, kaçkacık

fıraşî w kaçıklık

fıraşan w bez, çak

fıraşanî w boluk, çokluk

fıraşîn m öğle yemeği

fıraşan w şümulü

fıraşanî w şümul

fıraş bû fıraç

fıraş (I) w fıraç

fıraş (II) w I. yükseklik 2. mee * **ûstî, şerfî - sîkênandîn** onurunu inceltmek

fıraşnaz w onurlu

fıraşbaz w onurluluk

fıraşdar w onurlu büyüklük ve şan sahibi kumse

fıraşdar bûn firaçê orurlanmak

fıraşdari w onurluluk

fıraşdar kirin firaçê onurlandırmak

fıraşî w onur, şeref

fıraşmend w onurlu

fıraşmendî w onurluluk

fıraşpîye w yüksek paye, yüksek rütbe

fıraşwê w ululânima, ünübecel

fıraşwê bûn w onurlanma, şereflenme

fıraşwê bûn firaçê orurlanmak, şereflemek

fıraşwê w onurluluk

fıraşwê kirin w şerefletdirmek

fıraşwê kirin firaçê şerefletdirmek

fırhûn m parlance

fır bûn firaçê parlanmak

fırhûyîn m parlama

fırç w I. maye (sarıltıdan elde edilen jeymir mayesi) 2. maye * **fırçê wî heram e** mayesi bütük (kumse)

fırçê m I. fıraç 2. mee fıraç (tesnî yapma sonarı ve başını) -ya rîyan (an ji fıraşê) fıraç tesnî

fırçellî wêwê fıraçê (sarıltı kumse)

fırçellî w fıraçellik

fırçellî m fıraçellî, fıraçellî

fırçê kirin firaçê fıraçellî

fırçewanî w fıraçellî

fırçîk firaçê firaçellî

fırulan w I. uçma 2. uçmaya yeltenme, kama çırpma (kuş, karanî, böcek vb için)

fırulan firaçê 1. uçma 2. uçmaya yeltenmek, kama çırpma (kuş, karanî, böcek vb için)

fırulan xwe bibe arlanmak, uçmaya çabalamak

fırulik (I) w w içine eklemek doğranmış ayran, aş

fırulik (II) w (fanta)

fırulikandîn w açılara

fırulikandîn firaçê açılmak

fırulikîn w açılama

fırulikîn firaçê açılmak

fıruloşî w açma eklemek doğranmış ayran, aş

fırubar w açılma, uçma

fırulê A hapır hapır kapır kapır

fırê w I. geniş (bol, dar karatî) * **riya fırê**

geniş yelê * **pêlêya fırê** bol ayakkabî 2. geniş içine alması gereksizder (dala çoğuna a-iubilen) * **ûdeya fırê** geniş ota 3. geniş, ferah * **malekê fırê** ferah bu ev 4. geniş (fırşanî) büyük, da sorular küde kalmanyan, yaygın 5. kama * **car pênc kes dî** wê **salona mezin û fîrê** de **winda bûbûn** kaza an orda bir avuç insan kabûl oştu 6. **firaçî**, **sikînsîz** * **tu rojên fırê** hîbînî, ak ueller geresîn ~ ~ uerîş, geniş, ferah terah

fırêhhar w genişleyebilir, genişlemek

fırêhîna w geniş gîrîşlî

fırêhînî m geniş çarşulûk

fırêhûn m I. genişleme 2. genişleme (açılma, bollanma, bolluşma) 3. genişlik

fırêhûn bûn firaçê 1. genişlemek * **ode fırêh bû** oda genişledi 2. genişlemek (açılmak, bollanmak, bolluşmak) * **sula wî fırêh bû** u-yakêbûsî açıldı

İrrehbûnî *w* genişlik

İrrehbûyîm *w* 1. genişleme 2. genişleme (açılma, bollama, bollaşma)

İrrehî *w* 1. genişlik 2. genişlik. en (boy karşıtı, bir yüzeyle boy sayılan [xi keşar amsim-dacı uzaklık]) * **İrrehîya** qıtmaq kımışm e-
m 3. bolluk. refah 4. uzuzluk. ferahî ~
çêbûn sluze çikmak -ya pêşan îz genlik

İrrehkar *adlet* genişletici

İrrehkarî *m* genişleticilik

İrrehker *ad* genişletici

İrrehkûrî *w* 1. genişletme 2. genişletmek.
bollaşmak, başlaştırmak

İrreh kirim *lêg* 1. genişletmek 2. genişletmek.
bollaşmak, başlaştırmak

İrrehkûrî *ad* genişletimci

İrrehî *ad* genişletici

İrrek *w* yudamluk

İrrede *ad* 1. kuy, kuşlar 2. *ad* uçucu, hıyyar
(uçma özelliği ve yeteneği olan) 3. *m* uçurma

İrredelî *m* uçurluk (uçma özelliği ve yeteneği durumu)

İrredok *m* uçurma

İrrehî *ad* genişletici

İrrek *m* bulma zamanı

İrrehetî *ad* genişletici

İrrehî *w* 1. genişlik 2. en (boy karşıtı)

İrrehî *ad* yirik pırık

İrrehî *m* zıplama

İrrehîdan *w* zıplama

İrrehîdan *lêg* zıplamak

İrrehî genim *ad* olgunlaşmış buğday tanesi

İrrehîqet *ad* genişletme

İrrehî *w* genişletme

İrrehî *ad* genişletme (Agropyrum repens)

İrrehî (I) *w* 1. arız (ekin başlıkları sonra tarlada kalın kokulu sap) 2. arız (ekin buçiliktikten sonra sürülmemiş tarla) - çîhîm arız biçmek ~ rakîhîm arız bozacak

İrrehî (II) *w* kulübe

İrrehî *m* hakaret

İrrehî *m* hafız, ferah, ferah (elbasa ferah)

İrrehîran *w* ayrışma

İrrehîrandîn (I) *w* ayrıştırmak

İrrehîrandîn (II) *lêg* firlatma, dikime (top, taş gibi şeyleri; dikime havaya firlatma)

İrrehîrandîn (III) *w* 1. gevretme 2. ripinleşmek (çok yaşlanma sonucu gevşeme)

İrrehîrandîn (I) *lêg* ayrıştırmak

İrrehîrandîn (II) *lêg* firlatmak, dikime (top, taş gibi şeyleri; dikime havaya firlatmak)

İrrehîrandîn (III) *lêg* 1. gevretme 2. ripinleşmek (çok yaşlanma sonucu gevşemek)

İrrehîrandî (I) *ad* ayrıştırmış olan

İrrehîrandî (II) *ad* 1. gevrek (kalayca kuyruğu olan) * çorekeke **İrrehîrandî** gevrek bir çörek 2. çeyrek taneli 3. tirit (yaş ve zayıf kimseler)

İrrehîrandîbûn *m* gevreklik, gevrek olma

İrrehîrandî *m* gevreklik

İrrehîrandîkî *ad* gevrekçe

İrrehîrandîkî *m* gevreklik

İrrehî *m* firdak (rüzgârla dönen, çember biçiminde çocuk oynadığı)

İrrehîk *w* firdak

İrrehî *ad* tırı (yaşlı ve zayıf kimseler)

İrrehî (I) *w* ayrışma

İrrehî (II) *m* 1. gevretme, gevrekleşme 2. ripinleşme, ripinleşme

İrrehî (I) *lêg* ayrışmak

İrrehî (II) *lêg* 1. gevretmek, gevrekleşmek 2. ripinleşmek, ripinleşmek

İrrehîk (I) *w* 1. firdak (rüzgârla dönen, çember biçiminde çocuk oynadığı) 2. uçurma * **İrrehîk** **İrrehîk** uçurma uçurtalar 3. firdak (çok veya solo borusunun tırı çekmesi sağlamak için tepesine takılan ve rüzgârı gittiği yöne döndürecek biçiminde yapılan yapılar) 4. pervane

İrrehîk *ad* 1. keleşek 2. *ad* keleşek (keleşek biçiminde olan)

İrrehîkvan *ad* firdakçı (firdak yapan ve satan kimse)

İrrehî *w* hava alanı

İrrehî *ad* firdakçı

İrrehîndîn (I) *m* 1. doğrama (ekmek vb.yi keserek parçalamak) 2. ufaltma 3. ovma

İrrehîndîn (II) *w* yeme, mağlup etme

İrrehîndîn (I) *lêg* 1. doğramak (ekmek vb.yi keserek parçalamak) 2. ufaltmak 3. ovmak

İrrehîndîn (II) *lêg* yenmek, mağlup etmek

İrrehîndî *ad* 1. doğramış, doğramış olan 2. ufaltılmış

İrrehîndî *m* 1. doğrama 2. ufaltma

İrrehîndî (II) *w* yeni me, mağlup olma

İrrehîndî (I) *lêg* 1. doğramak 2. ufaltmak

İrrehîndî (II) *lêg* yenilmek, mağlup olmak

İrrehîndîn *w* oksitlenme (hayvan için)

İrrehîndî *m* oksitlenme

İrrehîndî *lêg* oksitlenmek

İrrehîndî *ad* üzgün * mala wan ji vîr **İrrehîndî** e evlere burdan uzak

İrrehîndî *m* oksitlenme

İrrehîndîn (I) *w* 1. burma 2. dağıtma 3. yayma

İrrehîndîn (II) *w* 1. ovma, ovuşturmak 2. ovma (bir temyizleyle bir yer veya bir şeyi kavayla sürterek temizlemek) 3. emleme, çıkarma 4. sürme 5. ovalama, ovalama (ulak parçalarına ayırma) 6. oksitlenme

İrrehîndîn (III) *w* 1. çalkalama, çalkama (yucudan bir yerini sürekli oynatma) 2. kıvıltıma (kuşların tırı yarı salıyarak oynatma)

İrrehîndîn (I) *lêg* 1. burmak 2. dağıtmak * **İrrehîndîn** **İrrehîndîn** dağıtma dağıtma 3. yaymak

İrrehîndîn (II) *lêg* 1. ovmak, ovuşturmak 2. emmek (bir temizleyiciyle bir yer veya bir şeyi kavayla sürterek temizlemek) * **İrrehîndîn**

İrrehîndîn (III) *w* 1. çalkalama, çalkama (yucudan bir yerini sürekli oynatma) 2. kıvıltıma (kuşların tırı yarı salıyarak oynatma)

baş bîfirikâne pantolonu iyice ov 3. çitilemek çirinek * eilan baş bîfirikâne elbisele si iyice çirle 4. sütmek * porê wî firikandin burçunu sütmek 5. ovalamak, ufrılmak (ufak parçaların ayrılmak) 6. okşamak

firikandin (III) *baş* 1. çalkalanmak, çalkınmak (yücelen bir yerini sürekli oynatmak) * tu lê hênere bê çawa navmîle xwe difirikîne nêsi da omuz çalkalîyar 2. kıvrılmak (kalçalarını iki yana sallayarak oynamak) * xwe di dawetê de difirikand digunde kendîni kıvrîyardu

firikandi *ve çitilî*

firikandî *ve kerdî* kendini besleyecek duruma geliş (insan ve hayvan yavrusu)

firikî bûn *baş* kendi kendini besleyecek duruma gelmek (insan ve hayvan için)

firikîn (I) *ve* doğurmak (kuzma doğum yapma)

firikîn (II) *ve* pirlanma, ucusma

firikîn (III) *ve* 1. dağılma 2. yayılma

firikîn (IV) *ve* 1. ovalama 2. çitilene 3. ufulanma 4. sütmeme

firikîn (V) *ve* 1. çalkıranma 2. kasımama, kasılmama (kalkulus etine) 3. kramp girme

firikîn (VI) *baş* doğurmak (kuzrak doğum yapmaktır)

firikîn (VII) *baş* pirlanmak, uçuşmak

firikîn (VIII) *baş* 1. dağılmak * dawet firikî dagûm dagûkî 2. yayılmak

firikîn (IX) *baş* 1. evülümek 2. çitilene 3. ufulanmak 4. sütmemek

firikîn (X) *baş* 1. çalkıranmak 2. kasımamak, kasılmamak (kalkulus etmek, organlar kasılmak) 3. kramp girme

firin *ve* 1. firin 2. firin (ekmek, pasta vb. pırlanıp sandığı yer) 3. firin (yemekleri pişirmeye veya sıkmaya yarayan araç) * firina elektrîkê elektrîk firin * eyûlî firin e firin gibî (çekmek yet için)

firinçemeş *baş* reyhan

firinê *baş* firende

firin kirin *baş* 1. durulanmak 2. firin, uçmak (firanda kulanmak)

firikîrî *ve* firin * nazîya firikîrî firinî mese

firinyan *baş* firinçi (firin işleyen kurse)

firinvanî *ve* firinçilik

firinçandin *ve* sıkıştırmak, sıkıştırma

firinçandin *baş* sıkıştırmak, sıkıştırmak (bir şeyi dar bir yere zorla sığdırmak, tıkmak)

firinçîn *ve* sıkıştırmak, sıkıştırma

firinçîn *baş* sıkıştırmak, sıkıştırma

firinçîn *baş* sıkıştırmak, sıkıştırma

firinçîn *baş* sıkıştırmak, sıkıştırma

firibaz *ve* nîlekar, hîlebaz

firihazî *ve* nîlekârîk, hîlebazlîk

firiğ (II) *ve* rutubetli toprak

firiğ (I) *ve* kendi kendini besleyecek duruma gelmiş insan ve hayvan

firiğ (II) *ve* firik (çalınlaşmış üzere ular, tahıl veya babubat) * firikê nokan nohat firikî

firiğhûm *baş* ozleşme, gevreme tekîler için

firiş (I) *ve* 1. uçma (kuş, kanatlı böcek vb için) 2. uçma (uçak ve benzeri için) 3. uçma (gaz veya buhar durumuna geçme) 4. uçma (rüzgâr veya bir başka ileri güçle yerinden ayrılıp uzaga gitme) 5. uçma (çok sevime) 6. uçma (patlayıcı maddeler parçalanma) 7. uçma (uçur gibi dalgalanma, çok hızlı gitme) 8. uçma (lava yaluyla gitme) 9. uçma (ilim marifet göre ruhun olumden sonra göğe yükselmesi) 10. kaçma (boğazına kaçma)

firiş (II) *baş* kurtuma

firiş (I) *baş* 1. uçmak (kuş, kanatlı böcek vb için) 2. uçmak (uçak ve benzeri için) 3. uçmak (gaz veya buhar durumuna geçmek) 4. uçmak (rüzgâr veya bir başka ileri güçle yerinden ayrılıp uzaga gitmek) * iskele îşev firîşyê bu gece iskele uçmuş 5. uçmak (çok sevime) 6. uçmak (patlayıcı maddeler parçalanmak) 7. uçmak (uçur gibi dalgalanmak, çok hızlı gitmek) 8. uçmak (lava yaluyla gitmek) 9. uçmak (ilim marifet göre ruhun olumden sonra göğe yükselmesi) 10. kaçmak (boğazına kaçmak)

firiş (II) *baş* kurtuma

firiş (I) *baş* 1. uçmak (kuş, kanatlı böcek vb için) 2. uçmak (uçak ve benzeri için) 3. uçmak (gaz veya buhar durumuna geçmek) 4. uçmak (rüzgâr veya bir başka ileri güçle yerinden ayrılıp uzaga gitmek) * iskele îşev firîşyê bu gece iskele uçmuş 5. uçmak (çok sevime) 6. uçmak (patlayıcı maddeler parçalanmak) 7. uçmak (uçur gibi dalgalanmak, çok hızlı gitmek) 8. uçmak (lava yaluyla gitmek) 9. uçmak (ilim marifet göre ruhun olumden sonra göğe yükselmesi) 10. kaçmak (boğazına kaçmak)

firiş (II) *baş* kurtuma

firiş (I) *baş* 1. uçmak (kuş, kanatlı böcek vb için) 2. uçmak (uçak ve benzeri için) 3. uçmak (gaz veya buhar durumuna geçmek) 4. uçmak (rüzgâr veya bir başka ileri güçle yerinden ayrılıp uzaga gitmek) * iskele îşev firîşyê bu gece iskele uçmuş 5. uçmak (çok sevime) 6. uçmak (patlayıcı maddeler parçalanmak) 7. uçmak (uçur gibi dalgalanmak, çok hızlı gitmek) 8. uçmak (lava yaluyla gitmek) 9. uçmak (ilim marifet göre ruhun olumden sonra göğe yükselmesi) 10. kaçmak (boğazına kaçmak)

firiş (II) *baş* kurtuma

firiş (I) *baş* 1. uçmak (kuş, kanatlı böcek vb için) 2. uçmak (uçak ve benzeri için) 3. uçmak (gaz veya buhar durumuna geçmek) 4. uçmak (rüzgâr veya bir başka ileri güçle yerinden ayrılıp uzaga gitmek) * iskele îşev firîşyê bu gece iskele uçmuş 5. uçmak (çok sevime) 6. uçmak (patlayıcı maddeler parçalanmak) 7. uçmak (uçur gibi dalgalanmak, çok hızlı gitmek) 8. uçmak (lava yaluyla gitmek) 9. uçmak (ilim marifet göre ruhun olumden sonra göğe yükselmesi) 10. kaçmak (boğazına kaçmak)

firiş (II) *baş* kurtuma

firiş (I) *baş* 1. uçmak (kuş, kanatlı böcek vb için) 2. uçmak (uçak ve benzeri için) 3. uçmak (gaz veya buhar durumuna geçmek) 4. uçmak (rüzgâr veya bir başka ileri güçle yerinden ayrılıp uzaga gitmek) * iskele îşev firîşyê bu gece iskele uçmuş 5. uçmak (çok sevime) 6. uçmak (patlayıcı maddeler parçalanmak) 7. uçmak (uçur gibi dalgalanmak, çok hızlı gitmek) 8. uçmak (lava yaluyla gitmek) 9. uçmak (ilim marifet göre ruhun olumden sonra göğe yükselmesi) 10. kaçmak (boğazına kaçmak)

firiş (II) *baş* kurtuma

firiş (I) *baş* 1. uçmak (kuş, kanatlı böcek vb için) 2. uçmak (uçak ve benzeri için) 3. uçmak (gaz veya buhar durumuna geçmek) 4. uçmak (rüzgâr veya bir başka ileri güçle yerinden ayrılıp uzaga gitmek) * iskele îşev firîşyê bu gece iskele uçmuş 5. uçmak (çok sevime) 6. uçmak (patlayıcı maddeler parçalanmak) 7. uçmak (uçur gibi dalgalanmak, çok hızlı gitmek) 8. uçmak (lava yaluyla gitmek) 9. uçmak (ilim marifet göre ruhun olumden sonra göğe yükselmesi) 10. kaçmak (boğazına kaçmak)

firiş (II) *baş* kurtuma

firiş (I) *baş* 1. uçmak (kuş, kanatlı böcek vb için) 2. uçmak (uçak ve benzeri için) 3. uçmak (gaz veya buhar durumuna geçmek) 4. uçmak (rüzgâr veya bir başka ileri güçle yerinden ayrılıp uzaga gitmek) * iskele îşev firîşyê bu gece iskele uçmuş 5. uçmak (çok sevime) 6. uçmak (patlayıcı maddeler parçalanmak) 7. uçmak (uçur gibi dalgalanmak, çok hızlı gitmek) 8. uçmak (lava yaluyla gitmek) 9. uçmak (ilim marifet göre ruhun olumden sonra göğe yükselmesi) 10. kaçmak (boğazına kaçmak)

firiş (II) *baş* kurtuma

firiş (I) *baş* 1. uçmak (kuş, kanatlı böcek vb için) 2. uçmak (uçak ve benzeri için) 3. uçmak (gaz veya buhar durumuna geçmek) 4. uçmak (rüzgâr veya bir başka ileri güçle yerinden ayrılıp uzaga gitmek) * iskele îşev firîşyê bu gece iskele uçmuş 5. uçmak (çok sevime) 6. uçmak (patlayıcı maddeler parçalanmak) 7. uçmak (uçur gibi dalgalanmak, çok hızlı gitmek) 8. uçmak (lava yaluyla gitmek) 9. uçmak (ilim marifet göre ruhun olumden sonra göğe yükselmesi) 10. kaçmak (boğazına kaçmak)

firiş (II) *baş* kurtuma

firiş (I) *baş* 1. uçmak (kuş, kanatlı böcek vb için) 2. uçmak (uçak ve benzeri için) 3. uçmak (gaz veya buhar durumuna geçmek) 4. uçmak (rüzgâr veya bir başka ileri güçle yerinden ayrılıp uzaga gitmek) * iskele îşev firîşyê bu gece iskele uçmuş 5. uçmak (çok sevime) 6. uçmak (patlayıcı maddeler parçalanmak) 7. uçmak (uçur gibi dalgalanmak, çok hızlı gitmek) 8. uçmak (lava yaluyla gitmek) 9. uçmak (ilim marifet göre ruhun olumden sonra göğe yükselmesi) 10. kaçmak (boğazına kaçmak)

firiş (II) *baş* kurtuma

firiş (I) *baş* 1. uçmak (kuş, kanatlı böcek vb için) 2. uçmak (uçak ve benzeri için) 3. uçmak (gaz veya buhar durumuna geçmek) 4. uçmak (rüzgâr veya bir başka ileri güçle yerinden ayrılıp uzaga gitmek) * iskele îşev firîşyê bu gece iskele uçmuş 5. uçmak (çok sevime) 6. uçmak (patlayıcı maddeler parçalanmak) 7. uçmak (uçur gibi dalgalanmak, çok hızlı gitmek) 8. uçmak (lava yaluyla gitmek) 9. uçmak (ilim marifet göre ruhun olumden sonra göğe yükselmesi) 10. kaçmak (boğazına kaçmak)

firiş (II) *baş* kurtuma

firiş (I) *baş* 1. uçmak (kuş, kanatlı böcek vb için) 2. uçmak (uçak ve benzeri için) 3. uçmak (gaz veya buhar durumuna geçmek) 4. uçmak (rüzgâr veya bir başka ileri güçle yerinden ayrılıp uzaga gitmek) * iskele îşev firîşyê bu gece iskele uçmuş 5. uçmak (çok sevime) 6. uçmak (patlayıcı maddeler parçalanmak) 7. uçmak (uçur gibi dalgalanmak, çok hızlı gitmek) 8. uçmak (lava yaluyla gitmek) 9. uçmak (ilim marifet göre ruhun olumden sonra göğe yükselmesi) 10. kaçmak (boğazına kaçmak)

firiş (II) *baş* kurtuma

firiş (I) *baş* 1. uçmak (kuş, kanatlı böcek vb için) 2. uçmak (uçak ve benzeri için) 3. uçmak (gaz veya buhar durumuna geçmek) 4. uçmak (rüzgâr veya bir başka ileri güçle yerinden ayrılıp uzaga gitmek) * iskele îşev firîşyê bu gece iskele uçmuş 5. uçmak (çok sevime) 6. uçmak (patlayıcı maddeler parçalanmak) 7. uçmak (uçur gibi dalgalanmak, çok hızlı gitmek) 8. uçmak (lava yaluyla gitmek) 9. uçmak (ilim marifet göre ruhun olumden sonra göğe yükselmesi) 10. kaçmak (boğazına kaçmak)

firiş (II) *baş* kurtuma

Brişte *afâk* m. elek
Briştêsürüş m. melek huylu
Briw *afâk* f. dolandırıcı, tassaç 2. m. ruşvet
Briwî m. dolandırıcılık - kırın dolandırıcılık yapmak
Briwcur *afâk* m. ruşvetçi
Briwxiş m. ruşvetçilik
Briw *afâk* firez
Brij m. aksaklı (hayvan için)
Brik *fizik* kazıncı, kıramp - ketin (çelikli) kıramp görmek -a pîştê bel kırmba
Brik m. 1. seyrek, aralıklı (tek kışta, aylarında açıklık bulunma, birbirine bitişik olmayan) 2. *h* seyrek (aralıklı olarak)
Brikandî *afâk* firkandî
Brikawê *h* seyrekçe
Brikaweyn *afâk* firkaweyn
Brikayî m. seyreklik - ketin (...) seyrekleşmek
Brikbûn (I) m. kısık doğuma
Brikbûn (II) m. seyrekleşme, seyreline, aralanan
Brikbûn (I) *fiğh* kısık doğuma
Brik bûn (II) *fiğh* seyrekleşmek, seyreline, aralanmak
Brikbûyîn m. seyrekleşme, seyreline, aralanma
Brikirîn m. 1. yuduşlana 2. hüpürdelme
Brikirîn *fiğh* f. yuduşlana 2. hüpürdelmek
Brikj m. seyreklik
Brikjû m. seyreklik
Brikkarin m. seyrekleşme, seyreline, teklenme, aralanma
Brik kırin *fiğh* seyrekleşmek, seyreline, teklenmek, aralanmak (nitelik durumu getirmek) * gîlîl ji hev brik kırin misîr an tekledî * wan şubêletîyan brik kırin şê sandeyên aralayîz
Brikklî *afâk* seyrekleşirilmiş, aralanmış
Brikmançî m. kordüğün
Brikufirko *h* seyrekçe, aralıklı olarak
Birko *birkojî* *afâk* seyrekçe
Birkoyî *afâk* seyrekçe
Birtoq *afâk* çevrekaşu
Birmîsk m. göz yaşı * *Birmîsk* ji çavên wê hatûn gezerînden yasîrê xkê - *barandîn* göz yasîrê dîkmek, yasîrê xkê - *rijanandîn* yasîrê dîkmek
Birmîskî m. dikenli (göz yaşıyla ilgili)
Birmîskêj *afâk* yaşantı, göz yaşantı * *bombeyî* *Birmîskêj* göz yaşantı *bombî*
Birmîsk *afâk* *Birmîsk*
Birin, **Birî** *afâk* burun deliği -ê pozê (yekî) lê xîstîn burundan satînsk
Birnas m. gururlu
Birnasbûn m. gururlanma, gurur duyma
Birnas bûn *fiğh* gururlanmak, gurur duymak
Birne *afâk* çin
Birnek *afâk* burun deliği -ê pozê lê hîçdan burun yapmak -ê pozê (yekî) lê xîstîn burundan satînsk -ê pozê xwe hîçdan burun satînsk
Biro m. 1. zigir (ik sullen yapıdır) 2. pilin
Birubûn pihîlaşma -a *swîne* kon pihîlaşması

Biro bûn *fiğh* pihîlaşma
Birofiro *h* yuduşu yuduşu
Biroher m. f. ruh 2. can, ruh (canlılık)
Biruk m. f. uçucu (uçma özeliği ve yeteneği olan) 2. m. helikopter, uçak
Biruke m. f. uçucu (uçma özeliği ve yeteneği olan) 2. palaz 3. uçur (ele avuç sığmaz)
Birukbûn m. 1. palazlanma, palazlanma 2. kımılanma (kuş için; uçmaya hazırlanma)
Biruke bûn *fiğh* f. palazlanmak, palazlanmak 2. kımılanmak (kuş için; uçmaya hazırlanmak)
Birukebûyîn m. 1. palazlanma, palazlanma 2. kımılanma (kuş için; uçmaya hazırlanma)
Biruketî m. uçuculuk (uçma özeliği ve yeteneği durumu)
Birukevan *afâk* pilin
Birukewanî m. pilinlik
Birukgeli m. hava alanı
Biruket m. uçuculuk (uçma özeliği ve yeteneği durumu)
Birukewê m. hava alanı
Birulek m. 1. uçucu 2. uçubiler
Biruşban m. f. satılık 2. satılabilir
Biruşban *afâk* satıcı
Biruşlarî m. satıcılık
Biruşpedî *afâk* satıcı
Biruşpedî m. satıcılık
Biruşer *afâk* 1. satıcı 2. bayi -ê seyar seyar satıcı
Biruşerî m. 1. satıcılık 2. bayılık
Biruşgeli m. satış başlatma, satış yeri, bayrak
Biruşgeha *çîçekan* m. çiçekçi, çiçek satılan yer
Biruşgeha *kitêban* m. kitapçevî
Biruşgeha *kuşîkan* m. çiçekçi, çiçek satılan yer
Biruşgeha *wan* m. eklenek satış yeri
Biruşgeha *pirtîkan* m. kitapçevî
Biruşgehan *afâk* mağazacı
Biruşkar *afâk* satıcı -ê gurnke seyyar satıcı
Biruşkarî m. satıcılık
Biruşker *afâk* satıcı
Biruşkerî m. satıcılık
Biruşte m. satıcı
Biruştin m. satıcı
Biruştin *fiğh* satınak
Biruştin *afâk* satıcı
Biruştoxî m. satıcılık
Biruşyar *afâk* satıcı -ê geroke seyyar satıcı
Biruşyarî m. satıcılık
Birutan m. satıcı, satış - *kirin* satış yapmak -a bazara *biruxweyî* payasa satımı -a *bihayîkestî* (an ji *bihayîstî*) indirimli satış - a *da-xistî* indirimli satış - a *keyskirî* (verastkirî an ji *tenzînkirî*); *tanze* satış -a *paûdanî* (bi *teqîdan* an ji *parmehtî*) takasle satış -a *perukende* perukende satış -a *pêkweyî* topilan satış -a *serhev* (an ji *tozerî*) topilan satış -a *verastkirî* (an ji *tenzînkirî*) bazım satış -an *bihayîkestî* (*bihayîstî* an ji *da-xistî*) indirimli satışlar

girötaşy *mf* satılık

girötin *m* satma, satış *→* paramehi taksitle satış

girötin *ğgh* satılmak

giröti *mf* satılması

girötişik *m* eşya

girötoş *mf* satıcı

girötoş *m* satıcılık

girötoş *mf* satılık mal, emla

girö bir leq

giröş *m* hoşnama, sıyrıma

giröşdan *m* hoşlanma, hoşlayış

giröşdan *ğgh* haplanmak

giröşik *m* hoşlanma, sıyrıma

giröş *mf* sıyrıq

giröşim *m* 1. atılma 2. sıyrıma

giröşdan *m* 1. atılma, sıyrılmadan atılma 2. sıyrıma

giröşdan *ğgh* 1. atılmak, üstünden atılmak 2. sıyrılmak

giröşdayin *m* 1. alışış, üstünden atılma 2. sıyrılaş

giröş *m* 1. fuka, tümen 2. fuka, pot

giröş *m* fakat, ayrılık

giröşvan *mf* firkacı

giröş *mf* şimarik

giröşzane *ğ* şimarikça

giröş *mf* 1. şimarikçi 2. *m* şimariklik * bir hayvânin giröşizyan dike kolduşu şimariklik yarıyor

giröş *m* 1. şimrik 2. mekap, olanak *→* dize (yekê) 1) şimrik vermek, şimrik tutmak 2) şimrik vermek, koz vermek *→* jê re hilkeftin (birne) şimrik duşmak *→* ji dest vîre berdan 1) şimrik kaçırmak 2) kuzu kaybetmek

giröşqandûn *m* vakalama

giröşqandûn *ğgh* yakalamak (bir kimseyi veya şeyi elle tutmak)

giröşqûn *m* vakalama

giröşqûn *ğgh* yakalamak

gir *m* 1. sair (malûsair eber, hastalık bercesuarê yanar özlek)

girşik *m* şürenden çikarilan peyir mayası *→* lûn ik şim emmek *→* di devê (yekê) der-xistin burından getirmek *→* jê neutan oda bekuna karışmak *→* lê de nebiştin ortana kopmak

girşeng *mf* 1. sımsız, usubi 2. sımsız

girşengûn *m* asakleşme

girşeng bûn *ğgh* asakleşmek

girşengî *m* 1. usubîlik, sımsızlık 2. sımsızlık

gir (I) *m* çirîkîş vb içim ucuz ses

gir (II) *m* içim, yudum * girtek *m* her içim su girtefirêk *m* 1. yudum, yudum 2. zar zar, güç belâ 3. *k* salure stankirne

girtefirê *ğ* zor belâ

girtefirê *mf* revûn *ğgh* korkudan kaçmak (delik ornamak)

girtek *m* kirinti * girtekê nan ekemek kirintisi

girtoş, girtoşek *m* fûna

girtoş *m* 1. fûna 2. fuzozun derizde yarılgı dağalarınca *→* keşin şava (cişekî) yırma kopmak (veya patlamak), kavga ve gürültü çıkmak *→* lê rabûn girtoş kopuk k *→* ya xîzê lûn 1. çimêti cum girtoş

girtoşmedur *mf* firtirak

girtoşne rabûn 1) firtina kopmak (veya patlamak) 2) firtina kezmak (veya patlamak), kavga ve gürültü çıkmak

girtoşmeye *mf* adî hayagi

girtoşmayehûn *m* adileşme, hayadlaşma

girtoşmaye bûn *ğgh* adileşmek, hayadlaşmak

girtoşmayekirin *m* adileşirme, hayadlaştırma

girtoşmeye klirin *ğgh* adileşirmek, hayadlaştırmak

girtoşmayeti *m* adîk, hayadlık

girtoş *mf* şimrik

giröz (I) *m* nevet, vaklaşım

giröz (II) *mf* firtis

giröz bûn *ğgh* firtleşmek, zevcelemek

giröz *m* 1. firtis 2. turkuuz 3. *mf* turkuuz (bi çuklên olani)

giröz *m* şelik

giröz *mf* küçük, utuk

girözün *m* dört tekerlekli, vızları köküllüğü bü tür kaşni

giryar *mf* şifir palot

giryar *m* şifirlik

gir (I) *m* avuş xane alınabilen küçük taş

gir (II) *m* 1. usuruk (sesizce ulan) 2. kavara (yel, gaz) *→* berdan kavara çekmek *→* di qûnê de dişekine lê qise naselkine *→* ego ag-zinda hakla ulanmak *→* lê de naselkinin ego çek dîvayıştırmış ulmak

girşandin *m* 1. dudukleme (cinsel ilişkide bulunma) 2. ego dudukleme (aldatma, kandırma) 3. çit eşme (kuşlar, tavuklar vb için)

girşandin *ğgh* 1. duduklemek (cinsel ilişkide bulunmak) 2. ego duduklemek (aldatmak, kandırmak) 3. çitleşmek (kuşlar, tavuklar vb için)

girşefî *ğ* 1. şis lis * hû girşefîso wan axiftin şis *→* la kamuştul 2. şis şisr

girşefîşdrin *m* girşadma

girşefîş karîq *ğgh* girşadmak

girşefîş *mf* 1. dikcanî çöğen 2. bir tür man-tu

girşek *mf* osurgan, yelli, çak yelleren

girşek *m* osurganlık

girşifşawdin *m* girşadma

girşifşawdin *ğgh* girşadmak

girşifşin *m* girşadma

girşifşin *ğgh* şis idanmak

girşifş *m* 1. işkirdak (sevdam işkirmaya yarayan araç) 2. işkirdak (liberataozlarda yakıtın işlenince kulandın bu deşey arca)

girşifşkandûn *m* seğırtme

girşifşkandûn *ğgh* seğırtmek

girşifşkûn *m* seğırtme

tişekxane m tişekxane
 tişengberd m tişeklik
 tişeng *ku* tişek
 tişişandin m tişkırtma, püşkırtme
 tişişandûn *tişî* tişkırtmak, püşkırtmek
 tişîşîn m tişkırtma, püşkırtme
 tişîşîn *tişî* tişkırtmak, püşkırtmek
 tişîşîk m püşkırtip, püşkırtmê
 tişîk (I) *awaw* datak
 tişîk (II) m rezle * *kete tişîkê rezle olu*
 tişîkandîn m solutma
 tişîkandûn *tişî* solutmak
 tişîkîn m solutma
 tişîkîn *tişî* solutmak
 tişîl m kaymak
 tişîn m uslatma: êkaz, kedi, yılan eb m çıkar-
 dığı ses)
 tişîn *tişî* uslatma (kaz, kedi, yılan eb m çıkar-
 dığı ses)
 tişîni m uslatma, us, uslayış (kaz, kedi, yılan
 eb m çıkardığı ses)
 tişîk m 1. akıntı 2. ud'lık
 tişîkan m akıntı
 tişîkandîn m akıntına, hapşırma
 tişîkandûn *tişî* akıntılamak, hapşırınak
 tişîkelişîk m solutma
 tişîkêr *ed* püşkırtan
 tişîkêrîn (I) m püşkırtma
 tişîkêrîn (II) m sümkürme
 tişîkêrîn (I) *tişî* püşkırtmek
 tişîkêrîn (II) *tişî* sümkürmek, hurur çekmek
 tişîkîn (I) m akıntına, hapşırma
 tişîkîn (II) m solutma, solutuş
 tişîkîn (I) *tişî* akıntılamak, hapşırınak
 tişîkîn (II) *tişî* solutmak
 tişîkoyl *ed* hapşırıklı
 tişîne *komu* 1. vişne (Cerasus vulgaris) 2. vişne
 (bu bakıma meyvesi)
 tişîk *ed* sümkürlü (bürümlü: sürekli solumak a-
 kan)
 tişî m kötülük
 tişîqê m tişîk, tirs, tirs (kaymak dışkı)
 tişîqî m tişîk, tirs
 tişîkê bendenbe, zaden * *tişîkê çû arîndê gî-*
*lê - il ... h xut zut * hejê tişîkê dihatin mo-*
la me vin zîr hîzê gel yordê
 tişîkîqandîn (I) m 1. sıyrıma 2. elden kaçınma
 3. kaydırma
 tişîkîqandûn *tişî* 1. sıyrımak (hele sultunêz
 bu şeyin yûcûnden bir parçê soymak, kopu-
 mak veya üzerini hafîşîqê yirtmek) 2. elden
 kaçınmak 3. kaydırnak
 tişîqîqandî *ed a, yûk*
 tişîqîqîn m 1. sıyrıma 2. elden kaçınmak (veya
 kurtulmak) 3. kayma
 tişîqîqîn *tişî* 1. sıyrılmak 2. elden kaçınmak
 (veya kurtulmak) 3. kaymak
 tişîxandûn (I) m tişkırtma, püşkırtme
 tişîxandûn (II) m kaydırma, kaydırış

tişîxandûn (I) *tişî* tişkırtmak, püşkırtmek
 tişîxandûn (II) *tişî* kaydırmak
 tişîxîn (I) m tişkırtma, püşkırtme
 tişîxîn (II) m kayma, kayış
 tişîxîn (I) *tişî* tişkırtmak, püşkırtmek
 tişîxîn (II) *tişî* 1. kaymak (düz, slak ve
 kaygan bir yüzey üzerinde sürtünerek kulay-
 ca yer değiştirmek) 2. kaymak (kaygan bir
 yüzey üzerinde birdenbire dengesini yitir-
 mek)
 tişîşîq m kurus (tişîşîyerek içindekini utan tûl
 silâh)
 tişîr 1. ar (oruçunu açmak) 2. ar (oruç aç-
 ma zamanı) 3. ar (ramazanda okuyan ye-
 meği) 4. *ed* oruçsuz, niyetsiz (oruçlu olma-
 yan) - a xwe kirin (harâmı açmak, oruç aç-
 mak)
 tişîz *ku* vîş
 tişîl *ku* fetil
 tişîlândîn *ku* fetilândîn
 (fîllok *ku* fetilok)
 tişîqandîn (I) m 1. seçme (ne olduğunu anla-
 ma, fark etme) 2. seçme, seçebilme (gözün
 seçebileceği had)
 tişîrandîn (II) m oruçunu açtırma
 tişîqandîn (I) *tişî* 1. seçmek (ne olduğunu an-
 lamak, fark etmek) * *mîn yê li dîr nefîl-*
rand uzaktakîni seçmedim 2. seçmek, se-
 çebilme (gözün seçebileceği had) * *heta*
ku çav difetirîne pozin seçebileceği kadar
 tişîrandîn (II) *tişî* oruçunu açtırmak * *me ew*
birin tişîrandûn ora gîlûrûp oruçunu açtı-
rdik
 tişîrîn (I) m seçilme
 tişîrîn (II) m ilar açma, ilar etme, oruç açma
 tişîrîn (I) *tişî* seçilme
 tişîrîn (II) *tişî* ilar açmak, ilar etmek, oruç
 açmak
 tişîşandin m sıvıştirma
 tişîşandin *tişî* sıvıştırmak
 tişîşî m sıvışma
 tişîşîn *tişî* sıvışınak
 tişîl m 1. tîl * *tîlê lembayê lîmbazan tîlê*
 2. tîl (Jûse kenûlê domîşîqê vağ kıvîstînd-
 ên ve karî bigîmînde ilâq) * *doktor jê re fa-*
qîl nişîvîndîn doktorê ona tîlê yazdî 3. tîl
 (dîmîzê eb meşîmêde kullandîlan kaynan
 bigîmînde tîşîşîqê madde) 4. şîrîn (hal mu-
 minna veya parûşê bîrîndîmîş tîl) -- tîl
 tîl ~ ~ *di pozê (yekî) de êrkerêl burmî-*
ndan (tîl tîl) gelmek, tîl tîl burmîndan
gelmek ~ ~ jî pozê (yekî) kîşîndîn burmî-
ndan (tîl tîl) gelmek ~ tî hatin xîstîn fi-
*tîllenînek * tîlê lembayê lî hata xîstîn*
lîmba bîrîlîndî ~ a lîmbayê bîndî bîrîlî
lîmbayê açmak ~ a (tişîkê) pê xîstîn fi-
tîllenînek
 tişîlêr *ed* tîlêl * *ropê tîlêdê tîlîlî top*
 tişîlîroş *ed* tîlêl (satan kimse)

fihlvan *adiba* fihlvan (mal edan)
 fikirin *m* kesme
 fikirîn *lâgh* kesmek * bend fikirîn keski
 fiklanok *m* dönmeç
 firas *m* fime
 fitnebaz *adiba* fitnezi
 fitnebazî *m* fitneçisi
 fitnekar *adiba* fitnezi
 fitnekarî *m* fitneçilik
 fitnetî *m* fitnelik
 fitre *adiba* 1. fitre * du de isal fitreñi xwe bîdi
 kê? bu seze fitrelerni kame veredekân? 2.
 yibir (yazî) namoştedan seze kîlunî liç re-
 kêti (nema) ~ xweş kirin şafî mezîçime
 göre hoca nezinde fitrelerini vermek
 fitrak *m* bir rû panga
 fitrat *m* fitrat, yaradılış
 fitre *adiba* fitre
 fitrîk *adiba* ağış mantarı
 fitriye *adiba* fitriye, doğuştanlık
 fitri *adiba* 1. fitri, doğuştan (doğumla beraber,
 yaratılışla) 2. *adiba* doğuştan (doğduğun-
 dan beri var olan, sonradan öğrenilenmiş,
 doğuşla birlikte gelen)
 fitrûm *m* aşı
 fitrûmkirin *m* aslama
 fitrûmî kirin *lâgh* aslanmak
 fitrûmkirî *adiba* 1. aşılanmak
 fitrûne *m* aşı ~ kîrîp aşı varmak
 fitû *adiba* fetva ~ ilağ (an jî derxistin) fetva
 vermek (veya çıkarmak)
 fitûl *adiba* fetil u fitil
 fitûr *m* sahvah
 fitya *adiba* fetva ~ dan (an jî derxistin) fetva
 vermek (veya çıkarmak) ~ jê re hebûn fet-
 vasi olmak ~ (isteki) tane bûn dince caiz
 olmamak, dinde yer almamak
 fityaqe *m* fityaka, caka, çalim, göstereş, şî - ki-
 rîn fityaka satmak, caka satmak
 fityaqekar *adiba* fityakar, çacalı
 fityaqekarî *m* fityakarlık
 fityaqekirin *m* fityaka etme, çalimlama, gester-
 eş yapma
 fityaqe kirin *lâgh* fityaka etmek, çalimlamak,
 göstereş yapmak
 fityako *m* fityako
 fiyat *m* 1. fiyat (ahî m veya sarımda bir şeyin
 para karşılığındaki değeri) 2. bir fiyat (bir
 mal veya iş gövü için öngün gördün para
 karşılığı) 3. bir fiyat (bir değeri ile para birimi
 arasındaki ilişki) - don (isteki) 1) fiyat ver-
 mek 2) fiyat (veya değeri) biçmek - eyar ki-
 rîn fiyat avardirmek ~ gotin paha biçmek ~
 kêim kirin 1) fiyat düşürmek 2) indirim yap-
 mak (veya etmek) - kîlîy kirin fiyat (veya
 değeri) biçmek - lê bîrîn fiyat (veya değeri)
 biçmek, paha biçmek - lê donîn fiyat say-
 mak, paha biçmek - lê xistin fiyat (veya de-

ğeri) biçmek, paha biçmek - rahûn zam gel-
 mek - sabit kirin fiyatları düşürmek - sî-
 kandîn 1) fiyat kırmak 2) indirmek (azalt-
 mak, düşürmek, fiyat için) - tê don 1) fiyat
 (veya değeri) biçmek 2) fiyat çekmek - zêde
 kirin üste varmak → bazârê rayeç fiyatı →
 destkîrî taban fiyat → a fîyazê bîz fiyatı,
 taban fiyatı → herî zêde baş fiyat → kirînê
 aliş fiyatı → mal dan şikênandîn fiyat ku-
 çurtmak → pir zêde astronomik fiyat →
 qetbî kesim fiyat, makûl fiyat → (isteki)
 rahûn buluya çıkarmak, azaltmak → zêde
 çıkarmak fiyat

fiyetdaxistin *adiba* fiyat indirmek, tenzîlât
 fiyet daxistin *lâgh* fiyat indirmek, tenzîlât yap-
 mak

fiyetkêmkirin *m* fiyat indirmek, tenzîlât

fiyet kêim kirin *adiba* 1. fiyat düşürmek 2. indî-
 rim yapmak (veya etmek)

fiyet lê donîy *adiba* fiyatlandırmak

fiyet lê xistin *adiba* fiyat biçmek

fiyetlêxistin *adiba* makûl, kesin olarak değeri biçil-
 meş

fiyet rakirîn *adiba* fiyat yükseltmek

fiyet şikandîn *lâgh* 1. fiyat kırmak 2. indirmek
 (azaltmak, düşürmek, fiyat için)

fiyet tê don *lâgh* fiyat çekmek

fiyetxistin *adiba* indirmek, tenzîlât

fiyok *m* fiyok

fiyord *adiba* fiyat

fîzde *m* horozun tavukla çilleşmesi

fîzîkandîn *m* fîzîkîrîn

fîzîkandîn *lâgh* fîzîkîrîn

fîzîkîrîn *m* fîzîkîrîn

fîzîkîrîn *lâgh* fîzîkîrîn

fîzîkîrîy *m* fîzîkîrîn

fîzîldûman *m* rozan fîrîmanî

fîzirundîn *m* şîv şîv

fîzirundîn *lâgh* şîvîştîrîn

fîzirîn *m* şîvîştîrîn, şîvîye

fîzirîn *lâgh* şîvîştîrîn, şîvîye

fîzîblîte *m* fîzîblîte, yapılabîrîk

fîzîk *m* 1. fizik * zanîsta fîzîkê fizik bilimi 2.
 fizik (insanın doğal yapısı) 3. fizik (kişinin
 dış görünüşü)

fîzîka *adiba* fizikî zanîstîrîn, fizik bilimi

fîzîka nûkleerî *adiba* nükleer fizik

fîzîka stîrzanî *adiba* astrofizik

fîzîkî *adiba* fizikî, fiziksel

fîzîkîy *adiba* fizikî bilimi, fizik bilimi

fîzîkîy *m* fizik bilimi, fizik

fîzîkîkîmya *m* fizik kimyaya

fîzîkîsaz *adiba* fiziksel

fîzîkîsazî *m* fizyoloji

fîzîkîvan *adiba* fizikçi, fizik öğretmeni

fîzîkîvan *adiba* fizikçi, fizik bilimi

fîzîkîzanî *m* fizik bilimi, fizik

fîzîkî *m* fizik

fîzîkî *m* fiziklik - kirin fiziklik yapmak

fızûnîm *m* ziyadeleşme
fızûnîm *leşmê* ziyadeleşmek
fızvokrat *m* fızvokrat
fızvokratî *m* fızvokratîk
fızvolog *ad/m* fızvolog
fızvuluji *m* fızvuluji
fızvulojik *ad* 1. fızvulojik (fızvuloni ile algih. vucuka algili) 2. fızvulojik (normal olarak, orgeal olarak işleyen) * rewaşa fızvulujik fızvulujik duram

fızvulojist *ad/m* fızvulojist

fızvonomî *m* fızvonomî

fızvoterapi *m* fızvoterapi

fızvoterapist *ad/m* fızvoterapist

fîndek *m* mînd

fîraq *bu* fîraq

fîbat *m* fîbat

fîbergas *m* fîbergas

fîberin *m* fîberin

fîçlûm *m* şunqumlenme

fîç bûn *leşmê* şunqumlenmek

fîda *m* feda ~ kirin **feda** etmek ~yi (...) kirin (bring) feda etmek

fîdakar *ad* fedekar

fîdakarane *ad* fedekarane

fîdakarî *m* fedekarîk

fîdan *m* 1. fidan 2. fidan, dikime (başka bir yer dikilmek için bulunduğu yerden) pîyarlan taze ağaç 3. şivçin (budanmış yaşlı ağaçtır, budanan yerlerinden çıkan fidan)

fîdayî *m* 1. fedai 2. Ebuîlîyê Alayî (ulus) 3. *m* bir bir, azim, nêmetlû sîbîh

fîdezam *şer/m* fîdezm, nezmetlik

fîdye *m* fîdye, kurtulmak

fîg *şer/m* fîg

figür *m* 1. figur, bari (resim ve heykel sanatlarında varakîran biçim) 2. figür (bu dîvîni oluşturan okulu adamlarda beliren zîncîrleme hareketlerinden her biri) 3. *mek* figür

figüran *ad/m* figüran

figüranî *m* figüranîk

figürî *ad/m* figürîk

figüratîf *ad/m* figüratîf, beşîh

figürdîr *ad* figûlî

fîhû *m* aklamî, îbra

fîhûbûn *m* aklamîna, beşîat etene

fîhûl *bûn* *leşmê* aklamîk, beşîat etmek

fîhûbûyî *ad* aklamîş, beşîat emiş olan

fîhûbûyîn *m* aklamîş, beşîat edilîş

fîhûkîrî *m* 1. aklamî, beşîat etene 2. îbra etme, temîze çıkarma

fîhûl kîrîn *leşm* 1. aklamîk, beşîat etmek * *camêr ji wî lawanî ji fîhûl kîrîn adîr* - bu suştîn da aklamîlar 2. îbra etmek, temîze çıkarmîk

fîhrîst *m* 1. fîhrîst, temdekler 2. fîhrîst, katalog 3. fîhrîst, not defterî

fîh (1) *leşm*

hîzîr *leşm*

fîk (1) *m* 1. fîk 2. duduk -> *canîfîs canî-kurtaran fîk* (vaya üdîlûgû)

fîkîr *m* fîk

fîkîrdîn *m* 1. fîkîr çalma 2. örmek

fîkîrdîn *leşm* 1. fîkîr çalmak 2. örmek

fîkav *m* fîk

fîkî *mekîm* duduk

fîkîfîk *m* 1. fîkî çalma 2. *ê* fîkî çala çala -> (yekî) bûn çahûgûrî fîkîfîk (üzüntüsüz, kaygısız yaşamak) -> (yekî) bûn (ji xwe re gerîn) olîkî kolîmî sa'îya sa'îya gezmek -> (yekî) ye 1) kuruntulu 2) işi yatuoda 3) pîşkin

fîkîm *m* 1. fîkî, fîkî çalma 2. örmek

fîkîm *leşm* 1. fîkî çalmak 2. örmek

fîkîmbîr *ad/m* fîkîmbîr

fîks *ad/m* fîks, mecu

fîksîlîr *m* fîksîlîr

fîkînd 1. fîl (Eflahî) 2. fîl (saxrança, çayraz hareket ettiren taş)

fîlîl *m* sandîl, sandalet (ayakkabî türü)

fîlar *m* ayakkabî (tahanna çavî çakılmîmiş ayakkabî)

fîldekoz *m* 1. fîldekoz 2. *ad* fîldekoz (bu iplikten dokunan şey) * *gureya fîldekoz fîldekoz çorab*

fîle *m* 1. fîle 2. fîle fîlîş verîşte kullanılan ağ torba) 3. fîle (taşlar n dağubasım ölmek için ağ biçimindeki ağ örgü) 4. *şer* fîle, ağ

fîlîl *m* karabîbî

fîket *m* fîrcete, çengelli iğne

fîkîkîrîn *m* fîrcetleme

fîkîl kîrîn *leşm* fîrcetlemek

fîlm *m* 1. fîlm (fotografîya, radyografîde ve xîmîyografîde res m çekmek için kullanılan, selûlîzdan, saydan, bûkûlebalî şerî) 2. fîlm (saxrança, fîkî, bir oyunun bütûpûgû çayşîyan şerî veya şerîtler n hîkûrû) 3. fîlm (saxnanîna makînesîyle gösterîlen çavî) 4. fîlm çavîkîrî yapîşîrîlarîk içerîşîn görûnmesîmî engelleyen bir tarîmce yapîkî - çêkîrîn 1) fîlmî yapîkî 2) *şer* fîlmî çavîmek - kîşîndîlî 1) *şer* fîlmî çêkîkî (saxnanîna kîncîrîşî) 2) *şer* fîlmî çêkîkî (vîçûrûn rîmîçîmînî almîk) 3) fîlmî çavîmek - fîyîstîkîndîlî fîlmî oynatîkî - fîyîstîlî (an jî lîstîn) fîlmî oynatîkî - rîşîmî dan fîlmî gûşîçîmek -ê helgewarî (belgenamîşî an jî dokûmantîrî) belgesel fîlm -ê bîdîng *şer* sesîz fîlm -ê bîdîng *m* sesîlî fîlm, sozlî fîlm -ê dengîn sesîlî fîlm -ê hîmîrî sanat fîlmî -ê fîkîlînî (an jî vekîfînî) *şer* auzîştîmî fîlmî -ê pozîtîf *şer* pozîtîf fîlmî -ê reşî *m* şîrî şîyahî bîyadî fîlmî

fîlmçêker *ad/m* fîlmî yapîmîçî

fîlmçêkerî *m* fîlmî yapîmîçîgî

fîlmê karton *şer* çîzî fîlmî

fîlmê rontgenê *ad* rontgen fîlmî

fîlmê sê dimenî *leşm* üç boyutlî fîlmî

Filmeç *adım* filmci

Filmeri *isim* filmcilik

Filmsöz *adım* film sözlüğü

Filmsöz *isim* film sözlüğü

Filmşen *adım* filmşenlik (film yarışması)

Film *isim* 1. film (bu arada ve bir komedi altında

bulunan şarh; genelde film veya çekimden

besten) 2. film (ayrı tür yok hiçbir ücret

getirmediği veya kara lejantı olduğu)

Filogenez *adım* filogenez, sayı oluş

Filoksera *adım* asitli bit (Phylloxera vesicaria)

Filolog *adım* filolog

Filoloji *isim* 1. filoloji (fil) varlıklarını ve yazılı

belgeleri dil ve tarih açısından incelemek 2.

filoloji (dil, yazıyla bir toplumun kökenini

inceleyen bilim)

Filolojik *adım* filolojik

Film *adım* film

Filozof *adım* 1. filozof 2. *adım* filozof (felse-

fe yapmaya meraklı kişi)

Filozofane *adım* filozofça

Filozof *isim* filozofluk

Filozofî *adım* filozofça, filozofî yazılı biçimde

Filire *isim* filre -ya ziwa kuru filre

Filredar *adım* filredar

Filrektele *isim* filreleme

Filre kirin *adım* filreleme

Fim *adım* fim

Fim *isim* 1. gimi, ← bezer 2. gimi, imişçice

benzer biçimde * **Fim** *isim* bikiş ben *isim*

gibi yapım 3. gimi, ← yakışır biçimde * **Fim**

mirvân **bîwâze** insan gibi ise 4. **Fim** *isim*

toyğun olarak, ayon, upko ~ (...) bün gibi

olmak - (üsteki) hatın **g** bî çelmek * **ew**

berd *isim* re **fim** meriveki bişqil dihat

önceleri bana çok akıllı biris gibi geliyor -

(...) kirin **g** bî yapmak

Fiml *adım* 1. fiml (eleme) yarışmalarında soru

cu belenen karşılığında; * **fimlân** **tutubid**

firba -firallân 2. **adım** fiml, biris (bir muzik

parçasının ses belâğı)

Fimlist *adım* fimlist

Fimlîzâm *isim* fimlîzâm, ezekçilik

Fimnî *isim* 1. gimi, ← bezer * **zîlamekî** **fimnî**

şer olan gibi bir arşın 2. gimi, imişçice,

benzer biçimde * **fimnî** *isim* bikiş benim

gibi yapım 3. gimi, ← yakışır biçimde * **fim-**

nân **mirvân** **bîwâze** insan gibi ise 4. **gim-**

benzer * **kesî** **fimnî** **Ehmed** **nîn** **e** **Am-**

mer gibisi yok - (...) bün gibi olmak - (...)

hatın gita gelmek * **ew** **berd** *isim* re **fim-**

nî meriveki bişqil dihat önceleri bana çok

akıllı biris gibi geliyor - (...) kirin gibi

yapım

Fimans *adım* finans

Fimanskerin *isim* finansiste

Fimans kirin *adım* finans etmek

Fimansist *adım* finansman

Fimfonk *isim* parafonk

Fimk *adım* ena bunz yaratan, sevinçlilik yapan

yüksüz

Fimî *adım* Fimî

Fimkî *isim* 1. Fimk 2. *adım* Fimlere yazılır biçimde

Fimv *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

Fimvî *isim* film

fırıldaklılar *adlı* düdükcü (satın kimsa)

fırıldaklılar *adlı* düdükcü

fırık *m* düdük

fırın *m* 1. çalgıma, çalgılay, günlükte, günlükdeyiş (suların köpürerek ve ses çıkararak akması) 2. kükremek (melic, akar su vb. için, kabarmak, taşımak) ~ **fır çün** günlüklemek

fırın *başlı* 1. çalgılanak, günlüklemek (suların köpürerek ve ses çıkararak akması) 2. kükremek (melic, akar su vb. için, kabarmak, taşımak) * **ezmîna** tehiya ku dilîre me kükremiş sel gubiyim

fırını *m* 1. çalgılı, günlükçü 2. çayıtı (atesi açtı)

fırınkürin *m* 1. çalgılama, günlükçü 2. kükreme

fırınkürin *başlı* 1. çalgılanak, günlüklemek 2. kükremek

fırızı *m* ısıtık

fırkei *baş* filket

fırma *baş* fırtına

fırta *m* kutlu

fısel *m* kaytarıcı

fıselbûn *m* kaytarıcı

fıseli hûn *başlı* kaytararak (ışten kaçınmak)

fısfıskandıln *m* 1. savuşturucu, savuşturucu 2. savuşturucu

fısfıskandıln *başlı* 1. savuşturmak, savuşturmak 2. savuştur gitmek - **fün** kırış kırış - **ün çün** savuştur gitmek, **çün** girmek

fısfıskân *m* savuşturma, savuşturma, uzlaşım

fısfıskân *başlı* savuşturma, savuşturma, uzlaşım etmek

fısfıskandıln *baş* fısfıskandıln

fısfıskân *baş* fısfıskân

fısfıskandıln (I) *m* ısıtık çalma

fısfıskandıln (II) *m* 1. savuşturma, savuşturma 2. tüyme 3. seğirtme

fısfıskandıln (I) *başlı* ısıtık çalmak

fısfıskandıln (II) *başlı* 1. savuşturma, savuşturma 2. tüymek 3. seğirtmek

fısfık *m* 1. savuşturma, savuşturma 2. tüyürme

fısfık *başlı* 1. savuşturma, savuşturma 2. tüymek

fısfıkandıln *m* seğirtme

fısfıkandıln *başlı* seğirtmek

fıske *m* fıske (parmaklardan birinin ucunu baş parmağın başına diktirip birdenbire alırken bulutarak yapılan vuruş) ~ **fî dîn** (ar ji xistin) fiskelemek, fıske vurmak

fıskefisk *m* ısıtık çala çala

fıso *m* herhangî bir kuzu kendisini emdiği, halde sesini çıkarmayan koyun

fısoğul *baş* başçankara (Paris mârâ)

fıstân *m* fistan -ê koçkan sor e çavê lawikan ker e şkın gora korûr -ê sa vê şpî Karacadağ yâresine ait beyaz, ucu bu fistan tolu

fıstık *m* fıske (parmaklardan birinin ucunu baş parmağın başına diktirip birdenbire alırken fırlatarak yapılan vuruş) ~ **fî dîn** (ar ji xistin) fiskelemek, fıske vurmak

fısta *m* 1. fista 2. *baş* fısta (bu kumaştan yapılmış şey) * **bilîre** fısta fısta bluz

fış (I) *m* fış, fış, fış

fış (II) *m* fış (içine, kırım, dış mârâna, ilâh gibi maddeler konulan ucu burgulu plâstik veya metal buru)

fış (III) *m* 1. fış (prizden akma sinaya yorayan araç) * **fışê** elektrîkê elektrîk fışı 2. fış (bir eserin hazırlanmasında kolaylık sağlamak veya bir işe ki avazlık etmek için yazılıp sınıflandırılan köğu yazraklardan her biri) 3. fış (kurumda, bazı klas veriş işlerinde para verme kullandırı puê veya herzêr şey) 4. fış (alışverişlerde) 5. fış (makbul) ~ **fî** te vektîrîn fış aşmak, fışlemek

fışal (I) *m* kurumu, evünme

fışal (II) *m* abartı, abartıma, mübaleğâ

fışal hûn *m* gururlanma

fışal hûn *başlı* gururlanmak

fışalker *başlı* abartıcı, abartıcı, mübaleğâci

fışalkeri *m* abartıcılık, abartıcılık, mübaleğâcilik

fışalkürin *m* abartıcı

fışal kirin *başlı* abartmak mübaleğâ etmek

fışalkürin *baş* abartılı, abartımalı, mübaleğâci

fışar (I) *adlı* zıvca

fışar (II) *baş* fışar

fışarga *baş* fışarga

fışank *m* fışık

fışeng *m* fışek

fışk (I) *m* ısıtık

fışk (II) *m* duzen, hale, ayun

fışker *adlı* 1. duzenbaz 2. yağcı, yağcı

fışkeri *m* 1. duzenbazlık 2. yağcılık, yağcılık

fışkürin *m* fışkürin

fış kırin *başlı* fışlemek

fışkürin *adlı* 1. fış (fışe yazılmış olan) 2. fış (ıdvalılık kucuklaşımında kaydı bulunan kimsa)

fışteq *adlı* 1. lat tasıyıcı 2. yağcı, yağcı

fışteq *m* 1. lat tasıyıcılık 2. yağcılık, yağcılık

fıştere *adlı* 1. arı yarı, izbardut 2. kibirli, kuruntulu, denince sığmaz, çok kabirli - - a-xaldin loqin daruland

fıştereti *m* kabirlik, kuruntuluk - **karin** kibirlik yapımak

fıştek *m* ısıtık ~ **dân** ısıtık çalmak

fışıl *baş* buşkul

fî (I) *m* ısıtık

fî (II) *m* fî (aygün odayıca, mzi olma) - **bîln** lî olmak

fî (III) *m* fîlenz, kaskırı (yek) ~ **kîrîn** (barre) fî virmek (veya tokmak) - **fî xîstîn** (hî-nar) fîlemek -a (yek) **fî de bebûn** içinde (bî-nar) parnağı olmak

fî (IV) *m* nefes, fîr * **fîtan** kûr **fî** qelûna xwe da pîpîsundîn dîrn nefesler çekti

fî (V) *adlı* yarı ve güçle etmek

fî (VI) *m* fî (ingiliz uzunluk ölçü birimi olan

four sözcüğün çoğulu)

fitandin (I) m 1. islik çalma 2. dönmek

fitandin (II) m düşünce, kışkırtma

fitandin (III) m düşünce

fitandın (I) *ğgh* 1. islik çalma 2. dönmek

fitandin (II) *ğgh* düşünce, kışkırtma

fitandin (III) *ğgh* düşünce

fitân m fitânın ödeşme

fit bün *ğgh* fit olarak, ödeşmek

firefit m 1. islik çalma, düşünce, islama 2. hırs-
lık eyleyişi → (yekü) bün keyfine ödeşmek
olmama

fitek *şev* kışkırtıcı

fireki *şev* kışkırtıcılık

fitâ ed şidâti

fitk (I) m islik - kutan islik çalmak - fit kıl-
tın islik çalmak

fitk (II) *şev* fiske (parmaklardan birinin ucunu
buş parmağın başına kapayıp birdenbire ile-
riye hareket ettirilme hareketi) 2. maadik mis-
kete fiske ile vurmak → fit dan (an jı xistin)
fiskelemek, fiske vurmak → *şev* fê xistin
(an jı dan) fiske dokundurmak, fiskeleme
→ *şev* pê kîrin fiske dokundurmak, fiske-
lemek

fitk (III) m celp, sulûs, askerlik çağrısı fas-
kerlik sulûsü → *şev* (yekü) haan sulûsü gelmek

fitk (IV) m zıkkıncı → dan zıkkıncı

fitk (V) *şev* dauduk

fitk (VI) m talhen:

fitkdan (I) m islama

fitkdan (II) m 1. atma (kalp, nabız, kan dola-
şımı ile ilgili organlar vurma) 2. seçme 3.
çarpma (kılar birdenbire kendiliğinden
ve düzensiz bir biçimde kıldanma)

fitkdan (III) m zıkkıncı

fitk dan (I) *ğgh* islama

fitk dan (II) *ğgh* 1. atmak (kalp, nabız, kan
dolaşımı ile ilgili organlar vurmak) 2. seçir-
mek → *şev* serê du rojan e ku kobê binê
çavê min ê çepê fitk dîde iki gündü sol
gizumê an seçiriyor 3. çarpınak (kılar
birdenbire kendiliğinden ve düzensiz bir bi-
çimde kıldanmak)

fitk dan (III) *ğgh* zıkkıncı

fitki *şev* kışkırtıcı

fitkêr *şev* fitleyici, kışkırtıcı

fitkêrê *şev* fitleyicilik, kışkırtıcılık

fitkîrin m düşünce, kışkırtma

fitk kîrin *ğgh* düşünce, kışkırtmak

fitk kutan *ğgh* islik çalmak

fitkêrê *şev* fitleyici, kışkırtıcı

fitk m fit (rakıba)

fitn m 1. islik çalma 2. öleme

fitn *ğgh* 1. islik çalmak 2. ölmek (kuy ve bö-
cekler için)

fitkar *şev* 1. fitleyici, kışkırtıcı 2. mey tey-
vikçi, teyvikçi

fitker *şev* fitleyici, kışkırtıcı

fitkeri m fitleyicilik, kışkırtıcılık

fitkîrin (I) m 1. düşünce, kışkırtma, lahr kerte
2. tesvik etme

fitkîrin (II) m 1. devirme, baklama, süp su-
pırma, yıyp birime (mînanayla çemek veya
yemek) 2. diploma (dîtime kadaf icarê)

fitkîrin (III) m kapama, kapatma (karşılaşma,
denk getirme)

fitkîrin (IV) *şev* pîr çıkart, kesilme, kakak ka-
kırtma

fit kîrin (I) *ğgh* 1. düşünce, kışkırtmak, tîrin
etmek 2. tesvik etmek

fit kîrin (II) *ğgh* 1. devirmek, bakılmak, süp
süpürmek, yıyp birime (bîni çile içmek
veya yemek) → *şev* kîr bir ekaneşî
hakladı → fit tema serê *şev* çûşeyek uraş fit
kîr bir çişe rakıyo tek başına devirê 2. dip-
lemek (dîtime kadaf içmek)

fit kîrin (III) *ğgh* kapamak, kapamak (karşı-
laşmak, denk getirmek) → *şev* ikurimiyê dê
deynê min fit bike bu ikurimiyê dîtime
kapar

fit kîrin (IV) *ğgh* pîr çıkart, kesilmek, kulak
kışkırtmak → *şev* kîr kîr kulaşîni ka-
bîrî

fitopolojî m fitopatoloji

fitos *şev* 1. şik, temiz ve zarf giyimli 2. tîz çî-
mezlîğe aşîm dîşîkin kînsel

fitosane *şev* 1. şik 2. tîzler

fitosî m 1. şiklik 2. tîzlik

fitûhûn m 1. şiklaşma 2. tîzleşme, tîzleş-
me

fitosî bûn *ğgh* şiklaşmak (modaya uygun
giyimme, güzel giyinmek) 2. tîzleşmek, tî-
zleşmek

fitosîbûyîn m 1. şiklaşma 2. tîzleşme

fitos kîrin *ğgh* süsleyip püsllemek

fitoz bu şîs

fitan m fitan → kîrin fitan etmek

fit (I) *şev* 1. kırs (immaride) 2. hatîl (duvar-
ları bertaklemek için islama maadik vafay o-
larak yerleştirilen direk)

fit (II) m çalın, çaka, fiyaka, kurum

fit (III) ziplama → *şev* fita ziplamak

fitâ *şev* 1. çalın 2. mağrut, kabîh

fitûhûn m mağrutlarma

fitâ bûn *ğgh* mağrutlaşmak

fitâ kîrin *ğgh* çalınmak, fiyaka etmek

fitar m 1. ağlaşma, fiyot 2. yalvarma

fitarkîrin m 1. ağlaşma, ağlayıp sızlama 2.
yalvarma

fitar kîrin *ğgh* 1. ağlaşmak, ağlayıp sızlamak
2. yalvarmak

fitatî m mağrutlarma kabîhlik

fitayî m kabîrlilik → kîrin kabîrlilik yapınak

fitêfîz m oluşt, uluma tuzgîr için)

fitêk (I) *şev* çakala, çalanın

fitêk *şev* 1. islik 2. ölmeli → *şev* kîşîk *şev* ötür-
süz sîzîrî → *şev* nîrme *şev* etimlî sîzîrî

fizikî *zâde* olumluluk
fizikîbûm *zâde* olumlu üleşme
fizikî bûn *zâde* fizikî olumluleşecek
fizikîlik *m* fizikîye, fizikîlik
fizikîlik *m* fizikîlik
fizikîkandîp *m* fizikîkandîp
fizikîkandîm *şîşâ* fizikîkandîmek
fizikîkân *m* fizikîkandîp, fizikîkandîp
fizikîkân *şîşâ* fizikîkandîmek
fizî *m* fizikîlik
fizî dan *şîşâ* fizikîkandîmek
fizîm *m* 1. fizikî 2. olumlu
fizîm *şîşâ* 1. fizikîkandîp 2. olumlu (rüzgâr, çim)
fizîmî *m* fizikîlik
fizîvî *m* fizikîlik
fizîkî *şîşâ* fizikîkandîmek
fizîkî *m* fizikîye ~ fizîkî dan fizikî çalmak
F.K.B **F.K.B** (fizikî kâriye ve bîyoloji kâriye) (mârifet)
flama *m* 1. flama 2. flama (malhendislerin, hatâatâlarin renk belirlenme sırtığı) 3. flama (tuzluk uçurucu tabâkân kışkık bayrak)
flamahej *şîşâ* flamahej
Flaman *m* Flâman
Flamanî *m* Flâmanca
Flamanîkî *m* 1. Flâmanca 2. flâmanlara yaraşın ve/ya uygun
Flarmonî *m* 1. flarmonî (güçlü müzik sevgisi) 2. flarmonî (müzik konserleri, derneği)
flarmonîk *m* 1. flarmonîk (müziği seven kimse) 2. flarmonîk (müzik severlerin kullandıkları dernek veya konser dernekleri için kullanılır)
flaş *m* 1. flaş * flaya wânekâşê fotograf makinesinin flaşı 2. mev. flaş (tortelâğı olan önembâlı biber) ~ a binê avê su altı flaş
flahîl, **flihîl** *şîşâ* flahîl, flihîl
flagma *şîşâ* flagma
flama *şîşâ* flamahej
flamanî *m* flamanca
flamanîkî *m* flamanca
flamahej *şîşâ* flamahej (flaman kuşu (Phoenicopatagides ruber))
flüt *m* 1. flüt (sinek, sivri sinek gibi böcekleri öldürmek için puskurtulmuş ilâç) 2. flüt (bu ilâcı havaya puskürtten araç)
fluk *şîşâ* fluk
flora *şîşâ* flora, bitiy, bitki artışı
florin *m* florin (Holanda para birimi)
flort *m* 1. flört (kadın ile erkek arasındaki yakın ilişki) 2. *şîşâ* flort (flört eden kimsel) 3. mev. flört (sosyal bir partiye, yabancı bir ülkeye vb. tam bağlanmadan yaklaşma) ~ kîrîn flört yapmak ~ kîrîn flört etmek
flortkîrîn *m* flört etme, kîrînflort
flort kîrîn *şîşâ* flört etmek, kîrînflort etmek
flor *m* flort (poker oyununda)
fluor *şîşâ* flur (kâmiyatın F)
fluoresan *m* fluorescent, fluorescent
fluoresans *m* fluorescent, fluorescent

fluorit *şîşâ* fluorit
fluorit kîrîn *m* fluorescent
fluorya *şîşâ* fluorin, yelwe (Chloris olivacea)
flüt *şîşâ* flüt
flütjen *şîşâ* flütçü
flüt *m* flüt
folü (II) *m* 1. cazem, nazlı 2. güzel, çok güzel, hoş * ev günd pir folü e bu köy çok güzel 3. görkemli
folü (II) *m* abırsak, uluk, aptal
folülâne *h* abırsakça (abırsak yarıdır metelâte)
folül *m* abırsak, güzel
folülî (I) *m* nazlılık
folülî (II) *m* abırsaklık, aptallık ~ kîrîn abırsaklık etmek, aptallık etmek
folülîbûm *m* abırsaklaşma
folülî bûn *şîşâ* abırsaklaşmak
folül *m* nâma (çocuk dilinde)
fol, **folok** *nâma* (çocuk dilinde)
fol *şîşâ* fol, ay, balığı (Phoca)
folmakî *şîşâ* fol balığı
fol (I) *şîşâ* fol, fol
fol (II) *şîşâ* yarım (Jastanum)
folk *m* folk
folklor *m* folklor, halk bilimi, halkiyat
folklorîk *m* folklorik, halk bilimsel
folklorîst *şîşâ* folklorcu, halk bilimselci
folklornas *şîşâ* folklorcu
folklornasî *m* folklor, halk bilimi
folklorzan *şîşâ* folklorcu, halk bilimselci
folklorzanî *m* folklor, halk bilimi
fon *m* 1. fon (bellirli bir iş için gerektiğinde kullanılacak üzere ayrılmış parâ) 2. fon (sinemasla, tiyatrla oyuncuları arkasından çekim) 3. fon (teatrdaki dekor) 4. fon (resimde; bir tablo ile resimde konunun işlendiği boyu kâr) 5. fon (teatrdaki dekor) 6. fon (bir kumaşın alt dokusu)
fondan *m* fondan
fonduktan *m* fondutan *
fonem *zâde* fonem (ses birimi)
fonetik *m* 1. fonetik (ses bilgisi) 2. *m* fonetik, sesli (seslerin bütün özelliklerini, ayrıntularıyla gösteren)
fonksiyon *m* 1. fonksiyon, işlev, görev (iş görme yetisi) 2. ses işlevi, fonksiyon
fonksiyonlîzîm *m* 1. *m* fonksiyonlîzîm, işlevlilik, görevlilik 2. *şîşâ* fonksiyonlîzîm, işlevlilik
fonksiyonî *m* fonksiyonel, işlevsel
fonksiyonlî *m* fonksiyonlîzîm
fonograf *m* fonograf, sesyazın
fonografî *m* fonografî
fonojenik *m* fonojenik
fonolî *şîşâ* fonolî, sesli taş
fonolog *şîşâ* fonolog
fonoloji *zâde* fonoloji (ses bilimi)
fonotelfraf *m* fonotelfraf

fonl *w* fon, pık (tekine de miş)

foşfoşe *w* kendini beğenmiş, kibirli

fora *f* foru – kırım dara etmek

foridas *w* sınırsızlık, çok s-eak * aya foridax sinasamak sıl

forint *w* forin: (Macar para birimi)

form *m* 1. form (hiçim, şekil) 2. form (bir şeyi istenilen ve alınması gereken düzün.) 3. form (istenilen şeylerin yazılması, doldurulması için hazır anıms yazılı belge) * formâ dagice à bide *w* formu doldur bina vez

foruda *w* 1. tozlu (öğrencilerin, sporcuların, bazı mesleklerde çalışanların giydikleri, başlı buldukları okul, spor kıyafet veya meslekleri belleten tek tip giysi) 2. foruda (tek kâğıt tabaka üzerine bosılan 16 sayfalık kırılmış kitap parçası)

formalât *f* *w* formalist, biçimci, şekilci

formalite *m* 1. formalite (vonten veya yasalara gerekli görüldüğü işlem) 2. *w* formalite (yerine getirilmesi kanunca zorunlu kılınan işlem) 3. *w* formalite (bir zorunluluğa uyulması ya da uyulması)

formaliteparâz *w* formaliteci

formalizin *f* *w* formalizm, biçimcilik

formasyon *m* formasyon, yetiştirme eğitimi görme

formayı *w* 1. formalık * plirûka deb formayı on formalik kuap 2. ormalı, forma * defterke pénc formayı kirî neş ormalı bir defter aldı

formûka *w* formika

formul *w* *w* formül

formül *w* 1. formül (genel bir olguyu, bir kuralı veya ilkey açıklayan simgeler kümesi) 2. formül (bir belgenin yazılacağı biçimi ve ona özgü olan düzeni gösteren örnek) 3. formül (tebiiysel anlamı) 4. *w* formül

formülbin *w* formülleştirme

formuldar *w* formülü

formuldar kürtû *w* *w* formülleştirmek

formüle kirtû *w* *w* formüle etmek

formüler *w* formüler

formülkirtû *w* formülleştürme

forq *w* orospu, kalpe, siltuk

forqe *w* orospu

forqi *w* orospuluk, kalpe, siltukluk

forqî *w* kalpece

forqîkî *w* kalpece

forqîkîbûn *w* kalpeleşme

forqîkî bûn *w* *w* kalpeleşmek

forqîti *m* kalpeçilik, orospuluk ~ kirtû kalpeçilik etmek (veya yapmak)

forqîtkirtû *w* kalpeleşme

forqîtkirtû *w* *w* kalpeleşmek

forş *w* 1. forş (uc veya car köşeli bürak) * forsa serekkomar cambuzbaşkapı forsa 2. *w* forş (soz geçerlilik, saygınlık) * forsa canêr heye adanın forsa var 3. afi, caka, çalm, fiyaka, kırım * forsa gwe diavête

keçika li halê yanîndaki kiza afi yapıyor 4. forş, hava * ca hûm li forsa canêro ûnêrêrî adandak, hava: bakın * çlık uc bedew e, lê belê forsa wê heye kodin guzel degil ama havaşî var – ovêtin (yekî) arî kesmek (satmak veya yapmak) – lê kırım kurtum satmak ~a (yekî) hebûn forsu olmak, havası olmak ~a we kirtû hava atmek ~a we pişani (yekî) dan fiyaka satmak

forşa *w* *w* forsa

forşdar *w* 1. forşlu (üzemce forş çekilmiş gemi veya otomobil) 2. forşlu (soz) geçer, güçlû

forşek *w* *w* talış, afîli, çalmecî, çalmî, fı-yakau

forşekî *m* afirataşlılık, afîlilik, çalmecilik, çalmîlik, fiyakanlık

forşekî *w* forşekî

forşeps *m* forşeps

forşkarî *w* çalmecî, fiyaka emze, af kesme (satma veya yapmak)

forş kirtû *w* *w* çalmecî, fiyaka etmek, afi kesmek (satmak veya yapmak)

fort (I) *w* 1. yarımk (parmakların kapanmasıyla elim aldığı biçim) 2. yarımk (elen bu biçimle yapılan vuruş) * ew da bet fortan em yarımkêdê

fort (II) *w* 1. blâf, palavra, maraval 2. övünme – dan we palavra sikkak – kırım palavra atmek – il we xistin övüngeçlik yapmak

fortlan *m* 1. blâf yapma 2. teslim

fort dan *w* *w* 1. blâf yapma 2. teslim

fortdayn *m* 1. blâf yapma 2. teslim

forte *w* *w* forşe

fortek *w* *w* 1. blâfçı, palavracî, maravalcî 2. övüngeç, taffacı – en we dan övüngeçlik yapmak

fortekî *w* 1. blâfçı, palavracî, maravalcîlik 2. övüngeçlik

fortepian *w* *w* fortepiano

fortik *w* *w* fortek

fortissimo *w* *w* fortissimo

fort kirtû *w* *w* 1. blâf yapmak, palavra sikkamak, maraval atmek (veya okumak) 2. yuksek perdeden konuşmak, abartılı konuşmak

fortum *m* 1. forum (esk) Romalılar zamanında, İtalya'da ve diğer şehirlerde kamu işlerini konuşmak için halkın toplandığı alan) 2. forum (topluluk) durumunda olmasına na söz alâbilîlikleri belli bir konu üzerine düzenlenmiş toplantı) 3. forum (bazı sorunların görüşülerek karara bağlandığı genel toplantı) 4. *w* forum (tartışma alanı) * çapemenî, forûna neteweyê şereza ye husin, eygaz toplusların form-êdê

forvet *w* *w* forvet, akine:

forvetî *w* *w* forvetlik, akineçik :

fox *w* *w* köf

G

g. **G** 1. Kültür alfabesinin dokuzuncu harfi olan bu ses 'ge'di'ye okunur ve ses bilimi bakımından jse riçimli kapalı bir râmak ve gret-lâk ünsüzüdür 2. yazık olan işaretlerini harflerle gösterme yönteminde *gâ* sesini bildirir

Gâ *â* *âm* *Gu* (galyun'un kısaltması)

ga *gâ* 1. öküz 2. mecaz güçlü kuvvetli (kimseyi) 3. okuz (bon, gorgusuz) ~ dan 1) çifletirmek (inek için) 2) *argo* (bütünü) fena halde bezdirmek - *dimire çerm dimire*, insan *dimire bay dimire* at ölü meydan kalır *yığıt ö'ür şair kalır* ~ *köld bün* uzun süre dövende çalışılma sonucu okuz tımakiarın aşırmasından dolayı yürümeyiş durumu gelmek ~ *rafel hevali* (tefi öküz öldü) utukluk bozdu - *ü gisné wan li hev psé bime ser*, ben davası (veya kavgası) ~ *ü gelik li balé vek bün* çok emeri olmak - *Xwestin bağ-samak* * *çilek ga dixwaze mek boğus-unuş* - *ek ü sêvek li ber çavê* (yekü) *yek bün* (biri) çok çömert olmak, dünya insana lâmah olmamak - *yê bedêl* (yulmuş öküz, çivga) 2) *argo* çık, *gag* ~ *yê bingêre* (sabel, hantal kimse) - *yê çê bi baran mîrê çê bi xeheran* (an jî xeherdanan) tehlî dibe öküzü yök, a-datan lîf yaralar - *yê çê ji serbaran mîrê çê bi xeherdanan* tehlî dibe öküzü yök, adamı lîf yaralar - *yê nêr êdek*, güçlü, yigit kimse - *yê nîrekî bün* *argo* huy'arı bir olmak (ahmak insanlar için) - *yê pîr* *argo* yaşlı kurt - *yê Xwedê* Allahın öküzü, peygâri ber öküzü, n'lahlik (kendisinden hiç bir işte yararlık umulmayan şif, zararsız kimse)

gabardîn *g* 1. gabardin (sık dokummuş tu tür ince yünü veya pamuklu kumaş) 2. gabardin (su geçirmeyen kumaşın yapıldığı reglan parçası)

gabêlek (I) *zâ* *me* güzel bir kız

gabêlek (II) *me* bir kız çıkacağı oyunu

gabîler *batî* siyah yuvalık hir'arı üzüm türü

gabînerk *me* bir karasahan elenau

gabînerk *me* bir tür hayvan hastalığı

gabîrîne *horû* hiç bir nt

gabîrîne *zê* boğa

gabûs *m* kâbus, karabusun

gac (I) *m* 1. çile (ipik kangalı) * *gaca ta* (pilik çilesi) 2. kangal (halhâ biçimindeki bağ)

gac (II) *m* kaymak tağı, albatr

gacik *m* 1. çikrik (kuyudan kavaya çekmeye yarayan ve el ile çevrilen araç) 2. çikrik (ipiklik büzmek, ipik sarmak *gabu* işlerde kullandığın el veya ayakla çevrilen dolap) 3. hayvanın boyuna geçirilen 'u' biçiminde bağlama halizesi

gacikî *m* kangalıması

gacikbûn *m* kangallanma

gacikî bûn *lîg* kangallanmak

gacikîkirin *m* kangallama

gacikî kirin *lîg* kangallanmak

gacikvan *m* çikrikci

gacikvanî *m* çikrikçilik

gacû *m* heyzola benzeyen bir ergen oyunu

gacûk *batî* bir tür et

gacûrîn *zê* *m* kuyruk sallayan, yarı kuşu

gacûk *m* omuzluk, su omuzluğu

gacûl *m* omuzluk (su taşıma aracı)

gadan *me* aşım (meçün öküzde çifletmesi)

ga dan *lîg* 1. aşım yapmak çifletmek 2. *argo* (bütünü) fena halde kızdırmak

gadene *batî* 1. burçak (Vicia ervilia) 2. burçak (bu bitkinin mecmu'eye benzer türü)

gader *m* öküz otlağı

gaderwîg *batî* bir tür ot

gader *u* sigirtması

gaderîl *m* sigirtmasıçlık

gadolonyûm *kyûm* *gadol* (yuni) (kısaltması *Gid*)

gaduş *m* topraktan kaz

gaf *m* gaf

gallîş *batî* bataklık sını. otu

Gagawîz *m* Gagavuz

Gagawîzki *m* 1. Gagavurca 2. *zâ* Gagavizler

ca yarışı, Gagavuzlara özgü bir biçimde

gugul, gugule *z* *m* mayıs heceğ. (Mələloncha vətəni)
gugoleki *m* enəklenic
gugos *nd* gugos
gugulayı *m* boğaz guresi
guguroq *obul* 1. ökar yüzən, Bəuzü boğazla-
yıp dənizni yüzən 2. mee cıkacı
gahan *nd* zamanı baldı. *m* * seher gahan seher
zamanı
gahıpaq *nd* ocı (çocuk dilinde)
gajgüre *m* destere
gakovı *z* *m* geyik (Cervus elaphus)
gakovi *bu* gakovı
gala *m* 1. gale (res pı bu türənden sonra vez-
lən büyük ve gesterişli çələk) 2. gələ (bu
tents, bu üç oynan s. veya bu f. lən üç gesteri-
rim)
galakı *obul* galakı, gök adı
galadı *m* galadı
galaz *m* g. ve. maksat
galı *m* läl, lükadı
galıan *m* kändənca
gale *nd* 1. gery 2. biçimsiz ve böyük geryşlx
galebün *m* genişlənmə
galehün *buğ* galı gən s. emek
galegal *m* läl, lükadı, boş läl, boş kəndənca
galegalkürin *m* ayışma, arışma, otunlaş-
ma
galegal kirin *buğ* ayışmaq, atışmaq, münahə-
su etmək
galegot *m* soyuntu
galeri *m* galeri
galertvan *obul* galertı
galertvanı *m* galertı
galıta *m* galeto
galgul *bu* galegal
galık *m* mürəssiz, düz və kalın dülmüş corap
galın *m* çürm. fiyaka
galın *m* läl sayma, kültetmə
galınke *m* lügə läl saymaq, sözlətmək
galınke *m* öküz arabəsi, kağuz
galıyın *m* salışma
gal kirin *buğ* salışma
galok *m* boğaz * zitanı jı galoka və kisanın
duralı boğazından çəkələ.
galon *m* 1. galon 44.5 litrlik ölçü birliyi 2.
galon (genelde akaryuik təsiriada kullani-
lan nəfədən böyük kab)
galın *m* gə oş
galı (I) *nd* 1. tənbel 2. sırtından kimsə
galı (II) *m* kılın
galte *m* 1. şaka 2. alay (bu şeyle eğlənmə, onu
kuçumsermə) - kirin 1) şaka etmək (veya
yapmaq) 2) alay etmək - pə kirin 1) (hürmə)
şaka etmək (veya yapmaq) 2) (birim) alay
etmək - sən xwe pə kirin (niyyə) alay et-
mək
galteker *obul* 1. şakacı 2. alayçı
galtekeri *m* 1. şakacılıq 2. alayçılıq

galte pə kirin *obul* 1. (hürmə) şaka etmək (ve-
ya yapmaq) 2. (birim) alay etmək (veya et-
mək, çalça getmək)
galıç (I) *bu* *m* zehuli bu ot lütü
galıç (II) *m* Adıyaman yöresi hatk dənisi
galük *m* mülümuz
galükklün *m* mülümuzlən
galük kərin *buğ* mülümuzlənmək
galvanik *obul* galvanizə, galvaniel
galvaniz *obul* galvanizə
galvanizə *obul* galvanizə, galvanizli
galvanizker *obul* galvanizə
galvanizkirin *m* galvanizlənmə
galvaniz kirin *buğ* galvanizlənmək
galvanizkiril *obul* galvanizə, galvanizli
galvanizən *obul* galvanizən
galvano *m* galvano, galvanolp
galvanometre *obul* galvanometre
galvanoply *obul* galvanometre
galvanoplastı *m* galvanoplastı
galvanoskop *m* galvanoskop
galvanotip *m* galvano, galvanotip
galvün *kün* galvün (hisdlunası Gı)
gam (I) *m* döven - geradın döven sürmək
(veya dövrək)
gam (II) *obul* gam
gama *m* gama (Yunan alfabesinin üçüncü hər-
fi) *brejen gamayə gama şırtarı
gamaglobulin *obul* gamaglobulin
gaması *z* *m* öküz başı (Trigla lya)
gambot *obul* gambot, topcaur
gamet *obul* gamet
gametdar *nd* gametli
gamül (I) *m* çər çöp
gamül (II) *m* karışıklık
gamıy *obul* mada, samız, çamış - s. avē
obul su şğı - s. golgeniyən meç y.ğı
(kımsa) - s. hēç hayızana öküzü (veya mada-
dı) - s. ineran meç y.ğı
gamışı *bu* *m* iri yapraklı his birim herbisi türü
gamışqiran *m* çamışqıra (vayətlere göre Ni-
stam) *sində dolu yağmış və yedi çamış ö-
müş; nışa gətə Nistam *sində yağın
yağınur suyu sıralık və çib (başahına şladı)
gavokab *m* kayırmı dönən
gavlı *nd* öküzü önmüş olan
gavırkan *bu* gavırkan
gavırık, gavırük *m* yep doğan çocukların
yakalandığı bu tar celsikeli hastalık - k. ke-
tin (bir) bu hasta için yakalandı
gavisk *z* *m* mişk şğı
gavkirin *m* döven sürmə (veya dövmə)
gav kirin *buğ* döven sürmək (veya dövmə)
gavkiril *nd* döven sürülmüş (veya dövlümüş
olan)
gavpol *bu* gavpöl
gan (I) *m* can, ruh, dirlik (yaşat, qələ)
gan (II) *m* dilləşmə (terək və dışı hayızana
dellətmək, çün bu araya getmə)

zan *fiil* 1. çilleşmek (erkek ve dişi hayvanın diş lenmek için bir araya gelmek) 2. sıkıklek
zanaki *rd* zancı
zancıl *rd* yarık putuk, eski putuk elbise
zancof *bn* gıncar
zanece *n* ri zafu
zanzul *n* vezgeç
zan dan *fiil* emek harcamak
zandahir *rd* emekli
zandenket *rd* emekli ulma
zandêr *w* otuspu, kahpe
zandêrî *m* otuspu, kahpe ~ kirin kahpe-lik etmek (veya yapınak)
zandû *n* sağın hayvanlarının izeme boluğu
zandûr *rd* tuğa
zang *javm* zang
zangil *bn* kertes
zangili *w* kağıt
zangilok *bn* tarla at kuyruğu
zangirlik *bn* rıssu
zangoç *n* 1. çan * zangoçê dêrê kelê çanı 2. çancı (çan çalmakla gırevli kimse)
zangoçîroş *rd* çan (satan sızıcı)
zangox *rd* hatul (ışıl, davranışta ağır ve yavaş)
zangoşûn *n* hatılbaşma
zangox bûn *fiil* hatılbaşmak
zangoxi *n* hatıllık
zani *rd* çanlı, diri
zanigam *m* müşâl
zankê *rd* sükci
zanyan *w* zanyan
zap *rd* zıncı
zaperçevk (I) *bn* kunduzluk
zaperçevk (II) *rd* zıncı yarasa (Vesperal ot)
zapir *n* ense
zapin *bn* kopin
zar (I) *n* küpe
zar (II) *m* zar
zaraj *m* zaraj
zaran *n* 1. nahu, sağın sirtası 2. sirt (bir insanın bakımı altındaki hayvanların tümü) 3. arpa sürü -a ku ker tê de hebe mabe bôkerzîrî ahazakîrî olduğı bir toptuluktu gurûto parîmî eksik nîmîz -a kûçîkan kôpek sûrûsû
zarani *rd* hayvanları çilleşme
zarankî *rd* 1. nahurcu 2. hayvanları çilleşme
zarantî *n* zarantı, güvence -dan zarantı vermek, güvence vermek - kwestîrî zarantî istemek, güvence istemek
zarantîkîrî *n* zarantileme
zarantî kirin *fiil* zarantilemek
zarantor *rd* zarantı
zaranturi *n* zarantırluk
zardanya *bn* zardanya
zardiroş *n* zardiroş
zardiroşvan *bn* zardiroşcu, güydinci
zardîyan *rd* zardîyan
zardîyani *m* zardîyanlık

zareşk *bn* bir tür ot
zarîj *w* güc, kuvvet
zarîk *n* küpe
zarinç *n* harman s rasında öküzlerin dışkıları alınmak için aklarına konulan kap
zarîngan *bn* halk hekimliğinde öz uyu ishahı tedavisinde kullanılan bir bitki
zarîr (I) *bn* 1. misir (Zea mays) 2. misir (bu bitkinin tohumu üzerindeki taneli ürünü) ~ qelandin misir qelandin
zarîr (II) *bn* darı (panicum) ~ ê rîja rîj e dirî kara günlerin dostudur - ji destê (wî) nîrîje günahını vermez
zarîsê misîrî *bn* misir
zarîsê sorîk *bn* sorîk kimyası darı
zarîsê spî *bn* sî darı (Panicum miliaceum)
zarîsê sten bolî *bn* 1. misir (Zea mays) 2. misir (bu bitkinin tohumu üzerindeki taneli ürünü)
zarîsê zer *bn* zer darı
zarîsê zelîk *bn* zelîk darı
zarîsok *bn* sî darı ya henzer bir bitki
zarî *rd* zango yarınmaz, kaba saha
zarîn *fiil* değıştirmek
zarîş *rd* zîrî, köhi, köhülik eden kimse
zarîşî *n* zîrîlik, zîrîlik
zarîte *rd* 1. kurt (mammifide) 2. zîrîte ~ avêrîte serê kirîşlemek
zar kirin *fiil* kopülemek (yorgan, şilte yırtık vb aralıklı dikmek)
zar î *bn* xistin (bn köpükemek (yorgan, şilte yırtık vb aralıklı dikmek)
zarîngan *bn* halk hekimliğinde öz suyumu dîşîhî için kullanılan bir bitki
zarîntû *n* zarîntû
zarîntûn *bn* zarîntû
zarîson *rd* zarîson
zarîsoniyer *w* zarîsoniyer
zarîsonî *m* zarîsonluk
zarîsonû *m* zarîsonluk
zarte *w* yok çekimede kullanılan kızak
zariş *n* 1. kışkac 2. naşq
zarîş (I) *n* salın kulağı
zarîş (II) *m* meydan
zarîşing *m* park, meydan
zarîş *w* zîsur
zarîşî *n* 1. ilan, meydan (koy meydanı) 2. e-ve yakın tarla 3. evin önündeki emlak bos düz arazi 4. dağılık altındaki düz yz 5. nahurları toptandığı alan
zarîşî *bn* zarîşî
zastreenterolog *rd* zastreenterolog, sindirim bilimi
zastreenteroloji *bn* zastreenteroloji, sindirim bilimi
gastroonomî *n* gastroonomî
gastrooskop *bn* gastrooskop
gastroskopî *bn* gastroskopî
gastriî *bn* gastriî
gaze *n* çakıl

gal m söz, lâl * gâten Zerdüş Zerlûst: bñ qalor

gavir *gavir* gaves (iraltma: G)

gav (II) m 1. an * wê gavê o an 2. çağ (zamanın burçası olarak) 3. vakit (bir iş veya oluşun içinde geçiş, geçeceği veya geçmekte olduğu süre); * gava ku hün çün agahî bîdîn anin gideceğimz vakit hanz naber verin 4. vakit ('iken' anlamına gelir); * gava kü ez li malê bûntê, hatîve ben evde îken o gelîniş 5. an, esna, aralık, sıra, vakit * wê gavê o ezimca * wê gavê ez li wir bûm o an o daydum * ez wê gavê nexweş bûm o aralık hastayam 6. an (iki olguyu, iki olayı birbirinden ayıran zaman, hisler); * wê gavê em ne li wir bûm o aralık wêda deşîdîk 7. ücün (hususla, amma); * gava ku wê biketa nîsazeyê deng lê kîlî (am mağazaya gireceği zaman arkasından seslendi) * bî * û an he an * û saet jê re yak hün (bir iş için) zaman kayranı olmamak tenas olmağın anlamına; - çün söylem; * û saet li ser zimane (yakk) bûn (falan) aşê; (falan) yukarî (bu kimseanın adının dilen dışına alınması), onun pek geçde olduğun anlattı; - û saeta (yek) kü li hev benihêrtin saeta zamine uymamak, dakikası dakikasına uymaz -a dîn deum -a bar xwar dibe her kes ê fîştêk dibeje tozerlek kuzıldiktan sonra yol gösteren çok olur -a dewlet bîrêse gu golikê dibalêse cerecesî koyînkên maymîta ayurken, şansı yaver giderken -a gn dîkêve kêr pîr dibe jêş yere yağıldı an kargalar başına uşşûr -a ket çarek di pîrê re kûnek dîl varê dîn dî ser re naçe eşek eşek olduğu halde tehlike li olduğu her yenden bir daha gitmez -a ku I) * kîtkî 2) îken * gava ku ez li malê bûntê, hatîve ben evde îken o gelîniş -a ku hewce kirin yeri gelmek, zamanı gelmek -a ku niêr li gûnî nebe dîk Eydîrehman e koyîmîta bulumîndîği yerde keçiye Abdurrahman Çelebi derler -a ku şivan dîl (an) dîlê xwe) bîke dîkare jî golvêra nêrî must çêke çobanan göndü olursa tekeken yağ (süt veya kornezi) çıkarı -a ku wexta (wê) bû xetkê bî rîlynn (ew) nîşanî hev didan gîy-dîğî yakîşîrken eller bakîşîrken -a meriv hî-hurê dîbûne xwe li avê dixê (hürme) nisanın nazî geçmeğe teklîfe bulmîta beya bîşeyîdîr yapîta -a huk dîharin keşê dîkêve kewarê kendîmîta dîşîyê, eklığı zaman ortalıkta bulunmak -a sîfte tî Quran bîlê utaya yemek gel'dîmî kîmîse bîr şeyî takînoz veya bekîlmez -ek herî gawekê bîr an önce * bî-lu gawek berî gawekê bî, heke na dî me nebîne bî an önce gelîm, yeksa bîzî gîvîrmez -ek berê bî an önce, arız önce, girdi; * otobus gawek berê derbas hû atubûs şîndî goştî -êke dîn û deum * hîm gawekê dîlî li

plîşî etîyêe înzêe kîr de umî ayîmîta arkîmîna bo umî

gav (II) m 1. adam * gavên xwe hi lex hiavêje adamların huzunda 2. adam, fule (bir zaman da ulmar yol, bu uzurluk 3. emi sayîte; * bî gavên mezin meydanê dîpîya uzum fulelele alay dîndîyordî 3. şîr adîm - avêrtin I) adîm atmak * du gav her bî hêrdewanê ve avêrtin ameldîvme doşu iki adam udu 2) adîm atmak (bu işe ilk kez girîmek) - Der pî de avêrtin I) -e doşu adîm atmak, yurîmek 2) üstüne yurîmek - bî - nîmî adîm - jî xwe rametîhdîm adîm bîle atmak - pî aedîm avêrtin adîmîta nî atîmîta - pîvan adîmlamak (bu yerde deîyê geçîye doşu giderek doluşmak); * gava me ew dîr li u-deyê gav dîpîvan onca odayî adîmlarken bîlêuk - rahêlan bîzî adîmlar atmak, perçelleri açmak - rahêlan dîm adîmîta açîmîta, dev adîmlarıyla ilerlemek, adımlar kaldîrmak -ek li pîş dî - li paş bîrdîrîk adîmîta çî -ek li pîş yek li paş bu dem bu çîrî -ek kî şeytanî bî sevîlê xîzanî komozê adîmîta bu adîm bîr çok şeyî kalêşêbîr -ê to hêdî dî xwedî de ye zimamîda bîr şeyî geçîyeyî sonra cerecesîni çêke -ê xwe hîlanîmî adîmîta açîmîta -êu xwe neantînerî avêrtin adîmlarîta seyîkêştîmîta -êu xwe sîvîk avêrtin adîmlarîta sîkîştîmîta -êu xwe vekîrtîmî adîmlarîta sîkîştîmîta, hîrî adîmlarîta yurîmek -êu xwe zû avêrtin adîmlarîta açîmîta

gava fireh *avîşp* uzum olîmîta

gavan *mêe* aşîrmîta, nabîrî

gavani *mî* aşîrmîtaçîx

gavîmî m atîlîmîta

gav dan *lîğ* atîlîmîta

gavegal *m* solîhet

gavek *m* adîmlîk, bî adîmlîk * plî me dîr x

gavekî eîh e çok uzak deşîl bîr adîmlîk yer

gavîlgar *m* geniş adîmîta an kîmîse

gavîmî m bîzen, zaman zaman

gavîşkî *tebî* atî, arîs z. cîsîmîta

gavîkîrî m atîlîmîta

gav kîrîm *lîğ* atîlîmîta

gav pîvan *lîğ* adîmlamak * gava me ew dîr

li nîleyê gav dîpîvan onca odayî adîmlarken

bîlêuk

gav rahêlan *lîğ* adîm atmak, bîzî adîmlar at-

mak, perçelleri açmak

gavîstî *m* gawek adîmlarîta yurîyîm

gav sîst kîrîm *lîğ* adîmlarîta yavaşlamak

gavîstîk *m* bîzî (yurîyîm)

gawan *m* *avîşp* dağ geçîb

gaver *m* kîrî

gawîk *zavî* tîta kîrdîsî (Cîmîx lectulî:usî)

gawîr *avîr* 1. gavîr (musîta bu oluşîyîta kîr-

se) 2. gâvir (dîmîta) 3. adîmîta gâvir (mar-

lumîstîta, cîmîstîta, malçî)

gawirane *af* gawirane (acomasızca, masafsızca)
gawiribay *af* gawiribay (acomasızca, masafsızca) zalem
gawirbün *af* 1. gawiribayca, kalırlıyına 2. *aw*
 gawiribayca (acomasızca, masafsızca)
gawirle *af* 1. gawirlik 2. gawirlik (gawirlik, masafsızlık; *ay* (yekil) *pä* girtin gawirığı
 tutmak)
gawirle *af* 1. gawirca (musulmanca, mayan, yu-
 zanca dille dey berhangı bul) 2. *k* gawirca
 (acomasızca, masafsızca)
gawiristanı *af* 1. zülüm yapılan yer 2. zulümce
 devanına
gawiri *af* 1. gawirlik 2. gawirlik (gawirlik,
 masafsızlık)
gawirwa *af* gawirwa
gawuk *af* gawirlik, *af* bün
gaxan, **gaxund** *af* 1. Neel İbaba 2. yilbaş de-
 desü (yilbaş kutlanma, münafı iki genç, kadın
 ve üç erkek kılığında gawerek yakınlıqla
 gençlerle birikte evleri de laşıp para ve ye-
 meş toplatır)
gaxur *af* gaxur, çaxur, öhm
gayda *af* gayda (bir müzik aleti)
gaydayıklar *af* gaxur, gawirca (gaxur eden kimsa)
gaydayıroy *af* gaxur, gawirca (saxur kimsa)
gaydayen *af* gaxur, gawirca (gaxur çalan kimsa)
gaykıl *af* ökürece
gayın *af* sikane
gayın *af* gaxur sikane
gayıl *af* gaxur ökürece
gayıl *af* gaxur ökürece
gayzer *af* gaxur, gawirca, kaymaç
gayzerit *af* gaxur, gawirca, kaymaç taş
gaz *af* bax gaxur, *af* gaz
gaz *(II)* *af* gaxur 1. *af* gaxur ? düketübü *af* gaxur *af* ü-
 kir gaxur tepete çaxur başıyayırdu 2. dükü *af* suti
gaz *(III)* *af* kerpene)
gaz *(IV)* *af* gaz bir uzunluk ölçüsü, gaxursten
 elin parmak uzunluğundan olan mesafce. 70-75
 cm) - *kürin* gaxurlemek
gaz *(V)* *af* 1. gaz (tektaşın maddesi) 2. gaz yağ:
 3. gaz (saxurda bu, masafsızca, ağızdan sü-
 tulan hava ile parçalanma sonucunda oluşan uç-
 ucu maddesi) * *af* mürdeyü de çibina gaxur mür-
 dede gaz olamadı 4. gaz (mabularda gaz pe-
 rali) - *af* dan terebeyü) gaxurmak - *pä* re
 çübün gaxurmak - gaxur olusmak (yemek sa-
 nusu vb.) gaxurmak - *af* hatin dan gaxur-
 mak - *af* bılan tepeler - *af* bıkay olamca
 gaxur - *af* en jehrin zehir | gaxur
gaxa *af* hewayı *af* hava gaxur
gaxa *af* jehrayı *af* zehin *af* gaxur
gaxdar *af* gaz |
gaxgaz *af* 1. gaxur, başıyayır 2. *af* gaxur başı-
 yayır - *kürin* gaxur başıyayır
gaxte *af* 1. gaxur * gaxurwa *af* gaxur gaxur
 gaxur 2. gaxur (gaxurten, vaz lüğü, basit-
 lüğü yet) * her röl dükü gaxurwa hergen gax-
 urwa gaxurwa
gaxgaz *af* gaxur gaxur

gaxhe *af* *af* hava) gaxur
gaxik *(II)* *af* gaz (silahlandı)
gaxik *(III)* *af* kerpene, zükük kerpene
gaxin *af* 1. serzeniş, sikane, 2. şikâyet, sızılı
 yakınma, çekme, den yanma - *af* jê *kürin* 1)
 (birine) serzenişte bulunmak, sikende bul-
 unmak 2) (birinden) şikâyet etmek, sikane-
 mak - *af* jê *nebü* (birinden) şikâyeti olusmak,
 serzenişte bulunmamak - *kürin* 1) ser-
 zeniş etmek 2) şikâyet etmek, sızlanmak
gaxin *af* gaxur 1. serzenişte bulunmak, sikane et-
 mek 2. yakınma 2. şikâyet etmek, sızlanmak
gaxinbar *af* sikane)
gaxine *af* 1. serzeniş, sikane, 2. şikâyet, sikane,
 yakınma, çekme, den yanma - *af* jê *kürin* 1)
 (birine) serzenişte bulunmak, sikende bulun-
 mak 2) (birinden) şikâyet etmek, sikane-
 mak - *af* jê *nebü* (birinden) şikâyeti olusmak,
 serzenişte bulunmamak - *kürin* 1) ser-
 zeniş etmek 2) şikâyet etmek, sikane-
 mak, yakınma
gaxine *af* jê *kürin* *af* 1. sikende bulunmak, ser-
 zenişte bulunmak 2. (birinden) den yanmak,
 şikâyet etmek, yakınma 3. sikane-
gaxinbar *af* 1. serzenişte bulunma, serzeniş
 etme 2. yakınma, yanma yakınma
gaxine *kürin* *af* 1. serzenişte bulunmak, ser-
 zeniş etmek 2. yakınma, yanma yakınma
gaxincker *af* 1. sikankâr, serzeniş edici,
 serzeniş bulunan 2. yakınmacı, yakınma,
 sikâyetçi, şikâyetçi
gaxinckeri *af* 1. sikankârlık, serzenişte bulun-
 ma 2. yakınmacılık, şikâyetçilik, sikâyetçilik
gaxincker *af* 1. sikankâr, hep dert yanma 2.
 yakınmacı, yakınma
gaxinckeri *af* 1. sikankârlık 2. *af* sikankârlıca
gaxund *af* 1. serzeniş, sikane, 2. şikâyet, sızılı,
 yakınma, çekme - *af* jê *kürin* 1)
 (birine) serzenişte bulunmak, sikende bulunmak 2)
 (birinden) şikâyet etmek, sızlanmak - *af* jê
nebü (birinden) şikâyeti olusmak, serzenişte
 bulunmamak - *kürin* 1) sikane etmek 2) şikâ-
 yet etmek, sızlanmak
gaxinde *af* sikane, sikankâr, yakınma, serzeniş
 etme
gaxindeker *af* gaxur, sikane, sikankâr
gaxindekürin *af* ayıplama, kınama
gaxinde *kürin* *af* gaxur ayıplamak, kınama
gaxinckerin *af* 1. serzenişte bulunma, serzeniş
 etme 2. yakınma, yanma yakınma, sızlanma,
 sikâyetçi, sikâyetçi
gaxind *kürin* *af* 1. serzenişte bulunma, ser-
 zeniş etmek 2. yakınma, yanma yakınma,
 sızlanma, sızlanmak
gaxincker *af* 1. sikankâr, serzeniş edici,
 serzeniş bulunan 2. yakınmacı, yakınma,
 sikâyetçi, şikâyetçi
gaxinckeri *af* 1. sikankârlık, serzenişte bulun-
 ma 2. yakınmacılık, şikâyetçilik, sikâyetçilik
gaxindüante *af* şikâyetçilik

gazıldok *sd* sitemkâr, sitemci, serzenişçi
gazıldokî *m* 1. sitemkârlık, sitemcilik, serzenişçilik 2. sî sitemkârca

gazılın *m* 1. serzenişte bulunma 2. sızlanma, sızlanma, sızlayış, yakınma, yakarış, derd yarınma

gazılın *hgh* 1. serzenişte bulunmak 2. sızlanmak, sızlanmak, yakınmak, derd yarıtmak, şikâyet etmek * **il kâleka xwe digazine** boğrundan şikâyet ediyor

gazılın jê kirin *hgh* 1. sitemde bulunmak, serzenişte bulunmak 2. (bitimden) derd yarıtmak, şikâyet etmek, yakınmak 3. kınamak

gazılınker *ndm* 1. sitemkâr 2. yakınmacı, yakınan, sızlanın

gazılınkerî *m* 1. sitemkârlık 2. yakınmacılık

gazılınkî *m* 1. serzenişte bulunma, serzeniş etme 2. sızlanma, yakınma, yanıp yakılma

gazılın kirin *hgh* 1. serzenişte bulunmak, serzeniş etmek 2. sızlanmak, yakınmak, yanıp yakılmak

gazılınkî ndk sitemkârca

gazılınok *ndm* 1. sitemkâr 2. şikâyetçi, yakınan, sekvaci

gazılınokî *ndm* şikâyetçi, yakınmacı, sızlayıcı, sekvaci

gazılınoyî *ndm* şikâyetçi, yakınmacı, sızlayıcı, sekvaci

gazılınoyî *m* şikâyetçilik, yakınmacılık, sızlayıcılık, sekvaciçik

gazî (T) *sd* dağılı, yüksek yerlerde yaşayan

gazî (H) 1. çağrı, davet 2. imdat * **ji guziya te hatim** imdadına geldim 3. celp (askerlik ödevini yapmaya çağırma) 4. adak * **nun beranek kirinê guzî** bir koca adak yapmışım - **dike dibêje ez li vir im** (bir şey) buradayım diye bağırarak - **hatim imdat gelmek** - **kirin** 1) çağırılmak 2) imdat etmek - **lê dake tin imdatê** çağırılmak - (yekî) **kirin** 1) (birini) çağırılmak, davet etmek 2) (birini) getirmemek (tiştek) - **kirin** istandan akınak * **tûculiya wê guzî dika** tembellik üstünden akıyor - **lê daxistin imdatê** çağırılmak - **lê rakirin imdatê** çağırılmak - **nurîyan dika** süngüsü düşük (sağlığı, esenliği bozuk) - **û hawar** çağırıldık çağırıldı çağırıldı (lar) - **xwarinê kirin** yemeğe çağırılmak - **xwestin imdat** istemek - (yekî) **yê xwarinê kirin** çorba içmeye çağırılmak, yemek yemeğe çağırılmak - (yekî) **yî leşkeriyê kirin** askere çağırılmak * **gazî te yî leşkeriyê** ilkan askerliğe çağırıldı

gazî hev kirin *hgh* çağırılmak

gazîkar *ndm* çağırıcı, davetçi

gazîkarî *m* çağırıcılık, davetçilik

gazîker *ndm* 1. çağırıcı 2. çağırılmaç, tellâl - **dat gazîkirin** tellâl çağırılmak

gazîkerî *m* 1. çağırıcılık 2. çağırılmaçlık, tellâllik

gazîkirin *m* 1. çağırma, çağırış (birine seslenme) 2. çağırma, çağırış, davet etme 3. davet çağırma, bağırma 4. haykırma (durum veya meclis çok belirgin olarak konuşma) 5. meclis

çağırma 6. adama, nezretme 7. çağırma, celp etmek (askerlik için)

gazî kirin *hgh* 1. çağırılmak (birine seslenmek) 2. çağırılmak, davet etmek * **gazî dikin me ku em herin dilanê** bir düğün çağırıyorlar

3. mev çağırılmak, bağırılmak * **pirêk gazî dika dibêje ez li vir im**, tu rabîrî kitab burdayım diye bağırıyor, sen görmüyorsun

4. haykırılmak (durum veya meclis çok belirgin olarak görünmek) 5. çağırılmak 6. adanmak, nezretmek 7. çağırılmak, celp etmek (askerlik için)

gazîkirî *sd* 1. çağırılı, davetli 2. adaklı 3. celpçi

gazîkirî *hgh* çağırılmak * **tu çima digazî?** niye çağırılıyorsun?

gazîname *m* celp, celpname, çağrı be-gesi

gazînekirî *sd* çağırısız, ilavesiz

gazîno *m* gazino - **ya malûatî** adle gazînosu

gazînovan *nd* gazînovacı

gazînovanî *m* gazînovacılık

gazînovanî *m* gazînovacılık

gazîvan *ndm* çağırıcı

gazîvanî *m* çağırıcılık

gazîz *zow* incir kurdî

gazîkirin *m* gazîleme

gazî kirin *hgh* gazîlemek (gaz ile ölçme)

gazîlî, **gazoyî** *m* gazîlî, gazoyî

gazojen *m* gazojen

gazolîn *m* gazolîn

gazometre *sd* **fizîk** gazometre, gazölçer

gazometrî *sd* **fizîk** gazometre, gaz ölçümünü

gazoz *m* gazoz

gazozfiruşt *ndm* gazozcu (gazoz satıcısı)

gazozfiruştî *m* gazozculuk

gazozvan *ndm* gazozcu (gazoz imalatçısı)

gazozvanî *m* gazozculuk

gazpêv *sd* **fizîk** gazölçer, gazometre

gazpêvî *sd* **fizîk** gaz ölçümünü, gazometre

gaz tê dan *hgh* gazılmak

gazûz *ndm* güve

gazxane *m* gazhane

Gid kir **Gid** (gadolonyan) un kışlatması)

gebe (T) *m* hayvanda meydana gelen şişkinlik

gebe (H) *m* şişkinlik bilimi

geber *sd* geber - **bîbî b** geberesin geber (yek)

- **kirin** 1) (birini) geberirmek 2) *m* go çağırma

gehenneme göndermek

geherbûn *m* geberme

geber bûn *hgh* gebermek

geherbûyî *ndm* geberik

geherbûyîlî *m* geberiş

geherkirin *m* geberme

geher kirin *hgh* gebermek

gehgeh *m* yarıca (şişirtilerde çene altındaki)

gehgeh *sd* dişdebe

gehje *m* bir çeşit yemek

gehul *m* yarıca ve keşken yapılan sarı da 15-16 tunc kızartılmış yağ dokudan bu yemek

gebre *w* 1. gebré (an'ünün emelâle kullandırlan kıldan çese) 2. kefs (senesâlerin kıldandırlı bu tür araç)

gebrekirin *w* gebrelerne, kefeleme

gebre kürlü *ğğ* gebrelenek, kefelemek (bir kefe ile silip süymeni parlatmak)

gebe *w* sikî (dar)

gebsi *w* kasvet

gebsoyf *ol* 1. kasvetli, iç sıkıcı, şüca, sikint veren 2. kapanık (ruh arkıcı, iç karartıcı)

gehsübün *w* 1. kasvetli olma 2. kapanık olma

gehd bün *vğğ* kasvetli olma

gehsuyübün *w* 1. kasvetli olma, iç sıkıcı olma 2. kapanık olma, kapanıklık

gehsuyf bün *vğğ* 1. kasvetli olmak, iç sıkıcı olmak 2. kapanık olmak

gehsuyf kirin *ğğ* kasvet vermek

gehdü *bu* pelül

gee *w* 1. kütç 2. alça 3. sava, çarç

gele *w* 1. dilence 2. fakir, yoksul 3. penzar

gedahî *w* 1. dilencilik 2. yoksulluk 3. penzarlık

gedandîn *w* dilencilik

gedandîn *ğğ* dilencilik

gedatî *w* 1. dilencilik 2. yoksulluk 3. penzarlık

gedayi *bu* gedatî

gede *adân* 1. çocuk (çocuk yaşta ki oğlan veya kız) 2. çocuk, evlâ (suy bakiyârda oğul veya kız) 3. çocuk (bebeciklik çağı ile ergenlik çağı arasında ki gelişme döneminde bulunan insan) 4. çocuk (kuşunseme yoluyla belli bir iste tecrübesi ve yeteneği olmayan kimse) - anîn çocuk doğurmak - anîn dünyâyê çocuk dünyaya getirmek - çebün (birinden) çocuğu almak - güle çocuk çocuk - jê hebün (tuzakları) çocuğu var olmak -yê bajejr muhâllebî çocuğu -yê parayan ya'î uşığı -yê yalıyan ya'î çocuğu (veya usğı)

gedek (I) *adân* emde

gedek (II) *zow* malâk (erkek olma)

gedek (III) *w* 1. oğlan (erkek çocuk) 2. oğlan (yetişkin erkeği)

gehî *w* çukulluk

gehdş *w* kilden yapılmış bir kap

gehdşk *w* da boğaz, derbent

gef *w* tehdit -> girtin kim beslemek (veya kir tutmak) - kirin tehdit etmek - lû xwarin (an'î kıldık) (bun) tehdit etmek - û gur tehdit, göz dağı - û gur lû harû xwarin (bun) göz dağı verilme - û gur jê (yekî) xwarin (bun) tehdit (ler) savunmak, göz dağı vermek - û gur xwarin tehditler savunmak

gefandîn *w* tehdit etme

gefandîn *ğğ* tehdit etmek

gefîşxwarin *w* tehdit etme

gefîşxwarin *ğğ* tehdit etmek

gefîşxwarî *ad* tehdit edîmiş olan

gefîşxwar *adân* tehditkâr, tehdit edici

gefîşxwarî *w* tehditkârlık, tehdit edicilik

gefîşxwar *w* tehdit belgesi

gefok *ad* tehditkâr, tehdit edici

gefwarî *w* tehditvar

gefwar *adân* tehdit, tehdit edici

gefwarane *w* tehditkâr

gefwarî *w* tehditkârlık, tehdit edicilik

gefwarî *w* tehdit etme

gef xwarin *ğğ* tehdit etmek

gef xwarî *ad* tehdit edilmiş olan

gef xwar *ad* tehditkâr, tehdit edici

gef xwarî *w* tehditkârlık, tehdit edicilik

-geş, -gar isim yapım söneki * kargeh iç yer

geh (I) *adân* 1. eklem, malsal 2. boğum gel

-a dest el b leği

geh (II) *w* iç (yabın hayvan barınağı) * gehe şer ulan an'î di gehê de du şer nabê iki cambaz bir apte edîre

geh (III) *w* gâh, kâh * geh dîçü geh jî radi-westiyu kâh gidiyar kâh duruyordî - - ü peylerpey - ...-geh ...geh, kâh... kâh

gehe *adân* eklem

geharandîn *w* işkence etme, işkence yapma

geharandîn *ğğ* işkence etmek, işkence yapmak

gehîk *adân* el paranağı eklemi

gehîn *bu* giran

gehînek *w* 1. aşına, merhale, eüre 2. varış, varış yeri

gehîner *ad* diken

gehîner *w* destere, destere

gehlok *adân* kurt pençesi

geh *w* 1. halk (ayrı ülkede yaşayan, aynı uyruktan olan insan topluluğu) 2. halk (ayrı sövâlet gelen, aynı ülkelerin uyruğu olarak yaşayan insan topluluğu) * gelê Kürd Kür halkı * gelê Suryanî Suryanî halkı 3. halk (bir ülke içerisinde yaşayan değış k soylardan insan toplulukları her biri) * gelên Hindistanê Hindistan halkları 4. halk (belli bir bölgede veya çevrede yaşayanların tamamı) * gelê gund koy halkı * gelê tacê malmele halkı 5. halk (yeryüzilere göre bir ülkeye ki yurttaşların tamamı) * dîwê em jî gel ve rujedariyê hêkin hêkin bazaret emmêle hême 6. halk (ayrıldıkları bölgede kalan topluluk) * yekê jî mux gel bu hêtin bir yekê 7. halk (kille) -ên İskandinavyayê İskandinavya halkları (İsviç, Norveç, Danimarka ve Finlandya'da oturan) melêlar ve bu halkların soyundan olanları -ên Latîni Latîni halkları

gelabî *w* tek parçalı, ayak bileklerine kadar inen, süsteneli kadın sıvısı * di dawetê de gelabîyeke şepî li vwe kîrlbû değtêrê güzel bir gelabî giymeci

gelac *adân* ana bozduca, fitneti, karıştırmâ, fesat, fitan

gelac hün *w* fecâslasma, fetânlasma

gelac bün *vğğ* fes, itaşmak, fetânlasmak

gelaclı kırım *İgk* fesatlık yapmak
 gelaclı *m* ara bezadilik, fıscaclık, karışırıcılık, fesatlık
 gelaclıklığın *m* fesatlık yapma, karışırıcılık yapma
 gelaclı kırım *İgk* fesatlık yapmak, karışırıcılık yapmak
 gelal *m* küçük akıntı
 gelale *m*üti bademcik
 gelale *m* 1. tıslak 2. tısaçı, pırs 3. *İgk* tısaçı, (yasa tısaçı) 4. model, numune, örnek -ya *qanunü* yasa tısaçı
 gelale pırsıyaz *m* önege
 gelaleç *m*üti dilek, köçük dil
 gelaleç *bv* gelaleç
 -gelan *serek*, Türkçedeki -gil, giller serkenine yakın bir görevi üstlenmekte * ev *tezürge-lanü m*üti in bunlar benim katıpedergel-lanü ayyer
 gelandın *m* 1. bertar eme, behtar eyleme (kötü duruma getirmek) 2. yumurayı çik etmek
 gelandın *İgk* bertar etmek, behtar eylemek (kötü duruma getirmek) 2. yumurayı çik etmek
 gelaç *bv* qelaç
 gelaç *bv* gelyaz
 gelaç *m* çar çap
 gelaç *m* çer çap
 Gelawej *astım* 1. Cuban Yıldızı, Venüs 2. a-ğustas (31 gün çeken sekizinci ay)
 gelaç *bv* gelyaz
 gelbuz *m* 1. askı, hevenk (saklanmak için ta-vana asılmış duş) 2. *İf* arıyık
 gelbuzetü *m* arıyıklık
 gelberi *m* çanalama
 gelberü *İf*me palamut
 gele (I) *İf* bir çeşit ağaç veya ağaçlı yer
 gele (II) *m* 1. sorun (sızıntı veren durumu) 2. karışıklık
 gelemelece *m* karmakarış
 geleceyi *m* karışık (karışmış olan)
 geleceyüñ *m* 1. karışma, karmakarış olma 2. karışma (bulanma, durulmuşu yuma)
 geleceyi hün *İgk* 1. karışmak, karmakarış ol-mak 2. karışmak (bulanmak, durulmuşu yi-tirmek)
 gele (I) *m* karıştıran sursuz
 gele (II) *m* 1. obek 2. ceylan sursuz
 gele (III) *m* tırsın cemesi
 gele (IV) *m* çırmış ağaç yaprağı
 gelehâj *İf* gevaze, çenesi düşük
 gelebêji *m* gevezelik, çene düşüklüğü
 gelece *m* 1. aşınma 2. sorun, problem
 geleceklığın *m* aşınma (ağz kavası emel)
 gelece kırım *İgk* atışmak (ağz kavası etmek)
 gelejimar *m*üti çoğul
 gelejimar bûn *m*üti çoğullama
 gelejimar hün *m* *İgk* çoğullamak
 gelejimar *m* çoğulluk

gelejimar kırım *m*üti çoğullatılma
 gelejimar kırım *m* *İgk* çoğullatılmak
 gelejimar *m*üti çoğul
 gelejimar *m*üti çoğulluk
 gelejimar bûn *m*üti çoğullama
 gelejimar *m*üti *İgk* çoğullandırılmak, çem-lenmek
 gelejimar kırım *m*üti çoğullandırma
 gelejimar kırım *İgk* çoğullatılmak, çem-lenilmek
 gelek *m* 1. çok (sayı, nicelik, değer, güç, dere-ce vb. bakımından büyük ve aşırı olan, az kar-şılı) * İbu karê me gelek e bu gün aşınaz çok 2. birçok 3. *m* fena, hayı * İro gelek karê mün heye bu gün fena içim var 4. *İf* çok (sayı, güçlük, sure vb. bakımından aşırılık bildirir) * ez dîlebêjto qey ez gelek ez İİ dî-ya xwe hez dîkım sarırat, anatu dîbu çok sev yorım 5. *İf* epey, epeyi, epeyce, hayvâ, çok fısfa, gayet * ez gelek kêfêwex hüm oyyağ sevdandın * yekê gelek *m*üti-şep-ber e gayet misalirber bir dir 6. *İf* yi-ğizle 7. *İf* pek (gerekinden, olandan çok) * ez gelek westiyam pek yaruldım 8. *m*üti nice * tu gelek salan bîbîni nice yıllar gür-sin - baş *İf* pek îla (çok iyi) * te gelek baş dîzanîbê İku ez dî bîrme vir buraya gelece-ğim pek îla biliyordun - bi yün de rerdin sarı - duran İ) bir çok 2) çoğu kez (veya zaman) ~ - İ) (çok çok 2) nice nice * tu gelek gelek salan bîbîni nice nice yıllar gür-sin - gür-yen giram dîtine kaçın kur'ası - jê İ) birçokları (veya birçok), çokları 2) o-nentü orında * kalê qatûn gelek jê gu-hartine ysa mardê erri onemî orında de-ğış rıuşler - qırîkêhlî dîşîye seleşin çer-berinden geçin - tengahî dîşîye teleğîn çembazden geçin - tîstî çok qey - İ - İ) pek çok, küllüvelî 2) soru soru ~ zêde fena halde * gelek zêde jê bez İİke onı fena hal-de seviror - i berê çabtan (veya çaktancır)
 gelekestî *m* duvarına (belki bir amaçla kulla-nılan gemilerin tücü) * gelekestîyên bazır-gaalyê ticaret donanması
 gelekeç *m* tırsın göç
 gelemêr *m* vîñt
 gelemêri *m* vîñit k
 gelemper *m* 1. genel, umumî 2. genel (ayrıntı-ları göz önüne alınmayarak hüdüci bakımla ele alınır) * rewşê gelemper u piyaseyê ew qas ne bas e piyasanan genel durumu (yı sayılmaz) 3. genel (herkesin yararlanabilece-ği (yer, nesne) * pîrtîkkaxneya gelemper genel kitaplık 4. genel (bu genelleme sonu-cunda elde edilen) * genel düşüñce ramarê gelemper 5. *m* anıme, kırıu
 gelemperane *m* gelecce
 gelemperbûn *m* genelleşme
 gelemper bûn *m*üti genelleşmek

gelempere *af* 1. genel, bütünlü 2. kamusal 3. *manâ*ı genelleme, tutum 4. sos. genelleme (bir işlemin sonucu olan genel kavram)

gelemperecilik *m* 1. genelleşme 2. kamusallaşma 3. yayılma (genelleşme)

gelempereci *bün* *ışğ* 1. genelleşmek 2. kamusallaşmak 3. yayılmak (genelleşmek)

gelemperecilik *m* 1. genelleme, genelleştirme 2. *manâ*lı genelleme, genelleştirme, tutum 3. kamusallaşma (birliklik etme) 4. kamusalştırma, devletleştirme, uşaflaştırma, millileştirme

gelempereci *kürin* *ışğ* 1. genelleşmek, genelleştirmek 2. *şevâet* genellemek, genelleştirmek 3. kamusalştırmak (istimlak etmek) 4. kamusalştırmak, devletleştirme, uşaflaştırma, millileştirme

gelemperecilik *af* 1. genelleştirilmiş 2. kamusalştırılmış, devletleştirilmiş

gelempereci *m* 1. genel 2. *manâ*ı genellik

gelemperecilik *m* genelleme

gelempereci *kürin* *ışğ* genelleşmek

gelemperecilik *af* genelleştirilmiş olan

gelempereci *af* genelle

gelempere *m* 1. sorun, mesele, problem 2. sorun, mesele (çöz. işi) 3. anlaşmazlık, tartış. sorun

***gelempere** derketim anlaşmazlık çıkmak 4. karışıklık, kaos 5. karışıklık, dağınıklık * **ez jî gelempere**ê hez diktim, qet dest medê berî dağînkîkîkar hoşanîm, hez elîni sorîne 6. *af* karışık çoraman * **hundîrê** dilkanê kîce gelempere dukkanî çîni karîman çoraman eîî ? *af* karışe (çok seçik olmayan, anlaşılmasız güç) 8. *af* dağınık (düzemî hoşuk, karışık) - **çêkîrîn** 1) sorun yaratmak 2) karışıklık çıkarmak - **derketim** 1) sorun çıkmak 2) anlaşmazlık çıkmak

gelempere *w* 1. karışıklık 2. dağınıklık * **ez jî gelempereyê** hez diktim, qet dest medê dağînkîkî çî sevirayim, hez elîme

gelempereyê *af* sorumlu, parızlı

gelempereyîbûn *m* parızlanma

gelempereyî *bün* *ışğ* parızlanmak (sorumlu olmak)

gelempereyîbûn *m* parızlanış (sorun çıkması)

gelempere *w* 1. büyük bir çarek 2. meşek

gelempere *m* belâ

gelempere *w* aylık tayîr

gelempere *w* 1. sorun, problem 2. anlaşmazlık

gelempere *w* uyumsuzluk, ihtilaf - **çêbûn** uyumsuzluk çıkmak

gelempere oynaşma (ışıktaşlık)

gelemperecilik *m* oynaşma

gelempereci *kürin* oynaşmak (ışıktaşlık etmek)

gelempereci *m* 1. gevezelik, boşboğazlık 2. yaramazlık 3. *weş* şuralık yapma (çocuklukta sempatik davranışta bulunma) - **kürin** 1) gevezelik etmek, boşboğazlık etmek 2) yaramazlık yapma 3) *weş* şuralık yapma

gelevzîkürin *m* 1. gevezelik yapma 2. yaramazlık yapma 3. *weş* şuralık yapma (çocuklukta sempatik davranışta bulunma)

gelevzî *kürin* *ışğ* 1. gevezelik yapma 2. yaramazlık yapma 3. *weş* şuralık yapma (çocuklukta sempatik davranışta bulunma)

gelêni *ker* gelêri

gelêr *af* halka ait olan, popüler

gelêr *af* 1. halka ait olan, popüler 2. halkça, halk gibi 3. anonim (yazarının adı belirtilmeyen eser)

gelêrikürin *m* popülerleştirme

gelêri *kürin* *ışğ* popülerleştirme

gelêrîrî *m* popülerlik

gelêrkî *b* popülerce

gelêş (I) *m* 1. sorun 2. sorun (kültür veren durum)

gelêş (II) *w* humus * **axa bigelêş** humuslu toprak

gelêlok *ber* bir bitki

gelhe *m* 1. nüfus (bir ülkede, bir bölgede, bir evde belirlenmiş bir arada yaşayanların oluşturduğu toplam sayı) * **gelheya** **welêr** her diçe zêde dibe ulke wulêşê giştîkê artîyer * **karmandê** gelheyê nüfus *manûra* 2. nüfus (örnek bir özellik gösteren kişilerin bütünü) * **gelheya** **çandîyê** tîmî nüfûs

gelhejmarîyê *af* demografik

gelhejmarî *m* nüfus bilimi demografi

gelhenas *welêr* nüfus bilimi

gelhenasîyê *af* nüfus bilimsel

gelhenasî *m* nüfus bilimi

gelho *af* ayvanak, ulamak

gelho *m* ayvanaklık, ahmaklık - **kürin** ayvanaklık etmek

gelhoandî *m* karıştırma

gelhoandî *ışğ* karıştırmak (birbirine içme girmesine neden olmak)

gelho *m* karışma

gelho *ışğ* karışmak * **potê** **wê** gelhoeye saçları karışmas

gelhoandî *m* utalama

gelhoandî *ışğ* utalanmak (öz hâlme getirmek)

gelho *w* utalanma

gelho *ışğ* utalanmak

gelik *kerin* bu tür ce

gelîşê *ber* gelişme

gelîşandî *m* karışılma, içeleme

gelîşandî *ışğ* karışılmak, içelenmek * **sêv** **gelîşandî** elîmîyê orşedî

gelîşin *w* karışılma, içelenme

gelîşin *ışğ* karışılmak, içelenmek

gelîşandî *m* karıştırma, içme girmesine neden olma

gelîşandî *ışğ* karıştırmak, içme girmesine neden olmak

gelîşin *w* karışma, içme girme

gelîşin *ışğ* karışmak, içme girmek * **em** **li** **hev** **gelîşîne**, **êdî** **em** **jî** **hev** **nabîn** **bîz** **içê** **gîrmîşê** **ay** **îlmîyê**

gelzani *w* halk kûlî

gem *w* gemî - kîrîn 1) gememek 2) gemlemek (aşır istek ve davranışları engel olmak) - II dev xistin gem vurnak ~ II devan xistin mee gem vurnak (birinin taşkîlî şim onlemek) - II devê (yekî) xistin aşîrîna gem vurnak, gemlemek → (yekî) berdan (birini basıbuş bukmak) → (yekî) kişandan (birinin dizginini çekerek getiri kırmak) - u serê (yekî) kişûnîna hafîna emek → (yekî) sîst kîrîn dizginîna gevşetmek → (yekî) şîdandîna birîna) dizginîna kîrmak

gemal *zaw* baldok (Çarpis facultatis molossus hibernicus)

gemar (I) *w* mayis tîşîr gobesat

gemar (II) *w* 1. kir, pasak 2. suucatu 3. dişik (pis olanı durumu) * II vê gemara melbeûê binêre şu mîlîfîşîrî pîşîgîre kax tu 4. sepiçîlîke boye olrak kullandîna maddê 5. *zaf* çepel, çîkêf (kîşîse) ~ girtin kir tutmak, kirlemek (tîştek) - girtin (bir şey) kir tutmak (tîştek) - lê kaxa kîrîn (bir şey) kir tutmak ~ û qîrî) jê de hatin vwarê pîşîe pîrmîngîndarî -ê de wînda bîna (bu şey) kir goturmak * ev kîne gemarê wînda dîke bu elîse kî goturîr → (tîştekî) nermîjîn (ar jî nerm hûn) kirî kabîrak → a xwe dan kir kabîrak (tîştekî) dî -ê de wînda bîna (bu şey) kir goturmak * ev saqîyê hanê dî gemarê de wînda hîye bu çekîrî kir gûlîrmîş dî -ê de xerîşîfî (bir şey) kir goturmak

gemargîrîna *w* kir hitma

gemar gîrîna *lîg* kir tutmak

gemarî *w* 1. kîrî 2. aak * gemarîya pîşesazîyê sanayîratî

gemarîbûn *w* kîrîleme, pîşîleme

gemarî bûn *lîg* kirlemek, pîşîlemek

gemarîbûyîn *w* kîrîleş, pîşîleme

gemarîkîrîn *w* kîrîleme, pîşîleme

gemarî kîrîn *lîg* kirlemek, pîşîlemek

gemarîn *w* kîrî, kîrîşî

gemarînî *w* kîrîlık * gemarînîya hewayê hava kîrîlîgî

gemarî *w* 1. ambargo * gemarîya çekan vîlahambargûsa 2. abluka, kuşatîna muharîreca ~ hilanîna (an jî hîldan) ablukayê kîrdîmak ~ qelşîrîna abîrîyî yarmak - rakîrîna ambargoyî kîrdîrmak

gemarok *zaf* 1. kîrî, pasakî (uş: başî temîz almîyanî) 2. mee bîlî (fîka ve üstî başî kîrî olan kîrîse)

gemaroker *zaw* kuşatîcî, kuşatîncî; muharîr gemarokerê *w* kuşatîrîlık, kuşatîncîlık

gemarokîrîn *w* kuşatîna, ablukayê etîme, abîluşîrî etîme

gemarokîrîn *lîg* 1. kuşatîmak, abîlukayê etîmek, muharîrî etîmek

gemarokîf *w* kuşatîlîş, muharîr, muharîrî

kaxa alîmîş olan - jîna mîlîsa kîrmak

gemarokî *w* 1. kîrî, kîrîşî, kîrdîz, pasakî, çapaçul 2. kîrîce, pasakîca

gemarokîbûn *w* 1. pasakîleşîna, çapaçul olîna 2. pasakîlık

gemarokî bûn *lîg* pasakîleşîmak, çapaçul olîmak

gemarokîlî *w* kîrîlık, pasakîlık, çapaçulluk

gemarokîkîm *zaf* 1. ambargo kîrîcî 2. kuşatîncîyî kîrîna

gemîtele *w* yumruk büyüklüğünde yapılarca kullandîna tîş

gemîhî *w* rî kîrîlık kopek

gemîş *zaw* gemîş

gemîdar *w* gemîlî

gemerdan *w* 1. tekel, mîmîpîl 2. mee tekel (bîr şeye tek başîna sîhîp çıkmîna)

gemerdanî *w* tekelleşîmaye dîgîş

gemerdanîbûn *w* tekelleşîme

gemerdanî bûn *lîg* tekelleşîmek

gemerdanîbûyîn *w* tekelleşîme

gemerdanîkîrîn *w* tekelleşîtîme

gemerdanî kîrîn *lîg* tekelleşîtîmek

gemerdîr *w* 1. tekelcî 2. tekelcî (tekel gîrevîsî)

gemerdîrî *w* tekelcîlık

gemerdîrî *w* tekelcî, mîmîrîncî

gemerdîrî *w* tekelcîlık, mîmîrîncîlık

gemîrandîn (I) *w* bu şeyîn bîşîmînî bozîna

gemîrandîn (II) *w* 1. hîleme, bulama, buluşîrîna 2. kîrîleme 3. debelenîme 4. yataklî kîrîncîna (bu oyma bir bu yana donup durma)

gemîrandîn (III) *w* oyma, jîncîyî yapîna

gemîrandîn (IV) *w* semîrîncî

gemîrandîn (I) *lîg* bîr şeyîn bîşîmînî bozînak

gemîrandîn (II) *lîg* 1. belenîmek, bulanîmak, buluşîrmîk 2. kîrîlemek 3. debelenîmek * jî erdê gemîrandînî verde debelenîlîr 4. yataklî kîrîncîna (bu oyma bir bu yana donup durma)

gemîrandîn (III) *lîg* 1. oymak, masaj yapîmak * çavê xwe dîgemîrîne gîşîrîncîyî ovyoy

gemîrandîn (IV) *lîg* semîrîncî * jî kîrîncî gemîrîncîyî olîrak jîncîncî semîrîncîyî

gemîrandî *w* belenîncî, bulanîncî

gemîrî (I) *w* belenîncî, bulanîncî, buluşîncî olan

gemîrî (II) *w* çerîncîncî, semîzîncî

gemîrîbûn *w* semîzîleşîme

gemîrî bûn *lîg* semîzîleşîmek

gemîrîn (I) *w* bîr şeyîn bîşîmînî bozulma

gemîrîn (II) *lîg* 1. belenîncî, bulanîncî, buluşîncî 2. kîrîncîncî 3. debelenîncî 4. dîncîncî (kerdîncî bîr yandîncî bîr yana çevîncî, yataklî kîrîncîncî)

gemîrîncî (III) *lîg* semîrîncî, semîzîncî, semîncî peyda etîme

gemîrîncî (I) *lîg* bîr şeyîn bîşîmînî bozulmak

gemîrîncî (II) *lîg* 1. belenîncî, bulanîncî, buluşîncî 2. kîrîncîncî 3. debelenîncî 4. don-

ciak (kendau bir yandan bir yana çevirmek, yarıklı kıvrılmak)
geniş (III) *büğ* semizlemek, semizleme'si, serim peyda etmek
genişandin *m* 1. boyılmak 2. vurmak
genişandin *lğh* 1. boyulmak 2. vurmak
genişandi *sf* boyulmuş olan
geniş *m* *sf* boyulan olan
genişin *m* 1. boyuma 2. vurulma
genişin *lğh* 1. boyulmak 2. vurulmak
gemi *m* **gemi** - *tê de asê bûn* gemi karaya u-
 turmak - *di axê de asê bûn* gemi karaya u-
 turmak - *ya barkêş* yük gemisi - *ya bîleng-
 er tûmî qeza ye li ser enî em aluwasî olan*
 her zaman kazayla yûryaredir - *ya bibêrik*
de kûreklî gemî - *ya Nuh Nuh'ar* gemisi
genîgeh *m* gençlik, ferahca
genîvan *ndew* genç
genîvani *m* gençlik
genîjel *sf* genç
genîjell *m* gençlik
gem kirin *m* 1. gemleme 2. gemleme (aşırı is-
 tek ve davranışlara engel olma)
gem kirin *lğh* 1. gemlemek 2. gemlemes ta-
 yını istek ve davranışlara engel olmak)
gemkirî *sf* gemli, gemlemiş olan
gemrak *hwr* gemme'si
gemor *sf* kalitî neya çalan tal
gemore *sf* hem, öğütme, öğütme'si olan
gemş (I) *m* 1. avay, ayg 2. apaz (bu avay do-
 lusu) * **gemşek** **genim** her apaz buğday - *tê*
xistin (an jî dan) avaylamak
gemş (II) *sofo* geres - *hattin gertin* *hwr* gure-
 şirmek - *kirin gureş* tutmak
genişgir *ndew* guresçi
genişgirtî *m* guresçilik
genişkirin *m* guresine
geniş kirin *lğh* guresmek
geniş *nd* avanak
genişdi *m* avanakkî - *kuntî avanakkî* etecek
gen (I) *hijon* gen
gen (II) *m* *hwr* kene
gen (III) *m* çentik, turtik
gen (IV) *m* ker (keskinliği yeterli olutayan)
genbûn *m* keratene (keskinliğini yitirme)
gen *bûn* *lğh* keratene (keskinliğini yitirmek)
genbüyîn *m* köreliş
gene *m* hazine
genedar *m* hazinedar, hazine bekçisi
genekî *hwr* bir tar üzüp
genesah *m* hazine yarı
genelne *m* 1. hazine (alm., goms., mîlcesha gi-
 ni değerli eşya yığı, büyük verve) 2. hazine
 (değerli şeylerin saklandığı yer) 3. hazine (gü-
 mullu veya başka tiken bulunan değerli şeylerin
 bulunduğu) 4. hazine (devlet mülk, parası veya
 bunların saklandığı yer) 5. hazine (kaynak) *
genelucya zandbûnê (an jî zandiyê) bilgi
 hazinesi 6. defne, gomu - *ya dewletê* devlet

hazinesi - *ya peyvan* (bêje an jî kelimesan)
 (çocuk hazinesi, söz dağarcığı, kelime hazi-
 nesî, vevî vîl g)
genelmedar *ndew* hazinedar
genelmedurî *m* hazinedarlık
genelneger *ndew* definer
genelnegerî *m* definerlik
genelnoya peyvan *nd* söz varlığı, vekabale
genelmek *m* hazineciak
genelr *m* 1. hazine bekçisi 2. değerli eşya
genelrûnk *m* sandık (değerli eşyanın konul-
 duğu yer)
genel (I) *m* süğün, fidan - *h* *gêş* ağacın sur-
 gunleri * **genel** *û* *gêşê darê* dipitine ağacın
 sargunlerini buca
genel (II) *m* koku (pis koku, kokusuz kokusu
 ve dışkı kokusu gibi) * **xwarin genel** *û* *gê,*
şuştin reng *û* *mî* (ağla yemeder koku ve
 dışkı, çok yakıncadan ra yüzün rengi açıtır -
û **genelr** pislik ve koku - *û* *gê* (I) pis koku
 ve bok 2) sikteri baktan, bir heka yaramaz
genel (III) *m* işrîlde - *kirin* işrîlde etmek
gende *hwr* gende
gendel (I) *nd* 1. pis, pasaklı 2. muncu
gendel (II) *m* bir kînde karışmış kaba *m*
gendegemar *m* niçak (kumse)
gendegemari *m* niçaklık
gendgenî *m* niçak eden
gendirin *hwr* girtin *m*
gendkirin *m* işrîlde etme, yaralanma
gend kirin *lğh* işrîlde etmek, yaralanmak
gendoy *sf* kokuşuk
gendoybûn *m* kokuşma
gendoyî *bûn* *lğh* kokuşmak
gendoyîlî *m* kokuşukluk
gene *veva* kene, sakirga
genelîs *sf* antî, saman altıdadar, su yurutan
genek (I) *hwr* gever
genek *ndew* kere
general *ndew* general
generalî *m* 1. generallik (generalik rûbesi) 2.
 generallik (generalin gurevî veya makamı)
generalî *hwr* generalî
genetik *hwr* genetik, kaliten bilim
genîsk *sf* sına
gengaz *nd* 1. muncuk, muhtemel, olası, ola-
 nıklı 2. *je/ olumsal* - *bûn mîmîn* olmak -
 e *kû* muhtemelci *ki*
gengezî *m* 1. olumsal 2. *je/ olumsal*lık
gengeşe *m* tartışma
gengeşeyî *sf* tartışmalı * **danîşîna** **gengeşeyî**
 tartışılan oturum
gengeşi *m* tartışma, münakaşa - *kirin* mün-
 kaşa etmek (veya yapmak)
gengeşiker *ndew* tartışmacı
gengeşikerî *m* tartışmacılık
gengeşikirin *m* tartışma, münakaşa
gengeşi kirin *lğh* tartışma, k., tartışmak, tartış-
 mağa etmek.

genlib *boş* 1. huğday (Zü cüm) 2. huğday (bu hıkmın basaktan ayrılmıy lınesi) ~ lıziwan nabe dikensiz güd ulmaz - bilbin ba qerışan her şeyi ehline resti u edin - bü lırık mele bü şirik lazır lokmaya: her kes orlak olmaya çalıır - **digere digere paşê di qullıka aş de tê xwarê** lıkmın dorup dolayıp gelmeği ver kurkışu dikkayıda - ku serı da das ji blha dihe huğday başak verince uak pılaya çıkar -ê **ayvan unluk huğday** -ê **dan yarmılık** -ê **gewi boz duğlay** -ê **herame** hırama huğdayı -ê **perêreş karmalılık**-ê **genlibê kumcı** -ê **spikiri yarma** -ê **soi gul kumcı huğday** -ê **soiik kumcı huğday** -ê **şami misir dınsı**

genimayk *m* bira

genimdirma *m* huğday biçim

genimê kose *m* köse huğday

genimê qemer *boşu* kum huğday (Fagopyrum)

genimê rûtu *m* kose huğday

genimê şamal *boşu* 1. misir (Zü mayş) 2. misir (bu bıkınin kaçın uzerindeki tarahı urunu)

genimifiroş *şelêr* huğdaycı (şatır kımse)

genimgêlan *boşu* kenli kenline yeşeren huğday

genimgwa *m* huğday benzli aşık esmer renli

genimgwini *m* huğday benzline

genimî *m* 1. huğdaydan yapılmış olan * **nanê**

genimî huğday ekmeği 2. huğdayı, huğday rengi, aşık esmer tacik ten rengi için)

genimûn *m* huğdaydan yapılmı * **nanê** **genimûn** huğday ekmeği

genimuk (I) *boşu* yuharı huğday, yuharı huğdayı

genimuk (II) *boşu* 1. misir (Zü mayş) 2. misir (bu bıkınin kaçın uzerindeki tarahı urunu) - **qelandin** misir: polatmış

genimuk . *m* yan yan olarak da kullanılır

genimokî *m* huğdaymsı

genitayamî *boşu* 1. misir (Zü mayş) 2. misir (bu bıkınin kaçın uzerindeki tarahı urunu)

geni *m* 1. kokuşuk, kokak, saz, kokuşmuş 2. *wee* tızaçı (elhekt) - **karlı** muddê çotunek (bir yerde uzun süre oturmak) - **yun da, kurmayın dı, hürmezinan** udu kokaklar verdi, çirikler verdi, odu lar vermedi

genibûn *m* 1. keküşme, sıvıya, kokma, tadın elme 2. *wee* kokuşma (kışı, toplım vb. için, özelliğini, niteliğini yitirmek)

genî bûn *şelê* 1. kokuşuk, kokuşmak, kokmak, tadın elmek * **ev guşt genî bûye** bu et kokmuş 2. kokuşmak (kışı, toplım vb. için, özelliğini, niteliğini yitirmek)

genibûyi *m* kokuşuk, kokuşmuş olan

genibûyin *m* 1. kokuşma, sıvıya, kokma, tadın elme 2. *wee* kokuşma (kışı, toplım vb. için, özelliğini, niteliğini yitirmek)

genikêrin *m* 1. kokuşmanın, kokmanın 2. kokuma (bu işi uzatmak çıkmarı sokma)

genî kêrin *şelê* 1. kokuşmanın, kokumak * **gost newwırine, geni kêrine** et yememişler, kokumalar 2. kokumak (bu işi uzatmak çıkmarı sokmak)

genikêri *m* kokuşurulmuş olan

genikewan *m* kokuşmuş ruhlu

genikewer *m* kokuşmuş olan kımse

genikêrin (I) *m* yeniklemek

genkêrin (II) *m* korolme (keskinliğini yitirmesine sebep olma)

genê kêrin (I) *şelê* yeniklemek, yenik olmas

genê kêrin (II) *şelê* korolmek (keskinliğini yitirmesine sebep olmak)

genkêri *m* korolme

genikêkêrin *m* korolme

genê kêrin *şelê* korolmek (keskinliğini yitirmesine sebep olmak)

genikêkel *m* korolmuş

genê *boşu* geni

genim *boşu* genim

genûş *m* 1. uğreç, sümük, menlur, mendebur 2. cumur

genûş *m* 1. uğreçlik, samsüklük, mendeburluk 2. cumurlik

geolî *m* geol

geometri *m* geometri

geometrik *m* geometrik

gep (I) *m* hafif vurma, darba -**ek li nêu dixe** yekê **li bîzmer** heru uahna heru nuhna vurmak

gep (II) *m* 1. avur * **gepên wê çûne xwarê** u vurulan çukmuş 2. ukun, lokma * **gepek** nan bir lokma etmek -**a tije** ağır dolusu (uğun alabileceği, kadar) -**a xwe werimandin** avundunu şımarık

gepicandûn *m* karıştırma, dolurma

gepicandûn *şelê* karıştırmak, dolurmak

gepicandûn *m* ce birlik

gepicîn *m* karıştırma, dolurma

gepicît *şelê* karıştırmak, dolurmak

gepic (I) *m* ce birlik

gepic (II) *boşu* 1. kursak 2. **gepa** (kimes hayvandanca)

gepir (I) *m* pıstır (kışık, dolayık sac)

gepir (II) *m* erse

gepirêkî *m* güştü, pıstırluce

gepoç *boşu* gepuk

gepok *şelê* kaça kulak

gepûğ *boşu* gepuk

geprûk *m* zûm kursak, hawsala, kuş kursağı

gepsoyî *m* busuk

gepsoyî *m* busukluk

gepûşk *m* baki sulugu

ger (II) 1. eğer 2. gerek (kelimeleri, kelime öbeklerini, gücevdüş üfeleri buluşturma, eşitlik, istenileni neçme gibi anlamlar katmak) (şelê) * **ger ji aliyê dê ger ji aliyê havê** we... gerek onuz gerek baba tarafıdan ... 3. ise ***ger ez werim ben gelisem** ~ em heru

gurê kurê emê li hev bîn nikurê aşur - ka-
çar yok her şey eşya gıcakak - riya mîrinê
he jî tu li pêş he baş oldu soğur. baş el - tu
bibl mîh Xwedê meke jî bî ne oldum deli-
si olma - tu nezanî, bîpîrse jî cîranî bîrî-
yarsan bir bîlene sor - waza bu jî oylele ol-
sa, gene

ger (II) *erdên* girdap, burqaç

ger (III) *er* 1. geza, seyahat 2. gezme, doluşma
seyran, gerin, gezinîş * were em herin gerê
gel gezûneye gideam 3. doluşm, doluşm,
devin * gera xwîne kan doluşm 4. devine,
donaş * gera teker tekerin dönüşü 5. fit la-
reket devin, devinim doluşgan bir qoklaya
gure devinmekte olan bir nesnenin durumu
6. fit doluşm, doluşm * perçeyê fil gerê de
doluşmduki para 7. gezinme, gezinî 8. ger-
nîş yer 9. halka sekilde toplanma 10. da-
lan 11. arayîş 12. yuvula (spor amacıyla
yapılan yürüme) * ez her silbelê derdikewta
gerê her silbeli yürüyüşe çıkarım - ü fen wî
yalar dolan - ü fen gerandî dolavere çu-
virinek (veya döndürmek) - a bermalî evin
eşa yeri - a dîra pêşîê evî menî songen
- a xênî evin ana

ger (IV) *er* kovalama - a (yekî) dan (birini)
kovalama, ardına düşmek

geraj *er* 1. garaj (otomobil, vagon gibi taşıta-
ların konulduğu üstü kapalı yer) 2. garaj (ota-
mobillerin bakım ve onarımının yapılacağı
yer) 3. gara, otuga

gerajvanî *erdê* garajcı

gerajvanî *er* garajcılık

geralî *er* gezgin, seyyar

geralî *er* gezgencilik, seyyarlık

gera maran *er* (gerandîki *r* kalın okunur) yî-
lan çilleşmesi

geran (I) balvoz - lê dan (an jî üstü) balvoz-
lanax

geran (II) 1. germe doluşm, doluşma 2. er-
doluşm, devirer * gerana xwîne kan doluş-
mı 3. cömme, devic 4. fit doluşm, tedavül,
surim, sirkulasyon 5. arama, arayîş di - de
bûn tedavüle almak (ji) - gerandî (an jî de-
lawulê) rabûn tedavülden kalkmak

gerandar *er* (er) sirkulater

gerandarî *er* sirkulatrîlik

gerandekar *er* (er) yönetici, idareci

gerandekarî *er* yöneticilik, idarecilik

gerandî *er* 1. gezdirm, doluşma 2. gezdî-
me (bir şeyi herkesin alması için doluşma
sunma) 3. döndürme (dönmesini sağlama)
4. çevirme (döndürerek hareket ettirme) 5.
çevirme (durus olmayan şeyler yapma) 6.
doluşma 7. kurma (bir araya getirme, top-
lanma) 8. idare etme, yönetme 9. çevirme 10.
yuvula 12. hazırlama - a li ser xwe gerande
taşma

gerandî *er* 1. gezdirmek, doluşturmak * ez

dê zarok piçek li herçe bgerînîm, yecûg
bahçede biraz gezdireceğim 2. gezdirmek
Her şeyi herkesin alması için doluşturmak,
sunmak * çayê li nav mêvyan bgerîne
misafirler arasında çay gezdî 3. döndürmek
(dönmesini sağlamak) 4. çevirmek (döndü-
rerek hareket ettirmek) * çerax mekîneyê
gerandî *er* makînanın çarkını çevirmek 5. çu-
virinek (durus olmayan şeyler yapma) *
er çetek dîgerîne bu bir iş çeviriyê 6. do-
laşturmak 7. kurmak (bir araya getirmek,
toplamak) 8. idare etmek, yönetmek 9. çu-
virnek 10. yuvula 12. hazırlama * hine ge-
randî *er* ana hazırlamak

gerandî *er* 1. gezdirmiş, doluşturmuş 2. dön-
dürmüştü 3. çevirî geçişli * kêkera gerandî
geçişli fit 4. er dönüştü

gerandîbûn *er* 1. geçişlilik 2. deviclilik

gerane (I) *er* bi: muzik aleti

gerane (II) *er* istek (isteme kipi)

geranî *er* 1. geçişli 2. dönüştü

gerav (I) *er* (r kalın okunur) buluruk, bulucuk
er

gerav (II) *erdê* girdap, burqaç

gera xwîne *er* kan doluşm

geraz *er* gelyaz

geraze *er* kosarın

gerceng *er* zahî

gercize *er* (er) vasi

gercizî *er* arama, araştırma, araştı

gercizîklî *er* arama, araştırma

gercizî *er* (er) arama, araştırma

gerçî *er* gerçî, her ne mudar, ise de

gerd (I) *er* büyük, eşraf

gerd (II) *er* 1. tepe, hüyük

gerd (III) *er* taç kutlesi

gerd (IV) *er* 1. taç 2. kîrîn molekül

gerdan (I) *er* (r kalın okunur) dolanmak

gerdan (II) *er* kovalanmak

gerdan (III) *er* yerdan

ger dan (I) *er* (r kalın okunur) dolanmak

ger dan (II) *er* (er) kovalamak, ardına düşmek

gerdandî *er* dolandırma (doluşturma)

gerdandî *er* dolandırma (doluşturmak)

gerdandî *er* dolanık, dolanmış olan

gerdanî *er* gerdanlık, kolye

gerdanparêz *er* atke, kışke

gerdanxwar *er* boyun bükük

gerdanxwarî *er* boyun büküklük

gerdanxwarî *er* boyun eğme

gerdanxwarî *er* kirin *er* boyun eğmek

gerdar *er* devirî

gerdav *erdê* girdap, burqaç

gerdeblî *er* hortum (tutum bu veya muslukları
takılan genellikle plastikten uzun boru)

gerdek *er* 1. gerdek, zîlaf (geliş ile giyeyim
üçün gecce yalınz kakkıklar oda) 2. ger-
dek, zîlaf

gerdel *m* kova (genellikle içinde su taşınmaya veya kayanları su çeşmece yarayan kova)
 gerdela *m* (döşü için) almalı
 gerden *m* gerdan, boyun - gerandün semirmek - bejandün gerdan kızmak - şötabdün gerden kumak ~ xwar klirin (birine) boyun eğmek ~ a stür semirgen kumse
 gerdenaza *m* serazat, serbest ve özgür
 gerdenazad *m* serazat, serbest ve özgür
 gerdenazadî *m* serbestlik, özgürlük
 gerdenhen *m* 1. boyun bağı 2. gerdanlık
 gerdenhîlând *m* garula, kabalı
 gerdenlîkêj *m* uzun boyunlu
 gerden *m* gerdanlık
 gerdenfraz *m* gurulu, mağur, kabalı
 gerdengaz *m* uzun boyunlu
 gerdenî *m* 1. gerdanlık 2. asma
 gerdenîkestî *m* boyunluk
 gerdenxwar *m* boyunluk
 gerdenxwarî *m* boyunlukluğu
 gerdenxwar *m* ince boyunlu
 gerder *m* sîvî polîs
 gerderî *m* sîvî polîdlik
 gerderîkêrîş *m* arama, araştırma
 gerderî klirin *lêg* aramak, araştırmak
 gerdêlv *m* at arabası
 gerdik *m* (döşü için) almalı
 gerdi *m* moleküler
 gerdîle *m* atom
 gerdîlekêr *m* atomlar
 gerdîlekêrîm *m* atomize etmek
 gerdîle klirin *lêg* atomize etmek
 gerdîlekêrî *m* atomize edilmiş
 gerdîleyî *m* atomal, atomik
 gerdîlezan *m* atom bilimi
 gerdîlezanî *m* atom bilimi
 gerdîn *m* dolanma (bu şeyin çevresine sarmalınmak)
 gerdîn *lêg* dolanmak (bit şeyin çevresine sarmalınmak)
 gerdiş *m* 1. adet, töre, anane, gelenek 2. durum, hal
 gerdişan *m* gerdiş
 gerdişî *m* 1. törel (töreye uygun) 2. törel (töreye uygun) 3. geleneksel, ananevi, töresel
 gerdişîbûn *m* gelenekleşme, gelenekleşme
 gerdişî hûn *lêg* gelenekleşmek, gelenekleşmek
 gerdişîklirin *m* gelenekleşirme, gelenekleşirme
 gerdişî klirin *lêg* gelenek eşirmek, gelenekleşirmek
 gerdişîrî *m* 1. gelenekçilik, törelilik 2. gelenekçilik
 gerdişnas *m* töre bilimi
 gerdişnasî *m* töre bilim
 gerdişnasas *m* töre bilimi
 gerdişnasasî *lêg* töre bilim
 gerdişparêz *m* gelenekçi, töreçi
 gerdişparêzî *m* gelenekçilik, töreçilik

gerdişperest *m* gelenekçi (köy gelenekçi)
 gerdişperestî *m* gelenekçilik
 gerdo (I) *m* (eril için) almalı
 gerdo (II) *m* kodal, derbey
 gerdur *m* kurban
 gerdotî *m* feodallık, derebeylik
 gerdyî *m* feodal
 gerdyîrî *m* feodallık
 gerdûm *m* kaşım
 gerdûn *m* 1. dünya (üzerinde yaşadığımız gök cisim) 2. evren, kainat, kozmos 3. evren (düzenli ve uyumlu bir bütün olarak düşünülen bütün varlıklar)
 gerdûnî *m* 1. dünyevi (dünya ile ilgili, dünya işleri ile ilgili) 2. evrensel (evrenle ilgili) 3. evrensel (bütün insanlığı kapsadiren, evrensel) * xanîst gerdişî ye bilim evrensel 4. uzay kazınık
 gerdûnîbûn *m* evrenselleşme, küreselleşme
 gerdûnî bûn *lêg* evrenselleşmek, küreselleşmek
 gerdûnîbîlyûn *m* evrenselleşme, küreselleşme
 gerdûnîkêrîm *m* evrenselleşirme, küreselleşirme
 gerdûnî klirin *lêg* evrenselleştirilmek, küreselleştirilmek
 gerdûnîrî *m* evrensellik
 gerdûnîras *m* kozmolojîst
 gerdûnînasî *m* kozmolojî
 gerdûnîzan *m* bir kozmolojîst
 gerdûnîzanî *m* kozmolojî
 gerdur *m* uzak yarıyış, uzak gezinti
 gerdûş *m* 1. gezî 2. dolanım, devir
 gere *m* gerek
 gerxole *m* şalataalık
 gerdolab *m* çöpme dolab
 gerfek *m* alt çere
 gerfêk *m* oyun, duzen, desise, komple * tu jî gerê tîyî ez jî gerfêkê serî gittîgî. yêden bîz çûnîyîrdûş
 gerêgundî *m* leyleği havada görme (çok gezintilere şaka yolu ile söylenir)
 gerelêw *m* koran, ak kuyak, akça kuyak (Papulus alb.)
 gerek (I) *m* gırdap, hurgaç
 gerek (II) *m* bulanık ve acımsı su * avu gerek bulanık su
 gerek (III) *m* 1. gezgîn, gezginci, seyyar 2. * gerekê cadeyê cilde ûbey
 gerek (IV) *m* çîban ağuşığı ~ a dorê kûrê çîban aqûşığı
 gerek (V) *m* gerek, gerekli, lazım - bîm gerek olmak ~ heft tenêr nan xwarîm - bîm etmek yemem lazım * jî bû ku ew bîbe osta dîvê ku heft tenêr nan bîkêwê o - bîm ustê olmasî îşîn daba beş bîm etmek yemem lazım - heft teştî nan û heft bar xwê dîwê kûk bîm etmek yemem lazım - heft teştî nan û heft bar xwê xwarîm kûk î-

ın etmek vermek lazım ~ kîrlin gerdemek, lazım gelmek, lazım etmek - *mitrov* nekte-ve puvhera her ü malan etle ornak arısına girinuz - *nake* gerek yok - *neaman* mahal salmanak

gerekliîn *m* gerekme

gerek bün *lâgh* gerekmek

gerekbûyîn *m* gerekış, gerekme

gerekî (I) *m* gezginlik, seyyarlık

gerekî (II) *m* 1. gereklilik, lazım 2. *war* gerekçe - *pê dîtin* (an jî nedîtin) lazım gör-mek (veya görmemek)

gerekkîrlin *m* gerekîtmek, , lazım etmek

gerek kîrlin *lâgh* gerekîtmek, lazım etmek

gereklij *m* gezginçilik

gerelawje *m* meclislerle sımsıkı rûka siyasete

gerelawjî *baş* gerelawje

gerelawje *baş* gerelawje

geremal (I) *m* ka-balık

geremal (II) *baş* geremal

geremol *m* 1. kargaşa, karışıklık, karımbol 2. kargaşa, çalkantı (karışık durum) 3. kalabalık (gareksiz, karışık şeyler topluluğu) 4. *nê* karmaşık, karımkarışık - *çêkîrlin* kargaşa yaratmak - *bûn* tuzdan dumandan feran okunmak (atalık çek karışık olmak) - *dêrdışîn* kargaşa çıkarmak - *kîrlin* sidiye (yekî) (birne) pösteci saydırmak

geremolî *m* 1. kargaşalık, karımbol 2. kesine-keşlik, aharışlan, baş tarımsızlık

geremolker *nêkêl* kargaşacı

geremolkerî *m* kargaşacılık

geremolkîrlin *m* 1. kargaşa yaratma 2. kalabalık etmek

geremol kîrlin *lâgh* 1. kargaşa yaratmak 2. kalabalık etmek

gerende *nê* gezgin, gezginç

gerendeker *nêkêl* araştırmacı, araştırmacı

gerendekerî *m* araştırmacılık, araştırmacılık

gerendekî *m* gezginlik, gezginçilik

gerestêr, **gerestêrk** *nêkêl* gezegen

geresîn *m* akarsuların ana merkezi

gerewan *nê* gezgin (gezici dolaşın)

gerewanî *m* gezginlik

gerew *m* 1. karşılık (bir davranışın karşı taraf-ta uyanırdığı başka davranış, mukabele) 2. karşılık, bedel (bir şey atukun karşı tarafa verilen şey) * *dî* gerew *wî* de *perê* bîde *min* karşığında *bana* para ver 3. karşı (karşılık olarak, mukabil) 4. bedel (bir şeyin yerini tutabilen karşılık) 5. güvence, garanti (alınan sorumluluğa karşı ortaya konulan şey) 6. ipotek, rehin, tutu 7. *fidye* - *dan* ipoteğe vermek, *rehine* vermek *kîrlin* - *ipetek* etmek - *o* (yekî) *dane* 1) karşılık vermek (karşı gelmek) 2) karşılamak (kavgada) - *a* *kelastiyê* *fidyeyineci*, *karlıbalık*

gerewdan *m* 1. ipoteğe verme, rehinne verme 2. teminat verme

gerew dan *lâgh* 1. ipoteğe vermek, rehinne vermek 2. teminat verme

gerewdan *nê* 1. ipotekli, tutulu 2. rehinne

gerewdari *m* ipotekli olma

gerewe *nêkêl* rehin

gerewek *nêkêl* rehin

gerewgan *baş* gerewek

gerewkar *nêkêl* rehinçi (rehin karşılığında fa-ah bîy para veren)

gerewkîrlî *nê* ipotekli, tutulu

gerewname *nêkêl* 1. teminat mektubu 2. ipotek belgesi

gerewe (I) *nê* gezip dedakodu yapma kimsi

gerewe (II) *nêkêl* taromon, in yara, dazman

gergelî *nê* vesvese

gergelî *m* vesvese

gergedan *baş* gergedan (Rhinoceros indus)

gergef *m* gergef

gergefî *nê* suslu

gerget *nê* taşlık (yeni)

gergete *m* 1. kasağık 2. nokara (yükleri ka-da-naya veya çekmeye yarayan araç)

gergerin *m* labirent

gergerinek *nêkêl* 1. güdâp, burgaç 2. labirent

gergerinok *nêkêl* güdâp, burgaç

gergerok *m* 1. yurute (çocuk arabası) 2. *nê* döner

gerguruk *m* bukile (kıvrımlı saç)

gergû *nê* hucra, taşkın

gergîrî *m* karışıklık, taşkınlık

gerguhêz *nêkêl* geçişli * *lêkera* *gerguhêz* *ge-çişli* *îl*

gergû *m* gerdanlık

gergûnk *m* asma

gerih *m* yağlı (hadem, kayı gibi çekirdekli yemşelerin yemlemeden hard şekli)

gerihan *m* 1. gezim, dolaşma 1. dönme

gerihîn *m* 1. gezinme, dolaşma, dolaşma 2. dönme

gerihîn *lâgh* 1. gezinmek, dolaşmak, dolaş-mak 2. dönmek

gerik (I) *baş* (r kalın okunur) polen * *geri-ka* *nêkêl* asma poleni

gerik (II) *baş* gıcık

gerikandin *m* üşütme

gerikandin *lâgh* üşütmek

gerikîn *m* üşütme

gerikîn *lâgh* üşütme

gerisandin (I) *m* çizme (zıyaç veya tekerlek altına nişan çizme)

gerisandin (II) *m* boğuşma, dalaşma

gerisandin (T) *lâgh* çizmek (ayak veya te-kerlek altına nişan çizmek)

gerisandin (II) *lâgh* boğuşmak, dalaşmak

gerisîn (I) *m* çizme, çizme

gerisîn (II) *lâgh* boğuşma, dalaşma

gerisîn (I) *lâgh* çizmek, çizmek

gerisîn (II) *lâgh* boğuşmak, dalaşmak * *se*

hev dîgerisînin a-er oibirine dolaşîyor
geriyan m 1. gezîş, gezme, dolaşma 2. dönme,
dönüş 3. arama 4. gezi, gezinti 5. görücüye
çıkma

gerfatef *bîm* geratî, yaşlılık bilimi
gerîbîr m sulama ağızı

gerîde (I) m araba, taşıt

gerîde (II) *ruhd* 1. gezgin, gezginci, gezmen,
seyyah, turist 2. seyyah belli bir yere olma-
yan) * firîzerê gerîde seyar satca

gerîdetî m 1. gezginlik, seyyahlık 2. seyyarlık
gerîdeyî *m* tutsak

gerîda *bir* gerîdek

gerîdok *ruhd* 1. gezgin, gezmen, seyyah, gez-
ginci 2. seyyah

gerîdokî m 1. gezginlik, gezgincilik, seyyah-
lık 2. seyyarlık

gerîga *ber* gerîngel

gerîla *m* 1. gerilla (bir orgüte bağlı birlik) 2.
adêr gerilla (bu birlikle olan kimse) -yê
çolterê (an jî bejk) kîr gerillâ

gerîlact m gerillacılık

gerîlavan *ruhd* gerillacı

gerîlavanî m gerillacılık

gerîm m 1. gezme, gezinme, dolaşma 2. gezme,
dolaşma (bir yerde yurume) 3. gezinme
(belirli bir çevre içinde gezinip dönme) 4.
gezme, arama (bulunma) 5. dolaşma (bir ye-
ri belli bir amaçla gezme) 6. dolaşma (denet-
lenek amacıyla gezme) 7. dolaşma (kan i-
rma: akma) 8. dolanma (bir şeyin çevresinde
dönme) 9. dolaşma, dönme (geleceğe
gezme) 10. dönme (kendî ekseri veya başka
bir şey etrafında hareket etme) 11. dönme
(geri gelme, geri gitme) 12. dönme (belirli
bir yerde dolaşma) 13. arama (birini veya
bir şeyi bulmaya çalışma) 14. arama (bir
yöntemi bulmaya çalışma) 15. arama (bir
şeyin yokluğunu duyarak geri gelmesini ist-
leme, özleme) 16. yurume (karada veya su-
da herhangi bir yöne doğru sürekli olarak
yer değiştirme) 17. yurume (yayan gezme,
yayan gitme) 18. çirna, flört etme 19. di-
letme -a beredayî sûrine

gerîm *ber* 1. gezmek, gezinmek, dolaşmak *
em vê havînê li gelek çinan geriyan bi yazîr
bir çok yer, gezdük * ez derketim der jî
xwe re hinek gerîm dîşim çikîp bîmz dolaş-
tim 2. gezmek, dolaşmak (bir yerde yurum-
mek) * sula xwe derdûstê Û pêxwaz dîge-
riya nyakkabîna çûkarî valin aşkê, pezer-
dî 3. gezme (belirli bir çevre içinde gezi-
lip durmak) * di bendrê adêyê de dîgere
adadê gezinyo 4. gezmek, aramak (bulma-
mak) * şewqa min li vir çî dîke? şapîlam
butakê ne gerinyo? 5. dolaşmak (bu yer
belli bir amaçla gezmek) * ez dê îro li mu-
zeyê bigerîm bu gün müzeyi dolaşacağım 6.
dolaşmak (denetlenmek amacıyla gezmek) 7.

dolaşmak (kan için; akma) * di rehên wan
de eyaî xwîn dîgere danarînda nîm kan
dolaşîyo 8. dolaşmak (bir şeyin çevresinde
dönmek) 9. dolaşmak, dönme (geleceğe
gezme) 10. dönme (kendî ekseri veya
başka bir şey etrafında hareket etmek) * te-
kelek dîgere tekerlek dîniyo 11. dönme
(geri gelmek, geri gitmek) 12. dönme (be-
birli bir yerde dolaşmak) 13. arama (birini
veya bir şeyi bulmaya çalışmak) 14. aramak
(bir yöntemi bulmaya çalışmak) * jî bo ku
li fabrikayê julberîne zêde bûdn li azîne-
ke nû dîgerin fabrikada încîmî artûmîk i-
m yan: yûnêni arîyorîr 15. aramak (bir
şeyin yokluğunu duyarak geri gelmesini ist-
tenek, özlemek) 16. yurumek (karada veya
suda herhangi bir yöne doğru sürekli olarak
yer değiştirmek) * çiyayê cemedê ber bî
basûr ve geriyanê buz dağlîni gureye yuru-
mîş 17. yurumek (yayan gezmek, yayan git-
mek) * ez dîxwazim hînekî bigerîm hîzaz
yûnîmek îstîyûrom 18. cakmak, flört etmek
* bî keçîkeke dîn re dîgere başka bir kizla
çûkîyo 19. dîlenmek * jî xwe re dîgere ken-
dîne dîlenîyo - Û hey - dîpûp dolaşmak
(veya dönmeye) * megere li elhê kaş me-
bîne xewnêni şaş re şeytanî gîh îc de kul-
vallahî oku * megere li newalan nebîne xe-
yalan re şeytanî gur ce de kulvallahî oku

gerînde *m* gezgin, seyyah

gerîndetî m gezginlik, seyyarlık

gerînek (I) m arayış

gerînek (II) *erdîn* 1. buluş, eşme, çevri 2.
çevriş (su ve hava çevrîsî) 3. *m* döner,
dünel

gerînende *adêr* 1. müdür 2. yönetmen -yê a-
sayîşê emîyet müdürü -yê derayî mal mü-
dürü -yê gîşî 1) genel müdür 2) genel yö-
netmen * gerînendeyê gîşî yê weşanê genel
yayın yönetmenî

gerînendegê m müdürîyet, müdürlük (müri-
nün görev yaptığı yer)

gerînendekar *adêr* müdür

gerînendekarî m müdürlük

gerînenderî m 1. müdürlük 2. yönetmenlik
-yu derayî mal müdürlüğü

gerîngel m 1. büro * gerîngelha poçevanîyê
tercûme bürosu 2. daire * min bîhdîst ku di
gerîngelêke dawlecê de dest bî xebatê ku-
rîye devletî dîreşîmde çalîşmaya başîadîgîni
dîydîm

gerînî *zêr* sert, sert kipi

gerînk m büro, yazîhane

gerînok m girişap

germ *ad* 1. sıcak (soğuk karşısı) 2. sıcak (ısı
yüksek olan, çok sıcak) * ava germ sıcak
su 3. *zêr* sıcak (dostça olan, sevgi dolu) *
pêşwazîyeye germ sıcak bir karşılama 4.
adêr sıcak (harvardaki yüksek ısı) * selata

germekîri *rd* 1. sıcaklaşılma 2. istilân olma
germekîrîhîlî *rd* isti retmek
germek (I) *bd* istî edî çiğdem
germek (II) *m* sera, lâmîluk
germoke (I) *rd* 1. istî 2. *fd* istî kâfîr
germoke (II) *m* tûndîr (bazî yerlerde kışın a-
 yakları sürmek için evin önüne yerm altına
 kurulan düzelti)

germoka *rd* sıcakca

germaz *m* 1. sıcak yurma sarıca meyve veya
 sebzeleerde oluşan soku 2. kokuşma (sıcak
 sancıca oluşan kokuşma)

germazî *rd* kokuşuk (sıcak seymen)

germişî *td* tîbî seyyar

germişî *fd* *m* sakînsûkîçer, sakînkölçer, ku-
 nâmîre 2. istîlçer

germişî *m* vî dî, imû

germişî *rd* kîmdî isiveren

germişî *rd* şeddî, serî kar

germişî *m* kîmdî mîrî (yucudîq bir yerin
 deki ayusuklukta sera kîm doluşının
 başlanmasıyla o yerde kîmdîlar doluşı gîbî
 bir izleme nîyanına) - lî yêbûn kîmdîlan-
 mak

germîşer *rd* hîmtîdî

germîşerî *m* hîmtî

germîşerî *rd* kîmdî seyyar, konvektîc

germîşerî *fd* *ü* kîmdî dîmdî, istî jîyım

germîşerî *m* sera, tîpîmlîk

germîşerî *m* seyyarîzîne

germîşerî *rd* 1. kîmdîmî (sıcak, veya tenli-
 kelî hîp dîpîmdî yarînkî gösteren yîpî) 2.
 kîmdîmî (hu dîyîdî özemî bir yer olan
 kîmdî) 3. öj kîmdîmî (romî, hikâye, te-
 yatî gîbî edîbîyat türlerinde, fîlmlece en
 özemî kîpî)

germîşerî *m* kîmdîmîzî

germîşerî *m* kîmdîmîleşîma

germîşerî *m* kîmdîmîleşîma

germîşerî *m* kîmdî mîlkî

germîşerî *rd* kîmdîmîleşî, kîmdîmîleşî

germîşerî *m* çîğî (bademî kâysî çîçîkîlekî
 yemîşerî yemîşerîden hîmî şekîlî)

germîşerî *rd* 1. geçîşî, seyyalî 2. gezeşen (çok
 gezen) 3. meç dîlenî 4. meç sîrtîk-â teşîyê
 îğîmî kîmdî vîrî ust kesîmî - lî nîv mezelîm
 iskalîçî

germîşerî (II) *rd* istîmî gezeşen

germîşerî *rd* seyyarî (belî bir yer olmıyî) * *m*-
 roşyurê germîşerî seyyar sancı

germîşerî *rd* istîmî gezeşen

germîşerî *m* 1. gezeşîmlîk, seyyalîk 2. gezeşîmlîk

3. meç dîlenîk 4. meç sîrtîkîlek - kîrmî
 dî, enîkîk etmek

germîşerî (II) *rd* istîmî girdap, lîçîçî

germîşerî (III) *m* idere, yînetîm * *m* geronêka

xwêşer özel idere

gerpêçerî *m* he ezem

gerpêçerî *rd* helezîmî

gerpêçerî *m* tîkîk

gerpêçerî *rd* istîmî gezeşen

gerpêçerî *rd* istîmî gezeşen

gerpêçerî *m* talîkîk olma

gerpêçerî *rd* istîmî gezeşen

gerpêçerî *m* idere, seyyar

gerpêçerî *rd* istîmî gezeşen

gerpêçerî *rd* istîmî gezeşen

gerpêçerî *m* 1. idere, alışîk 2. idere, hîdise - dî-
 şîştî hîdise çîkîmlîk

gerpêçerî *m* idere, alışîk * lî gezeşîyê vî derê yî
 seşî mîvîvî mîlkîkî edîşîmî

gerpêçerî *rd* istîmî gezeşen

gerpêçerî *m* 1. idere, alışîk 2. idere, meç-
 kez 3. idere, meç idere mîmî başîdîçî yer
 - lîkî kîmdî edîşîmî nokta)

gerpêçerî *m* idere

gerpêçerî *rd* istîmî gezeşen

gerpêçerî *m* idere

gerpêçerî *m* idere, alışîk

gerpêçerî *rd* istîmî gezeşen

gerpêçerî *rd* istîmî gezeşen

gerpêçerî *m* idere, alışîk

gerpêçerî *m* 1. geronêka, dolaşîma 2. gezeşî 3.
 idere 4. idere

gerpêçerî, **gerpêçerî** *m* seyyarî seyyar

gerpêçerî *rd* istîmî gezeşen

gestalt *rd* gestalt * *m* psikolojîya gestalt gestalt
 psikolojîya

gestapo *m* (Gehime Staats Polizei) gestapo

gestin *m* 1. dîşîlîk, istîmî 2. istîmî, sekmî
 (çok, zehîrî hayvî zehîrîleme)

gestin *rd* 1. dîşîlîk, istîmî 2. istîmî,
 sekmî (çok, zehîrî hayvî zehîrîleme)

* *m* ew gest yîkî enî mîrî

gestî *rd* 1. dîşîlîk, istîmî 2. istîmî, se-
 kmî

geş *rd* 1. idere (geç, yîkî geç) 2. parîk * *m* hayvî
 geş parîk ay 3. idere (solmamîş, pürşümê-
 rîç) * *m* kîmdî geş edî çîçek 4. idere * *m* geş
 geş mîç 5. idere * *m* ew çîvîdîmî geş
 jî bir nakîmî o zanî toplîkîmî unuşîmî 6.
 seş, çîmî kîmdî

geşandî *m* gelişîmî

geşandin *rd* gelişîmî etmek

geşandin *rd* gelişîmî

geşî *m* 1. idere olma 2. parîkîk 3. idere kî 4.
 idere olma 5. idere kî 6. idere olma

geşî *rd* geşî

geşî *rd* geşî

geşî *m* 1. idere kî (her şeyî vî olma de-
 şîrîdîdîrî) *m* idere kî (her şeyî en iyi yanından ge-
 ren, her durumda az yîkî yîlu uban dînya ge-
 rîçî) 3. idere kî (insanîğîm dîlenîşîmî,
 hîlîmî durum ve şîrdîmî ayîye gîrdîşîgeç
 idere idere kî geşî idere)

geşî *m* 1. idere kî, idere kî 2. idere kî
 (idere, idere veya idere kî idere kî)

rı baie gelme) 3. canlanma 4. harzına, yalazlanma (ates için) 5. meo alevlenme, kızışma, ateşlenme (zorlu veya heyecanlı bir duruma gelme) 6. gelişim gelişme

geş bün *leşğ* 1. parıldamak, parlamak 2. dirilemek (tutkun, pürsümüş veya solmuşken tekrar diri hale gelmek) 3. canlanmak * dux-waziyân mln ên Ji bu we geş bün azin için kalbimdeki emellerim canlandı 4. huzlamak, yalazlanmak (ates için) 5. meo alevlenmek, kızışmak, ateşlenmek (zorlu veya heyecanlı bir duruma gelmek) 6. gelişim

geşbûn *m* 1. parıldayış, parlayış 2. diriliş (tutkun, pürsümüş veya solmuşken tekrar diri hale gelme) 3. canlanış 4. harlanış, yalazlanış 5. meo alevlenme, kızışma, ateşlenme (zorlu veya heyecanlı bir duruma gelme) 6. gelişim, gelişme

geşbûnî *m* 1. parlaklık 2. dirilik 3. canlılık

geşdar *rd* 1. parlak 2. harlı 3. canlı 4. neşelî 5. gelişkin, müreffeh

geşdarî *m* 1. parlaklık 2. harlılık 3. canlılık 4. neşelilik 5. gelişkinlik

geşe *m* gelişim, inkişaf

geşedan *m* gelişme, gelişme

geşedani *m* gelişme, gelişim

geşedanîbûn *m* gelişme, müreffeh olme

geşedani bûn *leşğ* gelişmek, inkişaf etmek

geşedanîpêdun *m* gelişirme

geşedani pê dan *leşğ* geliştirmek

geşedar *m* gelişkin

geşdarî *m* gelişkinlik

geşediplomasî *m* başanlı diplomasî

geşgeş *ê* çıldı çıldı * zarok bi geşgeş ilinêrin çucuklar çıldı çıldı bakıyor

geşekirin *m* gelişirme

geşe kirin *leşğ* gelişirmek

geşepêdan *m* gelişirme

geşe pê dan *leşğ* geliştirmek

geşgeş *ê* çıldı çıldı

geşî *m* 1. parlaklık 2. dirilik 3. canlılık 4. harlılık 5. şen olma

geşîbî *m* 1. parlaklık 2. dirilik * geşîbyu gulê gelin dirîlg: 3. canlılık 4. harlılık 5. şen olma

geşîfî *m* 1. parlaklık 2. dirilik 3. canlılık 4. harlılık 5. şen olma

geşker *rd* parlaklığın, diriliğin, canlılığın, harlılığın gelişmesi

geşkirin *m* 1. parıldatma 2. ilçirme 3. diriltme 4. harlatma, alevlendirme 5. meo alevlendirme, kızıştarma, ateşlendirme (tehdanın, şiddetin artırma) 6. şar verme

geş kirin *leşğ* 1. parıldatmak 2. ilçirmek 3. diriltmek 4. harlatmak, alevlendirmek 5. meo alevlendirmek, kızıştırmak, ateşlendirmek (tehdanın, şiddetin artırma) * şiyaset geş kir şiyaseti alevlendi di 6. şar vermek * baranê rûyê erdê geş kir yağmur toprağa şar verdi

geştêr *m* parlak yıldız

geşt *m* 1. gezi, gezin, seyyah 2. gezinme, gezinti 3. medreselerde talebeler için curma günü tarah 4. meo parse - û gers navxweyî çî turizm - û gizar *m* turizm, seyyah -ê çolê kir gezisi

geşteweng *m* askeri sefer

geşteker *rd* gezgin

geştekerî *m* gezginlik

geşteki *m* gezginlik

geştewer *m* gezgin

geştewerî *m* gezi notları, seyahatname

geştok *rd* gezgin

geştwan *rd* gezgin, seyyah

geştwanî *m* gezginlik, seyyahlık

geştyar *rd* 1. gezgin, gezmen, seyyah 2. turist 3. rd gezegen

geştyarî *m* 1. gezginlik, gezmenlik, seyyahlık 2. turistik 3. gezegenlik 4. rd turistik

geştir *m* tutkal

geştirêkirin *m* tutkallama

geştirê kirin *leşğ* tutkallamak

geştirêkiri *rd* tutkallı, tutkallanmış

geştirênekiri *rd* tutkalsız, tutkallanmamış olur.

geto *zastir* 1. getto (eskiden Avrupada Yahudilerin zorunlu veya gönüllü olarak oturdularını mahalle, Yahudi mahallesi) 2. geto (şehir herhangi bir yerinde azınlık arca oturduğu mahalle)

gevr *m* gelir

geve (I) *m* Kürtlere özgü bir yün dokuma

geve (II) *rd* budala, zekâca gem

gevede *rd* 1. aylak 2. gevezin 3. çingene 4. geveze (çok konuşan k mso)

gevede *m* 1. aylaklık 2. gevezelik 3. çingenelik 4. gevezelik

gever (I) *rd* kalı heyacı

gever (II) *m* su aklı ayranı

gevez *rd* 1. güvez (mora calan kırmızı) 2. *w* boyanmada kullanılan kırmızı bir maddede

geveze *rd* geveze (çocuşi düşük)

gevezetî *m* gevezelik - kirin gevezelik etmek (veya yağmak)

gevezetîkirin *m* gevezelenme

gevezetî kirin *leşğ* gevezellemek

gevezukî *rd* gevezese

gevlîandin *rd* gevizandin

gevil *m* yernek, kabilyet

gevlîdur *rd* yetenekli, kabilyetli

gevir *zastir* havadan inmeyen bir kuş. Arapçası hubere

gevizin *m* ağrıma, debelenme

gevizandin *m* ağrıtmak, debelenme

gevizandin *leşğ* ağrıtmak, debelenmek

gevizîn *m* ağrıma, ağrıma, debelenme (çarpınma, tepirme)

gevizin *leşğ* ağrımak, ağrıtmak, debelenmek (çarpınmak, tepinmek)

gevi *nf* zorba, gözü kan bürümüş
 gevbûn *m* gezu dönme, gözü kan hürüne
 gevi bûn *lgh* gözu dönme, gözü kan bürümüş
 gevli *m* havlına
 gevîzk *m* debelenme yeri
 gevjel *m* kabarık ve kıvrışık saç
 gevjol *m* kabarık ve kıvrışık saç
 gevjoll *nf* kıvrışık (saç)
 gevze *m* ağnama, ağınma, debelenme
 gevzûn *m* ağnata, ağınma, debelenme
 gevz dîn *lgh* ağnemek, ağınmak, debelenmek
 gevzdayîn *m* ağnama, ağınma, debelenme
 gevzek *m* 1. tozan 2. debelenme yeri 3. keklik-
 lerin içinde yuvalanmaları için hazırlanmış
 ince toprak
 gevzk *m* 1. tozan 2. debelenme yeri 3. keklik-
 lerin içinde yuvalanmaları için hazırlanmış
 ince toprak
 gevad *nf* kavat
 gev adî *m* kavatlık
 gevah *lgh* pawa h
 gevce (I) *nf* ahes, alısup
 gevce (II) *nf* 1. alık, aplal, gevi zekâli, gerek
 2. küstah
 gevçane *h* küstahça
 gevçbûn *m* küstahlaşma
 gevce bûn *lgh* küstahlaşmak
 gevci *m* 1. aptallık, gereklik 2. küstahlık –
 kîria 1) aptallık etmek 2) küstahlık etmek
 gevçki *h* küstahca
 gevde *m* 1. gövde (bir şeyin asıl röplü bölü-
 mü) 2. gövde (insan, bedeni) 3. gövde (ağac-
 ların dal ve köklerden sonra kalan bölümü) 4. gövde (kasaplıkta kesilmiş hayvanların
 sakatları alınmışları sonra bölünmüş) 5. na-
 aş 6. *m* gövde (köklerle yaprak eklerinin ge-
 tirilmesine olaya çıkan tırev) -ya navdêri
nz ad (veya isim) gövden
 gevdedar *nf* gövdeci
 gevdegir *nf* gövdeli, iri kıym, iri yapılı, ke-
 zesteli
 gevden *m* gövde
 gevdeyî *nf* gövdesel
 gevve *m* yünden yapılmış uzun tüylü ve renkli
 hu lür yaygı
 gewel *nf* kabarık, kabarık (saç)
 Gewende *adîr* 1. Çingene 2. *nf* aylak 3. ge-
 gin 4. bedahlık 5. gevveze (huş kumaş)
 Gewendekî *m* 1. Çingence 2. *h* *nf* çingence
 (çingeneye yararlı biçimde, çingene gibi)
 gewendekîbûn *m* çingeneleşme
 gewendekî bûn *lgh* çingeneleşmek
 Gewendetî *m* Çingeneleş
 gewer *nf* gevit (idar ve demir boğaz)
 gewerek *m* kapuz
 gewez *nf* güver (mıra çıkan kımız)
 gewher *m* 1. cevher, gevher, (bir şeyin özü) 2.
 cevher, gevher, mücevher, cevahir
 gewherane *h* cevher gibi

gewherani *h* cevher gibi
 gewherînaş *nf* *nf* kuyuncu, mücevheratçı
 (satıcı)
 gewherînaşî *m* kuyunculuk, mücevheratçı
 gewherger *adîr* mücevheratçı
 gewhergerî *m* mücevheratçılık
 gewherî *adîr* mücevheratçı, mücevherci
 gewherî *nf* cevherden yapılmış
 gewherî *m* mücevhercilik, mücevhercilik
 gewherkar *adîr* kuyuncu
 gewherkarî *m* kuyunculuk
 gewherkîrî *nf* cevherî, cevherlenmiş olan
 gewhervah *adîr* cevherci
 gewhervahî *adîr* cevhercilik
 gewimandî *lgh* su ihtisâsı neden olmak
 gewinûn *m* su ihtisâsı oluşma
 gewinûn *lgh* su ihtisâsı oluşmak
 gewir *m* değişim
 gewiran (I) *m* değişim, değişme
 gewiran (II) *m* 1. andırma, hazretme 2. ö-
 zümleme, özünseme 3. öz-özümleme
 gewirandî (I) *m* büyüme
 gewirandî (II) *m* 1. değiştirme (başka bir bi-
 çime sokma, değişikliğe uğratma) 2. de-
 ğiştirme (bir kimse veya şeyi bulunduğu yerden
 başka bir yere alma) 3. değiştirme (bu şey
 yerine başka bir şey alma) 4. de-
 ğiştirme (birini bırakıp başkasını edinece veya
 kullanma) 5. değiştirme (başka bir duruma,
 başka bir duruma getirme)
 gewirandî (III) *m* 1. sindirme, hazretme 2.
 özümleme, özünseme
 gewirandî (I) *lgh* ululamak, yücelmek
 gewirandî (II) *lgh* 1. değiştirmek (başka bir
 biçime sokmak, değişikliğe uğratmak) 2.
 değiştirmek (bir kimse veya şeyi bulunduğu
 yerden başka bir yere almak) * mamosteyê
 gündê ne gewirandî küy üğretmenîyî
 de-ğîrîdîrî 3. de-ğîrîmek (bu şey yerine
 başka bir şey almak) * ev sol jî (e re
 biçük e, bigewirîme bu ayakka-ğı sa-ğı kü-
 çük, de-ğîrî 4. değiştirmek (birini bırakıp
 başkasını edinecek veya kullanmak) 5. de-
 ğiştirmek (başka bir duruma, başka bir gö-
 rünümüne getirmek) * pere ew gewirandî par-
 odu de-ğîrîdî
 gewirandî (III) *lgh* 1. sindirmek, hazret-
 mek 2. özümlemek, özünseme
 gewirî (I) *m* ululama, yücelme
 gewirî (II) *m* 1. de-ğîrîme (başka bir biçim ve-
 ya duruma getirme) 2. de-ğîrîme (yücelme başka
 şey veya duruma gelme) 3. de-ğîrîme (başka
 bir şeyle yer de-ğîrîme)
 gewirî (III) *m* 1. yaruma 2. sindirtme, haz-
 retme 3. özümleme, özünseme
 gewirî (I) *lgh* ululamak, yücelmek
 gewirî (II) *lgh* 1. değiştirmek (başka bir bi-
 çim veya duruma getirmek) 2. değiştirmek (ye-
 nelme başka şey veya kimse gelmek) * de-ğî

rinendeyê dibistanê bigewire okulun mu-
düdü değışerek 3. değışmek (başka bir şeyle
yü değışmek)

gewirîn (III) *feğl* 1. yarılamak 2. sindirilemez
hazırlanmek 3. özümlemek, özümsemek

gewirûk *rd* mûbeddel

gewirîn bi gewirandin (II)

gewirandin *m* bayılma

gewirandin *feğl* bayılmak

gewişîn *m* bayılma

gewişîn *feğl* bayılmak

gewişner *rd* bayılma

gewirandin *m* 1. ağama 2. boğazlama

gewirandin *feğl* 1. bağmak 2. boğazlamak

gewirandi *rd* boğazlanmış olma

gewirîn *m* 1. boğulma 2. boğazlanma

gewirîn *feğl* 1. boğulmak 2. boğazlanmak

gewî (I) *m* kir

gewî (II) *rd* 1. kabûlî, kurantulu 2. şımarık 3.
ağam (cinsel istekleri aşırı olan)

gewî (III) *m* zenginlik ve varlığın vericisi us-
turluk

gewîbûn (I) *m* kibirlenme

gewîbûn (II) *m* 1. kibirlenme 2. şımarık 3.
ağınlaşma (cinsel istekleri aşırılığa)

gewîbûn (I) *feğl* kibirlenmek

gewî bûn (II) *feğl* 1. kibirlenmek 2. şımarıkmak
3. ağınlaşmak (cinsel istekleri aşırılığa)

gewîbüyîn (I) *m* kibirleniş

gewîbüyîn (II) *m* 1. kibirleniş 2. şımarık 3. ağ-
ınlaşma (cinsel istekleri aşırılığa)

gewîkîrîn *m* 1. kibirlenmesine sebep olma 2.
şımarıkta 3. ağınlaşırma (cinsel isteklerini
çoğaltma)

gewî kirîn *feğl* 1. kibirlenmesine sebep olmak
2. şımarıkmak 3. ağınlaşırmaq (cinsel istek-
lerini çoğaltmak)

gewîkî *rd* sef, vasi

gewîf (I) *m* velîlik, vesayet

gewîf (II) *m* 1. şımarıklık 2. ağınlık

gewîz (I) *m* 1. beyazık 2. şük

gewîz (II) *m* (birbirine) karışırma, kama

gewîzkarî *m* (birbirine) karışırma, kama
gewîz kirîn *feğl* (birbirine) karışırmaq, ka-
lınak

gewîz *m* selva, ağz selçesi, ağız selçisi

gewîf *m* bulamac halinde tatlı pekmez

gewr (I) *m* 1. yarılama 2. hazır

gewr (II) *m* beyaz renli (zadın güzeli)

gewr (III) *m* 1. gri, kül rengi 2. beyaz 3. *rd* gri,
kül rengi (bu renklerden olan) → *girtî* koyu gri
→ *vektîr* açık gri

gewrandîn *m* gewirandin

gewraşî *m* 1. girtik 2. ağarı

gewrîbûn *m* 1. gileşme 2. ağama, beyazlan-
ma, beyazlaşma (ak duruma gelme) 3. ağa-
ma (tan arma, şafak sukme)

gewrî bûn *feğl* 1. gileşmek 2. ağarmak he-
yazlaşmaz, beyazlaşmak (ak duruma gel-

mek) 3. ağarmak, tan armak, şafak sukmek,
gewrîbûyîn *m* 1. gileşme 2. ağama, beyazlan-
ma, beyazlaşma (ak duruma gelme) 3. ağa-
rı (tan arma, şafak sukme)

gewre (I) *m* ürge barmeye yarı haşlayan kız co-
ruğu

gewre (II) *m* yünden yapılan bir tür kışağı olan

gewre (III) *rd* grimsî, grimsîlik

gewre (IV) *rd* 1. büyük 2. ulu, yüce 3. ulu
(sayı duyulan büyükl)

gewre *rd* 1. yüce, ulu 2. büyük (küçük karşıt);
3. büyük (üstün niteliği olan) * *neteweya*

gewre büyük ulus 4. kocaman, in

gewrehêz *rd* büyük güc

gewrehêz *rd* yetkin kız

gewrekirîn *m* yüceltme, ulatma

gewre kirîn *feğl* yüceltme, ululamak

gewrelan *rd* yetişkin erkek

gewrenend *rd* büyük adam, yücelik sahibi
kürse

gewrenerd *rd* büyük pilav

gewreyêr *rd* büyük olan

gewretîrîn *rd* en büyük, enuzun

gewretî *m* 1. yücelik, ululuk 2. büyüklük, ulu-
luk

gewrê girtî *rd* arzu giri

gewrê meha *bd* bir türün tüzü

gewrê mir *bd* bir türün tüzü

gewrê vekîrî *rd* açık giri

gewrîk (I) *bd* bir armut türü

gewrîk (II) *m* 1. saç kepeği 2. *bd* suluk (küçük
çocukların başlarında yer yer saç dökülmesi
ve kabartılma beliren bir deri hastalığı) 3.

bd kel (buluşu bir hasta) 4. *bd* uyuz (ne-
sanelere başında beliren bir tür uyuz hastalı-
ğı) ~ *ketin* (yekî) uyuz olmak

gewrîk (III) *rd* 1. gri, kül reng; 2. *rd* gri, kül
rengi (bu renklerden olan) 3. uluca g. yışıl (ka-
dın) 4. ağam ~ *ketin* serê (yekî) saç be-
yazlaşmaya başlamak, ihtiyarlamaya başla-
mak

gewrîkî (I) *m* uzuluk

gewrîkî (II) *rd* grice, ağarsık

gewgîrîkî (III) *m* uluk, armut vb. şeyler yenil-
diğinde arsaın bağaında meydana gelen
kekic veya acımtınlıkta dutuntu

gewrîkî *m* grîk, ağarıklık

gewrîkî *rd* *m* uyuzlu

gewrîs *m* serî, bekleli seçti adı

gewrîyî *rd* *m* genizi

gewrîyîbûn *rd* *m* genizleşme

gewrî (I) *m* grîk, ağarıklık → *girtin* ser çav
karaklık olmak

gewrî (II) *rd* 1. girtik, ağam, umuk 2. bo-
ğaz, hıyın (ışık, güğüm gibi kapların veya
vela, evata gibi araçların deri kısmı) 3. *rd*
girtik (yayıp içme) * *değêrê* girtikê girtik
derî 4. karsak (mide aralarında) * *ışelakê* di

gewrîya te de blanfne kursığında kalı in-

şallah 5. kütük (kelin ağaç podesi) * gewriya darê ağaç kutığı ~ heft pələkn e, gilyê xwe tê de bixemînûn pey re derxine sozlerina xat ondan. serwa soyle ~ga mûlzarokê *arabê* xumarişok ~yu qul kor boğaz (yemek de yacı) * ray li her tîpî dibe lê li gewriya qul nabê herşeyên wêgeçer tuta kor buğaz derwa z ka ~ya xwe qetandîn boğazo vuturak ~yu xwe şî kurin boğazo şlahnak

gewriis *baş* kaba, kulak
gewrişîrî *af* kancaklı
gewrişîstî *af* neçik azale, tek azulü
gewrişîstî *af* neçik sözlük, tok sözlük
gewrîdrin *w* guleştirme, agartma
gewrî karin *baş* guleştirmek, agartmak
gewrî *w* alucak gıyâh (çirkê)
gewrîkî *af* gıze, beyazırsı, neyazınmak
gewroxî *tr* gewrokî
gewş *af* aptal, ger zekâhî
gewşen *w* izel
gewşenî *w* özelli
gewşî *w* aptallık, ger zekâhîlık
gewşî *w* özelli
gewşîr (I) *baş* çayın (Opayınax çiyonantî)
gewşîr (II) *baş*ê kum dazî, amwet dazî
gewz *w* 1. neçik sözlük, ger keyîhî trasan (çin) * keçêke gewz sözlük bir kir 2. yakok (ser çin) * **kenêke** gewz şîrak bir karkahî 3. mûn 4. namnagî ~ û şadî zevk u selâ
gewzal *baş*ê bir çîçek
gewzandîn *baş* sermînmek
gewzandîn *w* sermînmek
gewzêdn *w* 1. keyîhî olma, keyîhî yorinde olma, neşelî olma, serwîne 2. sermînmek, sermînmek, şîranantama 3. şîkrahîs
gewzêdn *baş* 1. keyîhî olma, keyîhî yorinde olma, neşelî olma, serwînmek 2. sermînmek, sermînmek, şîranantama
gewzêşîyîn *w* 1. keyîhî oluş, keyîhî yorinde olma, neşelî olma, serwînmek 2. sermînmek, sermînmek, şîranantama
gewzêşîyîn *af* neçik, sefîh (zewk ve şîleaneye dîşkûn)
gewzêşîyî *w* 1. çetînlîk, sefîhîlik 2. sefîhî
gewzê *baş*ê hijîrarat
gewzênde *af* sefîhîlik, zevkî başşeden
gewzêndetî *w* sefîhîlik, zevkî başşetîne
gewzêwer *af* keyîhî
gewzewerî *w* 1. keyîhîlık 2. alenî, eşleker
gewzêwer *af* uşmî, sefîhî
gewzêwerî *w* uşmîlık, sefîhîlik
gewzî *w* 1. keyîhî (yemeklik, trasasîzîk, iç talabî) 2. neşî 3. sefîhî
gewzîhîp *w* keyîhîferîne
gewzî bûn *baş*ê keyîhînmek
gewzîhîyîn *w* keyîhînmek
gewzîn (I) *w* 1. çetînlîk, güzel duyî 2. *af* este-
ğ (guzelik duygusu ve ilgili ol. u seya gu-

zelik duygusu) ~ *af* gen olma) * avahîyekte
gewzîn *baş*êke bir çîçik
gewzîn (II) *w* sermînmek
gewzîn *baş*êke sermînmek
gewzîrîn *w* keyîhî vermek, mûtlî etme, serwîndîrme, neşelendîrme
gewzîrîn *baş*ê keyîhî vermek, mûtlî etmek, serwîndîrme, neşelendîrme
gewzî *baş*ê gıyâ
gewzîk *baş*êne el parmağı eklemi
gewzî *w* gewzî
gewzîr *baş*ê gıyâ
ger (I) *baş*ê dîgan (farman)
ger (II) *w* derz (taş u wîrî derken taş u aların-
daki boşluk)
ger (III) *w* ger (70-75 cm'lık uzanlık 3 çişî)
gê *baş*ê şîmanış uç ger şîmanış
gê (IV) *w* kerpîç
gê (V) *w* 1. isîk (1. isîk izî 2. isîk (bir isî-
rik kadarı) * **gezek** sêw bir isîk elna 3. bayîk, lokma * **gezek** nah bir bayîk ekîmek 4. isîm, dîş eme ~ tê hatîr **xîstî** dîşen-
mek (hi) - an çîn tîlyîya xwe dulûgîna (weya dîşîkîrîna) tîrmak)
gezandîn *af* sermînmek, sermînmek
gezandîn *baş* 1. sermînmek (dîşîrîmî arasîna a-
larık sermînmek) 2. sermînmek (sermînmek kopî-
mak) * **nanê** xwe **gez** olîke **û** dîşîwe ekîmeğ
gez *baş*ê wîrîyîyar
gezdan *w* sermînmek
gez dan *baş*ê sermînmek
gezdûr *w* uzak çîrîyîş, uzak **gezîntî**
geze *baş*ê çîçek u dîşîk
gezêk (I) *baş*êne isîgan (Urtica)
gezêk (II) *af* isîmî
gezênde *af* isîmî
gezgez *baş*êne dîşîk u bîrîn
gezgezandîn *w* karînmek
gezgezandîn *baş*ê karînmek
gezgezêk *baş*êne isîgan (Urtica)
gezgezêk *baş*êne isîgan (Urtica)
gezgezî *w* karînmek
gezgezî *baş*ê karînmek
gezgezî *baş*ê karînmek (wîndîan bir
yerindeki ay şîkîlîkîna serwa kîna dîşîmî-
na boşîrîneşîk, e yêde karîncîlar dîşîk
gê bir izîlema şîranmak)
gezgezêk (I) *baş*ê karîndîşîrîn
gezgezêk (II) *baş*êne isîgan (Urtica)
gezgezêk (III) *baş*ê yar eşîgî
gezgezêk (I) *baş*êne isîgan (Urtica)
gezgezêk (II) *af* isîmî
gezîk (I) *w* ger (şîkîlîkînda)
gezîk (II) *baş*êne isîgan (Urtica)
gezîk (III) *baş*êne 1. şîpîrge olî 2. şîpîrge
gezîka derewîn *baş*êne balîk balîk, balîk (La-
manolma)
gezîkîrîm *baş*ê supî yec; (şîlan kîmîse)
gezîkîrîşî *w* şîpîrgeçîk
gezîkkor *baş*êne şîpîrgeçîk (îmal eden)

gezlikleri *m* süpürgecilik
 gezlikdîn *m* süpürme
 gezik kirîn *lêgê* süpürmek
 geziklî *rd* süpürülmüş
 gezikvan *rd* süpürgeci (sokakları, soddeleri süpüren)
 gezikvanî *m* süpürgecilik
 gezîk *hokim* çirgan (1'rica)
 gezîrmedî *m* budama
 gezîrmedîn *lêgê* budamak
 gezîrmedî *rd* budamaş olan
 gezîrmedîja *m* kasına
 gezîrmedî *lêgê* kasmak
 gezîrîn *m* kasılma
 gezîrîn *lêgê* kasılmak
 gezî (I) *m* 1. gezi (bur tür hareli kumaş) 2. *rd* gezi (bu kumaştan yapılmış olan)
 gezî (II) *m* süpürge
 gezî *m* ısınlma
 gezî *lêgê* ısırlınak
 gezîvan *rd* süpürgeci (sokakları, soddeleri süpüren)
 gezîvanî *msi*-pöncecilik
 gezîze *hokim* çan çiçeği (Campanella)
 gezker *rd* ısıma (ısıran kumaş)
 gezkîrîn *m* 1. ısıma, dışleme (dışlenmiş olarak ısıtma) 2. ısıtma (ısıtarak koparmak) 3. yeme, ısıtma
 gez kirîn *lêgê* 1. ısırmak, dışleme (dışlenmiş olarak ısırmak) 2. ısırmak (ısıtarak koparmak) * nanê xwe gez dake û dîzwe ekmeği isira isira yiyiyor 3. yemek, ısırmak * spîyan mîlê zarok gez kînce bitler çocukî kolat yemis
 gezkîrî *rd* ısırmış, dışlenmiş
 gezlêdan *m* dışleme, ısıtma
 gez lê dan *lêw* dışlemek, ısıtmak
 gezlêdîstîn *m* dışleme, ısıtma
 gez lê dîstîn *lêw* dışlemek, ısıtmak
 gezne *bjm* tuzlu balgam, egzama
 gezîk *hokim* çirgan otu
 gezu *m* 1. balıca, kudret he'vsa 2. bul (olgulaşmış incirin dışına sıyan tatlısı)
 gezolîro *m* ezilmekmeği ısırmak ve yemeğide koşuksuz yudum alıca yezu * gezolîro nan û dew xwar nyûn ve ekmeği eyle yudumlayarak yedi
 gezolîrî *rd* balısalı
 gezok (I) *hokim* ısırgan otu
 gezok (II) *rd* ısıma
 gezûn *m* ısıtma, dışleme
 gezûn *lêgê* 1. ısırmak, dışlemek (dışlenmiş olarak ısırmak) 2. ısırmak (ısıtarak koparmak) * nanê xwe dîgeze û dîzwe ekmeği isira isira yiyiyor
 gê *m* Xort alfabetinin dokuzuncu harfinin adı
 gêhelek *m* bir kiz çocuğu nyûn
 gêc *jeom* 1. alçı taşı 2. alçı, kireç 3. sıva, harç 4. tebeşir

gêckîrîn *m* alçılama
 gêc kirîn *lêgê* alçılama
 gêc (I) *m* tere
 gêc (II) *jeom* 1. alçı taşı 2. alçı, kireç 3. sıva, harç 4. tebeşir
 gêcî *rd* alçıdan
 gêcîhûn *bjm* tebeşirleşme
 gêcî hûn *lêgê* tebeşirleşmek
 gêcîne *m* ocazır içinde ikme: dar ve uzun çukuru
 gêçkar *rd* alçı
 gêçkari *m* alçıcılık
 gêckîrîn *m* alçılama
 gêc kirîn *lêgê* alçılama
 gêçkîrî *rd* alçılı, alçı ile kaplanmış olan
 gêdîlî *rd* şeratsız, unursuz kucise
 gêdûk (I) *rd* 1. darboğaz, geçit, göçük (iki dîz arasında dar ve uzun yol) 2. hava akımının çok yoğun olduğu boğaz
 gêdûk (II) *m* tipi
 gêh *m* (yabani hayvanların barınığı)
 gêhî *bjm* goni
 gêj, *rd* 1. sersemlik, sanglık 2. semelik, ukişsiz, düşüncesiz 3. ukişim, uyku sersemi (yek) ~ kîrîn (burun) başım etim yemek ~a (yekî) çûn baş dîngmek ~î xewê uyku sersemi, uyku sersemi ~î xewê hûn uyku sersemi olmak
 gêjahi *m* 1. sersemlik, sanglık 2. semelik, ukişlik 3. pûşu (iş için: karışık) 4. uğraş, gâile ~ çêkîrîn gûrûltîye getirmek (karışıklıktan yararlanarak istediğini elde etmek) ~ jî (yekî) re derketin (an jî derxistîn) başına iş çıkarmak ~ya (tîstêkî) hebûn uğraş çok olmak
 gêjahîdar *rd* gâileli * karêkî plr gêjahîdar çok gâileli bir iş
 gêjane (I) *rd* sersemce
 gêjane (II) *rd* devre ~ya vekîrî fî: açık devre
 gêjaneşkên *m* devre kesici anahtar
 gêjahî *bjm* gejayî
 gêjayî *m* 1. sersemlik, sanglık 2. semelik, ukişlik 3. pûşu (iş için: karışık) 4. meç uğraş, gâile ~ çêkîrîn gûrûltîye getirmek (karışıklıktan yararlanarak istediğini elde etmek) ~ jî (yekî) re derketin (an jî derxistîn) başına iş çıkarmak ~ya (tîstêkî) hebûn uğraş çok olmak
 gêjbûn *m* 1. sersemleme, sersemleşme 2. sersemleşme, şaşkınlık 3. sanglıca, semleşme 4. baş dönme (sıkıntı yaratan bir durumdan dolayı bunalmak)
 gêj bûn *lêgê* 1. sersemlemek, sersemleşmek 2. sersemleşmek, şaşkınlık 3. sanglanmak, semleşmek 4. baş dönmek (sıkıntı yaratan bir durumdan dolayı bunalmak)
 gêjbûyîn *m* 1. sersemleyiş, sersemleşme 2. sersemleşme, şaşkınlık 3. sanglayış, se-

meleşme 4. baş dâwânê (sıklık) yaratan bir durumdân dolay: hıncılma)

gêjen *fizik* devre, çevrim

gêjeve *rd* alk, serme

gêjevebûn *m* alklaşma

gêjeve bûn *lêgh* alklaşmak

gêjevekirin *m* alklaştırma

gêjeve kirin *lêgh* alklaştırmak

gêjgerîn *erd* 1. girdap, burçak 2. labirent

gêjgerînek *erd* 1. girdap, burçak

gêjgerînk *m* 1. kasınga 2. labirent

gêjgêj *rd* alk, ebîlê

gêjgêjî *h* alk alk ~ pêjgêjî nihêrtin (ar jî mîze kirin) alk alk bakmak * wîsa gêjgêjî

II dustîlêta xwe mîze kîr emîlta alk alk bakudi

gêjgêjîhûn *m* alklaşma

gêjgêjî bûn *lêgh* alklaşmak

gêjgêrik *m* baş donmesi

gêjak (I) *boş* fında

gêjak (II) *erd* 1. girdap, burçak, oğra

gêjak (III) *rd* alk, serme, sersem, şavak

gêjêdî *m* 1. ahklık, semelik, sersemlik 2. *rd* sersemce

gêjêdîbûn *m* sersemleşme

gêjêkî bûn *lêgh* sersemleşmek

gêjêkî *m* 1. ahklık, semelik 2. sersemlik 3. ayılı

gêjî *m* 1. sersemlik 2. semelik, sangık

gêjîn *m* duman

gêjîrî *m* 1. sersemlik 2. semelik, sangık

gêjker *rd* sersemletici

gêjkirin *m* 1. sersemletme, sersem etme 2. buraltma, haş ağırtma

gêj kirin *lêgh* 1. sersemletmek, sersem etmek 2. buraltmak, haş ağırtmak

gêjlok *boş* 1. bey purnak otu (Potentilla reptans)

gêjlok *boş* 2. maydanoz (Petroselinum crispum)

gêjlok *boş* 3. maydanoz (Petroselinum crispum)

gêju *rd* sersem

gêjok *rd* serme, sersem, alk

gêjokê *m* tayfın

gêjokî *rd* sersemce

gêjokîbûn *m* 1. sersemleşme, sersemleşme, sersemleme, alklaşma 2. ahmaklaşma, şaşalayıp bocalama

gêjokî bûn *lêgh* 1. sersemleşmek, sersemleşmek, sersemlemek, ahmaklaşmak 2. ahmaklaşmak, şaşalayıp bocalamak

gêjokîkirin *m* sersemletme

gêjokî kirin *lêgh* sersemletmek

gêjokî *m* sersemlik, ahklık, bûnlük

gêjokî *m* sersemlik, ahklık

gêjomêjo *rd* alk salık

gêjomêjoyî *h* sersem sepelek (veya sersem sepe)

gêjomêjoyîhûn *m* sersem donme

gêjomêjoyî bûn *lêgh* sersem donmek

gêjomêjoyîkirin *m* sersem çevirme

gêjomêjoyî kirin *lêgh* sersem çevirmek

gêjoyî *rd* 1. sersem, serme, alk 2. *rd* sersemce ~ bûn sersemleşmek

gêjoyîbûn *m* 1. sersemleşme, sersemleşme, şaşkınlama 2. sersemleşme, şaşkınlama

gêjoyî bûn *lêgh* 1. sersemleşmek, sersemleşmek, şaşkınlamak 2. sersemleşmek, şaşkınlamak

gêjoyîbîyîn *m* 1. sersemleşme, sersemleşme, şaşkınlama 2. sersemleşme, şaşkınlama

gêjoyîkirin *m* 1. sersemletme, sersemletme, sersem etme 2. sersemletme, şaşkınlama çevirme

gêjoyî kirin *lêgh* 1. sersemletmek, sersemletmek, sersem etmek 2. sersemletmek, şaşkınlama çevirmek

gêjoyî *m* 1. sersemlik, semelik, sangık 2. sersemlik, şaşkınlık

gêjû *rd* sersem

gêjûkî sersemlik

gê (I) *m* kî

gê (II) *rd* geri zekâk

gê (III) *rd* avare

gêa *sur* *m* kılçırmı

gêaz *boş* gelyaz

gêe (I) *boş* karınga (Formica)

gêe (II) *boş* gêre (II)

gêegêl *m* olay, ludise —ên giran hatine serê (yekê) feleğin çarbatından geçası

gêekirin *m* harmanlama

gêle kirin *lêgh* harmanlamak

gêleşîk *m* tîme

gêlevan *rd* harmançı

gêlevanî *m* harmançılık

gêlex *boş* basır yapısında kullanılan bir bîcki

gêlm *rd* karışık yemekler

gêne *rd* geçe

gênebûn *m* gençleşme

gêne bûn *lêgh* gençleşmek

gêne *m* gençlik

gênekirin *m* gençleştırme

gêne kirin *lêgh* gençleştırmek

gêndel *boş* 1. burçak (Vicia ervilla) 2. burçak (bu bîckinin mîcîmîce beuze, fazesi)

gêndel *m* hırlıme kamsız kaha ol

gênder *boş* hayvan yemi için kullanılan bir tür ot

gêndî *rd* nefis, nefsanî

gêndî *m* cûs, cûfis

gêndî *m* nefsiyet

gêng *m* ezimîng arazi

gênk *boş* bir tür bîcki

gê (I) *m* girdap

gêr (II) *m* yuvarlanma ~ kirin erêê yere yuvarlanmak, yere yûnak ~î (...) bûn (bir yere) yuvarlanmak ~î (...) kirin —e yuvarlanmak ~î erêê kîrin yere yûmak

gêro *n.* arlatina
 gêran *îşg* arlatinak
 gêran (I) *n.* 1. erim, bûn 2. yetişkin (evlenen çayire gelmiş kız)
 gêran (II) *n.* yönetme, idare
 gêrande *n.* idareci, yönetici
 gêrandekar *n.* idare yönetici
 gêrandekari *n.* yönetici
 gêrandin *n.* 1. döndürme, çevirme 2. yönetme, idare etme, çevirme 3. döndürme (düzene koyma, yönetme)
 gêrandin *îşg* 1. döndürmek, çevirmek 2. yönetmek, idare etmek, çevirmek * ma es mala digêrine? * ma evi çeviriyor? 3. döndürmek (düzene koymak, yönetmek) * bi te na serê xwe wê mala qirase digêrine tek baqme o kucarên evi döndüriyor
 gêrandî *n.* yönetilmiş, idare edilmiş olan
 gêranî *n.* 1. yetişkinlik 2. *n.* bulûğ - hûn huluğa ermek
 gêravî *n.* taklit
 gêravîkirin *n.* taklit etme
 gêravî kirin *îşg* taklit etmek
 gêrad *n.* çayire
 gêrbend *n.* rakoz
 gêrbûn *n.* 1. yuvartırma 2. devrilme, devrilip yuvartırma (araba, otomobil vb için)
 gêrbûn *îşg* 1. yuvartırılmak * tekelek gêrdibe tekelek yuvartırılıyor 2. devrilmek, çevrilip yuvartırılmak (araba, otomobil vb için)
 gêrbûyin *n.* 1. yuvartırış 2. devrilş, devrilip yuvartırılma
 gêrkirin *n.* yuvartırma, tekerleme
 gêr kirin *îşg* yuvartırılmak, tekerlemek
 gêrçî *n.* gerçe
 gêre (I) *n.* karnaca, karnaca
 gêre (II) *n.* 1. dîngü 2. hantîan dövme 3. karnışıklık, karnışa - bi golîkan nabe îşî elîlîce hîyakak lazim - kîrin hanna çovnak -ya hîstîrîyan pê kîrin (firme) ni yoldurmak
 gêre (III) *n.* 1. mînakça 2. olay, olaya alma
 gêrek *n.* ufak karnaca
 gêrekîrîn *n.* döven sarma (veya dövme), harmanlama
 gêre kirin *îşg* harmanlamak, döven sarmak (veya dövme)
 gêrekîrî *n.* döven sarılmış (veya dövülmüş olan)
 gêre lû danîn *îşg* karucalarlamak
 gêremêre *n.* karnakış, karnaca corman
 gêreperik *n.* karnak karnaca
 gêrevan *n.* harmanacı
 gêrevanî *n.* harmançılık
 gêrevêre *n.* karnakış, karnakışık, karnaca corman - bûn karnaca corman armak - kîrin karnaca corman etmek

gêrevur *n.* karnaca corman (Evladna arulana)
 gêrgêrkî *n.* teşpîh beceği (Arma dilalatum vulgare)
 gêrgêrnîk *n.* teşpîh bînceği (Arma dilalatum vulgare)
 gêrîk *n.* ufak karnaca, karnaca (Fevriyal)
 gêrîya *n.* 1. dîndürülme, çevrilme 2. idare, yönetme
 gêrîya *îşg* 1. döndürülmek, çevrilmek 2. idare edilmek, yönetilmek
 gêrkîrîn *n.* yuvartırma
 gêrkîrîn *îşg* yuvartırılmak
 gêrît *n.* karnaca
 gêrobûn *n.* 1. geçik me 2. oyalanma
 gêro hûn *îşg* 1. geçikmek 2. oyalanmak
 gêrobûyin *n.* geçiklik 2. oyalanış
 gêroktîrîn *n.* 1. geçikme 2. oyalanma
 gêroktîrîn *îşg* 1. geçiktirmek 2. oyalatmak
 gêroşe *n.* el değirmeni
 gêrşî *n.* kîrîş (mînakçede)
 gêruf *n.* yetenek, kabiliyet
 gêrufdar *n.* yetenekli, kabiliyetli
 gêrufdarî *n.* yeteneklilik, kabiliyetlilik
 gêrû *n.* gerû (II)
 gêrûde *n.* kîrîş (mînakçede)
 gêrûdî *n.* tîrîşklîk, ezîrlîk
 gêrûdeyî *n.* tîrîşklîk (araba)
 gêrûfen *n.* yetenek, kabiliyet
 gêrûşe *n.* değirmeni
 gêştî *n.* sîpûrge
 gêştî *n.* yûn ve kîl dokumacılık ile çözümlenmiş kîrîşîk teşpîh edilecek çevreletilmesi
 gêştî *n.* 1. orîk, helîk, say, orgevi 2. kakul
 gêştîbelav *n.* orîklerin dağılmış alan
 gêy *n.* kîrîme, bîk
 gêşkûn *n.* sîrî (kîrîş sarısı)
 gêştî *n.* 1. dünya 2. âlem (yer yuva ve gök yuzundeki nesnelere ilişkin oluşturuğu kîrîm evreni)
 gêvîl *n.* istela
 gêvel *n.* yuz (döve), moral * çîma gêvelê te ne xweş e? nîya marî in hozuk?
 gêz *n.* bîrîk bir tür çîk
 gêzbelok *n.* bîrîk çîk teke sakat
 gêzer *n.* bîrîk havuç (Daucus carota)
 gêzerîk *n.* bîrîk bir tür bîkî
 gêzîşîk *n.* bîkî dîrîncî
 gêzîk *n.* sîpûrge
 gêzîku derewî *n.* bîrîk bîrîk hîlîbîk
 gêzîkder *n.* çîpçî
 gêzîkderî *n.* çîpçî
 gêzîkvan *n.* bîrîk sîpûrgeçî, çîpçî
 gêzîkvanê *n.* sîpûrgeçîlik, çîpçîlîk
 gêzîtanîlîk *n.* oyalanma
 gêzîtanîlîk *îşg* oyalanmak
 gêzîrîn *n.* oyalanma
 gêzîrîn *îşg* oyalanmak
 gêzî *n.* 1. sîpûrge 2. çîk sîpûrgeçî
 gêzîk *n.* 1. sîpûrge 2. çîk sîpûrgeçî
 gêzîkîlîk *n.* sîpûrgeçî, sîpûrgeçî

gözi kirin /gözi süpürmek
 gözk *bir gözik*
 göznik *birin büyüğ* (sarıya) *oru*
 gönghe *bir kabak* *abe*
 göbise *w* *arik* *yü*, *dört yıldır bir şubat ayının 29*
gün çekmesi
 göbrüli *ad melez*
 göbrüdübn *m* *mezeleşme*
 göbrüdü bün /göb mezeleşmek/
 göbrüdü *w* *mezezik*
 göggenüdn (I) *bir güğgenün*
 göggenüdn (II) *w* *silkene*
 göggenüdn /gö silkemek/
 göj *birin sarı terezi* (Nastur'un cümlesi)
 göj *w* *gök*
 göjörüne *m* *deniz*
 göjü *b* *apuzuk* (su) *çocuğunu sevmek için soy-*
lenu)
 göjüdü *birin* (çocuk) *durak!*
 göjüdü kirin /göj durak (çocuk dilinde)
 göjüdüdn *m* *I. göç klama* *2. göçleme* *3.*
tahtı etmek *4. yakarak kaşınmak* *4. karnecala-*
ma
 göjüdüdn /göj *1. göçklamak* *2. göçlemek*
3. tahtı etmek *4. yakarak kaşınmak* * *dü*
hewayé de üsteki ku qırka mün /göjüdü-
*düdn hebi/ *hayıca böğzünü tahtı eden bir**
şey varı *4. karnecalanmak*
 göjüdü *w* *1. göçklamak* *2. göçlemek* *3. göç-*
klama *3. tahtı. tahtı g. ok. 4. yakarak kaşın-*
ma *4. karnecalanma*
 göjüdn /göj *1. göçklamak* * *qırka mün*
göjüdüde böğzünü göçklanyor *2. göçklan-*
mak *3. tahtı etmek* *4. yakarak kaşınmak* *4.*
karnecalanmak (sücedan) *bu yerdeki (özü-*
şüklükten sonra kan doluşunun) belama-
nya, o yerde karnecalar doluşar göj: bir öze-
nen uyarmak)
 göjüdü *w* *1. göçklama* *2. göçklama* *3. tahtı-*
ny edine
 göjü *ad* *gözü*
 göjü *ad* *gözü*
 göjüdübn *w* *gözüleşme*
 göjüdü bün /göj gözüleşmek/
 göjüdü *m* *gözüklük*
 göj (I) *bir gözi*
 göj (II) *m* *gerden* (çere) *altı çeri*
 göj (III) *ad* *1. göj* * *ax göjü tu seni* *yiçi seni*
2. göjü (bir şeye duyulan) üzlen ve isteği be-
lirmek için kullandı) * *ax göjü xortanı hey*
göjü gençliç *3. b. aman (res anlatı)* * *göjü*
wisa mebüjn amın. öyle sövlür.ey m *4. a-*
man (usare ve öfke anlatır) * *göjü mün ber-*
din aman bırakın beni *5. f. amanın = hey -*
seni göjü seni (vevi seni seni)
 göjü *b* *amanın* *uhat be*
 göjü *w* *1. yığın, tınaz* (başaklar) *uşağın* *ge-*
cek çekilde *birü obağı* *beğday demeti* *2.*
kume *3. deri* (tah) *demeti* *4. üçe sıyman*

- *bi* - demet demet

göjükirin *m* *I. yığın oluşturma* *2. demetleme*
 göjü kirin /göj *1. yığın oluşturma* *2. demet-*
leme
 göjükirin *m* *I. yığın oluşturma* *2. demet-*
li demetleme
 gök *m* *tarşek*
 gök *m* *1. söz* *luf (kavil, lakud)* *2. söz* (bir iş)

yapacağınt kesim olarak vasi etme) * *M ser*

göktü xwe barmine sözünü arkasında kal ~ ü

gur gölüge

göktü *m* söz (kavil, lakud)

göktü *ad* söz verme, olak, bekleyen

göktü *w* *1. görüşme* *müzakere* *2. diyalog*

müzakere, karşılıklı konuşma, söyleşme

3. pazarlık (bazı koşullarda elde etmek veya

denha iyi bir çözüme varmak amacıyla yapı-

lan görüşme) - *kirin* *3*) görüşme yapmak,

müzakere yapmak *2*) pazarlık etmek

göktükirin *w* görüşme, müzakere etme (ve-

ya yapma)

göktü *w* *1. görüşmek* *2. müzakere etmek*

(veya yapma)

göktü *w* görüşme, müzakere etme

göktü *w* görüşme, müzakere etme

göktü *w* görüşme, müzakere etme

göktü *w* görüşme, müzakere etme

göktü *w* görüşme, müzakere etme

göktü *w* görüşme, müzakere etme

göktü *w* görüşme, müzakere etme

göktü *w* görüşme, müzakere etme

göktü *w* görüşme, müzakere etme

göktü *w* görüşme, müzakere etme

göktü *w* görüşme, müzakere etme

göktü *w* görüşme, müzakere etme

göktü *w* görüşme, müzakere etme

nında bir yere gitmek) * me tam di west de nexweş gihande ser dinkor hastayî zaminında doktora yetiştirdik 4. yetiştirmek (söylenmesini getirmek, bir şeyi söylemek) * hemer gotin gihandin parêzgar hevdan lîfî valîye yetiştirdiler 5. yetiştirmek (ağrı, öğretim sağlamak) 6. yetiştirmek (sığılayıp vermek) * niftîkê dîgihîne kesê ku dîxwaze elgareyê pêxe sigara yakînak îstiyenlere kibîrî yetiştîrî 7. kavuşmak 8. ilmek 9. olgunlaştırmak, eriştirmek (meyve için) 10. olgunlaştırmak (insanlar için) 11. gölmek (bir sonuca varamak) * rîya ku me dîgihîne enesimê bizî sonuca gotîrîr, yol - (yekî) -a bîrdîrîmek * talîlê kûyer gihande şîyê xwe olay, hemer kuzûmî bîrdî: ~ bîryarekê (an jî qerarekê) karîza baqlamak - eçamekê sonuca ulaştîrîmek, (bir) ekle sokmak (veya kaymak) - hev 1) kavuşmak 2) birleşmek 3) (paca) denkleştirmek * me poryên wî negihande hev û nedayê parastî derkîstîrîp veremîdîk (yek) - xwe arkaşîna alînak (desteğini sağlamak)

gihandin hev ligê birleştmek

gihane w 1. evre, aşama, safîna 2. kavuşuk 3. kavuşuk 4. ra bağlac 5. xw etap, varîş -a su-de basîc bağlac

gihang w erişim, ulaşım

gihan hev ligê 1. kavuşmak 2. birleşmek (ayrı-ayrı tek tek bir duruma gelmek) * rêxistîna gihanî hev şîgûrtîr birleşîtî 3. birleşmek (buluşmak, bir araya gelmek) * gava her du dîgihên hev tu wêre dîyarê hingîmeyê îkî-sî bûleşînce sen seyret gîngîrî

gihanhevî w kavuşma

gihanî ufûşim, erişim * gihanîya dî navbera her du gundan de qut lî îkî kûyî arasînda erîştî kesîlî

gihar (I) şer gûltîr

gihar (II) rd şîg (gol, deniz akarsu vb için)

gihar (III) w tepe

gihare rd nûl

gihastin w 1. yetişme, ulaşma erme, erişme, kavuşma (vasıl olmak, varmak) * rûja gihastîna avê jî bîr mûke suya kavuşma gîrûnû urînmîyer 2. yetişme (vaktinde tam olma, hîme, hazîrlanma, hazır olma) 3. yetişme (vaktinde varma, vaktinde bulunma) 4. yetişme (bir işe başlamış olanlara veya gidenlere katılma) 5. yetişme, ulaşma (değme, uzamıp dokunabîlme) 6. yetişme (vakit bulma, yapabîlme) 7. yetişme (bir zamanda yaşamış olma, bir zamanı veya kimseyi görmüş olma) 8. erişme, olgunlaşma, yetişme (ürme, büyüme, olma, erişme) 9. yetişme, gelişim, gelişme (eğitim görmüş olma, öğrenme) 10. yetişme (yardım etme, yardımını kaşma) 11. kavuşma (aynı kalıvan, sevilen bir kimsyle

bir araya gelme, onu yeniden getme) 12. kavuşma (yokluğu çekilen veya çok istenen bir şeye erişme, onu elde etme) 13. kavuşma, ulaşma (buluşma katılma, dokunma) 14. kavuşma (bir araya gelme, buluşma) 15. olgunlaşma (insanlar için) 16. erişme, ulaşma, yetişme (yaş için) 17. nail olma

gihastin ligê 1. yetişmek, ulaşmak, ermek, erişmek, kavuşmak (vasıl olmak, varmak) * name negihaste destê malî mektûp elîxe t-laşmadi * ez anuxa evûrkî gihastim gîndî zîye akşîna doşîrî anuk varîbîdîm 2. yetişmek (vaktinde tam olmak, bitmek, hazırlanmak, hazır olmak) 3. yetişmek (vaktinde varmak, vaktinde bulunmak) 4. yetişmek (bir işe başlamış olanlara veya gidenlere katılmak) * pîştî re gihastî me sonûdan bîze yetîştî 5. yetişmek, ulaşmak (değmek, uzamıp dokunabîlme) * ez negihastim wî gulîyî ben o dîlê yetîştîmedî: * ben negihastî hemer îpî karîşîya ulaştîm 6. yetişmek (vakit bulmak, yapabîlme) 7. yetişmek (bir zamanda yaşamış olmak, bir zamanı veya kimseyi görmüş olmak) * ez gihastim kalê xwe û nesîyên xwe jî ben dedemî yetîştîm torînanîna dî yetîştîm 8. erişmek, olgunlaşmak, yetişmek (ürmek, büyüme, olma, erişme) * gîrîyê ku te anîlû pîr gihastîbûm geşîdîgîm ezîmler çok yetîştîm 9. yetişmek (eğitim görmüş olmak, öğrenmek, gelişmek) 10. yetişmek (yardım etmek, yardımını kaşmak) * taw wê gavê ew gihaste a-lîkarîya anî tam o serada o yarîmîna yetîştî 11. kavuşmak (aynı kalıvan, sevilen bir kimsyle bir araya gelme, onu yeniden görmek) 12. kavuşmak (yokluğu çekilen veya çok istenen bir şeye erişmek, onu elde etmek) 13. kavuşmak, ulaşmak (buluşma katılma, dokunmak) * çem dîgihêjmî dîeryayan melîher demîdîrî t-laşîyer 14. kavuşmak (bir araya gelmek, birleşmek) 15. olgunlaşmak (insanlar için) 16. erişmek, ulaşmak, varmak (yaş için) * jîyê wê gihaste heştîyî yasî sek-sevî yetî 17. nail olma

gihastî rd 1. olgun, erşim (meyveler için) * hêjîra gihastî erşim încî 2. olgun (insanlar için) 3. pîrdîl yetîştîk (bezen, rah ve duş-gu bakkînîslan olgunluğa erîştîmiş olan kîmîse) 4. rd yetîk, erîşkîn, kîmîl 5. gîbîşkîn

gihastîbûn w 1. olgunluk, erşimlik (meyveler için) 2. olgunluk (insanlar için) 3. yetişkenlik 4. yetkînlîk, erîşkînlîk, kîmîllîk

gihayî rd 1. olgun (meyveler için) 2. olgun (insanlar için) 3. erşîm 4. gelişkin 5. yetik, erişmiş

gihayîbûn w 1. olgunluk (meyveler için) 2. olgunluk (insanlar için) 3. erşîmlîk 4. gelişkinlik

gihew w 1. îmlîk, şans 2. kader, yazgî 3. îkrîmîye

gihiyayî *rd* 1. erğin * hêjîra gihiyayî erğin *ur* *cu* 2. yetişkin (yetişmiş, olgunlaşmış) 3. pedên yetişkin (beden, ruh ve duygu bakımından olgunluğa erişmiş olan kimseler) 4. ulaşmış, erişmiş 5. *rd* pişkin (olgun, tecrübeli olan)

gihî *n* erş

gihîjîn *rd* 1. erişme, olgunlaşma 2. kavuşma, erişme

gihîjîn *lêgê* 1. erişmek, olgunlaşmak 2. kavuşmak, erişmek (elde etmek)

gihîn *n* 1. yetişme, ulaşma, erime, erişme, erişim, kavuşma, varma (vasıl olma) 2. yetişim (vaktinde tam olma, bitme, hazırlanma hazırlanma) 3. yetişme (vaktinde varma, vaktinde bulunma) 4. yetişme (bir işe başlamış olanlar veya kişilerle karlına) 5. ulaşma, yetişme, uzanma (değme, uzanıp dokunabilme) 6. yetişme (vakit bulmak, yapılabilmek) 7. yetişme (bir zamanda yaşamış olma, bir zamanı veya kimseyi görmüş olma) 8. erişme olma, olgunlaşma, yetişme (erime, büyüme) 9. yetişme (eğitim görmüş olma, öğrenme, gelişme) 10. yetişme (iş gerebilecek yaşa gelme, büyüme) 11. yetişme (yardımı erime, yardıma koşma) 12. kavuşma, ulaşma (birbirine karlına, dokunma) 13. kavuşma (ayrı kalınıp, sevilen bir kimseye bir araya gelme, omuz yenden görme) 14. kavuşma (okluğu çekilen veya çok istenen bir şeye erişme, onu elde etme) 15. kavuşma (bir şeye gelme, buluşma) 16. olgunlaşma (insanlar için) 17. erime (yetişip dokunma) 18. erişme, ulaşma, yetme (yaş için) 19. erişme, yansıma (duyulma) 20. bulma (erişme, ulaşma) 21. gelme (çıkma, yönelme) 22. nail olma 23. geçme, buluşma, sıraya erme 24. geçme (herhangi bir durum soya çekme yoluyla birinde görüme)

gihîn *lêgê* 1. yetişmek, ulaşmak, ermek, erişmek, kavuşmak, varmak (vasıl olma) * *erî dî b'arê bigihên malê aqşama ewe kavuşuz* * şivan gihîya pezê xwe çoban mallan re yetiş * *ez ancaq b'arêkî gihîyam gundê kêye aqşama doêra ancaq varabildim* * *gihîya mîj'azê xwe muradina erdî 2. yetişmek (vaktinde tam olmak, bitmek, hazırlanmak, hazır olmak) * ew kîne digihê sibehê hu elbise yanê yetiş 3. yetişmek (vaktinde varmak, vaktinde bulunmak) * doktor ram ul wext de gihîya ser nexweş doktor camî da vaktinde hastaya yetişî 4. yetişmek (bir işe başlamış olulara veya gidenlere karlına) * pişt re gihîya me sonraan hîze yetiş 5. ulaşmak, yetişmek, uzanmak (değmek, uzanıp dokunabilmek) * *ez hêgihêne wî gihîyî ben o dala yetişem* * *ben hêgihê hember ip çarşya ulaşmîyar 6. yetişmek (vakit bulmak, yapılabilmek) 7. yetişmek (bir za-**

nanda yaşamış olmak, bu zaman veya kimseyi görmüş olmak) * *ez gihîya kalê xwe û meşyên xwe jî ben dedeme yetişim torulanima da yetişim 8. erişmek, olgunlaşmak, olmak, yetişmek (erimek, büyü-mek) * dîrîyê ku te amîbî pir gihîyahîn gehrûgîn ûzûmler çak yetişmî 9. yetişme (eğitim görmüş olmak, öğrenmek, gelişmek) 10. yetişmek (iş gerebilecek yaşa gelmek, büyüme) 11. yetişmek (yardım et-mek, yardıma koşmak) * *lîm wê gavê ew gihîa mîkarîya min tawî o sunda o yadimê yetişî 12. kavuşmak, ulaşmak (birbirine ka-lınmak, dokunmak) * çetm digihên dêryayan mîkulê denîzêre ulaşîyar * ew avê lîmê dî-gihê dêryayê bu su denîze kavuşûyar 13. kavuşmak (ayrı kalınan, sevilen bir kimseye bir araya gelmek, onu yeniden görmek) * *bav gihîya kurê ewe baba gihîna havuşto 14. kavuşmak (okluğu çekilen veya çok istenen bir şeye erişmek, onu elde etmek) 15. kavuşmak (bir araya gelmek, buluşmak) * pîşya çakê hêgihê hev ceketin dîdî kavuşmîyar 16. olgunlaşmak (insanlar için) 17. ermek (yetişip dokunmak) * *destê wê gihîya qatîyan elî tîvîna erdî 18. erişmek, ulaş-mak, yetmek (yaş için) * jîyê wê gihîya hêştîyî yaşî seksene yetî 19. erişmek, erişim (dokunmak) * *bûyar gihîya çepî-nîmîyê elay bîstina aksêrî 20. bulmak (eriş-mek, ulaşmak) * hî vî xwayî em gihîyan mava safê bîyêlêre yîmî artasîna bulînk 21. gelmek (çıkma, yönelme) * *meêrse jê verahî nagihê keshî kerkma oedim kîmseye kîlûlûk gelîmê 22. nail olmak 23. geçmek, buluşmak, sıraya ermek * *nexweşî ji wî dî-gihê mîrîyam ondan ona îstîlakê peçer 24. geçmek (herhangi bir durum soya çekime yoluyla birinde görülmek) * *erînexweşîya bavê wî gihîyaye wê jî babasîna kîtu hîyû onê dî geçmîş ~ (çelîkî) bir yere ulaşmak ~ bîryarekê (an jî qerarekê) karara varmak ~ derêkê ~ varmak ~ *hedê xwe harêdî kîşîyeyî bulmak ~ *hev jî kavuşmak, kavuşulmak 2) b'leşmek ~ *maê (an jî heqê) xwe hukûmî elde etmek, haklarına kavuşmak ~ *naşîn (an jî heqên) xwe haklarını elde etmek ~ *meaxêd û muradê xwe mîwîndim ermek ~ *serî tamamlînimak, sonuca varmak ~ *wê ha-werîyê (an jî qeneatê) kîmya varmak ~ *z-gihîyê hîjî erişimî * *hêgihêne! yetiş! (veya yetişin!) * *weşîham serî dîim kalmak, başari-makmak, güdük kalmak******************

gihînar *rd* erişilebilir, ulaşılabilir

gihînek *n* 1. aşma, merhale, evre, safha 2. kavşak 3. kavuşma 4. ez bağlac 5. *sp* etap, varış

gihîner *rd* 1. erişimci, ulaştırıcı 2. yetiştirici, eğitici 3. vî dîlerci 4. *fz* dâkter

gihînerî m. 1. erişimlilik, ulaşılabilirlik 2. yetişimlilik, eğitilebilirlik

gihîn hev bişeb 1. kavuşmak, kavuşulmak 2. akraba olmak * **ew digihîên hev** birbirimizle akraba oluyuz

gihîştandin m. 1. yetiştirme, ulaştırma, erdirmeye, eriştirmeye vardişma 2. yetiştirme (vakitinde hazırlanmasını sağlama, tamamlama, bitirme) 3. yetiştirme (birini gerekli bir iş için olan zamanında bir yere getirme) 4. yetiştirme (şey yapmasını gereken bir şeyi söyleme) 5. yetiştirme (eğitim, öğrenim sağlama) 6. yetiştirme (sağlayıp erdirmeye) 7. kavuşturma 8. olgunlaştırma, eriştirme (meyveler için) 9. olgunlaşma (insanlar için)

gihîştandin hev *gihî* 1. yetişirmek, ulaştırmak, erdirmek, eriştmeye vardişmek 2. yetişirmek (vakitinde hazırlanmasını sağlama, tamamlama, bitirmek) 3. **pêwîst e ku ez wê pir-tûkê digihîştim** silêhê Kutale yarına yetiştirmem gerekiye 3. yetişirmek (birini gerekli bir iş için olan zamanında bir yere götürmek) * **me tam di wext de nexweş gihîştandinê ser doktor** hastayı zamanında doktora yetiştirdik 4. yetişirmek (şey yapmasını gereken bir şeyi söylemek) * **hemer gatin gihîştandin jînkê** hemer lâf kalıya yetiştirdiler 5. yetiştirme (eğitim, öğrenim sağlama) 6. yetiştirme (sağlayıp erdirmek) * **niftekê digihîştandinê kesê ku dixwaze wê-reyê pêxe sigara yekmak** isteyenlere kibrit yetiştirir 7. kavuşturmak 8. olgunlaşmak, eriştmek (meyveler için) 9. olgunlaşmak (insanlar için) - **biryarekê** (an jî **qerarekê**) kurama bağlamak - **hev 1)** kavuşturmak 2) bilgilendirmek

gihîştandin hev gihî 1. kavuşturmak 2. bir eritim

gihîştandî f. 1. yetişirilmiş, ulaştırılmış 2. olgunlaştırılmış, erişirilmiş 3. kavuşturulmuş

gihîştok m. kavuşma

gihîştin m. 1. yetişme, ulaştırma, erdirmeye, kavuşturma, vardişma, vardişma (vasıl olma) 2. yetişme (vakitinde tam olma - **lame lazulanma**, hazır olma) 3. yetişme (vakitinde vardişma vakitinde bulunma) 4. yetişme (bir işe başlama - **başlanma** veya giderlere atılma) 5. yetişme, ulaşma, erdirmeye, uzama (değme - **uzama** dokunabilme, yetişip dokunma) 6. yetişme (vakit bulma, yapabilmek) 7. yetişme (bu zamanda yetişmiş olma - **bu zaman** veya **kimseyi geçmiş olma**) 8. erişme, olma, olgunlaşma, yetişme (üreme, büyüme) 9. olgunlaşma (insanlar için) 10. yetişme (eğitim görme) olma, öğrenme, gelişme 11. yetişme (iş görebilecek yaşa gelme, büyüme) 12. yetişme (varımı etme, vardişma - **kuşanma**) 13. erişme, ulaşma, yetme, vardişma (yaş için, belli bir durumda veya düzeye vardiş) 14. ka-

uşma (ayrı kalıyan, sevden bir kimseye bir araya gelme, onu yeriden görme) 15. yetişme (yokluğu çekilen veya çok istenen bir şeye erişme, onu elde etme) 16. kavuşturma, ulaşma, ulaşma (katılma, birleme, katılma, akar sula - **gol** veya **denizde sarj bulma**) 17. kavuşturma (bir araya gelme, birleşme) 18. geçme, buluşma, buluşma etme 19. geçme (herhangi bir durum veya çekimi veyayla bir yerde getirme) 20. erişme (insan veya kutsal bir aşmaya erişme) 21. intikal etme (mâna ulaşmak - **buluşma** eğula geçme) 22. dokunma (dışlık, kütüklük gibi kavuşturmada, olma) 23. bulma (erişme, ulaşma) 24. olma 25. uzama, vardişma 26. nail olma 27. katılma (birine veya birlemeye katılma)

gihîştin hev 1. yetişmek, ulaştırmak, erdirmek, eriştmeye kavuşturmaya vardişmek (vasıl olma) * **zarok pê re çû gihîştin** diya xwe yekmak hemer gihîştin anasine yetişti * **em dî çwêrê digihîştin malê** akışma ewe kavuşturdik * **di deh rojan de gihîştin malê** em günde ewe vardi * **gihîştin mirandê** ewe emiradına erdi 2. yetişmek (vakitinde tam olma, bitmek, hazırlanmak, hazır olma) * **ew kîne digihîştinê silêhê** ho elhusa yarına yetişti 3. yetişmek (vakitinde vardişma, vakitinde bulunma) * **doktor tam di wext de gihîştin ser nexweş** doktor tam da vakitinde hastaya yetişti 4. yetişmek (bir işe başlama - **olma** veya giderlere katılma) * **pişt re gihîştin me** sonra da bize yetişti 5. yetişmek, ulaşmak, erdirmek, uzamam (değmek, uzayıp dokunabilmek, yetişip dokunmak) * **ez naçihîjim wî guliyê** ben a dala yetişmem * **ben naçihîje benerê** pîkarşiya ulaştırmayor * **destê wê gihîştin** evxanê eli havana erdi uzamak * **devê rojê naçihîştinê tîrî digot mirandê** çiqas tal e kedi uzamandığı eğire erdirdi çet 6. yetişmek (vakit bulma, yapabilmek) * **ez nikartim bi ew qas kur re digihîştim** ben bu kadar işe yetişemem 7. yetişmek (bu zamanda yetişmiş olma, bu zaman veya kimseyi geçmiş olma) * **ez gihîştin kîlê** xwe ji neviyên xwe ji ben dedeme yetiştim tarunlarımı da yetiştim 8. erişmek, olma, olgunlaşmak, yetişmek (uzamak, büyüme) * **çiriyê ku te anîbû pîr gihîştibûn** gelirdi - **gan** üzümler çok yetişti 9. olgunlaşmak (insanlar için) 10. yetişmek (eğitim görme) olma, öğrenmek, gelişmek 11. yetişmek (iş görebilecek yaşa gelmek, büyüme) 12. yetişmek (yardım etmek, vardişma - **kuşanma**) * **tam wê gavê ew gihîştin alkartiya min** tam o s raçê o yardima yetişti 13. erişmek, ulaşmak, yetmek, vardişma (yas için, belki bir duruma veya düzeye vardiş) * **pişê wê gihîştinê heştêyî** yaşı seksene vardi (veya vardi) 14. kavuşturmak (ayrı kalıyan, sev-

10n bi kanzeyê bir araya gelmek, an u yend-
den girmek) * **bay gihîştê kurê xwe** habu
oğlun) kavuşti 15. kavuşmak (yokluğu çet-
kilen veya çok istenen bir şeye erişmek, onu
elde etmek) * **gund gihîştîye elebtrîhê** kûv
elektrîge kavuştun 16. kavuşmak, ulaşımak
dökülme (katılmak, bir fikre katılmak, ul-
kar sular göl veya denizde sun bulmak) * **er-
zax hanê digihîştê derzayê** bu şa denize ka-
vuştîye * **emî digihîştin derzayan rehulê**
den zere ulaştir 17. kavuşmak (bir araya
gelmek, birleşmek) * **pêşya çaket nagihîştê**
hev çeketin ûnti kavuştin 18. geçmek,
buluşmak, karşılaştirmek * **newweşin ji wê**
digihîştê murisan ondan ona hasanlık geçti
19. geçmek (herhangi bir durum veya çekim-
in, yolculuğun birinde geçmek) * **ernewweşî-**
ya bavê wî gihîştîye wê ji kaxasim kutî
kuyi ona da geçmîş 20. etmek (insan üstü
kulfa) * **bi aşmîye erîmekê** 21. atılmak ol-
mak (maraz olarak bulunduran ağrı geçmek)
22. dokunmak (yemek, kütüphaneye gibi kavram-
larda) olmak) * **inderevêkî xweyê qedrê xwe**
ye, helkî olîkareyêke wî nagihîştê te çok hat-
ırlı oldumun, helki sana yardımı oldumun
23. bulmak (çatışmak, ulaşmak) * **bi wî awa-**
şî emî gihîştin dawîya mehê boylece ayın
sonunu bulduk 24. almak * **perê gihîştin**
min پوشin, aldin 25. uzmak, vurmak *
dîwar digihîştê herîa Jêrê duvarın ağaçları
kudur vuruyor 26. bulmak olmak) * **gihîştê mî-**
radê xwe emeline bul, oldu 27. katılmak
(bunne veya birilerine katılmak) * **gihîştîye**
dîwan husîyêrê rakûmîyê - (tâhêkî) bu yere
ulaşmak - (tîştêkî) meclîs olmak - (yekî)
meydana çıkmak (yetişmek, bulunmak) * **ez**
bêkar imam, birayên min ji lîsîna negihîştî-
nê min asiz kaldim, kardeşlerim de meclîs-
ten çıkmış saydılarlar - **haweriyekê** (an ji
qeneatekê) düşünceye varmak - **biryarekê**
(an ji **qerarêkê**) karar varmak - **fîkrêkê**
(hiçrêkê) an ji **ramanekê**) düşünceye var-
mak - **hawara** (yekî) medita (veya medita-
yon) yetişmek - **hedê xwe** hedefi kavuşti
bulmak - **heqê xwe** hakımı elde etmek, hak-
larına kavuşmak - **heqên xwe** haklarını elde
etmek - **hev** (û dîlê) 1) kavuşmak, kavuşul-
mak 2) buluşmak, bir araya gelmek 3) ağık-
laşmak (sarı, toplan) bir arada oturmak 4)
toplasmak 5) toplanmak * **şal gihîştîye hev**
şalvîyê toplanmîş 6) ayrıla olmak * **emî digi-**
hîştin hev bir akraba olmayoux - **hiçrêkê** (an
ji **ramanekê**) düşünceye varmak - **kêrê**
hayvan meclîsê olmandan kesilmek - **mafê**
(an ji **heqê**) xwe hakımı elde etmek, hakları-
na kavuşmak - **mafên** (an ji **heqên**) xwe
haklarını elde etmek - **marasê û mirasdan**
meclîsini bulmak, marasini etmek - **mar-**
asê (an ji **marasê**) xwe marasini etmek -

para xwe (an ji **mesibê xwe**) marasini etmek
- **ramanekê** (hiçrêkê) an ji **fîkrêkê**) düşün-
ceye varmak - **wan marasîna** (veya **marasîna**)
karışmak - **wê haweriyê** (an ji **qeneatê**) ka-
rîya varmak * **bi gihîştîyê** yetiş (veya yeti-
şim) * **nagihîştê neynoka** (yekî) (birini) e-
lle a. d. köre ye, kapına varmamak * **negi-**
hîştin dîkê medî gîtmek * **nagihîştin serê**
sîbehê (hastî) sabaha çıkarmak * **nagihî-**
ştin serê havada solmak (sonuna ulaşmamak)
gihîştin hev 1) birleşmek (ayrı ayrı tek
bir durumda gelmek) * **rêstîstîna gihîştin** hev
erganê berdeşî 2. buluşmak (buluşmak,
bir araya gelmek) * **gava her du digihîştin**
hev tu were diyarê **lingîstîyê** (kış) birle-
şince sen seyyet gîtin 3. kavuşulmak 4.
toplasmak, bir araya gelmek 5. toplanmak
(kavuşulan çekim nesn) 6. ayrılaşmak (sarı,
toplansız bir arada oturmak)

gihîştin *medî* 1. erşimsiz, erşim 2. olgun, ergin
(meyveler için) * **hêjira gihîştî** erşin incir
3. olgun (insanlar için) 4. yetişkin (yetişmiş,
olgunlaşmış) 5. yeterli yetişkin (beden, ruh
ve duygular bakımından olgunluğa erişmiş ol-
an kimseler) 6. ol yetkin, erşim, kâmil 7. ge-
leşkin

gihîştîbîn *medî* 1. olgunluk, erşimlik (meyveler
için) 2. olgunluk (insanlar için) 3. yetkin-
lik 4. yetkinlik, erşimlik, kâmillik

gihor = yamaçlardaki koyak biçimindeki duz-
lük

gihûr *medî* küçük baş hayvanların gece kaldık-
ları yer

gihûr *medî* suya girme

gihûrgeh *medî* çöplük, mezbete

gij (1) *medî* dikenli çalı * **gij ketîye çarî** rê
yetişenme çal dîşimîş

gij (1) *medî* 1. dik, diklenmiş (şey) 2. katılaş-
kan, katılaşma, katılaşmış (şey)

gijbîn *medî* 1. diklenme, dikleşme (tüy, kul vb.
gibi şeyler için) 2. katılaşma, katılaşma (hay-
vanlar için, tüyleri dikilme) 3. katılaşma (dîk-
leşme, katılaşma) 4. katılaşma (güçleşme) 4.
katılaşma, katılaşma

gij bîn *medî* 1. diklenmek, dikleşmek (tüy, kul
vb. için) * **purê wê gij bîn** saçları dikleşti
2. katılaşmak, katılaşma (hayvanlar için,
tüyleri dikilme) 3. katılaşma (dîk-
leşme, katılaşma) 4. katılaşma (güçleşme) * **medî**
gij dîbîn ondan katılaşmış

gijhûmê *medî* katılaşma (çikirtin, katılaşmış yer)

gijhûyê *medî* katılaşma, tüyleri dikilmiş olan

gijhûyîn *medî* 1. dikleşmiş 2. katılaşmış, katılaş-
mış

gijheer *medî* çok uzak taşlı yer

gijgale *medî* taş dağlık

gijgîl *medî* 1. boğaz, tîrîk ederek pîleşmeye
teşvik etme (ileme) 2. dövüşürme, çarpış-
ma (ileme)

gijgijandîn *medî* 1. katılaşma, dikleşme 2. sarı-

ma, silkelme, sarımsa, sarıma, silkelmeys (kuvvete sarıma) 3. çekiştirme, didişirme, itekleme 4. hoşayı labrik ederek çaldırmaya teşvik etme 5. mer. kıskartmak, talrik etme

gijgijandın *lğh* 1. kabarmak, dikleşirmek 2. sarımsak, silkelmek, silkelenmek (kuvvete sarımsak) * *anı bi pësira mênik girt ü ew gijgijandı adanın yakasında tutup silkelendi* * *bi pësira wî girt ew gijgijandı yakasında tutup onı sarısa* 3. çekiştirme, didişirme, itekleme 4. hoşayı labrik ederek çaldırmaya teşvik etmek 5. mer. kıskartmak, talrik etmek

gijgijandı *rd* 1. kabarmış 2. kışkırtılmış, talrik edilmiş

gijgiji *rd* 1. kabarik, kabarik (kabarmış, tüyleri dikilmiş olan) 2. diken diken, dikleşmiş, dik duruma gelmiş (saç, kıl v.b. için) * *porê wê gijgiji ye saçları diken diken*

gijgijihün *m* diken diken olma, dikleşme

gijgijî *bün lğh* dizek, diken olmak, dikleşmek

gijgijibüyün *rd* diken diken olmuş, dikleşme

gijgjin *m* 1. kabarma, kabarma, dikleşme, dikleşme (hayvanlar için, tüyleri dikilmek) 2. çekiştirme, didişirme 3. sarımsak, silkelme

gijgjin *lğh* 1. kabarmak, kabarmak, dikleşmek, dikleşmek (hayvanlar için; tüyleri dikilmek) 2. çekiştirmek, didişirmek 3. sarımsak, silkelenmek

gijgjik (I) *rd* kabarklı, kabarklı (saçlı veya tüylü)

gijgjik (II) *m* dolu (yağsız tütü olanak)

gijak (I) *notis* dikenli çn

gijik (II) *m* unlaşmaz, doğa olayı.

gijik (III) *rd* 1. dık, dikleşmiş (çey) 2. kabark, kabarklı, doğruk, dikleşmiş (Ararmanış karışık) - *we hev kişandın saç naça baş başa gelmek* (veya dövüşmek)

gijikî *rd* 1. doluşık, zırtık (saç) * *kepeke gendugwîni ü porçijikî buğday benzî saçları doluşık bir kız* 2. diken diken, dikleşmiş, dik duruma gelmiş (saç, kıl v.b. için)

gildibün *m* 1. doluşlaşma, kabarmışlaşma 2. diken diken olmak 3. doluşıklık

gijikî bün *lğh* doluşlaşmak, kabarmışlaşmak 2. diken diken olmak

gijkirin *m* 1. kabarmış, dikleşmiş, dikleşme 2. mer. kıskartma

gij kirin *lğh* 1. kabarmak, dikleşmek, dikleşmek * *porê xwe gij kirîye saçları kabarmış* 2. mer. kıskartmak

gijkiri *rd* kabarmış, dikleştilmiş

gijlak *rd* dolu (yuvarlak ve düzensiz biçimli saydara bız parça derimunda yağsız tütü) - *barin (an ji hatin) dola yağlak*

gijnî *rd* pütüzlü, pütüzlü

gijnbün *m* pütüzlüleme, pütürlenme

gijnî bün *lğh* pütüzlünmek, pütürlenmek

gijnî *notis* 1. kışık (Conandrom satwani) 2.

Kışık (bu bitkinin baharat olarak kullanılan kurutulmuş meyvesi veya tohumu)

gijok (I) *notis* ak diken

gijok (II) *m* püsür (karışık, doluşık saç)

gijok (III) *rd* valim, ağır, korkulu

gijokî *rd* püsürlü

gijol *rd* 1. allak bullak, karmakarışık, herçimerç 2. karmakarışık (saç)

gijolandın *m* allak bullak etme, karmakarışık etme, herçimerç etme

gijolandın *lğh* allak bullak etmek, karmakarışık etmek, herçimerç etmek

gijolbûn *m* allak bullak olma, karmakarışık olma, herçimerç olma

gijol bün allak bullak olmak, karmakarışık olmak, herçimerç olmak

gijolî *rd* 1. allak bullakça, karmakarışıkça 2. karışık saç, birbirine girmiş kecelenmeye yüz olmuş saç

gijonije *rd* 1. kabark, dikik 2. doğruk, rızaz lüz (saç)

gijonijobün *m* 1. dikleşme, dikleşme (uy, kıl v.b. için) 2. tarazlanma (saç için)

gijonije bün *lğh* 1. dikleşmek, dikleşmek (uy, kıl v.b. için) 2. tarazlanmak (saç için)

gil (I) *rd* (gil ü giya, gil ü virç heyvanlarından geçeri) *m* giya bükiler - *ü virç* 1) çukilsiz, unmuş 2. ozeniz, kaba saba

gil (II) *m* got, otus

gil (III) *m* kıl, toprak

gil (IV) *m* şikâyet

gilale (I) *m* gevde, kütük (ağaçların dal ve köklerden sonra kalan bölümü)

gilale (II) *rd* yem ayağa kalkmış çocuk, az bil-yarılış şey

gilar *m* perdar (şişmanlarda çene altındaki tohumluk)

gilare *m* 1. kütük (kalm ağaç gövdesi) 2. kutuk (kesilmiş ağaç gövdesi)

gilas *m* sıs bardağı

gilawi *rd* ileri gelen, eşraf

gilberî *notis* bir tüt ağaç

gile *m* kızıg

gilek *m* kızıg

gilde *m* yumak

gildekirin *m* yumaklanma

gilde kirin *lğh* yumaklanmak

güdema *m* ay çiçeği

güdik (I) *m* çan, kozalağı

güdik (II) *m* kış, kış

güdir *m* yuvarlak, yuvarlanış

güdirbün *m* yuvarlanma, yuvarlanış

güdir bün *lğh* yuvarlanmak

güdirkirin *m* yuvarlanmak

güdi *rd* yuvarlak

güdirbün *m* 1. yuvarlaklaşma 2. yuvarlanma

gildi bün *lâğ* 1. yuvarlaklaşmak 2. yuvarlanmak * tekelek gildi bün tekelek yuvarlanıyor

gildübüyn *m* 1. yuvarlaklaşma 2. yuvarlanış
gildükirin *m* 1. yuvarlaklaşma 2. yuvarlanma, tekeleme

gildi kîrin *lâğ* 1. yuvarlaklaşmak 2. yuvarlanmak, tekelemek

gildin *m* dağınak, pis

gildü ber gili (II)

gilele *ber* gilele

gile *m* pihli * gileya xwinê kan piltaz

gildübün *m* yuvarlanma

güê bün *lâğ* yuvarlanmak

gildükirin *m* yuvarlanma

gildü kîrin *lâğ* yuvarlanmak

gildüle *m* hortum (havanın hıza donup süzün biçiminde yükselişleriyle oluşan, alana dar bir sokak peşdi)

gildüne *m* mîr koca, saydam tabaka -ya çav ar gâr saydam tabaka

gildü *m* 1. çöp, çer çöp 2. mîr atış

gildüdanik *m* düplük

gildüz *m* salya

gildüdar *m* salyalı

gildüzek *m* salyalı

gildüzek *m* 1. salyalı 2. salyası

gildil (I) *m* ezlu cömlekçi çarmanı, balçık

gildil (II) *boş* 1. mısır (*Zea mays*) 2. mısır (bu bitkinin koçan üzerindeki taneli ürünü) - qelandin mısır paltatmak 3. ak dars -ê romanî mısır -ê qijî ak dars -ê stembolî mısır -ê teqandî paltatmış mısır

gildilandin (I) *m* yankılama

gildilandin (II) *m* geveleme, geveleyiş

gildilandin (I) *lâğ* yankılama

gildilandin (II) *lâğ* gevelemek (bir konu hakkında ve açışça söylemek)

gildilroş *m* mîr mısır (satan kimse)

gildilroşî *m* mısırcılık

gildil *m* lirtina

gildilok *boş* 1. mısır (*Zea mays*) 2. mısır (bu bitkinin koçan üzerindeki taneli ürünü) - qelandin mısır paltatmak 3. *boş* kuş yem

gildik *m* tîrîk, dilak, klitoris

gildinêl *m* büyük baş hayvanların ağızlarına takılan puskul

gildî (I) *m* beze

gildî (II) *m* 1. lîf, saz 2. şikâyet 3. yakınma, şikâyet, şikâyetçi 4. mevsir 5. jurnal, ihbar - dan goşin şir veranek (veya şizuzanek) - di ber (yekî) re ewêtin (birine) ima yolu de lîf almak - gerandin lîf taqanek - heye ji hezar giliyan hêjatin e lîf vandin ki bîc bedetîs - heye lîhêf e, gildî heye dosek e lîf var lîf-ta var - kîrin 1) şikâyet etmek 2) anlatmak, -den bahsetmek * werc ez xewna xwe ji te re gildî hîkim gel ruyamî saqî anlatayim 3) saymak (söylemek) * qencyên wî gildî dikî-

rin îvîkînanî savayerdî 4) ihbar etmek, jurnal etmek - ku qê nede-dû âfin ardina durmemek lazim - li hev gerandin lîf taqanek - bedan goşin şir tûtanek (veya şiklî-mak) - pê de anîn (birini) kaalamek, lezelemek - pê re dîçin goşê ser verip şir vermeyen, şir saklayan - û gaz serzenis, siten - û gaz kîrin siten etmek - û gazin yakim - û gazin jê kîrin (birine) serzenişe bulunmak - û gazin kîrin yazup yakim, yakimmak - û goşin saz, lîf - û goşin jê kîrin aleyha konuşmak - û goşin kîrin kötü konuşmak - weke qalîkê pîvazê ye tu çiqas vekî ber hev dice lîf lîfî gelîr, uzarmamak lazim -yê (yekî) kîrin 1) (birinden) bahsetmek 2) हुनलेनेक, कौलानेक, चकित्तानेक, (बन्नु) लौकान्ना कौलानेक -yê sebiyan ahîret suhi -yekî wîso kibêje bûu xêl hun bipêje mîndîr: bu söz sebiyanmesîdîzin

gildihêj *m* bûn aktarî, lîf taşıyıcı

gildihêjî *m* aktarıcılık, lîf taşıyıcılık

gildibûn *m* şikâyet edilme

gildibûyî şikâyet edilmiş kimse

gildidar *m* bûn şikâyetçi, şikâyetçi

gildîroşî *m* şikâyetçilik, şikâyetçilik

gildîte *m* sıyırğa (kâr küründe aracı)

gildîgerîn *m* lîf, lîf taşıyıcı

gildîgerînî *m* lîfçilik, lîf taşıyıcılığı

gildîgerînî kîrin *lâğ* lîf taşıyıcılığı yapma

gildîkar *ber* gildîkar

gildîkarî *ber* gildîkarî

gildîker *adîl* 1. şikâyetçi 2. jurnal, ihbar

gildîkerî *m* 1. şikâyetçilik 2. jurnalçılık, ihbarçılık

gildîk *ber* gildîker

gildîkîrin *m* 1. şikâyet etme 2. ihbar etme 3. anlatma, bahsetme

gildîkîrin *lâğ* 1. şikâyet etmek 2. ihbar etmek 3. anlatmak, bahsetmek

gildîê *m* şikâyet edilmiş, davalı kimse

gildîêkîrî *m* şikâyet edilmiş, davalı kimse

gildîmend *m* bûn şikâyetçi

gildîmendî *m* şikâyetçilik

gildînante *m* 1. şikâyetname, şikâyet dilekçesi 2. jurnal, ihbarname - dan (yekî) jurnal etmek, ihbar etmek

gildîso *boş* bir tür ot

gildîvan *m* bûn şikâyetçi

gildîvani *m* şikâyetçilik

gildîz, gildîze *m* salya

gildîzek *m* salyalı kimse

gildîk (I) *m* dilak, klitoris

gildîk (II) *m* kıl, balçık, çamur

gildîkar *m* balçıklı

gildin *m* budak (daha gövde içindeki başlangıç yerini olan ve rahatsızda görülen yuvarlak koyu renkte sert bölüm)

gilmik *m* bûn lirtina

gilmişlik m kayık birt. k

gilmişür m hayr (yararlanır) k (Fandan hayr) * jil
ho ləkijira dıvar **gilmişür** lazim e yavar ür
mes qın huz' ların

gilek w 1. yunak 2. topak, tu va * **gilekə** rîla
yığ' topaq' s' bi' - yunak' yunak

gilokibün m 1. yuvarklaşma 2. topaklaşma,
çöreklerize

gilokik w fütürmek

giloki w f 1. yunakçə 2. topaqça

gilokibün w 1. topaklaşma 2. çöreklenme

giloki bün bəğ 1. topaklaşmaq 2. çöreslən-
mək

gilokikirin w topaklaşma

giloki kirin bəğ topaklaşmaq

gilokin wəbə yuvan * **gilokibün** xwinü kın
yuvarı

gilokkirin w 1. yunaklaşma 2. topaklaşma

gilid (I) m hayvan kuy rəğünə yapışmaq sendə
mı dıçın

gilid (II) w yuvarkək

gilidbün w yuvarklaşma

gilid bün bəğ yuvarklaşmaq

gilidlik w bəb' mısır

gilidi w 1. yuvarkək 2. w yuvarkək, yuvark-
laşma bə bəğ

gilidibün w yuvarklaşma

gilidi bün bəğ yuvarklaşmaq

gilidkibün w yuvarklaşma

gilidi kirin bəğ yuvarklaşmaq

gilidkirin w yuvarklaşma

gilid kətin bəğ yuvarklaşmaq

gilidək w yuvarkək, topak

gilidəki w yuvarkək

gilomışık w topək * **gilomışıkə** bəfə kın topu

gilomışık w bəfə

gilomışiki w bəfə

gilomışikibün w bəfəlləşmə

gilomışiki bün bəğ bəfəlləşmək

gilomışikili w bəfəllək

gilor (I) w f 1. yuvarkək, toparkək 2. mısır kə-
rə 3. kəkək top 4. w w yuvan

gilor (II) m 1. kələbək 2. w kələbək (sayı-
ca cək) * mahləkeke kın gilora wan giran e
kələbək bə bəğ

gilor (III) m mısır kələbə

gilorbün w yuvarklaşma, yuvarklaş

gilor bün bəğ yuvarklaşmaq

gilore w 1. yığın, küdə 2. zələ, külək

gilorək w 1. yuvarkək, toparkək 2. w bəğ yuvan
* xwinü yə sor əl yuvarkək xwinü yə spı as
yuvan

gilorikə sor əl w əl yuvan

gilorikə spı w əl yuvan

gilori w 1. yuvarkək, toparkək 2. küresel

gilorik m topak

giloriki w f 1. topaqçın 2. küresel

gilorin w toparkək

gilorkirin w yuvarklaşma

gilor kətin bəğ yuvarklaşmaq

gilore w yuvarkək

gilorer w yuvarkək -ə jinan bəməne

giloverbün w yuvarklaşma, dəğirmələşmə

gilover bün bəğ yuvarklaşmaq, dəğirmə-
ləşmək

giloverbünin w yuvarklaşma, dəğirmələşmə

giloverək w yuvarkək

giloverik w f 1. yuvarkək 2. toparkək, kətək 3.
m yuvan, yuvarkək, şək m şey

giloverikibün w dəğirmələşmə

giloverik bün bəğ dəğirmələşmək

giloveriki w f 1. yuvarkək 2. toparkək

giloverikibünin w 1. yuvarklaşma 2. toparkə-
laşma

giloveriki bün bəğ 1. yuvarklaşmaq 2. to-
parkəlaşmaq

giloverikikirin w 1. yuvarklaşma 2. toparkə-
laşma

giloveriki kirin bəğ 1. yuvarklaşmaq 2.
toparkəlaşmaq

giloverikirin w dəğirmələşmə yuvarkək, bəğ-
mı, səkən

giloverik kirin bəğ dəğirmələşmək yuvarkək
bəmə səkən

giloverik w yuvarkək, dəğirmək

giloveri m 1. yuvarkək, dəğirmək 2. w kə-
rək 3. w tənən

giloverin w toparkək

gilover kətin w yuvarklaşma, dəğirmə-
ləşmə (yuvarkək bəmə səkən)

gilover kirin bəğ yuvarklaşmaq, dəğirmə-
ləşmək yuvarkək bəmə səkən

giloverki w f 1. yuvarkək, toparkək 2. yun-
rək

giloverkibün m 1. yuvarklaşma 2. yunru-
laşma, yunrulma

giloverki bün bəğ 1. yuvarklaşmaq 2.
yunrulmaq, yunrulmaq

giloverkibünin m 1. yuvarklaşma 2. yunru-
laşma, yunrulma

giloverki kirin bəğ 1. yuvarklaşmaq 2.
yunrulmaq, yunrulmaq

giloverək w f 1. yuvarkək 2. yuvarkək

giloverək w f 1. yuvarkək, toparkək 2. kə-
rək

giloverp w yuvarkək

giloverü m yuvarkək

giloverü m kəvəşik

gilox w f pəz

giloxebün w palazlaşma, palazlaşma

gilox bün bəğ palazlaşmaq, palazlaşmaq

giloxebünin w palazlaşma, palazlaşma

gilpə wə kirin bəğ sığırın sığmaq

gür (I) w 1. kələbək 2. w kələbək (sayıca
yox) * mahləkeke kın gilora wan giran e
kələbək bə bəğ -ə mahlə w gələsi

gür (G) *n* üç dört kilo ağırlığında taş
güre *bir güre* (I)
güvaz *m* düz (bir iplik veya tel üzerine dâri-
miş şey)
güyaz *buğün* kuru
güngörök *bu* güngörök
günış *n* hafif (ayık) veya garmak uçarıyla tu-
lubelen mekurlar) -ek *jé* bitenin tutulanlık
günz *enbîr* tepelik
gün *zî* genzek
güne *zî* yapışkan, buluşkan
günbün *m* yapışma, buluşma
güne *bün* *buğün* yapışmak, buluşmak
günçir (G) *n* insan dışkusunu kiplaki kurumuş
hali
günçir (H) *n* 1. ömrük, yutuk ötüğ 2. papu 3.
paçavra, bez, çaput 4. sacce (havlu) hür ku-
sakların kenarlarına dikilen piskil) - **günçir**
hür piri - mükte eski paska. Fırı piri
günçirandı (I) *m* fırı (bir kasana)
günçirandı (H) *m* fırı piri ölüme, sırım sırım
pâreleme
günçirandı (I) *buğün* hür, hür kaşınak
günçirandı (H) *buğün* fırı piri ölmek, sırım si-
rım pâreleme
günçirirış *enbîr* paçavra
günçirirış *m* paçavracılık
günçiri *h* pıym pıym - *bün* *h* pıym pıym
ölmek
günçiribün *m* sırım sırım pâreleme
günçür *bün* *buğün* sırım sırım pârelenmek
günehür *m* enbîr piri ölüme, sırım sırım pârele-
me, pıym pıym ölmek
günçür *buğün* hür piri ölmek, sırım sırım pâ-
relenmek, pıym pıym ölmek
günçürökü *zî* üstü başı yutukça, peymurde
günef (I) *m* yapışkanlık, buluşkanlık
günef (H) *n* 1. pıym * **günçiyâ** xwinü kan pıym-
sı 2. öke, parçarak * **günçiyê** gışt *zî* öke
günef (H) *m* kovun, kazulaca yüzletme yapı-
şıp sertleşmiş olan pislik - *kirin* bu pislikle-
ri kesmek
günef (V) *zî* sakatlık (aşagılansa utuç) * **küfê**
günef sakatlık pis ilçiyar
günçildün *m* pıhdâsızma
günef *kirin* *buğün* pıhdâsızlık
güneçlek *zî* 1. yutuk piri 2. peymurde, üstü
başı dağınık
güneçlekü *zî* 1. yutuk piri 2. peymurde,
üstü başı dağınıkça
gündür *bir gür* (G)
gündür *bün* *buğün* güdü (kut)
gündür *kirin* *buğün* güdü *kirin*
gündür (I) *zî* enbîr örümcek
gündür (H) *m* yuvartama - **gündürü** *bün* teke-
mekle yuvartanmak
gündür (H) *zî* 1. tepelik 2. yağ tulumu, yağ
küpü * **wê** **gündürâ** *hanê* bu yağ tulumu -

enbîr kaba saba
gündürandı *m* yuvartama, tekerleme
gündürandı *buğün* yuvartamak, tekerlemek
gündürandı *zî* yuvartanmış olan
gündürbün *m* yuvartama
gündür *bün* *buğün* yuvartanmak
gündürbüyü *zî* yuvartanmış olan
gündürbüyün *m* yuvartama
gündürü *zî* yuvartama ş elat.
gündürün *m* 1. yuvartanma, yuvartama, tekerle-
me 2. devrişme, devrilip yuvartama (ara-
ba, omme) (b) ş elat
gündürün *buğün* 1. yuvartanmak, tekerlemek *
tekerlek **düğüdürün** tekerlek yuvartıyor 2.
devrişmek, devrilip yuvartanmak (araba, o-
lan) (b) (b) ş elat
gündürkirin *m* yuvartama, tekerleme
gündür *kirin* *buğün* yuvartamak, tekerlemek
gündürküdü *zî* kaba saba (büçürsüz)
gündürküdü *bün* *buğün* kaba saba (çok şiş-
miş) anna;
gündürküdü *bün* *buğün* kaba saba (çok
şişmiş) anna)
gündürökü *zî* tombul, tambuş
gündür (I) *buğün* 1. kovun (Cucumis melo) 2.
kovun (bu kökünün meyvesi) 3. kabak
gündür (H) *n* loğ
gündürküdü *m* yuvartama, tekerleme
gündür *kirin* *buğün* yuvartamak, tekerlemek
gündürkü *zî* loğ gibi
güneyü *h* enbîr çiri
güneçkirin *m* *n* rîhdâşma
güneç *kirin* *buğün* mîrdâşınmak (alışık sesle,
kendü kendüne bir şeyler söylemek)
güngülük *m* hükle, hile, saç lüçü
güngülükü *zî* bukletice
güngülük *buğün* güngülük
güngülük *m* enbîr
güngülük *zî* genzek
güngür *zî* tombul, tambuş
güngür *buğün* kırzâca küçük sarı yem ilere
alan fırı tin ağaç
güngür *buğün* *zî* tombul
güngürüğü *h* tombulca, hâk bilik
güngürüğü *m* tombullık
güngürü *zî* tombul, tombulca
güngürübün *m* tombulcaşma
güngürü *bün* *buğün* tombulluşmak
güngürü *m* tombullık
güngürük *zî* tombul
güngürükü *h* tombulca
günef (I) *enbîr* *m* beze, güdü - *ya* *bün* *güş*
enbîr kulak ala heci - *yün* çav *zî* göğ ya-
şibezleri - *yün* **günef** *zî* **wê** *günef* *zî* **wê** *günef* *zî* **wê**
günef (H) *zî* *zî* kere
güneç *buğün* *güneç* (Panax ginseng)
günef *enbîr* tepelik
günef *buğün* sandal (Santalum album)

gip m avurt

gipgemac m kışkırtıcı

gipgiploşer m/yup yutulak, yusyuvarlak, top-toparlık

gipgirt m/kopkoyu

gipguncam m/uyuyğun

gipik m acıntı

gir (I) m/ê 1. tepa * derketibû serê gir û dikir gazî tepêye çikîp buğînyordu. 2. hayûs, kurçun ~ê mîradanî umutsuz vaka * tû dîbê qey girê mîradê ye kar pê nêbe umutsuz vaka, hiç bir şeyarılmıyâr ~ê serbîkerêvîr pîr jûruyîdî ~ê xîzê kumî tepesî

gir (II) m I. iratî telek ve kalbu üzerinde kalan mîracetî 2. iratî (hayvanların beğenilmezleri yemedikleri, mî salınan) 3. hayvanın önünde kalan artık yem

gir (III) m (r kalbu ekunu) uyuz ~ girîm uyuz olmak - ketin (yekî) I) uyuz kapmak, uyuz olmak 2) meç çok esabîleşmek ~a xwe bi destê xwe hijayirine sîna vereyim bir öğüt kendî umnu kendin öğüt - a xwe bi destê xwe xurandîn kendî umnu kendî görmek - a xwe pê xurandîn (bî me) satışmak (veya çalmak)

gir (IV) m I. büyük, iri * me ey sêvên gir ên ku wî anîbîn xwarin getirdûgi mî elmanî yeduk 2. büyük (yaşça) 3. ulu (sonuç seyler için çok büyük) 4. iri, yığılı (telek, kalbur için) 5. koca, kocaman, iri * hîmî lî vî serîyê gir bîndîm bu koca katıya bakın 6. okkalı * lineana gir okkalî fîrcîm 7. iri kayın (mî kuyulmuş olan) 8. kaba (taneleri iri) * ardê gir kaba un 9. yapılı, mî yanî * zîlamukî gir e yanî bir adam ~ - irî mî, koca koca ~ û zexm güçlü kuvvetli (çok güçlü, çok dayanıklı kimsa) ~ û zexmî bîm yapılmak - ê qîrîse kocaman ~î zexmî mî yanî beyula gîrî

gir (V) m I. kim, mî kamî duyguşu * gîra devê deve kim 2. belâ * gîra wî ûî xwe nede belâsîm zedîme bulastîm 3. asabiyet, sinirlilik, sinir nöbeti 4. hür, istek, oarî istes * gîra wî ya xwendîne zehf e nîmî okuma istegî çok ~a (yekî) anîm kîndîmek ~a (yekî) ebbîmî ~a bîleşmeye başlamak ~a (yekî) pê gîrtîm sinîrîmî tepesinde olmak ~a (yekî) rabîmî sinîrî tepesine çıkmak ~a (yekî) rakîrîm (bîzîmî) alyumna patlatîmak ~a sorîmîkamî duyguşumîm kesketîleşmî ~a xwe dî (yekî) dan (hîrîne) kalîyî takmak, helâsîmî sunnek ~a xwe tê dan satîşmak

gir (VI) m (r kalbu ekunu) tadî butuk, acımsı su * pva gir tadî, büyük su

gir (VII) m/zîmî (gîrtîm fîlîrden) sonek, isim ve sıfat yapım eki

gîrab m/rehîze

gîrak m butaklık

gîral m gerdan (yem altı rem)

gîram gîrtîm hürmet etmek

gîram m hürmet, saygı

gîrambar m I. saygı, saygı duyulmuş 2. saygı, ayandıran, oturma

gîramburî m I. saygınlık 2. otukluk

gîramîdar m saygı

gîramîdarî m saygınlık

gîramîgir m/saygılı, hürmetkâr, hürmetli

gîramîgîrî m saygınlık, hürmetkârlik

gîrîdî m I. saygı, hürmet 2. saygınlık - dan (yekî) I) saygı göstermek, hürmet etmek, saymak 2) saygı duymak (veya bes etmek) ~

gîrtîm saygı göstermek - mîşam dan saygı göstermek ~va bîlîmî yîkîsek saygı, tazîma:

gîramîdar m/saygıdeğer, mühterem

gîramîdarî m saygıdeğerlik, mühteremlik

gîranî pê dan (hîrîne) saygı göstermek, itibar etmek

gîramînegîr m/saygısız, hürmetsiz

gîramînegîrî m saygısızlık, hürmetsizlik

gîram (I) m balıy

gîrah (II) m I. ağır (hadî karşı) * kevîrê gîrahî lîlîr dîvîşêye tîç yînde aîzîda 2. meî ağır (devâmîleşîrî yavaş olma) 3. ağır - pohalî (îşegîr çok olan) * malê wan tev gîrah hîu eşyalanî hep pîhalîyû 4. ağır (çığı, boyutları büyük) * çekîrî gîrah ağır sîlîklar 5. ağır (çelîk, güc) * karê gîrah ağır is 6. ağır, cîddî (tehlîkeli, korkulu, vahim) * neşwêşê gîrah ağır hasta * neşwêşêke gîrah e dîddî bîr hastalîk 7. ağır (sakîmî verca, bîzîmlî) * hewayêke gîrah ağır hava 8. ağır (akînaklı, insanîmî guşîmî gîrah, kîrcî) * goîlînî gîrah melûşê ağır sarîr sarîlîmî 9. ağır (yavaş) * meşî gîrah aîzî yûrûyûş 10. ağır, ağır başlı, cîddî, vakîrî * mîrovêkî gîrah bîu ağır bir insanî * jîneke gîrah cîddî, bîr kalîmî * xîlîatê gîrah ağır başlı (veya vakîrî) adam 11. ağır (kîka için, kesîmî, boğîmî) * hêhneke gîrah ağır bir kîka 12. ağır (sîndîmî: gîç yîyêcêk) * xwarînî gîrah meşwê ağır yemîslîrî yemî 13. ağır vîşîmî * lî der dîvêkî gîrah hebû dîşîrdî ağır bir durum vîrdî 14. ağır (aykî için, derîmî, uyandırîmî güç) * ketîşê xewêke gîrah ağır bir tîkîya dîlmî 15. ağır (güç işîten, kulakları ağır işîten kîmsa) * jînkêke ku gîrahî wê gîrah hîu kulakları ağır bir kadîndî 16. ağır (güçlü) * huy jê hebe, destê wî gîr gîrah mî dîkkîrî er, omîsî elletî çok ağırdî 17. ağır ayak (değîmîsî) yakîmî gebe kadîndî 18. ince (küçük ayrıntıları çok olan, aşîrî özêşî gerektîrîr) * neşê gîrah ince nakîş * karê wî yê gîrah heye, lî dîlî keşîkêkê ketîşê ince işîrî var, kîzî peşînde koşîyîr 19. koyu (derîmî, lîzzetlî) * dî may van de gîngesîyêke gîrah derîkî arîşîmîndî kayî u hîrî mîrcîmî çîkî 20. kalîledî (büyük masîfî gerektîrîr) 21. kalîhîkî (seywa çok) * mal-

hateke giran kalata ik bu aile 22. kalaba-
lıx, büyük, çok fazla * leşkerekeli giran bi
ser de çü büyük bir asker güc üzerine gitti
23. alması, geçmek 24. malı ağır (birim ha-
reketli olmayan) ~ bel ağır ol! (zıkkın ol) ~
bün ağır ovmak, uslu durmak ~ çün yavaş
gitmek - dan bir xwe (bir iş) ağırdan al-
mak (bu işi gerekten sürele bitirmeniz) -
firatın uplaya salma ~ ~ 1) ağır ağır, adı n
adım, hafif hafif (yavaş yavaş, acele et me-
den) * ero giran giran nêzi wê lûm odna o-
dım ora yoxlastık * ju ber şşa piyê xwe, gi-
ran giran bi rê de çü ayağınan ağırıs uden
delayı hafif hafif yürüdü 2) ağır akan (pek
yavaş olanak) ~ hafin ağır basınak, ağır çek-
mek lağılığı fazla gelmek) - rûnîştin ağır
oturmak, uslu durmak)

giranbur *af* 1. ağır yükli 2. gebe

giranbûna *af* 1. değerli, kıymetli (çok değerli)
2. ağır, pahalı bilinmez, pahalı (değeri çok o-
lan) * diyariyên giranbûna ağır bediyeler -
bûn pahalaya getirmek

giranbihahûn *af* 1. kıymetlenme, kıymetleş-
me 2. pahalı olma

giranbûna bûn *baş* 1. kıymetlenmek, kıymet-
leşmek 2. pahalı olmak

giranbihabûyin *af* 1. kıymetleniş 2. pahalı o-
luş

giranbihakirin *af* 1. kıymetlenilme, kıymet-
leşme 2. pahalılaştırma

giranbûna kirin *baş* 1. kıymetlenenmek, kıymet-
leştimek 2. pahalılaştırma

giranbihatî *af* 1. değerli, kıymetli 2. ağır-
lık, pahalılık (değeri olma durumu) * gi-
ranbihatîya diyariyê bediyeyan ağırlığı

giranbûna *baş* giranbûna

giranbûn *af* 1. ağırlaşma (ağır duruma gelme)
2. ağırlaşma (yavaşlaşma) 3. ağırlaşma (gebe
kadın için doğumuna yaklaşıma) 4. ağırlaş-
ma (ağır baş olma) 5. ağırlaşma (yiyecek
bezulucaya yöt tutma) 6. ağırlaşma (güçleş-
me, zorlaşma) 7. ağırlaşma (organ için) so-
resim yapma durumu gelme) 8. ağırlaşma
(böve için) sikme ve burulma durumu (ham)

9. zorlaşma (sürtünme çabukluğu çabuklaş-
ma) 10. kalabalık olma 11. yoğunlaşma (ko-
ku için) 12. koyulaşma (harareti hale gel-
me) 13. kızışma (zorlu, sert ve kızışık bir
durum olma, şiddetlenme) 14. ağırlaşma (uy-
ku için) 15. pahalılaştırma, kulleri hale gelme

16. ağırlaşma, ciddileşmek tehlikeli, korku-
lu veya vahim bir duruma olma 17. ağırlaş-
ma (kulakları ağır işitmeye başlatma) 18. a-
ğırlaşma 19. ağırlık (değeri olma durumu)

20. ağırlık (sürekli olma) durumu * gi-
ranbûna hewayê havayê ağırê

giran bûn *baş* 1. ağırlaşmak (ağır duruma
gelmek) 2. ağırlaşmak (yavaşlamak) 3. ağırlaş-
mak (gebe kadını için, doğumuna yaklaşı-

mak) * jînêk giran e, ketiba wê ya nav cî-
han nêzik e kolan ağırlası doğumuna ya-
kın 4. ağırlaşmak (ağır baş olmak) 5. ağırlaş-
mak (yiyecek bezulucaya yöt tutmak) 6.
ağırlaşmak (güçleşmek, zorlaşmak) *
meyrên jiyandê her diğlê giran dibin ya-
şan şartlari gatake ağırlaşıyor 7. ağırlaş-
mak (organ için) görevini yapmaz duruma
gelmek) 8. ağırlaşmak (havuz için, suyu ve
barajları için) olma) 9. fenalaşmak (du-
rumu gatake ağırlaşan hasta) 10. kalabalık-
laşmak 11. yoğunlaşmak (koku için) 12. ko-
yulaşmak (harareti hale gelmek) 13. kızış-
mak (zorlu, sert ve kızışık bir duruma olma)
şiddetlenmek) 14. ağırlaşmak (uyku için) 15.
pahalılaştırma, ciddi hale gelmek 16. ağırlaş-
mak, ciddileşmek tehlikeli, korkulu veya
vahim bir duruma olma) 17. ağırlaşmak (ku-
lakları ağır işitmeye başlatmak)

giranbûna zûmên *af* dil zorlaşma, anlaşı-

giranbûyî *af* ağırlaşmış olan

giranbûyî *baş* giranbur.

giranca *af* ağır canlı

girandest *af* eli ağır

giranertî *af* ağırlık merkezi

giran giran *af* 1. ağır ağır, yavaş yavaş 2. pite-
piti (zorlukla yavaş yavaş yürüme) 3. kesik
kesik, kesikli (arabalarla süren) * rewteka

giran giran a elektrîkê kesikli elektrîk olu-
m 4. işi işi * çem giran giran dîherîka

vay îşî îşî ak yer

giranîya gramî *af* 500 gram kuvvet

giranîyn *baş* *af* 1. orta ağırlık, orta sıklık
(bokala 70 kg'dan 75 kg'a kadar olan bok-
sönlere verilen ad) 2. orta ağırlık, orta sıklık

güneşte, gülede ve hallerde 70-90 kg ağırlık-
taki oyuncuları için kullanılır)

giranî (II) *af* bir kalay adı

giranî (II) *af* 1. ağırlık * giranîya kesir laşın
ağırlık 2. ağırlık (değeri olma durumu) 3.

ağırlık, ağır başlılık 4. ağırlık (uyuzluk) ve
gevşeklik durumu) 5. ağırlık (yükte iki kenar
gelen ve insanı bulgurlu gibi gelen örtün)

6. jir ağırlık (yer çekimden bir cismin mole-
külleri arasındaki etkisizleşme) 7. ağırlık (yük,
kültür) * ê ku dixebî-

te evê ji law re ji giranîya malê tev li piş-
ta wî ye tek çalîştî bu, o yûden evin ağır-

î giranîyê de giranîya 8. ağırlık (dikdört ve üç-
gen bir şey üzerine yoğunlaşma) * me gi-

ranî daye ser xebatê ağırlığı çalîştîya ver-

maye 9. ağırlık (değerlendirmelerde herhan-
gî bir konu veya esereye atılanın değerinde
ve kalitede) (fiziksel bir değer tanınması)

10. pahalılık (fiyatların yüksek olması duru-
mu) 11. gerginlik * nav wan giranî ye tra-

lanmê gerginlik em 12. ağır, zorluk, tehlikeli
durum hastalığı nöbeti) 13. kırıklık (yüceceğe
doğulan ağır, yorgunluk) 14. kırık 15. ace-

ıncetık -> çebün gahallik ağırlık - fi ser (yekü) çebün (bitme) telavet cökmeük -> ya basmak -> ya gerdileyi (on ji atomî) tem atom ağırlığı, -> ya kilogramê kilogram ağırlık -> ya xwe dan ser (lişteki) ji yüklermea (kendi ağırlığını başka bir şey üzerine vermek, bedeniyte abanmak) * giraniya xwe neşe ser erabeyê arabaya yüklenme 2) ağırlık vermek (onem vermek) -> dan ser (...) ağırlık vermek - kelîm ser (yekü) ağırlık basmak, ağırlık çökmeük (geveşeklik ve uyku gelmek)

girankirin m 1. ağırlaştırma 2. yavaşlatma 3. pahlılaştırma 4. kızıştırma (zorlu, sert ve kızak bir duruma getirme, şiddetlendirme) 5. zayıflatma (hazretî hale getirme)

giran kîrîn lêgê 1. ağırlaştırmak 2. yavaşlatmak * kar giran dikin îşî yavaşlatwa 3. pahlılaştırmak 4. kızıştırmak (zorlu, sert ve kızak bir duruma getirmek, şiddetlendirmek) 5. zayıflatmak (hazretî hale getirmek)

giraniqmet m çok değeri
giraniqkirin m feralıştırma
giraniq kîrîn lêgê teraştırma
giraniqyî m vakut, ağır başlı, omurtu
giraniqyî m vakut, ağır başlılık
giraq m kara çêrî tu

gîrîr m 1. pilav, bulgur 2. ayran ası 3. yarımdan yapılan bütün yemekler -> bîxwê, xwê bîkêhm her şey tadında güzeldir -> bî xwê, xwê bî tere öcülüü. tasarruflu davranmak lazim -> pîso ye, kevani ji malê ye has yarid bûn çûnle kol kurdê kok icale (ale içinleki anlamsızlıkların arile içinde kalma idir) -> a biqûşqûs kuskus palwî -> dewî ayran ası -> a geywanî kancan çorman -> a geymî se-çok ayran çorbasi -> a par kebani an çor e an ji keli ye bir işe birben fazla karışın oldum me o bîş bîşle. çûniz -> a giran îm kîzirî ye biza şeyleri yaşlılığa vermek gerekir -> a qîe ayran çorbasi -> a sar soğuş ayran çorbasi

gîrîzî m büyük yemek kabı
gîrîrîşî, gîrîrîşîk m sut çorbasi
gîrîs m çorba
gîrîste m kolduce, mannele
gîrîtî m uruk

gîrîv (I) m 1. çorak su, acı su * vê xwa gîrîv nedîn mîn hu çorak suyu bana vermeyin 2. totu * gîrîvî çayê çay totusu

gîrîv (II) mîlîm nêa

gîrîvî mîmîni astîdî gîrîvî mîmîni

gîrîvî (I) mîlîm nêa

gîrîvî (II) mîlîm nêa

gîrîvîbûn m çoraklaşma

gîrîvî bûn lêgê çoraklaşmak (su için)

gîrîvîtîrîn m çoraklaşma

gîrîvî kîrîn lêgê çoraklaşmak

gîrîvîtî m çoraklık (su için)

gîrîvîk mîlîm nêa

gîrîvî mîlîm nêa

gîrîvî mîlîm nêa

gîrîvî mîlîm nêa

gîrîvî (I) mîlîm nêa

gîrîvî (II) mîlîm nêa

gîrîvîbûn mîlîm nêa

gîrîvî kîrîn lêgê mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

gîrîvîtî mîlîm nêa

girdav (II) *m* bələ, müsibət - **di** *çip* desib, ju-
le, eyvan

girdə (I) *m* *am* m 1. kələ 2. kaba et

girdə (II) *m* *çim* *ada*

girdə (III) *m* 1. yemək, haika 2. kolun yarıca-
laq ekmək

girdə (IV) *m* *çim* *çim* *le* *çim*

girdə (V) *m* *çim* *bu* *çim* *çim* *çim*

girdək *m* *çim* *bu* *çim* *çim* *çim*

girdək (I) *m* *bu*

girdək (II) *m* *çim* 2. baş, unuzuk

girdək (III) *m* *çim* *bu* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib *m* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib *m* *çim* *çim* *çim* *çim*

Girdərib *m* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdək *m* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib *m* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib *m* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib *m* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib *m* 1. *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib *m* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib *m* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib *m* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib *m* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib *m* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib *m* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib *m* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib *m* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib (I) *m* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib (II) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib (III) *m* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib (IV) *m* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib (V) *m* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib (VI) *m* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib (VII) *m* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib (VIII) *m* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib (IX) *m* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib (X) *m* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib (XI) *m* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib (XII) *m* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib (XIII) *m* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib (XIV) *m* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdərib (XV) *m* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdək *m* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdək (I) *m* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdək (II) *m* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdək (III) *m* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdək (IV) *m* *çim* *çim* *çim* *çim*

girdək (V) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (VI) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (VII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (VIII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (IX) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (X) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XI) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XIII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XIV) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XV) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XVI) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XVII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XVIII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XIX) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XX) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XXI) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XXII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XXIII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XXIV) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XXV) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XXVI) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XXVII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XXVIII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XXIX) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XXX) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XXXI) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XXXII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XXXIII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XXXIV) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XXXV) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XXXVI) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XXXVII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XXXVIII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XXXIX) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XL) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XLI) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XLII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XLIII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XLIV) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XLV) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XLVI) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XLVII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XLVIII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (XLIX) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (L) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (LI) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (LII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (LIII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (LIV) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (LV) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (LVI) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (LVII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (LVIII) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (LIX) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

girdək (LX) *m* 1. *çim* *çim* 2. *çim* *çim*

mek – ketin gırıka (yekü) boğuzı duğun-
lenmek – U pişti ketin işını bitirdikten soñu
sarıu dönmek –a bez yağ kesesi –a fırböqi
gemici duğunu –a kare kör düğüm –a xwe
bi destê xwe venekî kes jî te re vemake
kerd: sorumu kemlin çözüwsen klanseler
çözmez –a xwe bi pişti xistin arge işını bi-
tirmek. yonuu eleinek, eleğini asnak –a
xwe li paş xistin arge unuu eleinek, eleği-
ni asnak, yonuu bitmek

gıréker m bağlayıcı

gırékerêkêf m boğuzı boğunu

gırê kirin lîgh anglatmak

gırêkî m l. bağlandı 2. yınırlu

gırêkübün m yınırlanma, yınırlanış

gırêkî bün lîgh yınırlanma, yınırlanış

gırêkêdan m düğümleme

gırêkî lê dan lîgh düğümlemek

gırêkêketin m düğümleme

gırêkî lê ketin lîgh düğümlemek

gırêkêkêlî m düğümli düğümlemiş olan

gırêkêkêxistin m düğümleme

gırêkî lê xistin lîgh düğümlemek, düğüm ot-

uzak

gırékar m l. kör düğüm 2. mec kör düğümü

(çözülmesü güc sorunu)

gırékatik m l. kör düğümü 2. mec kör düğümü

(çözülmesü güc sorunu)

gırékwirk m l. kör düğümü 2. mec kör düğümü

(çözülmesü güc sorunu)

gırêkêdan m düğümleme

gırê lê dan lîgh düğümlemek

gırêkêketin m düğümleme

gırê lê ketin lîgh düğümlemek

gırêkêxistin m l. düğümleme 2. ilare thali co-

karırken)

gırê lê xistin lîgh l. düğümlemek 2. ilmek

(hali tokünırken)

gırêkêf m ilare sarınu

gırêkwik m kör düğümü

gırêse m el değirmeni

gırêş m mîme (hayvan toemuluno yapışik ul-

duğu toparlakça organ)

gırêş m salgi, ifraz, silya

gırêzank m kîre

gırêş m taşlık yer

gırêş m dağ zıvesı, dağlık bulgöde en yuk-

sek nöce

gırêşandıñ m kıvamına getirme

gırêşandıñ lîgh kıvamına getirmek

gırêşandıñ m kıvamında, kıvamına getirilmiş

olan

gırêşin m kıvamına bulma, kıvamına getme

gırêşin lîgh kıvamına bulmak, kıvamına get-

mez

gırêş m gök gürlemesi (veya gürütesü), gür-

leme

gırêşandıñ m yuvarlama

gırêşandıñ lîgh yuvarlamak

gırêşank m ileri gelenler

gırêşank m ileri gelenler

gırêşik m yürümeç (yeni yürümeye başlayan

çocukların çabuk yürümelerini sağlayan a-

raç)

gırêşin m ileri yarı, yapıli

gırêşin m yuvarlanma, yuvarlanış

gırêşin lîgh yuvarlanmak

gırêşik m gırêş (gırêş süpürge)

gırêşkêtin m gırêşleme

gırêşik kılın lîgh gırêşlemek * xalı gırêşik

kır halıyı gırêşledi

gırêşik (I) m yürümeç (yeni yürümeye başla-

yan çocukların çabuk yürümelerini sağlayan

araç)

gırêşik (II) m gırêş (gırêş süpürge)

gırêşkêtin m gırêşleme

gırêşik kılın lîgh gırêşlemek * xalı gırêş-

ik kır halıyı gırêşledi

gırêşin m uyuz ilma

gırêşin lîgh uyuz ilmak

gırêşin m uyuzlu

gırêşin (I) m argın, öskel

gırêşin (II) m somut

gırêşin m somutlaşma

gırêşin bün lîgh somutlaşmak

gırêşin m somutlaşış

gırêşin m somutluk

gırêşker m somutlaştırıcı

gırêşkêtin m somutlaştırma

gırêşin kılın lîgh somutlaştırmak

gırêşik m ileri gelenler, eşraf

gırêşin m delik ve geğigin kerdi:händer, ka-

puşınca

gırêşin lîgh uyuz kapmak

gırêşin lîgh uyuz kapmak

gırêşin m uyuzlu, uyuz kapmış olan

gırêşin m teğel

gırêşin m teğelleme

gırêşin kılın lîgh teğellemek

gırêşin m teğelli, teğellenmiş

gırêşin kılın lîgh m kıymı duğırmas

gırêşin kılın m kıymı duğırmas

gırêşin kılın m kıymı duğırmas

gırêşin kılın m kıymı duğırmas

gırêşin kılın m kıymı duğırmas

gırêşin kılın m kıymı duğırmas

gırêşin kılın m kıymı duğırmas

gırêşin kılın m kıymı duğırmas

gırêşin kılın m kıymı duğırmas

gırêşin kılın m kıymı duğırmas

gırêşin kılın m kıymı duğırmas

gırêşin kılın m kıymı duğırmas

gırêşin kılın m kıymı duğırmas

gırêşin kılın m kıymı duğırmas

gırêşin kılın m kıymı duğırmas

gırêşin kılın m kıymı duğırmas

gırêşin kılın m kıymı duğırmas

grijbûn *m* irkinse
 grij bûn *lêgh* irkinmek
 grijûn (I) *m* gulümsemek
 grijûn (II) *m* 1. hurlama, hrlayş (köpek için)
 2. mız hurlamak (kızgınlıkla ters konuşma)
 grijûn (II) *lêgh* gulümsemek
 grijûn (II) *lêgh* 1. hurlamak (köpek için) 2.
 (nec) hurlamak (kızgınlıkla ters konuşmak)
 ~ hev (an jî 0 den) hurlaşmak
 grijlok *rd* hurlı (yatmaz, şımarık, kötü)
 griş (I) *rd* 1. tepe, tepecik, hoyuk 2. tum-
 sek 3. ada
 griş (II) *m* bezce, puzı, topak (bu elanıklık
 launte yumağı) ~ çêkdrta bezelemek (hamur
 topağı yapmak) ~ hilkirin hamur topağı
 yapmak → a nûl omuz tepecağı → aser pû z-
 gîra
 griş (III) *m* çarşıl (daılı budakt) ağaç)
 griş (IV) *rd* ufak karınca
 griş (V) *rd* ir., büyük * İdrîka berde grişkan
 bîhêle ufak'arı butak buyuakları tu
 griş (VI) *rd* çocak su, bulanık su
 griş (VII) *m* ademi elması
 griş (VIII) *rd* 1. kuhl 2. asabi, siurli 3. ya-
 man -ê (yekî) hatîrê delîlîgi tutmak
 grişkar *rd* teşeli
 grişkê gorê *rd* kûrgan (mezur üzerindeki kü-
 çük tepeli
 grişkê mîrcanaw *rd* mezcun ulusu
 grişkê sêlakê *rd* kuzul
 grişkê xîzê *rd* kuşul
 grişki (I) *m* çocak su, bulanık
 grişki (II) *rd* siurli, asabi
 grişki (III) *rd* topakça
 grişkibûn (I) *m* asabileşme
 grişkibûn (II) *m* topaklaşma
 grişkibûn (III) *m* bulanma
 grişki bûn (I) *lêgh* asabilleşmek
 grişki bûn (II) *lêgh* topaklaşmak
 grişki bûn (III) *lêgh* bulanmak
 grişkikirin *m* topaklaşma
 grişkikirin *lêgh* topaklaşmak
 grişkok *m* 1. tepecik 2. yuvak
 grişkî (I) *m* asabilik
 grişkî (II) *m* bulanıklık
 grişandîn ululanma, yüceltme
 grişandîn *lêgh* ululanmak, yüceltinek
 grişin *m* ululanma, yüceltme
 grişin *lêgh* ululanmak, yüceltnek
 grişk baw *m* yûzine yaban amudlu
 grişwan *m* yûzine (derisini yûzine)
 grişwandûl *m* yûzine
 grişwandîn *lêgh* yûzinek (derisini yûzmek)
 grişwandûl *m* ağlama
 grişwandûl *lêgh* ağlamak
 grişwangozlik *m* Âdemî elması
 grişyok *rd* ağlayıcı
 grişyokî *rd* ağlanmak
 grişzan *m* urperme

grişzandûl *m* urperme
 grişzandîn *lêgh* urpermek
 grişzîn *m* urperme, urperis
 grişzîn *lêgh* urpermek
 griş (I) *m* budak (başlı gövde içindeki başlan-
 gıç yer) olan ve tahtalarda görülen yuvarlak
 koyuca renkte sert bitüen)
 griş (II) *m* düğün
 griş (III) *m* 1. ağlama, ağlantı 2. ağlama, ağır (*g*
 gelin olan) bir kızın arkasından meziyetlerini
 sayıp dâhene ağlama 1 - ketin çavê (yekî)
 ağlamaklı olmak 2) edî kashmak, çav dâ-
 yak isemek ~ kîrlin ağlamak -yên (yekî) a-
 nîn (birini) ağ'lamak → yên (yekî) bî halê
 (wî) hatin halme çuk atmak → yên (yekî)
 hatin ağlamaklı olmak → yên (yekî) pê hatin
 (birini) halme ağlamak
 grişhan *m* kahr güğüs düğmesi
 grişdew *m* ağlama sesi
 grişdengî *m* ağlama sesi
 grişê *rd* 1. griş, çaprazlık, çarşık 2. grişê tiç u-
 ye istif edilmis yozu 3. çetrefil 4. çetrefil
 (yapı ve ses kuzallama aykırı kullanılan dil)
 5. karışık, karmaşık (açık seçik olmayan,
 anlaşılması güç) * rewşekê grişê karmayık
 bî çurim 6. sorunlu, pürüzlü 7. *m* grişê (bir
 müzik aleti)
 grişfane *rd* çarllara, çetrefilce
 grişfêbûn *m* 1. çaprazlık, çaprazlaşma, çetrefil-
 leşme, çaralllaşma (içinden çıkılmaz duru-
 ma gelme) 2. dallanma (bir iş güç duruma
 gelme, karışık hal alma) 3. pürüzlüleme (so-
 runlu olma)
 grişfî bûn *lêgh* çaprazmak, çaprazlaşmak,
 çetrefilleşmek, çaralllaşmak (içinden çıkıl-
 maz duruma gelmek) 2. dallanmak (bu iş
 güç duruma gelmek, karışık hal almak) 3.
 pürüzlülemek (sorunlu olmak)
 grişfîbûyîn *m* 1. çaprazma, çaprazlaşma, çetrefil-
 leşme, çaralllaşma (içinden çıkılmaz du-
 ruma gelme) 2. dallanma (bu iş güç duruma
 gelme, karışık hal alma) 3. pürüzlüleme (so-
 runlu olma)
 grişfêdar *rd* 1. grişdar 2. tutkun 3. tutuklu, tut-
 sak 4. *rd* karışık (kargaşa, çalkantı içinde
 olan) 5. *m* sorun, problem
 grişfêdarbûn *m* 1. grişdar olma 2. tutkun olma
 3. karışık olma 4. sorunlu olma
 grişfêdar bûn *lêgh* 1. grişdar olmak 2. tutkun
 olmak 3. karışık olmak 4. sorunlu olmak
 grişfêdarî *m* 1. grişdarlık 2. tutkunluk 3. tutsak-
 lık 4. karışıklık, karmaşa
 grişfî *m* 1. grişlilik 2. çaprazlık 3. karmaşa,
 karmaşıklık
 grişfîbûn *m* 1. grişleşme 2. çaprazlaşma
 grişfî bûn *lêgh* 1. grişleşmek 2. çaprazlaş-
 mak
 grişfîjen *rd* grişizen (grişê aletini çalan kim-
 se)

giriftkirin *w* çavalkatîname, daldîndalîname
 girift kîrîn *f*gê çavalkatîname, daldîndalîname
 giriftî *w* 1. girînce 2. çetrefilîce
 girifta *w* lûtkane, başgûnî
 giriftwî *w* tûknîluk, başgûnîluk
 giriman *w* zîr, sîm
 girimane *w* zîr
 girimankirîn *w* sîman
 giriman kîrîn *f*gê sîmanek
 girimankî *w* pîya, sîman çim
 girin (f) *w* motorlu îspatîlan, makînelên çalaka-
 kuşêrêk êkerdîku şer

gîn (f) *w* 1. aqlana 2. aqlana (sîzlana),
 yakerrî *w* *w* merm aqlan
 gîrîn *f*gê 1. aqlanek 2. aqlanek (sîzlana),
 yakerrîmak; * megiçîrî lî ser tûltîyay lî halê
 xwe biçîrîrî dîlatîna şîrî *w* aqlî derî îyîrî ~
 lî halê (yeçû) pêtîrî hûn perîşan durûnda ol-
 îmak - lî halê (yeçû) kêrî bûn perîşan
 olîmak *w* xwe alîrî aqlanek, aqlanekî ol-
 îmak *w* xwe berî nava xwe dîrî gozî yîşîrî
 îçîne dîkîrîmak

gîrîner *w* aqlanek

gîrîng 1. omenek 2. omenek 3. ciddî, omenî * ez
 dî jî *w* e behîsa tîjîjîreke gîrîng bîkîna
 sîze ciddî, bîrî korî adîrî bahîsedîceçîgîn 3. bel-
 lî başî * kesî gîrîngî e vî kîmîwîyînê Dr.
 Alîmed bû bî kîngîrîmî belî başî adîrî
 Dr. Alîmedî

gîrîngdîrîn *w* nûbînsîme

gîrîng dîrîn *f*gê nûbînsîmek

gîrîngî *w* omen, omenîyîrî - danî omen
 verînek - medîrî (yeçû) tîrîpîlî tîkîrîmak (de-
 çîce *w* omen verînmek) - pî dîrî 1) omen
 verînek, omenîyîrî verînek 2) ciddîye al-
 îmak, nîzîrî îdîrîrî alîmak - pî medîrî 1) o-
 men verînmek 2) tîkîrîmak, ciddîye alî-
 mak

gîrîngîpîdan *w* 1. omenîsîme, nûbînsîme, o-
 menî verîne, omenî verîne 2. îdîrîrî alîmak

gîrîngî pî dîrî *f*gê 1. înerînsîmek, nûbînsî-
 mek, omenî verîmek, omenî verîmek 2. îdîrîrî
 alîmak

gîrîngîpîdîlayîrî *w* înerînsîme, înerînsîyîs

gîrîngîgîrîrî *w* omenî, başîce

gîrînî *w* aqlanîs

gîrînok *w* aqlanîyî

gîrînokî *w* aqlanîs

gîrîngîrî *w* dîrî omenî, çîrî alîce

gîrîs (f) *w* çîpatî, îçe yarîmîzî, hez

gîrîs (f) *w* tîmîz (kîrîrî, yîçîrî)

gîrîşkî *w* kavîrîkî şîrî

gîrîsî (f) *w* kîrîrî kabîkî

gîrîsî (f) *w* çîrîkî

gîrîz *w* gilîz

gîrîzanî *w* parîz

gîrîzîndîrî *w* çîrîpîtîmek

gîrîzîndîrî *f*gê çîrîpîtîmek

gîrîzînkî *w* çîrîpîtîmek

pîrîzîgîrî *w* çîrîpîtîmek

gîrîzînî *w* çîrîpîtîmek

gîrîzînî *w* çîrîpîtîmek

gîrîzîkî *w* kîmîwîyîyî (yeçûdîrî bîrî yeçûdî-
 kî nûyîşîkîlîkînî sîmîrî kîmî dîlîşîmînî bîyî-
 lanî sîyîlî, o yerde kîrîmîçîlarî dîlîşîrî *w* bîr
 îzîlîmîyî uyîmîna)

gîrîzîkî *w* 1. kîmîwîyî 2. çîrîpîtî

gîrîzîkî pî kîrînî *f*gê kîmîwîyîyî

gîrîzîmekî *w* çîrîpîtî

gîrî *w* kîrîmî

gîrîbîrî *w* kîrîmî

gîrî *w* hîçî kîrîmî

gîrîjîgîrîmî *w* gîrîkî kîrîmî

gîrî jî gîrîmî *f*gê gîrîkî kîrîmî

gîrîkî *w* çîrîpîtîmek

gîrîkîrînî *w* 1. îzîlîştîrîmek, kîmîwîyîyîyî 2.
 kîmîwîyîyî (yeçûtîrîmek, bakîmak) 3. omenî sîzîmîyî
 (sîzî *w* yîzîyîyî gereçîyîyîyînî fîzîlî uyîtîmîyî) 4.
 bîrîtîlîmîyî (tîfîkî parîlîrî bîyîçîkî parîlîrî dur-
 ûmîyîyî çîrîmîyî)

gîrî kîrînî *f*gê 1. îzîlîştîrîmek, kîmîwîyîyîyî,
 kîmîwîyîyî 2. bîyîçîmîyî (yeçûtîrîmek, bakîmak) 3.
 omenî sîzîmîyî (sîzî *w* yîzîyîyî gereçîyîyîyînî fîzîlî
 uyîtîmîyî) 4. bîrîtîlîmîyî (tîfîkî parîlîrî
 bîyîçîkî parîlîrî durûmîyî çîrîmîyî)

gîrîkîrî *w* 1. îzîlîştîrîlîmîyî 2. bîyîçîmîyî 3. sî-
 zîçîlîmîyî 4. bîrîtîlîmîyîyî (tîfîkî parîlîrî
 bîyîçîkî parîlîrî durûmîyî çîrîmîyî)

gîrîkî *w* bîrî tîrî çîrîtî

gîrîlîqî *w* bîrî tîrî çîrîyîçîyîyî adî

gîrîmî *w* alîce, şîlîzî, yîlîzî

gîrîmîyîyî *w* hîçî hîçî (sîlîhî sîsî)

gîrîmîçîyî *w* dîçîrîmîyî, başîrîyîyînî dîçîrî
 aksenî

gîrîmîçîyîyî *w* kîrîmî kîrîmî

gîrîmîçî *w* 1. yîçîmîkî (çîrîmîçîmîyî kîpîçîmî-
 sîyîlî elîrî alîçîyî bîçîçîyî) 2. yîçîmîkî (elîrî bî
 îçîyîmîyîyîyî çîrîmîçîyî)

gîrîmîçî *w* çîrîmîçîyî

gîrîmîçî *w* çîrîmîçîyî

gîrîmîçî *w* çîrîmîçîyî

gîrîmîçîyîyî *w* çîrîmîçîyî (meyye *w* sebzîyîyî-
 çîyî)

gîrîmîçîyîyî *w* çîrîmîçîyî (meyye *w* sebzîyî-
 çîyî)

gîrîmîçîyîyî *w* çîrîmîçîyî (meyye *w* sebzîyîyî-
 çîyî)

gîrîmîçîyîyî *w* çîrîmîçîyî (meyye *w* sebzîyîyî-
 çîyî)

gîrîmîçîyîyî *w* çîrîmîçîyî

gîrîmîçîyîyî *w* çîrîmîçîyî

gîrîmîçîyîyî *w* çîrîmîçîyî

gîrîmîçîyîyî *w* çîrîmîçîyî

gîrîmîçîyîyî *w* çîrîmîçîyî

gîrîmîçîyîyî *w* çîrîmîçîyî

gîrîmîçîyîyî *w* çîrîmîçîyî

gîrîmîçîyîyî *w* çîrîmîçîyî

gîrîmîçîyîyî *w* çîrîmîçîyî

gîrîmîçîyîyî *w* çîrîmîçîyî

gîrîmîçîyîyî *w* çîrîmîçîyî

gîrîmîçîyîyî *w* çîrîmîçîyî

girmewug *bir* girmewik
 girmij *w* 1. gülçuk (çocuk gülümsemesi) 2. gülümseme
 girmijim *m* gülümsemek, gülümseyiş
 girmijandin *m* gülümseme
 girmijandın *lêgh* gülümsetmek, tebessüm etmek
 girmijim *m* gülümseme, tebessüm
 girmijim *lêgh* gülümsetmek, tebessüm etmek
 girmijok *nd* güleş
 girmijokî *m* gülecek
 girmijokîti *m* güleçlik
 girmijoyî *nd* gü eğen
 girmiwis *m* büyük harfle yazma
 girmiş *bir* girmiş
 girmiş *m* putç.
 girmiş *nd* putçulu
 girmo *m*ca *nd* kaba sabun, bıyansız
 girmoz (I) *nd* ayı otan kütüş vb. şeyler
 girmoz (II) *m* putç.
 girmozî *nd* putçulu
 girmüz *batim* putuk * zeyî'e girmüz gerandî-ye tarlada putuk bitmiş
 giro (I) *m* (a kalın okunu) uyar * ev hizim giro hâye hu kezi uyar olatus
 giro (II) *m* geçikme
 giro (III) *nd*ba relin
 girobün (I) *m* uyar olma
 girobün (II) *m* geçikme
 giro bün (I) *lêgh* uyar olmak
 giro bün (II) *lêgh* geçikmek
 girodar *nd* geçikmek
 girodarî *m* geçikmelik
 girogirî *m* konuşma
 girofik *m* küçük araba
 giroh *nd*ba otuk
 girohî *m* otukluk
 girok *m* uydu
 girokîrin *m* geçikirme
 giro kirin *lêgh* geçikirmek
 giromîm *nd* avatlu
 giroşirubün *m* avatlılık, çalın alma
 giroşiro *hêm* *lêgh* avatlamak, çalın otuk
 girose *m* el değirmeni
 giroy *m* 1. belirt, ulamet de i] 2. hîq kanit, de i]l
 girover *nd* yuvarlak, değirmiş
 giroverbün *m* yuvarlaklaşma
 girover bün *lêgh* yuvarlaklaşmaz
 giroverkirin *m* yuvarlaklaşma
 girover kirin *lêgh* yuvarlaklaşmak
 giroverki *nd*ba yuvarlakca
 girovir *bir* girover
 giroz (I) *m* destê tîmar * yûztek perê hîz destê para
 giroz *m* pürüz
 girozi *nd*ba putçulu
 girozin *m* urperî
 giroziariz *nd*ba tîpici

girs *nd* 1. büyük (kayık kışı) 2. m. kocaman * me ev xêvên gîr ên ku wî anîbûn xevân gîrêdêd. m. elmalari yedik 3. koca, kocama * hûn lî wî serîyê gîr bîrêrim bu koca kafaya hêkî 4. ir, cesametli, ir yarı, yapılı * zîlîmekî gîrs e yapîr bir anku -- koca koca (büyük m. parçalar)
 girşane *nd*ba tîpici, kocamanca
 girşayî *m* irlik, kocamanlık
 girşbûn *m* 1. büyüme (eskisinden büyük duruma gelme) 2. irleşme, kocamanlaşma
 girş bûn *lêgh* 1. büyümek (eskisinden büyük duruma gelmek) 2. irleşmek, kocamanlaşmak
 girşbûmî *m* irlik
 girse *nd* 1. büyük, ir 2. m. halk, ahah, kitle (insan topluluğu) 3. yığın, öbek
 girşegîr *nd*ba tîpici, kocaman
 girşehêz *nd*ba tîpici, iri kıymet, iri yapılı, iri yarı, kocaman
 girşeyî *nd*ba kütisel
 girşik *m* ahah, yaban annodu
 girşû *m* irlik
 girşak *nd*ba tîpici, yaban annodu
 girşkirin *m* irleşme, kocamanlaşma
 girş kirin *lêgh* irleşmek, kocamanlaşmak
 girş (I) *nd*ba 1. kıymet (kıymet) 2. hatîl (duvarları berkâmek iş m. taşların altına yatmış olarak yerleştirilen direk) ~ avêtin serê kirşlemek
 girş *m* 1. beden, cüsse, gövde (insan bedeni) 2. gövde (hayvan ve insanlarda baş, ayak ve kuyruktan sonra kalan bölüm)
 girşan *m* vâradîs, karakter, duy, seçme
 girşan seçeye, karakter, duy
 girşkirin *m* hatîllama
 girş kirin *lêgh* hatîllamak
 girte *m* 1. tutanak, rabbit 2. mazbata -- amade kirin tutanak tutmak -- ya (an jî zepî) lîlîlî-jartîne seçin tutanağı
 gîtek *m* 1. alıncı, şakbaz 2. maske
 girtene *m* 1. zabıtname, tutanak belgesi 2. alıncı kâğıdı
 girtewîs *nd*ba tîpici, zahîr katibi
 girtin *m* 1. yakalama (bir kimseyi veya şeyi ele alma) 2. hîq yakalama, tutma (kaçan kimseyi ele geçirme, derdest etme) 3. yakalama (bir kimseyi gülmeye engel olma, durdurma) 4. yakalama (büdenbare ecdisi altına alma) 5. yakalama (arayarak veya rastlantı sonucu bulma) 6. yakalama, tutma (avlama) 7. tutuklama, tevkîf etme (bezgîrlüğünden mahkûp tutma) 8. tutma, zahteme 9. tutma (kar. kırış, eğilim, bir yüzeyde durma) 10. tutma (birden yana çıkma) 11. tutma (uygun gelme, çelişmez olma) 12. tutma (karalama veya hizmetine alma) 13. tutma (para toplama ...e varma) 14. tutma (edime, peyda etme) 15. tutma (hağlama)

16. tutma (başlama) 17. tutma (beslenen) se-
mece verme) 18. tutma (ış görülebilir) 19.
tutma (yapılarak veya sokularak çıkamaz ol-
ma) 20. tutma, yapışma 21. tutma (bırakma-
ma) 22. alma. tutma. kaplama, kapama, sa-
rma, tutma (sarma, istila etme) 23. tutma
(bir kimse ile yerini alma) 24. kapma (yer i-
cin, ayırma, tutma) 25. kapma (buluşma ol-
ma, geçirme) 26. bağlama (oluşma, tutma,
meydana gelme) 27. kaplama, pepeçeve
sarma 28. kaplama (yayıpı doldurma, siki-
şinde bırakma) 29. kaplama (bir yüzeyi ön-
şende, başka bir nesne ile örtme) 30. kapmaş,
kapılma, kapış, kapama, örtme (peçere,
kap gibi şeyler için) 31. kapama, kapış,
kapılma (göz kapaklarını örtme) 32. kap-
ma, kapılma (bir şey) in görünmesine engel
olma) 33. kapılma (yayınma) yasak etme) 34.
kapılma (okuma, için delinme) 35. kapama,
kapılma (geçiş engelleme) 36. kap-
ma, kapılma, (televizyon, teleten, bu vb i-
çin) geliş kesme) 37. kapma, kapılma
(çalıştırma, iş ve görev yapamaz durumu
gelme) 38. kapama, kapılma (özerinde dur-
mama, bu şey üzerinde konuşmayı bırak-
ma) 39. kapama, kapılma (bir yer sokup
dışarı çıkmasına engel olma, hapsedme) 40.
okuma (yol su, geçit vb geçilmez durumda
gelirine) 41. dokunma (sağlığını bozma) 42.
dokunma, koyma (insan için) 43. alma,
erki etme) 43. alma (yanında bulundurma)
44. alma, satın alma 45. alma (kabul etme)
46. alma (kendine ulaştırma, işletme) 47.
alma (ale evlenme) 48. alma (zamlı, tehli-
keli bir şeye uğrama) 49. alma (bir yer) za-
vurla ele geçirme) 50. alma (güneye işe baş-
lama) 51. alma (kazanç sağlama) 52. alma
53. çevirme (bu yer) çevirmiş bu şeyle
sarma, kapama 54. kapılma (kapılma) 55.
tutma, zaptetme (huzurunda tutma) 56. edin-
me, kazanma (sahip olma) 57. edinme, ka-
zama (geçirme, yakalama) 58. kaydeme
(sesi veya resmi makyetik hant üzer ne ge-
çirme) 59. beşim frenkleme, uyan düs-
tirme) 60. dıştırme (değeri bir şey ucuz
veya kolay ele geçirme) 61. feshetme, za-
pama 62. sarma, kaplama (yayıpı erki) al-
ma (alma) 63. tutma tutılma 64. tutma (yar-
dımı) tutulma)

girtin *ğ*ğ: 1. yakalamak (bir kimseyi veya şey-
yi elle tutmak) * *hışk jê milê wê girtî kolî-*
nu samsîki yakilade 2. yakalamak, tutmak
(kaca kimseyi ele geçirmek, denetle-
mek) * *diş girtî birzavî tulu 3. yakalamak*
(bir kimse ile görüşme engel olmak, dur-
durmak) * *il ber derî ew girtî û pê re aslîvî*
eni kapîda yaka asîp konuşmaları 4. yakala-
mak (birleşme etkisi altına almak) * *ba-*
rîmê emî li rê girtîti yağîmê ozî yolda ya-

*kalê 5. yakalamak (araymak veya tutma-
rı sorunu bulmak) 6. yakalamak, tutmak*
(avlamak) * *em dê çivîk bigirtîti kuş tutca-*
ğiz 7. tutulmak, tekel etmek (örgütül-
ğünden münâp olınmak) 8. tutmak, zapt-
*etmek * hîrsa xwe negirtî odkîsanî zapt e-*
demedî 9. tutmak (kar, kurt, eğiş için: bir
*yüzeyde tutunmak olmak) * lîla ev hîrf erd*
bigirtî, tû dolîra rojê wêre diyarê zarokan
şî yağîti karî bir tûstîti, seyreyle ten erîstî
*em çocukları 10. tutmak (birlede) yata-
mak) * hûn tev wî digirtîti sîx hepîntî ozî*
tutuyorsun 11. tutmak (uygun gelmek ge-
*hmez olmak) * ev girtîti a dîr digirtîti bu*
soz înekîni tutuyor 12. tutmak (kullanmak
*veya hizmetine almak) * mîn li vir Annîye-*
kî dîqîti jî xwe re girtî kendîme hîradî îkî
zallî ev tûtum 13. tutmak (para toplama, ..
*e varmak) * tîştîti ku mîn kûbû 20. mil-*
yon girê dîlîti aldîğîmî şeyler 20 milyon tut-
*mîş 14. tutmak (bulunmak, peydâ etmek) **
hewce ye mîrov lî xwarîna zarokê dîqîti
hake ku hînkî gîşt bigirtîti coşuğîni vîneğî-
ne dîkkîti etmek kî bîrîzê: tîstîti 15. tutmak
(bağlamak) * *şîr tû girtîtiye sût koymak tû-*
*lîstî * tene girtîtiye tîmî tutmîş 16. tutmak*
(bağlamak) * *jî yê bîlekî bigirtîti hîya yê*
mîzin kûpûğînden tîrîni hîyûğîne kadîr
17. tutmak (beklenen sonucu verince) * *lûl*
girtîtiye azî tutmîş 18. tutmak (ış görüle-
*bilir) * destî î pîyên wî digirtîti çîna mex-*
hîze? elî ayagî ucuyor çî ye çîlîştîstîni kî?
19. tutmak (yapılarak veya sokularak çı-
kamaz olmak) * *boyxê bîya negirtî bîya yî,*
*tutmîdi 20. tutmak, yapışmak * kaxîz dî-*
wîc negirtîtiye kâgîti dîvîti tutmîntîş 21. tut-
*mîk (bırakmamak) * kuxîka xwe girtî okû*
rîğîntî tulu 22. almak, bürümek, kaplamak
*tutmîk, otutmek (satılmak, istila etmek) **
serê çîyan dûman girtîbî dîğîlîna başîni dî-
*manîni tutmîştî * ewrîni rûyê asîmanî girtî*
*bulutîni gökyüzîni kapîdî * dûmanî girtî-*
*tiye serê çîyan dîğî başîni dûmanî almîş **
ev mî-
vîstîr dî stîni dîğîre bu yagî tîkî sîzîni tulu
** çîya rê girtîtiye yallîni olî kaplîmî 23. tut-*
*mîk (bir kimse ile yerini almak) * Kes nîka-*
re çîlê wî bigirtîti çîye ulîni yeşîni tut-
*maz, örtmek * ewrîni rûyê esmanî girtî bu-*
lulîni gökyüzîni örtî 24. kapmak (yer için,
*ayırma, tutmak) * here jî mînî re çîh bigî-*
re gu bîna yerî kap 25. kapmak (buluşma)
olmak, geçirmek) * *ev kurmî jî jî zarokên*
kucêyê girtîtiye bu hîyîni dî sokakîni çocu-
*blîni kapmî * hê nû mexwîştîni jê girtîtiye*
hîstîştîni yeşî kapmîş 26. bağlamak (olup-
*mak, tutmak, meydana gelmek) * bîrîni qa-*
lîk (nî jî qemîşk) girtîtiye yûsî kabîk bağlî-
*mîş * lemîyê tenî girtîbîni lamîni îs bağlî-*
*mîştî 27. kaplamak, pepeçeve sarmak **

derdora xani darê çantan girtîye ev m et-
 afını çan ağaçları kaplamış 28. kaplamak
 (yayıp doldurmak, etkisizle bırakmak) *
 her derê berf girtîye her tarifi kûr kap-
 ma 29. kaplamak (bir yüzeyi döşemek, baş-
 ka bir nesne ile örtmek) * sibbêlê wî yê
 ruy lêva wî ya jurê heşnî girtîlî dulaqla-
 rûn üstûnî arxatî bîyîklî kaplamîştî 20.
 kapatmak, kapamak - örtmek (pencere, kapı
 gibi şeyler için) * sîndîşî girtin sandîşî ka-
 pîzîk * pîzeyê bigire pencereyî fîrt 31. ka-
 pîzîk, kapîzîk (göz kapakları, örtmek) 32.
 kapîzîk, kapîzîk (bir şeyin geometri-
 sine engel olmak) * vî xaniyî pêşîya dî-
 menê gîrtî bu ev mînzarîyî kapîdî 33. ka-
 pîzîk (yayınca yasak etmek) * rofînanî
 girtin zîzîyî kapîzîlar 34. kapîzîk (tı-
 kamak, içini doldurmak) * çîttîk girtîne de-
 lîgî kapîzîlar * vî çalê bigirtî bu çakîrî
 kapîyî 35. kapîzîk, kapîzîk (göçü engel-
 lenmek) * pêşîya rê megire yolun înrîyî
 kapîzî 36. kapîmak, kapîmak (elektirik,
 telefon su vb. ını gelirin kesmek) * elek-
 tîka wî bigirtî elektîrîgî çîpîyî 37. ka-
 pîmak, kapîmak (çalışmaz, iş ve görev
 yapamaz duruma getirmek) * derê fabrî-
 kayê girtîne fabrîkayî kapîzîştî 38. kapî-
 mak, kapîmak (azınlık dönürmek, bir
 şey üzerinde konuşmayı bırakmak) * ev
 devê vî mijarê bigirtî bu îrselîyî kapîzî-
 lî 39. kapîmak, kapîmak (bir yere sokup
 çıkarırsanız engel olmak, hapsetmek) 40.
 tikîmak (yal, su, gevî vb. gıcılmez dî-
 nîyî getirmek) 41. dokîmak (sağlığını
 bozmak) * vî xwarînê ez girtîm bu yemek
 bana dokîdî 42. dokîmak, koymak (ün-
 sanîzene iklemek, latınok - ekleme) * gî-
 lînanî wî ez girtîm sevlîyî bana dokîdî *
 vî gînanî banê ev gîrtî bu soz înzî koyî 43.
 dîmak (yanında bulundurmamak) 44. almak, sa-
 tîm almak 45. almak (kabul etmek) * bertîl
 girtîm eşyê almak 46. almak (kerkîne ula-
 şılmak, denîmek) * nûçî girtîm habêr alm-
 mak 47. almak (- ile evlenmek) * ez wî na-
 girtîm hen înu alîyîrîm 48. almak (zarar-
 lî, ihtîbîkî bir şeye uğandı) * serma girtîm
 soguk almak * ceza girtîm ceza almak 49. al-
 mak (bir yerî savaşıyla ele geçirmek) 50. al-
 mak (güreye ve başlamak) * dergevanêkî
 nîl girtîne yanî bu kapîyî alîyîlar 51. almak
 (kazanç sağlamak) * jî şalekî nîlî, onekê dî-
 girtî bu pantolonîyanî bir mîlyon alîyîlar 52.
 almak (vîçîyatîkî hastî bir organî amelî-
 yatî çıkarmak) * bî emelîyê fîfe reşka wî
 jê girtîm amelîyatî dîlagîyî alîlar 53. çî-
 vîmek (bî - çîmî çîresî) bir şeye sîmmak,
 kuşîmak * dorî rez îlî dîyatî girtîne lağî
 dorîyî çîvîyî 54. kuşîmak (kapla-
 mak) * dî bajîr girtîye dînan şehî kuşî-

ma 55. tutmak (zaalemek (hatırda tut-
 mak) * min pelek gotînîn ku we gotîn dî
 hîyê xwe de girtîm sîyêdîkîlîmî bîçîgîna
 zîptî etîm 56. edîmek, kazanmak (şahîp ol-
 mak) * min jî xwe re dostek gîrtî kendîme
 yenî bîr dost kavîdîm 57. edîmek, kazan-
 mak (uğrîmak, yakalamak) * kîrmelî nû
 girtîye çîmî bîr hîyî kavîyî 58. kaydetmek
 (sesî veya resmî manyetîk bandî üzerine geçîr-
 mek) * deng girtîm ses kaydetîler 59. bağ-
 mak (renkler için, uygûn edîşîmek) * vî
 rengî oîkî girtîye bu renk edîşî boğmî 60.
 dîşîmek (leğîrlî - bîr şeyî açîza veya kolay
 ele geçîrmek) * mîn ev xalîyî banê îlî çey-
 zerê jîr îlî erzanî gîrtî bu halîyî bedîesînde
 çek açîza dîşîdîm 61. feshetmek, kapî-
 mak 62. sîmmak, kaplamak (yayıp etkîsî al-
 tîna almak) * ağıtî her alî girtîye açîşî her ta-
 mî sevdî 63. rîmmak (yardîmçî fîlî olarak) *
 nîşe girtîm nîrî tîmmak (îstîek) - ayîkî tut-
 mak (bir kîrîşîyînî yazîmasını sağılamak) -
 ba (çem - an jî nîk) xwe yanîna aldîmak -
 bandê bundî almak - ber derî kapîya da-
 yîrmîk (gelîp çîrmek) * zîvîstanî gîrte her
 derî kîşî kapîya dayîdî (yek) - bîm îngîzan
 (bîzanî) ayîgînî alîna almîk - dorî derî
 kapîya dayîrmîk (gelîp çîrmîk) (yek) - îra-
 wîr feryat fîmî basîmak - henekîm (yar-
 lîyan - an jî hîwesîsî) şîkîya almak * van
 fîşînî kû ez dîbîjîna megire hîwesîsî hu
 seylîdîkîlî nîl şîkîya alîm - îşkerîyê aş-
 kîre alîmak - nûv xwe kapîzîmak, çîrmek *
 cezaçî meşîyî hemî gîndî dîgîre îvîv xwe
 sîngînî cezasî bînanî koyî çîpîyî - nava
 xwe içîne almak - ser 1) basîmak * nîl gîr-
 tîye ser derîdorê çewîyî aş basîm 2) bas-
 kîn çîrmîk * mîvan girtîm ser me mîsafîr-
 lî her baskîn çîpîlar - ser (...) 1) basîr-
 mak (mîzîmî bîmînî yanîna gîrmek) * mîva-
 nan jî nîşka ve gîrte ser me mîsafîrîler nasî-
 zînî herî basîrdîlar 2) basîrmîk (bardînî bîre
 ve çîkî etkîsînî gîstîrmek) * çîlîyê zîvîstanî
 bîtedîyîkî girtîbî ser me çîrî kîşî bîze bas-
 zîlîsîzî basîrdîştî 3) - e basîmak, baskîn dî-
 zerîlemek, baskîn çîpîmak * girtîm ser gîndî
 kîye başkîn çîpîlar 4) sîmmek, (bîr yerî) bas-
 mak (bîr yerî kaplamak - ser mala (yekî)
 kapîya çîyîrmîk, îgîzî karkîrmîk) * her çîj
 xwe dîçîyî deynîyanî dîgîranî ser mala me ala-
 çîkîlar hergînî kapîyîna dîyîyanîyîlar - ser
 xwe 1) yükînî çîrmek, çîzîne almak, üstîle-
 mek 2) üstîlemek, yükîlemek, usture al-
 mak, boynîna almak * vîçî gîrte ser xwe şî-
 çî yükîdî * ez vî deynî dîgîranî ser xwe
 bu berîyî berî beyînanî alîyîrdîm 3) ödev al-
 mak üzere almak 4) sîrlîmak (sîmmîlî-
 gîntî, geçîrmî, yükînî çîrmî almak) *
 min debîta wan girtîyî ser xwe çîrmîkî-
 mî - hen sîrlîyîm - teyhî teyhî almak - ü

berdan di destê (wî) de ye astîgî astîk, kes-
tîgî kesîk -a li ser sêcê sêc astu yakîrana -n
ser xwe ...) ezîne alîna, îstîcarne 2) tarî-
hîl, îstîcarne -a heyvê astîyî tatulîna -a
rujê astî gûnç tatulîna

girtina heyvê astîyî tatulîna

girtina rojê astî gûnç tatulîna

girtinek wî tutinêk

girtin serê lêgê 1. çêkirin (terezê kapîlanek) *
2. tûjê girtîve ser deştê deştê sîs çêkirin 2.
çêkirin (dûjgu, durûm vb. için), başmak) *

girtî girîe ser bajêr seîre karanîk çokû

girtin ser xwe lêgê 1. îstîcarnek, taahît çêkirin,
îstîcarnek, yuklenmek, mûteserri almak, bi
işî ustare almak 2) ustare almak

girtin xwe lêgê çêkirin (macerahazî karşı-
lamak) * wî mûteserri rê girtin xwe yol mûs-
rûdîna e çêka

girtîrîn wî en büyük, muazzam

girtîya dîfînî wî genîsel kapatılı

girtîya hîşk wî bîcînsîze kapatılı

girtîya nerm wî dûmîli kapatılı

girtîyar wîler 1. alîcî (kendisine bir şey gönde-
rilmîş kimsê) 2. jîrîw alîcî (bir elektrîkî alî-
cîna alîp başkî bir kûyere çeynîw eîhaz) *

girtîyara radyoyê radyo alîcîsî

girtî wî 1. kapalı (açık olmayan) * deriyê gir-
tî kapalı kapı 2. kapalı (geçilmez durumda
olan) 3. kapalı (baş yeri için), çalısma sîresî:
sîna eîmîş) 4. kapalı (başî ortulu) 5. wî kap-
alı, mûphem (açık ve kesin söz kullanı-
dan söylenen) 6. kapalı, anlaşılmaz (söz ve
ya yazı) 7. wî kapalı (dışî dunuk yîradılış-
îw olmayın) 8. kapalı (geçecek wîni açık ol-
mayan) * gazaxekî girtî wergirtîbû kapalı
bu kîzîk gîyîwîş 9. kapalı (gûz için) 10.
kapalı, kapalımsî 11. kapalı (fîh sîkîzî,
îç kamîrî) 12. kapalı, sîkîzî (hawa için)
13. kapalı, kapatılmîş olan, bağı * ev gelîyê
haîd girtî ye bu dîğ geçîti bağı 14. kîlî,
kîlî 15. kîyî, zî (teîk için) * kesêkî girtî
kîyî yeşîl * kesêkî girtî azî yeşîl 16. ağır,
kîyî, yoğun * dîyêkî girtî yoğun (veya kî-
yî) bu eîmîş * îlder dîyêkî girtî hîbû dî-
şarda ağır bir dunuk wîyê 17. tutuklu, mûh-
pus 18. tutulu * dî dî taxîna me de hemû
cîh jî berê ye girtî bûn bîzîm tîxîzîda bu-
run yerler ewelden tutulu 19. çuk, ortulu
(kapı, pencere gibi şeyler için) 20. wî: tî-
sak, eîw 21. girtîlî (örtüsî olan) * jîneke
mîyere, girtî îî kîleka bîm rûdîlîşî ortu
yağı, ortulu bir kadîm yîmînda eîwîyîzîda

22. kapalı, zîmî 23. kîçî tarkîsî (kîah olan,
îzlek olmayın) * xeta girtî kîçî hat 24. wîçî
eîmî 25. (wî) kapalı

girtîbîn wî 1. kapalılık 2. kapalılık (geçilmez
yer için) 3. kapalılık (baş yeri için) 4. kapalı-
lık (kapalı kadîm için) 5. kapalılık (üstî kap-
alı olarak söylenen söz için) 6. kapalılık

7. keyulok, keyulısma 8. yoğunluk 9. tutuk-
luluk 10. zîmîlik

girtî bûn lêgê keyulısınak (renkler için)

girtîgeh wî tutuk evî, hapshane, mahpuslane,
eîza evî -a jîmîş kadîm eîza evî -a tîvekî-
tî yîrî aşkî eîzîwî

girtîkîrîn wî keyulısî rîmî (renk için)

girtî kîrîn lêgê keyulısîntîk (renkler için)

girtînawî wî tutuklîna eîmî

girtî wî 1. kapalılık 2. kapalılık (baş yeri için)

3. tutukluluk, hapshîk, mahpuslîk

girtîkane wî tutuk evî, hapshane, mahpuslane

girtîker wî tîrî tutuklîyîcî

girtîk wî fren

girtîle wî 1. kîrkîwî, mûşîyî, deşîetî 2. kîrkî-
wîyî (kîrkî wîrî deşîetî dîyîzîwî) 3. wî
yîrî

girtîx wî alîcî

girtîz wî alîyî lîzî gîbî mîwî çîçeklî olan dî-
kînî bir bîkî

girtî (î) wî uyuz (uyuz bîstîlîgî)

girtî (Tî) wî yeşîkîmî

girtîkîrîş wî eîteîlîne

girtî kîrîn lêgê eîteîlemek

girtî wî girtî wî problem

girtî wî gurtî

girtî wî hîr wî îrîlî wîkîkî

girtî wî kîrîn wî yeşîkîrî, kîçîwîmî

girtîlek wî uyuzlî * girtîlekê pîsîk uyuz kîşî

girtîlekî yeşîl 1. yeşîl, aşîmîş eîlar 2. pîrîz-
înce 3. gelişîme gîsterîmeyîn ve hîşîrî zîlan
ağaç

girtînek wî tekerlek

girtîyî 1. kamî, delîl 2. wîwî kamî, delîl 3. jîyî
kamî kamî wîcî dîğê

girtîyîdar wî kamîlî

girtîyîkîrîn wî kamîlîwîmî

girtîyî kîrîn lêgê kamîlîmak

girtîxane wî mezbaha

girtîz wî 1. pîrîz 2. pîrîz 3. zîğ, kîlîğê

girtîzek wî 1. pîrîz 2. pîrîk, pîrîz 3. çapak
(metal eşyada bulanan pîrîz)

girtîzekî wî 1. pîrîzîlî 2. pîrîkîlî, pîrîrîlî 3.
pîrîzîlîk, pîrîrîlîk

girtîzekîhîwî wî 1. pîrîzîleme 2. pîrîk eîmî,
pîrîrîleme 3. keçeleşîme, keçelenîme (derî
pîrîzîlî duruma gelîne)

girtîzekî hîwî zîğê 1. pîrîzîlemek 2. pîrîkî-
lenîmek, pîrîrîlemek 3. keçeleşîmek, keçê-
lenîmek (derî pîrîzîlî duruma gelînek)

girtîzekîbîyîm wî 1. pîrîzîleme 2. pîrîkîle-
me, pîrîrîleme 3. keçeleşîme, keçelenîme
(derî pîrîzîlî duruma gelîne)

girtîzekîkîrîn wî 1. pîrîzîlî hîle getîrîme 2.
pîrîzîleme 3. keçeleşîtîme (derîyî pîrîzîlî
duruma getîrîme)

girtîzekî kîrîn lêgê 1. pîrîzîlî hîle getîrîmek 2.
pîrîkîlemek 3. keçeleşîtîmek (derîyî pîrîzî-
lî duruma getîrîmek)

glüzerki *ad* güzleceki
glüzerki *bün* *bu* gürü eki bün
gürüz (I) *w* uşpern
gürüz (II) *w* pürüz
gürüzi *ad* pürüzlü
gürüzlütün (I) *w* uşperne
gürüzlütün (II) *w* pürüzlenme
gürüzi bün (I) *buğ* uşpernek
gürüzi bün (II) *buğ* pürüzlenmek
gürüzin *ad* pürüzli
gürülütün *w* güzümsene
gür ve **bün** *bu* güzümsenmek
gürwandin *w* derisini yörme
gürwandin *buğ* derisini yörmek * **inli** *gür*-
wandin koyun yuzdolu
gürwin *w* derisi yürülme
gürwin *buğ* derisi yürülme
güryan *w* ağlamak, ağlovu
güryan bün *buğ* ağlamaklı olmak
güryangoz *w* adam olması
güryar *buğ* ağlamak
gürvedar *ad* ağlamaklı
güryeki *ad* çok çabuk ağlayabilen
gürze *ad* *w*
güse *w* ayakkağı kenar kavtım
güsir *ad* *w* *ada*
gübün *w* rüzgâr nesli
güşti *w* kış (mümmende) * **güşit** zaniye *ine*
güyine *w* evimizin kıştı sazla *w*
güşk *â* 1. hep, bütün, tüm (bu hep, dıta tutul-
 mamak veya eksik olmamak üzere) * **van**
karan güşk tu hıke bu işleri hep sen yap 2.
 hep (damı, sürekli) * **güşt tu diki hep sen**
 yapıyorsun 3. *ad* hep, hepisi * **ez ve güşkan**
baş dibünim heşmizi işi parıtozu *w* *bi*
güşkan ne **şelem** heye heşimide kalın var
 4. *ad* *â* tüm, bütün, topu, tamam, tümü 5.
 bütün (çok sayıdaki varlıkta, m ve nesnelerin
 hepsi) - **bi deveki hep** bir ağzıdan - **bi de-**
veki bün ağzıbuluğu kunte olmak - **bi heş**
re hep beraber, hep birdeu - **bün bi deveki**
 hep bir **şey** olacak
güş *â* 1. hep, bütün, tüm (bu hep, dıta tutul-
 mamak veya eksik olmamak üzere) * **van**
karan güş tu hıke bu işleri hep sen yap 2.
 hep (damı, sürekli) * **güşt tu diki hep sen**
 yapıyorsun 3. *ad* hep, hepisi * **ez ve güştan**
baş dibünim heşimizi işi parıtozu * *bi*
güştan ne **şelem** heye heşimide kalın var 4.
ad *â* *ruak*, bütün, topu, tamam, tümü 5.
 bütün (çok sayıdaki varlıkların ve nesnelerin
 hepsi) - **bi deveki hep** bir ağzıdan - **bi de-**
veki bün ağzıbuluğu kunte olmak - **bi heş**
re hep beraber, hep birdeu. soru **şepet**, hep
 birlikte - **bün bi deveki hep** bir ağzı olacak
 - **ez** *e* olup olacak
güştgür *ad* kapsamlı, kapsayıcı
güştik *w* hepisi
güştik *w* hepsi, tümü

güştyane *ad* güzleceki
güşti *ad* 1. genel, umumî * **hıhıljardno güşti**
 genel seçim 2. genel fayrınıları göz önüne al-
 ınarak bütün bakımda ele alınan? * **rewşa güşti**
 ya **piyaseye** **ew** **qas** ne **hay** *e* pi-
 yasının genel durumu iyi sayılmaz 3. genel
 (geniş yetkileri olan bazı görevlilerin adında
 yer alır) * **serokê güşti genel başkan** * **per-**
nenleyê güşti genel müdür 4. genel (herke-
 sin yararlanabileceği yer, nesne) * **piştük-**
latheya güşti genel kitaplık 5. genel (bir ge-
 nelleme sonucunda elde edilir) * genel dü-
 şünce ramana güşti 6. *w* kamu * **raya güşti**
 kamu oyu
güştlütün *w* genelleşme
güşti hün *buğ* genelleşmek
güştkürin *folm* 1. genelleme, genelleşme 2.
 kamulaştırma, istisnak etme 3. kamulaştır-
 ma (devletleştirme)
güşti kürin *buğ* 1. genelleştirmek 2. kamulaştır-
 mak (istisnak etmek) 3. kamulaştırmak
 (devletleştirmek)
güştki *ad* *w* genelle
güştmame *w* genelle *w* tamam
güştlü *w* gençlik
güşti kürin *buğ* başlamak
güşterest *ad* kamulaştır
güşterest *w* kamulaştır
güşti kürin *buğ* istisnak
güşti kürin *buğ* istisnak
güşti *w* peynir torbaya döktülden evvel *â* du-
 ruma
güvale *w* 1. grup (b nek hayvanlar için) 2. su-
 ru (kuş sürüsü gibi)
güvan *w* kavruk (çok küçük kavrukları olan)
güvande *w* topraktan tarla sınırı
güvandin (I) *buğ* çilemek alet çalınma ortaya
 çıkan tozğun uçuşu gibi ses
güvandin (II) *w* mavalama
güvandı *buğ* mavalamak
güvandı *ad* mavalalı
güvar *ad* sevindik, cana yakın
güvabün *w* sevindikleşme
güvar bün *buğ* sevindileşmek
güvazi *w* sevindik
güvark *ad* kutu
güvarkürin *w* sevi (ile)leşme
güvar kürin *buğ* sevindileştirmek
güvark *â* kutu *â* kutu
güvazhar *ad* şıklanlık
güvaztek *w* akıcı, pres
güvazte *w* rüzgâr uçulmuş gibi ses
güvâr *w* sindirim, hazım
güvârdütün *buğ* 1. sindirmek, hazımlamak 2.
 özümlemek, özümsemek
güvârdütün *w* 1. sindirme, sindiriş, hazımlama
 2. özümlemek, özümsemek
güvêdar *ad* sindirilebilir
güvêri *w* hazımsızlık

giyêrîn *m* 1. sındırilme, hazmedilme 2. özüm-
lenme, özürsenme
giyêrîn *başg* 1. sındırılmak, hazmedilmek 2.
özümlemek, özürsenmek
giyêrker *m* sındırıcı (ilâç)
giyêrîn *m* sındırma, hazmedme
giyêrtû *f* gî sındırılmak, hazmedilmek
giyêş *m* sikat * giyêşa *f*ri uzum sikatı
giygive *m* fir idak (ruzgârla dâren, çemher hı
uzumle çocuk oyuncuğu)
giyêdan *m* safra kesesi
giyik *m* suzme boz den geçürümens peyru
giyir *zaw* 1. yaban kedisi (Fels silvestris) 2.
kuz erkek kedi
giyiradû *m* sındırma, hazmedme
giyirandû *f*gî sındırılmak, hazmedilmek
giyirîn *m* sındırılma, hazmedilme
giyirîn *başg* sındırılmak, hazmedilmek
giyirî *m* mî
giyî *m* 1. maye 2. bu tür maye oyanır 3. çiçe-
maya atılmış sul
giyie *bir* giyij
giyij *botm* 1. alçı (Crataegus) 2. alçı (bu ağa-
cın yemişi)
giyîn *m* mayalanma
giyîn *başg* mayalanmak
giyîni *m* uşûlu * giyîniya hilûrê kaval eğul-
lusu
giykarîk *botm* mantar
giyrik *m* pala
giyrikûbûn *m* palazlanma
giyrik bûn *başg* palazlanmak
giyrikî *f* palazla
giyrikûbûn *m* palazlama, palazlanma
giyrikî bûn *başg* palazlanmak, palazlanmak
giyrikûbûyîn *m* palazlayış, palazlanış
giyzûnek *botm* deve dikenî (Silybum mar-
ianum)
giyzûng *botm* deve dikenî (Silybum mar-
ianum)
giyab *bir* gualî
giwande *m* yağın
giwar *bir* giyar
giyâr *m* erkek kedi
giwîn *m* bel berz, neyî
giwîstan *m* sac ayağı, sacayak
giwûr *m* süprüntü, çöp, atık
gix *f* agû
gixik *f* agû
gixîn *f* agû
glînî *m* agû
glîniû kîrî *başg* agulamak
glîk *m* şaka
giya *m* 1. ot 2. ot (otlu yapılmış veya doldurul-
muş olan) — çînin ot biçmek — di bin kevi-
ran de namûte îaç bur şey sacî kulmaz —
dirûn ot biçmek — u ser koka (u jî rîpnê)
xwe hêşîn ilibe otu çek köküne hak, soydur
çeki buklar kûdur — belayê halk hekîmî-

gînde kullanılan yere yatık, yaprakları ku-
çuk ve basemî şeklide olan bir bitki — yê
hewşê bi xweyî teli e evîn unak değirsêdir
— yê hewşê teli e kîşse kendî memleketi-
nde peygamber nîmaz
giyabenîşt *botm* kedi ayağı (Antennaria di-
ca)
giyaberik *botm* kanarya otu (Aisone media)
giyabir *m* 1. rîpan 2. çimen biçme makînası
giyabirin *botm* yaban ilîlî
giyabo *botm* bir bitki adı
giyabûwa *botm* ad havacîva (Alkanna tinctori-
a)
giyadank *m* etluk (ot kayma yeri)
giyadar *m* otlu
giyadawîdî *botm* kasûnî pati, kr. zantem
(Chrysanthemum)
giyadermakî *botm* halk hekûnîgînsle kulla-
ılan atla
giyadirûn *m* ot biçme
giyadin *m* etluk
giyadûv *botm* sığır kuyruğu
giyafîncan *botm* ot bitki adı
giyageb *m* etluk
giyagemi *botm* ebe gûnciye bûzêr ve satî
yerlerde watsen urîlî bir ot
giyagewrîk *botm* 1. urd çayı (Salvia officina-
lis) 2. ada çayı (bu bitkiden yapılan şûk a-
çecek)
giyagêk *botm* isigan (Urtica)
giyagêsk *botm* katur tîmağı (Genista scoparia)
giyagirêkî *botm* çubuk değreği (Polygostan
avicillata)
giyagirmakî *botm* katur tîmağı (Genista sco-
paria)
giyagirg *botm* çamavî otu (Orobanchie ca-
mosa)
giyajebrîk *botm* ağı otu
giyajebrîn *botm* ağı otu
giyajebrîk *botm* 1. balduran, baldurgan (Coni-
um maculatum) 2. baldûra (bu bitkî den çî-
karîlan zehir)
giyajeng *m* yabani ot, alınması gereken otlar
giyakitîk *botm* kedi otu (Valeriana)
giyamêrg *botm* çayır otu
giyânêş *botm* yabanî kr. zantem
giyan (î) *m* çuşîn, otış
giyan (î) *m* 1. ruh can, dirîm) * giyanê wî paî
be ruhu şarî olsun 2. fêl ruh, çî (helem et-
kirê kalên cûrluk ilkesî, bedenc, hayal gûcî)
— aîê mîlê ruhem, çûnir, —ê xwe dan çûhune
teslim etmek — ê pîroz kûsal ruh
giyanas *kelîs* ot buluncî
giyanasî *m* ot bilîmî
giyanher *m* canî
giyanhîr *m* can gûtûren
giyandar *m* canî
giyanor *adîs* erîştîncî, tîaşîncî
giyanerî *m* erîştîncîlik, ulaşîncîlik

gıyanewar *nd canlı, dirimli* (hayatlı olan)
 gıyanewer *nd canlı, canlı*
 gıyanî *nd ruhî, ruhanî, ruhsal*
 gıyanî *m l. zıkkınlık, anımsızlık 2. psîkîfîl (inselilik, spürtüalizm)*
 gıyankuş *nd canlı olma*
 gıyanlıber *nd canlı, dirimli* (hayatlı olan, canlı)
 gıyanpas *nd ruhî psikoloji, ruh bilimi*
 gıyanpasîyî *nd psikolojik, ruh bilimsel*
 gıyanpasî *m l. psikoloji, ruh bilimi 2. psîkoloji*
 gıyanpasîkî *nd ruhsal*
 gıyanpasîtî *m psikolojik, ruh bilimsellik*
 gıyanpîyî *m ruh bilimi*
 gıyanşüz *nd korkunç*
 gıyanşüz *nd l. acı, acı veren 2. korkunç, dehşetli* (korkdu veren, dehşete düşüren)
 gıyanşüzî *m korkunçluk*
 gıyanwerî *m canlılık, animizm*
 gıyapîç *batm* *m kız sağı otu*
 gıyareng *m ol rengi, çayın rengi*
 gıyareş *bat* *bir bitki adı*
 gıyareşik *batm* *çatal otu*
 gıyarevînk *batm* *sezer otu*
 gıyastul *batm* *yabani buğday*
 gıyasimlik *batm* *sünger çarşı*
 gıyasermin *batm* *küşer, kuskün, küstür otu*
 gıyapîrik *batm* *yahş yastığı* (Dracunculus vulgaris)
 gıyapîrlî *batm* *miniozu* (Mimus)
 gıyapîrk *batm* *sülge* (Euphorbia)
 gıyâkur *nd otul*
 gıyâwâr *nd otçul*
 gıyâyê *gıvîkê batm* *kuş otu* (Stellaria media)
 gıyâyê *ernê batm* *siir otu*
 gıyâyê *kefkê batm* *çöten* (Saponaria officinalis)
 gıyâyê *kurman batm* *solucan otu, çimenlerde yeşerir, sırt ve küçük yapraklı olup zehirli bir bitkidir*
 gıyâyê *maran batm* *ademi otu*
 gıyâyê *mêrgê batm* *çayır otu*
 gıyâyê *mêşgîr batm* *sinekkaşan* (Dianthus muscivorus)
 gıyâyê *pisîkê batm* *kara hırdaba*
 gıyâyê *peşîk batm* *koyu yeşil olan bu bitkinin yaprakları geniş ve yumuşak olup kök büyüklükte kullanılarak sıvab ceah elde edilir*
 gıyâyê *sêvê batm* *yayla çayı*
 gıyâyê *wehşan batm* *bir ot adı*
 gıyâyê *xêtuk batm* *aldan otu* (Lev. sicula)
 gıyâyê *sêvan batm* *yayla çayı*
 gıyâyê *okî batm* *otlu, otul*
 gıyazân *nâmê kökçü*
 gıyazerîle *batm* *kaşarya otu* (Alisma medica)
 gıyazêrê *batm* *altın başak*
 gıyazîbdî *m ot gülcüsü*
 gıyolîn *m gıyolîn*

gız (I) *h* *ısır* (çocuk dilinde)
 gız (II) *m l. alaka, ilgi 2. tutku, sevdâ*
 gızdar *nd alâkâtlı, alâkadar, ilgili*
 gızdarhün *m alâkadar olma, alâkalanma, ilgileme*
 gızdar bün *İngl* *alâkadar olma, alâkalanma, ilgilenme*
 gızdarhün *m alâkadar olma, alâkalanma, ilgilenme*
 gızdar kîrin *İngl* *alâkadar olma, alâkalanma, ilgilenme*
 gize *h* *ısır, dişle* (çocuk dilinde)
 gızêr (I) *batm* *bu yemlik türü*
 gızêr (II) *batm* *1. bîyavî, yengeçotu, pıtlıçuklu* (Daucus carota) *2. yer elması*
 gızêr (III) *m gerdan kesilmiş hayvanlarda boynun*
 gızêra *batm* *batm* *yer elması*
 gızêra *derewîj* *nd kara kavga*
 gızêra stû *enâm* *1. bayun kükü 2. gerdan* (kesilmiş hayvanlarda boynun)
 gızêrek *batm* *yabon luyucu* (Pastinaca sativa)
 gızêz *m cam*
 gızgêrîk *m ates kıvılcığı*
 gız gîrîn *İngl* *ulaşılabilir ders çıkarmak*
 gızgîz *m karıncalama*
 gızgîzân *m l. karıncalanma 2. tahriş olma*
 gızgîzandî *m l. karıncalanma 2. tahriş olma, yakarak kaşınma 3. ses kısma, sesin kısılması neden olma*
 gızgîzandî *İngl* *1. karıncalanmak 2. tahriş etmek, yakarak kaşınmak 3. ses kısma, sesin kısılması neden olma*
 gızgîzandî *İngl* *1. karıncalanmak 2. tahriş etmek, yakarak kaşınmak 3. ses kısma, sesin kısılması neden olma*
 gızgîzandî *nd kısınmış ses*
 gızgîzandî *m karıncalanma 3. gızgîzandî *nd* l. ses wî de hün vücudunda karıncalanarak oluştu*
 gızgîzîk *m neğme – hatim* (yekê) *neğinnek*
 gızgîzîm *m l. karınca otu 2. tahriş olma, yakarak kaşınma 3. ses kısma*
 gızgîzîh *İngl* *1. karıncalanmak (vücudun bir yerindeki uyusukluktan sonra kan dolaşımına başlamasıyla, o yerde karıncalar dışa çıkıp bir yerleri uyandırmak) 2. tahriş olma, yakarak kaşınmak 3. ses kısma 4. sinmeye yakalanmak ritimnek*
 gızgîzîk *m topak*
 gızîk (I) *batm* *nd refleksi, tepke*
 gızîk (II) *m topak*
 gızîh *m meltem*
 gızîng *m şifak, fecu*
 gızîr (I) *m pürük*
 gızîr (II) *m edim, bîçê istîf*
 gızîr (III) *m l. kızıl 2. *nd* kızıl* (bu renkte olan)
 gızîr (IV) *nd dik* (tüy, kıl vb. gibi şeyler için)
 gızîrbün *m dikleşme, dikleşme* (tüy, kıl vb. gibi şeyler için)
 gızîr bün *İngl* *diklenmek, dikleşmek, diken*

diken olmak (üy, kıl vb için); * müyê serü min gizir bün saçların diken diken olur
gizîrî (I) *sf* pürüklü
gizîrî (II) *sf* kızılca * rûkê wê sar û gizîrî ye yanakları al ve kızıldır
gizîrîbûn (I) *w* pürükleme
gizîrîbûn (II) *w* kızıllaşma
gizîrî bûn (I) *bg* pürükleemek
gizîrî bûn (II) *bg* kızıllaşmak
gizîrîbûyîn (I) *w* pürükleme
gizîrîbûyîn (II) *w* kızıllaşma
gizîrlî *w* kızılık
gizîrkîrîn *w* dikleştirme
gizîr kirîn *bg* dikleştirmek
gizîng *hw* gizîng
gizîr *hw* kızı
gizmek *w* kuzu azlığı
gizre (I) *sf* 1. kaba (taçları için) 2. kaba (terbiyesi, nezaketi için, gergusüz)
gizre (II) *sf* peynik
gizre (III) *w* edun yağın
gizrek *w* tulu, çeşni
gizrejî *w* kabalık ~ kırîn kabalik etax
gizû *w* kokusuk yağ
gizûn *sf* ad: çubuk acısı gibi şeyler için)
gizûz *sf* ad: güve (1) için pelhorelli
gizvanok *w* bukle, saç, tıvası
gizvanokî *w* bukleli
gî *hw* gih
gîdon *w* gidon, yoncaç
gîlek *w* çeltek, çod, çel
gîlik *w* pişikü
gîlt *w* çöl, lat * El gîr û gîltê berê çûn eski u-sela yere çimex
gîhanîşk *hw* ad: yabani mercimek
gîhev *w* 1. karnel, nesip 2. karnel (olayların kötü sonuçları, ni tevesüle kışılama, darte-tila)
gîjik *hw* gijek
gîjok *hw* ad: 1. (Crotaceus) 2. oğ (bu ağaç için yenişi)
gîl (I) *w* dal, ağaç dalı
gîl (II) *w* çamur
gîzar *w* çönerli yer
gîm (I) *w* 1. demet bağlama bağı 2. huşlay demeci
gîm (II) *hw* ad: sepetçi süngürlü
-gîm *sf* adlar, sıfat yapar: serok
gîni *w* hane
gîr *w* ası
gîrak *w* tutkal ~a lastîkan lastok tutkal ~a plastik plâstik tutka,
gîrakkirîn *w* tutkallama
gîrak kirîn *bg* tutkallamak
gîrakkarî *sf* tutkalçı, tutkallamaçı
gîrakkerî *sf* tutkalçılık, tutkallanmamış olan
gîrd *w* abes (baş, gercasız, yer) 2)
gîrdan *hw* hacir, kirî
gîrdankirîn *hw* hacir etme, kısaltma

gîrdan kirîn *bg* hacir etmek, kısaltılmak
gîrdar *w* hacirli, kesik
gîrdari *w* hacirlilik, kesiklik
gîre *hw* ad: kabız
gîrebûn *w* kabız olma
gîre bûn *bg* kabız olma
gîrebûyîn *w* kabız oluş
gîrekîrîn *w* kabız etme
gîre kirîn *bg* kabız etmek
gîreti *w* kabızlık
gîrik *w* un, yağ ve düğmeden yapılan bir yemek
gîri *w* aslık
gîrkîrîn *w* eteleme
gîr kirîn *bg* etelemek
gîrn (I) *w* oklu * hûn evîna nîm ez jî we te gîrnî siz sevdîmîz bîhî size tutuclî
gîrn (II) *w* 1. geçirme 2. etelemek
gîrnar *sf* etelemeli
gîrnûn *w* 1. geçirme 2. etelemek
gîrn bûn *bg* 1. geçirmek 2. etelemek
gîrnûnî *w* 1. geçirme 2. etelemek
gîrnûyîn *w* 1. geçirmek 2. etelemek
gîrved *sf* bir o aya bulduğuş, bulduğuş kurma
gîruker *sf* 1. geçkirmen 2. etelemek
gîrkîrîn *w* 1. geçkürme 2. etelemek
gîrn kirîn *bg* 1. geçkürmek 2. etelemek
gîrkrî *sf* 1. geçkürmüş 2. etelenmiş, telîzî
gîrov *w* helge
gîr *û* gîrî *w* sarm, preplem
gîşî *w* sabon kulağı, sabon demiri ~ zîngarî nabe çalşîn demîr pas tutmaz ~ê dî çavê xwe de nahîme, derziya hûr dî çavê hevêdê xwe de dibîne kendirmek büyük kuvvet gencez akkoşmar kuçû kusuruna arfetmez ~ê reş yeşerme ile birlikte don ve ayu zîn vîzûğu ekim ~ê keshatkarîm dîçîrîse çalşîn demîr pas tutmaz (veva telîzî) ~ê zîr yağınur soursî yabon, olîmî yeşerme olîrdîmmîn vurum ve ekim
gîşîlêkîstîn *w* sabon sürme
gîşîn *w* kîstîn *hw* sabon sürmek
gîşk *hw* 1. çebek 2. meç kefarel, ceza ~a ezepîn boyundurak parasi ~a mîşvanî mîşvîlere soyletîmîz tûku ~ê pîrê Rûmî talîvî mîşvî göre Mîrî başına başlanan bir finîre
gîşku *hw* ad: bryençörük narası (genç de-lîkînlîkîn gelîn âlayîmîn îmîmî keşerek a-çûğî hedîve)
gîşkerîşîn *w* Rûmî takvîmîne göre 28 Şubat ve 13 Mart dönmü
gîşkok *w* bezelîkîz, kocakarı çoğuş, koca kar, (tutması) 9-18 mart arasında)
gîşkokura *sf* Rûmî takvîmîne göre 28 Şubat ve 13 Mart dönmü
gîşn *hw* gîşîn
gîşe *w* gîşe
gîşegîrî *sf* ad: kapalı gîşe
gîşevan *hw* gîşevî
gîşî *hw* kîran

gışik *n* şalyanı altına dikilen ince ve dar parça
giz *n* 1. bürünce, varta * emi ji vî gîd ji zelas bî-
bin çî kuş e bu bodüeden de kurtulsak ne yi
2. darboğaz (f. pîna, nupulurî) durumu * wek
elvak me ev gîz ji lî dî ewelîşt top.um clark
bu darboğaz da zultak → gîskok Mîr dokü-
zu → ê hêfukê Nîspê heje pê bawer nebin
sîreşevî her saati bir devr

gitar *n* gîtar

gitarîst *n* gîtarîst

gitarjen *n* gitarjen

gitarjenî *n* gitarjenî

gîte *n* varta hêlûkeli durumu

gîte gamêşqîranê *n* okuz soğuşu

gîte gîskn *n* kocaqaz soğuşu, koca fîranası,

marî dekuzu (9-18 martî arastada)

gîtik *n* mekik, mekî kemîge, kavci kemîge,

hêzak kîrîni

gîtir *n* baldir

gîf *n* 1. dîrîya, dîrdîrîya, yeri yuzu 2. dîrîya-

sal

gîv *n* kîberî, gurîrî

gîvale *n* 1. ek.p. takım * wê gîvaleyek II ber
vê bînahîyê raweste bu hîrîyî bir takım

bêleyecek 2. gîk hêlûk

gîk *n* yüz hatları

gîk (I) *n* çeyiz

gîk (II) *n* silgi

gîkî *n* çok bîden

gîkî *n* unê

gîze *n* zamanırdan önce çîleşen teke

gîzîk *n* çîze

gîzme *n* çîzme (koncu dîz kapaklarına kadar

çıkan bir tür ayakkabı) -ya saqîlîrêj sok-

man -ya saqîkî edak, kîsî çîzme

gîzmeşîrîş *n* çîzme, (sakın)

gîzmeşîrîşî *n* çîzmeçîk

gîzmeşîrîşî *n* çîzmeçîk

gîzmeşîrîşî *n* çîzmeçîk (tamir eden)

gîzok *n* çîzok

gîzre *n* kîru ne de yaş ağaç

gladyator *n* gladyator

gladyatorî *n* gladyatorî

glasyolog *n* glasyolog, buzul bîlîncî

glasyolojî *n* glasyolojî, buzul bîlîmî

glükojen *n* glükojen

glükol *n* glükol

glükoz *n* glükoz

glükozî *n* glükozî

glükozurî *n* glükozurî

gliserîn *n* gliserîn

glîbal *n* glîbal

glîbalîzm *n* glîbalîzm

glîbulîn *n* glîbulîn

glîkom *n* glîkom, kuru su

glîkonî *n* glîkonî

glîten *n* glîten

grays *n* grays

gû, guş *n* guş

gûbîlan *n* esme

gûbîlandîş *n* eslime

gûbîlandîşî *n* eslime

gûbîlîn *n* esme, esay

gûbîlîn *n* gûgîk esmek * II derve bayekê dijwar

dîgabekle dîşarda fêlaket bir nazîr esiyer

gûhîl *n* gûd

gûlîk *n* gûlîk gûlîk (hur tür çîlîk)

gûc *n* çoluk

gûcak *n* fîlîzlenmîş ekîr

gûcak dan *n* fîlîzlenmîş ekîr

gûvar *n* taqîz, kayalık yeri

gûbûm (I) *n* emzîrmîye alîşma

gûbûm (II) *n* soğuktan sızama

gûc bûn (I) *n* emzîrmîye alîşmak

gûc bûn (II) *n* soğuktan sızlamak

gûcî *n* çolukluk

gûclîrîn *n* emzîrmîye alîşmak

gûclîrînî *n* emzîrmîye alîşmak

gûcî *n* çoluk

gûcî *n* 1. bîstevî 2. polo

gûcî *n* çolukluk

gûçel *n* 1. kanna 2. kıvrım (ağaç ve demir için)

3. bîstevî

gûçelî *n* kıvrımî

gûçelîlîrîn *n* kıvrımî

gûçelî bûn *n* kıvrımî

gûçelîrînî *n* kıvrımî

gûçelîrînî *n* kıvrımî

gûçî (I) *n* çoluk

gûçî (II) *n* el (çocuk dilinde)

gûdeğ *n* süt bebeğî beşîjî

gûdîk *n* belî emmeden kendini ilgilendirmeyen

şeylerî öğütmeğe çîşîlî

gûdîkîrînî *n* tecessüs

gûdîkîrînî *n* tecessüs etmek (belî emmeden kendini ilgilendirmeyen şeylerî öğütmeğe çîşîlî)

gûfîk *n* çolukluk, çîp yeri

gûfîkî *n* çolukluk

gûfîkî *n* çolukluk

gûg *n* 1. top (ağaç, kîl ya da kıldan yapılan)

top) 2. top (oyun topu) 3. mar kure ~ ayofîn

çîp top çîmek ~ dan top çîmek → ağırî a-

teş topu → avê çîp su topu → dîrîn topak,

çîşîlî çîp

gûga destanî çîpî el topu, hentbol

gûga lîngan çîpî ayak topu, futbol

gûga masayê çîpî masa topu, masa tenisi

gûgan *n* çîp taş, kenek

gûgbaz *n* topçu

gûgbazî *n* topçuluk

gûger *n* topçu

gûgerî *n* topçu

gûgerî *n* topçu

gûgî *n* polo

gûgîrî *n* kaleci

gombüýin *m.* 1. arlaş 2. kayboluş, yitip 3. saklanış
gomçik (I) *m.* kütle
gomçik (II) *m.* pihli
gomçikibün *m.* pihlileşme -ü xwîñê kar pihlileşme
gomçiki bün *iğb.* pihlileşmek
gome (I) *m.* yer-den tıynet (mısır güç taş tek başına olan ağır taş)
gome (II) *m.* meza
gomeze *m.* kubbe
gomik (I) *m.* parmağ (el)
gomik (II) *m.* s.a. birikmesi
gomir *m.* saba saba (kimsel)
gomiz *m.* kubbe
gomizu *m.* esmeni *m.* emel gäk (araba)
gomizî *m.* kubbeli
gom kîrîm *iğb.* 1. kaybetmek, yitirmek 2. saklanmak (kaybolunması içi *m.* gîzî bir yere kaymak)
gomkîrîm *m.* 1. kaybetme, yitirme 2. saklanma
gomlek *m.* 1. gomlek 2. gomlek (beyaz o kışğ-lamak için lâubhanı üzerine geçirilen kılıf)
gomlekîrîm *m.* gomlekçi (satan kimse)
gomlekîrîşî *m.* gomlekçilik
gomlekker *m.* gomlekçi (satan eden)
gomlekkerî *m.* gomlekçilik
gomtil *m.* repoz, saç topuzu
gon (I) *m.* 1. erkek'in cinsel organı (hayvan için) 2. ciltleşme (dişi hayvanın döllenmek için erkekle bir araya gelmesi) 3. kuzan (cedu gibi hayvanların çilleşme (sürüş) - xwarin çilleşme, karınmak (dişi hayvanın döllenmek için erkekle bir araya gelmek) -ê (...) bün kızana gelmek -ê (pîsikê) halin kızana gelme
gon (II) *m.* 1. beniz, hut beniz, neviz 2. renk 3. anıya
gonandin *m.* 1. renklerle 2. boyalarla, boyama
gonandin *iğb.* 1. renklemek (renklerle boyamak) 2. boyalamak, boyamak
gonandi *m.* 1. renklerle 2. boyama, boyalanmış olan
gor (I) *m.* 1. kutuk (kesmeden sonra ağac gövdesinin toprakta kalan bölümü) 2. odun kutuğu 3. amca, amca baş kutuğu
gor (II) *m.* 1. apalak (gurbuz, iri ve tombul) 2. ablak (arabî)
goral *m.* çukur (çevresine göre alçak olan, aşağı çökmuş olan yer)
gorali *m.* çukur *m.*
goralibün *m.* çukurlanma, çukurlanma
gorali bün *iğb.* çukurlanmak, çukurlanmak
gorcan *m.* güncin
gorcandin *m.* gorçandı *m.*
gorcîn *m.* güncin
gorcik (I) *m.* 1. kutuk (kesmeden sonra ağac gövdesinin toprakta kalan bölümü) 2. odun kutuğu

gorcik (II) *m.* 1. apalak (gurbuz, iri ve tombul) 2. ablak (arabî)
gorçika *m.* güncin *m.* soğançik
gorç *m.* değirmen çok kanalı
gorndî *m.* gorndol
gorndıvay *m.* gorndolu
gornevçik *m.* derenti, gürül (değersiz, aşağı görülen topluluk)
gong (I) *m.* künk
gong (II) *m.* kurultay, kongre
gong (III) *m.* mekrep *m.* gank
gongli (I) *m.* bîşîr bir geven emsi, çarçık geven
gongli (II) *m.* kıvrım, bukle
gongliê keran *m.* kerbes
gongliê *m.* 1. kıvrık, kıvrısız 2. kıvrıkça
gonglişî *m.* kıvrıklık, kıvrıksızlık
gongilik *m.* bîşîr memon
gorîr *m.* kîrîr
gorî (I) *m.* bîşîr geven (Arzageluş) -yê dewaran bir geven lûru - yê fîlek bir geven tûr
gorî (II) *m.* boye - hi kar anin boye kullîrmak - gîtin boye tîrmak - lîê xîstin boye vîrmak (veya çekmek) -ya (wê) çîlînsîn boye - sîrmak -u (wê) reng dan boyası almak
gorî (III) *m.* sîz kütûsu
gorîdur *m.* boyalı
gorîfirîşî *m.* boyacı (satan kimse)
gorîfirîşî *m.* boyacılık
gorîker *m.* boyacı
gorîkerî *m.* boyacılık
gorîkîrîm *m.* boyalamak, boyama
gorî karîm *iğb.* boyalamak, boyamak
gorîkîrîşî *m.* boyacı (boya sürmüş, boyalanmış olan)
gorolok *m.* gonokok
gorxwarin *m.* çilleşme, karınma
gor xwarin *iğb.* çilleşmek, karınmak (dişi hayvanın döllenmek için erkekle bir araya gelmek)
gorxwarîşî *m.* karınma (hayvan çilleşmesi)
gorpi *m.* 1. bastan 2. tokmak * **gorpîrê** defê cavat tîrmagî 3. eğiç
gorpîk *m.* doruk, zirve
gorpîd *m.* kutup
gorpîk *m.* doruk
gorpîk *m.* 1. doruk, zirve * **gorpîka** çiyê dag 2. zirve 2. üst gürt öze
gor, gori (I) *m.* 1. gore (bir şeye uygun olarak, bu şey uyandır, gereğince) * li gorî moda-ya rojê qadun modasına gore 2. gör (bakılırsı, hesaba katılırsı, poz önünde tutulursa) * li gor ku tê gîtin söylerd. göre göre 3. -e göre, sorularla * li gor min her du jî yek in bira göre kişî de hîr (lî) -ê (...) bu şeye göre * ev xanî tîto li gorî me ye bu ev tîz bîze gore
gor (II) *m.* mezar, gömüt - a bîhevçiyê rophi meza -a bîkomalî tophi mezar - a (şekî) fi-

reh he roşragi hol olsun -> **hev kolan** (an jî vedan) (bêhrinim) kuyusunu kazınak -> (**yekû**) **kolan** (bimir) kuyusunu kazınak, çarini çukirunu kazınak -> **kuji hevalan re kola** (ew) **ketê 1**) kazdığı çukura (veya kuyuya) kendisi düşmek 2) ayağına dolanmak veya delanmak (başkasına yaptığını düşündüğü kötülük kendi başına gelmek) ~ > **tomerî** toplu mezar (**yekê**) di -> **awa de ezalê kişandîa kemikên sızlamak** -> **ên tomerî** (an jî **kikontêl**) toplu mezarlar

goran (I) *m* ulûk, çayirik, utera

goran (II) *m* 1. reya, köyle 2. düşük karakterli kimsa

goran (III) *m* değışim

gorandin *m* değıştirme

gorandin *lgh* 1. değıştirmek (başka bir başime sınımak, değışiklige uğarmak) 2. değıştirmek (bir kimsa veya şeyi huluşuğu yerden başka bir yere almak) * **manosteyê gündê me gorandin** koy hâretmenimiz değıştürdiler 3. değıştirmek (bir şey verip yerine başka bir şey almak) 4. değıştirmek (birini bırakıp başkasına edilmek veya kullanmak) 5. değıştirmek (başka bir duruma, başka bir görünüme gelmek) * **pere ew gorand** para onu değıştirdi:

gorandî *rd* değıştirilmiş

gorangeh *m* vakaf yeri

goranî (I) *kur gar, gorî (I)*

goranî (II) *m* türkü -- çeldirin türkü yapmak ~

gorin türkü çıkarmak, türkü söylemek

goranî (III) *m* avakta şıcuk sacın altında pişirilen yuvacık kümba

goranîbê *m* avak turkucu

goranîbêjî *m* rûkûcîlîk -- kîrin türkişpîk yapmak

gorankar *rd* değıştirme

gorankari *m* değışim

gorapîk *lgh* kabakulak

gorbihuşî *keşê* 1. rahmetli, rahmetlik (ölmüş bir kimsenin adı yer ne kullandır) 2. ezanetmekân

gorcîsk *avêr* böbrek

gorêl *avêr* böbrek

gorê *rd* kor (kesici nöçler için)

girda *m* mezarlık, izelîkê (Fransiyen mezarlığı için kullandı)

girdêlê *m* körelme (keskinliğini yitirmek)

girdêlê *lgh* körelmek (keskinliğini yitirmek)

girdêlê *m* köreliş

girdêlê *m* körelme (keskinliğini yitirmesine sebep olmak)

girdê *m* çorap ~ **bihin çorap** keçmak (çorabın bir teki kopup öngüsü uzamışına biçim)

-> **pozîk** *avê* rûkûşî çorap -> **tuq**

dîrêj *rd* lîk -> **saşkerî** kisa çorap, soket

gorebetê *m* çorap başı, jaltiyer

goreftroş *avêr* çorapçı (sarıf kimsa)

goreftroşî *m* çorapçılık

goreker *avêr* çorapçı

gorekerî *m* çorapçılık

goropan *m* 1. alan, meydan, sala 2. meydan

(yarışma veya karşılaşma yeri) -> **ramyari** (an jî **siyasetê**) siyaset meydanı -> **werzêjî** spor alanı

gorewîk *avêr* karokutak (Caracal melanotic)

goreya *saşkerî* *rd* çorap

gorq *avêr* garlak

gorqî *rd* ekim

gorqî *m* ekimlik

gorîk *m* kisa konçe çorap

goringên *avêr* koranga, tîrîl, yabani yoncu

goristan *m* mezarlık, gomülük, kabristan

goristana *şelîdan* *m* şehitlik

gorî (I) *m* nöbet (sıra ile yapılan görev) ~ **qî-tin** nöbet beklemek (veya tutmak)

gorî (II) *m* 1. kurban 2. kurban (bir ulku uğura feda edilmiş veya kendini feda eden kurban) 3. kurban (seslenme sözcü olarak) 4. feda ~ **hûm** 1) kurban olmak 2) feda olmak -

kîrin 1) kurban etmek 2) feda etmek -> **çengê** (an jî **şel**) savaş kurbanı

gorî (III) *m* sarıada bit solukta ekilen ve bir solukta da biçilen hişim, sarıada bir solukta sürülebiçilen alan

gorî (IV) *rd* değışicî olan

gorîçe *m* mezar taşı

gorîgeh *m* surak

gorîker *rd* kurban eden

gorîkerin *m* 1. kurban etme 2. feda etme

gorîkerin *lgh* 1. kurban etmek 2. feda etmek

gorîkerî *rd* 1. kurban edilmiş 2. feda edilmiş

gorîl *avêr* gorî (gorîle gorîle)

gorin *m* değışime, değışim -> **yarêkerî** oyuncu değışimî

gorin *lgh* 1. değışimê (başka bir biçim veya duruma gelmek) 2. değışerek (yerine başka şey veya kimsa gelmek)

gorîker *m* mezarca

gorîkerî *m* mezarçılık

gorîkol *m* mezar kazıyıcı

gorîkolî *m* mezar kazıyıcılık

gorin *m* görümce

gorînz *avêr* hardal (Brassicaceae)

gorîmîl *m* görümcelik - **kîrin** görümcelik yapmak (veya etmek)

gorî *m* mezar, şerûl

gorîbaş *avê* 1. sarıada 2. *avêr* mezar hîmca, nebbaş

gorîbaşî *m* mezar hîmcaşığı, nebbaşlık

gorîbaşê *avê* görümce

gorîpêşî *avê* 1. sarıada 2. *avêr* mezar saygıncusu -> **nav** mezarca mezar saygıncusu

gorîpêşîk *avê* görüpêş

gornér *m* mezarçı (mezarlığa bakın künse)
 gornéri *m* mezarlıklık
 goro *m* çarab (çocuk dilinde)
 gorpe *m* irta, irt. yarı, irt. kıyım, kucurum
 gurteğene *m* çarab deliği
 gorrestil *m* çarab çukuru
 gorveslér *m* mezar kazıyıcı
 gorvedéri *m* mezar kazayıcılık
 gosáik *m* 20m ağustos böceği (C. cauda plebeja)
 gosartone *m* rezil ~ kırılı rezil etmek
 gosartmeté *m* rezale, rezillik, şkanal - kırın
 reza et çarabmak
 gosartmeté *m* delbet verici olay -a girin buyux
 delaket, büyük zararılık
 gospe *m* miza, aksama
 gospe kırin *m* göle arızalanmak
 gosól *m* gusólk
 gos (I) *m* 20m kulak
 gos (II) *m* gón (tabakalanmış deri)
 gosire *m* küpe
 gosé *m* 1. köşe * goséyê *m* dosumálê mendilün kö-
 şeş * goséyê qutiye kutunun köşesi 2. köşe
 rika duvarın bulaşığı dış tarafı * li ber gosé-
 yê diwar rawestîyaye diwarê köşesênde
 bekletin 3. köşe r. k. sokagın keşığı yer)
 * dukawa kofetîroyê *m* li gosé köşelêki kofe-
 tîroyê dukawî 4. köşe (bolun yer weş yan) *
 ji ewe re ketiye goséyekî bajêr şelîro. bir
 köşesine yerleşmiş 5. *m* köşe, uzm (kuytu,
 tenha yer) 6. yi köşe, karaci 7. gen (çorçet-
 ruzê kenar, krêş) 8. *m* kenar (bir biçimî a-
 tîrlayan çizgilerden her biri) 9. gen açı -yê
 rast *m* 20m doğru açı -yê rasterê *m* 20m düzlem
 açı -yên çirûn *m* 20m köşü açılar

goséşik *m* 20m dik açı
 gosedank *m* köşelik
 gosedar *m* köşeli
 gosêfirêh *m* 20m geniş açı
 gosêgirtin *m* 20m göşeyi kapın
 gosê girtin *m* 20m köşeyi kapınak
 gosêgîn *m* köşe tutan, bir köşeye cözîler
 gosêhandir *m* 20m 20m açılı
 gosêkumar *m* 20m köşegen
 gosêktrî *m* köşeli
 goséki *m* 1. verrey (bu köşeden başka bir köşeye doğru kesilmiş, kalkanmış veya kanu-
 muş olan) 2. çalak (verey kesilmiş kumaş) 3.
 9 köşeli

gosêkû birin *m* 20m çetmek, çapraz kesmek
 gosêpîş *m* 1. açılışlar 2. *m* 20m iletki, mükale
 goser *m* sükusêç
 goseraşt *m* 20m dik açı
 gosêrtîş *m* 20m dik açı
 gosêrtîk *m* 20m dik açı
 gosêvekîrî *m* 20m geniş açı
 goséyê çik *m* 20m dik açı
 goséyê derve *m* 20m dik açı
 goséyê fireh *m* 20m geniş açı
 goséyê hundêr *m* 20m dik açı

goséyê nêvîrîyê *m* 20m radyan
 goséyê rast *m* 1. dik açı 2. doğru açı
 goséyê terş *m* 20m dik açı
 goséyê tesik *m* 20m dar açı
 goséyê tik *m* 20m dik açı
 goséyê tel *m* 20m dik açı
 gosî *m* salkım
 gosîst *m* 20m gosîst
 gosîştan *m* gosîst
 goskar *m* 20m 1. göçür 2. ayakkabıcı 3. göçür,
 koşkar, ayakkabı tamircisi
 goskari *m* 1. ayakkabıcılık 2. koşkarlık, ayak-
 kabı tamirciliği
 gosî (I) *m* 20m dikenli, yumru, büyük soyulup
 yenilen bir bitki
 gosî (II) *m* 1. et (insanlarda, hayvanlarda et)
 de kenek masinêki kas ve yağdan oluşan
 tabaka) * di vê mîhê de gosî nîn e, pir qels
 e bu kuyunda et yok, çok yağlı 2. et (kızap-
 lık hayvanlarda süzülür kasından oluşan
 bîst m. maddeci) * bîhayê gosî plê zêde ye-
 tin fîrûn çok yuksak 3. et (meyvelerde çel-
 kirdekle deri arasındaki bölün) * di vê zey-
 tûnê de tîyê ku jê re gosî bî gofî nîn e bu
 zeytinde et deneye bir şey yok 4. et (çir-
 lutan açılmê öl nîş dokudan oluşan etle bir-
 likte çikar pîta) ~ bîyê hestî nabe üzünün
 çöç amrudun sapî var demek ~ bêhestî tu-
 me bûn amrudun sapî var, üzünün (veya ki
 razî) çöç var demek ~ê çar serî et - dan
 besp, pîya çan köşikê ara et, ite et vermek,
 ite et, zî et vermek - girtin et tutmak, et
 bağlamak (sımsırlanmak) ~ jê kîtin bîst
 hestî şandî et koparmak (veya kesmek) -
 kedin hevê bîrînê yara et bağlamak, kop-
 armak - pê hatî sezmek - û hestî 1) et
 ve kenek 2) etle olmak gibi - û hevîk jê
 hev mabîn et taraftan ayrılmaz -ê bînzik
 karî tasî -ê bîraştî 1) izgar et 2) sucta ka-
 rızılın et -ê çemlarî kara et (kavur olusna
 yağsız et) -ê genî bîla di dizîka xwedîyê
 xwe de he ko kûlî gen îçade -ê genî di
 dizîka xweyê de kol karîlar yen îçinde -ê ke-
 landî hîzîna et -ê kîjandî (un jî çengeki-
 rî) kuyîna et -ê kîzrandî izgarî et -ê mi-
 nîvê şêr payê ber fernûzê yîğîdîna et ta-
 tîlmaz -ê (yekî) nekîrîn jêna pere çîgerî
 bîy pîza çîmez -ê sêlê sê kavurmasî -ê
 sarkîrî kîzîmîna et) -ê (yekî) weka bînişt
 edîtin (mêç) mîna etî yemek (birini çekiştir-
 mekt)

gosîstêrê *m* 1. etimsi 2. etli (meyveler için)
 gosîstêrme *m* rezil
 gosîstêrmê *m* rezillik, rezale
 gosîlav *m* et tıyû
 gosîberîkî bîrînê kûzû göbeği (Agaricus cam-
 pîstîs)
 gosîlîrîne *m* etli pîncê palav
 gosîtdank *m* etlik, et konulan yer

göstekelem *w* kapuska
 göstekeji *sd* elimsi
 göstenekeji *sd* eli (meyveler için)
 göstekeci *sd* el obur
 göstecewer *sd* el çar
 göste biruştine *sd* izgaralık, izgaralık et
 göste bir aştı *sd* közleme, kölbasta, ezbece
 göste cengekêrî *sd* kıyma et
 göste gürmilkan *sd* mehle
 göste henû *sd* çiğ olmak saklına ve kışın ye-
 nilen bir tür et
 göste hêrayî *sd* öğütülmeiş et
 göste hürkarinê *sd* kıymalık et
 göste hürkari *sd* kıyma et
 göste kışandı *sd* kıyma et
 göste mîweyê *botân* meyve otası
 göste pîzotê *sd* kozde derması et sarılan et
 yemeği
 göste sêlê *sd* sarı kavurması
 göste sirtê *sd* pîzola (kasaplık buyuranda a-
 nurganın iki yanındaki holge)
 göste şîşê *sd* şiş kebap
 göste şîşikan şiş kebap
 göstefiroş *w* kasap 1. kasap 2. kasap (dükkan)
 göstefiroşî *w* kasaplık
 göstegirtin *w* etlenme
 göst girtin *lg* etlenmek
 göstik *w* et, etlik
 göstîlî *sp* güreş
 göstî *w* uzlanıp kış için saklanan et
 göstin (I) *sd* etten yapılmış, etten
 göstin (II) *w* dürümne (et) bayatlayıp gevrek
 duruma gelirmek ~ çekilin çürümek
 göstkar *sd* etçi, kasap
 göstkarî *or* etçilik, kasaplık
 göstnesur *sd* et yemez, vejetaryen
 göstnesurî *or* et yemeglik, vejetaryenlik
 göstneswer *sd* et yemez, vejetaryen
 göstneswerî *or* et yemecilik, vejetaryenlik
 göstnê 1. et (çocuk dilinde) 2. zîrge, sırtın,
 şişko
 güştperê *hewn* cesen, dölüt
 güştperê *hewn* cesen, dölüt
 güştur *sd* etçilik, et obur
 güştewer *sd* etçi, et obur
 Göt *sd* Gotlar
 got *or* lîc, söz ~ çing (uz jî zing) û ket tîng-
 lak ~ çip û derketin Zıp diye çıkarak ~ çirk
 û deri çai xapî ~ got çirk û deri wêbû çai
 kupa açıldı ~ dim zuchêrlap ~ gir û çûn va-
 rap gînek ~ hêr û ... û Zıppadak * got hêr
 û kete hundê Zıppadak uzeri gîrwezdî ~ û
 negot dündündur buğur buğurdûr ~ zing û
 ket tîngatê ~ zing û sekimin zik diye dur-
 mak ~ a (yekê) di dewê (wî) de man lîcî ağ-
 zında kalmaq
 gotar *w* 1. söyley hitabe, nutuk 2. mîçale 3.
 konuşma (dâniyelerde bilim, sanat, edebi-
 yat gibi bir konuda bilgi vermeye için yapılan

konuşma) 4. konuşma, konferans (herhangi
 bir konuda bilgelenmeye amacıyla yapılan
 konuşma) 5. wî denene (herhangi bir konu-
 du yeni ve kişisel görüşlerle hazırlanmış bir
 anlatım içinde sunulan yazı türü) * min mî-
 wîsên wî yên gotari bi kêt û eşq xwendin
 cenû denene yazê. her zevkle okudim 6.
 mîwî konuştacı, hatip ~ dan 1) konuşma
 yapmak 2) konferans vermek ~ a sekirinê a-
 çis konuşması

gotarbêj *sd* 1. konuşmacı, hatip (bir toplu-
 luk karşısında etkili, acik ve düzgün konuşa-
 cak bir düşünceyi anlatmada, bir duyguyu o-
 şlamada etkili kimsel) 2. spiker
 gotarbêjî *m* 1. konuşmacılık, hatiplik 2. spi-
 kerlik

gotarder *sd* 1. konuşmacı, hatip (bir toplu-
 luk karşısında etkili, acik ve düzgün konuşa-
 cak bir düşünceyi anlatmada, bir duyguyu o-
 şlamada etkili kimsel) 2. konferansçı

gotarderî *w* 1. konuşmacılık, hatiplik 2. kon-
 feransçılık

gotardêr *hw* gotarder

gotardêrî *hw* gotarderî

gotarolîs *sd* 1. makale yazarı, fıkra yazarı
 2. deneme yazarı

gutebêj *w* görüşme müzakere ~ kirin görüş-
 me yapmaq, müzakere yapmak
 gotegot *m* 1. söylenti, rivayet * di nêv gel de
 gotegotek hêye ortalkê bir söylenti dalaş-
 yor 2. dedikodu ~ a belavbûyî sayta

gotegotk *or* söylenti

gotegotkî *hw* gotegotk

gotin *m* 1. söz (kavî), lâkûdu, lîf, * gotin û ra-
 bîlî û rûniştina wî lî hev bûn söz ve huce-
 kelleri derh toplu nê 2. söz (kelime, sözlük)
 * gotin hêye ku kar diqedîne söz var iş bi-
 rîmê 3. söz (bir konuyu yazılı olarak açıkla-
 nmaya yarayan kelime dizisi) * gotin û lîpên
 romanê yê di wê ne romanin sözleri, tiple-
 ri anu 4. söz (bir işi yapmağın kesin ola-
 cak varı emel) * zilamekî xwendiyê gîtina
 we bû sözinin erî bir adanê 5. söz (güfte)
 * gulinê stranê gir watedar bi zanî-
 min sözleri çok anlardı 6. söyleme 7. söyle-
 me (türkü, şarkı söyleme) 8. diyerek, tiraz
 (söylenecek söz, karşı söyleme) * gotineke
 we ya di hêye? baska diyereğimî var imî? *
 jî wê re gotina mîa tene bûna tirazî yok
 9. anlatma 10. deyiş, uhr * dij zarrawiyê
 diplomatîk de gotineke wîha nîn e diplo-
 matîk belgede böyle bir tabu yekûr 11. do-
 künakî söz, îgnelî söz 12. ifade * li gor go-
 tina wê ev lîstê ev çêrdî jî nermaye utun
 ifadesine göre bu iş bu kadıyla künatîş
 13. söylenti 14. küfür * gotin jê re got an-
 küfür söyledi

gotin *lg* 1. söylemek, demek * min dîstek
 negot hen bir şey demedim 2. soy etmek (bir

düncüvê deî steneq, orîya anmak) * hûn
 tukarin üsteki wiba ji bo min bibêjin be-
 nêr çin bûye bir şey boylerewezînj 7.
 söylemek, çığırnak, çekmek (böso, şarîa
 vê dalmak) * kawîkêş got bir özgülawa
 çekti 4, söylemek (hâşer vermek) * kesên
 dîtine ku ez çawan li vir dijim çûne ji
 bavê min re gotibe bennî bunak aml yê-
 şadîgna gorenê gidip kabarna soz eiler 5.
 söylemek (tahmin etmek) * min gotibû ku
 ne şek du heb in bu deqil: kytane olduynu
 söylemîştin 6, söylemek (bêhlamak, hatu-
 tınmak, demek istemek) * ev kûam çl
 dibêjin? bu türküler ne söyler? 7, demek (ad
 vermek) * Alewî ji pûr re dede ji dibêjin A-
 lewler pûr dede de diler 8, demek (sez-
 kılmak) * got tep û kef ka dedî dujn 9,
 demek (herhangi bir yargıya varmak) * ji vî
 tîşt re wê her kes çl dibêje? bu ne herkes
 ne der? 10, demek (zır anıyañlı kelimeler
 kullanıldığında ve ahısız olarak, şarîa re
 olursa olsun) * negot berfî bî baran, kete kê
 yağmur, kar demedi yela çukt 11, hesaba
 kalmak * de û bavê min di wazir min bi-
 zewicînin, kê nabêjin ka dikra wî çl ye be-
 nî evlendirîşorlar çana fîr mi hesabê ka-
 rînyar 12, demek (tavunmak veya dany-
 mak için söylemek) * ez hatim ku derdê
 xwe ji we re bibêjin derdê şerê çuawê
 gelim 13, anlatmak (soz etmek, nakletmek)
 14, acılmak (zarım, ürüntüsüz, sonunlarım
 bınac söylemek) * jûnka reben derdê xwe
 ji kesî re nabêje koewê, çz hiç kimseye a-
 çıkmıyoz 15, felsemek, söylemek * hûn di-
 karin navê xwe bibêjin? minnawê lûfêde
 nusimîz! - ahin rûyê (yekî) (butnel) soz ge-
 tirmek - ahin rûyê xwe soz (veya lûf) ıst-
 anek, xerdne lûf getirmek - ahin sur (hîst-
 kî) soz çuşıma - ahin ser şêl meseleyê
 söwê haqlamak - ahin xwe kendine lûf getir-
 mek, lûf yemek (ıçra yemek) - avêtin
 (yekê) sukimlik etmek (veya yopmak), lûf
 atmak - avêtin ber (yekê) (bir kadına) lûf
 atmak, karîl atmak - avêtin ber (yekê) 1) a-
 tışmak, m. voleybala birine lûf atmak * çer
 gotinan navêje ber min ez ba te re li hev
 buyim hic çugna ben sanimê karışmanı 2)
 imâ etmek - avêtin bebê gi atmak - belav
 bûn soz çuşıma - beqê tuff li te be; beqê
 got rûyê min ji ova çam çil nebû, îcar ji
 lûka lê şil bibe yuzimê (kulusê) yağmur
 yağıyoz sanî - bes pes demê - bi - keit-
 nezî kelimeyê - bi bihîstîwê xweş e yûz
 yûzê kumarak tendî - bi dî (yekê) xistin
 (arînin arîdada) lûf çikarınak - bi serê (ye-
 kî) de neçûn aklından zom olınak, ser ka-
 lîl olınak - bi teqî gotin (v. uc. ağzı) soz
 söylemek - bih çik demê * negotîñ vîq
 (bîh an jî televiz) çik derzewel - bihîstîñ

soz (veya lûf) ıstınak - bîrîñ û ahîñ (sozî)
 dencurup dolastınmak - çap (an u şirî) çav-
 şıqî belemmedîş (bir anda) * çerî çap û
 hafin çap diye gotin eiler - çirî parınak,
 (insanlar için) - çîz pes etmek - çameşwa-
 rîñ soz kaldırınak - çapurtandîñ yu-
 mak, dilun ucuna gelip söylememek - da-
 xistin yomak (söylemek istediği bir sözü
 kendiri tutmak söylememek) - derxistin lûf
 çikarınak - devê çima şâyê te xwar e got
 çl yê min li kar e deveye sormuşlar boyrun
 niye egrî, deve - nezem düz ki demîş - di
 ber de avêtin soz atmak, lûf atmak - di ber
 (yekî) de man boğazında duğıyılmek -
 di ber re avêtin tariz etmek, salıpmak, ama-
 li bu çekilce lûf dekuandumak - di cilê xwe
 de çirîng e şer çirinde ağıdır - di dev de
 hazirreçap - di dev de bûn hazirreçap ol-
 mak - di dev de girtin ağız tıkmak, kî
 (veya lûf) ağzına tıkmak, lûkudiyi ağzi-
 na tıkmak - di dev de hiştin sozî ağızına
 tıkmak - di dev de man sözü ağzında kal-
 mak, lûf ağzında kalmak - di dev re girtin
 sozî ağızına tıkmak - di dev re der
 demez (hemem, a şıdad) - di devê (yekî)
 de birin (lûf) ağzından çapınak - di devê (ye-
 kî) de girtin ağız tıkmak - di devê (yekî)
 de neçûnîñ ar rakamañı becerememek -
 di devê (yekî) re girtin sozî ağzına tıkmak
 - di devê xwe de bîrîñ û ahîñ sözü (veya
 lûf) ağzına gevelenmek - di devê xwe de
 nûznûzandîñ sözü (veya lûf) ağzında ge-
 velenmek - di dibêjîşê (yekî) de cemidîñ dol-
 çuqı gelmek - di nav me de bîñfne soz
 (veya ar) aranzarda - di paşî de hazirre-
 çap, önceden lazıkkî - di qalê (yekî) de
 neçûn 1) vafasına soz çirmemek (çap apul
 veya inatçî olınak) 2) kafasına soz çir-
 memek (ünemsememek) - di serê (yekî) de
 çin anlayış olınak, çabuk ikrâ olınak - di
 serê (wî) de nuçe lûf xalısîzar - di serê (ye-
 kî) de neçûn 1) kafasına soz çirmemek (çap
 apul veya inatçî olınak) 2) kafasına soz çir-
 memek (ünemsememek) - di serê (yekî) de
 rûnîştîñ kafasına soz geçmek, çabuk ikrâ
 olınak - di xwe de derbas neçûn lûf kal-
 dırınak - di xwe de neçûnîñ lûf kal-
 dırınak, soz kaldırınak - di xwe de
 neçûnîñ soz çalınmak - di xwe de gi-
 kundîñ sözê kalmak (bî eleremîñ) - ar-
 mak (kestirmeden söylemek) * di pêşbirka
 pözanişê de hema bi detexmîñî digor bil-
 gi yanışında olıyoz - dinya min çekî-
 lîşê çer çuşu ben vacuttin demek - erêbu
 çima çûna te xwar e, got çl bîkîñ navê
 min re e deveye sormuşlar çerîñ egrî demîş
 nezem çuşu xî - gerandîñ lûf çuşmak -
 gîrandîñ (yekî) (bırne) lûf yeştîmek -
 gotîñê ahîñ lûf lûf çınak, soz sozı açınak

~ golinê tîne lâl lâlî aşar ~ gur hürya etmek
 * golin gur û ketin hünürê hürya edip çey-
 nîye gundîler ~ gurin görlemek (zâdler öl-
 mek) * alîn wê pişî ku ket nêv çîhn bi
 çend rojan gote gurin û çû anan dağın
 yapêktan bir kış gun sîma gişîrî ~ hatin
 qirîka (yekî) û sektiîn boğazında duğün-
 lemek ~ hatin rûyê (yekî) (birne): soz gel-
 mek, soz (veya lâl) aşmak, lâl yemek, pa-
 yim almak (azarlanmak), uyar aşmek * ez
 narwazîni ji sedema te golin bês rûyê
 nûn semî yozîskên agî aşmek îsteyîyo-
 rîni ~ hatin serê sirasî gelmek ~ hatin ser
 golinê lî lî aşmak ~ hîlî û avêtin kes-
 mak ~ hîlîra (tu ji hîng) jê xistin var gü-
 çüyle vurmak ~ jê çûn soz olmak ~ jê re hîn
 el (an jî tîne!) soz yok! ~ jê re tîne hîn 1)
 lâl yê 2) su götürür yer olmamak ~ ji berê
 hîlanîni sözü ağzına tikamak ~ ji ilev der-
 xistin ağzından lâl olmak (veya çekmek) ~
 ji ilev girtin sözü ağzında birlemek (veya
 sözü ağzından almak) ~ ji ilevî (yekî) der-
 ketin 1) baktıra ağzından çıkarmak (çak
 söylemekten kaçırıl gi bir soruno sonunda
 söylemek) * der ji wê aştîna xwe berde,
 wê golinê jê ilevî xwe derê birêk öyle ko-
 nusmayî çikan ağzından baktıra 2) ok yay-
 dan (veya yaydandan) çekmek ~ ji ilevî
 nêranîstê az bir A lah hîr ~ ji (yekî) gur-
 tin ağzından lâl olmak (veya çekmek) ~ ji
 (yekî) kişîndin 1) ağzından lâl olmak (veya
 çekmek) 2) ağız aramak (veya yoklamak)
 ağzına atmak (veya yoklamak) ~ ji nav di-
 ranekî derdikeve dikeve nasa si û sê sin-
 ceqan bu ağızdan çikan bu öle yaydan ~
 keşîp nav ilevî û piyan söz ayaga daşmek ~
 kirin söz sarfetmek, lâl etmek * tu çîna
 van gûtinan dikî? bu sözden niye sarçê
 yarsun? ~ kirin ilevî (yekî) (birne) gere-
 ken cevabî vermek ~ kirin xwarê yimak
 söylemek istediği bir sözü kendîni tutarak
 söylememek ~ kişîndin 1) lâl olmak 2) lâl
 aşmek ~ lê gîran hatin soz ağı kaçmak,
 gücendî net olmak * ev gîtin hînek lê gîran
 hat bu söz birê ağı kaçî ~ li bin çeng xis-
 tin lâl dokurdannak ~ li bin çengê (yekî)
 sîstîni (birne) lâl dokurdannak, (biror) iş-
 lemek, iş almak ~ li bin çengî (an ji
 parsûyên) hev xistin babîna lâl dokur-
 dannak ~ li hev gerandan lâl laşîp dede-
 kocu yapmak ~ li hev nenihartin sözler
 birayle çelişmek, sözleri birbirini tutma-
 mak * golinê te li hev nenihêtin sözlerin
 birbirleriyle çelişîyor ~ li hev qelahrin ta-
 kûdîyî çep buzmek ~ li (yekî) neman (bir-
 ne): soz (veya lâl) daşmek ~ li rû hîn sö-
 zîni eşîngememek (veya sakıtmamak) ~ li
 ser çavê (yekî) xistin cevabî dîmek (veya
 dayanak yapıştırmak), lâl: çuzîne vurmak

~ li ser (yekî) derketin (bir hakkında) lâl
 çîmak ~ li ser zimîn bûn lâl ağızda çî-
 mak * golin li ser zimînê bû ketî hünürê lâl
 aşîmîzdayî icerî girdî ~ li telê (yekî) ke-
 tin soz ağı kaçmak, gücendirî olmak ~
 mayê serê su (veya sîr) götürmek ~ hing
 bavê min hing tabana (veya tabanlara) kuv-
 vet kaçmak ~ lingo ez bi qurbana te bîna
 tabana (veya tabanlara) kuvvet kaçmak ~
 lingo beyrana û baz dan tabana (veya ta-
 banlara) kuvvet kaçmak ~ melekê pê bi
 başk tabana (veya tabanlara) kuvvet kaç-
 mak ~ mayê serê lâl yok (bir şeyet ~ ne
 bîmîne ne, mîne jê derîne ne söylemek
 istediği anlamaya çalış ~ ne heqê (yekî)
 bîni (bir ne): soz (veya lâl) daşmek * der
 bavê wê yekê golin heqê me ye bu kîna
 nê taze üşîmîyê ~ ne ji dil be naçe dil çî-
 ten söylemîyêni söz meandîrî zînar ~ ne
 xerab e, pîr şîret ezab nasîhatin çoğî be-
 dîrî ~ nevîtin pişt gubê xwe lâlî yebîna
 zînarîk ~ nehîtin ser (yekî) (birne) soz
 (veya lâl) daşmek ~ nehîtin serê su gö-
 türî yerî olmak ~ nekettin qalê (yekî) 1)
 kafasîni söz girmemek (çop aplî veya im-
 cî olmak) 2) kafasîni söz girmemek (önm-
 nememek) ~ nekettî serê (yekî) 1) kafasîni
 söz girmemek (çop aplî, veya mater olmak)
 2) kafasîni söz girmemek (önmememek)
 ~ Nûb ne gûtin qehî Nûb neyîp peyşîmbet
 rînemek ~ ox ah demek ~ oxweş na demek
 ~ pêkîndin işkenbeden olmak (veya iş-
 kenbe söylemek) ~ pê kirin lâl vî mek
 (veya dikîncurmak) ~ pê re çûn gorê (an ji
 tî hê) ser verîp su vermek, keşîm ol-
 mak ~ pê re danîni cevabî dîmek (veya da-
 yamak, yapıştırmak) ~ pêk nennin lâlî ka-
 mak ~ pişîandin hîna rîjanîtin (an jî rîtin)
 sözü ismak ~ pişî gûyê te derman e, lîri-
 ya çî esmanîni kedîye pişîgin derde deva-
 der demîşler, havasından peşînerîş ~ pişî
 gûyê te derman e, got deremê wî bi zêran
 e kedîye pişîgin derde devaşer demîşler,
 derman altına bereldir demîş ~ pişî re baş
 jê çû di çavîya kaniyê ile rî kedîye tekardî
 tîşîni demîşler, gînuş gücîmî içîne etînuş ~
 qelaplîni seza çevînmek ~ qey gîbîna gel-
 mek * ez dibêjim qey oyle gînuş çelîyor ~
 qeybî zanetmek, zanmak ~ qîre çî etmek ~
 sero (u bi qurbana lîngan lî tabana (veya
 tabanlara) kuvvet kaçmak ~ şîpê û baz dan
 ok gîbi (yerinde) fırlamak ~ skîndin çîzî-
 nî kirîmak ~ şî û nîzê bîtin ismek (yekî) ~
 xwarîni payîni olmak (şîrlanmak) ~ ya bere-
 dayî baş soz, lâl gûzîf, baş lâl, kîna soz ~ a
 hî qerîne 1) işîkî soz 2) rînyahî soz ~ a (yekî)
 bîrîn sözüni (veya lîfîni) kesmek ~ a
 (yekî) hîhurîni 1) soz a geşmek 2) hîkîza
 gemek (veya yîrîtmek) (birîni) hîruza

ötmek -a (yekü) eti gutin taşî pedigine koymak -a (yekü) dan rüyâ (wî) kusurunu yürüne vurnmak -a dawî ev e b veseckin -a (yekü) derbas bîm 1) sozu geçmek 2) hukukun geçmek (veya yurultmek) (birinin horusunu ötmek -a (yekü) derketin dedigî çıkarmak (ji) -a (yekü) derneketin sözünden çıkmamak -a (yekü) di dev de girin lîfi (veya lâfirin) ağzına tikamak, lâkiridiyî ağzına tikamak -a (yekü) di devü (yekü) de iman lîb (veya lâkirales) ağzında kalmak sozu ağzında kalmak -a (yekü) di paşla (wî) de bîl lîf (veya sîr) yalında kalmamak -a (yekü) di paşîle de bîm bazucevap ölmek -a (yekü) dişî (yekü) girin lîfi dörmek -a évaran dîkeve gula dîvaran aşarîley n sövleren söz yerini bulmak -a girin ağız söz lîşinin ornîna dörmek) -a (yekü) (yek) gutin sezu bir ne ökmek -a (yekü) - e dedigî öndik -a (yekü) -u (wî) ya din negirtin tularsız ölmek, bu dedigî dedim tutulmak -a (yekü) halînin ü dapanin (bînin) bir dedigîni iki etmemek (hî) -a (yekü) kirin söz dîlemek (veya tutmak: -a (yekü) kirin destê (wî) reislemek (bîni) bazmak) -a ku eyb tê de tune sovrînesî ayip -a ku nuyê xwarin kîpek yese kudur -a (yekü) li hatê hilînin 1) ibutunla vanele neçerî ölmek, sozu parî ötmek 2) (bîne) söz geçirmek -a (yekü) li erdê nehîştin (birinin) bir sözünü iki etmemek -a (yekü) li ser çavê (yekü) xîştin lîfini yuzude vurnak -a me li vîr bîmîne lîf aramude -a mîn ji haziran dîr sözün vabane (veya sözün) medîsterî dîzar) -a (yekü) ne hilînin ü ne ji donin vuzê duramanak (birinin halîndan çıkarmak, halînin kurtarmak) -a ne ji dîl be naçe dil şîen sovrînin-ye n söz yerine alışmak -a (yekü) nehûn du - bu dedigî iki ölmek -a negotin 1) ağız ulamayan söz, ağır söz, kaba kûb, 2) olmayacak * gutinên negotin gutin olmayacak sövler söyledi -a negotin jê re gotin vîza almıyacak sozu söylemek -u (yekü) nekîrin du gutin (birinin) bir sözünü iki etmemek -u nehîbe kirik nokuk * ji cend hevûken nehîbe pê ve tîştin ku dîzanî tune bûn hîştikîri kerk ökkük bir kaç cümleden öteye geçmezdi -a nerm li ya tîşkî sıvay e tallî dil serî lîfî yarmışatir -a nevrîş acî söz, kan söz -a nîvîre nîlroy ji kîran re dîbeje eksîz sozu tîştin eşeklere sövler -a paş û pêş li hev qelşin en son söylemek gereken söylemek -a (yekü) pere dîke 1) sözü geçür 2) (bînin) horusu ötmek -a (yekü) pere karin 1) sözü geçmek 2) (bînin) horusu ötmek -a (yekü) pê tehl hatin sövleri (bîni) ağız getirmek -a peşyan ata sozu -a pîş pas lâkirî xûfû -a (yekü) qetîl kirin (birinin) sözünü

ötmek -a (yekü) qut kîran sözünü (veya lâfirin) kesmek -u rasî tehl e dost sîru acîr -a (wan) rastî hev nebhatin sövleri barbarîna tutmak -a sadê ozlu söz -a sar acî söz -a te ye laktîmî -u tehl acî söz, ağır söz -a tehl gotin acî söylemek * dost gotina tehl dîbeje dost acî sövler -a tewş (uz jî beredayî) lafi guzîf, boş laf -a tewşîkî delî saşması -a (yekü) tê de man sözde kalmak -u tîrwate özü söz -a vata buş söz, kuru söz, saçma sövî söz -a (on jî xebetê) vata dîkeve gula dîvaran boş laf yerini bulmaz -u we li şekîr le lîdî n (veya lâfirin) halla kestirî -a xapêrdîlîte oyalayin, ahkîterî söz -a xerah a xwîyan e kîstî söz sabîbîndî -p xerab ji xwedîyan (on jî xweyîyan) re ye kûlî söz sabîbîndîr, kem söz kem akçe sarîbîndî -a xwar çîgi saz -a xwe bîrin sozu kesmek -a xwe daqurtandîn kendini tutmak * kate ser zîmanê mîn ku ez bîbejîni merîk bîrîye, jê zîmî gotin xwe daqurtandî ağızın döğünî deemek, dilînin ucuna gelîk, ama kendini tutum -a xwe bîpeje lîna bîbeje buğaz dîkeve boğunduz, sözu tartî ondan sonra söyle -a xwe bîrîn sîsmak, konuşmak kesmek -a xwe dîpeje hê derbeje kelîmeferî tartarak konuşur -u xwe dîrêj kirin lâfirin uzatmak, lîfi uzatmak -a xwe guhartîni lîfi değıştirmek -a xwe kîrin ağır bîrlîgi etmek -a xwe kîrin yek söz bîrlîgi etmek -a xwe merdandîn sozu ağzında kalmak (dî) -a xwe parman hûn sözünü geri ölmek (üstüne alîhî şîen vuz geçmek) -a xwe qelupîni (hîr şay wî) ağız değıştirmek -a xwe tessîr nekîrin gutin sozu ni sarıgîrmek (veya sîkîrmek) -a xwe tê de bîhartîni (vîrîne) sözünü geçirmek (yek) bi -a xwe zîdîni (bir kîsse) lâfirin bîlmek -p xweş gîzel söz, lafî dil, gonul alıcı söz -a xweş bîkîra dîlan e gîzel söz mîni yumuşatî, tîrî dil vîlanî değışînden çîvîrî -a xweş jî qule dîkîşîne marê reş tallî dil vîlanî değışînden çîvîrî -a (yekü) yek girin (birinin) lîfi ökmek -a (yekü) yek negirtin tularaz ölmek (bî) -an çîn (yek) söz ötmek (birine sözle sarıpatîlik etmek) (bî) -an çîn hev sozu vuzey yapmak -ek li - ekê nehîkîrtin bir dedîgî bir dedigîni tutmak -eke bi elî kîrin lîrî söyledi pîr sîvîrî -eke bi keys gutin usîrîne basmak -eke (yekü) li -eke (yekü) nehîkîrtin bir dedîgî bir dedigîni tutmak -eke tehl bi harek hingîvî re mayê swarin hîr acî sozu bir tîrî söz, pakîmîz -ên beredayî hoş sozler lîfîqazat -ên beredayî kîrin buş laf etmek -ên hîbîni usîrîz sozu yakîştîrmek.

yaltin -ên bi tih kirin îşî gedîguc koynuk
 -ên bi teqlî kirin sozu hatinuk -ên (yekî)
 bi zêran bûn (seç. âkirîn) aqından der-
 hemle çikmak -ên dijîmanan durman ağı
 -ên eleterwî ya söbzê (veya lîl) -ên ele-
 terwî kirin boş lîf etmek -ên îşarîde saçna
 sapna lîflar -ên îşarîde karin saçna sapna
 komaçmak -ên (yekî) hev negirtin çelîşkiye
 dîşmek, bu üedîgîni bir dedîgîni tutinmak
 -ên kes neblîşîfî yakala açîladîk sozler
 -ên lîşe beylik laf, beylik soz -ên kopîya-
 yî ûvêşî der saçna sapna sozler sarîleşmek
 -ên (wî) meriv (ar. jî miruv) digirin dilê ke-
 letan kesîni (krizî ve ağı koruşîni) -ên
 mezîni ku bî -ên ne baş gotin meç lîf so-
 kuştîrmak -ên ne xweş jî (yekî) re gotin
 (birme) arî gîbi sokmak -ên neyatın ûş-
 uyan ağı -ên pîş û paş îşîni yarı soz -ên
 pîş asî lekirî (veya sez) -ên sar şok edîşî
 sozler - ên (wan) tevayî yekî hîm aynî teiden
 çîmak * ez dîhau tve didimê ku gotinên
 ve tevayî yekî in lak, yorun, da yimî telden
 çî yezîşîmiz - ên tevşî kirîni saçna sozler
 söylemek yanana söylemek -ên vula û ne
 jî dil îşîni ulmayîni, boş söbzeler -ên vula û
 ne jî dil kirîni ceşîbiyî yapîmak -ên vula û
 tevşî saçna sapna sozler, lafîgîraf -ên
 xweş gîzel sözler -ên xweş jî devî (yekî)
 durketin ağızdan, kul akmak (ağızdan) ur-
 tu saçmak * bibêje bîmîre dîmîte bibêje
 bîjî dîjî (birimî) ol derîgî yede çîmak, kul
 derîgî yede kaîmak * bibêje ruz raze ruz
 egrî etîpî derîgî kenusmak hîmî * dibêje
 jîkwe dînyayê mîni çekîrîşî kûçîk dîğîni
 bea yorîtmî denek * dibêjî qey dey pê ve
 tune ağı teneke kaplı (çok meç veyla çî
 şeylenî çebîlen veyla yîşîbîlen, kîmîşîni için
 sîylenî) * dibêjî qey te sîv dî may de kîrîşî
 du ei (eîh) yarım almîni yarışî e, yarışî
 ku * dibêje qey tu jêlî lîkîan dîkî (tu wî-
 sa giran î) Erzanî gelîni gîbi zîrmîk *
 (yekî) dibêje reş e (yekî) dibêje spî ye (bir-
 mî) îşî dedîgîne kîvî de nes * dibêje wê de
 herî sen de kîm oluyorsun? * dibêje wê de
 herî sen de kîm oluyorsun? * dibêjîni qey
 en ağılen * dibêjîni çî jî çîya mezîntî e,
 dibêjîni veyh başçîkîrîni çekîştîrmek çîk
 gumîh * ew qas jî re hatin negotîni e para-
 ya parzî demîmek (elde rubîlen paraya az
 bulmak) * got kûr û glîmî hîçkîna hîçkîc
 ağızê * ... gotî qey dîyerek, şîmîrak * gotî û
 heyî gotî dîye dîye * gotî û negotî sîyîledîkle-
 zînden çîymîk * negotîni ay bunî, mîmîm
 demîmek * mehbêje ku (...) deyîşî de geçî-
 nemek mehbêjîni çîrak îşî çîrak dîşîp de geçî-
 nîyurî * negotîni (tu) heyî an jî tune yî
 (çerdî kendîre) gelîni guseyî olîmek * nego-
 tîni hîmî û negotîni gumî çîr çîkîrmîmek *
 negotîni kew, gotîni nîkul sur e leb demîden

lebîlebiyî anlîmak * negotîni kîrî jî gîki bile
 çîkîrmîmek * negotîni televîzî ağızdan çî
 çîkîrmîmek, çîr çîkîrmîmek, kalîp kesîtmek
 (oldûgî gîbi kalmîk) * negotîni vîşî (hîh an
 jî televîzî) gîk demîmek * negotîni yekî û do-
 do bîr îşî demîden (veya bîr îşî derketî)
 gotîna beredîşî ni saçna soz, herze
 gotîna hîçîni ni otîrmîk soz
 gotîna lîkîşî ni otîrmîk soz
 gotîna xweş ni 1. gîzel soz 2. oz deyîşî
 gotînbêjî adîvî 1. söyleyen, söyleyici 2. sozcu
 3. konuşmacı, hatip 4. lîfçî
 gotînhêjî mî 1. söyleyici 2. sözcüklük 3. ka-
 nîşî, söhîb, kutîbet 4. lafçîlık
 gotîngorsî ni sozîni hîçîne
 gotîngorsî wî sozîni bîlmîşîk
 gotîndînerî meîni sozî yazîrî, gîllecî
 gotîndînerî wî sozî yazîmî (çî, gîfîcedîk)
 gotîndîrî adîvî söyleyen, söyleyici
 gotînenî mezinîni ni ala sözlerî
 gotînenî pîşîyanî ni ala sözlerî
 gotîngîrandî adîvî dedîkadîvî
 gotîngîrandîjî mî dedîkadîvîlık
 gotîngîrîni adîvî lafçî, lîkîredîçî, lîf tîşîyîşî
 gotîngîrîni wî lîf tîşîyîşîgî
 gotîngîrî ni kendîrdîni bîyîk lîflar odîni
 gotîngîrî ni kendîrdîni bîyîk lîflar vîne
 gotîni gotîni lîşî lîflîmak
 gotîni ni sözîl, verbal
 gotîni kîrîni lîşîkî sozî söylemek, lîf etmek
 gotîni kîrîp mî hatîrdîk, hatîrdîni, hatîrdîk
 gotînkî ni 1. sozîl, sozîçî 2. mî sozlu, söhîb
 gotînlîrî ni açık sözîl, açık yînekî, tok sözîlî,
 kîrî kîzî (dîğîrî bîldîgîni herkesîni yîzîne
 söyleyen, sozîni budîkîmî sakîrmîyanî)
 gotînlîrîni mî açık sözîlîk, açık yînekîlık,
 tok sözîlîk, kîrî kîzîlık
 gotînîxweşî ni peçî yîzîlî
 gotînîxweşî mî pekî yîzî mî uk
 gotînîvîşî adîvî sozî yazîrî, gîfîcedîk
 gotînîvîşî mî sozî yazîrîgî, gîfîcedîk
 gotîni qey gî halîbîkî
 gotîni xîrpî ni hatîrdîk, hatîrdîni, hatîrdîk
 gotîni xîrtî ni hatîrdîk, hatîrdîni, hatîrdîk
 gotîni xweşî ni gîzel sîfîrî (zarîf), başî gîlen bîr
 bîmînde kîuşîmî
 gotî ni söylenîşî olîni, söylenîşî olan
 gotîk ni gotîk
 gotîkî adîvî söyleyici, söyleyen
 gotîkî mî söyleyici
 gotîbêjî mî 1. söyleşî 2. gîçîşî, mîzîkîre
 3. pazarlık (bazî kolayîklar elde etmek ve-
 ya dîlîni yî bir pîdîmîne vîrmîk mîmîyîşîni ya-
 pîlîni gîçîşîme) 4. dîşîlog (kîuşîlık, kîuşî-
 mî) 5. nîyîlog (oyun, tokîm, hikîye gîbi vî-
 şîlerînde îkî veyla dîha çîkî kîuşîmîni kîuşî-
 mîşî - kîrîmî jî) gîrîşîme vîrmîk, mîzîkî-
 re etîmek 2) pazarlık etmek
 gotîübêjî mî makîleme, kîuşîşî kîuşîşî

götübêjkar *adjetif* götürmece, müzakereci
 götübêjkarî *m* götürmeçilik, müzakereçilik
 götübêjker *adverbe* götürmece, müzakereci
 götübêjkerî *m* götürmeçilik, müzakereçilik
 götübêjkirin *m* 1. söylesime 2. görüşme, müzakere etme (veya yapma)
 götübêj kirin *fîlê* 1. söylesilmek 2. götürmek, müzakere etmek (veya yapmak)
 götübêjkirin *ad* müzakere edilmiş olan
 gov (I) *m* 1. ağıl, dâva, ağırlı 2. axen
 gov (II) *m* kurumaq məzi yapıqı künest
 gova *bir* govan
 guvat *bir* zalımaq
 govan *adverbe* qant, tank ~ nışan dan tank götürmek, tanklanak ~ê sexte valıner qahî
 govandin *m* ağıllanma (şürü, toplamaq bir arada durma)
 govandin *fîlê* ağıllanmaq (şürü, toplamaq bir arada durmaq)
 guvangeh *m* malikemede qalıy yazı
 govani *m* şahidlik, tanıklık - dan şahidlik etmek, tanıklık etmek - klrin şahadet etmek, tanıklık etmek, şahidlik etmek (veya yapmak) - lê klrin (birne) tanıklık etmek
 govahî *bir* govan
 govbin *m* ağıllanma (şürü, toplamaq bir arada durma)
 gov bîn *fîlê* ağıllanmaq (şürü, toplamaq bir arada durmaq)
 gunde *m* güvede
 gova *bir* gova
 govok (I) *m* 1. gabek 2. [pe], kuşav + heftê
 govok bayê te yedi gubek valıner
 govok (II) *m* kas *m*
 govok (III) *m* şivonk
 govok (IV) *m* garıze
 govend *m* 1. halay 2. oyun (müzika eşliğinde yapılan hareketlerin tümü) * oşenda deşilo deşilo ayıza 3. [er] kayga, şanata, gürültü ~ gerandin halay çekmek (veya çekmek) ~ gerin halay durmak ~ garê dan halay tutmak - girtin halay tutmak (veya çekmek) - klrin halay çekmek - kisanidin halay çekmek - li dar(an) kenp halay çarınak, halaya durmak - li dar(an) xistin halaya durmak -a (yekî) hatin oynayış gelmek -a mezan li ser çêbîn koş gava şınaraya neder olımaq -ên xetekî halay oynayan (halıka biçiminde halay dansları)
 govendar *bir* govendger
 govendger *bir* govendger
 govendger *adverbe* halk dansçısı (güzel halk dansları oynayan)
 govendgerî *m* halay dansçılığı
 govendkes *adverbe* 1. halay başı 2. halay çeken
 govendkêşî *m* 1. halay başlığı 2. halay çekme
 govendnas *adverbe* halk danslar uzmanı
 govendnasî *m* halk dansları uzmanlığı
 govendxane *m* deşilo salonu

govik *m* sığınak
 govend *bir* govend
 govax *bir* govend
 govend *m* 1. yılbaşy * di govendê de xwe kirihê dijgê kaly yılbaşyda yaşlı adede kılığın gırmış 2. Noel 3. yılbaşy oyunu
 govik *m* deşilamenci böreği
 gova *ê* gva, şürde, sözümq ona
 govende *adverbe* söyleyen, söyleyici, konuşmacı
 govendeti *m* söyleyicilik, konuşmacılık
 govîn (I) *zeman* üveyk (Streptopelia turtur)
 govîn (II) *m* nöbet (şırı ile yapılan görev) ~ gerandin destreye çurmak - girtin nöbet beşlemek (veya tutmak)
 govînger *adverbe* nöbetçi
 govîngerî *m* nöbetçilik
 gova *ê* bulak (çocuk dilaide)
 gov *bir* göz
 govhez *bir* govhez
 govhez *m* peşmay ve devig içi vb den yapılan bir tur tahi
 govzêrê *m* ilmek, ilmek ~ lê xışta (şırı dan) ilmek
 govzêk *bir* govzêk
 govzêl *m* şimali şeklik
 govzene *adverbe* in raşê bir tur uzum
 govzenyê *şırı* batırd bir tur uzum
 guzer *m* büyük bey çek
 govak (I) *adverbe* gözük
 govak (II) *m* in govzê kalhur
 guzırvan *adverbe* sığın diti (Anchusa officinalis)
 govzihêz *m* haf ve devizden yapılan bir helva türü
 grado *adverbe* grado
 grafik *m* grafik, vize
 grafiker *adverbe* grafiker
 grafî *adverbe* grafî
 grafîng *adverbe* g. ofling, yazı bilmeçi
 grafoloji *m* grafoloji, yazı bilgisi
 grafometre *m* grafometre
 grabî santimetre *adverbe* grabî santimetre
 gram *m* gram
 gramaj *m* gramaj
 gramatik *ad* gramatik, gramatik
 gramer *m* gramer, dilbilgisi
 gramernivî *adverbe* gramer yazarı
 grametnivî *m* gramer yazarlığı
 gramertan *adverbe* gramertci, gramert uzmanı
 gramertganî *m* gramert uzmanlığı
 gramofon *m* gramofon
 granat *adverbe* granat
 grandî *adverbe* grandî
 grandük *m* grandük
 granî *adverbe* granî
 granîbîn *adverbe* granîleşme
 granîlûm *adverbe* granîlûm
 granîlît *adverbe* granîlît
 gapêtk *adverbe* bir tür ot
 gravûr *m* 1. gravûr 2. ad gravûr (bu şekilde yapılması olan)

gravürvakt *m* gravürvaku
 greyer *m* greyer (İsviçre'de yapılan bir tur peyniri)
 Grek *m* 1. Grek, Yunan. 2. Grek, Yunan (Yunanlıya özgü)
 Greki *m* 1. Grekçe, Grek dili 2. *m* Greklere özgü, Greklere yazar
 grekoroman *m* grekoroman
 gres *m* gres, gres yağı, makine yağı
 grev *m* grev, iş bırakma -a grevdir açlık grevi -a rüniştinê oturma grevi - şikandîn grev kuralığı
 grevkar *m* grevci, iş bırakıcı
 grevker *m* grevci, iş bırakıcı
 grevkerî *m* grevçilik, iş bırakıcılık
 grevkerin *m* grev yoranı
 grev kirin *şg* grev yapmak
 grevkerên *m* grev kireci
 grevkerênî *m* grev kireçlik
 grevder *m* grevder
 grevfürt *m* grev 1. greyfrut, altın top (Cistus decurvana) 2. greyfrut, altın top (hu ağacın meyvesi)
 grîp *m* grip
 grîzê *m* grizel
 grîzûmetre *m* grizümetre
 grîzûpî *m* grizülük, grizümetre
 gros *m* gros
 groston *m* groston
 grostonî *m* grostonluk
 groteks *m* 1. groteks 2. *m* groteks
 grûp *m* grup (aynı yerde bulunan kişiye veya nesnelere bölünüşü) -a grûpê kar grûbu -ên Awîbê kar grûpîni
 guaranî *m* guaranî (Urugay pavy birimî)
 guas *m* 1. guas (bir çeşit zembekli mat su'u boyası) 2. *m* guas (bu boyaya ile yapılmış resim) * wûncêyê guas guas resim
 guatr *m* guatr, cedre
 gubgube *m* kodaman
 gubîst *m* haberi almak
 gubse *m* gübre
 gubsekerin *m* gübreleme
 gubse kirin *şg* gübrelemek
 gubsekerinî *m* gübreli, gübrelemiş olan
 guck *m* kuş
 guç *m* kuş
 guçik (I) *m* kuş
 guçik (II) *m* kulak
 gudgude *m* kodaman
 gudgudetî *m* kadamanlık
 gudik *m* kulak
 gufeguf *m* uğultu * dengê gufegufa bavê rûzgâr sesinin uğultusu
 gufik *m* püskül
 guflî *m* uğultu (uğultu, kaval sesi gibi)
 guftar *m* güfte, söz, lîf
 guftûg *m* 1. söyleşme 2. görüşme, müzakere 3. diyalog (karşılıklı konuşma) 4. diyalog

(çayın, naxın, hukaye gibi eserlerde kış veya dalın çök kınarır konuşması) 5. tartışma, müzakere
 guftûgokirîn *m* 1. söyleşme 2. görüşme, müzakere etme 3. müzakere etme
 guftûgo kirin *şg* 1. söyleşmek 2. görüşmek, müzakere etmek 3. müzakere etmek
 guftûgokirî *m* müzakere edilmiş olan
 gub *m* 1. kulak 2. kulak (bu organın dış kısmı) 3. kulak (kulaklarda başın iki yanında bulunan yarıkzardın içi bütü) 4. kulak (seslerin duyulmasına sebep olan ve değerlendirilme yeteneği) 5. kulak (sahabın toprağı giren kısmı) 6. kenar, varos * li gubê bajêr gelur kenarêb 7. uşanış (bir şeyin lütlüp gelecek varı) ~ bel kûlîn 1) kulaklarını diklemek 2) hoşlanmama - bi fermananê pelêrin fermar dînlemek - dan 1) kulak vermek 2) dinlemek - dan (...) 1) birim dinlemek, öğütünü almamak 2) kulak asmak, aldmak 3) bakını yapmak, bakını yapmak * gub uşanê beşê bahçeye bakını 4) ilgi göstermek - dan gotûra (yekê) söz dinlemek (veya uşanê) - dan şava dîlê şwe kalbinin sesini dinlemek - dan şer (...) -e kulak kabartmak kulak vermek - dan şerê 1) dinlemek 2) kulak vermek, kulak kabartmak - dan şwe 1) kendine bakmak 2) kendine bakını yapmak - dupêli kirin başını önüne eğmek, önüne bakmak, haysiyetinizi yitirmek - dîrandîn kulak kabartmak, kulak vermek, dinlemek ~ klîn 1) dinlemek 2) ilat etmek - lê mûç kirin kulak kabartmak - lê bûn 1) kulagi birinde olmak * gulê anî li te ye, gise bûke kulagiñ serêde konuş 2) sak durmak, dikkatli durmak, bulunmak, dikkat etmek 3) dikkatli izlemek 4) kulagi olmak * guhekê çavê lê bûn ne biçim kulagi varê 5) göz kulak olmak, mukayef olmak ~ lê dîran dikkat etmek ~ lê kirin birini dinlemek - lê nekîrin aldırış etmemek - lê ruglîbî kulak kabartmak - medê kulak asmak, siktin et - mîç (an jî mûç) klîn kulak kabartmak - nedan şavum diyanşavîdan gelmek - nedan (...) 1) kulak asmamak, aldırış etmemek 2) es geçmek 3) boş vermek, ilg göstermemek, boşlamak 4) önemsememek, gereken önemi vermemek ~ nedan (kesî) (bir konuşma, bir durumu) yakası yok, emir şavul ismînce * ev emîrê gub şava kesî bu herifin şakası yak - nedan fermanan lerman dînlemek - nedan şwe kendin bulmak, kendine bakını yapmamak (şerê ne işen göstermemek) ~ nedanê geçmek, dikkat etmek - pê kirin 1) aldırış etmek 2) eslemek, ilgi göstermek, aşıkla durmak 3) (birini) dinlemek, öğütünü almamak 4) önem vermek - pê nekîrin 1) aldırış etmemek 2) ilgi göstermemek, laşlı

geçmek. iska geçmek 3) üzüm vermeyecek -
 ü çav lē būn çöz ku ak unak -ek kırın se-
 rad, yek kırın hējng bir kulağ nđan gıop
 oñor kulğırdan çıkarak -ē (yekü) ba dan
 (birimni kulağını bükme) -ē (yekü) birin
 kulğın: çışınē < -ē (yekü) çin būn kul da-
 nı çınlamak - ē (yekü) çin kafası çışmek (çu-
 niñlürden tedirgin olmak) - ē dar ü devıyan
 heye yarı kulğı Van -ē devıyan heye yarı
 kulğı van dı -ē (wı) de jē re golin kulğı-
 na söyloñek -ē (yekü) giran hün oñor ç 4-
 mek (veya daymak) -ē (yekü) giran e kula-
 ğı ağı -ē (yekü) gırē ye 1) kulğı tıkelē (a-
 bırı qıerı 2) kulğı tıkalē dıñlemek isleme-
 yen, dıñlemeyen) -ē (yekü) hıyyar būn te-
 bkte olmak, beñdenek, balıñmak (veya dır-
 nıñki) -ē (yekü) kışandıñ 1) (birimni kulğı-
 m çekmek (tezra olarak kulğıni çekip bük-
 mek) 2) (birimni kulğıni çekmek (ayarı-
 mek, ayırarak nem hāfı) ceza vermek) -ē
 (yekü) lē būn 1) kulğı (bir şeyden olmak,
 dikkat etmek) 2) kulğı (birde olmak *
 guhē būn li te ye. qışe bıkē kulğıni sende
 konuş 3) dikkatle izlemek -ē (yekü) lē xəw
 būn rıkar etmek, pır dikkat kormek -ē
 (yekü) li hey ba dan (birimni kulğıni ükü-
 mek -ē (yekü) li xeberrau būn kulğı teñkte
 olma) -ē (yekü) li bıtın 1) çek zeki olmak
 2) dıñlar (veya tıñlık) olmak - ē (yekü) pı
 de būn 1) uñılma (vada olmak) 2) -e meyü-
 li olmak -ē (yekü) qul e kulğı de ik -ē (ye-
 kü) qul kırın başın emni yemek, rıñatı z
 emek -ē (yekü) qulqulandıñ bızın emni
 yemek -ē (yekü) şıyat būn teñkte olmak,
 beklemek, bulunmak (veya dıñmak) - ē te lē
 hıyyar be ay garınu, acarıñ garınu bl -ē
 (yekü) ve çün kulağına çulınmak -ē (yekü)
 weñni kulğı köpsek, soğıktan bıñal ol-
 mak -ē xwe bel kırın 1) kulaklarını çıkarmak
 2) kulak zısıtmek, kulakları dıkmek, dık-
 kañ kesilmek -ē xwe dan (...) 1) kulak kesil-
 mek, kulak verilmek 2) (bu şey) kendini
 vermek (vurmak veya çalmak) * xwe ket
 kırın, guhē xwe dabı sıradē pu dikkat
 kesiniñ birküye verimē 3) çulıñmadan
 dıñlemek -ē xwe dan ser (...) kulak tutmak
 -ē xwe dan serē kulak vermek -ē xwe fit
 kırın 1) kulaklarını dikkatlemek 2) kulak
 kesilmek -ē xwe gırın (bu şey) kulakları-
 nı tıkmak -ē xwe jē bel kırın kulak kabarmak
 -ē xwe lüç kırın kulak kesilmek -ē
 xwe müç kırın 1) kulaklarını dıkmek 2)
 dikkat kesilmek -ē xwe nedan (...) (bir şey)
 kulak kırmak -ē xwe vıt kırın kulaklı-
 rıñ dıñmek li -ē (yekü) xwey hatıñ kulğı
 okıymak -ēñ etdē heye yarı kulğı v. r
 -ēñ hey birin (birimni) kafasını çışmek
 -ēñ hey xwartin çok zekimē olmak -ēñ
 (wı) şıyar in kulğı delik -ēñ (wı) veldiñ pe-

kulğı delik -ēñ wun bel ü vıt in kulakları
 dik -ēñ xwe danın plıst xwe lak bakalmı
 teler olacaq (yekü) -ēñ xwe vekırın (bir
 kınse) kulğı nı açmak

guhun 1) memre, yelün (hayvan memesi için):

2. ergo memre (kadın memesi için)

guhunalmısi ol sarkık memeli

guhandar ol memeli (hayvanlar için)

guhandarün hıveber zand ilkel memeliler

guhandır ol memre (hayvan memeleri) yapışik
 ol dıgu raporlañan ergon)

guhang ol varis

guhani ol memeliler

guhankol ol mememsi

guhannıñ ol memelilerinē musallat olup nıñen
 kesilmezene neden nıñ bir hayvan hastalığı:

guhān (1) ol 1. kavşak, yel ağız 2. dağlık alan-
 da dörñük alan -ē rē yol kavşığı

guhāe (1) ol küpe - kırın (an jı alstın) guhē
 xwe köpe takmak -ek be dı guhē (1) de be
 kulğına köpe olmak * tu vē tiñtē qet ji hır
 meki, bıtta guhārek be dı guhē te de be ku-
 nu me unıtma, kulğına küpe olsun -ē hı-
 gıñı salkın küpe -ē bısitık seşaklı küpe -ē
 heydler (an jı hıydeñ) bir tur izi küpe -ē
 perik yapırık küpe

guhārdar ol küpel

guhārek ol ağaçtan kovlarınñ kulpların ko-
 vıya çıkıpızın sağıyan kanuz

guhārf ol değıñmiş olan

guhārk ol küpe

guhārok (1) hıñte küpe çiçeği (Fuchsin)

guhārokt (1) ol kulaz çırısı

guhāryot ol dığık küpeli

guhartin ol 1. değıñtirme, değıñtirim (başka
 bir biçime sekime, değıñıklığe uğratma) 2.
 değıñtirme (bu kınse veya şey) bulıncıñu
 yerdēn başka bir yere alına) 3. değıñtirme
 (bu şey verip yerdē başka bir şey alma) 4.
 değıñtirme (bitir, bitirip başkasını edimēe
 veya kulıñma) 5. değıñtirme (başka bir du-
 ruma, başka bir görünüme getirme) 6. değıñ-
 tirme (olumuz bıtıñıñle, çok değer verme)

guhartin (1) ol 1. değıñtirmek (başka bir biçime
 snamak, değıñıklığe uğratmak) 2. değıñtir-
 mek (bu kınse veya şey) bulıncıñu yerdēn
 başka bir yere almak) * mu mısteyē gındē
 me gūbartın koy öğretmenimni değıñtındı-
 la 3. değıñtirmek (bu şey verip yerdē baş-
 ka bir şey almak) * ev sel ji te re hıçük e,
 hıguhēre bu ayakkalı sana küçük, değıñtir
 4. değıñtirmek (birini bırakıp başkasını e-
 dimek veya kullanmak) 5. değıñtirmek
 (başka bir duruma, başka bir görünüme ge-
 tirmek) * pere ew guhārt para onlu değıñtir-
 di 6. değıñtirmek (olumuzsız biçimne, çok
 değer vermek) * ez wı hı Kesı naguhērim
 emi kınseyle değıñtirmē

guharti ol 1. değıñik (değıñtirimis) * li görē

madeye (II) u gubharı casusna değıstık * E. maddeci gerüğine 2. değıstık, maddeci

gubharo *baş* 1. değıstım, varyasyon 2. tek çeşirleme 3.ay varyant

gubhartuyı *af versiyone*

gubharzêtin *af alin küpü*

guhastin *m* 1. aktarmak, nakletmek 2. aktarmak (bir yerden, bir kaptan başka bir kaba geçirmek) 3. aktarma (bir şeyin yolunu, yönünü değıstirmek) 4. taşınma (boru, kanal, vb. sıvı maddeleri bir yerden başka bir yere taşınma) 5. ulaştırma 6. değıstirme 7. değıstirme (birini bırakıp başkasını edinme veya kullanma) 8. kızılama 9. gelin götürme 10. çevirme

guhastin *şyê* 1. aktarmak, nakletmek 2. aktarmak (bir yerden, bir kaptan başka bir kaba geçirmek) 3. aktarmak (bir şeyin yolunu, yönünü değıstirmek) 4. taşınmak (boru, kanal, vb. sıvı maddeleri bir yerden başka bir yere taşınmak) 5. ulaştırmak 6. değıstirmek * *mîn* klavim ser xwe xwe guhastin üstümü değıştirtin * ew de here malê kîncên ser xwe biguhêze eye ugrayip üstüdeki elbiseleri değıstirecek 7. değıstirmek (bir m. bırakıp başkasını edinmek veya kullanmak) * me mala xwe guhastiye evimizi değıstirtinay 8. kız istemek * bi soz ez ê Sosinê ji te re biguhêzim soz, sözü Sosun'u istiyeceğim 9. gelin götürmek 10. çevirmek * berê xwe jê guhasti yûzêrî endan çevirdi → *lebatan* *by* *şyê* m.ka, evgân aktarmı

guhasti *af* 1. aktarılmış 2. değıştirilmiş 3. *af* nakledilmiş, menkul

guhazto *m* nusha, kopya

guhbel *af* 1. dik kulaklı 2. kamış kulak (af) 3. gıcık dinleyen kimsa 4. *mec* casus

guhbelik *baş* *m* tür biki

guhbelli *m* 1. kulaklı: dix olma 2. *mec* casusluk

guhbellik *baş* *m* guhbellik

guhberan *baş* *m* tür biki

guhbiçûk *af* küçük kulaklı

guhbirin *baş* *m* tür genten biki

guhbiçing *baş* *m* gubhizan

guhbiçitlik *baş* *m* aşyan aşyan da kanton biki

guhçepel *af* kepe kulak

guhçik *mîze* 1. kul.ka. kulakçık 2. *mec* kulak (elli çalgı ardi tel çermeye yarıyan bağı)

guhdam *m* 1. dinleme 2. kulak verme 3. ilgi gösterme 4. bakım yapma 5. kulak asma, ürettir verme

guh dan *şyê* 1. dinlemek 2. kulak vermek 3. ilgi göstermek 4. bakım yapmak * dewlet guh nade hajarê tõe dewlet şehrîmîzi bakim yapuyê 5. kulak asmak, ürettir vermek

guhdark *m* kulaklık, şizre → telefonê telefon alîvesi

guhdayin *m* 1. dinleyiş 2. kulak verme 3. ilgi gösterme 4. bakım yapma 5. kulak asma, ürettir verme

guhdar *mîze* 1. dinleyici 2. dinleyici (kayıtlı olmadığı halde dışardan derslere devam eden kimsa) → *girtin* kulak kesilmek

guhdarî *m* 1. dinleme 2. dinlence 3. *af* nekîrin 1) dinlenmek 2) a. tamil olmama → nekîrin 1) dinlenmek 2) sözünü dinlenmek, itaat etmemek 3) ilgilenmemek, ilgi göstermemek, önemsemek → *ya* hev û din nekîrin bîbûn, dinlemez olmak → *ya* (yekî) klirin 1) (bir n.) dinlemek 2) ilgi göstermek 3) sözünü dinlemek, itaat etmek 4) dikkate almak (göz önünde bulundurmamak, hesaba katmamak) → *ya* (yekî) nekîrin 1) (birini) dinlenmek 2) (kimseyi) tahminmak, ilgi göstermemek 3) sözünü dinlenmemek, itaat etmemek 4) dikkate almamak (göz önünde bulundurmamak, hesaba katmamak) 5) (birini veya bir şeyi) gözü görmeyiz olmak → *ya* pendên (yekî) klirin öğütlerini dinlemek → *ya* şîrêtin (yekî) klirin öğütlerini dinlemek

guhdarikeri *m* dinleyicilik

guhdarikirin *m* 1. dinleme 2. (birinin) sözünü dinleme söze uyma

guhdarî kirin *baş* 1. dinlemek * stran guhdarî dîlêr şerki dinloyêrd 2. (birinin) sözünü dinlemek, söze uymak

guhdarîti *m* dinleyicilik

guhderz *af* keskin zekal

guhder *baş* *m* gu'çar

guhderêj *m* 1. eşek

guhderêj *af* 1. uzun kulaklı (kimsa) 2. u uzun kulaklı (eşek) 3. *af* anlayışsız, kaba, şunak

guhderêji *m* anlayışsızlık, ahmaklık

guhdiik *af* gıcık bantlarm: dinleyen

guhê (I) *m* 1. kulak 2. iki dağıması vad: 3. vamaç arda kayık biçimindeki düzlük

guhê (II) *m* muccevler

guhê (III) *m* hayvanların dinlendikleri yer, usu açık dinlenme yeri

guhê (IV) *m* değıştir

guhêran *m* 1. değıştım 2. *şyê* değıştım, varyasyon

guhêrandin *m* 1. değıstirme, değıstirim (başka bir biçime sokma, değıstikliğe uğatın) 2. değıstirme (bir kimse veya şeyi bulunduluğundan yerden başka bir yere alma) 3. değıstirme (bir şey verip yerine başka bir şey alma) 4. değıstirme (birini bırakıp başkasını edinme veya kullanma) 5. değıstirme (başka bir deneme, başka bir gotürmece getirme) 6. değıstirme (olumsuz biçimyle, çok değer vermed)

guhêrandin *şyê* 1. değıstirmek (başka bir biçime sokmak, değıstikliğe uğatın) 2. değıstirmek (bir kimse veya şeyi bulunduğundan yerden başka bir yere almak) * mamosteyê

gundê me guberandîn kây öğretmenimiz değıştirdiler 3. değıştirmek (bir şey verip yerine başka bir şey almak) * ev sol jî te re bîcûk 2. bigubêrine ður ayakkabe sana kûçak, değıştir 4. değıştirmek (birini bırakıp başkasını almak veya kullanmak) 5. değıştirmek (başka bir duruma, başka bir duruma getirmek) * pere ew guberand parz onu değıştirdi 6. değıştirmek (ulur suz biçimyle, cûz değıer vererek) * ez wî bî keşî nagubêrînim or u kimsesle değıştîrem

gubêrtî rd 1. değışik (değıştirilmiş) * ji gorî madayo 10. a guberandî yusanan değışik 10. 2. değışik. muaddel

guberankar rd değıştirmci

guberankarî m 1. değışim 2. değıştirmcilik

gubêrhur rd değışken

gubêrbârî m değışkenlik

gubêrçîle rd değışik

gubêrde rd değışik (alışılmışın dışında bir üzeliği olan) * kîncekî gubêrde değışik bî elbise

gubêrdeci m değışiklik

gubêr m koyun açık ağılı

gubêrtî rd 1. değışik 2. değışik. muaddel

gubêribûn m değışiklik

gubêrin m 1. değışik. değışim 2. değışme, dönme (durumları duruma geçme, olduğundan daha değışik bir duruma alma) 3. başkalaşına 4. çevirme (hava için, bir durumdan başka bir duruma geçme) 5. kayma (anlamı değışme) 6. değışme. oynama (değışiklik gösterme)

gubêrin bigîr 1. değışmek 2. değışme, dönme (durumdan duruma geçmek, olduğundan daha değışik bir duruma almak) * hewa jî jişka ve gubêrtî hawa hîrdan değıştî 3. başkalaşmak 4. çevirmek (hava için, bir durumdan başka bir duruma geçmek) 5. kaymak (anlamı değışmek) * wateya peyvê gubêrtî ye kelamêtin anîtanî kaymîş 6. değışmek. oynamak (değışiklik göstermek) * fîyet di nêbêra mîlyon û du mîlyonê de digubêrtî fîyartî bir mîlyon de îkî mîlyon arasinda oynuyor ~ pêk anîn (an î çêkirîn) değışiklik yapmak ~a değışî ~a ses değışmesi ~a he-wyrtî wî hawa değışim ~a teşe başu değışim, transformasyon

gubêrîner rd rd 1. değıştirmci (değıştirme izeliği olan) 2. değıştirmci (değıştirme işini yapan nesne veya kimse)

gubêrîndî m değışiklik, tadil, tadilat ~ pêk anîn tadilat yapmâk

gubêrînk fîsîn dönüştürücü, transformatör

gubêrînkar rd değıştirmci

gubêrînkarî m değıştirmcilik

gubêrînxwaz rd değıştirmci (değıştirmeden yana olan)

gubêrînxwazî m değıştirmcilik

gubêrîti m değışiklik

gubêrkar rd değıştirmci

gubêrkarî m 1. değışim 2. değıştirmcilik

gubêrte ður gubêrde

gubêrtim bir gubêrtim

gubê îrajêr rd değışik, banliyê

gubê derve rd değışik dış kulak

gubê derveyî rd dış kulak

gubê gîsîn rd kulak demiri

gubê hundêrîlî anîndî 1. iç kulak 2. bîy iç kulak, dolambaç

gubê navîn anîndî orta kulak

gubêr m 1. değışim 2. değıştirmci ~ê dîmenan rd salme düzenleyicisi

gubêrîm m değışim

gubêrînkar rd değışimci

gubêrîndî m 1. değıştirmci 2. dönüştürme

gubêrîndî bigî 1. değıştirmek 2. dönüştürmek

gubêrîni m 1. değışiklik (bir bütünden bir bölünmüş değışmesiyle ortaya çıkan yeni durum) * gubêrîni di lejneya kargêr de çêbû yonêtin karulanda değışiklik oldu 2. değışiklik, tadil (amaça uygun biçime getirmek için yapılan değıştirme) ~ bî set de kutin değışim geçirmek

gubêrînkarî m değışik, malîfikasyon

gubêrînxwaz rd değıştirmci

gubêrînxwazî m değıştirmcilik

gubêrbârî m değışken

gubêrbârî m değışkenlik

gubêrdar rd 1. değıştirmci, parametre 2. çevrilebilir, konvertibl

gubêrdarî m 1. değıştirmcilik 2. çevrilebilirlik, konvertibilite

gubêrde rd değışik

gubêrdest m değışiklik

gubêrde m değışim

gubêrdepurêz rd değıştirmci

gubêrdeparêz m değıştirmcilik

gubêrî m değışiklik, tadil, tadilat (amaça uygun biçime getirmek için yapılan değıştirme) ~ çêkirîn tadilat yapmâk ~ pêk anîn değışiklik yapmâk

gubêrk m 1. değışim 2. değışiklik (bir bütünden bir bölümünün değışmesiyle ortaya çıkan yeni durum) 3. alternatif

gubêrkbar rd değıştirmci

gubêrkêr rd rd 1. değıştirmci (değıştirme izeliği olan) 2. değıştirmci (değıştirme işini yapan nesne veya kimse) 3. fîzîk değıştirmci, konversiyon 4. çevirgeç, şalter

gubêrk m 1. değışim 2. m değıştirmci

gubêrkî m değışken

gubêrkî m değışkenlik

gubêş m kulak ağrısı

gubêş m kulak ağrısı

gubêz m 1. aktarım 1. transfer

guhêzî *m* 1. aktaran, nakî ⁶ *awayî* (ên *guhêzîyê* nakî, *vasûlên*) 2. nakîtme, *tasûfî* 3. değışim, değışiklik ⁶ (*...*) *kurin* *we* aktarına yapırık

guhêzan *m* 1. aktaran, nakletme, nakî 2. değışim - *kirin* aktarına etmek

guhêzanî *m* aktarınî

guhêzbar *m* 1. aktarılabilir, nakletilebilir 2. *biy* mekul, *tasûfî* ⁶ *makûn* *guhêzbar* taşûfî mekul 3. gezece, seyyar, taşûfîbilir 4. çevirebilir, kenverabil 5. portablî 6. teğ gelibî

guhêzbarî *m* 1. aktarılabilirlik, nakletilebilirlik 2. *biy* taşûfîlik 3. gezece, seyyarlık, taşûfîbilirlik 4. çevirilebilirlik 5. portablîlik 6. değışimlilik

guhêzbarîkî *ê* 1. aktarılabilir bu şemiyê 2. taşûfî bu şekilê

guhêzdar *m* 1. aktaran, nakletici 2. *letim*

guhêzdarî *m* 1. aktararlık, nakleticilik 2. *letimlik*

guhêzdarîm *m* 1. aktararlık 2. çevirilebilirlik, kenverabilî

guhêzer *m* aktaran, aktaran

guhêzgeh *m* aktaran yeri

guhêzgeh *m* otogru

guhêzî *m* nakî (*şayma* de *şey* olar)

guhêzîn *m* 1. değışme 2. aktarılma, nakletilme

guhêzîn *biyê* 1. değışmek 2. aktarılmaq, nakletmek

guhêzîner *m* 1. değışmer 2. aktaran, nakletici

guhêzînerî *m* 1. değışînerlik 2. aktararlık, nakleticilik

guhêzînluk *m* *transistor*

guhêzînlukdar *m* *transistorlu*

guhêzkar *m* *aktar* 1. değışker 2. taşûfî, nakletici, nakliyatçı

guhêzkarî *m* 1. değışînerlik 2. taşûfîarlık, nakleticilik, nakliyatçılık

guhêzker *m* 1. değışker 2. aktaran 3. *m* değışîrgeç, kenveresôr

guhêzname *m* *transfêr betesi*

guhêzok *m* 1. aktaran, taşûfî 2. taşû 3. *m* değışken 4. *m* seyyar

guhêzreş *m* *vurdumdayana*, *lakayî*

guhêgiran *m* ağır işten, kulaklı ağır olan, işümede zorluk çeken

guhêgirani *m* ağır işten

guhêgark *m* kulak tükür

guhêhesk *m* keçe kubbeli

guhêk (I) *m* *aktar* 1. kulak (memes) 2. *lak*, *kek* 3. kulaklık 4. *m* *keçe* 5. *m* *kek* kulak, kulaklık, *buçge*, *dilek*, *kek* (*tebi şayışlarda* *te*, *geraweyê yarayan munda*) 6. *sofêr*, *gaç*

guhêk (II) *m* *başî* *manan*

guhêkî *m* kulaklı (kulaklı benzer)

guhêr *m* *arçac*, *gece* *dawala* *m* *keşîdî* *yer*

guhêran *m* değışim

guhêrandin *m* 1. değıştirme (başka bir biçime sokma, değışîklîğe uğratma) 2. değıştirme (bu kimse veya şeyi bulandıra verden başka bir yere alma) 3. değıştirme (bir şey verip yerine başka bir şey alma) 4. değıştirme (biri birşeyi başkasına edime veya kullanma) 5. değıştirme (başka bir duruma, başka bir gozümeye getirme) 6. değıştirme (olumsuz biçimyle; çök değır verme)

guhêrandin *biyê* 1. değıştirmek (başka bir biçime sokmak, değışîklîğe uğratmak) ⁶ *şekî* *porê* *xwe* *guhêrandine* saç biçimini değıştirmiş 2. değıştirmek (bir kimse veya şeyi bulandıra verden başka bir yere almak) 3. değıştirmek (bir şey verip yerine başka bir şey almak) ⁶ *ev* *sofê* *ji* *te* *re* *biçûk* *e*, *bi* *guhêrandine* bu sofekê *te* *şana* *kuçûk* *değ* *ştî* 4. değıştirmek (biri birşeyi başkasına edimek veya kullanmak) 5. değıştirmek (başka bir duruma, başka bir gozümeye getirmek) ⁶ *perê* *ew* *guhêrandin* *para* *şên* *değıştirdi* 6. değıştirmek (olumsuz biçimyle; çök değır vermek) ⁶ *ez* *wî* *bê* *kesî* *guhêrandine* *aru* *kar* *şey* *değırdim*

guhêrandin *m* değışîlmîş olan *munêl*

guhêrî *m* 1. değışim, *munêl* 2. değışîrîş *munêl*

guhêrin *m* 1. değışme (başka bir biçim veya duruma girmek) 2. değışme (yerine başka şey veya kimse gelme)

guhêrîn *biyê* 1. *değışme* (başka bir biçim veya duruma girmek) ⁶ *gava* *ku* *ji* *yên* *ol* *şê* *kekê* *bi* *guhêrî*, *ma* *qanûnî* *wê*, *dat* *û* *nêrîtên* *wê*, *nîvîs* *u* *zîwanê* *wê* *ji* *guhêrî* *re* *bir* *toplum* *an* *yağayî* *değışîne*, *yasalî* *u*, *şîrelî* *u*, *yazî* *de* *değışîne* *m* 2. değışmek (yerine başka şey veya kimse gelmek) ⁶ *film* *guhêrî* *film* *değıştî* ⁶ *de* *gerî* *nendeyê* *dîstî* *de* *guhêrî* *aku* *u* *munêl* *de* *değışî* *çek*

guhêrîner *m* değışîrî

guhêşandin *m* taşûtme, çöke olma

guhêşandin *biyê* taşûtme, çöke etmek

guhêşîn *m* taşûkalmak, çöke olma

guhêşîn *biyê* taşûkalmak, çöke olmak

guhêşk (I) *m* *aktar* 1. topuk 2. okçe ⁶ **guhêşka** *vula* *wê* *ayakkabî* *m* *îkçesî* 3. *kestare*, *kek* *tatîran* *her* *bu* *okçuda* *bu* *îkçe* *şêk*, *boy* *nîz* *dek* *okçuda* *olîr* *kes* *ve* *yayyan* *aravî*

guhêşk (II) *m* kulak

guhêşk (III) *m* *yamurtayî* *yapî* *ku* *tu* *olî* *u*

guhêzî *m* değışimî *olîr*

guhêzin *m* 1. değışme (başka bir biçim veya duruma girmek) 2. değışme, çevirme *darî* *şîva* *şîm*, *bi* *bu* *darî* *başka* *bir* *darî* *geçîne* 3. aktarılma, nakletilme 4. taşûtma (bu, kama, vb. *ay*, *munê* *de* *bi* *yerden* başka bir yere taşûtma) 6. *gelîr* *gêturî* *me*

göhlüz /göhl/ 1. değışmek (başka bir biçime veya duruma girmek) * aya bir göhlüzle sayımız dedim. 2. değışmek (yeme, içme, sex veya başka gelmek) 3. değışmek (çevirmek, dönmek (hava için, bir durumdan başka bir duruma geçmek)) * İlewa ji dîşka ve göhlüzi hawa bîrden dîrdû. 4. aktarılmak (nakletmek) 5. taşınmas (hava, kumal, vb. sıvı maddeleri bir yerden başka bir yere taşıamak) 6. götüre götürmek

göhlüj /göhl/ güvç

göhlker /göhl/ bir bütün birkesi

göhlkerok /göhl/ sağır köyüğü

göhlkir /göhl/ 1. keşk kulaklı, kulaksız 2. kışa kışa (kış) keci

göhlkirin /göhl/ dîrlem

göhlkîrî /göhl/ dîrlemek

göhlkîşî /göhl/ bir çocuk ayuna halka çekilme o-turun çocukları babalarını kulaşları (târî dîrtena geçeler); başıktı kaçmaya çalır-ken dîrgerberî dîrtanların başmazlar kaçmaya çalışarı sîrtmaya çalışır.

göhlkîlî /göhl/ bir tür kulak hastalığı

göhlkînkere /göhl/ kulakakça (Fonictula auricularia)

göhlîq /göhl/ kulığı delik (olup) bitenece (başta olma)

göhlî bûn /göhl/ kulığı (bir ayda) olmak

göhlî kîrî /göhl/ dîrlemek

göhlîş /göhl/ 1. kulaklı geveç, yumuşak çon 2. meç ödek

göhlîşî /göhl/ 1. salyangoz (Helix) 2. aşt kulak salyangozu

göhlîşîlî /göhl/ tapan kulaklığı

göhlîşîlîb /göhl/ yabu kulığı

göhlîşîrî /göhl/ kepeç kulaklı

göhlîşîrî /göhl/ in kulaklı

göhlîşîrî /göhl/ fare kulak (Anagallis)

göhlîşîrî /göhl/ kulak kır

göhlîşîrî /göhl/ 1. dîrlememe 2. ağızıtma, bostama, ilgî gösterme ne, takınma (önemli sayınma, değer vermemeye)

göhlîşîrî /göhl/ 1. dîrlememek 2. ağızıtmak, hoşlamak, ilgî göstermemek, takınmak (önemli sayınmak, değer vermemek)

göhlîşîrî /göhl/ aldırmaçlık

göhlîşîrî /göhl/ savsak, dîrtmez, çekirtmez, umursamaz

göhlîşîrî /göhl/ savsaklık, umursamazlık

göhlîşîrîkîrî /göhl/ savsaklama, savsaklayış

göhlîşîrî kîrî /göhl/ ilgî savsaklamak

göhlîşîrî /göhl/ aldırmaç, aldırmaç, ilgîsiz, la-kayt, umursamaz

göhlîşîrî /göhl/ aldırmaç, la-kaytçı, kaytısızca, umursamazca

göhlîşîrî /göhl/ aldırmaçlık, aldırmaçlık, ilgîsizlik, la-kaytlık, kaytısızlık, umursamazlık

göhlîşîrîkî /göhl/ aldırmaç, la-kaytçı, kaytısızca, umursamazca

1. savsak, umursamazca

göhlîşî /göhl/ 1. savsaklama (kaldır, ilgî)

göhlîşî /göhl/ boyunduruk başı

göhlîşî /göhl/ kulak (çocuk için tırnak)

göhlîşî /göhl/ kulaklık (yağın tîrtelerni kullandıklı-rı pîlî aşt)

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ 1. arkeç

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

göhlîşî /göhl/ değışim

var kulagi * hevpeki gulxencer kalen kulakle bir at

gulxurk *hün* bir kulak hastalığı

gu m şakır (yağmur sesi vb gibi)

gula m şakır şakır

gulegaj k 1. şakır şakır (yağmur sesi vb. gibi) 2. uğultu (rüzgâr sesi, üflemecli çalgılar vb için)

gulak *hər* g-jok

guljin m sakima

guljin *şığh* şakımak

guljinek m şakır (yağmur sesi vb. gibi)

guljini m şakır (yağmur ve su şakırması için)

guljm *şaf* hasin

gulmbün m haşileşme

gulm bün *şığh* haşileşme

gulmbüyn m haşileşiş

gulme *şafin* 1. tepə 2. uc (bir şeyin en üst bölümü)

gulni m haşinlik

gulnik n ekekkik tobası

gul (I) *batış* 1. gül (Rosa) 2. gul (hu bitkisar, çiçeği) – *bêhêstiri* nabin gül dikeniz olmaz – *li* *gulê* dinêre dilpege uzün üzünne bako-bako baka karar ~ *rijandin* (birine) difilol, bulunmak, ulular olmak ~ *û* *gulikê* di *munqelanê* di *payên çandinê* her kes yigit doguzimiz ~a (ciwatan) 1) bas tacı * *heima bi ku de dilpe dibe gula* ciwatan nereye giderse onu baştaç ediyolar 2) bulunduğün ortamı geledinêre kimse ~a ciwat *û* *coziyan* meclislerin şer adımı ~a *geş dante ber pozê* kerê reş çek musulan m anlat (suyunu çer roneseri burak) ~a *mehkûm û firar û eşqiyayan yigit* ve *sevilen* kimse ~a *silvaran* suvarim gülü ~a *xortan* 1) el üstünde tutulan kimse 2) *hêrî* kacim ~ê *dibêje* *Heleb* m *min* e, *Entabê* li *dû* tê *keşîrî* çok iyen, olduğunda büyük gösteren insanlar için kullanılır ~ê *were ser tayan* gel de seviceyle gulm

gul (II) *hün* bir tür tüberküloz hastalığı, kar kusuna başlamışta kendini gösterir

gula berbero *batış* ay çiçeği, gar çiçeği, gurebakan (Helianthus annuus)

gula berberoj *hün* ay çiçeği, gündürdü (Helianthus annuus)

gula berbirio *batış* ay çiçeği (Helianthus annuus)

gula bémirax *batış* karbelen (Galunthus nivalis)

gula cuferi *batış* kadife çiçeği

gula çavêşê *batış* öküz gözü (Arnica montana)

gula çeger *batış* sarı çiçek, bu çiçek yaz kış ızel gulm keur, tek dalı ve ufuk, yuvarlak sarı çiçekleri olur

gula çilê *şaf* 1. kir çiçeği 2. yaban gülü

gula dawûdek *batış* kasım patı, kızılcem (Chrysanthemum)

gula derewin *hün* yaban gülü (Rosa canina)

gula dülük *m* yumusak dolu (yuvarlak ama kar gibi yumusak olan dolu)

gula fişek *batış* dul avrat otu (Arctium lamiaceum)

gula hıçê *batış* yaban gülü (Rosa canina)

gula qesqar *batış* pat (Anemone benzer bir çiçek)

gula rasiñ *m* hakiki gül

gula sor *batış* sakayık (Paeonia moutana)

gulab *hər* gulac

gulabdin m harçlı simli elbise

gulac m göllaç

gulak m puskül

gulan m mayis (yılım 31 gün süre) beşinci ay) ~ e *mozgolan* e *Mayis* ay nda davar ve siğir yavulların peşeyle zıplaya zıplaya kışuklukları dönerm anlalan bir deyim

gulang m 1. zulf 2. fawz (yuzun iki yanında buaktan sakal dereri)

gulanik *hün* kuş buruna herzer bir çiçek

gulank *hər* gulang

gulask *m* gül beçlek

gulay *şaf* *gürê* ~ *girtin* gürê tutmak ~ *hantir girtin* *gürê* gürêşmek ~ *kirin* gürêş tutmak ~a *hoxeyan boğa gürêş* ~a *gabuxeyan* boğa gürêş ~a *milan* kirin *irlek* yapuq (veya *irlek* gürêş yapuq) ~a *serbest* serbest gürêş

gulaş *Hindyan* m *Hind* gürêş

gulaşa *Japn* m *jiyato*

gula şestper *batış* yabanı pajatya

gula şevbin *batış* şekboz (Cheranthus ciliari)

gulaşgir *m* gürêşçi

gulaşgiri m gürêşçilik

gulaşgirtin m gürêşçire

gulaş girtin *şığh* gürêşmek

gulaşkirin m gürêşme

gulaş kirin *şığh* gürêşmek

gulat m 1. topak 2. topak şeklinde ser toprak parçası

gulav m 1. gül suyu 2. gulyağı

gulavdan *şaf* gulavdan

gulavdan m gulavdan (gul suyu konulan kap)

gulavdin m harçlı simli elbise

gulave m müdür

gulavêj (I) *hər* gulavêj

gulavêj (II) m 1. gul suyu fişkiyesi 2. bir tür tük

gular m demet, tutam, bağ

gula zer *m* sarı gül

gulhang (I) *nün* gulhank

gulhank (II) m saçuk (guyin tıyalatının kollarına dikilen süslü puskül)

gulhang (II) m yankı

gulhangdar m yankılama, yankılanma

gulhang ilan *şığh* yankılanmak, yankılanmak

gulhankdar *m* saçuk

gulbarin *m* gul yağdırın * *ew devbiken* e *gulbarin* e o güçyüzlü, gül yağdırandı

gulbah *el gül bağı*
 gulberinle, gulberinlik *boşlu* kardelen (Galanthus nivalis)
 gulbeğ *el gül yaprağı*
 gulben *el gül dök*
 gulberin *el püskül ipi*
 gulberağı *el gül hançuru*
 gulberin *boşlu* kâr çiçeği, kardelen (Galanthus nivalis)
 gulberüjk *buğ* gulberüjk
 gulbero *buğ* gulberüj
 gulberağ *boşlu* ay çiçeği (Helianthus annuus)
 gulberağk *boşlu* ay çiçeği (Helianthus annuus)
 gulberağk *buğ* gulberüjk
 gulbahar *boşlu* 1. çuhâ ç çeği (Primula) 2. dutun çiçeği (Ranuncus)
 gulbüjerk *adılır* gül teplayısın
 gulbüskük *el gül sokan* ruzgarı * bayê gulbüskük *gul söken* ruzgarı
 gulbin *el gül kokulu*
 gulbiz *boşlu* reviz
 gulbori *boşlu* 1. boru çiçeği 2. kökulu çiçeği
 gulbükk *boşlu* gelinçik
 gulcal *boşlu* kızıl bur gül
 gulç *buğ* xulç
 gulçipek *boşlu* kuş barmı, gülçipek
 gulçipek *adılır* kutcek
 gulçin *adılır* 1. gul deren 2. boyan ismi
 gulçü *boşlu* deli otu, kaşur otu (Alyssum)
 guldamk *el* 1. sakı 2. çiçeklik, vaza
 guldar *el* 1. gülla (güllü olan) 2. dâle (kumru)
 gulde *el* yumak, topak
 gulden *el* gulden
 gulderin *boşlu* baharda yetişen tek başına kızıl bir gül
 guldeste *el* guldeste, anoloji
 guldeñiz *boşlu* ay çiçeği
 guldiwarik *boşlu* bu tür çiçek duvarın sarılan bir çiçek)
 gule (I) *güle* 1. kurşun (kısaltması Pb) 2. *el* kurşun (kurşundan yapılmış olan) 3. kurşun, mermi (tabanca, tüfek gibi hafif ateşli silahlarda kullanılan mermi) 4. musket oyuncağı * avêtin kurşun atmak, mermi sıkmak * barandın kurşun yağdırmak * herdan kurşun atmak, ateş etmek * berdan (yekü) (burcu) kurşun sikmek * berf (yekü) dan (birine) kurşun sıkmak * bi ser de barandın (an ji rişandin) (birini veya bir şeyi) kuzulu yağdırma tutmak * bi ser serê (yekü) de barandın (birine) kurşun yağdırmak * çih neğdın kurşun şkalamak * helandin kurşun dökme (yek an ji çiştêk) * kirtin (birini veya bir şeyi) kurşun yağdırma tutmak * lê barandın (birine) kurşun yağdırmak * lê rezandın (birine) kurşun yağdırmak * li ser kevçika dîle (te) bûkewe kurşunlara gelisin * xwarin kurşun yemek * ya çapîlyê (an ji devê tîvîngê) fişek gibi (hızlı) wêki * ya

devê tîvîngê hızla, fırtına gibi * ya ji xafîl qeşa kor çuşun * ya weşşan dundom kurşunu
 gule (II) *güle* 1. gülle (top gülle) 2. *el* gülle * avêtin gülle atmak
 guleavê *adılır* gülleri (gülle atmâ sporu yapan kişiye)
 guleavêji *el* gülleçelik
 guleavêtin *spûn* gülle atma
 gule avêtin *fişek* gülle atmak
 gulebat *an* * kurşun yağmurı, kurşunla tarım
 gulebarankîrim *el* kurşunla tarım, kurşun yağmurunu tutma
 gulehatan *adılır* fişek kurşunla tutmak, kurşun yağmurunu tutmak
 gulebarankîri *el* tuzak (kurşunla)
 gulebûkk *boşlu* gelinçik (Papaverhœcus)
 guledar *el* güleli
 guledest *el* bir oyun ismi
 gulefiruş *adılır* kurşunla isalan kişiye
 gulefiruşi *el* kurşunçuluk
 gulehingivîn *boşlu* kanameli (Lonicera-caprifoliata)
 gulekalane *boşlu* büyük isirgan otu
 guleker *adılır* gülleri (malatçı)
 gulekeri *el* gülleçelik
 gulekarin *el* 1. kurşunlama 2. kurşunların (kurşun ile ateş etme)
 gule kirtin *fişek* 1. kurşunlamak 2. kurşunlamak (kurşun ile ateş etmek)
 gulekari *el* kurşunlu (kurşunla örtülü veya kaplanmış)
 gule lê reşandin *fişek* tarımak, ateş tutmak
 gulemêş *boşlu* acı çiçekli margrit
 gulemî *boşlu* acı çiğeno (Colchicum autumnale)
 gulemêş *boşlu* cennetperçeni
 gulenîsan *boşlu* gelin çiçeği (Fritillaria imperialis)
 gulepayîş *boşlu* İranlı lüley
 gulepejmîna *boşlu* öküz gözü, siğir gözü, arıku (Aurora montana)
 guleşeyan *boşlu* püre otu (Tanacetum coccineum)
 gulet *devîl* güle
 gulexor *el* çöp * gulexora lüleya topê top nam-lusunun çapı
 gulezar *el* gül bulçesi
 gulezengî *boşlu* çan çiçeği (Campanella)
 gulezerile *boşlu* kamurya çiçeği (Tropaneum petegranum)
 gulfam *el* 1. gül renginden olan 2. penbe
 gulfeş *boşlu* hur tür ot
 gulên *ser* *el* 1. kızıl güller 2. pençe pençe * güle sur devêtin rûçikê wê yûzu pençe pençe kizarıyorda
 gulêri *el* güllü
 gulfiruşın *el* m bir hali çeşidi

gulfirinç *nâre* gül satıcısı, çiçekçi
 gulfirinç *m* gül satıcılığı, çiçekçilik
 gulfirinç *başın* bu bitki
 gulgenim *m* bağday başağı
 gulgeşt *m* guller arasında gezinme
 gulgeştək *m* güllük gezinti yeri
 gulgever *m* bir halı çeşidi
 gulgez *m* nalk hekimliğinde bir tür güc damlası
 gulgulandın *lâğ* hareketli bu şekilde, sallanarak yürümeyi sağlamak
 gulguli *nâ* 1. gul'u (güllü desenli olan) * doğe-ka gulguli güllü doğek 2. dallı, dallı güllü (kurmuş) * qewanên di nav qelîe gulguli de dallı güllü kulfîlar içindeki plâkla: 3. allı pullu
 gulgulün *lâğ* hareketli bir şekilde, sallanarak yürümek
 gulgûn *nâ* 1. gulgûn, gül renginden 2. kurtuz, pembe
 gulgûm *har* gulgûn
 gulh *m* lacım araması
 gulhan *m* çağış (olmamış veriş, meyve)
 gulhanor *m* dal çiçeği
 gulik (I) *başın* çiriz otu, yahani pirasa
 gulik (II) *m* 1. yuvacık püskül, puzpuz 2. saçak (giyim eşyasının kenarlarına dikilen süslü püskül) 3. kupe (bazı hayvanların boyunlarının iki yanında sarıya deri uzantıları)
 gulik (III) *m* kar topu
 gulika lûzûf *nâ* süs püskülü
 gulikdar *nâ* 1. püskülü 2. saçıklı
 gülümîn *lâğ* sesi salığı çıkma * ne dilhîlî-ber de digulîme ses salûge çekiyor
 gulîng (I) *başın* iki uç metre boyu olan, tek dallı ve küçük yapraklı her biriki m şket büyüklüğünde beyaz çiçekler uçan bu bitki bnlk hekimliğinde kanamaıye durdurmada da kullanılır
 gulîng (II) *nâ* 1. güllü (güllü desenli olan) 2. m topak saçak
 gulîngdar *nâ* topak saçıklı
 gulînge *m* püskül
 gulîstan *m* gülistan, gül bahçesi, güllük -a zar-tokan çobuk bahçesi
 gulîyoki *nâ* dalsı
 guli (I) *başın* ezam
 guli (II) *m* 1. ökük, belk (50ç örgüsü) 2. püskül 3. zahî başağı -yê por sax örgüsü
 guli (III) *m* 1. dal iğnâni gövdesinden ayrılan kollarından her biri) * du guliyên darê, ji ber bayê şikestibûm ağacın k: dal duğêrdan dolayı kırılmışı 2. budak * gulyê darê ağacın budığı 3. kol (ağaçlarda, gövdeiden ayrılan kalın dal) - dlan kol atmak (bitki için, gövdesinden ayrılan bu dal bir yere uzanmak - di binî de rawîj dalağ, hasmâ'e (ağaçta dalları eğecek kadar meyve olmak) - jê çân dâ salmak - û şax berdan dal budak salmak (soy yonucena genişleyip yayılmak)

* ew ji ajareke ku guli û şax berdaye, di-har dal budak salmiş bir soydan geliyordu -- û şax dan dal budak salmak (kanamaık bu biçimde genişleyip yayılmak) * merivatiya wan guli û şax dabê akrabahçıkları dal budak salmıştı -yê binê piyê ewe hîrin bindi-ğî dalî kesmek (kendine yararlı olan bu şeyi yararlı hale getirmek veya yok etmek)

gulîbend *m* saç taktığı süs
 gulîbir *har* gulîbirê
 gulîbirê *nâ* 1. yaşlı bayan (yastan dolayı ökük-lerimi kesmiş olan) 2. mee seçmiş, yar
 gulîbirîn *m* örüsleri kesme (yas tutmak için) gulî birîn *lâğ* örükler kesmek (yas tutmak için)

gulîçek *m* dalek
 gulîdan *m* dal vermeye, dallanma
 gulîdan *lâğ* dal vermek, dallanmak
 gulîdar (I) *nâ* örükli
 gulîdar (II) *nâ* dallı, dal vermiş olan
 gulîfank *m* püskül
 gulîka *m* püskül, küçük püskül
 gulîglîrî *nâ* düzamlı
 gulîhîr *nâ* mee dala, utak dallı
 gulîk *m* yuvacık püskül
 gulîkîrî *nâ* örükli, belkli
 gulîkîk *m* yuvacık püskül
 guli pé dan *lâğ* dallandırmak
 gulîrêz *nâ* sıyah örükli (kız veya kadın)
 gulîsor *nâ* k. kuzî örükli 2. m dilber, edalı kız
 gulîsorê *har* gulîsor
 gulîstan *m* gülistan, gül bahçesi
 gulîk *m* saçak (giyim eşyasının kenarlarına dikilen süslü püskül)
 gulîşkîlar *nâ* saçıklı
 gulîvank *m* uçkurun uc kısımlarına taktığı saçakla:

gulîvk *m* püskül
 gulîzar *har* gulîzar
 gulîzer (I) *başın* altın çiçeği
 gulîzer (II) *nâ* 1. sarı örükli 2. m saçın diğber
 gulîzerîn *nâ* sarı saçlı
 gulîzerk *başın* zerdalı
 gulîkeleim *başın* kornabe har
 gulîkevrok *m* kaya çiçeği
 gulîsîr *nâ* babasından daha iyi olan (kimse)
 gulîm (I) *başın* kilmê gular
 gulîm (II) *m* yudum
 gulîm (III) *m* obek, küme
 gulîmast *m* sût ve yağurt kuzumı bir içki
 gulîmeşk *başın* saz yağı çiçeği
 gulîmexnâr *başın* horoz bığı (Amarantus)
 gulîmeyî *nâ* lam maye tuzlanmış olan
 gulîmeyî kûn *lâğ* mayalanmış gibi olma
 gulîmexnâr *başın* kadife çiçeği
 gulîmk *m* obek, küme
 gulîmîşk *m* topak, vuzuk
 gulîmîl ağaç budığı
 gulîmîl *m* budak (dalin gövde içindeki baştan-

gür yeni olan ve talihlerde gelen vovarak
kuyucu renkte serri belim)

gülmize *m* oc harmanı (bayyan yeni reni)

gülmüçank *m* el değirmeni taşta verilestül-
miş ağaç

gülnarin *m* narin çiçek, nar çiçeği gibi

gülnesrin *başm* yabanî gül

gülnexvân *başm* bi tür kızıl gül kan gula

gülnûx *m* horu bir bitki türü

gülok *m* 1. yunak 2. zana, İsmir topağı →
berfe kar topu → çarpengî dâc başlı yu-
nak → dupengî cile başlı yunak

guloka *başm* zaf kar topu

gulol *m* sütlüç

gulollk *m* masala, makara, bozta

gulomışek *m* kar topu

gulomüt *m* top * yostê gulomüt top et

gulomütikî *k* toa top * peşên di wî gulomütikî
ne yanakları top top

guler (I) *m* kule, kütile

güler (II) *m* bu tür geleceksel künt yenağı

güler (III) *m* rûşek, küçük top

güleri *m* toplanık

güleri bûn *başm* toplanmak

güleri kîrin *başm* toplanmak

gülnar *başm* kula

gülp (I) *m* parlama, tutuşa ses → ü jê kutin
nêv aluk

gülp (II) *m* 1. ahak, kuma, grup 2. ağaçlık, a-
ğaç öbeği

gülp (III) *m* 1. yudim * gülpok *m* bir yudim
su 2. içim, fit, yudim * gülpok ji çiqareyê
dîkîşîne şigardan bir fit çiqar

gülpogulp *k* zank zank

gülpereş *başm* gül aşkârû

gülpogulp *k* zank zank

gülpok (I) *m* 1. gaga (kumes buyvatarındal 2.
zân kurnak

gülpok (II) *m* gence, temureus * gula gülpok
ponca gul

gülpîn *m* 1. ka p atış ses 2. parlama ses, tu-
tup nêv çikarma ses → dî külp atış
(külp ses için)

gülpînî *m* zank zank → jê çûn zanklanak *

gülpînî *ji* serê min diçe başm zanklayî

gülpînîkîrin *m* zanklanak

gülpînî *kîrin* *başm* zanklanak

gülpok *m* gence, temureus

gülpedîfe *başm* kediye çiçeği

gülrê *başm* gülyûrlü

gülserya *m* bu halê rûta

gülsing *m* pûşustok sus rakîr

gülsosin *başm* yazemin çiçeği

gülsî *m* beyaz gül

gülsêkir *m* gulboşekî (bir çeşit xelî)

gülsen *m* gülsen, gul bulçeyî

gülseng *m* yengül, bu tür yabana gula

gülsî *m* nâzîm

gülsîlan *başm* 1. kuş burnu 2. yakân güllü

gülsîlanek *başm* dulsolan

gülr (I) *m* 1. burkırı 2. küne (tümsek hüç-
mündeki yiğit) → zane küne

gülrê (II) *başm* sîtal

gülr (III) *m* kayıkçı kureği

gülrê kîrin *başm* kurek çekmek

gülrê başm *tütün* bûnsan: kökürmê dibin-
den çîvan ve onu kuzulan zararı bir biçki

gülrêk *başm* *m* supurçe ve kadın saçına henze-
yen arasında uzun bir çubuk bulamaz bitki

gülrê *m* fîsîk (karpuz kavun gibi şeyler için,
daha elguntîmanîsî)

gülrêz *m* vazo

gülrêzelerak *başm* kodret nara (Morredîce:
elazîrîat)

gülrêy *başm* kuramamış bez

gülrêzînk *başm* kuzul u

gülrêyê *başm* kuzak (ku, otaya yuz tutmuş)

gülrêyîbîn *m* kuzaklık

gülyonlek *m* topak

gülrêz *başm* gülcân

güm (I) *m* deve sarışın

güm (II) *m* zanaç

güm *m* güm → jê üstîn guletlemek

guman *m* kuşku, şüphel 2. şarî, zar 3. zîre tah-
mîn 4. nîr umut → birin (...) 1) kuskulan-
mak, kûşkullemek 2) zanzana kapınmak →
çün (...) kuskulanmak, şüphelenmek → çün
ser (yekî) (birimden) şüphelenmek → jê bî-
rin şüphel duymak → jê re tûne ye kuşku
yek, her kere iki dert eder → kîrin 1) kuşku
duymak 2) zanzana, tahmîn etmek → jê çün
şüphel duymak → jê kîrin kuskulanmak, şüp-
helenmek, kuşku duymak → ma Xwedê bu
amudunuz (aş) → nekîrin 1) kuşku duy-
mamak 2) zanzanmak, tahmîn verilmemek →
nîn e şüphel yan → jê de çün → den şüphelen-
mek → tê de nîn e olmak → tê kîrin zanzana
kapınmak → (kesekî) çün (yekî) kuskulan-
mak → çün çün ser (yekî) dîn (birimden)
şüphelenmek → (yekî) dî (yekî) de çün bi-
rimden kuskulanmak → (yekî) jê tûne bûn
haberî olmanak, bir şeyden bîhaber olmak
dî → (yekî) re çün kuşku duymak → (yekî)
tê çün kuskulanmak, kuşku heslemek (veya
kuşku duyması) → (yekî) tê re çün (nîm-
den) şüphelenmek, kuskulanmak → a xe bî
(yekî) girê dan (birer) umut bağlanmak

gumanbar *başm* 1. kuşku, şüphel 2. zank

gumanbar bûn *m* kuskulanmak, şüphelenmek

gumanbar bûn bigê kuşku lanmak, şüphelen-
mek

gumanbar bûyî *başm* kuskulanmak, şüphelenmek

gumanbar bûyîn *m* kuskulanmak, şüphelenmek

gumanbarî *m* kuşkuçuluk, şüphelilik

gumanbarîkîrî *m* kuskulanmak, şüphel-
lendirme

gumanbarî birin *başm* kuskulanmak, şüphel-
lendirme

gumanber *nf* 1. kuşucu 2. *fel* kuşucu, sepe-
tek 3. içkili, kuşkubu
gumanberî *m* 1. kuşuculuk 2. *fel* kuşucu-
luk, sepeizm
gumanbîr *nf* kuşucu
gumanbûn *m* kuşulanma
guman birin *lgh* kuşulanmak
gumanbîrî *nf* kuşulanmış, kuşku duyurusu ol-
lan
gumandar *rd* 1. kuşucu, şüpheli 2. mev'u-
mullu
gumandarbûn *m* kuşulanma
gumandar bûn *lgh* kuşulanınak
gumandarbûyî *nf* kuşulanmış, kuşku duyur-
muş olan
gumandarbûyîn *m* kuşulanmış
gumandari *m* kuşuculuk
gumandârîdîrî *m* kuşulandırma
gumandar kirin *lgh* kuşulandırmak
gumandin *m* gümlenme
gumandin *lgh* gümlenmek
gumandîlgî *rd* kuşucu
gumandî *m* 1. kuşuluk, şüphelik 2. *rd* satık
gumanke *rd* kuşucu, şüpheli
gumanke *fel* kuşucu, şüpheli, sepeki
gumankerî *fel* kuşuculuk, şüphelilik, sepe-
sizim
gumankirin *m* 1. kuşulanma, şüphelenme 2. san-
ma, zanetme, helleme 3. sinma
guman kirin *lgh* 1. kuşulanmak, şüphelen-
mek 2. sanmak, zanetmek, hellemek * mîn
guman kiribû ku tu mirevêdî başî seni i-
yî ber misuo belleriştim 3. sinmak
gumankirî *rd* kuşulandırmış, kuşku duyurusu ol-
lan
gumanlêkirin *m* 1. -den kuşulanma 2. san-
ma, zanetme
gumano lê kirin *lgh* 1. -den kuşulanmak 2.
sanmak, zanetmek
gumanlêkirî *rd* zani
gumanmak *rd* kuşuklu, şüpheli
gumanreş *rd* karamsar
gumanreşî *m* karamsarlık
gumanza *rd* şüpheli
gümlet (I) *m* 1. gümbet, kumbe, kubbe 2. *rd*
kümbet, kubbe (kubbe biçiminde olan)
gümlet (II) *m* tonoz
gümletî kirin *lgh* kemerlemek feiliçilikci
gumegut *m* gün gün
gumgor *m* yamaç, yarı yarı yarı
gumgum (I) *m* debbe
gumgum (II) *m* güğüm
gumgumê *rd* kertenkele
gumgumî *m* soylenme
gumgumî *lgh* söylenmek
gumgumok *rd* kertenkele (Lucertus)
gumgumokta *rd* kertenkele
gumok *m* parmak ucı * gumika (tiya) mîn
puzmâgîncî ucı

gumrê *m* tembel, yavaş hareket eden (kadın)
gumrîn *m* 1. gümlenme, gümlenme 2. uğuldu-
ma (heyinde, kulakta uğultu olma) ~ jê çîn
(an jî batî) gümlenmek -- ketin (...) gümlen-
mek -- ketin (elhekk) gümlenmemek
gumîn *lgh* 1. gümlenmek, gümlenmek 2. L-
gümlenmek (heyinde, kulakta uğultu olmak)
gumînî *m* 1. gümlenme 2. uğultu ~ jê çîn (an
jî batî) uğuldamak ~ kîrîn uğuldamak
gumînîkirin *m* 1. gümlenme 2. uğuldamak
(heyinde, kulakta uğultu olma)
gumîni kirin *lgh* 1. gümlenmek 2. uğulda-
mak (heyinde, kulakta uğultu olmak)
gumîz *m* kubbe
gumlat *m* 1. öbek kume 2. kume (tuncuk biç-
imindeki yığın) 3. kütle ~ ~ öbek öbek, kume
kume
gumlatbûn *m* kümelenme
gumlat bûn *lgh* kümelenmek
gumlatbûyîn *m* kümelendi
gumlatî *rd* kütesel
gumlatîdîrî *m* kümelence
gumlat kirin *lgh* kümellemek
gum lê xistin *lgh* gümlenmek
gumpişik *rd* tombul
gumpişikî *m* tombula
gumpil *m* doruk, züve * gumplîs çivê dağ do-
ruğu
gumpilîpî *rd* beyaz doruklu
gumra *der* gumrah
gumrah *rd* 1. yolunu kaybetmiş, yulunduz
sırtı 2. sapık
gumrahbûn *m* sapıklasma
gumrah bûn *lgh* sapıklanmak
gumrahî *m* sapıklık, sapıtma
gumrahkî *rd* maddî
gumrahkî *m* sapıkça
gumre *m* irat
gumrêh *rd* 1. gümrük, bol, çok, güv, sük (su,
soç, ses gibi) * baranêke gumrêh bol su 2.
vermiş 3. murefeh
gumrêhbûn *m* hollaşma, bolalma, bolarma,
güleşme
gumrêh bûn *lgh* hollaşmak, bolalmak, bol-
armak, güleşmek
gumrêhbûyî *m* boluşma, bollanma, hollaş-
ma, güleşme
gumrêhî *m* 1. gümrüklük, bolluk, sıklık, gü-
lük 2. gönenç, tefah --ya dawîya emr son
gürülüğü
gumrêhîşî *m* gümrüklük, bolluk, sıklık, gü-
lük
gumrêhkîrî *m* bollanma, hollaşma, güleş-
tirme
gumrêh kirin *lgh* hollaşmak, boluşmak,
güleştirmek
gumrêşî *rd* evhamî, kuruntulu
gumrêşî *m* evham, kuruntuc
gumrê *m* yanlış yol

gumrik (I) m kütür (tarısek bıcırında; yâni)
gumrik (II) m 1. gümrük 2. gumruk (gümüük
 veig lerin alın devlet teskilatı) -a (malekû)
 çâkirin gumruklemek

gumrikdar m gümrükçü
gumriklâyî m² gumrukli, gon rağı vealirîş
 olan

gumrikgir m² gumrukçü
gumrikleri m gumrukçuluk
gumriknedâyî m gumrukşüz, gumrukü veal-
 menîş olan

gumriksâne m gumruk (gümüük denetim ve
 gözetimni yapıldığı yer)

gumrî m müzurluk

gumrî kirin bğk müzurluk yapmak

gumruk m gümrük

gumruk b² gumrik (II)

gumruk m 1. yamruk (pamukların kapanma-
 sıyla alın aldığı biçim) 2. yamruk (elir bu
 biçimiyile yapılan vuruş)

gumrî m keyifsizlik, neşersizlik

gumrî m lokma

gumrî m topak (toprak topağı gibi)

gumrî aşak baya, lurye

gumrîgü m² erwa, türler, çeçiler

gumrî m kümbet

gum (I) b² gonc (I)

gum (II) m uyum

guncan m² 1. uygun, münasip, yararlık 2. iş-
 belli 3. m uyurluk, uyum 4. bağdaşma - bîlin
 uygun olmak - dîlin uygun bulmak (veya
 gönnek) (bir şeye) cevap vermek

guncandîn m 1. uyarılma 2. uydurma

guncandîn bğk 1. uyarılmak * dîv² v² e li go-
 ri qandî nû hıgumîne yeni kanuna göre
 kendini uyarılması lazîm 2. uydurmak

guncandî m² 1. uyarlı 2. uyutucu, uygun

guncandîbîn m 1. uyurluk 2. uyumluluk, uy-
 guntuk

guncandî m² 1. uyarlık 2. uyumluk, nazak, u-
 yumluk

guncandî m 1. uyarlık 2. uyumluk, nazak, u-
 yumluk

guncav b² guncan

guncav b² guncan

guncak b² guncan

guncan m 1. uyarılma 2. uyuma, uyulma, u-
 yurma, bağdaşma

guncan bğk 1. uyarılmak 2. uyumak, uyul-
 mak, uyusmak, bağdaşmak

guncanî m² dağınık, karışık saç

guncanbîn m dağınık, karışık olma (saç için)

guncanî b² b² dağınık, karışık olmak (saç
 için)

gunc m küy

guncayî m köylük

guncbîn m köylesme

gundewar m 1. ku (setur ve kasabalığın dışın-
 da kalan, loğu boş ve ger iş yer- köylük yer)

2. kur (otman, dağ vb. ye karışt olan uçukla
 yer)

gundewari m² 1. köyle ilgili 2. kural (ar msa-
 nin harandığı, işbu çok kur durumunda olan
 yet) 3. kural (ku ile ilgili) 4. vj² m pastoral

gundewaribîn m karışma (kur durumuna gel-
 me)

gundewari b² bğk karışmak (kur durumu-
 na gelmek)

gundê betdeweyê m² izi | koyu

gundik m köyçük

gundi m² 1. köylü 2. köylü (köy halkı) 3.
 köylü fayı köyde kalan) * Hesen **gundiye**

m² e Hasan benim köylümdür 4. m² köy-
 lü (kuba, anlatıyız kimse) -yê hev köydes

-xabîrî elidî köy ve köylülüğün geç değış-
 tiğ ve gelişliğine vurgu yapan bir deyim ne-
 gelirin

gundîd m² köylüce, köylüvari

gundîr m 1. köylülük (köylü olma durumu) 2.
 köylülük (köylülere özgü davranış)

gundîvan m² köylü

gundîvanî m köylülük

gundîk m² köy ismi

gundîniya m köy sakımı

gundînişî m köy sakıncığı

gundîr (I) m 1. loğ 2. me dâne, silindir 3. top-
 lu tabanca - kırım loğlamak

gundîr (II) b² kavun

gundîrîbîn m 1. loğlanma 2. yuvarlanma

gundîr b² bğk 1. loğlanmak 2. yuvarlan-
 mak

gundîrîbîyîn m 1. loğlanma 2. yuvarlanma

gundîrîroş m² kavun (solan kavun)

gundîrîroşî m kavunculuk

gundîrkîlî m 1. loğlama 2. silindraj

gundîr kırım bğk silindirlenmek

gundîrkî m² 1. silindirik, silindrisel 2. A
 yuvarlayaraktan

gundîrîrî m² 1. koyu 2. koy koyuyucu

gundîrîrî m 1. koyculuk 2. koy koyuyuculuğu

gundîvârî b² gundewarî

gunc b² guncî

güneş m 1. günah (dince suç sayılan iş veya
 davranış) 2. suç 3. günah (acımaya yol aç-
 cık kötü davranış) * güneş e, mirvî ey
 çend tehdê li vî mirvî bike bu adama bu
 kedar eyalet yapmak günahîr 4. güneş (se-
 rinlilik, vebal) * ez lîbêjîm lîlîa güneş
 ne dî stûyê nîn de be ben soylereyîz de
 günah herken gîtan 5. m² vavûlî, gariban *

ey mîrîk güneş e bu adam zavahî *

jê ve-ger e yekî güneş e boş ver gariban m² tekidî

6. yazık * çî güneş e yazık - jî stûyê mîj
 derket güneş benden gîti - bîm gîndî ol-
 mak - kırım güneş işlemek - weşandîm gi-
 nahî çıkarmak -ê (wî) dî stûyê (...)
 de be güneşî (veya vevahî) boynuna -ê (wî)
 dî stûyê (...)
 de bîm güneşî (veya vevahî) boynuna

olmak-ê (yekî) hîlatîn (birinci günahın olmak -ê (yekî) kirin srûyê xwe 1) (birinci günahına girmek 2) kanına girmek (kızlığına bırakmak) 3) kanına girmek (birini öldürmek veya öldürmek) -ê (yekî) kîsandin (birini): günahını çekmek -ê kosayan pê hatin (bir) çok acıacak durumda olmak -ê (yekî) lê hatin acınmas -ê (yekî) pê hatin 1) (birine) acınmak, kıyanamas 2) (birine) acınmak, üzlenmek * **günehê** mîw bi zor û zêçên wî hati lawma nîw ew mîwê dîlgehê çolîgîna çozûgîna acêna da mîhkemeye vermedim -ê (yekî) **pê** îvhatin (birini) gûzûnîna yaşına bakılmamak -ê (yekî) **stendîn** (birini) günahını almış, ahırcı bulunmak -ê **xwe hî xwe** uafin 'kendir' acıdırılmak -ê **xwe pê anîn** (kimeye) acınmak, merhamet etmek, acıdırılmak, üzlenmek -ê **xwe pê neanîn** kıymak (acımadan zulmetmek) -ê **ku bay** klîriye wê werin pîsiya lîw hatanir 'çiledi' gûnahları ağılı çekek -ê **ku jî sîrê** xwe gîlî kîrlî **wê** gûnah çikirmek (kime davranışlarını suçuna çikirmek, aklamak)

günehbar *nêr* 1. günahkâr 2. suçlanan, suçlu
günehbarbûn *w* suçlanma
günehbar bûn *êgê* suçlanmak
günehbarî *m* 1. günahkârlık 2. suçluluk 3. suçlanma

günehbarîlî *m* suçlanık
günehbarke *nê* suçlayıcı
günehbarkirin *w* suçlama suçlayıcı
günehbar kirin *êgê* suçlanmak
günehî *w* günah
günehkar *êgê* günahkâr
günehkarane *ê* günahkârcu
günehkarî *w* 1. günahkârlık 2. mîw cinayet - kirin **günehî** 1) günah işlemek 2) cinayet işlemek

günehî *pê* hatin (birine) acınmak, üzlenmek
günehwîşînî *w* günah çikirmek
günek (I) *êgê* fitik (taşak fitigi için)
günek *nê* 1. zavalı, gariban 2. yarık -a (yekî) (birine) yarık!
günekê *ê* a, yarık' (acına, üzüne bildirir)
günekî *nê* fitik (taşaktan fitik için)
günekî *bûn* *êgê* fitik olmak (taşaktan fitik olmak)
güneko *ê* a, yarık' (acına, üzüne bildirir)
günekok *wêrê* zavalık, gariban
güne *êgê* *êgê* *êgê*
güng *nê* belirsiz, maphem
güngî (I) *w* 1. halka (çesit) meta'leçder veya talihadan yapılmış çember; 2. kırık, bakla (kırık sığ gibi)
güngî (II) *w* xwe
güngîlî *nê* 1. kırık, kırırık, kırırık, halkal (sığ için) 2. kırıcıkça 3. kırık, zıvık, bakılm bakılm (sığ)
güngülübûn *w* kırıcıklanma, kırılma (kır-

ık bir duruma gelme)
güngülî bûn *êgê* k xwe klîriye, k xwe klîriye (kırıcık bir duruma gelmek)
güngülübûyî *w* kırıcıklanmış, kırılmış (kırıcık bir duruma gelme)
güngülîtî *w* kırıcıklık
günholê *êgê* bir geven türü
günik (I) *êgê* taşak, ez bezi, huşye
günik (II) *w* tep (santa topu) -ê **güpanê** kantar topu
günikê *êgê* heron *nê* koç yumurtası
günikî *nê* fitik (taşaktan fitik olan)
günikrêş *êgê* taşaklı (yığılı)
güniksof *nê* taşaklı (yığılı)
günî *êgê*, geven
günîrêk *êgê* bir geven türü
günîyik *êgê* bir geven türü
günîzeme *êgê* bir geven türü
günkêşun *w* içmiş eme
gün kêşandin *êgê* içmiş emek, barmak
günkê *nê* fitik (taşaktan)
günê *ê* a, yarık' (acına, üzüne bildirir)
güneki (I) *nê* fitik (taşaktan fitik için)
güneki (II) *nê* fitik (taşaktan fitik için)
güneki *bûn* *êgê* fitik olmak (taşaktan fitik olmak)
güneyî *nê* fitik (taşaktan fitik olan)
güpişik *êgê* keçi çuğu
güpişê *êgê* taşaklı, yığılı
güpişî *w* a çingil, çingil (kayık üzünü salarmı) * **güpişê** *êgê* çingil 2. topak, topak salkırm
günûn *w* yerm
günûn *êgê* ayınak
güp *w* avort
güpanê *m* göçertme
güpanê *êgê* poçerçek
güpegup *w* güp güp (kalp arısı sesini vb. için)
güpik (I) *êgê* 1. donuk, xwe * **güpika** çiyê *êgê* donuğu 2. uç (kuşun başı, tepesi) * **güpika** çiyê *êgê* uç
güpik (II) *êgê* 1. topuk 2. topak (ayak çabı topuğu) 3. om (kırıklanmış yuvacık ucu)
güpik (III) *êgê* çekilek organı başı
güpik (IV) *w* bîc (torun çabığı, ucude, pipo gibi şeyler) *nê* uçardaki Lalin koşulan yuva
güpik (V) *êgê* 1. şapka (bazı bakıldık, özelliikle ünvanlarda şapka üstünde bulunur, üreme aralarında eşyay şapka biçimindeki organ) 2. günc, tomuzuk
güpikî *nê* 1. topukluk 2. günc (çakım, zabanık, yuvacık başında) * **zarokê** *ku* *êgê* wî **güpikî** *ye* yuvayın yanındaki çuok
güpiklûbûn *w* yuvulmuş, yuvulma
güpikî bûn *êgê* yuvulmuş, yuvulmak
güpikî *w* yuvulmuş
güpikok *w* yuvulmuş
güpisk *nê* *êgê* yemî zelçitmiş olan, fışılarda dayışken kîgê

gupin (II) m gücübütü

gupin (II) m geçirme, çökme

gupin *leşh* geçirmek, çökme (metalik şeyler için) * teneke guplaye teneke çökünü

gupitk *eslin* dökük züve

gup kardin *leşh* çocuk oyunlarında ağzın kapalıyız avutlarını geçirmek

gur (I) m (1) kalın ekundur) 1. söz (sarı, lükrü) * II ser gura xwe bü sözüün arkasında yadı 2. söz birligi, uğz birligi, bir ağızdan * II yek gurê bi ser bün de hafin söz birligiyle üzerele geldiler * II yek gurê dözürin bep bir ağızdan uluyorlar 3. söz dinleme, -taat * were bi gurê min like gel sözümdü dinle * di hün gura me de bün sözümden çökmezlerü -n (yekü) klrin sözüne dinlemek (bi) -u (yekü) klrin söz dinlemek (ve ya tutmak)

gur (III) *ofir* kalın ekundur) 1. sik, gur (seyrek karşılı) * gurê gur sîc sac * gurê xwe yê gur jê kîr gün saçları kestü 2. harlı (halı atış -cı) * ağırdê gur hach atış 3. yağın, fazla (iş yoğunluğu için) 4. gur (bol, varlıklı) * ayeke gur gür su 5. güçün, kuvveti (pê ser, elikil, keskin) * bayelê gur kuvveti bir rüze * boyelê gur î korîger dîgobale keskin ve ekileyer bir rüzeê estiyor 6. *nêh* anlaksız (barınma buluş kalıtı) - ü şên akış.

gur (III) *sofê* 1. kur (Canıs İmpus) 2. *aw* kur (bir yer, bir şey) (çer helen) - hi qusandîne *nêhê mîh* kur kırpılarak koyun olma (fiziki değişimle kur deyismez) - di hê dî eyarê şêr de ne koyun postuna bürünmüş kur temsilüdürü - ji haranê bîrlisra wê jî xwe re kavlêk şêkîra serçeden korkan dan ekmez - ji roja bimij hêz dîke kur postu luvayı sever (mizanîm) - li êw râlîrîe? hangı dîgda kur oldu? - pakî ji haranê bîklra, wê kevîşk jî xwe re çêklra serçeden korkan dan ekmez - pîr dîbe, dîbe pêlêpokê se (an jî seq) kur kocayına ne maskara olur -ê dery ayê deniz kurtu (tes-nîbelî denizci) -ê dî eyarê mîşîne (an jî mîhê) de koyun postuna bürünmüş kur (misal) -ê dî eyarê mîşîne de bün kuzu postuna bürünmek -ê dî kevîhê mîhê de koyun postuna bürünmüş kur -ê dî kusîlê mîroyan de koyun postuna bürünmüş kur -ê dî postê mîhê de bün kuzu postuna bürünmek -ê kar çok çalışkan, halare çalışan kause -ê neqevan dargünin adarı -ê pîş-belek *aw* zulum, acımasız kîzê -ê serê *ciyê jî nabînin* doğmanına hasına da gel mesim -ê swurîne yeneê dîskan

gur (IV) *h* (1) kalın ekundur) 1. rap * erêhe gur gur ü lî hêr min sekîni araba rap diyê dî-cînde dudu 2. lûp * gur gur ü derkete pêşlya nte lûp diyê arınîzê çıkıverdi 3. bürya * potan gur ü kelli huandîr bürya e-

d-p recceye güdiler

gur (V) m tehdü - ü gef rebel her * gur ü pef

lê avaria (hîmet telaklatî sarırmak

gur (VI) m koşku - ü gıman koşku yuple

gur (VII) m dokuma tezgahında yanlamasına ip

gurahtiya stêrkan *awîmê* oynak

gurahtî *ber* gırayi

garan m (der sını) yüzme * guraño nêrî selas kîr tekemî yazmasını bitirdi

gurahtî m yüzme (derisiz yüzme)

garandî (I) *leşh* 1. yazmak (derisini yazmak)

2. yazmak (çok para islemek)

garandî (II) *leşh* harfiks hareketi yapmak

garandî yazık, yazılmıuş ola

garandîk *nêh* yazıcı (kasaplık hayvanlara derisini yüzen kınnet

garandîkî m yazıcılık

garani (II) m meclîk

garani (II) m 1. garlık sıklık 2. yoğunluk

garandewari m 1. kuzlar tacirından yunluş ola 2. boş yere heba olmuş, bir işe yazımdan her taraf olmuş ola

gırayî m 1. sıklık, garlık 2. yoğunluk, sıklık

* gırayîya *kac* m yoğunluğu * di wan

rojên dawî de kurê me pîr e em dî gırayîyê de ne son günlerde işlerimde çok sık

1. bolluk, garlık 4. yağınur, (çok-

luk) holluk * gırayîya çepkem alkış yağ-

ırmu 5. iş yolunda olma * comêr dî gırayîyê de ye adının işi yulunda

gırayîndî m yoğunlaşırma

gırayî pê dun *leşh* yoğunlaşırma * dîwê ko

gırayî bi vat çaluklukyan bî dan hu edem-

likleri yoğunlaşırma gerekıyor

gırbe m arı kovanı

gırbîk m kovan (bal kovanı)

gırhûn m 1. gırleşme sıklıkma 2. hatıana, va-

lazlanma (ateş için) 3. *aw* yoğunlaşırma (gı-

tırma) 4. keskinleşme tekalî olma, sert olma

gur bün *leşh* 1. gırleşmek, sıklıkma 2. ha-

lanmak, yalızlanmak (ateş için) 3. *aw* yo-

ğunlaşırma (arınmak) * dî kar gur bîbe iş

yoğunlaşacak 4. keskinleşmek (ekidi) ol-

mak, sert olmak

gırhîyî m 1. gırleşis sıklıkma 2. halıyıs, ya-

lanmış (ateş için) 3. *aw* yoğunlaşırma (arın-

mak) 4. keskinleşme tekalî olma, sert olma

Gurê *nêhê* Gurê

gurê *nêhê* çekme, çekilme - ü pêş kicin kuşanmak

gırêhî *sofê* alca tekli hu şêr tarla faresi

Gurêyî m Gürcüler

Gurêstani *nêhê* Gurêstani

Gurê *nêhê* 1. Gürcü 2. kız veya bayan

Gurêkî m 1. Gürcüce 2. *nêhê* Gürcülere özgü,

Gürcülere yararlı bir biçimde

gırêsk *awîm* bobek

Gurêkî m 1. Gürcüce (Gurêkî dil) 2. *nêhê* Gü-

rcülere özgü, Gürcülere yararlı bir biçimde

gürçik *anlatı* 1. bolrek zâim taşlak, korse (hayvan taşlığı) 3. zâs, adale 4. *mev* yürek, yöreklilik (herhangi bir şeyden çekinme, korkunma) → a (yekî) *şevârta* (hîrinî) takdir etmek

gürçika *dest* *ad* tenar

gürçika *güh* *anlatı* kulak memesi

gürçika *pê* *anlatı* baldı

gürçiki *ad* bobreksi

gürçi *anlatı* böbrek

gürçik *anlatı* bobrek

gürçik *anlatı* bobrek

gürçikpola *anlatı* çok yürekli, yığın

gürî (I) *ad* ahenk

gürî (II) *ad* kibritin ham maddesi

gürî (III) *ad* 1. ayakçın 2. bir kumencik yün

ipliği 3. gergi iplerini askıya alan iç grubu

gürda *tevne* *ad* gücü ipliği

gürdan *iyekân* 1. tabut 2. tabut tutuzgun sıralar (herbirde art arda dizilmiş insan topluluğu)

gürdam *ad* toplu yuruma, topluca

güre *ad* dik, sıkık olmayan

gürebeş *zâim* (r kâim okunu) porsuk

gürhoz *ad* bozkurt

gürge *ad* 1. gürele 2. *k* gur *gür*, *gürî* gü-

cül 3. *k* halatır halatır * *güreğura* makineye

ye diğixüle makine baldır baldır çalıyır 4

k bar har (gürçülüü olacak) * *güreğura* avê

ye dilerike su har bar akıyor 5. *ad* yağmur

(çokluk, bolluk) * *güreğura* çeplikan alkış

yağmuru 6. *ad* *mev* yağın (ış vb. için) → jê

çün gürıldemek ~ kîrin gürlemek → a (işle-

kî) bir şeyin en yoğun dönemini → a *esman* (an

j *evran*) gök gürlemesi (veya gürçülüü) → a

(yekî) *bûn* (I) çubuğunu tuttirmek (üzüntü-

süz kaygısız yaşamak) 2) (bir) hahire

savunmak

güreğurkîrin *ad* gürele

güreğur *kirin* *ışğ* gürlemek

gürêhî *ad* gürâyî

gürêp *ışğ* kaba kulak

gürêpi *ad* kaba kulak olmaç olan

gürêpibûn *ad* kaba kulak olma

gürêpi *bûn* *ışğ* kaba kulak olmak

gürêşer *ad* sinir harbi

gürêş *zâim* karakulak (Çarçâl melanotis)

gürêşlêş *ad* kurt adam

gürê *ad* 1. gücü ipliği 2. ayakçın

gürê *buz* *ad* bozkurt

gürêkirin *ad* söz dinleme, itaat etme

gürê *kirin* *ışğ* söz dinlemek, itaat etmek

gürê *maneo* *ad* umacı, karakoncoles

gürêş *ad* kurt köpeği

gürêş *ad* çekarçae, sakunna

gürêşin *ad* sakınma

gürêşin *ışğ* sakınmak

gürî *ad* kort

gürgan *botan* gürgan (Carpinus betulus)

gürge *botan* canavar otu (Orobancha ramosa)

gürgehoz *ad* bozkurt

gürger *ad* güreç

gürçin (I) *ad* kurt gibi

gürçin *ad* atık, aktıl

gürçin *ad* kurtluk

gürgur *ad* güç güc

gürgurandîn *ad* 1. savucuna (rüzgâr bir şeyi all

üst etme, havaya kaldırma) 2. fırlatma, sa-

vuncuza (bir şeyi alıp fırlatma)

gürgurandîn *ışğ* 1. savunmak (rüzgâr bir şeyi

all üst etmek, havaya kaldırarak, dağıt-

mak) 2. fırlatmak, savunmak (bir şeyi alıp

fırlatarak)

gürgurandî *ad* gücçülüü * jî *ava* *gürgurandî*, jî

mêrê *Hîrromî* *meîrse* gücçülüü *sudan* ve

av *ruca* *adardan* çekinme

gürgure *ad* 1. otomasyoncu (haddinden fazla

yalan atan) 2. iri yarı ve ucumsuz kimsa

gürgurîn *ad* 1. savrulma, savrulmuş 2. fırlatma

gürgurîn *ışğ* 1. savunmak 2. fırlatmak

gürgur *kirin* *ışğ* gürlemek

gürjandîn *ad* küzleme

gürjandîn *ışğ* küzlemek

gürjîn *ad* küzleme

gürjîn *ışğ* küzlemek

gürimî *ad* kâhhalik, sıkık

gürvay *ad* uyumlu

gürvandîn *ad* uyumsuz

gürvandîn *ışğ* uyumsuz

gürvandî *ad* uyumlu

gürvandîbûn *ad* uyumluluk

gürvîn *ad* uyma, uyusma

gürvîn *ışğ* uymak, uyusmak * *bûyer* *û tas-*

wîr *û hev* *nagurîdîn* olay ve tasvirler uyus-

mayan

güriz *botan* pazı

gürî (I) *ad* alev, alaz, yalaz

gürî (II) *ad* 1. fânâ (işaret olarak veya çeşitli

anlamlarla kullanılan küçük bayrak) 2. fânâ

(imza uclarına takılan küçük bayrak)

gürî (III) *ad* evlek (tarlanın tohum ekmeç için

sağan iziyle bolucu belucilerinden bir, biri)

gürî (IV) *ad* (r kâim okunu) 1. uyuz 2. kel,

kel yağır 3. uyuzlu ~ *bûn* uyuz olmak - *nûr*

bû *gullî* *ser* *kîr* olunce *hader* *guzlu* olur -

nîr *gulîzêrîn* *bû* *kîr* olunce *badem* *gozlu*

êur - *yê* *nawê* *nîr* *il* *nawê* (e *keçelo* *kîmê*

nîr *il* *serê* te kendî kusurunu görmêz *huş-*

kîmînkîdî *gorur*

gürîvê *ad* alev makinası

gürîvêş *zâim* porsuk

gürîvûn *ad* 1. uyuzlaşma 2. kelleşme

gürîvûn *ışğ* 1. uyuzlaşmak 2. kelleşmek

gurübüyn *m* 1. uyuqlaşma 2. kelleşmə
 gurik (I) *m* ələv. ələv. yalaz
 gurik (II) *m* f. uyuz 2. keş
 gurikdrin (I) *m* uyuqlaşdırma
 gurikdrin (II) *m* ələvləndirmə
 gurikirin (III) *m* evləklənmə
 gurik karin (I) *f*ğh uyuqlaşdırmaq
 gurikdrim (II) *f*ğh ələvləndirmək
 gurik karin (III) *f*ğh evləklənmək
 gurin (I) *m* gürlənmə, gürlülmə - a esman
 gök gürlənməsi (və ya gənliyi)
 gurin (II) *m* (derisi) yazulma
 gurin (III) *m* tənə ötürüşi * ji gurinən qulıng
 tənə ötürüdü
 gurin (IV) *m* ələv. ələv. yalaz
 gurin (f) *f*ğh gürlənmək, guruldənmək ~ jə çün
 gürlülmək ~ ketin (...) gürləlməyə başla-
 maq
 gurin (II) *f*ğh (derisi) yürümək
 gurin *m* 1. gürlülmə, guruldənmə 2. bəzül ~ pə
 ketin gürlülmək, gürləlməyə başlamaq * gur-
 inə hi esman keş bulutlar gürləlməyə başladı
 gurinok *m* f. uyuz 2. keş
 guripaş *m* /mec/ yoğunluq, çək füzül
 guripəşi *m* yoğunluq
 guripəşi *m* kırıqki
 gurin (I) *m* (r kalın okunur) 1. uyuqluq 2. kelleş
 gurin (II) *m* kurluq
 gurix *m* gurix
 gurizəh *m* gurix (bir kitabın giriş bölümü)
 guriz *m* ürpermə, urpəri
 gurix, gurin *f*ğh ürpermə sonucunda öylər dikən
 dikən olmaq
 gurizi *m* urpəri ~ ketin tənə (yekki) urpərmək
 gurik *m* yer dokunma təzəgini
 gurikdrin (I) *m* söz dirlənmə, dəst etmə
 gurikdrin (II) *m* 1. gurışdırma, sıklaşdırma 2.
 ələvləndirmə, hərblənmə 3. məvə yoğunlaşdır-
 ma 4. kəsk.ədəşdirmə (əksətli xilma, sirtleşgər-
 mət) 5. gözəmə (dikilən bitkilərin soyuq e-
 hali yerlərini sıklaşdırma)
 gurikdrin (I) *f*ğh söz dirlənmə, dəst etmək
 gur karin (II) *f*ğh 1. gurışdırmaq, sıklaşdır-
 maq 2. ələvləndirmək, bəzəlmək 3. məvə yn-
 ğunlaşdırmaq 4. kəsk.ədəşdirmə (əksətli xil-
 ma, sirtleşgərmet) 5. gözəmə dikilən bit-
 kilərin soyuq olan yerlərini sıklaşdırmaq
 gurloq (I) *m* f. dərət palıla kaşına 2. səgirtmə
 gurloqdan *m* 1. dərət palıla girmə 2. səgirtmə
 gurloq dan *f*ğh 1. dərət palıla girmək 2. səgirt-
 mək
 gurbi *m* gün * deri got gurbi ə girti günü de-
 ye kəpiyə kəpəth
 gurmanilin *m* 1. gürbündənmə, gürbündəyş,
 gürlənmə, gurletmə 2. girişmə, ekləşmə
 (dəvəyə başlama) 3. gürşəmə (yemək yemək)

gurubüyn *f*ğh 1. gürbündənmək, gürlə-
 nmək, gürlənmək 2. gürşəmə, ekləşmə
 (dəvəyə başlama) 3. girişmə (yemək
 yemək) * wisa gurubüynə man ku... ek-
 mətə öyle gürşəmə ki... (yekki) (birinə) gi-
 rişmək, ekləşmə - bey birinə gürş-
 mək, kəvgəyə tutuşmaq
 gurmeğürin *m* 1. gürm, gürm, gürbür, gürbür
 2. hər hər (gürlülmə olarkə) * av gurme-
 gürmə wə ye diherikə su har har akıyur
 gurmerap *m* pətir, kütür, çangıl, çingül
 gurmering *m* ləngür, ləngür * erebe di rlyz ze-
 rəbe de bi gurmering derbas bû araba lə-
 ngür ləngür bəzək yaldan geçti
 gurmetep *m* ləngür, ləngür
 gurmişandin *m* kukretmə
 gurmişandin *f*ğh kukretmək
 gurmişin *m* kukretmə
 gurmişin *f*ğh kukretmək
 gurmak (I) *m* yumruk ~ lə dan (ən ji xıştin)
 yumruklanmaq
 gurmak (II) *m* topək, hamur yumağı
 gurmak (III) *m* f. kiç. popo 2. koyun kuyruğu-
 nun uc xıştin
 gurmişlədən *m* yumruklama, yumruk vurma
 gurmak lə dan *f*ğh yumruklanmaq, yumruk
 vurmaq
 gurmişləstəm *m* yumruklama, yumruk vurma
 gurmak lə xıştin *f*ğh yumruklanmaq, yumruk
 vurmaq
 gurmişik *m* 1. yumruk (yumruqları kəpəmə-
 sıylə elin əlbəği hiçim) 2. yumruk (elin bə
 hiçimiyə yapılan vuruş) * gurmişikək *m* ser
 çavə wî xışt yuzumə bir yumruk vandı
 gurmiş *m* 1. yumruk (yumruqların kəpəmə-
 sıylə elin əlbəği hiçim) 2. yumruk, suluq
 (elin bə hiçimiyə yapılan vuruş) * gurmiş-
 tek *m* ser çavə wî xışt yuzumə bir yumruk
 vandı - damin (yekki) birinə yumruk ind-
 mək ~ dawəşandin (yekki) bənim yumruklə-
 nıx, yumruk sovrmaq ~ lə dan tən ji xış-
 tin) yulmuk atıx (və ya indirmək)
 gurmişlədan *m* yumruqlama
 gurmiş lə dan *f*ğh yumruklamaq
 gurmişandin *m* sə dərət
 gurmişəndin *f*ğh ələnmək
 gurmişik *m* omuz
 gurmişə bənin yabəri harda
 gurmiş (I) *m* damaya hənzer hiç nyun
 gurmiş (II) *m* gürbündənmə, gürlənmə
 gurmiş *f*ğh gürbündənmək, gürlənmək ~ jə
 anin (ən ji birinə) gürbündənmək, gürlə-
 nmək ~ jə cün gürlülmək - ketin (cılıkə)
 gürlənmək
 gurmiş *m* gürbündə - pə ketin gürbündə-
 nmək, gürlənmək

guzmîn jê xufn *lêw* 1. gumbir-deberek 2. kütletmek
 guzmîn jê xufn *lêw* 1. gumbir-çemek 2. kületmek
 guzmîn jê çûn *lêw* 1. gumbir-çemeq, 2. kületmek
 guzmazî *w* 1. karışık tayvan yemi 2. karmaşay
 guzmûrop *n* tanga lungur
 guznik *n* çığı, gığı, salkımek
 guznî *hobin* pıtrak
 guznîganêş *hobin* ber tur pıtrak
 guznîk *hobin* 1. pıtrak * wekî guznîkan pıtrak
 gıbi 2. *mec.* serişik, yaşıkan (kimse)
 guznûz *w* pıroz
 guznûzî *n* pırozîlu
 guzrevî *n* kurt kaçır
 guzrevî bûn *lêgh* kurt gıbi kaçmak
 guzroz *n* toma ç. lop * guzrozek kaxız bir ronaç kağıt
 guzr (I) *n* ateşin parlama sesi * ağıl got gıztır
 ağış hîr anda parlaçî
 guzr (II) *n* yadım
 guzre *w* hüvuk eşya
 guzregurpa 1. küt küt * guzregurpa dîl sal-
 bin küt küt sesi 2. harî harî (ateş tutuşurken
 çıkan sesi) ~a dîlê (yekî) bîr yîreğî küt küt
 dîye atıvêk
 guzripik *w* 1. baktet. saç halkası, late 2. kûle
 (durulmuş yağ) 3. *n* darma
 guzripis *w* yamruç
 guzşesaxî *n* biftek
 guzşî *n* salkım
 guzt *w* 1. ağaç ve diğer bitkilerin kazılıp sü-
 kulmesi sonucu elde edilen tarta * zeviyu
 guztê lîzan tarta 2. *n* ay, kurtı boş
 guztî *mec*ê kurtîk, kopekîk
 guzûnî *n* sikkik, voğunlux * dî guzûnîya
 kar île ş yoğunluğunda
 guzûnî *n* sağı söz,dirûş ayranla çokelek kar-
 şarmu kütümlenmasında elde edilen peyûn
 guzûh *w* gıvuh
 guzvenî *w* kurt köpeği
 guzvenîş *hobin* 1. kurtboğan (Acemilerin na-
 pe'lost) 2. *w* kurt köpeği
 guzwanî *n* kurtlara yenilmiş olan
 guz (I) *n* 1. bağ, bağlam, demet * guzê por-
 sac bağı * guzê lîlan tel demet 2. deste
 (cinleri aynı veya birbirine yakın olan şey-
 lerin bir arada bağlanması, demet) ~ lîr ~ de-
 met demet, deste deste ~ek ~ek dibe dîzek
 demetaya demetaya gîlê otur
 guz (II) *n* 1. guzê (ağır topuz) 2. kılıç tokacı
 guz (III) *n* ayak bileği * guzê pê ayak bileği
 guzê darin *n* torak, ağaçın guzê
 guzger *n* guz kılavuz kimse
 guzrik *n* ayak bileği

guzker *n*oln destecî, desteleymî
 guzkerî *w* destecîlik, desteleymîlik
 guzkrin *n* demetlenme, desteleme
 guzkrin *lêgh* demetlenmek, destelenmek
 guzkrin *n* demetli, demetlenmiş, destelenmiş
 olan
 guztî *n* yuzuk ~ pê ve kîrîn 1) yuzuk takmak
 2) nişan takmak ~ vegezandîn yuzûğu ge-
 ye çevirmek
 guztî *n* halkah, halka biçiminde
 guztîk *w* yuzuk ~ pê ve kîrîn 1) yuzuk takmak
 2) nişan takmak ~ vegezandîn yuzûğu ge-
 ye çevirmek ~a nişanê nişan yuzûğu ~a ni-
 şanîyê nişan ~a qaşımzin çövalye yuzûğu
 guztîkê *w* yuzuk, yuzuk oyunu
 guztîkê *n* kurtula, xıvretxî saç
 guztîkê *hob* guztîk
 guş *n* bîyaf
 guşar *n* 1. baskı (baş ve omurgalarını koru-
 layarak zehrinde buluncuruna demet) 2.
 mî baskı 3. basma ~ dan ser (yekî) (biraz)
 baskı uygulamak ~ lê kîrîn baskı applica-
 mak ~a hewayê *hob* hava basma
 guşare *n* küpe
 guşarîkîrîn *n* baskı yapma
 guşar lê kîrîn *lêw* baskı yapmak
 guşarîkîrîn *n* baskı yapılmış, baskı uygulan-
 mış olan
 guşekewanek *n* koşel uyurc
 guşwar *hob* guşare
 gut (I) *n* bîyaf gal, demet basallığı, nikris
 gut (II) *n* 1. dalgın * ez yam çendîn pir ge-
 lîm bo aralar çek dalgınım 2. pür dikkat ke-
 salmış olan
 gutbîn *n* dalgın, dalgınlılaşma
 gut bîn *lêgh* dalgın, dalgınlılaşmak ~ lê
 mîhêrtîn (ên jî mîze kîrîn) sultuk almışın
 (mekem veya bakmak)
 gutbûnî *n* dalgınlık
 gutbûyîn *w* dalgın, dalgınlılaşma
 gutî (I) *n* toprak
 gutî (II) *w* 1. kitle, kütle (nesnelere *mec*) 2. kü-
 me (büyük nicelikteki yığın) ~ ~ kaxte
 kaxte
 gutîhîpî *w* kümelennme
 gutî bîn *lêgh* kümelennmek
 gutîbûyîn *w* kümelenniş
 gutîkîrîn *w* kümelennme
 gutî kîrîn *lêgh* kümelennmek
 gutî kîrîn *lêgh* bir kaxtesun bir noktaya baktı-
 rıp dalgınlığı söğlenmek
 gutîkî *n* dîlî dalgınlıca
 guşê *n* 1. kütle, kitle 2. küme, grup * gutle-
 yek xwar bir grup sûvîrî
 guv *n* fı
 guva *n* 1. gıva, sozım oia * guva serê wê dî-

yo guva başın yıkıyor 2. ora sıra ~ lü ~ s ra
sım

guva guva *â* peydenpey, telâzün, giderek
guva çirlikê wê ademê elması

guvah *zûbê şahid*

guvahbûn *m* 1. şahid olma 2. şahidlik

guvahgeh *w* tanık yeri

guvahi *m* şahâdîk, tanıklık - dan şahadik er-
mek ~ kîrin şahidlik yapmêc, şahadet et-
mek, tanıklık etmek

guvahnâme *m* şahadetnâme (bu işin yapıldı-
ğın gösteren, yetkilisi tarafından verilmiş ol-
lan onaylanmış belge)

guvandin *m* uğuldatma, ötüme

guvandin *îşgê* uğuldatmak, ötümek (ütlemeli
çalgılar için, rûzgâr vb. için) * **bilûr nazu-
vîne kaval nûmayor**

guvaş *m* sikim

guvaşgeh *w* üzüm sikma yeri

guvaştek *w* sikkê, sikkok (meyve vâ. şeyler i-
çin)

guvaştin *m* 1. sikma 2. sikma (başınca yağın,
suyunu, sıvısını çık. up bastırma)

guvaştin *îşgê* 1. sikmak 2. (başınca yağın,
suyunu, sıvısını çıkarıp akıtmak) * **îrî gu-
vaşt uzumê siki**

guvaştî *w* sikkik, sikilmiş olma

guvazînek *Guvezîrê* * **guvazînoka** radyoyê
radyo transistîyê

guve *â* güya

guveguy *m* 1. otuz (ütlemeli çalgılar çıkardı-
ğı sese) * **guveguya bilûrê** kavalın üçüçü 2.
ê fur lar, lîrî fîral

guvernör *adêl* guvernör

guverto *w* guverto

guvêş *m* sikim

guvêşandin *m* sikma

guvêşandin 1. sikmek 2. (başınca yağın, su-
yunu, sıvısını çıkarıp akıtmak) * **îrî guvaşt**
üzümê siki

guvguvandîn *îşgê* oturmak (ütlemeli çalgı-
lar, rûzgâr vb. için) * **ba dîguvguvîne** rûz-
gâr îttarîyor

guvîk *w* încîdêk (rûzgârê dînen, çember biçî
mîzekle çesik nûnecîyê)

guvir *w* yarandıma

guvirandin *m* s. andîte, hazmetme

guvirandin *îşgê* sindirmek, hazmetmek

guvirîn *m* yarandıma, hazmetilme

guvirîn *îşgê* yaramak, hazmetilmek

guvîşan *m* sikim, sikma

guvîşandin *m* 1. sikma 2. sikma (başınca yağ-
ğın, suyunu, sıvısını çıkartıp akıtma)

guvîşandin *îşgê* 1. sikmak 2. sikmak (başınca
yağın, suyunu, sıvısını çıkarıp akıtmak)

guvîştin *m* sikmiş, sikilma

guvîştin *îşgê* sikilmek (meyve sikılması gibi)
guvîştin *ber* guvaştin

guvin *m* uğulda ma, vîplama, uğultu sesi

guvin *îşgê* uğuldamak, ormek, vîplamak

guvîni *m* otuz, uğultu (ütlemeli çalgılar, rûzgârın
çıkardığı ses) * **guvîna bilûrê** kavalın üçüçü

guvir *m* peyir tozağı

guvîşk (I) *m* lûkma tarîci

guvîşk (II) *w* l. s. kalmış islak çamaşır 2. siki-
miş suya çik.almış paçoca

guva *m* sikim

guvak *w* der şahid, tanık ~ nişan **dan** tanık
postirmek, tanıklamak ~ê (an jî şahidê) de-
retêh yalancı tanık (veya şahid) ~ê dîdan
görgü (nağı)

guvahi *m* şahidlik, tanıklık ~ kîrin şahidlik
yapmak, tanıklık etmek

guvahnâme *m* şahadetnâme

guvaştin *ber* guvaştin

guvaşt *w* kîse bir şarki makamı

guzarî *w* guzarî, baş, bitimsiz

guzar *m* geçme, geçiş

guzarê *m* geçme, geçiş

guzarî *w* 1. guzar, seyhat 2. *w* * **otêla** guzarî
çarşek mel

guzarînâme *m* geçiş belgesi, pasaport

guzarîn *ber* guzarîn

guzer *m* geçme, geçiş

guzeran *w* 1. geçme, geçiş 2. geçme

guzerandin *m* geçirme

guzerandin *îşgê* geçirmek

guzergeh *m* 1. guzergeh, uğrak (yol üstü uğra-
nılacak, geçilecek yer) 2. guzergeh (yol be-
yu) 3. guzergeh (çok geçilen yer, geçek)

guzerîn *w* geçirme

guzerîn *îşgê* geçirmek

guzîn *w* serî, şiddetli * **Şîro şîteki** guzîm *li*
gogê xîst Şîro tope serî *êr* şut vurdu * **êrî**
bi guzîm *gîrî* kapıyı şiddetlece kâpîtu

guzîle *w* 1. guzîde, neçkin 2. guzîde * **pûyva**
guzîde *gezdê* nezîtek

guzîne *m* mustesna guzelix

guzvan *w* yûksûk

guzvan *ber* guzvan

gû *m* 1. bok (dışkı) 2. bok (gûy durumu) * **gû**
keliye **kar** *ê* bokî sarıms ~ **avêtim** (yekî)
bêx amak, kar, çalmak ~ (an jî rêx) **belê**
kîrtin hêlt etmek, hêlt işlemek ~ **bi** herfê
navê nîzamêh gûnê balçîkîa şevazîmaz ~
lîkêve navê bok çarına obun ~ **lîrî ayê** rîxê
ye *it* dîrî domuz derzî ~ **lîrî ayê** rîxê ye *lê*
(yek jî yekî) **hi** evêki, **hi** de avun çûştîr *e*
(bu etekim yanında) zemzemle yıkılmış
olmak ~ **ji**, **ji** **gêlm** beşa buğdaydê *oîr*
(yarımsız kimseler için söylenir) - **keîlîn**
navê hoklanmak, boklaşmak - **kîrtin** hava

(çiştekî) (bir şeyin) içine sığınmak ~ kârlin navê içine etmek. hok etmek, sığınmak (bozmak, barbar etmek) * te gû kîre navê saçi n içne ~ û nîz ji xwarinê ne bok de çiş yêncê xumcu nişurular (harbarim olmasa olmaz zedenler) ~ û nîzanîm çi brk pûşî: (hoşa gitmeyin şey veya onun sikkinti veren birizizleri) ~ xwarin bok yemek, hali yemek ~ ye hok uşrin bok, barbat (çaba) ~yê gûxuran navê xwarin wêge xwarinin sadakası alınmaz ~yê hanê bok (kaba konuşmada her görülen, tiksindir) ~yê (yekî) hatin büyük aplesi gelmek ~yê hişk dicûm dipişkimînin (yekî) belâsini başkasına sirmek ~yê serê sîbêhê bakın suyu, boksuyu (sevgü ölerakı güc vâ zec. yemî lî -- hatin ağulaşmak (hüstabak çün; lînalışmak, tehlikeli duruma gelmek)

güç * 1. köse 2. çoc neç

güçê firêl wêr geniş aç

güçerêl her güçerîn

güçerîn *zabûn* mayis bôceği (Melolontha vil-garis)

güçerînk *zabûn* bok bôceği (Geotrupes stercorarius)

gühesin * bok pusur, demir boku, demir çışı, maden cûmûlu

gühûşk *zabûn* kızilek

güjîk *zabûn* ardç

gükîrlin * sıçma

gû kîrlin *wêg* sıçmak

güllik *botîc* çus otu (Aspidelus) --a zozanan çarı, yabani pırasa

güllul * süllaç

gümmik * parmak ucu

gümmîşk * fuc pistîği

güms *wê* keyâsız, neçesiz

gûm (I) *her* gon (I)

gûm (II) * 1. benz, benz 2. renk

gûm (III) * devîrî, doncu

gûmegûne *wê* renk renk

gûneşîer *wê* esmer leñî

gûnî *botîc* geven (Astragalus)

gûnroj *botîc* bi-ürüm taru

gûnyê * gonye

gûnyakêrlin * gûnyeleme

gûnyê kîrlin *wêg* gonyelemek

gûp * zıvır

gûpîk * parmak ucu * gûpîka *kuşyê* parmak ucu

gûpîr *wê* altına sak sak büyük bay aptestini e deni çocuk

gûren *wê* aşret mensubu olırcayan Kurder

gûrîk * kuluççin

gûrîsas *wê* cutof

gûrêz *botîc* öküz dîl, sığır dîl (Anchusa officinalis)

gûrîş *wê* demet halindeki ekhuri diplerinin yukarıya gelecek şekilde yarıyana dizilmesi

gûrnewt *wê* meşale

gûrt * kökerte, kökerte

gûrtkîrîm *wê* 1. kökerte, kökleme (bir ağaç veya bitkiyi kökü ile birlikte topraktan çıkarma) 2. kökünü (veya kökünde) kazıma

gûrt kîrlin *wêg* 1. kökertmek, köklemek (bu ağaç veya bitkiyi kökü ile birlikte topraktan çıkarmak) 2. kökünü (veya kökünde) kazımak

gûse *n* kalçak (balık kalçığı)

gûsik *wê* sarğı, barıfaj

gûsîne *botîc* iğde

gûsk *wê* kadraç

gûstan *botîc* dîstan

gûstêrk *zabûn* ateş bôceği, yıldız bôceği (Lampyris noctilucæ)

gûstok *wê* yuksuk

gûş (I) * köse

gûş (II) * kuskı, çuphe

gûşî * 1. salkım * gûşîyê *firî* özüm salkımı 2. koçan (musir tanelerini taşıyan, özün yapıldığı sarı; pırasalı meyvesi) * gûşîyê *gîrlî* musir koçanı 3. *botîc* salkım (Wistaria sinensis) 4. *ışk* salkım (top) -- *gîrê* dan salkım bağlamak, koçan bağlamak -- *gîrtin* salkım tırmak

gûşîdar *wê* 1. salkımlı 2. *wê* salkım ağacı

gûşîşer *wê* salkımlı

gûşîk *botîc* *wê* salkımı * gûşîk *botîc* yenîlîç bir bitki

gûşîp *botîc* her tür dikenli *wê*

gûv *wê* *kuş* (yabani hayvanların barınağı)

gûvîk *wê* *kuş* * gûvîka *şîr* süt *kuşu*

gûxur *zabûn* (argu) mîhsîçî, kırılı çıkı (veya çıkı), pis, pîri kînye

gûxurî *zabûn* mîhsîçîlik

gûxwarin *wê* bok yeme

gû xwarin *wêg* bok yemek -- *para* (yekî) bîm (hîme) bok yemek düşmek

gûxwer *zabûn* 1. *argu* mîhsîçî, pis, pîri kînye 2. bok yıcı * *qûdîka* gûxwer bok yıcı karga

gûxwerek *zabûn* 1. *argu* mîhsîçî, pis, pîri kînye 2. bok yıcı

gûyo *wê* bok (kaba konuşmada her görülen, tiksindir)

gûz (I) *botîc* 1. ceviz (Juglans regia) 2. ceviz (bu ağacın meyvesi) 3. *wê* ceviz (ceviz ağacından yapılmış şey) -- *û* *kuş* *kuş* bey *parî* (kîrlin (bir) le) kozunu paylaşmak --a *şay* *gûz* küresi --a *derewîc* yabani ceviz --a *pûş* *de* serê (yekî) *de* şikandîm kabak (barın) nazına (veya başında) patlatmak --a *pûş* *dî* serê (yekî) *de* şikestîl (an ji şikîm) kabak

(birincü) başına (veya başında) patlamak
-zek -zek dibe dizek üstünlüğe üstünlüğe göl
olur

güz (II) *el kambur*

güza çay *antâni* göz kurusu

güza esûs *el* 1. çabuk ceviz 2. ceviz cevizi ç ya-
lı gelmesi güc olan kimse)

güza *hiçdâ hatâ* 1. hindistan cevizi (Cocos
nucifera) 2. hindistan cevizi (bu ağacın ye-
miş)

güza kor *ud* 1. ceviz cevizi 2. *nev nimri*

güza *kwir bur* güza kor

güzan *av usru*, yulgu

güza *rey el* kara ceviz

güza şaranî *el kabuğu* ince bir ceviz türü

güzhün *in* kamburlaşma

güz bün *biğil* kamburlaşmak

güzdâr *elâni* cevizi

güzdârî *in* cevizelik

güzek *antâni* 1. ayak bileği, bukâğılık 2. pa-
nuk kozası -a derve dış aşık çıkması -a
hundâr iç ayak çıkması.

güzek *in* eğlak deşisi

güzferoş *elâni* ceviz satıcısı

güzferoş *antâni* ceviz satıcılığı

güzik (I) *hatâni* 1. kaza ibukâillerne içinde to-
hum bulunan korumak) * güziku pembü
pamuk kozası 2. *ber kaza* ak * güzika çamê
çam kozalağı 3. şif. pamuk kozası, pamuk

elması

güzik (II) *antâni* 1. ayak bileği, bukâğılık 2.
pamuk kozası - a derve dış aşık çıkması -a
hundâr iç ayak çıkması

güzik (III) *antâni* göz yuvarı

güzika çay *antâni* göz yuvarı

güziku rengilürê *antâni* Adem elması, gürlük
çıkması

güzikî *el* kozalağı

güzükân *in* ceviz kurusu, ceviz kuru

güzweşin *antâni* çirpici (ceviz çirpan)

güzweşini *in* çirpicielik

güzweşink *in* sonbaharda ceviz toplama dönemi

güzyl *in* selkum

güzic *bur* güv

güzin *in* heniz (yüz rengi)

güznesmer *el* esmer teal.

güzni *bur* geven

güzni *kurk hatâni* kısa hoybu, dikenli bir geven
türü

güznişpî *el* beyaz teal

güznişewit *el* yanak bezeli

güzriş *hatâni* güz dîfi (Anchusa officinalis)

güzic *bur* güz

güzizan *in* ustuna, yulgu

güzizdan *in* safca kesesi

güzizek *bur* güzük

güzizik *hatâni* pamuk elması, pamuk kozası

güzizok *bur* güzük

hal (V) *bu mal ü hal*

halan (II) *u manur*

halan (II) *u* 1. *u* 2. tahrik ~ di (yekî) *dan* (ölmeye) cesaret vermek, (birine) tahrik etmek sözler sarfetmek. (birini) kızdırmak için sözler sarfetmek. (birini) kızdırmak için sözler sarfetmek ~ *di hey dan* (birine) meydan okunak ~ *di xwe dan* 1) nara atmak 2) meydan okunak, kekurozlanmak

halanhidan *u nara danc*

halan lîtdan *êgê naza atmak*

halanekar *bu halanekar*

halanekarî *ber halanekarî çikartan*

halanekar wêw 1. tahrîkê, kışkırtma 2. özendirme, teşvik etme

halanekarî *w* 1. tahrikçilik, kışkırtıcılık 2. özendiricilik teşvik edicilik

halanêdani *u* 1. kışkırtma, yüğiltendirme 2. kışkırtma, provokasyon

halan tê dan *êw* 1. kışkırtmak, yüğiltendirmek 2. kışkırtmak, provokasyon etmek

halanêdoyîj *w* 1. kışkırtma, yüğiltendiriş 2. kışkırtış

halanêdêr *wêw* provokator

halanêdêrî *w* provokatorîlik

halan rêş *w* kam hımmet

halan wêw *alav*

halaxîj *w* kullanan

halaxîjî *êgê* kullananlık

hal bi hal g 1. oysa 2. *g* gerçekte olduğu

hal hîkê g halûkê, oysa, oysaki

hale *w* hale, ayta, ağıl

hale (I) *w* hale, hâl, durum

hale (II) *w* 1. âlet, eşya 2. karasaban

haleçêker *w* karasaban ustası

haleçîrûş *w* karasaban satıcısı

hal hîkê *w* sahbe gözyaşları

halîk (I) *bu hal IIII*

halîk *w* 1. hâl, durum, variyet 2. hâl (güç, kuvvet, tahkîk) - *û malîkê* (yekî) gücü kuvveti, etki hîmî - *û malîkê* (yekî) etki hîmî gücü kuvveti olmak, etki hîmî ve olmak

halî *w* bu yaşında हुआ

halîlîm *w* öğretilme

halî bûn *êgê* öğrenmek

halîkar *bu* âlikar

halîkarî *w* öğretme

halî kîlîn *êgê* öğretmek

halîta *kîwan* halîta, alışım

halîko g halûkê, oysa, oysaki

halnexwêş *w* erzgîn (parana durumu kötü olan)

halnexwêşî *w* erzgînlik

halo nêz böyle, böylece - *halîye wê* - *ji* böyle böyle gelmiş böyle gider

halojen *kîwan* halejen

hal pîrsîn *w* halî hîre sorma

hal pîrsînê *êgê* halî hîre sorma

halter *êw* 1. halter (birbirine saptır bağlanmış iki güllü veya disklerden yapılmış araç) 2. halter (bu araç kaldırma) araççuyarı

spor dalı)

halterhîlgêr *wêw* halterci

halterhîlgêrî *w* halterçilik

halû *w* kampanya (diş için)

halûb *w* duğar (ağaç yayvan, dibu duş toprak kapı)

halûbûn *w* kampanya (diş için)

halû bûn *êgê* kampanya (diş için)

halûbûyîj *w* kampanya (diş için)

halûre *bu* alîce

halû kîrîn *êgê* kampanya (diş için)

halûkîrîn *w* kampanya (diş için)

halîy *bu* halûb

halwê g halûkê, oysa, oysaki

halwêş *w* 1. sîhathî, sîhathî yerdê 2. güneç, mîrêfêh 3. ay, halî, varîklî, varîyetlî (hâl, vaktî yer ade, tîkîrî yolunda, zenginî)

halwêşbûn *w* 1. omma, salîh bulma 2. hâlî vaktî yerdê olma, tîkîrî yolunda olma (weya gîrmê) 3. zenginleşme, palazlanma, palazlanma

halwêş bûn *êgê* 1. omma, salîh bulma 2. hâlî vaktî yerdê olma, tîkîrî yolunda olma (weya gîrmê) 3. zenginleşme, palazlanma, palazlanma

halwêşbûyîj *w* 1. omma, salîh buluş 2. hâlî vaktî yerdê oluş, tîkîrî yolunda olma (weya gîrmê) 3. zenginleşme, palazlanma, palazlanma

halxwêş *w* 1. sîhathî yerdê olma 2. güneç, refah 3. varîklîlik, varîyet, varîklî olma durumu (zenginlik)

hambûlger *w* hamburger

hambûlgerwan *wêw* hamburgerci

hamî *w* yarı delîk delî

hamîlî *w* yarı delîk durumu

hamoş *w* hîram

hamûd *w* 1. hamûl 2. beşiktekî iki kavîrî ağaç arası 3. yüklemek için deve satma vitelîlîyê

hamûm *w* düzlük, düz yer, düzey

hamût *bu* hamûd

han (I) *c* 1. bu, şu (bu tür şayet zahir) 2. bir kaç

han (II) *w* imdat * *Nwerê li hana me hat* Allahın indirdiğine yetişti *di -a* (yekî) de hadin imdadına gelmek *li -a* (yekî) çün imdadına gitmek

han (III) *w* özendirme, teşvik ~ *dan* özendirme, teşvik etmek

hanan *wêw* talim

handan *w* 1. özendirme, teşvik, teşvik etme, isteklendirme 2. güdülenme, motive, motivasyon 3. *kîw* katalîz

han dan *êgê* özendirme, teşvik etmek, isteklendirme

handanî *w* 1. özendirme, teşvik edici 2. motivasyon

handayîn *w* özendirme, teşvik etme

handayın *m* özendirme, teşvik edici, isteklendiriş
hander *m* **1.** özendirici, teşvik edici, isteklendirici **2.** güdülendirici, motive edici **3.** *kövin* katalizör

hander *m* **1.** özendiricilik, teşvik edicilik, isteklendiricilik **2.** güdülendiricilik, motive edicilik

handêr *ber* *handêr*

handêrî *ber* *handêrî*

handê *z* çareci falanından

handê manê *nê* bir oyun adı

hangur *m* hangar

hangulîsk *m* yuzuk ~ *pê* ve *kîrîn* yuzuk takmak

hanhanga *ber* *hanhanka*

hanhanka *nêr* **1.** çarçabuk, aklıcale, vesetlikle **2.** *k* hemencecik, tokodak şıppak **3.** apar topar, patas pandıras (tıstek) ~ *dan* dayanmak (vakit geçirmeden, beklemeden vermek) * *İstifaya xwe hanhanka da* istifaını özledi

hanûk *ber* *hanûk*

hanûkê *nêr* **1.** çarçabuk, aklıcale, vesetlikle

hanûkî *nê* **1.** özendirilmiş, teşvik edilmiş **2.** motive edilmiş olan

haplêlujî *z* haplêlujî, orta hece yutunu

hapî *m* *arkêrî*

haptoyî *nê* *ürkek*

haptoyîbûn *m* *ürkekleşme*

haptoyî bûn *baş* *ürkekleşmek*

haptoyîrî *m* *ürkeklik*

haqan *diyar* *hakan*

haqanî *m* *hakanlık*

haqanî *nê* *baş* *şîrî* *şu* *dîş* *da* *gelmeye* *selûp* *kunise*

har *nê* **1.** azgın, kudurak (çokkur, deli) * *dîmê har* azgın deli **2.** azgın, kudurak, kudurgan, yaramaz (çok yaramaz çocuk) **3.** azgın (cinsel istekleri aşırı olan) **4.** azgın (her iş için çabık iltilaplanan, yarası her ön kaparsın) **5.** kuduz (kuduz hastalığına yakalanmış) **6.** keskin (teceker ve yiyecekler için) * *İsret pîr har* e *bîber* çok keskin **7.** çilgin **8.** huem **9.** zoyu (harz nitelikleri için, aşırı) **10.** kudurgan, kuduruk **11.** acar * *segê me har* e *köpeğiraz* *ocuz* ~ *bûn har* başına vurmak ~ *û har* azgın şımarık ~ *û dîm* kudurgan

harakîrî *m* *harakîrî*

haranônîkîrî *nê* *afarozlu*

harbûn *m* **1.** azma, azgınlığa (taşkınlığa) *gêrî* gitme **2.** azma, taşma, kahırna (deniz, rüzgâr vb. için) **3.** azma (yara, hastalık vb. için, etkili, tehlikeli duruma gelme) **4.** azma, azgınlığa (cinsel duyguları artma) **5.** çıldırma **6.** harçlaşma **7.** kudurma **8.** yüzlenme, şımarma

har bûn *baş* **1.** azmak, azgınlasmak (taşkınlıkta *her*, *gêrmek*) * *zûruk har bûn* çocuklar azdı **2.** azmak, taşmak, kaharmak (deniz, re-

mak vb. için) * *çem her bîye* delir azmış **3.** azmak (yara, hastalık vb. için: sıkılı, tehlikeye duruma gelmek) **4.** azmak, azgınlasmak (cinsel duyguları arttırmak) **5.** çıldırmak * *ku li malê pîrîkî ji nebûna, hawer bîke ez dê har bîbûna* evde kitaplar da olmasa mar çilbrceşgîn **6.** harçlaşmak **7.** kudurmak **8.** yüzlenmek, şımarılmak

harbûnî *m* **1.** azgınlık **2.** kudurganlık **3.** azgınlık, şımarıklık, yaramazlık ~ *kîrîn* **4.** azgınlık yapma **2)** yaramazlık yapma

harbûyî *nê* **1.** azgın **2.** kudurak **3.** kuduz (kuduz hastalığına yakalanmış)

harhûyîn *m* **1.** az *ş.* azgınlığa (taşkınlığa) *gêrî* gitme **2.** azma, taşma, kahır, taşdeme, L-nak vb. için) **3.** azma (yara, hastalık vb. için: etkili, tehlikeli duruma gelme) **4.** azma, azgınlığa (cinsel duyguları arttırma) **5.** çıldırma **6.** harçlaşma **7.** kudurma **8.** yüzlenme, şımarma

harş *ber* *harş*

harşîsk *m* *harşîsk*

harê *m* *harê*, *mezêvîş*

harên *m* **1.** harên (saray ve konaklarda kadınları ayıran bölün) **2.** harên (bu bölünlerde oturan kadınların neşesi)

harênas *zêr* *harê* *baş*

harêngêh *m* *harên* (saray ve konaklarda kadınları ayıran bölün)

harhare *nê* **1.** azgın **2.** azgın (çok yaramaz çocuk) **3.** çilgin **4.** harç **5.** kudurgan

harharebûn *m* **1.** azgınlığa **2.** azgınlığa (çok yaramaz olma) **3.** çilginlaşma **4.** harçlaşma **5.** kudurma

harhare hûn *baş* **1.** azgınlasmak **2.** azgınlasmak (çok yaramaz olmak) **3.** çilginlaşmak **4.** harçlaşmak **5.** kudurmak

harharehûyîn *m* **1.** azgınlığa **2.** azgınlığa (çok yaramaz olma) **3.** çilginlaşma **4.** harçlaşma **5.** kudurma

harharekîrî *m* **1.** azgınlığa **2.** azgınlığa (çok yaramaz hale gelme) **3.** çilginlaşma **4.** harçlaşma **5.** kudurma

harhare kîrîn *baş* **1.** azgınlasmak **2.** azgınlasmak (çok yaramaz hale gelmek) **3.** çilginlaşmak **4.** harçlaşmak **5.** kudurmak

harharelî *m* **1.** azgınlık **2.** azgınlık (çok yaramaz çocuk için) **3.** çilginlik **4.** harçlılık **5.** kuduruculuk ~ *kîrîn* **1)** azgınlık yapma **2)** çilginlik yapma **3)** harçlılık yapma

harhareyî *m* **1.** azgıncu **2.** çilgin **3.** harç **4.** kudurgan

harik *batûn* *çeban* *çintısı* (Cappella batûn *pasorot*)

harî *m* **1.** azgınlık **2.** (cinsel) azgınlık **3.** çilginlik **4.** harçlılık **5.** kudurganlık **6.** *by* kuduz

harîker *ber* *harîker*

harîkar *har* alifika

harîkar hûn *har* alifika hûn

harîkârî *har* alifika

harî kirin *har* alifika kirin

harîqulâde *ad* harîkulâde, olağanüstü

harîlî *ad* 1. azgınlık 2. (cinsel) azgınlık 3. çalgarlık 4. hırçınlık 5. kudurganlık 6. kuduzluk

harîk *har* şûb

harîker *ad* 1. azdırıcı 2. yedurtucu

harîkîrîn *ad* 1. azdırma, azdırma, azgınlştırma 2. azdırma (azgın duruma getirme) 3. azdırma (a. parçama) 4. azdırma (kâhî olağanüstü veya devamlıdır sükûtleme, yoldan çıkarma) 5. azdırma (tıpınasına, kabarmasına getiren a. ma) 6. azdırma, azgınlştırma (cinsel duyguları arttırma) 7. çaldırma 8. hırçınlaştırma 9. kudurtma

har kirin *baş* 1. azdırılmak, azgınlmak, azgınlştırılmak 2. azdırılmak (azgın duruma getirmek) * **kevir avete bûyikê har kirin** taş atılmak köpeği azdırıcı 3. azdırılmak (şamarmak) * **bi destê zarîkan re çûne, ew bey çar har kirîne** yüz verip çocukları azdırılmışlar 4. azdırılmak (kötü alışkanlık veya davranışları sürüklemek, yoldan çıkarmak) * **bevalên wî zarûk har kirin** arkadaşları çocuğu azdırdılar 5. azdırılmak (tasmasına, kabarmasına neden olmak) 6. azdırılmak, azgınlştırılmak (cinsel duyguları arttırmak) 7. çaldırılmak 8. hırçınlaştırılmak 9. kudurtılmak

harîkîrî *ad* 1. azgınlığı azdırtıcı olan 2. azdırıcıları 3. çalgı alıştıranlar 4. hırçınlaştırıcılar

harîk *ad* başık sallayan ağacı (pazarlanmasına)

harîkalî *ad* harîk (pazara kasa konduğuna işaret)

harmoni-yûm *m* hararonyum

harmoni (I) *ad* *harmonia*, armoni

harmoni (II) *m* afonoz

harmoni-hûn *m* afonoz edilme

harmoni-bûn *baş* afonoz edilme

harmoni-bûyî *m* afonoz edilmiş olan

harmoni-bûyîn *m* afonoz edilmiş

harmoni-kîrîn *m* afonoz etme

harmoni kirin *baş* afonoz etmek

harmoni-kîrî *ad* afonoz edilmiş olan

harmoniğ *m* harların veya ekli topuğun ismi

harî *ad* derin (har) al p eküne hazer tale gelmece

harp *m* harp, harp (yaşlı bir çalgı)

harî *m* kâşpe

harîlî *m* kulpelek

harîm *m* kuyuk

harîlûm *ad* kudurgan

harîdînî *m* kudurganlık

harîk *m* bir tür çarık

har *har* nus

harîkî *m* harîkî

başıl (I) *m* örüm -- di **Mişûlê re derbas bû geç** 1. Bol'un pazarı sun çeşnini Niğde'ye (veya geçti Bol'un pazarı) -- **giha Mişûlê geçti** Bol'un pazarı sun çeşnini Niğde'ye (veya geçti Bol'un pazarı)

başıl (II) *m* 1. kıvam, keyuluk 2. kıvam (gece karıştırıp kıvamına getirme)

başıl (III) *ad* başıl folan, oklaya çıkan, götürmece

husil (IV) *m* sepi

başıl *m* başıla (elde edilen sonuç)

başılbaş *m* mecbur etme

başılbaş *baş* mecbur etme

başılbaş (I) *m* 1. kıvamına bulma, kıvamına gelme 2. yoğunlaş kıvamına gelme

başılbaş (II) *m* başıl olma

başıl bûn (I) *baş* 1. kıvamına bulmak, kıvamına getirmek 2. yoğunlaş kıvamına getirmek

başıl bûn (II) *baş* başıl olmak, husul bulmak

başılbaş (I) *m* 1. kıvamına bulma, kıvamına

gelme 2. yoğunlaş kıvamına gelme

başılbaş (II) *m* başıl olma

başılê kelam *ad* başıl kelam, sözün kısıtı

başılê *m* mecbur etme

başılê *baş* mecbur etmek

başılker *ad* sepi

başılkerî *m* sepiçilik

başılkerin (I) *m* 1. kıvamına getirme, tavlama

2. yoğunlaş kıvamına getirme

başılkerin (II) *m* sepiçilme

başılkerin (I) *baş* 1. kıvamına getirmek, tavlamak 2. yoğunlaş kıvamına getirmek * **hevê başılkerin** hamuru kıvamına getirdi

başılkerin (II) *baş* sepiçilme

başılkerî (I) *ad* 1. kıvamında, kıvamına getirilmiş olan 2. yoğunlaş kıvamında getirilmiş olan

başılkerî (II) *ad* sepi

başılkerme *m* tabakkâre

başû *har* herî

baş (I) *har* hay

baş (II) *ad* boy * **kedu zûn çû baş e emeğin** heç gitti

baş *ad* baş -- **Xwedê jî hedîtin** dünya yüzü görünmez (kapalı bir yerde sürekli kalmak)

başaş *ad* mağrur

başbûn *har* baş bûn

baş bûn *har* baş bûn

başbaş *ad* mağrur kalbîlik -- **başbaş** mağrur kalbîlik olması

başbaş *baş* başbaş (Papaver somniferum)

başbaş *ad* başbaş (çocuklardan olan)

başbaşdîn *m* postane

başbaşdîn *baş* postane

başbaş *m* postane

başbaş *baş* postane

başıl *ad* başıl (unlu veya çuvalı sıvı)

başılkerin *m* başılama

başılkerin *baş* başılama

haşı m çıkma (bir kitabın kenarlarına yazılan yazı)

haşkırlın m 1. barışırma 2. susturma, yatıştırma (ağlayan çocuklar için) 3. teskin etme, yatıştırma, sakinleştirme 4. avutma (oyaltma) 5. gönüllü alma, ikna etme 6. *mev sündürme* (tutku ve duygular için, etkisiz duruma gelme)

haş kırlın lüg 1. barıştırmak 2. susturmak, yatıştırmak (ağlayan çocuklar için) 3. teskin etmek, yatıştırmak, sakinleştirmek 4. avutmak (oyaltmak) * *me bi zor ü heft bela zarok haş kır çocuğu zor bela avutuk* 5. gönüllü almak, ikna etmek, susturmak 6. *mev sündürmek* (tutku ve duygular için, yatıştırmak, etkisiz duruma gelme)

haşt bûm m 1. barışma 2. yatışma, sakinleşme (çocukların ağlamalarını kesme) 3. susma (yatışma) 4. ikna olma, susma 5. sönme (duygular için, dinme, yatışma)

haşt bûm lüg 1. barışmak 2. yatışmak, sakinleşmek (çocukların ağlamalarını kesmek) 3. susmak (yatışmak) * *Zarok haşt bûm çouklar sustu* 4. ikna olmak, susmak 5. sönmek (duygular için, dinmek, yatışmak)

haşt m barış

haşkırlın m 1. barışırma 2. susturma, yatıştırma (ağlayan çocuklar için) 3. teskin etme, yatıştırma, sakinleştirme 4. avutma (oyaltma) 5. gönüllü alma, ikna etme, susturma 6. *mev sündürme* (tutku ve duygular için, etkisiz duruma gelme)

haşt kırlın lüg 1. barıştırmak 2. susturmak, yatıştırmak (ağlayan çocuklar için) 3. teskin etmek, yatıştırmak, sakinleştirmek 4. avutmak (oyaltmak) * *me bi zor ü heft bela zarok haşt kır çocuğu zor bela avutuk* 5. gönüllü almak, ikna etmek, susturmak 6. *mev sündürmek* (tutku ve duygular için, yatıştırmak, etkisiz duruma gelme)

hateû m ge.g.ı (boşuna gidip gelme)

hateûn m imkik, gidip geliş.

hatif h gapien

hâlin (H) m 1. gelin (bir kimseye veya topluluğa belli zamanlarda, belli yerlerden gelen para, varlık) 2. gelir (bir ekonomik birimin belli bir süre içinde kazandığı para vb. varlık, irat)

hâlin (H) m 1. gelme, geliş 2. gelme (geriye dönme) 3. gelme (oturmaya, ziyarete girme) 4. gelme (vazme, ulaşma) 5. gelme (evliliği sürdürme, nikah etme) 6. gelme (onaya çıkma, doğma) 7. gelme (hele, bir süre dolma veya belli bir zamana ulaşma) 8. gelme (kaldırılma) 9. gelme (izleme, takip etme) 10. gelme (bir yerden alınıp bir yere ulaştırılma) 11. gelme (kazanma, eklenme) 12. gelme (daha önce üzerinde durulmuş olan konuya tekrar dönme) 13. gelme (bir şeye sını-

mlan matana, hak verme kabul etme) 14. gelme (kazanılma, sağlanılma) 15. gelme (uyuma) 16. gelme (olma, ulaşma) 17. gelme (akma) 18. gelme (düşme, üst gelme) 19. gelme (görünme, sarılma) 20. gelme (mal olma) 21. gelme (biryle birikte gelme) 22. gelme (uzunluk gösteren sözlerle birlik te: başlama, ulaşma) 23. otime (tutku, toy, say gibi şeyler için çıkıp yatışma) 24. vâğrı (yağmur, kar, dolu için) 25. akma 26. olma, olgunlaşma 28. daşme (hayat düşünme) 29. v. yileşme, kabul bağlama (Yarım Zübok bağlanıp iyileşme) 30. gelme (yanıma üfil olma, ihtiyaç zınlara şey mler kutu) 31. gelme (sualınıza gösteren kelimelerle ve sınıflama şya sifâti ile, hericangi bir suada bulunma)

hâlin lüg 1. gelmek * *ez hatim malû tu he li wir hâyî l:ve geldim sen yoktan* 2. gelmek (geriye dönmek) * *nin ew ji serê kuçeyê girç ü hâlim onu sakağın başından aldın geldim* 3. gelmek (oturmaya, ziyarete gitmek) * *do êvarê mala apê min hatim mala me den akşan amcarlar bize geldi* 4. gelmek (varmak, ulaşmak) * *em hatim daw-ya dîrsam êrsêrên sonusa geldik* * *birûsko hat te graf geldi* 5. gelmek (varlığını sürdürmek, irkâl etmek) * *ji serdenîşê berê gelêk berhem heta ruja me hatim eska cêğ-lîdat beçok eser günîmîze kadat gelmiş-îr* 6. gelmek (ortaya çıkarak, doğmak) * *hate dînyayê dînyaya geldi* 7. gelmek (belli bir süre dolmak veya belli bir zamana ulaşmak) * *roj dîhate esrê gün îzîmîye geliyordû* 8. gelmek (kaldırılmak) * *telê wê an-ua dîhute girmilka min hoya anzak umuzum geliyordû* 9. gelmek (izlemek, takip etmek) * *Zarok ji par re dîhatin çouklar arkadan geliyordû* 10. gelmek (bir yerden alınıp bir yere ulaştırılmak) * *qehwe ji Şanî tê kuhve Şanîdan geliyordû* 11. gelmek (konusmak, eklenmek) * *qertaf tîen paşya peyvay ekler kelimeletîr sonusa gelîr* 12. gelmek (daha önce üzerinde durulmuş olan konuya tekrar dönmek) * *eta gotimê li vir qut bîkin, ji nû ve em bîp ser mijara ewe sêzû buradê kesîp yenêrî konumîze ge-îlîr* 13. gelmek (bir şeye sonradan ulaşmak, hak vermek, kabul etmek) * *hûn hatim ser gutimî min? bedîşê me geldimî?* 14. gelmek (kazanılmak, sağlanılmak) * *ji dukanê pereyeldî bîş ji wan re tî dukkandan bul-tu gûzel para geliyordû* 15. gelmek (uyumak) * *ez jê hawer-îmî ku dî ew klîmê ji te re biçûk bê lu elbîsîtin sata kuçak geleceğim em-nim* 16. gelmek (almak, ulaşmak) * *belê-yek hate serê me qet mepirse başimîze wê belî geldi, hiç sorîna* 17. gelmek (almak) * *av ji heneffê nayê musluktan su geliyordû*

18. gelmek (ulaşmak, rast gelmek) * **roni** nayê wî baraya şik gelênîye 19. gelmek (geçmek-%, sonlanmak) * **ji wera weki vir be** (ê) nize yalan gibe geñyar 20. gelmek (inal olmak) * **heba qedehên bi du milyoni hat** bardaklari tursi aki milyoni geldi 21. gelmek (birlikle birlikte gelmek) * **ez diçim maleê bi hi min re dêvî?** ben size geldiyorum. benimle gele misin? 22. gelmek (zamana gösteren sözlerle birlikte; başlamak, ulaşmak) * **gava wexta wê lê ez dê bihêjim** zamani gelise sayilirim 23. hitmek (ulaş, ulaş, ulaş sevdi, için çıkıp gelmek) * **poş wê pir zû hat** açlar çok çabuk bitti * **rovê tîrîdî hê lûtîn tohuwa yeyerê** 24. yağınak (yağınca, kat, dolu için) * **barên dijhat** yağmur yağıyordu 25. akamak * **pozê wê hat** harmanakı 26. olmak, olgunlaşmak * **tîrî dereng tîrî üzûn geş olgunlaşi** 27. uzamak * **pozê min hêdye soçin uzaniş** 28. düşmek (fiyat düşürmek) * **hate heta ser pênc milyoni** beş milyona kadar düştü 29. iyileşmek, kabuk bağlanmak (yaranın kalık bağları iyileşmesi) 30. gelmek (yardımı için olarak, ihtiyaç arlatan deyimler kurar) * **wera (yekî) hatin** iyikula gelmek 31. -olmak, imk (edilecek fiillerin çekilmesinde yardımcı fiil olarak kullanılır ve başa gelir) * **keçik hêdye kwesînî** kız istenilmiş 32. gelmek (bitişik fiil yapı) * **hatin** idy aklı gelmek 33. gelmek (sarılanı gösteren kelimelerle ve sarılarına sayımları ile; herhangi bir sırala bulunmak) * **kesû ku di serî de tê başa gelen kesû** - (yekî) (birim, serineye gelmek - (yekî) (birim) üzerine gelmek (...) - (yekî) yoklamak (zara zara eklemi göstermek) * **ji gorî ku ez derman ji dixwim, dişa carlanî** sanico tîn min daç aldîm) halde sarıdır yive heri yoduyor - **afîrû Gayê Kîlo** arge yub gelmek - **agîr unsîn** qita otarmak (bulunduğu yerde her ne ayrılacağı gibi oturmak) * **agîrekî** ates almaya mı geldim?, uceden ne? * **uqlê (yekî) aîlîta** gelmek (adınusmak, hırsınmak) * **bu dilê (yekî) azetê** alîlak - **bu cem an jî nik** hev 1) bir araya gelmek, birleşmek 2) birleşmek * **ban (at) gum** almak * **hemê** bağlanmak - **her (yekî) ayûgîna** gelmek * **qîsmetê me hate** her me kismetimiz ayogîmiza gelê - **ber çav** 1) gözle görünmek (var olmadıği halde görünüş gibi görünmek) 2) canlanmak - **ber çavê (yekî) 1)** gözünü önünden geçirmek, gözünü önüne gelmek 2) canlanmak * **ew rujên berê dişa hatin** her çavê min o günler gözümün önü ile tekam - **başmê** - **ber destê (yekî) eline** düşmek (bîzme mühtac olmak) * **ber ga** bağlaya çififesecek duruma gelmek - **ber hel** dışı sığın çififesecek duruma gelmek - **ber kîloyê** ağır çekmek - **ber**

mal il mîran (kız) evlenme çağına gelmek - **ber nîrînê** ölümüne kıyasla gelmek - **ber qedandîmê** kolaylaşmak - **berdan** hoş düşmek (işerit hükümlerine göre kocaşurlan ayıtmak) - **biêvêkirin** telâfuz edilmek - **bîra (yekî) 1)** aklına düşmek, aklına gelmek, anımsamak, hatırlamak, hatırına gelmek 2) bulmak, hatırlamak * **bin** kîr nekler mayê wî nekarê bîra nîin bi tîrê adim bulandim - **cem an jî nik** hev 1) bir araya gelmek, birleşmek 2) birleşmek - **cih** yerine gelmek (yapılmak, olmak) * **daywaza** we hate cih steğîna yerine geldi - **cuşê 1)** çalışmak, heyecana gelmek 2) galeyana gelmek - **cuşê** u stîrê 1) heyecana gelmek 2) galeyana gelmek - **çavên (yekî) gözünden** çıkmak - **çavê xwarînê** olgunlaşmak (meyve ve sebze için) - **danê** serlap seşimlik (gelismek, edilecek çağına gelmek) - **dekê** u dolaşan çayna gelmek * **mebî hûn hên dek** u dolaşan bu çayna sakim gelmiyan - **demê taştîyan** kuçik vakti olmak - **derpêskîrin 1)** sayılmak 2) deri sürülme, ortaya alınmak, ortaya sürülme - **dest 1)** elimi öpmek 2) ele gelmek (tutulmak) 3) teslim olmak - **destê (yekî) 1)** elimi öpmek, ellerinden öpmek 2) eline çömek * **perê hate** destê wî elimi parê geçî - **destê hev** (ulbucun) ellerimin öpmek - **dil** içine sınımek, kafasına yazmak - **dilê (yekî) üzerine** almak, alınmak, ulaşmak * **hîla** tîstêk wîsa nehata dîlê te ayê ku şey zana olurnamalyda - **dînyayê** dînyaya gelmek (dogmam) * **dîyarê (yekî) 1)** sayına gelmek, tanınmaya gelmek 2) görüştür, seni görürüm - **dîyarê hev** dostluk (görüşürüz anlamında bir deyim) - **dîyarê qûna** hev arge görüştür - **ecelê** eczeye gelmek - **etîrînê** anama gelmek - **ew** - **e** gelis gelis e gelis - **felînkîtin** (an jî **fênkîrin**) 1) anlaşılmak 2) fark olunmak (ulaşılmak) - **fevîlanîlîn** çuk ulanmak (açılmak, ayrtı edilmek) - **ga** bozlaşmak * **gêlek** bulıye ga ipek hoşşamış - **gîrtîm 1)** kapamak 2) tatlı olmak (ara vermek, kapamak) 3) yakılmak, tutuklanmak - **gon** çififlemek donanı gelmek - **gutin 1)** söylenilmek 2) telâfuz edilmek - **guhê (yekî) kul** gına çalmak, kuleğna çöpmek * **guhînê** ol wî hatin guhê mîa lîflan kulağına çarptı - **hafa (yekî) 1)** sayına gelmek 2) görünüş söz - **hêlê** (...) - **hîlîne** gelmek * **ne çî** tehdîyî dîtin ku heta karîin me hîn wî hali şer be nule gelene kudan nêlî çekik - **hawara (yekî) imdala** (veya imdallina) yetişmek - **hedayê** hêdîyete ermek - **hemberî hev 1)** karşılıklıya gelmek 2) yüz yüze gelmek (bir araya gelmek) * **hemê** u şwe 1) kerdine gelmek 2) ayıklamak, ayılmak

3) İvanın: gelmek - hewlê ke nala gelmek - himatê may:ana gelmek (ortaya çıkmak) - hışê (yekê) aklana duşmek, aklana gelmek, hatirına gelmek larımşamak, hatırlamak) - kizayê hatıra gelmek - kundirê çeri girmek, çeriye adın almak - idunîya (yekê) boyarîleşmasına gelmek - îlaniyê sayramlaşmaya gelmek - imanê İ) imana gelmek (İslümanlığı kabul etmek 2) imana gelmek (en sonunda doğruya söylemek 3) imana gelmek (sonradan bir şeyi kabul edip görmek) - insafê insafê gelmek - ji muwalê bûn xwebiyê malê duşêki gelip boğdakar kovmek - ji bo çohê (an ji rehê) simbêl ji ll ser kirin Dişyaya girinca girderken evêki bulgurdan olmak - kirin İ) yapılmak, edilme - kîlkarî hî yukê hate kirin lûnca yadun edi di 2) kîlkar nak, yapılmak * ki eamiyê nimûjê kîrin camide camar kîlme - ku dîn bûn radeyayê dîmîmek - ku (yek) xwarin İ) herçeyse lûnca oldu meç 2) (bin-çe) pîri sepi gösterişnêe bulanmek - ku zîwa teqlin gullamak, yalarınca - maneyê (ışteki) an amna gelmek - meşkêki kendin biyak göstermeyê çûşulana dani tezelikle kadular arasında) - mîraucê vucuda gelmek - niilan eli gelmek (bebek ucu, kucaga olunabilecek kadar boyunlaşmak) - nişê (yekê) gücn yermek - nava (wan) amana (veya anaların) karınak - nik hev İ) bir araya gelmek, buluşmak 2) buluşilmek - pê olupmak, gerçekleşmek - pê çavê (yekê) gûzûrûn öñüne gelmek - pêşber karışına çıkmak - pêşberê hev İ) karışmaya gelmek 2) yuz yuze gelmek (bir araya gelmek) - pêşya (yekê) İ) karışma çıkmak 2) (birini) karışınayê gelmek - pêşyê karışınaya gelmek - pêşkêş kirin sunulmak, takdim edilme (veya olunmak) - qedîmanîllu sunulmak, takdim edilme (veya olunmak) - qeweta (yekê) gücn yermek - rastê (an ji himatê) meydana gelmek (ortaya çıkmak) * çv qewê İ) her çerêkê hate rastê bu kava bir kufin yuzundan nîşeyana geldi - rayê yola gelmek - çekiya gelmek - tê İ) sola gelmek 2) tava gelmek - rû hev İ) yanyana gelmek 2) yuz yuze gelmek (bir araya gelmek) - rûyê (yekê) lîf çumek * ji diya ni güln hatin rûyê wî anesimlen lîf çûti - rûyê hev apuşmek (barın ün yandığından öpülme) - salên xwe yuzî bitirmek (öğürülen yuz simna varmak) - sehkirin İ) zulasmak 2) fark etmek (an ayılmak) - ser (ışteki) İ) bir şeyin başına girmek, geçmek (görev almak) * ji nû ve hate ser taziyê rekê çadan kî nûnana başun geşt * hatin ser destîşitûyê (kîdina geçmek 2) (yatılmak, ölmek) * ji sedî deh hate ser mazotê mazota yuzêe on linc 3) ölmek 4)

kmek * hate ser serweta hazir luza serwete kondu - ser bi serê kavimî, nûnak, me yanesi ge mek, kavimîna gelmek - ser dalusa xwe ad meşeyê gelmek - ser dalusê meşeyê gelmek * ev gûnên tewşik in, em bûn ser dîbaşa xwe bûn: boş hîlpa, sadêre gelejm - ser darê çebê edleplemek - ser ilinê İslamê ulimiyê herimsemek (veya kabul etmek) - ser gûna (yekê) (binmal sozine gelmek, bitimik ded gûn gelmek - ser he milê xwe İ) kendine gelmek 2) ayılmak, ayılmak, kendine gelmek (aklı başına gelmek) - ser hev İ) bir araya gelmek 2) toplanmak * gundê hatin ser hev köylüler toplandı - ser hişt hev İ) kendine gelmek 2) ayılmak, ayılmak, kendine gelmek (aklı başına gelmek) - ser kîl sorê kîtan çıkmak (açıqla iş başına gelmek) - ser kewna berê yuzê gelmek, feki durumta gelmek) * silneta mîlî hate ser kewna bîrê sağlığın yuzine geldi - ser kewna xwe esk, durumna gelmek - ser kucm û kirasê (yekê) ayak çökmek (kendü güd, ve darıncı şun başkasınakine bezetmek) - ser laqa hazir (başına koymek) - ser mala hazir hazir eve koruz - ser malê hazir hazir korumak - ser rêça xwe zîre dîrmek - ser teya heqlyê İ) hak yoluna gelmek 2) yuzê (veya ayakları) suya ermek - ser xwe kendine gelmek, yuzlemek, gücünü tekrarcada koruzmak - ser zîman İ) dile gelmek 2) ağız aşkanlığı olmak - ser zîmanê (yekê) ulumna ucuına gelmek, dudüğün ucuına gelmek * hate ser zîmanê nûn ku ez blêjîm mîrîk nûlye, lê mîn gûna xwe dîqutand ulumna öñügünü demek, del mar ucuına geldi, zîre kendin tutum - serê İ) istinene çıkmak 2) meseleye gelmek 3) artmak (değeri yükselmek) * perê hatîye ser mal? malın değeri arttı mı? - serê (yekê) İ) bîsana gelmek (kutu bu dîntula koruşmak) * qel işteki wîha hate serê? luş boyê bu şev başına geldi mi? 2) başından geçmek * ev nexweşin hatîhî serê nîn ji bu tîncilê başın ce başınlan geşt 3) başına gelmek (zeklenmek, şaştan bir olay veya durum a karışımış) (ışteki) - serê (yekê) (hîrre bir) hîl çımak - serê başa gelmek * şîşin ku hatine serê ez dîwazim ji te re vehêjîm loşara gelenler sana oldumak isiyurari - sîna xwe tîre nîrmek - loş dîmkîm takden edimek (veya olumak), sunulmak - teşîhev kirin İ) haberleri bulunmak, dink vapmek 2) (barınê) vîrtirmek, kardirmek - û çûn (an ji çûyin) İ) gelip gidip 2) gelin gider - û çûyin hev neğlîmê öv qîb vermek (gelip gidin karışınmak) - û lîcîn gelin gider - vegûtin İ) anlatılmak İ) araya sunulmek - wateya

(hîstekâ) arlamına gelmek - weata we ker-
tesine gelmek - wê maneyê ... arlamına
gelmek - wicûdê wuzuda gelmek - xe-
yanê galayana gelmek - kewna (yekî) rûya-
larına girmek - xewna (yekî) ji bawer he-
kîtin rûyasında gorse hayra yormemek -
xwarê 1) çaqî imnek 2) boqanmak (dûrîne-
bire ve bel bel ukimê) * ji nişka ve hêstirê
çarê min hatin xwarê gaz yêşûmîrîden
boqandî 3) sozulmek (gaz yaqî için) * rom-
dik ji çavên min hatin xwarê gözlerunden
yaşlar sozuldu 4) yovaylanmak istokilek
dustatê) * ji çavên min hêstir hatin xwarê
gözlerunden yaşlar yuvarlandî 5) tîyat dû-
şanmek 6) rûkulmek (çok esowîş olmak) -
xwestin 1) istemek istenilmek 2) utu-
mek, şart keşulmek * ji bu kelîna kur emic
hayê xwestin îşe girmek min yaş şaru dar-
mîşor - zîffê yola gelmek, çekiye gelmek -
zîman dîllenmek, dîle gelmek - zîrê kîvay-
lanmak (toprak için) - u baranê yağmur ya-
ğışu - u barê kar yağışu * hate gotin deker
têrdîşî halê) * hate ji der de ji ra û rev-
dîra me seber da dağdan gelip bağdûran
kovmak * hate ji newatê bîl xwediyê malê
dağdan gelip bağdûkîni kovmak * hatîye wê
here ji gelip gecici wê ev rajî derbas bîbin,
çewna hatîye wê wîna here ji bîtin gelip
gecici zûnlevî, bu şikûlêrda bîrsek *
naye gutin ağıza alimaz (veya ağıza alın-
mayacak) * naye bîşandî çekimîz, t. ha-
mîl edimîz * naye qiyasêrîm kuyis kîlul
etmez * naye rayê çekiye gelimîz * nehat
qiyasêrîm kuyis kîlul tîr û selimîz 1) oldu
olmak, karîda kîlulmek 2) belîşar mîbaregî
(istenilmeyen, kaşimîlar bir durumun ger-
çekleşmesi kaşimînda sôylenn) * nehatin
olmak * edê nehate mala me bize gelimîz
elid * nehatin aqilê (yekî) akîla buyile gel-
mez * (hîstek) nehatin ber çarê (yekî) 1)
(bir şey birinê) gerzede olmanak 2) gerzê
gûnemek (işke seruca en kîlî şeyler) ya-
por durmaz gelmek * nehatin ber kîloyê
çekiye gelimîz * nehatin bir û gumana (ye-
kî) hatin (veya hatir ve hayale) gelimîmek *
nehatin dîraştin yazîya gelimîmek * neha-
tin gutin ağıza alimaz (veya ağıza alınma-
yacak) * nehatin hesab hesabî gelimîz *
nehatin lîşê aqilê (yekî) hatin (veya hatir
ve hayale) gelimîmek * nehatin sererastkî-
rîm mîlaya gelimîmek * nehatin xwarîm yo-
nîr yolulu gibi değîl çok ağır sezi * ne-
hatin xewna (yekî) rûyasında gerememek *
nehatin zîffê kabîra sîgnamak * nehatine
dîyê, hatine kîl şivên bîkîlîm amacî agû-
na yemê değîl hağeyî dîvîmek * (yekî)
nehatin tewandîm ele wîlla sîgnamak (sezi
dîlmemek, başkî olma alimîmak) * (hî-
stek) naye (ba) dîle te hatirna bir şey gelme-

sin * tî çî maneyê ne demeye (hangî anla-
mî)

hatin wî 1. gelir (bir kîmseye veya topluluğa
bellî zamanlarda, bellî yerlerde, gelen para,
vâdat) 2. gelir (bir ekonoîmîk hîzmet bellî
bir süre içinde kazandı,ğı para vb., vâdat, i-
rat)

hatin jê bîgî oluştmak, gerçekleşmek

hatî wî 1. gelmiş, gelen, mevrat 2. gelme * te-
lewîzyoneke ji Ewrûpayê hatî Avrûpîlan
gelme bir televizyon - agir atas almaya mi-
gelimî? naye acele edîşorsun? - û çuyî gelen
giden * mal ji hatî û çuyayan tv amade bî
ev gelen giderlere hazirdî

hatin ba hev bîwe bîleşmek (buluşmak, bir-
 araya gelmek)

hatin cem hev bîwe bîleşmek (buluşmak, bir
 araya gelmek)

hatin hîmîyekîrîm bîbî hîmîye edîmek, goze-
tîmek

hatin jê bîgî gerçekleşmek, olumak, olmak

hatin jê bîgî kalbu üstüne gelmek (weya
kalbu (serî) katmak)

hatin pêşburi hev bîwe karşıya gelmek,
bîleşmek, yîzîye gelmek

hatin rû hev bîwe yîleşmek, yîzyîze gelmek
hatin rûbarî hev bîwe yîleşmek, yîzyîze
gelmek

hatin ser hev bîwe 1. bir araya gelmek 2. bi-
 nişmek

hatin ser nîskokê bîw aradîlamak

hatin ser we bîgî bîleşmek, selîh olmak,
zîndîleşmek

hatin xwarê bîgî 1. imnek (bir işit veya bi-
 çek hayvanîdan yem basmak) 2. imnek (yi-
 kilmek) * ji her baranê dîwar hatîye
xwarê yağmurdan şîwa, imîş

hatocet wî sekerek cîynan bir çeşit oyun

hatûhat wî bir şeyin hazen gelip bîzen de gel-
imîmek

hat û cutan wî 1. darî dîşmede cayıklama 2.
olun deşeginde, varlık mîcadelesi içinde
olma * ji her bîrîne ye, hat û cutan e ol-
mîm kîşînda bile varlık mîcadelesi veri-
yor

hatûcê wî 1. gidîş gelîş 2. gidîş 3. trafik, gidîş
gelîş

hatûçîm wî 1. gidîş gelîş 2. trafik, gidîş gelîş
hawe n. çoga

haveyn 1. mayî dîmîzîk * haveynê penîr
peynîr dîmîzîgî 2. wec bel, amîk, menî,
şepîm 3. wec dîl, zîrrîyet, nes 1. şey sop 4.
de, amî, mayî, hamur * tu ji haveynê kê yî?
kînan hîmîmîçîmîm? 5. mayî (hîy, yara-
dî lîş, çî) * yekî haveynê wî heramî e mayî-
sî bîzîk bîm 6. wec mayî - qelîndîm şoy
kîrîmîk -ê have mîm al mîm nezerîya ke
piç elay mî kî -ê heft satîl şîr (an ji mast)
bîm çaktîrmîşîna rîşîmîn çok bîle ve

etken olmak → *ç* must çalacax → *ç* *nahtîsê di serê* (yekî) de *lunê bûn* mayası bozuk olmas

haveyngirtin *m* mayalanma

haveya girtin *lêgê* mayalanmak

haveyneramî *m* mayası bozuk, bozuk mayalı

haveyneramî *m* bozuk mayalılık

haveynerkîrî *m* mayalanma

haveya kirin *lêgê* mayalanmak, damızlık olmak

haveynerkîrî *m* mayalı

havên *hew* haveyn

havêrkê *metir* çewî

havêrkedar *m* çemberel

havêrkukîrî *m* çemberleme

havêrke kirin *lêgê* çemberlemek

havêrlin *hew* çewîm

havgîn *m* uğra (hamur açılıken yapışmaması için serpilên unt)

havîd *hew* hawêd

havîl *m* 1. fayda, yarar 2. çare , çözüme, hal etme → *jê dîtin* den fayda görmek, faydasına görmez → *bedan* (nîştekî) → fayda vermemek → *lê bîm* fayda etmek → *a gelempêrî* (a ji giyî) kamu yarar

havîldar *m* faydalı, yararlı

havîldar *m* faydalı, yararlı → *bûn* faydalı olmak, yararlı olmak

havîldarê bûn *m* faydalanma, yararlanma

havîldar bûn *lêgê* faydalanmak, yararlanmak

havîldarî *m* faydalanma, yararlılık

havîldarkîrî *m* faydalandırma, yararlandırma

havîldar kirin *lêgê* faydalandırmaq, yararlandırmak

havîldîtin *m* fayda görme, faydalanma, yararlanma

havîldîtin *lêgê* fayda görmek, faydalanmaq, yararlanmaq

havîlî *m* yararlılık

havîlkar *m*îa vengûn

havîlkarî *m* vengûnculuk

havîlperest *m* 1. faydacı, yararlanmacı 2. *fel* faydacî, yararlı

havîlperestî *m* 1. faydacılık, yararlanmacılık 2. *fel* faydacılık, yararlılık

havîlzan *m* barbêr

hawyê *m* hîr

hawê *hew* hawê

hawê *m* yaz → *awîn* yazı getirmek → *dê û bay* e *hes* *nabêje* *nabe* yazın geriş tunkuları: alduguna belbeten bir deyim → *e*, *her* *dar* *û* *deşîyan* *teje* *faştê û* *firavîn* e *dağliran* *naza* *ge* *abêgê* *nivsan* → *û* *zêvistan* *h* *yazî* *kuşî* → *a* *nivîn* *termmur* *ayî* → *u* *paşîn* *aguntor* *ayî* → *a* *pêşîn* *haziran* *ayî* → *a* *xwe* *il* (*elhekkê*) *der* *bos* *klîrîn* *yozlan* *çê* → *serê* *hê* *dîkê*, *zîvîstane* *sîlîla* *wî* *dîkê* *yazîn* *calisan* *kîşîn* *yer* *antamînda* *bu* *deyîm*

hawê (I) *m* yazın olgunlaşan bir amul emsi **hawê** (II) *m* 1. yaz k (yaz boyunca giyilen geyi vb. için)

hawêrê *h* yazî

hawêge *m* yazın olgunlaşan amul rûgî

hawêgeh *m* yazlık, saylıye

hawîlî *m* yazlık (yaz boyunca giyilen geyi vb. için)

hawînkê *m* yazı ögren

hawînar *m* yazlık yeri, saylıye

hawjî *m* öykünde → *ya* *xwe* *pê* *awîn* *öykü* *menek*

hawlecan *m* *hawlecan* (ba tûn baharat)

hawlek *hew* *hawlek*

hawlêk *botaw* 1. sapurge çalm 2. sîpurgê → *kî* *rim* *sûpurgelêk*, *sûpurgelêk*

hawlik *hew* *hawlek*

hawm *hew* *haveyn*

hawrûng *m* tay, kavacı * *hawrûnga* *erd* *toprağın* *kiyanî*

haw (I) *m* karantî, işkil, evharî

haw (II) *m* tay

haw *m* 1. *ku* 2. *g*, *be* * *haw* *ayê* *te* *ji* *nabe* *ser* *an* *gibi* *de* *çin* *maye* → *je* *re* *tune* *bûn* *sağî* *solu* *olmama* → *yê* *ku* *sağ* *e* *gore* *liyaq* *e* *tercere* *yuvarlama*, *kupûm* *bulmuş*, *buyle* *buşa* *buyle* *tray* → *çê* *Xwedê* 1) Allah için **haw* *yê* *Xwedê*, *xwes* *dîstre* *Allah* için, *guzel* *çîgîrîya* 2) için doğrusu

hawîn *m* havatî

hawar *m* 1. imdat 2. *h* *indat* (yetişim, kıyafet) 3. *medet* → *daketin* *imdat* *istendinek* → *ilaketin* *û* *bê* *gotin* *yamurtu* *kup* *ya* *dayanmak* (veya gelmek) → *daxistin* 1) *imdat* *istemek*, *çat* *etmek*, *yardım* *istemek* 2) 2) *ferah* *etmek* (büyük bir yolda, zarar ve sıkıntı içinde bulunmak) → *batin* *imdat* *gelmek* → *kîrîn* *imdat* *etmek* → *lê* *daketin* *imdatu* *çağrılmak*, *yardım* *çağrısında*, *bulunulmak* → *je* *daxistin* *imdatu* *çağrîmak*, *yardım* *çağrısında* *bulunmak* → *li* *we* *kîrîye*, *wukî* *çivîka* *serhuj* *er* *çend*, *sabah*, *erkerden* *berce* *buyle* → *xwestin* *imdat* *istemek*, *yardım* *istemek* → *a* (yekî) *je* *re* *batin* *karz* *habe* *sendizane* *gelmek* → *imîn* *il* *tesen* *yardıma* *koş* → *a* (*hiptekî*) *ne* *bûn* *soğux* *daşmek* (veya kaçırmak) → *Xwedê* 1) *amma*, *ilahîlah* 2) *medet* *Allah*

hawarder *m*îa yardımın gelen, kurtarıcı

hawarî *m* 1. imdatın gelme 2. *raziye* * *dê* *û* *bu* *vê* *bûn* *çûne* *hawarîyê* *ebeveyanê* *razîyeyê* *girmişler* 3. *ndîn* *raziyeci* (raziyeye gelin çalan) 4. *çil* → *germ* *bûn* *raziyeye* *gelen* *gidenler* *çûn* *gelmek* → *sar* *bîm* *raziyeye* *gelen* *gidenler* *ozılmak*

hawerkerî *m* imdat etme

hawar kirin *lêgê* imdat etmek

hawaxwestin *m* imdat isteme

hawar xwestin *lêgê* imdat istemek

hawbûn *m* *havlanma*

haw bün *ğış* tavlanmak
haw bilyin *w* tavlanış
hawilan *m* tavlanış
haw dan *ğış* tavlanmak
hawdayin *m* tavlayış
hawente *w* havanta
hawentewer *af* havantaw, havanta yışın
hawentewerf *w* havantawmak
hawêr (I) *ğ* 1. sıray'a, sıray'a başlama, yordama uygun bir şekilde * *wi* kari ji **hawêr** du pê bikevin bikin bu işi ence sıraya girişiyayin 2. bir tepeyeğin
hawêr (II) *mawêr* çember
hawêrdan *af* çemberle
hawêrdin *m* çemberleme
hawêrkirin *ğış* çemberlemek
hawêr *hawên* havuç (Daucus carota)
hawid *w* havut, deve semeri
hawik *w* havut, deve semeri
hawin *w* havan
hawinte *w* kör nişanlılık
hawir *w* 1. çevre, etraf, dulaş, delay * çar **hawir** wê *ğış*ne derî erîştîni amuşêr 2. ortan (cazî) bir yerliğin xırîde bulundığı maddî ve doğul şairlerin ümmü * ew di **hawir**eki zengin de dijî o zengin bir ortanda yaşıyar 3. *awê* ortan (bu kimsenin veya insan topluluğunun yaşayışını etkileyen ruhsal, toplumsal ve kültürel etkiye m. bulunt) * **hawira** xebare çelişma ortan 4. *pa* ortan (yukarı çevre) 5. orantılık **hawir** kes mîn bûn orantîke kimseler yoktu
hawirde *m* 1. albaş, dış elan (bir ülke başka ülkeden mal getirme veya satın alma) 2. albaş (bu ülkeye başka bir ülkeden alınan malların bitirili)
hawirdakar *mawêr* albaşın dış alımı
hawirdekarî *w* albaşlılık, dış alımcılık
hawirhor *w* 1. çevre, etraf * ez li **hawirhorê** xani guriyam ewn çewresin dulaşim e 2. 4 çepçevre, çepçevre
hawirê *af* 1. çevresel 2. ortansal
hawirkan *m* 1. yarışma - kîrin yarışma yapmâk - *pê* dan kîlin (barne) yarışma vîuşimâk - a bedewiyê felwanîyê an ji xweşikbînî) güzelliik yarışması
hawirkun 2. *sp* karşılaşma, müsabaka
hawirkunî *w* 1. karşılaşma, müsabaka 2. rekabet - kîrin (I) karşılaşma yapmâk 2) rekabet yapmâk
hawirkvan *mawêr* yarışmacı
hawirkvanî *m* yarışmacılık
hawirnos *mawêr* çevre bilimi, ekoloji
hawirnosiyî *m* çevre bil. mesel, ekolojik
hawirnosî *m* çevre bilimi, ekoloji
hawirparêz *mawêr* çevreci (çevreyi koruyan, kollayan kimse)
hawirparêzî *w* çevrecilik
hawirvan *mawêr* çevreci

hawirvanî *m* çevrecilik
hawî (I) *w* hawlu
hawî (II) *m* perde (ince veya kalın sesleri süzlemek için çalgılarda bulunup parmak o basılan yer)
hawî (III) *af* sürüden ayrılıp bir süre karda haylaş bir şekilde dolandıktan sonra kendiliğinden suya kulan kuşkuş hayvan
hawî (IV) *af* 1. kuruntulu 2. *prê* kuskû, işkilente duygu
hawî (V) *w* kaçık
hawid *w* horgûç (devenin sırtındaki tünek)
hawin *w* havan
hawir *bir* hawu
hawirdor *bir* hawirdor
hawis *af* evik (herhangi bir sebepten dolayı kendinden geçmiş, gıyş olmuş) - ketin gıyş olmak
hawış *w* kayın
hawser *bir* hevser
hawşar *m* arası (hodur bu köpek cinsi)
hawud *w* havut
hawû *w* kışkırtı
hawûlandin *w* kışkırtma
hawûlandin *ğış* kışkırtmak
hawûtkar *mawêr* kışkırtıcı
hawûtkarî *mawêr* kışkırtıcılık
hawûvun *mawêr* kışkırtıcı
hawûvunî *w* kışkırtıcılık
hay (I) *m* emek harcamadan elde edilen, hayran * ji hayê de hatîye hayran gelimş
hay (II) *w* 1. bilgi, haber (bir olay, bir olgu üzerine edinilen bilgi, haber) * **haya** *ğış*ret ji tiştêkî mîa e çarşin bir şeyden haberi yok 2. bilgi, haber * **haya** wî ji hûmetê nûn e sanatîan haberi yok 3. bilgi, malûmat (insan aklının erebileceği olgu, gerçek ve illkeleri bilme) - jê belî dikkarî, dikkar etî - jê hebêl dikkar etî - jê hebûn (I) bir şeyden haberi olmak 2) dikkarî olmak (göz önünde bulundurmâk) - jê lînu lîlin gûftîk etmek - jê tînu bûn hatîin gîrtin gûftî avlînmâk - ji bang û kewna xwe bûn formînu koremâk - ji xwe hebêl 1) kendine mukallayret et, zendîce dikkar et 2) kendine gel 3) savut, varda - ji xwe hebêl tu neqelîşî *awê* carî ka-zu kûgî - jê xwe hebûn tîtkîle olmak, huzu bulunmak - *pê* xîstîin haberi vermek - û hay bîlge, haber, malûmat * **hay** û **haya** wî jû tu-ne bû bîlğîsî bile yoktu - ji hêvîyên (yekê) jê tînu hûn (bir şeyin) yanîndî bile geçmemiş olmak - û hîly bîlge, haber - a (yekê) jê çêbûn (bu şeyten) haberi olmak - a (yekê) jê çînehûn rûn (bile) duyînmâk - a (yekê) jê hebûn (I) bir şeyden haberi olmak 2) götürmek (onun vermek, ayı tutmak) * *dî* wê *maî*ê te tu ne hî tînu serê xwe yî, gerçek **haya** te jî yêdî dî jî hebê bu evê sun tek başın yaşıyayisîn, diğerlerini de gözle-

men lazarin 3) bakmak (özni vermek, özni vererek üzende durmak) * haya wi tenê ji qezewckirina pereyan haya e ardêce para karanmaya hatiyor - u (yekî) jê neman hay bulunmak (dikkatsiz ve dağın bulunmak) - a (yekî) jê tune bûn (uz şey veya kimseden) haber alınmak, habî haber etmek, bilgisi alınmak - a (yekî) ji hayê felekê tune bûn 1) dünyadan binaber olmak, dünyadan haberi alınmak 2) başında kuyuk yeli etmek (sorumluluktan uzak, renk eğlence peşinde olmamak) - ji qîlxa xwe tune bûn başına gelenlerden haberi almak - a (yekî) pê hebûn bir şeyden haberi almak - a (yekî) pê min bûn haberi alınmak - a (yekî) pê xistin (birini) haberdar etmek, (birini) haber vermek - a têran ji bîrçeyan min e (an ji tane) tek nejr halından anlamaz

hay (III) a way - li minê way başına, way be min em - li minê li minê, derha gur li hezînê çoxak tekerleşme / olay biçiminde kullanılır - lo (an ji lê) way be

hayat e salta

hay bûn *baş* oyanmak (aklı başına gelmek, gözün açılmak)

haydan u. bilg. verme, haber verme

hay dan *baş* bilgi vermek, haber verme

haydar u/ haberdar, haberi, malûmatî, bilgîli, yukulla - bûn haberdar olmak - kirin haberdar etmek

haydarbûn u/ bildirmek, haberdar olma

haydar bûn *baş* bilgilenmek, haberdar olmak

haydarbûyîn u/ bilgilenen / haberdar olan

haydarî u/ 1. bilgi, malûmat 2. bildirim, bilgi, enformasyon 3. uyari, kuz - girtin (an ji stendin) malûmat etmek

haydar kirin u/ bildirmeye, haberdar etme

haydar kirin *baş* bildirmeye, haberdar etmek

haydayî u/ ikaz edilmiş, uyatmış

haydayin u/ bilgi veriş, haber veriş

haydê 1. haydi hadî üsteklenîrmek, çabukluk belirtmek için kullanılır * haydê zartim haydê çexaklar 2. haydi, hadî (ijtimai belirtir) * ji miha bi şûn de ez dê deh sal emir bîkîna, bîst sal bîkîna, haydê bîla şî sal he bi dan şûn or şûn mi yasotin, yîna tîrî, haydê otu şûn olaun 3. haydi, hadî (hafîzî eme, alay beherî) * haydê haydê, here van Hştan ji yekî din re bîbêje haydî bunlari haşkasina anlat 4. haydi, hadî (hoş görme anlamında kullanılır) * haydê tekerat, qene bîla xeberek hisandin hayd gelinadi, her haber gîrîlersuyî 5. hadî yalladî - bîla haydi, hadî (kabul ve edanmayı belirtir) * haydê bîla wêkî te he hayd, tenîo gibi nîson - - 1) haydi haydi (kız kes, işi uatma, bazı âdâtımızda kullanılır) 2) haydî haydî (çabukluk, vâle pîlîrî) *

haydê haydê em diçin haydî haydî gûyîruz - - kînan yallak etmek - ji mi ve şî baştan - tev bi hev re! Haydî hep birlikte! - wê de geç ulan (yaye Lan) - zû haydî çabuk

haydên b/ haydin

hayê b/ meşgalah

hay hay b/ hayhay, haş üstüne

hayl u/ 1. haber, salik 2. haberi olan 3. farkında olmak - jê hebûn (uz şeyden) haberi alınmak - a (yekî) jê (an ji pê) hebûn bir şeyden haberi almak

hayl bûn u/ 1. haberdar olma 2. farkında olma hayl bûn *baş* 1. haberdar olmak 2. farkında olmak

haylîda u/ haberdar, haberi - bûn haberdar olmak - kînan haberdar etmek

haylîjêbûn u/ 1. haberi olma, haberdar olma 2. farkında olma

haylî jê bûn *bûn* 1. haberi olmak, haberdar olmak 2. farkında olmak

haylîjêbûn u/ 1. haberi olma, haberdar olma 2. farkında olma

hayîdar u/ haydar

hayîdar bûn *bûn* haydar bûn

hayîdar kirin *bûn* haydar kirin

hay jê bûn *bûn* 1. haber olmak, bilersi olmak 2. gözünmek (özni vermek, özni tutmak) 3. mukayyet olmak 4. farkında olmak

hay jê hebûn *bûn* 1. haber olmak 2. farkında olmak

hay jê hebûn *bûn* 1. -der, haberdar olmak, bilgisiz olmak 2. farkında olmak

hayjêdîne u/ -den bilgisiz, -den habersiz

hayjêwe u/ 1. kendinde haberi, kendini bilen 2. ağır başlı, derli 3. ölçülü, temkinli (derman ve düşüncelemlerde aşırı olmayandı) 4. terlik, ayank

hayjêwebûn u/ 1. kendinde haberdarlık, kendini bilme 2. ağır başlılık, derlilik 3. ölçünlük, temkinlilik 4. teriklik, ayanklık

hayjêweyî u/ temkinsizlik

hayjêwetî u/ 1. kendin bilme 2. ağır başlılık, derlilik 3. ölçünlük, temkinlilik 4. teriklik, ayanklık

hayjêwetune u/ deniz

hayjêwetunelîstî u/ denizlik

hayjêweyî u/ temkin

hayjêweyîbûn u/ terikleşme

hayjêweyî bûn *baş* terikleşmek

haykêş u/ dikend çekici, ilgi çekici

haykirin u/ uyarma, ikaz etme

hay kirin *baş* uyarmak, ikaz etmek

haylêbûn u/ farkında olma

hay lê bûn *bûn* farkında olmak

haylê b/ tev, elçak şey mi. olun mi yan

haymay u/ olamaz

haynejiawe u/ temkinsiz

haypêxistin u/ 1. bildirme, haberdar etme 2. iktisad, aktarma

- haz pè xistin** *haz* 1. bilirmek, haberdar etmek 2. ilmek, akınamak
- hazraz** *or em. ilhan*
- hazze** *w ader ay başı (kadınlarda)*
- hazir** *af* 1. hazır, amik (bir işi yapmak için gerekli her şeyi tamamlanmış olan) * **az hazir** imk em herin ben hazırım, girdim 2. hazır (belli bir işe yarayacak, kullanılacak bir duruma getirilmiş) * **nah hazir** e vaxet hazir 3. hazır (belli bir biçimde yapılmış olanak salınmış) * **cülen hazir hazir** elvise 4. müsait (fört emeye hazır olan, kolayca fört edebilecek olan) 5. *w hazirlik* = bel hazir ol! = **hün** 1) hazır bulunmak (veya olmak) (bir şeyi hemen yapılabilecek durumda olmak) 2) hazır olmak (hazır durumda bulunmak) * **göve ku haçet hazir hün** yehere batin min aştela hazir olanca hana haber verin (istek) = **kürin** (bir şeyi) hazir etmek = **sekkün** hazir olmak = **xweş** bin sizlere olur
- hazirîlün** *w* 1. hazirlenme (bir şey kullanılmak, yararlanacak duruma getirilmesi) 2. hazirlenme (bu şey ortaya koyulma, gerçekleştirilme) 3. hazirlenme (bir herhangi bir şeyi yapılabilecek veya bir şeyi yüklenilecek duruma getirilme) 4. hazirlenme (bir yerde elde edilme)
- hazir bün** *şğıh* 1. hazrlanmak (bir şey kullanılmak, yararlanacak duruma getirilmesi) * **nde** ji bo mewanan hazir bünye oza karkula çin hazirlanmış 2. hazirlanmak (bu şey ortaya koyulmak, gerçekleştirilmek) * **ferheng hazir** bünye şğıh hazirlanmış 3. hazirlanmak (bir işe ilgili bir şeyi yapılabilecek veya bir şeyi yüklenilecek duruma getirilme) * **kürin** ji bo ezmunan hazir bünbün cencuk sinaya hazirlanmış 4. *şğıh* hazirlanmak (bir yerde elde edilme)
- hazirîluyin** *w hazirîlün* 1. hazirlanma
- hazircewab** *af hazircewap* = **bün hazircewap** olmak
- hazircewabî** *w* hazircewaplık
- hazirîlroy** *af* hazirîlroy (hazirîlroy salan)
- hazirîlrosî** *w* hazirîlrik
- hazirî** *w* hazirlik, amiklik = **kürin** hazirlik yapmak, hazirlik görmek
- hazirîkürin** *w* hazirlik yapma
- hazirî kürin** *şğıh* hazirlik yapmak, hazirlemek
- hazirîkürin** *w* 1. hazirlama, hazrlama (bir şeyi kullanılmak, yararlanacak duruma getirme) 2. hazirlama (bir şeyi ortaya koymak, gerçekleştirilme) 3. hazirlama (hümm herhangü bir şeyi yapılabilecek veya bir şeyi yüklenilecek duruma getirme) 4. *şğıh* hazirlama (bu imkileyle elde etme)
- hazir kürin** *şğıh* 1. hazrlamak (bir şeyi kullanılmak, yararlanacak duruma getirmek) * **nde** ji bo mewanan hazir kürinîte olayî karkula çin hazirlanmışlar 2. hazirlamak (bir

şeyi ortaya koymak, gerçekleştirilmek) * **ferheng hazir kürin** şğıhlik hazirlanmak 3. hazirlamak (birini herhangi bir şeyi yapılabilecek veya bir şeyi yüklenilecek duruma getirmek) * **nah kürin ji bu ezmunan hazir kür** çeneği sinaya hazirladik 4. **hün hazirlemek** (bir maculeyle etmek) (yek) = **î** (istek) kürin hazirlanmak, alıştırmak * **nah ew hazirî** yehere sar kür em keri habere hazirladik

hazirîkürin *af* hazirlanma, hazirlanmış

hazir mal *af* ewde hazir bulunan eşyeler

hazircewab *w* hazircewap, (her şeyi etmek heronukdan e de emeye) arayan kimse

hazirîkürin *w* hazirîlrik

hazircewab *af* hazircewap

hazircewabî *w* hazircewaplık

He xwe He, neyemün kuzalman

he 1. 1. ha (soru bildiri) * **tu ha? he?** geldin ha? 2. **he**

heb (I) *w* 1. tane 2. tabbe (tah) tane, üzüm tane) 3. yığ * **heb ketine** fâsolyan fâsolyeler içine 4. tane (hazir kükürin tohumu) = **nyetin** zehaban karpuz olusmaya başlamak = **girtin** tane bağlamak = -- tane tane -- ji -- **ê** nebrandıu ara vermeden sigara yakıp **kürin** = **ji** **ê** neqetandin 1) aralımsiz sigara içmek ha bire tutunmek 2) ha bire alıştırmak 3) sövüp sövmek 4) aralımsiz olarak latince bir şeyi yapmaktır = **ji** **he** qetandip latselamak = **ji** **ê** neqetîn 1) ha hira bir şey olmak veya yapılmak 2) vatan vatan, aralımsiz olarak = **kerin** (istek) iclermek * **heb ketine** fasolyan fasulyeler içlenmiş = **î** ser -- **ê** aralımsiz olarak -- **ek** 1) bir tane 2) bünz (süzcü çim) -- **ek** ji bo derman nemaye habbesi çinardî (veya habbesi yok) -- **ek** ji nemaye habbesi çinardî (veya habbesi yok) -- **ek** **î** rehî bünz çeneçe -- **ek** **kürin** ser dilê (yekê) usture kuma getirmek

heb (II) *şğıh* 1. hap, hâlet (kayık toparlak durumdaki dağ) 2. hap (uyuşturucu özelliği olan gıcıklik ilaç)

heba *af* heba * **hemû** kedî felideye me heba bû butan etmeklerimiz heba oldu = **bün** heba olma = **kürin** heba etmek

hebab *w* usul

heban (I) *w* dağ, dağtarak = **derewin** yalar kumkurması, yalan kapu

heban (II) *w* sevgi

hebandin *w* 1. sevmek 2. meylatma (çok fazla sevmek) 3. hermanence 4. hazirlenme

hebandin *şğıh* 1. sevmek 2. meylatmak (birini çok sevmek) 3. hermanence * **hün** kû di **hebandin**? kuma hermanensiyorsulan? 4. hazirlenmek

hebandero *af* yalan kumkurması, yalan küpü

hebandî *w* sevgi, sevgili, sevgili

hebanîk *w* çığır, dağtarak = **a** **xwe** **weşandîn** zecilip dokülmek (ezmekini söylemek)

hebannk *w* bağarcık
 hebebe *w* büyük desti
 hebenîsk *w* merdivenek, nolur ve soğandan yapılı bir yemek
 hebesen, hebetonk *habbe* anason (Pimpinella anisum)
 Hebeş *ad* 1. Habes, Etiyopyalı (Eriyopya halkından olan) 2. *ad* Habes, Habesî (derisinin rengi çok koyu esmer olan)
 Hebeşi *ad* 1. Habesî, Etiyopyalı (Eriyopya halkından olan) 2. *ad* Habes, Habesî (derisinin rengi çok koyu esmer olan)
 hebehik *w* lapınak
 hebgir *ad* m taneli
 hebgirtin *w* içlenme, tanelenme
 heb girtin *ğg* içlenmek, tanelenmek
 hebgirtî *ad* içli, taneli
 hebbehi *ad* m taneli, tane tane
 hebhür *ad* m fışk taneli
 hebik *w* 1. tane, habbe (çekirdekli küçük meyve) * hebika tiri özümü tanesi 2. tane (özüm birkelam tohumu) * hebkên bînarê nar tanesi 3. tanelik 4. eğil (pamuk çekirdeği) *→* baqlî *ç* baklı
 hebikên atumê *ğc* cisimcik
 hebikên guşik *ad* m er bezî
 hebîn *w* çadı, eteklerim kaz kıtırı bağlanmamı sağlayan araç
 heblîrand *w* karutalmış nar tanesi
 heblîrandî *w* tıkıştırmak (aburca yemek)
 heblîrandîn *ğg* tıkıştırmak (aburca yemek)
 heblîştî *w* tıkıştırmak (aburca yemek)
 heblîştî *ğg* tıkıştırmak (aburca yemek)
 hebitandî *w* saçaltma
 hebitandî *w* saçlakalmış
 hebitandî *ğg* saçlakalmak
 heblîştî *w* saçaltma, saçıp kalma
 hebitîn *ğg* saçlakalmak, saçıp kalınmak
 hebû *w* 1. bulmamış pambuk 2. büt cendur türünde bir bitki
 hebûh *ad* m habîb (sevilen, sevgili)
 hebûn *w* 1. sevilmek 2. mee, lapıma (çok fazla sevilmek) 3. benimsenme
 hebîn *ğg* 1. sevilmek 2. mee, lapılamak (çok fazla sevilmek) 3. benimsenmek
 hebîs *ad* 1. habîs konu, alçak 2. habîs, kötü emel (hezi hastalıklar veya uurlar için) * caya hebîs habîs sîma
 hebûrîk *ad* m ala sulu tıyı pişirmemiş suluca yemek
 hebûrîkî *ad* m ala suluca
 hebîrîsk *ad* m yestî merdivenek yemeği
 hebbehengi *w* bir uzun narin
 hebîr hebîr *ğc* 1. tane tane 2. teker teker, birer birer *→* patsûyên (yekî) tên jûmârtin kemkêrî sayılmak
 hebusan *habbe* anason (Pimpinella anisum)
 hebuxurî *w* çaluk (keşkülarda çiçek hastalığı)
 hebreyî (I) *ad* m çörek otu (Nigella damascena)

hebreyî (II) *ad* m habreşk
 hebreyîk (I) *ad* m karn kaburoluk, karn yarık, yanıkara, şarboyn *→* hêvîr bir tur yanıkara hastalığı
 hebreyîk (II) *ad* m çörek otu (Nigella damascena)
 hebs *ad* m heps
 hebûh (I) *ad* m er yumurtu, er bezî * hebûbû guşikê beran kay yumurtası
 hebûb (II) *w* tane, habbe (çekirdekli küçük meyve) * hebûba tiri uzun habbesi
 hebûlîk (I) *ad* m yuzurtu, er bezî
 hebûlîk (II) *w* habbe, tane
 hebûk (I) *w* varlık, mal varlığı, varidat
 hebûk (II) *ad* m eklem
 hebûkkirin *w* eklemleme
 hebûk kûmî *ğg* eklemleme
 hebûn *w* 1. var olmak 2. varlık, mevcudiyet (var olma durumu) 3. varlık (zenginlik, para, mal, emlak) * hemû hebûna xwe xerc kir hûta varlığını haccad. 4. rahat, gentik 5. (bulmam) varı yeğü 6. *ğc* var olmak
 hebûn *ğg* 1. var olmak * wî pere hene paşa var 2. var olmak, mevcut olmak, durmak (varlığını sürdürmek) * ew kûbe guşîkê hêna hene? *ç* kitabeler hêla duruyortî no? 3. durmak (var olmak) * dê ew çend dersên min hebîn û ew dê herîme sinemoyê? *ç* kerdî dersin duruken, sîrîmîya mi gîdeçîgî? 4. durmak (yaşamak) * dapîra min heyê? sîre anem duruyar mu? 5. durmak (başınıca malî olarak bulunmak veya emalî bî dîşkîni bulunmak) * mala we ya hêvîngêhê hîna heyê? varîk ewîz hêla duruyar mu? *→* helebîyek zîmanê (yekî) papaç kerdî dîlî olmak *→* mîrov ciwan dîke, tînebûn mîrov kerdî û pîr dîke ak gün aşîrîr, karn şîrîr karîrî *→* û hebûna xwe tevde elde avuştî (we varsay) *→* akîrîya emîrê sîrî guşîgî * hebe çî ye, tîne be çî ye olsa çî olar olmasa da * heyê çîrî hîlî bînek kadar * hebe hebe (I) olsa olsa *habbe* hebê wî ew kîrîye olsa olsa *ç* yapans 2) olsun olsun (dîhîni olarka) * hebe... tîne be vîrta... yokî * hebû çarek jî çavan rehmet lî havê hazîlî gîldîrîrî, seyînî şeytanê korê lî beî dîwarîrî ewel zîntîrî şîde kîlbu sîqîrî çînde * hebû çet tîne hû bîr varîş bu yûkîmîş * hebû tîne bû bu varîş bîr yokîmîş varîk hêyêl olîmîş, mîvîlî gîbî geçmîş * heyê hîhustek mîşa kadar * heyê kewçîyek kaşk kadar
 hebûnî *w* 1. var olma, mevcudiyet 2. servet, variyet, varlıklı olma durumu
 hebûnîlî *w* varoluşçuluk
 hebûnîlî wazî *ğg* varoluşçuluk
 hebûnîşwazî *ğg* varoluşçuluk
 hebûnnasî *ğg* varlık bilimi, ontoloji
 hebûnnasî *ğg* varlık bilimi, ontoloji

hehünzalı *adül* varlık bilmece, ontolojist

hehünzalı *m* varlık bilmece, ontolojist

hebüri *m* erkeç

hebüylü *m* var olma, var oluş

hebüylü *m* var olan, vakua

hebürü *bym* çalk (koyunlarda çöçk bastığı)

hee (H) *m* 1. hac (genellikle tek hanrı d'n. erde kutsal olarak tanınan yerleri, o dinden o lanlara y.hn belirli ayarında ziyaret edilme) 2. hac (İslamın bey şarından bir olan, Müslümanların zilhicce ayında Mekke'de yapılan Kabe'ye ziyaret ve tavaf töreni) - lē katin (Müslüman için) hacca gitme şartını yerine getirmek durumunda olmak

hee (H) *bym* hej

ca

heema *m* heamet

heemant *m* heamant

hecarakur *adül* hecarakur

hecarakūy *adül* hecarakūy

hecan *m* yakı

here *m* hece, ses'im

hecekirin *m* heceleme

heer klrin *ğgk* hecelemek

heel *m* 1. gelir (bu kimseye veya topluluğa belli zamanlarda, belli yerlerden gelen para, vardi) 2. gelir (bu ekonomik birimün belli bir süre iç adı kazandığı para, vardar, irat) 3. kazanç * hecelu mehalseyü aylık kazanç 4. kazanç

heeldür *m* 1. geliri 2. kazancı

heeparêz *adül* hecezi

heeparêzi *m* heceziklik

heer *m* 1. hezer, rız 2. hezer eswed

hezet *m* kahane

heeyi *m* hececi * helbesta heşt heceyi sek 2 hececi şir

hececi *zsm* kirlangic (Hirunda)

hececi *zsm* kirlangic, (Hirunda)

hececi *m* doluşturma

hececi *m* doluşturmak

heciin *m* 1. doluşma 2. dolup tasma, çek dâma

hectin *ğgk* 1. doluşmak 2. dolup tasmak, çok dolmak * gulanê mihaan heciine so-vuzun memeli ti dolup rız vuz

hectin *m* sakinleştirme, yatıştırma

hectin *m* sakinleştirme, yatıştırma

hectin *m* sakinleşme, yatışma

hectin *ğgk* sakinleşmek, yatışmak

hecinandin *m* 1. yağın 2. hec hırpalama

hecinandin *ğgk* 1. yağın 2. hec hırpalamak

hecinandin *m* yağık

heclü *m* 1. yağılma 2. yağınlıktan dolayı her tarafı tatılma

heclü *ğgk* 1. yağılmak 2. yağınlıktan dolayı her tarafı tatılmak

heciqandin *m* 1. yağın 2. ezme

heciqandin *ğgk* 1. yağın 2. ezme

heciqin *m* 1. yağılma 2. eri me

heciqin *ğgk* 1. yağılmak 2. ezme

heciq *m* hac

heciq *zsm* kirlangic

heciq *ğgk* çöçk leylek

heciq *m* hecin (iki öngüçlü, yu. uyuşu bizi bu deve cinsi)

heciqici *zsm* madunak

heciq *ğgk* hacca, kısıt

heciqdar *m* hacirli

heciqirin *ğgk* hacir etme, kısıtlama

heciq kirin *ğgk* hacir etmek, kısıtlamak

hecin *m* hecin

hecin *m* hecinli

heer *m* hacir - kirin hacir etmek, hacir altına almak

heç *m* gibi ~ wêk -e gibi

heçepili *m* çekinmiş, açınmış olan

heçepilibün *m* çekinme, açınma

heçepili bün *ğgk* çekinmek, açınmak

heçheç *zsm* koyunları ayırmada kullanılan ünlem

heçik (T) *m* organ ucuna bağlanarak yük altına da kullanılan iki ucu ağaçtan çengel, şerit bağlama aleti

heçik (H) *m* yurdak

heçik *m* ezilme, ezilme

heçikandin *m* ezme

heçikandin *ğgk* ezme

heçikandi *m* ezik

heçik *ğ* eğer

heçikin *m* ezilme

heçikiri *ğgk* ezilmek

heç (H) *zsm* 1. geç 2. gelince * heçi ez hanı gelince 3. her kim ki - devê te diğere biawaze istebebûdûm iste ~ ku ta ko ~ ku neko

hebera mezinun pê we tê şaxê liztun bu-yûğûrûn hîğûnûn dincemeyin vey halne - ma heviya yarê, ma bêwaris boş na bekle-mîş olîmê ~ me li govandê, xweşreşay e di şardar çarekî kumak gûzeldê - me li velle-kî ne li hewalekî çê bonî dişt serî yakar ~ ne li malekî, nigane halekî meselerin çin-ne olmak veya mese'yi iyi bilmek gerek, anlatılmıya bir şeyin - meke hesabın, wê blîşne ezabın hesapsız kılınış iş yapının vey haline -yê ne li hesabın, ew telâyê ezabın hesap diyarda olam vey haline

heç (H) *m* 1. organ bağlanan iki uçlu zgaç, şerit bağlama aleti 2. sapan kolu - qelişin mihsazlık olmak, sınırsız k olmak, iş ters gitmek -yê (yekî) qelişin adı köşeye çıkmak, ne dese ne yapsa köşeye yotlanılmak -yê rasiyan ji esman de qelişaye droşu soy-leyeri çokur köyden kovurlar

heçin *bym* heç

heçko *zsm* 1. -e gibi, sanki * heçko min şekir xwarî şeker yemiş gibi 2. göye, sözüme ona 3. g. halkı

heçku *bir* heçko

heçu *bir* heçi

heçü *e* organ ucuna bağlanarak yük sakınmada kullanılan iki ucu ağaçtan çerçel, şerit bağlama aleti

hed (I) *n* kapaklık, kapak taşı (mezarlarda en üstte bulunan taş)

hed (II) *n* 1. had, sair * ev şer' edü ji bert derketiye bu savaş artık haddini aşmış 2. had (insan için; yetki ve değer) * ne hede' inü e haddını değil 3. sair. Lina ~ je re damün lilit koyınak ~ 0 hüdüd had, sair ~ ü şed had, haddını bulma - 0 şedü xwe nezaniñ haddını bilmezek - 0 niyê (yekî) damê haddini bildirmek. Aloñ yaralı dememek ~ ü niyê (yekî) nişap' duniê (hurine) haddını bildirmek -ê ji (temen an ji emir) yaş haddi -ê karê kû haddi. Kazanç sinirî -ê mirinê oşun sinirî -ê qezencê kâr haddi, kazanç sinirî di -ê xwe de ye kendi halinde (yek) -ê xwe zanîñ (bar) haddini bilsek

hed (III) *we* ked u hed

herda *n* hıdayet

hedad *n*de demirci

hedadi *we* demircilik

hedan (I) *n* sabır, çıdım (olacak veya gelecek bir şeyi telâş göstermeden bekleme)

hedan (II) *n* dinme

hedan *baş* dinmek

hedandin *n* dindirme

hedandin *baş* dindirmek

hedani *n* dincilik, duyguluk - neketti (yekî) dincileşenemek, yerinde durmamak

hedar (I) *n* 1. sabır (olacak veya gelecek bir şeyi telâş göstermeden bekleme) 2. götüme, tahammül

hedar (II) *n* 3. dincilik, sükûnet, yatışma, sakinlik 2. huzur

hedar (III) *n* 1. varlık, halı vuku yerinde olma 2. her şeye vakıf kimse

hedardar (I) *n* 1. sabırlı 2. götümlü, tahammüllü

hedardar (II) *n* 1. dincin, sakin 2. huzurlu

hedari *n* 1. dinme, dincilik, sükûnet 2. huzur, istirahat

hedarker *n* sakinleştirici, yatıştırıcı * demanê hedarker yatıştırıcı ilaç

hedayi *we* hediye

hede *n* hadde

hededan *we* büyüklük

hedef *n* hedef

hedekirin *n* haddeleme

hedekirin *baş* haddelemek

hedet *n* heder (ziyar alma, karşılığı almama)

hederbûn *n* heder olma

heder bûn *baş* heder olmak

hederkirin *n* hederleme

heder kirin *baş* hederlemek

hederzane *we* haddeleme

hedbedik *we*n kirlangic (Hirundo)

heddandûn *baş* tendit etmek

heddandûn (I) *n* sakinleşme

heddandûn (II) *n* tehdit etme

heddandûn (I) *baş* sakinleşirmek

heddandûn (II) *baş* tehdit etmek

heddandûl (I) *n* sakinleştirilmiş olan

heddandûl (II) *n* tehdit edilmiş olan

heddîn (I) *n* sakinleşme

heddîn (II) *n* tehdit edilme

heddîn (I) *baş* sakinleşmek

heddîn (II) *baş* tehdit edilmek

hedik *we* kar ayakcağısı

hedita *we* göçük

hediman *we* 1. gömme 2. yıkım

hedimandûn *n* 1. yıkma, yıkış 2. gömme, gömme (toprakla örtmek) 3. çöktürme, çökertme 4. eğdirmeye 5. batırma, berbat etme 6. sakinleştirme, yatıştırma

hedimandûn *baş* 1. yıkılmak 2. gömmek (toprakla örtmek) 3. çöktürmek, çökertmek 4. eğdirmek 5. batırmak, berbat etmek 6. sakinleştirilmek, yatıştırılmak

hedimandûl *n* 1. yıkık 2. gömülü, gömme 3. çökük 4. eğik 5. batık, berbat bu şekilde olan

hedimî *n* 1. yıkık 2. gömülü 3. çökük 4. eğik 5. batık, berbat

hedimûbûn *n* 1. yıkıklık 2. gömümlülük 3. çökümlük 4. eğiklik

hedimûn *we* 1. yıkılma, yıkılış 2. gömülme, gömülme 3. çökme (bulunduğu düzeyden aşağıya inme, çukulaşma) 4. çökme (üzerine bulunulduğu yere yıkılma) 5. eğilme 6. batma, berbat olma 7. kağızma (eskime, dağılmaya yüz tutma) 8. kağızma (herhangi bir şey yerinden oynama) 9. sakinleşme, yatışma 10. rezil olma

hedimûn *baş* 1. yıkılmak 2. gömülme 3. çökme (bulunduğu düzeyden aşağıya inmek, çukulaşma) * nê hedimûnê yol çökmuş 4. çökmek (üzerinde bulunduğu yere yıkılmak) * dilwar heima dike libedimê çivar çikto çokecek 5. eğilmek 6. batmak, berbat olma 7. kağızma (eskime, dağılmaya yüz tutma) 8. kağızma (herhangi bir şey yerinden oynama) 9. sakinleşmek, yatışmak 10. rezil olmak * ez pê re hedimim sinirî yüzünden rezil oldum

hedimandûl (I) *n* 1. dindirme, sakinleşme 2. uslandırma

hedimandûn (II) *n* huzunlendirme

hedimandûl (I) *baş* 1. dindirmek, sakinleşirmek 2. uslandırma

hedimandûn (II) *baş* huzunlandırmak

hedimî (I) *n* sakin

hedimî *n* dincin sabaçması olan kimse

hedimûn (I) *n* 1. dinme, sakinleşme 2. sabretme 3. uslandırma

hedâin (II) m. huzurlanma, hüzünleneç
hedâin (I) *fiğh* 1. dinmek, sakinleşmek 2. sırtlanmak 3. us olmak
hedâin (III) *fiğh* hüzünlenecek
hedrândin *fiğh* 1. avutmak 2. sakinleştirme, yatıştırmak
hedrândile m. 1. avutma 2. sakinleştirme, yatıştırmâ
hedrândî *mf* 1. avutuk 2. sakin, yatıştırılmış vaziyette olan
hedrî *mf* 1. avutuk 2. sakin (hırgın - dıngın, hareket etmeyen)
hedrin m. 1. avutma 2. sakinleşme, yatışma, sükunet bulma 3. usma bulma
hedrin *fiğh* 1. avutarak 2. sakinleşmek, yatışmak, sükunet bulmak 3. usur bulmak
hedye n. 1. hedye, armağan 2. hedye (kutsal kitaplar için fiyat) 3. *vecd* fiyat - kirim hadi ye etmek, armağan etmek
hedyar n. hedye, armağan
hedî n. mezar yanına
hedis *ölm* 1. hadis (III, Muhammed'in genel kural değerindeki söz ve davranışları) 2. hadis (bu söz ve davranışları inceleyen bilim)
hedise m. hadis, olay
hedîsân *mf* hadis bilgisi, hadis uzmanı
hedîsânî m. hadis bilgisi, hadis uzmanlığı
hedim m. göçük (çökme, çökme yer)
hedonist *mf* hedonist, huzur
hedonizm *felev* 1. hedonizm, hazerlik 2. *mf* hedonizm, hazerlik
hedr *ölm* sara
hedrâî k. dikine
hedür m. 1. emek, huzur 2. teskin - teskinli huzur görmemek, dirlik yuzu görmemek
hedürândin m. 1. dinlenme, sakinleştirme, yatıştırmâ 2. teskin etme 3. *vecd* sorduzme (takva ve duygular için, yatıştırmâ, etkisiz duruma getirme)
hedürândin *fiğh* 1. dinlemek, sakinleştirme, yatıştırmak 2. teskin etmek 3. *vecd* sorduzme (takva ve duygular için, yatıştırmâ, etkisiz duruma getirmek)
hedürândî *mf* 1. sakin 2. teskin edilmiş olan
hedürârdar *mf* 1. dıngın, sakin 2. emekli, huzurlu
hedürî m. 1. dıngınlık, sakinlik 2. emekli olma huzurlu olma 3. *mf* teskin olmuş olan
hedürîn m. 1. dinme, sakinleşme, yatınmak 2. teskin olma 3. sünme (duygular için, dinme, yatınma)
hedürîn *fiğh* 1. dinmek, sakinleşmek, yatınmak 2. teskin olmak 3. sünmek (duygular için, dinmek, yatınma)
hedürkürî m. 1. dinlenme, sakinleştirme, yatıştırmâ 2. teskin etme
hedür *kurûn* *fiğh* 1. dindirmek, sakinleştirme, yatıştırmak 2. teskin etmek
hedürkürî *mf* teskin edilmiş olan

hedv n. 1. abfal, tarunlar 2. *vecd* yağıt
hedvî m. yağıtlık
hedvîkürî m. yağıtık yapma
hedvî *kurûn* *fiğh* yağıtık yapınak
hedv m. apışma
hedvândin m. apıştırmâ
hedvândin *fiğh* apıştırmak (hayvan için)
hedv *mf* kokuşuk, kokuşmuş
hedvâ *ölm* hedvâ
hedvâ *mf* 1. or, vadi 2. Ramûl to'sünine göre 7 martta yapılan bir murat şenliği ~ *serri* Eyy nederîci Ayye hulu edilememeli, kendine bir kismet bulamadı - 8 adadê rûni to'kevine göre 17 martta yapılan murat şenliği
hedvehem *mf* on yedinci
hedvehemîn *mf* on yedinci
hedvândin m. 1. koruma, esirgeme 2. örtme (kuruma, gizleme ve görünme duruma getirmek için üstüne bir şey atma) 3. kaplanma, kaplılık, istila etme (her yanını örtme)
hedvândin *fiğh* 1. korumak, esirgemek 2. örtmek (korunmak, gizlemek ve görünmez duruma getirmek için üstüne bir şey koymak) 3. kaplanmak, istila etmek (her yanını örtmek)
hedvândî *mf* 1. korunmuş, esirgenmiş 2. örtülmüş 3. kaplanmış, istila edilmiş
hedvîn m. 1. korunmak 2. örtülme 3. kaplanma, istila edilme
hedvîn *fiğh* 1. korumak 2. örtülme 3. kaplanmak, istila edilme
hedik *ölm* 1. vutuk 2. boğaz
hedvândin m. 1. zülfetme 2. çürütme (çözüme inşâ için) 3. koflaşırma
hedvândin *fiğh* 1. küflenmek 2. çürütme (çözüme inşâ için) 3. koflaştırmak
hedvândî *mf* 1. küflü 2. çürük, çürümüş 3. kof, koflaşmış olan
hedvîn m. 1. küflenme 2. çürüme, yıpranma 3. koflaşırma
hedvîn *fiğh* 1. küflenmek 2. çürümek, yıpranmak 3. di zîndanê de hedvî zîndanê çürüyü çürüştü 3. koflaşmak
hedî n. hafif (erkek tonu)
hedîn m. apışma
hedîn *fiğh* apışmak (hayvan yorgunluktan çökmek)
hedî m. 1. yutak 2. gerdan (aşırınlarda çöç - altındaki ten bolluk)
hedkîwik m. pudra
hedkûn m. 1. uğu (hamurun yapıştırmâ için sepiyeri) 2. pudra
hedkî m. kuf
hedkî *mf* küflü
hedkîkübün m. 1. küflenme 2. *vecd* küflenme (zemanı geçme, küflenme)
hedkîki bün *fiğh* 1. küflenmek 2. *vecd* küflenmek (zamanı geçmek küleşmek)

hefnikühüyn *m* kallema
 hefnikükürin *m* kallemlama, küf'etme
 hefnikü körin *üç* küf'endirmek, küf'lemek
 hefniyi *m* apışınq hayvan
 hefnü *m* 1. diez (karışınq, qesim ve olağanüstü gücü nasırlı yarığı) 2. zebullâ
 hefroşk *m* kızgın terayağ ya pisinlen bir ekmek türü
 hefs her hefs
 hefsar *m* yular ~ dan destê (yekü) yuları ele vermek (veya yuları kaptırmak), düzgünler (tele) vermek (başkasının yönetimini kabul etmek) -ê (yekü) di destê (yekü) de bün yuları bir nûr elinde etmek, (biçim, birim) ipleri birim elinde tutmak -ê (yekü) kışandın (birim) ipni çarımek -ê xwe dan destê (yekü) (tele) vermek (başkasının yönetimini kabul etmek), sakalı ele vermez (veya sakalı kaptırmak)
 hefsarkürin *m* yular lakına
 hefsar körin *üç* yular lakınak
 hefsarkürin *m* yuları, yular takılması olan
 hefsî *m* 1. kabız, pekkak 2. -ê kabız (pekkak) -tan, pekkak çekme
 hefsihün *m* kabız olma, pekkak çekme
 hefsî bün *şeyh* kabız olmak, pekkak çarımek
 hefsîbüyn *m* kabız o.uş, pekkak yekış
 hefsîti *m* kabızlık
 hefsîdank *botân* çörek utu (Pergelê dânişterin)
 hefsxane *bir* hepsxane
 heşî, heşîk *m* ağıl
 heşo *m* ağıl
 heft *m* 1. yedi (talimatın sonra gelen sayının bir) 2. *m* yedi (talimatın bir artığı) - havê (yekü) rabe yedi salâsiye gelse - çar yedi kere - dîwêlî yedi dewel (birün devletler) ~ dewîte cenebî yedi üüvel (bütün devletler) - hespün (yekü) ji keran avîs bün zengin biri gibi beharlemek ~ kesîren bigû hî dî te de bin gûşp bir dîna gelmyesin - meseleyen hîrçê bîn, dîgot çêva niin ayın ark niçkusu var, kirkula ahlat ustae ~ meseleyen hîrçê hubûn (an ji husey, hema dîgot (an ji dîbêje) çêva niin ayın ark niçkusu var, kirkula ahlat ustae ~ mîrê herê nîkariyê bî barê hîriyê, dîgûtin: as lê me û lê vê bîkesiyê arkasiz olmak, hantısizlikten den yan ayırtılardan bir deyim ~ mîrên berîyê plekîn li tîra hîriyê, weyla li vê bîkesiyê yedi dîwe b.s. na işüsmek ~ nuwazeyên (an ji verîqeyên dînyayê) duwayan yerî harîkay ~ pinê li (yekü) xavîn (birim) aşmek, sollamak ~ ved hay ji ley kirin der (bîrî) un yedi sabbelen aramak ~ sevûl ~ roj yedi gun yedi gece ~ tunêr nun xwarin arkî fîna ekçek yemek (lahtin) - işigîneir *m* nînceir yirik pirtik -ê salî hün ü bîçûk bün büyümlü de küculmü

heftak *m* bir tar kenêr
 heftane *m* 1. heftalık (haftada bir kez yapılan) * evîna heftane haftalık toplantı 2. haftalık (haftada bir yayınlanan) * rojnâmeya heftane haftalık gazete 3. *wîr* yedih, müsebbe, müseddes (dîwan edebiyatında her beci yedi mısradan oluşmuş şiir)
 heftanî *m* 1. haftalık (haftada öderen para) 2. *m* yedilik
 heftanîvap *m* heftalıkçı
 heftanîvanî *m* heftalıklik
 heftar *bir* keffa
 heftîler *m* yedi beşer
 Heftî Rîra *astûn* Büyük Ayı, yedigr, yedi kardeş
 heftîk *m* 1. yedi cevalı * mişkê heftan yedi cevalı fare 2. dokuz cevalı
 heftcarik *zêrîn* yer asığı
 hefte *m* heffa
 heftehend *wîr* yedih, müsebbâ
 hefteheft *m* yediser
 hefteheşt *m* dîlaşîna, nuğûr
 hefteheşt kirin *m* dîlaşîna, dîleşme, lağûr etme
 hefteheşt kirin *üç* dîlaşînak, dîleşmek, lağûr etkilinmek
 heftehol *m* luğûr, patûr
 heftok *m* yedih
 heftent *m* yedinci
 heftewal *m* Ruçî tîkîmme gere Mordîm * şîrde kullardan bir ritûd
 heftenün *m* yedince
 heftewame *m* haftalık, haftalık gazete
 heftene *m* yedilik
 heftewî *m* bir hîr çepûl
 hefteyî *m* 1. haftalık (haftada bir kez yapılan) * evîna hefteyî haftalık toplantı 2. haftalık (haftada bir yayınlanan) * rojnâmeya hefteyî
 heftê *m* 1. yetmiş (talimatın dokuzdan sonra gelen sayı) 2. *m* yetmiş (altmış dokuzdan bir artığı) - Hbî yetmişhâ hînde yetmiş îre hîrîman; ~ salî yetmişlik, yetmiş yaşında olan * kulê heftê salî yetmişlik ihtiyar
 heftû heftê *m* yetmişer
 heftêyetu *m* yetmişinci
 heftêyemin *m* yetmişinci
 heftik (H) *m* Eküz soğuşu, kirkugîrî şîrmasî
 heftik (H) *m* a. karsu
 heftikê nîcanê *m* nîkuz soğuşu sîteisevîrî kirkugîrî şîrmasî (araman ayımla çakuv ve orallara oib, yedi gün sönen fîrîna) (dî) -ê nîcapê de hî rê ü dîrbam de meçîn sîteisevîrî kapıyı çevî -ê nîcanê gîte gantîşqîranê sîteisevîrî kapıyı çevî
 heftîrk *m* fecî devîre -a dîlê (yekü) dane wekî keran çek sudan gelmeeye kadar dönmek
 heftiyar *bir* heftar

heñ 01 **1.** lafa 2. *ol* halalak (herhangı bir hal-
ta siken) * karü *du* heñniyam iki halalak iş
-ya tîrî *0* mî her biskimê belirêği lafa

heñim bir hevin

heñinape *w* halalak yayan

heñkoşe *w* yodgen

heñkoş *w* yodger

heñkon *w* nage aban, doyanısur

heñkonî *w* nage aburlek, doyanısuçluk

heñkîbî *w* yedîli (yedî parçadan oluşun, yedi-
ti bir arada)

heñkîmal *w* Rumi takvimine göre Mart'ın 7'sin-
de kutlanılan bir müddet

heñkîmend *w* yedîli (şeytanî) gıb. ayınların
isiminde yedî yapaî bulunan küğü)

heñkînatue *w* halalak yayan

heñkîrîfî *w* yedîşer

heñkok *w* beşış (toyuna)

heñkînatik *w* bir gözleme türü

heñkîşekîr *w* yedî katıuadı *0* yasa

heñkreng **1.** 1. adı pıncık tayı teokte yolla
kurıya 2. altı parmak (bu sınımdan yapılmı
gıyım) 3. gökkuşağı 4. *0* tayf

heñkrufî *w* 1. yedî cana 2. dekar şerî

heñkî santimî *w* yedîlık * nişî heñkî santimî
yedîlık çivî

heñkîsîrîk *w* şerî, dilker, süreye yıldıza

heñkîş *w* yedîlik pıncık

heñkîlîhest *w* durlaşına, dîleşme, hırgîr

heñkîlîhest kîrîm *w* durlaşına, dîleşme, hırgîr
eme

heñkîlîhest kîrîm *w*ğh durlaşmak, dîleşmek, hırgîr
çıkarmak

heñkîzîk *w* köpek nemesi

heñkîwîk *w* yedîlik yedî

heñkîwîwî *w* yedîlık tabanca

heñyar bir keñar

heğ, hege *w* heğ

heğr **2** eğer — çûbe her ne ise (ne kadar ise) —
guri pakî jê baranê dîkîna jê awe jê kula-
vîk çêbîkîna? Ke in werheme olıyayê zîvî-
na şerîşî

heğî *w* gelberi tuaden, aşış kağıcı *w* 0

hej (H) **01** *w* sevmek, sevgi — kîrîm sevmek — i (..) *w*
kîrîm (buru, veyz bir şeyi) sevmek

hej (H) **02** *w* çu pıncık peş dîl budak > 6 pıncık dan
dîl budak salınmak

hej (H) **03** *w* 1. sarısma 2. salıntı 3. *0* salıntı
ıncıym depreme, zelzele 4. sarısma (deprem
arısındaki yer hareketlerinin her biri)

hej (HY) **04** *w* sak mîh meakuliyet * bi hejêkî wer
kîrim, meptîş dîyle bir meşkoliyetîm var
kî, sarısma

hejête *w* nage bir tîr yarımaz *0*

hejan *w* 1. sallama, sarısma, sarısma 2. sal-
kîntı 3. pîr sarısma 4. *0* salısma

hejandîn **01** 1. sallama 2. sarısma, sarısık, sarısık-
na 3. salıkna, sîkîleşme, sîkîleşiş (cu-
vetle sarısma) 4. çalkılama, çalkama (yücu-

dur, bir yer n. süresi oynatma) 5. depreme
hejandîn *w*ğh 1. sallama k' işev dergîş he-
jandîlye beşîş salısma bir gece * kemîlîkê
hîhejîne merdîli salla 2. sarısma, sarısala-
mak 3. salıkna, salıklemek (cuvetle sarı-
mak) * dar rahelând egeer sîkkî 4. çalkala-
mak, çalkamak (yürücü bir yerini sürekli
oyunmak) * tu îê bîrîne bê çawa maymîlê
zîve dîhejîne nazî dî omuz çalkalavîr 5.
depremek

hejandî *w* 1. sallamağ 2. sarısık 3. depremeğ
olan

hejanî **01** 1. sarısma 2. sarısma

hejar bir hejar

hejar *w* 1. salıntı 2. sarısma 3. sarısma

hejêde *w* *w* on sekiz

hejêdehî *w* on sekizci

hejêdehîmî *w* on sekizinci

hejêdê *w* 13 ve 31 mart tarihleri arasında
kullanılan bir mutat şerîşî

hejêdeyan *w* Rumi takvim ne göre 18 Mart'ta
sana eren, bir mîrî şerîşî (Mart'ın 15'ten
den başlayıp 18'inde sona eren)

hejêk **01** 1. sallama 2. pîr sarısma, sok 3. depre-
meğ zelzele

hejêkên, heñtand *w* eğ depreme

hejêkî *w* 1. salıntı 2. sarısma 3. depremeğ

hejêkîpî *w* depremeğ

hejêkînas *w* depremeğ bilimci

hejêkînasî *w* depremeğ bilimci

hejêkîpî *w* depremeğce, sismometri

hejêkîzan *w* depremeğ bilimci

hejêkîzanî *w* depremeğ bilimci

hejêşar *w* nage 1. eğde 2. eğde (bu ağaca yemeyiş)

hejî *w* pîrîş, pîrim

hejhej *w* 1. sarısma 2. depremeğ, zelzele

hejhejandî *w* 1. sallama 2. sarısma, sarısala-
mak

hejhejandî *w*ğh 1. sallamağ 2. sarısmağ, sarı-
salamak

hejhejandî *w* 1. sallama, dîngîdeme 2.
sarısma, sarısama 3. sarıkçılama

hejhejîkandî *w*ğh 1. sallamak, dîngîdemek
2. sarısma, sarısalmak 3. sarıkçılmak

hejhejîkî *w* 1. sallamak, dîngîdemek 2. sarı-
salmak 3. sarıkçılmak

hejhejîkî *w*ğh 1. sallamak, dîngîdemek 2.
sarısalmak 3. sarıkçılmak

hejhejî *w* 1. sallamağ, sallamağ 2. sarısalmak
hejhejî *w*ğh 1. sallamak (kumlamak, hıg-
le bulundığı yerden gevsek duruma gelip
verenden oynamak) 2. sarısalmak

hejhejîkî *w* sarısma, sarısık

hejhejok (H) *w* *w* yemî kuşu (Mısır'da)

hejhejok (H) *w* 1. salıntı 2. sarısık 3. tîrek

hejhejokkî *w* 1. salıntık 2. sarısık 3. tîre-
cekkî

hejhejokî *w*ğh 1. salıntı, sarısmağ * tîre-
cekkî hejhejokî salıntı bir ev 2. salıntı, sa-

hulûha (yüzüğü için iki yara salınan) 3. sarılaşma 4. d. ingildek (oyun). dengesi büyük) 5. t. rekçe

hejhejeyi *nl* sarılaş

hejhejeyibün *w* sarılaşlık

hejhejeyiki *nlh* sarılaşça

hejik (I) *w* çalı, çarpi

hejik (II) *w* salınm

hejik (III) *w* ayardar

hejikan *w* 1. sallanma 2. sarılaş. sarılaşma 3. depreme

hejikandı *w* 1. sallama 2. sarılaş. sarılaş. sarılaşma. irgalama. irgalma 3. depreştirme. depreme 4. titreştirme 5. titreştirme (titreşim duruma getirme) 6. oynatma. sallama (şey için. yerinde kımıldama) 7. sallama (yürürken sallanarak yürüme)

hejikandı *lğh* 1. sallamak * çima tu heudu serê *w* *dihejiki*ni bozun salışıp durma 2. sarılaş. sarılaşmak. irgalamak. irgalamak 3. depreştirmek. depretmek 4. titreştirmek 5. titreştirmek (titreşim durumuna getirmek) 6. oynatmak. sallamak (şey için. yerinde kımıldanmak) 7. sallanmak (yürürken sallanarak yürümek)

hejikanî *nl* 1. salınmış 2. sarık 3. depremiş olan

hejkin *w* 1. sallanma. salınış (kıvrılma, bağı bulunduğu yerden gevşek duruma gelip yerinden oynamak) 2. sallanma (belli noktada bir yere bağlı kalmak şartıyla o noktanın iki tarafına sürekli olarak gidip gelmek) 3. sallanma. sarılaşma. sarılaş. irgalama. titreşim (güçlü bir şekilde sarılaşma) 4. sallanma (yürürken sallanarak yürüme) 5. titreşme 6. titreşim (titreşim durumunda olma) 7. bingıldama 8. salınma 9. depreme. depreme 10. tekleme (araba motorları için) 11. oynama. sallanma (şey için. herhangi bir parçası kırılmama)

hejkin *lğh* 1. sallanmak (kıvrılmak, bağı bulunduğu yerden gevşek duruma gelip yerinden oynamak) * *ulrânê mih dihejike* dişim sallaniyo 2. sallanmak (belli noktada bir yere bağlı kalmak şartıyla o noktanın iki tarafına sürekli olarak gidip gelmek) 3. sallanmak. sarılaşmak. irgalama. titreşmek (güçlü bir şekilde sarılaşmak) * *hajar tevde hejki* serî sallandi 4. sallanmak (yürürken sallanarak yürümek) 5. titreşmek 6. titreşim (titreşim durumunda olma) 7. bingıldamak 8. salınmak 9. depreme. depreme 10. teklemek (araba motorları için) 11. oynamak. sallanmak (şey için. herhangi bir parçası kırılmama) * *lingên maseyê dihejkin* maseyê aşadê dişim oynayo

hejkiner *nl* sarık

hejivandin *w* sallanma

hejivandîn *lğh* sallanmak

hejiniş *w* sallanma

hejinî *lğh* sallanmak

hejîqan *w* sığırma

hejîqandî *w* sığırma, tikizleme, tikme

hejîqandin *lğh* sığırma, tikizleme, tikme

hejîqandî *nl* tikizlik

hejîrî *nl* tikizlik

hejîrî *w* sığırma, tikizma

hejîrî *lğh* sığırma, tikizma

hejîvandîn *w* yıkılma, sınılma

hejîvandîn *lğh* yıldırma, sindirme

hejîvandî *nl* yalın, yıldırmış, sindirilmiş

hejîvîn *w* 1. yalın, yalın, karko 2. terör

hejîvîn *lğh* yalın

hejîvîner *w* terör tedbişi, terörist

hejîvînerî *w* tedhişçilik, teröristim

hejîvîncar *w* terör tedbişi, terörist

hejîvîncarî *w* tedhişçilik, teröristim

hejîvîrî *w* sevrer

hejî kîrî *lğh* sevrer

hejîr *w* 1. sallanma. salınış (kıvrılma, bağı bulunduğu yerden gevşek duruma gelip yerinden oynamak) 2. sallanma (belli noktada bir yere bağlı kalmak şartıyla o noktanın iki tarafına sürekli olarak gidip gelmek) 3. sallanma. sarılaşma. sarılaş. titreşim (güçlü bir şekilde sarılaşma) 4. depreme 5. salkelenme (kuşvele sarılaşma) 6. salkelenme, çalkalanma (vücudun bir yerini sürekli oynamak)

hejîr *lğh* 1. sallanmak (kıvrılmak, bağı bulunduğu yerden gevşek duruma gelip yerinden oynamak) * *ulrânê mih dihejê* dişim sallaniyo 2. sallanmak (belli noktada bir yere bağlı kalmak şartıyla o noktanın iki tarafına sürekli olarak gidip gelmek) * *lemba dihejê* lamba sallaniyo 3. sallanmak. sarılaşmak. titreşmek (güçlü bir şekilde sarılaşmak) * *bajar tevde hejîr* şerî sallandi 4. depreme 5. salkelenmek (kuşvele sarılaşmak) 6. çalkalanmak. çalkalanmak (vücudun bir yerini sürekli oynamak)

hejîner *nl* sarık

hejîr *bu* hejîr

hejîvandîn *bu* hejivandin

hejî *w* sarılaş

hejkin (I) *w* sevrer

hejkin (II) *w* sallanma

hej kîrî (I) *lğh* sevrer

hej kîrî (II) *lğh* sallanmak

hejmar *w* 1. sayı 2. sayı (gazete ve denge gibi seret yayınlarda bir bütün oluşturmak için. numara taşıyan baskılardır) her bir, nişan) 3. sayı 4. rakam - *a besa-tîyê* yêr say - *a dehanî* (an jî deheki) *net* ondakî say - *a ger dîyê* (an jî gerî) *a on* say - *a kûmek* (an jî neqûlî) *ekî* say. *a-gatî* say. - *a tenêrburîn* *net* sayut say - *a*

rehaşî salt sayî → a stkestî (şkestekî an jî parşî) mor kesirî sayî → taan (in jî sazger) tûn sayî → u taybet îzel sayî → en bingehî asal sayîdar

hejmarandîn w 1. sayana 2. sayma (sayîları aka arkaya söylemek)

hejmarandin lêgê 1. saymak 2. sayınak (sayîları aka arkaya söylemek)

hejmarbar h sayîdabilir

hejmardar w sayîl

hejmare m 1. sayî 2. rakam

hejmarreyî w sayîsal

hejmarî m 1. sayîsal 2. sayîna, m. istatistik 3. w istatistik, sayîmsal

hejmarîker w sayîac

hejmarîkî w 1. sayîmsal 2. h sayîac, adete

hejmarname wêwê 1. sayînamacî, istatistîkî 2. sayîna bilime

hejmarnameyî w sayîna bi m. sayîmsal bilim

hejmarnameyî w sayînamacî, istatistîkîlik

hejmarok w 1. çûrkî, nîkûs 2. sayî sayaroktan oynanan oyun

hejmarpîrs w sayî sorûsa

hejmarîp w sayî, sayîs

hejmarîtin lêgê 1. saymak 2. saymak (sayîları aka arkaya söylemek) * jî yekê hetanî dehan hîkejmêre bi den ona kûdar sayî

hejmarîtî w sayîl, sayîlmaq nbn

hejmarîtok w sayî sayîrak oynanan oyun

hejmarvan wêwê sayîman, muhasîp

hejmarvanî w sayîmanîk, muhasîplîk

hejmarvan wêwê sayîman, muhasîp, muhasîbecî

hejmarvanî w sayîmanîk, muhasîplîk, muhasîbecîlik

hejmarvanî w sayîmanîk, muhasîplîk, muhasîbecîlik

hejmarvanî w sayîmanîk, muhasîplîk, muhasîbecîlik

hejmarvanî w sayîmanîk, muhasîplîk, muhasîbecîlik

hejmarvanî w sayîmanîk, muhasîplîk, muhasîbecîlik

hejmarvanî w sayîmanîk, muhasîplîk, muhasîbecîlik

hejmarvanî w sayîmanîk, muhasîplîk, muhasîbecîlik

hejmarvanî w sayîmanîk, muhasîplîk, muhasîbecîlik

hejmarvanî w sayîmanîk, muhasîplîk, muhasîbecîlik

hejmarvanî w sayîmanîk, muhasîplîk, muhasîbecîlik

hejmarvanî w sayîmanîk, muhasîplîk, muhasîbecîlik

hejmarvanî w sayîmanîk, muhasîplîk, muhasîbecîlik

hejû wêwê sarsak ~ mîjû sarsak sarsak

hejûjî wêwê sarsak

hejûk wê 1. sarsantîlî 2. sarsak

hejûkî wê 1. sarsantîlî 2. sarsakîçû

hîjûr w kûruk

hek (I) g 1. eger 2. gûb ~ heştîyê se ye heştîyê meyerî kûse

hek (II) h havret, şaşkînkî bîrdîna bîr mûd

hek (III) m 1. obla (çuyuk kız kardeşi) 2. obla (çuyuk kız kardeş gibi sayî: ve sevgî grûsmen kız veya kadîn)

hekandîn w 1. kazana, hoketme, kazayî (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırma) 2. kazana (kesici bir araç kullanarak silme, çıkarma) 3. sürme (bir şeyi bastırarak diğer bir şey üzerinde geçirme) 4. kazana (dârsını kazî gibi kaşma)

hekandîn lêgê 1. kazınak, hoketmek (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırma) 2. kazınak (kesici bir araç kullanarak silme, çıkarma) 3. sürmek (bir şeyi bastırarak diğer bir şey üzerinden geçirmek) 4. kazınak (dârsını kazî gibi kaşmak)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekandî w kazınmış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)

hekimî kurmanciyê *adêr* oqû (kôylerde be-kuzluk yapın kurme)

hekîmî m. 1. hekimlik (hekim olma durumu) 2. heçanlık zaharet (hekimlik mesleği) -yu *rabî* ruh hekimîgî

hekîmî m. hekimlik, tabiplık

hekîm m. 1. kazınma, hakkedilme 2. sürtürme 3. kazınık (ışık dibî) -çini

hekîm *êşgê* kazınmak, hakkedilmek 2. sürtünmek

hekîmî *çew şar kî ji*

hekmet *ad* demek eyle, çasılacak şey

hekoke m. akıy, akıqlama - lê xistin akaqla-mak

hekokevedan m. akaqlama

hekoke vedan *êşgê* akaqlamak

hektar m. hektar (ha)

hektî m. ahlîlik - jê re kîrin (birîgê) ahlîlik et-mek (veya yaqmak) - kîrin ahlîlik etmek

hektogram m. hektogram (hg)

hektolitre m. hektolitre (hl)

hektometre m. hektometre (hm)

heku *êşar* heger

hekayat m. hikâleme

hekayektî m. hikâyeye etme

hekayat kîrin *êşgê* hikâyeye etmek

hel (I) m. helva, el olur

hel (II) m. 1. hal, çözümlü * *hela wî karî aneox*

hi rya qanqan dihe bu işin çözümlü ka-nenî yalayla etmek olur 2. *waz çûvîn* - kî-rin halledilmek, çözümek (tîştêkî) - kîrin işi reri-zlemek - lê *daperandî* çözümlü kavuş-turmak -a *devê* (yekî) kîrin ağzın aramak (veya yoklamak), tîştê aramak (veya yokla-mak) -a (yekî) kîrin nabzîni yoklamak (ve-ya rabîr yoklamak) -a (tîştêkî) kîrin 1) (bir şey) çözmek 2) (bir işin) çaresine hâkmak 3) durumuyla çözümlü fahşîşînêz bu şeyi arlaşıdır duruma gelirmek) -ek jê *hîlanî* - den bilgi edinmek, -den haber alınmak -ek jê re *hedîtin* sorunu çözümlü kavuşturmak -ek ji *devê* (yekî) kîrin ağzını aramak (ve-ya yoklamak) -ê *wê tê de* kîrin kendinî sı-namak, denemek

hel (III) m. 1. kırma 2. un ufak etme 3. hürme, yıyp bitirme - kîrin 1) kırmak, dîşzîzmak * *êşîng hel kîrin* udanlîni kırî (veya dağra-dî) 2) kırmak, un ufak etmek 3) *wêş* hür-mek, yıyp bitirmek - û *herhelî* ufak etme, tuzlî buz etme - û *berhelî* kîrin un ufak et-mek, uşlî buz etmek, kırmak

hela g. 1. hele * *hela bîla ew roj* bê hele o gün gelsin (özellikle, oç olmas.. her şeyden ün-de palmîndê) 2. hele (uyarma, korutma ve-ya vaaz anuaz) - bê *cevd* ser bi *cehî* tê de-şersiz bir şey karsîşînda bevkê bu gelu beklemek - *êşekî* *bi dê û* huy *hîke* hele bir işe doğru dîrîstî bîrî sonra haşka bir işe gi-riş - *Rebî* heşke - *tu* lê *hela* bak, yok hele -

tu *puzê* *derzîyê* *bî* Hesen *êşke*, *hela* çî he-ye çok helce, kılı çamşîrlîni çek

helaçê *ê* hele ykâr ten soranê, olî be)

helaçê h. hoppala (kâşuk çöcekmlar zîrken onları yöreklendirmek için söblemîr)

helaçê *hela* *ê* 1. ala ala 2. Allah Allah!, *lawet* şey! * *helaçê* *helaçê* *wê* *darê* *keşgê* *kuşîkê* *ve-kîr!* Allah Allah! bu ağaç ne yemîni çîçek aç-tî? 3. Allah Allah! (hürmet narazî) 4. gürültü patır - ~ *kîrtî* ala olaya kalkmak - ~ *ra-bûn* kızılca kıymet kopmak - ~u *çepkî* an-alaş tutmî

helaçhep m. ziplama

helak m. yıkık

heluke m. sena

heluket m. perişanlık, erginlik

helakêl m. keyîl şanata

helal m. 1. helâl (dîn-a kurallarına aykırı olma-yun, diñce yasaklanmamış, haram k...) 2. *neşî* helâl (nikâhî eşî) * *tu* *helala* *min* - *tu* *benî* helalîmsin 3. *neşî* *heval* (kîr... ..) *pele*neklere uygun olmaç) * *pereyê* *helal* *helal* *para* 4. *wî* *mîrî* (mîrîler olınayan) 5. *wî* *êş* * *birayê* *toîn* *ê* *helal* *oz* *kaşdeşî* 6. *spê* *min* *ê* *helal* *oz* *anwan* 6. *ad* *oz* *be* *oz* * *helal* *Amerdî* *ye* *oz* *be* *êş* *Amerdî* 7. *gerçek* * *tu* *helal* *kurê* *wî* *şî* *sen* *perçek* *anun* *uğla-sun* - *bavê* *wê* *ye* *babasın* *uğlu*, *êşki* *ba-haşî* - *be* 1) *helâl* *etun*, *brava*, *afêrin* 2) *aşk* *olsun*, *afêrin* 3) *aşk* *olsun* (kîrîma, sîtem bîldirmek için) - *be* jê *be* 1) *adama* *başê* 2) *can* *na* *minnê* - *he* jê *te* *re* 1) *agîna* (veya *dîlînet* *sağîrî*) 2) *aşk* *olsun*, *afêrin* 3) *aşk* *ol-sen* (kîrîma, sîtem bîldirmek için) - *ber-dan* (yekî) *heder* *guzeterek* (dîma) *sîkînk* - *kîrin* *helâl* *etmek* - *kurê* *wî* *bavê* *ye* *baba-sın* *uğlu* - *ji* *wî* *başî* *çûye* *babasın* *uğlu* - *mal* *benî* *para* *skerantîden* *sara* *elde* *ka-bu* *post*) - *perce* *temîz* *para* (kesîrîden *sen* *ze* *elde* *kalan* *para*) - *û* *şîhêl* *he* *helâl* *u* *heş* *olsen* - *ê* *başî* *bu* *güne* *bu* *gün* - *ê* *heram* *ze-hî* *zakkîm* - *şî* *heram* *kîrin* *zebrî* *zakkîm* *et-mek*

helale *êşar* *êşê* (Halupa Gecnermanê)

helalîk *êşar* *yabunî* *mîhî* *ep*

helalî *neşî* helâlî helâlîk (nikâhî eşî) * *ev* *he-lalîyî* *min* *e* *bu* *benî* *helâlî*

helalîmêl *w* *ana* *para* * *helalîmêlê* *min* *ev* *e* *be-nî* *ana* *para* *bu*

helalok m. bir tür yabunî erik

helalperê *w* *ana* *para*

helalçade *ad* *helâl* *çade* (nikâhî: *bir* *ana* *ve* *be-bî* *den* *değîmîs* *arîmê*)

helaçêla *ad* *gûrî* *parî*

helamet (I) m. 1. hayzet, korkuluk 2. *w* *bostan* *korkuluğ*

helamet (II) *êşar* *neşî* *uğî*, *neşî* *uğî*

helametî *mê* *neşî* *el*

helametîbûn *w* *neşî* *olma*

helâmetî hûn *baş* nezle olmak

helân (I) *w* 1. damarlı toprak, taşları düz ve yumuşak 2. yassı ve inbaka t. bakı olmaç taş

helân (II) *w* 1. erime 2. *hiz* çözüme 3. çözüleş * helâma *qoşmê* uzun çözülişü - *a* hestî kenik erimesi

helândin *w* 1. erime 2. *weç* erime (çok uzum) 3. çözüme (buç vb. için) 4. *weç* erime (zeyiflatma) 5. *weç* yakma (güçlü sevgi uyanırma)

helândin *baş* 1. erimmek 2. çözülmek (buç vb. için) 3. *weç* erimmek (çok uzumek) 4. *weç* erimmek (zeyiflatmak) 5. *weç* yakmak (güçlü sevgi uyanılmak) * *evlâ* vê *keçikê* ez helândin bu zîzın sevdê benî yakî:

helândî *rd* 1. ermiş olan 2. *rd* süzme, süzül-müş olan * *hîngivê* helândî süzme bul

helânî *w* dondu aileme

helâq *w* helâk

helâqûn *w* helây olma

helâq bûn *baş* helây olmak

helâqûlûyî *w* helâk oluş

helâqûrîn *w* helâk erime

helâq kûrîn *baş* helây etmek

helâq bûn helâk

helaw *w* helwa ~ *erzan bûn* (bir sorun, bir durum) gör işigine çıkmak (yüküğe kavuşmak) -*a* *gûzan* kuz helwa, koz helvası -*a* *kupelîyan* susan helvası -*a* *tehlîne* tahn helvası

helawî *tray* helwî helvası (satılan kurse)

helawîroşî *w* helvacılık

helawîstî *tray* helwîstî

helawî (I) *w* un helva

helawî (II) *w* helva

helawker *rd* helvacî (amal eden)

helawkerî *w* helvacılık

helawxane *w* helvacane

helb *baş* 1. ri 2. bîtkî

helbest *w* 1. şîr 2. şîr (şîr şîzîm, bu dönemin bu şîrîde kullandığı özel biçim) * *helbesta* romantik romantik şîr ~ *vehândin* şîr halîne getirmek, şîrleştirmek -*a* *coşdar* coşkulu şîr -*a* *azad w*, serbest şîr -*a* *dîşewar w* şîr şîr, şîr -*a* *hîrîk w* lirik şîr -*a* *mêrxawîyê* *w* keçikîna -*a* *peşani* resmî şekilded şîr -*a* serbest *w* serbest şîr

helbestane *rd* şîrsel, şîr irvari

helbesthêj *rd* şîr okuyucusu

helbesthêjî *w* şîr okuma, şîr söyleme, inşâ

helbesthez *rd* şîrsever, şîr dostu

helbesthezî *w* şîrseverlik

helbestî *rd* 1. şîrsel 2. şîrî * *awên* helbestî şîrî eserler

helbestkar *rd* şîr saî

helbestkarane *w* şîrce

helbestkarî *w* şîrlik

helbestkîrîn *w* şîrleştirmek

helbest kîrîn *baş* şîrleştirmek

helbestkîrî *rd* şîrleştirimîş

helbestkî *rd* 1. şîrsel, şîrce üzğü * *bil* *zîmâne* -*ki* helbestkî *rd*şîrselîye şîrsel bir dille yazmaç 2. *weç* *manzûme*, nazım

helbestnawî *rd* şîr (şîr yazarı)

helbestnawîste *w* şîrname

helbestnawîstî *w* şîrlik

helbestnawîyî *w* şîr yazma, şîr yazma

helbestvan *rd* şîr

helbestvane *rd* 1. şîrname (şîr şîbî) 2. *w* şîrname için şîrîlîği taşıyan

helbestvanetî *w* şîrname

helbestvanî *w* şîrlik

helbestvanîstî *w* şîrlik

helbestvanîkî *w* şîrname

helbestvehîn *rd* şîr şîrleştiren kimse

helbestwîn *rd* şîr okuyan (seslendiren) kimse:

helbestwînî *w* şîr okuma, şîr söyleme, inşâ
helbet *w* elbet, elbette - *dêkare* *loma* *dêye* *niîê* *xwe* *baş* olan *buç* olmaç ~ *pê* *şîne* *loma* *bûye* *kerpeç* *baş* olan *buç* olmaç

helhêz *w* kuzak

helhêçî *rd* yataç

helhêçîrîn *w* yarma

helhêçîrîn *baş* yarmak

helhêçîrtî *tray* helhêçîrtî

helhêk *tray* elbik

helhoq *w* imkî (çözölmesi kolay düğün) - *awêtin* (üsteki) imkî atmaç

helhoqe *w* imkî

helhoqîrîn *w* imkîleme

helhoq kîrîn *baş* imkîlemeç

helhoqkîrî *rd* imkîkî, imkî atma ç olan

helhoqpekarî *rd* imkîkî, imkî atılmamış olan

helhûn (I) *w* erime, çözüme (meyva çok ol-gulaşma)

helhûn (II) *w* 1. halîlme, çözüme 2. temizleme (sakıncak bir iş, durum düzelmeye) 3. temizleme (ortadan kaldırma, ortadanılma)

helhûn (III) *w* 1. kırılma 2. un ufak olma, tuzla buç olma

hel bûn (I) *baş* çözünmek, çözülmek (meyva çok ol-gulaşmak)

hel bûn (II) *baş* 1. halîlme, çözüme 2. temizlenmek (sakıncak bir iş, durum düzelmek) 3. temizlenmek (ortadan kaldırılmak, ortadanılmak)

hel bûn (III) *baş* 1. kırılmak 2. un ufak ol-mak, tuzla buç olmaç

helbûyî (I) *rd* çözütk

helbûyî (II) *rd* kırık, un ufak olmaç olan

helbûyî (III) *w* 1. halîlme, çözüme 2. temizleme (sakıncak bir iş, durum düzelmeye) 3. temizleme (ortadan kaldırılma, ortadanılma)

helbûyî (III) *w* 1. kırılış 2. un ufak olmaç, tuzla buç oluş

hele *w* hazile

helçînk *w* zarafata küçüklü

heldan *f.az* beygü güleü
heldar *n* oca
heldar *n* etraf, çevre
hela (I) *g* hel.e, özçiklik, hic olması - helite
vü govendê hele tenasaya gel
hela (II) *m* 1. yanlış 2. *f.az* yanlış, hatâ 3. ha-
ta, imla yanlış
hela (III) *m* safar, (teplu olarak aze çekme)
hela *m* tasa, kavgı
helbez *adân* cece, nece olarak, kışa kışa
helbeji *m* 50 cm uzunluğunda bir ölçü bürüm
helce *w* hamle
helcan *m* helcecan, yütek çarpentisi (veya çir-
pintis)
helceker *adân* hamlece
helcani *m* 1. kir geza, piknik 2. kirda yen-
len yemek
helhel *m* gürlütü, patırı
helehela *m* gürlütü, patırı
helhel *m* kalabalık, gürültü, samata
helk (I) *w* kor ayakkabısı
helk (II) *ad* taygaldı (ikiinci kez evlenen kadı-
nın herberinde getirdiği çocuk veya çocukları)
helkel *m* hararet * helkelin *axê* topraigın ha-
yati
helkek *adân* bir tur helk
Helen *ad* Helin
Helenist *adân* Helenist
helenistik *ad* helenistik
Helenizm *m* 1. Helenizm 2. *ca* Helenizm
helepel (I) *g*ya 1. yüksek otaş 2. hararet *sa*
zanê (yekî) zâle bün hararet barmak (yuca
yası artmak) *sa* zanê (yekî) dandanın hara-
ret kesmek (veya söndürmek)
helepel (II) *ê* tiknes *sa* pû ketin noluk solğa
kalmak
helepêk *m* tetik (ateşin sı iltarê)
helep *m* 1. halka (çeşitli metallerden veya işh-
tanın yapılmış çember) 2. halka (yerde yük-
sekliği ayarlama için, iki kâlatın uçlarındaki
çuluz otacı)
heleqe *ad* heleq
heleqêk *ad* dattunî tda *ve* sasa gysî
helesor *ad* 1. göl kurusu 2. ıgûl kurusu (bu
renkten olan) 3. pembe
heleste *ad* amade, hâza
helestektin *m* hâza etme, hazırlama
heleste kirin *lîgê* hâza etmek, hazırlamak
heletü *m* yanlışlık
helêxe *m* güreş
helxekar *m* güreşçi
heleyî *m* yanlışlık
helez (I) *ad*ya 1. halka 2. bu birki turu (kısm)
hayvan yemi olarak kullanılır
helez (II) *m* telâş
helez (III) *ad* ilgîç
helezbori *ad* geşli Borur pazarı, nîr eşeğin
Nîgdeye

helezbân *m* ilgîçleşme
helez bün *lîgê* ilgîçleşmek
helzî (I) *m* ilgîçlik
helzî (II) *ad* bakana
helezûbûn *w* birkalesine
helzî bûn *lîgê* birkalesmek
helzîk *m* tahtarevalı
helzîkîrîm *m* i gencleşme
helez kirin *lîgê* ilgîçleştmek
helzmas *adân* birki helzîci
helzmasî *w* birki bilim
helzûkî *ad* bakana
helezon (I) *ad* demizde yaşayan sade içi can-
lı
helezon (II) *m* helezon
helezonî *ad* helezonlu
helezonî *ad* helezonî, helisel, sarmal
helî *w* posa, şit, üzüm posası
helê *m* gürlütü
helêl *ad* helal
helêse *m* keşkek
helhelun *m* nam - dan *axê* nam atmak (veya
basmak)
helhelî (I) *m* tuzla buz (olma)
helhelî (II) *ad* pot kıran kanse
helhelîbûn *w* tuzla buz (veya tuz buz) olma
helhelî bün *lîgê* tuzla buz (veya tuz buz) ol-
mak
helhelîbûyîn *ad* tuzla buz oluş
helhelik *ad* helalîk
helhelikîrîm *m* tuzla buz etme
helhelî kirin *lîgê* tuzla buz etmek
helhelikîrî *ad* tuzla buz edilmiş olan
helhelin *w* salınmak
helhelî *ê* oh be
helhelk *m* 1. işin esası, gerçeği 2. evire çevire,
fena hâde dövme *sa* dilê (yekî)... evire çir-
vire helhelika dilê wî dayê ev re çevire döv-
dü *sa* (yekî) derxistin (birinir) cemaziyû-
levvelin bilmek (bir kimsenin herkeşe bi-
lirmeyen, geçmişteki kolu bu yönünü veya
kolu düştüğünü bilmek)
helhelkîrîm *m* un ufak etme
helhel kirin *lîgê* un ufak etmek
helhelok (I) *ad*ya 1. kızlık (Cömür mac) 2.
kızlık (bu hükümün meyvesi)
helhelok (II) *ad*ya tarlalarda yeten bu, baki
helhelok *ad* et, gön (çobuk eteyn)
helhelkî *ad* erigence
helicandîn (I) *m* hamle atma
helicandîn (II) *m* pamuk alma, pamuk etme
helicandîn (I) *lîgê* hamle atmak
helicandîn (II) *lîgê* pamuk almak, pamuk çit-
mek
helcin (I) *m* hamle etme (veya yapma)
helcin (II) *m* pamuk atma, pamuk etme
helcin (I) *lîgê* hamle etmek (veya yapmak)
helcin (II) *lîgê* pamuk almak, pamuk çit-
mek

helik m esas bir iş veya sozce dağıtım biçim) *
helika meselâyê ne wisan e bu işin esası
 böyle degil
helikandin (I) m soluklandırmak
helikandin (II) m perişan etmek, helik etmek,
 mahvetme
helikandin (II) işi soluklandırmak
helikandin (II) işi perişan etmek, helik et-
 mek, mahvetmek
helikîn (I) m soluk alma, soluma
helikîn (II) m mahvolma, perişan olma, helâk
 olma
helikîn (I) işi soluklandırmak, solumak
helikîn (II) işi mahvolmak, perişan olma,
 helâk etmek
helik û helwend dîtin lûbe asla karay sey-
 mek, çok zahmet görmek
helîqandin m silme (üzere silme)
helîqandin işi silmek (üzere silmek) *
 xwe helîqande ser muhê koyunê üzerine
 sildi
helîqîn m silme (üzere silme)
helîqîn işi silmek (üzere silmek)
hells m kekik
helisandin m 1. ezme (meyve ve sebzeler için)
 2. helicilere (aşırı peynire sonucu yemek
 mellek gibi olma) 3. çürütme
helisandin işi 1. ezme (meyve ve sebzeler
 için) 2. helicilere (aşırı peynire sonucu
 yemek mellek gibi olma) 3. çürütme
helisî m 1. helmeli 2. çuruk (sebze ve meyve-
 ler için)
helisî m 1. helicilere 2. eprme (sebze ve
 meyve için, çok olgunlaşma) 3. ezilme
 (meyve ve sebzeler için) 4. çürütme
helisîn işi 1. helicilere 2. eprme (sebze
 ve meyve için, çok olgunlaşma) 3. ezil-
 mek (meyve ve sebzeler için) 4. çürütme
helisan (I) m 1. helicilere 2. eprme 3. çü-
 rütme
helisîn (II) m terk etme, bırakma
helistîn (I) işi 1. helicilere 2. eprme 3.
 çürütme
helistîn (II) işi terk etmek, bırakmak
helistî (I) m çürük (sebze ve meyveler için)
helistî (II) m terk edilmiş, bırakılmış olan
helisandin m çürütme, çöktürme (sarıya için)
helisandin işi çürütme, çöktürme (sarıya için)
helıştîn m çökme, yıkılma (dışlığına yitme,
 vücut, ek, ruha gücü azalma)
helıştîn işi çökme, yıkılmak (dışlığı yit-
 tirme, vücut, ek, ruha gücü azaltma)
helıştî m çökün * **pêreke helıştî bû** çökün bir
 yaşlıydı
helıştîbûn m çökünlük
helıştîn m 1. terk etme 2. bırakma, erteleme
 (bu iş başka bir zamana ertelenmek) 3. musa-
 ade etme (veya buyurma)

helıştîn işi 1. terk etmek 2. bırakmak, ertele-
 mek (bu iş başka bir zamana ertelenmek) 3.
 mütade etmek veya buyurma * **helıştîstîn**
 mütade etilmek
helıştî m 1. mütade 2. bırakılmış, ertelenmiş
helîyan m 1. erime 2. erim erim, erime
helîyayî m erimiş
helî (I) **helle** 1. yayla ve bağçelerde yetiştir,
 hel busişi olan ve hayvanlara verilen her tür
 ot 2. peynire katılan ve ayrıca da pişirilerek
 yenilen her ot
helî (II) m kıvam, her şeyin tam vakti * **iro**
helle ent e bugûn çun çill vakti
helîzandin m kıvamına gelme
helîzandin işi kıvamına gelmek
helîzîn m 1. kıvamına gelme 2. eprme
helîzîn işi 1. kıvamına gelmek 2. eprme *
arilug helîzîne kayışlar eprmiş
helî (I) **hew** m ilî
helî (II) **hew** herî (II)
hell (III) m yumuşak hayla
helî helî m erim erim * **helî helî helîyabû** erim
 erim erimiş
helîberhelî m tuzla buz (olma)
helîberhelîbûn m tuzla buz (veya tuz buz) ol-
 ma
helîberhelî bûn işi tuzla buz (veya tuz buz)
 olma
helîberhelîbûyîn m tuzla buz oluş
helîberhelîbûrîn m tuzla buz etme
helîberhelî kîrîn işi tuzla buz etmek
helîkolt m helikolt
helîkan m **hew** hel kan
helîkopter **hêkê** helikopter
helîl (I) m sefal
helîl (II) m 1. bulamaç 2. pektet ve ondan ya-
 pılıp, paçalara bölünerek kışa saklanan bir
 çeşit helva 3. kesme (tuzun arasından yapı-
 lan bir tür tuz) 3. mışka zekinde kat kat o-
 lan bir tür ozel pasta
helîlandîn m kaldırma
helîlandîn işi kaldırma
helîle m muhalebi
helîlk m 1. bulamaç 2. muhalebi (un, yağ, te-
 ker (buzen pektet) ile yapılan bir tür muha-
 lebi)
helîlkîrîş m **hew** muhalebi (sarıya için)
helîlkîroş m muhalebi için
helîlkvan **hew** muhalebi için
helîlkvanî m muhalebi için
helîlk **hew** helîk
helîm m **hal** m - **û** **velîm** hafîm selîm
helîme m helice (pirinç, fasulye, buğday gibi
 tahıl) kaynatıldığında, nişastanın çökme-
 siyle oluşan koyulak) - **dam** helîme dîkmek
helîmedan m helicilere
helîme dan helicilere
helîmedayî m heliceli
helîmedayîn m heliceleniş

helimak *meşû* Kurt müziğinde bir makam
helim *m* 1. ermek (katı cisim sıvı ya da
 karışarak sıvı duruma geçmek) 2. erime (katı
 cisim sıvı etkisiyle sıvı duruma gelme) 3. *öz*
 erime 4. çözülme (buz, kar için) 5. meş-
 erme (ışık yayılması) 6. yama (büyük bir
 çukukla iyileme)

helin *baş* 1. ermek (katı cisim sıvı çize kar-
 ıştırak sıvı duruma geçmek) * **yelür** *dl* aye
 de dihele çekir sula erir 2. ermek (katı cis-
 sim sıvı etkisiyle sıvı duruma gelmek) 3. *öz*
 ermek 4. çözülme (buz, kar için) 5. meş-
 ermek (çok yayılmak) * **jinika reben** *höl*
bi ruş diheltya gışden güne etayordı kadın-
 cağız 6. yamanak (biriyiğ k r aşk ile sevmek)
 * **öz jil bñ te dihelim** keşü şapa yamıyorum
öz

helinbar *baş* *meşû* erim, eriyebilen

helinik *baş* *meşû* eriyik

heliner *kök* *meşû* eriten, eriten

heligan *m* erimel

helir *baş* helilik

helic *baş* heli-

helise *m* 1. kekik 2. helme (patıg, laulye,
 buğday gibi tohumlar kaynarıldığında, nişasta-
 nın çökmesiyle oluşan koyuluş) 3. pure 4.
 lapa 5. *öz* helimel

helitürsük *baş* *meşû* yanan etig-

heliz (I) *baş* *meşû* peynire katılan bir et

heliz (II) *öz* yetişkin

helizl *m* yetişkinlik

halk (I) *m* rahattan kova

halk (II) *m* soluk - *öz* - nefes nefese

halkandın *m* solukta

halkandın *baş* solukmak

halkar *baş* *meşû* eritici

halkel *m* münasebet

halkeltek *m* 1. solukta 2. *h* soluk soluga, nefes
 nefese 3. iklaya iklaya - bi her (yeki) ketin
 nefes nefese kalmak - *je* *eün* solukta - *pe*
 ketin 1) nefes nefese kalmak 2) oklamak

halkelhalkirin *m* solukta

halkelhalkirin *baş* *meşû* solukmak

halkelhalkirin *m* 1. solukta 2. soluk soluga
 kalmak, klanak

halkelhel *pe* ketin *baş* 1. solukta 2. soluk so-

luga kalmak, oklamak

halket *baş* *meşû* çözücü

halkeri *m* çözülçlük

halketin *m* 1. başta 2. başta

halketin *baş* *meşû* başlamak

halketiyane *h* başta

halketl *m* başta *h* - *bün* başta olmaz

halketv *m* münasebet, vesile

halközürine *m* *pe* *h* kuşağı

halkışandır *baş* *meşû* *f* (tekma dımsı)

halkirin (I) *m* 1. kırıma, un için şırıma tuzla

buz etme 2. kırıma, malmak 3. doğranma

halkirin (II) *m* 1. halleme, çözüme (bu olay

veya duruma çözüme yolu bulma) 2. *meş*
 çözüme, halleme (münasebetle bir problemi
 halleme) 3. halleme (yuluza koyma, ulum-
 lu sonuca bağlama) 4. *öz* temizleme, te-
 mizleme (sakın-ah, pürüzlü bir şey bulaolu
 bu şekilde haline) 5. *öz* temizleme, te-
 mizleme (öldürme, atıdan kaldırma)

halkirin (III) *m* 1. halkıma, göçürme, yıyp
 bürme, temiz havalet etme 2. kırıma, şir-
 lip süpürme, devirme (burunla çare veya
 yeme)

hel *kirin* (I) *baş* 1. kırıma, un için etmek,
 tuzla buz etmek * **cam hel** *kir* *baş* tuzla
 buz erir 2. kırıma, malmak * **zarokan** *cam*
hel *kirine* çocuklar saçları malmakla 3.
 doğranmak * **öz** *hel* *kirin* *baş* *meşû* *öz* *h*

hel *kirin* (II) *baş* 1. halleme, çözmek (h r-
 lay veya duruma çözüme yolu bulmak) 2.
meş çözmek, hallemek (münasebetle bir
 problemi hallemek) 3. halleme (yuluza
 koymak, ulumlu sonuca bağlamak) * **mün**
karin *baş* *hel* *kirin* *baş* *meşû* *öz*
 temizleme (sakın-ah, pürüzlü bir şey o-
 halolu bu şekilde haline) 5. *öz* temizle-
 mek (öldürmek, atıdan kaldırma)

hel *kirin* (III) *baş* 1. malmak, göçürmek, yıyp
 bürmek, temiz havalet etmek * **nanek**
hel *kir* *baş* *meşû* *öz* *h* *baş* *meşû* *öz*
 tepsiyeği *baş* *meşû* *öz* *h* *baş* *meşû* *öz*
 stuzluk, şirip süpürmek, devirmek (burun-
 la çare için çare veya yemek) * **bi** *baş* *meşû*
öz *h* *baş* *meşû* *öz* *h* *baş* *meşû* *öz*
h *baş* *meşû* *öz* *h* *baş* *meşû* *öz*
h *baş* *meşû* *öz* *h* *baş* *meşû* *öz*

halkiri (I) *m* 1. hal edilmiş, çözülmüş 2. *meş*
 temizlemiş

halkiri (II) *m* 1. kırık, tuzlu buz almış olma 2.
 doğranak

halkin *m* solukta, soluyuş

halkin *baş* *meşû* solukmak

halkin *m* 1. soluyuş 2. iklaya - *pe* ketin ikla-
 mak

halkin *kirin* *m* iklaya

halkin *kirin* *baş* *meşû* kırıma

halm *m* 1. solukta 2. nefes araklığı ve bula-

ma

halmet *m* kırıma

halmetkar *baş* *meşû* kırıma

halmjandin *m* solukta

halmjandin *baş* *meşû* solukmak

halmjın *m* solukta, tenefüs etmek

halmjın *baş* *meşû* solukmak, tenefüs etmek

halmjintolog *baş* *meşû* kırıma, kırıma

halmjintoloji *baş* *meşû* helmintoloji, kırıma

helo *baş* *meşû* kırıma

helohüro *h* tuzlu buz (olma)

helohürohün *m* helohüro (veya tuzlu buz) *baş*
helohüro bün *baş* *meşû* tuzlu buz (veya tuzlu buz)

etmek

heloh)rebüyün *ed* tuzla buz oluq
heloh)rebükürn *ed* tuzla buz (veya tuz buz) etme
heloh)re körin *ğgh* tuzla buz (veya tuz buz) etmek
beloq (I) *ed* azuq bademək
beloq (II) *ed* yapışkan * **beriya heluq** yapışkan çamur
beloqı *ed* 1. yapışkanca 2. sətir və toprağı yapışkan olma
helpaçandın *ed* açılma
helpaçandıñ *ğgh* aşılmaq (bük. aşılmaq)
helpaçandı *ed* açılı
helpaçın *ed* açılma
helpuçın *ğgh* aşılmaq
helpandın *ed* solalma
helpandın *ğgh* solunmaq
helpas, **helpask** *ed* tuzlanma
helpasın *ed* tuzlanma
helpasın *ğgh* tuzlanmaq
helpəhelp *ed* soluma
helpəhelp *pü* ketin *ləw* solunmaq
helpəkün *ed* helpəkin
helpərəci *ed*əu oportunist
helpərəci *ed* oportunist
helpərəndin *ed* 1. ayaklandırma 2. zıplama
helpərəndin *ğgh* 1. ayaklandırmak 2. zıplamaq
helpərin *ed* 1. ayaklanma 2. zıplama
helpərin *ğgh* 1. ayaklamak 2. zıplamaq
helpin *ed* soyma, solunma, solunmaq
helpin *ğgh* solunmaq, solunmaq
helq *ed* 1. kək (bütən şeylərdə dip böümü kək * her gilya II ser helqa vəv dirlze her ol kəndi kəkü üzəne cürü 2. *mer* kək, soy sup - *ü* içəl köken, soy sup
helqe *ed* 1. halka (çeşidli növ) lərdən vəya tələdən yapılmış çemberi 2. halka (yerde yığ-sədləği ayarlına bilən, iki halatın aqlanadığı asılığa asıcı) xələk
helqəbaz *ed* helkəbaz
helqəbazı *ed* helkəbazlık
helqədə *ed* bir Kür tufəği
helqeriz *ed* halka dizisi (çingir halkası gibi)
helqeyi *ed* dizi, telrika
helqəgəndin *ed* helqəgəndin
helqəkwet *ed* silet (bir kimsenin yapmayı almış olduğu şey)
helötandın *ed* çəməlmə
helötandın *ğgh* çəməlmək
helötin *ed* çəməlmə, çəmənmə
helötin *ğgh* çəmənmək, çəmənmək
helü *ed* uylu
helöhürri *ed* hürdabaş, tuzla buz
helöhürribün *ed* hürdabaş olma, tuzla buz olma
helöhürri körin *ğgh* hürdabaş olmaq, tuzla buz olmaq
helöhürrikörin *ed* hürdabaş etmə, tuzla buz etmə
helöhürri körin *ğgh* hürdabaş etmək, tuzla buz etmək

helük *ed* döyünmə
helükbün *ed* döyünmə
helük bün *ğgh* döyünmə
helöl *ed* həpür
hel ü *mer* *ed* şartlar
helwa *ed* helaw
helwəla *ed* layret, şəxsiyyət
helwəse *ed* həpür
helwest *ed* 1. tayar, tutum 2. tutum davranış, duruş ~ *ğgh* *ed* *lan* *ji* stəndin) tayar alınmaq (veya kək anmaq, tutum çökürmək, tayar alınmaq ~ *wergirtin* tutum itirmək, tayar alınmaq)
helwestan *ed* 1. tutum, davranış, duruş 2. duruşclarıca
helwestar *ed* tayarlı, tayar sahibi
helwestğr *ed* *ed*əu tayarlı, tayar sahibi
helwestğrlin *ed* tayar almaq, tayar itirmək, tayar almaq
helwesti *ğgh* tayar alınmaq, tayar itirmək
helwestin *ed* duruşclarıca
helwat *ed* ırgal
helxe *ed* halka
helxətar *ed* halkalı
helxətarandın *ed* ırgal etmə
helxətarandın *ğgh* ırgal olmaq
helxətarin *ed* ırgal olma
helxələtin *ğgh* ırgal olmaq
helyudor *ed* helvodor (təlim sistemi rəvqəndən. Kaymanlılarda ku (amilar bir) (aş)
helyograf *ed* helyograf,
helyoterapi *ed* helyoterapi, günəş işıqla terapi
helyüm *ed* *ed*əu helyum (He)
hem (II) *ğgh* 1. hem (acıqlayıcı) arctiklə olan ikinci cümleyi birinciye bağlar) * *hedew e*, *hem ji* plr *hedew e* güzel, hem pek güzel 2. hem dem ... hem buyısında təkrarlanaraq gərəvdəş sözləri, cümlələri eşitmək, peşşimək, həttilə ulmaq vəya şarışılıq anlaşıqla bağlar) * *hem digərlye hem ji* stərkən *wə paqij dikirin* hem ağılyar hem de gərəyşlərin siliyondu ... - bir ... bir (veya bir de) - *bi* *text* hem *bi* *text* bün şans və vətənlilik olmaq ~ *dükire* ~ *dübire* huan da yapan da kendisi ~ *diz e* ~ *topuz* hem suclu hem suclu - *diz e* ~ *topuz e* hem suclu, hem suclu ~ *ji* *dêrê* bün hem *ji* *mizgeftê* iki camı arasında bənəmiz kalmak - *ji* *dêrê* ~ *ji* *mizgeftê* bün iki camı arasında bənəmiz kalmak ~ *ji* *kerê* hem *ji* *Perê* bün iki camı arasında bənəmiz kalmak - *ji* *hem de* ~ *ji* *çawa* 1) hem de nası (pek çok, üstün derecede) * *tu ji* *Amedê* *hez dikîst?* - hem *ji* *çawa* *Amedê* *sewê mîst?* - hem de nası 2) hem de nası (çizene beşere, bürük bir dik-kalle) * *tu pakêr* *têr* *buz girê da?* - hem *ji* *çawa* *pozêti* *yê* *bağlêdan* *mî?* - hem de na-

5) - **tür dike hem** raq dike hem hazıyer hem de düzəlməyə qalıyoy - ziyarət - ticarət hem əyləz: hem naxət

hem (II) *ad* 1. həm (çoxuk dilində yemək yemə) 2. həp (çoxuk dilində yutma xəsi) ~ **kirin** 1) həm etmək 2) həp yapmak, yemək, yutmaq

hem- (III) *edə* isimlərin isim tutəren övək. Türkdədəki -dağı taş əkinin görövünü görür * **hemwələt** vətəndəş * **hempişə** misedəkiş

hema (I) *g* 1. **ama** (çəheki) və tutarız iki cümləyi bəbuinə bağlaı * **xvarin** hündük e, **hema** bisehin e yemək az, **ama** 'ezel' 2. **ama** (uyarma və ya şarlı bir sözde natiqində olan bu cümləyə, başka bir cümləyə bağlanmaya yarır) * **hün dibəlin ku ez də sibehe** wərlən, **hema** ez dē ne il **mafə** him yarın geleceğin dıvırsanız, **ama** ben eydə bulunma-yacağıın 3. **ama** (bəkleməyən sonuca anlıtan (i) cümleyi onun səbəbi durumunda olan cümləyə bağlar) * **ez təkli** v **karı bün**, **hema** pəşman **im** ben bu işə kənsim, **ama** pəşman 4. **ama** (bir yarıyı, bir böyrəgi pəkiştirmək için de kullənilir) * **xwəş**, **hema** gölməke **xwəş güt** gəzəl, **ama** gəzəl bu vət. sözlədi 5. **ama**, **amma** (şəşinə və ya hayırlı k kəlar) * **hema** **tiştek** **xwəş e** hal **ama** gəzəl şey * **hema** xəbər **düle** **hal** **amma** kənsuyoy **ha** 6. **amma**, **lâkin** 7. **gəb**, **əndə**, **tanu** **o** **səda** * **hema** **rahişt** **nerahiştə** çekə **dere**, **kete** **der** s **lahi** **kaptığı** **gih** **dışarı** **fışak** 8. **na** * **hema** **wi** **güt** **ci**, **biha** **wisa** **be** **ne** **dəciy** **se** **öyle** **olsun** 9. **bu** **de** (cümülənə və ya bəklərənin dəində bu durum olduğunu) * **hema** **mim** **ew** **ji** **gətiye**, **dif** **ç** **bəhe** **bir** **çə** **öyle** **dərsən** **ne** **çakar** - **bədəng** **küs** **küs** * **hema** **bədəng** **ji** **xwə** **re** **çü** **il** **quneckı** **rūn** **ışt** **ku** **küs** **güdr** **bir** **kəşeye** **olurdu** ~ **il** **söz** **şart** **olsun** - **bi** **zorekē** 1) güclüklə ve son **andı**, **du** **carın**, **gü**, **hal** **de** 2) **ku** **tepal** - **bibəje**, **tu** **nikarı** **mim** **bitəpınif** **kulohena** **anjat** ~ **biha** **bədəje** **vərsin** **soy** **əvin** ~ **hala** **il** **güri** **uvüde** **be** **duman** **doğru** **çıkım** - **hala** **il** **set** **zilkē** **tət** **be** **ne** **il** **set** **ē** **bişet** **be** **am** **əfün** **arçatın** **olsun** - **biha** **net** **əmi** **stərisə** ~ **çawa** **he** **ji** **çə** **de** **olır** * **hema** **çawa** **be** (ji) **həvə** **tu** **ye** **re** **de** **elə** **baban** - **çawa** **hate** **ber** **dey** **ağzına** **pələği** **gibi** ~ **çawa** **ləharə** **niur** **olmaz**, **rastgele** ~ **dese** **il** **xvarin** **səpələn** **kirün** **yerini** **basmək** - **dəstē** **xwə** **ji** **bə** **bike** **pənti** **heb** **hazır** **im** **eni** **sallasa** **elisi** **başını** **sallasa** **tellişit**, **elimi** **sallasa** **elisi** **başını** **sallasa** **tellişit** - **dəje** **deq** **güclüklə** **ve** **son** **anda**, **çə** **duman**, **aç** **ıca** - **di** **gərnē** **de** **sicği** **çəgına** ~ **di** **nasv** **de** **ortı** **şəkəli** ~ **di** **ser** **re** **ışat** **üstünkirü** - **eni** **ku** **libirün** **və** **zun** **kişisi** - **eni** **ku** **lē** **bixin** **sözün** **kişisi** ~ **erd** **bişelışe** **ez** **pə** **de** **hərim** **əl** **bəgərmezse** **yer** **bəğənir** - **ev** **ji** **üdetek** **e** **ışdet** **yerini**

halsun **dıye** **de** - **gur** **ü** ... (vaxtda vaxtısız) * **hema** **gur** **ü** **hi** **ser** **me** **dā** **tē** **o** **bize** **çat** **gür** **gəli** ~ **həlin** **bəhiştin** **dıyolun** **dıyotunuz** - **halın** **ku** **(yək)** **xvarin** **carını** **işmə** **sokaca** **ğı** **gəlmək** - - **baçak** **sırı** **çök** **az** **lık**, **ürk** **yakin** **aralık** ~ **her** **gəb** **ikide** **bir** **(və ya** **ikide** **birde)** ~ **hev** **dərxiştin** **ü** **dān** **dān** **puçluk** **le** - **hewce** **bike** **neke** **olur** **olmaz** * **hema** **hewce** **bike** **neke** **tu** **dixavı** **olur** **olmaz** **konuş** **yörün** - **hünd** **hündük** **çat** **pat** * **ez** **bu** **na** **hindük** **hindük** **bi** **Tin** **kı** **dizənim** **çat** **pat** **Türkdə** **balıyortı** - **idareten** **idareten**, **kör** **çapıl** - **ihümal** **e** **na** **ji** **ji** **bu** **ihümalē** **her** **dünalē** **karı** - **ışē** **(yək)** **mişin** **kaçeres** **(və ya** **təncereləri)** **kayınma** - **jē** **ne** **nişiyek** **man** **(h** **r** **çeyin** **olmazın)** **çat** **çakarı** **kalmək** - **ji** **(yək)** **berhangı** * **hema** **ji** **kəseki** **fərq** **mim** **tume** **herhangı** **bir** **adından** **fərkm** **yek** - **ji** **xwə** **re** **axiv** **(peyvəni** **çı** **ç** **xəher** **du)** **tif** **ola** **(və ya** **lif** **ola** **heri** **gele)** - **ji** **xwə** **öylesinə** * **hema** **ji** **xwə** **ez** **həlibün** **öylesinə** **gəlmə** **tim** - **karē** **(yək)** **ew** **bün** **bəhsa** (...) **klın** **(bir** **şey)** **anlara** **anlara** **bitirəmənək** ~ **kətin** **(iştek)** **arə** **dəlgəz** **dışınək** **(və ya** **gəlmək)**, **yandırmək** **ikigün** **ku** **imimək** - **jepel** **lep** **bün** **açlık** **nefəsi** **kökünək** **(yüksəlme** **çində** **bulunmaq)** - **lē** **xistin** **ü** **helo** **kiriş** **hər** **vürp** **hərim** **səvumək** - **il** **her** **cılı** **st** **radan** **birandan** - **il** **ser** **lepən** **bün** **açlık** **her** **nefəsi** **kəcnək** **(yüksəlme** **çində** **bulunmaq)** - **li** **wē** **(dərē)** **oracık** ~ **qubū** 1) **az** **daha**, **az** **kald** **(və ya** **az** **kalsın)**, **nəredəyse** * **hema** **maüb** **erebeyē** **tē** **dixist** **az** **kalsın** **maüb** **(çə** **peyvərdi** **2)** **biçək** **sarı** **çök** **az** **törk**, **çök** **yakin** **aralık** * **hema** **maüb** **ku** **ez** **ü** **peyər** **swe** **dəje** **deq** **di** **hev** **de** **dərç** **(tişə** **dışmanınla** **karışdırılma** **biçək** **sırı** **kənsi)** - **maüb** **bl** **kəran** **bicūna** **hev** **biçək** **l-çəğa** **gəlmək** - **maüb** **bi** **kəran** **ji** **hev** **biçistan** **biçək** **buç** **ü** **gəlmək** - **maübün** 1) **h** **az** **salınış**, **boya** **ğı** 2) **canək** **kəcnək** - **maüb** **ku** **(yək)** **xvarin** **(birini)** **ičire** **sokacağı** **gəlmək** - **məye** 1) **bu** **günden** **yarın** * **hema** **məye** **ku** **vürükē** **wən** **biğede** **bu** **günden** **yarın** **yıyacağı** **yök** 2) **paınək** **kaldı** - **milyek** **man** **ku** **payı** **(çə** **lmək)** * **hema** **müyek** **maüb** **ku** **ışkek** **tē** **bi** **keve** **kuzınan** **dəğmesinə** **zıl** **payı** **kalmışi** ~ **nermişandin** **suya** **gəsiçetək** **(narıçə** **yo** **kmək)** ~ **netəblim** **kəlkıp** **kəlkıp** **atınma** **(ülkəsini** **vətət** **zəndəmişlərlə** **bəli** **etmək)** - **perptün** **kəlkıp** **kəlkıp** **atınma** **(tük** **keşini** **vətət** **kəndənişləriylə** **bəli** **ermək)** - **neriyekē** **di** **riya** **din** **de** **həre** **acın** **dünm** **ar** **pədən** **olsun** **(çək** **sevdim** **bir** **şey** **yapırdın)** ~ **seriyek** **e** **ne** **lazım** **çat** **olmaz** **arıpdan** **ol** **sun** **çök** **sevdim** **bir** **şey** **yapırdın)** - **te** **avət** **haf** **amma** **də** **yapın** **im** - **tē** **bihistin** **bəli** **helirsiz** **işitlen** ~ **tē** **ditiş** **bəli** **helirsiz** **gə** **uz** **nen** - **tük** **ilce** **kuzık** **yuınış** **gih** - **tim** **ikide**

hir (veya ikide birde) – tu (yekü) diñl' u-herdanê hezar kul ü derdên xwe dibêje bir doku bir al rîst (dizile) kîse-i fâğundan ~ wîsa (an ji wîlo) 1) öylesine, şaylesine * hema wîlo seriyek lê da öylesine baş vurdu * hema wîsa ez hatibûm öylesine gelmişim 2) aşırılığa kaçtımdan ~ wîsa çayek avtînê şöyle bir gör atmak ~ wîsa çayek lê geraldin şöyle bir bakmak (veya göz atmak) ~ wîsa hatibî hîşê (yekü) aklıma coming ~ xwe xelas kirin we ayakkabısız kaçmak ~ yek jê (an ji ji wan) herhangi biri * hema yek ji wan bîla bê herhangi birisi gelin ~ yek ji her hangi birisi ~ yekser 1) düpedüz 2) cefkalemler, bir çırpıda

hema (II) ü 1. heman, aşağı yuvarın, yalnız * ez hema wan çarax hatibûm ben hemem o sıralar gelmişim 2. heman, hemencecik, çarçabuk, derhal 3. hep (birden veya hula yapılan işleri anlatır) 4. şöyle (aşş), yukarı, o yolda) 5. ha bise * karê wê ew hû hema mudi kor dikirin ha hira talîc kızıyordu 6. öylesine 8. yeter ki – a hîla şudûden tezi kek ~ got ü ... hep (birden veya hula yapılan işleri anlatır) * hema got gur ü swe avête avê hep diye kendini suya attı ~ 1) hemem hemem (nerede ise, uz zamanı sonra) * hema hema maye ku dinya tarî bilhe hemem hemem ortak karacak 2) hemem hemem faşşê, yukarı, tam değilsê bile öne yukarı * hema hema bûse du sal ku nehadiye vir hemem hemem îki yıl oldu buraya gelmemiş 3) eli kulağında – hîk lê berstûka (yekü) girtili hemem yakasına yapışmak, çalyaka etmek ~ mahû hendiyye, hemem hemem, nerdeyye ~ pê re bir çırpıda, çabucak ~ pê re pê re hemem, vakt geçirmedin, yemeden içmeden * hema pê re pere gollînê uln çuye gihandiyê yemeden içmeden lafîm gidip yetiştirmiş ~ zasterasê rd birden, yekten ~ sand xwarin hemem yemem bismak ~ yek carê rd birden, yekten ~ zûzûka çarçabuk

hema hema ü hemem hemem, nerdeyye, darı darı, darı darı, uç uca * hema hema mahû ku bikeve nerdeyye düşecezî

hema jaxwe n öylesine * hema jaxwe ez hatibûm öylesine gelmişim

hemakî ü çarçabuk, derhal, hemencecik

hemal ü hamal, yukarı ~ ü memal hamal cemal

hemallîye m hamallîye

hemallî (II) m 1. hamallîs, yükseklük 2. hamallîk (kaba ve ağır iş) –ya (karêkî) kirin (bir işin) hamallîgî m etmek (veya yapmak)

hemallî (II) rd yonder

hemallî m hamallîk, yukarılık

hemam m hemem, mı damı – kîtin yakarmak, banyo etmek –a jûmê kadınlar hemam *

eyni hemam e lîmê gîbî (çok sıcak yer hemam mahû ü hemem hemem, nerdeyye, bandıyye * hema mahû) bikeve nerdeyye düşecekî

hemakîrdî rd banyo yapmış olan

hemamîk m hamallîk, yukarı, banyo

hemamvan rd/bî hamamcı

hemamvan m 1. hamamcılık 2. rd hamama yakmaya gider

hemam (I) rd 1. aynı, eşdeğ 2. rd tıpkı (bî) ~ derî hûm aynı ağrı kullanmak

hemam (IE) ü 1. hemem, hemencecik çabucak 2. acilen – hemem hemem faşşê yukarı, tam değilsê bile öne yukarı * hemem hemem bûse du sal ku nehadiye vir hemem hemem iki yıl oldu buraya gelmemiş

hemamçopî m lipikbasım, faksamle

hemamîdî m 1. koruma, muhafaza etme 2. kollama 3. muhafaza alma, etrafını çevirme

hemamîdî lîgî 1. korumak, muhafaza etmek

2. kollamak * ên ku wî dîhemamîm em qenc dîzanin onu kollayınları baz gayet iyi hula yozuk 3. muhafaza, koruma, etrafını çevirmek

hemamîrdî rd 1. korumak 2. kollamak 3. muhafaza

hemamî m eşdeğlik

hemam rd her zaman, daima

hemam rd aynı düzeye olan

hemamî m hememî

hemamî jecûm hemamî, kan taşı

hemamîlîng rd/bî hematoloji, kan bilimi

hemamîlîjî m hematoloji, kan bilimi

hemamwaz rd 1. hemamwaz (aynı sesi çıkarın) 2. hemamwaz (birbirleriyle uyuzun)

hema wîsa ü şaylesine * hema wîsa seriyek lê da öylesine baş vurdu

hemaxûş rd kucaklaş

hemaxûşî m kucaklaşmak

hemayû m hamam

hemayûn rd/bî hamayun

hemhujar rd gebirtis

hemhujarî rd/bî hemşelû

hemhujarîrdî m hemşehrîk

hemham rd/bî hem

hemabwer rd mançdas

hemabwerî m inançdaşlık

hembaz (I) rd/bî 1. ortaklık 2. ortak (birlikte) –ynayan, hem+bazî

hembaz (II) m örnek misal

hembazî m 1. arkadaşlık 2. ortaklık

hembejn rd boydaş

hembejnî m boydaşlık

hemheluz rd/bî bir tür yabun arzudu

hemhelwî rd 1. Hamweli (İslâmlukta ehli sunnet denile) dört mezhepten biri) 2. rd (Ham-heli (bu mezhepten olan kimse)

hemhengî rd/bî işkulaş

hemher rd 1. karşı, ön (hic çeyin, bir yerin, bir

kimsenin önü esas tutulan, yarımın derisi
 * **li hemberi** isim mesekine karşımd. İla-
 ma * mala **li hember önde** ev 2. karşı
 (yol, imlak vb. nin öbür kayısı veya yanı) 3.
 karşı (bulunan yere göre önde, ileride olan)
 * **keccin taxa hember** karşı malikîm k z-
 ler 4. karşı, mukabel (karşılık olarak) * **li
 hemberi ve gülinê dikure çi bê gülin?** bu
 söze karşı ne demir? 5. *li* karşı (yüzünü bir
 yöne döğün 6. karşılık (bu dizedeki bu sözü
 başka bir dille aynı anlamda karşılayan sög)
 7. *af* karşı, karşı, mukabil, vs: * **partiya
 hember** karşı parti (vesnetmek) 8. *zêber* ka-
 sım, karşı 9. *zêber* rakip, aleyhtar 10. *af* kar-
 şı, muvaz 11. *af* karşı thir seçen karşısında
 bulunan 12. *denk*, es *li*-î (yükü) rubûn (bu-
 rmed) karşı gelmek

hemberan *zêber* karşı

hemberani *m* karşılık

hemberanîkîta *m* karşılaştırma

hemberanê kîrin *liğh* karşılaştırarak

hemherî *m* 1. karşılık 2. karşılık, mukabilik
 3. rakiplik, aleyhtarlık 4. rakabet, yarışma 5.
 karşılaşma 6. karşılaştırma, kıyas - **liet kî-
 rin** karşılaştırmak, mukayese etmek - **jê kî-
 rin** (hur.î) rakip olmak - **kîrin** 1) rakabet
 yapmak 2) *aw* yarış etmek - *ya* (yükü) **kîrin**
 1) biryle) yarışa kalkışmak 2) -e özenmek

hemherîdan *m* mülhane, karşılık verme

hemherîdan *liğh* mülhane, karşılık verme

hemherîkîrî *m* karşılaştırma, mukayese
 etme

hemherîkîrî *liğh* karşılaştırmak, muku-
 yese etmek

hemherîkîrî *m* özenme, özenilme

hemherî kîrin *liğh* özenmek, özenilmek

hemherkîrî *af* karşılaştırmalı, karşılaştırmalı

hemherkîrin *m* denkleştirme, eş hale getirme

hemher kîrin *liğh* denkleştirme, eş hale ge-
 tirmek

hemherkî *af* rakipçe

hembertî *m* 1. karşılık, mukabilik 2. hastalık

hembest *af* kaderde, sâderlet, or olan

hembestî *m* kader bilgisi

hembez *m* 1. kucak 2. çocuk (herhangi bir du-
 zundan veya şeyin sınırlarının arası, iç) **hev**
 - **kîrin** kucaklaşmak (vekt) - **kîrin** zellâzî-
 nın arası-na alınak - **a** **dê** **ona** kucakçı

hembezîkîrin *m* kucaklama, kucaklayış

hembez kîrin *liğh* kucaklamak * **gaya ew dîl**
 nedî **xwe avête serê î ew hembez kîr** onu
 görme: görmes üstüne atıp onu kucakladı

hembilindî *zêber* *es* yüksektir, topluluş

hemhîr *af* düşürdeş, hemhîr

hemhîrî *m* düşümlüştük, hemhîrîlik

hemhîze *af* kâmedaş

hemcefa *af* eşitdeş

hemcelep *af* türdeş

hemcelepî *m* türdeşlik

hemcîns *af* türdeşlik, türdeş

hemcînsîbaz *zêber* eşitsiz, homoseksüel

hemcînsîharî *m* eşitsizlik, homoseksüelîk

hemcînsî *m* türdeşlik, hemcînsîlik

hemcînsîk *af* toplumdış

hemcîr *af* türdeş

hemcîre *zêber* türdeş, hemcîns

hemcîreul *m* türdeşlik

hemcîreyî *m* türdeşlik, hemcînsîlik

hemçax *af* 1. çağdaş (ayrı çağda yaşayan, mu-
 asır) 2. çağdaş (bulunan çağın anlayışına,
 şartlarına uygun olan)

hemçaxê *m* çağdaşlık

hemçaxîbûn *m* çağdaşlaşma, muasır aşma

hemçaxî bûn *liğh* çağdaşlaşmak, muasırlaş-
 mak

hemçaxîbûyîn *m* çağdaşlaşma

hemçaxîkîrin *m* çağdaşlaştırma

hemçaxîkîrin *liğh* çağdaşlaştırmak

hemçerx *af* 1. çağdaş (ayrı çağda yaşayan,
 muasır) 2. çağdaş (bulunan çağın anlayışına,
 şartlarına uygun olan)

hemçerxî *m* çağdaşlık

hemçerxîbûn *m* çağdaşlaşma, muasırlaşma

hemçerxî bûn *liğh* çağdaşlaşmak, muasırlaş-
 mak

hemçerxîbûyîn *m* çağdaşlaşma

hemçerxîkîrin *m* çağdaşlaştırma

hemçerxî kîrin *liğh* çağdaşlaştırmak

hemçesîd *af* türdeş

hemçesîdî *m* türdeşlik

hemçesîr *af* türdeş,

hemçesîrî *m* türdeşlik

hemd *m* 1. namî, **Çarîya şûkê** **hemd** 2. namî, **î-
 çale** * **ew bêhemd î emadê xwe dîxebîtan**
 istene dîy çûşpoydar * **derî hemdê nûb** **bî**
radem dîmêda olêu 3. ukûş, vereyan * **Çet**
kar bîkêlîn bîla bî hemdê xwe çêbîhe **î**
 kendi vereyanına bîrakalim 4. **mar** **îvan**
 (istenilen durumda olma) * **dî hem dê xwe**
dê ye kîvan îta - **jî Xwedê re** 1) hamî ol-
 gun. Allah'a hamî olma, Allah'a (bu) sükûn
 2) **nele şûkar** * **hemd jî xwedê re tu îer jî**
harî bele şûkar pelebîtan **bî** - **ê xwe nahîle**
ku mîrî (ar jî morî) bîkeve **bu** **plyê wî** **kar-**
înce ezmez (veya **marîncez**) - **Xwedê şî-**
kar Allah'a (bu) sükûn - **û sena** çok şükür

hemdem *af* 1. çağdaş (ayrı çağda yaşayan,
 muasır) 2. çağdaş (bulunan çağın anlayışına,
 şartlarına uygun olan) 3. muasır (şükû sükû
 arkadaş, aynı dönemün çocukları)

hemdemî *m* 1. çağdaşlık 2. *af* *es* zamanlı (ay-
 rı) zamanlı, oluşturt

hemdemîbûn *m* çağdaşlaşma, muasırlaşma

hemdemî bûn *liğh* çağdaşlaşmak, muasırlaş-
 mak

hemdemîbûyîn *m* çağdaşlaşma, muasırlaşma

hemdemîkîrin *m* çağdaşlaştırma, muasırlaş-
 tırma

hemdemî kirin *lâh* çağdaşlaştırmak, muasır-
laştırmak
hemdemîlî *w* çağdaşlık
hemdeng *ra û mîst* eş sesli, sestış, sesleş, ho-
monim
hemdeği *ra/w* eş seslilik, sestışlık, sesleşlik
hemdeğiği *w* eş seslilik
hemderî *mî derîs*, derî ortalığı, hemderî
hemderîlî *mîst* derîdaşlık, derî ortalığı
hemdest *ra* 1. el ele veren, mîstefik 2. güç ve
kuvveti bir olan 3. ortak 4. yardımcı
hemdestî *mî* 1. el ele verme, mîstetîlik 2. güç
ve kuvveti bir olma 3. ortaklık 4. yardımlaş-
lık
hemdîbîstani *mî* okuldaş
hemdîllîlî *mîst* mîstahim, birbirine düşman
adamlara her biri
hemdîh *mî* aynı köyden olan
hemdîlî *mîst* 1. gönüldaş, duygudaş 2. sevgili
hemdîlîlî *mî* gönüldaşlık, duygudaşlık
hemdîrîv *mî* benzeş
hemdîrîvî *mî* benzeşlik
hemdîrî *mî* ihtiyarî, istüğe bağı * bîhemdî gay-
rî ihtiyarî
hemdîrî *mîst* dîndaş
hemdîrîlî *mî* dîndaşlık
hemdîrîlî *bîmî* *lâh* dîndaş olmak
hemdîrîlî *w* hemdîrîme
hemdî kirin *lâh* hamdetmek
hemefîser *mî* taş arkadaşlığı
hemêjî *sewîn* unce
Hemêl *awên* Roç burcu
hemên *ra* 1. hemen, anında, derhal, şîp diye *
hemên fehmî kir şîp diye anlayıverdi 2. bu
günden tezi yok, vakîr koyarateden 3. elî
almaz -- 1) hemen hemen 2) şöyle böyle
hemerk *mî* görevdes
hemerkî *w* görevdeşlik
hemet (I) *mî* bacnak
hemet (II) destek, yardımcı
hemet (III) *mî* baskı, baskılık
hemetah *w* destekleme
hemet(kirin) *mî* baskı yapma, baskı uygulama
hemet kirin *lâh* baskı yapmak, baskı uygula-
mak
hemeyar *w* hemayar, denk
hemê *w* mîstah (çocuk dilinde)
hemêg *g* madem -- ku madem ki, rêgîlî ni ki
hemêt *mî* ilim, özen
hemêti *mî* irinçlik
hemfikîr *ra* 1. hemfikir, düşünder 2. aydaş
hemfikîrbûm *mî* hemfikir olma, uyuşma
hemfikîr bûn *lâh* hemfikir olmak, uyuşmak
hemfikîrlî *mî* hemfikirlik, düşünderleşik
hemgav *mî* birbirine ayak uyduran
hemgel *w* evren
hemgêlî *mî* 1. evrensel (evrele *lâh*) 2. evren-
sel (bîrîmî mîstahîgî rîgîkendîce, uluhasî-
stul)

hemgerm *mî* eş sesli, arterm
hemgêr *mî* renastış
hemgêrdî *mîst* koydeş
hemgêrdîlî *mî* koydeşlik
hemhal *mî* hemhal, haldaş (ayrı durumda o-
lan)
hemhâlî *w* haldaşlık
hemhest *mîst* duygudaş
hemhestî *mî* duygudaşlık
hemhezîr *mî* hemfikir
hemhezîrlî *w* hemfikirlik
hemhêl *mî* yoldaş
hemhêldîrî *mî* sızıcılık
hemhêldîrîlî *w* sızıcılık
hemhêzîr *mî* düşünder, hemfikir
hemhêzîrlî *mî* düşünderleşik, hemfikirlik
hemhîza *mî* aynı düzeyde olan
hemîdandîm *mî* 1. koruma, muhafaza etme 2.
kollama 3. muhafazaya alma, etrafını çevir-
me
hemîdandîrî *lâh* 1. korumak, muhafaza et-
mek 2. kollamak * *ên ku wî dîhemînlî* em
qene dîzanîm aru kullayanîrî bîz gayet ayı
bîhîyîrîz 3. muhafazaya almak, etrafını çev-
irerek
hemîdîrî *mî* koruma
hemîdîrî *lâh* sızıcılık
hemîk *bîz* hemî
hemkandî *mî* 1. yekarmesîni sağlama 2. gü-
cünü de deneme
hemîkandîm *lâh* 1. yekarmesîni sağlatmak 2.
gücünü de denemek
hemîkîr *mî* 1. yekarme, yellenme 2. gücünü
deneme
hemîkîrî *lâh* 1. yekarmek, yellenmek 2. gü-
cünü denemek
hemîl *mî* hem.
hemîlandîm *mî* 1. sındırma, sındırîrî, hazmedme
2. çîne sındırma 3. tahammül etme (bir olaya
seyriz kalîp ses çîkarmama) 4. bîstîrdîrî-
ma
hemîlundîm *lâh* 1. sındırîmek, hazmedmek 2.
çîne sındırîmek * *te çawa ev gotîm hemî-
landîne?* bu sez erî nasîl çîne sındîrmîssî?
3. tahammül etmek (bir olaya seyriz kalîp
ses çîkarmama) 4. bîstîrdîrîmek
hemîlî *mî* 1. sındırîme, sındırîrî, hazmedî-
me 2. çîne sındırîlme 3. tahammül edilme 4.
barîmî, bîstîrîş
hemîlî *lâh* 1. sındırîmek, hazmedîlme 2.
çîne sındırîlme 3. tahammül edilme 4.
barîmîlik
hemîlî *mî* kirba hastalığı
hemîlîkî *mî* kirba hastalığına yakalanmış olan
kirba
hemîlîkîbûn *w* kirba hastalığına yakalanma
hemîlîkîbûn *lâh* kirba hastalığına yakalan-
mak
hemînlî *g* 1. madem 2. k madem, hazîr * **hemîn**

hemlikühi *w* simetriklik

hemli *m* molat ve varmadan yapılan çorbaya benzeyen bir soğuk yemek

hemû nefî *t*, hep, bütün, tüm (hep bir dışarı tutulmuş veya eksik olmamak üzere, jek-sikiz, tam) * van karan **hemû** tu bîke bu şîrî hep sen yap * **ii** bêhnekê **hemû** nan xwar bir çuqra biûn ekmeği yeî **2** bi-tûn (çok sayıdaki varlıkların ve nesnelerin hepar) **3**, hep (sürekli) * **hemû** tu di-kî hep sen yapyorsun **4**, hep, hepî, tamî * ez we **hemûyan** haş dibînîm hepîmî (iyi görüyorum) * **bi hemûyan** re çelam heye hepînce kalekî var ~ **bi** devekî hep bir ağızdan ~ **bi** devekî bîn çîzîrbîlîqî içinde olmak - **bi** hev re hep beraber, hep birdeyî - **bûn bi** devekî hep bir ağız akmak - çûlek (an, iktis) tîn dotin **hemû** goşîn **maxên** goşîn her söz soylarîx ~ ezhet bütün sözlê, anasî dardî

hemûçek *c* **1**, cümlesi, hepsî; **2**, *nefî* hep, bütün, tüm (hep bir dışarı tutulmamak veya eksik olmamak üzere, eksiksiz, tam) * van karan **hemûçek** tu bîke bu şîrî hep sen yeî **3**, bütün (çok sayıdaki varlıkların ve nesnelerin hepsî)

hemûkî *af* **1**, toplu (hep bir arada) * peynîr-gîrêdana **hemûkî** toplu sözlêqîne **2**, bütün-sel, tüm **3**, *avên* ortaklaşa, kolektif

hemûkîbân *w* kolektifleşme, kolektivize olma

hemûkî *kûn* *şîqî* kolektifleşmek, kolektivize olmak

hemûkîkîrî *m* kolektifleşme, kolektivize olma

hemûkî *kîrî* *şîqî* kolektifleşirmek, kolektivize etmek

hemûkîlî *m* ortaklaşa, kolektif

hemûşk *t* **1**, tamamî **2**, *af* olma

hemvatî *af* görevde

hemvatîni *şîqî* görevde

hemvar *af* hemseri

hemwate *avên* arkadaş, eş, ortak, tamamî

hemwateî *avên* arkadaşlık, eş ortaklık

hemwateî *avên* eş ortak

hemweteî *avên* arkadaş, yoldaş - den vartardışğa alınmak

hemweteîbûn *m* arkadaşlık, yoldaşlık

hemweteîlî *m* arkadaşlık

hemwezîle *af* görevde

hemwezîlî *şîqî* görevde

hemwezî *af* mütevazî, bîruh

hemxakî *af* kardeş

hemxelwet *af* helvet arkadaşı

hemxet *af* dardaş

hemxî *af* kardeş

hemxîwî *af* kardeşlik

hemyan *m* kuşak

hemyar *af* dost, birbîyle dost olan

hebızad *af* kez

hebızade *af* aynı vâdîde olan

hemzayend *af* hemzî

hemzayendhar *avên* eşzî, homoseksüel

hemzayendhazî *w* eşzî, homoseksüel-lik

henze *af* henze

henzeman *af* **1**, çağırış **2**, çağırış

henzemin *af* henzemin

henzî *w* balta

henzîk **(I)** *af* kar-ndaş

henzîk **(II)** *m* bir yemek ceset-

henzîmî *avên* **1**, dîlîq **2**, *avê* ağır bir

henzîmanî *w* **1**, dîlîq **2**, *avê* ağır bir olan

henzî *m* ufak ama çalınmada güçlü eşek

hen *av* haş (I)

henap *avên* **1**, hûnap, çiğde (*Zatyphus* sarıca) **2**, hûnap, nap, sarı (bu ağzın yutuşî)

henar *avên* elçi

henari *m* elçilik

henas *av* henas

henase *w* soluk, nefes ~ dan soluk vermek, nefes vermek ~ dan **û** stendî (soluk (veya) nefes vermek ~ girtin soluk (veya nefes) almak ~ stendî soluk (veya nefes) almak

henasebar *af* solunabilir

henasedar *af* nefesli

henaseteng *af* soluk (veya nefes) darlığı olan **henasetengî** *şîqî* yelpük, soluk darlığı, nefes darlığı

henav *av* haş

henç *m* imtî, teyel - kîrî (teyel yapma's (veya imtî))

hençandin *m* teyelleme

hençandin *şîqî* teyelleme

hençar *m* imtî

hençav *avên* kas, adile * **hestî** **û** **hençavî** **ni** dîşîm kemik ve kasların ağrıyar

hençer *av* imtî

hençîrî *m* ilgileme, teyelleme

hençîrî *şîqî* ilgilemek, teyelleme

hençîrî *af* teyellî, teyellenmiş

hençîrî *av* imtî

hendaze **(I)** *w* **1**, endaze (65 santîm k ölçü) **2**, hendese, geometri **3**, *avê* ölçü (azarî olmama, imtî, uyum olma durumu) * **nîlo**-vekî **vwezî** *c*, **hendaze** ye **kend** *m* bilen, ölçüye kıymetîyarî bu da **4**, *avê* ölçü **5**, *af* sakatî (bê) ~ **avafî** (peyivî *m* *je* **xer**-ber **dî**) sözü idarîmak

hendazerî *m* **1**, ölçülülük, **1**, **2** - ihyas, sakatî **3**, ölçülük

hendazerîkîrî *m* ihyas etme, sakatî

hendazerî *kîrî* *şîqî* ihyas etmek, sakatî

hendazerî *af* geometrik

hendef *m* uçurum

hendek *m* herdek

hendek *m* gurhet, yarı eller, yarıncî, memleket

hendese *m* hendese, geometri

hendeseýi *m* garmaz k
 hendesi *m* geometrik
 hendezeyane *m* 1. ölçüde 2. ölçüde * ra-
 weýen xwe bi hendezeyane bi kar diani
 kendi yetkilerini ölçüde kullanyordu
 hemliwan *m* karpuz
 hemliwandin *m* ölçüde, ölçüp biçme
 hemliwandin *g* ölçmek, ölçüp biçmek
 henili *m* tamir, tamir
 hendüker *m* tamir tamirci
 hendükeri *m* tamirlik
 henilükrin *m* tamir esjre
 henili kirin *g* tamir etmek
 hene (I) *m* 1. kum 2. reş yosuna kınası 3. odu-
 çuňňing bitki dalları kınası
 hebe (II) *m* kuma
 heşef *m* musluk
 heşefi *m* su tawağı (Enliça agra)
 henek *m* şaka – bi (yekü) kirin (I) (birine) sa-
 ka etmek (weya) yapınak 2) (birini) alaya al-
 mak ~ (an ji hewes) bûn, bîln ber a şaka i-
 ken kaka olmak (weya) şakaya kakaya çevir-
 mek) - di xwe de biharin şaka kaldinmak,
 şakaya gelmek - di xwe de nebaharin şaka
 kaldinmak, şakaya gelmemek ~ dibin ge-
 mek şaka iken kaka olmak (weya) şakaya ka-
 kaya çevirmek) - ji hema henekên xweş lä-
 tile lâtî gerek ~ kirin şaka yapmak ~ pê ki-
 rin (birine) şaka etmek – menek (an ji – me-
 nek me got lê) şaka maku (weya) şaka maku
 derken) ~ menek (une (bu kimsenin, bir du-
 rulanın) şakası yok * henek meneka wê ne-
 weşîne tîne bu hîstahîgîn şakawî yok – di ge-
 nek şaka maku ~ di qerî şaka we esprî – di
 qerî kirin esprî yapınak - ên bi destan el
 şakawî - ên dewlê aqîz şakawî - ên (yekü) di-
 kî (yekü) girtin şakawî bi, ne dokunmak - ên
 xwe pê kirin (bir) le) olay geçmek (weya) et-
 mek), alaya almak, dalga geçmek
 heneka *n* şakadan
 henekame *n* şakaca
 henekar *m* şakacı
 henekari *m* şakacılık
 henekbaz *m* şakacı
 henekbazî *m* şakacılık
 heneker *m* şakacı, lâfçısı
 henekeri *m* şakacılık, lâfçesilik
 henekhez *m* şakacı, şaka seven
 henekhezî *m* şakacılık, şaka seveni
 henekdêrin *m* şaka etme
 henek kirin *g* şaka etmek
 henekuk *m* 1. şakacık 2. ewlax
 henekoyî *m* şakacı, lâfçısı
 henek pê kirin *m* (birini) gıyîta almak (we-
 ya) getirmek), tiye almak, istağra almak
 heneti *m* kumalık
 henekwan *m* şakawî (şaka yapınaktan hoşla-
 nan, inuazp)
 henekwanî *m* şakacılık

heney *n* çek
 heneza *n* 1. koma çeşni 2. wey ewla
 heng (I) *m* 1. zaman 2. saz zaman 3. izim (sarı
 zamanda olan) * tam di henga xwe de ye
 tam formunda
 heng (II) *g* çekir otlay
 heng (III) *m* 2000 ar, hal arı (Apis mellifica)
 heng (IV) *m* 1. eğlene, eğlenti, âlem – a bi a-
 ray taku âlem 2. eğlene teğletweh ve hoş-
 ça wakîl geçiren şey) - pêkirin eğlene yap-
 mak ~ di hezm kirin âlem yapmak
 hengaw *m* 1. zulum, uşğ 2. sice, müddet,
 müddet, wade, mehil 3. mevsim
 hengame (I) *m* hengam
 hengame (II) *m* hengame, güllü, patirtı, şa-
 naca, kavgay * eni ji ber hengameyê hev
 nahîzînin gurultudan dolayî birjîmîzi du-
 yamîyoray
 hengaw *m* 1. adim, zaime 2. adim (garişim,
 hame)
 hengawe *m* göster
 hengdar *m* eğlenceli
 hengdarî *m* eğlencilik
 henger *m* müddet
 hengerî *m* müddetlik
 hengewan *m* arıcılık
 hengewani *m* arıcılık
 hengil *m* bakıncı
 hengkirin *m* eğlence
 heng kirin *g* eğlenmek
 hengkuj *m* hema nîlûter (Nympha)
 henger *m* hengaw
 hengur *m* alben karanlık
 hengwan *m* hema çadır uşığı (Dorema ammoni-
 acum)
 henî (I) *m* enî
 henî (II) *m* karpuz
 henî *m* musluk
 henîfedar *m* musluklu
 henîfedarî *m* muslukçu (satan kimsesi)
 henîfepasi *m* muslukçuluk
 henîfewan *m* muslukçu
 henîfewani *m* muslukçuluk
 Henîffî *m* Henîffî
 Henîffî *m* Henîffî (İslâmlukta şuwet obî
 denilen dört mezhepten biri)
 henîşk *m* enîşk
 henîbol *m* çay henîbol, el topı
 henîş *m* huzurga bulurama hali
 henîn *m* mülayim
 henûnî *m* mülayimlik
 henûnuk *m* mülayim, mülayimce
 henûnî *m* mülayimlik
 hewn *m* akıl
 hewngir *m* 1. akile 2. sor akile, rasyonel
 hewngiri *m* 1. akilelik, akıllılıkla ilgili 2. ses
 akilelik, rasyonelizm
 hewngirî *m* hema ebucelî karpuzu, acı elma, acı
 bîyar, di huyar (Citrus colocyntis)

hab kiritin detya atmak (veya çikarmak) - é verdan kat hakki - sé *gotimé stendim* sag atmak (konuşmaya başlamak) - é (yekli) *hübün* 1) hakka atmak (para, alacağı atmak) 2) hakka olmak (sözünde, sözünde, sözünde, sözünde) hakka olmak - é (yekli) *heye hakki var* (dogru dusunuyor, dogru söylüyor, dogru davranıyor) * *heqé ditya min heye, gere e? heytin axonin hakki var, garmetun liza, - é hilibjartinê diq seyme hakki - é illicayê diq zigimê hakki - é kalyattiyê kalyak hakki - é ketimê (yekli) (bi- yese) girê çareci - é kiziriyê kalyak hakki - é (yekli) li ser (...)* *hehün hakki garmek* * *qey hürdik heqé xaltika min li ser min heye? teze-masaz ne hakki bona garmis?* - é *mêran* gere *mêran* wipê neqê yigdi bédur hakki *veim* - é *hêvê xwe sfan edim barmak (zehir oldugu adin sonundakiguna yuleymis olmasi) - é (yekli) pê de çim (an ji hatin) bawê ke garmek* * *ha rahêje vî perreyî bila heqê te hî mîta de heye* al bu parayî hakki a baw garmisê *ne xikêlê sêr payî, xasatêk - é şîr sût hakki - é (yekli) tê de hebûn hakki al masê (para, alacağı atmak) - é têketinê garmê çareci - é (wî bi serî ye hakkonê) fêzîsim dîmê - é (yekli) xwî (in 1) fêzî yamak 2) (bitimê) hakki *veimê - é xwe hêlal kîtin (in ji nekêrin) hakki lêla amek (veya ermek) - é xwe stendim hesab n almak - é xwîê heq kên xçesi* * *bavê wî heqê xwînd kurê xwe stend balostê aqlawê kên xçesi nêdi - é yê mezîn hüyilten hüyige (mîras) xwe büyüge, a ölmêre kalama nê büyüge geçmesi kênêlî - é zebînera xwe stendim barmesim *veimê - é zengîyên gelim, alim hehtyesim (muayene muamele dîmim, sên ajalan (in ji heytinê) hêy van haklari - sên mîroyan (mîroyan an jî insanan) mîsan haklari sên vesînerdar (an jî bendkârî) emêl heqêr***

heqja wê dîti yasinda rojün

heqane ê hakê, adlana

heqanet ê hakêten, gerçekler * *heqanet ni-hê tu vî tiştî ni-xwazî ser amêlê gerçekten kîtu isyêrî xusun?*

heqaniyet wê hakaniyet * *dêvê mîroy rîya heqaniyetê berpeile insân hakaniyetin* (yemanaaxê)

heqanê wê 1. adê, hakka (yigün) 2. wê hakaniyet

heqêq *nehe* ê hakêk, ay, meci

heqêqî wê hakêkêk, ay, meci êk

heqêret wê çikare - kîrim hakmet - jê bûn (bi- tî) hakaret görmek, hakarete uğramak - jê kîrin (bîme) hakaret etmek

hakareti wê hakaret

heqêretker wê hakaret eden, hakaret edici

heqê heqêq

heqêdar wê 1. hakli, hak sahibi 2. hakê * *êz jî, ji xwe rîs şaş amim ji van her dîyên kîjan heqêdar e (kîmlenê) heqêsi hakli ben de şaşimê - bûn hakli olmak - derketin hakli çikarek - dîtin hakê kulmas - jî hakimê!*

heqêdarî wê hakêlik

heqêdar kîrin (êh) hakê etmesimê saqlamak, et- tinê etmesimê saqlamak

heqêdarî wê çareci, meci

heqêdestî wê iselîk (yapêçê) qê karêlê isyêye verdan etmêl

heqêdok wê hakêkê - jê çim hakêkê atmak

heqet ê gerçekten

heqeten gê gerçekten, hakim

heqetimin wê güvencê akçesi, meci hakki

heqê hîroztî wê çareci, heye

heqê meqlîyê wê nakîye çareci

heqê qey dîyê wê kövdeye

heqê rûyavêtinê wê dîyê hakêrî ay kullanna hakki

heqê şîvanîyê wê çabêkê, çabana verîlen çareci

heqêxwê wê hakêkê, seven

heqîveqûn wê kesim

heqî wê 1. hakê, hakêr * *dêvê ji heqîyê avêrê nehe (hakim ayulmarimê) 2. hakê (rîza veyu eddîda gerçek uyguluk, doğruluk) * ez dî yê daweyê de heqîyê habînim bu davada hak garmayimê 3. hakêkê, hakikê, doğ- ruluk 4. hakkanîyê * *gere mîroy rîya heqîyê burhebe mîsan hakkanîyeten ayulma- nêlê - ajatin hakaniyetî savunmak - çihê xwe dîtin hak yemê kulmak - dî çestê ne- heqîyê de burhebe xê çêlalet edasîsîzîlêlê gerçekten doğanê**

heqîb wê heye

heqîpîstîyê mîro heyeçerî (satan kimsê)

heqîq, heqîqe wê hak

heqîqet wê 1. hakikat, gerçek 2. hakikat, ger- çek (yatara otunyor, dogru olan şey) 3. *hêl* hakikê, gerçek (duşunê en, tasarlana, ur- gelene çeylêrê kîşîr olmak var o an)

heqîqetbîn *nehe* 1. gerçekçi gören, dogru gör- müş, 2. gerçekçi, hakik (gerçekçi gören, ora göre davranan)

heqîqetbînê wê 1. gerçekçi gömê, dogru gör- müş 2. gerçekçi

heqîqeten ê hakikaten, hakim

heqîqetî wê gerçekçik

heqîqetgê wê dogruca, hakikatî söylêyen

heqîqetgerest wê gerçekçerî

heqîqetgerestî wê gerçekçerîk

heqîqî wê 1. hakiki, gerçek (bîr olan, varlığı hakim edilmeyen, olgu durumunda olan) 2. hakiki, gerçek, hakim (aşina uyum nitelik- lenen şeyün) * *ilazivî heqîqî hakikê kul*

heqîr wê düşek

heqîs bur heqîb

heq kîrin wê 1. hakimne 2. tanıma, kabul etme

ihuküki yönden, varlığını tanıması 3. arlama (doğru ve yerrinde bulma) 4

heq kirin *şığı* 1. hak etmek 2. tanımak, kabul etmek (ihuküki yönden; varlığını tanıması) * *ez mafên di ve heq dikim hak arimaz tanıyayim* 3. arlamak (doğru ve yerrinde bulma) * *me ev heq kir lê.. buru azladik arma*

heqîrî *şî* mustahak, hak etmiş olan

heqlêhaz *şî* üçkağıtçı

heqlêhazî *şî* üçkağıtlık

heqnas *şî* hakşinas, haktanır

heqnasî *şî* hakşinaslık, haktanırlık

heqnasî *şî* haktanmaz

heqnasî *şî* haktanmazlık

heqneweş *şî* 1) batakçı (borcunu ödemeyi 2) işkarlık hal ne gelirmemiş kimsa, borcuna sadık olmayan

heqneweşî *şî* batakçılık, borcuna sadık olmama

heqneweşîkirin *şî* çaruzaya yatma (borcunu ödememe)

heqneweşî kirin *şığı* çaruzaya yatmak (borcunu ödememe)

heqparêz *şî* hak savunucusu, insan hakları savunucusu

heqparêzî *şî* hak savunuculuğu insan hakları savunuculuğu

heqperest *şî* hak peresti, haksever

heqperestî *şî* hakperestlik, hakseverlik

heqperwer *şî* hakşinas, haktanır, borcuna sadık

heqperwerî *şî* hakşinaslık, haktanırlık, borcuna sadık olma

heqrê *şî* yol parası, harcırah

heqsikêhênî *şî* 1. haksı gasp edilmiş olan 2. hakları ihlal edilmiş olan

heqsikêhênîşî *şî* 1. haksı gasp edilmiş olma 2. hakları ihlal edilmiş olma

heqsîrb *şî* işçi

heqsînas *şî* hakşinas, haktanır

heqsînasî *şî* hakşinaslık, haktanırlık

heqxar *şî* haktanmaz, batakçı (el aleman hakları yiyen, borcunu ödemeyen)

heq xwarin *şığı* hak yemek

heqxwarî *şî* haktanmazlık, batakçılık

heqxwarî *şî* haktanmaz, batakçı

heqxwarî *şî* haktanmazlık, batakçılık

heqxweş *şî* borcuna sadık

heqxweşbûn *şî* borcunu bilme

heqxweş bîn *şığı* borcunu bilmek

heqxweşî *şî* borcuna sadık olma

her *şî* her * *her roj we te mala me her gün bir zel - rî (hêl ou ji eih) don buak - berzik dile ma ku xwe ve her kes soyuna çeker - bîjî 1) uferin, çok yaşa, bin yaşa, var o, travel 2) ask olsun - bîjîn yaşayin, yaşayın, bravo - çar her defa, her şîman - çarê fikretê' hatib (yekî) kark' bîjîrlî ulmak -*

carê hezar birer * *her carê hezari lîlê wên odina bura bura xer - çarê xwe bi şawayekî girê dan çikaran kîlîga girnek - çar aliye dünyayê dînyanın diêrt hucagi - çendî ne denî * şarwaziya di wê her çendî mezîn be, bûn mezîn be bedewiya wê derê lîlê mezîn bû şaşkîlîgi ne denî bu yêwê o lîlêsa alîmî orînan gîzêlîgi dîfa bîyîkî - çelengek jinek li dî ye her buşanî erkegin arkusînda bir sîmî wadî - çêlek tû dutîn her gotin mayê gotin her soz soylêr,mez - çî her ne - çî hê 1) her ne hêl îse 2) neyse, wê ne (konuya uzatılmayalım, konuyu kapatalım) - çî jî bîbe ne olînan olsun - çî qas 1) gîrşî 2) her ne kadîr 3) ne denî - çî qas şû 1) gîrşîde * çêlê min çî qas dîpe bîçûk dîle gîzîtolonim gîrşîde kuçûlûyî 2) gîrşîke - çaya dî bîm berîa xwe de ye herkes kendî derî nê bîrî - çîm gîderêk * neweşîn her çû lîm xerabîr bû hastalîk gîderêk dîfa lîkû ou mî abdî - dar lî ser Rûka xwe hîşî tê herkes kendî soyna çêkar - demêhan e 1) her dem taze (yaşlı olduysa hîlêde gîrşî gîzîkî) 2) her dem taze (yîl boyunca yeşil yapraklı bîkî) - der bûn (...) orîlîgi .. alîmak * her der bîye çamûr orîlîgi çamûr alîmîş - derê (...) gîrlîm orîlîgi .. alîmak - derê bîj gîrlîye orîlîgi orî alîmîş - dîpe 1) gîrlîye 2) gîrîmîm gîrî - dîpe dîvîrêfê xal dîkîça bînar, bulmîş dî bînyîr (bulduğıyîle yutînmîyîr) - dîrîpekî (yekî) sulêkî hîttî bîldîgmî yedî malîlê bîlmez çûk zîrînz ve bî lîmîş olîmak - dîranê (wî) sulêkî hîttîne kaçîm karîsî - dîrlîk jî bî vîrk bîrtîm lîdîr baktîm şeyler îçîndîr - dîk lî ser zîlêa xwe kurt e her lîmîz kendî çîrlîlîgînde îzer - dî çav gewr bîn 1) şaşî kalîmîş 2) dîşîte dîşîmek - dî çav jî bî serîyekî îkî gîv bîr bîz çîndîr - dî dest jî hîy lîmîz îkî bîn 1) bîrbîrîmîm îstîdîden sulîmîk 2) bî îşîm îmînet olîmaz - dî dînya lî bî çîkîjî yek bûn (hîrî) kîrîmîet zahîbî olîmak - dî gayê îlîrêkî bûn îkîsîde ulîmak olîmak, îkîsî de dîrbîrîden bîer olîmak - dî jî feqîr, kîrîlî ye îkî çîlîkî bîr hîmmîmî yîçîşîr - dî lîng kîrîmî sulêkî îkî ayîşî bîr pîpîya şîğîdî - mak - dî lîngîm (yekî) xîstîmî sulêkîe tîngî rîkî ayîğîmî bîr pîpîya sokîmak - dî pîyîm (yekî) xîstîmî sulêkîe tîngî îkî ayîğîmî bîr pîpîya sokîmak - dî rê dîlîmî gîndekî îkîsî bîr kîpîya çîkîmak - dî rê çîm gîndekî îkîsî bîr kîpîya çîkîmak - dîkîm her îkîsî - Êyar akşîmîlî - Êyar û îlîbîlî akşîmîlî sabîhî - gayî sulêkî, dîmîmî, sulêkî olîrê - gayî çîşîtekî pîzîrîkî ser zîmînê (yekî) bîm (bîr şeyîle) yîşîp kalîmîk - gayî dîlyî hîttîyî kutî mayîe çîmîmîmî gîzî jî tîne pîpîyî her gîm pîlîyî yîmîz - gîya Xwedê her zîmîmî - gîyekî adîmî başî (çîya adîmî bîşînda) - gîyî 1)*

şer helqa xwe dirêze her ot kendi kinkü û zerrîne yesserî - gîva li ser koka xwe hêsin dîbe her ot kendi koka ûzerîne yesserî ~ goşekî cilê (yekî) li aliyekî çûn yaka bî j tarafê, paça bir tarafîna olmak - gotinek ji derêkê omîa zêta kalabalgîna getirmek - gutinek li derêkê xistin dandîna çardaga atlamak - hal her lalde - hebî va'el - henekek rastiyek di bin de ye (an jî heyê) her şakûnê alînda bi doşatuk çayî vîrdin, îel şakûnê alîna bi çerçokêk yalor - hevrâzek derbejêrek ~ derbejêrek hevrazek li her e her yokaşûn bir inîşî her inîşî bir yokaşû vîrdin - hervâzek nişîvek li dî ye her yokaşûn bir inîşî, her inîşî bir yokaşû vîrdin - heyê jî karkî (her var olanî) - kes bi awazîvek karê xwe dikê her y.ğîndî bi yokaşû yî-yîşî vîrdin - kes bi burîna xwe dînale herkes kendi derdine yanar - kes bi derdê xwe dîvane herkes kendi derdini bîna - kes bi êşa xwe dînale ağırlarda göz ağıst, her kişîna az ağıstî - kes bi çav û nişama xwe adî ağıstî - kes bi zîmanê xwe dîvane (dîpeyîve an jî qurî dikê) 1) herkesin dîvanececi kendini bağlar 2) herkes bulgısı, ölçüsü, niyeti ölçüsünde konuşur - kes biharîna bi dilê xwe dîne ûmîrî dînyasî (herkes kendini bir şeyle avuttir) - kes bela li çareya serê xwe bîrîne 1) herkes başının çaresine bakın 2) alta kağanın canı çıksın - kes bihiyê êşa xwe ye ağırlarda göz ağıst, her kişîna az ağıstî - kes di etra derdê xwe de ye herkes kendisini düşünür - kes diçe ha dangê xwe herkes akrabasına, tanıdığına gider (ölünsüz aulanda) ~ kes dikêve gorê xwe her koyun kendi bağından asılır - kes êşa (an jî derdê) xwe hîllîne ağırlardan göz ağıst, her kişîna az ağıstî - kes here mala xwe evli evine koyîl koyîne - kes ji balurê xwe xeber dan gempî azîya gîlmak (söz dîvanelemek) - kes ji havê xwe çûtir e lê wêki bavê xwe nabe herkes kendi babasından iyî arma hanasî kadîr olman - kes ji bu mlîrîyê xwe digirî her kes kendi derdine ağılar ~ kes kothî etra candî (an jî zîllî) xwe can cûsa haq başî - kes kişîna el ayak (veya el etek) çekîlmak - kes li dîvê mezîne xwe dînerê ot bîvîsîne görê kişîr - kes li görê qeweta xwe herkes güvîne görê - kes li gorî heampayê (an jî hîngûfê) xwe davûl dengî dengîne diye çalî - kes li hêvîya rojê xwe ye herkes sımsîmî savar - kes li koka xwe diçe otu çek kâkûne bak - kes li xwe ye 1) herkes kendi derdinde 2) herkes kendi derdini düşünür - kes mexsed û mîrandek li ber e her yigîdîna gînlîmîle bir aslan yator - kes lawê havê xwe ye herkes babasının ağılu - kes mêvunê emelê xwe her koyun kendi bağından asılır - kes nikare dîzîkan

çêke, gere cemîlan jî pê ve deyne herkes kuzuk vapîr, anna vapîrî orîaya (veya değıtî) getîmîz - kes sealyek kişîndîn herkes başına büyük olmak - kes şîrê her ilere xwe ye her haruz kendi çîplüğünden îter - kes û dîbara (çebîra an jî îdarîya) xwe çoşîna dînyasî - kes û zerûra xwe alta kağanın canı çıksın - kes xwe li arê xweş digîre herkes güzel lûkîna peşînde - Kes, Xwedê li gorê dilê (wî) badê Allah herkesin gönlüne görê vîrsî - kes zane heşpê xwe bîja aî bînemîn (veya iş bînemî), kî tîç kûşanîna - kesî li rîçekê meşî her kûşîna elî yezîmîz - kezîzerek sembolsîzek li ber e her çîbîna bir yagîr delkînanî vîrdin - ku diçe 1) güçîde 2) gültîçe - mîr dî dilê xwe de şîr e, her mlîrov dî dilê xwe de şîrê şîran e her erîek kendîni aslan sayîr, her insan da kendîni aslanlar aslanî sayîr - mlîrov dî dilê xwe de şîr e herkesin gönlünde bir aslan yator - mlîh (an jî mlî) bi hîngê xwe bi dar de dîhe her kûşîna kendi bağından asılır - mlîh bi hîngê xwe li dar dikêve her koyun kendi bağından asılır - mîrî bi hîngê xwe dikêve aîes dîvîrîgü yerî yakar - peşî dî peşîkê xwe her koyun kendi bağından asılır - qîrbeya spî ne ziyarî e her çerdûgîna mezar yator değıkîr - ro mlîro hîffa sekîz, gîndokuz - ruj 1) her gîrdî 2) hî gîndîzîle - ruj - roj gîrdî gîre - roj wêki hev hîllîyê şatîrî orîmî olîr, dîn dîndîr, bugun bağîndîr - rojî Xwedê Allahî her gîrdî, Allahî (veya tîmmîna) gîrdî * ev zîllîna her rojî Xwedê li vîr e bî adamî Allahîna gîrdî bîdo ~ rojîek xîrek pê re ye sabah ola hayîr ola - sal zîkê te tîje be û dîvîna te vîla be hamîle kalîp lîyîmî gîrdîyemîna, çoşîk bîyîtmîyemîna, çoşîmîna gîbîmîna (rîğan çoşîk için) - serîyek dengîk jê çûn her kaladan bir ses çıkmak ~ şî çelaqên jînbîrdanê talîkîna tîzerîne, namûsun ve şerefîna, uezîrîna - sîkan her îçe - sîbehek xîrek pê re ye sabah ola hayîr ola - teyrî bi baskê xwe dîlîre her koyun kendi bağından asılır - teyrîk bi rofê xwe re 1) herkes kendi akrabalaryla olmalı 2) herkes kendi sûrîsîyle hareket etmeli - tîm (an jî dîlmî) her dîmî, her zîmmî - tîştî her şey - tîştî bi emrê Xwedê ye 1) Allah'ın dediğı olur 2) Elîim Allah'ın emrî - tîştî bî peroyan e selâmî para, kelâmî para - tîştî bî plîsta selkê ye el mî yaman hey mî yaman? - tîştî bî se'îberî bu sînağî kar mî dayîna? - tîştî bî şîranî (xweş e) 1) her şey anlîkîla 2) çarpın sîkîndan, seyrîgî iyolîr (gîrînmîyî, kîrmîşîyî) sîkîlanîrmîna dîğîrdîna - tîştî bî usûlî çoşî zîror, az, karar - tîştî bî zaravî mlîrov bi stîrî dîşîkê (an jî - tîştî bî zîravî dîşîkê mlîrov bi stîrî) baskî insanî çokertî - tîştî dî dema xwe de xweş e her şey tadîmîla

guzeldir ~ *tişt di telima xwe de her şey tirda guzeldir* ~ *tişt dibihure tîra çihûz nabihure* her şey ucuzdur da çeyiz herbaş tevlîdîz herşava kayan en oşonî şeynê tîrîndîşayîz her çin sîyênîrî ~ *tişt diqedê merivûjî naqedê* her şey biter insanlık lâmez ~ *tişt heye heta şîrê teyrin jî kes zûrden başka her şey var* ~ *tişt li rîhê* (bu jî şîrî) xwe ye yelî yerînde ~ *tişt li gora hî-hayê* xwe ye acur etim yalanz. yûzan (şeynê tîrîz) olu ~ *tişt weka meriv nêbe herkesin aşimnê* xwe bez vîmezîrî ~ *tişt xweş e di dema xwe de her şey kendi çağında* (veya dînamîk de) *guzeldir* ~ *tiştê tu dîzanî nebîje* her tiştê dîbîşî bîzane her bîlûğîn şeyî seylemî. her soy nîğîn şeyî hîrêk sîyê ~ *tiştî varî yağî* * çêrî her tiştî dîke vaxê vaxê kîfîedîyê ~ *tupek li dukana xwedîyê* xwe bi qîmet e taş yerînde ağırlî ~ *û* ~ *î*) sanekî. dîmî 2) gî balanî gî ! (hesarîlanî) * her *û here*. rî naqedê gî balanî gî. vol bîta.vol 3) îlelebed ~ *yek* (an jî) her *u* (veya her *bu*) (dîlan kes) ~ *vîrêkî dîke ku dentîkêk xwê tê de mîn e* alim. Recep, dîmî karîdîyîz ~ *wekî* 1) ~ *e* gî. 2) erîğîn ~ *wekî* dîmî (şewl) *û* vesîrî. ve dîgerlî ~ *wekî* vî gîbîsîndî. ~ *benzî*, kî-bîrîndî ~ *wîha* ayîna, bayîlîkê. kuçîkê. be abîr ~ *wîha* ew jî keza. kezaîk ~ *wîha* tev keza. kezaîk * *herî spî*. şîr jî. pembû jî her *wîha* tev spî ne kar beyaz. keza sîr, keza pîrak hepsî beva ~ *xerabî tû de heye* îren kîz.kîran ku.tolmîz ~ *yek her bîr*. her her ~ *yek serîyek kayandîp* (her bîr herke bî) herî calimîk ~ *yekî* her bîr ~ *zeman her zîmîn*

here *ê* gî * *here her avê wê avî* jî luçîkê (ağ jî bîmlîçîqê) çesîmeye yîşe çesîme kuuyacak

herê *ê* 1. mîzîr 2. mîzîyede artîmî

herêdîlîr *ê* artîmî

herêç *ê* 1. yarî 2. yarîşa yemîrê

herêfîlî *ê* yîkîta. çîkîrtîne

herêfîlî *ê* gî yîkîkî. çîkîrtîk

heramî *ê* 1. harâm 2. *we* harâm. yîzak 3. grîmî dî (yarîşa uygûn kesîlîrîyîz hayîrî) 4. grîmîdî (yarîşel bîleşîrîyîz çîrî yîkînanîmî kîrîş) ~ *herî harâm olîmî* ~ *kîrîn* 1) harâm etîmek 2) tecrî etîmek. afîroz etîmek (yek) ~ *kîrîn* 1) dîşîlamak. 2) (bîrînî) afîroz etîmek tecrî etîmek (îrîşîyî kesîmek. sîlîm sîbîbî kesîmek) ~ *ê* tîzîmî harâm (harâm ve yîzak şeyî) ~ *ê* tîzîmî xwarîn harâmî yemîk ~ *xwarîn harâm yemîk*

heramî *ê* *ê* harâmî

heramîlî *ê* harâmîk

heramîkîrîn *ê* 1. harâm etîme 2. afîroz etîme. afîrozlanî. dîşîlanî. tecrî etîme 3. afîroz etîme (dîrîlîp bîrîyê konuşîmîna. îğîyî kesîp uzaklaşîmîna)

heramî kîrîn *ê* gî 1. harâm etîmek 2. afîroz etîmek. afîrozlanîk. dîşîlanîk. tecrî etîmek 3. afîroz etîmek (dîrîlîp bîrîyê konuşîmîna. îğîyî kesîp uzaklaşîmîna)

heramîkîrî *ê* *ê* 1. harâm edilmiş olan 2. afîrozlanî. dîşîlanî

heramîlî *ê* afîroz ~ *bîn* afîroz olîmak ~ *kîrîn* afîroz etîmek

heramîlî *ê* afîroz ~ *bîn* afîroz olîmak ~ *kîrîn* afîroz etîmek

heramîlîbîn *ê* 1. afîroz olîmî 2. dîşîlanîna

heramîlî bîn *ê* gî 1. afîroz olîmak 2. dîşîlanîmak

heramîlîbîbîyîn *ê* 1. afîroz olîmî 2. dîşîlanîna

heramîlîkîrîn *ê* 1. afîroz etîme. afîrozlanî 2. afîroz etîme. dîşîlanî (dîrîlîp bîrîyê konuşîmîna. îğîyî kesîp uzaklaşîmîna)

heramîlî kîrîn *ê* gî 1. afîroz etîmek. afîrozlanîk 2. afîroz etîmek. dîşîlanîk (dîrîlîp bîrîyê konuşîmîna. îğîyî kesîp uzaklaşîmîna) <

heramîlîkîrî *ê* 1. afîrozlanî. afîroz edilmiş olan 2. dîşîlanîna

heramîyî *ê* afîroz ~ *bîn* afîroz olîmak ~ *kîrîn* 1) afîroz etîmek 2) afîroz etîmek (îrîşîyî kesîmek. sîlîm sîbîbî kesîmek)

heramîyîbîn 1. afîroz olîmî 2. dîşîlanîna

heramîyî bîn *ê* gî 1. afîroz olîmak 2. dîşîlanîmak

heramîyîbîyîn *ê* 1. afîroz olîmî 2. dîşîlanîna

heramîyîkîrîn *ê* 1. afîroz etîme. afîrozlanî 2. afîroz etîme. dîşîlanî (dîrîlîp bîrîyê konuşîmîna. îğîyî kesîp uzaklaşîmîna)

heramîyî kîrîn *ê* gî 1. afîroz etîmek. afîrozlanîk 2. afîroz etîmek. dîşîlanîk (dîrîlîp bîrîyê konuşîmîna. îğîyî kesîp uzaklaşîmîna)

heramîyîkîrî *ê* 1. afîrozlanî. afîroz edilmiş olan 2. dîşîlanîna

heramîyî *ê* kaşka îko. ayûnbîzîrîk (îrîşîyî kesîmek. sîlîm sîbîbî kesîmek)

heramîkîrî *ê* *ê* ayûnbîzîrîk. muzîkî

heramîkîrî *ê* ayûnbîzîrîk. muzîkî

heramîkîrî *ê* ayûnbîzîrîk. muzîkî

heramîkîrî *ê* ayûnbîzîrîk. muzîkî

heramîkîrî *ê* ayûnbîzîrîk. muzîkî

heramîkîrî *ê* ayûnbîzîrîk. muzîkî

heramîkîrî *ê* ayûnbîzîrîk. muzîkî

heramîkîrî *ê* ayûnbîzîrîk. muzîkî

heramîkîrî *ê* ayûnbîzîrîk. muzîkî

heramîkîrî *ê* ayûnbîzîrîk. muzîkî

heramîkîrî *ê* ayûnbîzîrîk. muzîkî

heras (II) *m* keski (kaygı, üzüntü)

herasa *m* tşküpü

herasewer *m* korkmaq (kürə, wera), dehşetə düşürmək

herasewerbün *m* korkunclaşma

herasewer hün *lugh* korkunclaşmaq

heraseweri *m* korkunçluk

herasi *m* kəvashk

herawi *bn* herawi

herh *m* harp, savaş - kirin harp etmək, savaş etmək

herhşək *awən* 1. kürek kəməyi 2. ispartala
herhilandin *m* 1. dolandırmaq, dolandırma (dolandırma) 2. sarmal

herhilandin *lugh* 1. dolandırmaq, dolandırmaq (dolandırma) 2. sarmal

herhilandi *m* dolan k. dolanmış olan

herbil *m* 1. dolanmaq, dolanmaq 2. qarışıq, gürü, qarışıq, qarışıq

herbilfelin *m* 1. dolançılıq 2. qarışıqlıq, qarışıqlaşma, qarışıqlıq, qarışıqlıq

herbili hün *lugh* qarışıqlaşmaq

herbillin *m* 1. dolanma (bu peym çevirsinə sarılmaq) 2. sarılma 3. qarışma

herbillin *lugh* 1. dolanmaq (bu şeyin çevirsinə sarılmaq) * herli dərê herbillibü ipaşa-
ca dolanmış 2. sarılmaq 3. qarışmaq

herbilfi *m* 1. dolançılıq 2. qarışıqlıq

Herbiye *m* [[ərbiye

herbiyeyi *m* hərbiyeli

herbi *m* hərbi, döyüş - axatın (peyivîn an u xeber dan) hərbi konvansiyası

herbîli *m* hərbiçilik

herbkirin *m* harp etmək, savaşmaq

herb kirin *lugh* harp etmək, savaşmaq

heresi *m* heresi heresi məncəpə, uluq heresçə
heresi *m* heresi, yelək

heresi *m* heresi, yeləklik

her çend *m* 1. hər ne kadın 2. gətir

herçiqandin (II) *bn* herçiqandin

herçiqandin (II) *lugh* mütləmə, nelen etmək (atuk duruma gəlməsinə sağlamaq)

herçiq *m* qırmıq

herçiqin *m* tutulma (tutuk duruma gəlmə)

herçiqin *lugh* tutulmaq (tutuk duruma gəlmək, yorğunlaşma deyər) hər tərəfi tutulmaq) * ez herçiqinə her tərəfini tutulmuş

herçi *m* 1. hər kim ki 2. hətə, bir kərə, bir səhən - çün gildək - dütünə tamış bəwət, dlvê gərma hindê qəbûl lükê güli seven dükünə kütün - kəsê havalê çükê bə nekülê wî di gû de ye telberi kərgə olanın bəwə bəktar çikməz - ku çû ji kwe wê ve çû gütəkə kətəşî

herçin *m* örücü bərik və kəkül bəkləsi

herdemciwan *bn* herdem taze

herdemciwan *bn* herdem taze

herdem *m* sürəkli, durarlı

herdesi *bn* hürdesi

herdesi *bn* hürdesi

heri (I) *h* gəl - ha cəvata muzlqan rûmê (kəndin) papucu bûyûğə okutmaq - dera hanê nadi ordan - ji wê çex a-olmê (veya çekê), defol - ji wê defol - ku tu açê gû gide-niğün kedar - lu (an ji wê dey) geç ulan (veya la) - tiye navê de tar bışon saçê Coşê, bəz gətî - lu naçê gû gidebîlîğün qedar - wera taqî taqî, olup olacağı * jê-wu here wera yên zifan em her du bi tenê bûn zafê topa topa kimizdik erêk olarok - wê de 1) defol 2) haydi oşdan (kevinak, azarimək (em kulamla)

heri (II) *m* testere

herheresi *h* sağıza dek

herekat *m* hərəkat

herake (I) *m* 1. hərəket, devim 2. hərəket (bə-lu bir amca vartmaq çün bû bir amca) yapılı (hərəkətlər) * herakeya azaliyê çü-gürük herək

herake (II) *m* hərəket

herakekirin *m* hərəket

herake lê durin *bn* hərəketmək

herəkət *m* 1. hərəket, devim (bu cümlə dütününür və yerinə dəyişmə) 2. hərəket (yola çikmə) * du ruj ma ji herəkət kirin ma re herəkətinizê aq gun kaldî 3. hərəket (belirli bir amca vətərək çün bəbir ardınca yapılı (hərəkətlər) * herəkəta dıyasi si-yasi hərəket 4. q. hərəket 5. f. hərəket - II bu hərəket e ərsələ hərəket, arad: hərəket, herəkətirin *m* 1. hərəket etmə, davranma 2. hərəket etmə (yüzüdu cıyatmaq, kəpudatma, devimə) 3. hərəket etmə, yola çikmə

herəkət kirin *lugh* 1. hərəket etmək, davranmaq 2. hərəket etmək (yüzüdu cıyatmaq, kəpudatmaq, devimək) 3. hərəket etmək, yola çikmə

herəkət *m* devimət

herəkət *m* devimətlik

herem (I) *m* toprağı gevşək arazi

herem (II) *m* 1. hərəm (saray və koraklarda kadınlara ayrılan bölüm) 2. hərəm (bu bə-limde oturan kişilərin bəp)

heremasi *m* testere bəli (Priste priş)

heremgeh *m* hərəm k

heremi *m* gevşək toprağı satıp arazi

heremiseray *m* hərəmlik

heremük *bn* hərəm

heres *m* güç

heres *m* telidit

heresçikrin *m* telidit etmə

herişe kirin *lugh* telidit etmək

herişe lê kirin *bn* telidit etmək

herişewari *h* teliditvar

herişe *m* 1. gürültü, pəltür * mekîn herişe hi-la kes pə nekise gürültü yapmayın kimse çuyınas 2. duyurma (herkesin haberdar ol-masın nədən olmaq) - kirin 1) gürültü pəltür 2) duyurma

herewez w 1. angarya (ücretsiz yaptırılan iş)
2. kooperatif
herewezî w kolektif
herewezîbûn w kooperatîfleşme
herewezî hûn *lêgê* kooperatîfleşmek
herewezkar *mêr* kooperatîfçi
herewezkarî w kooperatîfçilik
herewezkî k kooperatîf seklinde
herex w çig - hûlîn çig düşmek
herf w 1. harf 2. yazı (düşüncüyü tespite yarayan işaretler, alfabet) * herfên Erebî 3. ap yazısı ~ bi ~ li ~ li herfeyî 2) harfî harfire ~a hêjêk (an jî hûrîk) kûçûk harf ~a kelijandîne ez kaynaştîna hûlî ~a naybûrê ez kaynaştîna herfî ~ên gotîk gotik harfler
herfendaz w harfendaz (fakunaklı söz soylayen, söz atan, takilan)
herfendazî w herfendazlık
herê 4 1. evet 2. evet (konusuna arastırma sorularının olumlu yanıtının pekiştirme için de kullanılır) * ez dê herfîn pê re hêpeyîvîm. pişt re jî herû ...gêlîp otûnla kontaycanî. ewet sorî da 3. hem, tamam * herê, çî bûye bî te hem cana ne oluyar 4. tamam, tamam mı? 5. b ya (gereklik ve odayı bildiren durum ele de yazgının onaylandığını bildirir) * em jî hêr? - herê hûn jî werin biz de gelîme an? gelî ya fî ya (bilmen, geçîlen, hatîna p ahatîna bir oday sebêhêle de serulan başka bir kanu çîn kullîna.) * we zîkê xwe tîr kîr, herê ez çî bîkîm? siz karîna nîz dayudîna, ya her neyapîyîm? - bîş e (lê) ya her (ama) ~ herê (w), lê (w) çîş e ne? * herê herê mîx, lê jî! ekekêlî: neye ne, ama karîna
herêbûn w tamamîna
herê bîlî *lêgê* tamamîk
herêkîrî w 1. mayîna 2. kız tarafının dönme kız istemeye gelmeleri ne oîm verîne 3. söz kesme
herê kîrî *lêgê* 1. mayîlanmak 2. kız tarafının dönme kız istemeye gelmelerine olur verîne 3. söz kesmek ~a xwe bîlîn söz kesmek * jî bo zowacê herêkîrîna xwe bîrîye a evlenmek üzere söz kesîs
herêkîrî w 1. mayîl 2. sözlü (söz kesilîmîş oîlîm, evlenmek iç u bîrîne söz verîmîş oîm kîz)
herêm *ewêl* 1. bölge 2. yere 3. rahîye, kuşak (yer yüzünün bir bölümünden her biri) 4. wî kuşak (yer yüzünde veya herhangî bir gîk cisminde belli şartları sağlayan bölge) 5. mar kuşak (bir küre yüzeyi, paralel akî düzlemle kesîldîğunde iki kesîm arasında kalan hîlîm) ~a wêkîrî mîstahkem bölge ~a bîalî tarafîne bölge ~a bîlesker askerîne bölge ~a çeltîrî kuşak alan ~a dîl kîlp bölge ~a erdhejê deprem bölge ~a germî ewî asî kuşak ~a gundewarî kuşak alan ~a

hejêkê (bîvelerîne an jî urdhejê) deprem bölge ~a hîlbîjartîne seym çevre ~a hundîrîn ewî aş bölge ~a jî lîrîne re qedexekîrî uçuş yasak bölge ~a keşî iklim kuşağı (veya hîlge) ~a mefirîne uçuş yasak bölge ~a meftê (an jî petrolê) petrol bölge ~a pîlot pîlot bölge ~a qedexe yasak bölge ~a qedexekîrî yasaklı bölge ~a rawîşa mayî olîganîsî hîl bölge

herêndar w bölgeci
herêndarî w bölgesel
herêngîr *mêr* bölgeci
herêngîrî w bölgecilik
herêndî w bölgesel
herêmkîrî w bölgeselleştirme
herêmkî kîrî *lêgê* bölgeselleştirmek
herêmkî w bölgeselîş
herêmkî bölgesel, bölgeselce
herêmparêz *mêr* bölgeci
herêmparêzî w bölgecilik
herêmparêst *mêr* bölgeci
herêmparêstî w bölgecilik
herêna w 1. kararlık kararlılık (düzensizlik, istikrarsızlık) 2. belirsizlik 3. marîkîlem
herênatî w kararlık, tesaduf
herênayî w ikîrîkîkîk, kararlık, tesaduf
herênayîbûn w ikîrîkîkîleme, kararsız olma
herênayî bûn *lêgê* ikîrîkîkîlemek, kararsız olmak
herêşandî w fazla etmek
herêşandî *lêgê* fazla etmek
herêşîn w fazla etmek
herêştî *lêgê* fazla etmek
herêşîş *mêr* bakkal, market (bakalîve eşyayî satîlan yer)
herêşîyî w herîşîyî
herêşîşîsar w tîpografî
herge *her* ego
hergele w 1. hergele (at, eşek sürûnû) 2. w hergele (herîşî eşîz, yürûşîz kîmsî)
hergele *mêr* hergeleci
herhal *h* 1. her halde, kesinlikle 2. elbet, elbette 3. gerek (güçlü ihtîmal belirtîr) * herhal ew bî wêşekî dîzînîn bunîna bir bîldîğî olî mî gerek
her hake *h* her hake (büyük bir ihtîmalîcî)
herhîlandî w sürme
herhîlandî *lêgê* sürmek
herhîlîm *lêgê* sürûlmek
herîdandî w 1. küstürme 2. darîlma, güceçîdîme
herîdandî *lêgê* 1. küstürmek 2. darîlîtmek, güceçîdîtmek
herîdandî w 1. küstürülmüş 2. darîlîlmüş, güceçîdîlmîş olan
herîdî w 1. kus 2. çagîm, darîlmaş kîrmîş oîlar
herîdî *w* 1. küstürme 2. darîlma, güceçîdîme

beridin *baş* 1. küsmek 2. darılmak, gıcır-mek (herhangi bir sebeple olanı güçlen-pi-liğe kestirmek)

berifan *m* 1. yıkım 2. yıkma kırıp dokma

berifandın *m* 1. yıkma, yıması 2. göçertme 3. yıkma, kırıp dokma, talip etme

berifandın baş 1. yıkarak 2. göçertmek 3. yıkma, kırıp dokmak, talip etmek

berifandı *ol* 1. yıkık 2. çökkün

berifi *ol* 1. yıkık 2. çökkün

berifin *m* 1. yıkılma, yıkılması 2. göçme, göçüş 3. yıkılma (düşme) 4. çökme, çöküş (vücut, toz, ruhla gücü azalma) 5. çökme (son bulma)

berifin baş 1. yıkılmak * diwar berifi ducar yıkıldı 2. göçmek 3. yıkılmak (düşmek) * jirik berifi erde xadîr yere yığıldı 4. çökme (vücut, toz, ruhla gücü azalmak) * atîrîkê belengazê qê berifîbîrî azerîşîzê epey çö-wîşîzî * kaleki berifînî çokmuş bu yûşîyê 5. çökme (son bulmak) * İmparatoriya Bizans di 1453'yan de berifi Bizans İmparatoruğu 1453'ê çokîr

berifina damari baş omîr ergînağî

berifiner *ol* yıxar talipkîn

berifineri *m* yıkıcılık, talipçilik

berifip *m* 1. yıkma, yıkış 2. çökme, göçme 3. yıkma, kırıp dokma, talip etme

berifip baş 1. yıkarak 2. çökme, göçertmek 3. yıkma, kırıp dokmak, talip etmek

berifi *ol* 1. yıkık 2. çökkün

berifîbîn *m* çökünük

berijandn *m* parçalamak

berijandn baş parçalamak (parçaları ayır-mak)

berijîn *m* parçalanma

berijîn baş parçalanmak

berik (I) *ê* vey be

berik (II) *ê* kûrî kovîna tîmî

berik (III) *m* akın, ceryan

berikan *m* 1. akın, akma işi 2. akıntı, akma (suyun aeyler için) * herikana avê suya akîna 3. akın, ceryan

berikandn *m* akıtma

berikandn baş akıtma

berikandı *ol* akıtması olan

berikbat *m* 1. akın, akışkan (akma özelliği olan) 2. akı akma (söz)

berikbatî *m* akıcı

berikbatî *ê* 1. akışkan 2. kıvrıkcı

berikbat *m* akıcı, ceryanlı

berikya herikî *erê* tîreşîmî akî ser

berikya herikî *erê* tîreşîmî akî ser

berikîn *m* 1. akma, akış (suyun addeleri için) 2. akma (taşığıya, yere düşme) 3. akma, ceryan etme

berikîn baş 1. akarak (suyun addeleri için) * berê avê di vir de herikya eskîrîn su bur-dar akîyîna 2. akarak (taşığıya, yere düş-mek) 3. akarak ceryan etmek

berikî *m* akıcılık

berik kirin *baş* zî zî kovmak

berikok *ol* akın, akışkan

berikuyî *ol* akıcı (akma özelliği olan)

berimandn *m* 1. berbat etme, berbat etleme (söz, durumla getirme) 2. batırma (karılma)

3. başını gözünü yarma (bir iş istendiği gi-bi yapma, kutü yapma)

berimandn baş 1. berbat etme, berbat etle-mek (kötü düşünce getirmek) 2. batırmak (karılma) 3. başını gözünü yarmak (bir iş istendiği gibi yapma)

4. başını gözünü yarmak (bir iş istendiği gibi yapma)

* birayê min, te ev kar berimandîye kardestîr ser bu yan başîni gözîni yardîr

berimandî *ol* 1. berbat edilmiş, berbat etyle-nmiş olan 2. batırılmış, karlatılmış olan 3. baş-ını gözünü yarılmış (bir iş istendiği gibi ya-pılmamış, kutü yapılmamış)

berimî *ol* 1. berbat olmuş olan 2. batık, bat-mış, kurtulmuş olan - berimî berbat, batık

berimîn *m* 1. berbat etme 2. batırma, karılma

berimîn baş 1. berbat etme 2. batırmak (ku-rtulmak) * salcî min herimîye parîtolîna-zerîş

berimol *m* aforoz - bûn aforoz etmak - kî-zîrîn aforoz etme

berimolîndn *m* aforoz etme, aforozlanma

berimolîndn baş aforoz etmek, aforozlanmak

berimolînbûyîn *m* aforoz olmuş, aforozlanmış

berimolînkirîn *m* 1. aforoz etme, aforozlamak 2. aforoz etme (dârlip biryle konuşma, izgiyi kesip uzaklaşma)

berimolînkirîn baş 1. aforoz etmek, aforozla-mak 2. aforoz etmek (dârlip biryle konuş-mak, izgiyi kesip uzaklaşmak)

berimolînkirî *ol* aforozlu, aforoz edilmiş olan

berimolînkirî baş aforoz etmek (dârlip biryle konuş-mak, izgiyi kesip uzaklaşmak)

berimolînkirî *ol* aforozlu, aforoz edilmiş olan

berin *baş* gitmek (çîn, fîlînin kuralsiz halı, çîrî kîpî, şîndîrî zaman ve gelecek zaman gi durumlarında kullanılır) * here ba elvata mezînan rûnê (zerîna) papûnî bûyîye akî-kîmak * here dîra hanê hadî ordan * here ji wê delol * here ku tu naçî gi gî-debîkîzî nî kadîr * here lu (an ji wê de) geç ulan (veya lûn) * here riye navê de lear bi-sîmî açî Cîfer, bez utîr * here tu naçî gîr gîlebîdî gî nî kadîr * here wîre topu topu ol-up olacîzî * jîxwê here wîre yêrî zîlîm etî her du bî tenê lîlîn zîrîn topu topu kî-nîzîdîkî erîkîkî olîrîkî * here wê de lî) delol 2) haydî ordan (kavmak, aşarlamak çîn kullanılır)

berin *ê* gidin - bîbîyîn vîzîrî sîyîyîrî, gidîrî ayyîyîrî

berîsan *m* şîndîrîye, hîzîrî

berîsandin *m* 1. şîndîrîme, şîndîrî, hîzîrîetme 2. etme

berîsandin baş 1. şîndîrîmek, hîzîrîetmek 2. etmek

herîşin m 1. sindirilme, hazmedilme 2. ezilme
 herîşin biğh 1. sindirilmek, hazmedilmek 2.
 ezilmek
 herîstandin m ufilama
 herîstandin biğh ufilanmak
 herîstin (I) m 1. dolanma (bir şeyin yerleşme
 sınırları 2. sarılaşma doluş olma
 herîstin (II) m ezme
 herîstin (III) m kolonilezyon
 herîstin (II) biğh 1. dolanmak (bu şeyin yerleş-
 me sınırları) 2. sarılaşma doluş olmak
 herîstin (II) biğh ezmek
 herîstin (III) biğh kolonilezmek
 herîşan (I) m talış
 herîşan (II) m yikim
 herîşandin (I) m talış etme
 herîşandin (II) çıkışma çıkışma
 herîşandin (III) m 1. yikim, yıkıl 2. ufilama
 çıkışma
 herîşandin (I) biğh 1. talış etmek
 herîşandin (II) biğh çıkıştırmak 3. çıkış çıkış
 herîşandin (III) biğh 1. yikmek 2. ufilanmak,
 çıkışmak
 herîşin (I) m talış olma
 herîşin (II) m 1. çıkıştım 2. çıkışım 3. herîş-
 le soğuk ve hoş olmayan bir üslupla konuşma
 4. talim olma (şaka yoluyla bir ne talim olma)
 herîşin (III) m 1. yikilmek 2. ufilanma dağıl-
 ma (paçalanmak yayılmak)
 herîşin (I) biğh talış olmak 1
 herîşin (II) biğh 1. çıkışmak 2. çıkışmak *
 ez herîşim m şaka bir şakıyım 3. birşey soğuk
 ve hoş olmayan bir üslupla konuşmak 4.
 talim olmak (şaka yoluyla bir ne talim olmak) -
 (yekûl) bunca çıkışmak - herîşim m çıkışmak
 herîşin (III) biğh 1. yikilmek 2. ufilanma
 dağılmak (paçalanarak yayılmak)
 herîş m 1. dağılım olma 2. huzursuzluk
 herîşan m 1. yikim 2. çökme çökme
 herîşandin m 1. yikim 2. çökürme 3. göçür-
 me
 herîşandin biğh 1. yikmek 2. çökürmek 3. göç-
 ürmek
 herîşandi m 1. yikim 2. çökme 3. göçme
 herîşin biğh herîşin
 herîşer m yikim
 herîşin m 1. yikim, çökme çökme halinde bulun-
 duğu yere yikilmek 2. çökme, göçürme 3.
 çökme (çöküt, aklî ruhca güç azalması) 4.
 çökme (son bulma) 5. yığılıp kalma
 herîşin biğh 1. yikilmek, çökme çökme halinde
 bulunduğu yere yikilmek 2. çökme, göç-
 ürmek 3. çökme (çöküt, aklî, ruhca güç
 azalması) * nîfrikê belengaz epê herîşibû
 adıncağız epey çöküştü 4. çökme (son
 bulma) * Împêratoriya Rûsya di
 1453'yan de herîşî Bîzans Împêratoriye
 1453'te çöktü 5. yığılıp kalma
 herîşin biğh herîşin

herîşokê k çamurmuş, çamur gibi
 herîşokêfîl m çamurlaşma
 herîşokê hûn biğh çamurlaşmak
 herîşokêhîşin m çamurlaşma
 herîşandin m dokunma, buluşma, eleş-
 tirme
 herîşandin biğh dokunmak, buluşmak, e-
 leştirmek
 herîşin m dokunma, buluşma, eleştire, karışma
 herîşin biğh dokunmak, buluşmak, eleştirmek
 karışmak * bi min muherize tê jivan bîbi
 bira bulama pîştan ofîşan * pê hehêlî-
 ze em eleştire
 herî (I) m 1. çamur 2. çamur (yağın içinele
 kullanılan harc) -ya zêlêgokê izlu çamur
 herî (II) m en (başına gelemeyen) ufilaların en te-
 lûn detayêkê nîdîşîna gîştî * herî me-
 zin en bişîk - bişîk en kûçûk - dawî en
 son - gîştî 1) en amêrî 2) en alî - jêr
 en aşîrî - kêm 1) en oksîk 2) en aşîrî * her
 dujre herî kêm xêrîdayê wê hene her dare
 en aşîrî en telî - ku ez pê dîranî m bîlîk
 bîlîk (şeyya buluk buluk) - mezin en bişîk
 - xwarî herî avêtin yîşîşî kîdar alîk
 - zêlê 1) en fazla 2) en jûz, en çûk, çûk
 çûk, bîlîk, nîdîşî (şeyya bîlîk, nîdîşî) * ey kar
 herî zêlê du sent (şeyya bişîk çûk çûk) kî-
 sal şîrî - zê 1) en erken 2) en erken, anek
 * bûlîk herî zê sîlîhê dîkore bê uçak m-
 çûk varî gelebîr
 herîk m kaynarîlî çîrîm dîwîde kalî çî-
 mîlî torî
 herî kalî biğh kuzu kavmak
 herî tî ketîlê bîşî çamurlaşmak
 herîşerîş m çamurluk (paçalar; karışmak ten-
 gîşî lîşî tîşîk)
 herîr (I) m herîk
 herîr m 1. herîk, ipêk 2. m herîk, ipêk (ipêkî
 yapımı olma)
 herîrî m ipêk (ipêkî yapımı olma)
 herîş m herîş, aç göz, birşî
 herîş m talî m
 herîşan m beverîşî, çalîşî (bu şî koşan
 çalîşîk, beverîşî kîntîşî)
 herîşandin m talîş etme
 herîşandin biğh talîş etmek
 herîşan m beverîşîk, çalîşîk
 herîşan m çalîşîm
 herîşan biğh çalîşîmak
 herîşan mîşîr m çalîşîmak
 herîşanî m çalîşîmak
 herîşin m talîş olma
 herîşin biğh talîş olmak
 herîş m zîşîm mîneralî su bîşî, çîlî çî-
 şîr
 herîşkar mîşî çîşî çîşî
 herîşkarî m çalîşîmak
 herî tî dan m çamurlaşmak

herî tē gerîn *hbw* çar narîmanîk
 herî zû *hgw* en ukele, amek * **balêdtê** herî zû
 sibehê dikare bê şagok apekê yanî gûfêhî w
 derk m 1. akur, çarş 2. akurî 3. akur, çerçyan
 → karçhayê (an jî elektrîk) ewsi ak akur
herkular *hsk* akurîzî
 herke *hse* eger
her kes ad l. (mîlîtîr varîkê) * **malrît II setê**
 her kesî ye ñûn herkesîn beşunda 2. herkes
 (olur ulmaz kimseler, onure çelen) * **ev ne**
 karê her kesî ye ku bike hu herkesin yap-
 cağı iş degil
her kişîkî *hsk* köpege salın emi
 herki m hu hu isid
 herkoşî *hsk* akur, akur 2. hu akışkan
 herkoşîdîn m akışkanlığına
 herkoşî bûn *hgw* akışkanlaşmak
 herkoşîbûnî m akışkanlık
 hermanî m hamanî, hamanîye
 hermel or 1. ozelik (uzayda karşı konulupuna
 manidir) 2. hu bir hikmet
 hermet m bayar, hanon (uzaklık adı)
 hermi *herin* 1. amut (Paris Cumhuriyeti 2. ar-
 müt (bu uğurlu devleti)
 hermo *herin* hîr amut taru
 hermoî m ufazoz
 hermoîdîn m ufazoz olma, ufazozlaşma
 hermoîhîjî *hgw* ufazoz olmak, ufazozlaş-
 mak
 hermoîkîrî m ufazoz olma, ufazozlaşma
 hermoî kîrî *hgw* ufazoz etmek, ufazozlamak
 hermoîkîrî *hsk* ufazozlu
 hermiş *hsk* 1. peç 2. hu peç (pekiyen yapıları)
 olanı
 heronê *w* günlük rutin iş
 heroyî m günlük rutin iş
 heruğî *hsk* gündelik (her günde)
 hers (I) m sudîrîye (hazm)
 hers (II) *hsk* sudîrîye, hayağı
 her sîlehê sî sabêlên, her sabêlî
 herşî m konyê
 herşê *hsk* dilan, parça
 her şey sî geçelî * **her şey dest pê dikir jî**
 xwe re digirîya geçelî ağırlı dururdu geçe-
 lî
 her tîm sî hep, sîmekî, dilimê * **ez her tîm jî te**
 dihatim: hep şey düşünüyorum
 herîz *heriz* herîz (HizakîHermeli Hertz'in a-
 dından)
 herûg *w* erik
 herûher *hsk* alekbed
 herûnê haywanê herûnê
 herûnê *hsk* 1. serkeş 2. ewe uğramayan ewel
 haywan
 herûmî ew herîm
 herûmî bûn *hgw* 1. serkeş olmak 2. ewe uğ-
 ramamak (ewel haywan için)
 herûmî kîrî *hgw* serkeş olmasına sebep ol-
 mak

herwîdîn *her* herîsîna
 herwîwîdîn *her* herwîwîdîn
 herwîwîdîn m başuz kîlma
 herwîwîdîn / *gh* başuzuz kelimek
 herwîwîdî *hsk* başuzuz kîlmanîş okun
 herwîwî m gerîş ve kîşp kîlîm kîşp kîrk
 herwe *hsk* bedava, heles
 herweffîlî m kabîlîna, rulyef
 herwîwî m başuzuz olma,
 herwîwî *hgw* başuzuz olmak
 herwîwî m herwîwî
herz (I) m botak, botaklık
 herz (II) m botan
 herzal sî he, halîl, kesînkîle
 herzîlîk m hu ew kîlîmê
 herzîz m boş söz, boş söz
 herzeg *hsk* duşmanîz, anîzamanîz
 herzegî m duşmanîz
 herzekar *hsk* 1. bîlîg, buğû, ergin 2. ayak 3.
 boş şeylele uğraşma, sağma sapma kurusun
 herzîkarbûn *w* halîg olma, bulûğî ewte
herzîkar bûn *hgw* bîlîg olmak, bîlîğî er-
 mek
herzîdîn *hsk* mîdîrîye, hîzmetîye
 herzîndîn *hgw* sîndîrîmek, hîzmetîmek
herzîzî *w* hu kîrk (ağla, kîrk çîkâr ses) - **anîm**
 çekîlî hu kîrkîmek - **anîm** xwe hu kîrkîmek -
 hatîz (yekî) (hu hu hu kîrkîmek tutmak - jî
 çîm hu kîrkîmek - jî glîm (bîmî hu kîrkîmek
 tutmak
herzîwî *w* sîndîrîye, hîzmetîye
herzîwî *hgw* sîndîrîmek, hîzmetîmek
 hes m 1. hu, çayır 2. ser sîluk - **wênêkîjî**
 wî sîlukî çîkîmanîz
hesa (I) m heyelan
hesa (II) m pay, usse - **yê karê kîr** husarî - **a**
 xwe jî hîlanîm hîse çıkarmak, pay çıkar-
 mak
hesab *w* 1. hesap (arîtmîk) 2. hesap (mate-
 matîkîsel işlem) 3. hesap fîhîkîkî ve hîzmetî
 olma durumu * **li bankayê hesabê minê** he-
 ye çîkîrîde hesabîm var 4. hesap (ölenekî
 uzretîn mîstîrî) * **ruhîjê pînûsê hesabê**
 min derdê a. dînkî kîlîmî çîkîlîmî gorî-
 cî 5. hesap (tahmîn, tahmîn) * **li gor** he-
 sîlîê nun ew çîmîş dî tîrî kîrîş meke be-
 nîm hesabîmê gîrî bu çîmîş enarîye yet-
 meyecek 6. hesap (hîr grîşîmî, hîr çîn baş-
 çîyîye uluşîmî her uluşîmî tedbîrîlîrîn tîmî)
 * **hesabî hesabî** tîk çîmî kîlîmî hesabîrî bo-
 zîlî 7. hesap (durum, anlayîş veya durum
 anîm amîdat) * **ê te jî ew** hesap, hîmîa îê
 bîxîlî sînkî de çîmî hesabî - **bi her** çî dî-
 tîmî 1) hesapîlîmak (talînkî vîcecekîlîmî he-
 sapîlemekî 2) ewê ödeşîmek - **dan** hesap ver-
 mek (veya hesabîmî vermek) - **dersîstîn** he-
 sap çîkîrîmek - **gîrîmî** hesap tutmak - **ji** her
 pîrîsîmî hesapîlemek (tînkîrîk, dîştîkîmek
 bu yargîya varmak, kîzîlîmî pîyîlîşîmek) -

kirin I) hesap etmek (bu işin kazancıyla giderek sarıflararak bir sonuca varmak) 2) hesap etmek (düşünmek, tasarlamak) - kirin kirab kirin hesap etmek, kitap etmek - **kirab** hesap kitap - **pê re dan dîtin** hesap sonusuk (birini veya birilerini yanlış ve uygunsuz işler için dolayı sorguya çekmek) - **pirsin** hesap sormak - **û kirab** hesap kitap - **û kirabên xwe zabûn** hesabını (kütübini) bitirmek - **vektin I)** hesap açmak (banka; gereğinde çekilmek üzere yatırılan para için işlem yapmak) 2) hesap açmak (ürüne hürriyetine mülkânî tîrîsaki) - **ek li devnê** (yekû) qivîsandin (bir hesabı bitirmek) zîmînetine geçirmek - **ê bêwade** vadesiz hesap - **ê bêwade** vadesiz hesap (veya mevduat) - **ê bîwade** (an ji bîwade) vadeli hesap (veya mevduat) - **ê (îstêkî) dan** hesap vermek, hesabını vermek (herhangi bir davranışın sebebinin açıklamak anlatılmak) - **ê (yekû) dan dîtin I)** hesabını geçmek (Lacagını verip ilişkisini kesmek) 2) hesabını görmek (uzaklaşmaktır) - **ê (yekû) danê** hesabını vermek - **ê (yekû) di zêkê (wê) de ye** çûn (veya çeten) pazarlık - **ê ebêdê wê ebêdê** hesabı - **ê (yekû) gîtin** hesabını kapamak - **ê întegralê** mur integral hesabı (bil) - **ê jîmaran** sayı hesabıyla - **ê (...i kirin)** hesabını etmek, hesaba katılmak - **ê ku (yek) kirin** tevçîn hayalini süya düşmek - **ê mal û bazare** (an ji sükê) li hev dermeketin evdeki pazar (veya hesap) çarşıya taşınmak - **ê mal û çarşyê** li hev nevalîfîrtin evdeki pazar (veya hesap) çarşıya taşınmak - **ê mawedar** vadeli hesap - **ê (îstêkî) nerîlîdîr** hesaba alınmak - **ê paşî kirin** tartarak (bu şeyin bütün sonuçları düşünmek) - **ê paşî û pêşîya** xwe nekîrin başlangıca gitmek - **ê paşîya** xwe nekîrin akırdan kutur, sabata savur - **ê paşî û pêşîya** xwe kirin hesabını (kütübini) bitirmek - **ê paşî û pêşîya** xwe nake o-nun arkasına bakılmadan - **ê pêşî û paşî nekîrin** ilerisini gerisin hesaplanmak (veya düşünmek) - **ê pêşîya** xwe kirin ilerisini düşünmek - **ê qala zûnî hesabî** - **ê şaş ji vîr û şamê** vedügere yanlış hesap Bağdad'la doner - **ê tîlîyan** (an ji destan) parmak hesabı - **ê wâledar** vadeli hesap - **ê xwe dîtin** hesap görmek - **ên xwe jê bîrîn** (bitirile) hesabını kesmek - **ên îhtimalkî** ihtimalkî hesabı

hesabdar *nêr* 1. hesap uzmanı 2. sayman, muhasap, muhasebeci 3. *zê* hesaplı

hesabdari *n* 1. hesap uzmanlığı 2. saymanlık, muhasiplik, muhasebecilik 3. matematik

hesabgêr *zêrîn* sayman, muhasebeci, muhasap, hesablî *n* saymanlık, muhasebecilik, muhasiplik

hesabgir *nêr* sayman

hesabgîrlî *n* saymanlık

hesabkar *nê* hesaplama

hesabkarî *n* hesaplama

hesabker *nê* hesaplama

hesabkerî *n* hesaplama

hesabkirin *n* 1. hesaplamak, hesap etmek 2.

we hesaplamak, hesap etmek (bir şeyi, bu durumu ayrıntılı bir biçimde düşünmek) 3. sayma (hesaba katma, dijkate alma) 4. sayma (gecer tîmat 5. sayma (herhangi bir sıraya koyma, herhangi bir sırada yer aldığını kabul etme) 6. var sayma, forsetme 7. horca sayma, tutma

hesab kirin *lêg* 1. hesaplamak, hesap etmek 2. *we* hesaplamak, hesap etmek (bir şeyi, bu durumu ayrıntılı bir biçimde düşünmek)

* **der heqê kurê der (ê) hesab kirin** zêle ilgili her şeyi hesaplamak 3. saymak (hesaba katmak, dijkate almak) 4. saymak (geçer tutmak) * **ez hutîna** we ya **vê carê** hesab nakîm bu seferki gelîrîmî saymîyormî

5. saymak (herhangi bir sıraya koymak, herhangi bir sırada yer aldığını kabul etmek) * **bîlî em dikarin hesabî dikin ku zivîstan çû** **ûerbos bû** artık kapın gelîrîmî sayabîrîz 6. var saymak, forsetmek 7. horca saymak, tutmak * **ez vê li devnê** we hesab dikîm buru horcumîza bulayîrîm

hesabkirî *nê* 1. hesaplı, hesaplanmış olan 2. *we* çînin, hesaplı

hesabkirîtin *n* 1. hesaplılık 2. plürlük

hesabkerî *nê* 1. hesapsız * **ket paşî karêkî** hesabkerîlî hesapsız bir işe girîlî 2. *we* çînsiz, hesapsız

hesabzên *nêr* hesap uzmanı

hesabzênî *n* hesap uzmanlığı

hesadar *nê* hissedar, hisseli, paydaş

hesadari *n* hissedarlık, paydaşlık

hesami *n* zelve

hesan (I) *n* bilgi taşı - **û stru** bileyî tîkîmî.

bi nîyîrî ve boyuzdan yapılmak

hesan (II) *n* düğün

hesandî *nêr* husandin

hesankirî *n* bilene

hesan kirin *lêg* bilmek

hesar (I) *n* 1. hisar, kale 2. geçir vermiş

dağ bölünû 3. *we* çembere dikîmîz * **me**

we kirin hesarê emî çembere aldîk

hesar (II) *n* üçün alma eylemi

hesare *nêr* geçgen

hesaregê *nêr* çembere

hesarkirin *w* çembere alma

hesar kirin *lêg* çembere almak

hesarkirî *nê* hissar, sarılmış

hesas (I) *nê* geçir bekçisi

hesas (II) *nê* 1. hissas (duyma ve duyguları al-

dıran) 2. hisses, duygulan, duyulu, çîl (çabuk duygulan)

3. hissas (çabuk akılca)

4. hissas (yapıcı ve bakıcı özen isteyen, ak-

sarımdan çok doğru çalışan, kesen işlerde kul-

lamban olê) * heruzîyê hesas hussas tenar
hesasbûn w 1. hassaslaşme 2. mee hassaslaş-
me, naziklaşme

hesas bûn *biğê* 1. hassaslaşmek 2. mee has-
saslaşmek, nazikleşmek

hesasî (II) w gece bekçiliği

hesasîyet w hassasiyet, duygululuk, duyarlılık

hesasî (III) w hassaslık, hassasiyet, duyarlılık

hesaskirin w hassaslaştirme, duyarlılaştırm
hesas kirin *biğê* hassaslaştirmek, duygulılaştı-
rmak

hesaskirin w hassaslaştırılmış, duyarlılaştı-
rılmış olan

hesav *biw* hesab

hesanî w bir ölçüm türü

hesabani *ê* faraza, farzetki, tutki

hesabankî *ê* faraza, farzetki * hesabankî ku
haya we jê tûne hûyê ku ew çêtî hatiye kû-
tin, hûn çê dildizîtin? faraza sizê haberêniz
elîsêdên bi iş yapıldı, ne düşünüyorsunuz?

hesabgar *adêw* sayman, muhasip, muhasebeci

hesabgiri w 1. saymanlık, muhasebecilik 2.
muhasebe

hesbes w gece bekçisi

hesbesî w gece bekçiliği

hesbusûk *hesûn* 1. keçi boyama (Çaristanca: a-
liqû) 2. keçi boyama (bu ağacın yenüsü)

hesibandin w 1. hesaplama 2. hesap etme (bir
işin kazancıyla giderini karşılaştırarak bir
sonuç vermeye) 3. sayma (hesaba katma, dik-
kata almaya) 4. sayma (herhangi bir sıraya
koyma, herhangi bir sıradaki yer olduğunu ka-
bul etmeye) 5. adde etmeye 6. sayma (bir şey ve-
ya kişiyi ... olduğunu düşünmek) 8. say-
ma, ilâz etme, ... olarak görme 9. saymak,
önem vermeye

hesibandin *biğê* 1. hesaplamak 2. hesap etmek
(bir işin kazancıyla giderini karşılaştırarak
bir sonuç vermeye) 3. saymak (hesaba kat-
mak, dikmeye almaya) * ma yê ku min berê
dabûn qey tu nahesabîni? çawa once ver-
dikle minî sêwirar nûsan? 4. saymak (her-
hangi bir sıraya koymak, herhangi bir sıradaki
yer olduğunu kabul etmek) * edî em dîkaerîn
bihesabînin ku zivîstan çû derbas bû antak
kûsin geçîgîni sayibîtiniz 5. adde etmek *
ez wê wekî ku nebîne dîhesabîninî minî ol-
mazîş olark adde diyorim 6. saymak (bir
şey veya kişiyi ... olduğunu düşünmek) *
ev zîlîna xwe bi çê dîhesabîne? bu adam
kendini ne sanîye? 8. saymak, ilâz etmek,
... olarak görmek * ez gottîna we wekî se-
nedê ji xwe re dîhesabîninî sozîna xwe jê-
olark ilâz edîyînim 9. saymak, önem
vermek

hesibandî w 1. hesaplanmış olan 2. hesap-
lanmış edilmiş, hesaba geçirilmiş

hesibîn w 1. hesaplanma 2. sayılma

hesibîn *biğê* 1. hesaplanmak 2. sayılmak

hesibandin w kiskançlılık

hesibandin *biğê* kiskançlılık

hesidin w kiskançlık

hesidin *biğê* kiskançlık

hesikandin w 1. bulama, belemek 2. buluştu-
rma, sıvaştırma, sıvamaya (sıva gibi buluştu-
rma) 3. bulama (kirlenme)

hesikandin *biğê* 1. bulama, belemek * zarok
ser î çavên xwe di heriyê de hesikandîye
çerok listuna bagim çamûra bulamiş 2. bu-
laştirmek, sıvaştırmak, sıvamak (sıva gibi
buluşturmak) * zarok rîyê xwe bi rîçalê he-
sikan dîye çerok yuzunî peçel de sıvamîş 3.
hasırmak (kirlenmek)

hesikandî w 1. bulanmış 2. buluşturulmuş, sı-
vaştırılmış 3. bulmuş, kirlenmiş olan

hesikî w 1. belemiş, bulanmış, buluşuk, bu-
laşık 2. bulma, bulama, buluşma

hesikîn w 1. belemek, bulama 2. buluşma, sı-
vamaya 3. bulma (kirlenme)

hesikin *biğê* 1. belemek, bulamak * ez di
heriyê de hesikîn çamûra bulamiş 2. bu-
laşmak, sıvaştırmak 3. bulmak (kirlenmek)

hesk w hasar (zarar) * hesko ji hajer xeyidî-
ye tavşan dağê kûmîyê dağin haherî yok

heskoyî w sıvaşık

heslandin w 1. tat etdirme 2. tatlıca etme

heslandin *biğê* 1. tatlandırmak 2. tatlıca etmek

heslîn w 1. tatlandırmak 2. tatlıca olma

heslîn *biğê* 1. tatlandırmak * dîheslîne wî omî
mîrenmek 2. tatlıca alınak

hesla *lîmî* 1. demir (kısıltulmuş Fe) 2. demir
(boza nesnelere demir denir yapılmış parçaya)
* hesnê derî kapî demîrî 3. demir (ayakkabı
topuğuna veya buruna aşınmaması için
çakulan parça) 4. w demir demirden yapılmış
- avêtin ber pîyan ayagîna sîkê su
mu, soğuk su mu dîkelim? - bî gerînî dîte-
we demîrî tavandî devulur - bî nerînî dîte-
we demîrî tavandî devulur - bî sarî ba dap
gûtlî olînak, zorba olînak - bî sarî naçerme
demîrî tavandî devulur - bî sarî natewe de-
mîrî tavandî devulur - bî sarî tewandîjî zor-
bîk etî meş - bî sarî ewar kirîn (tewandin
... nî edîlî) gûtlî olînak, zorba olînak - jî
herê vîstîlî demîrî tenek * piştî ku min he-
sînî bî ber peçerewê xîstî dîlê min rîhet bî
peçerelê demîrîledîkten somî îşin rahet-
bîlî - nermememî dilewe emîrî tavandî dev-
vulur -ê arêşê îzek demîrî -ê çuş dîkme
demîrî -ê dawerîbandî çekme demîrî -ê go-
şeyî koşekê demîrî -ê kutuyî ak demîrî -ê
nêr (an jî sîrt) erkek demîrî -ê xwe kutan
dedîgîndê dîretmek

heslîlî w demirbilek

heslobûn w demirleşme

hesloçaw w demir aksam, arm geroç

hesedar (I) *hesîn* mesele lîmîyîyîndîjî serî
bir ağız türü

hesindər (II) *af demiri* * *aya* hesindər demiri *af*

hesindəz *af* mükəss

hesindəkirin *af* mükəssləmə

hesindəzi kirin *ığb* mükəssləmək

hesindəziği *af* mükəssləmək, mükəssləşən

hesinəfir *af* mükəss

hesinifros *af*fir demiri (demir sakarı)

hesinifrosi *af* demir *af* demir

hesingər *af*fir demiri

hesingəri *af* demirçilik

hesini *af* demir (demirdən yapılmış) * kürsiyə

hesini demir kürsi

hesinkur *af*fir demiri

hesinkuri *af* demirçilik

hesinkər *af*fir demiri

hesinkəri *af* demirçilik

hesinləş *af* mükəss

hesinlik *af*fir demiri (demir sığın alət)

hesinlikrin *af* demir *af* demir

hesin kirin *ığb* demirçilik

hesinkiri (I) *af* demirçilik (sığın alma işi)

hesinkiri (II) *af* demirçilik, demir * pəcəyə hesinkiri demiri pəcəyə

hesinsuz *af*fir çingir

hesinsazi *af* çingirçilik

hesinsane *af* demirçilik

hesirand *af* çimər, sığın

hesirandı *af* 1. çimər 2. sığın (hasaqla yağır, sığın, sığın çimər, sığın çimər)

hesirandı *ığb* 1. çimər * çir hesirandı üzüm *af* 2. sığın (hasaqla yağır, sığın, sığın çimər, sığın çimər) * çir hesirandı üzüm *af* sığın

hesirandı *af* 1. çimər 2. sığın

hesiri *af* *af* 1. çimər 2. sığın

hesirin *af* 1. çimər 2. sığın, sığın

hesirin *ığb* 1. çimər 2. sığın (çimər çimər, çimər çimər)

hesirandı *af* çimər

hesirandı *ığb* çimər

hesisin *af* çimər

hesisin *ığb* çimər * strun dihesisi çimər çimər

hesiyet *af* çimər, çimər

hesid *af* çimər

hesid *af* çimər

heside *af* çimər, çimər (bazer çimər) *af* çimər çimər çimər çimər

hesike *af* çimər, çimər

hesin *af* çimər

hesine *af* 1. çimər, çimər 2. çimər

hesineçim *af* çimər

hesineçim *ığb* çimər

hesineçim *af* çimər, çimər, çimər

hesineçim kirin *ığb* çimər, çimər, çimər

hesineçim *af* çimər, çimər, çimər

hesin (çimər, çimər) *af* çimər çimər çimər

hesinifros *af*fir demiri (demir sakarı)

hesinifrosi *af* demir *af* demir

hesingər *af*fir demiri

hesinifros *af*fir demiri

hesinifrosi *af* demir *af* demir

hesingər *af*fir demiri

hesingəri *af* demirçilik

hesini *af* demir (demirdən yapılmış) * kürsiyə

hesini demir kürsi

hesinkur *af*fir demiri

hesinkuri *af* demirçilik

hesinkər *af*fir demiri

hesinkəri *af* demirçilik

hesinləş *af* mükəss

hesinlik *af*fir demiri (demir sığın alət)

hesinlikrin *af* demir *af* demir

hesin kirin *ığb* demirçilik

hesinkiri (I) *af* demirçilik (sığın alma işi)

hesinkiri (II) *af* demirçilik, demir * pəcəyə hesinkiri demiri pəcəyə

hesinsuz *af*fir çingir

hesinsazi *af* çingirçilik

hesinsane *af* demirçilik

hesirand *af* çimər, sığın

hesirandı *af* 1. çimər 2. sığın (hasaqla yağır, sığın, sığın çimər, sığın çimər)

hesirandı *ığb* 1. çimər * çir hesirandı üzüm *af* 2. sığın (hasaqla yağır, sığın, sığın çimər, sığın çimər) * çir hesirandı üzüm *af* sığın

hesirandı *af* 1. çimər 2. sığın

hesiri *af* *af* 1. çimər 2. sığın

hesirin *af* 1. çimər 2. sığın, sığın

hesirin *ığb* 1. çimər 2. sığın (çimər çimər, çimər çimər)

hesirandı *af* çimər

hesirandı *ığb* çimər

hesisin *af* çimər

hesisin *ığb* çimər * strun dihesisi çimər çimər

hesiyet *af* çimər, çimər

hesid *af* çimər

hesid *af* çimər

dîke yûruk at yemînê zîmî -ê qê fîrê xwe zêde dîke yûruk at yemînê açîrîr -ê dîvîşî ağız, kîlîdî, ağızî keretî (dudaklari heyaz at) -ê qêlî sewarê xwe bî rê de nahêle 1) yûr at bin cisimî yûrî yoldî birakînar 2) sağlan ve duruş kûnê zûmîrî xîrîdî -ê fal (bu jî fehîl) aygîr, dîmîzîk at, tîmîzîk at, dol at -ê kîhîfî 1) dese dîşîlî tkîmî îceve çekîk at) 2) kîstîne dîvîşî -ê kapî kîşîmî ayağî dorî mîvî at -ê kîmîyî (bu jî kîmîyî) dorî at -ê laxerî lîgar at -ê (yekî) lî nebuzîmî gûzî (hîrî, buşeyî) kîmîmek, mîzî geymîmek -ê mîşxweşî eşîrîlî (at) -ê (yekî) meydanî kîrîm at kîştîmî -ê mî-kîzîkî -ê nîr at -ê nîşîbîrîkî çîrîşî atî -ê qîmîerî yîğîz at -ê qîle dorî, vîşîle çîlan at -ê (yekî) rabûnî ser pîşîmî şîkîlîmîkî -ê rîşîzî dorî ayakî ve kîrîlan at -ê dorî at -ê (yekî) yevîndîlî aklîmî kîştîmî eîmek -ê sîrîbîzî demîrî kîrî at -ê tîxî delîşîmî at -ê xwe bî (yekî) re bezîndîmî (hîrîyî) at ayîrîmîkî (yarîşîmîkî) -ê xwe meydanî kîrîm at ayîrîmîkî, fîrî yerdî) orîtî atîmîkî (bîdîğî ve îtedîğî) bî dîvîrîmîmîkî -ê xwe mîlî bîke paşî rîyî xwe hesapî bîke önce hazîrîlîmî yûrî sîrîzî se gîrîşî -ê xwe pî re bezîndîmî (hîrîyî) at ayîrîmîkî (yarîşîmîkî) -ê xwe tevîlîndîmî zîmî bağîlamak -ê yekîrî bîrî yajîmîdî at

hespbız *m* at yarîşî

hespûlar *m* atî

hespê avî zîvîdî dorîzî orî, at bîlîğî, vî aygîrî (Hippopotamus)

hespê boz *m* kîzî

hespê fal zîvîdî aygîrî dîmîzîkî at, tohîmî kî at, dol at

hespê fîrîmî nebî zîvîdî peygîmîberî devîsî

hespê fehî zîvî aygîrî, dol at

hespê gîhî zîvî çîkîrge (Acrifium)

hespê kîhîfî *m* devî dîşîlî tkîmî îceve çekîk at)

hespê kîmîyî *m* dorî at

hespê kûvî zîvîdî yabîmî atî, lîgarî (Equus gmel n)

hespê laxer *m* lîgar at

hespê mîşxweşî *m* eşîrîlî (at)

hespê pîrî zîvî çekî, gîzî (Acrifium)

hespê qîmîerî *m* yîğîz at

hespê şîmîqîlî zîvîdî uzîrî, antîmî kabukî bî tîzî bîceğî

hespê şî *m* dorî at

hespîgez zîvîdî atî sîzîğî (Hippoboscus equus)

hespîk *m* 1. atîkî 2. atî kîmîmî

hespîkê Avedî zîvîdî peygîmîberî devîsî

hespîstî zîvîdî bîrî tarî yabîmî yemî

hespîkîşî *m* gelî nîlîmîmî başîmî çekî

hespîşîyar *m* 1. bîmîrî 2. *m* atî

hespîşîyarî *m* 1. bîmîrîkî 2. bîrî tîrkî turî

hesret *m* hasret, ezîmî, ezîfîrî ~ kîştîndîmî hasret çekîmek -a (yekî) bîmî hasretîyîle yajî

rup zîvîşîmîkî -a (yekî) kîrîmî hasretî kalmîkî ~ (tîştîkî an jî kesekî) kîştîndîmî 1) (buşeyî, bîrî kîmîmî) hasretîyî çekîmek (çekî çekîmek) 2) (buşeyî, bîrî kîmîmî) hasretîyî çekîmek (duyîğî duyîğî hâlde nî şeyî elde edîlîmî) nî tîzîvîdîyî îçîndî bîlîmîmîkî -a (yekî) tîştîkî bîmî (bîrî şeyî) yîzîmî hasretî kalmîkî ^ hasretî lî gîndî hesretî mîmî rîjîmîmî bîrî yajîmî koyîde gazîtîmî yuzîmî hasretî kalmîkî -ek jî dîlî (wî) dermekîmî mîrîrîkî erîmîmek

hesretîdar *m* hasretî

hesretîndîmî *m* hasretî çekî

hesretî *m* hasretîlîk

hesretîkîşî *m* hasretî, hasretî çekî

hesretîkîşî *m* hasretîlîk, hasretî çekî

hasretîkîrîmî wîzîlîmî, ezîmî, duyîmî, hasretî çekîmek

hasretî kîrîmî zîvî çekîmek, çekîmî duyîmîkî, hasretî çekîmek

hesretîkîrî zîvî çekîmî duyîmî, hasretî çekîmek

hesretîkîrî *m* çekîmî mal

hesretî *m* çekîk

hest *a* duyîğî, lîs - kîrîmî hasretîmek, sezîmek - pî kîrîmî duyîmîmîmîkî, hissetîmek - pî re zîvîdî duyîğî, ayîrîmîkî ~ pî re çekîrîlî duyîğî ayîrîmîkî ~ ü nestî duyîğî ve lîs -ê nazîkî înce duyîğî -ê şeyîmî alîmî duyîğî

-ên jî dîlî ü çîkîrge duyîğî -ên (yekî) lîvîndîlî duyîğîmîmî çekîmek -ên (yekî) rabûnî duyîğîlîmî çekîmek

-ên (yekî) şîyîrî kîrîmî duyîğîlîmî çekîmek

hestîyar *m* hasretîlî

hestîyar *m* duyîğî çekîmî çekî

hestîyarî *m* duyîğî çekîmek

hestî (1) *m* bî emî derîrî

hestî (11) *m* 1. çekîmek (çelik, tîz ve tutuşîcak

maddelede yapîlîmî tutuşîmîmî aletî) 2. çekîmek (taşî vîrîlîrîkî kîvîlîmî çîmî çekîkî parçî)

hestîfîrîşî *m* çekîmek (satanî kîmî)

hestîfîrîşî *m* çekîmek (çelik)

hestîm *m* 1. çekîmek (çelik, tîz ve tutuşîcak maddelede yapîlîmî tutuşîmîmî aletî) 2. çekîmek (taşî vîrîlîrîkî kîvîlîmî çîkîrîmî çîkîrîmî çekîkî parçî) 3. çekîmek (taşî)

hestîmîkî *m* çekîmek (çelik)

hestîmîkî *m* çekîmek (çelik, tîz ve tutuşîcak maddelede yapîlîmî tutuşîmîmî aletî) 2. çekîmek (taşî vîrîlîrîkî kîvîlîmî çîkîrîmî çîkîrîmî çekîkî parçî) 3. çekîmek (taşî)

hestîmîkî *m* çekîmek (çelik)

hestîmîkî *m* çekîmek (çelik, tîz ve tutuşîcak maddelede yapîlîmî tutuşîmîmî aletî) 2. çekîmek (taşî vîrîlîrîkî kîvîlîmî çîkîrîmî çîkîrîmî çekîkî parçî) 3. çekîmek (taşî)

hestîmîkî *m* çekîmek (çelik)

hestîmîkî *m* çekîmek (çelik, tîz ve tutuşîcak maddelede yapîlîmî tutuşîmîmî aletî) 2. çekîmek (taşî vîrîlîrîkî kîvîlîmî çîkîrîmî çîkîrîmî çekîkî parçî) 3. çekîmek (taşî)

hestîmîkî *m* çekîmek (çelik)

hestîmîkî *m* çekîmek (çelik, tîz ve tutuşîcak maddelede yapîlîmî tutuşîmîmî aletî) 2. çekîmek (taşî vîrîlîrîkî kîvîlîmî çîkîrîmî çîkîrîmî çekîkî parçî) 3. çekîmek (taşî)

hestîmîkî *m* çekîmek (çelik)

hestîmîkî *m* çekîmek (çelik, tîz ve tutuşîcak maddelede yapîlîmî tutuşîmîmî aletî) 2. çekîmek (taşî vîrîlîrîkî kîvîlîmî çîkîrîmî çîkîrîmî çekîkî parçî) 3. çekîmek (taşî)

hestîmîkî *m* çekîmek (çelik)

hestîmîkî *m* çekîmek (çelik, tîz ve tutuşîcak maddelede yapîlîmî tutuşîmîmî aletî) 2. çekîmek (taşî vîrîlîrîkî kîvîlîmî çîkîrîmî çîkîrîmî çekîkî parçî) 3. çekîmek (taşî)

hestîmîkî *m* çekîmek (çelik)

hestîmîkî *m* çekîmek (çelik, tîz ve tutuşîcak maddelede yapîlîmî tutuşîmîmî aletî) 2. çekîmek (taşî vîrîlîrîkî kîvîlîmî çîkîrîmî çîkîrîmî çekîkî parçî) 3. çekîmek (taşî)

hestik *antik kemikçik* -**ik** Ulyan (a) jı pçel-
 yan) yarmak kemec en
hestikê *sindan antafêlin kemigi*
hestikên bihistinê *antafêl antafêl kutak zencik-
 len*
hestikên marîpiştê *antafêl bel kemigi*
hestikên nazmazikê *antafêl bel kemigi*
hestikoj *nt kemik yalayıcı, hassas kemik kemir-
 necisi*
hestikoj *m kemik yalayıcı, hestelik*
hestikok *antafêl kemikçik*
hestinas *antafêl kemik bilimci*
hestinasî *m kemik bilimi, ostea, oti*
hestipiyi *m kemik ölçümü, dârs, domette*
hestiqûd *antafêl pçe, uca, kuyuk soktura ke-
 miği*
hestiyikên *nt kemik izmiri*
hestiî *m duygusallık, hassiyet*
hestiyî *m 1. ölçer, koseği (a)tes kağıdına ya-
 rıyan demir; 2. mahlak (yağvan ağız tabiat)
 3. spatula*
hestik *m spatula*
hestizan *antafêl kemik bilimci*
hestizani *m kemik bilimi*
hestkar *m duyu organı*
hestkirin *m hissetmek, duygulanma, sezme*
hest kirin *teğh hissetmek, duygulanmak, sez-
 mek*
hestkuji *m a)tesci*
hestmazik *nt ince duygulu*
hestmazikî *m ince duygululuk*
hestpêkirin *m duygulanma, hissetme*
hest pê kirin *teğh duygulanmak, hissetmek*
hesttemik *nt ince duygulu*
hesttemikî *m ince duygululuk*
hestû *(I) antafêl*
hestû *antafêl*
hestûk *antafêl*
hestyar *nt duygulu, duygun 2. duyarlı, hassas
 (duyuru ve duygulanı algılayan)*
hestyarane *m 1. duygulanma 2. duyarıcı, has-
 sasça*
hestyarî *m 1. duygululuk, duyguluk 2. du-
 yarlılık, hassaslık*
hestyarîî *m 1. duygululuk 2. duyarlı duymu-
 su, uk, sansual zih*
hestyarbûn *m duyarlılaşma, hassaslaşma*
hestyar bûn *teğh duyarlılaşmak, hassaslaş-
 mak*
hestyarêkirin *m duyarlılaştırma, hassaslaştırma*
hestyar kirin *teğh duyarlılaştırma, hassaslaş-
 tırma*
hestyarêkî *nt 1. duygulanma 2. duyurucu, has-
 sasça*
hestid elên *hasul, kışkane - bûn kışkane ol-
 mak*
hestidbûn *m hastalık, kışkanlı*
hestidî *m kışkanlık çekememezlik - kirin
 kışkanlık yapınak*

hestidiktin *m kışkanca*
hestidî kirin *teğh kışkanlık*
hesyar *nt duyarlı, hassas*
hesyarî *m duyarlılık, hassaslık*
hes (I) *antafêl*
hes (II) *m hepa*
hes (III) *m 1. bir mastika 2. ağzı çı yaralarını
 tedavî etmede kullanılan macun, taneli bir toz
 (a) reş (gıyasada) buluncmaz olmak*
hesû *m 1. hış 2. hışa (dince aykırı gömü en bir
 istimalilen söz edilirken, zorunlu olarak
 kullanılır) * hışa, hışidê ku Xwedê yek bû-
 ya, ku dîdê bûya... hışê, Allah bir olacağı
 yerde iki olsaydı -yî cemaata hozir hışê
 huzûdêr (veya huzûrunûzêr), sözüm ya-
 bama (veya sözüm meclûren dîyarê) -yî hî-
 zûru we hışê huzurdan (veya huzurunuz-
 dan)*

hesaf *m hesaplanma*
hesam *m dolgu - çâkirin dolgu yapınak*
hesandin *m 1. edâletine (patlacan, bibar,
 mûmbar gibi şeyleri doldurmak için dolma
 yapınak) 2. tükâbasa doldurma, tükûnîna 3.
 sokuşturma (dâ bir yere zorla veya iterek
 sokma) 4. dolgu yapınak*
hesandî *teğh 1. doldurmak (patlacan, bibar,
 mûmbar gibi şeyleri doldurmak için dolma
 yapınak) 2. tükâbasa doldurmak, tükûnînmak
 3. sokuşturma (dâ bir yere zorla veya ite-
 rek sokmak) 4. dolgu yapınak*
hesandî *nt 1. dolma * roviyê hesandî mûm-
 bar dolması 2. sokuşturulmuş (bir yere zor-
 la veya iterek sokma) 3. dolgulı*
hesankirin *m dolgulı yapınak*
hesan kirin *teğh dolgulı yapınak*
hesankirî *nt dolgulı*
hesare (I) *m hasare*
hesare (II) *m tuzak (kuşları yakalamaya yarar
 a)tes veçê dîzeri)*
hesarge *m a)tes*
hesar *nt 1. a)tin 2. çapkin, arsa, kart zamp-
 ra 3. toy * sêrê hesar toy delikanlı*
hesarî *m 1. a)tinlik 2. çapkinlik, arsaçlık 3.
 toylu*
heser *nt a)tin (sîre l) otrok*
heserî *nt a)tin, a)tinca*
heseribûn *m a)tin*
heserî bîn *teğh a)tin (causell olmas)*
hesê *(I) antafêl*
hesêk *m a)tinî * ul vê rûpelê de hesêk hepe
 bu s. vafêda a)tinîler var*
hesibandin *m sikkelenme*
hesibandin *teğh sikkelenmek*
hesibîn *m sikkelenme*
hesihîn *teğh sikkelenmek*
hesidandin *m konuşlandırma*
hesidandî *teğh konuşlandırmak*
hesidin *m konuşlanma*
hesidin *teğh konuşlanmak*

heşifandıñ (I) *w* çapalmak
 heşifandıñ (II) *w* silikleştirme
 heşifandıñ (I) *ğgh* çapalmak
 heşifandıñ (II) *ğgh* silikleştirmek
 heşifandıñ (I) *w* çapma (topolarmış yeti)
 heşifandıñ (I) *w* silik
 heşifandıñ *w* siliklik
 heşif *w* silik * niwisa heşif silik yazı
 heşifbün *w* siliklik
 heşifin (I) *w* çapalmak
 heşifin (II) *w* silikleştirme
 heşifin (I) *ğgh* çapalmak
 heşifin (II) *ğgh* silikleştirmek * niwisa heşif yazı silikleşir
 heşifiri *w* siliklik
 heşikandıñ *k* sınıtmaq
 heşikandıñ *ğgh* sınıtmak
 heşikin *w* sınıtlıq
 heşikin *ğgh* sınıtlıq
 heşiqin *w* sokuşma
 heşiqandıñ *w* sokuşma
 heşiqandıñ *ğgh* sokuşmaq (dar bir yere zorla veya iterik sokuşmaq)
 heşiqin *w* sokuşma
 heşiqin *ğgh* sokuşmaq (dar bir yere sokuşmaq)
 heşiran *w* sığışma, sığışma (dar bir yere zorla sığışma)
 heşirandıñ *w* 1. sığışma, sığışma, tikim, sığışma 2. yerleşme (yerine kayma)
 heşirandıñ *ğgh* 1. sığışmaq, sığışmaq, tikimək, tikimək (dar bir yere zorla sığışmaq) * bir ser heşir de heşirandıñ bir-birinin üzerine sığışma 2. yerleşmek (yerine köymək)
 heşirandıñ *w* sığışık, sığışık
 heşir *w* haşir (qayma) güğümü ölüleri dipilap mahşere tikarma)
 heşirbün *k* perişan olma
 heşir bün *ğgh* perişan olmaq
 heştrin *w* 1. sığışma, sığışma, tikimə (dar bir yere zorla sığışma) 2. yerleşme
 heştrin *ğgh* 1. sığışmaq, sığışmaq, tikimək (dar bir yere zorla sığışmaq) 2. yerleşmek
 heştrineşir *w* zəhlizni
 heştr *w* haşir
 heşin (I) *w* haşir
 heşin (II) *w* 1. dolma 2. dolma (baş sebze və tavuk, kuzu gibi hayvanları içine pirinc və başqa şeylər dolduraraq yapılan yemek) * heşinə bulucaman gəlincan dolması * heşinə İsofak biber dolması * heşinə kundiran kab dolması
 heşin *ğgh* 1. dolmaq 2. sokuşmaq (dar bir yere sokuşmaq)
 heşinə 2. dolma (baş sebze və tavuk, kuzu gibi hayvanların içine pirinc və başqa şeylər doldurularaq yapılan yemek) * heşinəyə bir xikə kuzu dolması - çəkiri dolma yapmaq - tije karin dolma yapmaq

heşir *w* haşir (hiit keşirvireleri çikanları etir)
 heşixane *w* haşixane
 heşik *w* ancaq (özdeş aşağı olan kısım)
 heşkere bir eşkere
 heşin *w* kayıma, gayret
 heşmet *w* haşmet
 heşmetin *w* haşmetli, hünkar
 heşmetkar *w* hayranlık duyan, aşşayar - hün hayran kalmak
 heşmetkarı *w* hayranlık
 heşir *w* haşir (kayma) gününde ölüleri dipilap mahşere çikarma) - ö mahşere mahşere (büyük kalabalık)
 heşireğir *w* mahşer yeti
 heşir 1. sekiz (8, VIII.) 2. *w* sekiz (yediden bir fazla)
 heşirane *w* sekizlik, muşemmen (divan edebiyatında her hendi sekiz müradan oluşmuş şur)
 heşirani *w* sekizlik
 heşirbeşi *w* sekiz bölümlü, sekiz kısımlı
 heşirehest *w* sekizer
 heşirək *w* sekizli, sekiz gün süren
 heşirəm *w* sekizinci
 heşirimin *w* sekizinci
 heşir salı *w* sekizlik
 heşir *w* 1. seksen (80, LXXX.) 2. *w* sekser (yetmiş dokuzdan bir birlik)
 heşir heşir *w* sekserer
 heşirək *w* sekizli
 heşiribir *w* seksenlik (saksen taneden oluşun)
 heşirimin *w* sekseninci
 heşiryuni *w* seksenlik
 heşiryünin *w* sekseninci
 heşirgoşe *w* sekizgen
 heşirik (I) *w* sekizlik
 heşirik (II) *w* oyuncuların her birinin sekiz taşa oynadığı bu çocuk ve ya ergen taş oyununa (bu oyunun özel üslup mahşeresi ve dik-kate dayalı olmazdır; diğer tarafları buna "carcopa heşirik" de derler)
 heşirime bir heşirime çevirmek
 heşirkeşir *w* sekizgen
 heşirli *w* sekizli
 heşirunend *w* sekizli (sakambil kâğıdında)
 heşir heşir *w* sekizer
 heşirparvü *w* sekizgen
 heşirpê *w* ahtapot (Octopus)
 heşirü *w* sekiz yüzü
 heşir *w* 1. parçuklu (yellenmiş parçuktan bir yiyecek) * İe heşirük heşir üstüne parçuklu bir halkası vardı 2. yuz de astaran arosına yayılarak konulan parçuk
 heşir *w* abla
 heşir 1. matra 2. 9 1. ta ki 3. 2 dek, değin, karda, * heşir var harığı degin * heşir ku ew bê li her eşşir he o gelene kalar eşşir) bekê 4. 2 dek, kadar (bu eşşir birığı muktayı veya zamanı anlatır) * heşirüye heşir serê gir tepe-

ye dek çaktı ~ aqılı nas kılır temen velay kıl
ışışten geçmek ~ aqılê pêsîn lî yê paşîn di-
çe san pirmanîk biyaz vîrîze (veya etîze
~ lî ~ surûza dek, îfelêber, darîşî ye ~ bî
hetayê teletel, ebediyên, sansûza dek, sîr-
gîr, sîrîsene ~ bigîhîje (tiyekî) herdu-
nî varîncuya kadar * heta bigîhîje telezîz-
yane her darî dînyê telezîzîyene varîncua ya
kadar her şevîni salî ~ çabekê bir derece (veya
ya bir derecêye kadar) ~ çay dibîre gazalî
nûdîyene ~ çay çavan dibîre gazalîdî-
yên ~ çökê (c. ji kabokê) dijî bayî ~ dawî
1) sîmna çadî 2) alîca, sar ~ derreyekê
nî derca (veya bir derecêye kadar) * ev
kîrîn te heta derreyekê nîrov dikace qe-
hûlî bîkî bu çepelîm an derreye kadar
çekîm ~ dev aşî mî kadar ~ devî (yekî) ge-
rîya dîkî dîrîşîyî kadar ~ dînya xwes (be)
serûza dek ~a em gîhîşîm esasê, em man
asê gerçeşî öğrenene kadar iş işten geçî ~
emîrî (yekî) hebe omîrî bayî * eîrî heta ku
emîrî te hebe lî te bînerîm omîrî bayî ben
sana hakîmî ~ eseyî nebe ne kîşî e akî dîkî
kîzî dor, geçîte heîlî olî, nasî kîzî geçîte
bellî olî ~ eşarî akîşîmî kadar ~ gevîrîyê
bağîyîmî kadar ~ gûzekê 1) bîlegîne kîdî,
bîlekîyîne kadar (çîmîr, kîrîçîne avakîmî e-
çîre gûmîlînek şekîdî * heta gûzekê dî
harîfî de çî xwarê bî ekleîyî kîdî kar
batî 2) bîlegîne kîdî, bîlekîyîne kadar
tîyîşî eçîşî icîmî vîlîmî avakîkî gîrîncîsî
kîdî uzîmî * kîrîsê ku lî xwe kîrîbî, he-
ta gûzekê dîlîkî gîyîçîyî eîbîsî bîlekîyîne
kîdî gelyîrî ~ heşîyan tîyîmî (veya e-
lîkîyîmî) kadar * tavê heta bî heşîyîyî mî
em gîrîmî dîkîrîmî gîrîşî bîrî dî kîrîçîyîyîe kî-
dî dîyîyîdî ~ hevirîyê xwe hefatî kîrî heva-
lîyî jî şîkîyîyî pî ve dîmî lîkî tîkî dîgîmî ar-
lîrîncîya kadar postî dîmî gîrî ~ jî hatîm
gîkî yî yîtene nek ~ jî hatîm qîrî kîrîmî avakî
çîkîyî kavîrî nağîmîkî ~ jî tî olîmî, olîmî-
ya gîçî de ~ kabokê dîzî boyî ~ karêkî ka-
rîmî emîya (yekî) qelîşîmî (ber şeyî yîpîna ka-
dar) aklî karayî seçîmek ~ kîfî dîstî reşî ne-
be tehmî deyî xweşî nîbe çîlîmîyîmî nasîkî
çîzî gîmîkî yokî ~ kerî banîle harî dîpîle
çîtîkî dîrmîşî ustekî dîrmîyîrî ~ ku ca'î ~
ku çay dibîre gîyî alîbîdîyîne ~ ku çay çay
dîgîre gaz alîbîdîyîne ~ ku dîbe mîmkîmî
mîrîtebe, alîbîdîyînce ~ ku dînya ava he
dînya durîdîkî ~ ku hatîye mîlê (yekî) pî
te kîrîmî olîmî çîmî bîrakîmîmîkî (veya kî-
mîmîkî) ~ ku hebe yîçîdîyî kadar, yîçîdîyî
sîrene ~ ku (îu) hebî sîlîsîne ~ ku jî tî
mîmkîmî mîrîtebe, alîbîdîyînce ~ ku (yekî)
karêkî kîrîmî dînya (wî) darî bûn (ber şeyî ya-
pîna çadî) aklî karayî seçîmek ~ ku kîfî
(yekî) hatîm eîlî (bî mîmî bu şeyî yapîncîyî)
keyfî olîncîya kadar ~ ku mîrovî hîdekî

xwê bî hev re nexwe hev nas naçe ak kî-
pîyî karî kîpekî geçî başîncî heîlî olî ~ ku
mîrovî sîrî nexwe heîmî jî devî mîrovî nayê
ateşî olîmîyî yîtene dîmîmî çîkîmî ~ ku
mîrovî xwîdîmî dî ber de nerîjîne jî memfe-
atî nabîne êkîncîden bîrdîncîzî ~ ku sebtî neğî-
tî dî pîsîrî madî ağîamîrovî çîçîyî dîmîmî
verîncîzî ~ ku îu hebî varî olîmîyî mîl-
derçî, sîrîsîne ~ ku zarok (an jî sebtî) ne-
gîrî dî pîsîrî hadî devîmî ağîamîrovî çîçîyî
dîmîmî verîncîzî ~ lî darê dînyayê yî-
şîncîya yîçîdîyî kadar, yîçîdîyî sîrene, ya-
şîncîya sîrîsîne * heta lî darê dînyayê he
ew kîrîne xwedî meşî yîşîncîya ayîkî bağî-
mîşîlarî ~ lî darê dînyayê he çîmî olîdîkîçî,
yîçîdîyî sîrene ~ lî dînyayê xweşî he ya-
şîdîyî mîddîlete ~ lî heyatî yîşîncîya, yîşîdî-
yî kadar, yîşîmî sîrîsînce ~ lî jîyanê yî-
şîncîya yîçîdîyî kadar, yîşîncîya sîrîsîne *
heta lî jîyanê he ew kîrîne xwedî meşî ya-
şîncîya ayîkî bağîmîşîlarî ~ lî serî erdê bîmî
yîçîdîyîyî, yîçîdîyî sîrene ~ me bîlatî kar, jî
çîyîyî pî ve dîmîmî an alîmî (kîdîmî) geçî
~ mîmî karî karî wîlî karî lîkî benî tarkîmî va-
rîncî kadar iş işten geçî ~ mîrîncî beşîkîyî,
mîzîmî kadar ~ mîrîncî çay jî kîrîmî olîncî-
ye dek tarîmîdîmî çîlîmîkî (hep çîlîmîlarî e-
çîmî sevkîncî) ~ mîrovî bî hev re dîmî şîrî-
dîncî neke mîrovî bî hev mîzîne ak kîpekî
kîra kîpekî geçî başîncîda heîlî olî ~ mîrovî
sîrîyê nexwe bîlîmî jî devî mîrovî nayê ateşî
olîmîyî çîçîncî dîmîmî çîkîmîzî ~ mîrovî dîstî
reşî nebe tehmî deyî xweşî nîbe çîlîmîyîyî-
na rîlîkî yîzîmî gîmîkî yokî ~ nebe reşî nîbe
xweşî vîkîlîyî darî, beşîlîmîdîmî iyî olîmîzî ~
nîvî yanî yanîyî yanîyî kadar ~ pîmîya me-
rîvî nebe kîvîyî lî serî mehmî nîbe sîmî ağî-
mîyîmî mîdîmî verîncîzî, çîlîçî çîbîlîmîdî-
mîyî bir şeyî olîmîzî ~ pîmîyê çîpîkîlarîmî va-
dîmî ~ paşîyê tî de bîmî (ber şîyî) îlerîncîye gî-
mîkî ~ pîtekî lî dîvîyarî dîlî ew heftî çîlîtan
pî ve dîke bîrîncî sîmî verîncîmek, bîrîncî ko-
naşîmî lîrîlîkî verîncîmek (dîmîlemîmekî) ~
qewetî tî de hebî varî çîvîncîyîncî (veya gî-
çîyîlî) ~ şîkîkî bağî, çîmî kadar, gîrîlîyîmî
kadar * heta qîrîkî kîfîyî dîmîmî gîrîlîyî-
mî kadar bîrîncî varî ~ qîrîkî jî tîrî bîmî bîmî-
derî, akîfî çîrîkî, kîzîmî gîrîmîkî îstîcîncî-
nîncî ~ qîyamîyê kîyamîyê faktî ~ rojî îmî
he gîncî dîgîmî bu gîncî bu gîncî ~ rojî îmî
hatîyê çîlîmîyî çîçîyî * çîrîyê herfî mezmî ku
heta rojî îmî hatîyê çîlîmîyî çîçîyî, ew he-
yîkî zarî ~ saxî he yîçîdîyî kadar, yîçîdîyî
sîrene ~ (yekî) saxî he çîmî bayî * eîrî heta
ku tu saxî lî tî te bînerîmî çîmîrî bayî ben
sana hakîmî ~ serî pişîvî vekîrîmî dîmîmî ka-
dar çîncîkî (kîpî, pîrvîyê çîmî) ~ serî (yekî)
lî kevîrî neketîmî çîyî başîncîya pîlîncîdan akîl-
îmîmîmîkî ~ serî mîrîyîmî jî mîrîyê neke-

ve bi xwe nahîse olay başına getirmeden o-
kullanılarak - **te got bismillah xelkê gurê**
hemdullîlah iş için peyken sonra geçeceği
görmek - **te got gur û rovi, post hate nivî**
ahî şlah (skudar)î geçî - tu **bêhêjî 1)** (yaza-
ne 2) oinsya * **berfûke heta tu bêhêjî qû**
lasiya beyaz bû kar 3) garla * **il bulê** **gûtin**
heta tu bêhêjî hene codê lîf garla 4) son de-
rene (pek çok) - tu **bêhêjî hes e istediğin ka-**
dar - tu bêhêjî çûn garla giemek * **araq he-**
ta tu bixwazî diçe (çki) garla giyiver - tu
bixwazî 1) istediğin kadar 2) garla - tu **bix-**
wazî çûn garla giemek * **araq heta tu bix-**
wazî diçe (çki) garla giyiver - tu **dikari ... e**
kuvvetle (herhangî bir şeye ağırlık verildi-
ğünde) * **heta tu dikari goştê bixwe ete ku-**
vet - tu **hebî (hayatn) öldiğün şerece, o-**
mîrî boyu * **ezê heta ku tu helî 1)** te
bînêrîn **ömür boyu ben sana bakarın** - tu
nehînî zehmetê tu nahînî nemetê zorluk
çekmesen, çakap dulumdesen insan paşına
kavusîmîz - tu **bêhîjî ber çem milan hil-**
mekê deçayî gormeden paşalanî savana - tu
bêhîyê nehînî tu şiraniyê nizanî zorluk
çekmeden, insan ruhatı kavusîmîz - **Xwedê**
qewet dayê - tu **gûliyle, Yaradana sığınip** *
heta Xwedê qewet dayê şirgîtmek avêtê
Yaradana sığınip ona bir rızal ahî - **xweş**
sansuz dek - **xweş bûn yasadîğ şerece,**
sağ olmanya dek - **yê giran xwe tuzî kir yê**
svak xwe şirî ahî şlah (skudar)î geçî

heta bi hetayê **k sansuz dek, delebe, ilân haye**

heta bixwazî **1)** istediğin kadar 2) oldukça

heta hetayê **k ebodîzen, suçlu**

hetahetayî **ahî ebel, sansuz değîn, sansuz**
zardî ebediyet

hetan **m yan veya kıldan ömre kalman ip; bir**
saç hetan hê **arınuse "wera"** (bir tür ur-
gan) olur - **hnan ip omek**

hetanî g **1. hata 2. h 1. u a 3. d dek, değîn, ka-**
dar * **hetanî vîr bunaya değîn** * **hetanî ku**
ew hê li ber esya be e gelêe kadar esyaya
bekê **4. d dek, kadar (bir işin bitirişi) rokeyî**
veya zîmanî ulatî * **hilkîşîya hetanî serû**
ğîr zepemê jek çku - **êyarê aksama kadu** -
ruja şiyamêê kiyamêe karîr

hetay **avêtî gûnes**

hetay **m gûnesel, çemî (gûnesle (ğîa))**

hetaykî **k amelikçe**

hetaw (I) **hew hetaw**

hetaw (II) **ahî şaşkın**

hetawî **m aşkınlık**

hetek **adîr 1. şiret, edepsiz, eli hayırlı, çir-**
kef, uğrenç (buluşkan, erdiğine erer, ermede-
ğine taş atar) 2. çepir (ahıksız, buyuz, ge-
çimsiz kimsel) - tev dan çirkefe (çimurî)
taş armak (veya çirkef üzerine sıyrılmak)

hetekane **k şiretçî, çirkefçe, edepsizce**

hetekm **1. şiretlik, çirkeflük, edepsizlik 2. re-**

zalel 3. k şiretçe, çirkefçe, edepsizce - **ki-**
rîn şiretlik etmek

hetekbûn **m şiretleşme, çirkeflleşme, edep-**
sizleşme

heteki bûn **biğê şiretleşme, çirkeflleşme,**
edepsizleşme

hetekbûyîn **m şiretleşme, çirkeflleşme, edep-**
sizleşme

hetekî **m 1. şiretlik, çirkeflük, edepsizlik 2.**
rezalel

heter **m isat, istecime** - **klrîn isat etmek**

heterojen **m heterojen, heterojen, zvr. cinsten**

heterotrof **hîyîn heterotrofi, diğ beslenen**

heterotrofi **hîyîn heterotrofi, diğ beslenen**

hetifandan (I) **m hayran bakına**

hetifandan (II) **m kâpan**

hetifandin (I) **biğê hayran b rakmak**

hetifandin (II) **biğê kâpank (pendenbe) şaka-**
laymak, çekerek almak

hetifîn (I) **m hayran kalma**

hetifîn (II) **m kâpınlıca**

hetifîn (III) **biğê hayran kalma**

hetifîn (IV) **biğê kâpınlıca (pendenbe) çeki-**
rek almak

hetik **adîr 1. şiret, edepsiz, eli hayırlı, çir-**
kef, uğrenç (buluşkan, erdiğine erer, ermede-
ğine taş atar) 2. çepir (ahıksız, buyuz, ge-
çimsiz kimsel) - tev dan çirkefe (çimurî)
taş armak (veya çirkef üzerine sıyrılmak) (v
tyekî) ahî (bîm.) tezi etmek

hetikane **k şiretçe, çirkefçe, edepsizce**

hetikandin **m 1. rezil etme, tuzak 2. berbat et-**
me 3. batırma (karletme)

hetikandin **biğê 1. rezil etmek 2. berbat etmek**
3. batırmak (karletmek) (tyek) - 1) aşç yağ-
dirmek (çeytenmeklere ağır sözler söyle-
mek) 2) (hatırn) istecime başına etmek

hetikandî **ad 1. rezil edilmiş 2. berbat edilmiş**
3. batırılmış, karletilmiş olan

hetikberî **m skandal (rezil rûsya eden)**

hetikberî **m skandal**

hetiket **m rezillik, rezalel**

hetiketî **m 1. rezillik, rezalel 2. skandal 3. ahî**
şiret * **yekê hetikketî ye şiretin tekêdî** -
hatn çirkefe rezalel eiz buya olmak - **klrîn**
1) rezalel çikarmak 2) rezil etmek

hetikî **ad 1. rezil olmuş 2. berbat olmuş 3. bat-**
ırms, kilemîs alın

hetikîn **m 1. rezil olma 2. berbat olma 3. bat-**
ırma (karletme)

hetikn **biğê 1. rezil olmak 2. berbat olmak 3.**
batırmak (karletmek) * şalê min hetikîye
partalonum batırî

hetiketî **hew hetiketî**

hetiwaz **m aqlanc**

hetiwazî **m aqlancılık**

hetk **adîr 1. şiret, edepsiz, eli hayırlı, çir-**
kef, uğrenç (buluşkan, erdiğine erer, ermede-
ğine taş atar) 2. çepir (ahıksız, buyuz, ge-

çimsiz kimsel - rey dan çirkefe (çamura) tıslamak (veya çirkefi üzerine sıratmak - a (yekü) anın (birini) ezil etmek - a (yekü) birin 1) birini rezil etmek 2) (birinin) has nın etini yemek - a (yekü) danin (birini) rezil etmek - a (yekü) kirin (birini) rezil etmek, buğuluğuna pıhtılan etmek - a taxê malula le kısı - a wê danê agzınır payın vermek - a xwe kirin (bir) arca (hala) olmak, yeter olmak

heki m 1. şiretlik, cerkeflük, edepsizlik 2. tozalet - karlı sürmedik etmek

helese m sokak köpeği

hetret m sert vuruş

hetûn m furu (bir maddesi / fiz. ksel veya kimyasal değışikliğe uğramıyorsa)

hewan m merhamet, karam - tê dan kenzetemek, merhamet etmek

hewan kirin m merhametle, karamca

hewan kirin figh merhametlemek, karamlemek

hewan kirî rd merhametli (merhametli sülûmü olan)

heze m şarşal

hezelef m şarşallık

heslat m kolaçan

heya kirin m kolaçan etme

heya kirin figh kolaçan etmek

hev e birin (karsılıklı) olarak bir ötekini atakda olanı - hêzet kirin (birinin) pernan etmek - hêznet kirin (birinin) rest çekmek - birin il anin 1) (birinin) uğraş etmek 2) nişip kakışmak, didişmek - birin kesimê - dan ber cotkanîyan cêleşmek - dan ber refesan çêleşmek - dan ber zîlkan (refesan an il cotkanîyan) çîleşmek - dan dudgehê (an ji mahkemeyê li şî mahkemeye) duşmek, birinin mahkemeye vermek - dan mehkemeyê (birinin) arshakimaya vermek, davalaşmak - daf dan nişip kakışmak, tuşimêk - dîtin 1) (birinin) gormek 2) görüşmek, buluşmak - eflû nekirin (varlı biçekli olmak - gewîrandin boğazlaşmak - gîttin 1) (birinin) yapışmak, tutmak 2) dayanışmak 3) bağışlamak, tutak etmek 4) çitışmek (birinin) geşip pekişmek 5) uyumak, uyuşmak - kul-kisandin (an il hilandin) sayı çekmek - kulandin (an ji kul kirin) nişip kakışmak, tepişmek - kur û kemî kirin suç suç başı gelmek (veya dövmek) - nasîn (an ji nas kirin) tamışmak - nize kirin süngüleşmek - stîgû (an ji nîze) kirin süngüleşmek - tekim (an an ji daf) dan nişip kakışmak, tepişmek - û dîn e birin, yek digeri - û dîn birin kesmek - û dîn dîtin 1) (birinin) gormek 2) buluşmak, görüşmek - û dîn gewîrandin buğuşmak - û dîn hîran (birinin) gözünü ayırmak (aralarında aşırı geç nişizlik) - û dîn kul kirin (an il kuland-

in) nişip kakışmak, tepişmek - û dîn nasîn (an ji nas kirin) tamışmak - û dîn negirtin (an ji birin) 1) tutmamak 2) dayışmamak 3) tutarsız olmak (aralarında çelişik) olmak - û dîn stîgû (an ji nîze) kirin süngüleşmek - û dîn tekim (an il daf) dan nişipmek - û dîn xwarin (birinin) yemek * zarîno me ew dem e ku em hev û dîn bi xwîna merhumên vîyêk zaman deşî çûnkar - ziyafet kirin 1) ziyafetleşmek, buluşma ziyafet etmek 2) gün yapmak (çoğulukla ev hanımları için; aynı belüli günlerinde kanık ağdınmak)

hevaheng m uyumlu (aralarında uyumlu olan)

hevahengî m uyumluluk

heval m m 1. arkadaş * hevalê kar n arkadaş 2. arkadaş (birine karşı, sevgi ve anlayış gösteren kimselerden her biri) 3. arkadaş, eş, akras 4. yoltaş (tek tek bir görüşü benimseyenlerden her biri) 5. eş (kari kocadan her biri) * mîrîk digote ku hevala wî li malê rîya wî dipê adan eşin onu evê hebedêşim sêluyê 6. eş (teklîk vaxyan dîş veya erkek hayvandan her biri) * kevok li hevala xwe digere güvercin eşını arıyor 7. eş (oyunlarda) * hevalê xwe bûneqîne eşim xec * ji xwe re hevalokî yeman nişandê kemûna kîmetî: bir eş seçti 8. akılden her bir 9. mîrîk etez, dol eşi, meşime, son, plûsona - gîttin eş tutmak - hevalê berê, ker ji kera monkerê arkadaşlarından eski olan, eyletîle meşep olundan vazgeçme - û hegîr es dîst - e zarî (ku ji zêrokî am etez, dol eşi, meşime, son, plûsona - an çawa kî tu ji weka wan herkesin geşîği köprüden son de geş - e barê xwar tûne dîşemî destu olma - e (yekü) hûn 1) (birinin) arkadaş olmak 2) (birinin) yandış olmak 3) (birinin) eş, dengi olmak - e defal zîz arkadaşim, sevgîli arkadaşım - e hev e pragvevawîrîne kîrêş arkadaşım - e hev e kur kapı yoldaş (varı yerde veya güvercinde çalınanlardan her biri) - e ji dîl il can can yoldaş - e/ra jî-yunê hayv arkadaş (kari kocadan her biri) - e kofbîlîqul bûnêrî yakasî bu araya gelîne- me - e hejîstîkîlî oyun arkadaş - e qîrê deş-hîgû ye rehber, karga olanım... - e qîrê (qî-jîkê) her dem bî (mîkû) bî gû ye rehber karga olanım - e rê yol arkadaş, yoldaş - e li ser güclûden yun - e serê bûş güclûden yun dînêk - e sîyareka gurî ye dokuz vaxtan eskîmîs (veya parılmak) - e xîr-tan hûn güclûden yun olmak - e xwarîne vîrî - e xwarîne mîlî bîkîrî ye yuvî olan hiçbir zaman memnun olmaz - e zezarok arkadaş değil arkadaş

hevalane m arkadaşça

hevalhar e yük eş

hevalhehcei m nispetçi

hevnlhebecin *ed* nispetçî
 hevnlhebecinî *ed* nispetçilik
 hevnlhebeciî *ed* nispetçilix
 hevnlhebecok *ed* nispetçî
 hevnlhebecokî *ed* nispetçilik
 hevnlhebecî *hev* hevnlhebecî
 hevalbend *ed/ed* bağlaşıq, mütefik taralardan da anlaşına veya sözleşmə sağlanmış olan kişiye veya topluluq
 hevalbendî *ed* bağlaşıqlık, mütefiklik
 hevalberşo *ed* kadın iç tutmanı
 hevalbiçûk *ed/ed* etere, döl eşi, meşume, son, plâsanta, eş
 hevalbün *ed* 1. arkadaş olma 2. eşleşme
 hevalbüyü *ed* 1. arkadaş olma 2. eşleşme
 hevalêwî *ed/ed* kiz (bir doğanda dünyaya gelen kardeş)
 hevalçuk *hev* hevalzarok
 hevalders *ed/ed* ders arkadaş, s mü arkadaş
 hevaldest *ed* e tre pıkkayyet olan
 hevalduş *ed/ed* yiyici, sümürücü
 hevaldoşk *ed/ed* yiyici, sümürücü
 hevalduz *ed/ed* dala arkadaş
 hevalê kar *ed/ed* eş arkadaş, keldaş
 hevalgîr *ed* arkadaş, yarıcı
 hevalgîrî *ed* meşûme, eş olma
 heval gîrî *ed/ed* eşleşmek, eş olmak
 hevalhez *ed* arkadaş, carisi
 hevalhezî *ed* arkadaş, carisi olma
 hevalhîno *ed* arkadaşlar, çocuklar
 hevalî (I) *ed* 1. arkadaşlık 2. eşlik
 hevalî (II) *ed* gelin arkadaşlarının gelin üzerine söyledikleri, türkü türü
 hevalîni *ed* a.k.a. otuz ik
 hevalîti *ed* 1. arkadaşlık 2. eşlik
 hevalkar (I) *ed/ed* zarf
 hevalkar (II) *ed/ed* 1. eş arkadaş, koldaş 2. eş ortağı, partner
 hevalkarî *ed* 1. eş arkadaşlığı, koldaşlık 2. eş ortaklığı, partnerlik
 hevalkiras *ed* kadın dudu, kadın tutmanı, iç çamaşırı
 hevalkürask *ed* kadın dudu, kadın tutmanı, iç çamaşırı
 hevalki *ed* arkadaşca
 hevalküz *ed/ed* oyun arkadaş
 hevalmay *ed/ed* sıfat
 hevalo *ed* arkadaş, imanın
 hevalok *ed/ed* 1. arkadaşlık 2. arşın etere, döl eşi, meşûme, son, plâsanta
 hevaloşk *ed/ed* arkadaşlık
 hevalıştî *ed/ed* (birinden) sonra doğan çocuk
 hevalrê *ed/ed* yol arkadaş
 hevalrêî *ed* yol arkadaşlığı
 hevalserok *ed/ed* eş başkən
 hevalserokî *ed* eş başkənlik
 hevalserok *ed/ed* eş başkən
 hevalserokî *ed* eş başkənlik
 hevalsir *ed/ed* audaş

hevalsirî *ed* ardaşlık
 hevalti *ed* 1. arkadaşlık 2. eşlik 3. yoldaşlık - kîrî *ed* arkadaşlık etmek ~ *pe* *re* kîrî (I) arkadaşlık etmek (I) eşlik etmek (bir solist, bir çalgı veya orkestra ile birlikte mizik çalmak) * mîrî hevalti bi solist *re* kîrî soliste *ben* eşlik etmiş ~ *xerî* kîrî *ed* parçok bazmak (çocuklar arasında) -*ya* qulug *ü* rasi aldî *ed* arkadaş
 hevaltîkîrî *ed* arkadaşlık etme
 hevalti kîrî *ed/ed* arkadaşlık etmek
 hevalyê *ed/ed* oyun arkadaş
 hevalza *ed/ed* kiz (bir doğanda dünyaya gelen kardeş)
 hevalzarok *ed/ed* etere, döl eşi, eş, meşûme, son, plâsanta
 hevalzava *ed* bacana
 hevalzavî *ed* bacanaklık
 hevpandî (I) *hev* hevaudî
 hevpandî (II) *ed* birlik etme
 hevpandî *ed/ed* birlik etmek
 hevani *ed* koleksiyon
 hevay (I) *ed* okuyucu
 hevay (II) *ed* sahilde oturma konye
 hevawaz *ed* hemayaz (sesazı bu birim: uşguz)
 hevaxofîn *ed* 1. sohbet, söyleşi 2. diyalog (karşılıklı konuşma) 3. diyalog (oyun zamanı, ikave gibi eserlerde iki veya daha çok kimsenin konuşması)
 hevaxofîn *ed/ed* 1. (karşılıklı) konuşmak 2. söyleşmek
 hevayî *ed/ed* istek
 hevayîf *ed/ed* istişlik
 hevbandorî *ed* erkileşim
 hevbandorî kîrî *ed/ed* erkileşmek
 hevbandorîkîrî *ed* erkileşim
 hevbaşur *ed* arkadaş
 hevbaşurî *ed* arkadaşlık
 hevhehr *ed* ortak
 hevbehêrî *ed* 1. ortaklık 2. ortak olma, ortak olma
 hevhehr (I) *ed/ed* bileşik
 hevhehr *ed/ed* bağlaşıq, mütefik
 hevhehrî *ed* bağlaşıqlık, mütefiklik
 hevher *ed* 1. karşı, muhalif 2. sırça, rakip 3. eşi, denk 4. eş, sırk
 hevherber *ed* karşılaşım abidi
 hevherberî *ed* karşılaşım abideliği
 hevherhün *ed* 1. karşılaşım, kıyaslanma 2. eşleşme, denkleşime
 hevher hün *ed/ed* 1. karşılaşım, kıyaslanma 2. eşleşme, denkleşim
 hevherdan *ed* 1. (bu birim) bırakma (yayıp) alma bir şeyin bir birimi bırakması 2. boşanma
 hev berdan *ed/ed* 1. (bırakma) bırakmak (yayıp) olma bir şeyin bu birim bırakmak 2. boşanmak * Jln *ü* mîr *ed* biryaru *ed/ed* hev *ed/ed* zarf, azca malikemê kârîni ile başanlılar

hevberdar *ed* karşılaştırılmak, kıyaslanmak, mukayeseli

hevberdarlı *ed* karşılaştırılma/lık, kıyaslanma/lık

hevberdarlık *ed* karşılaştırılma/lık olarak

hevberli *ed* karşılaştırılmalı, mukayeseli, kıyaslı

hevberli *m* 1. kıyas (bir tutum, denk sayma) 2. karşılaştırma, kıyas, kıyaslama, mukayese * eğer em (sal bi salâh çüşt hevberli bikan, i-sal hewa bin xweş e gezen yıllara kıyas edince, bu yıl hasılat iyi) 3. *med* es değer

hevberibûn *m* karşılaştırılmak, kıyaslanma

hevberî bûn *êgh* karşılaştırılmak, kıyaslanmak

hevberî hev kîrîn *êgh* (biriyle) karşılaştırmak, kıyaslanmak

hevberîbûrîn *m* karşılaştırma, kıyaslama, mukayese etme

hevberî kîrîn *êgh* karşılaştırmak, kıyaslamak, mukayese etmek

hevberîlî *ed* paralel

hevberîlî *m* 1. kıyaslılık 2. *med* eş değeri/lik

hevberker *ed* karşılaştırmak, kıyaslamak

hevberkîrîn *m* karşılaştırma, kıyaslanma

hevber kîrîn *êgh* karşılaştırmak, kıyaslamak

hevberkîrî *ed* karşılaştırma/lık (karşılaştırılma/lık, kıyaslanma/lık)

hevberkî *ed* karşılaştırılmak, kıyaslanmak

hevberkîbûn *m* karşılaştırılmak, kıyaslanma

hevberkî bûn *êgh* karşılaştırılmak, kıyaslanmak

hevberkîbûrîn *m* karşılaştırma, kıyaslanma

hevberkîrîn *êgh* karşılaştırmak, kıyaslanmak

hevbercedan *m* dayanışmada bulunma

hev bercedan *êgh* dayanışmada bulunmak

hevbestîn *m* çağlaşma

hev bestîn *êgh* bağlaşmak

hevbeş *med* 1. ortak, ortak 2. *ed* ortak (birden çok kişiye, veya nesneyi iğ lendiren, onlara uzgu olan, onların katılması/ bulunması, müşterek) * alliyên hevbeş ên helbest-aman hevbeşlerî erak yezerî vadir

hevbeşlî *m* toplancılık, sosyalizm

hevbeşayeti *med* hevbeşlî

hevbeşî *m* ortaklık ~ kîrîn ortaklık etmek

hevbeşibûn *m* ortaklaşma

hevbeşî bûn *êgh* ortaklaşmak

hevbeşîbüyîn *m* ortaklaşma

hevbeşîkîrîn *m* ortaklaşma

hevbeşî kîrîn *êgh* ortaklaştırmak

hevbeş *ed* yarışış

hevbeşî *m* yarışma

hevbeşm *ed* beraber eğlenen

hevbeşnkîrîn *m* koklaşma

hev beşn kîrîn *êgh* koklaştırmak

hevbeşî *m* koku

hevbeşe *med* sesiz, sestiz, konuşma

hevbeşî *m* koro

hevber *med* kesilen

hev burjî *ed* anin *êgh* 1. (birbirini) öğren-tirmek 2. öğrenmek, takip etmek, didişmek

hevberîlî *m* 1. kesilme/ bulunma kesme) 2. *med* kesilme

hev birîn *êgh* 1. sesişmek (birbirini kesmek) 2. *med* kusurmak

hevbin (I) *m* 1. buluşma 2. görüşme ~a *gîşt* genel görüşme

hevbin (II) *med* hakıqlı, doğru k

hevbinî *m* 1. buluşma 2. görüşme 3. *med* sızılma

hevber *ed* düşündük, hemfik r

hevbiik *m* hacamat

hevbiikî *m* hacamatlık

heve *m* alev, yataz, alaz

hevcar *m* karasaban, karasaban gövdesi

hevelli *med* başka bir sözcüğe köken ya da b. şim bakımından benzeyen sözcük

hevciyan *m* 1. kutlay, kongre 2. toplama, toplantı 3. temerküz

hevêl *ed* kemahat

hevêlî *m* hemşerî k

hevçay *ed* 1. çağdaş (ayrı çağda yaşayan, muam) 2. çağdaş (bulunan çağın anlayışına, şartlarına uygun olan)

hevçayî *m* çağdaşlık

hevçayîbûn *m* çağdaşlaşma

hevçayî bûn *êgh* çağdaşlaşmak

hevçayîbüyîn *m* çağdaşlaşma

hevçayîkîrîn *m* çağdaşlaşma

hevçayî kîrîn *êgh* çağdaşlaştırmak

hevçeng *m* hacamat

hevçengi *m* hacamatlık

hevçerx *ed* 1. çağdaş (ayrı çağda yaşayan, muam) 2. çağdaş (bulunan çağın anlayışına, şartlarına uygun olan)

hevçerxi *m* çağdaşlık

hevçerxi bûn *êgh* çağdaşlaşmak

hevçerxi bûn *êgh* çağdaşlaşmak

hevçerxi bûyîn *m* çağdaşlaşma

hevçerxi kîrîn *êgh* çağdaşlaştırmak

hevçerxi kîrîn *êgh* çağdaşlaştırmak

hevçerxi kîrîn *êgh* çağdaşlaştırmak

hevçerxi kîrîn *êgh* çağdaşlaştırmak

hevçerxi kîrîn *êgh* çağdaşlaştırmak

hevda *m* 1. sap uçluk, tire, borisim t.b. şeyler için) * du hevda hevrişim (iki sap (tırşım) 2. bakım (tipik), yün vb için, bu delada eğrilmiş ip (makarî) 3. sap tezi ~yek ta jê bikişî- nî hezar bi hezarun pûne jê tê awarê elhi- sesîderî bur ip çekîşî bur jînta dîşer ~yekî zîwa tê de nemnî (iğve kaçır işlemek, i- lîğine işlemek veya geçirmek), sucuk gibi ol- mak (vey. işlemek)

hevda *m* 1. sap uçluk, tire, borisim t.b. şeyler için) * du hevda hevrişim (iki sap (tırşım) 2. bakım (tipik), yün vb için, bu delada eğrilmiş ip (makarî) 3. sap tezi ~yek ta jê bikişî- nî hezar bi hezarun pûne jê tê awarê elhi- sesîderî bur ip çekîşî bur jînta dîşer ~yekî zîwa tê de nemnî (iğve kaçır işlemek, i- lîğine işlemek veya geçirmek), sucuk gibi ol- mak (vey. işlemek)

hevda *m* 1. sap uçluk, tire, borisim t.b. şeyler için) * du hevda hevrişim (iki sap (tırşım) 2. bakım (tipik), yün vb için, bu delada eğrilmiş ip (makarî) 3. sap tezi ~yek ta jê bikişî- nî hezar bi hezarun pûne jê tê awarê elhi- sesîderî bur ip çekîşî bur jînta dîşer ~yekî zîwa tê de nemnî (iğve kaçır işlemek, i- lîğine işlemek veya geçirmek), sucuk gibi ol- mak (vey. işlemek)

hevda *m* 1. sap uçluk, tire, borisim t.b. şeyler için) * du hevda hevrişim (iki sap (tırşım) 2. bakım (tipik), yün vb için, bu delada eğrilmiş ip (makarî) 3. sap tezi ~yek ta jê bikişî- nî hezar bi hezarun pûne jê tê awarê elhi- sesîderî bur ip çekîşî bur jînta dîşer ~yekî zîwa tê de nemnî (iğve kaçır işlemek, i- lîğine işlemek veya geçirmek), sucuk gibi ol- mak (vey. işlemek)

hevda *m* 1. sap uçluk, tire, borisim t.b. şeyler için) * du hevda hevrişim (iki sap (tırşım) 2. bakım (tipik), yün vb için, bu delada eğrilmiş ip (makarî) 3. sap tezi ~yek ta jê bikişî- nî hezar bi hezarun pûne jê tê awarê elhi- sesîderî bur ip çekîşî bur jînta dîşer ~yekî zîwa tê de nemnî (iğve kaçır işlemek, i- lîğine işlemek veya geçirmek), sucuk gibi ol- mak (vey. işlemek)

hevda *m* 1. sap uçluk, tire, borisim t.b. şeyler için) * du hevda hevrişim (iki sap (tırşım) 2. bakım (tipik), yün vb için, bu delada eğrilmiş ip (makarî) 3. sap tezi ~yek ta jê bikişî- nî hezar bi hezarun pûne jê tê awarê elhi- sesîderî bur ip çekîşî bur jînta dîşer ~yekî zîwa tê de nemnî (iğve kaçır işlemek, i- lîğine işlemek veya geçirmek), sucuk gibi ol- mak (vey. işlemek)

hevda *m* 1. sap uçluk, tire, borisim t.b. şeyler için) * du hevda hevrişim (iki sap (tırşım) 2. bakım (tipik), yün vb için, bu delada eğrilmiş ip (makarî) 3. sap tezi ~yek ta jê bikişî- nî hezar bi hezarun pûne jê tê awarê elhi- sesîderî bur ip çekîşî bur jînta dîşer ~yekî zîwa tê de nemnî (iğve kaçır işlemek, i- lîğine işlemek veya geçirmek), sucuk gibi ol- mak (vey. işlemek)

hevdanasin *m* tanıştırma

hevde *w* aış. çözü
hevdehan *w* rızdhan
hevdehdan *w* aışm
hev dehfdan *bbw* rızsmek
hevdehdüyün *w* aışm, iñiş
hevdehdünçin *w* iñism
hev dehfdan *bbw* rızsmek
hevdehirsilyayı *rd* yakok
hevde *w* ca çe bast
hevden *rd* 1. çğdeş 2. med akaran, yağı
hevdeni *w* çğdeşlik
hevdenibün *w* çğdeşlasma
hevdeni bün *rgk* çğdeşleşmek
hevdenibüyün *w* çğdeşlaşma
hevdenikirin *w* çğdeşleştmek
hevdeni kirin *rgk* çğdeşleştmek
hevden *w* sırt betni
hevden *rd* 1. eş adest, sestak, sestek 2. aygıt
uyak, kafye
hevdenği *w* 1. ses uyumu 2. mlışım, konsensus
hevleri *rd* deridış
hevleri *rd* in deridışlık
hevdev *rd* dest
hevdi *rd* karşı, rakip
hevdi *w* karşılık
hevdi *rd* 1. görünüş 2. ayın anlayışı, bakış u-
cuna sahip olan
hevdiriv *w* benzes
hevdirivü *w* 1. benzesine, benzesin 2. ben-
zeşlik
hevdirivün *w* benzesine
hevdik *w* gölet
hevdiñ *w* 1. (birbirini) görmek, buluşma 2.
görüme
hev diñ *rgk* 1. (birbirini) görmek 2. buluş-
mak, görüşmek
hevdin pēk anñ *bbw* görüşme yapmak (ve-
ya gerçekleştirmek)
hevdost *rd* (birbirine) dost olan
hevdost *w* dostluk
hevdudani *rd* bilerek
hevdi e babuñ, birbuni (karşılık olanak ol-
tuknu, otaki de anu)
hevdöbē *w* diyalog
hevdubindē *rd* eğiş yükselti
hevedem *rd* eş zaman, senkron
hevedeni *rd* 1. eş zamanlı, senkronik 2. rız
eşleme
hevedenibün *w* 1. eş zamanlaşma 2. eş za-
manlık 3. rız eşleme, senkronizasyon
hevedeni bün *rgk* 1. eş zamanlaşmak 2.
w eşlemek
hevedemikirin *w* 1. eş zamanlaşma 2. eş
leme (ses ile görüntü arasında gerekli bağı
sağlama)
hevedeni kirin *rgk* 1. eş zamanlaşmak 2.
eşlemek (ses ile görüntü arasında gerekli ba-
ğı sağlamak)
hevedeniñ *w* eş zamanlık, senkron

hevedenikir *rd* senkronize edici, eş zamanlı
hale getirci
hevedenikiri *rd* senkronize, eş zamanlı halde
hevedudani *rd* 1. birleşik 2. müteşekkik, e-
leşmiş
hevedudani bün *rgk* 1. birleşmek 2. müte-
şekkik olmak
hevekat *rd* eş zamanlı
hevekat *w* eş zamanlılık
hevekatübün *w* 1. eş zamanlılaşma 2. eş za-
manlılık
hevekatü bün *rgk* eş zamanlılaşmak
hevekatü kirin *rgk* eş zamanlılaşmak
hevemav *rd* anız isim
heveng *w* beyaz
hevenişik *bbw* lebeşik
heveserek *rd* eş başkanı
heveserēki *w* eş başkanlık
heveserok *rd* eş başkanlık
heveserokü *w* eş başkanlık
hevezayend *rd* eş cinsel
hevezayendi *w* eş cinsellik
hevērēk (I) *w* yöre
hevērēk (II) *w* kar → berahiyē outan → hev-
roz *rd* añ bolyam
hevērēk *w* 1. yöre 2. *w* auz cember → añ kōjē *rd*
günüş tekni
hevērēki *rd* yöresel
hevērēkibün *w* yöreselleşme
hevērēki bün *rgk* yöreselleşmek
hevērēkiñ *w* yöresellik
hevēs *w* ayn → adest eñ ayan → kevanē halaç
vayınları eñ tutma yeri → ling ayak tabanı
→ pē ayak tabanı
hevēz *w* 1. eğıl 2. yazlık mera
hevge (I) *rd* aynı haktan olan
hevge (II) *rd* 1. hamı, kırılan (destekle-
yen) 2. aşadaz, dest
hevge (III) *rd* alması
hevge (IV) *w* 1. karma küçük haş hayvan so-
rusü 2. *rd* kuyunlar aynı sürüye katan o-
lele 3. otak
hevgeñi (I) *w* 1. hamılık, koruyaklık 2. unaklık-
lık, dostluk
hevgeñi (II) *rd* olması
hevgem *rd* eş sıracak, izotermi
hevgem *w* eş sıcaklık
hevgewaxnduñ *w* 1. bağlaşma 2. bağışmak
hev gewaxndin *bbw* 1. bağlaşmak 2. ho-
laşmak 3. kor hev gewaxandin eşekler bo-
ğuşmaları
hevgihaneñ *rd* bağlay
hevgiñ *w* kavuşma
hevgijļandin *w* duşma
hev gilļandin *bbw* iñişmek, iñişip kıkırmak,
duşmak
hevgijļiñ *w* vurut
hevģir *rd* 1. birbuni sıran, birbiriyle dayan-
maz 2. bağlaşık, mütefik 3. yandaş

hevğirêdan *m* bağ, bağlanış, ilişki 2. bağlaşım
hevğirtî *m* 1. bağlaşıklık 2. dayanışık 3. tutarlılık, uyumluluk 4. orantı, uygunluk 5. eşleşme, tutarlılık *-ya avafirtî û lêvan dudak eşleşmesi*

hevğirtîn *m* 1. (burbirîne) yapışma, tutma 2. çitışme (burbirîne geçip pekişme) 3. dayanışma, birbirine arka çikma 4. bağlaşma, ilişik 5. oy birliği. *tîfak * hî hevğirtîn hîrîyar dan* ittifakla karar verile 6. uyum, uyuşma, tutarlılık, uygunluk 7. hevğirtîna *vegutîn û şîwazê* sözdeki tutarlık ve uygunluk 7. bütünlük 8. *wj* birlik ikamurî bu unsa duşûnce ezafinda toplanması

hevğirtî *m* 1. (burbirîne) yapışmak, tutmak 2. çitışmek (burbirîne geçip pekişmek) 3. dayanışmak, (burbirîne) arka çikmak 4. bağlaşmak, ilişik etmek 5. uyurak, uyuşmak *- çekirtîn (ar jî pêk amîn)* ittifak yapmak *-â vegutîn û şîwazê* sözdeki tutarlık ve uygunluk

hevğirtî *m* 1. bağlaşıklık 2. uyumluluk 3. hîzlî, tutarlık 4. balîk (bağlılık, benzerlik, bağlanış)

hevğirtî *m* 1. bağlaşık (karşılıklı) bağını (olar) 2. bağlaşık, imtîzîk (zararlarında anlaşma veya sîzleşme sağlanmış olan kimseler veya topluluk) 3. bîleşîk 4. dayanışmalı 5. tutarlı (uyumlu) (çelişmesiz) 6. orantılı, mütevazî

hevğirtîbûn *m* 1. bağlaşıklık 2. tutarlık, uyumluluk

hevğirtî *m* 1. bağlaşıklık 2. tutarlık, uyumluluk 3. *wj* tutarlık, tutarlılık, usucan

hevğîn *ezw* bağlac

hevğûn *m* koro

hevğuhastî *m* berdel etme

hevğuhastî *m* berdel etmek (öz içi)

hevğuhastî *m* berde

hevğuncom *m* uyumlulu

hevğuncomî *m* uyumluluk

hevhalî *m* anlaşma, arlaşma

hevhatî *m* hakışim, simetî (iki veya daha çok şey arasındaki ölçü uygunluğu)

hevhebendî *m* (burbirî) sevmek, sevişmek

hevhebendî *m* (burbirî) sevmek, sevişmek

hevhebûn *m* (burbirîni) sevmek, sevişmek

hevhebûn *m* helîleşme

hevhebûn *m* helîleşme

hevhebûn *m* kucaklaşma, kucuşma, sarmaşma

hevhebûn *m* kucaklaşmak, kucuşmak, sarmaşmak

hevhesû *m* 1. paralel, koşut 2. kosut, paralel faym zaman şîwazê gelişen, aynı özellikleri gösteren olay, düşünce vb.)

hevhesûbûn *m* 1. koşutlaşma 2. *mar* koşutluk

hevhesûbûn *m* koşutlaşmak

hevhesûkîrî *m* koşutlaşma

hevhesû kîrî *m* koşutlaşmak

hevhesûkî *m* koşutluk, paralellizm

hevhetûkandî *m* (burbirîni) razî etme, hatırma

hevhetûkandî *m* (burbirîni) razî etmek, hatırmak

hevhez *m* (burbirîni) sevmek, sevgili

hevhezî *m* (burbirîni) sevmek, sevişmek

hevheran *m* (burbirîni) gürünü oymak (zararlarında aşır geçimsizlik olmak)

hevhibandî *m* (burbirîni) sevmek, sevgili

hevhibandî *m* (burbirîni) sevmek, sevgili

hevhibandî *m* (burbirîni) sevmek, sevgili

hevhibandî *m* (burbirîni) sevmek, sevgili

hevhibandî *m* (burbirîni) sevmek, sevgili

hevhibandî *m* (burbirîni) sevmek, sevgili

hevîrmîş *m* 1. ipek 2. *raf* ipek (ipekten yapılmış olan)

hevîrmîş *m* 1. ipek 2. *raf* ipek (ipekten yapılmış olan)

hevîrmîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrmîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrîş *m* ipekli (ipekten yapılmış olan)

hevîrtlîskrin *w* mayalanmış
 hevîrtlîs kırım *lîgê* mayalanmak
 hevîrtînlîk *w* üzerinde öknek yapılan bez
 hevîşk *w* yağlı patates ezmesi, patates püresi
 hevîtîlîq *w* müteferik, itîfâk
 hevîyîn *lîgê* ortak yemek
 hevîyîn *w* bir eş, yârın arkadaş, havât arkadaş-
 ı (kari suçundan her biri)
 hevkar *w* bir iş, diçlik; 2. iş arkadaş
 hevkarî *w* 1. iş birliği yapma ve çıkarını birli-
 ştirmenin oluşturdıkları çabasına atıfînlîk; 2.
 iş birliği (bir işin cesetli işçilerce yapılması)
 3. iş arkadaşlığı ~ kîrlî iş birliği yapmîk
 hevkarîgerî *w* ekdeş
 hevkarîwî *w* iş birliğiçlik
 hevkarîwî *w* 1. (birbirini) çekmek; 2. çekiş-
 me
 hev karîş *lîgê* 1. (birbirini) çekmek; 2. çe-
 kışmek * kindir li hev karîş û hevkarîş kîrlî
 halat çekîşler
 hevkarîş *w* 1. karîna kuçuk baş hayvan sürüsü; 2.
 ul hayvanların aynı sürüye katan ateler
 hevkey *w* 1. dengeli (muvazeneli); 2. denktaş,
 denkleş; 3. uyumlu, bîpîlû
 hevkeyşan *w* denkleş
 hevkeyş *w* 1. denkleşim; 2. eş denge (birbir-
 ini ortadan kaldıran güçlerin sonucu olma
 durumu) ~ya întegratî *w* entegratî denkleşim
 hevkeyşebûn *w* denkleşme
 hevkeyşebûn *lîgê* denkleşmek
 hevkeyşekîrlî *w* denkleşme, denkleşirme
 hevkeyş kîrlî *lîgê* denkleşmek, denkleştirmek
 hevkeyşeyî *w* denkleşme
 hevkeyşeyîkîrlî *lîgê* denkleşime
 hevkeyşeyî kîrlî *lîgê* denge etmek
 hevkeyşî *w* 1. denkleşim; 2. denklik
 hevklîlandîn *w* 1. itime (birbirini itime); 2. it-
 dişime * hevklîlandîna partîyên sîyasî sîyasî
 partîlerin denkleşmesi
 hev klîlandîn *lîgê* 1. itişmek (birbirini itmek);
 2. denkleşme
 hev kîk kîrlî *lîgê* itişmek (birbirini itmek)
 hevklînlîk *w* hamur mayasının içinde saklanan
 su
 hevklîrî *w* bakışandı, simetrik
 hevklîrîwî *w* bakışandı, simetrik
 hevklîwî *w* tenekîz
 hevkuji *w* bağlaşması * hevkujiya gelan
 halkların bağlaşması
 hevkuştîn *w* (birbirini) öldürme, kırma
 hev kuştîn *lîgê* (birbirini) öldürmek, kırışmak
 hevkuştî *w* denk, eş
 hevlik sûperge
 hevliq *w* basınç
 hevliqî *w* basınçlık
 hevliş *w* oyun arkadaş, oyuncaş
 hevlişkîrlî *w* opuşme
 hev maq kîrlî *lîgê* opuşmak
 hevmane *w* (birbirini) anılandı, eş anlamlı, sinonim

hevmanendî *w* benzeş
 hevmanendî *w* benzeşlik
 hev merheba kîrlî *lîgê* merhabalaşmak
 hevmerin *w* 1. benzeş; 2. *w* benzeşim
 hevmerinî *w* benzeşlik
 hevmerîwî *w* benzeşlik
 hevmerîwî *w* benzeşlik
 hevmas *w* tanış
 hevmasendîn *w* tanıştirma
 hev masendîn *lîgê* tanıştirma
 hevmasbûn *w* tanışma
 hevmas bûn *lîgê* tanışmak
 hevmasî *w* tanışlık
 hevmasî *w* 1. tanışma; 2. tanışma
 hev masî *lîgê* 1. tanışmak; 2. tanışmak
 hevmasîwî *w* tanışlık
 hevmasîwî *w* 1. (birbirini) tanıma, tanışma; 2.
 (birbirini) bilme, bilme
 hev mas kîrlî *lîgê* 1. (birbirini) tanımak, ta-
 nışmak; 2. (birbirini) bilmek, tanışmak
 hevmasî *w* tanış
 hevmasendî *w* eş merkezî
 hevnegîrî *w* 1. tutarsız (uyumsuz, çelişik); 2.
 tutarsız, tutarsız
 hevnegîrî *w* 1. tutarsızlık, çelişiklik; 2. tutar-
 sızlık, tutmazlık, uyuşmazlık
 hevnegîrîwî *w* 1. (birbirini) tutmazlık, uy-
 şmazlık; 2. dayanışmazlık; 3. bağdaşmazlık, çar-
 şmazlık, çelişme (şey, iddia veya davranışların
 birbirini tutmazlık, birbirini çeltmek)
 hev negîrlî *lîgê* 1. (birbirini) tutmazlık, ya-
 şmazlık; 2. dayanışmazlık; 3. bağdaşmaz-
 mak, çatışmak, çelişmek (şey, iddia veya
 davranışların birbirini tutmazlık, birbirini
 çeltmek)
 hevnegîrîwî *lîgê* çatışma
 hevnegîrtî *w* 1. tutarsız, çelişik, çelişkîlî, çe-
 lişmeli (uyumsuz); 2. tutarsız, tutarsız * in-
 qadîn te hevnegîrtî *w* düşüncelerin çeliş-
 kî
 hevnegîrtîbûn *w* 1. tutarsızlık, çelişiklik (bir-
 birini tutmazlık); 2. tutarsızlık, tutmazlık,
 tutarsızlık
 hevnegîrtîwî *w* 1. tutarsızlık, çelişiklik, çeliş-
 kî; 2. tutmazlık, tutarsızlık
 hevnenêr *w* simetrik
 hevner *w* bakışandı, simetrik
 hevnerî *w* bakışandı, simetrik
 hevnerîwî *w* bakışandı, simetrik
 hevnişçîndîn *w* düştürme
 hev nişçîndîn *lîgê* düştürmek
 hevnişçîkîrlî *w* gagaşma
 hev nişçî kîrlî *lîgê* gagaşmak
 hevnişçî *w* heraber (kantel eden)
 hevnişçî *w* arkadaş, sevdîş
 hevnişçîwî *w* arkadaşlık, sevdîş
 hevniş *w* arkadaş, arkadaş
 hevnişî *w* arkadaşlık, arkadaşlık
 hevnişî *w* arkadaşlık, arkadaşlık
 hevnişî *w* arkadaşlık, arkadaşlık
 hevnişî *w* arkadaşlık, arkadaşlık
 hevnişî *w* arkadaşlık, arkadaşlık

hevring *zf* 1. zenklâz 2. *vec* tekrîze, monoton
hevringî *zf* 1. renkdeşlik 2. *vec* tekrîzîlik,
monotonluk

hevrezan *edde* uçurum

hev reğil kîrin *lâw* her birini rezi etmek

hevre *edde* 1. yuldeş (ya arkadaş) 2. yeldeş
(otak bu güreüşü berlişeyenlerden her biri)

hevriş *tr* trikotaj iyirtik, sukuk ve yanık yer
lerin iğne ya da uğu dakıması = kîrim tri-
kotaj yapınak

hevrişker *edde* trikotajcı

hevrişkeri *w* trikotajcılık

hevrişkirin *m* trikotaj yapınak

hevrişkirin *iğh* trikotaj yapınak

hevriştin *w* trikotaj yapınak

hevriştin *iğh* trikotaj yapınak

hevrişî *m* yuldeşlik

hevrişî *m* yuldeşlik

hevriş (I) *lâw* bir bir yakani zadıç

hevriş (II) *zf* sıradış

hevriş *bir* hevriş

hevriş *edde* 1. karşı. itueniz 2. *çk*: p 3. yarış-
tıcı

hevrişkî *m* 1. karşılık 2. rakabet

hevrişki (I) *m* 1. karşılık 2. rakabet, rakıplık 3.
yarışma, rakabet = kîrim yarış etmek

hevrişki (II) *m* yarışma

hevrişkin *w* 1. birbirine matlaşma 2. zıtların
tartışma

hevrişkin *iğh* 1. birbirine matlaşmak 2. zıtlar-
ın tartışmak

hevriş *w* kîrki (makasa benzer araç)

hevrişkîrlin *iğh* kîrima hayvanın tüylerini
kesmek

hevriş kîrim *iğh* kîrimak (hayvanın tüyleri-
ni kesmek)

hevrişgan *edde* kîrima

hevrişganî *m* kîrimlik

hevriş *katim* bir tür yuhani ardeş

hevrişandî *m* trikotaj yapınak

hevrişandî *iğh* trikotaj yapınak

hevrişimî *m* 1. ipek 2. *zf* ipek (ipekin yapı maş
olan)

hevrişimî kevirî *pevin* laş parmağı, asbest,
kaya lüi

hevrişimîfirîş *edde* ipek. (satan kemse)

hevrişimîfirîşî *m* peşçilik

hevrişimî *zf* 1. ipekli (ipekten yapılan) 2. i-
pekten, ipek üzeleğin sahip olan

hevrişimî *zf* ipekli, ipekten yapılmış olan

hevrişimî *zf* ipekli

hevrişkî *m* doğramıs sıvak tandir ekmeği ve
yağı birbirine yeçirilecek hazırlanan aş

hevrişka kartolan patates ezmesi

hevrişk *bir* hevrişk

hevriş *zf* 1. yüz yüze 2. yan yana olan

hevrişbin *w* yüzleşme

hevriş bün *lâw* yüzleşmek

hevrişkîrlin *m* yüzleşme

hevriş kîrim *iğh* yüzleşirmek

hevrişî (*lâw*) hâtin *lâw* rast gelmek, tanış-
mak

heva *bir* hepa

heva *edde* 1. kârışu 2. *zf* kârışu

hevsahûn *w* kârışuluk

hevsal *edde* âkrin, yaşıl

hevsalî *w* âkrinlik, yaşillik

hevsar *bir* hefsar

hevsarîkîş *edde* dalkavuk

hevsalî *m* kârışuluk

hevsaz *zf* uyumlu

hevsazî *m* uyumluluk

hevseng *w* denk, muvazene

hevsengi *iğh* denge, balans (bu birim otatılan

kaldırım güçlerin sonucu olma durum)

hevser *edde* eş (kari kacadan her biri) * hev-
serî min ne li malî ye eşim evde iğil

hevserî *m* eşlik, eş olma durumu

hevserwetkîrlin *w* (birbirine) karışma

hev serwet kîrlin *lâw* (bi birine) karışmak

hevsilavkîrlin *w* selâmlaşma

hev silav kîrlin *lâw* selâmlaşmak

hevsî *edde* 1. kârışu (kuratılan birbirine yakın
olmaları birbirine göre adaklar. *ed*) 2. *zf*
kârışu (stat: otaklığı bulunan)

hevsî *w* 1. karşılık (karşı nişya durumu) 2.
karışuluk (karışularla olan ilişki) = bi hev re

kîrin (birbiryle) karşılık etmek (veya yap-
mak) = karşılık etmek (veya yapınak)

heva *bir* hevsî

hevsondî *zf* bağlaşıp

hevsondî *m* bağlaşıklık

hevsoz *zf* sözleşmiş olan (birbirce toz vermiş
olan)

hev ya bûn *bir* hev şad bûn

hevşad bûn *m* sevgişme

hev şad hûn *lâw* sevgişmek

hevşandî *m* esargeme, kârima

hevşandî *iğh* esargemek, korumak

hevşandî *zf* korunmuş

hevşurjûkîrlin *m* boğuzlaşma

hev şerjê kîrin *lâw* boğuzlaşmak (birbirini
kesmek)

hevşilan *zf* benzeş

hevşilanî *m* benzeşim, benzeşlik

hevşibî *w* benzeşme

hevşibî *m* benzeşme

hevşî *w* ağıl =ya berê sîbê hayvanların sabahı
kârs. dinlenmesi =ya hingori hayvanların
akşamleyin dinlenmesi =ya kârîkan çilen

hevşî *m* ağıl

hevşin *m* esargeme, korunma

hevşin *iğh* esargemek, korunmak

hevşu *m* ütün

heva *zf* 1. denk, denkleş, denkleş, eş değeri 2.
war bakışım, simetrik

hevtakîrlin *m* 1. denk hale getirme, eş değer
hale getirme 2. simetrike etme

hevta kırım *ğgh* 1. denk hale getirmek, eş de-
ğər halə gəlmək 2. simetrlə eynək
hevtağırı *rd* simetrlə
hevtağı m 1. denklük, eşdeğərlik 2. *arai* eş de-
ğərlik
hevtağyñm m denkleşmə
hevtağı bñn *ğgh* denkleşmək
hevtağyññm m denkleşmə
hevtağı kırım *ğgh* denkleşmək
hevtağı m 1. denklük, eşdeğərlik 2. baki-
çanlıq
hevtehlkırım m (birbirini) incitmə, hırpalama
hev tehl kırım *ğbw* (birbirini) incitmək, hırpa-
lamak
hevtehdan m itisimə
hev tehm dñn *ğbw* itisimək
hevteğ *rd* denkl, eşit, müsbət
hevteğz m tevazün, bəngədə bulunma
hevteveğy *rd* kolektiv
hevteveğyñm m kolektivlik
hevteğbirin m yenimə
hev tək bñn *ğbw* yenimək
hevteğneblin m yeniməmə
hev tək nebirin *ğbw* yeniməmə
hevteğk m ulduq
hevteğüb *rd* simarlaş
hevteğxñj m simarlaşlıq
hevteğre m aynı kabiledən olan
hevteğne k böylə
hevteğz m siğil (deridən çıxan pırtıqlı kü-
çük ur)
hev ü dñn e baran, yek dğər (karşılıqlı olmaq
bir itəkən, oləki de onı) * II rüyə hev ü
dñn nəzə kırım bichilərim yürünə baktılar
hevük m batak (yer)
hevüñ *ğar* hehür
hevware *rd* anlamdaş, eş anlamlı
hevwarebñn m 1. anlamdaş olmaq, eş anlamlı
olma 2. anlamdaşlıq, eş anlamlılıq
hevware bñn *ğgh* anlamdaş olmaq, eş m. an-
lı olmaq
hevwareñi anlamdaşlıq, eş anlamlılıq
hevvelat *rd/m* vətəndaş
hevvelatı m vətəndaşlıq
hevverandın m sərmaşın
hev verandın *ğgh* sərmaşmaq
hevveñe *rd/m* simetrlə
hevveñm m dikləmə (dğünə dikləmə)
hev xstñn *ğgh* dikləmək (dğünə dikləmək)
hevzur *rd* bəbirin, yiyen
hevzwarı m (birbirini) yemə
hevzwarı *ğgh* (birbirini) yemək
hevzwer *rd* 1. bəbirin yiyen 2. bəbirinylə gə-
çənseyen
hevzaz m tərçib
hevzazkırım m tərçib etmə
hevzaz kırım *ğgh* tərçib etmək
hevzazğırı *rd* tərçib, tərçib edilmiş olan
hevzek *rd* özöç, identik

hevzekñ m bəqışım, simetrl
hevzekñi *rd/m* özdeşlik, identik
hevzekñbñn m özdeşlik
hevzekñbñn *ğgh* özdeşlik
hevzekñkırım m özdeşlik
hevzekñ kırım *ğgh* özdeşlik
hevzava m bacanlıq
hevzavarı m bacanlıq
hevzayendbaz eşməli, homoseksüel
hevzayendbazı eşməlilik, homoseksüellik
hevzanın m (bəbirin) bilinə
hev zanın *ğgh* (birbirini) bilmək
hevzik m 1. kərim 2. kəz
hevzixandın m durtuşmaq
hev zixandın *ğgh* durtuşmaq
hevzik *rd/m* ikiz (bir doğulmuş dünyaya gələn
kardəş)

hew *ğar* həblil

hew (II) m 1. artıq (bundan böylə, sonra, yələ,
gayı) 2. as-a, ar-daha, heçbu zaman, eheñ-
yer, teluñuz öñnələrdə 3. o kadar * jñ ni-
hañ j pñ ve pñğ te hew here wə dğər? bun-
dar həylə onlara gıñnəksin, u kadar! 5.
bitmə (pazıñda bir şeyin son fəvri) 6. b
pəs (şəhəyi anıñ!) * hew, ev qas jñ pəs
dğrısı ~ ew qas jñ j) pəs dğrısı 2) yek
devenin haşı (veya nət) ~ hafin mñl (yek)
eludən o kadın gələnək, gücü o kadana
yemək ~ hemiləndin baktayı ağzından çı-
kannak (səbri tükənir o zamana kadar söy-
ləməli bu şeyi söyləməyə başlanmaq) ~ jñ
mñ tñ j) nə çarə 2) nenden bu kadar, bən çə-
hür (veya şeyim) bu kadar devənir (bur-
dan daha çök özveridə bilənəm) ~ qe-
weta (yek) gihışın (... gücü o kadana
yemək ~ qeweta mñl dğrə bətelən bu ka-
dar (bən) səhür bu kadar severim ~ xwe
rağrın səbri taşınmaq (veya tükənmək) ~ xwe
rağrın stərk barandın göz yaşlarını en-
gəl olmaq (veya yaşlarını tükənmək)

hewa (I) *ğar* hwa

hewa (II) m 1. hava (hava yuvarını oluşturan,
bütün canlıların sağlamlığına yarayan tən-
siz, təkuz, zəşkar, gız karışım) 2. hava
(bütün meteoroloji olavır) * İro hewa
xweş e bu gün hava gızıl 3. hava (canlıların
üzərindəki etkisine görə hava yuvarını qur-
rum) * hewaya vñ zñv e bñnñn havası
sarı 4. hava (göz yarı) * II hewayə ewa nñn
e havada nuluş yek 5. hava (qevreyi kuşları
başlıq) * toz ü dñmñn II hewayə dññññn
tozlar havada uçuşuyor 6. hava (göz doğul-
ması) * mñl xwe ber bñ hewayə ve bilənd
kñ koluzə havaya dğrə kullırdı 7. hava (su-
suz) * İro hewa mñl bñte bu gün hava kəp-
çəyiyor 8. hava (buş sonuqsuz) * tiştən ku
dññje tevde hewa ne soylədikler: ləpəsi ha-
ya 9. lif * mñzanim dñ Pñn dğrñ bñke ü
həvay tıññ huku, tev jñ hewa ye şımı yapa-

çakıncı bunu yazacakmış. İspat bitir. İki. İnce hava. Atmosfer * hewayaya sıvası sıvası atmosfer - bî hîm (1) (bu) hava almak (parçalarını bulandırmak) * hewa bî ne? havam alın değil mi? 2) buz üstüne yazı yazmak (bir kişiye diğer yazmış sözler söylemek) - bûn lûşkesayî (hava) pıncı çekmek - dan (1) 3) hava vermek, okuyan vermek - gîrîn hava almak (jeone hava girmek) - gûhartîn hava değiştirmek (kilitin değıskil bir yere geçip bir süre oturmak) - jê berdan hava boşaltmak - jê çûn hava kaçırmak - jê derketin (1) sîmnek (havası kayıp şaşkınlığı anlamak) 2) hava kaçırmak - ketin (tıştekî) (bir şey) hava almak (jeone hava girmek) - lê xistin (an jî dan) hava vermek, hava boşaltmak - ne şweş bûn hava bozmak (havayı yagmur veya fırtına ile ırtılan getirmek) - stendin (harî) hava almak (sok havaya girmek) (tıştekî) - stendin (bu şey) hava almak (jeone hava girmek) * penîrî hewa stendîye peyva hava almış - şweş bûn hava açmak (veya açılmak) - ye dardî toza (gerçekleşmemiş) inkazî duruşta (em söylem) -ya berfê kara hava, ku havasî -ya bêwîr buluşu (hava, açıl hava -ya hewîr 1) bululu hava 2) Fırtına hava -ya (tıştekî) an jî yekû jê xistin (dan, bu şey) duruşta (veya gaza) dîtmek -ya nîrîne ketin ser (yekî) olma ses (şu) kapmak -ya sur soğuk hava -ya zîve serî hava -ya bîsk (an jî zîwa) kurmuş hava

hewa (III) nekûn 1. hava (uzunlukta tar) * ser-hawa uzun hava 2. hava, eziyet -ya gîvendî emîr havası -ya hîtdîn hareketli hava -ya hîkûnîk rûnk meclîs -ya sıvîk aneketî hava

hewa (IV) wî devre, dönün

hewadî wî 1. hawa (çatışığı bir nitelikte havası olan) 2. hawadîr, yeşil, yeşilgen, yeşilken (tır, temiz, hava alan) 3. hawadîr, ferah * heşşeyeke hewadîr ferah, bu bahçe hewadîr hîm wî hawadîrma, hawadîr olma

hewadîr bûn şuğb hawadîrmek, hawadîr olmak

hewadîrker nekûn hawadîrker

hewadîrkirin wî hawadîrma, hawadîr etme

hewadîr kirîn şuğb hawadîrmek, hawadîr etmek

hewadîs wî hawadîs

hewager nekûn 1. hawadî (hava) taşılarda görülen kişiler 2. hawadî (hava) kuvvetler (bağlı asker)

hewagerî wî 1. hawadîlik 2. hawadîlik (havada açma tekniği), hawadîrî (yaprak) işi

hewagubûrî wî hawa değırtma, tebdîlîhava

hewagubêzî wî hawa değırtma, tebdîlîhava

hewajêderketin wî soruş (havası kaçıp şaşkınlığı anlamak)

hewa jê derketin wî soruş (havası kaçıp şaşkınlığı anlamak)

hewajêderketî wî soruş (şaşkınlığı anlamak)

hewajê nekûn rengi ya yosuna benzeyen, yeşil yeşil ve yaprakları (yaşıl) olan bu bitkinin kökleri hâlâ çekimliliğinde kullanılır

hewaketin wî 1. hawadîrma 2. hawadîr (1) bir yere çıkma

hewa ketin şuğb 1. hawadîrmek 2. hawadîrmek (tek bir yere çıkma)

hewal (I) wî hawa

hewal (II) wî 1. hawa, durum 2. hawal

hewal (III) wî hawa

hewale (I) wî 1. hawa (devletine, sınırlarına göre bakmak) 2. hawale (halka, postaya vb. muhteremliğe gönderilen para) 3. hawadîrma

hewale 4. wî hawale (yüksek ve büyük bir görünümlü olan) * eihelî ku jî gund ve hewale

ye koye hawale bir yer - bîlîn hawale gelmek - kirîn (1) hawale etme, devretmek

* mîrî kirîna wî kîrî hewaleyî wî kîrî bî şuğb

yaşılmasın (em hawale emîr 2) hawale etmek (yollamak, göndermek) * belge hewale

kirîna cemî mudîr belgehan mîdîrî hawale emîlîrî - şandî (hîrdîrî an jî verê kirîna) hawale göndermek (veya yollamak)

-ya pustayê postî hawalesî -yî (eihelî an jî yekî) kirîna (hîrdîrî veya bir yere) hawale etmek -yî ser dîdê (yekî) kirîna (emîrî ve mîdîrî) -yî şîrê (kesejî) kirîna (bir iş, birîna) sultane hawale etmek

hewale (II) wî hawaleh * bur hewale ye, bîta

hawa şefêr jê hebe yok hawaleh, arabacı dîkketî esîr

hewaledar wî hawaleh

hewalekirîna wî hawale etme, yaz etme

hewale kirîn şuğb hawale etmek, yaz etmek

hewalename wî hawalename

hewalîr nekûn hawadîr, mahabîr

hewalîrî wî habercilik, muhabîrîk

hewante wî hawante

hewan (I) buz nebhan

hewan (II) wî değırtme

hewan (III) wî hawan

hewan (IV) wî tûtûn doğurma makinesi

hewanîs nekûn hava bilimi, meteorolojî

hewanîsî wî 1. hava bilimi, meteorolojî 2. hawadîrîk, aerolojî * kursiyê hewanîsîyê wî hawadîrîk kursusî

hewandî (I) buz hewandî

hewandî (II) wî 1. hawadîrma 2. şuğb (1) emîr, emîrî, emîrî 3. çermî, ihî ya etîr

4. yankîk, suçluları hawadîrma

hewandî şuğb 1. hawadîrmek 2. ağartmak (1) emîr, emîrî, emîrî

* hîrdîrî mîdîrî hewandîrî şuğb (emîrî) * hîrdîrî mîdîrî hewandîrî şuğb (emîrî) * hîrdîrî mîdîrî hewandîrî şuğb (emîrî)

hewandî wî 1. hawadîrma 2. şuğb (1) emîr, emîrî, emîrî 3. çermî, ihî ya etîr

hewanoma *w* çaresêr olayênî gösteren alet
hewapîvan *w* aylak aylak gezme

hewar *hw* hewar 1. mînat 2. çagî hewar

hewarî (I) *hw* hewarî

hewarî (II) *hw* 1. hewarî (Hr. İsa'nın on iki yar-
dımçından her biri) 2. mee hewar. (bu ün-
dere bağı, onun mâne veya düşünmelerini
veyan kimsa)

hewas *w* heya - a dest e. ayasî

hewut *w* sabir, dayane (olacak veya gelece-
cek bir şeyi telâş göstermeden bekleme) * he-
wuto mijev namîne insanî dayane kalenî
yar - a (yekî) neman sabir tagerik (veya tû-
kermek) - a (yekî) tute bûn sabirsiz olmak

hewvayn *w* hew hewarî çawa kuvvetleme bağı-
lanke - y

hewawilke *w* uçtırma

hewyî *w* hewyî (hawa ile dji i havada bulma-
nari)

hewbûn *w* bûn

hewbûn *hw* bûn bûmek

hewbüyn *w* hîcîs

hewcan *w* elu

hewcanî *w* elîk

hewcar *w* sabah, karışaban

hewce *hw* 1. gerek, wap 2. *wî* gerekli, lüzumlu,
lüzum 3. yakum, mecbuziyet 4. *wî* mînat -
bîke neke gerekli gerekîsîz lüzumlu lüzum-
sîz. unu arawî - bûn 1) lüzum olmak 2)
mînat olmak - dîtin gerekli görmek (veya
bulmak), hacet görmek - kûm gerekmek,
lüzum gelmek - jî elbê digere, etb li hewce
nagere deş yurmeze, abdal yurû - nake
geremek, lîf deul' - nake, emî bar ewî) di-
Zanîn ku çî mal e gullî rante ne hacet, ne çî
çektî bîmîz - neman gerek kalınmek, ma-
nal kalınmek - pê dîtin gerek görmek - pê
neman hacet kalınmak, gereşî olınmek -
pê tute gerek yok, hacet yok - wî (yekî) ki-
rin (hîrîne) mînat olmak - yî neman dîtin
bûn neman mînat olmak * *süyê mîn jî*
dê jî bîtin re şû be û me hewceyî neman dîtin
neke koçan da koca elwak ve bîtin neman dîtin
mînat hîrîne yarak - yî neman dîtin kirin
neman dîtin mînat bîkîmek - yî xeber dîtinê
nake! sozu awî o mî?

hewcehûn *w* gerekîne

hewce bûn *hw* gerekîmek * *jî bû zewicîne*
gere hewce ye evlîmek rem pîra gerekîyor
hewcedar *w* hew mînat - hîm mînat olmak -
î (yekî) kirin (barne) mînat olmak - f sedeqe-
yan hîm sedakaya mînat olmak

hewcedarî *w* 1. ihtiyac, gerekîme, gerekîn-
me, etîk (ihtiyac duyulan şey) * *kîna-
sîyên malê par in evn eksikler çuk* 2. ge-
rekîlik 3. mînatçılık - pê hîm 1) ihtiyac du-
yulmak 2) bîkîmek (yapılabilmesi bir şeyi
bağı olmak) * *jî bû vî kari hewcedarî bî*
pîpe mîlyanan huye bu ş bes mîlyana ha-

kar - pê çêbûn ihtiyac duyulmak - pê hebûn
ihtiyac etmek

hewcehî *w* gerekîmek - pê hîm e gerek yok

hewcek *w* hew mînat - jî elbê digere, etb li

hewcek *w* hew mînat - jî elbê digere, etb li

hewceker *w* gerekîmek, gerekîme, gerekîn,
gerekli olmak, mînatî

hewcekirin *w* 1. gerekîme, wap etme, lüzum
etme 2. mînat etmek

hewce kirin *hw* 1. gerekîmek, wap etmek, lî-
zur etmek - a hîlanîna xusîe su kîza et-
me 2. mînat etmek

hewceki *w* mînatçılık

hewce pê hebûn *w* gerekli olmak, ihtiyac
olmak

hewceî *w* 1. gerekîlik, lüzum, wap 2. ihtiyac,
gerekîsîme, gerekîsîm 3. mecbuziyet, za-
mirî - pê çêbûn ihtiyac duyulmak - pê dîtin
gerekli görmek (veya saymak), hacet gör-
mek - pê hebûn ihtiyac olmak - pê nedîtin
lüzum görmek

hewcehîbûn *w* gerekîlik

hewceî pê dîtin *w* gerekîmek, gerekîn-
mek

hewceyî *w* 1. gerekîlik lüzum, wap 2. ihtiyac,
gerekîsîm, gerekîsîme - pê çêbûn ihtiyac
duyulmak - pê hebûn ihtiyac olmak, gerekli
olmak

hewceyî pê dîtin lüzum görmek

hewdîhar *hw* hîçhar

hewek *w* hew mînat

hewekî *w* mînatçılık

hewêker *w* bî bî bî lîmî

hewhar *hw* hîçhar

hewî (I) *w* tarh, fîdelîk, fîde tarh

hewî (II) *w* hîvaz, valak

hewî (III) *w* dînek

hewdal *w* hîçhar yarak

hewdan *w* sakkî

hewdanî *w* pekmez ve un dîtin yapılan bula-
nîç şekîrdeki bir talt

hewdel (I) *w* ağızdan küçük hamur teknesi.

hewdel (II) *w* 1. bulama, bulamaç (koymu pek-
mez) 2. un, yağı, seker (bazen pekmez) ile
yapılan bir tûn mîhalebî 3. un çorbası

hewdîk (I) *w* 1. abuk, doğal çukur 2. kaynar-
da doğal su yalağı

hewdîk (II) *w* tarwada yakacak dîzlîk

hewdîk (III) *w* wap (kapak için)

hewdîlandî *w* bulandırmak

hewdîlandî *hw* bulandırmak

hewdîlî *w* bulandırmak

hewdîlî *w* bulandırmak

hewdîlî *w* bulandırmak

hewdîlî *w* bulandırmak

hewedar *w* kayıma, dîlmas

hewedarî *w* 1. kayıma, dîlmas 2. hîlînsa, arka çukma

hewedarikîrî *w* kayıma, dîlmas etme, dîl-
mas getirme

hewedarî kirin *êgî* kaymak, almaz etmek.
almaz gezmek
hewej *w şaka*
heweng *w heveng*
hewer *w talim*
hewes *w 1. heves, istek 2. heves (geçmiş geçici istek) 3. özenti 4. şaka ~ bûn, bûn liwa şaka ken kakakalmak (veya şakayı kakaya çevirmek); ~ jê re hatin hevesa duxmek - kirin şaka yapmak ~ pê kirin şaka etmek ~ û henekên heran eşek şakası -a (şiştekî) kirin hêr şeye istek duyurmak -a mirov jê re hatin istek duyurmak, heveslennas -a (yekî) şikandin hevesini kurmak -a xwe bi (yekî) anîn (birine) öykünmek -a xwe jê standin heves nalmak -ên (wî) dilê (yekî) girtin şakalar: imre dukarmak -ên xwe pê kirin 1) xwe etmek, cılıg gezmek 2) gormê şikandirmek, dilgê gezmek (geçmiş sevgi dükim kurmak)
hewesandîn *w* heveslendirme, özendirme
hewesandûn *êgî* heveslendirme, özendirmek
heweshaz *w* hevesli
heweshazî *w 1. heveslilik 2. w zevk oyunları*
hewesdar *wêf 1. hevesli, istekli 2. iznenen, izlenen*
hewesdarî *w 1. heveslilik 2. özencilik, özengilik*
hewesdarîkirin *w* heveslendirme
hewesdarî kirin *êgî* heveslendirme
heweskar *w 1. heveskâr, hevesli 2. özentçi*
heweskarî *w 1. heveskârlık 2. özencilik*
hewesker *w şakacı*
hewesker *w şakacılık*
heweskirin *w 1. heveslenme 2. özenti 3. şaka yapmak*
hewes kirin *êgî 1. heveslenmek 2. özentmek 3. şaka yapmak*
hewesmendî *w* dilgizleme, heves
hewespekirin *w şakalaşma*
hewes pê kirin *êgî* şakalaşmak
hewêdî (I) *w* çok sevilen, bulunmaz şey (yiyecek için)
hewêdî *ber* *w* yi bir buğday taru
hewêrde *wêf* çalı kuşu (Treglodytes)
hewêrk *ber* hewêrke
hewêrke *w* yare, marmar
hewêzar *ber* *w* halk hekarîlığında yarı sağıl - her olarak bulduklan bir orki
hewêzî *w* telâfî
hewêzîker *w* telâfî edici
hewgeşt *w* arena
hewhew *w* hawhaw (çocuk dilinde kapek)
hewî *ber* hewêrî
hewîj *w* kışkırtı
hewîjandûn *w* kışkırtma
hewîjandûn *êgî* kışkırtmak
hewîjandî *w* kışkırtılmı
hewîjîn *w* kışkırtılma*

hewîjin *êgî* kışkırtılmak
hewîjandûn *ber* hewîjandûn
hewîng *w 1. koruluk 2. koruncak*
hewîng *w 1. koruk 2. toplanmış yer*
hewîqandûn *w* oyalama
hewîqandûn *êgî* oyalamak
hewîqîn *w* oyalanma
hewîqîn *êgî* oyalatılmak
hewîrandûn (I) *w* altın ederek pislennetme, buluşturma (çocuklar için)
hewîrandûn (II) *w 1. kırıklama, ufaltma 2. nivalama (ulak parçalaması ayırmak) 3. doğurma (ekmek vb.yi keserek parçalamak) 4. kazınma (serçe ayırmak)*
hewîrandûn (I) *êgî* altın ederek pislennetme, buluşturmak (çocuklar için)
hewîrandûn (II) *êgî 1. kırıklamak, ufaltmak 2. ovalamak (ulak parçalaması ayırmak) 3. doğurmak (ekmek vb.yi keserek parçalamak) 4. kazınmak (serçe ayırmak)*
hewîrandî *w* doğurmak, doğurmuş olan
hewîrgek *w* barınak
hewîrîn *w 1. kırıklanma, ufaltanma 2. doğurma*
hewîrîn *êgî 1. kırıklanmak, ufaltılmak 2. doğurmak*
hewîrîng *w* yumuşak ve tatlı yiyecek
hewîrîng *ber* hewîrîng
hewîs *ber* *w* hewîs
hewîsandîn *w* öğretme, öğretiş
hewîsandûn *êgî* öğretmek
hewîst *w* öğrenmiş, öğreniş olan
hewîst *w 1. öğrenme, öğreniş 2. öğrenme 3. öğrenme*
hewîst *êgî 1. öğrenmek * dersu xwe bihewîste dersu öğren 2. öğretmek (beceri yetenek kazınmak) 3. öğretmek (haber almak) * min lê kula, lê ew tu tîstekî nehewîstêr anîştûn (ama hepêr şey öğrenmedim) 4. öğrenmek 5. almamak*
hewîstîner *w* öğretici
hewîstînerî *w* öğreticilik
hewîşandûn *w* koruma
hewîşandûn *êgî* korulmak
hewîşîn *w* kuruma
hewîşîn *êgî* kurtulmak
hewîşk *w* parates ağnesi
hewîyayî *w* barınmış olan
hewîyekêlî *w* avuşturma
hewîye kirin *êgî* avuşturmak
hewîz *w 1. havuz 2. der havuz (büyük gömle) -a unanılmak için çekildikleri yer*
hewî (I) *w* kuşa
hewî (II) *w 1. ilzanyş, çalam, şarî (olacak veyah gelecek bir şeyi telâfî güstermeden bekleme) 2. avunc, avuntî -ya (yekî) anîn 1) (dîrîn) avurtmak 2) teşellî etmek (veya sevirmek) -ya (yekî) hatîn avuntmak -ya (yekî) nehadîn şikilmek, ceza şikilmek -ya (yekî)*

pê anîn avundimnak -ya (yekî) pê hatin avundimnak, luzo bulimnak, rahattarmak -ya xwe xwe anîn avundimnak, oyalanmak -ya xwe pê anîn avundimnak, tesell bulimnak

hewî (II) w 1. dardimna 2. cova lan tpeinde bawdumna mevs inî

hewî kirin w sabitêne

hewî kirin figh sabitênek

hewî (I) bur hebîn

hewîn (II) w riyaz ~ kirin niyaz etmek (veya eylemek)

hewî (III) w 1. borimna 2. çerme

hewîn (IV) w 1. sabir, dayane, cidam 2. avunc olma, sarinleşme, sakın duruma gelme

hewîn (I) biğî 1. burimna 2. çerme

hewîn (II) biğî 1. sabit etmek 2. sakın ortak, sarinleşmek, sakın duruma gelmek * de bi-hewe ji xwe re brax sakın ol ya -ya (yekî)

hewîn vutimna -ya (yekî) melatîn stölmak

hewîrê w muhtevî, iyan man, oltıra edên

hewîrî w 1. sabir, dayane, cidam * **hewîrîya** mûs hayê curimnê skilayan 2. avunc ~ pê hatin avundimnak, oyalanmak

hewîş w dua ~ kirin dua etmek

hewîşker wêr duaçî

hewker w balıçe içinde ekiren kuşa ulan

hewkîrî (I) w derleme, devşirme, kocama

hew kirin (II) w 1. peş esme (ancak bu karar olu demek) 2. geçmek (bu şeyi burdan sonra yapma durumunda olmaq) * ez hew yan karan dikim benden geşt, bu yelere anik gışimem

hew kirin (I) biğî derlemek, devşirmek, toplamak

hew kirin (II) biğî 1. peş etmek (ancak bu karardan olur demek) 2. geçmek (bu şeyi burdan sonra yapma durumunda olmaq) * ez hew yan karan dikim benden geşt, bu yelere anik gışimem

hewkîrî w derlemek, devşir luy, toplamak

hewî (I) w 3. çaba, gayret * bi hewleke hîndikî mirov dikare ji heqê wî karî derkeve az bir gayretê bu işir üstesînde gelinehêr 2. çaba, uğraş ~ dap çaba giştirmek, çabalamak

hewî (II) w şaş:

hewî (III) w 1. kama, kıvam * ketiye hewî xwe kavimê grmîş * zarokê hewîte hewîte cocuklar kemale ermiş 2. durum (istediğin düzey) * heta mîlê ew anî hewîte emê bu ciyana getirene kadar

hewbûn w şaşlaşma

hewî bûn biğî şaşlaşmak * çavîr wî hewî hûbûn gözleri şaşlaşmış

hewbîyîn w şaşlaşma

hewdan w çabalamak

hewî dan figh çabalamak, gayret etmek (bir işi başarmak için uğraşmak)

hewdare w 1. çaba gösteren, gayretli 2. muteghib

hewdarî w gayretlilik

hewdayîn w çabalamak

hewder w çabalamak

hewdêr bu hewder

hewê w helik

hewî (I) w ayu

hewî (II) w şaşlık

hewlican w kızırtı ağrı kokü

heww w 1. bankac, uşantı 2. topçumna vev 3. cocum * **hewna masîyan** balık cocumu -şî

şer (çilek) hün akın etmek (çoğu olarak girmek, işiştirmek)

hewna masîyan w balık cocu

hewî (I) w çığ, form (istenilen düzeyde, kaviminde) * tum di hewna xwe de ye tam firimunda

hewî (II) w şak

hewnas z ekim biçimlerin başı

hewngê w akeler

hewngirî w asî, acılar olarak

hewngîrî w akeler 2.

hewnî w 1. sabir, dayane, cidam 2. avunc, avuncu -ya (yekî) mûs (I) avundimnak 2) tesell etmek -ya (yekî) hatin avundimnak, tesell bulimnak -ya xwe pê anîn avundimnak, tesell bulimnak

heww w havlıw, köpek (cocuk dilinde köpek)

hewwî w nefes, kızırtılık

hewwî bur hebûrî

hewq (I) w yün topağı * **hewqa hîriyê** yün topağı

hewq (II) w teraça, seki, yüzsek düğlük

hewq (III) w sap taşımada kullandılan araç

hewq w okda 1. 5 kile

hewr (I) w erew

hewr (II) w şaş kavak

hewr (III) w sünger

hewr (IV) w şaş ~ bun şaşlaşmak

hewru w sinagog

hewrah w hamamî, hamamîye, peletin

hewrehan w dam

hewrek w sünger

hewrekdar w şaşerî

hewrekîrî w şaş süngeri (şakî kütse)

hewrekîrîşî w süngerlilik

hewrekîrî w şaş süngeri (sünger avlayan)

hewrekîrî w şaş süngeri

hewrekîrî w şaş süngeri (şakî kütse)

hewrekîrî w süngerlilik

hewrekîrî w şaşerî

hewrekîrî w şaş süngeri bilinci

hewrekîrî w şaşerî bilim

hewrezah w uçuruk

hewrîk w 1. kırma, doğram, ufaltı (ekmek o-fığı) 2. döküntü, sepranta

hewrîkandîn w 1. kırılmak, ufaltımna 2. oyalama (ufak parçalamayı) 3. doğrama (ekmek vb.yi keserek parçalamayı) 4. kırma (senye senye)

hewrîkandîn biğî 3. kırılmak, ufaltımna 2.

avalamak (otak başları) ayırmak) 3. doğ-
mamak (ekinek vb. yi keselek parçalanmak) 4.
kazınmak (sürtüş ovmak)

hewrlîn *m* **1.** kırıklanma, ufalanma **2.** doğ-
mamak

hewrîkîn *lîgh* **1.** kırıklıyık, ufalanmak **2.**
doğmamak

hewsalê *m* hewsalê (zulmî bir şeyi anlamı ya
kavrama yansı) * **hewsaleya nîm tîrî nake**
hemî hewsalîm nîmîyor

hewselê *m* kuzak

hewser *lîgh* hewser

hewş *m* ayta

hewşan *m* d. çarda yatma mevzîmî

hewşê *m* ağıl

hewşek *rd* birz. * **hewşek li cem me ûna bu-**
raz yanîwêda kate

hewşeng *m* **1.** anîta **2.** şadîyanî

hewşengê hespan *rd* hupadom

hewşîrêh *rd* gemîş avulû

hewşû *m* ağıl

hewî (**I**) *m* **1.** küvet **2.** yalak (taştan su yulağı)

hewî (**II**) *m* havlana

hewîandîn *m* havlana

hewîandîrî *lîgh* havlana

hewîandewî *m* **1.** havîana **2.** arzo lalkak eme
- kirin **3.** havlana **2.)** arzo çan çim etmek.
lalkak etmek, havlana

hewîk (**I**) *m* habçe

hewîk (**II**) *m* **1.** yalak (taşlarda) **2.** doğu, yağ-
ma biçkîm, çûkûr, kalyalînda doğul su va-
lağı

hewîlîn *m* sedaka

hewî *m* **1.** dayanc, şîba, çelên **2.** avana, a-
vuna -ya (yekî) anîm **3.)** avutmak **2.)** tesellî
etmek (seva vermek) -ya xwe pê anîm a-
vutmak, tesellî bulmek

hewîklîrîp *m* çarda ra

hewî kirin *lîgh* pîdamak

hewîlîn *m* havlana, avîme

hewîyê *lîgh* havlana, avîmek * **seyê ku hî-**
rêye hayê mîrnavî ûrîyanê kopêkî şîmîz *
şîşt ji hîrîyê avêto ser koma dîrîyê ûrî-
mîşîrî li hîmîşîyên kopêkî şîmîyê katî gelîm

hewîyî *m* havlana

hewîûş *m* teşîvîz

hewîw *m* çîkîrî, kîşkîta

hewîwî *m* kîşkî rîta

hewîwî *lîgh* kîşkîrîmak

hewîwîker *m* kîşkîrîmak

hewîwîkerî *m* kîşkîrîmakîk

hewîwîyan *m* kîşkîrîmak

hewze *m* hewze -ya yalakîrîlî *rd* boqalt-
rîna havîna

hewzê *m* yuzm çûl çîrdan yapılan çardak
uzunare yanîrî

hey (**I**) *rd* dîn, zîle - bîm dîrlmek ~ kirin dî-
rlmek

hey (**II**) *b* **1.** hev, a (şeslelemek, ilgî veyl dik-

lîk cesnek îçn) * **hey** biawa a bîvedî **2.**
hey is tetî, yakîmî, azî, beğenîmê g. bî çî-
şîl: duygularî anlîzîm cûmlerîde) * **hey**
kurîkê bîaşîlî **hey** akîsîz çûkîk ~ glîfî **hey**
gîdî **3.** bîc **4.** hay * **hey** **Xwedê** ağıl bîde te
hay A' lah sana dî) versî **5.** yabey **6.** de, la
* **xwar û hey** xwar yedi de (veya la) yadi
7. ay ey (kendîsîme selendîkî çîrîze, nîsîm
vb. mî ad nîm bîsîmî getîrîlerîk anlîzîm çî-
lendîrîr) * **hey** mîrîvînê ku jî ho van yakîn
serê xwe dahîne ser xalka ser ey bu toprak-
la aça toprakî dîsîmîş mîsîlîrî **8.** d' mî-
dem, nasîsî - **çar** kîrdîm - **çar** nîgî xweş
kîrîm **1.)** ortalgî sîzîştîmek **2.)** îsîsîme taz a-
ber etmek - **çar** bî kêr nîhîlîn yuzmî bu-
kîlîmîz - **çar** derdî (yekî) gîrîm kîrîm yuz-
ya taz bîber etmek ~ **çar** edem kîrîm kata
gîzî yîrmîk, kuşî berzîmek (veya dîrmek)
- **çar** herîmîndînê kîfî gîzî yîrmîk (berît
etmek) - **çar** lewîtîndî kîfî gîzî yîrmîk
(berît etmek) (îştîk) - **çar** lewîtîndî îçî
yuzîme gîrîme bîlîyîrmîk - **çar** nabe ola-
mak gîzî ağıl - **çar** vera kîrîm (bu îçî - çî-
ştîmek) (îştîk) - **çar** xweş kîrîm berîmînî
bîber etmek - **çar** zîde kîrîm ustîne bî-
ber etmek - **çar** zîrîrî bîm (îçî) sîmpî vî-
mak - **îşî** jîrîyîka **pê** ketîyî be hev îler
hasîlîgîna yakalîsîcîsî - gîdî ~ **hey** gîrî
hey - **û** hey **1.)** çîmî **2.)** harî hîm * **dîbîje**
pere **û** hey pere parî dîye hîmî hîmî întîçî
- tavîyî **heya** **Gulînê** mîlî te dayî evî-
se) hasîsîm - **û** hey vîçî yîgî, berzî -
wîk îrîsîm - wîyê ey vîh - **çar** vera bîlî
bîber olmak - **xerî** kîrîm hîmî etmek, xuş
berzîmek (veya dîrmek) ~ **Xwedê** hay
Allah ~ **Xwedê** derî jî dîdayî aya sopî
kîrîyîsîmî

hey (**II**) *m* **1.** buçk (hayvân) **2.** yîkî (îçî vî-
mî) başîbîç bîr şîkîlde çîle salîmî ~ kîrîm
yîkîyî salîmak

heya (**I**) *rd* bî havî, taçak

heya (**II**) *m* **1.** afîet mî yîrî **2.** havî, havîna
duygîyî -ya xwe avîlîn **1.)** îletîyî kayî-
mak, çîmîyî gîrmek **2.)** mî vî hayî perîsî
yîrîlmîk, kîçîyî sayî gîrmîk, perîsîyî yîr-
mak, utîmîsî şîrîlîmîsî salîmîmak yuzîz-
leşîmek (yekî) -ya xwe avîlîn ar dîmîm, çî-
lîmîç -ya xwe lî emîyî xwe xîstîm hayî
perîsî yîrîlmîk

heya (**III**) *f* **1.** dek, duğî, andî **2.** dek, avîlar
îbrî îşîm bîlîgî noktîyî veyî zîmîmî anlîrî
* **hîkîşîyî** **heya** serê girî tepeyî dek çîkî **3.**
gîntîa, la - **aqlî** **paşîn** îrat **ê** **peşîn** çû **3.** vî-
ten peçîmek, son paşîmîkîk îyîdî emîz - **bu**
şîyê soşîyîza dek - **jê** hîttîn gîrdî yetîrî dîk
- kîfî dîst **hey** nabe tehmîz **dey** xweş nabe
çîlîstîyîmî **o** kîrî yîzî, pîrmîz - **ker** vîlî
îngî **xwe** nîhîne dîmîyîmî çîkî bîle dîlîyî-
lî dîvîmîrî - **ku** ta kî - **îmîcînê** çîyî lî kîrîmî

yaşata bakımdan habire çalınmak - xweş şansuzna dek - xweş be 1) yaşadığı sürece yaş sürmeye dek 2) şansızna dek (bilinmez bir zamanda kadar) - xweş bûn yaşadığı sürece, sağ oluncuya dek

heyazvêfî n' berdestarî xûn (vey. xûnê)

heyahê w' hey hey

heyam n. 1. zaman, çağ 2. çağ, mevsim * heyama gulam gûl mevsim 3. zaman, mevsim (kazi atması - ablayatın en çab bebedişleri zaman) * heyama harâmê yağın mevsim 4. zaman, mevsim (harlangi bu ekman yapıldığı veya bu ormanın yer aldığı dönem) * heyamê firûqyan domales mevsim 5. zaman, mevsim (harlangi ber çeyn okunmuş dönem, sezona) * heyama şanogerîyê tîyê 6. mevsim 6. wez. zaman, orsa - bi 7. bûn bûmû) * kalîlî heyama jiyinê ya zîvîstîlê ye yaşlılık yaşama küş mevsim 7. wez. zaman (bu kalmadan oluştuğu süre) 8. enî zaman 9. dönem, devre (heftê zêvelîkên olên zîman parçayî) 10. dönem (bi çağ kırdê belî, zêvelîkên olên sîrîlî zaman sîrîlî) * heyama meşîlîyê meşîlîyê dönem 11. dönem, devre (yasama meclîsîrîlî kesê çêrî aşîrdaki zaman -tesîlî) 12. dönem (bu yê çandêkî çêrî aşîrdaki sîrîlî) * erîmîlê heyama zîvîstîlê küş dozamî aşîrdî 13. devir, çağ * em dî heyama abîmê de ne zîman çagîrîyê -> berxêrbûnê rekêlê devîrê -> cotan çol zaman -> (tîstêkî) çol (bu jî derbas bûn) 1) (bu şeyin) zaman geçmek 2) (bu şey in) zaman geçmek (mevsim geçmek) -> hîndekariyê lêgîrîm dîmînî (veya devîrî) -> mîrîlî zîmîmîrî

heyamî w' 1. zamanlı 2. dönemli

heyatê w' 1. dek, değeri, kadri * heyatî saatî dîhan 11 kuçeyan gerîya saatî em kadri sukaklari geçî * jî serê sîbelî heyatî êvîrê sîbelî n. aşşama kadar * heyatî vîr buraya degin 2. dek, kadri (bu işin lîngî mîstîrîyê ya zamanî onîmî) * hîkkîşîya heyatî serê gîrî lîpîyê dek cîkî 3. gîrî, hîrî -> yekê fîrî jî kabûkê dîz boyu -> jîrîyayî jîrî n. kabûkê dîz boyu -> ku jî k

heyase n. kâr, er, kay, thele dolayrak toka rîle tucuzdan belî bağı * heyaseya zîlî lî pîşîta xwe vebeste olın keper -> helîse bîşîla

heyatî (1) n. toprak dîrîlî evîrîlî bîrîmî ordîlîrî bağı bîrî n. bağı hel

heyatî (11) n. 1. hayat, yaşam, dîmîr 2. hayet, yaşam (dîmîrîndan olîme kadri geçîrî ture, rîdîrî) 3. hayat, yaşam (hayatî -> jîmîrî, şîdê vîşîrdîrî şîrdîlîrî nîmîrî) * heyatî lî gîndî lî çey heyatî etî küş hayatî da hayîrî n. 4. hayat, yaşam (meclîk ve dîmîrî) * hayata nîmîrîstîyê rêgîrîmîlî hayatî 5. hayat, yaşam (geçîrî) şîrdîrî nîmîrî * heyata xwe lî nîvîsarîn xwe dîlîmîne hayatî yazîlîyî-

lî karîyîrî 6. hayat, yaşam (emîlî lî gîrî gîrîrî hîrîkî, kîyîmîrî) * 11 vî malî heyatî tîne bîrî evîrî lîçîrî yek 7. yaşam, hayat (canlı varlık, yaşamı sağlayan şartların tümü) * 11 heyvê heyatî nîmîrî evîrî hayatî yek 8. hayat, yaşam (bu kîmîrîrî tîrîlî lî vîçîrî) 9. hayat (vîkîsî, hayatî bakîyîrî) * heyata lîmîlî hîşîkî lîmîlî hîşîkî nîmîrî hayatî -> xwe bîhîrîlî tîrî jî bîlîrî andîlî) hayatî geçîrîmek -> xwe derbas kîrîn hayatî geçîrîmek -> xwe lî serê dînî çîrîyê lîdemek ->ek jî (yekî) rî bîmîrî aşîrdîrî lîdî bîzîlîlîk (wevî kîmîrîyî) ->ek nedînî hey (kîrî kara içîrî) vîçîrî bîrîmîrî zîndîrî çîrîmek

heyatîyê w' hayatîyê, yaşamîk

heyatî w' 1. hayat, yaşamı 2. bir hayatî, oîrîlî

heybe n. hesbe

heyber n. 1. varlık (var olan her şey) * heyberîm çapîrî çîrî varlık 2. nesne (belli bir eğilim ve anlam, renk, madde olan her türlü cansız varlık -> en bîcan çînsî varlık -> çînsîdîrî sîmî çîndîrî çîrî varlıklar

heyheratî n. nesnellik, objektîrlîk

heyherîvî w' nesnelî, objektîvî

heyberî w' nesnelî, objektîvî

heyherîbûn w' 1. nesnelîleşme 2. wez. nesnelîleşme

heyberî bûn bağı 1. nesnelîleşmek 2. wez. nesnelîleşmek

heyberîkîrî n. nesnelîleşme

heyberî kîrîn lîçîrî nesnelîleştîrmek

heyberîkî jî nesnelîleşmek

heyberîlî n. nesnelîleşme, objektîvîleşme

heybet n. 1. heybet 2. heybet, büyüklük, önümlük

heybetî n. heybetçî

heybetdar w' heybet

heybûn w' dîlîmî, çîrdîmîrî

heybûn lîçîrî dîmîrî ek. çîrdîmîrîk

heybet w' 1. tîmîrî 2. aşîrî -> nîmîrî çîk zîyîrî -> lîçîrîk

heydîdîrî w' 1. nîrî -> nîrî tîmîrî 2. gîrîlî, çîmîrî

heydîdîrî lîçîrî nîrî çîmîrîk

heydîde n. 1. nîrî 2. gîrîlî, çîmîrî 3. yuhîlîleşme -> lî dîmîrîlî 1) nîrî aşîrîk 2) yuhîlîleşme 3) çîrdîrî bîlîmîrîk

heydê w' çîçî çîrîk çîçîrîlî sîz

heydedîrî n. nîrî

heydelî w' dev

heydîlî n. aşîrîrî tîrî bîzîkî

heydîlî w' nîrî haydîrî, çîrî kesîrî

heydîlî w' heyvîlîlîk -> kîrîn haydîlîleşme çîmîk

heyê w' varî (yokun kîrîrî) -> an nîmîrî varî çîk -> an tîne ye varî çîk -> nîmîrî (an jî tîmîrî) varî çîk -> ku jî belkî, belkî de * heyê ku kîmîrîlîyê vî yekê jî me be belkî de bu durumun kusuru bizde

heyecan *m* heyecan — dan heyecan vermek — dan (yekî) (birini) coştu vermek — jê girtin ayêgo kalkmak (telâşlanmak, heyecanlanmak)

heyecandar *ad* heyecanlı

heyecandarî *ad* heyecanlandırî, heyecan wextî

heyelan *m* heyelan

heyel *m* heyel, kurul — a benderîariyê dîşîrîn kurula — a dîşîplînê cîşîplîn kurula — a dîşîplînê yêrîm kurula — a hîkeman 1) hakem heyel 2) yargıcılar kurula — a hîlîb-jarînê seçm kurula — a hîlîbjarînê ya bîlînd yûksek seçm kurula — a hîlîskarîn yazî kurula — a nîveherîyê yêrîm kurula — a nîvîyê yazî kurula, tîhar heyel — a jîrîşyarîyê (an jî tîbîqîqatê) soruştîrîncî kurula — a pîşîkînanê dextelîmî kurula — a rawêjkarîyê (an jî şewîrdarîyê) danîşîna kurula — a rûşîpîyan îhtîyar heyel — a şewîrdarîyê (an jî şewîrvîyê) danîşîna kurula — a venêranê (an jî tîffîşî) nêşîrî kurula, dextelîmî kurula — a wextîrîn bakarılar kurula

heyf (I) *m* 1. acîf, acîman, verîme 2. *b* yazîk, vah, heyhat 3. *w* degerli * ew merîvêkî heyf hû o degerli bîyîrî — hîfîn yazîk almak, gûnahî almak * jîr heyf e ku em ew qas pere bîdîn wî malî bu mala bu kadar para vermek gûnahî olur — jî te re! tîşîîf edîrîm! — lî hîfîm acîmanak, hayîflanmak — û gûnahî e yazîk gûnahî — û xebînet mualeset — û xebînet jî te re! tîşîîf edîrîm! — a etîwanîyê jîrî lî pey e heyhat kî genîlîkîrî sorîtî îhtîyarîk gelîr — a dijîmî lî dijîmî nayê dûşîman dûşîmanî acîmanî — a heyverînê şewerîşî lî pey e mehtîpîtî sorîtî gûdîz gelîr — a (yekî) lî hîfîn 1) hayîflanmak, acîmanak * jîr heyfa îfîn lî nellîhevîkrîna wan îfîn îfînîndîkî anîşîmîzîhîşî çîk acîmanî 2) kıymîtanak — a (wî) jî canî (wî) neharîn canîna acîmanak — a (wî) jî wê heyfê re yazîk — a îfîn tî jî wê heyfê ben emî yanîmî cî, ben emî acîmanî kî — a xwe anîm hayîflanmak — a xwe jî re anîm acîmanak, eşîfîlînmek — a xwe lî anîm 1) acîmanak, kıymîtanak (bîr şeyî vermeye veya verîşîme, elden çîkardîşîna uzêlînmek) 2) yazîkîlanmak, yerîtanak, hayîflanmak, valîvîhanînanak — a xwe lî ne-anîm kıymîtanak (acîmanîdan vermek), eşîfîlînmek, fîcîa ermek) — a xwe lî çînê (yekî) ne-anîm canîna acîmanînak — ê — ê vah vah, yazîk yazîk

heyf (II) *m* oç, înkamî — gîrtîn oç almak — hîlîtanîm oç almak, înkamîmî almak — hîlîdan oç almak — jî gîrtîn (bîrînden) oç almak 2) (bîrînden) neîsî nî çîkarmak — jî hîlîtanîm 1) (bîrînden) oç almak 2) (bîrînden) acîsîna çîkarmak — jî stendîm 1) (bîrînden) oç almak 2) — den acîsîna çîkarmak (oç almak) — stendî-

dîm oç almak, înkamî almak — î) şey heyf acîsîna kanî kîcî aîmî — û zar heyf jî stendîm (bîrînden) acîsîna çîkarmak (oç almak) — vekîrîn oç almak — awestîm kanî istemek (öl-dürûlen bîrînîm weîna istemek) — a (yekî) jî degerîştîn acîsîna almak — a (tîşîtekî) jî gîrtîn acîsîna çîkarmak (ugradîşî maddî ve îmanevî zarîrî: karîşîlvîyîcîk bîr şeyî yapînak) — a (tîşîtekî) jî hîlîtanîm neîsîna çîkarmak (ugradîşî maddî ve îmanevî zarîrî: karîşîlvîyîcîsî bîr şeyî yapînak) — a (tîşîtekî) jî stendîm acîsîna çîkarmak (ugradîşî maddî ve îmanevî zarîrî: karîşîlvîyîcîk bîr şeyî yapînak) — a (tîşîtekî) jî hîlîtanîm acîsîna almak — a (yekî) vekîrîn oçînî almak, înkamîmî almak — a xwe gîlî-tîn acîsîna almak — a xwe hîlîtanîm acîsîna almak, înkamîmî almak — a xwe jî gîrtîn (an jî stendîm) acîsîna çîkarmak (oç almak) — a xwe jî hîlîtanîm (an jî hîlîdan) 1) (bîrînden) acîsîna almak 2) (bîrînden) acîsîna çîkarmak (oç almak) — a xwe jî stendîm 1) acîsîna almak 2) acîsîna çîkarmak — a xwe jî vekîrîn — den acîsîna almak — a xwe stendîm acîsîna almak — a xwe vekîrîn acîsîna almak, înkamîmî almak

heyfane *n* bî, alarak

heyfê *b* yazîk

heyfgîr *ad* înkamî

heyfgîrî *m* înkamîetîk

heyfîlîtanîm *m* oç almak, înkamî almak

heyfîlîtanîm *lîg* oç almak, înkamî almak

heyfîlîtanîm *ad* înkamî, oç almak

heyfîlîtanîm *m* înkamîetîk, oç almak

heyfîlîtanîm *m* hayîflanmak

heyfîlîtanîm *m* yazîkîlanmak

heyfîlîtanîm *m* yazîkîlanmak

heyfîlîtanîm *lîg* wîrî kıymîtanak (acîmanîdan) vermek, fîcîa ermek) * qel heyfî lî ew çend pere ne-anî mezarî onca paraya kıymîdî, hîfî-çîdî

heyfî stendîm *lîg* oç almak, înkamî almak

heyfîstîm *ad* înkamî, oç almak, acîman

heyfîstîm *m* înkamîetîk, oç almak

heyfîvedar *ad* înkamî, oç almak

heyfîvedar *ad* înkamî, oç almak

heyfîvekîrîm *m* oç almak, înkamî almak

heyfîvekîrîm *lîg* oç almak, înkamî almak

heyhat *b* heyhat, neyazîk cî

heyhey *m* hay hay

heyhat *m* acîk acîmîk dî, gûdî

heyhî *b* heyhat, neyazîk cî

heyhîbandîm *m* kıstîrîme, başîmî alîp gîrmîsîcî sebebî çîna

heyhîbandîm *lîg* kıstîrîmek, başîmî alîp gîrmîsîcî sebebî çîna

heyhîbîn *m* kıstîmî, başîmî alîp gîrmî, başîmî alîp kıyîpîlarî karîşîna

heyhîn *baş* küsmek, başını alıp gitmek, başını alıp kayıplara karamak
heyrandîn *m* 1. hayran olmakta 2. hayrete bırakma, hayrete düşürme, şaşırma 3. şaşılma 4. alı koyma, hapsedme (birini boş yere bekletmek)
heyrandîn baş 1. hayran bırakmak 2. hayrete bırakmak, hayrete düşürmek, şaşırtmak 3. şaşlatmak 4. alı koymak, hapsedmek (birini boş yere bekletmek)
heyrandîl *af* 1. hayran bırakılmış 2. hayrete bırakılmış (veya düşürülmüş) 3. şaşlatılmış 4. alı konulmuş, (birini) boş yere bekletilmiş
heyrl *af* 1. şaşık 2. çaresiz, şaşırılmış, kalakalmış olan (yelek) - **hûm** (hîn) şaşına dommak - **man** hayrete (veya hayretine) düşmece (yelek) - **zann** (birinde) şaşık olmak
heyrlibûn *w* 1. şaşkınlık 2. şaşırıp kalma - şaşkınlama
heyrlîman *m* 1. şaşılma, şaşıklama 2. şaşma, şaşırıp kalma, şaşıklama 3. ohaldeşme 4. kalakalma (güç durumunda kalma)
heyrlî man baş 1. şaşılma, şaşıklama * **îştîen ku nêrov jê heyrlî dînanê dîke** şaşılacak şeyler yapıyor 2. şaşmak, şaşırıp kalınmak, kalakalmak 3. tullaşmak 4. kalakalmak (güç, ortamda kalma)
heyrimayîn *w* 1. şaşılma 2. şaşma, şaşırıp kalma, kalakalma 3. tullaşma 4. kalakalma (güç durumunda kalma)
heyrlîn *w* 1. şaşma, şaşılma (ne yapmak gerektiği ni) bilineme, nasıl davranacağını kestirenieme, hayret etme 2. şaşılma, tullaşma 3. hayrete (veya hayretin içinde) kalma
heyrlîn baş 1. şaşmak, şaşılmak (ne yapmak gerektiğini bilinmemek, nasıl davranacağını kestirenieme, hayret etmek) * **gava ez dîim heyrlî be nê gîwîje şaşîdî** * **ez jî heyrlîn ez dî çawa jî wê meseleyê derkewim** bu meseleden nasıl çıkacağını ben de şaşındım 2. şaşırarak, tullaşmak 3. hayrete (veya hayretin içinde) kalma
heyî *nê* 1. mevcut, var olan 2. varlık
heyî *m* raka
heyî *m* 1. varlık, variyet 2. varlık (var olan her şey) * **heyîên cîndîr emî varîkîdî** 3. **fel** varlık 4. var olma * **zîman şertê heyîbê yê pêşîn** e dil var olmanın birinci şartıdır
heyîadî *m* varoluşçuluk
heyînî *m* varoluşçuluk
heyîparêz *adîb* var oluşçu
heyîparêzî *m* var oluşçuluk
heyîxwaz *adîb* varoluşçu
heyîl *m* var olma, mevcudiyet
heykar *af* diriliş, canlandırma
heykat *w* hikayet, anlatma
heykatîdîn *m* hikaye etme, anlatma
heykat kîrlî *baş* hikaye etmek, anlatmak
heykel *adîb* heykel

heykeltîr *adîb* heykeltirar, heykeltir
heykeltîrî *m* heykeltirarlık, heykeltirlik
heykeltîrî (I) *w* diriliş
heykîrî (II) *m* böykürme
hey kîrlî (I) *baş* diriltmek
hey kîrlî (II) *baş* böykürmek
heyî *b* hay, vey ne, bak sen, bak sana - **çawa bîrlîjî gîzîn cîkan emmî** - **malîk şewîtiyo** hay evi barkı yarasına
heyta *b* ya, hayret, salı mı gibi şaşkınlık ve hoşnutsuzluğu ifade eder **ûdîm**
heykurîk *adîb* gevce (çenesi düşük)
heykurîk *w* gevceleşme
heyman *w* asî:
heyn *m* 1. zaman 2. çağ, mevsî * **heyna gulan gûl mevsîmî** 3. çağ, zaman (yaşamın bir dönemi) * **heyna zarokîtiyê çewîkluk** zaman 4. **dînanê dewî** (kendine özgü bir özellik taşıyan zaman parçası) * **heyna împetatorîyê împetatorluk** dönemi * **heyna Osmanîyan Osmanî devrî** - **berzaxîyê kuzulama** dönemi - **o ku çên** * **heyna ku ez jî mojê bîlîme**, **hîyê** hen evde iken o gelmiş
heytek *af* düzenbaz
heynekû *m* düzenbazlık
heynik (I) *af* saf, safî, safîlerun (kolaylıkla aldatılabilen)
heynikî (II) *w* er ko
heynikî *af* safî, safîdîlîce (biraz saf olan)
heynikîlî *m* safîlik, safîdîlîlik
heyntîk *w* **gîge** domine, domine wate - **a** (yelek) **danê** dayasıya dönmek
heyok *m* varlık
heyola *bu* heyûla -
heyw *w* şaşma, şaşkınlık
heyra *b* 1. aman (mu'afakat) * **heyra, wêka mebbîlîn emmî**, **âyê** söyleyenim 2. aman (baş sağ ve şike nêlîrî) * **heyra min her dîn emmî** birakın beni 3. hayda (şaşkınlık belirtilen ortam) - **jê bîn gey' boş wertî** - **wêre gel** * **heyra wêre**, **vî tîşî zêde dîrêj** **meke hîla çêlîbe** **here gel**, şu iş uzatma da olsun bîsîn
heyran (I) *adîb* 1. hayran * **heyranên wê** **pir** in onun hayranlar çok 2. **wee** **kûban** - **a çavê te hîm** **gîzîdî** **seveyim** (nece veya sevgi sözü)
heyran (II) *zaw* aralıp
heyran *m* lirik bir Türkü türü
heyranbêj *adîb* bu tür Türkülen söyleyen ozal:
heyranbêjî *w* bu tür Türkülen söyleme
heyranbûn *m* hayran olma
heyran bûn baş hayran olmak
heyranîk *adîb* hayran * **heyranîkên wî wîsa pîr** **în...** onun hayranları öyleki çok..
heyranîk *af* sevdâ, bir yolda da dîwane olma, sevdâdan serveniş ve şikâyet, gîrlîk, garîbîlîk, yîsmînlîk, kûbanîk, kendini kûban etme vs karılamayı içeren Türkü türü

heyranokbêj *nahe* bi (1) firkulên xweyên
uzan

heyranokbêjî *bi* bu far firkulên xweyên

heyranî *bi* luyatîk

heyre *bi* ju ve teroyağundan yepilan bir yemek

heyret *bi* 1. hayret (hekelerimendik, garip bir şey
yin sehpe olduğu aşkınlık) 2. i hayret (şa-
şılacak bir şey karşısında söylenir) - dîmî-
nîmî jî aqlê wan re aklira şaşayim (veya
şayrim) - hîştin hayrete dîşimnek, aşkınlî-
hîşt dîşimnek - kîrîn hayret etmek - î
çûbîn esekten dîşimîşê karpûza çimnek
(çok şaşımak, dorup kalmak) - a (yekî) jê
re çêlîn 1) (bu şey bizim) tabîrîna gî-
mes, hayretler içinde kalmak 2) başı dö-
mek (çünkü bir şey karşısında şaşmak)
3) parmak sırmak

heyretgirtî *bi* hayretler içinde kalmış olan

heyretgirtin *bi* hayretler içinde kalma, şaşır-
ma (ne yapmak gerektigini bilmeme, nasıl
davranacağını kestirememek, hayret etme)

heyretgirtin *bi* hayretler içinde kalmak, şaşır-
mak (ne yapmak gerektiğini bilmemek,
nasıl davranacağını kestirememek, hayret
etmek)

heyretîştî *bi* hayrete düşürülüşü, şaşkınlığı
düşürülme

heyretîman *bi* şaşırma (ne yapmak gerektigini
bilmeme, nasıl davranacağını kestireme-
me, hayret etme)

heyret mîan *bi* şaşımak (ne yapmak gerektigini
bilmeme, nasıl davranacağını kestire-
memek, hayret etmek)

heyretmayî *bi* hayrete (veya hayretlere) düş-
müş olan

heyretmayî *bi* hayrete (veya hayretlere)
düşmek

heyretmayî *bi* hayrete (veya hayretlere) düş-
me

heys *bi* akis, şavk

heysayet 1. heysayet 2. heysayet, mîr, oz say-
gi

heysayetdar *bi* heysayeth

heyyet *bi* mîr, hayîrdî

heytelî *bi* dağdağı, çürübu, patirtî, şamata,
myhoş, kargış - kîrîn şamata etmek

heyûhey *bi* dîmî, şerekî

heya *bi* heya

heya *bi* 1. ay (yer yüzölçümündeki aydaş olan gök
cisim) 2. ay (yıldırım çarğı) bulutlarından bir bi-
ri * heya hatîye girtin ay tutulmuş 3. ay
ay (tutulmuş) gelen (a yeni ay anımsadığı sö-
z) 4. ay (bu ay) (herhangi bir günlerden bir-
res ayın aynı gününe kadar geçen veya yak-
laşık olarak 30 gün olarak kabul edilen süre)
- avîlîn ay rağînak - bînder gerandîn
yağmur yağmak üzere olmak - bi-ay be ay
- lî sîbelê ketîn gîk yêzînde sîbelîta ay
gîromek - derketîn ay dağmek - - e, eyb

lê ye dîkerîz gîl amîz - - e eyhek lî ye
bu kadîr kesîr Kadî kîzîmî dî bulmîr -
hîlhatîz ay dîgînak - mî bîn ay tîzele-
mek - şîv xwarîn dîgînakmak (ay dolunay
durumundadır geç doğmak) - û rîj bî, îm
büye pîykenîyê hevalan şîv dîkî şîvîz
etîk (herhangi bir sebeple çokluğu olan
kimseler için) - û stîrk ay yîldîz - a bîn
ewr bîn yerîn dîbîne geçmek, yerîn dîbîne
kîrînak, yerîn dîbîne gîmek (şarîfîzî ol-
mak, kaybolmak) - a çardîh şevî ayîn on
dîrcî - a lî pazîlehîn ketîj dolunay - a yek-
şevî bîlîl ay

heyya çardîhşevî *bi* dolunay, bedîr

heyyan *bi* 1. maye 2. maye (hay yaradılış) ezi
* yekî heyyanê wî herum e mayasî bozûk
bî 3. mîrî say şîp - ê hîftî şîrî şîrî fîn jî
mîstî) bîn çîkîrîmînasîna rağîmî çîk bî-
leq ve eskîn olînak

heyyane *bi* 1. aylık (ararîş) 2. aylık (ayda bir
kez) yapîlar heya çîkînî

heyya mîstî *bi* dîmî dîrdîm

heyya mîştî *bi* dîmî dîrdîm, terbu

heyya mîstî *bi* dîmî dîrdîm, yarmî ay, terbu

heyya mîstî *bi* yemî ay, ayca, hîdîl

heyyar *bi* ayak, aca

Heyya Sar *bi* Kîzîlay

heyya tîjî *bi* dolunay, bedîr, ayîn on dîrdîlî

heyyî bîres *bi* kîrînîk ayîz gîvîz

heyyî *bi* ayca, aca * aca heyyîdar a kîsk yekî
aya hayrak

heyye *bi* 1. ayca 2. ayca rengîne olan

heyyeron *bi* 1. mehtap 2. mehtapî, ayî

heyyerîdîk *bi* mehtap

heyyeşev *bi* mehtap

heyyîgîrtî *bi* ay tutulmuş

heyyîgîrtî *bi* ay tutulmuş

heyyîk *bi* 1. ayca, hîlî 2. ayca (tîre veya hî-
lîl biçîmînde sîs takîna)

heyyîkvan *bi* dîmî

heyyî *bi* kamerî

heyyîmî *bi* ay bahîjî

heyyan (1) *bi* heyyan

heyyan *bi* 1. hayvan (büküleyen farklı olarak
duygun ve hareket yeteneği olan canlı) yara-
nîk 2. hayvan (insanlardan farklı olarak, dî ve
akîlîm yoktan canlı yaratık) 3. hayvan (mî,
mek, karîr gîhî türü) hîzîretlerde kullandîlar
yarînak 4. heyyan heyyan (tutulmuş, kîrîn,
heyat kîmîz) 5. heyyan (şesîkîme biçîmî o-
lînak) - a herîdîyîkîrînî yagî, haşbaş heyyan
- a dîmîne şagîmîk (hayvan) - a heşîjî yutî-
şîk rağîlî (kolîy gîrî almî hayvan) - a gîr
yîlî hayvan - a mîvîlar (mî olînak gîlîk tîz-
îna dîmîme gîlîmî emîş heyyan - a serjîkî-
rîlî kîsîpîk hayvan - mî avî su lî yevanîrî

heyyan bîn *bi* hayvanlaşma

heyyan bîyî *bi* hayvanlaşma

heyyanet *bi* hayvanat

heyvanlı *malıca* hayvanlık heyvanca davranış - kırık hayvanlık etmek

heyvanlılar *malıca* hayvanlar

heyvanlılar *malıca* hayvanseverlik

heyvanı *malıca* 1. hayvanı, hayvansal 2. hayvanca (kayınbunu da erde ed lezi)

heyvanlı *malıca* hayvanca, hayvani, hayvana yararlı bir hayvanda, bebiru

heyvanlılar *malıca* hayvan bilimci, zoolog

heyvanlılığı *malıca* hayvan bilimi, zooloji

heyvanlık *malıca* hayvanlık

heyvanparêz *malıca* hayvan hakları savunucusu

heyvanparêzi *malıca* hayvan hakları savunuculuğu

heyvanlı *malıca* 1. hayvanlık, hayvançılık 2. *malıca* hayvanlık (hayvanca davranış) - kırık hayvanlık etmek

heyvanlıları *malıca* hayvanları

heyvan *malıca* vah

heyvan *malıca* vah

heyvan *malıca* vah

heyvan *malıca* vah

heyvanlı *malıca* heyvanlılık - heyvanlılık

heyvanlı *malıca* heyvanlılık - heyvanlılık

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

heyvanlı *malıca* vah

hezhezilü m 1. kağsama, dokulma (eskime, dağılmaya yüz tutma) 2. kağsama (herhangi bir şey yerinden oynama) 3. kağsama, fani (çok yaşlanma, kocama) 4. kağsama, tirtlenme, tirtleşme (güçsüzleşme, gevşeme, zayıflama) 5. dokulma (çok yorgun, hasta olma) 6. künkülde me kungürde me felden u-yaktan düşme) 7. felâketin tesiri cahlılığını yitirme) 8. meç orseleme 9. titreme

hezhezilü *ığış* 1. kağsamak, dokulmak (eskimek, dağılmaya yüz tutmak) * *qatıyın zani öli* hezhezilü evin tavaneları çökülür 2. kağsamak (herhangi bir şey yerinden oynamak) 3. kağsamak, fani olmak (çok yaşlanmak, kocamak) 4. kağsamak, tirtlenmek, tirtleşmek (güçsüzleşmek, gevşemek, zayıflamak) 5. dokümek (çok yorgun, hasta olmak) * *plst, mül ü müşkân wê dîleşyan, esêb wê dîleşzerê sirt, omuz, dîmeklerî zê rîyar, wazudê dökûjîyardê* 6. künüşlemek, kün-gürdemek (tekler ayaktan düşmek) 7. felâle-tirmek (eski cahlî ümü yitirmek) 8. meç orse-lemmek 9. titremek

hezhezok ol 1. terek 2. sarıac. *tril* (yaşlı ve zayıf kimse)

hezihandilü m yıkma (yığılmasına neden olma)
hezihandilü *ığış* yıkmak (yığılmasına neden ol-mak)

hezihün *ıvıltı* kalmak
hezihün *ığış* yığılıp kalmak
hezikandilü m sallama

hezikandilü *ığış* sallanmak
hezikilü m sallanma (kı kıldama, bağli bulun-duğu yerden gevşek duruma gelip yerinden oynama)

hezikün *ığış* sallanmak (kııldanmak, bağli bulun-duğu yerden gevşek duruma gelip ye-rinden oynamak)

hezilü m göçük (yökme, göçme) yer)
hezilmandilü m hezilmale üğretme

hezimandilü *ığış* hezi n tete uğratma
hezimandilü m hüznlenilme

hezimandilü *ığış* hüznlenilme
hezimandilü *ol* hüzünlü

hezim m hüzün
hezimilü *ol* hüzünlü

hezilifilü m 1. hüzünlüme 2. kara kara düşün-me

hezilü *ığış* 1. hüzünlüme 2. kara kara dü-şünmek

hezilü *ol* hüzünlü
hezilqandilü (I) m mal vetine

hezilqandilü (II) m eğlenme, oyalama
hezilqandilü (I) *ığış* mahvolmek

hezilqandilü (II) *ığış* eğlenmek, oyalanmak
hezilqilü (I) m mahvolma

hezilqilü (II) m eğlenmek, takılmak (bir yere i-lişip veya düşünüp kalmak)

hezilqilü (II) *ığış* mahvolmak

hezilqilü (II) *ığış* eğlenmek, takılmak (bir ye-re ilişip veya düşünüp kalmak)

hezir *bar* hez

hezizilü m heyelân, göçü, kaysa
hezizilü m göçüşme, kaysama

hezizilü *ığış* göçüşmek, kaysamak
hezizilü (I) m kaysama

hezizilü (II) m yapranma (elbise için)
hezizilü (I) *ığış* kayzamak

hezizilü (II) *ığış* yapranmak (elbise için)
hezizilü m hezimes, boğgun

hezizilü m hezizim, boğgun
hezizilü *ol* hezizimlik

hezilü (I) *ol* huzun

hezilü (II) m 1. kaysama, göçme, çekme 2. yu-kulma (düzme)

hezilü *ığış* 1. kaysamak, göçmek, çikmek 2. yu-kulmak (düzme)

heziran m heziran (yılın 30 gün süren altıncı ayı) - e hezra teyran e Heziran ayının kuş-ları için önemli bir ay olduğu anlatılan bu de-yim - xîzîlê gîha li baska kuzêlê (tan ji kî-zîrî) Heziran ayında onların artık kuruma-yın yüz tuttuğu anlatılan bir deyim

hezirani *bolta* her arzu türü
hezirandilü m 1. (binin) sevme 2. (bininci) hoşlanma

hez jê kirin *ol* 1. (barın) sevmek 2. (bu ne-det) hoşlanmak
hezjîwekirin m 1. kendini sevmek 2. kendine bakmak, kendine bakılmayı yapma (iş başına dikket etme)

hez jî *awê* kirin *ol* 1. kendini sevmek 2. kendine bakılmak kendine bakılmayı yapma, iş başına dikket etmek

hezjîwekirin *ol* bakılmak
hezjîwekirindilü m bakılmak

hezkar *ol* seven
hezkar m sevgi

hezker *ol* 1. seven 2. dost (bir şeye düşkün olan, aşırı ilgi duyan) * hezkirê pîttîlkam (irap dostu)

hezkeri m sevgi
hezker *ol* seven

hezkerilü m 1. sevgi, seven 2. seven (birine gönlü verme, sevgiyle bağlanma) 3. seven (çok meslanma) 4. seven (okuma) 5. seven (yerini, şartlarını uygun bulma) 6. isteme (bir şeyin kendine verilmesini veya yapı-lmasını söyleme, dileme) 7. isteme (girmek istediğin bildirmeyi) - a çayın gîz sevdi

hez kirin *ığış* 1. sevmek 2. seven (birine gö-nlü vermek, sevgiyle bağlanma) * ew ke-pîşê zêlî hez diko o hez çêk seviryo 3. sev-mek (çok hoşlanmak) * ez jî rêqûnê pir hez dikim yel yurmesini çok seviyorum * to jî kîjan xwarini hez dikî? her hangî yezîgî sevirdest? 4. sevmek (okunmak) 5. sev-mek (yerini, şartlarını uygun bulmak) * dar jî rawayê hez dikê ağaz berîh ortanî sever

6. jêrenek (bir şeyi kendisine verilmesini veya yapılmasını söylemek, dilemek): * hez diki ku ez ez hez (tişê xwe hîdimê herşeyî) em vermenci îstiyar 7. istemek (görmek istediğini bilmek): * hez diki te bîlîne serî görmek îstiyar →a (yekî) jê re hebûn (har şeye veya kimseye) sevgi beslemek →a xwe jê re aşkerî kirin dîns aşk etmek

hezkîrî *nê* seviden, sevgîlî

hezkîrîx *nê* seviden

hezkîrîyê *nê* seviden

hezûm *w* hazim, sindirim

hezûnan *ew* zaman

hezûnbûn *w* hazmedilme

hezûm hûm *êgê* hazmedilmek

hezûmkirîn *w* sindirim, sindiris (sindirmeye)

hezûn kirin *êgê* sindirmek, haz etmek

hezûnî *nê* 1. hüzünlü 2. yaslı 3. *w* yas * heznîya me heve yasîz *w*a

hezûkî *nê* seviden

hezperestî *nê* hez

hezperestî *êgê* 1) hezlik, 2. hezleniz 2. *nê* arzılık, hezleniz

hezr (II) *nê* avans - ön avans vermek - kışandîp avans çekmek - stendin (un jî girtin) *nê* avans almak

hezr (II) *nê* 1. tahmin, kestirim, olasılık (yaklaşık olarak değerlendirme, anlamama) 2. *nê* göz kararı, göz kararı ile →a destê xwe wekîrîn elman agû lîgîna dikkat etmek →a (...) kirin 1) tahmin etmek, sarmak 2) ummak →a pêş *nê* paşîya xwe wekîrîn dersimî geristî hesaplamanak (veya) çöştinemek

hezrazî *ew* hezretî

hezretî *nê* 1. hezret (kutsal söylen kimiselerin adlarına bakıma getirilen unvan) * Hezretî lîlî hezretî *êgê*

hezretî *nê* hezretlerî * hezretî Fîddulâh efendî Abdullah efendî hezretlerî

hezrî *nê* tahminî, olasîlî

hezrî kirin *w* 1. tahmin etme, kestirme 2. kararlama

hezrî kirin *êgê* 1. tahmin etmek, kestirmek 2. kararlamak

Hê *êgê* Hf (başuyunu) (nê kışiltus)

hê (I) *nê* K (ci aîlâbeşîna onca harîrîm okunu-ru)

hê (II) *nê* 1. hey (seslenmek, ilgî veya dikkat çekmek için) 2. hey (radînlara seslenmek için) 3. he 4. ey (konusüne söz söyleyen kişiye seslenirken dikkat çekilmek istendiğinde olur, başına getirilir ve uzatılır) * hê hevêlî ey arkodîş 5. hey, lûş, hîşt * hû, wêre vîr hîşt, hureya gel 6. hey (tüyemna omuzyla kullandır) * hê, ên ku tîns hene hop gelenler va. 7. lu ('neredensin', 'bana bak' anlamında seslenme) 8. yahû ('hey hana bîr', 'bak sana' anlamında) 9. alîşap (seslenme sözü olarak) 10. A ey (sözü olarak) (eyleyî,

ci baldê' anlamında) (söyleyken uzatılır) * hê, ey dergeh çî dîke li vîr? ev, bi tezgahê burada re arîzer? → 1) aîa aîa (toplula olarak yapılan işlemlerde söylenir) 2) lûş bîşt!

hê (III) *nê* 1. henüz (olumlu cümlelerde, az önce, daha şimdi, yeni) * va hê hîttîm, hecûme malê jî henûz geldîm, ewe gîtemîşîm 2. henüz, daha, hâlâ (olumsuz cümlelerde) * kelaketa havînehê hê dest pê wekîrîm yazî-cakêrî henûz başlamadî * hûye heştê kîlî, lê hê jî tişê wî lî serê wî ye seknen yaşîna geldî, hîlî lûfîzîm yerînde 3. daha, henüz * wekî dîm jî hene dalkusî va → baş çavêr xwe jî hev wekîrîm gozûmî kapagîrî selmeder → çavê seveqê qul nêlîye kargu bok yemeden * hê çavû seveqê qul nêbe ey dî-çe dîkanê vedîke kargu bokûdu yemeden o kalkar dîkkîmî aşmaya gider → dî jî dîya xwe hûye yuzurîdan dalkusî dîm çakusî → dîrîk dîr e (bu şeyin) bitmesîne daha çok zaman olmak → dîrî avê yî te xwe hîkîdîye nîyî gormeden hayram etme → ew mesêle ye hîlî o masul → jî dîya xwe hûn anodan (ye-nî) degnûşî dermek (veya anadan yeni doğmuş gibi olmak) → jî 1) hîlî 2) hîlî dî → ku vî lî heyatê be baş elde îken (olmeden, yasarken) → ku emî henûrîne baş elde îken (olmeden, yaşarken) → ku emî sax în haş elde îken (olmeden, yasarken) → hîrîşk heçûne hîs îvok gîbî îşek eîkenden yaran kîmsel → meanî gîtinê demeye kalmamak * hê me wînnî gîtinê ku karê me qedîya, her kes rabû ser pîyan îşîzî bîlîye demeye kalmadî, herkes neyê kîlîkî → neqû berkînî çî zû seqînî jê anî dîm emî olmusî bu gîrî olamî çîpîyîr → nû 1) vînce 2) bî-rîz önce 3) yeni yeni, yeni olarak 4) çiçeği buğumca (veya çiçeği buğumda, çaruru kîmîsîlî) → nû bî xwe dexîstîn (bîr şeyin) acîsî çîkmak * hê mû îrî mînî bî êşî dî der-xîstî dînkî a yîngînlûğîm acîsî bu gîmî çîkî → nû pê hîştî (bî şeyî) acîsî çîkmak * hê nû îrî ez bî êşî dî hîşîyam dînkî yîngînlûğîm acîsî bu gîmî çîkî → mû îttîkîrî îttîsî î-zîrînde → teze jî dîya xwe hûn anodan (ye-nî) degnûşî dermek (veya anadan yeni doğmuş gibi olmak) → teze ye 1) dînamî îstî-unde (teze meyye ve getmek için) 2) dî-namî îstîunde (çok yeni, üzerinde çok zaman geçmemiş) → tu lî ku çîkî çuk var (bî şîyî bî-hîmîce daha çok var anlamında) → wekî dîm jî hene dalkusî va → wîsa hû keydîğîm yerîde orlûvî → aweyî wê îkrê î wî aqîdî yî bîrakîgî îhrakîğîmî çîyîrîdî (yeçde) rîhî-ye (veya uluyorsun)

hêb *w* 1. korku, çîrî hîvî 2. yîlgî, delîşet →a ruh em korkusî

hêbî *nê* korku

hêhet *ew* heylêr

hélletí *v* 1. szája kalina 2. versenik – bíró szá-
ja kalinak

hélül *v* kórka

hélülnek *v* kórkunc (kórka veres delézte dú-
szen)

hélülakbún *v* kórkuqlama

hélülakbún *égh* kórkuqlasnyak

hélülakú *v* kórkunqluk

hél *im* héc

héc *im* heycar

hécet *v* hécant

hécetöl *v* hécaneck

hécú *v* hécue (heycem-e-ü-ndaki tucsek)

hécz *égh* hécz - dúnin veré (b-e-ş-yel-öz-öz-
koyenik)

héczkürin *v* héczétne

hécz küin *égh* héczetnek

héczkürü *v* héczetü

héc (f) *im* héc

héc *v* 1. azgın * bñaxýé héc azgın boğa 2.
azgın, kukre (es-şayan hayvan için) 3. ku-
duruk, çuduruk -sá zıllama (ör-şayın, yi-
ğünler için)

hécün *v* 1. dereme, sırtıs 2. sırtıs dereme (her-
şeyü bir kolda yerü ve kıyşe' görüşlerie
nezenenş bir anlatım içinde sunulan yazı tü-
rüt)

hécüdü *v* 1. dereme, sırtıs 2. dereme (bir
işü başlamak için girişinde bulunma teze-
biş etme)

hécüdü *égh* 1. deremek, sırtıs 2. derem-
mek (bir işü başlamak için girişinde bulun-
mak, teşevüs etme) * rabü şer pıyan
hécüdü kü hécé hécé ber der' aycğa kalar
kayşá doğru gümey deredi

hécüdü *v* dereme, sırtıs

hécüdü *v* dereme (son biçimü bulamaz, tes-
lak düdüdüce-şer)

hécüdüş *v* dereme dereme yazarı

hécüdüşü *v* dereme yazarı

hécbüñ *v* 1. azgınlaşma 2. kızgınlaşma (es-
arına, hayvan için) 3. azma, kukreşe (taş-
kınlık için) güme, aşkınlık gösterme) 4.
kuduma 5. kudumak (yılmaklaşma)

héc büñ *égh* 1. azgınlaşmak 2. kızgınlaşmak
(es aramak, hayvan için) 3. azmak, kukre-
mek (aşkınlık için) güme, taşkınlık gös-
terme) 4. kudumak 5. kudumak (yılmak-
laşmak)

hécbüñü *v* 1. azgın, azgınlaşma 2. azgın,
kükreniş (taşkınlık gösterme) 3. kuduruk

hécbüñün *v* 1. azgınlaşma 2. kızgınlaşma (es
arama, hayvan için) 3. azık, kukreş (taş-
kınlık için) güme, taşkınlık gösterme) 4.
kudmuş 5. kudmuş (yarmaz arına)

hécölönü *v* azgın

hécölönü *v* azgınlık

hécölörü *v* azgın (es)ü (tümsel) istekleri aşır-
lın)

hécölörü *v* azgınlık

hécölü *v* güc (şerik kovma) (ödem.)

hécçilöri *v* hécçilöri

hécçilöri *v* azgın, taşkınlık (tümsel) istekleri aşır-
lın)

hécçilörihün *v* azma, azgınlaşma (tümsel)
işyuları arına)

hécçilöri büñ *égh* azmak, azgınlaşmak (tümsel)
değülüm etmek)

hécçilörihüyün *v* azık, azgınlaşma (tümsel)
işyuları arına)

hécçilörikürü *v* azma, azgınlaşma

hécçilöri küin *égh* azılmak, azınlaşmak
hécç (f) *im* hécç

hécç *v* yava (genellikle ölümün olunduğu yerü
-sá (yekü) şerá küin yavasın yılmak teşev-
üsü nezenenşüne sebep olmak) -sá aye bk
héc zistin yuulanmak

hécç (f) *im* hécç

hécç *v* 1. azgınlık 2. kudumalık

hécçün *v* deneme, sırtıs

hécçün *égh* denemek, sırtıs

hécçül *v* 1. azgınlık 2. kızgınlık (es-şerme ö-
cüm: hayvan için) 3. kudumalık - küin
azgın yazarak

hécçer *v* 1. azgınlaşma 2. kudurucu

hécçürin *v* 1. azma, azgınlaşma 2. kudur-
ucu 3. kukreşe (çöşümle, kızgınlaşma için)
arına)

héc küin *égh* 1. azılmak, azınlaşmak 2.
kudumak 3. kukreşmek (çöşümle, kiz-
gün için) arınmak)

hécür *im* hécür

hécür *v* ama (çöşümle) ünlem

hécür *v* edep

hécürbün *v* edeplenme

hécür büñ *égh* edeplemek

hécürdü *v* edep edepleme

hécür düñ *égh* edeplendirme

hécü *v* 1. yavaş 2. yavaş (hafif, alçak) * hécü
pé bighé yavaş tut 3. ağır (hezi) olma) olarak
* meşá hécü şer e yürüyü 4. 6 yavaş (hızlı
olmayarak) -sá 1) yavaş! 2) yavaş! azle ö-
mel için el, yavaş ol - şüm eğilimlik (ya-
vışlık) (karek) - düñ ber aye (bir işü
agir olmak - s- 1) yavaş yavaş 2) yavaş ya-
vış, edim edim * em hécü hécü meşá -sá büñ
acım edim -sá yavaşlık 3) hécü hécü, ya-
vış yavaş * er hécü hécü dşevişim ü düñe-
şiyım hécü hécü sendeşerek yürüyüdüm
4) ağır ağır (azle emeder) - - şüm eğilim-
lik, yürüyüş yavaşlamak

hécü büñ *égh* yavaş olmak

hécüdü *v* yavaş olma

hécüdüñün *v* yavaş olma

hécüçün *v* yavaşlama (yavaş gümeye başla-
ma, hüzü) özlemi)

hécü çün *égh* yavaşlama (yavaş gümeye baş-
lamak, hüzü) arınmak)

hēdi hēdi *h* 1. yavaş yavaş 2. iç içe, çim, çavuş yavaş 3. kerte kerte, derece derece, beyden bey 4. gülgü * çemo hēdi hēdi dahurika çay içilgi akıyor 5. dığı dığı (Çulga) esmesi ve zikir kıcı 6. piti piti (Zat) öksür, yavaş yavaş yutuyor!

hēdijk *w* kar ayakkabısı

hēdika *h* 1. yavaşça 2. usulca, usulca, usuldu 3. hafiften * bayek hēdiken tē hafiften bir ruzpār ediyor 4. yavaşca, hafifçe * hēdika serē ewe bi allyē çuñē ve kwat kit hatırla başım saba eñdi 5. usulce arıyo-

hēdikay *m* yavaşlık

hēdikirin *w* 1. yavaşlama 2. oturma, izleme, yutma, yavaşlama (yavaşlama, h zı azalmak)

hēdi kırın *h* 1. yavaşlatmak 2. durdurmak, h zı yuturmak, yavaşlatmak (yatılmak, h zı azalmak)

hēdina *h* yavaşca

hēdini *h* yavaşca

hēdili *m* yavaşlık

hēj *awam* hacak

hēja *m* hacak

hējin *m* 1. çatlaklık, beceriksizlik, hamarat 2. yetenek, kabiliyet

hējinbūn *h* 1. hamaratlaşma 2. yetenekleşme

hējin būn *h* 1. hamaratlaşmak 2. yetenekleşmek

hējini *w* 1. çatlaklık, beceriksizlik, hamaratlık 2. yetenek, kabiliyet

hē hē *h* 1. aha aha (topu olarak yapılan çarptı söylenir) 2. keçi çağırma ünlemleri

hēj, **hēja** *h* 1. henüz (olumlu ünlülerde, az önce, daha önce, yeni) * ez hēj hatim, neçüne malē jī henüz gelana ewe gınenişim 2. henüz, daha, hali (olumsuz ünlülerde) * ketoketa hasinē hēj destē pē nekūrye yaz sıcakları henüz basılmadı * hēj nehatēye dala gelimē * bōye hējē salt, tē hēja jī hējē wī h sewē wī ye aksar yazına geldi, yālā hafızası yarıne Ademni, dememek - ew mevele ye hējē omusal - jī hēj, dē, hējen

hēja (I) *h* hēj

hēja (II) *m* 1. değer 2. değerli durum, yararlı nitelikten olanı 3. sayı, hazret, saygıdeğer 4. hazretler * hēja Ebdulak efendi Ah-dullah efendi hazretleri 5. kahkeli * meya hēja kahkeli soçup - būn I) değerli olanak 2) değmek (zavk veren şeyler için, başa gitmek) * a rast ey qelwe hēja bū bu kalıya değdi doğusu -yē ber dilē (yekdi) (bsirini) azizi -ē tēj būn I) -e değmek (kayalık ol-mak) * ey kespa hanē hējayi ey çend zehmetē ye? ki kowş bunca zahmetē değer mi? 2) -e değmek (herhangi bir nitelikte ol-mak) * ey efimen hējayi dilitnē ve bu man-zarē gorimēye değer 3) -e değmek (eş değerde olmak) * çayēn te hējayi dinyayē di-

kin geylerin dinyaya değer 4) -e bede nitelik (esit, denk olmak) * ew se hējayi sē gurah e bu kapuk uş karca bedelē -yē (wē) kēferarē ye kalu çeydi -yē malē dinyayē (ye) I) būn e bedel 2) dünya malına bedel -yē nisvandinē ye kalene gelir -yē parēziyē zıvunatlık -yē vē (an jıvū) bū (ai-n deñdi -yē) zelmetē būn zahmetē değmek * nehjayi pēn çiruşan e heş para etmez * (yek) nehjayi sula piyē (yekdi) būn (bi i o-tokun) ayāğımı pabucat olamamak

hējulari *m* değer, kıymet, değerlilik

hējuleh *w* atıcı, ik osume salıp yer

hējali *y* kēzēdebūy *m* katma değer

hējahi *m* 1. değer 2. değer (yüksek ve yararlı nitelik) 3. değerlilik 4. haykat -yēn ciwaki bōlūn sal değeri

hējān (I) *m* hēja, hēja *m*

hējān (II) *m* 1. değer 2. değer (yüksek ve yararlı nitelik)

hējān (III) *m* salama

hējandin *w* değerlendirme (bir şeyin özünü, önemini, nitelik ve özelliklerini belirleme)

hējandūn *y* hē değerkendirmek (bu şeyin özünü, önemini, nitelik ve niteliğini belirlemek)

hējandū *m* değerlendirilmiş

hējār *m* 1. yoksul, fakir, ezgin (para ve oturma kolu olan) 2. zayıf, çalız (insan ve hayvan için) 3. zebun (güçsüz, izci) 4. mazlum, ezilen - būn zıvırlamak, ezililmek - kırin zayırlamak - keñin zayıf düşmek

hējārbūn *m* 1. yoksullasma, fakirleşme 2. ezilme, zayıflama 3. zebunlaşma

hējārbūn *h* 1. yoksullasmak, fakirleşmek 2. ezilme, zayıflama, zayıflamak 3. zebunlaşmak

hējārbūyūn *m* 1. yoksullasma, fakirleşme 2. ezilme, zayıflama 3. zebunlaşma

hējari *m* 1. yoksulluk, fakirlik, ezginlik, sefalet 2. zayıflık, çalızlık (insan ve hayvan için) 4. zebunluk 4. zayıflıklık

hējārkirin *m* 1. yoksullastırma, fakirleştirme 2. ezilme, zayıflama 3. zebunlaştırma

hējār kirin *h* 1. yoksullastırılmak, fakirleştirilmek 2. ezilme, zayıflama, zayıflatılmak 3. zebunlaştırılmak

hējārk *m* 1. yoksul, fakir, sefil 2. zayıf, çalız 3. zebun, mazlum

hējārkū *m* 1. yoksulluk, fakirlik, sefilce 2. zayıflık, çalızlık 3. zebunluluk

hējārkūl *m* 1. yoksulluk, fakirlik, sefilce 2. zayıflık, çalızlık 3. zebunluluk

hējārpārē *m* fakir (fakir)dan yana olan

hējārpārē *m* fakir (fakir)dan yana olan

hējārin *m* en değerli - mēvan başnisafir

hējāri *m* değerlilik, kıymetlik

hējāyja *y* kēzēdebūy *m* katma değer

hējāy *m* 1. değer, kıymet 2. değer (yüksek ve yararlı nitelik) 3. değerlilik 4. haykat -yū sñēf (an jıvısaqı) nitelik değer

hâjka *h* 1. hâlî, henüz * Ünye heptê salî, lê hâjka jî hişê wî li serê wî ye sekien yaşmo geldî. hâlî hâfizası yerdê 2. demar. demarcek 3. e şimê - ew mesele ye hâlî o nînasal

hâjvandin *n* yaldırma

hâjvandin *h*ğh yaldırmağ

hâjvandi *af* yaldır. yaldırılmış

hâjvî *af* yaldır

hâjvîbûn *n* yaldırılık

hâjvîn *n* yaldır

hâjvîn *h*ğh yaldır

hê jî *h* 1. hâlî da 2) ha zen 3) henüz (olumsuz cümlelerde, dâha, hâlî)

hêjî *n* 1. deâretlerilêre 2. deâret

hêjîn *h*ğh 1. deâretlendirilmek 2. deâretmek * ilhêjîte te sîna deâret

hêjîr *boşîr* 1. incir (Ficus carica) 2. incir (bu bitkinin yemişi)

hêjîra bengalê *boşîr* 1. Frenk inciri (Opuntia ficus indica) 2. Frenk inciri (bu bitkinin meyvesi) -a zeva şîrîn bi tîn çok tatlı incir

hêjîra bengalê *boşîr* Hînd inciri

hêjîra çivikan *boşîr* küçük taneli bir bir incir

hêjîra çolê *boşîr* yabanî incir

hêjîra dîrewîn *boşîr* 1. yabanî incir 2. incirîna meyve

hêjîra xanoyî *boşîr* lap incir

hêjîrîn *hişk* *af* burma incir

hêjî *af* incir

hêjîa *h* 1. henüz (olumlu cümlelerde, az önce, dâha şimê, yanî) * ez hêjîa hatim, neçûne nîalê jî henû? gelim, eve girmenuşim 2. hâlî, henüz, dâha (olumsuz cümlelerde) * kelaketa havînê hêjîa dest pê nekariye yoz şerakîra henûz başlanêd.

hêjîl *n* öfuk

hêk *n* yumurta * hêka mîrîşkê tavuk yumurtası -a hêkîk 1) yavaş verneyecek yumurta. hoşuzun kökîna bulmuş şîga ürünsüz yumurta 2) *ew* *hes* emek (ileri gümeycek iş için) -a hîmê çupîkê kuluçkîkê (yumurtat) -a (yekî) deqatî dîn *argo* bizim denemek, sınamak, nermal olduğunı anlamak -a dîl-meyî mîladan yumurta -a (yekî) şîzerîkê e alin yumurtlayan tavuk (gelirli kurse) -a (yekî) hatim 1) yerrinde su çıkmaq (halkın bu sebep olmadan yerin barakanlar veya bitirmek isteyenlere söylenir) 2) yerrinde durmamak, yumurtlayacak tavuk musak yerrinde durmamak -a patî *gîr* hazır lokma -a hêv 1) alin deqandim (an jî niqandim) (birbirini bilerek, taunmak -a kelandî katı yumurta, lap yumurta -a maclyan balık yumurtası -a mîrlyan karınca yumurtası -a xerabûyî tîk yumurta

hêkî *n* öfuk

hêkîkî *n* yumurta * hêka mîrîşkê tavuk yumurtası -a hêkîk 1) yavaş verneyecek yumurta. hoşuzun kökîna bulmuş şîga ürünsüz yumurta 2) *ew* *hes* emek (ileri gümeycek iş için) -a hîmê çupîkê kuluçkîkê (yumurtat) -a (yekî) deqatî dîn *argo* bizim denemek, sınamak, nermal olduğunı anlamak -a dîl-meyî mîladan yumurta -a (yekî) şîzerîkê e alin yumurtlayan tavuk (gelirli kurse) -a (yekî) hatim 1) yerrinde su çıkmaq (halkın bu sebep olmadan yerin barakanlar veya bitirmek isteyenlere söylenir) 2) yerrinde durmamak, yumurtlayacak tavuk musak yerrinde durmamak -a patî *gîr* hazır lokma -a hêv 1) alin deqandim (an jî niqandim) (birbirini bilerek, taunmak -a kelandî katı yumurta, lap yumurta -a maclyan balık yumurtası -a mîrlyan karınca yumurtası -a xerabûyî tîk yumurta

hêkanî *af* 1. oval, beyz., sohe, sobu 2. *awîr* elips

hêka *şîpe* *boşîr* mîrîşk

hêkîkîk *awîr* 1. yumurtalık, uteruz 2. yu-

murulık (yumurt) kabı

hêkîdîm *n* bir tür yemek

hêkîdîn *af* hoppa, hıraz, deşce

hêkêl *awîr* *h*ğh yumurtalık

hêkîmîst *n* şulop

hêker *awîr* argucu, argîl oren

hêkerî *n* argüculük

hêkerûn *n* salurida yumurta, tavada yumurta

hêkeror *af* hêkeserk

hêkeserk *n* paskalya (Mart ayının sonu Nisan'ın başlarında yapılan bir bayram) -a idu nîsanê paskalya yumurtası

hêkîrîş *awîr* yumurtacı (satın kimsel)

hêkîrîşî *n* yumurtalık

hêkîç *n* yumurta tekusturma oyunu

hêkiyer *nêr* argucu

hêkiyerî *n* öfuk, öf

hêkî *n* argü, argîl, erme

hêkker *af* yumurtlayan

hêkkîcin *n* yumurtlacı

hêk kurin *h*ğh yumurtlamak * mîrîşkê hêkîkî tavuk yumurtlad

hêkîşay *n* çig olarak yumurta yeme

hêkok *n* yumurtalık, küçük yumurta

hêkokî *af* yumurtama

hêkîşînk *n* yumurta kurcu

hêkîşer *af* yumurtayı çok tüketip yiyen, sevilen kimsel

hêl (l) *n* 1. taraf (ön, arka, sağ, sol, üst, alt vb. yönlerin her biri) * her hêla xanê bi dîwar hatîbû gîrtin evin her tarafı duvarla çevrilmuş 2. taraf, yön, yön, değırlîk * li hêla deriyayê mah dîçerim deniz tarafînd: kuynlar şlıyor 3. yan (bedenin bir bölümü) * hêla wî yê rastê feet dînye sağ yanına teç nusû 4. taraf (yön, yer) * li hêla me dabên wîha nîm in bîzîm tarafînda boyle adeller yek 5. taraf, yan (istekleri, düşünceleri karşı alan iki kâşîden veya iki topluluktan her biri) * tu ji kîjan hêlê yî? herî herî tarafîtaşîn? * tu ji kîjan hêlê yî? herî herî yanîtaşîn? 6. taraf (bir kâşînin soyundan gelenleri-ten, hepsî) * ji hêla bavê ve zengîn e babo tarafîndan zengîn 7. taraf (bir şeyin belli bölümü) * hêla pûşî yê şanoyê ji bu mîevanê hête veqetandîm (yâşîmîna on uzafî kî-nîklara ayrîlê 8. taraf (görüç, bakîm, açî (bakîş açîs, bakîm yekî) * eger tu ji wê hêlê ve li bûyerê bînerî me wêlê ve bu wîşî-înn hakîna dîy oyle değıl 9. geçe, yaka, karşı (yol, rînak vb. nîn dîwr kıyas veya yanî) * wê hêla wê suyun öçkî geveç. * li wê hêla rê şılay li me klîm yolun karşı yanîndan bîzî şerîklarîdîr 10. îtte * hêleku nîalê me beçê hêla dîn kuçe yu evîmîzın bir yem bîhçe *ec* yanî şokê 11. yön, cephe * ez nagwazîm bi wêjeyên yekîhêlî bîxapîm tek cepheî eledîyayîlara aldîrmak astîmîyemîn 12. çevre, etraf -a herî herî yan

hêl (II) w 1. hat, çazgi 2. hat ity, telefon. tel grafiği seğışimni sağılayan yuli * li ser hêla telefonê guldarêkê nê heye telefon hatimda bu dicleyicimê var - a telefonê telefon hati

hêl (III) w 1. sürekl avı 2. karla keklik toına eyelan

hêl (IV) w şuş, manîk * miya hêla wî tûpe çimî manîği pûsî yok

hêl (V) w yûksek * bi dengêki hêl gazî kirê yûksek seve omi çûgrih

hêl (VI) w çûgî taşak

hêl (VII) w botin kakuie (Eletişim carlanomani)

hêl (VIII) w paç, kuyver, rakat

hêlahûn w yuvarlanma, yuvarlanış

hêla bûh w çûgî yuvarlanmak

hêla dîn w 1. âse * hêla dîn yê tê yelan ste - a 2. w îre (karşı taraf)

hêla emani w îlava yolu

hêla kewan w karda keklik avı

hêlakirin w yuvarlanma

hêla kirin w çûgî yuvarlanma

hêlan (I) w göçü, heyelân, kayış

hêlan (II) w salınmak

hêlan (III) w 1. bırakma bırakın (bu iş baş - ka bir zamanı erselewe) 2. bırakma (umut - ma) 3. bırakma (eski durumunu değıştirme - ne) 4. bırakma (soklama, ortama) 5. bırak - ma (bir işin soru melleğünü, yukumluğünü bir başkasına verme, görevlendirme) 6. bırak - ma (engel olma, izin verme) 7. bırak - ma (ölen, ayrılan bir ude) 8. nesne vb. kal - ma) 8. bırakma, terk etme (kötü bir durum da terk etme) 9. bırakma, terk etme (ayrıl - ma, terk etme) 10. bırakma (suu geçirme - me) 11. bırakma (saklama, korumak için verme) 12. bırakma (yanına almama, yanıt - da götürme) 13. teslim (bırakma, devret - me, terk etme)

hêla w çûgî 1. bırakmak (bir iş başka bir zama - na erelenek) * me geşt hêla heftaya hê gezneyi jaltaya brakê 2. bırakmak (unut - mak) * hêla min lepikê xwe li ku derê hêlaye acaba cihwendimê beraye braktim 3. bırakmak (eski durumunu değıştirme - me) * maseyê ji ulîê wê bihêle maseyê yer - rinde brak 4. bırakmak (soklamak, ortama) * hînek ji pere bihêle parana bir ku - mi bi brak 5. bırakmak (bir işin soru melleğ - ünü, yukumluğünü, bir başkasına verme - me, görevlendirme) * ez wî kurî ji te re dîhêim, edî hemû berpirsî li ser te ye bu ji artik ber sora bırakibewê, outa sora m - lula sende 6. bırakmak, izin vermek, mü - saade etmek (engel olmamak) * bihêlin ez berim brakin berî geşeyim 7. bırakmak (ö - len, ayrılan bir ude) 8. nesne vb. kalınmak * ji jina xwe re gelek mal hêla karda me çok

mal birakti 8. bırakmak, terk etmek (kötü bir durumda terk etmek) 9. bırakmak, terk et - mek (ayrılmak, terk etmek) * min li bê nehêim hêre yolda bırakmayim 10. bırak - mak (suu geçirmek) 11. bırakmak (sa - klamak, korumak için vermek) * min kurik li cem wan hêla çuğu yanîtanı bıraktim 12. bırakmak (yanına almamak, yanıt - da götürmemek) * min zarokên xwe li malê hêlan çuğulanim ewle braktim 13. teslim etmek (bırakmak, devretmek, terk etmek)

hêla navber w çûgî as yon

hêlandin w hêlan

hêlane w salınmak

hêlanek w 1. salınmak 2. salınmak (kuşuk çö - eukları ayutmak için) 3. hamak, ağ yarak

hêlanek w salınmak, küçük salınmak

hêla serêke w çimî yon

hêlayî w bırakın a terk edilmiş olan 2. baş - haç

hêlber w şaşkan

hêlberî w geşimik

hêlhûn w çûgîyê îre tarafa atlama

hêl hûn w çûgî çûgîyê îre tarafa atlama

hêl çûn w çûgî kerdim kaybetmek, uygunsuz - suz ve davranışlardan bulunmak

hêldan w çûgîyê atlama

hêl dan w çûgî çûgîyê atlama

hêldar (I) w yolu

hêldar (II) w hat

hêldor w 1. çevre, etraf * ez li hêldora xani - gerim ewn çewes w dolağim 2. mülka, malî

hêle w 1. sürekl avı 2. karla kekli avı

hêleberî w boru hat

hêlehêl w ala ala (grup halinde başına) * hêlehêla xortan bû geşer ala ala deyip duravorda

hêlehêl kirin w çûgî ala ala demek, çuşu ken - dinden gezmek * çivan li ber def 0 zimeyê

hêlehêl dikirin w geşerê dîval zurna eşğim - de ala ala deyip çuşuyortari

hêlek w salınmak

hêlekan w 1. salınmak 2. salınmak (küçük çö - eukları ayutmak için)

hêlekanyan w çûgî salınmak

hêlemêl w 1. gırtluk, pırtı 2. sazlı sözlü, dü - ğün derrekli * dawetê hêlemêl pêldi saz - li sözlü bir düğün yapı 3. büyük, kocaman * xaniyê hêlemêl kocaman bir ev

hêler w çûn lîba, giye almak (veya olmak), giye kapmak

hêlevan w sürekl avı

hêl qêl w kuşlar kavma işlemesi

hêlhulanek w salınmak

hêljandîn w salınma

hêljandin w çûgî salınmak

hêljîn w salınma

hêljîn w çûgî salınmak

hêlik (I) m 1. beşik 2. salınacak
hêlik (II) *avêr* taşak, er, bezi, daya, besye
hêlikê *beron* *af* koç, yamurtan
hêlîm (f) m karışım (birin: karışım) * li
hêlîm *wf çû* onu karıştırmaya gitti

hêlîm (f) m tuluş
hêlîmkîrîn m tutkalama
hêlîm *kîrîn* *îşê* tutkallamak
hêlîmkîrî *ve* tutkallı, tutkallıca
hêlîmkekîrî *ve* tutkalsız, tutkallanmamış olan
hêlîm *et* öğütme
hêlîmcondîn m öğütme
hêlîmcondîn *îşê* öğütme
hêlîmçû m öğütme
hêlîmçû *îşê* öğütme
hêlînduk m salınacak
hêlîstîn *av* hâşta
hêlîz *beron* deye arı (ayrılardı)
hêlî (f) *af* tutkal, yörsek
hêlî (II) *avêr* 1. doğru 2. doğrusal
hêlî (III) m 1. ayda 2. *avêr* ayın (bu olay) bir
 durumu yaşıyan, göz önünde cennetlehdan
 niyaz duruma -ya *çavûnîrîyê* dikar ayınca

hêlîm *avêr* ayınca (ayın kimsel)
hêlîker *avêr* ayınca (ayın edel, kimsel)
hêlîkîrî *af* ayınca, ayınca taklîmîş olan
hêlî m sürek avı
hêlîvan m sürek avcısı
hêlîkar *avêr* merdiven, boyum

hêlîn m 1. yuva * **hêlîn** *hêlîl* *hêlîbî* yuvası 2.
 yuva (genellikle azenni durduğu yer) * **hêlî-**
ne *nişev* ji her derî *xweştî* e *nişev* ni kêr-
 di yuvayından daha gişe - bir yer olmaz 3.
 yuva (yaşı kutu) etelikli kimselerin çok ku-
 luluğu veya barmılığı yer) * **hêlîna** *dişan*
îrtazîr yuvası 4. yuva (bir şeyin içinde yer-
 leşmiş olduğu veya yer etmişliği ayık) * *av*
ode **hêlîna** *gêreyan* e bu udi karınca yuvası
 5. yuva (bir şeyin çok bulunduğu yer) 6. *avê-*
mabaz *hejîngî* bir daşpencede, pîtalîke o-
 lan kimselerin kaymağı veya bir şeylerin top-
 luluğu, vofarlığı, yeti * **çêkîrîn** yuva
 yapmak -u *kêzikîn* *hêkê* yuvaya, pis -u
çyêkî) ji hev *de* *helîvêla* *kîrîn* yuvadan da-
 zîtkîn -u *çyêkî*) ji hev *de* *çlîstî* yuvadan
 dağıtmaq -u *maran* *li* *xwe* *ve* *kîrîn* *belâyî*
başîna *almak* -u *moriyan* *jan* *ji* *gêreyan*
zannî yuvası -u *xwe* *birîn* *buft* *heb* *hêkên*
verabûyî *kendîni* *dîhem* *dîhem* *suzek* *çyêk* *nazî*
dayranmak) -u *xwe* *çêkîrîn* yuva yapmak, yuva
 kurmak, yuvalamak -u *xwe* *çlîstî* yuvaya
 lazmak -u *çyêkî*) *kera* *kîrîn* yuvadan bozmak

hêlîzçêkîrîn m yuvalama, yuva kurma
hêlîn *çêkîrîn* *îşê* yuvaya nak, yuva kurmak
hêlîndanîn m yuvalama, yuva kurma
hêlîn *danîn* *îşê* yuvalama, yuva kurmak
hêlîpan *avêr* enle y, ara)ol

hêlîkan m salınacak
hêlîkanvan *avêr* salınacağı
hêlîkar *avêr* 1. kutu 2. yığıl, resimci
hêlîkîrî m 1. hêlîllik 2. yığıl resim
hêlîkeyî *af* oval
hêlîkêş *avêr* çizimci
hêlîkîşî m çizimci
hêlîkêsan m 1. çizim, çizimci 2. *avêr* çizim
hêlîkîrîn m salınma (salınacak salınma)
hêlî *kîrîn* *îşê* salınmak (salınacak salınmak) *
ez *dê* *li* *hêlekupê* *xîwar* *bîlîm*, *tu* *mîn* *hêlî*
bike *ben* *salınocûga* *binocûgim* *ben* *salî*

hêlîn *av* hula
hêlîq m penis, erkek cinsel organ
hêlîpiserîn *bir* *avpiserîn*
hêlîpsîng *avêr* kedi başı
hêlvan m sürek avcısı
hêlvani m sürek avlığı
hêm m *nen* (havanî *bu'nan* *bu* *buharî*) -u *sa-*
de *im* *ji* *rehavî*) *av* *salî* *nen*
hêma m 1. işaret, uç 2. iz, belirti, işaret 3. im-
 ge, sembol, imge - *kîrîn* işaret etmek - *pê*
dan işaret etmek - *pê* *kîrîn* işaret etmek
 -ya *birînê* *kasîm* *îşare*, *apostol* -ya *pê* *av*
vel *îşare* -yên *çînehatê* (*dabozîr* *av* *ji*
trafikê) *îmlîk* *îşare*ler)

hêmahar m 1. işaretli 2. imge, sembolik
hêmahar m 1. işaretli 2. imge, sembolik
hêmaher *avêr* işaretçi
hêmaherî m işaretçilik
hêmahar *avêr* imgeci, sembolist
hêmaharî m imgecilik, sembolizm
hêmahîrîn m 1. işaretleme, imleme 2. imgele-
 me, sembolize etme

hêma *kîrîn* *îşê* 1. işaretlemek, imlemek 2.
 imgelemek, sembolize etmek
hêmakîrî m 1. işaretli, işaretlenmiş 2. imge-
 lik
hêmakî m 1. işaretçi 2. sembolist
hêman (I) *bu* *îşeyan*

hêman m 1. imge, vims 2. *av* *eğê* * **hêmanê**
hevokê *çûn* *lerîn* *îşelerî* *-ên* *hevokê* *çûn-*
le *îşelerî*
hêmanparêz *avêr* imgeci, sembolist
hêmanparêzî m imgecilik, sembolizm
hêmanî m 1. şarî, isareci 2. imgeci, sembo-
 list, imgeci

hêmayîkîrîn m sembolleştirme, sembolize et-
 me, imgeleme
hêmayî *kîrîn* *îşê* sembolleştirmek, sembolize
 etmek, imge etmek
hêmayîkîrî *af* sembolize edilmiş, imgecilik,
 imgeci
hêmayîtî m sembolizm
hêmazan *avêr* sembolist
hêmazanî m sembolizm
hêman m 1. azimli 2. azade, dîngî, jakin 3.
 rahet, fûrîntî, sakîntî *ve* *tedrîngî* *îşê* *av* *av-*
yan 4. sakîm, uysal (hırsızlığı, rahatsızlı-
 ğı azaltmış veya geçmiş olan) * *yekî* *ser-*

nerwa **h** hêmin yuzmaqêk luy u ve dya, bir 5. vasatlı

hêna/bîna m 1. dînginleşme 2. yatışma, sakinleşme (çoşku, sinir, korku için, etkisi azalmış)

hêmin bûn *lêgê* 1. dînginleşmek 2. yatışmak, sakinleşmek (çoşku, sinir, korku için; etkisi azalmak)

hêna/bîna/bîn m 1. dînginleşme 2. yatışma, sakinleşme (çoşku, sinir, korku için; etkisi azalmış)

hêminî (I) m emniyet, güvenlik -ya civakî susyağ güvenlik

hêminî (II) m 1. huzur 2. dînginlik, sukûnet, sakinlik 3. rahatlık 4. sakinlik, uyusallık 5. vakar

hêminîker *adîv* ystuşarîv, sakinleştirici

hêminîkîrîn m 1. dînginleşdirme 2. yatıştırma, sakinleştirme

hêminîkîrîn *lêgê* 1. dînginleşmek 2. yatıştırmak, sakinleştirmek

hêminîparêzî jêrîn dînginçilik

hêna/bî **ê** *adîv* çağırma ünlemi

hêna/bî m 1. nemli, ıslaklık, ya * *parê wê yê hêna/bî* 1) rûyê mîrî ketin çay nemli saçları yüzüne değdi 2. nemli, rutubetli 3. w nem, gönen (hafif ıslaklık) 4. *adîv* çuruk (ıslaklığın dolayı, özellikle giysi için) - - nemli nemli

hêna/bî/bîn m 1. nemlenme, rutubetlenme 2. yaşama, ıslanma 3. çuama (nemden dolayı elbise dokularını bitirmen)

hêna/bî **bûn** *lêgê* 1. nemlenmek, rutubetlenmek 2. yaşamak, ıslanmak 3. çürümek (nemden dolayı elbise dokularını bırakmak)

hêna/bî/bîn m 1. nemleniş 2. yaşama, ıslanış 3. çürüyüş (nemden dolayı elbise dokularını bırakma)

hêna/bî/bîz *adîv* nemçil, higromî!

hêna/bîker m nemlendirici

hêna/bîkîrîn m 1. nemlendirme, nemleme, rutubetlenme 2. yaşartma, ıslatma

hêna/bî kîrîn *lêgê* 1. nemlendirmek, nemletmek, rutubelendirme 2. yaşartmak, ıslatmak

hêna/bî/bîz m nemleşen, higrometre

hêna/bî m 1. nemlilik 2. yaşlık, ıslaklık

hêna (I) *adîv* huya

hêna (II) *adîv* seriç

hêna **ê** 1. henüz (olumlu cümlelerde, az önce, daha şimdî, yeni) * *ez hêna hêna, neşime nakê ji hêna zeldim, ewê gîrîmîşim* 2. daha, hâlâ (henüz (olumsuz cümlelerde)) * *kelaketa havînê hêna desr pê nekîriye yar suyaklari heruz başlamêdê* * *hûye heştê salî, lê kê jî hijê wî jî serê wî yê seksen yaşîna ge.đi, halê hazîzê yêrîndê* 3. demin, deminçik 4. o zaman * *tuz ewê serewast bîke ez dê hêna te helal bîkîm kendîni dîzêd* o zaman seni helal edemim ~ *ew mevele ye hêlî-lî o nazêl - jî hêlê da, hêlê*

hênan m getirme

hênan *lêgê* getirmek

hêneet m balıca

hêneetkîrîn m balıca alma

hêneet kîrîn *lêgê* balıca almak

hêneetkîrî m balıca edulmuş olan

hênjîandîn m uyuklama

hênjîandîn *lêgê* uyuklatmak

hênjîn m 1. uyuklama 2. pizekleme

hênjîn *lêgê* 1. uyuklatmak 2. pizekleme

hênk *adîv* 1. serin 2. serin (hoşa giden, hafif bir soğukluk verir; şey) - *gîrîn serî tutînêk* - kîrîn 1) serinletmek 2) serin tutmak * *dîlekî ku te hênk bîke li xwe bîke serî tutan bi elbîse giy*

hênkîkî m serinlik

hênkîkî m serinlik

hênkîkî m serinlik

hênkîkî m poyraz (kuzeydağudan esen rüzgâr)

hênkîkî m 1. serinleme, serinlenme, serinleşme 2. serinleme (hoşa giden hafif soğukluk duyma)

hênkîkî **hêna** *lêgê* 1. serinletmek, serinlenmek, serinleşmek 2. serinletmek (hoşa giden hafif soğukluk duymak)

hênkîkî/bîn m 1. serinletiş, serinleniş, serinleşme 2. serinletiş (hoşa giden hafif soğukluk duymak)

hênkîkî *adîv* serince - *hermehermê kûrîr kûrîr hênkîkî adîv ser dîneç*

hênkîkîkî m serin, erice

hênkîkî **kîrîn** *lêgê* serinletmek

hênkîkîkî *adîv* serince

hêna m *torş* ayınlarda tuz yeri

hênkîkî *adîv* hênkîkî

hênkîkî m 1. serinlik (serin vama duran) 2. serinlik (serin hava) 3. *adîv* duran ~ *çêbûn serinleşmek, serinlik olmak* * *edî hênkîkî çêdîbû*, Zîvîstân dînat utuk havalê serinleşiyor kiş geliyordu

hênkîkî/bîn m serinleşme

hênkîkî **çêbûn** *lêgê* serinletmek

hê **wî** **ê** 1. yeni 2. biraz önce 3. yeni yeni, yeni nazak 4. çiçeği hırpında (yaş çiçeği)

hêna/bî **bûn** *lêgê* öğrenme

hêna/bî **bûn** *lêgê* öğrenmek

hêna/bîkîrîn m öğrenme

hêna/bîkîrîn *lêgê* öğretmek

hêran m 1. İran 2. duvak 3. pelinlik olarak kullanılan çarşaf

hêranîkîrîn m duvaklama

hêranî **kîrîn** *lêgê* duvaklanmak

hêranîkîrî m 1. duvaklı, duvak tutmuş olan 2. çarşaf (çarşaf giymiş olan kişiset)

hêranî m öğütme, öğütüş

hêran *lêgê* 1. öğütme * *genim hêran buğday dîğimêk* 2. öğütmek (evnek, çigirmek 3. *med* hazırlamak * *mîda bîn mâhêre mîdem hazîmetmayeç* (yekt) - (birinc) eziyet çekmez

hêrandîn *w* 1. õgütme 2. õgütme tazele. 3. ę-
ceme 3. nice hazmetme 4. ęekane, odome
5. kurme tahıl için. 6. ve kócc õgütme 6.
kalbina ęevirme

hêrandîn *f*ğb 1. õgütme * *gecin* hêrandîn
buğday õgütme 2. õgütme tazele. 3. ęi-
çenele 3. nice hazmetme 4. ęekane, õgüt-
mek * *qewe* hêrandîn kahve çekmek 5. kur-
mak (tahıl için). 6. ve kaba õgütme 6. kal-
buna ęevirmek * *canê wê ji gulan* hêrane
yuçduys kurşunlarla talbata ęevirtmişler

hêrandî *rd* õgütme, õgütülme

hêrat *w* bir tuz sal

hêratî *w* 1. aşırp 2. bir tuz sal

hêrayî *rd* 1. õgütme, õgütülme 2. *w* õgütül-
me fîcat yikırmıyış buğdaydan yapılan
pisav

hêrbîz *bw* hêrs:

hêre (I) *rd* bua

hêre (II) *w* 1. teğuşa 2. manzara 3. selâmlık
(yazay ve kışkılarla ersaklerin bulıuduğu ve
çekik misafırların alırdığı beldın)

hêreker *rd*ew 1. zleyicî, seyirci (bir olayı go-
rın, izleyicî) kımşê 2. zleyicî, sey rai (izle-
mek, ęılmele için bısın)

hêreketî *w* zleyicilik, seyirlik

hêrekêrtî *w* 1. bakım 2. seyretme, izleme

hêre kırıf *f*ğb 1. bakınak 2. seyretmek, izle-
mek

hêrfanok *rd* gevrek

hêrfanokî *rd* gevrekçe

hêrfanoklî *w* gevreklik

hêrfanek *rd* gevrek

hêrfaneklî *rd* gevrekçe

hêrg *w* madene bınak lıaş lıaptık

hêrgîz *w* lıış

hêrifandîn *f*ğb 1. yıkmak 2. çökertme, gö-
çertmek, góçürmek

hêrifandîn *f*ğb 1. yıkılmak 2. dıçılmak 3. çözü-
lmek 4. çökmek, góçürme

hêrifanî *w* yıkıma

hêrifanî *f*ğb yıkmak

hêrifî *rd* yıkıf

hêrik (I) *w* kuçuk tepce

hêrik (II) *w* bir kuçuk

hêris *w* lıgı duyuma

hêris dın *f*ğb lıgı duyumak

hêriyandî *w* 1. yıkıma 2. çöktirme, góçer-
me, góçürme

hêriyandî *f*ğb 1. yıkmak * *dîwar* hêriyandî
duvarı yıkmak 2. çöktirmek, góçürmek, gö-
çürmek

hêriyandî *rd* 1. yıkmak 2. góçürme olanı

hêriyân *w* 1. yıkıma 2. çöktirme, góçer-
me

hêriyân *f*ğb 1. yıkılmak 2. çökmek, góçürmek

hêriyân *bw* hêrifan

hêriyê *bw* hêrifî

hêrî hêrî *b* kowıtları aytına ailetirî

hêrî *w* õgütme, õgütülme

hêrî *b* *l*gk õgütülmek

hêrîncî *rd rd* õğırma * makîneya hêrîner e-
pulucu makîne

hêrîs *w* soldır – birin soldırmak – birin ser
(yekî) (birine); soldır dıçılmak, (birine)
soldırda bulunmak ~ kurtın soldırak =
(yekî) kırım (birine) soldırmak

hêrîsher *rd* soldırca

hêrîsker *rd* soldırca

hêrîskerî *w* soldırlık

hêrîşvan *w* bir soldırca soldırgan

hêrîke *w* õğütülme *w*

hêro *bw* bir kırım ęeęi

hêrs *w* 1. efsce, kızgın tç 2. hırs, lıwa 3. sınıf
(zahabatın olın, hastalık derecesine varın ö-
zellik) – hatîf (yekî) (birin) amellemek –
ketin 1) kızınmak, sınırlanmak 2) mîne ö-
kayılmak – rakırım mîne yardımamak ~ tç
çavuş dibe, – dıçe çavuş dibe sınırlanma-
kını kınatmak ~ *w* (yekî) dînün okuşı
geçmek, sınırları yatılmak, hatî çavuşek ~
nîne geçmek (veya yatılmak), sınırlar
geçmek ~ *w* (yekî) dı ser serê (yekî) de gelap-
tın (birinin) ilke tıpuklarına ęıkınak ~ *w*
(yekî) hatîm kızınmaya başlamak, sınırlan-
mak ~ *w* (yekî) hatîne bululanmak, okşer-
mek ~ *w* (yekî) li hev gelibîn (birinin) ser-
lerî aıl (wî) okmak ~ *w* (yekî) li nava hev ku-
lîn (birinin) amirleri ok üst olmak ~ *w* mîne
pêne deçe ve ilke bısın tet idir ~ *w* (yekî)
ne ji xêrê re ye efsce de çalkın zıyanlı (za-
zarlı) oturun ~ *w* (yekî) pê girtin 1) kızınma,
başlamak 2) atış, pöskürmek, atış başlat-
ma, lıwa başlatma, okşermek, sınırları
okşerek okşerlemek 3) babası okşermek, baba-
lanmak (veya babiları üstünde olmak) ~ *w*
(yekî) rabûn 1) okşerlemek, kızınmak, mîne
ke kapılmak, kopörmek (okşer kırılmak, kılı-
nı buğlamak, sınırlar kesilmek 2) hırslanmak
~ *w* (yekî) rabûn 2) hırslanma, ayıp tıy lıok
(ayrta dereceden sınırlar bına tıllan geçirmek);
~ *w* (yekî) rabûya lê wê xerorê jê lıbîne ok-
ke de çalkın zıyanlı (zararlı) oturun ~ *w* (ye-
kî) rakibî 1) okşerlermek, kızılmak, hırs-
lanma 2) çileden ęılmak (birinin) lıwa tıll
re bısınmak (veya dıçılmak), (birinin) dıll-
re bısınmak (birinin) zıyanından ęılmak, (bi-
lâul sınırları bozmak 2) hırslandırma 3)
ayıp atışek, pöskürmek (istek) ~ *w* (yekî)
rakırım (bu düşün birinin) sınırlar dıçıl-
mak ~ *w* *w* *w* *w* 1) sınırlarına hırsın ok-
mak, ok 2) çaldırın mı? çaldırın ~ *w* *w* *w* *w*
dînün (birine) kızınmak, uzlaşımca ~ *w* *w*
ıkkıwıllın lırsın dıılmak ~ *w* *w* *w* *w* de
kırım hırsın (veya hırsın) hırsından ęıl-
mak * *hat* hêrsa *w* *w* *w* *w* de kıl gılıp
lırsın bendin ęıkırca ~ *w* *w* *w* *w* 1) ö-
kesini yemek, (birin) usef sınırlarına hırsın
okşermek 2) hırsını ęermek

hêrsbûn w 1. ôfkeleene, kizma, hîddetlenne, ce'âleene 2. hurslana, hurslanma 3. sinirlenne, asableşma, sinir olma, gerginleşme 4. parkana (birlembere ofkeleene)

hêrsbûn bişî w 1. ôfkeleene, kizma, hîddetlenne, ce'âleene 2. hurslanma, hurslanma 3. sinirlenne, asableşme, sinir olma, gerginleşme 4. parkana (birlembere ofkeleene)

hêrsbûnî w 1. ofkeliye, kizma, hîddetli olma durumu 2. sinirlik, asabîlik, gerginlik

hêrsbûyî wî 1. kizma, ofkeli, kizma 2. gergin, sinirlenmiş olan

hêrsbûyî wî 1. ofkeliye, kizma, hîddetliye, ce'âleene 2. hurslanma, hurslanma 3. sinirlenne, asabîleşme, sinir olma, gerginleşme 4. parkana (birlembere ofkeleene)

hêrsdar w gergin

hêrsdarî w gerginlik, gerginlik, hursyan

hêrsdarî w kizma, ofkeleene

hêrsdarî w 1. kizma, ofkeli, kizma

hêrsdarî w kizma, ofkeli

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

mak 2. sinirlenne, gerrme, gerginleşme
mak 2. sinirlenne, gerrme, gerginleşme
mak 2. sinirlenne, gerrme, gerginleşme
mak 2. sinirlenne, gerrme, gerginleşme

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

hêrsdarî w kizma, ofkeli, kizma, sinirlenne, hîddetlenne

həsənliğin m 1. kolaylaşma, basitleşmə 2. rahatlatma, yatışdırma.
həsən bün *fəğh* 1. kolaylaşmaq, basitləşmək 2. rahatlaşmaq, yatışdırmaq
həsənliğin m 1. kolaylaşma, basitleşmə 2. rahatlatma, yatışdırma
həsənə avə *mə* göz yaş
həsənə rün *mə* yağ tası
həsən m 1. kolaylıq, kolay, basitlik * mfn həsənliyə *və* *üçü* *dü* işin kolayını buldu 2. kolaylıq (şeyin) kolay birnesini sağlayan şey, konfor) 3. rahatlık 4. *mə* kolayca *ü* -yə (iştəktə) nihətin (ün *ji* niyəndin) (bur işin) kolayını bakın (vəvə kolayına keçmədi)
həsənibər *mə* kullənışli, praktik
həsənibərbün m kullənışli olma, praktik eşmə
həsənibər bün *fəğh* kullənışli olmaq, praktikləşmək
həsənibərbüyn m kullənışli, eliş, praktikləşmə
həsənker (I) *mə* bileyici, zəğər
həsənker (II) *mə* kolaylaşdırma, basitləşdirici
həsənkeri m bileyicilik, zəğərlik
həsənkerin (I) m 1. kolaylaşma, zəğərləmə, tasmə (metal bar şeyi zəğərə və bənzer, bir şeylə yuvasına çıxırma)
həsənkerin (II) m kolaylaşdırma, basitləşdirici
həsən kirin (I) *fəğh* 1. kələkləmək, zəğərləmə 2. tasmə (metal bar şeyi zəğərə və bənzer) bu şeylə yuvasına çıxırmaq)
həsən kirin (II) *fəğh* kolaylaşdıraraq, basitləşdirmək
həsənkeri (I) *mə* kələklə, bileyicilik
həsənkeri (II) m kolaylaşdırma, basitləşdirilmə
həsənli m 1. kolaylıq, basitlik 2. rahatlıq
həsəyi m 1. kolaylıq, basitlik 2. rahatlıq
həsəybün m 1. kolaylaşma, basitləşmə 2. rahatlatma
həsəyi bün *fəğh* 1. kolaylaşmaq, basitləşmək 2. rahatlaşmaq
həsəybün m 1. kolaylaşma, basitləşmə 2. rahatlatma
həsəyiklin m 1. kolaylaşdırma, basitləşdirici 2. rahatlatma
həsəyi kirin *fəğh* 1. kolaylaşdırmaq, basitləşdirmək 2. rahatlatmaq
həsən m 1. maddə 2. öz, cəvher (bir şeyin təməl ögeyi)
həsini *mə* maddəsel, maddi
həsini m maddilik
həsir m göz yaş - **barandın** (ün *ji* rından) göz yaş, dökmək
həsi m ruzğarın etkisiylə oluşmuş kat yağda
həsibəs m endişə, kəyğ - **kirin** endişə etmək, kəyğ duymaq
həyir 1. esir, tutmaq 2. kələ 3. *mə* fakir
həyiri m 1. esirlik, tutmaqlıq 2. kələlik 3. fakirlik, uçluq - **kişandir** uçluq çekmək (ynksul) lük içində bulunmaq)

həsəkəti *mə* esir düşmüş, tutmaq düşmüş olan
həsəkək *mə* zəvələli
həsəkəki *mə* zəvələli zəvələmsi, acımaq dərində olan
həsək m salmaq
həsəti m yataqlıq, yataq yuku
həsək m kəmir
həsəl *mə* bələmə
həsir (I) m yaş, göz yaş * **həsir** *ji* çavən *və* **batın** gözlerindən yaşları akl - **barandın** yaş akmaq - *ji* çavən **kəm** (ün *ji* kəli) **nəhün** güvərdən yaş akalmamaq - **kirin** xəvərə yaş dökmək - **rijandir** yaş dökmək - *ə* çavən göz yaş, *mə* **düşəhiyə** sevinç göz yaşları - **ün** **gürmə** *xvə* **ber** *nəvə* *xvə* **dən** yaşını içine axtırmaq
həsir (II) *mə* yaş, göz yaş * **həsir** *ji* çavən *və* **batın** gözlerindən yaşları akl - **barandın** yaş akmaq - *ji* çavən **kəm** (ün *ji* kəli) **nəhün** güvərdən yaş akalmamaq - **kirin** xəvərə yaş dökmək - **rijandir** yaş dökmək - *ə* çavən göz yaş, *mə* **düşəhiyə** sevinç göz yaşları - **ün** **gürmə** *xvə* **ber** *nəvə* *xvə* **dən** yaşını içine axtırmaq
həsir (III) *mə* yaş, göz yaş * **həsir** *ji* çavən *və* **batın** gözlerindən yaşları akl - **barandın** yaş akmaq - *ji* çavən **kəm** (ün *ji* kəli) **nəhün** güvərdən yaş akalmamaq - **kirin** xəvərə yaş dökmək - **rijandir** yaş dökmək - *ə* çavən göz yaş, *mə* **düşəhiyə** sevinç göz yaşları - **ün** **gürmə** *xvə* **ber** *nəvə* *xvə* **dən** yaşını içine axtırmaq
həsirvan m kələli
həsirvani m kələlilik
həsiri m diken
həsü m tepə və dağ zirvəsi * **həsüya** *gür* tepənin zirvəsi - **həsü** zirvələri azleyərək
həs (I) m 1. tepə 2. tərəf
həs (II) m kəmərin **dikəy** güvəndi
həs (III) m mənfiyyət, çikən
həş (I) *mə* aygır
həş (II) *mə* aygır (hayvan içində)
həşlətin m ağırlaşma
həş *bün* *fəğh* ağırlaşmaq
həşət *mə* 1. set 2. kənar malikə, kələ-dibi malikəsi
həşevan m kəmərdən sürülən
həş (I) m 1. (sürməsi çevrəleyen) çizgi * **həş** - *ya* *qırmaq* kəmərin kənar 2. m *şənk* (həşli, ləli, kəşəkərin kəmərlərinə dikələn püs-kül) 3. *qadır* *eləgi* 4. *cadu* *olma* 5. *çöldə*, *qıyıda* yer
həş (II) m *ip*, *kələ* *ip*
həşin *mə* 1. *məvi* 2. *mə* *məvi* (bu *şək*l: *ə* - *lan*) - *ə* *hi* *kəvəz* *və* *həmos* *kufu* - *ə* *çavırdı* *sür* *məvi* - *ə* *ve* *kəri* *sül* *məvi* - *ə* *mə* *lyan* *bucuk* *məvi*
həşin *mə* 1. *yeşil* 2. *toze* (kəmi olmayan, körpə) * **İnhiyən** **həşin** *toze* *tasit*
həşinahi (I) m 1. *məvdi* 2. *məvdi*, *məvdi*
həşinahi (II) m 1. *yeşillik* (yeşil olma durumu) 2. *yeşillik* (yeşil bitkiləri çox olan yer) 3. *yeşillik*, *yeşert*, *göğert* (məvdi, salıqlıqlıq *gibi* *çiz* *yəni* *sebzə*)
həşinahi (III) *mə* *məvdi*
həşinahi (IV) *mə* *məvdi*
həşinahi (V) m *məvdi*
həşinahi (VI) m 1. *yeşillik* (yeşil olma durumu) 2. *yeşillik*, *güvən*, *gövert* (yeşil bitkiləri çox olan yer)

hüşünayî (I) m 1. maviçlik 2. maviçlik, morama
hüşünayî (II) m 1. yeşillik (yeşil olan duvarlar)
 2. yeşillik (yeşil bitkileri çok olan yer) 3. yeşillik, yeşertme, göçertme (marul, salatalık gibi çiğ yenen sebze)

hüşünbûz n 1. kula 2. *ol kula* (bu renkte olan kul)
hüşünbûn (I) m 1. mavileşme 2. morama, morlaşma, ilâmp. hastalık vb. gibi durumlar sonucu (sıcak moranma)

hüşünbûn (II) m 1. yeşertme, göçertme 2. yeşertme, yeşilleşme (yeşil renk alması) 3. hüme (birki, tıy, sâç gibi yeşil ipe çıkıp yeşilleme) 4. *wee* filizlenme

hüşün bûn (I) *leşğ* 1. mavileşmek 2. moranmak, morlaşmak ilâmp. hastalık vb. gibi durumlar sonucu (sıcak moranmak)

hüşün bûn (II) *leşğ* 1. yeşertmek, göçertmek * *ay* **hüşün bûn** (buhumlar göverdi) 2. yeşertmek, yeşilletmek (yeşil renk almak) 3. bitirmek (birki, tıy, sâç gibi yeşil ipe çıkıp yeşiltmek) * *purê wê pîr zê* **hüşün bûn** s çleri çok çabuk bitir 4. *wee* filizlenmek * *dî navu di lê min de* **hüşün nû** **hüşün bûn** icunde yer i duygo *or* filizlendi

hüşünbûnî m yeşertme, göçertme

hüşünbûvîn m 1. yeşertiş, göçertiş 2. hüme 2. filizlenme

hüşîne *ol* maviimsi mavimsizlik

hüşîneyî *ol* göçeldi

hüşîne *hosîş* *ol* demiri, demir mavis

hüşîni *ol* maviimsizlik

hüşînkayî m yeşillik, yeşertme

hüşînkirin (I) m 1. mavileşme 2. *wee* moranma

hüşînkirin (II) m yeşertme

hüşîn kirîn (I) *leşğ* 1. mavileşmek 2. *wee* moranmak

hüşîn kirîn (II) *leşğ* yeşertmek

hüşînek m mavi boncuk, *wee* boncuğu, mavi boncuğu ~ *belay kirîn* mavi boncuk dağıtmak ~ *a min bi kê re* **hezîkirin** *min ji wê re* mavi boncuk kandı?

hüşînekî *ol* mavisiz

hüşînoyî *ol* mavimsi

hüşka z şimlî

hüşt m soy * *ên ji hüşta me ne* soyunuzdan olanlar

hüşta n hale

hüştanu k hâlî de

hüşîr zorê deve (Carnelosi - bi hev dikesin, *ker û gûlîk li nav liyanan* diçin lewela kapışınca eşek ve buzağulara, ada eşîr ~ *raştîbîn* *hev ker û gûlîk li bin liingê wan de* diçin develer kapışınca eşek ve buzağulara arada eşîr ~ *sê nîr eşekê deve*)

hüşîrtine z *ên* deve kuşu (Struthio camelus)

hüşîrvan e deveci, deve çobanı.

hüşîrvanî m deveçilik, deve çobanlığı

hêt (I) m 1. köçe taş 2. duvar

hêt *avê* 1. oyank 2. bit 3. *tu dî ~ û pêt* bal-

de taşak

hêtbet *ol* taşık

hêtberî m taşıklik

hêtberê *wî* taşık (hayvan taşık)

hêtberê *dîm* m *ezê* taşıkma

hêtberê *hîm* *leşğ* a taşıklaşmak * *beran hêtberêk* *bûye* *koç* *ezê* taşıklaşmış

hêtêş *iyên* taşıklik

hêtêş (I) m taşık

hêtêş (II) m 1. taş uşağı (taş kırıp haline getirmek için içinde taş yakılan ocak) 2. macev fırını 3. fırın (kireç, demir vb için taşı fırını) ~ *a* *hulandana* *madenan* *maden* *erşine* *fırın*

hêtvar *ên* *evar*

hêtvarandin m 1. eğitime 2. sıvayına getirmek

hêtvarandin *leşğ* 1. eğitmek 2. sıvayına getirmek

hêtvlîn m 1. eğitme 2. sıvayına gelme

hêtvlîn *leşğ* 1. eğitilmek 2. sıvayına gelmek

hêtvlîner *ol* *ol* 1. eğitici 2. eğitilen

hêtvlînerî m 1. eğitilic 2. eğitilimci

hêtvlî *ên* *hêvên*

hêtvarandîn m karıma, birbirine karıştırma

hêtvarandîn *leşğ* karışık, birbirine karıştırmak

hêtvlîn m karlına, birbirine karışma

hêtvlîn *leşğ* karışık, birbirine karışmak

hêtvîsandîl m nakşedilme, nakşetme

hêtvîsandîn *leşğ* nakşetilmek, nakşetmek

hêtvîsîn m nakşetilmek, nakşedilme

hêtvîsîn *leşğ* nakşetilmek, nakşedilme

hêtvar (I) m duvar

hêtvar (II) m koruma, mülakaza ~ *a* *pusîl* *pusîl* koruma

hêtvarandin m 1. esirgeme, koruma, koruyuş (bu kavşacı veya şevî dağ erkilerden, telahkeder veya go-bî durumdan uzak tutmak) 2. koruma (harımaye cümle) 3. koruma (teahakk, zararlı durumları engellemek) 4. koruma (bir şeyin eskimesini, yıpranmasını önlemek için gereken dikkat ve özen gösterme) 5. koruma (sürgülen bir durumun değişikliğe uğramasını önleme) 6. önleme, yuksaltma 7. kaldırılma

hêtvarandin *leşğ* 1. esirgetmek, korumak (bu kavşacı veya şevî dağ erkilerden, telahkeder veya go-bî durumdan uzak tutmak) * *ji bo* *ku* *hesan* *ji* *haranê* *bihêtvarîn* *boyax* *kirîn* *demir* *yağıruntin* *kuştanax* *çim* *boyaxlar* 2. korumak (harımaye cümle) 3. korumak (teahakk, zararlı durumları engellemek) * *ji bo* *ku* *mêwêya* *bihêtvarînîn* *ilâç* *kirîn* *meyve* *erî* *korunak* *çim* *dîçlath* 4. korumak (bir şeyin eskimesini, yıpranmasını önlemek için gereken dikkat ve özen göstermek) * *ku* *te* *ev* *û* *bergê* *we* *lînek* *bihêtvarînda* *ev* *vevd* *germerî* *nerdîhîn* *uştanî* *başmî* *bunax* *kuştanax* *di* *bu* *kadar* *kerênînd* 5. korumak (sürgülen bir durumun değişikliğe uğramasını önleme) 6. önlemek, yükseltmek * *we* *dihêtvarîne* *ku*

vî karî bîke bu îşî ya pîrîya erîniyî 7. dolda-
lamak
hêvîşanî *nê* 1. korunan, masun 2. korunan,
mêlruz
hêvîşanîbûn *w* masûmîyet (kecuranuş olma
dîrîşî)
hêvîşîar *nê* korûnabilir, korûşîya
hêvîşî *nê* usergîne, usergîya, korûnma
hêvîşî *lêgê* rêngemtek, korûnîak
hêvîşînek *w* muhafaza, korûnma
hêvîşîner *nêwêl* 1. koruyucu, usergîyer (karu-
ma işını yapan) 2. *nê* koruyucu (salağı dîş
ordanda, yok eden îlâq, vey, işleu) * hêca
hêvîşîner koruyucu îlâq
hêvîşînerî *w* koruyuculuk
hêvîşîkar *nêwêl* 1. koruyucu (karuma işını ya-
pan) 2. *nê* koruyucu (salağı dîş ordanda
yok eden îlâq, vey, işleu)
hêvîşîkarî *w* koruyuculuk
hêvî *w* 1. umut, îmet 2. umut, îmet (bu dîşîya
ya veynê kîmîse vey şey) * tek hêvîşîke
me hêya ku ew jî serîkê me ya tek bir u-
muduru var adê, bekarîmîzê 3. bek, entî
* Dî hêvîşîke tîlî jê tîne ye bekarî omdî
he bir bekarîmîzê yek 4. dîlek - don umut
vermek, umut vermek - jê hîrîn - den umut
kesmek - jê hîrîn 1) umut 2) îmet ver-
mek (veya beklemek) 3) meca da bulanmak *
ez sedî hêvî û rera jî te dîkîm senden meca
da bulunuyorum - jê re qêbûn (bir ender) ü-
nîr uyanmak - jî Xwedê nayê bîrîn Allah-
tan umut kesîlmez - kîrîn umut etmek, umut
etmek - ma Xwedê bir uyanîşê Allah-
nî jî Xwedê Allahtan umut edenî kî - tî
de hîstîn umut (veya umut) bînakîak -
Xwedî umut Allahîan - Xwedî (îştîek) he-
bîn umut (veya umut) uyanîk -ya (yekî)
çênebûn umudu saya dîşîmek -ya (yekî) jê
neman û meca sîmînek -ya (yekî) jê şîkan-
dîn umudunu kesmek umuduzluga dîşî-
mek -ya (yekî) jê şîkestîn (an jî şîkîn) yû-
reğî kesîmek -ya (yekî) umut bî Xwedê :a
Allahî kalmak bî -ya nîşîb û qîsmetê xwe
bûn kîmîse beçîlemek -ya (yekî) pê bûn 1)
(bîrînden) umudu olmak 2) (bîrîne) umut
baglamak -ya xwe jê bîrîn -den umuduz
kesmek, umudîni kesmek -ya xwe jê danîşîn
umudunu kesmek -ya xwe jê wînda kîrîn
umuduzluga dîşî tek (veya kapılmak) -ya
xwe pê girê dan (bîrîne vey bî şey) uyanî
bulmak

hêvîdîan *w* umutlanma, umut verne
hêvî don *lêgê* umutlanîrmak, umut vermek
hêvîdar *nê* umutlu, umut
hêvîdarbûn *w* umutlanma, umutlenme
hêvîdar bûn *lêgê* umutlanmak, umutlemek,
umut dîşmek
hêvîdarbûyîşî *w* umutlanîş, umutlanîş
hêvîdarîkîrîn *w* 1. umutlanîşma, umutlanîr-

me 2. umut serpane
hêvîdar kîrîn *lêgê* 1. umutlanîrmak, umutlan-
dîrmek 2. umut sermek
hêvîdîayîşî *w* umutlanîş, umut verîş
hêvîdîer *nê* umut verîş
hêvî jê kîrîn *lêw* 1. umut 2. îmet umut
(veya bekleme) 3. meca da bulanmak * ez
reca û hêvî jî te dîkîm senden meca da bul-
unuyorum
hêvîkîrîn *w* 1. umut etme 2. umut 3. dîleme
hêvî kîrîn *lêgê* 1. umut etmek 2. umut 3. di-
lemek
hêvîku *nê* umudu kuan, hayal kîrîklîğî yapîn
hêvîman *w* bek, eys
hêvî otub *lêgê* beklemek
hêvîmîyîşî *w* bekleyîş
hêvînekîrîn *w* 1. umut etme 2. umutma 3.
beklemeçîk
hêvînemîyîşî *nê* umutlanîş
hêvîşîkestî *nê* umudunu yîtîmîş, hêvesî kîrîl-
mîş, hayal kîrîklîğîna uğramîş olma
hêvîşîkestî bûn *lêgê* umudunu yîtîmek, he-
vesî kîrîmek, hayal kîrîklîğîna uğramak
hêvîşîkew *nê* umutlu, umut eden
hêvîjî *w* eğîlîm
hêvîşîer *nêwêl* 1. eğîtîm 2. eğîtîmî, eğîtî
hêvîşîerî *w* 1. eğîtîmçîk 2. eğîtîmçîk, eğî-
tîmçîk
hêvîjî *w* 1. eğîtîm 2. *nê* eğîtîmçîk, eğîtîm-
çîk her karî hîrmet içî eğîtîm
hêvîjîlî *w* eğîtîmçîk
hêvîşîkar *nêwêl* 1. eğîtîmçî 2. eğîtîm, eğîtî
hêvîşîkarî *w* 1. eğîtîmçîk 2. eğîtîmçîk, eğî-
tîmçîk
hêvîşîmîşî *nêwêl* eğîtîm bîmîçî
hêvîşîmîşî *w* eğîtîm bîmîçî
hêvîrîn *w* 1. eğîtîm 2. eğîtîm (belîj bir kon-
da, bîr bîlîgî vey bîlîm dîlîmîda yetîştîrîme vey
gelîşîmî, me. eğîtîmî tal) 3. eğîtîm (çevîk kîrîm
vey gelîşîmî toplîmî yaşayîşînda yetîştîrîmî
nîmîlarî için berekî bîlîgî, becerî vey nîlayîşî-
lîzî elîle etîmîlerîne, kîşîkîlerîne gelîşîmî
lenîme yardîmî etîme, kîrîşîye) - dîlîmî eğîtîm
gîrmek
hêvîrîmî *lêgê* eğîtîmek
hêvîrîmî *nê* eğîtîmçîk
hêvîrîşî *nê* eğîtîmçî
hêvîrîşîbûn *w* eğîtîmçîlîk
hêvîrîşîbûn *w* tekatay yapîma
hêvîrîşîbûn *lêgê* tekatay yapîmak
hêvîrîşî *hêwîn* yabanî meçî
hêvîşî *w* korunan, muhafaza
hêvîşîng *w* eğîlî
hêvîşî *w* 1. koruma, muhafaza 2. hîmîye * kar
bîn hêvîşîya xwe hîmîyesîne aldî
hêw (î) *w* demî (havîde bulunîşî sa buharî)
hêw (î) *w* 1. korku 2. yîlgî, neğîet
hêwîm *w* 1. sîmîlîmî (fîstî karîlî balkon) 2.
sîlar (bîr evî u çî geçî bîlîmî)

hêwange *m* wê taraf: kapalı olup açıq yaza-
lık ayılı

hêwas *m* awa, e. ayası

hêwaze *m* kalabalık

hêwêrde *m* hêwêrde

hêwêrtin *w* dehşete zayıflama

hêw girtin *êgh* dehşete kapılmak

hêw girani *w* dehşete kapılmaya olan

hêwhêwêk *m* hêwêr 1. pasaklı bir kuş 2. *w* hêwêr
pasaklı, kumêr

hêwîşandîn *êgh* alıştırmak

hêwîşin *êgh* alışmak

hêwîş w korku, ürktünlük

hêwîlnak *w* 1. korkunc, ürktün, korku veren,
yaza soğuk; * rûçkêkî wî yê hêwîlnak hê-
bû korkunc bir yarı vardı 2. dehşet verici,
dehşetengiz, dehşetli 3. kabuslu, korkunc *
kête xewêke gurûn û hêwîlnak dera ve kê-
busê hêwîlnakê dala

hêwîlnakbûn *m* korkunçlaşma

hêwîlnak bûn *êgh* korkunçlaşmak

hêwîlnakî *m* 1. korkunçluk, ürktünlük 2. deh-
şetlik, dehşetengizlik

hêwir *m* 1. barınak 2. barınama, konaklama

hêwirap *w* 1. barınama, konaklama 2. aşırma

hêwirandîn *m* 1. barındırma, konaklama 2. u-
şırma, aşırma

hêwirandîn *êgh* 1. barındırma, konaklatma
2. aşırma, aşırma

hêwirîdar *w* barınan kişi

hêwirgeh *w* 1. barınak, konaklama yeri 2. top-
lanma yer

hêwirin *m* 1. barınma (yerleşme) 2. konakla-
ma 3. aşırma, usma, toplama, toplama 4.
birleşme, yığılma, yığılaşma (çok sayıda be-
rikme, toplama) * gel hêwirîye vir halk
bûyaya yığılmay

hêwirîn bûn 1. barınmak (yerleşmek) * hê-
wî bî gund hêwirîbû gelip kîyê yerleşirışi
2. konaklanmak 3. usamak, işmek, toplas-
mak, toplanmak 4. birleşmek, yığılmak, yığı-
laşmak (çok say da birleşme, toplanmak) *
hê ber derî bî hezarin mîrûw hêwirîbûn
kapîmî onunde bî nêce î san bîkîrîstî *
gel hêwirîye vir hêkî bûyaya yığılmay

hêwirîk *m* 1. toplama 2. toplanma

hêwirz *hw* hêwirz

hêwirze *m* 1. kalabalık (insan kalabalığı) 2.
kalabalık, gürültü, parti, şamata : hayhuş,
hengame) * em jî ber hêwirzeyê hêwî hêlî-
hîzin gurûdêşî dolayî bîbîrîmîzî duyayî
yarûz 3. bağış, çağırma 4. ağılayış (çağırarak
bağırarak ağlama) ~ rabûn kîzîkî kîyayî
kopmî ~ rakîrîmî gurûdî kopîrmîkî şa-
mata etmek (zeynî kopîrmîkî) ~yêke gîrîmî
kîzî kîyayîmet

hêwirzekerîn *w* kalabalık etme

hêwirze kirin *êgh* kalabalık etmek

hêwirzandîn *w* ağırlama

hêwîskandîn *êgh* ağırlamak

hêwîsîn *m* ağırlama

hêwîsîn *êgh* ağırlanmak

hêwîstîn *hw* hêwîstî

hêwîşandîna *hw* hêwîşandîn

hêwîzî *w* topuz

hêwî (H) *m* kuma -- kîrasê jî husîn e, ne dijê-
te ne dîbele kumîk çekîlmez bir şeydî,
anzîmînda hêwî deyîm ~ malê dîke jîstî malê
dîbe (ar. jî) ~yê malîkîrê, jîntîyê malîhîrê)
otak (zeynî kumî) gîrîstî yûrîmîyê, elî gî-
rîstî yûrîmîyê

hêwî (H) *hw* hêwî (H)

hêwî (H) *w* 1. emîr 2. *w* nem (hadîf, zîkîkî)
* parê wê yê hêwî hî rûyê malî kettî onan
nemî saqlîyî yûzîmî deşî

hêwîbûn *w* nemlenme, rutubetlenme

hêwî bûn *êgh* nemlenmek, rutubetlenmek

hêwîbûyîn *w* nemlenme, rutubetlenme

hêwîker *m* nemlendirici

hêwîkîrîlî *m* nemlendirme, nemletme, rutubet-
lendirme

hêwî kirin *êgh* nemlendirmek, nemletmek, ru-
tubetlenlendirmek

hêwîlî *w* kumalık

hêwîza *m* *w* kuma çozuşu

hêwî *m* korku, usû, ürktünlük -- dan ürktünlü-
venmek

hêwîlnak *w* ürktünlük

hêwîlnakî *w* ürktünlüce

hêwî *m* lan.

hêwîşing *w* pebe kalmadan sul veren sağarılık
başvaca

hêwîsk *m* otol, yemeyî

hêz *w* 1. güç, kuvvet (fizik, duşunce ve dilîk
yûmîrînde bir ekle yapîbîlme veya hîr ekleye
emîrîle hîre yetîrîngî) * hêza jîyîne yûzîmî
gîcî 2. güç (bîr olayê yarî aşîn hîrî tîlîlî im-
reket, kuvvet) 3. güç (sîmîr, mîlak, mî-
lek) * hêza Xwedê Lanîmîn gîcî 4. güç
(büyük eklelîgî ve emîrî olan) * hêza pe-
reyanî parîmî gîcî 5. hîr güç (hîmîn zanîmî-
dî yûzîmî) 6. güç (bîr eklezîm, bîr meka-
nîzîmînî nîş yapîbîlme yetîlîgî) * hêza mo-
torî mekorîmî gîcî 7. güç (sîyasî, ekonîmîk,
eskerî vb. zîkîmlîkînde ekle ve emîrî bîyûk
olan deşîr) * hêza aherî ekonîmîk gîcî 8.
güç (bîr zîmîn, bîr emîrîmînî wî hîr ekonî-
mîk, endîstîrîyel ve askerî yetîrîngî) 9.
güç (güç (yetîrîlî gîrî ve emîrîmîlîgîmî kî-
rîmîlîmînî zîmîn) 10. emîr güç (bîr akîrîsîyîmî
aşîmîlîmînî ve taşîmî yetîrîngî) 11. güç (bîr
toprazîmî yetîrîngîlîk yetîrîngî) 12. emîr kuvvet
13. emîr güç, kuvvet (bîr dîkîmînî sîvîyîyî sî-
lîlîlî korîloşîmî veya güc) 14. hîr güç, kuv-
vet (dîrîngîlîgî hîrîkîmî veya hîrîkîkî dîr-
gîmî bîr dîrîmînî çeyîrînî etîkî, dîrîmî kîrîza
veya emîrîne dîgîrîmî emîlîk) -- dan xwe
yêlîrîmîkî ~ dî xwe de meşîlîmî kuvvet bul-

manak = girtin güç (veya kuvvet) almak = standin güç (veya kuvvet) almak =a berevanîye savunma gücü =a çekdarî silâhî güc =a cewşîer başkîni güc =a derbîranê îfade gücü =a dîndatîya paşverî kara kuvvet =a elektromagnetik elektromanyetik güc = a fikrîninê dîsîninme gücü = a (yekê) gîhîştîm (...) güc getirmek =a îfadekirinê îfade gücü =a kirînhê satîr almî gücü =a makûneyê mâxîne gücü =a meşî beyta gücü =a nebênî gîzî güc (niteliği) zînasîlmayan güc =a niğasî hayal gücü =a parûziyê (pârasîtinê) an jî berevanîyê savunma gücü =a paşverîtîyê kara kuvvet =a çapûqêçkirîne yasama gücü =a rahîtinê dîşîninme gücü = a serêke başkîni güc =a sîyasî sîyasî güc =a tînd kaha kuvvet =a weşarî gîzî güc =a xeyalê hayal gücü =ên oştîporê herîş gîzî =ên bejayî kara kuvvetler. =ên berdest îyê îdîyat kuvvetler =ên çekdarî silâhî kuvvetler =ên derveyî dîş gücîler (economi ve pâlîtîka açîsında büyük devletler) =ên derveyî demîz kuvvetler =ên dewletê dewlet kuvvetleri =ên erdî kara kuvvetleri =ên esmanî hawa kuvvetler, hawa güçleri =ên hawayî hawa kuvvetleri =ên hîlberîne îretim gücü =ên teşkerî askerî gücîler =ên tarî karînlîk güçler =ên zemînlî kara kuvvetleri

hüza belgîrê *hüza* heyyir gücü
 hüza derbîranê *ne* îfade gücü
 hüza gramî *gram* gram kuvvet
 hüza hespî *ne* heyyir gücü
 hüza karkirînhê *ne* îş gücü
 hüza kirînhê *ne* sîrî almî gücü
 hüza kîşonê *ne* çekim gücü
 hüza lêder *ne* vurucî güc
 hüza lîxer *ne* vurucî güc
 hüzan *ne* kirîş, dîxer (mîmarîde) = avêtîn verê kirîlmek
 hüza nepenî *ne* gîzî güc
 hüzar *ber* hîzî
 hüzdaw *m* güc verme
 hüzdî *ne* güc vermek
 hüzdîr *ne* 1. gücî, kuvvetî (gücü olan) * artêyekê hüzdîr kuvvetî, bir erdî 2. 2. güç, îttîqatîna koparî 3. güç, (nitelikler) le ekkî yarîtalî, etîkîlî)
 hüzdîrîne *ê* güçlîce, kuvvetlîce
 hüzdîrbûn *m* 1. güclenme, kuvvetlenme 2. güçlendirme, pekişme
 hüzdîr hîm *îşgî* 1. güclenmek, kuvvetlenmek 2. güclendirmek, pekişmek
 hüzdîrbûyîm *m* güc omîş, kuvvetleniş
 hüzdîrî *m* güçlülük, kuvvetlilik
 hüzdîrîtî *m* güçlülük, kuvvetlilik
 hüzdîrkîrîna *m* 1. güclendirme, kuvvetlendirme 2. güçlendirme Pekişme 3. sağıltîngazîna, tatîkmî
 hüzdîr kîrîna *îşgî* 1. güclendirmek, kuvvetlen-

dirmek 2. pekiştirmek, güçlendirmek 3. sağıltîngazîna, tatîkmî etmek
 hüzdîrkîrî *ne* güclendirîngî, kuvvetlendirîngî
 hüzdîrîyî *m* güc vermîş
 hüzdîr *ne* 1. güçlendirîce, kuvvetlendirîce 2. güc verîce
 hüzdîr *ber* hüzdîr
 hüzdîrîyî *ne* gücü bilme
 hüzekêş *m* çekim gücü
 hüzekîlogram *fîzîk* kilogramkuvvet
 hüzeran *m* heyyeran, bambûkîlan baston
 hüzik (1) *m* salınmak
 hüzik (2) *ne* etîkî, etîk
 hüzkîr *ne* güclendîrme, kuvvetlendirîngî
 hüzkîrîna *ne* bîngîm zaldatîp etîkî kolîkmî etîme
 hüzkîrîna *îşgî* başîni koldatîp etîkî kolîqmî etîmek

hüzîmend *ne* güclü
 hüzîmendî *m* güçlülük
 hüzo *m* salınmak
 hüzpîv *m* kuvvetlîngîr
 hüzeranî *ber* hüzeran
 Hg *hîm* Hg (çîvîna) kısaltîması
 hî *ê* ne
 hîba *m* hîbe = kîrîn hîbe etmek
 hîbe *m* hîbe = kîrîn hîbe etmek
 hîbekîrî *ne* hîbe edîlmîş olan
 hîbhîhî *ne* gevrek (gülek için; sen, neşeli) * kuneke hîbhîhî gevrek bir gülüş
 hîbhîhîbûn *m* gevreme
 hîbhîhî *bûn* *îşgî* gevremek
 hîbhîhîtî *m* gevreklik
 hîbhîhîkî *ne* gevrekce
 hîbîr *m* mûrekkêp =a çîmî çîmî mûrekkêk
 hîbîrdank *m* mûrekk, mûrekkêp lokkasî
 hîbîrdîr *ne* mûrekkêp * pênûsa hîbîrdîr mûrekkêplî katemî
 hîbîrdîrîş *ne* mûrekkêp (sîran kîmse)
 hîbîrîn *ne* mûrekkêp, mûrekkêpî olan
 hîbîrkîr *ne* mûrekkêp, 1
 hîbîrkîrîna *m* mûrekkêplîne
 hîhîr kîrîn *îşgî* mûrekkêplîne
 hîhîrkîrî *ne* mûrekkêp, mûrekkêp sîvîlmîş olan
 hîhîrînan *m* nar (neşî kopîta, kurîlmîş nar tîneler)
 hîhîr *ber* hîbîr
 hîhîrî *m* yazîna (baş ortusî)
 hîc *ne* şîddetlî
 hîce *m* çöl futûsî, tîz dîmîrî (tîmîrî)
 hîcam *m* hacemat = kîrîn hacemat etîkî (veya yapîmak), şîşe çekmek (veya vurîmak) = îfî xîstîn hacemat etmek, vantuz çekmek, şîşe çekmek (veya vurîmak), bardak çekmek = îfî çîlêş îfî xîstîn boyînaz çekmek (hî) = îfî xîwîn jê gîrînî hacemat etmek (veya yapîmak)
 hîcamkîrî *ne* hacematîngî
 hîcamkîrîna *m* 1. hacematîngîna, şîşe çekîş (veya vurîş) 2. nec çîpîrken içîm çekîme
 hîcamî kîrîna *îşgî* 1. hacematîngîna, şîşe çek-

mek (veya vurmak) 2. mer. optiken işle-
mekmek
hıcık *m* hıcık, şiddetli
hıcık *m* hıcıkla
hicimandin *m* hafifçe aksatma
hicimandin *şğh* hafifçe aksatmak
hicimîn *m* hafifçe aksatma
hicimîn *şğh* hafifçe aksatmak
hicmandin *m* 1. tartaklama, tartaklayış, haşır
etme, larpalama 2. bitkin düşürme
hicmandin *şğh* 1. tartaklamak, haşır etmek,
hırpalamak 2. bitkin düşürmek
hicmandî *m* 1. tartaklanış, larpalanış olan
2. bitkin
hicmandîbân *m* bitkinlik
hicnî *m* lutuk teski işlevini göremez duruma
gelmiş olan
hicnîn *m* 1. tartaklama, larpalama, haşır ol-
ma 2. bitkin düşme 3. lutuklu (lutuk duru-
ma gelme)
hicnîn *şğh* 1. tartaklanmak, larpalanmak
haşır olmak 2. bitkin düşmek 3. lutuklu
(lutuk duruma gelmek) * *ez* hicnîme her ta-
râta tutulmuş
hicnîfî *m* lutukluk
hicqandin *m* üça başa delinme
hicqandin *şğh* üça başa delinmek
hicqandî *m* üça başa delme
hicqîn *m* üça başa dolma
hicqîn *şğh* üça başa dolmak
hicrandin *şğh* terk etmek
hicrîn *şğh* terk edilmek
hicran *m* hicran
hicret *m* hicret - kîrîn hicret etmek
hicrik *m* 1. hücre (küçük oda) 2. hücre (tüme-
cülün veya hükümlülerin yalnız olarak ku-
paldıkları küçük oda)
hicrî *m* hicrî
hicrok *m* hücre (küçük oda)
hicrû *m* şireli sert
hicûc *şer* hüce
hicûm *m* 1. hücum, saldırı 2. *şğh* hücum u-
kun 3. *b* hücum (ileri) ~ dan serî saldırıya
geçmek - kîrîn hücum etmek - kîrîn (yekü)
(bîme) saldırıma ~î (yekü) kîrîn (bîme)
saldırmak
hicûmdan *m* saldırıya geçme
hicûmî *şer* hücum saldırıya geçmek
hicûmkîrîn *şğh* hücum etme, saldırıma
hicûm kîrîn *şğh* hücum etmek, saldırıma
hicûp *m* bu şevden ürküp koşarak kaçma
hiç hûm *şğh* bir şeyden ürkip koşarak kaç-
mak
hiçik *m* hîç belsiz
hiçik *m* yen (giysi) kolu
hiçkelok *m* çelimsiz
hiçkelokî *m* çelimsizlik
hildan (İ) *m* aklî, şuur
hildan (İ) *m* yerinden, aniden * Reso ji hi-

damê de rabû Reso aniden irdadi
hidayet *m* hidayet
hidayetker *m* hidayete erdiren
hîde *m* lîmba açma bendesi
hidekîrîn *m* lambalama, lîmba açma (marat-
gozluğa)
hîde kîrîn *şğh* lâmbalananak, lâmba açmak
(marangozluğa)
hidekîrî *m* lâmba (marar gozölükta)
hidet *m* hidet, ofke
hidmandin *m* hidmandin
hidrelex *m* hidrelex (6 mayısta yapılan gele-
neksel bayram)
hidûd *m* hudut, sınır
hidûr *m* dayanç, sabır
hidêh *şer* hefdeli
hidzandû *m* koruma
hidzandû *şğh* korumak
hidzîn *şğh* korunmak
hiğ *m* hiğ, kucuya - *m* conê (yekü) kîrîn can-
m korumak, emniyet altına almak - *m* xwe
kîrîn kenuln, korumak, saklatmak
hiğkîrîn *m* koruma, esirgeme
hiğ kîrîn *şğh* korumak, esirgeme
hi hi b lîmba lîmb
hi j (İ) *m* sevinç - kîrîn sevmek ~î (yekü) kîrîn
(kîrîn) sevmek
hi j (İ) *m* çırpı
hi jber *şer* şer
hi jber *m* sert, şiddetli
hi jdeh *şer* Leydeh
hi jêki *m* sertçe, şiddetlice
hi jdrû *m* sert (güçlü, kuvvetli)
hi jdrûbûn *m* şiddetlenme, yeğînleşme
hi jdrû hûn *şğh* şiddetlenmek, yeğînleşmek
hi jdrûka *m* sertçe
hi jdrûkî *şer* şiddet, yeğînlik
hi jhîki *m* incenik, kuru kimse
hi jhîjuk *m* siska, çırpı gibi olan kims
hi jhîjokî *m* 1. siskaca 2. siska, çırpı gibi olan
(zayıf ve siska) kimse
hi jik *m* çırpı - *m* jîk çab çırpı
hi jî *m* dol eş, elene sar, meşme
hi jîqandin *m* 1. sigırtma 2. tıkıştırma
hi jîqandin *şğh* 1. sigırtmak 2. tıkıştırmak
hi jîqî *m* 1. sigırtık 2. tıkışık
hi jîqîn *m* 1. sigırtma 2. tıkışma
hi jîqîn *şğh* 1. sigırtmak 2. tıkışmak
hi jkîrîn *m* sevinç
hi j kîrîn *şğh* sevmek
hi jmet *m* 1. hismet, güçkem 2. *m* delişet, ola-
ğanüstü 3. *b* deşet
hişmetkar *m* 1. hayranlık duyan, taşıyan 2.
gökemlî, gösterişli - bîm hayran kalmak ~
hiştin hîdax soramak (hayran bırakmak) -
man göz kamaztırmak (bir niteliğiyle hay-
ran bırakılmak)
hişmetkarî *m* 1. hayranlık 2. görkemlilik, gös-
terişlilik

hikayektirin *w* hikaye emle, anlatma
hikayet kirin *figl* hikaye etmek, anlatmak
hikmet *w* hikm

hikm *w* 1. hukm, hüküm, varı 2. hüsn-i yereni, geçerdilik 3. hüsn-i telki, naz, siddet * hikmê zivistanê neme kişir hukmu gefti - ujetin hukmê sûmek (fuzun etmek) - dan hukm veruck 3. *w* * Hikmê rişto oğle vaştı - derbes ki m hukmu sûmek, hukmê sûmek * *bi* serokewazêri bist tal hikmê derbas kirin haşbukun olarak yirmi yıl hüküm sürdü - kirin 1) hükmetmek, hükmetmek 2) hukmu sûmek * zivistanê isal *hikm* kir kir qê ba sene hukmê sardu - *ê* *hî*hurin sözu geçmek - swarlu hukmu giymek (veya yemek) -ê (yekî) *hî*hurin 1) hukmu geçmek 2) sözu geçmek -ê *deh*nêrrun kirin *figl* kadın, yigitler gibi hükmetmek -ê (yekî) *derbas bûn* 1) hukmü geçmek 2) sözu geçmek -ê germê kızıl isî -ê *ko*teki kaba kurvet, emra zarî -ê (...) *neman* 1) hukmü geçmek * *hî*kimê wî neme emra hukmu gefti 2) hükümü kalınmak, hazine kaydetmek (veya yitirmek) -ê *nî*vıra gun emra guşetin em sırak oldugu donem -ê (yekî) *tû* *hî*harin (zarî) sözu geçmek -ê (yekî) *tê* *hî*harin (bîhar) sözu geçmek -ê (yekî) *tê* *nehî*hurin *pepu* paha (bîharin agraşnaye kalkığı kimseni, kendinden güçlü olanı, durumundak, seyleni)

hikmîdan *w* hukmî verme
hikmîdan figl hukmî vererek
hikmînan *k* hükümen
hikmê axeyî *w* otomom
hikmê zafî *w* otomom, eze/dik, otomatya
hikmîkirin *w* hükmetme
hikm kirin figl hükmetmek
hikmî *w* hukm, hüsn
hukm *w* 1. hukm, yare 2. hukm, vakariyet, egermenlik 3. (fînem) geçerdilik 4. hüsn-i telki, naz, siddet 5. hukm, ceza - dan hukmu veruck - dan (yekî) *hî*shên, etuck, hukmu giydinuck - dan ser piştê (yekî) *malikî* etmek, hüküm giydirmek
hukmîdar *w* 1. hükümdar 2. zorbalık eden
hukmîdarane *k* hükümdarane
hukmîdarî *w* hükümdarlık
hukmîfermê *w* 1. hukmî surê 2. hükümdar
hukmîfermê *w* 1. hükümdar 2. hükümdarlık
hukmîkirin *w* hükmetme
hukmî kirin figl hükmetmek
hukmînan *w* hükümdar, egermen
hukmînanî *w* hükümdarlık, egermenlik
hukmîswarlu hukmî giyre, mahkûm elma
hukmî swarlu figl hüküm giymek, mahkûm olma
hukmîswarlu *w* 1. hükümlü, mahkûm 2. *nawî* mahkûm (hukm giymek kimsi)

hukmîswarlu *w* mahkûm sıyê * tu hikmîswarlu *rişto* wî nîn e hiç bir mahkûmîyêri yuck
hükûmet *w* hükümet

hükümet *w* 1. hükümet (devletin görevleri yerine getirmesi sağlayan yetkili organ, bakanlar kurulu) 2. hükümet (bu organın yetenini kullanan) 3. hükümet (devlet görevleri) * *dî* çaxa *hükümetê* Osmanî de Osmanî hükümeti zamanında -ê *ava* kirin hükümet kuruck - söz kirin hükümet kuruck - vekîyîn hümümet çekilmek - xistin hükümet nûşinuck -ê *dû*velayet *uşd* hükümet, hukm hükümet -ê *hî*ndîkahlê zındîk *hî*kkûnê -ê *ka*alîyênê *ka*alîyêri hükümeti -ê *pî*rîpiran *teknokratlê* hükümeti

Hîkyat *w* hikaye
hîkyatbêj *w* hikayeci
hîl (H) *w* çê (çok) ayunarmak

hîl (H) *w* 1. zamanından önce olan 2. üvey
-hîl (H) *w* sarık olarak kullanılığında üvey anlamı verir * *keç*hîl üvey köz

hîl (H) *w* bir taktik türü *hîl ü* merzan veya mîrî dîymîrîye geçir

hîl (V) *w* arzu, istek temisi olarak -ê (yekî) dan *malê* (wî) *şarq* (hîrîn) haşır etmek -ê (yekî) rabûn ayını kalarmak, bahar: *şarq*ra yarmak, *şarq*ra gûmak (ışık bir emel a. - zu duymak) -ê *xwe* dan (ser) *malê* *xwe* ayarî kalarmak, *şarq*ra gûmak (ışık bir emel arzû duymak)

-hîl (X) *w* hüküm fi. türetme övucü

hîlak *w* helak

hîlal *w* kindar

hîlake *hîlak* bir çörek arî

hîlan *w* *şarq* tepî

hîlandan figl 1. kaldırmaq (kaldırıldığı yerden alımaq) 2. kaldirmak, çıkarmak

hîlandê *w* 1. kaldırılmıy 2. saklı (gizli bir yere konarak kaybolması veya çitılması celeren)

hîlanî *w* saklı (gizli bir yere konarak kaybolması veya çitılması kükreki)

hîlanîj (H) *w* doğdurma (güney ay, yıldız jeni)

hîlanin (H) *w* 1. kaldirma kaldır (kaldirmağı yerden alma) 2. kaldirmak, çıkarmak (kalderket etmek) 3. kaldirma (çün toplama, topana) 4. kaldirma (çöğme, işleme) 5. kaldirma (kaldirma, talançı etmek) 6. kaldirmak (tağvîne), feshetme) 7. kaldirmak (çêp başka yere gaurne, topana) 8. kaldirma (peyusadan çekme) 9. kaldirma (telir eluşa ya yağdı vere koyun, saklama) 10. saklama, saklayış (teinde bîr obaların tamar) 11. saklama (kaybolunması, çün gizli bir yere çey me) 12. saklama (zarama, muhalaza emel) 13. saklama, ayıp siddet, aşçayma (muzae vermek için ayuma) 14. kapma (qat i şîl mez veya güñr garmez lalkare) 15. ayuma, kaldirma (bî) şirundan bir parçeyi her-

zû zî hildravêje kolbî huzî huzî alîyor 6. çarçûmê (yarek huzî alîyê) * **dîgê min hildravêje** (yarek çarçûyê çarçûyê) → **damarên** (yekê) **tejnarên** (dînsî) nabawê balawêk → **dîl** kolp arçî, yarek çarçûyê (veya çarçûyê)

hijavêtek *rd* rûnak, hoppa

hildawistîn *ber* hilawistin

hilawestek *m* 1. asî, asîkîk 2. asî (hastane-lerde kîmk kol veya bacakların asılarak tutulduğu araç) 3. jartiyer → **pêjgîrîn** hawuluk, hawlu askîs

hilawestîk *m* asî

hilawestî *rd* asî, asîkî

hilawirtîn *m* istîna tutar

hilawirtî *lêgê* istîna tutmak

hilawîsîn *m* asîm, asîmî işi

hilawîsandin *m* 1. asîm 2. asîm (bir kîmseyi boğazından ip geçîp sarkıtarak öldürmek, idam etmek)

hilawîsandin *lêgê* 1. asîmak 2. asîmak (bir kîmseyi boğazından ip geçîp sarkıtarak öldürmek, idam etmek)

hilawîst *rd* asîm, asîmîş olan

hilawîstî *m* asîlîm

hilawîstî *lêgê* asîlîmak

hilawîstandin *ber* hilawîsandin

hilawîstek *m* 1. asî, asîkîk 2. asî (hastane-lerde kîmk kol veya bacakların asılarak tutulduğu araç) 3. jartiyer → **pêjgîrîn** hawuluk, hawlu askîs

hilawîstîk *m* asî, asîkîk

hilawîstî *m* 1. asîm, asî 2. asîm (bir kîmseyi boğazından ip geçîp sarkıtarak öldürmek, idam etmek)

hilawîstî *lêgê* 1. asîmak 2. asîmak (bir kîmseyi boğazından ip geçîp sarkıtarak öldürmek, idam etmek)

hilawîstînar *rd* asîlîbîr

hilawîstîndar *rd* asîl

hilawîstî *rd* asîk, asîl

hijavîstîk *m* 1. asî (panto)onun dîşmesîni engellerêk arç) 2. asî (hastane-lerde kîmk kol veya bacakların asılarak tutulduğu araç) 3. jartiyer

hildawî *m* soyluluk, asîjet, asîlîk

bîlbebandîn *m* korkutîp sıçratîna

bîlbebandîn *lêgê* korkutîp sıçratîmak

bîlbebdîn *m* korkudan sıçrama

bîlbebdîn *lêgê* korkudan sıçrama

hîlbebd *m* yayîk bağı

hîlber *m* ürûn

hîlberan *m* üretîm

hîlberandîn *m* 1. üretîm 2. üretîm, yetîştîrîm

hîlberundîn *lêgê* 1. üretîmek (ekonomîk bir etîkînkî sonuçu ekîle etmek) 2. üretîmek, yetîştîrîmek

hîlberî *m* üretîm, istîsal

hîlberîkîrtî *m* üretîm

hîlberî kîrîn *lêgê* üretîmek

hîlberî *m* 1. üretîm, üretîş 2. üretîm, istîsal → **pîşezîyê** sonuçu üretîm

hîlberîn *lêgê* üretîmek

hîlberîner *rd* 1- üretîci (ürütîmlê uğraşîr.

Kîmsê) 2- üretîci (ürütîmî sağılayîc, üretîmde îşlî) 3. yetîştîrîci 4. üretîm

hîlberînerî *m* 1. üretîmlîk 2. yetîştîrîmlîk 3. prodûktîvî, üretîmlîk

hîlberînî *rd* üretîmzel

hîlbestandîn *m* bağılamak

hîlbestandîn *lêgê* bağılamak

hîlbestandî *rd* bağı (bağılanmış olan)

hîlbestî *m* bağılamak

hîlbestî *lêgê* bağılamak

hîlbestî *rd* bağı (bağılanmış olan)

hîlbestî *m* bağılamak

hîlbestî *lêgê* bağılamak

hîlbeşandîn *ber* hîlbeşandin

hîlbeşandin *m* îkîmîe

hîlbeşandîn *lêgê* îkîmîmek

hîlbeşî *m* 1. îkîmîe 2. tepkî, telîkî

hîlbeşî *lêgê* 1. îkîmîmek * **ji îkîsîn hîlbeşî** → **korkudî** îkîdî 2. tepkî göstermek

hîlbeşî *m* korku arîm anahîrîndan ayîrîlmîsî

hîlbeşîrtî *lêgê* ayîrîmak, ayîrîtmek

hîlbiyar *rd* seçîm

hîlbiyare *m* seçîmîe

hîlbiyardar *rd* seçîmî * **dersa hîlbiyardar** seçîmî ders

hîlbiyardî *rd* seçîm, gazîde

hîlbiyare *m* seçî

hîlbiyargeh *m* seçîm yerî

hîlbiyarî *rd* seçîmî * **dersa hîlbiyarî** seçîmî ders

hîlbiyarek *rd* seçî

hîlbiyarte *rd* seçîm

hîlbiyartî *m* 1. seçîm, seçîş 2. **îm** seçîm * **herîmî hîlbiyartîm** seçîm çeyreşî → **calîkî** yerel seçîm → **çîkîrîm** seçîm yapîmak → **na-vînê** arî seçîm → **mesîrekî** (arî jî çîsmî) kusîmî seçîm → **pîkî amîn** seçîm gerçekîştîrmek → **şaredarîyê** belediye seçîmî

hîlbiyartî *lêgê* 1. seçîmek 2. seçîmek (bîmîe **ny** verîmek bîl gîtîve getîrmek) * **me bî ruyê** **swe ew hîlbiyarî** oylarmîzîla orî seçîk

hîlbiyarî *rd* 1. seçîm 2. seçîmlîş

hîlbiyarî *rd* 1. seçîmîe 2. seçîmî

hîlbiyare *m* seçîm

hîlbiyare *m* seçîmîe

hîlbiyare *lêgê* seçîmek

hîlbiyarî *m* 1. seçîmlîk 2. seçîmlîk 3. *rd* seçîmîe

hîlbiyarî *m* seçîmîe olan dorûm, muhayyerîk

hîlbiyare *m* îşkîrtîna

hîlbiyare *lêgê* îşkîrtîmak

hîlbiyare *m* îşkîrtîna

hîlbiyare *lêgê* îşkîrtîmak

hîlbiyarî *m* seçîmlîe, seçîmlîe

hübürîn *fiğh* seçilmek

hübürandîn (I) *w* kaldırma

hübürandîn (II) *w* kaldırma

hübürandîn (III) *w* kesme

hübürandîn (IV) *fiğh* kaldırmak

hübürandîn (V) *fiğh* kesmek

hübürîn *w* 1. kaldırma (başını yukarıya doğru kaldırma) 2. bir şeyi tutup yerden kaldırma, yerilen kesme 3. yere çalınma 4. kesip atma 5. yükselme (değer artma)

hübürîn *fiğh* 1. kaldırmak (başını yukarıya doğru kaldırmak) * *qizik serê xwe hildihîre kûz başını kaldıyêr* 2. bir şeyi tutup yerden kaldırma, yerilen kesmek 3. yere çalmak * *bê pêşira wî gire hîlbîrî erdê yaka sîndan tutup yere çalî* 4. kesip atmak 5. yükselmek (değeri artması) * *dolar hîlbîrî dînar yûkselî* = *erdê yere çalmak*

hübürök *tek* â kalma

hübüşkafîrîn *w* kalma

hübüşkafîrîn *fiğh* kırılmak * *erd hîlbüşkafîrîn* toprağı kırılmışlıca

hübûq *w* kırılmak * *hîlbûqa dînkîrî* yağlı dînk

hîlborandîn *w* geçirmek

hîlborandîn *fiğh* geçirmek

hîlborîk *w* sıvama, seçme

hîlborîn *w* geçirmek

hîlhorîn *fiğh* geçirmek

hîlbû *w* 1. yükselmek, ağma, ağır yükünü doğru yükseltmek 2. ağır işu bularının ve başka gazların yerden havaya doğru yükselmesi 3. uşma 4. davranma, yekine 5. fırlama 6. alevlenme 7. uşma idua nîrîşê çêre talîbî çûnden sonra göğe yükselmesi

hîlbûn *fiğh* 1. yükselmek, ağmak (yükünü doğru yükseltmek) * *dû ji kûlkê hîldîbû* baxdîn dînan yûkselîyêwî 2. aşmak * *ji çîva hîlbûn dîgî şîtlar* 3. davranmak, yekirmek 4. fırlamak * *ji çîlê xwe hîlbû* yerînden fırlamak 5. alevlenmek 6. uşmak (idua nîrîşê çêre nîhîna çûnden sonra göğe yükselmesi) = *esmanînê göğe yûkselîmek*

hîlbûyîn *w* 1. yükseliş, ağır yükünü doğru yükseltmek 2. aşma 4. davranma, yekine 5. fırlama 6. alevlenme 7. uşma idua nîrîşê çêre nîhîna çûnden sonra göğe yükselmesi

hîlceîk *w* sıvama

hîlceîqandîn *bu* hîlceîqandîn

hîlceîqîn *bu* hîlceîqîn

hîlceîqîndîn *w* 1. kırılmak, kırılmak 2. sıvama

hîlceîqîndîn *fiğh* 1. kırılmak, kırılmak 2. sıvama (bir uyarı veya heyecan sebebiyle kırılmak) bîndu bîce olduğı yerde doğrular gîbî sarşîlmîşîna bînden olîmak

hîlceîqîn *w* 1. kırılmak, kırılmak 2. sıvama (bir uyarı veya heyecan sebebiyle kırılmak) bîndu bîce olduğı yerde doğrular gîbî sarşîlmîşîna

hîlceîqîn *fiğh* 1. kırılmak, kırılmak 2. sıvama (bir uyarı veya heyecan sebebiyle kırılmak) bîndu bîce olduğı yerde doğrular gîbî sarşîlmîşîna

hîlceîqîner *w* kırılmak

hîlce *w* aska * *hîlceyê kîncan elbise aska*

hîlçîn *w* 1. ayıklama, seçme 2. emme, masasetme, soğurma * *hîlçîna erdê ya avê toprîğîna suya emîmî* 3. sıvama

hîlçîndîn *w* 1. ayıklama, seçme 2. emme, masasetme, soğurma 3. kaplama 4. sıvama (kol ve paçaları için)

hîlçîndîn *fiğh* 1. ayıklamak, seçmek 2. emmek, masasetmek, soğurtmak 3. kaplamak * *tari erdê hîlçîqîne karandî* yeri kaplayee 4. sıvama (kol ve paçaları için)

hîlçîndî *w* sıvama (parça kol vb. için kırılmıyış)

hîlçîndîn (I) *w* kırılmak, kırılmak

hîlçîndîn (II) *w* emme

hîlçîndîn (III) *fiğh* kırılmak, kırılmak

hîlçîndîn (IV) *fiğh* emme

hîlçîndî (I) *w* 1. kırılmak, kırılmak 2. emme, masasetme

hîlçîndî (II) *fiğh* 1. kırılmak, kırılmak 2. emme, masasetme (yuccuların bu yeri dışarıdan gelen bir uyarı veya heyecan sebebiyle kırılmak)

hîlçîndî (III) *fiğh* kırılmak

hîlçîpîlîndîn *w* çekindirme, sakınlıma

hîlçîpîlîndîn *fiğh* çekindirmek, sakınlıma

hîlçîpîlî *w* çekimlik, çekimlik, sakınlıma

hîlçîpîlî bûn *fiğh* sakınlıma, çekimlik (bu şeyden korkmak, çekimlik)

hîlçîpîlî *w* sakınlıma, çekimlik, emme

hîlçîpîlî *fiğh* sakınlıma, çekimlik, emme (bu şeyden korkmak, çekimlik)

hîlçîlîndîn *w* çekerek toplama

hîlçîlîndîn *fiğh* çekerek toplamak * *werîşî xwe ji hev hîlçîlîndîn* toplanma topladı

hîlçîmîndîn *w* ayıklama, seçme

hîlçîmîndîn *fiğh* ayıklamak, seçmek

hîlçîmîr *fiğh* ayıklamak

hîlçîmîr *fiğh* ayıklamak

hîlçîrîndîn (I) *w* 1. çekip koparmak, kesip deşirmek, alından koparma 2. emme, çekerek emme

hîlçîrîndîn (II) *w* 1. seçme 2. emme, masasetme, soğurma, seçme 3. *fi* soğurma, masasetme 4. emme, sıvama (kol veya paçaları için) sakınlıma çekilip toplanma veya kırılma

hîlçîrîndîn (III) *w* ayıklama, seçme

hîlçîrîndîn (IV) *w* 1. sakınlıma (yararak yapma) 2. sakınlıma (masura sakınlıma)

hîlçîrîndîn (V) *w* sakınlıma (korkutup sakınlıma neden olma)

hîlçîrîndîn (VI) *fiğh* 1. çekip koparmak, kesip deşirmek, alından koparmak 2. emmek, çekerek emmek

hılçınandıñ (II) *ğgh* 1. çekmek * sünger beñü az hılçınandıñ sünger battıñ suyu çekti * ev dağ hê wê pir gwe hılçınandıñ hır hamur caha çok su çeker 2. emmek, masnelmek, soğurtmak * erd az hılçınandıñ toprak suyu emdi 3. çenremek, sıvamak tkd. veya parça için, yukarıya çekilip toplanmak veya kırmak) * dawı xwe hılçınandıñ eçginu çenredi

hılçınandıñ (III) *ğgh* ayıklamak, seçme

hılçınandıñ (IV) *ğgh* 1. sarılmak (yemek yapmak) 2. sarılmak masusu sarılmak

hılçınandıñ (V) *ğgh* sırtlamak (korkutmuş çenremesine neden olmak)

hılçınandıñ (VI) *ñd* sıvalı kat veya paça için, yukarıya çekilip kısılmış olan

hılçınandıñ (VII) *ñd* seçki

hılçınanı (I) *m* 1. emilmek, masnelmek, soğurtulma 2. suyunu çekmek (yemeğin, suyunun çekmesi gibi)

hılçınanı (II) *m* 1. sarma (yemek yapma) 2. sarma, masusu sarma

hılçınanı (III) *m* ayıklama, seçilme

hılçınanı (IV) *m* kısılmak

hılçınanı (V) *ğgh* 1. emilmek, masnelmek, soğurtulmak 2. suyunu çekmek (yemeğin suyunu çekmesi gibi)

hılçınanı (VI) *ğgh* 1. sarılmak (yemek yapmak) 2. sarılmak, masusu sarılmak

hılçınanı (VII) *ğgh* ayıklamak, seçilmek

hılçınanı (VIII) *ğgh* kısılmak * tariyê erd hılçınandıñ katırlık yerı kapladı

hılçınat *ñd* süzgeç, süzgeç

hılçınatı *m* 1. süzgeçlilik, süzgeçlilik 2. *ñd* süzgeç

hılçırandıñ *m* yirtma

hılçırandıñ *ğgh* yirtmak

hılçırandıñ *ñd* yirtki

hılçıranı *m* yirtılma

hılçıranı *ğgh* yirtılmak

hılçırı *m* 1. yukarıya doğru gitme 2. asma (dağ, tepre aşma)

hılçırı *ğgh* 1. yukarıya doğru gitmek 2. aşma (dağ, tepre aşmak)

hıldanı *m* 1. kaldırma, kaldırış (bulunduğu yerden alma) 2. kaldırma (yukarı doğru hareket etirme) 3. yükseltme (yükseğe çıkarma) 4. yükseltme nesni yükseltmek gibi 5. açma, kaldırma (bu çeyin kapığını veya örtüsünü kaldırma) 6. açma (engeli kaldırma) 7. kaldırma, alma (bu şeyi elle veya başka bir araçla tutarak bulunduğu yerden ayırma) 8. alma (bir şeyi veya kimseyi bulunduğu yerden ayırma) 9. alma (yazında bulunduğunda) 10. alma 11. alma (yatırıma alma) 12. çenremek, sıvama (kol veya paça için, yukarıya çekilip toplama veya kırma) 13. içine alma, sigılma 14. kaplama (yayılıp dolulma, etkisizle buluma) 15. örtme (güçsüzlü kucığına aıp ayığını yerden kesme)

hıldanı *ğgh* 1. kaldırma (bulunduğu yerden alma) 2. kaldırma (yukarı doğru hareket ettirmek) 3. yükseltme (yükseğe çıkarmak)

4. yükseltmek * *değgê xwe hıldanı nesni yükseltti* 5. açmak, kaldırmak (bir çeyin kapığını veya örtüsünü kaldırmak) * *perdeyê hıldı perdeyi açtı* 6. açmak (engeli kaldırmak) 7. kaldırmak, almak (bir şeyi elle veya başka bir araçla tutarak bulunduğu yerden ayırma) * *agır bini maşikê hıldanı ateri masu ile aldı* 8. almak (bir şeyi veya kimseyi bulunduğu yerden ayırma) * *here ji dabistabê Zarakê hıldı hıne okuları coçığı al gel* 9. almak (yatırıma bulundurma) 10. almak * *te çenê çekir hıldı? kış çeker hıldı?*

11. almak (yatırıma almak) 12. çenremek, sıvama (kol veya paça için, yukarıya çekilip toplama veya kırma) * *dawı xwe hıldanı eçginu çenredi* * *mîlên xwe hıldanı koştanı sıvandı* 13. içine alma, sigılmak * *ev erelle bîstê kesî hıldılıde bu araba yuzı kışığı ayırdı* 14. kaplamak (yayılıp dolulmak, etkisizle bulmak) * *berîfê hoy derê hıldıye her arafê çar kaplamı* 15. örtmek (güçsüzlü kucığına alıp ayığını yerden kesmek) - bu (bu jî *hıldı xwe yemı almamak* - *bîstê çekir sıfır almı almak*, askere almak - *bîstê parşan sorıyın çekmek* - *çem xwe yuzı almamak* - *destê xwe elu almak* - *jurê yuzı almamak* - *mîlê xwe lî setına almak*, sırtlamak 2) sırtlamak (sıcaklığına, gevirmeye, yukarıya yerine almak) (ıştekt) - *mîlê xwe çirmeler çekmek* - *mîk xwe yuzı almamak* - *plştê xwe sırtı almamak*, sırtlamak - *taqibatê takibe almak* - *ê dîmîlî lî ölçüp biçmes* 2) işleme * *hîlî dîsa herê erdê xwe hıldanı u dîymîlî sırtı yuzı kendî örîdîmîdî kendîne işleyî* * *hıldıne ser darê dîkîñ dî bîstê hîlîlîñ gılayın aygîñı kaldırın* * *hıldı xwe! arge yuzı gel, yuzı ul* * *hıldı xwe jî te de nekese arge çîrt kama kışığı*

hıldayı *ñd* 1. kalkık (lık durumu) (bu yukarıya doğru olan) * *birîyên wî hıldayı ne kışılın, kalkık* 2. *inta* * *perdeyê paçeyê hıldayı bîñ pencere perdeleci maktı* 3. sıvalı (kol veya paça için, yukarıya çekilip kısılmış olan)

hıldayıbîñ *m* kalkıklık

hıldayıñ *m* kaldırış

hıldıdîñ (I) *m* ayıklama

hıldıdîñ (II) *m* seçme, çığırma

hıldıdîñdîñ (I) *m* ayıklama (uzgıra vererek ayıklama)

hıldıdîñdîñ (II) *m* çığırma, çığırma

hıldıdîñdîñ (III) *ğgh* ayıklamak (uzgıra vererek ayıklamak)

hıldıdîñdîñ (IV) *ğgh* çığırarak, çığırarak * *derdikewe ser bau û başğ hıldıdîñe dawı çikip eraz çığırıyor*

hıldırandıñ w yurıñı

hıldırandıñ *ğış* yurıñık

hıldıtın w yurıñı

hıldırın *ğış* yurıñık

hıldekây bir bähratık

hıldektin w uyıñıa tıçcık dilinde;

hılde kirin *ğış* ayınak (çocuk dilinde)

hıldet w takat

hıldır m 1. uçuş 2. arış

hıldırandıñ (I) w yurıñılama

hıldırandıñ (II) m 1. uçırma, uçurtma 2. uçuma (kellesiz vurma) 3. yükseltme (fiyatlar vb için)

hıldırandıñ (I) *ğış* yurıñılama * fıñrıñe qebweyê hıldırırınin kalıve fıncıñı yurıñılıy olıñdı

hıldırandıñ (II) *ğış* 1. uçurmak, uçurturmak 2. uçurmak (kellesiz vurma) * serê wı hıldırandıñ kellesini uçırduku 3. yükseltmek (fiyatlar vb için)

hıldırandıñ *ñd* uçırılma, uçurtulmuş 2. uçurmuş, kellesiz vurulmuş

hıldırın m 1. uçma, uçuşta havaya otma, yukarıya doğru uçuş 2. uçuşta, sıçrama, yerinden fırlama (bir uyan veya heyecan sebebiyle ürkerék birden biré olduğu yerde dağılır gibi sarılmama) 3. usture çıkma 4. fırlama, yükselme (fiyatlar vb için)

hıldırın *ğış* 1. uçmak, uçurmak (havaya uçmak, yukarıya doğru uçmak) 2. uçuşmek, sıçramak, yerinden fırlamak (bir uyan veya heyecan sebebiyle ürkerék hıdden biré olduğu yerde dağılır gibi sarılmak) 3. usture çıkma 4. fırlamak, yükselme (fiyatlar vb için)

hıldırışkandıñ m 1. tepki gösterme 2. tepkime

hıldırışkandıñ *ğış* 1. tepki göstermek 2. tepkime

hıldırışkın m 1. tepki gösterme 2. tepkime

hıldırışkın *ğış* 1. tepki göstermek 2. tepkime

hıldırıtın m kalıñırma

hıldırıtın *ğış* kalıñırmaq (yukarı doğru hareket etimnek) * serê xwe hıldırıtın aşırını kalıñırdı

hıldırıtın bir hıldırıtın

hıldır m 1. yaylaya çıkma * Ji hıldırê heta dağêrê yaylaya çıkmadan döñüşe kadar 2. yükselme yerlerde çıkma

hıldırandıñ w 1. yaylaya çıkartma 2. yükselme yerlerde geçirme 3. çevirmek, sıçramak * deydilıñğê hıldırıtıñe paçalarıñ sıva

hıldırandıñ *ñd* kalkık (çok duruculu ucu yukarıya doğru olan) * qorıkın wı hıldırandıñ ne kalıñası kalkık

hıldırandıñbün m kalkıklık

hıldırıtın w 1. yaylaya çıkma 2. yükselme çıkma, yukarılarca gitme (veya doluşma) 3. çıkma (bir şeyin yukarısına varma veya

yükselme) 4. üstüne

hıldırıtın *ğış* 1. yaylaya çıkarak * isılın me hıldırıtın esılın 2. yaylaya çıktı 2. yükselmeye çıkmak, yukarılarda gitmek (veya doluşmak) 3. çıkmak (bu şeyin yukarısına varmak veya yükselmek) 4. üstüne çıkmak * ga hıldırıtın ser mañıñayê fıñır meñin üstüne çıktı

hıldır m 1. yaylaya çıkma, yaylaya çıkma zamanı * Ji hıldırê heta dağêrê xwe dıñş yayla zamanında dönüş vaktine anık kendim yukarıdır 2. yükselmeye çıkma, yükselmeye çıkıp gitme, doluşma

hıldırıtın bir hıldırıtın

hıldırıtın *ñd* taşıyıcı

hıldırıtın m taşıyıcılık

hıldırıtın bir taşıyıcı

hıldırıtın (I) m 1. taşıma (bir şeyi bir yerden diğer başka bir yere götürme) 2. taşıma, taşıma içinde bulundurma 3. sıtlama, arkalama (arkasına alma) 4. çevirme (taşınma gücü olma)

hıldırıtın (II) w taşıyılma, taşınılma

hıldırıtın (I) *ğış* 1. taşınmak (bir şeyi bir yerden diğer başka bir yere götürmek) * Zılavê ku wê tarbe hıldırıtın tar tarbeyê taşıyınok adamı gelci 2. taşınmak, kendinde bulundurmamak 3. sıtlamak, arkalamak (arkasına almak) 4. çevirmek (taşınma gücü olmak) * ev erêbe Ji 500 kiloyê zêde hıldırıtınê bir arabê 500 kilodan fazla çekmez

hıldırıtın (II) *ğış* yangılanmak, iltihablanmak * birime wı hıldırıtınê yarası yangılanıy

hıldırıtın *ñd* yangılı, iltihaplı

hıldırıtın m *ğış* yukarıya döndürerek döğürmek

hıldırıtın (I) m 1. kabarmak (kabarmış) 2. ekşime (mayalanma) 3. şişme 4. kabarmak (sıvılar için, taşınmaya yüz tutma) 5. taşınma (su ve sel için) 6. okkelenme 7. aşış harlaması

hıldırıtın (II) m 1. doğma, doğuş (güneş, ay, yıldızlar için) 2. yükselme 3. kalkma, yükselme

hıldırıtın (I) *ğış* 1. kabarmak (yağulırtı artımda hacmi büyümek) * beñir hıldırıtınê har mur kabarmış 2. ekşime (mayalanmak) 3. şişme 4. kabarmak (sıvılar için, taşınmaya yüz tutmak) 5. taşınmak (su ve sel için) * baran barı çetu hıldırıtın yağınur yağır rehır tarı 6. okkelenmek 7. aşış harlamak * ayır tê de hıldırıtın aşış içinde harlanıyordı

hıldırıtın (II) *ğış* 1. doğmak (güneş, ay, yıldızlar için) * heñv dıke hıldırıtın ay doğdu döğük 2. yükselmek 3. kalkmak, yükselmek * sıngê wı hıldırıtın dı dıdıkêr güğü bir kalıñ bir mırdı

hıldırıtın (I) w kabarmış kabarmış

hıldırıtın (II) w doğmuş (güneş, ay, yıldız için) * lara hıldırıtın doğmuş güneş

hillehandin *w* sıratına

hillehandın *ğg* sıratmak

hillehün *w* sıratına çukurek burğın h re oldu-
ğu yerde angırur gibi sarılmak

hillehün *ğg* sarılmak (bu uyanı veya beye-
canı sebebiyle bekerek burğın bir olmağa
yerde angırur gibi sarılmak)

hillehün *w* ıretme

hillehün *ğg* ıretmek

hillehün *w* ıretip, ıretür

hillehandın (II) *w* atıştıma, cıur burlop etme

hillehandın (II) *w* 1. cökürme, cökürme

(düçliğini yitürme sebebi olağ) 2. yıpran-
tırma, ıretleme 3. mee yıpratma, ıretleme

hillehandın (I) *ğg* arıştırmak, cıur burlop et-
mek * hillehande *w* cıur burlop etti

hillehandın (III) *ğg* 1. cökürmek, cökürmek,
yürürmek (ısınan yıla dönç) ü ü yitürmesine
sebeğ olmak) 2. yıpratmak, ıretlemek 3.
w yıpratmak ıretleme * *vê nekweyfira*
hanê ey hillehandıye bu hastalık onu ıret-
lemeş

hillehand *w* *hê* heze, güde

hillehî *w* 1. kağnak, dökük (çok eskimeş) * *kar-*
niyên hillehî ü jî *hew deketandî* yakık dökük
evler 2. çökük, çökük (yaşı delemiş yaş
yağı kimsê) 3. sarıak, tüt (yaşlı ve zayıf
kimsê)

hillehî *w* 1. döküklük, kağnaklık 2. çök-
kümlük 3. sarıaklık, tütlik

hillehîn *w* 1. kağsana, dökülme (eskime, za-
ğlanaya yüz tırma) 2. kağsana (herhangi
bir şey yarıdan ayrınan) 3. kağsana, kar-
ma (çak yağına, kecanma) 4. kağsana, ıre-
tlenme, ta deçme (güçsüzleşme, gevşeme,
zayıflama) 5. cökülme (çok yorgun, hasta
olma) 6. künkaldeme, kungürdeme (elden a-
yaktırı dıma) 7. telteleme (eski çarlılığını
yitirme) 8. mee, ıretleme, ıretleme 9. yıpran-
tırma 10. çökme, yıkılma (düçliğini yitir-
me, vıcut, akıl, ruha gücü azalma)

hillehîn *ğg* 1. kağsana, dökülme (eskime-
mek dağılmaya yüz tutmak) * *qutiyên xani*
êdî hillehîne evin taşları dökülüyor 2.
kağsana (herhangi bir şey yarıdan ayrı-
narak) 3. kağsana, karınak (çok yağlanma,
kecanmak) 4. kağsana, ıretlemek, ıretle-
mek (güçsüzleşmek, gevşemek, zayıflamak)
5. dökümek (çok yorgun, hasta olmak) *
pişt, mil ü eniyên wê diêşyan, canê wê
dihillehî sırtı omuzu, dirsekleri ağrıyor,
vıcutta cöküyordu 6. künkaldemek, kün-
gürdemek (elden ayrılan dıma) 7. teltele-
mek (eski çarlılığını yitirmek) 8. mee, ıre-
tlemek 9. yıpratmak * *salê wê paçqê lê*
hillehîhû parolama teniz qına yıpratmıştı
10. çökme, yıkılmak (düçliğini yitirmek,
vıcut, akıl, ruha gücü azalmak)

hillehî *w* *hê* yabarı vıçne

hillehî *w* *hê* saras, tüt (yaşlı ve zayıf kimsê)

hillehandın *w* tüküzleme

hillehandın *ğg* tüküzlemek

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

hillehandın *w* tüküzletme

rao 3. engemek (sulu y. yeccekleri, hızla ve sürekli bir şeyle karıştırılmak) * **hikkan baş hiljenîne!** yumurtayı yrece çirp! 3. dövmek (çermek veya çirpmek) * **şpişka hêkê hilje-nandî yuntayê** iki dövüdü 4. mîw eklemek bir şeyin başlanmasına ya da ancak sehapleri hazırlanması

hilje-nandî *rd* 1. çalınma (çalıklaşarak yapılaş) * **dewê hilje-nandî** çalkınan ayran 2. çirpmak 3. dövmek (ezinmek veya çirpmek)

hiljendin *m* 1. karıştırmak, çirpmak (herhangi bir şeyi kaşık veya başka bir şeyle alt alt etmek) 2. karıştırmak (karışılmak, bu şeyi etmeye çıkarmaya çalışmak) 3. çirpmak (sulu yiccekleri, hızla ve sürekli bir şeyle karıştırmak) * **hêkkan baş hiljenê!** yumurtayı yrece çirp! 4. dövmek (yün, pamuk, vb. yi tellere ayırmak kahıtması)

hiljendin *îğb* 1. karıştırmak, çirpmek (herhangi bir şeyi kaşık veya başka bir şeyle alt alt etmek) * **yûl beyê hiljendî** çarbeci karıştırdı 2. karıştırmak (karışılmak), bir şeyi etmeye çıkarmaya çalışmak) * **zêbe vî îştî hil-majenîna** bu işi lazîm karıştırmayın 3. çirpmak (sulu yiccekleri, hızla ve sürekli bir şeyle karıştırmak) * **hêkkan baş hiljenê!** yumurtayı yrece çirp! 4. dövmek (yün, pamuk, vb. yi tellere ayırmak kahıtması)

hiljendî *rd* 1. çirpmak 2. dövmek, da böy

hilkêhilik *w* soluk soluga, nîmî durum, nefes nefese - **pê ketin** tükneş olmak

hilkêlandin *m* 1. kaynamak 2. fukurdanma

hilkêlandin *îğb* 1. kaynamak 2. fukurdanmak

hilkêlandî *rd* kaynar kaynatılmaya alant

hilkêlin *w* 1. kaynamak, kaynatış (bu söv s-cakiği belli bir dereceyi bulunca bulur du durumna geçerek fukurdanma) 2. fukurdanma, kaynatış

hilkêlin *îğb* 1. kaynamak (bu söv s-cakiği belli bir dereceyi bulunca bulur durumuna geçerek fukurdanmak) 2. fukurdanma, kaynatış

hilkê *rd* tutuşturma

hilketin *m* 1. tutuşturma 2. çikme 3. yükselme, güce yükselme 4. yukarıya doğru sıçrayıp düşme

hilketin *îğb* 1. tutuşturmak 2. çikmek (bir şeyi yukarıya doğru vurmak veya yükseltmek) 3. yükselmek (güce yükselmek) * **hilketina esmanan** güce yükselme 4. yukarıya doğru sıçrayıp düşmek * **mîn derhek lê da hilker** bir darbe vardım sıçrayıp düştü

hilkewasîn *w* kontrol etme, tefiş etme

hilkewasîn *îğb* kontrol etmek, tefiş etmek

hilkewer *w* oğul, vakır

hilkês *rd* 1. yukarı çekmek 2. tutuşturmak

hilkê-nandî *w* tekeziyet

hilkê-nandî *îğb* tekeziyetlemek

hilkê-nîn *w* tekeziyet

hilkê-nîn *îğb* tekeziyetlemek

hilkêrin *îf* *m* 1. yükselme (yükseğe çıkarma, yukarı kaldırma) 2. yükseltme (yükselttirilme, güçlendirilme)

hilkêrin *îf* *m* sokme, sövmek (yerinden çıkarma, kökünden koparmak)

hilkêrin *îf* *m* 1. etme (ılgığı etmageden geçür yunak yapma) 2. sarmak (yunak yapma) 3. harlamak (opak yapma) 4. çemerele, sıvama

hilkêrin *îf* *m* (söz veya sökülü) taş etme

hilkêrin *îf* *m* 1. tutuşturma (ateşi tutuşturma) 2. harlamak (ateşi harlamak, alevlendirme) 3. sıvama

hilkêrin *îf* *îğb* 1. yükseltmek (yükseğe çıkarmak, yukarı kaldırma) 2. yükseltmek (şiddetlendirmek, güçlendirmek) * **değê xwe hilketê** sesim yükseltme

hilkêrin *îf* *îğb* sokmek (yerinden çıkarma, kökünden koparmak) * **mêw hilkêrin** asma-ları söktü

hilkêrin *îf* *îğb* 1. etmek (ılgığı etmageden geçür yunak yapma) 2. sarmak (yunak yapma) * **gulok hilkêrin** yunak sarmak 3. harlamak (opak yapma) 4. çemerele, sıvama

hilkêrin *îf* *îğb* (söz veya sökülü) taş etmek

hilkêrin *îf* *îğb* 1. tutuşturmak (ateşi tutuşturmak) 2. harlamak, ateşi harlatmak, alevlendirme 3. ngir hilkêrin (ateş harladı) 3. sarmak * **tenûpê hilke** harladı

hilkênan *m* 1. çekme 2. kökütme, kökütme, sökme 3. masseye, sağarma 4. tutuşturma 5. çekerek (çekerek koparmak)

hilkê-nîbar *rd* kökünden sökölün

hilkê-nandin *m* 1. çekme (bir yerden bir şeyi yukarıya doğru alma veya çıkarma) 2. kökütme, kökütme, sökme (bir ağaç veya bitkiyi kökü ile birlikte topraktan çıkarma) 3. masseye, sağarma 4. tutuşturma 5. çekme (çekerek koparmak)

hilkê-nandin *îğb* 1. çekmek (bir yerden bir şeyi yukarıya doğru almak veya çıkarmak) * **şêlê hilkê-nandî jî kalanê** kütadan çektü

2. kökütme, kökütme, sökme (bir ağaç veya bitkiyi kökü ile birlikte topraktan çıkarmak) * **dar hilkê-nandin** ağaç sökme 3. masseye, sağarma 4. tutuşturmak 5. çekme (çekerek koparmak)

hilkê-yer *rd* tutuştur

hilkê-yîn *w* 1. çekilme (bir şeyin yukarı doğru çekilmesi) 2. tutuşturma 3. tutuşturma (yukarı, merdiven vb. çıkma) 4. tutuşturma (bitkiler için) 5. tutuşturma (raşu için; yükseğe çıkma) 6. harlamak 7. harlamak (raşuğudan yukarıya doğru çıkma) 8. çikme (bir şeyin yukarıya vurma veya yükseltme) 9. kökünden sökülme

hilkê-yîn *îğb* 1. çekilmek (bir şeyin yukarı doğru çekilme) 2. tutuşturmak 3. tutuşturmak (yukarı, merdiven vb. çıkma) * **em hilkê-yî-**

hülmüştü *af* tuka bəsa dolu
hülmüştətiş *w* 1. kəkək 2. kəkəmə
hülm jə hətin *həw* 1. kəkək 2. kəkəşmək
hülm jə xistin *həw* tortarmək, nefes almək *
 hülm il elgəreş *ə* xışt sığarandan bir nefes aldı
 hülmöş *w* behar hamazı
hülmöjk *w* səkter, tər bözülüş olar yemək
 v.b şeylər
hülmöştü *af* səkterin tər bözülüş olar yemək
 v.b şeylər
hülmögürü *af* yağsız, litihsapız
hülmör *w* kəkək, bəkək açarı (bir kimsəni bəkar
 tərzi)
hülo (I) *həw* sabun utu
hülo (II) *əw* kərəl
hülo (III) *af* oyle
hülo (IV) *ə* kəkək, firda
hülöli *w* cəsisizlik, ləhal dönməyə
hülöli kərin *əğ* cəsisizlik yapmak, rəhatsızlıq
 verici şeylər yapmak
hülödan *w* səğirtmə
hülödan *əğ* səğirtmək
hülöhilö *w* yuhalanma
hülöhilö kətin *əğ* vedələmək
hülölik *w* yemək
hülö plü kətin *həw* ulavere dalaşere yapmaq
hülöq *w* bədən budəmək *əw* (yek) bətin boğ-
 zarmək
hülör *af* arzun (cinsel)
hülörbün *w* arzulama (cinsel)
hülör bün *əğ* arzulamaq (cinsel)
hülörük (I) *w* göz yaş
hülörük (II) *af* arzun (cinsel) tən
hülörükü *w* 1. arzuluk 2. *af* arzulma (cinsel)
hülörü (I) *w* rəq yökəlmə oyun arınə tapu ha-
 vaya atma
hülörü (II) *af* 1. arzun, yaramaz (cinsel) 2. ar-
 zun (cinsel) isteklə (əyri olar) 3. kəzin rəşə-
 (Dəvən hayvan için) * *əğ* hülörü kəzin boğ
hülörübün *w* 1. arzulama, azma (cinsel istek-
 lər əs rəşəne) 2. kəzinləşmə, kəzma, kəz-
 nək, kəzümə (hayvan əş isleme zamanı gəl-
 mək) 3. *w* keyf və zəvəcə bəsinə
hülörübün *əğ* 1. arzulamaq, armaq (cinsel
 istekləri aşırılmaq) 2. kəzinləşmək, kəz-
 mak, kəzışmək, kəzürmək (hayvan əş iste-
 me zamanı gəlmez) 3. *w* keyf və zəvəcə
 bəsinə
hülörübün *w* 1. arzulama, azma (cinsel istek-
 ləri aşırılmaq) 2. kəzinləşmə, kəzma,
 kəzışma, kəzürmə (hayvan əş isleme zama-
 nı gələcək) 3. *w* keyf və zəvəcə bəsinə
hülörükürin *w* 1. arzulama (cinsel), arzma 2. kəz-
 nəmə (hayvan için)
hülörükürin *əğ* 1. arzulamaq, armaq 2.
 kəzışmək (hayvan için)
hülörük *w* 1. arzuluk, yaramazlıq, yamırlıq
 2. arzuluk 3. kəzinlik
hülöz *w* həpləyir ziplama

hülözün *w* həpləyir ziplama
hülöz bün *əğ* həpləyir ziplamaq
hülperikün *w* hülpəkün
hülperikbün *w* tərərənə
hülperik *w* bün *əğ* tərərənə
hülperikdan *w* 1. tərərənə 2. səğirtmə
hülperik dan *əğ* 1. tərərənə 2. səğirtmək
hülperiki *w* tərərənə
hülperikibün *w* tərərənə
hülperiki bün *əğ* tərərənə
hülperikiktrin *w* tərərənəmə
hülperiki ktrin *əğ* tərərənəmə
hülperikan *w* 1. fırlama 2. silki, silkinmə (ürkerək
 sığartma)
hülperikandin *w* 1. fırlama fırlatış (bulunduğu
 yerden çıxar alma) 2. silkindirmə (ürkerək
 sığartma) 3. sığartma
hülperikandin *əğ* 1. fırlanmaq (bulunduğu yer-
 den çıxar alma) 2. silkindirmək (ürkerək
 sığartmaq) 3. sığartmaq
hülperikün *w* 1. bulama, fırlatış (bulunma
 bulanmağı yerlərdən ayırma, ayrılma) 2. üzə-
 rinə fırlama, alınma 3. sığartma (bir uyarı veya bə-
 yecan səbəbiylə ürkerək bədən birə oldu-
 ğu yerde doğruluq gəbi sığartma) 4. silkinmə
hülperikün *əğ* 1. fırlamaq (həzəl, bütənbirə
 bulandıqı yerden çıxmaq, ayrılmaq) 2. üzə-
 rinə fırlanmaq, alınmaq * *jl* elhə *əw* hülperik-
 ya *ü* hi *stökura* *w* giril yerindən fırlayıp
 ensesindən tuttu 3. sığartmaq (bu uyarı veya
 bəyecan səbəbiylə ürkerək bədən birə oldu-
 ğu yerde doğruluq gəbi sığartmaq) 4. silkin-
 mək * *li* cəsin mür *göllyək* *jl* bəke *gürçün* *əz*
hülperikün yamurda döl çütürə silkinir
hülperikandin *w* səğirtmə
hülperikanadın *əğ* səğirtmək
hülperikün *w* səğirtmə
hülperikün *əğ* kəkək (ayılan bir nəsrə bir
 yere dokunduktan sonra sığayaraq gətirmək)
hülperikandin *w* ziplama
hülperikandin *əğ* 2. pləyax
hülperikün *w* ziplama
hülperikün *əğ* ziplamaq
hülperün *w* ayaklandırma, bəskaldırma
hülperühün (I) *w* 1. ayaklandırma 2. tərərən-
 dirmə
hülperühün (II) *w* 1. ırkaltma 2. sığartma 3.
 ziplama
hülperühün (I) *əğ* 1. ayaklandırmək 2. tər-
 rəndirmək
hülperühün (II) *əğ* 1. ırkaltmaq 2. sığartmaq
 3. ziplatmaq
hülperan *w* ziplama *ə* dən ziplatmaq
hülperikandin *w* 1. tərərənəmə 2. üzərinə a-
 rılmasını sağlama 3. sığartma
hülperikandin *əğ* 1. tərərəndirmək 2. üzərinə
 arılmasını sağlamaq 3. sığartmaq
hülperikün *w* 1. tərərənə 2. üzərinə ağılma 3.
 sığartma

hüperikün *fiğl* 1. uzmənmək 2. üzənə atılmək * **bu hüperikül sər mət? sən uzmənməni bilirsənmi?** 3. sıçırmaq

hüperistin *m* ürəməni

hüperistin *fiğl* uzmənmək

hüperişən *m* ürəməni

hüperişəndin *m* ürəməndin

hüperişəndin *fiğl* ürəməndin m

hüperisin *m* ürəməni, ürəməni

hüperisin *fiğl* ürəməni

hüperiskəndin *m* ürəməndin

hüperiskəndin *fiğl* ürəməndin

hüperiskün *m* ürəməni, ürəməni

hüperiskün *fiğl* ürəməni * **hüperiskül** *fiğl* ürəməni uzmək

hüperiyəni *m* ürəməni

hüperistin *fiğl* ürəməni

hüperin (I) *m* 1. uyaklanma, uyandırma 2. urzəməni 3. yüksəlmək, fırlanmaq *fiğl* urzəməni

hüperin (II) *fiğl* 1. urzəməni, urzəməni 2. sıçırmaq (bir uyanı vəya heyecanı səbəbiylə ürəkəndən birc ölüğü yerdə doğrulur g.b. sarısalma) 3. zıplama

hüperin (3) *fiğl* 1. urzəməni, urzəməni 2. urzəməni 3. yüksəlmək, fırlanmaq *fiğl* urzəməni * **biləyə zər hüperi** alın (iyatla) *m* fırlan

hüperin (II) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni 2. sıçırmaq (bir uyanı vəya heyecanı səbəbiylə ürəkəndən birc ölüğü yerdə doğrulur g.b. sarısalma) 3. zıplama

hüperərtin *m* dayanma, dayandıqca, dayanma, yəməni

hüperərtin *fiğl* dayanmaq, dayandımaq, dayanmaq, yəməni

hüperərti *m* dayanmaq, yəməni

hüperərtik *m* dayanmaq

hüperərtin *m* dayanmaq, yəməni

hüperərtin *fiğl* 1. dayanmaq, yəməni 2. a

nurde, yağa kərkək

hüperikəndin *m* 1. hüpəməni, ikkilənə (korkudan ötürü) 2. urzəməni (darp sənucə ulatır) *fiğl* urzəməni

hüperikəndin *fiğl* 1. hüpəməni, ikkilənə (korkudan ötürü) 2. sıçırmaq (darp sənucə ulatır) *fiğl* urzəməni

hüperikəndin *m* kərkək, kərkək

hüperikəndibin *m* kərkəklik, sıçırmaq, səmbe

hüperikül *m* kərkək, kərkəkli (təməni) *m* sıçırmaq, yəməni

hüperikübin *m* kərkəklik, kərkək

hüperikün *m* 1. hüpəməni, ikkilənə (korkudan ötürü) 2. fırlanmaq (yuzudun bir yeri dərindən gələn bir uyanı vəya heyecanı səbəbiylə ürəkəndən birc ölüğü yerdə doğrulur g.b. sarısalma) 4. fırlanma, eklənə

(ok g.b. fırlanma) 5. geri təpimə (tələh qırıq, zorla na (ürəndən kizim))

hüperikün *fiğl* 1. hüpəməni, ikkilənə (korkudan ötürü) 2. fırlanmaq (yuzudun bir yeri dərindən gələn bir uyanı vəya heyecanı səbəbiylə ürəkəndən birc ölüğü yerdə doğrulur g.b. sarısalma) * **guya ji nişku və deq lə hətə kırım, ja cihə xwə hüperiküni** *m* urzəməni səslənir və urzəməni sıçırmaq 4. fırlanmaq, eklənə (ok g.b. fırlanma) 5. geri təpimə * **çək hüperiküni** *m* fırlanmaq 6. parlanmaq, təpki göstərmək (ürəkəndən ötürü)

hüperikəndin *m* urzəməni *fiğl* urzəməni *fiğl* urzəməni *fiğl* urzəməni

hüperistin *m* ürəməni

hüperistin *fiğl* ürəməni

hüperin (I) *m* 1. uyaklanma, uyandırma 2. urzəməni 3. yüksəlmək, fırlanmaq *fiğl* urzəməni

hüperin (II) *fiğl* 1. urzəməni, urzəməni 2. sıçırmaq (bir uyanı vəya heyecanı səbəbiylə ürəkəndən birc ölüğü yerdə doğrulur g.b. sarısalma) 3. zıplama

hüperin (3) *fiğl* 1. urzəməni, urzəməni 2. urzəməni 3. yüksəlmək, fırlanmaq *fiğl* urzəməni * **biləyə zər hüperi** alın (iyatla) *m* fırlan

hüperin (II) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni 2. sıçırmaq (bir uyanı vəya heyecanı səbəbiylə ürəkəndən birc ölüğü yerdə doğrulur g.b. sarısalma) 3. zıplama

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (II) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

hüperin (3) *fiğl* 1. fırlanmaq, urzəməni

ni) geçirilmek - unıñ xwe eğirilmek - hatla
 (yekki) geçirmek - pö gıñın (bınır) geğir-
 tirmek

hilqırcandıñ *m* cayırdama

hilqırcandıñ *ğgh* cayırdamak

hilqırcıñ *m* cayırdama

hilqırcıñ *ğgh* cayırdamak (atqı için)

hilqıñ *m* üğırtme

hilqıñ *m* üğırtme - jé çün üğırtmek - jé hatın o-
 gırmak - hatın (yekki) üğırtme, jelmek

hilqıñmeki *m* üğırtme

hilqırcandıñ *m* damıdadıǵın etme, sarı etme

hilqırcandıñ *ğgh* damıdadıǵın etme, sarı etmek

hilqırcıñ *m* damıdadıǵın etme, sarı etme

hilqırcıñ *ğgh* damıdadıǵın etmek, sarı etilmek

hilre *m* yot alıw eswı

hilseǵandıñ *m* 1. deǵerlerdendirme 2. tarıq, qo-
 yıtı bısme

hilseǵandıñ *ğgh* 1. deǵerlendirmek (bir şey u-
 cımaq, onıñnıñ, etelik vs. niyelıǵına belde-
 mek) 2. tarımaq, bısmaq bısme

hilseǵandıñ *m* deǵerlerdendirme

hilseǵanıñ *m* deǵerlendirmeme

hilseǵanıñ *ğgh* deǵerlendirmek

hilşan *m* 1. yıkım, yıqım 2. kırıp dekke

hilşandıñ *m* 1. yıkım, yıkıq 2. kırıp dekke

hilşandıñ *ğgh* 1. yıkmaq 2. kırıp dekke, kırı-
 p etmek

hilşandıñ *m* yıkq, yökkin,

hilşeritandıñ *m* yedirme

hilşeritandıñ *ğgh* yedirmek * piloré haq üd-
 şeridine bulıñ, eriy yedir

hilşiyayıñ *m* yıkq, yökkin

hilşiyayıñ *m* cakaqlaq

hilşiti *m* 1. yıkılma, qıyım ruzerinde bulıñla-
 ǵı yere yıkılma, góçirme, gúşme 2. yekme
 (sor. bulıñ)

hilşiti *ğgh* 1. yıkmaq, yökme (uzerinde bul-
 lardeǵı yere yıkılmaq, góçirmek, gúşme) *

hilşiti *m* 1. yıkılma, qıyım ruzerinde bulıñla-
 ǵı yere yıkılma, góçirme, gúşme 2. yekme
 (sor. bulıñ)

hilşiti *ğgh* 1. yıkmaq, yökme (uzerinde bul-
 lardeǵı yere yıkılmaq, góçirmek, gúşme) *

hilşiti *m* 1. yıkılma, qıyım ruzerinde bulıñla-
 ǵı yere yıkılma, góçirme, gúşme 2. yekme
 (sor. bulıñ) * Imperateriya Bizans dı

1453yan de hilşiti - Bizans Imperatorıdıǵı
 1453ye gókm

hilşivize *m* üğırtme

hilte *m* bilezik (kır. qo. rıstıs qıñı b deǵı etme-
 ye yarıñan halkıya beǵer pañca)

hiltepılandıñ *m* tókızletme

hiltepılandıñ *ğgh* tókızletmek

hiltepıñ *m* tókızme, tókızleme

hiltepıñ *ğgh* tókızmaq, tókızletme

hiltepıñ *m* tókızletme

hiltepıñ *m* havaya uçırma

hiltepıñ *ğgh* havaya uçırmaq (patlatmaq)

hilteqıñ *m* havaya uçırma (patlatma)

hilteqıñ *ğgh* havaya uçırmaq (patlatmaq)

hilüjıkandıñ *m* sımlendirmeme, kızdırma

hilüjıkandıñ *ğgh* sımlendirmek, kızdırmaq

hilüjıkıñ *m* sımlendirmeme, kızdırma

hilüjıkıñ *ğgh* sımlendirmek, kızdırmaq

hilürmek *m* havaya uçırma

hilürmek *ğgh* havaya uçırmaq

hilürmek *m* 1. huysızlandırma 2. kızdır-
 ma 2. wez. fıtlilme

hilürmek *ğgh* 1. huysızlandırmaq 2. kız-
 dırmaq 2. wez. fıtlilme

hilürmek *m* 1. huysızlandırma, tızletme 2. sı-
 mlendirmeme, leweren etme, parlatmaq 3. (bir) fıtlil-
 alma

hilürmek *ğgh* 1. huysızlandırmaq, tızletmek
 2. sımlendirmek, leweren etmek, parlatmaq 3.
 (bir) fıtlil almak

hilürmek *m* 1. huysızlandırma 2. kızdırma
 2. wez. fıtlilme

hilürmek *ğgh* 1. huysızlandırmaq 2. kızdır-
 maq 2. wez. fıtlilme

hilürmek *m* 1. huysızlandırma, tızletme 2. sı-
 mlendirmeme, leweren etme, parlatmaq 3. (bir) fıtlil-
 alma

hilürmek *ğgh* 1. huysızlandırmaq, tızletmek 2.
 sımlendirmek, leweren etmek, parlatmaq 3.
 (bir) fıtlil almak

hilürmek *m* 1. huysızlandırmaq 2. kızdır-
 maq 2. wez. fıtlilme

hilürmek *ğgh* 1. huysızlandırmaq, tızletmek 2.
 sımlendirmek, leweren etmek, parlatmaq 3.
 (bir) fıtlil almak

hilürmek *m* 1. huysızlandırmaq 2. kızdırma
 2. wez. fıtlilme

hilürmek *ğgh* 1. huysızlandırmaq, tızletmek 2.
 sımlendirmek, leweren etmek, parlatmaq 3.
 (bir) fıtlil almak

hilürmek *m* 1. huysızlandırmaq 2. kızdırma
 2. wez. fıtlilme

hilürmek *ğgh* 1. huysızlandırmaq, tızletmek 2.
 sımlendirmek, leweren etmek, parlatmaq 3.
 (bir) fıtlil almak

hilürmek *m* 1. huysızlandırmaq 2. kızdırma
 2. wez. fıtlilme

hilürmek *ğgh* 1. huysızlandırmaq, tızletmek 2.
 sımlendirmek, leweren etmek, parlatmaq 3.
 (bir) fıtlil almak

hilürmek *m* 1. huysızlandırmaq 2. kızdırma
 2. wez. fıtlilme

hilürmek *ğgh* 1. huysızlandırmaq, tızletmek 2.
 sımlendirmek, leweren etmek, parlatmaq 3.
 (bir) fıtlil almak

hilürmek *m* 1. huysızlandırmaq 2. kızdırma
 2. wez. fıtlilme

hilürmek *ğgh* 1. huysızlandırmaq, tızletmek 2.
 sımlendirmek, leweren etmek, parlatmaq 3.
 (bir) fıtlil almak

hilürmek *m* 1. huysızlandırmaq 2. kızdırma
 2. wez. fıtlilme

hilürmek *ğgh* 1. huysızlandırmaq, tızletmek 2.
 sımlendirmek, leweren etmek, parlatmaq 3.
 (bir) fıtlil almak

hilürmek *m* 1. huysızlandırmaq 2. kızdırma
 2. wez. fıtlilme

hilürmek *ğgh* 1. huysızlandırmaq, tızletmek 2.
 sımlendirmek, leweren etmek, parlatmaq 3.
 (bir) fıtlil almak

hilürmek *m* 1. huysızlandırmaq 2. kızdırma
 2. wez. fıtlilme

hilürmek *ğgh* 1. huysızlandırmaq, tızletmek 2.
 sımlendirmek, leweren etmek, parlatmaq 3.
 (bir) fıtlil almak

hilürmek *m* 1. huysızlandırmaq 2. kızdırma
 2. wez. fıtlilme

hilürmek *ğgh* 1. huysızlandırmaq, tızletmek 2.
 sımlendirmek, leweren etmek, parlatmaq 3.
 (bir) fıtlil almak

hilürmek *m* 1. huysızlandırmaq 2. kızdırma
 2. wez. fıtlilme

hilürmek *ğgh* 1. huysızlandırmaq, tızletmek 2.
 sımlendirmek, leweren etmek, parlatmaq 3.
 (bir) fıtlil almak

hilürmek *m* 1. huysızlandırmaq 2. kızdırma
 2. wez. fıtlilme

hilürmek *ğgh* 1. huysızlandırmaq, tızletmek 2.
 sımlendirmek, leweren etmek, parlatmaq 3.
 (bir) fıtlil almak

hilürmek *m* 1. huysızlandırmaq 2. kızdırma
 2. wez. fıtlilme

hilürmek *ğgh* 1. huysızlandırmaq, tızletmek 2.
 sımlendirmek, leweren etmek, parlatmaq 3.
 (bir) fıtlil almak

hüwe randin *m* dokime yapırak, kıl, tuy, diş vb. için)
 hüwe randin *ğğ* dökerek yapırak, kıl, tuy, diş vb. için)
 hüweşandın *ber* hüwe randin
 hüweşbin *ber* hüweşin
 hüweşin (I) *m* dökülme
 hüweşin (II) *m* değirm (ay, güneş vb. için)
 hüweşin (I) *ğğ* dökülme
 hüweşin (II) *ğğ* doğmak (ay, güneş vb. için)
 * gava heyve hüweşin ay doğduğu zaman
 hüweşan *m* 1. yıkım, yıkılma 2. yıkana, kırp dökme 3. çöküntü 4. çözülmüş * hüweşan İmparatoriya Osmanlı Osmanlı İmparatorluğun çözülmüşü 5. silkinme
 hüweşandın *m* 1. yıkım, yıkan 2. yıkılma, kırp dökme, tahrip etme 3. çöktürme, geçertme, götürme 4. silkelme, çırpma
 hüweşandın *ğğ* 1. yıkılmak 2. yıkanmak, kırp dökme, tahrip etmek 3. çöktürmek, geçertmek, götürmek * berfê xanî hüweşand karlar evi geçürde 4. silkelemek, çırpmaq * kuçê hüweşandın sazamları silkelohler
 hüweşandi *af* 1. yıkık 2. çöküntü, göçük
 hüweşiyawu *ê* yıkılayı
 hüweşiyayî *af* 1. yıkık 2. çöküntü, göçük, göçük
 hüweşiyawêdın *m* 1. yıkıklık 2. çöküntü, göçüklük
 hüweşin *m* 1. yıkılma, çökme, çöküş (üzemizde bulunduğuy yere yıkılma) 2. geçirtme, götürme 3. yıkılma 4. yığılıp kalma 5. çatırdama, çözünmeye yüz tutma
 hüweşin *ğğ* 1. yıkılmak, çözülmek (üzemizde bulunduğu yere yıkılmak) * xanî hüweşiyawu çökük 2. götürmek, götürme 3. yıkılmak * balêr bi ser xanî de hüweşiyawu şerî üstüme yıkıld 4. yığıp kalmak 5. çatırdamak çözülmeye yüz tutmak
 hüweşiner *awêr* yıkıncı, yıkanı
 hüweşinerî *m* yıkıcılık
 hüweşker *awêr* yıkanı
 hüwîlî *m* kağsama
 hüwîlî *ğğ* kağsamak
 hüweşirandın *m* deşik
 hüweşirandın *ğğ* deşik
 hüweşirandi *af* deşik, deşilmiş olan
 hüweşirî *af* deşik, deşilmiş
 hüweştrîn *m* deşilme
 hüweştrîn *ğğ* deşilmek
 hüweştin *m* 1. dışürme 2. yıkana
 hüweştin *ğğ* 1. dışürmek 2. yıkanmak
 hüm (I) *ber* hem
 hüm (II) *ê* evet, tamam (tamam sesi) * hüm, ez bêm tamam, geleyin
 hüm (III) *m* gün ~ ü gün ugultu: ~ ü hüm gün-gün
 hümahikî *m* ebelik (çocuk oyunlarında)
 hümülîk *m* ebe, oyun ebesi (çocuk oyunlarında)
 hümülîk *ber* hümülîk

hümümek *m* gülme (ay içinde buluşuk ve yakanmak için ayrılmış küçük yer)
 hümündin (I) *m* kütana
 hümündin (II) *m* 1. gümbür delme, gümbür delme, gümbürdeyîş 2. homurdana
 hümündin (III) *m* şişirme
 hümündin (IV) *m* hümün gibi etme, çözülmeye
 hümündin (I) *ğğ* kütana
 hümündin (II) *ğğ* 1. gümbür delmek, gümbür delmek 2. homurdana
 hümündin (III) *ğğ* şişirmek
 hümündin (IV) *ğğ* hümün gibi etmek, çözülmek
 hümündî *af* şişir, şişirmiş olan
 hümül *m* meydan
 hümüye *m* hümüye
 hümüyektrîn *m* hümüye etme, geçirtme
 hümüye kirin *ğğ* hümüye etmek, geçertmek
 hümübân *m* değirmek
 hümübî *af* hümül için, dayanışlırı ağzı ve yavaşlı
 hümübîlîn *m* hümübîleşme
 hümübî hüm *ğğ* hümübîleşme
 hümübî *m* hümülük
 hümübîz *af* şik (evrek karşısı)
 hümübîz *m* şiklik
 hümegim (I) *m* gürlütü, çamata
 hümehîrîn (II) *ê* 1. hüm hüm * kîre hümehîrîn hüm rawestîya, çî got jê nehatê sehîrîn hüm hüm edip durda, ne deştiği anlaşılmalı 2. nehatê hümür ~ ü hümegim hüm hüm şarap
 hümehîrîn (III) *m* 1. gümlü gün 2. hümürdürme
 hümehîrînîdîn *m* hümürdürme
 hümehîrîn kirin *ğğ* hümürdürmek
 hümeh *m* hümeh, yardım, kayırma -- kirin hümeh etmek, yardım etmek, etmek vermek
 hümehdar *af* hümehî
 hümehî *m* dakkol
 hümehî kirin *ğğ* dakkol etmek
 hümên *ber* hümîn
 hümêz *ber* hümêz
 hümham *m* kendini hisserine ses
 hümhime *af* battal talışılmış elandir, büyük)
 hümîs *m* nolot çaresi
 hümîş *af* yaza dağalı keçi
 hümîç *af* ebe, oyun ebesi (çocuk oyunlarında)
 hümîçkî *m* ebelik (çocuk oyunlarında)
 hümîn (I) *m* kütana
 hümîn (II) *m* hümün gibi olma, çözülmeye
 hümîn (III) *m* 1. gümbür delme 2. homurdana ~ hümîn ~ hümîn gümbür delme, kütana -- ü hümîn jî kesê nehatin kütanedan uk çikrînmak
 hümîn (IV) *m* şişirme
 hümîn (I) *ğğ* kütana
 hümîn (II) *ğğ* hümün gibi olma, çözülmek * hümîn hümüye için hümün gibi olma (veya çok çözülmek)
 hümîn (III) *ğğ* gümbür delmek 2. homurdan-

mak ~ ü nîmîn ses sedâ - ü nîmîn jî kesê ke-
hoîn kînseden ses sedâ çûkariyak
binû (IV) *tuğh* çûmek
binûnî *w* 1. gûşîhûrdî 2. hamurta - jê hatin
gumhurdermê
binûçk *w* ebe, oyun ebesa
bin *rd* 1. bazi * Xwedê jî hînan destîne Añah
bozîrandin aliyor 2. *nd* az, az şey 3. *û* ba-
raz (bir miktar, yeterince değı, yeter ölçüde
değı) ~ ezan 1) bizen, bazi, kum zûsan 2)
mî ana (veya mada suda) ~ gay bizen -
kes birjler, kum, bazis, bazilan - kes jê
bazilan (veya bazis) - ~ 1) az az, azir zân
2) peydapey -ek bi (yekî) *rd* **binûn** kafa-
şın bir râlîtas noksan olmak -ek **binûn** -
jê **binûn** wê qiyamet li serê me rube bu
yer birî bakar, kîvaret ondan kopê
binûr (II) *berm* 1. nar (Punja çamurcu) 2.
nar (bu bitk nar meyvesi)
binûr (III) *nd* zar kasat, elç
binûrandin *w* gönderme
binûrandin *lg* gondermek
binûrdê *berm* ihracat, dış satim
binûrdekar *rd* ihracatçı, dış satimci
binûrdekarj *w* ihraççılık, dış satimcilik
binûre (I) *w* ihraç (üretilen malları yurt dışına
satma)
binûre (II) *w* 1. hett, mesn 2. haber
binûrekirin *w* ihraç etme
binûre kîrin *lg* ihraç etmek
binûrik *nd* 1. binûrik, delok 2. yanak
binûrikor *rd* yanıklı
binûri (I) *w* elçılık
binûri (II) *w* buçûrik (ağlarken yakan ses) ~ a-
nîn (yekî) buçûrtmak ~ anîn vwe buçûrtmak
~ hatin (yekî) buçûrtk utarak - jê çûn bu-
kirtak - pê girtin buçûrik turtak
binûrtak *w* mahiyet, gönderme belgesi
binûrtak *nd* 1. elçiyak keşığı 2. yanak
binûrtakî *rd* narînsî
binûrtê *nd* 1. deloç 2. heyet
binûrtin *w* 1. gönderme, gönder 2. gonder-
me (yekî) vererek gatasim seğıme) 3.
gönderme (bir kavuştan çıkıp gelmek ul-
laşma) 4. gönderme (yekî) etme) 5. haber
gönderme 6. yollama
binûrtin *lg* 1. göndermek * name **binûrtin**
mekrip göndermek 2. göndermek (yekî) ve-
rezek gimesim sağılamak) 3. göndermek
(bir kavuştan çıkıp gelmek, ulaşmak) * roj
lîm **û** **ronî dîhînerê dînyayê** güneş dünyaya
ısı ve ışık gönderir 4. göndermek (yekî) et-
mek) 5. haber göndermek 6. vollaamak
binûrtî (I) *w* gönder, gönderiler
binûrtî (II) *nd* zar elç
binûv *nd* 1. ağız, zek, iç organla 2. iç (mi-
de, bağırsak, karın vb) ~m (yekî) peritîn
(an jî şevitîn) bağı yararak (çok bu duy-
mak)

binûvîroş *rd* *nd* egerci, satalkatçı
binûvîş *w* iç hastalık
binûvîşî *rd* boğaz yanık
binûvîş *rd* hezar
binûvî (I) *w* arız su kapı
binûvî *nd* 1. tekac (turlu işlerde kullanılan u-
zun ağız kap) 2. teş 3. topkulan etmek tek-
nesi (veya legen, teş) * **binûvî** beravê el-
bise yekama teknesi
binûvandin *w* ezime
binûvandin *lg* ezirmek
binûvandî *rd* ezik
binûvê *w* 1. bahane, maldana, maldana, gerekçe
2. sebep 3. vesile, bahane * bi **binûvê** vî tîş-
lî hu vesîleyle - mîyan dan gerekçe göster-
mek
binûvîk (I) *rd* arız *w* suyuotu çaktana ~a (yekî)
derxistin sayim çıkarmak
binûvîk (II) *w* emel (işleri esnasında yapılan iş-
leri gereklilik)
binûvînin *w* ezime
binûvînin *lg* ezilmek
binûvîvandin *w* 1. hupalama, dövme 2. ezime
binûvîvandin *lg* 1. hupalanmak, dövme 2.
ezime
binûvîvîn *w* 1. hupalama, dövme 2. ezime
binûvîvîn *lg* 1. hupalanmak, dövme 2. e-
zilmek
binûvîvan *w* 1. hupalama 2. ezime
binûvîvandin *w* 1. hupalama, hupalayış, haşat
vane (paraklamak, öldürmeye dövmek) 2. hup-
alama, ezime, ezimet etme 3. imzime 4.
değirmen, ezip biçme 5. zedelemek 6. yıprat-
mak
binûvîvandin *lg* 1. hupalanmak, haşat etmek
(paraklamak, öldürmeye dövmek) 2. hupala-
mak, etmek, ezip biçmek 3. imzime 4.
değirmen, ezip biçmek * **em bîdîn** her bal-
tan **binûvîvîvîn** baltaladı ezip biçelur 5.
zedelemek 6. yıpratmak
binûvîvandî *rd* zedeli
binûvîvî *rd* zedeli
binûvîvîn *w* 1. hupalama 2. ezime 3. imzime
4. zedeleme 5. yıpratma
binûvîvîn *lg* 1. hupalanmak 2. ezilmek 3. im-
zime 4. zedelemek 5. yıpratmak
binûvî *w* bir şeyi ufak parçalara ayırma
binûvî *rd* 1. ser, şidletli 2. sertçe çoğurma,
buğuma, kuruşma
binûvîkîrin *w* yükseltme (şiddetlendirme)
binûvî kîrin *lg* yükseltmek (şiddetlendir-
mek)
binûvî *rd* **î** **dağ** *rd* **î** **hîza** varmek, ask etmek
binûvî *rd* **î** **xistin** *rd* **î** **hîza** varmek, ask etmek
Hînd *w* Hindistan
hînd (I) *w* 1. yan, kal, reğ * li **hînda** mîm *rd*
kes bene yanında iç kış var 2. yan * li
hînda mezarê gund koy mezarî yan
hînd (II) *nd* bazi, bazis

hınd (III) *or an* * *di vê hındê* de bi ayda
 hınd (IV) *ad -den delay* * *ji ser vê hındê*
 burdan delayi
 hında *bu vında*
 hında *bûn bu vında bûn*
 hındabîyî *bu w pîlabuyî*
 hında *kirin bu vında kîrn*
 hındakîrî *bu vındakîrî*
 hındam (I) *or 1. nîz 2. ya n*
 hındam (II) *or 1. çay, zaman 2. devir, dönm*
 hındam (III) *karsî (her şeyin esas tutulub vî-*
zûnün idarisi)
 hındam (IV) *or yor*
 hındam (V) *or şur*
 hından *or bulunan yer * her kes di hındam*
ewe de herkes bulunduğu yerde
 hındamê *or amê*
 hınday (I) *or 1. ser ye 2. yer, mahal * li hînd-*
daya me hîrn yerde
 hınday (II) *or yor, değırtu, istikamet*
 hındaze *or 1. endaze (bê çar bayanda bir uzun-*
luk ölçü birimî) 2. or endaze, ölçü 3. or e-
*lmi 4. or yamuşak (uzun, halî) * bi gavên*
hındaze hat yamuşak adimîlê gelit
 hındazekîrîn *or 1. endazele me 2. ölçüla dav-*
ranme, dikkat etme
 hındaze *kirin êgê 1. endazelenek 2. ölçüla*
davranmak, dikkat etmek
 hındazetî *or ilm, emîlîk*
 hinde (I) *ad -den berj -den delayi -den âturu*
 * *ji vê hındê hundan dî ayî*
 hinde (II) *ad 1. bîz 2. bîzê 3. yele * hîner*
peyveke hinde fîreh e ku amîrê oy e genî
*bir kavîranê 3. dî kadîr, a kadîr * hîndê*
mîrî jê re got o kado emîrê sevdî me kî - zar
bazen, hîzî - varan ara sîrî (veya arda sî-
radî) - kes kî mî, kî mî
 hîndek *or 1. bîz, bu mîkîr (yele, meç değıl,*
yeter ölçüde değıl) 2. or bîz (az mîkîrda,
çok değıl) 3. or bîz, bîrîkîrî
 hîndeko *or tîzê mîrî bu fîkîrî*
 hîndewan *or ka, pîz*
 hîndewane *bu hîndewan*
 hîndîk *or 1. az çok karşî) 2. kat, az kat, az **
ez ji kêmbûna aqlê wan kesên ku rîna-
gîhên îkîvîmî gumanê ardamayîrî nî z-
kîllîmîmî kîlîgîndî çaphe duyîmî 3. az-
*çok mîcelîgî az olîr; * hîwîrîzeveke hîndîk*
kuçuk bu kîlîbîk 4. kîk pîrî (pîrî nîrn),
*çok zê 5. azîk (az olîr) * wekî ku derdê*
mî hîndîk e, tu ji ... derdîmîz êksîkînîş ge-
*bî sende 6. çat pîr * ez hemî hîndîk bi Tîr-*
kî dîzîmî çat pat Tîrkeçe bîlyîmîm 7. or az
(meçuk, gîç, mîtelîk bîkîmînda êksîklîk bî-
dîmî) - apîmî kîsî sîrnîk - bîde bîr dîşê
da tu nîrnîmî pîşê herkesî çaphe almî - eîl bî
ewe kîrîn hîdîf gîyînmek - dîewam kîrîn
kîsî sîrnîk - dîfîlî az bîlînk, az gîrnîk
*(yeke) - dîrnî bîfîfe almî kî * wî hîndîk me-*

hîne ewî, hîdîfe almî - domîm kîsî sîrnîk
 ~ ~ 1) *azîm azîr 2) peydepey - mubû az dî-*
lîm, az kîlîbî (veya az kîlîrî) - û hîndîk az ve
êz, kîsî ve zîlî

hîndîkandîm *or azîlmî*
 hîndîkandîm *êgê azalmîk*
 hîndîkanî *or azîlîk, êkî hîyet*
 hîndîkavî *or 1. azîrlîk (bir toplulukta herhangî*
bir netîk bîkîmînda ayr - ve fîek lerler
ayrîmî az olîmlî, çoğunluk karşî) 2. azîrî
zîlîk, êkîlîyîet (bu ülkede egemen ulusa
gereğîrî seydîmî ve sayîmî az olîmî) azîlîk
 * *dîvê ku her netewê mafê hîndîkahiye*
ewe bîde wan her ulus kendi azîlîkînda
haklarîmî varîmî
 hîndîkêdîm *or azalmî*
 hîndîkê bîrn *êgê azalmîk*
 hîndîkêhîyîm *or azîlîyî*
 hîndîkêdîm *or 1. azîmsîmî 2. hîdîfîsmî (î-*
lîseve, yeğînsîmî
 hîndîkê dîrn *êgê 1. azîmsîmî 2. hîdîfîsmî,*
*yeğînsîmîk (önmîse, azîmîk) * tu çarî ne-*
yarîmî ewe hîndîk mebîrnîmî dîşîmînda mî
îmîbe zarîmî hîdîfîsmîyîm
 hîndîkêkê *or azîk, hîzîzîk*
 hîndîkêkî *or azîk*
 hîndîkê hîndîkê *or 1. azîr azîr 2. peydepey*
 hîndîkê *or azîk*
 hîndîkêkîrîn *or azalmî*
 hîndîkê kîrîn *êgê azalmîk*
 hîndîkêdîrn *or azîgîrî, çî az*
 hîndîr *bu hîndî*
 hîndîrhîst *or dehdîbe, mî yîrî*
 hîndî *ad a kîlîrî kî, a zaman - çay çeter êkîe*
geçîk bîdîfîjîne
 Hîndî *or 1. Hînce (Hîrî dîlî 2. or Hîrî)*
 Hîndîstan *or Hîndîstan*
 Hîndîkî *or 1. Hînce (Hîrî dîlî 2. or Hîrî çîrî*
yarî çîr bîrnîmî)
 hîndî *or azîr genî, or dîrn kîlîpî tesî*
 Hîndok *or Kîzîlderî - ên ser kîzîlderî*
 hîndok *or bîkîrî*
 Hîndoloğ *adê Hîndîloğ*
 Hîndoloğî *or Hîndoloğ*
 hîndrû *or 1. ser, şîdîlî 2. or hîrî * hîndrû lî*
*dîrn bîzî varînk 3. hîrnî (yîkîsê sesî) * hîn-*
drû selîr dîde hîzî korîsîyîr - axîftî kî-
metî zîrnîk (yîkîsê sesî kont şîrîk)
 hîndrûka *or serçe*
 hîndrûkîrîn *or yîkîsîlîme (şîdîtelendîmî)*
 hîndrû *kîrîn êgê yîkîsîlîmek (şîdîtelendî-*
*mek, güçlendîmî) * değıgê ewe hîndrû*
mekê sesî yîkîsîlîme
 hîndrû *lî dîrn (ewî hîzîlî varînk, aşî emek*
 hîndrû *lî sîstîrnê hîwî hîzîlî varînk, aşî emek*
 Hîndîyîz *or Hîndîyîz*
 Hîndû *or Hîndî (Hîndîstan dîrnîmî nînsîp -*
lî)
 Hîndû *adêr 1. Hîndî 2. Kîzîkîrîlî*

Hindzan *nd-ur* **Hindzang****Hindzani** m **Hindoloji**

hine m kişi - İle dan konuşmak (sormek veya yakmak) * **hine** i destê sxe ilaye elre kına yakmaq - İle xistin kına vurmak (sormek veya yakmak) - İle dan kına sormek (yakmak veya vurmek) sxa gerandî karîlmaş k na - ya tîllya qîlîcê yûkêk kına

hioek e 1. kını, kınası 2. el biraç. İle naklar taz mışarda çok değül * **hioek** baran bîrîl bîraz yağma yağdı 3. el bîrakın 4. çot pat. çatpatı 5. â bîraz iyelerince değül. yerle ölyude değül * **hioek** deisa sxe **dizâu** deisan bîraz beloy 6. bîr avuş (ar, çok az) * **İl vîr hioek muhacl** imane barandî bîr avuş muhacl kalmaq 7. bîr nebê. bîr parca 8. â azîna (süre açat) - bî pereyên sxe - bî duyyên sxe kınanın parçası kırmanın düşsü - **İlitandî** kaşîka - İle hey kîrîn ar â dan bîsek zilyemek - **İl mîllê** çepê zîvîrîn verîn sol emek - **İl mîllê** rastê zîvîrîn verîn sağ emek - **İl mîrîndê hioek** İle tîkîrîndê tan jî tî **werkîrîndê** herkes kendi elinde, kimse kimse muhtada değül.

hioekîrîn m kırmağa, kına yakma

kîne kîrîn *tgk* kırılmak, kına yakmak

hioekîrî *nd* kınalı, kına vurulmuş olan

hioekî k kırma

hioegîllik m tas yosuna, kına yosunu

hioetas *bar* hîvîtlük

hioetêdan m kına yakma, kına sorma

kîne İle dan *hioek* na sormek, kına yakmak

hioetêdayî *nd* kınalı, kına sürülmüş olan

hioetîllik m tas yosuna, kına yosunu

hioevan *nd-ur* kına

hioevanî *nd* kınalı (kına yakmaya gönenler)

hioeyî *nd* kınalı (kına penginde olan)

hioêr *nd-ur* göndermek, gönderen

hioêyî *nd* *mêl* gönderen, gönderen

hing İle xîrîşî *tgk* bîr gülmek.

hing (I) *bar* hing (I)

hing (II) m 1. dabe * **hingek** İle du zîr dabe vurdî 2. vurma, vurdurma 3. kışq, dövüş

hing (III) *m* gûnbur - **İl dîng** (I) zîr de gûn: 2) pîkîrî kaldî: * **gor** hîne â dîng kece hîndîrî pîkîrî kaldîr (ceci gûn)

hing (IV) *nd-ur* kula:

hioega *nd-ur* vaka, o zaman

hingafîn *nd* 1. vurma 2. döşme (vurmak döşme anlamı) 3. dövme (döşme anlamı) 4. vurma (saldıyla vurma, öldürme) 5. dövme (temas etme - el değdirmeye 6. dokunma (temas etme) 7. dövme, bîrîna, köymî 7. değdirmeye, isabet 8. bîrîna etme, bîrînma 8. dövme, vurma, sak etme 9. yarı kapmak

hingafîn *tgk* 1. vurmak * **ormane hingafî** hedefî vurdî (amaçla bîr çete tanu vurmak) 2. dövme (vurmak anlamı) 3. dövme (döşme anlamı) * **tanke** bî **tepan** kel di-

hingafî tank kaleya toparla dövüyordu 4. vurmak (saldıyla vurma) 5. dövme (5. dövme anlamı) 6. dövme (temas etmek, el değdirmek) 6. dövme (temas etme) 7. dövme (temas etmek, temas etmek) * **hio** peyvêr te **merly dibingîvîna** serîn bîzî keşîrîlerîn insana dokuntay* **gîvîndên wî ez hingafîn** sözleri bana dokundu 7. değdirmek, isabet etmek, tutunmak, vurmak (trafi getirmek, hedefi vurmak) * **keve** dîkîrî tî **nehingafî** raşî utu ana tîvîrîrîmî 8. dövme (dokunmak, vurmak, aşk etmek) 9. vuru kapmak

hingafîn *nd* 1. vuruk, dabe yonus olan 2. dövülmüş, vuruk 3. yarı kapma

hingam *nd* zaman, vaka

hingante m **hingante**, şansla

hingandîn *nd* 1. gülmek, gümbüderme,

gümbüderiş, gülmeye 2. aşkla oynamak, kendini kaptırma, gülmek

hingandîn *tgk* 1. gülmek, gümbüdermek, gülmeye 2. aşkla oynamak, kendini kaptırmak, gülmek * **hingandîn** **gavendê** halaya bîr kendîrî kaptırmış ki

hingandê *nd-ur* zaman

hingani *nd-ur* zaman, o sırada

hingay *bar* zaman

hingavi *nd-ur* zaman, o sırada

hingastîn *bar* hîvîtlük

hingedân *bar* mîlik kek, mîlikînde deytîna o- larak kullanılan bir bîkî

hingehing *bar* gümbür gümbür

hingê *nd-ur* hîkê, o zaman

hingîr *nd-ur* zaman

hingî (I) o kulç (kapların başka biçimlerdeki olarak yarı)

hingî (II) o 1. imne (Çayvanların memeleri için) 2. arge imne (kadın memesi için)

hingîdar *nd* memeli (Çayvanlar için)

hingine *m* 1. eğlene (eğlence) ve hoşça vakit geçiren şey * **İl wan** rojavu de **hingî** maye ya tekune **Elî hû** o **gulemîndê** **Alî tîs** eğlencemîz 2. **ndê**leîn (kendine özgü bir çok niteliği olan kimse) * **hevâlê** **zîvî** hingine ye arkadîş m bîr âleîn

hingîrîne m görünüm, parlatı, şansla

hingiv *whel* - **hîxwîn** **îr** **mêş** bî **hioekî** **dlu** ve- dîn **velîsun** bîr **zîvîrîn** dîzer çekmek - **İl xîstîn** bal sığmak - İle yerin ballanmak (balla bulanmak) * **hingiv** **dl** **klavên** **ndu** gerîyeye elhîselerîn ballanmış -**İl belandî** seztîne bal -**İl hîrîşîllîn** oğul balı -**İl apî** gûmuk balı -**İl şîndê** zîvîreş oal -**İl telîl** acı balı -**İl zehîvan** oğul balı -**İl zer** kehrîbar balı

hingivandîn *m* 1. vurma 2. dövme 3. dokunma

hingivandî *tgk* 1. vurmak 2. dövme 3. dokunmak

hingivandî vurak

hingivhün *nd* ballanma (meyveler için), tîllîlama, tîllîmîna

hingivdank *m* hallik (bal kulan kap)
 hingivdax *m* balli
 hingivfirîy *zêbir* balci (sarat kimsê)
 hingivfirîşî *m* balçılık
 hingivî *nd* 1. bal rengi 2. *nd* bal rengi (bu renk-
 ten olan)
 hingivîn (I) *nd* balli, bal gubi, balêan
 hingivîn (II) *zêbir* halli baxç (LamiyaMalûmî)
 hingivîn (III) *m* 1. vurulma, vurulus 2. dövül-
 me 3. dokunulma
 hingivîn *îngê* 1. vurulmak 2. dövülmeç 3. do-
 kunulmak
 hingivîner *zêbir* vurucu
 hingivkir *zêbir* balci (hal satıcı olan tüccar)
 hingivkîrî *m* balçılık
 hingivkîrî *nd* balli (bal kullanan olan)
 hingivî *te* gerin *hêv* hallanmak (bala buluş-
 mak) * hingivî di kîncem îdîa gûyîyaye elî-
 selatîni bal kulanî
 hingiz *m* 1. ağaçtan topuz 2. çep
 hingî *nd* 1. o kadar, o denli * hingî îdîa xebî-
 ranîye perîtîye o kadar çalınmışın ki
 hep yipirmiş * hingî kêfa îdîa hat ku... o
 kadar sevdim ki. * hingî ku min gûyî o ka-
 dar sâyedim ki 2. -den beri, -den dolayı
 (veya sonra) * hingî tu hatîyî geldîğîmîden
 berî ~ ez fehmeberî xwe bûme oldimî olîsî.
 bildim bilek (veya bildik bilek) - jê bez di-
 ke jî bîr ve dîçe ayûp bayînak - kevsî
 (yekî) ketin (hişkî) însotîa istifade emek
 ~ ku dînya ava bûye î nehûye dînya elîdî
 olîsî ~ ku ez fehmeberî xwe bûme bildim
 bilek (veya bildik bilek) - ku ez nemîrtme
 dînya gozû île îğîmî ~ ku ez zanîmî bil-
 çim bilek (veya bildik hîel) ~ ku (yek) îl
 dînyayê ye dînya gûrî île îğîmî * îewî
 bîzewîce hingî ku ez îl dînyayê îte, ez pi-
 reka te hîlîdîmî ewîa de dînya gozû île
 zevce îîrîyîm - ku îî heyatê ye îngîlîsî-
 îa - ku sîs e sağîğîmîa
 hingîjê *zêbir* peynîce katlan bu tut et
 hingîn *m* gülcenc
 hingîn *îngê* gürlencek
 hingîndî *m* güncîndî
 hingo *hêv* hîngê
 hingof *nd* gapîanî
 hingofî *nd* sapîantîlî
 hîngor *m* gün batımı, akşam, mağrip
 hîngorî *m* gün batımından yarım zamanın
 kadarki süre
 hingulîskî *m* yüzük - kîrîn pêçîya (yekî) (par-
 nağîna) yüzük takmak ~ kîrîn dîlîya (yekî)
 (parnağîna) yüzük takmak ~ veğîrandîlî
 yüzüğü gerîye çevîrmek - a nîyanê nîyan yü-
 züğü
 hîngur *m* gün batımı, akşam, mağrip
 hingustîk *m* yüzük
 hingustok *m* yüzük
 hingûf *hêv* hîngûf

hingûc *m* gün batımı, akşam, mağrip
 hingûstîr *m* yüzük
 hîngûn *hêv* hîngûn
 hînk (I) *nd* bî razîk
 hînk (II) *nd* su üstünle sallanan çah çırpı
 hînkî e kîmî
 hînkûf *m* denê, eşî, eş ~ê hêv bîlî (balîbîre)
 uyusmak, yakışmak
 hînkûfî *m* denlik
 hînkûs *m* dîrêk vuruşu
 hîno hîno *î* 1. az az, azar azar 2. zette kette.
 kîdîmî kîdîmî 3. peynîrpey, yavaş yavaş, par-
 ça parça ~ dîynî xwe dîmî hê arar arar bor-
 çûmî ölelemek
 hînsîkaîlîm *hêv* hînsî qafîm
 hînsîqaîlîm *m* kokurdan sokme
 hînsîqaîlîm *îngê* kökünden sîkînek
 hîntîlî *m* fecî dövme -a (yekî) danê fena döv-
 mek
 hîndî *nd* dîm
 hîndî *îngê* sıvırmak
 hînzîlî *m* zîllî goğûsîk
 hîphêşanî *m* kopçolay
 hîphêşîm *zêbir* mazmav
 hîphîşkî *zêbir* kûkîra
 hîpîlîmî *m* ruan hîsalîğî
 hîputenîs *zêbir* îpînenîs
 hîq *m* geğîrî, geğîrme sesî
 hîqelîq *m* geğîrme ~ hatîlî (yekî) geğîrmek
 hîqûk *m* 1. hukuk, tüzê (toplumî düzenleyen
 ve devletîn yapîrîmînînînî belîdeyer ya-
 salarînî bîtîrîmî); 2. hukuk (bu yasalarînî konu
 alan bîlîmî); 3. hukuk (yasalarınî ceza île îğî-
 kî emîlîyîğ, azîak verîcek gûkî dîvânînî îğî-
 lendîren belîmî) -a arîzî özel hukuk -a
 bacê vergî hukukî -a bankagîrîyê bankî-
 cîkî hukukî -a bazîrganî ticareî hukukî
 -a carî îstîlî temîlî hukukî (yüzîlî hîle gel-
 meîsî hukukî) -a dîryayamî denîz hukukî
 -a devletîanî devletler hukukî -a gelempe-
 rî 1) kamu hukukî 2) genel hukuk -a gîşî
 1) kamu hukukî 2) genel hukuk -a hewayî
 hava hukukî -a îerî îî îllîgê îerî ve îlîz
 hukukî -a îî gor îlîh îî nîrîtanî temîlî hu-
 kukî -a îmlîbatî île hukukî -a îstîstîlî de-
 ğîlî hukukî -a xwedanîyê mîlkîyerî hukukî
 hiqûqa îslamî *nd* îslâmî hukukî
 hiqûqa kar *nd* îsî hukukî
 îdqûqa îmlîbatî *nd* île hukukî
 hiqûqa xwedanîyê *nd* mîlkîyerî hukukî
 hiqûqa xwezayî *nd* deĝalî hukukî
 hiqûqî *nd* 1. hukukî, hukuksal, înzet 2. hukmî
 hiqûqîkî *hêv* hukukî
 hiqûqnas *nd* îlî hukukî
 hiqûqnasî *zêbir* hukukçîlîk
 hiqûqperwer *zêbir* hukukçîyê (hukukîtan
 yara olan)
 hiqûqperwerî *m* hukukçîverîk
 hiqûqvanî *zêbir* hukukî, hukuk îğîrencîsî

hıçûqzan *adâ* bulucu

hıçûqzanı *adâ* bulmaçılık

hır (I) *ad* öğür

hır (II) *ad* öz, aynı, aynı - **dê** ye anası çiklik

hır (III) *ad* bura, burası - **a** wıra bura şırda

hır (IV) *ad* soylu

hıra *ad* bura, burası

hırağ *a* beşik tablası

hırbig *adâ* hır ol taru

hırbî *m* anası üzerine bağlanan renkli ince eşyâ

hırcalıd *ad* zırcalı

hırc *adâ* ayı (İrisus arctos) - jı ordiyekê na-

ğırse jı **dê** hırcayn dılrse ayı bir ordulan

kerkanız iki kardeşten kerzan - **çame** tu li

ıçê dıgeri derayi pıncaden paçaları sıva-

maç - **û** gowêdî 1) alıkaya çay demle 2) bi-

rin bir görme - **ek** li çiyayekî sê büye lû

çiyê hay jê **nêbûye** taşın dağ kosmuş da-

ğın haberi eluana - **ê** **hişewêl** dağ ayı

(çok kaba kimsa) - **ê** çiya dağ ayısı, ayısı

(seri, kaba ve hoyrat kimsa) - **delîl** urman

kıba - **ê** **devgelîyan** 1) dağ ayısı (çok kaba

kimsa) 2) yul, dağ gıttu olana - **ê** **dubîrîn**

yiğit (kimsa) - **ê** hay dağ ayısı (çok kaba

kimsa) - **ê** **pêçik** li çûn xıstî arge smirlen-

ma ayı gibi - **wekû** hırcêkî ye şil gıbe

hırc *adâ*serî *adâ* kutup ayısı

hırcbezer *ad* ayı oytap

hırcêkudîk *a* ayı yarasu

hırcê *adâ*serî *adâ* kutup ayısı

hırcê *adâ*serî *adâ* kutup ayısı

hırcê *ad* ayı kaba kaba kedi

hırcêk *a* ayıçık

hırcîl *m* ayı k - **kırin** ayıçık emek

hırcîk *nêb* ayıca, ayıya yarası biçimide

hırcu *b* 1. ayı (kaba kaba çikêk) 2. koca oğlan

(ayı alay yoluyla)

hırcu *a* ayıçık

hırcupırcu *ad* dağınık, burburne zar şarş toy

veya ip gibi şeyler

hırcıvan *a* ayıca

hırcîn *ad* zırcelî

hırc *ad* hıra

hırcêlir *m* 1. kakkaha 2. jı zar zar - jê çûn 1)

kakkaha atmak 2) kılbul gibi şakınmak - jı

(yekî) çûn kılbul gibi şakınmak

hırcêlîğ *m* kakkaha - jê çûn kakkaha atmak,

kakkahayı barmak (koparmak veya salıver-

mek)

hırcêlîğkırin *m* kakkaha atma

hırcêlîğ *kırin* *ğ* kakkaha atmak

hırcêlîğ *m* kakkaha - jê çûn kakkaha atmak -

ketin (yekî) kakkaha batlatmak

hırcêlîğ *m* fik. idama, cilve

hırcêlîğkırin *m* fik. idama (cilve yapma)

hırcêlîğ *kırin* *ğ* fik. idamak (cilve yapmak)

hırcêzîğ *m* kakkaha - jê çûn kakkaha atmak

hırcêjir *m* 1. kakkaha 2. k zar zar - **pê** **keşin** (hi-

rme) kaka gülmek

hırcêjir *m* çok gülm kimsa

hırcêjir *ad* hoppa, zırcêğ, züppe - bîru zırcê-

leşmek, züppeleşmek

hırcêjirbîm *m* zırcêleşme, züppeleşme

hırcêjir *bîm* *ğ* zırcêleşmek, züppeleşmek

hırcêjir *m* zırcêçlık, züppeçlık - **kırin** zırcê-

çlık etmek, züppeçlık yapmak

hırcêjir *adâ* hoppa

hırcêjir *adâ* züppeç

hırcêjir *m* züppeçlık - **kırin** züppeçlık yapmak

hırcêk *k* koyun çığırca ulema

hırcîğ *k* hüğüz

hırcîym *ad* yünü, yünden yapılmış

hırcî (I) *k* koyun kuma ulema

hırcî (II) *m* 1. yün 2. *ad* yün tyünden yapılmış

olan) - **raxîstîm** yünü kurutmak için sermek

- **ya** **bûduyê** barmâ teğelince için kükülmüş

yün

hırcîfıros *adâ* yuncu, yapıcı (satan kimsa)

hırcîkır *adâ* yünü, yapıcı (satan alan kimsa)

hırcîse *m* 1. yün yıcama günü 2. *adâ* yün ye-

kayması yün yıkama

hırcîsîl *m* yün yıkama

hırcîd *m* hırcîk, çığırca

hırcîb *ğ* gün - **d** **çırın** gün pat - **û** **gırm** pal-

du kaldu - **g** **g** **hırm** **û** **gırm** kete **hırcî-**

rû paldu kıldır çere gırdı

hırcînegırm *m* gırcîk paldu

hırcînelîm *k* gırcîk gırcîk

hırcîserok *m* bir annu türü

hırcîse *ad* hırcî

hırcîm *ad* hırcî

hırcîm *ad* hırcî

hırcîjandıj *m* 1. hırcîma 2. kökretme

hırcîjandıj *ğ* 1. ırlıtmak 2. kökretmek

hırcîjîn *m* 1. hırcîma, hırcîys 2. *ad* hırcîma

(kırgınlıkla reis konuşma) 3. kökretme, kök-

retme 4. hırcîma (hayvan hırsızlanma)

hırcîjîn *ğ* 1. hırcîma 2. *ad* hırcîma

(kırgınlıkla reis konuşmak) 3. kökretmek 4.

hırcîlmak (hayvan hırsızlanmak) - **hev**

(an jı **û** **din**) hırcîlmak

hırcîjîk *a* 1. hırcîyarak 2. kökretmek

hırcîjîk *ad* hırcî (yaramaz, şımarık, kılı)

hırcîyâ *adâ*serî *adâ* *adâ* *adâ* (Persa *a-*

metron)

hırcî *adâ* 1. annu (Pirus Communis) 2. ar-

çat (bu ağacın meyvesi)

hırcîlîl *m* gırcîbortu - jê çûn gırcîbortu

hırcîlîl *m* gırcîbortu

hırcîezan *ad* zırcelî

hırcîan *ad* şoda, şoda heyacı

hırcîandı *ad* hırcîandı

hırcîandı *ad* hırcîandı

hırcîşığı *ad* hırcîşığı

hırcî *adâ* *adâ* palavra - **û** - palavra

hırcî *m* kelepeç (kablo, boru gibi şeyleri bir

yere bağı tutmak için kullanılan halka)

hırcîkırin *m* kelepeçleme

hırcî *kılın* *ğ* kelepeçlemek

ınen hafızası: hâlâ yerinde 6. kaza çekildi
 tutulmuş * üstün ku we götine çey di hişê
 mîti de de soyleyikle emiz hatî omêti 7. dik-
 ka hişê min il televizyonê ye dikkatim te-
 levizyonda - avêtin 1) kafası bozulmuş 2)
 kafası dînanek (şikâşik bir durumda sersem-
 lenmek) 3) çapırmak, tazırmak - çûn baş
 dönmek - dan ser (bir şey üzerine dikate-
 ni topasınak, yoğunlaşınak (di) - de girtî
 aklêa hatî (hişek) - de man (bir şey a-
 klîda girmek - di serî de neman aklî baş-
 dan girmek - di serî de tune bûn 1) akla-
 zın teki olmak 2) genî zekah olmak - İran-
 dîp aklîna yîjîmek, tazutîmak - ji serê (ye-
 kî) bîrin çapîrmak, çekîrîngîne karîrmak *
 keneke we bes e ku hiş ji serê min bîbe lu-
 giştîna bîle çapîrmîna yeşîr - ji serê
 (yekî) çûn 1) aklî başından girmek 2) delî
 bayrağı aşmak taşîk olîmek - ji serê (yekî)
 kîrin başîr, çikîrmak - ji serî bîrin (bir-
 nin) aklîna celmek (niyetînen, kararîdan
 çaydîrmak) - ji serî çûn 1) aklîna vîzîmek
 2) kesîlmek (çok beğenmek, çok hoşlan-
 mak) - lê bûn gîza arkêda kalînak - lê man
 tîkîlîp kalînak - li serî bûn bîrmîna (ya da
 şîmîna) yerinde olînak, şîmîna çîkî çûn, - li
 serî neman aklî başîndan gîrmek - ne li ser-
 î bûn şîmîna kapîlî olînak, kîrînde olîna-
 mak - neman omîtkînalîk başîlmak - pê de
 bûn 1) aklî (birinde) olîmek * hişê min bi
 Roma de ye aklîna Roma de 2) kafasını zor-
 çalmak - pê de man 1) aklî (birinde) kal-
 mak 2) aklîna kuzalînmak - pê re çûn baş
 döndürîmî (baygînlîk vermek) - lê gîhiştîna a-
 klî çaldîmek - û aqlî (yekî) li ser (..) bûn
 aklî fikîr başî şeyle olîmek - û hêl bîlîng, şî-
 or - û hîlî (yekî) bîrin kafîsîna şîşîmek -
 û mîjîl di serî de neman aklîna kaşîrmak -
 û mîjîl jî şîmîdîn aklîna çelmek, zîhmîna çel-
 mek - û mîjîl pê re neman kalî şîşî, kal-
 mazîmek - wînda kîrin bîlî neman yîrmîmek -
 (yekî) belav kîrin zîhmîna dîştîrmak - (yekî) bi
 (ûştîkî) ve bûn (bu şey, kendîmîna zîhmîna
 kuzalînmak) - (yekî) bi wê de bûn aklî çîk-
 mîş * Ji her ku zarok bi tenê li mîlê ne,
 hişê wê bi wê de ye çor aklîna erde yeşîr (u-
 ye aklî çîşîyîr) - (yekî) bîrin kafîsîna çî-
 rmek, kafîsîna ûtîlîmek - (yekî) çûn 1) baş-
 şî dönmek 2) kafası dînanek, başî dönmek
 (şikâşik bir durumda sersemlemek) 3) u-
 çîrmek, bayılmak 4) çarpılmak hişê çî şîre
 kapîlmak * çawa mîlî çîkîklî hişê min çû
 kîzîr gördîğîmde çarpîlmîna - (yekî) çûn
 serê tîkîlîp kalînak (di) - (yekî) dî bûn 1)
 belîgînde olîmek (hafîzîsînda olîmek) 2) ka-
 fîsîna tîkîlmak (ji) - (yekî) derînekîmî aklî-
 dan çîkînmî - (yekî) di her (hişekî) de
 neçûn aklî yetîmek - (yekî) gîkîştîna

(üstekî) aklî ermek (çalmak (mek) - (yekî)
 gîrtîna 1) aklî ermek (çalayabîlmek) 2)
 kavîrmak (çalmak, çîpîrmîmek) - (yekî)
 hatîna çîh 1) kafası (ûştîlmek) 2) kafası yer-
 ne gelîmek - (yekî) hatîna serê (yekî) 1) a-
 klî başîna gelîmek (dîvîranîklarîmîna yanîbaşî-
 gîna) sezerîk, doğîrî yolu bulîmak) 2) aklî baş-
 ına gelîmek (ayılmak, ayılmak, kendîne gel-
 mek) 3) başî yerîne gelîmek, kafîsîna dîzel-
 mek, kafîsîna yerîne gelîmek (zîhmîna yîrmî-
 gîna) çîrmîk olîmek) 4) başî tîza dîzmek (bu-
 gur bir durîmî kendîmîna deersînmek) - (yekî)
 hatîna serî 1) kendîne gelîmek, ayılmak 2)
 aklî başîna gelîmek (dîvîranîklarîmîna yanîbaşî-
 gîmîna) sezerîk, doğîrî yolu bulîmak) - (yekî)
 hîlîmîtînîna 1) aklî erdînemîmek (veya erdî-
 nemek) 2) aklî hîvîsîna almînak - (yekî) jî
 şîmîdîn aklîna çelmek, zîhmîna celmek (û-
 şîtekîna) kesek) - (yekî) jî serê (yekî) bî-
 rîna (bîr şey bîrmîna) aklîna başîndan olîmek
 - (yekî) jî serê (wî) çûn 1) aklî başîndan
 gîrmek 2) kendîmîna zîhmîna çîrmek (bîr
 ne çîrmîgîna bulînmek) - (yekî) jî bûn 1)
 aklî bîrînde olîmek 2) gözî gîrmek (bellî
 bir şeyden başîka bîr şeyle uğraşîrmînak) - (yekî)
 lê man (bir şey) aklîna tîkîlmîk, zîhmî-
 na tîkîlmîk - (yekî) li (yekî) dîlîngî bûn (bu-
 rîmîna) görîp gîzîtmek - (yekî) li dîlîkî dîna
 hîlpî aklî başîka şeyle olîmek - (yekî) li hev
 ketîna zîhmîna bulînmîk (veya karîşîmak), ka-
 fîsîna bulînmîk - (yekî) li hev gelîbîna zîhmîna
 bulînmîk (veya karîşîmak), kafîsîna bulînmîk
 - (yekî) li karî (wî) bûn aklîna çîrde olîmek
 - (yekî) li nîvîna hev ketîna aklîna karîşîmak -
 (wî) li nîmîne û dîstîmîna (wî) ve aqlîsînde
 nîmînmîna - (yekî) li serê (yekî) nehûn
 kîrînde olînmîk - (yekî) li serê (yekî)
 ye aklî başînda (sîrekî) çîkîlî dîvîranîngî - (yekî)
 ne li çîh bûn kafîsîna yerînde olînmînak
 - (yekî) ne li serê (yekî) bûn aklî başînda
 olînmînak (ji) - (yekî) neçîmî aklîdan çîk-
 mînak - (yekî) neçîhîştînîne aklî erdînemek,
 hîvîsîsîna almînak - (yekî) neçîlîmîna 1) a-
 klî almînak 2) aklî erdînemek (veya erdî-
 nemek) 3) aklî hîvîsîna almînak 4) aklîna
 şîmîlmîk, hîvîsîsîna almînak, kafîsîna almî-
 nak, hafîzîsîna almînak (çalayabînmîk, kavî-
 rîyabînmîk) - (yekî) neman hafîzîsîna za-
 yîlmînak (niçîkîrîbaşîmîna) başîlmînak - (yekî)
 ne tîvîsîna ulîsîna bîlîng, mîllî şîmîna - (yekî) pê
 de bûn 1) aklî bîrînde olîmek, kafîsîna tîkî-
 lmîk * hişê min pê de ye aklîmîna omdî 2) (bîr
 şey kendîmîngî zîhmîna kuzalînmîk) - (yekî)
 pê ve man aklî kalînak (bir şey) zîhmîna ta-
 kîlmîk - (yekî) sekîmîna 1) aklî durîmak,
 kafîsîna durîmak 2) aklî gîrmek - (yekî) te-
 mîmîna aklî başînda (sîrekî) aklî dîvîranîngî
 - (yekî) tîvîna hev bûn zîhmîna bulînmîk, zîhmî-
 na karîşîmak (ne yapucîğîna) şîşîrmîmak) - (yekî)

(yekî) tevî hev kirin 1) kafasını karıştırmak 2) (bu şey birinin) zihnini bulandırmak -ê wî haflî serê wî arap ayandi (veya arabin gozu açıldı) -ê xwe anîn serê xwe aklını başına almak (veya toplamak, devşirmek) -ê xwe avêtin aklını oynatmak, tozutmek, esmek, zihnini oynatmak (ji) -ê xwe avêtin aklından çıkarmak -ê xwe b (...) re birin aklını bir şeyle bozutmek -ê xwe hildê 1) yığılıp, dikkatini vermeye 2) ay, gözetme, açılıp, gözünü -ê xwe bide (ç...) jî agzîna aşpêştîna pozûna açî -ê xwe bide serê xwe kerdîne gel -ê xwe birin kalaya takmak, kendine dert etmek * qet hişe xwe melê ez dî xani çêldinê hiş karîni takûnê ber ev yapasandin -ê xwe dan elhekî din aklını başka bir yere vermek -ê xwe dan hev 1) kafasını yerine getirmek 2) kafasını toplamak -ê xwe dan katê xwe istade yağıqlaşmak, akını işine vermek -ê xwe dan ser (...) 1) dikkatini bir şey üzerine toplamak, konsantre olmak 2) üstüne düşmek, üzerine düşmek, önemsenmek -ê xwe dan serê xwe aklını başına almak (veya toplamak, devşirmek), aygırı tenîş almak -ê xwe dan serê xwe û çavên xwe baş vekîtinê gozîni dîrî açûzê (dî) -ê xwe de gîrlîn aklında tutma, kafasından tutmak -ê xwe gihaydîn hev kafasını toplamak -ê xwe nedan karê xwe aklını yaptığı şey vermeye -ê xwe pê re wînda kirin (bu kimsenin, bir şeyin) zihnini bozmak -ê xwe xwarin aklını yemek

hişar (I) m karda büyükbaş hayvanın içme yolağı olan elvari çevirisi ve üstü açık yer

hişar (II) m kuni kimsenin karnına uğruna, sovrarı tökerimesi olan

hişavêtin m 1. aklını yitirme, tozutmak, aklını bozma, esirme, sapıtma 2. helâk yitimi 3. çöldurma

hiş avêtin *lêg* 1. aklını yitirmek, tozutmak, aklını bozmak, esmek, sapıtmak 2. çöldürmek * ku li malê pîrtûk ji nehbûna hawer bike minê dê hiş biavêtinê evde sığmaz da olmasa min çöldürsênim

hişavêti m 1. maszurup 2. çöldürük

hişasa m sağduyulu

hişasati m sağduyululuk

hişasa m özgür düşünceli

hişazati m özgür düşüncelik

hişbelav m dikkati dağıtmak olan

hişbelavhûn m dikkat dağıtma

hişbelav bûn *lêg* dikkat dağıtmak

hişbelavker m dikkat dağıtır

hişbelavkarin m dikkat dağıtır

hişelav kirin *lêg* dikkat dağıtmak

hişber m 1. bulaşlı (kerelî etkinliğinin farkında olan) 2. akıllı, zeki

hişherdan m üşütme, esirme

hiş herdan *lêg* üşütmek, esmek

hişherdayî m üşütük, kaçık

hişberî m 1. bulaşlılık 2. akıllılık, zekâlık

hişberîndar m yataklı buluş

hişhûn m susma (ses veya gurultuyu kesme veya yapmama)

hiş bûn *lêg* susmak, sus pus olmak (ses veya gurultuyu kesmek veya yapmamak) * hiş bin, mepeyivîn susun konuşmayın

hişçalak m avra fikirli

hişçavî m baygırı

hişdar m bilincî, şuurlu

hişdari m 1. bilâçlîlik, şuurluluk 3. uyarma, ajartma, ilâz ikaz

hişdarîkîrlin m uyarma, ikaz etme

hişdarîf kirin *lêg* uyarma, ikaz etmek

hişek m duyu organı

hişê asayî m sağduyu

hişê livîrê *fişew* devin duvlama

hişê rast m sağduyu

hişêv m salı

hişîrî m üşütük, kaçık

hişîkandûn m akırtma, napsartma

hişîkandûn *lêg* akırtmak, hapşurtmak

hişîkîn m akırtma, hapşurtma

hişîkîn *lêg* akırtmak, hapşurtmak * hişîkiye

ji poz [hişîkiye hik demîş (amamîna, babasîna)] burmînden dîşmîş

hişîrandîn m yerleşirme

hişîrandîn *lêg* yerleşirmek

hişîrîn m yerleşme

hişîrîn *lêg* yerleşmek

hişk m 1. kuru (suyu, nemli olmayan) *

êzîngîn hişk kuru odun 2. kuru (yağız olmayan veya üzümde baktı olmayan) * çeleke

hişk û zîwa kuru bir çul 3. kuru (daha sonra kullanılmak için kurutulmuş) * haqîlê hişk

kuru bakla * fasûliyê hişk kuru fasulye 4.

kuru (buğday için) wîtlîg m yiti mişî * dure-

ke hişk kuru bir ağaç 5. kuru (sığılmı olmayan) * kurdêkeke hişk û zîwa kuru buğday

6. kuru (düşünmemiş, çıplak) * li ser

texteyê hişk rûmenê kuru ihtilay ozaşna 7.

kuru (kalksuz, yarında başka bir şey olmay-

yan y. yelce) * nîanê hişk kuru etmek 8. ke-

ri (kuru olan şey) * agî hişkeve dehîlê ter û

hişk hev dîşewîtinê kurûnê yarînda vaş dî

yama 9. katı (yumuşak karıya) 10. sert katı

(acemîniş) 11. katı (düşünce ve davranışla-

nda helîî düşlere siki sikiya boğî olan) 12.

fiş katı (sulp) 13. sert (yumuşak karıya) 14.

sert (esnekliği az olan, kolayca eğilip bükül-

meyen) * koseleya hişk sert kosele 15. sı-

rak (yağızsuz) 16. sırak (toprak için, nem

den ayan, çerâki) * xalka hişk karak toprak

17. acı, keskin, sert, (şiddetli) * sermaya

hişk acı süğuc * sermaya hişk sert süğuc

18. boğnaz, tansuk 19. gevrek (günlük kur-

gen, çeşeli) * keneke hişk gevrek bir güdû

20. kısır (döl veremeyen, üreme maddesi ol-

mayın) 21. siki, kati (ilâzetine çok bağı, başgücüsé olanıyan) * rēvelereki hişk e siki bu cümeli 22. susuz (körpe olmayan) * gđgđtē hişk susuz mısır 23. á kiskivrak * hişk girē dan kiskivrak bağlamak - hēzwē tam tuzuz - būn kati olmak - destē xwe avēda dēpa singē (yekē) çaylıca etmek, vakasına yapışmak - girē dan kiskivrak bağlamak - pē girtin 1) sızca tutmak, sıkıca kavramak * Zehra tē tiftēn xwe hişk bi qedehē girt Zehra parmaklarıyla kadehini sıkıca tuttu 2) kiskivrak yakalamak - send xwarin yemin bılıh etmek - sidandın siki bağlamak, kiskivrak bağlamak - ō biring kaskari - ō biring bün kaskari olmak, kaskari kesilmek - ō hōd kaskari - ō hōd bün kaskari olmak, kaskari kesilmek - vir kuru iftira - vir bün aşi astarı olmamak, kuru iftira olmak - xorandın sert kaşmak

hişkandlı *m* lağırtıca

hişkandın *hişk* lağırtırmak

hişkari *m* zihinsel faaliyet, intellektualize

hişkarkürin *m* epilektikize etme

hişkari kürin *hişk* epilektikize etmek

hişkari *m* 1. kuruluk 2. kurtluk, sertlik 3. kuraklık

hişkari *m* kurak, susuz arazi

hişkavert *m* susuz dâret

hişkay *m* 1. kuruluk 2. kurtluk, sertlik 3. kuraklık, susuzluk

hişkavert *m* lağırtıca, mütasip, fanatik

hişkaverti *m* lağırtıcılık, taassup, fanatizm

hişkübün *m* 1. kuruma (bitki, suyu çekilip cansız duruma gelme) 2. mer kuruma (silzlaşma, zayıflama, sıkılaştırma) 3. sertleşme, kuruma (nesnelere için, yumuşaklığın, yitirme) 4. mer can verme, taş kesilme, kâkardama, ölmek 5. arzu geberme 6. katlaşma, pekleşme, pekleşme, sertleşme 7. dönme (kimyasal etki ile katlaşma) 8. karlaşma (dâle vermez olma) 9. ây kârelme (görevi kâlmadığı için veya başka sebeplerden dolayı bir organ beslenmeyerek küçülme) 9. kârlıca (aşın derecede gülmek, gıdıklanma, korkma gibi tepkiler sonucu selâğı kesilme) 10. mer hâmlanma, tutulma 11. yorulma 12. kurtluk (acınasızlık)

hişk bün *hişk* 1. kurumak (bitki, suyu çekilip cansız duruma gelmek) * dar hişk büne arçlar kurumış 2. mer kurumak (silzlaşmak, zayıflamak, sıkılaştırma) * Dilan hişk bühü, tıştek tē de nēmahū Dilan kurumuş kâlmadı 3. sertleşmek, kurumak (nesnelere için yumuşaklığın yitirmek) 4. mer can vermek, taş kesilmek, kâkardamak, ölmek 5. arzu gebermek 6. katlaşmak, pekleşmek, pekleşmek, sertleşmek 7. dönme (kimyasal etki ile katlaşmak) * çimanta hişk bün çimanta dondu 8. karlaşmak (dâle vermez ol-

mak) 9. ây kârelmek (görevi kâlmadığı için veya başka sebeplerden dolayı bir organ beslenmeyerek küçülme) 9. kârlıca (aşın derecede gülmek, gıdıklanma, korkma gibi tepkiler sonucu selâğı kesilme) * havē mūt mēhdē xwe kūr, tē dīya mīm ji kenun hişk bün babam surat ası ana amam kârlılı gürmekten 10. mer hâmlanmak, tutulmak 11. yorulmak

hişkübün *m* 1. kuruluk 2. kurtluk, sertlik 3. fir kurtluk 4. kurtluk 5. kurtluk (bikâleten sonucuk vermemesi durumu)

hişkübün *m* 1. kuruyuş (bitki; suyu çekilip cansız duruma gelme) 2. mer kuruyuş (silzlaşma, zayıflama, sıkılaştırma) 3. sertleşme, kuruyuş (nesnelere için, yumuşaklığın yitirme) 4. mer can veris, taş kesilme, kâkardama, ölmek 5. arzu geberme 6. katlaşma, pekleşme, pekleşme, sertleşme 7. dönme (kimyasal etki ile katlaşma) 8. karlaşma (dâle vermez olma) 9. ây kârelme (görevi kâlmadığı için veya başka sebeplerden dolayı bir organ beslenmeyerek küçülme) 9. kârlıca (aşın derecede gülmek, gıdıklanma, korkma gibi tepkiler sonucu selâğı kesilme) 10. mer ham anç katlaşma 11. yorulma

hişkewer *m* lağırtıca, fanatik, mütasip

hişkeweri *m* lağırtıcılık, tutuculuk, taassup

hişkeweribün *m* sofanizm

hişkeweri bün *hişk* sofanizm

hişkeweritē *m* lağırtıcılık, tutuculuk

hişkewer (1) *m* kuru sıkı

hişkewer 2) *m* sert taş 2. taşın yapı

hişkewer 3) *m* sert kalınlaşmış bir toprak

hişkewer 4) *m* sedef hassalığı

hişkewer 5) *m* kuru ağaç

hişkewer 6) *m* şifeli

hişkewer 7) *m* kor duğum 2. mer kor duğum

teşülmüci güc sorun)

hişkewer 8) *m* kuru ot

hişkewer 9) *m* kuru kârlıca

hişkewer 10) *m* kuru, sert -ē hamē insan kurusu

hişkewer 11) *m* kârlıca, serçe 2. nêk sarka, çimantıca

hişkewer 12) *m* kârlıca

hişkewer 13) *m* çok çabuk kuruyan otuk yer

hişkewer 14) *m* kuru yemiş

hişkewer 15) *m* kuru yemişçi

hişkewer 16) *m* kuru, sert

hişkewer 17) *m* sert yüzlü, asik suratlı

hişkewer 18) *m* kârlıca, kârlıca geçen serçe

hişkewer 19) *m* kuraklık, (susuzluk)

hişkewer 20) *m* ayaz (bava ve gece için; soğuk)

2. *m* kuru ayaz, kuru soğuk, çakır ayaz

hişkewer 21) *m* kuru soğuk

hişkewer 22) *m* asılık, kârlıca (kârlıca)

hişkewer 23) *m* kârlıca

hişkewer 24) *m* susuzluk

hiş kirin *fiil* *öz* istatlamak

hişkî *ol* 1. kuruluş 2. katılık, pekişik, sertlik 3. meşkatilik (acemcasızlık) 4. korkaklık 5. kısırlılık 6. sıcaşızlık (kurup olmanın durumu) 7. kur. zayıf 8. bağnazlık, tutuculuk – birinci kaskan

hişkân (*l*) *ol* 1. kurucu 2. kurucu 3. serçe, siyah * *destê min bi hişkîn dibejine elim* a kına sallıyor

hişkîn (*II*) *ol* hışırtıma

hişkîn *soğuk* hışırtıma

hişkîrî *ol* 1. kuruluşa 2. katılık, sertlik, pekişik

hişkîrî *ol* 1. kuruluk 2. katılık, sertlik

hişkîra *ol* kurutucu

hişkîrîn *ol* 1. kuruma, kurutma (birkiyer için; canlılığına götürme) 2. kuruma (meyve ve sebzeleri kurutma) 3. kuruma (tehlâ durumuna getirme, zayıflama) 4. kuruma (suyun çekilmesine sebep olma, suyu kurutma) 5. katılaştırma, pekiştirme, pekiştirme, sertleştirme 6. kaskatılama, gelertme (oldü me) 7. kaskatılaşma 9. katlılık

hişkî kirin *fiil* 1. kurutmak (birkiyer için; canlılığına götürmek) * *bayê gul hişkî kirin* çiğni geleni kuruttu 2. kurutmak (meyve ve sebzeleri kurutmak) * *isot hişkî kirine* bîla kurutmuşlar 3. kurutmak (tehlâ durumuna getirmek, zayıflamak) * *vê mexweşîa hatê ew hişkî kirîye* bu hastalık onu kuruttu 4. kurutmak (suyun çekilmesine sebep olmak, suyu kurutmak) 5. katılaştırmak, pekiştirmek, pekiştirmek, sertleştirmek 6. kaskatılamak, gelertmek (oldürmek) * *lê vîst ew hişkî kir vîrup* onu gelertti 7. kaskatılamak 9. katılmak * *etî jî kênatî hişkî kirîn* bîza gelmekten katıldı

hişkî kirî *ol* 1. kurutulmuş 2. katılaştırılmış, pekiştirilmiş 3. kaskatılaşmış

hişkûbîrîng *ol* 1. 2. kaskatı 2. kaskatı 3. kaskatı kutur (sertleşmiş)

hişkûbîrîngobûn *ol* 1. kaskatı kesilme, kaskatı olma, taş kesilme 2. katlılık (ağır derecede gülmek, güdüklenme, korkma gibi tepkiler sonucu sonucu kesilme)

hişkûbîrîngobûn *fiil* *fiil* 1. kaskatı kesilmek, kaskatı olmak, taş kesilmek 2. katılmak (ağır derecede gülmek, güdüklenmek, korkmak gibi tepkiler sonucu sonucu kesilmek)

hişkûbîrîngokîrîn *ol* 1. kaskatı kesilmemesi, sapılma 2. katlılık

hişkûbîrîngokîrîn *kirin* *fiil* 1. kaskatı kesilmemesi sağlanmak 2. katılmak

hişkûhola *ol* makûhola

hişkûhola bûn *ol* hişkûhola bûn

hişkûke *ol* tîlat, yabani arımsı

hişkûlek *ol* 1. katı, sert * *nanê hişkûlek* sert ekmek 2. sıkı, kuru, kara kuru, acık (kimsesiz)

hişkûlekî (*II*) *soğuk* kabağın

hişkûlekî (*II*) *ol* 1. katı, sert * *nanê hişkûlekî* sertçe ekmek 2. katılık gibi (ayrıca peşmanlığı için) 3. katı, katıf ve katı

hişkûlekîhûn *ol* 1. katılaşma, sertleşme 2. kurumak (tehlâlaşma, zayıflama, sıkılaşma)

hişkûlekî bûn *fiil* 1. katılmak, sertleşmek 2. kurumak (tehlâlaşmak, zayıflamak, sıkılaşmak)

hişkûlekîkirin *ol* 1. katılaştırma, sertleştirme 2. kuruma (tehlâ durumuna getirme, zayıflama)

hişkûlekî kirin *fiil* 1. katılaştırmak, sertleştirmek 2. kurutma (tehlâ durumuna getirmek, zayıflamak) * *vê mexweşîa hatê ew hişkûlekî kirîye* bu hastalık onu kuruttu

hişkûyî *ol* ayaz, kuru soğuk

hişkûbîring *ol* 1. kaskatı 2. kaskatı

hişkûbîringbûn *ol* 1. kaskatı kesilme, kaskatı olma, taş kesilme 2. katılmak (ağır derecede gülmek, güdüklenmek, korkma gibi tepkiler sonucu sonucu kesilme)

hişkûbîringbûn *fiil* 1. kaskatı kesilmek, kaskatı olmak, taş kesilmek 2. katılmak (ağır derecede gülmek, güdüklenmek, korkma gibi tepkiler sonucu sonucu kesilmek)

hişkûbîringokîrîn *ol* 1. kaskatı kesilmemesi, sapılma 2. katlılık

hişkûbîringokîrîn *kirin* *fiil* 1. kaskatı kesilmemesi sağlanmak 2. katılmak

hişkûhola *ol* 1. kaskatı 2. kaskatı

hişkûhola bûn *ol* 1. kaskatı kesilme, kaskatı olma, taş kesilme 2. katılmak (ağır derecede gülmek, güdüklenmek, korkma gibi tepkiler sonucu sonucu kesilmek)

hişkûhola bûn *fiil* 1. kaskatı kesilmek, kaskatı olmak, taş kesilmek 2. katılmak (ağır derecede gülmek, güdüklenmek, korkma gibi tepkiler sonucu sonucu kesilmek)

hişkûhola bûn *ol* 1. kaskatı kesilme, kaskatı olma, taş kesilme 2. kuruma (tehlâlaşma, zayıflama, sıkılaşma)

hişkûhola bûn *fiil* 1. kaskatı kesilmek, kaskatı olmak, taş kesilmek 2. kurumak (tehlâlaşma, zayıflama, sıkılaşma)

hişkûhola bûn *ol* 1. kaskatı kesilme, kaskatı olma, taş kesilme 2. kurumak (tehlâlaşma, zayıflama, sıkılaşma)

hişkûhola bûn *fiil* 1. kaskatı kesilmek, kaskatı olmak, taş kesilmek 2. kurumak (tehlâlaşma, zayıflama, sıkılaşma)

hişkûhola bûn *ol* 1. kaskatı kesilme, kaskatı olma, taş kesilme 2. kurumak (tehlâlaşma, zayıflama, sıkılaşma)

hişkûhola bûn *fiil* 1. kaskatı kesilmek, kaskatı olmak, taş kesilmek 2. kurumak (tehlâlaşma, zayıflama, sıkılaşma)

hişkûhola bûn *ol* 1. kaskatı kesilme, kaskatı olma, taş kesilme 2. kurumak (tehlâlaşma, zayıflama, sıkılaşma)

hişkûhola bûn *fiil* 1. kaskatı kesilmek, kaskatı olmak, taş kesilmek 2. kurumak (tehlâlaşma, zayıflama, sıkılaşma)

hişkûhola bûn *ol* 1. kaskatı kesilme, kaskatı olma, taş kesilme 2. kurumak (tehlâlaşma, zayıflama, sıkılaşma)

hişkûhola bûn *fiil* 1. kaskatı kesilmek, kaskatı olmak, taş kesilmek 2. kurumak (tehlâlaşma, zayıflama, sıkılaşma)

hişkûhola bûn *ol* 1. kaskatı kesilme, kaskatı olma, taş kesilme 2. kurumak (tehlâlaşma, zayıflama, sıkılaşma)

hişkûhola bûn *fiil* 1. kaskatı kesilmek, kaskatı olmak, taş kesilmek 2. kurumak (tehlâlaşma, zayıflama, sıkılaşma)

hişkûhola bûn *ol* 1. kaskatı kesilme, kaskatı olma, taş kesilme 2. kurumak (tehlâlaşma, zayıflama, sıkılaşma)

hişkûhola bûn *fiil* 1. kaskatı kesilmek, kaskatı olmak, taş kesilmek 2. kurumak (tehlâlaşma, zayıflama, sıkılaşma)

ren sarafçılık yapmak kayırmak -a (yekî)
kırın (bona) evr tutmak -a (yekî) kışan-
dın (bona) kayırmak. İnanas etmek -a (ke-
sekî) kışandın taraf tutmak (veya çıkmak
veya olmak), İnanas etmek (veya geçmek)

hışmend *af* bilinçli, şualu

hışmendane *k* bilinçlice

hışmendiyane *k* bilinçlice

hışmendî *af* bilinc, şualı (bir topluluğa) ruhi
ekiciliğe veya ruhi durumlarda bulun-
ma 2. bilinçlilik 3. zahiyyet, mentalite -ya weteweyâ
afına bilinc millî şualı

hışmendîlî *af* bilinçli k. şualuluk

hışmet *af* yardım, görünüm

hışmetkar *af* yardım bırakan, yardımçilik u-
yandırıcı - manâ hayata katılmak

hışmetîraz *af* yardım bırakanın yardımçılık uyandır-
dığı - tu hışmetîraz kû lî binîhîriya bak-
maya yardım kılalım - manâ yardım katılmak

hışmekêş *af* kayırmak bakıcı

hışmekêşî *af* yardımçilik

hışm kılın *af* sarafçılık yapma

hışm kirin *ışg* sarafçılık yapmaktır

hışmîkışandın *af* hışmas, arka çıkma

hışmîkışandın *ışg* İnanas etmek, arka çıkmak
hışmas *af* kıl doktora

hışmelîser *af* 1. dilgin, dikkanız 2. üşik (dal-
gün)

hışmetmam *af* atık, bon

hışmexwey *af* kıl hışma

hışpang *bon* yemlik

hışpêş *af* yardım şualu, bilimsîz

hışrast *af* sağduyulu

hışrastî *af* sağduyululuk

hışsivik *af* 1. akli kısa, nîk bon. *af* akli 2.
dengesiz (tutum ve davranışlarında uyum
olmayan kıs)

hışsivikî *af* 1. akllık, bonluk, baluluk (burda-
la olma durumu) 2. buçululuk (hüdauca ye-
pîna iş) 3. dengesizlik

hışsivikîlîrin *af* akllıkına, buçululuğuna

hışsivikî *bün* *ışg* akllaşmak, buçululuklamak

hışt *k* 1. hış, hışt 2. hat 3. hey

hıştemam *af* akli boşandı

hıştin *af* 1. bırakma (bir iş başka bir zama-
na erteleme) 2. bırakma (Jululud) 3. bırakma
(eskî durumuyla değişimçilerine) 4. bırakma
(sıklama, arttırma) 5. bırakma (bir işin so-
rumluluğunu, yükümlülüğünü bir başkasına
verme, görevlendirme) 6. bırakma (ölen, ay-
rılan bundan iş, nesne vb. kılın) 7. terk et-
me, bırakma (kötü bir durumda terk etme) 8.
bırakma (ayrılma, terk etme) 9. bırakma (si-
naf geçirmeme) 10. bırakma (sıklama, ko-
runmak için verme) 11. bırakma (yanına al-
mama, yanında götürmeme) 12. bırakma
(bulunduğu veya dokunduğu yerde bir şey
oluşturma, meydana getirme) 13. izin ver-
me, musade etme 14. koyma, koşuverme

(bırakma, işeri salma) 15. atma (geri bırak-
ma) 16. bağışlama (Tanrı esirgenme) 17. tut-
ma (herhangi bir durumda kalmasını sağla-
ma)

hıştin *ışg* 1. bırakmak (bir iş başka bir zama-
na ertelenmek) * *me gest hışt heftiya bê ger-
mêyê hatiya* bırakık 2. bırakmak (unut-
mak) * *pe me jin lepikêş xwe li ku derê
hıştin* acaba eiddanlarımı nereye bıraktım
3. bırakmak (eskî durumunu değiştirme-
mek) * *mêşê li cihê wê hıştibû* nasayı yo-
narîse bıraktın 4. bırakmak (saklamak, az-
tmamak) * *hînek ji perê hışt parçim bir ku-
rum bırakti* 5. bırakmak (bir işin sorumlulu-
ğuna ya ki sorumluluğunu bir başkasına ver-
mek, görevlendirme) * *Jûnê ev kar ji te re
hışt, eğî hemî berpirsi li ser te ye* bu işi at-
lık ben sana bırakıyorum, bütün sorumluluk
sende 6. bırakmak (ölen, ayrılan bundan iş,
nesne vb. kılınmak) * *ji jira xwe re gelek
mal hışt karimê çak mal bırakti* 7. terk et-
mek, bırakmak (kötü bir durumda terk et-
mek) 8. bırakmak (ayrılmak, terk etmek) *
ez le bê hıştin hemî yildê bîrêkîlar 9. bırak-
mak (sırf geçirmek) * *mamuste sê
xwendekarên tîral di sîpîşê de hıştin* öğ-
retmen üç terhil çocuğu sifra bıraktı 10.
bırakmak (bırakılmak, sorumak için ver-
mek) * *ez de eşyayê xwe li cewê we bilêlîm
î hemî eşyayê xwe bıraktip gideceğim* 11.
bırakmak (yanına almamak, yanında götür-
memek) * *mîn zewcên xwe li malê hıştin*
çocuklarını evde bıraktım 12. bırakmak
(bulunduğu veya dokunduğu yerde bir şey
oluşturmak, meydana getirmek) * *weç hışti-
ye ez bırakti* 13. izin vermek, musade et-
mek 14. koymak, koşuvermek (bırakmak, u-
çeri salmak) 15. atmak, eretmek (geri bi-
rakmak) * *gengeskîrîna wê mijayê hıştin
heftiya şî lu* 16. bağışlamak (Tanrı esirge-
mek) * *Xwedê wê ji bawê wê re hîhêle* Al-
lah onu bawasına bağışladı 17. tutmak (her-
hangi bir durumda kalmasını sağlamak) *
*derî vekîrî nebelîn kapîyê çak tutmayn -
ikmalê kîwê bırakmak* * *bilêlîn bîla ke-
la xwe birêje fîka baldan tîlîdîr* * *nehîştin
mîsade etmemek* * *nehîştin benderûhek
pê de here kuş açılmamak* * *nehîştin (yekî)
çavê xwe vekîrîna göz açılmamak* * *nehîş-
tin çavê ji bî (elhekî) de bîçe kuş açılmay-
mak* * *nehîştin eyb kullî ser (yekî) toz
konduramazak* * *nehîştin sîndûgê lê ketin
fiske konduramazak* (veya dokunulmaz-
lık) *nehîştin mîka (yekî) pê hîm fiske
konduramazak* (veya dokunulmazlık) *ne-
hîstin ku (yekî) sîfka xwe pê kîrîn uske
konduramazak* (veya dokunulmazlık) *
nehîştin (yekî) gawê li ber çavê sistin adimî-

ni atılmamak * nehiştih (tişteki) ketin a-
yaktı tutmak (bu kurultuun yaşamasına
sağlamak) * nehiştin ku bihêje vîq gûk de-
diranemec * nehiştin ku çipisk pê bûn f' s-
ke kondurmanak (veya dokundurmanak) *
nehiştin lete jê bûn îoz kondurmanak *
(tişteki) nehiştin qedandîn kulûnî savur-
mak (bu şeyi ilmiyle birip yok etmek) *
nehiştin pê li ber pê xistîn adımı atılmama-
z

hişî *rd* f. baxêrlîng, meydan 2. terk edilmiş olan

hişîj *rd* keskin hafızalı

hişîjî *m* keskin bilizlilik

hişveçûyî *rd* 1. uygun 2. uyşek, afyonlu

hişvekar *rd* uyandıran, uyandıran hale getirici

hişvekarî *rd* uyandıran, besicikli

hişwer *rd* akala yatın, makul

hişwerane *f* makul

hişwîndî *rd* bilhîşî ve aklını yitirmiş olan

hiş wînda klîrî *rd* belleğün yitirmek, zihni
oyunmak

hişyar *rd* 1. uyandıran 2. uyşek 3. uyandıran, tetikte,
tetik, sık, mureyakkiz 4. bilinçli (kendi ek-
kullüğün farkında olan) ~ hîe! 1) uyandıran
2) dikkatli, dikkatli ~ razan (ünjî raketin)
~ sek yatınak (deran uykuya dalıncaan uya-
mak)

hişyarane *m* 1. bilinçlice 2. uyandıranca 3. uya-
nıkca, tetik olarak

hişyarbûn *m* 1. uyandırma (uyku durumundan
çıkma) 2. uyandırma 3. uyandırma (gerçekleri an-
lat, kavrar duruma gelme) 4. uyandırma (bilgi-
sizlikten kurtulma) 5. bilinçlenme

hişyar bûn *rd* *rd* 1. uyandıranca (uyku durumun-
dan çıkma) 2. uyandıranca 3. uyandıranca (ger-
çekleri anlat, kavrar duruma gelmek) 4. uya-
nırmak (bilgisizlikten kurtulma) 5. bilinç-
lenmek

hişyarbûyî *m* 1. uyandıranca (uyku durumundan
çıkma) 2. uyandıranca 3. uyandıranca (gerçekleri anlat,
kavrar duruma gelme) 4. uyandıranca (bilgisizlik-
ten kurtulma) 5. bilinçlenme

hişyardar *rd* uyandıran, ikaz eden

hişyardarî *m* uyandıran, ikaz

hişyardî *m* 1. uyandıran, ikaz 2. uyandıran (organizma-
da uyandıran uyandıran güç)

hişyarî *m* 1. uyandıranlık (uyandıran olma durumu)
2. uyandıranlık, sıklık (teyakkuz) 3. uyandıranca
(bilgisizlikten kurtulma durumu) 4. uyandıranca, i-
kaz, ihbar 5. bilinçlilik

hişyarî *m* 1. uyandıranlık 2. uyandıranlık, sıklık,
teyakkuz 3. bilinçlilik

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıran (uyandıran uyandıran şey
veya kimse) 2. uyandıranca, uyandıran (bu uyandıran,
bir tepki yaratır herhangi bir güç) 3. *rd* uya-
ndırma (organizmada uyandıran uyandıran) * qehwe
mudeyeke hişyarî *f* kahve uyandıran ku

maddede 4. *rd* uyandıranca, uyandıranca 5. *rd* uyandıranca
6. *rd* bilinçlendirme

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. uyandıranca 3. bilinçlendirme

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hişyarî *m* 1. uyandıranca 2. *rd* uyandıranca
3. bilinçlendirme 4. uyandıranca, ihbar

hizini *ed* **hizini**lu

hizinin *w* **hizan**lemek, **hizan**lemek

hizinin *şgâ* **hizan**ılmak

hizir *w* 1. düşünce, fikir 2. tahmin – dan fikir vermek * *vî filâi hizîrîn nû dâh inin bu film bana yeni fikirler verdi.* – *kârin düşünmek – lê kirin –e düşünmek –a dîni dîni düşünce –u (...)* *kirin 1)* düşünmek (kol etmek (ne olacağını önceden kestirmek) * *mîlî hizîrî ku wê muştêrî jî qeyîşyan re dernekeve kiribî kayêdîni muştêrî çikarîni dînamîni düşünmüşim 2)* düşünmek (tasarlamak) * *tu hizîra çîndî dikî? vêla çikarîni düşünêyêr musun?* – *o jî dîni dîni düşünce –u paşemayî gerî düşünce –u salûl sabîl fikir –u tewat sabîl tîsu, saplantî –a xwe aşkera kirin düşünersin oç kînanak –a xwe goştîni düşünersin açmak –ek halîm (yekî) 1)* (dîni bir fikir getirmek 2) (barışın, bir) düşünce-dîr –lanak

hizirandîjn *w* düşünce, felsefe

hizirandîni *şgâ* düşünülme, düşünme

hizîrdar *w* 1. düşünce, düşünce sahibi 2. sorgusuz

hizîrdarî *w* düşünce i lik

hizîrî *ed* düşünsel, fîsîlî

hizîrîn *w* 1. düşünme, düşünüş 2. düşünce (zihniyle arayıp bulma) 3. düşünme (tasarlama) 4. düşünme (fîzîk etme)

hizîrîn *şgâ* 1. düşünmek (bir sonuçla varmak amacıyla bir güleli mesele etmek, karşılaşmak ve aradaki güçlerden yararlanarak düşünce vermek), muhakeme etmek * *eger keçkî jî wê derkeve wê jî xwe re rîhet rîhet bîllîzîrîya û biryar hîzîrîya kir arate çike, maal tîlat düşünêk, karar verecekî 2.* düşünmek (zihniyle arayıp bulmak) * *ji bo vî tîş-tîş ez li çareyekê hizîrîn bu îş çîn bir çare düşünîm 3.* düşünmek (tasarlama) 4. düşünmek (fîzîk etmek)

hizîrkar *ed* 1. düşünüş 2. kavrayış

hizîrkarî *w* 1. düşünülülük 2. *ed* kavrayıcılık

hizîrkarî *şgâ* kavrayıcılık

hizîrkarî *ed* 1. düşünüş 2. düşün edici

hizîrkîrîn *w* 1. düşünme (bir sonuçla varmak amacıyla bilgileri meclene, karşılaştırma ve aradaki güçlerden yararlanarak düşünce üretme, muhakeme etme) 2. düşünme (zihniyle arayıp bulma) 3. düşünme (tasarlama) 4. düşünme (fîzîk etme)

hizir kirin *şgâ* 1. düşünmek (bir sonuçla varmak amacıyla bilgileri meclene, karşılaştırmak ve aradaki güçlerden yararlanarak düşünce üretmek, muhakeme etmek) 2. düşünmek (zihniyle arayıp bulmak) 3. düşünmek (tasarlama) 4. düşünmek (fîzîk etmek)

hizirmendî *ed* düşünür

hizirmendî *w* düşünülülük

hizirserbest *ed* özgür düşünce, i

hizîrtewat *ed* saplantılı, fikirî sabîl

hizîrtewatî *w* sefîlcîndîm, halk oylaması

hizîr *w* **hizîr**

hizîrî *ed* **hizîrî**lî

hizîrî *ed* **hizîrî**lî

hizîrî *bûn* *şgâ* **hizîrî**lemek

hizîrî *hîşîn* *w* **hizîrî**leşîş

hizîrî *hîşîn* *talînd* *aldîm* *etu* (Mandragora aurantialis)

hizîrî *tewat* *ed* saplantî

hizîrî *ed* fikirî, düşünsel

hizîr (I) *w* 1. doçek (dövölme) üzere lazîm yerine sarîlen ekîlî 2. namîl (sapanından ayrılmaması arpa, buğday yığını) 3. loda (uzeri sarîm veya topekle örtülmuş yığın

hizîr (II) *w* 1. huzur, emne (dîrlîk, bay dîrlîgî) 2. huzur (bezi deyimlerde on, yan, kaştî, kîl, nezt, makkîn) * *her dî hî bey re derke-tîh hizîra mîdûr ikîsî bîrdîn mîlîkîrînî azîzîna çîkîlî her 3.* huzur (bir yerde bulunma) * *allî waxîzîn hîşîn hizîra wê huzurîya çîkîrîkî istîyorîr – dan (yekî) (bîrîne) huzur verîmek – jî re nehlîstîlî huzurîya kaçîrîmak, beynîni kîrîrîmek – jî (yekî) re nehlîstîlî (bîrîne) huzurîya kaçîrîmak – jî (yekî) re nehlîstîlî ağızîni tîdî bozulîmak (veya kaçîrîmak) – nedîn (yekî) 1)* (bîrîne) huzur verîmek 2) emne verîmek (rahîl hîzîrkîrîmak, gûz açîrîmak) * *Kerîmîya şîvî û rîj hizîrî nedîdan me sîvrîstîkîle geçî gündîzî hîzîrîmîn verîmîyîrdî –a (yekî) bîrînî huzurîya kaçîrîmak, beynîni kîrîrîmek –a kîrî û vebalê çîlî şîvî bîrîşî –a (yekî) ne-mîn ağızîni tîdî bozulîmak (veya kaçîrîmak) –a (yekî) xerî hîşîn derlîgî dîzîmî bozulîmak –a (yekî) xerî hîşîn huzurîya bozulîmak, ağızîni tîdîni kaçîrîmak, (bîrîne) rahîrsîzlîk verîmek*

hizîrdar *ed* huzurlu

hizîrdarî *w* huzurluluk

hizîrtîlî *w* yorumsuz, izah etme

hizîrtîlî *şgâ* yorumsuzluk, izah etmek

hîbe *w* hîbe

hîbekîrîn *w* hîbe etme

hîbekîrîn *şgâ* hîbe etmek

hîçap *w* hîçap, utanç

hîçaz *w* 1. Hîç 2. *ed* hîçaz, hîçaz makarî

hîçazkar *ed* *w* hîçazîlî

hîçaz Kurdî *ed* *ed* Hîçaz Kurdî (mekkîni)

hîçw *ed* hîçw

hîçw *ed* dîşîmîk

hîçerî *w* hîçerî, ayrîlîk

hîçw *şgâ* hîçw, yergî

hîçw *ed* satîkî (yergî u telîzînden aşîn)

hîçw *ker* *ed* *ed* yergî, raşîmîni

hîçwîrîn *w* hîçwîrîn, yermî

hîçw *kirî* *şgâ* hîçwîrîn, yermîk

hîçz *şgâ* hîçz – danîlî serê (bir şey) hîçz kîyîrîk

hiczkürin *m* haczetme

hicz kürin *ğğl* haczetmek

hiczkürü *ol* haczili, mahzur

hiç *ol* 1. hiç (olumsuz yargılı cümlelerde bilin-
anlamını pekiştirir) 2. hiç (şeyi cümlelerin-
de belirsiz zarfını belirtir) * **hün hiç yünce**
nüçüñ? hiç neyi girince mi? 3. hiç (bir soru-
ya açık bir cevap verilmek istenmediğinde
cevap cümlesinin başına getirilir) * **te çi düt**
-hiç ne gödüñ? -hiç 4. tek (yalnız bir) * **hiç**
keseñ nün e tek bir cis: yok 5. ne hiç (hos,
değersiz, önemsiz olan şey veya kimse) 6.
sidi (kitû, kaparsız, verimsiz) - **ciñê bere-**
duyî hiç yostan ~ - hiç ne hiç * **kêla wê hiç**
hiç ji tîşên romantik re nayê romantik
şeylerden hiç mi ne hoşlanmaz - **ji hiç de ***
dersên wê hiç ji ne bay in dersleri hiç de ri-
ye deñil - ne hiç deñil * **plto katê xwe ji**
nefs u hiç na kuçik tîka derdên -hiç deñil
- neleqûn hiç kıpırdanmamak, malmı cına-
mamak

hiçatî *m* 1. hiçlik 2. *fel* hiçliş, yokluk

hiçayî *m* 1. hiçliş 2. *ğğ* hiçlik, yokluk

hiçlar *borîr* 1. lüker, kurnuzi lüker 2. lüker
(bu bakımda raze şken sebze ve kuratiken ba-
harat olamaz kul'andani ürünü)

hiçli *m* hiçlik

hiçlî *m* hiçliş

hiçparêz *şêwê* hiççi, yokçu, nihilist

hiçparêzi *şêwê* hiççilik, yokçuluk, nihilizm

hiçperest *şêwê* hiççi, nihilist

hiçperesti *şêwê* hiççilik, nihilizm

hiçayet *m* hiçayeti, *ğğ* hiç yal

hiçayet bûn *ğğ* hiç ayete ermes

hiçayetker *ol* hiçayete erdiren

hiçwê *şêwê* hiçwê

hiçwê *şêwê* hiçwê (Hydra)

hiçwêşî *şêwê* hiçwêşî

hiçwêşî *şêwê* hiçwêşî

hidroblyuntajî *m* hidroblenoloji

hidrodinamik *m* hidrodinamiş

hidroelektrik *m* hidroelektrik

hidrofil *ol* şêwê, hidrofil

hidrofobi *m* hidrofobi, su korkusu

hidrofor *m* hidrofor

hidrograf *ol* *şêwê* hidrograf

hidrografi *m* hidrografi

hidrojen *m* hidrojen - *teswî* kürin hidrojenle-
mek

hidrojenoloji *m* hidrojenoloji

hidrokarbon *şêwê* hidrokarbon

hidrokarbonat *m* hidrokarbonat

hidroksil *şêwê* hidroksil

hidrolik *m* hidrolik

hidroliz *m* hidroliz

hidrolog *ol* *şêwê* hidrolog, su bilgeci

hidroloji *m* hidroloji, su bilme

hidrometre *m* hidrometre, suölçer

hidrosefal *ol* *şêwê* hidrosefal

hidrosefalî *şêwê* hidrosefalî

hidrosfer *m* hidrosfer, su küvarı

hidrosiyatik *şêwê* hidrosiyatik

hidroskopî *m* hidroskopî

hidrostatik *ol* *şêwê* hidrostatik

hidrotterapi *m* hidrotterapi

hidrozol *şêwê* hidrozol

hidroz *şêwê* hidroz

hiçromî *ol* hiçromî

hiçrometre *m* hiçrometre, nemölçer

hiçroskop *m* hiçroskop, nemölçer

hiçroskopik *m* hiçroskopik, nemölçer

hiçrostat *şêwê* hiçrostat, nemdenetir

hiçrotropizm *şêwê* hiçrotropizm, nem yone-

lîm

hiçyen *m* hiçyen, sağliş bilgisi, sağliş koruma

hiçyenik *ol* hiçyenik, sağlişkil

hiçürî *m* 1. ekleş, tesir (bu kimse veya nesnelere
başka bir kişi veya şey üzerindeki gücü) 2.
ekleş (bu ekleş veya bir sebebin sonucu) *

hiçürîya *şêwê* ne baş bûn ekleşin etkisi
kuru oldu 3. *şêwê* ekleş (bir kimse üzerinde be-
rakılan izlenim) * **hiçürîyeye has li ser min**
hişt berde alunda bir ekleş bûraku

hiçürîdar *ol* 1. ekleş, tesirli 2. ekleş, dok-
makl. - **hün ekleş olmak**

hiçürîdarbûn *m* etkilenme

hiçürîdar bûn *ğğ* etkilenmek

hiçürîdarî *m* 1. ekleşlik 2. ekleşlilik

hiçürîjêgirî *m* etkilenme

hiçürîjê girin *şêwê* etkilenmek

hiçürîker *ol* 1. ekleş 2. ekleşçî, ekleş çur-
pici * **peyvîneke hiçürîker ekleşçîyê bi**
konuşma

hiçürîkürin *m* etkilenme, tesir etme

hiçürî kürin *ğğ* etkilenmek, tesir etmek, ete-
mek

hiçürîlêbûn *m* etkilenme, tesir etilme

hiçürîjê bûn *şêwê* etkilenmek, tesir edilmek

hiçürîlêkürin *m* etkiye bulanma, tesir etme

hiçürîjê kürin *şêwê* etkide bulanmak, etki e-
tmek, etkimeser olmak

hiçürîjê hev kürin *şêwê* etkileşmek

hiçyê *ol* 1. hiçyê (bir olayın sonucu veya ya-
rışı anlatılmasında) 2. *ğğ* hiçyê, öyge (perçek
veya laşarlanmış öygeyi anlatan *ğğ* yazı
türü) 3. hiçyê (aşlı olmayan aoz, olay)

hiçyêkürin *m* hiçyê etme

hiçyê kürin *ğğ* hiçyê etmek

hiçyêşî *şêwê* hiçyêşî

hiçheşî *m* hiçheşî

hiçel *şêwê* hiçel

hiçmet *m* 1. hikmet, bilgelik 2. Fikmet (geliş-
sebeğ) 3. hikmet ('İlâhî'nin insanlara ulaş-
tırılmayan bir aoz) -> **Xweşê** 'İlâhîm işi.
hiçmeti [ilâhî] -> **Xweşê** 'İlâhîm hikme-
ti * **hiçmetê Xweşê ye, di nêvê zîrê de da-**
rekte mezîn hêşîn bûye Allahın hikmeti, ka-
vayın içinde konuşan bir ağaç bitmiş

hü *w* güç, kuvvet

hüfet *w* şifale, bafifilek

hüfeteperöz *w*bin hüfete, hüfete yanlı

hüfel *m* hüli, ayca

hüler *rd* süke

hüler *rd* göylü, zül

hüle *m* 1. hüle 2. hüle fekar sağlamak için bu şey değeriz bu şey kattarı * di yi şilü de hüle heye bu süte hüle var 3. hüle, eyim, düzen, entrika 4. lezan * hüle kurine ihuleyê r luleye lezan ün şulemîy - amîn serê (yêkî) dumen yaprak = kîrîn îyle yaprak = kîrîn (tîştekî) hüle yaprak (çakar sağlamak için bu şeyin sağlığına bazenak) = lü kîrîn (barî-nî) ayına getirmek, cöşandı mak = ü pile hüle lunde = ü xurde hüle lunde = ü xurde fi balê tute bîn îrê burda balmez = ü xurde fê tute hêstê burdas, yek = ü xurdeyan nî-zane hüle burda bal nez - ya xwe hîlanî şî-lasîni kapmak

hülebaz *rd* hülebaz, hüleci, hülekar, düzenbaz, düzenli, düzenbaz

hülebazî *w* hülebazlık hülecilik hülekârlık, düzenbazlık, düzenbazlık, düzenlilik

hüledar *rd* 1. hüleli * şîrê hüledar hêlî em 2. çürüklü 3. mee, nefli, hastalıklı

hüledarî *w* 1. hülelilik 2. çürük 3. mee hastâ - derketen çaruk (veya çürük) çıkması (hîrînin sağlanmaması anlaşılması)

hülekâr *w* hülekâr, hülebaz, düzenbaz, düzenli, düzensiz, çeköğretçi

hülekârî *w* hülekârlık, hülebazlık, hülecilik, düzenbazlık, düzenlilik, düzensizlik, çeköğretçilik = kîrîn hülekârîk etmek, düzenbazlık etmek

hülekârîn *m* hüle yapma

hüle kîrîn *rd* hüle yapma

hüle lê kîrîn *rd* (birini) ayına getirmek, do-landırmak

hület *m* i kışkı -ê wî jê çûn -dey üşünmek, tiksinti duymak

hülerkîrîn *m* tiksintme, tiksinti

hüet kîrîn *rd* tiksintmek

hülê *rd* *w* halk heqârlığında bînak kutlanı-değirmede de kullanılır bu bîki

hülêlîn *m* illâ, illakî, ille

hülêk *rd* *w* bir bîki, edî

hünwîzîna *rd* *w* hüwezîna, cöşî özeş (lik)

hün *m* 1. taş 2. temel taş, yapı taşı 3. temel (bir yapının toprak altında kalan ve yapıya cöşü-nak olan duvar, taşı vb. binaşının temelü) 4. temel (bu bulunduru) yapmak için kîr-zîna başkî * kîr nîrov hünê xanî baş kîr bîke baş e evîr te achem der nîkîzmak iydır 4. mee temel (bir şeyin gelişimi için gereken ilk öğreti) 5. temel, em, esîr, çîgî * ez dê jîna xwe î şîr hünê nî awa tkîm her îna-yotîni yêrî çîgî, ler uzêrîne kurûşîrîn = dâ-nîn (ar. p. vedan) temel atmak = gîrtîn temel

atmak = negîrtîna şîl tîlmîz (bütün kazân-dığına nîrovîyan) = pê dan gîrtîn temelêştîr-mek = vedan temel atmak

hünânder *rd* *w* koruyucu (hîran eden)

hünânderî *w* koruyuculuk

hünândîr *rd* *w* korumak

hünâyê *w* hünaye, koruma

hünâyekîrîn *m* hünaye etme, koruma, koruma

hünâyê kîrîn *rd* *w* hünaye etmek, korumak, korumak

hünâyîr *m* koruyucu

hünêdar *rd* 1. temelî, esîş 2. *rd* *w* korucu 3. ba-ba (yaratıcı, korucu kurucu) * Herodotus hünêdarê dîrukê ye Herodotus tarîhî babasûr

hünêdarhîp *w* temelîleme, temelleşme

hünêdar hîm *rd* *w* temelîlenmek, temelleşmek

hünêdarhîvîn *w* temelîleniş, temelleşme

hünêdarî *m* koruculuk

hünêdar kîrîn *w* temelleşirme

hünêdar kîrîn *rd* temelleşirmek

hünêt *w* hüzet, yarad, koruma

hünêtbîlînd *rd* yîkêkê hîmîlîlî

hünêgîrtîn *m* 1. temelîleme, temelleşme 2. kök salma (bu yere iyice ye leşî er)

hünê gîrtîn *rd* 1. temelîlenmek, temelleşmek 2. kök salmak (bu yere iyice ye leşmek)

hünêgîrtî *rd* 1. temelleşmiş olan 2. kök salmış olan

hünî *rd* 1. esîş, esîş 2. söklî (kâhîr, esîş) 3. kökten 4. temel, em, çekîrdêk, ulî * kad-rîya hünî çekîrdêk kadro

hünîzêr *rd* altın temel

hün (I) *m* 1. Zaman, çağ 2. çağ (çöş ölemek) * dî hünê keçîka te de bîk şîmî kîrîn çaldîrîndîyî

hün (II) *m* 1. henüz toluyla cümlelerde, az en-ze, daha şîndî, yeni * ez hün hatîm, neçî-me mîlî jî henüz gelîm, eve gîzîrmîşîm 2. henüz, dîkî, bî, toluşîmîz cümlelerde * kelaketa havîmê hün dest pê nekîrîye yar azaklîrî henüz başlanîdî * hün nehîyîye dîla, gelîmîdî 3. daha (kendisi)den sonra ü-çîren kîşî iyelik eki olan bir sîfîlî nîlkîte sözü edîler Kenedî em öcîrîlî durumîna be-lîrmek için kullîntîr * hün mezîna daha bu-yuk 4. biraz daha, nispi, kısmen * îrî ne-zîweş hün baş e bu gon bastîdî mîpî bir îyî-leşîye var nîspî, biraz daha = bîhîrîr daha fazla = çîlîla daha îyî, nispeten * es jî wê hün çîrîr e bu gon gonî nispeten îyî = ne-tîr daha da * derdekî nîmî ê hün mezîntîr heyê daha da büyük bir derdekî var = wêkî dîn jî hêşî dîlîsî var

hün (III) *m* 1. öğrenme 2. alıştırma -î hür kîrîn (hîrîna) yüke alıştırmak -î (....) bîm (I) öğ-renmek, iyetermek, hederî, kırmak (2) = a-alışmak * hünî zîrîbînî bîyê erken kîlkî-mîyê a şîmîş 3. = alışmak (yöndügmîz şî-mîna gelmek) * em hünî hewîyê bîm hava-

ya alıştı 4. -e alışmak (sürekli: uzer almak) * **hîni cigareyê bû** sigaraya alıştı 5. -e alışmak (lağlanmak, sancağı) * **ez hîni te bûme** sana alışmışım 6. -e alışmak, karışmak (etkisini yitirmek) * **em hîni lêlame hûn** dayeği alıştı * **hîni lédanswarîne bûve** dayeği yitirmeyi karıştı * **-î (yekî) bûn** 1) gücü yetmek (şeyyle baş edebilecek durumda olmak) 2) birine alışmak **-î devê (yekî) bûn** (birine) alışmak (olumsuz anlamında) **-î (yekî) kîrîn** 1) (birine) öğrenmek 2) öğretmek (bilimleyen bir konuda bilgi sahibi etmek) 3) (birine) alıştırmak **-î kurmê hev hûn** (birbirinin) huyunu tanımak, (okulunun) huyunu sayunu bilmek **-î (tiştekî) nebûn** yadugamak **-î ser jûyan kîrîn** (bebekleri) yetiştirme alıştırmak

hîna *n* 1. henüz (olumlu cümlelerde), az önce, daha şimdi, yeni) * **ez hîna hatîna** henüz geldim 2. henüz, daha, hâlâ (olumsuz cümlelerde) * **bûye heşê talî, lê hîna ji hişê wî li serê wî ye** seksen yaşına geldi hâlâ halıcası yetimdir ~ **ew mesele ye hîlê o masul** ~ ji helen, daha da ~ **ku em nermîne** baş e'de iken (ölmeder, yaşarken) ~ **mîrîşk neçîne lîs tavuk gîbî** (yak çikenden yutan kims) ~ **nû 1)** yemec 2) biraz önce 3) yeni yeni, yeni olarak ~ **nî bîdîl bû** uşusu uze:indeydi ~ **teze çiçêgi burunda** (veya çiçêgi burunda, çamuru karında) * **lîkka hîna** teze çiçêgi burunda gelin ~ **xweyî wê fikrê ð wî aqîlî yî** biraktığı (biracığı) çayda (yerde) or-luyar (veya oturuyor)

hîname *n* belge
hînan *w* getirmek
hînan *geh* geçirmek
hînuve *hev* hîname

hînbûn *w* 1. öğrenme 2. öğrenme (beceri, yeteneği kazanma) 3. öğrenme (haber alma) 4. alışma 5. alışma (yadırganaz duruma gelme) 6. alışma, müptela olma (sürekli ister olma) 7. alışma (etkisini yitirme) 8. intibak, intibak etme (gevreye veya başka bir şeye uyma) 9. karışma, alışma

hîni bûn *legê* 1. öğrenmek * **derca xwe hîni bibe** dersini öğren 2. öğrenmek (beceri, yetenek kazanmak) 3. öğrenmek (haber almak) * **min lê kula, lê ez tu tiştekî hîni nebûm** arşatıldım ama birşey öğrenmedim 4. alışmak * **hîni bûye ku zû rabe** erken kalınmaya alıştı 5. alışmak (yadırganaz duruma gelmek) * **ez hîni xerîbişê bûm** gurbete alıştım 6. alışmak, müptela olmak (sürekli ister olmak) 7. alışmak (etkisini yitirmek) 8. intibak etmek 9. karışmak, alışmak * **hîngê lîdan xwariye hîni bûye** çayık yiye yiye karıştı

hînbûnî *w* 1. öğrenme, öğreniş 2. alışkanlık 3. müptelalık

hînbûyî *rd* 1. öğrenmiş, belenmiş, öğür 2. alışık, alışkın, alışmış 3. alışık (vabence: ilk pek olmayan) 4. alışkın, müptela, bağımlı * **hînbûyê erîne** erin bağımlısı 5. pişkin (olgun, tecrübesi olan) 6. yetbelli (kendisine köç davranılmasına alışmış olan) ~ **ji dînbûyîyan xerabtir** e alışmış kucurmuşsun belendir

hînbûyîbûn *w* 1. alışık olma, alışkın olma 2. bağımlı olma, müptela olma

hînbûyî *rd* *legê* 1. alışık olmak, alışkın olmak 2. bağımlı olmak, müptela olmak

hînbûyîn *w* 1. öğreniş 2. öğreniş (beceri, yetenek kazanma) 3. öğreniş (haber alma) 4. alışma 5. alışma (yadırganaz duruma gelme) 6. alışma, müptela olma (sürekli ister olma) 7. alışma (etkisini yitirme) 8. intibak etme (gevreye veya başka bir şeye uymak) 9. karışma, alışma ~ **yan hîni meke, hînjîran** (an ji hînkaran) **ji bir meke** alışma, alıştırdıkları da unuttu

hînbûyîlî *w* 1. alışkanlık 2. alışkanlık 3. alışkanlık, müptelalık

hînd *n* bir tür diğuş horozu

hîndan *w* öğretme

hîndar *kelîr* 1. öğretici 2. eğitmen 3. alıştırmacı

hîndarî *w* 1. öğretme 2. eğitim 3. alıştırma, eğzersiz, temrin ~ **kîrîn** 1) öğretme yapmak 2) eğitim yapmak 3) alıştırma yapma

hîndekar *kelîr* 1. öğretici, eğitmeni 2. eğitmen

hîndekarî *w* 1. öğretim ~ **dîtin** öğrenme gütmek ~ **ya hîndî** yüksek öğrenim ~ **ya çalak** okun öğrenim ~ **ya destpêkê** ilk öğrenim ~ **ya navîn** orta öğrenim ~ **ya navîyayî** orta öğrenim ~ **ya raserî lîsanşê** lîsanşê lîstû öğrenim ~ **ya seretuyî** ilk öğrenim, ilk öğrenim ~ **ya tekînkî** tekinkî öğrenim

hîndekarîlî *w* 1. öğreticilik 2. eğitmenlik

hînder *kelîr* öğretici

hînderî *w* öğreticilik

hîndew *w* seviye

hînek *w* alıştırma, eğzersiz

hîngê *w* okul

hîngîrlî *w* öğretimi, tahsil * **ez ne xwedî hîngîrlîya dîlîstana** bilind lînu yüksek öğrenim sahibî değilim

hînjîlî *hev* hînjîn

hînik *hev* hînik

hînik kîrîn *hev* hînik kîrîn

hîni (...) **bûn** *lêw* 1. öğrenmek (yetenek, beceri kazanmak) 2. alışmak * **ez hîni te bîme** sana alışmışım

hînihevûn *w* (birbirine) alışmak, öğütleşme **hîni hev bûn** *lêw* (birbirine) alışmak, başı-ber-ber olmak, öğütleşmek

hînihevûnî *w* öğütçülük

hîni hev kîrîn *lêw* birbirine alıştırmak, huşu açılı etmek

hîlê xwe kirin *lêw* kendine alışmak

hîkâhî *hîk* hîkâhî

hîkâr *nêhî* öğretmen, öğretici 2. alıştırmâ

hîkâre *n* 1. öğretim 2. alıştırma, öğrenme (alış-karlık kazanılması) - kirin 1) öğretimin yapılmak 2) alıştırma yapmâk, öğrenme yapmâk

hîkârî *n* 1. öğreticilik 2. alıştırmâcılık

hîkârîzân *nêhî* eğitim bilimi, pedagoğ

hîkârîzanî *w* eğitim bilimi, pedagoğ

hîkêr *nêhî* 1. öğretici, belletici 2. alıştırıcı -an hîr meke te bîr kir jî bîr meke alıştırıcı, alıştırıcı *n* da urulma

hîkêrî *n* 1. öğreticilik 2. alıştırmâcılık

hîkêr *hêw* hîkêr

hîkêrîn *w* 1. öğrenme, öğretiş 2. öğretme, öğrenme (herhangi bir konuyu ele alarak inceleme) 3. alıştırma 4. eğitime, terbiye etme (hayvanlar alıştırma)

hîr kirin *êgê* 1. öğretmek 2. öğretmek, öğretmek (herhangi bir konuyu ele alarak öğretmek) 3. alıştırmâk 4. eğitmek, terbiye etmek (hayvan alıştırmâk) * hîr mekin wê hîr kir jî bîr mekîrîn alıştırmayın alıştırdin îrî dîrî. anubaw

hîkêrîlî *nê* didaktik

hîkêrîzanî *n* didaktik, öğretim bilimi

hîkêrî *nê* 1. öğreticilik 2. alıştırmâcılık 3. eğitimci, eğitimci

hîkêrîvîdî *w* tedavi etme, sağlama

hîkêrîvîdî *êgê* tedavi etmek, sağlamak

hîhêbûyî *nê* 1. alışık olmuyuş 2. alışkın olmıyâr 3. alışmâsî

hîhêrîlî *w* hîhêrîlî, s; öyle. art bîge

hîhêrîlîyî *nê* eğitimci, pedagoğ

hîhêzanî *nêhî* eğitimci, pedagoğ

hîhêzanî *w* eğitim bilimi, pedagoğ

hîhêzanî *n* pedagoğ

hîhêzîkî *nê* pedagoğ

hîpe *w* kelepçe (kâblê, boru gibi şeyleri bir yere bağlamak için kullanılan halka)

hîpekîrî *w* kelepçeleme

hîpe kirin *êgê* kelepçeleme

hîpekîrî *nê* kelepçeli

hîperbol *nêhî* hiperbol

hîperbolîk *nêhî* hiperbolik

hîperbolîk *nêhî* hiperbolik

hîpermetrop *nê* hipermetrop

hîperansiyon *hêw* hiperansiyon

hîpi *nê* hippî

hîpî *n* hippîlik

hîpnôzî *nê* hipnozî

hîpnôzîkîrî *n* hipnozî etme

hîpnôzî kîrîn *êgê* hipnozî etmek

hîpnôzîkî *nê* hipnozî etmek

hîpnôzî *n* hipnozî

hîpnôzîkî *nêhî* hipnozî etmek

hîpnôz *n* hipnoz

hîpnôzîkî *nê* hipnozî etmek

hîpoderîs *nêhî* 1. hipoderis, alt deri 2. bîrîm

hipoderm, alt deri

hipodrom *w* hipodrom

hipofîz *nê* hipofîz

hipoglîsêmi *hêw* hipoglîsêmi

hipolîzî *nê* hipolîzî

hipopotasî *nêhî* hipopotasî, alt balığı (Hippopotamus)

hipostazî *nêhî* hipostazî, ukuz

hipotansiyon *hêw* hipotansiyon

hipotetik *nê* hipotetik, zarafî

hipotîzî *w* hipotîzî, tahmin, var sayma

hipotîk *nê* var sayması

hîq *w* hik, hîk - û zîq hîk zîk

hîqêhîq *n* 1. fıkırdama, kahkahâ (kakar kakır gürme) * hîqêhîqî wî nedîsêkîmî kûkûdînsî durmîyordî 2. meca fıkırdama, söyle - jê çûn 1) kahkahâ atmak 2) kakır kakır gürmek

hîqêhîqîrî *n* 1. kûkûdîna, kakırtıya 2. fıkırdama (söyle yapma)

hîqêhîqî kîrîn *êgê* 1. kûkûdînmâk 2. fıkırdînmâk (söyle yapmâk)

hîqîk *w* hîqîrîkîk (çok yemek yeme veya diğer sebeplerden dolayı bîgazîdan çûn ve dîzgîn arîklîrîde tîkîrîlîmî ses) ~ anîrî (yekî) hîqîrînmâk - anîrî zve hîqîrînmâk ~ hîrîrî (yekî) 1) hîqîrînmâk 2) (bîrîm) hîqîrînmâk - jê çûn hîqîrînmâk - pî gîrîrî (bîrîrî) hîqîrîkî tutmâk

hîqîn *n* kahkahâ - jê anîrî dudîkî urîmîçî (hayvan bîzîrînmâk) - ketîrî (yekî) (burî) kahkahâyî bîsmâk (koparmâk veya salıvermek)

hîqînî (î) *w* kahkahâ - jê çûn kahkahâ atmak

hîqînî (îî) *n* hîqîrîkî, hîqîrîkî - anîrî (yekî) hîqîrînmâk - anîrî zve hîqîrînmâk ~ hîrîrî (yekî) (bîrîrî) hîqîrîkî tutmâk - jê çûn hîqîrîkî tutmâk

hîqînî *nê* kahkahâyî bîsmâk (koparmâk veya salıvermek)

hîqînî pî ketîrî *êhî* kahkahâyî bîsmâk (koparmâk veya salıvermek)

hîrî *nê* burî, burî

hîrîbûn *n* 1. öğrenme 2. alışma

hîrî hûn *êgê* 1. öğrenmek 2. alışmak

hîrîbûyî *nê* 1. öğrenmiş 2. alışkın

hîrîbûyî *w* 1. öğrenmiş 2. alışma

hîrîkîrîn *w* 1. öğrenme 2. alıştırma

hîrîrî kîrîn *êgê* 1. öğretmek 2. alıştırmâk

hîrîrîdî *n* 1. kîşîrîme 2. kîşîrîme (öfkelenme) bîgîrîp çîgîrîmîsîna (eden olma)

hîrîrîdî *êgê* 1. kîşîrînmek 2. meca kîşîrînmek (öfkelenme) bîgîrîp çîgîrîmîsîna (eden olma)

hîrîhîrî *n* 1. kîşîrîme, kîşîrîme sesi 2. meca kahkahâ, kakır kakır

hîrîhîrîkîrî *n* 1. kîşîrîme 2. kakır kakır gürme, kahkahâ bîsmâ

hîrîhîrî kîrîn *êgê* 1. kîşîrînmek 2. kakır kakır gürmek, kahkahâ bîsmâk

hürük *w* 1. koşmak, koşmaya 2. mev. koşmaç. Ebucafiş fakih ve İzzî ahlak ile yürekli sesle bağırma 3. mev. koşmaç (ceşak ayba saldırmak)
hürin *ğüg* 1. koşarak 2. mev. koşmak (öfke ve kızgınlık ile yürekli sesle bağırma) * çawa jä alür hürin, hür mahinin lä çawa dahlire oradan uzak durun, bakınızca namı ca kükrayın 3. mev. koşarak teokayla saldırmak
hürinî *w* k. zeme
hürü öton balısı çocuğu [Althara öc mahat]
hürü öton 1. kayısı (Petrus antimonat) 2. kayısı (bu bakıma meyvesi)
hürüşme *w* tañık
hürüşmedah *w* tañık etme
hürüşme dan *ğüg* tañık etmez
hürşam *w* şadı
hüş (I) *w* kayrak (toprak)
hüş (II) *w* hus. duş *gü* ~ pö kırım hissetmek ~ pö te çübün (birine) hüş ulaşmak
hüşb bün hesap
hüşdar *w* duygu
hüşe *w* hisse, pay
hüşdar şebel hissedar, paydaş, paylı
hüşer *w* isir
hüşer (II) *w* ambar, depo ~ kırım depo etmek
hüşerktrin *w* depolama
hüşer kırım *ğüg* depolamak
hüşik *w* 1. kayrak (toprak) 2. çorak, tarlak 3. çöllük
hüşî *w* hissi (duygusu)
hüşîlî *w* hissiyat, duygusallık
hüşehişik *w* işkenak
hüşkırım *w* 1. hissetme, sezme 2. duyuru, hissetme
hüş kırım *ğüg* 1. hissetmek, sezme 2. duyurma, hissetmek
historî *w* hiser
historik *w* hiserik
historîlî *w* hiser
hış *w* toprağı kırım zi veya mayye çolan ve
hişan *w* dolma
hişandin *w* doldurma
hişandın *ğüg* doldurmak (patlıcan, biber, numbar gibi şeyleri doldurmak için)
hişandi *w* dolma, doldurulmuş (patlıcan, biber, numbar gibi şeyler için)
hişin (I) *w* deklorana
hişin (II) *w* kişiyine, kişneys
hişin *ğüg* doldurulmak
hişin kırım *ğüg* kişiyetmek
hişter *w* yük, yataklık, yatak yükü
hiç (I) *w* kıl keşişi
hiç (II) *w* m. üç kıyı *w*, azman - ê mēnā (an) çilaman) erkek azman.
hiç (III) *w* 1. gönen, nem 2. tav (tafa, taprak için) 3. ol tava
hiçbün *w* nemlenme
hiç bün *ğüg* nemlenmek

hiçbüyn *w* nemlenme, nemlen 1
hiçehir *w* kıkırdama, kıkırak
hiçik *w* tüyü mev ve *y* uzamak (eçti türu)
hiçî *w* mev Hür
hiçîkî *w* hiçîçe (hiçî dil)
hiçînas *w* hiçîtatolôg
hiçînasî *w* hiçîtatolôg
hiçîtatolôg *w* hiçîtatolôg
hiçîtatolôji *w* hiçîtatolôji
hiçîtatolôz *w* hiçîtatolôg
hiçîtatolôzî *w* hiçîtatolôji
hiçîterî *w* hiçîterî (k. hisyancî) sosyolizm
hiç *w* 1. ay (yer yuvarlığı aydın olan göz etmiş) 2. ay (yıldızın iki bölcünden her biri) * hiç halîye girtin (ay tutulmuş) 3. ay (ay (art arda gelen ik. yeni ay arasındaki süre) 4. ay (air ayın herhangi bir yarısından önce ayrı ayrı günece (câdâr geçin veya bakışık olarak 30 gün olarak kânet etmiş süre) ~ ayvêtin ay doğmak ~ hiçder gerupdin yapılar yağmak üzere olmak ~ hi ~ ay ge ay ~ bi sibeñ ketin (ay doğmak) ~ e, eyb le ve dijkeniz gül alınız ~ ~ e eyhek lê ve ÷ kudar kusur kadî kuzuda da bulunuz ~ hi hatin ay doğmak ~ ni bün ay taze olmak ~ şiv şvate (aşınmak) (ay dolunay tamamı ile geç doğmak) ~ û rej bün, İcu büye pışkenîye bevalan (ün İken sibiñz ölm. k İllerimğî bir sebeple şükül şüactin közetler için) ~ û stêrk ay yıldız ~a İbn ewr hün yarin dîme geçmek, yarin dîme katmak, ye m dibirc girmek (görünmez olmak, kaybolmak) ~a çardeh şevî, yarin dirdi ~a İi çardehan keli dolunay ~a çeksevi İlal ay
hiç *w* çardehşevî *w* dolunay, bedir
hiçane *w* 1. ayık (amaş) 2. *w* ayak (ayrı bir kez yapılan veya çelan)
hiç *w* nevi *w* öndü (özden)
hiç *w* hiç *w* öndü (özden), terbi
hiç *w* niç *w* öndü (özden), yarin ay, terbi
hiç *w* m. yeni ay, ayca, İhal
Hiç Sor *w* Kuzay
hiçastin *w* orme, trikotaj yapma, yama orme
hiçastin *ğüg* örmek, trikotaj yapmak, yama orme (kumaştaki delikleri ipakile beslemek kapamak) * mla qulika İ çer çoka şve hiçast panalarıuz diz kışınmeñki deliği öndü
hiçastî *w* örük, ördü
hiç *w* İlj *w* cö, amaş, bedi, ay *w* m. dard
hiçvêhar *w* İbn örgücü, orme (kumaştaki delikleri ören)
hiçvêharî *w* orme İbn kumaştadaki delikler, orme
hiçvîreş *w* karnelik ayaz gece
hiçvar *w* ayıl * İdaya hiçvar a Bekk yeñi ayılı boyrak
hiçverin *w* 1. ay ışığı, mehtap 2. *w* mehtap, ayık

hüyeronik *m* ay işığı, mehtap

hüvepev *m* mehtap

hüyürtin *m* *asîr* ay tutulması

hüvök *m* 1. ayca, hüül 2. ayca (daire veya hüül)
başımında sus lakası

hüvükvan *m* alcaıcı

hüvüf *m* kameri

hüvması *m* ay balığı

hüvok *m* 1. ayca, hüül 2. *af* ayısar (ayın etkisiyle
ve hüvunun değiştiği manıla, kimsi)

hüvökü *af* ayca zekinde olan

hüvökü bün *af*ğh oraklaşmak

hüvökü bün *af*ğh oraklaşmak

hüvöyü *af* bısar (ayın etkisiyle hüvunun değiş-
tiği manıla, kimsi)

hüvröz *m* örne, trikotaş yapma, yama örne

hüvrözürin *m* örne, trikotaş yapma, yama ör-
ne (kumaşın) delikleri ipikle besleyerek
kapama)

hüvrözürin *af*ğh örnek, trikotaş yapmak, ya-
ma örmek (kumaşın) delikleri ipikle besle-
yerek kapamak)

hüvrun *m* ay işığı, mehtap

hüvri *af* ayızlı

hüvz *bu* hüf

hüvüş *m* adet, gelenek

hüver *m* bazarlık

hüveri *m* bazarlık

hüvüşü *m* adet, öze

hüz (II) *m* talun, tulak (enik verilmeden bütün
olarak yazılmış hüvrun derisi, genellikle
küçük baş hüvrun için) - *qul* kürin pasta
doldürmek

hüz (I) *af* 1. ahlaksız 2. çapkın, hovarda

hüza (I) *m* hüza

hüza (II) *m* 1. seviye, düzey * *af* yğhişte hüza-
ya hüvür su dıvırı seviyesine çıktı * hüza-
ya hüvür su dıvırı 2. kesim (çarşılarının belli
yer) * küştü ü seriya hüza-ya hüvür çarhe
axar genü su kesiminin üstünde yarılandı.
-*ya* germeşiyü büncülek seviyesi

hüzar *m* 1. çarşat - çar (kadın çarşatı) 2. geün-
lik elarık kullanan çarşat 3. pariska 4. *wee*
koruma

hüzarfırsü *af* *m* çarşatçı (satıcı, kimsi)

hüzarfırsü *m* çarşatçılık

hüzarıkürü *af* çarşatlı çarşat giymiş olan kimsi

hüze *m* çökelek

hüzfırsü *m* kullancı

hüzü *m* 1. ahlaksızlık 2. çapkınlık, hovardalık

hüzvatin *m* hüvün

hüzvatin *af*ğh örnek *af*ğh trikotaş yapmak, ya-
ma örmek (kumaşın) delikleri ipikle
besleyerek kapamak) * *min* qulika ü ser
çoka *wee* hüvatin pançonunun süz kısmında-
ki deliği ordum

hüzvüdü *af* orak, oraklı

hüzvüdü (II) (hüvnyum'un kısaltması)

höz (I) *af* hey (zekkellere seslenme ünlemi) - *da*

anneyi çağırma ünlemi

ho (II) *af* 1. *ho* (sığırcıyı durdurmak için çıkar-
ılan ses) 2. hayda - *çölü* mek kovma ünlemi

ho (III) *m* sebete - beden

ho (IV) *af* nah - *wa* nah: *şre*

ho (V) *af* böyle

ho (VI) *m* 1. öğrenme 2. alışma - *yü* (i.) bün 1)
öğrenmek (yeternek, beceri kazanmak) 2) -
alışmak 3. e alışmak (yadırganmaz duruma
gelmek) 4. -e alışmak (etkisini yitirmek) -*f*
(-i) küün 1) öğretmek 2) -e alıştırmak

hob *m* 1. şube, klup 2. seksiyon

hobu *m* talde, cemaat

hobur (I) *m* kalın

hober (II) *af* alması, hoşel * *gaye* cot bi *ho*-
bera cot dikin fikirler alması olarak çift sü-
rerler

hobü *m* 1. hobü, dışkı 2. oyulama

hobün *m* 1. öğrenme, öğreniş 2. öğrenme (be-
ceri, yetenek kazanma) 3. öğrenme (haber
almak) 4. alışma 5. itibak, itibak elare
(çevreye veya başka bir şeye uyma) 6. anla-
ma

ho bün *af*ğh 1. öğrenmek 2. öğrenmek (beceri,
yetenek kazanmak) 3. öğrenmek (haber
almak) * talü lü kolla, lü ez tu tişekdi bu me-
büm arıştırdım büna büşey öğrenen-ölen 4.
alışılmak 5. itibak etmek (çevreye veya
başka bir şeye uymak) 6. anılmak

hobüyü *af* 1. öğrenme, öğüt 2. alışkın

hobüyün *m* 1. öğreniş 2. öğreniş (beceri, yete-
nek kazanma) 3. öğreniş (haber alma) 4. alış-
ılma 5. itibak ediş (çevreye veya başka bir
şeye uymak) 6. anılma

hoş (I) *m* kuşnaca oyununda bütün çizgisi

hoş (II) *m* kalkan (çocuk dilinde)

hoşık (I) *m* yem, elbise kolu

hoşık (II) *m* 1. elce (çocuk oyunlarında) 2.
kuşnaca oyununda bütün çizgisi

hoşık (III) *m* hekleme salonu, kabul ünüsü (ve-
ye salonu)

hoş kün *af*ğh ka kınak (çocuk dilinde)

hoda (I) *af* örne (çağırma, seslenme zamanın-
kı)

hoda (II) *af* öze

hodak *af*ğh öküzleri önden çeken kupa

hodar (II) *af* *wee* glüen

hodar (II) *m* ökse

hodar (III) *m* 1. sıvım, hüze 2. yaşlanmış *af*
ğatuna dallara kokletinde yeyen ve zer-
daliye benzeyen salımlar

hodax (I) *af* *wee* bir tür ot

hodax (II) *af* *wee* çift öcüzleri otılan kimsi

hodeng *af* *wee* unfer, mola

hög *m* yansı bir kışa dikiliği yuvacılık bir taş
yerden oynatarak oynanan bir çocuk oyu-
nu

högç *af* *wee* högic

högiz *m* öveç

hagir *isim* 1. dost, yaren, ahbab (sevilen güvenilen yakın arkadaş) 2. *ol* dost, yaren (yiğ geçiren, aralarında yarıllığı bulunan arkadaş) 3. (yok) bün birine alışmak 4. hev bün (birbirine) alışmak

hagirane *isim* dostca, dostane, yarenci, arkadaşça
hagiri *isim* dostluk, yarenlik, ahbablık, arkadaşlık

hagiribün *isim* alışma

hagiribün *fiil* alışmak

hagiri hev bün *isim* (birbirine) alışmak

hagirkü *isim* dostça, yarenci, ahbabça, arkadaşça
hagiri *isim* dostluk, yarenlik, ahbablık, arkadaşlık -- **kürin** ahbablık etmek, arkadaşlık etmek

hoho *isim* oha (büyük baş hayvanları durdurmak için kullanılan seslenme) -- **hav oha** (ökür) *isim* -- **dayê** (tek içim)

hohokirin *isim* hayırlama, hayırcama

hohokirin *fiil* hayırlamak, hayırcamak

hujin *isim* öğrenme

hok (I) *isim* çürütme, kalay düşürme

hok (II) *isim* 1. gübre (hayvan gübresi) 2. kukluk gübresi 3. *ol* gübrelenmiş ve iki üç sene dinlenmeye bırakılmış arazi

hokar (I) *isim* etken, faktör

hokar (II) *isim* meslek

hokum *isim* eli işe yatkın olmayan, beceriksiz

hoker *isim* zelilce, zarf -- **lêker** *isim* zarf (ül, gerontülün) -- **awakî** *isim* duruma belirtici -- **cih ü hindavê** (an jî hergehê) *isim* yer ve yön belirtici -- **cihkî** (an jî cihî) *isim* yer belirtici, Yer zarfı -- **çawonî** (an jî çawoniyê) *isim* niyetleme zarfı (veya belirtici) -- **çendahi** *isim* nicelik belirtici -- **çiqasî** *isim* nicelik zarfı -- **cübâyî** (an jî çêkêrî) *isim* üretilmiş zarf -- **dax-waziyê** *isim* atak belirtici -- **demikî** (an jî demî) *isim* zaman belirtici (veya zarf) -- **erênî** *isim* üsdik belirtici, olumluluk belirtici -- **gumanî** *isim* tahmin belirtici -- **iqarkî** *isim* gösterme zarfı -- **plimarî** *isim* sayı belirtici -- **mêjerî** *isim* miktar bildiren zarf -- **neyinî** (an jî neyiniyê) *isim* olumsuzluk belirtici -- **pêşanî** *isim* gösterme zarfı -- **pirçarkî** *isim* soru belirtici, soru zarfı -- **sade** *isim* yalnız yalnız zarf -- **wesfîn** *isim* telâfuz zarfı (veya belirtici) -- **xurtkîrî** *isim* pekiştirme zarfı

hokerî *isim* zarf (ül)

hakey *isim* hakey

hakeyan *isim* hakeyî

hokîflû (I) *isim* 1. öğretme, öğretici 2. alıştırma

hokirin (II) *isim* hayırlama, hayırcama

ho kirin (I) *fiil* 1. öğrenmek 2. alıştırmak

ho kirin (II) *fiil* hayırlamak, hayırcamak

hokîrîn *isim* esirleme

hokîrîn *fiil* gübrelemek

hokîkîrî *isim* gübreli, gübrelenmiş (kukluk gübresi verilmiş ekim tohumu)

hokus pokus ol nokus pokus

hol (I) *isim* 1. hakeye henzer bir Kür oyunu 2. bezden ya da kepekle yapılmış top

hol (II) *isim* hol (evün iki bölümü arasındaki dar geçit)

hol (III) *isim* 1. meydan, alan, saha 2. otulık, meydan (bulunulan yer ve çevresi, otulık) * (II)

holê (I) *isim* kesime ya otuluktaki kimseler yok

hol (IV) *isim* 1. çardak (arab, bahçe gibi yerlere ağaç dallarından örtülmesi barınak) 2. çardak (sarıya gibi büklerin dallarına sarılmak için duvarlarla yapılmış yer) 3. çardak, kamerye

hol (V) *isim* 1. barınak, oturma, hantula sünne eyleme 2. 6 parçadan sünne eşyasında (arabanın) rahle çubuk sünmesi 3. 6 parçadan sünlenen sün

hol (VI) *isim* 1. hoplama 2. atılma, sıçrama

holê *isim* hakeye henzer Kür oyunu 2. top oyunu

Holanda *isim* Hollanda

Holandî *isim* Hollandî

holbala *isim* 1. hoplama, fırlama, zıplama 2. sekme tek veya iki ayak üzerinde sekme 3. sıçrama (ayaklarla, birdenbire ve kuvvetle yeri teperek hızla yukarıya veya ileriye atılmak) 4. yuvarlanma

hol (I) *isim* 1. hoplamak, fırlamak, zıplamak 2. sekme (tek veya iki ayak üzerinde sekme) 3. sıçrama (ayaklarla, birdenbire ve kuvvetle yeri teperek hızla yukarıya veya ileriye atılmak) 4. yuvarlanmak

holbîm *isim* 1. hoplayış, fırlayış, zıplayış 2. sekis (tek veya iki ayak üzerinde sekme) 3. sıçrayış (ayaklarla, birdenbire ve kuvvetle yeri teperek hızla yukarıya veya ileriye atılmak) 4. yuvarlanış

holbîyin *isim* 1. hoplayış, fırlayış, zıplayış 2. sekis (tek veya iki ayak üzerinde sekme) 3. sıçrayış (ayaklarla, birdenbire ve kuvvetle yeri teperek hızla yukarıya veya ileriye atılmak) 4. yuvarlanış

holdan *isim* atılma, hoplama, sekme, sıçrama

holdan *fiil* atılmak, hoplamak, sekme, sıçramak

holdayin *isim* arlayış, hoplayış, sekis, sıçrayış

holding *isim* holding

holdingbün *isim* holdingleşme

holamak *isim* bir çocuk oyunu

holê (I) *isim* hakeye henzer bir Kür oyunu

holê (II) *isim* ötek hüyle, hüyle

holik (I) *isim* evlilik oyunu ve ev ulamak kabul edilmeyen

holik (II) *isim* kumes

holik (III) *isim* 1. çardak (arab, bahçe gibi yerlerde ağaç dallarından örtülmesi barınak) 2. çardak (sarıya gibi büklerin dallarına sarılmak için duvarlarla yapılmış yer) * **holika**

olêwa *isim* asma çarçığı 3. çardak, kamerye

4. kulube, alayık (üzeri çalı, başarla örtülü kulube) 5. kulibe (bir yeri beklemeyle görevli kimsenin içinde bulunduğu küçük herim)

6. güme, gümele (boşandığı heke kulubesi) 7. ev usulindeki kulube -- **xincikî**

kamerye

hökik (IV) *m* bilye (22 bilye)
hökî (I) *m* okeye benzer bir Kürü uyuğu
hökî (II) *bir* harik
hökî (III) *m* 1. ocu 2. damı içindeki ocu 3. koşuk
hökik (I) *m* çardak
hökik (II) *m* msikel. *bilçe*
hökisandin *m* urmandırma
hökisandin *êgh* 1. ulandırmak
hökîsa *m* torosunu
hökîsa *êghê* 1. torosunak
hökî *m* alan, meydan, sala * **hökku pêşbaziye** yarışın sahəsi -ə **gogh** top sahəsi -ə **pêre-baziye** (pêşbirkê *m* j. pêşbaziyê) yarış a -*m* (veya meydanı)
hökîrîn (I) *m* hacum etme, saltırma
hökîrîn (II) *w* hacman dövme, hacman sarma
hökîrîn (III) *m* hoqlatma, sıqtırma, zıpatırma
hökîrîn (IV) *m* yuvarlatma
hökî kirin (I) *êghê* 1. hücüm etmek, saltırnak *
hökî kirin meydanê meydana hacum etdik
hökî kirin (II) *êghê* hacman dövme, hacman sarma
hökî kirin (III) *êghê* hoqlatma, sıqtırma, zıpatlatma
hökî kirin (IV) *êghê* yuvarlatma
hökmedya *m* havan odası
hökmeşimê kûsê hokşayım (H.)
höksestî *zewên* hoksestî
hökvanê edêr hakeye.
Homa *nê* Alak. Târı
homan *m* kutsalın, takdis
homançip *w* kutsalına, takdis etme
homançip *êghê* kutsalnak, takdis etmek
homançî *nê* kutsalını, takdis edilmiş olan
hömase *nê* kutsal, kutsî
hömase *nê* kutsal, kutsî
homanwer *nê* kutsal, mukaddes (Târı'ya 2. -denişmiş olan, tahrîs-i olan)
homanweri *m* kutsellik, kutsalîyet
homanwerkirin *êghê* kutsallaştırma
homanwer kirin *êghê* kutsallaştırmak
homîn *m* kutarına
homîn *êghê* kutarınak
homojen *nê* homojenî
homojenî *m* homojenlik
homulug *nê* homu log
homonim *nê* homonim, sestis, sestis, es-sesî
homoseksuel *nê* homoseksuel, es-sinsel
homoseksüel *m* homoseksüellik, es-sinselik
homoteti *matîm* homoteti
homotetik *matîmê* homotetik
hon *w* 1. elelek 2. ugalanın çalısma ceplası 3. iki dânetine arası zaçâr es. bir soluk çalısma * **dî honekê de gelek keyrê kışandin** bir solukta epey taş çektük - -- end. arda, aralık-

larice çalısma düzeni

honak *w* 1. örgü 2. *wj* örgü kurgu, çarı * **honaka romanê têr baş** *w* romanın kurgusu çok iyi 3. *wj* örgün * **perwendeliya honakî** örgün eğıtım

honan *m* 1. örgü (ışğ veya şişlerle örülmüş sey) 2. *wj* kurgu, çarı

honandin *m* 1. orme (ışık, yün, tel, saz gibi şeyleri elde et. ışğ yardımıyla birbirine dolayarak etleme, veya tezgâhta dokuma) 2. örme (saz, yele gibi şeyleri için, birbirine dolayarak örme) 3. orme (müzik, edebiyat vb. için bu güzelliği ortaya çıkarma) 4. *wj* kurgulama

honandin *êghê* 1. ormek (ışık, yün, tel, saz gibi şeyleri elde et. ışğ. ışğ yardımıyla birbirine dolayarak etlemek, veya tezgâhta dokumak) * **gure honandin** çorap örme * **sellik honandin** sepet örme 2. ormek (saz, yele gibi şeyleri için, birbirine dolayarak örme) * **keçikê ji kêfa dîle** ewe tu porê ewe dîlandî-bû kız saçlarını her güzel örmüştü 3. örme (müzik, edebiyat vb. için bir güzelliği ortaya çıkarmak) 4. kurgulamak (edebiyata)

honandî *nê* 1. örülü 2. örülü (örülenmiş say vb. için) 3. *wj* kurgulu, kurgulanmış

honanker *nê* örme

honankerî *m* örmeçilik

honas *w* tırpan veya orak çekme ugal grubunun içindeki bağ tgal

honawer *nê* tıret verici

honawerî *w* tıret

honawerigartin *m* tıret alma

honawerî girin *êghê* tıret almak

honayî *nê* örgülü (örülmüş olan)

honuz *bir* honas

hone *nê* öyle

honjandin *m* uyuklama, pinkeleme

honjandin *êghê* uyuklamak, pinkelemek

honjîn *w* uyuklama, pinkeleme

honjîn *êghê* uyuklamak, pinkelemek

honik *nê* serin

honikbîn *m* 1. serinleme 2. serinleme (hoş giden hafif soğukluk duyma)

honik bîn *êghê* 1. serinlemek (hava için) 2. serinlemek (hoş giden hafif soğukluk duymak)

honikbüyn *w* 1. serinleyiş 2. serinleyiş (hoş giden hafif soğukluk duyma)

honikî *nê* serince

honikler *nê* serinletici

honikkirin *m* serinletme

honik kirin *êghê* serinletmek

honik *nê* ahmak

honikî *m* ahmaklık

honkayî *w* s. 1. serinlik (setin ulca durumu) 2. serinlik (setin hava)

hönraw *hön* dur

hönrawi *hön* şürel

hop (I) *h* (h kalın okunur) 1. (biri kendini havaya doğru fırlatma) 2. hoppa

hop (II) *h* 1. lokma 2. dürüm. dürümçü -
şermə arsa bırakılan yemek için söyler

hop (III) *h* hop. dur

hopaləni *h* 1. cumbalık, takla 2. *h* cumbalık (xat: üzün yatmış biri iki eliyə pəcuğun kolla ruz tutar) k: aygırı da gögsinə gələnk şəxslə yerləştirmə və onu həvaləndirib əzək bu ədəbi söylər

hopani *h* 1. hoppa 2. cumbalık

hoparlar *h* hoparlar

hopəta *h* tənbi (çocuk didirək, yaşaga tənbi)

hopəle *h* qanay

hopluq *h* hop lup

hopük (I) *h* 1. əbə (ayında) 2. ayında əbə yer

hopük (II) *h* gölək, gələk, bəgət, gələk -
cətürin bəgəmək

hoqə *h* həkka

hoqəbaz *həq* rəkkəbaz

hoqəbazlı *h* rəkkəbazlık

hoqirüş *h* bir üzüm türü

ho *h* səfətkarlı, səvənc

hoqənilu *h* mürəccəmə

hoqəndin *həq* mürəddənək

hoz (I) *h* bu itə yel

hoz (II) *h* səcar, tələf

hozə *həz* ən esk Kurr mənbəli - oğluñ süylənk bu tərki tuz öncələri həzəli - qandıyso - azə vəznəmə gəre icra edülə və kəşfliklə süylənk.Zerdüştilis dönəminlə Ahuramazday, övmeək için söylənmiş, bugün isə Flawrınan bölgəsində icra edilir

hozəhor *h* zə zər

hozəş *h* ka fəzəzə

hurg *h* məclis, divan (bir kunuyu donuşmaq vəya görüsmək için bir araya gəlməş məsar, topluluq)

hozğə *h* kuz: kovinə övənti

hozbur *h* zə zər

hozborə *h* zə çək gələk (erkek)

hozbing *h* bur, hür gəb

hozini *h* şımarək

hozinihün *h* şımarək

hozini būn *həq* şımarək

hozinikirin *h* şımarək

hozini kərin *həq* şımarək

hoziya *həz* m: dəniz kızı

hoziyane *h* hoziyə, hoziyəyə yəşən bir bucaqlə

hozi *h* hür

hozin *h* mürəddənək

hozinişüşt *h* hür yəşətkər

hozinon *həz* hürwən

Hoşum *həz* kün

hoş *h* halyoz

hoşə *h* don (kuz için)

hoş *h* əl bura, burası

hoşə *həz* wəzə

hoşi *h* 1. vəsiyyət 2. *həz* - künə vəsiyyət etmək

hosiname *h* vəsiyyətnamə

hoşa *həz* 1. usta (zərənçilər için san) * hoşa - te Məhəməd Məhəmət usta 2. usta, yapıcı (yapı: ustas) 3. usta, hənək (hekimlər için) 4. (sənət öyrətisi) 5. *həz* usta (teceriklə, məhər) 6. mər-usta (akıl verən vəya öyrətən) - Necar rəzə wəkə hər cür Xwədə yek *h* dərgeh hezar ya deve ya deveci (ya deve ustələdəki hənək) -yə avəhiyan yapı ustasə -yə diwarən duvar ustası, duvarca, dərənç -yə kəlandinə tələt oymacısı

hoşəhün *h* ustəğrin

hoşəkər *h* *h* m: çili

hoşəkə *həz* ustasə

hoşənī *h* ustalīk

hoşətī *h* 1. ustalīk 2. ustalīk (teceriklik) -yə diwarən duvar ustalığı, duvarçılık, oymacılık

hoşəyane *h* ustasə

hoşəyi *h* 1. ustalīk 2. ustalīk (teceriklik)

hoşa *həz* hoşa

hoşənefer *h* ustas

hoşəhəqəş *h* rəkkəş ustası

hoşəş *h* hoşəş

hoşəşī *h* hoşəşlik

hoşətī *həz* hoşətī

hoşəyi *həz* hoşəyi

hoş (I) *həz* hiş

hoş (II) *h* 1. hişi (ət, kəpür və çeşni çıplırmak için çıxarılan səs) 2. hoş (bir zərətəyi sıyarmak için) - keru hoşt hoşədan

hoşəndin *h* sənəletmə

hoşəndin *həq* sənəletmək

hoşəhoş *h* hoş

hoşəng *h* yakışıklı

hoşəngli *h* yakışıklılık

hoşili *h* yakışık hoşlu və içimlə zorla yürütəbilen arık yer

hoşin *h* sənəletmə

hoşin *həq* sənəletmək

hoşk (I) *h* 1. ayunlarda ebənin beələdiği yer 2. toplama yeri

hoşk (II) *h* mərkəz

hoşk (III) *h* bilinə, şüar

hoşkī *h* mərkəz

hoşəmənd *h* bilinəçli

hoşəməndī *h* bilinəçlik

hoş *h* hoş ikişəkləri kovinə uleməy

hoşwər *h* aklə yətkən, aklə uyğun, aklül

hoşyar *həz* hoşyar

hota *zf* kayıp

hotabün *z* kaybolma

hota bün *ügü* kaybolma'c

hotabüyüs *z* kayboluş

hotakürin *z* kaybetme

hota kürin *ügü* kaybetmek

hotik *z* 1. yarımk (günüklerin kapınmaz y-
la elin olduğu başta) 2. yarımk (elin bu başı-
maye yapılan varis) * **hotikek** II ser *caşê*
wî küt yüzüne bir yarımk vurdu

hototik *zâw* sonuca

hov *zf* 1. vahşi, yarıncı (sevdi olmayan hay-
van) 2. yabanıl, yabanî (ilke bir durumda
yaşayan insan) 3. yabanıl, ilkel, boyut (gör-
gü olmayan sabı ve beyrat) -ê çiyê değ a-
dım, dağların şenlığı (veya dağların pelin
ması) kab: soza, anıyışsız) -ê serê çiya
dışi (kaba sabı, gergin?)

hovane *â* 1. vahşice, yabanice 2. vahşice, il-
kelce, hoyratça

hovani *m* 1. vahşilik 2. yabanilik

hovati *m* 1. vahşice 2. yabanlık

hovbün *z* 1. vahşileşme 2. yabanlaşma ya-
banileşme

hov hün *ügü* 1. vahşileşmek 2. yabanılaş-
mak, yabanleşme'c

hovbet *zf* ilkel, iptidai, primitif (ilk dönemde
kullanılan, gelişmesizin basitlik bulunan)
* *civaka hovbet* ilkel kaplıca

hovherane *zâw* ilkelce

hovherhün *m* ilkelleşme

hovbet bün *ügü* ilkelleşmek

hovbeti *z* ilkellik, iptidai'lik

hovberül *m* ilkellik, iptidai'lik

hovberki *zâw* ilkelce

hovdan *m* ald (ya, takına

ho vदान *ügü* almamak, takınmak

hovdün *z* vahşi insan, ilkel insan

hovik *zf* 1. vahşi, yabanî (sevdi olmayan hay-
van) 2. yabanıl, yabanî (ilke bir durumda
yaşayan insan)

hovistan *m* ilkelce bir yer

hovini *m* 1. vahşilik 2. yabanilik

hovîti *z* 1. vahşilik, vahşet 2. yabanlık 3. ya-
banılık

hovjyan *zf* 1. ilkel, iptidai (ilkel bir yaşam o-
lan) 2. ilkel yaşam, yarıncı yaşam

hovki *zâw* 1. vahşice 2. yabanice, yabanice

hovnak *zf* vahşi

hovnaki *m* vahşilik

hoz (I) *m* pey, büse

hoz (II) *m* 1. delik i yer 2. ufak pencere

hoz *m* sebeb, neden

hozç *m* bağ veya bastan keşiş, lügç

hozkar *z* müsebbip

hozkari *m* müsebbip olma

hoz (I) *m* 1. gıc, kuvvet (uzak, deşince ve ali-
lâk yönünden bir etki yapabilme veya bir et-
kiye direnebilme yeteneği) 2. güc (bir olaya
yol açan her türlü hareket, kuvvet) -a (yekî)
birim sevmek, mağlûp etmek

hoz (II) *zâw*ın hay, kabule

hoza *hev* birim (öz) yenmek

hoza *hev* pebirim (öz) yenilemek

hozan (I) *zâw* 1. ozan, şâik, halk ozanı 2. şî-
ir -ê gel halk ozanı

hozan (II) *z*ert kâfîli, yaramaz kimse

hozanane *â* ozanî, ozanca

hozançevî *m* ozanlık

hozani (I) *m* ozanlı

hozani (II) *m* ebeğ bilimi, etoloji

hozani (III) *m* diline bindirme (çocuk dilinde)

hozankî *â* ozanca

hozanyan *zâw* ozan, şâir

hozanyani *m* ozanlı, şâirlik

hozanyari *z* ozanî, şâirane

hozanyari *m* ozanlık, şâirane'lik

hozanyari *m* şîir bilimi

hozbîrin *m* yemce

hoz birin *ügü* yemek

hozlar *z* güçlü

hozlik *m* şâirane

hozlik *z* büyük denet bağı

hozlik *â* kabilevan

hozîr *m* denet bağlama çubuğu

hul *m* sevgi, sevinç -a (yekî) *ketin dilê* (yekî)
[hariri] gönli çykık

hulûbac *m* hûlûbat

hüce *m* 1. gerçekçe 2. *ozan* belgüt, hüccet

hüce *zâw*ın 1. hücre 2. hücre (tutukluların
veya hükümlülerin yalvar olguk kapalı)dk-
ları küçük oda)

hüceçevî *m* hücre bilimi

hüçk *hev* hüçk

hüçbud *zâw* hütüt (Üpupa epops)

hüçbudk *hev* hüçbud

hüçür *m* huzun -a *kar* ü *har* çalgıya başı

hüçhuf *m* yapraklı çimci

hüç *z*ve *karın* *ügü* mavsirmek, absorb etmek

hükmi *zâw* hüküm

hükümdar *hev* hükümdar

huldumbuldumi *z* hüdud

hule *m* hule

huleker *m* hülâcî

hütelîşek *z* yavanc elma

hülûl *m* şüphe

hülûlî (I) *zf* 1. şüpheli 2. nec dârek

hülûlî (II) *zâw* hülûl (Meleagros galleguwo)

hülûlîki *zâw* dârekçe

hülûlîlî *m* donkîlik

hülükmandin *m* sevdice'ane

hülükmandîn *ügü* sevdicelemek

hulikumîn *m* sendeleme
hulikumûn *îşğ* sendeleme
hulipendîm *şer* xulupandı
huliqin *bir* xu'iqin
hulî (1) *m* erik
hulî (2) *zohr* hîndî (Meleagrus gallopavo)
hulîzerik *m* sarı erik
hulîk *nâ'w* kul, abd
hulîkî *m* kulluk
hulmîk *m* 1. yumruk (parmakların kaparıma-
 sıyla alın aldığı biçimi) 2. yumruk (elin bu
 biçimle yapılan vuruş)
hulo *bir* hula
hulp *nâ'w* otur, keca göbekli
hululk *nâ'w* kul, abd
hululkbûm *m* kul olma
hululk hûn *îşğ* kul olmak
hululkî *m* kulluk
hululkîf *m* kulluk - kirtin kulluk etmek (veya
 yapmak)
humanîst *nâ'w* humanist, insançı
humanîzm, humanîzma *şer'în* humanizm, hu-
 manizma, insançılık
humayûn *nâ'w* Eürî muzığında bir makam
humbanî *zohr* kesileler
hurnîn *m* gurleme - Jê çûn gurlemek, top gibi
 gurlemek
hurîmî *m* gurleyiş
hurîş *m* huruş
hurnandîn *bir* hurnandîs
hundîr *m* 1. iç (çeyk olan veya büyük sayıdan şey-
 lerin hostluğu) * **hundîrê** qutîyê kutunun içi
 2. iç (cansızların yüzeyleri arasındakı kalan her
 nokta) * **hundîrê** teale rîzîyayê tabanın içi
 çürümüş 3. iç (hüde, bağırsak, kuzun) 4. iç (za-
 kel, gönl), irade gib. insanın manevî varlığını
 o aşkıran şeylerden her biri) 5. içeri, iç (iç yü-
 zey) * **hundîrê** odîyê *germ* e odanın içertî
 sıcak 6. içeri (hışhane) 7. *nâ'w* iç (ki veya ki-
 den çok şeyden merkeze olan yakın olan) *
 derê **hundîr** iç kapı - bî qorbana der e (an
 jî derwa ye) çîrîsî tam tokar - Jê perîandîm i-
 çm. pazalanêk (veya yakmak) -ê bajêr *şehîr*
 içî -ê (yekî) **qetandîn** bîdîni koparmak -ê
 (yekî) *şewîtin* içî yannak (büyük bir acı vb.
 sebebiyle çok üzülme) -ê welêt yam içî
hundîrandîn *m* içtîme
hundîrandîn *îşğ* çeremek
hundîrê *hajêr* *nâ'w* yelir içi
hundîrê *welêt* *nâ'w* yam içi
hundîrîroş *nâ'w* iç satıcı
hundîrîroşî *m* iç satıcı
hundîrî *nâ'w* içsel, dahili, içle ilgili
hundîrî *nâ'w* içsel, dahili, içle ilgili
hundîrkarî *nâ'w* içişler
hundîro *bir* hundîr

hundîrçetî *nâ'w* bîdî kopması
hundîrçetîbîn *m* odu kopma
hundîrçetî bûn *îşğ* odu kopmak
hundîrçû *m* 1. içeri, içertî (iç bölünm) * **Jî** **hun-**
dîrû hîn deng tîn içeriden bazı sesler gel-
 yor 2. *nâ'w* içeri (iç yüzeyde, iç bölünme uzeri)
 * **Jî** **odîya** **hundîrû** deng tîn içti ocludan
 sesler geliyor 3. *nâ'w* içeri (iç yama, iç yama
 doğru) * **kurik** revî bî **hundîrû** ve çookî i-
 çerî kaçî 5. içeri (hışhane)
hundîrvan *nâ'w* dîlîyeyê
huner *m* 1. sanat 2. sanat (belli bir uygarlığın
 vey. toplumunun anlayış ve beğeni oçile -
 me uygun olarak yaratılmış sanatları) 3. sanat
 (bir şey yapmada gösterilen ustalık) 4. sanat
 (bir meslekte uyması) gereken kuralların
 tîmal) * **hanera** **teşkertîyê** askerîk sanatı 5.
 teknik, fen 6. hûner, maharet 7. oyun (şay-
 kîmlîk uyarıcı oyun) * **hunerê** canbaz can
 bazî oyunlar. -a **arastekarî** (an jî **pa bendî**)
 göklîmlü sanat -a **hênîgar** betîsîz sanat -a
figuratîf (figüratif) (veya betîlî) sanat -a **go-**
tîk çook sanat -a **lêkdanê** çon jî **îhewd-**
hîmîni dîwîyê sanatî -a **nîgarî** çon jî **figuratîf**
 betîlî sanat -a **nonfiguratîf** nonfiguratîf
 (veya betîsîz) sanat -a **pa bendî** gödîmlü sa-
 nat -a **sînemayê** sînamî sanatî -a **xweşnîyê-**
sînê güzel yazî sanatî -ê **ciwan** (bedew an
 jî **spehî**) güzel sanatlar -ê **ilectan** el sanat-
 larî -ê **deskarîyê** el sanatlarî -ê **dîrbîrî**
 güzel sanatlar -ê **drîmalîk** sahne sanatla-
 rî -ê **nenîgarî** betîsîz sanatlar -ê **neşeyê-**
ranê grafik sanatlar -ê **nîgarîkîşîyê** grafik
 sanatlar -ê **plastîk** plastik sanatlar -ê
spehî çon jî **ciwan**) güzel sanatlar -ê **şano-**
yî sahne sanatlarî -ê **şewekarî** figüratîst sa-
 natlar -ê **wêjeyî** wê söz sanatlarî -ê **wê**
nîşan dan gövde gösterîsî yapmak
hunerane *h* 1. sanatçarı, sanatçı
hunerbûnd *nâ'w* sanat değers yûksêk
hunerdest *nâ'w* sanat dostu, sanatsever
hunerdestî *m* sanatseverlik
hunergeh *m* stadyo (sanat çalısmaları için ha-
 zırlanmış oda)
hunerhêz *nâ'w* sanatsever
hunerhezî *m* sanatseverlik
hunerî *nâ'w* 1. sanatsel 2. teknik
hunerîkîrîn *m* teknikleşirme
hunerîfî *m* tekniklik
hunerî *îşğ* teknikleşirmek
hunerkar *nâ'w* 1. sanatçı 2. teknolîg, teknolo-
 jîst
hunerkarane *h* sanatçıcı, sanatçısız
hunerkarî *m* 1. sanatçılık 2. teknolojîluk, tek-
 nolîjîstîk 3. teknolîjî 4. jik insanîm sanat
 eserlerî

(yadugamaz duruma gelmek) 4. -e alışmak (tekisini yitirmek) -i (...) **hürin** 1. öğrenmek 2) -e alışmak

hütüm m 1. öğrenme 2. öğrenme (beceri, yetenek kazanma) 3. öğrenme (haber alma) 4. alışma (tekisini yitirmek) 5. alışma (yadugamaz duruma gelme)

hüt hün *hüg* 1. öğrenmek 2. öğrenmek (beceri, yetenek kazanmak) 3. öğ. almak (haber almak) * **hün tē kōla**, **kē** ez tu tıştekē **hüt mebüm** maštirdm ana birgēy ögrenmedm 4. alışmak (tekisini yitirmek) 5. alışmak (yadugamaz duruma gelmek)

hütbüñ m alışkanlık, alışıklık

hütbüñ m 1. öğrenme, öğüt, alışma 2. alışık, alışık m

hütbüñ m 1. öğreniş 2. öğreniş (beceri, yetenek kazanma) 3. öğreniş (haber alış) 4. alışma (tekisini yitirme) 5. alışma (yadugamaz duruma gelme)

hütelüt m hot mot

hütelüt kirin *hüg* hot mot etmek

hütüt *hütüt*: babak (T. papa epops)

hütük m 1. yumruk (panjirlikirin çapanmasıyla elin aldığı bir ir) 2. yumruk (elin bu biçimle yapılan vuruş) 3. kütük - dağa (yekü) (birme) yumruk indirmek - **ilawēşandün** (yekü) (hürin) yumruklamak, yumruk savurmak - **tē xistün** (m j' dan) yumruk atmak (veya indirmek)

hütün *m' dūn*, iki gözü kar

hütü (I) m alışma

hütü (II) m sokma

hütübüm m 1. alışma 2. dadanma

hütü būn *hüg* 1. alışmak 2. dadanmak

hütü hev būn *hūw* öğürleşmek

hütükirin (I) m 1. alıştırma 2. dadandırma

hütükirin (II) m sokma

hütü kirün (I) *hüg* 1. alıştırmak 2. dadandırmak

hütü kirin (II) *hüg* sokmak

hütük m 1. öğretim 2. alıştırıcı

hütükir m 1. öğretilik 2. alıştırmak

hütükirin m 1. öğretim 2. alıştırma

hüt kirin *hüg* 1. öğretmek 2. alıştırmak

hütüyet m hususyet kinfic

hütünün *hüg* hütün etmek

hüz m hüzün

hüzür m hüzün (II)

hü b hu (dersiñler arasınca seslerine sızdı) - kirm hū çekmek (veya denek)

hütün m 1. öğrenme 2. alışma

bü būn *hüg* 1. öğrenmek 2. alışmak

hütüñ m 1. öğrenme olan 2. alışık

hütük a yen (gıysı kolu) * **destün xwe şüstün**, **zıwa idün** ü **hütükēn** xwe daxistm ellerini

yekadı, kurtadı ve y enlemi indirdi

hüt (I) *hūw* halıpa (kulaerna muscectus)

hüt (II) m söğüm, mässerine -i **xwe kirin** söğümek, çirne çekmek

hütük m hürme topuz

hütü (...) *kirin* *hūw* alışma etmek, çirne çekmek

hütü xwe *kürin* *hūw* alışma etmek, çirne çekmek

hühü b yuh - **kirin** yuha çekmek (veya yuhaya otunak)

hühükirin m yuhalama

hühü kirin *hüg* yuhalamak

hühü (I) b yuh - **kirin** yuha çekmek (veya yuhaya otunak)

hühü (II) m fosudama

hühükirin m fosudama

hühü kirin *hüg* fosudamak

hük m *mēñ* eğretme, öğretim

hükirin (I) m söğüm, emme, mässerine

hükirin (II) m söğüm

hükirin (III) 1. öğrenme 2. alıştırma

hükirin (I) *hüg* söğümek, emmek, mässerine

hükirin (II) *hüg* hahlamak

hükirin (III) *hüg* 1. öğretmek 2. alıştırmak

hükürin m ulleme, ulürme

hük kirin *hüg* ulleme, ulürme

hül m az sızarda oynayan bir ayur

bün a sız (toklasuz halı, yalın hal) * **hün** **hütübüm** sız çekistime - **bi** **şerçavan** (m j' serveraw) **hürin** hoş geliniz - **bi** **şerç** in! söğünizi kesiyoruz! - **bi** **şerç** in! söğünüzü kesiyoruz! - **bi** **xer** (m j' ü **şerç**) **hätin** hoş geliniz - **bi** **şerç** **hätin** hoş geliniz - **di** **nava** **xürü** **dē** **blu** **şerç** in! **boldek** - **digünin** (m j' **zanin**) sız bilirsiniz - **gät** **hemü**, **tevdē**, **temam**, **tevek**, **saxek**) **hepiniz** sağolunuz - **hemü** **şerç** in! sağolunuz - **sax** **blu** sız sağ olun - **şerç** in! (m j' **xer** in) **şerç** in! sağolunuz - **temam** (tevek m j' **saxek**) **hepiniz** sağolunuz - **tev** (tevek m j' **tevdē**) **hepiniz** sağolunuz - **ü** **Xwedē** **şerç** in! **şerç** in! - **xer** j' **büzara** **xwe** **bübün** **mec** **lawa** m **gär** - **xweş** **blu** sız sağ olun

hünan *hür* hünan

hünandün m hünandün

hünügül m omk, saç süğü

hünün m hünün

hünjandün m hünjandün

hünük m hünük

hünkayi m hünkayi

hünkayi m hünkayi

hü (I) *hüt* 1. iskenbe 2. iskenbe (kasınlık hoyvunkada mideyi oluşturan bölümler)

hü (II) *m' iskenbe* (ışkumbelcu yopları)

hü (III) *m' iskenbe*, mide 5. **irga** göbe - **her-**

dan 1) göbek bağlamak (veya göbek salıvermek) 2) fırlatılmak - *dağırtın* ergo İku başa yemek, keredin doymak - *dakterin* ergo ucukmak - *İ ber* top ergo gebe, bamlile - *pö de teqandıñ* ergo bu işi berbat etmek, içine emek - *tije kurlu* işken beyi şışirmek - *werimandıñ* içembeyi şışirmek -*ē* (yekü) *dakterin* ergo midesi soymak, (biş) açılmak, zayıf olmas -*ē* (yekü) *ülreñdin* karmı deymek -*ē* (yekü) *ji herē* kisin göbek bağlamak (veya göbek salıvermek) -*ē* *tijektü* bambır -*ē* (yekü) *vektışin* göbek bağlamak, göbek salıvermek -*ē* *awe* tije karmın işkenbesini şışirmek -*ē* *awe* *werimandıñ* işkenbesini şışirmek

hür (II) *el* 1. ufak 2. küçük (büyümesini götüştesin beuz tanımlanmış ola) 3. boksuk (parı) 4. ince (tanelen ufak) * *ardē* *hür* ince un * *qūma* *hür* ince kum - *haju*, *kür* *haze*, *xū* *hajo* *lē* *ga* *weşine* ince elle sık dok - *hifkide*, *kür* *hifkide*, *dür* *hifkide* ince ele sık dok - *dan* *ber* (yekü) *ajtan* (veya *uçıdan*) olmak - *e* *büşisür* *e* *dirē* *jē* *kerē* *gēj* *e* ufak terek ama kusursuz, uzun boyudur ajtan eşek ve seşemin tekidir (asıl özetli olanın boy pös vezil akıllı olmasdır) - *hıra* *hür* 1) un ufak olmak 2) başlatılmak - *hıra* *kirin* 1) un ufak etmek 2) başlatılmak - *hıra* *çin* - *kirin* (tıştekj) (b) *jeje* *doğınak* - *mēze* *kirin* *to* *ū* *ndhērtin* dik-kallice bakmak - *ū* *gir* büyük küçük, berkes - *ū* *kür* ayrıntı, detaylı - *ū* *nür* öteberi, gültürü - *ū* *pür* cebezi - *ū* *rodı* (on j) *rüv* işkenbe ve tavuklar dolması

hürandıñ *el* 1. ufalama, ufaltma 2. inceleme, analiz etme

hürandıñ *hğ* 1. ufaltmak, ufaltınak 2. incelemek

hürbarın *m* çişeri

hürbarın *m* çişe eme

hürbarın *hğ* çişelenek

hürbajar *el* seçür (öz beğenen kimsel)

hürbajarı *m* seçililik

hürbışimē *m* ince, ufak çiv

hürbuzınar *m* ufak çiv

hürbün (I) *m* mikroskop

hürbün (II) *el* 1. detaylı 2. dikkatli kusse, berseyi görülen kusse

hürbün (II) *m* 1. detay 2. çizimleme, analiz

hürbün (II) *el* 1. detaylı 2. dikkatli

hürbün *m* 1. ufaltma 2. doğrama 3. bozulma (tam parçayı ufak parçalara çevirmek)

hür bün *hğ* 1. ufaltınak 2. doğranmak 3. bozulmak (tüm parçayı ufak parçalara çevirmek)

hürçap *m* mikroskop

hürdeğir *el* *özge* (kabaya yem şıbu)

hürdeñ *el* işkenbeli

hürde *el* 1. ufak 2. *n* harda

hürdeñir *jeva* *el* *uçuk* burjuva

hürdeñin *m* mercek, mikroskop

hürdeñit *el* mikroskopik

hürdeğir *el* inceden inceye yaklaşan, inceden

hürdek *m* küçük hafif minüsül

hürdekarı *m* 1. ince ele şı 2. analiz, tahli

hürde *m* 1. kasa an 2. dakika

hürdey, **hürdey** *m* bu veya başka yılak ver zongunu

hürdeyē *el* gebeş (kurta şış olan)

hürdeyēli *m* gebeşlik

hürdeñli *el* karm dışı sarkık

hürdeñ *el* obur, aç gözli

hüre (I) *m* simen tuzu

hüre (II) *el* alışkan

hürebo *m* hafif muzğır

hürdeñ *m* kuşçılık

hürdeñeg *m* mikrofön

hürdek (I) *m* küçük hafif, minüsül

hürdek (II) *el* *özge* obur

hürdeşap *el* *öz* (iz süren)

hürdeşopı *m* izc hik

hürēyibun *m* alışkanlık kazanma

būeyi būn *hğ* alışkanlık kazanmak

hürēñiti *el* *özge* 1. göbekli 2. obur

hürfiroş *el* işkenbeli

hürfiroş *m* işkenbelilik

hürfiroş *m* mikrofön

hürgeñ *el* *öz* azımlık (bir ülkede egemen ulusa göre ayrı soydan ve şıyca az olan topluluk)

hürgeñli *m* 1. analiz, çizimleme 2. ayrıntı, detay

hürgeñitor *el* ayrıntılı, detaylı

hürgir *el* 1. göbekli 2. obur

hürhür *el* 1. inceden 2. kıyım kıyım - *barın* *barın* çivlenek, yağmur çivilemek - *barın* *çivlenek* - *kirin* 1) un ufak etmek 2) inceleme etme

hürhürandıñ *m* 1. un ufak etme 2. çentikleme, çentme (ince doğrama)

hürhürandıñ *hğ* 1. un ufak etmek 2. çentiklemek, çentmek (ince ince doğranmak)

hürhürbün *m* 1. un ufak olma 2. çentiklenme, doğranma, kayma gibi olma

hürhür *hün* *özge* 1. un ufak olmak 2. çentiklenmek, doğranmak, kayma gibi olmak

hürhürük *m* minü minü, mahacık

hürhürükli *el* minü minü, minüminü

hurhürî *ad* uluk
hürhürîbîr *av* 1. un ufak olmak 2. dilinme 3. haşat olma
hürhürî hür *fiil* 1. un ufak olmak 2. dilinmek 3. haşat olmak
hürhürîklirin *av* 1. un ufak olma 2. dilinme (bu bitini küçük ve yavaş parçalara ayırarak kesme) 3. haşat etme
hürhürî kırın *fiil* 1. un ufak etmek 2. dilmek (bu bitini küçük ve yavaş parçalara ayırarak kesmek) 3. haşat etmek
hürhürük *ad* ufak tefek
hürhürüklirin *av* 1. un ufak olma 2. çentikleme, çentime (ince ince doğrama) 3. haşat etme
hürhür kırın *fiil* 1. un ufak etmek 2. çentikleemek, çentirmek (ince ince doğramak) * **pi-vaz** hürhür kırın sağın çesimek 3. haşat etmek
hürhürki *ad* 1. ufak tefeklik, ufak tefekçe, ufakça 2. miyon
hürük (I) *ad* 1. ufak, ufakık 2. ufakık, cüssesiz 3. ufak tefek (kıvrık) 4. küçük, küçükük (büyümesini, gelişmesini heraz tanımlanmış olan) * **plstiga hürük** küçük keşi 5. berecik gibi (göz) 6. *ad* masum, küçük çocuk, çuluk çocuk * **çar hürükün min hece** dört parçanın var - - - 1) ufak ufak 2) incecikten * **berfeke hürük hürük** dibare incecikten bu kar yağıyor - - **harin** serpiştirmek - - **da-gire hürük** çakırınalan işini gör - - **glyn** incece inceye ayrılmak - - **mürük** ufak tefek (mürük için)
hürük (II) *av* 1. düğün, düğünlük (en ince bulgur) * **hürükê savar** bulgur düğünü 2. kırma, kırık (elovulmuş veya kulluğu olan) 3. kıyma (ince ince doğranmış küçük parça) 4. zıvım * **hürükê nah** elmek kızırtısı
hürük (III) *av* katı, tıslık, korse
hürük (IV) *av* çalı çırpı
hürükünos *av* kırmaç
hürükülük *av* ince, çignina ünlemleri
hürükhürük kırın *fiil* ince ince çarpmak
hürüki *ad* 1. uluk 2. incecik, ince 3. çirpim, çirpim 4. ufak tefek * **li bet** - **hürükê min** jindikê hürükê dîpe kapandı ufak tefek bir kelim dreyin 5. ufakık 6. ufakça, tıslı
hürükükê *ad* ufakça
hürükü *av* ufaklık
hürün *av* hür
hürî *av* hür
hürin (I) *ad* 1. ufak 2. mikrubik
hürin (II) *av* uluk
hürin *fiil* uluk olmak
hürîsk *av* hürîsk
hürk *av* iskeembe
hürkari *av* çarçınleme, analiz

hürker (I) *av* **iskeembe**:
hürker (II) *ad* uluk 1. kıyma (kıyma işini yapan) * **hürkerê tîgê** haun kıyması 2. yama (parça ayar, bolen)
hürker (III) *av* **isfargo** obur (şeyek gibi yiyeni)
hürkerî (I) *av* **iskeembeçilik**
hürkerî (II) *av* 1. kıymalık 2. yamaçlık
hürkirin (I) *av* 1. kısma (göz için, burun kapama) 2. kısma (ışığına azaltma)
hürkirin (II) *av* 1. bozma, bozdurma (büyük parçayı ufak kırımlara ayırma) 2. bozma (altın parçaya çevirme)
hürkirin (III) *av* 1. doğrama (keserek parçalamak) 2. kesme, keş (düğün parçalarına ayırma) 3. uluklama, uluklama, kırıklama 4. kıyma, kıyma, kıyma (küçük parçaları derinlikte doğrama) * **hürkirina** vî tîgê gir vî hütînnê kırın **av** 5. kırma (odun parçalamak)
hür kırin (I) *fiil* 1. kısımak (göz için, burun kapamak) 2. kısımak (ışığı azaltmak) * **temue hür bike** labayı kıs
hür kırin (II) *fiil* 1. bozmak, bozdurmak (büyük parçayı ufak kırımlara ayırmak) * **perê hür bike** parçayı bozdu 2. bozma (altın parçaya çevirmek)
hür kırin (III) *fiil* 1. doğramak (keserek parçalamak) * **gêst hür kır** eî doğramak * **te-özün hür kırin?** odunları doğradın mı? 2. kesmek (düğün parçalarını ayırmak) * **ker-tol hür kırin** patates kesmek 3. ululamak, ululmak, kır-kırmak 4. kıymak (küçük parçaları derinlikte doğramak) 5. kırmaç (odun parçalamak) * **özün hür kırin** odun kırmaç
hürkiri (I) *ad* 1. kısık (gözün, burun kısmı olan) 2. kısık, kısalmış (ışığı azaltan) 3. elamî
hürkiri (II) *ad* 1. doğramak, doğranmış 2. kısık (kısılmış olan) 3. kıymalı * **tînnu gir hür-kiri** mî kıymalı tînnu
hürkölî *av* detaylı inceleme
hürkölî *av* inceleme, tetkik
hür kölî *fiil* incelemek, tetkik etmek
hürlekolan *av* inceleme, inceleme
hür lê kolon *av* incelemek, incelemek
hürlekêrin *av* inceleme, incelemek
hür lê nêrin *av* inceleme, incelemek
hürmeşk *av* **isfargo** ufak gobeği
hürmezî *av* **isfargo** 1. gobeği 2. obur
hürmêş *av* uluk 1. ufak şemek 2. haşat
hürmîlet *av* azınlık, ulusal azınlık
hürmür *av* parti, tav zava, öcher
hürnêr *av* **isfargo** analiz, inceleme, incelemesi, müzisyen
hürnêran *av* analiz, inceleme, tahvil
hürnêrî *av* incelemeçilik
hürnêrî *av* 1. inceleme, tetkik 2. *av* inceleme (bir bilim veya sanat konusunu her yönüyle

geniş bir biçimde açıklayan eser veya yazı)
 3. öğütmeleme, analiz 4. *fel* 1. çözüm 5. *ez*
 çözüm -> kırın. inceleme yapmak
hürmivis *vi* küçük harflerle yazma
hüröndüğü 1. tri göbekli (erkek) 2. öbür (er-
 kek)
hürönelo *h* un ufak, tuz buz
hüröhelübün *vi* un ufak olma, tuz buz olma
hüröhefo *bün* *şığ* un ufak olmak, tuz buz ol-
 mak
hüröheinkirin *vi* un ufak etme, tuz buz etme
hüröheın *kirin* *şığ* un ufak etmek, tuz buz et-
 mek
hüröniür *ş* un ufak, tuz buz
hüröniürhün *vi* un ufak olma, tuz buz olma
hüröniür *bün* *şığ* un ufak olmak, tuz buz ol-
 mak
hüröniürkistin *vi* un ufak etme, tuz buz etme
hüröniür *kistin* *şığ* un ufak etmek, tuz buz et-
 mek
hüruxangö *h* tuz buz, un ufak
hüruxangübün *vi* tuzla buz (veya tuz buz) ol-
 ma, un ufak olma
hüruxangu *bün* *şığ* tuzla buz (veya tuz buz)
 olmak, un ufak olmak
hüruxangokarin *vi* tuzla buz etme, un ufak etme
hüruxango *karin* *şığ* tuzla buz etmek, un u-
 fak etmek
hürpiv *vi* 10 kilometre
hürpiv *şığ* *şığ* gubette kurumuş sefil kimse
hürünazi *vi* ince alay
hürünür *vi* etebel, pili patı (çaya yerine) -dan
 hev pily, patıyı (veya pili patıyı) toplamak
hürwene *vi* mikrofotoğraf
hürxatıv *vi* çenti

hürxweş *vi* kurdeşen
hürxweşkirin *vi* kurdeşen etme
hürxweş *kirin* *şığ* kurdeşen etmek
hürzayende *vi* makroorganizme
hürzandewerzan *şığ* mikrobiyolog
hürzindewerzani *vi* mikrobiyoloji
hürzindi *vi* mikrosorganizma
hürzi *vi* bir halk (türü)
hüş bün *şığ* *hüş bün*
hüş *vi* şük *vi*
hüşk *vi* 1. oyunlan'a ebenun beklendiği yer 2.
 toplanma yeri
hüt (I) *vi* dalanma -i (titteki) *bün* -e dalan-
 mak * *zarok hütü* çikolataya büye çocuk
 çikolataya pek daldı -i (titteki) *kırım* -e
 dalanlamak
hüt (II) *vi* nept, rutube
hüt (III) *şığ* bolun (Ela-bena musteyens) -e
 masiyun bakıldı dev. *balta*
hüt (IV) *vi* 1. dev (korkunc, çok trj ve olağa-
 nüstü güçlü masal yaratığı) 2. *vi* dev (olğa-
 niüstü inilke olan) * *zilemekî mina hütêkî*
 dev ubi bu adam -e *karas* *e* (birine) *şığ* it-
 yanına -e *swarinê* öbür
hütasa *vi* devasa
hütübün *vi* züleke, yeti
hütübüne *vi* *vi* kıym, *vi* yapıtı, *vi* yarı, *vi* karaman
hütük *vi* *vi* *vi*
hütükî *vi* sızdılık
hütükirin *vi* darılgandırma
hütükirin *şığ* daldandırmak
hütmasî *vi* *balta*
hüzan *bün* *şığ* *hüzan* (I)
hüzê *vi* ufak

I

İ. İ. w. 1. Kürt alfâbesinin on birinci harfi olup fonetik bilimi bakımından ise kasa, yüksek kanna bir ünlüdür. 2. Roma rakamlarında bir

(1) sayısını gösterir

ij *hi* (evet anlarmında)

ibânê b kütban olan (çocuk dilyle)

ibêrî ad bir tû kuş

icac taz fırtınası

icenek fırtına, hortum

icâl *er* saçın dağılmak halî

ifore barınan arığı

ifûn *er* ihlâm, iclâm

ifûn *er* iclâm - kîrûn oklamak

ifûnkîrîn *er* ihlâm, iclâm

ifûn kîrîn *îgh* oklamak, iclâm

ihê *ê* ihî (öksürük sesi için)

ihî *ê* ihî

ihîm *ê* ihî (ihî kimsenin kendî varlığını belirtmek, söylenen bir şey üzerine dikkat çekmek gibi anlamlarda kullanılır)

ihî *ê* ihî (öksürük sesi için)

ihîlekux *er* öksürüp tiksirmek *-a* (yekî) **ihîn** (bir) öksürüp tikirmek

ihîraz ihîraz

ihîrîn *er* ihlâm

ihîrîn *er* gebenne (hayvanlar için)

ihîrîn *îgh* gebenne (hayvanlar için)

ihîrîn *er* gebenne (hayvanlar için)

ihîrîn *er* gebenne

ihîrîn *îgh* gebenne

ihîrîn *er* gebenne

ihîrîn *er* gebenne

ihîrîn *er* gebenne *-a* (yekî) vebatîn midisi bulunmak

ihîrîn *er* 1. bilgi, haber, bildirm 2. *îgh* ilâm (bir davanın mahkemece nasıl bir hukme bağlandığını gösteren resmi belge) 3. ilân (açıkça bildirme, duyurma) *- dan* (yekî) (birine) haber verme *-* **ihîrîn** (an jî stendin) bilgi almak *-* kîrîn ilân etmek, duyurmak *-* **ihîrîn** xistîn aktarmak, istemek, bildirmek *-a* (yekî) **ihîrîn** (bir-er) haberdar etmek, bilgilendirmek

ihîrîn *er* bildirme, haberdar etme

ihîrîn *er* *îgh* bildirmek, haberdar etmek

ihîrîn *er* duyurmak

ihîrîn *er* duyurmak

ihîrîn *er* duyurma, ilân etme

ihîrîn *er* *îgh* duyurmak, ilân etmek

ihîrîn *er* duyurmuş, ilân edilmiş, duyurulmuş olan

ihîrîn *er* *îgh* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn*

ihîrîn *er* *îgh*

ihîrîn *er* *îgh* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn*

ihîrîn *er* *îgh* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn*

ihîrîn *er* *îgh* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn*

ihîrîn *er* *îgh* *ihîrîn* *ihîrîn*

ihîrîn *er* *îgh* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn*

ihîrîn *er* *îgh* *ihîrîn* *ihîrîn*

ihîrîn *er* *îgh* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn*

ihîrîn *er* *îgh* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn*

ihîrîn *er* *îgh* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn*

ihîrîn *er* *îgh* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn*

ihîrîn *er* *îgh* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn*

ihîrîn *er* *îgh* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn*

ihîrîn *er* *îgh* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn*

ihîrîn *er* *îgh* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn*

ihîrîn *er* *îgh* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn*

ihîrîn *er* *îgh* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn*

ihîrîn *er* *îgh* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn*

ihîrîn *er* *îgh* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn*

ihîrîn *er* *îgh* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn* *ihîrîn*

tk natak
 intinikirin *m* iklimna
 intini ktrin *lğh* iklimnak
 intok *rd* inatçı
 intokli *rd* inatçısız
 intokli *m* inatçılık
 inwan inwən
 inyad *m* inat →a (yekü) pē girtin inadi tutmak
 inyadi *rd* inadısız, dikusē
 inyatker *rd* inatçı
 inyatkeri *m* inatçılık
 inyadjirip *m* 1. inatlaşma, inat etme 2. dayatma (kereli istediğini yaptırmakta diyetme) 3. dileme
 inyad ktrin *lğh* 1. inatlaşmak, inat etmek 2. dayatmak (kereli istediğini yaptırmakta diyetmek) 3. dilemek
 inyadjiri *rd* inat etmiş oları
 inyuz *m* açlık
 inyet *bm* inyet
 inzəl *m* eğeri çarçak
 ipçik *m* inah paylaşmada kullanılan seçme ayunu
 iqtibas *m* iktibas
 ir (I) *b* bağayı çitileşmeye teşvik ünlem.
 Ir (II) *rd* 1. luştulu, pürüzlü (ses için) 2. kibir (ses) 3. kalir, güir (ses) 4. tutuk (tutulmuş, kalmış, kesik ses)
 irbün *m* kalınlaşma, pürüzlenme (ses için)
 ir būn *lğh* kalınlaşmak, pürüzlenmek (ses için)
 irbüyin *m* kalınlaşma, pürüzlenme (ses için)
 irbüyi *rd* kalınlaşmış, pürüzlenmiş (ses)
 İraqi *rd* Iraklı
 irase *m* bazar * irasa genim buğday bazarı
 irbet *m* kalabalık
 ire *bm* ire bambu, hım karnışı
 irsaf *bm* su kenarlarında yetişen, dere etna benze bir bitki
 irik irik *b* keçlerin tokuşması ünlemi
 irni *rd* inatlaşmış, inat etmiş oları
 irinin *m* inatlaşma, inat etme
 irinin *lğh* inatlaşmak, inat etmek
 irn *m* 1. inar 2. aksilik →a (yekü) pē girtin 1) inadi tutmak 2) aksiligi tutmak →a (yekü) pē girtiyē aksiligi usrunde →a (yekü) tabilin 1) inadi tutmak 2) aksiligi tutmak →a (yekü) rabūyē aksiligi üstünde →a gāmūšē keçi inadi →a gāmūšē pē girtin keçileşme →a kerē e-şek inadi
 irmok *rd* 1. inatçı 2. aksi, inatçı, huysuz
 irmokli *b* 1. inatçı 2. aksiz → ktrin aksilik etmek
 irmokli *m* 1. inatçılık 2. aksilik
 irnye *m* bağışnak
 irq (I) *b* gücük, tiksime →a (yekü) jē çün (birinden) gücük alınak (veya birine alınak)
 irq (II) *m* irk
 irq *m* irk
 irqi *rd* irksal
 irs *bm* irs, kalit, kalıtım
 irsiyet *bm* irsiyet

irsi *rd* irsi kalıtımın, kalıtım
 irsi *rd* irsi kalıtımını, irsiyet
 irşat *m* irşat → ktrin irşat etmek
 irşat *m* irşat
 iz *m* 1. iz 2. izür →ē (yekü) şikondia (tıriri) acarlumak
 izaxwestin *m* özür dileme
 izaxwestin *lğh* özürdilemek
 izad *rd* haydut, çaki
 izad *m* haydutluk, çakılık
 izan *bm* wisan, wisan
 izadwan haydu:
 izkarta *rd* 1. iskarta (bazı iskambil oyunları-na işe yaramayan kâğıt) *rd* 2. iskarta (değer m kaybolmuş eşya)
 izpek *m* yayık sehpası
 izpişik *m* dalac
 izpişig *bm* iz-pişi
 izpi *bm* izpi
 izqawet *m* çöp süpürgesi
 izrac *m* izrac → ktrin izrac etmek
 izranktrin *m* izrac etme, diletme, üstelenme
 izrar ktrin *lğh* izrac etmek, diletmek, üstelenmek
 izra *bm* herse
 -iztak son ekte, yer mekân anlamını verir *
 gullizan güllük
 izawr *bm* izawr
 izaber *m* çalmak taş
 izâr *bm* izârē
 izârē *m* yükük (yatak yüküğü)
 izcêwrik *bm* zerk
 izciqat *bm* izciqat
 izci *bm* izci
 izcicelik *bm* izci et türü
 izci *bm* izci
 izcüm *bm* izcüm
 izkew *m* ağaçtan hamur tekneni
 izur *m* izaret etme
 izkırqı *bm* bir tür devletubanı lirkısı
 izne *bm* wişne
 izq *m* 1. aşk 2. heves
 izqbaz *rd* aşık
 izqbazi *m* aşıklık
 izqebaz *bm* izqbaz
 izqebazî *bm* izqbazi
 izqof *m* doğme
 izk *m* luy-luyuna * jē wegerin, ulka wî heyc
 huy-luyun, karıştıyın
 izwraz *m* kasıyın
 izin *m* inese yapacağı yığın
 izlemür *bm* axlemür
 izyar *m* izyar * mlın izyara deng çekir ses uyurını yaptım
 izir *m* engel
 izxare *m* izgara (uzerinde et izgara edilen)

I

i, î Kürt alfabesinin on ikinci harfi, ses bilimi açısından ise uzun, yüksek ön çıkışlı bir ünlüdür.

İşim] (yeni ün kullanması)

• **i** ez 1. isim yapım son eki (Türkçedeki "-lik, -lük" gibi ekler karşılığı) * erzanî meszlık 2. sıfat yapım son eki * avî şulu 3. mensubuyl son eki * Hevêdê Hevedanî. 4. ilgi eki 5. eril tekil büküm eki * gıştê dikî hooz eti 6. dil isim yapım son eki (Türkçedeki "-ça, -çe, -ca" ekleri karşılığı) * Kurdê Kurçe 7. e hali * teslimî min bike bapî teslim et 8. isim ve sıfat hallerinde geçiş zamanı hali yapım * çiyî giidiş * gîrîî tutuklu, tutaklanış olta 9. tamamlama için tekrarlama birleşiminden sonra /V hali olur * herayê min î baş beşim iyî çekê kandesim

• **î** zime ekli * îşî. îzî, îcar bu sear, buşon, buker

îade *w* îade, geri verme

îadeklîrîk *w* îade etme, geri verme

îadê kîrîn *w* îadê etmek, geri vermek

îadeklî *w* îade edilmiş olan

îade *w* yardım, yardım amacıyla toplanan para

îadê adîr kal îê Xwedê Allatî kula

îadêr olîn îadêr, tapınma

îadêr kîrîn *w* îadêr etmek, tapınmak

îadêtkîrîn *w* îadêr etme, tapınma

îadêtgeh olîn îadêthane, tapınak, mabed

îadêtkar *w* îadêtkar, ibad

îadêtker *w* îadêtker

îadêtkane olîn îadêtkane, tapınak, mabed

îadûllah *w* îbadullah (İsrailin kulları)

îade *w* îhale

îhiş *w* îhiş, ibiş

îbîlîş *w* îbîlîş, şeytan.

îbene *w* îbene

îbnetî *w* 1. îbnetlik (îşare olma durumu) 2. îbne-

lik (ilce gibi davranma durumu)

îbra *w* îbra, aklama

îbrahîmîye *w* îbrahîmîye, aklama belgesi

îbrahî *w* 1. İbrahim 2. *w* İbrahî, Yahudi

îbrahîkî *w* 1. İbrahîye 2. *w* İbrahîlere yaraşır bir biçimde, İbrahîlere özgü

îbraz *w* îbraz – kirim îbraz etmek

îbrazkîrîn *w* îbraz etme

îbrazkîrî *w*, îbrazî, îbraz edilmiş

îbre *w* îbre

îbret *w* îbret

îbretgîrîn *w* îbret alma

îbret gîrîn *w* îbret almak

îbretgîrî *w* îbret alınmış olan

îbrî *w* İbranice

îbrîşîm *w* 1. ipek 2. *w* ipek (ipekten yapılmış olan)

îbîdêl *w* îpîdêl, ilker

îbêlî *w* îbêlî

îcab *w* 1. icap, gereklilik 2. *w* *îca* olgulunun, *î-* cap – pe dîlîn gerek görmek

îcabet *w* îcabet, çağrı kabul etme – kîrîlî *î-* cabet etmek

îcabkîrîn *w* îcab etme

îcab kîrîn *w* îcab etmek

îcad *w* îcad

îcadker *w* îcad etme, icatçı

îcadkîrî *w* îcad etme, icatçı

îcadkîrîn *w* îcad etme, bulma (ilk kez yeni bir şey yaratmak)

îcad kîrîn *w* îcad etmek, bulmak (ilk kez yeni bir şey yaratmak)

îcadkîrî *w* îcad edilmiş olan

îcar *w* 1. bu kez 2. şimdi * *îcar dorê te gîrdî şîrê sende* 3. isteklik, bir de * *îcar rîjê çar çaran dîxwaze ûstêkê gûrdê dîrtê kez îsteyo* 4. *întîk* – *qî î* çaha ne, çeykese – ... *î* ...

î çeykese ... *î* gelince? * *hûn dî vî çîşî bîkî, îcar ez jî...* *î* gelince? * *hûn dî vî çîşî bîkî,*

îcar ez jî... *î* siz bu işi görceksiniz, hana gelince. – *Ku...* *î* ister misin? * *îcar ku îlha*

bavê te çûbe malê îster misin çîndî baharê ve gîrîşî ulsun – *tu mala xwe hîdê! seyret!*

– *tu mâze bîkê! seyret!* ~ *tu were dîyarê (î) çî seyret!* ~ *tu were temayê? seyret!*

icare *m* 1. icar, kiralamak 2. toprak kazılığın-
dan ekiden alınan ekinin bir payı
icaredan *m* ölçenle toprağın üçte birine karşılık
toprağını kiraya verene)

icare dan *f*ğh ölçmek (ürünü üçte birine
karşılık toprağını kiraya verene)

icarekele *sd* icar kiralık, kiralamak

icarekeleci *m* kiralıkçı

icarekirin *m* icar etme kiralama

icare kirin *f*ğh son etmek, kiralamak

icarekiri *sd* kirali, kiralanmış

icari *h* arak son, hiç * icari ez uayem artık
son ben gelmiyorum

icaze *m* icazet, izin

icazet *w* 1. icazet, izin 2. icazet, diploma -
girtin (ünj stendin) icazet almak, icazetna-
me almak

icazetdar *sd* mezun, izinli

icazetdarkirin *m* mezun etmek

icazetdar kirin *f*ğh mezun etmek

icazetgirin *m* 1. icazet alma 2. icazet alana, i-
cazetname alma

icazet girin *f*ğh 1. icazet almak 2. icazet al-
mak, icazetname almak

icazetgirin *sd* icazetçi, icazet almış olan

icazetname *w* icazetname, diploma

icazetstendin *w* 1. icazet alma 2. icazet alma,
icazetname alma

icazetstendin *f*ğh 1. icazet almak 2. icazet al-
mak, icazetname almak

icazetstendil *w* icazetli, icazet almış olan

iclar *w* ehir, zorlama - kirin zorlamak, mec-
haz etmek

icbari *sd* zeraki

iclavazî *h* çirçiplik, çirçiplik

iclavazîni *m* çirçipliklik, çirçipliklik

icra *w* 1. icra, icra etme 2. icra (bir müzakere
etimi notalarıyla ses verime)

icra *h* icraye hisse icraya his vur-
mek için icra etme, yorumlama

icra kirin *f*ğh (mekâzî) icra etmek, yorumla-
mak

icraet *m* icraat

icrakat *sd* icraat

icrakat *m* icraatlık

icrakat *sd* icraat

icra *m* ispat

icrahin *m* ispatlanma, ispat olma

icra bin *f*ğh ispatlanmak, ispat olmak

icrahûyû *m* ispatlanma

icrahûyû *m* ispatlanma, ispat etme

icra kirin *f*ğh ispatlamak, ispat etmek

icrahûyû *sd* icrahûyû

icrahûyû *sd* icrahûyû

id *m* 1. bayram * ida qurbanu kurban bayra-
mı 2. awç bayram (sevîç, reje) -u hucyan
hucifar bayramı kurban bayramı -u qur-
banû kurban bayramı -u heccatî kurban

bayramı -u hev pîruz kirin bayramlaşmak

ida bîhadan *sd* Yazıllıkta alüha bayramı

ida roman *sd* Yazıllıkta genel bayram

ida heccyam *sd* kurban bayramı

ida nîsanî *sd* pasikalya

ida qurbanû *sd* kurban bayramı

ida rumezanê *sd* ramazan bayramı, şeker bay-
ramı

ida rojîwê *sd* ramazan bayramı.

ida *sd* şîlî

idadi *sd* idadî (eskide lese dersesindeki okullara
verilen ad)

idam *m* 1. idam (idam cezası) 2. idam (idam
cezasını yerine getirme)

idamkirin *m* idam etme

idam kirin *f*ğh idam etmek

idamkirin *sd* idam edilmiş olan

idamkîwaz *sd* idam yanlısı

idamkîwazî *m* idam yanlısı olma durumu

idare *m* bayramlık * mîlî idareya zarok diyê
çocuğim bayramlığını verdim -ya hev kirin
bayramlaşmak

idanî *m* 1. bayramlık 2. bayramlaşma * çî bî-
daniya wê bayramlaşma giti -ya hev kirin
bayramlaşmak

idare *m* 1. idare, yönetim 2. idare, yönetim (bir
kurumun işlerini yürüten kurul) 3. idare, yö-
netime (bir kurum veya kuruluşun yönetildiği
yer) 4. idare, tutum * diwê ku mirov her tiş-
tî bî idare bî kur ûnê her şeyi idare le kul-
lanmak lazım 5. idare (geçim) * em bî vî
pereyî idare xwe nakin hu parayî idare o-
demayêruz - di kuleka (yekî) de cûn baş-
masî şûrop gîmek, başa tutmek -ya (yekî)
bûn geçimîni saqlaymak durumdê ol-
mak -ya (...) kirin destê xwe yûretîni ele
geçimîni, dizgînîni ele alî -ya ruj bî rojê
bûn yûretîni gîmek -ya ruj bî rojê kirin
geçimîni gîmek -ya xwe kirin geçimîni saqla-
mak

idarekirin *m* 1. idare etme, yönetme 2. idare-
tîme, dayanma (teşevvî) etme, güç bir etme-
me kullanma 3. geçime 4. idare etme (alî ş
veşte; el verine, kurtarma) 5. idare etme
(göz yumma, nos girmeye) 6. idare etme (şu-
duruluk ise yaramaz) 7. idare etme, yetenme

idare *sd* idareli *f*ğh 1. idare etmek, yönetmek 2.
emretmek, dayanmak (taahhüt) etmek, güç
bir duruma kullanmak * hînekî dîu jî idare
bîke ya em nêzî bajêr bûn biraz çarî saqla-
tî, şehre yaklaşêk 3. geçimemek 4. idare et-
mek (fahş verişte, el verime, kurtarmak) * ez
bî vê fîretî nikarîni bîdîni, idare nûke o fi-
yanî veremê, idare etmêz 4. idare etmek
(göz yumarak, hoş görmeye) * tu jî me plêk
idare bîke, perre me vî qas e son de hîzî bu-
nê idare el, parayî hu karîz 5. idare etmek
(şuurluluk ise yaramaz) 6. idare etmek, yeten-
mek ~ nekîrin dayanmak -ya (yekî) baş

hün maddi açıdan durumu iyi olmak -ya (yekî) nebûn geçişimi sağlayamamak -ya (yekî) tunc hün maddi durumu kâfî olmak
idareker *idâre* 1. idareci, yönetici 2. idareci (hoşgüçlü)

idarekerî *m* idarecilik

idareng *bur* idare

idareyâk *idâre idareci* yönetici

idareyanî *m* yöneticilik

idareyane *m* idareyane, buru.

idareya *idâre* idare, idareci, yönetici

idarî *m* idare, idareci

ide, **idea** *fe'ül* ide, idea, düşün

ideal *m* 1. ideal, ülküsel (amaç edinilen, ulaşılmaz istenilen şey) * zevaca ideal ideal evlilik 2. *fe'ül* ideal gerçekçe var olmayıp yalnız düşüncede, tasarımda bulunan bir olan, varlığına düşünce ile kavranılabilen şey)

idealist *fe'ül* idealist ülkücü

idealistî *m* idealistlik, idealizm

idealizasyon *m* idealizasyon, ülküleştirme

idealizm *m* idealizm

idealkirin *m* idealleştirme, ülküleştirme

ideal kilit *ğış* idealleştirmek, ülküleştirerek

idealkiri *m* idealleştirilmiş olan

identik *mar'if* 1. identik, özdeşlik 2. *m* identic, özdeş

idenloğ *id'ül* ideoloğ

ideoloji *m* ideoloji

ideolojik *m* ideolojik

idgh *m* bayram yeri

idha *m* idha, sav

idhadat *m* idhat

idhaker *m* idhaker

idhakerî *m* idhakerlik

idhaktin *m* idha etme, savlat

idha kirin *ğış* idha etmek, savlatmak

idhamane *ğış* idhamane, savat

idhok *zâ'ül* 1. keleşek 2. *m* keleşek (keleşek buğuridir olan)

ididuku *belek* *zâ'ül* ak keleşek (Aporia zâ'ül-ğış)

ididuku *qozan* *zâ'ül* ippek böceği keleşeği

idipati *ğış* idipati, kuzan dığıç

idman *m* idman, alıştırma, antrenman -> kirit idman yaptık

idmankiri *m* idman etme

idmankiri *m* idmanlı, antrenmanlı

idraq *m* 1. idrak, anlayış, algı 2. *zâ'ül* idrak, algı

idraqkiri *m* algılanma

idraq kirin *ğış* algılamak

ifade *m* 1. ifade 2. *ğış* ifade 3. *ğış* ifade -> işet (yekî) dan (burun) üzere ifade vermek

-yên (yekî) *ğış* girtin (birine) ifadesini almak -yên (yekî) stemdin (an ji girtin) 1) (birinin) ifadesini almak (örneğin ifadelerini yazmak) 2) (birine) ifadesini almak (üstün gelmek, vermek)

ifadedan *m* ifade verme

ifade dan *ğış* ifade vermek

ifadedayi *m* ifade vermek olan

ifadedayin *m* ifade verme

ifadegirtin *m* ifade alma

ifade girtin *ğış* ifade almak

ifadegirti *m* ifadesi alınmış olan

ifadeker *m* ifade eden

ifadekiri *m* ifade etme

ifade kirin *ğış* ifade etmek

ifadekiri *m* ifade edilmiş olan

ifet *m* ifet

iflah *m* iflah, orma -> nebûn iflah olmamak

iflahbûn *m* iflah olma, orma

iflah bûn *ğış* iflah olmak, ormak

iflahbûnî *m* iflah olma, orma

iflahbûyin *m* iflah oluş, iflah olma

iflahkiri *m* iflah etme

iflah kirin *ğış* iflah etmek

iflahkiri *m* iflah edilmiş olan

iflas *zâ'ül* iflâs, batık, batma -> iflâs û rûl *m* dolanlık iflâs

iflâs *helen* *m* dolanlık iflâs

iflâs kiledar *ğış* iflâs iflâs

iflâskirin *m* 1. iflâs etme, batma 2. iflâs etme (düşünce, idkâr, tez, kimsa vb. yenilgiye uğratma, değeri düşürme)

iflâs kirin *ğış* 1. iflâs etmek, batmak 2. iflâs etmek (düşünce, idkâr, tez, kimsa vb. yenilgiye uğratmak, değeri düşürmek)

iflâskiri *m* iflâs edilmiş olan, batık, matûs

iflah bur iflah

ifraz *m* ifraz, fızla, çok

ifraz *id'ül* 1. ifraz (parsellere ayırma) 2. *ğış* salgı - kiritin 1) ifraz etmek 2) ifraz etmek, salgılanmak

ifrazkiri *m* salgılanma, salgılayış

ifraz kirin *ğış* salgılanmak

ifrit *m* ifrit, em, şeytan

ifşa *m* ifşa, yayma -> kiritin ifşa etmek

ifşakirin *m* ifşa etme, açıklama

ifşa kirin *ğış* ifşa etmek, açıklama

ifşakiri *m* ifşa edilmiş olan

ifşeat *m* ifşaat

iflâra *m* iflâra -> if kirin (birine) iflâra almak, kâr çıkmak, iflâra bîhünmak -> ya bêsar *ğış* qûm kuru iflâra -> ya lûşk kuru iflâra

iftiraker *zâ'ül* iftira, kârca

iftirakerî *m* iftiraçlık, kârcaçlık

iftiraktin *m* iflâra etme

iftira kirin *ğış* iflâra etmek

iftixar *m* iflâra, övünç -> kiritin iflâra etmek, övünç duymak

iftixarkirin *m* iflâra etme, kıvanma

iftixar kirin *ğış* iflâra etmek, kıvanmak

igdîş *m* peynir peynir için su makinesinden çıkarılmış yağsız süt

igûana *zâ'ül* igûana, Hint kertenkelesi

ihale *m* ihale -> hün ihale olmak -> kiritin ihale etmek

İlahî kîrîn *mâ* Kaçılacak, kaçmak

İnenekîrî *mâ* düşür, düşürmek

İlahî nîlâh *mâ* tuz

İlahî nîlâhî *mâ* tuzcu

İlahî (I) *mâ* ilâhî, tanrısal

İlahî (II) *mâ* ilâhî (Allah'ı) örnek, ana din etmek için yazılıp okunanı okunanı (ezanı)

İlahîn *h* ilâ, ilâhî

İlahiyet *m* ilâhiyat, tanrı bilimi, teoloji

İlahiyatnas *mâ* ilâhiyatçı

İlahiyatnasî *mâ* ilâhiyatçılık

İlak *m* görülecek

İlam *m* 1. açıklanmak, ifşa etmek 2. ilâm hî →

Rebî (Allah'ın) → vevrasetê hîç vevrasî ilâm

İlamkerin *lîğ* açıklanmak

İlan *m* ilân, duyuru

İlanîk *m* yulanık (bir hastalık adı)

İlandan *m* ilân vermek

İlan dan *lîğ* ilân vermek

İlandayî *m* ilân verilmiş olan

İlandayîn *m* ilân vermiş ilân verme

İankar *mâ* ilâncî, deyinmez

İankarî *m* ilâncîlik, deyinmezlik

İankarî *mâ* ilâncî

İankarî *mâ* ilâncî

İankirin *m* 1. ilân etme, duyurma 2. yayma

İan kirin *lîğ* 1. ilân etmek, duyurmak 2. yaymak (gizli, saklı olan bir şeyi açıklamak)

İankarî *m* 1. ilâm edilmiş, duyurulmuş 2. yayılmış olan

İawe *m* 1. ilâve, ek, ulama 2. ilâve, ek (ekletme, katılmış parça) 3. ec, ilâve (bir gazete veya derginin günlük yayınından ayrı ve ücretsiz olarak verdiği parça) 4. ilâve, katkı (madde)

İlawehûn *m* ilâve olma, ekletme

İlawehûn *lîğ* ilâve olmak, ekletmek

İlawehûyî *m* ilâve etme, ekletmiş olan

İlawehûyîn *m* ilâve olma, ekletme

İlawedar *mâ* ekli

İlawekirin *m* 1. ilâve etme, ekletme 2. katkılanma

İlawe kirin *lîğ* 1. ilâve etmek, ekletmek 2. katkılamak

İlawekirî *m* 1. [ilâve] ilâve edilmiş, ekletme, ekletmiş * çapa ilawekirî ya dîvem eme - 'i ikinci kezki 2. ekli 3. katkıl.

İe (I) *m* yatac, uyuma (çocuk dilinde) - kirin yatanık uyurak

İe (II) *h* ilâ, ilâhî

İe (III) *m* küçük adı

İedar *m* ilâhî

İegal *m* 1. illegal, kanun dışı, yasa dışı 2. illegal, yarı * rêxastin illegal illegal oğuç

İeh *h* ilâ, ilâhî, ilâhî

İehîn *h* ilâhî

İeleberî *h* eleberî, sığılı

İellab *h* ilâllab - kirin ilâllabî demek, ilâllab etmek

İllâm *m* 1. ilâm, emir 2. ilâm (Allah'ın peygamberlerin vevrasîne geldiğine inanılan tanrısal ilâm) *lîğ* duyuru ve düşüncelerinden (yekî) emilme, ek

İllâmigirîh *m* emir emre

İllâmî girtin *lîğ* emilme

İllâmîgirtî *m* emilencüç olan

İllâmîllâm *m* ilâm, hükümde

İllâmî *mâ* ilâmîlik

İllêq *m* ilhak - kirin ilhak etmek

İllêqkirin *m* ilhak etme

İllêqkirin *lîğ* ilhak etmek

İllêqkirî *m* ilhak edilmiş olan

İllî *m* sıpa

İllzyonîst *mâ* ilüzyonist, göz bağı

İllzyonizm *m* ilüzyonizm, göz bağılık

İllma *m* tarla ortasında ekilmeyen yer

İllmihal *m* ilimihal

İllmihalber *m* ilimihalber

İllon *m* eyelî tyid 30 gün süre dokuzuncu ayı

İllqah *m* ilqah, dolanma - kirin dîllenmek, ilqah etmek

İllqah *m* ilqah, dolanma

İllqah *m* ilqah, dolanma - kirin dîllenmek, ilqah etmek

İllqah *m* ilqah, dolanma

İllqah *m* ilqah, dolanma

İllqah *m* ilqah, dolanma

İllqah *m* ilqah, dolanma

İllqah *m* ilqah, dolanma

İllqah *m* ilqah, dolanma

İllqah *m* ilqah, dolanma

İllqah *m* ilqah, dolanma

İllqah *m* ilqah, dolanma

İllmas *m* altınas, kayırma, arka çırma - pî dan kirin kayırnak

İllmaskirin *m* altınas etme, altınas geçme, kayırma

İllmas kirin *lîğ* altınas etmek, altınas geçmek, kayırnak

İllmasker *mâ* altınasçı, kayırıcı

İllmaskerî *m* altınasçılık, kayırıcılık

İllsâk *m* ilâk, bulgün, ilzak

İllsâkî *mâ* ilâk etme, bulgün

İllzâm *m* 1. ilzâm, kayırma 2. keşcek

İllustrasyon *m* illüstrasyon

İllzyon *mâ* ilüzyon, yanılsızca

İllzyonîst *mâ* ilüzyonist

İllzyonizm *m* ilüzyonizm

İmâd *m* vâfliz

İmadkerin *m* vâflizetmek

İmad kirin *lîğ* vâflizetmek

İmadkirî *m* vâflizli, vâfliz edilmiş olan

İmaj *m* imaj, arge

İmajî *m* imajel

İmal *m* imâl

İmalat *m* imâlîr

İmalatkar *mâ* yapımcı

İmalatkarî *m* yapımcılık

İmalatxane *m* imalathane, yapım evi

İmalker *adif* imalâterci

İmalkerî *es* imalâçılık

İmam *m* 1. imam (çemaata nüvaz kıldırım Arnaç) 2. imam (Müslümanlıkta mezhep kuran kimse) 3. imam (Hz. Muhammed'den sonra onun vekilliği görevini üzerine alar bülâfelere verilen ad) 4. imam (baza küçük İslâm devletlerinde devlet başkanı) 5. imam (önder, lider) ~ her bir ya xwe dike namani ne kalar çok olsa (veya çama ne kadar büyük olsa) imam gene hüdüğini ukur

İmamî *m* 1. imametlik (imam olma durumu) 2. imametlik (imamın görevi) 3. imametlik (önderlik)

İmalîkuk *m* imamet

İmamî *m* imamet

İman *m* 1. iman, din imani, inanç 2. iman (İslâm dinine inanma) 3. iman (güçlü inanç) ~ bi rebê Mûsa ahîn 1) dünyamı kaş bisek (veya kose) olduğunu görmek (veya anlamak) 1) gerçeği kabullenmek - di serê (yekî) de nebîştin imanımı gevrinmek - di serê (yekî) de neman imanı gevrinmek - di serê de neman tarşaya desunek (hirk aleşmek) ~ ji serê (yekî) derketin 1) fırtınak 2) din den imandan çıkmak - ji serê (yekî) derxistin 1) biktirmek 2) din den imandan çekinmek - lê qetandin (an ji çikandin) imanımı gevrinmek - lê qetîn (an ji çikîn) imanı gevrinmek - pê anîn 1) iman etmek (Tânî'ya, çine uzanmak) 2) iman etmek (güçlü bir inanç duyarak) 3) iman getirmek (görülürüzle Müslümanlığı seçmek) ~ pê re tene imanı yok (zolan) ~ a (yekî) çikandin imanımı gevrinmek - a (yekî) çim (iman) gevrinmek - a (yekî) jê çim çekilmek (veya çıkmak), vevaz olmak, nefîer etmek * İmama min ju vi mlrovî diçe bu adama çuz oluyoran - a (yekî) ji serê (yekî) çim ikaz doşurmak (herhangi bir işe çok sıkıntı çekmek) - a (yekî) qetandin imanımı gevrinmek - a (yekî) qetîn gobeg çalınmak, çam çıkmak (yorulmak veya çok zorluk çekmek) - a qurkê sirke rulu - a (yekî) lê de çim xez doşurmak (herhangi bir işe çok sıkıntı çekmek) - a xwe avêtin 1) yemin billah etmek, çim etmek 2) ya an yere yemin etmek

İmanî *m* inoç, inoçker, güvenilmez kimse

İmaniye *fehm* liderim

İmarat *m* imaret, öylix (bu beyin vaxtin, imade olan ülke)

İmarî *m* imaret

İmadat *m* imaret

İmha *m* imha ~ kirin imha etmek

İmha ker *m* imhaçı

İmha kerî *m* imhaçılık

İmha kirin *m* imha etmek

İmha kirîn *lêg* imha etmek

İmha kirê *m* imha edilmiş olan

İmkan *m* imkan, olanak - dor imkan vermek - dan (yekî) 1) birine imkan tanımak 2) sans tanımak

İmla *z* *imla* imla, yazım

İmmoral *fehm* immoral, töretsizlik

İmmoralizm *fehm* immoralizm, töretsizlik kütüvunuluji *lêg* immoralizasy, lağışlık bilim

İmparator *m* imparator

İmparatori *m* 1. imparatorluk (imparatorun adına duran) 2. imparatorluk (kendü topraklarında duran çeşitli milletleri egemenliği altında toplayan devlet biçimi)

İmparatoriçe *m* imparatoriçe

İmparatoriçeti *m* imparatoriçelik

İnsaq *m* insaç

İnsaqiye *m* insaçiya

İntihan *m* imtihan, sınav - dan sınav vermek

- a İnkale bütünlere sınavı

İmtihan bûn *m* imtihan olmak

İmtihan bûn *lêg* imtihan olmak

İmtihanbûvî *m* imtihan olmuş olan

İmtihanbûvîn *m* imtihan olmuş, imtihan olma

İmtihanîkirin *m* imtihan etmek

İmtihan kirin *lêg* imtihan etmek

İmtihanîkerî *m* imtihan edilmiş olan

İmtiyaz *m* 1. imtiyaz, ayrıcalık, 2. *imtiyaz* imtiyaz

İmtiyazdar *m* imtiyazlı, ayrıcalıklı

İmza *bu* imze

İmze *m* 1. imza * di dawlya nameyê de imzeyaya wî hebû mektubun içinde imzasi vardı

2. imza (imzaların işi) 3. imza (herhangi bir alda on yapmış sanatçı) - avêtin imza keyim

* İmzeyekê liavêje vir kuşaya bir imze key ~ avêtin (imzeyê) lûn çeye) imza etmek

- herhey kirin (an ji çivandin) imza toplamak - dan imza vermek - ya bîherçînd şik imza - ya xwe avêtin (imzeyê) imzayı başmak - ya xwe lê qetîn imzayı çekmek, imzasını basmak

İmzevîj *adif* imzavîj, imzavîjyan

İmzeker *adif* imzaker, imzakeran

İmzekirin *m* 1. imzalamak (imza almak) 2. imza

kuş (imza veya işaretle eserin yazarı veya yaratıcı olduğunu belirtmek) 3. imza almak (bir konuşme hatıra olarak sunulan eserin imza almak)

İmze karin *lêg* 1. imzalamak (imza almak) 2. imzalamak (imza veya işaretle eserin yazarı veya yaratıcı olduğunu belirtmek) 3. imzalamak (bir konuşme hatıra olarak sunulan esere imza almak)

İmze kirê *m* imza, imzalanmış olan

İmze kirin *adif* imzace, imzalyeç, imzalyen

İmze kirî *m* imzace, imzalanmış olan

În *lêg* *m* (imtiyaz) (imtiyaz)

În (1) *m* Cuman (başlamış olma günü) - kur,

şemî şilî bir e' cuman firatê, yağışlı cumartesi ise şakêdê' anlamıyla deyir -ê

her û dînê cuman firatê ve yağışlıdır

-in (II) 1. sevecek, istem ve istödür sıfır yapar *
zâr-in atından yapılmış
inad w mac -a (yıkıl) *pê girtin* (bırak) inadı
 tutmak
inadkirin w malbaşmak inat etmek
inad kirin *îngû* malbaşmak, inat etmek
inan m I, getirme (gelmesi, sağlama) 2. getirme
 (bir şeyi yanında veya üstünde bulun-
 dunna) 3. getirmek (erşişine veya erdiğiini
 sunma) 4. getirme (ileri sürme) 5. getirme
 (bir şeyin oluşmasına neden olma) 6. getirme
 (ileme, bildirme) 7. getirme (gelir sağ-
 lama) 8. getirme (bir makama atama veya
 seçme) 9. getirme (yardımci fil olarak)
inan *îgh* 1. getirmek (gelmesi, sağlama) *
 av fira gûlîl kiye zu getirîlîl 2. getirmek
 (bir şeyi yanında veya üstünde bulundur-
 mak) 3. getirmek (erşişmek veya erdiğiini
 sunmak) * *îde bîhar fira bulazî getirîd* 4.
 getirmek (ileri sürmek) * *ji min ke palpis*
inan bana deliller getirîd 5. getirmek (bir so-
 yun oluşmasına neden olmak) * *ev ha dî*
berfê bîne bu rûzgâr zar getirîz 6. getirmek
 (ileme, bildirmek) * *ji min re sitav inaye*
 bana selâvê getirîş 7. getirmek (gelir sağ-
 lama) * *ev dîkan mehê çi qas pere dîne?*
 bu dükkan ayda ne kadar para getirîyor? 8.
 getirmek (bir makama atamak veya seçmek)
 * *dîbjîn dî wî ji serokwezîrîyê re bîfîn*
 ana başbakanlığa getirecektîmiş 9. getiri-
 mek (yardımcı fil olarak) * *hawîşk inan*
 etmek
inander *adêd* dış dünya
inanderî w dîş alim
inanderî w getirmeye
inanderî *îgh* getirmek
inanderî w getirtirîş veya getirtirîş olan
inan *idîn* *îgh* inanmak
inaq w hîçman
inayet w mayet, evhik, kayra
ince, inear *ha* ince
incane w sakî
incanestîrîk w sakîlik
incar *ha* ince
incare *betêw* salata ik, il yar
incas *betêw* kara erik
incasa *enerjî* *betêw* *betêw* erik
incasa *Maltayê* *betêw* 1. Malta erği (Frans-
 wazy japonca) 2. Malta erği (bu ağaçın
 yemişi)
incasa *qantîrbaşî* *betêw* aynabakar
incasa *reşperk* *betêw* mürîlüm erik
incasa *mezrûmî* *betêw* yavallık (meli) erik
erik
incasa *qûntêşî* *betêw* kîc kîsmî meç bu tîl er-
 ik
incasa *şekîrîk* *betêw* tadlı bir erik türü
incasa *zerîk* *betêw* sarı bir erik türü
înc (I) *w mac*

inc (II) *w inc* (uzunluk biçim)
îndal *ha* *îndal*
îndeks w index * *îndeksi* fiyatın öyâl in-
 deksi -a *abîrdîne* (debirîne an ji îlebarîki-
 rinê) geçirme indeksi
îndeterminîst *fel* *adêd* indetermînist, belirsiz-
 meci, yad gerekirci
îndeterminîzîm *fel* *adêd* indeterminîzîm, belirsiz-
 meççilik, yad gerekçelîlik
îndîkator *fel* *adêd* indikato, gösterge
îndîs *was* *ad* *îndîs*
îndîvidualîst *fel* *adêd* indîvidualîst, bireyci
îndîvidualîzîm *was* *adêd* indîvidualîzîm, bireycilik
îndiyûm *êwîn* indiyûm (kısaltması İi)
înde *w* *înt*, *întik*, *înt* iki
înfaz *ha* *adêd* *înfaz* yürütme, yerine getirme
înfazkerîn w *înfaz etme*
înfaz kirin *îgh* *înfaz* etmek
înfazkerî *w* *înfaz edîrîş* olan
înfal *w* 1. *înfal* 2. *fel* *adêd*, edîlgi - *ku* *ku* *înf-*
al etmek
înfîlay w *întîk* - *ku* *ku* *înfîlay* etmek
înfîlaykarîn w *înfal etme*
înfîlay kirin *îgh* *înfîlay* etmek
înformatîk w *înformatîk*, bilşîm
îngê *ha* *karîr*
îngîlîs w *îçuk*
îngîlîstan *w* *îngîlîz*
îngîlîz *betêw* 1. *îngîlîz* (İngiltere tahtından o-
 lar kısmı) 2. *îngîlîz* (İngiltere veya İngilîz
 halkına övgü olan şey)
îngîlîzî *adêd* 1. *îngîlîzce* 2. *w* *îngîlîzce* (bu di-
 le övgü olan) * *pirîwka* *îngîlîzî* İngilîzce ki-
 tap
îngîlîzîxêz *w* *îngîlîzce* konuşan
îngîlîzîwîz *w* *îngîlîzce* yazıcı
îngîlîzîzîm *w* *îngîlîzce* bilen
îngîlîzîk *w* 1. *îngîlîzce* (İngilîz dili) 2. *w* *îngîlîz-*
ce (bu dile övgü olan) * *pirîwka* *îngîlîz-*
kî *îngîlîzce* kitap 3. *w* *îngîlîzce* yasası bir
 biçimde
îngîlîze *w* *îngîlîze*
înhîsâr w *tekel*, *înîsâr*, *mônûpöl*
înîş w bir kîz çacığı oyunu
îni w *cuma* (haftanın altıncı günü)
înî *hî* *î* *gêrîn* *î* *ha* *koşe* *bîçak* aramak
însiyatîf w *însiyatî*, öncelîk - *a* *zîwe* *hî* *kar-*
unîa *însiyatîfî* kullanmak
însiyatîfçî *w* *însiyatîf* sahibi
înkâr w *înkâr*, yadsîma
înkârîte *ha* *înkârîte*
înkârî w *înkâr*
înkârker *w* *înkârîte*, *înkâr edici*
înkârkerî w *înkârîte*
înkârkerîn w *înkâr etme*, yadsîma, yokumasma
înkâr kirin *îgh* *înkâr* etmek, yadsîmak, yo-
 kumasmak
înkârkirî *w* *înkâr edîrîş* olan
înkârök *w* *înkârîte*, *înkâr etici*

İnkazpaki *w* inqazpaki

İnkurwari *k* inkurwari

İnorganik *w* 1. inorganik 2. *buw* inorganik (organik olmayan, anorganik) 3. *buw* inorganik (bakterilerin cansız hücreleri) 4. *buw* inorganik (organizmalarda beslenmeden elde edilen beslilik)

İnqilap *w* inqilap

İnqilapger *w* inqilapger

İnqilapgeri *w* inqilapgerlik

İnqışaf *w* 1. inkişaf, gelişme, gelişim 2. *buw* inkişaf, açınım, açınım 3. *buw* inkişaf, açınım

İnqışafbün *w* inkişaf etme, açınım

İnqışaf bün *buw* inkişaf etmek, açınım

İnqışaf büyi *w* inkişaf etmiş, açınım olan

İnqışaf büyi *w* inkişaf etme, açınım

İnqışafkirin *w* inkişaf etme, açınımın

İnqışaf kirin *buw* inkişaf etmek, açınımın

İnqışafkirin *w* inkişaf edilmiş, açınımın olduğu

İnşaf *w* inşaf ~ kirin inşaf etmek

İnsan *w*bu 1. insan (memelilerden, iki eli olan, iki ayak üzerinde dik durabilen, sez ve arılaşan, akıl ve duygulara yeleneği olan en gelişmiş canlı) 2. insan (bu türden olan canlı) 3. *w* (mec) insan, insanıyetli (bu ve abulâk yeründen üstün nitelikli kimse) 4. insan (belirsiz zahir gibi de kullanılır) * **ma insan li wê ji noreme?** insan bunu düşünmez mi? - **bi beherdanê ji hev jêro dike insan kurtişe kurtişe, haywanê keklaşe keklaşe ~ corjina u nay dijê xwe dihejê** insan gırtlunun arlığını söyler - **darê rihele ye insan gırceran giryanê** - **toxemê merrinê ye insan olomlaxor** ~ e ji hemîpelem şirê xav vexwarîye insanoglu çig sût emmiş - e, şirê xav vexwarîye insanoglu çig sût emmiş - **o bêpero, bêbasko insan kuş insalê** (uzak, u hır yere gidildiğinde söylenir) - **teyrê bêçeng e insan kuş insalê** - **teyrê bêper e insan kuş insalê** - **teyrê binçeng e insanogeludur** (teyrê ye zaman yapıp yapacağı belli olmaz - e birçi kevlra dilwe ay insan her şuy yapıp - e diz ne li şîra dîr ne li şayyan inşafîgîn da bir raxawo a malî wê xerîh kor e gurhelik zardur

İnsanîye *w*bu insanîye

İnsanbün *w* insanlaşma

İnsanbüyi *w* insanlaşma

İnsanîti *w* 1. insanlık (insanı insan yapan, insanın doğasını oluşturan niteliklerin hepsi) 2. insanlık (insanın değerini, saygı nâgini veren öz, insana yaradıcı yaşama ve düşünme ilkesi) 3. insanlık (insana, sevince, insanca olma) * **dersa insanîtiyê da her kesî herkesa insanlık dersa verdi** - **di rûyê (yekê) de tune bûn insanlık nean bilnemek** ~ kirin insanîlik etmek ~ li rûyê (yekê) **tune bün insanlık** nedir bilnemek - **tê de tune bün insanlık**

nedir bilnemek

İnsanîyet *w* 1. insanlık (büyük insanları ayırtan bir özellik) * **alema (insanîyetê insanîlikê) ni** 2. insanlık (insanı insan yapan, insanın doğasını oluşturan niteliklerin hepsi) 3. insanlık (insanın değerini, saygı nâgini veren öz, insana yaradıcı yaşama ve düşünme ilkesi) 4. insanlık (insanı sevince, insanca olma) * **dersa insanîtiyê da her kesî herkesa insanîlik dersa verdi** - **di rûyê (yekê) de tune bün insanîlik nedir bilnemek** ~ kirin insanîlik etmek

İnsanî *w* 3. insanî 1. *buw* insanîlik - **ûla ji te re be odamlîk sende kûlîta,**

insanîkirin *w* insanîlik yapma

İnsanî kirin *buw* insanîlik yapma

İnsanîkî *w* insanîca

İnsanparêz *w* 1. insanca, insanca (insanı değer veren) 2. *fel* insanca, hümanist

İnsanparêzi *w*bu 1. insanca içtenlik 2. insancalık

İnsanparêzîbün *w* insancaleşma

İnsanparêzi bün *buw* insancaleşmak

İnsanperest *w* 1. insanca, insanca (insana değer veren) 2. *fel* insanca, hümanist

İnsanperestî *w*bu 1. insanca içtenlik 2. insancalık

İnsanperwer *w* 1. insanca, insanca (insana değer veren) 2. *fel* insanca, hümanist

İnsanperwerî *w*bu 1. insanca içtenlik 2. insancalık

İnsanperwerîbün *w* insancaleşma

İnsanperwerî bün *buw* insancaleşmak

İnsanxwer *w* yarayan

İnsanxwerî *w* yapıyorluk

İnsanxwerî *w* insanca

İnsektaryûn *w* insektaryûn

İnsiyaq *w*bu insiyak, iç güdü

İnsiyaqî *w* insiyaki, iç güdücü

İnsiyatî *w* bu insiyatî

İnsûlî *w* ensulu

İnsûlî *w* ensûln

İnşa *w* yapma, inşa

İnşabün *w* inşa etme, kurulum (yapılma)

İnşa bün *buw* inşa olmak, kurulma (yapılmak)

İnşakirin *w* inşa etme, kuruma (yapma)

İnşa kirin *buw* inşa etmek, kurmak (yapma, inşa etmek)

İnşaf *w* inşaat

İnşaf *w* 1. inşaat, yapı işleri 2. inşaat (yapım) - **a blok blok inşaf**

İnşafvan *w*bu inşafvan, yapıcı

İnşafvanê *w* inşafvan, yapıcılık

İnşellah *e* inşellah - **mayelab inşellah inşellah**

İntanîye *w*bu intanîye

İntaq *w* intak

İntegral *w*bu inegral

integrasyon *integrasyon* integrasyon

interfer *interfer* interfer, girişim

interferometre *interferometre* girişimölçer

interferometri *interferometri* girişim ölçme

İnterkinéz *interkinéz* interkinéz

İnternet *internet* internet

İntiba *intiba* izlenim

İntihab *intihab* uyarım

İntihâq *intihâq* 1. intihak 2. uyarılma, edaptasyon -f (etihak) için araziye uymak

İntihâqbûn *intihâqbûn* intihak olma, alışma (uyar duruma gelme)

İntihâq bân *intihâq bân* intihak etmek, alışmak (uyar duruma gelmek)

İntihâqlîrin *intihâqlîrin* 1. intihak etme, alışma (uyar duruma gelme) 2. uyarılma

İntihâq kîrin *intihâq kîrin* 1. intihak etmek, alışmak (uyar duruma gelmek) 2. uyarılmak

İntihâl *intihâl* 1. intikal, geçiş 2. *şev* geçiş 3. *şel* çıkarsama 4. *şiz* otelme, oturma - kırım intikal etmek

İntihâm *intihâm* intikam, üç - *girtin* (un ji standin) intikam almak, üç almak

İntihâr *intihâr* intihar

İntihârkîrin *intihârkîrin* intihâr etme

İntihâr kîrin *intihâr kîrin* intihâr etmek

İntihârî *intihârî* intihârî, intihârî

İntihâm *intihâm* intizam, düzenli, düzgün olma

İntihâr *intihâr* intizar, bekleme, gözleme

İnyan *inyan* inyan (şâirler için belki bu yere göre kabul edilmiş olan olcu)

İnzibat *inzibat* -ê leşkêrî askerî marbat

İnzava *inzava* inzava

İp *ip* ip sip - û rîp fên, derise - û sip ipi sâpi - û sip jê re tûne (bûn) ipi sâpi yok (veya olmamak)

İpotîze *ipotîze* hipotîze

İpotek *ipotek* ipotek, tutu

İpoteklîrin *ipoteklîrin* ipotek etme

İpotekkîrî *ipotekkîrî* ipotekçi

İpotelik *ipotelik* ipotetik

İptal *iptal* iptal

İptalkîrin *iptalkîrin* iptal etme

İptalkîrî *iptalkîrî* iptal edilmiş olma

İptîdayî *iptîdayî* iptidai, ikel (gelişmesinin başında bulunma)

İptîdayîbûn *iptîdayîbûn* ikelleşme

İptîdayî bûn *iptîdayî bûn* ikelleşmek

İptîdayîtî *iptîdayîtî* ikellik

İpula *ipula* enişkinlik

İqat *iqat* ikat, many -a yekî ketin cih inkatım olmak

İqaz *iqaz* ikaz, uyarma, uyum

İqazkîrin *iqazkîrin* ikaz etme, uyarma, dikkat çekme

İqaz kîrin *iqaz kîrin* ikaz etmek, uyarıma, dikkat çekmek

İqazkîrî *iqazkîrî* ikaz edilmiş, uyarılmış

İqbal *iqbal* 1. ikbal, bahçe açıklığı 2. ikbal, gelecek

İqbal *iqbal* ikbal

İqna *iqna* - bûn ikna olarak - kîrin ikna et-

mek

İqna bûn *iqna bûn* ikna olma

İqnahûyî *iqnahûyî* ikna olmuş olan

İqnahûyîn *iqnahûyîn* ikna olmuş, ikna olma

İqnakerî *iqnakerî* ikna etme

İqnakîrin *iqnakîrin* ikna etme

İqna kîrin *iqna kîrin* ikna etme

İqnakîrî *iqnakîrî* ikna edilmiş olan

İqrah *iqrah* itikrah, riksuzca

İqrar *iqrar* ikra - kîrin ikra etmek, açıkça söylemek, kabul etmek

İqrarî *iqrarî* ikra etme

İqrar kîrin *iqrar kîrin* ikra etmek

İqtîbas *iqtibas* itibas, alıntı

İqtîbaskîrin *iqtibaskîrin* itibas etme, alıntılama

İqtîbas kîrin *iqtibas kîrin* itibas etmek, alıntılama

İqtîbaskîrî *iqtibaskîrî* alıntı, itibas edilmiş olan

İqtidar *iqtidar* 1. iktidar (bu işi başarabilme yetki ve yeteneği) 2. iktidar (devlet yönetimini elinde bulundurma ve devlet gücünü kullanma yetkisi)

3. iktidar (devlet yönetimini elinde bulunduran ve bu güçü kullanma yetkisi olan kişi ve kuruluş) * partiya İqtidarê iktidar partisi

İqtidare zengînan *iqtidare zengînan* bey erki

İqtisad *iqtisad* 1. ekonomi, iktisat 2. ekonomi (bilim dalı olarak)

İr *ir* Ir (İrdiyun'un simgesi)

İrade *irade* 1. irade, istenç 2. *pey* irade, istenç (davranışlarla ilgili tepkilerden bir bölümünü tutup ötekileri eyleme düşüştürme gücü)

İradelî *iradelî* iradeli

İradelîrî *iradelîrî* irade dışı

İradeparîz *iradeparîz* iradeci

İradeparîzî *iradeparîzî* iradecilik

İradepêrs *iradepêrs* iradeli

İradî *iradî* iradi

İran *iran* İran

İranî *iranî* 1. İrani (üryan) olan, ean mensup olan) 2. İrani (üryan ile ilgili) 3. İrani

İranîbinan *iranîbinan* İranî

İranîk *iranîk* İranîlik

İranîkî *iranîkî* İranîlik

İran kîrin *iran kîrin* 1. İran indirmek 2. mar' indirmek

İre *ire* kiskançlık

İreîr *ireîr* 1. gurulu, şamata * bala xwe bidînê vê şerhê helahela 0 İreîr e hele bakın bu şabab ne gücükü ve şamatedir

İrem *irem* 1. emme, emme olduğunda inatılan bir bahçe

İreyî *ireyî* kiskançlık

2. iskele (kıyıda yatan deniz aracına değ-
 erü azatılan epreni küçük köprü) 3. iskele (ya-
 pıların dışına keresteciler kat kat kurulmuş,
 çalınmak için astane çikilen çarın * ji bo ku
 etu avahlyê ji derve buyaz bikin, iskele
 girê dmbû bonyê dişlan boyamak için iske-
 le kurmuşuk 4. iskele (gemilerin sol yanı) 5.
 2. iskele

iskelet *m* 1. iskelet (insan ve hayvan bedeni-
 nin kemik çatası) 2. iskele (yumuşak bölümleri
 dokulmuş, 3'ü bir vücudun kemiklenmiş hü-
 lümü) 3. (mec) iskelet (bu şeyi dışıcaza te-
 mel çarın) * İskeletê heştyê genci iskeletî 4.
 m iskelet (çok zavul, meç) 5. skelet (bu me-
 rin genel planı) * iskeletê rûnawê amade
 ye roman. iskeletî hazir

iskeletor *rd* iskeletor (çok zavul)

iskemle *m* iskemle

İskenderê Duquloç *m* Büyük İskender

İskenderê Zulfatmeyn *m* Büyük İskender

İşkin *hw* işkin

İşkil *m* hükmik — hükmî hükmik tutmak -
 velsatî hükmik tutmak -ên wî hülên kalax-
 larî çarlasan

İşkin *m* 1. hük qna, hükmü 2. hükmik 3. ağ-
 larî

İşkin *hw* hükmik

İşking *m* hükmik (ağlarken ekzan rest) — anîn (ye-
 ki) hükmik — anîn *aw* hükmik — hartin
 (yekî) (hurin) hükmik tımek ~ jê çûn hükmik
 mak ~ pê girtin (hurin) hükmik tutmak

İşkinî *m* hükmik (ağlar, çikan -es) — anîn (ye-
 ki) hükmik — anîn *aw* hükmik — hartin
 (yekî) (hurin) hükmik tutmak — jê çûn hükmik
 mak ~ pê girtin (hurin) hükmik tutmak

İşkirapik *hw* işkirapik (hurin)

İşkirî *m* 1. İskirî 2. *m* İskirî

İşkirî *m* İskirî

İşkoç *m* 1. İskoç 2. *m* İskoç (İskoç yapısı, İ-
 kaçlarla ögü olan)

İskoçî *m* İskoçî

İskoçî *m* 1. İskoçî 2. *h* İskoçîlara yararır bir
 biçimde

İskoçyayî *rd* İskoçyayî

İskont *rd* parlıayan

İskonto *hw* 1. İskonto 2. İskonto (suncî ku-
 ma) — kîrîn İskonto etmek

İskontokîr *rd* İskontokîr, İskonto edilmiş olan

İskontokîr *hw* İskontokîr

İslâm *m* 1. İslâm (Müslümanlık) 2. *rd* İslâm
 (bu cinsden olan)

İslâmî *m* İslâmî

İslâmî *hw* İslâmî

İslâmî *hw* İslâmî

İslâmî *hw* İslâmî

İslâmî *hw* İslâmî

İslâmî *hw* İslâmî

İslâmî *hw* İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İslâmî *hw* 1. İslâmî 2. İslâmî

İspanyol *adım* 1. İspanyol (İspanya halkından ve bu halkın soyundan olan) 2. *adım* İspanyol (İspanyol halkına özgü olan)

İspanyolce *m* İspanyolca

İspanyolce *m* 1. İspanyolca 2. *adım* İspanyolca'nın özgü. İspanyollara yabancı bir biçimde

İspat *m* İspat ~ İhün İspat olmak ~ İhün İspat etmek

İspatlı *m* İspatlanmış, tarifi altına

İspat İhün *İspat* İspatlanmış, tanımlanmış

İspatlı *m* İspatlı, tanımlı

İspatlı *m* İspatlanmış, tarifi altına

İspatlı *m* İspatlanmış, tanımlama

İspat *İhün* *İspat* İspatlanmış, tanımlanmış

İspatlı *m* İspatlı, tanımlı, ispat edilmiş olan

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı (Spiraea olaraca)

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı (satan kimsesi)

İspatlı *m* İspatlı (sünger 2. sünger (bu bayramın teminlik islemlerinden kullanılan soyo f. zıca çekim emek iskeleti)

İspatlı *m* İspatlı (devir - gerandın iskeleti ver-

mek)

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı (sünger 2. sünger (bu bayramın teminlik islemlerinden kullanılan soyo f. zıca çekim emek iskeleti)

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı

İspatlı *m* İspatlı (Homarus vulgaris)

İspatlı *m* 1. İspasyon 2. İspasyon (zarafetli kurniç)

İspatlı *m* 1. İspasyon 2. İspasyon (zarafetli kurniç)

İspatlı *m* 1. İspasyon 2. İspasyon (zarafetli kurniç)

İspatlı *m* 1. İspasyon 2. İspasyon (zarafetli kurniç)

İspatlı *m* 1. İspasyon 2. İspasyon (zarafetli kurniç)

İstatistik *m* 1. İstatistik, sayım bilimi 2. İstatistik, sayımlama

İstatistik *m* İstatistiksel, sayımsal

İstatistik *m* İstatistiksel, sayımsal

İstatistik *m* İstatistiksel, sayımsal

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstatistik *m* 1. İstatistik 2. İstatistik (bir harfdeğin)

İstimal m istimal, kol lanonı - kırım istimal etmek, kullanmak
İstimalkırım m istimal etme, kullanma
İstimal kırım /ğh istimal etmek, kullanmak
İstimlaq m istimlak
İstimlaqkırım m istimlak etme
İstimlaq kırım /ğh istimlak etmek
İstimlaqkırım m istimlak eği tris
İstimad m istinat
İstimadkırım m istinat etme
İstimad kırım /ğh istinat etmek
İstimaf /ğhm istinaf
İstinafkırım m çekimsizme
İstinaf kırım /ğh çekimsizmek
İstinafet m istikamet, derüllu, yön
İstinaq m istiklak
İstinaq her istaq
İstinqal m istikbal, gelecek
İstinqal m istikbal
İstiqra mənə istikra
İstiqrat m 1. istikrar, zarafətlik 2. denge (zihişel və duyğusal uyum) * **İstiqrara** derü-nü rüsalat denge
İstiqraq m istikrarlı k. karulıqlıq
İstiqraqdar m istiqrarlı, dengeli (uclun və duyğulanımla uyum olan)
İstinqaf ədəb istikşaf, acınama
İstinqafkırım m istikşaf etmə, acınama
İstiqşaf kırım /ğh istikşaf etmək, acınama
İstirham m istihara, emə
İstirhet m istirahat, dinləmə - kırım istirhat etmək, dinləmək - **nedan** (yekü) birne istirhatı verməməz, rahat budaşatmaq (veya vermək)
İstiridyə zəvə istiridyə (istirahat edulət)
İstismat m istismar, sümürü - kırım istismar etmək
İstismarkeher ədəb istismarçı
İstismarkeheri m istismarçılıq
İstismarkırım m 1. sümürmə, istisat etmə 2. kullağa
İstismar kırım /ğh 1. sümürmək, istismar etmək 2. kullaşmaq (birazda) vəya şeydən cəməna əlaşmaq (işin yararlanmaq)
İstisna m istisna, ayrılıq - kırım istisna etmək vəya tutmaq
İstisnabün m istisna olma
İstisna bün /ğh istisna olmaq
İstisnabüvi m istisna tutulmuş olan
İstisnahüvi m istisna olma
İstisnakırım m istisna etmə
İstisna kırım /ğh istisna etmək
İstisnakırım m istisna edilmiş
İstisnəvi m istisnə, ayrılıq
İstisşare m istisşare, danışma
İstisşarekırım m istisşare etmə, danışma
İstisşare kırım /ğh istisşare etmək, danışmaq
İstixbarat m istixbarat
İstixbaratvanı mənə istixbaratçı

İstixbaratvanı m istixbaratçılıq
İstixbarı m istixbarı, istixbaratla ilgili
İstixfər m istixfər -a xwe **nün** istixfər etmək
İstixzə m istixzə, gəmsə
İstizə m istizə
İstul m sandelye
İsvəc m İsvəc
İsvəci m 1. İsvəcə 2. m İsvəci
İsvəcki m 1. İsvəcə 2. m İsvəcilərə yazıq bar ləqədə
İsviqre m İsviqre
İsviqreyi mənə İsviqreli
İsyən m isyan, ayaklanması, başkaldırıq
İsyənkar ədəb isyənkar, asi
İsyənkarı m isyənkarlıq, asilik - kırım isyan-karlıq etmək, asilik etmək
İsyən kırım m isyan etmə, ayaklanması, başkaldırıq
İsyən kırım /ğh isyan etmək, ayaklanmaq, başkaldırıq
İsyən kırım /ğh isyan etmə, başkaldırıq
İsyən kırım /ğh isyan etmə, başkaldırıq olan
İş m iş - anın serə (yekü) (birne) is etmək - **İeri** İyasa İy dan işlə bəccmək - **bi** (yekü) qədün iş (birne) birmek - **çəkürin** iş çevirmək - **çü** qədya iş işlət gərmək * **plətü** **ku** iş çü qədya, İyın **ji** me re dibeje iş işlət gəçürən İyın İyə saylıyor - **dan** (yekü) iş vermək - **derüstün** iş apınak, iş çıxarmak (üçürmə), gərcisə bu ducumun ortayə çkmasinə səbəp olmaq - **dörş** kırım işi uzunmaq - **ew** e **ku**... iş ki * **İş** ew e **ku** **ji** İynifa xwe derbas bibe iş ki sanatın geyim - **İyitün** iş tutmaq - **ji** **dəst** (yekü) **dərketün** iş çkmaq (çək iş yapmaq) - **ji** **tehm** **dərketün** iş çğürdən çıxmaq - **ketün** ser (yekü) (birne) iş düşmək - **ketün slüye** (yekü) iş başa düşmək - **kırım** 1) iş yapmaq, iş gərmək 2) iş kəşməmək (zararlı bir iş yapmaq) - (ə) **ji** **kaz** **İyün** işlə bəccmək - **İ** **hev** **qədün** iş sarpa sarmaq - **İ** (yekü) **man** 1) iş n-yə düşmək 2) (birne) iş düşmək - **nün** e-**bün** **ku**... İkar fikir kuyunmaq * **İy** İyasa **nün** e **di** **bəst** **de** **dere** fikir fikir bətk bətk İyaylıyor - **pə** **bün** 1) iş birmək (bir işi İy bir sonuca uluşturmaq) 2) iş gərmək (iş yapmağa uyğun olmaq) - **pə** **qədün** iş (birne) birmek - **qədanın** 1) iş birmək (bir işi İy bir sonuca uluşturmaq) 2) iş püştürmək * **Ferit** **ü** **keçli** iş qədündün **Ferit** kızla işi püştürmə - **tev** **dan** iş kəştmək (fəst anmaq) - **tev** **hev** **bün** iş sarpa sarmaq - **tē** e işlə yoldunla - **ü** **karē** (yekü) **ketün** ser (yekü) **İyit** (birne) iş düşmək - **ü** **karē** xwe rast kırım dünyahği döğrölmaq - **zor** **çəbün** iş çatılmaq - **zor** **gerin** iş çatılmaq - **ek** **hal** kırım iş bağlamaq, iş hal etmək - **ek** **İyərölqün** kırım İy e. İy ot vermək (bir işi İyə yapmaq) - **ē** (yekü) **baş** **bün** işi iş olmaq - **ē** **bi** **İy** **şeytan** **tevl** **İy**

be soole işe şeytan karışır ~ê (yekî) bîrîn işe olmak (çığışmak zorunda olmak) ~ê (yekî) çi ye? işi ne? ~ê (yekî) çi pê ketiye? ne? o-
layu? * işe te çi pê ketiye, tu ji karê ber
xwe bidêre! sen çetî oluyersun, sen kendî-
y ne bak! ~ê (yekî) dan dîtîn 1) (bîrîni) işi-
nê görûnmek 2) işini görmek (dîvînmek) 3) i-
şini görmek, işini güdürmek (aldûnmek) ~ê
(yekî) dan qirikê işi başından aşmak (veya
aşîmîn olmak) ~ê (yekî) hebûn işi olmak ~ê
hesab nîn e hesabî yok (sayılamayacak ka-
dâr çok, sayısız) ~ê (yekî) ji ser serê (yekî)
derbas kirin is: başlamak, aşmak (veya iş-
k n olmak) ~ê (yekî) ketin rê işi işler duru-
na gelmek ~ê (yekî) li hev nehatin işi aka-
gîtmek ~ê (yekî) li rê hûn 1) işi iş olmak 2)
işî takmîrê (veya yolunda) olmak ~ê (yekî)
li rê ye işi tika nda (veya yolunda) ~ê (yekî)
pê ketin (bîrîni) ilgîlendirmek, alîkadar
etmek ~ê (yekî) pê nîn e (an jî tuwe) 1) hi-
nîni alakadar etmek 2) kimsê ne ya ~ê (yekî)
qedîn iş: bîrmek ~ê (yekî) rast çûn işi rast
gelmek ~ê te çi pê ketiye? işine bak! sen ka-
rîşta, sana ne: üstüne yazık olmamak (ve-
ya değı) ~ê te pê neketiye ustêre yazî e
değı? ~ê te (qne işi nî yê) ~ê (yekî) xerû
bûn işi havulmak ~ê (yekî) xerabî e işi olu-
nan ~ê xwe bi rê xistin geahîşî yûrlûnêk
~ê xwe bi vîra girê dan herşeyi yolan dolan
üzere kurtmak ~ê xwe birin serî işi olmak
(işî istelîğı gîrî bitirmek) ~ê xwe bi vîran
girê dan yolana dolana bel bağlamak, yolan
dolan üzere kurultmak ~ê xwe dan dîtîn
(bîrî): işi görûdirmek ~ê xwe dewatî kirin
o volun yûcusu olmak (topludun alîk an-
layışına göre komî bir hayat sürdiren) ~ê
xwe dîtîn : isni yapmak ~ê xwe jê anîn 1) il-
gîlermek, alîkalararak 2) kafaya takmak,
kafîşta: takmak ~ê xwe kirin 1) işini gör-
mek (xerevîni yapmak) 2) işini yapmak ~ê
xwe pê anîn 1) ilgîlenmek 2) kafaya takmak
~ê xwe saxlem çêkîrîn işi sağlama bağla-
mak ~ê xwe zanibûn işi bilinek (heer klî
olmak) ~ê xwe zanîn işini bilinek (nezede,
nasîvîyî arilanae: gîrî bitmek, çıkarmî bil-
mek) ~ên nêlîrê kararîk işler: ~ên reş ka-
ranlık işler ~ê zarokan vocuk ayuncêg

İşê m yata: ~ê çûn yata namazın: vaktini
geçirmek

İşêre w işaret ~ê dan 1) işaret etmek 2) de-
ğînmek,

İşêret m 1. işaret (anlam yüklet len şey, mı) 2.
işaret (belirtî, alâmet) 3. işaret (ul, yûr hare-
ketleriyle gösterme) ~ dan işaret vermek,
signal vermek ~ danîş işaret koymak ~ ki-
rîn işaret etmek ~ u rê işêre işareti ~ên tra-
fîkê rdahorîn an jî edînatê) trafik işaretleri
İşêret dan hev bîw işêredîşînek
İşêredîşîr mdu işaretçi

İşêret kîrîn w işaretleme, imleme

İşêret kîrîn /şê işaretlemek, imlemek

İşêretkîrî m işaretçi

İşêret pê dan /ê w 1. işaret etmek 2. değînmek

İşêrêlî m işaret

İşêv m hu gece

İşêvî m hu geceyan

İşêzûr m işêzûr

İşêzûr m işk

İşk m 1. gergî, soyaka, germe aleti 2. m düğüm

İşkaf m dolup (genellikle tabandan yapılmış,

bölmü ve çekmecelerine eşy: konulan ka-
paklı azabîk)

İşkdan m yük sıkıştirma

İşk dan /şê yük sıkıştırmak

İşkence m 1. işkence * jî bo ku nêrîk bîdîn

axaftin işkence lê kîrîn adama konstar-
mak için ona işkence yaptılar 2. işkence, e-
ziyet 3. işkence (uzup, sıkıntılı durum) ~ ka-
şandî 1) işkence çekmek 2) eziyet çekmek

~ lê bûn işkence edilmek ~ lê kîrîn (bîrmek)

işkence etmek (veya) yaptıak

İşkencedîtî m işkence görmüş, işkence mü-
dürü, işkenceye maruz kalmış kimse

İşkencekar mdu işkenceci

İşkencekarî m işkenceci

İşkenceker mdu işkenceci

İşkencekerî m işkenceci hk

İşkencekîrîn w işkence etme, işkence yaptı

İşkence kîrîn /şê işkence etmek, işkence yap-
mak

İşkenekîrî m işkence edilmiş veya yapılmış
olar

İşkenekewar m işkence edilmiş kimse

İşkerî m işçi

İşkerî w işçilik

İşkî m bel, oyun * tu ye işkîkî kîmî serê
mîn sen başına bir bel getirecek

İşkîkê mdu ahtat

İşkone m kadîşîmî çolşakerî gydîkîrî ş el-
bîsesî

İşkîk w gönlek ~ê heşî 1) pamuk doldurulmuş
yapılan işlenmiş üstlük giyîş ~ê nîv zebîm
zîmîe benzer gönlek

İşporta m işporta

İşportakar mdu işportacı

İşportakarî m işportacılık

İşportaxan mdu işportacı

İşportaxanî m işportacılık

İşq bîw işk

İşqedîn m iş bîrmîci

İşqedînî mdu iş bîrmîci

İştek m işah ~a (yekî) çîm (tîştekî) işahî çek-
mek ~a (yekî) gîrîmî işahî kapamak (veya
kesmek) ~a (yekî) hatîb gîrîmî işahî kapam-
mak (veya kesilmek) ~a (yekî) kîşandîm ~a
cahî çekmek ~a (yekî) lê vebûn şahî zed-
mak, işahlanmak ~a (yekî) vebûn şahî u

İzhar kîrin *İğh* ihbar etmek, ihbar etmek
İzharîkirin *ed* ihbar edilmiş olmak
İzharname *w* İbarnâme, bildirim
İzfel *w* ifsal
İzfallîkirin *w* ifsal etmek
İzfallîkirin *ed* ifsal edilmiş olan
İzfas *w* iflas
İzfar *w* ihraç (uretlen malın yurt dışına varma)
İzfarat *İğm* ihraçat, dış satım
İzfaratkar *ad* ihraçatçı, dış satıcı
İzfaratkarî *w* İzfaratçılık, dış satıcılık
İzfarîkirin *w* ihraç etmek
İzfar kîrin *İğh* ihraç etmek
İzfarîkirin *ed* ihraç edilmiş
İzfilal *w* iftîlâl, anlaşmazlık, uyuşmazlık, ~
 çöbün uyuşmazlık çıkmak
İzfilal *ed* iftîlâl devrini
İzfilalker *ad* iftîlâlci
İzfilalkerî *w* iftîlâlçilik
İzfiyar *bu* ziyar
İyod kîrin *İyod* (sembolü I)
İyodkîrin *kîrin* iyodlu
İyodur *kîrin* iyodür
İyon *İğh* *bu* iyon, yükün
İyonhûn *w* iyonlaşma
İyonik *İğh* *ed* iyonik
İyonlaşhûn *w* iyonlaşma
İyonize *bu* *İğh* iyonlaşmak
İyonize kîrin *İğh* iyonlaşmak
İza *w* zihmet, sükun ~ dan sükunla vazarak ~
 kıyandıran sükutu çekmek
İzaf *w* izafe
İzafet *feh* 1. izafet, görelilik 2. bağını
İzafî *feh* 1. izafî, görece, göreceli 2. bağını-
 lı, bağlı,
İzafîlî *w* izafîlik, görececilik, görecelik
İzafîye *feh* izafîye, görecelik
İzafiyet *feh* 1. izafiyet, görececilik, görece-
 cik, görelilik 2. bağlılık, bağıntılık
İzah *w* izah, açıklama
İzahet *w* izahat
İzahet dan *İğh* izahat vermek, izahatla bulun-
 mak

İzahlik *ed* izah edici
İzan *w* izan, arlayış
İzhanî *ed* iznik, sıska, çalır
İzahham *w* izd ham, tikiliklik, yağlaşma
İzdiyoc *w* izdiyoc, evlenme
İzerun *w* iz za verme
İzerun *İğh* izna vermek
İzet *w* izzet, yücelik, ululuk
İzetnefs *w* zzelnefs, iz saygı
İzge *w* radyo istasyonu, radyo evi
İzin *w* izin ~ dan izin vermek ~ derketin izin
 çıkmak ~ standin (an ji girîn) izin almak bi
 ~a *w* izin kereir, buyurun (veya söyleyin) ~a
 Xwedê pêt hebe Allah izmet ederse ~a (ye-
 ki) xwestin (horan) rızasını almak
İzin dan *İğh* izin vermek
İzindar *ed* izanî
İzîngîrtî *ed* iznik, izin alınmış olan ~ bûn izn-
 lî olmak
İzin standin *İğh* 1. izin almak 1. iznet almak
İzînstendî *ed* iznî, izin alınmış olan ~ bûn i-
 zinlî olmak
İzohar *er* *bu* izohar
İzohips *er* *bu* izohips, eş yükselti
İzolasyon *feh* 1. izolasyon, yalıtım 2. yalıt-
 ma, izolasyon
İzolatör *İğ* *ed* *bu* izolator, yalıtıcı, yalıtıcı
İzolatorî *w* yalıtıcılık
İzole *hand* *ed* izole hant
İzolekîrin *w* izole etmek, yalıtma
İzole kîrin *İğh* izole etmek, yalıtma
İzolekîrî *ed* izole, izole edilmiş
İzomer *kîrin* *ed* izomer
İzomerî *w* izomeri
İzomerîhûn *kîrin* izomerleşme
İzomerik *ed* izomerik
İzomerîk *kîrin* *w* izomerî, eş biçim
İzomerîkî *kîrin* *ed* izomerîk, eş biçimlî
İzomerîzîm *kîrin* 1. izomerîzîm, eş biçimlî-
 lîk 2. *mat* izomerîzîm, eş biçimlilik
İzoterma *er* *bu* izoterma, eş sıcak
İzotop *İğh* *ed* izotop ~ên *radyoaktif* radyoaktif
 izotoplar

J

J, J m Kürt alfabesinin on üçüncü harfi olup *je* diye okunan bu ses, fonetik bilim bakımından sesimli sızıtı, ördanmakla ünsüzler gösterir

jağuar *zavm jaguar* (Ford otosu)

jağarûn *m yağurt*, kuru ekmekek (veya ne) ve yağ ile yapılan bir tür yemek

jaji *m* 1. teleme 2. ekşimek, çökelek –yu habûl-el bir tür küllü çökelek

jañun *m haşıl*

jakaw *rd* 1. yarıcı 2. kırışık, huruşuk

jakawî *m yarıcalık*

jañe (H) *m kırışık, çiy*

jañe (H) *w* 1. gül felesi 2. *buñe* zakkuat (Nerium oleandrus)

jañedar *rd kırışık* 1. çiyli

jañî *m* kayranılan ayırdan elde edilen ve çökeleğe benzer peynir

jalûzî *m jûzî*

jan *m* *can* * *janmêñ dîran jê dida* k. lise canla m çalmıyordu

jan *w* 1. sızı, ağrı 2. azdırıp, acı* di giyimlikên *raîn de janneke* hişewal heyê amuztarumên bir yağın acısı var 3. sancı, kuruntu, buru 4. *wee* hastalık – *dan* (I) sancımak 2) acı vermek – *dan* (yekî) ilginî kervinmek – *dan dîlê* (yekî) acısı yitirge, ne işlemek, dağılmak * *vê rewşa wî janê du dîlê min onun hu halî yûreğim dağıltî* – *xwe berdîm dîl* (bur-nin) yûreğim işlemek (çok derin acı yaşamak) – *ê dan dîl* yûreği ez etmek (veya etizmek)

jana zîrav *êjêd* mee ağrı, veyeri, ince hastalık

janahîrk *m* bu hastalık acı

janbon *m* janbon

jan-dan *m* 1. sızlama 2. sancıma 3. ağrıma

jan dan *lîg* 1. sızlamak 2. sancımak 3. ağrtmak

jan-danî *rd* 1. sızılı 2. sancılı 3. ağrılı 4. acılı, is-

taraplı (acıyı alan kimse)

jan-darî *w* 1. sızılık 2. acılık, ıstıraplılık

jan-dayî *rd* 1. sızıl 2. sancılı 3. ağrılı, ıstıraplı

jan-dayîn *m* 1. sızlayış 2. sancıyış 3. ağrıma

jan-de *m* öge, urusu

jan-edîdan *m* diş ağrısı

jan-edîl *w* kalp ağrısı

jan-edîran *m* diş ağrısı

jan-êgûb *m* kulak ağrısı

jan-êgûşîk *m* bobek ağrısı

jan-êpîştî *m* sırt ağrısı

jan-êreh *êjê* sırtak

jan-êser *rd* baş ağrısı

jan-êserî *m* baş ağrımca:

jan-şan *rd* janşan

jan-janî *rd* janjanî

jan-kêj *êjê* 1. ağrıkesen, ağrı kesici 2. yatıştırıcı, analjezik

jan-û *rd* hasta, mariz

jan-yî *rd* hastalıklı

janî, *can* *w* jant

janû *bu* can

jan-zune *m* revir

jan-yar *rd* 1. sızılı 2. sancılı 3. acılı, ıstıraplı

Japon *rd rd* 1. Japon (Japon halkından veya arkındır olan) 2. Japon (Japonya otuz)

Japone *rd* japone

Japonî *m* 1. Japonya (Japon dili) 2. *rd* Japon yalı

Japonkî *w* Japonca

Japonya *m* Japonya

Japonyayî *rd* Japonyalı.

jar (H) *rd* 1. zayıf (cihaz ve hayvan için) 2. zayıf, yağsız 3. zayıf (gorevanı yapacak yeterli gücü olmayan) * *artîşeke jar* zayıf bir ordu 4. ulaz, zaka, mahif 5. *wee* yoksul, fakir 6. *wee* zavallı * *heyta ji min jarê* voy zavallî ben – hûn (I) zayıflamak, vucuttan düşmek 2) elizleşmek – *klîm* (I) zayıflatmak 2) elizleştmek – *ketin zayal* düşmek, zayıflamak

jar (II) *w* 1. ağrı, zehir 2. *cu* öl kesesi
 Jarandın *m* ağrıları, zehirlenmek
 Jarandın *ğış* ağrılamak, zehirlenmek
 Jarandı *şif* ağrı ömürü
 Jarbüm *m* 1. zayıflama 2. süzülme (çok zayıflama) 3. ciltleşme, sıklaklaşma
 Jar bün *ğışk* 1. zayıflamak 2. süzülme (çok zayıflamak) 3. ciltleşme, sıklaklaşma
 Jarbüyün *w* 1. zayıflayış 2. süzülüş (çok zayıflama) 3. ciltleşme, sıklaklaşma
 Jarıdayı *şif* zehirlenen, zehirlenmiş
 Jarıdayıkirin *m* ehirleme
 Jarıdayı kirin *ğış* zehirlenmek
 Jarı *b* zavallı ben (evdir, içim)
 jari *m* 1. zayıflık 2. ciltlik, sıklaklık 3. meç fakirlik, yeksullük 4. meç zavallılık
 Jarın *m* ağrıama
 Jarın *ğış* ağrılamak
 Jarjür *w* şif *ör*
 Jarjürdük *w* şif *şif* dok, kurtluk
 Jarkejin *w* zayıflama, zayıflaşma
 Jar ketin *ğış* zayıflamak, zayıflaşmak
 Jarkeş *şif* zayıfl düşmüş, gücünden düşmüş olan
 Jarkeşin *w* 1. zayıflama 2. ciltleşme, sıklaklaşma
 Jar kirin *ğış* 1. zayıflamak 2. ciltleşmek, sıklaklaşmak
 Jarınar *şif* kırıkayak
 Jarı *b* zavallı ben (evdir, içim)
 Jarok *şif* 1. zayıflık 2. meç zavallı
 Jarokı *şif* 1. zayıflık 2. ciltleşme, sıklaklık 3. meç fakirlik 4. meç zavallılık
 Jarş *w* 1. jarş 2. *şif* jarş (bu kumaştan yapılmış olar)

Jaxane *m* tevir
 Jax (II) *m* bu tür yemeği
 Jax (II) *şif* bu tür taşın da yapılan bu tür bula
 Jay *şif* kor kırmızı
 Jeh *w* yay kırışı
 Jehr *şif* jehr
 Jehrändin *w* zehirlenme
 Jehrändin *ğış* zehirlenmek
 Jehirin *m* zehirlenme
 Jehirin *ğış* zehirlenmek
 Jehr *m* 1. zehir 2. zehir (çok acı) * İpot aynı
 Jehr e biber zehir gibi * aynı Jehr e zehir gibi (çok acı) 3. meç zikim * Jehr e biber zikim ye - dan zehirlenmek, zehir vermek - dan (...) (hurian) ağrılamak, zehirlemek - kirin ağrılamak, zehirlenmek - kirin ağrı (yekü) (şif) okuna bakılmak - tevi (işleli) kirin ağrılamak, şifne zehir kırmak - a zığım zehir zikim - sistin (işleli) ağrılamak, şifne zehir kırmak - a maré kor bé zehir zikim şifne - a şif beviz zehir (evdir, küküm gibi ayırtıcı maddeler)
 Jehrü *şif* m raketin
 Jehrändin *w* ağlama, zehirlenme
 Jehrändin *ğış* ağlamak, zehirlenmek

Jehrş *şif* zehirli
 Jehrber *m* pazezu
 Jehrödan *m* zehirlenme
 Jehrödan *ğış* zehirlenmek
 Jehrödayı *şif* zehirlenmiş olan
 Jehrödan *w* ağlama, zehirlenme
 Jehrödan *ğış* ağlamak, zehirlenmek
 Jehrödar *şif* zehirli
 Jehrödarı *m* zehirlenme
 Jehrödarıkirin *w* zehirlenme
 Jehrödarı kirin *ğış* zehirlenmek
 Jehröyü *şif* 1. zehirlenmiş, şiflanmış (kurş) 2. *w* zehirlenme - bün zehirlenmek - kirin zehirlenme
 Jehröyübün *w* ciltleşme, zehirlenme
 Jehröyü bün *ğış* ağlamak, zehirlenmek
 Jehröyükirin *m* ağlama, zehirlenme
 Jehröyü kirin *ğış* ağlamak, zehirlenmek
 Jehrödar *şif* zehirli
 Jehrödarbün *m* zehirlenme
 Jehrödar hün *ğış* zehirlenmek
 Jehrödarıkirin *w* zehirlenme
 Jehrödarı kirin *ğış* zehirlenmek
 Jehröş *m* pazehir
 Jehrömar *m* yılan zehri
 Jehröş *şif* zehirli
 Jehröşbün *m* zehirlenme
 Jehröş hün *ğış* zehirlenmek
 Jehröşkirin *w* zehirlenme
 Jehröş kirin *ğış* zehirlenmek
 Jehrş *şif* zehirli kusan
 Jehrş (II) *şif* bu tür zehirli bit ot türü (hayvan yemi olarak da kullanılır, ama kurutup kullanılmaz)
 Jehrş (II) *m* zehir - beri sesi (yekü) dan (şif) m zehirlenmek (acize zararlı düşünceler, zararlı duygular) ağlamak;
 Jehrş *şif* zehirli, ağrı
 Jehrşin *şif* zehirlenmiş
 Jehrşş *şif* zehir çeker
 Jehrşkirin *w* ağlama, zehirlenme
 Jehrş kirin *ğış* ağlamak, zehirlenmek
 Jehrşkirin zehirli, zehirlenmiş olan
 Jehrşkü *m* pazezu
 Jehrşmar *w* yılan zehri
 Jehrşin *m* tevir
 Jen (II) *m* öğün, yemek öğünü
 Jen (II) *m* İncel, kollanır an * Jena mün şif bipre ez de herim (şif) mün buluşma gidenim
 Jen (III) *w* zehirlenme (şif) mün kapıdan et de edilmiş olmak * Jevan+jen, bifer+jen, nemat+jen
 Jenan *w* 1. çalma, yurma 2. şifne 3. tarata
 Jenandın *m* 1. çalma, yurma 2. şifne (şif) mün pamuk, vb. yi tellice ayırtarak kabartmak 3. tarata, tarayış (şif) mün ve kıl tarata
 Jenandın *ğış* 1. çalmak, yurmak * bülür xweş
 Jenand şifne kavat çaldı 2. darlık (şif) mün pamuk, vb. yi tellice ayırtarak kabartmak 3.

İnlemek (yün ve kıl tarımak)
jenandı *ed* 1. dırmak, dırtılsın 2. tıruş, tırtımsız olar.
jençin *w* 1. çalın, çalış (yürürək ses çıkarma) 2. çalma, vurma 3. çakma (şenek, çakmak aletini için) 4. ditme, atma (yay ve tokmakla kabartma) 5. çalma, çalış, ifleme, uflırme (üllemeli çalgılar için) 6. atma, atış, (kalp, mabuz, damaz vb. için) 7. dövmek (ezmek veya çuption) * *spışka hêkê jend yunura zki dövdi.*
Jendin *ğış* 1. çubnak (yürürək ses çıkarmak) * *muzîbêke awes dijend gızeli nûle k çalıyo, lu * tê baş piyano dijene çox iyi derecede piyano çalar* 2. çalmak, vurmak * *gule ew jend kurşun onu vurdu* 3. çakmak (şenek, ve çakmak aletini için) * *tu dê heste ne-jenê çakmağı çakmayacakın!* 4. ditmek, atmak (yay ve tokmakla kabartmak) * *peş-bû jendin yunura atmak* 5. çalmak, uflırmek, uflırmek (üllemeli çalgılar için) 6. vurmak, atmak (kalp, nabız, damaz vb. için) 7. dövmek (ezmek veya çuption) * *spışka hêkê jend yunura zki dövdi.*
jendirme *n* 1. jandırtma 2. *wêwê* etmek gibi kâdın
jendirmeti *w* jandırtılak
jendirmesane *w* jandırtma karkolu
jendümiend *w* karmakarşık, allak bulak, çarmadağınak
jendümiendhün *w* karmakarşık olma, allak bulak olma, çarmadağınak olma
jendümiend bün *ğış* karmakarşık olmak allak bulak olmak çarmadağınak olmak
jendümiendi *w* karmakarşıklık, allak bulaklık, çarmadağınıklık
jendümiendkirin *w* karmakarşık etme, allak bulak etme, çarmadağınık etme
jendümiend kirin *ğış* karmakarşık etmek, allak bulak etmek, çarmadağınık etmek
jenetatur *ğış* jenetatur, oratçı
jenetik *w* jenetik
Jeng (I) *w* ballac tezgahı
Jeng (II) *w* 1. pas (su içinde ve nemli havada metallerin, özellikle jenin yüzeyinde oksitlenme sonucu oluşan madde) 2. zıfeki (dişlerin dişlerinde oluşan kireç tabakası) 3. *ed* yeşillik
jenğal *bu* jenğar
jenğar *w* pas
jenğari *ed* paslı
jenğaribün *w* paslanma
jenğari bün *ğış* paslanmak
jenğaribüyin *w* paslanış
jenğarıkirin *w* paslandırma, paslanma
jenğari kirin *ğış* paslandırmak, paslanmak
jenğdar *ed* paslı
Jenggülla *w* pas tutma
Jeng girtin *ğış* pas tutmak

Jenggirtin *w* paslı, pas tutmuş olan
Jengün *ed* paslı
Jenin (I) *w* duvar örme
jenin (II) *w* 1. çalma, vurma 2. *mêk* çalma, vurma (cestrümanlar için) 3. çarpma, vurma (yürek hızlı atma, vuru durumunda olmak) 4. çakma (çakmak, şenek vb. için) 5. ditme, atma (yay ve tokmakla kabartma) 6. hıtaç-lama 7. zıfalanma
jenin (I) *ğış* duvar örme
jenin (II) *ğış* 1. çalmak, vurmak 2. *mêk* çalmak, vurmak (cestrümanlar için) 3. çarpınak, vurmak (yürek hızlı atmak, vuru durumunda olmak) * *dile min dijene yüregim çarpıyor* * *rehê canê min dijene damarlarım vuruyor* 4. çakmak (çakmak, şenek vb. için) 5. ditmek, atmak (yay ve tokmakla kabartmak) 6. hıtaçlamak 7. zıfalanmak * *rehê destê min dijeneê elimdeki damarlara çarıkıyor*
Jenk *w* marlık
Jenşid *w* jenşir, saykırım
Jent *w* kurbac, kama
Jentim *bu* jendit
Jenti *bu* jendi
jeodezi *w* jeodezi, yer ölçümü * *pisपुरê jeodeziye jeodez uzmanı*
jeodinamik *w* jeodinamik
jeofizik *w* jeofizik
jeokimya *w* jeokimya
jeolog *w* jeolog, yer bilinci
jeoloji *w* jeoloji, yer bilim
jeolojik *w* jeolojik, yer bilimsel
jeomorfoloğ *w* jeomorfoloğ
jeomorfoloji *w* jeomorfoloji
jeopolitik *w* jeopolitik
jeosantik *w* jeosantik, yer çekicil, yer merkezli
jeosantirizim *w* jeosantirizm, yer merkezilik, yer çekicilik
jeosenkînal *w* jeosenkînal
jeosismik *w* jeosismik
jeotermi *w* jeotermi
jeotermik *w* jeotermik
jeotropizm *w* jeotropizm
jeotropizma *w* jeotropizma
jeqnebut *bu* w bilanzes
jest *w* 1. jest (el, kol, baş ile yapılan iç güdüsel veya iradeli hareket) 2. jest (genellikle yentde yapılan ve uygun görülen davranış)
jet *w* jet
jeton *w* jeton
jev *bu* (ji) her den buzuşmek 1. birbirinden 2. bir tür çahş zımmı
Jevbelaybün *w* 1. dağılma, çözülme 2. *ğış* dağılma (duşmana karşı daha iyi savaşmak için birbirinden uzaklaşılma)
Jev belay bün *ğış* 1. dağılmak, çözülme 2. dağılmak (duşmana karşı daha iyi savaşmak için birbirinden uzaklaşılma)

jevbelavî m 1. dağılıp, dağılıma (çözülme) 2. içki dağılım (caşmêşen kengê dala) iyi saravimak için herharardan uzaklaştırılma)

jevbelawela wî dağılım (bu mesda olmayan, bûnê yê baglawîsê olmayan)

jevbelawelabûn wî dağılım, çözülmeye (birliğim, beraberliğimi yitirme)

jev belawela bûnê baw dağılmak, çözülmek (birliğin, beraberliğin yitirmek)

jevbelawelawî wî dağılımlık

jevbişev m çözülüşme

jevbiîn (I) wî çözülmek

jevbiîn (II) m 1. ayıklama 2. açılma 3. dağılıma, çözülme

jev bûnê bawê 1. ayılmak 2. açılmak 3. dağılmak, çözülmek

jevbutî m özdeşlik, aynılık

jevçêkirîn wî 1. ayırt etmek 2. birbirinden ayırma

jev çibê kirînê baw 1. ayırt etmek 2. birbirlerinden ayırmak

jevçudakirîn wî 1. ayırt etmek 2. birbirlerinden ayırma

jev çuda kirînê baw 1. ayırt etmek 2. birbirlerinden ayırmak

jevçudanebûn m ayrılmazlık

jevçûn m bozuşma, araları açılma

jev çûnê fêşê bozuşmak, araları açılmak

jevçûyî wî bozuşuk

jevçûyînî m bozuşukluk

jevderxistin wî 1. ayırışma 2. çözme

jev derxistinê fêşê 1. ayırışmak 2. çözmek

jevêdêr wî 1. birbirinden uzak 2. dağıntık (bu arada olmayan, birbirine bağlantısı olmayan)

jevêdêrî m 1. birbirinden uzak olma 2. dağıntıklık

jevketin m 1. dağılıma, darmadağır olma (zararlı duruma gelme, düzeni bozulmak) 2. çözülmeye, çözülüş, çözülmeye bağlan

* **jevketinê dijmanê** düşmanın çarışma

jev ketinê fêşê 1. dağılmak, darmadağır olmak (karışık duruma gelmek, düzeni bozulmak) 2. çözülmek

jevketî wî 1. dağıntık 2. çözüntü 3. wec şaşaal, peymure

jevkirîn wî 1. ayırma 2. koparma 3. aralarını bozma

jevkirînê fêşê 1. ayırmak 2. koparmak 3. aralarını bozmak

jevneqetîn m ayrılmazlık

jevnişevîn m çözülme

jevqetan m 1. ayıklama, ayıklanma 2. söz ayıklama

jevqetîn m 1. ayıklama, ayıklama 2. söz bulanma hilkünûs

jevrenîvîsaudîn m yazıçama

jev revandîn m koparma, kopma

jev re vîştikî kirînê baw fingirleşmek

jevveneqetîn m ayıklamazlık

jevveydan wî kişülük, bozuşuk

jevveydanê m kişülük, bozuşukluk

jevzewac m çeyvî jê, endogamî

jevî m bu tür çeyvî

Jê (I) m Kırk alfabesim m en beçüncü harf, olup jê şekline telafuz edilir

jê (II) wî 1. aynı, özdeş, 1 pktı (paktı, özdeş)

* **ev pênûs jî jê ye** bu kelim de aynıdır * **jî vê maseyê li ha me jî** heye an masamın oxusı bizde de var 2. **fel** aynı, özdeş 3. **tepatip**, **çatıama** 4. **es** (birbirinin aynı olan, veya birbirine çok benzeyen iki şeyden her bir, benzeri) * **masuyekê jê li mala me jî** heye bu masamın bu eşy bizde de var 5. **galkik**, **manawan** * **hangê em çûn û hatin em jî jê me gule gele** gerdikimsi olucuk 6. **-den olma** * **em jî jê me** bizde

jê (III) **zewa jî zewê** ve **jî zewê** m bozuşuk hale 1. **-darî-der**, **-darî-ten** çıkma Fahi ek olup aynı zamanda gışk üçüncü tekil şahıs zamiridir * **ez jî jê dilawazîm** ben de onlar istiyorum ondandır * **mitî jê** stand ondan olam 2. **o** ondan (o zamandır çözüme durumu) 3. **o** şundan (bu zamanın çıkma durumu) = **wezî kirîn** (birinden) yaka almak ~ **aqil girtin** ders almak, ibret almak (bir olaydan tecrübeye kazanmak) ~ **buştir** (an jî çêtir) **êdî helima Xwedê ye** bunları tıyis can sağlığı ~ **başêrêdê wê bi ku de** here bundan tıyis can sağlığı ~ **behş wekîrin** (birini veya şeyil ağza almamak) ~ **berjêrtir nebûn** ağağı kurarmak * **jî vê fîyetê berjêrtir** nabe bu hayalan ağağı kurarmak (xwe an jî vê) ~ **bêri kirîn** (kudîm veya bî hîl) tenize çıkarmak (veya çıkarılmak) ~ **bi vîr ve (an jî de)** -den bu yana * **jî serdenê pênûs bi vîr ve** (keçğandan bu yana ~ **bi keve** -den sonra * **jî gerî-nendeyê** gışkê **bi keve** ruyeyê imzêyê ya wî ye gene mîrdînden sonra imza yetkîsî onundur ~ **çêtrê êdî helima Xwedê ye** bunca tıyisî can sağlığı ~ **çêtr hatinê ağı** taşınmak (bir işe giriş ve kişisi istur gelmek) * **siyar-setmedarîya wî jî esnactîya wî çêtr hat** politixnerîyê, esnactîğînden ağı bastî ~ **dan mîtanêdîn** huylanılmak ~ **ders standin** (an jî girtin) ders almak ~ **destêr standin** el almak (bir sanatı yapınak için ustasîmî izn olmaks) ~ **dikevê aqlan** de yapsa ve id r ~ **fîrîger man gela** karınmak, muşerîh olmak ~ **fîrsend nedîtin** (bu seyden) bah almak ~ **ez jî vê hunerê ne kêfxwes in**, **ez jê fîrsend nêhîmîm ku...** bu sanatı yapmamın neğil, baş alamıyorum ki ~ **guman neke** o tarîm (bulendüğüm sanar) ~ **hatin behskîrin** -den bahsedilmek, denmek, deralmek, sözü edilme ~ **hatin çêkirîn** (an jî qalkîrin) bahs etmek (veya açılmak) ~ **hetalîkirîn** xwestîjin hetalîx dîsmek ~ **heqaret dîtin** (birinden) hakaret gönmek ~ **hevî neke**

ajana (hulandogunu canna) * **pañ û pere ji me hêvi meke** bizde para pa. arana – hikm derxistin çikana çikana. – **kelin gunanê** (şikê an jî şikana) (biriñden) kuşulanmak. (bir şeyden veya kimseceñ) kuşkuya duşmek. kuşku duyınak, kuşku de kuşulanmak – **ketin aqilan** (bu mîden) beklemez. unamak – **ketu pê kuto** hesle kargoyi ceyzan gozên – **kêm nebûn** eksik nînamak * **salik dozileh meh kani jî hula wan kên nabe** serê bo-vañda evlênide tûbet eksik e'niyet – **kêm neman** (birinden veya bir şeyden) aşî kalmamak – **kêmtir** halde aşî kurtal-az – **kêmtir neman** (birinden veya bir şeyden) aşî kalmamak – **kirê ku gubisne gelinek**. Zinetmek – **kirên** daw alacağın tabîl etmek – **re kêmtir** (an jî kêta) e (bu- rinden veya bir şeyden) aşî kalir yer: (ve- ya yur) yok – **re wesa hatin asafîn** (pey- vândin an jî xeberdan) bukkunde (ya komu- şulmamak – **nehatin** behskirin esnası e- künmamak – **jê** ve ordan soya – **re ona** * **jê** re unîye ena gelirmê – **re asteng derxistin** (birine) nişkûlî çikarmak – **baş bûn 1)** (birine) iyi olmak 2) (birine) iyi davaymak – **re bes kirin** par etmek (yenîgi) kabul et- mek – **re bi kîf hûn mek** yüz göstermek – **re bûn alet alet** etmek – **re bûn aqil** ders ol- mak. ibret almak (bir olaydan tecrübe ka- zınmak) – **re bûn asteng** (birine veya bir şeye) engel olmak. bağlamak – **re bûn ders** ders olmak. ibret almak – **re hûn derd** zure derd etmek. yüreğe derd etmek – **re bûn dîymê** (bu ne) düşün kesilmek – **re hûn dîrê** ders olmak. ibret almak – **re bûn kefil** birine kefil olmak – **re bûn kele û xolan** (birine) kul ke- e (veya kul (keşer) olmak – **re bûn kurm** auy edimêk. el alip- mak – **re bûn mal** mal etmek (kerel. esen- mal) veya buluşa saymak * **re e salek e ku jî me re büye mal** bir yıldı kundirize mal etmiş – **re bûn manî** (birine veya bir şeye) engel olmak. aygırı bağlamak – **re bûn meraq** (an jî etri) (bir şeye) merak etmek (duymak. sadımak veya silmek) – **re bûn mesred û murad** sevfasına düşmek, (bir şey bilmek) ideal etmek – **re bûn nûna** xeyalan huya. olmak (geymîşe kalmak. hatin ol- mak) – **re bûn neyar** (birine) düşman kesil- mek * **jî ber çî ye nayê zanin lê canî** jî me re bûbik neyar xedenêr bilimêz. zina odin bize dîzman kesilmiş – **re bûn pişt** (birine) arka çikarmak, arka olmak. (birine) kolları açmek (karınak yardım etmek). (birine) kuşku aşmak. payırdı etmek. (ma- ye etmek – **re bûn qewet** (birine) aka ol- mak. (birine) kolları aşmak (dınmak. yarım etmek) – **re bûn şikemek** dokumak (onur, anlayış eb ile aşuqîze bu durun et-

laya çikmak) * **bûla** li pişt Xefîr şivar hi- be, qey wê jî şerêfê wê re bilîbe şiketek? **Çakî** (an şanna) bînam. unan an duku- nar? – **re hûn catêl** (meraq an jî etri) (bir şeye) merak sarmak (duymak, sadımak veya silmek) – **re bûn wekî** malê dînyayê dîno- yalar . . . ma du – **re hûn xeyal** hayal olmak (gerç. ekleştîrîlememek – **re hûn zende** (an jî ibret) ders olmak. ibret etmek – **re eñ dî- nîn** (bu kimseye) yatak çekmek – **re eñ dî- nîn ye** bulmak (bir işe, gowe başlayacağı yere yerleşmek) – **re çareyek dîtin 1)** (bir- ne) bu çare bulmak 2) (bu işin) yolunu yap- mak – **re çetîneyî derxistin** (birine) güçlük çikarmak, nişkûlî çikarmak – **re çêbûn i- çne** dîymêk – **re çîrak** goñin masal okumak – **re dan çêr û bêçarîyan** birine kulfatî bas- mak – **re dan dijîn** (dijûnan an jî xeber- ran) (birine) kulfatî basmak – **re dan goñi- nîn** (an jî xeberan) (birine) kulfatîmek veya kulfatî basmak – **re daykîrî** (şikê an jî day- karî) kirin (birine) analîk etmek – **re dest dan ser hev** (birine) el peçe divan durmak – **re dest herjandin** (birine) e) sallamak – **re dest kirin** (birine) el etmek – **re destmal** li ba kirin (birine) memûl sallamak – **re dîyandar bun 1)** (birine) borçlu olmak 2) ha- yatını (birine) arzu almak (bir tarafında) ümîden kurtarîlmak (birine) 3) hayatını (bi- rine) borçlu olmak (birinin yaqutî ba bas- kusîrîn desteği ile bağlanmak) – **re dîyandar derkelin** (birine) borçlu çikmak – **re dîlê** (yekî) awestîn (birine) selîpazî duyınak (ve- ya beşlemek) – **re dîran eñ kirin** (birine) dış bîlemek – **re dû kevîr** neñan ser hev 1) (birine) aka çikmak. destek etmek 2) (birine) gelecek haz rama mak – **re dû şeq hatin** (bi- rine) düşeq gelmek – **re duşayî serê kirin** layîduz etmek – **re eñî** lê ketin aña uğra- mak – **re eyn hûn** (birine) malum olmak – **re eñbûnawî** malî parîdîği aşuqîze kalmak – **re gelş derxistin 1)** (birine) soya çikar- mak, engel çikarmak 2) (birine) güçlük çik- mak – **re gîtan hatin** (birine) aña gel- mek (çapılmak güç gelmek) * **ev kar jê** re giratî hat bu is ûnê aña geldi – **re gotin e** kîfî sallamak – **re gotin nîn e** (an jî tûne) şîr gotînnêz – **re hatin gotin** denemek. de- nîmek * **re afirandiyê ku jê** re mirav tê goñin o man denile mahlukat * **dikere jê** re **bê-gotin ku keçeke nazdarî ya bajarî ye û ku ketîye dilqê keçîkeke gundi kûçîli ku- lîgna girmiş** bir selîr kızı denîlsoek kadîr nazî bu – **re hayê kirin** (birinden) yaka silmek – **re hejmetkar man 1)** hayran kal- mak, hayranlık duymak (hayran olmak, bu- yulermek) 2) seyîrê doyañ nînamak – **re het roj dawet e dîlye het gun bayram** – **re heyran man** hayran kalmak. hayranlık duy-

mak - re **heyirî man** başı dönmek (gösterenli bir şey karşısında şaşırma) ~ re **heyret man** parmağı adzulu kalınak (teytek) - re **bêsun** (an jî rihet) hatin (herhangî) bir biçimi kolayına gelmek - re **hûnîer xweyî** kîrîn saygı duymak (veya beslemek) - re **jê hatî hûn** guan birine gelmek gözü yelmek (birine baş edilecek durumda olmak) * **ma tu ji min re jêhatî yê** guêdu bana tu yeçiyor? - re **jê hayê de** hatin parmağı arımsu gibi (birinin) eline düşmek - re **kew li dar** hatin (birine) gür doğmak - re **kêfnekîrîn** sevgi gösterisinden bulunulmak, sevgi çarlamak * **ji mênawên re kêf bike** misadîlere sevgiye durt - re **kêfa** (yekî) hatin bulurmak (çok hoşlanmak, çok sevmek) - re **kêin bûn** (birine) gücüz almak - re **kêin nekîrîn** (bir ne) kaftı tutmak - re **kêmuhi bûn** dokunmak (onar, anlayış vb. ile uyumsuz bir durum ortaya çıkmak) - re **kêrîn qatîa** (bu şeyi) ekmeğe katık etmek - re **kêrîl sekirîn** (birine) kredi açmak - re **kê** hatin işi zart getirmek - re **li çupikan dan** (an jî xîstîn) alkış tutmak - re **li çepikan hatîin xîstîn** alkışlanmak - re **li çepikan ketîin** alkış toplamak - re **li güzîkê ji (te)** re **li çokê** işi nerde incediye ardan kapsun (o çekinmiyor) sen hiç çekinme - re **li hev nehîtin** işi ters girmek, sana yolver, gitmemek - re **li mehneyên** (buhane an jî hêncetun) getirin bulane bulmak - re **li saqê ji** (yekê) re **li çokê** işi nerde incediye ardan çepsun (o çekinmiyor) sen hiç çekinme - re **lihabî fûlîha xwendin** (bir şeyi) fûlîha okumak (bu şeyden yararlanma kâşmek) - re **mal û hal** kîrîn (birine) gelecek hazırlamak - re **man ecûbûnawî** garibine gelmek - re **mani derxîstîn** (birine) masûkulât çıkarmak, aydınlağa bağ vurmak - re **meleaqî kîrîn** (birine) yalancılık yapmak, kasvuk salanmak - re **mîl danîn** buyuz çıkarmak, dize gelmek (karşı tarafın görüşünü kabul etmek) - re **mîl bîldayî** bûn gürîlîye (veya parîlîya) çabuk bırakılmak - re **mîrîn hayênan** (çok hoşlanmak, çok sevmek) - re **mîrat man** komuze mîras kalmak - re **nana nekîrîn** (birinin) bir sözünü işi etmemek, hayır dememek - re **nas hatîin** (birine) lanetlik gelmek, aşırı olmak - re **ne xerîb bûn** 1) (bir ne veya bir şeyi) zahane olmamak 2) kulak dolgunluğuna çinmek * **ji Kurdî re ne xerîb im** K.Çirçeye kulak dolgunluğuna var - re **netewîn** serê sola te xwar e (bîrîne) pozîsyon altında kalmış var dememek - re **nehîştin** yanına bırakılmamak (veya konılmamak), ettiğini yanına bırakılmamak - re **pê gertîin** tutmak (griyinmesin yanına etmek) * **jê re bi palîtoyê wî gîrî** palîtosuna tuttu - re **pê nehîstîn** vakîşk almaz - re **pêr gûto** (bir ne) dil dokmek *

ew qas me jê re got jî, lê dîsa wê bi ya xwe kîr ew o kadar dil dokmemize çağırır. **y-uc bîldayî** okudu - re **pişt çêbûn** (bir) salı bulmak - re **qet bana min in dememek** * **mîn du paket cigare kîşandên, li min re qet iki paket s para iqrîn** bana misin demedi - re **qet** (an jî rihet) e qet (bile) değil * **rezaleî** derxîstîn **jê re qet e rezaleî** çıkarmak otuzun için işten bile değil - re **qlj kîrîn** (birine) kollarını açmak (çetenlikle karşılamak veya kuzaklamaya hazır olmak) - re **rê dâm** berê yunurtaya kolp tutmak - re **rê nedîtin** meydan (bu şeye veya kimseye) vâir etmek, fırsat bulmamak * **ji revê re rê nedîtin** hote qefaltin kuzenaya meydan kalmadan yakalandı. - re **rê xuya bûn** yol geçirmek - re **ser bûn seğuk** dönmek - re **serdest bûn** 1) üstün olmak 2) haskin çıkmak (veya gelmek) - re **serdest hatîin** baskın çıkmak (veya gelmek) - re **serî danîn** baş eğmek (direnmekten vazgeçip buyruk altına girmek) - re **serî xwar kîrîn** (an jî **wandîn**) (saygı göstermek için) - re **serxêrî bûn** baş eğmek (direnmekten vazgeçip buyruk altına girmek) - re **stû xwar kîrîn** (birine) boyun eğmek - re **te şîk çêkîrîn** hoşlanılmak - re **te şîk nîn e** 1) hiç kışkı yok 2) hal gibi (şüpheye yer bırakılmayan, çok iyi, adanmaklı) - re **te şîkestek bûn** 1) yakışık almamak 2) dokunmak (onar, anlayış vb. ile uyumsuz bir durum ortaya çıkmak) - re **temazeger man** seyirci kalmak - re **tes çêbûn** korkuya kapılmak * **jê re tes çêbû** korkuya kapıldı (ilerik, çilek) - re **tekrî bûn** (bir yer, birine) açık olmak (hiştek) - re **wekî henekên** (vâfiyat) yarıyanın an jî **lewesên** hatin şoka gibi gelmek, bir şey, usanz, alay gibi gelmek - re **xerîb hatin** (an jî **nehîtin**) vâzena gelmek (veya gelmemek) - re **xêr** **Avber bûn** (birine) gözetilmeğe hoş - re **xêr xerê** elî stranda (veya arcaşında) yumurtla kulesi yok yol - re **xuya bûn** (birine) zulmün olmas, abdala malum uluz - re **xwarî erdê bûn** yetlere kadar çölmek, yaz surmek - re **xuya hûn** (derman) - re **yek bi yek bûn** (-lîç) bire bire gelmek - re **zelîmet** 1) hatin (birine) ağır gelmek (yapılmıst, gıy gelmek) 2) ağır gelmek (iş için) * **ew kar jê re zor hat** bu iş ona ağır geldi - re **Zînanê** xwe derxîstîn (birine) dil çıkarmak - re **zor hatîin** 1) (birine) ağır gelmek (yapılmıst, gıy gelmek) 2) (bir yer veya şet) zahaneçilik çekmek 3) ağır gelmek (iş için) * **ew kar jê re zor hat** bu iş ona ağır geldi - re **zerîqet** (an jî **tezqet**) **stêpdîn** el almak (zarikatlanma bir müddet, murşidinden, başkalarına yol gösterme iznini almak) - **li berjor?** atası var mı?

~ li paşî bandar bûye — û jê de (tiştêk he-
ye?) çetî var in? — ve wisa xuya kirin lu-
sun vennek, izlenîni çaydanmak * kurik ji
nêrî ve zengin xuya kir çuuk bina zengin
nişani verdi (çûnek) — ve xurê (an jî xuya)
bûn welî eynîk (bir şer) çaygîrî (vaya a-
yaklar) a'î neh * çavu tu derkevi serê gir
gunil ji te ve welî eynîk xuya ye lepeye
çikûgîndê soy çaygîrî alîndê — we ye ku ç-
îsîne gelmek, çaresnek ~ re wisa (an jî
welî) hatin (birne) oyle gelmek — xaric
girtin bang tutmak, dîsmêd bukkinek ~ xê-
rê hatin girtin hatê, çûmak, dîsmêd bu-
kkînaê — xehere hêde ... den haber ver! * tu
jê pereyên xehere bîdef serî paratim haber
ver! ~ xweç axaftin (peyivîn an jî xeber
dan) (biri aşî) yî saylemek — yek birin-
den biri ~ zewq nestandin (an jî neçîrlin)
(bîr şeyle) başî baş olmanek — zêde hûn 1)
gûrîna aşmak (bîrşeyle baş edeb leceê dî-
rumda olmanek) 2) güçürî aşmak (bîrşeyle
lewhangi bir komada boy dîşuşmêvêkêk dî-
rumda olmek) ~ zêdetir ... den çek

jêacizbûn w 1. (birşeyden veya bir şeyden) bî-
lîk, bîkîp usanek, bîkînkîk dîymek, bezmek,
usanek gormek 2. (birşeyden veya bir şeyden)
rahatsızlık dîymek

jê acîz bûn /bê/ 1. (birşeyden veya bir şeyden)
bîkînkîk, bîkîp usanek, bîkînkîk dîymek,
bezmek, usanek gormek 2. (birşeyden veya
bir şeyden) rahatsızlık dîymek

jê acîz kirin /bê/ (birşeyden veya bir şeyden)
bîkînkîk, usandînkîk

jê belzî kirin /bê/ istîskâl etmek (soğuk dav-
ranışlarla hoşlanmadığını belli etmek)

jê agahdar bûn /bê/ (bir şeyden veya kîmsê-
den) haberdar olmak, bilgi edinmek

jê anîn /bê/-den gerînkîk * me jî ji xwe re jê
anî bîrde orduê kendîmîze getîrdîk

jê anîn der /bê/ 1. -den çıkarmak 2. itîraf et-
mek

jê anîn zwarê /bê/ tacîrim yapınak (zewa et-
mek), dîyat taçînkîk

jê aqîl girtin /bê/ 1. (birşeyden veya bir şey-
den) 2. meç ders almak

jê aqîl sekinîn /bê/ akıl durdurmak
(birşeyden) fikir alınak, fikir kapınak

jê averê hûn w 1. -den saptîk 2. meç şaşmîk

jê averê hûn /bê/ 1. -den saptîk * jî rê averê
hû voldan saptî 2. meç şaşmîk

jê averê nebûn /bê/ 1. -den saptînkîk 2. meç
şaşmînkîk * ew jî rîya xwe avare nabe o,
yaldîrdan şaşmaz

jê avêtin /bê/ 1. (bir şeyden veya şeyden) ar-
tmak 2. dîzari atmak 3. aşîp çikarînkîk * wan
tu çawa jî fabrikayê avêtîn? sem bîbîncî-
dan nasîl çikardî? 4. -den aşîp aşîp (yozi
veya kurdî almanîk bir metînden bazı bî-

lînkîk çikarînkîk) * me jî deçê lîk beş
avêtînkîk metînden bazı bîbîncîk atarîz

jê avîştin w (birşeyden) gebe kalmak

jê avîs bûn /bê/ (birşeyden) gebe kalmak

jê avîsman /bê/ (birşeyden) gebe kalmak

jê avîs man /bê/ (birşeyden) gebe kalmak

jê azafîn /bê/ 1. (birşeyden veya bir şeyden)
konuşmak, bahsetmek, hakkında konuşmak
(herhangi bir şeyden bahsetmek) * em jî jî
vê nişanê aşîvîvîn big de hu komarîk kon-
uşuyordîk 2. hakkında konuşmak, aleyhan-
de konuşmak, konuşmek 3. (bu şey) söz
etmek

jê azîz w (bir şeyden) azîde

jê azîz /bê/ -den huşûdînkîk

jê bandor girtin /bê/ (birşeyden veya bir şey-
den) etkîlemek, müteasîr olmak

jê bastî w 1. (birşeyden veya bir şeyden) dîsmî
yî 2. halîce * reşya wê jî yê dîm başîr e
dîrûmî digerlerînden halîce

jê bawer kirin /bê/ 1. inanmak (bîrî doçru
sozê olmak bilmek) 2. (bîrîne) inanmak

jê be jê çay, kîlek aşîp hoş ver * jê be, em
tîştînkî dîm nişîl bîbîm baş ver, başku şey-
ler konuşêlm

jê behs hûn /bê/ (birşeyden veya bir şeyden)
bahsedînkîk, sözü açînkîk

jê belîs kirin /bê/ 1. (birşeyden veya bir şey-
den) bahsetmek, konuşmak, lâfîm etmek, lâ-
kînkîsînkî etmek, lâf açmak 2. (bir şeyden)
söz açmak * xwest jî nîvîskîrîyê behs bîke
yazî lîkîkî (söz açmak istedi) 3. (bir şeyden)
söz etmek, (bir şeyden) dem vurmak 4. de-
ğî etmek, sîzînkî etmek, dîşînkîk * çet jî wê
nişîrê belîs mekrînkî e konîya hoş deçînkî-
dîler 5. arınak

jê belîs bûn w çayîna (çevreye dîşînkîk)

jê belîy hûn /bê/ (birşeyden veya bir şeyden)
yayînkîk (çevreye dîşînkîsîna sebep ol-
mak) * ew nexweşî jî ketînkîşîn belîy bû-
ye hu herînkîgî şîvînkînkîk yayî

jêber w şîgî, şîkî

jê berplîs w (birşeyden veya bir şeyden) su-
rumîkî ~ almîk -den sorînkîkîk olmak

jê berplîs girtin /bê/ (birşeyden veya bir şey-
den) sorînkîkîk etmek

jê bêpar man /bê/ (birşeyden veya bir şeyden)
muhtîrak kalmîk, vîçîsurmak

jê bêrîya qonînkî w yozîk dekonînkînkîk

jêbêrî w 1. -den tenzîh 2. masum

jê bêtîbûn w 1. -den arînkînkîk, tenzîh olîk 2.
masum gösterîmkîk, temîze çikarînkîk

jê bêrî bûn /bê/ 1. -den arînkînkîk, tenzîh ol-
mak 2. masum göstermek, temîze çikarî-
nkîk

jêbêrîkînkî w 1. -den arînkînkîk, arînkîk etmek 2.
aklama, masum göstermek, temîze çikarînkîk

jê bîrî kirin /bê/ 1. -den arînkînkîk, tenzîh et-
mek 2. aklamak, masum göstermek, temîze

çikarmak * wî jê êrî hêfî kurin oqû tenî ze çikardîlar

jê bêzar bûn *êw* (turünden veya bir şeyleri) bıkılmak, bıkip kullanılmak, kullanılmak

jê bêzar kûrtin *êw* bıkılmak, kullanılmak, bezginlik vermek

jê bi dest ketin *êw* 1. ele geçmek 2. suçlanmak, elde edilmek

jêdûr bûn *m* -den uzaklaşma, uzaklaşma

jê bi dûr bûn *êw* -der uzaklaşmak, uzaklaşmak

jêbidûrdan *w* -den uzaklaşma

jê bi dûr dan *êw* -den uzaklaşma

jêdûr ketin *m* 1. uzak düşme, uzaklaşma 2. aralanma, yanından uzaklaşma 3. açılma, uzaklaşma (geciñ vîs. çim; gûnc)

jê bi dûr ketin *êw* 1. uzak düşmek, uzaklaşmak 2. aralanmak, yanından uzaklaşmak 3. açılmak, uzaklaşmak (geciñ vîs. çim; gûnc) * keştî jî bejahiyê bi dûr ketin gemiler denize açıldılar

jêdûr xistin *m* 1. uzaklaşma 2. uzaklaşma, sökmek

jê bi dûr xistin *êw* 1. uzaklaştırmak 2. uzaklaştırmak, sökmek * we ew jî van xistinên bi dûr nexist oqû hu fikirlerden sokemedimîz

jêbiharîtin *m* 1. (birini) geçme, asma 2. (birini) arkada bırakma 3. (bu kimseyi) gulgude bırakma 4. -den aşma

jê biharîtin *êw* 1. (birini) geçmek, aşmak 2. (birini) arkada bırakmak 3. (bu kimseyi) gulgude bırakmak 4. -den aşmak

jê bi hev ketin *êw* -den oluşmak, -der oluşmak, müteekkîf olma

jê bihevketî *w* -den oluşmuş, -den olma, müteekkîl

jêbihurî *w* aşkın * jiyê wê ji penciyê bihurî bû yası elîvî aşkındî

jêbihurî *m* 1. aşma 2. (birini veya bir şeyi) geçme (bir şeyi veya kimseyi geride bırakma) 3. geçme (yarışta geçme) 4. arkada bırakma 5. basıp geçme

jê bihurîtin *êw* 1. aşmak 2. (birini veya bir şeyi) geçmek (bir şeyi veya kimseyi geride bırakmak) * erêbeyê me ji kanyonê nedîbihurî biz m. arabi kanyonê geçenuyordî 3. geçmek (yarışta geçmek) * otbûsê me ji wan dibihurî bizim otobûs onları geçiyordî 4. arkada bırakmak 5. basıp geçmek * hespê me lê xist ji hespên din birî oqûmîz digêr atlatî hasip geçî

jê bin b baş verin, geçî

jêbir *m* 1. silgi 2. silgi (keçeren yapılmış silgi) 3. wê gaderci * maulêyê jêbiru lekeyan leke gicerî maulê

jêbiran *w* kesinti (cedeyen bir paradede leharîgî bir gerekile kesilen bölüm)

jêbirin (I) *m* 1. yenmek, mağlûp etme 2. uturu,

uturme, yutma (oyunda bir şey kazanma)

jêbirin (II) *m* 1. -der aşma, alma 2. alma, alıp götürme

jêbirin (III) *m* 1. alma (giderme, yok etme) 2. giderme 3. silme (karıyarak veya sürme) yok etme

jê birin (I) *êw* 1. yenmek, mağlûp etmek 2. uturmak, uturmak, yutmak (oyunda bir şey kazanmak)

jê birin (II) *êw* 1. -den aşmak, çalmak 2. almak, alıp götürmek * ji maulê mîm birine maulêdan gêtirîmîz

jê birin (III) *êw* 1. almak (gidermek, yok etmek) * hînek ay bîkê, dî xwêyê wê jê bibe û wê hîzê su koy, tuzunu çîr 2. gidermek * ez diwazam ku van xistinên ji serê te bîm bu fikirleri kafandan gidermek istemîz 3. silmek (karıyarak veya sürterek yok etmek)

jêbirin *m* 1. -den kesme 2. kesinti, kesinti yapma 3. kesme (verilecek şeyin bir bölümünü almama, verilmeme) 4. kuruma (utumlu dağınıma) 5. kasıntı yapma

jê birin *êw* 1. -den kesmek 2. kesinti yapmak 3. kesmek (verilecek şeyin bir bölümünü almamak, vermemek) * ji mehaniyê wî bîrîne ayhî,ndan kasmîşler 4. kurmak (utumlu dağınımak) 5. kasıntı yapmak

jêbir *w* silgi

jê bi zarû bûn *êw* gehe kalmak

jêbihîrtin *m* -den tiksime

jê bîzî kûrtin *êw* -den tiksime

jê borîn *êw* 1. asılmak 2. (birini veya bir şeyi) geçmek (bir şeyi veya kimseyi geride bırakmak) * erêbeyê me ji kanyonê nehurî bizim arabi kanyonê geçenê 3. geçmek (yarışta geçmek) * otbûsê me ji wan diborî bizim otobûs onları geçiyordî 4. arkada bırakmak 5. basıp geçmek * hespê me lê xist ji hespên din birî oqûmîz digêr atlatî hasip geçî

jêbûn (I) *m* 1. ayrışma olma, tıpkısı olma 2. -den olma, -e mensup olma 3. mudavim olma 4. olma (bir yerde doğma, yaşama olma) 5. -den doğma, dünyaya gelme, -den olma 6. -den olma, belînden olma

jêbûn (II) *m* 1. kesime, kopma 2. kopma (yandan ayrılma) 3. kopma (güvüdeden ayrılma) 4. -den kesilme (bir şeyden kesilme) 5. ayrılma, bırakma, kopma (terk etme) 6. söküm

jêbûn (III) *m* 1. boş verme 2. geçme (söylenmeden veya bitirmeden almama) 3. (birini) rahat bırakma (karıştırmama) 4. -e kalmak 5. gâz, yeme 6. (birini) yüzünden alma 7. -den soydallanma, uturma

jêbûn (IV) *m* 1. olma, yitirme, elinden kaçırma 2. bulam olma, yoksun olma 3. elin * ê ku

jî mîlê xwe bûye ev e malindar, olan ku
jê bûn (I) *lagû* 1. ayazî olmak, tıpkısı olmak
 * ev qumaş jê ye wî a kumastî anî 2. -den
 -olmak, -e meryup olmak * ev jî wê herê ye
 bu a qabileten 3. müelavim olmak 4. olmak,
 oratî olmak (bir yerde deülmüs, yaşamaq ol-
 mak) * ê ku ne jî gund be, wê çawan bi
 kam û mnyeneyê hîzanîbê? kilyden olma-
 yan bir dâvenî nasî tîr? 5. -den doğmak,
 dünyaya gelmek, -den olmak * gava ew jî
 diya xwe hûye anasîrdan deşûgû zeman
 6. -den olmak, belincen olarak * jî boyê
 xwe kû tabûsîmî belindî * em jî jî dê û
 bawî in big de ana ve koba çewşûyîz 7. -
 den peydahlanmak, üretmek

jê bûn (II) *lagû* 1. kesilmek, kopmak * destê
 wî jê bûye eli kopmuş * tîlîya wî jê bû go-
 mîngî kesîdî 2. kopmak (ye-rinden ayrılmaq)
 * destîyê cezweyê jê hûye cewerîm sapî
 kopmuş 3. kopmak (gövededen ayrılmaq) *
 di şer de çimê wî jê bûye sawastî deşû
 kopmuş * jî ber bagerê gulîyên darun tev
 jê hûne tîzîndan dolay: ağaçtan dalları kop-
 mus 4. -den kesilmek (bir şeyden kesilmek)
 * jî pan û avê hûn yemeden icmeder kesî-
 mus 5. ayrılmaq, burakinak, kopmak (tek et-
 mek) * paşîyê jî wan bû senûmî onlardan
 kopû 6. soçulmek

jê bûn (III) *lagû* 1. boş vermek * jê he, mî jî
 kurê xwe hînerê boş ver, sen çimê nak 2.
 peçmek (seylaneden veya bitirîmeden al-
 mak) * em jê hîn o pîsîleyî peçe im 3. (hi-
 rîmî talatî burakinak (karışmamak) * kurê
 jê be sîrî rahîl tîk 4. -e kalmas * ku jê dê
 ana kalîsa 5. gücü yetmek * ku jê he
 nahîle ez tu tîştî hîkîlê gücü yetse hîber
 zey yapîmîna izîm wîntê 6. (birîmîl yû-
 zûnder olmaq * tev jê hû heç onar yûzûn-
 dîndî

jê bûn (IV) *lagû* 1. olmak, yû-mek, el-nên
 kaçîrmak * jî her tîrahîya xwe, jî kurê xwe
 bû tembelsî yûzûnden uzûnden oldu * em jî
 ersheyê bûn -atayî kaçîrdîk 2. malîmî ol-
 mak, yoksak olmaq

jêbûnî m. çîzîlec, fîdeçîlek

jêbûyî (I) *raf* 1. kesik 2. kopuk, kopmuş olan 3.
 sîkkîk

jêbûyî (II) *raf* olan

jêbûyîbûn *raf* 1. kesîkîk 2. kopukluk

jêbûyîmî m. kesîk 2. kesîkîş (yemeden, içme-
 den kesîme) 3. kopuş

jê cilê *raf* 1. -den ayrı 2. â ayrîm * dewlet jî
 he pêşweşîna pîwesuzîyê teshîran dîstîne,
 jê cilê wê destek dîke dewlet sanayîtan ge-
 lîşmîsî için tedwîterî alî, ayne desteklerî
jê cilê hûm *lêw* 1. -den ayrılmaq 2. ayrılma-
 mak

jêçêgîrtîm *raf* -den muaf tutma, ayrıcalık tanı-
 ma

jê cilê gîrtîm *lêw* -den muaf tutmak, ayrıcalık
 tanımak

jêçîhêker *raf* 1. ayırt edici 2. soyutlayıcı (ayrı
 tutan)

jêçîhêkîrtîm m. 1. ayırma 2. ayırt etme 3. -nen
 ayrı tutmak, soyutlama

jê cilê kirin *lêw* 1. ayırmaq 2. ayırt etmek 3.
 -den ayrı tutmak, soyutlamak

jêcudalîm *raf* 1. -den ayrılma 2. ayrılma

jê cuda hûn *lêw* 1. -den ayrılmaq 2. ayrılma-
 mak

jêcudagîrtîm *raf* muaf tutmak, ayrıcalık tanı-
 ma

jê cuda gîrtîm *lêw* muaf tutmak, ayrıcalık tanı-
 mak * jî leşkerîyê ew cuda gîrtîne askerî-
 likten muaf tutmuşlar

Jêcudagîrtî *raf* muaf tutulmuş, ayrıcalık tanı-
 mîsî olan

jêcudaker *raf* 1. ayırt edici 2. soyutlayıcı (ayrı
 tutan)

jêcudakîrtîm m. 1. ayırma 2. ayırt etme 3. -den
 ayrı tutma, soyutlama

jê cuda kirin *lêw* 1. ayırmaq 2. ayırt etmek 3.
 -den ayrı tutmak, soyutlamak

jê cuda 1. -den ayrı 2. â ayrîm

jêçêbûn (I) m. ayrı-ayrıdan yapıma

jêçêbûn (II) *raf* 1. -den olma 2. -den deşma,
 dünyaya gelme 3. -den peydahlanma, üretme
 4. azîmî çayewarlar için: iki ayrı ulkan ol-
 ma

jêçêbûn (III) m. 1. (bir şeyden) ileri gelme 2.
 olma, yapıma (bir şeyden oluşma, oluşması-
 na sebep olma) 3. çıkma (sağlanma, elde e-
 dîlme)

jêçêbûn (IV) m. 1. olma (bir şeyi elde etme, e-
 dîlme) 2. borcuna sadîk olma (alacağın-
 talîsî edebilme)

jê çêbûn (I) *lagû* ayrı-ayrıdan yapımaq

jê çêbûn (II) *lagû* 1. -den olmak 2. -den doğ-
 mak, dünyaya gelmek 3. -den peydahlana-
 mak, üretmek 4. azîmî (hayvanlar için) içi
 ayrı-ayrıdan olmak * hîstîr heywanek e ku
 jî her û mîhîrî çêbûye xatî, ota eşekten
 azîmî bir hayvandır

jê çêbûn (III) *lagû* 1. (bir şeyden) ileri gel-
 mek * çêk nexwesî jî pîstîyê çêdîbîsî bir-
 çok hastalîk pîsîkten derî geşîyar 2. olmak,
 yapımaq (bir şeyden oluşmak, oluşmasına
 sebep olmak) * jî avê sekan ta çêdîbe nu-
 gun solar olma yanar 3. çıemak (sağlan-
 mak, elde edîlmek) * jî şîr rûn çêdîbe sît-
 len yapî çîmî

jê çêbûn (IV) *lagû* 1. olmak (bir şeyi elde e-
 tme, edîlmek) * jî wê sebera mîm çênebû
 hîrdar haberîmî olmaq 2. borcuna sadîk ol-
 mak (alacağın talîsî edebilme) * pere jê
 çênabe borcuna sadîk deşî

jêçêkîrîm (I) *raf* 1. ayrı-ayrıdan yapıma 2. -den o-
 lusturma, yapıma

jêçêkîrîm (II) *raf* alacağın talîsî etme

jê çekirin (I) *lêg* 1. ayrımadan yapmak 2. -den çıkarmak, çıkarmak
jê çekilîn (II) *lêg* alacağımı tahsil etmek * **ez dê ji canê wî çekilîn alacağımı ondan tahsil ederim**
jêçêkîrîn m 1. (bir nefes veya bir şeyden) bahsetme, konuşma 2. (bir şeyden) söz etme, lâl ucuca, (bu şeyden) dem vurma 3. (bu şeyi) değerlendirmek, sözünü etme 4. (bu şeyi) lâfını etme, lâfıldanma etme
jê çêl kirin *lêw* 1. (b. rinden veya bir şeyden) bahsetmek, konuşmak 2. (bir şeyden) söz etmek, lâl ucuca, lâl ucuca, (bir şeyden) dem vurmak 3. (bir şeyi) değerlendirmek, sözünü etmek 4. (bir şeyi) lâfını etmek, lâfıldanma etmek
jê çêl nekîrîn *lêw* -den söz edilmemek, -den bahsedilmemek
jê çêstin *lêg* bir şeyi tatmak, tadına bakmak
jê çêtir m 1. -den taze, taze 2. hallice * **revîşa wê ji yêrê dît çêtir ê dumanê diğê lerunden hatice**
jê çêtir dîtin *lêw* 1. (başararak) (başarıları arasında) birini seçmek 2. tercih etmek, yeğ tutmak 3. üstün bulmak (veya görmek)
jê çêtir girtin *lêw* tercih etmek
jêçîrpandîn m 1. çarpma, çarpma, çarpma, gelben etme 2. çarpma (kurazlıkla, zorla ele geçirme) 3. -den sıralama (türlü bahanelerle birinden para çekmek) 4. domuzdan (bir) kıl çekme (veya koparma) 5. çarpma, aydurlma
jê çîrpandîn *lêg* 1. aşırılık, çıkmak, çarpma, gelben etme 2. çarpma (kurazlıkla, zorla ele geçirmek) * **her serê melîê tê hînekê pûrê ji bavê xwe çîrpandîn û diçe her aybaşında gelinê babasîrîna tîrêkê parîsîna çîrpandînê** 3. -den s. zdmak (bu u bahanelerle birinden para çekmek) 4. domuzdan (bir) kıl çekmek (veya koparmak) 5. çarpma, aydurlmak
jêçîzandîn w -den der çekilmesini sağlama
jê çîxandîn *lêg* -den der çekilmesini sağlama
jêçîxîn w -den çekilme
jê çîxîn *lêg* -den çekilmek
jêçûdakkîf w -den ayrı tutulmuş, ayrılanmış
jêçêbûn w bir şeyden doğmak, bir şeyden ayrılmak
jêçêbûn w olma
jêçêstin w tatma, tadına bakma
jêçîrpandîn w çarpma, çarpma
jêçîrpandîn w sıralama (türlü bahanelerle birinden para çekme)
jêçûn (I) w yenilme, mağlûp olma, kaybetme (oyunda)
jêçûn (II) w 1. (bu şeyden) tiksime 2. bıkma, keşme, yemekten kesilme 3. karıksama, uşama (bıkınlık getirme)
jêçûn (III) w 1. çûn (bu şey zarar görmüş olma) 2. silinme 3. (bu şeyden) eksilme 4.

çıkma (ç. de ilme, yok olma) 5. çkma (takıl, ç. karı çûn) yenilme (bu; unuma) 6. çkma (görünüş veya belli bir durumda olma)

jêçûn (IV) w kaçma (sözün)

jêçûn (V) w sorma

jêçûn (VI) w 1. baş olma 2. -den geçme

jê çûn (I) *lêg* yenilmek, mağlûp olmak, saybetmek (oyunda) * **perê jî min çû para saybertim**

jê çûn (II) *lêg* 1. (bir şeyden) tiksirmek * **min hingê gûştê xwarîye ez jê çûm e (yê çûyê tîksînîştîm) * ez jî gûştê çûme etim e (kîştîştîm) 2. bıkma, keşme, yemekten kesilme * **ji xwarîne çûne yemekten b. k. nişê 3. karıksama, uşama (bıkınlık getirme) * **hingê me postê xwarî çûn jê çûn e (yê çûyê karıksadik******

jê çûn (III) *lêg* 1. çkmek (bir şey zarar görmüş olma) * **boyaxa dîwarê jê çûye (dîwarê boyaxa gîrîştî 2. silinmek * **nişê jê çûye yazî silîştî 3. (bu şeyden) eksilmek 4. çkmek (görünmek) çkmek (çkmek) * **leke jê çû leke çûkî çîrê jê çûye ku çkmîştî 5. çkmek (takıl, ç. karı çûn) keşme (çkmek) * **ev gûştî ji bîra min neçî o sozê bîrîna lîrîndan çîxandî 6. çkmek (görünüş veya bel. bir durumda olma) * **sîfrê herosê jê çûye (herosê bakî çkmîştî**********

jê çûn (IV) *lêg* kaçmak (sınmak)

jê çûn (V) *lêg* tonmek * **ugîrê lembayê jê çûbî (lambayê ugîrê sîmîştî**

jê çûn (VI) *lêg* 1. baş olma * **jinê wê jê neçûye karîsî ondan boşînanîştî 2. -den geçmek**

jêçûna wateyê w anlam kayması

jêçûna xwîne w 1. kan kaybı * **ji bîrê jêçûna xwîne mirîye kan kaybirdan olîştî 3. kama geçirme**

jêçûyî (I) w veris, mağlûp

jêçûyî (II) w tiksime, b. kış olma

jêçûyî (III) w sil k

jêçûyî (I) w yeni iş, mağlûp olma, kaybediş (oyunda)

jêçûyîn (II) w 1. (bir şeyden) tiksime 2. bıkma, keşme, yemekten kesilme 3. karıksama, uşama (bıkınlık getirme)

jêçûyîn (III) w 1. çme (bir şey zarar görmüş olma) 2. silinme 3. (bu şeyden) eksilme 4. çkmek (görünmek, yok olma) 5. çkma (çkmek) 6. çkmek (takıl, ç. karı çûn) keşme (çkmek) 7. çkma (görünüş veya belli bir durumda olma)

jêçûyîn (IV) w kaçma (sözün)

jêçûyîn (V) w soruş

jêçûyîn (VI) w 1. baş olma 2. -den geçme

jê dan *lêw* -den vermek

jê dan *lêg* karşı durmak

jê daneswarîna *lêg* (birine) karşı durmak

jê dan *lêg* -den kaşkırmak

jê dan kaşkirin *lêg* -den çekip çıkarmak

- jê dan paş** *lêw* (bîrinden veya bir şeyden) geri bırakılmak
- jê dan qerandîn** *lêw* (bîrinden veya bir şeyden) vazgeçilmek
- jê daxwarîn** *lêgh* kavga ve benzeri durumda alınan olmak
- jêder** (I) *meşw* 1. çıkarma (şaref (-)) 2. çıkarma işlemi
- jê der** (III) *meşw* (bir şeyinden) hariç, dışı * jê xelaq der ahlikê dîşî
- jêderan** *meşw* 1. çıkarma 2. bir çıkış * çêketaşê jêderanan hesabê bîke pişî ile çêketaşê hesabê 3. fê çikarsana
- jêderanîn** *m* 1. çıkarmak, çıkarsanmak 2. *meşw* çıkarmak 3. (birini) duygularını, isteklerini, düşüncelerini sezililmek
- jê deranîn** *lêgh* 1. çıkarmak, çıkarsanmak 2. *meşw* çıkarmak * jê bîstanê pebe derîne vîrîndeyê besê çikar 3. anlamak (birini) duygularını, isteklerini, düşüncelerini sezililmek; * *malûw jî çavê wî dikare derîne ku hatîkê-kî jîr e namûn gozîndeyê dalyor kî zaka bir çozuk*
- jêderbasbûn** *w* 1. (birini veya bir şeyi) geçmek (bir şeyi veya bir kimsesi) geçirdi bırakmak) * *ereheya me jê kamyonê derbas bû bîzê anêkê kamyonê geçî 2. aşanê * jîyê wî jî bîstê derbas bûyê yapı yamîyê aşmîş 3. almışmak (kötü bir durum veya bir işi geçirtmek) 4. basıp geçmek * *Jîspê me lê xîst jê heşpên dîn derbas bû almîş dîşer almîş basıp geçî**
- jêderbasbûyî** *te aşkûn*
- jêderbasbûyîn** *w* 1. (birini veya bir şeyi) geçirmek, geçiş (bir şeyi veya bir kimsesi) geçirdi bırakmak) 2. *te e* 3. aşlatış (kötü bir durum veya bir işi geçirtme) 4. basıp geçiş
- jêderbaskirîn** *m* 1. (bir şeyden) geçirmek 2. -den aşınmak 3. (birini) arkadaş bırakmak 4. (bir kimsesi) geçirdi bırakmak
- jê derbas kirîn** *lêw* 1. (bir şeyden) geçirmek 2. -den aşınmak 3. (birini) arkadaş bırakmak 4. (bir kimsesi) geçirdi bırakmak
- jêderk** *w* 1. kaynak, pınar, kaynaca (bir suyun çıktığı yer) 2. kaynak, asil (bir şeyin çıktığı yer, menşeyi) 3. çıkak, çikak, mîrîneç, çukak 4. kaynak, kaynakaça tarayana ve meclislerde yararlanılan belge) 5. koken, menşeyi * *jêderka mîrîneçê wêne ye yazîna kôkênê besunde 6. mer beşik (bir şeyin doğup geliştiği yer) * jêderka mîrovaşîyê Mezopotamya aygêrlîgê beşîg Mezopotamya 7. m çikak, mîrîneç (logomê ana noktasî)*
- jêderketin** *m* 1. çıkartış, çıkarma 2. (bir yerden

veya şeyden) çıkma (tabiiye etim) 3. *meşw* çıkarma * *ez jî kîrîrîyêw besêb pîrtar jî jêderxistinê hoz dikim ku lortî işlender çikarîmayî seşîyîrîw 4. çıkma, mezan olma 5. alın etme, çıkarmak 6. çıkış almak (işten ayrılmak) 7. geri bösme & veset etme, kaynağına bir yerden alma 9. (bir şeyden) vazgeçme, yok olma 10. çıkamak (sonunluktan kurtulmak)*

- jê derketin** *lêgh* 1. (bir yerden veya şeyden) çıkarmak 2. (bir yerden veya şeyden) çıkartmak (tabiiye etim) 3. *meşw* çıkarmak, çıkarma yapmak 4. çıkarmak, mezan olmak * *w jî fakulterîya hîqûqê derketîyê hukuk fakültesînden çiknîş bîw 5. dövmek, çıkarmak * *tu nîzanî çî mîrîkê çê jê derketîyê seş bîrîyîrîwîwîw nasîl bir yagîl oluwerîw 6. çıkış almak (işten ayrılmak) 7. geri bösme 8. veset etme, kaynağına bir yerden almak 9. (bir şeyden) vazgeçmek, yok olmak * *ez jî wî çîstî derketîw ben bu işten vazgeçîw 10. çıkarmak (sonunluktan kurtulmak)***

- jêdersqirtîn** *w* 1. (bir kimseden) ders alma 2. ders çıkarmak, ders alma 3. (birini) örnek almak
- jê ders qîlî lîn** *lêw* 1. (bir kimseden) ders almak 2. ders çıkarmak, ders almak 3. (birini) örnek almak

- jêderxistin** *m* 1. (bir şeyden veya yerden) çıkarma 2. aşlatış, çıkarsama, okuma (bir şeyin arlırını çözmek) 3. çıkarma, alma, alınma (gürevden, işten çekmek) 4. çıkış verme (belge düzenleyip işine son verme) 5. -den alınmak (yazılı veya bantla alınmak) bir metinden bazı bölümleri çıkarmak 6. *meşw* çıkarma, çıkarma yapmak, talî etme 7. silme (çizim çizerek alma, yok etme) 8. *meşw* devirmek (bir yönetim örgütünü veya başkanının yönetimi geçirmek) 9. (bir şeyden) alınma

- jê derxistin** *lêgh* 1. (bir şeyden veya yerden) çıkarmak 2. anlamak, çıkarsamak, okumak (bir şeyin arlırını çözmek) 3. çıkarmak, almak, almak (gürevden, işten çekmek) * *mîrîk jî kar derxistinê adana şîw almîşlar 4. çıkış vermek (belge düzenleyip işine son vermek) 5. -den alınmak (yazılı veya bantla alınmak) bir metinden bazı bölümleri çıkarmak) 6. *meşw* çıkarmak, çıkarma yapmak, talî etmek 7. silme (çizim çizerek almak, yok etmek) * *navê wî jê derxistinê adana silmîşlar 8. meşw devirmek (bir yönetim örgütünü veya başkanının yönetimi geçirmek) 9. (bir şeyden) alınma**

- jêderxistin** *meşw* çıkartılmış, götürü
- jêdeweşîn** *w* kopma (çok ağrıması)
- jê de weşin** *lêw* kopmak (çok ağrıması) * *Jî ber sermayê hema maye ku hîlyêw mîw jî mîw de hîweşîw neqûrkan çîrîw parmaklîrîw berdeyse kopucakîw*

ten kimse ondanaz 3. atililmek (kötü bir durum geçirmek) * em ji ratikeyê giliin telikêyê zabitê 4. -den kurtulmak rahatsızlık vaziyet kurtarmak

jê girandin *lêgê* -den besat etmek

jê giliilûn *w* -den besat etmek

jê giliil hûn *lêgê* -den besat etmek

jê gazînin *w* şikayette bulunma, şikâletname sende buluma

jê gazînin *lêgê* şikayette bulunmak, şikâletname, şikâlet buluma

jê gazînkîrîn *w* şikayette bulunma, şikâletname, şikâlet buluma

jê gazîn kirin *lêw* şikayette bulunmak, şikâletname, şikâlet buluma

Jê getîyayî *w* vaziyet, fazîl

jê gerîn *w* 1. -den vazgeçme 2. (birini) rahat bırakma, karıştırma

jê gerîp *lêgê* 1. -den vazgeçmek 2. (birini) rahat bırakma, karıştırmak

jê giliidîrîn *w* şikayette bulunma, şikâletname

Jê giliî kirîn *lêw* şikayette bulunmak, şikâletname

jê gir *alîw* ikubas etmek

jê giran *w* 1. alıntı, ikubas 2. alıntı (başka kelimeden alınmış kelime) - kirin alıntılanmak, ikubas etmek

jê girî *w* alıntı, ikubas

jê girtîn *w* 1. -ler alma 2. almak (kısalmak, eklenmek) 3. alma (yazılmak) hasta bir organın metalyaile eklenmesi 4. alma (alın sebebiyle) 5. -y almak, ikubas, alıntı almak, ekubas etmek 6. -y almak (başkasının eserinden parçaları alıp kendisinin gibi gösterme) 7. kapma (birdenbire yakalayarak, çekerek almak) 8. kapma (buluşma (hasılatik geçme) 9. kapma (teğnetme) 10. ağzından kapma 11. kopyalama

jê girtîn *lêgê* 1. -den almak 2. almak (kısalmak, eklenmek) * hurek jê devdêlingên şal bigire pirtolênan weşarênan muz al 3. almak (yazılmak) hasta bir organın metalyaile eklenmek * bi emeliyê lêterîşkê wê jê girtîn alîwêyê şalêgîn alîdî 4. almak (alın sebebiyle) çirîk rak * Awedê her du qêdên wê jî, jê girtîn Allêyê ekazimê alî 5. alıntılanmak, ikubas etmek 6. -y almak (başkasının eserinden parçaları alıp kendisinin gibi göstermek) 7. kapma (birdenbire yakalayarak, çekerek almak) * mîlî jî hîyêka we nêwê destê wê jê girtî û vierirande derve anênê elîndêkî ekîwezi kapmê dîşîyêya fîlîrîyê 8. kapmak, buluşmak (hasılatik geçmek) * men neweşîyî jê girtî hastalîgî ordan kapmî 9. kapmak (teğnetme) * mîlî ew hîner jê girtîve bu sermî ordan kapmî 10. ağzından kapmak 11. kopyalamak

Jê girî *w* 1. alıntı, ikubas edilmiş olan 2. kopya

Jê gubastîn *w* 1. -den aktarma 2. alıntı alma, ikubas etmek

Jê gubastîn *lêgê* 1. -den aktarmak 2. alıntılanmak, ikubas etmek

Jê gubastî *w* alıntı, ikubas edilmiş olan

Jê gumankîrîn *lêw* 1. (birinden veya bir şeyden) şüphelenme, şüphle dayana 2. uyarı, uyarı etmek

Jê gumankîrîn *lêgê* 1. (birinden veya bir şeyden) şüphelenmek, şüphle dayamak 2. uyarılamak, uyarı etmek

Jê hatîn *w* 1. gıda yemek, müktefîr olmak 2. gelmek (bir eklenmek bunun belli bir süre içinde kazandığı para vb., varîdat, irat) 3. gelmek (kazanılma, sağlanılma) 4. -den gelme 5. becerme, becerebilme, edebilme (üstesinden gelme, güc gürünen bir iş veya duruma çözümlenme) 6. terkoları el vermez 7. elinden gelme 8. elinden iş gelme 9. elinden gelme, iş bitirme (alın) 10. ürün 11. ürün verme, ürün alma, u. un kaldırma, mal kaldırma

Jê hatîn *lêgê* 1. gıda yemek, müktefîr olmak * jê mayê ku bê hîmî bîxe beî dîwîyêye gîlîwîyemîyî 2. gelmek, gelmek (kazandırmak, sağlanılmak) * perreyekî baş jî wan re jî dîkîmê tê dukîkîrdan onîwî gûzêl parî gelîyî 3. -den gelmek * xweşîkayî, jî peyva xweşîkê tê gûzêlîk, gûzêl kobînesînden gelî 4. becermek, becerbilmek, edebilmek (üstesinden gelmek, güc gürünen bir iş veya duruma çözümlenme) * sıratî jî kurîkî tê? çîcak mîrîngîdîngî becerîyî 5. terkoları el vermez 6. elinden gelmek * hejîstêkî alîwîndîlî jê tê şîrî yazînak elîndî gelîyî 7. elinden iş gelmek * jê kurê başî tîndî elîndî şîrî gelîyî 8. elinden gelmek, iş bitirme (alın) 9. ürün vermek, ürün almak, ürün kaldırmak, mal kaldırmak * mal jî zewîyê zêde gîyîk jî me re jê nîlatî onî serî talîdîwî fîlîk mal kaldîrîndîk

Jê hatîn axaftî *w* 1. (birinden) konuşulmak, konuşulmuş olmak 2. hîf olmak * em wê ha nekîn, paşê wê jê bî axaftîyî bîyêyê yîpîwîwîyî sermî alîwî

Jê hatîn beşkrîyî *w* (birinden veya bir şeyden) bahsedilmek, konuşulmak, sözü edilmek, sözü geçmek

Jê hatîn bîhîrîyî *w* ayılmak, alıntılanmak

Jê hatîn bîhîrîyî *w* ayılmak

Jê hatîn bîrîn *w* bululmak

Jê hatîn bîrîn *w* bululmak (dinmek, duymak) * hîyîyî me tam jê hatîbî bîrîn, derî lê keî ucuî hîwî tîwî kesîlîwî kîpî çîlîndî

Jê hatîn çîlîkîrîn *w* (birinden veya bir şeyden) bahsedilmek, sözü edilmek, sözü geçmek

Jê hatîn çirpandin *w* şikâletname

jë hatin derbaskirin *deb* aşılmaq
jë hatin fersaxetkirin *deb* varzgeçilme
jë hatin hezkirin *deb* sevilme
jë hatin hêvîkirin *deb* 1. -den umut edilmek 2. beklemek * *ex ji te qet nedihat hêvîkirin* bu sende hiç beklenilmemdi
jë hatin peyivandîn *deb* -den konuşulmak
jë hatin peyvîn *deb* hakkında konuşulmak
jë hatin qerandîn *deb* varzgeçilme ek
jë hatin şexêkirin *deb* (birinden) konuşulmak
jë hatin rawirandîn *deb* eşitilmek
jë hatin şarkirin *deb* ibtidai söğütülmek
jë hatin şarkirin *deb* (bir ideyi) konuşulmak
jë hatin şerqirin *deb* 1. -den saklanılmak 2. saklanılmak, gizlenmek * *rewş ji me hate şerqirin* du jî min bizder saklandî (veya gizlandî)
jë hatin xeberdan *deb* 1. (birinden) konuşulmak, haberdar etilmek, söz olmak, iş olmak * *em wîha nekas, pêşê wê jê bû berdan* böyle yapmayı, sonra (af) olur 2. kovalamak, takipçilik olmak
jë hatin xwarin *deb* sınırlanmak, istisna edilme, yutulmek
jë hatin xwarê *deb* dışardan var geçmek * *ji fikra xwarê nebate xwarê* fikrîden var geçmedi
jêhatin *in* beceri
jêhatîyane *zêv* 1. becerikli 2. çalışkan 3. girişken 4. piskane, gıgınc
jêhatî *ol* 1. becerikli, amîretli, yatkın, çevirici, kabiliyetli 2. çalışkan 3. girişken, nabıyyî, şîr, cesur 4. girişken 5. piskin, gıgınc
jêhatîhîn *in* 1. becerikli olma, amîretli olma, kabiliyetli olma 2. çalışkan olma 3. girişken olma 4. nabıyyî olma 5. girişken olma 6. aslan kesime 7. beceri, amîret 8. *ep* beceri, amîret (sücutun yutulması güç işlere yatkın olma durumu)
jêhatî bûn *değ* 1. becerikli olmak, amîretli olmak, kabiliyetli olmak 2. çalışkan olmak 3. girişken olmak 4. nabıyyî olmak 5. girişken olmak 6. aslan kesilmek
jêhatîbûnî *in* 1. beceriklilik 2. çalışkanlık 3. girişkenlik, kabıyyîlik 4. girişkenlik 5. piskinlik, gıgınc
jêhatîhîyîn *in* 1. becerikli oluş, amîretli oluş, kabıyyîyetli oluş 2. çalışkan oluş 3. girişken oluş, nabıyyî oluş 4. girişken oluş 5. girişken oluş, piskin oluş
jêhatîlî 1. beceriklilik 2. çalışkanlık 3. girişkenlik, kabıyyîyetlilik 4. girişkenlik 5. piskinlik, gıgınc
jêhatîkî *zêv* 1. becerikli 2. çalışkan 3. girişken 4. piskane, gıgınc
jêhavîdîlî *in* (bir şeyden veya kimseden) yararlanılma, fayda görme, yararlanma
jë haviî dîvîn *deb* (bir şeyden veya kimseden)

yararlanma, fayda görmek, yararlanmak
jêhavîgirtin *in* 1. yararlanma, faydalanma 2. kü etme, *ep* kü etme (tekisi *ep* kü etme)
jë haviî girtin *deb* 1. yararlanmak, faydalanmak 2. kü etmek, *ep* kü etmek (tekisi *ep* kü etmek)
jêhaviîgirtûn *in* 1. -den haberdar olma 2. farkında olma
jë haydar bûn *deb* 1. -den haberdar olmak 2. farkında olmak
jêhaydarkirin *in* -den haberdar olma, bilgilendirmek
jë haydar kirin *deb* -ne haberdar olmak, bilgilendirmek
jêhayîdîlî *in* 1. -den haberdar olma, haberi olma 2. farkında olma
jë haviî bûn *deb* 1. -den haberdar olmak, haberi olmak 2. farkında olmak
jë hebûn *değ* 1. -den olmak, aynı olma olmak 2. beladan olmak (birinden çocuğu olmak) * *du qîzên wê jê hebûn* ordan iki kız vardı
jêhebîntan *in* (birinden) hâncê kalma, gele kalma
jë hemîjê maş *deb* (birinden) hâncê kalma, gele kalma
jêhesîbandin *in* 1. -den sayma (hesab) kalma, dikkate alma 2. -den sayma (dikkate), bu şey yerine koyma
jë hesîbandin *değ* 1. -den saymak (hesab) katmak, dikkate almak 2. -den saymak (dedirmek, bir şey yerine koymak) * *em ji mîşê hesîbandin* arıya şeydîlar hîr
jêbewîn *in* (birini) misal bırakma, karşıma
jë bewîn *değ* (birini) misal bırakmak, karşılamak
jêhezkirin *in* 1. (birini veya bir şeyi) sevmek 2. sevmek (yerini, şartlarını uygun bulma) 3. sevgi besleme, muhabbet besleme 4. -den hoşlanmak 5. yatkınlık duyuma
jë hez kirin *deb* 1. (örün) veya bir şeyi sevmek 2. sevmek (yerini, şartlarını uygun bulma) * *dar ji rewşê hez dîke* ağaç nemli olmanı sever 3. sevgi beslemek, muhabbet beslemek 4. -den hoşlanmak 5. yatkınlık duyuma
jë hêb girtin *deb* -den derhate kapılmak
jêhêrbûn *in* 1. (birine) muhabbet 2. (birine) uyuz olma
jë hêr bûn *deb* 1. (birine) muhabbet 2. (birine) uyuz olma
jêhêvîkirin *in* 1. (birinden) umut etmek, umut besleme, umut kapma 2. beklemek, umut 3. beklemek (umut, isteme) 4. umutla konuşme 5. rica etme, ricada bulunma
jë hêvî kirin *deb* 1. (birinden) umut etmek, umut beslemek, umut kapılmak 2. beklemek, umut * *ex ji we verabîyê hêvî nakim* senden kotulük beklemem 3. beklemek

(azarmak, astemek) * taiz yekî ku min jê hevî dikirin, destkeftan beklendişî birî çûn 4. wevca diarmak 5. r. ca astemek, r. caiz bu-
nînak

jühüzgirtin *w* (bir yekden) gûy alim

jê hêz girtin *lêw* (bir yekden) gûy alim

jêhilanîn *w* 1. (bir şeyden) ayırmaq (bir hatundan bir parçayı herhangî bir amacê alim, kenara koymak, soxumak) 2. (bir şeyden) urun alim 3. -den alim, aqim, aqim 4. -den alim, kenara yapim 5. çikim (keyrî, taiz, zevk gih seyler için zevk hoşlanim) 6. (bir şeye) aşim, aşim 7. (birine) aşim besleme (veya ken tutma) 8. (bunlardan birşeyler) kapim, aşim

jê hılanîn *lêg* 1. (bir şeyden) urunmak (bir hatundan bir parçayı herhangî bir amacê alim, kenara koymak, soxumak) 2. (bir şeyden) urun almak 3. -den almak, aqim, k. colim * pere ne tamamî e, jê hılanine çar tamamî deşî, alim 4. -den almak, kenara yapim 5. çikim (keyrî, taiz, zevk gih seyler için zevk hoşlanmak) * tehitî jê gotim çiroka xwe hılanî û weşî domî dikim, arzetim çikim çikim hikâvesine diwim ediyordî 6. (birine) küsim, keçim * min jê jê hılanî hezê eca içimimim 7. (birine) aşim herleşim (veya ken tutmak) 8. (bunlardan birşeyler) kapim, aşim 9. (birine) urunmak * hew jê re hılanî, to pî re deng bîke uruşoyimim, sen omim, kenim

jê hilçepilîbûn *w* wevca, bir şeyden aşim

jê hilçepilî bûn *lêg* wevca, bir şeyden aşim

jê hilçepilîn *w* 1. çikim, soxim 2. wevca, bir şeyden aşim

jê hilçepilîn *lêg* 1. çikim, soxim 2. wevca, bir şeyden aşim

jê hîştin *lêg* 1. çikim 2. çikim çikim

jê hîştin *w* 1. (birinden) aşim 2. (birinden) aşim

jê hîştin *lêw* 1. (birinden) aşim 2. (birinden) aşim

jê hîştandin *w* hîştandin

jê hîştandin *lêg* hîştandin

jê hîştin *w* 1. hîştandin 2. ken gûm 3. kusim

jê hîştin *lêg* 1. aşim * jê hîştin payê xwe diimre ayak tabanadan hîştinayê 2. ken gûm 3. kusim

jê hîştangirtin *w* (birinden veya bir şeyden) hîştandin, aşim

jê hîştangirtin *lêw* (birinden veya bir şeyden) hîştandin, aşim

jê hîştangirtin *w* (bir şeyden veya kimseden) istifade etmek, yararlanmak, faydalanmak

jê hîştangirtin *lêw* (bir şeyden veya kimseden) istifade etmek, yararlanmak, faydalanmak

jê hîştandin *w* (birinden veya bir şeyden) 1. birbirinden 2. bir birine aşim

jê hîştandin *lêw* 1. (birbirinden) aşim 2. (birbirinden) aşim

jê hîştandin *lêg* 1. (birbirinden) aşim 2. (birbirinden) aşim

jê hîştandin *w* (birinden veya bir şeyden) aşim

jê hîştandin *lêw* (birinden veya bir şeyden) aşim

jê hîştandin *w* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *lêw* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *w* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *lêw* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *w* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *lêw* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *w* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *lêw* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *w* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *lêw* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *w* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *lêw* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *w* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *lêw* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *w* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *lêw* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *w* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *lêw* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *w* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *lêw* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *w* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *lêw* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *w* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *lêw* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *w* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê hîştandin *lêw* (birinden veya bir şeyden) aşim, yararlanmak

jê kêfxweyman m 1. (birinden) memnûn kalîna 2. (birinden veya şeyden) hoşnut kalîna
 jê kêfxwey man *lêw* 1. (birinden) memnûn kalîna 2. (birinden veya şeyden) hoşnut kalîna
 jêkêr *zê* eksîk 2. ucuk
 jêkênî m 1. ekatîlik 2. çetîlik -ya budçeyê hîceq aş gî
 jêkêrbûn m 1. (bir şeyten) eksîlîna 2. güçsûz alîna (güç alarak) 3. dîşme (atlatma, arada çetîna, eksîk kalîna)
 jê kêr bûn *lêw* 1. (bir şeyden) ekatîmek 2. güçsûz olîna (güç alarak) 3. dîşmek (atlatmak, arada çetîna, eksîk kalîna) * poyvek ji wê çapa nû ya parîtkê kêr e kirabin yanî başkîsada boudan bir kalîna dîşmîyê
 jêkêrmakîra m 1. eksîltîna 2. mîdîna, yapîna, fiyat mîdîna 3. gerîlîna (bu çepkê karîşîrada kîmî mîdînîndan wazgeçîna) * camêrê çarekê ji helwesta xwe kêrî nakê a-dam îvîrîndan bir tûrlü gerîlîna-yîyê
 jê kêmtîr bûn *lêw* aşîyê dîşmek * hejînarîna emîlamên me ji pîzdehan kêmtîr bû -yê sayîna-zê aşîyê hejînarîna dîştî
 jê kêmtîr man *lêw* -den azînlîkla kalîna
 jêkêrdîtin m 1. (bir şeyden veya kîmîseden; fayda (veya yarar) görîna 2. sîdîlamîna, yarar sağılamîna
 jê kêr dîtin *lêw* 1. (bir şeyden veya kîmîseden) fayda (veya yarar) görîmek 2. usîlanmak, yarar sağılanmak
 jêkîrlî (I) m sanîna, zanîna
 jê kîrlî (II) w 1. kesîna, kesîş 2. kesîna (dîbîndîni ayîna) 3. kesîna (düzgûn parçîlara ayîna) 4. kesîna, kîrkîna, tîrîş etîna (şîv, şîvîkalî çîrî; kesîna, ucunu alîna) 5. kesîna (başîta organîna ameliyatta alîna) 7. kesîna, makîsîlamîna (fîlm, yazî vb. gibî, kîsîlîna) 8. kopîrîna 9. kopîrîna, kopîrîş (dîldîlat, ağaçtan alîpî toplama) 10. kopîna (kopîrîna, kîstîrîna) 11. ayîna tîkî veya çana çîk kîmîsê arasîndakî arîlaşîyî, uzlaşîyî bozîna 12. -den eyleme, kopîrîna 13. salîna (kazîyarak veya sîtîrîk yak etîna) 14. soymîna (bîrîmî gîysîlerînî çîkîrîna) 15. sokîna (takîlî veya yapîşîk bir şeyî yerînden çîkîrîna) 16. sokîna (çîkîrîna, akîmasî kolayîlaşîma) 17. uçîrîna (kesîp ayîrîna) 18. alîkoyîna, kesîna (bir şeyî erçîn alîkoyîna, verînemîna) 19. başîrîna (dikîrîlecek kîmîyî belîjî bir ölçîyîye ve mîdele -ye aygûn olîna makîsîla kesîna) 20. etîna (bir mî çî şeyden yokîna etîna)
 jê kîrlî (I) *lêgê* soymîna, zo -retîmek * Ji mîrî kîrlî ku beşî Zanîttîna kî
 jê kîrlî (II) *lêgê* 1. kesîmek 2. kesîmek (dîbîndîni ayîrîna) 3. kesîna (düzgûn parçîlara

ayîrîna) * gîştî jê kîrlî erî kesîmek 4. kesîmek (kesîna) bir azerîle yanî alîna) 5. kesîmek, kîrkîna, tîrîş etîna (saç, şîvîkalî çîrî, kesîmek, ucunu alîna) * porî xwe jê bîke sa -cu, kes * allê xwe jê kîrîyê sozîalmîna tîrîş etîna 6. kesîna (başîta organîna ameliyatta alîna) 7. kesîna, makîsîlamîna (fîlm, yazî vb. gibî, kîsîlîna) * nîvîşî jê kîrîna yanî kesîna) 8. kopîrîna * xaxîna jê nekîrlî dîndîlarî kopîrîna-yîna 9. kopîrîna (dîldîlat, ağaçtan alîpî toplama) * ji darê sîvîna jê bîke a -ğaçtan alîmîna kopîrîna 10. kopîna (kopîrîna, kîstîrîna) * makîlîneyê tîlîyî mînî jê kîrî makîna parîtkîna kopîrîna 11. ayîrîna (fîlî veya dîha çîk kîmîsê arasîndakî arîlaşîyî, uzlaşîyî bozîna) * jînkî ji çîyê wê kîrîna kadîna kîmîsîndan ayîrîna 12. -den eyleme, kopîrîna * wîqî çî wîlî û mala xwe kîrîna olîna henî yurdîndan, yurîdan -dan eyleme 13. salîna (kazîyarak veya sîtîrîk yak etîna) * boyaxê jê bîke boyaxî sî 14. soymîna (bîrîmî gîysîlerînî çîkîrîna) * çîlîn wî jê kîrî elbîşîlerînî soymîna 15. sokîna (takîlî veya yapîşîk bir şeyî yerînden çîkîrîna) * kaxîzê bî dîwar ve jê bîke dîwa dîkî kağıdî sokî 16. sokîna (çîkîrîna, akîmasî kolayîlaşîma) * başî belîemî jê kîrî bu îlacî halîgîna sîklî 17. uçîrîna (kesîp ayîrîna) * gule gule wê jê kîrîyê kîrîşîna kolayîna wîrînaşî 18. alîkoyîna, kesîna (bir şeyî yerînden alîkoyîna, verînemîna) * wî ji eîbsî û tîştîn wîsî bîkîna anu eîbsî gibî şeyîlerînden alî koyîna 19. kesîna (dikîrîlecek kîmîyî belîjî bir ölçîyîye ve mîdele aygûn olîna makîsîla kesîna) 20. etîna (bir mî bir şeyî yerînden çîkîrîna) * ew ji karê wî kîrlîna anu işîerî emîştîna ~ avêdîna kopîrîna alîna

jê kîrlî raw *lêw* herçîna soke sîkî alîna
 jê kîrlî xwarê *lêw* 1. soymîna * kîrîna jê kîrlî xwarê ellîse mînî soymîna 2. -dîndîna çîpîna
 jê kîrlî (I) *wî* zanîyîna kî, zanîmeyîna kî
 jêkîrlî (II) *zê* 1. kesîk (kesîlmîş çîna) * yekî ku dîlîvîna wî jêkîrlî bûn îlî te pîrîsî çîmîklîna kesîk barî serî soymîna 2. kopîrîna, kopîrîmîna 3. kîrkîna, kîrkîlmîş (saç, şîvîkalî çîrî) 4. sokîna (sokîlmîş, yerînden sokîlmîş) 5. *zê* soymîna (elbîşîlerî çîkîrîna) olîna
 jêkîrlîbûn m 1. kesîklîk 2. kopîrîklîk 3. kopîrînaşî olîna 4. sîkîklîk 5. soymîklîk
 jêkîrlî m (birîndîni) soymîna
 jê kîrlî *lêgê* (birîndîni) soymîna alîna
 jê kîrmîtin *lêgê* -dan dokîlîna
 jêkîşîndîn m 1. (bir şeyden, yerînden) çekîna 2. çîkîna 3. çekîna (dîşî hayvîna çîfî estîrîna) çîkîna erkeğîna yanîna gîlîrmîna 4. dîlî alîna (ana bir hayvîndan yanî dîndîna) çîkîna yanî yanîna 5. kîrîna 6. çîdîna (tûrlü şîvîyelerîle bîrînden para çekîna)

jê kışandin *şegû* 1. (bir şeyden, yerden) çekilmek 2. geri çekilmek 3. çekilmek (ilavə hayvan, cüfləşi etmək için erkəğin yanına götürmək) 4. dövlət almak (tərs bir hayvandan yararlanaraq yitmiş əvəz almaq) 5. kəsmək * bismar jê kışandin çəngi kəsmək 6. sızılmək (fərqli bəhsələrlə bir yerdən pəni çəkme)

jê kışîn *şegû* 1. (bir şeyden) çəkilmək 2. geri çəkilmək 3. *şegû* gətir çəkilmək

jê kışîn *şegû* 1. (bir şeyden) çəkilmək 2. geri çəkilmək 3. *şegû* geri çəkilmək

jê kışîna *şegûnê şegû* 1. kəndəkis 2. kəndəkis

jê kışîndin *şegû* 1. kəndəkis (yazı və şəkli tən qəzibərək silmək)

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis 2. rüşmə (kəndəkis, eksəlmet) 3. kəndəkis (öcəyə bir parçadan hərhangə bir gərəklə kəşilər bilim) 4. kəndəkis (yapma) 5. *şegû* eksəlmet

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis 2. rüşmə (çikənmək, eksəlmet) * jê kışîtinə *şegûnê şegû* 1. kəndəkis (yazı və şəkli tən qəzibərək silmək)

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jê kışîtin *şegû* 1. (birilerəndən) kəndəkis, ayrılmaq

jēnexweşbîn *w* 1. (ş. rinden) memnun olma-
na, hoşnut olmağa 2. (birinden) hoşlanma-
na, beğenmene

jê ne xweş bûn *lêw* 1. (birinden) memnun ol-
mamak, hoşnut olmağak 2. (birəden) baş-
lanmaq, reğentimək

jēnexweş *m* hoşnutsuzluk

jên jê girtin *lêw* fırsatını bulmaq

jēpardar bûn *m* 1. (bir şeyden) pay səlhi ol-
ma 2. sehblenme

jê pārdar bûn *lêw* 1. (bu şeyden) pay səlhi
olmaq 2. sehbimək

jê peya bûn *lêw* 1. (bir şeyden veya yəden)
imək 2. arge (bir şeyden) imahımı kılmaq
* *em ji sêvan peya ne olmalardan mōrt-
mōz*

jēpeyvîn *m* 1. hakkında konuşma, aleyhvme
konuşma 2. hakkında konuşma (herhangi
bir şeyden bahsetme) 3. değime, bahset me
4. (bir şey) söz etme 5. kōtümə (kötü söz-
ler söyleme)

jê peyvîn *lêgê* 1. hakkında konuşmak, aley-
hvnde konuşmaq 2. hakkında konuşmaq
(herhangi bir şeyden bahsetmek) * *em ji ji
vê nîjarê dijpeyvîn bîz de ku konuşu kōn-
uşuvuduk* 3. değimək, bahsetmək 4. (bir şey-
yi) söz etmək 5. kōtümək (kötü sözler söy-
lemək)

jēpeyvîn *lêgê* (bu kimseden veya şeyden) bek-
leme

jê peyvîn *lêgê* (bir kimseden veya şeyden)
bekleme

jê pē de û -den sonra, -den başka

jēpēkhatin *lêw* (kimselerden) veya şeylerden
oluşma, olma

jê pēk hatin *lêw* (kimilerden veya şeyler-
den) oluşmak, olmaq

jū pēkhatî *nd* -den oluşmuş, -den olma

jū pēstir *nd* -dan haray, dışında

jê pē ve û 1. -dan(-den) başka, dışında, -den
başka, geri * *ku bîgirî dîya minê bîgî-
rî, jê pē ve derew e kes nagirî ağırsa anam
ağlar verisî yalan ağır* 2. *h* ayırma 3. *h* rihab-
eren, -den başlayarak, -den sonra, -den beri 4.
h ardan sonra - rahatlıya can ardan iyisî
can sağlığı: * *ude (ê) paqil û gerim e, jê pē
ve rihetiya can ada her termê ve sînkîk,
dala iyisî can sağlığı - rehîma Xwedê na-
dan iyisî can sağlığı* * *xwasîsî hêye, ay jî
hêye, jê pē ve rehîma Xwedê yemek vîr, sî
cî var, dala iyisî can sağlığı*

jêpirsîn *m* 1. (birine) sorma, soruşma 2. sorğu,
ifade 3. (birin) sōdeye çekme, sorğulama 4.
surga yapma 5. (birinden) sorma (bir işin
sorunluluğu kendisinde olma, bu işin so-
runlu olma)

jê pîrsîn *lêgê* 1. (birine) sormak, soruşmak 2.
(birin) sōdeye çekmek, sorğulamak 3. sor-
ğu yapmāk 4. (birinden) sormak (bu işin so-

runluluğu kendisinde olmak, bu işin so-
runlu olmak)

jêpirsîdan *w* 1. (birine) sorma, soruşma 2.
(bir ne) soru sorma 3. (birinden) sorma (bu
şm sorunluluğu kendisinde olma, bir işin
sorunlu olma)

jê pîrs kîtin *lêw* 1. (birine) sormak, soruşmak
2. (birine) soru sormak 3. (birinden) sormak
(bir işin sorunluluğu kendisinde olma, bir
işin sorunlu olma) * *vî astî ji minî pîrs di-
kîn bu işî berden sorarler*

jêpîrkînin *w* (bir yer) arayay etme

jê pîrkînin *lêgê* (bir yer) arayay etmek

jê pîstir *w* 1. -den daha pis 2. çok kötü

jêpoşmanbûn *w* (bir şeyden) pişmanlık -luşma

jê poşman bûn *lêw* (bir şeyden) pişmanlık
oluşmak

jê pûkandîn *m* sızıldama, şışşayay etme

jê pûkandîn *lêgê* sızıldanmak, şışşayay etmek

jêqalbûn *w* (birinden veya bir şeyden) bahse-
dilme, söz edime, lâl açılma

jê qal bûn *lêw* (birinden veya bir şeyden)
bahsetmek, söz edilmek, lâl açılmak

jêqalbûyîn *w* bahsedilme

jêqalkûrîn *w* 1. (bundan) veya (bir şeyden)
bahsetme, konuşma 2. (bir şeyden) söz et-
me, (bir şeyden) dem varma 3. (bir şeyin)
lâfını etme, lâkudisa, etme 4. lâl açma, söz
açma

jê qal kûrîn *lêw* 1. (birinden veya bir şeyden)
bahsetmek, konuşmak 2. (bir şeyden) söz et-
mek, (bir şeyden) dem varmak 3. (bir şeyin)
lâfını etmek, lâkudisa, etmek 4. lâl açmak,
söz açmek

jê qawix xwarin *lêw* kızıkmak, kızıklan-
mak, tahlatılmak

jêqehirîn *m* (birine) kızma

jê qehirîn *lêgê* (birine) kızmak

jêqerabû *m* 1. vâzgeçme 2. rahat bırakma, ka-
rıştırma

jêqerandîn *w* 1. vâzgeçimək, caydırma 2. ra-
hat bıraktırma

jê qerandîn *lêgê* 1. vâzgeçimək, caydırmaq 2.
rahat bıraktırma

jê qeriyayî *nd* 1. vâzgeçilme, lâl g 2. çekkin

jêqerîn *m* 1. vâzgeçme 2. pas geçme, postayı
kesme (bir şeyi yapmanın vâzgeçme) 3.
hoş verme 4. (birin) rahat bırakma, karış-
tırma 5. elim ayığına çekme

jê qerîn *lêgê* 1. vâzgeçimək 2. pas geçmək,
postayı kesmek (bir şeyi yapmanın vâzgeç-
mek) 3. hoş vermək 4. (birin) rahat bırak-
maq, karıştırmək 5. elim ayığına çekmek

jêqetandîn *m* 1. (birinden veya bir şeyden) a-
yırma 2. (birinden veya bir şeyden) koparma
3. ayırma (bir yer) bir engelle belme

jê qetandîn *lêgê* 1. (birinden veya bir şeyden)
ayırmaq 2. (birinden veya bir şeyden) ko-
parmak 3. ayırmak (bu yer) bir engelle bel-

imuk) * beaxê bî wêlan jê qetandine bahçeyayê telle avayimışlar

jêqetîn *lêg* 1. (hişînden veya bir şeyden) ayrılmak 2. -den kopmak

jê qetîn *lêg* 1. (bir şeyden veya bir şeyden) ayrılmak 2. -den kopmak

jê qewet girtin *lêw* (birinden veya bir şeyden) güç almak

jêqewinûn *w* 1. (birinden veya bir şeyden) kaynaklanmak 2. (bir şeyden) deni getirmek

jê qewinûnê berê 1. (birinden veya bir şeyden) kaynaklanmak * bîla ji min neqewime berêden kaynaklanmas n da 2. (bir şeyden) deni getirmek * gelek peyçûn ji keleğişê dîqewinûnê buçêk kawayê hêksîzîkîtan île î gelîyor

jêqîskîtan *w* 1. (birinden veya bir şeyden) konuşma, bahsetme 2. hakkında konuşma, aleyhinde konuşma 3. hakkında konuşma (herhangî bir şeyden bahsetme) 4. (bir şeyi) söyletme

Jê qîse kîrtin *lêw* 1. (birinden veya bir şeyden) konuşmak, bahsetmek 2. hakkında konuşmak, aleyhinde konuşmak 3. hakkında konuşmak (herhangî bir şeyden bahsetmek) 4. (bir şeyi) söyletme

Jê qîşya kîzandîn *lêw* -den kışya çekmek (veya yapmak)

Jê qurdîşyan bîlî *lêw* -den gıcık olmak (veya olmak)

Jê qurînkand *lêg* -den çıpmak

Jêr *af* 1. ah (aşır, üst kısmı) 2. alt (bi) kaç şeyden yere yakın olanı) * qata jêrê alt kat 4. ah (sindîrînatînda, sindîrînatîlarda ok ne derecede anlamında) 5. aşağı (bir şeyin alt bölümü) * jêra bîrê taçî ye kuyûnûn uşûşîstî katîrîkê 6. aşağıdaki (bir yere göre daha alt) * taça jêr uşûgî mîkêllî: -û jêr uşûgîlî yukarîlî

Jê rabûn *lêg* 1. çıkmak 2. (Ji nav me rabû) ayrılmak çıktı 2. çıkmak, mezun olmak 3. sökülmek (yapışmış olan bir şey birbirini hırtılmak)

Jê rakîrîn *lêg* 1. sökmek 2. sürgün etmek

Jê ramîan hîlanîn *lêg* fikir kapmak, fikir vermek * mîta ji vî fîlîndî ramîanîndî nû hîlanîndî bu fîlmî hîpa yanî fikîrler verd

Jêrav *w* su altı

Jêravahîyî *af* alt yapısal

Jêravahî 1. alt yapı (her yapı için gerekli olan yol, k. malzemesi, elektrik, su gib. tesisatların hepsi) 2. *sewîn* alt yapı

Jêrawîrandîn *w* 1. -den geçirmek 2. -den aşırma

Jêrawîrandîlî *lêg* 1. -den geçirmek 2. -den aşırmaq

Jê rawîrîn *lêg* 1. -den geçmek 2. -i geçmek (bir şeyi veya kişiyi geride bırakmak) * e-telebeya me ji kamîyonê rawîrî bîzîr araba karîyîna geçî 3. aşmak

Jêrawîrîn *w* 1. -den geçme 2. -i geçme (bu şeyi veya kişiyi geride bırakma) 3. -i aşırma

Jê rawîrîn *lêg* 1. -den geçirmek 2. -den aşırmaq

Jêrax *w* toprak a tı, yer altı

Jêruxîr *af* toprak altı ya ilgili, yer altı ya ilgili

Jêrazî *af* 1. (birinden) razı, memnûn 2. -den hoşnut

Jêrazîbûn *w* 1. (birinden) razı olma, memnûn olma 2. -den hoşnut kalma

Jê razî bûn *lêw* 1. (birinden) razı olmak, memnûn olmak 2. -den hoşnut kalmak

Jêrazîman *w* 1. (birinden) razı kalma 2. -den hoşnut kalma

Jê razîman *lêw* 1. (birinden) razı kalmak 2. -den hoşnut kalmak

Jêrîhîbark *w* alt geçit

Jêrçay *af* gözaltı

Jêrçavî *w* göz altı

Jêrçay kîrîn *lêg* göz altına almak

Jêrçîq *w* a t göbe

Jêrdest *af* 1. asî 2. ezîm, mazlûm

Jêrdestî *w* 1. asîlik 2. mazlûmluk

Jêre *af* alt (tamamı)larda, sınırlanmışlarda (özellikle derecede anlamında)

Jê re 1. ana * **ûnê jê re anî** ana getirdim * **jê re bîbêje** çareke dîa bîla neke ana söyle bir dîha yapmasın 2. *af* -kara, -e için * **Ji edelîyayê re hewesa we kengê** *af* çawa çêbû? eklebîyayê karîyî alk alkka sîzê me çîrîan ve mesîl başladî?

Jê re avîs hûn *lêw* (bir şeyi) gebe olmak

Jê re habet dîtîn *lêw* (birine) lîyîb, görmek

Jê re baş bûn *lêw* 1. (birine) eyî olmak 2. (birine) iyi davranmak 3. (birini) lehinde olmak

Jêrehes *w* alt bölüm

Jêrehbûn *w* alt geçit

Jê re lî zaruk bûn *lêw* (birine) gebe kalmak

Jê re bî zarû bûn *lêw* (birine) gebe kalmak

Jê re bûn neşîb *lêw* (birine) nasîp olmak

Jê re bûn qîşt *lêw* 1. (birine) arka çıkmak, arka olmak 2. canak tutmak (veya içmek)

Jê re hûn qewet *lêw* 1. (birine) kuvvet almak 2. cana can kalmak

Jêreçare *ber* *w* alt çene, alt tû

Jêreçane *awîb* alt çene

Jêreçerûm *awîb* deri altı

Jê re çêbûn *lêw* 1. içme coşmak, koştane doymak 2. belirmek (her dîşîyînce veya durum kesîm beşîm olmak) * **asûkîn dî serê we** de **Jê re ramîanek çêbû** kafîsînda seşînda (er dustanêce be urî) 3. gelmek (görülmec, sanılmac) * **Ji mîn re wîsa çêdîlê ku dê şer rabê** bîzî oyle gelîyor sîvîs çînkînk

Jê re çî ye! *af* 1. ona ne, necî oluyor! * **Ji te re çî ye, tu lî kabê** ber xwe bînêref sîvî necî oluyorsîn, sîvî kendi işîne bîçî

Jêreçîn *w* alt sîmîl

jë re danîa *şêw* (bi. me) pes etmek, boyun eğmek
 jë re dayêkrî kîrin *şêw* (bir ne) emellik etmek
 jêredêrhar m. alt geçit
 jê re derketin *şêw* (barış) çıkmak, kuzanmak
 (çıkarmak, isabet etmek) * İkrâmîyeyê muzîh
 jê re derket buyok İkrâmîyeyê kuzandî
 jê re dest nedan *şêw* (bîrîne) uygun düşme-
 mek
 jê re dîrî kîrin *şêw* (bîrîne) emellik etmek
 jê re domandîli şêw (bîrîne) ya. olmak * fe-
 lek jî me re nasdaqîne telek hîze yar olmu-
 yu
 jü re ecêbî man *şêw* (bîrîne veya bu şeye) şa-
 şa çalmak
 jê re ecêbmâyî bûn *şêw* şaş baş görmek
 jê re eyan bûn *şêw* 1. (bîrîne) ayın beyan ol-
 mak 2. belinmek (bur düşünce veya duruş
 kesir) açılmak * aşoşîn dî şerê wê de
 jê re ramaneş eyan bû kafusında şerunda
 bu düşünceler belinik
 jêrefamîle şêwê alî famîlye
 jê re şîş vekîrin *şêw* 1. -e tin açmak 2. -e işi-
 ni tutmak (bu kâşîr davasınlarını iş izle-
 mek) delinmek
 jê re gotin *şêw* (bîrîne) söylemek (bir şey ni
 yapılmamış, sözle istemek)
 jêrelîabûn m. (bîrînden veya bir şeyden) kur-
 tulum
 jê reba hûn *şêw* (bîrînden veya bir şeyden)
 kurtulmak
 jê re hewes hebûn *şêw* (bu şeye) heves ol-
 mak, heves duyulmak
 jê re hewes kîrin *şêw* 1. (bu şeye) heves et-
 mek, heves duyulmak 2. övünmek * jî hel-
 bestvanîyê re hewes dîke şaichê şerîyeyê
 jê re heyret man *şêw* hayret kalmak, şaş kıl-
 mak
 jê re hîştîn *şêw* 1. (bîrîne) bırakmak 2. (bîrî-
 ne) teslim etmek 3. (bîrîne) kelime kabul ve-
 tirmek * mahkemeyê jê re hîşt mahkeme e-
 nur lehze karar verdi
 jê re hîç mî ona göre havî lîze
 jê re hîç hûn *şêw* 1. (bu işin) hava hoş etmek
 2. (bîrîne bir şey) vez gelip tîris gelmek
 jê re jêhatî bûn *şêw* gücü bîrîne yetmek
 jêrejôr b. alî ust
 jêrejôr kîrin m. alt üst etme (alt yüzünü üst yü-
 züne getirme)
 jêrejôr kîrin lîgê alt üst etmek (alt yüzünü üst
 yüzüne getirmek) * nanê sêlê jêrejôr kîrî
 gözlemeyî alî üst etî
 jêrejôr kîrî şî alî üst ehlîtus talt yüzü üst yü-
 züne getirî lîgê
 jê re ketîn *şêw* 1. düşmek (bir bölüme so-
 runda payına ayrılmak) * jî mîrîta havê
 xantîyek jê re ket babasînîbî mîrîtasînî. emî
 nîr ev dîgî 2. (mahkemede) lehze karar
 çıkmak
 jê re kîf kîrin *şêw* 1. (bîrîne veya bu şeye) se-

viirmek 2. sevgi, gösterişinde bulunmak
 jê re kîm bûn *şêw* 1. (bîrînden) güçsüz ol-
 mak 2. (bîrîne) gücü yetmemek
 jê re kîm kîzîndîlî *şêw* (bîrînin) söyledikles-
 unî sîrîye çekmek, başkasına duyuru etmek
 jê re kîrin kîmanî *şêw* (bîrîne) emellik kıl-
 demek, çıkkin kaçmak
 jê re kîrin nesîb *şêw* (bîrîne) nasîp etmek
 jê re kîvaker bûn *şêw* çok istekli olmak, tes-
 re olmak
 jê re kîvayî kîrin *şêw* çok istekli olmak, teşne
 olmak, kırmızı dîplî mîmlî şevîlî etmek
 jê re lî hatîn *şêw* şansa şerîr görmek
 jê re lî ketîn *şêw* 1. (bîrîne) gün doğmak, şan-
 sî tutmak 2. kuzanmak (çıkarmak, isabet et-
 mek) * İkrâmîyeyê muzîh jê re lî ketî bû
 yuk İkrâmîyeyê kuzandî
 jêrelîbî şerî mî dîdîk
 jê re lî hev hutîm *şêw* ta mat gelmek
 jêrelîq m. alt şebe
 jê re lîyêq dîtin *şêw* (bîrîne) lîyêk görmek
 jêremahbat şêwê alî famîlye
 jêreman m. 1. (bîrîne) kalma 2. (bîrîne) itikâd
 etme (maras etmek babadan oğula geçme) 3.
 yanına çâr kalma
 jê re man *şêw* 1. (bîrîne) kalmak 2. (bîrîne) in-
 tika, etmek (maras olarak babadan oğula
 geçmek) 3. yanına çâr kalmak
 jê re mîl danîn *şêw* (bîrîne) boyun eğmek, pes
 etmek
 jê re nebûn *şêw* (bîrîne) varmamak, memn
 olmansık * ev jî lî mîlî re nabe bu kâdîn
 bare olmuş
 jêrenîvîş şêwê alî yazî - nevîşandîn alî yazîla-
 maş
 jêrenîvîşdar şêwê alî yazîlî
 jê re nakeî kîrin *şêw* (bîrîne) usaklık etmek
 jêrenat m. dîrîne, çıkma yapma, teşhîşye
 jê re qedîn *şêw* 1. mîkîm etmek, mîkîmî mîl
 vermek (mîkîmları vermek) 2. gücü yetmek
 jê re qetî şî nîna göre hava hoş
 jêrend m. şerîlî
 jê re rewâ dîtin *şêw* (bu davranış bîrîne) te-
 va görmek
 jê re re vekîrin *şêw* 1. (bîrîne) yol açmak 2.
 çınmak tutmak (veya açmak)
 jê re saw çêbûn *şêw* kuşkulannak, işkîl-
 etmek, huylannak, tedîgîn olmak * jî her
 rîpîna lîngan jê re saw çêrûbûn ū lîetanî
 şerî sîbelê rînekîttîye şîz şerîn dîvînk
 huylannîş şabîha dek uyannîş
 jê re şerîşerî kîrin *şêw* (bîrîne) haş etmek
 jê re şerîf kîrin *şêw* (bîrîne) söylediklerinî sî-
 neye çekmek, başkasına hayran görmek
 jê re şandîn *şêw* (bîrîne) göndermek
 jêreşandîlî m. almak olan, alıcı
 jê re şayîst dîtin *şêw* (bîrîne) lîyêk görmek
 jê re şekal rast kîrin *şêw* (bîrîne) şapka çıkar-
 mak

jê re şak çêbûn *lêw* (bir) kuskulanmak, şik-
lanmek, huyulanmak
jê re şikestêk bûn *lêw* çarim kaçmak, leke
gezmek
jê re şupe çêbûn *lêw* (bir) kuskulanmak, şik-
kilanmek, huyulanmak
jê re texşê nekîrîn *lêw* carin vermek, (hicbu
şey eşirgenemek)
jêrevandin *w* -den kaçma (yasaî olma)an
yoldan maî çêbûna
jêrevandin *lêgê* -den kaçarmak (yasaî olma)an
yoldan maî çikarmak
jêrevîn *w* 1. (bir verden) kaçma 2. (birinden)
kaçma (keşidin göstermeme, rastlamama)
çalışma 3. (birinden veya bir şeyden) çu-
kuma, sükuma 4. (bir şeyden) kaçma, ka-
çma, intina etme
jêrevîn *lêgê* 1. (bir yerden) kaçmak 2. (birin-
den) kaçmak (kendini göstermemek, rastla-
mamaya çalışmak) * **îim ji bavê ewe dîre-
viya habasincan şirskî kaçiyârdu** 3. (birin-
den veya bir şeyden) çakınmek, sükumak 4.
 (bir şeyden) kaçmak, kaçmak, intina et-
mek
jêrewaştin *w* s îme (kazıyarak veya süterek
yok etme)
jê rewaştin *lêgê* silmek (kazıyarak veya süte-
rek yok etmek)
jê re we nekîrîn *lêw* (birine) hırakılmak, af-
fetmemek
jê re weşê hîştîn *lêw* zatiat bırakmak
jê re xêr xêber wêlîn hiç
jê re xêr xêber bûn *lêw* (birtel göre îowa
hoş olmak)
jê re kulamî kirîn *lêw* (birine) şaklık etmek
jê re kweşê kirîn *lêw* (birine) sevgi gösterme-
de bulunmak
jê re zehmet bûn *lêw* (birine) zahmet olmak
 * **ji te re zehmet mehe sîna zahmet olîna**
jê re zehmet hîştîn *lêw* (birine veya bir şeye)
zahmet bırakmak
jê re zêûle bûn *lêw* 1. (birine) fazla gelmek
2. fazla olmak
jê re zor hatîm *lêw* (birine) zor gelmek * **ew
kar ji min re zor hat bu îş dîna zor gelî**
jêrîhîtin *w* silme, hakketme (yazı ve şekilleri
kazıyarak veya süterek yok etme)
jê rîhîtin *lêgê* silmek, hakketmek (yazı ve şe-
killeri kazıyarak veya süterek yok etmek) *
**nîvîs bi rêşêrîndê jê rîhîtin yazîw kazıyarak
silî**
jêrîzgar *w* (bir şeyden) azade
jêrîzgarbûn *w* 1. (birinden veya bir şeyden)
kurtulma 2. vaziyet kurtarma
jê rîzgar bûn *lêw* 1. (birinden veya bir şey-
den) kurtulmak 2. vaziyet kurtarmak
jêrîştî *gêrdîn* bîna, altı
jêrî *w* aşağı, alt ilê ilgî
jêrîlî *w* aşağı, alt ilê ilgî

jêrîmal *w* budrum
jêrmay *w* yozî alt başlê;
jêrmîsî *w* yoz
jêrsur *lêw* kurtî îtem
jêrtîrîn *w* 1. aşgari 2. edna, en aşgê
jêrxan *w* jêrxan
jêrxanê 1. alıyapı (bir yapı için gerekli olan
yol, kumalazayon, elektrik, su gibi tesisatla-
ma lîpsî) 2. *sozm* alt yapı
jêrxaneyî *w* alt yapı sal
jêrxanar *w* alt kumik
jêrxemîn *w* zemînik, ev altı, budrum
jê sadîr nebûn *lêw* (bir kumîseden bir şey)
çikarmak, çıkmamak
jêsaflûn *w* 1. (bir şeyden) aklanma, paklan-
ma 2. aklanma, beraat etme 3. (her şeyden)
sıyılma, uzaklaşma
jê saflî bûn *lêw* 1. (bir şeyden) aklanmak,
paklanmak 2. aklanmak, beraat etmek 3.
(her şeyden) sıyılmak, uzaklaşmak
jêsarbûn *lêw* 1. (birinden veya bir şeyden)
soğuma, soğuyuş, soğuklaşma 2. neuma bir
şeyden soğuma
jê sar bûn *lêw* 1. (birinden veya bir şeyden)
soğumak, soğuklaşmak * **ji her gotîndê wê
yên wê enjê jê sar bûm e gûnkû sêzlerî-
den sîma onî karî şoğudum** * her dîçe **ji
me sar dîbe gîttîk; e bîze karî şoğuklaşîyâr**
2. neumak, bir şeyden soğumak
jêsarêkrîn *w* soğutma, soğutuş (birine, bir ye-
re veya bir şeye kara duyulan sevgi ve ilgî-
nin yok olmasına sebep olma)
jê sarê krîn *lêw* soğutmak (birine, bir yere ve-
ya bir şeye karşı duyulan sevgi ve ilgînin
yok olmasına sebep olmak)
jêsarêkrîtin *w* (birinden veya bir şeyden) kar-
tıya kapılma, delîşete kapılma
jê sarê gîrtîn *lêw* (birinden veya bir şeyden)
kurtarıya kapılmak, delîşete kapılmak
jêseqîrandîn *w* (birinden veya bir şeyden)
kurtarma
jê seqîrandîn *lêgê* (birinden veya bir şeyden)
kurtarmak
jêseqîrîn *w* 1. (birinden veya bir şeyden) kur-
talma 2. kurtulmak, rahatlama
jê seqîrîn *lêgê* 1. (birinden veya bir şeyden)
kurtulmak 2. kurtulmak, rahatlarmak
jêstendin *w* 1. (birinden) alma, çekip alma 2.
alma (tuluu seçmeyle ayrılmak) 3. alma (wê-
cantaki hasta bir organı ameliyatla çıkarma) 4.
geri alma 5. geri alma (bir yer yeniden e-
le edilmeme, kurtarma) 6. koparma (güçlük e-
lede etme) 7. (birinden) alacağına tahsil et-
me 8. (birinden) alacağına tahsil et-
me 9. çıkarma (keyif), 10. zevk gibi şeyler o-
çma, çok hoşlanma) 10. (birinden) sizdirma
(işliü bahanelerle birinden para çekme) 11.
müsadere etme, elî kuyma 12. sanna, kapla-
ma (yayıltı etkisi olma) alma
jê stendin *lêgê* 1. (birinden) almak, çekip al-

gök, kəndisindən alınmaq 2. almak (ölüm səbəbiylə ayrılmaq) * Xwedû her du qizên wî jü jü stendîn Allah iki xızma da aldı 3. almak (vücudtaki həstə bir orqanı ameliyyatla çıxarmək) * bi emeliyete fatereşka wê jü stendîn ameliyyatla dağının əklilər 4. gətirib almak * pərə jê stendî parayî ewdan gen a- dî 5. gətirib almak (bir yer yemədən ələ keçir-mək, kurtarmək) * me welat ji dijmin stendî ləkayî dūşmanan gen aklî 6. kopar- mək (zor köllənərkə almaq) 7. koparmək (güçləklə ələ gətirmək) * me bi zar û heft belayan kitêh jê stendî kitabî zor bela undan kopardîk 8. (birindən) alacağıntı təhşil etmək 9. çıxarmək (keçirib, tət. zəvk gibi şey- lər içəri çəkib həslənmək) * tehm ji gotina çirna xwe distendî û welû dum dikir lez- zetin, çikara çikara bitayesimə devam ed- yorê 10. (nərinədən) sızılmaq (turlu bəhə- zərlə birindən parça çəkilmək) * dirav jê stendîn parî sızirdî 11. müzəddərə çömək, el kəymək 12. sarımaq, kağızlaşmaq (yaxşıp etdi- si alınma almək) * aqlî çar ali jê stendiye a- teş her tərəfi sarî

jüsüdün *w* (niruz) kūs alın

jê sū tûn *lêw* (birinc) kus ehmək

jêşîkêtin *w* (birinc) kuzina

jê sū ketin *lêw* (birinc) kuzmak

jüsüdçürlin *w* 1. (bu şeydən və ya kimisədən) faydalanma, yararlanma 2. asılma, yarar sağlama

jü sūd çürlin *lêw* 1. (bir şeydən və ya kimisə- dən) faydalanmaq, yararlanmaq 2. asılmaq, yarar sağlamaq 3. kâr etmək, iy. olmaq (çəkisi iy. olmaq)

jüsüdçürgirtin *w* 1. (birindən, bir şeydən) faydalanma, yararlanma 2. asılma, yarar sağlama 3. kâr etmək, iy. olmaq (çəkisi iy. olmaq)

jê sūd çürgirtin *lêw* 1. (birindən, bu şeydən) faydalanmaq, yararlanmaq 2. asılmaq, yarar sağlamaq 3. kâr etmək, iy. olmaq (çəkisi iy. olmaq)

jêşaşbîn *w* şaşna

jê şaş hûn *lêw* -dən şaşmaq * ew ji ya xwe şaş nabe u, hildigimien şaşmay

jê şer Xwedûn *lêw* (birindən) şavaş istənmək

jêşermkirin *w* 1. (bitirənlə) mənna 2. (birən- dən) çəkinmə, çəkinilmə 3. -dən uzaq duy- ma

jê şerrî kirin *lêw* 1. (birindən) uzaqlaşmaq 2. (birindən) çəkinmək, çəkinilmək * ji ha- mîni tewşekê ku ez jê şerrî bikiim tîh e be- mîni içra çəkinibek bu dîwan yokim 3. -dən uzaq duymaq

jêyîkkirin *w* (birindən) şüphələnmək

jê şik kirin *lêw* (birindən) şüphələnmək

jê şitirin *lêw* sanmaq, zərərçək

jê şupê kirin *lêw* (birindən) şüphələnmək

jêşupêkirtin *w* (bir idər) şüphələnmək

jüyüştin *w* 1. (birinc və ya bir şeyi) -dən yaka- ma 2. (birini) aklamək, tənzim çisana

jê şüyştin *lêw* 1. (birini və ya bir şeyi) -dən ya- kamaq 2. (arını) aklamək, tənzim çıxarmək

jütêhlûn *w* (birinc) gücənmə, kətilmə, anca- rna

jê têhl tûn *lêw* (birinc) gücənmək, kətilmək, anca- rnaq * ew yekî welê ye ku gelek mirov

jê têhl hûm bu öylə biri ki bir çak insan ondan anca rna

jê tehm çürlin *lêw* (bir şeydən) tət. almək, zəvk almək (bir şeyi təzəvlənmək)

jütêhmkirin *w* 1. (bir şeydən) alıb tətina bas- ma, çətinləşmələnmə, tətina, tətina bak na 2. çətinləşmə, çimlənmə (bir şeydən biaz ya- rarlama)

jê tehm kirin *lêw* 1. (bu şeydən) alıb tətina bakmaq, çətinləşmələnmək, tətina, tətina bak na 2. çətinləşmə, çimlənmək (bir şeydən biaz ya- rarlama)

jê tehm stendin *lêw* (bu şeyin) şeyfina çisaa- mək, -dən zəvk almək, zəvkənmək, tət. almək

jê teşir çürlin *lêw* (birindən və ya şeydən) et- kilənmək, müdaxirə almək

jê teşlîn çürlin *lêw* 1. (birindən) təşlənəlmək 2. (bitirənlə) çətinləşmə

jê teşir mekirin *lêw* gəri kərmək * çî ji te tê teşir meke elinden ne gəhiyasa gen xana

jê tê çürlin *lêw* (birindən və ya şeydən) asıl- maq

jê tənəgibüştin *lêw* (birindən və ya şeydən) anca rnaq

jê têrbûn *w* 1. doyma ulaşma 2. (bir şeyin) zəvkini çıxarma 3. -dən dayma, doyma (ye- ter bulma) 4. bükmə, bükünlü gəlmə, doyma (əmənsuz bəndə) bükmə 5. (birindən) uzaqlaşma, bükmə

jê têr hûn *lêw* 1. doyma ulaşmaq 2. (bir şey- ni) zəvkini çıxarmək 3. -dən doymək, doymək (yeri bulmaq) * pərəyên dîlayayê qe- zene kirine, lê hê ji jê têr nebûye dunya u pərəsni kaxani, hêhê dèymimuz 4. bükünlü gəlmək, doymək (əmənsuz bəndə- də, bükünlü) 5. (birindən) uzaqlaşmaq, bükmək

jê têr nebûn *lêw* (bu şeyə) deyimə olmaq

jê tije hûn *lêw* dolmaq (səbis tükəni ofkəsi təşirçək dîşına gəlmək), (bu öylə) nəfret u- dəcək duruma gəlmək, (bərnet kərpə dolma) olmaq

jê tirsîn *lêw* -dən kərkənmək, kərkülmək * ma- tîras ji tîstê wisa dîtirse? öylə şeylərdən kərkülür mü?

jê tî *lêw* özdeşlik, cəmiyyət

jê tobe kirin *lêw* 1. toblə etmək 2. toblə et- mək, paydaz demək (yapılan bu işlə əmə- gəlmək)

jü umîd kirin *lêw* (bir şeyə və ya kimisəyə) u- mîd kəlmək

jê ve e xelidat

jêvegerin *w* 1. -den dînime, vâzeçime 2. karıştırmaya - tuncê bûn küçürlen. atmak

jêvegeran *w* 1. cayma, vâzeçme 2. rahat bırakma. karıştırmaya 3. kayıma (bir şeyi yapmadan vâzeçme) 4. geri dönmek, geri

jêvegerandin *w* caydırma, vâzeçî tuncê

jêvegerandin *lêg* caydırmaq, vâzeçimnek

jêvegeyî *w* 1. caygın 2. (birini) rahat bırakma 3. -den dönmek

jêvegerî *w* 1. cayma, vâzeçme 2. cayına (bir şeyi yapmadan vâzeçme) 3. (birini) rahat bırakma. düşünce, dokunmaya, karıştırmaya 4. (bir şeyi, kimseyi) kendi halinde bırakma 5. -den dönmek, rahat etme

jêvegerî *lêg* 1. cayınak, vâzeçmek * tu çar ji gotinê xwe vevêgerîna sözünce asla cayınan 2. kayınak (bir şeyi yapmadan vâzeçmek) 3. (birini) rahat bırakmak, düşünmek, dokunmak, karıştırmak 4. (bir şeyi, kimseyi) kendi halinde bırakmak 5. -den dönmek, rahat etmek

jêvegerîti *w* caygâlik

jêvegî *zef* buluşma (hastalık için)

jêvegirtin *w* kapını ilâzlık kapınak

jêvegirtin *lêg* kapınak (hastalık kapınak)

jêvegûhastî *lêg* 1. -den aktarmak 2. alıntılama, aktıbas, aktıbas etme

jêvegûhastî *lêg* 1. -den aktarmak 2. alıntılama, aktıbas etmek

jêvegûhastî *zef* alıntı, aktıbas edilmiş olan

jêvekîşandin *w* 1. -den çekmeye 2. -den geri çekmek

jêvekîşandin *lêg* 1. -den çekmek 2. -den geri çekmek

jêvekîşîn *w* 1. -den çekmeye 2. geri çekmeye 3. alıntını geri almak (başladığı bir işten geri dönmek)

jêvekîşîn *lêg* 1. -den çekilmek 2. geri çekilmek 3. alıntını geri almak (başladığı bir işten geri dönmek)

jêvenêgerî *w* 1. düşünce, dokunma (tedrîgin etme, buluşma, sulaşma) 2. uğraşma (birine kötü davranma) 3. istişare etme

jêvenêgerî *lêg* 1. düşünmek, dokunmak (tedrîgin etmek, buluşmak, sulaşmak) * Ji min vegerîna bîna (işimeyî) * Ji wî zîlamê rebe-nêkî vegerîna bu vîsalî adama dokunmayî 2. uğraşmak (birine kötü davranmak) * qey îş û karê wan tuncê çîna ji bavê min vevêgerîna işen gücleri yox mi, nîye bahamla uğraşîye? 3. istişare etmek

jêveqetandin *w* 1. (birinden, bir şeyden) ayrılmak, koparmak 2. ayırmak (iki veya daha çok kimse arasında) anlaşmayı, uzlaşmayı boz-mak

jêveqetandin *lêg* 1. (birinden, bir şeyden) ayrılmak, koparmak 2. ayırmak (iki veya daha çok kimse arasında) anlaşmayı, uzlaşmayı

bozmak) * jînik ji çûyê wê veqetandin karîni kizastandin ayırdılar

jêveqetîn *w* 1. (birinden, bir şeyden) ayrılmak, koparmak 2. ayırma 3. çıkış alma (isten ayrılmak)

jêveqetîn *lêg* 1. (birinden, bir şeyden) ayrılmak, koparmak 2. ayırmak 3. çıkış almak (isten ayrılmak)

jêveqetîn *w* (birinden) nefret etme

jêveqetîn *lêg* (birinden) nefret etmek

jêveqartîn *w* 1. (birinden) gizlemek, saklama 2. gizleme (bilerek ve isteyerek bir alguyu habere vermemek) 3. (birinden) kaçırma (birini veya bir şeyi göstermemek)

jêveqartîn *lêg* 1. (birinden) gizlemek, saklamak 2. gizlemek (bilerek ve isteyerek bir alguyu habere vermemek) * Öfeyî ji min vevêqartîna olayî bendî gizlemîş * ev rewî jê hute vevêqartîna bînarîna undan goşendi 3. (birinden) kaçırmaq (onu) veya bu şeyi göstermemek) * jîna xwe ji min vedîşêre karşîna bendîna kaçıyîr

jêveqartîn *lêg* 1. (birinden) saklamak 2. kaparmak, (birini) karıştırmaya ötürülme çıkarmak

jêve xuya bûn *lêw* 1. (birine) görünmek, ayan alınak 2. çıkmak doğmak

jêwate derxistin *lêw* -den alıntı çıkarmak, aktıbas etmek

jêwebûn *lêg* sarmak, zencetmek

jêwergar *zef* çevirmek, tercüme etmek yazı

jêwergiran *zef* 1. alıntı, aktıbas 2. -den alıntı (başka bir dilden alıntı kelime)

jêwergirî *w* çeviri alıntı, aktıbas - kirtin alıntıkarmak, aktıbas etmek

jêwergirtî *w* 1. (birinden) alıntı 2. alıntılama, aktıbas, aktıbas etme

jêwergirtî *lêg* 1. (birinden) alıntı 2. alıntılama, aktıbas, aktıbas etmek

jêwergirtî *zef* alıntı, aktıbas edilmiş olan

jêwêlîkkê *w* zencediyar ki.

jêwê de *lê* 1. cîrînde * mesele jê wêde ye onan îstîvînde bir durum söz konusu 2. -den öte, aşırı * du mal jê wê de *lê* ev aşırı

jêwêlîkkê *w* -den ara, aşırı * du mal jê wêde-tîrîki ev aşırı

jêxalî bûn *lêw* 1. -den başlanmak 2. -den kurtalmak 3. ayrılmak

jêxalî kirin *lêw* 1. -den başlanmak 2. ayrılmak

jêxalî rebûn *lêw* buluşmak * şekir jê xalî malîna arda şeker bep bulunur

jêxatî xwestî *lêw* veda etmek, esenlemek

jêxehordan *w* 1. hakkında konuşma, aleyhin de konuşma 2. (onu) çekıştirme, zararı 3. hakkında konuşma (herhangi bir şeyden baharmek) 4. (bir şeyi) söz etme 5. hâl olma

jê xeber dan *lêw* 1. hakkında konuşmak, aleyhin de konuşmak 2. (birini) çekıştirmek, kararmak 3. hakkında konuşmak (herhangi

bu şeyden bahsetmek) 4. (bu şey) söz etmek * her kes ji wê zehber dîde nerkes sîzden söz diyor 5. lâl olmak

jêxberdar *rd* -den zehberdar

jêxberdarbûn *in* zehberdar olma

jê zehberdar bûn *in* wê zehberdar olmak

jêxelasbûn *in* 1. (birinden, bir şeyden) kurtulma 2. atılma, vaziyetî kurtarma (koma bar dartaq veya bir iş geçişime) 3. omuz, fêlîn kurtma, gîla bulma, anulma

jêxelas bûn *in* 1. (birinden, bir şeyden) kurtulmak 2. atılmak, vaziyetî kurtarmak (koma bir dartaq veya bar iş geçişime) 3. omuz, fêlîn bulmak, gîla bulmak, anulmak * kus ji wê deedi xelas habe bu derin kuse otulmaz

jêxelas kirin *in* 1. (birinden) kurtarmak 2. gerra olmak (düşünmeden kurtarmak) 3. sağlığa kavuşturma

jê xerî xwarin *in* kaxşilamak, çasun çekmek

jê xera hûn *in* (birinden) dolayî hazulmak * ew liyê ji min xera nabe ku şa beşden dolayî bawulmaz

jêxerabûn *rd* 1. den daha kora 2. dik alast

jê xerabûn *in* 1. den daha kora olmak 2. (birine) rahmet okutma

jêxeydan *rd* (birine) kûs

jê xeydan bûn *in* (birine) kus olmak, konuşmama

jê xeykûn *in* 1. (birine) kûsmek 2. yârîna bakmama (dolanmak, gecemek)

jêxêrdûn *in* 1. hayrî görme 2. sebeblenne, masibolma

jê xêrdûn *in* 1. hayrî görme 2. sebeblenne, masibolma

jê xêrdûn *in* 1. hayrî görme 2. sebeblenne, masibolma

jê xêrdûn *in* 1. hayrî görme 2. sebeblenne, masibolma

jê xêrdûn *in* 1. hayrî görme 2. sebeblenne, masibolma

jê xêrdûn *in* 1. hayrî görme 2. sebeblenne, masibolma

jê xêrdûn *in* 1. hayrî görme 2. sebeblenne, masibolma

jêxur *rd* sunmuş

jêxuri *in* sunmuşluk

jêxuyabûn *in* 1. (birine) günceme, ayas olma 2. içine dogma

jê xuya bûn *in* 1. (birine) görülmek, ayas

olmak 2. içine dogmak

jêxuygirtin *in* 1. (birinden, bir şeyden) huy-luzma 2. -den greek kapma

jê xûy girtin *in* 1. (birinden, bir şeyden) huy-luzmak 2. -den greek kapmak

jêxwarin *in* 1. -den yeme 2. (birine) boyun eğmek yeme 3. yeme, aşındırma, kemirme 4. uzma 5. yıpratma, aşınma 6. sebeblenne 7. (birinin) pasasına yeme (sirtimden geçirme) 8. çöplenne (kendine ufak tefek ç kar sağla) 9. sömürme, sömürüş, istismar etme (bir kimseden veya şeyden haksız ve sükkeli çıkarlar sağlama) 10. sunma, ulgini kemirme, emine (uzun süre birinden yararlanmak), (bir kimsenin) pasasına çıkarma

jê xwarin *in* 1. -den yeme 2. (birine) boyun eğmek yeme 3. yeme, aşındırma, kemirmek * kezob ji mermer dîzwe kezob mermeri yiyor * zeng ji hesin dîzwe paşî demîzi kemiriyor 4. uzumek * kurlan ji piştî kerê xwarîye semer eşşîzî sirtim uzumek 5. yıpratmak, aşınmak 6. sebeblenne 7. (birinin) pasasına yeme (sirtimden geçirmek) * jîlkîan jê gîlek pere xwarîne kerdin, ezînan pasasîna çok yemişler 8. çöplenne (kendine ufak tefek ç kar sağlama) 9. sömürmek, istismar etmek (bir kimseden veya şeyden haksız ve sükkeli çıkarlar sağlama) 10. sunma, ulgini kemirmek, emine (uzun süre birinden yararlanmak), (bir kimsenin) pasasına çıkarmak

jêxwarin *in* yemelik, itikâp

jêxwer *rd* sunmuş

jêxweri *in* sunmuşluk

jêxwestin *in* 1. (birinden) isteme 2. söyleme (bir şeyin yapılışını) sözle isteme) 3. bekleme (arama, isteme) 4. ismarlama

jê xwestin *in* 1. (birinden) istemek 2. söylemek (bir şeyin yapılışını) sözle istemek * ji min xwestin ku ez ji we re çameyekê hî-nîvîsîm sîzê bir mektup yazmamî söylediler 3. beklemek, aramak, istemek) 4. ismarlamak * ez dîçim sîkkê hî-nîvîsîm ji min dîx-wazîm? çarşîya gîdîjîrîm, bir şey ismarli-yacak misîrîz?

jêxweşbûn *in* (birinden) meşmur olma, razî olma

jê xweş bûn *in* (birinden) meşmur olmak, razî olmak

jê xweş mîq *in* (birinden) hoşnut kalmak

jê xweş nab *in* (birinden) hoşnut kalmak

jê xweş xêber dan *in* (birine) meclîwe dîz-mek, omnek

jê yadîgar man *in* (birinden) yadîgâr kalmak

jêza *in* koken, menşe

jê zerar dîtin *in* -den zarar görmek

jê zewq girtin *in* (bir şeyden) zevk almak (çeyîa duymak)

jê zewq stendin *êw* (bu şeyden) zevk almak (veya duyurmak). k3 almak
jêzêla wê 1. -den fızla. artık 2. öğlâdan
jêzêdebûn m 4. -den fızla elma 2. {birinden} urme, çoğalma (fılgına) 3. yayılma (sevreye dağılmasına sebep olma) 4. ez tihime 5. gücüne aşma, (bî rini) aşma
jê zêde bûn êw 1. -den fazla o'ınak 2. {birinden} üremek, çoğalmak (dağınak) 3. yayılmak (sevreye dağılmasına sebep olmak) * ev nexweşin jî kerîmêşun zêde bûye bu hantahêjî sıvazînekler yaydi 4. ez turemak 5. gücüne aşarak. (bunin) aşarak
jêzêlebûyê wê turev, muştak
jêzêdehlya butçeyê wê butçe fazlalığı
jêzêdehî m fazlalık
jêzêdekerîn m 1. çoğaltma, teksir etme 2. ez turetme, muştak
jê zêde kirin êw 1. çoğaltmak, teksir etmek 2. ez turetmek
jêzêdekan m urma, orta kalma
jê zêde man êw arınmak, ana kalınak
jê zêde yel wê re haddime! * jê zêde ye, kure wîna nîvêşaran bîniwîşê! bôyle yazî yazîmak oana re haddime!
jêzêdeyî m fazlalık
jê zêvêr bûn êw atılmak, bakıp usanmâk
jê zîvan dîtin êw -den zîvan çîkmek
ji zêwê 1. -den/-den, -ar/-ten (çikina halî êkî) *
ji gunil êrkeret kûyden çuktî 2. -dan/-den *
 ev xwarîn jî min bu vernek berden ~ adema hi xema derîkî uran oğlî ~ agir re tirûsa (tîştêkî) hêve zîşê dayanak ~ agir re vîlî keftin alavê yağmurêdan kaparken cuuya tutulmak ~ aliyê... 1) -e la'îfîndan * jî aliyê dostên xwe ve pîr tê herkerin dostlar tarafîndan çak seviriyor 2) -e yînden ~ aliyê berdenê ve bedecên ~ aliyê (yekî) bûn -den yana (çûmak) * ez dê jî aliyê te him beran der yana olurim ~ aliyê vepê de soldan ~ aliyê îdarangî ve maddetên maddî bûzumlan ~ aliyê dîn ve île yandên. diğer tarafan ~ aliyê gelekan ve çuklanca ~ aliyê ziyânî ve ruhanî ~ aliyê (yekî) kirin 1) -den yana çikmak * tu çima jî aliyê min nakî? sen niye benden yana çikmîyorsun? 2) (birinin) yanında saf durmak ~ aliyê malê dinyayê ve malca * jî aliyê malê dinyayê ve zengin e malca zengin ~ aliyê mîran (an jî mirvanî) ve adanca, adamecîstî * jî aliyê mîran ve jî me zêletir bûn adanca bizden faz' aydîlar ~ aliyê min ve tarafîmda ~ aliyê nî ve dîn bakîmîndan, dînan ~ aliyê pîreyan ve pîra bakîmîndan, parçayî ~ aliyê qûnê ve îd nêrîlî sorumluluktan kaçınmak, yeterince dikkat etmemek ~ aliyê ruhî ve ruhca, rubî bakîmîndan ~ aliyê... ve 1) -e bakîmîndar. -e gore * jî aliyê zanîstê ve hîlîm bakîmînda 2) tarîfînce (elîyle, arcaçî gûyla) ~ aliyê (ye-

kî) ve 1) -den yana. ~ kalîsa * jî aliyê min ve xweş helîl be berden yana helîl ulsun 2) -den yana. (cin) * jî alî zarokan ve xeman meswîn çocuklardan yana üzûlmeyin 3) tarafînda (elîyle, arcaçî gûyla) * jî aliyê Alî ve hatîye (çekîrîn Alî tarafînda delîfulatun ~ aliyê (hêla an jî luyê) min ve tarafîmda ~ aliyê wîndan ve vîdolan, vîdânî olînak ~ aliyê xwe ve hesabîna * jî xwe ex jî aliyê xwe ve bî her dîkewîm zîşên ben kendî hesabîma uzûlîyoyim ~ aliyê zehîf kesî ve çoklanca ~ aliyekî (an jî hêlekê) bir yönîyle ~ aliyekî ve 1) bu tarafîdan 2) bir yönîyle 3) bu bakîma * jînk jî aliyekî ve kêf nakî ku mîrê wê bûye mamosta kadin bîr bakîma kocasîna: öğîretmen oluşına sevirîmîyor (tîştêkî an jî kesek) ~ aliyekî ve bir yandan (yandê) ... bu yandan (yandê) * jî aliyekî ve korên malê jî aliyekî ve jî zarok bu yanda ev aşîlerî bir yanda çocukla ~ aqîl re zerrîr e aşîla zarar ~ (yekî) aqîl stendin (birinden) fî kî almak, fikrîni almak ~ aqîlê wan re ecebîniyêjî dînimîna okîna şaşîymî (veya şaşîrîm) * ez şaş dînimîna jî aqîlê wê re ku bî te ewê dîbe sana gîverenî: okîna şaşîymî ~ aqîlê xwe ewêlî okîdan çikarmak ~ aqîlê (yekî) neçûn (bîrînin) aklîddan çikmak ~ aş û hajar dereden tepeden ~ aş û hajar peyîvîn dereden tepeden konuşmak ~ aş î hajar dereden tepeden ~ aş û baş axlîvîn (peyîvîn an jî xehîr dam) dereden tepeden konuşmak ~ axa (yekî) bûn (birinin) belînden gelmek ~ axa nêrî mîst çêkîrîn tekerden saf çikmak ~ axeynê (yekî) bûn (birinin) sultbûnden olmak, belînsên olmak ~ axîr der alîşîkîna dîşînda ~ axîrê (...) ve nakînazîndan ~ axa hu lîngên xwe re lîbêje mîstêrîh ol. benden lîl çikmaz ~ (tîştêkî) belîs kirin (bî şeyden) sêz etmek ~ ba bîvê xwe de hêmlîr e geleceğî varsî gîreceğî de var ~ bu (yekî) derketîn (birinin) vîndan avîrlînak ~ ba xwe kîm nekîrîn bulandîmak ~ ba (çem an jî nîk) xwe nehîrandîna yanîndan eksîk etmek * elî kabeyê jî bu xwe nabîrîne şîgarayî (yanîndan) eksîk etmîyî ~ ba (an jî bal) Xwedê île yanîrlaşîtan, îşîgîştan * çavên wî jî bal Xwedê de kîlkerî ne gîzîrî Alîahîtan sîrîmelî ~ hapîlê weşîndî yanîndan vermek ~ bankayê kîşîndî bankadan çekmek (veya almak) ~ başan pîs tîn. jî pîşan baş ak kuyînanî karp kuzurî da olur (yîyîden kôti, kolîden îvî evlat doğar) ~ bav û kulan de zanîlarîdan ben ~ bav û kalên ve zêbîddan oğula (zalanîndar herî), eed be eed * ev jî bav û kalên xwe ve dokur in bunlar babadan oğula dokurdur in ~ bavê Adem î bî vîr île tîştêkî jî hav re nehîstîn birbir ne) çak aşîr

sözler söylemek. 1)l. leden böyle olmak emadilz gütnek - bavê helê neşayan bêdolan a-ğula firomanê doşta çîşê lermê - bavê xwe bûmînet e geleceği varsa göreceği de var - bavê xwe de bûmînet e geleceği, varsa göreceği de var - bavê xwe helê khalikên xwe ve hatiran babaya - **behelêla** (an ji dêla) ku kil bike kur dîke kas yapıyor derken göz çikarmak - **beheca neşayan** re doşman. ana - **beheca** (yekî) re k. nışpe: * Ji beheca niş re dîke bana nışpe yapıyor - **beheca** (yekî) re (...)) kîtin nışpe vermek (seye yapıyor) * halîye li ber talî vekişîye ji beheca min re nîşanê ji dîke karşan geçirîş nîşpe yapıyor - **beherê cûn dengok** ay idemiden kum adanca para, eklemez om. adanca bu leyim - (**destekî**) **behs kîtin** -der kalînetek, bi seye tenax etmek, öğarmek - **belu** (yekî) **derketin** (an ji lîlî-tîn) (bu nînt belisulan kurtulmak - ber lî-lîrf îpi kurê (şersen, sarımsaz) - ber ... 1) - e yûrîndey - den dolaya 2) selahîye 3) (bu-ri) yerne * Ji ber mîh ve tu heru şîşmayê beşan yerne ten şîşmayê gi - **ber** (yekî) **ber kurtin** (dîrîndey) dolaya geçmek - **ber buranê hatîn** ber şîrikê yap maddan kaçar-ken dolaya tutulmak - **ber buranê revîn** hi **ber çotîtanê keltin** vağûrîdan kaçar-ken do-laya tutulmak - **ber buranê revîn çûn** ber tîrîyê vağûrîdan kaçar-ken dolaya tutulmak - **ber buranê revîn xwe dan** ber şîrikê (an ji şîrikê) vağûrîdan kaçar-ken dolaya tutul-mak - **ber buyê cûn** her **barovê** (an ji ba-gerê) vağûrîdan kaçar-ken dolaya tutulmak - **ber canê** (yekî) **tebatî** beharîne bi e. ka-ka getinde duranmak, sabırsız olmak - **ber çavan** herze bûn 1) gözden kaybolmak 2) görünmez olmak - **ber çavan** keltin piş-piş dînan atılmak - **ber çavan** wîndu bûn 1) gözden kaybolmak 2) görünmez olmak - **ber çavê** (yekî) neçûn gözün önünden gitmek - **ber çavê** (yekî) neçûn (an u selas nebûn) gözünden kaçınmak - **ber çî** 1) rîden dolay 2) te demeye (neçî) - **ber çî** be k. nelense * **bi** ji **ber çî** be. destê xwe nedayê nedense elin nîş vermek istemedi - **ber dan** ulî (bîrînen) naklamak - **ber** (ye-ki) **dîn qaqaşê** illalîli denek, illalîli et-mek - **ber dilopê cûn** ber şîrikê vağûrî-dan kaçar-ken dolaya tutulmak - **ber diwarê** keltî xwe bîde ulî çûnûk kimselerden uz.3 durmak lozan - **ber eceleyê** (tiştêk) kîrin şîyê (yekî) aceleyle garmek - **ber eşê** re-batî **tekarîn** aerya şup tutulmak, tûrîni tepesiden çîmak - **ber** (yekî) **gîrtin** aq-zundan kaçar-ken - **ber min** ve ji **paç** bîke ce-nan yerne de îp (besek) - **ber navnotiyê** (tiştêk) neçûn an nîdîre şîş vermez îştêk - **ber** (yekî) neçûn an nîdîre bu sey

kuçî bîrmak - **ber pişên** xwe derxistin an-neye çakar nak yokun var etmek - **ber** (ye-ki) **rabûn** 1) ayaga kalkmak (ayagi gîster-mek) an oturma durumundan ayak uzat du-rumuna geçmek 2) (oturdan) dolay geç-mek - **ber şîrikê çûn** ber mezilê vağûrî-dan kaçar-ken dolaya tutulmak - **ber şîrikê** neçûn ber şîrikê çûn sîcak sacın soğak sa-ya kaçar-ken (ten re in ten) - **ber** (ber-şî-kanê xwe can havî ile - **ber** (yekî) **ve** 1) (bir) (an 2) -den taraf (bir) yerne * Ji ber mîh ve ji şîşayê bîke benden tarafa selas verne - **ber** **vê** boyuzden **ber** (yekî) **ve** -den çavê - e kalusa * Ji **ber min** ve **zewşelal** be benden yana helâl olun - **ber** **vê** **yekê** **ze** yuzden, -den dolay, -den âlarû, anlaşı-şenîye - **ber** (yekî) **zelas bûn** çîşên ku-tulmak - **ber** **xwe** ile **ezherden** (şîmîden, dîşîmînen) - **ber** **xwe** ile **ezherden** ezberî zemaçmak - **ber** **xwe** **derxistin** meçîret et-mek - **ber** **zede** min haki kalmak, bu sey den arınak - **beru** **herê** de **ezlekê** - **bera-zya** **xwe** domuzuna, mîdîna - **berû** **çepê** kîrin atılmak (aşılmak) - **berê** **an** **ulî** at-ılmak (aşılmak) - **berê** **dîn** **ulî** (bir şey) (an veya bir şey) delî olun (şek anılmak) (tiştêk) - **berê** **nafilete** hangî tarî kalîşînt, ulmîdan çakar (ber şîş mî-şînt) - **berê** neçûn dîşîş çok geça olan lee-ki meç ve kullîymîr olmak - **berê** **tebatî** **neçûn** (yekî) (bir şey) dolay dîşîymîr-mak (tiştêk) - **berê** **xelas** **nebûn** elmeden ne şey kurtulmamak - **berê** **xwe** **axarîn** **harî-**dan yermek - **berê** **mîjok** **heran** **çêna** be çîntok iden yûşî - **berîlan** re **hîşînan** **hî-**şînan (u dîşîyî) hîşînanla hîşînsîz geçin - (tiştêk) **bi** **dûr** **keltin** 1) (bir şeyden) uzaklaşmak 2) (an şey) arkada bırakmak - **bi-****cûkan** **bîplîse**, **ji** **mezînan** **bişîse** **kaçûk** re sar, bîplîkle, den kark - **bîharu** (yekî) **tê** **mezînan** en çî şîdîşî domîden de kîrin-den yermek (ay da görünmek - (yekî) **bî-****hartin** 1) (bir) (an) çîmay geçmek 2) boyuz kulağı geçmek - **bîlî** (...) 1) -den harî, -den başka 2) çîmay (bînk ek olarak) - **bîn** **pi-****yan** **heta** **nava** **seşî** **le** **nîşîrtin** tepeden tu-naga süzmek - **bîn** **serê** (yekî) **derketin** (bu-ri) **biçûn** çîmay çîmay çîmak - **bîn** **ta** **serî** baştan aşağı, dîp çerok - **bîu** **ve** **ehd** **le** **evendîl** (bir kîşîye) an olmden dîşîyê garmek - **bîne** (tiştêk) **derketin** (bir zerlağın) alınman kalmak (tiştêk) - **bîne** (yekî) **derketin** (bir şey) (bir) baştan ol-madan çîmak * **ev** **îşt** **ji** **bîne** **dîya** **Sîlîye** **ya** **Şînbûlî** **derket** **bu** **îş** **Sarıyîna** **İstî-****bu** **la** **reşîm** **baştan** **alında** **çîka** - **bîne** **e-****hayê** **derxistin** **ağça** **çîkar-ken** - **bîne** **ko-****nînan** **gîrtin** **çîşîş** **çîşîş** **alınak** (çîşîş, se-yîş, kark kîşîş, çîka, çîşîş) - **bîne**

xya pozê (...) burman u dibi * herê bayê min nedihîşt ku ez ji hinê xya pozê wî xwe bixim xî eskiden birana heri burman dîbinden ayarîna zêde - bîni de ketinê bîta serî safî kirin (bu servevî) allîndan girip listînden yikmak * ji bîni de keze servevî (xwê ku ji re malû, heta serî safî kir bînsindar kaan servevî ulundan girip (sîndu den çûnê) - bîni de xîr bûn aşi astar (veya aşi fask) olmamak - bîni heta bi serî dipten tepeye ulip doruk - bîni hilqetan-din dipkaxek, kökten kopmak - bîrçinan çavê (yekî) tarî bîni aşıktan gozû (veya gozleri) karimnak (veya dîmnek) - bîrçinan (...) çûn helakê aşıktan i nani yevîmek - bîrçinan dîkan burman de ardan ö-lüyoran - bîrçinan dîbê (yekî) xewîtin aşıktan gozû (veya gözleri) karimnak (veya dîmek) - bîrçinan lîşê (yekî) çûn aşıktan gozû (veya gözleri) karimnak (veya dîmek) - bîrçinan imah ji serê (yekî) derketin aşıktan i nani yevîmek - bîrçinan ketin (an ji mirin) aşıktan bîk n dîmek - bîrçinan (an ji bîrsiyayî) kirin mirin aşıktan ölmek (çok terkimnak) - bîrçinan (an n bîrsiyayî) qîrîn de gîdan ölmek, aşıktan ölmek - bîrsiyayî ketin (an ji mirin) aşıktan bîkîm dîmek (yek) - bîrcay xîtin (burman) nezarevî kîmak - bîra (yekî) çûn aşıktan çîmak, hatimnan çîmak - bîra (yekî) derketin aşıktan çîmak - bîra (yekî) neçîn aşıktan çîmak - bo rezaya xwedê Allah rezayî için * ji bo rezaya Xwedê, Edî hîy be Allah rezayî için atik sus - bo sê (an, iyî) bu vîzden - (...) bûn îlay-nî almak * ev qîmîş jê ye bu o xunçin (an) 2) kopmak, kîmîk * dîstê wî jê bû-ye elî kopmuş 3) -den ölmek, -e unçîp ölmek * ev ji wê herê ye bu o çîmliden 4) terk etmek, burimnak, kopmak * paşiyê ji wan bû sonunda zîncîdî kopî - bo çare-ke bî tenê bir çefak (bu çare yapmaya yetecek kadar) - bo çarekê (an ji neçîlekê) bî defakê (bu çare yapmaya yetecek kadar) * ji bo çarekê ard maye bî defakê un kalîş - bo hîja nan ekmek maye için - bo nanê xwe ekmek peza * ji bo nanê xwe dîmîşiyê ekmek peza için yapî duyay - bo na vîdaxîşîne sus için - bo xatîrê (yekî) 1) burman hatîr için 2) (burman) bîstî - cî - bo xatîrê gulê mîrov sîlanê (an ji sî-lavê) ji dîhîlîşê gulê seven dîkenêr ka-tîr - bo xatîrê xatîran (burman) yûza soyî burmanê (veya yûza sayîna) - bo zîk ho-şê kavşî (geçîr için yapîlan dîdîme) - çavê (yekî) çîkîrîn alîrağîna sîke sîke almak * ez dî ji çavê wî çîkîrîn alîrağîna on-rtî sîke sîke alîrağîna - çavê xwe tîrsîv canîndan korkmak, hayîndan kayî olay-

mak - çîhekê re beled bûn bu yetî avu-a-nî içî gîrî bulmek - çîhê (yekî) herî danê yemînden korîmak (tiştuk) - çîhê (wî) leqan-dîn (bu çavî) yemînden ayîtmak - çîhê xwe hîlîrîn (an ji hîlîpekî) yemînden tîrlamak - çîhê xwe neçîn yemînde kalînak (malîm, ç-pama için deçîpîmek) - çîhê xwe neçîtin leqandîn 1) yemînden ayîtmak 2) çok zengîr ölmek - çîhê xwe vîdaxîştîn yemînden ayîtmak (yemînden ayîtmak) - çîhê çavê (yekî) jê re nîçîrî bûn (burman) şîdî-mîmîndan rîha yîkîn ölmek - çîhê çîber dan çîban kulîbîsînde padîşah nîyaya ge-ri-mek (yek) - çîmîrî derxîştîn (burman) çî-mîrîdan çîkîp çîkîmak - çîvan dîr (e) ji dîtan ji dîr e gozden mak çîvan gîrî den de mak olî - çavê kor hîstîrê sur nîyên dîn-sî rî gozvasîrî dokîmî - çavê (yekî) re çe vîhatîn gozî karimnak - çîm derxîş bûn dî nevalê de fetîşîn çîvdan geçîrî de-re de bîgîlmak - çîmekê der (çîhî) kîrîn (an ji xîstî) çîmekê dîr hîzîrî çîşîmek, (bî-rî) hîlîrî e neç (dîçîkî) dolîy - (tiş-teki) çîl kîrîn -den bahsetmek, dîçîmek bîr şeye temas etmek - çî xîşî de hoc za-wardî - çî rujî re dîhîlîn? re gîrîne dîçî-ye? (re zarîna birakacak) - çîlexaneyê derketin çîçîden çîkîmî (çîrî sîçîsîn bîr-mek) - çîvîkê çîlî çînahe sîçîçîten yağ çî-çîpîk? - çîya daketîn dîye immek (çîkî-vahtîn vîçîçîmî) - çuk û çîlîman ke-tîn meçîrîş dîçîmek - çokan (an ji çîdî-mî) ketin bîkîm dîmek - çokan de ketin dîzîlî kesîmek (veya tutîmak) - çokîn xwe de ketîn dîzîlî kesîmek (veya tutî-mak) - dîhaçê bîhî kîrîn mevzuya gîrmek - dara kurû reh jê nîçe çîrîk bir seyden v. bî. çîçî çîkî çîhî wî - bo çî dîwîrîna xwe ketîn çîpîtan dîçîmek, formîdan dîçîmek - demêke bû ye vîçîden yetîve - dengê mele bawer nîke ji xîştîn korîn bawer dîke nanîna, gerekîne inanmîyî, inan-mîna gerekîne nanîna - derba xwe ketîn 1) çîpîtan dîçîmek 2) çîpîtan kîy hetîmek - derbê ketîn 1) çîpîtan dîçîmek 2) çîpîtan dîçîmek - derbê xîştîn 1) çîpîtan dîçîmek 2) çîpîtan dîçîmek - derdê (...) çîkîrî (ye-kî) lî neçîjîna burman) aşıtan dayanamî-nak - derdê (an ji tunelîna) hîçîran bur-dan glîvîjan meçî olan ulkîsîndan dolayî aşıçîra şîdîmak - derdê (yekî) ne hîy û ne aqîl bûn (burman) çîsîna dayanamînak - derdê (yekî) xwe lî hes neçîrîlî (burman) çîsîna dayanamînak - derdê (yekî) re bûn derman yara a merhevî ölmek - (ye-kî) derstendîn (an ji pîrtî) burînden derst almak - derveyî (tiştokî) bûn (bîrçîn) na-riç ölmek - derveyî (tiştokî) mîhîn dîçînda kîmak - derzîvê heta bî derzîvê (çîçîden ip-

lige kadar - dest derketin elden çıkmak - dest hatin derketin elden çıkmak - dest nehatin elden gelmemek - dest xwe berdan firsoh kaçırmak - dest xwe derrewistin elden düşürmek - dest xwe derxistin elden qısmas - dest xwe klirin elden kaçırmak, elde etme mukammal gırmek - destan 1) elden, 2) elden dışına (tıştek) - destan çûn (bir şey) elden gırmek - destan derhuwî destan bûn elden ele geçmek - destan nekêtin elden düşürmek - destê (yekî) elinden * hes e, êdî tıştên ku min ji destê te kişandine senir e'indin eteklerim ni yeterdik - destê (yekî) dîtin elinden kurtulmak - destê (yekî) hatin elinden gelmek * helbest nivîsandin ji destê wê kê şîr yazmak elinden geliyor - destê her revandin (an ji kaş klirin) kapu, sağış gırmek - destê hewteyê xwe derketin usa elinden çıkmak - destê (yekî an ji tıştekî) kişandın çakeceği olmak (tıştek) - destê (yekî) helillîn (an ji xelas nebûn) elden bu şey kurtulmak - destê (yekî) nehatin elinden gelmemek * ji hêl rêvandin tıştek ji destê min payê sana yol vermekten başka elinden bu şey gırmeyo (tıştek) - destê (yekî) nehatin elden deriş (veya şey) gelmemek - destê (yekî) neqadandın çekeremek * ez ji destê wî neqadandim ben onun bu yaptıklarını artık çekemem - destê xwe berdan.1) elden kaçırmak 2) aldmak (elindek ni loşkasna saqarmak) - destê xwe çûn almak - destê xwe derxistin.1) elden çıkarmak 2) amon çıkarmak * eger ez vî kurî ji destê xwe derxila ez dê dest bi yê te dikim bu işi made çıkarsa seninkine başlayacağım - destê xwe fîtanandin aldmak (elindeki başkasına kaparmak) - destê xwe klirin elden kaçırmak - destê xwe re giran e eline ağır - destê xwe re şivik e eline gabuk - destê xwe re tessir nekarin elini oynatmak - dest û pê bûn elden ziyâta düşmek (veya kurtmek) - destpêkê başlangıçta beri - dey derî dvaritn kapıdan, çarimk - deveyê çûn guh devden kulak - deveyê dîkewe ji huphupê nakewe eski konumunu kaybetmesine rağmen iyakosını sürdürmek, havasından olmak - deveyê (an ji hêstîrê) dîkewe ji huphupê natîfne (an ji mayê xwarê) eski konumunu kaybetmesine rağmen iyakosunu sürdürmek, havasından olmak - deveyê re guh bûn devde kulak * ew tıştên ku tu dîhê ji hîna ji deveyê re guh e senî anlatırların, dâha deveyê kulak - deveyê (yekî) tînanî ağzından * min ev stran ji deveyê Ronî girt bu şarkıyı Ronî'nin ağzından yazdım - deveyê (yekî) derketin.1) ağzından çıkmak * çarek ji deveyê min derket, ez kê bi wê fîyê bîdım bu kez ağzından

çaktı o iyata vereceğim 2) ağzından çıkan - deveyê (yekî) girtin ağzından kapamak - deveyê gorê fîrandın şa ji xelas klirin mezardar çıarmak (bir kimsenin ölümünü kutarmak) - deveyê ketiye ji huphupê natîfne eski konumunu kaybetmesine rağmen iyakosunu sürdürmek, havasından olmak - deveyê re guhekî ye develer kutak bile deyd - deveyê re gutin, çîma hîrê te xwar e, got çîyê tîni ji kar e deveye sarımsak boynan niye eğri, nîsan niçre ki d.ve vevato vevat - deveyê (yekî) tışt derxistin ağzını yaktarmak - deveyê xwe gutin derxistin haklayo ağzından çıkarmak (çok şey denketin kaymetiği bir sorunu sonunda söylemek) - deynan xelas bûn borcları kurtulmak - deynê xwe re heqexweş e ulcağına gahin, vereceğine kağı (veya koğun) - deynê xwe re xwes bûn borcunu bilmek - de û bayekî ara babo bir - dêla (hîr) veripe * ji dêla min ve tu here xîzemâyê benim yetme sen xîzemâyê gı - dîjînin re zarê sîfın piyta tışk düşman toh dî, gıyî dıyo, gerek - dî û van xwe zemilundin teyîp rakışmak - dîlê (yekî) derneketin gömülden çıkarmamak - dîlê (yekî) hatin zemlen gelmek,) üreğinden gelmek - dîlê xwe avêtin (birini) gömülden çıkarmak, (birini) defevan siltmek - dîlê xwe re zemilandin kusleyig pastemek - (yekî) dîn xwarin (birinden) geçirmek (kendü dit yaktarm başkalarından saqlamak) * mîrîk pere nade tîtinê nakure, ji elgarekêşan dîxwe adan para verip tîtan dînyeyê sağına nînenleroy çeymîyî - dînyê alemê re dost dîjînin (veya dînan dîjînin) (yek) - dînyayê derketin temamlayacak hale gelmek - dînyayê fêhuk klirin dînyayı çalmak - dînyayê sar bûn dînyadan geçmek (veya el çekmek), hayata çanmek - dînan bûn elden imandan olmak, imanı geçirmek - dînan û fînan klirin dînan imandan etmek - dînan re tîm cejn e çelîye hergün bayram - dînan re li dîfê bîxe - jîran re serê xwe (an jî serî) bîhejînin arlayana sîvînkî saz, anhayayana devul zînan ag - dîniê xwe derbûn dîndan olmak, dîni terk etmek - du hêta fro dîndan bu gure (çubuk, az zannaca) - dost û nejaran re dostan dînan (veya dînan dînan) - dînxîna xwe re dîrfal e eline eteğime duğu - doxîna xwe re mezûbî bûn uşkur ya sağ out olmak - dîrfîna xwe re rust hîm eçkurme geşek olmak - doxîniê axaftin (şeyvîm an i xehar dîy) aşk saçık konuşmak - du kê (hêl an ji tîrelan) ve iki imfîan - du deriyah derişek (lê vektîrî) iki rahîleten (veya şîvîkten) bî - du rîvan tışek iki şîkar bî - dîq çetin (an jî neqetîn) peşnî bırakmak (veya bırakmama) - dîr de hatin de-

meleşmek (ses derinden gelmek, az duyulur olmak) * dengê engil her ku çû ji dûr de dihat çingirak sesi gutûke derûnêti ~ dîr ve derbas bilêr azaktin geç, alagna ~ dîr ve seklên azakta durmak ~ dîrî ve lê meşu kirin azaktin seyyetmek ~ dîrî ve lê nihêrtin azaktin bokmak ~ eynîyên kelîmê çîpêrî kesî mek (veya tutmak) ~ eksa neyar re duşmîna mat ~ eksa (yekî) te (birine) iraz olsun diye ~ eksa dîjalman re dîşmanîna mat, el an dîşmanî geyrî ~ emîr re amare ye eme amede eme mîheyya ~ emrê (yekî) re çar tirê keran mah û lumîne ramak kalmak ~ erdê heya (an ji her) esman yerdê gogê kadar (yek) ~ erk kîşandîş gurevên almak ~ erkê (yatîniyê an ji peywîrê) bi dîr kirin (an ji xîstî) gîre vênê uzaklaşmak ~ ewdê ve beyan e abdala uzakîş alur ~ ewil çêtir hûn goime-tîgîne dîmîne, gîmîmîse cîmîmek (tîr bu ağızda kavuşmak) (yek) ~ eyar derîstîti (birinî) pozîkesîni sermek (yek) ~ eyar kî-tîr derîstî yamêk (birinî kulur varîgîni elmden almak) * eger ew bîkîre dîstê se-lefîrîni dî wî ji eyar bîkîrî sefîrîni elî-ne dîşîse, derîşî yuzîle (yek) ~ eyarekî derîstîti kîrîni eyarekî dîni (birinî) pozî-kesîni sermek ~ eyarekî xîstîni eyarekî dîni (birinî) pozîkesîni sermek ~ eyûî dî û hu-yîna baba hîr ~ êrînk û evîlûfîkan lîka-re bîkîrî ağız gîzîde salte sucazî cîdîni sakîni ~ êvarê maye (an ji mayî) ağızdar kalmîş (veya kalmî) ~ fedîla dîlê xwe re he-âmînden ~ fikra xwe nehata xwarû bî-dîgîrîni şaşînmak (veya kalmîmek) ~ fi-lan û bêvay şîrîşî bîrdîni ~ fîlan û bêvay ağızta şîrdan hîndan kavuşmak ~ gef û gurîni re nîlî dînanîni gurîlûye (veya par-tîyay) parîş bîkînmîmek ~ gef û gurîni re seklîmîlî bîni gurîlûye (veya par-tîyay) par-buş bîkînmîmek ~ geranû (an ji telîwulê) rabîni rehavîlden kalkînak ~ (yekî) gotîni xwarîni ağız adîmîstîli azarînmîmek ~ gotî-nî (yekî) derîketîni azardîni çîkînmîmek ~ gotîniya tekîni hake lîfî bulmîmek ~ gîrî ve-rabîrî e parîşîni ağız ~ hal de kelîm 1) hîlîden dîşîmek 2) bîkîrî hîr durîmî gelmek, pelleleşmek, çîvî yîrmîmek, tîrîşîni çîkîmek, helîk e mek ~ hal de xîstîni bîkîrî durîmî ge-rînmîmek, helîk şîmîe ~ hal ketîni şîrî mî-mek (hîlî, gîvî kalmîmek) ~ halê (yekî) tekîni kîrîni halîden bulmîmek (veya bînî ekî) ~ halê xwe de ketîni tîrîşî gîbî almîmek, çîk yîgîni dîşîmek ~ (yekî) hatîni belîş kîrîni bîrîni zîrîni geçîmek ~ () hatîni eîbîndan (hîrî vey a hîrîlîrîni) tağdîrîni kîzînmîmek ~ hayê de hatîye wê di hayî de here fî şîrî ye-le gîten yelî le gîden ~ hedê xwe bîrîni hîd-dîni aşîmak ~ hedê xwe derketîni 1) nîddîni

asîmî 2) dîşîme çîkîmek (tîmîni leq ve yet-kîlerîni aşîmek) ~ hedê xwe zîde hîddînden fîzîla ~ hettî salîymî heta heftê salîymî ye-dîden (veya yedînden) yelîmîşe (veya yet-mîşîre) ~ heftê erdê ji heftê esman xêber dan ayînatî bîrî seklîde bîrî şeyda bîrîstî-mîmek (yek) ~ helal û heramê Xwedê xîstîni (birinî) pasîrmîzîni çîkînmîmek ~ herîkîni neîntîni (an ji neşeyîdîni) şîka kalmîmek, şîkaya gelmek ~ heq derketîni hîkîrîdan gelmek (yînmîmek, eç almîmek, vey a çîzarîni verîmek) * jê hîgerîni, ji heqê mîrîk derîte kîrmîymîrîni, herîni hîkîrîdan, gîyeyî ~ heqê (îştîkî) derketîni hîkîrîdan gelmek, (î) zarîgîni) altîndan kalkîmek, becîre bî-mîmek, dîşîmînden gelmek * ji heq vî karî ji derketî bu îşîni hîkîrîdan, çî gîldî ~ heqê (yekî) derketîni (birinî) hîkîrîdan çîkîmek, (birinî) yîvîstîni yîpîmek ~ heqê kar der-ke-tîni îşîni odestînden gelmek ~ heqê () ne-hatîni der 1) hîkîrîdan gelmek, hîkîrîdan çîkînmîmek 2) altîndan kalkînmîmek (kendîni savînmîmek) * sîçbarîyê ku wê nîkarîbe ji heq derkeve ajotin pîş altînda kalmîyîyîyîni suçlamî-lar den sîkîlîler ~ heqê zehmetîyan derke-tîni gîrî, lûgî (veya gîlî, lîkîlî) yînmîmek ~ her hîdîmekî re hîdîmîmek heye her fîrvîvîni bîrî Mîna şî çîkar ~ her darî kîvîçî cîmîbe her ağızta kavîşî yîpînmîmek ~ her de lîngîni lîlîtîndî bîni ağız bezîk, kendîni bîlmîmek kî mîse ~ her hevrazekî re derbejîrmîmek heye her yokîsîni bîrîmîni vîrîni ~ her kesî hîvî kîrîni eçîni kîştîni medîni unîmak ~ her îştî şîrdîni bîrdîni ~ her îştî re dî gîlîni (her şeyî) heşî salîmîmek ~ her îştî re serî hejîm-dîni (her şeyî) bîrî salîmîmek ~ herîkerê tî berîketî herîkerîni herîketî varî (yek) ~ he-riyê (an ji çîmîrê) derîstîni (birinî) çî-zîrîdan çîkîpî çîkînmîmek ~ heşî peya bîni il-kerê şîwar bîni aşîni mîpî egege hînmîmek ~ hev hîla wela şîkîni seçîk (parçîlîni ayîl-mîni) ~ hev belawela bîni bezîgîni ağızînmîmek (veya verîmek) ~ hev de tîlîlî ye pestîlî gîbî kîrmîdîmîyîyîmek kadîr bîkîni ~ hev de fi-lîlîni 1) hîşîrî çîkîmek, lîrpîlîni dîşîletînmîmek (çîyîni tîni 2) hîşîrî yîrmîmek (ağız îşîlerde çîlî-şîni çîçî yîrmîmek) ~ hev tekîni kîrîni 1) (bir-inîni) unîmak 2) (bîrî şeyîden) ağızîni tadî-nî unîmak ~ hev fîlîtîndî egege dîşîmek (pasak-lî kadîni) (yek) ~ hev de hîcînîndan (an ji xîstîni) (birinî) pestîlîni çîkînmîmek, (bîrî kîrî-sîmîni) pestîlîni çîkînmîmek ~ hev re baş hîmî (bîrîbirîni) tîyî dîvîrînmîmek, tîyî almîmek ~ hev re bîni tîni dîger (bîrîbirîni) çîni egege olmîmek

- hev re tæxsir nekatin bîni gayri bûmênek (veya bîni gayri bûnênek) - hev re vekî bîni bûn kîtu gîbi olmas - hev re kerîbî nekîrin kuyasînak (uyasînak) yekûn il çetî kerkînak - hev re zîmanê xwe derxistin (bucire) dîl çikazînak - hewa de xuber dan havadan sudan fkenusîxatî - () hez kîrin (bîrînj) sevmek - hezarê derdî re derman e bin derle deva - hezaran yek hîndê bu - hezarî hêlêle bîni esmîk (çekî lazla olûnak) - hezarî zêde bîni aşmek (çeqî lazla olûnak) - hêla... 1) - e tapîfîrdan * ji hêla dîstên xwe ve pur tê hezkîrîp dealar tarafîndan çok sevîyê 2) - e yûnden - hêla çepê de sedala, sol taraftan - hêla dînt ve dar bakîrîndar, dînan - hêla gelekîrî ve çekîlîrînan - hêla mîlî ve maddeten, mîlîlî nakîrînan - hêla tobi ve tarafîndan - hêla... ve 1) - e bakîrîndan - e gere * ji hêla zamîstê ve bîlîrî bakîrînda 2) tarafînda (çeyî, açî, açî-çeyî) * ji alîyê Alî ve batîyê tîjekîrîn Alî bîrîndî de dîndîrî - hêla (yekî) ve ar-çûyî, ar-çûrdan - hêla xwe ve tesabîta * jixwe ez ji hêla xwe ve hi bej dîkewîm zîten ben kerdî hesabîna uzulîyînan - hêla zehî kesî ve çokîlî me - hêstîrê dîke-ve ji hêpêhêpê namîna (an ji nayê xwarê) esîrî kopîrîna Nayherîyîna ragîner îyî-kasîna sîrçîyînek, nasîyîndan olînak - hêz ketîm çûten dîşmek - hêz xîstîm çûten dîşmek - (yekî) hîlanîm (bîrînk) kîtu hes-lemek (veya kîtu tutînak) - hînday de rabûn çîndîa yerînden fîtanak - hînday de ra-bûn ser pîyan (an ji lîngîm) ayîga fîtanak - hînekîna re hok e, ji hînekîna re çeyrîk e bîrîlere yîi îkan dîgerîlîne yîi davînanî-nak - hînekîna re lê hê, - hînekîna re lê nayê kurîne hay hay kurîne vay vay - hîr-çekî du eyar derhayê tamîkîrî alîndan ne-çîka: ku - hîrçê re Qurîmê nexwîm ayîga Kurîna okîma (îstetî) - hîş çûn (bîrî şey) a-kîdan çûnîna - hîş û aqîl kîrîm (bîrînan) okîm çîmek (an yerînden, kînanînan çî-derînak) - hîşê (yekî) çûn hatîndan çûnînak - hîşê (yekî) dermeketîm aklîndan çîkî-nak - hîşê (yekî) neçûm aklîndan çîkînak - hîşê xwe avêtîm aklîndan çîkînak - hîşkî-mîta (wî) pîrs nayê kîrîm hîşkîyîndîen su-olî-namê - hîla xwe derkellî çîzîyî çî-çî-nak hîlîm aşînak (kîrek) - hîsteyê wî karî re hîştîm angîzî zîmîna (veya îpî) de as-çî-nak - hîndîrî de kelehî fetî kîrîm kaleyî içîmlen fetîmek - hîu heta bî mî 1) he-çey, ne var ne yek 2) çîyeden îplîge kadar - hîran hêta bî grîan îgîndîen îplîge kadar - hîrê xwe goîm îşkîrîbedîn olînak (veya î-ke-mbe sîyîlîzek) - hîyazan kîrîm (an ji mî-rîm) aşîkîm bîkîna dîşmek, çîkîkîm olîmek - îman bûn îmanî getîmek - însanan

(mîrîyan an ji merîyan) fêma dîke mîzan so-rî - însanan xîlî kîrîm îmîzanîstîrînak - însanîyê derkellî 1) mîsîlîkîta çîkînak 2) însanîkîrî çîvînak (îmîza çîyî: mîlîkî-letî: mî yîlîmek) - îru pî ve (an ji del) bu gün-derî dîbîren - îş û karê xwe mîan îşîndîer gîsîndîen çetî kalînak - îşê xwe bûn îşî-ndan olînak - îşê Xwedê axaftîm (preyîvîn ar-ji xêher dan) Allîhan însânî çîkînak - jî-nanî re qebehît ve jî îndîran re tomet e ka-dînan yîzîndîen kîrasî ekegîm el tîpî kîrasî - jîran re serê xwe hîhejîne - dînanî re î dîf î zîrneyê bîxe aklîyîna îyîrî sînek saz, azîla-nîyîna îlavîlî zîrîna re (yek) - kîr avêtîm 1) (bîrînî) îstîen çîkînak, înce sîmî vîstînek, yîlî vîstînek 2) (bîrîn) açîga çîkînak (yek) - kîr derketîm (bîrî) açîga çîkînak (yek) - kîr derxîstîm (bîrîna) reter çîkînak, açîga çîkînak (yek) - kîr hatîm avêtîm (bîrî) re-ter çîkînkînak, (bîrî) açîga çîkînak (yek) - kîr kîrîm îşîndîer çînek - kîr û bîrî xwe mîan çîmlen çîyîndîen çetî kalînak - kîr î îşê (yekî) fêhmî kîrîm îşî çîzînak - kîr xîstîna hîkîmîyê Hîkîmetî Jarîşî, Hîkîmîyî devîmek (yek) - karê (yekî) kîrîm (bîrînî) îşîndîer çînek - karê xwe bûn îşîndîer olînak - kîrîz xwîndîm yîzîndîen okînak - keçanî (an ji keçîmî) heçîretîmî heçîretî - keçîna hîk (an ji zîkîpîstî) bîhî gîlmîketîm kîzîmîta (kîrdînak) - keçîna II ser pîştî qe-llîhî gîlmîketîm yerlere yîkînak - keçîna xerçîmî gîlmîketîm kîrînak (kîrdînak) - keçîna zîk îê dîrîm arge gîlmîketîm çîlî-nak - keçîna zîkîpîstî bîhî gîlmîketîm kî-rînak (kîrdînak) - kengê ve ye kîç zamîn-ên, hîmîndî, çeyî zamîndî - kerbê (yekî) îmlîmî elîsîyê sevmîk * ez jî kerbê te dîmî-ram seni aşîyîse sevyîyorum - ker de çîkîr-mîdan, gîzîndîen - kerêkî hêlîe bîrçî bûn arge çîkî gîbi arîkîmîş olîm, çîkî arîkîmîş olîmak - kesî re negotîm êwîkelî (an ji çîwe-letî) eyvalî ale çîmekîmek - kesîr dîçîkê bu şev yîpînkî îstîneyîm - kesîrê aşê grîan-êrî tîpe hê bî nîlvekî radîbe herçîyîna bîrîndîka bîrî karî çîyî çîndî varîr - kezebe şev-êlî xemîlîndîmî aşîyî pî pîstîlemek - kîf û zewqê çetî namîne zevkîne meçbû - kîçê xeyîhîm rabûm îllîe(a) xwe şewîtîndîm pîrî-çîm (veya pîrîyê kîzîpî yîrgan yîkînak - kîfîm dîlê xwe re çîzîne bezîne - kîfan çîya înan mîlî xwe (çîmîm) dîçîmînde kalîhîe (çîkîkê) su tasînak - kîfîm devî (wî) çîmî pîştî gulê wîyî sevmîndîen aşî kîlîzîndîmî varînak - kîfan devî (yekî) neçîm ser hev sevmîndîen aşî kîlîkîlar na varînak - kîfan hatîm ku bîfîlîm yerînden oçîyînak (çîçîkîta, çîmîlîkî) kîrîkî bu zamîn yîşî-mîkî - kîfan hîlîm ku bîteçîm zevkîm çîmî kîse olînak - kîfanî hêstîrî burîndîm sevmî

kaldırılmamız gerekir 3) ortadan kaldırmak (özlümek) - **navê rabûn** 1) (bir şey) ortadan kalkmak (yok edilmek) 2) (bir şey) ortadan kalkmak, buluramaz olmak - **qavê rakirin** 1) ortadan kaldırmak (yok etmek) * **divê emî dîzîyê ji navê rakîn** her türlü ortadan kaldırılmamız gerekir 2) ortadan kaldırmak (öldürmek) - **navê (te) re gelek şerme** e (birinin) şarına yakıştırmak, adını kara leke etmek - **navê wîlada bûn** ortadan kaybolmak (yok) - **navê wîlada bûn** ortadan kaybolmak - **pedîlî ve lî** ariden 2) ezbere etmek - **(karêk) - nedîlî ve kirin** ezbere iş görmek - **nefsîka canê (yekî) pê ve** (bu arden) hâşşê luy omese - **neh û dehê xwe meketin na** deneyim dememek - **nîşan ketin** (an jî nîşan) uclatna bîkîn dîşmek - **nîşanî talrîn** acımsız olmak, uclatn dîşmek - **nîşê û pê ve** bundan böyle, bundan sonra, gayri, artık - **nîşê û pê de** bundan böyle - **nîşkay de weka** ku topêk hîtege top gibi patlamak - **nîşkay ve bîzîdî** beyimde çimlekler çakmak, suslamak - **nîşkay ve gîrtin ser** (kesek) an jî elheki) baskın yapmak - **nîşkay ve bîzîdî** gülmeyip gülmek - **nîvê rê veşerani** yoldan çevirmek, yarı yoldan çevirmek - **nû de dest pê kirin** sıfırdan başlamak - **nû ve lî** yeni baştan 2) tekrardan - **ola havê xwe derketin lî** (başın şey, tikinmek) 2) aq lî pîstîn ak (kadın için, çok aqık saçık giymeye başlamak) - **par re avêrîn** emelenek, arkaya bırakmak (veya koymak) - **par re pîrê dan** çelmek (onu için arkadan bağlamak) - **par re haadmanê**, **lî pêr re kûrşaymanê** dışı ak yakar, içi bemi yakar - **par re veşerîn** yük getirmek - **parastîniyê bîpîr** hiştin dîşmînaşîzîyê kaldırmaq - **puşîya êlê gîrtin** ç ngenelerden almak (yarınmaz, kara kuru, sıyah çucuklar için söylenir) - **perşyan wêlî**, **ji wêlyan pîrî** (an jî wêlî) ak koyunun kara kuzusu da olur - **perşyan re neğutî** pere bûn paraya pul dememek (bir pîrîyê az bûnnek) - **perşyan (ê Xwedê de) ketin** dermanı kesilmek (veya dermandan kesilmek) - **pey neşerîn** 1) (birinin) peşinde döşmek (veya gezmek) * **ji ho ku zewîyê jî bîkîre** ji pey neşerîn tarlayı satın almak için peşinde dolaşırlar 2) peşini bırakmak - **pey qelîna** oşîti bîkîna - **pey şepê qelîna** arkasını (veya peşini) bırakmak (yok) - **peyşîrê** (ark an jî vîşîyê) kîşîndîlî grêşîyêden almak - **(wan) pêş hatin** ..-den oluşmak, ..den almak - **pêş çav ketin** gözden düşmek, ..den plîra dîşmek * **canîşer ji ber kargêrîya xwe ya ne bas**, **ji pêş çav ketin** dan ketin yorelîni sonucy ikinçi plîna dîşîwî - **pêş çavê (yekî) ketin** gözlerden düşmek, gözden düşürmek - **pêş çavê (yekî)**

neşûn 1) gözünün önünde görünmek 2) gözünde tutmek - **pêş çavê (yekî) xîştin** gözden düşürmek, gözünden düşürmek - **pêş çavê xwe avêlîn** (an jî dîşîştîlî) gözden çıkarılmak - **pêşîşeran bî vîr de her kes dîa** **lî neşîa xwe kîrîye** önce can sonra sudun - **pîştî perdeyê derxîştîna** peşesini ka dîşîk (yekî) aldîyê yerden çıkarılmak) - **pîştî (yekî) bûn** (birinin) belinden gelmek, (birinin) belinden olmak - **pîştî (yekî) derxîştîna** (bu an jî) sırtından çıkarılmak - **pîştî (yekî) ketin** (birinin) sırtından gelmek - **pîştî mîran** teğîdan an jî mîrşîyan) bûn vîşîlîni sırtından olmak - **pîştîna** de ketin 1) (cekelan, çîpînaş 2) ayaxta dîşîmak - **pîştîna** (an jî **lingîn**) ketin tabanları pîştînaş - **piyê çupê de** sîdan, sul tarîştîna - **piyê** (an jî **lîngê**) xwe re dîvîk e ay xîna çubûk - **piyê xwe de** ketin basakları kopmak - **pîrî** hîştîye pîrî kîrkîrdîna şîra şîzîni temîşîr paklar - **post bûn** post elden gitmek (mekanundan olmak) (yok) - **post kîrtîna** (gîştî) (veya dîştîna) kîrtînî) kîrtînaş - **qabîyê xwe hîn bûn** çarîndan yozlaşmak - **qafê xwe ve ne mezlûl e** kîştîdan kîştîk - (dîştîk) qaf kîrtîna (bir şeyden) soz emek - **qam de** ketin bîçîn bir duruma gelmek, helâk olmak - **qam de xîştîna** bîkîn duruma gelmek, helâk emek - **qata mîran re navê dîk danîne** Evdîreman koyunun bulunmadığı yerde keçiye Abîdurrahîman Çelebî derler - **qata mîran re, pîştîk re lî han e** (an jî **na**) e) mîşk Evdîreman e koyunun bulunmadığı yerde keçiye Abîdurrahîman Çelebî derler - **qata mîrovan** (an jî **mîrovan**) re arden kîdîştîna (veya yekîgînda) - **qata mîrovan** (an jî **mîrovan**) re (tu jî) mîrov (an jî **mîrte**) lî nîşîna nîşîvedîsî - **qedr û qîmet** ketin nîştîndan dîşîmek - **qelîna (yekî) hatin** mîştîndan kaleminden çıkarmak - (yekî) re qet (bîttî) re çavî vîz gelmek - (yekî) re qet bûn (birine bir şey) vîz gelmek - **qewet ketin** 1) güçlen dîşmek 2) iştî bîtmek (hîştî, gîştî) kalmamak) - **qewet** xîştîna gîştîni dîşîmek - **qeweta** çokan bûn dîzîsî ketilmek (veya tutmamak) - **qeweta (yekî) nehatîna** elden gelmemek - **qeweta (yekî) zêde bûn** el emez, güc yetmez - **qewetê der hîp** 1) gücünü aşmak 2) şîndîndan kalkmamak (kendini savunmamak) * **sîlîharîyên ku ji qewetê der e** ajatîna pêşîlîrdîna kalkınayacağı sîlîharîna herî surdîlî (yok an jî dîştîk) - **qeydê derxîştîna** (bu an jî **veya bîr şey**) kîrtîndan dîşîmek - **qîrîjê lehî** (çîhek) bîrîn (bir yeri) pîştîye gîştîmîş - **qîrîjê** reng gîhîrtîna abanoz kesilmek

(xirden mallaşmak, rengini kaybetmek) – qırıka xwe birin boğazimdan kesmek – qırîka xwe girde boğazimdan aşmak ~ qırîdîman ketim bîkin düşmek – qûna xwe sil hûn kişya la kavga etmek, çok aşabi olmak – rastê dan ali atadan kaldirmek (saklamak) – rastê hatin hîlanîj (bir şey) ortadan kalkmak (yıkılmak) (tıştek) – rastê hîlanîj 1) (bir iş) rufâ kaymak (veya kaldarmak) 2) ortadan kaldirmek (saklamak) 3) ortadan kaldirmek (yık etmek) 4) ortadan kaldırılmak (elölünmek) ~ rastê re gafin ortadan söylemek – rastê winda bûn (bir şey ortadan kaybolmak) ~ (yekî) re hîyan hatin (şu ii nehatin) yabancu gelmek (veya gelmemek) – (yekî) re bûn evd û kole (barın kul kîşe (veya kul (kurban) olmak) ~ (yekî) re cah damîn (bir kimseye) yatak çekmek – (yekî) re çêbînî yûreğimden geçmek, içme doğmak ~ (yekî) re her roj dawet e delîye her gün hayran ~ (yekî) re kar derxistin (bîrîne) iş çıkarmak, iş göstermek – (yekî) re kâf kirin (bir şey) sevgi göstermekle bulunmak – (kesî) re neçin paş û paş kum gıcılıye pabuş kuakarmak – (yekî) re nehistin etîğim yanîna bırakılmak – (yekî) re nîvîn taxistin (bir kimseye) yatak çekmek ~ (yekî) re qet (icme göre) bas a hîs ~ (yekî) re seale hûn yetî öpmez (har ayûğün önüne eğilmek) – (keskê) re serdest bûn (bunê) taş çıkarmak (tıştek) – (yekî) re taksir karlu (bir şeyi) birne) çuk görmek, esengemek – (yekî) re xerîb hatin (şu ii nehatin) yabancı gelmek (veya gel memek) (tîhek) ~ (yekî) re xuya hûn (bir yer) ayâğim (veya ayaklar) alınîdî olmak ~ rengê kû qelbîm hetin rengê kî dinê alpcalamak, renkine renge girmek – (wî) rengî derketin ketin rengê kî din renkîten renge girmek – rey heta rey sabah karahîğimden çkşim zarahîğî na kadar ~ rê a-verê bûn yaldan sapmak – rê cepeve hûn yaldan sapmak – rê derketin 1) yaldan çıkmak 2) yaldan çıkmak (doğru yoldan ayrılmak) – rê derxistin yaldan çıkmak – rê vegerandîm yaldan çevirmek – rê xulîfîn yaldan sapmak – rîka (yekî) re (hînan) mat ulsun diyê – rîya Xwerê derketin acesîsîz yere basmamak – roja ku dînya ova bû-ye kalûbelâdan beri – roja qalûbelavê k. Lu-belâdan beri – roja roj başlang çava beri ~ roja roj de kalûbelâdan beri – rojevê derketin gündemilen düşmek, güncelliğini yitirmek – rojîya çavan bîp gozler, görmez olmak – rûhalê – e yuzunden, den ilalay – rûyê . . . yuzunden * ew jî, ji rûyê zarukan hîn hûye o ra çetkîm stuzunden dîstîş ~ rûjê (yekî) bîrînin yuzunden – rûyê (yekî) de keltin belavê (bir yuzunden) başî nûra yunmak ~ salan (şu ii ü) mehan carekî ay-

de yilda bu ~ salan mehan îroj kirk yildin laş (veya başında) * Ji salan mehan îroj hûn hatine mala me, ez we wesa bî rîherê bernadim kirk yildin başında bîye gelmişim, sizî ewê kolay kolay bırakman: – salê carekê kirk yilda bîr * ez ji salê carekê dîgin mala wan an jî naçim ben onlara kirk yilda har va gidiyorum ya da gitmiyorum ~ sar û surê dînyayê dereden tepeden – sar û sûrên dînyayê xêber dan dereden tepeden konuşmak – (yekî) re sekînî (hîrînin) emme emmekle olmak, emme emmekle olmak – ser av û aya xwe rabûn yemî yaldunî ters etmek ~ ser dan avêtin üzerinden çekip almak – ser dan hîlanîj üzerinden çekip almak – ser destan nehatin xwarê (bir şey) elden ele dolaşmak ~ ser karta xwe nehatin xwarê dîmek dîrmak, yılmamak (lutuqunu) değıştirmekle – ser pîyan de ketin a-yokta olmak ~ ser pîyan ketin dizleri kesilmek (veya tırmamak) (yek) ~ ser û guh kîrin kafasim şışmek – Ser xwe avêtin üstünden atmak (tıştek) ~ ser xwe hîlanîj namusuna temizlemek (bir işin) içinim kendi sağınlığum koruyarak çıkarmak – ser zîranê (yekî) mehatin xwarê 1) dînden dîşürmek, dîne dolmak (veya vîrt etmek), dîne lakmak, zîgîndan düşürmemek (ayrı şeyi) dîmandan ve her yerde tekrarlamak 2) dîne dolmak (veya vîrt etmek), dîne lakmak (bir kimseyi her yerde köntülemek) ~ serê heft bavê (yekî) tuezîstîr bûn (bîrîne) yeter arar olmak ~ serê heftê û heft bavê (yekî) zêdetir hûm (bîrîne) yeter arar olmak (mumettar, işi rade eden bir deyim) – serê ne zêde ve Allah eksikliğini göstermesin (pek gerekli olan bir şeyin) kusuru zâlanlıktan, böyle de olsa varlığına şükredikliğine olsun) * Ji serê ne zêde ve, lê min jî geltek rey in Allah eksikliğini göstermesin ama, çânekler pek ayahî – serê meseleyê zêber dan suva baştan (veya başından) kesmek – serê şbehê hîyanî evrê sabahîm akşama kadar – serê xwe çûn apîrmak – serê xwe derketin 1) uzamak, uzatmak, işi uzatmak, baştan çıkmak (alışık bozulmak) * tu dîsa ji serê xwe derkêlî hu serî yim azûm 2) (bir) gitmek (veya vîrmek) 3) (ceden) çıkmak, bırakılmak olmak (yek) ~ serê xwe re xweyî kîrin bes e kargayî oysun gözünü – serê xwe dîstîm başundan korkmak, hayatından kavga övmek – serîyek heta serê dîm bir baştan (veya bur uçtan) bir başa (veya aca) – serîyekî ve bir yuzule – serî dî vîni baştan – serî derketin baştan çıkmak (alışık bozulmak) (yek) – serî derketin baştan çıkmak ~ serî heta bînf 1) (ceden) lîmağ (kadın) 2) baştan sona kadar, a'dan z'ye kadar ~ seyranan rîkarê bû, ji îdan kedê bû iki ca-

anj arasında hincamaz kalacak - seyirkirina (...) tēr nebūn seyirte dıyım anırmak - sî-behê peştir nîn e yandıdan tezi yek - sîlîrê dest pê kirin - fîrdan başlamak - siya pizê xwe pê ve li hewî nehîhêrtin burmanan u cundan lûesna (veya dîsna) görmemek - siya xwe hîsin (kend) golgesîrdan korkmak - stüyê xwe kirin başndan avirak (yek) - stüyê xwe durxistin selçeleçek (dî-tûmîen atmak) - şerêla te jî jî xwe tek serlax (veya serfîmîze) - şerrman lîmîlîrê çavê (yekî) sor bûn gazîrdan içine kedar kirinmak - şir tîrsîyêyê pîf dîke dew sîlîtan nêgî yamîni yoğurdî (veya ayçamî) Elîyeyek yer (veya çet) - şîrî heta pîrî yolden (veya yedîsîndan) yamîze (veya yelîmîze) - tariyê heta tariyê sabûk sarahlîğendîbî dîşan karahlîğîmî kadîr - te re gowet bel kîbî ye! (veya gelsîmî) - te xîr jî mîn rast soqî yalan bîra gerçek - tehmî û ukîa (tîstîkî) tēr nebūn tedîmî dıyım olınmak - telîmî tēr nebūn tal na dıyım olınmak - temaşeyî (...) tēr nebūn seyirte çoyim olınmak - tengasîyê derkelîna bîlîz - tîrîkî-ten yîsmak (bir engelder, sakatîdar, kurtîlmak) - torêrê - torîfîrota * jî torêrê dostên xwe ve pîr tê hîzkîrîn dostan tanıfîndan çek sevîyêr - torêf mîn ve mîmîmîca - torêrê ve torîfîrota (te yîle, anac lî dıyî) * jî Alîyê Alî ve hatîyê tîyeldîrîn Alî torîfîrota dîklîrelmîş - text amîn xwarê lîhtîtan mîrmek - text de amîn xwarê lîhtîtan mîrmek, talîvîmek (yek) - text xîstîn lîhtîtan mîrmek - (yekî) tēr bûn bîrden bîkmak - tîk û pîk kutîn hîrêkîstîz kalınak - tîrsan lî qîta mîşkîn gerîn kaççek delîc amîmak - tînelîsîna mîranî narê dîkîan danîne Elîvîrelîmanî koyunî bulînîmedîğî yerdê keçîve Abulîralîmîtan Çelêrî derêrî - tîrê (n) jî tîrîkîê) xwe derîmînî dîğîta-ğîndîemî çıkarmak - tîştîmî nelîrê peşîvînî dekolte karmîmak - usûlê dermeketîmî çoğî zarî, nîzî karmî (aşîyîna karmî mîbî) - van gîtmîenî vala serê me dîğîye lîfîyîlîğînda amîmalar bulayîymî (yek) - vatîmîyê kîşîndîmî gînevêr almîk - ve ye - berî * jî kongê ve ye ku hî dî wî ketîye re zamîndan bîrî amîn peşîne dîştîmîş - (...) vegerîm lî den vîrgeçmek, çayîk 2) lîmî şey - karmîyêrî kendî bulînce bîkmîk - (yekî) vînegurîm 1) (bîmî) rahîlî olînkîmîmas, (bîmî) rahîlî vermîmek 2) mîre dîlîmîzî çengêlî tîkmîk, rahîlî yîzîu gîstîrmîmek - vî qencîyê pê ve (bî) ku de hîrê) gîrtîp gîrevêğî rahîmî bu - vî alîyî ve bu bîkmîmîtan - vî alî tîlîrbîaşî wî alî bûn kîşîdan kîşîya geçmek - vî nî-wîrîfî ve bu bîkmîmîtan, ve gîrê - vî çîrtîrî bî wî bî kîmî de hîrê dîfîtî çîmî sağığî - vî serî heta wî serî boyîtan boyî - vî serîyî

bîta wî serîyî bî baştan (veya bîr uçtan) bîr başî (veya başî - wîmî yek lîmî gîmler, bîmî - we ne çîrtîrî bî serîyî) çî olîmîtan - wexta Nûh Pîxember u Nuh neadîn kalîna * çî-qîyîk kî jî wexta Nûh Pîxember u Nîh Nebîden kalîna bîr çeket - wezîfeyê hatîmî kîrîmî az olîmîk - wezîfeyê kîşîmîlî (an jî vîmîndî) gînevîden amîk (veya çekînek - wî awîfî ve o bakîm, ve gîrê - vatîrê (yekî) derîkîkelînî (bîmî) nîmî mîdan çîkmîmak - (tîyrekî) xeber dan (bîr şey) lîfî etmek, îdîkîrî etmek, dedîkîde, konusî yapmîk - (yekî) xeber dan 1) (bîmîmî) yîrîp çekîmîmek, kîvîlmîk 2) fîmîkîlîrîk - xelîya mîrîvan (an jî mîrîvan) re mîtan kîlîğîrê (veya yekîlîğîndî) - xelkê re gul u jî xwe re kîlîf u çîrî yîzîrîlî çîmî kenîre hîyîrîzîde - xelkê re jîr u jî xwe re kor u elîyî zekî beçîr kîyîkîyî kendî ne yîzîrîzîyî tekîlîr - xelkû re kewîrî e, jî xwe re mîşîkîrî e elî lîmî içîmî beklî vîvîmîyîkînî kendîne ve lîze çelîkî (kendîne değîlî başkîlarîna çîmî sa fî-edîrî kîmsî amîk) - xelkê re kîrlîn pîşîkîrî (bîr şey) mîyîmîtan hîzîvîlmîk çîmîmîk (veya dîmîdîlmîk) - xelkê re kewîrî e, jî xwe re kîşîgîrî e elî olîmîe bîrkî avîlîçîmî kendîmîne ve kîplîmîbîğî avîlar çîrdîne değîlî başkîlarîna çîve, tîrîfîden kîmsî olîmîk - xelkê re masîğîrî jî xwe re kîşîgîrî e elî olîmîe bîrkî avîlîçîmî ve kîplîmîbîğî avîlar çîrdîne değîlî başkîlarîna çîve, tîrîfîden kîmsî olîmîk - xew hîşîyar bîmî aykî çîmî tîyîmîk (yek) - xewan ketîmî gîzîndîmî aykî çîkmîk - xeybîne de xeber dan gîrtîmî haber vermîk - xeynê 1) jî şîrî hîrî, -den başkî 2) dîlîsî (bîrî) ek olîmîk - (tîstîkî) xîr peştîmî (bîr şeyden) bayîr gîrmîmek - xîrê dî û havî xwe re bulîsîmî hîvîmî - xîrê xwe re Alî-bî rîzîsî çîmî * mîn jî xîrê xwe re delî ro-jîmî lî nîlîhîrtî ben amî Alî bî rîzîsî içîr, çîmî gîmî bîkmîmî - xîrê Xîvîdî re Allen çîmî - xîrê re hîyînî kîrsî - xîrîçîrê mîmîtî hîlîne-mînî pîrtîyîyî papîpî hînkîmîmîe - xîfî Xîvedî taçet nekîrîmî lî rûyê (yekî) nîlîhîrtîmî yîzîmîe bîkmîyî kîymîmîmak (veya yîzîmîe bîkmîyîyî kîyîlmîzî) - (yekî) xwarîmî bîmîmî gîrmîmî yemîk (sîrtîmîtan geçîrmîk) - xwe dan gîrtîmî aldîmîk * hîlîçîpî xwe jî xwe dan çîrtîmî bîdîmîmî kîmî aldîmî - xwe de ketî ye peştî gîkî (kîmîlîmîzîyîmîk hadîmî bîzîmî) - xwe dîrî dan başîndîmî sîmîmak (deferîmek) (yek) - xwe dîrî kîrlîn amîmak, aldîmîk (yek) - xwe dîrî xîstîmî başîndan sîmîmîk (defetî ek) - xwe re bîrî dîlîmî (an jî hîşîbîndîmî) çîgîsmîk, yîçîsmîmek, kendîne yuk saymîk - xwe re çîreyek dîlîmî başîmîyî çîmîne bîkmîk - xwe re der î dor çîkîrîmî çîve yapmîk (veya edîmîk) -

xwe re derd çêkirin kenî ne seyar vîran-
mak ~ xwe re deyn zanibûn horç bûnek
(veya şaymak) - xwe re dust çêkirin 1) dost
nedanmek 2) cezre şaymak (veya eda-
mek) - xwe re dustok girtin (an jî çêkirin)
dost bûmak - xwe re êcebs man (h. r.) telaf
olmak (yek) - xwe re gotin. ~ xwe re kû
guhdarî kirin keadî soylar kenî çalax -
xwe re hejmetkar hiştin (kendine) hayran
birkimak - xwe re hesab kirin hesap etmek
(düşünmek, hisabî-mak) - xwe re heval gi-
tin eş bûmak - xwe re heylrî man (h. r.) ta-
haf olmak - xwe re jî aqil girtin hisse kap-
mak (bu olaydan yararlı bir öğü çıkarılmak)
~ xwe re jî e xwe dixapîne hep kendine
yûnlan kaybeder - xwe re kar (an jî eş) der-
xistin başına is apmak - xwe re kar kirin
başına anılmak - xwe re kirin adet aşkân-
lık etmek, kendine hay etmek (veya eda-
mek) - xwe re kirin alet (h. r.) âlet etmek
(alışmak) - xwe re kirin armanî 1) amaq e-
dirmek 2) (bir şey) hedef almak, hedefle-
mek (başlanacak amaca göre davranmak) -
xwe re kirin kar aştanmak, yûksalmak,
kendine yok saymak (alışmak) - xwe re kirin
derd 1) derd edilmek (veya canek 1) baş-
na derd etmek, kendine derd etmek 2) kendî
ne derd yaratmak 3) edim (bu şeyler) bo-
zma - xwe re kirin edim edilmek - xwe
re kirin hedef (bir şey) hedef almak,
hedeflemek (başlanacak amaca göre davra-
nmak) - xwe re kirin kar (an jî pişt) (h. r.) şe-
yî kendine is edilmek meslek edilmek -
xwe re kirin karas (x. r.) an jî telîf) a-
şkânlik etmek, kendine hay etmek (veya e-
dilmek) - xwe re kirin mal kendine ma. et-
mek - xwe re kirin mehest (an jî measad)
amaq edilmek - xwe re kirin mesele ken-
dine soyan yaratmak - xwe re kirin kurm
mîşwer (kendine) hay edilmek (yek) - xwe
re kirin pîşmîrî (h. r.) an jî çarî kullan-
mak, (h. r.) an jî an jî olmak (yek) - xwe re
kirin pîr (h. r.) atama (an jî yapmak) - xwe
re kirin pîstî û bar kendine soyan yaratmak
- xwe re kirin şiper (an jî şeyr vey a zêndî)
şiper etmek - xwe re kirin şîrwar mesken
bûmak - xwe re kirin xerî derd edilmek
(veya etmek) - xwe re kirin xîy (kendine)
hay edilmek - xwe re kirin war yan ed-
mek - xwe re maf û hal kirin maf edilmek,
maf mek etmek - xwe re solîhet kirin a-
kî solîk etmek (veya karmamak) - xwe re
pişt (an jî piştlevan) dîtin kendine lam bû-
mak - xwe re riyek dîtin 1) kendine hu ç-
kar yol bulmak 2) kolaylan bulmak * xwe
el bike bike wê ji xwe re rîya veywendîna ji
bu cîvîndî bibîne ne çapar çapar: kerşin top
lanîya dîvet emîrîm bu kolaylan bulu -
xwe re şaş man hakakîtmak - xwe re tê de

man mada çalmak - xwe re wawase çêki-
rin xarîca etmek - xwe re xeyalan çêki-
rin hayal kurmak - xwe re xwe bûn 1) de-
nup kilmak 2) yûreğineirmek (ek üsûl-
mek) - xwe tîrsîn başında keerkim, hay-
anîlan kaşgî daymak - xwe tî de man iki a-
zda bir derede (kaltrak) - xwe ve 1) ken-
dinden 2) hele nihayet, sîzîlan om - xwedê
bîrîsel Allahın êrk - xwedê bîlewaze
Allahı yaivan - xwedê pî ve kesî nedîtin
dînya vûzû görmemek (kapalı bu yerde sa-
reklî bûmak) - xwedê re şîrîk çêkirin (an
jî dîtin) Tanrî ya şîrîk koştak, eş kuştak -
xwedînetîrs Allahın koştak - xweyîyan
pelî ji pelîyan xweyî ak koyunun kara ku-
yûn dî olu - xweyê xwe nîrat bîbe olûr mîs-
sîn, nîdurûr mîsîn? - xweyê re xweyî xwe-
tîd kam ken istemek - ya xwe nehatin
xwarê 1) lebhîg iden şîrîmanek 2) ayak di-
retmek - yorîyan hez nekîrtin (iş) şaka çö-
lîmirmek (sakatlan hoşlar (mak) - yorî-
yan nemîtin şaka kelmîmas - yok destî tek
elden - yok û nîva xwe nehatin xwarê bal-
dîgîndî şayarmak deştîgî deşîk olmak -
yokê ve bin (xîdîs) - yekî nîma (yek) an jî
nolî) ... gîbîsînden * ji yekî mîna All el tî
hêvîkîrîni! Ah gîbîşîyden ne beklea! - zar
û zîmanê (yekî) seh kîrtin (bilinden) arlamak
- (yekî) zêde bûn 1) gîsîndî aşmak 2) bu-
rîni) ne harkî ne - (...) zêdetir. - den çok * Ji
salkê zêdetir bir serîden çok - zik û hej-
nîp xwe bîrîni dîşînden (an jî dîtin) arlamak
* gelek mîne hî pereyên ku ji zîk û hej-
nîp xwe bîrîni dîşînden (an jî dîtin) arlamak
xwe bîrîne, li van guhdarî dîke bir çok en-
sîn dîşînden, (an jî dîtin) arlamak para de
tan an dîşîyer - zîkê xwe hez kirin boğ-
zîna sermek - zîkê xwe kêm kirin dîşîni ar-
mak - zîmanê (yekî) behn kirin (an jî
teğhîştîni) nişînden (an jî dîtin) arlamak - zîmanê (ye-
kî) nedîtin (an jî xelûs nobîni) dîtinem
soyobîmanak - zîmanê xwe re saxleim
dîtin 1) dîtin saglîna olmaq (saklanacak ko-
nulu) an jî serîmanak 2) dîtin saglîna ol-
mak (h. r.) an jî serîmanak (an jî dîtin) arlamak - zî-
reahîyeyta (yekî) hatin (bîrîni) solîbî-
den çalmak - zîretê (an jî solîleyê) hab-
dîy babîya - zî de ye bendî, ebery zamîne-
dî * ji zû de ye ez wê nûbînem amîdir emî-
gînîyeytan

ji adet der *ad* gereşîvînen çok, alîhîldîgîne

ji adet der bûn *bûn* 1. aşîrya kaşmak, şîşî-
ya kaşmak (veya şîşîyêde vey a davranîs-
lardî 2. adet dîşîya çîkmak

ji adet derketin *bûn* 1. çîdîşî şapîlmak (kadîn
re) eskîme çîde dîkîşîsîz davranîsîlardî bu-
lanîyaya heşîlanmak 2. çîzîmeyî aşmak

ji adet derxistin *bûn* 1. aşîrya kaşîrtmak 2.
xîy parîsîn, çîl eynîs

ji aliyê û l. - e taraştîran * ji aliyê dostên xwe

ve plr **tê hezkirin** destên tarafından çok sevilmek 2. **te yêdan** 3. itibarla * **ji bêla** zannîye ve oğri itibarla

jialbûn *w* taraf tarak, taraf çıra

ji ali bûn *lêw* taraf tutmak, taraf olmak

ji avîne *krîn* *lêw* dol vermekten kesilmek

ji barajê *derbas kirin* *lêw* barajı aşmak

ji barta *w* 1. atıklama, seçme, öğürlene 2. *we* ayıklama, eleme (bir görevde gereksiz görevlileri günden ayırma) 3. *we* eleme, sıma çekme 4. *azim* eleme → **zîvânê** Zaman udente, zaman

ji bartî *lêgê* 1. ayıklamak, seçmek, öğütlemek * **birine ji bartî** birini atıkladı 2. *we* ayıklama, eleme (bu görevde gereksiz görevlileri günden ayırma) 3. *we* eleme-sını çekmek 4. *azim* eleme

ji barta *ed* 1. ayıklanmış 2. seçmiş, eleme * **rejîya** **ji bartî** ellene seçim

ji bayonayî *ed* katledin, kılma

ji baweriyê *der ed* inanmaz

ji ba *we* ve *ed* bildi bilmez

ji bejta *we* **girtin** *lêw* gıdağından kesmek

ji bela *k*-den dolayı, -den etmiş

ji ben fîlîtin *lêw* ipi kınmak (savaşçı girmek)

ji bendê *derbas kirin* *lêw* barajı aşmak

ji benga *we* **ketin** *lêw* formundan düşmek, formdan düşmek

ji ber (I) *w* 1. ezber 2. *k* ezbere, ezberde

ji ber (II) *k*-den dolayı, -den etmiş, mamane-beliyle * **ji ber nexweşîya** *we* **nehat** hastalığından dolayı; pelemeli 2. *dolayîya*, *re-venîya*, *sebelayî* 3. *uzerîye* * **ji ber van goşîna** **bêhma** *her kesî dîkret* bu sözleri uzerine herkesin zarar etti

ji berbûn (I) *w* 1. ezberinde olma 2. belleme

ji berbûn (II) *w* 1. doluden olma 2. düşük yapma, çocuk düşünme

ji berbûn (III) *w* sükûre (takılı bir şeyi yerinden çıkarma)

ji ber bûn (I) *lêw* 1. ezberinde olmak 2. bellemek

ji ber bûn (II) *lêw* 1. düşünmek 2. düşüş yapmak, çocuk düşünmek

ji ber bûn (III) *lêw* sükûmek (takılı bir şeyi yerinde çıkarmak)

ji berbûyî *w* sükûs

ji berçîn *w* düşük yapma

ji ber çûn *lêw* düşük yapmak

ji berçûna *zewîne* *w* kanna

ji berçûyî *ed* düşük (yaşayabilecek duruma pehlerden doğan yarı)

ji ber dan derxistin *lêw* 1. sureti çıkarılmak, kopası çıkarılmak 2. sükûmek (takılı bir şeyi yerinden çıkarmak)

ji ber dan kirin *lêw* sükûlmek (takılı bir şeyi yerinden çıkarmak)

ji berderxistin (I) *w* 1. çıkarma (bir şeyi bir örneğe göre yapma) 2. suret alma, suret çit-

karma (bu belgenin fotokopisini çıkarmak) **ji berderxistin** (II) *w* sükûre, sükûm (takılı bir şeyi yerinden çıkarma)

ji ber derxistin (I) *lêw* 1. çıkarmak (bir şeyi bir örneğe göre yapma) 2. suret almak, suret çıkarmak (bu belgenin fotokopisini çıkarmak)

ji berderxistin (II) *lêw* 3. sükûmek (takılı bir şeyi yerinden çıkarmak) * **pençere** **ji ber derxistin** *pençere* *y* yerinden sükû *pençere* *y* yerinden sükû

ji berderxistin *ed* sükûk, sükûlmus olan

ji bere *k* ezbere

ji berektin *w* ezberleme

ji bere kirin *lêgê* ezbelemek

ji herê *hur kirin* *lêw* (harînden) dolayı göç etmek

ji herê *danexwarin* *lêw* (bu adan) ko-karınmak, çekinmek, hafîna hafîna karşılık vermek

ji herê *de k* 1. ezelden 2. dünden, çoktan, seve-seve * *ey ji herê* *de ji xebatê* *re* *hazî* *e* o çalıştırdı dünden etmiş

ji herê derxistin *lêw* 1. (bir şeyi) örneğini çıkarmak 2. sükûmek (takılı bir şeyi yerinden çıkarmak)

ji herê girtin *lêw* 1. istisna etmek (bir şeyi bakarak ayırmayı yazmak) 2. (bir şeyin) orneğini almak 3. kopya almak, kopya etmek (veya yapma)

ji herê hîlonin *lêw* gizliyağ kapmak

ji herê idare nekirtin *lêw* 1. (bir şeyi) idare-namamak 2. fazla gelmek (veya gitmek, kama)

ji herê neqedandîn 1. (bir şeyi) dayarınamamak 2. fazla gelmek (veya gitmek, kama) 3. çekinmez ve katılmıyaz etmek

ji herê nesektin *lêw* -den dolayı durdurmak

ji herê rabûn *lêw* 1. ruunde ayaga kalkmak

2. (bu adan) dolayı göç etmek

ji herê *ve k* çoktan (veya çoktandı)

ji herê vekîşîyan *lêw* geri çekişmek

ji herê zêde kirin *lêw* çoğaltmak, tehsi etmek

ji berêyî *ve k* sırayla, sırası a

ji bergir *ed* 1. kopyalayıcı 2. fotokopist

ji bergirî *w* 1. fotokopi 2. röportajcıyan

ji bergirtin *w* 1. istisna etme (bu şeyi bakarak ayırmayı yapma) 2. kopyalama 3. suret almak, suret çıkarmak 4. *we* çoğaltma

ji ber girtin *lêw* 1. istisna etmek (bu şeyi bakarak ayırmayı yazmak) 2. kopyalamak 3. suret almak, suret çıkarmak 4. çoğaltmak

ji bergirtî *ed* kopya

ji her hatin derxistin *lêw* 1. kopyası çıkarılmak, sureti çıkarılmak 2. sükûmek (takılı bir şeyi yerinden çıkarmak)

ji her hatin kirin *lêw* sükûlmek (takılı bir şeyi yerinden çıkarmak)

ji ber hev hilavêtin *lêw* kapîmek
 ji ber hev rabûn *lêw* 1. tirakîtmak, zavay-
 maktan vazgeçmek 2. hüsnüet sönucu kâr-
 şıklık olarak verin yurdunu terk etmek, bir-
 birinden dolayı gûç etmek
 ji ber hev vekîştin *lêw* tirakîtmak
 ji her hilavêtin *lêw* hastalık veya bir şey kap-
 tîmak
 ji herîka xwe dan *lêw* tepin vermek
 ji ber ketin *lêw* düşmek (s: kî gelmeden oî
 doğmak)
 jiberker (I) *ol* henziyet, kopçari
 jiberker (II) *ol* ezberci
 jiberkerî *ol* ezberci k
 jiberkîrin (I) *ol* ezberleme, ezber etme, hilav-
 êtin
 jiberkîrin (II) *ol* sok, ne, söktin (takılı bir şey
 yerinden çıkartmak)
 jiberkîrin (III) *ol* çoğuquma çameliyath
 çoğuqumandan alınak
 ji ber kîrin (I) *ol* sazaberdarlık, ezber etmek,
 hafızlamak
 ji her kirin (II) *lêw* sakînek (takılı bir şey
 yerinden çıkartmak)
 ji her kîrin (III) *lêw* çoğuquma alarak (s: ne -
 yarda çoğuqumandan alınak)
 jiberkîri (T) *ol* 1. ezber 2. ezberlenmiş olan
 jiberkîri (II) *ol* sökük, sökalmüş olan
 ji ber ku *ol* 1. dolayısıyla, sebebiyle 2. çunku 3.
 içinli, haneyle * ji ber ku erka xwe ya li
 hembêti zarokên xwe neaniye çil... çocuk-
 larına karşı vazifelerin yapmaktan hîr...
 jibermaî *ol* artina, arta kalma
 ji her maî *lêw* artinak, arta kalınak * xwarin
 ji her ma yetek arta
 jibermayî *ol* 1. artik * xwarina jibermayî art-
 tik yetek 2. artik, bastı (bu şey havacılık-
 tar sonra kaları nehan) 3. *ol* *lêw* bulantı
 jibermayî *ol* artis, arta kalış
 jiberpekî *ol* suından fîrlamak
 ji ber pekî *lêw* suından fîrlamak
 ji ber pesnan zebur dan *lêw* ayıklanmak
 ji her pozê xwe hilavêtin *lêw* bulantı oîm
 kapmak
 jiberzabûn *ol* 1. önünden kaçma 2. önünden
 kalkma 3. (bundan) oturu geç etme
 ji ber zabûn *lêw* 1. suından kaçmak 2. önün-
 den kalkmak 3. (bundan) ötürü geç etmek
 ji her sedemê *ol* rülemyle
 ji ber ve *ol* 1. (bir) için 2. -den (tawî, (bir) ye-
 rine
 ji her vekîştin *lêw* -den geri çekilmek
 ji ber vê *ol* -den dolayı, -den çünki, bînaen
 ji ber vê qasê *ol* -den dolayı, -den itibaren
 ji her vê yetê *ol* bundan dolayı, bundan ötürü,
 dolayısıyla, bunun üzerine, hîmaretleyiş
 ji ber wê *ol* 1. onun için 2. -den dolayı, -den ö-
 türü hijçen

ji ber wê yetê *ol* ona sebeb
 ji ber xwe *ol* 1. kendiliğinden, kendinden 2. o-
 lanlık olarak 3. zerd ligiriler (bir şeyin
 etkisi altında) kendi kendine ortaya çı-
 kar.)
 ji ber xwe axivîn *lêw* 1. sayıklamak, hezeyan
 getirmek 2. mümaselsiz konuşmak, mey-
 dan çıkartmak
 ji ber xwe bîrin *lêw* dışık yaptırmak
 jiberxwebîrî *ol* 1. öz eğitimi, etedidok
 2. dışık (gerekli okul eğitimi görmeyen,
 kendi kendini yetiştirmiş olan kimsel)
 jiberxwekîrî *ol* çoğuk öldürme
 ji her xwe kîrin *lêw* çoğuk öldürmek * jîmik
 zaruka xwe ji her xwe kir kalın çoğuquma
 alirtin
 ji ber xwe nexwari *ol* herşeye butunlu sokan,
 herşeye karışan
 jiberxwetî *ol* zerd ligirilerden çık
 ji ber xwe ve *ol* 1. kendiliğinden 2. irticalen 3.
 bi bî hijçen * rojê belkî sed çarî, min ev ji
 her xwe ve dikir gînde helka yûr defa, bîr
 bîner hep yazarina
 ji ber xwe ve avêtin *lêw* yalaz etmek
 ji ber xwe ve çekîrin *lêw* (yalaz) aydurtmak
 ji ber xwe ve gotin *lêw* aydurtmak
 jiberçêdekîrin *ol* 1. çoğaltma 2. se çoğaltma
 ji her zêde karûn *lêw* çoğaltmak
 ji herzan zebur dan *lêw* 1. sayıklamak, heze-
 yan etmek 2. mümaselsiz konuşmak, mey-
 dan çıkartmak
 ji herzê xwe derxistin *lêw* işkenbeden uc-
 mak, uydurmak
 ji herzê xwe gotin *lêw* işkenbeder almak,
 uydurmak
 ji destra *ol* şarîna
 ji bîhenadi *ol* gayri rîfî
 ji bîhenê *ol* para xwe bîrin *lêw* herkes payına
 dîseri almak
 jiber *ol* ayıklayıcı
 jiberan ayıklanma -u vîrûştî dîgal ayıklanma
 ji bîl *ol* 1. -den(-den) başka, -den gayri * ji bîlî
 çê bîrdan başka 2. *ol* başkara
 ji bîlî *ol* 1. -den başka, -den gayri, -den hînce,
 dışarda... * ji bîlî romanê minî hîstek nem-
 vîst roman dîşarda bir şey yazmadim 2. ay-
 rıca
 ji bîlî ve *ol* -den başka, gerr
 ji bin *ol* aala, bundan, hiç
 ji bin ve *ol* altın alta
 ji bînt *ol* 1. dipten 2. teine den 3. kökten 4. sıfî,
 kökten, bundan * ev gotin ji bîntî fir e bu
 sîx sıfî yalazir 5. esasen * ji bîntî de dîza-
 nîbê ku wê ev hîşt neçe serî bu şîst olmaye-
 çoğim esasen bîlyardî - vir e kîkten yolan
 ji bîntî çûn *lêw* mahvolmak, tünden yanmak
 ji bîntî de rêş kirin *lêw* silip süpürmek, çal-
 mak * kerne malê ji bîntî de rêş kirine eve gi-
 rîp alip süpürmüşez

atılı, burun) *ji çine* 2) burun için (göğül bir şey için) ~ *vê evare* bir akşamlık * *ji bu vê evare* hıbeşinin bu akşamlık nefesini - *vê* 1) burundan çık. v. 1. burundan çıkm. burun üzer ne 2) burun için (eril bir şey için) - *xatirên* hatıra için için - *xatirê* (..) 1) (bu) hatıra için 2) puşku (tıştek, keşek) - *xatirê* (..) *bi* bir şey veya kimse(n) hatıra için * *min es xênî ji bo xatirê mîroyê* kîrî bu evare(n) hatıra için aldım - *xatirê gulê mîroyê şîlanê* (an) *ji gulê şîlanê* dîhebinê hatıra için çiğ yemek yemak - *xatirê gulê mîroyê şîlavê* (şîlanê) dike puşila xwe hatıra için çiğ tavuk yemek - *xatirê pîr-pîr aşkanê* - *xatirê xatirên* hatıra sayılı, hatıraları için, hatıra için - *xatirê xatirên* mîroyê *diçe* ser *dîmê* kâfirên (dişave gûştê *qantîrân*) hatıra için bersey yapıldı - *reza Xwedê* Allah razıma için, hoşnutum Allah - *zevqê zevk* için

ji bona *bi* için

ji bonî 1) için 2. üzere * **ji bonî çûnê** *rahû* gitmek üzere kalktı 3. bakını için (noktayı nazardı)

ji bo Xwedê 1. Allah için (çerçektir, çagirtan) * **ji bo Xwedê, xwes dilpeyîve** Allah için, güzel konuşuyor 2. Allah razıma için (ne olurdu) * **ji bo Xwedê, edî hîş be Allahê** - *zeza* için artık sus 3. Allah razıma için (dilerim xatir sadaka dilemlerim süvêdlerim söz) 4. Allah razıma için (kürsük beklemesizin) * **min ji bo Xwedê deh rojan lê nihêrt** ben on Allah razıma için, on gün bekliyo

ji boyê *bi* için

ji can hîş *bi* canından geçmek

ji can kirin *bi* canı sağı korumak

ji canê xwe acis bun *bi* canından bezmek (veya bîmek, aşmîmek)

ji canê xwe de ketin *bi* canından düşmek

ji canmî Xwedê de Allah tarafından

ji can û dî için, için, için

ji çî baz dan *bi* yerinden tirlamak

ji çî çûn *bi* yerinden çıkma (kernik, eklenên yerinden çıkma)

ji çî çûn *bi* yerinden çıkma (kernik, eklenên yerinden çıkma)

ji çî çûyî *bi* için çık, için çık, için için olan **ji çî çûyî** *bi* yerinden çıkış (kernik, eklenên yerinden çıkma)

ji çî de *bi* *an* den

ji çî derketin *bi* yerinden çıkma

ji çî derketî *bi* için çık, için

ji çî derketin *bi* yerinden çıkma (kernik, eklenên yerinden çıkması)

ji çî dî *bi* uzakta

ji çî dî xwe hîş *bi* yerinden çıkma

ji çî kirin *bi* yerinden çıkma

ji çî rakirîn *bi* 1. yerinden çıkarmak veya sökmek 2. sorgun etmek

ji çî rakirîn *bi* 1. yerinden çıkarmak veya sökmek 2. sorgun etmek

ji çî rakirî *bi* 1. sökmek 2. sorgun edilmiş

ji çî rakirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çî rakirîn *bi* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çalak *bi* için *bi* faaliyetten alakayarak

ji çaran yek wê dörte bir

ji çekkirîn *bi* zîlîlîsîzlandirma

ji çek kirin *bi* zîlîsîzlandirma

ji çekkirîn *bi* zîlîsîzlandirma

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

ji çekkirîn *bi* *an* *noyma* (el beseleleri çıkarmak)

Jüdestçün *ni* 1. kendini kaptırma (bu şeyin etkisinden kurtulamazacak duruma düşme) 2. kendini kaptırma (ığrılaşmaya başlanması) bu isten kendir, kurtulamazlık 3. elinden kaçırma, kaybetme, elde etme imkanını yitirme

Ji dest çün *öbe* 1. kendini kaptırmaq (bir şeyin etkisinden kurtulamazacak duruma düşmek) 2. kendini kaptırmaq (ığrılaşmaya başladığı öli) örer kendin kurtulamazlık 3. elinden kaçırmaq, kaybetmek, elde etme imkanını yitirmek

Jüdestderüstün *ni* elden çıkarmak

Ji dest derüstün *öbe* elden çıkarmak

Ji dest jiliftin *öbe* kaçırmaq, elden kaçırmaq

Ji dest hev revandın *öbe* 1. birbirinin elinden kaçırmaq 2. özgeci etmek (veya göstermek)

Ji destilülininê ketin *öbe* karşılık veremeyecek duruma düşmek, cesareti kirlenmek

Ji destilülininê xistin *öbe* eskisiz hale getirmek, gıcırma ve cesaretini kırmak

Ji destilülinê hün *öbe* iktidardan olmak

Ji destilülinê ni elden çıkarmak

Ji dest ketin *öbe* elden düşmek

Ji dest revandün *öbe* kaçırmaq, elden kaçırmaq * *mu ev fersend* **Ji Ji dest revand** bu firsat da kaçırık

Ji dest *ö* **ling hün** *öbe* elden uzaklaşmak

Ji dest *xwe berdan* *öbe* kaçırmaq, elden kaçırmaq

Ji dest *xwe jiliftandin* *öbe* elinden kendini kurtarmak

Ji dest kîrin *öbe* aracasız almak, direkt almak

Ji destê *ö* **bu** elden fayd. Kimsin tarafından)

Ji destê (yekî) çün *öbe* elinden kaçırmaq, elinden kaçırmaq

Ji destê (yekî) hatin *öbe* 1. elinden gelmek * **helbest nivîsandin** **Ji destê** *vê* *tê* *şu* yazmak elinden geliyor 2. tecrübeli olmak

Ji destê (yekî) qarîn *öbe* elinden alınarak etmek, elinden çekilmek

Ji destü **duduyan** *ni* ikincin elden, elden düşme

Ji destê **hev revandın** *öbe* kaptırmaq (birbirinin elinden kaptırmaq)

Ji destê *xwe çün* *öbe* (birin) çok olmak, bolunmuşluk

Ji destê *xwe derüstün* *öbe* elden çıkarmak, elinden çıkarmak

Ji destê *xwe* *re bay hün* *öbe* yazıt almak aileli kullanılabasın iyi becerilemek

Ji devan *ö* kulaktan * **Ji devan aşiqi** *vê* keçikê *büye* **bu** *kazu* kulaktan aşık olmas

Ji devan bilîstîn *öbe* bir elinden tutmak

Ji devan girin *öbe* 1. ağızdan kaptırmaq 2. kulaktan dolmak

Ji devan hilandin *öbe* ağzından kaptırmaq

Ji devan seh kîrin *öbe* ağızdan kaptırmaq, kulaktan dolmak

Ji devê (yekî) **jiliftin** *öbe* ağzundan kaçırmaq

Ji devê **hev seh kîrin** *öbe* kulaktan kulğa duymak

Ji devê *xwe* **şehitîn** *öbe* ağzından kaptırmaq, boş bulunmak (söylenmesi sakıncalı olan bir şeyi söyleyivermek)

Ji devgerê **ketin** *öbe* dil tutulmak (herhangi bir sebepten dolayı konuşamaz olmak)

Ji devgerkê **ketin** *öbe* ağız tutulmak

Ji devgerketin *ni* dil tutulmak, konuşma yetisini kaybetmek (herhangi bir sebepten dolayı konuşamaz olmak)

Ji devger ketin *öbe* dil tutulmak, konuşma yetisini kaybetmek (herhangi bir sebepten dolayı konuşamaz olmak)

Ji dev **neğihştin** **dîranan** *öbe* dışlarının konuşmasını doldurmak

Ji dev **şiqilîn** *öbe* ağzından kaptırmaq, ağızdan kaptırmaq

Ji dev *ö* **guh kîrin** *öbe* kafasını şişirmek

Ji devran ketin *öbe* devranla duymak

Ji dewa *ö* **den** dolayı

Ji deymen **hez kîrin** *öbe* horçlanmaktan kaçınmamak

Ji dî **bün** *öbe* anladın demek

Ji dî *ö* 1. (birin) yerine 2. **-den** taraf 3. **-den** dolayı: -- (yekî) **de** 1) (birinin) yanına 2) **-den** taraf -- (yekî) **ve** 1) (birinin) yanına 2) **-den** taraf

Ji dîla *ö* 1. (birin) yerine 2. **-den** taraf 3. **-den** dolayı

Ji dîle *ve* *ni* (birin) yerine -- **ve rûyê** (yekî) çün **erdê** başkasının yerine çek ulanmak

Ji dîvla *ni* (birinin) yerine 2. **-den** dolayı

Ji dil *ö* 1. yüreğin, candan, canı genülden, gönülden, kalben, içten, samimî, özden * **Ji dil** *ö* **can** **qarda** (yüreğten) 2. gerçekten 3. ciddi (özün vererek, gerçek olarak) * **ex** **Ji wete** **vê** **Ji dil** **dîbêjîn** **ne** **vî** **ê** **sîze** **kuza** **vîdî** **söylayışın**, **yaln** **değil** **4. dil** **çaldî** (özgüç gösterilen, özün verilen) * **vehateke** **Ji dil** **çaldî** **bu** **çaldışî** 5. **dîm** **çak** **içten** **geçî** * **giraniyeke** **Ji dil** **derin** **bu** **saygî** 6. içten, içtenlik, can * **axaflîneke** **Ji dil** **rahî** **bir** **konuşma** 7. **kuza** **kuza** * **gulîşeye** **Ji dil** **özün** **kuza** **bir** **güç** 8. **vapînaçîsî** -- **bu** **zîmî** **almak** -- (yekî) **de** **birince** * **Ji dil** **mîn** **ve** **ev** **ne** **baş** **e** **buncê** **o** **iyî** **urî** **değî** -- **ö** **can** 1) içtenlikli, canı goturden (veya canı yürekten) çaldın, içten, yüreğten 2. **samimî** (candan aşık yüreğlikle davranan) 3) **samimîyetle** -- **ö** **can** **gotin** **çîzî** **söylmek** -- **ö** **can** **guhê** *xwe* **dan** (yekî) **can** **kulğa** **de** (birin) **dinlemek** -- **ö** **can** **guhê** *xwe* **dan** **ser** (yekî) **can** **kulğa** **de** (birin) **dinlemek**

Ji dil **bün** *öbe* samimîleşmek

Ji dil çün *ni* kaptırmaq

Ji dil çün *öbe* kulaktan kaptırmaq

Ji dil çün *öbe* kulaktan kaptırmaq

Ji dil çün *öbe* kulaktan kaptırmaq

Ji dil çün *öbe* kulaktan kaptırmaq

Ji dil çün *öbe* kulaktan kaptırmaq

Ji dil çün *öbe* kulaktan kaptırmaq

Ji dil çün *öbe* kulaktan kaptırmaq

Ji dil çün *öbe* kulaktan kaptırmaq

Ji dil çün *öbe* kulaktan kaptırmaq

Ji dil çün *öbe* kulaktan kaptırmaq

Ji dil çün *öbe* kulaktan kaptırmaq

Ji dil çün *öbe* kulaktan kaptırmaq

- jihaldekeli *m* zekir, bişap, aygiri baygan
 ji hal ile xistin *lêw* 1. jalden daşimək 2. zansalorêk etmek
 ji halê Xwedê de ketin *lêw* canî burmunda olmak (çerê yorgun ve bezgin olmak)
 ji halê Xwedê ketin *lêw* aygiri yorgin daşimək
 jihalketin *m* 1. hâlden daşimək 2. isten güştin xalaz, calasmanca 3. renkten renge girmek
 ji hal ketin *lêw* 1. hâlden raşimək 2. serer zûştin kalimaz, çalasanî nak 3. renkten renge girmek
 jihalkeftî halden daşimək
 jihalkeftî *m* bîkûn, bişap
 jihalketiştin *m* bîkûnîk, bîkapîk, tûkcanîgîk
 jihalkerstin *m* 1. hâlden daşimək, guşazê dîşimək, hîştimək, ambele etimək 2. apilîştin (ayywanî çok yorimək yurîyemek gucinu zîşimînî) 3. sucuştin çikarimaz, paçavaya çevirimek (çok dîşimək)
 ji hal xistin *lêw* 1. hâlden daşimək, guşazê dîşimək, bîştimək, apilîştin etmek 2. apilîştimək (ayywanî çok yorimək yurîyemek gücünü bîkûnîştimînî) 3. sucuştin çikarimaz, paçavaya çevirimek (çok dîşimək)
 jihalvîstî *m* hîkîm, Fîlap
 jihalvîstîbûn *m* bîkûnîk, bîkapîk
 ji hayû *h* haydan, avantadan, - hatin haydan gelmek
 ji hayû de hatin *lêw* haydan gelmek
 jildar *m* sayîk, kûşîk * amûra jildar yesh çalgi
 ji hesî derketin *lêw* heddin zîmak, ezimeyî aşmak
 ji heûê xwe dorîn *lêw* heddin aşmak
 ji heûê xwe derbas bûn *lêw* heddin aşmak, çîmanên yakar çîmak
 ji heûê xwe derketin *lêw* derimək
 ji heftî biran av kîsardîn *lêw* hî deredîn su getirmek
 ji heftî kaşan av amûr *lêw* bir deredîn su getirmek
 ji heman da *h* rapadîk
 ji heûd gotin *lêw* hîştin sîy etmek (olumda arlandin)
 ji heûyann re *h* herkege, çîpîştin
 ji heûwelatîyê avêtin *lêw* avandîştin çîkardimək
 jîheqderketin *m* 1. bakîndan gelimək, heza çikimaz, has gelimək, gücû yetimək 2. hezerimê kîvîmîz, üstesinden gelimək (guş gûştin bişap veza dîştin paçavaya çevirimek)
 ji heq derketin *lêw* 1. bakîndan gelimək, heza çikimək, has gelimək, gücû yetimək 2. hezerimê kîvîmîz, üstesinden gelimək (guş gûştin bişap veza dîştin paçavaya çevirimek)
 ji heq derketin *lêw* 1. bakîndan gelimək, heza çikimək, has gelimək, gücû yetimək 2. hezerimê kîvîmîz, üstesinden gelimək (guş gûştin bişap veza dîştin paçavaya çevirimek)
 ji heq euhatîn der *lêw* bakîndan kîvîmîzmîk

- üstesinden gelimîmîz * ew bi hîştin ji heq unyê der okîşiyê kotiyê altîndan kîkîlmîz
 ji heqê xwe hatin der *lêw* hezerimê çîmîk, kîvîmî çîmî bîlmîk
 ji her du tîngan ûllîndî bûn *lêw* ağız bezuk, kenîra bîlmîz kîmîz
 ji her kesî heûê kirin *lêw* çîmî kîştin etmek ummîç
 ji hesabî kuştin *lêw* hesaplîm daşimək
 ji hesabî xistin *lêw* hesaplîm daşimək
 ji hespê xwe peya bûn *lêw* fikîrînden vargezîmek, dedîştin çîmîmîmîk, iddîasîndan zîymîk
 ji hev *h* 1. birîmînden 2. *ni* benzer 3. *ni* aynı, özdeş 4. *ni* kîmîle (eynî mîkîle, kîmîyê çî derî yapîlmîş olîmî)
 ji hev helîştin *lêw* çîrîmî (çîrîmî) kîştîmîmîk
 ji hev belaz bûn *lêw* 1. dağîlmîk 2. dağîlmîk, paçavîlmîk (çî lîgî beçîberîgî beçîlmîk) * piştî ko taxîmî gîl xwar ji hev helîy bû takîmî gîl yîşîmîz dağîldî
 ji hev belawela bûn *lêw* 1. çîmîndağîmî olîmîk 2. dağîlmîmî çîmîmîk, bozîmî yetimək
 ji hev herdan *lêw* *lêw* barakîmîk (yapîlmîk) çî çî bî çîyî yapîlmîkîkîrî kîvîlmîkî * hîmî sîla mîltî hev berdaye ayakkîlmîmî (hîmî) çîkîmîz
 ji hev herdan (II) *lêw* bozîmîmîmîk
 ji hev hîştîvîn *lêw* çîvîştîmîk
 jîhevûn (I) *m* 1. aynı olîmîz, özdeş olîmî 2. aynı, kîmîştîn alimî
 jîhevûn (II) *m* 1. aynılmî 2. dağîlmî, paçavîlmî (çî lîgî beçîlmî) 3. çîvîştîmî 4. söçîlmî 5. azîmî aştîlmî
 ji hev hûn (I) *lêw* 1. aynı olîmîk, özdeş olîmî 2. aynı, kîmîştîn olîmîk
 ji hev hûn (II) *lêw* 1. aynılmî 2. dağîlmîk, paçavîlmîk (çî lîgî beçîlmî) 3. çîvîştîmî 4. söçîlmî 5. azîmî beçîlmîk
 jîhevîhîbûn *m* 1. (bîbîmînden) aynılmî (çîrîkîgî, bîrîgî, dağîlmî) 2. aynılmî 3. aynı edîlmî
 ji hev çîhê bûn *lêw* 1. (bîbîmînden) aynılmî (çîrîkîgî, bîrîgî, dağîlmî) 2. aynılmî 3. aynı edîlmîk
 jîhevîhîkîrîh *m* 1. (bîbîmînden) aynılmî 2. aynılmî 3. aynılmî
 ji hev çîhê kîrtin *lêw* 1. (bîbîmînden) aynılmî 2. aynılmî 3. aynılmî
 jîhev euhîştîn *m* 1. (bîbîmînden) aynılmî (çîrîkîgî, bîrîgî, dağîlmî) 2. aynılmî 3. aynı edîlmî
 ji hev euda bûn *lêw* 1. (bîbîmînden) aynılmî (çîrîkîgî, bîrîgî, dağîlmî) 2. aynılmî 3. aynı edîlmîk
 jîhev euhîkîrtîn *m* 1. (bîbîmînden) aynılmî 2. aynılmî 3. aynılmî
 ji hev eula kîrtî *lêw* 1. (bîbîmînden) aynılmî

- mak 2. çay girtin 3. ayet etmek, seçmek (we aldugunu anlamak, fikr etmek)
- ji hev çarxewari kirin** *lêw* (birbirine) karkar-mak
- ji hev çixin** *lêw* yollari ayiltinak
- jihevçûn** *w* 1. (birbirine) bukmak, sokulme (yaşîk olan bir şey için) 2. (birbirinden) sîkiz 3. (sîkiz) hozulma, arziy soğutma, nezama 4. (birbirine) düzme, reis deşme
- ji hev çûn** *lêw* 1. (bu dînanî) birkmak, sokul-mek (yaşîk olan bir şey için) 2. (birbiran-den) hîsmak 3. arziy hozumak, arziy soğut-mak, hozumak 4. (birbirine) dîşme, reis deşmek
- jihevçûyî** *w* 1. sokak 2. hozuşak
- ji hev da xav bûn** *lêw* rehabet çolmek (seya xesmak)
- ji hev dan çîhêkirin** *lêw* ayirtmak
- ji hev dan cudakirin** *lêw* ayirtmek
- ji hev dan detaxistin** *lêw* 1. sokutmek (kür-ri) bir şeyi parçalanî yerinden çıkart-mak) 2. çözmek
- ji hev danin** *lêw* (bir şeyi) sokmek, demone etmek, parçalanî birbiri den çikarmak
- ji hev dan qetandîn** *lêw* ayirtmak
- ji hev dan veqetandîn** *lêw* ayirtmak
- ji hev de bela bûn** *lêw* kaşînat
- ji hev de bela kirin** *lêw* raqetmak, bîzmak, dînan etmek
- ji hev de bûn** *lêw* (birbirinden) sî kolkuk, kopmak
- ji hev de dan xistin** *lêw* sokutmek (kür-ri) bir şeyi parçalanî yerinden çikartmak)
- ji hev de raqîn** *lêw* xolmak
- jihevdehîrandî** *w* dağmak, duransî (kürse)
- ji hev de hîlîn** *lêw* 1. kirmak, kirlip dekol-mek, kirkîs duyamak 2. başî gibi olmak (çok yargın olmak)
- ji hev de hîlîn xistin** *w* sokutmek (kür-ri) şeyleri parçalanî sokulmek)
- ji hev de hîlîlîn** *lêw* elle narar yen olmak (ak veya xalınmak (çok dağmak, buxak veya berba) bi euronî gelmek)
- jihevdehîrîyayî** *w* 1. dağmak 2. yikik
- jihevdeketandî** *w* dükük (çok eskimî) * kî-nîyên hîlîlî û jihevdeketandî yikik çökik eyle
- jihevdeketandîhîn** *w* düküklik
- jihevdeketî** *w* 1. düzüm, hîrlanbaşî ekmî (eskîyîp dekolîp durana gelme, çok eskimî) 2. kirmak, kirlip dükülme, kirkîs duyama 3. arziy dîşme (çok eskimî) 4. dağma, çozulme (birbiri), hîrlanbaşîyî jîrmî 5. sîlden dîşme, hîrlanbaşî olma, psatîleşme, arziy derece de yorulma 6. başî-lî ekmî, hozulma
- ji hev de kelî** *lêw* 1. sokulmek, hîrlanbaşî çikmak (eskîyîp dekolîp durana gelme, çok eskimî) 2. arziyarak, kirlip rû-

kîrmek kirkîk duyamak * ez hîrlanbaşî çî bî-nîlî dîbe, kî ez ji hev de dîkevim (arziy soğ-olayîr bîlmîyaram) ama her emamî kîrlîyîr 3. kirlip dükülme (çok eskimek) 4. dağ-mak, çozulma (birbiri), hîrlanbaşîyî yîrmek) 5. sîlden dîşme, hîrlanbaşî olma, psatîleşme, arziy derece de yorulma 6. başî-lî çikmak, hozulmak

jihevdeketî *w* 1. dükük 2. kirkî ekmî 3. dağ-mak 4. dağîlmî, çozuk 5. hîrlanbaşî, hîrlîşîz dükulmuş olan 6. başî

ji hev de kelî *lêw* sokmek

ji hev de parçe kirin *lêw* 1. parçalanmak, pa-ramparçî etmek 2. meç parçalanmak (birliğı bozmak)

ji hev de pertandîn *lêw* 1. parçalanmak 2. hîl-kullanmak

jihevderandî *w* sokuk (kurulmuş bir şey par-çalanî) sî hîşî olma)

jihevderandî *w* 1. sokim, sokimî (kurulmuş bir şeyi parçalanî ayirtma, demone etme) 2. sokim (kirkîk bir yazîy okumak 3. ayirt edebilme, seçme

ji hev derandîn *lêw* 1. sokmek (kurulmuş bir şeyi parçalanî ayirtmak, demone etmek) * atakîneya fotografîyî ji hev derxist (fotografî makînesîyî sokî) 2. sokmek (kirkîk bir yazîy okumak) * ez dîbêjîyî qey mîn ev mîlîyî zor ji hev derandî okumîyî zor olan bir yazîy sokîyî gîlîbe 3. ayirt edebilme, seçmek

ji hev dernehistî *lêw* karîştîmak (ayirt ede-ormek, mîn etarak seçermek)

jihevderxistin *w* 1. sokim (kurulmuş bir şeyi parçalanî ayirtma) 2. sokim (kirkîk bir yazîy okumak) 3. çozim (matematîkîyî bu problemi hîrlîme) 4. ayirtim 5. ayirt etme 6. seçim (we aldugunu anlamak, fikr etme) 7. sîm çevîrme, çikîp çevîrme 8. klare-satî bilme, tutarîyî dîvîrmîyî

ji hev derxistin *lêw* 1. sokmek (kurulmuş bir şeyi parçalanî ayirtmak) * atakîneya ji hev derxist (makîneyî sokî) 2. sokim (kirkîk bir yazîy okumak) 3. çozmek (matematîkîyî bu problemi hîrlîme) 4. ayirtim 5. ayirt etmek 6. seçmek (we aldugunu anlamak, fikr etmek) 7. sîm çevîrme, çikîp çevîr-mek * ez kî ji hev derxistîyî lawîyî wan çikîp çevîrîyî ogulîndî 8. klare-satî bilme, tutarîyî dîvîrmîyî

jihevderxistî *w* 1. sokuk (kurulmuş bir şey parçalanî ayirtîlmî) 2. sokulmuş (okunabilmiş) olan 3. çozuk (matematîkîyî) 4. ayirtîlmî 5. ayirt edilmiş 6.

ji hev de sehîlîn *lêw* fele olmak, yürüyemez duruma gelmek

ji hev deşî kirin *lêw* birbiri karkarmak

jihevdeştî *w* 1. dağma, çozma, dînan et-me, tarumar etme, dîrlanbaşîyî etme 2. sok-

rac (kurtulmuş bir şey, parçaları na ayrılmış) 3. her kullonma

ji hev de xistin I *lêw* 1. dağıtmak, barmak, duman etmek, amandan etmek, dârnadağın etmek 2. sokmek (kurtulmuş bir şeyi parçalarına ayırmak) * **metor ji hev de xist metora** saktî 3. her xalkatmak

jihevde xisti *de* sükûk (kurtulmuş bir şey parçalarına ayrılmış olma)

ji hev diltar bûn *lêw* aralarca etmek olmas

ji hev dirêj kirin *lêw* sızıld dalaştan sonra kavgaya tutulmak * **gommek ji wê yek ji wê wisa ji hev dirêj kirin** *de* tîf bodan *de* tîf bodan öylece kavgaya tutuğular

ji hev dūr ketin *lêw* 1. (birbirinden) azlık dağmek 2. ayrı düşmek

jihev fesiandin *w* ayirt etme, seçme

ji hev fesiandûn *lêw* ayirt etmek, seçmek

jihev filitandûn *w* ağız bozuk, enfek

ji hev filitin *lêw* hamur gibi olmak, pestil çökmek (yorgunluktan eli ayakta duramaz olmak)

ji hev gîrlin *lêw* (birbirinden) kapmak

ji hev hatin cudakirin *lêw* var edilmek

ji hev hatin dezanin *lêw* sokulmek (karalı şeylerin parçaları sökülme)

ji hev hatin derxistin *lêw* sökülme (kurulu şeylerin parçaları sökülme)

ji hev hatin qezandûn *lêw* ayirt edilmek

ji hev hatin veqetandûn *lêw* ayirt edilmek

ji hev heştî şikandûn *lêw* karlı bîqalk olmak

jihevhez kirin *w* 1. (birbirine) sevine 2. sevişme 3. hoşlanma

ji hev hez kirin *lêw* 1. (birbirine) sevmek 2. sevişmek 3. hoş olmak

ji hev hilanin (I) *lêw* (birbirinden) kapmak, uğratmek

ji hev hilanin (II) *lêw* (birbirine) zif etmek, alıştırmak

jihevketandûn *w* 1. dağıtmak, tarumar 2. baskuk

jihevketin *w* 1. dağıtmak, dağıtış, tarumar olma 2. dağıtma 3. sökülme 4. çözüme, çözüme, dağılma (birbirine, beraberliğini yitirme)

ji hev ketin *lêw* 1. dağıtmak, tarumar olmak 2. dağılmak * **teyb ji hev ket teyb dag hi** 3. sökülme 4. çözüme, çözüme, dağılma (birbirine, beraberliğini yitirmek)

jihevketî *w* 1. dağıtmak, tarumar 2. dağıtmak 3. sökük 4. çözüme, çözüme, dağılma (birbirine, beraberliğini yitilmiş olma) 5. kağık 6. sığış

jihevketûkî *de* sığışma

jihev kîfî kirin *w* ayirtma (mutlak değışikliğin olması)

ji hev kîfî kirin *lêw* ayirtmak (mutlak değışikliğin olması)

jihev kirin *w* 1. ayirtma, ayirtma (birbirinden uzaklaşırma) 2. araya girmiş ayirtma 3. (birbirinden) ayirtma 4. ayirtma, sükane çekilme

bir şeyi parçalarına ayirtma) 5. birbirinden ayirtma, parçalanma (birlik, birme) 6. sokme (kurtulmuş bir şeyi parçalarına ayirtma) 7. acıma, seçme (fihlîta veya delâşma bu şeyi seçme) 8. aralarca açma

ji hev kirin *lêw* 1. ayirtmak, ayirtmak (birbirinden uzaklaşırma) 2. araya girmiş ayirtma 3. (birbirinden) ayirtma * **çerîwê solê ji hev kirin** ayakta durup derisini birbirinden ayırdan 4. ayirtmak, sokmek 5. birbirinden ayirtmak, parçalanmak (bu işi bezemek) 6. sokmek (kurtulmuş bir şeyi parçalarına ayirtmak) 7. açması, seçme (fihlîta veya delâşma bu şeyi seçmek) * **ta ji hev kirin** ip çekmek * **gîrêk ji hev vekatin** duğunu açmak 8. aralarca açmak * **wan em ji hev kirin** aralarca aramız açtılar

ji hev kirin *de* *lêw* ayirt etmek * **şeva rey, şîwa rey, bizîna qva berxê il bes ji hev dezan** *de* karantik geçecek, sıyah çîş ayi, sıyah keşîyî, qêlagûnî etmezken anayi (birbirinden ayirt edema)

jihev kîrî *w* 1. ayirtma (birbirinden uzaklaşırma olma) 2. ayirtma, tahsis edilmiş olan 3. sökük (kurtulmuş bir şey parçalarına ayırtmış olma)

jihevkarî *w* tarumar, ayirt etme, seçme (birlik ayirtma)

ji hev karin *lêw* tarumar, ayirt etmek, seçmek (birlik ayirtmak)

jihevkarîkirin *w* tarumar, ayirt etme, seçme (birlik ayirtma, ne olduğuna anlama, fark etme)

ji hev nas kirin *lêw* tarumar, ayirt etmek, seçmek (birlik ayirtmak, ne olduğuna anlama, fark etmek) * **piraniya ajulan giyayên ku wê ziyandê bide wan ji hev nas dikin** kavgaların çoğu kendilerine zarar vermeyecek olanlar

ji hev nas nekirin *lêw* (birbirinden) ayirt edememek, seçememek

ji hev nebîtin *lêw* ayrı vermemek (ayr vermeden, düşünmeden, karışmadan) * **çîgarêkêkî wisa bû ku heb ji hebê nebîtin** *rand* dîkşapîkîyle bir sigara tuzakıyîkî ayrı vermeden seçerim

ji hev nebûn *lêw* (birbirinden) ayrılanma * **em ji hev natip** bir birbirimizden ayrılanmayız

ji hev nefeslandûn *lêw* karıştırmak (ayr edememek, ayrı olarak seçememek)

ji hev neqetin aralıkta olarak, ayrı vermeden

ji hev ne wêş bûn *lêw* (bu şekilde) aralıktan (ayr) olumak

jihevparçekirin *w* 1. paramparça etme, parça parça etme 2. mey demadağın etme, parçalanma (birlik bezemek)

ji hev parçe kirin *lêw* 1. paramparça etmek, parça parça etmek 2. mey demadağın et-

- mek, parçalanak (birliqî bozmak)
- ji hev peşîn** *lêw* daqatînak, çozustînak
- ji hev peşjîndîn** *lêw* didîk didîk etmek
- ji hev peşjîlîn** *lêw* didîk didîk olmak
- jihewqetandîn** *w* 1. (birbirinden) ayırmak 2. ayrıştırma 3. *wec* parçalanak (birliqî bozma) 4. ayırt etmek, seçebilmek (birbirinden ayırabilmek)
- ji hev qetandîn** *lêw* 1. (birbirinden) ayırmak 2. ayrıştırma 3. *wec* parçalanak (birliqî bozma) 4. ayırt etmek, seçebilmek (birbirinden ayırabilmek) * ez merrîyan ji hev naqetandim insanîlet ayiri cezanîyortan
- jihewqetandî** *w* 1. (birbirinden) ayırt 2. ayrıştırma 3. *wec* parçalanak (birliqî bozma) 4. ayırt edilişiyî
- ji hev qetin** *lêw* 1. (birbirinden) ayırmak 2. ayrıştırma 3. ayırt edilmek, seçilmek
- ji hev re dan dîjîmîn** *lêw* kafîleşmek
- ji hev re dost bûn** *lêw* (birbirine) dost olmak
- ji hev re kêf kirin** *lêw* (birbirine) sevgi göstersinle bitilunma
- ji hev re naz kirin** *w* 1. (birbirine) naz yapma 2. (birbirine) naz yapması, edîleşmek
- ji hev re nîvîrandîn** *lêw* yazmak, (birbirine) yazmak
- jihewsaftîrîn** *w* edleşme
- ji hev saff bûn** *lêw* idleşmek
- ji hev sar dîlîn** *lêw* a. ağı sağutmak
- jihewsilketîj** *w* daqatîlaşma
- ji hev sil ketin** *lêw* daqatîlaşmak
- jihewsûketîj** *w* kûştîşme
- ji hev sû ketin** *lêw* kûştîşmek
- jihewsûketî** *w* eus (kelîlat)
- ji hev tek zî seyrek** * malên ji hev tek seyrek evler
- ji hev tîr bûn** *lêw* 1. bastî; gîdermek * me ji zû de hev nedîtiye. bihêle em hînekî ji hev tîr bûn ezanî zîmanêde bîbînetî gîrdîmîz, bînak bîngî bastî; gîderîmî 2. (birbirinden) nikimik
- ji hev û dîn derxistîn** *lêw* 1. sökmek, demort etmek 2. yazmak 3. çekin ve vîmek
- ji hev ve hûn** *lêw* (birbirinden) ayrılmak, ayrılmak
- ji hev vekirin** *lêw* açmak (birbirinden) uzaklaşmak * mîlên xwe ji hev vekirin kalîlarî açî
- ji hev veqerandîn** *lêw* *lêw* 1. (birbirinden) ayırmak 2. ayrıştırma 3. *wec* parçalanak (birliqî bozma) 4. ayırt etmek, seçebilmek, birbirinden ayırabilmek * ez merrîyan ji hev naqetandim
- ji hev veqetîn** *lêw* 1. (birbirinden) ayırmak 2. ayrıştırma 3. ayırt edilmek, seçilmek
- ji hev xatîr ewestîj** *lêw* esenleşmek, vedîlaşmak
- ji hev zelus bûn** *lêw* 1. (birbirinden) karpîlmak 2. kurtulmak (doğurmak) * jînik ber

- dustî sibehê ji hev xelâs bû kacîn sabaha Karî karî kurtulmak
- jihewveydan** *w* (birbirine) kus, bozuşuk, kûşîla * ev her du xîran jîhewveydan in hu ki kumîya kûşîlî
- ji hev xeydan bûn** *lêw* (bî kurîseyî) kûş olmak, brastî olmanak, aralarî açîk olmak
- jîhewveydîn** *w* kûşîşme, daqatîlaşma, bozîşma
- ji hev xeydîn** *lêw* kûşîşmek, daqatîlaşmak, bozîşmak
- jîhewxistîn** *w* 1. sökmek, demort etmek 2. bozguna uğratma
- jîhewxistî** *w* 1. sökuk, demort 2. bozguna uğratılmış olan
- ji hev xistin** *lêw* 1. sökmek, demort etmek 2. bozguna uğratmak
- ji hev xwîn rijandîn** *lêw* (birbirinden) kar, öşkîşmek
- ji hev zûle kirin** *lêw* sozlu saqîşmadan zorîya kavgaya narîşmak
- ji hewa de î** 1. havadan 1. havadan * ji hewayê de jê re tî havadan para kuzîşîyort
- ji hewla ruhê** *lêw* laqî hawî jî e
- ji hêla ruhê** *lêw* em hawî jî e
- ji hêka xwe de î** doğuştan, yarıdîştan
- ji hêla î** 1. -den çapî 2. jîharyî * ji hêla zîmanê ve bîngî (birbirine) - wîstî ve berîşen - dîrîvî ve panî - mîlîwî ve mîlîwî, mîwîwî olak
- ji hêrsan girî pê girîn** *lêw* sîmlerî hoşîşmak
- ji hêwa ruhê** *lêw* hawî jî e
- jîhêzketîj** *w* gücîş (veya kuvvîşerî) düşme, zayıf düşme, makavemî kîrîlma
- ji hêz ketin** *lêw* gücîş (veya kuvvîşerî) düşmek, zayıf düşmek, makavemî kîrîlma
- jîhêzketî** *w* gücîşerî düşmüş olan
- jîhêzîştî** *w* gücîşîştîşme, gücîşerî eme gücîşerî dîrîvî gîrdîmî, zayıf düşîşme
- ji hêz xistin** *lêw* gücîşerîleşmek, gücîşerî etmek, gücîşerî dîrîvî gîrdîmî, zayıf düşîşmek
- jîhêzîştî** *w* gücîşerîleşmiş
- ji hinday de î** bînden * ji hinday de rabûn bî ser mîn de hatî bînden kalkîp üzerîne geldi
- ji hinday de rabûn** *lêw* davranmak, yekînmek, ok gîrdî (serînde) lîfîşmak
- jîhîşçûn** *w* 1. boyîş 2. hêlek yîşîme, hêlek yîşîmî (hêleşîmî kîsa bir süre durup işleme) 3. ok lîfîşmak 4. alyonî başîna vîrmî
- ji hîş çûn** *lêw* 1. boyîlmak 2. hêlek yîşîmek (hêleşîmî kîsa bir süre durup işleme) 3. ok lîfîşmak 4. alyonî başîna vîrmî
- jîhîşçûyî** *w* hêleşîmî yîşîmiş olan
- jîhîşçûyî** *w* 1. boyîş 2. hêlek yîşîş 3. ok lîfîşmak 4. alyonî başîna vîrmî
- ji hîşê (yekî) neçûn** *lêw* unutmamak

ji hisê xwe çûn *bêw* 1. kendinden geçmek (hay-yılmak) 2. kendinden geçmek (ben şey karışında çuşkaya kapılmak, duygulanmak)

ji hisê xwe derxistin *bêw* kafasından çıkarmak

ji hisê xwe ve çûn *bêw* bayılmak

jîhişkêr *wê* bayîlên (wisa ji kendinden geç-
rer) * kûbênke jîhişkêr hayîlêr bar kêşan

jîhişkêtin *wê* bellek yitirne, bellek yitiri (bel-
leğin kisa bir süre derin uletirilmesi)

ji hisê kertî *bêw* bellek yitirnek (belleğin kisa
bir süre durtup uletirilmesi)

jîhişkêti *wê* belleğin yitirine olan

ji hisê neclî *bêw* unutturmak

ji hisê û aqil kirin *bêw* aklî w çelmek

ji hisê ve çûn *bêw* 1. kendinden geçmek hayi-
rnek 2. kendinden geçmek (bir şey karışın-
da çuşkaya kapılmak, duygulanmak)

jîhi yayî, kirîşî * *neclûra jîhi yayî çalgî*

jîhi kirî *wê* yayî kirîşî

ji hisê rakirin *bêw* 1. otadan kalkarmak, his-
sîye çıkarmak 2. unuk etmek, yok etmek

ji hundîr *wê* uşen, çarîden

ji hundîr de *wê* uşen

ji hundîr ve *wê* uşen ken, dahelen

ji hundîr û ve *wê* 1. icriden, d. helen 2. *wê* uşen-
lek

ji hû heta mû *wê* 1. uşeden uşîge 2. noktası
noktasına * *ji hû heta mû tev got, dîşek*
nehîşt noktasî noktasına her şeyî çûn

ji hûrê xwe gutin *bêw* uşkenbeden atmak

ji înyazan ketin *bêw* aqlıktan çıkemek, aqlıktan
bikim düşmek

ji înyazan mirin *bêw* aqlıktan ölmek, aqlıktan
bikim düşmek

ji înyazan xwe derketin *bêw* 1. yemin bilan et-
mek 2. yalan yere yemin etmek

ji îqîfîfarê ketin *bêw* uşubadan düşmek

ji îr çawan te derbas kirin *bêw* süzmek,
gözle süzmek

ji jînbava Eysika ereb bûn *bêw* uşey evlîd
çimək

ji jînbavê bûn *bêw* uşey evlîd muamelesine
mabûz kalınak

ji karîşêkî bûn *bêw* ayîr karîştan olmak

ji karîşê ketin *bêw* uşen dîşmek çalîşmanaya-
cak duruma gelmek

ji karîşê kirin *bêw* uşen atmak

ji karîşê ketin *bêw* çikaz almak (işey ayırt-
mak)

ji karîşê derxistin *bêw* 1. uşen çıkarmak 2. çikaz
vermek (belge dîşer ayırt işine son vermek)

jîkarkêtin *wê* uşen güçten düşme

ji karîşê ketin *bêw* uşen güçten düşmek

jîkarkêti *wê* 1. amelîmanne, iş yapamaz du-
rumunda olan 2. emekli - bûn emekli ol-
mak - kirin emekliye atılmak (çikazmak
veya çıkarmak)

jîkarkêti bûn *wê* emeklilik

jîkarkirin *wê* uşen atma

ji karîşê kirin *bêw* uşen atmak

ji karîşê ketin *bêw* 200 gelenecek

ji karîşê ketin *bêw* güçlülükten kalkmak

ji karîşê ketin *bêw* güçlülükten kalkar-
mak

jîkeçînîstîn *wê* kızığın bazma, bekaretin
bazma

ji keçînîstîn *bêw* kızığın bazmak, beka-
retin bazmak

jîkeçînîstîn *wê* kızığın, yitirîş, bekaretin
yitirîş olan

jîkeçînîstîn *wê* bekaretin bazma

ji keçînî kirin *bêw* bekaretin bazmak

ji kenan hisê bûn *bêw* gülmekten kırılmak

ji kenan li ser pişê qelîbîn *bêw* gülmekten
yüzere yığılmak

ji kenan xetîqlîn *bêw* kabakamdan kurtlemek

ji ker de *wê* 1. habersizce 2. sessizce, *se - tîze*
re

ji ker ve *wê* sessizce, sessizce

ji kerîtan mîrîn *bêw* 1. karîtanlık etmek (yak
uzalmak) 2. karîtanlık etmek (aşırı uşene
ölmüne sebep olmak) 3. Eşîye sevmek *

ez ji kerîtan dîmirin semî Eşîye sevmey-
tim

ji kerîtan xwe *wê* kîşî? *ji kerîtan xwe hîn*
dîkarin qelamê xwe bîdîn? kîşî kalem-
nîzi xwe mîsîzî?

ji kerîtan xwe ve *wê* kîşî

ji kerîşeytan peya bûn *bêw* çarîndan yze-
geçmek

ji kewî gazî kirin *bêw* kîşîye yakmak (bîr-
nîp uşradî kîşî bir sonuca çok sevinmek)

jîkewa şukîr *wê* bar tîr çalî

ji kewîna xwe ketin *bêw* dönme (getirmek
palklık ve örem nîyîtmek)

ji kewî û kewîşan *wê* çerden çöplen

ji kezêba xwe jê keyîlîn *bêw* (burîden) kîşî
kîşîmek

ji kîşî û zewqê xwe neclîn *bêw* keyî ve seta-
sından çıkarmak

ji kîşî dîşê xwe ve *wê* uşene bazere

ji kîşîn *wê* sevinçten - *ji hîn ve çûn* ayırt bî-
yîlmak

ji kîşîtan çîşîşeyî bûn *bêw* keyînden dört
kîşî olmak

ji kîşîtan dîrîn *bêw* sevinçten uçmak

ji kîşîtan hatîlî ku hîşîqlîn *bêw* zevçten dört
kîşî olmak

ji kîşîtan kirîlî ku hîşîqlîn *bêw* zîlîz eytmek

ji kîşîtan lê ku hîşîqlîn *bêw* zevçten ise zîl takîp
eytmek

ji kîşîtan kerîqlîn *bêw* keyînden hayılmak

ji kîşî xwe neclîn *bêw* keyî ve sefîşîklar
peri çalmak

ji kîşî ketin *bêw* dengemî kaybermek

ji korîşê mirovatîyê derxistin *bêw* insanlık-
tan çıkarmak (tanımay hîle gelmek)

jimurtin *n* 1. sayış, sayma 2. sayıya birçok oyunlarında) → bu aşkerañi ucık sayar;
jimurtin *leş* 1. sayanak 2. **darên** II beşçe bil-
jimêre balıcedeki ağaçları say 2. sayınak
 (sayılan arka araya söylemek) * **ji yekê**
hetan dehan bijimêre benden ona kadar
 say 3. sayışmak (çokluk oyunlarında)
jimurtinî *rd* sayma
jimurtî *rd* sayılı, sayılmış olan * **teyîkên ji-**
murtî sayılı tabaklar
jimurtok *n* abuküs, çerkê, sayı boncuğu
jimartyar *rd* muhasebeci, muhasip
jimartyarî *n* 1. muhasebe 2. hesap bilimi
jimartyarîm muhasebecilik, muhasiplik
jimartzan *rd* istatistik, sayıbilimci, sa-
 yım bilimi
jimartzanî *rd* istatistik, sayısal bilim, sa-
 yım bilimi
ji mecal ketin *lêw* mecaliz düşünmek, baygın
 düşünmek
ji me çêtir *rd* çin peşî
ji meşyetê *rd* **êw** yürüdüklükten kalk-
 mak
ji meşyetê rakarin *lêw* yoruluktan kalkmak
ji me vir nê büyük sözümə tozhe;
ji meş *ve* k evlêdên, evelden beri, ötenen beri,
 çoktan (veya çoktan);
ji meşveyê *rd* ezeli
ji mîrê *n* abasus, cürkê
ji mîrêanf xistin *lêw* erkeklikten ölmek
jimêrek *n* sayac
jimêring *n* hesap makinesi
jimêrkar *rd* **êw** sayman, muhasip, muhasebeci
jimêrkarî *n* sayımlık, muhasebecilik
jimêrker sayac, saat çav, elektrik ve gaz sayı-
 cı (çini) * **jimêrkerê** elektrîkê elektrîk çavı
 → **gazê** gaz sayacı → **avê** su sayacı
ji mîrêyê *rd* muhasebeci
jimêryariyê *n* **êw** sayımcı
**jimêryarî *n* muhasebecilik
ji mîrêlî *rd* **êw** dengesi kaybetmek
ji mîljare avêkê bûn *lêw* kanu duman çıkarmak,
 uzakları girmek
ji mîşê **lîtanin** **û** dan **navê** *lêw* preye kızıp
 yongan yakmak
ji mîlê **dîn** *rd* **êw** yandı, diğer taraftan
ji mîlê *rd* 1. benden 2. taraftan
ji mîn goşin *rd* benden söylemesi benden gü-
 nah gitir
ji mîn re çî *rd* **êw** neme lazım (veya neme gerek)
 * **hês** **û** şidet **ji mîn re çî** ye hurs, hiddet ne-
 me gerek
ji mîsta (yekê) derxistin *lêw* elinden almak
ji mîsta xwe derxistin *lêw* 1. elinden çıkart-
 mak 2. malını serfetine
ji mîdeyêketin *w* demode olma
ji mîdeyê **ketin** *lêw* demode olmak
ji mîdeyêkeftî *rd* demode
jin *n* 1. kadın (dışo cinsten, erişkin insan) 2. ka-**

dın (evlenmiş kız) 3. kadın, kari, zevce * **go-**
va ku ez dîcin malê jina mîl **ji mîn re de-**
rf vedike eve vardım, kadını bana kapıyı
 açar 4. **êw** kadî **n** (malik ve ya ev yanerini
 bakımından gereken ejdani) elar) 5. ka-
 dîn (uzunlu) → **anê** ser **jina xwe** (karın-
 nın) üzerine evlenmek, uzendê almak (evli-
 ken karısının üzerine bir başka kadın geti-
 rme) → benden kadın hoşmak → **bi** → **an** re
 kadî **n** kadî **n** → **bîfê** **in** (bir serê wan tije
 → **ê** **ben in**) kadî **n** **êw** erkekçe yendi →
darên şikestî ne eksik etmek → **hene**
darê şikandî (n. **ji şikestî**) ne eksik etmek ol-
 mak → **hene jinkok hene** kadın var kadî **n** **êk**
van → **heyata mîrê** **ê** kadî **n** erkeğin hayatıdır
 (J) → **an** re qobehet **ê**, **ji mîran re tonel** **ê**
 kadî **n** yuzum karısı (erkeğin elinin kına-
 sı → **ji mîrsûyê** **xwar çêbûnê** kadî **n** güven-
 mîz, cûlîmîz, bu deydî → **mal** **û** **halê**
dike **yaway**, yapar dışı kurgu → **stîna** ma-
 lî **in** evi dışı kuş yapar → **û** **mîr** karî **kon**
 → **û** **mîr** **ji hey elîê** rûnîştî **êw** bereşîk se-
 lîmîk olmak → **û** **mîr** **tişel** **hey** sarî **keca-**
li → **û** **mîr** **şer** **kîk**, **kêmaqlî** **bawer** **kar** ka-
 dî **n** ile erkeğin arasına girilmeç → **û** **mîr** **şer**
kîk, **kêmaqlî** **tesawşe** **kîk** kadî **n** ile erke-
 ğin arasına girilmeç → **û** **mîr** **wek** **teva** **û** **bûr**
karî **keca** **kazma** **kûrek** **gîrdî**, **yek** diğeri
 siz olmaz → **û** **mîr** **karî** **kon** **ê** → **û** **şû** **karî**
keca → **û** **qûlî** **karî** **kecalik** → **ay** **jiyan** **jina**
xerab **jan** **ê** **iyî** kadî **n** erkeğe hayır, kötü ka-
 dî **n** istiyarî → **ay** **baş** **serê** **mîran** **ê** **iyî**
kadî **n erkeğin baş taçları** → **ay** **bîmîr** **evl** **ka-**
dî **n** → **ay** **çê** **zyî** **kadî **n**** **gûzel** **kadî **n**** → **ay** **çê** **jina**
mîrê **xerab** **ê** **amutî** **yasî** (dağda tayılar
 yer → **ay** **çê** **rişê** **mîrovan** **spî** **dîke** **iyî** kadî **n**
 erkeği yıldı) → **ay** **çûs** **mîlavîsî** kadî **n** tir-
 ret kadî **n** → **ay** **dawpîy** **êw** **kadî **n**** → **ay** **daw-**
pîsbûyî **k** **êw** **serfîzîleşîmîş** kadî **n**, **ay** **yo** **laduş-**
muş kadî **n** → **ay** **dî** **êw** **nîmîşîyan** **de** **narazî**,
 aybaşı durumunda olan kadî **n** → **ay** **dî** **êw** **êw**
bûn **şeybî** **êw** **durumunda** **êw** **kadî **n**** → **ay** **dî**
hayzî **de** **romîzîz**, **aybaşı** **durumunda** **êw**
lan kadî **n** → **ay** **gerok** 1) sokak şurpugisi 2)
şurtak (vakitini geçerek geçiren, evinde otu-
 mayan kadî **n**) → **ay** **her** **kesî** **gêşel** **kadî **n****, **ay**
malî **orospî** → **ay** **hîrdîtan** (dışarıda çiş
 mayip evinin işleri yapan kadî **n**) → **ay** **jîmî-**
tî **rd** **evlî** **evlî** → **ay** **kar** **û** **îş** **harîmat** **taze**, **be-**
oşîl kadî **n** → **ay** **mîner** **rapêrest** **vamp** **seru-**
vene **duşûn** kadî **n** → **ay** **malan** **ev** **kadî **n****, **ha-**
mîrat **taze**, **becerîklî** kadî **n** (ev işleriyle uğ-
 raşan ve bir işi iyi yapan kadî **n**) → **ay** **mîrane**
 1) **afîz** **arabî** (erkekvari kadî **n**) 2) **elî** **hay-**
raklî (veya **mîsalî**), **erkek** **hatîra** (veya **Ay-**
şer) → **ay** **ne** **dîtal** **çavê** **merîv** **dîşîne**, **ya** **dîtal**
dîlê **mîran** **dişîne** **çîrkîn** kadî **n** insanın gözle-
 renin ucları, **gûzel** kadî **n** **êw** **usûn** **yateğî-**
nî **inoitî** → **ay** **nêlîrê** **koha** **yo** **la** **sapûtîş** kadî **n**

-u qul ü beşeyan sokak kadın -u revan-
dî rûnê helandî kacirîmê kadın e-pulmê
yêg gîhdîr -u spehî ü temşîf akê pûkê -u
xerab 1) gezmîse, kott kadın 2) kott kadın
(oruşu) kott yek sapmê kadın -u xerab
we rê kuştin ne qê berdan kott kadın ne ö-
tîrülür ne de birakîr -u zarçêrs avr. dilî
kadın -ê dîl kîr diwar qul kîr kadîm fe-
dickeğî yendî

jinane *w* 1. kadınca, kadıncı 2. *w* kadına
jinanî *w* 1. kadınlık, kad.lık, zevcelik (kadın
ama durumu) * **jinanî jê** te kîrîn omê ko-
dê ik yapî 2. kadınlık (kadınin gerekli er-
dem ve niceliği taşımaya durumu) 3. *w* dia
(kadınlara özgü)

jinanin *w* evletîse (erkek için)
jin anîro *êg* evlenmek (erkek için)

jin an kîrîn *êw* görümden ölmek

jinanê *k* kadınca, kadıncı

jinanî *m* 1. kadınlık, kadınlık, zevcelik (kadın
olma durumu) * **ji te** re **jinanî** nakîm sanu
kadınlık yaptımı 2. kadınlık (kadının ge-
rekli erdem ve nice iği taşımaya durumu) 3.
kadınlık, kadınlık (evli olan kadının kocasına
göre olan durumu veya göresi) - kîrîn ka-
dınlık etmek

ji nan ü avê bûn *êw* yemeden içmeden kesil-
mek

jinap *w* 1. yenge (bir kimsenin amcasının eşi)
2. yenge ikendinden hayuk kadınlara ses-
lenme sözü

jinapê *ü* yenge ikadınlar için bu seslenme sö-
zü)

jinapî *w* yengelik

jinanî *m* 1. kadınlık 2. diş.lik

ji nava xwe derxewistin *êw* ağzından (sar-
mıyık, kimselere sezdirmenek (siri sakla-
mak)

ji nava xwe derxistin *êw* ağzından çıkarmak

ji nava xwe razî bûn *êw* kendine güvenmek,
kendinden emin olmak

ji tavaxwetêr *w* 1. fîhur (çok bahutlenen 2-
yığı, kendine güvenen

ji nava xwe têr axûnîn *êw* üst perdenin ko-
nuşmak

ji nava xwe têr bûn *êw* kendine güvenmek,
kendinden emin olmak

jinavuxwetêrî *m* 1. diluluz 2. yığılık, bah-
yıklık

jinavber *w* yok edici

ji nav bîrîn *êw* ortadan kalkmak, yok ol-
mek

ji nav çûn *êw* ortadan kalkmak

ji nav destan derxistin *êw* el altından çıkar-
mak

ji navê bîrîn *êw* yok etmek

ji navê dan rakirin *êw* güstermek

ji navê derketin *êw* 1. ortadan çıkmak 2. vaz-
geçmek, geri çekilmek

ji navê hatin *êw* görünmek gelmek * **ez ji na-
va hajêr** tîm gelin içinden geliyorum

ji navê hatin rakirin *êw* güsterilmek

ji navê hilanîn *êw* güstermek ortadan kalkır-
mak, lastiye etmek, yok etmek

ji navê rabûn *êw* 1. yok olmak, ortadan
kalkmak, helâk olmak 2. soyu tükenmek *
baktir dikin **ji navê rabûn** kiplanların soyu
tükenmek üzere 3. tükenmek 4. rehavlden
çıkarmak, şerhlikten çıkarmak, gariye karış-
mak 5. ortadan silinmek, silinmek, silinip
gitmek, yok olmak 6. ölmek * **ji navê rabû-
na pişewastin** bîlek kuçuk zamanın elunu

ji navê rakirin *êw* 1. ortadan kaldırmak, var-
lığını son vermek, helâk etmek 2. maha et-
mek, ortadan kaldırmak, yok etmek 3. ilgı
etmek

ji navê vekuştin *êw* vazgeçmek, geri çekilmek

ji navê wînda hûn *êw* 1. ortaktar yok ol-
mak, sırt olmak, yitip gitmek 2. silinmek
(yok olmak, güzlen kaybolmak) 3. (bir kim-
seli kayıpla karşılamak

ji nav hîngaw derxistin *êw* ayaklar altında
çıkarmak

ji nav rabûn *êw* ortadan kalkmak, yögâlamak
jinavrahûyî *w* yok olmak

jinaxa *w* ağa evi

jinêb *m* üvey çare

jinharon *m* bavçes

jinhav *w* üvey ana

jinhavî *m* üvey amelik

jinhavî *w* üvey amelik

jinhar *w*êw çapkin, hovarê, zacı, pom

jinbazbûn *w* çapkinlaşma

jinbaz bûn *êg* çapkinleşmek

jinbazî *m* çapkinlik, hovarçlık

jinbazkî *ü* çapkinca

jinberdan *w* kati boşama, kadın boşama

jin berdan *êg* kati boşanmak, kadın boşanmak

jinbir *w* 1. yenge (bir kimsenin kardeşinin e-
şi) 2. yenge, gelin abla 3. yenge (bir erkeğin
karısından bahsedirken kullandığı ad) * he-
re **ji jinbira xwe re hibêje ka ji bo êvarê**
tişteê dixwaze naxwaze? git yengeme söyle
okşarı bir şey istiyor mu?

jinbirî *w* yengelik

jinbî *w* dul kadın

jinbîn *w* kadınlık

jinbûn *m* 1. kadınlık (kadın olma durumu) 2.
kadınlık (kadının gerekli erdem ve niceliği
taşımaya durumu)

jinbûra *w* kayalar esi

jinbûyî *m* kadınlıca

jinçarî *w* boz çahğı olmuş olan

jinçarjîn *m* bakırlaşma (bakır rengini alma)
jinçarî bûn *êg* bakırlaşmak (bakır rengini
almak)

jinçarîhûyîn *w* bakırleşmiş

jindost *w* kadıncıl, zevceci

jinebi *w* 1. dul kadın 2. *ed* dul kadın
jînemêr *ed* kadınlı erkek - *hatin* kadınlı er-
 kekli gelmek
jî nevlî ve Û anıdan, bîden
jî nehşîjyê Û lakoz yere
jînepîr *w* 1. kocası karı 2. *ed* kocasını, yağı ka-
 dın
jî nêzan Û aşıktan - *delîyan* aşıktan, bîap
 düşmek - *mîrin* acımda olme - *krîm mî-*
rin acımdan olmek (çok acımak)
jî nêzan kelîlê Ûw aşıktan olmek, aşıktan
 bîkîp düşmek (çayayılmaq derecede acık-
 mak)
jî nêzan mîrin Ûw aşıktan olmek, aşıktan
 bîkî n düşmek (çayayılmaq derecede acık-
 mak)
jî nêzik ve yakîndan * eger jî nêzik ve lê hê
nêrîn, wê boş hê dîtîn yakından bakılma, e-
 yi görme
jî nêz ve Û yakîndan * eger jî nêz ve lê hê
pêrîn, wê boş hê dîtîn yakından bakılma, e-
 yi görme - *nas kîrîn çu n nasîlê* yakından
 bakmak (veya tanımak)
jînfiroş *edw* kadın satıcı
jînfiroşî *edw* kadın satıcılığı
jîngayân *w* uğurtmaya katma
jînebin *ed* 1. kurtarıcı düşkân 2. kadın düşkân-
 ı
jînebinî kadın düşkânlığı
jîntez *ed* kadıncı, kadın düşkânı
jîpêzî *ed* kadıncılık, kadın düşkânlığı
jî nîha Û pê ve Û bundan böyle * *mîn vatîni-*
ya xwe anî dîh, jî nîha Û pê ve Û hewce di-
 ke bîta *ew baranî* ben görevimi yaptım
 sandı onlar gereğin düşkümler
jî nîha ve Û şüddiden
jînk *w* 1. kadın, karı 2. kadıncılık 3. kadın
 (örneğin) 4. hayvan -*a* hîlergûy (çocuklu)
 kadın -*a* bîkîrê karalık kadın -*a* serayê
edwê şîrîh -*a* Aîlên *w*, ne dîwe ne dî-
 de der Û çîran * *e* mî, tamak kîr kadın
jînik *aslu* *beşîk* selâh yerde yetişen, ballı
 bal, güllerin, baveznîni çiçekleri olan, ho-
 su yarın inmeyi aşan ve nîze tîkî p.ş.île-
 rek yenden bir bîkî
jî nîka Û pê de Û bundan böyle
jî nîka ve Û şüddiden
jînikok *ed* kadınlık, hayranlık
jînikokîl *ed* kadılık
jînikokîyî *w* değeri, yararını
jî nîrx kelîlê Ûw değerini yitirmek
jînikokîl *ed* düşük (teski değeri, yararını)
jî nîskî ve Û aniden, usuzun, bîden, bîrdîn-
 re, apansız, apansızın, gûmîredêk, dîmî dî-
 rîkîz, şîpsîdîk, patîdîk, patîdan, şakka
 dîx, şîpîpadîk, şîpîpadîk, şîkîkîdîk - çu-
 nîden gûmek - *peyde hîp* (hîrîrî) tepe-
 sînde bîmek
jî nîşkêkê Û aniden

jî nîşkî Û aniden
jî nîyazî *w* kelîlê *Ûw* aşıktan bîkîn düşmek
jî nî (I) *edw* diz (kavay, baldı ve uyluk kemî-
 gîmî bîleşîjî yer)
jî nî (II) *ed* 1. nîsîl, kadını dîgîlî 2. karı * *dî*
hîn cîvakan de mîroş *rusî* mîrêdî bî çend
jî nî *ed* bazı teplamîndî, çok kîrîlî erkîsîle
 vîstîlîmî
jî nîn *ed* dîş (kacamları özgü)
jî nînîsîndî *w* eşi getirme, evlenme (erkek için)
jî nî nînîlî *ed* eş getirmek, evlenmek (kadın için)
jî nî nî *w* eşlik (yemîyî özgü olma durumu)
jî nî nî *w* 1. kadınlık, karlık (kadın olma duru-
 mû) 2. kadınlık (kadını geteklî, zîdîrî ve
 zîbîlîgî) 3. nînî durumu) 3. kî, dîk, zîcevlîk
 (eşî olma kadının kocasını göre olan dîmî-
 nî ve vîgîrî) - *kîrîn* kadınlık etmek
jînikok *w* 1. kadın, kadınlık * *jî nî hînc* **jînikok**
jî hînc kadın var kadınlık var 2. *ed* kadını
 çavrayîk, kî bîk
jînikokî *ed* kadın katma
jî nî nî nî *w* 1. evce (bu zîmînîmî zîmînîmî
 eşi) 2. yerge (evîndîden büyük kacamları
 selîrîmî sorîy)
jî nî nî nî *w* yenge (kadınlar için bir selîrîmî
 sorîy)
jî nî nî nî *ed* eşî olmaş erkek, dul erkek * **jî nî nî**
nî nî jî jî nî nî nî nî nî re. gavya bînî nî jî gavya
 nî nî nî re eşi olmaş erkek ev kadın, akîzî
 olmaşlere de okaz getîmî
jî nî nî *w* 1. prenses (hükûmdar karısı) 2. hay-
 zî, hay karısı
jî nî nî nî *w* prenseslik
jînikî *ed* kadıncı
jînikîlî *w* kadıncılık
jî nî nî nî nî *edw* evare Ûw not karınak
jî nî nî *ed* karı çabîş (hîvîlîrî karı gîmî çîbîş e-
 lar)
jî nî nî bî nî *w* karılığa
jî nî nî bî nî *ed* gîzî karılığa
jî nî nî nî *ed* kad. nî lî, kad. nî düşkânî, zîmîn-
 nî, zîndîk (kadınlara düşkân olma)
jî nî nî nî *w* kadın düşkânlığı
jî nî *w* eli
jî nî nî *w* eltilîs
jî nî nî nî *ed* diz (kavay, baldı ve uyluk kemî-
 gîmî bîleşîjî yer)
jî nî nî ve Û yeniden, tekrar, tekrardan, yenden,
 boşun * *nî nî nî nî jî nî nî ve vîbîjî nî nî nî nî*
 boşun anî - *hî nî nî* kîrîn tekrardan, ye-
 nîlîmîk
jî nî nî nî nî *w* yenleme, tekrarlama
**jî nî nî ve kîrîn Ûw yenleme, tekrarlama
**jî nî nî ve saz kîrîn Ûw yeniden yapılandırma
jî nî nî nî nî *w* haber atılmak
jî nî nî nî nî *edw* sesî selûgî kesîmek
jî nî nî nî nî *edw* sesî selûgî kesîmek
jî nî nî nî *w* 1. kadını 2. karını****

jinvaritü *w* kadansak
 jinvaritü *nê kadansak*
 jixal *w* L. yenge (bu kimsenin döwamañ eşit
 2. yenge (kendileden büyük kadınları ses-
 lenme sözü)
 jixalê *b* yenge (kadınlar için bir seslenme sö-
 zü)
 jinxaf *w* yengelik
 jinxapîrok *x* kadın awası
 jinxapîrokê *w* kadın awası
 jinxew *w* baldız
 ji nêrlama *w*e ketin *lêw* farından düşmek
 ji par re *b* geride, geriden * kî ji par re man?
 geride kimin kaldı?
 ji par re dan *lêw* emelermek, tehir etmek, ge-
 riye almak
 jiparedayî *nê* tehlik, cecelenmiş olan
 ji par re hatin *lêw* geriden gelmek
 ji par re liştin *lêw* geride bîr kinak
 ji par re ketin *lêw* ertelenmek
 ji par re lê nihêrtin *lêw* geriden bökünak
 ji par re qan *lêw* geride kalmak, arkaya kal-
 mak, sonraya kalmak
 lê par re wegerin *lêw* yüz geri girmek
 ji paş de *b* geriden
 ji paş de *b* önceden
 lê paş ve *b* arkadan
 ji pertavê ketin *lêw* mecalisê çuqmek, bi-
 zîn düşmek, bişap düşmek
 Jipertavketin *w* bîrkin düşme, bişap düşme,
 zûştin çuşibe, faranc, takatîm (veya kîw-
 vettin) düşme, çapîtan düşme, yargun düşme
 Ji pertav ketin *lêw* halkan düşmek, bişap düş-
 mek, güçten düşmek, farancak, takatîm (vey-
 ya kuvvettin) düşmek, çapîtan düşmek, yargun
 düşmek
 jipertavketî *nê* bîrkin, bişap, mecalisê, dîngin,
 yargun argun
 jipertavketûbûn *w* bîrkinlik, bişapîk, mecal-
 isê k, yargunluk
 jipertavxistin *lêw* bîrkin düşmek, bişap düş-
 mək, güçrûz düşmək, hîrmək * ê ku
 ew ji pertav xistiye, beteyê şer bû vev bi-
 tizen savas çûşibîşîdî
 jipertavxistî *nê* bîrkin, bişap, güçrûz düşmî-
 şîşîşîşî
 Ji pesman peyvîn *lêw* 1. sayıklamak, hezeyan
 getirmek 2. münsibersiz konuşmak, mevzu
 dışı konuşmak
 Ji pesman seber dan *lêw* 1. sabuklanmak, sa-
 yıklamak, hezeyan etmek 2. münsibetlar
 konuşmak, mevzu dışı konuşmak
 Ji pestan gelin *lêw* sayıklamak, sabuklanmak
 Ji pestan seber dan *lêw* sayıklamak, sabuk-
 lanmak
 Ji pey neqetîn *lêw* (birinin) arkasına düşmek
 (veya takılmak) ardım bitakmanak
 Ji peywiha *w*e bûn *lêw* (bir kimsa) vazife-
 sinden olmak

Ji peywihe avêtin *lêw* görevinden atılmak
 Ji peywihe kirin *lêw* görevden alınmak
 Ji pê de ketin *bêw* (eli) ayığı çıkmak (ge-
 semek, güçsüz kalmak) * gava ku kehera
 sar bihistiye ji pê de ketiye naberi dayun-
 ca eh ayığı çorûlmis
 Ji pê kirtin *lêw* avakkabîzîm çıkarmak
 Ji pêr *b* önden
 Ji pêr re *b* önden
 Ji pişerê bûn *lêw* süften kesilmek
 Ji pişerê kirtin *lêw* süften kesilmek, memeder
 kesmek
 jipêşçavketin *w* gözden düşme
 Ji pês çav ketin *lêw* gözden düşmek
 jipêşçavketî *nê* gözden düşmîş
 Ji pês çav nehatin *lêw* gözde gelmemek
 Ji pês ve *b* önden, en cepheden
 Ji pê xistin *lêw* ayakta düşürmek
 Ji pîrsun peyvîn *lêw* 1. sayıklamak, hezeyan
 getirmek 2. münsibersiz konuşmak, mevzu
 dışı konuşmak
 Ji piştâ (yekê) bûn *lêw* (birinin) belinden ol-
 mak, dibunden olmak, sîlbunden olmak
 Ji piştâ (yekê) derxistin *lêw* (birinden) çıkar-
 mak (yaptığı mesraf, bîzîm çalıştırarak tela
 h etmek)
 Ji piştâ havê *w*e bûn *lêw* 1. babusunu sîlbun-
 denden olmak 2. yığıl olmak
 Ji piştâ havê *w*e çûn *lêw* babusunun kesesin-
 den girmek
 Ji piştâ mêrah bûn *lêw* bîrkiyerin sayundan
 olmak
 Ji pişt bûn *lêw* belinden olmak, sîlbunden ol-
 mak
 Ji pişt ketin *lêw* belinden olmak, sîlbunden
 olmak
 Ji piştî *î* qoran bûn *lêw* aşır yorulmak
 Ji piştî *b* ayakta - hatin ayakta kalmak
 Ji pişta birin *lêw* (para) sayını çekmek, me-
 telîşe kaşîr etmek
 Ji pişta birandîn *lêw* bîrkin vurîdan yetirme-
 ni, saglamak, iflas etmek, metelîşe kaşî-
 şîşîşîşîşîşîşî
 Ji qafê *w*e avêtin *lêw* kafîrdan atılmak
 Ji qafê *w*e derxistin *lêw* kafîrsîndan çıkar-
 mak
 Ji qafê *w*e gotin *lêw* kafîrdan atılmak
 Ji qam de ketin *lêw* ayakta duracak hâle ka-
 dîrmak, yargun düşmek
 Jiqamdeketî *nê* yargun, argun
 Ji qayde dur *nê* kural dışı
 Ji qetîlîtin *lêw* ipi kîrmak (savusup girmek)
 Ji qeweta cokatî bûn *lêw* cîzden tutulmaz ol-
 ma
 Ji qewet birandîn *lêw* 1. güçten düşürmek 2.
 hîc yîrîrmak
 Ji qewet birin *lêw* *lêw* 1. güçten düşürmek 2.
*w*e yîrîrmak, esîrî gücî kalmamak * eg
 êdî ji qewet birîştîme ben artîk yîrîrmî-

ben 1. rî geçmek (gücsüzleşmek)
 ji qewetê birin *bêw* 1. gücün düşürmek, çap-
 lın düşmek 2. meç yipranmak, eski güc
 kalmamak
 jiqewetketin *ni* l. gücün (veya kuvvetin)
 düşme, zayıf düşme 2. yipranma, eski güc
 kalmama
 ji qewet ketin *bêw* 1. gücün (veya kuvvetin)
 düşmek, zayıf düşmek 2. yipranmak, eski
 güc kalmamak * ez êdî ji qewet ketim
 ben çok yipranmışım
 jiqewetkêfî *ni* l. gücün düşürüş olan
 jiqewetxistin *w* 1. gücün düşürme, zayıf dü-
 şürme 2. meç yipranma
 ji qewet xistin *bêw* 1. gücün düşürmek, zayıf
 düşürmek 2. meç yipranmak
 jiqewetxistî *ni* l. gücün düşürüş olan
 jiqêdûmketîn *w* l. gücün düşme, takattan düş-
 me formu
 ji qêdûm ketin *bêw* gücün düşme, takattan
 düşmek, farınak
 jiqêdûmketî *ni* l. bîkin
 jiqêdûmxistin *w* l. gücsüz düşürme, bitirme
 ji qêdûm xistin *bêw* gücsüz düşürmek, bitir-
 mek
 jiqêdûmxistî *ni* l. güçsüz bitkin düşürülüş o-
 lan
 ji qirika xwe girin *bêw* gullağundan kesmek
 li qirîkê berjê *ê* işte oyleşice oğlêkê ber-
 jên olmana hêlî
 ji qirî *ê* qadan *k* çerdê çoptên
 jiqirîmketîn *w* 1. kırmetên düşme, ceğzên
 yitme 2. meç yipranma, saygılığın yitme
 ji qirîmketîn *bêw* 1. kırmetên düşmek, de-
 çerzê yitme 2. meç yipranmak, saygılı-
 ğını yitme * ji qirîmketîna saygılığî
 yipranmîş
 jiqirîmketî *ni* 1. değerini yitme 2. kadük
 ji qirîmketî *bêw* 1. kırmetên düşmek, de-
 çerzê yitme 2. meç yipranmak (saygılı-
 ğının yok olmasına sebep olmak)
 ji qirî (yekê) hilîtin *bêw* belasından katılmak
 jiqirîmkêstî *ni* l. kizlığı bozma
 ji qirînkê xistin *bêw* bekaretini bozmak, kizlı-
 ğını bozmak
 jiqirînkêstî *ni* l. kizlığın yitiliş, bekaretin
 yitilme olan
 ji qirînkê xistin *bêw* bekaretini bozmak, kizlı-
 ğını bozmak
 ji qirdûm ketin *bêw* gücün düşmek, farınak,
 bitkinleşmek, takennem
 ji qirdûm ketin *bêw* takattan düşmek, bit-
 kin düşmek
 ji qirîna xwe xil bûn *bêw* hürmandan salırmak
 ji qirîngê qirîngê ketin *bêw* çaresizlik-
 ten reş a mayan bir iş yapmak
 jira *ê* (ê kalın okunur) sên
 ji rastê çûn *bêw* gûçmek, olmak * dê *ê* bavê
 wê pişî ku ji rastê çûn *w* me ve babası gûç-

tükten sozma
 ji rastê dan hilîtin *bêw* gidermek
 ji rastê hatin hilîtin *bêw* gidermek
 ji rastê xwe qetîn *bêw* sürûden ayrılmak
 ji rekore bîhartin *bêw* rekori kırmak
 ji rekore derbas kirin *bêw* rekori kırmak
 ji reng çûn *bêw* kaçmak (renk uçmak, ağar-
 mak)
 ji rengê xwe de tirketin *bêw* çar rağın, dir-
 lîgîni korumak, renk vermemek
 ji reng ketin *bêw* 1. renk atmak, benzî sal-
 mak, renkden renge girmek sarıya salınak
 2. kaçmak (renk uçmak, ağarmak)
 ji reng ê sîfet ketin *bêw* 1. renk atmak, benzî
 volmak, renkten düşmek
 ji reng xistin *bêw* renk atılmak, renkden de-
 şilmek
 ji rawarê ketin *bêw* rawarên düşmek, dikta-
 bilesizî kaybetmek, modası geçmek, öne-
 mi yitirmek
 ji rawarê *ê* rawarîkan *k* çerdê çoptên (aş-
 ları, kırılmayacak durumda olan şeylerden)
 ji rê uverê bûn *bêw* sapkınlığa girme, dalâletê
 düşme, pusuk ye şaşırma, yoldan sapmak
 ji rê birin *bêw* ayartmak, yoldan çıkmak
 jirêçûn *w* argazm
 jê rê çûn *bêw* argazm olmak
 jirêderketin *w* 1. yo dan çıkma, yoldan çı-
 ma 2. sapık
 ji rê derketin *bêw* 1. yoldan çıkmak, yoldan
 sapmak 2. sapık *k* yolunu sapılmak
 jirêderketî *ni* 1. sapıklık, sapmış, doğru yollar
 çıkmış olan 2. yolsuz (kötü yola düşmüş
 kimseler)
 jirêderketûn *w* sapıklık
 jirêderketî *ni* *w* sapıklık
 jirêderxistin *w* 1. ayartma, başta ç kirma,
 yoldan çıkarma, zîrme çûme 2. sapıtma
 ji rê derxistin *bêw* 1. ayartmak, başta çık-
 mak, yoldan çıkmak, zihnini çömek 2.
 saparmak
 jirêderxistî *ni* 1. yolundan çıkarılış 2. sapıtıl-
 mîş olan
 ji rê hilîtin *bêw* ayaklarını yerden kesme
 ji rê hatin derxistin *bêw* sapıtılmak
 jirêket *w* *k* sapıklık
 jirêketin *w* sapıklık, yoldan sapma
 ji rê ketin *bêw* sapmak, yoldan sapma
 jirêketî *ni* l. sapıklık, sapık
 jirêketûn *w* 1. sapıklık 2. sapık *k*
 jirêketî bûn *ê* gûşê sapıklıqatê
 jirêketî *ni* l. sapıtma
 ji rê karin *bêw* sapılmak
 ji rê xallîn *bêw* sapmak, dalâlete düşmek
 jirêzê *ni* suadın, adî, oyağê
 ji rîka *w* moduşê (yekê) re (bîrme) nar olın
 diye
 ji rîya (yekê) derketin *bêw* boşanmak (kadına
 yel vermek)

ji rîya Xwedê ketin *lêw* baş yolundan sar-
mak
 ji roja ewil de *h* oleden ber
 ji rîja ku ji alîya xwe re bûn *lêw* dagduş,
 gûdan ber
 ji roja roj de *h* ezêder, ôteden her
 ji ronîya çawan bûn *lêw* güzêr göreraz ul-
 mak
 ji ruh bûn *lêw* carîdar geçinek, sarıslay-
 mak, şimik
 ji ruh çûn *lêw* candan geçmek
 ji ruhê xwe aelz bûn *lêw* candan bezmek
 (veya bakmak, nannmak)
 ji ruhê xwe de ketin *lêw* emez düşünek
 ji ruh kirin *lêw* sağ komatmak, canını almas,
 öldürmek
 ji rûçikê (yekê) bûn *lêw* (birinin) yuzunden
 olmak
 jirîmetkerin *w* yiprîna, saygılığını yitir-
 me
 ji rûmet ketin *lêw* yiprînamak, saygılığını
 yitirmek * Ji rûmet berîye saygılığî yip-
 rînatîş
 jirîmetxîrîn *w* yiprîna (saygılığının yok
 olmasına sebep olmak)
 ji rûmet xîstîn *lêw* yiprînamak (saygılığın n
 yok olmasına sebep olmak)
 ji rûyê *h* -den dabay, -den otarî, îtîru, yuzün-
 den
 ji sedemê *h* oturî, dabayî, sîhetîyle
 ji sedî *h* şîzde * ji sedî pênc yûzde beş -- sed
 yûzde yûz
 jiseravêtin *w* şeyin (bir şeyin) üzerindeki or-
 tûyü çekip almak veya atmak
 ji ser avêtin *lêw* s.y. almak (bir şeyin üzer-
 deki ortuyu çekip almak veya atmak)
 ji ser a xwe nehatin xwarê *lêw* hîlîğuzden
 şaştanmak
 jiserêxweçîn *w* şapîna (bir kurse şupulu-
 vacak çek ile davranma)
 ji serê xwe çûn *lêw* şapînamak (bir kurse u-
 mal olmayacak şekilde davranmak)
 jîserhîlanîn *w* şeyin (bir şeyin) üzerindeki
 ortûyü çekip almak veya atmak
 ji ser hîlanîn *lêw* şeyin (bir şeyin) üzerin-
 deki ortûyü çekip almak veya atmak *
 hîhêga ser xwe hîlanî üstündeki yorgani sı-
 yırak
 ji ser hîş çûn *lêw* şurûnî, kaybetmek
 ji ser kewna xwe ketin *lêw* şarîmardan dîşmek
 ji ser şûrê tazî vevagerî *lêw* her helâyî bu-
 kînamak
 ji ser şî gûlî kirin *lêw* kûfîsîtiş yîmek
 ji ser xwe avêtin *lêw* şîrîndan zîmak (başın
 dîn sarmak)
 ji ser xwe çûn *lêw* kûnîzden geçmek, bîyî-
 mak
 ji ser zîrê xwe de ketin *lêw* dîrengelîğîna
 yîrmemek

ji ser zîrê xwe ketin *lêw* dîrengelîğîna yitir-
 memek
 ji serukî ve *h* bir yûnîyle
 ji serê rakarin *lêw* üstünden kalkınmak
 ji serê xwe çûn *lêw* (çîrî) çok olmak, hadî-
 nî aşmak, kantarın topuzunu kaşırmak 2. başı
 dönmek (bana veya mekî sebebiyle şaşırıp
 şîmînamak)
 ji serê xwe derbas hûn *lêw* başına sîsmak
 ji serê xwe derketin *lêw* 1. çıkmak, şapî-
 mak 2. re dîfûnî delîsî olmak, başı dönmek
 (para veya mekî sebebiyle şaşırıp şîmar-
 mak)
 ji serê xwe derxistin *lêw* kafasından çıkar-
 mak
 ji serê xwe gotin *lêw* şafîrdan gîmek
 ji serê xwe îezîntîr xaber dan *lêw* başından
 buçûk şeylere kalkınmak, şeytan koramîti
 kerdînden mekul olmak
 ji serê xwe lûr bûn *lêw* çînî hîmek, basîyî-
 le olmak
 ji serê (yekê) zêde bûn *lêw* (birine) vîce ar-
 tar olmas
 ji serîyan kirin *lêw* cadasını şîşmek
 ji setîyekî ve *h* bir yûcîyê, bir bakîna
 jiserîçîn *w* şapîna
 ji serî çûn *lêw* şapînamak
 ji serî de *h* bastan, yenden, bastan başlayarak,
 ilk elden * meseleyê ji serî de vebêje mese-
 leyê bastan otar
 jiserîderketin *w* baştan çıkma, şapîna
 ji serî derketin *lêw* baştan çıkmak, şapînamak
 jiserîderxistin *w* baştan çıkarma, gîhnî çel-
 me
 ji serî derxistin *lêw* baştan çıkarmak, zîhanî
 çelmek
 ji serî heta hînî *h* 1. baştan sonuna kadar 2. (hü-
 me) çîlakîğîyla, hîç bir şey sîkîlantaksîm *
 ji serî heta hînî meseleyê ji mîn re vegot-
 layî bûtan e-paşîğîyla bana arîlan
 ji serîman *h* soğuktan - qelîlîn soğuktan
 demak - rîcîlîn soğuktan îtîrmek
 ji serî birîn *lêw* sesi kîzîlmak, sesi gîrmek
 ji serê ketin *lêw* sesi kîzîlmak, sesi gîrmek
 ji şîndogê derketin *lêw* sandîkran çîkmak
 (teçînde iş baş na gelmek)
 jîşîlekîrîn *w* sîlêş zîandîrîn
 ji sîlêş kirin *lêw* sîlêşîzîlandîrmak
 jîşîlekîrî *w* sîlêşîzîlandîrmak
 ji sola xwe re gotin *lêw* ser çîkar ar çîkîraz
 ji star ketin *lêw* elle tutar yeri olmamak veya
 kalınmak (çok otîrmak, bozuk veya berhat
 hîr dîrîna gelmek)
 jîstûyêxwekirin *w* 1. başından savana, üstün-
 kerî yîpîna, şîşîme, baştan savma iş gîzîme
 2. sorumluluğuna yerine gelme
 ji stûyê xwe kirin *lêw* 1. başından savmak,
 üstünkürî yîpîmak, şîşîmek, baştan savma
 iş gîrmek 2. sorumluluğuna yerine gelmek

Ji stüyêweweri ve şiyînaşî
 Ji şerêfa te (an ji we) re a şerêfa (veya şerêfa-
 nîze)
 Ji şerêfa (yekî) te vexwarin *êw* (bir şeyin)
 şerêfa te icanek
 Ji şerînan rûyê (yekî) nullan *êw* atancından
 yere gupmek
 Ji şeytanî te kîstateteyerek, elaven olman
 Ji şîr birin *êw* sûtîyê karmek, merîden karmek
 Ji şîr û ayvîyê (yekî) bûn *êw* bî rîman sût-
 bûnden olmak
 Ji şîr ve hîng *êw* sûtîyê kesilmek
 Ji şîr ve kirin *êw* sûtîyê kesmek
 Ji şîrî heta pîrî a yedîden yemîşê
 Ji tafê de kîndan
 Ji tuqetketin a lokattan (veya kuşvetent) dîy-
 me
 Ji taqet ketin *êw* takattan (veya kuşvetent)
 dîymek
 Ji telîs a re laqim
 Ji telîmê derketin *êw* 1. kabak tadî vermek,
 baka çıkmak, çeki çıkmak 2. üçü şîzzeren-
 den çıkmak 3. uzer avırmak
 Ji tehmê durxistin *êw* 1. kabak tadî vermek,
 tadî kaştirmek 2. tîr vermek, bîkarak
 3. uzer avırmak
 Ji tengahîyê derketin *êw* dîze çıkmak, ma-
 kusan dîze çıkmak
 Ji tenqîyê ketin *êw* sîmek (geyubetok, pîr-
 laklık ve onasını yîmme)
 Ji te re a sarî a min ji te re anî sarî getirilan
 = çawa haş e wîlo buke ser yîne bî dîgîrî o-
 ku, ser yîne bî dîgîrî yap = çî ye nene laqim
 Ji tevan re a heşîne, rûnleten
 Ji tewşan xeber dan *êw* pîncîlanmak
 Ji text de xistin *êw* halîet nec, tîman indî-
 mek
 Ji text ketin *êw* tahtan dîmek
 Ji texrketî a dîgîk çîkîardan dîgîşê veşî
 dîgîrîlmîş)
 Ji text xistin *êw* halîet nec, tahtan radîmek
 Ji tîlay xwe bî bîlîn hûn *êw* (bu seyde)
 haberi almak
 Ji tîrsu ruh a van travî de
 Ji tîrî a îgîdu
 Ji tîrîman a seylu soplu
 Ji tozê weşandîyê *êw* tozunu almak (veya al-
 mak, yîmek veya siketerek)
 Ji usûlê derxistin *êw* 1. usul dîyîna çıkmak
 2. uzer pîlîyî, çel nîlîyî
 Ji ûbe a dîzîru, -den dîlavî
 Ji vîyan a rîndevî ~ dan hev teleşmek (bellî
 bir yerde, belli bir amîle buluşmayı karar-
 leştirmek)
 Ji vîyandî a rîndevî
 Ji vîyandî a bekleyîş
 Ji vîyanî a buluşma, rîndevî
 Ji vîvîyê avêtîyê *êw* görevîden almak

Ji vîvîyê kîrîn *êw* görevîden almak
 Ji vî vî buralî ~ derê buralî * hîm nîşîbîn ye-
 kî ji vî derê sîz hucalya benzemîyîrsunîz
 ~ derê ji wê derê erîdan buradan ~ gavê ve
 a şîndîden ~ a ji wê 1. saralî buralî * hîm
 mîrvîyê ji vîr a ji vîr şîralî buralî bir ta-
 kmî mînanî 2) oteden herîden
 Ji vî ve a bîna (çîşî çîmî)
 Ji vîr a buralî ~ derê ji wêde oteden herîden
 ~ a ji vîr saralî buralî * hîm mîrvîyê ji vîr
 a ji vîr saralî buralî bir ta kmî mînanî
 Ji vî ve a bîna (çîşî çîmî)
 Ji vîyî zekî kirpi
 Ji vîyar a yîzanî
 Ji wehîşîyê a xwe bî domuzîna, urîdan
 Ji wezîlyê derxistin *êw* vîvîyê çîkîyê ka-
 rîlmek
 Ji wezîlyê a xwe bûn *êw* (bu kîmet) vîvîyê-
 sînden olmak
 Ji wezîlyê avêtîyê *êw* görevîden almak
 Ji wezîlyê kîrîn *êw* görevîden almak, vîvî-
 mek
 Ji wê ~ 1. ordan 2. ordîardan * Ji wê here or-
 dan çî 3. ol malî * bûn ji, ji wê ne? sarî de
 nehi mînanî?
 Ji wê çaxê ve bî o zamandan berî
 Ji wê derê ne 1. ordî a hîng jî, ji wê derê ne?
 sarî de nehi mînanî? 2. ordîdan * Ji wê derê
 here ordîdan çî
 Ji wê gavê ve bî o zamandan berî
 Ji wê hîngê ve bî o zamandan berî
 Ji wê re a çîna (çîşî çîmî) * mîn ji wê re got u-
 na dedîm
 Ji wîr a 1. ordî, * bûn ji, ji wîr la? sîz de o-
 rahî mînanî? 2. ordîyê * Ji wîr here ordîdan
 çî
 Ji wî e ordîdan (erî lîcîn)
 Ji wî re a çîna (çîşî çîmî) * mîn ji wî re got u-
 na dedîm
 Ji wî zîmanî ve bî o zamandan berî
 Ji xafî de kîndan
 Ji xafîla bî anîyî, anîyîden, anîyîyî, anîyîyî,
 anîyîyî, bîndenbîre, gîmbedel
 Ji xîngê hîlîyê *êw* aştîkîyê, şîkîkîyê vîvî-
 mek
 Ji xewan gîj bûn *êw* uykusî bazîna sîrîlamak
 Ji xewan hîrs bûn *êw* uykusî başîna sîrî-
 mak (uykusunu çîyî aştîyîyîyîden çîlyî: hîr-
 çînîyîmek)
 Ji xewan ketin *êw* uykusî gîzîyînden olmak
 Ji xewan mest bûn *êw* uykusî başîna sîrî-
 mak
 Ji xîyîyî e -den-den buşka, -den gayî, -den ha-
 riç, ayîna, dîşînda * Ji xîyîyî vî pîrîlîkê
 mînî romanî nîvîvîsî hu kîtalîm dîşînda re-
 mînî yîzmîyîdu
 Ji xîra Xweîlê re a 1. keşîk 2. Ajjah çîmî
 Ji xîrêcarê netirsîn *êw* kuru gîrîlîyê pîbîyê
 bîrkînanmak

ji xıştîne nehatin xwarê *ew* aul desip nuh demmek

ji xwarêdê hîn *êw* yemeden çimeden kesl-nêc

ji xwarêdê çûn *êw* yemekta kesmek

ji xwe *h* 1. zaten esasen 2. gene nasal olsa, esasen * mehbûjin ku ji we re hû xêmet, ji xwe ez dê bîhatîma zalabê dêlo demeyin, esaser gelecektim 3. elbetê, bîhî-i olapê, bihiyle * eger li dersên xwe nexê bite ji xwe wê dîsinîf dê bîhîne eger dersêma çalansa bihiyle sunfa kulêk 4. oylema 5. *felan* kendînde, kendînder - ve kar kirîye is ola, is olun dîye (zanî is gû-muş) - ve sîşt ji heriyê avîrîn ser ketin deriyê kîş yapayan derken *gîz* çikarmak

ji xwehawer *ol* kendînden erin, is gûweli

ji xweber *h* 1. kendîngînden, kendi kend ne bîr şevn etkîsi olmaksızın vendi kend e ortaya çikan) * derî ji xwe ber vebû kapî kenû kurdine açilvêrd 2. *is* kendîngînden frîdesiz etmek geçekleşen) * libatî dil ji xweber e kalbin harêkta kendîngîndendi 3. *ber* kendîngînden (işpan dilê eadîmeden veyşun) 4. *zar* kendîngînden (dîy etkîlerin zorlanması olmadık, is sebeplerle olgan) 5. *ol* çirantane, apantane (ararslap yapılan) 6. *ol* olarmak frîdesiz işin trade dîstîrî yapılan (kavîyat) 7. *şevn* değan, değanî, ru-ol - li ber xwe xıştîn keranîsi kendînden bilmek

ji xwe beran qezî kirin *êw* boş komusmak

ji xweberîşevnî kendîngîndene eştîrîb

ji xweberî *ol* 1. kendîngî ndelîş 2. dîpaçlîma

ji xweberî *ol* kendîngîndek

ji xwebûnî *êw* ezdenis

ji xweçûn *ol* 1. bayg olış un, baygînlîkar geçîme, kendînden geçîme, esîr ne 2. kendînden geçîme, tranşî geçîş 3. dîkîna, dîkîna, 4. baygînlîk

ji xwe çûn *êw* 1. baygînlîşmak, baygînlîkar geçîmek, kendînden geçîmek, esîrîmek 2. kendînden geçîmek, tranşî geçîmek 3. dîkînak

ji xweçîyî *ol* 1. baygî 2. dîkîna (kendînden geçîmîş) 3. kendînden geçîmîş, dîkînak

ji xweçîyî *ol* 1. baygînlîşma, baygînlîkar geçîmek, kendînden geçîmîş, esîrîne 3. kendînden geçîş, tranşî geçîş 3. dîkîş

ji xwe dîr kirin *êw* savarmak

ji xwede ketin *ol* 1. bîkîn dîşme, bîlap dîşme, bîşîştî çîma, pestîlî çîkîna 2. dîkîlîne çîq, yorun (hîsta olma) 3. külçe gîrî olma, külçeleşme (yorgun ve bîkîn bîr durumda geçîveme)

ji xwe de ketin *êw* 1. bîkîn dîşmek, bîlap dîşmek, başta çikînak, pestîlî çîkînak 2. dîkîlînek (çok yorgun, hîsta olma) 3. külçe gîrî olma, külçeleşmek (yorgun ve bîkîn

bi durumda çekilme)

ji xwe dîşkerî *ol* bîkîn dîşmîş olma, bîlap dîşmîş olma

ji xwe demexîstî *êw* ketua, olmak, olup bî-teni bînce çîkîrîmak

ji xwe demîstîp *êw* dîşa etmek, dîşa vermek, zîmmî dîşmîş olmak

ji xwe dîrîş *ol* dîdîbî, ekkîlî yorunma olun

ji xwe fethî kirin *êw* kendînden utarmak

ji xwe fîhê kirin *êw* kendînden utarmak

ji xwe gerî *êw* kendîni zahîr barakînak * ji xwe bîgere, tu çîma ew qîş lî dîbîkîrî? kendîni zahîr barak, o kîtar ne dîye dîşîmî-yûsun?

ji xwe hesîbandî *êw* kendînden saymak

ji xwe her karin *êw* 1. kendîni sevmek 2. zevkîne mehbû

ji xwe ketin *êw* 1. bîkîn dîşmek, bîlap dîşmek, başta çikînak, pestîlî çikînak 2. dîkîlîmek (çok yorgun, hîsta olma) 3. külçe gîrî olma, külçeleşme (yorgun ve bîkîn bîr durumda çekilme)

ji xweketî *ol* dîşkan

ji xweketîbî *w* dîşkanîlık

ji xwekîrî *ol* 1. sayîmîna 2. sîkîleme (üstînden otma) 3. otma (sîkîna dîlayîşîyla gîyî-gî bir şeyi çikîrma)

ji xwe kirin *êw* 1. sayîmmak 2. sîkîlemek (üstînden otmak) 3. otmak (sîkîna dîlayîşîyla gî yrdîşî bir şeyi çikîrma) * ku hewa bîr gerî hî dî şîqîyê xwê ji xwe kîr hava çok sîkî olma çekîmîna otî

ji xwe nîzîrîrî vebîr dîş *êw* başîndan hî-yûk lîlar etmek

ji xwe neqetîndî *êw* kendînden sayîmmak

ji xwe qîl bîp *êw* kendînden zîzî olmak, kendînden mezmînî olmak

ji xwe qelbîlî kirin *êw* kendînden sayîmmak

ji xwe razî *ol* 1. kendînden erin 2. *ol* kendîni beğenîme, karînlî

ji xwe re (î) *h* kendîne, kendi oştîma

ji xwe re (î) *h* *êw* yorunma (bep kendîne yor-un kîrîse)

ji xwe re bîr *êw* *êw* ağışamak

ji xwe re bîrî *êw* kesîmmek (kendîne veya kendîne tem elîse kesîmek)

ji xwe rîbî *ol* 1. bîncîleşme, bîncî olma 2. yorunma (bep kendîne yorîna)

ji xwe re hîlî *êw* 1. bîncîleşmek, bîncî ol-mak 2. yorunma olma (bep kendîne yorî-nak)

ji xwe rîbîyî *w* 1. bîncîleşme, bîncî olma 2. yorunma olma (bep kendîne yorîna)

ji xwe re dîrd çîkîrî *êw* kendîne sorun ya-rîmmak

ji xwe re dîrî *êw* kulîlîbî değanîmek (ve-ya değanîmmek) * eger ru vî tîştî bîkî, tu dî

ji xwe re bîbî *ol* bunu yapmazsın kulîlîbî de-ğanî ol

jyanparêz *adîv* xatîrmanan
jyanparêzi *m* xatîrmanlık
jyanrîzgarker *adîv* can kurtaran
jyanrîzgarkerî *m* can kurtarılık
jyar *m* 1. yaşantı (hayat tecrübesi) 2. yaşantı (yaşantıdan bir an, hayatın bir bölümü) 3. geçmek
jyare *w* otak
jyer *m* yaşantı, yaşat
jyê jîriyê pîrdînd zekû yaşî
jyîn *weng* *nd* ses kîzîlerî (veya telley)
jyîn *m* 1. yaşama, yaşantı, yaşama 2. yaşayış, yaşantı (yaşama biçimi)
jyîn *weng* yaşamak, yaşantılmak, yaşantılmak
jyîna hevîşkî *rd* 1. otak yaşantı 2. bîv otak yaşama
jyînbar *rd* yaşantılır, yaşantılıdır, yaşantılıdır
jyînbarî *m* yaşantılılık, yaşantıbilicilik, yaşayabilirlilik
jyîner *rd* yaşatır
jî zariyab hişk bûn *lêw* tulumu dîskûlmek
jî zarokan bûn *lêw* kasîlaşmak, çocuk doğuramaz doğuma gelmek
jîzêrkîkîrî *rd* alim kîrînamalî çok güzel şey
jî zîkê xwe gîrtin *lêw* gîrtlagîndan kesmek
jî zîkîmekî *rd* anudan doğma, doğustan, yoradîştan
jî zîkî û piştê bûn *lêw* katîla katîla gîlmek
jî zîtan zemînî *lêw* ağızdan kaçırmak
jî zîtan ketin *lêw* yelkenlerî suya tadermek
jî zîrtên xwe ketin *lêw* yelkenlerî suya indirilmek
jîzîkîldayî *rd* gûnûş kaplanah
jî zûrê re tunc bûn *lêw* zora gelememek
jî zû de rêzî 1. çaktan (şey çaktandı), nice, uzun süreden beri 2. dünden, çaktan, seve seve * *ew jî zû de jî xebatê re hazîr e* o çaktanaya dünden beri — *kêla wî jî şiklêyê dünden olîrtî, çalîşma sevkî kalîmîrtî*
jî (I) g 1. daîde * *de civîne de ew jî peyîvî topluştada o da kîştîştî * min destê jî kîrî destê de aldîm* 2. daîde (şart baldiren şulardan sonra 'bile', daîh' anlamını verir) * *êdî ew dîlê min xweş hîko jî qîmetê wî mîh e* sok gîrtanû alî da deîerî yokî daîde, daîh, bile * *ez jî wê nîzanîna ben dîh' bucu bîlmîyêrum* 4. daîh (şart baldiren şulardan sonra) gelerek şartın geçerî olîmadîşma bîldîrî * *ew êdî ku bê jî, mîh nabîne* artık gelse daîh beni bulamaz (yok) ~ *jîwê hî tîştêkî wîha dîgerîya xwep da bulatînmek* ~ ... — *de ... de* * *dîva wê jî havê wê jî hatîne babasî da anesî de gelîmîş*
jî (II) r 1. kirîş (hayvan bağırsaklarından yapılan ve bazı müzik aletlerinde kullanılan tel) 2. kirîş, yay (yay kirîş) * *jîya kemûnê kemîn yayî — avêtîm serê kirîşîmek* * *jî bî-avêje ser sazê sazî kirîşî*
jî (III) r 1. yaş, omar (doğuştan beri geçen ve

yet birimi ile ölçülen zaman) * *jîwê min sî û pêne e, otuz beş yaşîdayîm* 2. *wîrtor* yaş (bu gök cisminin oluşmaya başladığı gündür, bu güne kadar geçirdiği zaman) — *ê tîştêkî wê yaşî haşî —ê xwe tîje kîrîm yaşîm del-dîrtmîk*

jî (IV) r anakök
jîdar (I) *rd* 1. kirîşî 2. *wîkê* yaylı (çalgılar için)
jîdar (II) *rd* omîrtîk
jîdirêj *rd* 1. omîrtîk * *Xwedê wê jîdirêj* hîko Tarzî omîrtîkî etsin — *kîrîm omîrtîkî etmek* 2. uzun omîrtîk, uzun sürçk * *hevêrtîya wan jîdirêj* *wêbû* arkadaşlıkların uzun omîrtîkî ol-mak
jîgolo *m* jigolo (jî xwe re) — *gîrtîm jîgolo tut-mak*
jîjk *hw* jîjo
jîjo *zok* kirpi (*Erinaceus europaeus*)
jîk *r* 1. kirîş (hayvan bağırsaklarından yapılan ve bazı müzik aletlerinde kullanılan tel) 2. kirîş (yay kirîş)
jîker *adîv* kirîşçi
jîkle *m* jikle
jîlet *m* (yapıncı; Güleke'nin adından) jilet *wêkî* — *e jilet gîbî*
jîletkîrîm *m* jiletlenme
jîletkîrîm *lêg* jiletlemek
jîmnastîk *m* jimnastik, kültür fizik ~ *kîtu jimnastîk yapîmîk* — *amrazêlar spîletî jimnastîk*
jîmnastîkker *adîv* 1. jimnastikçi 2. jimnastikçi (jimnastik hocası)
jîn *m* 1. yaşantı, hayat, dîrtmî * *tu tîştêk jî jîwê ne gîrîngîrtî e* hiçbir şey yaşantıdan daha omîrtîk deîğîrtî 2. yaşantı, hayat (doğuştan olîme kadar geçen süre, omîrtî) 3. yaşantı, yaşantı, hayat (hayat biçimi, içinde yaşantılan şulaların bütünü) * *jîna* II *gund* kîyêkî hayat 4. yaşantı, hayat (meslek ve dîrtmî) * *jîna mamustetîyê* öğretmenlik hayatı 5. yaşantı, hayat (geçim şartlarına tümü) * *jîna xwe bî nîvîsîrtên xwe dîdîmîne* hayatımı yazgîlarîyla kazaîmî, or 6. yaşantı, hayat (canlılığı gösteren hareket, kaynaşma) * *hî wê omîrtîkî tîştêk bî havê jîwê tunc bu ewde* hayat edî, na dîr şey yok 7. yaşantı, hayat (canlı varlık, yaşantıyı süglayan şartların tümü) * *jî hevê jîna mîh e* ayda hayat yok 8. yaşantı, hayat (bir kînîsîna tarîhî biyografîsî, hayat öyküsü, hayat hikayesî) * *jîna İsmail Beşîkîf* İsmail Beşîkîf'in hayatı — *a şev-bîhêrkîm (an jî şevê) geze* hayat
jîn *weng* 1. yaşantılmak (canlılığın, hayatını sürdürmek, sağ olmak) * *Baran tîne dîjî?* Baran halî yaşîyor mu? 2. yaşantılmak (varlığını sürdürmek) * *masî dî avê de dîjîm* balıklar suda yaşar 3. yaşantılmak (otomak, eğlenmek) * *em hî gund dîjîm* hîz kîyêrt yaşîyoruz 4. yaşantılmak (geçirmek) * *hîm çawa dîkarîm*

jorovahiyyi *nä* üstyapısal
 jorovayı *m* üstyap
 joribahırk *m* işe geçiş
 jordest *nä* üstün, eğençen
 jorejêr *nä* 1. aşağı yukarı 2. yukarıdan aşağıya
 joresazi *m* üstyapı
 jorlık *m* oda, odalık
 jorlık telefoni *nä* telefon kulübesi
 jorin *nä* 1. üst veya yukarıyla ilgili 2. yukarıya
 jorın *nä* jorçape
 jorxane *m* üstyapı
 jorxaneyi *nä* üstyapısal
 jorzanav *m* üst kimlik
 jorzenüm *m* yer üstü
 jovan (E) *nä* pişman [^] ez pelekê jovan im ben
 çok pişmanımı — bün pişman oluak — kirin
 pişman etuak
 jovan (T) *m* bekieme, bekleyiş
 jovan kirin *m* bekçesine
 jovan kirin işi beklemek
 jovanî *m* pasmanlık
 jubile *m* 1. jubile (Eski Ahat'e göre- Yahudilerde, elli yılda bir Tanrıya ve dinlemeye ayrılan yıl) 2. jubile (katoliklerde, Roma'ya hacca gidenlerin, kiliseye gnahlarının tam olarak bağışlandığı yıl) 3. jubile (evliliğin elinci yıldada düzenlenen kutlama töreni) 4. jubile (bir meslekte uzun bir süre başarılı olarak çalışılan için düzenlenen tören)
 junî *m* diz ~ lenzûn kerkudan oturu tötretmek ~ jê birin nakatın çarşuak, takatı kalma nâc, halden düşuak
 Jupiter *nä* jupiter, İpiter, Müşteri, Erendiz
 jural *m* jural ~ kirin jural etmek
 jurnalker *nä* jural
 jurnalkerî *m* juralçılık
 jura jorin juro
 jû *m* ucı, elem

jûdo *m* judo
 jûdobaz *nä* judocu
 jûdobazî *m* judoculuk
 jûdoker *nä* judocu
 jûdokerî *m* judoculuk
 jûjiyê *nä* vî zozê deniz kestanesi (Echarus esculentus)
 jûjiyê berezi zozê oklu karpı (Hystrix cristatus)
 jûjiyê fırawê zozê oklu karpı (Hystrix cristatus)
 jûjî *nä* karp, (Eriocacus europaeus) ~ destê xwe li jûjî têjîkê xwe dîxe dibêje çî qas weşnê e kuzgîna yavrusê şalno (veya anka) gûnûr ~ dibêje çî piçê têjîkên min bermitê qet tune ye kuzgîna yavrusê şaban (veya anka) gûnûr
 jûl jûzê (tirkçi Jule'ın adından) jul
 jûn *m* 1. veru [^] şûneke bîfûn e euz heclî pez lê bîçêrdin ve tînî lîr yer davarîkan oda yavrusin 2. sağık, sıhhat
 jûndar *nä* veruñ
 jûnî *m* dîz
 jû paştî *nä* bundan böyle, artık
 jûr (E) *m* koruk
 jûr (T) *m* 1. oda 2. çerçî → bazirganî (an jî bazirganîyê) ticaret odası → hîjdarîyê ameliyathane → nijîstîne (an jî razanê) yalık odası → rûnişînê oturma odası
 jûra parêzeran *m* lîno
 jûri *m* 1. jûri (seçimler kurulu) 2. jûri (yargıcılar kurulu, hakem heyeti)
 jüvan *nä* pişman
 jüvanbûn *m* pişmanlık duyma, yaptığına üzülme
 jüvan hîm işi pişmanlık duymak, yaptığına üzülme
 jüvanî *m* pasmanlık

K

K K w Kürt alfabesinde on dördüncü harfi ve köşeklinde telâfüz edilen bu ses, fœcetik bilimsel bakımında ötümsüz, kapalı ve damaksız, gürleksi ünsüzler giislerir.

K kü K (potasyum'un kısaltması)

ka (I) w saman ~ ne ya te, ma kañin ji ne ya te ye? samana acımayısan beri merge acı ~ teslîmî bayê kirîn e,gerî kediye emant etmek ~ û kênol samana ve saman tozu ~ ya hev dêrandîn birbirînder, nelîel etmek ~ ya kevn bi ha kirîn eskiyi, geçmişî desmek ~ ya kevn ha kirîn eski defterleri karıştırmak (veya yoklamak), geçmişî desmek ~ ya kevn ba mekin 1) eski defterleri karıştırmayın 2) geçmişe misli, yalıtışe kuzu deşler ~ ya kevn li ha kirîn geçmişî desmek ~ ya şil firotîye yapılaş kotullîgün farkında

-ka (II) wêwî ~oik~ecek * zûka çabucok * lûfîka vavagmak (sîfâlerden küçültme sıfâlları ve zarfın türeten ek)

ka (III) w 1. hani * ka apê te? amana hani? 2. hani (sitem belâret) * ka te ye ji min re pir-tok bilansa? hani hana kirip getirecektin? 3. g. hele * ka bila ew roj hê hele o gün ge-sin (bellelikle, hiç olmasa, her şeyden önce anlamında) 4. hele (uyuma, karacına veya vaat anlatır) 5. bir (sıfî veya zarf durumunda basına geldiği kolime,er kuvvet, istek, veya kesin olmayan anlamları katar) * ka em herin bu g. delin ~ bê g. hele, hele bir (uyuma, karacına veya vaat anlatır) * bila nêse-tîte bê ka ez dê çî bîlîdin ew dê bîlîne hele çalışmasın, ne yapacağını o görür ~ li çî-ama her nedense ~ bê çîva büye her nasılsa ~ lê ji her çî hê her nedense * ka bê ji her çî-her, li qasî yê din handoreke xurt nehîşt her nedense değerleri kadar kuvvetli bir ekli biriktirir ~ bila g. hele, hele bir (uyuma, karacına veya vaat anlatır) * ka bila nêse-tîte hele çalışmasın ~ bise (an ji bîsin) dur (veya durun) ~ çî ~ neresî (hangî yarı) * ka çayê wê spehî ye? bunun neresî güzel? ~ çî bû? ne çıkar (he zaman var) * di rojê teğ de me car pênc qiruş ji yekî stend. ka çî bû?

dar gunde birînden üç beş kuruş almışın ne çıkar? ~ çî jê derê? ne çıkar (bir sante vermez) ~ çî ye? ne imiş? ~ ... çî ye ... çî ye kin ... km. * ka ew çî ye ka zane mirovati çî ye insanlık kim o kim ~ dibe? ne olacak * ka ew iş e dibe? bu olacak iş mi? ~ em (an ji ew) lê bînbîrin (an ji bînbîrin) bakalim (veya bakalim) * paşê ew ez lê bînbîrim ka erebe diçe havşeyê sanz bakalim, ilçeye araba var mı? ~ emê (wî) çî ye halê (wî) çî ye e-tî ne budu ne? (yaş küçük) ~ ew qas e? hapi yok mu?, sadece bu kadar mı? ~ ew bîlîlî nede bu bîlîk ~ ew çî ye? kim oluyor? ~ ew hebûn nede bu bîlîk ~ çîlî tu ye bîbêji çî ne deşir? (veya ne deşsin) ~ halê wî ~ herketê wî kedi (veya eti) ne, budu ne? (mukalları, gücü anırlı) ~ ji bo çî te di-ye? ~ ku e neresî (hangî yönü) * ka kuyê wê xweş e? bunun neresî güzel? ~ ku der e neresî (hangî yönü) * ka ku derê wê xweş e? bunun neresî güzel? ~ li ku 1) ne gezer 2) nerede (özellik, arayıp (mekanı var mı, imkânsiz) anlamlarında kullanılır) * xwedêgî-ravî min dê ji we re pêjn û hîşn xwe bî-nivisanda, ka li ku? size sozum ona hisle-tin yazacaklın, nerede? ~ li ku ma? nerede kaldı? * ka Mîozofîya te li ku ma? seun fî-lazotlûgün nerede kaldı? ~ li min bînerê! baktir misiniz! ~ min çî got ku... ne deşir de ~ qeweta (wî û halê (wî) çî ye etî ne bu-rû ne? (imkânları, gücü sınırlı, parası az) ~ qimeta wî çî ye? ne imiş? ~ rawesta (an ji rawestîng) dur (veya durun) ~ tu lê! bak bak! hele hak! ~ wê çî jê çêbibe ne çıkar (nasıl bir yarar umulur)

ka (I) wêwî 1. dik (kaval), baldır ve ayluk kemîğîrîm birleştiği yer) 2. diz (fortulduğunda uyluğun üst yanlı ~ berdan trêê yere di-çekmek

ka (II) w bit boş şeku

ka (III) w dilok, serî, ork, örtük

Kabala w kabala (Yahudilerde yarıllı olanık konulmuş olan İnanı kanunlarının yarıllı, ağızdan ağıza geçen dinî buyrukları, İbani

kafîl m yeterliçik
 kajeng m çapa
 Kafkasya m Kafkasya
 Kafkasyayı adın Kafkasyalı
 kafkunkürü m dönmeçiftiricme, yerle bir etme
 kafkürü kirin *kiş* dandağın etmek, yerle bir etmek
 kaf ü kün kirin *kiş* dandağın etmek, yerle bir etmek
 kafür, kamfür ad kâfür, kâfuru
 kaf ü yakün kirin *kiş* dandağın etmek, yerle bir etmek
 kafyar zölm mersin balığı (Acipenser sturio)
 kagul m kakül
 kagulin ad kakullu
 kahü ad kasikin
 kahü m erişkinlik
 kahü ad kâhu
 kahin m kâhinlik
 kahin m kâhinlik
 kahü ad kahü
 kahü *batın* marul, kıvrık salata
 kahüfirinş adın marulcu
 kahür m yarağan, kama (iki ağız keskin acaşırı bıçak)
 kainat m 1. kâinat, evren 2. kâinat, evren (düzenli ve uyumlu bir babilin olarak düşünceler, bütün varlıklar) 3. mev kâinat (herkes)
 kâinatî ad 1. evrensel (evrenle ilgili) 2. evrensel (bütün insanlığa uygulanan, uluslararası)
 ka (I) m yalan gönleği, yılan kuyruğu
 kaj (II) m yumak
 ka (III) *batın* çam ağacı
 kaşa rey *batın* karpuz
 kaşa sar *batın* kızılçam
 kajandın m işletme
 kajandın *kiş* inlemek
 kajâr m ense
 kajiston m çanlık
 kajûe *batın* kakule (Eliktara cardamomun)
 kajû m inleme, inleyiş
 kajûn *kiş* inlemek (köpek ucu, kesik ses çıkarmak)
 kajû m iyiyici kimse
 kajûti m iyiyicilik
 kajuwajo ad dandağınık
 kajuwajobün m dandağın olma
 kajuwajo büñ *kiş* dandağın olma
 kajuwajo kirin m dandağın etme
 kajuwajo kirin *kiş* dandağın etmek
 kaka (I) m (k kalın okunur) kaka (çocuk dilinde nok)
 kaka (II) m 1. yunurtta (çocuk dilinde) 2. uca (yiymek için) 3. yenilecek şeyler (çocuk dilinde)
 kakakak kekake. (kekeleme) * bu kakaku wi kekeleneye başları
 kakao notın 1. kakao, Hint bademi (Theobroma cacao) 2. kakao (bu ağacın meyve çekirdeği) 3. kakao (bu çekirdeğin öğütülmesiyle elde edilen tez) 4. kakao (bu üzden yapılan içecek)

kakarlık *batın* mantar
 kakasi m ekmek ve ayran uşu
 kakhicik *batın* mantar
 kakelîk *batın* badar (bir tür yer elması)
 kakevîk *batın* mantar
 kakêş *batın* saman yolu
 kakêşan *batın* saman yolu, gök yolu, İncular yolu
 kakêşin *batın* saman yolu
 kakül m 1. içge, iç (ceviz, badece gibi yenişlerin iç) 2. ceviz, üz, nûve - avêdün (Hâtekü) iç tutmak (veya bağlamak) - ketin (Hâtekü) içlenmek, iç tutmak (veya bağlamak) * kakil ketine güzen cevizer içlenmiş * edî kakil ketine güzen cevizer iç tutmuşlar -ê güzê a-gül balı (bü büyük anneye ve büyük babaya göre öğütülen olan erkek tertün)
 kakülê diran *batın* daş ezü
 kaküglitün m içlenme
 kakil girtin *kiş* içlenmek
 ka kirin *kiş* kurtulmak
 kakirisi ad kâsinü (havuç ve kuşlar için)
 kakirishün m kosulme (havuç ve kuşlar için)
 kakirisi bün *kiş* kosulmek (çanak ve kuşlar için)
 kakışin *batın* saman yolu
 kakivîk *batın* mantar
 kakivîk *batın* mantar
 kaku b kaku
 kakudunî *batın* kakofon, kakışma
 kakul zölm çayır kusu, tarla kusu, taygar (Alauda arvensis)
 kakulek *batın* kakil
 kakoz *batın* yaban amudu
 kakütis *batın* kaktus (Cactus)
 kakul m kakül
 kakûe m çekic
 kakûçel m şalgam çirpikası
 kakûd m iskelet
 kakûl m ayakbaki
 kakûnî m iseme, ibrayac duyma -ya (...) karın ve isemek, ibrayac duymak * zaruk kakûnîya pêsîre dilîkî çocuklar memeyi isterler
 kakûti m 1. iskelet (insan ve hayvan bedeninin kemik çubukları) 2. iskelet (yumuşak hümlerle döklünüş, ölü bir vücudun kemiklerini bildiren)
 kal (II) m 1. dede, hayuk baba, ağbaba 2. ad diyar, yaşlı (erkek) 3. ad yaşlı (yaşlı ilerlemiş kimse) - bün ü jî pertay ketin ak sakaldur, yuk sacala gelmek - ü pîr ablar, cetler -ê bedirâm 1) pîrdân 2) meç diasiz kimse -ê gaxan (ad jî gaxand) Neol Baba -ê gowendê yilbaş dedes -ê serê salê yilbaş dedes (Neol Baba'nın Kurt versiyonul -ê zaman gün görmüş (yaşlı gün görmüş kimse)
 kal (III) ad 1. ham (yenecek kadar olgün olma) 2. ham (yenecek kadar olgün olma) 3. ad karpuz 4. ad yeşil (olgunlaşmış, ham meyve) * arûngên kal yeşil kayser

yalığı 5. kaynak (bir mülğe bir buluncuğu kimsə) * **kana** yılan yalan kaynağı 6. *wer* beşik (bir şeyin doğup geliştiği yer) -a **herkesiyə** madden ucığı (veya yalığı) -a **darayı** mali kaynak -a **derewan** yılan kurtuk arması yalan kuru -a **fesudılan** lesat kurukması -a **komere** komur ucığı -a **qıralı mü** 1) madden ucığı 2) madden yalığı -a **neftə** petrol kaynağı -a **petrolə** petrol kaynağı -a **qesahlye** bezul saynağı -a **viran** yalan zurnkuması, yalan kupa

kan (II) m metal

kana *derew* kana

kana *keviran* m taş orığı

kanal m 1. kanal (su kanalı) 2. *yal* kanal (iki kişi arasındakı dör ve çarir dənizi) * **Kana** **in** **Mozambik**ə **Mozambik** **Kanalı** 3. *wer* kanal (nədə də kanal, su u. suyu gəcən yer) 4. **kana** (telefon, telgraf, televizyon, gibi orqanlarla idarə etmə sağılyarı yol, holl - vektirin kanal olması)

kanalızuşyan m kanalızuşyan, lüğim düşəm

kanalok *uzdu* kanalok

kana *ywə* m/turla memleha

kanhaş m haşap, yığış, virmə - **bün** virmə olmaq, haşap olmaq - **kurin** virmə etmək, haşap etmək

kanbaşbün m haşaplaşma

kanbaş **bün** *şəğl* haşaplaşmaq

kanbaş m haşaplıq

kanbır m kökten kesimə

kanbırkürin m kökten kəsmə

kanbır kürin *şəğl* kökten kəsmək

kanhiyət *şəğl* kanhiyət

kanc m 1. küstah, münasibətsiz (sarı sayğı gəzəməyən) 2. kaba (terbiyəsiz, zəkaətli kit, gürüslüz) 3. asz (uzun mənə siki məs. olma-yən) 4. sən (qarı, kirmel, satı)

kancə k küstahça

kancbün m 1. küstahlaşma, münasibətsizləşmə 2. kabalılaşma 3. sertləşmə (kirmel olma)

kanc **bün** *şəğl* 1. küstahlaşmaq, münasibətsizləşmək 2. kabalılaşmaq 3. sertləşmək (kirmel olmaq)

kançbün m 1. küstahlaşma, münasibətsizləşmə 2. kabalılaşma 3. sertləşmə (kirmel olma)

kanç *bur* kançili

kançil m 1. küstahlilik, münasibətsizlik 2. kabalıq 3. sertlik, kancək - **klün** 1) küstahlilik 2) kabalıq etmək

kançkürin m 1. küstahlaşma 2. kabalılaşma

kanc kürin *şəğl* 1. küstahlaşmaq 2. kabalılaşmaq

kançk k küstahça

kançilaryu m kançilaryu

kançiler *wəw* kançiler

kançileri m kançilerlik

kançelə *şəğl* kançelə (qovulması ed)

kançelə *w* gebe olmayıp suz verən dişi sağrı

kançil m 1. hozma (bağ veya hostanın sən ürünü toplama) 2. kökten bitirmə 3. hozma (kizliyə girmə)

kançil *klirin* m 1. hozma (bağ veya hostanın sən ürünü toplama) 2. kökten bitirmə 3. hozma (kizliyə girmə)

kançil kürin *şəğl* 1. hozmaq (bağ veya hostanın sən ürünü toplama) * **wə** **hez** **kançil** kür bağ hozmaq 2. kökten bitirmək 3. hozma (kizliyə girmək)

kançilür m ağır toplanma yer

kane m 1. kanyon * **kane**yə darayı mali kaynak 2. kyanok (bir şeyin çıktığı yer)

kançkəş *w* sağrı, ağrı davranma (hazulənməyə gətirilmə) * **yokə** **kançkəş** e. **heta** **xwe** **hazir** **bike** **li** **me** **ilbe** **ewar** **yok** **əğ** **bir** **hazulə** **hə** **qadar** **akışm** **buluruz**

kançkəşi m ağır davranma

kanç k 1. kanç * **kanç** **əp** **tə?** **amca** **han?** 2. **hari** (karşılıqdakıdır, daha önce bildiyiği bir şey kendisine hatırlatmaq istədiyində anlatılı) 3. **han** (səmə belirti) * **kanç** **tə** **yə?** **ji** **min** **re** **partok** **banıya?** **hani** **barc** **klap** **gətir** **ekim?** 4. **hanıya**

kançber k kaldirac, marmara

kançil m çəkərimə

kançje *babür* peyğambər çıçağı (Cənubda cyanus)

kanç *w* gafil - **bün** gafil olmaq - (**yok**) **girtin** (birini) gafil avmaq - **hərin** **girtin** gafil avlanmaq

kanç *w* kaynak yeri

kanç m gafillik

kançren *şəğl* kançren - **bün** **kançren** **olmaq** - **kürin** **kançren** **etmək**

kançren **bün** m kançrenləmə

kançren **hün** *şəğl* kançrenləşmək

kançreni *w* kançrenli

kançrö *wəw* kangru (*Macropus giganteus*)

kanç (II) m donma, təmiz (saç kepeği, saç köncü)

kanç (II) *w* ocaq * **kanç** **əg** **it** **atəş** **orığı**

kanç (III) m göz pınarı - a **çay** **göz** **pınarı**

kanç m idət, gələcək

kançiyət m çəsməlik

kani (II) m 1. çəsmə 2. kaynak, küynarca, pınarı, memba (bir şeyin çıktığı yer) - **ji** **püngə** **hez** **nedikir**, **püng** **cü** **di** **çay** **yə** **wə** **də** **həşin** **bü** **nətin** **kaçıran** **o** **sapa** **buluzir** -**ya** **çikiyay** **kuru** **çəsmə**, **suy** **çekilmis** **pınarı** -**ya** **derewin** **sürekli** **suy** **akmayan** **çəsmə** **veya** **pınarı** -**ya** **əlwə** (su, ji **hişli**) **kuru** **çəsmə**

kani (II) *w* metalik

kançibürük m məvsümlük çəsmə

kançib m çəsmə yeri

kançje *babür* acımaq, belemaz (Cepralarca syriaca)

kanç (I) m çəsmə

kanç (II) m sapan (taş sapanı)

kanin m 1. mükəddir olma, yapabilmə, edəbilmə, eə hilmə 2. etimə (olumsuz olaraq bir şeyi uca qarşılama) 3. güc (sınırsız, mülk mülk) 4. kərəf, idkar (bir şeyi yapubilmə gücü)

kanin *şəğl* 1. mükəddir olmaq, yapabilmək, e-

debiilmek, -e bilmek * ez dikanlım herim her gidebahirim 2. etmek (olumsuz olmak; bir ihtiyacı karşılamak) * ez bēyî wê ulkanlım mışır edemem

kanıng m çeşme, pınar

kanısark w çaykara, göze, kaynak

kaniker w madencilik

kanikeri w madencilik

kankol w sepetçilikte kullanılan yuvarlakça ve çukurluklu meşe kozalağı

kankülük *başın* mantar

kanu *derin* kane

kanuñ *azêñ* kane

kanşêr *biñ* kanşer, incime beñi -ê xwîñê kan kanser

kanşêrbûn w kanserleşme

kanşêrî w kanserli

kanşêrbûn m kanserleşme

kanşêrî bûn *biñ* kanserleşmek

kanşêrnasi m kanser bilimci, kanserolojisi

kanşêrulojî m w kanseroloji, kanser bilimi

kanşêrî *başêd* karnuzi buğday

kanşut m kanşer

kanşûn m kanşin

kanşuvon *başêr* kanşivci

kanşuvonî m kanşivcilik

kanşu m kanşu

kanşulêj w kanşu (karnuzi söyleyiş)

kanşuhêjî w kanşuculuk

kanşon m kanşer

kanşonî *başêr* kanşonî

kanşûk *başêr* kanşûn (I)

kanşûn (I) m aralık (yılın 31 gün geçen son ayı) -ê kış bu ayda soğukların etkisini azalttığı on günlük dönem -ê yaz bu ayda soğukların ortasıyla insanların aiese fazla sekiştiği dönem -ê kut soğukların şiddetlenmesi sonucu aiese çok fazla sakıduğu ve on gün sürdüğü bu ayın ilk dönemi -a berî (am) (E-wîl) ilk karnuz, aralık (yılın 31 gün geçen son ayı) -a paşin bea's ayı (yılın ilk ayı) -a pêşin aralık ayı

kanşûn (II) m 1. aiese neağı 2. ocak öncü

kanşûn (III) w küvet

kanşyak, **kanşyak** m kanşyak

kanşza (I) w maden öcağı, kaynak

kanşza (II) *başêr* bir dâhika tarzi

kanşzab m metal bilimi

kanşzabî w metal bilimci

kanşzabî w maden?

kaolîn w kaolin

kaolînday w kaolînî

kaolînî *başêr* kaolînî

kaos m kaos

kap (I) m 1. kalın siyah, urgan 2. ip, ilmiç (arsuzuk öldürme cezası) * kap kirin stüyê wî beynuna ilmiç, geşirdler

kap (II) w baş (şeker için tane) * kapok şeker bir baş şeker

kap (III) m 1. ökç, örük 2. hiltar (duvar veya sigiraların boyunlarına takılan ip veya kayış) 3. duşak (başının kaçırdığını özlömek için uyağına bağlanan ip) 4. butuna takılan ip

kap (IV) *başêr* aşık, aşık kemîği - avêtin aşık atmak - ji hev re avêtin birimne meydan okumak - leyistin aşık asmak (veya oynatmak) -ê çik dik, durişu saqlar -ê çik e zek u ve beçenki -ê (yekî) jê re mîr hatin eçnisi doğuştan gelmek, ipi tîkunda (veya yolunda) olmak -ê (yekî) mîr e tuzo kuru -ê (yekî) mîr hatin (I) aşığı bey (veya çuk) olumak 2) ipi tîkunda olmak

kap (V) m başak (yulduz kuskuza tabana kadar olan bölümü)

kapon m 1. dar geçit (dar ve yürümesi zor yeri) 2. dar sakak

kapang w merdiven

kapank w merdiven basamağı

kapâ *şing* wîr geğüs kemîği

kapasite m kapasite

kapç w bu yaşında mek

kapç or 1. kepek, tatlaş (teşere ile biçilen şeylerden dökülen kırıntı) 2. kepek (bitirge ve yarma kepeği) - pê hatin werkmîr talayazmak - pê werkmîr talayazmak

kapçkiruş *başêr* kepekçi, (satan kanşer)

kapçî w zamanından önce gişleşen düve

kapç w kapç (rublenin yüzde bir değerindeki para)

kapik (I) m kepek (bulgur ve yarma kepeği)

kapik (II) m 1. ökç, örük 2. hiltar (duvar veya sigiraların boyunlarına takılan ip veya kayış)

3. duşak, köstek - avêtin piyê (...) duşaklamak, kösteklemek

kapikîrî m 1. orkleme 2. köstekleme, duşaklama

kapik kurn *şêr* 1. orkleme 2. köstekleme, duşaklamak

kapikîrî m 1. eçli, orkleme olan 2. köstekli, kösteklenmiş

kapik or kapik (rublenin yüzde bir değerindeki para)

kapikîr or kapikîr, ana mal, sermaye

kapikîrist *başêr* 1. kapikîrist, emanetçi, sermayeci, sermayedar (ana mal sahibi) 2. w kapikîrist, emanetçi, sermayeci, sermayedar (finansalılık düzenini benimsemiş kişi)

kapitalizm m kapitalizm, ana malcilik, sermayecilik

kapitone m 1. kapitone 2. w kapitone (bu kumardan yapılmış olan)

kapitulusyon m kapitülasyon

kapkajî *başêr* çekirge

kaplix *başêr* aşık oyuncusu

kapliçî m aşık oyunculuğu

kapnişî *başêr* kapnişî

kapok (I) w 1. hiltar (suzuğı) 2. duz sapağı 3. hiltar, başak

kapok (II) 1. ökçe * sula ku kapuka wê bilind u yüzak ökçel ayakkabi 2. tepuk (ayakkabi topuğu) * kapoka sula wê ayakkabişinî topluğu - li hev keştin tepuk çalmak

kapok (III) m 1. ökç, örük, bitlar (duvar veya sigiraların boyunlarına takılan ip veya kayış) 2. duşak, köstek - avêtin piyê (...) duşaklamak, kösteklemek - li ligan xistin köstek

varmak ~ Jİ piyê (.) xistin köstek varmak
 ~ a bilind a gihêverokî yuzusta öçek
kapokkürin *m* köstekleme
kapuk kürin *üçü* köstekleme
kapokkürî *m* köstekli, kösteklenmiş
kapol (I) *m* awê kafa tasi, kuru kafa
kapol (II) *m* azak ve rez balindeki sarımsan
kaporta *m* kaporta
kaportasaz *m* kaportasız
kaportasazî *m* kaportasızlık
kaportavani *m* kaportacı
kaportavani *m* kaportacılık
kapus *bir* kabûs
kapuse *m* dîndî 1. çodanm 2. wî koçman
kapuse *m* kodamanlık
kapox *m* bişlênîş otlan deste yap p bağlamak üzere tutulan işçî
kapreş *m* ayakları siyah m
kaprê *m* kûms ~ kûmî kapus yapmak
kaprîdîlar *m* kaprîdî
kaprî *m* hoğac, azak, kekêrmas yiyecek
kaprîdî *m* baldîrî çaplak (ayak takımı, senser)
kaprîl *m* 1. kaprîl (ateşli silâhlarda) 2. şî kapsal (taşlar için)
kapran *m* 1. kapran 2. kaptan, kaptan pînt 3. kaptan (kaptan sofer) ~ pînt kaptan pîloc
kapranê *m* derya *dîndî* kaptanderya
kaptanî *m* kaptanlık
kapûs *bir* kabûs
kapût *m* kaput (iskandinav oyununda) ~ kürin kaput etmek
kar (I) *m* 1. iş (bir sonuç elde etmek, herhangi bir şey ortaya koymak için güç harcayarak yapılan etkinlik, çabı) * dî heyna karê keşî ewre mekûn şî srazind kîmsêyî çîş-gul etreyên 2. iş (bir değer yaratan etki) 3. iş (duygular beklenen hizmet veya birane vezîrî gurev) * mîha karê mîm heya, ez nêyên şundi için kar. gelîrem 4. iş (saray, ticaret, tımar, mahye vb. alanlara ilişkin ekonomik etkinliklerin bütünü) * van çendî dan kar û iş çekîni ye bu ara îşler çarğun 5. iş (kümü yararına yapılan işler) * karêni ewletîyê guveelik işîrî 6. iş (herhangi bir yere düzen verici, günlük yaşayışa sağlayıcı her türlü çabı) * karêni wê malê zehî bu cevin îş çox 7. iş (geçici sağlanacak için herhangi bir alanda yapılan çabı) * mesela * jî xwe re karêkî bîdîta dî ku bî xwe debara xwe bîkîra kendîre bî îş bulsa da gurîdîni kendîni sağlîta 8. iş (iş veri) * rabe, tu dî jî karê xwe re dereng bîmîni kalk, îşê geç kalacakîm 9. iş (ticari anlaşma, alışveriş) 10. iş (herhangi bir maksatla kurulan düzen) * kar û işê xwe kîrîni rê îşîni yoluna kîyûn 11. iş (bazi deneyimlerle "yazık", "çîkar" anlamında kullanılır) * ew karê xwe derane o îşîni bîlîr 12. iş (yapılan şey, davranış) * mîn karêkî baş kîr ku tam îî he-sûbê wî bî îşîni dî hoşîni endêk bî îşîni yapîni 13. iş (mekâ, oğru gibi elde yapılan şey) 14. iş (emek, işçilik, ustalık) * perde-yêke kî karê gîtanî e îşîniğîr bir perde 15.

iş (işlem) * karê mîni kete ser wan, nekîtan îşîni otîlara dîştî, amî gîrîndîlîr 16. iş (socon, konu, mesele) 17. iş (güzlî sebep veya maksat) * karî mîlêni wan ên kî îşîrî nîzane çî ne, heme oyle îşîrî: wî amî ne ul dîğûnu insan bîlîmîye 18. iş (bir kurseye otgû olan gîrî, anlayış) 19. şî kar (bir kuvvetin uygulanma noktasını hareket ettirmekle hareketli güç) ~ avêtin pişîr guhê xwe şî sazacakîmak ~ berdan îşîrî bîrakmak ~ bî (yekî) qedîn îşî (birinde) bîrmek ~ bî wêkî tî gîrêdan merêv (an jî insan) bî gîtlîne (an jî peyê) îşî yapînakîta insan sîzde yolu gelir ~ hîke lîî ezacî ku dîl neke waxwazî îşîni sağ-lîmîni yap ~ dan (yekî) (birine) şî wêrmek ~ dan ber (yekî) îşîe koşmak (birini bir işte görevlendirmek) * karî dan her mîni benî îşîe koştîlar ~ dan ser mîlê (yekî) îşî koştîrmek (birini bir işte görevlendirmek) * karî dan ser mîlê mîni benî îşîe koştîlar ~ derîxîstîni îşî açmak, îşî çıkarmak (üçü) açmak, peceksîz bir durumdan ortaya çıkmasına sebep olmak ~ gerandîn 1) îşî wêrmek (işîni iste-sînden almak) 2) çekip çevirmek, yönetmek ~ gerandîni çekip çevirmek, yönetmek ~ gîrîni îşî tutmak ~ hîştîni îşî bîrakmak ~ jî nebûn elînden îşî çıkarmak ~ jî bîn piyê xwe derîxîstîni îşî çıkarmak (üçü) açmak, gereksîz bir durumdan ortaya çıkmasına sebep olmak ~ jî destê (yekî) derketîni îşî çıkarmak, elînden îşî çıkarmak (çok) işî yapmak ~ jî destê (yekî) dermeketîni elînden îşî çıkarmak ~ jî (yekî) re derketîni (an jî derîxîstîni) husûni îşî çıkarmak ~ jî rê derketîni (şî) wî-gîrdîni çıkarmak ~ jî tehmê derketîni îşî çîğîrîndan çıkarmak ~ kere bajîşî dîhera, nîjîyî nî herê îşî çîkî gibîdîr yîğîsîni bîcî ~ ketîni ser (yekî) (birine) îşî dîşmek ~ ketîni ser hev îşî yîğîlmek ~ ketîni sîwê (yekî) 1) îşî başî rîşmek 2) (birine) yük olmak ~ kîrîni îşî yapmak, îşî görmek ~ (an jî îşî) leqîni îşîler wîlmek ~ lî eksî sîwar hûn îşî înadî bîrmek ~ lî ber hev ketîni îşîler bîrakmak ~ lî hev û dîni ketîni (an jî qelbîni) îşî sorpa sarmak ~ lî (yekî) mîni 1) îşî uyğû dîşmek 2) (birine) îşî dîşmek ~ lî rê bûn îşî hîkîmetîde gîrmek (veya omak) ~ê (wî) dî rê ye ngîrî wîjîrîndî. kîzîmî îşî ~ nîşîni (yekî) dan (birine) îşî göstermek ~ nîwe hîştîni askîda bîrakmak ~ nîwe mîni askîda kalmak ~ pê bîdîni 1) îşî bîrmek (bir işî îşî bir sonucu ulaştîrmek) 2) îşî görmek (işî yapmaya uygun olmak) ~ pê dan kîrîni (birini) îşîe koşmak (veya koştîrmek) ~ pê nebûn îşî güç yapmaz olmak, tembel olmak ~ pê qerdandîni (birine) îşîni yapîndîktan soroz sît dermek ~ pê qedîni 1) îşî (birinde) bîrmek 2) îşî bîrmek ~ qerdandîni îşî bîrmek (bir îşî îşî bir sonucu ulaştîrmek) ~ rast neqîni îşî lere gîrmek, (îşî) gîrî gîrmek ~ sîî e, gîya tî xwe tî gur kîr dîbe kergoşk şî bîstî oşîdan gibîdîr yapînya kîyûndîni nîwî çarğun gibîr ulur ~ tev ketîni ser dîlê hev dokuz sîni çarşîmbîsî bîî ara-

ya gelmek ~ ü har is güç - 0 karê (yekî) li bî bûn işleri yolunda gitmek (veya olmak) - ü karê paqîlyê temizlik işleri tanıtık: ~ ü is güç - 0 işê dewletê hukümet kapısı ~ ü işê (yekî) ketin ser (yekî dîr) (birine) işi çözmek - 0 işê (yekî) rast çûn işi çabı etmek - selas kirin bir işi bitirmek - zor çebûn iş çabılmak - zor gerîn iş çatallamak - ek hel kirin işi bağlamak, işi hel etmek - elî hay jî destê (yan) derketin e-linden iyi iş görmek - ekî (an jî xehateke) bîdeyde kirin kalburla su tasımak - ekî bêqîmet kirin değersiz bir iş yapmak - ê baş bî sebrê ye işi (veya temiz) iş aliti ayda çûn - ê (yekî) baş bûn işi iş olmak - ê be-ropaşkî kirin ata et, ata ot vermek (bu işi ters yapmak) - ê (yekî) berf nava hev dan (birine) kalem atmak (bu kimsenin ismi karıştırmak, bozmak) - ê bî senat, namê bî pûşer jîna îmeslî iyi iş, temiz etmek ve u-sul kudin cerahî edîlendir - ê bî talih ve balit işi - ê bî xelkê rihetîya nêse, xerakirina malê ye el olaye yapılan iş, nefsinê dîskür-luk adîna yikim getirir - ê batîlûke tehîke-lî, iş - ê bûkê kirin şeyiz hazırlamak - ê (yekî) bûn (buna) nêre olmak * şwarbûna li hêsp karê îmeran e nîa bitmek yigit harê-dur - ê (yekî) çî ye? işi ne? - ê (yekî) dî hev de bûn işi olduğu gibi durmak - ê (yekî) dî ser dîlê hev de bûn işi olduğu gibi durmak - ê duyemîn ek gorev - ê (yekî) ew bû ha bi-re * karê ew ew hû masî sor dîkirin ha bi-re halik kiran yordî - ê gawpî jî şwarîya kerê ye şûnmaçîno kar da eşşê benmesîdir - ê (yekî) ger e, ha li vîr e, ha li wîr e o ka-rı (mahalle) senîa bu kapî (mahalle) benim - ê giran 1) ağu iş 2) wêz înce iş - ê (yekî) helîn işi olmak - ê hosteyan wîrî işi - ê (yekî) jê hebûn (bu şeyle) işi olmak, ilgî-lenmek, alışılmak - ê (yekî) jê çeme bûn (bir şeyle) işi olmamak, ilgîlenmemek - ê (yekî) jî serê (yekî) zêde bûn (bir,un işi) başından aşkan olmak - ê kesê li serê, pîr e baş olan baş olmaz - ê (yekî) ketin rê işi is-ler duruma gelmek, işi olanla bu bîcin ol-mak - ê (yekî) ketin ser (yekî) (bitir) işi düşmek - ê ku ne karê (we) ye çîna bûn têkîlî pê dîkim elîna hamarîya êrêk işîre kûşînak - ê ku pêşîyê buş çû, dî re rîndî nayê ewelî iyi gideri işin sînu kûtu olur - ê (yekî) li hev nehâtîn işi aksî gitmek - ê (yekî) li rê bûn 1) işi iş olmak 2) işi rast gitmek 3) işi tikîrînda (veya yolunda) olmak 4) tuzu kuru olmak - ê (yekî) li rê ye işi tikîrînda (veya yolunda) - ê malê sed û sî ne, av û a-xur tenê beylû ne ew işleri nêkêrdû - ê mîn ew e ku pê ye işi (iş) iş kaşîğ(m) gû-mûş - ê mirov ne qar e hamala semerî şîk emaz - ê mirovê mirov jî me merrî ra ne bar e okuze boyuzû vek olînz (veya ağıt gelmez) - ê nav îmalê ew işi, orta işi, orta kîmçî - ê ne dî rê de kîtu iş, yolsuzluk - ê nêrê kîrbîş, buluşuk iş - ê (yekî) qedîn işi

bitmek - ê qelamê kalemî işi (yontmâcîlık) - ê rûniştî kirin mînder çûrmek (olurarak yapılan işlerle uzun yıllar uğraşmak) - ê ser dîstî ü pîyama ayak işi - ê serobernî îstîşkî-çî yapılan, fîzensîr, çîpîştîrma - ê şevê mî-rov kîlêkîrî ye gece gücü kor gozu, gece işi korî: işi - ê te lîne îstî mî yok - ê xeter-nak tehîkeli iş - ê xwe bî hev xîstîn teze-nî kuymak - ê xwe bî xwe qedandîn kîndî gûşîgî kîndî kesmek - ê xwe bîke lîd wext wek pûşîyê ser text erken yapın işin alîn çakar dîşîni - ê xwe bîrîn serî işi olmak (işî vtedîğî gibi bitirmek) - ê xwe jî hev derîstî-tîn îstî çevîrmek - ê xwe kîrîn 1) işin gör-mek (görevîni yapmîk) 2) işini yapmak - ê xwe kîrîn rê tîku, mî yelîna koymak - ê xwe li hev anîm îstî, uyduymak - ê xwe qedan-dîn kîrîn întam etmek (olduymek) - ê xwe zanîn iş bitmek (beterîkî olmak) - ê (an jî işî) xwe zanît îstî bitmek (nerede, nasıl varîlanavîğînî bitmek, çukurîna bitmek) - ê Xwedê neşîgîne Allîhîm îşîndîn sual olînu-maz - ê zarîkan (an jî sehîyam) çukuk işi - ên dîyanetê dîyaner işleri - ên nemayê ol-madîk işler - ên nêlîrê surlî işler, korîmlîk iş-ler - ên çençîyê mayîrî işler - ên paqîlyê te-mîzîkî işleri - ên tewşîkî kîrîn abesle îğnî-mak (veya abesle şîgîlî etmek) - ên xêrê lîwîçî işler - ên xwe kîrîn rê işlerîni yoldîna koymak

kar (II) m 1. kâr, kazanç * kârî mîn u lîro ge-tek buş e hûgûnkî kîrîm gayet iyi 2. kâr (ya-rar, fayda) * ku kârî wî jî mîn ye nîn e erup bîra (bu kârî yol) 3. kâr (malîyetî fîyazîyla satîş fîyazî amîsîndakî şîrêk) * serê parçeyê mîlyonek kârî mîn e parça başîna bir mîl-yon kîrîm var 4. ekî, tesîs * kar ü karda-nawê ekî teplî - bîrayê zerarê ye kar zararî kîrîndîşîdir - hîştîn kîrîn bîrakmak - jî hatîn kîrîn gîrmek - kîrîn kîr etmek, kazanç ekî etmek - lî kîrîn kîr etmek, ekî yapmak - man kîrî kîrîmak - rê de man bas bîlmak * eger ez bî vî fîyetê bîdîm te, jî mîn re karê tî de namîne bu fîyatî verîsewî baş bulîmaz - ê kîrîn kîr etmek, ekî yapmak - ü karda-nawê etîz teplî - ü xesar kîrî zarar - ü xesar bîrayê hev în kîrî zararî kîrîndîşîdir - ü zerar kîrî zarar - ü zarar bîrayê hev (ü dîr) îa zar zararî kîrîndîşîdir - ü zerara (yekî) tî de hev derîstîstîlît îa dîhîmî hîf îçîn bîr çekî keçîboyuzû çîğîrmek - ê kerînsînê zararî kîzîmîndîn lîzîlî elîwî şî - ê putîzîzî (an jî fatîzîzî) aldîğî aptes üskûthûğî kîrîhağîya değîrmek (zîmîrî kîzîmîndîn lîzîkî oîan iş) - ê xwe avîlîn serê kîrî koymak

kar (III) m hazîrlîk - ü bu hazîrlîk - ü karê xwe kîrîn hazîrlîğîni yapmak, hazîrlîkmak - a xwe kîrîn hazîrlîğîni yapmak, hazîrlîk-mak

kar (IV) bir kes jî kar

kar (V) m 1. tuzla, kaynak * kara xwê tuz kaynağı 2. kaynak (bir şeyin çıktığı yer, menşey)

kardiyeskopi *kyw* kardiyeskopi

kardı (I) *buçw* mantar

kardı (II) *buçw* yaprakları el büyüklüğünde, büyü 29-30 cm kadar olabilen, çalıklarda yetişen ve yaprakları sarıma yeşilimsi kullanan bu bitki, aynı zamanda halk hekimliğinde etilal süzümü amaçlı da kullanılır

kardıde *nd* 1. biten

kardıh *buçw* kırı (II)

kardıhal *w* kardıhal

kardıhalı *w* kardıhallık

karre (I) *nd* hazır olan

karre (II) *nd* marmar 1. karre, döndü 2. *nd* karre, dönül (karre biçiminde olan) 3. karre tiskambil oyunlarından aynı türden dör. kâğızın bu araya gelmesi) * karre as karre as - ya hejmarekê (bar sayımını) karre - ya hejmarekê girtin *ww* (bir sayım n) karesini almak

karreba (I) *buçw* kâriör

karreba (II) *w* 1. elektrik 2. elektrik (bu enerjinin gündelik olarak kullanılması hiç ni)

karrebâdab *w* elektrikleme

karreba dan *lêgh* elektrikleemek

karrebâdar *nd* elektrikli

karrebâdarbûn *w* elektrikleme

karrebâdar hûn *lêgh* elektrikleemek

karrebâdarbûym *w* elektrikleş

karrebâdarkirîn *w* elektrikleendirme elektrikleşyon

karrebâdar karîn *lêgh* elektrikleendirme

karrebâyim *w* elektrikleme

karrebâyim *w* elektrikleme

karreba girtin *lêgh* elektrikleemek

karrebayan *nd* elektrikli

karrebayanî *w* elektriklilik

karredar (I) *nd* karer

karredar (II) *nd*er uzmanisi

karrekirîn *w* 1. karerleme 1. karerleme (bir resim büyütme veya küçültme, resim oranlarını göre eşit sayıda karerlere bölme)

karre kirîn *lêgh* 1. karerlemek 1. karerlemek (bir resmi büyütme veya küçültme, resim oranlarını göre eşit sayıda karerlere bölme)

karrekirî *nd* karer, karerlenme

karreng *nd* saman rengi

karretaf *w* 1. felaket, yıkım, trajedi 2. afet, fâcîa 3. belâ (büyük zarar ve sıkıntıya yol açan olay veya kimse) - çêbûn felaket almak, y. kim olmak - êp siruştî doğal (ya da tabî) 3. fetter

karretafîde *nd* başına felaket gelmiş olan

karretafjenti *nd* fâtetade feisketçide

karresaz *nd*er iş adamı, işkâr

karresazi *w* iş adamlığı

karrete *w* karer

karretehaz *nd*er karretçi

karretehazî *w* karretçilik

karreteker *nd*er karretçi

karretekerî *w* karretçilik

karretzal *w* 1. baze 2. güzel kız, p. l. ç

karfermîş *nd*er iş adamı

karfermatî *w* iş adamlığı

karêç *w* 1. diğen 2. kâmmarîn sapları yayma-

ya yapayan uzun çaralı ağaç

karêbê derweyî *nd* dışişleri, hariciye (devlet yönetiminde dış işleri)

karêbê hundirîn *nd* içişleri, dahiriye (devlet yönetiminde iç işleri)

karêbê kesêdeyan *nd* özlük işleri

karêbê muxawîzî *nd* işleri

karêbê muxawîzî *nd* içişleri

karêbê muxawîran *nd* yazı işleri

karêbê reş *nd* karantâş işler

karêbê serberzo *nd* istikrarlı yapılan, övemsiz, çuşıtma

karêbê w bel kemîği

karêbê xeratişî *nd* dograma, dograma işleri

karêz *w* 1. pınar, bulak 2. havuzı sınırlı yer

karfiru *w* ikinci ve üçüncü gündeki süften yapılan ağmaz

karğeb *w* 1. iş yeri 2. hiç işyeri (uçmanın iş süzleşmesine gece çalıştığı yer) 3. atölye, işlik

4. yapım evi

karğer *nd*er idareci, yönetici

karğerî *w* idare, yönetim - ya deserî (an jî çahkî) *lêgh* özel yönetim

karğerî *w* idarecilik, yöneticilik

karğêr *nd*er 1. idareci, yönetici 2. hiç kayyum, kayyım 3. müden, idare eden, yöneten

karğêrdarî *w* idare etme, yönetme

karğêrdarî *lêgh* idare etmek, yönetmek

karğêrê dezgehê *nd*er idareci

karğêrîya gîştî *nd*er kamu yönetimi

karğêrîyî *nd*er idari, yönetimsel

karğêrî 1. idare, yönetim 2. idare, yönetim (bir kurumun işlerini yürüten kurum) 3. idare, yönetim idarethane (bir kurum veya kuruluşun yönetildiği yer)

karğêrî *w* 1. idarecilik, yöneticilik 2. hiç kayyumluk

karğîr *nd*er kâğıt

karğîrî *nd*er kâğıt

karğîrî *w* işlev, fonksiyon

karğîrî *nd*er işlevsel

karğîrî *w* işlevsellik

karğîr *w* kâğıt

karğo *w* kâğıt

karğuzar *nd*er 1. işgüzar, becerikli 2. işgüzar (gereği yokken, daha çok kendini göstermek için iş karıştı) 3. *nd*er maslahatgüzar 4. hizmetkar, işçi

karğuzarî *w* 1. işgüzarlık, beceriklik 2. mec karğuzarlık 3. maslahatgüzarlık 4. hizmet, çalıştırma

karğuzargelî *w* hizmet yeri, hizmet yapılan yer

karhêl *nd*er grevci

karhêlî *w* grevçilik

karhêner *nd*er kullanıcı

karhênerî *w* kullanıcılık

karjivan *w* eğlak çobanı

karjivanî *w* eğlak çobanlığı

Karîk *nd*er eğlak çobanı

karîk (I) *nd*er kewar

karîk (II) *w* demet, hâğlam (meşe yaprakları *lêgh*)

karîk (III) *w* gedik, rahne

karik (IV) *m* oğlak → sawa süt oğlağı ana kuzusu → virmik ana kuzusu → xwe dan gutan mercimeği firiza verinek

kariske *m* ar arahısı

karistam *m* l. ş yeri 2. fabrika

karıştand *m* bu halay adı

karix (I) *m* karix (şabanla açılan iz)

karix (II) *m* yastık (fide yetiştirmek için ilave toprak ve gübreden hazırlanmış toprakçe yer)

kariyer *m* kariyer

kariyerist *m* kariyerist

kariyerizim *m* kariyerizm

karî (I) *m* bütün nesnel

karî (II) *m* bütün yapraklara e. büyüklüğünde, boyu 20-30 cm kadar olabilen, çalıklarda yetişen ve yaprakları sarıya yemağında kullanılan bu türki, aynı zamanda nalk nekunluğunda işah sükküü olarak da kullanılır, yılan yastığı (?)

karî (III) *m* tuğla

karîbun *m* l. kehribar, samsanapan 2. *m* kehribar (bu maddeден yapılmış olan)

karîbanâ *m* jecînd Ezizinin laş. Olu tışa, kuru kehribar

karîbar *m* l. kehribar 2. *m* kehribar (bu maddeден yapılmış olan)

karîbelg *m* bütün yapraklar el büyüklüğünde, boyu 20-30 cm kadar olabilen, çalıklarda yetişen ve yaprakları sarıya yemağında kullanılan bu türki, aynı zamanda lufâ lekunluğunda işah sükküü olarak da kullanılır

karîbelk *m* karîbelg

karîdet *m* karîdet (Palaemon)

karîgeh *m* evren

karîgehî *m* l. evrensel (evrele ilgili) 2. evrensel. (bütün insanlığı ilgilendiren, evrensel)

karîger *m* l. etki 2. *m* etkili, etkin 2. etkili (eyci) * xarîtinêke karîger etîleyîcî bar konuşma 3. katizmatik ~ a luyekî (an jî rexkî) yan etki

karîgerdar *m* etkili ~ bûn etkili olmak

karîgerdarî *m* etkililik

karîgerî (I) *m* l. etki (bir kimsê veya nesnenin başka bir kışa veya şey üzerindeki gücü) 2. etki (bir etken veya bir sebebin sonucu) 3. etki (bir kimsê üzerinde bırakılan izlenim) * karîgerîyêke hay lî ser min lişt herçe t-lumîu hic etki bûnê 4. etkililik 5. etkileyicilik ~ ya tirêjê işt etkilinîgi

karîgerî (II) *m* yurîruk

karîgerîbûn *m* etkileme

karîgerîbûn *m* etkilemek

karîgerîbûyîn *m* etkilenme

karîgerîkîrîn *m* etkileme, etkili olma

karîgerî kîrîn *m* etkileme, etkili olmak

karîk *m* bütün nesnel

karîkatof *m* karikatür

karîkatür *m* karikatür

karîkatürekîrîn *m* karikatürize etme, karikatürleştirme

karîkatüre kîrîn *m* karikatürize etmek, karikatürleştirmek

karîkatürekîf *m* karikatürize

karîkatürîst *m* karikatürist

karîkatürîstî *m* karikatürçülük

karîkatürîze *m* karikatürize ~ kîrîn karîkatürîze etmek

karîkatürsaz *m* karikatürçü

karîkatürsazî *m* karikatürçülük

karîr (I) *m* acıyla, arayışla mecleme

karîr (II) *m* l. muktedir olma, edelilime, yapabileme. ~ e bilme 2. kudret, aktidar (bir şeyi yapabileme gücü) 3. erk * karîra sîyasî sîyasî erk 4. kudret, güç (sîrasî z. mutlak nîtelik) * karîra Xwedê Terûn'ın gücü ~ a bî nefsa emnê xwe re nefis muvadelesî ~ a bî nefsa xwe nefis hakîkî olmak ~ a darzandûnê (an jî dadwêriyê) yargî gücü (veya erki) ~ a qandûdanînê yasîna gücü (hakîkî, velkîsî veya kuvvet) ~ a rêvelîrlînê (an jî çîbicîkîrînê) yurîtîme gücü (veya erki)

karîr (I) *m* güç acıyla, arayışla meclenmek

karîr (II) *m* güç 1. muktedir olmak, edelililmek, yapabilemek ~ e bilmek * ez dilkarîm herîm ben gîdebrînî 2. etmek (ulmîst z. olarak: bu ilmiyi karîrlanmak) * ez bêyî wê nîkhatîm onsur edemem ~ (yek) kîrîn berîya xwe (bîrîn) cebînden çıkarmak * tu Menaf nas nakî, ew dikare Hesen bîje herîya xwe ten Menafî tanîmişûn, o Hesenî cebînden çıkârî ~ xwe lî ser kevîrekî bîşk lî req xwedî kîrîn kendîni geçîndîrebîlîmek, olumsuz sefollarda dahi kendi keleşim şîkîstîlebîlîmek kîlîr becerîsî olîmê * dikare lî rûvê (yekî) bî nîbêrtîn yüzîne bakîlebîlîmek gîbî (veya yüzîne bakîlîr) * dikare (yekî) lî bîbe ser avê lî bîne (bîrîn) susuz suva gîtîrîp susuz getîrmek, (becerîklî olmak) * kîrî lî hewayê resmê teyrîm bîkdîşîme haydê kuşlîrîn dîbî serîmî çekîbilîr, becerîklî olîmek * karîbûnê bî nefsa xwe nefîsîne hakîm olîmek * nîkare bî herê dîbeze kîrtîn eşşê gîbî yetîmîp zîherînî dövîmek * nîkare dek bîne serê (yekî) (bîrînî yarînîsî) perende stînanîmak (oyun çevîrmek), aldatîlanîmak * nîkarîn çîlîka xwe jî avê derîstîlîn paçasîmî çekîcek (veya tîplîyîcak) halî olînîmak * nîkarîn çavê xwe vekîrîm gîr açînîmak * nîkarîn mîyek jê kîrîn (bîrînî) kîlîna dokînanîmak * nîkarîn mîyek jî (yekî) kîrîn (bîrînî) kîlîna dokînanîmak * nîkarîn pî re penîce kutîn lî (bîrînî yarînîsî) perende wînanîmak (herîm bu kîrtîdan bîrînkîta aşîgî olîmek, becerîksîz olîmek) 3) (bîrînî yarînîsî) perende stînanîmak (oyun çevîrmek), aldatîlanîmak * nîkarîn serê xwe zarîndîn gîzî çînanîmak * nîkarîn xwarîn yîyînîmek * nîkarîn xwe danî ser (yekî) (bîrînî) üstîme varînanîmak

karîra derîm karîra

karîra raperdînînê *m* jîra gücü, yürütme erki veya gücü

karîne *m* erk, yetki

karîsaz *m* bîrîrîşdînî

karîre *w* karîr (m. zarife)
 karîreye *piştê amêr* bel kemaği
 karîreye *şing anî* göğüs kemaği, göğüs tablası
 karîwer *w* meşgul (her işle uğraşan, iş gör-
 mekte olan) - *hûn meşgul* ölmek - *kirin*
 meşgul etmek
 karîwerbûn *w* meşgul olma
 karîwerbûn *bişg* meşgul e mak
 karîwerî *w* meşgulliyet
 karîwerkêrîn *w* meşgul etme
 karîwer kirin *bişg* meşgul etmek
 karîz *w* su akarı
 karîzma *w* karizma
 karîzmatîk *w* karizmatik
 karîkar *w* inleme, sızlama
 karîkarî *amên* kerketmek
 karîkî kirin *w* inleme, sızlama
 karîkar kirin *bişg* inlemek, sızlanmak
 karîkas *w* karîkas
 karîkenar *w* emekli
 karîkenarbûn *w* emekli olmak, emekliye ay-
 rılma
 karîkenar bûn *bişg* emekli olmak, emekliye
 ayrılmak
 karîkenorî *w* emeklilik, teahhüt
 karîkenorkirin *w* emekli etme, emekliye ayırma
 karîkenor kirin *bişg* emekli etmek, emekliye
 ayırmak
 karîker *adên* 1. işçi (başkasının yararına bedel-
 olma, kafa gücünü veya el uzluğunu kullan-
 maktak vasıtle çalışan kimseler) * hemû kar-
 kerên dişayê bi şer bin bîlûn dişayê wer-
 len barîşin. 2. işçi (toplu olarak yaşayan be-
 celerinde özene yeltenmede olmayan, toplu-
 luğun çıkarını gören işçi veya erkek) - *ê jî*
xwe re *peşnû xalkê li ser e* işinde iya olan
 her kes tarafından beğenilir - *ê kalîfiye kalî-*
fiye işçi - *ê ramana* *êkar* işçisi - *ê wehdetîyê*
mevzanîk işçi - *ê werzane* mevsimlik işçi
 - *ê wesîdar* vasîfli işçi - *ê xwe şîrînê* hevsu-
 lan (an jî xalkê) kendi işi gücünde olan, baş-
 kasına muhtaç olmayan herkesce beğenilir
 - *ên heşar kar* *w* iş kolu işçileri - *ên pelem-
 per kama* işçisi
 karîkeranî *w* proleterya
 karîkerê avahîyan *adên* insanlık yapıcı
 karîkerî *w* işçilik
 karîkerî *bun* karîkerim
 karîkew *w* topku kışık avı
 karîkînar *bun* karîkînar
 karîkî *bun* karîket
 karîkîrîn (I) *w* 1. iş yapma 2. çalışma 3. çabâ-
 lıma
 karîkîrîn (II) *w* 1. kazanma, kazanış (kazan-
 ma, sağlama) 2. etki yapma, etkileme
 karîkîrîn (III) *w* hazırlama
 karî kirin (I) *bişg* 1. iş yapmak 2. çalışmak 3.
 çabalanmak
 karî kirin (II) *bişg* 1. kazanmak (kazanış sağla-
 mak) 2. etki yapmak, etkilemek
 karî kirin (III) *bişg* hazırlamak * *ehuyekî der-*
wêşan jî min re karî hijê bir dermiş abasını
 bana hazırla

karîkulek *w* sıyığı (karî körüne azacı)
 karîkulîk *batm* mantar
 karîlêbûn *w* etkileme
 karîlêbûn *bişw* etkilenmek
 karîlêhû *fedel* edilgen, münfîil (etken kaşıcı)
 karîlêhînî *fedel* edilginlik
 karîlêker *w* etkileyici
 karîlêkarîn *w* karî etme, etkileme
 karî lê kirin *bişw* karî etmek, etkilemek
 karîmax *w* kalbur (işî delikli)
 karîmax kirin *bişg* kalburlanmak
 karîmaxkîrîn *w* kalburlama
 karîmend *adên* 1. memur 2. çalışan - *ê gel-*
hevê nûfuz memuru - *ê gumrastê* gümrükçü,
 gümrük memuru - *ê kadastroyê* kadastro
 memuru - *ê mehrûrînê* nikâh memuru - *ê*
tapoyê tapu memuru (veya tapu sicil memu-
 rîzî) - *ê tendurîstîyê* sağlık memuru, sağlık-
 çî
 karîmendî *w* memurluk
 karîmendî *w* 1. zarar, verîfîka, ustalık tesciî
 belgesî 2. zıvanî
 karînas (I) *w* karnas (adli sılah)
 karînas (II) *adên* iş bilimi
 karînasî *w* iş bilimi, ergonomî
 karînaval *w* karnaval
 karîne *w* 1. karne (ekol kartesi) 2. karne (sağlık
 kartesi) - *yyê tendurîstîyê* (an vî sıhetê) sağ-
 lık kartesi
 karînvîs *adên* kalp
 karînvîst *w* kalpçilik
 karînvîyar *adên* 1. hastavurucu, müreccatçı; 2. iş-
 tekli, talip
 karînvîyarî *w* buç vuru, muracaat
 karînî *adên* karîni
 karîni *w* 1. kara (uzamsız oyunlarında) 2. kara
 (betondan döşeme taşı)
 karîkî *batm* mantar - *a garan* bir rûr yetilme-
 yen mantar
 karîkîkî mîrgun *batm* çayır mantarı
 karîkîkî *pûşî* *batm* kay mantarı (Fomes fo-
 mentarius)
 karîkîkî rastan *batm* ak mantar (Agaricus
 campestris)
 karîkîkî sıstokî *batm* civik mantarlar
 karîkîkî *ad* mantarınası
 karîkîkîbûn *w* mantarlaşma
 karîkîkî bûn *bişw* mantarlaşmak
 karîkîse *w* karnas
 karîsozer *w* karuset
 karîsoz *w* 1. suçu, suç beklîşî 2. arge moruk
 karîsozî *w* suç beklîşîği
 karîpêk (I) *w* 1. eser, yapı (bir kimsenin emek
 sonucu ortaya çıkardığı şey) 2. eser, yapı
 (işanîmün ortaya çıkarıldığı ürün)
 karîpêk (II) *w* batmazıye
 karîpî *adên* karpit
 karîpîdîn *w* şuburun, çıkarcı
 karîpîdînî *w* iş bilmezlik, çıkarıcılık
 karîpîne *w* emekçi olmayan
 karîsak *adên* karsak (Vulpes corşac)
 karîsak *adên* s adanî, parşon (bir ticaret veya
 sanayi kumuluğun sahibî, başı, işverenî)

karwer *m* meşgul, bütü q'e uğraşan, iş görmekte olan - bütü meşgul olmaq - kırım meşgul etmek

karwerbün *m* meşgul olma

karwerbün *başq* meşgul olmaq

karweri *m* meşguliyet

karwerkirin *m* meşgul etme

karwer kirin *başq* meşgul etmek

karxane *m* 1. iş yeri 2. işletmə 3. üretilmə evi, ucuzluq, bələkə

karxanal *m* 1. ceylan bələsi (veya yavrusu) 2. alu (gazel, nərin kəməri) 3. ağır pilye, çar (gazel, aluluq kəz)

karxat *m* oğə

karxwə *m*əət pətəv

karxwət *m* pətəvlik

karxwə *m* tuzlu, tuz ocağı

Karyat *m*əət nəcür

Karyat *m* məntərlük

karyokibez *başq* karyekməz

Karyola *m* karyola

karzan *m*əət 1. uzman, ekspert 2. erhap, çil, işlən (bir işlən anlayış) 3. erhap, eht (bir işi yapan, yerəli)

karzanə *m*əət 1. işlən, ehtil kişi, bür kişi 2. becerikli

karzanət *m* 1. iş bələk 2. beceriklilik

karzanə *m*əət bəli kişi, çalılıb

karzan *m* 1. özənlik 3. ehtlik

karzan *m* təu, bür ağətis, -a serə sərbəli t. u ağətis

karzəndək *m*əət kəsək

kas *m* 1. kase 2. kupa 3. kupa * kasa *m*əət dənə kupası - ü kudik di serə (yekü) de si-kəstik kabək başma pətəvək

kasa *m* çanak

kasastin *m* çanak yalana

kas alastin *başq* çanak yalana

kasaləs *m* çanak yalayıcı

kasaləs *m* çanak yalayıcılıq - kirin çanak yalayıcılığı etmək

kəsbün *m* yorulma

kas bün *başq* yorulmaq

kəse (I) *m* kəse

kəse (II) *m* kəsa -ya bikiyə kətəli kəsa

kəsədər *m*əət kəsyer

kəsədər *m* kəsyerlik

kəsələ *m*əət çanak yalayıcı, dalkavək

kəsələsi *m* çanak yalayıcılığı, dalkavəklik

kəsələsi bür kəsələsi

kəsəlist *m* çanak yalayıcı, çanak yalayıcı

kəsəlist *m* çanak yalayıcı - kirin çanak yalayıcılığı, etmək

kəsət *m* kəsət

kəsət *m*əət kəsət, (satan kəsət)

kəsət *m*əət kəsətlik

kəsətjen *m* kəsətçuluq

kəsik (I) *m* kəsik * kəsikə serə kətə kəsik

kəsik (II) *m* kəsək - ü kudik di serə (yekü) de si-kəndən kabək başma pətəvək -a bələkə bələkə çənəği (gəy) -a xwənə kət çənəği

kəsika çav *m*əət çənəği

kəsika çələ *m*əət ağətis

kəsik *m*əət üşengeç, üşengen

kəsikəndən *m* əstəndirmə, üşəndirmə

kəsikəndən *başq* əstəndirmək, üşəndirmək

kəsikin *m* əstəndirmə, üşəndirmə

kəsikin *başq* əstəndirmə, üşəndirmə

kəsikin *m* üşengeçlik, üşengenlik

kəsik *m* kuşək

kəsiyət *m*əət kəsyer

kəsiyət *m* kəsiyətlik

kəsi bür kəmə ü kəsi

kəşib *m* kəzanım, kəzanıma çatışın, iş gücü olan

kəşək *m* kəşək

kəşək *m* kəşək

kəşəkdar *m* kəşəkli

kəşək *başq* kəşək

kəşimin *m*əət hindibəv

kəsi *m*əət gəyək, hindibə (Çiçəciyəm əstəndirmə)

kəse *m* kəse, sığı (tarlaya atılan tohumu örtmək üçün gəzdülən ağacın geniş arası) - kırım tuğan çəkme

kəzək *m* ərak

kəz *m*əət kəz

kəzəyola *m* kəzəyola

kəzər *m* bir tüt həvə

kəstini *m* əstirisi (əstirisi kəpək indirmə) - jə *m*əət əstirisi - jə çün (əstirisi kəstini) əstirisi

kəstini *m*əət əstirisi

kəstirke *m* əstirisi

kəsü *m* əstirisi

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kəsü *m*əət kəsü

kaşhazı m 1. kayalıklık (kayalık olma durumu) 2. kayalıklık (kayak sporculuğu)

Kaşbân m kızaklı ana. kızak yapımı (taşı. fren görevini yerine getirdiği halde dinlenmeye kayma)

kaş bînî dîğî kızaklı ana, kızak yapmak taş, fren görevini yerine getirdiği halde duramaz p kaymak)

kaşî m kızak

kaşebîr m vokuşma taşı

kaşekus ü 1. zar zar 2. m zar zar (güçlendirme)

kaşekûşî *şeyn* aşekûşî

kaşêlî w (oprağı) sırtarak topunlana (hanın yeri hazır anırken bu işlem yapılır)

kaşîkan m kayak yeri

kaşînî *şeyn* bîr tür ot

kaşîng m kuşak

kaşî n e m (bir tür çim)

kaşîlî *şeyn* kaşîlî bulucu

kaşîlî m kaşîlîk buluculuk

kaşîna m bir tür tuzlu su bulağı

kaşkaş m kaykay

kaşkaşîkirin m çekelenme

kaşkaşî kirin *şeyn* çekelenmek

kaşkaşkî m 1. çekek 2. kızak

kaşkaşok w kızak

kaşke w 1. yok (aşınmada kullanılan) 2. tuz 3. urubası 2. kağıt

kaşker m 1. çekici (branca arabaların), çeken arabası 2. taşıyıcı * amyardî kaşker taşıyıcı vesni 3. sürükleyici

kaşkerî m çekicilik

kaşkirin m 1. çekme (bir şeyi tutup kendine veya başka bir yere doğru yürütme) 2. çekme (taş, toprak koyma, biriktirme) 3. çekme, çeme 4. sürüklenme 5. yerden sürüklenme

kaş kirin *şeyn* 1. çekmek (bir şeyi tutup kendine veya başka bir yere doğru yürütme) * derî kîndîrîlî kaş kirî *şeyn* kapıyı sızdırmak çekip gitme 2. çekmek taş, toprak koymak, biriktirmek * kaşpê kîrî erbeyê kaş dîke arabayı çeken at 3. çekmek, çeme * ben kaş kirî nî çekî 4. sürüklemek 5. yerden sürüklemek

kaşkirî *nî* çekik

kaşkorse w kaşkorse

kaşme *şeyn* şeytan otu, baldirgan (Fennî as-sa-ferîde)

kaşnîr m 1. kaşnîr 2. *nî* kaşnîr (bu yünden yapılmış şalvar)

kaşî w 1. çeyiz 2. polo oyunu

kaşok (I) m kışık yokuş

kaşok (II) m çaydarak, katkay

kaşok (III) *nî* süzgeç

kaşolot *şeyn* kaşolot (sipermeçet balmaca)

kaşoyî *nî* çeyiz gibi sopa

kaşû *şeyn* kaşû

kaşûberkaş w 1. çekiştirme 2. sürüklenme

kaşûberkaşker *şeyn* çekiştirici

kaşû berkaşî kirinî *şeyn* çekiştirme

kaşû berkaşî kirinî *şeyn* çekiştirme

kaşûn m 1. kayık, sul 2. kaydırak

kaşûn (II) m sürümme *kaşûna *şeyn* yılan sürümme

kaşûnbîz *şeyn* kayalık

kaşûnhazî m 1. kayalıklık (kayalık olma durumu) 2. kayalıklık (kayak sporculuğu)

kaşûnkîrîn m kayak yapma

kaşûn kîrîlî *şeyn* kayak yapma

kaşûn *şeyn* aşkârî

kaşwâne m bir oyun

kaşzank w tavan (ay tavanı)

kat (I) m 1. çatı 2. m

kat (II) m 1. taşkın, fidan, çimbar, dal (taç çal) 2. filiz, sürgün

kat (III) m 1. ağ ağaç verem, kağıt 2. ekilmiş fi-kat her (taç) bir maddele bitirilmemiş tarlanın emsa yıl sonunda ürün vermesi, kendi ağaçları vermeden ekim

kat (IV) w 1. sâk, fîl 2. hüküme erme, anlama

kata-bölümme *şeyn* katba izme, yacınanma

katalîrîk w katalîrîk, katîrîk

katalîk w katalîk

katîgorî m katîgorî

katîgorîk *nî* katîgorîk

Katalan *şeyn* satalan

Kataluni m Katalanca

Katalonjî m Katalonca

katîlepî *şeyn* katîlepî

katîlepîlik *nî* katîlepîlik

katîlîk *şeyn* katîlîk

katîlîz *şeyn* katîlîz

katîlîzör *şeyn* katîlîzör

Katalog m katalog

katîlîngîrîn m katîlîngîrîn

katîlog kirinî *şeyn* katîloglamak

katone *nî* tîye ya 1

katîr m 1. iğik (horoz, tîndî vb. ata tepesinde bulunan kırıncı deli kenarısı) 2. kepez (taşlık veya kışlatıcı başında) (iğik)

Katarakt *şeyn* katarakt, ak basma

Katîlan m 1. dal verme, dalınma 2. tîlîzörme

katîlan *şeyn* 1. dal vermek, dalınmak 2. tîlîzörleme

katîlavîn m 1. dal vermek, dallanma 2. tîlîzörleme

katîlî *nî* w kate her tür çenek

kate (II) m 1. taşkın, dal, fidan, sürgün 2. tîlîzör

katîgorî *şeyn* katîgorî, ulan

katîgorîk *nî* katîgorîk

katîreyîkan w reyhan fidesi

katîrî m süzgeç, kırmeçete

katîrî *şeyn* kitap, yazma

katîbe w kâtîbe

katîberî m kâtîbelik

katîbî m kâtîbîk yazıcılık

katîk (I) m ense

katîk w çimbar, taşkın, dalma

katî *nî* 1. Zannînsî 2. geceri (çok sarımsaklı)

katîlök m bir ağarlık (iğik) herimi, en katîlök bir tenekeye eşit

katîjmêr m 1. saat (günün hangi saati olduğunu gösteren âlet) 2. sîretdîcer, kırmeçete

katîkrîn (I) m hikaye etmek anlatma

katîkrîn (II) w kırme

katî kîrînî (I) *şeyn* hikaye etmek, anlatmak

katî kîrînî (II) *şeyn* kırme

katî w sâk katîlanın köpe z oşu

Katolik *adör* Katolik
Katoliki *n* Katoliki
Kator *n* ibik (horoz, hindi vb. nin tepesinde bulunan kırması deri uzumta)
Kator küvün *katn.* ekni uz
Katrayon *n* katrilyon
Katyon *katn.* kayyon, artın
Katyuşa *tyk.n* katyuşa
kačučuk *bučn* 1. kačučuk (Ficus elastiça) 2. ka-
 uçuk (kaçukluk maddesi) 3. *ad* kačučuk (bu mad-
 deden yapılmış olan)
kav *n* hindi ve benzeri yemüştürün çalınan
 koparılmaya başlandığı zaman (tuzun 25 a-
 şustası)
kuval *n* leviz, tablet
kavalher *n* as table:
kuvalye *n* kavalye
kavalyeti *n* kavalyelik - kırm kavalyelik et-
 nek
kavari *n* taşlık
kavěj *n* geviz
kavėj *ad* yaşından evel doğurmuş hayvan
kaččikiri *n* geviç getirme, gevite
kačč *klm* *tyğ* geviç getirmek, gevirmek
kačik (I) *n* geviz
kačik (II) *ad* alık, avunak
kačil (I) *n* 1. harabe, vızme, yuzunı 2. harabe,
 tyk. (yıkılmaya yüz tutmuş yapı) 3. kalıntı,
 enkaz - *bün* vızme olmak - *kiri* vızmeye
 çevirmek
kačil (II) *n* 1. kevel, koyun pastası 2. *ad* kevel
 (koyun pastadan yapılmış)
kačilandin (I) *n* yürme (derisini yürme)
kačilandin (II) *tyğ* vızan etme
kačilandin (III) *tyğ* yürmek (derisini yürmek)
kačilandin (IV) *tyğ* vızan etmek
kačik *n* y. kati, enkaz
kačikar *ad* alınıp edici, tahripkâr
kačikari *n* tahripkârlık
kačikar *bu* kačikar
kačikari *bu* kačikari
kačikiri (I) *n* yürme (derisini yürme)
kačikiri (II) *tyğ* vızan etme
kačil kün (I) *tyğ* yürmek (derisini yürmek)
kačil kün (II) *tyğ* vızan etmek
kačil *n* tuku - *ün* (tyk) hela *bün* ak'ı dağıtmak
 - *olmaz*, kaçileri kaçırmak - *ün* (tyk) hela-
 weli *bün* kaçileri kaçırmak
kačilze *n* zamanında önce çitilegen koyun
kačikli *ad* premanı, zamanında önce doğma
kačikilik *bučn* manlar
Kavlan *n* kın
Kavni *n* kevel (deri, post)
Kavun *bu* karwan
Kavuni *bu* kavunı
Kavun *bučn* bu lakti
Kaw (I) *n* keklik
Kaw (II) *ad* 25 k. aşık kemği
Kaw (III) *ad* 1. gurulu 2. kabirli 3. kabir, noz -
 h. 4. bakımlı, alımlı, güzel (kendine ve ge-
 zelleğe dikkat eden) - *ü* kabir kitabı ve a-
 mı)
Kaw (IV) *n* gelişme, inkişaf

Kawa (I) *n* pa in
Kawa (II) *n* halı
Kawani *ad* çekinge kaçı (Smutas volğarı)
Kawbün *n* guruladın
Kaw būn *tyğ* guruladın
Kawdan (I) *n* kin
Kawdan (II) *n* durum, şart
Kawdan (III) *n* 1. evrim, gelişim, inkişaf, te-
 kamül 2. gelişme, tekamül etme, evrim ge-
 çirme
kaw dan *tyğ* gelişmek, tekamül etmek, ev-
 rim geçirmek
Kawdah *n* gelişme, gelişim
Kawdar *ad* 1. gurulu 2. k. bulı
Kawdayi *ad* gelişim
Kawdayin *n* gelişme, tekamül etme
Kawe *ad* gezek
Kaweki *ad* gezekçe
Kawėj *n* geviz
Kawėjnin *n* geviz getirme
kawėj anın *tyğ* geviz getirmek
kawėj *ad* çok erken gebe kalmış hayvan
kaččik *ad* çok erken gebe kalmış hayvan
kačik (I) *ad* 1. ekim, traşın 2. boğum
kačik (II) *ad* 1. saf, safıl 1. safıllı, safdanın 2.
 - *ak*, gezek, kaçık (boz devranışlı m. delice
 olan) - *ad* saf saf
kačikne *ad* 1. saf 2. akça, gezekçe, kaçıkça
kačiki *ad* 1. safca (tuz saf olan) 2. akça, ge-
 zekçe, kaçıkça
kačiki *n* 1. satlık 2. alıklık, gezeklik, kaçık-
 lik
kačikilün *n* 1. safılaşma 2. alılaşma
kačikilün *tyğ* 1. saflaşmak 2. alılaşmak
Kawi (I) *n* kulak memesi * **kačiya guhün**
 - *wan* *bü* guhar in kulak memeleri küpelidir
kači (I) *n* 1. gurur 2. kabir, büyülenme
kačiri *n* 1. gurulu 2. kabirlik - *klm* ki-
 bulik yapmak
kačok *ad* 1. saf (kolaylıkla aldatılabilir) 2. a-
 lık, gezek, kaçık
kačok *bu* kačok
kačok *ad* 1. safca (h. iz saf olan) 2. akça,
 gezekçe, kaçıkça
kačokul *n* 1. satlık 2. alıklık, gezeklik, ka-
 çıklık
kax (I) *n* çit, kak (elma ve armutun karutul-
 muşu)
kax (II) *n* çay tabağı
kax (III) *n* alan
kax (IV) *ad* ak
kax (V) *n* yabani ot ayıklama - *klm* yabani
 ot ayıklamak
kačči *n* yabani armut
kačč *bu* kačiz
kačik *n* çek vızosu
kačini *ad* alansal, alansız, ilgili
kačat *bu* kačiz
kačiz *n* 1. kağıt 2. pusula 3. kağıt (yağlı sınav
 kağıdı) 4. ağır hisarlık kağıdı 5. kağıt (ka-
 ğıt parç) 6. kağıt (belge, doküman) 7. *ad* ka-
 çit (kapıdan şeyi - *le* pe çanuln kağıtlamak
 (kağıtla kapıyı) - *se* ambelajı ambelaj ka-

ğacı (veya kralı kâğıdı) —ê ciyarreyê sığara yaprağı —ê dayirê (an ji tuvalatê tuvaleî kâğıdı —ê dîwaran duvar sâğıdı —ê helçink kureçma kâğıdı —ê hewaleye havale kâğıdı) havalename —ê hêja deqerli kâğır —ê imzeyan imza kâğıdı —ê iskanbîrê iskanbil kâğıdı —ê kalk sanayî kâğıdı —ê karbonê karbon kâğıdı —ê hatin peçandîn kâğıtlanamak —ê hatin kirîn kâğıtlanamak —ê hatin (an ji dan) kâğıtlanamak (kâğıt yapıştırma) * kazis li diwar xistîne diwar kâğıtlanamak —ê leyîstîkê ayur kâğıdı —ê matrîsê matris kâğıdı —ê mulojê muloî kâğıdı —ê mümkerî mümku kâğıt —ê nexêrê kara hâzer pusulê —ê parsîmanê parşîman kâğıdı —ê pê ve danînin kağıtlamaq (kağıt yapıştırma): ~ pê ve hatin danîn kâğıtlanamak —ê qalîndê kabu kâğız —ê qopçayê çopça kâğıdı —ê şinar-teyê şîmpura kâğıdı —ê şîmakîrî mümku kâğıt (bul mümuyîl) —ê tekîrê tekîr kâğıdı —ê (yekû) tije kirin (birine) sepet havası çalmak, şerh almak —ê torheyar keşe kâğıdı —ê turnîvotê turnusot kâğıdı ~ vektîrî kâğıt açmak —ê şîmpereyê zi tîpura kâğıdı

kaxıldank m kâğıdılk (kâğıt koymaya yata kutu) —a daşîrê (an ji tuvalatê) tuvaler kâğıtlığı

kaxıldar m kâğıtlı

kaxıldiroş nefêr kâğıt; (satan kîmse)

kaxıldiroşî m kâğıtlılık

kaxıldîn m kâğıt (kağıtlıan şey)

kaxîkêr nefêr kâğıdı; (imn eden)

kaxîkerî m kâğıtlılık

kaxîkîrîn m kâğıtlama

kaxîz kirin lîgê kağıtlamak

kaxîkîrî nefêr kâğıdı; kağıt vurulmuş alan

kaxîzok m kağıtlık

kaxîzokî nefêr kâğıtlama; kâğıt

kaxîz otîrîn çetîce (Cumhurbaşkanlığı)

kaxîkîrîn (I) m 1. ayıklama (yapanı olan ayıklatma) 2. üstün kesme 3. çapalama

kaxîkîrîn (II) m kokûnî kağıtma. kîkûnde kağıtma. kokûnî kuruma (zararlı olan her şey için)

kaxî kirin (I) lîgê 1. ayık amak (yapanı olan ayıklama) 2. üstün kesmek 3. çapalamak

kaxî kirin (II) lîgê kokûnî kağıtmaq, kokûnde kağıtmaq, kokûnî kurumaq (zararlı olan her şey için)

kaxî kirivan m sanayîyolu

kaxîk m geviş

kaxî m kaxî

kaxîrîn (I) m 1. geviş getirme, gevirne 2. gevir

kaxîrîn (II) m yayık yayma

kaxîrîn (III) lîgê geviş getirmek, gevirnek

kaxîrîn (IV) lîgê yayık yaymaq

kaxîrîdar m gevişli

kaxîrîkîrîn m geviş getirme

kaxîrî kirin lîgê geviş getirmek

kaxîz m söpêgî yararmak için çıkardığı ses (ve bu sese benzer sesler için)

kaxîzîn m kaxîzîn

kaxîkaxî m inleme (çöpek için)

kaxîz m (tan ağartır: * kaxîza sibekê tan ağartır) kaxîz m inleme (it için)

kaxîzîn lîgê inlemek (it için)

kaxîkaxîrîn m inli (it için)

kaxîrî m inli (it için)

kaxîrîn m inleme (köpek inlemesi)

kaxîrîn lîgê inlemek (köpek inlemesi)

kaxîzyar m (tan ağartır)

kebab m kebab —a bacanreşîkê portîyolî kebab —a kezebê çeger kebabî —a nîrîşîkê tavuk kebab —a tîkê tîkê kebabî

kebabîroş nefêr kebabçı (satan kîmse)

kebabîroşî m kebabçılık

kebabkar nefêr kebabçı

kebabkarî m kebabçılık

kebabpêşî nefêr kebabçı (yapan kîmse)

kebabpêşî m kebabçılık

kebabxane m kebabçı dükkânî

kebabdîn m yalvarma

kebabdîn lîgê yalvarmaq

kebanetî m kebanetî

kebanî m 1. büyük hatun, büyük hatun (evin genel işlerinde sorumlu kîmse) 2. mecazî kârî 3. açî (kadîn)

kebanetî m 1. büyük barmak 2. açîlık

kebanî m kebanî

kebar (I) m kişlik kavvan yemi

kebar (II) m 1. seller, tan ağartıcı, ilk söfêr 2. sabbul ezani ölçesi sala —a sibekê tan kaxîz lîgê

kebêre m hacîr

kebêre nefêr kebere, gehre otu

kebinin m yalvarma

kebinin lîgê yalvarmaq

kebotk m guvercin

kebûde m şîrek kavay

keç nefêr 1. eğri, çarpık 2. sapa

keç m 1. kız (dişi çocuk) 2. kız (kız oğlan kız cadet, bakıcı) 3. nefêr kız (dişi) ~ anîn kız almaz ~ bîrîn kız almak — dan sız vermek — dan hev û dilî kız olup vermek — dan nîr (an ji şû) gelin etmek — derketin kız çıkmak — diğîn ji xelkê re kur dibûn war ji dî re

kiz e'le gâder oğlan unaya güvence uluf. Anlamış bir deyan — diğîn 1) gelin adayını bulmak 2) erkeğe kız istemek, gelin almak ~ hê ne li danê ye rakime rihela wê kız beşîce (veya kundak) çeyiz sarfîktî — hîna nehattîye danê dest avêtîne çîhêzê wê kız beşîkte (veya kundak) çeyiz sarfîktî — re-vandim sız kaçamaz ~ xwestin çiz istemek —a havan soy u, asîl sız —a hîrêzê xelkê

kiz —a beşîn kız oğlan, kız oğlan kız tordun. bakîrê —a mîrahîl erkek hatma (veya Aysel —a rahişestî kız kurusa —a şîpîşewto hesleme gîrî —a xûnê gelinlik kız —a xelkê elî kîz —a xwestim erkeğe kız istemek, gelin almak —en havan soyu, asîl kız

keçane m keçane

keçanı m 1. kızlık (kızlık çağı) 2. kızlık, bakirelik 3. erkeçlik, kızlık zarı

keçankî m keçan, keçane, keçane özgü

keçanî m 1. kızlık (kızlık çağı) 2. kızlık, bakirelik

keçap *m* zence kızı, emi kızı
 keçatlı *m* kızlık kızlık çağı
 keçaylı *m* kızlık kızlık çağı
 keçülün *m* gelin adayını bulma
 keçülün *ğ* gelin adayını bulmak
 keçülün *ğ* gelin aday n. görme, görücüye çıkme
 keçebav *m* asil kız, soy lu, bahadır kız, as-
 lavığız kız

kecel *m*der 1. kel 2. kel (kahırcı bağli olanak veya yaşlılığa bağli olanak saçı dikiklenmiş ol-
 lan) 3. kel uyuz hastalığı sonucu saçlı m.
 seyrekleşme olan) - dültre porsor übe,
 parî dimitre gulfizerin übe küz olur badeu
 gözük olur, kel olur sızma saçlı olur - dilme-
 re porsori übe, mici dimitre hê qûnzêrini
 übe kel olur sızma saçlı olur, kor olur ba-
 dem gözük olur - hekimi büya wê dermanê
 serê xwe çêkîra kelim merheza olsa huzana
 sêzer

keçelapraqî *der*in kaba lak
 keçelhün *m* kelleşme
 keçel hün *ğ*ke kelleşmek
 keçelhün *m* kelleşme
 keçelênak kelâyak
 keçelhenek *zew* kelâyak (Hicazta m. erenli-
 ra)

keçelik *m* keltek
 keçelî *m* 1. kellik 2. m keltec
 keçelok (I) *zew* ak baba (Vultur monachus)
 keçelok (II) *m* 1. kel 2. kel (kahırcı bağli ola-
 rak veya yaşlılığa bağli olanak saçı dikiklenmiş
 olan) 3. m kel oğlan -ê pîrê Kel oğlan

keçeluki *m* keltec
 keçelükübün *m* kelleşme
 keçeluki bün *ğ*ke kelleşmek
 keçelükülü *m* keltek
 keçelü *m* keltek
 keçê b. l. kız (seçilen)ten * keçê wene vir kız
 buraya ge' 2. evlâr (kız için) 3. ayel (kadın-
 ların kullandığı seçilme sözi)

keçêç *m* çocukların eşeledikleri yer
 keçeval *m* kız arkadaş
 keçilî *m* üvey kız, üvey evlâr (kız çoğunğu çint)
 keçik (I) *m* (k kalın okan) süper-z. yandan
 bir tür çalâk bağliğı

keçik kızcağız
 keçik *m* 1. kız (dij) çocuğı 2. m kız (dij) 3. m
 çocuğı 4. m kız, ilim (kaleb-1 ayubunda)
 -a herpê çapak kızı -a sêv di paxil de ye
 rawi bawak kindeyse beum garlon on-
 dîr

keçiki *m* gençlerin kızarı barmê sözledikleri
 türkü türü

keçikok *m* kızcağız
 keçî *m* günah
 keçîç *m* perçe
 keçiker *m*der günahkâr
 keçin *m* 1. kız oğlan kız bükire 2. kız (e dğlı)
 keçün *m* 1. kızlık 2. kızlık, bakaret
 keçülî *m* kızlık, kızlık çağı
 keçuram *m* zence kızı, emi kızı
 keçurî *m*der üvey kız, evlârî (kız için)
 keçwet *m* hula kızı, hula zade

keçwetik *m* hula kızı, hula zade
 keçurî *m* 1. bey kızı 2. prenses (nükmeler a-
 desinin kızı)

keçurî *m* prenseslik
 keçurî *m* peri kızı, güzel kız
 keçul *m* dayı kızı
 keçulan *m* teze kızı
 keçullî *m* teze kız
 keçullîk *m* teze kızı
 keçurî *m* teze kızı
 keçurî *m* heman kız
 keçwewîn *m* kız isteme
 keçwewîn *ğ*ke kız istemek
 keçwîn *m* hêd, ay otuz

ked *m* 1. etmek (bir işin yapılması için harca-
 nan beden ve kullî gücü) 2. nar etmek 3. işçi-
 lik (ışçı emeği, yapılış, mahlûğ) * kedeke
 pîr tê de hêye hunda çêk işçik var 4. ek-
 mek (veya vermek) * kedeke necûye nawa wî
 zêzîra bir lokma etmek almawis - dan e-
 mek vermek - ü hêd etmek, etmekler - ü hêd
 dan (istek) etmek besirmek - ü kesp
 kizanc - ü kusp emekle: 1) 2) edinin, edin-
 me - ü kupa xwe (tev) eide wuğa (de var-
 sa) -a dest ü çawan göz emeği - ü kar iş
 güc * ked ü kara te tesadî ve işm gükün te-
 sadîk -a ga gû rawe sadecê çalîp kaza-
 dan yemêz, baskalarî la da paylâwîkî -a
 geyê nêr ôkuzun emeğîyê, kel gürûyle -a
 wî keda gayê kîlo ve yezmaz kîmze -kîro
 hêdkîro ji mala Qasê re parzaya başkay
 toplanak -a tîlî ü pûçîyan tasarrûca kulla-
 nîlan sey

keda hîzar *m* hayırlop (başkay tarafından ha-
 zirlanmış, sağlanmış, emeksiz, kulfetsiz)

kedanî *m* küres hayvanları

keda gêde *m*der emek etmek

kedîb *m* emekli

keddap *m* hitme (hiki, sal kil için, teğar otla-
 ya çikip hitme)

ked dan *ğ*ke hitmek (hiki, sal kil için, tekur
 otaya çikip hitmek)

keddar *m* emektar

keddarî *m* emektarlık

keder *m* keder, azıntı, kaynık - kesus may
 dîlê (yekî) içine huzun çekmek

kederhün *m* kederlenme

keder hün *ğ*ke kederlenmek

kedermak *m* elint, üzüm, inessif

kedhelat *m* durus, emeğiyle geçene

kedhelatî *m* durusluk, emeğiyle geçene

kedheram *m* emeğiyle geçintmeyen, huzur
 kedheramî *m* emeğiyle geçintmeye, huzursuzluk
 kedik *m* 1. oğlak denusden olanı so tuturmu 2.
 kükük ayran tuturmu

kedirandî *m* 1. kederlendirme, keder verme
 2. kahretme, üzme (çok üzme) 3. hüzümlen-
 dirme

kedirandî *ğ*ke 1. kederlendirme, keder ver-
 mek 2. kahretmek, üzme (çok üzme) 3.
 hüzümlendirme

kedirandî *m* 1. kederli 2. zahiri 3. hüzümlü

kedirî *m* kederli, kederlenmiş olan

kedirîn *m* 1. keşerleniş, keşerleniş 2. pâyân-
ma, katılma, uzlaşma, uzlaşma 3. hü-
zünlenme, hüznlenme, hüzn (çökme)

kedirîn *ğışî* 1. keşerlenmek 2. pâyânlemek,
kahrılmak, uzulmek, acı duymak 3. hü-
zünlenmek, hüzn çökerek

kedî *m* kurulumuş et

kedî *m* evcil * *şejelî* kedî evcil hayvanlar

kedîbûn *m* evcilleşme

kedîbûn *ğışî* evcilleşmek

kedîbüyn *m* evcilleşme

kedîk *m* 1. sü tulumu 2. süt tulumu

kedîkirin *m* evcilleşirme

kedî kirin *ğışî* evcilleşirmek

kedîn *m* küçük su testisi

kedînk *m* 1. küçük testi 2. küden ibrik

kedînok *m* küçük su testisi

kedîl *m* evcilik

kedkar *şejelî* emekçi

kedkarbüyn *m* profetleşme

kedkarî *m* emekçilik

kednas *şejelî* 1. emektar 2. kadirbilir

kednasî *m* 1. emektarlık 2. kadirbilirlik

kedre *m* muz

kedrij *şejelî* emekçi

kedrijî *m* emekçilik

kedû *şejelî* kabak (Cucurbita)

kedûn *m* 1. çenek (kopuktan tereci) 2. ku-
çuk su testisi

kedûnlîk *m* küçük su testisi

kedûda *m* kedûda, kâhye -yê koleyan dir-
ku, kâhye

kedûdatî *m* kedûda'lık

kedûr *m* kedûr

kedûwar *şejelî* sümürcü

kedûwarî *m* sümürcü, istisnâ emekçi

kedûwarî *ğışî* sümürcü, istisnâ etmek

kedûwarî *m* 1. sümürcü 2. sümürcülük

kedûwarîlî *m* sümürcülüğü

kedûweda *m* hesleme

kedûwer *şejelî* sümürcü

kedûwerî *m* sümürcülüğü

kedûwê *m* 1. kedûrda 2. muhtar

kedûwîlî *m* 1. kedûrda'lık 2. muhtarlık

kedyar *şejelî* emekçi

kedyarî *m* emekçilik

kef (I) *m* 1. ayç (c. ayasî) 2. ayuc, ayuz * kefa
dest elin ayuc 3. düz, düzlük * kefa destê
evê düzlüğü -a dest 1) el ayası 2) ayuc, ko-
şarı, ayuc içi -a destê (yekî) xwîrîn ayucu
kasımmak -a hîng ayak tabanı -a pû ayuc ta-
bani

kef (II) *m* 1. kopuk * kefa sabûnê sabun kopu-
ğu * kefa qehweyê kahve kopuğu 2. kîre kop-
uk 3. kopuk (hayvanların baze de insanları-
nın ağzında bulunan salgımsı kabarcıklar) ~
pû ketin kopumek ~ pû xîslîn kopûtmek ~
û klîr kopuk, kula kopuk ~ û kumê kopûk
(hayvanların baze de insanların ağzında gör-
ülen salgımsı kabarcıklar) (dl) ~ û xwê de
manî kanî terî iyêde (kalmak) ~a mîrînê dî
ser (yekî) de hîlîlîn olû sesizliğinde olmak.
pûsî kalmak ~a sabûnê sabun kopuğu

kef (III) *m* keçe (terazi kefesi)

kef (IV) *m* bir tür dikmiş ~ ü şel 1) baskı (giysi-
nin içine sıvıya dökülen konarı) 2) büyük di-
kmiş 3) üstün köşü

kefalet *m* kefalet - dan kefalet vermek

kefaletname *m* kefaletname

kefaîdîn (I) *m* köpürme

kefaîdîn (II) *m* 1. katlayarak dikmek 2. teyil-
leme, teyil yapma (veya atma)

kefaîdîn (I) *ğışî* köpürtmek

kefaîdî (II) *ğışî* 1. katlayarak dikmek 2. te-
yellemek, teyil yapmaktır (veya atmak)

kefaîdî (I) *m* köpürme

kefaîdî (II) *m* teyil, teyillenmiş

kefalet *m* kefalet - be geymiş olsun

kefçik (I) *m* mala, awa malası - ü denê uzun
saplı tas, uzun saplı keçe

kefçik (II) *m* kevcik

kefçing *m* kevgü

kefçî *m* kevcik

kefdan *m* 1. köpüklenme, köpürme 2. kopur-
ma (ezşiyip kopurme)

kef dan *ğışî* 1. köpüklenmek, köpürmek * su-
hînê kef da sabun köpürdü * qehweyê kef
da kahve kopuklu 2. kopurmak (ekşiyip kö-
pürmek) * riçê kef daye reçê kopûrdû

kefdar *m* köpüklu

kefdayî *m* köpüklu, kopuklenmiş

kefdayîn *m* 1. köpükleniş, köpürme 2. kopur-
ma (ezşiyip köpürme)

kefedest *m* elle yapılan bir tür teyillene
kefdestkirin *m* teyillene

kefedest kirin *ğışî* teyillene

kefedîr *m* kopurucu

kefek (I) *m* kefaîl (delikli, hafif bir tür taş)

kefek (II) *m* kefaîl, zıncık taşı

kefem *m* kefen - çimîd gîta de gelî (ayılma)
ağır hastalar için söylenir) - dirandîm 1)
kefeni yarıtmak 2) gömle kestirmek (hayat
sürdürmek demek) - dirandîm kefeni yarı-
tmak - kû birin kefen biçmek - kû werkîrîn
kefenlemek, örtmek -ê xwe kirin stüyê
xwe kefeni boyanmış olmak, kefesini kol-
tuğuna almak, kefeyi koltağına almak

kefenêrlî *şejelî* kefene, (kefen diken)

kefenêz *şejelî* kefen hüsnî, nebaş (nezarlı-
rı kızıp kefen çalar, kimsel)

kefenêzî *m* kefen husuzluğu

kefenek *m* kefen - dirandîm kefeni yarıtmak

kefenê amar ad yılan zayı

kefenkirin *m* kefeleme

kefen kirin *ğışî* kefenlemek

kefenklî *m* kefenli, kefenlenmiş olan

kefenşelîn *m* mezar soyucu, nebaş

kefenşelîmî *m* mezar soyucu olmak, nebaşlık

keferê *m* keferê, kañîler

keferehman *m* düz ve cıplak yer

kefîrî *m* köpüklenme

kefîrlî *ğışî* köpüklenmek

kefîrlî *m* köpüklu, köpüklenmiş

kefîrî *m* kevgü

kefik (I) *m* ayu, ayuc, ay

kefik (II) *m* küçük düzlük yer

kefik (III) *m* 1. kopuk 2. *kis* kópók 3. köpük (hayvanların bazıları insanların ağzında görülen salivansı kabarcıklar) 4. *kis* dışık, cürüt – *pé* kefin kopuklemek – *pé* xistin köpürmek

kefik (IV) *m* 1. kefe * kefika mizânê rezaizin kefeşi 2. kefe (sümerlerin kullandığı bu tür araç)

kefik (V) *m* mala

kefik (VI) *m* puzta

kefikî *m* 1. köpüksü 2. köpüklü

kefikîkirin *m* ponzalama

kefik kirin *êgh* ponzalanmak

kefikpêketin *m* köpüklenme

kefik *pé* kefin *êgh* köpüklemek

kefikpêxistin *m* köpürtme

kefik *pé* xistin *êgh* köpürtmek

kefilandin *m* garantileme

kefilandinê *êgh* garantilemek

kefilin *m* garantileme

kefilinê *êgh* garantilemek

kefmanandin *m* kefenleme

kefmanandinê *êgh* kefenle-nek

kefmandî *m* kefenli, kefenlenmiş olan

kefmîn *m* kefenlenme

kefmînê *êgh* kefen-enmek

kefiye *m* kefiye

kefiyek *m* kefiye, küçük kefiye

kefi *m* 1. kefiye 2. bu tür kadın başlığı

kefil *êgh* kefil ~ nişan dan kefil göstermek
~o dest di ebbê de şim yoksa şani e. paran çaksê kefil ol

kefilbûn *m* kefil olma

kefilî *m* sehdlik

kefilê *m* yanık sakusu

kefihar *m* kaprisli

kefiharî *m* kapris

kefişek *êgh* şahin oyu (Saporaria ofiyalı)

kefişefok (I) *êgh* çeyni, helvazi kekü, şahin-
etu (Saporaria ofiyalı)

kefişefok (II) *m* kefikî (delişli), hafif bir tür
tuş)

kefikirin *m* kopurtme

kef kirinê *êgh* kopurtmek

kefikîrî *m* kopurtulmuş

kefikîk *m* kul

kefokê *m* kul

kefokêbin *m* süflenme

kefokê bûnê *êgh* 1. küflenmek 2. mer. küflen-
mek (Zamanı geçmek, köneleşmek)

kefokêbûyî *m* küflü, küflenmiş olan

kefokêbûyîn *m* küflenmiş

kefokêyî *m* 1. küflü 2. küflü (yamanı geçmiş,
köhnê)

kefpezkê *êgh* tırşın otu

kefpêketin *m* 1. köpüklenme 2. köpürme

kef *pé* kefin *êgh* köpüklemek 2. kopur-
mek (değişip kopurtmek) * kef bi rişalê ke-
fiye jêul köpürü

kefpêxer *m* köpürtücü

kefpêxistin *m* köpürtme

kef *pé* xistinê *êgh* kopurtmek

kefpêxistinê *êgh* köpürtülme

kefsedar *êgh* dizanterili

kefsêyî *m* dizanterik

kefsêl köpük, salya – bi dev kefinê agzi köpük-
lenmek

kefsî (I) *m* 1. keşî (ortaya çıkarılmış) 2. keşîf
(var olduğu bilinen bir şeyin ortaya çıkarıl-
ması) * keşîf Amelîkayê Amelîkama keşîfî
3. *êgh* keşîf (teziinde inceleme yapma) 4. ke-
şîf (gizli olan bir şey hakkında geniş bilgi e-
dince)

kefsî (II) *m* koltuk (kolun güvle ile beraberliği
ye)

kefsîl *m* salya, salya kopuk

kefsûl *m* salya, salya kopuk ~ ji devê (yekî)

kefinê *êgh* ağzından salya akmak

kefil *m* tehdit * gef il kefilê *êgh* xwarinê omu tehdit
etirşler ~ lê xwarinê tehdit etmek ~ê xwe
lê xwarinê tehdit etmek

keflar *êgh* 1. saçları, yeleli kum 2. köfteho
(yaşlılar için) * pêrê keflar yaşlı köfteho 3.
üçkünyê bir musal yarıyığı

kefil *m* gözet

kefîlefil *m* 1. çabalamak, didinme 2. mücadele
~a bi nefsa xwe re nefis mücadele

kefîlefilîkirin *m* 1. çabalamak, uğraşma, didin-
me 2. mücadele etme

kefîlefilî kirinê *êgh* 1. çabalamak, uğraşmak,
dininmek 2. mücadele etmek

keftor *êgh* 1. cadalog 2. cadî gibi (saç başı
dışık keftin) 3. keftehar

keftore *êgh* 1. cadalog 2. köfteho

keftoreti *m* 1. saçlılık 2. kefteharlık

keftoreyî *m* cadalogcu

keftoreyîtin *m* cadaloglaşma

keftoreyî bûnê *êgh* cadaloglaşmak

keftülefilî kirinê *êgh* çekinmek, etiba bırakmak

keftülefilî kirinê *êgh* didinmek * em bi zehd-
tinê, bi keftülefilîtinê hatin van rojan çar-
laşarak, didinerek bu günlere gelmiş

keftülefilî kirinê *êgh* mücadele etmek

keftülefilî *m* 1. çabalamak, didinme 2. mücadele
etme

keftülefilîkirin *m* 1. çabalamak, uğraşma, didin-
me 2. mücadele etme

keftülefilî kirinê *êgh* 1. çabalamak, uğraşmak,
dininmek 2. mücadele etmek

keftxwarin *m* tehdit etme

keft xwarinê *êgh* tehdit etmek

keftyar *m* saçlı olan

kefsuy *m* ihastiyulanı kay yuustisi

kefsuzî *m* çu., suuk duzlük

kefer *êgh* yusu

kegar *êgh* demetlan, patatese bencez bir tür
mantar

kegir *m* çardak

keh *m* küç (paşa keskin elyayan kesici alet)

kehandin *m* yayık yama

kehandinê *êgh* yayık yama

kehawet *m* keharet

kehlûn *m* ağır küleme

keh bûnê *êgh* ağır külemek

kehit (I) *af* asıl, seğil
 kehit (II) *hw* kühî
 kehl *af* ewel
 kehîbûn *w* ewellestme
 kehî bûn *hw* ewellestmek
 kehîkirin *w* ewellestirme
 kehî kirin *hw* ewellestirmek
 kehîf *w* çame, pînar
 kehreba *w* alekürük
 kehreban *hw* kelûban
 kehrik *w* eğlak
 kehribân *w* 1. kehribân, sarımsakpın 2. wê kûnban (bu maddeden yapılmış olan)
 kehya *af*ew 1. kâhya (lonca kâhya) 2. kâhya, değnekçi (müsterîli taşlar için) * kehya-yê rawestgeha me bîzın durayın kâhyası -yê çewîkê çîfîk kâhyası -yê heremê (axer kâhyaz)
 kehyanf *w* 1. kâhyalık 2. kâhyalık, değnekçilik ~ kurin kâhyalık etmek
 kejt (I) *w* yosuk (rice yandırmak için ince teprik ve çubuklar hazırlanmış yüksekçe yer)
 kejt (II) *w* 1. ulûz 2. wê tûlk (bundan yapılmış olan)
 kejt (III) *w* 1. kumral 2. wêwê kumral (bu renkten olan) 3. sarışın
 kejt *w* hîrîr kûşak
 kejal *w* 1. kumral, kumralca 2. bayaz isen
 kejt *w* 1. kumral, sarıgır (bayanı 2. sarı kırmızı renk için olarak)
 kejk (I) *af*ew 1. hayvan yemi olarak da kullanılır: bûn et 2. tîlan
 kejk (II) *w* 1. kulak arkası çukuru: yer (bu anlam darbeye karşı en hassas yerdir: kulak arkası kûlûmû)
 kejk (III) *af* 1. kumral 2. sarışın
 kejk (IV) *w* tûlk
 kejkî *af* 1. kumralca 2. sarışınca
 kejt (I) *w* yûnden har tûz bus bîrûsû
 kejt (II) *hw* kezî
 kejt (III) *w* 1. kumrallık 2. sarışınlık
 kejt (IV) *w* oroluğu: giriş ve yasıt ip
 kejt (V) *w* 1. kırıldık 2. beze A. er sını
 kejt (VI) *af* emul, asak
 kejtewm *af* yûnüşak huylu
 kejtî *w* 1. kumrallık 2. sarışınlık
 kejtewd *hw* sînîç, serî kîmê
 kejtewg *af* kumral rengi
 kejtî *af* kûmra veya sarışın (erkek)
 kek (I) *w* 1. ağabey, ağbi, ağbiy 2. ağabey, ağbi, ağbiy (ayrı ayrı sözcük olarak) 2. sayır. * kek Azad sayır Azad
 kek (II) *w* kek (kek tatlı)
 keke (I) *w* kaka (çokluk dilinde)
 keke (II) *af* 1. keke, kekerne 2. tutuk (tekst. rûhu zanaugunayır) ~ kuf delişin, anlamlarında kuzumna tekerleşesi (çocuklar arasında)
 kekebûn *w* kekenleşme
 keku bûn *hw* kekenleşmek
 kekeke *w* keşeme
 kekekekîrîn *w* kekelene, kekeley ş
 kekeke klîrîn *hw* kekelenmek
 kekewî *w* 1. kekelik, kekenelik 2. tutukluk

kekewî şeker (çokluk dilinde)
 kekîl *w* ağabeylik ~ kırın ağabeylik etmek
 keko *w* 1. ağabey, ağabeyim, ağbi, ağbiy, abı (teklîlize konuşmada) 2. wêgo dayi, wê
 kekû *w* 1. ağabey, ağabeyim, ağbi, ağbiy, abı (teklîlize konuşmada) 2. wêgo dayi, wê
 kekur *w* ağabeyçim
 keku *af* hâbîstî bîmîç olan, yetim
 kekoşk *w* dikîlîz (üstüste konulan şorot için dikîlîz taşt)
 kekotî *w* 1. ağabeylik 2. dayılık, etelik
 kel (I) *af* 1. kel 2. kel (sultana bağlı olanık veya yaşlılığı büyük olarak sacı dökülmüş olan)
 kel (II) *w* 1. kele (boğa, insan) 2. damızlık (hayvan); * cunegayê kel damızlık insan 3. çileşme işiği wexta keê wogîwê ye dawerîn çileşme zamanê 4. wêgo terkew çîrî * keê te hat zayışin gemci -wê çîlêkê bûn wê negayê gelmek
 kel (III) *w* 1. kaynata 2. taşına 3. coşana 4. taşını, taşınık * dî kelân pê bîne dî taşını kaynat * kelek hî şî bîne sîlû bî taşınık kaynat 5. pîr gerîn, taşınayın 6. wêc çame, tay anlamında * her tîşt dî kela xwe de xweş e her şey zamanında güzeldir 7. her ölke, sînîrenne ~ bî ser ketîlî kaynayip taşınmak ~ dî serî de rijandîn ofkeşin başkasından almak ~ pê dî çîm taşınak ~ rabûn hî taşınak 7) coşmak 3) koparmak, sınırlanmayış ~ dî (yekî) rabûn galeyana gelmek * saz-bendî hî mişka ve ket bûn, her kes belîfî mabûl, lê kesî sedetê rabûnu kela padîşa nîzanîbû çalgerar bîrdenbîre sîst, herkes sazarmış, kîrse padîşahî bîrdenbîre galeyana gelmezmiş sebebi hîlmîyê 8) -a (yekî) rabûye ölkese burmuşda ~a (yekî) danîm sîmlerî yatışmak, yatışmak, teskin etmek, hîrî geçmek -a (...) dîfî yekî gîrtin -e taşınay çîrî yakmak ~a dîfî (yekî) rakîrîn (bir arit okelendiirmek, sınırlanmak ~a dîfî xwe berdan içîrî rahâtlanmak ~a dîfî xwe danîm çîrî peşîtanak ~a dîfî xwe wemîran-dîm (mî jî rêtîu) içîrî rahâtlamak, içîrî rahâtlanmak ~a (yekî) gerîn hîm sîmlerî gîrtîr olmak (yekî) ~a miqîlkê ye çalûç parlayışmış ~a (yekî) rabûn hî) (birine) ates basmak, damarı (veya damarları) yakmak, ofkelenmek, kópünmek (çok kızmak) 2) saktî taşınak (veya tikememek) ~a (...) pê dî çîlî taşınak * kela zorheyê pê de çî çîrî taşt ~a (yekî) rakîrîn hî) taşınmak, ofkelendirmek 2) sarışın taşınmak ~a (yekî) rijîn hîm gîrtîr, yatışmak, yatışmak ~a (yekî) tî de mîm (burîn) sîmlerî dîfîgî kelîmek, rahâtlanmamak ~a xwe dî serî (yekî) de hîdî klîrî (bu kimseden) ofkesî nî çîkîrmak (veya almak), hîç (veya hîçîrîn) almak ~a xwe dî serî (yekî) de rêtîn (bir kimseden) ofkesî nî çîkîrmak (veya almak) ~a xwe dî serî (yekî) de wala klîrîn hîç (veya hîçîrîn) almak ~a xwe hîdî klîrîn hîçîrîn almak, içîrî rahâtlanmak ~a xwe pê de hîdî klîrîn (burîn) kus-

nek (birdəmə ölkəsini eşa vermək) → xwe rētin (I) içindəki kusanak, dərdui dekinek, deri nəlınmak, qını döknek, boşalmak 2) rı-hatırmak 3) kurtlarını döknek → xwe rıjan-dih için boşalmak, qını zahafalmak → a xwe tē de hēdi kirja hirsini (veya hirsini) bımınə çıkarmak * hat kela xwe di min de hēdi kir gelip hirsini benden çıkarı → ek lē aūm rıkdırmak (yemeği bir aşını kaynat-mak) * min kelek li xwarinē anı yemeği bir selis ukudartın

kel (IV) (K ince okunu) or 1. kale 2. *raf* kale gibi (kudama güvenilen, güçlü kimse) → ku jin xera bilke, mēr nıkare avā bilke (an ji avakirina Wü zor e) bir deli kuyya bir taş zımsı kık akılı çıkarması

kel (V) *raf* 1. kaynar 2. *m* ateş, yangın (husta-lıkın) 3. is, ateş, vücut ateşi 4. yüksek ateş (hastalığın dolayısıylan vücutun yüksek a-tes)

kel (VI) *m* kaynak (iki metal veya yapay par-çayı birleştirme yöntemi, kaynatıp yapı-şına iş)

kel (V) *raf* eğri * pozket eğri buruntu

kel (VII) *raf* bayruzu (keç) veya kuyru

kel (VIII) *raf* gör

kelab *m* yun çilesi

kelam *m* kelām (Türki'nin varlığı ve İslām dinini kabul edilmiş kelām) → dınyayē dınyā kelām (Türki sözünden başka söz)

kelan *m* 1. kaynama 2. sıcaklık, ısı 3. sıcaklık * dınyā li tae geran e, kelan e ü dıketiye dınyā çok sıcak, kaynar dınyā

kelandın *m* 1. kaynatma 2. kaynatma (kemik kırığı, çatlığı ve yara ağzının kaparılması sağlama) 3. haşlama (suda kaynatarak pişirme) 3. haşlama (telişe kaynatma)

kelandın *biğ* 1. kaynatmak 2. kaynatmak (kemik kırığı, çatlığı ve yara ağzının kaparılması sağlama) 3. haşlamak (suda kaynat-mak pişirmek) * dı hēkan bilkeline da ku em bi rē de hıxwin ka yumurtā haşla eā yelā piyelan 3. haşlamak (telişe kayna-mak)

kelandı *raf* 1. kaynar (çok sıcak) 2. kaynatılmış olan 3. sıcak (sıcak yemekler için) * sorbe kelandi ye çarba çok sıcak alev alev (yüce is-siz) herhang bir sebzeye annas) * rüyē wī kelandi, lē dırdin wī şırsar hın yuzu alev alev yandıği halde elleri sop soguktu 4. haş-lama * goştē kelandi haşlama eē

keland *raf* palı

kelanter *raf* polis

kelanteri *m* polislik

kelasēng *m* sapan (taş atma aracı)

kelasēng *biğ* kelasēng

kelas *m* 1. çelik 2. bir tür sandalet

kelas *biğ* keşā u kelas

kelas *m* 1. ceset, nâş * kelasē wī li çolē ma cesedi çolde kaldı 2. leş (kokuş hayvan e-lüsü) 3. kadavra

kelasfiroş *raf* çarkeç (mal eden)

kelasfiroş *m* çarkeçlik

kelasker *raf* çarkeç (mal eden)

kelaskeri *m* çarkeçlik

kelastin *m* yama

kelastin *biğ* yamak

kelat *m* kale, gerize

kelat *m* kaynarlık

kelawe *m* unkar

kelax *m* 1. leş (kokuş hayvan ölüğü) 2. çitiz,

sıska, zayıf * goştē kelax çitiz er 3. kadavra

kelaxxur *raf* leşçil

kelaxxuri *m* leşçilik

kelaxxwer *raf* leşçil

kela xwe rētin *lebe* puskumek, patlarcasına dışarı atmak

kelbacatı *biğ* bu bakli

kelbe (I) *m* vakaruk odun

kelbe (II) *m* ön dış, dış

kelbeng *raf* gelişkin

kelbengi *w* gelişme (büyüyüp boy alma)

kelbengi bün *m* gelişme

kelbengi bün *biğ* gelişmek

kelberdan *m* teke katını

kelbey *raf* eşek dikeni

kelbeyē filan *raf* 1. fil dışı 2. *raf* fil dışı (fil di-şinden yapılmış şey) * şeyē kelbeyē *raf* fil dışı tarık

kelhē zer *raf* sarı kezer keke

kelhün (I) *m* 1. kaynama 2. ısınma

kelhün (II) *m* duvesime

kel hün (I) *biğ* 1. kaynatmak 2. ısınmak

kel bün (II) *biğ* duvesimek

kelbāni *m* kelliik

kelbān *m* başına

kel çin *biğ* taşmak

keldan (I) *m* 1. kaynatma 2. taşma 3. mee-çümā

keldan (II) *m* 1. kaynat (iki metal veya yapay parçayı birleştirme yöntemi, kaynatıp ya-pıştırmaya iş) 2. kaynat yapma

kel dan (I) *biğ* 1. kaynatmak 2. taşmak 3. mee-çümā

kel dan (II) *biğ* kaynat yapmamak

keldanker *raf* kayraklık

keldankeri *m* kayraklık

keldayi *raf* 1. kaynar 2. bitkili, uçkun 3. *raf*

gerilimb

kelilayin (I) *m* 1. kaynatma 2. taşma 3. mee-çümā

kelilayin (II) *m* kaynat yapma

kelilay *m* ekmeği yağ ve tıyara doğrayıp yağ-nırlar hazırlanan sıcak kız yemek

kelilūman *m* hunar

kelilūsan *m* bahar

kele *m* 1. kelle 2. kafa (mekanik bir burunlu porçası) * keleyē mukūneyē makūnan-n kō-fis

kelehab *raf* horoz

kelebacok *m* evci jik

kelebeç *raf* kelepeç

keleherbang *m* fecir, şafak

kelebest *m* 1. kırı çay, kurumuş çay 2. iki su

arasındaki praçi

kelebez *raf* nefes nefese, sıltacete

kelâhân *â* 1. durmadan, dinlenmeden 2. tik-nelice olarak
 kelâhân *buz* kelâhân
 kelâcâsi *âf* dâlimi, çok çabâli
 kelâcan *â* hilecan, hilecan
 kelâduz (I) *â* ot, kekik, kelifa, yağ ve mürer-mekten yapılan meşhur bir Kürî yemeği
 kelâduz (II) *â* hayvan sütünün azalması duru-mu
 kelâduz (IV) *â* lağû, bulur
 kelâdusi *â* buğula na
 kelâdusikrin *â* buğulama, buğuda tutma, tep-lur
 kelâduşi *â* kirin *â*ğâ buğulama
 kelâduşvane *â* buğu ev, cephanane
 kelâduş *â* buhar
 kelâf (I) *â* bacâğ n kaha eti
 kelâf (II) *â* lanabe, stea
 kelâf (III) *â* 1. keleğ (büyük ipik çilesi) 2. çile-kangal (halas biçimindeki bağ) * kelâfî
 la ipik çilesi 3. tıra (halas gibi otulmuş ipik-çilesi)
 kelâfe *â* 1. yıkıntı, enkaz 2. yıkık dökük ev
 kelâfi *â* kangal biçiminde ipik çilesi
 kelâfîbân *â* kangallanma
 kelâfi bân *â*ğ kangallanmak
 kelâfikirin *â* kangallama
 kelâfî kirin *â*ğ kangallanmak
 kelâgerm *â* 1. heyecân 2. yüksek aşç 3. sarı-sıcak
 kelâgermi *â* heyecanlı 2. aşçlı 3. sarı-sıcak-lık
 kelâgermi bân *â* heyecanlanma
 kelâgermi bân *â*ğâ heyecanlanmak
 kelâğâ *â* kapışma
 kelâğâ *â*ğâ ağlamak, ağlanaklı - bân ağla-maklı olmak, gözler delinmek (veya delişle-tilmek) - dan girikâ (birini ağlatma tut-mak)
 kelâğrîbân *â* 1. ağlamaklı olma, dolukna 2. -rı kalarmak (veya kabarmak)
 kelâğri bân *â*ğâ 1. ağlamaklı olarak, doluk-na 2. -rı kalarak (veya kabarmak)
 kelâğrikirin *â* ağlamaklı hale getirme
 kelâğri kirin *â*ğâ ağlamaklı hale getirmek
 kelâğrinu *â*ğâ ağlamaklı
 kelâğrimabân *â* ağlamaklı olma
 kelâğrinu bân *â*ğâ ağlamaklı olmak
 kelâh *â* kale
 kelâjan *â* yüksek sıcaklık, yüksek so-kuşlar
 kelâjarî *â* perişan
 kelâjarî *â* perişanlık
 kelâjeni *â* çosku
 kelâjenî *â* çoskuluk
 kelâk (I) *â* zâre sulungaç, ulsâ me, taric (suda yaşıyan hayvanlarla sulungaç)
 kelâk (II) *â* pişegen, pişek, pişkin * nokân
 kelâk pişegen nehu: * nişken kelâk pişkin meclâmek
 kelâk (III) *â* taş yağm (taşa içinde ayk me-miş taş yağm)
 kelâk (IV) *â* rîze 1. val 2. kayık - â gemiyân (yekî) jî cem Xvedê wergerin hayatı kay-

mak. telega yağmak -a (yekî) derbejer hûn tegesi aşğıya girmek -a (yekî) qelîbîn 1) (bu-rînin) gemisi çöpe dörmek 2) hayatı kaymak
 kelâkel *â* sarı sıcak yağm sıcaklık) -a İlavânê sarı sıcak -a nîvro eyle sarı sıcak
 kelâkî *â* pişegenlik, pişencilik
 kelâkukî *â*ğâ pişegenlice pişince
 kelâkur *â* bakur kîin
 kelâkuri *â* bakur korcu
 kelâkuri *â* çukur
 kelâkuran *â*ğâ çelik, kayıkçı
 kelâkuranî *â* silâhlik, kayıkçılık
 kelâkxane *â* kayıkxâne
 kelâm (I) *â* 1. diken, çalı (büyük diken) 2. ka-zık teskiden insanı üzerine oturtarak dikir-dikleri yere dik çakılı avrı uçlu olan şeyi * di waxta Örmünyan de yek ji rezayê kuş-timê, li kelâman xistinê mirvanê & Örmü-nîlarda olum ezalarında biri de, kuzğu çu-kulanok & wec engel II -an xistin kuzğu oturtmak -ê nav çawan kecişirna var iğîl-dan tabalsizê dîyulan -ê nav çavê meyar-un kelâm dîzmanîlanen xerdîzîden, nel-zer edilên kîme
 kelâm (II) *â* orman, meşe ormanı
 kelâm (III) *â*ğâ çâğâ -a xweşkirî çâğâ ezresî
 kelâma brükselî *â*ğâğâ Brüksel İnkânat, Faenk İlanası
 kelâmanîk *â* bilmece
 kelâmîk *â*ğâ gözük, dolgun, ceset
 kelâmî *â*ğâ görüpeklik, arıganlık
 kelâma rey bânêğ kîin İtîrana
 kelâma sor bânêğ kîin İtîrana
 kelâmîbân *â* çîmîntaşçîna
 kelâmçe *buz* kelâmçe
 kelâmîdar *â*ğâ dikenli
 kelâmîk *â*ğâ çâğâtin boyunduruk kulpa
 kelâmîr *â* zeki yaşlı adam
 kelâmî (I) *â*ğâğâ kalbesi düğük bir rûtân bakî-mî turu
 kelâmî (II) *â* İtîrana
 kelâmîkurt çaldakî, puzuzle, pîrîstî çikîşî yû-zey, ağaçta sarı kabuğu g bi
 kelâmak *â* kaposka
 kelâmpet *â*ğâğâ dikenli *â*
 kelâmîyan *â*ğâğâ ormanlı
 kelâmîyanî *â* emmançlık
 kelâmîdî *â*ğâ wîğîm
 kelâmî *â*ğâğâ kötü huy-lu kadın
 kelâm *buz* kereng
 kelâmpaç *buz* kelâmpaç
 kelâpçe *â* 1. kelâpçe (türkîluların kaçmaması -çîn bîleklorine tikilan çemir halka) 2. kelâpçe (kablo, boru gibi şeyleri bir yere bağlamak ç n kullanan halka) 3. kezet 4. bilerik (ma-tor pistonlarla yan, uçları ağık çemir halka) - li dîstrê (yekî) xistin kelâpçe vîmîkîk İtkîmak çey kelâpçeye vîmîkîk)
 kelâpçedar *â*ğâ kelâpçeli
 kelâpçekirin *â* 1. kelâpçelîme 2. kezetleme
 kelâpçe kirin *â*ğâ 1. kelâpçelîmek 2. kezetle-mek

kelepçekiri *mf* 1. kelepçe (kelepçe vurulmuş olan) 2. konellenmiş
kelepçik *m* kelepçe (küçük kelepçe)
keleşel *fm* keleşer
keleşer *mf* tebeiri ufak telik esya
keleşîj *mf* sırtına üzere olan
keleşîr *mf* 1. keleşu (uşuza elde edilmiş mal) * **nialê keleşîr keleşîr nîl** 2. *uzg* yaşlı (argü)
keleşîrkîr *mf* keleşîr (keleşîr satın alan kişi)
keleşîr *mf* tebeiri ufak telik esya
keleşîr *m* 1. kılıbîr, gelmek 2. *muz*
keleşîrkîr *m* 1. herî, eşek, çanak (herhangi bir şeyde görülen çirik) * **mîn lî çavûn verû şwê dît, dî çavûn wê de keleşîrkîr hebûn gû zimale girdum, wuzûrûpda çirikler vardî** 2. berik (çamûc, derideki nar leke) 3. dükünü, puzû - **tê de çebûn ç zimalek ~ çê de çikîrîn çizmek** (çizgi halinde becelenmek)
keleşîrkî *m* 1. berik, çirikli (bercelenmiş, darb sırtına çirüklü olmuş olan) * **Keleşîrkîm zebûşê jê bîke hîvûşê ß paşê bîx-wê karpuzî herelî yerîzîmî karpîzî, ordîr, sîzîrî ye 2. dükünüj, putîrî**
keleşîrkîbîn *m* 1. hercelenme 2. çentiklenme 3. çentiklenme, çentiklenme
keleşîrkî bîn *lîgê* 1. beriklemek 2. çentiklenmek 3. dükünülemek, putîrîlemek
keleşîrkîkîlî *m* 1. beriklenme 2. çentiklenme 3. putîrîlenme
keleşîrkî kirîn *lîgê* 1. beriklenmek 2. çentiklenmek * **çentîrîf derîyan keleşîrkî kirîm** bütün karpuzları çentiklendirdim 3. putîrîlemek
keleşîr *mf* 1. keleşîr, tebeiri 2. *m* gelmek, kılıbîr 3. *artik*
keleşîrî *mf* gelmeksel
keleşîrd *m* şeker purçası
keleşîr *mf* metal
keleşîr *(II)* *m* sıvalı taşlık yer
keleşîr *(III)* *m* sıyah beyaz renkli kargo tucu
keleşîm *hm* kamahîr, kamahîr (Brazîya vîrîzîmî hîvîrîs)
keleşîq *mf* sırtîlî asabî
keleşîqî *mf* sırtîlîlik asabîlik
keleşîqîbîn *m* asabîlî çî ye
keleşîqî hûn *lîgê* asabîleşmek
keleşîk *m* 1. dor teçerlekli kağıt 2. al arhîv
keleşî *fm* keleşî
keleş *(I)* *m* 1. haydut, çakî 2. *çay*, zorba
keleş *(II)* *mf* 1. çîgî, bîhadîr, cesîr 2. keleş (çok yakışıklı erkek) 3. çok güzel (hayar) 4. *m* yan, sevgî (çayan çîm)
keleş *(III)* *m* 1. *m* bîvîvîzîlî teke 2. teke çarke-mîrî çarşîrîmî erîkek
keleşîr *hm* hîvîrîs
keleşîgîwî *m* 1. dîberî, güzel kadın 2. *yû*, sevgîlî (hayar çîm)
keleşî *(II)* *m* haydutluk, çarîkî - **kîrînî lîyêbîrî-lî çîrîk**
keleşî *(III)* *m* 1. çîgîlîk, cesîrî 2. yakışıklîk
keleşîr *mf* çakî (sa vb çîm)
keleşîkîf *m* kalînkîf

keleşî *mf* 1. yakışıklı erkek 2. teke çökemîmî çarşîrîmî erîkek
keleşî *(I)* *m* haydutluk, çarîkî - **kîrînî hay-dûfîkî erîkek**
keleşî *(II)* *m* 1. çîgîlîk, cesîrî 2. yakışıklîk
keleşîyî *m* dîberî, çîgî, çîgî - **yûr**
keleşîjî *(II)* *mf* çîgî bîgîm
keleşîjî *(III)* *mf* saçmî, sîpîm * **gîttîmî keleşîjî saçmî sîpîm sîzîler**
keleşîjîkî *mf* saçmî sîpîm
keleşîwî *m* hîzarî (sîsîmî, sîsîzîlîk) * **çay, keleşîwîlî dîşîkîmî çay, hîzarîlî gîrdîrî - a (çyêkî) danîzîdîmî hîzarîlî kesmek** (veya sîpî-dîrîmîç) - **a (çyêkî) zêde kîrînî hîzarîlî verîmîç**
keleş *hm* keleş
keleşîjî *mf* berîk
keleşî *mf* berîk (tebeiri) **çîzîmî pişîmîmiş** elîmî çî veya ye-mekî
keleşîwîlî *m* yîrîlîmî sîmîzî oluşîmî berîlîmî
keleşîk *mf* berîk
keleşî *m* al arhîvî veya kağıt
keleşîrî *mf* al arhîvî, hîvîrîkî (çîyî pişîmîmiş olîmî)
keleşîrîkîrîm *m* herîmî
keleşîrî kirîn *lîgê* berîklemek
keleşîrîkîrî *mf* az pişîmiş, haşlanîmiş olîmî
kelê *(I)* *m* bir tepeyî erî yüksek yeri
kelê *(II)* *mf* *muz*zî (tozu az veya tozsuz eş)
kelêj *mf* 1. zîvî, sîmîzî olîmîyan hîvîmî 2. **çîmî** sîmîzîmîzî (çîyarîlî olîmîyan, boş para çî-mîzî kamîsî)
kelêjan *m* hîzarîlî, olîrî
kelêjî *mf* (çîmî) kîvîrîkî sîkîmî
kelêşk *m* hastîk
kelîmîyî *m* mîzîlî buğîsî.
kelîrî *hm* keleşîrî
kelîrî *m* 1. mîzî, az bulîmî 2. güzel, çînkîmî
kelîjîm *m* kale topu, çîmî tepîmîzî top
kelîmîk *m* çîmî kelîyîmîk (Gîmîmîçîsî erîmîta)
kelîjîk *m* yaşîlî ve kîmbîrî kadîn
kelîk *m* çîmî (toplîmî yerî)
kelîhoşk *m* 1. kale, keleşîk 2. *artik*
kelîfandin *(I)* *m* garîntîleme
kelîfandin *(II)* *m* al etmek (herhangi bir fîyatî çîmî) etmek
kelîmî *(I)* *m* garîntîleme
kelîmî *(II)* *m* çîmî erîlîmî
kelîmî *(I)* *lîgê* garîntîlemek
kelîmî *(II)* *lîgê* mal erîlîmek
kelî *(I)* *m* 1. etî, cesîr 2. harîret 3. sarî sîzak (çîmîyî çîzîmîmî yîzî çîmîzîmîdîkî yîçîrî sîzak-lîçî) 4. **a sîpî - pî kelîmî kopîrmek**
kelî *(II)* *m* kîvîrîkî (çîmî metal veya yîpîyî pîr-çîyî hîzîzîmîmî çîmîmî, kîvîyîçîrî pî yîpîyî-bîrîmî çîmî)
kelîjanîlî *m* 1. kîvîrîmî 2. kîvîrîmî (çîmîkî kîvîrî çîllağî ve çîrî ağzîmî kîvîrîmîmî çîllağîmî) 3. kîvîrîlî çîpîmî 4. kîvîrîkî çîpîmî, kîvîrîmî (metal çîmî)

kelijandın *özgü* 1. kaynatılmak 2. kaynatılmak (kemek kırığı, çatlığı ve yara ağrısını kapamamasını sağlamak) 3. hararet yapmak 4. kaynatılmak, kaynatılmak (metalden birbirine yapıştırmak)

kelijandı *öz* 1. kaynat 2. kaynatılmaya alın 3. kaynatık, kaynat yapılmış alan

kelijdar *öz* erkek

kelijdarı *öz* erkeklik

kelji *öz* 1. kaynat (çok sıcak) 2. hararetli

keljin *(II)* *öz* dikiz, dikizleme

keljin *(II)* *öz* 1. kaynatma, kaynatış (bir sıvı sıcaklığı belli bir derecede bulunca buhar durumuna geçerek fışkırtılmak) 2. kaynatma, kaynatış (kemek kırığı, çatlığı veya yara ağrısını kapamama) 3. kaynatma, kaynatış (iki metal veya yapıcı parçayı kaynatış yapılandırma) 4. ömür birleşme (kaynatma) 5. hararet yapma, sıcaklaşma

keljin *özgü* 1. kaynatılmak (bir sıvı sıcaklığı belli bir derecede bulunca buhar durumuna geçerek fışkırtılmak) 2. kaynatılmak (kemek kırığı, çatlığı veya yara ağrısını kapamamak) 3. kaynatılmak (iki metal veya yapıcı parçayı kaynatış yapılandırma) 4. ömür birleşmek (kaynatılmak) 5. hararetli yapma, sıcaklaşmak

keljker *özgü* kaynatıcı

keljkeri *öz* kaynatıcılık

kelik *(I)* *öz* kuzu ve oğlak boynuzu

kelik *(II)* *özgü* yarıya kazeyen bir bitki

kelik *(III)* *öz* kelik (eskî avakula)

kelik *(IV)* *öz* sepet, zencin (suzaklılar ya da çallırların örülmesi sepet)

kelinin *öz* konuşma, dile gelme

kelinin *özgü* konuşmak, dile gelmek

kelipandın *(I)* *öz* boğumdan kapama (baki : çin)

kelipandın *(II)* *özgü* çizme (çizgi halinde beşleme)

kelipandın *(I)* *özgü* boğumdan kapamık (biçki kütü)

kelipandın *(II)* *özgü* çizmek (çizgi halinde beşlemek)

kelipın *(I)* *öz* boğumdan kapama

kelipın *(II)* *öz* çizme

kelipın *(I)* *özgü* boğumdan kapamık

kelipın *(II)* *özgü* çizmek * dıvvar tay kelipın bür rıvar hep çizilmiştir

kelistin *öz* 1. gözletme, gözleme, dikizleme (birine veya bir şeye gözle bakma) 2. gözletme (birinin yaptıklarını belli etmeden izleme)

kelistin *özgü* 1. gözletmek, gözle mek, dikizlemek (birine veya bir şeye gözle bakmak) 2. gözletmek (birinin yaptıklarını belli etmeden izlemek)

kelışandın *öz* yarıya

kelışandın *özgü* yarıya

kelışın *öz* yarıya

kelışın *özgü* yarıya

kelışını *öz* anatomik

kelışınkar *özgü* anatomisi

kelışınzı *öz* anatomik

kelışık *öz* yarıya

kelışın *öz* dikizleme, gözletme

kelistin *özgü* dikizlemek, dikiz etmek (veya gözlemek, gözletmek)

keliyandı *öz* 1. kaynat (çok sıcak) 2. kaynatılmaya alın

kelii *(I)* *öz* kaynat (çok sıcak)

kelii *(II)* *öz* tuzaş (tuza az yemek)

kelije *öz* yarıya boğusa (tıp yapılmış olan)

kelifit *özgü* kelifit

kelii *(I)* *öz* kaynatı suyuğulan ucu

kelij *öz* 1. ekle, tesis 2. öfuz 3. oturma, sulta

kelilan *öz* su, hararet

kelilik *öz* kapayı kabilmek için kapıya takılan kulplu ağaç

kelime *öz* 1. kelime, sözcük 2. söz, söz - hi - (I) kelime kelime 2) kelime kelimesine -p-lah pé neketin giki ç kına nak (hiç konuşmamak) * mörük ew çenil pé de çirya bariye kelimalah pé nekret adam o kavu ona bağtıy çuğdu nak çenadı -a xwe dıçêje hé dıçêje kelimeleri tarumar çomuşmak

kelim *öz* 1. kaynatma, kaynatış (bir sıvı sıcaklığı belli bir derecede bulunca buhar durumuna geçerek fışkırtılmak) 2. kaynatma (pısmak) 3. kaynatma, kaynatış (kemek kırığı, çatlığı veya yara ağrısını kapamama) 4. kaynatma (iki metal veya yapıcı parçayı kaynatış yapılandırma) 5. kaynatma (mavali bir şey kabartı körütme) 6. haşlama (suda kaynatılmak pısmak) 7. haşlama (teliseler ipek suda haşlama) 8. ateşlenme, yanma (vücut veya nesnelere için ismi artma) 9. yulaz yulaz yanma

kelin *özgü* 1. kaynatılmak (bir sıvı sıcaklığı belli bir derecede bulunca buhar durumuna geçerek fışkırtılmak) * av kellya su kayradı 2. kaynatılmak (pısmak) * goşt kellya el kayradı 3. kaynatılmak (kemek kırığı, çatlığı veya yara ağrısını kapamamak) * devê birina wê j zû de kellyaye yarış çuktan kaynamış 4. kaynatma (iki metal veya yapıcı parçayı kaynatış yapılandırma) 5. kaynatılmak (mavali bir şey kabartı körütme) 6. haşlanmak (suda kaynatılarak pısmak) 7. haşlanmak (teliseler sıcak suda haşlanmak) 8. ateşlenmek, yanmak (vücut veya nesnelere için ismi artmak) * ill ew şewatê de, hi mjan ricêll ü kellya ew şewatê icinde, şunlence 14 şeyerêke yarış 9. yulaz yulaz yanmak * çenê wê dikellya vücutü vuzaz yulaz çamışêdu

keliner *öz* kaynatıcı

kelışo *özgü* yarıya, uz

kelışof *öz* yarıyaçarlık

kelizk, **kelizke** *öz* araba

kelk *(I)* *öz* 1. kepek, damla, terne, saç kepeği (saçlı deride oluşan pulcuklar) 2. konak (sarıdak çocuklarının başlarında bulunan kepek tabakası) - ketin (...) kepeklemek * kelk ketiye porê wê saçı kepeklermiş

kelk *(II)* *öz* dam (evin çöğün kiremitli kaplı bölümü)

Keltki *n* 1. Keltçe (Kelt dili) 2. Keltlere özgü, keltlere yabancı bir biçime
kelâ *mevâd* *n* 1. de yince 2. ziyâçe -ya kırıkâ
kelâğlak *n* derneksi
kelübêhn *n* biddet, kızgınlık * *bi kelübêhn*
hâf hiddete geldi
kelük *zâir* som bulğu
kelüküt *n* uyuz, sakat topluluğu, değersiz
kelümel *n* f. üreberi 2. gereç, analize
kelân *n* en ayrılmış kemik, çi hış kemik -ê
 (yekî) vâle ne çêw zayîf kimse
kelûpel *n* 1. oteberi, eşya 2. gereç, ma zeme
 3. kap kacek
Kelûper *n* f. oteberi 2. hırsızlar topluluğu, uf-
 fâk terak eşya
kelûpot *n* pılı pırı
kelûş (I) *n* bir insanın fiziki yapısı, vücut
kelûş (II) *n* pisırak, teres * *lütik ji ber dik*
kelûş bû ovûê hırsızın önünde pisıraklaş-
kelûşbûn *n* pisıraklaşma, pisırak olma
kelûşbûn *bişêk* pisıraklaşmak, pisırak olmak
kelûşekl *n* pisırakça
kelûşî *n* pisıraklık
kelûşî *n* hünercesel
kelwaz *n* heykel
kelwaz *n* şidretli söğük
Kelx (I) *n* yaz ortasından güne kadar kapak-
 ının pasifleşmesi ve tuzla içindeki boceklerle
 uğraşma hali
Kelx (II) *n* moruk (çok yağlı, tı geçimsiz, kof)
kelxane *n* dükkânlar, dükkân evi
kelxay *n* obur, boğazına düşkün (kimse)
kelxayî (I) *n* çurluk
kelxayî (II) *n* çiş, başlanmış ama pişmemiş
 şey
kelxûn *n* moruklaşma
kelxûn *bişêk* moruklaşmak
kelxur *n* f. ağzında d şı olmayan 2. köfeler
 * *pîra kelxur* köfeler kadiri 3. köfeler za-
 şğılanak vâri
kelxweş *n* f. pisırak üzere olan yemek 2. se-
 cakkanlı, semizlik (kimse)
kelxweşî *n* semizliklilik, semizliklik
kelxwê *n* aniden oluşan terleme
kelxwêdan *n* aniden oluşan terleme
kelxwêdan *siyak* terleme
kem (D) *n* f. kur burun, burnuk sa 2. burnun-
 da kuruşma
kem (Ü) *n* levak * *kema diriyê* bögürden le-
 veği
kemal *n* kemal, olgunluk -a (wî) çî ye? a da
 x in oluyor?
kemalî (I) *n* olgunluk, ergenlik
kemalî (II) *n* Kurukule p yâde tüleği
Kemalî *n*êzî Kemalîst, Atatürkçü
Kemalîst *n*êzî Kemalîst, Atatürkçü
Kemalîzî *n* Kemalîzî, Atatürkçülük
Kemalîzî *n* Kemalîzî, Atatürkçülük
kemalkiruyk *n* tazyân huylu
keman *n*êzî f. keman 2. yay, keman
kemançe *n*êzî kemançe
kemançeker *n*êzî kemançe: (amal eden)
kemançerjen *n*êzî kemançer (çalar kimse)

kemândar *n*êzî kemândar, yay tutucu, öğü
kemane *n*êzî kemane
kemanjen *n*êzî kemançı, kemani (keman çal-
 lan)
kemanjenî *n* kemançılık
kemanker *n*êzî kemani (amal eden)
kemankef *n* kemanlık
kemankêş *n* okçu
kemankêşî *n* okçuluk
kemax *n*êzî f. kalça kemangi, kic, po-
 po 3. mağı
kemaxbenî *n* kemse
kember (I) *n* ri beaklı keçi
kember *n* kember (kuşak) - dayê plêtê, II hay-
 malan digere II teştê ayağında donu yok,
 felsegen ister (veya tazarî başına -a ewle-
 tîyê (amîniyê an jî emniyêtê) emniyet ke-
 meri -a meqawîn bir tür kemer -a qusnas
 çüslü, işlemeli gümüşten kemer
kemhera *n*êzî *awêd* kırılcılık *kerawî*
kemherbeste *n* f. kuşanmış, hazır 2. e' perçe
 dîruş, emse amale - bûn el boğlamak
 (saygı için ellerini gübgeğini üstüne kavuş-
 turuplamak)
kemhergeh *n* kemer (ağlatan yer, bel
 kemherkevanek *n* xêşeli parantez
kemherak *n*êzî penne çiçekli kavuğu benzer
 meyvesi ve içi ince ve meyveyi bir bükü di-
 ğeri taatılan tehlikesiz öğütülme kimaya ko-
 tuu ve suş boyası olarak kullanılır
kemherşur *n* eğik semerli
kemherzêr *n* altın kemeri
keşç *n* her tarafı kesik kuyruk, kulak veya
 busun
keşçe *n* f. keşçe (sulu yemekleri karıştırma-
 ya, dîngiraya yarayan, uzun saplı derince
 kaşık) 2. keşçe (bakik veya siyak avlanma
 kullandırı) çî
keşçêkêrîn *n* keşçelemek
keşçe kirîn *bişêk* keşçelemek
keşçîk *n* keşçe, küçük keşçe
keşç kirîn *bişêk* kulak, busun veya kuyruk çî-
 bi urgün bir tarafını kesmek
keme *n*êzî domalan, yer marları
kemen *n*êzî kement
kemençe *n*êzî kemançe
kement *n* kement - avêtin (...)
kemendavêj *n* kementçi
kemendavêjî *n* kementçilik
kemer (I) *n* f. kemer (bele dolayarak taka le
 namlı bel bağ) 2. kemer (çiek, parçaları
 g.b: gıyisleri bele gelen bölümü) 3. kemer
 (icazetle yolculuklarda kullanılır ve geze-
 ri olan mesir kuşak) - dayê plêtê, II hay-
 malan digere II teştê ayağında donu yok,
 felsegen ister (veya tazarî başına -a ewle-
 tîyê (amîniyê an jî emniyêtê) emniyet ke-
 meri -a meqawîn bir tür kuşak -a meqawîn
 bir tür keşer -a qusnas çüslü, işlemeli gü-
 müştan kemer -a (yekî) tije ye kemeri dolu
 olmak (zengin)
kemer (II) *n*êzî kemer (aki sarıms veya ayağı
 dîrbirite üstüne yarımlı çember, basık eğri

acıyla, ipte çekiyordun, çünkü varıya
çıkıyordun: ~ ku pişing ketin siŋsiŋgê de-
maşşajulê - sêta pişingê (amaşşallab)

kengil *başla* bir tür ör

kengir (I) *bir* kengir

kengir (II) *başla* çayılık yerde yerleşen ve ya-
nılır bir ot türü

kengî *bir* kengî

kenik (I) *su* 1. kalaba (uzunak keçi kılı) 2. hay-
vanların kuyruk ucuna yapışık sertleşen kıs-
mı

kenik (II) *su* kepek, *su* kepeği (saçlı deride o-
luşan pulculuk) - *ketim* (...) kepeklenmek

keniş *bir* keniş

kenik *su* gulme, gulûş

kenik *başla* 1. gülmek 2. may. konuşmak (şak
ve zarif konuşmak)

keniş *su* Eder

kenişezalî *su* kilişe öğrenenliği

kenişî *su* göz çapığı

kenişte *su* 1. havra, sinagog 2. kilise (Şuryanı-
larda)

kenişgîrlit *su* çapaklanata

kenişî gîrlin *başla* çapaklanmak

keniştin *su* gülünsemek

keniştin *başla* gülünsemek

kenk *su* 1. kepece, saç kepeği (saçlı deride o-
luşan pulculuk) * *porê wê* kenek *su* saç ke-
peği 2. *bi* kepek (bazı der hastalıklarında
derden dökülen parçacıklar) - *ketim* (...)
kepeklenmek

kenken *su* (der) gelen, eride gelen

kenkirin *su* 1. gulme 2. gulme (mutlu, sevinç-
li zaman geçirme)

ken *kurin* *başla* 1. gülmek 2. gulmek (mutlu,
sevinçli zaman geçirmek)

keno (I) *başla* 1. saçkıran 2. uyuz (hayvanlar ü-
çlü)

keno (II) *su* güve, sözum oña, sözde

kenoşî *su* ağlınaklı, ağlınaklı - *bün* ağla-
maklı ol yök

kenoşîbün *su* 1. ağlınaklı, olma 2. bir göz
gülmek (hem gülmek hem ağlamak)

kenoşî bün *başla* 1. ağlınaklı olmak 2. bir
göz gülmek (hem gülmek hem ağlamak)

kenok *su* 1. gülec 2. sentaktan 3. konik 4.
konik skeç

kenoke *su* gülec, güleşen

kenokî *su* 1. güleşçe 2. *su* gülec, kestak 3. *su*
güleşü

kenokîf *su* güleşik

kenoşî (I) *su* uyuzlu, uyuz (uyuz kapını hay-
van)

kenoşî (II) *su* güleşen

kenoşîbün *su* uyuzlaşma (sadece hayvanlar ü-
çlü)

kenoşî bün *başla* uyuzlaşmak (sadece hayvan-
lar için) * *meşin* *kenoşî* *başla* koyun uyuz-
laşması

kenoşîf *su* uyuzluk

kenş *su* mukup

kenial *su* kental

keniel *başla* kenet, beğli

kenîlyon *su* kenîlyon

Kenur *su* elbise delulu

Kenur *su* balabıye

Kenyu *su* Kenya

Kenyanî *başla* Kenya

kenz *su* hazine, define, güm.

kenze *su* fani 3. kazak

kep (I) *su* 1. humin 2. dağ burma

kep (II) *su* şık ve birbirine girmiş saç

kep (III) *su* 1. kep (3 persiz sapka) 2. kep (hem-
şârlere giydiği başlık) 3. kep (bazı bölgeler-
de profesör ve öğrencilere giydikleri özel
başlık) * *ê xwe başla* dediğinde diyetmek

kepaze *su* kepeze, tezel - *bün* kepeze etmek -
kürin kepeze etmek

kepazekirin *su* kepeze etmek

kepaze kirin *başla* kepeze etmek

kepazekî *başla* kepezece, *zuzilce*

kepazetî *su* kepezelek, tezellik

kepçe *su* 1. kepçe (sulu yerlerde karıştırma
ya, dağıtma aracı), uzun saplı derince
kaşık 2. tek kepçe (tahıl, komür, kum gibi
dolma şaklar ni yüklenip boşaltılmasında
kullanılır. Bu veya daha çok çeneden oluş-
muş araç) * *vir bi* kepçeşê *vede* buraya kep-
çeyle kaz

kepçekêrî *su* kepececi

kepçe kirin *başla* kepecelemek

kepek (I) *su* kepeklik *su*

kepek (II) *su* mura, etk. k yerlerde hayvanların
ağına giren kurtçuk

kepel *su* hüçük

kepelek (I) *başla* huşday bacağı

kepelek (II) *su* kepenek

kepen (I) *su* boyundakiler zincir

kepen (II) *su* kepenek, çoban kepenegi

kepenek (I) *su* kepenek (kepeden çoban üstlü-
ğü)

kepenek (II) *su* nam, sakağı, mankafa

kepenekî *su* mankafalık

kepeng *su* 1. kepenek (kepeden çoban üstlüğü)
2. kepenek - *daxirîn* kepenekler, *indirnek*

keper (I) *su* kabarik (saç)

keper (II) *su* burak

kepere *başla* kedi tırnağı

keperî (I) *su* saç baş dağınık olan

keperî (II) *su* bunaklık

kepez *başla* 1. yamaç 2. yüksek tepe

keplik *su* 1. kepek (un elendikten sonra elak jir-
tünde kalın kabuk kırıntıları) 2. kepek (bu-
ğur ve yamaç kepeği)

keplî (I) *su* dağınık ve konşak saç baş (şık ve
birbirine girmiş saç) * *por* *ê* keplra *wê* *II*
hev *ketub* saç baş birbirine karışması

kepir (I) *su* 1. çardak, yaz kulübesi (ağaç ve
otlarla hazırlanan yazlık yer) 2. eğrelti bağ
esi 3. güne, gümle, kumulu (bostandaki
bey, kulübesi)

kepir (II) *su* 1. hafif ve yosutlu taş 2. eritil-
miş keç

kepir (IV) *su* çorak verimsiz toprak

kepirî *su* saç dağınık, orman gibi (saç ve kas
çir)

heyaz veya kızıl ol) eşek çarı -ê mîrîhan (zîr olmayan (zümre) -ê qiyametê bu pişman olmas olın. çares olmeş olın -ê ravîvay zelm -ê reş çî zame bi qedrê gula geş eşek çarîştan re anjar -ê şanf ol) eşek çarı -ê şehnîk zehra -ê siyalekkê ya. karvânî xivêlekê herçer başka bir hayal peynde -ê gulîstî tîrîn şîliyayî dîkin namadîşin tay boş yûza -ê -ê wêkî her ro yînî tu yînî. hûmî -ê nemîre bihar e şîme eşeqî, ol-nu yûza yûza bûstek) -ê nemîre bihar tê pîrê nemîre qûbal (du jî plêcar) (ê olme eşeqî, olme yûza yûza bûstek) * yûnî ket u eşeq gîbî * wêkî keran eşek gîbî

ker (VI) *mîrî namîde, nam tûzetece sokeki*
kerûfî *m zakkîm (çeki, sigara gibi zararlı şeylerin etkisini belirtmek için) * vê kerûfîyê venexwe bu zakkîmî içme*

kerûfîn *m zakkîmlanmak*

kerûfîn *bişê zakkîmlanmak*

kerûfîp *m zakkîplanma*

kerûfîn *bişê zakkîmlanmak*

kerûjî *adîr eşeqî, eşek sîmûlîsî*

kerûmbera *peleşî güzel*

kerûmbera *zîlê gelêşîzêl, -ê şîmî kîrî*

kerûmber *m kuru kenger*

kerûmî *m 1. kerûmî * xwedîyê sîr û kerûmîtan e kerûmîtanî 2. kerûmîtan kerûmîtanî sîvîlîbeceşî mîtelakte eamî şeyî -ê kîrîm kerûmîtanî bûnmak*

kerûnîpîr *m kuru kenger yapığı*

keran (I) *m halye*

keran (II) *m kîrîm tokluguna çalqan kîmîe*

kerane (I) *m eşeqe*

kerane (II) *m balwîz, çarçes -ê şîmîtanî şîxîstîmî halyezîlanmîk*

keratî *m zakkîmî * keratîyê halye zakkîmî ye keratîyê şîmî pelîsar (Pelenatîs çîmîtanîstî)*

kerax (II) *m 1. sîbez bakîtesî 2. sîbez sî bekçîsî 3. toprakîz olup toprak sîhîlî toprakîndan adîsteyê bulîkte besîlenî izîmesîkîr koyîlî*

kerax (III) *adî şîrîncî, mekrakî * reşşîke kerax derketîyê şîrîncî nîr durumî ortîya çîkînî*

keraxî (I) *m şîrîncîk*

keraxî (II) *m 1. sîculuk, sî bekçîlîğî 2. toprakîz koyîlîmî hîzîmî şîrîncîğînda besîlenîlîmî*

keraxî (III) *m şîrîncî talîmî*

keraxî *m 1. şîrîncîk 2. sîsîzîk (sîkûtî)*

kerbî *m 1. keder, üzgîncî 2. üzgîncî -ê (—) dî serê (yekî) de derîştîmî hîrcîmî hîrcîmîden almîk*

kerbalcan *îzîmî domuz pîtrağı*

kerbandîn *m kederle me*

kerbandîn *bişê kederle mek*

kerbandî *adî kederle, zakkî (nîr ge'muş)*

kerbas *adî kelen (ketenden yapılmî dokumî)*

Kerbax *m 1. eşeqî 2. meç gader, zakkî*

kerbeğ *îzîmî çopîmî, adî çopîmî (Helleborus)*

kerbeğ *îzîmî eşek dîcemî*

kerbîker *adî parçî parçî*

kerbok *adî 1. kederli 2. yabuk dîrîler kîmîe*

kerbozak *m bez eşek*

kerbûn (I) *m 1. sağırlaşma 2. sağırlaşma (temere, söba vb için, güç azalmak geç sürme)*

3. sağırlaşma (ves için, boğuklaşma, donuklaşma) 4. duruma, durma (ülkûn bîlmî) 5. sazîzîk çîkîmî 6. sîkîleşme, sîkîmî olma, sîkîmî duruma gelme (heyecan ve telâşî kal-nîmî) 7. yatışma, sîkîleşme (yayklaşma, kargaya çîrî) 8. sessîleşme, susma, suspus olma 9. uykuya varma (sukûnî çîrî çîrîmî)

kerbûn (II) *m parçalanma*

ker bûn (I) *bişê 1. sağırlaşmak 2. sağırlaşmak (temere, söba vb için, güç azalmak geç sürme)*

3. sağırlaşmak (ves için, boğuklaşma, donuklaşma) 4. durulmak, durmak (sukûnî bulmak) * derdîler ker bûnî ortîkî duruldu 5. sazîzîk çîkîmî * her der ker bûbû nîr tarîmî sazîzîk çîrîncîştî 6. sîkîleşmek, sîkîmî olmak, sîkîmî duruma gelmek (heyecan ve telâşî kal-nîmî) 7. yatışmak, sîkîleşmek (yayklaşma, kargaya çîrî) 8. sessîleşmek, susmak, suspus olmak 9. uykuya varmak (sukûnî çîrî çîrîmî)

ker bûn (II) *bişê parçalanmak*

ker bûn (I) *bişê 1. sağırlaşma 2. sağırlaşma (temere, söba vb için, güç azalmak geç sürme)*

3. sağırlaşma (ves için, boğuklaşma, donuklaşma) 4. durulmak, durmak (sukûnî bulmak) * derdîler ker bûnî ortîkî duruldu 5. sazîzîk çîkîmî * her der ker bûbû nîr tarîmî sazîzîk çîrîncîştî 6. sîkîleşmek, sîkîmî olmak, sîkîmî duruma gelmek (heyecan ve telâşî kal-nîmî) 7. yatışmak, sîkîleşmek (yayklaşma, kargaya çîrî) 8. sessîleşmek, susmak, suspus olmak 9. uykuya varmak (sukûnî çîrî çîrîmî)

ker bûn (II) *bişê parçalanmak*

kerbûnî (I) *m 1. sağırlık 2. sessîzîk (sîkîmî)*

kerbûnî (II) *m 1. sağırlaşma 2. sağırlaşma (temere, söba vb için, güç azalmak geç sürme)*

3. sağırlaşma (ves için, boğuklaşma, donuklaşma) 4. duruma, durma (ülkûn bulma) 5. sazîzîk çîkîmî 6. sîkîleşme, sîkîmî olma, sîkîmî duruma gelme (heyecan ve telâşî kal-nîmî) 7. yatışma, sîkîleşme (yayklaşma, kargaya çîrî) 8. sessîleşme, susma, suspus olma 9. uykuya varma (sukûnî çîrî çîrîmî)

kerbûnî (II) *bişê parçalanmak*

kerbûnî (I) *m 1. sağırlık 2. sessîzîk (sîkîmî)*

kerbûnî (II) *m 1. sağırlaşma 2. sağırlaşma (temere, söba vb için, güç azalmak geç sürme)*

3. sağırlaşma (ves için, boğuklaşma, donuklaşma) 4. duruma, durma (ülkûn bulma) 5. sazîzîk çîkîmî 6. sîkîleşme, sîkîmî olma, sîkîmî duruma gelme (heyecan ve telâşî kal-nîmî) 7. yatışma, sîkîleşme (yayklaşma, kargaya çîrî) 8. sessîleşme, susma, suspus olma 9. uykuya varma (sukûnî çîrî çîrîmî)

kerbûnî (II) *bişê parçalanmak*

kerbûnî (I) *m 1. sağırlık 2. sessîzîk (sîkîmî)*

kerbûnî (II) *m 1. sağırlaşma 2. sağırlaşma (temere, söba vb için, güç azalmak geç sürme)*

3. sağırlaşma (ves için, boğuklaşma, donuklaşma) 4. duruma, durma (ülkûn bulma) 5. sazîzîk çîkîmî 6. sîkîleşme, sîkîmî olma, sîkîmî duruma gelme (heyecan ve telâşî kal-nîmî) 7. yatışma, sîkîleşme (yayklaşma, kargaya çîrî) 8. sessîleşme, susma, suspus olma 9. uykuya varma (sukûnî çîrî çîrîmî)

kerbûnî (II) *bişê parçalanmak*

kerbûnî (I) *m 1. sağırlık 2. sessîzîk (sîkîmî)*

kerbûnî (II) *m 1. sağırlaşma 2. sağırlaşma (temere, söba vb için, güç azalmak geç sürme)*

3. sağırlaşma (ves için, boğuklaşma, donuklaşma) 4. duruma, durma (ülkûn bulma) 5. sazîzîk çîkîmî 6. sîkîleşme, sîkîmî olma, sîkîmî duruma gelme (heyecan ve telâşî kal-nîmî) 7. yatışma, sîkîleşme (yayklaşma, kargaya çîrî) 8. sessîleşme, susma, suspus olma 9. uykuya varma (sukûnî çîrî çîrîmî)

kerbûnî (II) *bişê parçalanmak*

kerbûnî (I) *m 1. sağırlık 2. sessîzîk (sîkîmî)*

kerbûnî (II) *m 1. sağırlaşma 2. sağırlaşma (temere, söba vb için, güç azalmak geç sürme)*

3. sağırlaşma (ves için, boğuklaşma, donuklaşma) 4. duruma, durma (ülkûn bulma) 5. sazîzîk çîkîmî 6. sîkîleşme, sîkîmî olma, sîkîmî duruma gelme (heyecan ve telâşî kal-nîmî) 7. yatışma, sîkîleşme (yayklaşma, kargaya çîrî) 8. sessîleşme, susma, suspus olma 9. uykuya varma (sukûnî çîrî çîrîmî)

kerbûnî (II) *bişê parçalanmak*

kerbûnî (I) *m 1. sağırlık 2. sessîzîk (sîkîmî)*

kerbûnî (II) *m 1. sağırlaşma 2. sağırlaşma (temere, söba vb için, güç azalmak geç sürme)*

3. sağırlaşma (ves için, boğuklaşma, donuklaşma) 4. duruma, durma (ülkûn bulma) 5. sazîzîk çîkîmî 6. sîkîleşme, sîkîmî olma, sîkîmî duruma gelme (heyecan ve telâşî kal-nîmî) 7. yatışma, sîkîleşme (yayklaşma, kargaya çîrî) 8. sessîleşme, susma, suspus olma 9. uykuya varma (sukûnî çîrî çîrîmî)

kerbûnî (II) *bişê parçalanmak*

kerbûnî (I) *m 1. sağırlık 2. sessîzîk (sîkîmî)*

kerbûnî (II) *m 1. sağırlaşma 2. sağırlaşma (temere, söba vb için, güç azalmak geç sürme)*

3. sağırlaşma (ves için, boğuklaşma, donuklaşma) 4. duruma, durma (ülkûn bulma) 5. sazîzîk çîkîmî 6. sîkîleşme, sîkîmî olma, sîkîmî duruma gelme (heyecan ve telâşî kal-nîmî) 7. yatışma, sîkîleşme (yayklaşma, kargaya çîrî) 8. sessîleşme, susma, suspus olma 9. uykuya varma (sukûnî çîrî çîrîmî)

kerbûnî (II) *bişê parçalanmak*

kerbûnî (I) *m 1. sağırlık 2. sessîzîk (sîkîmî)*

kerbûnî (II) *m 1. sağırlaşma 2. sağırlaşma (temere, söba vb için, güç azalmak geç sürme)*

3. sağırlaşma (ves için, boğuklaşma, donuklaşma) 4. duruma, durma (ülkûn bulma) 5. sazîzîk çîkîmî 6. sîkîleşme, sîkîmî olma, sîkîmî duruma gelme (heyecan ve telâşî kal-nîmî) 7. yatışma, sîkîleşme (yayklaşma, kargaya çîrî) 8. sessîleşme, susma, suspus olma 9. uykuya varma (sukûnî çîrî çîrîmî)

kerbûnî (II) *bişê parçalanmak*

kerbûnî (I) *m 1. sağırlık 2. sessîzîk (sîkîmî)*

kerbûnî (II) *m 1. sağırlaşma 2. sağırlaşma (temere, söba vb için, güç azalmak geç sürme)*

3. sağırlaşma (ves için, boğuklaşma, donuklaşma) 4. duruma, durma (ülkûn bulma) 5. sazîzîk çîkîmî 6. sîkîleşme, sîkîmî olma, sîkîmî duruma gelme (heyecan ve telâşî kal-nîmî) 7. yatışma, sîkîleşme (yayklaşma, kargaya çîrî) 8. sessîleşme, susma, suspus olma 9. uykuya varma (sukûnî çîrî çîrîmî)

kerbûnî (II) *bişê parçalanmak*

kerbûnî (I) *m 1. sağırlık 2. sessîzîk (sîkîmî)*

kerbûnî (II) *m 1. sağırlaşma 2. sağırlaşma (temere, söba vb için, güç azalmak geç sürme)*

3. sağırlaşma (ves için, boğuklaşma, donuklaşma) 4. duruma, durma (ülkûn bulma) 5. sazîzîk çîkîmî 6. sîkîleşme, sîkîmî olma, sîkîmî duruma gelme (heyecan ve telâşî kal-nîmî) 7. yatışma, sîkîleşme (yayklaşma, kargaya çîrî) 8. sessîleşme, susma, suspus olma 9. uykuya varma (sukûnî çîrî çîrîmî)

kerbûnî (II) *bişê parçalanmak*

kerbûnî (I) *m 1. sağırlık 2. sessîzîk (sîkîmî)*

kerbûnî (II) *m 1. sağırlaşma 2. sağırlaşma (temere, söba vb için, güç azalmak geç sürme)*

3. sağırlaşma (ves için, boğuklaşma, donuklaşma) 4. duruma, durma (ülkûn bulma) 5. sazîzîk çîkîmî 6. sîkîleşme, sîkîmî olma, sîkîmî duruma gelme (heyecan ve telâşî kal-nîmî) 7. yatışma, sîkîleşme (yayklaşma, kargaya çîrî) 8. sessîleşme, susma, suspus olma 9. uykuya varma (sukûnî çîrî çîrîmî)

kerbûnî (II) *bişê parçalanmak*

kerbûnî (I) *m 1. sağırlık 2. sessîzîk (sîkîmî)*

kerbûnî (II) *m 1. sağırlaşma 2. sağırlaşma (temere, söba vb için, güç azalmak geç sürme)*

3. sağırlaşma (ves için, boğuklaşma, donuklaşma) 4. duruma, durma (ülkûn bulma) 5. sazîzîk çîkîmî 6. sîkîleşme, sîkîmî olma, sîkîmî duruma gelme (heyecan ve telâşî kal-nîmî) 7. yatışma, sîkîleşme (yayklaşma, kargaya çîrî) 8. sessîleşme, susma, suspus olma 9. uykuya varma (sukûnî çîrî çîrîmî)

kerbûnî (II) *bişê parçalanmak*

kerbûnî (I) *m 1. sağırlık 2. sessîzîk (sîkîmî)*

kerbûnî (II) *m 1. sağırlaşma 2. sağırlaşma (temere, söba vb için, güç azalmak geç sürme)*

3. sağırlaşma (ves için, boğuklaşma, donuklaşma) 4. duruma, durma (ülkûn bulma) 5. sazîzîk çîkîmî 6. sîkîleşme, sîkîmî olma, sîkîmî duruma gelme (heyecan ve telâşî kal-nîmî) 7. yatışma, sîkîleşme (yayklaşma, kargaya çîrî) 8. sessîleşme, susma, suspus olma 9. uykuya varma (sukûnî çîrî çîrîmî)

kerbûnî (II) *bişê parçalanmak*

kerik *m* kırık, uğret
keriköveje *m* topluluk esnasında sırtıyla soy-
 lenen şarkı, lükaye, mısral
kerikli *m* kırıklık
kerikban *m* kırılan bir tür kadın kuşağı
kerikbandin *m* keder, endanme, keder, vermane
kerikbandin *ışğ* kederlenmek, keder ver-
 mek
kerikbandü *m* kederli, eliksiri
kerikü *m* kederli, eliksiri, kederlenmiş olan
kerikün *m* kederler, gae, etkiler, va, göynüne,
 güline
kerikün *ışğ* kederlenmek, etkilemek, gey-
 nümek, gülmek
kerikük *m* cabuk, kederlenen, edarlanar
kerikandin *m* zikkimlana
kerikandin *ışğ* zikkimlenmek
kerikün *m* zikkimlana
kerikün *ışğ* zikkimlenmek
kerik *af* 1. öğren, 2. *m* öğrenme, tiksime
kerikandin *m* öğrenme, tiksime
kerikandin *ışğ* öğrenmek, tiksime
kerikandü *m* tiksime, tiksime
kerikün *m* 1. öğrenme, öğren, tiksime, tiks-
 me, ikrak, me 2. bıkma
kerikün *ışğ* 1. öğrenmek, tiksime, ikrak et-
 mek 2. bıkma
keriküli *m* gençlik
kerik (I) *m* 1. kulak yolu 2. kıkırdak
kerik (II) *af* kulaktan ağız ağız, sağa
kerik (III) *m* or kalın 1. kemik 2. çığlı, kaza-
 lak telanma 3. yarı, ham meyve 3. kelek
 toğulaşmış kavun, karpuz 4. veşil (ol-
 mamış, ham meyve)
kerik (IV) *m* 1. edim kasamala kullanılan uet
 çatılı ağaç 2. yükük (yık kasamala kullani-
 lan araç)
kerik (V) *m* başaklar aşağıya gelecek şekilde
 dalı yığı
kerik (VI) *m* 1. epek (duvar itmek, sıva yap-
 mak gibi işlerde kullanılan bir tür selye) 2.
 uzun epek (çocuk ayumu) 3. mak yaylı çalgı-
 larla karpuz 4. *af* alama beyin 5. tükere-
 val 6. tides
kerik (VII) *m* 1. kurtaya yavru 2. *af*
 turtuk
kerik (VIII) *p* 1. geleneksel düğünler kepe-
 den yelek 2. *af* tepken
keriku *berxê koma xura xo aştî* (Rumex ace-
 rosa)
keriku *gih* *af* *af* selak yolu
keriköji *m* malye
kerikandin *m* 1. kirtana 2. çar pöt anlama
kerikandin *ışğ* 1. kirtanlık 2. çar pöt anla-
 mak
kerix *m* 1. öğren 2. bıkıklık
kerixandin *m* 1. öğrenme, tiksime, tiksime 2.
 bıkma 3. usandırma
kerixandin *ışğ* 1. öğrenmek, tiksime, tiksime
 2. bıkma 3. usandırma
kerixandü *m* 1. öğrenme, tiksime, tiksime 2.
 bıkma, bıkma
kerixü *af* 1. öğrenmiş, tiksime, tiksime 2. bıkma, bıkma

kerixün *m* 1. öğrenme, öğren, tiksime, tiksime
 2. bıkma, bıkma 3. usandırma
kerixün *ışğ* 1. öğrenmek, tiksime, tiksime 2. bık-
 ma 3. usandırma
kerixner *m* tiksime, tiksime
kerixandin *m* dandana
kerixandin *ışğ* dandana
kerixandü *af* donuk, demmiş şey
kerixün *m* donuk
kerixün *ışğ* donuk
keri (I) *m* sağılık
keri (II) *m* 1. parça (bir bütünden ayrılan, ayrı
 sayılan veya atılacak şey) * keriyek *nan*
 bir parça ekmek 2. dilme (ekmek, dilme i-
 emi) 3. buluntu 4. kusun, buluk, kesim ~ *af* ~
 dilme dilme
keri (III) *m* 1. auz, dayar süsü * *keriyü* *pez*
 dayar süsü 2. SÜSO baş köyün süsü
kerikün *m* günlük vaka
kerik *m* kıkırdak
keri körin *m* 1. bölme, parçalama, ayırma 2.
 doğrama (keserek, yırtarak ufak parçalara ay-
 yırma) 3. bölme (her gün bozulmasına çalı-
 nma) 4. dilme (her bitirilmiş küçük ve yavaş par-
 çalara ayırarak kesme)
keri körin *ışğ* 1. bölmek, parçalamak, ayır-
 mak * *af* çar kerî körin *elmay* dilme ayır-
 2. doğramak (keserek, yırtarak ufak par-
 çalara ayırma) 3. bilmek (her gün bozul-
 masına çalına) 4. dilmek (bir bitirilmiş kü-
 çük ve yavaş parçalara ayırarak kesmek)
kerikli *af* 1. bölünmüş, parçalanmış olan 2.
 doğrama
kerikün *m* 1. kerim, sayılı, usil 2. kerim, eli a-
 çık, çarim 3. kerim'in dilanından biri
kerikün *m* kıkırdak
kerik *ışğ* kıkırdak
kerinek *m* 1. kıkırdak 2. kulak yolu --
 gub kulak yolu
kerineki *af* kıkırdaklı
kerin *m* önce eseklik
keritang *m* kıkırdak
kerikü *(f)* *m* önce eseklik
kerikü *(II)* *m* 16 kalın (sür) sağılık * *af* *af* *af*
 keritiye *af* *af* kendini sağlığa vurmuş
keriz *m* geriz, keriz
kerikedan *m* *af* parçalan (Rhinoceros mhu-
 cur)
kerikedanê deryayê *af* *af* *af* *af* *af* *af* *af* *af* *af* *af*
 (Monodon monoceros)
kerker *af* sağır (sür)
kerkere *af* 1. *af* yarı, ri kıyım, ri yapı 2. ka-
 be saba, hırbat, idrakiz
kerkereti *m* kaba salkılık, hırbatlık
kerkesan *m* *af* çarpeve, petek
kerkesün *m* baş, örme
kerkitin *(f)* *m* 1. sağır (sür) 2. sokan (sür-
 me) 3. susurma, susus eme
ker körin (I) *m* 1. parçalanma 2. ayırma (bölme)
ker körin (II) *ışğ* 1. sağır (sür) 2. sokan (sür-
 me) 3. susurma 3. sususmak, susus emek
ker körin (III) *ışğ* 1. parçalamak 2. ayırma
 (bölme)

kerkiri (I) *nl* sağırlaştırılmış
kerkiri (II) *nl* paçayı, parçalanmış olan
kerki (I) *nl* eşek, eşekvari
kerki (II) 4 ayak uslu, ayak üzeri
kerki (III) *n* aba
kerkük (I) *n* eğe (madenleri yontmak, düzeltmek, parçalamak için kullanılan, ser. enişmiş çelik araç)
kerküt (II) *n* t. kirküt (doküman)kita aktı işlerini sıkıştırmak için kullanılan dişli araç
2. tnak (doküman tezgahlarında dişleri arasında arış ipkilerinin geçtiği tarak biçiminde araç)
kerküdürlü *n* eğelenme
kerküdürüm *ışğ* eğelenmek
kerkük *n* eşekcik
kerkul *başın* yayla ve bozlarlarda yetişen, besinlik olan ve hayvanlara verilen bir tür ot
kerknek *n* yuvalık, çok hafif ve havada uçuşta eşek dikeni gibi bitkilerin tohumu
kerkor *başın* samsı ve hayvan yem olarak kullanılan bit ot türü
kerkule *nl* atık
kerkölü *nl* hal 1. kelepar (kelepar olmuş eyya) * çelid sürüqün kerköti birkaç kelepar kah kacak 2. kemirilmiş olan * daru kerköti keparılmış oğaç
kerkulun *başın* zebra (Equus zebra)
kerkuş *başın* bir uzum türü
kerküç *n* kukur,
kerküçdar *nl* kukürü
kerküçgirtin *n* kukürülenme
kerküçgirtin *ışğ* kukürülenmek
kerküçgirtü *nl* kukürülenmiş
kerküçkürin *n* kukürülenme
kerküç kirin *ışğ* kukürülenmek
kerküçkiri *nl* kukürülü
kerküsi *başın* bir tür uzum
kerküş *başın* kerkuş
kerküti *nl* kerküç
kerküti *n* kirmizi
kerküti *n* t. kur (üstahkizetle dilce oğuş pas) 2. donca, kesek (kulunlaşmış, tabaka durumuna gelmiş kur) 3. taşlaşmış göbre parçası tazelek
kermegirtin *n* keseklenme
kermegirtin *ışğ* keseklenmek
kermegirtü *nl* kesekli
kermes *n* kesek
kermes *başın* pife ve başlıkların kısı kullandığı bitki
kermetü *nl* kesekli
kermiş *başın* 1. sıvı sinek 2. eşek arısı → kurtah *n* sıvı sinek türü
kermişlik *başın* sıvı sinek
kermişdandın *n* 1. başlama (bir şeyin üstüne kaynar su dokme veya bir şeyi kaynar suya daldırma) 2. keçeleşme (deriyi pürüzlü duruma getirme) 3. yalızlama
kermişdandın *ışğ* 1. başlamak (bir şeyin üstüne kaynar su dokmek veya bir şey kaynar suya daldırılmak) * zebze kermişdandın sebze başlamak 2. keçeleşmek (deriyi pürü-

zl duruma getirmek) 3. yalızlamak
kermişin *n* 1. başlama (kaynar su vb. dokme veya daldırma), kaynar su ile başlama 2. keçeleşme, keçeleşme (deriyi pürüzlü duruma getirme) 3. yalızlama
kermişin *ışğ* 1. başlamak (kaynar su vb. dokülmek veya daldırılmak) 2. keçeleşmek, keçeleşmek (deriyi pürüzlü duruma getirmek) 3. yalızlanmak
kermişin *n* döşeme (duvar vb. şeyler için kabartıp dokülme)
kerküdü *ışğ* dokülmek (duvar vb. şeyler için kabartıp dokülmek)
kerküdü *başın* kutman
kermiş *başın* eşek arısı
kermiş *nl* kez *nl* buru böcek
kero (I) *nl* sağır kimseler (erkek için)
kero (II) *n* yaşıl ve kuruğün alaylı biten, çagrı tek rd su, eşek anlamında (erkek için) * kero te le keraké man el kar behey eşek ne yapığın la bux sını ~ ~ weki her ro ayın as ayın kutman (değışirmiş kimse) ~ nemire bihar u ölime eşğim, ölime (yaza yemice biterek) ~ nemire bihar te pürü nemüre qübal (arı yi pıncar) te ölime eşğim, ölime (yaza yemice biterek)
keroke *nl* kulığı ağır künse
kerole *başın* zeytinlik yerde yaşayan bir kuş
keruşik *başın* keruşik
keruş *başın* eşek arısı
kerpese *başın* bukaletim (Cinnabom elu mıcır)
kerpeze *başın* kaya kelen
kerpiç *n* 1. kerpiç 2. *nl* kerpiç (kerpiçten yapılmış) * diwarê kerpiç kerpiç duvar = birin kerpiç dokmek
kerpiçin *başın* kerpiç (kol, ba doken)
kerpiçin *başın* kerpiç (sötm)
kerpiç *n* kerpiç
kerpiç *n* t. k. (doküman tezgahlarında dişleri arasında arış ipkilerinin geçtiği tarak biçiminde araç)
kerqolan *başın* zebra (Equus zebra)
kersax *n* 1. kıyı (kara ile suyun birleştiği yer) 2. kıyı, sâhil (kuzantı deniz boyunca uzanan bölüne) 3. kumsal (kumlu toprak) 4. enf te nas, tenas
kersaxparéz *nl* sahil mühafızı
kersaxparéz *n* sahil mühafızı
kersaxyan *başın* kıy ot (kıyalara vusulan en sarı sarıla devşil üzümle toplayan)
kursek *n* kumsek
kursek (I) *nl* kara batak (Phalacrocorax)
kursek (II) *nl* iri gönekl
kursele *başın* kara batak (Phalacrocorax)
kursele *nl* 1. avanak, aptal, bon hân hakka kimses 2. iri kıyır, u yapıtı
kurseletü *n* avanaklık ~ kurin avanaklık etmek
kurseng *n* kesek herleşmiş toprak (apacı)
kürüm *başın* halk bekindiğünde yara iyileştirmede kullanılan bitki
kürüwan *n* osma cubuğu
kürsîx *n* lançerin kesici ağzı

kersivani *hu* kersewân.

kest (I) *w* 1. küçük tümelek 2. ayuntu

kest (II) *w* 1. kırım, parça 2. hisse 3. *wa* kes-
se -a *asayî* bayığı kestir. edî kesir -a *dehi*
budalık kesir

kestal *w* kuru ot parçası

keste (I) *derûn* kerte

keste (II) *eyn* dörtlük, kıta

keste (III) *w* kut b

keste *in* kertik - *ayêñ* (tıştekî) kertik aşmak
- - kertik kertik

kertek *af* bal, yok

kertel *w* fuzulük

kertik (I) *w* çelik evleşti

kertik (II) *in* irak, örük

kertik (III) *w* kertik, çentik

kertî (I) *marwe* eşeklik

kertî (II) *af* kesirli

kertal *aw* kartal

kestûpan *af* üpelisizgazel, frunkorî, yapılmış
okul

kerîper *w* 1. pila piri (eskî çeyn) 2. pila piri,
tır zıvı (çeyn yırme) 3. kalınlık (çerkek-
siz, karışık şeyler topluluğu) - *dan* bey pila-
yı piriya (çeyn pila piri) toplanmak -ê (...) ü-
lesi beris

kerwan *af*bu merkepî

kerwan *in* bu tür kuş

kerx (I) *derûn* sul

kerx (II) *in* kanal, nek

kerx (III) *in* merbahal, ceser yığılı

kerx *w* 1. tekimne, öğrenme 2. rike-ntî, ikrah
3. nefret * *naku* ez van rîzan bi hîti ð ker-
weke merin dîmîştîm şendi bi şarîlan, bu-
yîk bi şerfêre, ic bulanîst de vazerwan
-a (yekî) jê çûn rîksîst dîtinok, nefret et-
tik

kerxane *w* kerkane, gercelç - *şîwîfandîn* ge-
nel ev işletme

kerxaneyân *in* kerkhaner

kerxaneyani *w* serhanecelik

kerxaw *in* necra, su valığı

kerxawî *hu* *w* 1. çakılboğarı, il boğarı, kur-
boğarı 2. *af* ayneçarı (iri yarı kaba kaba
kimses)

kerxîlî *w* akrablık, akrabiyyik

kerxur *aw*nd 1. akkaba (Vâlûr aşorçax) 2.
arç aq gozlu

kerxwan *af* aq şalçî

kerxweî *w* aq gozlu

kerxweî *w* aq gozlu

kes (I) *w* *in* sâma aşçî.

kes (II) *w* kes (çimnîstik) ayakkabısı.

kes (III) *af* âçe

kes (IV) *af* 1. kimses, şahıs, zat * kesekî pîr
suêrê pîrîş yaşî bu zat saat: sêdî 2. u kîm-
ne (olumsuz cümlelerde) herbe kişi * ez bi
kesî naxwazîmî huç kîmseyî isemîyormî 3.
z bîrî, bîrîstî çûnîmewî bu kîmsî * ez
dîbêjîm qey lî ser darê kesek hebû aşayî
şankî birîstî sêdî: 4. *af* keş, ârsan, kîmses, şa-
hîşî * eîdî bîstî şî kes hebûn yîmî etoz kîşî
vêdîk 5. *w* yî kîşî, şahıs foyun, rûman, hikâyê

pîbî eser,eroc ver olan kîmses) 6. *af* kîşî, şa-
hîşî - bi mîla -ê lîzane herkesîm teneçesî
kapah kayîrî - dî ser dî ber ne tene bûn
(bermî) karçîmî gîçîyem u amîrîk - guh-
darî nekîrîm berîmî dîmîmîmek - jî lîzane
(wî) tîr nazwe en îyî olduğî dînemîe
hale kîmseye hayî dîçîymayî - kîşî kîmî
kîmsesî - lî kesî nebûn xweyî arêdî kayna-
mak - lî ser yekî kewêrî namîne makîmîe
kîdîyî mîlkî degîl - mesêl xerîb el adîrîm -
nebêje dewê (an jî mîstî) tîmî tîrş e kîmses
yuğurdîm ekîşî demez - nûçe (an jî nakeve)
gura kesî ber koyun kesîlî bîçîğîndan asîr
- nikare bîbêje du mî lî pêş çîyîa te ne
gîrîstî şakîrî olînamok, kîrîlî çîkîmî olîma-
mak - nikare bîbêje pozê sola te xwar e
kîmses (bîrîne) toz kîndîrîmîz - nikare
bîbêje çîya sola (yekî) xwar e kîmses (bîrî-
ne) toz kîndîrîmîz - nîzane bê kî ye ne i-
dîğî belîrsîz - nîzane kî dîmîre kî dîjî o-
lîndî dînyîa, kîmî olî kîmî kala - nîzane kî
ye, jî ku ye ne îdîğî, belîrsîz - pîvaz jî pê
hîrî nake dîr kîmses huç ur çeyî yarînamîk
- î es kîmî kîmsesî - î kar kîmî kîmsesî -
î kîşî 1) kîmî kîmsesî 2) şu bu 3) *in* çîm - ð
kîşî lî tîne *in* çîm yas - ð kîşî (...) kîmî
kîmsesî - î kîşî (yekî) tîne bîmî kîmî kîmî-
sesî olîmamîk, çîyî pî sorîmî bulînamîk
(çeyî olîmamîk) - wîsa bî rîhetî sêçê xwe
lî xwe dîmîyîne kabahî samur kîrkî olsa,
kîmses şarîra alîmîz - xwe nezanîmî şîğîmî
solumî bîrmîmek - zû hî zû lî sêçê xwe
xweyî dîrnakeve kabahîr samur kîrkî olsa,
kîmses şarîra alîmîz nekî efendî ye efendî-
dîr bi rîdîmî şê bîrîyî hîç gerekî kîşî -ê
bîtîhmî ð berasî el ê kîtalî -ê bîmîmî ð xwe
şîmîstî kîmses -ê bîmîyî wêkî bîra bîyîwî şî
şarî olîmîyîrî sîsîzî kîyîyîa berîz -ê
Ukxwedî 1) kîmsesî 2. kîmî kîmsesî olîmayîm
2) levîçîmî (yî usudî) olîğî yîwî -ê lî bejî
ð bal şîstî gîbî -ê bîrîçî kerê bî kîrtîmî dî-
dîbelîne wî çîmî herçeyî yîparî -ê çîmîsweyî
ê qewîrîndî dokur kaydîmî kîwîlmîş
ê çîwkîmî kaynîkî kîşî -ê çîgînkî teneşîr
hîromî (çeyî kîrçîsî) -ê çîplîkî şî gîbî (çîlîş-
kî) -ê dîyîndîr melîî e bîrçî çîmîz,
benî şarîrî -ê hevalê herê xwar şîmî dî-
çîmî dîmîz olîmîz -ê hevalê xwîna çîr tî-
ne çîrîyîlî çîyemî akasî olîmîz -ê lîngî-
me bîr çîl çîngî çîyemî şîz ye dîwîmîçî-
lîyî (o çîyîndîrîmî) -ê jîgîrî kaynîkî kîşî -ê
jî mîla xwe ð jî mîrîmî xwe tîr 1) kîrsî-
dîçî çîmî, kendîçî çîyemî 2) kuruntulu
kîmses -ê jîrî pîyî xwe lî yê xweyîkeramîet
dîxe kesî u zêkî keamîetî kîçî utîrî -ê ku
bî nîvîskîrtîyê utîel dîke yîzîz çîrîrî kîmses
-ê kî çîrîmî çêke dîkare çîmbîlan jî pê ye
bîke *in* nîzane çîlan 2. lîhmî hazîrlîr (şîlmîr)
-ê ku dîeyîmî xwedî bîke gere şîrdîz
dîrtîwî xwe bîlmîd çêke dîeyîrî ile gîrîşîmî
kîrîsîmî yuksek şîmîkî -ê ku jî yekî fahîm
nekî jî sedî fetîmî nake urîyîmî şîvîsînkî
şîz zîlmîyîmî dîwîlî zîrmî aq -ê lî lî hî-

kesîrî *şif* 1. keşerli, keşerlenmiş uam 2. kalırolmuş (şifâ üzülmüş)

kesîrîn *w* 1. keşerlenme 2. giyinme, üzüme, kalırlanma, kalırolma, işlenme, acı duyma üzüme duyma 3. kalır oldan olma (aşır) 4. zîrâ ölmüşü sebeb olması 4. aşır derecede susama, susuzluktan bıyap duyma-

kesîrîn *şifh* 1. keşerlenmek 2. acıymak, üzülme, kalırlanmak, kalırlamak, işletmek, acı duymak, üzümü döymek 3. kalırdan ölmek (aşır) üzümü ölmüşü sebeb olması 4. aşır derecede susamak, susuzluktan bıyap duymak * *şif tîman kesîrîn susuzluktan bıyap duşîm*

kesixandîn *w* budama

kesixandîn *şifh* budamak

kesixîndî *n* budanlık, budanmış olan

kesî *şif* kişilik * *me ji bo sê kesî çib veqetundîhî* üç kişilik yer ayrılmışlık

kesîb *şifh* yoksul, fakir, sefil - *û kûsîb fâşîr lûkma*

kesîbhûn *w* yoksullaşma, fakirleşme

kesîb bûn *şifh* yoksullaşmak, fakirleşmek

kesîbhîyîn *w* yoksullaşma, fakirleşme

kesîbî *w* yoksulluk, fakirlik, sefilik

kesîbîkîrîn *w* yoksullaşma, fakirleşme

kesîb kîrîn *şifh* yoksullaşmak, fakirleşmek

kesîde *n* 1. bary, jet 2. *şif* özel, şahsî, kişisel, zâtî (bu kişiyi düşünürün veya kişiyi ni amlî * *îmanîya kesîde* özel niçin * *malî kesîde* zâtî mal 2. *şif* özel, şahsî, zâtî (görevli kimsel)

kesîdeparêz *n* baryci, terdaviçi

kesîdeparêzî *w* baryçilik, terdaviçilik

kesîdeyî *n* bireysel, ferdî

kesîdeyîbûn *w* 1. bireyleşme 2. özelleşme (özel duruma gelme)

kesîdeyî bûn *şifh* 1. bireyleşmek 2. özelleşmek (özel duruma gelmek)

kesîdeyîkîrîn *w* 1. bireyselleştirme 2. özelleştirme 3. ayırdanlandırma

kesîdeyî kîrîn *şifh* 1. bireyselleştirmek 2. özelleştirmek 3. ayırdanlandırmak

kesîdeyîî *w* bireysellik, ferdî yer

kesîya *şifh* kişi, şahıs

kesîyî *w* kişilik, şahıscılık

kesîyî bûn kesîb

kesîze *w* bıyap kekik

kesîze kîrîn *şifh* 1. zîmanına getirmek 2. destek edilecek önüme götürmek

kesîyî *w* 1. kişilik, şahıscılık (bu kişiye özgü beşerî özellik, manevî ve ruhî özelliklerin bütünü) 2. kişilik (müselîmî yakışacak durum ve davranış) 3. sos. kişilik (ünlemlî toplumsal hayatı içinde edindiği alışkanlıkları ve davranışları bütünü) 4. şahıslık

kesîyîbûn *şifh* bireyleşme

kesîyî bûn *şifh* bireyleşmek

kesîyîkîrîn *şifh* bireyselleştirme

kesîyî kîrîn *şifh* bireyselleştirmek

kesîyî bûn kesîb

kesîk *w* 1. yeşil 2. *n* yeşil (bu renkten olan) -*ê gîrî safra yeşîl, koyu yeşîl, zîmîrî yeşîl*

-*ê vekîrî* açık yeşil -*ê zîmîrî* koyu yeşil
keskaldî *w* yeşillik

keskandîn *w* yeşilleştirme

keskandîn *şifh* yeşilleştirmek

keskandî *w* 1. yeşillik (yeşil olma durumu) 2. yeşillik (yeşil bitkileri çok olan yer) 3. sebzeli, yeşillik

keskandîkîrîn *w* köksoğuk (Convolvulus convolvulus)

keskandî *w* yeşillik

keskandî *şifh* yeşillik, yeşillendirme

keskandî *w* 1. yeşillik (yeşil olma durumu) 2. yeşillik (yeşil bitkileri çok olan yer) 3. yeşillik (yeşil otl)

keskûbûn *w* yeşillenme, yeşerme (doğanın yeşermesi)

kesk bûn *şifh* yeşillenmek, yeşermek (yeşil renk almak)

keskîbîyîn *w* yeşilleniş

keskî *şifh* yeşilimsi, yeşillendirik

keskerdî *n* yeşil-

keskumar *n* bir tür yeşil kertenkele

keskeparêz *şifh* yeşilci

keskeparêzî *w* yeşilcilik

keskeran *w* *şifh* çok kuşaklı, altın tebe kuşaklı elin kuşaklı, gelin kuşaklı, hanelar kuşaklı, Merjeme Arın kuşaklı, yağmur kuşaklı

keskesî *şifh* maye çalın yeşil

keskewar *w* yeşil yan

keskezer *w* kuzudun sonra ağzulan gelen yeşilimsi ve acı su

keskezerî bûn *şifh* yeşilimsi sarıya çalan bir renk almak

keskîrîn *w* parçalanma

kes klîrîn *şifh* parçalanmak

keskî *n* yeşilimsi, yeşillikle ilgili

keskîf *w* gelberi, oaktan ateşi dışarı çekme aracı

keskûn (I) *w* hulase benzeri bir yemek

keskûn (II) *n* yeşilimsi

keskînî (I) *n* yeşilimsi, yeşilimsi, yeşilimsi

keskînî (II) *w* yeşillik

keskok *w* maye boncuk, nazarlık

keskulekî *n* yeşilimsi, yeşilimsi

keskoyî *n* yeşilimsi, yeşilimsi

keskurezî *w* yeşilimsi

keskurezî *w* yeşilimsi

keskurezî *w* yeşilimsi

keskurezî *w* yeşilimsi

keskurezî *w* yeşilimsi

keskurezî *w* yeşilimsi

keskurezî *w* yeşilimsi

keskurezî *w* yeşilimsi

keskurezî *w* yeşilimsi

keskurezî *w* yeşilimsi

keskurezî *w* yeşilimsi

keskurezî *w* yeşilimsi

keskurezî *w* yeşilimsi

keskurezî *w* yeşilimsi

keskurezî *w* yeşilimsi

keskurezî *w* yeşilimsi

kestani kıtan *ifh* tembelleşmek
 kesme *m köfter*
 kesimük *m* kırıklık sarımsı - *üf*randan havacık
 nu dövmeç
 kesname *m* kırıklık, hüseyet
 kesnehilüsti *m* çarpıp, üstü meyma (gürültü-
 mış, saçılacak şey)
 kesnedi *bu* kesnelü
 kesnedici *m* domuzcu (çiftçi ya da kırse-
 rinin getirdiği şey) * hüyereke kesnedici
 güdümüş bu olay
 kesneker *m* bir halk ismi
 kesnekiri *m* yapılmamış şey (gımsıya da
 kırmanın yapılmadığı şey) * tu tiştü kesne-
 kiri *diñiñi* sen kırma n yapılmadığı şeyi
 söylüyorsun
 kesnezan *m* 1. belirsiz, meclat, hümmeyan 2.
 meclat bilmezlik 3. meclat saygısızlık (kır-
 maşarı)
 kesnezanî *m* 1. belirsizlik, meclatlık 2. meclat
 bilmezlik 3. meclat saygısızlık (kırmaşar-
 maşarı)
 kesol *buñın* susuz yet şen bir halk türü
 kesp (I) *bu* kesb
 kesp (II) *m* kuspa
 kesp (III) *m* engel - *ü* kesp engel, engeller
 kesp (IV) *m* yeşilimsi, yeşilimsiç
 kesp (V) *m* mazalık, nazlı bönücü - *ü* mes-
 plik nazlılıklar
 kespañ *m* suñık, bağı
 kespañ masfikakar, bağılık
 kesper *m* yakır (göz için)
 kesperi *m* çakır, çakırca (görme)
 kespiç (I) *m* kuspe, posta
 kespiç (II) *m* 1. nazarlık, göz bönücü, nazar
 bönücü 2. bönücü mayası (göz rengi) 3. yil-
 lın başı 4. balıklı (ayvanların içi buş ka-
 bağı)
 kesp kırın *bu* kesb kırın
 kesr *buñın* kesir
 kesra *m* Sasanî kralı, kral
 kesruti *m* krallık
 kesre *m* kesre
 kesrewan *m* 1. bir erkek sarpaşı 2. bir tür şal
 (veya şusak)
 kesri *m* kesriñ
 kesrine *buñın* 1. kesrine (Castanea sativa) 2.
 kesrine (bu halkın meyvesi)
 kesrinefiruz *m* kesrineci (salma kıması)
 kesrinefiruz *m* kesrinecilik
 kesrineyi *m* 1. kesrine rengi 2. *m* kesrine ren-
 gi (bu renkten zana)
 kesrehan *m* yakıruk
 kesrek *m* 1. topak (toprak toprağı) * kesrekê
 axê topak toprağı. 2. tepcek
 kesrel *m* melez
 kesrelî *m* melezlik
 kesrepeşre *m* şalak
 kesrepeşreñün *m* salmaşma
 kesrepeşre bün *ifh* şalaklaşmak
 kesrepeşteki *m* şalakça
 kesrepeşetelî *m* şalaklık
 kesrepeşeyf *m* şalakça

keşik (I) *m* evlenme çağında gelmiş kıyasız
 kız veya çocuk
 keşük (II) *m* keş (yağı alınmış sultan veya yo-
 ğurtlan yapılan peynir)
 keş (I) *m* 1. eğri 2. sapa 3. karavana (bedefe
 varmadan sapan mevzu)
 keş (II) *m* kılm
 keş (III) *m* apış
 keşaf *m* çözümleyici
 keşane *m* kasare
 keşe *m* 1. papaz 2. papaz tuzañında papaz res-
 mi bulunan iskambil kâğıdı 3. keşiş -ye ile-
 lan s-hurbuz papaz
 keşekşe *m* bir haliköşer (böceği şekli heli-
 kopire benzeyen ucun bir böcek)
 keşeti *m* 1. papazlık 2. keşilik
 keşewa *m* bir Kırgız halk dansı
 keşif *m* 1. keşif buluş 2. keşif, bulgu
 keşidar *buñın* keşifçi
 keşif *m* keşifçi, bulgucu
 keşikdirin *m* 1. keşileme, bulma 2. bulguların
 keşif kırın *ifh* 1. keşfetmek, bulmak * ez lâ
 dıxebitümün çün cevheru ve hüzê keşif hükim
 şu karavetü, cevherin sırtın bu uluğı çalğı-
 yormın 2. bulgularmak
 keşikdirî *m* keşifçilikmiş olan
 keşik *bu* keşik
 keşim *m* şekil
 keşî *m* ölümöl
 keşide *m* keşide
 keşime *m* ölüm alabilic
 keşiş *m* 1. keşiş, karabaş (evlenmemiş ruhî)
 2. papaz (uzerinde papaz resmi bulunan is-
 kambil kâğıdı)
 keşiş *m* keşilik, zehipsik
 keşisti *m* keşilik
 keşistane *m* keşistane, manastır
 keşk (I) *m* keş, kurut, kuru çiçekek
 keşk (II) *m* 1. tarhana 2. tarhana (hurdun so-
 yulan çorba)
 keşk (III) *m* azañ diz ağırtağı - *m* çökê diz ağır-
 tağı
 keşkane *m* keşke
 keşke *bu* keşkek
 keşkek *m* keşkek
 keşkit *m* keşkek
 keşküñ *m* ayak gü
 keşkül *m* keşkül, dilenci çarığı
 keşkole *bu* keşkül
 keşkül (I) *m* eski çanaktañ
 keşkül (II) *m* 1. keşkül 2. keşkül (yar tür taltı)
 keşkül (III) *m* yoksul
 keşkülü *m* yoksulluk
 keşküle *bu* keşkül (II)
 keşküñ *m* 1. tezek 2. kesek (kıy talakası)
 keşmirî *m* çekirdeksiz üzüm türü
 keşmül *bu* keşmür
 keşmür *m* 1. saldıms düşmüş algunlaşmış ü-
 züm 2. üzüm çöğü, üzüm posası
 keşmüñ *m* tüm sebze çeşitlerine denir
 keşnuñ *m* çarşın
 keşul *buñın* 1. bakla (Vicia faba) 2. bakla (bu
 baklinin yeşil ürünü veya kuru tanesi)

keşolohi *af* baklanma
 keşonohi *m* kimsa
 keşonohi *af* gñ kirmak
 keşiya asmani *af*
 uzay gemisi
 keşiya babirk *af* yelkenli gemi
 keşiya bai kış *af* kargo gemisi, vak gemisi
 keşiya bayı *af* yelkenli gemi
 keşiya binavü *af* demir altı, talitelbala
 keşiya canvelas *af* cankurtaran gemisi
 keşiya dükkeli *af* bulutlu gemi
 keşiya fezaýe *af* uzay gemisi
 keşiya mayınçın *af* mayın düşme gemisi
 keşiya mayınçer *af* mayın arama tarana gemisi
 keşiya minger *af* mayın arama tarana gemisi
 keşiya noçar *af* denizaltı (gemisi)
 keşiya petrolkış *af* petrol gemisi
 keşiy *m* gemi - té lé asé búu gemi, kora-ya otunmak - di axé de asé búu gemi karaya otunmak -ya apirkujyê ulaye gemisi -ya asmani uzay gemisi -ya bulufirhülgie uçak gemisi -ya birkış (an ji bari) kargo gemisi, yük gemisi -ya bayı yelkenli gemi -ya bazerpani ticaret gemisi -ya bi unerjiya nukleeri nukleer güçlülü gemi -ya bibabak (an ji barwan) yelkenli gemi -ya bibêrtik kirekli gemi -ya biçay yelkenli gemi -ya binatêr motorlu gemi -ya binavê demir altı, talitelbala -ya canvelas cankurtaran gemisi -ya cengê savas gemisi -ya çemnan neluz gemisi -ya darkêşiyê kereso gemisi -ya dükkeli bulutlu gemi -ya êrişêrî mülurup -ya fezaýe uzay gemisi -ya geştê seyulan gemisi, uğurcu gemisi -ya hawatê kurtana gemisi, cankurtaran gemisi -ya hümgêr silahlı gemi -ya masîyanîyê (an ji masîgîriyê) balıkçı gemisi -ya mayınçin (an ji mayınçer) mayın düşme gemisi -ya mîmîrdur motorlu gemi -ya nêbbîr petrol gemisi -ya nevwepşane hastahane gemisi -ya noçar denizaltı (gemisi) -ya Nuh pêrember Nuh'un gemisi -ya petrolkış (an ji petrolkışiyê) petrol gemisi -ya rêberiyê kulavuz gemisi -ya rêviyan (an ji rêvîşiyê) yolcu gemisi -ya tramatlanlık masalanlık gemisi -ya yvêndegeli okul gemisi -yên bazerpaniyê : ticaret gemileri
 keşîba *m* yelkenli gemi
 keşîceng *m* savaş gemisi
 keşîçeh *m* 1. lüzüm 2. gemilik, teziye
 keşîçet *w* donatama (belki bir amaretle kullanılan gemilerin türü)
 keşîkış *m* rûbnok gemisi
 keşîket *m* gemi: gñm yapım ismi
 keşîm *m* kullana
 keşîm *fi*gñ kullamak
 keşî pottekali *z*bir deniz urası
 keşîvan *af*den gemisi
 keşîvanî *m* gemisizlik
 keşîxane *m* gemilik
 keşîşku *z*bir çekirge kuşu (Sturmus vulgaris)
 keşîwer *m* ülke

keşîze *af* yelkenli gemi
 keşîzan *af* m islim bilimi, klimatolog
 keşîzani *w* kelim bulma, klimatoloji
 ket *z* w yoncu (Tufolium) -a beyar yabarı yoncu -a pêkürışk arvan paçası yoncu -a şer kizil yoncu, çayır bılılı -a zer kakulu şar taş yoncu
 ketandîm *m* düşürme
 ketandîm *fi*gñ düşürmek
 ketandî *af* 1. alçak (şağı), yüksek olmayan yer) 2. enin yüksek olmıyan alçak yer) 3. ingin (cevesine göre alçakta bulunan, münbüt) * ev der ilnek ketandî ye, zêde ba lê mayê busas ingin pek turgêr ulınyor 4. kışık, dikşik (ses) * dengê wî ketandî ye zewîk vîk 5. zakk (ses) nişimü kulmazıy, eski oşempi y tınışi 6. âez, düşkun = kafeki ketandî âez bir îtiyar
 ketandîbûn *m* 1. alçaklık 2. inginlik 3. kışıklık, dikşiklik (ses çemi) 4. şakıllık (eski nişimü xalınımı, eski oşempi vîrtıme) 5. âezlik, düşkunluk
 ketap *m* kitap
 ketê *w* ketê dîr tur çuêki
 ketekutdîrîm *w* kut kû: yapma
 ketekut kîrim *fi*gñ kut kû: yapmak
 keten *z*bir kene (L. marianthusimmum)
 ketew *m* w y katırlarda gürülen âksürük hastalığı
 ketewer *z* w y kakulu şar taş yoncu
 ketim *m* 1. düşme (yer çekiminin etkisiyle boyakta, yakarıdan aşağıya inme) 2. düşme (düdüğe, bulandığa, umudüğe verden ayrılmak veya dayanıgını, dengisini yitirerek yukarıdan aşağıya inme) 3. düşme (yer çekiminde, yere se eme) 4. yağılma, yağırp kalma, yıkılma (yer düşme) 5. düşme, çabırlı (havay, şelal kaza sanıca hıza yere merak çapma) 6. düşme (yutuda bul gelen gıyşa aşağı kayma) 7. düşme (yağma) 8. düşme (sıcma, değme) 9. düşme (bir zorunluluk sebebiyle bulunduğu yerden ayrılma, gitme) 10. düşme (uçma, kıpırma) 11. düşme (huluma) 12. düşme (katı bir sebeple istenmeden bir yerde bulunma) 13. düşme (iş hasından uzaklaşma) 14. düşme (hız, gücü, değeri azalma) 15. düşme (çökme, düşkünlüğe yıklma) 16. düşme (bir yere auzun gelme, danlama, usadufen gelme) 17. düşme (belir) 18. düşme (rastlama) 19. düşme (fırşat çikme) 20. düşme (savatı savunulmaz duruma geleerek teslim olma veya şehit düşme) 21. düşme (hayağılaşma) 22. düşme (yerdenme) bul olarak olma, olunış bir duruma gırme) 22. girme, giriş * di her çarp ketına nêl a fakulteyê de mîn ew dîdêr fakulteyê her girişimde îk oon gîrurdım 23. girme (işgma) 24. girme (yer alma, kullama) 25. girme (alma, fetihine) 26. girme (gır şme, başlama) 27. girme (ulaşma) 28. girme (gñ, şur) başlama, saplama) 29. girme (yeri bir duruma getirme, dönüştürme) 30. girme (kışgıya tutulma) 31. girme, değme, (e-

zıma, ulaşma) 32. girme (yazılma, basılma) 33. yerleşme (çalışma) için bir yere girme) 34. yerleşme (bir yerde emreyle ya yaşamaya başlama) 35. tutuklanma, hükümüne, tutuklanma tutuklanış (güçsüzlüğe) 36. öğretilme (bilgiye ulaşma için) çalıştırma (bilgiye) 37. devrim 38. düşünme (büyük geçim olmasına) düşünme 39. gelme (düşme, rast gelme) 40. vurma (ufaklı bir yere karta uzmama, sokulma, vasmama, oksetme) 41. kaçıma (girmeye) 42. düşünme, boylama 43. geçme (parası geçme gibi) 44. düşünme (kaka sular için, göl veya denizde son bulma) 45. düşünmek, düşünme (güçten düşünme, yaşama) 46. bitap düşünme, yorgun düşünme -a ber bey çere yarıp -a durê dibêrdê (kâdim deneyim) -a durê jînah a mîran vîndayez -a deng ses yutim -a dengên zîses dîsmîst -a dengê navîn zî çî ses dîsmîst -a hev keretlîmê keretlîm -a kar îje girim -a kêlay navîn arî besa yutim -a kêlayam zî besa yutim -a navîleng zî çî ses -loşmîst -a pêşdeng zî onês dîsmîst

ketin (teğ 1. düşünmek) yer çekimin etkisiyle başluktaki, yasadılan aşığıya (mek) * çûka ku balibû jîngafîn kete ser xabî vuzulên kuş evin dîstane dîştû 2. düşünmek (duruğu, bulunduruğu, tutunduruğu, yerden ayrılma) veya dayanağını, dengisini yiterek yukarıya aşığıya (mek) * pelek jî durê de ket erdê aşığıyan bir yarık yere dîştû 3. düşünmek (yere devrilme) (yere sevinme) * karîk gâya ku baz dabû ketbû erdê gûşuk keşîkerî vere doşnaştû 4. yüklenmek, yüklenilme, tutulma (yere düşünmek) 5. düşünmek, çalışmak (havâ taşları kaza sonuca hıza verebilecek çapmak) * balafîr ketiye ucak dîştûmûş * balafîr li çîya ket aşîk dîştû çîkî dîk dîsmek (vücudta bal geiren gıyâ aşığı kaymak) * cilên wî jê diketan dîstevên dîştûyordû 7. düşünmek (yemek) * herî li çîyayin ketiye dag arî kar dîştûmûş 8. düşünmek (tutunmak, düşünmek) * şîya çîra bîhîvê ketbû ser rê lîstên aşîgîyan golgeş vîlê doşnaştû 9. düşünmek (bu zorculuk sebebiyle bulunacağı yerden ayrılmak, gitmek) * jî ber loçêkê nan ketbû wêlatên xerfû bir lokma dîmek nîm gîbîstê dîsmîştû 10. düşünmek (aşırarak, kâhîlîk) * ketin gumanê rûpîstê dîsmek 11. düşünmek (bulunmak) * li xaniyê ku dikeve wî aliye rê dîstane yolun karışîra dîştên evde amîştay 12. düşünmek (ikâti bir sebeple itirazeden) aî yerdê bulunmak) * ketihî tîmarvanevê tîmarvanevê çûştûmûş 13. düşünmek (iş veardan uzaklaşmak) * kabîne ket kalare dîştû 14. düşünmek (iş, para, değeri azalmak) * çîmêla pere ket narînan değeri dîştû 15. düşünmek (düşkünlüğe, gökme, kalınlık) * cendê wî ulî mîw Alî Ava dîl, bê çîna wîsa ketbû geçîndêrê Alî Ağê wî gîrdim, nasî dî dîştûştû 16. düşünmek (bu yere yanlış gelmek, dânilmek, tesadüf, gelmek) * ev jî bo de

ketê vîr bu ez nîstên dîştû 17. düşünmek (helir) zîmarê nasîlanak) * xwîrdîdana mîw dikeve kîja mehê doştûmîw har gîya doştayor 18. düşünmek (dîstê çîkayê) * ber-sendek ket destê mîw elîne lî fîstê dîştû 19. düşünmek (savaşta savunulmaz duruma gelmek) tevlîm dîmak vîya şêla dîsmek) * Medîne dî ser de ketiye Medîne savîta dîsmîst 20. düşünmek (boyatılma) 21. düşünmek (yardıma) lîl dîmak, dîmak, olumsuz bir duruma girme) * ez jar ketimê rayî dîştûmîw * dîj ketiye esîr dîştûmûş 22. düşünmek (düşüncü) îstîvîye gîmek) * ez ketim heşê lançîye girim 23. düşünmek (aşınmak) * destê mîw nakeve vî tepikî elîm bî ekî-vevê çîmîvî 24. düşünmek (vî dîmak, kâhîlîk) * ew jî ketîvî me a dî amîna gîdî 25. düşünmek (almak, tutulmak) * arlîstîn ne-yaran ketim wêlê dîştûmîw andûlîm ulkeye gîrdî 26. düşünmek (gîrmek, başlamak) * ez dîkîm nakîm nîkarîm lîkîvîm mîjîrê lî rîdî korîya gîrmîştûm 27. düşünmek (bulunmak) * mexvîşîk ketiye nav mîhan kîştîlîr lîr îstîk gîdî 28. düşünmek (tağı, sene başlamak, sâplamak) * sîmîvîk ketî zîkê mîw kîmîna bir sîncî gîdî 29. düşünmek (fîyî) bir duruma geçmek, çîmîsmek) * jî wî rungî durêket dîkete rengêlî dîr nîkîtan rengê gîrdî 30. düşünmek (kavraya tutulmak) 31. düşünmek (düşmek, düşünmek, düşünmek) * kurê mîw dî lîl bîkî-ve hîstê xwe çîlîm bî serê vîmîstê gîrmek) * emîr wê kete pazdîlîn yîrî an beşî-ve dîgî 32. düşünmek (vazîlanak, başlamak) * kete dibîstîvî esîla gîrdî * kete kîrî çî gîrdî 33. verleşmek (çalışmak için bir yere girme) * kurû wê ketiye bankîvî oğîlî bankîya yerleşmîş 34. yerleşmek (bir yerde emreyle yaşamaya, yaşamaya başlamak) * ketin xaniyê vîe vîvîne yer gîrdî 35. bîkî dîsmek (bîkîn düşünmek, tutuklanmak) 36. boyanma (nükme) (büki) çîvî çalıştırma (bilgiye) 37. devrilme 38. düşünme (büyük geçim sikîstîna düşünmek) ketin 39. düşünmek (düşmek, rast gelmek) * dîstîtan lî aliye çîpe şî-re dîkêvê okîl, vîlan sîlîna geave 40. düşünmek (ufaklı bir yere karta uzmamak, sokulmak, vasmama, oksetmek) * tav hîno hîno dikeve hundîr gînesî parçê parçê çîvîye vî-rîvîye 41. düşünmek (girmek) * av ketê gîlî mîw kulîgîma su kîzî 42. düşünmek, boylanmak * piyê wê şîmîrî kete erdê ayagî çîvî, yîvî hîglîz 43. düşünmek * pere mîw ketî aliye de parîm sîna gîrdî 44. düşünmek (kaka sular için, göl veya denizde son bulmak) * ev cemî dîkêvê derayê bu nehîr dî-nîze çîkîlîye 45. bitap düşünmek, yorgun düşünmek - (telhîk) 1) dîmak (her yere iğme girme) * polîs, dî destî vîan de çîk, ketin hundîr pîstîle: elîmîde sîkîlîta çîvîye dîlîlî 2) boyanmak * ew jî kete hebê o da hîpsî boyadî 3) -e kîpîsmîk * ketiye hundîr û mîsîva dîxebîte evî kîpîsmîş, hîbî-

mek, yerini almak (görevleri aynıları birinin yerini almak) 2) (müj) yerine geçmek (bulunmayan bir nesnenin veya kavramın yerine kullanılabilirlik) 3) yerine girmek ~ **elîlê xwe** yerine oturmak (işi yapmak) ~ **elîlan** ay başı girmek, ay başı olmak, âdet girmek, gününâ delidirmek ~ **elîbeyê** ezeltirmek, ezbuha tutulmak ~ **ewê îl** albuşe heyvan dönmek ~ **calakîyê** taaliyete geçmek, tamlanmak ~ **çamûrê** 1) çamura girmek (veya batmak) 2) batığa saplanmak (çinde sıkılmayı güç bir durumda olmak) ~ **çamûrê jê dernekêlîn** oklarını altına girmek ~ **çav** 1) göze girmek 2) göz dolubilmek * **dl** **antremânê** de futbolêdê nû kete çav antremânê yem futbolên göz doldurda 3) göze batmak ~ **çav** **velkê** güzere girmek ~ **çavû** (yekî) gözüne girmek ~ **çavên** (yekî) (birinin) gözüne girmek batmak ~ **çekan** âdet girmek, ay başı olmak ~ **çilexanîyê** çileye gitmek ~ **çîlê xwe** kukna girmek ~ **dêdgeh** (ar j: mehekemeyan) (bir vakasıyla) mahkemelik olmak ~ **dafa** (yekî) 1) (birinin) lazağına düşmek 2) birine yem olmak ~ **dafê** 1) lazağa düşmek 2) kafara düşmek (girmek, kışanmak, kaymak veya bulmak) ~ **dalkê** 1) kapara düşmek (girmek, kışanmak, kışmak veya tutulmak) 2) laka bostmak, kalise girmek (aldatılmak) ~ **darê** 1) **derbê jinan** kadınlıqmak ~ **darê jinan** 1) geyik etine girmek (genç kızı, emelik çığına etmek) 2) ârdropoz girmek, (tıkâkêrê) yaş domûmüne girmek ~ **darê mîran** (ar j: mîranîyê) (kadın) menepoz girmek (veya olmak), erkekleşmek ~ **delahê jinan** (erkek) ârdropoz girmek ~ **derdan** derde girmek ~ **derdê xwarinê** yemek derdine düşmek ~ **derceyê** derceye girmek ~ **derêka** (yekî) (birinin) belısına düşmek ~ **derîyê** lîrêh dîze çarınak, tokluğa çirmek ~ **derîyê teng** dîze düşmek (para sıkıntısına düşmek) ~ **derîşê** oyo saklanmak, ayıta girmek ~ **dest** 1) el girmek 2) el geyirmek, el geyirmek, paçayı kapırmak (yaka almak) ~ **destê** (yekî) 1) eline düşmek (epemenliq, nurıngu altına girmek) * **kêl** kete **destê** dij-mînê kale düşmanê cîne düşü 2) elğe düşmek, el ne girmek (yazılmamak) * **kete** **destê** rêbiran haydutarênê eline çuşu * **name** **ketin** **destê** mînê mekûpêrê eline geçti 3) eline geçmek (ozanmak, elde etmek) ~ **destingîşê** dîra düşmek, başı dardê kalınak (para sıkıntı) ~ **dê dînek** ~ **deyê** (yekî) delidene düşmek ~ **deyê xelkê** dillete düşmek ~ **deyewê** deleye girmek ~ **dewsa** (yekî) 1) (birini) yerine girmek, yerini almak (görevleri aynıları birinin yerini almak) 2) (birini) yerine geçmek (bulunmayan bir nesnenin veya kavramın yerine kullanılabilirlik) ~ **dîlê** (yekî) içine uzmak ~ **dîlqê** (yekî) (birinin) kılığına girmek, kusvesine bürünmek ~ **dîlxuşîyan** vahime kaplıqmak (veya düşmek) ~ **dîlîyaya** (...) hirsizlik yapmak (veya etmek),

bu geyi çalmak ~ **dîzîyê** hirsizlik etmek (veya yapmak), hirsizliğe girmek ~ **dîrîkê** (mâjîyê ar j: tarîkê) 1) (birini) girmek 2) talakê karışmak ~ **dorpêçê** (ar j: lîsarê) mahsur kılınak ~ **dûdîlîvê** tereddüde düşmek ~ **dû** pesne düşmek (kayıp etmek) ~ **dû rêçê** ~ **dû** düşmek ~ **ecelêyê** acıya gelmek, dağ gelmek ~ **edîrê** 1) (birini) hastalığına tutulmak 2) (birini) girmek ~ **ekîsê** (mal) birmek ~ **en-dîşîyaya** (...) kayısına düşmek ~ **en-dîşîyayan** endîşîyaya düşmek ~ **erê** 1) **yerê** düşmek * **lamba** kete **erê** lamba yere düştü 2) düşmek * **karîk** li **parîkê** ketîyê **erê** çaruk parîkê yere düşmîsê 3) yavaşlamak (yere devrilmek) ~ **etra** (Dîştêkî) (bir şeyin) derdine düşmek, kayısına düşmek ~ **etra canê** xwe can kayısına düşmek, etîyan il ce çav düşmek ~ **etra** **serê** xwe başının derdine düşmek ~ **etra** xwe kandi derdine düşmek ~ **etrê** meraka düşmek ~ **êrîşê** sîdîna ya girmek (boroz) girmek ~ **faça** (yekî) 1) (birinin) lazağına düşmek 2) birine yem olmak ~ **façê** 1) kapara düşmek (girmek, kışanmak, kaymak, tutulmak veya tutulmak) 2) laka bostmak (aldatılmak) ~ **façîyêrê** taaliyete geçmek, tamlanmak ~ **façîyê** yekîlağına düşmek, aq çomak ~ **fikareyan** (ar j: lîstîbesan) endîşîyaya düşmek ~ **fîkir** il **ramanênê** düşünceye bilmek ~ **fîrehiyê** dîze çıkmak, arubasını dîze çıkarmak, geniş bu medes olmak, teraldığa kavuşmak ~ **galegalan** konuşmaya bîlmak (veya konuşmak) ~ **gengesîyê** (ar j: mîqasê) tartışmaya girmek ~ **gerewa** hev birbirinê yem geyirmek, fîleşmek ~ **gora** (yekî) gûnêlîm çekmek ~ **gîlê** (yekî) kulağına çaruk ~ **gûnêlîm** kuşkuya düşmek ~ **gûnêlîm** gûnêlîm girmek ~ **gûnê** **başê** xwe başının belisine düşmek ~ **halekî** **bêhal** (ar j: mîqasê) hîle girmek ~ **halekî** **bêhal** (ar j: mîqasê) dîzîna olmak, berbat olmak ~ **halekî** **serab** (ar j: lîstîbesan) (bir durumu) girmek * **nerxweşîn** kete **halekî** **serab** **hantal** kî tîhîkîkî bir hîlê u-di ~ **halê** (...) durumuna düşmek ~ **halê** **kûçlîkan** hîlîne çepêkêr girmek ~ **halê** **mîrîyan** cenaze gibi olmak ~ **halê** (enik) **hîsas** bir durumu düşmek ~ **hawîtkanê** yarıtmaya girmek ~ **hayzeyan** ay başı girmek, ay başı olmak âdet girmek, gününâ delidirmek ~ **helban** (ar j: fîneyan) tîrê bağlanmak ~ **heblîban** tîrê bağlanmak ~ **heleyan** yarıtmaya düşmek ~ **hemberîya** hev rekûbete girmek, vîsaya girmek ~ **hemla** **dîya** xwe dîrî rahîmîne düşmek ~ **hepsê** hapê girmek ~ **herîyê** 1) çamura batılmak, çamura girmek (veya batmak) 2) batığa saplanmak (çinde sıkılmayı güç bir durumda olmak) ~ **hev** 1) kapırmak (başına hirsizlik) 2) kapırmak (hîrsîya gureş girmek) 3) kâtilîmîne ç (halkı ve rahî seheplerder deloya hareket etmek), kapırdıyanîyê **dur** na girmek 4) kîlîlîmîne, bîdîrîne girmek, kemîlîmîne 5) (bir-birine) deak girmek (çaylarda eril ve dîrî

ularına birbiri ne rast gelmesi) - hevlê kirvanına gelmek - hevecanê hevzanına gelmek, hevzeclanînak, yuregi kalkanak ~ heya (yekî) burmek havet etmek - lêta canê xwe can kavşana düşmek, caninin derdine düşmek - hêrê 1) ofkêye kapînak, hîddete kaşînak, sîmlemek 2) aşka gelmek - hêşîheson endişeye düşmek - hîvîyan amide düşmek - hîzayê hîzaye gelmek - hundir 1) içeri girmek 2) içeri düşmek, içeri girmek (başına girmek) - hundirê (...) 1) içeri girmek 2) içeriye sormak * av ketîye hîndirê keşîyê geve su dîna - kar qin ji dî ne girmek ~ karê 1) kâr getirmek 2) yanına kâr kalmak 3) meza çîrmak (meza bir şey yaptırıldı) ~ kemala xwe kemala etmek (gelmek veya ketin) olînak, eren olmak - kemîna (yekî) îhtîza basînak, razîgîna düşmek - kenîne pasaya düşmek, tuzaga düşmek - kersaxê karaya düşmek (denizde veya nemrile bulunan şey, akıntı veya dalga ile kayaya alınmak) - keşîyê (yekî) hayatına girmek, düşmek (biryle yaşamak) * jînekê bîşîhîd bû, ketîbî keşîyêkî mîrêkî baş çînsî bîr kîdînkî, tî bî karaya düşmîştî - kewarê 1) ocuklu işleri yapmış kişi var karpınas 2) uzo çîrmak, kotu duruma düşmek - kêf û zewqê û weşandîna îzîkî yaşînak - kêt û eşqê 1) (bir) havasîna bulînak 2) eşlereye dalmak - kêfê (bir) havasîna bulînak - kîncan îdel gîrmek, ay başî olmak - kîru (yekî) (hîrîmîden) gîmek kîrmek - kîravan ay başî olmak - kîrîsekî dîn değîşîm geçîrmek ~ kîrîsê hev bîrbîre alîşînak, bîrbîrînin luyûna suyuña nîşîrmek - kîrkîtan ayrîtîva îmek ~ kîrmayê kîrmaya girmek - kusê (ar) î qîlê) îne îh îşîler yapînak îçîne ebe yapînak ~ kayê koyanînin îzîkî xî halînde başîlîrîn çîmîdek koyunîna hîcekîlînî arîzîna keçîrînak îlerîmîsî - kîrcîyan sîkîklîrîna düşîmek, çaldîrîma düşîmek - kulîlîkan çîçekîlînmek ~ kurkan kîrîçkaya yalîmaz ~ kîrîsê îmîne gîrmek ~ lepê (yekî) peçîsîne düşîmek ~ lepîkê tuzaga düşîmek ~ le-yîstîkê oyna çîkmek ~ lez î beşî çîrmîklîten îstî kîşîrîn gîbî ~ lîllîkîşîşîmîdînê kîrm çekîmeye girmek ~ melîkîmîyan (bîr başîkîşîyîlî) mîhîkîmîel kî olînak ~ mehrîmîyîta (yekî) (hîrîmî) mîlîceyîşîyîne gîrmek ~ mehrîpuzê mehrîpuzîna gîrmek ~ meraqa (yekî) (hîrîmî) mîrîk etmek, dîndîne düşîmek ~ meraqînan meraqîna düşîmek - meşîfê mîsîmîlî gîrmek ~ mezel topağîna düşîmek olînek - meşîyê (ar) î harîrîk 1) îtîlîe gîrmek 2) îzîlîle kîrîşîmak ~ mîjîlîhîyîan sîlîbetîe dalmak - mîlî (yekî) 1) bîrîmînî kîlîtîna gîrmek 2) kîlîtîkîlîrînkî, kîlîtîğîna gîrmek ~ mîlîê hev kîlî kîlî gîrmek - mîqîlê çîrt çîrmek ~ mîtîlîeyan 1) düşîncelele dalmak 2) pîsîpîsî dîvîrmek - nakîlîye çîlîşîkîye düşîmek, tezîla düşîmek - napê bîvîê çîcekî sîtîren ketîlîp yemek yemîge başîlînak - nav

(îstîkî) gîrmîlînek (bîr şeyî dîndîlîğîne mîrmek) * em ketin nav bîrewerîyan amlîra gormîlîk - nav bîzîvîkê eşîmîde bulînmek ~ nav axadînê (bîrîyîlî) lîjîna dalmak, lîjîna kîrmînk - nav cîhan 1) kafayî (yere) sormîk (hîstîlîmîp yalîğa düşîmek) 2) değîşîmî yapînak ~ nav cîhê (yekî) (bîrîmî) yalîğîna gîrmek, kîdîn bîrîyle evîlîkî dîğîndî dîşîkîye gîrmek - nav cîbanî yalîğa gîrmek, gîrmek - nav dest û pîyan 1) yalîkî olîmak 2) sîkîlî sayîdînmek 3) elden îyîktîan düşîmek - nav dest û pîyan (yekî) zîyîğîna dolînmek veya dolîşîmak * sebtî ketîye nav dest û pîyan mîn, nahîlê ez kur bîkîşîm çîcek îyîğîna dolînmîş îşî yapînmîyîm - nav dîz û keleşîn kîrîlîr sîfîrsîna düşîmek ~ nav gîrîn kîrîlîr sîfîrsîna düşîmek - nav hev 1) çîrbîrîne) kîrîşînkê 2) bîrbîrîne) dîlîmînk 3) kîrîşînkî kîrîşîyîna tîlîşîşînkî - nav lepê (yekî) peçîsîne düşîmek ~ nav lî-tîkîlîhîn ayîrîmlîr üzîrmîce dîrmîk, îfîsîkîta gîrmek - nav lehanî dîrî gen kîrmînk, îhdîlîmî gîrmek ~ nav leşîm peçîsîne düşîmek - nav lîvîbzîyîkê eşîmîde bulînmek ~ nav nîvînan 1) yalîğa gîrmek, yalîmak 2) değîşîmî düşîmek, kafayî (yere) vîrmîk (hîstîlîmîp yalîğa düşîmek) ~ nav peçîyê (yekî) peçîsîne düşîmek - nav qata mîrîvîyan tîn (î merîvîyan) çîdîna kîşîne kîrîşînkî, adîmî sîfîrsîna geçîmek (yere gîrmek) - nav tege-reqê tîn (î) sîrîsîtîe) gîrmîlîyîye gîrmek ~ nav wîlî 1) arîrlîmîna gîrmek 2) arîrlîmîna kîrîşînmek (bî) ayup vîrîşînkî) 3) arîrlîmîna bozmîk - nava (...) 1) araya girmek (iki kişi arasında bir işe karışmak) * ketin nava jin û mîr kîrî kîrmîna arîsîna gîrdîlîr 2) araya girmek (iki kîşîyî arîşîtmîyîye çîlîşînkî) * ketin nav wîlî û xeydînan î hev aşî kîrîn araya gîrmek kîşîkîlînî bîrîştîmîlîr - nava (îstîkî) -e kîrîlînkî, kîrîşînkî * avîm çîrmîn dîkîvîhî nava behrîrîn nîlar sîlîrî dî-cîzîlîre kîrîşîr - nava hev 1) içîre gîrmek, bîrbîrîne kîrîşînkî 2) içîre geçîmek 3) îllîkî hullîkî çîmkî - nava Xelîl û Celîl 1) (iki arada bir derede kalmak 2) ağî, tîkîrîsemî sîkîlîmî yîkîrîn vîçîrîsemî bîyîğîn (ya da ağî, tîkîrîsemî sîkîlî, yîçîrîn tîkîrîsemî bîyîkî, bîşî) kîrîşîn dolmaz, dolîyîna çîşîyan alîmaz ~ navbera (...) 1) araya girmek (iki kîşî arîşîmîdîkî bîr îşîe kîrîşînkî) * ketin nava jin û mîr kîrî kîrmîna arîsîna gîrdîlîr 2) araya girmek, deşîyîye gîrmek (iki kîşîyî uzlaşîmîyîyîye çîlîşînkî) * ketin navbera wîlî û xeydînan î hev aşî kîrîn araya gîrmek kîşîkîlînî bîrîştîmîlîr ~ navbera nal û bîzîmîr (iki arada bir derede kalmak ~ navê 1) araya girmek, araya kîrîşînkî 2) araya girmek (bîr îşî yapîlînkî onî engel olîcak başîkî bîr engel çîkmîk) * çîjîn kete navê, mînî karê we neqedîndî bayîrîn araya gîrdî, wîrîzî bî mîrîmîdîn 3) gîrmek (çîcelemek, ayîrîmlîmîna gîrmek) 4) dîhdîlî olîmak, gîrmek 5) araya girmek (arada zaman geçmek) * çîndî

saet ket navê birkeş saat oraya g rih - ni-qeşê hatinawa g rimek - navkaxandîni ad çekmeye g rimek - navmala (yekî) (bir-mal) malmenevetne girinek - pilla evetê zarrazan zarî dadiği yer - paşila hev kuzak kucada g rimek - paşila (yekî) 1) (bir-an) koyuna girinês 2) (bir-an) koyuna girinex (bir-yle yatip sevismek) - pavila (yekî) 1) (bir-an) koyuna g rimek 2) (bir-an) koyuna girinek (bir-yle yatip sevismek) - pincikê (yekî) pincisine dirmek - peravê karaya dirmek (deravde veya belinde bir-ruza şey, akıntı veya dalga ile kiraya alınak) - peşavêlinê (an ji qurayê) ad çekmeye gir-pes - pey (an jî dî) pes-ne dirmek (in-kip etmek) - pey (iştekî) girelemês - pey (yekî) ardına dirmek, avastanmak (kazanı ardına dirmek, yakalanmaya calınmak) - pey yopa (yekî) (bir-an) izmek girinek, izku etmek - pey şopê (an jî rêçê) iz-pişine dirmek, iz-tizku etmek - peyan kub dirmek - peyîlî nê (an jî xelcerdanê) konuşmaya dalmak (veya kuyulmak) - peyvinê konuşmaya kuyulmak, dalmak - pêşira (yekî) yakasına yapışmak - pêşira hev 1) (bir-h) çei dirmek, uğuşmak 2) karışmaya gelmek (çatılmak) 3) yonulmak, yana girinmek - pêşirengiyê duna dirmek (roz duvanı salmak) - pêş 1) öne dirmek (örde yürünmek) * me rê hizanîbû, ew kete pêşiyê û em wêlê çûn yêlê bilayîyorduk, o öne düküyle gure 2) öne dirmek (kılavuzluk etmek) 3) deri geçmek (üstün bir makama geçmek) - pêşazîyê yarışmaya girinek - pêşiya (yekî) 1) (bir-an) öne dirmek (bir-an) önünde yürümek 2) (bir-an) östere dirmek (an ne kıyasuluk etmek) - pêşiyê deri geçmek - öne geçmek - pista (yekî) arka çıkarak - piyaxeyê îşpurtayê sportaya dirmek - piyaxeyê piyaxaya çiknaxê (veya girinek) - pişîlîyê çukura dirmek (çukû ve uygunsuz bir druma dirmek) - polenîkan pulenize girinek (veya gir-tipeç) - qafê (yekî) kazaına yatmak - qefesê (an jî dî-fikê) karîse girinek (a dalmak) - qerreqolê karakolluq olmak - qeytanê bîr-an peçir-mek, bululma dirmek - qizqalê telaxa dirmek, telaxa kapılmak, tedirgin olmak - qirika (yekî) 1) (bir-veç) izişmaya başlanmak 2) birine yakasına yapışmak - qirika hev 1) kuyulmaya g rimek, önüne saymaya hatmak 2) gırtlak gırtlığı gelmek, kapışmak (kavgaya tutuşmak, birbirine girinmek) - qulika mala xwe sazısına çekilmek - qulika xwe koxısına çekilmek - qulikê wgo nielîşe girinek, kodesi beylanak (hapse girinmek) - qurayê kuraya girinek - raserê (cihekî) (bir-yeçin) işi tarafına çıkarmak - rustê 1) ayağı dize basmak 2) ortaya dirmek (kadın, ortamlık olmak, sokaya dirmek) - reshî-niyê karışıklığa dirmek - rewacê revaya olmak - rewşa (...) durtumuna dirmek - rê 1) ya çekilmek, yola koyulmak, yola dük-

mek, yola revay olmak 2) dükulmek, tavira girinek (kutu, bozulmuş bir durumda olan çetireli bir duruma girmek) - rûgela xwe yorûngesane otumax - rûzê (an jî sefê) dî-zilmek - rîya xerab 1) kütü yola dirmek 2) kütü yola dirmek, otlaya dirmek, p yagaya dirmek (kalar, çamalı dirmek, tokagay dirmek) - rîya xwe g yoluna girinek - rîyan yollara (tokaklıya) dökulmek - ser (...) ek-lenmek - ser (iştekî) 1) -e girinmek, kuyul-mak 2) otumax 3) otmak * şaya darê keti-ye ser îffîwir ağaca gölgesi duvara vurayar - ser (yekî) 1) üstüne çıkmak 2) dirmek (ö-devi ve yekisi içinde bulunmak) * çarînan çûna beqal dîkeve ser min bîra arêl bu hakkarê girmek çuşiyor - ser dîl usture çik-mak - ser dîlê (yekî) 1) birin yere sermek (yeremek) 2) üstüne çullunmak 3) kovaya dirmek 4) öze dirmek - ser dîlê hev se-kimâk, irkilmek - ser hev ustüste yigilmak, ustüste dirmek - ser kira (yekî) gıcık kap-mak, gıcık almak (veya dirmek) - ser kurnî û kirasê (yekî) birine gıym saqlamak - ser lîngun yorûngeye bağlamak - ser nan yemê-ge girinmek yemeye başlamak - ser rê yor-û (veya yollara) dirmek, yola dükulmek (ölüzlemek veya kuyulmak) - ser rîya xwe yaluna tutmak, yoluna kuyulmak - ser zarî û zîzzaman 1) dî-e (veya dîlere) dirmek, a-ğzları sokık olmak, ağza dirmek, çavart-mak (halkınca dîdikoya yapilmak) 2) dilere çöstan olmak - ser zîzzaman ul-lere dirmek - ser zîzzanê (yekî) diline dolunmak - ser zîzzanên xelkê dile (veya dilere) dirmek (halkınca dîdikoya yapilmak) - serê 1) -e girinmek, yutulmak 2) kılınmak, eklemek, beslemek * avên nevalan dîkeve ser vî çemî dereler bu reluri hestiyarê - serê (ye-kî) 1) kalısına yatmak, altına yatmak 2) yutulmak, manmak * ev xir nakêve serê yekî bu yalan, kurse yutmaq 3) hırsızlıca alması 4) kuyulmaya (apılmak, alçılma) olmak, kulağına girinmek 5) yer edilmek, nakışılmak - silûkê mezîyaya çekilmek - sökêve çekilmek - suqêrê amirlemek, ofketenmek - şaxîniyê dara dirmek - stûyê (yekî) 1) üstüne yakıl-mak, yuklenmek * herîdê kar-kulbûn stûyê wê bütün asler onun üstüne yakulubûn 2) (bir-an) eline kalmak 3) boynuna kalmak, (b-ranzî) başına ekilmek (ağır yük olmak) 4) -benmek (bir ne yük olamaz onun üstünde ge-çilmeye başlamak) - sokaqê rey kum herşeyê dirmek - saşayan yanışığı dirmek, yan-piya dirmek - saşeyê hatayê dirmek - saşî-ya (yekî) kaygıya dirmek - saşîyan (an jî endîşeyan) e dîşeyê dirmek - şer (an jî çengê) seveya girinmek - şerîfê bahse girinmek - şikê kuşka va dirmek kuşca duvarak, sôpheye dirmek - şîna (yekî) yama bağ-lamak * bi malîna xwe her kesî kîrîn şînê e-kuşayê herşeyê yasa beşde - şopê zîre dirmek - şûna (yekî) 1) (bir-an) yer-ê geçirmek, yerini almak, intikal etmek (gîrev-

den ayrılan birinin yerini almak) 2) (birini) yerinə geçmək (hululnamayın bir nəeninin yerinə keçmənin yerinə kullunulubalınır) 3) yerinə girmək - şünə xwe yernə uturnak (ya yerləşmək) - şünə yerinə geornək, kəim girmək * pereyə kaxiz kete şünə peroyə zər kəim para dila para yernə kəim oldu - tanğə hizaya gelmek - tarziyə (an ji tarziştanə) karantığa gornulmek - tarziyə 1) tarziyə geornək 2) tarziyə kəimək - tətələ (yekü) (bir şeyi) derinə düşmək, kəyməni düşmək, mərak emək - tətələ məmən düşmək, məmən emək - tətələ zikü xwe kəndi dəpərə düşmək - taya (...) (bir şeyi) derinə düşmək, atəşi çikmək (veya yüksəlmək) - taya gərnə oteşler içinde kəyməni - taya sar yüksək pəyş sonuşa oğunəyə başlanmək - taya serə xwe kəndi derinə düşmək - tayə 1) sına nöbetinə tərənək 2) atəşi çikmək, havale gelmek (yüksək atəşi sonuşa oğunəyə başlanmək 3) derinə düşmək, e-tekleri tutulmaq) * zaruk kete tayə çöcəni havale gəldi - teferruati teferruati girmək, ayrıntıya imək - teleyə kapana düşmək (girmək, kəimək, kəymək veya tutulmaq) - temaşeyə seyrə dılmaq - tencyan tənə bağlanmaq - tengahiyə dərə düşmək, başı çərta kalmak - tenganeyə (an ji qeyzanə) kəiz geornək - tengasiyə 1) dərə düşmək (para sikkəsinə düşmək) 2) dərə düşmək, başı sikkəyə gəlmək (zər durumda kalmak) - tengavə vaxta düşmək (zər durumda kalmak) - tengaviyə (an ji qeyzanə) kəiz geornək - tengiyə 1) dərə düşmək, başı dərədə kalmak (bəzən sikkədən dolayı dərəyə düşmək) 2) dərə düşmək, başı sikkəyə gəlmək (zər durumda kalmak) 3) dərəcəmək, köşeyə sikkəmək 4) vaxta yətmək - teraqiyə 1) terakki etmək, terləmək 2) müddət olmaq gəlmək 3) dərəcəmək, yəndən dikin olmaq * weznu arüzə dē rojəkə dīsa bikerə terəziyə? aruz olursu bir gün yəndən derləcek mi? - terəziyə dangeyə gəlmək - teriğa (yekü) təkali de vermək (veya sikkəni kəymək) - teşqeleyan bəliya düşmək - tətillə tətillə girmək - tewrə tezbəyə girmək - teyməkə hizaya gəlmək - tota (yekü) 1) atıra düşmək, beləsinə düşmək 2) tənqəyə basmaq (veya düşmək) - toma (yekü) beləsinə düşmək - tor ü hezil (yekü) (birinin) əcağına düşmək - tor ü hezr ü əcazə (yekü) (birinin) əcağına düşmək - tora (yekü) əcağına düşmək - tora həbextan kəlləşlərnə əcağına düşmək - umidatın umidə düşmək - ū jē derkərlə girmək (bir yere sikkəlik gəlmək) * me dōm ku tim dikete wē dezē ū jē derdiket oraya sikkəlik girmək (göynərdə) - wəwəwəyan kuruntaya kəymək - xebərduan gir kəymək, işlərin bədəp sətərlik emək * ku məriy dəv ji kat ū bəre xwe betde ū bikerə xebərduanə qey bıştelə bəy e? 13 gucləri birikip gərnə kəymək -

yi bə şey mi? - xebərduanə kuruntaya dalmak (veya kəymək) - xelilə gəllət kəimək - xeliliyə bəliya düşmək - xerib ū xurbətan (an ji xurbətiyə) gurbətə (veya gurbət) ələre düşmək - xetayə hizaya düşmək, yanığına düşmək - xəwa xəwəyan yəcni məyş girmək - xəwa xəwəriyə gəllət bəsmək - xəwəzə kəim derinə oğunəyə dalmak - xəwəzə oğunəyə dalmak, təkəyə vaxta - xəwəzə 1) dəş surnək 2) bəliyalına (veya bəliya) dalmak, dərəcəmək 3) umidə kəymək - xiləqə canə xwe can dərdinə düşmək - xiruz ū peruzə huyezanlanmaq - xiruzaniyə yoxsulığa düşmək, aç kəlmək - xizmətə (yekü) hizayə gərnə girmək - xizmətə bəsmək girmək - xizmətə seləmətə çikmək - xizmətə (yekü) kəimə girmək (birini öldürmək veya öldürmək) - yek kərasə ayın kəntinə düşmək - zərətəke məzin pəyşən olmaq - zik (yekü) geornək - zikə dīya xwe dən dalmək düşmək, (yi) bir kərayə düşmək - zikə (yekü) (birini) zik girmək, biryölə mallaşmaq - zürə dərə düşmək * hūkeve hūhrə jē naxəniyə dəğməni təzə altınca dırı çakar (ən ağır sarılmaq: bəran güclükleri yepər) * bikerə ser dərən neqəve ser zəran dillərə düşmək * kətəyə naxə kəndür ū xebərən naxə kəimə kəimə bəşkəne yed gə oğundə, yernedigi ard ad: * mekeve xaylan, rəş bə spə bə wē kəfş bibe (səkmə) kəim kəim dən dən düşməne gərnən * nekətin aqilə (yekü) 1) aklına yətmək 2) təvəllütünə sığınmaq * nekətin tərən fəro dikerə tərəkən çalı dı şabəne oldu * nekətin bīr ū gərnə (yekü) kəimləmə (veya bəliya və bəliyalıdan) gərnəmək * nekətin hiqə (yekü) 1) aklına yətmək 2) aklilə bəliyalı almamak, bəliyalılarına sığınmaq, kafəsi almamak (təvəllütə gərnəməmə) * nekətin qafə (yekü) kafəsi almamak (təvəllütə gərnəməmə) * nekətin serə (yekü) 1) kəyməməmək, arı kəymək 2) aklına yətmək 2) kafəsi almamak, kəimə gərnəmək (təvəllütə gərnəməmə) 3) aklına sığınmaq * Əbaskə kətəyə rə Əbbaş yəku

kətin avə dğü emək, suya girmək

kətin hən dəymən bə bərcəlanmaq

kətin hən qeyzanə bə bərcəlanmaq

kətin hən wəman bə bərcəlanmaq

kətin eizheyə təğlə tezbəlanmaq, tezbəyə tətillək

kətin əksə hev 1) a) mallaşmaq, kəşkilik imallaşmaq

kətin əksə hev 2) a) mallaşmaq, kəşkilik imallaşmaq

kətin əksə hev 3) a) mallaşmaq, kəşkilik imallaşmaq

kətin əksə hev 4) a) mallaşmaq, kəşkilik imallaşmaq

kətin əksə hev 5) a) mallaşmaq, kəşkilik imallaşmaq

kətin əksə hev 6) a) mallaşmaq, kəşkilik imallaşmaq

kətin əksə hev 7) a) mallaşmaq, kəşkilik imallaşmaq

kətin əksə hev 8) a) mallaşmaq, kəşkilik imallaşmaq

kətin əksə hev 9) a) mallaşmaq, kəşkilik imallaşmaq

kətin əksə hev 10) a) mallaşmaq, kəşkilik imallaşmaq

kətin əksə hev 11) a) mallaşmaq, kəşkilik imallaşmaq

kətin əksə hev 12) a) mallaşmaq, kəşkilik imallaşmaq

kətin əksə hev 13) a) mallaşmaq, kəşkilik imallaşmaq

kətin əksə hev 14) a) mallaşmaq, kəşkilik imallaşmaq

ketin inzivayê *baş* mîrîmaya çekilmek
ketin karîgeriyê *baş* yûrîluğe girmek
ketin kozîkan *baş* meyverlenmek
ketin kullûkan *baş* çaqeklenmek
ketin nûzerîsan *baş* nevezîlenmek
ketin mawîzîsan *baş* gî mawîzî etmek
ketin may hev *baş* 1. (berbîrînet) karışmak 2.
(berbîrînet) gû çekmek, sarıyaya tutuşmak 3.
geymek

ketin may hev *baş* 1. ka, çanak tiki veya ka-
dan çok şey bir araya gelip birbirinin içinde
dağılmak) * di erşehyê de bîngî ez çelîqîm
may fi dilê min ketin may hev mabêla se-
lûbê salana çim bagînan bîrbîrîne karîştî 2.
karışmak (düzenace, doğum k olmak) 3. ka-
rışmak (ayıklığın yitirmek, ammalınası güc-
lenmesi) 4. bir arada bulunmak

ketin qirikîna hev *baş* boğuz boğaza (veya
gırtlak gırtlığı) gelmek

ketin rîka hev *baş* inatlamak, karşıklı inat-
laşmak

ketin serîlîngan *baş* vîrînîyê başlamak (yo-
cuk, ayakları üzümle gezecek duruma gel-
mek)

ketin silûsê *baş* qîzîvîyê pîrîlenmek

ketin yayîyan *baş* endîzeînenmek

ketin zîrîqîyê *baş* tîrîkkî atmak (terlemek)

ketin wasewase *baş* işkî lenmek

ketin xeyalînan *baş* 1. hayale kapılmak 2. ha-
yallere dâimik

ketî (II) *awî* kayî kusu

Ketî (II) *awî* 1. sakit, düşmüş 2. susuz (eski hük-
me kalmamış, eski ünvanını yitmiş) 3. sakit
(düşük) 4. düşük (büyük geçim, akıntısına
düşmüş) 5. düşük (yoklukluk sebebiyle
inatlılık ve rahatsız yitmiş) 6. ağır düş-
kün (yağlı k, sakat vs. gibi sebeplerle çalış-
ma gücünü yitirmiş) 7. düşük (kötüden
düşünüş veya düşünlüğü) 8. bîkîm 9. boş
10. ağırcağ (ses) 11. bulak (tutulum, kısıl-
mış, kesik ses) 12. tîrîkkî düşmüş okunmuş

Ketîbîn *awî* 1. sakatlık, düşkünlük 2. sakatlık
(eski hükümü kalmama, eski ünvanını yitme)
3. sakatlık (düşüklük) 4. düşkünlük (büyük
geçim sıkıntısına düşme) 5. düşkünlük (yok-
sulluk sebebiyle mutsulluk ve rahatsız yitir-
me) 6. ağırcağ, düşkünlük (yağlılık, sakatlık,
gibi sebeplerle çalışma gücünü yitirme) 7.
düşkünlük (kötüden düşünüş veya düşünlüğe
düşünüş) 8. niteliklik 9. boşluk 10. ağırcağ-
lık (ses) 11. bulaklık (tutulum, kesik ses,
çim) 12. sakit olma, düşkünlük

Ketî bîn *baş* 1. sakit olmak 2. düşkünlük

ketîk *awî* ketî

ketînak *awî* bir bîkî

ketînan *awî* keton

ketînanet *awî* eki, tesir

ketûber *awî* 1. mîlî, vîrîdan 2. başına kalıp har-
vîlîmî 3. rasîgele * hi ketûber lê ila rasîge-
le vîrîdî

ketûberbîn *awî* adîleşme

ketûber bîn *baş* adîleşmek

ketûberî *awî* adîlî

ketûberkîrîn *awî* adîleşme

ketûher *awî* ketî *baş* adîleşme

ketûmî *awî* ketîmî

ketûmî mîketûmîk

keva *awî* yûkka * nîrî keva yûkka ekmek

kevağîn *awî* kevanîne

kevağîn *baş* kevanîmek

keval *awî* 1. pîsteki, postî 2. parşîman 3. tîrîbî,
tabîlî

kevalîn *awî* taş tabîlî

kevalîrîng *awî* kevalî:

Kevan *awî* Yay, Yay Bure

kevan (I) *awî* 1. yay 2. yay * kevanî kîlîlê kîlîmî
yayî 3. yay (yîlîlîmî yay veya yîrîmî) tîrîkkî
çim tokamî yîrîmîyê kullîrîlîgî yayî) 4. kas
-ya kîrîlîlî (çimî elekîlîkî) elekîlîkî yayî

kevan (II) *awî* 1. kemer fik, sîrîdîn veya yay-
ğî bîrbîrîne îstîten yayîm çember bîrînînce
başî yayîm çember bîrînîmî) 2. parşîtez, yayîne
- vekîrîn parşîtez açmak

kevağîn *awî* şîlî şîlî pak kîşîğî

kevağîlîrî *awî* şîlî şîlî

kevanîdîn (I) *awî* evîlîrîne

kevanîdîn (II) *awî* 1. ostarîma (zararî bu o yayî
ölenme) 2. yemîne, mağlûp etîme, hîzmetîne
uğratîma

kevanîdîn (I) *baş* evîlîrîndîmek

kevanîdîn (II) *baş* 1. hîzmetîk (zararî bî -
îvîlîrî ölenmek) 2. yemînek, mağlûp etîmek,
hîzmetîne uğratîmak

kevanîdîn (I) *awî* evîlî, evîndîrîmîna olîmî

kevanîdîn (II) *awî* 1. bastîrîlîng 2. yemîrîng,
mağlûp

kevanî (I) *awî* 1. kemer (iki yanî yayî yay-
ğî bîrbîrîne îstîten yayîm çember oçîrîmîde
başî yayîm çember bîrînîmî) 2. eğînce, kavîs 3.
çîyay, parşîtez - bîrîdîn parşîtezî kapîtmîk
- vekîrînî parşîtezî açmak -ya kîrîşîmîlî
(çimî gîşîdîrî) keşîlî parşîtezî

kevanî (II) *awî* gîrîmîne dolîp

kevanîdar *awî* 1. kemecîk 2. kavîşî

kevanek *awî* yayîçî, parşîtez

kevanîlî *awî* kevanîlî

kevanîyî *awî* 1. kemîrî (kemer-bîçîmînde *awî*)
2. kavîşî

kevanî *awî* çîhî *awî* gakkîyîçî

kevanî *awî* 1. büyük hanîk, büyük hatun (evîm
genel işlemlerden sorumlu kimse) 2. oğul kanı
3. aşîçî (kadîn) - ya mehrîmî ve ya mevlîmî e
aşîçî ye mevlîmîye ya da yayîdîmî malîmînde
- kîve lî ba lîhî kevaşîna yanî tîrî bîkî ye-
tenî evîhanîmî istîzen

kevanîlî *awî* 1. büyük hanîk 2. aşîçîk

kevanîlî *awî* kevanîlî

kevanîjen *awî* bîrî atîmîca, hîllaç

kevanîjenî *awî* atîmîclîk, hîllaçlîk

kevanîjî *awî* ok yayî

kevanîk *awî* çîpîmî (taş atîma arzîçî)

kevanîkîş *awî* okîçî, ok arzîçî

kevanokî *awî* kavîşî, eğînce

kevanokî *awî* 1. kavîşî, eğînce h. eğî (yay çîvî
kavîşîmîne) 2. kemîrî, (kemer-bîçîmînde
olan)

kevaştin *m* kemirmiş
 kevaştin *lğv* kemirmek
 kevaştî *m* kemirmiş
 keveşk (I) *m* küçük kaşık, çay kaşığı gibi
 keveşk (II) *m* mala
 keveşka *dil* *m* 1. çar. evi 2. kalp kapaklığı
 keveşka *guh* *m*avîl kulak keppesi
 keveşlag *m* kevgir
 keveştandin *m* keçeleşirme
 keveştandin *lğv* keçeleşirmek
 keveştandi *m* keçeleşirilmiş
 keveştî *m* suçleştirmiş, keçelettirmiş
 keveştîrîn *m* keçeleşme, keçelettirme
 keveştîrîn *lğv* keçeleşmek, suçleştirmek *
 pîrê wê keveştîrîye xulam keçeleşmiş
 keveştê çayê *m* çay kaşığı
 keveştî *m* 1. kaşık 2. *m* kaşıklık * keveştîyek çavê
 bi kaşıklık tuz. — *m* hatin xistin kaşıklan-
 mak bi —yan hatin xwarin kaşıklanmak bi
 —yan lê xistin û dan hev kaşık atmak (veya
 calmak) bi —yan neqandinê (an jî filitînê)
 kaşık atmak (veya calmak), kaşıklamak. —yê
 çayê çay kaşığı. —yê eşîrî bi çay aşqetan ka-
 şık. —yê şîrîniyê tadi k.s.g. —yê xwarinê
 çarba kaşığı

keveştandin *m* kaşıklık, kaşık kezanan kaşık
 keveştîros *m*avîl kaşığı (satan)
 keveştîrosî *m* kaşıklık
 keveşk *m* küçük kaşık, çay kaşığı
 keveşker *m*avîl kaşığı (mala edên)
 keveşkerî *m* kaşıklık
 keveştîng *m* kevir
 keveştî *m* dan *lğv* kaşıklamak * keveştîyan li
 şurberya xwe xistin û xwarin çarbaLarını
 kaşıkladibir

keveştî *m* xistin *lğv* kaşıklamak
 kevel *m* 1. postekî, post 2. ten. deri 3. levha,
 tablo (resmî) (kî)
 kevellîer *m* tabler
 kevir (I) *m* yüksek yassı kaya
 kevir (II) *m* 1. beyaza çalan keçi 2. bu keçilin
 kalından yadlan k. (bî)
 kevirî *m* 1. postekî, post (çeyim veya keç. pos-
 to) 2. deri (sümkerek kullamî *m* hêlê getirî-
 miş boyvan derisi) 3. levha, tablo (resmî-
 bî) (kî)

kevirandîn *m* derisan, yûzme
 kevirandîn *lğv* derisan, yûzme
 kevirandî *m* deri, yûzme
 kevirîrîng *m*avîl deri (satan kimsê)
 kevirîroşî *m* yemelik
 kevirîrîn *m* derisan, yûzme
 kevirî kîrîn *lğv* derisan, yûzme
 kevirîkî *m* kaçınmak (bir şeyden kaçınma yolu)
 kevir *m* 1. taş 2. taş (nazi yerlerde ve işlerle
 kullanılmak için taş imkâlden özel olarak
 hazırlanmış malzeme) * kevirê aşê deşîr-
 men taşî 3. taş (yapı işle. imle kullanılmak için
 bu maddede hazırlanmış malzeme) *
 kevirên peyirîyê bi awayekî rûk û pîk
 hatibûn bleşkîrîn kaldîrîn taşları düzge-
 re varluştîrîmîşî 4. taş (nâze yerlerinde kul-
 lanılan yûzme deşîrî taşî) 5. taş (dam, dn-

tinê g.bî çetînlandî kullandî) metal ke-
 vîrêk veya tablo parçaları (her birî) * Ke-
 virê domînîyê damî na taşîrî 6. bi taş (ba-
 zî organlarım içinde özellikle idrar kesesi vb.
 de oluşan tuzlu birim ve hacimdeki katı
 maddeler) * di gûçîka wê de kevirî hêye bûb-
 eginde taş var — xîvîtin taş sîmêk (damı
 gîrî ayuştîrîndî) — avêtîtin taş atmak, taşa
 tîk — avêtîtin (yekî) birine taş atmak — bi
 (yekî) de gîrî karîrî (birine) çarîrî atmak
 (veya aşqarmak) — bi (yekî) de werkarîrîn
 (çarîrî) taşa tîtmek — biçêşîye taş çotlîsa
 (zarîfîsî re yapîlîsa gerçêkîleşmî) mîkîm-
 sîzî — di çîhê xwe de giran e taş yemîle a-
 şîrdîr — di çîhê (yekî) de bûn taş yûreklî ol-
 mak, mîrlîzmîsîzî olmak — di rî û xwe de
 berdîrîn vargeçmîk — dîhîlîmî ew hîhîlîmî
 ağızîna taş almîş — e çakî gîbî — jî bîjîrîtîn
 taş ayıklîmak — jî kîzanî nabîrîn soya çek-
 mîrîn hîzê eden bir dîyîrîn — li çîhê xwe gi-
 ran e taş yemîde ağırdîr — li gûzîka xwe
 xîstîtin bîlîyîsî taşa varîmak — li sur — nehîs-
 tîn taş taş üstünde bırakılmîk — nekîrîn pê
 de bir taşî bîle sîkmîmek — pê de gîrî karîrî
 taştîmak, ağızîyîkî taş soylîmek, zîlîfî yâ-
 re şîkîlmîk — pê de werkarîrîn taştîmak —
 pê re hebûn bûbîgeginde taş olma — tê hatîn
 werkarîrîn taştîmak — tê werkarîrîn taştî-
 mak — 6 kuç 1) taş, taşîsî 2) çag taş — 6 kuç
 pê de gîrî kîrîrî (birimî taştîmak, yemîk —
 6 kuç 1) taş 2) çag taş * kevirî 6 kuçîk bi
 hev wê hîzê beşkerî taştî taş aşkerî almîş — 6
 kuçîk bi (yekî) de barîrîn başîna taş dîşmek
 (veya yağîmak) — 6 kuçîk bi de harîrîn
 başîna taş dîşmek (veya yağîmak) — ur-
 vîrîyîrîn taş fırlîtmîk — nekî danîrîn ser dîlî
 xwe başî na taş başîrîn — nekî kîrîrîn hev dîlî
 xwe başîna taş başîmak * eger kurî mîn
 tîştîkî wîja bîke, ez dê ferîz bîkîm ku mî-
 rîyê û ez dê kevirîkî bîkîm berdîlî xwe
 eşîrîmî boyle bir şey yapîrsî na bîrîmîş ferîz
 edîrîm, başîrîmîda taş başîrîmî — e aramî
 sabîrînîşî — bîyûk kuçîk taş — bîrînîdîfî ke-
 vîrî taş — e çîrêkî bîlîyî taşî — e derewîrîn ya-
 lîmî: taş — e fîlîlî fîlî taşî — e fîsîan yîmîşîk
 taş hatî — e gîrdîrî mîndîrîfî avîlîzî taş — e gi-
 ran ağızî: taş — e giranî dî çîhê xwe de (an jî
 başî) ağızî utîrî kî hev (veya mala) derîsîler
 — e giranî lîrîrî (an jî hîlîlî) dîavêjîye taş yemî-
 re ağırdîr ağızî utîrî kî hev (veya mala) derî-
 sîler — e giranî ne elîmîlîyî avêtîndî (an jî
 dîaweyîndî) ye ağızî taşî kîmse aşqarmîz — e
 gîncê kevirîyî taşî (gîlle almî gîbî) — e ho-
 vîndî bîavêjîye kadînê taşla aşqarmî: gîlîrî-
 zîmî — e hêdan mîzîrînî yîrîlarîmî koştîrîn
 taş — e hîçêşîye ağızî taşî — e hîrî û gîrî bî hev
 utîsîkîrîn bî el bîr elî yîkîrî, kî el bîrî yîzî
 yîkîrî — e kelek aşqarmî taşî — e kîşîkîyî aşqarmî
 taşî — e kurîan (an jî kevirî) kîmîrîn taşî — e
 ku mîrîv jî hêvî nîke jîxwe ev serê mîrîv
 dîşkîne umîrîdîgînî taş başî yîrîrî — e lanîtê
 şeyîrînî (anî) — e li kevirî keçî beşîrînî be-

ri var -ê mezin di çûbê xwe de giran e liş
 ye înde ağırdî -ê mijê idar taşî -ê newa-
 lan naçe serê diwaran omelî -ê hu taygî-
 laktî, şîrîkî bir şey, fozla înde emez -ê
 panzêlîrê panzêlî taşî -ê qotê yaplark
 dîrî taşî -ê qozîlîrî (1) kuşê (1) 2) ağır top,
 êrîmî kîşî -ê qulîmê delîkî taşî -ê sebrê sar-
 îrî taşî -ê selîmî mezar taşî -ê seqiyê bîrê:
 taşî -ê şerîrêrê salîmî taşî -ê tepîelî semî:
 taşî -ê ypranî mîskerî a'arak kullîlanî taşî -ê
 xemîlê susî taşlîrî -ê xwe hî zîrî (aşî jî rûber-
 rî) xwe de berdan -den vuzgeçmek, îşkîy,
 kesmek -ê xwe di ber xwe de berdan -den
 vuzgeçmek -ê xwe kîrîmî ber dîlê xwe tağ-
 rîna tağnamî -ê xwe herîmî di ber xwe de
 berdan -den vuzgeçmek -ê xwezîmîyê kîz
 istemîye gîzan emî îzerîne atîrdîklîrî taşî
 -ê zarîkî davêjîmî bîrîşî golê mezinî mîkarîm
 bîrîmî der hu delî kuyîya bu taşî atîr kîrkî a-
 kîhî çîkanîmaz -ên gewherî kîymetî taşîrî
 -ên çîkanîbîlîrî değîrî taşîrî, kîymetî taşîrî
 -ên gîmetî kîymetî taşîrî, değîrî taşîrî

keviravêj m 1. taş atıcı 2. marincik

kevirbîr *kevir taşları*, taşkeseri

kevirhîrî m taşlık

kevirhûn m taşlığın

kevirin m 1. taşlı 2. taşlık (taşla dşermiş yer)

kevirê aşîmîmî mî mezerîrî, mezerî taşî

kevirê beresteyî *kevirê paşî*

kevirê berîtan m çîhanî taşî

kevirê bîrandî *kevir kesme taş*

kevirê bîrîfî *kevir kesme taş*

kevirê bûkan *kevir taş*

kevirê çaqmaçan *kevirê çakmak taşî*

kevirê çîkîlandî *kevirîkî taş*, çînelîk

kevirê dengîn *kevirê seşî taş*

kevirê dîreyî *kevirî perî*

kevirê Erzîromê *kevirê Erzûromî taşî*

kevirê girêdanê *kevirî malîtan taşî* (yapranda)

kevirê gîsê *kevirî köse taş*

kevirê heste *kevirê* 1. çukuruk taşı 2. bilye ta-
 şî

kevirê hestem *kevirê çakmak taşî*

kevirê kefek *kevirî* 1. kefirle tede'lekî, haîfî bir tur
 (taş) 2. keşele taşî (mermerler, paşîrîmîkîm
 ku lîmlîr kefirî taşî)

kevirê keşkî *kevirî* şîngî taşî, perîza

kevirê kîlîşê *kevirî* upş

kevirê kîlîşî *kevirî* kîuşî taşî, kîker, pîrînkî-
 lî taşî

kevirê kîşelîyê *kevirî* kîşelî taşî (üzertinde kîşelî-
 le dîvîlîen taşî)

kevirê kîle *kevirî* kîle taşî, kîşîyîrî taşî

kevirê Mallînyê *kevirî* Malta taşî, malta

kevirê Ollîyê *kevirî* Ollî taşî

kevirê qozîlîrî *kevirî* 1. köşe taşî 2. ağır top, o-
 nemî taşî

kevirê qîşekê *kevirî* kîker

kevirê rejî *kevirî* nîmîden komîrî

kevirê rey *kevirî* kîrî taşî

kevirê şîkîkî *kevirî* kîrî taşî

kevirê şîwîrî *kevirî* kîrî taşî

kevirê sebê *kevirî* kîrî taşî

kevirê şulayî *kevirî* kesme taş

kevirê şekîrî m başîne taş

kevirê şerîetîkî m arduvar, kuygan taş

kevirê şîmî *kevirî* ağır taş

kevirê şîrîmî *kevirî* kesme taş

kevirê xîzêkî *kevirî* kîrî taşî

kevirê xwîmê *kevirî* kîrî taşî, demîrî

kevirîflor *kevirî* taşî (taş atıcı)

kevirîflorî m taşçılık

kevirhez *kevirî* taşçî (taşlı topraklarda yeti-
 şen)

kevirîstan m taşlık

kevirîmî *kevirî* 1. taş, taşın yapılmış veya oluşmuş

olan 2. taşlı, taşın * *kevirîmî* kevirî taş
 taşın

kevirîmî *kevirî* taşın, taşın

kevirîkîmî m taşın (taş atma aracı)

kevirîkîrî m taşla dşerme

kevirîkîrî *kevirî* taşla dşerî

kevirînas m litolojî

kevirînasî m taş bilîmî, litolojî, petrografi

kevirîrîkî *kevirî* taşçî, taşın

kevirîrîkîmî *kevirî* taş kîrî

kevirîşîyê *kevirî* mîkî

kevirîtaş *kevirî* taşçî, taş atıcı, taş yontucusu

kevirîtaşî m taşçılık, taş ustası, taş yontucu-
 culuğu

kevirîvanî *kevirî* taşçî (taş ocağınlar taş çîkar-
 rîn)

kevirîvanî m taşçılık

kevirîzanî *kevirî* taş bilîmî

kevirîzanî m taş bilîmî

kevirîkî m aşî kepeğî

kevirîyê berfê *kevirî* yazın dağlarda kalın kar

kevirîzandî *kevirî* gevirîzandî

kevirî m 1. kenar (bir şeyin, bir yerin bitiş kısmı

veya yakını) * *kevirî* kenîşîlî aşîrîmîmî

kenîrîmîmî 2. kenar (bir şey, çevreleyen çî-
 gî) * *kevirî* xalîyê bî awayekî *kevirî* neba-
 tîne dîrîrîlî halîmî kenîrlîrî *kevirî* dîkîlîmîmî

3. kenar (perwez, çîzî, antîka çîbî şeyîmî

etrîndîklî mîrî er) 4. kenar, uç, kîyî * *kevirî*

tepsîyê teğîzîmî kîyî * *kevirî* teşîfîkê la-
 bîgrî mî 5. kenar, kîyî, yakî (su kenarı) 6.

yaza saklanîmî var -yî gîlî vîlîkî kenar

kevirî *kevirî*

kevirîkîmî m kenarlık (etc. fîrî xemîrî geçîmîlî

kevirî kîrîlî *kevirî* kenîrlîmîkî (etrîndîklî kenar ge-
 çîmek)

kevirî (I) m delîk

kevirî (II) m evlenîme

kevirî (III) m yenîme, mağlûp olma

kevirî (I) *kevirî* evlenîmek

kevirî (II) *kevirî* yenîmek, mağlûp olmak

kevirîlîmî m evlenîme

kevirî bîmî *kevirî* evlenîmek

kevirîkîrîmî m evlenîmek

kevirî kîrîmî *kevirî* evlenîmek

kevirîşî m yazî kîdîsî saklanîmî (taş parçısı)

kevirîşîmî m 1. plj 2. kîmlî, kîmsal

kevirîşîmî m kîmsalîk

kevirîşkî m kepek, şîşî kepeğî (aşî çîrîde oluştîrî

pukuklar) - ketîlî (...)-kepekîlanîmek

kevsjal *m* in yengəç
 kevsjala *dürnyə* *m* nur istisəy (Hörmət: val-garış)
 kevsjək *m* gət. qəzəp
 kevskanf *m* səpən (taş alma aracı)
 kevskanfk *m* səpən, səpənçik
 kevl (I) *m* kasnak
 kevl (II) *m* keval
 kevljənk *m* y. lən kət
 kevlə *m* bəzən bəkləgillər fəamlyəsindən. mür yə-qəfər olan və inən həyvan yemə olmağı du kullantılar bir biki
 kevsloşk *m* kəşşək, kəşşəklik (dəridə esnəliyin kəybelməsiylə eləşən kevsno)
 kevsloşki *m* kəşşəkçə, kəşşəkçə
 kevsloşkötün *m* kəşşək
 kevsloşki bün *m* gəgə kəşşək
 kevsloşkötün *m* kəşşək
 kevsloşki kirtin *m* gəgə kəşşək
 kevlət *m* dərbələnmə, eski püşkə şey
 kevn *m* 1. eski çəkərlər bən vət olar. uzer n-dən çək zaman geçəriş bulunan: * *Ütrəntə kevn* eski uzer 2. eski, qəy. sullanırdıktan e yıpranmış, harap olmuş: * *səqoyekü kevn* eski bir vekət 3. eski (har onçeki səbək): * *wuzirü kevn* eski hakın 4. eski (herhangi bir məsləktə uzer. süreden bən cəh yənə niənt): * *geriməndeyekü kevn* *m* dilistanü eski bu o-kul müdür 5. atik (eski zamanla ilgil) – *ü kəp eski parıv* – *ü kurt eski pişku* – *ə* lüz-hizi eski pişku.
 kevsnəbi *m* eskilik
 kevsnər *m* 1. qurt, kədim 2. nözətlik
 kevsnər *m* 1. eski, kədim 2. yillənmiş * *meyə kevsnər* yillənmiş şarəp 3. eski nəsəlgərdə özən olmağı təcrübəsi olan: * *mamosteyə kevsnər* eski Eğritmə 3. kləsk çəşməyən olan, yenilik getirmeyən, gələcəkci) 4. anti-ka 5. *jetir* (kə. (zaman başlandı cü eski olan)
 kevsnərötün *m* 1. eskileşmə külməmə, köhnələşmə 2. kəşşəklənmə (bir işte təcrübə kəzənmiş) 3. yillənmiş
 kevsnər bün *m* gəgə 1. eskileşmək, köhnələmək, köhnələşmək 2. kəşşəklənək (bir işte təcrübə kəzənənək) 3. yillənmək (zəmində çək sərə gəşir ek)
 kevsnərbəşiyi *m* kəşşək (təcrübəli)
 kevsnərbəşiyin *m* 1. eskileşmə köhnəmə, köhnələşmə 2. kəşşəklənən (bir işte təcrübə kəzənmiş) 3. yillənmiş
 kevsnərbəşiyən *m* bün antikacılıq (antika eşya satma)
 kevsnərbəşiyi *m* antikacılıq
 kevsnərbəşiyin *m* 1. eskilemə 2. yillənmiş
 kevsnər kirtin *m* gəgə 1. eskileşmək 2. yillənmiş
 kevsnərçət *m* eskilik, kədimlik
 kevsnərçevən *m* bün antikacılıq (antika eşya topla-yın kimsə)
 kevsnərçevən *m* antikacılıq
 kevsnərçevən *m* bün 1. arkeolog 2. antikacı (anti-ka üzərən)
 kevsnərçevən *m* 1. arkeolog 2. antikacılıq
 kevsnərçevən *m* müze

kevsnərçevən *m* 1. eski, kədim 2. antikacılıq
 kevsnərçevən *m* bün arkeolog
 kevsnərçevən *m* bün kəzi bilən
 kevsnərçevən *m* arkeolog, kəzi bilən
 kevsnərçevən *m* bün kəzi bilən
 kevsnərçevən *m* kəzi bilən
 kevsnərçevən *m* kəzi bilən, arkeolog
 kevsnərçevən *m* kəzi bilən, arkeolog
 kevsnərçevən *m* eskilik, kədimlik
 kevsnərçevən *m* 1. eskileşmə, eskimə, köhnələşmə, köhnələşmək 2. fərmən, yıpranma 3. küllənən (bən cəh. bən sikanı unutulur gibi olma) 4. yillənmiş
 kevn bün *m* gəgə 1. eskileşmək, eskimək, köhnələşmək, köhnələşmək 2. yıpranmaq 3. küllənən (bir vət. bən sikanı unutulur gibi olma) 4. yillənmiş
 kevsnərbəşiyi *m* 1. eskileşmə 2. sənək
 kevsnərbəşiyin *m* 1. eskileşmə, eskileş, köhnələş, köhnələşmək 2. fərmən, yıpranma 3. küllənən (bən cəh. bən sikanı unutulur gibi olma) 4. yillənmiş
 kevsnərbəşiyin *m* 1. eskilənə 2. yıpranma
 kevn kirtin *m* gəgə 1. eskilənək 2. yıpranmaq
 kevn *m* 1. eski, kədim 2. antik
 kevsnərbəşiyi *m* arkeolog
 kevsnərçevən *m* bün antikacılıq (antika eşya topla-yın kimsə)
 kevsnərçevən *m* antikacılıq
 kevsnərbəşiyin *m* bün eski dənə
 kevsnərbəşiyin *m* eskilik
 kevsnərbəşiyin *m* dənə 1. yenilikçilik
 kevsnərbəşiyin *m* 1. orta yaşlıca kədim 2. təcrübəli – *yədi kədim* 3. bən cəh. eski kədim
 kevsnərbəşiyin *m* eski müdrik
 kevsnərbəşiyin *m* eski (eskilənək) şeyləri satın alan)
 kevsnərbəşiyin *m* eskilik
 kevsnərbəşiyin *m* eski ev eşyası
 kevsnərbəşiyin *m* 1. yaşlı dərliyə, erək 2. təcrübəli – *yədi erək* 3. çimərən eski kəzən
 kevsnərbəşiyin *m* bün paleoantropolog
 kevsnərbəşiyin *m* paleoantropolog
 kevsnərbəşiyin *m* eski eşy
 kevsnərbəşiyin *m* eski ad
 kevsnərbəşiyin *m* bün paleograf
 kevsnərbəşiyin *m* paleograf
 kevsnərbəşiyin *m* kəzən, ikən *m* eşya * *m* bün ev te-telefon kevsnərbəşiyin *m* xət rə kirtin bu telefonu ke-keçin olmağ aldan
 kevsnərbəşiyin *m* bün 1. mühafizəkar, tuncu 2. gəncl, muncu
 kevsnərbəşiyin *m* 1. mühafizəkarlıq, tunculuq 2. gənclik
 kevsnərbəşiyin *m* bün 1. mühafizəkar, tuncu 2. muncu (təcrübə kəzənənə əşya bağli o-lan) 3. gəncl, gən kəfəli

kevineperestî *m* 1. mubahezakalık, umuculuk
 2. generalik, genî kalıllık
 kevineperestî *m* eski pişik
 kevinepot *m* eski pusku bez
 kevineperşal *m* yotuk puşk. elbise
 kevinezey *m* eski bağ, terk edilmiş bağ
 kevineşêz *m* arkanam
 kevineşêg *m* 1. eskiye ait iz 2. eski kalıntı, on-
 tuka, eski eser
 kevineşal *m* yıllanmış
 kevineşalbîn *m* yıllanma (üzzerinde bir veya
 daha çok yıl geçme)
 kevineşal bîn *m* biğî yıllanmak (üzzerinde bir
 veya daha çok yıl geçmek)
 kevineşale *m* yıllanmış
 kevineşalkirin *m* biğî yıllanma
 kevineşal kirin *m* biğî yıllanmak
 kevineşerek *m* eski başkan, sabık başkan
 kevineşerekkomar *m* eski cumhurbaşkanı
 kevineşeraniyat *m* eski başkan, sabık başkan
 kevineşerok *m* eski başkan, sabık başkan
 kevineşerokkomar *m* eski cumhurbaşkanı
 kevineşerokwezir *m* eski başbakan, sabık baş-
 bakan
 kevineşekal *m* eski pusku ayaksabı
 kevineşop *m* 1. eski iz, kalıntı 2. arane, gelecek
 3. omik., asî
 kevineşopâne *f* gelecekselce
 kevineşopereştî *m* gelecektî
 kevineşopereştî *m* gelecektîlik
 kevineşopî geleceksel * avineya kevineşopî ge-
 leceksel yöntem
 kevineşopî *m* geleceksel, ananevî
 kevineşopîbîn *m* gelecekleşme, gelecekselleş-
 me, klasikleşme
 kevineşopî bîn *m* biğî gelecekleşmek, geleceksel-
 leşmek, klasikleşmek
 kevineşopîkirin *m* gelecekleştirmek, geleceksel-
 leştmek
 kevineşopî kirin *m* biğî gelecekleştirmek, geleceksel-
 leşmek
 kevineşopîti *m* geleceksellik
 kevineşal *m* eski irakân
 kevineşare *m* 1. müze, gelecek 2. klasik edebi-
 yât
 kevineşoreştî *m* geleceksel, müzevî
 kevineşwar *m* asil, aslî
 kevineşezir *m* eski bakam, eski yazın, zâlık ve-
 zîr
 kevineşanî *m* eski ev, eski yapı
 kevineşwaz *m* dağa uşka şî
 kevineşwazî *m* arkanam
 kevineşwar *m* asil, eski sevgili
 kevineşwar *m* asil, asilkan (arakan amnî)
 kevineşanî *m* antikoculuk
 kevineşizman *m* kadim, diî
 keviak (I) *m* 1. meadn 2. leçek, talteta (kadim
 baş oğuşu)
 keviak (II) *m* 1. eski * kevinêkên xwe bînîn
 eskilerimize gelîrî 2. eski elbise, kullanılmış
 elbise 3. eski pusku şey

kevinak (III) *m* keş
 kevinakî *m* 1. kurlu 2. kurlu (zaman, geçmiş,
 kabus)
 kevinêkên *m* keşleme
 kevinêkî bîn *m* biğî 1. keşlemek 2. vîrî küt-
 lenmek (zamanı geçmek, künelenmek)
 kevinêkîhûyî *m* küllü, küllennîş
 kevinêkîhûyin *m* küllennîş
 kevinêkîrdîn *m* keşlendirme
 kevinêkî kirin *m* biğî keşlendirmek, keşlemek
 kevinêkîki (I) *m* eskice, eski puskuce
 kevinêkîki (II) *m* küllüce
 kevinî *m* eskilik
 kevinêwaz *m* arkanam
 kevinêwazî *m* arkanam
 kevinêkirin *m* eskileme
 kevinêkirin *m* yıpratma
 kevnokî *m* eskice
 kevnokewî *m* eskice, eski puskuce
 kevnokî *m* eskilik, kahnelik
 kevot (I) *m* 1. aşçı ağası, ifendikan 2. *m* aşçı a-
 ğası, alenden (işletimden) yapılmış olanı
 kevuk (II) *m* 1. güvercin (Columba) 2. gu-
 zel ahîni kadın – bi perê xwe şepîlî ye her-
 sey kendi duğallığıyla güzeldir → a şîştîşî
 bir nur güvercin
 kevukên kûvî *m* talihli güvercin
 kevukên zimaran *m* evet kaya güvercini (Co-
 lumba livia)
 kevot *m* evet güvercini (Columba)
 kevutêr *m* keşeci
 kevutêr *m* evet güvercin (Columba)
 kevutik *m* evet güvercin (Columba)
 kevutkane *m* güvercinlik
 kevra *m* bîn bir nur bîki
 kevruşî *m* gevrek
 kevruşîbîn *m* gevrecik
 kevruşî bîn *m* biğî gevretmek
 kevruşîkirin *m* gevretmek
 kevruşî kirin *m* biğî gevretmek
 kevşer *m* toprak leşen
 kevşê *m* içinde keşçî üritilen kap
 kevşêv *m* topraktan leşen
 kevşin *m* kerin
 kevş *m* bîn 1. yosun, ev yosunu 2. mantar (Pa-
 zarca otuşan mantar) 3. *m* yosun yeşil →
 glîrîn yosun bağlamak (veya tırmak) →
 leqê bir tur bîk. → deriyayê deniz yosunu
 → il dıran pus → (yekî) pê he xwê bînî
 hu me yarek olmak → en avî hat nigler → en ru-
 şahiye bu kere yosunlar. → en sorê avê hat
 kirin ev yosunlar
 kevza darîj *m* bîrdî yapraklı yosunlar
 kevza neşahiye *m* bîrdî kara yosunu
 kevzan *m* şîştîwan
 kevzdar *m* yosunlu
 kevzek *m* bîn yosun → glîrîn yosun bağlamak
 (veya tırmak)
 kevzer *m* bîn yosun
 kevzeyî *m* 1. filizi 2. *m* filizi (bu renkten olan)
 kevzgirin *m* yosunlamak, yosunlaşma
 kevz *m* glîrîn biğî yosunlamak, yosunlaşmak
 kevziştî *m* yosunlu

kevzi *el yosunlîstî*

kevgirîn *m* yosunlanma, yosunlaşma

kevzî *harûn yosun*

kevgî *bîrî kûşî* yosunlanmak, yosunlaşmak

kevgî *el yosunlu*

kevgî *m* yosun yeşili * çarê wê yê kevgîni

yeşilimsî guşleri

kevgî *el yosunlu*

kevgî (II) *zêrî* 1. keklik (Pardis) 2. keklik (güzel, alımlı kadın) ~ dîvê li ber kevan bîy-wînê herkes kendi dengiyle alımlı ~ jê re li dar ketin olmuş (veya pîşman) amut gibi eline düşmek ~ li pelendurê ketin olmuş (veya pîşman) amut gibi eline düşecek, yarı yarıya gitmek ~ vedun keklik tuzûgî kurnik ~ a mikulser kiras keklik ~ê bestî ewilleştirilmiş, bağı keklik ~ê çullik çantada keklik ~ê çîrî I) bîrdarına benzer bir keklik türü 2) m. v. işe yaramaz kurse ~ê deqde-qî beşekli keklik m. v. ~ê di çellîk de torbada (veya çantada) keklik ~ê şîvîrî pîşebe keklik ~ê sebat (an jî rîbat) I) cıkek keklik 2) nec-yîgî kurse ~ên wan jî hev re xewandîr yîbzêlara bîrasmak

kevgî (II) *m* 1. nefeslik 2. oca (harûn delîg)

kevgî (III) *m* yünden yapılmış uzam tüylü yaygı

kevgî *m* 1. yarı iyileşme 2. dağ iyileştirmek için vücudu hastalıklı zellimünde kızgın bu araçla yapılan yarı veya sıcak kompres - dan (an jî dîtin) yarı iyileşmeye yüz tutmak * birin kevgî daye yarı iyileşmeye yüz tutmuş ~ gîrtin yarı iyileşmeye yüz tutmak ~ lî hatin yaraya sıcak kompres iyi getmek * kevgî li bîrîna min mayê ~ a xwe dîtin (an jî gîrtin) yarı iyileşmeye yüz tutmak

kevgî (I) *m* geleneksel kelsuz bir tü: üstlük

uyusu

kevgî (II) *m* kaynak (iki metal veya yapay gölgeye birleştirilme yöntemi kaynaştırma yapı-

lına m)

kevgî *m* kaynaştırma, kaynak olma

kevgî *m* kaynaştırma

kevgî *m* kaynaştırma, kaynak olma (iki metal veya yapay gölgeye kaynaştırma yapı-

lına m)

kevgî *m* güzel *el* 1. kınalı keklik 2. alımlı, güzel kadın)

kevgî *m* kaynaştırma

kevgî *m* kaynaştırma

kevgî *m* kaynaştırma, kaynak olma (iki metal veya yapay gölgeye kaynaştırma yapı-

lına m)

kevgî *m* güzel *el* 1. kınalı keklik 2. alımlı, güzel kadın)

kevgî *m* kaynaştırma

kevgî *m* kaynaştırma

kevgî *m* kaynaştırma, kaynak olma (iki metal veya yapay gölgeye kaynaştırma yapı-

lına m)

kevgî *m* güzel *el* 1. kınalı keklik 2. alımlı, güzel kadın)

kevgî *m* kaynaştırma

kevgî *m* kaynaştırma

kevgî *m* kaynaştırma, kaynak olma (iki metal veya yapay gölgeye kaynaştırma yapı-

lına m)

kevgî *m* güzel *el* 1. kınalı keklik 2. alımlı, güzel kadın)

kevgî *m* kaynaştırma

kevgî *m* kaynaştırma

kevgî *m* kaynaştırma, kaynak olma (iki metal veya yapay gölgeye kaynaştırma yapı-

lına m)

kevgî *m* güzel *el* 1. kınalı keklik 2. alımlı, güzel kadın)

kevgî *m* kaynaştırma

kevgî *m* kaynaştırma

kevgî *m* kaynaştırma, kaynak olma (iki metal veya yapay gölgeye kaynaştırma yapı-

lına m)

kevgî *m* güzel *el* 1. kınalı keklik 2. alımlı, güzel kadın)

kevgî *m* kaynaştırma

kevgî *m* kaynaştırma

kevgî *m* kaynaştırma, kaynak olma (iki metal veya yapay gölgeye kaynaştırma yapı-

lına m)

kevgî *m* güzel *el* 1. kınalı keklik 2. alımlı, güzel kadın)

kevgî *m* kaynaştırma

kevgî *m* kaynaştırma

kevgî *m* kaynaştırma, kaynak olma (iki metal veya yapay gölgeye kaynaştırma yapı-

lına m)

kevgî *m* güzel *el* 1. kınalı keklik 2. alımlı, güzel kadın)

kevgî *m* kaynaştırma

kevgî *m* kaynaştırma

kevgî *m* kaynaştırma, kaynak olma (iki metal veya yapay gölgeye kaynaştırma yapı-

lına m)

kevgî *m* güzel *el* 1. kınalı keklik 2. alımlı, güzel kadın)

kevgî *m* kaynaştırma

kevgî *m* kaynaştırma

kevgî *m* kaynaştırma, kaynak olma (iki metal veya yapay gölgeye kaynaştırma yapı-

lına m)

~ine kızgın bir metal parçaya vurmak 2.

zaynatmak * dîvê bîrîvê kevan dîye yan-

ma nîgîmî kaynaştîrî 3. közlemek tates öz-

ünde sebze pişirmek 4. argo kazıklanmak

(ö. işverişte aldatılmak)

kevanî *el* 1. dağlı, yağlanmış olan 2. kızık-

anmış, kızık yemiş olan (alışverişe aldatıl-

mış)

kevanî *el* kevanî

kevanî (II) *m* kevanî

kevanî (II) *m* 1. pezek, bal peçeti, kevan 2. pe-

tez (bilekten yapaları ve dikine duran sarı-

lık biçiminde tatlı ambarı) 3. argeş-obur, bu-

ğaçlı çok yemek yiyen) ~ a çuh arpalık (ar-

pa konulan yer) ~ê meşan an kevanî ~ a Va-

la hoş kevan (an kevanî)

kevanî *m* cüruf

kevanî *m* 1. haş (kuru ot) 2. paşî, (kötü cins

tutun) ester

kevanî *m* 1. haş (kuru ot) 2. bağız zamanı

geçmiş arda ürününün güneşteki kavruk hali

3. idetlekler üzerinde kevanî, düz ve kesil-

miş tahta 4. yarımad, işe yaramaz kurse

kevanî *m* kaşuk bir üstlük

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

~ine kızgın bir metal parçaya vurmak 2.

zaynatmak * dîvê bîrîvê kevan dîye yan-

ma nîgîmî kaynaştîrî 3. közlemek tates öz-

ünde sebze pişirmek 4. argo kazıklanmak

(ö. işverişte aldatılmak)

kevanî *el* 1. dağlı, yağlanmış olan 2. kızık-

anmış, kızık yemiş olan (alışverişe aldatıl-

mış)

kevanî *el* kevanî

kevanî (II) *m* kevanî

kevanî (II) *m* 1. pezek, bal peçeti, kevan 2. pe-

tez (bilekten yapaları ve dikine duran sarı-

lık biçiminde tatlı ambarı) 3. argeş-obur, bu-

ğaçlı çok yemek yiyen) ~ a çuh arpalık (ar-

pa konulan yer) ~ê meşan an kevanî ~ a Va-

la hoş kevan (an kevanî)

kevanî *m* cüruf

kevanî *m* 1. haş (kuru ot) 2. paşî, (kötü cins

tutun) ester

kevanî *m* 1. haş (kuru ot) 2. bağız zamanı

geçmiş arda ürününün güneşteki kavruk hali

3. idetlekler üzerinde kevanî, düz ve kesil-

miş tahta 4. yarımad, işe yaramaz kurse

kevanî *m* kaşuk bir üstlük

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kevanî *m* ekûr (31 gün süren yılın onuncu o-

yu)

kewgirtin *m* vara rüyleşmeye yüz tutma
kewgirtin *f*ğh yaza rüyleşmeye yüz tutmak
kewjandîn *m* huş nefes alıp vermesinə nədən olan
kewjandîn *f*ğh huş nefes alıp vermesinə nədən olan
kewlîn *m* huş nefes alıp verme
kewlîn *f*ğh huş nefes alıp vermək
kewjuldun *f*ğh kaynatmaq, şirə kaynatmaq
kewjuldun *m* şirə aynatma
kewjuldin *f*ğh şirə kaynatmaq
kewjûn *m* şirə kayratma
kewjûn *f*ğh şirə kayratmaq
kewjandîn *m* özletmə, həsrət keçirmə
kewjandîn *f*ğh özletmək, həsrət keçirmək
kewjân *m* 1. özletmə, həsrət döymə, aqır istək döymə 2. həyvan sığmadan nefes nəfəsə kəlmək ağzından salmaq
kewjân *f*ğh 1. özletmək, həsrət döymək, aqır istək döymək 2. həyvan sığmadan nefes nəfəsə kəlmək ağzından salmaq
kewkî *rd* küllü şəkəlek
kewkandîn *m* 1. burnu, buzuqlendirmə, duyğulandırma, eklemləndirmə 2. bütürmə
kewkandîn *f*ğh 1. burnu, buzuqlendirmək, duyğulandırmaq, eklemləndirmək 2. bütürmək
kewjrapdî *rd* 1. buruq, hüznü, efsûrli 2. hüznü olan
kewrî *rd* buruq, hüznü, efsûrli
kewrîn *m* 1. buruqlatma, buzuqlatma, eklemləmə, eklar basma 2. bütürmə
kewrîn *f*ğh 1. buruqlatmaq, buzuqlatmaq, eklemlənmək, eklar basmaq 2. bütürmək
kewşandîn *m* 1. devirmə 2. orzotma, aqır istək döyməsinə nədən olma
kewşandîn *f*ğh 1. devirmək 2. orzotma, aqır istək döyməsinə nədən olmaq
kewşandî *rd* devir k. devirdiş
kewşîn *m* 1. devirtmə, devirdiş, yığılma 2. aqır istək döymə, orzotma
kewşîn *f*ğh 1. devirtmə, yığılmaq 2. aqır istək döymək, orzotma etmək
kewşudjîn (I) *m* 1. həyvan 2. gebertmə (həyvanlar için)
kewşudjîn (II) *m* 1. həşərat (bir şeyin üstünə qaynar su dönmək və ya bir şeyi qaynar suya daldırmaq) 2. kəmərinə getirmə
kewşudjîn (I) *f*ğh 1. həşərat 2. gebertmək (həyvanlar için) * *m* kewşudjîn köpeği gebertilər
kewşudjîn (II) *f*ğh 1. həşərat (bir şeyin üstünə qaynar su dönmək və ya bir şeyi qaynar suya daldırmaq) 2. kəmərinə getirmək
kewşudjî (I) *rd* gebert
kewşudjî (II) *rd* 1. həşərat 2. kəmərinə, kəmərinə götürmə olan
kewşî *m* *rd* gebert
kewşîn (I) *m* 1. həyvan 2. gebertmə (həyvanlar için)
kewşîn (II) *m* 1. həşərat (kaynar su və dökmək və ya daldırmaq) 2. kəmərinə getirmə, kəmərinə gətirmək

kewşîn (II) *f*ğh 1. həşərat 2. gebertmək (həyvanlar için)
kewşîn (II) *f*ğh 1. həşəratmaq (kaynar su və dökmək və ya daldırmaq) 2. kəmərinə getirmək, kəmərinə gətirmək
kewşudjîn *m* gebertmə
kewşudjîn *f*ğh gebertmə
kewşî *m* DC
kewşîn *m* üstelmə
kewş dîn *f*ğh üstelmək
kewşîk *m* üstü
kewşîrîn *m* üstelmə
kewşî kirin *f*ğh üstelmək
kewşîkâr *rd* üstü
kewşîn *m* 1. əşyanın haşvə bölünən ortadan kəlmək üçün vaxtdan bir yerdə qaynar bir metal parça ilə vurulma) 2. kaynatma 3. əşya kəmərinə (əşyayla) daldırmaq
kewşîn *f*ğh 1. dağılmaq (haşvə bölünən ortadan kəlmək üçün vaxtdan bir yerdə qaynar bir metal parça ilə vurulmaq) 2. kaynatmaq * *m* *deşt* bürünê kewşîndîve ya da ağzın kaynatma) 3. əşya kəmərinə (əşyayla) daldırmaq
kewşîkî *m* *rd* üstelmə
kewşîk *m* yığılma, seyar yığılma
kewşep *m* almaq dağ
kewşend *m* *rd* *m* həl bir keklik tutmaq
kewşewt *m* qaynama
kewşîrîn *m* kewşudjîn (II)
kewşî *m* nəfəsə ləblənlən sığın
kewşîdîn *m* fülkən
kewşî küllî *f*ğh fırlatmaq (huşə atmək)
kewşurd *m* kukürt
kewşurdî *rd* kukürt
kewşurdjîn *m* kukürtləmə
kewşurdjîn *f*ğh kukürtlənmək
kewşurdjîrdî *rd* kukürtlənmə
kewşurdjîrdî *m* kukürtlənmə
kewşurd kirin *f*ğh kukürtlənmək
kewşurdjîrdî *rd* kukürtlə
kewşî *m* kewşu
kewşu *m* *rd* bələğillərdən bir hək
kewşurî *m* dişi keklik
kewş (I) *m* kewş
kewş (II) *m* 1. dişlik 2. fəca (bir şeyin üstünə vaxtdan gərəkən euzu) * *m* *deşt* ne dişə qax U Kewşu xwe de şte furdunla deşim 3. itirmə 4. güc
kewşîr *m* erkək keklik
kewşîk *m* kewş
kewşan *m* kaynar
kewşî *m* ağıdak odun
kewşî *m* kaplı nabağ
Kewser *m* Kewser (Ceşmərə olduğu) (mənzil kutsal su)
Kewş *m* 1. gəzəl (mənzildə kuruyup dökülən ağac yarpağı) 2. baş (kuşun) 3. yarpaq, kəmərinə. 4. bələğ (mənzildən) 4. qaynar, buruq (ağac ləvzələri ilə qaynar) – *m* *deşt* werkirin faldırmaq – U Kewş (An ji Kelaş) kurumus ağac yarpaqları
kewşan *m* mənzilə, yöre

kewşen *w* 1. aýy çewşenmeçi beş çetir 2. şar kewşürin *w* kangalana... yongalana, talaglatna
kewş kirin *ğgü* kangalana, yongalana, ta-
laşlamak

kewşäpän *w* haslatna

kewşäpän *ğgü* haslatna.

kewte *m* kefile

kewtekwit *w*ğgü 1. hirlama (çok karışma)

2. ni çok ve boş karışan

kewün *m* haslatna

kewün *ğgü* haslatna

kewün *w* haslatna

kewwan *m* keklikçi

kewwan *m* genç keklik

kewwani *m* keklikçilik

kew wedan *m* keklik turağı kurma

kew wedan *ğgü* keklik turağı kurmak

kewwan *ğgü* birin

key (I) *m* büyük piçak

key (II) *m* kayser, kral (çukundur, padişah)

keya wdar 1. muhtar 2. emsaya hesap verme-
yen ölk ve topluluk lideri

keyan *w* yayık çayna

keyandek *w* yayık

keyandün *w* 1. yayık çayna 2. çalkalama çar-
kama (sulu bir şeyi sarsmak veya çarpış-
kanışma)

keyandün *ğgü* 1. yayık çaymak 2. çalkalanmak,
çalkamak (sulu bir şeyi sarsarak veya çar-
pışarak karıştırmak)

keyandü *m* çalkama (çalkalanarak yapılan) *

dewê keyandü çalkama aýran

keyani *m* krallık

keyarak *ğgü* mantar -ê huzlan tepeliği her-
deyse reysi büyüklüğünde olan bir mantar
türü

keyati *m* 1. muhabilik 2. muhtadik (muhtarın
görevini yaptığı yer)

keybanî *w* 1. keleşçe 2. buç kralçe (kendü
dinsleri arasında herhangü bir ölkemde üs-
tüdüğü olan) * **keybanda** bedewlye üs-
tülük kralçesi

keybanüti *m* 1. keleşçilik 2. buç kralççilik

keyber (I) *m* ak ucu

keybur (II) *m* büyük bıçak

keybord *m* keybord

keye w ak d adan

keyfiyet *m* 1. keyfiyet, nitelik 2. *ğgü* keyfiyet,
nitelik

keyfi *m* keyfi

keyfilik *m* keyfilik

keyin *m* çalkalamna

keyin *ğgü* çalkalanmak

keyiti *m* krallık, monarşi

keyl *ğgü* kral

keylûs *m* kral

keynûs *ğgü* kral

keyparêz *ğgü* monarşiçi

keyparêz *m* monarşiçi

keyperest *ğgü* kralın monarşiçi

keyperestî *m* kralççilik monarşiçi

keys *m* 1. fırsat 2. uygunluk, müsaitlik 3. du-
rum 4. karar (Lam öküshede, *ne az ne çok*)

* **awêya xwarinê** II **keys** *w* ye yemeğin
taze sarında 5. sent, ser * **ke** *wê* **keysê** *wî*
weyê *n* bu yerde saklayın - **bi** dest ketin e-
-re fırsat girme - **çebün** *w*ğm - **çebün** *w*ğm - **çebün**
uygun durum ortaya çıkma - **ketin** (**hişte-**
kîp fırsat düşmek (çıkma) - **lê anin** I) **fa-**
rsat düşürmek, fırsat kollamak 2) **punta**
çebün (veya **pinuna** bulmak) - **meditîn**
fiyat bulanmak, meydan bulanmak -
meketîn (**hişteki**) (bir şeyler) baş alamamak
- **xweş çebütin** fırsat zamanet bulmak -
(yekî) çebün fırsat bulmak -**(yekî) danê**
I) (harım) köşeye saklanmak 2) **adun** (yice
benzetmek) -**(yekî) hatin** (birer fırsat
dağma -**(yekî) hebün** durumu müsait ol-
mak, müsait olmak -**(tateki) meditîn** (ur-
su) (veya **fiyatın**) bulanmak, meydan (bir
şeye veya kimseye) kalınmak -**(yekî) ke-**
tin (**hişteki**) fırsat olma, münasebet düş-
mek, sıran gelmek -**(yekî) meketin** fırsat
düşmek (veya çıkmak), fırsat bulmak -**(yekî) lê bün** I) fırsatı düşürmek 2) -**(yekî) ay-**
gun düşmek -**(yekî) lê hatin** fırsat düş-
mek (çıkma) -**(yekî) meketin** **ku serf**
wê **bi** xurine başını koşmaya vakti olma-
mak (veya başını koşmaya vakti olmamak)
-**(yekî) tane bün** I) durumu müsait olma-
mak 2) (bir şeyden) başlanmak * **ez jî wê**
hunerê *n* **ke** **xweş im**, **keys** *n* **tanê**
ku... bu sımsızan meşmur öğün, baş ala-
mıyorum ki -**(yekî) diti** fırsat bulmak -
(yekî) lê anin fırsatı kullanmak

keysanin *w* fırsat kolama

keys unin *ğgü* fırsat kolamak

keysar *m* kayser, kral

keysaz wdar *ğgü* fırsat düşürme

keysazi *m* fırsatçılık, fırsat düşkünlüğü

keysbin *w* düzene, düzgün duruma gelme

keys bin *ğgü* düzel, yek, düzgün duruma gel-
mek

keyschê *ğgü* fırsatçılık, fırsat düşkünlüğü

keyschê *m* fırsatçılık, fırsat düşkünlüğü

keysdar *ğgü* uygun, müsait

keysdar *m* uygunluk, müsaitlik

keysêax *ğgü* fırsat

keysêaxî *m* fırsatçılık

keysfileh *ğgü* fırsatçılık, fırsat düşkünlüğü

keysfilehi *m* fırsatçılık, fırsat düşkünlüğü

keysgir *ğgü* fırsatçılık, oportünizm

keysgirî *m* fırsatçılık, oportünizm

keysker *ğgü* 1. düzenleyici, düzenleyen, oran-

jâr 2. düzenleyici, tertipliyici

keyskerî *ğgü* 1. düzenleyicilik, oranjörülük

2. düzenleyicilik, tertipliyicilik

keys kirin *m* 1. düzenleme 2. düzenleme, tertip-
leme

keys kirin *ğgü* 1. düzenlemek 2. düzenlemek,
tertiplemek

keyskirî *ğgü* 1. düzenli, tertipli 2. dahi toplu *

menzeleke **keyskirî** **dahi** **toplu** **bir** **odu** 3.

toplank 4. **toplu** **felsece** **konuşu** *

menzeleke **keyskirî** **dahi** **toplu** **ba** **ev**

keyskiribün *m* düzenlilik, tertiplilik

keys lə anın *ləw* 1. firsatın bulmaq, gündüz gəlirmək, bürümə gəlirmək 2. müxtəsibəni gətirmək, sınısını gətirmək, uyğun bulmaq 3. nəst gətirmək. Kollamaq * müit ol deməyi ya şən olə keys lə anı ü jə ru gət nəşli oldığı bir zamanı kulladın və onə soyledin

keys lə bün *ləw* firsatın, yakalamak, uyğun olmaq

keys lə çəbün *ləw* müxtəsibəni duymək, sınıs gətirmək

keys lə hutin *ləw* 1. firsat kullamaq 2. uyğun gəlirmək, elverişli olmaq

keyspekir *ləw* düzensiz, tərpəz

keyspekiribün *ləw* düzensizlik

keysə *bür* kezi

keysomeyso *ləw* bürəzlənib, dərli topla

keysomeyso kirin *ləw* düzəlmək, dərli topla hale gəlirmək

keysperest *ləw* firsatçı, firsat dükünü *ləw* desthilitiyə nufuz necəti

keysperest *ləw* firsatçılıq, firsat dükünlüğü

keys pə kətin *ləw* firsatın bulmaq

keysil *bür* kezi

keysilke *ləw* firsatçı

keysilke *ləw* firsatçılıq

Keywan *əwəw* Səccə

keywə *w* keywə, kəul

keyxələ *əwət* 1. mültər 2. kəhyə

keyxudatı *w* 1. mültərlik 2. kəhyətlik

keyxwə *əwət* 1. mültər 2. *dəwə* kəhyə (ləwan başkanı) 3. kəhyə, cəgnekçi (mətinlə təstiflə için)

keyxwədə *bür* keyxələ

keyxwət *w* 1. mültərlik 2. kəhyətlik

kezap *w* kezzap

kezap *w* kezzap

kezap *w* budama

kezap *w* budama

kezap *w* kəpək təhrə

kezap *w* budama

kezap *w* bağ təhrəti

kezeb *əwət* 1. kezi 2. ciğər (kezaplı kezi oğru, xana ciğər bə yərgən oluşturdığı təknisi) 3. *əwə* yəzi u. oğul, evlat * kezi kezebə *əwə* neşəliyə kəncə evladını almamış

4. *əwə* yürek (əwəni duyğusuz) *əwə* müin 1) uğrımın kəpəsi 2) uğrımın kəpəsi (çok sevmiş evladın) *əwə* çitən karakış *əwə* də ana yərgi *əwə* (yekü) hatin *əwə* würi 1) tər dərjə çıkmış (əwəniyədən pırlarsız olmaq) 2) bağı yarımaq (çok acı duymək) *əwə* (yekü) h. serə

şün ciğər sıxlmaq *əwə* (yekü) h. serə peritfin oğru pəzələnmək yənamak *əwə* (yekü) peritfin 1) ciğər yarımaq, bağı yarımaq (çok acı duymək) 2) ciğər yarımaq bağı yarımaq (çok acı dönmək) *əwə* (yekü) qələstün (birim carımları beziilmək *əwə* (yekü) qələstün tərlişmə çikmək (kənamaktan zahırsız olmaq) *əwə* (yekü) qul kirin ciğərni dalmış *əwə* (yekü) rəş kirin (birim) verimə etmiş *əwə* (yekü) şewitandin (birim) ciğərni yənamak *əwə* (ye-

kü) şewitün 1) ciğər yarımaq, bağı yarımaq (çok acı duymək) 2) ciğər yarımaq bağı yarımaq (çok acı duymək) *əwə* zivistənə karakış *əwə* (yekü) zivə bün uci yarımaq, bağı yarımaq (çok acı duymək) * *əwə* kezebə keşə ye əşək dərri gibi duyğusuz (duygusuz əz)

kezebu rəş əwətün kara ciğər

kezebu şorkir *ləw* Arzavət ciğəri

kezebu zivistənə *ləw* kara kezi

kezebüroş *əwət* ciğəri (ciğər sağın kəncə)

kezebləsin *ləw* vesu, yürekli

kezebker *ləw* duyğusuzluk

kezebli *w* keş, şəp

kezebək *w* kara ciğər ciğər

kezeberit *ləw* bağı yarıq

kezeberitbün *ləw* bağı yarıqlıq

kezebətün *ləw* vesu, yürekli

kezebqıldın *ləw* kalpsız, kara yürekli, acmasız

kezi bəqıldın *w* kalpsızlıq, kara yürekli, acmasızlıq

keziqələyavi *ləw* acılı, çəkiniz kəncə

kezişərəş *ləw* firsatı kəzdirən, bəzəder kəncə

kezişərəş *w* kəhrolmə, verim olma

kezişərəşün *ləw* kəhrolməktən kəsalıma

2. kəhrolmə, verim alma, kəzma

kezişərəş bün *əwət* 1. kəhrolməktən kəsalıma

2. kəhrolmək, verim olmaq, kəzmaq

kezişərəşikirin *w* kəhrolmə, verim etmə kəz-

alma

kezişərəş kirin *ləw* kəhrolmək, verim etmək, kəzalmak

kezebsəwət *ləw* yarıq

kezebsəwət *ləw* yarıq (duygusuzluqun şey)

kezeşşewit *ləw* 1. bağı yarıq, acıqlı, kədərli (acı gəlmüş) 2. yarıq (ilhiyyələnmənin şey)

kezeşşiyik duyğulu

kezey *bür* kezeb

kezeşşandin *bür* kezeşşandin

kezeşşin *əwə* kezişin

kezişandin *w* 1. kezişimə 2. yəzəlmə, təkiş

kezişandin *ləw* 1. kezişimə 2. yəzəlmə, təkiş

kezişəwət *ləw* 1. kezişimə 2. yəzəlmə, təkiş

kezişandin *ləw* budama

kezişandin *ləw* budama

kezişin *w* budama

kezişin *ləw* budama

kezi (I) *əwət* 1. bağ, kəpək, təhrə 2. kulak tər məsi

kezi (II) *w* örək, belik, sac orqanı - yegitlin belə oemək, saçları örək *əwə* pör tər orqanı *əwə* tər *kezi* bə yas lələsə *əwə* (yekü) *ləw* ördə bə cün örükleri yerləzi süpürmək

kezişin *w* pəyrişləmə (sürüşün)

kezi dən *ləw* şeyrişləmə (sürüşün)

kezişin (I) *w* kezişin

kezişin (II) *w* örükü

kezişirin *w* belikləmə, saçları örək

kezişirin *ləw* örükü, bel kəpək (saçları örük)

kezişirin *w* örükü, bel kəpək (saçları örük)

kezişirin *w* 1. kezişinlik 2. yaşlı (kurun) 3. 2. ilimə yəzi

keziküré *n* vas ruzsica

keziş eğirtin *n* beliklême, saçları özne

keziş eğirtin *n* gê beliklêmek, saçları nemelê

kezişgirtin *n* saçları belikli, çulu künse

kezişkêrî *n* saç ağustî aşkê oñn

keziş *n* 1. sarî şulê 2. a. sarî ş. u. dîlber 3. wêr sevgî

keziş *bu* geçin

kezwon *bu* *w* çîllemek, melengî 3. elîstî

kê *n* kuy (hukukî haldê) * kê gûşê kam de-
pîs - dîbîne öñine gelin * hemî kê dîbîne
derdê xwe ji wan re gûlî dîke öñine pelêw
debat arîlayêr

kêdîr *n* ok ocu

kêç (I) *n* memî islaklık - hilgirtin nem kapmak

* barêd jî bo ku jî ber baranê şîl nebe û

kêç hilgêre (orî) yağışlaştî dîlayî isla-
mîp nem kapmakîştî şîm

kêç (II) *n* tebcan

kêç (III) *n* mîrîrîrî (Palex) - girtin pîrelenmek
- ketin (...) pîrelenmek - kîrîn dîwê pîrîyî
rêve yapmak

kêçgirtin *n* pîrelenme

kêç girtin *n* gê pîrelenmek

kêçhilgirtin *n* nem kapmak

kêç hilgirtin *n* gê nem kapmak

kêçîk *n* nem, rûnêr

kêçxane *n* rûtubetî ew nemli ew

kêf *n* 1. keyif, esenlik * kêfa wê çaywî e? key-
fînîz rasî? 2. keyif (emellik, taasîzlik, çî-
rahîzî) * Troj hîç kêfa min tune bo gun key-
fînîr hay zek 3. keyif (baş vakt geçîrîmî? ew
tenê li kêfa xwe dîfîkîrî nî anekî keyfînî ra-
sîmîr 4. keyif (îstek, heves, zevk) * Bî kêf
deşt bî xewarîna qelwexê xwe kîr keyfê
kalyesîmî çîmîye başladi 5. keyif (îşk, kulîb-
nî hilgîrîta olîşan dîwan, me-îtk) 6. kêf 1
(yûluz ve kuzî dîwîrîstek) 7. eğlence (eğlen-
mek) 8. eğlence (eğlençî ve hoşça vakt
geçîrîmî şey) 9. heves (çulup geçîrîrîstek) 10.
hîrîta, keyif, îlem * kî bî kê ye, her kurî
kêfa xwe dî ye kîm kîrîne bekes havasînda

11. kîwîç, neşe * kêfa wî hatî çîl neşî
nî bukî 12. sevinç * mîp kêfa wê anî omî se-
vîndîrîşî 13. zevk, îzet, ru (baş gîden du-
cîr) 14. jîf hîr - dîwî (yekî) hîz vermek -
hatîrî (yekî) aşkî gelmek, çîkîrmek, çîş-
mîk - je te hatîrî (çîrî) sevmek, (hîrîndîrî)
hoşlanmak - jî re kîrîrî sevmek, sevgî gîş-
terîndîrî bulînmîk - jî re nehatîrî (hîrîndîrî)
anî pîkî bulînmîk, sevgîndîrî - se (yekî)
hîrîn keyfî şîmîk - se nîlîn + ge? keyfîmî ge?

* jî xê bîndîrîna hîrînkî kîfî kêfa minî ew se-
vîrî hîrîndîrî wîrînde gel keyfîmî gel - se (wî)
ye dîrî îstî, mîrîat, îstî (çî) her zîrîndîrî yîlîndî
olîrîtîrî çîmî sevgîmî - kîrîrî zevk etmek

eğlînmîk - û eşqî eğlînce teğ ençîlî ve hoş-
ça vaktî geçîrîmî şey 1 - û eşqî kîrîrî 1) hay-
vîndîrî etîmî (veya yîrîmî) 2) eğlînmîk - û
eşqî (yekî) anîlî eğlîndîrîmîk - û hîlê (yekî)
pîrîstî keyfî şîmîk - û seta zevk ve se-
vî - û tîfa kîrîrî sefî şîmîk - û sevgîndîrî ge-
zîp eğlînce - û sevgîndîrî kîrîrî 1) gezîp eğlî-
nmîk 2) çulup çîmîrîk (veya çulup sevgî-
mek) - û şahî eğlînce, dîğîmî demek, keyif
ve neşe - û şahî dîwî (...) (çî) şeyê) hayat ver-
mek - û şahî kîrîrî eğlînmîk - û xweşî kîrîrî
(çî) rîh kîrîrîndîmîk (veya vermek) - û
zewq zevk ve sefa - û zewqî kîrîrî 1) zevk et-
mek, eğlînmîk, nem yîrîmîk 2) sohanîrî şîr-
mek (çulup çîrînde sevgîmek) - se alkîl xew-
warîmîrî rîkî alîmî sefîstî - se (yekî) anîlî 1)
(hîrîndîrî) keyif vermek 2) (hîrîndîrî) sevgîndîrîmek
* zarok bî hîrîndîrî xwe kêfa me dîanî çîmîk
hareketîndîrî bîrî sevgîndîrîyîrîdî * hemî
mîstîwa jî keyfî xîmîrî re belîsa mîrîan dî-
kîrî û kêfa wan dîanî geşî kîrîrî hîrîme ku-
zî bîrî esîrîe olîrî sevgîndîrîyîrîdî 3) (hîrîndîrî)
eğlîndîrîmek 4) (hîrîndîrî) yîrîmî pîldîrîmek
- se ber gîrîrî bîrîkî sevgî - se (yekî) hîrîndîrî 1)
çîrîndîrî bozmîk 2) (hîrîndîrî) sevmek bî - se
(yekî) bîrî keyfî bîrmek - se (yekî) dî her de-
mîrî sevgîndîrî kîrîşîrdîrîrî kîrîmîk - se (yekî)
dî gevgîrîya (yekî) de mîrî sevgîndîrî kîrîşîrdîrî
dîwî kîrîmîk - se dîlê xwe kîrîrî 1) çîmîl eğlî-
ndîrîmek 2) çîmîlîne çîce eğlînmîk, înmîk olîmîk
- se dîlê xwe pî kîrîrî (bîrî kîrîse veyî seyle)
çîmîlî eğlîndîrîmek - se dîwîyê kîrîrî çîk se-
vînmîk - se gurî pîr kîrîrî 1) çîndîrîne eğlî-
nmîk, çîndîrîne geşî eğlînmîk (yaşîşîlar için
soylîrî) 2) keyfîndîrîrî kîrîse olîmîk - se (yekî)
hîrîndîrî 1) keyfî gelmek 2) sevgînmîk (çî kî-
çîkî re - (yekî) hîrîndîrî) bîrî şey bîrîndîrî zevkî-
nî okîrmîk - se (yekî) hîrîndîrî çîh neşîmî bul-
mîk - se (yekî) jî re hatîrî 1) (bîrî şeyê) heves
duymîk 2) (hîrîndîrî) sevgîndîrî dînmîk (veya
beşîrîmek) sevgî beşîrîmek, hoşlanmak * Tu
jî dîzîmî ku kêfa mîrî çî sevgîndîrî re nîyê (u-
çîrî) çîkî berî sevgîndîrî hoşlanmîrî - se (yekî)
jî re hîrîndîrî hevesî olîmîk - se (yekî) jî re
nehatîrî (hîrîndîrî) bîrî şeydîrî hoşlanmîrîk
- se (yekî) jî şîkîstî 1) hevesîndîrî olîmîk 2)
bakîmîk 3) (hîrîndîrî) soğîmîk - se (yekî) jî
dîwîyê şîkîstîndîrî dîwîyê gezmîe zîmîndîrî olîmîk
(çîrîndîrîmek veyî kîrîrîmek) - se (wan) jî hîrî
re nehatîrî çîrî hoşlanmîrîk - se (yekî) jî
(...) re hatîrî (hîrîndîrî) hoşlanmîk, sevmek
- se (yekî) jî xwe re anîndî kendîne hayîrîn el-
mek - se ku jî ne re dîlîkî kîrî e bayrîndîrî îşîlî,
seymî degîlî, çîrîşîmî bîrî nîye îşîrî - se (yekî)
jî anîndî sevgîndîrî (heves duymîmîmî sağ-
lanmak) - se (yekî) lî rîh bîrî 1) keyifî yerînde
olîmîk (neşîe yerînde olîmîk) 2) keyifî yerînde
olîmîk (başî) yerînde olîmîk) 3) çîrî
gelîmek (sevgîndîrî yîrînde bellî olîmîk) - se (yekî)
lî çîh e neşîe yerînde - se çîrîndîrî jî re hatîrî
(hîrîndîrî) hoşlanmîk, çîrîp bulînmîk,
çîrîpîmîk bulînmîk - se (yekî) ne lî çîh bîrî keyfî
bozulîmîk (çîrîmî kaçmak, çîrîmî şîkîrîmîk)
- se (yekî) nevgîndîrî (hîrîndîrî) keyfîndîrî kaç-
mak - se (yekî) şîkîndîrî 1) hevesîndîrî kîrmîk
2) keyfîndîrî kaçmak, dîğîstîna taşî olîmîk - se
(wan) şîkîndîrî hîrîndîrî bozmîk - se (yekî) şî-
kîndîrî (çîrî jî şîkîstîndîrî) 1) keyifî kaçmak, neşîe
kaçmak 2) bîrî şeydîrî soğîmîk, bîrmîk *
Kêfa anîndî jî xwe dîndî şîkîyê okîrmîkîndîrî

sağarması: -a tē āllah səlimət versən (səv-
tini bildir) -a tē dıce çı? cürm neyi sıroyı? -a
(yekü) tē de şikəstin sevgini kursağında kal-
maq -a (yekü) tunc bün heyfi hıncılmak
(hevalanmaq) - a wan ji hev şikin çollan ay-
ırlımaq -a (yekü) xerü kırım 1) (bu nani) sey-
lın pəznək, keyfimi kəçmək, dalgası: rəs
atmaq 2) anısalım bəznək 3) bırımlırlənmək
-a xwe kırım 1) keyfi çıtmaq 2) səlasım sor-
maq, layımı yağmaq -a xwe pə anım 1)
(burıle veyə bu şeyle) eğlənmək başca vaku
geçmək 2) (b) (şeyle) gənəl eğlənmək, dal-
ğa gezmək (geçəri sevgi ilskini kımnaq) 3)
(b) (nani) çollu ile oynamaq -a xwe pə kırım
1) sevgini almək 2) gənəl eğləndirmək, dal-
ğa gezmək (geçəri sevgi ilskini kımnaq) -a
(yekü) xweştin rəm almək -a (yekü) xweş
kırım: yere dögərmək

kəfəl *zəv kəli* (Xıtaç) cəphələş

kəfani *w* keyfiyə

kəfa *xwe nıjın tər* 1. sevgisini bəhrmək,
hoşnut olmaq 2. (bu şeyin) keyfimi çikətmək

kəfədan *w* sevincimə

kəf dan *təy* sevincimək

kəfdar *w* keyfil

kəfdar *w* ucazılık, səfəlar

kəfder *w* 1. keyfil verət 2. sevindirət 3. uğ-
raşma (çarəkərtən, gərəgi gıfı duşanməstən
alı kəcan)

kəferat *bu kəfder*

kəferat (II) *w* ketmə: -a (fiştekü) dan (bu şey-
yini kəferatın ödemək

kəferat (III) *w* 1. çaba, gəyret 2. dalgıncı, dı-
dama 3. gələ, uğraş, meşqəle 4. sikimə, ka-
lar, zahurət - diltin emək çekmək -a kırım çə-
ba gələnmək - kışandırlı zalimət çekmək -a
jiyanə 2) yaşama çabası (veya uğraşı) 2) ha-
yır müzədələ (veya səvgisi) -a (fiştekü)
nəyə kışandırlı kəbir çekilməz -a (wı) tē kış-
andırlı kəbir çekilir

kəferatdər *w* 1. çaba gələtmək, 2. meşqətlə,
gələli

kəferatı *w* 1. çaba 2. didimə 2. uğraş, meşqətlə

kəferatlıdır *w* 1. çabalama (zar bu durumdur,
kınılmək çar) 2. daldama, didimə 3. uğ-
raşma

kəferat kırım *təy* 1. çabalama (zar bu du-
rumdan kurtulmaq üçün) 2. didimək, daldə-
mə 3. uğraşmaq

kəfhatin *w* sevincimə

kəf hatin *təy* sevincimək

kəfirandın *w* 1. çabalama 2. uğraşma

kəfirandın *təy* 1. çabalama 2. uğraşmaq

kəfirin *w* 1. çabalama 2. uğraşma (bu iş bə-
şarına çalınma) 3. uğraşma (bu iş bəşar-
ında sərəklə çalınma)

kəfirin *təy* 1. çabalama 2. uğraşmaq (bu iş-
yi başarmaya çalınma) 3. uğraşmaq (bu iş
üzərində sərəklə çalınma) * ez çı nəs kəfir-
rım jı ez bi ser nekutim ne kadar uğraşay-
samda beceremdim

kəfirinər *w* 1. çabalama 2. uğraşma

kəfit *w* kendine bulaşma

kəfitü *xwe kırım tər* kendine bulaşma: *
anın malən wan kəfitü xwe nekəriyə lıcau
şeylerini kendine bulaşdırmanın

kəfiyə *w* keyfiyyət

kəfi *w* 1. keyfi 2. heyfi (gərəge, əklə, yol və
yortendərə vıvıyandı)

kəfil *w* keyfilik

kəfil *w* keyfi verət, neşə verət

kəf jē *re hatin tər* 1. sevimmək 2. sevinti-
mək * ez nizamını jı ber çı ye, çarək kəf-
nıj jı vı çılınjı re nehat bu adama cədemə
bır tırık, istamandı

kəf jē *şikəstin tər* 1. hevsanlı kımnaq 2.
keyfili kəçməmək, dalgasına rəs almək

kəf jē *şikəstin tər* 1. keyfi kəçmək, sevgi
kəçmə 2. bıkımək 3. gəçməmək, kımnaq

kəfkar *w* kəpnaq

kəfkarı *w* kəpnaq - kırım kəpnaq gəçmə

kəfkarin *w* 1. keyləmə 2. eğləmə 3. seviri-
mə, sevgi 4. meşqəşmə (keyfi yer ne gəl-
mə, mətə olma) 5. gülmə (mətlə, sevgi)
z. nım sevincim

kəf kırım *təy* 1. keyfətmək 2. eğlənmək 3. se-
virmək 4. meşqəşmə (sevgi yer ne gəl-
mə, mətə almək) * eger ez kəir hibe me-
kəf kırım bu iş elurıya yaşarlık 5. gələmək (mətlə,
sevinci zaman gəçmək) * mērik di jı
tremənə xwe de qət kəf ü ken nekur çəb-
nıç 2 onarındə hıç gələndə

kəfklit *w* sevincim, sevincim olma

kəf jē *şerifin tər* sevinci kursağında kalmaq
* bu hatimə wan re kəf jı mın şerifi onı : a
şerifşeyle sevincim kursağında kalıd

kəfşeyi *w* sevinci, neşə

kəfşerwəs *w* 1. keyfilik, sevgi 2. memnun-
çuluq

kəfşerweşi *w* 1. keyfisarlık, neşəsizlik 2.
memnunçılıq

kəfperest *w* ucazlıq, səfil

kəfperest *w* ucazlık, səfəlar

kəfşeyin *w* sevgi kəçmə (şey

kəfşəz *w* kəfşəy, almək)

kəfşing *w* sevgi

kəfte *w* gülmə

kəfiyar *bu kəftar*

kəfxwe *bu keyxwe*

kəfxwəs *w* 1. keyfilik, neşə 2. kırıqçılıq 3.
memnun, hoşnut - hün hoşnut olmaq - kə-
rın hoşnut emək

kəfxweştün *w* 1. keyfilik, sevgi 2. kə-
vancılıq, kəvanc deymə, ifadə: emə 3. mem-
nun olma, hoşnut olma

kəfxweş *bün tər* 1. keyfilik, sevgi 2.
kəvancılıq, kəvanc deymə, ifadə: emə 3. mem-
nun olmaq, hoşnut olmaq

kəfxweştüyin *w* 1. keyfilik, sevgi 2. kə-
vancılıq, kəvanc deymə, ifadə: emə 3. mem-
nun olma, hoşnut olma

kəfxweşi *w* 1. neşə, sevgi 2. kırıqçılıq 3. mem-
nunçılıq, memnunçılıq, hoşnutluk - dan hu-
zur vermək - dan iyekit hıl hatimə sozmək
- dan hev (hibirorin) hıl hatimə sozmək -

di hev dan (berbiranî) hêl hatin - soqmak -
 jê dan in - hatin soqmak - re dan hêl hatin
 soqmak - ya xwe nîşan dan hoşniyêtker
 bûn

kêlîwêşker *adav* 1. eştîmanî 2. zîncîmanî
 edet

kêlîwêşkirin *m* 1. neşîndin 2. mezinan
 etîr - hoşniyet

kêlîwêş kirin *fig* 1. neşîndin 2. mezin-
 an etîr, hoşniyet

kêl (I) *w* 1. nezarî 2. dikî 3. maş 3. dikî yanîş
 - a serketinê zafîr anî

kêl (II) *m* erkîskîk, kusan - û kê masîvê malan
 - emîrî erkîskîkî, kusan an

kêl (III) *m* 1. kêl (baza) bûgelede - kêz, bazi
 bûgelede de an dîrî bûgelede çêgerî (ba-
 şû) 2. fîzîkî (bey) - a Gêlîyê (bû) kî ve re-
 kabû' edîyî - a Pêlîyê bu da lîkî (bû) kî-
 dîr

kêl (IV) 1. dikîş (dikîşin yek) * kêlên wî bi-
 kîvîne dikîşî sêkî maş 2. dîşîş (dikîşin) ip-
 lîk yotû 3. dikîşî (dikîşî) yekî 4. tîyet -
 avêtin (dî) dikîşî yanîş * du kêl avêtîş serê
 wî kafîsîrî (dî) dikîşî yanîş - herdu dikîşî-
 lîrî sêkînek - dan revel yapînak (veya an-
 înak) - a nîşekî) vekîrî (bû) dîkîşî - dînak
 - ên sêrîherî eştîrî - dîkî - ên xwe dan hev
 sokûkîlîrî dîkîmî - ên xwe pê kîlî (bû-
 ne) sêkîkîlîrî dîkînek

kêl (V) *m* bûgîr, yanî tîrî

kêla *m* nîvîr - vîrî

kêlan (I) *w* 1. hêlîme, hêlî - kazîra (hêlî) kîrî
 - gî (bû) topağî - stîmî 2. kazîra (herhangî) (bû)
 arca (topağî) açîk

kêlan (II) *m* yayîk - yayîmî

kêlan (III) *fig* 1. hêlîmek, hêlî - karîmak (bû)
 kîrîgî (bû) topağî (hêlîmek) 2. kazîrî (her-
 hangî) bir arca (topağî) açîk

kêlan (IV) *fig* yayîk - yayîmak

kêlandî (I) *w* yayîk - yayîmî

kêlandî (II) *m* alîşîrî

kêlandî (III) *fig* yayîk - yayîmak (yek) - tîrî
 - vîrî (bû) yotûmak, tîrîştîrîmak

kêlandî (IV) *fig* alîşîrî

kêlandî (V) *w* alîşîrî

kêlandî (VI) *m* alîşîrî

kêlîngî *m* kîrîmî - tîrî (bû) çîrîk

kêlîyî *m* kîrîmî

kêlîyî *w* hêlîmî (hêlî) kîrîgî (bû) kîrîmî - a
 - tîrî

kêlî (I) *m* vîdîmî

kêlî (II) *m* kîrîmî - tîrî (bû) çîrîk

kêlîrî *m* kîrîmî - tîrî (bû) çîrîk

kêlîrî *m* kîrîmî - tîrî (bû) çîrîk

kêlîk (I) *w* 1. kîrîmî - tîrî (bû) çîrîk 2. kîrîmî -
 tîrî (bû) çîrîk

kêlîk (II) *m* kîrîmî - tîrî (bû) çîrîk

kêlîk (III) *m* kîrîmî - tîrî (bû) çîrîk

kêlîk (IV) *w* kîrîmî - tîrî (bû) çîrîk

kêlîk (V) *m* kîrîmî - tîrî (bû) çîrîk

kêlîk (VI) *m* kîrîmî - tîrî (bû) çîrîk

kêlîmî *m* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlî *w* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîyî *w* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîyî *m* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlî *m* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlî *m* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *w* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *m* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *w* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *m* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *w* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *m* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *w* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *m* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *w* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *m* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *w* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *m* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *w* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *m* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *w* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *m* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *w* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *m* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *w* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *m* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *w* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *m* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *w* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *m* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *w* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlîk *m* 1. dikîşî yanîş, dikîmî 2. tîrî (bû) çîrîk

kêlî *m* 1. an, 'îşî * kêlîyî (bû) çîrîk (bû) çîrîk

kêlî *w* 1. an, 'îşî * kêlîyî (bû) çîrîk (bû) çîrîk

kêlî *m* 1. an, 'îşî * kêlîyî (bû) çîrîk (bû) çîrîk

kêlî *w* 1. an, 'îşî * kêlîyî (bû) çîrîk (bû) çîrîk

kêlî *m* 1. an, 'îşî * kêlîyî (bû) çîrîk (bû) çîrîk

kêlî *w* 1. an, 'îşî * kêlîyî (bû) çîrîk (bû) çîrîk

kêlî *m* 1. an, 'îşî * kêlîyî (bû) çîrîk (bû) çîrîk

kêlî *w* 1. an, 'îşî * kêlîyî (bû) çîrîk (bû) çîrîk

kêlî *m* 1. an, 'îşî * kêlîyî (bû) çîrîk (bû) çîrîk

kêlî *w* 1. an, 'îşî * kêlîyî (bû) çîrîk (bû) çîrîk

kêlî *m* 1. an, 'îşî * kêlîyî (bû) çîrîk (bû) çîrîk

kêlî *w* 1. an, 'îşî * kêlîyî (bû) çîrîk (bû) çîrîk

kêlî *m* 1. an, 'îşî * kêlîyî (bû) çîrîk (bû) çîrîk

kêlî *w* 1. an, 'îşî * kêlîyî (bû) çîrîk (bû) çîrîk

kêlî *m* 1. an, 'îşî * kêlîyî (bû) çîrîk (bû) çîrîk

kêlî *w* 1. an, 'îşî * kêlîyî (bû) çîrîk (bû) çîrîk

kâfirin kâfirin *Engl* kenetlenmek

kâfirin kâfir *Ed* kenetli, kenetlenmiş

kâm (I) *uzay* 1. eksik (-) 2. *faizim* *Ed* eksik (-) için küçük, önünce eksik işaretli bulunan sayı)

kâm (II) *uz* dıhap, cehalet, im - *girtin* dıhaplanmak, cehaletlenmek, im kâpınak

kâm (III) *Ed* 1. eksik (nâminâm) * ev pirtük

kâm e bu kâde eksik e 2. eksik (sakat, kusurlu, mükemmeli olmıyan) 3. eksik (az olan) * waki bu derde *me kâm e*, tû jî ... derdimiz eksikmiş gibi, sende ... * tu li me kâm

büyi bir şey eksikler. 4. az, azıcık 5. rûşuk (az) * faiz kâm düşük İst * fiyet kâm düşük fiyet * bi bîhayeki kâm du düşük bir fiyetle verdi 6. zayıf * ihtimalle kâm zayıf İst (ihtimal) 7. *wee* dar (az, sınırlı) * em bu van dahatîn kâm ukarin üsteki bîkan bu dar gelme bir şey yapmaz 8. kâk nok, zayıf matê kâm kırık no. 9. *wee* kusurlu, özrülu (arganları eksik olan) 10. yarım (eksik, tam ve istediği gibi olmayan) * ni-rovê kâm van aram 11. aziz, güçsüz, zayıf (güç veya maddeli olmak) 12. yetersiz 13. kit (İst karşıtı) 14. kit (kıyğı, söz, eylem, iş) 15. mahdut, sayılı, sınırlı 16. sayılı (az, azınlık, önemli) 17. his, değersiz, zehî (aşığılanın, hor görüleni) 18. *wee* aşağı; tutulduğu düşük, adî) * malê kâm aşağı; mal 19. nadir, seyrek (az rastlanan) 20. *bu* (nicelik, güç, mülk bakımında eksiklik bildirir) * i-bal jî rezan kâm ber hat bağlay bu sene az ömür verdi 21. kula (uzaklık veya herhangî saat başı rem, kalarak) * jî pânem te kâm

deb depe li vîr bû beşe en kula buclayık - caran İ) buzan, nadiren, seyrek * kâm caran tê van deran bucları seyrek gelir * kâm caran dıhap sinemayê nâfîren xana-maya gidiyorum 2) azada sırada, bayramdan bayrama * derketin ekak çıkarak - dîtin İ) eksik görmek (gözleri tam seçememek) 2) az olmak, azımsanmak 3) çıkık görmek (yek) - dîtin (birini) küçük görmek, aşağı görmek - götin ekak söylemiş - hatin eksik gelmek - hatin dîtin küçümsenmek, horlanması - hatin xistin aşağılanmak - kâtin İ) küçük düşünmek 2) güçsüz düşünmek - - İ) narinen 2) kırk yıldır bu - - peyde bün parmaqla sayılmak - kıyan dîtin (birinin) lâf, n. yemek (birine karşı gelececek) - peyde bün parmaqla gösterilmek - ü kâti eksiklik, kusur - ü qâtin kusur, eksiklik - ü qâsirê (yek) kâtin bün payê xwe (birinin) kusurlarını başışlatmak - xistin İ) küçük düşürmek 2) horlanmak (yek) - xistin İ) (birini) küçük düşürmek 2) (birini) aşağılanmak - zêde İ) aşağı yukarı, herden herden, takriben 2) yaklaşıp, kabaca - İ xwe dîtin (birini) hor görmek, hakkı görmek (yek) - İ xwe dîtin (birini) aşağılanmak, (birini) hor görmek (birine) yukarıdan (veya üstten) bakmak - İ xwe wê ew dîtiye? vur (bilgiye he?)

kâmadan *Ed* basın değeri az olan

kâmagohdar *Ed* dündüz (bilgi), gongusu yak da bir sima içinde kalan küsele

kâmahê *Em* kenayı (II)

kâmanê *w* azıcık * gelê kâmanê azıcık halk

kâmanî *w* 1. eksiklik, noksanlık 2. azıcık, kusur (bilerek veya bilmeyerek bir işi gereği gibi yapmamak) 3. boşluk (eksiklik, yoksulluk duygusu) 4. eksiklik, gönlü 5. *be* açık - derketin *be* açık görmek (gelin g deni karşılanmak)

kâmaqil *Ed* 1. akılsız, uklı evvel 2. anlaysız 3. geri zekâli, tabiatı eksik (zân, alık)

kâmaqîr *Ed* 1. akılsızlık 2. anlayışsızlık 3. geri zekâlik - kurin İ) akılsızlık etmek 2) anlayışsızlık etmek

kâmar *Ed* azıcık

kâmasî *w* 1. eksiklik * ma dî vî kari de kâmasîyek heyê? bu işte bir kusur var mı? 2. eksiklik (istiyac duyulan şey) * kâmasîyên malê pir in ev in eksikleri çok 3. boşluk (eksiklik, yoksulluk duygusu) 4. eksiklik, kusur (bilerek veya bilmeyerek bir işi gereği gibi yapmamak) 5. ayıp (kusur, eksiklik) 6. özün, kusur 7. *wee* eksiklik, gönlü - jê dîtin kusur bulmak - tê de dîtin kusur bulmak -ya (... dan râvî (yek) ayıbını yüzüne vurmak - yên (yek) derketin (birinin) açığı çıkmak - yên (yek) tamam kirin açığını kapatmak

kâmatî (I) *w* 1. eksiklik 2. eksiklik, kusur 3. ayıp 4. açık (bir ihtiyacı karşılamama durumu) * kâmatîya bütçeyê bütçe açıldı

kâmatî (II) *w* 1. azıcık (bir toplulukta herhangi bir mülk bakımında ayrı ve diğerlerden farklı az olanlar çoğunluğu karşı) 2. *wee* azıcık, ekaliyet (bir ülkede egemen ulusa göre ayrı sayılan ve ayrıca az olan topluluk)

kâmay *Ed* ayıp az olm:

kâmayî *w* kuraklık, susuzluk

kâmayellî *w* 1. eksiklik 2. azıcık, ekaliyet

kâmayî (I) başkası enfeksiyonu taşıyıcı olmayan hastalık (ichal, kusma, göç yaşantısı ve burun akıntısına nebebe olan bir hastalık)

kâmayî (II) *w* 1. eksiklik 2. eksiklik, kusur (bilerek veya bilmeyerek bir işi gereği gibi yapmamak) 3. boşluk (eksiklik, yoksulluk duygusu) 4. ayıp (kusur, eksiklik) 5. azıcık - jî xwe re hesîbandin ü çün rem (yek) a-yayına görmek

kâmhawer *Ed* İ karı zayıf

kâmhawerî *w* mikaz zayıf olma durumu

kâmber (I) *w* az verimli, verimsiz 2. *wee* yetersiz, verimli olmayan

kâmber (II) *w* emsîz (emî az olan şeyler için)

kâmberbûn *w* verimsizleşme, verim düşme

kâmberbûvî *Ed* yavaş (verimsiz duruma gelmiş olan)

kâmber bün *Engl* verimsizleşmek, verim düşmek

kâmberî (I) *w* verimsizlik, fakirlik * kâmber-hîna ard (pragra) fakirliği

kâmberî (II) *w* susuzluk

kémber-kéirin m verim düşürme
 kémber kirin *f*ğh verim düşürmeç
 kémbiha m düşük fiyatlı, düşük fiyat 2. ucuz
 kémbihabün m ucuzluk
 kémbiha bün *f*ğh ucuzlamak
 kémbihakirin m 1. ucuzlatma 2. ab değer düşürme
 kémbiha kirin *f*ğh 1. ucuzlatmak 2. ab değer düşürme
 kémbiha m gözleri zayıf/gözleri tam görünmeyen kişiye
 kêm bün m 1. eksiklik (azalma) 2. eksiklik (olumsuz kullandığında; bulunma, var olma) 3. azalma, eksiklik (sayı) 4. azalma 1. azalma (ekleme varma, hafiflenme) 5. düşme (tas, insan vb. eksiklik, azalma) 6. boğuklaşma (ses için) 7. kalınsa 8. seyrekleşme, tavsama 9. yıpranma, eski gücü kalmama → wateyfe anlama ilacına
 kêm bün *f*ğh 1. eksiltmek (azalmak) * müweyên li ser gulluh her diçû kêm di-hûn dallardaki meyveler gütükçe azalıyor 2. eksiltmek (olumsuz kullandığında; bulunma, var olma) * li wî çiyayî herf kêm wehe bu dağda kor eksiltmez 3. azalmak, eksilme (sayı) azalmak) * di rojên dawî de hejmara me gelaç kêm bihbê son güdünde sayimuz azalmış 4. azalmak (etkisini yitirmek, hafiflemek) * Êşa wê kêm biyê azîsi azalmış 5. düşmek (tas, insan vb. eksiltmek, azalmak) 6. boğuklaşmak * dengê li ber derî her çû kêm bûn kapimî çûndekî sesler gütükçe boğuklaş 7. kalınsa 8. seyrekleşmek, tavsamak * seredan bêre bêre kêm bûn sonra sonra ziyaretler seyrekleşti tavsadı 9. yıpranmak, eski gücü kalmamak * jîralya wê çet kêm nebûye o-nun zekân lug yıpranmış
 kémbûnî m 1. eksiklik 2. kutuk (ihtiyaca yetmeyecek derecede azlık)
 kémbüyûn m 1. eksiklik (azalış) 2. eksiklik (olumsuz kullandığında; bulunma, var olma) 3. azalış, eksiklik (sayı) azalma) 4. azalış (etkisini yitirme, hafifleme) 5. düşme (tas, insan vb. eksilme, azalış) 6. boğuklaşma (ses için) 7. kalınsa 8. seyrekleşme, tavsama 9. yıpranma, eski gücü kalmama
 kémdahat m dar geliri
 kémdahatî m dar gelirlik
 kémdar (I) m eksiklik
 kémdar (II) m dahatî, azlık
 kémderamet m dar gelirlik
 kémderametî m dar gelirlik
 kémdîha m 1. azımsama 2. küçümseme, küçümseyiş, hakir görme, hakir görme
 kém dîhan *f*ğh 1. azımsamak 2. küçümsemek, hakir görme, hakir görme
 kémdîh (I) m erden, nadide
 kémdîh (II) m hakir görülmü, küçümseme olmuş olan
 kémêr mazîn 1. ekli (-) 2. *kêmîr* m ekli (sarı-çim küçük, önünde ekli: şarîrî, bulanaş sayı)
 kémewdam m brün, siyah

kémendambün m brünjü olma (veya oluş), ö-zürlülük * kémendambüna mpeji me re nekîr kémesi ozlu'ingunnu bize kusur yap-mayınız
 kémendambî m ezultuluk, sakatlık
 kémeyar m 1. düşük ayarlı 2. düşük (değeri azalmış) * pereyê kémeyar düşük para
 kémeyarbûn m 1. düşüklüğe 2. işçüye düşme
 kémeyar bün *f*ğh 1. düşüklük 2. işçüye düşme
 kémeyari m 1. düşük ayarlılık 2. düşüklük
 kémgir *ad*er (haleyi) alıp
 kémgirî m ilale
 kémgirtin m erlenme, toplama, apse (çaboo, yara için)
 kém girtin *f*ğh irinlemek, toplanak (çaboo, yara için)
 kémgirtî m erlen, ceralatlı, abseli
 kémgoyt *ad*er inerek (zayıf)
 kémhêvî m karımsız
 kémhêvîbûn m karımsızlaşma
 kémhêvî bün *f*ğh karımsızlaşmak
 kémhêvîbûyîn m karımsızlaşma
 kémhêvîkarin m karımsızlaşma
 kémhêvî kirin *f*ğh karımsızlaşmak
 kémhêvîti m karımsızlık
 kémhêz m 1. güçsüz 2. zebun (güçsüz, zayıf, âciz)
 kémhêzbûn m güçsüzlüğe
 kémhêz bün *f*ğh güçsüzlük
 kémhêzî m 1. güçsüzlük 2. güçsüzlük
 kémhêzbûn m 1. güçsüzlüğe, güçten düşme 2. güçsüzlük
 kémhêzî bün *f*ğh 1. güçsüzlük, güçten düşme 2. güçsüzlük
 kémhrêz kirin *f*ğh güçsüzlüğe
 kémhîşî m ekilmez, geri zekûl, aptal
 kémhîşî m ekilmezlik, geri zekûllik
 kémîk m ekik (nutançarı)
 kémîk m ay tutulması * sibehê weys kémîk ilibe zahaleyyin ay tutuluyor
 kémîkhûn m ay tutulma
 kémîk bün *f*ğh ay tutulmak
 kémî m 1. eksiklik, noksanlık 2. güçsüzlük, â-cizlik 3. mîni-nam
 kémîçî m 1. eksiklik, noksanlık 2. güçsüzlük, â-cizlik
 kémîxwedîta m küçümseme, hakir görme, hor görme, horlanma
 kémî xwe dîta xaw küçümsemek, hakir gör-mek, hor görme, horlanmak
 kémjîstar m azımlık (sayısal olarak)
 kémkar m dar geliri
 kémkarî m dar gelirlik
 kémketin m 1. küçük düşme 2. güçsüz düşme, güçten düşme
 kém ketin *f*ğh 1. küçük düşmek 2. güçsüz düşmek, güçten düşmek
 kémkeşî m 1. küçük düşmüş olan 2. güçsüz, â-ciz
 kémker m 1. eksiltici 2. esaltıcı 3. yumuşatıcı, hafifletici 4. küçümsergen

kémkeré *szépe* uszlagenlik

kémkém *szé madár*, seyrek (sz. madár) m

kémkirin *szé* 1. akasztani 2. azaltatni 3. azaltatni (tekintve gyűjtésnek sebecsülni, halálra) m

4. dűgőre, indásra, indásra, yaguna, rime (sz. inda, dűgőre), fityam, fityam indrime 5. kismá (sz. azaltatni, algalnak) 6. kismá (sz. g. m. azaltatni) 7. kismá (sz. fityam) azaltatni 8. al- (sz.) (sz. inda) 9. yaguna (sz.) 10. kismá (sz.) 11. dűgőre kismá (sz.) 12. dűgőre kismá (sz.) 13. dűgőre kismá (sz.) 14. dűgőre kismá (sz.) 15. dűgőre kismá (sz.) 16. dűgőre kismá (sz.) 17. dűgőre kismá (sz.) 18. dűgőre kismá (sz.) 19. dűgőre kismá (sz.) 20. dűgőre kismá (sz.) 21. dűgőre kismá (sz.) 22. dűgőre kismá (sz.) 23. dűgőre kismá (sz.) 24. dűgőre kismá (sz.) 25. dűgőre kismá (sz.) 26. dűgőre kismá (sz.) 27. dűgőre kismá (sz.) 28. dűgőre kismá (sz.) 29. dűgőre kismá (sz.) 30. dűgőre kismá (sz.) 31. dűgőre kismá (sz.) 32. dűgőre kismá (sz.) 33. dűgőre kismá (sz.) 34. dűgőre kismá (sz.) 35. dűgőre kismá (sz.) 36. dűgőre kismá (sz.) 37. dűgőre kismá (sz.) 38. dűgőre kismá (sz.) 39. dűgőre kismá (sz.) 40. dűgőre kismá (sz.) 41. dűgőre kismá (sz.) 42. dűgőre kismá (sz.) 43. dűgőre kismá (sz.) 44. dűgőre kismá (sz.) 45. dűgőre kismá (sz.) 46. dűgőre kismá (sz.) 47. dűgőre kismá (sz.) 48. dűgőre kismá (sz.) 49. dűgőre kismá (sz.) 50. dűgőre kismá (sz.) 51. dűgőre kismá (sz.) 52. dűgőre kismá (sz.) 53. dűgőre kismá (sz.) 54. dűgőre kismá (sz.) 55. dűgőre kismá (sz.) 56. dűgőre kismá (sz.) 57. dűgőre kismá (sz.) 58. dűgőre kismá (sz.) 59. dűgőre kismá (sz.) 60. dűgőre kismá (sz.) 61. dűgőre kismá (sz.) 62. dűgőre kismá (sz.) 63. dűgőre kismá (sz.) 64. dűgőre kismá (sz.) 65. dűgőre kismá (sz.) 66. dűgőre kismá (sz.) 67. dűgőre kismá (sz.) 68. dűgőre kismá (sz.) 69. dűgőre kismá (sz.) 70. dűgőre kismá (sz.) 71. dűgőre kismá (sz.) 72. dűgőre kismá (sz.) 73. dűgőre kismá (sz.) 74. dűgőre kismá (sz.) 75. dűgőre kismá (sz.) 76. dűgőre kismá (sz.) 77. dűgőre kismá (sz.) 78. dűgőre kismá (sz.) 79. dűgőre kismá (sz.) 80. dűgőre kismá (sz.) 81. dűgőre kismá (sz.) 82. dűgőre kismá (sz.) 83. dűgőre kismá (sz.) 84. dűgőre kismá (sz.) 85. dűgőre kismá (sz.) 86. dűgőre kismá (sz.) 87. dűgőre kismá (sz.) 88. dűgőre kismá (sz.) 89. dűgőre kismá (sz.) 90. dűgőre kismá (sz.) 91. dűgőre kismá (sz.) 92. dűgőre kismá (sz.) 93. dűgőre kismá (sz.) 94. dűgőre kismá (sz.) 95. dűgőre kismá (sz.) 96. dűgőre kismá (sz.) 97. dűgőre kismá (sz.) 98. dűgőre kismá (sz.) 99. dűgőre kismá (sz.) 100. dűgőre kismá (sz.)

kémkirin *szé* 1. akasztani 2. azaltatni 3. azaltatni (tekintve gyűjtésnek sebecsülni, halálra) m

kémkultúr *szé* kultúra

kémlehat *szé* örüldü sakar: malül

kémlehat *szé* örüldülük, malülük

kémlehe *szé* örüldülük, malülük

kémmesref *szé* maszreflu (sz. maszrefli) * (sz. kémmesre, maszreflu) yaguna

kémmesref *szé* ekononak (sz. maszrefli, kismá)

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

szé, zeban kismá

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

kémnéze *szé* dűgők, akret

din laşret çekmek 21. çekmek (bu şeyin iç yüzünü anlamak amacıyla bını süzür) 22. * kêşandin her ifadeyaq songuya çekmek 22. çekmek (boya, badan vb. sürmek) * çatek bûyuxa dîn ji hikêşanê bir kar boya dala çek 23. çekmek (bir şeyi emip içi) * çarûta çûkormak * kulek baş ûlkêşine bînan yi çekiyon * tîlme baş arê dikêşine gelo? tuluşa suya iv. çekiyon mu? 24. çekmek çekilmek, tasallî etmek (tül çekmek) 25. çekmek, tartmak 26. içmek (sigara vb. için) 27. gemek

kêşandî *m* 1. çekik 2. çekik fiçeriyê doşru kaçmî; hatîkî * harûyê kêşandî çekik kaş 3. icalmî (sigara zîba seyler için) 4. tartmî (tartılmış olan) 5. iç çekiyolî (bir fl. f. içilmiş olan sigara vb. için)

kêşankirin *m* 230 çekilmek
kêşan kirin *m* 230 çekilmek
kêşankolî *h* çekmek
kêşanî *m* tartmî
kêş dan *m* 230 çekilmek
kêşdar *m* 1. tartmî 2. içi vezinli, ölçülü, mezzan

kêşe *m* sorun, problemi
kêşedar *m* sorumlu, problemli
kêşekêş *m* çekişme
kêşgirî *m* 230 çekmek
kêşik *m* yay (kırış)
kêşim *m* boy pas
kêşî *m* yırtmî, istî
kêşin (I) *m* kızak üzerinde teşarî meşê yaprakları yılmî

kêşin (II) *m* 1. çekilmek çekiliş 2. gelme 3. tuluşa, tartmî 4. içme 5. aktmî, akış 6. ilerleme, ilerleyiş
kêşin *h* 1. çekilmek * benzî wî kêşayê wî çekilîş 2. gelmek 3. tartılmak 4. icalmî 5. aktmak * av ûlkêşe su aktroy 6. ilerlemek * hûn kbêşin ez li pey we tîm siz ilerleyim her gemazden geliyorum

kêşnok *m* çekimli
kêşû *m* ipçîk
kêşk (I) *m* eslenmiş kur
kêşk (II) *m* saçık
kêşker *m* 230 içmek
kêşkerî *m* içilîrlîk
kêşkirin (I) *m* 230 çekilmek
kêşkirin (II) *m* 1. tartmî, içilme 2. yırtmî, yırtmak yapma
kêşkirin (I) *m* 230 çekilmek
kêşkirin (II) *m* 1. tartmî, içilme 2. yırtmî, yırtmak yapma
kêşkirî *m* yırtmî
kêşmekêş *m* kesmekeş
kêşmekêşî *m* kesmekeşik
kêşmîş *m* 230 içme, vezinli
kêşvîk *m* hatîlîkî
kêşvan *m* 1. çekici (çekme aleti yapan) 2. tartmî

kêşvanî *m* 1. çekicilik 2. tartmî
kêşvekêş *m* kesmekeş
kêşvîyan *m* deve çubuk

kêşik *m* kovan
kêşî *m* kurî alandaki uçuklar, kar benêği
kêşjal *m* kêşjar
kêşjar *m* 230 yengeç
kêşjar *m* 230 yengeç
kêşjik *m* çupak (göz çuğu) * kêşjika çavê wî paqû kir gîz çuqîmî temizledî
kêşjiktîrî *m* çupaklar
kêşjik gîrî *m* 230 çupak
kêşjiktîrî *m* çupaklı
kêşrosk *m* kar kerguş
kêwî *m* kar benêği
kêwîsk *m* kerguş
kêwîskî *m* kerguş
kêşîgan *m* 1. (ı) çarî canavar, daha çok (ı) yapılı ayı için 2. merî (ı) yapı insan
kêz *m* böcek (tülü) kelebek, kurt ve tuluşa dışındaki küçük hayvanlar) ~ û kêzik bîrî
borek -ê ji hatîye rêzê bir de san eksîdî
kêzik *m* böcek, bîçu (kelebek, kurt ve tuluşa dışındaki küçük hayvanlar) ~ û nêşîkêrî dîwêkan zo bîtkî bîletî ~a darîm zo kabûk boceklerî ~a kumê gîrê zo orîntîk (Atantî) ~a qallîkan zo kabûk böceklerî ~êk darîm zo tuluşa bîçu ~êr gîrîgîrîk zo tuluşa böceklerî ~êr mîwan wî asma bîçu, flîkîsera
kêzika devçetel *m* 230 makas böcek
kêzika fîsek *m* 230 osurgan böceği (Brachymus cinctus)

kêzika gîrîgîrîk *m* 230 teşîb böceği (Arma dilîdîm valgare)
kêzika gûşîrî *m* 230 mayîs böceği
kêzika heacê *m* 230 tîşîr hîçerî
kêzika mîwan *m* 230 bîçu
kêzika pehmîdî *m* 230 kabûk böceği
kêzika rêş *m* 230 kîzî fîrî (Carabus)
kêzika rîzê *m* 230 mayîs böceği (Melolontha vulgaris)
kêzika xalî *m* 230 uşîr böceği
kêzika yarîkîk *m* 230 teşîb böceği (Arma dilîdîm valgare)
kêzika zîvî *m* 230 gîmîşçî (Lepisma saccharinum)

kêzîkan *m* 230 böcek bîlme, entomolojîst
kêzîkanî *m* böcek bîlme, entomolojî
kêzim *m* 1. hağ demek ağacı 2. karık
kêzî *m* 1. kîrîk, öşî, borî 2. kîrîk, kîrîkîşîyî, tîşîm 3. kaçak (bir kîrîk, bir borîdan sîvî kaçmî) 4. sîzîm, kaçmî 5. (ı) evîn (ı) mîşîkî dîr sîkîk
kêzîkirin *m* sîzîm yapma
kêzî kirin *m* 230 sîzîm yapma
kêzî *m* dînkî, kîzîk
kêzmîk *m* kîrîkî şîmî
kêzok *m* böcek (kelebek, kurt ve tuluşa dışındaki küçük hayvanlar)
kêzwanî *m* zo *m* kîrîm böceği, gelîm böceği, uç uç böceği, uşîr böceği (Coccinella septempunctata)

keç *m* kîz

kîbar (I) *m* selîr, tarî uşîrî

kîbar (II) *m* 1. kîrîk (duyulan düşüncü, duygu bakımında nazik olan kimse) 2. kîbar

(yık, seçin) * dikeli kibar kibar bir elise
 kibarıca *w* kibarcı
 kibarıca *w* kibarcıma, incelmeye
 kibâr *bûn* *ğğh* kibarlaştırmak, incelmek
 kibârî *w* kibârlik ~ kibârî kibârlik etmek ~ya
 (yekî) jê edet der bûn (üstünde veya paça-
 larında) kibârlik etmek ~ya (yekî) pê gir-
 tin kibârîgi hatmak
 kibûrihûn *w* kibûrlaşma
 kibûri bûn *ğğh* kibûrlaşmak
 kibûrki *w* kibûrci
 kibûrî *w* 1. kibûr 2. kibûrî (çirizle kibûr çapları
 bolunan kutu) - pê xistin kibûr çakanak
 kibûrîdanîk *w* kibûrîlik
 kibûrîfiroş *w* kibûrîfiroş
 kibûrî *ber* xîn *û* kibûr
 kiçik *w* 1. kiçüçik * daru kiçik kiçuk ağaç 2.
 ufak
 kiçikbûn *w* kiçüçüleşme
 kiçikbûyî *w* kiçukuş
 kiçik bûn *ğğh* kiçüçüleşmek
 kiçikî *w* 1. kiçüçüç 2. ufaklık, ufaklık telûk
 kiçikkiçin *w* kiçüçüçme
 kiçikî kirin *ğğh* kiçüçüçmek
 kiçikî *w* kiçüçüçlük
 kiçil *w* alça
 kiçûle *w* kendir çiyâ
 kiçûdîk *ber* kibûrîk
 kiçûk *w* sebzeye
 kiçûyîk *ber* çantâr
 kidas *w* yeğin (meşe yapraklarından oluşturu-
 lan şekerşeker şeklindeki) yeğin
 kidase *ber* kidas
 kidereş *ber* kidas
 kidê *ê* oğlak çuşma ünlemi
 kidê *ê* oğlak kavma ünlemi
 kidîk (T) *w* 1. oğlak 2. oğlak tohumları yapı-
 lan su talumu
 kidîk (II) *w* ağaçtan kısı sapa kepece
 kidên *w* diiridme
 kidîp *ğğh* diiridmek
 kidîkkidîrin *ğğh* oğlak çuşmak
 kidîyîk *ber* çantâr
 kifayet *w* kifayîyet, yeterli
 kifîrî *ber* çantâr (Tamarix)
 kifîrî *ber* kulîk
 kifîrî *ber* çantâr
 kifîlet *ber* kulîlet
 kifîletîk *ber* çantâr (Alyathrisus silvestris)
 kifîrîkîk *ber* çantâr
 kifîrî *w* kifîrî
 kifîrîkîp *w* kifîrîleşme
 kifîrî bûn *ğğh* kifîrîleşmek
 kifîrîyî *w* kifîrî
 kifîrî *w* 1. kifîrî, sevgi 2. kifîrî ~ bûn kifîrî ol-
 mak
 kifîrbaz *w* kifîrî baz
 kifîrbazî *w* kifîrîbazlık
 kifîrî *w* 1. kibûr 2. kibûrî (çirizle kibûr çapları
 bolunan kutu) - pê xistin kibûrî çakmak
 kifîrîkîtin *w* kifîrîleşme
 kifîrî kirin *ğğh* kifîrîleşmek
 kifîş *w* 1. keşf, buluş 2. *w* belli malûm 3. *w* a-

çık yecek, aşkâr - bûn keşf etmek - (oçteq)
 - bûn (bir durumu) açığa vurmak - *w* weka
 heyva çardestevî bersey aşık seçte orada
 kifîşbîn *w* 1. belli olma 2. belli olma, anlaşılma,
 ortaya çıkma, (bir durumu) açığa vurma
 kifîş bûn *ğğh* 1. belli olma 2. belli olma,
 anlaşılma, ortaya çıkma, (bir durumu) açığa
 vurma
 kifîşbûyî *w* 1. belli oluş 2. belli oluş, anlaşıl-
 ma, ortaya çıkış, (bir durumu) açığa vurma
 kifîşe *w* 1. belli, malûm 2. bîlmen, * mîrîvê
 kufîşe ye hûnter adan - hûn belli olma
 kifîşeng *w* yaz demencesi, vengçe demencesi
 kifîşî *w* belah
 kifîşker *w* 1. keşfedici, bulucu 2. belale
 yen belirleyici
 kifîşkirin *w* 1. keşfetme 2. belirleme 3. tayin
 etme, belirtme
 kifîş kirin *ğğh* 1. keşfetmek 2. belirlemek *
 em xebatkerîn *w* we kifîş bûn çalısantarı-
 nı belli etelim 3- tayin etmek, belirtmek
 * Ji de ku em hev bîlînînê me di nav *w* e
 de rujeke kifîş kir hulasahîmek çin amaz-
 îzê bir gun tayin ettik
 kifîşkirî *w* helîrîlemiş olan
 kifî *w* fikir, eme, takvîni aşırma - *ê* (yekî) jê
 çûn (takvîni düşünmek), refret etmek, uyar
 olmak, sınırlanmak * kifî *w* nî *w* mîrîvî
 diçe bu adama uyar oluyortan
 kifî *w* kofîte ~ya nîskê mîrîvîmek kofîsi ~ya
 tîyêkê kofîte ~ya xav çig kofîte ~yê de-
 rêwîdanî bir tar kofîte yemeği
 kifîtequl *w* bir tür kofîte yemeği
 kifîtesar *w* çökük kofîte yiyen (yak yiyip az isya-
 yan) kişise
 kifîrîkî (I) *w* kibûrîk
 kifîrîkî (II) *w* kofîte - *ê* şunê bir tar içli kofîte
 kihavebûn *w* bûbûneme, hava alma, fışkı-
 rma
 kihavebûn *ğğh* bûbûnlemek, hava almak,
 fışkırtma
 kihûl *w* 1. küheylîm 2. suyu, ince belli ar, çir-
 rak 3. *w* çav abu (güzel, narın kadın)
 kihû *w* yeşil
 kijîm *ber* kofîte
 kijîmîj *ber* tür kuru üzüm
 kijîle *w* dam kîrîşîrîn üzere serîlen meç çir-
 hîkîk
 kijîreş *w* dam kîrîşîrîn üzere serîlen meç
 çubuklar
 kijîre *w* 1. kopru kirisi 2. menek
 kîkîrîkîk *w* kîrîkîkîkîk
 kîl (I) *w* sîrîvî - *ê* dan sîrîvî sîrîmek - Ji çav-
 van dîzîn kîrîvîye çaktîrîvîdan bir seyêf
 çûbûbînek
 kîl (II) *w* sîrîvîk
 kîl (III) *w* eksîkîkî - *û* gazîvîdî sîrîvî, sîrîvîet -
û gazîvîdî kîrîm sîrîvî etmek, çikîvîet etmek
 - *û* kîmasî eksîkîkîk
 kîl (IV) *w* 1. salîmîm 2. rom - jê dabî (an jê xîs-
 tîm) salîmîmek, tîmek
 kijîlan *w* 1. çûğu, şark 2. gazel 3. urîvîkîkî hî-
 kaye, mîrîvîvî hîkîvî 4. ilahî - *w* *avîvîm* ser

(yok) rüuret) turku yılmak - avetin serâ (bi nam) asire nerku yılmak - hang kırım şıkı söylemek durum yaratmak, şıkıp başlamak hâdîhî (kırıkla) * tu deşü ve nedî ezê ji te re kılambî hang hîkîm eğer hocam, verişese şıkıp başlarım - şekîran turku yılmak - görn hîkî: şıkıran e, şıkı söylemek - it serâ gotin ustêre u, it söylemek, zekî, cakmak - a (yok) gotin ita jî sülîmî hîkîlemek, gazetektamak - en dawetan düğünlerde söylenen hîkîkera parçaları - en dilan 1) gûnîl şarkıları 2. nesibî gazelin bir türü - en giran ağı, ritmik olmayan parçalar - en rûnîştîne meclîslerle söylenen ağı şarkılar - en sîyîk ritmik, harekeli parçalar - en şerîvî şaşak ve çarpıcıları kulu eden parçalar

kılambêj *ad*î Türküçü

kılambêjî *w* Türkçülük - kırım unçaklık yapmak

kılambûn *m* Türkçüleme

kılambûnê *ad* kelâmîkadi m. Kümban

kılango *ad* m. Türkçü

kılango *ad* *m* kılango

kılambok *w* şıkı, turku

kılav *ad* *w* şaşak, ağız

kılav *w* zarfe

kılıb *ad* m. köpek dışı

kilibê *ad* m. kertenkele

kilibîk *ad* m. kılıb

kilibûn *m* 1. balanmeçkînlîk m. bağı bulundugu yerden gevşek duruma gelip yerinden oynamak 2. amden sırtına

kil bûn *baş* 1. sallanmak ikınılmak, bağı bulundugu yerden gevşek duruma gelip yerinden oynamak 2. amden sırtına

kilyan *m* el reneri

kilyiv *ad* m. kilyiv

kilyiv *m* ağız goze sîyîme çekmeye yarayan araç

kilyiv *ad* m. kilyiv

kilyiv *ad* m. kilyiv

kilyiv *ad* m. kilyiv

kildan *m* 1. sürmeleme, sürme çekme 2. kaplama (bu madeni bir başka madenle karıştırmakla örtme)

kildanê *ad* m. sürmeleme, sürme çekme 2. kaplama (bu madeni bir başka madenle karıştırmakla örtme)

kildank *w* sürmelî kuzme çubu

kildayê *ad* 1. sürmeli 2. kaplama (altın çubuk vb için)

kildayin *m* 1. sürmeleme, sürme çekme 2. kaplayış (bu madeni bir başka madenle karıştırmakla örtme)

kile *w* kar ayakkabısı

kilekîl *m* kılence

kilekor *ad* 1. bakır kıl, bakır kıl 2. kıl çubukları serme ve kavrama yansı, çikkatî olmaktır)

kilekîrî *m* 1. kılık (çakkaz, zê ve beceriksizce yapılan) 2. kılık (geceği görmeme durumu)

kilibê *ad* 1. belleme, kılama (başları) 2. aşık, aşıyapış, aşık

qelapîm kılama yapış (yaşak etmek)

kilibêkîrî *m* 1. belleme, kılama (bel kureği ile yapış), işlemek 2. kılmalama

kilibê kîrî *g* 1. belleme, kılama (bel kureği ile yapış), işlemek 2. kılmalama

kilibêkîrî *ad* 1. belleme (bel kureği ile kazınmış) 2. kılmalama

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

kilibê *ad* *w* kılmas (aşık)

elr mincirtl eski püskü gıyır -ê gültelr min-
cirtl li xwe kirin hortlaraba gıyır gıyırnek -ê
serê sibehê sanahıs (elbise) -êw jinan ya
dın elbiseı -ên merran erkek elbiseı -ên
tenik le xwe kirin (an ji wergirtin) hafif gı-
yırnek -ên velürü şık elbise -ên zarokan
gecek elbiseı -ên xwe avêtin (an ji danîn)
çalaxê değıstirmek, kulise çimnek; yakimnek
çimî -ên xwe derkistinê kuyafetên değıstir-
mek -ên xwe vaxistın üstünü değıstirmek

kinerandin *w* kaşınaz

kinerandin *êgh* kaşınak

kinerbir *wêwê* başkî , maqastar

kinerbirin *w* başkî , beki yapma

kinerbirin *êgh* başkî yabınak

kinerlank *w* 1. çamaşır dolabı 2. gıdırup

kinerlar *w* elbise, giyış

kinerliriyayî *w* yirtik elbise

kinerkeine *w* kaşınaz (şık kaşınaz)

kinerê hûkantiyê *w* gelinlik (elbise)

kinerê fermî *w* zarfî elbise (veya giyır)

kinerêl *w* kati, şıpak

kinerê serê *w* şutluk

kinerê şevê *w* gecek

kinerê zavañiyê *w* damatlık (giyır)

kinerfınış *wêwê* elbise satıcısı

kinerula *w* geniş elbise

kineruk *w* çaput, paçavra

kinerur *w* 1. eski püskü giyır 2. paçavra (ku-

maş, bez vb. çin)

kinerurandin *w* hırpalanmak, orselenek

kinerurandin *êgh* hırpalamak, orselenek

kinerurîn *w* hırpalanma, orselenme

kinerurîn *êghê* hırpalanmak, orselenmek

kinerurê *w* kalburim üzerine bakırış, uzı ve

yumurtadan yapılan bir yemes

kinerurîn *w* sayı, sekir ve yağdan yapılan bir

tur tulu

kinerın *w* kaşınmaz

kinerın *êghê* kaşınarak

kinerker *w* giyırinci

kinerkesek *w* yeşil (yeşil giyırınış kiner)

kinerkuñ *w* giyırık, giyırık

kinerê bûn *wêwê* giyırık olmak * gava ku ez

kerim eseyê kateê bûn eslayê gıdırıgunde

giyırık

kinerê li ber bûn *wêwê* giyırık olmak

kinerêsî *w* beyazlı (gıyır, ezî beyaz olan kiner)

kinerur *w* kinerazlı (kineraz giyırış vınise)

kinerşî *w* beyazlı (giyır, ezî beyaz olan kiner)

kinerşî *wêwê* çamaşır

kinerşî *w* çamaşırhane, çamaşırlik

kinerşî *w* çamaşırhane

kinerşî *w* çamaşır (yıkama, şı)

kinerşî *w* bûnê el değıgine çuulan bez

kinerşî *w* giyır

kiner wergirtin *êgh* giyımek

kinerxane *w* giyırın ev

kiner *w* 2. het, herê gıdır, olçınası

kinerlik *w* şuten keşirış bezığı

kinerlik *wêwê* 1. kerinli 2. *w* sendir (kenderden

yapılma şey) 3. urgan urker 4. halat 5. il-

mek, up, yağlı ap (sazak öldürme cesası)

kinerlik *wêwê* urgan, urker, urgan satıcısı

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kinerlik *wêwê* urganlık

kirişandın w kirin ter
 kirışandın işği keandırek
 kirışın w keandırek
 kirışın işği keandırek
 kirışandın w 1. kışetme 2. mee sirtim
 kirışandın işği 1. kışetmek 2. mee sirtmek
 kirışın w 1. kışetme 2. mee sirtme
 kirışın işği 1. kışetmek 2. mee sirtmek
 kırık (I) (k inçe okunur) azaın 1. kır (dok, ki
 kadak deku 2. kopruñiñ setinç.
 kırık (II) w kabağı a manıs yarın
 kırık (III) w çek k (çene wın) * çeneklik ç
 çek çene
 kırık (IV) w yapın, edim, ey lem - ü zurik 1)
 yapıp etme vt yeine * dünya kırık ü zurik
 e dünya yapıp etme t e yeine içmeden ih
 retir 2) yapıp etme
 kırık k çekiçe (çene için)
 kırın w 1. amel, eylem, edim, fal 2. yapma,
 yapış (ortaya koyma, gerçekleştirme, oluşt
 urmak 3. yapma (bu işle uğrama, mesg
 olma) 4. yapma (gerçek miteağı yapmak)
 5. yapma (bu dileği, bir işeği yerine geti
 me) 6. yapma (bir düşüncene, bu davranışa,
 bir isteğe dönüşürme, gerçekleştirme) 7.
 yapma (bir harekete, bir işe başlama veya
 bir harekete, bir işle uğrama) 8. yapma
 (dışkı çıkarmak) 9. yapma (gerçekleştirme)
 10. yapma (tahdit yolu ile bittir herlağ, bir
 duruma getirme) 11. yapma (sın sayılı bir
 kelime ile bu duruma getirme) 12. yapma (e
 ditme, salıp olma) 13. yapma (bu kimseye
 bir meslek kazandırma, yeteltme) 14. etme
 (bir durumu ortaya çıkarma) 15. etme (bu i
 şı yapma) 16. etme (iyi kötü zarfıyla) 17.
 etme (vermek arda mıda) 18. etme (teş de
 ğer kazanma) 19. etme (herhangi bir değ
 ere olma) 20. etme geçirme (yapma) 21. et
 me, yapma, gösterme 22. etme, gösterme
 23. etme, buyuma 24. koyma (bir şey baş
 ka bir şey için yerleştirme) 25. koyma
 (bir kimseyi işe yerleştirme) 26. koyma (bu
 rakma, geri salma) 27. koyma (kuma, ekle
 me) 28. dolurma 29. çevirme (kuma bir du
 rumu getirme) 30. ikiz eyleme, koşma
 vama 31. değme (değerinde olma) 32. edim
 me (kuma bir şeye salıp kuma) 33. eyle
 me 34. giyme 35. ıere etme 36. kuma (ö
 cundan kesme) 37. kapama, kapatma (bu
 vere sokup dışarı çıkmasına engel olma,
 hapsetme) 38. etme 39. kuma, salıp - ü
 nekürin ırzılara uğruñ - ek ji hezar göñ
 ü ceter e bir jerañ bir sızdan dala aydır
 - en tevrik kirin gaf yapma
 Kirin işği 1. yapma ortaya koymak, gerçeki
 leştirmek, oluşturmak 2. yapma (bir işle
 uğarmak, mesg olmak) * parlijisê dıke
 temerik yapıyor 3. yapma (gerçek niteliği
 ni verir) * ê ku nırov dıke nırov ehlazê
 wê yê baş e insani nırov yapañ işği kıldır
 4. yapma (bu dileği, bir isteği yerine geti
 rme) * gerek nırov peywiça xwe bıke in
 san goremâ yasınalı 5. yapma (bir düşün

ceye, bir davranışı, bir isteği doğrultmek
 gerçekleştirme) * qenef kılın iylik yap
 mak * destê xwe bın ber deşê xwe şarela
 lıştîbûñê kie elan ağama golarıp sus işare
 tı yapış b yapma (bir harekete, bir işe baş
 lanmak veya bir harekete, bir işle uğrama)
 * spur kırım apar yapma * hareketin dıke
 hareket yapıyor 7. yapma (dışkı çıkarmak)
 * kuzikê hi xwe de kırıye çocuk allına yap
 mış 8. yapma (gerçek etirme) * hıñde
 karıya xwe ya pês il gundê xwe kırıye il
 kögenimñ köyünde yapımış 9. yapma
 (dışkı yolu ile birine herhangi bir duruma
 getirmek) * tu zail ku ez nırovın çı dıktin
 ben adanı ne yaparın bidesin 10. yapma
 (sın sayılı bu kelime ile bir durumu yarat
 mak) * em de te zengin lükün seri zengin
 yapacağı 11. yapma (edimlik, sahip ol
 mak) * mal kırım mal nılık yapma 12.
 yapma (bir kimseye bir meslek kazandır
 mak, yeteltmek) * kırım dıktor doktra
 yapma 13. etme (bu durumu ortaya çıkar
 mak) * wı keñ betbad kırı işi bertat etir 14.
 etme (bu işi yapma) * raştêya xwe kırım
 kahvaltı etmek * aurin kırım kahvaltı et
 mek 15. etme (iyi kötü zarfıyla) * we
 lıy kır ku hün hatin iyı erin z de geldinç
 16. etme (vermek ağlatma) * diyari kırı
 nı arıyañ etmek 17. etme (teş değ
 er kazandırmak) * dudo ê dudu dıke yar
 kiki dala dori eder 18. etme (herhangi bir değ
 ere olma) * ev pırçık dıke mıymek bu ki
 tap bu malyer eder 19. etme, getirmek
 (yapmak) * mıyayene kırım mıyayeneden
 getirmek 20. etme, yapma, gösterme *
 mestef kırım meral görmek 21. etme,
 göstermek * itaat kırım itaat göstermek 22.
 etme, buyurmak * gele ew qelbê dıke? ku
 bul buyurmak mı acaba? 23. koyma (bir
 şeyi başka bir şeyin içine yerleştirme) * dı
 ray kırı beriku xwe paray çetine koydu *
 bıke navê icane koy 24. koyma (bir kimse
 ye işe yerleştirme) * ez hatim cu hün mın
 bikine kut hen işe koymaniz için geldim
 25. koyma (kuma, eklemek) * ma xwe kırı
 ne xwatine? yemçe me koymaniz mı? 27.
 deldirmek * çay bıke qedêñ dardağa çay
 deldir 28. çevirmek (kötü bir duruma getir
 me) * ew kırı qepirê onı malkıya ve
 virdi 29. ikiz eylemek, koşma vama *
 keşê tu itın irakî kuz denante vılemimın?
 30. değmek (değerinde olmak) * es roñın
 dıke pıñe mılıñıñ bu roman beş malyer de
 ğer 31. edimlik (kendini bir şeye salıp ol
 mak) * il dıktire ku zarukel ji xwe te b
 ke ewlad bir çucuk evlat edimiyer dıqun
 yor 32. eylemek 33. giymek * sola xwe bı
 ke lıñê xwe ayakkabıñı giydi 34. ıere et
 mek 35. kırma (ocundan kesme) 36. ka
 pama, kapatma (bir yere sokup dışarı çık
 armasına engel olma, hapsetmek) * rahış

tiné wî kirine girîngêbê omê. 1) ceza veran kapoti 37. olmak * ji xwe re nîal û hal kirîye xeridine na. malk edincus 38. kirin * nîmêj kir namaz kiler 39. -e ugratmak) * te ew kire talûkeyê nau ser talûkeye dîrtandin (yek) - (kiryar) birin eş olmak kahul etine - (ç.) 1) gezmek, çet ne yerleşmek * Zilna gerdemî kire stûyê xwe Zilna xolyayî boy nana geçardi 2) (bu xwe) olmak (kiri) gerc, otok) * emî kîtin otleyeke mezin kîtin bîzî gencee bu xolya oldi bu 3) kapmak * ew dînikê hunê kîrine buandir delî - xwe kapattila 4) almak (soymak) * te xwê kire xwarinê? yemêge tuz altin nu? 5) almak (yerleşmek, koymak) (kötlemen, mîl û hîvîk) - (kajalnetra, nû, fersah) yapmak 6) koymak sokmak 7) yarmak, bastamak * isot kirin xwê biben toza yarimê 8) almak, alınmak * serê wê kîte belayê bîzanî belayê sandi 9. almak, girmek * piyê xwe kire sola xwe asafîra aşakabûnê astu 10. varmak (bağlamak, tasmak, koymak) * kelengê kîline destên wî elênge kelepe varmışlar - abone abone yapmak (çeyş etmek) - aboneyê (tîstekî) (bu şey) abone yapmak (veçer etmek) - agir pêkêtinê alê alê (yucut başı hernama, bir sebeple seçmiş olmak) (tîstek) - armancu niyanê (bu şey) hedef almak - aqilê xwe okimda tutmak, akıldan geçirmek (tîstek) - aqilê xwe 1) (bu şey) akıldan tutmak (germek, bellemek) 2) (bu şey) akıldan koymak * enrek vê kirîye aqilê xwe, dê bike bî kere bîra okimda koyma, yapmak - ax û tiraf yêrê bîr etmek, dîrîlêz etmek - ax û zar bî zarî şîyê etmek - axûn a yêrêk - axurê şîyê çekmek - bar û piştî kendine sığın etmek, kendine derin edimik - belê û berî (yek) dan (bu şey hîmanî) zama armak - belaya serê (yek) (birin) başına akınerek tağn yuk olmak (yek) - belayê (bî) mîlêre ye varmak (tînikê) duruma soymak) - benîst (na jî) mehbûn) sîkizlâretmek - ber (ç.) 1) orane kirmek 2) kapmak, kîtinmek (veçer) dermanê, bîr sığın. bu kaza şarîranda makimê tînfudulê ezimik (veçer koştirmek) * destê xwe kirîye ber makîneyê emî makîneya koştin * destê xwe kîre ber derî girî kapîya kîstîdî - ber col çîlê koştin (tîstek) - ber dilê xwe nîcey koştin (yek) - ber dilê xwe 1) (birin) koyma olmak 2) (birin) koyma olmak (buyle şey) almak (ç.) 1) (bu şey) - ber gîreyê çîl koştin - ber hesabî hesaba soymak (yek) - ber kar (birin) se koştin (veye koştin) - ber gîrîyê çîl koştin - ber şaxeyê atqa, yığı koştin - berê 1) hesaba soymak * devêdî me bike ber peresê me beremîze geranîza say 2) kapamîna almak * ji ber ku tawandîrên rîmanê jî bîkîn ber efiyê, dîxebite lîku suçlulara da af kapamîna alimîza çim çalîşor 3) kap-tirmek * destê xwe kirîye ber makîneyê e-

bu makîneya kapîtin * bêjînga qulqulî delîş deqîk etmek (bu şey) der yamuda delikler açmak) - bî teqîfîm taks kîndîretmek (yek) - bîn hîskê xwe (birin) kanat açmaya, (birin) kapadı altına almak, (bî) otin ostone) kanat germek - bînê cilikê seimen (bu şey) ostone perde çekmek - bîn çay (bu şey) çayın göz altına almak - bîn çengê xwe kolokla mak, kolokotom altına koymak - bîxellê xwe kîre bîn çengê xwe it çû bolçîmî koştîlîşor natî (yek) - bîn çengê xwe (birin) kor kanat olmak (veya germek) (tîstek) - bîn destê (bu şey) hîşîşarî) xwe zekelne (veya tekellîme) almak - bîn fermandariya xwe (birin) egemenliğı otîya almak - bîjî hêvîya xwe hîmayesîne almak - bîjî kontrolê kontrol altına almak (yek) - bîjî kîrê bîxê - İtra vatimêk, ameliyê çîmes - bîjî mehu xwe nakîlîza almak (yek) - bîjî meyeta xwe 1) rîfûzu nîmîda tutmak 2) avucumîna icme almak - bîjî muhafîza xwe hîmayesîne almak - bîjî nîr 1) çîl koştin 2) koştin (ç.) xwe yêrê (bu şey) alına almak - bîjî rîmîlîza xwe me tekellîme (veya tekellîme) olmak (yek) - bîjî sermîrya (bu şey) fermandariya) xwe (birin) egemenliğı altına almak - bîjî stîra xwe hîmayesîne almak - bîjî teqîfîpê gîyereye bağlamak - bîjî zeptê o rehtê zahîrîya nîna almak - bîra (yek) (birin) hîrîfîlîmak, alimîna gîtinmek * berîya xwarinê çekî nîke bîrî zarûk yemektên bîze yêrê çîçîğun okimda getimîne - bîra xwe lotu a-dê talimê - bu şîq kulbîn etmek - bûk bîrîn etmek (yek) - bûşeyê (birin) gîyere dîşîmek - ceburê alîya almak (veya koymak) - çîh yerleşmek (yerne koymak) (kerek) - çîhê 1) (birin) bu yerê almak 2) (bu şey) nîrmak * dîz kîrîne hêpsê bîrîzî hêpsê tîkîşîlar - çîhê (ç.) 1) yerleşmek, vîrîk soymak * çîm ew kîzê cilê wî ber omî yêrê koştin * keremîtan dîke cilê wan kîrmîlîrî yêrîne yerîtan yor 2) yerne koymak, bîrîkîmak * şekîr bîke çîhê wî sekîrî yerine koy - çîşê alîya almak (veya koymak) - çîşê (yek) gözürê sokmas - çîşîr e jî gîtinê yapmak soymekostîr delîş iyidîr (çîhek) - çîrîk aşîndîrmak (ç.) yere pek çok girmek) (terek) - çîrîk (bu şey) yere etmek (çîşek) - çîrîgîrmak (bu şey) dîlê deqîk yapmak (bu şîyê) herkes soymak) - dîrê (dîrîkê) (bu şey) kapamîna dîrmek (veya koştin) tuzîşî dîşîrmek 2) kalîşîrmak (çîkar soğîrmak) çîr bîm, alîşîrmak (yek) - dîrîkê 1) (birin) tuzîşî dîşîrmek, kanîza sîştîrmak (birin) dîrîvîle ele geçirmek) 2) aşîmaya gîtinmek (veya dîşîrmek), yapamî sîkîştîrmak (birin) zîr dîrîvîle bîrîkîvî) (yek) - dîşî pere hîştîn (bî) nî) on parîk etmek (yek) - der û derîştîn (birin) sokîvîya dîşîrmek - derhîd (destê) (bu şey) zîmlîder) kefil et-

emek ~ dest eline tutuşturmak (karsı-makûmîni isteyip istemediğini düşünmeyip amirini vermek) * jani kî namî kîre destê wî karîn eline mekûlaba tarşîrdu (yek) - ilavê de gezmek (çakalınmak, zaperlemek) - desther (an jî zanîndêr) ke fî emek - destê (yekî) eline tutuştirmek * namî kîre destê min mekûlaba eline tutuştî de - destê xwe eline elmek (bir işin çaya veynê vebestîminê bir ne elmek) (işteke) - destê xwe de gezmek (sahibi elmek) - deyê (yekî) agara zîzîmek (yek) - du pûte (birin) - kî parîlak emek (yek) - erdê 1) (birin) yere vîkîmek 2) (birin) lapragî vermek - eyar telam çîkîmek - ê xwe boynûca gezmek (zîminîne gezmek) - fanê lapaña dîzîmek (veya kîrîzîmek) - feryad û fîvan feryat emek, hay kîmek (yek) - fîlî (birin) fîrî emek (yek) - fîrî hîştî (birin) fîrî vermek - gerandê (an jî telawulê) tedavîle çîkîmek - perewa (işteke) rehîne koymek (veya vermek) - gerewa lîyê bîberîmî yemê çîkîmek - gîfîlîyê gîrîmîye gezmek (karşîkkîtan yîkarîyîmek isteyişinê elmek) - gîrî (an jî gîrîlî) kuçîmî emek - gîrîlîyê û kirin gîrîlî xwe kulîğîna kupe emek * ke çî minî van gîrîndî minî lîbe gîrîlîyê û lîbe gîrîlî xwe ku çîzîlîmî kulîğî - kîpe xep kîmek (yek) - gunehan (birin) günahî zîkîmek - halê xerabî dîman atîrmek (kîdî dîrûma dîyîrmek) (yek) - helalîya xwe (birin) heşîlîge atîrmek - hesabî hesabî dîkîmek (işteke, rewşek) - hesolê xwe (bir şey) bîr dîmanî) hesabî elmek (veya lîzaba katmak) - hîlekaña lî ser xwê gerî nîve jî - nîrî bîr dîmanî ye) açîmek, elezîrîleddîrmek - hîmî nî gîmî bahîrdîştîmek - hîşê xwe 1) bahîrdî emek, a) hîndî emek 2) aklînî takmak 3) keleşîna koymek, zîlî nî yeşîrmek, çîbîyî gîmî çîmak 4) çîşîrdîdan gezmek (işteke) - hîşê xwe 1) (bir şey) aklîndî tîrmek (çîrmek, bîlemek) 2) (bir şey) aklîndî koymek, aklîndî takmak (veya aklîndî takmak) - hîz (an jî eyar) rûben çîkîrmek (eltek) - kalîr kîrîlî 1) bla-yalî emek, allak ballak emek, dîmanîdîman emek, anîlîgî karşîrmek, dîmanî vermek (kîrîmakî) nîşî bî dîrûma gîrîmek 2) luza dîmanî katmak (çîtalîgî) alî ustî emek 3) (bir yer) emeyîyî vermek, dîrdîrmek (veya dîrdîrmîyî vermek) (işteke) - kalîr kîrîlî (bir şey) emîyî emek - kalîr kîrîlî hîştîndî karîmakîçî emek - kefa destê xwe anîyîmak - keşîrî pûrîyî (veya tuzîgî) dîçîrmek - kerê qîyamîlê 1) mîrîndî dîndîrmek (veya çîrmek (mîlandîrmek) 2) ağızîndî payîmî vermek (yek) - komayê (birin) kîrîlîkî emek - (yek) - kerê qîyamîlê çîndîyî emek (îzîmak (veya îkîrmek) - keftî dîçîyîrmek - kîrîyat abone çîrmek (veya emek) - kîrîyarê (işteke) (bir şey) abone yapîmak (veya emek) - kîrdî rîlîbê (birin) anîpropagandîsîna yapîmak, davul

emek - ku diya li ser serê (yekî) rûmîstîndî dînyayî başîra dar emek - ku diya (yekî) lawî hîke (birin) amîmî aqlîyîmek * kî fî çavêkî ne vîvî jê hîndîre, ez dê hîkîmî ku diya wî lawî hîke kîmî çîyî yan hekarîna, nîrasînî aqlîrîmî - ku fîrîmî karîlîrmek (çîkî sevirîmek) * gîyî ku behî jê dîkîr çîwî dîçîyîyî, çîwî dîkîyî ku dîfîrîyî amîrîkîyî çîlî çîçîyî, çîçîlî karîlîyîyîyî - ku (yekî) mîmî bî rebê Mîsa amîmî dînyayî Karîyîyî goşîrmî (veya ağırmek) - ku jî eyarê xwe derketîmî kîrdîmî sîgmîrmek - ku jî nav çîbîmî rançîmî yatîgî hağîrmek - ku kezeza (yekî) perîlî (birin) çîgîrîmî parîlîrmek (veya çîkîmek) - ku kîfî (yekî) jê re hatîmî (birin) sîmpatîsîrî karîrmek - ku (yek) lî emîrê çîyî postmî dîmî dînyayî Karîyîyî goşîrmî (veya ağırmek) - ku mîrîmî dîçîyîrmek * jî her gerîmî bîkîmî ku kîrdîmî çîkîrmî çîçîyî - ku (yek) postmî hîbe jî dîya xwe çîyî (birin) amîrîkîndî de çîlîgîmî, pîşîmî emek - ku çîrê çîlîyîyî dî pozê (yek) de derê (an jî der) (birin) amîrîkîndî de çîlîgîmî pîşîmî emek - ku tîndî re çîyî dîçîyî tîrmek (çîçîkîyî) - ku xwêdîmî tî de avîdîmî telîrmek (çîkîmîyî dîrmek, çîyîyî yîrmek) - le-pîkkê (an jî kemîndî) tuzîgî dîçîrmek - malê leşketî (an jî çîkerî) askerîlîştîrmek - mîrdî hîkîkîştî sallîmîyî hîrakîrmek - melîst (an jî mîxîst) amîmî gîrmek - melîmî sakîlîrmek - mîrîyêdî yûrdîlîgîyê karîrmek (işteke) - mesele (bir şey) mesele yapîrmek (yek) - mesele (birin) mîrîyî çîkîrmek - mîşîndî hîştîndî mîmî dîndîrmek (veya çîrmek (mîlandîrmek) - mîşîyîmî konuk (veya mîçîfîrî) emek (yek) - mîrov (an jî mîrîyî) (birin) amîmî emek (çîrmek, çîbîlîrmek) - mîrî (an jî mîmî) pola xwe çîlîkîştîrmek, demî çîrmek (çîmîrî çîbî çîlîkîştîrmek) - nav (çî) kîrmek (çîçîlîrmek) * kîrîkî çîrmîyî xwe kîrî nav çîwê xwe kopek kîrmî, çîmî bîkîrmîmî amîmî kîmî - nav destê çîyîyî ayakkîlî alîmî çîrmek * şerelî xwe, namîsa xwe kîmî nav destê çîyîyî çîrmîmî, namîsîyî ayakkîlî alî - na alî - nav dîlê xwe çîrmî emek (çîkîrmîyî) kîrmîyî (bîlî emek) - nav dî keva mîyîyî parîtez çîrmî emek - nav dîkîkî çîyî dîkîkîkî emek çîrmî emek - nav keva mîyîyî (an jî parîtezê) parîteze emek - nav malê çî çîyîyî emek - nav pîşîyî xwe kîrdîmî (çîyîyî mîhîlîyî çîrmek) * gîştî kîrmî nav pîşîyî xwe çîyîyî çîrmî (an jî kîrî etî bîrî kurûldî bîrî çîrdî çîpî çîpîrdî - mîva (işteke) 1) çîrmek, bîrmek * serê xwe kîrmî nav çîrîyîyî dîya xwe amîmîndî çîrdîmî kîrdîmî gîndî 2) katmak (bîrîlîyîyî gîndîrmek) * me çîrîwîlî kîrmî nav çîwîyîyî kîrdîyî mîhîlîyî kîrmî (yek) - mîva kîyîkî gî çî ağırî berdanê çîyî çîrmî (veya çîrmî) çîrmek - mîva nemîrî çî çîyîmî sallîmîyî hîrakîrmek - mîva xwe 1) mîyî

almak, ortaya almak 2) açmak, almak, kapsamak -- puvhera xwe araya almak - muvê 1) kapsama alma (veya alınmak); 2) katınak (çözer veya üstüne şeye için değiştirilmek veya niceliğini arttırmak için eklenen) 3) arzo (yük) beklemek -- **navê** (tan ji dewrê) (birim) araye koymak (bir kimsenin aracılığına bas vurmak) -- **nekir** bir türük (başörtü başına, hiçbir yolla) * **mîn kir nekir mîa ew qanîh nekir** bir türük onu ikna edemedim -- **nesihê** (yekî) (birine) nasip etmek -- **nuzarretê** gözlem önüne almak (tiştek) -- **nîşan** (bir şeyi veya birşeyi) nîşan koymak * **ji bo çavê vegurê emî rîya xwe şaş nekîn, min ev her du herf kirin nîşan destûre valarîvûz şaşnînamak** için şu iki kavuşu nîşan soydum (yük) -- **pasîla** (tan ji pasîla) xwe 1) (birim) koynuna almak 2) (birim) koynuna almak (birşeyi sevmiş için yutmak) -- **perreyek** bir parçık etmek * **wê ez ji dînya alemê re kirim perreyek** hem el âleme bir parçık ettim -- **pê** (tan ji ling) ayağına giymek -- **pêçekê** bellemek (dudluğu) sunduldukmak (yek) -- **pêştirteşîyê** (birim) ilera bağlamak -- **piç û pari** parça parçuk etmek -- **piçik û parî** parça parçuk etmek (on ufak etmek) -- **pişewî** yavaşlamak (şeyi belsuzce ve anlamsızca) biçimce söylemek -- **qîrîka** ser zîmanê xwe çilim pelesenk etmek (yek) -- **potekî** söz (birim) kuşruğuna teneke bağlamak -- **potîk û kînelkî** duğuna üstüne duğuna vurmak veya atmak (parasın) parçılık etmek saklanmak) -- **qulê** xwe 1) kafasına koymak 2) kafasından geçirmek -- **qalîb** kalıba vurmak -- **qar dan nav çavê** (yekî) başına koymak -- **qar dan serê** (yekî) başına koymak -- **qur li nav çavê** (yekî) üstüne vurup vurmak (veya çarpmak) -- **qur li dîp serê** (yekî) başına koymak -- **qesfê** 1) kafâse koymak 2) kafâselemek (yıkarak sağlamak için bütün öldürmek) -- **qelî** 1) kâfuruna yapmak 2) kurşunu koymak * **qîsmetê te der-keve dernebeve em dê te bîdîn, ma em te nakin qelî** bir kısmetin çıkar çıkıyor seni vereceğiz, kurşunu kuracak değiliz -- **qerehallîvê** gırtlığa geçirmek (veya bağlamak) (yek) -- **qeymer** ji xwe re (birim) maskaraya çevirmek (yek) -- **qilqulê** (birim) telâş düşürmek -- **qîrîk** yakıp kul etmek -- **qîrîn û harîn** çalırıp bağlamak -- **qulîk û nûllîkan** (tan ji beşîkan) duğuna üstüne duğuna vurmak veya atmak (parasın) parçılık ederek saklanmak) -- **qulîkê** 1) deliğe koymak (veya sokmak) 2) arzo deliğe ikmek, kollese ikmek (napse etmek) -- **qurban** kurban etmek -- **qurlîana** xwe ikendine; kurban etmek (kendini çıkarıp için birini veya bir şeyi feda etmek) -- **rekuhê** (tan ji qesfê) 1) kafâse koymak 2) kafâselemek (çıkarak sağlamak için bütün öldürmek) (tiştek) -- **resmîyê** (bir iş) resmîyete dökmek -- **rê** 1) yol yapmak * **reça çolî pez ev der kirîye rê** atunun izi buruları yol yapmış 2) yoluna koymak -- **rdê**

sîdê mekik dokuuma -- **rijk** yakıp küll etmek -- **rojvê** gündeme almak -- **sepetê** (tan ji selîkê) sepete koymak, sepetlemek -- **ser** (...) üstüne koymak, katmak, taunlanmak (işine veya üstüne nirelîğini değiştirmek veya meclîğini arttırmak için eklemek) * **tu ji bînek pere bike serê** bir parça biraz sen de kat * **em lê sîbohê bîkîn ser wê** üstünü yarın ducaçın -- **ser** (tiştek) 1) eklemek 2) üzerine koymak -- **ser çav** üzerine yılmak (yek) -- **ser dilê** xwe kandîk rîzdumyek (yek) -- **ser zîmanan** dîlterdumek (hakkında delîkace yapılmışına sebep olmak) -- **serad** hisstir kalbuza çevirmek -- **serê** 1) üstüne eklemek, katmak (işine veya üstüne nirelîğini değiştirmek veya meclîğini arttırmak için eklemek) * **tu ji bînek pere bike serê** bir parça biraz sen de kat 2) birer birer katmak (çak) ahartmak 3) slave etmek, ek etmek -- **serê** (yekî) 1) kafâse koymak (veya sokmak), kolâğına koymak (veya sokmak) 2) başına (veya kafasına) geçirmek (bir şeyi ilkeyh) bütün başına vurmak * **beraş kirê serê wî** tencerayı başına geçirdi (şeyi küre xwe) -- **serê wî** hâle yola koymak -- **serê** xwe 1) kafasına koymak, kafasına koymak 2) kafasına koymak, koymak (başına koymak) * **ku ew çarek kîrîbe serê xwe** başına koymak e güneyi bir kez kurdu mu, artık durmuş 3) kafasından geçirmek -- **sîndiqê** sandıklamak, sandığı koymak -- **stûyê** (yekî) 1) yüklemek (yükünü) yüklemek (tan ji sîndiqê) * **xwe-dîkirîna** zurnakê kirin stûyê wê coşuğun bakımıya ona yükledim 2) (bîtinin) üzerine almak, yüklemek, yüklemek (tan şeye birinin üzerine almak) * **sûcê** kirin stûyê wî suçü orna yükledi * **sûcê** dîke stûyê min şeye orna yükledi 3) üstüne atmak (yapılan) kom bir şeyi bütün üzerine alma -- **stûyê** xwe üstlenmek -- **sûravkê** tarzu koymak (veya yapmak) (tiştek) -- **şerehe** (bir şeyi) çirha etmek -- **şûna** (tiştek) itakçı etmek, yerine koymak -- **şûna** (yekî) 1) yerine koymak * **mîn ew xîşe şûna wî orî**, onun yerine koymum 2) koymak, bırakmak * **şekîr** bike şûna wî şekerli yerine koy (yek) -- **şûna evdolan** (tan ji bûddelayan) (birim) aptal yerine koymak (veya konulmak) (yek) -- **şûna** mîrîvan adını yerine koymak (yek) -- **şûna** xî-rexavî (birim) aptal yerine koymak (veya konulmak) (yek) -- **şûna** xwe el tuzlemek (bir şeye yorulmuş kimsesine başka biri getirmek) -- **tac dan** serê xwe başına tac etmek -- **taro** bôjîngê delîk deşik etmek (bu anlamın vücudunda bir araçla börtük yapılar, kesikler açmak) -- **teleyê** kapana düşürmek (veya kırmak) -- **teşîst** taksit bağlamak -- **teşîyê** dîrî truck (yükün) geçeri duruma getirmek -- **teşîyê** (tiştek) biçime sokmak (veya vermek) -- **teşî** (tan ji) katmak (işine veya üstüne nirelîğini değiştirmek veya meclîğini arttırmak için eklemek) 2) kat-

mak (dallanneyi saqlanmak için etmek hayvan için dişini yanına salınmak) — tevî hes (barınmaq) katmaq (işine veya işine ricalığını değıştirmek veya ricalığını artırmak için eklemek) (yek) — *tevî peştile çavirmek* (yek) — *tevî hıştin* (birinin) peştilesini çıkarmak — *tılıya xwe parmaq* (a) tıkmak * *wê gusîrêkê bîax tılıya xwe yuzûgî çarraqına tıkkak* — *wekî axurê şîna çavirmek* (yek) — *wekî fîlîl tıtlılemek*, *fîlîl vermek*, *kızdırmak* — *wekî hesin demarlestımek* — *wekî leyîstika zarokan çucuk ayırmaqê habır gıstımes* — *wekî qulên seradan kalhura çavirmek* — *wekî şeppe (an jî cemed) çavı kestirmek* (yek) — *zarayan* (birini) dalgınlığına getirmek (yek) — *xesare* (an jî *zararê*) 1) (birine) zarar vermek 2) (birine) zarar sokmak — *xêr sehl etmek* — *xwe xwarin* içi içini yemek * *ji bo ku em nasêk berî nasêkê herin nasêkê dîke xwe bîxwe bir an ende eve gırmek içi içini yiyiyu* — *xwarê aşığı alımk* (yek) — *xwedayê (tıştekî) salıp kılmak* — *xwedê erd* (an jî *arazî*) (zarıklanılmak) (yek) * *xwedî mûce* (melîkê an jî *mêş*) yılık açılmak — *xwedî sendiku sendikalaştırmak* — *xurê guleyekê inermi martıyê* yapmak (an kışınla canını alıyık) — *zamînder kefil etmek* (cihek) — *zewî tarin açmak*, *arazi açmak* (yek) — *zîfê* (birini) hizaya getirmek, yola getirmek (cihek), *deverek* 1) (yekî) — *zîzalan* (bir yerê bir ne) zîzalan etmek * *bike bike pek pek* * *bike bike milyonek dîke pek pek* bir milyon eder * *bîke çavê xwe başında paşlanın çaplan bir iyilik çak seylemligunde o iyiligin çak itenmedigin belcına zoê* * *dîke bîbe* eli ku ağunde * *dîkîra bîlîrtiya* içi içine sığdırmak *ji kêfîm dîkîra bîfîrtiya* sövıyıcın içi içine sığmıyırdu * *dîkîra xwe bîxwara* ayılıp ayılmak (çapı dedeeden sınıt durulımları geçirmek) * *meke* 1) etine eyleme 2) etine (veya etine yahu) * *meke hal etine yahu* * *meke kurro* (an jî *lawê*) etine yahu * *meke li kesan ku neyê serê nefsan wê bê serê pişê pişan dedeê kuruk yer, torunan diya kamaşî, etine hujına ilınyas* * *meke li kesan wê bê serê pişê pişan dedeê (ya di habê) kuruk* (veya *erik*) yer, torunan (veya ağlunan) diya kamaşî, dedeê kuruk yer, torunan diya kamaşî, etine hujına ilınyası * *mekin!* yapmayın, yapmayın! * *nake bi pênc perreyan beş para etıqez tu heyê ya, tu nakê bi pênc perreyan ser ya ya*, beş para etıqezın * *nake bi pênc qırışê qul beş para etıqez* * *nake di perê dî paşlık* * *nekirin bi eyarê xwe beş kırıq etımemek* * *nekirin bi eyarê xwe beş para etımemek* * *nekirin bi meynoka* (yekî) (birini) tıtaqlı olannmak * (yek) *nekirin bi meynoka ku îlam kes jê dîke û diavêje* (birinin) keştigi (veya atigi) tıtaqlı olannmak * *nekirin bi meynoka* (yekî) *ku tê avêtlı* (bu şeyin veya bir kışının) tıtaqlı (veya atigi) tıtaqlı degenemek * *nekir-*

in bi pênc (an jî *dêr*) perreyan an (veya beş para etıqez) * *nekirin bi pênc qırışın beş kırıq etımemek*, *cu* (veya *beş*) para etıqez *xarîjê ku kirîje nake bi pênc qırışın* aldığı ev beş para etıqeyur * (yek) *nekirin bi qasî meynoka ku* (yek) *diavêje* (bir kışın birini) atigi tıtaqlı kadar olannmak * (yek) *nekirin hesab hesaba alannmak* (veya *kalmannak*) * (yek) *nekirin ortê hesaba alannmak* (veya *kalmannak*) * *nekirin polîkek bû pol etımemek* * *nekirin televiz sesini çıkartımmak* olmak, *tuş kesilmek*

kirin abîde *ığê* abıdelestırmek, anılastırmak
kirin ağılı *xwe bîwe* 1. aklına koymak 2. (bir şeyi) zıhrına yerlestırmek
kirin armane *ığê* armannamak
kirin axın *ığê* çılmak
kirin bahare *ığê* bahare etmek
kirin baf *ığê* bafılabırmak
kirin baq *ığê* demetlemek
kirin barabar *ığê* bangardannak
kirin barîntıyê *ığê* rehine koymak (veya vermek)

kirin barın *ığê* fıryat etmek, haykırmak
kirin bende *ığê* kölelestırmek
kirin ber hev *bîwe* çapırmak
kirin ber hev *bîwe* koştırmak
kirin her *xwe bîwe* tıkmak, kışannmak * *demunçe kirîye her xwe û çıye talıncıyê beline takıp gırmış*

kirin berdêlê *xwe bîwe* koymak olmak
kirin berini *ığê* 1. bağtırmak, bağlanmak, bağlanmak 2. meclenmek 3. çatı çatı etmek
kirin beştan *ığê* çol, çırmak
kirin bîdewl *ığê* çu, çu etmek
kirin bîlqelîg *ığê* fikirdannak, çakırmak
kirin bîlgın *ığê* tıkuğannak, çakırmak
kirin bîlgın *ığê* çakırmak, tıkuğannak, tıkuğannak

kirin bîmlın *ığê* kımıllannak
kirin bîncay *ığê* göz altına almak
kirin bîrehîr *ığê* yaygara kopırmak
kirin bîrinî *ığê* yaygara kopırmak (veya yaygarayı basmak)

kirin bîrehor *ığê* bağrırmak, bangırdannak
kirin bîrinî *ığê* 1. bağrırmak, bağlanmak, bangırdannak 2. bağrırmek (insan vîd.) 3. çatı çatı etmek

kirin bîrxeyê *ığê* böhçıllannak
kirin bîxar *ığê* buharlaştırmak
kirin bîxerax *ığê* çırtırmak, yaygara kopırmak (veya yaygarayı basmak)

kirin çalın *ığê* çalınmak
kirin çararê *ığê* çardereye sokmak
kirin çlî *ığê* 1. yerine koymak, yerlestırmek 2. örtmek * *derî kîre çlî kışıyê dıru*
kirin çlî çar *ığê* çarlırmak, yaygara kopırmak (veya yaygarayı basmak)

kirin çlînî *ığê* bağrırmak, bağrırmak, bağrırmak

kirin çıvak *ığê* toplımlaştırmak
kirin çavê *xwe bîwe* 1. gözüne koymak 2. gözüne kestirmek

kirin püt *ğğ* pultlaşmaq
 kirin pütynə belətan *ğğ* palar tolaşmaq
 kirin qajını *ğğ* bağmaq, çığl k atmaq
 kirin qajını *ğğ* bağmaq
 kirin qasoyan *ğğ* kasalanmaq
 kirin qatix *ğğ* karaklaşmaq
 kirin qaydu *ğğ* kuralaşmaq
 kirin qerpini *ğğ* qatırdanmaq
 kirin qesare *ğğ* qasarlaşmaq
 kirin qesmer *ğğ* maskara etmək
 kirin qevd *ğğ* deşələnmək
 kirin qeriu *ğğ* 1. çağırp bağınmaq 2. haykurtmaq
 kirin qidqidini *ğğ* gınlələnmək * mirişk di-
 be qidqidini tavək gıdakhıyır
 kirin qijeyi *ğğ* çür çür etmək (yağda i-
 zarılan yiyecəklər için)
 kirin qajın *ğğ* öz etmək, öz etmək
 kirin qijini *ğğ* uzlaşmaq, e zirdanmaq (yağda
 kızartılan yiyecəklər için)
 kirin qırçeqitç *ğğ* qırdanmaq, gıru gıru et-
 mək, çür çür etmək
 kirin qırçin *ğğ* çət etmək, çatırdanmaq
 kirin qırçini *ğğ* 1. çılmaq * ağır dike qır-
 çini ales qılıyır 2. çılaraq (sarı kabuklu
 yemşilər yonulırken çılaraq ses) 3. çırdan-
 maq, çıl etmək * gava ku püt textə kir,
 kire qırçını tabıya basınca çırdandı 4. gırdan-
 maq, gırdanmaq, gıru gıru etmək, gı-
 ru gıru etmək (dış için)
 kirin qırçiqir *ğğ* gırla mak
 kirin qirik *ğğ* kül etmək, yakıp kül etmək
 kirin qirini *ğğ* gırlanmaq
 kirin qırçeqir *ğğ* çür çür etmək
 kirin qırçini *ğğ* çılmaq * gava ku nənə
 bişk diyər di dəvə wə dekir qırçını
 sər etmək yiyincə ağzında çılmaıyordı
 kirin qırçirini *ğğ* gıdaxmaq * mirişk dike
 qırçirini tavək gıdakhıyır
 kirin qırçeqit *ğğ* gırlənmək * mirişk dike
 qırçit tı tavək gıdakhıyır
 kirin qırçini *ğğ* təkərdanmaq
 kirin qışteqit *ğğ* gınlənmək
 kirin qıyallı *ğğ* gınlələndirmək (hayvanları
 gılgədə dıpləndirmək)
 kirin qijewij *ğğ* 1. çağ rıq bağınmaq 2. sayır-
 tı basmaq (veya çürni koparmək)
 kirin qijini *ğğ* 1. çığl k atmaq 2. feryat et-
 mək, haykurtmaq
 kirin qijini *ğğ* çığl k atmaq, bağınmaq
 kirin qırçitü *ğğ* çıl etmək
 kirin qırçewir *ğğ* nangırdanmaq
 kirin qırçini *ğğ* 1. çığl k atmaq 2. bağınmaq,
 bulanmaq, bangırdanmaq, feryat etmək, hay-
 kurtmaq 3. çağırp bağınmaq
 kirin qırequr *ğğ* bögürmək (böür, mında
 vb. için)
 kirin qorini *ğğ* bağınmaq (böür, mında vb.
 için)
 kirin qutini *ğğ* bıkırdanmaq
 kirin qurini *ğğ* kıl oveymək
 kirin qurpini *ğğ* 1. kıldanmaq, kutudənmək
 (kemiklər için) * gava ku şotör tevzi dan

ıwe, hestiyən wı kirin qurpini şafur gerin
 diğindən, keutkən kıldandı 2. qatırdanmaq
 kirin qutlyan *ğğ* kutudənmək
 kirin quzuqur *ğğ* zəlin zikkın etmək
 kirin rəfik *ğğ* 1. sekilemek 2. e-teklemek
 kirin rejli *ğğ* künmürləştmək
 kirin reperep *ğğ* görültü patırtı yapmaq
 kirin repin *ğğ* tapırdanmaq
 kirin repini *ğğ* patırdanmaq, tapırdanmaq (yll-
 rərken rıru tipir ses çikarmək)
 kirin reqini *ğğ* təkərdanmaq
 kirin rē *ğğ* yoluna koymək, zeyna atırtmaq
 kirin rijik *ğğ* kül etmək (yakınmaq)
 kirin rıbat *ğğ* zəbatlaşdırmaq
 kirin roman *ğğ* romanlaşdırmaq
 kirin rünel *ğğ* sayfılandırmaq
 kirin sekü *ğğ* sekişlənmək, sekişlənmək
 kirin sekük *ğğ* sekişlənmək
 kirin ser *ğğ* üstünə katmaq
 kirin ser hev *ğğ* 1. üstünə 2. bınatılmək
 3. katmaq
 kirin serē *ğğ* 1. ek etmək, katmaq 2. illik et-
 mək 3. üzere koypmaq
 kirin serē ıwe *ğğ* 1. kafoına koymək, nakşet-
 mək 2. kafoına təkənmək
 kirin sıqesiq *ğğ* gıru gıru etmək
 kirin stü *ğğ* 1. üstünə yükənmək 2. üstünə (ve-
 ya üzere) atmaq
 kirin yayiri *ğğ* çırmaq etmək
 kirin reqini *ğğ* 1. çakılmaq 2. çatırdanmaq
 kirin sērt *ğğ* dırlıp dırlım etmək
 kirin şikk *ğğ* şkişləndirmək
 kirin şıldım bıldın *ğğ* fən fən etmək
 kirin şin *ğğ* ağrı yakmaq
 kirin şıraqın *ğğ* 1. çırdanmaq 2. gırlənmək
 kirin şıs *ğğ* madılaşmaq
 kirin tangekē *ğğ* bızalanmaq
 kirin tepetep *ğğ* tapırdanmaq, bura tēpmək
 güclütü yepmək
 kirin tepin *ğğ* tapırdanmaq
 kirin tepini *ğğ* 1. tapırdanmaq, patırdanmaq, pa-
 rtırtı etmək (yürürken tipir tipir ses çikar-
 maq) 2. tapırdanmaq (həfif həfif vurmaq) 3.
 ütirmək (çık çit ana) 4. olaraq gücü az-
 ıq çəğəlmək) 4. pı pı atmaq (korku və he-
 yecan gibi səhəyə kəlbə fırla çarpmaq)
 kirin reqin *ğğ* futunmaq, ötürmək * ex dı-
 kim jı desrē vı mertvı dıkim bəreqim bu a-
 danmı cıncın futunacağı
 kirin terpeterp *ğğ* gum gün etmək
 kirin tev *ğğ* katmaq (çürə vey, üstünə ilde-
 ğin, değıstirmək veya nicəliğini atırtmaq i-
 çin eklemək)
 kirin tevı hev *ğğ* 1. (birjirinin icine) katmaq
 2. aralayıp katmaq
 kirin texmekē *ğğ* bızalanmaq
 kirin tingini *ğğ* tıncınmaq, tıngırdanmaq, dınc-
 ırdanmaq, zıncırdanmaq
 kirin tisini *ğğ* tıslanmaq (kaz, kedı, yılan vb.
 için çikardır ses)
 kirin timsal *ğğ* tınsal etmək
 kirin tıqetiq *ğğ* kılqıca atmaq
 kirin torbe *ğğ* tıslanmaq

kürin 102 *ğğ* korumak
kürin tıfətini *ğğ* baykuş ötmek
kürin türük *ğğ* tırnalanmak
kürin ufeuf *ğğ* ullaayıp puflamak
kürin ufin *ğğ* oflamak - ü kufin ullaıyıp puflamak
kürin ufini *ğğ* pofırdamak, puflamak, uflayıp puflamak
kürin vartan vartan *böw far far* (yo da fona fona) ötmek, öntesiz fonaşar ölmək
kürin vıngını *ğğ* vırlanmak
kürin vızını *ğğ* vızıldanmak, vızlanmak
kürin waqewuq *ğğ* vıkwaklanma, vıklamak
kürin waqını *ğğ* vıkwaklanma, vıklamak, vıyıklanmak, cıyıqlanmak
kürin war *ğğ* yarı etmek, vatanlaştırmak
kürin weli zarokan *böw* coşuklaşınmak
kürin weli *ğğ* vekal etmek
kürin welat *ğğ* vatanlaştırmak
kürin wıfewic *ğğ* otuşmek, cıvıldamak * çükün li ser daran dikürin wıfewic ağaştaki kuşlar otuşuyardı
kürin wıfını *ğğ* ötüsmek, vırlanmak, mıkara çekmek, süreki ötmek
kürin wıfewic *ğğ* vıyıklamak, cıyıklanmak
kürin wıgını *ğğ* cıyıklanmak, cıyıklanmak
kürin wıfewir *ğğ* 1. vırlanmak, cıvıldanmak, vırlanmak 2. cıvıldanmak (insanlar için) 3. mıgı ötmek; çan çan etmek (ölmek veya konuşmak), ağlamak baş koruşmak 4. sayıklanmak (ıstıfıca), dilerdi bir şeyden sürerki söz etmek)
kürin wırını *ğğ* dırlanmak, zırlamak, bağırıp çalmak
kürin wıfewir *ğğ* cıvıldanmak
kürin wırını *ğğ* ötüsmek * çükün li ser daran dikürin wırını ağaştaki kuşlar otuşuyardı
kürin wızın *ğğ* 1. vızıldanmak, vızlanmak 2. uğuldunak (beyinde, kulakta uğultu olmak)
kürin xanı *ğğ* hesi yapmak
kürin xelek *ğğ* halkalamak
kürin xelq *ğğ* halkalamak
kürin xesare *ğğ* hasara sokmak (veya uğratmak)
kürin xetik *ğğ* evleklemek
kürin xewê *ğğ* uytınmak
kürin xımnî *ğğ* gımbırdemek
kürin xingel *ğğ* zangıllanmak
kürin xırewt *ğğ* yaygara koçarmak (veya yaygarayı basınak)
kürin xırewir *ğğ* tikardanak * gız di bun dıñ çewal de dikürin xırewir çewızlar çuvalat içinde tikardı
kürin xıristıyan *ğğ* inşıyulanştırınmak
kürin xırını *ğğ* 1. horlıdınmak 2. horlanmak, horuldunak * tu di xewê de dikü xırını? sen aykuda horlıyay musun? 3. takıldınmak, tikardanak
kürin xırtıwır *ğğ* tikardınas
kürin xırını *ğğ* tikardınak
kürin xırxık *ğğ* ön ufak ötmek * dest ü pıvên de wê küre xırxık

kürin xısını *ğğ* 1. hasırlanmak, hasırdınmak 2. takıldınmak
kürin xıyal *ğğ* bulıyulanştırınas
kürin xızını *ğğ* bulıdınmak
kürin xulünü *ğğ* fıçıldınmak, fıçırdınmak
kürin xumuxum *ğğ* çağlanmak (suların küpürerek ve ses çıkarmak anlamı)
kürin xumün *ğğ* uğuldunak (beyinde, kulakta uğultu olmak)
kürin xurde *ğğ* hurdaya çevirmek
kürin xurını *ğğ* 1. gurlanmak, guruldunak 2. gurıldınmak (zebir, akarsu ve derece için)
kürin xurını *ğğ* 1. gültölüdmek, gültölmek 2. gurıldınmak (zebir, akarsu ve derece için)
kürin xuroş *ğğ* tısmak
kürin xışewıx *ğğ* fıçıldınmak, fıçırdınmak
kürin xışını *ğğ* 1. fıçıldınmak, fıçırdınmak, basılmak, fıçıldınmak, fıçılmak 2. çağıldınmak
kürin xwarê *ğğ* 1. dusunmek 2. coşkırmek
kürin xwêfê *ğğ* sau laşınmak
kürin xwedî *ğğ* sahip etmek (veya kılmak)
kürin xwêyê *ğğ* sahip olmak (veya kılmak)
kürin yezdan *ğğ* tınırlanştırınmak
kürin zarezar *ğğ* fıçın etmek
kürin zezarê *ğğ* zararı sokmak
kürin zikê *ğğ* hasırlanmak
kürin zikê xwe *böw* hasırlanmak
kürin zımnê *ğğ* uğuldunak (beyinde, kulakta uğultu olmak)
kürin zıngızın *ğğ* çingirdınmak
kürin zıngını *ğğ* çingirdınmak, çingirdamak
kürin zıngı *ğğ* çingirdınmak
kürin zımnî *ğğ* zırlanmak, zırlıdınmak
kürin zıwa *ğğ* sınırdınan potlanmak
kürin zıgezın *ğğ* gıcır gıcır etmek
kürin zıgını *ğğ* gıcırdatınmak
kürin zül *ğğ* dılın dılın etmek
kürin andın = kınıcıne
kürin andın *ğğ* kınıcıne
kürin andê = kınıcılatış
kürin an = kınıcıne
kürin *ğğ* kınıcıne
kürin andın = kınıcıne
kürin andın *ğğ* kan kınıcıne
kürin an = kınıcıne
kürin an *ğğ* kınıcıne
kürin ar *ğğ* 1. alıcı, müştəri 2. añıne (rıncı-şen odemede bulınmak sürer) yayın ara alıcı olma işi) * ez bım kürin arê kovarê dergeyê aşore aldım 3. mî zhone (peşın para ile bir şeye belli bir süre için alıcı olma işi) * kürin arê kovara mer dergıncın aşorencı - dıcın alıcı bulınak
kürin arê = 1. alıcılık 2. añıneçlık, añıncınan
kürin ar *ğğ* alıcı, müştəri = *andın* alıcı bulınak
kürin ar = alıcılık
kürin ar *ğğ* 1. tıyık 2. ar dağları çürümüş olan kınıcı
kürin ar *ğğ* yapılış, edilmiş olan

kiri *sd* zamelne * Jê kiri ew mirlye kida, mi zamelneş
 kirib *bu* kaly
 kiridar *mbur* alic, satin alic, müstefi — dîtin alic bulmak
 kirikari *w* aherlik, satin aherlik
 kiriger *mbur* alic, satin alic, müstefi — dîtin alic bulmak
 kirigeri *w* aherlik, satin aherlik
 kirin *w* 1. alic, satin alic 2. alic satin alic — ü dîtin alic ve iş —a permehi taksi, e satin alic
 kirin *sg* alic, satin alic * Vahf kirin *ex* alic
 kirinane *w* satin alic beles
 kirini *w* izlek, asir izlem — Ji nev ililê (yekê) birle iş guerkim, izlek uyandırmak
 kirinox *mbur* alic, satin alic müstefi
 kirinoxî *w* aherlik, satin aherlik
 kirisk *mbur* cirur bozêgi, cirlik, cirlayk (Cirit-kê çomest, us, Ç. çompestris)
 kirîge *w* renkî bir tûz kumuş
 kirîşayî *w* bülümük
 kiriv *mbur* 1. kirve 2. valiz kirası
 kiriva *mbur* kirve
 kirivanti *w* kirvelik
 kirivîli *w* kirvelik
 kirivî *w* kirvelik
 kirivîşayî *w* kirvelik
 kirivîş *w* kirvelik
 kirv *w* kasıma
 kirvûm *w* kasılma
 kirv bûm *sg* kasılmak
 kirvbûyîn *w* kasılıs
 kirvî (I) *w* der, dehenek şekline bendini gösteren hastalık
 kirvî (II) *w* şarba
 kirvîzanî *w* spazmoluji
 kirvîkirin *w* kasına
 kirv kirin *sg* kasınmak
 kirvak *mbur* ız kağıdı, ah karm beyaz, sarı yeşil kaly
 kirklar *mbur* Hirt keneyci (Çamûs salivâ)
 kirklarandîn *w* kazın (denisim kazı gibi kasını)
 kirklarandîn *sg* kazınak (denisim kazı gibi kasınak)
 kirklêtin *w* 1. kılı kırı uğutme 2. bir rachehen kâzme, kökleme
 kir kirli *sg* 1. kılı kırı uğutmek 2. bir darbeslen kasınak, kökleme
 kirkirin (I) *w* kikir kikir gîlme
 kirkirin (II) *w* kazınma (denisim kazır gibi kasınma)
 kirkirin (III) *sg* kikir kikir gîlme
 kirkirin (I) *sg* kâzınmak (denisim kazır gibi kasınma)
 kirkirinik *mbur* kikiradık
 kirklık (I) *mbur* 1. kemirek, kikirdek 2. kazınak (şar ve darada) 3. geğek (yumuşak kaburga kemikleri) —a gîh şayvî —a pîrîş kaburga kikiradığı —a tûv kaşık kemîgi kaynaşvî —a trîdê reut eklemi

kirklık (II) *mbur* kereb şahuru
 kirklıkê dîrvelik *sd* kenurdek
 kirklıkê nerinik *w* kirkadık dokü
 kirklıkê şenelîkê *sd* kenurdek
 kirklık (I) *mbur* 1. yemek borusu 2. kirkadık
 kirklık (II) *sd* gevrek
 kirklıkê *sg* kirkadık, kirkadığıma
 kirklıkok *sd* 1. gevrek * noneki kirklıkok gevrek bir ekmek 2. kaly (kuru ve gevrek)
 kirklıkokbûm *w* gevreklik
 kirklıkokê *w* 1. gevreğe 2. k kırı kırı * bo-rekêkê kirklıkokê kırı kırı bir böcek
 kirklıkokbûn *w* gevreme
 kirklıkokê bûn *sg* gevremek
 kirklıkokkîkirin *w* gevretme
 kirklıkokê kirin *sg* gevretmek
 kirklıkok *w* kışık gözlü
 kirklıkokê *w* kışık gözlüce
 kirklıkokkîkirin *w* kışmak (goz için, biraz kapama)
 kirklıkokê kirin *sg* kışmak (goz için, biraz kapama)
 kirklıkandîn *w* gerginleşirme
 kirklıkandîn *sg* gerginleşirmek
 kirklıkîn *w* 1. gerginleşme 2. şişşime (sırmu)
 kirklıkîn *sg* 1. gerginleşmek 2. sışşimek (şişmek)
 kirklıkandîn *w* 1. kenîme 2. çatra patra kânaşma, şat pat, şaşşat
 kirklıkandîn *sg* 1. kemîcetek 2. çatra patra kânaşmak, şat pat bulmek, şilâyara kânaşmak * ez hîcan kîndêk Tîrkî dîkîrkîndîn çat pat Tîrkê bîlyarâm
 kirklıkandî *sd* kenurik
 kirkik *w* kukit (dokümançılıkta)
 kirküt *w* kükür — vîşşime kükürt yakmak
 kirkent *w* kirlent
 kirni *bu* kurm
 kirman *w* işahkîm
 Kirmane *sd* Kird, (Dîmlî, Zazû)
 Kirmanekî *w* Kirdkî (Kürtçenin Dîmlîce, Zazû lehçesi.)
 Kirmanekîtaxvî *w* bu lehçeyi keruşak
 Kirmanşandîn *sg* 1. bulandırmak 2. buznek
 Kirmanşandîn *w* 1. berüne berne 2. büzme
 Kirmanşandî *w* 1. büziş 2. büzük
 Kirmanşîn *w* 1. büzme 2. büzişime
 Kirmanış *sg* 1. bîzîmnek 2. huzûlmek
 Kirmanîk *w* aêfm kirkadık
 Kirmanîki *w* kirkadıkî
 Kirnî *bu* kurm
 Kirmek *w* alna tekîlan bir kadın taku
 Kirnan *sd* kurm
 Kirnas *w* çiçek bozugu, çöpür
 Kirnasî *w* çiçek bozukluğı, çöpürlek
 Kirnik *w* burun şî deliğı
 Kirnizi *w* gelişmemiş bodur
 Kirnî *mbur* kene, sakıga —a nîvînan cîlîm kuru
 Kirok *sd* fait, yapın
 Kironek *mbur* kikirak
 Kiror *bu* kate
 Kirorang *w* tekertek

Kiruse *w* al arabasi

Kirusek *kirîn* 1. abên ağaç (Paris praster) 2. alava, yaban arnudu, yabani arami, çatal arnudu (bu ağacım yenmiş)

kirusdik *w* alav, yaban arnudu

kirux (I) *al* çarî, çapîn

kirux (II) *adav* (r kalim okuyur) alav çarî alava, müstetî - dîrîn alav bulmak

kiruxî (I) *w* la hîz

kiruxî (II) *w* alav, lîk, sîm abaluk

kirp (I) *k* hort - - hort la

kirp (II) *w* ay muz

kirp (III) *k* ariden

kirp (IV) *w* muz vurgu

kirpan *w* muz vurgu

kirpanên (I) *w* vurgulana

kirpanên (II) *şeg* 1. çiradana, çirdayiş 2. kiradetleme 3. kirpan

kirpanên (I) *şeg* vurgulana

kirpanên (II) *şeg* 1. çiradana 2. kutarçemek 3. kiromak * çavê xwe dikir pîne gazlerî k rpayor

kirpeke *w* al vurgulu

kirpekirp *w* 1. çitir çitir (gevrêk bu seyler vevîrîkên çikan sesi) 2. hort, hort, kirî, kûr, kûkû kûrî (serî seyler kesal, yemîn, kûpûzîkên çikan ses) * *man bi kirpekirp xwar ekareşî kûr kûr yedî k kûr, selur* * *bi kirpekirp bîhol xwar ayvayî kûr kûr yedî* 3. kûr kûr 4. hort, hort - *jê anîn çitir çitir çiradana* - *jê çûn* (an jî, hatin) çitir çitir ses çikarîk

kirpî *w* ay muz

kirpîn *şeg* 1. çitirana, çirdayiş 2. kakirana 3. kakirana

kirpîn *şeg* 1. çitirana 2. kakirana 3. kakirana

kirpîni *w* 1. çirîn 2. kakirî kûrî 3. kûrî - *jê anîn* 1) çitirana 2) kakirana - *jê çûn* (an jî, hatin) 3) çitirana 2) kakirana

kirpîni *jê anîn* *şeg* 1. kiradana 2. çitirana

kirpîni *jê hatin* *şeg* kakirana

kirpîni *jê hatin* *şeg* çitirana * *gava ku nanê bişk dextar di hevê wê de kirpîni dikir serî çavêk yewnec ağanda çitirdayîndî* 2. kakirana, kakirana

kirpînkirîn *w* 1. çiradana 2. kakirana, kakirana

kirpînkirîn *kirîn* *şeg* çitirana * *gava ku nanê bişk dextar di hevê wê de kirpîni dikir serî çavêk yewnec ağanda çitirdayîndî* 2. kakirana, kakirana

kirpîk *w* gevrek

kirpîkê *w* gevrekê

kirpîkî *w* gevrekî

kirş *w* ayvîk darîvî çekîz

kirî (I) *k* hort, gurî - - hort, gurî, gurî gurî

kirî (II) *w* boğum (spurmak veya kamış gibi şeylerin çıkır kısmı)

kirî (III) *w* 1. çentik, tutuk, kertik, çetele 2. lîk - *avêjî çavêk çetele çekmek* (veya tut-

mak) (II) - *k* çîva xwe nehatî xwarê ayvîk dincuk - *tê de çêkirin* çentik açmak

kirîtan *w* kûrdana hîş êrêk mîvê

kirîbûn *w* çentikleme

kirîbûn *şeg* çentikleme

kirîk *w* bîrdûkî, sîmî çavîlîyê başlanîk

kirîkêj *w* 1. hort, hort - gurî gurî 2. lîk, lîk 3. lîk, lîk

kirîkî *w* çetîk

kirîkî (I) *w* ağa (pîredê) yemîn, çiradana, bîrdûkî (ku kullîyîlar serî çavîk çetîk çetîk)

kirîkî (II) *w* 1. azîk, çitî (serî çavîlîyê çetîk) * *kirîkîkî çetîk azîk çetîk* 2. azîk, çetîk * *kirîkî jê hîştî azîk çetîk* 3. çavîlîyê

kirîkî (III) *w* çetîk - *tê de çêkirin* çentik açmak

kirîkî (IV) *w* çetîk, çetîk (yanuzak yabanga kemikler)

kirîkî (V) *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

kirîkîkî *w* çetîk, çetîk

fadeyan sorguya çekmek 22. çekmek (buşa, bordan vb. sürmek) * çetek hıyasa dîn ji bikişînê bir kol hıya daka çek 23. çekmek (bir şeyi emip dışarıya çıkarmak) * kulek baş dikîşîne başa jî çekiyor * tîlimbe baş avê dikîşîne gela? tîlimbe suya jî çekiyor mu? 24. 22 çekmek, çekilmek, çekilme (bir yere çokça bir şey yağmak, taşınmak) * jeyker kişandîne ser şînor sinca asker dök-
müşler 29. aktarmak, geçirmek (bir şeyi bir yerden başka bir yere taşınak, nakletmek) * me tîkberên odeya rûniştîne kişandîna odeya meşayon olîmna odasîrîn eşyalîrîni irîşafîi nêdîrîna aktîrîndîk * ez dîxwazîm eşyayê odeyê bikişînim odeya dîn odanîm eşyayîrîni ebîrî odeya geşînimê îstîyorîm 30. asılmak (topuk çekmek) * zarok dawa dîya xwe kişand çûwak unekîmîm şîwîzîni şîrdî 31. çekilmek, sürmek * kîl kişandîye çavên xwe sûmîlîni çekîmîşî gîzîlîmî 32. çekilme (tekrar tekrar çekerek koparmak) 33. talîta biçmek * teate kişandîn talîta biçmek 34. taşınmak (bir şeyi bir yerden alıy başka bir yere götürmek) * av dikîşîne su taşîyor * mîla xwe kişandîbî evîmî taşî-
yaştî 35. girmek 36. sürmek * rîya me xê suel kişand yolîmîz êç sax sûrdî - her xwe şîyîşîni çîşîmîz - her (tîştekî) yanîş-
tîrmîk - her har aşîmî ile bîrînî êle geşîr-
mek - her ezîndî (ar jî îmîuhîne) îmrîhîna çekîmek (yek) - her hesabîm (bîrînî) her-
sîba çekîmek - her hev çîleşîmek, çîleşîr-
mek (dîşî ile çekîşî bu arîya geşîmek) *
hesp û mehîm kişandîm her hev arîa kîrî-
gî çîlledîlî - her îfadeyanî sorguya çek-
mek (yek) - her îfadeyanî 1) (bîrînî) îfade-
sîlî almak 2) (bîrînî) îfadeye çekîmek - her
pîrsîan sorguya çekmek - her pîrsîayîşî
(an jî fîfadeyanî) sorguya çekîme - xîr-
mî-xî çîrîmîha gîrmek - dîlî xwe kîn gîrmek
- herwê havîşîrîqîk (yek) - her (bîrînî)
kîşîya çekmek - makîneyê makîneye çek-
mek (êlîşîye îçîn) - mîlê xwe yekîlîmek -
nas dîlê xwe îçîne alînak (yanîlîn bir îçî-
lûge kîrîşî sesîni çîkîrmîmîkîle hîçîkîle, hu-
nu unîlîmamîk) (yek) - nas rastê û lê xîs-
tî (an jî dîşî) (bîrînî) îşîrîan davîşîna
çekmek - nava xwe îçîne çekîmek (soluk al-
mîşî) - pêş îdîrî almak - ser hev karîmîk
(hayvan çîleşîtîrmîk) - ser tîxokê kîzîşîna
çekmek - ser xwe îçîne çekîmek îrmîx *
lîhîf kişînde ser xwe î rakîrî yîrgan çîşîp
yatrî - xwe sozîlîmak, nasîlîmak, absorbî
etmek (yek) - xwe (kendîne) bağîlîmak * we
bî van îkîlîtîn xwe ez kişîndîm xwe bî
davîşîmîzîle benî kerîmîzîde bağîlîdîmîz

kişandin ber hev 1) çîleşîmek, çîleşîrmek
(dîşî ile çekîşî bu arîya geşîmek) * hesp û
mehîm kişîndîm her hev arîa kîrîşî çîl-
ledîlî

kişandin çarîlîkan îşî çîrmîle gîrmek
kişandin xwe îşî 1. çekîlmek, çîzîbetîmek 2.
sağîlîmak, nasîlîbetîmek
kişandî mî 1. çekîk 2. çekîlî * îşî kişîndî ye îşî
çekîlî 3. çekîk (îşîyîye dîşîrî kaşîmîşî, batîkî) *
îmrîyê kişîndî çekîk kaş 4. çîlîmîşî (sîgara
gîbî şîvîler îçîn) 5. çîrîlî, çîrîlîmîşî olîp 6. vî
gerî 7. vî çîşîmî çîkîlîmîşî, çîşîlî

kişanek wî makînarîs
kişanokî wî makînarîstîk, makînarîsîyer
kişanokî hî çekîkîye
kişawerz wî tarîm
kişawerzî wî tarîmîsal
kişê 5 kîş (kîşîma îmlîmî, tavuk, herz vb. îçîn)
kişekîrîn wî kaşîmak (kîşîmî hayvanîlîrîmî
kavîmîz)

kişê kîrîn îşî kişîlamak (kîşîmî hayvanîlîrîmî
kavîmîz)

kişî wî usûlî aşîk (yanîşîken usûlîmî aşîk bîr-
kîrî)

kîşîk wî sanîrîq

kîşîkîbaz wîşî sanîrîq oymîmîsî

kîşîkîbazî wîşî sanîrîq oymîmîdîşî

kîşîn wî 1. çekîlîme, çekîlîş 2. çekîlîme (bu ye-
re çekîlî) 3. çekîlîme, kurîlîna îşîyî çekîl-
îmî 4. kayîna (topuk yîrî dîşîrîmîşî) 5. île-
tîmî, île-tîyî (bulîndîşî yîrdînî dîha île-
tîye gîrmîk, yel alîmî) * kişîna hîzîlî me ber
bî bîregehînî dîjîlîmî ve gîşîlîmîzîmî dîşî-
mîna kîrîlîrîmî île-tîyî 6. çekîna (yukîrî
çîkîmî) 7. çîkîna (îşî îçîn yekîlî bir makîna
gîrmî) 8. sağılîma, sağılîş, akîma (sûmîgen-
ler îçîn) 9. akîma (artî arîka ve topîu olîrîk
gîrmî) 10. akîma (su akîma) 11. batîna (gok
çîşîmlîrî çîlî) 12. gîlîme 13. gerîlîme 14. îşî-
mî, îçîm, îçîşî * kişîna ve tîlîndî pîrî xwîsî e
mîmîmî îçîmî, îçîyî îçîşî) gîyerî hîşî 15. 22
çekîlî 16. 50 çekîm

kîşîna îşî 1. çekîlmek * benî wî kişîyîye îpî
çekîlmîşî 2. çekîlmek * kişîyîne serê gîrî te-
pîye çekîlîmîşî 3. çekîlmek, kurîlîk (su-
yu çekîlmek) * awa çîmî kişîya îmlîrî suyu
çekîlmîşî 4. kayîmak (topuk yîrî dîşîrîmîk)
5. île-tîmî (bulîndîşî yîrdînî dîha île-tîye
gîrmek, yel alîmak) 6. çîkîmak * emî kişîyan
hafî yukîrî çîkîrî 7. çîkîmak (îşî îçîn yekîlî
bir makîna gîrmek) 8. sağılîmak, akîmak
(sûrîngîmlîrî îçîn) * hîzî kişîyî gîlîna xwe
yîdan dîşîye sağılî 9. akîmak (artî arîka ve
topîu olîrîk gîrmek) * gelî komî bî kamî dî-
kîşîye vîrî hîlîlî grupîlarî hîlîndî burîya akîyor
10. akîmak * av dikîşîya su akîyordî 11.
batîmak (gok çîşîmlîrî çîlî) * hevî kişîya ay-
banî 12. gîlîmî * bîkîşî makî xwe gî 13.
gerîlîmek - her (tîştekî) xwe yanîşîmak -
pêş îdîrî alîlîmak (veya çîkîmak)

kişîner wî 1. çîşîlî çîkîlîme (îşîni yapîrî) 2.
çîşîlî, çîşîp

kişînerî mî 1. çîşîyîlîk 2. çîkîlîlîk, çîşîplîk

kişînî hev îşî îşîlîmak

kişînokî of 1. çekîlî, çîzîbetî, alîmlî 2. çekîmlî
kişînokî wî 1- çekîlîlîk, çîzîbetî, alîmlîlîk 2. wî
çîzîbetîce

küt phone, kitaplık (kitap, filan, plak gibi her türlü düşünce ve sanat ürünlerini okurların süratı kütüğü)

Kitêbzanevân *edâb* kitaplıca

kitêbzanevânî *m. sultophâretî*

kitêbzanevâ gelühtperî *ed. kitab sarayı*

kitêbzanevâ gerok ul seyyat *kitophane*

kitêl *m. teyel* - **kirin** teyel yapmak (veya atmak)

kitêkirin *m. teyellene*

kitê kirin *lgh* teyellene

kitêk zâsîs keş (Felis domesticus) - ne il mal e navê mişk Evdîrehman e kirvanun bulınmadığı yerde keşiye Abdorrahman Çe e la derler

Kitêka kövî zovûl yaban kedisi

Kitêk masî zovûl yavın balığı

Kitêkî *ed. kayıtsız* - **kirin** bakımı takar etmek

Kitêkân *m. kân çekme*

Kitêkirin *m. dişleme* (çocuklar için)

Kitêkirin *m. tesleme, seyyekleşirme*

kitê kirin *lgh* dişlemek (çocuklar için)

kitê kirin *lgh* tekleme, seyyekleştirme

kitêkî *m. ayırma, deyim, referans*

Kitêkitandîp *m. ayırma* (ayrım, ayırma) ayırma ile ayırma

Kitêkitandîp *lgh* ayırma, ayırma, ayırma ile ayırma

Kitêkîte *m. ayırma*

Kitêkîteyî *ed. ferî, ayırma* la ilâhî

Kitêkîti *ê hece hece*

Kitêkitêkirin *m. heceleme*

Kitêkîfî kirin *lgh* heceleme

kitêk (I) *m. karalama* * **kitêna** yêk ê dî **kitêk** - birbütünü karalamak

kitêk (II) *ed. kayıtsız* (nüfus kütüğünde kaydı olmayan) - **kirin** bakımı takar etmek

kitêkîkirin (I) *lgh* karalama

kitêkîkirin (II) *m. bakımı* takar etmek

kitêkî kirin (I) *lgh* karalamak

kitêkî kirin (II) *lgh* bakımı takar etmek

kitêkîte *ed. teke tek*

Kitêkewî *m. şahîşyer*

kitêt *ed. 1. hayat* (stare olgıyan) 2. hayat etmek (arzata) 3. okumak 3. m. etmek küfü

kitêtî *m. hayatlık*

kitêtîhûn *m. hayatlıca*

kitêtî hûn *lgh* hayatlıca

kitêtîkirin *m. hayatlıca*

kitêtî kirin *lgh* hayatlıca

Kiwan *m. halat yayı*

Kiwanê *m. avarne çekme çubuğu*

Kevanîk *harûn manlar*

Kevanîk *m. labut* (bu jimnastik labet)

Kiwan hîr *kitâb*

Kiyanark *harûn manlar manlar*

Kiyan (I) *har. kütâb*

kiyîl (II) *m. yabanî hayvanları* (arabînde) *okîrûn* - her hayvan (çocukları)

kiyî *m. küçük, dar ağızlı kap*

Kiyanark *harûn* 1. pıncak 2. beyaz beyaz taneli insan, genellikle kadın için

Kiylîsk *m. kupuk*

kiyî *har. kütâb*

Kiwan *harûn* *Satûm*

kiwan *har. kevar*

kiwan *har. kînar*

kiwan *harûn* *manlar*

kiwê *m. istek*

kiwîşî *zov. kaplar, baka* (Testudo)

kiwîr *m. sık*

kiwîrandin *m. sıkık çalma*

kiwîrandin *lgh* sıkık çalmak

Kiwa *harûn* 1. *kiwî* (çocuk dilinde pis, kili) 2. *kiwa* (çocuk dilinde pis ve kili şey) 3. *kiwa* (çocuk dilinde)

kiwane (I) *m. 1. birki köklerinden yapılmış uçkur* 2. *çekken*

kiwme (II) *ed. acevîr* ile *mor amir* bir renk tonu *kiw* u *arpanik* *soğun*, *iska*

kiyse *har. kış*

kiyîsk *m. arpanik soğun*, *şen*

kiyîsk *m. demli ve yeşil çamur*

Kiyan (I) *m. saba*

Kiyan (II) *m. yayık yayma*

Kiyan *lgh* yayık yaymak

Kiyanûs *kirin* *kiyanûs*

Kiyanek *harûn* *manlar*

kiyanîk *har. kiyanek*

kiyanîk *harûn* *manlar*

Kiyan *m. vasiyet*

Kiyanîkirin *m. vasiyet etme, vasiyette bulunma*

Kiyan kirin *lgh* vasiyet etmek, vasiyette bulunmak

kiy (I) *m. hider, ofke, kızzınlık*

kiy (II) *ed. 1. olgun 2. yayık*

kiy (III) *ed. özgün* - **bûn** *özümek* - **kirin** *özümek* - **û** *per hûn* *zarar etmek*

kiy (IV) *ed. yağlı şey*

kiy (V) *ed. yağık*

kiy (VI) *m. ka-ıca*

Kizandin *m. erime*

Kizandin *lgh* erimemek

Kizb *m. hîre, ofke* - **û** *meyn* *yalan dolan*

Kizban *m. kesilmiş asma çubuğu*

Kizbelok *m. kışın*

Kizbûn (I) *m. hîreleşme, öfkelenme, kızma*

Kizbûn (II) *m. uzatma*

Kizbûn (III) *m. 1. olgunlaşma 2. yayılma* (i-sik için)

Kiz bûn (I) *lgh* hîreleşmek, öfkelenmek, kızmak

Kiz bûn (II) *lgh* uzatma

Kiz bûn (III) *lgh* 1. olgunlaşmak 2. yayılmak (işik için) * **çubê** *min* **Kiz bûn** *gözlemin yayılması*

Kizêkî *ê 1. cizir cizir* (zîr *dayı* *lgh* için) 2. *cizir cizir* (zarûte el *pisirirken*) 3. *cizir cizir* (kesilen *damın* *sta* için) 4. *ê* (bir *fişir* (ince bir şey *yanarsa*)) - **kirin** *cizir cizir* *emek, cizirdirmek*

Kizgîr *m. kır*

Kizgîr *m. düş yarı*

Kizgîk *m. kakırlak*

Kizgîr *harûn* 1. *kuşak* (Vizir *erzîlî*) 2. *burçak* (bu *hükûm* *mevâcinefe* *benzer* *taiesâ*)

kilogrammetre *kilogrammetre*
 kilohertz *kilohertz*
 kilojul *kilojül*
 kilokalori *w kilokalori, büyük kalori*
 kilometre *m şizmetre – kare kilometre kare*
 kilometre çarçık *m kilometre kare*
 kilosil *kilosil*
 kilosil *m kilosil*
 kilol *w kalat*
 kiloton *w kiloton*
 kilovat *m kilovat – saat /c kilovat saat*
 kilovolt *m kilovolt*
 kiloyıl *m kalutuk * pakuta sö kiloyıl u; kalutuk pakat*
 kilte *m kil*
 kimona *w kimona*
 kimya *m kimya*
 kimyager *adlar kimyacı, kimyager*
 kimyageri *m kimyacılık, kimyagerlik*
 kimyası *m kimyasal*
 kimyaya organik *kimya organik kimya*
 kimyası *m kimyasal*
 kimyazarı *m kimyager*
 kimyazarı *m kimyagerlik*
 kin *m 1. kin 2. kinç – ajuvin kin gütmek – hilunin kin kapmak – hilgrtin kin taşımak – kişandın dilê xwe kin gütmek – kişandın (bu ji kişandın) kin gütmek – pê re kişandın (barışe kin gütmek – û kînet (bu ji kînet) kin –> (yekî) di dilê (wî) de bûn (birin) kin daymak –> fîlehat deve xîni (goşmeyevêk buyuk kin) –> (yekî) kişandın dilê xwe (birin) garaz olmek –> (yekî) lê bûn kin bağlamak –> nava (wan) hatin hilnîn ucêlîmulak; buzlu ermek –> xwe dan (yekî) 1) (bu me) kin beslemek (veya kin tutmek), garaz bağlamak 2) (birin) kûfa taînak, kuncay, tskmak (veya utmek)*
 kınare *mêbin kınare*
 kınat *bu kin kınat*
 kınatî *m kınatî, garazlık*
 kınbaz *mêbin zmet*
 kınbuji *m kınbuji k*
 kındar *mêbin 1. kınca, kınli, kındar 2. kinç*
 kındari *m kınçil k*
 kındarî *m kındar*
 kinedog *adlar kınca, kındar, kınli, kin guden*
 kinedozî *m kınçilik, kındarlık*
 kinematîk *mêbin kinematîk*
 kınar *batin çarûş batîni*
 kınestozî *mêbin kınestozî*
 kınçîk *mêbin 1. kınçîk 2. xwe kınçîk 3. kın kınçîk*
 kınwer *mêbin kınca*
 kınwerî *m kınçîk*
 kınğê *m ce zaman*
 kın hilanîn *m kındemue, kin kapma*
 kın hilanîn *teğ kınlemmek, kin kapmak*
 kınîk *teğ mîbê kınîk*
 kınîkî *m kınîk*
 kınîkîlar *m kınîkî*
 kınîzîm *teğ mîbê kınîzîm*
 kınkîrk *batin zerevir*

kınkar *mêbin bir tar bûk*
 kınok *adlar kınca, garazkîr*
 kınokî *m kınçîk, kınîk*
 kınokîkî *m kınçîk, garazkîrlik*
 kınor *m çiban –> bêserî ukarca, listûl –> bîlî –> nî bor tar çiban –> tehlîkî kınca çiban –> xwînê bor çiban*
 kınwî *m kınli, kındar*
 kınwî *adlar kınca, kındar, kınli*
 kınwîkî *m kınçîk, kındarlık*
 kınwer *bu kınwer*
 kîp (I) *m dik (teğik olavon)*
 kîp (II) *m 1. sağlak, tû gîbî, çwî gîbî (mêc, zuyî, sağlak ve çwîk kınse) 2. şik, şikî **
 kîp hatîye gîrdên şikî bağlanmî
 kîp (III) *m (barbîrîne denk) * di kîpê hev de ne barbîrîne dengîrdî*
 kîpîk (I) *m kulpe kîpîk çîmek*
 kîpîk (II) *m kîpîk (hagîrsak dolmî)*
 kîpkîrîn *m 1. sağlanîştîrîne 2. şîrîne, germe*
 kîp kîrîn *teğ 1. sağlanîştîrîne 2. şîkîne, germe*
 kîr *mêbin parîş, yanak, erkeklîk otgîm bî –> xwe nûz bûke, ne bî yê hevîlan ergoğîgîca dayîrîne kîrîne, adîrîne (mîrîne) dayîrîne bûr*
 kîrîge *bu kîrîge*
 kîrku *bu kîrku*
 kîrkîk *mêbin örîmek kuşî (Lanîus)*
 kîrkîkî *m teğes*
 kîrkîkînbab *m teğes nêgî teğes*
 kîrkîkî zîrî *m örîmek kuşî (Lanîus)*
 kîroşk *bu kîroşk*
 kîrtîl *mêbin çîkîn, zîmpîra*
 kîs *m 1. kesê * kîsê otîmê mîlîn kesî 2. mez kesê (bu kîsîrîne kendîsîne mîlî parîşî veya servetî) * mezax ji kîsê xwe kîr mîrîrîlî kesîrîndî, yepî 3. kesê (mîktîr tein) * sê kîsî tîlîn u; kesê tîlîn –> xwê sê kesîsî hî –> xwe ewle bûn kesîrîne gûvenmek 4. torba çîkîkîkî torba, parîşî torba gîrî) * kîsê pereyîm parîşî torba * mîstê kîsî torba yeğîrdî (jî) –> hawê xwe çîlî araya gîrmek (kîrîkîkî hîrîn olînak, barînmak)*
 kîşandî *m bûzîne*
 kîşandî *mêbin bûzînek*
 kîşandî *m bûzîk*
 kîşdar *m kesel*
 kîşe *m kesê (yîçîrîrîkî kîr çakîrmak için ele geçîrîlen kesê)*
 kîşedar *m kesedar*
 kîşekîş *mêbin teğîk*
 kîşekîşî *m teğîkîkî*
 kîşekîrîn *m keselîne*
 kîşe kîrîn *teğ keselînek*
 kîşel *mêbin tor, bağ*
 kîsete *bu kîsel*
 kîşîhandî *m kîşîm*
 kîşîhandî *teğ kîşîm*
 kîşîhî *teğ 1. çekîlînek (çîlî için) 2. kasîlînek*
 kîşîhî *m 1. çekîlîne (çîlî için) 2. kasîlîne*
 kîşk *m 1. kesê * kîşîkê diravîm parîşî kesî 2. mî kesî (mîktîr tein) 3. mez kesî, kesîkî 4.*

torbó, póset (kagok torbó, pósa torbó) -
-é ueléké specni torbási -**é** gum taşık torbasi
-**é** hewayé -**é** havá kesesi -**é** nişt yağlı
yazme torbasi -**é** xewê tükcu. uyuşuk

kjşikê dirin *meşê* dij kôkê zan
kjşikê firşik *meşê* del kesesi
kjşikê gum *meşê* taşık torbasi
kjşikê niştê *meşê* kesesi
kjşikê niştê *meşê* del k torbasi
kjşikê oşgane *meşê* dagareşp
kjşikê pûşê *meşê* kavik
kjşikê toxmasê *meşê* pemi torbasi, kesesi
kjşikê zîray *meşê* del kesesi, selra kesesi
kjşikok *meşê* kesecik
kjşin *meşê* huzûlme (toplama, mûrlaz)
kjşin *meşê* huzûlmek (toplamak, mûrlaz ul-
mek)

kjşk (I) *meşê* kes
kjşk (II) *meşê* kapni
kjşkibûn *meşê* kesleme
kjşkî bîn *meşê* kesmeşec
kjšo *meşê* kaplumbağa, toşbağa (testudo)
kjst *meşê* kes
kjstet *meşê* kışet
kjst *meşê* diyanel
kjstê *meşê* kış
kjşk *meşê* kışk
kjşwer *meşê* kışwer
kjşwerşin *meşê* kışwerşin
kjşwerz *meşê* kışk
kjî *meşê* kî

kütüb *meşê* kütâb 2. kitap (kutsal kitap) -**é** bî-
çeng kitap kordî -**é** berîbat çep kitabî -**é**
destan el kitabî -**é** pêjanê yemek kitabî -**é**
qêbreş kara kapî kitap (şekî) -**é** serheş
anî kitap dî -**é** de helbûn kitapî yer vînuk
* ex. tîş dî kütîbê de tuzê be komanî kî-
tağıta yer: yok bi -**é** mîndê xwarin kitabî el
tuzmak

kûtibe *meşê* kütâbe yazî
kûtahet *meşê* kütâhet
kûtandin *meşê* hecelleme
kûtandin *meşê* hecellemek
kûtandî *meşê* hecelanîş, olan
kûte *meşê* hece, sesleri -**ya** dîrêj -**é** uzun hece
-**ya** gîrtî -**é** kapaî hece -**ya** yeldî -**é** aşk
hece -**ye**n hejeyî terimsel hecever
kûtekîrîn *meşê* hecelleme
kûte kîrîn *meşê* hecellemek
kûteparêz *meşê* hecever
kûteparêzî *meşê* heceverlik
kûtevan *meşê* hecever
kûtevanî *meşê* hecelmek
kûteyî *meşê* hececi * helbesta huşî kûteyî sekuz
hurehî sîr
kûti *meşê* gîti
kûtin *meşê* kûti
kûkûlî *meşê* hece huzê
kûkûlîkirin *meşê* hecelleme
kûkûlî kîrîn *meşê* hecellemek
kûvîrîk *meşê* kûvîrîk
kîvî (I) *meşê* kîvî
kîvî (II) *meşê* kîvî, apterîk (apteryx australis)

klaxson *meşê* klaxon
klarîkalîzm *meşê* klâ kalîzen, dîn erkeçîlik
klarînet *meşê* klarnet, gitarî
klarînetjen *meşê* klarnetjen, gitarîneç
klasîk *meşê* 1. klâsik (eskî Yunan ve Roma çağı
dîn ve sanatı ile ilgili olan) 2. klâsik (XIX.
yüzyıl Fransuz dînî, sanatı ve yazarlarıyla il-
gilî olan) 3. klâsik (uzerinde çok zaman ge-
çtî halde değeri yitirmeyen, tarîhinde êr-
nek olarak görülen eser veya sanat) 4. klâ-
sik (başta kuratay) 5. klâsik (başta kuratay)
yenîlar getirmeyen, geteneksî) * wêjeya
klasîk sîrîk edebîyat

klasîkbûn *meşê* klâsikleşme
klasîkî *meşê* klâsiklik
klâsîz *meşê* klâsîzî
klaxor *meşê* klaxûr
klaxîn kuf *meşê* klaxîn kuf
klaxen *meşê* klaxûn (bir mîrîk alet)
klaxye *meşê* klaxye
klaxye-şar *meşê* klaxyê
klax *meşê* klaxye (ak şîkî: maddelerin gezmelerini
sâğlamak veya engellemek için kullanılan
süpür)

kleptomanî *meşê* kleptomani
kleptomanî *meşê* kleptomani
klerîkalîzm *meşê* klerîkalîzm
klîrîng *meşê* klîrîng, klîkas
klîk *meşê* klîk, klîz
klîkparêz *meşê* klîkparêz, klîzparêz
klîkparêzî *meşê* klîkparêzî, klîzparêzî
klîza *meşê* klîza

klîmatolog *meşê* klîmatolog, iklim bilimci
klîmatolojî *meşê* klîmatoloji, iklim bilimi
klînk *meşê* 1. klînk (hasîta bakılan yer) 2. klînk
(hekîm olacak öğrencilerin oğulanaş ola-
rak ders gördükleri yer) 3. klînk (vîd. ut mu-
ayezesinde görülen hastalık belirtisi) -**é** çê-
van *meşê* klînkî

klîniker *meşê* klîniker
klînoşetre *meşê* klînoşetre, egîmölçer
klîps *meşê* klîps
klîşe *meşê* 1. klîşe 2. *meşê* klîşe, basma kalıbı -**ya**
mê -**ış** klîşe
klîşeker *meşê* klîşeco
klîşekerî *meşê* klîşecîlik
klîşeyane *meşê* klîşeyane
klîşeyîbûn *meşê* klîşecîleşme
klîşeyî bûn *meşê* klîşecîleşmek
klor *meşê* klór (kalsiyum Cl)
klorîd *meşê* klórîd
klorîdîrat *meşê* klórîdîrat
klorîdîrîk *meşê* klórîdîrîk
klorîk *meşê* klórîk
klorîkirin *meşê* klórîkîleme
klor kîrîn *meşê* klórîkîlamak
klorkîrî *meşê* klórîkî, klórîkîleşme
klor îş *meşê* klórîkîleşme, klórîleşme, klórîşerîleşme
klorîlî *meşê* klórîlî
klorîform *meşê* klórîform
klorîmetrî *meşê* klórîmetrî, klórîlçer
kloroplast *meşê* klórîplast
kloroz *meşê* klórîoz

klarpiv *m* klörölçü, klörömetri
 klörar *f* klörölme klörü:
 klörarî *kürin* *avz* *ğış* klörölendirmek
 klöröfubî *ğış* klöröfobî, kapalı ve korku-
 su
 klüb *m* klüp → çavê gece klubu
 klübvan *rd* klüpçü
 klübvanî *m* klüpçülüç
 ko (I) *ğış* ku
 ko (II) *m* koyunları tek sıra halinde başlarını
 önündeki koyunun bacakları arasına koyarak
 derlenmesi
 ko (III) *m* dağ
 ko (IV) *m* kucak
 ko (V) *avz* 1. atı (topama) ilerletme 2. işle-
 tirmesi, diğ 2. *avz* 1. pozitif tınısında büyük,
 önünde = bulunan ayı)
 ko (VI) *rd* kü (keskinliği yeterli olmayan) *
 küra ko kör özek = (kulu an ji ke) bûn ağ-
 zî körölemek
 koalisyon *m* koalasyon = ortak yönetim
 köhalî *kürin* köbalî (k salınar Co)
 kobay *avz* 1. kobay (Cava) puzellisi 2. *rd*
 kobay, denek, deney konusu
 kobe (I) *m* kök, (yük, uzluk, yoğunluk, u-
 zunlu gibi sebeplerle göz altında beliren ko-
 yuluk) * *avz* 1. köbeve li bin çav binête
 göz altında oluşan bulmaya köbe
 kobe (II) *m* 1. etek (gıysma, alt kenarı) 2. tuz
 (gıysiden) vürinç ve eteğe eklenen eniş
 kınaz puzası)
 köbra *rd* köbra, gövüklü yılan
 köbün *m* 1. köreline, gödişine (tıpık, keser vb.
 için) 2. körleşme (kesmez, işlemez duruma
 gelme)
 ko bün *ğış* 1. körölemek, gödişmek (tıpık,
 keser vb için) 2. körleşmek (kesmez, işle-
 mez duruma gelmek)
 köbünî *m* körlük (kesmez olma durumu)
 köbüyn *m* 1. köreline, gödişine (tıpık, keser
 vb için) 2. körleşme (kesmez, işlemez duru-
 ma gelme)
 kökürî *m* köreline köreleşme, köreline
 (keskinliğine vürmesine sebep olma)
 ko körin *ğış* köreline, köreleşmek, köreleş-
 tirmek (keskinliğini vürmesine sebep olma)
 * megeş ko kör mükası köreleştrü
 knc (I) *m* kuş
 koc (II) *m* 1. kutuk 2. kısa ve kalın değnek 3.
 kıyım tahtası, 4. *rd* dik olmayan, boynuzsuz,
 ağaçsız → sultan 1) yılların kutluğu 2) tece-
 bel, dereymlî kimsa
 koç (III) *m* 1. göç (cesetli seherlerden bir yer-
 den başka bir yere girme) 2. göç (göç sıra-
 sında işinin av eşyalı) * koç har körin
 wê bikevî rê grêç vukleyip yola koyula-
 saktar 3. göç (harî işyazınları mevsim, iklim,
 hasin vb nedenlerden dolayı yer değı-
 tirmeleri) 4. hıçve (İslâm inki munde harî inç
 başı sayı) Har Muhammed'in Mekke'den
 Med ne ye grêç etmesi → dawî harî son yol-
 culuk, olum → a dawî körin göçüp gitmek
 (ölmek) → dawî harî dunyaya gözlerini

kapamağ (veya yummak) → teğhâstiyar
 beyan goç → a xwe ya dawîyê körin goçup
 gitmek (ölmek)
 köcak *m* zârîş üzerine konulan daha küçük da-
 rek
 kocan *m* kocan
 kocandin *m* göçertme
 köçandin *ğış* göçertme
 köçbar *rd* göçmen, göçen
 köçbarbûn *m* 1. göçme 2. göçüp gitme, dünya-
 ya gözlerini kapama (veya yumma)
 köçbar zîn *ğış* 1. geçmek 2. göçüp gitmek,
 cingaya gözlerini kapamak (veya yummak)
 köçbarbîşîn *m* 1. göç 2. göç p gıyma, dun-
 yaya gözlerini yumma
 köçbarî *m* 1. göçmenlik 2. telcî, göç etmeye
 köçbarkörin *m* 1. göçertme 2. telcî etme, göç
 ettirme
 köçbar körin *ğış* 1. göçertmek 2. telcî et-
 me, göç ettirme
 köçber *avz* 1. göçebe, göçmen, mülâzî 2.
 göçmen (sokak telcî, ülkelerle gider, hayvan)
 köçberî *m* 1. göçebelik, göçmenlik, mülâzîr-
 lik 2. mülâzîre
 köçbîn *m* göçme, göç etme
 köç bûn *ğış* göçmek, göç etmek
 köçbûvî *m* göçüş
 köçdawî *m* son yolculuk, küm
 köçdawîbûn *m* hayata gözlerini yumma (veya
 kapama)
 köçdawî bûn *ğış* hayata gözlerini yummak
 (veya kapamak)
 köçdawîkörin *m* göçme, göç etme, göç etmeye
 (ölmek, yok olma)
 köçdawîkörin *ğış* göçmek, göç etmek, göç
 etmeye (ölmek, yok olma)
 köçe (I) *har* köç
 köçe (II) *m* güreş
 köçgelî *m* güreşçi, pehlivan
 köçgîrî *m* güreşçilik, pehlivanlık
 köçek (I) *avz* 1. köçek, cenzi 2. köçek (ağır
 başlı dâvran şarı olmayan kimsa)
 köcek (II) *m* 1. köçek (Alevilikte) 2. köçek
 (kızdırlık Şeyh Hadî mebesini koruyula-
 ra başkılık eden ve dini propaganda yapan
 kimsa) 3. mürecim
 köçekî (I) *m* köçeklik
 köçekî (II) *m* haley türü
 köçekîal *ğış* avce, evce, evcek, kâpî kâpîmaca
 * em bi köçekîal diğîr sünemâyê sîmekîyaya
 evcek gîlyoruz
 köçer *avz* göçer, göçebe, yürük, kona; göçer
 2. *avz* göçer, gıyma (mevzîne güre yer
 değıştiren hayvan) → mezinên wan ku estî-
 yar dibin dîkin her karîk û berarîkatt şurt
 kîncayîncê kîpeğ n. maskarası alır →
 nahêjn dawê min tîrî e kîmse ayranîncê
 ekşîdir cemez
 köçerat *rd* göçerler, göçebelere
 köçerbûn *m* göçebelenme
 köçerhûyn *m* göçebeleniş
 köçerî *m* 1. göçebelik, göçerlik, yürüklük 2. *rd*
 göçer, göçer kînar

Koçerli m göçebelik

koçık (I) m küllükçük

koçık (II) m 1. hel, selâmlık (saray ve köşklere erkeklerin hulu uğru ve erkek misafirlerinin alındığı bölüm) 2. otak

koçık (III) m otak (taş evak)

koçi m hür, * salnamteya koçi hürî tekvîr

Koçin m güçünce

koçin *ışık* göçmek

koç m 1. bekleme salonu, kabul odası (veya anlım) 2. misafir odası, salon 3. köşk

koçkanî *har* kuşkanî

koçkar *har* goşkar

koçkan m 1. göçme, göç etme (veya eylenme) 2. göçme (bazı hayvanlar sıcak iklimli ülkelere gitme) 3. göçme, göç etme, göç etleme (öfne, yok olma)

koç klirin *ışık* 1. göçmek, göç etmek (veya eylenmek) * ev malbata kü hüm jê behs dikîn jî vir koç kir halvetiğınız ule huzulac gôçû * koçeran koç klirin göcerler gôç ett 2. göçmek (bazı hayvanlar sıcak iklimli ülkelere gitmek) 3. göçmek, göç etmek, göç etlemek (olmek, yok olmak) - çûn goçup gûmek

koçnev m tebîr

koçnevî m telcîr, göç ettirme

koç (I) m 1. kavata (oyma ağaç kapı) 2. çanak, mârâpa 3. çayrak uçek (bir elya birimi)

koç (II) meçûn (tekne/saz teknesi)

koç (III) m koç (bir dîngîyi göçeter sembolier düzgesi)

koda erdî m ayaklastı parası

Kodalês m çanak yalayıcı

kudalêsî m çanak yalayıcılık - kûrin çanak yalayıcılığ; etmek

kudan m yolu koyulma

kudanî m yolu koyulma

kudanî m yolu koyulma

kuda zazañî m yolu haycı

kude (I) *başta* bi -ür m

kude (II) m mîra uresi, otak serri, edakiye

Kudemî *har* kodemî

Kodek m 1. vavra (hayvan yavrusu) 2. meç genç çuuk

kodeks *ışık* kodeks

Kudel m 1. uç bükçü 2. m şîre tazyuzu -a mârîserîş sikilimîş üzüm suyunun bırakığı ha vür

Kuden m otamak

Kudemî m otamaklık

kuder m otak ücreti, otakiye

kuilerî m meç ücreti

Koçık (I) *uzûn* leğen, havsala -a pişrê be' isirtin altına rasniyan bölgesi)

koçık (II) m 1. boduc 2. kavata (oyma ağaç kapı) 3. çanak, küçük mârâpa 4. çanak (göçde televizyon ve beyin anlısında) - kî şîniya vata xîstîn boşa klirik çekemek -a tije bi ya vata dîn deluyu boş olarka değîrtmek (zena etmek) -a kwinê kan çanağî

Koçık (III) *mâlûn* göğüs tahtası (çalgının göğüs)

koçık (IV) m dolma (yemeği)

koçık (V) m genç çuuk

koçika cökê m dîz ağıracağı

koçika dewlê m çüvê

koçika pişrê m hel isirtir, altına rasniyan bölgesi)

koçıkqal *ad* uğusuz

koçıkqala m zuğurt

koçık m eylârlîk

koçin m düzleşme

koçin *ışık* düzleşmek

kuçkîrlî m kuçkîrlî

kuç kîrlî *ışık* kuçkîrlîk

kuçkîrlî m kuç, kuçlanma

kuçî (I) *ad* kuçburlu

kuçî (II) m kaplanbağı

kuçqelîn *ad* uğusuz

kuçqulor *ad* zuğurt

kuçqulî m çerek hatinde, sarımsak yuvârlık halde

kuçîk (I) *avrûn* dîz ağıracağı, dîz kapuğu

kuçîk (II) m hatîz

kuçîk (III) m kuçîk

kuçî m 1. horoz (kadın başlığı) 2. horoz (tavuk küsu, tavuk gibi kuşların başlarında bulunan tüyler)

kuçîkûl *ad* eğik horozlu (kadın)

kuçîşor *ad* eğik hatîzlu (kadın)

kuçîşorî *ad* eğik horozlu (kadın)

kuçî m köşe

kuçîşorî *ad* köşeli (yapı kims)

kuçîşorî *ad* köşeli (solan kims)

kuçîşorî *ad* köşeli (yapı kims)

kuçîşorî m tarîhî devîs

kuçîşorî m umîd, eyvî ve azîk depusu

kuç (I) m dağ

kuç *ad* kör, keskin nitayın

kuçî m *uzûn* kuçîmî

kuçî m dağ

kuçî m 1. kemirmiş 2. *ad* boş ziyak avure (işsiz, boş gezici)

kuçîmî m kemirmiş

kuçîmî m kemirmiş

kuçîmî m kemirmiş

kuçî m kemirmiş

kuçî m kemirmiş

kuçî m kemirmiş

kuçî m kemirmiş

kuçî m kemirmiş

kuçî m kemirmiş

kuçî m kemirmiş

kuçî m kemirmiş

kuçî m kemirmiş

kuçî m kemirmiş

kuçî m kemirmiş

kuçî m kemirmiş

kuçî m kemirmiş

kuçî m kemirmiş

kuçî m kemirmiş

kuçî m kemirmiş

kuçî m kemirmiş

kuçî m kemirmiş

kuçî m kemirmiş

kuçî m kemirmiş

kok (VT) m 1. kök (bazı şeylerde dip bölüm) 2. gövde (ağaçların dal ve köklerden sonra kalan bölümü) 3. çoluk, kökük (kesilen ağacın dışarda kalan kısmı) * **piyê min li koka darê leqîlî** ayagımı çolukta takıldı 4. kök, asal temel, esas) * **koka niyîşê wêne ye yazîmî** asîl resiminde 5. usul, kök, köken (kaynak, soy, nesep) * **koka vê malê ne dîvar u bu aîlen nê koku belfi deqîl** * **knka wan jî E-rehîstapê** tê anîman kûnîni Arahîstardan gelîne 6. 7. kök (kelimenin her türlü ekler çıkarıldıktan sonra kalan anlamlı bölüm) * **koka lêkerê bilur koku** 7. üç köken, nesep (mâlin menşesi) -- kölden kok salınak ~ berdan erdê kûk salınak (biti yete iyaze yetleşmek) * **II gund kok berdaye erdê mayê kove kûk salmış** gelînyay ~ a (...) ahîl 1) sökümlü kurutmak, köküne zâlet suyu dökmek 2) soyunu kurutmak ~ a (komekê, civatekê) anîn tîrpan armak, bir topluluğu yok etmek, kırıp geçirmek ~ a (yekî) hîrandîn ocagîni sîndûrmek ~ a (yekî) hîrîn soyuqî korînmak ~ a (yekî) dan tayê kûkûni kurîtmak, köküne kabal suyu dökmek ~ a (yekî) dâmîn soyunu kurîtmak ~ a darê aqûş kûkû ~ a (...) hatîn koku kazanmak ~ a hev anîn (birbirini) soyuqî kurîtmak ~ a mîran tê anîn (hîrîn) soyunu kurîtmak ~ a peyvê kelîne koku ~ a (...) qelandan kûkûni kurîtmak, köküne kibric suyu dökmek ~ a (...) rakîrîn kûkûni kazanak, kökünde kazanak * **em dê di dumeke kurt de koka vê beawêşîrê rakîrî kîşî** bitî sîrede bu bostaliqî kûkûni kuzayucûqî ~ a (îştêkî) rakîrîn dibîre darî etîmek (bir şeyi sonuna kadar tüketmek, bitirmek)

koka botîr 1. kaka (Frytroyxylon cema) 2. kaka (hu bitkînin yapraklarından çıkarılan madde)

koka dîran *av* diş kûkû

kokain m kokain

kokainkêş *avîr* kokainçîman

kokainkêşî m kokainçîmanlık

kokainman *avîr* koka nomar

kokainmanî m kokainçîmanlık

kokandî m 1. donanma, donama (göz aklı şeyler kul unarak gösteriş durumu gelirmek) 2. bezekleme, bezeme, süsleme

kokandî *lêg* 1. donatmak, donatmak (göz aklı şeyleri kullanarak gösteriş durumu getirmek) 2. bezeklemek, bezemek, süslemek

kokandî *av* 1. donanma 2. bezekli, bezemeli, bezeli, süslü

kokandî m kökünü getirme

kok anîn *lêg* kökünü getirmek

kokard m kokart

kokardî m kokarlı

koka zer *avîr* lîmî safran

kokberdan m kûkleşîme, kok salın

kok berdan *lêg* kûkleşmek, kok salınak

kokberdayîm m kûkleşîme, kûk salış

kokbîr m 1. kökten kesim 2. kırım, soykırım

kokbîrîn m kırım, soykırım

kokbîrkîrîn m 1. tozurma, kükünü (veya kökünde) kazım 2. kırım yapma

kokbîr kîrîn *lêg* 1. tozurtmak, kükünü (veya kökünde) kazımak 2. kırım yapmak

kokbîn (I) m semirme, semizlenme

kokbîn (II) m süslüleme

kokbîn (III) m akort olma

kok bûn (I) *lêg* semirmek, semizlenmek

kok bûn (II) *lêg* süslenmek

kok bûn (III) *lêg* akort olmak

kokdar *av* 1. köklü 2. kökeçli 3. menşeli

kokêb m kenar

kokel (I) m 1. dikili taş 2. bag ve bastarda taşta kulübe

kokel (II) m eğri boyunuz

kokel (III) m sakir

kokel (IV) m kavama

kokelî m kavamlı

kokelîbûn m kavamlıca, kavamlanma (kavamlık bir duruma gelme)

kokelî bûn *lêg* kavamlıca, kavamlanmak (kavamlık bir duruma gelmek)

kokelîbûyîn m kavamlıca, kavamlanış (kavamlık bir duruma gelme)

kokêr m akıntular

kokêvil *avîr* mantar

kokû m dal (örnek, ense) * **daye kokûla xwe dalîna almîş**

kokûlîk m dal (örnek, ense) * **hêde kokûlîku xwe dalîna al** (II) ~ a (yekî) sîwar hûn dalîna bîrmek

kokûn *av* koca, uzak

kokûnbûn m kocalına, keccama

kokûn bûn *lêg* kocalmak, keccamak

kokûnbûyîn m kocalına, keccama

kokûnî m keccak, morukluk

kokûnbûn m moruklaşma

kokûnî bûn *lêg* moruklaşmak

kokûnîrîn m keccaltma, keccaltma

kokûn kîrîn *lêg* keccaltmak, keccaltmak

kokûrîn m keccaltîme, keccaltîme

kokûrîn m keccaltîme (keccaltîğini yitirmesine sebep olma)

kokû (I) *av* 1. keccalt 2. keccaltli 2. m keccel

kokû (II) m 1. zevceçik 2. semizlik

kokû (III) m süslük

kokûbîr *avîr* kökîmbî

kokûn m 1. donanma 2. allanma, bezeme, süslüleme

kokûn *lêg* 1. donanmak 2. allanmak, bezemek, süslenmek

kokûnî (I) m sıylıklık, semizlik

kokûnî (II) m güzelliç

kokûkîrîn (I) m akort etme (yapma), düzenleme, düzene verme, düzene kuyına veya düzene sokma

kokûkîrîn (II) m semizleme

kokûkîrîn (III) m bezemek, süslüleme

kok kîrîn (I) *lêg* akort etmek (yapmak), düzenlemek, düzene vermek, düzene kuyınak veya düzene sokmak

kok kîrîn (II) *lêg* semizlemek

kok kirin (III) *ğış* buzemek, suslemek
 kokkirin (II) *çök* eritme düzenlenmiş
 kokkirin (II) *çök* serimi işi, ağırlı
 kokkirin (III) *çök* bezek, besek
 kok le anlık *çök* kokunu çıkararak, kok me
 eden şey u dönmek, kokunu kazımak, soyma-
 na kurumak
 kok le danim *çök* söküne kurumak, köküne
 köbe taşı u dönmek, kasırmı getirmek
 kok le qelandin *çök* kökünü kurumak, köküne
 melek u ağrı dönmek, kokunu kazımak, soyma-
 na kurumak
 koklik *çök* dal tomuz, enzej * hilde kokliku
 xwe dazm al (II) *çök* siwar hün dala-
 na bimek
 koknar *çök* koknar (Abes)
 kokoreç *çök* kokoreç
 kokoreçiroş *çök* kokoreç (solan kömür)
 kokoreçiroş *çök* kokoreçlik
 kokus *çök* kokus
 kokuyark *çök* kokuyark
 kokqelin *çök* kirin, seykirin
 koksor *çök* kirmizi kök ü tiki kayruğu
 kokteyl *çök* 1. kışteyl itülü çikler karışımı
 2. çaydan içki 2. kokteyl (içki topluluğu)
 kokulik *çök* kokulik
 kol (I) *çök* 1. yonmak (parmak için kapı açma-
 ya elin aldığı biçimi) 2. yonmak (el için bir e-
 riye yapılan yapı) * le halin dan yon-
 maklık
 kol (II) *çök* 1. kol meşaca topluluğu toprak
 kol (III) *çök* kızak (kızak taşıma) * çekilen ki-
 zak
 kol (IV) *çök* 1. boyuzuz * közina kol boyuzuz
 2. keşik (kuşak veya boyuzları se-
 sice taşıyan) 3. kol (kızak için, sırtı nö-
 masyon) * sola serê wê kol ki: ayakkabı, -i
 beşama meç yağlı
 kol (V) *çök* kulub, tike * keim ü kolê te tîm di
 destê te de be kulubin *çök* tîm elinde olup
 hep dazm kışkırtırmı
 kol (VI) *çök* 1. omuz, dal 2. tepe
 kol (VII) *çök* yapılan yapılmış güçlendir, eğten
 çardak
 kol (VIII) *çök* meşime -i destê (yeği) hün (be-
 nür) ellerin çimik için eğilme -i ilingê (ye-
 ki) hün 1) ayagına veya ayaklarına kapama-
 mak (ayaklarına yabarmak) 2) ayagına veya
 ayaklarına kapamak (bağışlanmak için yab-
 armak) -i piyê (yeği) hün 1) ayagına veya
 ayaklarına kapamak (ayaklarına yabarmak)
 2) ayagına veya ayaklarına kapamak
 (bağışlanmak için yabarmak)
 kola (I) *çök* 1. kola (Çaracamentu) 2. ke-
 la (bu bakımdan elde edilen çececi)
 kola (II) *çök* kola (çamaşır kolatama) kullanı-
 lan özel çececi
 kolalar *çök* kolalar
 kolafiroş *çök* kolalar (bu çeceğin satıcı)
 kolafiroş *çök* kolalarlık
 kolaker *çök* kolalar (çamaşır kola yapan
 kimse)
 kolakerî *çök* kolalarlık

kulkakirin *çök* kolatama, kolatayış
 kulakirin *çök* kolatamak
 kolan (II) *çök* 1. sokak 2. çarraf
 kolam (II) *çök* dal (sınmaz, çayur köprüsü, enze)
 * hilde kolama xwe dal na al (II) *çök* (yeği)
 siwar hün dazm bimek
 kolan (III) *çök* hel, salen
 kolan (IV) *çök* 1. kazı, kazma 2. kazma (kazıma-
 gı bir araçla (yağın) açma) 3. belenaz, kazma
 4. kazı, kalfiya) 5. kazı, hak (yağ veya me-
 tal üzerine yazı veya resim (sınmaz)) 6. kir-
 ma, kazma 7. (y. kazma (kürat)) -a rîzgâr-
 kirinê katirana kazı -a xwe qeluptan ka-
 zıma yapmık (veya çimik)
 kolan *çök* 1. kazımak, kazımak 2. kazımak (ka-
 zıma) çöl eb açmak * bir kolan kîyo ka-
 zımak 3. kazımak (kazıma) 4. (y. kazıma) (bu
 sınıfta kazıma) 5. kazıma (kürat) 6. kazı-
 mak (yağ çimik) 6. desmek, eşelemek 7.
 çimik (sırtı için veya kesim bir esimele
 bir şey yontmak) * dar kullabê û mayê xwe
 lê nivisandibû ağzi çarîk ismîna yazmî-
 8. eşelemek, kuzalermak, karıştırmak (bu
 konuyu araştırmak, üzerinde durmak, kurca-
 lamak, bir şey ortaya ç. kurmaya (açmak))
 * wê bûyêrê mekolîn bay e olay: kuzala-
 rmak (y. ç. m) 9. karıştırmak (diş karıştı-
 rmak) * bi dirankokê misêwa di anên xwe
 dikola kurdaña dişlerim, tab. re ka işe yor-
 du.
 kolandibû *çök* 1. kazma 2. kazıma (kazıma) 3.
 kazıma, kazıma (metal bir yüzey üstüne sert
 bir araçla (yeğin) çizme, yazı yazma, rasvet-
 me) 4. (yağın) yazma 5. çalma (yağın), ka-
 lermak (çizme) 6. kazıma
 kulandin *çök* 1. kazımak 2. kazımak (kazıma)
 3. kazımak (metal) bir yüzey üzerine
 sert bir araçla şekil çizme, yazı yazmak,
 nakşetmek * mar kolandibû mahur ka-
 zımak 4. (yağın) yontmak 5. çalmak (yontmak,
 kesmele (çimik)) 6. kazımak
 kolandî *çök* 1. kazı 2. kazım, çimik, mihkük
 * mayê kolandî kazı (veya ayıklı) yazı
 3. sokak, 4. çimik, çalma (kazıma) çimik-
 me) * yazoyêke kolandî çalma çimik yazı
 5. çimik
 kolane *çök* çarraf
 kolanî *çök* kolonya -i xwe dazm koterî-dar-
 mak
 kolankirî *çök* sokakçı
 kolankirin *çök* kazımalama
 kolab kirin *çök* kazımalamak
 kolare *çök* çarraf
 kolayan *çök* kolan (kola) (çeceğin satıcı)
 kolayani *çök* kolalarlık
 kolayî *çök* 1. kazılı 2. kazıma, kazıma,
 mihkük 3. yontma
 kollûn *çök* kolayme
 kol bûn *çök* kütlegmek
 kolbûnî *çök* kütlek
 kule (I) *çök* yapılan yapılan (bu tür kızak)
 kule (II) *çök* 1. kole (sazayış tutsak) altıncı,

başkasıyla satın alınan kimsesi) 2. *mî köle* (bunur, emir altında olan, özgür olmayan)

kolehün *mî koleleşme*

küle bîlüt *leşgî koleleşmek*

kulebüyüm *mî koleleşme*

kuledar *neşî kolece*

kuledarı *mî kolecelik, kölelik*

kulefirroş *mî mî küle satıcı*

kulefirroşi *mî küle satıcılığı*

kulegir *neşî köle satıcısı*

kulegiri *mî köle satıcılığı*

küle *mî küle* * **küleje** *tendurisiyê sağık koleje*

kulejvani *mî kolejî*

kulek (I) *buç külek*

kulek (II) *mî mî 1. kazma 2. mî kazandırm 3. mî*

şaha kaşık vb. yi kazır nakla kullardan alet

kulek (III) *mî kelon*

kulekan *leş koklik*

kolekân *mî ka koleştirme koleleşme*

kole sarîm *leşgî koleleştinmek*

kolekî (II) *mî kazınlık*

kolekî (II) *mî mî kolece*

koleksiyon *mî 1. koleksiyon, derlem 2. koleksiyon (moda evlerinin düzenledikleri defilelerle gösterilen modellerin tümü)*

koleksiyonvan *neşî koleksiyoncu, derlemci*
koleksiyonvani *mî koleksiyonculuk, derlemcilik*

kolektif *neşî kolektîf, ortaklaşa*

kolektîfîze *mî kolektîfîze*

kolektîfîzekelîm *mî kolektîfîze etme, kolektîfleşirme*

kolektîfîze kîrîm *leşgî kolektîfîze etme, kolektîfleşinmek*

kolektîvîst *neşî kolektîvîst, ortaklaşacı*

kolektîvîzasyon *mî kolektîvîzasyon, kolektîleşme*

kolektîvîzâm *mî kolektîvîzâm, ortaklaşacılık*

kolektor *neşî kolektor, toplacı*

kolemanîf *neşî kolemanîf*

kolemiş *mî derlem kazdığı topuk*

kolerâ *leşgî koleza*

kolerayî *mî kolezalî*

kolesturîn *mî kolesterîn*

kolestural *mî kolesteral*

kolefî *mî külelik - ü evdîfî kuluk kolelik*

kolewar *neşî kolece*

kolewarî *mî 1. kölecilik, kölelik 2. mî mî koleza*

kolewarîfî *mî kölecilik*

kolewar *buç kolewar*

kolik (I) *mî bir tür küçük keçe, kaşık boyukluğünde fakat de mî*

kolik (II) *mî 1. çardak (tarla, bahçe gibi yerlerde ağaç dallarından örülmuş boynak) 2. çardak (asma gibi bitkilerle dallarına sardırılarak için direklerle yapılmış yer) 3. çardak, kamerya 4. kulübe 5. kulübe (bu yer beklemeye görevli kimsenin içinde bulunduğu küçük barınak)*

kolk (II) *mî 1. meze 2. zames 3. meç kumes (ulaş ev) 4. pîrê xwestîr 5. jî burca Mîrê Cîlîrê inanan kendî evi satıldandan daha güveller*

kolk (IV) *mî 1. engebe, engebeli, tenah arazi 2. cepe*

kolik (V) *mî dal (aruz, omuz köprüsü, ense) **
hîle kolike xwe dîrma dî

kolik (VI) *1. öksürük (kesik ve kesik öksürük) 2. en çok keşunlarda öksürük şeklinde görülen hastalık*

kolikî (I) *mî keçe*

kolikî (II) *mî kesik ve kesik öksürük şeklinde kendini gösteren bu hastalığa yakalanmış olan*

kolikûbûn *mî kesik ve kesik öksürük hastalığına yakalanma*

kolikû bûn *leşgî kesik ve kesik öksürük hastalığına yakalanmak*

kolîng (I) *mî dal (aruz, emir köprüsü, ense)*

kolîng (II) *mî kazma (tuğrağı kazımla kullanan ağaç saplı demir araç)*

kolit *mî kimes*

kolix *mî derme çarime olarak yapılmış çey -î şeyrîm çûn bok yolana gitmek*

kulî (I) *mî kul*

kulî (II) *mî kuluk*

kulî (III) *mî mî beyaz çukuro*

kolîbasî *mî kolbasî*

kulî (.) *bûn* *leşgî 1. iki bûklûm olmak 2. iki bûklûm olmak (saygı göstermek)*

kulîdar *leşgî kuledar*

kulîdârî *leşgî kolelîdârî*

kolik (I) *mî (araz yere basık) çardak*

kolik (II) *dal, ense çukuru*

kolik (III) *mî kolik*

kolîn (I) *mî mahzer*

kolîn (II) *mî 1. kazılı, kazın 2. kazınca (derisin yüzlerce meç meç olmak)*

kolîn (şek) *1. kazmak 2. şeqk kazınmak (derisini yüzlerce meç meç olmak)*

kolîne *mî yolma*

kolîner *mî mî 1. kazma 2. oymacı*

kolînerî *mî 1. kazınlık 2. oymacılık*

kolîş *neşî kafa taşı*

kolit (I) *mî kolit*

kolit (II) *mî 1. geçeköndü 2. derme çarime ev 3. kulube*

kolitvani *neşîm geçeköndücü*

kolk *mî 1. bağ evi 2. eğretî ev 3. kumes 4. meç kumes (ulık ev)*

kolkîrî *mî küleşirme*

kolî kîrîm *leşgî küleşîrme*

kolîkîstîm *mî yumruklama*

kolî *leşgî üstîn* *leşgî yumruklamak*

kolîmiş *mî bacu*

kolmiş *mî farelerin topmağı kazıyarak yaptıkları rümek*

kolîdan *mî mî mî kolofan*

kolînd *kî mî mî kolot*

kolîndîl *kî mî mî kolîndîl*

kolîkyûm *mî 1. kolokyum 2. kolokyum (denizcilik siması)*

kolîmîlyayî *neşîm Kolîmîlyayî*

kolîmîlyayîm *neşîm kolîmîlyayîm*

kolon *mî 1. kulon, sütun 2. mî kolon 3. az kolon*

kolonî m 1. koloni, sömürge 2. koloni (güç-
men topluluğu veya bir topluluğun yerleşti-
ği yer) 3. koloni (bu ülkede bulunan küçük
yabancı topluluğu) 4. zo koloni (büyük dü-
zenli yaşayan aynı türden organizmaların
oluşturduğu topluluk)

kolonîdat *adın* kolonyalist

kolonîdat m kolonyalist

koloni kârîh *ışık* dâima birdirmek

kolonyası m kolonya - dî *swe* dan kolonyalan-
mak

kolonyakiri *ad* kolonyacı

kolonyalist *adın* kolonyalist

kolonyalizm m kolonyalizm

kolonyalı m kolonyalı

kulorîmetre m kulörölçme, renkölçer

kulorîmetri m kulörölçme, renk ölçme

kulus m kulak (keçuden erkek başlık) → *deve-*

tûki bu tür kûçik → **küver** bir tür kûzâl →

swe li *hewa avêtin* kûlahçı la *waya* aurak

kulsîroş *adın* kûlahçı (satan kimsel)

kulosker *adın* kûlahçı (ima) olan

kofostrom m kofostrom

koloz *adın* kolos

kolun *ad* keyizak

kolxane *ad* yu'ne, hûdê ev

kulroz m kolroz

kulrozvan *adın* kulrozcu, kulroz işçisi

kulyur *adın* kazıcı

kulyuri m 1. kazıcılık 2. taş basması

kum m 1. grup, topluluk, öbek, küme (ayrı yer-

de bulunan küme veya nesneler bütünü, insan

kalabalığı) 2. *wak* topluluk, grup (muzik

grupları için) * **koma sazın** saz topluluğu *

koma muzikê muzik grubu 3. grup (örnek

özelliği olan varlıklar, nesnelere bütünü) 4.

ışık grup, birlik 5. *ay* küme, lig 6. *ad* küme 7.

kula, topluluk (insan topluluğu) * **evka** kom-

kulliyê *adın* arka sâhî 8. küte, küme (nesne-

ler için) 9. ekip, takım 10. birlik 11. kula-

gan, çim 12. yağın tekni (yağın gila) 13. ö-

bek 14. topluluk, ad (temel niteliği bir olan

dil, hayvan veya kişi topluluğu) → **bi** → grup

grup, takım takım, akın akın, öbek öbek, alay

alay, pek çok * **gel** *kum* **bi** *kum* **dikişê** alay

alay halk geçiyor → **grup** **grup**, küme **kum**,

öbek öbek → **û** **kulliyê** *adın*, *ad* **hurey** *larin*, *cu-*

mû → **û** **kulliyê** *giran* kalabalık *ad* → **herfa**

geşegirtî **buzul** *kar* → **o** **felatê** kurtarma ekibi

→ **hewarê** (rizgarkirinê an jî **xelaskirinê**)

kurama ekibi → **hejmarên** **sadê** *mar* **gêlê**

birindir **başûg** → **a** **miletan** **Birleşmîş Millet-**

ler → **rizgarkirinê** an jî **xelaskirinê**) kurtar-

ma ekibi → **sazan** **saz** topluluğu → **sevar** *yo*

gezi topluluk → **ek** **hesê** bir türbo **zenik**,

canî **ceza** → **i** (elhekkî) **bûn** **akın** **ciçek** (top-

lu övük günek, üşüşmek)

koma (I) *adın* koma

koma (II) *adın* **wakîr** **koma**

koma dîzan *ad* çu'uk **oyun** **olup**, **nohut** **bo-**

yuqlaşmele **tas** **arcan** **elcan** **tu** **yiğim-**

dan **kûnêl** **tuadan**, **pû** **dikkatê** **taş** **alip** **yi-**

ğim **yok** **ciwe** **oyuna**

koma hewarê *ad* kurtarma ekibi

komal m toplum → *ya* **seretayî** **ikel** **toplu**

komalayeti m toplumsallık

kamale m toplum

komalayeti m toplum sallık

komalgeç m *repl* olarak **yaşantın** **ya**

komalibûn *söz* toplumsallaşma

kemalî bûn *ışık* toplumsallaşmak

Koma Miletan m **Birleşmîş Milletler**

kumândar *adın* komutan

kumândari m komutanlık

kumandî *adın* komandı

kumandîle *adın* komandıre

kumandîter *adın* komandîter

komando *ışık* 1. komando (başka, sabon-

gibi özel görevler yapan az sayıdaki asker-

lerden oluşan birlik) 2. komando (kumando

hiçbirinde görevli asker) 3. komando (varu-

cu güç)

koma (pestaankirinê) *ad* baskı grubu

kumar (I) *adın* kuma; (Rholodendron ponti-

cum)

kumar m 1. cumhuriyet 2. topluluk

kumari *ad* 1. cumhuriyet 2. *adın* cumhu-

riyetçî

kumârparêz *adın* 1. cumhuriyetçi, cumhu-

riyet savunucusu 2. cumhuriyetperver

kumârparêzî m 1. cumhuriyetçilik, cumhu-

riyet savunuculuğu 2. cumhuriyetperverlik

kumarperest *ad* kuy, cumhuriyetçi

kumarperestî m kuy, cumhuriyetçilik

kumarperwer *adın* cumhuriyetperver

kumarperwerî m cumhuriyetperverlik

kumarxwaz *adın* cumhuriyet taraftarı

kumarxwazî m cumhuriyet taraftarlığı

koma sazbedan *ad* basli hevi

komasî m 1. topluluk, grup * **komasaya** **par-**

tebentêran **parlamentêri** grubu 2. birlik

me 3. vîganik

koma şêkan *adın* takım yıldız

Komati m komünizm

koma m *ya* **arçıktaş**

koma m *ya* **kemûn**

kombest m kumde

kombinezon m kombinezon

komhîra m kombira

komhîra m 1. toplama 2. birleşme 3. küme-

leşme, kümeleşim (bu yerde **toplama**) 4. yığ-

ılma, yığılma 5. toplama (bir guşeyi üze-

rinde görüşme yapmak amacıyla bir araya

gelmek)

koma bûn *ışık* 1. toplanmak 2. birleşmek * **U**

ber **derî** **tu** **hezarê** **mîr** **ku** **bîhûn** **ku-**

puşî **anunde** **binfere** **insan** **birkerişî** 3. kü-

meleşmek (bu yerde **toplannmak**) 4. yığılmak,

yığılmalık

kumbûlî m toplanır

kumbûlyî *ad* 1. toplanık, topla, toplanmas alan

2. birarın 3. kümeleşmiş

kumbûlyî m 1. toplanış 2. birleş 3. kümeleş-

me (bu yerde **toplannış**) 4. yığılma, yığılma

Kömcisün m 1. karultay, kangre 2. genî bile-

şim → **newengeran** (m) **et** **medîsî**

komçık *m* kalle, kulle
 komdaçık *m* 2. mî edat takımı
 kome *m* bouduna
 komedi *m* 1. komedi, güldürü 2. suv komedi
 (yaka ve yapaak söz veya davranış) 3. komedi tebliğe sebep olan olay veya olaylar
 komedinitis *m* komedi yazarı
 komedyä *m* komedyä
 komedyen *m* komedyen
 komedyeni *m* komediyenlik
 komek (I) *m* 1. cümle, cümce 2. ebek -a se-
 reke ön cümle
 komek (II) *m* yardım - dan yardım etmek
 (veya yapılık)
 komekdar *m* yardım - dan yardım eden ol-
 duk
 komekdârî *m* yardımcılık
 komekszî *m* cümle bilgisi, sentagma
 kumel (I) *m* el yağın
 kumel *m* 1. toplum 2. topluluk, meclis (bu ka-
 naya katılmak veya görülmek için bu ana-
 ya gelme insan topluluğu)
 kumelayeti *m* toplumsal
 komele *m* 1. dernek, cemiyet 2. toplum - da-
 meziyanlık (an ji aya kirin) dernek kurmak
 - ünjin dernek kurmak - saz kirin dernek
 kurmak
 komelepüröz *m* der demekci (bu dernege çö-
 kün)
 komelepürözi *m* derneççilik
 komelevani *m* derneççi (dernege üye kim-
 se)
 komelevanîlî *m* derneççilik
 komeleyê *m* toplumsal
 komeleyî *m* derneççi
 kumelgeh *m* toplum
 kumeli *m* 1. toplumsal 2. toplu (her bir arada)
 kumelkujî *m* kalıncı
 kumelkujî *m* toplu kıymet, kalıncı
 kumelnas *m* toplum bilimi, sosyolog
 kumelnasîyî *m* toplum bilimsel, sosyolojik
 kumelnasî *m* toplum bilimi, sosyoloji
 kumelnasîlî *m* toplum bilimsel
 kumelpuröz *m* toplumcu
 kumelpurözî *m* toplumsalcılık
 kumelzaw *m* toplum bilimleri, sosyolog
 kumelzawîyî *m* toplum bilimsel, sosyolojik
 kumelzawî *m* toplum bilimi, sosyoloji
 kumelzawîlî *m* toplum bilimsel
 kumelzawîyî *m* toplum bilimsel
 komeley *m* toplum bilimi
 komepey *m* kelime obagi, kelime hakı
 komer (I) *m* yağın
 komer (II) *m* bir komir
 komerros *m* toprancı
 komerrosî *m* toprancılık
 komgeh *m* komir
 komgüray *m* toprakta
 kom glüm *m* toplumcu
 kom glüm *m* toplumcu
 komçık *m* 1. zümre 2. balık, küçük topluluk
 3. m biraya gelme
 komik *m* ebek
 komik *m* 1. grup, grupçuk 2. takım, grup 3.

peş kum 4. ebek, balık 5. zümre 6. yığı-
 nak 7. hücre (siyasi örgütün oluşturdıkları
 topluluğu)

komika kirdêyê *m* ozne obagi
 komika sêwîyan *m* Büyük Ayı, yarı kar-
 deş, yedigir
 komika stêrkên *m* ayınak
 komikî *m* 1. grupçuk 2. ebek şeklinde
 komikîbûn *m* gruplaşma
 komikî bûn *m* gruplaşmak
 komit *m* 1. kömür 2. komite madeni maden
 kömürü 2. zif kömür (koyu, kara rengi be-
 nemek için kullanılır) - e kömür gibi - li serî
 xistin kömür taşu vermek -a dîzaw mîyanî
 kömürü -a darê mîyanî pîşal kömürü -a
 Êzingan arim kömürü
 komira kesîrîn *m* taş kömürü
 komira kokê *m* kok kömürü
 komira madenî *m* maden kömürü, taş kömü-
 rü
 komirclanê *m* kömürçü
 komirdar *m* kömürçü
 komirîroş *m* kömürçü (zaten kışçı)
 komirîroşî *m* kömürçülük
 komirgeh *m* kömürçü
 komirî *m* kömürçü
 komirîbûn *m* kömürçüleme
 komirî bûn *m* kömürleşme
 komirîkirin *m* kömürleştrime
 komir kirin *m* kömürleştrime
 komirwanî *m* kömürçü
 komirwanî *m* kömürçülük
 komîşk *m* kömür
 komîşk *m* dauk, zif ve
 kumî (I) *m* kömür
 kumî (II) *m* kömür
 kumî hev bûn *m* toplasmak
 kumik *m* 1. komik, güldürücü 2. *m* komik,
 gülünç
 komîkîbûn *m* komikleşme, gülünçleşme
 komîk hûn *m* komikleşmek, gülünçleşmek
 komîkî *m* komiklik
 komîkîbûn *m* komikleşme
 komîkî bûn *m* komikleşmek
 komîkkirin *m* gülünçleştrime
 komîk kirin *m* gülünçleştrime
 komîkî *m* komiklik
 komîb *m* komir
 komîbar *m* komitî, komitîcu
 komîbêk *m* toplu
 komîkasyon *m* kaçıklikasyon, zîlîlîşim,
 hünerleşme, uctarim
 komîkar *m* komîrcî
 komîser *m* 1. komiser (polis teşkilatında)
 2. komiser (hükümet görevlisi)
 komîserî *m* komiserlik
 komîsyon *m* 1. komisyon, ali kurul 2. komis-
 yon sınırsızca -a edaletê edalet komisyonu
 -a îpîrsîne (an ji pîrsîyîyê) sınırsızca
 (ya da tahkikat) komisyonu
 komîsyongir *m* komisyoncu, kahtamal
 komîsyongirî *m* komisyonculuk, kahtamallîk
 komîsyonyan *m* kabarmal

Komisyonvanlık *m* kabzalanılık
komi *sur* hes kirin *şığ* toplamak
komite *w* komite, alt kur, t. komisyon
kopkar (I) *şığ* toplama
kopkar (II) *m* sendika
koner *şığ* 1. toplama 2. derleme 3. *şığ* toplama, kolektör
konkeri *m* 1. toplama 2. derleme
konkritin *m* 1. toplama, toplama 2. *m* toplama (matematik) 3. bunluma 4. gruplandırma 5. grup oluşturma 5. kümelene 6. toplama (yığın durumuna getirme) 7. yığın (toplama, bir araya getirme) 8. tabii etme, para toplama
kon kırın *şığ* 1. toplama 2. toplama (matematik) 3. birleştirme 4. gruplandırma, grup oluşturma 5. kümelene 6. toplama (yığın durumuna getirme) 7. yığın (toplama, bir araya getirme) * pü ü kal il vir kom kırın yağdır buaya yığdır 8. tabii etmek, para toplama
konkrit *m* 1. toplama, toplama olan 2. biriktirme 3. kümelendirme olan
konkomi *m* 1. toplama 2. gruplu, grup halinde olan
konkomitün *m* 1. toplama 2. gruplaşma
konkomi bün *şığ* 1. toplama 2. gruplaşma, gruplara ayırma
konkomi kırın *şığ* gruplandırma
konkomi kırın *şığ* gruplandırma
konkuj *m* toplama, toplama olan
konkuj *m* toplama, toplama
konnetevok *m* *şığ* karam
komodın *m* komoda
komodor *m* komodor
kompare *m* mülak
kompartimn *m* kompartiman
kompaş *m* kompas
kompera *m* kompera
komputr *m* komputer, bilgisayar
kompleks *m* 1. kompleks (henen kavranıyayan, çözümlü güç olan) 2. kompleks (ayrı kesimlik etkilige açık sarıyı burunu) 3. *şığ* kompleks, karmaşa -a raserbüne üstünlük duygusu (veya kompleks)
komplo *m* komplo -dan gerandın (m) *m* (şığ dı) cömür katmak - *şığ* *şığ* (m) *m* komplo katmak
kompler *m* komple
kompleri *m* kompleks
kompozisyon *m* kompozisyon
kompozitor *m* kompozitor, besteci, bestekçi
kompozitori *m* kompozitörlük, bestecilik
komprador *m* komprador
kompres bün *m* kompres
kompresör *m* kompresör, sıkıştırıcı
komrtg *m* sulale * komrtga mala Bediraniyan Seccihanler süalesi
konosomal *m* 1. konsomel 2. *m* konsomel (kenenim: gelişlik örgütü)
konuş *w* konuş
komünist *m* *şığ* komünist

Konulizm *m* konulizm
konvan *m* *şığ* komünitü
Konsulato *m* konsulato, çevirci, arslar
kon *şığ* çadır - danin çadır kurmak - girē dan çadır kurmak - kutan erdē çadır kurmak - vedan çadır kurmak - veğirtin çadır kurmak 2) kazık dikmek (bir yerde sürekli kurmak) -*şığ* (yekil) danin doğantı bızmak -ē koferat köçebe çadırı -*şığ* mülthab çığı (kemane çadırı) -*şığ* setelbetō çığı (döme çatma çadır)
konaz *m* aylık, başlık - - aylık aylık
konaz *m* aylık, k. öğe:başlık
konca *m* 1. havza 2. çukur (cevresine göre) çık olan, aşığı çökün olan yer) 3. obruk, doğal çukur 4. doğal su biriktirisi
konca *m* konca
konca *m* konca
Konçerto *m* *şığ* konçerto
Kond *m* 1. değirmen çark kısmı 2. paye
Kondansatō *m* Kondansatō, yoğunlaşma
Konde *m* FKüz dersinden çadır
konduşyon *m* konduşyon
kundut *m* kundut
kunduktör *m* *şığ* kunduktör
kunduktör *m* konduktivite
konē (I) *m* köhnē, eski
konē (II) *m* *şığ* kor (keskinliği yeterli olmayan)
konē (III) *m* 1. kurnaz 2. hilebaz, hün
konēbün (I) *m* koleleme, koleleşme
konēbün (II) *m* 1. koleleme (keskinliği yitirme) 2. koleleşme (kesmez, işlemez duruma gelme)
konēbün (III) *m* kurnazlaşma
konēbün (I) *şığ* koleleşmek, koleleşmek
konēbün (II) *şığ* 1. koleleşme (keskinliğini yitirmek) 2. koleleşmek (kesmez, işlemez duruma gelmek)
konēbün (III) *şığ* kurnazlaşmak
konēbün (I) *m* koleleşme, koleleşme
konēbün (II) *m* 1. koleleş (keskinliğini yitirme) 2. koleleşme (kesmez, işlemez duruma gelme)
konēbün (III) *m* kurnazlaşma
Konētün *m* konetme (keskinliğini yitirmesine sebep olan)
Konē *m* *şığ* koleleşmek (keskinliğini yitirmesine sebep olan)
Konē *m* *şığ* koleleşmek (keskinliğini yitirmesine sebep olan)
Konēk *m* kurnazca
Konēptik *m* delmecek ağı
Konēptik *m* örmecek ağı
konēt (I) *m* koleleşlik
konēt (II) *m* kurnazlık
konēvan *m* *şığ* sıyasi, sıyasetsı
Konēvan *m* sıyasets
konēvanan *m* sıyasets bilim
konēyi *m* 1. kurnazlık 2. hileleşmek
konēyihün *m* 1. kurnazlaşma 2. hileleşme
konēyi bün *şığ* 1. kurnazlaşmak 2. hileleşmek
konē pīrē *m* örmecek ağı
Konfederasyon *m* 1. konfederasyon (devletler birliği) 2. konfederasyon (şğıli ortaklıklar)

ni) veya daha çok sendikaların sünetleşmesi)
konfederatiff *n* konfederatiff
konfeksiyon *n* 1. konfeksiyon (bağız giyim eşyası) 2. konfeksiyon (düzgün giyim eşyası ilkin sənayi kolui)
konfeksiyonvan *n* *ad* konfeksiyoncu
konfeksiyonvanii *n* *ad* konfeksiyonçuluk
konferans *n* 1. konferans * konferansla zamandır bütün konferans 2. konferans (uluslararası bir sənayə quruluşu içün yapılan toplantı) * konferansla ağıllıq hansı konferansı – *dan* konferans vennek – *sa* asta bilind zəve konferansı
konferansder *n* *ad* konferansı (konferans verici)
konferansderi *n* konferansıçılık
konfirasi *n* *ad* qadına (səlan künasə)
konfirasi *n* *ad* qadına
konfir *n* konfir
konferlar *n* *ad* konferlu
konferniçim *n* *ad* konferniçim, uymaçlık
knig *n* kuryatay, kongre
knig *n* *ad* qadın yer
kniglonçera *n* *ad* yığışım
Knigu *n* Knigu
Kniguy *n* *ad* Kniguy
knig *n* 1. knig (qeyri ölkələrdən yəniçilərini, eklatın, de ağaların kənd məsələyə yapılar toplantı) 2. knig, kuryatay (bu kuryatayın təntəl sənədlərinin konyamək üzərə bellə surətlə yapılan təntəl toplantı) 3. knig (ABB'də təntəllər ünçər ilə sənətə bil ədəd izən aldığı ad)
konik (I) *n* *ad* qadın, çadırıç, köçük çadır
konik (II) *n* *ad* tüy (məzə küp tüyü)
konik (III) *n* *ad* kəmərtəp
konikə bibe *n* *ad* arıncək ağrı
konikə jirə *n* *ad* arıncək ağrı
konik *n* *ad* koni, mahat
konik *n* *ad* konik, mahat
konik *n* *ad* künör
konjektur *n* konjektur
konkassur *n* *ad* konqəşur
konken *n* *ad* konken
konket *n* *ad* qadın (timal edən)
konkeri *n* *ad* çadırıçlık
konki *n* *ad* küpə
konkordato *n* *ad* 1. konkordato 2. konkordato (təpəlik məkatərlə başqa hükiyəmlər arasında yapılan anlaşma)
konoz *n* *ad* künaz
konsantroyon *n* *ad* konsantroyon, dikkə toplama
konsantre *n* *ad* konsantre, dəyşik
konsept *n* *ad* konsept
konseptualizim *n* *ad* konseptualizim, kavramçılık
konser *n* *ad* konser, çinlet, – *dan* konser vennek – *sa* sənətliyə sənətləri konseri
konservatuar *n* *ad* konservatuar
konserva *n* *ad* 1. konserve 2. *n* *ad* konserve – çəkürün konserve yapımaq
konservefiroşi *n* *ad* konserveçisi (sənət künasə)

konservefiroşi *n* *ad* konserveçilik
konserveker *n* *ad* konserveçer (timal edən konserveç)
konservekeri *n* *ad* konserveçer
konservekeri *n* *ad* konserveçer
konservessaz *n* *ad* konserveçer (timal edən konserveçer)
konservevazı *n* *ad* konserveçerlik
konsey *n* *ad* konsey – sənətliyə başqanlıq konseyi (veya dənəm) – *sa* əvələriyə güvənlik konseyi
konsol *n* *ad* konsol
konsoledasyon *n* *ad* konsolçesyon
konsolude *n* *ad* konsolude
konsolt *n* *ad* konsolt
konsolot *n* *ad* konsolot
konsolost *n* *ad* konsolostluk
konsolesane *n* *ad* konsolostluk, konsolosane
konsomasyon *n* *ad* konsomasyon
konsomatris *n* *ad* konsomatris
konsomatrisi *n* *ad* konsomatrislik
konsorsiyum *n* *ad* konsorsiyum
konstruktivizm *n* *ad* konstruktivizm, künməcilik
konstün *n* *ad* çadır dırağı
konsul *n* *ad* konsul
konsultasyon *n* *ad* konsultasiyon, konsult – *pək* apın konsultasiyon yapımaq
konsult *n* *ad* konsult
konsultayor *n* *ad* konsultasiçuluk
kont *n* *ad* kont
kontakt *n* *ad* kontakt ~ girişli konyaqı konyamək ~ klün kontakt yapımaq ~ vektörün konyaqı qəymək
kontakt lens *n* *ad* kontakt lens
konteyn *n* *ad* konteyn
kontekst *n* *ad* kontekst
kontes *n* *ad* kontes
konteyner *n* *ad* konteyner
kontegh *n* *ad* kontluk (yurt)
kontingent *n* *ad* kontingent
konti *n* *ad* kontluk
kontniçim *n* *ad* kontluk (yurt)
kontra *n* *ad* kontra, kontrgerilla
kontralto *n* *ad* 1. kontralto (kadın seslərinin ən kəlini) 2. kontralto (vəsə böyüklük olan kəlin sənətçisi)
kontraplak *n* *ad* kontraplak
kontrat *n* *ad* kontrat, bəğ – *başlı* gürədan bəğlənərək
kontratok *n* *ad* kontrat okın
kontrawaci *n* *ad* kontravazi
kontrbas *n* *ad* kontrbas
kontrihasjen *n* *ad* kontrhasjen
kontrigerilla *n* *ad* kontrgerillə
kontrol *n* 1. kontrol, denetim 2. yoxlama 3. çinçim güdüm * *devletere* ku il bin konçerli empiyalistan de ye empiyalistlerin güdümünde bar devle – *sa* kalitəyə kalitə konyatı – *sa* zarokanınə doğum konyatı
kontrolçer *n* *ad* 1. kontrolçer, kontrol edən, konyatçı 2. denətçi, denetçimç, denetçiyatı 3. apıyıcı (prama işiyə görevlendirilmiş künse)

kontrolkerî *w* 1. kontrolculuk, kontrolculük 2. denetçilik, denetimlilik 3. arayıcılık
 kontrolkîrîn *w* kontrol etme, denetleme
 kontrol kîrîn *lîgh* kontrol etmek, denetlemek
 kontrolkîrî *n* kontrolculu, denetimli
 kontrolnekerî *n* denetimci
 kontrolpaşîz *w* *adûn* güdümeü
 kontrolpaşîzî *w* güdümcülük
 kontrolpîk *w* kontrolpîk
 kontrolpîşî *w* kontrolpîşî
 kontrolî *n* kontrol
 konvansiyon *w* konvansiyon
 konvansiyonî *n* konvansiyoncu
 konveks *fi'âl* 1. konveks, dış bukey 2. *mat* konveks
 konveksiyon *te'âlî* 1. konveksiyon, *in*: yayımı, iletim 2. *kimya* konveksiyon, *in*: yayımı, iletim
 konvektor *te'âlî* konvektor, taşıyıcı
 konvertîbl *n* konvertîbl, çevrilebilir
 konvertîblîte *n* konvertîblite, evrilebilirlik
 konvertîhor *w* konvertîhor, değiştirgeç
 konvoy *n* konvoy
 konyuk *w* konyuk
 kooperatîf *n* kooperatîf
 kooperatîfîyân *n* kooperatîfleşme
 kooperatîfyân *adûn* kooperatîfçî
 kooperatîfyânî *w* kooperatîfçîlik
 koordinasyon *w* koordinasyon, eş güdümlü
 koordinat *kimya* koordinat
 koordinat *adûn* koordinatçı, eş güdümeü
 koordine *n* koordinat, eş güdümlü
 kör (I) *n* körlük (tel veya yağı sakat olan)
 kör (II) *adûn* 1. doruk, zirve 2. dikmen (kontur çiziminde tepe)
 kör (III) *fi'âl* 1. dış bukey, konveks 2. *mat* dış bukey, konveks
 kör (IV) *w* darbe (varus, çarpış) - daweyândîm duwe varmak - daweyândîn (yekî) (hinnî) darbe varmak (veya idaremek)
 kör (V) *n* göçük (metalik şeyler için)
 körpân (I) *w* seher - avêtin ser pîşî seher varmak - le kîrîn seher varmak
 körpân (II) *w* 1. geçirme 2. madeni baskı
 körpânî *w* 1. çöktürme, geçertme 2. geçirme (metalik şeyler için)
 körpânî *n* 1. çöktük 2. geçük
 körpânîdîhîn *w* 1. çöktüklük 2. geçüklük
 Korpâl *n* baston
 Korpas *w* bargaç (devenin sırtındaki tutsek)
 Kopeser *bu* kopeser
 kopik *w* dağ zirvesi
 kopikî (I) *n* dikmençe
 kopikî (II) *n* konveksî
 kopîş *w* çarpışma, mücademe
 kopîşandîn *w* 1. çarpışma 2. geçertme
 kopîşandîn *şek* 1. çarpışıcılık 2. geçertmek
 kopîşîn *w* 1. çarpışma 2. geçirme, geçirme
 kopîşîn *lîgh* 1. çarpışmak 2. geçürmek, geçirmek
 kopîşîyî *n* çökük

kopîşîyîhîn *w* çöküklük
 Kopî (I) *n* çöküklük
 kopî (II) *w* 1. kızak (sapat arabaları) 2. Kağıt karoserinin ön ve arkadaki in ve güçlü talimatı -*ya* paşî kağızının nika talimatı -*ya* paşî kağızının ön talimatı
 kopî (III) *n* kopya
 kopîkîrîn *w* kopyalama
 kopî kîrîn *lîgh* kopyalanmak
 kopûn *w* 1. geçürme, geçme, geçiş 2. çekme (metalik şeyler için) 3. yamulma, yamulma
 kopûn *lîgh* 1. geçürmek, geçmek 2. çekmek (metalik şeyler için) * tenekte kopîyaye tenekte çekmiş 3. yamulmuş
 kopulîmer *kimya* kopulîmer
 kopulîmerbûn *kimya* kopulîmerleşme
 kopuz *w* kopuz
 kopuzbend *w* kopuzcu
 kopya *w* 1. kopya 2. kopya (nûsha) 3. kopya (sınava girilice bakmak için hazırlanmış kâğıt) 4. kopya (sınava girer, bakarak birinden yararlanmak) * *dl ezimûnê* de gava *ku* kopîya dikîşandî, hata girtîhî sînavda kopîya çêkerîken yakalandi 5. kopya (taklit etme-iş-olan) 6. tüpe - dan kopya vermek - kîşandîm kopîya çekinek (veya yapınak) -*ya* (tiştekî) derkistin *n* kopyasını çekinmek
 kopyaker *n* kopyacı, benzetici
 kopyakêş *adûn* kopyacı (öğrenci)
 kopyakêşî *w* kopyacılık
 köqîz *fi'âl* 1. konveks, dış bukey 2. *mat* konveks, dış bukey
 kuqîzî *n* konveksî
 kor (I) *w* 1. topluluk 2. topluluq 3. kurul 4. a-kademi (bilginler, yazarlar, sanatçılar kadrosu) * korê zanîyî bilimîler akademîsî * korê zînanî dil akademîsî 5. oranın
 kor (II) *adûn* 1. kör, imâ * zîlamê kor kor a-cem 2. kor (çirkasî ritâli olan, işlek alanı-yân) * *te'âlî* kor kor yer 3. kor (olgulan seçme ve kavama yetisi, dikkatli olmaları) - gopâl dîxwestî, Xwedê de çav danê körûn istedîgî bir göz, Allah veid, iki göz - korame korî körûce - poşîman bûn *n* pişman olmak, yürek karası olmak - poşîman veqerîn (bir şeyden) pişman almak, istediğini eline eümeden pişman olup çânemek - *û* poşîman kör pişman
 korad *bu* korad bir tür ot
 korâl *adûn* karal
 korpe *adûn* korpesire
 koranî *w* korluk - koranî le çavî (e be gözleri) olasıca
 koranî *adûn* korpesire
 korayî *n* kolluk
 korbawer *adûn* mübaşir, tutucu
 korbawerî *w* tutuş, tutuculuk
 korûn *w* 1. kor olma 2. köçme (soy tükenme) 3. köçleme (değerini yitirme) 4. kırıklaşma (değerini veya yeteneğini yitirme)
 korûn *şek* 1. kor olma 2. köçünmek (soy tükenmek) 3. köçünmek (değerini yitirmek) 4. kırıklaşmak (değerini veya yeteneğini yitirmek)

korbüni *w* korük

korbüni *m* 1. kor oluş 2. köreliş (soy ukenme) 3. köreliş (değerin yitirme) 4. karleşme (değerini veya yeteneğini yitirme)

korik *m* pip

körderzi *m* toplu işçi

kördiplomatik *m* kördiplomatik

kordun *m* 1. korlon (ipekten yapılmış kalın ip)

2. korlon (ses: kordona) 3. kordon (elektrik kordonu) 4. korlon (güvenlik kordonu) 5.

ev korden → giray kordon, ince kordon

kordunde *m* 1. zırtıysız, pesilsiz, dolcu (soy u olmayan, hiç çocuğu olmayan erkek) 2. kim çok (çoğuksız aile)

kordundeji *m* 1. zırtıysızlık 2. kor acaklık

Kore *w* Kere

koré *m* adı, ütsü

korébeşik *zöb* köstebek (Tıp)

korébüt *w* kamaşma (göz kamaşması için)

koré bün *leşh* kamaşmak (göz kamaşması için)

korédij *m* çekik gözlü

koréant *bir* koréant

korélehm *m* k anlaysızlık, anlaysızlık

korélehmí *w* k anlaysızlık, idraksizlik

korékrin *w* kamaşma (göz için)

koré kirin *leşh* kamaşmak (göz için)

Korékí *w* Korece

koréusyan *leşh* *w* koréusyan, bağlaşım

korémar *zöb* 1. koré yan (Typhus vermicularis) 2. me yılan, han (sisü, guvealmaz)

korémışk *zöb* koré fare, koré sıçan (Spalax typhlus)

korémán *m* anakör

korémání *m* anakörlük

koréograf *zöb* koreograf

koréograf *m* koreograf

koréş *m* çıkmaş yol

koréşik *zöb* bir tür ot

Koréyi *zöb* Kureli

korélehm *m* idraksiz, anlaysızlık

korélehmí *m* idraksizlik, anlaysızlık

koréleşji *m* koréleş

koréleşji *é* tesahifin

Korik (I) *şör* 1. buğday sumesi (Tilleta tritici) 2. buğday sumesi (bu mantarın yaydığı hastalık) *w*

korik (II) *m* 1. rastık (kadınların kışlatım veya saçılmı, beyanlık için verdikleri sıyış buya) 2. rastık, sume (sume mantarlarının yaydığı ve tozların için kurumu karası bir tozla dolduğu eziş hastalığı) → dan rastık çekme

korik (III) *m* 1. kabara (ayakkabıların altına çekilme için kullanılan)

korik (IV) *m* 1. taş badem

korik (V) *m* küi (kisa ve kulma, sıvı olmayan) * *şilyén* korik küi pannıklar

korikí *m* kutç

korikihün *w* küleşme

korikí hün *leşh* küleşmek

korikihüni *w* kütlük

korikihürin *w* küleşirme

Korikí kirin *leşh* küleşirmek

korikikürin *m* kabarmama

korik kirin *leşh* kabarmamak

korikikürí (I) *m* kabarm

korikikürí (II) *m* rastık

korikig *bir* sereng

korikig *zöb* yonca (Trifolium)

korí (I) *m* 1. korluk (kor olma durumu) 2. kor-

lük (dikotiledon ve birerikiledon yapıları için)

3. küelüz (geceği gözetme durumu) 4. kor-

lük (küklerin temarek vermemesi durumu)

korí (II) *m* toplama, bir araya gelme

koridor *m* koridor

korik *m* 1. kışık (göz kapakları için hafifçe aralanan, yumulmuş olan) 2. sönük, kışık * dengé korik kışık ses 3. otu, ölgün (ş.k için) * *şepülá* korik ölü kandi

korikí *leşh* 1. kışık 2. ölgün

korikihün *m* 1. kışık (ses için) 2. kışık (göz için)

korikí hün *leşh* 1. kışık (ses için) 2. kışık (göz için)

korikikürin *m* kısma (göz için, biraz kapama)

korikí kirin *leşh* kısamak (göz için, biraz kapamak) * *şevén* *şevé* korikí kirin gözlerini kısı

korikikürí *m* kışık, kışık (göz için; biraz kapalıdır)

korikikürin *m* 1. kısma 2. sönüklendirme

korik kirin *leşh* 1. kısma 2. sönüklendirmek

korikürí *m* kışık

korim *w* olum

korindon *zöb* korindon

korışki *m* 1. kışık 2. sönük 3. yutulmuş, yutulmuş

korışkihün *w* yutulmuş, kışık (kapama gibi olan, göz için)

korışki hün *leşh* yutulmak, kışık (kapama gibi olan, göz için)

Korí *m* küelük, küelük → *şevé* *şevé* geçir korluk → *şevé* *şevé* kısma korluk

koriké *zöb* bir tür ot

Korizun *m* geri çekili (kavrama yeteneği için)

korizuní *m* geri çekililik

korikürin *w* 1. karleşme, körelme 2. *şevé* körelme (geçerliliğini, işlerliliğini yitirmesine sebep olma) 3. körelme (soyunun birleşmesine sebep olma) 4. *şevé* mahvetme, perişan olma

kor kirin *leşh* 1. karleşirmek, köreltmek 2. *şevé* karleşmek (geçerliliğini, işlerliliğini yitirmesine sebep olma) 3. körelmek (soyunun birleşmesine sebep olma) 4. *şevé* mahvetmek, perişan etmek

korikörámé *k* koré korame

korkorik *zöb* küçük sivrisinek türü

korkorik *m* kışık (göz kapakları için hafifçe aralanan, yumulmuş olan)

korkorik *m* gözleri kışık ve az görer

korkorikí *leşh* kışık

korkorikí hün *leşh* az görür durumu gelmek

korkork *zöb* küçük sivrisinek türü

korkud *m korku gelmiş, bu deyim 2. Aralıkta denik geliver*

korm *m 1. ovuntu 2. kopek yalığı*

kormışkan *m bafonca geişim kıtlama*

korn *m karna*

korner şipiri *korner*

korşış *m korşış*

korşing mülkü *korşa*

korta mülkü *şarva*

korşo *m korş*

korşok *m korşok (çocuklar için)*

Korşok zemin taşık anısı (Mesep erabre)

Korşur aşyon *m korşur aşyon, korşu*

Korşur atış *m korşur atış*

korş (I) *m tarla sürülürken iki hat arasında kul-lan z*

korş (II) *m şik (seyrek korşit)*

korş (III) *m 1. dokma, dokuma 2. argü (ağ ve-ya şişlerle örülüğüş sey) 3. iki dokumuyğ kırış*

korşan *m korş 1. korşan (deniz hayvanı) 2. Korşan (bu hekkı zıvaz ola zık kültürün)*

Korşanlı *m Korşanlı*

Korşanlı *m Korşanlı*

Korşanlı şarf *m Korşanlı*

Korşo *m Korşo*

Korşefitüş mülür *korşer (satan korşer)*

Korşefitüş *m korşeriz*

korşeker *m korşer (amal ederi)*

Korşekeri *m korşerlik*

Korşika *m Korşika*

Korşikavş mülür *Korşikalı*

korşı *m şiklik*

korşilür *m kava, pın*

korşiti *m şiklik*

korşker *mülür 1. dokumacı 2. argü, oruç*

korşkeri *m 1. dokumacı 2. oruçluk*

korşkilin *m 1. dokuma (dokuma işi yapma) 2. oruç (örge oruç)*

korş kilin *ışığı 1. dokumak (özgallita zornay yapma) 2. oruç (örge oruç)*

korşkiril *m 1. dokumay olan 2. örgülü (örül miş olan)*

korş (I) *şarva 1. havza 2. meç, tekre*

korş (II) *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çıkınığ olan yer) 2. çuk, aşığı (e-ğim) bir yerin dala alçak olan yeri) -a çay göç çanağı*

korş (III) *m 1. alçak, basık 2. kuyu gibi (basık ve kerahık yapı)*

korş (IV) *m işlenmemiş ham toprak*

korş (V) *m korş -a reniş (teş korş)*

korş (I) *mülür 1. havza 2. meç (havza, t-neç, tekre 3. meç krate 4. çol (hale)*

korş (II) *m göz çanağı, göz şarvası -a çay paz çukuru*

korş (III) *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yeri) 2. çökük (çukur yeri) 3. çukura 4. çukura (ağır) çukur 5. çukura*

Korşalıbüni *m çukurluk*

Korşalı *m çukurlu*

Korşalıbüni *m çukurlama, çukurlama*

Korşalıbüni *m çukurlama*

Korşalıbüni *m çukurlama*

Korşalıbüni *m çukurlama*

Korşalıbüni *m çukurlama*

Korşalıbüni *m çukurlama*

Korşalıbüni *m çukurlama*

Korşalıbüni *m çukurlama*

Korşalıbüni *m çukurlama*

Korşalıbüni *m çukurlama*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

Korşalıbüni *m 1. çukur (çevresine göre alçak olan, aşığı çekmiş olan yer) 2. çukur (fide-lerle çömerek işit toprak aç lan çukur) 3. Korşalıbüni (de çanağı) 3. çukur (ağ çukuru, aşığı çukuru, çukuru) 4. çukurları - vedan çukur aşmak -a kemşek*

kuş) 2. çiflesmek isteyen dış, dışta eden (kadın)

kursiki m kursu

kusp m engel

kuspayı w yasak bölge

Kusta Rika w Kosta Rika

Kusta Rikayı w Kosta Rika

kustegeb w komisyoncu (yeni)

kustek (I) m 1. kustek (hayvanın kaşması) önlemek amacıyla bağlanan ip 2. kustek, kınke 3. kışık (sual kosteği gibi) - **qerlan-din** (I) kosteği kınmak (çocuk yürümeye başlamak) 2) kosteği kınmak (bağlı bulunduğu yerle alakasız kınmak)

kustek (II) w/komisyoner

kosteği w komisyonculuk

kosteğinim m 1. kostekleme 2. kostekleme (suar vb için)

kosteği kirlin w/g 1. kosteklemek 2. kosteklemek (suar vb için)

kosteğkari w kosteği, kosteklenmiş olan

kostik w/kost kostik

kostim w kostim

kosyan w kosçu

koş (I) w/koş 1. boğur 2. boğur, yan taraf 3. diz * **seré xwe dani bé** ser koşa wé başın dizlerine koymuştu

koş (II) w 1. ciek 2. el altında bulunan ve gerçekliğinde güvenc elbise 3. cieklik

koş (III) w 1. uğraş, caba 2. mücadele 3. güçleş

koş (IV) w kucak di -w (yukü) de rühüştin (birinin) kucagina otarmak

koş (V) m gon (tabakalarnız der.)

koşan m 1. uğraş 2. mücadele

koşandih w uğraşırma

koşandih w/g uğraştırmak

koşe (I) w kına yen

koşe (II) m 1. kışe 2. şp koşe kormer

koşebund w 3. koşerend 2. koşek parantez

koşekar w koşek

koşegir w/koş güçleş

koşegiri m güçleşik

koşik m bir çeşir su restisi

Kuşim m 1. uğraşma (bir işi başarmaya çalışma) 2. uğraşma (bir iş üzerinde sürekli çalışma) 3. çabalama (zor bir durumdan kurtulmak için) 4. mücadele etme, didinme

Kuşim w/g 1. uğraşmak (bir işi başarmaya çalışmak) 2. uğraşmak (bir iş üzerinde sürekli çalışmak) * **ez çî nas koşyam ji ez bi ser meketim** w kadir uğraşmasamê heceremedim 3. çabalamak (zor bir durumdan kurtulmak için) 4. mücadele etmek, didinmek

koşik w koşe -a kaptaniyê kaptan koşer

koşkar w/koş 1. gücü 2. ayakbauc 3. gercik, köker, ayakbaucı tamneisi

koşkari m 1. ayakbauculuk 2. koşerlik, ayakbauculuğu

koşke (I) w/koş bu anlam türü

koşke (II) w ale

koşker m sarac

koşkeri w saracılık

koşte w koste

koştin w kurtulma, zeminleş

Koştin w/g kurtulmak

Koştin w/kurtulmak

koş (I) m om -a diz arşığı

koş (II) m 1. koş 2. w/kat (bu kumaşları yapılmış olan)

koş (III) w/kat (sına ve kalınca)

koş (IV) w/koşında dışta olmayan

kota abas 1. özen 2. müzik

kotap (I) w 1. nitel açık kayın ağ 2. dağ, o-vada küçük taş kayın yen

kotap (II) w/koş yay, kocaman

kotap (III) w 1. kotan, pulluk 2. büyük saba, çapuz

Kotap (IV) w/bir tür köş

Kotap w kök sap

kutbün m tüm dışarıya hükme

Kut bün w/g Kut dışarıya hükmet

Kute m kötek

kutek m 1. kötek, dayak, dövme 2. baskı, zor, cebr 3. işa sopa 4. 5 uncağ, ucu ucuna * **ku-ketek** tır klr uncağ dayarabidie

koteki w/cebr zorakı

koteki w söyletme, müzmozlaşma

koteki kirlin w söyletme, müzmozlaşma

koteki kirlin w/g söyletme, müzmozlaşmak

kotekyar w/koş baskı, zorlu

kotekyari m 1. baskıcılık, zorbalık 2. baskı (hak ve özgürlüklerini koruyarak zor altından bulundurma durumu) * **anazên kotekyariyê başo anezên**

kotej w 1. kök 2. otiden kalın elbise ve eşyaların bir boykölere gücülerek yapılan anca

Koter (I) w/koş 1. güvercin 2. kutru

Koter (II) m gerdanlık, kölye

Kotik w kök

Kotik w kutpe

Kotim w kutime

kotim w/g kutirmek

Kotir w/koş yabani güvercin

Kotirk w/koş güvercin

Kotî (I) w/koş 1. cüzam 2. w/cuzamê (cüzam hastalığına yakalanmış kumre)

koti (II) w/koş 1. kötü 2. muskin (hoş görülmeyecek durumlarda kaşısında tepkisi kalan) 3. **ow** cenabet

koti (III) w/koşluk (kesmez olma durumu)

koti bün w cüzam

koti bünî m muskinlik

koti büyî w cüzam

kotiş w/koş (yü karşı)

kotişî m muskinlik

kotiş m om -a diz arşığı

korkirîm m kütken kesip yeniden yeşermesini sağlama (başgalsık)

koç kirlin w/g kökten kesp yeniden yeşermesini sağlamak (başgalsık)

kotap w/koş kotan

kotra w/koş kotra

koşerik w kurtur (kar yığını)

kotrom w kotürüm

kotromî m kotürümlük

kotrombün m kotürümleme, kotürüm olma

(veya kalma)
kötromî bûn *ğış* kötürümleşmek, kötörmek olmak (veya kalmak)
kötürmîkirin *m* kötürümleştime
kötürmî kirin *ğış* kötürümleştime
kütük *m* 1. der-nu, gövde (üçgüçsüz, asğı gerülen topluluk) 2. bu re
kuv (I) *m* 1. hürri 2. kuvv (çayık durumda) - bu bu şeyin iç bolunu)
kuv (II) *m* kuv, ködüküçü
kuv (III) *m* kuv, ködüküçü
kuv (IV) *m* kema -in gübeçikê lobes, pınanlık
kuv (V) *m* 1. kambur (nasanlı) - çim 2. *m* zambur (kambur, olan) - dan kamburleşmek
kuvun *m* üzümü, taze, keder
kuvunbar *m* üzümü, taze, keder
kuvundar *m* üzümü, taze, keder
kuvundari *m* üzümü, taze, keder
kuvunî çim *m* kuv, ködüküçü
kovar *m* değı, meçmî -a mehane ayl k derğı -a nîvaneçî ambes gınlık derğı -a paz-delî rûjî ambes gınlık derğı -a salane yılık derğı -a sémehî üç aylık derğı -a wenzane mevsnîk derğı
kuvarger *m* derğıçü
kuvargerî *m* derğıçü
kuvçök *m* derğı, derğıçik
kuvbün *m* kamburlaşma
kuv bün *ğış* kamburlaşmak
kuvbünî *m* kamburlık
kuvbünî *m* kamburlaş
kuvdar *m* obaıkta
kuvê *m* kârıya, kanıyaç
kuvêk *m* kenarlık, kunnâ
kuvêl *m* 1. kuvçök 2. spirâl şekil - dan spirâl şekil alışıç
kuvik (I) *m* 1. hürri 2. külâh (ıyırme) - bu şeyleri boyınak için (unu) boçınıpke (kap) * kuvika hasteniyê dardırma kulâhı 2. *m* külâh (bu kulâh alabileceğı mîkâr) - u meşkê mînk hürri - şışşeyê şışşeyê wê, deldırma hürri
kuvik (II) *m* kuvîçî, kuvîçü
kuvik (III) *m* 1. kuvik (çayık durumda) olan bu şeyin iç bolunu) 2. *m* kuvçük 3. *m* kadeçik * kuvîkê belotêk (mazlyan) palımtı meçsannu kadeçikêleri 4. *m* topur
kuvik (IV) *m* kurutulmuş dolmalık biber, patlıcan
kuvîki *m* 1. hürriyan 2. konkevca
kuvî *m* 1. dağı 2. yabani, vahş, (hayvan) 3. yabani, yabani (ilkel) bir durumda yavaşan insan)
kuvîbün *m* yabanileşme, yabanileşme
kuvî bün *ğış* yabanileşmek, yabanileşmek
kuvîçêr *m* olâk, çayışık, mera
kuvîçêr *m* diz
kuvîçî *m* yabanîk, yabanîllık
kuvîçîk *m* *m* muntar
kuvîçîk *m* zamburleştime
kuv kânî *ğış* kamburlaştime
kovaj *m* Zülre depusu
kovboy *m* kovboy

kox (I) *m* genç asma bağı
kox (II) *m* 1. kumes 2. keme çama bağı çü 3. *m* kumes (ufuk ev)
kox (III) *m* felluk
kox (IV) *m* su değirmeninde su basıncını ölçütüren mekanizma
kox (V) *m* şupretülük
koxek *m* sıyah ve çok tatlı bir üzüm türü
koxer *m* bir üzüm türü
koxk (I) *m* 1. kumes 2. kulûbe (hayvanlar için yapılış barınak) * koxika küçik köpek kulûbesi 3. *m* kumes (ufuk ev) 4. koyağın (başık ve karnîk) yapı
koxk (II) *m* felluk
koxk (III) *m* üzüm ağacının dikmek için açılan çukuk
koxk (IV) *m* 1. zom, zome 2. kulûbe (hayvanlar için yapılış barınak)
koxk (V) *m* bir tür eşarp
koxkîk *m* 1. arabar 2. oda
koyak *m* vada
koye *m* tarbat
koyû *m* çayın
koyistan *m* kârîk dağık
koyîrê *m* kârîk karnîk
koyîrêl *m* kârîkîk
koyşandı *m* kârîkîk (ışık kârîk)
koyşandı *ğış* kârîkîk (ışık kârîk)
kuz (I) *m* 1. kuz (karnîk oyunlarında) 2. *m* kuz (elverişli durum, saldırı ve savunma fırsatı) - bi kar anîk kuz kîrmak -in ewe bi kar anîk kuzun oynaşmak
kuz (II) *m* 1. kuzluk (kuzu zannığı) 2. *m* usn aşık, etrafı kapalı kuzu % eğlâş ağı 3. hayvanların otlanması için ayırları mevs - 4. kulfet kum anle
kuz (III) *m* k (ince dâvâ) apnî, nudala * ew me gîz e, kuz e n kuz değıl aptîlin bındır
kuz (IV) *m* mevzî
kuz (V) *m* kîz - girtin (I) kuzlenmek 2) *m* kuyî aşık, kuzîmak (söhbet için için)
kuzê *m* kulplu strolu
kuzê *m* zân sızan (kârîkîk mîrtes)
kuzêçêre *m* olâkîye
kuzer *m* kuz (ates kuzu)
kuzere *m* 1. kudaz 2. keşîk (basakları) kârîkîk *m* sarmal
kuzik (I) *m* 1. mevzî 2. evsân, ünêze (ayrı mevzî) 3. game, günele (ayrı kulûbesi) 4. gümülû 5. iç çibya 6. puz 7. evrîk (çocuk çim) 8. çadırlarda mîrtesîk niyetle kulûbelan bolun - vedan gusu kunnak
kuzik (II) *m* kuzu yatağı, usn aşık, etrafı çevrîk kuzu ağılı
kuzîr *m* kuz
kuzî *m* kuz, nes kuzî
kuzî (II) *m* kuzê
kuzî (III) *m* oşak
kuzîbîk *m* kuzê taş
kuzîdan *m* çubûduak
kuzîm *m* atas kuzu
kuzkîrîk *m* 1. kupaına 2. koyuları kuzular-dan yırtma

koz kirin *kyō* 1. kapalı yastık * deri koz hıke ka
 pyi kapalı 2. koyunları kozlardan ayırmak
 kozlak *wo* ağac ve karışıklardan yapılan kolote
 kozmetik *ni* kozmetik
 kozmik *azıwof* kozmik
 kozmuguni *ni* kozmoloji, evren bilgisi
 kozmugunik *ni* kozmologik
 kozmugrafya *ni* kozmografya
 kozmoloji *wo* kozmoloji, evren bilimi
 kozmolojik *ni* evren bilimsel, kozmolojik
 kozmonet *awar* kozmonet, uzay aracı
 kozmopolit *ni* kozmopolit
 kozulus *ni* kozmos
 Ku *ku* Ku (kapalı) un kısaltması
 kral *ni* kral -ê bêtee mestiz kral (herhangi bir
 unca basamak olan kral)
 kralçeh *ni* kraliyet
 kralçeh *ni* 1. kraliçe 2. kraliçe (güzel kadın)
 -ya *tedewlye* güzelkız kraliçesi
 kralduji *ni* sultanlığı
 kraliyet *ni* kraliyet
 kränk *azıwof* kränk
 kratase *awar* kratase
 krater *awar* krater, yanardağ ağzı
 krawat *ni* krawat
 krawatör *ni* krawatçı
 krawyon *ni* krawkyon, yaratı
 kred *ni* 1. kredi (birey dücmede güvencü ul-
 ma durumu) * li piyaseyê krediya *ni* heye
 evren piyasada kredisi var 2. kredi (ödünce ul-
 lüün para veya mal) 3. *ped* kredi - vekirli
 1) kredi açmak 2) besh açmak, kredi açmak
 (birine borçlarına imkân tanımak) -ya
 bagerew (an ji bageridan) *ni* açık kredi -ya
 (yekî) *şikin* kredisî düşünce
 krem *ni* 1. krem, merhem 2. krem - tê dan
 kremlemek
 krema *ni* krema
 kremadlar *ni* kremah
 krematoryum *ni* krematoryum (öülerin ya-
 kıldığı yer)
 kremi *ni* krem (kaynanda) * deterjana kre-
 mi krem deterjan
 kremkirin *ni* kremleme
 krem kirin *kyō* kremlemek
 kremkiri *ni* kremle, kremlemaş
 kremni *kirin* kremoz
 kreş *ni* kreş (bu tür kurşun)
 kreşin *ni* kreşin
 kreşon *ni* kreşon
 kreş *ni* kreş
 kreten *kyōw* kreten
 kretenizm *kyōw* kretenizm
 kreton *ni* kreton (bu tür keten, patiska veya
 hasna)
 krezol *kirin* krezol
 kriyoskop *kyōw* kriyoskopu
 krikt *awar* krikt
 krikt *ni* krikt, kaldıraç
 kriminallig *awar* kriminallig
 kriminoloji *ni* kriminoloji
 krikt *ni* kriminoloji
 kripto *ni* 1. kripta 2. kripta (siyaset görüşünü

nişan yansıtmayan)
 kriptomlog *awar* kriptomlog
 kriptomoloji *ni* kriptomoloji
 kripton *awar* kripton (kısıltması Kr)
 kristal *ni* 1. kristal 2. *ni* kristal
 kristallihin *ni* kristalleşme, kristalleşme, bal-
 lulaşma
 kristalli ölin *kyōw* kristalleşmek, kristalles-
 mek, billülüşmek
 kristallihöyün *ni* kristalleşme, kristalleşme,
 billülüşme
 kripter *ni* kripter, ölçüt
 kriptik *ni* 1. kriptik, endişe verici 2. kriptik, eleştiri
 kriptiklerin *ni* eleştirme
 kriptik kirin *kyōw* eleştirmek
 kriptizm *awar* kriptizm, eleştiricilik
 kriş *ni* kriş - derbas kirin kriş geçirmek -a
 dil kalp kriş
 kuzalit *awar* kuzalit
 kuzalit *awar* kuzalit
 kuzki *ni* kuzki
 krakudil *ni* 1. krakudil 2. *ni* krakudil (bu de-
 den yapılmı)
 kron *kirin* 1. kron (kısıltması Cr) 2. *ni*
 kron (bu maddeден yapılmı şey)
 kronaj *ni* kronaj
 kronatik *ni* 1. kronatik, renkter (renklerle il-
 gili) 2. *kyō* kronatik (kronozonlarla ilgili)
 3. *azık* kronatik
 kronatın *awar* kronatın
 kronatlı *kyōw* kronatlı
 kronatuför *awar* kronatuför
 kronidar *ni* kronlu
 kronoplast *awar* kronoplast
 kronosfer *awar* kronosfer, renk yuvarı
 kronotropizm *ni* kronotropizm
 kronozom *ni* kronozom
 kron *ni* kron
 kronakı *awar* kronakı
 kronik *ni* kronik, müzmin
 kronikbin *ni* kronikleşme, müzminleşme
 kronik bin *kyōw* kronikleşmek, müzminleş-
 mek
 kroniki *ni* kroniklik, müzminlik
 kroniklerin *ni* kronikleşme, müzminleş-
 me
 kronik kirin *kyōw* kronikleştirmek, müzmin-
 leştirmek
 kronograf *ni* kronograf, sureyazar
 kronoloji *ni* 1. kronoloji, zaman bilimi 2. *awar*
 kronoloji, zaman bilimi
 kronolojik *ni* kronolojik, zaman bilimsel
 kronolojist *awar* kronolojist
 kronometre *ni* kronometre, süreölçer
 kros *awar* kros
 krosik *ni* kros, amut tuşu
 krupye *awar* krupye
 ku *upiyefi* *ni* krupiyelik
 kuvaze *ni* kuvaze
 kuvazer *ni* kuvazer
 kuşon *kirin* kuşon (kısıltması Ku)
 külofon *ni* külofon (bu müzik aleti)
 Ku *ku* Ku (kapalı) un kısaltması

ku (II) 1. ki (anlatın bakımından bu biçimle diğer cümlelerin başına bağlar) * şivan angaş dikin ku awa her kamîyê ji derdeki re îberman e çabandir idîla edeşer ki her meştanin suyu ayrı derde devadır 2. ki (özneyi, tanıdıcı güçlendirerek cümlelerin temel hâli hâline bağlar) * wisa çerî ku werin oye dîdiler ki gelanêz * hîm ku nûn dînanîn çîma wîha dîndîzîm? siz ki benî bîrîstîz, niye bîjîle dîqunçîyîstîz? 3. ki (şâsiyatı bildirir) * şîndog vektîrîye ku vîpîvula ye şîndîgî kalîdîmîyê ki, botîboş 4. ki (iki cümlede anlatılan durumların uyumunuğun bildirir) * devê xalkê ne dixîna dîya mîrov e ku meriv girê bîde elîtanin agîr torba deşî ki hîzestî 5. ki (zarf ve edat yapımında kullanılır)

ku (II) 1. -steşe (dişik sarf ekî) * ku ez bîhî em dî hev bîbîm gelîsem gorîştîz 2. g ne * ku ez werîm bea gelîsem 3. g e-ğî - ağırlı bî çîyê kîl ter û hîşk tev dîşewîlîn kurumîyê yanîna yûş da xîzar - avê da serî çî bîhîstêk çî car tîlî bîlî bakî yanî gîder, gerle înceyse orîla kopîm - hîşkî wî hebûna wê bîfîrîya sevingînê aşînaç, çax sevangîk - (yekî) herdî (an jî bîbîlîm) dî-kîre (wî) bî dîranîm bîzîngîne (e) îndîn gelîe, bîrîksîlî) bî kîyî sîda boğîmîk - herî rabû wê gîyê seyanî derkeve gîş çî balîkî sîvîmîz - bê nîllê (yekî) gîrî ge-terîe - (ew) bî kîjî xwe bîhîta wê bî kîrî (te) jî bîhîta kelîm merhemî elîe başîna sî-rî -... bîbe kî olsa * ku es îy bîbe ez dî kîl bîkîm bu îy elîe, keşî edeçîgîm - canê îrvîzî xwe nebû înanîm, sağlîgîm yerînde olîmîsa - der bî (serê) î sîraç gelînce, bîlîmînaşîe - dîl şîkest nacebîre pînî) hî kete kîrîlmîya pîrsîm - dîlê şîvîn hebe dî-kure jî nîrî şîr hîdîşe çîbanîm gîmîlî orî-çî tekerden yîgî (sî) vîya kîreşî çîkîmî - çîlê mîrîyê hat çîngî î perîn wê çîlîbîn ecelî gelîn kopîk çîrî dîtanîna - eşî tîne he mîlî lî kar înanîbe lak olîmîyîna eşîk elîmaz - ez jî eferîdîyê xwe re bîbîjîm elî-dîne sîyleyîm - ez nekevîm axî sîr ecel em an verîse - ez memîrîm ecel amîm verîse - ... gotî dîrîm (îmî vaktînde) * ku xîes gotî sîsê lî dîbîstanê ye sîzî ûy dedî mî okulî-dî - gotî Xwedê vekê e jê hawerî bîkîm Allâh bu dedîgînden başîka sîzîne manîlmîz - hatî serî ... e gelînce * ku hîate serî me, çîma negîdîm nanî tunelî bîze gelînce, ekîrîe hîrî dîneşîerî mî ... hebe kî olsa * ku pere he-be ez dî çî bîkîm çî nekîm parî olsa, nîler yapîrmî ne'er - hawerî hîke pereşîne, îca-hîmîa - jê bî 1) gîçî yerîse 2) (şîna vîya hîzîm) kalîka (veyî) kîrîse) * ku jê bî hîşkî nade me orî kalîka, bîrîse îrî şîyî verîmez - jî heçî xwe re bîbîjîm elîdîne sîyleyî-yîm - jî te re ma bîla be olînaçî olîmî - kerî negîre wê bîdîre eşîk anîmîsa çîdar - (yekî) kelîm dînyayê bî vîrî ve dînyaya ge-dîgînaçî berî - me da avê ha lî gîzîkê ha

lî navê verîde înceyse orîla kopîm - hîrov kete gotîndî ge'e wê bîhejîne hîmîmî gî-remî terîer - jê tî, jê tî înanîmî çînî yaver gîtî mî înanîmî - mîrov lî xwe negîrî kesî lî mîrov negîrî ağılmîyan çîncîgî mînce verîmezîer - mîrov lî xwe negîrî kesî lî mîrov negîrîse orîlmîyan çîncîgî mînce verîmezîer - mîrov ne lî bî hevî bea, şewî kîmî e gîzî gîmîyîrîe çîncî kalîmî - man bîşîkê na-cebîre (wî) çîkîmî, amî çîstî kalî - nebe çî çîmîzî (yekî) - pî ewîe bîmî tunelî bîmî ta-tîmîcek dîlî olîmîmî - çewîta (yekî) hîgî-hîjî gîçî yerîse - tu jî dîlê xwe sîxî vîyî-dîmî înanî me, kendîre gîverenîmîmî - tu lî keşî neşî tî ve lî çîka xwe bîrî kîzîmî dîvî-meyîçî dîzîmî dîve - tu lî çîgî (wî) jî kîrîyî xwe neşî tîyî lî çîka xwe bîrî kîzîmî dîvî-meyîçî dîzîmî dîve - tu pîfî bîkîyê dîçe lî dîwîyî dîkîye pîfî dîson çîkîkî - wîsa be lî öyleyse - Xwedê bîde emî e jî bîdîmî te dî-lîlî lîmî, berî de sîna - Xwedê gotî e îamî yandîmî elîer, terîşk çîkîmîzî - xweşî (wî) jî xweşîyê) mîlî zehmetî nebîne neşîerî çî malîhîne ağımî alîmî relemîse ağımî bîmîmî kîmîmîrî

ku (III) 1. e nere (Çîngî) verîmî lîmînda ge-serîmîçî îçîmî kîlîmîdîlî * ewî resmî ku ye? bu necîmî resmî * tu zîmî ewî ku derî e? bî-rîrîmî mîrî çîngîmî bîlîyîe mîstîmî? 2. hîsî-roye * tu dîçî ku? nereye gîdîyîstîmî? * te gîrîtîkî dîmî ku? kîtabî nereye koyîdîmî? - de 1) nereçîden * ewî ku de hîrî? o nereçîden gelîmî? 2) nereçîden (çîstî), ne gîbî hîrî lîçîkî de? * ewî ku de çîte hîrî te? bu îy nereçîden hîrî-mî ra gelîdî? 3) nereye * tu kî de dîçî? nereye gîdîyîe sîmî? - de îcar nereçîde kalîmî ki * ewî hî xwe nîzîmî, ku de îcar hîmî wê hîke kendîsî bîlînce, nereçîde kalîmî ku vîmî aşîrîsîmî - derî e nere (çîngî) îçîmî, hangî tarîfî ve orî-gîmî? * ku derî te dîçîse? necîmî ağıyîe? - derî zîravî e bîla dî werî de bîçîte mîstîmî sîçî (veyî) sîlayîmî!) - derî nereye? * te gîrî-tîkî dîmî ku derî? kîtabî nereye koyîdîmî?

kuafîr nîwîe kuafîre

kuafîrî mî kuafîrîlîk

kuafîrîşîvîmî kuafîrî

Kuafîrîşîvîmî kuafîrî, dîrîlî

Kuafîrîşîvîmî

kuafîrîşîvîmî egîre

kuafîrîşîvîmî egîre

kuafîrî (I) mî seherî, îmî ağırdîsa -a şîhehî îmî-yî

kuafîrî (II) 1. kîbar (dîvîmîçî dîşîmîçî, dîyî-gî) bîkîrîmîde nazîkî olîmî kîmîse) 2. kîbar (şîkî, seçîkî nî) * çîlêkî kîbarî kîbarî bu elîhîse 3. gîmîmî, kîrîmîdî

kubîrî mî 1. kîbîrîkî 2. mîe kîrîmî

kubîrîşîvîmî kîlîrîbîz

kubîrîşîvîmî kîlîrîbîzîk

Kubîrîşîvîmî Kîbîrî

kubîrîşîvîmî kîlîrîmî

kubîrîşîvîmî kîbîk

kubîrîşîvîmî eçîmîe

kühân *kuğâ* eğilmeç

kühîst *kuğâ* kühist

kühîzin *w* kühist

kühükûbe *af* 1. boyuğuç 2. in, in yazı, koca
mızı 3. deri geter, yüksek sahakardan kurise
4. kabıl

kühükûbet *w* kübir üç *w* küm kabirlik yap-
mak

kühür *w* Yezidî ke kawâllen sıraya kaymak
için söylenen ezgi

kucâ *af* nâşîl

kuç (T) *w* 1. taş 2. tığ (buza yerlerde ve a. e. de
kullanılmak için bu anlamdan özel olarak
kullanılmak üzere) 3. taş (yapı işlerinde
kullanılmak için bu maddeyle bazı önemli
malzemeli * kuçün peyarâyê bi anwayekî
rêk û pêk hatîhûn birîkîkirin kaldır m. taş-
lar; duzgünce yerleştilmiş) 4. kaymaz u-
zantı 5. bar elle alınıp savunulabilen bi-
yüküklükte taş küde 5. çok yapıyla kulla-
nılan taş 6. ocak (ağaç yakmaya yarayan, pi-
şirme, ısıtma, ısıtma amacıyla kullanılan
yer) 7. oğu söz dümenöz kurise -ê ku tu li
naya çarûrê bixê çirkef gabi etrê kirî-
mek -ê xwe di her xwe de berdan wazge-
nîek, sesita çıkarmamak

kuç (II) *w* tevluk odun

kuçê *w* sokak - pêvîn kaldırımın a. şulomak
- û paugêrên xelkê yan eler -ya paş oca
sokak

kuçêbaz *af* sokaklarda sürten

kuçêbazî *w* sokaklarda sürme

kuçêlan *w* nâzele

kuçêlanî *af* sokaklara düşmüş olan

kuçêlanîhûn *w* sokaklara düşme

kuçêlanî hûn *kuğâ* sokaklara düşmek

kuçêlanîkirin *w* sokaklara düşürme

kuçêlanî kirin *kuğâ* sokaklara düşürmek

kuçêk *w* 1. taş 2. m. ocak (ağaç yakmaya yar-
yan, pişirme, ısıtma, ısıtma amacıyla kulla-
nılan yer) - *w* miçîhîkî eğri ocak

kuçêkvan *w* deri anakçî

kuçêk *w* taş

kuçkanî *w* sapan (taş atma aleti)

kud *w* ebe

kudê *ê* başî (köpek için)

kudandin *w* 1. kazandı, alını (yol için gitme)

2. tüketme, repmê (yürüyerek aşma, yürüy-
erek yürütme) 3. sürme, devam etme 4. (a-
cı duyarak) çekme 5. izleme, peşîne düşme

kudandîj *af* 1. kazandı, alını (yol için
gitmek) * hûn dê di saetekê de wê riwê bi-

kudîjîn *w* yedê bir saatê alîsuzê 2. tüket-

mek, repmê (yürüyerek aşmak, yürümek,
çokta yürümek) 3. sürmek, devam etme *
calnê sê saer kudandî etînkê be saat sür-

dudê 4. (hol duyarak) çekmek * ul wê burînd

kudandî, herê çî ber rehîna Awodê e-çerî

çêkî, ri kî hakkat rabînetîne kavuşîna kulan

5. izlemek, peşîne düşmek

kudax *w* kudax

kudîrî *w* 1. güceyi 2. *af* güceyi (bu deriden ya-

pılanış olan)

kudê *af* bir ovun

kudîk (I) *af* her kudîk

kudîk (II) *w* 1. gücen (horoz, tavuğu) 2. *w* du-
rum (deve, yavrusu) 3. küf, ayı, adan, kap-
lan yavrusu 4. arge, yarım, çelik çelik

kudîk (III) *af* badîk (kaya büyü)

kudîkunî *w* anklîne

kudîk anîn *kuğâ* enklînenek

kudîrandîn *w* gücme

kudîrandîn *kuğâ* gücme (bir düşünceyi, bir il-
key veya bir düşünceyi gerçekleştirmeye çalış-
mak) * doza xwêrê (kudîrandînê kur çavîstî
gudîyî) * kûn kudîrandînê kur gücmeç

kudî, kudîk *af* kudîk (II)

kudîn *w* (af) çekenek beklemek

kudîn *kuğâ* tam çekerek beklemek

kudîkânî *af* temal

kudîkânî *ê* bunceler

kudîr *af* xîr û kudîr

kudîr *w* kûn

kuf (I) *w* küf - avêtin (tîstekî) kuf bağlamak
(veya tutmak) - çîrtin kuf bağlamak (veya
tutmak)

kuf (II) *w* 1. kuz, keçi yılan *w* m. çikardî-
ğı vesî

kufandîn *w* 1. porîrdamak 2. fûsurdan 3. *w*
nîrîne

kufandîn *kuğâ* 1. porîrdamak 2. fûsurdamak 3.
turtomak (şişe, ope, otorgîlê gibi)

kufar *af* kufar -ê kevî (m. jî herê 1) eskî
kufî imelêgînde uzanîlaşmış kurise) 2) eskî
kufî (bir çim hîkîle vîdîrîmî bilen ve ko-
lay kufî kanderîncîyî) 3) eskî tûtek (taç-
ları bir îte esas ve tîrî belî olan) -ê kevî

hûn dunyaya kazîk çukmak (veya çekmek)

kufîret *w* kîfîret -î günehu bê gecmîş *w* sun

kufekufî *ê* pûfir pûfir, pofur pofur, fûser fûser

- *w* (yekê) hûn pofurdayip durmak

kufekufîrîn *w* pûfir pûfir etme, pofur pofur

etme, fûser fûser etme

kufekufîrîn *kuğâ* pûfir pûfir etmek, pofur

pofur etmek, fûser fûser etmek

kufên *af* kufîm

kufîk *w* 1. küf 2. buranlan çıkan kurmuş sü-
mük - avêtin (tîstekî) küf bağlamak (veya
tutmak), küfîncîmîye yüz tutmak, pamuklan-

mak - çîrtin kuf bağlamak (veya tutmak),

kî çîrîncî - *w* nîrîn ekînkê kufî

kufîsa *temî kufîsa* (ê) kufî (Aspergillus funu-
gîrî)

kufîkîrîmî *w* küflenme, küf bağlanma, pa-
muklanma

kufîkî gîrtî *kuğâ* küfîncîmek, küf bağlanmak,
pamuklanmak

kufîkîgîrtî *af* küfî, küflenmiş

kufîkî *w* 1. küfî 2. küfî (zamanı geçmiş,
E-kuç) 3. küfî (sıkı parç)

kufîkîhûn *w* küflenme

kufîkî hûn *kuğâ* 1. küflenmek 2. *w* küfîncî-
mek (zamanı geçmek, küzeleşmek)

kufîkîrîyî *af* küfî, küflenmiş olan

kufîkîbûyî *w* 1. küflenme 2. *w* küfîncî (za-
manı geçme, küzeleşme)

kufükürin *m* küflendirmek, küfletine
kufükü *kürin* *ğğ* küflendirmek, küfl etmek
kufür *m* 1. küfür, sövüğü 2. küfür (Allahın varlığı ve birliği gibi dinin temellerinden sayılan inançları inkar etme ve bu yolda söyleyen söz)
kufürbaz *m* küfürbaz
kufürbazı *m* küfürbazlık
kufürî *m* küfür - *pé* küfür (bünye); küfl etmek
kufî *m* küflü
kufübün *m* küflence
kufî bün *ğğ* küflenmek
kufün *m* 1. pafurdama, puflama 2. fesurdanma 3. tıslama (kaz, ked, yılan vb nin çıkardığı ses) 4. tütürülme
kufün *ğğ* 1. pafurdamak, puflamak 2. fesurdanmak 3. tıslamak (kaz, ked, yılan vb nin çıkardığı sesi) 4. tütürülmek
kufün *m* 1. pafürü, pufları 2. fosuru 3. tıslama (kaz, ked, yılan vb nin çıkardığı sesi) 4. tütürme * **kufünîya wî bü elxare dikışand** habere argara tütürüyerdü
kufünkirin *m* 1. poturdama, puflama 2. tesurdanma 3. tıslama (kaz, ked, yılan vb nin çıkardığı sesi)
kufün kürin *ğğ* 1. pafurdamak, puflamak 2. fesurdanmak 3. tıslamak (kaz, ked, yılan vb nin çıkardığı sesi)
kufünpâxistin *m* fesurdanma
kufün *pé* küflin *m* küflendirmek
kufkar *m* küflü mantar
kufkarik *m* küflü mantar
kufkoyî *m* 1. küflin 2. küflü (zamanı geçmiş, köhnê)
kufkoyihün *m* küflence
kufkoyî hün *ğğ* 1. küflenmek 2. *şer* küflencelemek (zamanı geçmek, köreleşmek)
kufkoyihüyî *m* küflin, küflenmiş olan
kufkoyihüyin *m* küflence
kufkoyikürin *m* küflendirmek, küflence
kufkoyî kürin *ğğ* küflendirmek, küflencemek
kufkî *m* küfler
kufî *m* küfler, sövüğü - *pé* küflin küfler savunmak
kufîkürin *m* küfler, basma, sövme
kufî kürin *ğğ* küflere basmak, sövme
kufî m küfler - *şer* (yekî) jê çûn (hürder) gıcık almak (veya olmak)
kufte *m* küfte
kuftefiruş *m* küfte 1. küfler (satan küme) 2. *w* küfler (küfte satılan yer)
kuftefiruşî *m* küflerlik
kuftepejî *m* küfler (yapan küme)
kuftepejî *m* küflerlik
kufteqirêjî *m* bîti kokuşuk
kufter *m* küfler
kuftik *m* küfte - *şer* nispeten mercek küfler
kufteyî *m* küfler
kufî (I) *m* dağ
kufî (II) *m* keç (keskinliği yeterli olmayan)
kufbün *m* körelme, köreleşme (keskinliğini yitirme, kesmez, şilemez duruma gelme)
kufbün *ğğ* körelmek, köreleşmek (keskinliği-

yı yitirmek, kesmez şilemez duruma gelmek)
kufbünî *m* körlük (kesmez olma durumu)
kufbüyün *m* köreleşme, köreleş
kufistan *m* dağlık
kufî *m* dağlık
kufîl *m* körlük (kesmez olma durumu)
kufkürin *m* köreleşme, körelme, köreleşme (keskinliğini yitirmesine sebep olma)
kufkürin *ğğ* köreleşmek, köreleşmek, körelmek (keskinliğini yitirmesine sebep olma)
-kuj (I) *m* *şer* isimden isim yapım sonuğu (mekul, agickuj)
kuj (II) *m* 1. keçe * **kujê xamî** evnê köçesi 2. kenar, köçe * **kujêh** kaxex kağit köçesi 3. *şer* aç - *şer* lüv durakların birleşme yeri
kujandin *m* köçandin
kujar *m* öldürücü
kujare *m* 1. öldürücü 2. öldürücü özelliği olan tehlikeli
kujarî *m* öldürücülük
kujdan *m* 1. köşe verne 2. bel verne (duvar gibi dik şeyler için, dışı doğru kamburlaşma)
kujdan *ğğ* 1. köşe vermek 2. bel vermek (duvar gibi dik şeyler için, dışı doğru kamburlaşma) * **dîwar kuj daye** dîwar bel vermiş
kujdar *m* küfl, öldürücü
kujdarî *m* küflük, öldürücülük
kujdayin *m* 1. köşe verne 2. bel vermek (duvar gibi dik şeyler için, dışı doğru kamburlaşma)
kujê *m* köşe
kujek *m* küfl öldürücü, kıyacı
kujekî *m* öldürücülük
kujende *m* öldürücü
kujendêjî *m* öldürücülük
kujendeyane *m* öldürücü
kujer *m* küfl, kıyacı 2. öldürücü * **şer** beyeke kujer lê çê omê öldürücü bir darbe vurdü
kujerhün *m* 1. küfl olma 2. öldürücü olma 3. küflük
kujerhez *m* küfl sever
kujerî *m* 1. küflük 2. öldürücülük
kujêre *m* mercek
kujînde *m* küfl küjende
kujî *m* 1. köşe 2. *şer* aç 3. köçe, kenar, bacak * **kujîyê** dînyayê dînyayın huccûğî
kujîl *m* dam sücuğı
kujîner *m* öldürücü
kujînevker *m* küfler ney ortayı
kujîn *m* - *e* kardar * **hî kujmê** 2 sed hezari **şer** laran 2 bin dolar *şer* çadar
kujnik *m* badi, budur küme
kujtar *m* küfler
kujtarkeş *m* küfler küfler
kujtarkeşî *m* küfler küfler
kujyar *m* küfler, kıyacı
kujyarî *m* küflük
kuka *m* kuka (tespil, ağaca ağzılığı gibi şeylerin yapımında kullanılan Hindistan cevizi kökü)
kukild *m* kabak
kuku *m* kekik, kekeme

kukukirin m kekeleye
kuku kırım *ğış* kekeleyemek
kukurd *ğış* gopird
kul (I) m 1. cibinlik 2. *şif* konak tepeli
kul (II) m hayali yaratık * *şif* lē *şif* yaratık
 çarpi - lē *şif* *şif* hayali yaratık çarpişık - ē
 don ver (yekü) *şif* *şif* (veya arkasından)
 alı kovalamak

kul (III) m 1. yarı kendiliğiyle oluşan yarı,
 dağ, kesici bir araç sonucu oluşumuna yarı)
 2. iç yarı, ilser 3. bere, bertak 4. *şif* kurun, ö-
 let 5. yarı (dert, uğuntü, acı) * *şif* dil yü-
 rek yarı 6. ukde * *şif* *şif* e hi min ra hu
şif *şif* bir ukdedir - ketin (...) kırım girmek
 - ketin dilē (yekü) yureğine kor yağmak -
 ketin dilē (yekü) evine kırım girmek - ket-
 tin hay ü dilē (yekü) iç m kırım yemek (veya
 kememek) - ketin zikē (yekü) içine den ol-
 mak - kırım zikē (yekü) (bırının içine) felfe-
 lek sokmak - lē hatı kırım m girdi - qur-
 der zakımin kükü - ü kırım (an jı rışi) ya-
 ra bere - ü merd (I) acı, kefer, uğuntü 2) uk-
 de - ü keder kırım, derin acı - ü qutık (I)
 kırım (hayvan kırım) 2) zehir zikm - ü
 qutık kırım dilē *şif* *şif* yureğini yagi (veya
 yağları) çürümek (çok uzulmek) - ü kemēn
 (yekü) *şif*yar kırım (bir kimse bitarı) der-
 din deşmek (veya depreştirmek) - ü kemēn
 (yekü) rakırım (an jı *şif*yar kırım) (bir kim-
 se bitarı) derdini deşmek (veya depreş-
 tirmek) - ürta (yekü) bilqelîne sorınu sôptak
 kırım kurıtın -a destan zweş dilbe -a zi-
 monak zweş nulle zilic yarıni onar dil ya-
 rası onmaz -a dil yürk yarası -a dilē (ye-
 kü) *şif*tek hân (biranın) hayah de .. olmak
 -a dilē zwe rētin yureğini bosaltmak (veya
 dokmek) -a felekē lē tūne bira (I) hal vak-
 ti yerinde olmak, her bir ekşığı olmamak 2)
 deriz lasasız olmak -a guran dizekē ve de-
 pir m birinin yaptıklarını unutarmak -a
 heşpençe hân kanser -a Helebē bir tür
 hastalık -a Helebē (I) her derē hehôn deri
 her yer de olmak, her yerde senir, ve çekil-
 mez derleri olmak -a (...) ketin dilē (yekü)
 cökmeç (çok uzü meç) -a piroz çibana ben-
 zer bir yara -a salē olıncul yara -a zwe
 rētin yureğini boşaltmak (veya dokmek) -ē
 hişve 2.kın ye -*şif* (...) di zikē (yekü) de
 hehôn (an jı pıi *şif* yaptıklarını unutmama-
 mak

kulab (I) m kötu (yır karıştı)
kulab (II) m mantese
kulab (III) m 1. hayvan bacağı 2. pengel
kulabak m koyun kuyruğunu ucı
kulabe (I) m sırtığı (kar kürsine aracı)
kulabe (II) m 1. boyundurğu ucuna bağla-
 dan demerden çubuk 2. pufuğun halkası
kulaf m kuy penceri
kulaşok m üç başlı kayak (kayırma çıkarmalı
 kullandır)
kulaşın m aksatma, sektiğe
kulaşın *ğış* aksatmak, sektiirmek
kulay (I) m kulih (keçeden sıkek başlık)

kulay (II) m 1. keçe 2. keçe (yaygı olarak) 3.
 kepenek (keçeden çoban üstlüğü) 4. *şif* keçe
 (keçeden yapılmı) - avētın avē bay ver-
 mek, işi bitirmek - bi avē de berdan bay
 vermek - girtin (işteki) keçelemek - ē
 berē yer, sergi kepenegi - sūtin keçe yap-
 mak - ē her paşı duvara çakılı, avē yarı-
 ma kepenegi - ē min rehmet li dē ü havē
 nūn kor değregini beley gibi - ē palan yok
 hayvanın takımında kullandın keçe - ē se-
 ri ekex başlığı olarak kullandın keçe - ē şif-
 vaman kepenek (keçeden çoban üstlüğü) - ē
 semilü sūllü esya yapımında kullandın ke-
 penek - ē Xoristanı bir tür Florasan keçesi

kulavçeker *ğış* keçeci
kulavçekeri m keçecilik
kulavfing *ğış* keçeci (satan kimse)
kulavfing m keçecilik
kulavik m 1. keçe 2. kulah
kulavın *ğış* keçe, keçeden yapılmı
kulavker *ğış* keçeci
kulavkeri m keçecilik
kulavkırım m keçelemek
kulav kırım *ğış* keçelemek
kulavki m düzum, düzme (silindir biçiminde
 kırım)

kulavkırın m durumleme
kulavki kırım *ğış* durumlenek
kulavqoç m ku zı (sarı boymuz şeklinde kulah)
kulb m obin
kulbe m 1. kor çapa 2. çapa (toprağı eşekmek
 için kullandın ağaç saplı demir kazı aracı)
 3. çapa (çapalmı işi)

kulbeker *ğış* çapacı
kulbekeri m çapacılık
kulbekirin m çapalama
kulbe kırım *ğış* çapalamak
kulbekiri m çapalı (çapalanmış yer)
kulbeş *ğış* parşak
kulbēj m deri ortağı (bir kimsenin derdini an-
 latığı, derdini paylaştığı dostu) - ē te tūne
 derdini Marco Paşa'ya anlat

kulbik *ğış* kulbe
kulbış m büyük küte
kulbi m obarlık
kulbın m 1. yarılanma 2. çärekleme (bu
 duyguyu güçlü ve süreklî olarak çuyma)
kul bın *ğış* 1. yarılanma 2. çärekleme (bu
 duyguyu güçlü ve süreklî olarak çuyma)

kulek m keçe
kuldin m 1. yarılı 2. yarılı bezeli 3. derlik
kuldari m 1. yarıllık 2. derlik
kule (I) m ukşuk
kule (II) m *şif* ve çala a: demü
kule (III) m obibilik
kule (IV) m kulah
kuleceerği m kahretme, verem etme
kuleceerğbün m kahrolmaktan hastalanma,
 verem olma
kuleceerği hân *ğış* kahrolmaktan hastalan-
 ma, verem olmak
kuleceerğkırım m kahretme, verem etme
kuleceerği kırım *ğış* kalırcemek, verem etmek

spî perçoya sa zer van çûk - ên bibizur ber tohanê bûstêr

kullilka bîcandê *ber wê dalber çûçû*
kullilba qesur *keşîlê yêrê çûçû*
kullilkaşandîn *w çûçûklênê*
kullilb çandîn *êgê çûçûklênêk*
kullilkulan *w 1. çûçûklênê 2. çûçûklê jêrî to-
 ne sîlle dolgêrî namê*
kullilk dîn *êgê 1. çûçûklênê 2. çûçûklê jêrî to-
 ne sîlle dolgêrî namê*
kullilkdanîn *w çûçûklênê*
kullilk danîn *êgê çûçûklênêk*
kullilkdanêk *w 1. çûçûklê 2. çûçûklê (çûçûk ye-
 stîncên kapê)*
kullilkdar *w çûçûkê*
kullilk droq *ndê çûçûkê (yêrê kîşê)*
kullilkfirîngî *w çûçûklênê*
kullilkhez *ndê çûçûkê*
kullilkker *ndê çûçûklênê*
kullilkker *w kîzê çûçûkê*
kullilkevan *ndê 1. çûçûkê 2. çûçûkê (pîstîk
 çûçûklê çapê kîşê)*
kullilkkerê *w çûçûklênêk*
kullilkker *w kîzê çûçûkê*
kullilkevan *ndê 1. çûçûkê 2. çûçûkê (pîstîk
 çûçûklê çapê kîşê)*
kullilkvanî *w çûçûklênêk*
kullilkvedan *w çûçûklênê*
kullilk vedan *êgê çûçûklênêk*
kullilkvekirin *w çûçûklênê*
kullilk vekirin *êgê çûçûklênêk*
kullilmek *ndê ayêkê karnêgê*
kullimok *ndê ayêkê karnêgê*
kullin *(II) w 1. yûdêk (yûnk yûklêgê wey yûk
 nê dolêbê) 2. kîrê, ambar, zohrebê ye 3.
 marêk*
kullin *(II) w 1. yûkê talîwê 2. seki*
kullin *(III) w 1. asîmê, aksayîş, topalîtan, to-
 palîtan*
kullin *êgê aksanêk, topalîtanêk*
kullince *(I) w - jê hatîrê gelêr çêk olarê*
kulling *(I) w kûbûk, çîplûk*
kulling *(II) w çapê kullimêda kullînanê bîr gereç*
kullînk *w 1. çûçûklênê bîr çêyêrê kullînanêk upa hî-
 zarînanê seki*
kullîş *w kullîş - kullîrê kullîş - çapînk*
kullîrîp *çarîtanê*
kullîrîp *êgê çarîtanêk*
kullîkullandîn *(I) w çarîtanê, çarîtanê, de-
 belerîne*
kullîkullandîn *(II) w sekiyanê*
kullîkullandîn *(I) êgê çarîtanê, çî çîtanê,
 debelerîne*
kullîkullandîn *(II) êgê sekiyanêk*
kullîkullîk *w dal*
kullîkullî *w seki seki, sekerukî*
kullîkullî *(I) w çarîtanê, çarîtanê, debelerîne,
 debelerîş*
kullîkullî *(II) w sekiyanê*
kullîkullî *(I) êgê çarîtanê, debelerîne*
kullîkullî *(II) êgê sekiyanêk*
kullîkullînk *w emax*
kullî *w 1. yûnkê (çarîtanê kullînanê kullînanêyê-
 la elanê çîngê başmê) 2. yûnkê (elên bîr başmê)*

niye çapînk - çarîtanê * kullînek II ser çavê
 wî Alst yûrîne mî yûnkê vardi 3. çavê, a-
 vûç (bîr avûç dolêzê) * kullînek gemmê bîr
 avûç bîr çavê - danîn (yekî) avûçê yûnkê
 iclanînek - daweyandîn (yekî) avûçê yûnkê
 avûçê, yûnkê avûçê - lê hatîrê xer-
 tîm yûnkê (avûçê) - lê xîstîn (an jî dan) 1)
 yûnkê avûçê (yêrê indîmek) 2) avûçê-
 mak sa yêrê lê xîstîn avûçêmak

kullimbaz *w heşmê*

kullimbazî *w heşmîyêk*

kullînist *w 1. yûnkê (çarîtanê kullînanê kullînanê-
 yêrê çîngê başmê) 2. yûnkê (elên bîr
 başmê) çavê çavê yûnkê 3. avûçê, avûçê -
 danîn (yekî) avûçê yûnkê indîmek - da-
 weşandîn (yekî) avûçê yûnkê iclanînek, yûnkê
 w yûnkê - lê xîstîn (an jî dan) yûnkê
 avûçê (yêrê indîmek)*

kullînişandîn *w çûçûklênê*

kullînişandîn *êgê çûçûklênêk*

kullînişîn *w çûçûklênê*

kullînişîn *êgê çûçûklênêk*

kullînişîr *w kîrêkê yûnkê*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kullînişîr *w sekiyêk*

kulund *n* kabak
 kulünterik *n* dolmalık kabak
 kulü *n* yunak (pannak ve yplik yunagi)
 kulîçe *n* çörek
 kulîheng *n* çöplük
 kulûkairin *n* yunaklarin
 kulû kirin *bg* yunaklamak
 kulvar *n* çu kulvar
 kulvan *n* kulvar
 kulxane *n* tarq
 kulxanvan *n* kulxane
 kulxe *n* sik
 kulxew *n* dendem kaian bu'pur pilavına su ve yağ eklenerek yapılan bu yemek
 kulzî *n* karsındakı kızdırın. onun merak-tan çalanan kişiye
 kum *n* takke -ê bêkariyê kumandî serê xwe bakariyê karsî sus pus olınak
 kumanda *n* 1. kumanda, kumand 2. kumanda cihazı - bilidan destê xwe kumandayê ele almak - kirin kumandî etmek
 kumandî *n* kumandan
 kumandari *n* kumandalık
 kumanya *n* kumanya
 kumbel *bn* kumbel
 kumbet *n* 1. kumbet, kubbe 2. *n* kumbet.
 kûbhe (kubbe biçiminde olan)
 kumbîr *n* kepez, oyuk (dağlardaki oyuk)
 kumbîrk *n* *n* kepez
 kumet (I) *n* kepez
 kumet (II) *n* kepez
 kumeyt *n* doru, doru *n*
 kumîdî *bn* kumeyt
 kumîlî *bn* kumeyt
 kumîlî *n* doru, doru *n*
 kumîk (I) *n* 1. takke 2. tük 3. *n* düzeltme (veye uceltme, uzatma) işi -ê xwe bi serê xwe île bîlewîşîne serê kendî genimî kumîkîna bak
 kumîk (II) *n* *bn* 1. keşelîk 2. kimeç 3. kabuklu tane
 kumîk (III) *n* *bn* mantar kumîk -ê qulî bir tîr zelîlî manîr
 kumîk (IV) *n* kepez (tavuk veya kuşların başındaki tîg.)
 kumîk (V) *n* gözleme
 kumîşandin (I) *n* çökürme
 kumîşandin (II) *n* sendeleme, tekezleme
 kumîşandin (I) *bg* çökürmek
 kumîşandin (II) *bg* sendeleme, tekezleme
 kumîşîn (I) *n* 1. çökme (merak kaplıca) 2. çökme (duygu, durum vb için, basmat) 3. kapanma (yüzü, gövdesi, bir yere gelecek biçimde çökme) 4. kaplama
 kumîşîn (II) *n* sendeleme, tekezleme, tekezleme
 kumîşîn (I) *bg* 1. çökerek (merak kaplıca) * *n* çökme (duygu, durum vb için, basmat) 2. kapanmak (yüzü, gövdesi bir yere gelecek biçimde çökme) 4. kapla-

mak * *n* merakî qalind kumîşînû serê bajêr kalên bir ser tabakası serî kaplıca
 kumîşîn (III) *bg* sendeleme, tekezleme, tekezleme
 kumkumandin *n* kıvrılma
 kumkumandin *bg* kıvrılmak
 kumkumî *n* kıvrılma (dar bir yere buzulere yarmış olan)
 kumkumî *n* kıvrılma (dar bir yere buzulere yarmış)
 kumkumî *bg* kıvrılmak (dar bir yere buzulere yarmış)
 kumpanya *n* kumpanya, ortaklık
 kumpas *n* kumpas
 kumqêşa *n* buzu
 kumreş *n* kiskane, garsivî, hasetçî
 kumreşbûn *n* kiskatma, hasetleme
 kumreşbûn *bg* kiskatmak, hasetlemek
 kumreşîk *n* bu kız çocuğu oyna
 kumreşî *n* kumreşîk, haset -ê kumî kiskatmak, çekememek, haset etmek
 kumrîb *n* etrafı çeyrek altın liralarla bezenmiş kadın başlığı
 kumyor *n* kumîr başlığı
 kumulus *n* kumulus, kumê balat
 kumûşk *n* buklu
 kumzîrî *n* miğfer, telga, zulkî, miğfer
 kumzîra *n* telga, miğfer
 kun (I) *n* bur çûn
 kun (II) *n* kûng, keçi derisinden su tutulan -ek avq sarî serê dijê xwe reşandin kumîrî tesellî ederek rahatlama
 kun (III) *n* yakok
 kun (IV) *n* *n* iyelenî hayvanlar *n* bawerçî
 kun (V) *n* 1. delik 2. delik (tîre, keser, kumî gub arasıdan deliği) 3. *n* delik (delimî şî -plî gir v plîne miğfer ucuk çok büyük delik -ê kumîdî delik desik -ê kumîdî kumî kalbuca çevirmek (dî) -u derziyê de kî gerîn delik deşîk aramak
 kumîzîre *n* kîç sağı * *n* mişîkka kumîzîre kîçî sağı tavuk
 kumîrî *n* delimîne
 kun bîr *bg* delimînek (delimîk tane kumî olma)
 kumîyî *n* delimîne
 kumî (I) *bn* kefu kumî
 kumî (II) *n* levha, tablet
 kumî (III) *n* keçe -ê qulî kumî buca
 kumî *n* keçe, keçe
 kumîandin (I) *bg* sigdirmek
 kumîandin (II) *bg* orselenek * *n* bayê pelên çiçekan kumîandîbîrî rûzgar çiçeklerin yapraklarını orselenen
 kumîandin (III) *bg* göstermek
 kumîandin (I) *n* sigdirmek
 kumîandin (II) *n* orselenek
 kumîandî *n* göstermek
 kumîere *bn* merşîn ağne (Myrtus carantinis)
 kumîk *n* keçe, keşecik
 kumîlî *n* oşîk deşîk elbise
 kumînanandin *n* orselenek, zedeleme

kunkunükirin *w* delik deş, k etine
 kunkunükirin *ğy* delik deş, k etine
 kunkunüşk *nl* 1. deşli 2. *w* güzelek (delikli
 bir nesnenin delik erinden her biri)
 kunkunüşki *nl* 1. deşlikçe 2. güzelek, güzelü
 (cehâ, olağ)
 kunkulak *w* fare deliği
 kunkurî *w* kumca süvâsi
 kunkürî *bu* kumca
 kunkurî *w* muzâğın altı ecu, muzak sbb.
 kunkurîkirin *w* hasımın muzak tabîyle yere
 alması
 kunkurîkirin *ğy* hasımın muzak dîyâ e yere
 alması
 kunkurş *w* ulki jin
 kunkük *w* çömelne
 kunkza *w* bir tün dörbuka
 kunkzir *nl* 4. kumreyer, şev
 kunkz *bu* gapul
 kunkzup *w* kalp ataz
 kunkze *nl* 2. süpele
 kunkzi *w* atış (kalp ataz bir ses gîri)
 kur (I) *nl* 1. (r kalın okunur) öğürsüz 2. deymez
 kur (II) *w* (k kalın okunur) derin * cem kur e
 yelî çerîv
 kur (III) *w* sipa ~ ~ sipa çağırma balena
 kur (IV) *nl* 1. atış * Hye *w* kur lîke saka-
 lıca traş et 2. (t kalın okunur) kışa kutlîk *
 miya kur kışa kutlîk koyun 3. kış, beyaz
 * bejna *w* kur e zovu kışa ~ bî bî bayê
w de baban ile -- Dî pû de vas utasir -- û
 kur sacirî haşim yolamez -- û kem bün sa-
 çı lağı yolamez, per perişan olmas -- û
 kem kîrîn saçim bezaş yulmek, per perişan
 etmek (yolk) - û kemî kîrîn (zarim) saçim
 haşim yolk -- û lîs yas nekîniyle ustunî
 saşim aralameş kurş, sevdîği veşî yakim-
 nî olme neşimyle saçimî kuzmak, cu-
 curamî kesimê aqlamında bedîz, deng
 kur (V) *w* 1. r kalın okunur (r. ağaç otu-
 nda ve çuksekte yığılan *w* ve *w* seşî aqlağı yî-
 ğin; 2. şiddetî * bayê kur şiddetî tuğmî
 kur (VI) *w* 1. e kalın okunur kalb, bay
 kur (VII) *w* 1. oğul, oğlan, arşak celat (erşak
 çocuk) 2. oğlan (yazışın etek); 3. oğul (bazı
 kelimeleri anlamın pekiştirme için kulla-
 nılır) * küçikê kurê klîçikan rî oğlî z -- tu-
 vil e mevî bakûl e ağıl velsa tarun e şîl bîr-
 du -- û zarî oğul şak -- e baxan kurî oğlî
 (şevî kurş) -- e havê minî (yavrun) 2) can-
 nîmî zîğerrîm canimî zî -- e blesun kîz oğlî
 şevî kurş -- e canîrîm atîm evlîdî -- e
 felekê ye aramîm gîzî -- e lîsanîm jî yan et-
 îkî -- e jîndîm e uvey evlîd (şîvî tarîşindîr) -- e
 jînbavê bûn üvey evlîd mîzîmî jî gîzîkî --
 e klîçikê kopuğu -- e şîalê beye ferdî ulay
 yolî jîlî -- e mîrîvîm (şî jî mîrîvîm) ardîm
 evlîd -- jîm oğlî -- e nîzîmî, got mu hebîl
 havê jîmî nexwar şîkîra şîvî oğlî şîvî, şî-
 vî dî şî bîlîmî yemîdî -- e qurqur beğî şî-
 şîvîde (şîvîmî dîşîkîmî) -- e wî havê ve babî-
 şîmî oğlî -- e xîmîmî lîvîmî evlîdî -- e xîkê el
 oğlî

kur (VIII) *w* 1. hayk 2. ağ şîvî reşî 3. e plak
 -- û tazî Cîpîlîk * kur û tazî dîğerrîm ce-
 bîlak delîşîvîdî.
 kur (IX) *w* kur (yabanî parlatma ulusal para-
 mîkînden değeri)
 kurad *bu* kurî
 kuram *w* amca oğlî
 kurandîm *w* kîdîmî ne
 kurandîm *ğy* kîkîremek
 kurantî *w* evlîdî k
 kurap *w* amca oğlî, emî oğlî
 kurapî *w* amca oğlîk
 kurat *bu* peymî katîlan bir ot
 kurayî *w* derînlîk
 kurbay *w* yakim akraba
 kurbeş *zov* gîrîk (Meleş)
 kurbîm (I) *w* traş olma
 kurbûn (II) *w* kutluçkaya atırma (veya yalın)
 kurbûn (I) *ğy* traş olmak
 kur bûn (II) *ğy* kutluçkaya atırmak (veya
 yalınmak)
 kurbüvî *w* traş, traş olmas olan
 kurbüvîm *w* traş oluş
 kurçîrk *w* makulîşîm, tîk gîrmîk aramîm ulp
 şîkîm
 kurçîrvîymî kîmîz kurçîrvîymî (şevîvîmî
 Ku)
 kurçî *w* kavmağı olmış süten yapılan peymî
 Kurd *nl* 1. Kur
 Kurandîm *w* Kurtleşimî
 Kurandîm *ğy* Kurtleşimî
 Kurandîm *nl* Kurtleşimî
 Kurane *nl* Kürt gîbî, Kurdvîrî
 Kurandî *nl* 1. Kürt üşlî, Kurtleşî oğlî 2. *w*
 Kurtlîk
 kurandî *nl* yere bakın yurek yakın
 Kurdayetî *w* Kurtçuluk
 Kurdayî *w* Kurtlîk
 Kurdîm *w* 1. Kurtleşimî 2. Kürtlîk
 Kurdîmî *w* Kurtlîk
 Kurdîvî *nl* Kurtleşimî
 Kurd bûn *ğy* Kurtleşimî
 Kurdoş *nl* Kur dîstî
 Kurdoşî *w* Kürt beyî
 Kurdevarî *w* 1. Kurtlîk 2. Kurtleşî oğlî
 Kurdever *w* Kürtlîk
 Kurdeverî *w* Kürtçülük
 Kurduş *nl* Kurtleşimî
 Kurdik *w* veket -- e kerik yelek
 Kurdistan *w* Kürdistan
 Kurdistanî *nl* 1. Kürdistanlı 2. Kürdistan
 oğlî
 Kurdiyane *ğ* Kürtleşî yarışî bir biçimde
 Kurdi *w* 1. Kurtçî (Kürt Dîlî) 2. Kürde oğlî 3.
w k Kürdî (şî hemol notanî andîmî perde)
 4. Kur dî (şîvî perde andîmî makam) -- Hî-
 çîkîr Kurçî hîçîkîr
 Kurdi (II) *w* şîvîvî yapılan beyaz canî ye-
 meğî
 Kurdişevî *nl* Kurçî komuşî
 Kurdişî *nl* Kurçî söyleyişî zanîvî
 Kurdişîm *w* Kürtleşimî
 Kurdişîmî *ğy* Kurtleşimî

kurûr (I) *başım* bir tür tırık
kurûr (II) *kümbet* küd
kurûrî (I) *as* cıvıvalık
kurûrî (II) *m* uğuluk
kurûrî (III) *m* sitem, serzeniş
kurk (I) *m* kürükle (demere: kürüğe)
kurk (II) *m* 1. kürk 2. *sa* kürk (küntten yap-
 lma)
kurk (III) *m* kuluçka, gurk
kurk (IV) *m* çarap
kurkûm *m* kuluçka olma, kuluçkaya oturma
 (veya yatma)
kurk bûn *şîgh* kuluçka, ulmak, kuluçkaya o-
 turmak (veya yatmak)
kurkdar (I) *m* kuluçkacı
kurkdar (II) *sa* kürk
kurker *adım* berber
kurkerik *sa* aptal, salak
kurkerikî *m* aptallık, salaklık
kurkerî *m* berberlik
kurkîrîş *adım* kurkçe (salatî kîntel)
kurkîrîşî *m* kurkçuluk
kurking *m* erkek çocuk, evlâ
kurkîrîn *m* 1. kesme (uzunu alma) 2. kırma
 (saç, sakal için, kesme) 3. tıraş etme, tıraşla-
 ma, yıldıma
kur kîrîn *şîgh* 1. kesmek (uzunu almak) * *tu*
 porê *xwe* kur kîrî *baş* dibe saçın kesen i-
 ya olu 2. kırılmak (saç, sakal için, kesmek)
 * *te* porê *xwe* pîr kur kîrîye saçlarını çok
 kırılmışın 3. tıraş etmek, tıraşlamak, yıldı-
 mak
kurkîrî *sa* 1. kesik (saç ve sakal için) * *porê*
sa **kurkîrî** *bû* saçları kesik idi 2. kırık
 (saç, sakal için) 3. tıraşlı, tıraş edilmiş
kurkîrîlûn *m* 1. kesiklik 2. kırılmışlık
kurkîkeran *m* kuluçkaya oturma (veya yatma),
 gurea yatma
kurk ketîn *şîgh* kuluçkaya oturma (veya yat-
 mak), gurka yonmak
kurkketî *m* kuluçkaya oturmuş (veya yonmuş)
 olan
kurkur *başım* bir bükü
kur kûpe *sa* bodur
kurkur *şîgh* uluğu ağlama
kurkürîk *m* kurbağanın cutçuk dârepi
kurkürîk *m* 1. sıya 2. kulun
kurkurk *zavû* geceleğin ses çıkaran bir ehlî
kurkusandîn (I) *m* 1. berelerme 2. hasat etme
kurkusandîn (II) *m* 1. kısıma (göz için) 2. ku-
 pıştırma, kıpıştırma
kurkusandîn (II) *şîgh* 1. berelermek 2. hasat et-
 mek
kurkusandîn (III) *şîgh* 1. kısımak (göz için) 2.
 kıpıştırmak, kıpıştırmak
kurkusandî (I) *sa* 1. bereli (yaza bere) 2. hasat
kurkusandî (II) *sa* 1. kısık 2. kıpıştırmak
kurkusûn (I) *m* 1. berelenme, bereleniş 2. ku-
 şat olma
kurkusûn (II) *m* 1. kısıma, kısış 2. kıpışma,
 kıpışma (göz kapakları için; çok ışıktan sık
 sık kıpışmak)

kurkûn (I) *başım* 1. bere etmek 2. hasat olma
kurkûn (II) *şîgh* 1. kısımak 2. karp çotak, ku-
 pışmak (göz kapakları için; çok ışıktan sık
 sık kıpışma)
kurkusok *sa* 1. kısık (göz kapakları için; ha-
 bîce aralanmış, yunulmuş olan) 2. kıpış
kurkusokî *sa* 1. kısıkça 2. kıpışça
kurkusokûlûn *m* 1. kısıklık 2. kıpışçak
kurkvan *adım* kurkçu
kurkvanî *m* kurkçülük
kurm (I) *zavû* 1. kur (yumuşak süet *m*, nûr
 gövdeli otuzgusuz, bacaksız ayasız veya
 çok ilkel ayaklı küçük hayvan) 2. solunak 3.
 bîcî - (tîyek) hîrandîn (bir şeyi) kur ye-
 mek - **ketîn** (tîyekî) kurılmak - *lê* xîstîn
 (bu şeyi) kur yemek ~ *û* kîs yanê bere ve
 diğer otunak adedeleem bozulması için
 söylenir -*ê* daran zo ağaç kurdu -*ê* darê
we jî darê be dar kurmî (sû jî xeta) nabe
 ağacı kârî kendinden olur -*ê* erdê her şe-
 ye arşî tîp eğüner, şîcî bilen -*ê* rûyîyan
 berîxak solunakî -*ên* *xwe* şikandîn kurdu-
 nu kurmas
kurm (II) *zavû* ipek bîceği (Bombyx mori) -
 kîşîñ berî aşkîya çıkınak (ipek bîceği için)
 - *şîdê* zahîştîn aşkîya çıkınak (ipek bîceği
 için) - *xwedî* kîrîn (ipek bîceği) yetiştirmek
kurm (III) *m* 1. huy (insanın yaradılış ve etel-
 liklerini timu, rîzaç) * *bawer* hîke *ku* çî-
 ya jî çîhê *xwe* dîce *lê* kurmê *meslî* jî me-
 rîş nîçe *cu* çakar *de* huy çîkîraz 2. huy (o-
 gedü durumunu a. naş alışkanlık) 3. âdet, alış-
 kâ, alışkanlık * *kîrîna* vî tîpî jî *xwe* re kî-
 rîye *kurm* hînu yapınaya kerdine âdet o-
 duca * *me* jî *xwe* re kîrîye *kurm*, pîştî
 nîvî *em* bî *tambala* dîbeyîzîn alışî edî-
 mîşîz, oğîden sonra *tambala* ayuneyruz 4.
 illet (hastalık derecesine varan alışkanlık) -
lê çûn *alîşkanîkîrî* terk etmek - *lê* hîlu-
 nîñ (birinden) alışkanlığı kaptmak - *lê* ne-
 çîñ *damarîna* (veya *damarîna*) şîlemek -
ketîn *qarê* (yekî) *damarîna* (veya *damarîna*)
 şîlemek - *lê* bûn *bir* huy *şahp* olmak -
 şîkanîkî *kur* arî *dökme* - *û* *tebîet* *hîy*
 ve *mîzac* - *û* *tebîet* *û* *tel* *gerek* *mîna* *hey*
bî *boya* *bayona*, *huy* *huyona* (*çarî* *korî* *çî*)
 ~ *û* *tebîetê* (yekî) *huy* *su* - *û* *tebî-*
etê (yekî) *hîlanîñ* *alîpîya* *kapîlmek* (yekî *de*
 kalınak *bir* kîşîñ *şey* *topîna* *çûn* *davîna* *çî-*
lîna *benîmîşîmek*) ~ *û* *xîlyûn* (çî) *hîlanîñ*
 (birîñ) *huyunu* *kapmak* -*ê* (*wab*) *çûn* *ser*
hey *peçîlî* *bağlaşmak* -*ê* *gelevîzîyan* *hî-*
lîñ (yekî) *çan* *çarîzîzîk* *yapmak* *utermek*
 -*ê* (tîyekî) *hîlîñ* (yekî) *alîşmas* (*mîzclî* *çî-*
te *olmak*) * *kurmê* *şîgareyê* *tê* *wî* *şîgareya*
alîstî -*ê* () *hîna* (yekî) (çî) *bir* şeyî *hîl-*
manîca (veya *gözünde*) *lûtmek* *bir* şeyî *uzîe-*
mek, *üzîem* *deymek* * *kurmê* *zarokê* *mîñ*
tîñ *mîñ* *çocuklîrîm* *gezu* *nde* *hîyîyorîz* -*ê*

(İgrekî) hatin mecey arantmak tekakığı ila yalmak) * Van rujan **kurme sobayê tê mî-** **ros** bu gu n'ede soba arantiyor -ê hev kirin b (birini) ölemek -ê (yekî) jê çûn hayvanluu vazgeçmek -ê (yekî) jê naçe beta mîlîkî (huzur) totrak yeklar -ê (yekî) jê neçîn huyundan vazgeçerinek (b) ser -ê (yekî) kelîm (bîna n) damarini bulmak -ê (...) kîrîn 1) alışmak (süreklî ester ölmek) 2) can çekmek 3) alışmak (bağlanmak, istemek) * ez hawer nakim ku ez ev qas kurme wî dikim onu bu kadar alıştırdım istanıyorum 4) birini ölemek -ê **mlroyan zû bî zû jê naçe sarinsagi gelin sinuşler ce kîk gun ankusu çekmanış -ê pîs xêw huy -ê şîrî her ta pîr 1)** yedisizle ucye yetmişinde de o ölmek, orî amudan, huysuz huysuluu vazgeçmek, huy canin alindadır 2) cesetlik kimse (ölümeye dek huyundan vazgeçmeyen kimse) -ê **xwe dan (istekî)** (bu şey) alışmak -ê **xwe dan serê** (bireye veya kimseye) alışmak -ê **xwe şikandin** kuduzunu dikmek, hevesini almak, zorumu kurmak -ê **xwe terikandin 1)** huyundan vazgeçmek, günlük değiştirmek (huy veya düşünce değiştirmek) 2) defterin kapamak (bu işi artık yapmaz olmek) -ê **(xuyê on jî tehiçê) xwe xweş kirin** huyuna düzelmek (hi) -ê (yekî) zanin (huzur) damarini bulmak -ê (yekî) pê gîrîbî damar, tutmak

Kurmal w evin oğlari

kurman w amca oğlu, em oğlu, amcazade

kurmanî w amcazadeliik

kurmanî w amcazadeliik

Kürmancî w Kürt, Kürçenin Kürmancî lehçesi kurtuşan Kurt

kurmançî w gelekekêl bir Kurt tüfegi

Kürmancî w Kürçe, Kürçenin Kürmancî lehçesi (Kürçenin en büyük lehçesidir) -ya **başûr** (nevçesi on jî xwarî) Kürçenin ikinci büyük lehçesi (Amiyane tabula Sorani)

Kürmancîxêy w Kürçenin Kürmancî lehçesini konayan kimse

Kürmancî w Kürmanlara yarasar bir beurede **kurmarî** wê evlîk

kurmekê wê ipêk bûceği

kurmet w hâlê oğlu, hâzade

kurmetik w hâlê oğlu, hâzade

kurmetî w hâzadeliik

kurmeswari w yirik

kurme hevrişim **zêwê** ipêk bûceği (Bombyx mori)

kurme qozan **zêwê** ipêk bûceği (Bombyx mori)

kurme rîvîyan **zêwê** bûğsîk solucani, askorî

kurmik (I) w kuçuk, olgunlaşmamış salâzîk

kurmik (II) **zêwê** 1. kur, kuçuk (yarmusak) yavutlu, uzun, givedelî omurgasiz, bacakiz ayakiz veya çok (kel) ayakli kuçuk hayvan) 2. solucani 3. Ay (Arva) 4. bacu -ê **herfê** **zê**

ku kurli -ê **klêwan** kitap kurdu -ê **mêwe-yên** meyve kurdu -ên **nûlyokî** ipê solucani (ayrak) ipik kurta -ên **penikî** yasî solucanlar -ên **yavokî** ipê solucanlar

kurmik (III) **zêwê** ipêk bûceği

kurmikê **hîndeyan** **zêwê** fîndik kurdu

kurmikê **devçengrî** **zêwê** kancî kur

kurmikê **nûlyokî** **zêwê** ipê solucan, ipik kurdu

kurmikê **panik** **zêwê** apêşboran

kurmikê **peha** **zêwê** tenya

kurmikê **purikî** **zêwê** iphenk (Dietycaculus) (yaparuz)

kurmikê **qozan** **zêwê** ipêk bûceği (Bombyx mori)

kurmikê **rodîyan** **zêwê** hağusak solucani, askorî

kurmikê **tayokî** **zêwê** ipê solucan

kurmik w keçî türünde koyuk

kurme (I) **wê** 1. kurli w sêya kurmi kurli el-

me 2. me kurli (yerinde zahat duzmanyan)

kurme (II) **wê** 1. çürük (diş için) * **dîranê** **kur-**

mî çuak diş 2. çuak (zarfınas ağaç vs) * **dîr**

tev kurmî ye ağaç hep çuak

kurmişün (I) w 1. kurtlanma 2. meç kurtlan-

ma (bir yerde çok olmaktan bîkarak germo gereği duyma)

kurmişün (II) **wêgê** çürümek (diş vs. için)

kurmişün (I) **wêgê** 1. kurtlanmak * **gelyaz**

kurmişün **hêne** kizala kurtlanmuş 2. meç

kurtlanmak (bir yerde çok olmaktan bîkarak germo gereği duymak) * **ez êdî** **li vir ji ber rûniştinê** **kurmişün**, em hînek der-

kevin ji **xwe** te bîgetin **êwê**du olmaktan kurtlanma, biraz çıkıp dolgalım

kurmişün (II) **wêgê** çürümek (vs. diş için)

kurmişün (I) **wê** kurli, kurtlanma

kurmişün (II) **wê** çuak, çürümüş olan

kurmişün (I) w kurtlanış

kurmişün (II) w çürümüş

kurmişün (I) w kurtlanma

kurmişün (II) w çürümek

kurmişün (I) **wêgê** kurtlanmak

kurmişün (II) **wêgê** çürümek

kurmişün (I) **wêgê** çürümek

kurmişün (II) **wêgê** çürümek

kurmişün (I) **wêgê** çürümek

kurmişün (II) **wêgê** çürümek

kurmişün (I) **wêgê** çürümek

kurmişün (II) **wêgê** çürümek

kurmişün (I) **wêgê** çürümek

kurmişün (II) **wêgê** çürümek

kurmişün (I) **wêgê** çürümek

kurmişün (II) **wêgê** çürümek

kurmişün (I) **wêgê** çürümek

kurmişün (II) **wêgê** çürümek

kurmişün (I) **wêgê** çürümek

kurmişün (II) **wêgê** çürümek

kurmişün (I) **wêgê** çürümek

kurmişün (II) **wêgê** çürümek

kurmişün (I) **wêgê** çürümek

kurmişün (II) **wêgê** çürümek

kurmişün (I) **wêgê** çürümek

kurmişün (II) **wêgê** çürümek

kurmakwet *af* kurçat
 kurmazan *adba* kur bitmesi
 kurmazan *adba* kur bitmesi
 kurm *n* 1. kurma, yalak, su yalağı 2. ağaçtan hayvan yemliğı
 kurmas *af* mağız
 kurmas *af* mağızlık
 kurnemal *af* 1. çakak evlâh olmağan küncü 2. *ê* soyu sapa küncü
 kurneş *af* *ê* araz
 kurnik *af* araz
 kuröşk *n* kışe
 kuro *n* 1. oğul, evlâh (yaşlı kimselerin genç erkeklerge böylediğı bir seslenme) 2. *ê* vâhı
 kuron *n* kün
 kurora *n* dar ekmeğ
 kurök *n* ablat, yabın amudu
 kurösik *n* ablat, yabın amudu
 kurp *n* kışe
 kurona *adba* bir ün vâsıtıca
 kurs (I) *af* kurs
 kurs (II) *n* kurs * Kurca Kürdi Kurçe kurs.
 — dññ kurs gormek - gittin lan jı standın)
 kurs olmağ
 kurse *n* papılık * kurse hâjiran meñ ağaçları topluluğı
 kursiy *n* kolak çavcı
 kursiyê hâjirak *af* salıncaqlı koluk
 kursiyê zivirak *af* çöçer koluk
 kurst (I) *n* büyük diğörmeñ yapı tağı
 kurst (II) *n* 1. kürsü 2. kürsü (bir fakültede a-
 çarına ve öğretim birim) ~yê zivirak (an-
 jı zivirak) çöçer koluk
 kursük *n* kursa, kürsülek
 kursükê addestik *af* koluk (kel dayanaçak yerleri olan rahat ve geniş sandalye)
 kursüpalek *n* koluk (kel dayanaçak yerleri olan rahat ve geniş sandalye)
 kursper *adba* kefil
 kursperi *n* kefilik
 kurşe *n* demme, sertleşmiş kur
 kurşe *n* obı
 kurşeti *n* oburlik
 kurt (I) *adba* akaba (Vultur monachus)
 kurt (II) *n* kurtçak, gök
 kurt (III) *af* yirik, eski püske (elbise)
 kurt (IV) *af* 1. alçak, emk, basık 2. çukur
 kurt (V) *af* 1. kış (boya, uzunluğı az olma) 2. kısa (uzun, azca olmağan) 3. kısa (aynı-
 tı çok olmağan) * olısuna kurt kısa yarı 4. *ê* kısa (kızsca, kısılmak) * kurt azıvı kışa konuşa 5. kısa (kışa olan şey) 6. *af* kısa, alçak (boy için) * nirosveki bejn kurt alçak boylu bir adam 7. budur, tiknaz (kışe) — birin kısa kesmek. (sozu kısa kesmek) * a-
 xuftınu xwe kurt birye konuşmasını kısa kesmiş - gittin kısa tutmak * serrek axaftı-
 nu xwe kurt girt bağkan konuşmasını kısa

tuttu — hiştin kısa tutmak * *amile* gormek
 kurt hiştine gönleşer kalın kışa ruzı-
 lar — jê bels kışın kışa geçmek, kısa değin-
 mek
 kurtaj *afba* kurtaj ~ hüp kurtaj olmak ~ kışın kurtaj etmek
 kurtan *n* 1. semer, palan 2. eskümeş, yamak, yaması bile eskümeş (elbise) ~ avdın ser piştê semer vurmak, palan vurmak - dan piştê semer vurmak ~ lê kışın semer ~ qelaj-
 tın semer devirmek, piştın olmak
 kurtanfiruş *n* semeri (satan kışe)
 kurtanfıruş *n* semerilik
 kurtanî *n* kışak
 kurtanker *adba* semeri (imal eden)
 kurtankerî *n* semerilik
 kurtankirle *n* se yerleşe, palan lama
 kurtan kışın *n*ğh semerlemek, palalanmak
 kurtankirî *af* semerli (semer vurulmuş olan)
 kurtasf *n* 1. özet, hulâsa 2. kışalın, kışalın 3. *ê* kışan, kışsca, kışsca
 kurtasfirin *n* özetleme
 kurtası kışın *n*ğh özetlemek
 kurtasvan *n* telhişç
 kurtasvânî *n* telhişçlik
 kurtayî *n* 1. kışak 2. kışalın, kışalın 3. ö-
 zet 4. *ê* kışan, kışsca, kışsca
 kurtbir *n* kışca, kış kesme
 kurtbin *adba* 1. niyop 2. niyop (gazleri böyle olan kışe) 3. *af* kışa görüşlü, dar görüşlü
 kurtbînî *n* 1. görüşlük 2. dar görüşlük
 kurtbîn *n* 1. kışalın 2. kışak
 kurt bün *n*ğh kışalınak
 kurtbüvîn *n* kışak
 kurte (I) *n* eigenlik çığına gelmemiş çocuk
 kurte (II) *n* 1. özet, hulâsa 2. *af* özet
 kurteğahi *n* kısa bilgi, bulıng
 kurtebehs *n* kısa değinme
 kurtebêj *af* kışalınla
 kurtebêje *n* 1. keşik kefiye 2. kışalın (ihtis-
 sar, kışalınmış ad veya söz)
 kurtebêjî *n* 1. kışalın, sözün kışa kesme 2. kışalın (ihtisar, kışalınmış ad veya söz)
 kurtebêjok *n* kışa hikaye
 kurtebêr *n* kışca, kışsca
 kurtebirî *n* 1. kışa kesme 2. özet, hulâsa 3. *ê* özet, kışca * sâlekê bî kurtebirî dññrîme bir yi i kışca değerdendiriyer
 kurtebîn *af* kışa görüşlü, dar görüşlü
 kurtebînî *n* kışa görüşlülük, dar görüşlülük
 kurteçörök *n* 1. kışa öykü 2. *af* hikaye, öykü (gerçek veya tasavvurî olayları anlatan diğ yazı türü)
 kurteçüvânî *n* kışa açılama
 kurteçem *n* kışa dönem, kışa jn
 kurteçidarî *n* kışa görüşme
 kurteçilî *n* kışa film
 kurteğäjen *n*ğh kısa devre

kurtegotin *m* kıyarası, düzce;
kurtehellüst *m* kisa şırı
kurtehi *h* kışca
kurtehyun *m* üz geçmiş
kurtek *m* kısıltım (düz-ü, kısıltılmış ad veya söz)
kurtekrin *m* özelleme
kurte külu *biğh* özellemek
kurtekte *zabn* kisa hece
kurtelegerin *m* kisa mäsürüna
kurtelekolim *m* kisa inceleme
kurteüng *n* kisa bızekli bir köpek türü
kurteüstik *m* zıst ayon
kurtemil *n* kisa kol
kurtenav *n* kısıltım (düzce, kısıltılmış ad veya söz)
kurtenirvan *m* kisa ifişerlendirme
Kurtenli xandin *m* kisa değerlandırme
kurtenlyis *m* kisa yazı
kurtenöçe *m* kisa haber
kurtepeyye *m* kisa kırıgma
kurtepeñ *fişim* kisa dalga
kurtepeşek *m* kisa satır yazısı
kurtepişt *m* 1. fişih, fişkos 2. dedikodu - kiltü dedikodu etmek (veya yapmak)
kurteqamús *m* küçük sözlük
kurteré *üfif* kesa, kışırma, kestirme ya;
kurteréçün *m* aşın ana
kurteré çün *biğh* aykırtılmak
kurteretin *m* üzce
kurteşev *m* kisa pece
kurteşevghastim *m* rapot, yazıcaz
kurteşekün *m* kisa inceleme
kurteşeküt *m* kisa döşem, kisa süre
kurteşy *m* zısalık
kurtül *m* 1. kırntı, ekmek kırntısı 2. döküntü, süptanlı
kurteüng *üfif* 1. asalak, eki, parça, tuşeyli, atlağı (başkalarının sirtında geçiren kimse) 2. keçe kuvük (başkalarının sirtında ledava geçiren)
kurteüngane *h* asalakçı
kurteükür *m* asalaklık, ektik, parazitlik, oltağılık
kurteükürin *m* ağız oltağılık
kurteükürüf kırin *biğh* oltağılık
kurteükwer *üfif* 1. asalak, eki, parça, tuşeyli, atlağı (başkalarının sirtında geçiren kimse) 2. keçe kuvük (başkalarına sirtında ledava geçiren)
kurteükwerdne *h* asalakçılık
kurteükweri *m* asalaklık, ektik, parazitlik, oltağılık
kurteğirtin *m* kisa ruma
kurteğirtin *biğh* kisa tutmak
kurteğirtin *m* kisa kesme
kurtegotin *biğh* kisa kesmek
kurtilik (II) *n* 1. kırntı (kolu yelek) 2. gözetek

kurtilik (II) *n* 1. çıkarcık 2. kırntı 3. kurtilik avê m. kırntısı - il. mesil 1) dene tpe 2) dalga (düzgün olmayan, alçukluk yükseklik)
kurtilik (III) *m* 1. eva 4. kurtilik Müşş Müşş evası 2. havza
kurtilik (IV) *m* takma 4. ev zıdamê kurtilik herte maña me o ünkoz adam bize geldi
kurtilikroş *m* gözetekçi (nalan kimse)
kurtilikroşy *m* gözetekçilik
kurtilikül *m* 1. kırcek 2. kırnoz
kurtiliküti *m* kırzalık
kurtilikker *zabn* gözetekçi (nalan eden)
kurtilikkeri *m* gözetekçilik
kurtili *m* 1. kırsalık 2. fızet 3. kırkaca
kurtili *n* kırntı, üfifli
kurtili *n* daha keçik kırntı
kurtilikuj *zabn*çev atlağı
kurtilikuj *zabn*çev atlağıçik
kurtkur *zabn* kısıltım
kurtdin *m* 1. kısıltım, kısıltı 2. kısıta (boyunu kısıltım)
kurte külu *biğh* 1. kısıltım 2. zısalık (boyun kısıltım) 3. kembers xeve kurt kır kemeri kısıta
kurtdiri *m* 1. kısıltım 2. kısılm (boyun kısıltım olan)
kurtele *af* düce, boyu çok kisa olan
kurtilin *m* kurtilin sermet
kurubışk *h* kurbeşk
kurüfik *m* sıyığı, kır kurme kurüğü
kurüfişk *zabn* parçak (Meleş)
kurüşek *af* bodur
kurüşekçü *af* bodurca - nın bodur kalmak
kurüşekün *m* bodurlaşma
kurüşekün *biğh* bodurlaşmak
kurüşeküti *m* bodurluk
kurş *m* kırdaç dekuane
kurşal *m* dayı oğlu
kurşalät *m* teyze oğlu
kurşalät *m* dayı oğluluk
kurşaliti *n* teyze oğlu
kurşalitiün *m* teyze oğlu olma
kurşalük *m* teyze oğlu
kurşy *üfif* 1. kurşy (zırevli kimse) 2. *m* kurşy (uçukla gözetken kadı, mektep veya bavyale) 3. *m* kurşy (düzetçi olarak ticari bir ölmeci gören işçi aracı)
kurşyeli *m* kurşyeli
kus *m* esnek - ü fiş osurım
kusa *af* esik, ot
kusad *af* çek, çekis
kusan *af* esik, niçan
kuse *m* sorgü
kusik *m* kavarac
kusip *h* kesip 4. kusip
küşk *m* nezir güllü
küşk *m* kırkı
küşkür *m* parmağı hafifçe deride gezdirip gi-

diklenken çıkardığı ses
 kuskusundan (II) m bezelenme
 kuskusundün (II) m kusmâ (göz için; biraz kapama)
 kuskusundün (II) *ğğh* bezelenmek
 kuskusandün *ğğh* kısmak (göz için; biraz kapamak) * *çavên a we kuskusandübû li me mîze dikir güzerim kismîş bize bakıyorlu*
 kuskusandî (I) m bezel:
 kuskusandî (II) m kîrik (göz kapakları için; hafifçe açılarak; yarılmış olan)
 kuskusandibûn m kısıklık
 kuskusî (I) m bere i (bezelerden; ş. d. b. suluca çürük olmuş olan)
 kuskusî (II) m kısı i (göz kapakları için; kısıl- çe açılarak; yarılmış o an)
 kuskusûm (I) m bezelenme
 kuskusûm (II) m kısıma (ses için)
 kuskusûn (II) *ğğh* bezelenmek
 kuskusûn (II) *ğğh* kısılmak (göz için)
 kusp (I) *bu xed ü xûp*
 kusp (II) m küspe
 kusp (III) m yavar.
 kusp bûn m yavaşlaşma
 kusp bûn *ğğh* yavaşlaşmak
 kuspîk *çavên bu bakî tîrî*
 kuspîkirin m yavaşlaştırma
 kusp kîrin *ğğh* yavaşlaşmak
 kustan m dışlık
 kustex m kustab
 kustex bûn m kustablaşma
 kustex bûn *ğğh* kustablaşma
 kustexî m kustalılık ~ kûm kustalılık etmek
 kustexkî *m* kustabça, cıstahvan
 kusûr m küsne (bir şeyden arın kısmı)
 kusûrat m küsarat
 kuş m *ğğh* fortçuluk yapma ~ kîrin fortçuluk yapmak
 kuş, kuşad m kuşade, aşk, açılmış
 kuşade m kuşade, aşk, açılmış
 kuşandün m açma
 kuşandün *ğğh* açmak
 kuşarın m tehlike
 kuşek m fortçu
 kuşekî m fortçuluk ~ kîrin fortçuluk yapmak
 kuşekuy m 1. pûfûr pûfûr 2. habere usurma
 kuşekuşkîrin m 1. pufur: pufur etme 2. habere usurma
 kuşekuş kîrin *ğğh* 1. pûfûn pûfûn etmek 2. habere açılmak
 kuşet *bu ken ü kuşet*
 kuşetî m şaka
 kuşim m alay
 kuşimkîrin m alay etme
 kusim kîrin *ğğh* alay etmek
 kuşide m küdürüle
 kuşidefî m elhurculük

kûşin (I) m habere usurma
 kûşin (II) m açılma
 kuşin *ğğh* açılmak
 kuşke m taş ocağı
 kuşkirin m fortçuluk yapma
 kuş kîrin *ğğh* fortçuluk yapmak
 kuşkuşe m atmasyoncu, haddinden fazla yarılmış olan
 kuşkuşetî m atmasyonculuk, haddinden fazla yarılmış olan
 kuşne *şosin* 1. huşak (Vicia ervilia) 2. huşak (bu bitkinin mermereğe benzer tanesi)
 kuşne *mîze* kibirlî
 kuşnebûn m kibirlenme
 kuşne bûn *ğğh* kibirlenmek
 kuşnebûyîn m kibirlenmiş
 kuşnetî m kabirlik ~ kîrin kabirlik yapma
 kuşnetî *m* amyon toplu, budun ve tknoz olan
 kuşpene *mîze* 1. karınlı, çalınmış, baveç - kasıtlı 2. kibirlî fidesine sağmaz, çok kibirlî) ~ > gerile gerile
 kuşpenebûn m 1. karınlılaşma 2. kibirlenme
 kuşpene bûn *ğğh* 1. karınlılaşmak 2. kibirlenmek
 kuşpenebûyîn m 1. karınlılaşmış 2. kibirlenmiş
 kuşpenetî m 1. karınlılık, baveçlik, kasıtlılık 2. kibirdilik 3. kibî, büyülenme ~ kîrin 1) aşınmak 2. kibirlük yapmak
 kuşpenî m katım ~ kîrin çalın salınmak
 kuştar m 1. kat için, toplu kıym 2. cinayet
 kuştargeh m 1. katlım yeri 2. mezbaha
 kuştari m katlım, toplu kıym ~ kîrin katlım yapmak ~ pek arın katlım gerçekleştirmek (veya yapmak)
 kuştarkêr m katlımcı
 kuştarkêrî m katımlamak
 kuştarkêrî m katlımdan geçirme, katlımcı
 kuştar kîrin *ğğh* katlımdan geçirmek, katlımcı
 kuştarkêrî m katlımdan geçirilmiş olan
 kuşte m ölçü
 kuştekar *mîze* ölçücü (yavar veya duval için) ~ ölçü ile kaplanmasında çalınmış için)
 kuştekarî m ölçücü
 kuştekarî m ölçücü
 kuşte kîrin *ğğh* ölçülme
 kuştekerî m ölçü, ölçü ile kaplanmış olan
 kustewar m katlım, kıym
 kuştewarî m katlım, toplu kıym
 kuştin m 1. öldürme, katletme (bir canlıya hayatına son verme) 2. öldürme (solup kurumasına sebep olma) 3. öldürme (aşırı yarıma) 4. öldürme (ölmesine yol açma) 5. öldürme (sağlığını bozma, rahatsızlık verme) 6. öldürme (yok olmasına, ortadan kalkmasına, azalmasına yol açma) 7. cinayet, kova 8. mezar mihâr * *ev kuştin e bu mîlîkêde* ~ *çêbân* 1) ölüm olacak, ölüm o aya yaşamamak

2) emayet işlenmek - dan her çayan oluru göze almak ~ kışın emayet işlemek - rıya müeram e ölüm yigellerin yoludur

kuştın *şğı* 1. öldürmek, katletmek (bir canlıyı hayatına son vermek) 2. öldürmek (solup kurumasına sebep olmak) * *bêwê* çiçek kuştine susuzluk çiçekleri öldürmüş 3. öldürmek (aşırı yomama) * *wê* rıyê em kuştin bu yal heri öldürdi 4. öldürmek (olmes ne yol almak) * *alkolê* ev mîrêk kuşt bu adamı içki öldürdü 5. öldürmek (sağlığın, beznin, rahatlık vermek) * *ev hewa* mîrêv dikuje ku hawa aşani öldürüyor 6. öldürmek (yok ulmasını, ortadan kalkmasını, azaltmasını yol açmak) * *şer ajakları* kuşt *şewê* haywanlığı öldürdü (yek) - birini öldürmek, becermek ~ *li rastê* oru yerde öldürmek ~a *şewê* dan her çavê *şewê* 1) ölümünü göze almak 2) başını ortaya koymak kellesi ~ költü çuna olmak

kuştina *şğı* *wê* ağrıyı dırdırma, analjez

kuştinî *wê* emat

kuştinxwaz *wê* şer sukastçı

kuştinxwazî *wê* şer kuştçilik

kuştî *wê* mekull, katledilmiş olan ~ *wê* şan ji kıştîyê di her xelkê de başi ra ra yarmak

kuştin *wê* katil, koyun

kuştokî *wê* katillik, koyunculuk

kuştîbîr *wê* kıym ~ kışın kıym yapmak

kuştûbîlekîrîn *wê* kıym yapma, kıyma, uğutma

kuştûbîr *kuştin* *şğı* kıym yapma, kıyma uğutma

kuç (ک) *wê* 1. kuç (kulp atının çıkardığı ses) 2. gün - - 1) *kuç* *şewê* 2) *gün* *gün*

kuç (ک) *wê* emet, sütün

kuç (ک) *wê* başi (kopek'eri kowu ulemiş) - - *kuçu* *kuçu*

kuta *wê* 1. bitme, bitme 2. son ~ bitin bitmek, sona ermek, tamamlamak

kutabûn *wê* 1. bitme 2. bitme, sona erme, sonuçlanma, tamamlanma, neticelenme

kutabûn *şğı* 1. bitmek 2. bitmek, sona ermek, sonuçlanmak, tamamlanmak, neticelenmek

kutabûşî *wê* 1. bitmiş 2. tamamlanmış, sona ermiş neticelenmiş olan

kutabûşîn *wê* 1. bitiş, bitme 2. bitiş, tamamlanmış, sona ermiş, sonuçlanmış, neticelenmiş

kutaba *wê* kutuda

kutabî *wê* kutulus

kutabûn *wê* kutulana

kutabî bûn *şğı* kutulmak

kutabî *wê* 1. bitmiş 2. son, sonuç

kutabîşanîn *wê* bitirme, sona erdirmiş, tamamlama

kutabî şewê *wê* bitirmek, sona erdirmek, tamamlamak

kutabîşewên *wê* bitirme, sona erdirmiş, tamamlanma

kutabî şewê *wê* bitirmek, sona erdirmek, tamamlamak

kutabîşewên *wê* sonlandırma, sonlandırma, sona erdirmiş

kutabî şewê *wê* sonlandırma, sonuçlandırma, sona erdirmek

kutabûn *wê* sonama, kurtarma

kutabî kışin *şğı* kurtarmak

kutabûn *wê* 1. bitirme 2. bitirme, tamamlama, sona erdirmiş, sonuçlandırma, neticelenme

kuta *kışin* *şğı* 1. bitirmek 2. bitirmek, tamamlamak, sona erdirmek, sonuçlandırmak, neticelenme ~ *Xatû* *kuta* *kîr* evi tamamladı

kutakîrî *wê* 1. bitik, bitirilmiş olan 2. tamamlanmış, sonuçlandırılmış

kutan *wê* 1. dövme (vurarak canını açma) 2. dövme (çınmaz, hali gibi şeyler tokak, soppa gibi şeylerle vurarak temizleme) 3. dövme (bir şeyi taz duruma getirmek için emme) 4. dövme (ateşte kızdırılarak yumuşatılmış bir maddesi vurarak istenilen biçime getirme) 5. dövme (topa tutma) 6. vurma 7. çalmak (enstrüman çalma) 8. çakma 9. çivileme (ayrı nokta ya sürekli bakma) 10. dayak, dayak atma 11. (su) çarpma 12. koyma, sığınma 13. çarpma, vurma 14. ergo koyma, sokma (cinsel ilişkiyle bulunma) ~ *heq* *kîrî* dayak düşküme (veya kaçma)

kutan *şğı* 1. dövme (vurarak canını açma) 2. dövme (çınmaz, hali gibi şeyleri tokak, soppa gibi şeylerle vurarak temizlemek) 3. dövme (bir şeyi taz duruma getirmek için emmek) * *di* *hawîn* *wê* *şer* *kuta* dövme sarmsak dövme 4. dövme (ateşte kızdırılarak yumuşatılmış bir maddesi vurarak istenilen biçime getirmek) * *hestî* *kutan* demir dövme 5. dövme (topa tutmak) * *keşîyê* *di* *topan* *kel* *ilkuta* gemi kalevi toplarıyla dövüyordu 6. vurmak 7. çalmak (enstrüman çalmak) * *defê* *dikute* *davul* çalıyor * *haş* *şerpe* *dekute* *zurnayı* *iyî* çalıyor 8. çakmak * *mln* *nûl* *di* *teşê* *de* *kuta* çiviyi (tahaya çakma) 9. çivileme (ayrı noktaya sürekli bakmak) * *çavê* *şewê* *kuta* *riya* *ku* *dê* *kekê* *wê* *bîhata* gözlerimi ağabeyimin geleceği yola çiviledi 10. dayak atmak 11. (su) çarpmak * *av* *dikuta* *su* çarpıyordu 12. koymak, sığınmak 13. çarpmak, vurmak * *tavê* *pişta* *wê* *kutabû* *günê* *sutina* 14. ergo koymak, sokmak (cinsel ilişkiyle bulunmak) - (yekî) 1) (bitme) durtmek 2) ergo (hurire) sokmak, koymak ~ *nax* (...) dayamak (fizik), ofe (ile veyla korkutmak için yaklaştırmak, uzmak) * *nane* *kura* *nax* *çavên* *wê* *mek* (ibi) gözüme dayadı (yek) ~ *pişta* (bitme) öne sürmek - *xwarîn* dayak yemek

kütanbar *el dövləgen*
kütanbari *el dövləgenli*
kütandin *el* 1. dövrə 2. dayaq utun. vurma 3. çəkək 4. çalma. vurma 5. əzge koyma, sekmə (cişelə dişlə balıqınə)
kütandin *əğü* 1. dövrək 2. dayaq utun. vur-
 ma 3. çəkək 4. çalmak. vurma 5. əzge
 koymak, sekmək (cişelə dişlə bələmmək)
kütandlı *el* 1. dövrək. dövləgen (dövləterek
 kabağı çəkən əşy) 2. dövrək (kəçin duran-
 ға iken dövləterek biçim verilmiş metal əş-
 yə) 3. çəkək
kütanchüyü *el* 1. azərbaycanlılar, rəkas
kütani *el* künən, künəni
kütanxanə *el* cümə evi
kütanşvarin *el* dayaq yemək
kutan *şvarin* *əğü* dayaq yemək
kütanxanə *el* dayaq yemək evi
kutasi *el* 1. bütən. sən 2. əy final (ələməli və
 rəsmində sonuca bələdən kəçməsi) 3.
 əy final (bətənlik parçasının son bələdini,
 bətənlik ə. kəsici, vurması) – **dan** (...) sonuc
 ləndirmək, son vermək – **əzən** son ver-
 mək, sona çatdırmaq – **pə** bətən sən. er-
 mək, bətən bulmaq
kütasılənin *el* sonaqlandırma, utaq utu-
 kəsi **kütasi** *lə anin* *əğü* sonaqlandırmaq, utaq et-
 mək
kütasiyağı *əğü* finalisi
kutasi *pə dan* *əğü* sonaqlandırmaq, utaq et-
 mək
kutayi (I) *el* 1. utaq, bətən, sən 2. əy final (ə-
 ləməli yarımlarda sonuca bələdən kəç-
 məsi) 3. əy final (bətənlik parçasının
 son bələdini, bətənlik ə. kəsici)
kutayi (II) *el* növlət və yarımların yapılan əş-
 yə **kutayi** (III) *el* 1. dövləgen 2. çəkək (utun-
 çəkək əş yapmağı koymağı) 3. çəkək
kutayi (IV) *el* 1. təkək, təkəklik (dökünmə
 bez) 2. tək (tək və kəlmə dökünmə qırtışı)
kutayanın *el* son vermək, sonaqlandırma
kutayi anin *əğü* sən vermək, sonaqlandırmaq
kutayılənin *el* sonaqlandırma, utaq utu-
 kəsi **kutayi** *lə anin* *əğü* sonaqlandırmaq, utaq et-
 mək
kutayipənin *el* sonaqlandırma, sənəni getir-
 mək
kutayi *pə anin* *əğü* sonaqlandırmaq, sənəni
 getirmək
kutayipənin *el* sonaqlandırma, sonaqlandırma,
 son bələdini seçmə
kutayi *pə dan* *əğü* sən bətənlik, sonaqlan-
 dırmaq, sən bələdini seçmə
kütayipənin *el* sonaqlandırma, sonaqlandırma, bətən
kutayi *pə bətən* *əğü* sonaqlandırmaq, sonaqlan-
 mək, bətən

küte *el* hoş (kopeklikə koyma utunə)

kütəbir *el* 1. kəsək, dişləyi tərzdən kəsme 2. *el*

kesmə, əzge – **lə** xırıq tündən kəsək

kütəda *el* darbə, altıdal

kütəndək *əğü* darbəci

kütəfir *əğü* bəndə

kürək *el* 1. dayaq, köçək (pənək) 2. dayaq, də-
 rək, dayandır, pəyandə (bir şeyə yükünəmə-
 si için dayandırmaq, dəstək və ya pəyandə)
 3. dayaq, dəstək, sürgü, fələcün kəpənəci
 4. çiməməsi için kəpənə çəkəmə köməli
 dəstək 5. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 6. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 7. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 8. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 9. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 10. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 11. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 12. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 13. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 14. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 15. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 16. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 17. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 18. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 19. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 20. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 21. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 22. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 23. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 24. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 25. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 26. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 27. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 28. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 29. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 30. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 31. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 32. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 33. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 34. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 35. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 36. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 37. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 38. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 39. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 40. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 41. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 42. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 43. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 44. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 45. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 46. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 47. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 48. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 49. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 50. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 51. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 52. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 53. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 54. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 55. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 56. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 57. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 58. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 59. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 60. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 61. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 62. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 63. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 64. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 65. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 66. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 67. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 68. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 69. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 70. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 71. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 72. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 73. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 74. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 75. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 76. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 77. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 78. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 79. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 80. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 81. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 82. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 83. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 84. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 85. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 86. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 87. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 88. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 89. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 90. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 91. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 92. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 93. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 94. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 95. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 96. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 97. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 98. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 99. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək) 100. bəndəlik (kəpənə çəkəndən bəndə-
 mək)

kütəkbar *el* dövləgen

kütəkbari *el* dövləgenlik

kütəkkinin *el* dayaqlama, dəstəkləmə, pəyandə-
 ləndir (yükünməsi için bir şeyə dəstək
 koymaq)

kütək *kinin* *əğü* dayaqlama, dəstəkləmə,
 pəyandələndir (yükünməsi için bir şeyə
 dəstək koymaq)

kütəkkinin *el* dayaq, dəstək, pəyandəlik

kütəkkinə *el* dayaq, dəstək, pəyandəlik

kütək *el* kütək – **el** kütək – **el** kütək – **el** kütək

kütək *el* dövrəklik

kütək *el* dövrəklik

kütək *el* dövrəklik

kütək *el* köpek kəpənəlik, cümə

kütək (I) *el* 1. köpek, it 2. *əğü* köpek, it (zə-
 pəçilik növlərlə yolaqlandırma və ya dəstəklə-
 nər üçün olan kimsə için sığınacaq olmaq
 kütək (II)

kütək (II) *el* 1. göcən (dönməz yarımsı) 2. kütək,
 əy, əsən – kəpənə yarımsı

kütək (III) *el* kütək, rəsmi kəpənə dəlləri – **el** kə-
 pənə çəkən kütək (və ya sən)

kütək (IV) *el* köçək

kütək (V) *el* köçək bəndə

kütək (VI) *el* kütək atışmaçı (kəpənə çəkən)

kütək (VII) *el* dəllək, yelək

kütək *el* köçək – **el** köçəklik, çəli köçək – **el** pəçək
 işsiz köçək – **el** çəli işsiz köçək – **el** çəli köçək

kütəkkinin *el* 1. köçək (satan kimsə) 2. *el*
 köçək (kütək satılan yer)

kütəkkinin *el* köçəklik

kütəkkinin *el* 1. tikmə, tikmə * **el** çiməmə kütək
 hətə mələ me o tikmə mələ bəzə **el** 2.
 repli, topluq, dögünə, tənbiş 3. pəçək
 (bədər və çiməmə)

kütəkkinin *el* 1. tikmə, tikmə 2. tikmə, tikmə

kutikâ bün *lâgh* 1. tikizlaşmaq, tikizləşmək
2. dü gurlaşmaq
kutikâti *m* tikizlik, tikizlik
kutikpêj *nâve* köleş (yarın kimsə)
kutikpêji *m* köleşlik
kutiye *avî zomê* su sarıma
kutiye ilawetê zomê ölücü bu kuç
kuti *m* köpek, it ~ *dost* ü *dijmanê* xwe *dizine*
köpek de dostuna düşmanını alır
kutik *m* başlıq (çocuk dilinde köpek)
kutikol *hawa m* kutikül
kutiñ *hawa m* kutin
kutikrta (II) *m* bu ökürlük
kutkarin (II) *m* gəğələmək, didikləmək
kut kirin (I) *lâgh* bit öldürmək
kut kirin (II) *lâgh* gəğələmək, didikləmək
kutkut *m* kuçu, kuçu (çocuk dilində köpek)
kutkutandır m kimsə (çocuk m beaz yarıma)
kutkutandır *lâgh* kimsə (çocuk m beaz yarıma) * *çavê* xwe *kutkutandır* gözlerim İst
kutkutik zomê çəçəkçün (Pis. 16)
kutkutin *m* kulaç
kutkutin *lâgh* kutılmak * *beyi ku çavê wê bi-*
kutkutin gözlerimi kismaksıza
kutkutik *m* çarpanı
kutkutik zomê ağacəşək (Pisus)
kutik *n* kulaç
kutewê *mf* kütləsiz
kutleya *organiq* *m* *wal* organik kulaç
kutik *m* kulaç
kutlakî *mf* gebeş (beden ve şaman)
kutlakîti *m* gebeşlik
kuvan (I) *m* kovan, zəpək (təç kovan)
kuvan (II) yarım daire şəklində getirmə * *dê*
pişk doçika xwe *kuvan* dilikə keçir küy-
gêni yarım daire şəklində götürür ~ *kitin*
yarım daire şəkl. ve getirmək
kuvark *hawa m* manat
kuvarkê *lîngan* *mf* ayak manat
kuvarkê *mükl* *hawa* koyun manat, koyun
gəbeği
kuvark *hawa m* manat
kuyeqêr *m* çünək
kuyê *mf* yabanı, yabanlı
kuyêt *mf* yabanlık, yabanlılık
kuykarik *hawa* mezar ~ *ên* bəzi bəzi man-
ta bəzi ~ *ên* bizimki *ak manat* (Agaveus camp-
pedis)
kuyoz *m* kuvor
kuyar *m* 1. petek, bay petegi, kevn 2. petek
(balıqdan yapılan ve diğnə duran sandik hi-
çimində tuluq ambart)
kuyark *hwa* kuvark
kuwe *mf* naxıl
kuwet *m* kuyet ~a *naxîl* gülmə bəriye ~a *ser-*
şokê banja küsey
kuyi *hwa* kuyi
kuyway *m* büyüklük m kuyay.

kuy *m* ökürlük
kuyandır *mf* oksürük
kuyandır *m* ökürlük
kuyandır *lâgh* öksürük
kuyekux *m* öhu öhu
kuzik *m* 1. ökürlük 2. *bi* ökürlük (öksürük
başlıdır) ~ *pê* gültü (b.ri) öksürük tut-
maq ~a *hişk* kuru ökürlük ~a *nivê* kerk
öksürük ~a *reş* bi tut başımı ~a *zivê* ku-
ru öksürük
kuzikbir *mf* ökürlük kesici
kuzikgirtî *mf* ökürlük ağı
kuzikl *mf* öksürük
kuzî *hwa* gəğələmək
kuzin *m* öksürük, öksürük
kuzin *lâgh* 1. öksürük 2. öksürük (öksür-
tücü başlığa tutulmaq) ~ *pê* *ketin* (bir m)
reş m *k* *ölümək*
kuzinî *m* öksürük
kuzit *m* öksürük, ölti ~ *ü* *hey* ~ *habire* öksür-
mek, öksürük keçirmək ~ *ü* *ziyê* öksürük
narına ~ *ü* *zirta* (yekî) bün bu tuz öksürük
başlıdır
kuzit *m* gürəş getirməyən dərman yer
kuzitkux *mf* öhu öksürük (səsi çıkm) ~ *pê* *ke-*
tin (bi m) öksürük tutmaq, öksürük baş-
lıdır ~a (yekî) bün öksürük tutmaq
kuzitîn *m* öksürük
kuy *n* yer
kuz (I) *m* gülmə ~ *i* *lingê* (yekî) bün ayakla-
rına kəpənək
kuz (II) *m* E. testidən büyük su zabı 2. çömlek
kuzandır *m* alutara
kuzandır *lâgh* ulutmaq
kuzê *hawa* öksürük (Pisus satıv)
kuzî *m* öltü
kuzin *m* uluma (köpek, kür, çəki g.ri)
kuzin *lâgh* ölmək (köpek, kur, çəki g.ri)
kuzine *m* lağın horusu
kuzin *m* ağaç kezi (sozıkê ağri)
kuzürin *hwa* kuzin
kü *hwa* kü (I)
kü *m* suakin koyunlar arda arda ve kame ha-
lində bəzən sekilması
küp *hwa* küç
küç *hwa* küç
küç küç *hwa* küç küç (köpeği çağırma şırı) *çim*
küçküç *hwa* çik çik
küçelanî *mf* köpek duruşuna düşmüş olan
kimsə
küçelanîbün *m* hâlincə köpekler gülmə
küçelanî bün *lâgh* hâlincə köpekler gülmək
küçük *hwa* 1. köpek, *ç* 2. *wer* köpek, *ç* (çingil-
lik nuyelerle yuluktanlar veya davarları
kütü olan kimsə çün sovgu sazı olaraq kul-
lanılır) * *ew kes hewa, küçlik* e o var ya, kö-
peğün təsadis ~ *dreye* **karwan dibuldre** *m*
brur kervan yürür ~ (an ji se) *gêştê* **küçikê**
(an ji se) *hawa* at ün kuyruğda basmaz ~

kevir kirin aylık aylık doluşmak ~ pelli dola (da ji qemçika) hev nêdîn kirin kuçuna başmaz - ê çê li kuçkûl belî ye adam olzêk çuok boyunda belî: dîr -ê herana it kopik -ê ku bi zorê here nêçirê, wê çî nêçirê bike, û wê çî bine zorla guzellik olmez -ê kurê küçlekan it uglu it. köpeglu köpek -ê mîrî e li ber deriyê xalkê dîreyê şahîbîne yararmayan başkasına da yaramaz -ê nano nano zîge karin tokluğuna çalçan -ê nêçirê av köpegi -ê şıramiyê çohan köpegi -ê şil mlık karga, islak sıçan (çêk islanmış kimseler için) -ê xwe zaxîa bike da te bixwe besle kargayı oysun gözünü

küçlekan m köpekli k. rîk

küçlekbav m/bw 1. köpeğli, köpek oğlu, it oğlu (düzenbaz, bîna anlamında kullanılan sövgü sözcü) 2. köpeğli, it oğlu (kumar, işini bilen, zeki kimseler için sövgüde söylenen) -ê ~ köpeğli köpek

küçlekbavî m köpeğluluk, itlik

küçlekbavîkûr m itçeme, itleşme

küçlekbavî kûrîn *baş* itlemek, itleşmek

küçlekdur m köpekli

küçlekezah m it canlı (zora sakanıya dayanan, - dîyç mkl)

küçleke xwî *zawê* su samuru

küçleki m köpeklik, itlik

küçlekûbîn m köpekleşme

küçleki bûn *baş* köpekleşmek

küçlekûkûr m 1. köpeklenme 2. şebeklik yapma

küçlekû kûrîn *baş* 1. köpeklenmek 2. şebeklik yapmak

küçlekû m köpeğe, köpeğe benzer şekilde

küçlekanî m köpekçeme, köpeklik

küçlekanî m köpeklik, itlik, perişanlık (köpeklerin durumuna düşme)

küçlekanî bûn köpeklenme (düşkünleşme)

küçlekanî bûn *baş* köpeklemek (düşkünleşmek)

küçlekanî m köpeklik, itlik, perişanlık (köpeklerin durumuna düşme)

küçlekanî m *çawz* köpeğin birleşmesinde meydana gelen yavru

küçlekû m 1. köpeklik, itlik 2. şebeklik (çocukların sempatik davranışlarda bulunması)

küçlekûkûrîn m 1. köpeklik yapma 2. şebeklik yapma

küçlekûkûrîn *baş* 1. köpeklik yapmak 2. şebeklik yapma

küçle m kuçu, köpek (çocuk dilinde) ~ ~ kuçu kuçu

küçlân m *osag* Haştan ocakı

küçle m havhav, kuçukuçu (çocuk dilinde köpek) ~ ~ kuçu kuçu

kûd *baş* 1. felç, inme, nüzul 2. m felçli, inme 3. kütürüm 4. kütürüm, sakat (çocuk için;

varıncıyacak dercede sakat) 5. kütürüm (işleyemeyen, iş yapamayan) ~ bûn sakat olmak, yürümek kule gelmek - kûrîn sakat etmek ~ û seqet manı kütürüm olmak (veya kalınak)

kûd bûn m bir şeyin peşinden gitme

kûd bûn m *baş* bu şeyin peşinden gitmek

kûdhûn m 1. inme inme, felç olma 2. kütürümleşme, kütürüm olma (veya kalma) 3. sakatlaşma

kûd bûn *baş* 1. inme inmek, felç olmak 2. kütürümleşmek, kütürüm olmak (veya kalınak) 3. sakatlaşmak

kûde *baş* kude

kûdik m kuçu (bardak)

kûdî *baş* 1. inme, felç, nüzul 2. kütürümlük 3. sakatlık

kûdkûrîn m 1. kütürümleşme 2. sakatlaşma

kûd kûrîn *baş* 1. kütürümleşmek 2. sakatlaşmak

kûfî m kûfî (kûfî yazısı)

kûgîrî m kûgîrî

kûh bûn *baş* kûh bûn

kûj m 1. köşe 2. açı

kûje *baş* sansör

kûjî m 1. köşe 2. açı, zaviye

kûkî m 1. kukla 2. kukla (kukla oyunu)

kûkîtabaz *baş* kuklaçı

kûkîtabazî m kuklelik

kûkû *baş* 1. gügük (Cuculus caporus) 2. gügük

kûl *baş* kalyon, dargeçit (iki dağ arasında)

kûlân m koyun kuyruğunu ucu

kûlât m topak, kat topağı

kûlî m hamal

kûlîk m küllük, çöplük

kûnîet *baş* künîet

kûn m 1. kuç 2. etek (dağ eteği) ~ kûnê *baş* dağ eteği

kûndunî *baş* çalısmaayan, temböl

kûndunî m çalısma, tembellik

kûnêr *baş* kinor

kûngû m kangû

kûnûbaz *baş* kûngûcu

kûnûbazî m kungucuçluk

kûnîk m tarırtı -ê bîm kîl veya yûn tarırtısı

kûnk m 1. rîfîk 2. m rîfîk (bunları yapılmış - lîk) 3. kûrînî: (yûn ve kal için)

kûnkûre *baş* kûnkûre almasıyancu, yalancı

kûnye m kunye

kûnza *baş* tek delîkçiler

kûp (I) *baş* 1. kûp (birbirine eşit karelerden oluşar altı yüzlü dikdörtgen) 2. kûp (bu cisimden hacminin ölçü birimi) 3. kûp (b r sayı bir ölçü birim)

kûp (II) m 1. kûp 2. kûp (bazı deyimlerde yokluk, fazlılık bildirir) -ê *baş* kûl kûpê, akı kulusu (veya kumkuması) -ê *baş* kûpê 1) ay-

yağ, küplü 2) küp gibi (şeyman kimse) -ê kl-
sa hûnê ekil kûpê cûmak -ê nûnûsê namûs
kûpû -ê pereyanê para babasî -ê xwe tûnê kl-
tîrî kûpûnê daldûmêk -ê xwîrê kânî kûzî
-ê zanîrê ayakkî kutûphane -ê zêranê alîz
kûpû, para babasî (alın, para biriktiren, pa-
rası çok olan)

küp (III) *nê* longoz tirnaklarında birde bir
deutleşen yer

kûpa (I) *nê* 1. kupa * kasa rîhanê uşnya ku-
pasî * **kûpaya futbolê** futbol kupası 2. kupa
(bardak)

kûpa (II) *nê* kupa faskantîbî kûgûlanında

kûpik *nê* kûp, küçük kûp

kûpikê pîrê baçêd erkek çeken; bükümün to-
lamı

kûpîn *nê* kopin

kûpon *nê* 1. kupon 2. kupon (teğertî kûgî arın
üzernde bulunan ve belirli zamanlarda salı-
bine kazane sağlayan kestirîş parçası) 3. ku-
pon (üstün mülkde kurmaş)

kûpur *nê* kûpûr, kesik * **kûpurê rajnameyê**
gazete kesigi

kûr (I) *nê* bir iki yaşındaki erkek uçlak

kûr (II) *nê* kur - **pê** klîrînê kûr yapmêk

kûr (III) *nê* 1. derin (dîhî yüzeyinden veya ağ-
zından uzak olur) * **kûreke kûr** derin bur ku-
yu 2. derin (yüzeyden geçen nesn) 3. derin (u-
zun süren) * **pîştî du se bêhna kûr**, dest bi
axaftîrê kûr bu aktî derin nefestên sîna ko-
nuşmaya başladı - **dîrîn 1)** derinleş-
mek 2) ayırtmaya gümmek, uzağı gümmek --
derin derin - **û dîr 1)** enine boyuna, uzun uzadı-
ya, uzun boylu (ayrınalı) * **kûr û dîr jî** me-
seleyê axiftîn meseleyê enine boyuna konu-
şular 2) derin (ayrıntıya önem verilerek ha-
zırlanan) * **vekolîmêke kûr û dîr** derin bir
araştırma - **û dîr hîzîrîn** düşünüp düşün-
mek, ayrıntılarıyla düşünmek -- **û dîr potî-
jîn** düşünüp taşınmak, ayrıntılarıyla düşün-
mek -- **û dîr ramîn** (an jî fikrîn) düşünüp
taşınmak, ayrıntılarıyla düşünmek

kûralî *nê* küralî

kûrahîşûma *nê* derinlik göstergesi, (derinliği
göstereen aygıt)

kûraî *nê* derinlik 1. derinlik (bir şeyin dip tarafının
yüzeye, ağza olan zakkığı) 2. **îz** derinlik
(bir cismin en ve boy dışındaki üçün-
cû boyutu)

kûratî derinlik

kûra vîran *nê* yalan kumkuması

kûrayî *nê* 1. derinlik (bir şeyin dip tarafının
yüzeye, ağza olan zakkığı) * **kûralîya golê**
gölün derinliği 2. **îz** derinlik (bir cismin en
ve boy dışındaki üçüncü boyutu) 3. derinlik
(bulunan yere göre uzakta olan yer) * **jî kû-
ralîya darîstônê dengêk batî osmanî** derin-
liğinden bur ses gelişi 4. üçüncü derinlik (var-

lığın içi, özü) * **dengê ku jî kûralîya dîlê**
wê **ê** yüreğinin derinliklerinden, gelen ses 5.
mer derinlik (varlığı ortaya çıkarılmamış,
kanılanmamış şey) * **kûrahîyên ku dî kûra-
hîyên dîrokê de veşartî** ne tarîhî derinlik-
lerine saklanmış olan gerçekler

kûrayîşûma *nê* derinlik göstergesi (derinliği
göstereen aygıt)

kûrbîn *nê* derinleştiği görün

kûrbûn *nê* 1. derinleşme 2. derinlik 1. derinlik
(bir şeyin dip tarafının yüzeye, ağza olan
zakkığı) 2. **îz** derinlik (bir cismin en ve boy
dışındaki üçüncü boyutu)

kûr bûn *ûgê* 1. derinleşmek 2. uç vermek
(varanan, derlerin buyumusu) * **kûrînên mîh**
kûr bûn yaralanma ol verdu

kûrbûyîn *nê* derinleşç

kûre (I) *nê* 1. küre (karınca yuvası) 2. küre (de-
rince korugunun komünlerîn yarıdağı bölü-
me açılan deliği) 3. külbir

kûre (II) *nê* 1. firm. maden izarı (bir maddeyi
fiziksel veya kimyasal değeriğe uğratan
alet) 2. firm (denizce, çarilekçi, testici firm)
3. ateş ocağı (veya fırın) 4. tuzak 5. pek-
mez kaynatmak için yapılan ateş ocağı 6. *nê*
kumkuma * **kûreyê vîran** yalan kumkuma-
sı -**ya kûrêê** (an jî **kûrêê**) küreç ocağı -**ya**
semeharêê küreç ocağı -**ya vîran** (an jî de-
rewan) yalan kumkuması, yalan küpü

kûre (III) *nê* kûre

kûrekî *nê* derince

kûrekûr (I) *nê* hiçkürü bîkürü, hüngü hüngü *
kûre kûrekûr gîrîya hiçkürü hiçkürü ağladı

kûrekûr (II) *nê* derin derin - **ramîn** (hîzîrîn an
jî fikrîn) derin derin düşünmek - **potîjîn**
kara kara düşünmek

kûrerastî *nê* hakikat

kûreyan *nê* 1. cezakçı 2. argo atmasıyoncu,
kumkumî

kûreyanî *nê* cezakçılık

kûrewî *nê* kürevelî

kûrewîhûn *nê* küreselleşme

kûrewî hûm *nê* küreselleşmek

kûreyê hîmamê *nê* echemerînk

kûreyî *nê* kürevelî

kûrîk (I) *nê* ateş bacası

kûrîk (II) *nê* derinci ateşi

kûrîk (III) *nê* erp

kûrîk (IV) *nê* kısık * **çavê kûrîkî** kısık göz

kûrîkû *nê* kısık

kûrîtk *nê* köpürdüğünde kökünden süc a-
lcan ve satımlen sakız elde edilen bir bitki

kûrîtî *nê* oyulan

kûrî (I) *nê* 1. derinlik (bir şeyin dip tarafının
yüzeye, ağza olan zakkığı) 2. **îz** derinlik
(bir cismin en ve boy dışındaki üçüncü ho-
yutu)

kûrî (II) *nê* sipa

kürük *m* demirci ocağı

kürüm *m* hümgüzelme

kürüm *başğ* hümgürdemek

kürüni *w* hüngürü

kürkürlü *m* derinleştirmek, derinletme

kür kürlü *başğ* derinleştirmek, derinletmek

kürkürlü *ol* derinleştirmiş, derinleştirilmiş

kürkürlük *w* şüpa

kürüm *başğ* kürr

kürsipsiz *başğ* 2. derinden seran, arıştırın (kısmen)

kürte *m* melez ot

kürüşük *m* kıvrık; kürişken *şwe* rast kırın

küs (I) *w* küs (büyük davul)

küs (II) *başğ* kës u kës

küşel *başğ* kaplımbağ, tosbaga (Tostudo)

küşle *başğ* küsel

küşyê *avê* zâvê su kaplımbağası

küşyê *dehrê* zâvê buğday bir (Salsapulus çimîntê)

küşî, *ol* kaplımbağ, tosbaga (Tostudo) - İ çalêkê *şwe* derkutîye tû kîlîye kâlîkê *şwe* keştanê kabuğundan çikmîş dâ kabuğunu beşen me nîş - İ *başğ* qîlîna (yekî) bazare kîrîn *şwe* uzerne bir dî güneş dîğmîş

küşîb *başğ* zesh u şafê

küşîndîn *m* 1. cırlama 2. çenletme

küşîndîn *başğ* 1. cırlatmak 2. çenletmek

küşîni *w* 1. cırlama 2. çenletme

küşîni *başğ* 1. cırlamak 2. çenletmek (can ya-

retê kûrkê ağıla çabîna *şwe* ses çikînmak)

küşîni *m* 1. cırlı 2. çendî - kîrîn 1) cırlı-

mak 2) çenletmek

küşî *başğ* kaş u küş

küşî *m* kuşê kîymak kîğîdî

küşî *m* kuşet

küşîk *başğ* kum x rîngîcî

küşîne *m* zîmîn tîcîmî

küşî *m* çîşîş

küşî *başğ* güreşçî

küşî *başğ* güreşçîlik

kûl (I) *ol* kûl (keskin olmağa)

kûl (II) *başğ* 1. zîş, zîmîne, nuzûl 2. ol telcî - mîhel 3. kotonîm 4. kalîmî, sokîl (barak için hîsîyemeyecê derîncêde takarî) 5. kîrîmî (yîşîyemeyêr, îş yapîmîvîrî) 6. *mîc* zîmînel - bîmî şakar olîmîk, yîşîmîzê lîle gelîmek - kîrîn şîkîl etîmek - î şeqet nîmî kotonîyî etîmek (veya kalîmîk)

kûl (III) *m* 1. yem (yîvîk, kuş yemî) 2. yem (çîmî kîmîmîk *şwe* kîmîmîmîş dîzîm, kullîmîyî kîmîş veya seş)

kûl (IV) *w* 1. tîndîmî dîğmîş yanê ekîmek 2. hîş yanîlar yem olîmak *şwe* kîmîş yanîmîş tîndî ekîmîş

kûl (V) *w* kepeğîn kîmîşîlmîşîyle vîpîlmî ba ekîmek

kûl (VI) *m* kutuk * tû bîhî kûtekî şewatê zîş için bîr kûkê olîmî

kûladak *w* darbe

kûtal *w* mal (ahîp satîlabîler, her tîrlü kîşîr eşyasî)

kûtalîlîmî *başğ* eşya satîm

kûtblî *m* kîrîmî

kûtblî *başğ* kîrîmek * dîdamî mîn kûtblî - ne dîşîlmî kûtblîyî

kûtblî *başğ* şîmî

kûtblî *başğ* şîmî şîmî kuş

kûtblî (I) *m* kûpek (çocuk dîlînde)

kûtblî (II) *m* bolca (afak ve seymî tîcîmî dengî)

kûtblî *m* kîrîmî, uflîmî (çocuk kîrîmî)

kûtblî *başğ* zîşîlî zîşîlî şîmî kuş, bu kuşun şîmî - şîmîyî zîşîlîyîk gelîmîşîyîte îmîmî

kûtblî (I) *başğ* kîrî

kûtblî (II) *başğ* 1. opek, it 2. *mîc* kûpek, it (şîmî - şîmîyî şîmîyîle yîşîkîlmîmî, veya dîzîmîmî - bîr kûtblî olan kîşîş için seşçî sözü olîmîk kullîmîr) - - kuş, kuşu - *başğ* hîrîmî mî kûtblî

kûtblî (I) *başğ* erkek çocuk

kûtblî (II) *m* kûpek (çocuk dîlînde)

kûtblî *başğ* eşya satîm, etîmek

kûtblî *başğ* *m* şîmîkîlîk, olîmîkîlîk

kûtblî *başğ* *m* şîmî

kûtblî *başğ* *m* şîmî *şwe* çîvîrî ağıl

kûtblî *başğ* 1. yabîmî 2. yabîmî, yabîmî (insanlar için) 3. mîmîdîmîyîz, mîmîmîyîp (dîplîmî - dîmî, insanîlmîmî kîşîş) 4. kaçîmîk - rîhîmî kapîlî yîşîmîk

kûtblî *başğ* *m* şîmîkîlîk

kûtblî *başğ* *m* 1. yabîmîyîk 2. kaçîmîkîk

kûtblî *başğ* *m* kîmîmîmî

kûtblî (I) *w* 1. çîmîk 2. kîp

kûtblî (II) *w* 1. kîmîmî (şîmîyîlar için) 2. *ol* kîmî - bîr (kîmîmîyî olan) 3. *m* eğîlîmî - dîğmîş (yekî) bîmî ayaklarîna kapînmîk - î yîşîmî (yekî) bîmî ayaklarîna kapînmîk

kûtblî (III) *başğ* şîmî

kûtblî *başğ* *m* 1. cırlama 2. çenletme

kûtblî *başğ* 1. cırlamak 2. çenletmek

kûtblî *m* 1. kîmîmîyîşîmî 2. eğîlîmî (insan için, îş yapîrken belîmî bîkîmî)

kûtblî *m* kîmîmîyîk

kûtblî *başğ* *m* 1. kîmîmîyîşîmî 2. eğîlîmî (insan için, îş yapîrken belîmî bîkîmî)

kûtblî *başğ* 1. kîmîmîyîşîmî 2. eğîlîmî (insan için, îş yapîrken belîmî bîkîmî)

kûtblî (I) *başğ* 1. şîmîyî (dîmîyî mîmîyî) 2. *mîc* palakî gîyîşîyîle dîşîmîyî kîşîş - gîrlîmî bî - de gîmî şîmî (satîyîle eîmî yîr bîr seş geçîmî - ce, kîrlî bîr îş şîmîyînde seşîyîmî)

kûtblî (II) *m* 1. çîmîk 2. şîmî şîmî - *başğ* *ol* şî - ya *avê* dîhîre şîmî şîmî şîmî şîmî yîlînde kîrîmî

kûtblî *başğ* *başğ* çîmîkîçî (îmal edîmî)

kûtblî *başğ* *m* çenletçîyîk

kûtblî *başğ* *m* 1. cırlama 2. çenletme (kûpek için) *şwe* (yekî) dîmî şîmîyîmî dîmîmîk

küzeküzkirin m 1. cırlama 2. çenileme (köpek acı acı ses çıkarması)

küzeküz kirin *ğış* 1. cırlamak 2. çenilemek (köpek acı acı ses çıkarmak)

küzekle *başın* *teşu* (İruru satışı)

küzeyê darun *çewê* ağaç sansarı (Martes martes)

küzê avî *çewê* şu sansuru

küzê hej *çewê* kara sansuru

küzik (I) m bu kız çesaklıcı oymacı

küzik (II) m 1. çömlek 2. küçük testi 3. toprak-tarı ibrik

küzik (III) *çewê* sansarı (Martes martes)

küzik (IV) m kambur

küzikê m kamburmuşu

küzikker *adê* çömlekcî

küzikkerî m çömleççilik

küzî m harman arığı, mî çer çöp

küzî m dilim (ekmek dilim: çew) - *bi* - dilim dilim

küzîm m 1. cırlama 2. çenileme (canı yanan köpek ağlar gibi acı acı ses çıkarması) - *a* zikê (yekê) *hûn* karmî z | çolmak

küzîm *ğış* 1. cırlamak 2. çenilemek (canı yanan köpek ağlar gibi acı acı ses çıkarmak)

küzîm m sansara *ğış* * *kurkê* *küzîm* sansara *kürk*

küzîmî m 1. cırlama 2. çenileme

küzîmîkirin m 1. cırlama 2. çenileme (canı yanan köpek ağlar gibi acı acı ses çıkarması)

küzîmî kirin *ğış* 1. cırlamak 2. çenilemek (canı yanan köpek ağlar gibi acı acı ses çıkarmak)

küzker *adê* çömlekcî

küzkerî m çömleççilik

küzkirin m 1. kamburlaşırma 2. eğnime

küz kirin *ğış* 1. kamburlaştırmak 2. eğnemek

küzkirî m 1. kamburlaşırılma 2. eğnîk

küzküz *başın* çayır karantîli

kwar *bu* *kwar*

kwengi *bu* kergoşk

kwînê m çibani

kwîr (I) m kor (gözleri görmeyen)

kwîr (II) m demir * çala *genim* **kwîr** e *buğday* çakıru demir

kwîri (I) m kârîk

kwîrt (II) m demelik

kwîrk *bu* kurî

kwîkürin m korleştirme, kârletme

kwîr karin *ğış* korleştirmek, korletmek

kwîsele *bu* *kwîsi*

kwîşî *çewê* toşbaga, bağa

kwîşandin (I) m isik çalmaq (ağzıla veya elle isik çalmaq)

kwîşandin (II) m kemirme

kwîşandin (I) *ğış* isik çalmaq (ağzıla veya elle isik çalmaq)

kwîşandin (II) *ğış* kemirmek

kwîşin (I) m isik çalınma

kwîşin (II) m kemirme

kwîşin (I) *ğış* isik çalamak

kwîşin (II) *ğış* kemirmek

kwîf m 1. katarık 2. yenak (bu hayvanı veya boceğin bir şeyi yiyerek onda bıraktığı iz)

kwîfo m bir ayağı sakat olan

kwîz m kîp * **kwîzê** zêranî *afîm* kîpü

L

L, L = 1. Kon alfabesinin on beşinci harfi ve *lâ* şeklinde telaffuz edilen bu ses, fonetik bilimi bakımından dişsel, akıcı yan ünsüzleri gösterir 2. Roma rakamında: özisesinde 50 sayısını gösterir

La *lâ* La (laalanın kısaltılması)

la (I) mekûl k. la (gam (II) derisinde *sol* ile *si* arasındaki ses 2. La (bu sesiz gösteren nota n. sureti)

la (II) = larâf, yon

la (III) = 1. eş, eş değeri * layi hev in birbirinin eşidirler 2. = gihi

la (IV) b yaluz, ulan – lawo argo ulan be, be adam

lahap = kandırma

lahik = tuzak (kusları yakalamaya yarar araç veya düzen) ~ danîn tuzak kutamak

lahikandîn = lahiikandîn

lahikîn = lahiikîn

lahireni = lahiireni

lahtalok = lahtalok

laborant = lahorant

laboratuar = laboratua * laboratupra nazikê fizik laboratuarı - a zîmîn di laboratuarî (yabancı dillerin öğretildikleri yer)

laboratuarî = lahoratuarî

laboratuarvan = lahoratuarvan

lahradar = lahoradar

lahûr = lûvendre

lahûte = lahorûte

lace = sığınma

laceyibûn = laciynma, sığınış

laceyî bûn = laciyn bûn

laçîwerd = 1. laçewet 2. = laçewet (bu renk-ten olan)

laçîwerdî = laçewerdî (bu renkten olan)

laçîwerdîî = laçewerdiî

laçî = niçu

laçavan = laçaw

laçek = leçek, başörtüsü

laçîk = leçek, başörtüsü

laçîn (I) (falco) = laçîn doğan

laçîn (II) = laçîn, mest (hafif ve yumuşak bir tür ayakkabı)

laçînîroş = laçînî mestî (satan kimse)

laçînîroşî = mestçilik

laçînker = laçînî mestçî (imal eden)

laçînkerî = mestçilik

laç = yuz ekizlik uzunlaşmasında araç.

laçan (I) = laçan, karatut, dafraksiyon

laçan (II) = sapınç, sapkı

laçan (III) = terk etme

laçan = laç terk etmek

laçanî = sapkınlık

laçayî (I) = laçî mevrak, terk edilmiş olan

laçayî (II) = laçî sapkın

laçayîbûn = laçî sapkınlıq

laçayî bûn = laçî sapkınlıq

laçan = laçan (Cistus creticus)

laçer = laçî dönec

laçerane = laçî dönecî

laçerî = laçî dönecî

laçê = ku çu

laçê = laçî odsuz, ocaksız, uç susuz, per perişan (yüksük)

laçêchûn = laçî per perişan olmak, fulusu aştme- re muhtaç olmak (yüksüklükten ötürü)

laçê = laçî bûn = laçî per perişan olmak, fulusu aştme re muhtaç olmak (yüksüklükten ötürü)

laçêci = laçî susuzluk, per perişanlık (yüksüklük)

laçêcman = laçî susuz kalmı

laçêcman = laçî susuz kalmak

laç = laçî ~ 0 gûzaf laçî 0 gûzaf

laçav = sel

laçevan = laçî çevan, dil ebeşi

laçevanî = laçî çevanî

laçêfuk = laçî çêfuk

laçêvî = gem

laçêvî = gemî

laçêvî = gemî

laçêvî = gemî

lugamkürl *m* çemli, pemlenmiş olan
lugan (I) *m* pranga
lugan (II) *m* bir çiftle tücü
luhewle *w* kulağıla -yek gütin lâhavla çekmek
 (veya okunmak)
luhika *m* lühika
luhit *m* lahüt
Luhor *m* kaluteli bir kılıç
Luhori *m* lahör yah, lahuri kuşak
luhpelüşk *m* pençe
luik *m* lük
luikürin *m* lükleşirme
luikürin *şgk* lükleşirmek
luikperest *m* lükperest, lüklik yanlısı
luikperestî *m* lükperestlik
luikü *m* lüklik
luisiz *m* lüsten, lükük
lujg *m* zeti zekalı
lujwerd *küme* metal, maden
lujwerd *m* metalik
lujwerdkar *m* madencü
lujwerdkarî *m* madencilik
lujwerdnas *m* metal bilimsü
lujwerdnası *w* metal bilimi
lujwerdölü *küme* metaloit, madensü
luk (I) *m* köpek yemi, kepekten köpek yemiği
luk (II) *m* yarık (çizim)
luka *m* lüka
lukaker *m* lükzer
lukan *k* ayakkabı
lukün *w* vıcıklaşma
lukün *şgk* vıcıklaşmak
lake *m* lake
lakeşe *m* dik döngün
lakin (I) *g* lükün
lakin (II) *w* köpek yalağı
lakot *m* paraziti, rufeyli, asalak
lakotinas *m* asalak bilime
lakotinasî *m* asalak bilimi
lakotkü *k* asalakçı
lakotü *m* asalaklık
lakozan *m* asalak bilimsü
lakozanî *m* asalak bilimi
laktöz *m* laktöz (sütteki şeker)
lakülük *m* yeliküme -m çocuk oyunu
lal (I) *w* kızıl yakut, kırmızı renkli
lal (II) *m* lâl, dilsiz (ahraz - konuşamayan kims-
 e) ~ ü ehkem lâl ü ehkem
lalün *w* 1. dilsizleşme 2. sus pus olma 3. çok
 gülme veya ağlamaktan bir ara ses çıkmaz
 olma
lal hün *şgk* 1. dilsizleşmek 2. sus pus olmak
 3. çok gülmek veya ağlamaktan bir ara sesi
 çıkmaz olmak
lalünü *m* dilsizlik
lale (I) *m* lüle (Tulpa Gesperiana)
lale (II) *m* lala * lälüye min hat lalün geldi
laleği *başu* 1. mandalina (Larus nabilis) 2.
 mandalina (hu ağacı meyvesi)

lalepeti *m* kekeme - lüü kekeme ölmek
lalepetü *w* kekemelik
lalepüt *w* yemektin seim yenilen bir tarlı
Laleş *m* Yezidilerin hacı olarak açın gittikleri
 kutsal yer
laleşe *bm* lüleşi
lalesi *w* gıllı, parırı
laleşey *m* lälütülayin
laleli *m* lalalık
laleya İrani *butw* Accem lülesi
lalezar *m* lälizar, lüle bahçesi
lälé *m* lüye
läljandün *şgk* sözlümek
läljandün *m* sözlüm
läljün *w* sözlüm
läljün *şgk* sözlümek
lälük (I) *m* tabak, yemek kabı
lälük (II) *m* 1. diliz 2. kekeme, kekeme, pepe,
 pepeş
lälükü *m* kekem
lälükü *şgk* pepelenek
lälükü *küme* kekemelik, kekemelik
lälükü *m* kekemelik, kekemelik
lälü (I) *m* 1. tabak (yiyecek koymaya yarar az
 derin veya yzyvan kap) 2. *m* tabak (bu taba-
 çın alacağı tükür)
lälü (II) *m* dilsizlik
lälük *bm* lälü (I)
lälis *m* mör bir tür dekurta
lälisi *m* bu dekurmaya benzeyen giysi
lälisok *m* pece (elbise için)
lälisokü *m* pececi (giysi)
lälükün *m* 1. di dilsizleşme 2. topaç gibi şeyle-
 ri döndürerek ses çıkarmalarını sağlama
 3. *m* sus pus etme
lalürlü *şgk* 1. dilsizleşirmek 2. topaç gibi
 şeyleri döndürerek ses çıkarmalarını sağ-
 lama 3. *m* sus pus etmek
lalo (I) *m* sağ (kekem - kekemsiz konuşma)
lalo (II) *m* dayı
lalome *m* dil tutukluğu - bi zimamé (yekü) ke-
 tin dili tutulmak - bi zimamé te bikeve dilin
 tutulma
lalozza *m* lälü dayı
lalüsü *bm* lälüsü
lalüte *m* 1. kekem, kekeme 2. lalak (kıcı, ra-
 hat konuşamayan)
lalüteyi *m* 1. kekemlik, kekemelik, ke-
 pememe 2. lükük
lalüteyihüm *m* kekemeleşme
lalüteyi dün *şgk* kekemleşmek
lam *w* 1. län (Arap alfabesinde i harfinin adı)
 2. län (ehet hesabında otuz sayısının adı)
 3. län (m koşey camı) 4. län (du, çok in-
 ce metal parça)
lam *w* 1. üst 2. yanık 3. çime -a Jorin üst çu-
län (I) *m* län (Lama)
län (II) *m* län (Ehetherde ve Moğallarda
 Budilla rahibi)

jamba *bat* lemha
jamburi *at* lambri
jame (II) *at* 1. avort, yanak 2. çene
jame (II) *at* jame (fren)
jamekan jamekan, yezic yurtuz (Allah'ın sıfatlarından)
jamel *at* jame
jamiç *at* pazant
jamik *at* darak
jamburya *bat* Jamburya (bu tür deniz yosunu; (Laminaria)
jambük *at* ayzn
janyat *at* bürye
janyat *at* büryev
jan *at* 1. köpe, yuva * **jana** moça *at* yuva; 2. yuva (bir şeyin içinde yerleşmiş olduğu veya yerleşirliği) oyuk * **ev** **ode** **jana** **gereyan** **at** **bu** **ode** **kanca** **yuvay** 3. in (yabanî hayvanların barınağı) - **n** **mori** (an ji kut-dorivân) karınca yuvası -**a** **mözqütükân** **in** **yuvay** (sokması) -**a** **mözqütükân** **derkirin** **arın** **yuvay** **kaçık** (veya çöp) **dirtmek** -**a** **mözqütükân** **li** **we** **der** **kirin** **et** -**maya** üstüne serilmek
janey *at* küçük balta
jané (I) *at* hantı
jané (II) *at* in (yabanîhayvan barınağı)
landan *at* çığ kavutna **bu** **kenulan** **yer**
landık *at* 1. beşik 2. wen bebek
lane (I) *at* beşik
lane (II) *at* in (yabanî hayvanların barınağı)
lanet *at* lanet -- **hâbare** **li** **te** **ü** **heftê** **başî** **teft** **ye** -**dî** **cedine** **lanet!** -- **Jê** **barandî** **lanet** **okumak** -- **Jê** **be!** **şî** **el** **olsun!** -- **Jê** **bilbare** **yüzünü** **şeytan** **girsîn** -- **Jê** **kirin** (bütün veya bir şey) **lanet** **okumak** -- **Il** (yekê) **hibure** **1)** **cor** **şeytan** **bulmak** 2) **yedêgi** **nazve** **bak** -- **li** **kuk** **ü** **zarêta** **te** **be!** **cedine** **lanet** **okun** -- **Il** **te** **be!** **suna** **lanetler** **okun!** **yuf** **arvabına** -- **li** **te** **bi** **bare** **kür** **şeytan** **bulmak** -- **li** **te** **ü** **bi** **heft** **başî** **te** **be!** **yedî** **cedine** **lanet!**
lanetbûn *at* lanetleme
lanetbûyî *at* lanetli
lanetbûyîn *at* lanetleniş
laneti *at* lanetli -- **bûn** **lanetlenmiş** **olmak**
lanetbûrîn *at* lanetleme, telin etme, kargıma, kargışlama
lanet **kirin** *at* lanetli lanetlemek, telin etmek, kargışlamak, kargışlanmak
lanetkirî *at* lanetli, kargışlı, lanetlenmiş olan
lanetkûnîn *at* lanetleme, kargıma, kargışlama, telin etme
lanet **lê** **suîn** *at* lanetlemek, kargışmak, kargışlanmak, telin etmek
lanet **lê** **barandî** *at* lanet etmek (veya vermek)
lanetbûn *at* lanetlenme, kargışlanma
lanet **lê** **bûn** *at* lanetlenmek, kargışlanmak
lanetbûyî *at* lanetli, kargışlı

lanetbûrîn *at* lanetlenme
lanet **lê** **batin** *at* lanetlenmek
lanetbûyî *at* lanetli
lanetbûrîn *at* lanetlenme, kargış etme (veya vermek)
lanet **lê** **kirin** *at* lanetlemek, kargış etmek (veya vermek)
langecî *at* **başî** yendir bir balık
langirt *at* langir
langûr *at* langur (Presbytis cervinus)
langûst *at* Langust (Palinurus vulgaris)
lanolin *at* lanolin (sarımsak renkte bir yağ)
lanse *at* lanse
lansekirin *at* lanse etme
lanse **kirin** *at* lanse etmek
lanzan *at* lanzan elementü
lanzanî *at* lanzanlan
lap (I) *at* 1. azuk, biravak 2. bayuğı, iyice, epey * **lap** **çöye** **ji** **bayuğı** **giteş** **de** * **lap** **mezû** **bûbû** **iyice** **büyümüşü** * **ewendekarên** **kurd** **lap** **kem** **bûn** Kur: öğrenciler bayuğı azuk 3. hâlâ, daha 4. er * **birayê** **mimî** **lapî** **mezû** **e** **er** **hüyük** **erkek** **kardışın**
lap (II) *at* ayı
lapat *at* güçlü, ka'bu yerinde, yapılı adam * **sertekê** **lapat** **kalibi** **yerinde** **gereç**
lape *at* 1. çar 2. k en * **lape** **mezû** **er** **büyük**
laper *at* sevla
lapelî *at* açıklık
lapic *at* sını
lapî *at* yevm lapî
Lapon *at* Lapon, Lâponyalı
Laponî *at* Lâponca
Laponyayî *at* Lâponyalı
lapor *at* bol idar karştı, büyük ve geniş
laporekî *at* bolca * **kincekî** **laporekî** **il** **we** **kürîye** **bolca** **bir** **ufişe** **gıymış**
laporî *at* 1. bolluk * **kinck** **laporiya** *at* kinck brye **ba** **elb** **senia** **bellişu** **var** 2. *at* bol, bolca (idar karştı, hüyük ve geniş)
laporîbûn *at* bollanma, bollanış
lapori **bûn** *at* bollanmak, bollanış
laporikîrîn *at* bollatma, bollatırma
laporî **kirin** *at* bollatılmak, bollatılmak
lapuşk *at* pençe (aşanlara elteri çin)
laç *at* bacak (yücedur kasıktan tabana kadar olan bölümlü)
laçeyd *at* lâkayt, dilsiz, alâbuz
laçeydî *at* lâkaytlık, dilsizlik
laçirdî *at* 1. lâkirdi 2. şaka
laçirdîbez *at* lâkirdi şakacı
laçirdîbezî *at* şakacılık
laçirdîkîrîn *at* lâkirdi etme
laçirdî **kirin** *at* lâkirdi etmek
laçûn *at* 1. legan kemigi 2. salça, pupu
Iur (I) *at* **zûv** **dana** **burnu** (Gryllotalpa vulgaris)
Iur (II) *at* 1. ahır, öküz ve mürdî barınağı 2. in, hayvan in
Iur (III) *at* 1. zayıf 2. çelimsiz, saksı

laran *m* yahonı hayvan sürüsü
 larbin *lâ bînâ* süzgeç
 larbinâ *lâ bîn* üstünbütüm
 lare (L) *m* işte
 lare (L) *m* eğik yığı (dik olmayan)
 larehâl *arâhâ* koşgen
 lareu (L) *lâ bîn* lârençü
 lareş *lar* lâreş
 lareşê *lâ bîn* kangren ~ girin kangren olmak
 lareşeyf *m* kangrenli
 lareşeyhûn *m* kangrenleşme
 lareşeyf *bûm* *lâgâ* kangrenleşmek
 larigheto *mâhâ* lâgheto
 larigo *mâhâ* larigo
 larkirin *m* 1. zayıflama, siskalaştırma 2. hayvan etrafından belli belirsiz ses çıkarma
 lar kirm *lâgâ* 1. zayıflamak 2. siskalaştırmak 2. hayvan etrafından belli belirsiz ses çıkarmak
 laro *m* caci (çocuk dilinde güzel ve hoş şeyler için) ~ sic ceto (şey)
 lart *m* ağrı, kılolu, şişman
 las *m* 1. başlıbaş ekim yığına 2. bağlanmış ot demeti
 lasa *m* taklit
 lasaker *mâhâ* taklîta
 lasakerî *m* taklîtlilik
 lasar *m* kalın kafalı
 lasarî *m* kalın kalınlık
 lasayî (L) *b* sızdan
 lasayî *m* 1. taklit 2. *m* taklîtlilik (teğzetilerek yapılmış şey) 3. *m* taklîtlilik yoluyla yapılmış
 lasayîker *m* taklîtlî
 lasayîkerî *m* taklîtlîlik
 lasayîktin *m* 1. taklit etme 2. taklitleme yurucu, öykünme
 lasayî ktrin *lâgâ* 1. taklit etmek 2. taklitleme yapınak, öykünmek
 laser *m* sel, sel taşınma, seşlip ~a bîharê alagan
 laserî *m* yalvarma ~ (yekî) gerin ~e valcânîk
 laserk *m* te şiz (cahiz)
 laserka *bur* laserk
 laserkvan *mâhâ* telâzer
 laserkvanî *m* telâzerlik
 lasih *m* sapçık
 lasik (L) *m* eski, nesnenik taklanmak için taşıma aletmiş (di)
 lasik (L) *m* sap
 lasker *mâhâ* toplayıcı (ekin demetlerini toplayan)
 lasik *m* 1. lasik (kuvuktan yapılmış şey) 2. ~m lasik (araba lastiği) 3. ~m lasik tırte lasik şerit) * lasika derpe don lasigi
 lasika hundirû *m* iş lasik
 lasikçöker *mâhâ* lasikç
 lasikçökerî *m* lasikçilik
 lasikdar *m* lasikli
 lasikliri *m* lasikli. şetik takdimiş olan
 lasikotin *m* 1. lasikotin (tır tor kumaş adı) 2. *m* lasikotin (bu kumandan yapılmış şey)

laş (L) *laş* yemli ku bitki
 laş (L) *m* laste
 laş (L) *mâhâ* vagina, vajina
 laş (L) *m* 1. beden, gövde, vücut (insan bedeni) 2. beden, gövde (hayvan ve insanlarda baş, ayak ve kuyuktan sonra kalan bölüm) 3. gövde (kusuplâta keatinin hayvanların sakatlarındaki duduktan sonraki bölümü) 4. ocağı, masa 5. laş ~ çökme (harinin) zayıf sermek ~ dirêj ktrin (harinin) leşim sermek ~ li erde dirêj ktrin (harinin) leşim yere sermek ~ li ber xvinê çûn kan gevdeyi götürmek
 laşevani *şevn* vücut geliştirme
 laşdar *m* cisimci
 laşdarbûn *m* cisimleşme, vücut gelme
 laşdar bûn *lâgâ* cisimleşmek, vücut gelmek
 laşlarkirin *m* 1. cisimleşme 2. vj kuşlaşma, leşim
 laşlarkirin *lâgâ* 1. cisimleşme 2. vj kuşlaşmak, leşim etmek
 laşlarkirî *m* laşlîk (kimse)
 laşlarîş *m* laşç
 laşlarîşî *m* laşçilik
 laşlar *m* gevde, üstelî, ni, m, kıyım, yapı, inç yapı, vücutlu, m vücutlu, iri yar * yeke laşgîrî *m* bir * zîlamakî laşgîrî yapı bir adam
 laşgîran *m* ağır cemi, harzî (iş), davranışları ağır ve yavaş) * yeke pir laşgîran *e*, kar ji destê wî dermakêve çek hâttâ bir, elinden iş çıkıyor
 laşgîranlûn *m* hantalasma
 laşgîran *bûm* *lâgâ* hantalasmak
 laşgîranî *m* hantallık
 laşgîrî *m* m yapılılık, m vücutluluk, yapılılık
 laşkar *m* laş yığına, etobu
 laşkarî *m* laş yığılık, etobuluk
 laşkarî *m* laş yığına, etobu
 lat (L) *bur* rûnî laş
 lat (L) *şevn* 1. kulle 2. kaya, büyük ve sert taş külesi 3. tozrak * latê birmerer ucuzmer tozrak ~ li lat kayalar
 lat (L) *m* ar (yüzey olan kısım)
 lat (L) *m* 1. evlek, mağala 2. parçalı (bahçelerde) 3. vurulmuş (bu parçası) 4. yüz ödmlük tarla 5. parça
 lat (L) *m* yatak, akak, merra (unak, çay, dere gibi suların içinde aktıkları yer)
 lata *m* lita (fata ve kalınca tahta)
 lateks *m* lateks
 lateşî *m* yan, bogur
 lateşî *şevn* lâret
 lateşîna *m* lateşî (elle çalışan bir org)
 lateşîjen *mâhâ* lateşîmâz
 latik (L) *m* 1. evlek 2. tarh
 latik (L) *m* yekê 1. kulle 2. kaya, büyük kaya parçası
 latim (L) *m* parça

latîm (II) m buluşma

latîmahdîn m buluşma, sıvaşma

latîmahdîn lîğî buluşmak, sıvaşmak, sıvamak (sıvar gibi buluşmak)

latîmahdî m buluşma, sıvaşma

latîmî m buluşuk (buluşmuş olan)

latîmîn m buluşma, sıvaşma

latîmîn lîğî buluşmak, sıvaşmak

latîmîyî m sıvaşık

Latîn dîvânî I. Latîn (Lâ, vade Latûn bölgesi) halkından olan 2. **m** Latîn (Lâ) ıstılahı ilgili olan şey * **muzîka** Latîn Lârin ariz p

Latîn m Latînce

latkîrîn (I) m 1. paylaştırma 2. küçük parçaları ayırma

latkîrîn (II) m evlekleme

lat kîrîn (I) lîğî 1. paylaştırmak 2. küçük parçaları ayırmak

lat kîrîn (II) lîğî evleklemek

laûhulî m laûhatı - **hûn** laûhat olmak

laûhalîbîn m laûhalîleşme

laûhalî bîn lîğî laûhalîleşmek

laûhalîyî m laûhalîlik

lava (I) dîvânî lâva - kîrîn lâva etmek

lava (III) m 1. niyaz 2. yalvarma - **dike** dünden fazlî (veya razî) - kîrîn (I) niyaz etmek (veya eylemek), can atmak, küç ayrılmak (çök istemek) 2) yakarmak - - **bu** can ile, dünden razî olma - - **kârî** bin can ile, yuk iste-yerek

lavahî m 1. niyaz etme, ıstırah 2. yakarı, yakarı, yakarma, yalvarma - **pê dîn kîrîn** yalvarmak

lavaj m 1. lâvaj (mortalîrî det) 2. **şy** lava (bir organı su vurerek temizlemek)

lavakar m 1. arzulu, istekli, istek, razî 2. yakarıcı yalvarıcı - e, **dîkarê çîya bîde piştê xwe** şy ga (dağda) sorulmuş (bir işi yapmaya istekli olan) - e (istekli) **bûn** talip çıkmak (veya talibi çıkmak)

lavakarhîn m arzulu olma, istekli olma

lavakar bûn lîğî arzulu olmak, istekli olmak

lavakarî m 1. arzuluk, isteklik 2. yakarılıcılık

lavakarî m 1. arzulu, istekli, istek, razî 2. yakarıcı, yalvarıcı

lavakîrîn m 1. can atma, niyaz etme (veya eyleme) 2. yakarma

lava kîrîn lîğî 1. can atmak, niyaz etmek (veya eylemek) 2. yakarmak

lavane k 1. arzuluca, isteklice 2. yalvarıcısına, yalvarıncısına

lavajî m 1. niyaz etme, ıstırah 2. yakarı, yakarı, yakarma, yalvarma (bî) - **yan çûn** (yekî) suyuna girmek - **yan ji Xwedê bîke** Allah yalvar

lavajîkîrîn m 1. niyaz etme, ıstırah etme 2. can atma 3. yalvarma

lavajî kîrîn lîğî 1. niyaz etmek, ıstırah etmek 2. can atmak 3. yalvarmak

lavdînanom m lavdînanom

lavekar *lav* lavker

lavelay m yalvarış, yakarış

lavelaykîrîn m yalvar yakar olma, yakarma

lavelay kîrîn lîğî yalvar yakar olmak, yakarmak

lavij dîvânî dey ş. lâbî (Allah) demek, ona dua etmek için yazılıp mukarreb okunan nazım

lavjebêjî m dem değişikleri soy eyen kimseler

lavjebêjî m (bu değişikleri) ıera etme

lavlayîk *bu* lavlayk

lavlayî m yalvarıcılık

lavlayk boz m 1. sarımsak 2. bağbağan, ci sarımsağı (Convolvulus sepium)

lavlayka dîvânî *boz m* kuru sarımsağı

lavlayka nur boz m günlüz selasi köhkafe çiçeği

lavlayek m yalvarıcı (ürekli yalvaran kimse)

lavlayekî m yalvarıcılık

lavman lîğî lâvman

lav roviç jîvânî Juroviç

lav sonit jîvânî Lavsonit

lavta (I) dîvânî lavta

lavta (II) lavta (çoğul) çöceği arı rahminde çekmeye yarayan alel

lavtajan ulûmî lavtacı (lavta aleli) çu an kimse)

lav (I) m 1. taze feinc, yırtılmamış, yorulmamış; 2. taze (kuru olmayan, korpe) 3. yas (kendi zorluğunu) yitirmemiş, taze; 4. güzel, taze

lav (II) m lav, puskürtü

lav (III) m 1. oğul, oğlan (erkek çocuk) 2. oğlan (yetişkin erkek) 3. aşak * **lavên Fîntebî** Antep aşığı 4. oğul, (bazı kelimelerin adı) - **nim** pekiştirmek için kullanılır; * **kûçîkê lavê kûçîkan** 1. oğul 2. ucuş - **li** buy tê uşîl babaya çeker - e **havê xwe** babasının oğulu - e **nirovun** (an ji merivan) adam evladı - e **kelkê el oğlu** - e **adem adem oğlu** insan oğlu

lavan m genç, toy (zîvan hakkında yete. nice gelişmemiş)

lavandîn m oğul yakma, oğula ağıt yakma

lavandîlî m oğul yakmak, oğula ağıt yakmak

lavunî m 1. gençlik, delikanlılık 2. tayılt

lavap m amcaoğlu, amcazade

lavay m lavay

lavaz m ciliz, çelimsiz, zayıf - **bûn** cilizleşmek

lavazî m cilizlik, çelimsizlik, zayıflık

lavazkîrîn m e cilizleşme, zayıflama

lavaz kîrîn lîğî cilizleştmek, zayıflatmak

lavçak m delikanlı

lavçakî m delikanlılık

lavçuk m oğul

lavajaw m 1. hey oğul, oğul oğul 2. *m* oğula ağıt yakma - kîrîn oğula ağıt yakmak, oğula yip silmek

lawésin *m* ağıt vaktına

lawésin *lâğk* ağıt yaktmak * *li* ser mirlyan
stran dilawésin fülâli üzere ağıt yakiyalar

lawbeval *n* erkek arkadaş

lawini *m* gençlik, delikanlılık

lawij *bir* lawij

lawik (I) *n* 1. oğlan (erkek çocuğu) 2. oğlan
iyetşkin erkek) * lawik çü leşkeriyê ð *car*
dın venegeriya oğlan askere girê bir danc
dönmedi 3. oğluluk, oğlancağız (sevgi bil
dirmek için, yapılan küçültme) → male hıla
şane be, hıla meoşê wî çet tuje be şel hu-
m şaşır tarak

lawik (II) *n* uzun hava taş, din, tarık,
çet gib. konuları işleyen akılsız şaka veya
türkü) 2. gazel 3. müzikli lakaye 4. ağıt ~
strin gazel ukumak → anliriyam ağıt ~ên şe-
waram ağlık bulgede de soylene şavaş
türkileri ~ên heriye ovalık kevinde soyle-
nen türkü türü

lawikbêj *adîer* bu şarki veya türkileri söyle-
yen kişiye

lawiki *m* genç kızların delikanlılar üstüne yak
tıği turko

lawir *bir* lawir

lawî *m* lazelik, körpelik

lawîn (I) *n* delikanlı

lawîn (II) *m* yas turma, ağıt yaktma (oğul oğul
dey: p yas turma)

lawîni *m* 1. gençlik, delikanlılık 2. *ad* delikanlı-
lıca

lawîl *m* 1. gençlik, delikanlılık 2. evlilik a-
pıllık

lawje *bir* lawje

lawjebêj *bir* lawjebêj

lawj *bir* lawj

lawkeleş *m* hoş delikanlı

lawlaw (I) *bir* lawlaw

lawlaw (II) *başın* sarmaşık

lawmet *n* hıla oğlu, halazade

lawmetik *w* hıla oğlu, halazade

lawmir *n* 1. beyzade 2. prens

lawmiri *m* 1. beyzadelik 2. prenslik

lawo *b* 1. evlât (erkek için) 2. oğul (yaşlı kim-
selerin genç erkeklere söylediği bir seslen-
me) 3. ey

lawûte *m* çekel

lawxak *n* dayı oğlu

lawxaki *w* teyze oğlu

lawxalîk *n* teyze oğlu

law (I) *n* kara et (kustan oluşun yağsız et)

law (II) *m* zarına (salûbîn) — kûtin lawûnk

lawer *ad* lûgar * hespê lawer lûgar *ad*

lawerî *ad* 1. lûgarca 2. lûgarî (şî, davranışları
ağır ve yavaş) 3. ley gibi (tembel veya çok
yorgun)

lawerîşûn *m* 1. lûgarlaşma 2. hantallaşma

lawerî hûn *lâğk* 1. lûgarlaşmak 2. hantallaş-
mak

lawkerin *w* (silahlı) tarana, tarayış

law kirin *lâğk* (silahlı) taramak

law *w* 1. taraf (m. mka, sağ, sol, üst, alt vb
yanlara her biri) * her lawê xani bi diwar
harîbû girtin ewin her tarafî diwarla çewiril-
meşti 2. taraf, yön, (yan, doğrultu) 3. taraf
isteklan, düşüncenin kuzet ö. m iki kipten
veya iki topluluktan her biri) * tu gl kîjan
lawi yê? sen hangi tarafsans? 4. taraf (bir
kişinin sayımdan gelenleri hepsi) 5. öte *
lawekî mala me bexçe lawê dîn kuçe ye e-
vîvîvîzin bir yanî buhçe öle yanî sokak → dîn
1) öce * lawê dîn yê rê yalun âresi 2) *ad* öte
(kara) taraf)

lawekî *ad* yan, mî, ikincî dereceden * roten la-
yekî yan zoller * sazîyên lawekî yan kuru-
luşlar * dahata lawekî yan yelîr

lawen *n* 1. taraf (m. mka, sağ, sol, üst, alt vb,
yanların her biri) 2. taraf, yön, (yan, doğrul-
tu)

lawengir *adîer* 1. tarafgir, taraftar, yandaş 2. ta-
ban, yandaş kişi 3. *ad* taraflı → (yekî) dîn
(birinin) yandaşı mînak

lawengirî *w* 1. taraflılık, taraftarlık, arkadaşlık —
kirin tarafgîrlîk yapmuk

lawengirî *ad* taraftar

lawengirî *m* tarafsızlık

lawêd *ad* yasal

lawê navber *adîer* ara yön

lawê serêke *adîer* ara yön

lawîq *ad* ayak * tu lawîqê wî fişû yî serî kuma
âyıkın

lawîf *n* gün, -e henze * zilmekî lawî şêr as-
lan gile bu edam 2. *ad* tipki

lawîha *lûgar* lawîha, tesat

lawin *m* taklit

lawîr *m* el feneri

lawka *m* roset

lawlay *m* nemi nemi

lawş *m* muğlek

lawş *w* muğleklik

lawtmoîf 1. lawtmoîf (muzik parçasında ağız
matrî) 2. lawtmoîf (edebî vesanat eserlerinde)

law *ad* 1. lûz 2. *ad* lûz (bu halka özgü olan)

lawî *m* lûzu

lawer *fişû* lûzer

lawim *m* lûzum, gerekli — kirin lûzim gelmek ~
bûn lûzim olmak

lawimati *bir* lawimati

lawimûm *w* gerekane

lawin bûn *lûgh* gerekane

lawimkarî *w* ihtiyaç

lawimuk *m* 1. oturak, lazımlık (içine ağız ho-
zulan kap) 2. suğu (hastanî büyü ve kü-
cüs ağızını yapığı kap) ~

Lawî *m* Lâze

lawimati *w* 1. ihtiyaç, gereksinim, gereksinme
2. ekak (ihtiyaç duyulan şey) * lawimatiyên

malê pir in ev n eğişikleri çok ~ pê çêbitn ihtiyac duyruk ~ pê hebûn ihtiyacı olmak -yên hêrik mûrik êkik gedik -yên tyeckî jî mala (wî) qedîn cerd. yağundan kavranmak, hallenip, kulllanmek

lazûk *başûn* 1. misir (Zan maye) 2. misir (bu bakıdan koçan üzerindeki taneli ürünü) ~ qelandûn misir parlatmak

lazûk *başûn* 1. lazûk, misir (Zan maye) 2. lazûk, misir (bu bakıdan koçan üzerindeki taneli ürünü) ~ qelandûn misir parlatmak

lazûkfiroş *başûn* misirci

lazûkfiroşî *w* misircilik

lazwerd *w* pauze taşı

leb *bu* lev

leb *w* lep (daha soze başlanırken ne demek istendiğini çözücü anlamak) ~ negetin go-
çû (leb/lebî lep demeden leblebiyi anlatmak)

lebat (I) *w* aktîf

lebat (II) *w* *başûn* organ, uzuv

lebat (III) *w* 1. hareket, davranış * **libateke** *kes* güze, bir hareket 2. iş, davranış 3. hareket, devim 4. iş, hareket, devim *w*, devim (duragan bir noktaya göre devinmekte olan bir nesnenin durumu) 5. *fel* devimini (bir cık durmaması başka bir ruh durumuna geçiş, bir düşünce sürecinin başlanması) ~ *w* vebîzavî lepkisel davranış

lebatî (I) *w* *başûn* organ

lebatî (II) *w* *başûn* etken, aktîf

lebatîbûn *w* 1. etkenleşme 2. etkenlik

lebatî bûn *başûn* etkiledirmek

lebatîî *w* *başûn* etkenlik

lebatkar *w* *başûn* eylemci

lebatkarî *w* eylemcilik

lebatkarîn *w* 1. hareket etmek, vucudu oynatma, kıpırdatma, devinme 2. davranış, davranış sergileme

lebat kirin *başûn* 1. hareket etmek, vucudu oynatmak, kıpırdatmak, devinmek 2. davranış etmek, davranış sergilemek

lebenîye *w* bir tür çorba

lehenî *w* yavla çorbası

lehê *w* efendim (bir sesleniş karşısında "buyur, bürdîyên" anlamında kullanılır) * **Heseta** *law* tu li ku yî? **lehê** bayê, ez li vir im **Hasan**, uglun nebedesin? **efendim** *baha*, **burdayên**

lehek *w* kapak, tuzak (fa.e veya kus kapası)

lebiwandûn *w* uğraştırma

lebiwandûn *başûn* uğraştırılmak * **te** ez **lebiwandûn** *heni* uğraştırıldın

lebiwîn *w* uğraştırma

lebiwîn *başûn* 1. uğraşmak (bu işi başarmaya çalışmak) 2. uğraşmak (bir iş üzerinde sürekli çalışmak) * **ez** çî **qas** **lebiwîn** *jî* **ez** **bi ser** **neketînt** *w* **kud** *w* uğraştıysamda beceremedim

lebitan *w* devinme, kıpırdama, kıpırdatma

lebitandûn *w* devindirme, hareket ettirme

lebitandûn *başûn* devindirilmek, hareket ettirmek

lebitandûn *w* devindirilmek

lebitin *w* devinme, hareket etme (bir nesnenin bir noktaya göre ya da duruma değişimci)

lebitûn *başûn* devinmek, hareket etmek (bir nesnenin bir noktaya göre ya da duruma değişimci)

lebk *w* uğraş

leblebî *w* leblebi

leblebîfiroş *w* *başûn* leblebicî (sarımsaklı)

leblebîfiroşî *w* leblebicilik

leblebivan *w* leblebicî

leblebîvanî *w* leblebicilik

leblebok *w* leblebi

leblebû *başûn* se/belçî otu (Hırmulîs (Lupulus))

leblebûn *w* leblebi

lebt *w* 1. devim, devinme, hareket (bu nesnenin durumunun ve yerinin değişmesi) 2. hareket (vucud hareketi, kıpırdatma veya kıpırdatılma) 3. *şîr* hareket, devim 4. davranış, tutum

lebrîr *w* devim

lebrî *w* devimsel

lebrîî *w* devimsellik

lebruk *w* devingen

lebrukî *w* 1. devingenlik 2. *w* devingence

lebrûy *w* oynak (kımıldayan, yerinde durmuyarı) * **lingê** **masseyê** *plî* **lebrûy** *w* masseyê *şîngî* çok oynak

lebrûyî *w* oynaklık (oynak olma durumu, yerinde durmama durumu)

lebrû *w* libûd

lebrûjî *w* libûdî

lebrûn (I) *w* kuzchiye (hadem işi ile yapılan bir tür kuzak çeşidi)

lebrûn (II) *w* *başûn* eş kenar daire

lebrûn (III) *w* elmas

lec (I) *w* 1. bahane 2. iddia

lec (II) *w* 1. kavga 2. tartışma 3. anlaşmazlık - **kîrlin** **kavga** etmek

lec (III) *w* yarışma, müsabaka - *w* **werzîşê** **spor** **kirîlaşîn**

leclax *w* *başûn* yarışmacı

leclaxî *w* yarışmacılık

leclaxîî *w* yarışmacılık

leclir *w* *başûn* bahane arayan

leclirî *w* bahane arama

lecler *w* *başûn* kavga

leclerî *w* kavgaçılık

leclîrlin *w* 1. kavga etme, dövüşme 2. tartışmak *başûn* (özarlanın tartışma) 3. **agîz** **delaş** (veya **kavgasî**) yapma, münakaşa yapma

lec kirin *başûn* 1. kavga etmek, dövüşmek 2. tartışmak tartışmak (özarlanın tartışmak) 3. **agîz** **delaşî** (veya **kavgasî**) yapma, münakaşa yapma

leçek *w* leçek, bas örtüsü

ledûn *w* ledûn, Tannî kat

lef (f) *m* başa tekilim sús taktir
 lef (ff) *m*onim kesir: *m* dillekî anelâix kesir
 lef (ll) *m* f. çolan, sarım (bir şeyi bir kez sar-
 mak miktar) 2. *ç* sarım — ü besir lef u teşi
 lefandû *m* f. dolana 2. sarım, sarı 3. sarı
 sarışma
 lefandû *ğ* f. dolana (dolastırmaq) 2. sar-
 ma 3. sarı sarışmaq * pişkawe tē dilleff-
 ne kedi ona sarıştıyır
 lefandû *nd* f. dolana, dolandıy 2. sarı, sarı-
 maş olan
 lefay *m* sel
 lefek (l) *nl* f. dolana 2. sarıyın, sarıyaq
 lefek (ll) *nd*uyubaz, hilebaz
 lefeki *m* oyubazlık, hilebazlık
 lefikandû *m* f. dolana (dolastırma) 2. sarım
 lefikandû *ğ* f. dolana (dolastırmaq) 2.
 sarımak
 lefikîn *m* f. dolana 2. sarıma
 lefîn *ğ* f. dolana * ben li darê lefîyalû
 ip ağaca dolandıy 2. sarımaq
 lefîn *m* f. dolana 2. sarıma
 lefîn *ğ* f. dolana * ben li darê lefîyalû
 ip ağaca dolandıy 2. sarımaq
 leffek *nl* f. sarılma 2. kıvrılma
 leffekî *nd* f. sarılma 2. kıvrılma
 leffek *nd* f. sarımaq 2. tınarma (bitk.)
 lefz *m* lâfiz
 lefzîrîn *nd* rû; çill
 lefzîrîn *m* talib dillik
 leg *z* *z* *z* leylik
 legal *nd* legal
 legalbûn *m* legalleşme
 legal bûn *ğ* legalleşmek
 legalî *m* legallik
 legalîrîn *m* legalleşme
 legal kirin *ğ* legalleşmek
 legalîte *m* legalite
 legan *m* f. legan 2. *nd* legan, harşak: ~ ü mi-
 şin legan, brik ~a gurçikê *nd* legan
 legap *m* dizgin — kirin dizgin barmak
 legapkirin *m* dizginleme
 legap kirin *ğ* dizginlemek
 legapkirî *nd* dizgin, dizginleniş
 legu *reş z* *nd* kara leylik (Üçün *m* nigat)
 leguto *m* *z* legato
 legleg *z* *nd* leylik — a Dêrşimê leylik çibi
 leglega *reş z* *nd* kara leylik (Üçün *m* nigat)
 leh *nd* leh
 Leh *nd* Leh, Polonyalı (Polonya halkından
 ve ya onkudan olan kişi)
 leha *nd* hura, burası
 leha *m* leha, hayale
 lehd *m* pazar (haftanın birinci günü, cumartesi)
 ile pözürtü arısı olan gün * rûja lehdê da-
 wel boya pazar günü duğur var
 leheng *nd* f. kahraman (savaşta veya tehli-
 keki bir durumda yararlık gösteren, yiğit) 2.
 kahraman (bu önyetü ünvanı bu yere olan

kişiler) 3. *reş* kahraman (roman, hikaye, ti-
 yatro gibi edebîyat türlerinde, filmlerde bu
 ünvanlı kişi)

lehengane *m* kahramanca
 lehengbûn *m* kahramanlaşma
 lehengbûyîn *m* kahramanlaşma
 leheng *m* kahramanlık
 lehengki *m* kahramanca
 lehef *bu* lehef
 leheq *m* eklene
 lehf *m* çal (yağak yer, çıplak tepeli)
 lehfz *m* lâf
 lehbûn *bu* lehbûn
 lehbûndû *m* f. bağlama 2. eklene, ilave et-
 me, ulama
 lehbûndû *ğ* f. bağlamak 2. eklemek, ilave
 etmek, ulamak
 lehbûndû *m* eklene
 lehbûndû *nd* f. bağlamak 2. ekli, ilaveli, ulama-
 lı (eklenmiş olan)
 lehbûn *m* eklene
 lehbûn *ğ* eklemek
 lehbûndû *m* oyalama
 lehbûndû *ğ* oyalatmak
 lehbûn *m* oyalama
 lehbûn *ğ* oyalatmak
 Leht *m* Lehce, Leh dili
 lehi *m* *re* ~ bi erê lehtin, etrafı sel oymak ~
 birin yel üfürdü sel (veya su götürdü) — (çel-
 tek) birin (bu yeri) sel götürmek (çok yağ-
 mardan dolayı bir bölgeye yollar zor geçilir
 duruma gelmek) — dilçe qirz ü qal ilimîne
 sel gider kate kate ~ erê şêrîn (bu yeri) sel
 götürmek ~ ketin (elheki) (bu yeri) sel bas-
 mak — kevir bi swê re birin sel seli götür-
 mek ~ ~ birin sel seli götürmek ~ lê qellim
 sel basmaq — lê rabûn (bu yeri) sel götür-
 mek ~ rabûn sel basmaq — rakîrîn sel al-
 mak ~ya avê su basmaq ~ya qeşayê buz seli
 lehk *m* sel nî
 lehm *m* lehim
 lehmabûn *m* lehimleşme
 lehm bûn *ğ* lehimleşmek
 lehmabûyîn *m* lehimleşiş
 lehmker *nd* lehmci
 lehmkerî *m* lehmçilik
 lehmkirin *m* lehimleşme
 lehm kirin *ğ* lehimleşmek
 lehmkirî *nd* lehmci, lehmleşmiş olan
 lehkîkan *nd* *z* lehkîkandî
 lehkîkî *bu* lehkîkî
 lehkîvan *bu* lehkîvan
 Lehkî *m* Lehiçe, Leh dili
 lehmecûn *m* lehmecûn
 lehm *m* ayırtı
 lehp *m* ayırtı, hile, dehisce
 lehpékî *m* tikkik
 lehpékîbûn *m* tikkileşme
 lehpékî bûn *ğ* tikkileşmek

lehpnk *aldu* nymbar, hilenar
 lehpnkü *aldu* nymbarca, hilebarca
 lehpoküf *aldu* nymbarlık, hilebarlık
 leht *aldu* mezar taşları
 lehtik *aldu* küçük toprak parçası
 lehz *aldu* alzu
 lehze *aldu* lüzü
 leim *aldu* larm, melun
 lej *buca* *aldu*
 lejay *aldu* suyun hızlı aktığı yer
 lejyon *aldu* 1. *aldu* lejyon (eski Romalılar'da piyade ve süvarinin oluşturduğu askeri birlik) 2. lejyon (birkaç takımdan oluşmuş askeri birlik)
 lejyoner *aldu* lejyoner
 lejyoneri *aldu* lejyonerlik
 lek (T) *buca* leke
 lek (II) *aldu* nuka, melunlar
 lek (III) *aldu* nuka (on birden oluşan)
 lek (IV) *aldu* değersiz ~ ü pek değersiz
 lekam (T) *aldu* kar ayakkabısı (bedik, lekam)
 lekam (II) *aldu* kusamak
 lekay *aldu* kelik (eski ayakkabı)
 leke 1. leke (kir simen olan) 2. leke (çesirli sebebler sonucu bir yüzeyde oluşan) * lekeyn li ser meynokam (nukleardaki lekeler) 3. *mece* leke, kara (yüz kazartıcı durum, utanılacak durum) * ey rewa ji bu me leku ye lu dazim biza in qam me lekeda 4. leke (nisan teminde oluşan lekeler için) 5. *mece* leke (güneş ve ay gibi cisimler üzerindeki lekeler için) 6. *aldu* güvenek (güneş yüzeyinde görülür: küçük, beyazlık kara lekelerden her biri) 7. çil (çil yada elşar leke) 8. yada (herule büyük leke) 9. karafana (leke sürme) ~ anin ser (yükü) (birme) leku gelimnek ~ anin ser (...)(bir şey) pöte cuşimnek * ey kurçeçiroku dawin leku anise ser may 4 dengê mivskar bu ser hikaye vaxtarin ünise: pöte düşimnustor ~ anin ser uferamiye in ji mîrxaslyê) yigulige leke (bok! sürmenek ~ anin ser mayê (yükü) adim kirletmek) (veya lekelenek) ~ anin ser yerefa (yekü) (birim) vaxtarin lekelenek ~ anin serê *mece* godelimnek ~ bin leku olutak ~ kirin (bir şey) leke emek (veya yapmak), lekelenek ~ lê ketin 1) leke olmak 3) eteği kılınmek, namusu kılınmek ~ lê xistin 1) (bir şey) leke emek (veya yapmak) lece sürmek 2) (birme) ip taktmak (birinin kötülüğü için çalışmak) 3) bağama oturak (yapılmıca olan bir iş veya konu üzerine konuşu-yandırmak bir söz söylemek) ~ li (yükü) xistin aluna kara sürmek ~ neanin ser (yekü) (birme) taz kondurmak ~ ya (işteki) anin ser (yekü) (birme) .. dangasim vurnak * lekaya dîzektiyê ji anin ser me bize hirsizlik dangasim bile vurnular ~ya sindorê sanek

lekasi ~ya xwîrê kar lekasi ~yên li mayê rojê güneş lekeleri
 lekêbin *aldu* lekelenme
 leke bin *aldu* leke etmek
 lekedar *aldu* lekeli
 lekedarbûn *aldu* 1. lekelenme 2. *mece* lekelenme, leke sürme 3. *mece* kılınmek, kılınmek (arzına geçirmek)
 lekedar bûn *aldu* 1. lekelenmek 2. *mece* lekelenmek, leke sürmek 3. *mece* lekelenmek, kılınmek (arzına geçirmek)
 lekedarbûyîn *aldu* 1. lekeleniş 2. *mece* lekeleniş 3. *mece* lekeleniş, kılınmiş (arzına geçirmek)
 lekedari *aldu* lekellik
 lekedarîbûn *aldu* 1. lekelenme 2. *mece* karalamak 3. *mece* lekelenme, kılınmek (anına lekelenme) 4. lekelenme, kılınmek, eteği bozulma (kadın için; arzına geçirmek) 5. kokuşma (kişi, toplum, bezolarak niteliğini yitirme)
 lekedarî bûn *aldu* 1. lekelenmek 2. *mece* karalamak 3. *mece* leke etmek, kılınmek (anına lekelenmek) * ji ber dîzektîya wî mayê malbata me lekedarî bû (barsizliğinden dolayı ailemizin adı kılınmiş) 4. lekelenmek, kılınmek, eteği bozulmak (kadın için; arzına geçirmek) 5. kokuşmak (kişi, toplum, bezolarak niteliğini yitirmek)
 lekedarîbirin *aldu* 1. lekelenme 2. *mece* lekelenme, kılınmek (anına, namusuna zarar verecek bir bir suç yüklemek) 3. *mece* lekelenme, kılınmek (kadın için; arzına geçirmek, namusuna zarar vermek) 4. karalamak, karılmak, leke sürme
 lekedarî kîrîn *aldu* 1. lekelenmek 2. *mece* lekelenmek, kılınmek (anına, namusuna zarar verecek bir bir suç yüklemek) * şkeke wî lu ji mirovan lekedarî dikê bawê bi şephe lele inate kîrîta 3. *mece* lekelenmek, kılınmek (kadın için; arzına geçirmek, namusuna zarar vermek) 4. karalamak, leke sürmek
 lekedarîkîrîn *aldu* 1. lekelenme 2. *mece* lekelenme (namus ve onur açısından) 3. karalmak, leke sürme 4. alına kara sürme, dangalamak (yapılmıca bir işi birme yüklemek)
 lekedar kîrîn *aldu* 1. lekelenmek 2. *mece* lekelenmek (namus ve onur açısından) 3. karalmak, leke sürmek * etêê beredayî mamostê lekedar kîrîn e oğretimca bês yere karîrîmiş 4. alına kara sürmek, dangalamak (yapılmıca bir işi birme yüklemek)
 lekêkirin *aldu* lekelenme
 leke kîrîn *aldu* lekelenek
 lekem *aldu* gem
 lekêya çavên ak benek
 lekîtanîn *aldu* olama
 lekîtanîn *aldu* olamak
 lekîdîn *aldu* olama, ulafka yayılmak
 lekîdîn *aldu* olamak, ulafka yayılmak
 lekîn *aldu* mukadim yapılmak

lekün (I) m 1. pençe 2. at, eşek gibi hayvanların ön ailesi

lekün (II) m 1. davranış, tutum 2. söz, dil (başvı, lakırdı) * lekümün ne xweş jê re digot o na kotû lallan sêyêdi → (yekê) ne xweş bûn söz (veya davranışları) hoş olmamak

lekünê w 1. leke, karama 2. leke (tonur karsî dupun) - lê xistin leke sunuck, karamanck. lekelenck

leksikolog *m/w* leksikolog

leksikograf *m/w* leksikograf, sözlük bilimeci

leksikografî m leksikografî, sözlük bilimi

leksikojî m leksikojî

lektor *m/w* okuyucu

lektori m okutmanlık

lel m 1. lal (sığırın bir taşı) 2. lâl (bir tür kirmizi örekköp) 3. w lâl (kırmızı) parlak renklerin biri

lelan m arıza

lelandan m arızalanma, arıza verme

lelanê şan *lêg* arızalanmak, arıza vermek

lelandayî m arızalı, arıza vermiş olan

lelandayîn m arızalanmış, arıza vermiş

lele (I) m kale (ağır hapis mahkûmların boynuna geçirilen cezip halka)

lele (II) w 1. lala (suyuzdeleür özel eğitimsizler) 2. de lala (padişahların vezirlerine seslenirken kullandıkları hitap sözü)

lele (III) *ê* e. çu arızasında (çocuk d. lunde) - kîrîn uyamak

leleşan m salınacak

lelek *bir xax û lelek*

leleşî m bu tür yuluzlarda berek

leleşî m hâlîk

leleşîn m emir (toplularak) * mîleke leleşîn emirî bir ev

lele m 1. ana, tevlîrsız konuşmalarla 2. büyük anne (çocuk dilinde)

leto (I) m tevek, zoken (kavun, karpuz, kabak gibi bitkilerin toprak üstünde yayılan dalıcağı) - jê çim tevek lenuck

leto (II) m çalkara (su, nehar, göl vb için)

leto (III) m 1. el, şamar 2. pençe * lemê birçî ayî perçîsa

leto (IV) m hayvan menzer

leto (V) m kesme (karnîş ucu gibi kesme şekli) - dan ucuu sivî (veya karnîş şeklunde kesmek - karnîş delto ile ucuu sivî bir şekilde kesmek)

leto z 1. çunkî 2. ezoza, -den dolayı

letoat m şamar, şaplık, toket (baş karded) - danîn (yekê) (hîmî) şamar atoat - lê dan (ar jî xîstîn) şamar atoat

letoba m 1. lamba 2. lamba (radyo ve televizyon aletlerinde) 3. lamba (kapı ve pencerelerde açılan kanat) - pê ketin lamba yanmak - pê xistin lambayê açmak - vekirin lambayê açmak - ya diwêr duwa lambasî, şplîk - ya dîon (ya jî gazê) gaz lambasî * gu-

ya ku zîna çavên xwe vekîtin jî letobayên dîon yak teftiyabû gazêrîmî çetî çîsaş gazê lîmbalazîna çîrîsî sonmîştî - ya flunpesan dîuresan lîmbasî - ya îşaretê (ar jî sînyalê) sînyal lîmbasî - ya lîkîzê lîks lîmbasî - ya mîj sîs lîmbasî - ya trafîkê trafîk lîmbasî

lembakîrîn m lâmbalama, lâmba açma (marangîzîlûkte)

lemba kîrîn *lêg* lâmbalamak, lâmba açmak (marangîzîlûkte)

lembakîrî m lâmbala (marangîzîlûkte)

lembanekekirî m lâmbasîz (marangîzîlûkte)

lembûn m sakinleşme

lem bûn *lêg* sakinleşmek

lembûze m demuz barnu

lemeçûn m lalamcuu

lemelem m çalkara (su, göl deniz için) - w uvê sî çalkarî

lemkê w ketim biçiminde kesilmiş ağaç dalları

lemşîşandan w kîvrîna

lemşîşandin *lêg* kıvrılmak

lemşîş m korku (veya soğuktan)

lemşîşî *lêg* kîvrîn (korku veya soğuktan)

lemîşt m yığıntı, yığın

lemîlemî m çalkara

lemîlemî bûn m çalkarîna

lemîlemî bûn *lêg* çalkarmak

lemîkedar w leçetî, lekelennîş (kîstî atarak namî çakîş olmak)

lemkî w ucuu sivî bir biçimde kesme

lemkate (I) *awîm* adale, kas

lemkate (II) *sel*, okunî

lemkatedar m kate

lemkateşî m kate, edalî

lempe *bir lembe*

lemis m emuz, lacun

lemîbîz m demuz lacun

lemawber m yak edici

leme m suktan

lemeç m işve

lemeç m şapma

lemeçî *lêg* sukturak

lemeçîf m sukturaklık

lend m tünel

lendela m pehlîwan

lendehor m pehlîwan

lendîk *bir lendîk*

lencet *bir lencet*

lencet kîrîn *bir lencet kîrîn*

lenf *awîm* lenf, lenfa, ak kan

lenfatîk *m/w* 1- lenfatîk 2. lenfatîk (lenfatîz-

me tuzulmuş olan kîmîye)

lenfatîz m *lêg* lenfatîz

lenfosit *biyol* lenfosit

leng m aksak, çolpa

lengandîn m aksaklık, topallatma

lengandîn *lêg* aksarmak, topallarmak

lengeloş m avuz, elden zıyktan dîşmuş kîmîye

lengeloşi *m* avarelik - elden avaydan düşmüş durumu

lenger demir *f*, **lenger çapa** (geni demir) * **keştiye lenger** *m* **şwe avétiye** derzaye geni demir - ze çapa demir **2**, köpür ayağı **3**, lif, uçan demir **4**, **6** tonda (deniz) ike demir zana (sümüç) - avétilu demirlemek, demir atması, fonda çemek - beydan avé demir çemek - bi şwe re kaş kirin demir taranak (geni, ruzgür vey akları yüzdelen demiri sürülemek) - **hıldan demir atmak**, iskele olmak - **kışanlin demir atmak** - a li péşya keştiye *deşef* göz demir

lengeravétilu *m* demirleme

lenger avétilu *şgh* demirlemek * **keştiye lenger avétilu** geni demir

lengeravétilu demir demirli füzümlerini alanı * **li benikê keştiyek lengeravétilu me dîpê** imanda demirli bir gemi üzü bekliyor

lengergeh *m* iskele (geni, vapurların demir atacağı yer)

lengerhıldanin *m* demir alma, iskele alma

lenger hıldanin *şgh* demir almak, iskele almak

lengerhıldanin *m* demir alma

lenger hıldan *şgh* demir almak

lengerhıldayı deşef demir ozende

lengeri *m* **1**, lenger (çayvan ve kemaları peniş büyük bakır kap) **2**, servis tabağı **3**, mî lenger (bu lengerin alacağı mîdâr) - *ya mîşeyan bakir tabağı* (bakir köymeye yarayan kap) - *ya vîl yayvan servis tabağı*

lengerik *m* lenger, küçük bakır tabak

lengerikden *m* demirleme

lenger kirin *şgh* demirlemek

lengerkirin *m* demirli geni

lengê *af* aksak, tepel

lengerandin *m* aksamak

lengerandin *şgh* aksatmak

lengerandî *af* aksak, aksatılmış olanı

lengerin *m* aksama

lengerin *şgh* aksatmak

lengî *m* aksaklık, çulpalık

lengî *m* **1**, aksama, topallama **2**, *af* aksak, aksakça

lengî *şgh* aksamak, tepel olmak

lengûştîk *m* lengûştik, dî belim

Lenginist *af* Lengîst

Lenginîz *m* Lenganîz

lens *m* lens

lento *(f)* *m* **1**, lento (bir parçanın şgh çalınacağını anlatır) **2**, *m* lento (bu terim de çalınan parça)

lento *(f)* *m* lento * **leptoya derî kapî** lepton lepar *lepon* lepar

lep *(f)* *m* **1**, el **2**, pençe (insanların eller çirî) **3**, *m* **peçe** başka yarımk (mî) * **dî bîn lepe dijirin de dişman yurtağı** altında **4**, *m* **poz** (bu çete dolusu) * **lepek** genlin bir apaz *beğday in her çar - an dart ayak* -

çine düşmek - *ek rûn dî ser dilê şwe çar kumal vakmek*

lep *(f)* *f* **1**, lepê kaza * **bi kapañ beş bari** lepê kaza kur yağdı **2**, lepar **3**, lep * **hevîr** geş lep kete erê hantur (lep diye dişer) - *e* - lepê lepêr

lep *(f)* *m* **uyat**, desise, hule

lepar *(f)* *m* lepa

lepar *(f)* *m* şarar, pençe (insan için)

lepatke *m* at balvalarını bağ

lepbîn *m* **el** fîlun bekân kîmse

lepbîn *m* el fîl

lepe *(f)* *m* büyük kur taze

lepe *(f)* *m* lepê

lepek *af* **1**, şonbaz, lilebaz, intekar **2**, **Yuma**

lepeki *m* **1**, şunbazlıc, lilebazlıc, lilekârlık **2**, kumalîc

leper *şgh* eğzama

lepetur *m* **beğday** kumastırma yapılan bir yemek

lepik *(f)* *m* **vidya** - *e* **muxarî** (an ji qedîfe) **Adîde** eldiva

lepik *(f)* *m* **beş** parnak (bu beşingende eş kama kîmse meyvesi olan bir çal)

lepik *(f)* *m* kapın, tuzak (yaban hayvanlarını yakalamaya yarayan bir çaya dizen) - **danin kapar kumal**

lepikandin *m* **1**, uğraşmak **2**, aksatma, fêç etmek, (bu iş) fêç uğratma, hâl verme **3**, bağlama (çamaşır ile uğraşmak) **4**, çeltic atma (veya tahma), gelişme - *sin* engellemek

lepikandin *şgh* **1**, uğraşmak **2**, aksatmak, fêç etmek, (bu iş) fêç uğratmak, hâl vermek, sermek * **şer** aborî **lepikan** *şwe* ekonomîye hâlî verdi **3**, bağlamak (başka bir işle uğraşmaz olmak) * **vî kârî ez lepikandin** *bu* *iz* *hevî* *başladî* **4**, çeltic atmak (veya tahmak), gelişmesini engellemek (yek) - *yağın* *çelme* *lokmaq* (burun için) *den* *yaklaşmîye* *engel* *olmaq*

lepikdanin *m* tuzaklama, kapar kuma

lepik danin *şgh* tuzak etmek, kapar kumal

lepikîn *m* **1**, uğraşma **2**, aksama, fêç olma, (bu iş) fêç uğratma (bu iş gereği gibi yürütmemek) **3**, bağlama, işinden gücünden getirmeme (başka bir işle uğraşmaz olmak) **4**, par parçan olma

lepikîn *şgh* **1**, uğraşmak **2**, aksamak, fêç olmak, (bu iş) fêç uğratmak (bu iş gereği gibi yürütmemek) * **barin bari trafik** **lepikî** yağınat yağınca trafik fêç uğradı **3**, bağlamak işinden gücünden geri kalmak (başka bir işle uğraşmaz olmak) **4**, par parçan olmak

lepikê *f* **1**, arıveç, susuzluk, bürdenbur **2**, *af* **fevri** * **tevgerên lepirê** *fevri* *hareketler*

lepikê *m* fevrîlik

lepisandin *m* lepisandin

lepiska *w* 1. epriş gelirinden aratılan ipik
lepuk *w* 1. oyunbaz, hilebaz, hilekar 2. kur-
naz.

lepoki *m* 1. oyunbazlık, hilehanlık, hilekarlık
2. kurmazlık

lepuxe *w* lapa (dörtün çeyri) *w* ~ dan ser (bi-
rîñê) lapa virmek

lepuxekî *w* lapaçî * hîm wisa lê mûze heklî
yekî lepuxekî ye gûstarişne bokîwî *m* lapa-
sûnê bûdîr

leprix *m* lapa hezenkîz kurmaz

lepriki *m* lapa hezenkîzlik

lepwendin *m* el falına bakmaq

lep xwendin *l* gî el falına bakmak

lepziye *w* lapa 1. kare, dorûl 2. mî kare, dîr-
delî (kare beşmende olan)

leq (I) *m* 1. gevşek (sîkî veya gergin olmayan)
2. mayısık = dan mayısarak

leq (II) *w* lek lîşkî düzewade aşkerî onîk

leq (III) *w* 1. devim, devimîq 2. kûrdanma 3.
sullarî 4. gevşeme = kutin dîwanê (yekî)
dişler: sallanmaya, gevşemeye yox totin. k-
lê kutin 1) sallanmak 2) tenik bûmek

leq (IV) *m* 1. şîca 2. şîy = kirin şaka yapmak
= pî kirin 1) (şîca) şaka etmek 2) (şîy)
alışa olmak = ên xwe pî kirin (buna) alışa
olmak

leq (V) *m* büyük adam

leq (VI) *m* çîn veyn balığı

leq (VII) *m* karşılaşma = (yekî) ve çûn (birine)
karşılaşmaya gitmek =î (yekî) bûn (birine)
rastlaşmak

leq (VIII) *m* bîkîlak = î = habire tîkîlak etme

leqî *m* 1. karşılaşma 2. karşılaşma, rastlaş-
ma (-yî (-)) bûn (birine veya bir şeye) rast gel-
mek, rastlaşmak, karşılaşmak * bî rî de ez
leqayî birayê wê bûm yekî kardêşne rast
gelim =yî (tîştekî) çûm (bir mî) karşılaşma-
ya gitmek =yî (tîştekî) hatin rast gelmek.
şîy gelmek, birine rast gelmek * bî rî de ez
leqayî wan hatim yekî ce şîy tîşî geldim

leqadorî *w* lapa hayvan yemî olarak kullanil-
mayan bir ot türü

leqan *m* devimîq, kûrdanma, kûrdanma

leqandin *w* 1. devimîqîq, depretime, kûrdan-
ma, kûrdanma, hareket etirme 2. oynatma
(yemîden: kûrdanma, hareket etirme) 3. çal-
kılama, çalkama (yemîden: bir yemî sürekli
oyunatma) 4. ome ağzını vektirme

leqandî *l* gî 1. devimîqmek, depretimek, kû-
rdanılmak, kûrdanmaq, hareket ettirmek 2.
oyunatmak (yemîden kûrdanılmak, hareket
ettirmek) * kes nikare wî girê ji çîbê wî
bîleqîne kuşê bi girzî yemîde oynatimîz
3. çalkılanmak, çalkılmak (yemîden: bir yemî-
ni sürekli oynatılmaz) * tu lê bîndre bê çawa
nas milê xwe dîleqîne nasî da çûw çalka
îyoz 4. meç ağzını yok etmek (yekî) = ağzını
arınmak (veya yoklanmak) * telkîta leqan-

dîm hîla vaktî çîkî etî olmak, parasî pûla çok
olmak

leqandî *w* 1. devimîq, devimîqmîq, kûrdan-
ılmîq, depretime olan 2. oynatılmîq (yemî-
den oynatılmîq olan)

leqan *m* 1. başak (tarlalarda çekîk çalınmış ba-
şak) 2. oraklar kurulumuş başakları elle ka-
pırmaya işi 3. mayıs (bağ, bağçe, bulağa gibi ve-
lede katılmadan otuntulardan arakalanlar) =
kirin 1) başak toplamak 2) tarışılmak

leqandorî *w* lapa başakçı (tarlalarda başak top-
layıcı)

leqandorî *w* lapa başakçı (tarlalarda başak top-
layıcı)

leqatkêrî *w* başakçılık

leqatkêrîn *m* 1. başakçılık 2. tarışılma

leqat kirin *l* gî 1. başaklamak 2. tarışılmak
leqatvan *w* lapa başakçı (tarlalarda başak top-
layıcı)

leqatsanî *w* başakçılık

leqayîbûn *m* rastlaşma, karşılaşma

leqayî bûn *l* gî rastlaşmak, karşılaşmak

leqayîbûyîş *m* qarlaşma, rastlaşma, karşılaşma

leqayîbûyîş *w* karşılaşma, rastlaşma

leqayî hev bûn *w* karşılaşmak, rastlaşmak
leqayîhevhatin *m* 1. karşılaşma, rastlaşma,
buluşma 2. karşı karşıya gelme (bir-
birden karşılaşma)

leqayî hev hatin *w* 1. karşılaşmak, rastlaş-
mak, buluşmak 2. karşı karşıya gelmek (bir-
birden karşılaşmak)

leqbûn *m* 1. gevşeme 2. mayısma (yemek ye-
me sonucu oluşan mayısma veya hantallık)

leq bûn *l* gî gevşemek (sertlik ve gerginliği)
bezulmek) * dîdanê min leq bûye dişî
gevşemîş 2. mayısmaq (yemek yeme sonu-
cu oluşan mayısma veya hantallık)

leqbûyîş *m* 1. gevşeyiş 2. mayısma

leqlîq *m* istina

leq dah *l* gî arınmak

leqeh *w* lîkîq

leqelq *m* 1. lak lak 2. makîpîlî şîşî sesî çîşî
leqelqêkêrîn *w* lîkîlak etme, gir geçme, çeme
çalma

leqeş *m* lîkîlak etmek, gir geçmek,
çeme çalmak

leqem *w* lîkîlak

leqemok *w* mesel = î meselîk meseî

leqitan (I) *w* 1. devimîq 2. kûrdanma

leqitan (II) *w* 1. toketleme 2. tîkîk konuşma
leqitanî (I) *m* 1. devimîqmîq 2. kûrdanma
3. devimîq

leqitanî (II) *w* 1. toketleme 2. tîkîk konuşma
3. teklemîq yapma

leqitandin (I) *l* gî 1. devimîqmek 2. kûrdan-
ılmak zar zar konuşmayı becerebilme 3.
dürmek * piyê wê leqitandî ayagîni dîrtî
leqitandin (II) *l* gî 1. toketletmek 2. tîkîk
konuşmak (zar zar konuşmayı becerebil-

lerzûnkî m' tûrekçe
 lerzêzok m' 1. tûrek 2. tûril tûril (tûrer gibi dalgılanan kumaş)
 lerzêzokî m' 1. tûrekçe 2. tûril tûrîde 3. dökümlü * kîmê lerzêzokî dokümlü elbise
 lerzêzokîbûn m' tûrekleşme
 lerzêzokîbûn lûgh tûrekleşmek
 lerzêzokîf m' tûreklik
 lerzok m' 1. tûrek 2. tûril tûril tûrer gibi dalgalanan kumaş)
 lerzokî m' 1. tûrekçe 2. ez tûresimlî
 lerzokîbûn m' tûrekleşme
 lerzokîbûn lûgh tûrekleşmek
 lerzokîf m' 1. tûreklik 2. ez tûreşimlilik
 leşqandî m' yapışırma
 leşqandî lûgh yapışırma
 leşqandîf m' yapışırılmuş olan
 leşqîf m' yapışırılma
 leşqîn lûgh yapıştırmak
 leşpet bûn otlq
 leşîr lûş
 leşîr bûn bûr şadî bûn
 leşîrkîrî m' bûr leşîr kîrî
 leşker uşîr 1. asker 2. asker (ordunun yalnız er tabesade olan bölümü) 3. m' asker (disiplinli) 4. şadı 5. asker (iyi davranmasını beşarî) ~ herhey kîrî asker toplamak (veya çıkarmak) - kîşandî (edîkêf) (bir yer) asker çıkarmak ~ û ebbîkîrî asker ve mühîmîr ~ û ebbîkîrî kîşandî asker komuşlandırmak ~ê ucumî serî m' ~ê piyade piyade asker ~ê ragîhîrî mül.oberca asker ~ê şîwîrî sîwîrî asker
 leşkerî m' askerî
 leşkerî m' 1. kîşî, uşîğal 2. garnîzon (askerî birliklerin bulunduğu yer)
 leşkerî m' 1. asker * çûye leşkerîyê besere girmiş 2. m' asker 3. askerlik ~ kîrî askerlik etmek (veya yapmak)
 leşkerîbûn m' askerîleşme
 leşkerîbûyî m' askerîleşme
 leşkerîkîş m' 1. asker çeken, asker yöneten 2. m' asker yöneteni
 leşkerîkîşî m' askerî * şîwîke leşkerîkîşî askerî bir selûp verd.
 leşkerî m' lûşî garnîzon (askerî birliklerin bulunduğu yer)
 leşkerperest uşîr asker yanîsî, milîtarîst
 leşkerperestî m' askerî yanîlîğî, milîtarîzm
 leşkerîkîşî m' asker kîrî, şîşman askerî kîrî
 leşkerîf m' askerîk
 leşkerîf kîrî lûgh askerîk yapmak
 leşkerîyî m' askerî
 leşîr bûn leşîr
 leşîwer bûn leşîwer
 let (I) m' pus, puzma
 let (II) m' porç * letek şîwî req bir porça sert etmek.

let (III) m' puş, muşkal (ağır ve yorucu etmekle yapılan)
 letan m' 1. uslu, uşîl (usul hayvan) 2. m' susturma uslu olma
 letanî m' 1. pusalema 2. susturma
 letandî lûgh 1. pusatmak 2. susturmak, yatıştırmak (ağk y.m' yotukîr kîrî)
 letanîf m' 1. pusuk 2. susturulmuş, yatıştırılmıy
 letanîf m' usululık thayvanlîr icm' usul olma (dîrîm)
 letarjî lûgh letarjî
 letê bûr letê
 letê m' porça ~ ~ porça porça ~ ~ bûn porça porça olmak ~ ~ kîrî porça porça etmek
 letêbûn m' parçalanma
 letê bûn lûgh parçalanmak
 letêbûyî m' parçalanış
 letêkîrî m' parçalama, parçalayış
 letê kîrî lûgh parçalanma
 letîk m' porça, parçak
 letîjandî m' birakma
 letîlandî lûgh bırakmak
 letîlî m' birakılma
 letîlî lûgh bırakmak
 letîm m' porça
 Letî m' Lete (Leton dilî)
 letîf m' letîf, şaka
 letîfîlan uşîr nûktedîr
 letîfîdanî m' nûktedîrlîk
 letîfîzan uşîr nûktedar
 letîfîzanî m' nûktedîrlîk
 letîfî m' parça
 letîfî lûgh parçalamak (bir şeyi kenîsîne siper ederek saklanmak)
 letîfî m' 1. zar 2. m' şîwîs
 Letonîkî m' Letonîk, Letçe
 Letonya m' Letonya
 Letonyayî uşîr Letonyayî
 letê bûn letê
 lewa (I) m' lewa (Balgî para birime)
 lewa (II) m' 1. bölü, bay 2. bölün (bir bîsmî çîşîrîrî parçalardan her birî)
 lewabûn m' 1. bölünme 2. bölüşme, bölüşme, paylaşılma
 lewa bûn lûgh 1. bölünmek 2. bölüşmek, bölüşülme, paylaşılma
 lewabûyî m' bölünüş
 lewawî m' 1. bölüne 2. bölüşürme, paylaşma
 lewa kîrî lûgh 1. bölünmek 2. bölüşürmek, paylaşmak * ez ê nîwî xwe pî re lewa bîkîm? ekmeğîmî an'ula paylaşayîm mî?
 lewayî m' bölüşüm
 lewanî m' 1. birleştirme 2. anlaşırma, uyuşturma 3. uzlaştırma 4. denk getirme
 lewî uşîr lûgh 1. birleştirmek 2. anlaştırmak, uyuşturmak 3. uzlaştırmak 4. denk getirmek
 lewayixwaz m' uzlaştırma
 lewayixwazî m' uzlaştırıcılık

levbûn *m* 1. beşişlik, levas kalmış 2. uyarılma 3. denkleşme, denk olma
lev hûn *lêg* 1. beşişlik olmak 2. uyarılmak 3. denkleşmek, denk olmak
levbûnî *m* beşişlilik
levdîleşî *m* boluşma
leven *baş* 1. kamaş (Platiginetes avustralis) 2. ot kamaş (ba m. kiden yapılmış)
levenê *şekîr* *baş* şeker kamaşı (Saccharum officinarum)
levgerî *m* 1. (birbirine) arama 2. telaş olma 3. (birbirine) dolanma
lev gerî *lêg* 1. (birbirine) aramak 2. telaş olmak 3. (birbirine) dolanmak
levgerîşayî *nê* doluşuk, karışık (soc. ip vs. içi)
levhatî *m* 1. barışma 2. anlaşma, oymama 3. uzlaşma 4. renk gelme
lev hatî *lêg* 1. barışmak 2. anlaşmak, uzlaşmak 3. uzlaşmak 4. renk gelmek
levratî *m* 1. karışık 2. doluşuk, ayışık 3. uzlaşık
levherbîlî *m* (birbirine) dolanma
lev herbîlî *lêg* (birbirine) dolanmak
levherbîlî *nê* doluşuk, karışık (soc. ip vs. içi)
levîs *m* dilog
levînsûbî *baş* 1. küpüleşme, eğilimlenme
levn *nê* neva, tur
levne *m* kamaş (kula), meyve suyu içirt
levpajî *m* paylaşıma
levpurkirîn *m* bölüşme, boluşma, paylaşma
lev yar kirîn *baş* bölüşmek, paylaşmak
levulog *kînd* levulog, meyve şeker
levzîstî *m* 1. kavga 2. dalaş, dalaşma 3. çatışma 4. kama, karıştıma
lev xîstî *lêg* 1. kavga etmek 2. dalaşmak 3. çatışmak 4. karmak, karıştırmak
levxîstî *nê* 1. çatışık 2. karma, karışıklı
levz *m* lif
levg *m* çukuk, zırzır
levabo *m* levabo
Levanten *nê* 1. Levanten (yakın Doğu'da yerleşmiş veya yerleşerek sığıp katıldığı Avrupa asıllı kimse) 2. *nê* Levanten (Levantenlere öge olan)
Levay *m* 1. levay (kumaş) 2. *nê* levay
levaye (I) *m* 1. levay (İbrazim m. masası) 2. tulucay (bu şeyin tutulacak yeri)
levaye (II) *m* 1. buzağılması 2. yavaşla
levale *m* eğilim, arıza (m. sel) bağından erkeklerin zevkine hizmet eden sarış erkek çocuk)
levaletî *m* eğilimlik
levaz *nê* 1. onk, siska, catta 2. zayıf insan ve kusma (sic) 3. İlyün (gece) azalmış, zayıf lanma; 4. zehun, nez, gıcız - bîlu 1) kırık olmak, siskalaştık 2) zayıf olmak, vucudtan düşmek 3) siskalaştirmek - kırın 1) kırılmak, siskalaştirmek 2) zayıflatmak 3) siskalaştırmak - kırîn 1) kırılmak, siskalaştirmek

lewazbûn *m* 1. arıklama, arıklanma 2. zayıflanma 3. sızılma, incelme (çok zayıflanma)
lewaz bûn *lêg* 1. arıklanmak, arıklanmak 2. zayıflamak 3. sızılmak, incelmek (çok zayıflanmak)
lewazim *lêg* 1. lewazim
lewazî *m* 1. arıklık 2. zayıflık 3. olgunluk 4. güçsüzlük
lewazkirîn *m* 1. arıklama 2. zayıflatma 3. arıcileştirme, güçsüzleştirme
lewazkirîn *lêg* 1. arıklanmak 2. zayıflatmak 3. arıcileştirmek, güçsüzleştirmek
lewazmayî *nê* kuyruk, ciğer
lewandî *m* ağız yasma (veya tutumuz)
lewandî *lêg* ağız yaktık (veya tutumuz)
lewê *velî* 1. eğel, bozuk 2. boşboğaz (yeri yersiz konuşan) 3. çıkarıcı, cene kavacı, gevve, zevce 4. ukalâ
lewêrî kirîn *lêg* gevvelenmek
lewêrî *m* 1. ağır bozukluğa 2. boşboğazlık 3. çıkarıcılık, gevezelik, zevçklük 4. ukalâlık - kirîn 1) boşboğazlık etmek 2) gevvelenmek, zevçklük etmek 3) ukalâlık etmek
lewêrîkî *m* 1. boşboğazlık etme 2. gevvelenme, zevçklere 3. ukalâlılama
lewêrî kirîn *lêg* 1. boşboğazlık etmek 2. gevvelenmek, zevçklenmek 3. ukalâlanmak
lewêyane *h* 1. boşboğazca 2. gevvelce, zevçke 3. ukalâca
lewêjî *nê* 1. boşboğazca 2. gevvelce, zevçkelce 3. ukalâca
lewe *m* balek, tığ, alayıcı - kırın 1) kırmak
levedar *nê* balıkkı, tığ, - bûn 1) kılmak
lewênî *gûzel*, yakışıklı
lewênd *nê* 1. yakışıklı 2. lewend (beyaz saçlı yakışıklı kimse) 3. güzel * *nê* lewendê vey her gûzê 4. *nê* lewend (Osmanlı coğrafyasında ve kıyılarında gevve yapar asker sınıfı)
lewênî (I) *m* 1. yakışıklılık 2. lewendlik
lewênî (II) *m* erdar, kolarması ucuna dikilen (uzun kumaş parçası, kol bağı)
lewênî *m* lewend
lewêntefîrîş *nê* İvanfıca (uzun kumaş)
lewêntefîrîş *m* lewendlik
lewêntefîrîş *velî* İvanfıca (şirî' eden)
lewêntefîrîş *m* lewendlik
lewer *m* belas, çayırlık, ucar
lewê *m* 1. lewa 2. resim (tab) 3. tabeî
lewêhîvîş *nê* tabeîci (tabeîş yapan kimse)
lewêhîvîşî *m* tabeîcilik
lewêheya kevir *nê*ayne 100
lewêk *m* lewhak, küçük lewha
lewlî *bur* rawe
lewtandin *m* olatma
lewtandin *lêg* olatmak
lewtî *m* olatma
lewîrîn *lêg* olatmak
lewtandin (I) *m* kırpılmama

lewitandin (I) m 1. hatirna xûletine 2. xirleme (başqık veya büyük aptestini yapma) 3. berbat etme, başqı gozinü yarına (bu işi istendiği gibi yapmama, kötüyü yapma) 4. pisletme, kötü duruma sokma 5. becermez (xirleme, bazırna, kulandırma) hale getirme)

lewitandin (II) *leşq* kaptırmak

lewitandin (II) *leşq* 1. hatırmak, kirletmek * *xwe lewitandîye* xistîna basım hatırını 2. kelemek (küçük veya büyük aptestini yapma) * *zarok bûwê xwe lewitandîye* çarek alını kirletmiş 3. berbat etmek, basım gozinü yarına (bir iş istendiği gibi yapmamak, kötü yapma) * *hîrroyê min re we kar lewitandîye* kordêşini sen bu işin başqı gozinü yarına 4. pisletmek, kötü duruma sokmak * *hay jê be, wî karî jî lewitandî dikkar e*, bu işi de pisletme 5. becermek (xirlemek, bazırnak, kullanılmaz hale getirmek) * *dî rojê pêşîn de bîncên xwe lewitandin* ilk gün elbiseletini becerdi

lewitandî *ad* 1. batık (kır vâ. refenlerden dolayı hatırıs duruşunda olan) 2. berbat, berbat edilmiş olan

lewî *ad* 1. batık, kırık vâ. refenlerden dolayı hatırıs duruşunda olan 2. pis * *awa lewî* pis su berbat 3. *we* bakla 4. bulayık (bulayışmış olan)

lewîn (I) *w* kaptırmama

lewîn (II) *m* 1. alma, xirleme 2. berbat olma 3. bulama, pışığı bulama, pisletme

lewîn (I) *leşq* kaptırmamak

lewîn (II) *leşq* 1. hatırmak, kullemek * *salê min lewîtiye* pantolonu hatırıs 2. berbat olmak 3. bulamak, pışığı bulmak, pisletmek

lewî *ad* lewî

lew *m* 1. ris (yan kısı adonlarda hâkî yarıyaşın)

lewêb (I) *w* bu yayık elemanı

lewêb (II) *w* 1. çark, döngü 2. *fîzîk* parçûl, sarkaç

lewêbandin *w* 1. sallama, sallandırmak 2. yalpalatma

lewêbandin *leşq* 1. sallamak, sallandırmak 2. yalpalatmak

lewêbin *w* 1. sallama salınış salınma (belli noktada bir yere ağırlı kalınmak şartıyla o noktadan iki tarafına sarkılı olarak zidiş gelme) 2. yalpalama

lewêbin *leşq* 1. sallamak, sallandırmak (belli noktadan bir yere ağırlı kalınmak şartıyla o noktadan iki tarafına sarkılı olarak gidip gelmek) 2. yalpalatma

lewew *ad* lûbelû

lewewî *ad* eblebi

lewês *ad* aq gözle

lewêsi *w* aq gözlelik

lewêb *m* yalpa

lewêbandin *ad* lewêbandin

lewêbin *ad* lewêbin

lewêb (I) *w* serpaş

lewêb (II) *m* çekişirme, başı kaşma, takaza

lewêb *ad* dolayısıyla, oturu, onun için, zira

lewêbe *w* kınanaya yel açmak şev

lewêkelîp *w* k namı, ayıp ama

lewêbê kirin *leşq* kuzamak, ayıplama

lewê (I) *m* zencî

lewê (II) *m* 1. leşq m. şekli 2. lez 3. tenk

lewêdar *ad* şekilli

lewî *ad* şekli

lewra *ad* çanku, zûp -oer çölçü

lew *m* kır, pışık (pışıklan duruşu)

lewlelew *m* boş söz

lewye *w* lewye

lewab *w* buranduruk

lewaw *ad* lewab

lewem (I) *m* 1. leşm 2. leşm (düştürün saparletme değre yete alan m. dan dîr vol) 3. *ewê* yanrı (sahin ağılığı olak biçimli çukur) - *kirin* 1) laşmı kazmak 2) eşmek, kazmak - *vedan* leşmı kazmak

lewem (II) *w* mayın - **çandîn** mayın döşemek - *kirin* bîwê erde yere mayın döşemek

lewemçîn *ad* mayınç

lewemker *w* laşmçî (laşmı kazın asker)

lewemkerî *w* laşmçî k

lewemvan *m* laşmçî (laşmı bu temelde yem işi)

lewemvân *w* laşmçî nak

lewex *ad* lewex

lewîn *m* geriz

lewîr *ad* çerîk, çavık (gucu ve bîrekedî)

lewîrî *w* çerîkçîk, çavıkçîk

lew *m* 1. yem (yavûk, kuş yemi) 2. *we* yem (bulama xardırnak için hazırlanmış çuzet, sullanılar kusa veya şey) - **awêtin** *dafîkê* (m. jî teleyê) yem dökme (veya koymak) - *kîrîn* yem dökme (yem koymak (aldatmak için) mayı verici davranışlarda bulunmak)

lewîdan *m* yenleme

lewî dan *leşq* yenlemek (kuş, kuses hayvanlarına yem vermek)

lewîkîrîn *ad* 1. yem dökme, yem koyma 2. *we* yenleme yem dökme, yem koyma (aldatmak için mayı verici davranışlarda bulunma)

lewî klîrîn *leşq* 1. yem dökme, yem koymak 2. *we* yenlemek, yem dökme, yem koymak (aldatmak için mayı verici davranışlarda bulunmak)

lewîkar *ad* yem dökücü

lewû *w* laşveme

lewûlîn *m* laşvema

lewû hûn *leşq* laşvemat

lewû klîrîn *w* laşvema

lewû klîrîn *leşq* laşvemat

lew ve çûn *leşq* karışmaya gitmek, karışmak

ley (I) m ley (Rumen pata birim)

ley (II) w yığma

leyan (I) m lekən

leyan (II) m istila

leyander *nəfəs* istilə

leyanderi m istiləclik

leyandı m istila etmə

leyandı *lğh* istila etmək

leyandı *nəfəs* istiləclik

leyandı *lğh* istiləclik

leydan w yığma

leydan *lğh* yığmaq

leyi m zel

levinışt m su taşkına

leyinkar *nəfəs* istiləclik

leyinkari w istiləclik

leyiständer *nəfəs* oynatma

leyiständin m oynatma

leyiständin *lğh* oynatmaq

leyistək m oynatmaq

leyistək m 1. oyun 2. oyun (bedence və kafca yenəkləri geliştirmək amacıyla yapılan, çeşitliğe dayanan her türlü yarışma) * **leyistəklən olmaq**iyə də olmaqiyət etmək 3. oyun (hemse, taatılardan birinin evi sayı kazananıyaşla elde edilir sonuq) 4. el (islami bil oyunlarda) ~ dan 1) oyun vermek 2) el vermek – **leyistən** (m ji listən) oyun oynatmaq ~ **rast kün** oyun künmək ~ **gezən kün** oyun almak ~a **bi kuzizan kəgü** oyunu ~a **barsayə** barça oyunu ~a **linecan** linecan oyunu ~a **kapan asik** oyunu ~a **pastoral** pastoral oyun ~a **pışikəş** pı anca oyun ~a **sərlikəş** pı üçü oyun ~a **süber** pı gölge oyunu ~a **şür ü mertalan kün** kalkan oyunu ~e **şweş listin** şweş oyun çıkarmak ~a **werzış** (m ji spor) spor oyunları ~ə mekel evmental (olarımla olarək) ~ən **gundan pı** köy oyunları

leyistəkänder *nəfəs* oynatma

leyistəkändin m oynatma

leyistəkändin *lğh* 1. oynatmaq 2. oynatmaq (aklım yitirmək) * **Jenika rehen ji destê wî dîni** aqıl leyistəkändin kəlməyə də oclanır. e- ləndən aklın oclan

leyistəkəş w oyun yarı, oyun sahəsi

leyistəkın m oynatma

leyistəkın *lğh* oynatmaq

leyistəkın *nəfəs* oynatma

leyistəkıvandı m oynatmaq

leyistın m 1. oynatma (vəkil qey. me, qılmaq, oclanma gibi a uclarla bir şeyle oclanma) 2. oynatma (herhangi bir tutku, ilgı veya oclanma gibi sebeple bir şeyle kendini vermek) 3. oynatma (bu tenside m) (lğh) 4. oynatma (film gösterme) 5. oynatma (tiyatro için, sahneye koyma) 6. oynatma (şeyla için, herhangi bir parçası kırılmama) 7. oynatma (sarsılma, yeni değisme) 8. oynatma (sporla

ilgili çalışmada, m katiını) 9. oynatma (mən- ğin gerəkirdiği oyunla hareketler yapma)

leyistin *lğh* 1. oynatmaq (vakit gecirmə, eğlə- me, oclanma gibi amaclarla bir şeyle uğraş- mak) * **il ser çêrê zarok dileyizîn**, **berdik ji dilerîn** çimenler üzerinde çocuklar oynuyor. **kuzalar oluyor** * **maç leyist** maç oynandı 2. oynatmaq (herhangi bir tutku, ilgı veya oclanma gibi sebeple bir şeyle kendini vermek) * **şm topê dileyizîn tu ji çêy?** top oynuyoruz sende gelmişin 3. oynatmaq (bu tenside m almak) * **dê dl film de dileyizê** filmde oynat- yacak 4. oynatmaq (film göster meç) * **vê hef- tîyê de di sinemayê de kün film dileyizîn?** bu hafta sinemada hangi filmler oynatılacak? 5. oynatmaq (tiyatro için, sahneye koyma) * **ev listka wan diçede naçede wê listka** şweş ya dîn dileyizîn bu oyunlar buer bitmez diğer oyunlarını oynatıyorlar 6. oynatmaq (şeyla için, herhangi bir parçası kırılmama) * **lingên anışeyê dileyizîn** masanın ayakları oynuyor 7. oynatmaq (sarsılmaq, yeni değis- mek) * **dl kışerêzê de hîna leyist** deprende yapı oynadı 8. oynatmaq (sporla ilgili çalı- şmalara katılmak) * **tenis leyistin** tenis oynat- mak 9. oynatmaq (oynatma gerəkirdiği u yumlu hareketleri yapmak) * **bi muvîlê** **şweş leyist** müzik eşliğinde güzel oynadı

leyistok m 1. oynatmaq 2. oyun ~a **zarokan** 1)

çocuk oynadı 2) çocuk oynatmaq (önemli

verilecek değerde olmayan) 3) çocuk oyun-

cağı (kolç. v. iş)

leyistok *nəfəs* *nəfəs* oynatmaq (sarı kimse)

leyistok *nəfəs* m oynatmaqçılık

leyistokşaz *nəfəs* oynatmaq (yapan kimse)

leyistokşaz m oynatmaqçılık

leyizîn m oynatış, oynatma

leyiz bir ley

leyizvan bir leyizvan

Leyl ü Mersin çirle kumrular

leyl w gece – ü **Mecmûn** 1) çirle kumrulu 2)

bir doğuda bir batıda iki yıldız

leylan (I) m eğge, melodı

leylan (II) m serap, ilgin, şunrak, ulğun

leylan *nəfəs* m karıkına (geç karama)

leylan dan *lğh* karıkınak (geç uclın)

leylunk *başw* zambak

leylanok m serap

leylök *başw* 1. leylak (Syringâ vulgaris) 2.

leylak (bu bitkinin çiçeği)

leylêtal *qedir* m kaur gecesi

leylik m solanok

leyli m leyli yatır * **dışistanı leyli** leyli mek-

lep

leylöz *başw* kardaşen (Geluclıus m valis)

leymün (I) m lıman

leymün (II) m marmarın

leyz m 1. oyun 2. oyun (bedence ve kafca ye-

tenekleri geliştirmek amacıyla yapılan, çe-

vikliğe dayanır her türlü yarışma) * **İyyên** olimpiyadê olimpiyat oyunları 3. ayar (tiyatro veya sinemada sanatçının rolünü yorumlamaya denir) - dan ayar vermek - **İyftin** (an jî listin) oyun oynamak - **qerebê kirin** oyun almış - **bi kazîran kîştî** oyunu - **a hîrsayê** borsa oyunu - **a fîncaman** fîncan oyunu - **a kûşîra** çark oyunu - **a pastoraf** pastoral oyun - **a pêşkêş şa** oncu oyun - **a şêlîkêş şa** açıcı oyun - **a sîberê şa** gölge oyunu - **a şûr û tîrtîtalîrî** kile, kalkın oyunu - **êke** awêş listin iştî oyun çıkarmak - **awêzîşê** (an jî sporê) spor oyunları - **ê mekel** oynama (olupuz olamak) - **ênî gumîlan şa** kîy oyunları **İyza** tenkeseye gîvê seyidlik oyunu **İyzbaz** *adêr* 1. oyuncu 2. oyunbaz, hilekar **İyzbazî** *adêr* 1. oyunculuk 2. oyunbazlık, hilekarlık

İyzeğî *m* oyun alanı, oyun sahası

İyziwîşê şa *mêr* oyun yazarı

İyziwîşî şawî oyun yazarlığı

İyzoq *m* oyuncak

İyzoq *adêr* oyun kutucu

İyzoqî şawî oyun kutuculuk

İyzoqî *m* oyun topu

İyzoqî adêr 1. oyuncu 2. oyuncu (şöhre, şinoma, oyuncusu, aktör, aktres) - **ê dumayê** (an jî) **çepû berkê** drama oyuncusu - **ê dervehiya rusê şa** *şag* çark oyuncusu - **ê hêlu rusê yê hundir** *şag* çark oyuncusu - **ê milê çepû ê duduyan** *şag* çark oyuncusu - **ê milê çepû** *adêr* sol açık oyuncusu - **ê mîvêkê şa** şairler

İyzoqî *adêr* 1. oyunculuk 2. oyunculuk (aktörlük)

İz *m* 1. acele * **İza** nâm heye aceleler var 2. hız, sürat 3. şiddet * **İza** bayê rûzgârîm şiddet 4. *ê* acele 5. *ê* hız, çabuk olmak - **hîkê** (ê) hız 2) çabuk ol - **dan** (îştîkê) *ê* çepê *ê* hız vermek, hızlandırmak - **dan** *awê* hızlandırmak - **mekel** acele etmek ağır ol, yavaş ol - **û** hız çok acele - **a bêqam yeldim** *hîz* - **a** **hîpêketînê** (an jî) **pêketînê** *ê* kalkınma hızı - **a** **göseyî** *adêr* açısı hız - **a** **jî nişka** ve **adêr** hız - **a** **awê zêde** kîrûn hızın artması

İza *beza* *ê* çabuk, *ê* elâcele, *îvedîlîkê*

İzag *m* sedye

İzan *adêr* 1. hız, hızlanma 2. *îz* *m* *îvne*

İzandîn *m* 1. hızlandırma 2. aceleleştirme, acele etirme 3. çabuklaştırma, tezleme, ivdîrme 4. süratlendirme

İzandîn *îzê* 1. hızlandırmak 2. aceleleştirmek, acele ettirmek 3. çabuklaştırmak, tezlemek, *îvedîlîkê* 4. süratlendirme

İzandîwîş *m* ivmeyazar

İzandîwîş *m* ivmölcer

İzandî *m* 1. hızlık 2. çabukluk 3. *îz* hız, sürat

İzandî *m* 1. hızlık, sürat 2. çabukluk 3. hız, sürat

İzandî *m* hızlıca, sevinç

İzandî *adêr* hızlıca, sevinç

İzandî *adêr* hızlıca, sevinç

İzandî *adêr* hızlıca, sevinç

İzandî *adêr* hızlıca, sevinç

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme - **a** **dîlê** kalp çarpıtise (hîzê) *hîz* şekillîe açması - **a** **göseyî** *adêr* açısı, ivme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzandî *adêr* 1. hızlandırma, hız verme, ivme kazandırma 2. süratlendirme

İzlezin *fiğh* 1. hırlanmak 2. sezele edilme

İzlezlek *af* aceleci

İzminna *zi* huz bulma, istirahat

İziz buza *h* çarçabuk, alelişele, ved, lile

İzlek *af* 1. izli 2. aceleci

İzoke *af* 1. azlı, azlıca 2. acelesi, acelesice

İzpiy *af* *h* zıçer, yınsoçer

İzswar *af* çabuk yizen

İzzyın *zye* izyon, doku bozukluğu

İz (II) *z* 1. ama, lkat, lkin (çelişki ve tutarsız iki cümleyi birbirine bağlar) * swarin ljinik e lē btehm e yemek az, ama lezeli 2. ama (ayrım veya azlı bir ifade içinde olan bu cümleyi, başka bu cümleye bağlamaya yarar) * hūp dūhājin ku ez dē sibehē werim, lē ez dē ne li malē him yazın geleceğini diyorsunuz, ama sen evde bulamıyacağım 3. ama (çekilmeden soruyu anlatan iki cümleyi aynı sebep durumlarına olan cümleye bağlar) * ez tēkilī vī karf būm, lē posman im ben bu se karadım, ama pişmanım 4. ama (bir şeyi, bu buyruğu etkisizlemek için de ul anılır) * xweş, lē gotimeke xweş goti gōzē, ama güzel bir söz söyledim 5. ama (baten dikkat çekerek için cümleleri sonuna getirilir) * ez gotim nayē gotim lē? bu söz söylenmez ama? 6. ama, ancak (şayma veya hayranlık kata) * lē tūy tēkū xweş e hat ama güzel şey 7. oysa 8. fakat, yalnız 9. h yalnızca * ez dē hiçine, lē ez hevalēn xwe dīxwāzin gōdem yazın arkadaşlarımız isterim 10. eyleyse * lē wē kengē bē? eyleyse ne zaman geli? ~ belē ama, fakat, lakin

İz (III) *af* geçeri, çocuk oyunları, gra oyunları

İz (III) *af* 1. bir bu sistemliği gibi, uygun) Z. kip, lpa tra

İz (IV) *h* kadınları teklifler konuşmalarda, seslenmede ~ ~ kirin lo lo hatli ne umle ne buldu ~ ~ kirin lo lo jē re hatin ruzgū ekū ūtina beçmek ~ ~ ye lo lu li paş e dala bu ne ki

İz (V) *h* 1. ya (onaylama, taslatma, evet anlamında) * lē wisan e lē ye, oyle ya 2. ya (bilinen, görülen, izlenilen anlatılan bir olay sebebiyle sorular başka bir konu için kullanılır) * we zikē xwe tēr kd, ya ez çî bîkim? ez kaçınmazı düşününüz, ya ben ne yapayım? 3. ya (ayrı cins öğelerden biri diğerinden üstün görüldüğünde kullanılır) * ūrtūne lē xis şikand, bilweşand, lē ew zik yama ku da utaran? ūrtan kırık, dikin, yikiri, ya o öğelere verdiğî zarar? 4. ya (cevap netliğince olan evetlerin sonuna getirildiğinde asıl yargının arkadan getirilmesi ile anlatılmayı beate) * ne kurikekî serub e, ne werab e lē bimek serxweşya wē hēye ūmū ūğlān ūğlān, değilün ya, yalnız biraz saçbaşıya var ~ ku ya (bir düşünürün kar-

şırı düşünülürken kullanılır) * tū dūbēji ez dē biğitime, lē ku tu neğilivē? yarıdan diyorsun, ya yetişemezler?

İz (VI) *e* 1. anda * dīrawē min lē tūa parim cōk kaldı 2. şuna * tū lē şuna bōk ~ buluşup bün hatin hom şağ loş ~ bibe jehr ū zīgūm (yerdiği) zehir zikim olar ~ bixin hū ūran, aş bükün bi kiran argo karından ~ peyi şarında şepoyi ekak etmeyeceksin ~ būn ...) kesilmek (kendini bir şey gibi göstermek) * li me hūbū qelireman hūz kāmman kesilmış ~ būn pūşirtengī dara dūşmek (zet darında kalmak) ~ būn saw ū şepet eşxerān ūşurōş kōpuzā dōmek (çok şaşırarak, donup kalmak) ~ hūn (üştük) xerub hūlm almak * nexweşin lē bū psikoceke xeterlak hastalıklı tehlikeli bir psikoz tēlin eldi ~ büye wekī def (an il ziraatı davul gibi çis) (yük) ~ çî dīke? (herhangi bir yerde) ne arıyor? * tū li vir çî ilki zū hēre malē sen bu da ne arıyorsun, çabak eve git ~ dek il dōloş çökürün (binim) başma çom çmek ~ dek il dōlah perandūn (binim) duzen sarmak ~ ecele kirin sıkıştırmak, dōn getirmek ~ fōnd ūl fūl çökürün (binim) başma çom çmek ~ hatin zēdeklirin eslenmek, ziyadeleir yapılmak (tıştık) ~ kirin belā (bu şey kırma) belāna sarmak ~ kirin helālī keratū 1) (bu şeyi binim) hōm etmek 2) dōvōl parāsi etmek ~ kirin bīryūhrē yo yala çekmek (veya y ilaya tutmak) ~ kirin xewna quzī xwe hayal görürmek, birini dehiye dönmek ~ ~ kirin, lulo hatin beş ūp dōta sarmak (sarmak) ~ ~ kirin hūn jē re hatin bir çiş (iki konuşmak) ~ ~ ye lo lo li paş e dala bu ne ki ~ nebūn xwedī (an jī xweyī) 1) salıplamaemek, satıp çıkarmak 2) acı, şiddetlik ~ nehatūn rehine (binim) görünür yaşama hakırçak ~ pişivanekef (yekī) helbūn (binim) nakhmede çayıştırmak ~ pūruz (ū bimbarek) be (binim) her şey hayırlı olsun ~ qar hatin (bir şey binim) gücüne girmek ~ silav hatin dayin selulannak ~ telūyē kirin (binim) zōmekmek (tıştık) ~ xūrtūn çatal kēta hatmak, tō hat hatmak

İzūlqūn *or* (bir şeyi takılma, takılıp kalmak) lē allqūn *fiğh* (bu şeyi) takılacak, takılı kalmak

İzamaqehūn *zi* (bir yerde) hazır bulunma (veya olma)

İz amade hūn *ziya* (bu yerde) hazır bulunmak (veya olmak)

İzānū *af* 1. uydurma 2. uyarılma, uyarılma, adapte

İzānūn *af* 1. uydurma 2. yakıştıma, yaraştırma 3. uyarılma, adapte etme 4. denk getirme 5. uyarılma fuyā hūle getirmek 6. uyandırma, adapteyon,

İE anin *ğgh* 1. uyandırmak 2. yandırmak, yaşıtmak 3. uyarılmak, adapte etmek 4. deniz getirmek 5. oluşturmak (uyar hâle getirmek) * kalit II qeşbeyê anî anahları kışile a listirdi

İE arandün *w* kışkırtma, ateşlendirme

İE arandün *ğgh* * çıkarmak, ateşlendirilmek

İE arastebûn *aw* yönelme

İE araste bûn *lêw* * yönelmek

İE arastebûyli *aw* yönelme

İE arastebûyîn *aw* yönelme

İE aritîlî *w* (her şeye) takılma, takılıp kalma

İE aritîlî *ğgh* (bir şeye) takılmak, takılıp kalınmak

İE aşê hûn *w* 1. kağına mal etme, alışkanlık, boyuna geçirme (Zinnetine geçirme) 2. üstüne oturma (veya yatma), üzerine oturma (veya yatma), üstüne koruma 3. zorla alı koyma

İE aşê hûn *ğgh* 1. keniğe mal etmek, boyuna geçirmek (Zinnetine geçirmek) 2. üstüne oturmak (veya yatmak), üzerine oturmak (veya yatmak), üstüne korumak 3. zorla alı koymak

İE avêtin *w* çıkarma (bakkeler için, top'u hâlede, gür olarak yetirme)

İE avêtin *ğgh* çıkarmak (bakkeler için, top'u hâlede gür olarak yetirmek) * da vü erda zîwa de giya çawan İE avêtine bi kuru topuktâ nasêda atlar çıkartıy

İEh *w* oyun, oşacık, hile

İE hâlîq *w* (birini) tokatlamak, kazıklama

İE la dan *lêw* (birini) tokatlanmak, kazıklanmak

İE hâlîte bûn *lêw* * girilmek, yönelmek

İE hâlîte bûn *w* (birine) oyun oynamayı görünme

İE hâlîte bûn *lêw* (birine) oyun oynamayı görünmek

İE hân *aw* kârdüce

İE hânandî *w* (birine veya bir şeye) alıştırmak

İE hânandî *ğgh* (birine veya bir şeye) alıştırmak

İE hândor kirin *w* erkelenme, erkede bulunma, erki yapma, hükmetme, efsûs olma, kâr etmek

İE hândor kirin *lêw* erkelenmek, erk de bulunmak, erki yapmak, hükmetmek, efsûs olmak, kâr etmek * İE dan İE hândor nêke dayêk kâr etirîy

İE hânê *aw* baneç

İE hânî *aw* haneç

İE hânî *w* 1. (birine veya bir şeye) alışma 2. alışma (oyun duruma gelme, alışmak etme)

İE hânî *ğgh* 1. (birine veya bir şeye) alışmak 2. alışmak (oyun duruma gelmek, alışmak etmek)

İE hân *aw* 1. bahane üstünde olma 2. aygıt, alet

İE hârândî *w* 1. -e yağdırma 2. yağ yağdırma

İE hârândî *ğgh* 1. -e yağdırılmak 2. yağ yağ-

dılmak * nane İE hârândîn ana mekuylar yağdîndîlar

İE hâr bûn *w* 1. yüklenme 2. hâlîte usûmle olma (bir şeye karşı dolu olma)

İE hâr bûn *ğgh* 1. yüklenmek 2. hâlîte üstünde olmak (bir şeye karşı dolu olmak)

İE hârkerî *aw* 1. yükleyici 2. isnat edici, ispat eden

İE hârkerî *w* 1. yükleyici 2. isnat edici

İE hârkerî *w* 1. (birine veya bir şeye) yüklenme 2. ağırlık yüklenme 3. yüklenme (yükünürlük altına sokma) 4. yük vurma (hayvana yük yüklemek) 5. yüklenme, sarı etme 6. YÜZLENME, AÇILANMA, ISPAT, ISNAT ERME

İE hâr kirin *lêw* 1. (birine veya bir şeye) yüklenmek 2. anlamı yüklenmek 3. yüklenmek (yükünürlük altına sokmak) 4. yük vurmak (hayvana yük yüklemek) 5. yüklenmek, sarı etmek 6. yüklenmek, ağırlık etmek, isnat etmek

İE hêlîlî *aw* aşîrî

İE hêk *aw* kağına

İE hêlêhûn *w* 1. yayılma, genişleme (çevreye yayılmak) 2. yayılma (genelleşme) 3. yayılma, kaplama, bürümme 4. (hastalıklı) yayılma, pek çok kimseye geçme 5. kaplama, sarıma 6. yayılma, sarıma (bir yerden başka bir yere geçme) 7. çavıma, sarıma (ışık, koku, sıvı, gaz dağılıp yayılma) 8. döküme (kır, sokak gibi yerlerle insanlar çokça biriktirme) 9. yayılma, dağılım, uzatma, bir alana yayılmak 10. dağılma

İE hêlav hûn *lêw* 1. yayılmak, genişlemek (çevreye yayılmak) 2. yayılmak (genelleşmek) 3. yayılmak, kaplamak, bürümek * giya li hexê bela bûye af bahçeyê istîlu etirîş 4. (hastalık) yayılmak, pek çok kimseye geçmek 5. kaplamak, sarıma * ronîya ampulê İE hêlavê hêlav bûbê ampulê işîrî odâyê tamamen sarîştî 6. yayılmak, sarırmak (bir yerden başka bir yere geçmek) * ağırlı İE taxê belav hû afêş maballêye sarîştî 7. çavırmak, sarırmak (ışık, koku, sıvı, gaz dağılıp yayılmak) 8. dökülmek (kır, sokak gibi yerlerle insanlar çokça biriktirmek) * roja hû-yerê her kes li kuçyê bela hû afêş günû herkes sokayê dîzoldî 9. yayılmak, alıp yayılmak, uzatılmak, bir alana yayılmak 10. dağılmak

İE hêlavê hêlav 1. dağılım tutulmuş gelmiş toplu olan bireyleri veya kesimleri arasındaki dağılım (ışık) * İE hêlavê hêlavê dabatê getir dağılmî 2. dağılım (su) (biteninde kâkida bitenimlere uşenler malîlarîna herhangî her şînde verilmîş)

İE hêlavê hêlav *w* 1. yayma 2. yayma, dağıtma 3. dağıtım, dağıtma 4. sarıma 5. kaplama

İE hêlav kirin *lêw* 1. yayılmak 2. yayılmak, dağılmak * navê çeteyê İE her alîyê belav kir çetenan ismîni her tarafê yayîlî 3. dağılmak

4. sakınmak 5. kaçılmak
İle helâ *g* 1. ama, fakat, lakin (çel çelî ve tutarsız iki cümleyi birbirine bağları) * xwarra hincik e, İle belâ latalin e yeñek az, ama rezetli 2. ama (uyarma veya sarıltı lar ifade müteliğinde olan bir cümleyi, başka bir cümleye bağlamaya yarar) * hün dibêjin ku ez dâ sibehê werim, İle belâ ez dâ ne li malê bim yuta geleceğim diyusüniz. ama ben evde binimmiş olduğum 3. ama (beklenmeyen sonucu anlatan iki cümleyi onun sebebi durumunda olan cümleye bağlar) * ez têkîlî vî karî bûm, İle belâ puştan im ben bu ez karîm. ama puştanım 4. ama (bir yargıyı, bir buyruğu pekiştirmek için de kullanılır) * xwey, İle belâ gotineke xwey gut güzel. ama güzel bir söz söyledi 5. *g* gel gelelim * İle helâ em hên ser vê meseleyê wê çawa be gelo? gel gelelim meseleye. ne olacak şimdi? 6. *g*h ancak (lâkin, ama, yalnız) * ez dest bi vî karî dikam, İle belâ nikarin biqedînim bi işe başlıyorum. ancak bitiremezsin 7. ne var ne var ki * İle belâ ez nikarin van gîrîmê te qebûl bikim ne var ki senin bu dediklerini kabul etmemi inkarsız 8. yeter ki **İlebeyanêhün** *m* 1. (birine) heyan olma 2. iç ne olduğuna
İle beyan bûn *f*ew 1. (birine) beyan olmak 2. içine dönmek
İlecih bûn *m* 1. yerleşme 2. yerleşme, mesken tutma, ikamet etme 3. konulanma 4. ispat olma (oçum yaptığı veya ülediği suç u ispat etme)
İle ci h bûn *f*ew 1. yerleşmek 2. yerleşmek, mesken tutmak, ikamet etmek 3. konulanmak 4. ispat olmak (barim yaptığı veya ülediği suç u ispat etmek)
İlecihkirin *m* 1. yerleşmeye 2. yerleşmeye, iskan etme 3. ispatlama 4. araf etme, bul bul gibi konuşmaya (veya söylemeye)
İle bi ci h kirin *f*ew 1. yerleştmek 2. yerleştmek, iskan etmek 3. ispatlamak 4. araf ettirmek, bulbul gibi konuşulmak (veya söylenmek)
İle dîqarêhün *w* (birine veya bir şeyi) dikkatli olma, meraklı olma
İle bi dîqarêhün *f*ew (birine veya bir şeyi) dikkatli olmak, meraklı olmak
İle bigelbûn *m* (birine) yemimli olma, kınılı olma
İle bi gel bûn *f*ew (birine) yemimli olmak, kınılı olmak
İle digirbûn *m* (birine) kin bağlama
İle bi gîr bûn *f*ew (birine) kin bağlamak
İle hîrêsbûn *m* (birine) kızgın olma
İle bi hîrê bûn *f*ew (birine) kızgın olmak
İle hîrê *z*îşê at edên
İle hîrê *m* şifecilik
İle hîrêrûn *w* 1. affetme, bağışlama 2. kaçınma (bir işi belirlenen zamanda yapmama)

İle bîhîrîn *f*ew 1. affetme, bağışlamak 2. kaçınmak (bir işi belirlenen zamanda yapmama)
İle bîkevsbûn *w* 1. uyuma, uygun olma 2. alışmak, uya, duruma gelme, alışmak etme
İle bi keys bûn *f*ew 1. uyumak, uyuma olma 2. alışmak, uyar duruma gelmek, alışmak etmek
İle bîkevsdîrîn *m* 1. uydurmak, uygun duruma getirme 2. alıştırmak, uyar hale getirme
İle bi keys kîrîn *f*ew 1. uydurmak, uygun duruma getirmek 2. alıştırmak, uyar hale getirmek * **İlûlî li qelleyê** bi keys kîrî anlatıma kîlîde aşırdı
İle bîkîrêhün *w* (birine) kalıya takma, (birine) kalıya takmaya alma
İle bi kîr bûn *f*ew (birine) kalıya takmak, (birine) kalıya takmaya almak
İle bîkîrêhîhün *m* (birine) kin bağlama, (birine) kin gütmek, (birine) kin gütmeye olma
İle bi kîr bûn *f*ew (birine) kin bağlamak, (birine) kin gütmek, (birine) kin gütmeye almak
İle bînazêbûn *m* (birine) nazlanma, (birine) naz yapma
İle bi naz bûn *f*ew (birine) nazlanmak, (birine) naz yapmak
İle bîrîkêhün *m* (birine) kin bağlama, (birine) kin gütmek, (birine) kin gütmeye olma
İle bi rîk bûn *f*ew (birine) kin bağlamak, (birine) kin gütmek, (birine) kin gütmeye almak
İle bîrînî *û* anîa *f*ew geçdirmek, süterek, değdirmek hareket ettirmek * **Gîlî** li ser qîmêş bî *û* anî çûyê kumêşê ustînde geçdirdî
İle bîrîn *w* kestirme, tahmin etme
İle bîrîn *f*ew kestirmek, tahmin etmek * **anî** vê olêk **İle bîrî** ben üç olêk kestîrdim
İle bok *m*ê 1. yaltak, yaltakçı 2. dalkavuk, şaklaban 3. hilebaz, hilekâr 4. maskara, soytar
İle bokî *m*ê 1. yaltaklık, yaltakçılık 2. dalkavukluk, şaklabanlık 3. hilebazlık, hilekârlık 4. maskaralık, soytarlık 5. *vî* yaltakçı 6. dalkavukcu, şaklabancı - **kîrîn** 1) yaltakçılık etmek, yaltaklık etmek 2) dalkavukluk etmek
İle bokîbûn *m* 1. yaltaklaşma 2. dalkavuklaşma 3. hilekârlaşma 4. soytarlaşma
İle bokî bûn *f*ew 1. dalkavuklaşmak 2. dalkavuklaşmak 3. hilekârlaşmak 4. soytarlaşmak
İle bokîkîrîn *w* yaltaklanma
İle bokî kîrîn *f*ew yaltaklanmak
İle bot *m*êr bağlamaya
İle botandîn *m* 1. (birini) aşma, geçme 2. mazur germe
İle botandîn *f*ew 1. (birini) aşmak, geçmek 2. mazur geçmek
İle horî *m* muşt, bağışlanmaz, affedilmez olan
İle horî *w* 1. (birini) aşma, geçme 2. affetme,

affilemek, bağışlamak, affetmek görme ve-
va görüne) 3. özur, özür dileme -u **awe**
xwestin 1) aff dilemek, affını dilemek (veya
istemek) * **li min negirin ez de nikarim**
el karî bikim affına istiyarum bu işi yapar-
mayacağım 2) özür dilemek (yaptığı bir
yanlıktan dolayı bağışlanmasını istemek)
İstihar (I) *İst* 1. (bilim) aşmak, geçmek 2. af-
fetmek affilemek, bağışlamak, hoşgörü ile
karşılamak, mazur görmek 3. özür dileme
* **U min illore azu dilyorot**

İstihar *İst* affetmek

İstihar *İst* affetmek

İstihaw *İst* affetmek, bağışlamak isteyen

İstihaw *İst* affetmek, bağışlamak isteyen

İstihaw *İst* affetmek, bağışlamak isteyen

İstihaw *İst* affetmek

İstihaw (I) *İst* 1. inşa olmak, kurulmak (yapılmak) 2. üölüm (duvar için)

İstihaw (II) *İst* 1. uyum, uygun gelme 2. uyum,
gelme, denk gelme (olucular birbirini tutmak)
3. bulunma, olma (bir yerde olma veya bul-
unma) 4. gelip gitme (bir yerde, bir
mekanda bulunma) 5. üstünde olma, görünmek
olma (elbise için) 6. ucma (belinle) 7. beş-
li olma, hırcu bulunma 8. yatma (bey yere
heklem) 9. -de bulunma (olma, yaşamak) 10.
sahip olma, var olma (herhangi bir niteliğe
sahip bulunma) 11. boyunca olma 12. -e dön-
mek olma 13. görme, gözük olma (çok değer
vermek) 14. ışınma, görünme 15. başa gelme, ol-
ma, oluşma

İstihaw (III) *İst* 1. geçerci olma, saymak (geçer-
tutmek) 2. uygun olma

İstihaw (I) *İst* 1. inşa olmak, kurulmak (ya-
pılmak) * **kanî lî bū** ev inşa oldu 2. kurulmak
* **döwr lî nehûye döwr** kurulmasını

İstihaw (II) *İst* 1. uyum, uygun gelmek * **ev**
cil tam lî bū bu elbise ona tam oldu 2. uy-
mak, gelmek, denk gelmek (ölçüler birbirini
tutmak) * **pêluy il piyê wê bū** ayakkabı ay-
ğına uydu * **sol lî piyê wê bū lî nebû?** ayak-
kabı ayığına iyi geldi gelmedi mi? 3. bulun-
mak, olmak (bir yerde olmak veya bulun-
mak) * **bay bū ku lilla li şir nebûn** iyi ki e-
rada bulunmadınız * **lazim e ku ez pestî nis-
ro li wirê bûm** öğleden sonra orda olmalıydın
4. gelip gitmek (bu süre bu yerde, bir me-
kanda bulunmak) 5. üstünde olmak, görünmek
olmak (elbise için) * **saqeyêk reş kî bū** sı-
yah bir cekek üstünde vardı 6. uçmak (belir-
mek) * **Nadîyên zerokî lî rûyê wê būn** yü-
zünde çocukları izlediler uçuyordu 7. hecele
olmak, barcu bulunmak * **dişayek ilayn lî**
bû bir sürü barcu bulunuyor * **pereyê min lî**

ye o hara parî birçlatur 8. yatmak (baş yere
beklemek) * **mal il depuyê** tezdular depoda
variyordu 9. -de bulunmak (olmak, yaşamak)
* **êw hê jî il Farqînê ye o hâlê silvanda** 10.
sahip olmak, var olmak (herhangi bir niteliğe
sahip bulunmak) * **pozêkî mezîn lî bū** u lu
sundu vardı * **bejn li haleke zewç lî bū** gi-
zel bir hay-pasa sahibi 11. boyunca olma *
ev deyîlî min e bu barcu ben buyunna ulu-
yorum 12. -e dönük olmak * **piştâ wî il min**
bû sırtı bana dönüdü 13. görmek, görü-
lünk (çok değer vermek) * **hemu çavên wî li**
perşyan e gözü paradan başka bir şey gör-
müyor 14. görmek, gitmek * **uniformalaya**
devletê lî bū devlet üniformasını taşıyordu
15. başa gelmek, olmak, oluşmak

İstihaw (III) *İst* 1. geçerci olmak, saymak
(geçer tutmak) * **ev hatîna we nelê ye bu** se-
ferki gelişmeyi saymıyorum (veya geçersiz)
2. uygun olmak

İstihaw *İst* dan **İst** geçimsizleşmek, uysuz-
laşmak

İstihaw *İst* (barcu) yük olma 2. (barcu) a-
ğırlık olma

İstihaw *İst* (barcu) yük olma 2. (barcu)
ağırlık olmak * **lî kesî nêbe bar** kimse-
ye ağırdu olamaz

İstihaw *İst* (barcu) başına belâ olmak
2. **wer** ile olmak, kangren olmak (husulâ
çün)

İstihaw *İst* (barcu) inat olmak

İstihaw *İst* (barcu) aşkı olmak

İstihaw *İst* (barcu) kulak misafiri ol-
mak

İstihaw *İst* (barcu) hayretler içinde kalınak,
bakakalmak

İstihaw *İst* (barcu) zelil olmak olmak

İstihaw *İst* (barcu) mal olmak, mal etmek
(bir değer karşılığında sahip olmak) * **etse il**
ser min bi pîne malvarî bū mal arsayı beş
milyarlık mal ettim

İstihaw *İst* (barcu) (hırcu veya bu yere) ku-
ruk olmak, ni-sehr olmak

İstihaw *İst* (barcu) (hırcu) kanavarlaşmak

İstihaw *İst* (barcu) (hırcu) başa düşmek, başı sı-
kışmak, başına bu iş gelmek (kuru bir ca-
ruma uğramak)

İstihaw *İst* (barcu) aydınlanmak, aydınlığa çık-
mak, uze ile çık doğmak

İstihaw *İst* (barcu) yapılmak

İstihaw *İst* (barcu) sabah bulmak, sabah ol-
mak (sabah kadir uyanmak) * **ez cewher-
rimî bûm**, bi zor li min **bû** sabah hiç uyu-
madım, sabahı zeh ettim

İstihaw *İst* 1. sahip olmak, sahip olma 2.
sahip olmak, ilgilenme (ilgilenip gözetme)
3. sahiplenme, kuyumcu 4. (barcu) kurtar-
ma 5. (bilim) arayıp sorma

İstihaw *İst* 1. sahiplenmek, sahip ol-

mak 2. salıp c kışık (dgi enmes) (dğ lerip gozemek) 3. salıplarımak, bayırmak 4. (hırma) kanat açmak 5. (hırma) arayıp sormak

İE BÜN XWEYİ *hw* le bün xwedî

İE BÜN YEK *hw* (buine kaşı) bülük olmak, bulunmak * *hav ü kur li min bün yek ü li min dan* bunu ağız arı olup dem olduğu

İE BÜN ZEİDE *hw* (bu ve.e) tak lip kalmak

İE BÜN ZİQİM *hw* zelzolmak, zenî zikîon almak

İE BÜRİN *hw* le borîn

İEBÜYİ *zî* 1. msa kolde 2. orulu (dara)

İEBÜYİN *hw* 1. inşa olus, kurulus (yapılış) 2. irulduş (duvar için)

İEBÜYİN (II) *w* 1. uyus, uygun geliş 2. uyus, geliş, deniz geliş (ölçüler, birbiri ni tutma) 3. bulunus, oluş (bir yerde olma veya bulunma) 4. gelip geçiş (ha sure bir yerde, bir zamanlarda bulunma) 5. usûde a.us, g.y.m.k u.luş (elbise için) 6. uşuş (belime) 7. uş (li) oluş, here a bulunus 8. yuş (buş yere bekleme) 9. -de bulunus (olma, yaşama) 10. salıp oluş, var oluşu (acchağı bün a bilge salıp bulunma) 11. boyunna alış 12. -edirik oluş 13. gümne, görü olma (çok değer verme) 14. işçima, giyma 15. başa geliş, oluş, oluşma

İEHÜYİN (III) *w* geçer i oluş, sayı (geçer tül na)

İECEDANDIN *w* 1. dclama, uğraşma, baş koşma (bu işi başarmak için çalışma) 2. güdümlenme

İE CEDANDIN *hw* 1. didinmek, uğraşmak, baş koşmak (bir işi başarmak için çalışmak) 2. güdümlenmek

İECİSANDİN *w* 1. bu yerde toplama 2. işe odaklaşma

İE CİVANDİN *hw* 1. (bu yerde) toplanmak 2. *w* e odaklaşmak

İECİSİN *w* 1. (bir yerde) toplanma 2. değişme, uzermek üzere 3. uşuşma 4. yığılıma, birikme, yuvallama 4. toplanma, odaklaşma

İE CİVİN *hw* 1. (bir yerde) toplanmak 2. değişmek, toparlamak etmek 3. uşuşmak 4. yığılmak, birikmek, yuvallanmak 4. toplanmak, odaklanmak * *her ilş li ser ve nuqreşê el-vlye* her şey bu noktaya odaklanıyor

İE CÖR KİRİN *hw*, hastalık uzerlemek, etkilî olmaya başlanmak

İE CÖL BÜN *hw* 1 toplanmak 2. uşuşmak * *se*

İE CÖL BÜN köpekler başına üştü.

İE ÇAWA *w* elbet, elbette, tabii

İEÇ (I) *hw* liç

İEÇ (II) *w* sapma (dağra yaldan sapma)

İEÇEK *w* leçek (buş ürtüsü) -a döl bünmri etra- fı boşanlık kadın baş omuz

İEÇERBÜN *w* domme (-den sapma)

İE ÇEY BÜN *hw* dümnek (-den sapmak) * *gava ku tu li gışe çera bilyî rast here mala püşin a ku derkeve ser riya tu köşeyî dölünke* karşıma çıkınca eve git

İEÇELİNHAZİN *w* (hırma) gış gelme, zar gelme **İE ÇETİN HAZİN** *hw* (hırma) gış gelmek, zar gelmek

İEÇEHİM *w* 1. ortaya çıkma, avr o gış 2. başına gelme, yazınma

İE ÇEBÜN *hw* 3. ortaya çıkarak, avr alınca * *ev deri paşê İE ÇEBÜN* bu denler ordan avr

olen 2. başına gelmek, yazınmak * *ev üşîê ku li min çebû* bu başına gelen şey

İEÇEKİRİN *w* hazn lama, kurma (önceki hazn lara), gışlıca hazn lara, hazn lara

İE ÇEKİRİN *hw* hazn larak, kurmak (önceki hazn lara), gışlıca hazn larak, hazn lara

* *komplu İE ÇEKİRİN* komple hazn larak * *dek İE ÇEKİRİN* düzen kurmak

İEÇER *w* evgen, iyeşen, hır, akıt (akıtlı denler, hastalık için) * *axweşîneke İEÇER* evgen bu hastalık

İEÇERDİN *w* 1. (bu yerde) yayma, oturma 2. yayma (a nari genî çelme)

İE ÇERUNDİN *hw* 1. (bir yerde) yaymak, oturtmak 2. yaymak (ama genî çelme) * *leke İE ÇERUNDİN* lekeli yaymak

İEÇERİN *w* 1. (bir yerde) yayılma, oturma 2. yayılma (genişleme, büyüme, meydana lma gelişme (hastalık için) 3. *avz* atılma

İE ÇERİN *hw* 1. (bir yerde) yayılmak, oturtmak 2. yayılmak (genişleme, büyüme meydana lma, gelişme (hastalık için) için)

* *lekeva rûn zû İE ÇERİN* yağ lekeli çubuk yayılır 3. *avz* atılmak

İEÇÜN *w* 1. ilerleme (bulunduğu yerden daha ilerine gitme, yol almak) 2. benzeme 3. benzeme, uzerme (birini uzerinde lma ne herhangi bir hükümlen benzeme) 4. parçlama (avz, lev yayma, avz bir yere değin, yemekte) 5. tutuşma, avz alma 6. kazınma (zamanında yaparmak) 7. muhtaş o ma *öl* n olarak zekai, sadaka vb yi ajabilir durumda olma 8. nazarl, nazanma, giler (hazn lara) 9. *avz* eden, mışraf (gelecekte gelecek değerler karşılığı yapılır harçları) * *dulhat ü İEÇÜNAN RÜBERİ* hev hika gelir ile giderler karşılaşır - ü *İEHARTIN* *hw* girdi çözü, girdi çıkma (bu şeyin geliri ve gideri) -a *gışê* *hw* ü (evayî) genel gider

İE ÇÜN *hw* 1. ilerleme (bulunduğu yerden daha ilerine gitme, yol almak) 2. benzemek

* *çil ü bergeñ wî li yân nîran* ilçin gıştleri beylerimke benziyor 3. benzemek, çekmek (birini uzerinde lma ne herhangi bir bakandan benzemek) * *lawik li hayê xwe*

vîyê çuuk bulusma benziyor * *keç li me-tan kur li xalan* ilçin kuzul bulays, mekeler dayıya *hw* 4. parçlamak (avz avz yaymak, avz bir yere doğru yemekte) 5. tutuşmak, avz olmak * *agir xweş İE ÇEÇE* iyi *avz* a *avz* 6. kazınmak (zamanında yaparmak

* *mîbîşê li min çû* nazari kazındım 7. muht

taç olmak (duş olarak zekât, sadaka vb. ya a-
lî) bir durumda olmak) * zekât lê dilçe ze-
kâtî mahtac B. masraf e. masraf

lêçûnî or benze-lik, benzeme, benzeyis

lê çûn û hatin lêbe 1. gezinmek, dolmak 2.
mak gezinmek

lêçûn û jêhatin lêbe girdi çıktı, girdisi çıktı-
sı (bî şeyin geliri ve gideri)

lêçûyî wê 4. çekimâ, resesif 2. masraf, masraf
edilmuş

lêçûyî wê 1. Herleyis (bulunduğu yere den daha
ileriye gitme, yol alma) 2. benzeyis 3. ben-
zeyis, çekis (birinin adında birine herhan-
gî bir bakımdan benzemek) 4. peşkûs talîye
aley yama, a'ez bir yere doğru yönelme) 5.
yavaş, ateş alma 6. kaçırma (za'ımınla
yapılmama) 7. muhtaç olma (den olarak ze-
kât, sadaka vb. ya a'lebî durumunda olma) 8.
masraf olus

lê dagerandîn wê 1. geri döndürme 2. döndür-
me, ocaştırmak 3. *kerewen* indirme

lê dagerandîn lêgê 1. geri döndürmek 2. dön-
dürmek, döndürmek 3. *kerewen* indirge-
mek

lê dagerîn wê 1. geri dönme 2. dönme, dönüş
(-e dönme, bir şeyi indirirak duruma gel-
mek, benzemek) 3. indirgenme

lê dagerîn lêgê 1. geri dönmek 2. dönmek,
dönüşmek (-e dönmek, bir şeyi indirirak
duruma gelmek, benzemek) 3. indirgenmek

lêdan wê 1. döme, vurma, vuruş, dayak 2.
dövme, vurma (çarpma) 3. vurma (ses çıkır-
mak için bir şeyi başka bir şey üzerine hızlı-
ca değdirmek) 3. vurma (sürmek) 4. vurma
(bağlamak, takma, koyma) 5. vurma (halıcı
veya kesici cisimleri saplama, kaktma) 6.
vurma (uygulama, basma, koyma) 7. vurma,
çarpma, atış (kalp, naz, kan doluşu) ile il-
gili argümler vurma) 8. vurma, tuturma
teğdirmek, isabet etme, amaçladığı şeyi tutu-
vurma) 9. vurma (uzla çarpma) 10. vurma
(saldıhla yarılama, öldürme) 11. vurma,
çarpma (dokunma, hasta etme) 12. vurma
(soğuk, dolu gibi şeyler için; zarar verme)
13. vurma, çarpma (vurur durumunda olma)
14. vurma çalma, vurma -vuruş (vurarak ses çı-
karma) * *hedana* saz saz çalma 15. çalma
(bir müziği dinleyeneyi sağlayan alet) çalıştır-
ma) 16. çalma (ses çıkarma -ses verme) 17.
çalma, vurma (bozma, zarar verme) 18. vur-
ma, hasma (bir şey üzerinde kalıp, müdür
gibi araçlarla iz bırakma) 19. basma (tekni
vurma) 20. çekme (boya, hadsa vb. sürme)
21. çekme (işe, işçik, vantuz için, tedavî ar-
mucıyla uygulanır) 22. vurma (çinden geç-
me) 23. çarpma (uzla bir yere vurma) 24.
çarpma, uğrama (vanlığın, marulân bir gü-
cün ötkesine ağama, çit, perî çarpma) 25.
takma (fışıkma, pe tere, kapı vb. yi takma)

26. *ona* çarpma (çarpa işlemi) - heşkirî ca-
yak düskünü (veya kuçanı) 27. *der* vurgun
28. tek vuruş -a dilî yerek çarpma, kalp a-
lığı -a li nav zarî meşraf dayagî

lê dah lêgê 1. dövmek, vurmak (vurarak canı-
na acıtmak, dayak atmak, dayak çekmek) *
mîr tîra dilê xwe lê da dayasiya otîr döv-
dum * *li serê wê çu başa vurdî* * *lêdana*-
ke tîr buy lê da wan güzel bir dayak çıktı 2.
dövmek, vurmak (çarpma) * *piyên xwe li*
asê dîda û masî dîtirsandim (yuklarıyla su-
yu dövüyor balıkları tükütüyorcu) 3. vurmak
(ses çıkarmak için bir şeyi başka bir şey ü-
zerine hızlıca değdirmek) * *bêyî ku li derî*
bîde kere hundîr kapîyî vurdandî içeri gir-
di 3. vurmak (sürmek) * *çîla li teştê da lîh-*
tîya otîr vurdî 4. vurmak (bağlamak, tak-
mak, koymak) * *kelamê li destên wê dane*
ellerine kelepçe vurmuşlar 5. vurmak (halıcı
veya kesici cisimleri saplama, kaktma) *
derzî lê dan lêbe vurmak 6. vurmak (uygu-
lamak, basmak, koymak) * *demaç lê dan*
danîga vurmak 7. vurmak, çarpma, atmak
(kalp, naz, kan doluşu ile ilgili argümler
vurmak) * *dîlê wê lê dîde kalbî vurdî* 8.
vurmak, tutturmak teğdirmek, isabet et-
mek, amaçladığı şeyi tutu vurmak) * *li ar-*
maneê da hedefî vurdî * *kevîr daktîr lê*
belê lê mada (saz altı ama tutturmuşu) 9. vur-
ma (uzla çarpma) * *lingê xwe li urdê da*
ayagîni yere vurdî 10. vurmak (saldıhla yarı-
lamak, öldürmek) 11. vurmak, çarpma (do-
kumak, hasta etmek) * *taşê li serê wê da-*
ye gûnê başa vurdî * *taşê lê da gûnê*
çarpî 12. vurmak (soğuk, dolu gibi şeyler için;
zarar verme) * *zîjêkê lê daye dolu*
vurdî 13. vurmak (zarar durumuna ol-
mak) * *dîlê wê hê jî lê dîde kalbî hêş vurdî*
14. çalmak (vurarak ses çıkarmak) *
mûzîkê xweşê lê dîde güzel mûzîk çalî-
yordî * *tîr hasî li piyênwê dîde çek* (yî de-
recule piyano için) 15. çalmak (bir müziği
dinleyeneyi sağlayan alet) çalştırmak) * *ca* *li*
teştê bîde em hînkê mûzîkê gûhdarî bî-
klî teyî çal da hînkê mûzîkê dinleyelim 16.
çalma (ses çıkarmak, ses vermek) * *li ode-*
ya rex tîlefonê lê dîdî yan odêda telefon
çalyardî 17. çalmak, vurmak (hozmak, za-
rar vermek) * *qîrê li halîfanê daye* (patlıca-
nı kırıp çalma) 18. vurmak, basmak (bir şey
üzerinde kalıp, müdür gibi araçlarla iz bi-
rılmak) * *dilîya xwe li vîr bîde duravê par-*
mağîni has 19. basmak (Hokan vurma) * *şê-*
qâmekê lê da tîkâlî has 20. çekmek (boya,
lacca vb. sürmek) * *qatek boyxaxa dîn jî lê*
bîde bir kat boya daha çek 21. çekmek (işe,
suluk, vantuz için, tedavî armucıyla uygu-
lamak) * *hicamî lê dan* *ona vantuz çekirdî*
22. yarma (çinden geçmek) * *keştîyê li*

avê de geyn soya vardi 23. çarınak (içme) bir veré wunak) * hayê gulliyê darê li dîwêrê dîda muzgîr agazê dîllanî dîwara çarpîyê 24. çarınak. ağınak (yalnızına r-nanla bu gücün ölkesine uğramak, ev, pe-ni çarınak) * çinan ji wî di çu çin çarpu 25. içkinak (ışık, kapı, pencere vb için) * fiş lê bîle lîşî tak 26. avî çarınak - öya stûr (birine) engel çıkarmak. (birini) zora köş-mek. işi yokuşa sürmek ~ çekin (birine) sî-lîh çekmek ~ çûn nasîp girmek ~ dîmançe (birine) tabanca çekmek - gerandîlî -e du-kestîmek - gurîmlatîlî (birine) yantok gre-tirmek - hûjanan 1) (birine meydan oku-mak) 2) çarınaya teyrik etmek - hîsanîdîn dîrletmek - kîrê (birine) başık çekmek - kulînê (birine) yumuk postermek ~ man-dîleyê rîkîl etmek - mîzanîdîn bakarmak - nîlînan (birine) beddûcan bulmonek - ulhîrtîn (ar-pî nîhîrtîn) bakarmak - xwar-tîn dayak yemek, kekêk yemek, patkîlan-mak

kîdanîdîn m 1. köyün 2. köyün. san köyün
lê danandîn *şîv* 1. koynak * şîv lê danandî
akşın yemegini atezê koydu 2. koymek. r-
zanı koymek

lê dan çek *şîv* (birine) elan çekmek

lê dan der *şîv* 1. dışarı çıkmek 2. çıkmak *
avê lê daye der su sizme

lê dan gefan *şîv* (birine) telâfî (her) satm-
mak

lê dan hev *şîv* hîzdûrmek

lêdanî m 1. kuyru (kuş, kelebek, uçak, toz
vb için. bir yere atmak) 2. ed köyün, takîm
ted. lakûp çayın) 3. oturma (başlık köyün
4. çöreklerine

lê danî m *şîv* 1. kuyru (kuş, kelebek, uçak,
toz vb için. bir yere atmak) * mîş û mîrîn
xwe lê danîbînî üzere bîrtî kekêk kom-
uştî 2. ed köyün. takîm ted. lakûp köy-
mek) 3. oturmek. başlık köyün * mînî pîşî
rohîşt gelmê û sernîvîştêk lê danî aldîm
kîmî bînce her başîk oturtîm 4. çöreklen-
mek * hat lê danî û neftî gelîdî çöreklenî,
pîştîk bîlîndî

lêdanîkar *şîv* dayakçı, dayak atıcı

lêdanîkari *şîv* dayakçılık, dayak atıcılık

lê dan kîrê *şîv* (birine) başık çekmek

lê dan nîhîrtîn *şîv* bakarmak

lê dan qîran *şîv* hîmet bağlamak (yüksek
sesle söylemek)

lê dan sîleh *şîv* (birine) sîlîh çekmek

lê dan şîran *şîv* (birine) kadûrler sayılmak

lêdanxwar *şîv* dayak yemek

lêdanxwarî m dayak yemi

lêdan xwarî *şîv* dayak yemek

lêdanxwarî m 1. dayak yeme 2. ed dayak ye-
nîştî, dövülüş kîmse

lê dawê kîrlî *şîv* (birini) dava etmek (veya
açmak)

lêdayek *şîv* çekîrmek, stekîm

lêdayî m 1. vuruk (tozbe yemiş olan) 2. takîm
(kapı, pencere vb şeyler için) * fiş lêdayî ye
hay jê bî şîs takîm dîkkatî dî

lêdayî m 1. vuruk, teşîmî. dayak almak) 2.
çalış (muhtak şeylerin için) 3. vuruk, çiy
(kapı, nâz vb için)

lêder *şîv* 1. çalgî. çalgî. çalan (enstrîmîyon
çalan kîmse) * lêderê klârînetê klârînetî 2.
marî (fessatî çalan kîmse) 3. ed çalar 4. vur-
ucu 5. çarın

lêdera hev par *şîv* edîk çarın

lêderbîstî m keçîna (bu işi behîlerîn za-
mîndê yî parîna)

lê derbas bîm *şîv* kaçırma (bu işi behîlerîn
zamînda yapmonek)

lêderî m 1. çalgîdîr 2. marîdîr

lê dek û dolab *şîv* perandan *şîv* birine düzen
kurmek

lêderbîstî m 1. başına uşîşme 2. marîta çibe
yemîn bînce

lê derlîrîn *şîv* 1. başına uşîştêk * mîş lî me-
der bîh marîta başına uşîştî 2. marîta ge-
bî yemîn bînce

lêderketî m çıkagelme

lê derketî *şîv* çıkagelmek * tê bîra te lî
mîrgê boxeyêk lî me derketîbî hatîm
mîm çayîndî me boğa çıkagelîştî

lê derdîstî *şîv* yapıldîmî birine dîradî er-
mek

lêdîjwar hatî m (birine) güç gelme. zor gelme

lê dîjwar hatî *şîv* (birine) güç gelmek. zor
gelmek

lêdîwan *şîv* aşkîlîna, yomîna

lêdozvekîrlî m (birine) dava etme (veya aç-
mak)

lê doz vekîrlî *şîv* (birine) dava etmek (veya
açmak)

lêceefekîrî m 1. ace ace gelme 2. emîvîkî
yapma 3. sıkıştı rîpa darî gelme

lê cece kîrlî *şîv* 1. ace ace gelmek 2. em-
vîkî yapmak 3. sıkıştırmak. darî getirmek

lêceebînan *şîv* (birine veya bir şîvî şîşa ka-
ma, hayret etme)

lê ceebî nînan *şîv* (birine veya bir şîvî) şîştî
kalmak, hayret etmek

lê ceebîmayî *şîv* şîştîlaş

lêceebîmayîbî m şîştîkalmî

lê ceebîmayî bîm *şîv* şîştîlaşmak

lêceebînkîrlî m (birini) büyüleme

lê ebsîbî kîrlî *şîv* (birini) büyülemek

lêeyanbî m 1. (birine) beyan olma 2. te ne
doğma

lê eyan bîm *şîv* 1. (birine) beyan olma 2. te-
çîce doğmak

lêewîrî m 1. uşîşme 2. toplama 3. kîmît-
lîrîna

- İle övirin** *İşğ* 1. işusmek 2. toplasmak 3. konulanmak
- İle övle** *Yanağ* + *ü* + yanağ yanağ * **İle ü İle ö** için yanağ yanağ gılı
- İle fedkarin** *in* 1. (birine veya bir şeye) bakmak 2. bakmak (bir şeyin gelişmesi veya iyi bir durumda kalması için emek vermek) 3. bakmak (beslemek, geçirmek) 4. bakmak (hasta için muayene etmek, tedavi etmek)
- İle fedkârın** *İzâ* 1. (birine veya bir şeye) bakmak 2. bakmak (bir şeyin gelişmesi veya iyi bir durumda kalması için emek vermek) 3. bakmak (beslemek, geçirmek) 4. bakmak (hasta için muayene etmek, tedavi etmek) * **İle doktorê ku me ew anî tûr hay li nek wêşê me fedkârî** getirdûğimê doktor hastaları muayene bakti
- İle ferma** *bînê İbêrê* (birine) ölüm, sargın veya felaketi ölmek
- İle ferzker** *İzâ* (dayatmak)
- İle ferzkerî** *in* (dayatma)lık
- İle ferzkerîn** *in* (birine) dayatma, farzetme
- İle ferzkerîn** *İbêr* (birine) dayatmak, farzetmek * **İle wuzun posantaniyê li wan ferz bîkan** pımarlığı dayatmak ısıyorlar
- İle fetilandin** *w* 1. (bir şeyi veya kimseyi) geri göndermek 2. geri çevirmek, geri vermek, iade etmek 3. mukabele etmek 4. karşılık vermek (nasihetle bahsetmek)
- İle fetilîn** *İşğ* 1. (bir şeyi veya kimseyi) geri göndermek 2. geri çevirmek, geri vermek, iade etmek 3. mukabele etmek 4. karşılık vermek (nasihetle bahsetmek)
- İle fetilîn** *w* 1. dönmek, geri dönmek 2. (birine veya bir şeye) dönmek (se-yânelmek) 3. dönmek (den sapmak) 4. çevrilme (kendini çevirmek) 5. dönmek (se-yânelmek) 6. mukabele etmek (karşılık vermek) 7. dönmek (den sapmak) 8. dönmek (kendini çevirmek) * **İle her hêdewê ku te dît île mefetilê her gerdûgên guzêlê çavîrîne** 5. dönmek (se-yânelmek), bir şeyi andırarak (uyandı)rmak, belirtmek) 6. mukabele etmek (karşılık vermek)
- İle fikrêrandin** *in* 1. (birine) düşündürme 2. aklına getirme 3. üstüne yoğunlaşma
- İle fikrêrandin** *İbêr* 1. (birine) düşündürmek 2. aklına getirmek 3. üstüne yoğunlaşmak
- İle fikrêrîn** *in* 1. (birine veya bir şeyi) düşünme 2. düşüncü (bir şeyi karşı ilgili ve taze davranma) 3. aklına getirme 4. üstüne yoğunlaşma

- İle fikrîn** *İşğ* 1. (birine veya bir şeyi) düşünmek 2. düşünmek (bir şeyi karşı ilgili ve taze davranmak) * **İle hînek li derêşên yêşê bîfîkîrê** burz da derdlerini düşünün! 3. aklına getirmek * **İle mafîkîrê ku wê dawîya vi karî çî be bu îşîn** senin derdine varacağımı aklına getirmiyor 4. üstüne yoğunlaşmak

İle fîr *kirin* *İbêr* ali kusmak (salımlık veya yapmak)

İle galîn *İşğ* habire (il) sevme, küfredince

İle gûr *İzâ* 1. araştırmak, araştırmak 2. arayıcı * **İle gûrê zêr** altın aradım

İle gûrîn *in* 1. araştırmak, arayıp 2. araştırmak araştırmacı 3. arama tarayıcı 4. arayıcı, istisgal

İle gûrîndîn *in* 1. (bir yer) gezmek (dönmek amaçyla gezinmek) 2. doluşma 3. kurma (çizimce hazırlama, usulden) 4. dolandırma (bir şeyin çevresinde dolandırma) 5. arama 6. araştırmak

İle gerandîn *İşğ* 1. (bir yer) gezmek (dönmek amaçyla gezinmek) * **İle île te li çarîşiyê bîgerîndîn** senin çarşayı gezdirceğim 2. dolandırmak 3. kurmak (çizimce hazırlamak, usulden) * **İle dolap île gerandînê dolap** kurmak 4. dolandırmak (bir şeyin çevresinde dolandırmak) 5. aramak 6. araştırmak

İle gerîşvan 1. gezine 2. doluşma 3. arayıp 4. araştırmak

İle gûrî *w* 1. araştırmalık, araştırmacılık 2. arayıcı

İle gûrî *in* 1. arama (birini veya bir şeyi bulmaya çalışma) 2. arama (bir yönüne bakmaya çalışma) 3. arama (bir şeyin yakınlığını belirlemek için gelmesini isteme) 4. gezme (bir yer) görüp (dönmek) 5. gezme (bir yerde gezi yapmak) 6. doluşma 7. uçuk gezinme, doluşma 8. arayıcı, istisgal etme (bir yerin özelliklerini ortaya çıkarmak için araştırmaya ve inceleme yapma) 9. araştırmak (bir gerçeği ortaya çıkarmak için araştırmaların bulma)

10. araştırmak, araştırmacı 11. inceleme, araştırmak, erd etme 12. araştırmak, araştırmacı, arayıp (araştırmak için giderip gelme) 13. görüşmeye çıkma (tez isteme) 14. buluşma (herhangi bir şey birine buluşma) * **İle şehîtkerîn** arama tarayıcı -u meclîsê meclîs araştırmacı

İle gerîn *İşğ* 1. aramak (birini veya bir şeyi bulmaya çalışmak) * **İle hundîrê dîkanê île çawan li tîştan gerîya dîkkanê** içinde gözlemlerini bir sefer aradı 2. aramak (bir yönüne bakmaya çalışmak) * **İle bu ku île tabîrê kayê hîlberînê zêde bûnê li azîmekê wê dîgerîti bîbûkêdê** üretimi artırmak için yeni yöntem arıyorlar 3. aramak (bir şeyin yakınlığını duyarak geri gelmesini istemek, gözlemek) * **İle pîr li te dîgerîni, hevato** seni çok arıyorum, arkadaş 4. gezmek (bir yer) görüp

incelemek) 8. görmek (bir şeyi izli yapılmak) 6. dolanmak * em li her derê gerim her yeri dolmuş 7. mek görmek, duştirmek 8. zımsınmak, istisâat etmek (bir verim özelliğini ortaya çıkarmak için araştırma ve inceleme yapmak) 9. araştırma (bir şeyi) ortaya çıkarmak için araştırmalar bulanmak, sermek, susuşturmak) 10. araştırma (bilimde ve sanatta yöntemli çalışmalar yapmak) 11. incelemek, araştırmak, etüt etmek 12. ince aramak, aramak (araştırmak için gözden geçirmek) 13. gözlemeye çıkmak (kız istemek) 14. buluşmak (berhangı bir şey birine buluşmak)

İşgerîner zîher araştırma, araştırma → zaman dilci

İşgerînerî w araştırma, araştırma, araştırma
İşgerînerî w 1. araştırma yapma 2. inceleme yapma

İşgerîrî karîrî işğ 1. araştırma yapmak 2. incelemeye yapmak

İşgerîrî w arayıcı (bilgisayar terimi olarak)
İşgerînkîrîrî w 1. (birine) inandırma 2. kızdırma (hareketlendirmek, hızlandırma)

İşgerîrî klîrîrî işğ 1. (birine) inandırmak 2. kızdırmak (hareketlendirmek, hızlandırmak)

İşgerîrîklîrîrî w 1. (birine) kani kaynama, ısıtma 2. kızdırma (hareketlendirme, hızlandırma)

İşgerîrî klîrîrî işğ 1. (birine) kani kaynamak, ısıtmak 2. kızdırmak (hareketlendirmek, hızlandırmak)

İşgerîrîklîrîrî w araştırma

İşgerîrîklîrîrî w araştırma

İşgerîrîklîrîrî w (bir) şikâyet edilme

İşgerîrîklîrîrî w (bir) şikâyet edilme

İşgerîrîklîrîrî w (birine) şikâyet etme, şikâyetle bulanma

İşgerîrîklîrîrî w (birine) şikâyet etmek, şikâyetle bulunmak

İşgerîrîklîrîrî w şikâyet edilme, şikâyetle bulunma

İşgerîrîklîrîrî w şikâyet edilme, şikâyetle bulunma

İşgerîrîklîrîrî w (birine) ağır gelme 2. ağrılaşma (hastalık için, leza zîher, tehlikeli duruma gelme)

İşgerîrîklîrîrî w (birine) ağır gelmek 2. ağrılaşmak (hastalık için, fenalaşmak, tehlikeli duruma gelmek)

İşgerîrîklîrîrî w (birine) ağır gelmek 2. (birine) ağır gelmek, gücüne güme * ev göçün pir li min giran hatîrî w sezerî herî çok ağır geldi 3. ağrılaşmak (hastalık için, fenalaşmak, tehlikeli duruma gelme)

İşgerîrîklîrîrî w (birine) ağır gelmek 2. (birine) ağır gelmek, gücüne güme * ev göçün pir li min giran hatîrî w sezerî herî çok ağır geldi 3. ağrılaşmak (hastalık için, fenalaşmak, tehlikeli duruma gelme)

İşgerîrîklîrîrî w (birine) ağır gelmek 2. (birine) ağır gelmek, gücüne güme * ev göçün pir li min giran hatîrî w sezerî herî çok ağır geldi 3. ağrılaşmak (hastalık için, fenalaşmak, tehlikeli duruma gelme)

İşgerîrîklîrîrî w (birine) ağır gelmek 2. (birine) ağır gelmek, gücüne güme * ev göçün pir li min giran hatîrî w sezerî herî çok ağır geldi 3. ağrılaşmak (hastalık için, fenalaşmak, tehlikeli duruma gelme)

İşgerîrîklîrîrî w (birine) ağır gelmek 2. (birine) ağır gelmek, gücüne güme * ev göçün pir li min giran hatîrî w sezerî herî çok ağır geldi 3. ağrılaşmak (hastalık için, fenalaşmak, tehlikeli duruma gelme)

(bir kimserin davranışını yadırgama) 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İşgerîrîklîrîrî w 1. ayıplama, ayıpsama, kinama 2. ayıplama, ayıpsama, kinama 3. affetme, affetme, gözünme, hoş görmeme

İbharînin *şûğâ* 1. uyducağı 2. uyulanmak

İbharîtilin *m* 1. İbri şeye veya kimseye) muhtaç hale gelme, muhtaç olma 2. birizme, bulgama

İb *hasilîn* *şûğâ* 1. İbri şeye veya kimseye) muhtaç hale gelmek, muhtaç olmak 2. buluşmak, buluşmak

İbharîtin *m* 1. uyuma, uygun gelme, uyuşma, bağdaşma 2. yarasma, uyum olma 3. yarıma, iyi gelme, uygun olma 4. (iyi) gelme (farkını bir şekilde göstermek) 5. uyuma, gelme (güçlük için isteme uygun olma) 6. iy gelme, uzerle gelme 7. yarıma, iyi gelme, uygun gelme, yarıma 8. alisma (uyum durumu) gelme, uzbak olma) 9. nazıve olma 10. uyuma (olçuleri birbiri yarıma) 11. uyuma (renk, biçim olarak uygun düşme) 12. uyuma (zevke, anlayışa uygun düşmek) 13. denik gelme, uygun gelme 14. yarıma gelme 15. kırılma, iktisap (tekisi iyi olma) 16. uygun gelme, yaver gelme, yolunda gelme, rast gelme (veya gelmek) 17. yarıma uzerine (bitki, toz, yer) gelişmesine yok uygun olma) 18. uyuma, uygun düşme, uygun gelme, uygun olma (şarhlarına uyuma) 19. birime, yaserme (bitki, toz, yağ gibi şeyler için çıkıp yaserme) 20. (bitime) çekme - çötm - *ju* jellatim en özerimli işleme, yolunda gitmezdür, sulhanlarla bir deyim

İb *hatîlî* *şûğâ* 1. uyuma, uygun gelmek, uyuşma, bağdaşmak 2. yarasmak, uygun olmak * *ev kar li te te* İbri sayı yarası * *ümrülî il te* hatîye beylik sata yarası 3. yarımak, iyi gelmek, uygun olmak * *ev ilac il birinu zâlin* hat bu ilac yarıma iyi geldi * *ev ilac il nekut* bu ilaç ona yarımadı * *leyfîna* *şûğâ* çarhemâ li min nuyê çarhemâhatîye uyum olma) İbri yarıma) 4. (iyi) gelmek (tekisini bir şekilde göstermek) * *İbriyaya wir le hat* burama havası ona iyi geldi * *İbriyaya vir li min pir* getim hat burama havası bana çok sağ geldi 5. uyumak, gelmek (güçlük için isteme uygun olmak) * *şûğâ il plyê wê hat le nekut?* ayakkabı ayarın iyi geldi gelince) *şûğâ* * *şûğâ il min hat nekut* bana iyi geldi 6. iyi gelmek, uzerle gelmek * *wakışmak*, iyi gelmek, uygun gelmek, açmak * *reng il odleyê hatîye renk odlayı yarası* * *ev wênu pir* yaver le wê hat bu renk buraya iyi geldi * *qazak le te kâzak* İbri iyi geliyor * *ev reng il odleyê hat bu renk odlayı açtı* 8. alışmak, uyum durumu gelmek, uzbak olmak * *kilîl il qellê hat* ayahlar kılıda alıştı 9. nazıve uzmak 10. uyumak (olçuleri birbiri uyumak) * *pellaw li plyê wê hat* ayakkabı ayarın ayardı 11. uyumak (renk, biçim olarak uygun düşmek) * *kravât il şûğâyê wê hatîye* kravât çeketine uyducağı 12. uyumak (zevke, anlayışa uygun düşmek) *

qayşîyên wê li me nâyên şûğâ kuralarınız bize uyuyor 13. denik gelmek, uygun gelmek 14. yarıma gelmek 15. kırılmak, iyi olmak (tekisi iyi olmak) 16. uygun gelmek, yaver gelmek, yolunda gelmek, rast gelmek (veya gelmek) * *kulê le jê* İbri şans yaver gelme hat şey iyi oldu 17. yarıma uzerine (bitki için) geliştirmesine çök uygun olmak) 18. uyumak, uygun düşmek, uygun gelmek, uygun olma (şarhlarına uyumak) * *şar et li penê* övare İbri öksam saat beste ona uygun geldi 19. birime, yasermek (bitki, toz, yağ gibi şeyler için çıkıp yasermek) * *por le nâyê* sata bitiriyer (veya yaseriyer) 20. (bitime) çekmek * *kurik il havê* xwe hatîye çökük habasına çekmiş

İb *hatîlî der İbri* birde kısıma çekmek

İb *hatîlî dîtin İbri* gormek * *qolêrâ hîlî bâhtîr li wêjâtên* perna te dîtin kolêrâ dâhî çak çak ufkelerde görür

İb *hatîlî İbri İbri* 1. uyuma alınc sıkıştırmak 2. sıkılmak, karışmak (kaşınmayacak biçimde çarhemâ olmak) 3. başına uşumek * *zarokê taxê li min hatîlî İbri* malallemu çocukları başına uşatırdı 4. mece çarhemâya almak

İb *hatîlî nâhêrîlî İbri* 1. bakılmak * *baş il zarokê* İbri nâhêrîlî çarhemâ iyi bakılıyor 2. görülenmek 3. arınılmak

İb *hatîlî İbri İbri İbri* me'hamere gelmek

İb *hatîlî rehîmê İbri* (arınma) acımak, merhamet etmek (veya merhamete gelmek)

İb *hatîlî xezrê İbri* (birine) öfkelenmek, kızmak

İbharîlî *m* 1. uyuluk 2. yarışıklı 3. adapte 4. müsali

İbharîlîdîn *m* 1. uyuma, bağdaşım 2. yarasak, yarasma, uyumluk 3. adete barm 4. müsali)k

İbharîlîdîn *m* İbri uyuma, fark olma

İb *hayî bân İbri* fark etmek, farkına varmak

İbharîlî *m* ku, gözme

İb *İbharîlî* *şûğâ* kol görmek * *murt il İbri* o hîlî kol görüyor

İbharîlîdîn *m* İbri)k verme

İb *İbharîlî* *İbri* İbri)k vermek

İbharîlîdîn *m* (birine) (halavere) yapma

İb *İbharîlî* *İbri* İbri)k (halavere) çalavere yapma)

İbharîlîdîn *m* 1. (birine) (birine) haram etme 2. zehir zikâm etme

İb *İbharîlîdîn* *İbri* 1. (birine) (birine) haram etmek 2. zehir zikâm etmek

İbharîlîdîn *m* 1. (bir şey birine) (birine) öltürme 2. zehir zikâm olma

İb *İbharîlîdîn* *İbri* 1. (bir şey birine) haram olmak * *xew li min herîmî* ayku bana haram oldu 2. zehir zikâm olma)

İbharîlîdîn *m* dileme

İb *İbharîlîdîn* *İbri* dilemek

İbharîlîdîn *m* 1. (birine) 2. kırılmadım

İE HEVANDIN İBİR 1. barınılmak 2. konaklan-
dirmek
İEHewîn *m* 1. barınma (yaşamak için uygun
yer bulma) 2. konaklanma, barınma 3. kon-
ma (gece geçirme, konuk olma)
İE HEWİN *fıgh* 1. barınmak (yaşamak için uy-
gun yer bulmak) * *di welat de elhekî ku lê*
hîlewîn nedîtan koca mermektele bar nauk
 yer bulamadılar 2. konaklanmak, barınmak
 3. konmak (gece geçirmek, konuk olmak)
İEHewarhûm *m* yuvallanma, birikme
İE HEWAR HÛN *İEW* yuvallanmak, birikmek
İE HEYRANDİN *m* gasalatına, hayrete düşürme
İE HEYRANDİN *fıgh* şaşaslanmak, hayrete düşür-
mek
İEHeyrî *m* şaşkınlık
TÊ HEYRÎ *f* nakiz: * *Il van zarokun heyrî bu-*
kirdi şu çeeukîno
İEHeyrîn *m* şaşa kelma, hayrete düşme
İE HEYRÎN *fıgh* şaşa kalmak, hayrete düşmek
İEHênan *m* 1. uyardırma 2. uyulama, adapte etme
İE HÊNAN *fıgh* 1. uydurmak 2. uyaltılmak, a-
dapte etmek
İEHênafi *m* 1. uydurmak (uyumak olan) 2. uyarlık
İEHênayî *m* uyardırma, adaptasyon
İEHênayîkîrîn *m* uyardırma
İEHênayî kirîn *fıgh* uyardırmak
İEHêner *n* *ad* uyardırıcı, uyardırıcı
İEHêrbûn *m* (birine) ofkelenmek, kızmak
İE HÊRS BÛN *İEW* (birine) ofkelenmek, kızmak
İE HÊRŞA *xwe anîn* *İEW* (birine) ofkelenmek,
 kızmak
İEHêwirandîn *m* üşütme
İE HEWIRANDÎN *fıgh* üşürmek
İEHêwirîn *m* 1. başına üşürme, üşürtme etme 2.
 abanma (bu şeyin veya cüzeyinin üzerine çok-
 kup çullanma) 3. çukuşına 4. yuvallanma, bi-
 rikme
İE HEWİRÎN *fıgh* 1. başına üşürmek, üşürtme et-
 mek 2. abanmak (bir şeyin veya kışınanın u-
 zerine çok p. çullarmak) * *du kes li kalê re-*
lîen hêwirîbûn iki kişi zavahî thuyaca aban-
 mışlar 3. çukuşmak * *çukî li zewiyê hêwir-*
în kışlar tarlaya çoktu 4. yuvallanmak, bi-
 rikmek
İEKînkîrîn *m* 1. hükmetme 2. etkile bulun-
 ma
İE HUKÎN *kirîn* *İEW* 1. hükmetmek 2. etkide bu-
 lunmak
İEHûdan *m* 1. (birine) çıkışma 2. yükleme
İE HÛDAN *fıgh* 1. (birine) çıkışmak 2. yüklemek
İEHûkîsandîn *m* (birine) çıkışmak
İE HÛKÎSANDAN *fıgh* (birine) çıkışmak
İEHûtepiîn *m* (bir şeye) tekilme
İE HÛTEPÎN *fıgh* (bir şeye) tekilme
İEHûsardîn *m* 1. dinleme 2. dinleme (kulak ve-
 ya dinleme âletleriyle hastayı muayene etme)
İE HÛSARDÎN *fıgh* 1. dinlemek 2. dinlemek (kulak
 veya dinleme âletiyle hastayı muayene etmek)

İEHûsîn *m* dinleme
İE HÛSÎN *fıgh* dinlemek
İEHûşyarbûn *m* farkına varma, farketlenme
İE HÛŞYAR BÛN *İEW* farkına varmak, farketlenmek
İEHûşîrandîn *m* düşündürme
İE HÛŞRANDÎN *fıgh* düşündürme
İEHûşrîn *m* 1. (birini) düşürme 2. düşürme
 (bir şeye karşı ilgili ve tiz davranma)
İE HÛŞRÎN *fıgh* 1. (birini) düşürmek 2. düşür-
 mek (bu şeye karşı ilgili ve tiz davranmak)
 * *hînek li dersên xwe hîhîzîre biraz çâ*
derslerini düşündü
İEHûkîrîkîrîn *m* etki yapma, etkileme, kâr et-
 me
İE HÛKÎRÎ *klîvîp* *İEW* etki yapma, etkilemek,
 kâr etmek * *Hûdan lê Hûkîrî buke dayak kû*
etiryon
İEHûvedan *m* şüphelenme
İE HÛVE DAN *İEW* şüphelenmek
İE HUKM *kirîn* *İEW* 1. hükmetmek 2. hükmet-
 mek, etkili olmak
İEHûrbûn *m* 1. inceleme, araştırma, gözleme,
 inceleme (bir şey hakkında ele alıp incele-
 me) 2. dikkatle araştırma, haddinden geçirme
 3. yoğunlaşma, konsantrasyon, konsantrasyon
 4. detaylanma inme
 usture eğilme, uzatılma düşünme 5. açılma,
 tepişme 6. teğmîn bulgını çıkarma 7. mu-
 hakeme yürütme
İE HÛR BÛN *İEW* 1. incelenmek, araştırılmak, göz-
 lenmek, inçilmek (bir şeyi araştırma ele alıp
 incelemek) 2. dikkatle araştırmak, haddinden
 geçirmek 3. yoğunlaşmak, konsantrasyon olmak
 * *em li meseleyê hûr hûrîn* mesele üzerine
 yoğunlaşalım 4. detaylanma inmek, istatist-
 eğilmek, üzerinde düşünmek 5. açılmak
 6. teğmîn bulgını çıkarmak 7. muhakeme
 yürütmek
İEHÛR BÛNÎ *m* inceleme, etki
İEHÛR BÛYÎ *m* konsantrasyon
İEHûnan *m* 1. uydurma 2. uyumlaştırma, bağdaştır-
 ma
İE HÛNAN *fıgh* 1. uydurmak 2. uyumlaştırma,
 bağdaştırma
İEHîpiv *m* egimölcer, kilometre
İEK (I) *e* barbar, yok diğer (karşıtlık olarak bi-
 ri etekini, etki de em)
İEK (II) *e* *zav* ek (kulmine tımetmek veya kulmine
 nin görevini belirtmek için kullanılan şekil
 verici -pe veya -sestî) - *pe dan kurîn* eklet-
 mek - *a pêwendîyê z* ilgili eki - *ên kesîk* *e*
 kişi eki
İEKANÎN (I) *m* 1. anlaşılma 2. uzlaşılma 3. bar-
 nışılma 4. uyumlaştırma, bağdaştırma
İEKANÎN (II) *m* gerçekleştirme, hazırlama (bu
 şeyi ortaya koyma, gerçekleştirme)
İEK ANÎN (I) *fıgh* 1. anlaşılmaq 2. uzlaşılmak
 3. barınılmak 4. uyumlaştırılmak, bağdaştır-
 ılmak

Lək anın (II) *lğh* gerçəkləşmək, başlanmaq (bir şeyi ortaya qoymaq, gerçəkləşmək) * mən j xwə re əlfəbeyək lək anı kendimə bi əlfəbə hazıradım

Ləkarigərlik *m* etiraz, yarıma, etkiləmə
Lə karigəri kətin *lğw* etiraz, yarıma, etkiləmək
Ləkarkətin *m* yığılma, uyğun gəlmə
Lə kar hətin *lğw* yığılmaq, uyğun gəlmək
Ləkarkirin *m* etkiləmə, qılma, kəir etmə
Lə kar kərin *lğw* etkiləmək, işləmək, kəir etmək
Ləkayf *m* uzlaşma
Ləkayfəwaz *rd* uzlaşmaçı
Ləkayfəwazi *m* uzlaşmaçılıq
Ləkborin *m* gəcişmə, gəcişmə
Lək bərin *lğh* gəcişmə
Ləkbün *m* ekiləmə
Lək bün *lğh* ekilmək
Ləkbünin *m* ekilməş

Ləkdan (I) *m* 1. vurulma, dövüş, dövüşmə 2. çarşına, çarpışma 3. məz çarpım, çarpım

Ləkdan (II) *m* ekilmə, ilavə, ek (ekilməmiş parça)
Lək dan (I) *lğh* 1. vurulmaq, dövüşmək 2. çarşınmaq, çarpışmaq 3. çarpmaq
Lək dan (II) *lğh* ekilmək
Ləkdanək *mətin* çarpım
Ləkdanək mətin çarpım
Ləkdan *rd* ekil
Ləkdayf *mətin* çarpım
Ləkdayf *rd* 1. ekil, ilavə, ilavə edilmiş 2. çarşınmaq, çarpışmaq
Ləkdan *m* ekilmə

Ləkar *mətin* fül, eylem -> **Ləkar** yardımçı fül -> **awətu** biləsək fül -> **bəqayde** (an j bəqayde) kuralsız fül -> **bərfəzik** kuralsız fül -> **ə bəngəhn** (əy j. hənə) təməl fül -> **bəqayde** (an j bəqayde) kurallı fül -> **bün** o-luş fülü -> **əlnəvki** adlı fül -> **əlvand** çarşınmış fül -> **əqbüşt** (əy j çəkiri) təməl fül -> **vəqna** fül -> **dəqəki** edatı fül -> **dərbəsi** gəcişmə fül -> **ərbə** olumlu fül -> **gerand** dövüşlü fül -> **gergubəz** gəcişli fül -> **gergubəzkiri** əldəngən, gəcişli duruma gətirilmiş fül -> **həbb** varlıq fül -> **həvayf** iş-təji fül -> **həvedudani** birləşik fül -> **hün** kurallı fül -> **hukeri** ədu *uygusu*, *zəif* fül -> **kurəf** ikidən fül -> **kərtəbu** erl gen fül -> **kəbu** ekək fül -> **kışandı** çəkilmə fül -> **kəhəlf** etken fül, *akuf* fül -> **ləkdəyf** birləşik fül -> **nəderbasi** gəcişsiz fül -> **nəgerandi** gəcişsiz fül -> **nəgergubəz** gəcişsiz fül -> **nəkəsane** səhiyyə üçün çabışlı *zəmir* -> **nətəpər** gəcişsiz fül -> **neyfai** olumsuz fül -> **pəkhəti** birləşik fül, *ciirətlim* fül -> **qərtəfi** ek fül -> **rəzikdar** kurallı fül -> **rəzik** kurallı fül -> **səde** (əy j xwərd) *səde* fül, *bəsit* fül -> **sədukmək** etiraz gen fül -> **təbə-**

ti edilgen fül, *pasif* fül -> **təpəpər** gəcişsiz fül -> **təpər** gəcişli fül -> **vəgerək** dövüşlü fül -> **xwəri** -> **yekrast** dələysiz fül -> **zi-virand** dövüşlü fül

Ləkəri *mətin* fülənsi, eylemsi
Ləkete *mətin* təpər
Ləkətin *m* 1. dəğmə 2. vurma (hızla dəğmə, çarpma) 4. dəğmə, məbət etmə, məbət alma, rast gəlmə, hədəfi bulma 5. dokunma (sağlığını bozma) 6. surlanma, surlanmış 7. dokunma, gönüllü kətilmə 8. vurulma 9. vurulma, müptələ olma 10. yığılma 11. düşmə 12. dəyək yemə 13. çalınma 13. çarpma, toslama 14. düşmə (dəni alaraq mühtəz olmaq)

Ləkətin *lğh* 1. dəğmə * **her** yəvə ku lu tē, **zəfən** li **gəlyən** **dərə** **dikəvə** **düzgə** **estəkce**, **ərən** **əğdər** **dallərən** **dəğyər** 2. **vurmak** (**həz** **dəğmək**, **çarpmaq**) * **düşə** **mən** **li** **düvər** **kətiyə** **ələn** **davər** **vurmuşəm** 3. **dəğmək**, **təmas** **etmək** * **dəstə** **mən** **tē** **kəl** **əl** **ən** **ənə** **dəpdi** 4. **dəğmək**, **izah** **etmək** **isəbət** **almək**, **rast** **gəlmək**, **hədəfi** **bulmək** * **gə** **le** **li** **ərmasəc** **kət** **kurşun** **hədəti** **dəğd** * **sə** **kəvər** **avətin**, **lə** **həbək** **j** **lə** **nəkət** **üç** **ləş** **ət** **l**, **ənə** **həbəri** **rast** **gəlirdi** 5. **dokunmaq** (**sağlığını** **bozmaq**) * **ev** **xwər** **li** **mən** **kət** **bə** **yəmək** **bən** **kəund** 6. **surlanmaq** * **mələ** **mən** **li** **düvər** **kət** **kələm** **davər** **surləndi** 7. **dokunmaq**, **gönüllü** **kətilmək** * **mən** **tiş** **tək** **gəl** **tē** **kər** **bə** **şey** **söviedim** **ənə** **dokun** **du** 8. **vurulmaq** 9. **vurulma**, **müptələ** **olmaq** * **vərəm** **lə** **kətiyə** **vərəm** **müptələ** **olmuş** 10. **yəkənmək** * **nəvə** **və** **j** **pl** **tē** **dikəvə** **ədə** **də** **kəndis** **inə** **çək** **yəğyiyor** 11. **düşmək** * **mə** **qey** **sənkatli** **li** **mə** **kətiyə** **sənki** **bəskənlik** **bizə** **mən** **düşmüş?** 12. **dəyək** **yəmək** * **əw** **qə** **fi** **l** **et** **kət** **dışa** **j** **gözə** **tə** **nəşəviti** **ə** **qəçər** **dəyək** **yədi** **ələn** **ələn** **əldər** 13. **çarpmaq** * **kəvət** **tē** **nəkəvə** **kəvət** **çalmışəm** 13. **çarpmaq**, **taslamak** 14. **düşmək** (dəni alaraq mühtəz olmaq) * **zəkət** **tē** **dikəvə** **ənə** **zəkət** **düşyür** - **ü** **çün** **vələyip** **gəçmək** - **ü** **nəkətin** **skələ** **mək**

Ləkət *m* 1. dəğmə, təmas etmə olan 2. dokunulmuş (sağlığını bozmuş) 3. tutulmuş, müptələ * **vərəm** **tē** **kətiyə** **vərəm** **müptələ** 4. **vuruk** 5. **məz** çarpım, mədrup

Lə keys anın *lğw* (hik. m) köşeyə süksənənək, fəsatini düşürmək

Lə kətin *mətin* *lğw* **ku**, **bə** **eksigim** **bu** **akmə** **mək**

Ləkərkirin *m* etkiləmə, bulanma, etkiləmə
Lə kər kərin *lğw* etkiləmə, bulanmaq, etkiləmək * **məvweşi** **tē** **kər** **kər** **həstəli** **ənə** **etkiləmə** **yə** **başlı**

Lə kər kışandı *lğw* (hik. m) **baçək** **çəkək**
Ləkətin *m* 1. anlaşıq 2. uzlaşma 3. bəzişmə
Lək hətin *lğh* 1. anlaşıq 2. uzlaşmaq 3. bəzişmək

İkhtâti (I) *af* 1. barışık 2. uzlaşık - bün barışık olmak
İkhtâlîlûn *af* 1. diyalog (arlaşma, otom sağ-
 lence)
İkhtânen *af* 1. gizli
İkhtâlîn *w* abes gelme, abes gelme
İkhtâlîn *af* abes çabamak, abes gelmek
İkhtâş (I) *w* 1. yığılma, yığılma 2. sun koy-
 ma, ad kayma 3. takma (ad, ikâş-kayma) 4.
 gecme, yzma
İkhtâş (II) *w* 1. kurma (tesis etme, meydan
 getirme) 2. kurma, yapma, yapma (ma yap-
 p, kurma, ma etme, bün etme) 3. deno (du-
 ru etme)
İkhtâş (III) *w* 1. dokme (su dokme) 2. başlı-
 ma 3. gezdirmek (bu şeyi başka şey üzerine
 doluşmak dokme) 4. serpmek, serpmek 5. sık-
 ma (başlıca bir araçla sıkma) 6. yağma
 (üzere yağma) 7. meclis
İkhtâş (IV) *w* 1. yüklenme 2. üstüne koyma
İkhtâş (V) *af* 1. gütlemek * ez de kütlemek
 şeyi ez bükme (güt) bir etme (gütme)
 2. meclis koymak (ad koymak) * we ç
 mevî ikhtâş? hangisi meclis koymak? 3. tak-
 mak (ad ikhtâş koymak) 4. geçirmek (yaz-
 mak) * wafuta jüktü ikhtâşın wê kîrin
 kâfîrîni dîyasına wafûta kâfîrîni geçirdiler *
 wafûta kîrin jüktü ikhtâşın de yaz - ü venî-
 lîdîn giydîrîni kâfîrîni
İkhtâş (VI) *af* 1. kurma (tesis etmek, mey-
 dan getirmek) 2. kurmak, yapmak (yap-
 ma) 3. kurmak, işi etmek (bu etmek) * wafûta
 kîrin ev kurmak * me hîna qîta duduyan
 a canî ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta bû evîr
 e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (VII) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (VIII) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (IX) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (X) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XI) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XII) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XIII) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XIV) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XV) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XVI) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XVII) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XVIII) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XIX) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XX) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)

İkhtâş (XXI) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XXII) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XXIII) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XXIV) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XXV) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XXVI) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XXVII) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XXVIII) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XXIX) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XXX) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XXXI) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XXXII) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XXXIII) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XXXIV) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XXXV) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XXXVI) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XXXVII) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XXXVIII) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XXXIX) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XL) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XLI) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XLII) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XLIII) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XLIV) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XLV) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XLVI) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XLVII) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XLVIII) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (XLIX) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)
İkhtâş (L) *af* 1. bükme (su dokmek) * jü
 zekîkê wafûta ikhtâşîlî bû hewa ne wafûta
 bû evîr e-çer, kîrin yapmadı, hewa bîzoldu 3.
 örnek (duvar örnek)

İz mēze kīrin *İz* *bir* 1. (üzine veya bir şeyi) bakmak 2. bakmak (bir şeyin gelişmesi veya iyi bir durumda kalması için emek vermek) 3. bakmak (beslemek, geçindirmek) 4. bakmak (hasta için; müeyyene etmek, tedavi etmek) * *doğtrêr ku me ew nî têr haş li nexweşê me mēze kîr getirdîjimêz diktar hazîlanêz (yüzene hakk) S. gözle yemek (göz değdirmek)*

İzñijandîn *er* 1. eudirne 2. formante

İz mîjandîn *İzg* 1. mîjînmek 2. somürmek

İz mîjîn *m* 1. emme 2. emme, ilğim kemirne (uzun süre birinden yararlanmak) 3. çöplenne (kendine ufak tefek çıkar sağlama) 4. sömülüş, söpmürme, isatmar emme

İz mîjîn *İzg* 1. emmek 2. emmek, ilğim kemirmek (uzun süre birinden yararlanmak) 3. çöplennmek (kendine ufak tefek çıkar sağlama) 4. somürmek, istişmar etmek

İz mîqatebûn *m* göz kulak olma

İz mîqatebûn *İz* *er* göz kulak olmak

İz mîqatekîrîn *m* 1. göz kulak olma, dikkat etmek 2. bakma (bir şeyin gelişmesi veya iyi bir durumda kalması için emek verme)

İz mîqate kîrîn *İz* *er* 1. göz kulak olmak, dikkat etmek 2. bakmak (bir şeyin gelişmesi veya iyi bir durumda kalması için emek vermek)

İz mîst *m* 1. sel 2. selin biriktirilmiş çalı çöpü

İz mîştîn *m* deheleme

İz mîştîn *İzg* dehelemek

İz mîlîlîn *m* su hazırlama (fiilîleşme veya öğütülmesi)

İz mîqahete kîrîn *İz* *m* mukabiledede bulunmak, karşılık vermek

İz mîqatebûn *m* 1. mukayet olma 2. gözleme, bînyeye emme 2. gözleme (kailere kaynama) 3. koruma (bir şeyin eskimesini, yıpranmasını önlemek için gereken dikkat ve özeni gösterme)

İz mîqatebûn *İz* *er* 1. mîqayet olmak 2. gözletmek, bînyeye emmek * *İz mîqatebûn eru gözetm 2. gözletmek (kollamak, korumak) 3. korumak (bir şeyin eskimesini, yıpranmasını önlemek için gereken dikkat ve özeni göstermek)*

İz mîndîn *m* 1. usune keyme 2. koyma

İz mîndîn *İzg* 1. usune keymek 2. koymak * *mas lê mîndîn ad koydular*

İz mîngêr *m* mîçla

İz mîngêr *m* heşik

İz mînbîrîn *m* affetmemek, hoş görmeme, mazur görmeme

İz mînbîrîn *İzg* affetmemek, hoş görmemek, mazur görmemek

İz mîngîr *m* hoşgörmek

İz mîngîrî *m* hoşgörme, anlayış (hoş görme, halden anlam)

İz mîngîrîlîn *m* 1. hoş görme (veya karşılama), hoşgörü ile davranma, hoşgörü ile karşıla-

ma, mazur görme, affetme, affetleme, az 2. kusur bakmama (veya kalmama) 3. anlayış gösterme → *Xwe Xweştîl ad dilemek, affi dilemek (veya istemek)*

İz mîngîrîlîn *İzg* 1. hoş görmek (veya karşılama), hoşgörü ile davranmak, hoşgörü ile karşılama, mazur görmek, affetmek, affetleme * *li mîngîrîlîn ez dî mîkarîblîn ad karî bîkîrî tîvîlîn bu şîrî yapîrîyîyîyîjim 2. kusur bakmamak (veya kalmamak) 3. anlayış göstermek * ji kebîrî Xwe re lê mîngîrîlîn lîfîlîn anlayîş gîstîrîm*

İz mînehîlîn *er* 1. uyuma 2. yarıma 3. uymama, yakışmama, yama gibi durma 3. uygunsuzluk getirme

İz mînehîlîn *İzg* 1. uymamak 2. yarımamak * *qerî lê mîyê omî iyîlîk yarîmîz 2. uymamak, yakışmamak, yama gibi durmak 3. uygunsuzluk getirmek*

İz mînehîlîn *rehîmê* *İz* *er* birine acımatmak

İz mînehîlîn *vîrîstîlîn* *İz* *er* yalvarmak

İz mînehîlîn *şîkîrîlîn* *İz* *er* kusursuz olmak

İz mînehîlîn *ad* 1. uyumsuz 2. yarıksız 3. eğret (uyumsuz, yakışmamış)

İz mînehîlîbûn *m* 1. uyumsuzluk 2. yarıksızlık 3. eğretlik

İz nîmîrîn *İzg* açmak, iyek olmak, ortadan kaybolmak * *tu qerîr lê nîmahûn û li rîqê wê xuyîrînê bîvîrîyê hebûn bîmîrî kîrdîrîrî, tîmîştîrî, yîzîmîde îradîsîz îvîlîrî vîrdî*

İz nîmîhîrîtîn *m* 1. birine veya bir şeyi bakmama 2. bakmama, bakını yapılmama 3. yüzüne bakmama (darılmama, güzlenme)

İz nîmîhîrîtîn *İzg* 1. (birine veya bir şeyi) bakmamak 2. bakmamak, bakını yapılmamak 3. yüzüne bakmamak (darılmak, yüzlenmek)

İz nîmîhîrîtî *ad* bakılmama, ilgisizliğe bırakılma, mîhîzîl

İz nîsîhet kîrîn *İz* *er* (birine) öğüt vermek (veya öğütte bulunmak)

İz nîwîrîqîlîn *İzg* 1. farkına varmamak 2. uymamak (cevresinde olan hîtînden habîrîvî gîmek)

İz nîxîstîlîn *m* 1. varmamak 2. iska

İz nîxîstîlîn *İzg* 1. varmamak 2. iskalamak, iska geçmek

İz nî xwêş hatî *İz* *er* (birine) acı gelmek * *ez gîlîm pîr lê nî xwêş hatî bîrî şîrî şîrî çîcî adî gîldî*

İz nîyîrîhî *m* acıma, mîhîzîlîet, emme, acı alma

İz nîyîrîhî *İzg* acımak, mîhîzîlîet etmek, acıtmak, acıtmak * *bi kesekî wêlê mîzîrî mîngîrîyê boyîlê bîrî şîrî şîrî acîrdîmîz*

İz nîyîrî *ad* 1. bakıcı, bakıcı (bakıma tam yapmaz kimse) * *gava ku jînkî nîxwêş ketî jê ve lîfîrîkî peyde kîrîlîn kîdîrî hazîlîlanîmîz*

lêqelâtilhân *w* çarpmaq

lêqelîbandîn *w* 1. birlənmək, çarpmaq, bir yerə yunmaq 2. basmaq, kəsmək, sıvama (bir kəməşin şərtlərinə kəşip dikmə) 3. uyarmaq, adəpə etmə 4. kəsmə, kəsməyə

lê qelîbandîn *lêqê* 1. birlənmək, çarpmaq, bir yerə çıxmək * *erehe lî dînêr qelîbandî* arabaçı davarı birlərli 2. basmaq, kəsmək, sıvama (bir kəməşin şərtlərinə kəşip dikmək) 3. uyandırmaq, adəpə etmək 4. kəsmək, kəsməyəmək

lêqelîbîn *w* 1. çarpmaq, birlənmə 2. cəsmə, pıçmaq olmaq 3. gəlip vətəyə

lê qelîbî *lêqê* 1. çarpmaq, birlənmək 2. cəsmə, pıçmaq olmaq * *nêrêk lî mîn qelîbî* adəm çədi 3. gəlip vətəyə * *qên lî bəjîtt* rojaya qelîbî gəlip bən çədi fəzəyə çədi

lêqarhatîn *w* 1. gülməyə girmək 2. qəsməyə yedərlənmək

lê qar hatîn *lêqê* 1. gülməyə girmək 2. qəsməyə yedərlənmək

lê qelqê dərkerî *lêqê* 1. birlənmək, birlənmək

lê qərar dîttî *lêqê* (bir şeydə) qarşı bulmaq

lê qesidandîn *lêqê* 1. kəmək, kəsmək 2. çarpmaq, kəmək, kəsmək, çarpmaq, kəsmək

lê qesidîn *lêqê* (bir şey) qəsmək, qəsməyəmək, qəsmək

lê qəşayê çübûn *lêqê* birlənməyə

lêqewî *w* başma birləngə bir şey gəlməyə

lêqewîndî *w* başma birləngə bir şey gəlməyə

lêqewîndî *w* başma birləngə bir şey gəlməyə

lêqewîndî *w* başma birləngə bir şey gəlməyə

lê qewîndî *lêqê* 1. başma gəlmək, başma gəlməyəmək, başma gəlmək, başma gəlməyəmək * *pîr hîyê* wisa lî me jî qewîndî boylə gəlməyə

lê qewîndî *lêqê* 1. başma gəlmək, başma gəlməyəmək, başma gəlmək, başma gəlməyəmək * *pîr hîyê* wisa lî me jî qewîndî boylə gəlməyə

lê qewîndî *lêqê* 1. başma gəlmək, başma gəlməyəmək, başma gəlmək, başma gəlməyəmək * *pîr hîyê* wisa lî me jî qewîndî boylə gəlməyə

lê qewîndî *lêqê* 1. başma gəlmək, başma gəlməyəmək, başma gəlmək, başma gəlməyəmək * *pîr hîyê* wisa lî me jî qewîndî boylə gəlməyə

lê qewîndî *lêqê* 1. başma gəlmək, başma gəlməyəmək, başma gəlmək, başma gəlməyəmək * *pîr hîyê* wisa lî me jî qewîndî boylə gəlməyə

lê qewîndî *lêqê* 1. başma gəlmək, başma gəlməyəmək, başma gəlmək, başma gəlməyəmək * *pîr hîyê* wisa lî me jî qewîndî boylə gəlməyə

lê qewîndî *lêqê* 1. başma gəlmək, başma gəlməyəmək, başma gəlmək, başma gəlməyəmək * *pîr hîyê* wisa lî me jî qewîndî boylə gəlməyə

lê qewîndî *lêqê* 1. başma gəlmək, başma gəlməyəmək, başma gəlmək, başma gəlməyəmək * *pîr hîyê* wisa lî me jî qewîndî boylə gəlməyə

lê qunx danîn *lêqê* kəmək, kəsmək

lêqullîbandîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîbîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

lêqullîpîn *lêqê* 1. qəsmək, qəsməyəmək

kanseyî ağır sözlerle paylaşmak 6. irama, insoy, ateş yağdırma (yayım ateşi ile tarama, ateşli sıhâlarla azahsız merim atma)

İe reşandin *İgh* 1. serpmek, saçılmak, saçmak * ay lî reşandî omî sî serçî * nîlî fest II xwarîlî reşandî yenege hiber serçî 2. serpiştirmek (gelisguvel serpmek) 3. püs-kürmek 4. yağınslamak (yağınslu b çiminde sulanmak) 5. bombadmana tutmak (bir kinseyî ağır sözlerle paylaşmak) 6. iramak, ateş yağdırma (yayım ateşi ile taramak, ateşli sıhâlarla azahsız merim atmak)

İe reşandî *re* serpmek, saçılmak (duvarlar için)

İe rezadîlîn *re* uygun bulma, uygun görmek

İe reza dîlîn *İew* uygun bulmak, uygun görmek

İerîkîbandîn *re* 1. uydurma 2. uyarlatma

İe rîkîbandîn *İgh* 1. uydurmak 2. uyarlatmak

İerîkîbîn *re* 1. uyuma, uyuma, bağdaşma 2. uydurma

İe rîkîbîn *İgh* 1. uymak, uyusmak, bağdaşmak 2. uydurmak

İerîstîn *re* 1. bitmek, yeşermek 2. sarılaşma, çalınma 3. eğirmek, bükme

İe rîstîn *İgh* 1. bitmek, yeşermek * genim rîstî lî rîstîye bûyduy *re* yeşermek 2. sarılaşmak, çalınmak * şiv dî ber lobîyê de dani lî rîst sîngî fîzulyenî yûnîra şaplîdîm omî sarulî 3. eğirmek, bükmek * teşî anî lî rîstî gî gîstîp çîndî.

İerîrî *İ* *re* zilgî

İerîrîhîm *re* uydurulma

İe rîrî bûm *İew* uydurulmak

İerîrînenîstîn *re* yedirgama, kankıslanma

İerîrînenîstîn *İgh* yedirgama, kankıslanmak

İerîrînîstîn *re* 1. oturma 2. oturma, ikamet etme, sığınma (bir yerde yerleşme) 3. oturma, uygun gelme 4. oturma (nespet için, yerine tam yerleşme) 5. alışma, kankıslama (yadırganmaz duruma gelme) 6. alışma (yürür duruma gelme, tabîk etme) 7. alışma (etkisini yitirme) 8. benimseme (bir şeye, birine bağlanma, inanma) 9. kaparlama (hışa girmeyen bir harekete veya işe alışarak ondan arık uzağa duymaz olma)

İe rîrîştîlî *İgh* 1. oturmak * lî vî şîpîlîyî şîpî em lî rîrînî hu ewle aturulmaz 2. oturmak, ikamet etmek, sığınma (bir yerde yerleşmek) 3. oturmak, uygun gelmek * şîpî tîm lî serê rîrîştî rîkîl üstîne tarî oturû 4. oturmak (nespet için, yerine tam yerleşme) 5. alışmak, kankıslamak (yadırganmaz duruma gelmek) * hîyên ku dîke dîlî lî mîn rîrîştîne yîpîrdîkîrîm kankıslanma 6. alışmak (uyar duruma gelmek, tabîk etmek) 7. alışmak (etkisini yitirmek) 8. benimsemek (bir şeye, birine bağlanmak, inanmak) * êdî rewşî vî şîpîyê kufîkî II mîn rîrîştîyê anîk ben

bu evin küfü halini benimsemem 9. kaparlama (hışa girmeyen bir harekete veya işe alışarak ondan arık uzağa duymaz olmak)

İeser *re* sel

İeserhîlî *re* uşımek

İe sar hûm *İew* uşımek * lî sar e uşıyê

İe sar hatîlî *İew* (birine) soğuk gelmek

İeserhîrîn *re* soğutma, soğutma (birine, bir yere veya bir şeye karşı duyulan sevgi ve ilgiğin yok olmasına sebep olma)

İe sar kîrîn *İew* soğutmak (birine, bir yere veya bir şeye karşı duyulan sevgi ve ilgiğin yok olmasına sebep olmak)

İe selîlîn *bir* lî selîlîn

İe saw û sepet çêbûn *İew* (birine) yanlısına olmak, yanlıslanmak

İeserhîrîn *re* (birine) sabretme, sabır gösterme

İe sebir kîrîn *İgh* (birine) sabretmek, sabır göstermek * ez dî deynê xwe heftîyêk lî şûn de hîdîm, ma ku hûn hîmek lî mîn sebir hîkîn şey nîlî? berçumî bu hîfîlî sonîra odeyêdîmî bu zî sabretîstîzî olînzî mî?

İeserhîrîn *re* (birine) sabretme, sabır gösterme

İe sebirîrîn *İgh* (birine) sabretmek, sabır göstermek

İeseldîlîn *re* (birine) sabretme, sabır gösterme

İe selîmî *İgh* (birine) sabretmek, sabır göstermek

İeseldîndîn *re* didandırma

İe selîndîn *İgh* didandırma

İeseldîlî *re* 1. didandırma (tarafını aldığı, hoşlandığı bir şeyi çok isteme) 2. didandırma (yumu, şeker veya alışkanlık sonucu bir yere sık sık gitme)

İe selîlîn *İgh* 1. didanmak (indimi aldığı, hoşlandığı bir şeyi çok istemek) 2. didandırma (yürür, çıkar veya alışkanlık sonucu bir yere sık sık gitmek)

İeser *re* sel

İeserhîrîn *re* büyüleme

İe sêr kîrîn *İew* büyülemek

İesîworbîn *re* 1. birime (başkîlet, motosiklet, binek hayvanını (yı) kullanma) 2. birime (bir şey sıkışarak yanındaki üstüne çıkma) 3. (birine) birime (başkî yapma) 4. çullandı

İe sîwar hûm *İew* 1. birimek (bisiklet, motosiklet, binek hayvanını (yı) kullanmak) * xweş lî bespê sîwar dîbe ala *re* birîyî 2. birimek (bir şey sıkışarak yanındaki üstüne çıkma) * damar lî damar sîwar hûyê dîdîrî damara bûmîş 3. (birine) birimek (başkî yapma) 4. çullandı * gur lî sîwê bîrîkê sîwar bû kurt Yuzza çullandı

İesîwarkîrîn *re* 1. birime 2. çullandı

İe sîwar kîrîn *İew* 1. birimek 2. çullandı

İesîqîndîn *re* (birine) küll verme, kızmak, kırkıma

- İle şıñıldandıñ** *İğh* (birine) öñil vermek, kızıştırmak, kaşıtırmak
İşör *m su* baskırı
İşörbün (imec) *m* kızıştırmak
İle sor bün *İb-w* kızıştırmak fluzlanmak, hareketlendirmek
İşörbüylü *m* kızışık
İşörbüylü *m* kızıştırmak
İşörküñin *m* 1. kızıştırmak, isteklendirme, huz vermeye (hareketlendirme, hazırlanma) 2. kızıştırmak (hayvan için) 3. ateşleme, kızıştırmak 4. kuruma, polipolama (başkalama karşı ötkelendirme)
İle sor küñin *İb-w* 1. kızıştırmak, isteklendirme, huz vermek (hareketlendirme, hazırlanma) 2. kızıştırmak (hayvan için) 3. ateşlemek, kızıştırmak * *tu ji wı ll me sor diki* senile öñü huz karşı ateşleyorsun 4. kurutmak, polipolamak (başkalama karşı ötkelendirme)
İle şarıkıñın *m* dulçalamak, koruma altına almak
İle stare küñin *İb-w* dulçalanmak, koruma altına alınmak
İle şarikıñın *m* koruma, kollama
İle stare küñin *İb-w* korumak, kollamak
İle şarın *m* barına (yaşamak için uygun yer bulma)
İle şarandıñın *m* barandırma
İle şarandıñın *İğh* barandırılmak
İle şarın *İğh* barınmak (yaşamak için uygun yer bulmak)
İle şadıyıl dıñ *İb-w* tanıklık etmek, şahadete bulunmak
İle şadıyıl dıñ *İb-w* tanıklık etmek, şahadete bulunmak
İleşan *m* hal, tavır, duruş, kâzı * *İleşanıñ aze nerdeşküñi kâncuda dıñıyaydı*
İle şantaj küñin *İb-w* (birine) şantaj yapmak
İle şaş küñin *İb-w* (birine) şaşkırmak
İle şaş man *İb-w* şaşkınlık
İleşämayı *m* şaşlısı
İle şek üpek küñin *İb-w* (birine) düzen kurmak
İleşkäñdin *m* 1. yakıştırmak, yararlanma, uydurma 2. öleşyü kaçırma, oranını kaçırmak (ye teñin aytarını kaçırmaq gibi) 3. (birini) gelsede bulama (birinden) usran olma (bir niteliğinden öñü diğerlerini gerde bulama) 4. (birini) asma, geçme (güzelliğiyle diğerleri geçme gibi) 5. kusur bulup beğenmemek 6. tarama (saç tarama)
İle şikandıñ *İğh* 1. yakıştırmak, yararlanmak, uydurmak 2. öleşyü kaçırmaq, oranını kaçırmak (ye teñin aytarını kaçırmaq gibi) * *te xwäya xwarınıñe ile şikandıñe nızın öleşünä kaçırmaşın* 3. (birini) gelsede bulmamak, (birinden) usran olmaq (bir niteliğinden öñü diğerlerini gerde bulmamak) 4. (birini) asma, geçmek (güzelliğiyle diğerleri geçmek gibi) 5. kusur bulup beğenmemek * *keçike-*

- ke baş e. İle näwä şikandıñı aya bir küz, hiçbir kusurı yok* 6. taramak (saç taramak)
İleşkäñdiñ *m* tarah (saç)
İle şikayet küñin *İb-w* (birini) şikâyet etmek, şikâyetle bulunmak
İleşküñin *m* 1. yakışma, yararlanma, uydurma, iyilik kaçırmak, yakışık almak, uygun gelme (iyi gelme, uyu durma) 2. yakışma (münasip olma, iyi karışma) 3. aşılmaq 4. öleşülük kaçmaq 5. aşılmaq 6. taramak
İle şikin *İğh* 1. yakışmaq, yararlanmaq, uydurma, iyilik kaçmaq, yakışık almak, uygun gelmek (iyi gelmek, uyu durmaq) * *ev qazık İle şikiñiñ hu qazık öñü yakıştıñı* * *parä öläñ*
İle şikiñyaye uzun saç öñü yakıştırmak 2. yakıştırmak (münasip olmaq, iyi karışılmak) 3. aşılmak 4. öleşsöz kaçmaq 5. aşılmak 6. taramak
İleşküñin *m* iweğen (yalnız derleyen) hastalık için
İleşküñin *m* 1. çalışma, çaba sarfetme (bir işi yapmaq, gerçekleştirme için çaba harcama) 2. çalışma (bir şeyi yapmaq veya öğrenmek için emek verme) 3. iweğenleşme, çalışma (hastalık için)
İle şiküñin *İğh* 1. çalışmaq, çaba sarfetmek (bir işi yapmaq, gerçekleştirme için çaba harcama) * *pit İle şiküñi ku mar tükäje yılan öldürmek için çok çalıştı* 2. çalışmaq (bir şeyi yapmaq veya öğrenmek için emek verme) * *zaruk İle dersä xwe dışkıñe* çocuk dersne çalışıyor 3. iweğenleşmek, çalışmak (hastalık için)
İleşire küñin *m* 1. öğütme, öğüt verme, öğütme bulunma 2. uyardırma (öğütme)
İle şiret küñin *İb-w* 1. öğütme, öğüt verme, öğütme bulunmak 2. uyardırma (öğütme)
İleşir küñin *m* (birine) talih gelme, tadım alma
İle şirin bün *İb-w* (birine) talih gelmek, tadım almak
İleşir küñin *m* 1. (birine) talih gelme 2. *we* öleşünä gitme
İle şirin bün *İb-w* 1. (birine) talih gelmek 2. *we* huşuna gitmek
İle suret bün *İb-w* yakışmak
İle tay dan *İb-w* üstüne güneş doğmak
İle telil küñin *m* (birine) aca gelme
İle telil küñin *İb-w* (birine) aca gelmek * *ev güñin pit İle telil hat bu şok öñü çok aca güldi*
İle telün dıñ *İğh* dikizlemek
İle telüñ küñin *İb-w* (birine) telkün etmek
İle tetaş küñin *m* 1. (birini veya bir şeyi) seyretme, izleme 2. uzaktan bakma (veya seyirini kalma)
İle tetaş küñin *İb-w* 1. (birini veya bir şeyi) seyretmek, izlemek 2. uzaktan bakmak (veya seyirini kalma)
İle tetaş küñin *m* daralma, sıkışma
İle teng bün *İb-w* darılmak, sıkışmak

İle teng hatin *ilew* du getmek (elbise du bermek)

İle teqandın *in* 1. (birine) sikma, zıçq etme 2. a-teqlene (paltaya maddeleeri paltanın) 3. *wee* (birne) çalıtma

İle teqandın *ığış* 1. (birine) sikmek, zıçq etmek 2. a-teqlenmek (paltaya maddeleeri paltanın) 3. *wee* (birne) çalıtılmak

İle tesir bün *w* 1. etkileme 2. etkilenme, bulenme

İle tesir bün *ilew* 1. etkilenmek 2. etkilemek, bulenilmek

İle tesir kirin *w* (birne veya bir şey) eki yapma, etkileme kâr etme, etkide bulunma 2. işleme, canına geçme, canına işleme (veya canına kâr etme)

İle tesir kirin *ilew* (birne veya bir şey) erki yapmak, etkilemek, kâr etmek, etkide bulunmek * *bedün* ile tesir makte dayar kâr etmeye 2. iş etmek, canına geçmek canına işleme (veya canına kâr etmek)

İle tewin *w* (birne veya bir şey) eğilme

İle tewin *ığış* (birne veya bir şey) eğililmek

İle tıge bün *lewa* dökülmek, düşüp tıgına (k. so-kak gib. yerlerde insanlar çokça bükme)

İle tıge bün *lewa* dökülmek, düşüp tıgına (k. r. sokak gibi yerlerde insanlar çokça bükme)

İle u geçişlik (teyinatla)

İle toba bün *ilew* sayısız demek (y. ardu bir işten vazgeçmek)

İle tıj kirin *lewa* hareketlendirmek, hızlandırmak

İle tıj kirin *lewa* hızlanmak (hareketlendirilmek, hızlandırılmak)

İle tıre bün *lewa* (birne) zıçqlanmak, etkilenmek

İlew *w* 1. dudak 2. kerem kıyı * *lewa* belirê demez kerem 3. *çç* * *lewa* teylikê (bedün) ucu = merdun suçı asmak = *halkirin* dudak bükme * *ji diraman* pêştir e ağzulan burun yaktın, ködeşten çürü yazın, önce çürü sonra çürüm = *merdandin* işlenmek, deşülünmek - *ü* = dıpelela - *ü* tıj suru, asık yarlılık - *ü* poz suru, asık yarlılık - *ü* poz suru suru asmak - *a* (yekî) *dıleqin* suru asmak - *a* (yekî) *dıleqandı* bün suru asmak - *a* *jer* alt durak - *a* *jer* üst durak - *a* *kêrguşkê* tayyar dıdıği, dudak çığı - *a* (yekî) *neçin* ser hev çuk neyinerek merdan olmak - *a* *peçeyê* pırdet - *a* (yekî) *rast* kılın (birni) merdanı çıkak zorlana olmak - *a* (yekî) *reçin* 1) iç etmek, duyulmamak 2) nez, olmek - *a* *şewqeyê* şepkî sipêrlığı - *a* *wê* *dıleqandın* 1) burun bükme 2) a-teqlenmek 3) hermanerleme - *a* *wê* *gestin* dıdığin (veya dudakların) asmak - *a* *wê* *halkirin* dudak, bulenmek burun bükme (bu şeyi beğenmediğini söylemek görüldüğünü belli

etmek) - *a* *wê* *le* *halkirin* burun bükme, burun kıldırma - *a* *wê* *je* *kılın* burun bükme - *a* *wê* *kirin* dudak bükme (veya a-teqlenmek) - *a* *wê* *le* *halkirin* burun bükme - *a* *wê* *pe* *kirin* dudak bükme, (birni) burun kavınmak (bir şeyi beğenmediğini, küçük gönlüğünü belli, etmek) - *a* *wê* *reçandın* dudığin bükme (ağlayacak gibi olmak) - *ên* (yekî) *je* *ser* *hev* *reçebün* ağzın bük, çınmamak - *ên* *yekerbarın* çeker yağdırın dudaklar, tıllı dudaklar - *ên* *sekirin* çeker dudaklar - *ên* *wê* *gez* *kılın* dudığin (veya dudakların) asmak)

İlewa jürin *weşef* alt dudak

İlewa jürin *weşef* üst dudak

İlewakir *w* bülüclük

İlewakir *w* beluê, paltaya

İlew kirin *ığış* bulmek, pay açmak

İlewarqılın *ığış* kışana vermek

İlewbijkoj *w* genca dudaklı (küçük, vevaklı ve güzel dudaklı)

İlewbıyaskiri *w* boyalı dudaklı, dudakları boyalı

İlewdeqandı *w* 1. döyme dudaklı, dudakları döymeli 2. *wee* Arap kadını

İlewılınmık *w* kâde dudaklı

İlewbün *w* 1. açılma (gereken güce ulaşma) 2. açılma (peçere, kapı vs. yol için, geçit verme) 3. açılma, işlahı açılma 4. hülul kesime, dıl, açılma, konuşkanlığı tutma 5. açılma, açılma, ağzın açma, konuşmaya başlama 6. nutuk etme (veya çöşme) 7. kaba çığır, pılı açılma (utangaç isten kurtularak asrı ölece serbestlik gösterme) 8. çöşülme (sı. arı sayılamaya başlama)

İle veliün *ığış* 1. açılmak (gereken güce ulaşmak) * *heşp* *li* *rû* *welü* at yolda açıl 2. açılmak (peçere, kapı ve yol için, geçit vermek) * *ev* *deri* *li* *heşp* *welü* bu kapı bulıyeye açılır 3. açılmak, işlahı açılmak 7. ri qas dıwe *ew* *çend* *le* *welü* verilece vıye çığı ge mek 4. hülul kesilmek, dıl açılmak, konuşkanlığı tutma 5. ağır açılma, açılmak, konuşmaya başlamak 6. nutuk etme (veya çekme) 7. kabalık çığır, gıhi açılı (utangaçlıktan kurtularak ağır ölece serbestlik göstermek) 8. çöşülme (sı. arı sayılamaya başlamak)

İlewbüyn *w* 1. açılma (gereken güce ulaşma) 2. açılma (peçere, kapı ve yol için, geçit verme) 3. açılma, işlahı açılma 4. hülul kesime, dıl, açılma, konuşkanlığı tutma 5. açılma, açılma, ağzın açma, konuşmaya başlama 6. nutuk etme (veya çekme) 7. kaba çığır, pılı açılma (utangaçlıktan kurtularak asrı ölece serbestlik gösterme) 8. çöşülme (sı. arı sayılamaya başlama)

lêveger *w* mukabele

lêvegeran *w* 1. mukabele, karşılık verme 2. mukabeleci (karşılıklı yapılan işin için) 3. müde, tale etme, geri gönderme

lêvegerandin *w* 1. mukabele etme 2. karşılık verme, mukabelede bulunma, müstahkemde bulunma 3. müde etme, geri çevirme, geri verme, geri gönderme 4. geri çevirme, reddetme 5. *başvur* indirmeye 6. *ber cevaplama*

lêvegerandî *şg* 1. mukabele etmek 2. karşılık vermek, mukabelede bulunmak, müstahkemde bulunmak 3. müde etme, geri çevirmek, geri vermek, geri göndermek 4. geri çevirmek, reddetmek 5. *başvur* indirmek 6. *ber cevaplama*

lêvegerandî *rd* müde verilmiş olan

lêvegerbar *lêvê* müstahkembin

lêvegerîn *w* 1. peyûdî etme 2. dönmeye yâriyet 3. çevrilme (karşılıklı çevirme) 4. müde tale etme, müde olma, geri verilme (veya çevirme) 5. yeniden ele alma, tekrar etme, yenileme

lêvegerîn *şg* 1. geri dönmek 2. dönmek (e-vochuck) * li mitî vegeerîyo û zwareke dij veda bona fîrop terî bir bakûy fîratî 2. çevrilme (karşılıklı çevirmek) * her fîredwa ku te dît lê vegeerî her gotîkîdî gûzêlî çevîrîye 4. müde etme, müde olma, geri verilme (veya çevrilme) 5. yeniden ele alma, tekrar etmek, yenilemek

lêvegerîner *rd* mukabeleci

lêvegerînî *rd* müde

lêvegerker *kimêd*

lêvegerker *komê* *rd* müde, müdegi

lêvegerkerî *komê* müdegi

lêvehewîn *w* barınma, yazılmak, çim, aygûn verî bulma

lêvehewîn *şg* barınmak, yazılmak için aygûn verî bulmak

lêvekîrîn *w* açma

lêvekîrîn *şg* açma * lêpîrsîn lê vekîr ena sergîstîme açî

lêvekîrîn *w* bölüşme

lêve kirîn *şg* bölüşmek

lêveşartîn *w* (uzun) dikizleme

lêveşartîn *şg* (uzun) dikizlenmek

lêveşartîn *w* (bu ne) bakana dusizleme çaktirindap bir şeyî izleme

lêveşartîn *şg* (uzun) bakmak, dikizlenmek, çaktirindap bir şeyî izlemek

lêvgîr *rd* a. dudaklı, kalın dudaklı

lêvgul *rd* kalın dudaklı

lêvîngîvîn *w* kalın dudaklı

lêvîj *w* deyiş, sarıkî turî – û lîvîj terace

lêvîk *w* 1. dudak, dudaklık 2. sarıkî, fıçı, uç

lêvîskî *şg* dudaklı, dudaklı

lêvîskîbûn *w* dudaklılığın

lêvîskî bûn *şg* dudaklılık, sarıkî

lêvîskîbûn *w* dudaklılığın

lêvîskî kirîn *şg* dudaklılaşmak

lêvî *rd* a. dudaklı, dudaklı * p dengêkî lêvî ye p dudakîl bir sezar

lêvîbûn *rd* dudaklılık

lêvî bûn *şg* dudaklılaşmak

lêvîkî *w* dudaklı bûkme

lêvî kirîp *şg* dudaklı bûkme

lêvîkî *rd* a. dudaklı, dudaklı

lêvo *w* 1. dudak (çocuk dudakları) 2. *rd* her şeye dudak bakma, bak yazık, kimse

lêvok *bar* *şg* *rd* *şg*

lêvqelaştî *rd* 1. dudaklı yazık 2. yazık, tavşan dudaklı

lêvse *rd* 1. bir dudaklı diğerinden uzun olan kimse 2. *rd* çiklik çene

lêvşengî *rd* çiklik dudaklı

lêvsor *rd* 1. a. dudaklı, kara dudaklı, kırmızı dudaklı 2. dudaklı (aygûn, dudaklı) kurma

lêvsor *rd* a. dudaklı, kara dudaklı, kırmızı dudaklı

lêvsor *rd* sarıkî dudaklı

lêvsotik *rd* sarıkî dudaklı kalın dudaklı, asuğîyo sarıkî kimse

lêvşopw *rd* kalın dudaklı

lêvxohpe *rd* genc, küçük (küçük, yavurlak ve gûzêlî dudaklı)

lêwar danîp *şg* (bir yere) karaklamak

lêwerandî *şg* serpinç

lêwergêr *rd* çevrilmiş (dîl) * zîmanê lêwergêr çevîrîye dîl

lêwerhatîn *w* 1. çevirme, kuşatma 2. sâhiplendirme, serme

lêwerhatîn *şg* 1. çevirmek, kuşatmak 2. sâhiplendirme, sermek

lêwerkirin *şg* çevirmek

lêwerqilandî *w* hissettirme

lêwerqilandî *şg* hissettirmek

lêwerqîlîn *w* 1. (bu şeyin) farkına varma, fark etme, ayırtma varma, serme 2. yakalama (bu kî aşîrenî suçluğunu gösteren söz, bakış veya işaret fark etme)

lêwerqîlîn *şg* 1. (bir şeyin) farkına varmak, fark etmek, ayırtma varmak, sermek 2. yakalamak (bu kî aşîrenî suçluluğunu gösteren söz, bakış veya işaret fark etmek)

lêwî *w* sel, sel suyu

lêxavîn *rd* *şg* (birine) dîhanet etmek

lêxebîrîn *w* 1. çalışma (bir işi yapma, gerçekleştirmek için çaba harcarma) 2. çalışma (bir şeyi yapmak veya öğrenmek için emek verme) 3. davranış (bir işi yapmaya hazır olma, hazırlanma) 4. girişimde bulunma 5. uğruna, çalışmada 6. çalışmada (karşılaştık zorlanma)

lêxebîrîn *şg* 1. çalışmak (bir işi yapmak, gerçekleştirmek için çaba harcararak) * **pîr** lê xeberî ku marî bakîye yîlanê îdîmanek u çîn çok çalışî 2. çalışmak (bir şey yapmak

veya öğrenmek için emek vermek) * zararlı dersu xwe dîxehîte çotuk dersine çarışıyor 3. davatılmak (her şeyi yapılmaya hazır olmak, hazırlanmakta) * çahû ser piyan, le xebîti ku hiçe, lê heyan bi malên wê girtin aya-ru kalkip giştîmeye davamîti, ana heime kolundan tutular 4. girşinîde buluncuk 5. uğraşmak, çabalamak * li derî vebûn ku vekiin kapîyî açmak için uğraşîlar 6. kurcalamak (karşıtarak zorlamak)

İkisedükkirin in gadîretîne, zûhîretîne

İkisedükkirin in dîkkatîne, zûhîretîne

İkisedükkirin in dîkkatîne

İkisedükkirin in dîkkatîne

İkisedükkirin in dîkkatîne

İkisedükkirin in dîkkatîne

İkisedükkirin in dîkkatîne

İkisedükkirin in dîkkatîne 1. vurma 2. vurma, dövme, dayak, dayak (veya çekme) 3. vurma, çalma (ses çıkarmak için bir şeyi başka bir şey üzerine hızlaça değdirmeye) 4. vurma, çekme (boya, bulağ vb. sürme) 5. vurma (bağlama, takma, koyma) 6. vurma (hatice veya kesici cisimleri saplamaya, kakmaya) 7. vurma, basma (uygulama, koyma; her şey üzerinde kalıp, emilme, parmak gibi şeylerle iz bırakma) 8. vurma, çarpma, çarpma, atma, atış (kalp, nabız, kan dolaşımı ile ilgili organlar vurma) 9. vurma, vurma (veya vurgunu) vurma 10. vurma, rast getirme, hedefi vurma (ummaçladığı şeye tam vurma) 11. vurma, çarpma (hızla çarpma veya vurma) 12. dövme (çarpma, vurma) 13. vurma (süslüklü yaratma, öldürme) 14. vurma, çarpma (dokunma, -i etkisiyle hasta etme) 15. çarpma, uğrama (varlığına manî olan bir gücün etkisine uğrama) 16. vurma, çalma (sağuk, dolu gibi şeyler için, bozma, zarar verme) 17. vurma (vuru durumunda olma, çarpma) 18. vurma, çalma (isabet etme, talihce veya payına düşme, şans oyunlarında kazanma) 19. mak çalma, çalış (müzik aletlerini çalma) * İkisedükkirin sax sax çalma 20. çalma (her müziğin emellerini çalayan aleti çarıştırmak) 21. çalma (ses çıkarma, ses verme) 22. basma (to kar vurma) 23. basma (basıncı yaparak suyu ve gazları itme) 24. basıp geçme, vurup geçme 25. kırıp geçirme (şeyi seri davranarak durullama) 26. kırma, kırışma 27. vurma, sürme 28. (bir yere) vurma, hırdırma, rostlama 29. çekme (ışık, süslük, vantuz için, tedavî niteliyle uygulama) 30. değdirmeye, tutturma (isabet etme) 31. geçme, elki yapma, işletme 32. takma (perçene, kapı vb. şeyleri yerine yerleştirme) 33. takma (geçirme, bir çıkarmak gibi) 34. yapışma, vurma (yapışmasun, sağlama) 35. yarma (açılmaya geçme) 36. yeme laşıklama, kenarına 37. mar çarpma 38. çek vuruş 39. çek vuruş - beşki-

ri dayak düşürme (veya kaçını) - tî de xurîni sarî başîniyer - xwarîni dayak yemek, kötek yemek - a dîl yûrek çarpîni, kalp a-riş, -a tavê gîrîş çarpîni - a tavê gîrîş çarpîni

İkisedükkirin in dîkkatîne 1. vurmak * li serê wê xîst başîna vurdî 2. vurmak, dövme, dayak atmak, dayak çekmek (vurarak davam etmek) * lêlanêke lêr başî lê xîstî onî güzel bir dayak çekti 3. vurmak, çalmak (ses çıkarmak için bir şeyi başka bir şey üzerine hızlaça değdirmeye) * bêvî ku li derî bîxe kete hîndîrî kapîyî vurmîdan içeri gîrdî 4. vurmak, çekmek (boya, bulağ vb. sürmek) * çîla li tîyete xîst tahtîya çala vurdî * boyax li dîwar xîstîye dîvara boyax vurmîş * çarek boyaxu dîlî jî tî bîxe bir kar boyax çaha çekî 5. vurmak (bağlamak, takmak, koymak) * ke-lemîce li destên wî xîstîbûnî ellerîne çelîpîye vurmîştîrdî 6. vurmak (batıcı veya kesici cisimlere saplamaya, kakmaya) * derzî tî xîstîni îgne vurmîk 7. vurmak, basmak (uygulamaya, koymak, bir şey üzerinde kalıp, emilme, parmak gibi şeylerle iz bırakmak) * demîce lê xîstîni dîmpa vurmîk * çîlîya xwe li vîr bîxe burîya parînişîni basî 8. vurmak, çarpmak, atmak (kalp, nabız, kan dolaşımı ile ilgili organlar vurma) * çîlî wî lê dîxe kalbî vurîye 9. vurmak, vurma (veya vurgunu) vurma * zîlam li pereyan xîstîni u-dîmî pîçavî vîlîrdî 10. vurmak, rast getirmek, hedefi vurma (ummaçladığı şeye tam vurma) * li armînce xîstî hedefî vurdî * wî gîde herîlayê, lê dudîyanî lê xîstî uçî kurîyanîttî, dîstîni rastî getîrdî 11. vurmak, çarpmak (hızla çarpma veya vurma) * Hîgîfî xwe li erdê xîstî ayîşîni yere vurdî * bayê çîlîyê dîrê li dîwêrî dîkkîstîni rîzgarî gîçî dîllîmîni dîvara çarpîyêrdî 12. dövme (çarpmak, vurmak) * pîvîşî xwe li avê dîkkîstîni u-mîni dîkkîstîndîşî ayaklîyîyla ayîya dîvîyîni bulîşî, anî ûrkîlîyîyasdu 13. vurmak (süslüklü yaratılmak, dövme) 14. vurmak, çarpmak (dokunmak, -i etkisiyle hasta etme) * tavê li serê wê xîstîye gîrîş başîna vurmîş 15. çarpmak, uğramak (varlığına manî olan bir gücün etkisine uğramak) * çîlam li wî xîstî onî çî çarpî 16. vurmak, çalmak (sağuk, dolu gibi şeyler için, bozma, zarar vermek) * çîşî lê xîstîye don vurmîş * çîrê li balîcanê vîstîye pîthîcanî kırîpî çalmîş 17. vurmak (vuru durumunda olma, çarpma) * dîwê wê hê jî tî dîxe kalbî lîlî çahîyor 18. vurmak, çalmak (isabet etme, talihce veya payına düşme, şans oyunlarında kazanma) * jê re pîvîşîye tî xîstîye onî pîvîşîni vurmîş (veya çikmiş) 19. çaldak (vurarak ses çıkarmak, müzik aletlerini çalma) * müzîkîke xwîşî lê dîkkîtî güzel müzîk çîlî-

yandı * tər baş II piyanoyé dixə çək iyı de-
recede payarı çalar 20. çalmək (bir musiqi
dinlemeyi sağlayan aleti çalışdırmaq) * cu li
teybü bixə əm hinek li müzikü gühdürü bə-
küt teybü çal da biraz müzik dinleyelen 21.
çalmək (səs çıxarmək, səs vermək) * li odu-
ya rex telefoni lə dixəli yan odaca telefon
çalışıydu 22. basmaq (tokat vurmaq) * ye-
qanmək lə xist tokadı bası 23. basmaq (ba-
smaq yaparak sıvı və gazları irmək) * he-
wayü lə bixə havayı bas 24. basıp gəcmək.
vurup gəcmək * heşpə mē lē xist ji heşpən
dün bixurü atıduz digər nılnı basıp gecti * li
avē xistin çün səyü vurup gücler 25. kırıp
gəcmək (çək sət davranaraq dəraltılmək)
26. karmək, kərişılmək 27. vurnmək, sürt-
mək * sol li piyē mın dıxe ayakkabı ayığı-
na vuruyur * sol li piyē mın dıxe ayakkabı
sürtuyur 28. (biri yere) vurnmək, bürümək,
toşılmək * erəbe li dıwər xist arabayı duya-
rı vurdu (veya bındırdı) 29. cəkmək (şişe,
sülük, vantur ucı; tədviq amacıyla uyula-
nmək) * hicam lə xistin ana vantur çektir
30. dəğdirmək, tutormək (səbet etmək) *
kevir dıdır lə lə nexist aşı adı ana tutura-
madı 31. gəcmək, eldi yapmaq, çəlmək *
tavē li serē wē xistiye güney başına gəcür
32. təkumək (pencərə, kəpək şeyləri vənə
yerləşirmək) * hətne ku camē li pencərəyə
bixin pencərəyə camı təkumə gəlmüşler 33.
təkumək (gəşirmək, fış təkumək gibi) * hıya
we jē hebe, fış lə xistiye fış təkumələr, ha-
camı ola 34. yapışdırmaq, vurnmək (yapa-
masını sağlamaq) * kaxız il camē xisti bün
kəğzı carja vurnmuşlardı 35. yarmək (çı-
ndan gərmək) * keştıyē li avē xist gəmi səyü
yardı 36. yemək (aşındırmək, kərmək) *
bixüzan il cılan xistiye gəve kəbuceleri ye-
mı 37. mət çırpmək – hətın kopop gəlmək
– ji bənı hətı serē wındı kərin (bir serweti)
altından gırp üstündən çıkmək * serweta
ku ji bəvē məbū lē xist ji bünı hətı serē
wındı kərin bəbasından kərin serweti altın-
dan gırp üstündən çikırıştı – kuştın 1) yere
sermək (vurup əldürmək) 2) kırıp gəcmək
(yayıp yıkarak olurmək, buyuk zərər ver-
mək) * dı çaxē şer de leşker keştıye ku derē
çi keştıye berē lē xistiye kuştıye səvəşta an-
kei nıneye gubışse kırıp gəçirmə ~ ü çün
1) həşmı alıp girmək 2) basıp girmək, cəkıp
girmək, bəyməni kırımaq * lə xist ü ji vır çü
bəyməni kırıp bıcı an gırı 3) çəpıp girmək –
ü qəloştın vurup gəçirmək, yarıp gəcmək * jē
bixə hərə 1) bas (veya bas qı) 2) vır elizə
şü (veya bas şer ku tu pır acız büyü lə bixə
kərə ştenbälē çək şıklığı zaman ver elı-
nı İstanbul

İxistinə xwarin işğ dəyək yemək

İxistinə xwarin m dəyək yemək

İxistinə xwarin işğ dəyək yemək

İxistinə xwarin m dəyək yemək

İxistinə m 1. vurək 2. dövəlmək 3. rəklı (kəpək,
pencərə, fış və şeylər için) * fış İxistinə ye
hav jē dı fış mın dı dıkkalı ot

İxirab İdrin İbwe (burine) bitəp etmək, səslən-
mək (səsü birne veyə birilərine yönəlmək)

İxurın m 1. (bir şey birmə) bətmə, zəhat bə-
tmə 2. (burine) çəkismə

İxurın İğış 1. (bir şey burine) bətmək, rəzəti
bətmək * qey pərə li mın dıxurın sarıki pə-
rə m bəni bətmə 2. (burine) çəkismək

İxwəddərketin m 1. səhplənmə, səhıp çı-
nma, kəymə 2. səhplənmə, bəicinsərmə

İxwəli dərketin İbwe 1. səhplənmək, səhıp
çıkmaq, kəymək 2. səhplənmək, bəicinsə-
rmək

İxwəddərketin m səhplənmiş, kəyilmiş o-
lan

İxwəşətın m 1. (burin) heşmı girmə 2. ku-
lağına oğşama

İxwəş hətın İbwe 1. (burin) heşmı girmək
2. kulığına oğşama

İxwəşşəbbün m ikiciliklənmə

İxwəşş şəbbün İbwe ikiciliklənmək

İxwəyti bün İbwe 1. səhıp çıkmaq 2. mı-
kəyyet olumək, güy kulək olumək 3. bə-
kını yapmaq

İxwəytiler m bəkimər

İxwəytilərin m 1. səhplənmə, səhıp çıkma 2.
mikəyyet olma, göz kulək olma 3. bəkim
yapma, bəkimni yapma 4. ilgilenmə, üzəri-
nə düşmək 5. sorma, bəl hətini sorma, ziyə-
rətçə gəlmə, uğrama

İxwəytilərin İbwe 1. səhplənmək, səhıp çı-
nma 2. mikəyyet olmaq, göz kulək olmaq 3.
bəkını yapmaq, bəkimni yapmaq * il
hərçmē xwəyti nekərlinə bəlgəye bəkını
yapmışlardı 4. ilgilenmək, üzərinə düşmək
5. sormaq, bəl hətini sormaq, ziyəətçə
girmək, uğramək * carıjan li mın ji xwəy-
tilə bükün bəzən de bəsin hət bəkimni sorun

İxwəytilərin m bəkimli, bəkını yapılış

İxwə bün İbwe (burine) qarşı itfak hətində ol-
maq, (bəpə b rine) qarşı olmaq

İxwə İbwe 1. bəkimək 2. evlət

İxwəli kərin İbwe (burine) ulmaçlıq təşləmək

İxwəli hətın İbwe (burine) güç gəlmək

İxwələbbün m 1. fəzlilik etmə, eklelmə 2. art-
ma, çoğalma 3. artma, fışat artma, bürmə 4.
bürmə, eklelmə, kərlimə 5. açılma, gəli-
nmə, ankişaf etmə (tohum və həsantə için) 6.
yayılma (gəmilənmə, bürümə)

İz zədə bün İbwe 1. fəzlilik etmək, eklelmək
2. artmaq, çoğalmək 3. artmaq, fışat artmaq,
bürmək * jl sədi deh li mızçə çılne hū mə-
zəcə yüzədə an budı 4. bürmək, cəşlənmək, ka-
lılmək * məsrəfən postayē ji li məsrəfən
mın zədə bün bir de posta məsrəfi məsrəflə-

başın yağında bulunduzmak. Latınak * hetu ku hün bün ez dikârimin zarok II he xwe kuhêlîm ez gelmeçye kûda çuçağ berî tozani - bu xwe nol dan (yekî) rûnawerî wernek (tişte) - hal (yekî) (birim): gûzende - bal dilê (yekî) (anım): gözünde * li bal dilê wî ez xani pêncî mîlyar dîke anun çuzêrde bu ez dî milyar eder - bal (yekî) peyde hün (bu şey) elnde bulunmak (veya elmek) - bale meqûlî bün mezdîndel masûle geçmek - halê nebuşin yemîna burkîmanîx (veya kuzanmak) - bejna (yekî) hatin (birim): yoklamak, kalmak, ayınak - bejna (yekî) nehîhê (bu boyuna peşîna bakmadan) - belaya xwe gerin belîsîn arimok. - (kendî) kama susunmek - belaya xwe ve bün belîsîn bulmak - bendu (yekî) bün (birim): yağma bakmak - bendu (yekî) kutin (birim): takılmak takakîlat - bendu peşîsya (ar - nisib (işimete)) xwe hün kîmîrî heklîmek - (dihektî) heşderî tûne hün (bir yerde) emek emt oynamak. (bu yerde) emîler tar oynay - ber avê yak palasîya - ber baranê şî hün yağmur yemek - ber (...) hün (bir şeyin) başını çekmek, kat çıkertmek (gözetler) tekî * beta çamêr hat ez li ber mala wî bün a-dan gelene kadar evine kîtu emêş aldım - ber (yekî) bün palos (bu şey) veşî bu - em-seyî gelgele bulmak - ber çayan göz göre göre, herkesin gözünde - ber çayan e I) elle tutulur gözle görülür (veya dile suldurî) 2) her şey orada gözler önünde - ber çayan glitîn göz oranda tutmak (veya bulunduzmak) - ber çayan hîsîh göz önünde bulunduzmak - ber çayan xuya hün göz görünmek (vz) olmadıñi bulde var: ne ge bi görünmek - ber çavê (yekî) II (birim): gözünde * li ber çavê wî ez hawan burjîm o-men gözünde suçluym II) (birim): nezîre-ta * li ber çavê min tu çimeteke vi mîrovî tuzê be yî nîzê tuzê buldan jî hîy bu ez-gerî yak - ber çavê (yekî) bün I) gözün önünde olmak (sarekî) deretîrî al: net: o-mak 2) gözün önünde olmak (baş) tarî-mannak. aldığı gibi bulmak 3) gözün önünde (tişte) - ber çavê (yekî) hîsîh gözünü her bulmak (şey) bulmak istemek - ber çavê (yekî) mezin hün gözünde bulmak - ber çavê (yekî) nehîrin yemê serene ta-kîrîmak (tişte) - ber çavê (yekî) helî-tî II gözün önüne şey getirmek. gözün önüne getirmek 2) gözün hiçbir şey görünmük - ber çavê (yekî) qewîmî gözün önünde çayın emek - ber çavê (yekî) reş hün (der) soğumak - ber çavê (yekî) sekîttîm önüne dikîmek. Emisîna e kîlîk - ber çavê xwe mezin kîrîn gözünde bul-yemek - ber çavê xwe glitîn göz önünde

Latınak (veya bulunduzmak) - ber çavê xwe dîtin gözleriyle görmek - ber deriyê dardgelîan (ar jî mehkîmetîyan) mehkîmet Emîrî - her derî nam kapıda bulmak - ber derî vegezanêlî kapıda çavîmek - ber destan el altında - ber destê (yekî) I) elinde * zarok II ber destê kîlî xanîmê mezin bîp çekêlî. (II) (birim) elinde bulunduzmak 2) emîn altında * teskerîm li her destê wî gelek hîndîk bû camîn altındaki asker pek azê - ber destê (yekî) nam elnde kalmak (birim) hakîmînda, yemînamîle bulunmak) - ber destê mîlyan be Öledîm rûlu şad olîm xalîşînda olî kîm veîlîl yemîketîm mîra soylîm - ber destê Xwedê elîd he-şîbêlî olîm - ber devê (yekî) sekîttîm (birim) gözün (veya ağzın) emek bakmak (şey) emek (ayrî) kalmak - ber devê xwe mehîhêrtîm akîm gelîra soylîmek - ber (yekî) devê xwe yekîrtîm (birim) karşı ağzını açmak - her dilê (yekî) dan ar jî ra-bûmî tesellî etmek (veya vermek) (tişte) - ber dilê (yekî) ezîz (ar jî şîrîn) hün (bir) şîrîn çavê deşîrî olîm - her dilê (yekî) re-hatîm gönîlîm almak (karek) - ber dilê (yekî) bîr şîrîn bün (bu şey) gözün gün sal-kîmîk (bakmak) veya emîmek) - ber (yekî) dirêj hün (bir) şîrîn vaktîm almak (veya vermek) - ber dorê xwe sekîttîm yağur yağurîm kapîna daldîmak - ber dî glitîn bulunmak (ez) bîkî gîbî yîşîmek meşîlelî emî - ber (yekî) gerîm I) bulun-mak ya vî up çakîmak 2) çok istar etmek, çok dil dikmek, bir deriden su geçirmek, i-zerne yuklamak 3) gönîlîm almak - ber gîttîm nesekîttîm soz (veya bî) alîndî kalmak - ber guhê (yekî) kutin kulîşîra gelmek, duyamak - ber (...) helwest glitîn tavîr almak (veya bakmak) - her hev rî-mîstîm teyşîkuz durîmîna çemek - her (yekî) idare kutin (birim) dayanîlmek - her yekî idare nekîrtîm (birim) dayanî-mak - her (...) mîra başında kalmak * li ber malê xwe hîmîne malîmî başında bekle - her meşîyê bî emî dosîgînde - her meşîyê bî mîradê xwe hîmîyîtu mîradîm bekle-mek - her mîrad (ar jî mîrad) evlîk çîğînda - ber (yekî) mîdan (birim) dayanamamak - ber peşî emîmanî bün ebbê ser çekmek - ber pozê (yekî) gerîn (bir) bir şey) hîmîn-da (veya gözünde) tutmak * Zarokê mîn li ber pozê mîlî dîgerîm (soz) kîmîmî gözünde tutuyolar - her pozê (yekî) kes tuzê hün çarşîsîz olmak - ber pozê (yekî) rabûn (birim) kafa tutmak çekî çekmek - her pozê xwe mehîhêrtîm sağa sola hakîmîdan - her (yekî) rabûn (birim) karşı cepîe almak - her (ar jî ser) rahîmê bîp istîmî üzîvîndî olmak (kalkınaya hazır duruşunda olmak, is-

hünli araçlar çin) - her (yekü) reş bün bir şeyden neşet etmek. (öründen) ocnmak, soğumak - her (yekü) reş kılın gözünden düşmek - her roja xwe bün gözu la prağa hakmak - her rojë gündür görüyle - her rünkabiya rojë gündür görüyle - her (yekü) rû nedan ağız yer, yaz utam - her (...) sekün (bu şeyin) başında beklemek (veya durmak) - her (yekü) sekünin emr ne amad durmak - her seqemê hiştin ayazlatmak (soğukta bekletmek) - her serê (yekü) yan başında (veya yan başına) - her serê (...) bün (bir şeyin) başını beklemek (gözletmek) - her serê (yekü) kırım dîrîni (arı ji giregirt) büninî başında deşimên çevirmek - her serê bün (bir şeyinin) başını beklemek (gözletmek) - her (...) serî danin has ekmek (direnmekten vazgeçip büyük altına gitmek) - her sermayê man ayazda kalmak - her sir û seqemê man ayazda kalmak - her sirê hiştin ayazlatmak (soğukta bekletmek) - her tavê sekünin güneşte durmak - her xwe yan oşındaktin, dizam dibadekîni - her xwendinê bün (hisi) gormek - her (...) xwes kîrin gozine q masini saqlamak - her (yekü) ye yanı başı dîrin dîri * ê ji burê ye nûbine, tê helo xwe di me dide cizma dibadekîni gormişe, gelîs bize dalasîyor - herê negotin telefiz çikî çıkmazmak * mîrîk ew çend pê de çiqlyu hariye li berê negote televiz adim u kadar ana beşîrp çaqirdi çikî çikmadî - berê qet ne tiştêk bün patazînin ucuylo (veya ucunde çevirmek) - berê xwezîya xwe dîrîntîndin (bir şey karşısında) yurkumak - bêhna kebaban çê ji dera keran rast hat ne urdu ne buldu - (cîhekî) bi dîrîndan leyistîn (bir yerde) çin: amak * mîşk li hundir bi dîrîndan dîleyişin (herêr evde çin: a) yorla - biçîkan xeta li mezînanê uffî sor kîyûgün, sor duyûgün - bin erdê xistin yere çalmak - bimê kundir xistin 1) eşqîndeçi taş dîrmek 2) dîrînan olındaki baklayı çıkarmak (bir şeyi herkesin duyulubes.çğ. bir şekilde ortalağa yaymak; * li bimê kundir bîce, tu dîxwazi çî hibêji ku ez ji fehîm bikim çikar şe çîlînin olındaki baklayı da, ne demek isriyosan soyle, her de çîlayayim - (yekü) bün acêb anayîone gitmek - (yekü) bün êke (birine) hat gûtmek - (yekü) bün gûldar (birine) kulak masafîrî olmak (tiştêk) - (yekü) bün helalî herzan (tiştêk) (bir şey hürre) haram olmak * xew li min bû helalî heram uyku hara haran ola, - (yekü) bün pêstî-tengî dars çûmek, sıkılmak - (yekü) bün xwedî 1) (birine) sahip çıkmak 2) yüzüne girmek (dostluk göstermek, alakalanmak) - cem (an jî) nik hev yan yan - cem xwe bîstîn yanunda bulandırmak, tutmak * heta

ku hün bèn ez dîkarim zarok li cem xwe bîhêim siz gelinceye kadar çocuğu ben tuttum - çih bün yanında olmak * kêfa wê li çih e keyfî yerinde - çih çiban her yer - çih el yerî vîl, aygundur - çihêkî çavê (yekü) vebûn (bir yerde) gözünü açmak - çihê...yeras * li çihê heftanîyê rojanîyê bide min bona haftalık yerine gümlelik ver - çihê (...)-yerli yerine * tûkberan li çihê wan deşne eşyalari yerli yerine koy - çihê (yekü) şînk kutan (örüne) ates puskürtmek - çihê xwe jîlîntîn yanında saşmak - çihê xwe man 1) yanında kalmak (başka yere gitmemek) 2) yanında saymak (hic ilerletmemek, gelişmemek, değişmemek) - çihê zwe rûnîştin 1) yanına oturmak (olduğu yerde oturmak) 2) seşm çıkarmaz olmak, kabul lenmek - çal û mîlan xistin û çûn dere tepe duz gitmek - çar alî çîn û hatin dön dönmek (bir iş yapmak için ilişkiler sağa sola koşmak) - çar alî gerin dîrt dönmek (te ilişle çare arınmak) - çar aliyên (hêlên an jî kenarên) dînyayê 1) dünyanın dört bir tarafından 2) ewê dînyayim bu bir itula heri var - çar alî le xistin 1) dört bir taraftan vurmak 2) ewê her tarafa çabışmak (güvenilmez olmak) - çareya (tiştêkî) nihêrtîn (bir işin çaresine) bakmak - çareya serê xwe nihêrtîn başının çaresine bakmak - çarşî û pazaran gerin çarşı pazar dolasmak (veya gezmek) - çavê (yekü) nihêrtîn û zatîn çî di dîlê (wî) de hebûn gözlemlenen olmak - çavê qulîzê xistin turmayı gözünden vurmak (şüphelendi bir kızın veya çıkarı ede etmek) - çavkirtina (yekü) nihêrtîn bir - çarene bakmak - çema sêfiyê (yekü) siwar bün çaresine binmek - çemara stüyê (yekü) siwar bün çaresine binmek - çemîka stüyê (yekü) siwar bün çaresine binmek - çepê-kun xistin alay çalmak, el çirpmak - çêja (tiştêkî) nihêrtîn (muâzazetîn an u mîze kîrîni) çeşnîne bakmak (yekü) - (cîhekî) çî ulike (herhangi bir yerde) ne ariyor? * tu li vir çî dîktî zê bere amêlê sen burda ne ariyor? sen çabuk ewê gi (yekü) - çî dîgere? (herhangi bir yerde) ne ariyor? * tu li vir li çî dî-gerê? sen burda ne arıyorsun? - çiyayê Qul û Kar nihêrtîn burnu Kar dağında olmak - çolên xwe xistin ağızı dövmek - (cîhekî) çûçik tû negotin wiş (bir yerde) çuler çulî oynamak. (bir yerde) ecmuler top oynuyor - çamûra xwe çîm çamûrara çekmek - (yekü) dan gef û guran (birine) göz dağı vermek - dara dînyayê 1) dünyada 2) dünyada, asla - darê dîrîne 1) dünyada, yeryüzünde 2) asla - darê çavayê el ile (elle) tutulur - dengê (yekü) hatin sesi kûlp çimeç - der û dora xwe nihêrtîn sağa sola bakmanın - dereke nêz yakînda * hün li dere-

ke nêz rûdinên? az yakında mı oturuyorsunuz? - **derê** (yekî) xistin kuyi azarak (ev ziyaretı yapmak istemek) - **derîyê** (yekî) xistla (on ji dam) (birinin) kuyisini çalmaq (binne bas vurmak) - (yekî) derketin çik-gelmek * **tê** lîra te li **mêrgê** boxeyek li me derketibû hatırdar mesim çayında bu boğuşa kağelmiş - **derva** sir û seqem heyê ayaz paşê kol gazıyor - **dervayî** (tiştêkî) bûn (birine) hışç olmaq - **derziya** diya xwe **hurdîn** çuk atıhuş dıruwa çuşmek - **dest** gerin (bir şey) el değıştirmek - **destan** gerin ellerde gezmek (tiştêk) - **destan** gerin (bir şey) elde ele dolaşmak - **destê** (yekî) **nihêrtin** (bir kimsenin) eline bakmak (bir kimsenin yarımıyla geçirmek) (yekî) - **destê** xwe **peçan** avucunun içine almak - **devê** (yekî) **nihêrtin** (birinin ağızına (veya ağzına) çirine) bakmak (onun sözlerine göre davranmak) - **devê** xwe **nihêrtin** can beslemek - **devê** rê vol ugrê: (veya) ustî - **dilê** (yekî) **ketin** içine dokunmak - **dilê** (yekî) **rûnenjştin** içine sarmemek - **dilê** (yekî) **rûnîştin** içine sarmek - **dînyayê** dünyaya, xela, hîçla vaka - **dînyayê** **belav** bûn dünyayı uarmak (çok yayılmak) * **naw û dengê** wê li **dînyayê** **belav** bûye adî, şahretî dînyayî, totmuş - **dînyayê** **deq** dan dînyayî (tanîk (nam) şahretî yayılmaq) - **dînyayê** û **axîretê** îkî cihanda - **dora** (yekî) çûn û hatin ayıanmaq (peşirinde dolunmaq) - **dora** (yekî) çûn û hatin 1) arkasında döşmek (veya gezmek) 2) arkasından koşmak (birine çok ilg duyurmak) 3) çengel atarak (hişç kumek) - **dora** (yekî) **dan** (çenlebasқан) 1) arkasından koşmak (birine çok ilgı deyurmak) 2) (birinin) etrafında dönı dönmek 3) etika-vukluq etmek, etmeklemek - **dorp** **devê** xwe **nihêrtin** 1) ağızına toplamak 2) ağızına (veya çenesına) tumanak - **dora** (tiştêk) **gerin** etrafında gezmek - **dora** **hev** çûn û hatin (birine) (yile) ilgilenmek, (birinin) denemek - **dora** (-) salt bûn vashında olmaq * **yerê** li **dora** **ti** **calî** **hû** **ow** yaşlanêda bir - **dorê** çûn û hatin 1) (birinin) peşinden dolaşmak (veya gezmek) * **ji** **bo** **ku** **zewjê** **je** **ti** **kêre** **li** **dorê** **dîqin** **û** **tên** **tarîz**, **sa** **ku** **almak** için peşinde dolazıyolar 2) uskuntlı olmaq - **dozê** **hûy** **bûn** **dêwa** **gezmek** - **dozê** (on ji daweyê) **nihêrtin** dawaya bakmak - **dû** **akabînde**, **peşî** **ara** - **dû** (yekî) **sûnî** **sûnî** - **dû** **hîn** **peşinde** (veya **peşinden**) **koşmek** * **li** **dû** **dîpînamayê** **ye** **dîpîna** **peşinde** **kaşıyay** - **dû** (yekî) **an** **ji** **tiştêkî** **bûn** (birinin) **vevê** **bu** **şeyin** **peşinde** * **ew** **nîka** **li** **dû** **berjewendî** **ya** **xwe** **ye** **ti** **şimê** **çikar** **peşinde** - **dû** **çûn** 1) (birinin) **peşinden** **gîrnek** 2) (birinin) **peşinden** **gîrnek** (duşman ve gûnşerani hemimsemek) 3) **peşerên** **yarank** (bir kimsaye

her komada oturmak) - **dû** (-) çûn (ziyemek, rakip etmek (bir şey) oturmak, başlı olmaq) - **dû** **evê** **xwe** **çûn** **uceline** **suzanış** - **dû** **gerin** **peşre** **takılmaq** - **dû** (yekî) **gerin** (birinin) izine basmak - **dû** **hatin** **peşinden** **yûrnek** (birinin arkasında yürümek) - **dû** **hev** **peş** **peş** - **dû** **reça** (yekî) çûn (birinin) **peşinden** **gîrnek** (duşman ve gûnşerani be-pürsemek) - **dû** **xwe** **birin** **û** **anîn** **peşinde** **suzaklemek** - **dû** **xwe** **gerandin** **peşinden** **suzaklemek** (tiştêk) - **dû** **xwe** **üstün** (bir şey) **arçada** **birakmak** - **dû** (on ji **pey**) **xwe** **kuy** **kirin** (kişanlin) **arçından** **suzaklemek**, **yedirmek** - (yekî) **evê** **kirin** **emirvay** **yapmak** - (yekî) **evê** **çêbûn** **çayleri** **diken** **diken** **olmak** - **evêba** (yekî) çûn 1) (bir şey **birinin**) **uzayına** **gîrnek**, **uhafına** **gîrnek** 2) **garibare** **gîrnek** - **evêba** (yekî) **hatin** **uzayına** **gîrnek** - **evêbên** **xwe** **üstün** **dizim** **dörmek** - **evê** **şıvay** **bûn** (naza **hîçmek**) - **evîya** (yekî) **nivisandî** **bûn** **almında** **yaşılmiş** **olmak** - **eraseva** **meçdanê** **meçdanin** **erta** **yer** - **erd û** **esman** **nehêç** **bûn** **yerden** **göç** **kadur** **hakik** **olmak** (yekî) - **erdê** **hişrin** **çikar** **birakmak** (yekî) - **erdê** **kâtin** **term** (birinin) **leşni** **çikar** **mak** - **erdê** **pî** **bûn** **iki** **şeksen** **uzanmak** (yekî) - **erdê** **pîj** **kürin** 1) **yer** **sermek** (yemek) 2) (birinin) **sırtına** **yer** **germek** (güçmek) - **erdê** **pîj** **nebûn** **gü** **reş** **kîprüsê** (veya **el** **uhun** **koprusu**) - **erza** (yekî) **ketin** **goruntı** **uzunmek**, **uşagılakmak** **rahkir** **etmek** - **erzê** (yekî) **ketin** **azurlamak**, **tekde** **etmek** - **esl û** **teslê** (yekî) **pirsîn** -çûn, **biçûn** **sermek** - **esman** **tupan** **higire** **ji**... (birin) **agziye** **kuş** **lusa**. * **li** **esmanan** **tupan** **higire** **ji** **bi** **kêr** **nayê** **agziyê** **kuş** **tesa** **yarman** **iyer** - **esmanan** (an ji **asmanan**) **lê** **gerin** **Xwedê** **li** **erdê** **dan** (yekî) **gûke** **uzarken** **yerde** **bulmak** - **esmanê** **heftan** **lê** **gerin** **li** **erdê** **ketin** **her** **dest** **û** **piyan** **gûke** **uzarken** **yerde** **bulmak** (yekî) - **eynî** **riyê** **çûn** **aynî** **yolar** **yolcusu** * **havê** **te** **dî** **vê** **rê** **de** **pî**, **tu** **yê** **ji** **li** **eynî** **riyê** **herê** **batun** **lu** **yoldan** **gittî**, **sen** **de** **eynî** **yolun** **yolcususun** - **ezbêta** **xwe** **çûn** **soyuna** **ekmek** - **fala** **destan** **nihêrtin** **el** **ilhan** **beklemek**, **ete** **balamak** - **fûka** (yekî) **pirsîn** **hesaba** **katmak** * **dê** **û** **havê** **mîn** **dixwazîn** **mîn** **hizewicînin**, **lê** **li** **tikra** **mîn** **ji** **napsên** **bea** **celedin** **yorlar**, **mîn** **ekrin** **hesaba** **kamîyorlar** - (yekî) **fors** **ketin** (birine) **kabudayilik** **etmek**, **afi** **kesmek** (sarmak) **veya** **yapmak** (yekî) - **garzeteyan** **xistin** (birinin) **afise** **etmek** - (yekî) **gîfî** **kürin** **şikayete** **bulunmak** - **gor** **bawerîya** (an ji **qencatı**) **mîn** **kannu** **gore** (veya **kannu**) - **gor** **dilê** (yekî) **koline** **gore** * **Xwedê** **li** **gor** **dilê** **wê** **dayê** **Allah** **kalbire** **gore** **verî** - **gor** **dilê** **xwe** **gontine** **gore**, **il** **leğire** **güre** - **gor** **ditê** (yekî) **ye** (birinin)

gönülüne göre, istefân: uyğun - **gor** hesabê (yekî) ye işîrê göre - **gora** aqilê xwe oku sîz - **gora dilê xwe çûn** 1) saf dövränmek 2) istediği gibi ol costurmak (veya aytmak) - **gora dilê xwe kirin** diledigûra yapmaq - **gorî (...)** 1) (her şey) göre * **ev xanî tam** 2) **gorî** ne ye bu ev tam biçe göre 3) hakarak * **tu li gorî wan baştr** i sen onları bakarak dala ayım - **gorî aqilan** akıla yatkın - **gorî behûya mirovan** (an ji merîvan) adanına gorî (herkesin yeteneğine uygun olarak) (iştek) - **gorî (yekî) bûn** 1) vamaşmak, uygun olmak 2) (bu şey batıma) ağzım kaşığı (kalıbı veya lokması) olmak - **gorî dilê (yekî) sêr** (an ji qayde) mayê zerakdiru bezî herkesin aşımına göre vefretmek - **gorî dilê te (an ji we) dileg** aqilê gubi - **gorî hewcehiyê zereg** gûn - **gorî küsê (an ji qeweta)** xwekesine göre - **gorî ku xuya dike** goturistê, qurmuşê göre - **gorî mirovan** (merîvan an ji kessan) adama göre (kışile amanda ayırtılık göstererek) - **gorî pêdviyê geregince** - **gorî pêwîstiyê (an ji hewcehiyê) zeregî** gub - **gorî qafê** hev kaşidengî - **gorî qafê hev bûn** kaşidengî olmak - **gorî rewşê suasina göre** - **gorî wûla dînyayê çûn** suyun akuruna gitmek - **gorî xelkê teverên** suyun skineyna girmek - **gotina (yekî) guhdari kirin** jâl dalemek, kîfîn dalemek, sêz tetmek 2) soyletkilemek - **gotlak** osmak - **gotina xwe poşman bûn** 1) sözüne caymak, gurî adim atmak, sözüne gurî öhrak 2) tüccürlüğüne y. larmak - **(yekî) guhdari kirin** 1) (birini) dalemek 2) (birini) dalemek (birinin sözünü, ehadini kabul edip geçince davevannak) * **ku tu li bûn guhdari bikê**, **dev ji vî dîti herde** bax d nîrsen, bu işten vazgeç - **guhê (yekî) xwey hatin** kulûgî okumak - **gur û gîfta** herê çûn eskî wûla göre gitmek - **hal û kêfa (yekî) pîrsîn** hâl hatir sormak - **hal û weat** (an ji hewat) pîrsîn hatir sormak - **hal û weatê (yekî) pîrsîn** hatirni sormak, hâl hatir sormak - **halê (yekî) nenihêrtin** (birinin) gozünün yaşına bakılmak - **halê (yekî) pîrsîn** (birini) arayip sormak - **halê xwe nenihêrtin** (an ji mêze nekarin) talne larmak - **hana (yekî) çûn** yadına koymak, amaduna gitmek - **hana (yekî) hatin** (adana (veya indana) verişmek - **hawara (yekî) çûn** yadına koymak, (indata (veya indotuna) koymak - **hawara (yekî) hatin** (adana (veya indana) yetişmek - **telhekkî) hazir bûn** (bir yerde) hazır bulunmak (veya olmak) * **seat di dehan de li malê hazir be**, **er dê hemî sat** orda evde hazir ol geleceğini - **helepêtkan bûn** tetate (tetate olmak, beklemek, bulunmak veya durmak) - **hember dest û beyarın** destê çuşpan ka-

şî - **hemberî (yekî) bûn** (birinin) aleyhinde olmak - **hemberî dest û dijîstûban** ele göre (veya ele göre karşı) - **her nê** her tarafa, her yerde - **her cihî** 1) her yerde 2) yedi izahî dût bucak - **her derê** her yerde, burak bucak - **her derê** herlay bûn ayınca çikmak (herkesçe duyulmak) - **her derê lê gerîn** bucak bucak aramak - **her nûlê xistin** 1) her telîfîn çalmak 2) kirkûn kirkû g rinek (tek tek düşünce değ çirmek) - **(yekî) herindandin** (birşeyi birine) hatıra koymak - **hesabê (yekî) hatin** (birinin) hesabına gelmek, işne gelmek - **hesabê (yekî) nehatin** (bir iş veya durum) işne gelmek, tersine gitmek, işuna gitmek - **hesabê we bê neyê** evê ayınca budak, yarı suca (hinek) - **hes anin** orasını bulmak (hinek) - **hev lû keys kirin** qurama bulmak - **hev bûn û anin** atıştırmak, serpiştirmek (yazı tutu veya kâğıdı) - **hev çûn û hatin** 1) hâşkerlik başlamak 2) oluk bullak olmak (akıl, zihin) şarkına dönmek, çışımak) - **hev qullandûn** ruzgâr vb şeylerin toz sarılaş oluşturmak (cihek) - **hev qelaptin** (bu yarı) emcunaya vermek, dâdurmek (veya emcunaya vermek) - **hev û dîn** qelaptin (an ji qullandûn) oluk bullak etmek (kîfîni zihni dâdurmek durma, getirmek) - **bewayê tûpan bigire ji...** (biri) ağzıyla kuş tutu... - **heyfa** havê gerlya dê li ser dan (Dinyaya) pırça gudeken evdeki (ağzından) olmak - **heyra (yekî) çûn** yadına koymak - **hêviya (yekî) bûn** 1) (birini) bekleme 2) (birinin) yoluna bakmak - **hêviya hev hişto û li azlya Xwedê** man bir babu dokuz evlâhî besler, dokuz evlâhî bir babu beklemez (çak çocuğu olan anne ve baba her biri ordu otokiste bulakına sitemada kaldıkları mlatur) - **hêviya nişto û qisimê xwe bûn** karnet bekleme - **hêviya nişto xwe bûn** gîta nu daldurmak - **hêviya yarê em bédost man** bekle yârni kîsusun! - **hêviya yarê mam bédost!** bekle yârni: emesin! - **hêviyê pîr bûn** dokuz degumak - **(yekî) bîhdama** (birne) çikismak, emcunmek - **hîndama (yekî) çûn** emcuna (veya indana) koymak - **hîzaya erdê** yerle beaher - **hîrê xwe niherîn** (an ji fikirin) iş kebex ni düşünmek - **intê** söwar bûn, nanta binmek - **irzê (yekî) ketin** (birini) avaklamak - **Jêr dîndeyim** (şey, ... jin dîndeyim) vimbêl e yekari lüküsen hayik ayağî (kîkusen s. kû) - **karê** (an ji işê) xwe bînerê 1) işine bak (gorevini, işini sürdür) 2) (işne bak) (sen karsına) - **karê xwe niherîn** işne koyulmak - **kas û kendalan** xistin û çûn dere tepe dâz gitmek - **kerû mirî** (igere) (bu hal (an ji ku malan) jê bîke kelepir (veya bu şey almaya çalınak, batan görün-

məjlisimi alınak – bərə şeytən sıwar bün i-
 qaza binmek – (yekü) kətüb İbrahim dığışık
 – kəçan gerin pır'ənnek, pırelərini ayık a-
 mak – kəf ü zəvqa xwe bün həyatımı yaşa-
 mak – kəf ü zəvqa xwe gerin gəzıp tozmaq
 – kətəka hev yan yana – kətəkü ye dırmən
 eği – kəmi ü zədəhəyə nənihərtin azı çö-
 ğə baktınmak, üçe heje baktınmak (işlək)
 – (yekü) kirtin bəla (bir şey birinin) başına
 sızmaq – (yekü) kirtin İehr (birinə) zəhrət-
 nek – koka (yekü) pırsın içəgini birgini
 sormak – koka xwe çün soya gətkək – kö-
 klökə (yekü) sıwar bün dalına binmek –
 kolnana (yekü) sıwar bün dalına birnek –
 (işlək) kolnadin (bir şey) ucdelmək – ku
 Dıxide 2) hak gətirə * pə re ew cesaret li
 ku ardı cesaret hak gətirə – ku der hū li ku
 zer bün ne unukək ne bulduk – ku... – ku zə-
 rəs... neresi ötkeriləndiğində bir şeyin orn-
 sınıqı uzaklığı belin 1) * Amed li ku Sten-
 bol li ku Dıxəhakir neresi, İstanbul neresi –
 kuçe ü poxanan sokaklarda – kuçe ü poxa-
 nan gerin sormup gələşmək – kuçeyə bədi-
 tin (herhangi bir şey) sokakta hılınmaq *
 tuln cəltə xwe li kuçeyə bədiyyə cəminə so-
 kakta bulandın – kurtiya dərziyē xistin pi-
 reyē güründə vermək – kurm ü xəyə (yekü)
 pırsın içgini birgini sormak – kurmorilyē
 xistin (ku n dan) piyeyi güründə vermək –
 kuştinu (yekü) gerin (birini) o'durmeyə kas-
 tetmek – ləqə məzin gerin başa gürüşmək
 (ən usun sonucta eləcə etmək için müzəddə
 vermək) – mələ dewə wə tunc ye, lə sıwar
 dıçe dustavē zıymı yok içmüye ulu gıdıye
 sıpmaya – (yekü) mən 1) (birinin) başına
 kalmak, (birinin) üstünə çalmak (güclülük
 birinin omuzlarına yükəlmək) 2) üzərində
 kalmak * ev kar li fe ma bu iş serin üzər-
 ndə kəli – me bibrin ü bayıran – me ne-
 girtin 1) b' affəzərən, bağışla; miz, hoş go-
 rın, əf buyurun 2) aytılı söylənməsi * li
 me neqarın, lə gəlmən ne xwey ji ho we gu-
 tin aytıpı söylənməsi. ama sızə zərşi kötu
 kənişu – mehfəta xwe nihərtin ç'karına
 bakınak – meşrefan nihərtin masrallar
 bakınak – məjiyē (yekü) xistin beyninə vur-
 mak (herhangi bir şey cəkistlə, ne yaptığını
 bildermə duruma gəlmək) – mülə çep ü cəsirē
 sağı salla * xanlyən li mülə çep ü rəsirē
 sağı solı evlər – mülə çepē solca, sol taraf-
 lı – mülə rastē sağıla, sağ tarafa – mülə (ye-
 kü) sıwar bün (birinin) omuzuna binnek –
 mülə gəltə bərdən söyləməsi, henden gınah
 gırtı – min kəmə ayol, vax bəna (kəmə işi)
 – min meğirtin affədərsən z. bənı bağışlayın,
 bənı hoş görin – min tölə be tövbələr olsun
 (veya tövbələr tövbəsi) – min ü havē min
 tölə tövbələr olsun – min vəkid ü əhdə
 Xwədə be tövbələr olsun (veya tövbələr

tövbəsi) – mürzə (yekü) weki çiyayē bər-
 lə biburə yüzündən düşən bir parça olmaq
 – (yekü) muqatə bün (birini) gəzıp gəzə-
 nek – nal dıxe lə bismar dıhılgəyə hem
 nalına hem nahına – hunē xwe cəhdəndin
 eknek kəvgəsi vermək – nav cih ü istvne
 xwe de jahar dōşəğ * camər li mala xwe,
 di nav cih ü mivnən xwe de mir zədmə-
 ŷə c'inde, zahat dōşəğude öldü – nav çavē
 (yekü) nihərtin 1) (birinin) gözünün içine
 bakınak (bir kimsenin üstünə titrək) 2)
 İbrahimin gözünün içine bakınak (bayruğuna
 yuzə gəlməyə lazım olmaq) 3) İbrahimin
 gözünün içine baktınak (bir arzünün gerçək-
 ləşməsi için gözümlə birinə yalvarmaq) –
 nav çavē (yekü) xistin 1) gözünün ortasına
 vurmək 2) (birinin) başına çalmək – nav
 hevketina klş ty bəlek kərgəliği – nav li-
 man qəlibi açt, ağzını yandı gozunı – nav
 leman qəlibə sızını gəvni söylənmək (ağız
 və kimsə sözlər söyləmək) – nava çavē (ye-
 kü) dınərə D... gözünün içine bəka bəka * li
 nav çavē min dınərə ü dıbəşə min nekir-
 ye gəzlemmin içinə bəka bəka yapmadığını
 söyləyir – nava çavēti (yekü) nihərtin
 (nəzə korin an j' i lektrın) gözlerinin içine
 bakınak – nava hev xistin 1) (birini) kə-
 tmək (veya kəzıştrmək) 2) altını üstünə gə-
 ltmək (bir şey bəlmək için aradık yer bəlkə-
 nmək) – nava nişanē xistin pərməgini ya-
 rının üzünə basınak – (yekü) nəzr hüm a-
 dak adına bərgənsə olmaq – cəhkek – nəzik
 yakında * hün li cihkeki nəzik rədmən? siz
 yakında mı oturuyorsunuz? – nık hev yan
 yana – nık xwe hıstın yanında bu ucdur-
 mak, uzmək * heca ku hün bən ez dıkarını
 zərək li nık xwe bəhəlın sız gəlməyeyə kə-
 dar çocuğı bən tutarın – nırdə ü teatēn
 xwe hüm namazında nıyazında olmaq –
 jəbga (yekü) mən bəkləmək – paşpē ziv-
 tın gərişingē, gıtmək, vax gəri etmək – paş
 ü paş nənihərtin gəlin (an j' xəber dan) j-
 lən gəri kəlmək (dirlər etmək vəya söylə-
 nek) – paş ü pəşya xwe nərdirə cənuu
 ardını düşünmədən – paş ü pəşya xwe
 nərdere ürünə arsasına baktınsın – paş ü
 pəşya xwe pəlikirin cənuu ardını düşün-
 mək – patika (yekü) sıwar bün ensəmə
 binmək – pey peş. sına – pey bün peşində
 (veya peşindən) kosmək * li pey dıplomayē
 ye dıploma peşində kosuyor – pey (işlək
 an j' kesəkli) bün İbrahim vəya bu şeyin) pe-
 şində olmaq (bir kimsin, bir işin) ardına (ve-
 ya arsasına) düşmək – pey çün 1) peşində
 gəlmək, birinin peşindən gətmək 2) birinin
 peşindən gətmək (düşünce və görüşlərini be-
 nənətmək) – pey (yekü) çün 1) (birinin) pe-
 şindən gətmək 2) (birinin) peşindən gətmək
 (fılsunce və görüşlərini bənəmərək) – pey

evlê xwe çûn ecdebe xesabêx - pey feyde û menfaeta xwe bûn kerde ne giran saqlanmak - pey gerin peşne takılmak - pey hes set arca, peş peş - pey (zan ji dî) hev hatin art arda, gelmek - pey (yekî) hûbû korin (okusinsalari) teşke çalok - pey meşûn peşinden yurûmek (birinir arkasında yürümek) - pey qalê (yekî) çûn karfısına otumak - pey (riştêkî) eviya yê din ma kaçuktan kavzalimaya vaht alınmak - pey rêça (yekî) çûn 1) (birinin) peşinden gitmek (düşünce ve görüşlerini benimsenmek) 2) (birinin) cümen söyuna gitmek - pey şopa (yekî) sirtî şir - pey şopa (yekî) çûn (biri) ximsiyê izalemek, uymak - pey tengiyar firehî, bi pey firehtiyar tengî bene her yokuşun bu i-riştî her tirs n bir yokuşu vardır - pey xwe gerundin peşinden yurûllemek - pey xwe kaş kiret (ân, i kişadîn) ardında sunuklemek, okustadın sunuklemek yekmek - xwe nehêrtin (zan ji mize nekirin) û çûn arkasına bakmadan gitmek - pê him li gurê bîm ayaktî öleyim - pêni çîhan geritî seksen kapıdan ipan geçmek - (yekî) pêstûrî kdrin yakasına çukmek - pêş pevê (yekî) bûn geyvânî bûnde olmak (hiç unutmamak, bildüğü gibi hatırlanmek) - pêşberî (yekî) zarfında, yuzüne karşı - pêşberî (yekî) derketin (birine) karşı çukmek - pêşiya (yekî) dest dahin (birine) heyan egmek - pêşyê kemîn danîn pusuya yarmak - piştî û bîndî-kuyê nehêrtin aza çoga bakmamak - piştî hev peş peş - piştî tenguliyar her firehî ye her yekusun bu tirs vardır (her sikinti-dar sonra dize çikma vakti) - piştî (yekî) bûn destekleyim olmak - piştî xwe kes dîtin sat bulmak (iştekî) - piyan hêstin (bu şeyi) çukmek bulmak - potê xwe yê spi namêri suçna basına barmardan - potê xwe yê spi gerin birkî suçna basına bakmadan - potara (yekî) kettin (biri) dala geçmek - qara (yekî) hatin (bir şey birinin) yuzüne gitmek - (yekî) qelp derketin (birine) ibaret etmek - qeweta xwe nehêrtin inkaranc barmak - quleke ku xwe bikê digere kacak delik aramak - qulik û mullikun kenarlı köşele - qumê odeyê rûniştin haşkôseye kurelmak - qunê kerin kasika çabartîne arge dest a-yay, üsune dümek - qusûrê meşûrî kuzarı kalmaymaz - qusûrê menêria kusura kalnaymaz. aifedersiniz - rasta meydanê meydanin orta yeri - rasta Xwedê hiştin meydanla hıramk (açıkta evsiz hırsız hıramk) - rastê bi tena serê xwe man a ps vti kalmak, orta dakalmak - rastê hişkêne! sağ yap - rastê bûn 1) ortada olmak * ew qas kar li rastê ye. tu bi ku de

diçî? ortada burca iç varken nereye gidiyor sun? 2) hayatta ölmek - rastê hiştin mey-danda hıramk (ortada herkesin gözü önünde hıramk) (yek) - rastê hiştin açıkta hıramk ortada hıramk - rastê faelac man apoyi kalınak, orta dakalmak - rastê man 1) ortada kalmak (barmak bir yeri önünmek) 2) ortada kalmak (bir şey kimsenin izene alınmak) - rewa xwe nehêrtin (zan ji mize nekirin) hâlîne bakumak - rex hev yan yan - rexê rê yol çarında, yol boyu - rez hînerin wexta ku hîlî hîf bixwin germ mekin başa hak utim olar, yemeye yuzün alım - rê bi rêz bûn yola dü-zûllemek (veya düzellemek) (kar û tû yekî) - rê çûn şeyarin başquna (veya aygûna) ko-mak - rê man heyerin yollarîe kalmak - rêça (yekî) hatin izine yarmak - rihtêiya xwe nehêrtin 1) rahatsız olmak 2) can beslemek - rîya xwe çûn yola gitmek - ro-jan e ağır zayê idrûmması yakın gebe ka-din - rojê xwe nehêrtin gününü gûn et-mek - (çuket) rûniştin sokın ölmek (bu yerde yerleşmek) - (yekî) rûniştin goza a-lırmak (yadigarınar olmak) - rûyê (yekî) (kuzinin) yuzüne karşı * ez li rûyê wê ji dibêjim yuzüne karşı da söylerim - rûyê (yekî) gozin 1) yuzüne konuşmak 2) yuzle-mek (kuzurunu veya suçuna yuzüne karşı söyleyip birini utandırmak) - rûyê hev nehêrtin yuz yuze barmak - rûyê (yekî) kenîa yuzüne galmek, yuze gûlmek (dost-lus gibi görünmek, yalandan dost görün-mek) - rûyê (yekî) nehêrtin yuzüne bir deha bakmamak - rûyê (yekî) sekinin yuzüne konuşmak - rûyê (yekî) xeber dan (birinin) yuzüne karşı söylemek - (yekî) ser bûn (biri) suçmek - ser ... 1) ol le dîra. ün-zer ne, istene, karmama, dar * asultulek li ser hunerê kîr sanî üzene (veya sanca dîtin bir zencasî yapı) 2) ustune, işkir, değin 3) dayanarî, izafet 4) (herhangi bir zencasde, hıramkda * li ser vî işkî asê-tmek pêk anîye bu zencasde bir konuşma yapım - ser agir bun igne üstünde tut-mak, diken üstünde otumak (veya ölmek) - ser (..) aqıl avêtin bozmak * li ser ayavetê aqıl avêtiye aklını sayazle bozmak - ser avê bûn diken üstünde otumak (veya ö-lmek), igne üstünde otumak - ser hâfîkê bi hev re jir û kul bûn bir yarıkm kacak - ser bar bûn barut kokusu geçmek (savuş tehlikesiz azmek) - ser belaya xwe ve bûn erişin bûrak (veya çekmek) - ser helaya xwe velle Allah belasıa versin - ser belaya zimâtê xwe ve bûn dilîra, cezasın (veya belasını) çukmek (veya bulmak) - ser bestê (yekî) (birinin) vicdanına - ser bestê kerê te arge tlu vicdanına koy - ser bestê

(yekü) rüniştlü zameriye nam etmek (ce-
lemmesine eyleşil olmak) ~ ser (yekü) hi çu
qaşlı hi be mal ji neye (veya celere) mal olur-
sa olsun, ne pahasına olursa olsun ~ ser (ye-
kü) bîba rüniştlü astan yuzından pahalî ol-
mak ~ ser hün () mal etmek (bir değer
karşılığında satılıp olmak) * erse ü ser min
bû pene miyar arzava beş miyarê mal er-
tu ~ ser (karekû) hün başa (veya başoda)
bulunmak (bir işin yücütüsü olmak ~ ser
(tıştekî) bûn 1) bâniscemek, değirmek * ni-
vîsarek e ku li ser miyira hêvotîde ve çî-
nîrî kenîsîna deşîna bir yazi 2) ~ e üzere
nemek * debîra wan li ser pez e geyîleri
mal davarî uzvîde ~ ser (yekü) bûn 1) (bir-
nin) üzere etmek * xweyîkarîna wan li ser
min e geyîleri bunîrî üzere 2) (birin-
de) xuyî çinek (veya otanması) ~ ser (ye-
kü) cemêdin (birinin) usure kalînak * ev tışt
li ser me cemîdî be aş üstümze kalî ~ ser
cîbam keftî û xwe dibêjî kirin yadîga send-
nek ~ ser çar piyên xwe kalîn dor usure
duşnek ~ ser çav û serap hayhay olur, pe-
sa ~ ser çavan û hayhay ~ ser çavê (yekü)
xîştin gözüne bakmak ~ ser çav û beşga
xwe hün farında olmak ~ ser çengek av so-
deberî kirin bir harînak sudî fîrîna kâpar-
mak ~ ser çerm a gulon ve gulon (her
kimseye yapılan hizmetin heimet karlılığını
bekleme durumu) ~ ser (yekü) çî qas rûnê
re pahasına olursa olsun ~ ser çoka (yekü)
rûniştlî (birinin) kütüqne atmak ~ ser
çokan çîzê ustî ~ ser çokan rüniştlîn apî-
mek (çimelemek, çömmek) ~ ser çûnê ve a-
yîdî (uzun süre) ~ ser çawa (yekü) nîmêj dî-
be mi egrînde romazê kî ~ ser çawwazê a-
bîndî, usûge bağı olmak ~ ser çemore ye
selî, çikasa aqê seç k goren ~ ser çerzî-
dankê lîngan hün (ar jî sekkîna) tektîe ol-
mak, etate beklenek (bitirmek veya dur-
mak) ~ ser dest û piyên çûn hizmete ko-
mak, başka arın korînak etmek ~ ser destan
gerîn (her şey) iden ele doluşmak ~ ser
destrê xwe getandîn parîngê nînîn bîyî-
nîze ~ ser dev çûn çawa birî yavarlana ge-
mek ~ ser dil, dil ne bebendîlî gul üstûrê
gul koklatînmak ~ ser dilê (yekü) bûn (bir-
se) yek olmak (konaklamak için) ~ ser dilê
(yekü) nîan mideye atmak ~ ser (keseklî
ar jî tıştekî) dîm û her bûn 1) (bir kuse ve-
va bir şey için) de (divane) olmak (her şeyin
divanesi olmak 2) (bir kîşî) xuyî totuşmak
~ ser dîm û imîrînî mîn be dîrîn hakî-
çin (veya dîrîn aşîrîna) * hema li ser dîm û
imîrînî te be, te çet bîlîstîye ku Romanen
keştî çokîrîne? dîmî aşîkîna ser Romanen
pîmî yaptîklarîni isîtan arî? ~ ser dîreka-
yîne bûn dîreksiyonê, lîstînak ~ ser dîreka
Xwerdê û pêxember xwişka min e dînya

aharî ko deşîm elîm ~ ser eçnûyan dîz us-
ru ? herî dîwajî Alî kete ser eçnûyan çî so-
Al çîbatî dîz dîlî ~ ser ferê bûn tek olmak
(savelî için) ~ ser fîrîna (yekü) bûn 1) (bir-
nin) peşînde girmek (düşünce ve geyîleri-
nî) barîmsenek 2) (birinin) fikrine katîl-
mak, dîvîncesîni pîyîlaşînak ~ ser (yekü) gi-
ran bûn (istan yuzünden) pahalî olmak ~ ser
(yekü) giran rûniştlîn (zîyaya) mal olmak (o-
tunmak veya patlamak) ~ ser gotîna (yekü)
bûn fikane katînak, dîvîncesîni pîyîlaş-
înak ~ ser gotîna xwe man (uzunde) duznak
~ ser (wî) guhî rozan (çîrden) geçîmek ~
ser (sûn ar jî tıştekî) hatîn giştîn başîna
aşîmak ~ ser (yekü) hatîn xebîrdan Laf
çîkînê (birinin) kîbî başîsedîmek) ~ ser
(yekü) helak bûn bîne çak dîşkîn olmak ~
ser helepêtkan bûn terk bulunmak (veya
zenke bulunmak) ~ ser helepêtkan sekkîn
terk üstînce beklenek ~ ser hal û hemdê
(wî) başîrîn kerîdî hîher bukkînak * zîe ew
li ser hal û hemdê wî haşî onu kendî lîlîne
bîrakînak ~ ser hal û hemdê xwe man kendî
bînde kîlmak * ez dîxwîzîn li ser hal û
hemdê xwe bîmînîmî kerîdî hîlînde kîlmak
istîyorîm ~ ser (yekü) hulîn (bir işin) ya-
nîp (ustînak) ~ ser hesab nîvîsîvîdî malûp
~ ser hev neç peşî ~ ser hev re çûn û hatîn
harekêtlîlîna, başînak, hareketlemîye baş-
îlamak ~ ser hêvîbûna dîl gendî bağı ~ ser
hêkan çermînîn kuluçkîya yînak ~ ser
hêlekînê bûn dînanîn çîyîyîga kopînak ~
ser hêsteltîvî bûn îgre üstînce oturmak ~
ser hîşî xwe yek ~ ser hîşî xwe bûn ayîk
olmak (kendine) olmak ~ ser kevekin dîlê
(yekü) xîştîn çûn evînden vîrmak ~ ser
kevekkê bî kîyar bîyîm dîvînanîna korîyî-
rak (geçîştîyîmeden) ~ ser kevekkê nîan bîr
kanîda kîlmak ~ ser (yekü) kîlîmî gotîn (ar
jî serî) (birîne) usure (mekîsînî) çîrmek
~ ser (yekü) kîlîmî derxîstîn (hîzîna) üstî-
ne tîkkî vîrmak ~ ser kîlîkîtan rawestîn
ayîmînar üzernîde durmak, lîfîlîlara gîmek
~ ser lîngan 1) ayîkta, ayîk üstî, ayîk üzê-
rî (ayîkta durmak, ayîkta oturak) 2) ayîk
üstî, ayîk üzêrî (tekle) olmak 3) ayîkta (te-
lîşî, heyzerî) ~ ser lîngan hîştîn (ar jî se-
kînîndîn) ayîkta durdunnak (tıştekî) ~ ser
lîngan hîştîn (bir şey) ayîkta durmak ~ ser
lîngelî çîl vîrîn kîrîmîna da yalan aşîmak
~ ser lîngê (ar jî piyêlî xwe mah) ayîkta kal-
înak (yokînmak) ~ ser lîngêlî xwe gerîdî
gezmek (hîsta için) ayîga kalîmak) ~ ser
malê (yekü) rûniştlîn malîns el kuyînak, us-
tîne oturmak ~ ser malê belîş rûniştlîn be-
lese kîrmak ~ ser malê mîrîvîde rûniştlîn
mînsî kîlmak ~ ser (yekü) mala 1) üzernî-
de kîlmak (Arîmîna); * mîzaf lî ser wî mîn
arîmîna üzernîde kalî 2) dîyînmak (çer-
-

mayen işler için; sonunda birinin veya bir şeyin üzerinde kalmak) * a soñın ev kar dē bē li ser me bîmine sonunda bu iş gelip bize dayanacak ~ ser (...) man ev sadık kalmak, arısında durmak * ez li ser gotına xwe manê bîzarne sadık kaldon (karek) ~ ser (...) man (bir iş) kañit üzünde (veya üstünde) olmak ~ ser (...) mîjûl bûn söz konusu olmaz ~ ser (...) mîrîn 1) (bir işin) yapıp tutulması, birini çes sevemek 2) (bir şey için) yapıp tutulmak (bir şeyi elde etmek için çok güçlü istekle duymak) * li ser keyarçyê dîmlre muhtarlık icra yapıp tutuşuyor ~ ser (tîstekî) mîrî bûn (bir şey) destek olmak ~ ser mîrîrê rûnîşlîn mîrîrî kommak ~ ser namûsê û şerîfa xwe mon ramuşyayê yaşanmaz ~ ser navê (tîstekî) an jî yekî (bir şeyin veya bir kimsenin) adını * li ser navê gel hale adını ~ ser navê mîrovatîyê (an jî in-saniyetîyê) insan yet paşına ~ ser navê xwe kendü adını, namını ~ ser neseldîm (an jî negerîm) köksüz, takip edilinceyere * ku tu li ser kar negerî naçe serî lûkî saz hûçu is yürünüyor ~ ser pêçiyun çûn ayaklatımı (veya ayağını) ucuna basmak ~ ser pêçiyê piyên xwe çûn ayaklatımı (veya ayağını) ucuna basmak ~ ser pêçîka xwe leyîstikandîm (birini) parmağında oynatmak ~ ser piştê tê fal çıkmak yerde bir şey istemek ~ ser piştê (yekî) bûn 1) (bütünü) yük altında olmak 2) çekip çeviren (bir) olmak * hemû tîşt li ser piştê lawê wan e çekip çeviren ogullarında ~ ser piştê (yekî) lûlareya xwe kirin (birini) sırtından geçirmek ~ ser piştê (yekî) man (birini) üstüne kalınca (güçlükler birini omuzlarına yüklemek) ~ ser piştê (yekî) xwarin (birini) sırtından geçirmek ~ ser piştê rakêdîm (an jî rakêdîm) 1) yol gelip yalması, 2) an gelmek 2) sırt üstü yatmak ~ ser piştê tazana sırt üstü yatmak (tîstekî) ~ ser piyan hîştîn (bir şeyi) ayakta tutmak * hîc sazî li ser piyan lîştî kumalığı biz ayakta totuk (yekî) ~ ser piyan hîştîm (bir kimseni) ayakta tutmak ~ ser piyên paşîn rawestîm (sırtı) durmak (kapıların için) ~ ser piyên xwe gerîn gezmek (sırtı için; ayaga kalkmak) ~ ser qula kurmorîyan bûn diken üstünde olmak ~ ser qula kurmorîyan rûnîştîm yerinde su pısmak (halk bir sebep olduğuna yerini bırakmadı veya bırakmas isteyenlere söylenir) ~ ser rê yol usû (veya uğrağı) ~ ser rê bûn yala çıkmak üzere olmak ~ ser rê ye ayağı üzengide ~ ser rêça (yekî) çûn (birinin) üstünden yürümek ~ ser rêça (yekî) hatin izine uymak ~ ser (yekî) rîstîm (birinin) gözünü içine bakmak (bir kimsenin üstüne bîrmek) ~ ser rojan bûn günü gelmek (gebe için; doğum vakti gelmek) ~ ser rojan vîjû

ayak döğürmesi yakın gece künü) ~ ser (...) yekî) rûnîştîm koymak * li ser pereyê min rûnîştî paraza kundu ~ ser sekinîn (an jî rawestîyî) ele almak ~ ser (...) sekinîn (bir şeyin) başında beklemek (veya durmak) ~ ser (tîstekî) sekinîn bu işe temas etmek, den bîlsemek, değirmek ~ ser ser û çavan! haş üstüne! ~ ser seran! bas üstüne! ~ ser ser û çavên xwe çobûl kirin başı üstünde yer, olmak (bu düşünce veya davranış uygun bulmak) ~ ser seran û çavan çav bî, çavîne ~ ser serê (yekî) (sırt kırım 1) alî kesmek (satınmak veya yapmak), hîyaka satmak 2) (birini) kalbedaylık etmek ~ ser serê (yekî) nêrînîm kîran yigîlik tatılmak ~ ser serê (yekî) sekinîn (birini) tepesinde dikilmek, basını tutmak (bu işi yaptırmak yanında ayakta durmak) ~ ser serê (yekî) teperep kîrm tepesinde havan dövmek (veya değirmen çevirmek) ~ ser sergo nedîya (herhangi bir şey) sokakta bulunmak * mîn eanê xwe li ser sergo nedîyê amurî sazîka bîrî malîm ~ ser (yekî) sewî bîm (birine) abayı yüklemek ~ ser sîya piştê wezîlî serî üstü yatmak (caletmadan) dîhat bîr yavaş yürümek ~ ser sözê xwe man sorandı durmak ~ ser sözê xwe neman su konuşmamak (sözünde durmamak) ~ ser (yekî) stran gotin (an jî strîm) (birinin usulüne) düşkünü çığırma ~ ser strîyan (an jî hêstrîyan bûn) diken üstünde oturmak (veya olmak) ~ ser strîyan rûnîştîm içre üstünde oturmak ~ ser (yekî) yufandîm (an jî şûştîm) (kendini veya birini) temiz çıkarmak (veya çıkartmak) ~ ser şopa (yekî) çûn (birini) izinecece yürümek ~ ser şopa (yekî) hatin izine uymak ~ ser şopê çûn izi takip etmek ~ ser textê klîwerekê du padîşûh mûbînî iki zambur bir işte oynuyor ~ ser teştîkan hûn tetik bulunmak (veya tetikle bulunmak) ~ ser teştîkan hîştîm aleste tutmak ~ ser teştîkan sekinîn tetik üstünde beklemek, aleste durmak, abırma geçmek ~ ser tîliya (an jî pêçîka) xwe leyîstikandîm (birini) parmağında oynatmak, (birini) kulağıyla gırtlakla oynamak ~ ser tîliya xwe zîzîkandîm avucunun içine almak ~ ser tobeya xwe mun tabe bîrî arkasında durmak ~ ser û çavê (yekî) slatîn (birini) başına çalmak ~ ser wî guhê ranezê serî talî gyle san, devir değıştî, veya çöprîmîzîm altında çek sular geçti ~ ser wî guhî çet ramnezê, ew slatî bî ne îroy e köpçûnî (veya köpçürlerin) alrıydan çek su (veya slatî) akti (veya geçti) ~ ser xêrê he Allahı hayîrî etim (veya kalmî), hayîrî (veya bî-yîrîslî) olsun ~ ser xwe gerandîm üzünde bîlurdumak (veya uymak) ~ ser yekî keşî çî dî kadîkê bûn bu yakadın haş çıkarmak (bir can altında dirlik içinde yaşamak) ~ ser

zar ü zımanın bün dilleriñe doluşmak (veya
yazmak), ağzı dülmek - ser zar ü zıma-
nan e diler (veya dilleriñ destan) - ser (yekü)
zede kätin olınmak (yar arınmak) - ser zı-
manıñ (yekü) bün 1) ağzınan dülgenmek
2) dilerin usandırlmaq - ser zımanıñ nün e
dilerin usandı - serü axafılın (an j) xeber-
danı qübün söz kəpüsü olmaq (veya söz
kəpüsü olmaq) (reweşek) - serü (yekü) bün (bir
durum bün n) haqında olmaq - sere (yekü)
bün xur (birnün bün n) köpü (sere) - serü
(yekü) bün xana (birnün dilerne keş-
mek serü (yekü) ketim (bir seygen) ağzın
uğın ulmaq - serü dilerin (an j) neyaranı
be dilerin haqında * ketim nax nıvına o ji
ber kalbünê lila li serü neyaran be diler-
yüñün xatılma dilerne dilerin başın -
serü dilerinê te be dilerin başın - serü
ülün bün (bir sey qın vey bir sey del) ol-
maq (çok sevilmek) - serü (yekü) ketim 1)
diler qurmak (bir dilerin dilerne yaz-
maq) 2) bünün gelmeç olmaq, yadını ol-
maq - serü ne starek ü ne ji (ışek) ulu yok
sıñe yok (yekü) - serü neyare te be diler-
man başın - serü romuna xwe gotin usü-
ne fikir yurutmek - serü ruh dan can olmaq
- serü seri şandıñ uzetne xat yurmak -
serü sıbêñê h sıbêñê - kerdin - serü (yekü)
Abdül bünün geçirmek (bir sey ötkesle bi-
nün başın vana) - serü xwe diler bün
can ile, çok (seyerek) goulend - serü ketim
alılmaq - sıva (yekü) nihêñtlu ulu ge-
sermek - sunla xwe poşman bün dilerin
barmak (yekü) - sandan girase kirin anı
vazmak - suzê xwe pururan bün 1) sözüñü
gerü almak (uzine alıñ) (sın vageçmek)
2) an köpü (veñe) çarın yurmak (sözün
yerne getirmek, sözüñe durmamak) -
stü sıwar bün cıldanmak - stü sıwar kılın
qullandırmaq - sıvê (yekü) sıwar bün 1)
birnün (veñe) (sın başın) barmak, (di-
ñitil) (veñe) (veya barmak) (sın) 2) diler-
na bünnek (çok) barmak, mesallil olmaq -
süñê (yekü) ketim 1) birnün qurmak (veñe)
2) birnün çıkmaq, terslemek - se ystım
(an j) dan (arın) vana - (sıñek) se-
nate dan qübün vertalığıñ gerü (veya
paltıñ) virmek - sıñê (yekü) man süñe
kalmak - sıñê xwe cün süñe virmek, süñ
çarmak - süñê virmek * li süñê (reñayê
reñayê) bün man bün halıñk yerne qun-
dêñk ver - süñê (...y) erli yerne * rükberan
li süñê wun deyne eg, dan yerli yerne çey
- süñê şeran kund dıxwıñe yğıñlını yur-
du baykulara kalmış - te heran be gozde
cızne dıñsun - te xweñê heran be weki sıñê
(sıñê) dıñya te anın az amıñ gıñ helâ: ol-
sun - telama (ışek) (ışek) (meñendin
an j) mize kılın) tadıñ hakmak, çarınne

barmak - telê (yekü) ketim ağzına girmek,
ağzı girmek, güñüne girmek, doşunmak, ga-
rınına zedelenmek, kılınca doşunmaq, tel-
ne girmek, (sıñe) (veñe) dokunmaq, vana do-
kumak (kılınca) kınmak, (sın) (veñe) insan
arın ulmek * gotin li telê nula ketim söz-
ler baş, çok (ağır) gekt * xwe gotin pir li telê
man ketim (bir sözler baş) çok ağır gekt *
guñinêñ wê li telê man dilerin anın sözle-
r - lona bünor - tenekeñê xstım (sın) ku-
şek (sın) (veñe) (yekü) dilerne - temışta
heç yan yan (ışek) - (yekü) teqandı (bi-
rak) (mesle) çılınmak - telkım bün (teñke)
olmaq, (teñke) beklemek (bunmak) (veya
darmak) - teñê kışernekê du padışah na-
bin (bir ipet) (bir) (sın) olmaq - üñê (yekü)
xweñêñat (sın) (sın) gıñmek - üñêñê
yebirñ (teñge) dilerin - üñê xwe
qın barmak (dilerne) (veya doşunma) gi-
mek - urzê (yekü) birin (birnün) terslemek,
barmak - urzê (yekü) ketim (birin) tersle-
mek barmak - van nüzan yakılınca * B
van nüzan lokante her e? yakılınca lokan-
ta var mı? - vê dınyayê hı çavê xwe dınyay
gozê) le - vê dınyayê ü li wê dınyayê (sın)
larda - vı all (an j) (sın) ü li wê all (an j)
hêñê) her o yarı bir bu yarı - vı all - wê a-
li xwe qurandın hı kın kın - vı gubê dıñe
dıñêñ diler de dilerne (bir) (sın) (sın) (sın)
obur kılınca (sın) (sın) - wate şeran
kund dıxwıñe yğıñlını yurdu baykulara
kalmış - wê derê ma mor elde - wê dıñ-
yayê dawedarı (sın) (yekü) bün dilerin
on pırnağı yakılınca olmaq - wê dınyayê
em dıñêñ (sın) (sın) (sın) (sın) (sın) (sın)
dilerne on pırnağı yakılınca olmaq - wê dıñ-
yayê wê destê (yekü) dıñêñ (yekü) dilerin
de be dilerne on pırnağı yakılınca olmaq
- wı perê dınyayê dınyayın obur (veya bir)
oca - wı serî (sın) (sın) * sıbêñê li wı serî
em dıñêñ (sın) (sın) (sın) (sın) (sın) (sın)
çığır - xanışê bay menêre (sın) (sın) baş
binêre (sın) (sın) (sın) (sın) (sın) (sın)
gerün (sın) (sın) (sın) (sın) - xeber dan (axafılın
an j) peyvin) ele almak - xelâyê xwe
gerün (sın) (sın) (sın) (sın) (sın) (sın)
be dilerne başın - xezela (yekü) hast hatin
gazap, uğramak - xezelina xwe niqate
bün canı boğuzdan gelir - xwe dan gıñda-
rikirñ 1) ağzına haklamak 2) (bir kınca)
ağzın (sın) (sın) (sın) - xwe dan sandan
serüñer (sın) (sın) (sın) - xwe kılın
re dilerman (sın) (sın) (sın) (sın) (sın) (sın)
bir bedel vardi - xwe kılın Evar zığ-
an (sın) (sın) (sın) (sın) (sın) (sın) - (yekü) xweñêñ
kılınca (sın) (sın) (sın) (sın) (sın) (sın)
birnün başın girmek - xweña (yekü) hatin
(sın) (sın) (sın) (sın) (sın) (sın) (sın)
hoşına girmek, bün (sın) (sın) (sın) (sın)
- xweña (yekü) neçün (bir) (sın) (sın),

buam: başına gümüşük, ziti olmak, tersine girmek ~ **şwina** (yekü) mijin (bir şeyin kanını emmek ~ (yekü) zül bün (bir şey, birunun) ziti olma) ~ **zidê** (yekü) çün ziddına girmek ~ **zidê** (...) ketin -e zıkarı düşmek ~ **zikê xwe dinêre** ekmeê düşünanı (çalışmaya) çün (bukeyçi durumunda olan) ~ **zura** (yekü) çün (bir şey benim) gücüne girmek, ağının girmek, ağı gelmek, benne girmek, ağı gelmek (karıe, gelmeê), arın dokunmak * **ev gntin** pîr li zura min çün bu sözler baru çok ağır zeld: * **gntin** li zura wî çü söz ucu açı geldi ~ **zurê qirase bün** güce sarınak ~ **zurê qirase karin** gücüne koymak, zara koymak (zarlık, güçlük çıkarmak) ~ **zurê siwar kîrin** gözle getirmek

İbadüşman *w* ağız kalma

li ağız man *libw* ağız kalma

libakêkî xistin *w* çevirme, bu yöre eğme

li aliyekî xistin *libw* devirmek, bir yata çömek * **şewqa xwe li aliyekî xist** şapşası devirdi

li (...) anin *libw* yakıştırmak * **çil li bejna xwe anîye** (biseyi kendine yakıştırmış)

li urmançê ketin *libw* hedefli bulmak, rastlamak

libavbûn *w* gurg (bu çök ormanın ufkun altına inmesi, ay, yıldız gibi)

libavêxistin *w* 1. sudan geçirme (elbise yıka mak için) 2. sudan geçirme (çamaşın durdurmak) 3. suyu yarıp geçirme

libê avê xistin *libw* 1. sudan geçirmek (elbise yıka mak için) 2. sudan geçirmek (çamaşın durdurmak) 3. suyu yarıp geçirmek

li xaxilîlê sebûn *libw* tutuk olmak (veya çekmek)

libaziya wî zê-ê kalmış olan

li azîvê lişîla *libw* askıda bırakmak, askıya almak, boş olmak

li uzîyê man *libw* 1. askıda kalmak 2. kahak gibi ortada kalmak, kenarına kalmak

lib *w* 1. tace (berhengi bir sayıya olan şey, ardeş) 2. adê ~ ~ raje tane

libabûn (II) *w* savrulma

libabûn (II) *libw* 1. sapsın, kıvrılma, köşeyi dönme 2. sallanma (kıvrılmak, bağlı bulunduğu yerden gevşek duruma gelip yerinden oynaması)

li bu bûn (I) *libw* savrulmak

li ba bûn (II) *libw* 1. sapsın, kıvrılmak, köşeyi dönme (den sapsınak) * **gava ku tu li goşê li ba bikewî**, rast here orala pêjin u ku derkeve ser rîya te koşeyi dorançe karşına çıkacak eve gît 2. sallanmak (kıvrılmak, bağlı bulunduğu yerden gevşek duruma gelip yerinden oynamak)

libabûyîn (II) *w* savrulup

libabûyîn (II) *w* sapsın, kıvrılış, köşeyi dönüş

libaê *w* bir tür yakasız üst giysi

li bahaneyan gerin *libw* bahane arınak, vesile bulmak

li bahaneyan bûn *libw* bahanesi üstünde olmak

li ha hev û bir arada, birlikte

libuk *w* hamurat

libukbûn *w* hamuratlaşma

libak bûn *libw* hamuratlaşmak

libaketin *w* 1. geri dönme 2. köşeye dönme, sapsın 3. caza etme 4. sallanma

li ba ketin *libw* 1. geri dönmek 2. köşeye dönmek, sapsınak 3. yaka etmek 4. sallanmak

libakirin (I) *w* sallama

li ba kirin (II) *libw* sallanmak * **destmalê li ba bike** mendili sallı

li ba kirin (II) *libw* savurmak

libaê *w* hamuratlık

li bal *w* 1. nefinde, yanında, nezde 2. ul' huzur * **ez li bal we wê dibêjim** sizin huzurunuzda bunu söylüyeyim

li balê bûn *libw* 1. yanında olmak 2. keccastın yanında olmak

li bal xwe *libw* kendince, send sine

libîngwetî *w* kendinçelîk

libandin *w* taraklama

libandîw *libw* taraklamak

li banî *libw* yukanda

libor (I) *w* 1. bahaneli, bahanesi üstünde 1. gergin (bozulacak duruma gelmiş olan ilişki vb.) * **hevateê min û jina wî ji hev re libor in** arkadaşım ile karışabilirine karşı gergindirler

libor (II) *w* uygun, müsait

libar bûn *w* 1. bahanesi üstünde olmak 2. gerginleşme 3. gelme, sapsınlaşma 4. gerilme, gerginleşme, hareyon

libarbûn (II) *w* uygun olma, müsait olma

li bar bûn *libw* 1. bahanesi üstünde olmak 2. gerginleşmek * **têkîlyên şavneteweyî** li bar in uluslararası ilişkiler gerginleşti 3. gerilmek, sapsınlaşmak

li bar bûn (II) *libw* uygun olmak, müsait olmak

libarbûnî (I) *w* gerginlik

libarbûnî (II) *w* uygunluk

libarî *w* gergince

libarkirin *w* 1. bahaneli hale getirme, kıskartma 2. gerginleştirme

li bar kîrin *libw* 1. bahaneli hale getirmek, kıskartmak 2. gerginleştirmek

libas *w* libas, giysi

li ba (...) sekimîn *libw* otunmak (beraber kalmak) * **ez li ba dîya te nasokimîn**, malekê cihê dîkewazim ben anreple otumant, ayri ayri isterin

li baskê mîyê mîsakin *libw* sukten yağ uçarmak

libat *w* 1. davranış 2. davranış, tutum

libatkirin *w* davranma

İbat kırım işle davranmak
 İbat pè nekêlîs İber komı durunt dışmek, yılmak
 İha xistin İw 1. salılamak 2. düdülemek 3. şeyi geçirmek
 İ bayê xistin İw sevirmek (uzgâr bir şeyi allı her etmek, havaya kaldırmak, dağıtmak)
 İ beji kâf kırım İw 1. çalınmadan oynamak 2. çalınmadan oynamak (bu işe çok meraklı gelmek)
 İ beji reqışın İw çalınmadan oynamak
 İ bayêvê getin İw belâ aramak
 İ bayêvê xistin İw belâ sökmek
 İ bendâ dora xwe bün İw zaman kollamak (bir işin süzünü beklemek)
 İ bendâ dora xwe man İw zaman kollamak (bir işin süzünü beklemek)
 İ bendâ firşendp xwe hün İw fırsat bekleme (veya aramak), fırsat kollamak (veya gözlemek)
 İ bendâ roja xwe bün İw zaman kollamak (uygun bir fırsat beklemek)
 İ bendâ xeberê hün İw kulağı karışe (olmak)
 İ bendê hün w 1. bekleme 2. bacına (bir işi birinden bekleme) 3. bekleme (karşılaşılması ihtimali bulunma) 4. kollama (olması, ortaya çıkmasını bekleme)
 İ bendê bün İw 1. bekleme * İ malê İ bendâ man bün evde beni bekley n 2. bakmak (bir işi birinden bekleme) * karêu malê İ bendâ man in evê işler, bana bakıyar 3. beklemek (karşılaşılması ihtimali bulunmak) * kurêp çarp İ bendâ we ne sîzê zôr işler beklî yor 4. kollamak (olması, ortaya çıkmasını bekleme)
 İ bendê dan hiştin İw bekleme
 İ bendê hatin hiştin İw bekletmek
 İ bendê hatin sektiñdun İw bekletilmek
 İ bendênan w bekleme, ayama, yaluna bekleme (veya gözleme)
 İ bendê man İw bekletmek, ayılmak, yoluna bekletmek (veya gözlemek)
 İ bendêneman w beklenmezlik
 İ bendê sektiñin İw beklemek
 İ bendî hev man İw bekletmek
 İber (I) w 1. giyinik 2. örük, örtülü * derf İber bû kapı örükü
 İ ber (II) mê 1. beri (önceki iki uzallıktan kendisine daha yakın olan) 2. eşik (yakını, başlangıç yeri) * dinya İ ber qeyreñke a-borî ye dinya yeri bu evdenonik bunalmın eşiginde 3. karşıyında
 İ ber avê â sudan ucuz, bedavaya, bedbedava, ölü fiyatına - ye porê de degîl
 İ ber avê karin İw ucuz kapılmak (ucuzla dnmak)
 İ ber barê yekî rahîin İw (birine) destek çıkarmak
 İ her bayê hekkethi İw salıslanmak

İ ber bayê (yekî) reqışın İw (birinin, dediklerine göre) hareket etmek
 İ ber hürükên zekkê ketim İw (bir kimsenin) şımkên üstüne çıkmak
 İ ber hün (I) İw 1. giyinik olmak * kine İ ber bû o giyiniki
 İ ber hün (II) İw beklemek (bir şeyi, bir kurveyi) gözlemek, korumak, muhafaza etmek) * İ ber eşya be, kesek tiştek pè neke eşyayı hekle, kimsa bir şey yapmasın
 İ ber hünê d'üzar * İnar İ ber bünê ye şıkışın olmak üzere
 İberçay w 1. açık, beşbelli, aheni 2. A göz önünde, görününde * digel ku gelek porê zêha kırıye. İ ber çavan tiştek nîn e porê hucadığı hâlde görününde bir şey yok
 İ ber çavan w 1. açık, beşbelli, aşkâr, ortada 2. A uçkun açığı, aleren, görünükte
 İ ber çavan bün İw göz önünde olmak
 İ ber çavan girtin İw göz önünde bulundurmamak
 İ ber çavan standin İw göz önünde bırakılmamak
 İ ber çav bün İw göz önünde olmak
 İ ber çavê sxe dîtin İw gözleriyle görmek
 İ ber çavê xwe reş kırım İw gözden çıkarmak * mîlyarê İ ber çavê sxe reş kîr hir mîlyar gözünden çıkardı
 İ ber çav reş bûn İw herhangi bir şeyden soğumak, zevinmek
 İ ber (...) çün İw ortaklığı . . . götürmek * mîlın wun İ ber lehiya pîsiyê dîcê ortaklığı puluk götürdü
 İ ber çündinê â gider ayak * İ ber çündinê em jî ropandinê gider ayak bira de kandirdi
 İberdan (I) w 1. karşı koymak, karşı durmak 2. karşı etmek 3. uğraşmak
 İberdan (II) w takma (şeyi) başka bir yere uygun bir şekilde (dıştım)
 İ ber dan (I) İw 1. karşı koymak, karşı durmak 2. karşı etmek 3. uğraşmak
 İ ber dan (II) İw takmak (birşeyi başka bir yere uygun bir şekilde (dıştım)) * derf İ her dâ kapıyî takular
 İ ber destan mezîñ hün İw yemin buyurmak, başkaları tarafından söyütülenmiş olmak
 İ ber destan hün İw başkalarıınca hiyyütilemek
 İ ber destê sxe geradîn İw parmağından çıkmak
 İ ber dil dan İw tesefî etmek
 İ ber dil gerîn İw teseli etmek
 İ ber dora xwe sektiñin İw kuruya gitmek
 İberdügirtin w tütüleme (et. balık gibi yiyecek maddeleri için)
 İ ber dî girtin İw tütülemek (et. balık gibi yiyecek maddeleri için)
 İberdügirtî w tütüllu (et. balık gibi yiyecek maddeleri için)

li berê wê li yanî bûnnda (weya yanî basimê) 2. yanînda (bir şeye n. serî) * ew êşê ku min kışand mirin li berê me tiştek e çekî şim u yanînda alimê bawîrê kalir

li berê ne bûn *lêw* evazlanmak

li berê pêkîrîn *lêw* 1. arada çıkartmak 2. bir şeye bakarak) ornâğın yapımak

li berê gefirîn *lêw* kumara deph. munda d. vet. etmek

li berê nedan *lêw* dayanmamak * berf li ber buramê nade ku yağınura dayanmaz

li berê pehîr bûn *lêw* 1. kuzulmak (sadray., talahaç) oturmak 2. yayılmak, yayılıp kurumak, serpe serpilmek

li berê peşîrîn *lêw* yayılmak, serpe serpilmek

li berê qerîşîn *lêw* dîrens göstermek

li berê rabûn *lêw* 1. (birine) karşı gelmek, karşı çıkmak, cenklemek 2. pây virmek (küçük büyüye karşılık vermek, saygısızca davranmak) 3. baş kaldırmak, ayyan etmek, ayaklanmak 4. karşı gelmek, boy çıkarmak * kesekî ku di gulaşê de li berê rabe bûn e güreşte ona karşı çıkacak kimse yok

li berê reş bûn *lêw* 1. (birine karşı) antipati duyurmak 2. nefret etmek, tiksini duyurmak

li berê reş kirin *lêw* gözünden düşürmek, seğirtmek

li berê serî rakîrîn *lêw* (birine) karşı durmak, karşı çıkmak

li berê selher dan *lêw* (birine) kus, saygısızlık etmek

li berê xistin (I) *lêw* 1. t. kmak 2. eruce koşturmak 3. t. kalamak, t. kâ geyirmek

li berê xistin (II) *lêw* ipkî çekmek, ipkî eğürmek

li berê xwe girtin *lêw* karşı koymak, karşı durmak

li berê xweş kirin *lêw* gülmek, gülmeyen seğirtmek

li berê xistin *lêw* karı karşı geçirmek

li ber firatîhê bûn *lêw* sathîhê şîmanîş olmak

li hergerîm w 1. xatir almak, ustelenme, usture yüklenme 2. hatir almak, gönül almak, tarziye 3. verilmiş sadakası alma (veya var olma) 4. yalvarma

li her gerîm *lêw* 1. ısrar etmek, üstelenmek, usture yüklenmek 2. hatir almak, gönül almak 3. verilmiş sadakası alma (veya var olmak) * xêra wî li her gerîmî verilmîş sadakası wêrî 4. yalvarmak

li her gerîpê nesekîni *lêw* (lî) (weya soz) almama kalmama

li her govendê li ney? xistin *lêw* alakasız buluşmak

li her guhê (yekî) ketin *lêw* kulâğına gelmek, duymak almak

li her guleyan çîn *lêw* kurtşunlara gelmek

li her hatîh xistin *lêw* talaklamak

li herhev wê t. loş

li ber hev k karşı karşıya

li ber hev bûn *lêw* 1. (barbirine) seldirmek u em. taktik olmak 2. ulmaz olmak

li herhevdam w didişme

li ber hev dan *lêw* didişmek

li ber hev li xwe kirtin *lêw* sıyrılmak, gıymek

li ber hev paş hev xistin *lêw* lîf. doluşmak, bahane aramak * tu maxwazî ku ew wêre tu çima li ber hev paş hev dixî? gelinêr, is-terayersun, paka naye lîfî dalaştayersun?

li ber hev pehîr bûn *lêw* 1. karpışmak 2. (bir bir ne) girmek

li her hev ralkûn *lêw* 1. karşı karşıya gelmek 2. (barbirine) sıkışmak, (bulun. yê) mizadele etmek (barbirine) karşı başkaldırmak

li ber hev rakirin *lêw* 1. (barbirine karşı) koşturmak 2. karpıştırmak

li ber hev vekirin *lêw* pasaya yollamak

li her hev xistin *lêw* 1. yarırmak * herş li her hev xistin almî yarıştırdim 2. nöbetleşe gıymek, kullanmak 3. lîpî bütirmek * tu li ber hev xistin çî buçûnler 4. küçüklaş tayvanlar barbirine katilûğında, onlardan doğru yavutlar paylaşmak

li berketin (I) w 1. uzulme 2. yerinmek, hay t. lanmak

li berketin (II) w 1. cakılma (bu şey yerine yakıştılmaz) 2. lîbî şeye) sapılmak

li ber ketin (I) *lêw* 1. uzulmek 2. yerinmek, hayıllanmak - û mirin kendini yığı b. t. etmek

li ber ketin (II) *lêw* 1. taktik (bir şey yerine yerleştirilmek) 2. (bir şeye) kapılmak

li berketî (I) w bûğün

li berketî (II) w t. taktik * çam li berketî ye çam taktik 2. wê bir şeye kapılmış olar. * li berketîyê şapê çîge kapılmış olar

li ber kewna xwe bûn *lêw* fırsatın kullunmak

li ber keysa xwe bûn *lêw* (bir şeyi) fırsat b. t. mek

li berketin w gıydime

li ber kirin *lêw* gıydirmek

li berketin w 1. beklemek (bu şeyi, bir kimsiyi) gözetmek, korumak, mûhafîzaya etmek 2. beşinde kalma

li ber mîm *lêw* 1. beklemek (bu şeyi, bir kimsiyi) gözetmek, korumak, mûhafîzaya etmek * li her eşya himîne, kesek tiştek pê neke eşyayî bekle, kuse bu şey vapûrîrî 2. beşinde kalmak * li her malê xwe himîne eşyalar nîn başında kal

li ber mîrazan bûn *lêw* mîraz olmak çagırılı olmak

li ber mîrîhê k olum dîşeginde * mîk nîkati *lêw* diya xwe li ber mîrîhê bîhîstê û bîhîstîm arzanî olum dîşeginde durakip gelmezdim

li her mîrîhê bûn *lêw* olum vîrazında olmak, vakti gelmek, ölüm dîşeginde olmak

li ber partan bün *libw* bir şeyi yapmaya dü-
den razı olmak

li ber pelu bün *libw* (bir şey için) kırılmak

li ber pîşîrê hün *libw* memede olmak

li ber pozê hev hün *libw* (birbirini) kollamak

li her pozê hev sekûnê *libw* karşı karşıya gelmek

li ber pozê xwe nahartin *libw* dediklerine d-k-
kar etmek, sağı sufa hakmak

liberrabûn *w* 1. dikeltine, diklenise, dikleşme,
karşı gelme, kafa tutma (birine karşı tevs bir
davranışta bulunma) 2. karşı çıkma, karşılık
verme (karşı gelme) 3. baş kaldırma, ayak-
lanma, isyan, isyana etme 4. yeltenme 5. di-
kiltme (karşı koyma, engellemen)

li her rabîn *libw* 1. dikeltmek, diklenmek,
dikleşmek, karş. gelmek, kafa tutmak (bir-
ne karşı tevs bir davranışta bulunmak) 2.
karşı çıkmak, karşılık vermek, çıkacak kar-
şı gelmek) * **kesê ku li berê rabê hün** e ona
yıkacak kurse yok 3. baş kaldırmak, ayak-
lanmak, isyan etmek 4. yeltenmek 5. dikil-
mek (karşı koymak, engellemek)

li ber rey bûn *libw* (birinden veya bu şeyden)
soğunak

li her rojan bûn *libw* eî kulağında çınak *
zarok **li ber rojan** e çocuk eî kulağında

li ber sekeratê k olu duseğilde

li ber sekînê *libw* 1. beklemek (bir şeyi, bir
kimseyi gözetmek, izlemek, muhatıma et-
mek) * **li ber eşa û sekine**, **kesê tîştêk pê**
neke eşya bekle, kimse bir şey yapmanın

2. başında beklemek 3. dikilmek * **got ez ji**
patê xwe dixwarim û li ber em sekînê b-
semmi isterim diye kaşıma dikildi

li ber serî wê baş ucu * **destê xwe li ber serê**
xwe gerand elini baş ucunda gerdirdi

li ber serî bûn *libw* baş ucunda olmak

li her str b memede folan çocuk)

li ber sir bûn *libw* memede olmak

li her şayê w 1. yıkamak üzere olan 2. tezeşir-
me (yıkamaya) hekleşen olu

li her veketîn *libw* pusuya yonmak

li her voparîn *libw* arar etmek, üstelenmek

liberxistin (I) *w* kavratma, kalıma koyma

liberxistin (II) *w* 1. takma, yerleştirme (birşeyi
başka bir yere uygun bir şekilde iliştinme)

2. iplik çekme, iplik eğinme

li ber xistin (I) *libw* kavratmak, kalıma koy-
mak

li ber xistin (II) *libw* 1. takmak, yerine yerleş-
tirmek (birşeyi başka bir yere uygun bir şe-
kilde iliştinmek) * **derî li ber xistin** kap v:
takılar * **hatime ku panceyê li ber bixst** pen-
cereyi takıya getirişler 2. iplik çekmek,
iplik eğirmek

liberxistî w takı (kapı, pencere vb. şeyler için)
* **derî û panceyê dîrreyê liberxistî**
ne kay jê li dîrreya kapî ve pencereyê ta-
kılı hâtime olu

liberxwedan *w* 1. çirpene, dayanma 2. direş-
me, sebat etme 3. dayanma (metnel göster-
me, takat getirme) (tahamül etme, güç bir
duruma kalınma) 4. s-ki basına, güçlü dur-
ma 5. kendini sıkma (kendini zorlama)

li ber xwê dan *libw* 1. direnme, dayanmak 2.
düşmek, sebat etmek 3. dayanmak, metnel
göstermek, takat getirmek (tahamül etmek,
güç bir duruma kalınmak) * **piştê ku di nav-**
berê de libek west derbas bû, **fermande li**
her xwe neda, **dest bi gotinê kir** a odun kuuz
geçince, komutan dayanamadı, söze başlağı
4. s-ki basına, güçlü durmak 5. kendini sık-
mak (kendini zorlamak)

libergweketin *w* 1. uzulme, yerinme 2. mah-
cup olma

li ber xwe ketin *libw* 1. uzulmek, yerinmek 2.
mahcup olmak

liberxweketî w 1. uzulmuş, yerinmiş 2. mah-
cup olmuş olan

li ber xwe kirin (I) *libw* geyirmek

li ber xwe kirin (II) *libw* arzun yapmak

li ber Xwedê aş bûn *libw* Allah karşı gel-
mek

li ber xwendin *libw* (ihime) okunak

li ber xwendinê bûn *libw* tahsil görmek

li ber xwe xistin *libw* lâfi usune almak

li ber zar bûn *libw* doğurmak üzere olmak

li ber zewacê bûn *libw* evlilik çağında olmak

libê k eferîn

li bêhnêkê k bir nefesê, **bir nefeste**, ara verme-
den, birten (ara vermezsiniz)

li bêjîngê xistin *libw* 1. kalbından geçirmek 2.
ulemek

libgir wî taçê * **tiyê libgir wî taçê** özüm

libik w teneçik

libim w karpuz

li bin erdê xistin *libw* yere çalmak

li bunê kundur xistin *libw* dilinin altındaki
baklayı çıkarmak

li bin guh e wê elî kulağında

li bin guhê hev kevin *libw* karman çorman ol-
mas

libistandin w keçeleşirme

libistandin *libw* keçeleşirmek

libistandinê w keçeleşirme

libisi w keçeleşmiş, keçeleşmiş

libisin w keçeleşme, keçeleşme

libisin *libw* keçeleşmek, keçeleşmek * **purê**
wê libisiye saçları keçeleşmiş

libitandin w 1. kırılma 2. devindirme, dav-
randırma

libitandin *libw* 1. kırılmak 2. devindir-
mek, davranılmak

libitandinê w kırılma, kırılma

libirîn w 1. kırılma, kırılma, kırılma
2. devirme, hareket etme 3. uyarma (birke-
ler için) (up-çarneye basılma)

libirîn *libw* 1. kırılmak, kırılmak, kır-

laşmak 2. devinmek, hareket etmek 3. uyan-
mak (hükümeti canlandırmaya başlamak)

libî'at taneî fihriyeti bir becinde taneî olanı

libûdî *libûd* libûd

li bîra (yekî) lûn *libw* harpında olmak

li bîra (yekî) hatîm *libw* hatîrlanmak

li bîra (yekî) ketîm *libw* ölmek

libîrbatîm m arızasında

li bîr hatîm *libw* arızasınmak

libek *lib* salî'nî'nî (kimse)

libolîbu b l. tane tane 2. teker teker

li burzû'ê xîstîm *libw* keçe yapımına başlatma

li burîye dan *libw* hor. çalmak

libş m libas

libt m devinim, hareket

libûcî *libw* l bûcî

libûd m halîlq, s d kusan halîlq tokamî (yay ve tokmağı)

libûdî *libw* l. atırmak, halîlq 2. keçeri

libûdîlî m l. nalçılık 2. keçecilik

libûjjen *libw* arıma, halîlq

libûjjenî m atırmalık, halîlqçilik

Libya m Libya

Libyayî *libw* Libyalı

li canê xwe helandîm *libw* bir şeyi hakeemek

lica m l. sarışlık 2. başkasının adına bir şeyi
yeme getirme 3. nefesyle

li cem d l. içinde, yanında, pezdince 2. *ul*
quruz * ez li cem we ve dîlîjîm suzîp hazu-
runuza buca siyîfîyurim

li cem bey ad bu arada bukkie

licîh m l. uygun, yerinde, isabetli 2. â yerinde
* kêta wê li cîh e nesenî yerinde 3. isbat, tö-
cerî. duşınce suz içmî yerinde) -- *we* -- yerli
yersiz. münasebetî münasebetmîz -- an orada
burda * *tu cema diçî li rihan ji min veber*
didî? orada burda benim dedikortupe niye
yapıyorsun? -- *ê bureday* boş yer. natîle ye-
se -- *ê şeran dîxwîne pepûk û kund* e yîr-
ler n yurînda baykuşlar öer

li cîhê xwe rûniştîm *libw* l. kendî yence atur-
mak 2. kendî kabuğena çekilmek, (bir kâ-
şeye çekilmek)

li cîhî hiştîm *libw* yence bırakmak

licimandîm m aksatma

licimandîm *libw* aksatılmak

licimandî *ul* aksatılmak olan

licimîn m aksatma, topallama

licimîn *libw* aksatılmak, topallanmak

li cîhanê dîduyîda (başlı başlı. hiçta bîqîmde)

liç (D) hatik

liç (D) m'kaba fîrîbîyestî. nezaketi ku, gurgûsuz)

li çapê dan *libw* hatmak, tab etmek

li çapê xîstîm m şükriyemî

li çapê xîstîm *libw* şüklenmek

li çardaxê xîstîm *libw* çarxına girmek

li çareyekê gerîn *libw* yol aramak, çare bul-
maya çalışmak

li çarxîxê dan *libw* çarxına girmek

li çarxîxê xîstîm *libw* çarxına girmek

li çarxîxê xîstîm *libw* zil vurmak (zil aletini
parnasızına tekarak çekmek)

li çekê xebûn *libw* xîlâh dövrannak

li çepîkan xîstîm *libw* l. alkışlamak, alkış tut-
mak 2. çırpınak (bu şeyi birbirine çırpınak)
* *li çepîkan xîstîm* ellerini çıpî

li çexxê xîstîm *libw* çîka vermek (veya çekir-
mek)

li çêran xebûn *libw* küfürler savurmaya başla-
mak

liçîrandîm m arkûnê

liçînanîm *libw* arkûnê

liçîmîn m arkûnê

liçîmîn *libw* arkûnê

li çokan xîstîm *libw* dizini dövmek

li çokê *ul* diz boyu

li çolbîrê xîstîm *libw* kestirmeden gitmek

li (...) çûn *libw* izlemek (bellîli bu yerde git-
mek) * *li ser wê rîyê biçe bo yelo izlo*

li dîlîhê dan *libw* davul çalmak, davul dö-
vmek

li dîlîhê xîstîm *libw* davul çalmak, davul dö-
vmek

li damara (...) *nîberîm* *libw* (birinin) nabzına
bakmak

li danê bîm *libw* evlenme çağına gelme o-
lmak (genç kız için)

li danîne b alınmak üzere * *halafîr* *li* (ben)
danîwê ye ucaq zîcîlmak üzere

danîr *ul* l. kurulu 2. başlamakta olan

dîdarîhîp m l. kurnîya 2. sîmpe, devam etme
(zaman geçme)

li dar bîm *libw* l. kurulmak 2. sîmlmek, devam
etmek (Zaman geçmek) * *şoreş li dar e* dev-
rim suruyor

dîdarîketîp m başlangıca, başlanîma

li dar ketîm *libw* başlanılmak, başlanılmak

dîdarîkîrîm m kurma

li dar kîrîm *libw* kurmak

dîdarîxîstîm (D) m l. asma 2. asma (bu kurseyi
boğazından ip geçürüp sarkıtılmak oldurtma. e-
damî etme)

dîdarîxîstîm (D) m başlama, başlatma 2. düzen-
leme, tertip etme, organize etme

li dar xîstîm (D) *libw* l. asmak 2. asma (bu
kurseyi boğazından ip geçürüp sarkıtılmak ol-
durtmak, damî etmek)

li dar xîstîm (D) *libw* başlatılmak, başlatılmak *
te *li darom xîstî*, heke *pa wîha xelîr mel-
da* ser başlatîr, yeksa böyle konuşamaz 2.
düzenlenmek, tertip etmek, organize etmek *
ekîlîha ku şahî li dar xîstîye serîlîgî duzîle-
yer ekîp

li dîrîxîxê xîstîm *libw* l. çarxına girmek 2. e-
damî etmek

li darî çav A gor önünde

li darî çavan â gözlet önünde, görünürle, gö-
rünümlerde, orada

- İi def** *A* içinde, yanında, nezlinde, huzur + *ez*
İi def *we ve* *vê dibêjîna* stanz huzurewada ku-
na sêyîyotim
- İi defê dan** *Ebu* 1. dawul çalmak, dawul dên-
mek 2. *we* dawul çalmak, çun çalmak (bu
şeyi herkesin duyabileceği bir şekilde ortala-
ğa yaymak)
- İi defê çîştin** 1. dawul çalmak 2. *we* dawul çal-
mak, çun çalmak (bir şeyi herkesin duyabi-
leceği bir şekilde ortalağa yaymak)
- İi derê hanê** *A* orada * İi *li wê derê hanê çî*
diki? sen orada ne yapıyorsun
- İi deran** *A* ortalıkta * İi yan deran nîgeru or-
telukta geranteyin
- İi derdora** *A* maddelerinde, sularında (zaman *i*-
çin) * serê şîbelê *li derdora* dehên saluh
en raddeleunde
- İi derî** *î* zîlekê *ol* karaîa aykırîlık
- İi derve** *A* dışarıda
- İi destan gerîn** *Ebu* el değıştirmek
- İi destekî** *A* aynı düzede
- İi destekî bûn** *Ebu* bir olçule çılmak, bu stanz-
darta olmak
- İi destekî hatin** *Ebu* bir olçule çılmak
- İi destê xwe xîştin** *Ebu* elini kesmek * *kêr li*
destê xwe xîst bıçakla etin, keşti
- İi deverdî** *A* yazukoyan
- İi dîvê** *xwe niştî* *lîp* *Ebu* çar bogazlar gelin
lîdî *hevî* *bu* *A* zidlatına, zidasına
- İi dîjî** *hev bûn* *Ebu* zidlatılmak, zidasılmak
- İidîjîrabûn** *A* karşı çıkmak, karşı gelmek, taş
kaldırma
- İi dîjî rabûn** *Ebu* karşı çıkmak, karşı gelmek
taş kaldırmak
- İidîjîyekînîn** *A* karşı kaymak, karşı durmak
- İi dîjî sekinîn** *Ebu* karşı koymak, karşı durmak
- İi dîjî** *qayde* *ol* karaîa aykırîlık
- İi dîjî (...)** *rahûn* *Ebu* (bu) karşı gelmek
- İi dîjîfiran** *rahûn* *Ebu* küfürler söylemeye
başlamak
- İi dîjînan** *vehûm* *Ebu* küfürler söylemeye
başlamak
- İi dilê (...)** *rûnîştin* *Ebu* için sürmek
- İi dilê** *xwe grîtin* *Ebu* alınacak
- İi dîniyê** *A* 1. dîniyada 2. dîniyada, asle, hiç
(başbir vakit, hiçbir biçimde) * *ez ve* *pîrtîkê*
li dîniyê *naulna* keşî bu kirabî dîniyada kirî-
seye berme * *xweş he* yazdeğî mîdeçê
- İi dîk danin** *Ebu* zarar etmek
- İi dîkê şîbelê** *A* suluh leyni
- İi doya** *A* maddelerinde, sularında (zaman *ç*)
* em *hev sael li dora* pîncan bîbînin sîr
bey sularında geranteyin
- İi dora (...)** *gerîn* *Ebu* 1. etrafında gezinmek
2) harice küçün çılmak * *ew li dora* *te* *bigre*
o sîna kurbîn alîan
- İi durê** *A* etrafında – çûn *û* hatin (bu)rey as-
kna olmak – dan çeçlebaskan etrafında fu-
dirmek

- İi durê futilîn** *Ebu* dönmek
- İi durê gerîn** *Ebu* aylatılmak, çevrilmek (çev-
resinde dölmek)
- İi durê zivirîn** *Ebu* dönmek
- İi dū** *h* *l* ardında, arkasında, akabende 2. takı-
ber, unuzakıber, ardî sîna, arkasî sîna * *ula*
fîhîn nekar ku çîna li dū me hatin? çarç
arkana sîna gelîher an lîvîvîvîvîvîvîvîvîvîvîvîvîvî
– (îştê
kû, kesekû) bûn (bir kişiyi, bir şeyi) ardına
(veya arkasına) dönmek – (yekê) çün *û* ha-
tin arkasından kaçmak (iş yapmamak için bu-
rumun arzostunu koymak) – *xwe hebûn* *xwe-
yl* arkasına bakılmadan gitmek – *xwe* *ne-*
nîhêrtin (on i) mîze nektirip) *û çûn* arkası-
na bakmadan gitmek
- İi dū çûn** *Ebu* 1. peşinden gitmek, bir şeyi izle-
mek 2. ürku söyleyen birine eşlik etmek
- İidûgerîn** *A* 1. arkasında dolayım (veya ge-
zime) 2. takibe alına, izleme
- İi dū gerîn** *Ebu* 1. arkasında dolayım (veya
gezime) 2. takibe almak, izlemek
- İidûhatîn** *A* 1. ardından gelmek 2. izleme (za-
man, sîna, sîna vb için, sîna gelme, arka-
sından gelme)
- İi dū hatin** *Ebu* 1. ardından gelmek 2. izlemek
(zaman, sîna, sîna vb için, sîna gelmek, ar-
kadan gelmek) * *li dū* *yevê* *rojê* *tê* *gocîyî*
gûndîz *bin*
- İidûhev** *ol* 1. ardeşik 2. ar arda, müselmel, zin-
cîrîkane 3. herbiri (bir diğerinin yaşı sını) *
deh kes li dū hev hatin birbir ardından on ki-
şi gelî 4. üst üste, birbiri arkasında
- İi dū hev hatin** *Ebu* zincirlemek (ar arda, peş
peşe gelmek)
- İi dū hev rêz bûn** *Ebu* kaymak olmak
- İi dū hev rûz kirin** *Ebu* katılmak
- İidûhevî** *A* ardeşiklik
- İi dū man** *Ebu* arkada kalmak, geride kalmak
(değerce ileme yanlına arkasında kalmak)
- İi dū parîtan** *Keta* *Ebu* parîtlîk etmek
- İi dū** *xwe hiştin* *Ebu* 1. (bir şeyi) arkada bıraz-
mak (zaman bakımından geçmişle bırak-
mak) * *gava em hiştîyar bûn*, me *ji* *sîstîyan*
yekê *rojê* *li dū* *xwe hiştîbû* uyanıklığımda
günün üçte birini arkadaş bırakmıştım 2. (bir
şey) arkada bırakmak (benim kimsene göre:
dînyada bırakmak) * *sû* *zarîyên* *xwe li dū*
xwe hiştin, kuç kîr * *û çû* evladım arkada
bırakıp geçüp girtî
- İi dūf** *A* içinde, yanında, nezlinde
- İi dūy** *hev* *ol* arka arkaya
- İif dan** *A* 1. debelenme (çarpınma, tepirme, ka-
mırlanma) 2. sarılarak hareket etme 3. çörek-
lenme (yılan için) *ha* *ka* durumunla kınılıp
toplanma
- İif dan** *Ağ* 1. debelenmek (çarpınmak, tepim-
mek, kınılılmak) * **İi erde** *ew* *bû* *li* *dîda*
yerê *debelenî* *durd* 2. sarılarak hareket
etmek * **İif** *da* *çû* *serê* *durê* *sarîlarak* *agîta*

- çika 3. çarekleşmek (yılan için, halke durumunda kızılıp toplanmak)
- li ejnūyan sistin *lêw* diziin dîvîmek
- li eksê swar bîn *lêw* izanî binmek
- li erdê dirêj kirin *lêw* yere sermek * tîr li mûrik sistin ew li erdê dirêj kirin adamî dîvîwe dîvîwe yere serdiler
- li erdê gepirandîn *lêw* yere sermek
- li erdê hiştin *lêw* yûz istî hîzakmek * jina xwe û du keçîn xwe li erdê hiştin karisim ve kê kuzim yûz istî bîzakî
- li erdê ketin *ew* yere duşîne, duşîne
- li erdê ketin *lêw* yere dîşîmek, dîşîmek * kurîk li parkê li erdê ketiye çûwa parka yere duşîtiye
- li erdê man *lêw* açıktî xalkmak (veya olmak)
- li erdê xistin *lêw* 1. yûrê dîşîmek 2. yere çûlûk kapî yere çûlûk (veya xûmak)
- li erdê zingirîn *lêw* yerdê tîreyerê depremek
- li erza (...) ketin *lêw* (k. rîmî) gurunûna ra bîrîmek
- li êkanîn *w* 1. anîştîrma 2. uzîştîrma 3. harîştîrma
- li êk anîh *lêw* 1. anîştîrîmek 2. uzîştîrma 3. barîştîrîmek
- li êk anîh *w* 1. çarîştîna, çarîştîna (karşılıklı vuruşma); 2. dövüşme, kavga etme 3. dövüşme (bi silâhli kuvvet çatışması) 4. dövüşme (boks yapma)
- li êk dan *lêw* 1. çarîştîmak, çarîştîmak (karşılıklı vuruşmak); * em dî bî hêzî dîjîmîlî re li êk bîdîn çarîştî kuverlerîye çarîştî 2. dövüşmek, kavga etmek 3. dövüşme (bi silâhli kuvvet çatışmak) 4. dövüşmek (boks yapma)
- li êk hatin *w* 1. anîştîna 2. uzîştîna 3. barîştîna
- li êk hatin *lêw* 1. anîştîna 2. uzîştîna 3. barîştîna
- li êk ketin *lêw* çarîştîmak, çarîştîmak
- li êk veşerandîn *lêw* mukabele etmek, karşılaşmak, çarîştîmak
- li êk zivartan *lêw* mukabele etmek, karşılaşarak yapmak
- li êlîmê çûn şîk a maye gûmek
- li êre li bîndî
- li falê nihêrtin *lêw* falî bakmak
- li fetlanekê li ba ketin *lêw* dîvîmîci dîvîmek, vîvî almak
- li fetlanekê zivîrin *lêw* dîvîmîci dîvîmek
- li fîrê bûn *lêw* 1. kîrdîzîmek (kîyîm, uymaya hazırlanmak) 2. kîrdîzîmek (kalkacakmış gibi hazırlanmak) 3. çok sevinmek
- li fîrsendê gerîn *lêw* vesûle anmak
- li fîrtan vehûn *lêw* palîvîya sazîmak
- li gazîya (...) çûn *lêw* amûdîna gîmek
- li gazîya (...) hatin *lêw* yîrdîna gîmek
- ligam *w* yîler
- liget *dîg* 1. de * ligel mîn were beandî gel 2. de beraber, bîrlîkîte (-dîgî -dîgî arda) 3. de

beraber (-lîndî-dîndî başka) * ligel mîvîsandîna namîyê bîrlîkîte jî hîmîrî meşîp yîzîmakla beraber telgelî dî çîstî 4. de beraber (-dîgîdîgî haldî) * ligel ku bî salam xebîlî dîsa bî ser neket yîlerca çarîştîkîla beraber yîre beşîrîmîde 5. î beraber, bîrlîkîte, bî arada 6. dî raşîmîn 7. î karîşîn, mukabîlî 8. yan (bîrlîkîte, beraber olma) * li ge, nom eê kes here yanînda uş kîpî var - ... île beraber * ligel bîrîyî xwe kardeşîyle beraber - (...) dîhasî (hîna ek olarak) - (wê) îvîvîmî - bîn yanînda olmak, beraberînde olmak - her tîştî her îhîmîle karîşî - ku dî karîşîn, gîme de - vî kaldî ku bîndîndî bîrlîkîte lîvîya bunîna beraberî - vî yekû île vîlîkîn, gel gîştîn, hîmîndî bîrlîkîte, raşîmîn - xwe beraberînde, bîrlîkîte, yanînda, yanî sıra * wê kîlîbîa xwe ligel xwe anî karîbîmî kîlîbîa gîrdîndîzî mî? - xwe bîrdîn bîrlîkîte gîrdîmek

ligelîy *w* bîrlîkîte, beraber

ligelhevîbîn *w* bîrlîkîtelîk

ligelhevî *w* beraberîk (bîrlîkîte olma durumu)

ligelîg *î* derîr, tîrîl uşî - ligîlîgîn tîrî tîrî tîrîmîe

li girîmê bîn *lêw* çî çalkîmak (veya kabîrîmak)

ligîlg *k* tîrî tîrî tîrî tîrî

ligîlgîndîn *w* 1. tîrîldîrîme 2. tîrî tîrî tîrî tîrî tîrîme, şîddetle tîrî tîrîme 3. hîzîl çevîrîme, dîvîdîrîme

ligîlgîndîn *lîg* 1. tîrîldîrîmek 2. tîrî tîrî tîrî tîrî tîrîmek, şîddetle tîrî tîrîmek 3. hîzîl çevîrîmek, dîvîdîrîmek

ligîlgîn *w* 1. tîrîldîme, tîrîldîyîş 2. tîrî tîrî tîrî tîrî tîrî, şîddetle tîrî tîrîme (çok uşîrîme) 3. sakîrdîna (korkudan veya soğuktan titreme) 4. hîzîl çevîrîme, dîvîdîrîme

ligîlgîn *lîg* 1. tîrîldîrîmek 2. tîrî tîrî tîrî tîrî tîrîmek (çok uşîrîmek) 3. sakîrdînîmek (korkudan veya soğuktan titreme) 4. hîzîl çevîrîmek, dîvîdîrîmek

li gor *k* 1. -e göre, nazaran * li gor wî karî eykar hîn rîhet e onî nazaran bî îş dîndî rîhîl 3. eyarîmîca * li gor çarîndîmî karîndîrî eyarîmîca - çarîndî xwe kî keadî çarîndî 2) çîlîk çarîndî - o dîlî mîn bîrdî göre, kîndî çarîndî - a dîlî xwe kî keyîndî sîza - a dîlî xwe çîndî 1) (çîndî kîndî) keyîndî gîmek 2) saf dîvîrîmîmek

li gorî *l* *l* -e göre

li gorî bûn *lêw* kolîngî dolîrîmîmek

li gor hesabî *l* hesaba * li gor hesabî geze dîsa nîha hatîlîndîna hesabî çîrdîyîe kardîrî gelîmîş olîmîştîn nazîndî

li gor hesabî xwe *k* kîndî hesabîna

li gorî *k* 1. -e göre, uygun olmak * li gorî çarîndîmî çarîndîbîrdî çarîndî 2. nazaran, orîndî, nispetîn - bîndî uygun olîmak - dîmî û mîh dîndî zemîn ve zamîna uygîrî olîmak - ku dî-

kuşê ã zehîrîn, görûnîşê, görûnîşê gore - nêrîna (yukî) 1) (zeman) görûnîşê, gîşe 2) (zeman) nêzarîna * Û görî nêrîna nêrî tu gîneteke vî nêrîvî tene beşîm nêzarîna bu nêzarîna heş bu deşêrî yuk - pêwîstîyê lî - yukîya - wê (arî nî wî) k uca, ora gîşe - xwe kendîşe has - zarê hal ã zehîrîn, gîşe - nêrîna - zeman çûn zarîna uymak

- Û görî dîlê xwe k keyînce
- Û görî qanîn k kaniya olarak
- Û parî xwe k kendînce, kendînce
- Û gor kêfa xwe k kevînce
- Û gor pêwîstîyê wî k kancîna
- Û gor xwe k kendînce, kendînce
- Û goşe zîvîrîn k-êw kîşeyî dîrînek
- Û gûharê nîşayîm k-êw orîna kîmak
- Û gûnd ã 1. koyde 2. koy yeri * Û gûnd çî be mîroy dîke kîy yerinde ne nîsa yûpîrîn
- Û gûndîm nê kîşeyde, kîşluk yerê * Û gûndîm nîroy rasîvî ã wê deb dozêde zarokan e tê kîşluk yerêde ou, ou îzî çarêşî bî - bîlar çîk gîrûlur
- Û îha nî x * vîm birayêrî hev ên îha ne bîz ev kîrêşîz
- Û îha nî 1. burz, burç, 2. ã bîrda, burala * tav ez Û îha tîe dîlêje gures burîyayîm dîyer
- Û îhafe m arak
- Û îhafe k yûkîrda
- Û îhara (...) çûn k-êw yîrdîna kîşîk mîlî - çîna gîrînek
- Û îhaşê çûn k-êw bîya gîrîk
- Û îhawara (...) çûn k-êw yîrdîna kîşîk, îndîçîna gîrînek
- Û îhawara (...) hatîm k-êw mîlîna (veya îndî - çîna) yîrîmek
- Û îhawara hev çûn k-êw (bîbîrîna yîrdîna) kîrînek
- Û îhawarê çûn k-êw yîrdîna kîrînek,
- Û îhawarîşê (...) çûn k-êw yîrdîna kîşîk, îndîçîna gîrînek
- Û îhaz m kalas
- Û îhaze m kuldîraç
- Û îhazîşê k îhazda
- Û îhîok nî 1. gûlarç 2. soyîzî
- Û îhîokî m 1. gûlîngluk 2. soyîzînk
- Û îhe nî anî
- Û îhemînan nî 1. ay meşetîsî, ramak, oldu - lînek (herhangî bir şeyîm dîmîzî, kîlîşîs dîşîmîsî vî) 2. nê goçkar, goçîcek dîrîmî gelîngî nîan)
- Û îhemher k kîşîk
- Û îhemher bîşî k-êw 1. kîşîda olînk 2. kîşî olînk
- Û îhemher der keçî k-êw kîrî çîkînk
- Û îhemberî ã kîşîsîda
- Û îhemberî hev ã 1. kîşî kîşîya * Û îhemberî hev çîrîwîrkî çîrîwîstî kîşî kîşîya, bîgî - dîş kurdîlar 2. nê kîşîlîkî (bîbîrîna kîşî bîlîmî) * yîceyîrî Û îhemberî hev kîşî -

- Û îkî pazîvîler
- Û îhember rabûn k-êw kîşî gelînek, baş kîlî olînk
- Û îhember sekanîm k-êw kîşî kîşîya, kîşî çîrînk
- Û îher alî nî dîrî bu taraf (veya yan)
- Û îher derî ã her yerde
- Û îherderîhîm k-êw her yerde kî
- Û îher bîlê nî dîrî bu taraf (veya yan)
- Û îher nîlî kî vîstîm k-êw her tarafa çîlîşînk, çîyîkîrînk
- Û îhesabî hatîm k-êw hesabîna gelînek (veya uy - mîkî)
- Û îhespî sîwar hîm k-êw atîlînk, ata bîrînek
- Û îhespî sîwar kîrîm k-êw atîlînk, ata bîrî - dîrînek
- Û îher m rakî
- Û îhev nî 1. dîzerî, derî toplu, dîmesîk, tertîp - lî * mînzîteke îhev - derî toplu bu orî 2. dîzerî, derî toplu, tertîpî (dîgînkîlkîrîn bîşîmîyîrîmî) 3. derî toplu, sîk, dîz - gîrî, kalîplî, yakînkî, ağız burîna yerînde, a - çîşî * vîrtîkî îhev tî ap ko bî gîrî çîrî 4. kîşînkî (derî toplu ve îşî kolîy) 5. sar - sîntîz (gîven îpînde olîm, belî dîzerî ol - lî) 6. astînkî, uyînkî, uyîşkî 7. dîz - gîm, mîzînkî * çîrîwîrkî îhev nî çîrîbîlî bîr arîm 8. bînkî * vîm îhev îa bîz burîşîz
- Û îhevîlîçîndîm m çîkîştîmî
- Û îhev îlîçîndîm k-êw çîkîştîrînk
- Û îhevîlîçîm m çîkîştîna, îkîlîna
- Û îhev îlîçîm k-êw çîkîştînk, înkîlînk
- Û îhevînkî m 1. uzlaşîma, uzlaşîma, uyuş - tumîna, huşîdîştîna 2. bîrîştîna 3. ayar - lîna çîrînî bî bîrîşî çîrîşîyîyînkî vîya zar - mînda bîrîcekî kîşîya dîzerîleme) 4. kîyîştîna (uyînkî hîde gîrînkî) 5. uy - dînkî, dînkî 6. uyînkî 7. rast gîrîme, uyînkî çîrînkî 8. çîkîrîna
- Û îhev anîm k-êw 1. uzlaşîtmînk, uzlaşîtmînk, uy - şîtmînk, bîgîdîştînk 2. bîrîştînk 3. ayar - lînk, îşîlî bîrîşîyîle çîrîşîyîyînkî vîya zarîmînkî bîrîcekî mîmîde dîzerî - mînkî 4. kîyîştînkî (uyînkî hîde gîrî - mînkî) * reng xweşî Û îhev anînkî renkîlî yî kîyîştînkî 5. uyînkînkî, dîzînkî * ez jê terîçîştînkî be çîwîrî vîm îşîmî Û îhev çîrî bîrîlî nîşî dîzîyînkî anîçîzîyînkî 6. uy - yînkînkî 7. rast gîrînkî, uyînkînkî * Xwedê karê te Û îhev bînkî Allah îşînkî rast gîrînkî 8. çîkîrînkî * me nazê wî Û îhev ne - anînkî çîkîrînkînkî
- Û îhevşîyîşîm m 1. (bîbîrînkî) yakîştîna yapî - mî 2. çîkîştîna, dîgîrînkînkî
- Û îher asê bîm k-êw 1. (bîbîrînkî) yakîştîna, ya - çîştînkî 2. çîkîştînkî, dîgîrînkînkî * erênkî
- Û îhev asê hîm trafik dîgîrînkînkî
- Û îhevîşî m bînkî
- Û îhevîşîm m 1. bîrîştîna 2. anîştîna, uzlaşîma

İl hev aş bün *İşw* 1. barışmak 2. anlaşmak, uzlaşmak

İlhevəşbünü *w* barışıklık

İlhevəşlərin *w* 1. karışdırma 2. uydurma, uydurma

İl hev aş kırım *İşw* 1. barışdırmaq 2. uydurmək, uydurmək

İlhevəşkiri *w* 1. barışık, barışdırılmış olan 2. uydurık

İlhevəşləbün *w* barışdırma

İl hev aş bün *İşw* barışdırmaq

İl hev aş kırım *İşw* barışdırmaq

İlhevəş *w* anlaşma, uydurma

İlhevəşixwax *w* uydurma

İlhevəşixwaxı *w* uydurmaçılıq

İlhevəşnandın *w* (birbirinə) uydurma

İl hev bəndəndin *İşw* (birbirinə) uydurmək

İlhevəşnən *w* (birbirinə) anlaşmaq

İl hev hanın *İşw* (birbirinə) anlaşmaq

İl hev hazar kırım *İşw* pəzənlük etmək

İl hev bərhəvbün *İşw* birliklək (birbirinə ek-lənər çoğalmaq)

İlhevəşəndin *w* kəşşürmə

İl hev həzəndin *İşw* kəşşürmə

İlhevəşin *w* kəşşürmə

İl hev bezin *İşw* kəşşürmə

İl hev bə kəvs kırım *İşw* 1. anlaşmaq, uydurma 2. arayı düzəltmək

İl hev birin il unın *İşw* yələnmək

İlhevün *w* 1. düzənlilik, derli toplu olma, tertibli olma 2. derli toplu olma, şük olma, düzgün olma, yaxşıçılıq olma, ağır hürm, yeməklilik olma 3. uyumlu olma, düzgün və uyumlu olma 4. bəzək olma

İl hev hün *İşw* 1. düzənlilik, derli toplu olma, tertibli olma 2. derli toplu olma, şük olma, düzgün olma, yaxşıçılıq olma, ağır hürm, yeməklilik olma 3. uyumlu olma, düzgün və uyumlu olma 4. bəzək olma

İl hev bün ağıl *İşw* kəşşürmə, dəcəllənək

İlhevünü *w* 1. düzənlilik, derli topluluk, dərəcəlilik, tertibli 2. düzənlilik, derli topluluk, tertibli (dağınıqlıktan başlanmayan insan şün) 3. derli topluluk, şük, düzgünlük, kəşşürlük, yaxşıçılıq, ağır hürm, yeməklilik olma 4. kəşşürlük (derli toplu və işi kö-lay asma) 5. sarsıntısızlıq (güven qıvrıq olma, belli düzən olma) 6. uyumluqluk, uyumluqluk, uyusmazlıq 7. düzgünlük, mü-bütək 8. bəzəklik

İlhevəşən *w* 1. toplaşma, birliklə 2. birleşim

İlhevəşəndin *w* toplama, bir araya gəlmə

İl hev əvəndin *İşw* toplaşmaq, bir araya gəlmək

İlhevəşəndi *w* bir araya toplaşmış

İlhevəşin *w* 1. toplaşma, toplaşılma 2. bir araya gəlmə 3. toplaşma, birliklə (birbirinə ek-lənər çoğalmaq) 4. doluşma

İl hev əvəndin *İşw* 1. toplaşmaq, toplaşılmaq 2. bir araya gəlmə 3. toplaşmaq, birliklək (birbirinə ek-lənər çoğalmaq) 4. doluşmaq

İl hev əvəndin *İşw* 1. toplaşmaq, toplaşılmaq 2. bir araya gəlmə 3. toplaşmaq, birliklək (birbirinə ek-lənər çoğalmaq) 4. doluşmaq

İlhevəşin *w* bənzəşmə, bənzəşmə

İl hev çün *İşw* bənzəşmək (birbirinə) çəkmək

İlhevəşünəndin *w* 1. kəşşürmə, kəşşürmə, kəşşürmə, yeldirmə 2. cabalanma, debələnmə (başına uğraşır durmaq) 3. kəşşürmə (çok kalabalık, kırırdak olma) 4. bir aşağı bir yukarı gəlmə 5. sallanmaq, sındelenmək

İl hev çün il hətin *İşw* 1. kəşşürmə, kəşşürmə, kəşşürmə, yeldirmə 2. cabalanma, debələnmə (başına uğraşır durmaq) 3. kəşşürmə (çok kalabalık, kırırdak olma) 4. bir aşağı bir yukarı gəlmə (yay, gəzmək) * Al il kəşşür il hev dığ il dığat il sakkat bir aşağı bir yukarı gərməyordun 5. sallanmaq, sındelenmək

İlhevəşəşəndin *w* bənzəşmə

İl hev dəbəşəndin *İşw* bənzəşmək

İlhevəşəşəndi *w* bənzəşmək, bənzəşilmiş olan

İlhevəşəşəndin *w* bənzəşmə

İl hev dəbəş kırım *İşw* bənzəşmək

İlhevəşəşəndi *w* bənzəşilmiş olan

İl hev dığəndin *İşw* bükülmək

İlhevənd *w* 1. dövüşmə, vuruşma (kəvs olma) 2. çarpışma, çarpışma, dövüşmə (iki sə-ləbli kəvs çarpışma) 3. çarpışma, çarpışma (birbirinə üstün gəlməyə çalışmaq) 4. dövüşmə (boks yapmaq) 5. çarpışma (iki şeyi bir-bir-inə çarpmaq) 6. çarpışma, kəşşürmə (hərhangə bir şeyi kəvs və ya başqa bir şeylə üst-üstə, sulu yığmaqlara, hətə və s. eyni bir şeylə kəşşürmə) 7. kəşşürmə (yeməyin di-ri rəzənliliyinə) 8. çarpışma (bir şeyi arama) 9. karışdırma, qarışma (arışdırma, dəcəllənə, okuma) 10. kəşşürmə, kəşşürmə, kəşşürmə (və ya arayı düzəltmə), dığəndin olma (arışdırmaq üçün gözəl keçirmə) 11. kəşşürmə (göz atmaq, istənilmə) 12. dığəndin, dığəndin, dığəndin (kəşşürmə) 13. çarpışma, çarpışma 14. çarpışma, çarpışma (sarsaraq salma) 15. çarpışdırma, kəşşürmə 16. (di: yer) kəşşürmə, kəşşürmə

İl hev dan *İşw* 1. dövüşmək, vuruşmaq (kəvs olma) 2. çarpışmaq, çarpışmaq, dövüşmək (iki sə-ləbli kəvs çarpışmaq) * mən də b-ləndin dığəndin il hev bün dığəndin kəşşür-lərlə çarpışmış 3. çarpışmaq, çarpışmaq (birbirinə üstün gəlməyə çalışmaq) * ev hər du ramən il hev didin bu il hev dığəndin çarpışmış 4. dövüşmək (boks yapmaq) 5. çarpışmaq (iki şeyi birbirinə çarpmaq) * dığəndin il hev dan ellerin çarpış 6. çarpışmaq, kəşşürmə (hərhangə bir şeyi kəvs və ya baş-

ka bir şeyle alt üst etmek, salı yiyebilecekleri, huzul ve sükunet i bir şeyle karıştırmak) 7. karıştırmak (yemeğin dibi tutulmasını için) 8. karıştırmak (bir şeyi aramak) * berikên xwe li hev dan ceplezini karıştırdı 9. karıştırmak, tarasak (araştırmak, incelemek, okumak) 10. aramak (aramak, tveya arayıp tutumak), özellikle aramak (araştırmak için gözden geçirmek) * juo günd li hev dan me nedû ka-yî aradîk taradîk bulamadik 11. karıştırmak (göz atmak, üstünkörü okumak; 12. didikle-mek, didik didik etmek (karıştırmak ara-mak) 13. çalkalamak, çalkarmak 14. çalkalmak, çalkarmak (sarsarak sallanmak) * zarên di destê xwe de li hev dan elîndeki zarlan çalkandî 15. çarpıştırmak, tokuşturmak ~ (istek) çokışmak * li hev dan kêran birbi-rine hiçak çekiştîler 16. (bir yer) karan (hizi keççe, gezip durmak

li hev dan beşandin *lêw* bölüşünmek

li hev dan dibêşandin *lêw* bölüşürmek

lihevdanî *w* 1. dövüş, vuruşma 2. çarpışma 3. tokuşturma

li hev dan parîkîrtin *lêw* bölüşürmek

li hev dan parvekirin *lêw* bölüşürmek

li hev dan xistin *lêw* taraslamak

lihevdayîn *w* 1. dövüş, vuruş (kavgu edîş) 2. çarpışma, çarpışma, dövüş (iki silâhî kovan çarışma) 3. çarpışma, çarpışma (birbirine üst-ün gelmeye çalışma) 4. dövüş (boks yap-ma) 5. çarpış (iki şeyi birbirine çarpma) 6. çarpış, kavgacı (herhangi bir şeyi küçük ve ya başka bir şeyle alt üst etme, salı yiyecek-leri, huzul ve sükunet i bir şeyle karıştırmak) 7. karıştırmak (yemeğin dibi tutulması için) 8. karıştırmak (bir şeyi aramak) 9. karıştırmak (araş-tırma, inceleme, okuma) 10. aratmayış, tara-yış (araştırmak için gözden geçirme) 11. çal-kalayış, çalkayış 12. çalkalayış, çalkayış (sarsarak sallama) 13. tokuşturuş

lihevdelandîn *w* afallatma, afallatırma

li hev delandîn *lêw* afallatmak, afallatırmak

lihevdelîn *w* afallama, afallatma

li hev delîn *lêw* afallatmak, afallatırmak

lihevewlebûn *w* (bir bir ne) güvenme

li hev ewle bûn *lêw* (bir birine) güvenmek

li hev ewrê kirin *lêw* ayarlama (işleri birbi-rye çarıştırmak veya zamanında bitire-cis biçimde düzenlemek)

lihev-fedkîrî *w* bakışma

li hev fedkîrîn *lêw* bakışmak

lihev-fedkîrî *w* bakışma (bakışma durumunu olma)

lihevfeilûndîn *w* mukabele etme, karşılık ol-mak yapma

li hev feilûndîn *lêw* mukabele etmek, karşı-lık olmak yapmak

lihevgerandîn *w* 1. toplama 2. olayı deşme 3. lîfî doluşuma

li hev gerandîn *lêw* 1. toplama 2. olayı deş-mek 3. lîfî doluşuma

lihevgerîn *w* 1. (birbirine) dolanma (veya do-luşma) 2. kaynaşma (çok kalabalık kışırda olma) 3. koşe kapıma oymama 4. çalkama (haber, söylenti gibi şeylerin herkesin ağzın-da doluşma) 5. doluşma (çok kimsenin tarafın-dan söylenme) 6. bantlama, bantlaşma 7. cu-ralma (çok dümana gelme) 8. kavramı bulma (pırsılan şeyler için)

li hev gerîn *lêw* 1. (birbirine) dolanmak (veya do-luşmak) * porê wê li hev geriyaye saşla-r, birbir ne da aşmî 2. kaynaşmak (çok ka-labalık kışırda olma) * li ber newafê mi-rov li hev digeriyayê derê kuranmîhî insân-lar kaynaşiyordî 3. koşe kapıma oymamak 4. çalkarmak (haber, söylenti gibi şeylerin herkesin ağzında doluşmak) * li ser wê nû-şeyê ew bujarê mirzîn li hev geriyayê bu ha-bez izemîne koca şehîr çalkandî 5. doluş-mak (çok kimsenin tarafından söylenmek) * gotiûke wîsa li hev digere ku ew sexidîlar e onalîkta onan der azmînceci edîdû, doluş-şoyr 6. bantlamak, bantlaşmak * liingî li dukanê rûnişîyê li hev geriyaye dukanda oturî oturî bantlamîs 7. duruşmak (çok dü-mana gelmek) * ez li hev gerimê her tarafîn tutulmîs 8. kavramı bulmak (pırsılan şey-ler için)

lihevgerandîn *w* azışma

li hev germ bûn *lêw* azışmak

lihevgerandîn *w* azıştirma

li hev germ kirin *lêw* azırtırmak

lihevgejhûn *w* bocalama

li hev gejh bûn *lêw* bocalanmak

lihevgejkîrîn *w* bocalatma, sarsıma çevirme

li hev gejh kirin *lêw* bocalatmak, sarsıma çev-irmek

lihevgerandîn *w* 1. (birbirine) uydurma, u-yuşturma 2. kaynaştırma (uyumlu hale ge-tirme)

li hev gerandîn *lêw* 1. (birbirine) uydur-mak, uyuşturmak 2. kaynaştırmak (uyumlu hale getirmek)

lihevgerandî *w* 1. uydurma (uyumlu hale ge-tirilmiş) 2. kaynaştırma (uyumlu hale ge-tirilmiş)

lihevgerandî *w* uyuşturma

li hev gerandîn *lêw* uyuşturmak

li hev gerandîn *lêw* uyuştürmâk

li hev gerandîn *lêw* uyuştürmâk

lihevhatîn *w* 1. ayışma, bağlaşma, ucuşma 2. barışma 3. mutabik olma, buluşma (uyuş-mak, aynı görüşte olma) 4. ayışma, uyuş-ma 5. kaynaşma (birbirine iyice uyuş) 5. (hizmet) uyuş, uygun gelme

li hev hatîn *lêw* 1. anlaşılmak, bağlaşılmak, uz-laşmak 2. barışmak 3. mutabik olmak, bul-üşmek (uyuşmak, aynı görüşte olmak) 4.

uylaşmak, uyusmak 5. kaynaşmak (bu birine iyice uymak) * ey her dü rəng tər day li hev tən bi ok rəng rə kəşnəy) oldu 5. (bu - birine) uymak uyğun gelmek

İlhevhatîni w 1. anlaşma, uzlaşma 2. barışma 3. uyuma

İlhevhatîni ol 1. anlaşmalı, uzlaşık, uzlaşmalı 2. barışık 3. uyumlu, düşgün, mevsüm * her demke İlhevhatî mevzur vacut 4. uyumlu, uyduklu 5. uygun, rümnəşip, byatlı 6. müvafik 7. yakışıklı, yapılı, ağır - hüzne yerinde * keçerke İlhevhatî güzel yapılı bir kız 8. çekine, düzgün, bəzək * puzê İlhevhatî çekine buzm 9. uyuz bezekli 10. simetrik, simetrikli - bün 11 uzlaşık olmak 2) uyumlu olmak 3) yakışık olmak 4) yakışıklı olmak, yapılı olmak 5) becerikli olmak

İlhevharîbün w 1. anlaşık olma, bağdaşma 2. barışık olma 3. uyumlu olma, uyurluluk 4. müvafik olma 5. yakışıklı olma, yapılı olma, ağır burnu yerinde olma

İlhevhatî bün ləğv 1. anlaşık olmak 2. barışık olmak 3. uyumlu olmak 4. müvafik olmak 5. yakışıklı olmak, yapılı olmak, ağır burnu yerinde olmak

İl hev hatîni w çân ləw uşşanık ilavada g - dər gelerek doluşmak

İlhevhalaklîni w hevləleşmə

İl hev halak kîni ləw hevləleşmək

İlhevherbîli w doluşık (saç - plik gibi şeyler birbirine karışarak gür çuvalur duruma gelme)

İlhevherbîllîn w doluşıklık

İlhevherbîllîn w 1. doluşma (saç - plik gibi şeyler birbirine karışarak gür çuvalur duruma gelme) 2. dağıntılaşma (bütün sorular bir yerde toplanır hürleşme) 3. karışma (düzensiz, dağınık olma)

İl hev herbülîn ləw 1. doluşmak (saç - plik gibi şeyler birbirine karışarak gür çuvalur duruma gelmek) 2. dağıntılaşma (bütün sorular bir yerde toplanır hürleşmek) 3. karışmak (düzensiz, dağınık olma)

İl hev heyirandîni ləw saçına dənəlmək

İl hev heyîtrîn ləw saçına dənəlmək

İlhevhenan w 1. (birbirine) uymama 2. uzlaşmama

İl hev hēnan ləğv 1. (birbirine) uydurmak 2. uzlaşmamak

İlhevheşer ol uzlaşma, uzlaşma, uzlaşma, ol

İlhevheşerî w uzlaşıcılık, uzlaşmaçılık, uzlaşıcılık

İlhevheşerîn w 1. toplama 2. biriktirme (birbirine eklenip çoğaltma) 3. biriktirme, yığılıp kalma 4. doluşma, yığılıma, bir araya gelme

İl hev hēşerîn ləw 1. toplama 2. biriktirmek (birbirine eklenip çoğaltmak) 3. biriktirmek, yığılıp kalmak 4. doluşmak, yığılıp, bir araya gelmek

İlhevhişîn w (birbirine) dərleme

İl hev hişîn ləw (birbirine) dərlemək

İlhevhişkübün w 1. karışma, karışma 2. tutulma (trik durumuna gelme)

İl hev hişk bün ləw 1. karışma, karışma * hişkî 11 dəkənê rümnəşip 2. tutulma, tutulma (trik durumuna gelme) * ey 11 hev hişk bürne her tarafen tutulinq

İlhevî w 1. uydurulmak, uydurma 2. uy tenəşip

İlhevînan w 1. anlaşma, anlaşma 2. karışma 3. uydurma, uyumlu hale getirme

İl hev înan ləğv 1. anlaşmamak, uzlaşmamak 2. karışmamak 3. uydurmak, uyumlu hale getirmemek

İl hev karigêri kîni ləw ezi çekmek, (birbirine) etkilemek

İlhevker ol 1. anlaşma 2. uşşama

İlhevkerî w 1. anlaşmaçılık 2. uşşakçılık

İlhevketîn w 1. (birbirine) değme 2. çarışma

3. çarpışma, tokuşma 4. taradlaşma (saç - çün 5. doluşma, birbirine girmek (saç - plik gibi şeyler birbirine karışarak gür çuvalur duruma gelme) 6. karışma (düzensiz, dağınık olma) 7. karışma, bulanma (düzalığuna çıkmak) 8. karışma (acıklığa çıkmak, acıklılaşma - geçleşme) 9. bulanma, alt üst olma (rahatsızlanma) 10. karışma (acıklı olmak, diçik didek olur) 11. sürüşme, sürüş 12. sürüşme (uyuşma), anlaşma 13. sorular geğir olma 14. kendini kaybetme (kendini kaybederek gürleşme konuşma - a dil bilce bulandı - a his jê bellek karışıklığı, zül karışıklığı (evde bulanıklığı) - a dil bilce bulandı

İl hev ketîn ləw 1. (birbirine) değmek 2. çarpışmak * erêbe 11 hev ketîn a ebêbe çarpışma 3. çarpışmak, tokuşmak 4. taradlaşma (saç - çün) 5. doluşmak, birbirine girmek (saç - plik gibi şeyler birbirine karışarak gür çuvalur duruma gelmek) * jê ber ku pürêni wê belatîye çekirin 6. hev ketîye saçları taradlanırmak dolav doluşma 6. karışmak (düzensiz, dağınık olma) 7. karışmak, bulanma (düzalığuna çıkmak) * jê ber wê ulêşyê hişk wî li hev ket bu halere zînn bulandı * zêhwa min li hev ket zînnê kîrîşê 8. karışmak (acıklığa çıkmak, acıklılaşma - geçleşme) * bûyer her çî li hev ket olay gişkêce karıştı 9. bulanmak, alt üst olmak (rahatsızlanmak) * piştî xwarîna ku min xwar, dilê min li hev ket vedığı yemekte sonra ezden alt üst oldu 10. karışık olmak, diçik didek olmak 11. sürüşmek 12. sürüşerek uyusmamak, anlaşmamak 13. sorular geğir olma 14. kendini kaybetmek (kendini kaybederek gürleşme konuşmak)

İlhevketî ol 1. çarpışık 2. tarad (dağınık saç)

3. dolaks. karışık (sac, ip v.b. için) 4. dalaşık. girilti (çinden). çikilmeyenlik derecede karışık 5. karışık (kargasa, çalkantı içinde olan) * dünya İhrevketü ye dünya karışık 6. karışık (karışık olan, düzensiz olan) 7. hulak. olut olmuş (rahatsızlanmış) 8. bulanık (net anlaşılmayan) * siyaseta İhrevketü bulnık siyasa 9. bulanık. batılı (belek için karışık, net olmayan) 10. dağınık. karışık (düzeni bozuk) * ıde İhrevketü ye ıde dağınık 11. daltı baraklı, çarpışık (karışık bir anlamda gelmiş olan) 11. karışık, katışık, karmak. karmak. karmakarışık * purê wê yê İhrevketü karmakarışık sacura 13. gergin (uzunları gergin olan)

İhrevketübün w 1. çarpışıklık 2. anlaşıklık (dağınık sac) 3. dalaşıklık, karışıklık (sac, ip v.b. için) 4. dolayıklık, giriltik (çinden çikilmeyenlik derecede karışık olan) 5. karışıklık (kargasa, çalkantı içinde olan) 6. çarpışıklık (çarpışmış olma, düzensiz olma) 7. bulanıklık. ak ut olmuştuk (rahatsızlanmış olma) 8. bulanıklık (net anlaşılmayan) 9. bulanıklık, huludûn (belek için karışık, net olmama) 10. dağınıklık, karışıklık (düzeni bozuk olma) 11. daltı baraklılık, çarpışıklık (örnek bir durumda gelmiş olma) 11. katışıklık, katışıklık, karmaklık 12. karmakarışık 13. gerginlik (uzunları gergin olma)

İhrevketü bûn bigê 1. çarpışık olma 2. tuzaklı olma (dağınık sac) 3. dalaşık olma. karışık olma (sac, ip v.b. için) 4. dalaşık olma, girilti olma (çinden çikilmeyenlik derecede karışık olma) 5. karışık olma (kargasa, çalkantı içinde olma) 6. karışık olma (karışmış olma, düzensiz olma) 7. bulanık olma. ak ut olmuş olma (rahatsızlanmış olma) 8. bulanık olma (net anlaşılmamak) 9. bulanık olma, huludûn olma (belek için karışık, net olmamak) 10. dağınık olma, karışık olma (düzeni bozuk olma) 11. daltı baraklı olma, çarpışık olma (örnek bir durumda gelmiş olma) 11. karışık olma, katışık olma, karmak olma 12. karmakarışık olma, karmakarışık olma 13. sinirlenmiş olma, sinirlenmiş gergin olma

İhrevkeys w 1. anlaşmalı, uzlaşık 2. düzensiz

İhrevkeysbûn w 1. anlaşma, uzlaşma 2. tatlıya bağlanma 3. düzensiz

İ hrev keys bûn êbe 1. anlaşmak, uzlaşmak 2. tatlıya bağlanmak 3. düzensiz

İhrevkeysîrîn w 1. anlaştırma, uzlaştırma 2. tatlıya bağlama 3. ayarlamak (birer birerle çabınlıyacak veya zamanında bitirecek biçimde düzenleme) 4. düzene (düzene koyma)

İ hrev keys kîrîn êbe 1. anlaştırmak, uzlaştı-

mak 2. tatlıya bağlamak 3. ayarlamak (biri birerle çabınlıyacak veya zamanında bitirecek biçimde düzenleme) * eger ez karên xwe li hev bi keys kîrîn, ez dê herîna sînemayê zîrenna ayarbasim sînemaya gideceğim 4. düznet (düzene koymak) * kayîz tîr xweşîk li hev keys kîrîn (güzelce bir güzele düzeldi)

İhrevkîr w 1. uyumsuz

İ hrev kîr bûn êbe (birbirine) karışık, bığaklı olma

İhrevkîrîn w 1. anlaşma, bağlaşma 2. uzlaşma, - (birbirine) 3. geçim, geçişme (birbirine uyum içinde olma) 4. uyuma, uylama 5. birbirine olma, uygun gelme 6. mutabık kalma, mutabakat, birleşme (uyuşma, uyum görme olma) 7. kaynaşma (birbirine iyice uyuma) 8. kaynaşma (uyuşma, yakın ilişki kurma) 9. kavleşme 10. kaynaşma (pazarlıkta herhangi bir fiyatı anlaşma) 11. buy, uyum 12. mee dîwaleq (anlaşma, uyum sağlama) — pêk anîn anlaşına sağlana — tenûn kîrîn uyuma sağlama

İ hrev kîrîn êbe 1. anlaşmak, bağlaşmak 2. uzlaşmak, sath olma * İ ser dîh bi milyon İ hrev kîrîn an milyon sath mîlîyar 3. geçimlik * tu bi tu kesî re li hev nakî karşeyle geem û geem 4. evleşme, evleşme 5. (birbirine) uyum, uygun gelme 6. mutabık kalma, birleşme (uyuşma, uyum görme olma) 7. kaynaşma (birbirine iyice uyuma) * ev her dîr reng tîr baş li hev daldin bi xî reng tîr kaynaşîz 8. kaynaşma (uyuşmak, yakın ilişki kurmak) * plî zîkka bi zarokan re İ hrev kîr vevêlên a çabînak kaynaşî 9. kavleşmek 10. kaynaşmak (pazarlıkta herhangi bir fiyatı anlaşmak)

İhrevkîrî w anlaşmalı, anlaşma ile ilgili

İhrevkîrî w 1. anlaşık, anlaşmalı 2. uzlaşmalı, uzlaşık 3. tutarlı, bağışık 4. uyumlu 5. karışık * Ê ku bi gelê xwe re lihev hatî ye hatîkîya herîk can 6. mutabık — bûn 1) anlaşmalı olma 2) uzlaşık olma 3) tutarlı olma 4) mutabık olma 5) uyumlu olma 6) karışık olma

İhrevkîrîbûn w 1. anlaşmalı olma 2. uzlaşık olma 3. tutarlı olma 4. mutabık olma 5. uyumlu olma 6. karışık olma

İhrevkîrî bûn bigê 1. anlaşmalı olma 2. uzlaşık olma 3. tutarlı olma 4. mutabık olma 5. uyumlu olma 6. karışık olma

İhrevkîrî w 1. anlaşmalı 2. tutarlı, bağışıklık

İ hrev kîyan dîn êbe çekişmek (birbirine) çekişmek * İ hrev kîy kîşan dîn birbîne bığak çekişîler

İhrevkambûn w 1. toplama, toplama 2. birleme (birbirine eklenip çoğalma) 3. birleşme, yığılma, yığılıp kalma 4. kumleşme 5.

ağıllanma (şırıq, toplanıp bir arada olma)
6. bil. araya gelme

li hev kom hün öwə 1. toplanmaq, toplanmaq
2. birləşmək (birbirinə eklenip cəmlənmək) 3.
birləşmək, yığılmaq, yığılıp kalmak 4. kü-
mələşmək 5. ağıllanmaq (fəruq, toplanıb bir
araya olmaq) 6. bir araya gəlmək

lihevkom kirin m 1. toplanma, bir araya topla-
nma 2. birləşmə 3. top etmə (yığın duruma-
na getmə) 4. kümələşmə 5. bir araya gəl-
mə

li hev kom kirin öwə 1. toplanmaq, bir araya
toplanmaq 2. birləşmə 3. top etmək (yığın
durumuna gətirmək) 4. kümələşmək 5. bir
araya gətirmək

li hev li məneyun qerin öwə (məhrinə qarşı)
bəkət aratacək

liheylər *of* sənəli yuvaylak, sənəli toqulaq
li hev metel muu öwə (birbirinə) qarşı kal-
maq

lihevmişəndin m bəkişmə

li hevmişəndin öwə bəkişmək

lihevmişəndil of bəkişicə (bəkişmə durumunda
olan)

lihevmişəkirin m bəkişmə

li hevmişə kirin öwə bəkişmə

lihevmişəkiri of bəkişicə (bəkişmə durumun-
da olan)

lihevmişin m bəkişmə

li hevmişin öwə bəkişmək

lihevni of 1. uyusmaz, bəğrəşməz 2. uyusuz
lihevni öwə m 1. uyusmazlıq, bəğrəşməzlik
2. uyusuzluq

lihevni öwə m 1. uyusmazlıq, bəğrəşməzlik

lihevni öwə of uzlaşmaz

lihevni öwə m uzlaşmazlıq

lihevni öwə of kəşiksiz

lihevni öwə m 1. anlaşmazlıq 2. anlaşmazlıq
3. uyusmazlıq 4. uyusuzluq * **lihevni öwə m**
xwinə kəş uyusuzluq

li hev nekirin öwə 1. anlaşmazlıq, (bütöylə) a-
lıp verməmək, dilləli dCəmək 2. uyusuz-
luq, ayr düşmə * **rəmanən me li hev ne-
kirin cüğüncələnmiz ayr düşü**

lihevni öwə m 1. çatıq, antıqarı 2. uzlaşmaz-
lıq 3. of uyusuz

li hev nənihərtin öwə 1. (birbirinə) boş pör-
məz 2. qəlmeq (sözleri) qəlşmək

li hev nənərtin öwə 1. (birbirinə) boş gərmək
2. cəlmək, (sözleri) qəlşmək

li hev nəsəkətin öwə alt üst olmaq (heyvan-
lanmaq, bədənin olmaq, yəkmək) * **gəyə jə-
nikə zehərə sar nışisi, li hev nəsəkəti kə-
dincüqəci tərberi duyuxca alt üst ölü**

lihevni of bəkişicə (bəkişmə durumunda olan)

lihevni m bəkişmə

lihevni öwə bəkişmək

lihevni öwə m bəkişmə

li hev nənihərtin öwə bəkişmə

lihevni öwə of bəkişicə (bəkişmə durumunda
olan)

li hev niwi kirin öwə bəkişmə

lihevni m bəkişmə, bəkişmə

lihevni öwə of bəkişicə

li hev niwi kirin öwə bəkişmək

lihevni m bəkişmə, bəkişmə, bəkiş-
mə, bəkişmə

li hev niwi kirin öwə bəkişmək, bəkişmək,
bəkişmək

li hev niwi kirin öwə bəkişmə, (bütöylə) a-
lıp verməmək

lihevni öwə of bəkişicə, bəkişicə

li hev niwi kirin öwə bəkişmək, bəkişmək

li hev niwi kirin öwə bəkişmək

lihevni m 1. kəlmə 2. sənə 3. yuvayla-
ma (döndürək tomar yapma)

li hev niwi kirin öwə 1. kəlmə 2. sənə 3. yu-
vaylama (döndürək tomar yapmaq) * **xə-
li li hev niwi kirin öwə** yuvaylaya gəl-
mələr

lihevni m sarılaşma

li hev niwi kirin öwə sarılaşmaq

lihevni m 1. toplanma, bir araya gəlmə 2.
birləşmə, yığılma, yığılıp kalmə 3. dilləli

li hev niwi kirin öwə 1. toplanmaq, bir araya gəl-
mə 2. birləşmək, yığılmaq, yığılıp kalmək 3.
dilləli

lihevni m 1. kəlmə, bəkmə 2. yuvay-
lama (döndürək tomar yapma)

li hev niwi kirin öwə 1. kəlmə, bəkmək 2.
yuvaylama (döndürək tomar yapmaq) * **xə-
li li hev niwi kirin öwə** yuvaylaya gəl-
mələr

lihevni m 1. qarışdırmaq 2. alt üst etmə
(çək qarışdırma durumuna gətirmək, düzən q boz-
ma) 3. qarışdırma (ayrı edəməyə, tam ol-
maq seçməyə) 4. didik didik (kəlmə, didik didik
etmə (karışdırma)) 5. qatı qatı kəşmə 6. (birini)
allak bulək etmə, kəzəmə

li hev niwi kirin öwə 1. qarışdırmaq 2. alt üst
etmək (çək qarışdırma durumuna gətirmək, düzən
q bozmaq) * **zadə me li hev niwi kirin öwə**
zəkərimiz alt üst əllər 3. qarışdırmaq (a-
yrı edəməyə, tam olmaq seçməyə) 4.
didik didik, didik didik etmə (karışdırmaq
etmə) 5. qatı qatı kəşmək 6. (birini)
allak bulək etmə, kəzəmə

lihevni m 1. alt üst, ayrı (çək qarış-
dırma durumuna gətirmək, düzən q bozma) 2.
qarışdırmaq (ayrı edəməyə, tam olmaq seçmə-
yə) 3. düzən, qarışdırma * **zadə me li hev niwi kirin öwə**
zəkərimiz alt üst əllər 3. qarışdırmaq (a-
yrı edəməyə, tam olmaq seçməyə) 4.
didik didik, didik didik etmə (karışdırmaq
etmə) 5. qatı qatı kəşmək 6. (birini)
allak bulək etmə, kəzəmə

İlhevqelapribûn *n* sınıfları gergin olma.

İlhevqelapri bûn *lâgh* sınıfları gergin olmak.
İlhevqelibandûn *m* 1. çarpışılmak 2. alt üst olmak (çak karışık duruma gelme, düzenin bozunu) 3. karışmak (ayrıt edememe, tam olarak seçememe) 4. didikleme, didik didik etme (karıştırmak anlamı) 5. çatra patra karışma 6. (buna) allak bulak etme, kızdırma

İlhevqelibandûn *lâgh* 1. çarpışılmak 2. alt üst olmak (çak karışık duruma gelmek, düzenini bozma) * Zudê me li hev qelibandûn ezaklâtanz, alt üst ettiler 3. karışması ayrırt edememek, tam olarak seçememe) 4. didikleme, didik didik etmek (karıştırmak anlamı) 5. çatra patra karışmak 6. (buna) allak bulak etmek, kızdırmak

İlhevqelibandûn *m* 1. alt üst olmak (çak karışık duruma gelme, düzeni bozulmuş) 2. karışık (ayrıt edemeyen, tam olarak seçemeyen) 3. dağınık, karışık durum * ez ulkarim meseleya novbera wun a İlhevqelibandê kef bêkîm ten azalaradki dūguru çozelîm 4. didik didik * perçin İlhevqelibandî didik didik saçlar 5. *wez* buğulu * *bi çavên* İlhevqelibandî li *zaw* nihêrt buğulu gözlemler bize bakta 6. kızgın, uyarıcı bozuk, gergin

İlhevqelibandibûn *m* sınıfları gergin olma, sınıfları ayakta olma

İlhevqelibandî bûn *lâgh* sınıfları gergin olmak, sınıfları ayakta olmak

İlhevqelibî *m* sınıfları ayakta olan

İlhevqelibibûn *m* sınıfları ayakta olma

li hev qelibî bûn *lâgh* sınıfları ayakta olmak

İlhevqelibûn *m* 1. (birbirine) karışma 2. karışma (düzensiz, dağınık olma) 3. karışma (bulanma, durulupunu yitme) 4. (birbirine) karışma, (birbirine) girme (veya girişme), anlaşma (iplik vb. için, çözülmeyecek duruma gelme) 5. karışma (açıklığına yitme, anlaşılması güçleşme) 6. bulanma 7. bulanma (parlaklığına ve açıklığına yitme) 8. allak bulak olmak (akı, zihin; şaşkına dönme, şaşkınlık) 9. alt üst olma (heyecanlanma, tedirgin olma, yıkılma) 10. çarpışma (birbirine) toslama 11. didik didik olma 12. çatra (hoşa için: birini) karışma 13. çıldırma, kızma, gerginleşme, morali bozma (çak sarsılmak) 14. kafası dönme (sakıyık bir durumda sarsılmeme) 15. (bir) fena olma, kötüleşme (hasta gibi olma) 16. kükreme (gür bir şekilde yetişme) 17. ters pers olma 18. tuzdan dumandak fena olma (ortalık çok karışık olma) 19. ortalık karışık bir durumda gelme, yangın yerine dönme (a his çav zihin karışıklığı (veya bulanıklığı) (a his çav zihin) Zihin bulanıklığı (veya karışıklığı)

li hev qelibûn *lâgh* 1. (birbirine) karışmak * as û mazuz li hev qelibî çav ve pazozî birbirine

karaçtı 2. karışmak (düzensiz, dağınık olmak) * pazozî wê li hev qelibîye saçları karışmış 3. karışmak (bulanmak, durulupunu yitme) * *dînya* li hev qelibî traya karıştı 4. (birbirine) karışmak, (birbirine) girme (veya girişmek), bulanmak (iplik vb. için, çözülmeyecek duruma gelmek) 5. karışmak (açıklığına yitme, anlaşılması güçleşmek) 6. bulanma * *Ji ber wê nûçeyê hisê wê li hev qelibî bu habere xirî bulandî* 7. bulanmak (parlaklığına ve açıklığına yitme) * *Jewa li hev qelibî hawa bulandî* 8. allak bulak olmak (akı, zihin; şaşkına dönme, şaşkınlık) * *gava xebera sar jê re hat li hev qelibî* korû taberi oluca allak bulak oldu 9. alt üst olmak (heyecanlanmak, tedirgin olmak, yıkılmak) 10. çarpışmak (birbirine) toslanmak * *erebe li hev qelibûn arabadar çarışî* 11. didik didik olmak 12. kızmak (hoşa için: birbirine karışmak) 13. çıldırma, kızma, gerginleşme, morali bozulma (çok sarsılmeme) 14. kafası dönme (sakıyık bir durumda sarsılmeme) 15. (bir) fena olmak, kötüleşmek (hasta gibi olma) 16. kükremek (gür biçimde yetişme) 17. ters pers olmak * *karê min li hev qelibîye* işlerim tem pers 18. tuzdan dumandak fena olma (ortalık çok karışık olmak) 19. ortalık karışık bir duruma gelmek, yangın yerine dönme

İlhevqelibîna *lîs* *zaw* zihin karışıklığı (veya bulanıklığı)

İlhevqerimîn *m* 1. hamlayma, hamlayma 2. tutulma (çocuk duruma gelme)

li hev qerimîn *lâgh* 1. hamlatmak, hamlatmak * *hîre li dukayê rûniştîye* li hev qerimîye dikkanda olma olma hamlayma 2. tutulmak (çocuk duruma gelmek) * *ez li hev qerimîne* her taraftan tutulmuş

İlhevqilqilîn *m* yüpürme

li hev qilqilîn *lâgh* yüpürmek

İlhevqiyaskirîn *m* kıyaslanma, ölçülme

li hev qiyas kirin *lâgh* kıyaslanmak, ölçülme

İlhevra bûn *m* (birbirine) girişme, kavgaya tutuşma

li hev ra bûn *lâgh* (birbirine) girişmek, kavgaya tutuşmak

İlhevraprîtin *m* anlaşıma, uzlaşma

li hev raprîtin *lâgh* anlaşılma, uzlaşma

İlhevrasthatin *m* (birbirine) rast getirme, denk getirme, uygun gelme

li hev rast hatin *lâgh* (birbirine) rast getirmek, denk getirmek, uygun getirmek

İlhevrapstbûn *m* 1. uzlaşma 2. düzleşme 3. birbirine girme, kavgaya tutuşma

li hev rast bûn *lâgh* 1. uzlaşmak 2. düzleşmek 3. birbirine girme, kavgaya tutuşmak

İlhevrasthatî *m* 1. karışılma, rastlaşma 2.

(birbirine) denc gelme 3. çatışma (aynı zamana denk gelme) 4. aynaya oturma, işler duruma gelme

li hev rüst hatin *lêw* 1. karışılmak, rastlaşmak 2. (birbirine) denc gelmek 3. çatışmak (aynı zamana denk gelmek) * *saera dersê û ya xwarinê rüstê li hev tîn* ders saatı yemek saatıyla çatışıyor 4. aynaya oturmak, işler duruma gelmek

lihevraşt(kirin) *lêw* 1. uzlaşmak 2. düzeltmek 3. aynaya oturtmak, işler duruma getirmek

lihevriklîbandin *w* 1. aydınlatma, ayarlanma 2. kaynaşma (uyumlu hale gelme)

li hev rikîbandin *lêw* 1. aydınlatma, ayarlanma 2. kaynaşma (uyumlu hale gelmek)

lihevriklîbin *w* 1. aydın, ayışma 2. kaynaşma (uyumlu hale gelme)

li hev riidîbin *lêw* 1. uyumak, uyusmak 2. kaynaşmak (uyumlu hale gelmek)

li hev rûniştandin *lêw* bir araya getirmek

lihev rûniştin *lêw* 1. toplanma, bir araya gelme 2. görüşme (görüşme masasına oturma) 3. buluşup görüşme, temasa gelme (işler kurup birbirine gidip gelmek) 4. birleşim → *gîştî* genel görüşme

li hev rûniştin *lêw* 1. toplanmak, bir araya gelmek 2. görüşmek (görüşme masasına oturmak) 3. buluşup görüşmek, temasa gelmek (işler kurup birbirine gidip gelmek)

lihevtekrin *w* dengeleme

li hev selkîn *lêw* dengelemek

li hev selîhîdanin *w* 1. uzlaşma 2. barışma

li hev selîhandin *lêw* 1. uzlaşmak 2. barışmak

li hev selîhin *w* 1. uzlaşma, sülh olma 2. barışma

lihev sêwarandin *w* uzlaşma

li hev sêwirandin *lêw* uzlaşmak

lihev sêwîtin *w* uzlaşma

li hev sêwîtin *lêw* uzlaşma

lihev selîhîkirin *w* selîhîleşma, eşleşme

li hev sîday kirin *lêw* selîm asmak, eşleşmek

lihev sîwarbûn *w* birleşme

li hev sîwar bûn *lêw* birleşmek

lihev sîwarî *w* birleşme

lihev sîwarîkirin *w* 1. birleşme 2. kekeleye 3. tekeleye (tabanca bozulup tetüklük yapma)

li hev sîwarî kirin *lêw* 1. birleşmek 2. kekeleye 3. tekeleye (tabanca bozulup tetüklük yapmak)

li hev sîyar kirin *lêw* li hev sîwarî kirin

lihev sorîdîn *w* 1. azışma 2. kızışma, ateşleşme 3. pancar gibi olmak (veya pancar kesilmek)

li hev sor bûn *lêw* 1. azışmak 2. kızışmak, ateşleşmek 3. pancar gibi olmak (veya pancar kesilmek)

lihev sorbûyî *w* kızışık

lihev sorbûyî *w* kızışıklık

lihev sorîdîn *w* 1. azışma 2. kızışma (teşekkelleştirme, hızlandırma) 3. azışma (hayvan için) 4. (birbirine) azıştırmak 5. tavşana kaç, tavşana tutulme

li hev sorî kirin *lêw* 1. azıştırmak 2. kızıştırmak (teşekkelleştirmek, hızlandırmak) 3. kızıştırmak (hayvan için) 4. (birbirine) kızıştırmak 5. tavşana kaç, tavşana tutulme

li hev sorîrojanî bûn *lêw* pancar gibi olmak (veya pancar kesilmek)

lihev sîrîdîn *w* 1. (birbirine) havale etme 2. çatma (çarpma dayanma)

li hev sîrîdîn *lêw* 1. (birbirine) havale etmek 2. çatmak (çarpma dayanmak)

li hev şaşîdîn *w* 1. şaşkınlıkta, şaşkıncıyıp bozulma, şaşkınlıkta 2. kafirî şaşma

li hev şaş bûn *lêw* 1. şaşkınlıkta, şaşkıncıyıp bozulmak, ahmaklaşmak 2. kafirî şaşmak

li hev şaşomaşo bûn *lêw* (biri) şaşkına dönmek

lihev tewandîn *w* 1. kailî ma, düme 2. meseleyi birbirine çatılma

li hev tewandîn *lêw* 1- katlamak, dönmek 2. meseleyi birbirine çatılmak

lihev tewandî *w* katlamak, sarılt

lihev topîkirin *lêw* 1. top olma, bir araya getirme 2. kekeleye, düme 3. yuvarlanma (tanancılık tamar yapma)

li hev topî kirin *lêw* 1. toplanmak, bir araya getirmek 2. katlamak, dönmek 3. yuvarlanma (döndürerek tamar yapmak) * *zâlî li hev topî kirin* *û* birin halıyı yuvarlayıp götürmek

li hev û dîn bandarî kirin *lêw* etkilemek, birbirini etkilemek

li hev û dîn hikarî kirin *lêw* etkilemek, birbirini etkilemek

li hev û dîn tesîrî kirin *lêw* etkileşme, birbirini etkilemek

lihev veqerandîn *w* mukahelî etme, kuşku olarak yapma

li hev veqerandîn *lêw* mukahelî etmek, kuşku olarak yapma

lihevwerîbandin *w* çarpıştırmak

li hev werîbandin *lêw* çarpıştırmak

lihevwerîbîn *w* çarpışma, çarpılma

li hev werîbin *lêw* çarpışmak, çarpılmak

lihevxiştin *w* 1. dövüşme, dövüş, vuruşma, kavga etme 2. dövüşme, çarpışma, çatışma (iki elâhî kuvvet çatışma, karışıklık vuruşma) 3. dövüşme (fuka yurtda) 4. çarpışma (birbirine usulî gelmeye çalışma) 5. çarpma (iki şeyi birbirine çarpma) 6. çarpma, kavgayana (süla) yuyeklen, hazla ve şarehli bir

şeyle karştina, hejhangî bi şey klak vey baskê bir şeyle alî nî el ne? 7. karştina (şeyşeyî di bi lîtmamaşî için) 8. karştina (bir şeyi arama) 9. karştina, lîtmama, lîtmayîş (arastîna, meclen e, okuma, arastîmak veyin gozden geçîrme) 10. aramak (arama) (veya arayîş (arama), dîkkete arama) 11. karştina (gez almak, aşunkêru arama) 12. dîkketle, didik dîdik etme (karıştırarak arama) 13. karîna (mîlmame kalma) 14. çalkalama, çalkatîna 15. sa ak salîlîna 15. çarpîştîna, roştîşîna 16. karna, nozî etme 17. (bir yer) kaza (bir) kepe, gezîp dîrma

li hev xistin *lêw* 1. dövüşmek, vuruşmak, kavga etmek 2. dövüşmek, çarpışmak, çarpışmak (iki silâhî kavga çarpışmak, karsîklîk vuruşmak) * *em dî li hêzîn dîjîmî* re li hev dixin dişîna (kî verîşîyle çarpışîz) 3. dövüşmek (haka yapma) 4. çarpışmak (bir-örne üstün gelmeye çarpışmak) * *ev her du ramî* li hev dixin *bû* k. dîştîme çarpışîş 5. çarpışmak (şey: birbirine çarpışmak) * *destêb xwe li hev xistin* elîrîni çarpî 6. çarpışmak, karştınmak (sulu yuşecekler, hîz a ve sîkklî bir şeyle karıştırılmak, hejhangî bi şeyi karış veya başka bir şeyle alî üst etmek) 7. karştınmak (şeyşeyî di bi lîtmamaşî için) 8. karştınmak (bir şeyi aramak) * *berîkê* xwe li hev xistin (çepîna karışîrd) 9. karştınmak, aramak (arastîna, meclenmek, okuma, arastîrmaq için gozden geçîrme) * *min hemû pirîkê* xwe li hev xistin, *lê ez rasî tîstê* ku ez jê dîştîyîm, nehatîm birin karıştırîle karıştırîna, bîna a rîstîmî bulamîde? * *tuê pîrî tîk* li hev xistin (kîştîna) aradîk 10. aramak (arama) (veya arayîş (arama)) dîkkete aramak * *me pînd* li hev xistin me nedîr kîyî aradîk (aradîk bulamadîk) 11. karıştırmaq (gez almak, aşunkêru okuma) 12. dîkketle, dîkk dîdik etmek (karıştırarak arama) 13. karışmak (mîlmame karîna) * *me dî mot* li hev xistin pekmeşî ne yogurt karnak 14. çalkatîlamak, çalkatmak (sarışîmak, sarîlaşîmak) * *zarê* dî destê *xwe de* li hev xistin (elînde) zarîna çalkatîdî 15. çarpışîlamak, dövüşîtînmaq 16. çarışmak, meclen etmek * *me karışîle* li hev xistin karışîlîyî kurdîk 17. (bu yer) kaza (bir) kepe, gezîp dîrmaq

lihevîstî *ca* 1. çarışîk (çarpışma, vuruşma) olan) 2. karışîk 3. karışîk (saf olma) * *şîrê lihevîstî* karışîk şîr 4. karışîk (karışma) olan, düzensîz olan) 5. karma (mîlmame) 6. karîna (birörne kalma) 7. karışîkara, karnakarîşîk 8. dîkk dîdik * *porî* lihevîstî dîkk dîdik etler

lihevîstîbûn *m* 1. çarışîklîk (çarpışma, vuruşma) olma) 2. karışîklîk 3. karışîklîk (saf olma) 4. karışîklîk (karışîş olma, düzen-

az olma) 5. karnakîk, mîlmame) 6. karîncîklîk (bir örne kalma) 7. karnakarîşîklîk, çarışîkîklîk 8. dîkk dîdikîklîk

lihevîstîrîn *m* bîkame, yığılma, yığılıp kama li hev xistin *lêw* 1. karnak, , yığılmaq, yığılıp kama

lihevîzêdîrîn *m* mîlmame

li hev zêde kirin *lêw* mîlmame yaratmaq, bîbî-tîne karışî fîzîk olmaq

lihevîzîvîrîn *m* mukabele etme, karışîk olmaq (vuruş)

li hev zîvîrîn *lêw* mukabele etmek, karışîk olarak yaratmaq

lihevîzîvîrbûn *m* 1. sîrtîşîne (uşuşîna, arastîşîna) 2. gergînleşîme

li hev zîvîr bûn *lêw* 1. karıştırmaq (arastîna, arastîrmaq) 2. gergînleşîmek * *tîkî-lîyên narîşteweyî* li hev zîvîr bûn (arastîna) dîkketler gergînleşî

li hewa *kîrîn* *lêw* havada karıştırmaq

li hewayê çûn *lêw* havada karıştırılmak

li hewayê man *lêw* havada kalınmak * *lihgê masîyê* li hewayê ma (masîna) yağî havada kalî

li heyatê bûn *lêw* hayata olmak

li heyîlê çûn *lêw* yarıncama girmek

li hê *m* vîrgîl *→* şîr çavê *wî jî bîbî*, dengê *xwe nake* kopeğe heq, kedye pişî deme mek *→* şîr çavê *wî jî hîrevî* deng nake kafîna var, elînegîni elînden a)

li hêffîrîş *af* yığılma (sulan kîme)

li hêffîrîşî *af* yığılma

li hêffîk *m* yığılma yığılma veya ortîna

li hêffîkê *mîlmame* yığılma (ama) uçîn

li hêffîkî *m* yığılma

li hêffîkî *m* kîştîk yığılma

li hêffîvîr *af* yığılma

li hêffîvîrî *m* yığılma

li hêffîvîrî *m* yığılma

li hêffîvîrî çûn *lêw* (birin) karıştırılmaya girmek

li hêffîvîrî *m* lehm

li hêffîvîrîbûn *m* lehmîleşîme

li hêffîvîrî *bûn* lihgê lehmîleşîmek

li hêffîvîrîyîn *m* lehmîleşî

li hêffîvîrî *af* yığılma

li hêffîvîrî *bûn* lihgê lehmîleşî

li hêffîvîrîvîrî *m* lehmîleşî

li hêffîvîrîvîrî *af* yığılma

li hêffîvîrîvîrî *bûn* lihgê lehmîleşî

li hêffîvîrîvîrî *m* lehmîleşî

li hêffîvîrîvîrî *m* lehmîleşî

li hêffîvîrîvîrî *af* yığılma

li hêffîvîrîvîrî *bûn* lihgê lehmîleşî

li hêffîvîrîvîrî *m* lehmîleşî

li hêffîvîrîvîrî *af* yığılma

li hêffîvîrîvîrî *bûn* *lêw* kîştîlere bunmek (çok ikkîleşîmek)

li hêsan xislin *lêw* kûşgalanmek
 li hêviya dora xwe sekînîn *lêw* zaman kolanmak (bir işin arasını beklelemek)
 li hêviya hev bûn *lêw* bekleşmek
 Ji hêviya hev man *lêw* bekleşmek
 li hêviya keyse xwe bûn *lêw* firsat beklelemek (veya ummak), firsat kollamak (veya gözlemek)
 Ji hêviya rojê xwe bûn *lêw* zaman (veya firsat) kollamak, firsat gözlemek (uygun bir firsat beklelemek)
 li hêviya selberê bûn *lêw* kulağı karışık tutmak)
 li hêviyê bûn *lêw* 1. bekleme 2. bekleme (karşılaşılması istenilen bulunma) 3. bakma (bir iş bitmeden bekleme) 4. kollama (olmasını onaya çıkmasını bekleme) 5. gözleme (kollama, kayırma) 6. medet umma (veya bekleme)
 li hêviyê bûn *lêw* 1. beklelemek * li malê li hêviya min lîm ewde hem bekleyin 2. beklelemek (karşılaşılması istenilen bulunmak) * karên zor li hêviya we ne sîzî zor işler bekliyin 3. bakmak (bir iş bitmeden beklelemek) * karên malê li hêviya min li evin çerî biraz bakuyar 4. kollamak (olumunu, utaya çıkmasını beklelemek) * ew ji li hêviya keyse xwe bîye o da firsat kolluyormuş 5. gözlemek (kollamak, kayırma) * li hêviya keyse bûn firsat gözlemek 6. medet ummak (veya beklelemek)
 li hêviyê dan hiştin *lêw* bekletmek
 li hêviyê hatin hiştin *lêw* bekletilmek
 li hêviyê hatin sekîmandin *lêw* bekletilmek
 li hêviyê man *lêw* 1. bekleme 2. yolunu bekleme (veya gözleme) 3. (bir yere) kakılıp kalma
 li hêviyê man *lêw* 1. beklelemek * Ji malê li hêviya min bîmînin ewde hem beasim * li hêviya razona te mane serin uyumani beklemişler 2. yolunu beklelemek (veya gözlemek) 3. (bir yere) kakılıp kalmak
 li hêviyê rawestîn *lêw* beklemek
 li hêviyê sekînîn *lêw* beklelemek * li hêviya min bîsekînin ez ji lîm hem de bekleyin geliyarin
 li hêviyê bûn *lêw* 1. bekleme 2. yolunu gözleme 3. umut etmek, umma
 li hêvi bûn *lêw* 1. beklelemek 2. yolunu gözlemek 3. umut etmek, ummak
 li hêviyan *lêw* 1. bekleme 2. yolunu gözleme 3. umut etmek, umma
 li hêviyan *lêw* 1. beklelemek 2. yolunu gözlemek 3. umut etmek, ummak
 li hêvi rawestîn *lêw* beklemek
 li hêvi sekînîn *lêw* beklelemek
 li hêvîtan bûn *lêw* bahanesi üstünde olmak
 li hêvîtan gerîn *lêw* bahane aramak, bahane aramak, vesile bulmak

li hêvîtanê (...) çûn *lêw* yandemina koşmak, umuduna gitmek
 li hêta *lêw* burada
 li hêşê xwe *lêw* 1. ayık 2. ayık (sarhoşluğu geçmiş olan) 3. *wer* ayık, tyanık
 li hêşêwêbûn *lêw* 1. ayık olma, sarhoş ayık olma 2. ayıklık
 li hêşê xwe bûn *lêw* ayık olmak, sarhoş ayık olmak
 li hêşê xwe hatin *lêw* kendine gelmek
 li hêk *lêw* gergin, pürüzsüz (deli tem, buruşmuş ve kırık, çuk olma)
 li hêkê *lêw* gergince
 li hêkê bîn *lêw* gerginleşme
 li hêkê bûn *lêw* gerginleşmek
 li hêkêkîtin *lêw* gerginleşme
 li hêkê kirin *lêw* gerginleşirmek
 li hêkêti *lêw* gerginlik
 li hêndir *lêw* çerde
 li hêndirî *lêw* çerde
 li hê *lêw* 1. pürüzsüz, pürüzsüz düz (yuzyimle garibi çekinti olmayan) 2. gergin (çelt için, buruşmuş ve karışık olmayan) * Jînek nîzanim çerd salî ye, lê rûyê wê hêjî li hê ye kadin hilnem kaç yaşında, ama yüzü hala gergin 3. kaygısız
 li hê bûn *lêw* 1. pürüzsüzleşme 2. gerginleşme 3. kayganlaşma
 li hê bûn *lêw* 1. pürüzsüzleşmek 2. gerginleşmek 3. kayganlaşmak
 li hêkêtin *lêw* 1. pürüzsüzleşme 2. gerginleşme 3. kayganlaşma
 li hê kirin *lêw* 1. pürüzsüzleşmek 2. gerginleşmek 3. kayganlaşmak
 li hêki *lêw* 1. pürüzsüzlük 2. gerginlik 3. kayganlık
 li hêyêkê *lêw* 1. gergince 2. gergince 3. kaygısızca
 li hêzê (...) ketin *lêw* (hiçbir) azalmak
 li hêmalê man *lêw* ikmalat kalmak, bitirilmeye kalmak
 li jêr *lêw* aşağıda
 li jîyanê bûn *lêw* hayatta olmak
 li jîne *lêw* kurul, kuçer -ya bendûbariyê zan u dîsaplînê dis. pîm kurulu -ya hêjîriyê seç. çî kurul -ya hîlîjartînê seçim kurulu -ya hîlîjartînê -ya bîlînd yûsek seçim kurulu -ya kargêriyê yêndim kurûn -ya lîhevanînê uzlaşîma kurulu -ya nivîsaran yazî kurulu -ya pîrsyarîyê soruşîma kurulu -ya pîskînanê (venêranê an jî seraxê) jêr tîş kurulu -ya rastkerînê redaksiyon kurulu -ya rawêjkariyê (şêwêrê an jî şêwêndariyê) danîma kurulu -ya rûmetê opur kurulu -ya venêranê refîş kurulu
 li jîr *lêw* yukarıda
 li jîrê *lêw* yukarıda
 li jîrandin *lêw* meletmek (keçiler için)
 jîkandın *lêw* meletmek (keçiler için)

şekçe burununu sağlayan (ayak, destek veya buurlardan her biri) * çar lingê vî pîrf hene bu ceprunû dert ziyê var * lingê maseyê masanın kacağı; 5. lîk vetî (çerçivî a- lîhanî ateslemek nam çekiler küçük nam- velatî 6. neğmenî hareket mîlî 7. ayak, ka- demî, adim (uzunluk ölçü burun olarak) 8. mee kademî uğun - avêtin ayak etmek (çar- mîk) - avêtin (çîlîkî) (bil. yere) ayak at- mak (tek kez gitmek) - avêtin ber dûmun kaçmak cevap vermek - avêtin hundir çeyre ayak basmak, içine gitmek - avêtin ser hev (kî dîn) ayak ayak üstüne atmak - avêtin ser - çocuk hepik üstüne atmak - avêtin ser pê yan gelip oturmak, yan gel- mek - bavê mîb - tabana (veya tabanlar) atmak - bi ling dîçê bir sîng adim adim herşeyne ulaşmak, adim adim hedefine yak- laşmak → (te) bi mîl mekêvêl eve bu dîm ağınamayışî - eol kîrîn mallarî tikmek - dan her xwe ayaklarına basmak - dan erdê ayak diremek - dan sar (yekî) (başın) baskı yapmak - gubartîn ayak değiştirmek - hilafan acele etmek (veselî hîhî yurumek) - li her hev xîştîn aî bazî (beraşî) gitmek - nedan bîrî xwe ayağınî aşumenez (ho- manî) olmak, bîrîmînanî aşumîkî (çîyî- mak) - pê kîrîn ayak basmak (çîyî yere yar- mak, ulaşmak) - tê re kîrîn ayağınî geçî- mek - û destî dî hev de derbas kîrîn çer- reklemek (sar çukîdîrîmî kolîlarî ve a- yaklarımmî çaprazlayarak vucudlarına idman yapmaktî) - û destî dî hev de hatîm der- baskîrîn çeyredemek - sek dî gorê de bîrî bir ayağı çukurkî olmak - elî (yekî) dî gorê de bîrî bir ayağı çukurkî olmak → aşê de- gîmmî hîkîkî mîlî -ê (yekî) hî hîmî neke- tîn dîmîmînanî çalîşmîkî ayağınî aşumemek (ho manî) olmak, bîkîmînanî aşumînanî çal- ışmaktî -ê (yekî) erdî gîrîmî ayağı yere bas- mak -ê (yekî) erdî neğîrtîmî neğîrtîmî uçmak -ê (yekî) jî çîlîkîkî bîrîmî (bu yerdî) bîrîmî ayağınî kesmek -ê (yekî) jî de ketîmî bîrîmîkî kîgmîkî -ê (yekî) jî wîşîmî bîrîmîkî- larî kopmak (soğuktîmî) -ê (yekî) jî erdê bî- rîmî ayağî yerdî kesîmek (ayağı yere dîç- mez almak) -ê (yekî) jî çîlîkîkî kîrîn (bu yerdî) bîrîmî ayağınî kesmek -ê (yekî) kîrî xwîştîn ayağınî kîrî çetmek -ê (yekî) kîrîn çeydê ayağınî bağ etmek -ê (yekî) li hev edû û hatîm ayağî (veya ayakları) do- laşmak -ê (yekî) li hev kîrîn (ya vî) (veya a- yakları) doluşmak -ê mîn dî zîk dî geberîmî -ê mîrîvînanî (merîvan an jî însînanî) lî ne- ketîyê mîsanî ayağı deşîmîqî (veya mîsanî aşumînanî) -ê mîrîvînanî (merîvan an jî însî- nanî) pê nebuşîyê mîsanî ayağı deşîmîqî (ve- yî) mîsanî basmînanî) -ê pêxasî li her derîyê sîldîrî ye hîkîmî dîrîp doluşîp gelîşîgî

ye kîrkîçî dîkkîmîlî -ê (yekî) semîtanîdîmî ayağınî kîyîlîmîkî -ê semîtî kesê (wî) tîncî ye dîgeyî dîstî olî şîz -ê te lî kevîranî ne- keve Allahî nemî kurîmînanî başınî bela gelme- san -ê xwe bî denk avêtîmî ayağınî denk al- mak -ê xwe bî hîndîze avêtîmî ayağınî denk almak -ê xwe bî hîndîze dapîmî erdê aşîmî- mî denk basmak -ê xwe bî (çîlîkî) xîştîmî a- yağınî aşumekî (hîkî mînanî) göre bu kîmînanî geî newî, ardîndan başkîmînanî da gelînanîye volî aşmak -ê xwe dî tîfîkîkî de xwîrîyê telegîmî çîmberîndanî geerî -ê xwe hîrdî avêtîmî adîmlarîmî sevîkî çîrîmîcî -ê xwe hîlanîmî adîmîmî aşmak -ê xwe jî (çî- lîkî) bîrîmî (bu yerdî) ayağınî kesmek -ê xwe jî çîlîkîkî kîrîn (bu yerdî) ayağınî aşumekî kesmek -ê xwe jî sola (an jî pêlavî) xwe danî aşîkîbîrîmî gîymek -ê xwe lî unîmî a- yak aşîdîmîkî (uçîyîştî adîmî aşîmî baş- kîlarî idîmî aşîdîmîkî) -ê xwe lî gorî berîkî xwe hîvîşîyê ayağınî yorgînanî göre uzalî -ê xwe lî lingê (yekî) kîrîn (başîyle) buyî ul- çîşmek (bîvîçî) aşîkî aşîmak * bîrakî mîrîkî zîngîmî e, tu karî lingê xwe lî lingê wî bîkî? karîyanî adîmî zîngîmî, sen unîmî buyî olîşîşîp leekî aşîmî? -ê xwe lî pêlavî (an jî sola) xwe danî aşîkîbîrîmî gîymek -ê xwe neavêtîmî (çîlîkî) (bir yerdî) adîmî aşîmî- mak -ê xwe pê kîrîn ayağınî aşumekî (bu yerdî) aşîkîlaşîmak (çîrî bîlîmîkî) -ê xwe pê nekîrîn (bu yerdî) adîmî aşîmîkî (jî) -ê xwe te sîvîkî e ayağınî çabukî -ê xwe sîvîkî kîrîn lîngî kîlîmak -ê (wî) yekî lî erdê ye- yekî lî aşîmînanî e kîrîmîdîmî kîmse -ê zîrî takîmî mekî (veya ayak) -ên (yekî) av dî- hîştîmî ayağînanî (veya ayağınî) tara (veya şîmî) aşîmak -ên (yekî) hîlîmî berê aşîkîmî -ên (yekî) kîrîn solekê îkî ayağınî bir çabî- ca aşîmak -ên (yekî) lî devê gorê bîrî bu ayağı çîrîdî de olmak -ên (yekî) lî hev gerîmî ayakları aşîmîne dolîmak -ên (yekî) lî hev kîrîn ayakları dolîmak -ên nar dî zîkê wî de ne sîştî olîşî dîçî gîştîrmîz -ên (yekî) pê re neçîmî ayakları geri geri gîymek -ên (yekî) pê re neçîmî 1) ayakları geri ge- rîp (yekî 2) ayakları uçumekî -ên (yekî) çîrîmîmî ayaklarına (veya ayağınî) kara (ve- yî) sîlîştîmîmek -ên (yekî) talîhevî ketîmî a- yakları aşîmîne dolîmak -ên (yekî) (ewî) çîngîrtîmî hacakları tutamamak -ên (yekî) xîlîmî solekê lengî hî ayağınî bir çîlîca sokîmak -ên xwe bî xwe re koşî kîrîn ayak- larını sürmek -ên xwe danî bîmê xwe aya- ğınî (veya ayaklarını) aşîmî olmak -ên xwe dîrîşî kîrîn ayaklarına (veya hacaklarına) a- şîmak -ên xwe hîlanîmî û revîmî tabanları kaldîrmek -ên xwe kîrîn bîrî xwe ayağınî (veya ayaklarını) aşîmî olmak -ên xwe kî-

sandin ber xwe ayakları denî nimak -ên xwe xivik avêtin adamları arklaştırmak -ên xwe zû avêtin adamlarını çökmek - bi qurban tabanlana kuşvet ~ bi qurbanî ser-riyan tabanlari kuşvet - o ez bi qurban (ar-jî qurbanî te) tabana (veya tabanlari) kuşvet - o heyrâna tabana (veya tabanlari) kuşvet, inşâlar yağlamak -o lez hika bîle-zîne tabanlari kuşvet

lingçal *nî* ayagi seâla

lingfar *nî* ayaki

lingelug *ê* adin adin

linggiran *nî* banîle gebe

lingik *nî* ayakçik

lingilîewa *ê* bawge uqari, uqari

lingmelik *awê* 1. duz taban 2. *nî* duz taban

lingmelikî *nî* duz tabana

lingmelikî *w* duz tabanik

lingolingo *nî* bir çocuk ayarî

lingsewet *nî* ayagi sakat

ling şikandî *nî* 1. bacak kırmak 2. duz kır-mak (na ayda)

lingşikandî *nî* ayagi kırîk (veya bacagi kırîk)

lingşikestî *nî* ayagi kırîk (veya bacagi kırîk)

li nik *nî* indule, vâmidâ, mezdane

li nik hev *nî* bi, anê, balake

li nikê dan *ê* w olaya varmak

li nisanê girtin *ê* w nisan almak * dumançey-xa xwe jî qaba wê derkist li nisanê girtin ta-bancasini kulfundan caka ip nişan oldi

li nîvekê *ê* natî arasina

li nîvî *ê* ortalamu, ortalamasina

li nîvî *ê* niştin *ê* w yan yekde biarmak

li parçeya lîk ve kîrîn *ê* w parçelara ayarmak

li parçeyan lîk ve bûn *ê* w parçelara ayril-mak

li paş *ê* gerde, arkada * kî li paş man? gerde kimler kaldî?

li paş *nî* 1. geri (saat için, eksik gösteren) * ev saat pênc deqiqe li paş e bo saat beş dakika geri 2. arka plânda 3. *ê* geri (geri dar) -xwe vegere! geri di!

li paşbûn *nî* 1. gerde olma, arkada olma 2. (netihangi bir) arka plânda olma

li paş bûn *ê* w 1. gerde olmak, arkada olmak 2. (herhangi bir) arka plânda olmak * tûn li paş bû, nedixwesti bê nasîrîtin hep arka plândaydi, ranimok istemiyaydi

li paşbûstî *nî* geri bırakma

li paş niştin *ê* w geri bırakmak

li paşbîstî *nî* 1. geri bırakılmı 2. muahhar, sonraya bırakılmı

li paşîyê *ê* arkada, gerde

li paşîyê man *ê* w gerde kalmak, arkaya kal-mak, sonraya kalmak

li paşketin *w* 1. gerdenme (daha uşağı bir dere-çeye düşme) 2. ertelenme

li paş ketin *ê* w 1. gerdenmek (daha uşağı bir dereceye düşmek) 2. ertelenme

li paşketin *nî* 1. gerdenmiş (daha uşağı bir dere-çeye düşmüş olan) 2. erte enmiş olan

li paşketin *nî* gerikalmı

li paşketin *nî* jî paşîyê *ê* w zekû geri diğî

li paşman *w* 1. geri kalmı, arkada kalmı 2. ge-ri kalmı, gecikme 3. geri kalmı, yaya kalmı, (çağdaşların ve yaşlarının düzeyine gele-meme) 4. arkada kalmı, gerde kalmı (de-gerde) herçê olanların arkasinda kalmı 5. arka kalmı

li paş man *ê* w 1. geri kalmak, arkada kalmak 2. geri kalmak, geçmek 3. geri kalmak, yaya kalmak (çağdaşların ve yaşlarının düzeyine gelememek) 4. arkada kalmak, gerde kalmak (değere ve denle olanların arka-sında kalmak) 5. arka kalmak

li paşmanî *nî* geri kalmış olan

li paşmanî *nî* 1. geri kalmış, arkada kalmış 2. geri kalmış, geçmiş 3. geri kalmış, yaya kalmış (çağ-daşların ve yaşlarının düzeyine gelememe) 4. arkada kalmış, gerde kalmış (değere ve denle olanların arkasında kalmış) 5. arka kalmış

li paşpê *ê* 1. geri, geriye döğm * hat î li paşpê çû gelî geri gîlî 2. geri ger. (geçil-mek) 3. gerisimçera, gerisimçeyê 4. kî arka-çin - çûn geri basmak, geri gey çimçim - zî-vîrin gerisingeri gîmek, geri ngeriye gî-mek, yûz geri etmek

li paşpê çûn *ê* w gerisimçeri gîmek, kî arka-çin gîmek, ters yüzne dönmek

li paşpê fetilapdin *ê* w ters yüzne çivimçê

li paşpê fetilû *ê* w ters yüz (veya ters yüz) geri dönmek

li paşpê zivîrin *ê* w gerisimçeri gîmek, yûz geri gîmek, sağdan geri dönmek (veya sağda geri etmek)

li paşve man *nî* geri kalmı, gecikme

li paş ve man *ê* w geri kalmak, gecikme

li paşvêlî *w* 1. arkaya bırakma (veya kovma) 2. ertelenme 3. ertelenme

li paş xîstî *ê* w 1. arkaya bırakmak (veya koymak) 2. geciktirmek 3. ertelenmek

li paşketî *nî* 1. muahhar, sonraya bırakılmı 2. geciktirilmi 3. ertelenmiş 4. ertelenmiş olan

li paş zivîrin *ê* w geri dönmek

li peşan sekînî *ê* w tay durmak

li pey *ê* 1. adı sıra, arkası sıra 2. onu sıra, e-nünde 3. ardından, -den sonra, takiben, ün-lekiben

li pey bûn *nî* 1. ardında olma 2. peşinde olma 3. izleme, takip etme, kovlama (bir şeyin ar-kasına düşüp elde etmeye çalışma) 4. izleme (zaman, süre, sıra vb için, sıraya gel-mek, arkasından gelmek)

li pey bûn *ê* w 1. ardından olmak 2. peşinde ol-mak 3. izlemek, takip etmek, kovlanmak (bir şeyin arkasına düşüp elde etmeye çalış-mak) 4. izlemek (zaman, süre, sıra vb için, sıraya gelmek, arkasından gelmek) * li pey

- şevê rojê e peyeyî gundiş zîler
- İlpeyçua** *m* 1. arımdan gitme, peşinden gitme 2. (bir şeyi veya kimseyi) zelmek, takip etme, peşinden gitme 3. müz eşlik etme
- İl pey çûn** *ê/bw* 1. arımdan gitmek, peşinden gitmek 2. (bir şeyi veya kimseyi) zelmek, takip etmek, peşinden gitmek 3. müz eşlik etmek
- İlpeygerin** *m* 1. koşma (koyalara, üstüne düşme) 2. kovuşturma
- İl pey gerin** *ê/bw* 1. koşmak, kovulmak, üstüne düşmek * *du sal e ku ez li pey vî karî digerin* (ki yâler bu şuan peşinden koşuyorum) 2. kovuşturmak
- İlpeyhatin** *m* arımdan gelme, peşinden gelme
- İl pey hatin** *ê/bw* arımdan gelmek, peşinden gelmek
- İlpeyhatî** *rd* mürekkep
- İlpeyhet** *rd* 1. arımlık 2. arı arda, arka arkaya, müselmel, zincirleme 3. sokun halinde (bir biri ardına gelme) - *deşt karin zeyzeleme surûp gîmek*
- İl pey hev ê** 1. birinci ardı sıra 2. birinci (burd-gerama varış sırası) * *deh kes li pey hev hatin* (biri ardına on kişi geldi) 3. üst üste, bir bir arkasında
- İl pey hev hatin** *ê/bw* sokun etmek
- İlpeyhevî** *rd* a. dîşdîşî
- İl pey kurtelan** *bûn* *ê/bw* çarşatılmamak
- İl pey loşan** *bûn* *ê/bw* (argo) ölünmek
- İlpeymar** *m* 1. akadır kalma, geride kalma 2. arta kalma
- İl pey marî** *ê/bw* 1. arıada kalma, geride kalma 2. arta kalma
- İl pey nesbê xwe bûn** *ê/bw* rûkama peşine düşmek, çekini çıkarmak
- İl pey rîzqê xwe bûn** *ê/bw* rûkama peşine düşmek, çekini çıkarmak
- İl pey verê hev gerîn** *ê/bw* (habur m) öldürme yet çalınmak
- İl pey vî werqilîn** *ê/bw* 1. kekeltmek 2. komag-narın fakına varmak
- İl pey xwe gerandîn** *ê/bw* sızıkleme, peşinden sızıkleme (istekli olmayan birini bu yere götürmek, perirmek)
- İl pey xwe hiştin** *ê/bw* 1. (bir şeyi) arkada bırakmak (zaman bakımından geçmiştire bırakmak) * *gava em hişyar bûm, me ji sîsiyan yekê rojê li pey xwe hiştibû* (ayarıdağımızda günün uçte birini arka da bırakmıştık) 2. (bir şeyi) arkada bırakmak (fâlen kurseye göre; dünyaya bırakmak) * *sê zarîyên xwe li pey xwe hiştin*, koç kdr û qû eq e-êladim arkada bırakıp gıyup gıti
- İl pêûsê xîstîn** *ê/bw* kalma almak
- İl pêş ê** önde
- İl pêşer** *rd* çarşatı
- İl pêşer derketin** *ê/bw* koç çıkmak
- İl pêşerê** *rd* karşıda

- İlpeşerêhev** *rd* karşılık (harbime karşı buldurma)
- İl pêşerî hev ê** karşı karşıya * **İl pêşerî hev çarmerkî rîniştin** karşı karşıya ağdaş kurdular
- İl pêş bûn** *ê/bw* 1. önde olmak, önde gelmek 2. (herhangi bir ilki) plânda olmak * *tin ew li pêş bû hap e ilk plânêy di*
- İl pêş çav ê** 1. gözler önünde, açık neçek 2. a. çaktır açışa
- İl pêş çav bûn** *ê/bw* gözler önünde olmak
- İl pêşiyê ê** enii sıra, önünde
- İl pêşîvê koşin** *ê/bw* peşine düşmek
- İlpeşkerin** *m* ilerleme (fâho güçlü, daha erkali duruma gelme)
- İl pêş ketin** *ê/bw* ilerlemek (akla güçlü, daha erkali duruma gelmek)
- İlpeşvîstin** *m* 1. ilerleme 2. ilerletme, yarıtlma
- İl pêş vîstin** *ê/bw* 1. ilerletmek 2. ilerletmek, yarıtlmek * *dişwaze planê xwe li pêş hîve plarim yarıtlmek istiyî*
- İl pişta** (...) **bûn** *ê/bw* (birinin) arkasında olmak
- İl pişta** (...) **hehîn** *ê/bw* (birinin) destekleyici-si, yardımcı olmak
- İl pişta** (...) **rabûn** *ê/bw* (birine) auka çıkmak
- İl pişta xwe kesî dîtin** *ê/bw* (birilerine) güvenmek, sırt olmak
- İl pişta xwe kirin** *ê/bw* sırtına almak
- İl pişt xwe lê xîstîn** *ê/bw* üstüne geçirmek (ço-cuk için evlâ: odunmek) * **kurîk** **ê** **pişt** **xwe** **lê** **xîst çarodê** üstüne geçirdi
- İl pişt xwe qeyd kirin** *ê/bw* üstüne geçirmek, (ço-cuk için evlâ: odunmek)
- İl pîvan ê** 1. ayakta * **me** **qetweyê** **xwe** **li** **pi-** **yan** **vevwarin** kahvalerimizi ayakta (çık) 2. ayakta (delişa, heyvanla) - **biştin** (bir kimse) ayakta tutmak (yıkalmasına, çökmesine engel olmak) - **man** **ayakta** **kalmak**
- İl pîvanîyê xîstîn** *ê/bw* plânyalamak
- İlpa** *e* kîşîfî
- İlq** (I) *m* 1. bölüm, kısım 2. bölüm, seksiyon 3. *ê/bw* bölük 4. parça
- İlq** (II) *m* 1. dal) 2. kol, biraç 3. *bêy* *dol*, çube 4. çube * **liqa** **bankayê** **banka** **çubey** 5. kol (bir şeyin aytid, bî bolunîyêdes her biri) * **liqa** **muzîkê** **marîk** **kalu** 6. masa, çube, buru (damazelerde, sarıamlarda belli konularda u. giiren bölüm) * **liqa** **markotîkê** **markotik** **masasî** * **liqa** **markotîkê** **markotik** **bîro**
- İlq** (III) *m* likir *we* likir likir
- İlq** (IV) *m* o kama (teyîrde) kazanılan her parti
- İlqa** *m* rastlama, rast gelme, karşılaşma
- İlqabûn** *m* rastlama, rast gelme, karşılaşma
- İlqa bûn** *ê/bw* rastlamak, rast gelmek, karşılaşmak
- İlqabûyîn** *m* rastlayış, karşıdayış
- İl qafê** *xwe çûn* *ê/bw* kafasının dikine gitmek
- İlqalıbdau** *m* kalıplama

- li rê *k* 1. yolda yolucun 2. yolunda aynı *
 karê me li rê ye qnuz aynı
 firêçîn *m* yol yurume. Olun tepme (veya pat-
 lûna)
 li rê çûn *lêw* yol yürümek, taban tepmek (ve
 ya patlatmak)
 li rê man *lêw* yolda Xalmak
 li rihêniya *xwe* nihêrtin *lêw* rahata bakmak
 li rindê xistin *lêw* tereddülemek, terdeye vur-
 mak
 li rîya rihet gerîn *lêw* kolayını aramak * ji bi-
 ku xetaya *xwe* sererast bike. li rîyêke ri-
 het getiya yapığa yoluğa düzelmek için i-
 şin kolayını aradı
 li rîyêkê gerîn *lêw* yol aramak, çare bulmaya
 çalışmak
 li rîyêkê ajotin *lêw* aynı kelîye koymak
 Rojan *m* ağır ayak
 li rojan bûn *lêw* ağulaşmak (gele-kadın için,
 doğurması yaklaşmak) * jiht li rojan n,
 ketina wê ya nav rihan nêzik e kadın ağır
 raştı, doğurtması yakın
 li rîjên pêş *k* derede, derde
 li rê *k* vicaher.
 li rûyê (...) *k* yüzüne karşı
 kirûhev *m* yangına, başışık
 li rû (...) rûniştin *lêw* yanlarına oturmak
 li rûyê hev *k* yüzlemec
 li rûyê hev nihêrtin *lêw* (tubunun) yüzüne
 bakmak * ne sibê roj em dê li rûyê hev
 binêrtin yarın obur gün hurbizimizin yüzüne
 bakacağız
 li rûyê (...) ketin *lêw* çürütme koymak (veya
 terlemek)
 li rûyê (...) sekûnê *lêw* yüzüne konuşmak
 li rûyê (...) xetir dan *lêw* yüzüne karşı söy-
 lenmek
 li saatê nihêrtin *lêw* 1. saat beklemek 2. saat
 tutmak
 li (...) sar bûn *lêw* üstlemek
 li sar xîstn *lêw* söz çalmak, çalgı çalmak
 li ser *adê* 1. üzerinde * li ser rê yolun üzerin-
 de 2. üstte, üstteki, levkani 3. üzerinde, ile il-
 gli * li ser pirêkî kan xebirîn kitaplar üz-
 erinde çalmaya 4. üzerine tılgıtı, ilişkin) * li
 ser van gotinan bêhna her kesê derket bi
 sêxler üzerine herket rihet ett: 5. üsttek *
 min suela *xwe* gultarê 6 min li ser pere ji
 stend saatim değıştim, tazelik etmek da
 pâm aldım 6. -den dolayı, üzerine * li ser
 hatina wî her kes rabû onun zelatêsi üz-
 erine herkes kalktı 7. -den sonra, üzerine * li
 ser awarênê jû av hê vaxvaxê yemêk üz-
 erine su qitine 8. *k* üstüne * li ser xê reht-
 bûnê mîrîyê dîkare qehweyekê vexwe bu
 yorgunluk üstüne kalve içtir * li ser ewê 0
 zewacê peyîşin aşk ve celilik üstüne konu-
 tular 9. üstüne * hesab li ser min binisîse
 hesabı üstüne yaz 10. bağı, -e bağı * ên li

- ser bajarê me dîngez bağı olanlar
 li seradê xistin *lêw* kalbuzdan geçirmek
 li ser ağır bûn *lêw* 1. şey üstünde olmak 2.
mek meş üstünde olmak, huzursuz olmak
 li ser avê man *lêw* su bismak, sular altında
 kalmak
 li ser axattin *lêw* 1. söz konusu olmak (veya
 söz konusu etmek) 2. konuşmak, sohbet et-
 mek (bir konuda, karşılıklı konuşmak) * em
 li qehweyê tîn cem hev û li ser helbesi 0
 wêjeyê dînxivîn vaxvaxê her araya gelip çî-
 u ve edebiyatı konuşuyuz
 li ser bîr bûn *lêw* 1. bir iş için beklemek, bir
 iş yapmak için hazır beklemek 2. meş zarif-
 lik olmak, gergin olmak
 li ser belaya *xwe* ve bûn *lêw* belaya bulmak
 li ser benga *xwe* bûn *lêw* formala olmak
 li ser bûn rûniştin *lêw* oturmak (mal olmak)
 * ev xanê li ser me pir bîna rûnişt bu ev ha-
 ze pahalîye oturdı
 liserbûn *m* 1. üstünde olmak 2. bulunma, kend-
 sindê var olma (herhang, bir niteliğe sahip ol-
 ma) 3. üstte olma, üstte olma 4. bağı, bağı-
 li olma (bir kuruluşun yetkisi altında bulun-
 ma) * fakulteyin li ser zatiingehê tarixistite-
 ye bağı fakulteyi 5. aşırın (sahip olma, özel-
 lik olmak bulundurma)
 li ser bûn *lêw* 1. üstünde olmak * çi li ser
 hî? üstünde ne vardı? 2. bulunmak, kend-
 sindê var olmak (herhang bir niteliğe sahip
 olmak) * çaxakê çaxêş li ser bûn zî gûlên
 vardı 3. üstte olmak, üstünde olmak * kî li ser
 ye? üstte kim var? * çay li ser e çay üstte 4.
 bağı olmak (bu kuruluşun yetkisi altında
 bulunmak) 5. taşmak (sahip olmak, özellik
 olarak bulundurma) * du masnane li ser
 bûn çift kîmkîk taşıyordu
 li ser civandî *lêw* 1. toplenmak 2. meş olak-
 laşmak,
 li ser çarın *k* hayhay
 li ser çay û seran *k* hayhay, uluc, pelu
 li ser cengelê av soberi kîrtin *lêw* bu bardak
 suya fûna kapamak
 li ser cokan rûniştin *lêw* çömelmek
 li ser dîdan *lêw* üzerine çıktenmek * dolab li
 ser kîncan dîdan e elhiseyi dolaba kîtele-
 mazlar
 li ser dan *lêw* 1. üstüne vermek 2. üstte ver-
 mek (herhang bir şeyi başka bir şeyle de-
 ğiştirirken üstüne bir şey katıp vermek)
 li ser danîn *lêw* 1. üstüne konmak 2. hazıra
 koymak
 li ser dev *k* yüzükoyun * ketin (erdê) yüzük-
 oyu çüşmek
 liserdevçûn *m* sürünme (sürünerek ilerleme)
 li ser dev çûn *lêw* sürünmek (sürünerek iler-
 lenmek)
 li ser dev ketin *lêw* yüzükoyun düşmek, ters
 pete olmak

li serdeşkî *h* yuz üstü, yûzüküyon
 li serdeşkî *z*om zutome (sarıngönlüleriň bakanlari olmaksizin bir zanyerde ilerlemesi)
 li serdeşkî *ö*ýin *m* sürüüls
 li ser deşî *xwe* ketin *ê*we kiç üstü oturmak
 iherhangî bir kowuda yenilnek, undugunu hulizmanak
 li ser dîê (...) gerîn *ê*we (biran) gurest gelmek, (birini) gormeyi çok istemek
 li ser dîê (...) kelîn *ê*we (birine) kapi kaynamak, çok sevilmek
 li ser dîîn *ê*we üstüne (veya üstüne) gormek (kudir namileyken özet gormek)
 li ser dî hiştin *ê*we daman içinde birkamak
 li ser dî man *ê*we daman içinde kalmak
 li ser dîwê *xwe* rûniştin *ê*we 1. kiç üstü oturmak iherhangî bir kowuda yenilnek, undugunu bulizmanmak 2. köseye oturmak (kiç ve erkek için, evlenmek)
 li ser eynî *ê*kerê hûn *ê*we (bu u n) fikrine kalmak
 li serê *kom* kirin *ê*we odaklaşmak, toplamak
 li serê *man* *ê*we üstüne kalmak (arına serüce bir kimsenin üzer ne kalmak)
 li serê serê *xwe* eşandin *ê*we 1. (bir şey) üzerine kulu yazmak 2. (bir şey üzerine) fikir yapmak
 li serê *xwe* xistin *ê*we kiç almak (çok istemek)
 li serê zûlu kirin *ê*we 1. üstüne eklemek 2. arınada riyal yükseltmek
 li ser ferê hûn *ê*we tek olmak (sayı için)
 li ser fikrîn *ê*we 1. üzerine düşünmek (veya yağınlaşmak) 2. goral geçirmek
 li ser fikrê reht hûn *ê*we fikr yazmak
 li ser fişan birisandîn *ê*we fişlemek, fiş üstüne yazmak
 li ser gerîn *ê*we döşemek, geçirmek (el, afeş için; bir şey üzerinde hızlıca hareket etmek)
 li ser hatîn kuştin *ê*we (bu şey için) ölüme gözle ölmek
 li ser hesab *ê* mahsuben, hesabı sayılmak üzere, alacağı sayılarak
 li ser hesabê *xwe* *ê* kendî hesabına
 li serhev *ê* ardeşik
 li ser hev *ê* 1. wd. arine * li ser hev gelck yilyan *g*erîn *ê*rd. arına bir suru şâyec serüçü 2. ser üste, bir suru (birbirinin üstüne konulmuş olarak) 3. aî alta 3. viza vize 4. repla olarak, müden, komple
 li ser hev çûn *ê*we temelli girmek
 li ser hisan bûn *ê*we kulağı erişte almak
 li ser hişê *xwe* bîn *ê*we ayak ölmek, qudrî yerinde ölmek
 li ser hişê *xwe* çûn *ê*we bayılmak
 li serikeretî *ê* 1. başına gelmek, başına tak etmek 2. başına vurma (sarhoşluktan dolayı) ne yaptığını bilmeme) 3. başına vurma (günc vb için)

li serî ketin *ê*we 1. başına gelmek, başına tak etmek 2. başına vurmak (sarhoşluktan dolayı) ne yaptığini bilmeme) 3. başına vurmak (günc vb için) * tavê li serî xistye gönc başına vurmuş
 li ser kesatî *sekanin* *ê*we sabıvat yapmas (veya şahıyata dîkinnek)
 li ser kewna *xwe* bûn *ê*we torlada olmak
 li ser kewnekê *man* *ê*we bu kowuda kalmak
 li ser kîlekê *ê* yanlana, yanlanışına
 li ser kîlekê ketin *ê*we yanlanak
 li ser kîlekê çûn *ê*we kılıçlana kaçmak
 li ser kîlekê revîn *ê*we kılıçlana kaçmak
 li ser kirîn *ê*we üstelik vermek
 li ser kok winda bûn *ê*we kayıplam karışmak
 li ser kufê hûn *ê*we küfürce ölmek
 li ser ligan *ê* 1. ayakta, ayak üstü, ayak üzeri (ayakta durarak, ayakta ölmek) 2. ayak üstü, ayak üzeri (acele olarak) 3. ayakta (teşq. heyecanlı) 4. düdüklü ayakta – hiştin (bir kuseye) ayakta ölmek (yıkılanıma, çökmesine engel ölmek) – *man* ayakta kalmak
 li ser mah *ê*we 1. üstünde kalmak 2. üstüne kalmak 3. elde kalmak
 li sermayî *ê*f elde kalmış, tapın
 li ser mijûl hûn *ê*we konuşmak, sohbet etmek (bu sövuda karışıklı konuşmak) * em li qehweyê cên cem hev *ê* li ser helbest *ê* wêjeyê mijûl dîbin kabvede bir araya gelip şir ve eilehyati konuşuyru?
 li ser navê *xwe* *ê*f kerdi adına, namına
 li ser navê *xwe* çekirin *ê*we üstüne geçirmek (bir malın tapusuna kendi adına yazdırmak) üstüne* tapu li ser navê *xwe* çekir tapuyu üstüne geçirdi
 li ser navê *xwe* lê xistin *ê*we üstüne geçirmek (bir malın tapusuna kendi adına yazdırmak) * lexsi li ser navê *xwe* lê xistye takıyı üstüne geçirmiş
 li ser nîskokê kow kirin *ê*we *ê*: odaklaşmak
 li ser ordump *xwe* bûn *ê*we torlada ölmek
 li ser pere rûniştin *ê*we (bir parayı kendî zimmetine geçirmek)
 li ser pereyan raketin *ê*we para içinde yazmak
 li ser pereyan razan *ê*we para içinde yazmak
 li ser peyîştin *ê*we konuşmak, sohbet etmek (bir kowuda karışıklı konuşmak)
 li ser pê *ê*: li ser piyan
 li ser piştê *ê* 1. sırt üstü, arka üstü 2. ardına, ka dur açık * derjê *ê*me ji te re tim li ser piştê ye kapuzê saba her zaman ardına ka dur açık 2. aralık (yaçlı açık, tam kapanmamış) – bûn 1) sırt üstü ölmek 2) ardına ka dur açık ölmek 3) aralık ölmek (yarı açık, tam kapanmamış ölmek)
 li ser piştê hûn *ê*we ters dönmüş ölmek

- N ser piştê ketin** *êw* 1. sirt üstü düşmek 2. eskî kutumuna ters düşmek 3. ibanete uğramak
- li ser piştê wan** *êw* 1. sirt üstü kalmak 2. çaresizlik içinde kalmak, umursuz olmak
- li ser piştê raketin** *êw* 1. sirt üstü uzanmak 2. bir şeye takılmak, umursanmamak, buş vermek
- li ser piştê xistin** *êw* 1. sirt üstü düşürmek, ters çevirmek 2. güreşte tuş yapılmak 3. birine ihbar etmek
- li ser piyanê** *ê* 1. ayakta, ayak üstü, ayak üzeri (ayakta durmak, ayakta olarak) * me qelhe-yên *êwe* li ser piyanê xerwarêh kâlîvele-minêz ayaktu çûk 2. ayak üstü, ayak üzeri, gider ayak (acele olarak) * he ma li ser piyanê pend gotin gotin û çû ayak üstü bir kaç sêz sêyleyip giti 3. ayakta itelâflî, heyecanlı 4. ayaklan (canlı olarak, kesin hayvanlar için) * îratina li ser piyanê ayaklan satîş - hîştin 1) (bir kimseyi) 2) ukîd tutmak (ö-türmek geçerken örtülünmek) 2) (bir kimseyi) ayakta tutmak (yüklenmesine, çokmesine engel olmak) - maî ayayêta kulîşak
- li ser piyê xwe nesekîni** *êw* 1. durmadan çalışmak 2. biriktirmek
- li ser piyê xwe sekîni** *êw* 1. ayaklarının üstüne basmak 2. kendi ayaklarına basmak (kendî işini kendî gözetmek, başka arına mühtaş olmamak)
- li ser qedera** (yekê) *rûniştin* *êw* kismetine engel olmak
- li ser qewaxan genim ajotin** *êw* ahşâfı seyileti yapmak
- li ser qeyş û qiyasêki neman** *êw* yan çizmek, rîzâk yapmak (istikarsız bir durum sergilenmek)
- li ser qula kurmanîyan bêm** *êw* yerinde durmamak
- li ser qûna xwe rûniştin** *êw* kaç işte oturmak, sus pus olmak
- li ser qûnê** *ê* 1. kaç işte 2. gersin geri (veya gersin gerçe) - çûn gersingeri gîmek - hatin gersingeri zelmek
- li ser qûnê ketin** *êw* 1. kaç üstü oturmak (kiçî yere gelir duruşunda düşmek) 2. ağzıyla payını almak 3. örgü kaç üstü oturmak (tezvîklerden olmak)
- li ser qûnê klân** *êw* kızıl kaşın girmek (kesiz yürümeyen bebek için, kiç üstü girmek)
- li ser qûnkî** *ê* 1. kaç üstü 2. gersin geri (veya gersin gerçe)
- li ser qûnkî çûn** *êw* kaçın kaçın gitmek (benüz yürümeyen bebek için, kiç üstü girmek)
- li ser radan** *êw* üzerine kiltlemek * dîtab **li ser kîncan carlan** *ê* elbiseyi dolaşa kiltlemekle
- li ser ramîlî** *êw* 1. üzerinde durmak 2. tutuklanmaya yarıtmak
- li ser rawestîlî** *êw* üzerinde durmak, üstüde durmak

- li ser rê** *ê* 1. yol üstü 2. gider ayak
- li ser rê bûn** *êw* yola çıkmak üzere olmak
- li ser rojanê** *ê* ağrı ayak (hüsnile kadın için, değirmesi yakarı olan)
- li ser ruh dan** *êw* can vermek (bir şeyi çok istemek)
- li ser rûniştin** *êw* 1. üzerine oturmak 2. üstüne kormak, içirmek * li ser serweta hazer cûnişt havir serwete komîl * he m li ser pe-reyê îberîk rûniştîbê *ê* bi ser de ji çêrê wî dikir adatinê parastin içe çûyê uba bi de o-na sövüyordu 3. mal etmek (bir değer karşılığında sığır almak) * erse li serê hî pîncî miyavî rûniştî usayî beç miyavî meî emîş li ser çekîni *ê* 1. üstünde durmak, takılmak 2. değinmek, sözünü etmek, işleme
- li ser sekîni** *êw* 1. üstünde durmak, takılmak * pîr li ser vê raporê sekîni bu rapora takîl p kaldî 2. değinmek, sözünü etmek, işlemek * qet li ser wê miyarê nesekîni *ê* kenova hiç dîşmedîler
- li ser seran** *ê* baş üstüne
- li ser serê xwe danîn** *êw* birine çok değer vermek
- li ser serî gerin** *êw* 1. hoş dönmek 2. hırma kurban olmak * tu li ser serê min bigeri barta kurban olson
- îserserkî** *ê* 1. balıklama (suya atılma) 2. meç balıklama (bir işi, bir barekete sonucunu düşünmeden girmek) * ku tu nîzanî dîbaş çî ye îserserkî *êwe* lê meçe meselînin be uluğunu belmeden balıklama atılma 3. baş aşağı - hatin baş aşîğî gelmek - ketin baş aşîğî düşmek
- li ser suzê** *êwe* sekîni *êw* vâdîni tutmak (veya vâdînde oturmak), sezimün akasında durmak
- li ser suç** *ê* suç üstü, dürmü meşlut - gîtin suç üstü yakalanmak
- li ser suç gîtin** *êw* suç üstü yakalamak
- li ser tawanê** *ê* suç üstü - gîtin suç üstü yakalanmak
- li ser tenîştê** *ê* yanlamasına
- li ser tenîştê ketin** *êw* yanlatılmak, yanlamasına düşmek
- li ser têriyê çûn** *êw* rahat olmak
- li ser tîlîya xwe zîzikandî** *êw* parnasından oynamak
- li ser tîlîyan hî rê ve çûn** *êw* kibritli olmak
- li ser tobeyê xwe taht** *êw* töhbesinin arkasında durmak
- li ser tûtîkam rûniştin** *êw* çömmek
- li ser û bîrê** (kafîlî üstü) * li ser û bîrê hev rû-dîniş nîli üst ü oturuyarlar
- îserevêlûn** *ê* 1. bulma, rast gelme 2. tanıma, teşhis etme
- li ser ve bîrî** *êw* 1. bulmak, rast gelmek 2. tanımak, teşhis etmek
- li ser vê** *ê* -den dolayı, -den ötürü, biraevî

İsraim kirin *İşr* gemlemek

İsrap *İsr* İsrap

İsrap *İsr* yular gem - kirin gem yürümek, durgun yürümek

İsrapdar *İsr* gemli

İsrapkirin *İsr* gemleme, durgunleme

İsrap kirin *İşr* gemlemek, durgunlemek

İsrapkirin *İsr* gemli, gemlemesi olan

İi xeherdane vebün *İşw* kopuşkanlığı istemek, nuşuk olmak (veya çekmek)

İi xerabiya her rubün *İşw* (barbarın) kötüluğuna kalkışmak

İi xesare ketin *İşw* zarara uğramak

İi xesare vistin *İşw* zarara uğramak

İixêz *İsr* yapıştırmak, yapıştıran

İixêzokê *İsr* yapıştırmak

İi xiya (...) hatin *İşw* hesabına gelmek

İi xurini *İsr* uc uçmak, uc karması * ilaca xwe li xurini bixwe ilacim *İsr* aqema *İsr* * İi xurini cixareyê melêşine *İsr* karması sigara uçme

İi xuril *İsr* sek, sarde

İi xwarê *İsr* aqışma

İi xwarimul boyandün *İşw* yemek seçmek * her avsaluf naecibine, çunki İi xwarinan dibnyine her yemegi beğenmiyor, çunki yemek neyva

İi xwarimul şikandün *İşw* yemek seçmek

İi xwarinê vebün *İşw* 1. iştah açılmak, yemek yemeğe başlamak 2. boğazı işlemek (dünmadan bu şeyler yenecek)

İşwe *İşw* 1. kendi çukurunda başka bir şey düşünme; en 2. mülecî - ye 1) salıca kendini düşünün 2) aq görê laka hoş

İşweçin *İsr* 1. kendine uydurma 2. kendine yakıştırma 3. itiraz etme

İi xwe anin *İşw* 1. kendine uydurmak 2. kendine yakıştırmak * kine İi xwe anî ebisey kenciye yakıştırdi 3. itiraz etmek

İi xwe bar kirin *İşw* (kendî) üstüne yurmak

İşwebişik *İsr* her lîfî üstüne olan kimse, işkilli

İi xwe bi şik bün *İşw* her lîfî üstüne almak, işkillemek

İşwebihartin *İsr* kaçınma (bir işi belirlenen zamanda yapmama)

İi xwe bilartin *İşw* kaçınmak (bir işi belirlenen zamanda yapmamak) * min saeta Darê İi xwe bihurt ilacim saatin kaqırdim

İşwêbün *İsr* 1. kendini düşünme 2. mülecî olmak

İi xwe bün *İşw* 1. kendini düşünmek 2. mülecî olmak

İşwêbün *İsr* 1. kendini düşünme 2. mülecî olmak

İşwêdan *İsr* 1. düşünme 2. varuma 3. davranma, yekanne, yellenme

İi xwe dan *İşw* 1. düşünmek 2. varınmak 3. davranmak, yekirmek, yellenmek

İi xwe dan civan *İşw* kırılmak

İi xwe dan fortan *İşw* yüksek perdeden konuşmak, abartılı konuşmak

İi xwe dapunin *İşw* 1. itirazdan gemmek 2. tenazül etmemek

İşwêdanin *İsr* 1. itiraz etme, itirazla bulunma, itiraz etme 2. itiraz etme, bülbul gibi kuruyuma

İi xwe danin *İşw* 1. itiraz etmek, itirazla bulunmak, itiraz etmek 2. itiraz etmek, bülbul gibi konuşmak

İi xwe dan sından *İşw* yemirler etmeye başlamak

İi xwe derhas ketin *İşw* kaçınmak (bir işi belirlenen zamanda yapmamak) * min saeta ilacê İi xwe derhas kir ilacim saatin kaqırdim

İi xwe ditun *İşw* (bir şeyi) yapmaya olmak, başından geçmesi olmak

İi xwe fikirin *İşw* 1. kendini düşünmek 2. kendine vurmak 3. canı cana ölmek * ca İi xwe bifikire, ku yek üsteki wîha bi me bîke emê dî bîhêjin Xwêdê Ji te razî be? canı cana öle, böyle bir şeyi birisi bize yaparsa Allah raz olsun der miyiz?

İşwêgle *İsr* üstene, üstelut

İşwêgiran *İsr* üstelut

İşwêgirê *İsr* üstelutluk, mürebütlik

İşwêgirname *İsr* taahhütname

İşwêgirtin *İsr* 1. üstene, taahhüt, taahhüt etme 2. yükümlenme, üstüne alma 3. dikkate alma (geçer durumda bulundurma, hesaba katma) 4. canı cana ölçme 5. salıplama 6. tutma

İi xwe girtin *İşw* 1. üstene, taahhüt etmek 2. yükümlenmek, üstüne almak * mesrêfa te İi xwe girt maarîfîni üstüne aldı 3. dikkate almak (geçer durumda bulundurma, hesaba katma) * girtinê dî wê İi xwe girtin söle İni dikkate aldı 4. canı cana ölçme * ca İi xwe gîyas bîke, ku yek üsteki wîha bi me bîke emê dî bîhêjin Xwêdê Ji te razî be? canı cana öle, böyle bir şeyi birisi bize yaparsa Allah razî olsun der miyiz? 5. salıplamak 6. tutmak * mîza xwe li xwe bîgîre gîy: tut

İşwêgirtî *İsr* 1. taahhüt, üstelutluk olan 2. yükümlü, mukellef (bir şeyi yapma zorunluluğu olan) 2. *İsr* yükümlü, mukellef (vergi vermeye yükümlü kimse veya ku olan)

İşwêgirtîbûn *İsr* yükümlülük, mukelleflik

İi xwe gîhdar bün *İşw* kendine bakarak, kendine mukayet olma

İi xwe hatin mukarê *İşw* itirazla bulunmak, itiraz etmek

İi xwe hay bün *İşw* kendi hâline varmak

İi xwe heran kirin *İşw* 1. kendine hatin etmek 2. kendine yasaqlamak

İi xwe heytrin *İşw* ne yapacağıni şaşırnak

İi xwe hîdan *İşw* yüklenmek, üstüne almak

İşwêkirin *İsr* 1. giyme, giyme, giymek, giymek 2. düşünme (kendî üstüne düşünme) 3. tutuma, tutuma (kendî üzerine sunma) 4. kendine ad koyma

İl xwe kirin *lêw* 1. gıymek, gıymek 2. dökmek (kendü çarûk dökmek) * av il xwe kirê şu dekuşû 3. sınırmek (kendü üzerine sınırmek) 4. kermine ad koymak

İl xwe kirin *lêw* gıymek

İl xwe nûkur hatin *lêw* înzaf etmek, înzafî hufunmak, îkzar etmek, îkzarda buluncuk, yaptıkları înzaf etmek, kârînu olûrmek

İl xwe nûn *lêw* înzaf etmek

İl xwe negirîn *lêw* tenezzül etmemek

İl xwe nedilîndin *lêw* tenezzül etmemek

İl xwe nehîhêrtin *lêw* 1. kendine bakılmak 2. kendini tutmakt (kendine özen göstermemek) * por ê rişê wî (rebû hîbîstek kî şîya bû, İl xwe nedilîhêrtî kendin tutkînu, şîy şakal bî şîyî)

İl xwe ne xweş anîş *lêw* lîfî üzet, ne alîp tepkî gûstûrmek

İl xwe nehîhêrtin *lêw* 1. kendine bakmak 2. kendine bakın yapmak

İl xwe pêçandin *lêw* sarırmak

İl xwe pêçandin *lêw* sarırmak

İl xwe pişikîn *lêw* işkillemek

İl xwe qar gîrtin *lêw* kendine vedümemek (veya kendü sîmure, yedümemek)

İl xwe qedêre kirin *lêw* kendine yasaklamak

İl xwe qewlîndin *lêw* 1. kend. başına gelirmek (olay, kaza vb. için) 2. karpışmak, dîrmek

İl xwe qiyas kirin *lêw* emî cana ölmek * emî xwe qiyas bîkî, ku yekî şîstekî wîhu bî me bîke em dê bîhêjîn Xwedê jî te razî be? emî cana ale, böyle bu şeyî bîrîşî bîze yopîrsî Allah razî olîmî derî mîyî?

İl xweşer *lêw* 1. rek, yagîz 2. başîr, hîr

İl xweşî (...) çûn *lêw* başî gîrmek, zevkî çîkmek, zevkine gîrmek

İl xweşî (yekî) hatin *lêw* başî gîrmek, zevkî çîkmek, zevkine gîrmek

İl xweşî çûn *lêw* başî gîrmek

İl xweşî çûn *lêw* başîna gîrmek, başî gîrmek, başîrmak, her dîrmek

İl xweşî hatin *lêw* başîna gîrmek, başî gîrmek, başî dîrmek

İl xwe şîkandin *lêw* zayıflarmak

İl xwe vebîjandin *lêw* şîkînmek

İl xwe ve hîş *lêw* 1. kendine yönelmek 2. pîrîmanîna dîrmek

İl xwe verger *lêw* dönmek

İl xwe vergerin *lêw* 1. üzüne dönmek, üzüne dönmek 2. kendine gelmek 3. cesakletini görüp kendine yönelmek

İl xwe ve hatin *lêw* kendine gelmek

İl xwe yemîn *lêw* aşîrîp kalmak, şîkîl olmak

İl xwe werqîlîn *lêw* hissetmek (kendîsîmînî lîkmîna varmak)

İl xwe xîstîn *lêw* 1. dövmek, vurmak, kendini dövmek, kendini vurmak 2. kendin kesmek, (bir

tarafîmî kesmek 3. kendin varîmîna 4. ağlaşmak, sızlamak 5. boy almak (veya tonmek), boy almak, boy vermek, boylanmak, gelîşîp serpîlme (boyu uzama, büyümek) 6. şemîlme (bulkî için, gelîşme, büyümek, serpîlme)

İl xwe xîstîn *lêw* 1. dövmek, vurmak, kendini dövmek, kendini vurmak 2. kendin kesmek, (bir tarafîmî kesmek) * kêr lî destê xwe xîstîye bîçakî elîmî kesîrîş 3. kendin yaralmak * îşîyo lî xwe xîstîye kesîrîle kendîmî yarîmîş 4. ağlaşmak, sızlamak 5. boy almek (veya tonmek), boy almak, boy vermek, boylanmak, gelîşîp serpîlme (boyu uzamak, büyümek) * şîlîlî epê lî xwe xîstîne îndelî epîyo boy atîrîşî 6. şemîlme (bulkî için, gelîşmek, büyümek, serpîlmek) * şîxêrîmî ku nu por ew danîbûn bay lî xwe xîstîne geçîrî şîmî dîkîşîmîz falîmlî wî şemîmîş

İl xwe xweş anîş *lêw* 1. duruşu kendine göre yorularmak 2. lîfî kendine göre yorunak

İl xwe (lî) mî karî ayakkabîmî

İl xwe (lî) mî zayîfî çîpî

İl xweşî *lêw* 1. lîyîk (hak etmiş olan) 2. uygun, yararlı - dîştîn lîyîk bulmak, wîndîşîp bulmak - jê re dîştîn çîrîne lîyîk gîrmek, yakîştîrmek -î xwe û heganî wî kullîna lîyîk -î (yekî) dîştî çîrîne çîrîşîmîk, uygun olmak (lîyîk) -î (yekî) bûn koltuğu doldurmak -î (yekî) bûn ku dîştîn lîyîkîmî bulmak (ceza veyî hîrîmî başîna bîr felakîet gelîşînde) -î çîhê xwe bûn yetîmî doldurmak (gorevîmî başîna ale yapîrî olmak) -î çî be Xwedê wî bîdî Alahî yarîşîmî (veya lîyîşîmî) verîmî -î devê (yekî) ye ağîzîna lîyîk -î (yekî) dîştî çîrîne lîyîk gîrmek, yakîştîrmek * keçîkî lîyîqî kîrîkî medîtîne lîzî oğlîmî yakîştîrmîşîmîşîrî -î (yekî) ye ağîzîna lîyîk

İl xweşî bûn *lêw* 1. lîyîk olmak, yararlı 2. müştîrîlik olma

İl xweşî bîmî *lêw* 1. lîyîk olmak, yararlı 2. müştîrîlik olmak

İl xweşî dîştîn *lêw* lîyîk gîrmek, yakîştîrmek

İl xweşî dîştîn *lêw* lîyîk gîrmek, yakîştîrmek

İl xweşî *lêw* lîyîkîmî, değîmî

İl xweşî dîştîn *lêw* lîyîkîmî bulmak (ceza veyî hîrîmî başîna bîr felakîet gelîşînde)

İl xweşî *lêw* lîyîkîmî bulmak (ceza veyî hîrîmî başîna bîr felakîet gelîşînde)

İl xweşî *lêw* lîyîkî

İl xweşî *lêw* lîyîkî

İl xweşî *lêw* zarar çekmek

İl xweşî *lêw* zarar çekmek

İl xweşî *lêw* evlilik çağında

İl xweşî *lêw* evlilik çağında olmak, evlenme çağında olmak

İl xweşî *lêw* zararmak

İl xweşî *lêw* (bir, hîrîye) zît gîtmek * ez pîrî hîndîk bî şîmîk wê dîzîmîmî, mîrovî mîkare, lî zîdê wî here şîhîkîmî az çok bîlîrmî, oînkî zît gîtîşîye gelîmî

li zidê hev ketin *lîw* zıtlanmak, zıtlasmak
 li zidê (...) ketin *lîw* zıtlana basmaq (veya bir şey birinin zıtlına gitmek)
 li zıtlana vebûn *lîw* palayna sayvurmak
 li zora (yekê) çûn *lîw* 1. ağızına gitmek, püçün-
 ne gitmek. fenasına gitmek zorına gitmek
 2. şarına yedecanasmak
 li zorê çûn *lîw* ağızına gitmek, gıcınas gitmek,
 zorına gitmek
 li zorê girê dan *lîw* zora kuşurmak
 li zorê qirase kirin *lîw* 1. zora kuşurmak 2. ga-
 za getirmek
 li zorê şivar kirin *lîw* 1. zora kuşurmak 2. ga-
 za getirmek
 lüzum m lüzum ~ dîtin lüzum görmeck ~ pê ne-
 dîtin lüzum görmeck
 lüzum kirin m lüzum etme
 lüzum kirin *lîw* lüzum etmek
 lîbas m lîbas, elbise, gıyay
 liberat *rd* liberat, erkinci ~ bûn liberatleşmek
 liberalizm *alîw* 1. liberatizm, erkinçilik 2. *fel*
 liberalizm, erkinçilik
 liberatî m liberatlık
 liberasyon m liberasyon
 libre m libre (yarım kelaynaklık bir ölçü bir-
 tir)

libreto *malên* 1. liberto (bir operetta sözleri-
 nin yazıldığı kitap) 2. libretto (bir pantomim
 veya operayı açıklayan kitap)
 lîç (I) m bûçet, gûleç, guleç ~ çîkîrin bûçet-
 meck
 lîç (II) m parça (bir butüden ayrılan, aynı sa-
 yılan şey)
 lîçik (I) m azıcık, biraz, bir parça * mîn plîşak
 uray vekwar bir parça rakı içtin
 lîçik (II) m uc, bir şeyin uç kısmı, tepesi * lî-
 çikê darê agnaw tepesi
 lîçik (III) m galeçik
 lîçik (IV) m sümük
 lîçikî *rd* sümüksel
 lîço *rd*argo sümüksü (erkek çocuk)
 lîder *malên* lider, bender
 lîderî m liderlik
 lîf *hîwe* lîf
 lînk m 1. lî, kese 2. burma (yarıktan burulan
 ot)
 lînkê heramê *rd* heramî kesesi
 lîg m lig
 lîk m sumuk
 lîkundî m meclîse
 lîkandî *lîg* meclîse
 lîkav m sumuk
 lîkî *hîwe* lîkî (kullanılması hemen mümkün
 olan para)
 lîkîk m sumuk
 lîkîdasyon *malên* lîküdasyon
 lîkîdite m 1. lîküdite (alim göütü 2. lîküdite
 (kolaylıkla paraya çevrilebilme özelliği fazla
 olan varlıklar)

lîke *rd*argo sümüksü (erkek çocuk)
 lîkor m lîkor
 lîkoyî *rd* 1. sümüksü (birimunda sürekli sü-
 mek akan) 2. sümüksü
 lî m hatıklık, hatık (çer)
 lîan (I) m karlı akan su
 lîan (II) m zilgî
 lîandî m zilgî çekme
 lîandî *lîg* zilgî çekme
 lîlav m 1. kar suyu 2. kayın (duğdan men sel) 3.
 kangun (çeyren karların oluşurduğu akca su)
 lîlîlî m zilgî
 lîlîk (I) *malên* 1. göz bebeği 2. men göz bebeği
 (çok sevilen, ünemi verilen kişiye)
 lîlîk (II) *malên* yabnai ak diken (Rhamnus
 frangula)
 lîlîk (III) m ellatan rengi
 lîlîk (IV) m ayna
 lîlîk (V) m çınmek
 lîlî kirin *lîg* kabaklı yemişlerin kahuklarını
 soymak (ceviz, lîndik gibi)
 lîloz *mal* kaudelen çiçeği
 lîlûz *mal* lîloz
 lîm m alınyon, fig
 lîmat m liman
 lîmetîne *mal* lîme lîme
 lîmebilî *lîg* lîme lîme almak
 lîmekîrî *lîg* lîme lîme etmek
 lîmet m değer
 lîmî *malên* lîmî
 lîmîted *malên* lîmîted
 lîmînoloğî m lîmînoloğî
 lîmon *malên* 1. limon 2. limon (bu bakımdan
 meyvesi) (Citrus limonum)
 lîmonuta m limonuta
 lîmonatîlînoş *malên* lîmonatîci (satan kişiye)
 lîmonatîlînoşî m lîmonatîcilik
 lîmonpuyêş *rd* limonluk, limon sıkacağı
 lîmonî *mal* limonî
 lîmonî *malên* lîmonî
 lîmonkîrî *rd* limon kutlaması idan
 lîne *mal* yapışık, yapışkan
 lîncav *rd* meyve suyu
 lîne m lîne
 lîneçîrî m lîne, etare
 lîneçîrî *lîg* lîneçîrî etmek
 lîner *malên* lîner
 lînî *malên* lînî
 lînk m lînk (têlîşîrîn dîzgesi bîrlîğî)
 lînotîp m lînotîp (basım evindeki dîzîm mak-
 inesi)
 lînyîl *malên* lînyîl
 lîp m epey
 lîparîl *malên* lîparîl
 lîpîl *rd* lîpîl (her bir organik yağ vâden *rd*)
 lîpom *malên* lîpom
 lîq (I) m sağ (kuş teisi)
 lîq (II) m vicak çamur
 lîqelîq m çîkîk (kuş sesi)

Uçını *m.* kâğıda
İşlîş *m.* oynak, ulit (kadın)
İir (I) *m.* kabana, saçma şekilde kerdan gösteren bir tür alerj
İir (II) *m.* *mekâz* iir (kaynağı mitolojik çağlara dayanan kırılışlı çağ)
İir (III) *m.* otuz (telâfuz edilmeyen sesi)
İira *m.* 1. İira (yür kuruş değerinde Türk para birimi) 2. İira (Mısır ve Suriye para birimi) 3. İira (yeni gram ağırlığında olan sikke)
İirandîn *m.* İranca 2. zilgit çekime
İirandîn *şgâ.* 1. ulutmak 2. zilgit çekmek
İirayî *m.* Irak
İirefir *m.* otuz (teğsâz enstrüman sesi) * İirefir-
 ra İirürü kavalep rûzu
İiret *m.* İretil (İslâmın para birimi)
İirtek *m.* 1. İirtek, İhamî dola 2. *m.* İirtek (eski Yunan edebiyatında İir esliğinde söylenen şiir) 3. *m.* İirtek
İirün *m.* 1. uluma (rüzgâr için) 2. zilgit, zilgit çekilmek
İirin *şgâ.* 1. ulutmak (rüzgâr için) 2. zilgit çekilmek
İirizne *m.* İirizim
İis (I) *m.* kurum, odun kurumu
İis (II) *m.* öcnek
İisân *m.* İisân, İil
İisandîn (I) *m.* İisandîne
İisandîn (II) *m.* parıldama
İisandîn (III) *şgâ.* İirlemek
İisandîn (IV) *şgâ.* parıldamak
İisânus *m.* 1. İisânus (genellikle dört yıl süren ün-
 versite veya yüksek okul eğitimi) 2. İisânus
 (akademik derece) 3. İisânus (yurda mal
 sokma veya çıkarma izni) 4. İisânus (bir
 möh yabancı tiraz üzerine özetine izni) 5.
m. İisânus
İisanzâr *m.* İisanzâr
İisanzârlık *m.* İisanzârlık
İisbân *m.* İisbâne, İisbânlık
İisbân *m.* İisbâne, İisbânlık
İise *m.* İise -ya keçan kö İisesi -ya İisenzârye
 (on jî endustriyê) endustri, meslek İisesi.
İisevân *m.* İisevân
İiseyî *m.* İisevân
İisik *m.* İisik
İisîn (I) *m.* İisînleme İisîneme
İisîn (II) *m.* İisînleme
İisîn (III) *şgâ.* İisînlemek, İisînlemek
İisîn (IV) *şgâ.* İisînlemek
İisik *m.* İisik
İiskâri *m.* İisik
İiste *m.* İiste - İisîn İisistemek -ya İisîstîsân
 seçmen İistesî (veya kutuğ.) -ya İisîstîsân -
 te -ya İisîstîsân İisîstîsân, İisîstîsân, İisîstîsân
 -ya İisîstîsân İisîstîsân

İisgeç *m.* İisgeç

İisîstîsân *m.* İisîstîsân

İiste *m.* İiste İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân
İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân
İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân
İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân
İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İisîstîsân *m.* İisîstîsân 2. İisîstîsân ve İisîstîsân

İzləkəndin (I) m oynatma
İzləkəndin (II) m 1. akitmə 2. fıskartma 3. cərəyan etirmə
İzləkəndin (I) *İğh* oynatmaq
İzləkəndin (II) *İğh* 1. akitmək 2. fıskartmaq 3. cərəyan etirmək
İzləkin (I) m oynatma, oynama
İzləkin (II) m 1. akitmə 2. fıskartma 3. cərəyan olma
İzləkin (I) *İğh* oynatmaq, oynamaq * çavda w/di kortolən xwe de dližatkin gözləri yuvalarında oynayıyor
İzləkin (II) *İğh* 1. akitmək 2. fıskartmaq 3. cərəyan olmaq
İzlə m oynatma, oynamaq
İzlə *İğh* oynatmaq
İzlək m oynatmaq
İn 5 1. erkek behteri, kendinde yaşay kükəklərə sələndiğində süylənə 2. be, yahu (fəkkələrə rəklətsiz kəmənlərdə) * tu qd mərəki yeman i lo ne yaman adımın be - kəffaru, li ber çavay ulıyaro ne külləhar olduğın opaçık cetədə
İpə anıw ləb -ə kəzebə akcəger ləpə
İpəndin m 1. müriddən 2. ağıt yəkmə (veya tırtıma)
İpəndin *İğh* 1. müriddən 2. ağıt yəkmək (veya tırtımaq)
İpək anıw ləpək, ləp
Təbiyə bətin 1. fəsulyə (Phaseolus vulgaris) 2. fəsulyə (bu bitkinin sebze olaraq yətar. Am-ları yeşil ürəni və kuru tohumu)
Təbi (I) *İpəw* 1. fəsulyə (Phaseolus vulgaris) 2. fəsulyə (bu bitkinin sebze olaraq yətar. Am-ları yeşil ürəni və kuru tohumu) -yən İjişk kuru fəsulyə, ak bakla
Təbi (II) m 1. İpə 2. İpə tətəl, tıyətə gəls yerlərdə girəzə yəkin yer) 3. İpə (bəzi çakar qrupuna top uluğu)
Təbin m müriddən, müriddən
Təbin *İğh* müriddən
Təca m 1. təca (sərəmə, tıyarə gıx ağlənə yer. cəndə vəya parlamenti salontarındakı özəl tələyə) 2. təca (nasətlərin toplağı yəri) -ya rümetiyə şərəf ləcağı
Təw m 1. yığın, tımaz (ekin yığına) 2. yığın, təkəncər (qı və ekın yığın) 3. xidə, kütə (nasətlər üçün) 4. obək, cəmə - bu - yığın yığın - - İ) yığın yığın 2) obək obək -ə gıya nəluk -ə qümlə kəmə -ək bərdən arəg cək sımək
Təwblin m 1. yığına 2. kumelenmə
Təwblin *İğh* 1. yığılmək (yığına üzər konu olmaq) 2. kumelenmək
Təwbəyin m 1. yığın 2. kumelenmə
Təwçh m yığılmək
Təwkərin m 1. yığın 2. kumelenmə
Təw kərin *İğh* 1. yığınək 2. kumelenmək
Təwkərf m yığın, yığılmək

Təwəs m təwəs
Təwərtmə *matəw* təwərtmə
Təwək m yeşil fəsulyə
Təwək m küçük yuvalarına kəffe
Təwəstik m 1. tıyətək (modern tıyətək) 2. İyə tıyətək
Təwman m tıyətək
Tək (I) *İğh* tək lok
Tək (II) m gəvçək (cəmsiz, bərkətsiz)
Tək (III) zəw 1. tək buğra, buğra (erkek dəvə) 2. məc yığır -ə bərlyə məc ova yığıdı
Təkəl m 1. təkəl, yerel 2. m. təkəl, demək 3. İnkəl, gəcə klubu 4. *İyət* təkəl. tıwət -ə təkəron ordı evi
Təkən (I) m dəvə ıyağı
Təkən (II) m yığılma
Təkəndin m yığılma
Təkəndin *İğh* yığılmaq
Təkəw m lokavt
Təkə *bəw* 1. pənək (Gossypium) 2. pənək (bu bitkinin tırtıqlarının cəvəsində oluş-muş məc, yumuşak tellər in adı)
Təkis *bəw* lokavt
Təkiz m lok (hava basınçlı bir tür petro- lım-bası)
Təkün (I) m rəss
Təkün (II) m yığılma, salınma
Təkün *İğh* yığılmaq, salınmaq
Təkül m gəvçəklik, uyusukluk
Təkənubil m təkənubil
Təkəmotif m lokomotif
Təkəplast *bəw* təkəplast
Təkəst məc təkəst, ak yuvar
Təkəndin m siltmək, kəsmək
Təkəndin *İğh* siltmək, kəsmək
Təlaz *bəw* bərdə
Tələb m bir yayıq eleməni
Tələb *bəw* lələb
Tələw m 1. bir yayıq eleməni 2. məc zıyd. sis-ku kədin
Tələb (I) *bəw* lələb
Tələb (II) m əki məcəzə pıstıqası kəməklə
Tələndin m 1. salınma 2. yığılma
Tələndin *İğh* 1. salınmaq 2. yığılmaq
Tələbin m 1. salınma, salınış, salınma 2. yığılma
Tələbin *İğh* 1. salınmaq, salınmaq 2. yığılmaq
Tələhəki m 1. salınış, salınışma 2. salınış, salınışma (yürüyüş üçün iki yəzə salınış)
Tələk m bir çeşit çökelek
Tələ m uyku (çocuk dərində)
Tələ kərin *İğh* uyumaq (çocuk dərində)
Tələ m uyku (çocuk dərində)
Tələ kərin *İğh* uyumaq, yntmaq (çocuk dərində)
Tələq m bir tür gözleme
Tələq m dəbətəyisə, -dən dəbətəyisə -dən ötürü, bə-nuə xəin, bə yüzdən

sıkıştırmaya gelayan eleri
Joqmetiros *şebî* lorkirin (satın kimsin)
Joqmetirosî *m* lorkiracılık
Joqmetirosî *m* kedi (çerçisi)
Joqmetirosî *m* kedi (kimsisi)
Joqî *m* Koreğli (kocanın kazısına verdiği ad)

* em **İ malê di kes in**, **Joqî û Doqî** evde iki kişiyiz bir Koreğli bir Ayvaz – **û Doqî** bu Koreğli bir Ayvaz * em **İ malê di kes in**, **Joqî û Doqî** evde iki kişiyiz. Bu Koreğli bir Ayvaz (Etil ile Bûdî)

Joqum *m* lokum

lor (I) *m* **İ**, lor (bu tür peyaz, yumuşak ve taze peynir) 2. peynir suyu kaynatılığında oluşun peynir tuzu

lor (II) *m* **İ** yavaşlık – kiritin yavaşlaştırmak

lorê *bn* mola

lorandin *m* **İ**, ninni söyleme 2. (çocuğu) ninni söyleyerek uyutma 3. tercinüm etme

lorandin *şebî* **İ**, ninni söylemek 2. (çocuğu) ninni söyleyerek uyutmak 3. tercinüm etme

Lorani *m* Kürçeni İnzani konuşulan lehçe

lorê **İ**, lor (İng herê de bir soybiluk arvanı) 2. lort (lorê korwaz, yese) 3. *we* lor (çok zengin kimsin)

lorêlorê *m* ninni, nuna

lorêlorêkirin *m* **İ**, ninni söyleme 2. sallayıp uyutma

lorêlorê kiritin *şebî* **İ**, ninni söylemek 2. sallayıp uyutmak

Lorentiyûm kûnê, lorentiyûm elementi

lorik (I) *bn* lorik

lorik (II) *m* **İ**, lor (bu tür beyaz, yumuşak ve taze peynir) 2. lor peynir suvondin yapılar tertz 3. bu tür çöcek

lorik (III) *m* güz yazı

Lori *m* Kürçeni Lorani lehçesi

lorî (I) *m* **şebî**

lorî (II) *m* **İ**, ninni, çocuk şarkısı. (küçük çocukları uyutmak için söylenen türkü) 2. *bn* ninni (söylenen ninnilerin sonunda tekrarlanan sözi) 3. *we* ninni (bu tür bestelenmiş eser) 4. *we* lorbek – gatin ninni söylemek

lorî kiritin *şebî* **İ**, ninni söylemek 2. (çocuk) uyutmak

lorî lorî *m* **şebî**, uyu

lorîlorî kiritin *şebî* **İ**, uyu etmek, uykulu 2. sallayıp uyutma 3. ninni söylemek

lorin *m* ninni, ninni söyleme

lorkirin (I) *m* **İ**, yayılatma, sıklıklaştırma 2. hayvan olabilmek belli belirsiz ses çıkarma, müldürme

lorkirin (II) *m* istikarsız olmak

lorkirin (III) *m* **İ**, kalmak 2. durma, silinme halinde kalmak

lorkirin (IV) *m* ninni söyleyerek çocuk uyutmak

lor kiritin (I) *şebî* **İ**, yayılatmak, sıklıklaştırmak 2. hayvan olabilmek belli belirsiz ses çıkarmak, müldürmek

lor kiritin (II) *şebî* istikarsız olmak

lor kiritin (III) *şebî* **İ**, kalmak 2. durmak 3. silinme halinde kalmak

lor kiritin (IV) *şebî* ninni söyleyerek çocuk uyutmak

lorê *bn* kor ile karışık çamur

lor (I) *bn* fen û los

lor (II) *bn* köyün

lor (III) *şebî* lûs

lorênî *şebî* lûsênî

lorêk *şebî* **İ**, los 2. halerê çökelge 3. *we* vicik

lorêkêdar *bn* balçıklı

lorêkî *bn* viciklik

lorêkîbûn *m* vicikleşme

lorêkîbûn *şebî* vicikleşmek

lorêkîkiritin *m* vicikleşme

lorêkî kiritin *şebî* vicikleşmek

lorêroto *m* lorotoma

lorêromelî *m* lorotomelut

lorşon *m* lorşon

lorş *m* lovaş kulağı

lot (I) *m* ziplama

lot (II) *m* nefis * *lotê wî lorêzin* e nefis düyok – *awêtin* nefisinden dolayı çaldımak * *eger nan neqwe wê lot* bavêje ekmek yemese nefisinden dolayı çaldıyacas

lotandin *m* ziplatma

lotandin *şebî* ziplatmak

lotarya *m* lotarya

lotaryayan *bn* lotaryacı

lotaryayvanî *m* lotaryacılık

lotî *bn* nefise düşkün, midesine doşkun (kürin)

lotik (I) *m* hadî badi yürüme

lotik (II) *m* **İ**, ziplama 2. ziplama – *awêtin* imkle utmak, çek sevmek – *dan (I)* hoptlamak 2) ziplamak – *û çindik dan* *we* çalkalamak çalkalanıp durmak * *ji ber ku wê dîlan çêbihe her kes dîde lotik û çindikan* duşun olbark çîye herkes çalkalanıp duruyor na (yekê) hadîm çek sevmek – *u jêrê* çek sevmekten ziplama isteği duşubak

lotikandin *m* **İ**, ziplatma 2. sektirme

Jatikandın *İğü* 1. zıplamak 2. sekirmek
Jatikdân *m* 1. hooplama 2. zıplama, çırma 3. sekme (tek veya iki ayak üzerinde sekme) 4. tepme, tepişme (ofke ve sevinme) 5. göbek atma (çok sevinme)
Jatik dâni *İğü* 1. hooplamak 2. zıplamak, çırma 3. sekme (tek veya iki ayak üzerinde sekme) 4. tepmek, tepişmek (öfke ve sevincini vuracak davranışlarda bulunma) 5. göbek atmak (çok sevinmek)
Jatikdâyîn *m* 1. hooplays 2. zıplays 3. sekis (tek veya iki ayak üzerinde sekme; 4. tepmiş, tepişme (öfke ve sevincini vuracak davranışlarda bulunma) 5. göbek atış (çok sevinme)
Jatikûn *m* 1. zıplama 2. sekme (tek veya iki ayak üzerinde sekme)
Jatikûn *İğü* 1. zıplamak 2. sekme (tek veya iki ayak üzerinde sekme)
Jatikûnu *m/argo* diskotele
Jatûn *m* hâlûm, gay, hâsse, parça
Jatû (I) *rd* nefseme düşkün (kimsen)
Jatû (II) *n* köçek, çengi
Jatûn *m* zıplama
Jatûn *İğü* zıplamak
Jatûti *m* köçeklik
Jatûk derûn köyik, sarçal
Jatûker mânu eşek çim obur, çok yayan
Jatûkevan *m/rd* köyikçi
Jatûkevanî *m* köyikçilik
Jatûkevanî *m* köyikçime
Jatûmezîn *m* nefseme düşkün, kibirlî kimsen
Jatûn *n* nefseme düşkün, midesine düşkün (ezek)
Jatûk (I) *İğü* 1. fasulye (Phaseolus vulgaris) 2. fasulye (bu bitkiye sebze olarak yararlanılan yeşil ürünü ve kuru tohumu)
Jatûk (II) *m* küçük yuvarlakla biçiminde köfte
Jatûn *ber* labân
Jatûrençiyâm *ber* İnciriyâm element
Jatûd *İğü* 1. fasulye (Phaseolus vulgaris) 2. fasulye (bu bitkiye sebze olarak yararlanılan yeşil ürünü ve kuru tohumu)
Jatû (I) *m* sulu kâz
Jatû (II) *n* loğ, yuvak – kîrin loğluluk
Jatûn *ber/ru* yenilen bir bitki
Jatûkîrî *m* loğlama, yuvaklama
Jatû kîrin *İğü* loğlamak, yuvaklamak
Jatûw *m* okun, serâyâ
Jatûwâ *yekser* *İğü* doğru akan
Jatû Xîr *L*: İnciriyâm elementinin kışılması
Jatû Xîr *L*: İnciriyâmın kışılması
Jatûlûb *ber* Jabelûb
Jatûlûb *m* yakarı, yakarı
Jatûlûbîrî *m* yakarına
Jatûlûb kîrin *İğü* yakarmak

Jatûk *ber* low
Jatûnan *m* Labnan
Jatûnanî *m/rd* Labnanlı
Jatûnmetre *n* Jikatnmetre, aydınlukölçer
Jatûn *m* burhar
Jatûn *İğü* Jatûn
Jatûpen *rd* Jatûpen
Jatûpenî *n* Jatûpenlik
Jatû *n* loğ
Jatûkîrî *m* loğlama
Jatû kîrin *İğü* loğlamak
Jatûluğ *k* kîk kîk
Jatûme *ber* Jatûme (I)
Jatû *rd* budala, zekâca geri
Jatûf *m* Jatûf, iyilik
Jatûkîrî *m* dönme
Jatû kîrin *İğü* yürümek
Jatûm *rd* Jatûm, gereklik
Jatûne *m* çeviz içi ile yapılan bir tür kurabiye
Jatûndîn *m* 1. murıldama 2. ağıl yakama (veya bitirme)
Jatûndîn *İğü* 1. murıldamak 2. ağıl yakamak (veya tutturmak)
Jatûelûb *m* yakarı, yakarı
Jatûelûbîrî *m* yakarına
Jatûelûb kîrin *İğü* yakarmak
Jatûin *m* murıldama, murıldama, uğunma
Jatûin *İğü* murıldamak, uğunmak
Jatû (I) *ber* lûv ü tüç
Jatû (II) *m* kulak kabartma
Jatûkandîn *m* 1. kıvrıtma, kırıma (kalçaları j-ki yön salıyarak oymama) 2. sallama, sallanma (yürürken sallanarak yürümek)
Jatûkandîn *İğü* 1. kıvrıtmak, kırıtmak (kalçalarını iki yana sallayarak oymamak) * **Jatûkandî** *rd* çü kıvrırıp gitti 2. sallamak, sallanmak (yürürken sallanarak yürümek)
Jatûkîrî *m* kırılma, kırılmak
Jatûkîrî *İğü* kırılmak, kırılmak
Jatû kîrin *İğü* kulak kabartmak * **Jatû gûhê** *Jatû kîrî* dengê **Jatûnê** *rd* lûvü serse kulak kabartık
Jatû *m* kasalla çalınan bir melodi
Jatû *n* Jif, kese (yıkılmak için kullanılan bükü tellerinden oluşmuş örgü) – kîrin Jatûyêk
Jatûf *zof* Jatûf (Tercüman saltarı)
Jatûk *m* 1. Jif, kese (yıkılmak için kullanılan bükü tellerinden oluşmuş örgü) 2. eğrimeye hazır yün yumağı – **Jatûk** *ber* hamam kese-si
Jatûkkîrî *m* Jifeme, kesleme
Jatûk kîrin *İğü* Jiflemek, kesleme
Jatûkîrî *m* Jifleme, kesleme
Jatû kîrin *İğü* Jiflemek, kesleme
Jatûen *ru/rd* balıç
Jatûk (I) *m/rd* 1. lûks (güçünde, barcamada n-

- suu çırma) 2. lüks (gösterişli, şataşmış) 3. lüks (gerekli olanı sınırlı yapan)
- Lüks (II) fızım** 1. lüks aydınlatma aleti (buzlu); kısıltırması Lx: 2. lüks (havaya basıncı bir tür petrol lambası)
- Lül (I)** *m* papa
- Lül (II)** *m* 1. sedet 2. *rd* sedet (sedeften yapılmış şey)
- Lül (III)** *m* aş (büyük aşılama) -*a* musikan çığırması
- Lülün** *m* aşılama (büyük için)
- Lülün** *lğh* aşılama (halk için)
- Lüle (I)** *m* kaval kemigi
- Lüle (II)** *m* 1. lüle, boru * boruya avê su berusu 2. namlu * **Lüleya** tıvılgê tufek namlusu -*ya* uşê savak oluğu -*ya* avê su oluğu -*ya* nolê petrol berusu -*ya* lflingê tufek namlusu
- Lüle (III)** *m* tüp (ucu kapalı cam boru)
- Lülefiraz** *m* borucu (sazan kimisi)
- Lüleker** *m* be, ucu (amal eden)
- Lüleper (I)** *m* balıklı çeşidi
- Lüleper (II)** *m* balık bezel tülferi
- Lüleç** *m* horpa -*a* zıraz kemig kecuği
- Lüleça** *stür* *m* kemig, kaval kemigi, bacak kalemi
- Lüleça zıraz** *m* baldır kemigi, kumis kemigi
- Lüleya** *aş* *rd* savak oluğu
- Lüleya avê** *rd* su oluğu
- Lüleya dükês** *rd* egsöz borusu
- Lüleya müyi** *fızım* kaval boru
- Lüleya pazû** *m* kemig, kol kemigi
- Lülezena** *stür* *m* dizek kerığı
- Lülezena zıraz** *m* baldır kemigi
- Lülük (I)** *m* 1. dürüm, düme (salımlı biçiminde kırılma) 2. eğilmeye hazır uzunlaması -*n* dolanmış yarı yumurtı 3. durum, dümeç (yağlı elazgeğin için kulu kankılar konulan sarımsak biçimi) - *kışandîn* çeşitçek - Ji ber (yekî) *hîl* nekîrîn (biryle) baş eremecek ~ -*n* durum durum
- Lülük (II)** *m* 1. tufe 2. oluk 3. oluk (değirmen oluğu için)
- Lülük (III)** *m* ad çekme, kura * erkên kesên ku dibistan qedandine, bi *kışandîna* Jülükan diyar bûn okula bitirênên gîderêkê gîderêkê ad çekmeyle bellî olû - *dan* *kışandîn* ad çekmek, kura çekmek - *kışandîn* ad çekmek, kura çekmek
- Lülük (IV)** *m* 1. emzük, obik (obek, çaydanlık testi gibi kapları, suyu azar azar akıtıncaya yarıyanıcı debek azaçısı) * **Lülûka** çaydanlık sızılmıye çaydanlığın emzığı (kısacası) * **Lülüka** çaydanlık çaydanlık çaydanlık (hrç) 2. ağzılık, niçin ağzı (ç) 3. musluk 4. namlu
- Lülük (V)** *m* fül (cema yaraların tedavisinde

ya da içine salınmış steril gaz bezî serif ve buna benzeyen şeyler için, lağrakdan tazyon pûb)

- Lülük (VI)** *m* mekix (oya yapıldıkta kullanılır)
- Lülük (VII)** *m* tüp (çime, kum, dış macuna, jiliş gibi maddeler konulan ucu burgulu plâstik veya metal boru) -*ên* *ezandîne* *lêni* demey tûpü

Lülûka *razê* *rd* gaz ibığı

Lülûkên *m* tıpluk

Lülûkî *rd* 1. lülûke, borucısı 2. dürümün, dürüm gibi

Lülûkîkîrîn *m* nürümleme

Lülûkî kîrîn *lğh* durumlentek

Lülûkîkîrîn *m* düme (salımlı şekilde kendi üzzerine sarıma)

Lülûkî kîrîn *lğh* dümek (sılındır şekilde kendide üzzerine sarımak)

Lülûkîkîrî *rd* dümeli, dümlenmiş olan

Lülûkîkîşandîn *m* ad çekme, kura

Lülûkî kîşandîn *lğh* ad çekmek, kura çekme * erkên kesên ku dibistan qedandine, bi tülûkîkîşandîne diyar bûn okula bitirênên gîderêkê gîderêkê ad çekmeyle bellî olû

Lülûkîrîn *m* aşılama (büyük aşılama)

Lülî kîrîn *lğh* aşılama (ağaç aşılama)

Lülîkîrî *rd* aşı (büyük)

Lülü *m* 1. papa (çocuk dilinde, erkeklik eğitici) 2. çiş (çocuk dilinde) - *kîrîn* çiş etmek (veya yapmak)

Lülü kîrîn *lğh* çıçmek (çocuk dilinde)

Lülü *m* gerânlık

Lûmbâr *m* bombâr (bombâr yemegi)

Lûnapark *m* amapark

Lûr (I) *m* 1. fiske, kabarcı (insan derisinde herhangi bir sebeple ortaya çıkan çukuru su dolu kabarmı) 2. fırtına (yanıldığında dökülen şey)

Lûr (II) *m* fül (dekontuşunda yolları olan kumaş) * **qedîleyê bîlûr** lûlî kadife

Lûrdan *m* 1. alacama (vücudu kızılık veya kızıl lekeler belirmesi durumu) 2. kabarmı (vücut kabarması için) 3. fiske fiske kabarmı (veya olma)

Lûr dan *lğh* 1. alacalamak (vücudu kızılık veya kızıl lekeler belirmek) 2. kabarmak (vücut kabarması için) * *canê wî lûr* daye vücutda kabarmış 3. fiske fiske kabarmak (veya olmak) * *plâçî ku kurdîk hêk awar, canê wî tev lûr* da yumurta vücutda cocuğın derisi fiske fiske kabarmış

Lûrdar *rd* fırlı (kumaşlar için) * **qutîaşê hîlûr** fırlı kumaş

Lûrdayî *rd* kabarmı (tendeki kabarmı için) * **rûyê wî lûrdayî** ye suratı kabarmış

Lûrduyîbûn *m* kabarmı (ç)

Lülük (I) *m* ağrı

Lürük (II) *başla* zakkum
Lürük *başla* zakkum: Q'etum (leander)
Lürkürlü *m* katlınsa, dönme (silindirik bir şe-
 kilde)
Lür *kirin başla* kutlanak, dürnek (silindirik bir
 yekilde)
Lüs (I) *m* 1. demet halinde olmayan ekin yığı-
 mı 2. m yağın
Lüs (II) *m* tuncuk
Lüsaüdün (I) *m* uşeme
Lüsaüdün (II) *m* parıldama
Lüsandün (I) *başla* tünetmek
Lüsandün (II) *başla* parıldamak
Lüsün *başla* kaba yonca
Lüskandün (I) *m* kıvrımına (kalçalarını iki yana
 sallayarak oynaması)
Lüskandün (I) *başla* kıvrımak (kalçalarını iki
 yana sallayarak oynaması)
Lüsün (I) *m* tünetme
Lüsün (II) *m* parıldama
Lüsin (I) *başla* tünetmek

Lüşün (II) *başla* parıldamak
Lüşükandün *başla* kıvrımak
Lüşükandün *m* tüsetme
Lüşükün *m* kıvrımca kıvrıyış
Lüşükün *başla* kıvrımak
Lüt *başla* 1. burun 2. burun (bazı şeylerin ön ve
 sıvı bölümü) 3. end burun (karanın turbu-
 çünde uzanan kısmı)
Lütesyûtu *küme* lütesyum
Lütherî *başla* Lütherci
Lütherîli *m* Lutherçilik
Lütük *başla* 1. burun, buruncuk 2. burun (bazı
 şeylerin ön ve sıvı bölümü)
Lütü *m* luti, oğlançılık
Lütke *endim* 1. douk, zivce 2. *meç* zivce * **Lüt-
 keya** *kuşerê* sarulu zivcesi * **Lütkeya** **El-
 sînâf** Helsinki zivcesi -ya cıya dağ zivcesi
Lüvandıç *başla* lüvandıç
Lüvâf *m* lüvâf
Lüvâfme *m* lüvâf
Lw *Lw*, eskiden torentiymanın kullanması

M

m, M Kürt alfabesinin on altıncı harfi ve mî diye okunan bu ses fucetik bilinen bakımdan dâdudakî, genizsel kapalı ve ünsüzden gösterir

M (M. Roma rakamları dışında 1000 sayısını gösterir

m *m* (metrânın kısaltması)

-ma (II) *m*den isim ve sıfatları kelime türetme örneği *met+ma*)

ma (II) *k* kula (uzaklık veya herhangi saat başı için, kalırsak) * *ji êvarê re du xwet ma*. Were okuyana iki saat kula gel

ma (III) *mâ* 1. *mâ*ca, *mâ*ca isim: vurgusu. Türkçe'ye nerdeyse bunlara denk geliri 2. *mâ*caña) 2. *g* da'de * *ma wê xwet ku min neda stêrî de vermedin* 3. *kî* (yakınma, kına bildiri ve ömlemin başına getirildi) * *mâ dîdne min?* baxê verderim *kî?* 4. *sankî ~ bî te dîkeve* (i. etmenin) *êlemî var qe?* - *çî ji dîst tê neyleyim* - *derew e?* *yalan m?* - *devê me şewtî me got?* söyledükde suç unu şleddik? ~ *dîvê ez bîbêjm mîst?* bunu da anlamıyın musun? ~ *ew çî ye?* sözü mü o-lu? ~ *ez bavê piç jî niye başur kelimî* - *êdî tu dê çî bîbêjî?* ne demî? (veya ne dersin) ~ *kullîyan devê te xwarîye?* ne diye konuşmuyorsun? - *lîngê te tî heme ye?* ayacağına sıcak su mu, soğuk su mu dökülm? - *me çûka Xwedê rûçikandîbû?* biz ne etmişlik çî? ~ *min çî got ku ne dedim de?* * *ma min çî got ku min î te guhdarî mekir ne dedim de seni dinlemedim*; - *ne welî ye?* öyle değil mi? - *ne wîsan e?* öyle değil mi? ~ *piyê te tî heme ye?* ayacağına sıcak su mu, soğuk su mu dökülm? - *qey* (yakınma, kına bildirir ve cümlelerin başına getirilir) * *mî qey jî min hez dîkî!* beni sevmezler ki! ~ *qey mîranî nemaye?* erkêdîk öldü mü? ~ *tu dî guhdê gê de bûyî?* Nîsîr'daki sağır kültür hile duydu - *tu serê bîskê yî?* öye hepî sana mı? ~ *tu yê bîkî gore xwê ke fînan ezeî yok*

- *çî e?* *yalan m?* - *wê sîltou te bîwîçê?* mîdîrin mi dîkûgî?

mabet *mî* mabet, tapınak

mabeyn *m* 1. *ara* * *mabeyn mabeyna* me arainîza gîrmeyî 2. *ara* (iki şeyi birbirinde ayıyan uzaklık, açıklık, azalık, mesafe) 3. *ara* (kişilerin veya toplulukların birbirine karşı olan ilgisi.) 4. *ara*, *orta* (tephîlik içinde, arasında) * *mê dî mabeyna xwe de îl ser mûseleyê maljîl bîbtî meseleyî amanzê* (veya ortama'da) konuşulum 5. *dî* *mabeyn* (eski konaklarda harem ile selâtnak arasındaki daire) 6. *mabeyn* (padişah sarayı) ~ *dîm ara vernek*

mabeynkâr *m* *mabeynkâr*

mabeynkârî *m* *mabeynkârî*

mabût *m* *mabût*, tapı

Macar *ref* 1. *Macar* 2. *ref* *Macar* (Macarlarla ilgili olan şey)

Macarî *m* *Macarî*

Macarîk *m* 1. *Macarîk* 2. *ref* *Macarlara* *özgü*. *Macarlara* yataşır şekilde

macar *bir* *macir*

macera *m* *macera*, serüven, sergüzeşt

macera-perest *m* *macera*, serüvenci

macera-perestî *m* *macera*çılık, serüvençilik

Macaristan *m* *Macaristan*

macîl *bir* *elî* *û* *macîl*

macîlî *m* *mûlacîlî*, göçmen

macîrî *m* *mûlacîlî*, göçmenlik

macîrîk *bir* *macîrîk*

macîre *m* *macîre*

macîrî *m* *perîs*

macîrî *m* 1. *macîr* (hamur kıvamına gelmiş madde) 2. *macîr* (hıyarcılığa çatlak ve aralıklı, çamçılıkta çubukları tutturmakta kullanılan hamur kıvamında madde) 3. *macîr* (baharatlı, taze, yumuşak ve yapışkan madde) 4. *macîr* (diş macunu gibi) - *u* *ca-mîrîh* *ca* *macîrî* - *ê* *dîranîm* *dîş* *macîrî* - *ê* *şîmayê* *bed* *macîrî* *macîrî*

(yekî) dîn re her dan bir hakkin eger bir kimsêye geşirmek -ê bîhartinê *biq* seşme hakkî -ê bîhartinê (an jî bîoranê) geşî hakkî -ê çarenûsî kendi kaderini tayin etme hakkî -ê dengdane oî hakkî -ê derbasbûmê geşî hakkî -ê heywaanî hayvan hakları -ê hîlberartinê *biq* seşme hakkî -ê hîlberitîyê *biq* seşme onenîk hakkî -ê jê havîl-darbinê *biq* faydalanma hakkî -ê jê sûr-veşgirtinê *biq* faydalanma hakkî -ê kalho-tajê *biq* kabotaj hakkî -ê jê ketkêgirtinê *biq* faydalanma hakkî, varînauma hakkî -ê navberiyê tellîhiye, komsyon -ê pîvîsone (an jî tellîfê) tellîf hakkî -ê penaberiyê *biq* sığınma hakkî -ê penatîyê sığınma hakkî -ê qanûn-dananê yasama hakkî -ê rayawetîne oî hakkî -ê serdestiya bîhuranê (borusanê an jî derbasbûmê) geşî üstunlûgê * mafê serdestiya bîhuranê ya amûbûlansê heye ornubulansin geşî üstunlûgê var -ê serlêdaga dîdçelîyê yargiya başvuru hakkî -ê serlê-danê başvuru hakkî -ê şûlayê *biq* şûfa hakka, or alim hakkî -ê tellîfê tellîf hakkî -ê teq-dîrê *biq* tîdîr hakkî (veya yetkî s) -ê (yekî) xwarin hukmî yemek -ê xwehîryardana çarenûsê kendi kaferatını tayin etme hakkî -ên arizî özel haklar -ên bendîdarî sınırlı haklar -ên bîngehin temel haklar -ên bîmî temel haklar -ên mîrwanî (meritwan an jî însananî) insan hakları -ên seretayî temel haklar -ên reha oîzlûk hakları -ên tekekesî bîvesel haklar -ên vesîndardar sınırlı haklar

mafane *n* hakken

mafîdar *n* hakkî * ez jî, jî xwe re şaş manî, jî van her duyan kîjan mafîdar e ikisinden hangisi hakli bun de şaşdın - bûn hakîb olmak ~ derketin hakkî çıkmak ~ dîtin hakli bulmak. - il hakhsin?

mafîdarî *n* haklılık

mafîdar *bu* mafîdar

mafger *n*êzî hak arayıcı, hak arayan

mafgerî *n* hak arayıcılık, hak arama

mafhez *n*êzî haksever

mafhezî *n* hakseverlik

mafîr (I) *g* 1. maîdan - ku maîderakî * mafîr ku bûn bower nakîb hûn bî xwe werin maîdan inanimyeyaruz kendiniz gelin 2. öyleyse

mafîr (II) *n* hali

mafîl *n* fedaîya

mafname *n* hakların yazılılığı belge

mafnas *n*êzî 1. hukukçu 2. hakbilen, hak tanıyan

mafnasî *n*êzî hukukçuluk 2. hakbilme, hak tanıma

mafnevas *n*êzî hak tanımaoz

mafnevasî *n* hak tanımaozluk

mafparêz *n*êzî hak savunucusu, insan hakları savunucusu

mafparêzî *n*êzî hak savunuculuğu, insan hakları savunuculuğu

mafperwer *n*êzî haksever

mafperwerî *n* hakseverlik

mafûr *n* hali

mafweî *n* hukuk * Peymangeha Mafweyê ya Stenbolê (Stanbul Hukuk Fakültesi)

mafzur *n*êzî hak ziyici (başkalarının hakkını yiyen kimsê)

mafzurî *n*êzî hak yenilmiş kimsê

mafzurîtî *n* hak ziyicilik

mafzwarin *n* hak yeme

mafzwarin *êzî* hak yemek

mafzwar *n*êzî hakkin yama (hakların yerine getirilmesini isteyen veya savunan)

mafzwarî *n* hakkin yama olma (hakların yerine getirilmesini isteme veya savınma)

mafzwer *n*êzî hak ziyici (başkalarının hakkını yiyen kimsê)

mafzwerî *n* hak ziyicilik

mafzwar *n*êzî hukukçu

mafzwarî *n* hukukçuluk

magazîb *n* magazin

magazîber *n*êzî magaziner

magazînerî *n* magazinerlik

magazînî *n* magazinsel

magazînbûn *n* magazinelşene

magazînî bûn *êzî* magazinelşemek

magest *n* makas

magîr *n* bu (ûz ulmas taş)

magna *n*êzî magnoz

magmatîk *n* magmatik

magnefî *n*êzî 1. manolya (Magnolia grandiflora) 2. manolya (bu ağacın çiçeği)

magnezîyûm *n*êzî magnezîyum (sembülü Mg) - Nîmor magnezîyum klorür ~ sülfat magnezîyum sülfat

mah *n* meh

mahafîza *n* mahfaza

mahazet *n* mahazet, beceriksizlik

mahayer *n*êzî *mahazet* mahayer Kurdî

mahir *n*êzî mahir, becerikli

mahlîate *n* mahîate

mahlîrbûn *n* mahîrleşme, uzmanlaşma

mahir bûn *êzî* mahîrleşmek, uzmanlaşmak

mahlîye *n* mahîye, özlük

mahlîyet *n* mahîyet, özlük

mahî (I) *n*êzî demuz

mahî (II) *n* beyaz kemik

mahlîe *n* boşlaş oyuca

mahlîl *n* tirmik, tapan

mahlîlî (I) *n* mahlîlî (mîrasetî olmaşın birin-de hukûetele kalın mîlek)

mahlîlî (II) *n*êzî eriyik

mahne *n* bahane, mahane, mahna

mahmedar *n*êzî bahaneî

mahreç *n* mahreç, çökük

mahrek *n*êzî 1. mahrek, yörünge 2. *matyû-rûge*

məhrəm *əd* məhrəm gizli
məhrəmiyyət *m* məhrəmiyyət gizli olma duru-
 mu
məhrəmli *m* məhrəmiyyət, gizli olma durumu,
 gizlilik
məhrü *əd* ay yüzü
məhsər (I) *m* mühsərcə
məhsər (II) *m* üzümün sikişip qışının çıka-
 rıldığı taşın tekri
məhsərə *m* baş ev
məhsul *m* məhsul, ürün
məhsulət *m* məhsulət, ürünlər
məhsür *məhm* ömrür
məhi *əd* kez
məhişirəm *əd* zavallı
məhiş *m* dişi örnəz
məhzar *m* məhzar
məhzəban *ədür* ev sahibi
məhiyet *m* məhiyet
məhişet *m* məhişet, gecim, gəcirmə
məjandib *m* oxuşdurma, oğuşdurma
məjandib *l* *gk* oxuşma, oğuşdurma
məjeste *n* 1. məjeste (hükümdarları verən
 san) 2. məjeste (deyif başkandarı için kulla-
 rının sanı)
məmajitənk *zəw* doğuran kəntənkə
məjor *məkəd* 1. məjor 2. *şəhən* məjor (bü-
 yük öncəmə) – *gəh* məjor gəh
mək *m* 1. ana 2. *əd* anaq 3. *zə* ana arı 4. ebe
 (çocuk ayınharçak) 5. dişi (sürün) 6. doğuş,
 fitət * *ji* məkə xwe de zəff e doğuşar za-
 yıl 7. *əd* (kadınlar örsu olan) – *a* kulan
 dərtilər: kaynağı – *a* pəşayə gələk yovası –
ə tənəhiyə gələk – *a* səd tənər tənərək e-
 sil söz – *a* stərkan gələk yüzü
məkəbz *m* məkəbz, ələdi
məkəder (I) *m* 1. kaynak, mənbə 2. çikək
məkəder (II) *zəw* məsar
məkə *m* 1. ana (yavrusu olan dişi bəyvan) 2.
əd ana, 3. *zə* ana arı, arı bəyi 4. *əd* tənəl, a-
 na
məkəbəjar *m* ana keç, metropol
məkəhlin *m* anaqlama
Məkədoni *ədür* 1. Makedoniyalı 2. *m* Məke-
 donca
Məkədonki *m* 1. Makedonca 2. *əd* Məke-
 donlara yarasır vəya örsu *əd* bəyandə
Məkəduya *m* Makedoniyalı
Məkədonyəsi *ədür* Makedoniyalı
məkəqanım *m* anayasa
məkəqanım *əd* anayasa
məkəqanımki *k* anayasacı
məkəqanımparəz *ədür* anayasacı (anayasa)
 savınan, anayasacıya yara olan)
məkəqanımğun *ədür* anayasacı (anayasa) ku-
 rmuşunda yetkilil olan, dərş vətən)
məkər *m* dişi eşək, mərkəp
məkəraman *m* ana fikir
məkərə *m* ana yol

məkəpər *k* anəkent
məkəyər *m* dişi, aslan
məkət *m* məkət
məkət *m* anaçlıq
məkətəz *m* məkət (məkət yazmaq)
məkəşəzi *m* məkətçilik
məkəzəgan *m* anayasa
məkəzəganı *əd* anayasa
məkəziman *m* ana dil
məkəs *m* 1. sürgeç 2. filin, sürək
məkəşdər *əd* 1. sürgeçli 2. filinli
məkli (I) *zəw* məkli (Lentur)
məkli (II) *əd* 1. anaq, dişi 2. *zəw* ana arı
məklibin *m* dişiləşmə
məkli hün *l* *gk* dişiləşmək
məkine *m* 1. anəkə, məkəni (hərbişığı bu e-
 nəji türmə başka öir ezaqiyə dönüşməyə
 vəya belin ekle nişətmək için hərbişığılmış
 şitlər bütünü) * *məkineyə* dişirünə dişik
 dərçünə * *məkineyə* trəşə trəş məkineyi
 2. məkine (bir şitə vəya taştın hərəkət təq-
 ləyən məkəniyəsi) * *məkineyə* grəmə-
 tənə grəmətənə məkineyi 3. kəmyon – *əy*
berjavə kə kəmə arıç – *əy* *herfəmal* kəç
 kəmə arıç – *əy* *cebiləndin* kəməç mək-
 inəsi – *əy* *cişşəy* (ar. ji *cişşətən*) çəməş
 məkineyi – *əy* *çilhi* bəçer döver – *əy* *çəy-
 kəp* (ar. ji *çəykan*) kəluçka məkineyi – *əy*
 daktilyə daktilyə məkineyi – *əy* *dərənə* hər-
 əməz məkineyi – *əy* *dirin* *ü* gərə bəçer döver
 məkineyi – *əy* *dirin* bəçer məkineyi – *əy*
 dökələ bəhən məkineyi – *əy* *endükşiyən*
 indükşiyə məkineyi – *əy* *fotografan* fotog-
 raf məkineyi – *əy* *gəlmədirün* bəçer döver
 – *əy* *gəlyəbir* ot bəçer məkineyi – *əy* *hesəban*
 bəşar məkineyi – *əy* *həwə jəherdən* həwə
 bəşar məkineyi – *əy* *hükürim* kəym
 məkineyi – *əy* *kəvəşiklə* kəmə məkineyi
 kəvəşar – *əy* *kəvəşiyən* çəməş məkineyi
 – *əy* *nirəlin* (ar. ji *nirəndin*) yazı mək-
 inəyi – *əy* *pəyan* ayak məkineyi (ayak çəli-
 şən məkineyi) – *əy* *porəwəkirin* saç kuru-
 ma məkineyi – *əy* *pres* yəptək məkineyi
 – *əy* *süjlin* (ar. ji *süjkin*) hilemə məkine-
 yi – *əy* *tehuir* təkər məkineyi – *əy* *tiprək*
 dişi məkineyi, entep – *əy* *təmərki* kəy-
 dedici məkine – *əy* *təvəşən* tohum ekmə
 məkineyi – *əy* *təvəş* mibzer, tohum ekmə
 şitə – *əy* *trəş* (ar. ji *kəldirün*) trəş mək-
 inəyi – *əy* *wəpəyan* fotograf məkineyi
məkineajo *nəh* məkineç
məkineajol *m* məkineçlik
məkineç *əd* məkineç
məkineçirəş *ədür* məkineç (satan künst)
məkineçəz *ədür* məkineçli məkineç (mənərsi)
məkineçli *əd* məkineç
məkineçli *m* məkineççə
məkineçli hün *l* *gk* məkineççə
məkineçlikirin *m* məkineççiyimə

makineyi kirin *ayıl* makineleşti miç
 makiniş *ayıl* makinis;
 makinişli *w* makineselik
 makiti *w* dişli çakma özgu olma durumu
 makimil *ol* dafa emri yavru
 makrosefal *olmal* makrosel
 maksimüm *ayıl* maksimum, azami
 maksosin *bayir* hu bitki
 makurik *w* kulucka, guik
 Makyavelist *ayıl* Makyavelist, Makyaveli;
 Makyavelizm *w* Makyavelilik
 Makyavelparêz *ayıl* Makyavelci
 Makyavelparêzi *w* Makyavelcilik
 Makyaveliti *w* Makyavelcilik

mal (1) *w* 1. ev çarları bir ailein oturabileceği biçimde yapılmış yapı; 2. evün kümesinin veya ailenin içinde yaşadığı kuru 3. ev için aydınlatan, eşyanı * mala wê pir paşij evi çok temiz 4. mal, sulak * ez ji wê malê me ber bi wî adelenim 5. hane, ev * gündeki bîst kane yermi evê bir hoy ta ev eşyey, ne-ml) 2. yurt 3. kapa (avla oyununda) 9. kapa (ev geçmesi için gidilen yer) * to tro li çend malan gerişavê? bu çar wîe kaç xapî dolışın? * bi * gerî ev ev çolmak (veya girmek), kapa kapa dolmak (veya girmek); -jê re bi qurhan ê çar kulaw * têt e kevanî sêr e evin büyüleri oğ etên mu, ev n hanım astar kesir * -û bermal ev ve ev etraf; -û bermal paşij kirin -û gêzi kirin s lipstirmek * -û hat li ev çar 2) varı yo- -û hat kirin gelecek hazırlamak -û hatê (yekî) varı yo- -û hatê (yekî) ev hû varı yo- burlu -û hatê (wî) li piştê ye e- e- sirtimê * li quraxa pêçemidiyan gelen gecem ugrak yeri -a apah amcağiler -a bavê bava evi -a bavê (yekî) çûn mîratê o- çağı sormek -a bêserî he kesin bopna burluk oldu ev -a hêserî wêk pavê bêpîvan e basiz ev çuhuzê su aye beuzê -a bûyê duşin evi -a (yekî) çortan bûn çağı barmak -a (yekî) çûn mîratê çağı sormek -a dawetê 1) duşin; evi 2) kadafu hamaz (herkesin barêni komuşnas) la çok gortin edilen yerley için söylenir -a dawetê nizam, vartan vartana (wî) ye hançen gazel okmak veya otmak (bu komuşa sillemeden azerne dîruze ve geris belirtmek) -a derî vekîrî (birinin) kapalı çapk, konuksever -a deydaran tîne buçûlêni evi çavaz -a (yekî) di zîkê (yekî) de bûn varını yaganu boğuz çin harcama -a (yekî) dizika devgirtî bûn (birinin) kapalı kapa kaynamê -a (yekî) dizika devgirtî ye herkesin tenceresi kapalı kaynar -a hazîr serî, dayah döşel ev -a hezî serî tan u malwê; tencere tava herkeste bir hava (herkesin kendi bildiği gibi davranarak ortada duyunca burlğınin olmadınu anlatır) -a hezar malwê 1)

tencere tava herkeste bir hava 2) horuz çek olan kayde sabah geç olur -a (yekî) kambax kirin (birinin) ucuzna daci etmek (veye ne i etmek) -a kêfa xweyê (yekî) keyfê dî yeveç yok -a li barkîrîni karmar çortan ev -a (wî) li milê (wî) ye evi sirtimê -a li ser malê weka sîrinika navtalê dîğ dağ çaruk olu, ev ev istem olmaz -a me bi qurbana şî devê te agzîni bîpeyî (veya teveyîni) -a me xehera me bir h zelîye (şoğruya söyleyin) -a jûrân kumîya zêran comen ve yigil olma evi hep çerdî -a mîvan -û girêdanîni misafîrperver ev -a mîni bi kulama te he evin sara kurban ul- sin -a mîni çavê mîni e. çavê mîni li ser milê mîni çek bîç, mîni olma -a mîrîbap bî çekê xera dibe yolcu yulana gerek -a pêçemidiyan gelen gecem ugrak yeri -a pîrê gorê pîrê evi evne koylu keyne -a sebebun xera bibe sebep olan sebepsiz kal- sin -a seşîyan âvar bî xwe hêşîyan temhel ve geçis yapar için söylenir -a te avê te- çekûrê -a te avê be 1) teşekûrê 2) hîm- metim var olsun -a te ne nva be açagîni bal- sin -a vîrekap xera bûyê kesî bawer nakî- fiye yalancîni evi yanma, kurse intâm- nîs -a wan xera klîni ev boznak (kay az- canın aydınlatma tenep olmak) -a xelkê nabe mala mîniş ebn evi insanın evi olma- z -a xelkê xera kirin ev (bark) yîznak -a (yekî) xera bûn 1) çağı barmak 2) yî- reğ yanmak (felakete uğramak) -a (yekî) xera kirin (birinin) ucuzna daci etmek (veye men dikmek) -a Xidê k mîneni k mîseyî fikandîğı ev -a xwe çîbê kirin 1) ev açmak (yayı bir eve taşınmak) 2) ev açmak tevlen- mek -a xwe çîfandîni ev açmak (ayrı ayı ve taşınmak) -a xwe yala kirin çoştirmek, evni taşınmak -a xwe xera kirin yevayîni yîznak, ev boznak (ale cizerini yok et- mek, kan kosa ayılmak) -a Xwedê 1) Al- latur, evi (ram) 2) hac -a Xwedê avê be Allahın bir sukuter olan -a xweyê vê vîrê yalanın bu kaçan dar -a zarokan dar- tûdîğur ev (j) -a zeng -û zîrinan soyla sepla aliden -a zûran xera dibe mala mîvan xera nabe yigil olma bir şey olma, anlamlıdır nîr deyîni -a (wî) zûkê wê -û hej- na wê ye sandıkları sirtimê, arzuulanı kî- yûnê (dî) -ê de tîne arıya e, pavê jûnikê Gulnîğur e aygînîra rînu yok, festlegen ra- ler (veye takiri) başını

mal (1) *w* 1. mal (bir kimsemin veya tüzel ki- şinin mülkiyeti altında bulunan taşınır veya taşınmaz varıdır; bütünü) 2. mal, meta (alınıp satılabilen her türlü nesnel eşya) 3. varlık, sermaye 4. mal (zarar) - dan hev mal yapmak - diçe ser mal aya sormuş: "Ne- reye?" "Çoğun vatan" demiş * goştê çin e

mal eolan yongasasi - **jü** re dünin beliz yallamak - **ji** roja teng re ye ak akce kara gan çinli - **kürin** mal edimik - **li** rasté ve mal meydanı - **mal** fine parı parayı zolla - **qliréja** dasta - e para elinü içidir - **ü** hal 1) var yoğu 2) ev bark - **ü** hal kürin gelecek hazırlamak - **ü** halé (yekü) var yoğu - **ü** halé (yekü) ev bü var, yoğu buydu - **ü** mal 1) mal mülk 2) der. nikahı - **ü** menal (an ji mewal) var yoğu, mal mülk - **ü** mewdan var yoğu, mal mülk - **ü** mülk ma, mülk - **ü** mülk döp hev mal muk edimik - **ü** mülk ü evlad derden ser derdan in duğıla buğın var, yureğünde çağ n var - **ü** mülkê bay ü katan babı bucağı - **we** li mal dğire aza sonuqlar "Nereye?" "Çoğun yanı ni" demis - **é** (hükük) - e yapıtı * demançe - yeké malé Qiréqalayé Kürkkale yapıtı ün labarça - **é** amé orta malı - **é** axé dice, cané gıvan dıhere ağanın malı gıdıyor usağı lu-yıflıyor - **é** axé diçe cané xulan dişe ağanın malı gıdıyor usağı lu-yıflıyor - **é** bəşimel dedersiz mal, sım malı - **é** derve (ihal) ihal malı - **é** diné 1) dünya malı (ma., mülk, para pu: giñ şeyler) 2) malıyat - **é** diné rybşşér e dünya malı ussunı kü-suzların ortıyır - **é** dıñé li alıné dimine dünya malı dünyarı kalı - **é** dünyayé dünya malı (veye nımeç) - **é** dünyayé qiréja dasta e para dedgın redır ki, elin kırır - **é** dıziğé çolntı mal - **é** fırtanê satılıx mal - **é** gıştı hıq karı malı - **é** gühêzbar uskunı, taşınabilir menkulier - **é** hayé kapamz - **é** hêvşyandı xurê zollman e yemeyanın malı ni şeyler - **é** hırhoira xurê crasni e çolın ulkı bağı giri, kur, alrı dığı giri - **é** işporı (yê işporta malı - **é** kufıruñ 1) gıvur malı 2) gıvur ıradı - **é** kelepır elden dıqınc - **é** kelepır qefaltın kelepı e konıq (veye yakılınak) - **é** ketü iskarta ma, marıdı - **é** kemeyar işporta malı - **é** metreyê kumaz, mensucı, manifastıma - **é** mın qurımın varı - **é** ne baş mevral malı - **é** negühêzbar gıvur menkul, taşınmaz mal - **é** nehéja (ar li bəğimel) sım malı - **é** nişşéqırı dı ara mal - **é** perdevan gırdelık kumaz - **é** xizmetl ü-yi elden dıqınc - **é** xwe ji nısta (ar jı dıstê) xwe derxistin malın etinden çıkarmak - **é** xwe serf kürin malı sarıctınek - **é** xwedê zekal (firre, zekal vb. için) - **é** zede ji roja teng re ye farlı mal gör çıkarmaz - **en** gühêzbar hıq taşınır mallar - **en** xwedê firre, zekal gıbu şeyler

mal (ML) **ü** 1. mal, davay 2. mal (halifseme duyusı) le mazañlar için söylenir) - **ü** mal-lat mal davay

malê gal nê halkevi

malê kalın nê dedegiller

malêkê mışsı malêkêr, bakır taş

malê mezin nê 1. büyü ev 2. arge kırıcı ferret, kerlize

malên (II) ar süpür. net. süpürüs

malên (II) ar sıyama

malolıdın (II) ar 1. süpürme 2. silme (bir şeyin islahatını gidermek) 3. silme (üzzerine bir bez sürerek tozlarını, kirlenini kaldırma)

malolıdın (II) ar sıyama (sıya ile kaplama)

malolıdın (I) lğv 1. süpürmek 2. silmek (bir şeyin islahatını gidermek) 3. silmek (üzzerine bir bez sürerek tozlarını, kirlenini almak)

malolıdın (II) lğv sıyamak (sıya ile kaplamak)

malolıdı (II) ar 1. süpürme 2. silme silme

malolıdı (II) ar sıyama (sıyalanmış olan)

malolıdı ar arıngiller

malolıq ar malolıq

malolıya lğv malolıya, sıyama

malolıyê ar sürecek (motorlu tozalıdaki gıcık) - **é** solan çamurlık (ayakkabıların çamurluğunu kazınak için yapların girişindeki sürecek)

malolıyın ar gıñ 1. silme, siliş (bir şeyin islahatını gidermek) 2. silme (üzzerine bir bez sürerek tozlarını, kirlenini almak) 3. silme (kazınarak veya süterek yok etme) 4. süpürme, süpürme 5. temizleme, süpürme

malolıyın lğv 1. silmek (bir şeyin islahatını gidermek) * evêrtana li malıya xwe malolıy n'ındek: tenı sildi 2. silmek (üzzerine bir bez sürerek tozlarını, kirlenini almak) * canı malolıyın canı silmek 3. silmek (kazınarak veya süterek yok etmek) 4. süpürmek 5. temizlemek, süpürmek

malolıyî ar 1. silmek 2. silme silme 3. süpürme silme

malolı (I) lğv malı malolı

malolı malolı velatnerik

malolı ar velatnerik

malolıya ar 1. teşekür, teşekkürler: 2. b eva ve kılınıyıcı 3. é yalı (yica yoluyla söylenir)

mal olıya kicin éva teşekkür cımek

malolıvati ar teşekkür etme

malolıvawê ar 1. eva yıkılmıyıcı: 3. b yalı (yica yoluyla söylenir)

malolıvayî ar teşekkür - dan teşekkür etmek - ji kicin verdiğınak - li kicin (buranı) teşekkür etmek - li dünyayê kicin dünyadan çıp geçmek - li jıvandı kicin hayara gözlerini yummak (veya kapamak)

malolıvayîdan ar teşekkür etme

malolıvayîdan lğv teşekkür etmek

malolı solın n dayıgiller

malolıxine ar malolı, malolıya (sıyamañdan ayırtılmañ arpa, buğday yğın)

malolıat ar 1. ale 2. ale, farmle, sübalé (ayrı soydan gelen kimseler) 3. ale (birlikte olanların hisarı ve yakınların rıyası) 4. ale (ayrı gaye üzzerinde anlaşılan ve birlikte çul-

şarı kimselerin (kurumu) * **malbata** perverdehaya perweşyî millî eğitim ailesi 5. aile (temel ihtiyacı için olan dil, hayvan veya biki topluluğu) * **malbata** zîman di. ailesi -a xıvayî köklü aile -a zîman di. ailesi

malbutî m 1. geniş aile 2. zî aîretel, aîtevî
malbutperest *mâter* aduc
malbutperestî m aîretîlik
malbelav *ed* savurgan
malhelavî m savurganlık ~ kirin savurgarlık yapmak

malbend m 1. merkez, kâttar 2. ev (herhangi bir yerde toplantı, kültürel, ekonomik yönde bir üniteyi görevini üstlenen kuruluş) * **malbenda** mamosteyan eğitimen ev
malbêç *mâter* öğuldurak, dol yatağı

malbîçîk *mâter* dol yatağı
malbîrin m taşınma
mal bîrin *êğê* taşınmak
malbîrîd m kasnak salımı
malbîra m çalılık, çira yen
malbîrîkî *ed* perişan, çar perişan
malbîrîkîbûn m perişan olma
malbîrîkî bûn *êğê* perişan olma
malbîrî *ed* 1. varlık, variyetli (yükü, para) 2. mal mülk sahibi

malbîrîbûn m mallanma
malbîr bûn *êğê* mallanmak
malbîrî m 1. varlıklılık, servet 2. malîys 3. ev ekonomisi

malbîdîxîn m uçukluk
malê m mala
malêdû m her tür vergi (baca türüne vergisi)
malêkrîn m malalanma
malê krîn *êğê* malalanmak
malêxerî *mâter* di. yatağı, öğuldurak (diğer hayvanlar için)

malêl m mal, dava
malêlî m davacılık (davacılık, küçük has hayvancılık)
malêvan m davacı, dava sarab
malêvanî m davacılık
malêxare m malxara (sımsarı karışık tabii)

Mâlezyn m Mâlezyn
Mûlezynyî *mâter* Mâlezyn
malêfeda *ed* malım, mülkünü feda eden kimse
malêle m ağaçtan kaldırac
malêşkay *mâter* elma

malêz (I) m yal (köpek yemeği)
malêz (II) m 1. bulantıç 2. sindirimsi sıvı
malêz (III) *ed* eviç
malêzokî (I) *ed* eviçke
malêzokî (II) *ed* salıyats
malêroş *mâter* mal sarımsı
malêşek m 1. işeklik 2. işeklik gözü
malgama *kîmew* malgama
malgerok *ed* şırnak (vakımı gezerek geçiren, evinde oturmayan, ev ev pezen kimin)
malgerokî m şırnaklık

malgîrin m karasabanın: bir paşaya
malgîrîk m nek malgîr
malgûle m işeklik gözü

malhazetî m 1. evde tuzak olarak bulunan yiyecek 2. kalıtsallık (tuz yiyecek)

malhebîn (I) *mâter* evciliken
malhebîn (II) *edêrê* 1. mal zarfı 2. maddesi (para, mal vb. ne çok önem veren kimse)

malhebînî (I) m evcilkenlik
malhebînî (II) m maddesellik
malhebînîbûn m maddileşme (maddeye önem verir duruma gelme)

malhebînî bûn *êğê* maddileşerek (maddeye önem verir duruma gelmek)

malhebûn m mal varlığı, servet
malhebûnî m mal varlığı
malhîdîmî *ed* evi yıkılmı
malhîdîmîlî m evi yıkılmıçlık

malîk (I) *ed* 1. sıvı kuyruk 2. selivan
malîk (II) *ed* 1. kapsül 2. badiç

malîk (III) m 1. ev, eviç 2. aile 3. göz, hane, bölüm (bu bölüme oluşturan bölümlerden her biri) * di testeyê damayê di yêst li çar **malîk** hene darna tînastayê alîmîş dor goz (veya heret vardi) 4. hucre (tüpük)ların veya hükmüleri yalnız olarak (kapıcılık) küçük olan) 5. wjor beyt (iki duvardan oluşan şîr: parçası) 6. görme gözesi * **malîka** şandê *êngiv* görme gözesi 7. m tarî (çocuk veya başka ekimeye ayrılmış yer) - (1) *êğê* *ed* -vîlî -ava 1) evi yıkılmıycası 2) tesekur -lê xerê krîn (birini) malhevirmek, perşan etmek - lê hev xerê krîn (harbiri), malhevirmek, perşan etmek - û halîk 1) varı yêğü 2) *med* gücü * **malîk** û halîkê te ev e sermî gürîn be çar

malîka *dawîn* *êğê* malîka
malîka *dêlwan* *mâter* onlar buresi
malîka *dêstêpêkî* *êğê* *mâter* (davan evcibiyetinde kasık veya gazelin ilk bevi)

malîka *gêlîn* *ed* kavuz
malîka *mêweyê* *ed* meyve yaprağı
malîka *tene* *ed* badiç

malîkê *dîl* *mâter* karamik
Malîkî *ed* 1. Malîkî (İslamiyete sünnet ehli denilen dört mezhepten biri) 2. Malîkî (bu mezhepten olan kimse)

malîkîşewîdî *ed* 1. evi yandıran olan 2. â evi yıkılan

malîrîc m mala
malîrîckîlê m malalanma
malîrîc kirin *êğê* malalanmak
malîq *ed* mağlak
malîş m süpürge
malîşandî m silme
malîşandîb *êğê* silmek
malîşîn m silinme
malîşîn *êğê* silinmek
malîşîner *mâter* silici

malîşî *m* süpürge
malîşandîn *m* süpürce
malîşandîn *leş* süpürmek
malîştin *m* süpürce
malîştin *leş* süpürmek
malîştî *ed* süpürmüş olan
malîx *m* sık boğaz olma, haksı yapma
malîxhûn *m* sık boğaz olma
malîx bûn *leş* sık boğaz olmak
malîxkerin *m* sık boğaz olma
malîx kirin *leş* sık boğaz etmek
malîye *m* malîye
malîyet *m* malîye
malîyesan *ed* malîyecî
malîyesanî *m* malîyecilik
malî (I) *ed* 1. malî (mal ve para ile ilgili) 2. malî (malîyeye ilişkin malîye ile ilgili)
malî (II) *m* mala
malî (III) *m* topam, sargu (tarlaya otlan tohumu ortamak için gezdirilen ağaçtan geniş arası)
malî (IV) *ed* 1. aile, ev halkı, aile halkı, ocakla (aile bireylerinin toplamı) 2. *m* aile (kocaya göre eş)
malî (V) *ed* evcil hayvan
malî (VI) *ed* hanedî, hanelik * **gundê hesî** malî seksen hanelik boy
mal (VII) *m* süpürme
malikîrî (I) *m* süpürme
malikîrî (II) *leş* süpürme
malî kirin (I) *leş* süpürmek
malî kirin (II) *leş* süpürmek
malîkzane *m* malîkâne
malîh *leş* 1. süpürmek 2. süpürülme 3. süpürülme, temizleme
malîş *m* süpürge
malîşkar *m* 1. süpürücü 2. çöpçü
malîşkarî *m* 1. süpürücülük 2. çöpçülük
malîrî *m* evcek
malîyan *m* 1. ev kaynı 2. *ed* aileye mensup olan kişi
malîkambax *ed* 1. virane 2. yıkıcı
malîkambaxî *m* 1. viranelik 2. yıkıcılık
malîkayî *ed* 1. virane 2. yıkıcı
malîkêz *m* süpürge
malîkir *ed* 1. ev yapan, yapıncı 2. mal malîk üreten kimse
malîlîştî *ed* 1. sorumsuz 2. gezgin 3. yoksul
malîlîvînk *m* yokluk, yarak yaka
mal *ed* *b* tavuklar eve çağırma ünlemi
malîmêzî *ed* 1. esizade, hânedan 2. ileri gelen sîbe
malîmîy *m* dünürlü
malîmîştî *m* süpürücü
malîmîrat *ed* 1. enagi koralmış kişi veya sîbe 2. *b* he yahu
malîmirat *kîrî* *leş* ocaktan soğsürmek
malîmek *b* yahu (rica yoluyla söylenir)
malînevîrîtiye *b* yahu (rica yoluyla söylenir)

malînevêrêb *b* yahu (rica yoluyla söylenir)
malînlîr *m* bir tür ahupalar silahı
malînişin *ed* evcek
malînişin bûn *m* evcekiye ayrılmak
malînişin bûn *leş* evceki olmak
malînişinî *m* 1. emeklilik, tekafluk 2. *ed* emekli
malînişinî bûn *leş* emekli olmak, emekliye ayrılmak
malînişinî kirin *leş* emekliye ayrılmak (çıkarmak veya çıkartmak)
malînişînk *m* evcilik, yataklık
malînişî *ed* evcekli
malînişî bûn *m* emekli olmak
malînişî bûn *leş* emekli olmak
malînişî *m* evcilik, tekafluk
malîhoş *ed* ev sahibi (evine konuk çağırarak)
malîlî *ed* 1. evcil 2. evcimen 3. evde beslenen hayvan
malîlîlî *m* evcilleşme, ehlileşme
malîlî bûn *leş* evcilleşmek, ehlileşmek
malîlîkirin *m* evcilleştirme, ehlileştirme
malîlî kirin *leş* evcilleştirmek, ehlileştirmek
malîlîk *m* evcilik
malîlîq (I) *m* mertek
malîlîq (II) *m* titreme
malîlîyan *ed* ev sahibi (evine konuk çağırarak)
malîlîyanî *m* ev sahipliği
malîparêz *ed* tutumla
malîparêzî *m* tutumluluk
malîper *m* site, vep sayfası
malîperest *ed* mal düşkünü, hürs
malîperestî *m* mal düşkünlüğü, varislik
malîperşikên *ed* çirici, hâcer (çiricte sitemleri çıkerten kimse)
malîperşikênî *m* çiricilik, hâcerlik
malîsel *ed* malîsel
malîşewîlî *ed* em yarımsı kimse
malîşêx *ed* şeyh ocağı
malîşêxî *ed* şeyh ocağında olma
malîşim *m* uçukluk
malî *m* malî (para mayası)
Malîşayî *ed* Malîş, Malîlî
malîşewînk *m* dığında kurmuş tuncar yarı
malîtk *m* önlük, üniforma, ekul forması
malîtin *m* süpürme
malîtin *leş* süpürmek
malîlîk *ed* sâhibî
malîlîmî *m* malîmal
malîlîmatdar *ed* malîlîmalî – bûn malîmalî olmak
malîlînk *ed* malîlînk
malîlîrân *ed* 1. evi virane olmuş olan 2. perişan
malîlîrân bûn *m* perişan olma
malîlîrân bûn *leş* perişan olmak
malîlîrânî *m* 1. yıkıcı, felaket 2. perişanlık

malwérankirin *w* perişan etme
malwéran kirin *lêgê* perişan etmek
malwêrînê *nê* malwêrî kay belmîş kîmse
malwêlan *nê* dîyegallêr
malwêlik *w* fîseklik gozu
malwêrab *nê* 1. ewi yekîdîş, yekîma uğramîş
 kîmse 2. alet (guzêllîgê de inçimî şaşkîna pe-
 vîren, aklîna beş, ulat, ulatî kadîr) 3. *w* beş-
 bîrîk (ê ynet eşyasî) 4. *w* bir sîlêbê adî 5. *ê* ewi
 yekîdîş —ê destan avurgan kîmse
malwêrabêbîn *w* yekîma uğrama, perişan etma
malwêrabêbîn *lêgê* yekîma uğramak, perişan
 etmek
malwêrabî *w* yekîma, felaket
malwêrabkîrîn *w* yekîma uğramak, perişan etme
malwêrabî kirin *lêgê* yekîma uğramak, perişan
 etmek
malwêzêrîn *w* kayîrî pedêrgallêr
malwêzê *êwê* malwêzêb
malwêzan *nê* 1. ewî vîrîne eşyasî olan 2. perişan
malwêzînanî *w* 1. yekîrî, felaket 2. perişanîk
malwê *êwê* malwê
malwê *êwê* 1. murş yedî 2. hazîr yîyîcî 3. sa-
 vurgan, mîlanî, ewî barîran yîyîcî kîmse
malwêzî *w* 1. murş yîyîk 2. hazîr yîyîcîk 3.
 savurganîk, murşîk
malwê *adê* 1. aile reîşî 2. *w* koca ~ *jin* *w*,
 malîkî bîrî *w* ewî reîşî kadîr oldu mi: yay *w*
 ewî lûlîcê —yê malê anê reîşî
malwêr *adê* 1. murş yedî 2. hazîr yîyîcî 3.
 savurgan, murşî
malwêrê *w* 1. murş yîyîk 2. hazîr yîyîcîk
 3. savurganîk, murşîk
malwê *nê* kendîleşîmê, başîbeş sêwirîsêz
 genç
malwê *êwê* malwêrêk
malwêrêk *wê* *êwê* yatagî, uğulduruk, ammu-
 ra, rûhm
malwê *nê* malwêma, genç
malwê *w* amma
mama *w* mame (bebekler için hazırlanan yiye-
 celerin genel adı)
malwan *w* êwê (doğum ismi yaptıran kadın)
malwanî *w* ebekîk
malwanî *w* çeyk (Cervus elaphus)
malwanêk *w* mal wanîgî
malwanîk *w* 1. bîlîwê 2. ewî bîlîwê (bîlîwê-
 yê şey: malwanî)
malwanîkar *nê* bîlîwêkî
malwanî (II) *êwê* 1. tavuk (Galus) 2. kûmes
 haywanî
mamîr (II) *nê* ewî
mamîrêbîn *w* ewîleşîme
mamîrê bîn *lêgê* ewîleşîmêz
mamîrî *w* ewîleşîk
mamîrêbîn *w* ewîleşîme
mamîrêkîrîn *w* ewîleşîmêz
mamîrê kirin *lêgê* ewîleşîmêz
malwan *w* çay uçağî

mamîz *êwê* çayîm, karan, abu
mamîran *êwê* kîrlîngîç mu (Chelidonium
 majus)
mamîrê *w* ewîleşîk ~ kîrlîm ewîleşîk etmek
mamîrê *nê* 1. amca (ammanya seslenmek) 2. ur-
 ta (yaşlı erkekler için) uçağî kullânîlar ses-
 lenme sözî
mamîrêjîn *w* yenge (bu kuramda ammanın e-
 sı.) 2. yenge (kendinden büyük kadînlara
 seslenme sözî)
mamîrêjînî *w* yengêk
mamîrêjê *adê* 1. öğretmen (hoca) 2. üstet
 (senî benî kenuşmalarında erkekler arasında
 seslenme sözü olarak kullanılır) —yê herîng-
 jêrêzîyê belmîcî, herîngêrîmî öğretmî
 —yê dîrokkê belmîcî, belmî öğretmî —yê mu-
 tenazîkkê mîlîtanîk öğretmî, —yê muzîkkê
 mîzîkî —yê reîler reîler öğretmî —yê
 wêjêyê edebîyat öğretmî —yê wênesazîyê
 reîmî öğretmî
mamîrêstan *nê* hoca, t. sevgî becan
mamîrêstî *w* öğretmenîk - kîrîn öğretmenîk
 yapîrîk, ewîleşîk etmek
mamîrê *w* yadîmî erîk
mamîrêkkî *w* pekmîre kîpîgî
mamîrê (I) *w* lamut, öküz lamutu
mamîrê (II) *êwê* mamîr (Elephas proge-
 nus)
mamîrê *w* çîrîm
mamîzê *adê* ammanîzê
mamîzê *adê* ammanîzê
mamî- (I) *êwê* çek olarak dışı anlamını verir *
 mamî-ker dışı çek . mamî-ga çek
mamî (II) *w* 1. kalma oldu şu yeni ve duruma
 koruma, sürdürme) 2. kalma (zarf). u-
 zakkîk veya nicekîk için; belmîden noktada
 bulunma) 3. kalma (zarf). korumakla) 4.
 kalma, yaşama (durma, eğleşme) 5. kalma
 (hayatını sürdürme, yaşama) 6. kalma (va-
 lîgîm: koruma, sürdürme) 7. kalma (oylar-
 ma, vakt geçirme) 8. kalma (amîl geçme-
 me) 9. kalma fişle ve. yurînez duruma gel-
 me) 10. kalma (artîlenme, geriye atma) 11.
 kalma (gürevî veya yetkîm içinde olma, dur-
 me) 12. kalma (bu şeyle kaplanma, bir şeye
 hîbînmî) 13. kalma (bu işle belli bir noktada
 bırakma, ara verme) 14. kalma (oca geçme)
 15. kalma (den geri kalma, yavaşlama) 16.
 kalma (belmî bur gelîrle geçîme) 17. kalma
 (yetîme) 18. kalma (olumuz olamaz, olu-
 ma, meydana gelme) 19. kalma (bu yerde
 olma veya bulunma) 20. kalma 21. kalma
 (yardımı bulmak)
mamî *êgê* 1. kalma (oldu şu yeni ve duruma)
 korumak, sürdürmek) * dî peyvîra ewê
 ma parvînde jêldî 2. kalma (zarf). u-
 zakkîk veya nicekîk için; belmîden noktada
 bulunmak) * **konîr** bîndîk maye kîrîmîz
 kalmîş 3. kalma (kanmak, kanaklamak) *

lönü il ku derê dîmînî? siz nerêde kalîyer-
sîmî? 4. kalmak, yaqmak (oturmak, ağles-
mek) * li zulan li Êwropayê ma yûlîca
Avrûpa'da kaldî * em li gund dîmînî bu
köyde jêr yortiz e. 5. kalmak (hayauna sur-
dûnnek, yaqmak) * ji wê malbatê temû ev
zarok ma o a'lede 'in bu çocuk kaldî 6. kal-
mak (verlîgînê koronmak, surdurmeç) 7. kal-
mak (teyalatmak, vakol geçirmek) * ev çend
sazet in tu li ku mayî? kîc maite nerelerde
kaldî? 8. kalmak (sîmî geçirmek) * di
nav zarokan de yê ku derbas hûne ji he-
ne, yê ku manî ji çocuklar in çûnden ge-
qender de yê. kalulaz da 9. kalmak (aşu-
nmez, yûnmez dîwana gelmek) * crebe da
rê de ma arabe volda ka da 10. kalmak (er-
telemanak, geriye atmak) * çûna ma, ma ro-
ja îne gûnmez emma kaldî 11. kalmak
(gorev veya yerkesi içinde olmak, dîmek):
* ev kar bi tu ma? bu q'zara mi ka da? 12.
kalmak (bir şeyle kaplanmak, bir şeyle bu-
lanmak) * oke di nav dîmanê de maye e-
da dunan içinde kalîy 13. kalmak (bir iş
belli bir noktada bırakmak, ma yemekt):
* hîla jro ders li ser madaya dîrokê bîmîne
bu gün ders tarîh maddesinde kaldî 14. kal-
mak (-den geçmek) * xan ji bavê wê jû re
maye ev oke bîbaselê kaldî 15. kalmak
(-den geri kalmak, yapmamak) * mîvam
kafin, em ji gûstê man ma'afî pelê, ge-
mîmî kaldî 16. kalmak (belirli bir gelîle
geçirmek) * tevî du zarokan em bi mîv-
çekê tuan dî çocukla bu ma'aza kaldî 17.
kalmak (yetmek): * bi dîdanê temû nîma,
yêr û bêçarî ji pê rikîrîn dayak atmek:
kaldî, ora ku'rler de zovuruyêda 18.
kalmak (olmasız olarak, elvanak, meyrîbe
ge'mek): * rewya ku em rast îe harî, tenê
bî bûyera Sîx Reçev nîma karîştîgîmîz
vazîyet adêce Şeyh Reçev vasîsaya kal-
mîz 19. dîmek (çir yende olmak veya bu-
lunmak) * hi tîna serê xwe li vê îmîlê çawa
dîmî? tek başîna bu evde nîstî duruyê? 20.
kalmak * ma heca êvarê mîvîs ji wir
dîmîne? aqama kalar oida kalîer mi? 21.
kalmak (yazılmızi üç olarak) * eger te ji
Lafîmîyê bûya em da herçî dîman lîa
ma'dan dîmasîya'î dun q' kalîndîk - çerîn û
hestî bu den bu kîmek kalmak - çebîmayî
başî dîmek (gorkenç) bir şey varışında
yârmak: - êvarê aqama kalmak - fînalê
fînalê kalmak - fîkalê ikîmîle kalmak -
katusîyê sîna kalmak fînalê kalmak - li
bendî bîyarê (an ji qerarê) kîfîra kalmak
- li dîwîyê çawa kalmak - li durê zorê zo-
lî bîmek - li hîvîya bîyarê (an ji qerarê)
kîfîra kalmak - li pîstîyê sîna kalîrak - li
ruja qîymînetê kîzîmîe kalmak (tîstek) - li
ser talîh û sîndê (an ji çaus û fîkalê) (bu

şey) sîna kalmak - li tarîyê karîlîge kal-
mak - li nîman hayal memac, olîm kalîra
(veya dîmî) - weku lepêkî çuk yazîlarîy
olîmak * bîmîne dî xwezîyê de (an ji bîmî-
nîn dî xwezîyê de) hoşca kal (veya kalîn) *
ma ma'azê de * mayê ku hatîye mîlê (yekî)
pê re kîrîn etmedîgîmî bırakmamak (veya
kîmamak) * mayê ku pê qedîn gücû yet-
mek * mayê ku ru hîbêjî klîrîye yapîmadîge-
mî * mayê ku tu hîbêjî pê re kîrîn etmedî-
gîmî bırakmamak (veya kîmamak) bırakma-
mak (veya kîmamak) * mayê ku tu bîx-
wîzî yok yok îre istîsen varî * mayê tu
bîbêjî 1) îr dîdî (hîçbir bîçîmde, bîçîr
yolla) 2) talîra tuzlîsa tîdeğîrak, bol ve çuk
yîyîceğîmî bulîndîgî sofa) * nîman par-
yek man xwarîsî yîyîceğî dîmîyî ka manîak

mandelîq *m* mîndîmek
manç *m* karîsîçîn tarîmîçî
mand (I) *m* gelecek, az
mand (II) *m* yûnîma
mandak *m* dîşî çarîçî
mandal *m* mandal (çarîçîçî mandîçî)
mandala *bu* mandala
mandalîna *bu* 1. mandalîna (Cîrrus adî-
lî) 2. mandalîna (bu ağacın meyvesi)
mandalkîrîn *m* mandalkîrîn
mandal kîrîn *lîg* mandalkîrîn
mandalkîrî *m* mandalkîrîn
mandalîrîn *m* mandalkîrîn
mandat *bu* mandata (mandat)
mandatîer *adîb* mandatîer, mîmîçî
mandekîrîn (I) *m* hayrete dîçîrîne
mandekîrîn (II) *m* yûnîma
mande kîrîn (I) *lîg* hayrete dîçîrîmek
mande kîrîn (II) *lîg* yûnîmak
mandel *bu* mandele
mandele (I) *m* îmîçî, yûnîma
mandele (II) *m* hayrete dîçîrîne, sîşîkalîna
mandeleker *m* înkîrîe
mandelekerî *m* înkîrîe
mandelekîrîn (I) *m* înkîrîe etîne, yûnîma
mandelekîrîn (II) *m* înkîrîe dîçîrîne
mandele kîrîn (I) *lîg* înkîrîe etîmek, yûnîmak
mandele kîrîn (II) *lîg* hayrete dîçîrîmek
mandelekîrî *m* înkîrîe olînaç elîr
mandelîker *bu* mandeleker
mandelkerî *bu* mandelekerî
mander *m* înkîrîe * te ev dîçîgûş manî
manderê anu îyîdîrîmîdîn, dîneye gerî-
medî
mandêrek *bu*çîmî çîmî, olî, kalîkîrîtan (Man-
dropanî, otomîralî)
mandîm *m* kalîna
mandîm *lîg* kalînaç
mandî (I) *m* ge'ezek (dîba gelîrîmîş yûnîma-
çîk zarîmî, îstîkbal olî)
mandî (II) *m* yûnîgîmî, bîkîm - nebî? kîçîy gel-
le! (veya gelîmî)

mandibûn *w* yorulan

mandibûn *keş* yorulanak

mandibûnê derûnê *peş*ni peşketin

mandibûyên *w* yorulan

mandîker *ed* yorucu * tîm li ser tîştên giran

û mandîker diramîva hep aqû yorucu şey-
ler dîşanayêdu

mandîkirin *w* yarra

mandî kirin *êş* vermek

mandîti *w* yergînluk, bukînlîk

mandolîn *w* mandolin

mandû (II) *ed* 1. yorgun, bîtkir

mandû (II) *ed* 1. gusak, suç 2. lûta, yantî

manê *w* 1. arîlam, manâ 2. manê dîlam (bî o-
nermenin, bî tashîrîn, bî dîşîncenî vey
eserî an almak ucudîgî şey) 3. bitane - jû
bîrî çekmek (herhangî bî anlama dîmek) *
bînêre, te çawa manê ji gotîna me bîr hêk,
sûzîngûzî nêreye çekîr - jê çûn anîm kay-
nasîna uğrînak - jê gîrtin balane arînak
bî -ya lîm a peyvê (an jî keşîmêyê) kelî-
mîna tan anîlanîyle -ya tîr û dîşê çî tîvî
hev e? dam üstünde nakîşîm, vur belme
kîzîmî -ya xerab jî (gîlîmekê) bîrlî (bîr
sözlî tîpîya çekmek)

manedar *ed* anlurî 1. manalî

manedarî *w* anlurîlîk

manedarîkirin *w* anlurîndîrîn, anlurîndîrîn

manênîr kirin *êş* anlurîndîrînak, manal-
landîrînak

manêgî *hev* manekî

manê jê berîn *êş* çekmek (herhangî bî anlama
almak) * bînêre, te çawa manê ji gotî-
na me bîr hêk, sûzîngûzî nêreye çekîp

manek *w* tîrîms at, sayîla at

manekîta *w* 1. anlurîndîrîn 2. yorim, an

manê kirin *êş* 1. anlurîndîrînak 2. yorim-
lanak

manekî *w* tîrîms kîrak veyla at

manênî *w* se tîrîs

manênî *ed* 1. benzer, eş, emalî 2. gîrî - û
heşpayê (wî) tîne mîsalî manênî yuk

manênî *w* 1. benzerlîk 2. *ed* 1. gîbî, -e benzer
3. gîbî, mîzîcesîne, benzer biçîmde 4. gîbî,
benzerî * kesê manênî Ronî nîn e Ronî gî
bîsî yuk

manewîyal *w* manewîyal

manewî *ed* manevî

manewîra *w* 1. manevîra 2. *êş* manevîra tîskîrê
yapîrlan saçî dîrîmîsî)

manewîrakîrîn *w* manevîra yapîna

manewîra kîrîn *êş* manevîra yapînak

maneyî *ed* anlurîsî

manê (I) *w* ay (yîlîn bîkî bîlûmînden her bîr)

manê (II) *w* dîşî mînda

manê (I) *êş* mî mangê

manê (II) *w* bîrîmek -ya ku hê dîzî hîtiye
kel bî aşîkîrê dîzî ne eîserî urîtaya çîkar, hîç-
bîr şey gîzîlî kalîmaz -ya stewî gebe kalîma-

mîşîmek

mangadoş *nd* bîrîmek sîğîrî

mangadoş *w* nek sağîmî

manganêz, mangun kîrîn manganez, man-
gan (sembolu mn)

mangahî *nd* bîrî mangarîn

mangavan *nd* bîrî nekçî

mangavî *w* nekçîlîk

mangax *w* nek

mangê *hev* mangê

manger *w* 1. tîmek (kabarî mîşî toprağîn taşî-
nî, çîmînî ayaklanîk (pîn kûl anîlan şeyek
dîğî), tarak bîçîmînde urç) 2. diskaro, kîl-
vîrî

mangerkîrîn *w* 1. tîmeklîma, tîmek çekîne 2.
diskaro çîrîne

manîger kîrîn *êş* 1. tîmeklîmak, tîmek çek-
mek 2. diskaro çekîmek

mangêr *hev* mangêr

mangîrtin *w* grev -a bîrîçîtîyê açîk grev

man gîrtin *êş* grevî y. grev

mango *keş* mango, Hîrî kîrîzî (Mangifera
domestica)

manîger *w* yuvulîk, dîşîgîr, ulîngîyan tîs

manîx *w* kedî yîrvîsî

manî (I) *peş*ni manî

manî (II) *w* manî (heçelî, kîlîyêk hîsk şîrî)

manî (III) *w* 1. manî, engel, güçlîk 2. *w*
kâhyî kâhyî * ta manî serê mînî? keyîlî-
mînî kâhyîsî mîsînî? -dexîstîn 1) engel çî-
kîrînak, güçlîk çîkîrînak, zorlîk çîkîrînak
2) aksîlîk çîmek -yek derketîn aksîlîk çîk-
mek -ê serê *w*ê ye başîna buyrak -ê kîfî
(yekî) nebînî (bîrîmîn) keyîlîmî kâhyîsî el-
mîmek

manî (IV) *w* lahare

manîbûn *w* engel olîna, çîle ne

manî mînî *êş* engel almîk, önlemek

manîdar (I) *ed* engellî

manîdarî (II) *ed* manîdarî, anlurî

manîdarî *w* anlurîlîk

manîdarîkirîn *w* anlurîndîrîn, îfîdelendîrîne

manîdar kîrîn *êş* anlurîndîrînak, îfîdelendî-
rîmek

manîfaturî *w* manîfaturî

manîfaturîfîtoş *nd* bîrî manîfaturîçî (satîr,
kîrîs)

manîfaturîfîroşî *w* manîfaturîçîlîk

manîfesto *der* 1. manîfesto 2. manîfeste * ma-
nîfesto *w* partîyan partî manîfesto

manîker *ed* engelleycî önleyycî

manîkîrîn *w* 1. bitane manî, vesîle bîlmîz, a-
yak sîrtîme 2. ayak sîrtîme (gînderîler, yere
ustêgî ile gîtîrîne) 3. ayagîmî sîrtîme (ver-
len bîr uşîğîrdan almî)

manî kîrîn *êş* 1. bîlmîze arîmek, vesîle bîl-
mek, ayak sîrtîmek 2. ayak sîrtîmek (gînde-
rîler, yere ustêgî ile gîtîrînek) 3. ayagîmî sî-
rtîmek (veçelî bîr şîşîğîrdan almî)

maruz *m* 1. sergi sergilerine 2. panayı
 maruzkârın *m* sergilene
 maruz kirin *ğ*ğ sergi etmek
 maruzvan *adâf* panayıcı
 marû *avî* *zâid* su yılan (Natrix piscator)
 marû *çavşillover* *zâid* koban (Naja)
 marû *dişçidayî* *ad* bir tar heretik yılan
 marû *kor* *zâid* kör yılan (Typhlops variegatus)
 marû *mertol* *zâid* kobra (Naja)
 marû *mirdarok* *zâid* engerek (Vipera aspis)
 marû *rey* *zâid* 1. kara yılan (Coluber) 2. *we*
 sıza, güvebilmez kumse 3. *we* kara kedi
 marû *şivaran* *zâid* ök yılan
 marû *yılané* *zâid* mercin yılan (Elaps carolinus)
 marû *reyar* *zâid* ök yılan
 marû *tir* *zâid* ök yılan
 marû *xixişuk* *zâid* çingirekli yılan (Crata-
 lus)
 marugurîn *m* marugur, birkisel yağ
 margesli *ad* yılan tarafından üsülmüş (ılan)
 margê *mürê* *zâid* kırkayak
 margêsk *zâid* kertenkele, keler
 margir *zâid* yılanak
 margise *zâid* öküzleminin
 margisk *zâid* 1. sağın yılan 2. kertenkele
 margiros *m* 1. öküz keçik 2. dışsız erkek
 kekik
 margise *zâid* öküzlemin, kaya keleri
 margisk *zâid* engerek (Vipera aspis)
 margiska *avê* *zâid* semender (Salmandra)
 margjuk *zâid* kertenkele, keler
 marî (I) *m* d ş. kekik
 marî (II) *av* üvey
 marîfet *m* 1. marîfe (huner, ustalık) 2. marîfet
 (uygun olmayan, can sıkıcı davranış veya ist)
 3. marîfe (bilim, bilgi)
 marîfetnok *ad* marîfetsiz
 marîjek *zâid* semender (Salmandra)
 marîjok (I) *zâid* sürünger
 marîjok (II) *zâid* kur yuca, su sarımsağı (A-
 nastrochium)
 marîna *m* marîna (yaz kurumu)
 marîpişt *zâid* otluga, bel kenığı
 marj *zâid* marj
 marjdar *av* marjli
 marjînal *ad* marjinal
 marjînalbün *m* marjinalleşme
 marjînalbün *ğ*ğ marjinalleşmek
 marjînalîrin *m* marjinalleşirme
 marjînal kirin *ğ*ğ marjinalleşirmek
 mark *m* 1. mark (Alman para birimi) 2. mara
 (Finlandiya para birimi)
 marka *m* marka, belik
 markadar *ad* markalı
 markafirus *zâid* markas,
 markaj *zâid* markaj
 markakirin *m* markafirma

marka kirin *ğ*ğ markalamak
 market *m* market
 marketvan *zâid* marketçi
 marketvanî *m* marketçilik
 markî (I) *ad* marka (bazı Batı devletlerinde
 kupa ile düğ arasındaki sayılılık bir üyusu)
 markî (II) *h* sürüne sürüngenlerin hacakla-
 rı olmaksızın bir yüzeyde ilerlemesi
 markî çün *ğ*ğk sürünmek (sürünerek ilerle-
 mek)
 markicüyin *m* sürünüş
 markiz *m* 1. markiz (markinin esi) 2. markiz
 (bu tür keçik)
 markir *zâid* kör yılan
 Markist *zâid* Markist, Marxçı
 Marksizm *m* Marksizm, Marxçılık
 Markşparê *zâid* Markşçı, Markçi
 Markşparîzi *m* Markşizm, Marxçılığa
 markû *bu* marku
 marley *m* marley
 marpurîşk *zâid* doğurgan kertenkele
 marmarîşk *zâid* bir sürüngen (Hayvan)
 marmarok *zâid* kertenkele, keler
 marmaroy *zâid* kertenkele
 marmaroy (I) *zâid* dana yağı (Arut)
 marmaroyş (II) *zâid* doğurgan kertenkele
 marmarok *zâid* bir sürüngen (Hayvan)
 marması *zâid* yılan balığı (Anguilla)
 marmedal *m* marmedal
 marmişke *zâid* kertenkele
 marzâlî *m* 1. yılan zehrinin emmelece hastayı
 tedavi eden kimse 2. *ad* sıza, sürüngen,
 filulevereye ekacı (aygılayan zâid) 3. ebur
 marmişke *zâid* bakaleminin
 marmita *zâid* ağ sıçan (Marmita marmita)
 marmişli *ad* ince, uzun ve narin * tîlîğ pîçiyê
 marmişli *ince*, uzun ve narin pîçinok *av*
 marî *m* pembe topağı
 maro *m* yılan (çocuk dilinde)
 maroje *zâid* kuşkuşmaz (Aspidogloss ophi-
 maris)
 marok (I) *biye* dolana, kurbağan, yılanok, ol-
 yaran
 marok (II) *bu* zâid marok
 maroken *m* 1. maroken 2. *ad* maroken (maro-
 kenden yapılmış olan)
 marokvan *zâid* marokken
 marokvati *m* marokencilik
 marolî *zâid* bir tütün bitesi türü
 marpêç *m* marpuç (margile marpêç)
 marpêçlîroş *zâid* marpêççi (sazan kumcu)
 marpêçkur *zâid* marpêççi (mal edeni)
 Mars *zâid*, Mars, Merih (Mars gezegeni)
 mars *m* mars (tavlâ oyununda) ~ bün çânî ol-
 quk ~ kirin mars etmek
 marsela *bu* mesele
 marş (I) *zâid* 1. marş (muzik parçası) 2. *av*
 marş (askerlikte yürü komutu) ~ *ad* marş
 marş

marş (II) marş, orkestr marşı
 marşag *bir marşək*
 marşək *w marşək*
 marşın *w marşın* (tek kurşun atan bir çeşit tülək)
 marşını *w marşını* (bir əlkel rüzi)
 marşok *w marşək*
 Marşuni *adət* 1. Marşni (Katolik Səyyar: cəp-luluğu) 2. Marşni (bu topluluğa mənsub olan kənd)
 marşın *w* (ta dişli dıran)
 marşur *adət* vilənli
 marşyışk *adət* kəndəkələ
 marşzək *bir marşzək*
 marşzəkə *w* bu tür dülün
 mas (II) *w* mas ayakkabı
 mas (III) *w* mas
 mas (III) *adət* bürülce, H:nc bezelye
 masa *w* masa
 masajker *adət* masajçı
 masajkeri *w* masajçılık
 masdar *w* masdar (səyyar: fətri)
 masə (I) *w* masə *→ya* mükətlə *→ki* masəsi *→ya* mivisində yazı masəsi *→ya* təmiləndində (anji mütəvəziyə) təvəziə masəsi *→ya* xurikən sər soğak bife
 masə (II) *w* mas ayakkabı
 masəndis *w* yazı masəsi
 masəra *w* uzun əkmə
 masir *w* uzun sığın
 masiyə beqəri *adət* ala balıq
 masiyə bəhuşlə *adət* cənər balığı (Macropodus varidaurus)
 masiyə deqşn *adət* pıstı balığı
 masiyə hespiği *adət* demiz otı
 masiyə ləko *adət* yayın balığı (Silurus glanis)
 masiyə piştpan *adət* çapək (Abramis brama)
 masiyə səld *adət* tığa (Clupea harengus)
 masiyə şlr *adət* kələk balığı
 masiyə tül *adət* güdək
 masiyə tülüşki *adət* balıq başula nəs
 masiyə zərək *adət* tən balıq
 masiyə zərin *adət* kirmizi balıq, kəvuz balığı
 Ması *adət* Balıq
 masi *adət* balıq *→* gətirən balıq tutmaq *→* jil verə *→*xe gəpi dibe balıq başları kəşən *→* tülüşki kərin balıq buğulması *→*ye deqşn pıstıbalı-
 ғы *→*ye nava kevirən *adət* kaya balığı (Gobius gulosus) *→*ye ringan ring balığı
 masiba *adət* mahlük
 masidank *w* akvayum
 masidar *adət* balıq
 masif *w* masif
 masifiroş *adət* balıq (satan kənd)
 masifiroş *w* balıqçılık
 masigir (II) *adət* 1. balıqçı 2. balıqçı (balıqçı-lara örgü) * qəhvəxanəyə masigirah balıq-çı kəhvəsi *→ya* bərasf k yə balıqçılığı
 masigir (III) *adət* 1. balıqçı (Ardea cinerea) 2.

3. kele kuşu, kara batak, yalı çapkanı
 masigir *w* balıqçılık
 masihəspik *adət* demiz otı (H pprocampus hip-pocampus)
 masihülək *adət* sardalyə (Clupea psetchodus)
 masihüt *adət* balıq
 masijark *adət* balıq otu
 masijehrik *bir* masijark
 masijehr *adət* balıq otu
 masijüji *adət* kirpi balığı
 masihərtülək *adət* kalkan balığı
 masihərtülək *adət* kalkan balığı (Scophthalmus maximus)
 masiko *adət* masiko
 masile *bir* məhsul
 masilok *adət* fok balığı
 masimirean *adət* gümüş balığı (Atherina presbyter)
 masimisa *adət* dil balığı (Solea vulgaris)
 masipan *bir* masipank
 masipank *adət* sazan (Cyprinus carpio)
 masipek *adət* ketil (Mugil cephalus)
 masipisik *adət* yayın balığı (Silurus glanis)
 masisortik *adət* kirmizi balıq
 masistərk *adət* demiz yıldızı (Aster)
 masivür *adət* kələk balığı (Xiphias gladius)
 masivan *adət* 1. balıqçı 2. balıqçı (balıqçılara *→*ye)
 masivan *w* balıqçılık
 masivə *adət* yarık
 masivəne *w* balıqlar
 masivənik *adət* som balığı (Salmotrilar)
 masivülək *adət* kirpi balığı
 masivür *adət* balıqçı (balıqla bəstədən, balıq yiyən)
 masivür *adət* balıqçı (balıqla bəstədən, balıq yiyən)
 masivürin *adət* kirmizi balıq
 masivür *adət* gümüş balığı (Atherina presbyter)
 masik *w* masik, yaz kələki
 maskanyin *adət* maskanyin
 maske *w* 1. maske 2. maske (korunmaq üçün o-
 zel olaraq yapılırs. yüzə geçirilən şey) *
 maskeyə *guzə* *guzə* maskesi 3. maske (yüz
 və bəyut güzəlliyi üçün tikilən süzən kəmə)
→ya *guzə* *guzə* maskesi *→ya* kərnayəli kar-
 naval maske
 maskeat *adət* maskeli
 maskekarin *w* maskələmə
 maske kərin *adət* maskələmək
 maskekəli *adət* maskeli, maske sətülünmə, mas-
 ke təklimə
 maskot *adət* maskot, uğurluk
 masülək *bir* masülək
 mason *adət* mason
 masonli *w* masonluc
 masontli *w* masonluc
 masor *adət* masor, masajçı

şwe de mat bûbû, tê temase dîklê herkes
yerînde domuş ana bakîyordî 2. mat ol-
mak 3. dutgunlaşmak

matbûyîn (I) *m* matlana

matbûyîn (II) *m* 1. donakalis, domup kalma,
donna (belemnedik bir durum karşısında
hareketsiz kalma) 2. mat oluş

matem *m* matem, yaş

matematik *m* matematik

matematîkî *ad* matematiksel

matematîkzan *ad*le matematikçi

materyal *fe'el* materyal, özdek

materyalist *fe'el* materyalist, özdeklî

materyalizm *fe'el* materyalizm, özdeklîlik

matelîx *fe'el* bir-birli

matê *ê* kerdêş, bacî teklîfî, kuruşmada

matk (I) *m* beşik

matk (II) *m* sume (goze çekilen)

matî *m* hayret çeklenmedik, garîp bir şeyin
sebeup ululağı yaşıklîk

matîne *m* mînce: -ya gel (tu ji xelkê) *m* talik
matîneşî

matîşer *h*-er şalima, kurlağan,

matîkîrin (I) *m* matlaştırma

matîkîrin (II) *m* 1. hayretle düşüme, domup
kalmasın sağlama 2. mat etme

mat kirin (I) *lgh* matlaştırmak

mat kirin (II) *lgh* 1. hayrete düşürmek, do-
nup kalmasın sağlanmak 2. mat etmek

matonan *m* baka kalma, dona kalma, hayran
kalma

mat onaq *lgh* baka kalmak, dona kalmak,
hayran kalmak

matmuyîn *m* baka kalış dena kalış, hayran
kalış

matnazel *m* matnazel

matn *m* çarullastik

matol *m* parçuk toplama işi

matrîs *m* matris

matûrge *m* iki kîrafî duz ve eşî olup bir elîfe
tululup kullana bilên orta ağırlıkta taşı çel-
kî

matûp *h*-ûp 1. masup (Şawerîna mahagewî) 2.
masun (hu agewin kerestesi) 3. wî mat u (do-
arlan yapılmış olan)

matwe *m* süre, müddet, vade - **donîn** süre tanı-
mak - **dîrêy kirin** süre, uzatmak -*ya ka-*
ratînayê karantina süresi -*ya qerimîne*
kulûçka domeni (veya devri)

matwêrî *m* süre aşımı

matwêdên *m* süre tanıma

matwe *dan* *lgh* süre tanımak

matwedar *za* süreli, müddetli, vadeli

matwedayîn *m* süre matwîna

matwêndîk *za* yakın süreli (veya vadeli)

matwepîv *m* süreyazı, süre ölçen, kronograf

matwepîvî *m* süre ölçümü

matwer *m* gul suyu

matwên *m* ara yer, aralık

maxî *m* dışı domuz

maxîzer *m* (Wilhelm von Mauser'ın nöbeti)
maxzer

maxvna *fe'el* mînaşu

maxvnavan *fe'el* maxvnav

mat (I) *m* iki kîrafî arası mesafê

mat (II) *m* yağın, istîf (çah veya mese yapmağî
yağın, mese hikîkîler için)

maxvne *h*-er maxzerah

maxvrawa *m* maxvrawe

maxvze *m* maxvze -*ya* elîan kafekeyon maxv-
zawî

maxvzî *m* maxvzen

maxvda *za* çarvîn

maxvdabûp *m* çîkînkîleşme

maxvda bûn *lgh* çîkînkîleşmek

maxvdatî *m* çîkînkîlik

maxvîl *m* iki yaşında deve

maxvuf *m* gözleme

maxvwe *ê* 1. şarkî 2. yukû 3. *ê* be sen de

Maya *ad* Maya (Maya) balık

mayo *m* maya, tîyene

mayun *m* maya

mayasîl *h*-er mayesal

mayasê *ê* kîrînlîrin bir olay karşısında hay-
retlerini göstermek için kullandıkları üblem

maye (I) *m* dışı deve

maye (II) *m* 1. sermaye 2. wî kalîk 3. mat kî-
lan

mayestr *m* bester

mayîn *m* mayîn - **binax kirin** mayînlemek -
çaldîn mayîn düşömek - **kîrîn binê** erdê
mayîn düşömek

mayînger *ad*le mayîn tarayıcı

mayîngerî *m* mayîn tarayıcılığı

mayînger *ad*le mayîncî

mayînkîrîn *m* mayîncîlik

mayîn kirin *lgh* mayîncîlemek

mayî (I) *za* 1. kalan, anık, bakiye 2. kalan (ar-
ta kalan) 3. kalma 4. bırakılmış, mîtruke

mayî (II) *fe'el* *h*-er

mayîkîrîn *m* mayîncîleşme

mayî kirin *lgh* mayîncîleştmek

mayîn *m* kalim, kalış - *ew* - *e* kalış *o* kalış

mayîndar *ad* kalıcı

mayînde *za* 1. kalıcı, payidar (süreklî, geçici
karşın) 2. kalıcı (her zaman peçelîliğîna
surduracak olan) 3. köklî * çareserîyêke

mayînde köklî bir çözümlü 4. kalın - bûn
kalıcı olmak, payidar olmak

mayînde bûn *m* kalıcılaşıma, süreklîleşme

mayînde bûn *lgh* kalıcılaşımaq, süreklîleşmek

mayînde kîrîn *m* kalıcılaştırma, temelleştîrme

mayînde kîrîn *lgh* kalıcılaştırmak, temelleş-
tirmek

mayîndetî *m* kalıcılık

mayîne *mat* kalim

mayînî *ad* kalıcı, kalı

mayînîlî *m* kalıcılık

mayo *m* mayo
 mayonez *m* mayonez
 mayonezlikri *af* mayonezlikri
 mayox *af* kalıcı, baki
 mayoxi *m* kalıcılık
 mayyaté *f* kardeş, bacı (teklisfis konuşmalar da)
 mayyentik *betim* bu birku
 mayşor *kitob* Alınan gümeşi
 may té çün *libw* müdahale etmek
 maytêker *adib* müdahaleci, karıştıran
 maytêkeri *m* müdahalecilik
 maytêkerin *m* müdahale
 may té kirin *libw* müdahale etmek
 maz (I) *m* mazmaz
 maz (II) *m* - uç yaşınıla keç. 2. kart çeşitliği ve kâğıdı (kâğıdı) = çeltek maz kartı - nek
 mazad *m* mazat, ayık artama
 mazadker *adib* mazatçı
 mazadkeri *m* mazatçılık
 mazbeta *m* mazbeta
 mazbûn *m* kardeşim
 maz bûn *ligü* kardeşim
 mazelik *bir* mazizerk
 mazeret *m* mazeret, geçecek - dilin mazeret bulmak
 mazharî *af* *m* mazhar yet, sig
 mazik *m* mazik
 mazî *betim* (Thuy) mazî - yê hesir bir tür mazî - yê panik bir tür yasî mazî - yên xwe Ji dara (yekî) jê kirin (bir yte) dokîlanje son vevêk
 maziğin *adib* maz, repliyacı
 maziğini *m* mazi toplama
 maziğiyet *adib* omurgu
 maziğisan *adib* mazi toplayıcı
 maziyanî *adib* mazi toplayıcılığı
 mazizerek *adib* keles
 mazli *m* kağıtın süclü olmağı
 mazmaz *adib* bel kemği
 mazmazik *adib* bel kemği
 mazmazîk *adib* deşgar kötenkele
 mazmazk *adib* 1. omurga, bel kemği 2. omurga (genlerde) 3. omurga, esas (mec)
 mazmazkgelel *adib* omurgalılar
 mazmûr *m* Süleyman peygamber n kursa, kitabı
 mazor *m* bir reyi mazrak
 mazozîst *adib* mazozîst, uz ezer
 mazozîzm *adib* mazozîzm, or ezertik
 mazot *m* mazot
 mazotfîş *adib* mazozçu (satan kimsel)
 mazotfîşçi *m* mazozçuluk
 mazotkîris *m* mazozlanma
 mazot kûrin *ligü* mazotlanmak
 mazûhan *adib* ev sahibi (evine konuk çağırın kimsel)
 mazûhanî *m* ev sahipliği

mazûpişt *adib* arturga
 mazûryûm *m* mazuryum (teknelyum'un eski adı)
 mazûvan *adib* ev sahibi (evine konuk çağırın kimsel)
 mazûvani *m* ev sahipliği
 me (I) *m* me (kuzu meleşmesi)
 me- (II) *af* emîh kipinin olumsuzluk öneki
 me (III) *e* 1. biz (bükün'ü halde, şimdiki zaman, gelecek zaman, emir söz dışındaki geçmiş zamanın tüm zaman çekimlerinde kullanılır) 2. biz (resmî konuşmalarla bazen birinci tekil şahıs zamiri "ben" yerine kullanılır) 3. biz (bazı yazarlar "ben" zamiri yerine kullanılır) - buwerî pé anî mazdîk, amenna - buwerî pé anîye bir kere manuşiz - beşçe danî bi nezani jî der de hat got ez xweşt tu emati f dagdan gelip bağıdakan kovmak - bi tê ke 1 f bi zi yoltê (veya yoltê-lî) 2) heta hat çarzi pîr - bi surê xwe qelû e 1) - buşinla beşer 2) azî çoga saymê (veya tutmak) - bi letimê qelû e azî çogê saymak (veya tutmak) - behuşinê bi çî beğ çayin, af buşurîn - bihar bi çî beş xwe anî göründü Sivastin buğzê (umurla deklelen süzge tirs yende çelışî) - çî got tembûra me çî got laz ne dedîkê me anî çî - çî jê yel anasîr eşek kovdikan! - daye navê ya berû ya merû - daye navê ha li çokê ha li qirikê batti batak yan gider - daye navê ha li saçê, ha li çokê harti batak yan gider - erzihal li xwe da salâm verdik hocalu ektik - ev dî e paşin bi bir anî gelen zidant arzu - genin avêt - eç hilanî arpa ekim jani çakti - got iliya te buş, havê te hat aron yaha taban yaha - got qey 1) zararetik ki 2) derken - me got qey em ilê avarê hişinê wê derê - lê amex nivê pevê em giştinê aksimlan uwe vataçêz derken, amex gece yası varabîdîk - got ê ne got der deşiz (he şan, o şreda) - hêka hev ileganîye ne vaxêkêr biliz, biz kuk kayîyêz, sibûmêzi biliz - hîndik jî Xwedê xwest, Xwedê plr da me karim mîodig: bir gûz, Allah verîi iki gûz - hindikîyê te bi plrî qelûl kir azî çogê saymak (veya tutmak) - hiç jê hevî nedîkêr 1) hiç ummayuduk 2) uzulmadik - iman pé anî mazda, amenna - iman pé anîye bir kere manuşiz - jî vî lîştî hevî nedîkêr olar şey degil - jixwe daye navê anasîr zal! (veya salayim!) - keul î bel kir, hînekî dîa (hatim) xvarin davûit laz çaldik parsayî başkasi topladi - kîim kir Xwedê zêde hîke Allah zêde eşim, zêde olsun - li hev kir? tamâm mî, bulagîz mî - lolo kir lîlê hat arpa ekim dar çakti - ne buwer e kulagîna manuşinê - negul here lîkuje vîr dedîse (veya dedîse) oldir demedim (veya demedîk) ya -

rujiya *Awê Awar?* we gonah *ışteok?* -
sibêtiya (yekî) kîrtiya we çiyekêr. bîlî z -
sîlav dayê em payman hûm selâm vekirê
borçlu şîstik - zû de kûmyaya hew xwendî-
ye biz kirk kişiyê. birîmanîzi bîrîsîz - *Awê*
ayêltiya (tor ê) heştê te (an ji we) aîm zî zî-
ganok

meâl *m* meâl, mîzâ

meâlî *m* meâlî, öğretilî

meaş *w* maş, aylık - dan maş ver nek. aylık
vermek - grun (an ji stendin) maş almak
aylık almak

meaşgî *w* aylîk

meaşgîrî *w* aylîklîk

meazûfah *k* meazûfah

mebeh (I) *m* be (birer yemînê veya akil-
ca zayıf, husus birinîn malın yareten kimese)
2. vasi (ölen bir kimsenin vasiyetini yerine
getirmekle vasetinli kimsel)

mebeh (II) *m* be (birer cizgîleri belog n olan,
gûmêr bîitigî ziyenalarıyla nigîlarêgî tîy gû-
zûmê sey)

mebehî (I) *w* vasetîk

mebehî (II) *m* mebeh

mebest *m* 1. maş, mîkîsî, erek 2. gaye - ek li
be (yekî) hûm maksat gûmek

mebestdar *m* 1. amacî, maksatî. erek 2. gaye-
yek

mebestdarî *w* 1. amaçlılık 2. fîrî erklîklîk

mebestî *m* erkesel

mebestkîrîn *w* amaclamak

mebest kîrîn *îg* amaclamak

mebestkîrî *m* amaclanmış olan

mebestvanî *w* erçekçîlîk

meblax *m* meblag, kîr

mebrê *hw* mebrê

mebrûm *m* bir tür kîmas

mebûs *m* mebr. mîllet vekilî -ê serbîrîwe
bagîmsîz mîllet vekilî

mebûsî *w* mebrîstîk, mîllet vekîlîgî

meâl *m* 1. meâl (derman, fakat, derîklî) 2.
we fîrsat - dan (yekî) (birer) fîrsat tagla-
mak (veya vermek) (ji) - de ketim derman
kesîmek (veya dermanları kesîmek) - me-
mun 1) meâl kalmamak, tîkî: kîrînmak
2) dama dîmek - tê de neman meâl kîl-
mîmak -*wa* (yekî) neman meâl kalmamak
meâl -*wa* *Awê meâlîm cîka yal bulamîmak*

meâlkeye *m* fîrsat

meâlkeye *w* fîrsatçîlîk

meâlqasî *m* gîrîn yeqîne dîrmîz

meâlî *m* 1. bedava, parîsîz 2. parîsîz vatîlî
okî

meâl *w* meâl

meâlî hîmîrtî *w* meâlî meâlî mîrîst

meâlîlar *m* meâlî

meâlî *m* meâlî

mebûr *m* mebrur - bûn mebrur olmak - kî-
rîn mîlîstîr etmek, mebrur etmek - man

mebrur kalmak -î (tîstêkî) kîrîn (durur)

mebrur tutmak

mebûr bûn *m* mebrur olmak, zorunda olmak,
durumunda olmak (veya bulunma)

mebûr bûn *îg* mebrur olmak, zorunda ol-
mak, durumunda olmak (veya bulunmak)

mebûr bûyîn *m* mebrur oluş

mebûrîyet *m* mebrûriyet, vîkûm

mebûrî *m* 1. mebrur, zorunlu 2. zorun, zor-
unlu * oksîjen *ji ho jîne mebrûrî* ye oksî-
jen hayal tîm zorunludur 3. zorunlu (okîjal
etmek kalmîza, mîkîsîz olan) 4. *w* zorun-
lu

mebûrîkîrîn *w* mebrurî kîrîn, zorunlu kîl-
mî

mebûrî kîrîn *îg* mebrurî kîrîn, zorunlu
kîrîn

mebûrîtî *m* mebrûriyet zorunluk, zorunlu-
luk

mebrûrkîsîn *w* mebrur etmek

mebrûr kîrîn *îg* mebrur etmek

mebrûrîman *w* mebrur kîrîn, zorunlu kîrîn

mebrûr man *îg* mebrur kîrîn, zorunlu
kîrîn

mebrûrîmîyîn *w* mebrur kîlîgî, zorunlu kîlîgî

mebrû *w* mebrur, dergî

mebrû *w* okîm toplayîp gîrdeter mebrû-
mî tas kûvelî

mebrûye *w* mebrûye (bu gonah pîta)

mebrû *m* mebrûye

mebrûtî *m* mebrû

mebrû *w* 1. mebrû, parlamento 2. mebrû
îdîstîr toplanîsî -*wa* newegeran mîllet

mebrû -*wa* şamîndatînê yasama mebrû -*wa*
sazamîkîr kîrîn mebrû

mebrûgerîn *m* dîyan toplanîsî, mebrû to-
planîsî -îdîstîr mebrû kîrîn

mebrû *w* vîgîmak

mebrû *w* mebrû, dergî

mebrû *m* toplanî

mebrû *m* mebrû

mebrû bûn *w* mebrur olma

mebrû bûn *îg* mebrur olmak

mebrû bûyîn *w* mebrur oluş

mebrû *m* mebrû, okîk * mebrûye *heştê dere a-*
kağî

mebrû *hw* mebrû

mebrû *m* kîrîk, kîyîk kîrîgî

mebrû *hw* mebrû

Mebrû *m* mebrû (Zerdîştî dînînden olanlar)

Mebrû *m* mebrû

Mebrû *m* mebrû

mebrû *m* mebrû, sapîk (dîlîze davranîşlar
olan)

mebrû *m* mebrû (suç icrî)

mebrû *m* mebrû

mebrû *m* 1. mebrû, belîrsîz, bîlînmeyen 2.
we bîlînmîdik, bîlînmeyen

mebrû (I) *hw* mebrû

med (II) *m* mesale
medah *mâdâ* 1. meddah 2. evazîl, öven
medâhî *m* 1. medâhîlik 2. avuzluk
medar *m* geçim
medârî *m* geçim, geçirme
med ezîr *ezâm* meddüzce, gelgit
medfâ *m* medet, yardım
medfâkür *m* medfâkürün
medek *m* dışı çarşık
medenîyet *m* medenîyet, uygarlık
medenî *m* 1. medenî, uygar * elvakeke medenî medenî har toplum 2. medenî, uygar (kültürlü, eğitilmiş, görgü kurallıca, uyum kurucu) * müravekî medenî uygar olma
medenîbûn *m* medenîleşme, uygarlaşma
medenî bûn *leşh* medenîleşmek, uygarlaşmak
medenîkîrîn *m* medenîleşirme, uygarlaşırma
medenî kîrîn *leşh* medenîleşirmek, uygarlaştırmak
medet (I) *ezâm* tropika
meder (II) *m* geçim
medera *ezâm* mîlî oğlak dânenesî.
mederî *ezâm* tropika
medfen *m* definalanacak yer, günölencek yer
medfînî *m* bî rîzâ sî'â yemek
medh *bûn* merh
medhuş *zâ* semem, some
medhayâtîn *ezâm* medhayâtîn
medîm *m* malurum, yoksun
medlûn bûn *leşh* mahrum olmak
medlûmî *m* malurum yer, yoksunluk
medor (I) *m* çevre, etraf
medot (II) *m* 1. mengersî, muringöz mengersî 2. pas
medorkîrîn *m* presleme
medor kîrîn *leşh* preslemek
medor yah *ezâm* mengersî
medorvânî *m* mersî geresîlik
medteb *m* çeşitli çeşitli
medtubaz *m* madtubaz
medrubazî *m* madrubazîlik
medrese *m* 1. medrese (İslam dîni kullarına uygun eğitimin verildiği yer) 2. okul
medresevânî *m* medreseli
medresevî *m* medreseli, medreseden mezun olmuş olan
medrûn *bûn* medîm
medû ezîr *ezâm* meddüzce, gelgit
medûz *ezâm* deniz anası
medvîş *m* sersem
medvîşî *m* sersemlik
medya *m* medya -ya dîrbârî görsel medya -ya idvîşkî yazılı medya
medyûm *ezâm* medyûm
medyûmî *m* medyûmluk
medyûvâtî *m* medyûvâtîlik
medâ *m* fayda, yarar, istifade - je wergirtin - den faydalanmak -- jâ kîrîn fayda vermek

med -yi (....) hatîk -e yaramak
medfâdâr *m* faydalı, yararlı
medfâdâr bûn *m* faydalanma, yararlanma
medfâdâr bûn *leşh* faydalanmak yararlanmak
medfâdârî *m* faydalanma, yararlılık
medfâdâr kîrîn *m* faydalandırma, yararlanırmak
medfâdâr kîrîn *leşh* faydalandırılmak, yararlanılmak
medfâgirtin *m* faydalanma, yararlanma
medfâgirtin *leşh* faydalanmak, yararlanmak
medfâgirtî *m* faydalanmış, yararlanmış olan
medfândîb *m* âzâmlıkta
medfândîb *leşh* âzâmlıkmak
medfundî *m* zâmlık, âzâmlıkmış
medfâperest *ezâm* 1. faydalı, yararlanmacı 2. fâ faydalı
medfâperestî *m* s. faydalılık, yararlanmacılık
medfâperestî *leşh* faydalılık
medfâperwer *ezâm* faydalı, yararlanmacı
medfâperwerî *m* faydalılık, yararlanmacılık
medfâwergirtin *m* faydalanma
medfâ wergirtin *leşh* faydalanmak
meder *m* 1. unut, unut (çeme) 2. unutt (bu duyguyu veren kişiye veya şey) 3. bîsar 4. unkan, olarık - dîm 1) unutt vermek 2) unkan vermek - kîrîn unutt etmek -a (yükî) bîrîn unudum, karmak -a (yükî) mah lî Xwedê - sî Allaha karmak
mederdâr *ezâm* umutlu, umutlî
mederdâr bûn *m* umutlanma, umutlanma
mederdâr bûn *leşh* umutlanmak, umutlanmak
mederdârî *m* umutluluk, umutlîlik
mederdâr kîrîn *m* umutlandırma, umutlandırmak
mederdâr kîrîn *leşh* umutlandırılmak, umutlandırılmak
meder medî *ezâm* umutlu, umutlî
meder medî *m* umutluluk, umutlîlik
medhûm *m* medhûm, kavram
medîk *m* yemlik (bu-yemlikte yer verilen yer veya kap)
medî nâzîg *nâzîg*
medîm *m* aşınma
medîm *leşh* aşınmak
medîş *ezâm* medîş, yok
medkûre *m* medkûre, dikû, idzâl
medîsk *m* kevgü
medîl *m* 1. put (uç derz tel; plâsten bökülmeş ipki) 2. tel (tânu metalardan) o plâstîk kapıya karşı çarçab- ince uzun nesne)
medîtûne *m* ekşilli bir yemek
mega *ezâm* mega (kısaltması M)
megafon *m* megafon
megaherîz *m* megaherîz (kısaltmasıMHZ)
megafoman *m* megafoman, benî
megafomanî *m* bîrîn megafomanî, büyükük hatîlî
megafon *m* megafon (kısaltması M)

megatuni *af* megatoniñ
megawat *f* *af* megawat
megawaf *af* megawaflık
megbes *m* meşlik (kat. zıyusu)
mege *g* meger, megerne ~ ku meger ki
megez *kur* meş ü megez
meğne *f* meşgin, meşle
meñ *m* 1. ay (yıl) n on iki hâlininden her bir-i) * meñu avrêñe pisan ay 2. ay ay (on) arda gelen iki yem ay arasındaki süre) 3. ay (bu ayın herhangi bu günden önceki ayın aynı gününe kadar geçen veya yaklaşık olarak 30 gün olarak kabul edilgen süre) * eskar diñ meş meñan de diñqede bu ay ay da birer ~ bi) ~ ay be ay * deñeyñe xwe meñ bi meñ bide boronu ay be ay adeyecek ~ a heyvî kamerî ay ~ a muherremê muhareme ayi, malden ayi ~ a reşeniyê (an jî sebatê) sibni ayi, kuçuc ay ~ a sezê dol ayi

meñafe *m* meñfe

meñal *af* meñale

meñalî *m* meñalılık

meñan (I) *m* aşırma, aşırma

meñan (II) *m* kuzun, sırtları n

meñandin (I) *m* 1. aşırılma 2. yıpratma 3. malverme

meñandin (II) *m* kuzulama, s. adırma, sındırış

meñandîn (I) *bg* 1. aşırılmak 2. yıpratılmak 3. malvermek

meñandîn (II) *bg* 1. kuzulama, s. adırma

meñandî *af* aşırık, aşırıcı, kırık

meñane *m* 1. aylık (mucış) 2. aylık (ayda bir kez yapılan veya ş.kan) * cişwî meñane aylık toplanî * kovara meñane aylık dergi ~ dan aylık vermek, maaş vermek ~ stendin (an jî girtin) aylık olmak, maaş vermek ~ ya malîşimiyê (kurkenariyê an jî teqawidiyê) emekli aylığı

meñanêdar *af* aylıklı

meñanêdarî *m* aylıklılık

meñanî *m* 1. aylık (mucış) 2. aylık (ayda bir kez yapılan veya ş.kan) ~ dan aylık vermek, maaş vermek ~ stendin (an jî girtin) aylık olmak, maaş vermek ~ ya malîşimiyê (kurkenariyê an jî teqawidiyê) emekli aylığı

meñanigir *af* aylıklı

meñanigirî *m* aylıklılık

meñarç *m* meñarç, beçer

meñbûk *af* meñbûk, sevilm, sevgili

meñer *m* meñer

meñcûb *af* meñcûp, urangaç, sikilgan

meñcûbiyê *m* meñcûbiyê, urangaçlık, sikilganlık

meñcûbî *m* meñcûpluk, urangaçlık, sikilganlık

meñde *af* meñde (I)

meñde (I) *af* 1. meñde 2. ayar işah - lê ve bûn işah açılmak ~ yê (yekî) çûn (tîstêkî) utbîn çekmek ~ yê (yekî) girtin işah kapılmak (veya kesmek) ~ yê (yekî) girtî bûn iş-

tahî oluncak ~ yê (yekî) hatin girtin işah kapılmak (veya kesilmek) ~ yê (yekî) lê ve bûn işah açılmak, utbîn oluncak ~ yê (yekî) lê ve bûn işah açılmak (mudet kabul etmemek) ~ yê (yekî) lê xwarinê ve bûn boğazı açılmak ~ yê (yekî) neçûn (tîstêkî) tikılmak, utbîn oluncak ~ yê (yekî) ve bûn işah açılmak, boğazı açılmak ~ yê (yekî) vekîrin yima açılmak, şahim açılmak ~ yê (yekî) xerîqin îca geçmek

meñde (II) *m* 1. surat, ben 2. yüz (beden) (yüz rengi) 3. moral ~ avêtin benzi almak, benzi solmak ~ çûn benzi girmek, suratı asılmak ~ ü mirûzê moral, yüz ifadesi ~ kirin surat asmak ~ ü mirûzê di hev de egrî yuz (veya çehre) - ü mirûzê (yekî) di hev de ye sursî asîk - ü mirûzê (yekî) ketin hev suratından rûyen hev parçî olmaq - ü mirûzê (yekî) kirin hev marîna bozmak ~ ü mirûzê ne xweş egrî yuz (veya çehre) ~ ü mirûzê ne xweş bûn moralî bozok olmak - ü mirûzê (yekî) xerî bûn marîviyatî bozulmak ~ ü mirûzê (yekî) xerî kirin marîviyatî kîmek ~ ü mirûzê xwe kirîş surat asmak ~ yê (yekî) avêtin renk atmak, benzi solmak, moralî bozulmak ~ yê (yekî) bûn suratı asılmak, yuzu asılmak ~ yê (yekî) çûn benzi atmak (veya uçmak), rengi solmak ~ yê (yekî) daktîrin suratı asılmak ~ yê (yekî) ketin hev suratı asılmak, yüzü kararmak, neçerî kaçmak (allak bulak olmak veya çabara olmak) ~ yê (yekî) kirî ye moralî bozok ~ yê yekî di ser hev ranebûn çok üzgün olmak ~ yê (yekî) ne xweş bûn suratı asîk olmak, marîsiz olmak * meñdeyê wî ne xweş e mirah bozok ~ yê (yekî) tirş bûn suratı asılmak (veya ekşimek) ~ yê (yekî) tirş ü tehl bûn suratı asılmak (veya ekşimek) ~ yê xwe jê kirin (birine) soğuk durmak, (birine) surat etmek ~ yê xwe kirin 1) surat asmak, suratını almak, bozok çalmak, yüzünü buruşturmak (veya ekşimek), somurtmak 2) moralî m bozmak ~ yê xwe îca xweş kirin surat asmak ~ yê xwe tirş ü tirş kirin suratını ekşimek, surat asmak (veya ekşimek) * gava em dîtin meñdeyê xwe tirş kirî hîzî gürnce surat usî ~ yê xwe xerî nekîrin bazurcuya vermemek ~ yê xwe kirin yuz takinmak ~ yê (yekî) xweş bûn moralî yerinde olmak ~ yê (yekî) xweş kirin (birine) moral vermek

meñdeverî *af* benzi soluz, soğun

meñdebiyî *af* suratlık, moral bozok

meñde çûn *af* benzi girmek, suratı asılmak

meñdekêş *af* işah çekici

meñdekirin *m* surat asma, somurtma, bozok çalma

meñde kirin *bg* 1) surat asmak, somurtmak, bozok çalmak

mehfêkirî *m* **1.** asîk suratlı, suratlı zek, namurkkan, çatik, çatkin, yüzdü zek, suratlı (weya s.ü.) bir kîşî **2.** mîrîni bezük
mehfêkirî *m* **1.** asîk suratlılık, namurkkanlık, çatkinlik
mehfêmirî *m* **1.** yekimî, harabe **2.** cefakê
mehîler *(I)* *m* **1.** helên
mehîder *(II)* *m* **1.** beşik
mehîder *(III)* *m* **1.** şefatî şefatî
mehîder *(IV)* *m* **1.** yaşlı, büyük (yaşça cula büyük olan)
mehîderî *m* **1.** şefatî - kîrîn şefatî etmek
mehîderkar *m* **1.** şefatî
mehîderkarî *m* **1.** şefatîlık
mehîdervan *m* **1.** şefatî
mehîdervanî *m* **1.** şefatîlık
mehîdetîrşîkirin *m* **1.** surat ekşîmê, surat asîk
mehîde tîrşî kirin *m* **1.** surat ekşîmek, surat asîk
mehîdîk *m* **1.** heqîk
mehîdîrî *m* **1.** asîk suratlı, ekşî, yüz (weya surat), namurkkan, suratlı
mehîdîrşîbûn *m* **1.** surat ekşîmê, namurkkan, surat asîk
mehîdîrî *m* **1.** asîk suratlı ekşîmek, surat asîk
mehîdîrî *m* **1.** asîk suratlılık, namurkkanlık, surat ekşîklîğî
mehîdîrşîkirin *m* **1.** surat ekşîmê
mehîdîrşî kirin *m* **1.** surat ekşîmek
mehîdît *m* **1.** mahîlûl, vîrîlî
mehîdîkrîn *m* **1.** sîmîna
mehîdît kirin *m* **1.** sîmînlamak
mehîdîtkîrî *m* **1.** vîrîlî (sîmînlama, belî bu sîmînlama qîrîndê bînkîlîmê, belî de tîrîşî)
mehîdîvehûn *m* **1.** îştîhlanma, îştîhî açîlma
mehîdîvehûn *m* **1.** îştîhî açîlîlîmak, îştîhî açîlmak
mehîdîvelîn *m* **1.** yek bînkîlî
mehîdewêş *m* **1.** mîrîni yerinde
mehîdîzerîlmî *m* **1.** yüzü zolak, selûk henîz
mehîde *m* **1.** mahîlîlê - rîhîr ser lîngîh (mî jî piyan) mîrîni lîngîhî ayagî kaldîrmak - sax yedî mîrîni
mehîdî *m* **1.** mahîlî, yerel
mehîdîbûn *m* **1.** mahîlîleşmê, yerelleşmê
mehîdî bûn *m* **1.** mahîlîleşmê, yerelleşmê
mehîdîkirin *m* **1.** mahîlîleşmîne, yerelleşmîne
mehîdî kirin *m* **1.** mahîlîleştmek, yerelleştmek
mehîdîkîrî *m* **1.** lînkîlî
mehîdîlî *m* **1.** yerelîk
mehîng *m* **1.** mîlîk
mehîret *m* **1.** mîlîret, becerî
mehîret *m* **1.** bînkîk
mehîrî *m* **1.** berek (asîmî, fîsîlye gibî sîmîngî bînkîlerin tîrîmîsî îcîmî yanîrîmî şîkîlî sînkî, sînkî) - lî berî dîmînî berekîlemê
mehîs *m* **1.** kaşîğî
mehîsîkirin *m* **1.** kaşîğîlama

mehîs kirin *m* **1.** kaşîğîlamak
mehî *m* **1.** mahîlî - (yek) - kîrîn (bîrînî) fîrît getîmek
mehîbûn *m* **1.** mahîvolîn **2.** mahîvolîn (hezûlup yanîrîsîz duruma gelmê) **3.** bînkî bir duruma gelmê, helâkî olîn **4.** yîrîm, felâket çukîş **5.** mahîvolîn, helîna
mehî bûn *m* **1.** mahîvolîn **2.** mahîvolîn (hezûlup yanîrîsîz duruma gelmê) **3.** mahîvolîn (temîz duruma gelmê) **4.** bînkî bir duruma gelmê, helâkî olîn **5.** mahîvolîn, bîrîmak
mehîbûyîn *m* **1.** mahîvolîn **2.** mahîvolîn (hezûlup yanîrîsîz duruma gelîş) **3.** bînkî bir duruma gelîş, helâkî olîş **5.** mahîvolîn, helîş
mehîker *m* **1.** mahîvedîr
mehîkîrîn *m* **1.** mahîvetmê **2.** mahîvetmê, helî etmê (hezûp îşî yanîrîsîz duruma gelmê) **3.** mahîvetmî (îrîngî duruma gelmê) **4.** mahîvetmê, bîrîna **5.** mahîvetmê, bîrîmê **6.** mahîvetmê, yekîne (yîzîmîna sebep olîn) * kenîtîmê (îrî şeyî îşîmê, îşîyîmê oîru îrîrîp emê) **10.** kasîp kavîrmîk (çok zarar verîmê) **11.** kîrîna (oldûrmê, yok olmalarîna sebep olîn) **12.** çîmîna okînmê, fîrît yapîmî **13.** emî (harîmî)
mehî kirin *m* **1.** mahîvetmek **2.** mahîvetmek, helî etmek (hezûp îşî yanîrîsîz duruma gelîmek) * **2.** mahîvetmek (îrîngî duruma gelîmek) * **3.** mahîvetmek (temîz duruma gelîmek) * **4.** mahîvetmek, bîrînmek * **5.** mahîvetmek, bîrînmek * **6.** mahîvetmek, yekînkî (yîkîmîna sebep olîn) * **7.** mahîvetmek, bîrînmek * **8.** mahîvetmek (îrî şeyî îşîmê, îşîyîmê oîru îrîrîp emê) * **9.** mahîvetmek (îrî şeyî îşîmê, îşîyîmê oîru îrîrîp emê) * **10.** kasîp kavîrmîk (çok zarar verîmek) * **11.** kîrîna (her tarahî helîkî kîrînî) **12.** çîmîna okînmek, fîrît yapîmak * **13.** emî (harîmî)
mehîkîrî *m* **1.** mahîvedîlmîş, mî, hîvîlmîmîş
2. mahîvedîlmîş, mahîvedîlmîş olîn
mehîrî *m* **1.** helî
mehîrî *m* **1.** helî
mehîfûrkerî *m* **1.** helî (fîmîl edîn)
mehîfûrkerî *m* **1.** helîlık
mehîfûrîrîşî *m* **1.** helî (sîmîn sîmîne)
mehîfûrîrîşî *m* **1.** helîlık
mehîfûrker *m* **1.** helî (fîmîl edîn)
mehîfûrkerî *m* **1.** helîlık

meñuk *bu* meñekü
 meñükürin *w* balane etme
 meñe kırin *ğgh* balane etmek
 meñe lë girin *ğgh* balane etmek
 meñü *w* balane
 meñükürin *w* balane arama
 meñü kırin *ğgh* balane etmek
 mehpere *w* mehpere
 mehpus *ñññ* mehpus
 mehpusxane *w* mahpusxane
 meñr *w* nikâh - **ññ** ser kırin nikâhta olmak -
 kırin nikâh kıymak (çünek) - kırin (bir ka-
 dar) nikâh etmek - **nü** kırin nikâh tazele-
 mek - teze kırin nikâh tazelenmek -**a** (yekü)
 beñat bün nikâh fesholmek -**a** bi lerginü
 yıldırı nikâhü -**a** ferzâ teñni nikâhü -**a** (ye-
 kü) kütin kırin nikâhlanmak -**a** mele imam
 n kabü -**a** (wan) li hev bün (arı il hatin) ni-
 kâh düşünmek -**a** resmî teñni nikâhü -**a** xwe
 avetin ser nikâhına almak, nikâhına geçir-
 mek (bi mesel olarak yapılan nikâhlar) -**a**
 xwe dan nikâh izniñ vermek -**a** xwe lë bi-
 rin nikâhına almak
 meñirür *meñe* nikâh kıyan, nikâh meñuru
 meñirür *ññ* 1. nikâhı 2. nikâhı kıydığı olup
 heruz duğunu yapılmamış olan
 meñirürin *w* nikâh kıyma, nikâhlanma, nikâh-
 layış
 meñü *birin* *ğgh* nikâh kıymak, nikâhlanmak
 meñirürin *w* nikâhlanma
 meñirürüñ *w* nikâhlanış
 meñreban *ññ* meñreban
 meñrebanı *bu* meñrebanı
 meñrebend *w* evlenecek sözleşmesi
 meñreban *bu* malıcanı
 meñrem *ññ* mahrem (yakın akrabadan olduğu
 için nikâh düşünmeyen)
 meñremisür *w* nikâhta erkek tarafından kadının
 geleceği için vadeliği güvence, bu akçe ol-
 duğu güñniñ ve mülk te olabılır
 meñreng *ññ* yağır, doru
 meñreş *w* meñreş
 meñriñan *ññ* 1. dost, seven 2. mahir, acıyan
 meñriñanı *w* 1. dostluk, sevine 2. acıma
 meñriñin *w* nikâhlanma, nikâhlayış
 meñr kırin *ğgh* nikâhlanmak
 meñriñürü *ññ* nikâhlı, nikâhlı kıydığı olan
 meñriñürübün *w* nikâhlılık
 meñrürüñ *ññ* 1. mahrum, yoksun 2. *w* kadın,
 hânen (seslene söze olarak) - bün mahrem
 olmak, yoksun olmak - **hiñtin** malıcan be-
 rekmeğ - kırin mahrum etmek (veya kal-
 duak) yoksun bırakmak - **man** malıcan za-
 mak, yoksun kalmak
 meñrürübün *w* mahrum olma
 meñrürübün *ğgh* mahrum olmak
 meñrürübüñ *w* meñrürün oluş
 meñrürüñet *w* mahrumiyet, yoksunluk
 meñrürüñi *w* mahrumiyet, yoksunluk

meñrürüñiñin *w* mahrum etme
 meñrürün kırin *ğgh* mahrum etmek
 meñrürmek *w* küçük yontak kabı
 meñs *w* mus ayakkañı
 meñser *w* üzüm sızları, pekmez yapılan yer
 meñsere *w* 1. bağ bozumu 2. bağ evi
 meñsik *w* küçük tohra
 meñsül *w* mahsul, ürün
 meñsüñiyet *w* mahsuliyet -**a** teñriyi teñri -
 suniyet, yasama dokunulmazlığı
 meñşer *w* 1. meñşer (kıymet gücü deñizle-
 rin toplanacaklarına arandıran yer) 2. *w*
 meñşer (büyük kalıbağık)
 meñşerüñ *ññ* meñşer
 meñşüt *ñññ* hakla ve hikmetin üstüne konan
 bir tür solucan
 meñşükürin *w* kabukları sayına
 meñşüt kırin *ğgh* kabuklarını soyunma
 meñ *ññ* 1. aşınmak 2. kabak (yağız taşlıklar için)
 meñtbün *w* 1. aşınma 2. aşınma (çıkıntılar) si-
 lüme, düzleşme) 3. kabaklaşma (yağız taş-
 lıkları için)
 meñt bün *ğgh* 1. aşınmak 2. aşınmak (çıkın-
 tıları silinmek, düzleşmek) 3. kabaklaşmak
 (yağız taşlıklar için)
 meñtbüşün *w* 1. aşınış 2. aşınış (çıkıntılar) si-
 lüme, düzleşme) 3. kabaklaşma (yağız taş-
 lıkları için)
 meñte *ññ* aşınık
 meñtebün *w* aşınma
 meñte bün *ğgh* aşınmak
 meñtekdün *w* aşındırma
 meñte kırin *ğgh* aşındırmak
 meñtel *ññ* aşınık
 meñtelbün *w* aşınlaşma
 meñtel bün *ğgh* aşınlaşmak
 meñtelkürin *w* aşınlaşma
 meñtel kırin *ğgh* aşınlaşdırma
 meñtelçün *w* şaşa ka. rın
 meñtel man *ğgh* şaşa kalmak
 meñtelmayın *w* şaşa ka. rı
 meñter (I) *ññ* 1. meñter 2. *w* meñter
 meñter (II) *w* seyis, *w* uşuğı
 meñteran *w* meñteran
 meñteriñ *w* seyislik
 meñterxane *ññññ* meñterxane
 meñteşüñ *w* 1. kuraklık, kurak geçen ay 2. *ññ*
 kurak (yağışsız)
 meñteşüñ *w* kuraklık, susuzluk
 meñtik *w* heşik
 meñtüñ *ññ* malıcu, utangaç, sakıgan
 meñtülbün *w* malıcu olma
 meñtül bün *ğgh* malıcu olmak
 meñtülkürin *w* malıcu etme
 meñtül kırin *ğgh* malıcu etmek
 meñtkürin *w* 1. aşındırma 2. yıpratma
 meñt kırin *ğgh* 1. aşındırmak 2. yıpratmak
 meñü (I) *w* cadı
 meñü (II) *w* 1. aşınma 2. mahrum olma

mehûbûn m 7. aşınma 2. aşınma işaretleri silinme, düzleşme) 3. mahvolma, yok olma
mehû hûn *şeyh* 1. aşınmak 2. aşınmak (tekniğinizi silinmek, düzleşmek) * *ültrahen berrekû mehû bîne deselerinâ daşeri aşınır* 3. mahvolmak, yok olmak

mehûbüyün m 1. aşınış 2. aşınışçıktırını silinme, düzleşme) 3. mahvoluş, yok oluş

mehûker m 1. aşındırıcı 2. mahvedici

mehûkürin m 1. aşındırma 2. mahvetme

mehû kûrû *şeyh* 1. aşındırıcı 2. mahvetmek

mehûkürî m 1. aşınık, aşındırıcı 2. mahvedici, silinmiş olan

mehûkürû m 1. aşındırıcı 2. mahvedici

mehûl m tarık

mehw *har* melîf

mehwz *har* m . . atmosfer (gaz yuvanı) 2. az atmosfer (hava yuvanı)

mehwayf m atmosferik

mehweş m 1. ay gibi, ayı benzer 2. *weş* gürül tohyet *har* mayet

mehz *har* 1. beyn 2. cakardek, öz

mehzûn m manzûn, kederli

mehzûr m mahzur - *nehîtin* sarımsa görünme

mehzet *har* 1. supürge çalı 2. çalı supürge - si, çalgıç, çalkı

mehzese m siri

mekân m mekân

mekanik m 1. mekanik (kuvvetlerin maddele ve hareketler üzerine etkisini inceleyen tıpkı dâli) 2. *re* mekanik (denge ve hareket konularıyla ilgili) 3. *re* mekanik (el veya makine ile yapılan) 4. *har* mekanik (dünyemizde yapılan)

mekanikparêz *har* mekanikçi

mekanikparêzi *har* mekanikçilik

mekanîst *har* mekaniker

mekanîze *har* mekanize

mekanîzm m mekanizasyon, mekanikçilik

mekanîzma m 1. mekanizma, düzenek 2. mekanizma (organların çabucuk biçimi) 3. mekanizma (işleri sıhhiyetin işemesini sağlayan mekanik bölün)

mekar m yük hayvanı kuşu

mekurî m oyun, desise, hile

mekbes m kar kuşu

mekhez *har* mekbes

mekdüz m bir tüt vânek

mekê beka 1. mişr 2. darı

mekey m kuş tuzağı

mekinandin m sabitlenme

mekinandin *şeyh* sabitlemek

mekinin m sabitlenme

mekinin *şeyh* sabitlemek

mekîk m çevir için kırılmasız tüp

mekînes m süpürge

mekrîh m öğretilmiş

mekrûb *har* mekrûh

mekrûh m 1. mekrûh, öğretilmiş 2. mekrûh (islâm dinine, fıkrâye vâsaklanmadığı hâlede yapılanması istenen)

mekrûh m 1. mekrûhlik, öğretilmiş 2. mekrûhlik

Mekrika m kleksika

Mekrikayî *har* Mekrikab

Meksikî *har* Meksikalî

mekteb m 1. mektep, okul 2. mektep, okulu (bir okuldaki öğrenci ve görevlilerin kümesi) *

mekteb belâ kü okul dağılımı - a siyasî politbüro

mektebvân *har* mektepli, okullu

mektûb m mektup - *ayêth* *postayê* (postaya)

mektûb *har* m - *ji* hev *re* *nevîsandîn* mektuplaşmak

mekûk m mekuk (oya yapmada kullanılır)

mel m karıba

melûn m 1. melun 2. harlık

mela *har* mela

melûke m melûke

metel *har* mela u metal

Melâmî *har* Melâmî

melânîn m melânîn

Melâmî m Melâmîlik (her türlü gösteriş ve dünya kaygısından uzak kalmayı öğütleyen bir sûnnî tarikatı)

melânet m melânet

melânî *har* melânî

melankolî *har* melankolî

melankolîk *har* kara sevdâ

melag m dâkkavûz, yalaka, yaltak, yaltakçı, yağcı

melagî m dâkkavûzîk, yalakanîk, yaltakçılık, yaltaklık, yağçılık - *kuş* yalakanîk yapımak, yaltakçılık etmek, yaltaklık etmek, yağçılık etmek

melagîbûn m yalaka olma

melagî bûn *şeyh* yalaka olmak

melagîkürin m yalakanîk

melagî kırin *şeyh* yalakanmak

melas m vapur

melasî m gayret, çaba

melasîkürin m gayret etme, uğrasma

melasî kırin *şeyh* gayret etmek, uğasmak

melasî beka çok tül - bir annu tulu

melasîker m 1. melekler 2. m melek (tık tıktır)

melaje m bademcik

melhend m 1. merkez 2. orak (ayrı anaç ve dâsünceyi paylaşmalarını kurdukları kuruluş veya toplulukları, görev yapıları yer) *

melhenda *har* melhendî *har* aydınlar ucağı 3. mahîye 4. usûr

melhendî *har* mahîye müdürü

melhendî m 1. merkez 2. *har* aydın

melidûm m yağlı erlen yapılan bir tür guveç yemeği

mele (f) m 1. molla 2. imam, hoca (Müslüman-

hikâz dîn görevlisi) ~ herde, Japî erd e atıpa Recep dın künleyiziz ~ devê pitpitkê girtin astî meseleye gelmek, sadete gelmek (II) ~ fetilandinî kâmet etmek - yê biharê argo çêk - yê dengbilinê argo erêk - yê êvarê akşatın, akşantileyin ~ yê talip mîrîncis oluştıran imâm

mele (II) m yüzmê (suda yüzmê) - kehin yuzmek

melebezî *mî* 1. sosele 2. kıvrık

melece *beşwê* bîndûbeha

meleddî *bu* mîlêde

meleşî m imâm künas

melek olêdî melek - a pê û bask tabana (veya tabanlar) kuvvet

melekên m bir çocuk ayunu

meleke m 1. yeti, meleke 2. *şeywî* meleke, yeti 3. *yed* melece, yatkılık

mekemat *nd* Azral, Ezral → **kulê** m g'hi (çalışkan)

Melekê Mewtê *otw* Azral, Ezral

melekîng m yuzmê

mele kirin *êgê* yuzmek

meleme m meşimên

meleqandin m vîrk vîrk etise

meleqandin *êgê* vîrk vîrk etmek

meleşî *nd* vîrk vîrk

meleşîn m vîrk vîrk olana

meleşîn *êgê* vîrk vîrk olmak

meleqof m gömlek, askılı iç gömlek, kumbeze - zot (kadınlar için)

meleqoşk *har* meleqof

meleze m depcem, zelzele

melezenîyis m depcemyuzar

melezepîy m depcemçer, sisimçer

melezezan *ndw* depcem bilinci

melezezanî m depcem bilimi

meles m 1. tülhenî (kadın baş örtüsü) 2. ince, seffâh pamuqlu dokuma

meleşî *nd* bu tünden künas

melese *bnr* meşî

melesîms *ndw* tülhençî (satan kimse)

melesok *nd* çok ince ve seffâh pamuqlu dokuma

melesokî *nd* bu tünden olan künas

meleşî (I) *bnw* bir tür malatya elması

meleşî (II) m 1. mîllîyîk, mîzînlîk, bocalîk (tîmam olma durumu) 2. mîmîllîk, hocalîk (tîmamın gücevi) - kirin hocalîk etmek

meleşîk m paldîmî mînc

melewa *wbw* marzba

melevan *ndbn* 1. yüzücü 2. yüzücü tyüzme - sporuna profesyonel yapılı kimse

melevançeh m yüzme havuzu

melevanî m yüzme

melevanîkîs m yüzme

melevanî kirin *êgê* yuzmek

melevanîti m yüzücülük

melevayî m marzba

melez *ndw* çekirge (Acridum)

melexan m künas

melexî *nd* urst

meleyok m otomobil (alay yoluyla)

meleşîye *h* oynağa! (olumsuz olarak)

melex *nd* melez

meleşîyirt m bir balay adı

meleşî m meleşîk

meleşîhûn m meleşîlesme

meleşî bûn *êgê* meleşîleşmek

meleşîhûyîn m meleşîlesme

meleşîkirin m meleşîlesme

meleşî kirin *êgê* meleşîleşmek

meleşîti m meleşîk

meleşî *bnr* meleş

meleşîha *har* mîreba

meleş m yaba - a hesinî demir yaba - a şêpê - çik toplama yabası

meleşa *bnr* mîreba

meleşa *nd* marzba

meleşayî m mîrîyalîk

meleşêdîtin m yabalana

meleş kirin *êgê* yabalana

meleşok m 1. küçük yaba 2. çarıl

meleş m salya, salya gibi vîrk olan

meleşdan m salya vezme

meleş dan *êgê* salya vermek

meleşdayîn m salya vermek

meleşok *nd* salyansı

meleşokî *nd* salyansı

melikî *har* meleş

melhem m melhem - e *ê* dan merhemlemek, kremlemek - a dilan *argo* her dere deva (veya çare)

melhemî *qlzwânê* *nd* çoban melhemî

melhemdan m helmeleme, hamur gibi olma (yiyecelerin çok pişip bulamaç haline gelme)

melhemî dan *êgê* helmelemek, hamur gibi olmak (yiyecelerin çok pişip bulamaç haline gelmek)

melhemdayî *nd* helmedî

melhemdayîn m helmeleme, hamur gibi olma

melhemî *nd* kem (kıvamında) * deterjan

melhemî kem deterjan

melhem kirin m melhemleme, kremleme

melhem kirin *êgê* merhemlemek, kremlemek

melhemkîrî *nd* melhemci, kremcisi

melheze m 1. mîlîhaza 2. düşünme

melhezêdar *nd* düşünceli

melhezêkîrîn m 1. mîlîhaza etme 2. düşünme

melheze kirin *êgê* 1. mîlîhaza etmek 2. düşünmek

melhêb m yaba - a hesinî demir yaba

melhêbok m dîrgen, dîren

melhêbukkîrîn m dîrgenleme, dîrenleme

melhêbok kirin *êgê* dîrgenlemek, dîrenlemek

melhêf *bnr* meleş

melhîk m haşat etme, dövme - a dilê (yekî) danê (bu na) haşat etmek (bu deyirden geçeri)

melûlbûyî *el'suzuk*

melûlbûyî *el* 1. telülleşme 2. süzünleşme, mahmurlaşma 3. sınıkleşme, fersaxleşme 4. süzülüş (çok zayıflama)

melûlî *el* 1. melûllük, üzgünlük 2. süzgenlik, mahmurluk 3. olgunluk, sonukluk

melûlîk *el'süzük*

melûnî *el* 1. melûnî, belî 2. *melûn* bilinen -i *we be malûn ve*

melûnî *el malûmat, bi'şî - bi' dest xisûn ma-lûmat edinmek - dan malûmat vermek - gîrîn (an jî stemdîn) malûmat almak*

melûn *el melûn, bîrelî*

melûcan *el'sirgin çekingen*

melûsanî *el'suzûk (suzûş, pusatus uzûn)*

melûsanîkî *el* 1. süzgen, süzgeç 2. k. süklün, poklun

melûsanîkî bûn *el* 1. sınıkleşme 2. süzülme (çok zayıflama)

melûsanîkî bûn *bi'şî* 1. sınıkleştirmek 2. süzül-türmek (çok zayıflandırmak)

melûsanîkîbûyî *el* 1. sınıkleşiş 2. süzülüş

melvay *berûn baraklık sarı etü*

melvend *çerûs halk bek, mîğirde kuller lan bir belki*

member *el'mimber*

meme *el* 1. uyan (çocuk sütinde su) 2. uyan (çocuk dilinde süt)

memele *el uzun ve ince taneli parçası*

memik *el* 1. emzik, sönük (süt çocukların o-yunmak için ağzlarını verilen küçük ta-mak) 2. göğüs, meme - dan (yekî) meme vermek

memikbel *el dik göğüslü, dik memel*

memikhend *el'suyen*

memikdar *el'memel*

memikgîr *el'el' avazlak memeli*

memikhar *el'har memeli*

memiklûl *el'meme basılgı (yara oluştür)*

memikunî *el'el' süt çocuğu*

memihewa *el'bir kurabaya çeşidi*

memleket *el* 1. memleket, ülke, yurt 2. memle-ket (bir kimsenin doğup büyüdüğü yeri 3. memleket (iklim ve iklim bakımında ele-tilen bölge) * memleketeki sar seğuk memleket 4. memleket (bir ülkede yaşayan bireylerin tümü) * *ew lûbika çavê memle-ket e o memleketin gez bebeğidir*

memleketî *el'el' memleketi*

Memlûk *el* 1. Memlûk 2. *el' mülkiyet edinmiş*

memnûn *el'memnun*

memnûnbûn *el* 1. memnun olma 2. memnun-luk, memnuniyet

memnûn bûn *bi'şî memnûn olmak*

memnûnbûyî *el'memnun oluş*

memnûnîyet *el'memnûniyet, memnûnlük*

memnûnî *el'memnûnlük*

memnûnkîrîn *el'memnun etme*

memnûn kîrîn *bi'şî memnûn etmek*

memnûndîm *el'memnûndîm*

memûjarik *el'yaban erigi*

memûl *el'mazûlî, şleniş olan*

memûbat *el'mazûlî*

memûr *el'el' memur -ê kadastroyê kadastre (çerçere) -ê rîfûsê rîfûs memuru*

memûrî *el'memurlük*

memûrîk *el'memurlük*

men (I) *el'birint bir nâzelgi etmek için ker-di dîşîşder, ömek (çeylen değışmez parça)*

men *el'menîre - kîrîn menîrîk -a günd hayranca (başboş hayvanlara saldırdığı çer-yîk) -a (yekî) j' kîrîn biris (bir şeyi, ye-ri) menîrîk, yasaklamak -a (yekî) kîrîn menîrîk, yasaklamak*

menal *el'mal ü menal*

menan *el'rahman*

menanîp *el'menakip*

menanîpîrîk *el'menakîpîrîk*

menazîl *el'menaz l. (menazîl, konaklar, ke-çeklere yerleri)*

menbûn *el'menolunma*

men bûn *bi'şî menolunmak*

menbûyî *el'menolunuş*

mencel *el* 1. kazan, büyük kazan 2. karan (bu-ker makemlekinle, kalorda tesatîmîndê suya k.vahîldîğ, kap) - a doğavê pekmez yapılanda kullanılan geniş kazan

mencelek *el'kazan*

menceleğ *el'mencelek*

mencik (I) *el'esmer buğday*

mencik (II) *el'saltık*

mencel *el'iki yasında daa deve*

menceol *el'uzun*

menceolîk *el'bir tür siyah uzum*

menceolîk *el'kapardîzîşîr, kendi kendine kuru-muş üzüm (kuru üzüm gibi)*

-mend *el'el' sıfat yapım söreki * huner+mend sıralı*

mend (I) *el'el' peynire katılan bir ot*

mend (II) *el'vurulma, gücün düşme*

mend (III) *el'durgun (durulmuş) ve hareket göstermeye) * avo mend durgun su*

mendal *el'el' çocuk*

mendalî *el* 1. çocukluk (çocuk elma dönümü)

2. çocukluk (insan hayatının bebeklik ile er-genlik arasındaki dönemi) 3. çocukluk (co-çuklu devânîş)

mendbûn (I) *el'vurulma, gücün düşme*

mendbûn (II) *el'durgunlaşma*

mend bûn (I) *bi'şî yorulmak, gücün düşme*

mend bûn (II) *bi'şî durgunlaşmak*

mendbûnî *el'durgunluk*

mende *berûn bir tu ot*

mendeber *el'mendebur*

mendeberî *el'mendeburluk*

mendebeş *el'mesî*

mendebeşî *el'mestîk*

mendehûş *el'mendehûş*

bi baycaqlara ve'leu ed' **meqarevan** *m* makkarəsi **meqarne** *m* makarna **meqarnellroş od'et** makarnac (satan kınac) **meqarnellroşi** *m* makarınçılıq **meqarneyan od'et** makarınacı **meqarnevahl** *m* makarınçılıq **meqarnevaxt od'** makarınacı, makarnayı çok sevən **meqber** *m* makber **meqbül od' I**, makbu, (kəbul edən) 2, makbul (dərgətli) ~ bün makbu, elhak **meqhüz** *m* makbu, alınd. **ibeyet** *m* tava **meqel** *m* meqetle **meqere** *m* 1, kəmp 2, kəmp (məskənlər və ya siyəzi sürgün'eri toplandıği yer) 3, kərəgäh -yê esmêñ gökte sabit bu yıldız **meqeris** *m* makəşə, rəziqiz **meşer** *m* 1, məkəz 2, məkəz (birbirinə kəşu iki demir lətinə həmə bunlar.nuzurətindəki qəreş hətə bağlamış, ya ayar arx) 3, məkəz (uyğun) bir ad - a şərhmək həcində birbirini kəşən demir yolu lətin) 4, məkəz (üst üstə kəşulmuş bukaş yəzi çəkiklə eləşən araba yayı) - **İl xistin** məkəz vortək **meşesdar od'** 1, məkəş 2, *od'et* məkəşar **meşesək od'et** kıl'ınc **meşesfiruş od'et** məkəşci (satan kınəc) **meşesfiruşi** *m* məkəşçilik **meşesker od'et** məkəşçi (imal edən) **meşeskeri** *m* məkəşçilik **meşeskarin** *m* məkəşçilərə **meşes kərin** *m* məkəşçilərə **meşeski od'** 1, məkəşçilərə, cəpəzlərə 2, məkəş ağrına hənzeyən nəkışiəri **meşesok (I)** *m* məkəşək, küçək məkəş **meşesok (II)** *zaw* 1, kıl'ınc q (Hərüsdo) 2, kıl'ıncu məkəşçi andiran bir həcək **meşesvan od'et** məkəşçi (demir yollarımla məkəşləri açıp kəpəcərək uenləcə yol verən gərevli) **meşesvani** *m* məkəşçilik **meşet** *m* 1, mənç 2, mənç (gəreş mənç:ed) 3, seki **meşezzer od'et** kəzəkələ **meşleh** *m* sləncə **meşletüz** *hər* meşletiz **meşletiz** *m* məkənatıs, deməkəpən **meşletizdar od'** məkənatıs **meşletizi od'** məkənatıs **meşletizikərin** *m* məkənatıslərə **meşletizi kərin** *m* məkənatıslərə **meşletizli** *m* məkənatıslıq, məkənatısıyec **meşletizkiri od'** məkənatıs, məkənatıslarımla olan **meşletüz** *hər* meşletiz **meşrebe od'** ulca, ucuqlatmaz **meştel** *m* məkət (birinin öldürdüğü yer)

meşyay *m* məkəy **meşyaker od'et** məkəyçi **meşyakeri** *m* məkəyçilik **meşyaktin** *m* məkəy yapınacı **meşyay kərin** *m* məkəy yapınacı **mer** *m* he, (toprak kəzməyə yarayan uzun sağı 1, ayakla basılacaq yer təhət, ucu avrı kəkək və ya tar m arası) ~ kərin hələləcək -*u* havə (yuki) lə jəkəstik arada ne işi var -*u* xwe ji desti kərin bar işi yapınakın vəz gəçək **merax od'et** **meraja** *hər* merajo **meratı** *m* meram **meran (I)** *hər* məkəşçilərə (satanımlı) **meran (II)** *hər* məkəşçilikdə kəllən lən bir bük **merandlı** *m* məkəşçilik **merandın** *m* məkəşçilik **meray** *m* 1, merək 2, merək (kayğı, tənə) 3, merək (həves, bir şeyle uğraşın, istəği) * **meraya mən ji bexçə ü cəçəkən ve həye həcəyə, cəçəyə merakim var - kərin** 1: merək etmək 2) merək etmək, kəytilənmək -*a* (yekli) kışandın merakna dekmək (və ya merakını mücip olmaq) - **meke di pey tençiyê de firahi ne kul** sükilməyəcəz. Həzə yetməz ~ **xwarit** meraklanmək, tənələnək - **an meke!** merək etmə!, k. yğlar *m* 1 **meraydar od'** 1, merək 2, merək (həvesli) * **meraydarê nəcürê ye av** merəkli 3, merəkli, məkəşçi * **bi çavên meraydar nəcürê zərşinca gəvələ bakti** 4, merəkli, rüşkiin * **meraydarê yanoyê ye tiyatru məkəşçi** * **yekli meraydarê topê ye topu duşun** b r 5, bəğrəkli müptəla - bün merəkli olmaq **meraydarbün** *m* merəklinmə **meraydar bün** *m* bəğrəkli merəklinmək **meraydarhüym** *m* merəklinç **meraydari** *m* 1, merəklik 2, merəkliklə, duş-könlük 3, bəğrəklik, müptəllik **meraydarşêñ** *m* bəğrəkli olma, müptəla ulca **meraydari bün** *m* bəğrəkli olmaq, müptəla olmaq **meraydarşin** *m* merəklinmə **meraydar kərin** *m* bəğrəkli merəklinmək **merayker od'et** 1, merək edici 2, merəkli - rəşinca * **bi çavên merayker nəcürê zərşinca gəvələ bakti** **meras** *m* mas ayakkalı **meras** *m* av yerinin dağıtım **merasim** *m* merasim, tören -*u* ulayê bayrak töreni -*a* bilürasimê anma töreni -*a* bilürinê rəşinçışil -*a* cenaze cenaze ulay -*a* pərginê kəşitina töreni -*u* pəşwazişil kəşilən merasim -*a* təc wergirtinê təc gışimə töreni -*a* vekirini açış töreni **merasür** *m* törensel **meraz** *hər* merəz

merhend *m* 1. köstek (hayvanın kaçımasını ön-
lemek için ayağına bağlanan şey) 2. panga
merhendkürin *m* sostekleme
merhend kürin *ğğ* kösteklemek
merhendkürin *n* köstekli, köstek emni-
yetli
merheq *bir* fante
merbet *bir* merhend
merbey *m* malik
merhêl *m* bel (toprak kazınaya çarpan belin
sıfılı, ayakla basılacak yeni toprak veya sıvı
kirek veya tarım aracı) - *kürin* bellirmek
merhêr *m* kürek
merê *m* 1. sirt, kosul 2. şarıl, keşil (sirtin baya,
dörtmişlerim çevreleme) * *bêyi* ku tu mer-
cekî hilde pês, jê lihevhatinê re haîrê cî laq
bir kayî derî sîrmexsîrîm zûbîmayê hîzî
→ *pêşîm* on kuşu.
merendîn *m* 1. koşullama 2. kayıtlama
merendîn *ğğ* 1. koşullamak 2. kayıtlamak,
sınırlamak (bu tokum sarıla, a bağlanmak)
merendîj *n* 1. koşullu 2. kayıtlı (şarta bağlı)
merexanok *başm* 1. ada çayı (Salsola officinalis)
2. ada çayı (bu bitkiden yapılan çay)
meresî *m* koşul
meredar *n* 1. şarıl, koşullu 2. sirt
merex *m* mercek, küvetex → çav *ser* çav
merexê
merexdar *rd* mercekli.
merexîm *m* sirt
meret *m* meret, bağ vurulan yer
merexname *m* şarılname
merd *rd* 1. mert, yigit 2. cüvên 3. mer: deli-
kanlı
merdal *bir* merda:
merdan (I) *m* çekir
merdan (II) *m* bellirne
merdan *ğğ* bellirmek (bel kureği ile toprağı
ışletmek)
merdane (I) *ê* merçe, yağlıcc, çekir
merdane (I) *m* merdane (bu tür işlerde kulları-
lan sîmindir biçimindeki araç)
merdanekürin *m* merdanelene
merdanê kürin *ğğ* merdanelemek
merdayî *m* merdik, yigitlik
merdayî *n* bellirname (bel kureği ile kızılbaş
olan)
merdayîj *m* bellir iş
merdemêr *m* 1. mert, yigit 2. cüvên
merdemîj *n* 1. merdik, yigitlik 2. cüvênlik
merduzîme *m* karabasan
merdimelax *başm* merdamok on
merdi *m* 1. merdik, yigitlik, erik 2. cüvênlik
3. mer: delikanlık
merdîj *m* merdik, yigitlik
merdîwan *m* merdewên → *lûkêd* daxe merd-
wên
merê *bir* mer
mered *m* 1. pencere 2. sekî
merex *m* mercek, sarınlık

merex (I) *m* bir tür eyer
meretîm *m* merence
merendî *m* tîpca
merexox *başm* marangoz, dağramacı
merexgozî *m* marangozluk, dağramacılık
merexgozîmê *m* marangozhanê
merexê *m* başlama el süymün yağlı, sarısalı
kasım
merexêl *başm* maraxal
merexêlî *m* maraxalîk
merexêw *şew* maraxon (42-195 m'lik kuşu)
merex (II) *m* tîfîk
merex (III) *rd* azgın (rîmî) olarak azgın hayvan
merex (III) *başm* 1. marax, başsalık, tîfîk 2. *rd*
marax (hayvanlığı ve tîfîkliğiyle can sakam)
merexdar *rd* maraxlı, başsa, başsalık
merexdarî *rd* başsalıklı
merexdarîwên *m* maraxlanma
merexdarî *bûn* *ğğ* maraxlanmak
merexî *rd* maraxî, başsalıklı
merexîm *m* yemek sofrası
merexîş *rd* 1. maraxlı, başsa, başsalıklı 2. ma-
rax (hayvanlığı ve tîfîkliğiyle can sakam)
merexîşwên *m* maraxlanma
merexîşwên *bûn* *ğğ* maraxlanmak
merêba *başm* orakçı, yarıç (üzünü mal sahibi
de varı varıya buluşarak çalınan işçi)
merî *başm* *m* orakçılık, yarıçlık → kurtî yarıç-
lık yapmak
merg (I) *bir* merîğ
merg (II) *m* kup
merg (III) *m* çan, rûl * *mergê* min hî qurlu-
nê te be çawanî sîmê kurbînê olsê:
merg (IV) *m* olup
merğa *bir* merge
mergaset *m* trajedi
mergasetî *rd* trajik
merge *m* 1. sarça 2. et, çekmek, soğan ve domuz-
ter salçası ile yapılan yemek → *kürin* (...) sal-
çamanak
mergêl *bir* merqêl
mergen *başm* manastır
mergezêr *m* çüvênlik
mergêl *başm* *m* muzik parçasında en yüksek
pedeye çikma
merhêl *m* merhêlê, şama, eyer
merhêmet *başm* merhemet
merhêba *ê* merhêba - *dan* hev 1) merhêbaş-
mak, selâmlaşmak 2) tokalaşmak
merhêbatî *m* merhêba, merhêlîk -*ya* (yekî)
pû re *hêbûn* (bîrîyle) merhêbatî olmak -*ya*
xwê jê *birîn* (bîrîyle) merhêbatî kesmek
-*ya* *nejîdî* uzaktan merhêba → *yeke* sar u-
zaktan merhêba
merhêbatî *dax* *ğğ* merhêbaşmak
merhêbatî *dan* hev (bir merhêbaşmak
merhêbatî *tê* *dan* *ê* *bir* (birêk) selâm vermek
merhêl *bir* merhêl
merhem *m* merhem → *tê* *dan* merhem sürmek

merhemet *m* merhamet, arçaq *s* lē krein k. rj-
ne ac upak – xwəstān merhamet dilemək – u
(yekū) tane bün (bur) adınasız olmaq
merhametkīn *m* merhamet emel, acıma
merhamet kīn *m* bəw merhamet etmək, acı-
maq

merhamet lē kīn *m* bəw (bur) merhamet et-
mək, acmaq

merhənkīn *m* merhametmə

merhem kīn *m* bəw merhametmək

merhūm *m* merhamət

merhūn *m* l. etaklaşa bəzələn tə a 2. tən-
nət

mericandā *m* ermə

mericandān *m* bəw ermə

mericān *m* erilmə

mercān *m* bəw erilmək

mericandān *m* kəkərmə

mericandān *m* bəw kəkərmək

mericān *m* kəkərmə

mericān *m* bəw kəkərmək

mericandān *m* bəw kəkərmək

mericān *m* bəw kəkərmə (bən) meyva olgunlaşma
mericān *m* bəw kəkərmə (bən) meyva olgun-
laşmaq

merisandān *m* l. 1. avılca (a. tənç içi de ufak
parçalara ayırmaq) 2. kəzən (sətəzə avılca)
3. kəzirmə

merisandān *m* bəw l. 1. avıllamaq (avılca q. ilə ufak
parçalara ayırmaq) 2. kəzirmək (sətəzə avı-
llamaq) 3. kəzirmək

merisān *m* l. 1. avılca, 2. kəzirmə

merisān *m* bəw l. 1. avıllamaq 2. kəzirmək

merisandān *m* bəw kəzirmə

merisandān *m* bəw kəzirmə

merisān *m* bəw kəzirmə

merisān *m* bəw kəzirmə

meriv *m* l. 1. man (məməllərdən, iki eli o-
lan, iki ayak üzərində oluğun, sözlə aslaşan,
dili və düşüncə yuləşi) olan er (qel şm q
canlı) 2. man (bu türdən olan canlı) 3.
zəncir insan, insanıyətli (bu y. və bəlak
yundən usun qətili) kimsə) 4. insan, adəm
(y. yuləşmə, dəgərli kimsə) * dī nuv wan
de merivēn kī dī ilay wə dēt de ilay ō dēng
dane hənə aralıca dā yur yəgindā nā yəp-
mış adamlar var 5. adəm (burun yarıqda və
yüzlə bulunan kimsə) * dū merivēn kī lī
məxazəyə dəxəl bīnə hənə māğazədə yalışın
iki adəm var 6. adəm (burun yarıqlar d. p.
kullandığı kimsə) * merivēn alijē dīn (pīr
in kar) tādān əzlānlar çökür 7. adəm (bi-
rür, sözüni önləyən, nəzmi səkən kimsə,
kayma) * ev merivē mīn e, lī gotina mīn
gubdān dīkə ō bəzən adəmər dīn bənən sō-
zunu dīnər 8. adəm (y. huy) gūverilə
kimsə) * apē mīn merivēkū dīyadādū yu
anıcam gūğətmiş adəm dī 9. adəm (göy-
v.

kimsə) * merivē kū h vē dīqərə jī kū yō?
buraya bəkarı adəm rərədū? 10. adəm (bələ-
şik rümlədə bu adədə ölmə bilgisi olan
veya h. r. planı bən məşuq kimsə) * meriv-
dewlēt (devlet adəm) 11. akra (b. insan) * ev
merivē mē ye ō bəzən dī dībənəz dī 12. vī
kū (y. s. kəz) * ē kū merivān rəzī jī dīkə
ō əziz dīkə jīn e kuyi rəzī edən de kimsə.
vəz r. eden de 13. adəm, insan (bəlgisiz zə-
mir yerinə: herkes, kım dīrsə olun) *
līrsā merivān rādīkīn adāmā kulası bə-
zuyerīn * mō meriv lī vē jī nātēmē? (s. m
bən) dūğunmēz nī? – huzīf mēran nəcə-
wīnə yūğūl olūr hukkıni yemə – buxtē
mēran xərə nake yūğū olūr hukkıni yemə
– lī hōstayekī nəcə çiyayekī hərə şā bīr e-
h vārdīn. nuzur q. yapıcamak bəzən – bī hev
– e mōn mōnān mōndā, bəlīk v. bən bən-
dīğā mōn nəcə dāmən bīr dēyūn – bī pūşē
dīğē Xursē (n. jī Qersē) Səra sən Bəgrat
(veya Kāh) bulunur – lī kəburdān jī hev
felm dīkə insān kōnuş kōnuş, bīrsən
kəkləş kəkləş – bī yəw nī yəw wē qatīf
vanjān jī bīrsə huzm dēğlār dāyānıyāz –
vəz mōn u nāy dīlē xwə dī bējē mōn gōnlā-
nūn arıqār sōyār – çı qas jīn h. xwə dī-
pūnə hēp kəndīn dūğunmēl sənənə kənd-
lēm kəndimlər – dār e, cıl star e mōn.
çəstər en vāt bəyār – dī tēhəkī) dū hūn-
bōllīn (təkələr, səkəklər) adəm oluymək –
dībējē qey tu jī hūndirē hēkē dərketīyī nē
de qū kəndim mōn mōn – dībējē qey çey-
tānē wē kōn bīyē çəstār çəstār gūb – e jī
hənī udəmē şirē xāv xāv wariyē insānıgū
çığ sət emmīs – e. şirē xāv xāv wariyē insā-
nıgū çığ sət emmīs. çığ sət emmīs – f hev
bē jī hev nabe et ve lıraq h. dūndən ayıl-
maz – hevalē qijükē bē qijükē – dī gū dū ye
kələvəzə kərgə olam bərnə bərnə kənd-
maz (yaya çıkmaz) – heweyī hev ō ağır
dī bē xərşə kōnuşmān kulan (veya rādān-
nē) mulləqār – hēyē xwə xwəy dīkə mīn
hēyē xwə rəş dīkə kəndim sūdünmək de.
kəndim rəş dīkə rəş dīkə de insān əndēn
– hev nake lē binē rə sūmā hax sūng. v. e
dīvān – huz mēdrim ō rüyē (yekū) mēdrim
yuzur bəkimaz – jī et bīrsə dī wē dīgərə
nəder kəçərən nā bələş rōn – jī gurul bī-
lürse alkare qəz xwədī bīkə dən dən
kōnkārı trēn b. nənç? – jī kərē hevalam
zū pəyā dībē çyərī arā bīrēn. rəz mē – jī
līngū bīyənle lē sur xwə, bī vīmān bīş-
mīfē nāyē sō xwə mōn dīlēn bəzən
həlīs – jī rüyē hevalē xwə dīçərīfē kuyi
tēkīndən azar – jī wē tēr nabe sət dōyām
olmaz – kərē xwə bī sīngē wē v. çyē nādē
(çərīn) (p. y. kuyiyə mōlmaz – kūçükē dī-
de xatirē xwəyē wē huzm huzm vārdī – jī
bā kē bē cələqē wē hīllām uzam. uzam bə-

ku baka karim - II könlü xwe naxe varali kuşa kuşun sıklımaz - maxwaze le binere yendir (ya da yerin) yutulur gibi değil (haşa gülmeyen beğenilmeyen nitelikte olan) - ne di gövendü de be, gövendü xweş e va, ben yakar dişi eli (veya seni) yakar - ne II pey (yekî) kare her e ne ji II pişiyu (wi) insan- de arında görülmez - neccebandin insan beğenilmemek - belirse II dîrê xwe wapirse insan bazende bîrîlendin korkmalı - nîkare hîde her hev kuyan kabul etmez - nîkape devê xelkê girê hîde el alevan ağzi tobtu değl ki bûezim - pîrsüyê xwe raberê her kesi nade insan sirlarini herkese anlatmama, insan kema halala mi, eksaklıklarını herkese göstermemeli - piçik piçik dîce her kuçik kerte kerte hîdere uşûlir - sihêtiya zozan II kavîpekî dîke napiradîgin bir yer önce uşûlîrmak lazım - lîliyan dî çavê hev re bîke hev nabûne zîra karimlik olmak - tîst neccehîme ji xwe her çênûbe kaya uçmazsa dere dolmaz - toymê mîrinê ye insan olûnî tîrûr - û vîlan insan akraba - xweş dan xebîtanîdin nîlên kûlînmak - vwezî nake le bînerê yendir (ya da yerin) yutulur gibi değil (haşa gülmeyen beğenilmeyen nitelikte olan) - zîkê xwe nade bi piştê xwe tefsî için insan hîrîderini satmaz - un girê xîc vaxwariye insan çig sût çomuyî - an li dîbe ser avê ti tîbe suya gûlûp sîsîz gûlûn - eki çênû pey re kûş parîk (adam veya şey) - eki huy ji xwe hîbûn suva sîbûna dîkumînmak - ê (karekî) çur çûnî adam - ê baş kîfî e naç yerin herî çêr - ê hîkêr heval jê dîbîhîcîn mey - velî ağzî hîstîhîr - ê evîl 2. evîvan sîlûn adam - ê çîrs hîm evîl - ê dîreham hîba adam - ê deyûlar persîkandî ye borlu olmaç bînzî sararê - ê dîrê zû dîdehebe, yê kan nîsîkêlî ye, dereng dîdehebe hadur in - vûş her gûn (veya her dem) jîlic - ê (...) hîstî akrabîsî gelmek - ê ku herê masîyan çûna wî sîl dîbe hîstîyan çûn te-ler - ê ku jî gur bîlîrîşê naçê nîşê demîlen kerkîm tîne bîmîr - ê meriv bîblu kevr jî serê meriv nîşîkêtin insanî bîstî mî) alîa hay çîmîz - ê nîjê ye gîrun nîlîm (evînanî gereğîne gîre yîlî ve tutum çîstînet) - ê lîrs kîna dîmakî - ê xerabî oz dîşînanî - ê xwezîk pîkêk - u hîpîr n. hîbîvîs u insan kuy nîsal - çîzakça bu yere gîrdîğîmîse sey - lîjîy

Merivahi m insanlık

merivane m insanca

merivati m 1. insanlık (insanı insan yapan, insanın doğasını oluşturan nitelikler in hepsi.) 2. insanlık (insanın değerini, saygınlığını veren öz, insana yaşama yaşama ve düşünme fikeri) 3. insanlık (insan, sevme, insanlı) 4.

5. * dersa merivatiyê da her kesî herke se insanlık derîni verdi 4. akrabalık, insanlık - dî (yê) (yekî) de tîne bîn insanlık dedi bîlînmek - danîn akrabalîk kuzmak, dî - bîn lîk kuzmak - kîrîlî 1) insanlık etmek 2) akrabalık kurmak

merivayi m 1. insanlık (insan, insan yapan, insanın doğasını oluşturan niteliklerin hepsi)

2. insanlık (insanın değerini, saygınlığını veren öz, insana yaşama yaşama ve düşünme fikeri) 3. insanlık (insanın sevme, insanlı olma) * dersa merivatiyê da her kesî herke se insanlık derîni verdi 4. akrabalık, insanlık

merivbûn m insanlaşma

merivbûyin m insanlaşma

merivêz m 1. insanca, insanlı (insana değer veren) 2. fîl insanca l. humanist

merivhezi m 1. insanca lîk 2. fîl insanca lîk, humanizm

meriv hîzîlûn m insanca lîlaşma

merivhezi bûn fîlğ insanca lîlaşmak

merivî m insanî, insanca l

merivkî m insanca, insana yaşama bu biçimde

merivkîk m fîl olomek, insanca k

merivok mîlî adînmek, insanca k

merivokî m insanî

merivperest vîşîl insan içîncî

merivperestî sîsîm insan içîncî lîk

merivperwer m 1. insanca, insanca l (insana değer veren) 2. fîl insanca l. humanist

merivperwerî m 1. insanca lîk 2. fîl insanca lîk, humanizm

merivperwerîhîs m insanca lîlaşma

merivperwerî hîbûn fîlğ insanca lîlaşmak

merivratî m 1. insanca k 2. akrabalık, insanlık **merivrandî** (II) m çîkîrmî, çîkîrmîse (çîkî - rîp okurtma)

merixandî (II) m 1. ezîle 2. zedelenme

merixandî (I) fîğ çîkîrmek, çîkîrmek (çîkîrîp okurtmak)

merixandî (II) fîğ 1. ezîlet 2. zedelenmek

merixandî (I) fî, ezîk 2. zedeli

merixî m 1. ezîl 2. zedeli

merixîn (I) m vîkîm, çîkîş yere çîmîne (küçük ve büyükbaş hayvanlar için) * merixîng çîlêlî megin çîkîşî

merixû (II) m 1. ezîlet 2. zedelenme

merixîn (I) fîğ çîkîrmek, yere çîmînmek (küçük ve büyükbaş hayvanlar için)

merixîn (II) fîğ 1. ezîlmek (yemek, meyve ve sebzeler için) 2. zedelenmek

meriyet m merîşyet yürürlük, geçerik

merixandî m hastalığa

merixandî fîğ hastalığa

merixîl m hastalığa, hastalığ

merixîl fîğ hastalığa

merî her mîrîv

merîbûn m yürürlükde gîtme

merî bûn fîğ yürürlüğe gîrmek

merîbüyün *m* yururluğa g. iş
merîdyen *m*üñ mirdiyen
merîfät *m* marîfet
merîfätdar *m* marîfät
merîfätdar *m* marîfätli
merîfetmak *m* marîfetli
merîfetnaki *m* marîfetli
Merih *m* Mars, Mars gezegeni
merin *m* inelme
merin *lüg*ü inelemek (keç, oğlaklar için)
merin *m* inelme, inelme
merinüs *m* 1. merinus (Ünis ares kışpanca)
2. merinos (bu keçundan elde edilen yün) 3.
m merinos (bu yünden yapılmış olan)
meristem *m*üñ süngen doku
merit *m* yeterlilik
Merix *m*üñ mirdi
merkane (I) *m* 1. kavayız 2. kavayız (kavayız
kolusu) * du qubabız ifşal iki kavayız içel
merkane (II) *m* küp
merkantilizm *m*üñ merkantilizm
merkantilizm *m* merkantilizm
merkeli *m* büyükçe küfe
merketaot *m* me kenat
merkez *m* 1. merkez (harhangi bir yerin yöne
liyi yeri) * merkeza saziyê kantar merkezi
2. merkez (bir işin ögürlüğü yeri) * merke
zu perwerdehayê şüñin merkezi 3. merkez
(bir işin yoğun olarak yapıldığı yeri) * mer
keza pîşesaziyê endustî merkezi 4. merkez
(belirli bir yerin ortası) * merkeza hayêr şe
hir merkezi
merkezî *m* merkezî
merkezîbün *m* merkezleşme
merkezî bün *lüg*ü merkezleşmek
merkezîkirin *m* merkezleştürme
merkezî kîrîn *lüg*ü merkezleştmek
merkirin *m* bel etmek (bel küreği ile toprağı
işleme)
mer kîrîn *lüg*ü bellemek (bel küreği ile toprağı
işlemek)
merkiñ *m* belennmiş (bel küreği ile kazılma
olmuş)
Merkiñ *m*üñ Merkiñ
mermal *m* akraba
mermer *m* 1. mermer 2. *m* mermer (mermerden
yapılmış olan)
mermerdar *m* mermerli
mermeribün *m*üñ mermerleşme
mermeri bün *lüg*ü mermerleşmek
mermerkîrîn *m* mermerleme
mermer kîrîn *lüg*ü mermerlemek
mermerkîrî *m* mermerli, mermer döşennmiş o
lar
mermerlaş *m*üñ mermerci, mermer ustası
mermerlaş *m*üñ mermerci, mermer ustası
mermerşan *m*üñ mermerci
mermerşan *m* mermerci
meroze bün *m*üñ kuşkonmaz

merow *m* meroy
merqet *m* merkat, merzan, kalın
merşel *m* şinî, tenî
merşerîze *m* 1. merşerîze 2. merşerîze (mer
şerîzeden yapılmış olan)
merşiyê *m* merşiyê, ağ
merşiyexwin *m*üñ merşiyexan
merş *m* çul, kılın
merşîroş *m*üñ kılınçı (saten)
merşîroşî *m*üñ kılınçılık
merşik *m* çul, palas, yayğı -a feşîran her ün
qetiyayî ye fakirî çülü herşaman eski püs
xudur
merşker *m*üñ kılınçî (imal eden)
merşkerî *m*üñ kılınçlık
mertal *m* 1. kalkın 2. mee kalkın (kalkıncı
-ê Dıyarbekirî Dıyarbakır şımın bir kal
kân türî -ê Entabî Aştiyê yapımî kalkın -ê
Helebî Halepê yapımî kalkân
mertalgêr *m*üñ kalkancî
mertalgêrî *m* kalkancılık
mertali *m* kalkancılık
mertalkî *l* avuçta dış dönük aşarak ot, ekla
biğne tutu
mertalok *m* kalkın, küçük kalkın
mertalokî *m* kalkıncısı
mertax *m* mertek
mertax *m*üñ mîrdiyay
mertaxkîrîn *m* kabaluma (maden ocakları i
çin)
mertax kîrîn *lüg*ü mîrdiyax (maden ocakları
için)
mertêbe *m* mertêbe
mertek *m* mertek
mertox *m* mertoxe
mertû *m* merve
mertû *m* 1. muruf (herkesçe bilinen, tanınan)
2. muruf (şeytan uyğun haldüğü, bağandı
ğı, buyruğu)
mertün *m* 1. analutan 2. monez kadın
meriz *m* mariz -êştin mariz bırakmak
merizat *m* maruzat, sunuş
merîzaman *m* marîz kulmaca (veya olma)
merîz nian *lüg*ü marîz bulmamak (veya ol
mak)
merwend *m* merwend
merx *m*üñ aidiq, yobani zedeş
merxeme *m* 1. fillent (cadın baş attüsü) 2.
soğuk bez - ya nîmêjê maruz baş ortusu
merxemeleş *m*üñ tulbecatçı (satan küşe)
merz (I) *m* sürür
merz (II) *m* üzür
merzandîn *m* ozur dileme
merzandîn *lüg*ü üzür dilemek
merze bün *m*üñ gelin otu, güvey ferarı, güvey u
ru (Physalis alkekengi)
merzeban *m*üñ marşerîzi
merzekew *m*üñ keklik otu, reyhan, yer fesle
gen.

merzekewile *başu* keklik *başu*, yer fesileğeni
 merzel *başu* meze.
 mergil *m* güten
 mertone *başu* mezonse
 mes (I) *başu* kes meş
 mes *m* mesi (harif ve yumuşak bir tür ayakkabı)
 mesafe *m* I. mesafe, yüz ölçümü 2. *başu* yüz
 ölçümü -ya rübarü yüz ölçümü
 mesai *m* mesai ~ kirin mesai yapmak (veya
 mesaiye katılmak)
 mesaj *m* mesaj, ileri - danin mesaj bırakmak
 - fe hırandın (birini) mesaje bırakmak, mesaj
 yağmuruna tutmak
 mesal *m* mesal
 mesame *başu* meşame, pazerek
 mesid *m* mesid
 mesiler *başu* maslar, uylenlik
 mese (I) *m* mas, meş ayakkabı
 mese (II) *m* mas -yu ülye bütü tılıası (veya
 masarı)
 meseb *m* meşb
 mesef *m* büyükçe ve yaygın yemek kabı
 mesefe *m* mas
 mesel *m* mesel
 mesela *ü* meselâ, meşğin, sor gelim, söz gel
 şı, söz temsil
 mesele *m* I. mese, masıl 2. mesele, sorun,
 problem - çekim mesele çıkarmak - nû
 bün hortlamak (herhangi bir sorun gündeli
 ortaya çıkarmak) - (ünel mesele yok) -yu
 diydürêj e uzun hikâyeye -ya man ü nemanê
 hayat menal meselele
 meselok *m* I. mese, masale 2. meş masal (baş
 ve yılan sözi) 3. fikr
 meser *m* muharese
 mesere *m* uzurdu sıralığı ve sırasını çık
 arıldığı yer
 mesfroy *başu* mesçı
 mesfiruş *m* mesfirik
 mesh *m* mesh (aptest atılan) - kirin mesh et
 mek
 meshandın *m* I. avıtı 2. sürücü, süratleme
 meshandın *başu* I. avıtık 2. sürütek, sürat
 tırmak
 meshin *m* I. avıtık 2. sürütme, kurtme
 (serçe sürütme)
 meshin *başu* I. avıtılmak 2. sürütmek, kurt
 mek (serçe sürütme)
 meshkirin *m* meshirme
 mesh kün *başu* meshirme
 meshilhet *başu* meshier
 mesiz *m* mesh (aptest atılan)

meskarin *m* mesh erme
 meske kün *başu* mesh almak
 Mesh *başu* Mesh (Hz. İsa)
 Meshî *başu* Meshî (Hristiyan)
 meshibün *m* hristiyanlaşma
 meshikirin *m* hristiyanlaşma
 Meshî *başu* Hristiyanlık
 Mesh *m* I. küçük öre, vadi, belin 2. yarımlı
 (selin açığı çukur) 3. yarı kemer 4. güneş
 görmeyen dağ yamacı
 meshik *başu* mesil
 meshin *başu* misin
 mesken *m* mesken
 meskenyat *başu* meskenli
 meskenyarbün *m* yerleşme, yurtlanma
 meskenyar bün *başu* yerleşmek, yurtlanma
 meskenyar kün *m* yerleşme, yurtlanma
 meskenyar kün *başu* yerleşirmek, yurtlan
 ılmak
 mesken *başu* meski (mal eden)
 mesker *m* meskilik
 meslehet *m* maslahat, iy, onurlu iy, mesele
 meslehetguzar *başu* maslahatgüzar, şğıldet
 meslehetguzarı *m* maslahatgüzarlık, şğıderlik
 meslek *m* meslek
 mesleki *başu* mesleki
 mesnet *m* mesnet, dayanak
 mesnevi *başu* mesnevi
 mesnevwah *başu* mesnevi okuyan
 mesnel (I) *başu* masvata
 mesnel (II) *m* masvata, parlatma - kirin cile
 lanmak, parlatmak
 mesnelok *başu* meselok
 mesqere (I) *m* maskara, rimel
 mesqere (II) *başu* maskara, soyton
 mesqeri *m* maskaralık
 mesra *m* mesar
 mesre *m* masvata
 mesref *m* I. masraf, gider 2. *başu* masraf, gider
 (gelecekte gelecekte değerleri karşılığı yapılan
 harcama) - kirin masraf etmek - fe zede
 bün masraf artmak -ya girin büyük masraf
 -ya (yekü) girin bün masraf artmak, tüketil
 me artmak -ya 4... fıldandın masraf çekmek
 -ya re hare, rah -ên xive giran kirin masraf
 kupta çekmek -ên (yekü) kirin masraf gür
 mek * ez mesrefin wan dikim masrafları
 ben görüyorum
 mesrefbün *m* masraf olunma
 mesref bün *başu* masraf olunmak
 mesrefdar *başu* masrafı
 mesele *m* masıl
 mesrefkirin *m* masraf etme
 mesref kün *başu* masraf etmek
 mesrefkiri *başu* masraf edimiş, masraf
 mest (I) *m* mes, mas (bir tür ayakkabı)
 mest (II) *başu* büyük, m - ü mezil bün büyük,
 kocama - ü mezil bün büyükük, koca
 manlık -i mezil en büyük

mest (III) *m* mest, esnek ~ **bün** mest olmak ~ kırılmı mest etmek
mestane *k* mestane, mestice
mesthûn *w* 1. mest olma, esneme, mayıma 2. sıziya (alkol veya yorgunluk gibi sebeplerden olma)
mest bün *lâğh* 1. mest olmak, esnemek, mayışmak 2. sıziyat (alkol veya yorgunluk gibi sebeplerden olma)
mesthûyûn *w* 1. mest oluş, esneme, mayışma 2. sıziy (alkol veya yorgunluk gibi sebeplerden olma)
mestek *m* reçine
mestekî *w* akıncılık, akıma, reçine
mestere (I) *m* zevcel
mestere (II) *m* narinne, otçak 2. numurelik, ünrelik
mestî *w* mendik, esrîklik
mestkî *k* mestane
mestkî *m* akıncılık, reçine
mestür *m* sâhî, otulu, gâzî
mestül *m* mesul ~ **bün** mesul olmak ~ kırılmı mesul etmek
mestül *m* mesul, sorumlu ~ **bün** mesul olmak
mesûdârî *w* sorum, sorumluluk
mesûliyet *w* mealiyet, sorum, soran, uluk
mesûlî *m* sorumluluk
mesûm *m* masum, gânahiz, tertemiz
mesûmâne *k* masumice
mesûmiyet *m* masûmiyet, masumluk
mesûmî *w* masumluk
meswek *m* Fozûdî Kutâlerini) Rumî takvîmüne göre nispet ayında hazırladıkları bir yemek
mesxen *m* makzen
meş *w* 1. yürüyüş (yürüme işi veya hareket) 2. yürüyüş (spor amacıyla yapılan yürüme) * **ez her sbehe** **meş** **ülkâm** her sabah yürüyüş yaptım; 3. yürüyüş (bir dava protestosı etmek, bir konuya çıkarak çekinik amaçıyla topluca yürüme) * **gel meş** **pûkîr** halk yürüyüş yaptı; 4. yürüyüş (biliklerin bir yerden başka bir yere girmesi) 5. eşkı, link (olun bu tarıhı yürüyüşü) 6. **teke** **meş** (yuru koması) ~ **bl** ~ **k** salun salın, sallana sallama ~ **bl** ~ **qûm** salına salına gümek ~ **çâkîrîn** yürüyüş yapmas ~ **kîrîn** yürüyüş yapmak (spor amaçıyla) 2) yürüyüş yapmak ~ **bl** **dar** **xîrîn** yürüyüş düzenlemek ~ **m** **arîs** **marîs** ~ **pûk** **anîn** yürüyüş gerçekleştirme (veya düzenleme) ~ **sâz** **kîrîn** yürüyüş düzenleme ~ **m** **bedeng** sessiz yürüyüş ~ **a** **bl** **cludê** **sp** karga yürüyüşü ~ **a** **bl** **qotlofîskan** çocuk yürüyüşü ~ **a** **clun** **sp** **lîl** yürüyüşü ~ **a** **hîrçê** **ve** **ayî** **yurt** **yayî** ~ **a** **kosî** kaplıcabağı yürüyüşü ~ **a** **nerm** **yavaş** **ve** **ser** **zoe** yürüyüşü ~ **a** **nîmâyîşû** gösteri yürüyüşü ~ **a** **xetîreyî** meşaleli yürüyüş, feryat alayı
meşal *m* dilî, âlev, âlaz (dilîm lîlîne gelîmş tîsîneler: gîyîrî pûskûlî gibi)

meşalan *m* denizden esen yel
meşâne *w* acelele
meşan *m* yürütüm
meşandîn *w* yürütme
meşandîn *lâğh* 1. yürütme 2. yürütme (gerçekçi gibi yapma, uygulanmak) * **karîm** **xwe** **mîjra** **berê** **dîmeşîne** işlerini eskisi gibi yürütüyor
meşaqet *w* meşakkat, güçlük, ağır ve yorucu etmek
meşayîq *her* **şêx** **û** meşayîq
meşer *m* meşer
meşer *m* tekeşü
meşer *m* yorucu
meşguh *m* güzergâh
meşhed *m* meşhed (şehit düşülen yer veya şehitlerin gömüldüğü yer)
meşhûr *m* meşhur, ünlü ~ **bün** meşhur olmak ~ **kîrîn** meşhur etmek
meşhûrî *m* meşhurluk
meşşyan *w* yitiriyüş
meşîn *w* yürüme
meşîn *lâğh* 1. yürüme 2. meç yürüme (gerçekçi gibi yapılma veya ilerleme) * **karîm** **me** **xweş** **dîmeşîn** işlerini iyi yürütüyor * **bi** **meşî** **yurî** (meş)
meşk (I) *m* 1. yayık 2. kirba, tulum 3. **ayg** **gobek** 4. **ber** ~ **kîl** **kîrîn** yayık yazmak ~ **kul** **lanîn** yayık yazmak
meşk (II) *m* **ezkîr** tulum (ölleme i çalgı)
meşka derîn *m* daldız, ağaçtan yayık
meşkîk *m* bu tür kurt tulla
meşkînî *m* derî, derîben yapılmış olan
meşlûr *w* handîrîz, suzuk ~ **a** **kefîkê** **kûpûk** **handîrîz**
meşlûrîrîş *m* **ezkîr** **meşkîr** (sanan kişi)
meşlûrîrîşî *m* suzukçuluk
meşlûrîyan *m* **ezkîr** **meşkîr**
meşlûrîyanî *w* suzukçuluk
meşneqe *m* gıyot
meşq *m* 1. meşk, yazı örneği (bir öğretilen öğrencilerin aynı yazmak için verdiği yazı örneği) 2. meşk, alıştırma, egzersiz 3. eğlence, eğlence 4. **teke** **talîr** (uygulanmış olan) yapılmış askerlik öğretimi ~ **kîrîn** 1) meşk etmek 2) alıştırmayı yapmak 3) talim yapınak 4) antrenman yapınak
meşqale *m* meşqale, uğruş
meşqhar *m* eğitilebilir
meşqdîrî *m* talimî
meşqgeh *lâğh* **talîm** **meşq**
meşqker *m* **lîkîr** **edîcî** 2. talimci, eğitmen
meşqkîrî *m* 1. meşq etme, dakte etme 2. alıştırmayı yapma, egzersiz yapma 3. talim etme
meşq kîrîn *lâğh* 1. meşk etmek, dakte etmek 2. alıştırmayı yapmak, egzersiz yapınak 3. talim etmek
meşqîrî *m* 1. talimî 2. antrenmanlı

metelmayi hişlin *işge* hayrette barçknak
metelmayişin *we* şaqakılana, şama, şadana, şa-
şına, luballığına

metelok *m* 1. mesel, küçük folklorik hikaye,
küçük söz 2. kassa, anekdot 3. kö-
degis kelimelerden ibaret kısa mesel

metelokbêj *we* mesel anlatma

metelokbêjî *we* mesel anlatıcı

metelokyan *we* mesel anlatıcılığı

metem *we* 1. metem, gök taşı 2. metem, a-
kan yıldız

metemîn *we* metemîn

metemrolog *we* metemrolog

metemroloji *we* metemroloji, hava bilgisi

metemrolojik *we* metemrolojik

metere *we* harata

meterix *we* 1. meter (ya da metrist) 2. meteris,
metris, sipir

metersî *we* 1. metris 2. taş, kaygı

metersîdar *we* tehlikeli

meteryal *m* materyal, malzeme, gereç

meteryalist *we* meteryalist, maddecî

meteryalizm

meteryalizm *m* meteryalizm, maddecilik - a
dijalektik önyalel meteryalizm -a dîrêkî
(bu jî tarîkî) teahel meteryalizm
metê *ê* bahutêkîjî *we* kemugna arday

metî *m* metî, övgü, birme - dan methetmek -
kîrîn methetmek, övme -ê (yekî) kîrîn
(bîrîn) methetmek, övme -ê *we* dan ken-
dan övme

metîel *we* her metel

metîelok *we* meselok

metîelokbêj *we* metelokbêj

metîelokbêjî *we* metelokbêjî

metîeye *we* her metîye

metîker *we* övgü

metîkîrîn *m* övme

metî kîrîn *işge* övme

metîk *we* hâl, talacik

metî *m* mes, niyet

metî *we* metî, tekst

metîweşin *we* her metî, okuyucu

metîrêk *we* her, her kîrêjî

metîrî *m* 1. tehlike 2. tehlike (çerçeleşme
işbirî) -a bîrîna *we* fêka ererîweşin dîrîn
3. erd şe, kaygı, korku - fi dî *we* hiştin
tehlike atılmak

metîrsîdar *we* 1. tehlike 2. kaygı

metîrsîdarîkîn *we* kaygılanma

metîrsîdar bîn *işge* kaygılanmak

metîrsîdarbûyîn *m* kaygılanış

metîrsîdarî *we* kaygıllık

metîrsîdarîkîrîn *m* kaygılandırma

metîrsîdar kîrîn *we* kaygılandırılmak

metîrsîdar kî *we* tehlike -ce

metî kîrîn metî

metîlen *we* her metîlen

metîlik *we* her metîlik

metî *we* metî, güçü

metî *we* her metî (dîwên ezelîyatîrîna kande
we ya gazelînêk beyt)

metî *we* niyet

metî *m* 1. metî, tekst 2. niyet

metî *we* metî, yöntem

metîdik *we* metîdik, yöntemli

metîdîst *we* her metîdîst

metîdîlojî *we* metîdolojî yöntem bilimi

metîdîlojik *we* metîdolojik, yöntem bilimsel

metîdîlog *we* her metîdîlog

metîqeb *m* metqep, deliş

metîqeban *we* metqepçi

metîrah *we* metrah

metîraj *m* metraj

metîrajlar *we* metraj

metîran (I) *m* zîpkîr

metîran (II) *m* pîskop

metîranî *m* 1. pîskopluk (pîskopluk maka-
mî) 2. pîskopluk (pîskopluk makama)

metîrankîrîn *we* zîpkîranca

metîran kîrîn *işge* zîpkîranak

metîranyan *we* zîpkîrca

metîranxane *m* metropolîs

metre *m* 1. metre (tîmî) ölçü birimî, kassî *we*
2. Mî 2. metre (ölçü birimî) 3. *we* met-
re (herhangî bir metre uzunluğunda olan) *
sê metre qumay üç metre kumay -ya polî
çelik metre

metrebaz *we* metrebaz

metre çarçîk *we* her metre kare

metre çarçîse *we* her metre kare

metre kûp *we* her metre kûp

metrek *m* metrek

metres *we* metres

metresî *m* metreslik

metreyî *we* 1. metresel 2. *we* metrelik * qe-
şayê sê metreyî üç metreslik kumay

metrîk *we* a cîrik

metro (I) *we* metre

metro (II) *m* 1. metro (yer altı demir yolu) -
rî 2. metro (bu hâlde çalışan taşçı)

metronomî *we* metronomî, h z belîrîc

metropol *we* metropol ana kent

metropolî *we* metropolî

metrozî *we* alay (işge almî) - kîrîn alaya al-
mak

metrûk *we* metruk, terk edilmiş olan

metrûke *we* metruke, satıpsız

mevêl *we* mevrêl

mevêd *we* törpü (marangîz törpüca)

mevêdkîrîn *m* törpüdarîc, çambalana

mevêd kîrîn *işge* törpülemek, çambalana

mevêdkîrî *we* törpüdarî, törpülenîş olan

mevîk *m* süzgeç

mevîk *we* dîwên

mevîyan *we* tenesir

mevî *m* 1. deliş 2. birikimî (şey birikimîsî)

mexlûbiyet *m* meglûbiyet, yenilgi
mexlûhî *m* meglûbiyet, yenilgi
mexlûbkirin *m* meglûp etme, yenine
mexlûb kûlû *lgh* meglûp etmek, yenmek.
mexlûg *sd* mehlûk, yarık
mexmûl *m* 1. kadife 2. havlu
mexmer *m* 1. aqşan bûyûkçe kap 2. bar merkeb
mexmer *m* 1. kadife 2. *sd* kadife (kadifeden yapılmış şey)
mexmerî *sd* kadifemsi
mexmerok *hâfîn* kadife çiçeği
mexmûk *hâfîn* kadife çiçeği
mexmûr (II) *m* 1. kadife 2. *sd* kadife (kadifeden yapılmış şey)
mexmûr *sd* mahmûr
mexmûrî *m* mahmûrlu
mexmûrihân *m* mahmûrluşma
mexmûri bîn *lgh* mahmûrlaşmak
mexmûrok *hâfîn* kadife çiçeği
mexrûb *m* 1. mağrib, akşam 2. akşam namâz . akşam namâzı vâkı 3. baş - *lê* pûş akşam namâzını kapırmak - şikestin akşam iletmemes olmak

Mexrûb *sd* Mağrip (Mısır dışında, At oklarının kuzey ülkeleri)

Mexrûbî *sd* mağribî

mexrûbîk *h* akşam vâkı

mexrûr *sd* mağrib, gûmûl, kutumlu

mexrûrî *m* mağrurluk, gururluk

mexsûl *m* maksat, amaç, erek, gaye - *dî* bet de man lûyal kerkûlûm uğramak - *noçûn* serî hayal olmak, gerçekleştirmemek - *pû* kûrîh muradına ermek - *û* mirad *dl* ber de man gûmû açık gütmek - *û* miradê (yekê) *dl* gaw rîya (wî) de man heves karşığında (veya içinde) kalma - *û* miradê (yekî) *dl* qirîka (yekî) de man heves, karışığıda (veya içinde) kalma -*a* (yekî) *dl* her de man gözü açık gütmek -*a* *lê* çî ye? amacın ce, zorum ce? -*ek* *lê* ber (yekî) bûn maksat gütmek -*û* *xwe* bîrûn serî hedefce ulaşmak idealine ulaşmak

mexsûlûrîn *m* maksat etme, amaçlama

mexsûd karîm *lgh* maksat etmek, amaçlamak

mexsûdî *sd* amaçlanmış olan

mexsûka *m* bir buğday türü

mexûn *sd* yâ tûksî

mexûti *m* yolculukluk

mexûsî *sd* 1. mahsus, münhasır, özgül, has * beşerçeyek mexsûsî zarokan çocuklara mahsus bir bahçe * tayîhiyyek mexsûsî pîxemberan peygamberlere has bir özellik 2. *felîm* mahsus, özge * kenûn reweşke mexsûsî mirovan e gülmek insana hze bir durum dur 3. *û* mahsus, özel olarak, bilhassa * mexsûsî *jl* bo vê ez hatlûn vir baraya mahsus humû için gelîm 4. *l* mahsus, bilerek, isteyenc, bile bile * mexsûs derî vekdrî hişt kapıyı mahsus açık bıraktı -*î* (...) bûn

(bu şeyi, kimseyi) özgül olmak

mexsûsî *h* mahsus, bile -*ç* isteyerek * mexsûsî derî vekdrî hişt kapıyı mahsus açık bıraktı

mexsûska *h* şakaçlık, mahsus

mextel *m* maket, birinin öldürüldüğü yer

mexz *m* beyan

mexzer *m* mahzen

mexzûvan *sd* ev sahibi

mexzûvanî *m* ev sahibliği

mey (I) *m* mekûn mey

mey (II) *m* şarap -*a* (an *jl* şaraba) sêvan elma şo abî

mey (III) *m* maya - *girtin* maya rûmak

meyâ *m* dışı kalır

meyan *sd* meyân kökü (Glycyrrhiza glabra)

meyan (I) *m* 1. eğün 2. akıntı

meyân (II) *m* maya

meyân (III) *m* uzun hava

meyândin *m* mayalanma, çalma, damızlık çalma

meyândin *lgh* mayalanmak, çalmak, damızlık çalmak * *tu* dî *tu* *jl* me ce mast *tu*meyânî *lgh* çin buş yengün mayalanmış?

meyândî *sd* mayalı, mayalanmış

meyâne *sd* 1. eğün, meyân, meyyal * *di-wârê* meyâne meyyâlî dîyar 2. eğik, yatıran 3. akıntı

meyav *m* durgun su

meybeng *h* alkolik

meyhengî *m* alkolik

meydan *m* 1. meydan, alan 2. *fel* alan (çirde birik *m* kusvet çizgiler nan yapılmış bulundığı var sayılan vâzı parçası) 3. meydan (yarışma veya karşılaşma yeri) * **meydana** *hespan* at meydanı 4. meydan (mevlevî tekelerinde oyun yapılan yer) -*a* cengê savaş alanı, savaş meydanı -*a* *gîrver* *a* dîhorîrî dönel kavşak, gûbekî kavşak -*a* gûzê tap sakası -*a* gûlêşê ce meydan -*a* kawirkaniyê yarış alanı (veya meydanı) -*a* *huspan* at meydanı - *jl* re *şîfeh* kûrîn meydanî *lgh* re veya bir şeyi) bırakmak - *jl* re *hiştin* meydanî (birine veya bir şeyi) bırakmak - *kûrîn* meydan okumak -*a* *mîranîyê* *m* meydanı - *pê* man meydan buş bulmak -*a* *pêştirîkê* yarış alanı (veya meydanı) -*a* *qî-talê* savaş meydanı -*a* *şer* savaş alanı -*a* *te-naşeyê* seyidîk alan -*a* *Girê* yarış alanı (veya meydanı) -*a* *(îrkêşîyê* *dl* ok meydanı - *vala* *dîlîm* meydanı buş bulmak - *vala* man meydanı buş bulmak - *xwe* *dl* meydan okumak, rest çekmek (*jl* re) - *xwe* *dl* (birine) meydan okumak

meydankûrîn *m* meydan okuma

meydan kirîn *lgh* meydan okumak

meydanok *m* meydanlık

meydanvan *sd* 1. meydançı (avlu, bahçe

gibi yerleri süpürüp temizleyen barmacı) 2. meydanı (hapishane cezasında ayak işlerini gören kişi) 3. meydanı (Mevlevî tekkelerinde konukları, mevlâvileri kuryâlayan, meydanı arın narıvleri irakısını düzenciler))

meydanıwesiñ *m* meydan okuma

meydanıwesiñ *l.gñ* meydan okurmak

meydenöz *birim* meydanöz (Petroselinum crispum)

meydik *m* kille

meye *m* mayya (dağı devre)

meyfiruş mabı 1. şarapçı (şarap satıcı) 2. şarapçı (şarap satılan yer)

meyfiruşı *m* şarapçılık

meyger *m* saki (şaki toplanılubında saki dağıtan kişi)

meygeri *m* sakılık

meygerin *m* saki (şaki toplanılubında saki dağıtan kişi)

meygerinde *m* saki

meygerinif *m* sakılık

meyl *birim* meyl

meyzanilin *birim* mezanilin

meyzân *birim* mezân (II)

meyl *ed* durgun (kumıldatıp ve barake göstermeyen)

meyzûn *m* durgunlaşma

meyl bûn *başğ* durgunlaşmak

meyzûmı *m* durgunluk

meyzûrlı *m* durgunlaşma

meyl kirlin *başğ* durgunlaşmak

meym (I) *m* melerme (kesi, oğlaklar için)

meym (II) *m* mayolama

meym (I) *başğ* melerme (kesi, oğlaklar için)

meym (II) *başğ* mayolama

meyit *m* 1. oba, meyit 2. cenaze, mayıs → may

desti *birim* piyama kurşeniz, sah-patiz emaze

meyjen mabı mey çalan kişi

meyjeni *m* mey çalma

meyked *m* meyhanı (şarap içilen ve satılan yer)

meyker *mabı* şarapçı (tural ediy)

meykeri *m* şarapçılık

meykış *birim* meykış

meyl *m* 1. meyil, eğik 2. meyil, eğilim 3. meyil, sevinme, gönül verme 4. (mab) (bir mabın yarı mab ekima) → *ew jñ* meyle diya xwe

ye o narında taraf 5. kayırma - kirin nava (-) avarı seci yapmaq - küşandil taraf namak - pé de cüm (birine) meyil etmek - ü

heml ayırım gayırn - ü heml kirlin ayırım gayırn yapmaq, ayırım yapmaq, fark göstermek - xışışın nava (...) ayrı seci yapmaq →

(yekü) girin 1) (barın) kayırmaq, ilimaz etmek 2) taraf tutmaq (çıkıx veya olmak)

→ (yekü) kirin 1) taraf tutmaq (çıkıx veya olmak) 2) (barın) kayırmaq → (yekü) kışandil 1) taraf tutmaq (çıkıx veya olmak)

2) (barın) kayırmaq, ilimaz etmek (veya gayırn) → (yekü) 1) seci (yekü) bün (birim) ayrı tutmaq → (yekü) 1) seci bün eğirmek → a xwe dan (yekü) (barın) alışmaq

meylâr *ed* 1. meyilli 2. eğimli, eğirli 3. meyilli, eğilimli, yarkın → *çepé* sol eğilimli

meylârıbün *m* eğim

meylâr bûn *başğ* eğirmek

meykâri *m* yekü

meyletan *m* süre, amble

meylğir *ed* gayretkes (kayırın, yarıltar)

meylğiri *m* gayretkçilik

meylğirin *m* kayırın, ilimaz etmek, ayrıtalık sanıma

meyl girin *başğ* kayırmaq, ilimaz etmek, ayrıtalık sanımaq

meylker *mabı* lakını, kayırın kişi

meylkirin *m* kayırma, taraf tutma

meylkarin *başğ* kayırmaq, taraf tutmaq

meymenet *m* meymeneti, ağır, kutluluk

meymesik *başğ* yabucı maydanız

meymün *mabı* 1. maymün 2. *ed* maymün, şebek (çirkin ve gülünç)

meymünif *m* maymunluk

meymünibûn *m* maymunlaşma

meymünif bûn *başğ* maymunlaşmaq

meymünik *mabı* 1. maymün 2. *ed* maymün, şebek (çirkin ve gülünç)

meymünük *m* maymuncuk

meynoz mabı şarap içici

meynoşı *ed* şarap içmiş olan

meynoşılı *m* şarap içiciliği

meyperest *mabı* meyperest, şarapçı, şarap düşküni

meyperestı *mabı* meyperestlik, şarap düşkünlüğü

meyqedeb *m* şarap ocağı

meyr *birim* meyl

meyre *birim* mehic

meyrek *mabı* kutus

meyrenıyurt *başğ* halk hakimliğinde kullarılan birlik

meyruk *mabı* kutucuk, sürle

meyt *m* yayıyap büyük sepet

meyter *m* 1. tıyır 2. seis

meyterı *m* seyrilik

meytervan *m* seis

meyvexur *mabı* şarapçı, şarap içicisi

meyvexurı *m* şarapçılık, şarap içiciliği

meywe *m* meyve

meywedur *ed* meyvelik

meyxan *m* 1. meyhanı 2. şaraplıca → *ya* mezin büyük meyhanı

meyxanévab *mabı* meyhanıcı

meyxanevanı *m* meyhanecilik

meyxur *ed* şarapçı, şarap düşküni

meyxurı *m* şarapçılık, şarap düşkünlüğü

meyxwer *ed* şarapçı, şarap düşküni

meyxweri *m* şarapçılık, şarap düşkünlüğü

meyxwəş *n* inayətiş
meyxwəşi *w* inayətçilik
meyxə kirin *bir* mizə kəmi
meyxənin *bir* mizəndis
mezal *w* mezal, mizəndə yazış
mezax *w* 1. harcama 2. xərclik 3. masraf, xərc (hərcaan pəra) 4. rükətın * əlvaka **mezaxə** tükəti inayətlər, → zəle tükə tükətim
mezaxan *w* sarfçısı
mezaxlıar *n* harcəndibit
mezaxəner *n*bu tükəti
mezaxəneri *w* tükətilik
mezaxi *w* 1. xərclik 2. tükətim
mezaxın *w* 1. harcama, harcayış 2. masraf etmə 3. tükəti, tükətlər * əlvaka **mezaxlı** tükəti topluma
mezaxın *biş* 1. harcamaq 2. masraf etmək 3. tükətlək
mezaxı *n* 1. harcənmis 2. masraf edənmiş 3. tükətlənmiş
mezbatə *w* mezbatə
mezbut *n* 1. mezbət (düzgün, düzənli, beğənli) * **mirwəki** **mezbut** e mezbət bir adan 2. mezbət (fəqal olaylarında etkilən, məyəcə, bircədə korunmuş olan yapı) **şiyə** (xwə) ~ **glr** dan sağ,am kəziş (veya sağlama) bağlaraq
mezdesinə *n* ulud
mezə *w* 1. meze 2. yətlək
mezəş *w* dəğirməni
mezədar *n* 1. mezəl 2. ləzəl
mezəfilos *n*bu mezeçi (satan kimse)
mezəfiloşi *w* mezeçilik
mezəker *n*bu mezeçi (yapan kimse)
mezəkeri *w* mezeçilik
mezəl (I) *w* oda → kirtan kili → unəvanam mən fir adası → həvəməyiqə bəkləmə salonu → a tükətimə yutuk otası
mezəl (II) *w* mezar, gömrü → **ji** hev **ü** dlu reş kirtan bururından) çox adam öldürmək ~ **ki** rinin cullik **wey** nalları dükmək → **ē** hev kolan (hürimlə) kuyusunı kəzmək → **?** (yekli) kolan (birinin) kuyusunı kəzmək → **ē** miryan e bir ölmüşütyüz ki
mezəlçiqok *n* yapışkan
mezəlçiqokı *n* yapışkanca
mezəlük *w* uludək
mezələq *n* yapışkan
mezələqi *n* yapışkanca
mezələqki *n* yapışkanca
mezər *w* qurban
muzərə reş *n* ənjük
mezəx *w* 1. harcama 2. masraf etmə 3. tükətim
mezəxi *n*bu tükəti * **mafən** **mezəxəran** tükəti hakları
mezəxəri *w* tükətilik
mezhan *n* mezhər
mezheb *w* meznep
mezhefiləreş *n* mezhebi geniş (kimse)

mezhebi *n* mezhepsəl
mezhebi *w* mezhepsilik
mezhebpərəst *n*bu mezhepç
mezhebpərəsti *w* mezhepsilik
mezhepərəsti *w* mezhepsilik
mezhr *w* mezhər, sükəti
mezın *w* 1. büyük (çuqur kərsin) 2. büyük (yaxşı, bell, bir yaşu gelmiş) * **keça** **mezın** büyük kız 3. keca, büyük, ul * **lıncama** **mezın** in fəzan 4. kocanın (yaşu, büyük olan) 5. büyük (soyur kavimlər için, orsları, ağan) * **kəfa** **mezın** büyük sevinç 6. büyük (qıranı) çok olan * **serwəta** **mezın** büyük serwət 7. büyük (istəməli) olan * **məwəya** **mezın** büyük ulus 8. büyük (ozəmli) * **nifəya** **mezın** büyük haber 9. koca (büyük, geniş) * **cər** **pəne** **kəs** **dı** **vü** **salına** **mezın** de winda **həbdün** koca salonda bir avuç masın kaybolmuşu 10. ulu (səməli) şeylər için çuk (büyük) * **çiyayən** **mezın** ulu dağlar 11. ulu, yəce, ulu (səyqə duyubun) büyük 12. **wey** **dey** (çuk) büyük, çok (ozəmli) * **mivskareki** **mezın** **dey** hər yazır 13. yuxsək (toplum) içinde gəzi, ün və, baktırmadın üstün ağulandı * **sosyeta** **mezın** yuxsək sosyeta 14. ləməli → * **deftora** **mezın** **ənn** **dəftər** ~ **avə** **dürəjinin** **biçük** **pəli** **ilkün** baş nərəyə gidersə, ayıs da oraya gedər - **çı** **bükün** **biçük** **ji** **li** **wə** **rəq** **dı** **çün** baş nərəyə gidersə, ayık da oraya gedər - **çünə** **ber** **trə** **dəşkan**, **biçük** **rabinə** **tebər** **didin** (söz) **ayışa** **düşənək** (yek) ~ **heşham** **dün** (birini) büyük görmək (veya tutmaq) - **ihləsin**, **biçük** **ji** **wə** **dlhehlisin** **küçük** **ke** **bu** **yük** **ləre** **kukurak** **ləre** **ə** **de** ~ **kətinə** **be** **wə** **wə**, **biçük** **rabinə** **haw** **wə** (söz) **ayışa** **düşənək** ~ **çürim** 1) **biçüt** **mək**, **yetişmək** 2) **abarmək**, **kuruzək** (zihniyə) **büyümək** (yek) ~ **kətinə** 1) (birini) **yə** **dey** (çün) 2) (birini) **büyümək**, **pəl** **pehləmək** - - **koca** **koca** (büyük, büyük) * **hün** **mirwə** **nə** **mezın** **in**, **ci** **mə** **təkli** **bi** **zə** **mkan** **dikim**? **siz** **keca** **keca** **o** **damların** **z** **ne** **diye** **çuqurları** **kərsiyə** **soyuz** - **ē** **biçük** 1) **büyük** **küçük** 2) **büyük** **küçük** - **irili** **üsküli** ~ **ü** **biçük** **bi** **hev** **re** **büyük** **küçük** **bera** **er** - **ē** **biçük** **tey** **kərsək** **bü** **yüklü** - **ē** **glr** **kəskacaman** (yek) ~ **zanin** (birini) **büyük** **bilmək** (veya görmək) - **ē** **mirw** **bibe** **çijiku** **belek** **dinya** **li** **nürw** **dlhe** **çərə** **ü** **belek** **bir** **mənim** **arəsuli** **ne** **se** **onun** **duru** **mında** **edür** - **ē** **serə** (yekli) **çizg** **kəlyası** * **na** **tu** **mezimə** **serə** **hün** **li**, **e** **ç** **ql** **bi** **w** **axlım** **er** **də** **wə** **bibə** **piat** **sen** **əğmə** **kəlyası** **misin**, **ber** **isediğimi** **soylə** **ne** - **ē** **wan** **çə** **də** **gələ** **li** - **ən** **də** **wə** **l** **ə** **kəbir**
mezınalı *bir* meznep
mezınane *ü* büyükcə, büyüklərə yazsar bir biçimde

meziyatçı m 1. büyüklük 2. büyüklük, ululuk 3. mev büyüklük (büyüklere yaklaşma bağışlayıcı davranış) * meziyatçıyek ji me re kir bixe bûyûklûk yapı 4. yücelik, alviyet - karê Xwedê ye, çî ye tu xwe wisa mezin dîhesîbîni (bir) feryada gibi kendini minen söylemek - kirin büyüklük ilan etmek, talra yapımak - kînin destê Xwe degenên ele alînak -ya xwe dan nîşan dan büyüklüğü göstermek

meziyatî m 1. büyüklük 2. büyüklük, ululuk 3. mev büyüklük (büyüklere yaklaşma bağışlayıcı davranış) * meziyatîyek ji me re kir bixe bûyûklûk yapı 4. yücelik, alviyet -yu xwe dan nîşan dan büyüklük göstermek

mezinbîn m 1. büyüme (yığı artma, yayılma) 2. büyüme, yetiştirme (iş görülecek yaşı gelme) 3. büyüme (yetişme) 4. büyüme, ilerleme (teskîmiden büyük duruma gelme) 5. bi ilerleme, büyüme (bir uğraşın hastalık vb gibi nedenlerle dolay büyümesi) 6. büyüme (artma, gelişme, şiddet artma) 7. büyüme (genleşme) 8. büyüme (önem ve değer kazanma) 9. kocamanlaşma 10. palazlaşma 11. yücelme 12. yükselme (yükselmeye) 13. yücelme (yüce duruma gelme) -u hîplan jê li bûyune

mezin bûn fêh 1. büyümek (yaş artmak, yayılmak) * me bilên dîbî hev, gava ku em mezin bûbîna emî dê bixewicîyanu vor xwînîşk bûbîmîne, bûyûnîne vîlîne-cêkîk 2. büyümek, yetiştirmek (iş görülecek yaş gelmek) 3. büyümek (yetişmek) * derbîr mezin bûne ekîrî oûyûd 4. büyümek, ilerlemek (teskîmiden büyük duruma gelmek) 5. bi ilerlemek, büyüme (bir uğraşın hastalık vb gibi nedenlerle dolay büyümesi) 6. büyümek (artma, gelişme, şiddet artmak) 7. büyümek (genişlemek) * we latê wan her ku dîqû mezin dîbû înkelenî gîrîkê bûyûyêd 8. büyümek (önem ve değer kazanma) * dîza me lî nav qala navneteweyî de mezin dîbe dîvîvîzê ulû-lîtarîsa a emîda bûyûvî 9. kocamanlaşmak 10. palazlaşmak * çî qas mezin bû ew çend neteweyîk lî palazîştîkêz gîzîvîştî 11. yücelmek 12. yükselmek (yükselmeye) 13. yücelmek (yüce duruma gelmek) * le ber çavê mîn lî vî kîrîna xwe mezin bî behmî gîzîvîde bu vor gîrîkî yûkîdî

mezinbûyîn m 1. büyüme (yığı artma, yayılma) 2. büyüme, yetiştirme (iş görülecek yaşı gelme) 3. büyüme (yetişme) 4. büyüme, ilerleme (teskîmiden büyük duruma gelme) 5. bi ilerleme, büyüme (bir uğraşın hastalık vb gibi nedenlerle dolay büyümesi) 6. büyüme (artma, gelişme, şiddet artma) 7. bu-

yüme (genişleme) 8. büyüme (önem ve değer kazanma) 9. kocamanlaşma 10. palazlaşma 11. yücelme 12. yükselme (yükselmeye) 13. yücelme (yüce duruma gelme)

mezinê mîsîlî mîlî artîrî.

mezingîrtî m ulûfîmî

mezin gîrtî fêh ulûfîmî

mezinhesîbandîn m ulûfîmî

mezin hesîbandîn fêh ulûfîmî

mezinî m 1. büyüklük 2. karamanlık, irlik, cesaret 3. ululuk, alviyet 4. mev büyüklük (büyüklere yaklaşma bağışlayıcı davranış) -ya mezinîf teqîlîfî bûyûklûk -ya xwe dan nîşan dan büyüklük göstermek

mezinîker m büyülec, gîrdîsî

mezinîkîrtî m 1. büyüme 2. büyüme, yetiştirme (iş görülecek büyüme, bakma) 3. mev yetiştirme (iş görülecek yaş gelme) 4. kocamanlaşma 5. büyüme (iş görülecek yaş gelme) 6. yücelme, ululuk 7. mev büyüme, artma 8. büyüme (genleşme) 9. mev gelişme 10. ve yûz yî gereğîrdîn fîzîlî ulûfîmî

mezin kîrtî fêh 1. büyümek 2. büyümek, yetiştirmek (iş görülecek büyüme, bakmak) * bûpîra wî ew zaruk mezin kîrtîye bu çîvîgî babî amîvî bûyûnîvî * mîn çîr zarok mezin kîrtî ber îvî çîvîk yetîrdîrî 3. mev yetiştirmek (iş görülecek yaş gelme) büyüme (iş görülecek yaş gelme) 4. kocamanlaşma -mak 5. büyüme (iş görülecek yaş gelme) 6. yüceltirmek, ululuk 7. mev büyümek, artmak, mezinleşme 8. mezinleşme 9. mev artmak (iş görülecek yaş gelme) fîzîlî ulûfîmî

mezinîkîrtî m büyüme (iş görülecek yaş gelme)

mezinîkî m büyüme (iş görülecek yaş gelme)

meziyatî m büyülec

mezinîyî m 1. büyüklük 2. büyüklük, ululuk, alviyet 3. mev büyüklük (büyüklere yaklaşma bağışlayıcı davranış)

mezinîlî m büyüme (iş görülecek yaş gelme)

mezinî m büyüklük

mezin m büyüme (iş görülecek yaş gelme)

mezinîndî (I) m kocama, inşaatçı

mezinîndî (II) m mahzur görme

mezinîndî (I) fêh kocama, inşaatçı

mezinîndî (II) fêh mahzur görme

mezinîge m kocama (iş görülecek yaş gelme) kullanılmayan

mezinîkî m büyüme (iş görülecek yaş gelme)

mezinî m kocama (iş görülecek yaş gelme) kullanılmayan geniş bir talra (iş görülecek yaş gelme)

mezinî m kocama

mezinîndî (I) m kocama (iş görülecek yaş gelme)

mêjan (II) *m* emine
 mêjandî *m* emizirne
 mêjandî *êgê* emzirmek
 mêjer *m* ankaz ~a navdêran ~z isimleria
 ûnkta
 mêjerandîn *m* lakdir etne
 mêjerandîn *êgê* lakdir etnek
 mêjîk *m* kusa (dêl vermayen, emine inkat
 emayan)
 mêjîyê marîplîstê *awêl* mendar dik
 mêjîyê plîstê *awêl* emur dik
 mêjî *awêl* 1. beyin 2. ilix. emur dik (keratide-
 rin, ç başluklar m dolduran yağlı madde) 3.
 beyin, dirnağ 4. beyin (muhakeme, usa vur-
 ma) 5. wez zilzileyi ~ **kakîlk** kuş beyinli
 ~yê (yekî) **awêlîn** beyin atmak ~yê (yekî)
belav hûn beyin atmak ~yê (yekî) **çilqî hûn**
 beyin su, suzmak ~yê (yekî) **çeliqîn 1)** beyin
 bulanmak, sarsemlemek 2) beyin sulanmak
 ~yê (yekî) **çelq hûn 1)** sarsemlemek, beyin
 bulanmak 2) beyin sulanmak ~yê (yekî)
çelq e beyin su almış kimse ~yê (yekî) **giz-**
gizîn beyin katıncalanmak ~yê (yekî) **kalin**
 (birine) atas basmak ~yê (yekî) **li hev çeli-**
bîn kafasî bulanmak ~yê (yekî) **ne temama e**
 kafadan gayri **mûsellêh** (aklından hazukluk
 olan) ~yê (yekî) **seklîn** beyinle şaşçakler
 çakmak, kafasından şaşçak çakmak. **sirsi-**
mak ~yê (yekî) **teqîn** beyin armak
 mêjîdar *rd* 1. beyinli 2. dikî. emur dikî
 mêjîkalkîk *rd* kuş beyinli
 mêjîkalk *awêl* beyinlik
 mêjîkalkî *awêl* beyinli
 mêjîleqîn *m* beyin sarstisi
 mêjîn (I) *rd* ezeli
 mêjîn (II) *m* emine
 mêjîn *êgê* emzirmek
 mêjîngêh *m* emizirne veru (veya salona)
 mêjîrêj *rd* beyin dokuzü
 mêjîşuştin *m* beyin yıkama, kalandina
 mêjîşuştin *êgê* beyin yıkamak, kalandinak
 mêjîşuştî *rd* beyin yıkamış, kalandirilmiş kimse
 mêjîvala *rd* baş kalich
 mêjîzur *rd* beyin yığıcı
 mêjîk *awêl* beyin
 mêjîmêjîk *m* emnek yazarı
 mêjîok *rd* 1. emici 2. emineyi seven bebek
 mêjîokî *rd* 1. emiççe 2. emineyi seven bebek
 mêjîokîl *m* emicilik
 mêjîn (I) *awêl* 1. beyin 2. emur dik
 mêjîn (II) *m* 1. tarih (bir olayın çarivê, jynü
 veyê yilim bîdiren söz veya gun) 2. tarih (bi-
 lîm dîn oljark) * **mêjîya** Kurdan Kur tarî-
 hu 3. tarih (evrensel tarîhu beşingî bir bolu-
 minü ele alin anbi) * **mêjîya** serdema
 nêzîk yakîn çag tarîhi ~ **awêlîn** (sihekkî) tarîh
 atmak (veya keymak) ~a (têstekî) **axya** (an jî
 diyar) **kîrîn** tarîhu aşiklamak, tarîhlendir-
 mek ~a **gayimî** (an jî **mûladî**) **mûladî** tarîh

mêjûname *m* 1. tarîh belge 2. tarîh yazma
 mêjûnax *awêl* tarîhç
 mêjûnaxî *m* tarîhçîk
 mêjûnaxîsî *m* tarîh yazarı, tarîhçî yazar
 mêjûnaxîsîsî *m* tarîh yazarığı, tarîh yazarık
 mêjûnaxîsî *awêl* mêjûnaxî
 mêjûnaxî *awêl* tarîhç
 mêjûyî *rd* 1. tarîhsel, tarîhî (saible ilgali, tarî-
 he dar) 2. tarîh (tarîhe geçmîş) 3. **awêl** tarî-
 hî (unulalmayan, andma değeri elar)
 mêjûzaxî *awêl* tarîhç, tarîh bilgîni
 mêjûzaxî *m* tarîhçîlik
 mêjûyî *m* ilçaxîlik * **gêrdûn** **mêjûyî** **heye** ev
 ten ilçaxîlikten beri var
 mêjûyîsî *rd* ilçaxî eser
 mêjûyîsî *awêl* ilçaxîyet, ilçaxî
 mêk (I) *m* çarubin ayak bileğindan parmak uc-
 larına kadar ki bölüme ~ **li saq** çarubin tömü
 mêk (II) *m* tîmü
 mêker *m* dış çapak
 mêkew *m* dış kezik
 mêkarin *awêl* erga erkeklikten etme, çaptan dü-
 şürme
 mê kîrîn *êgê* erga erkeklikten etmek, çaptan
 düşürmek
 mêkle *m* emincim
 mêkok *awêl* meyvan koku (Ülçeyrîhîzê glab-
 ra)
 mêkûl *m* dış buykûş
 mêkûl *m* tokmak
 mêkûlik *awêl* mîrîkûk
 mêl *awêl* meyî
 mêlêg *m* ispar
 mêlak *m* çiger, nk çiger ~a (yekî) **şewitîn** (an
 jî **peritîn**) **hağrî** yatmak (çok ser duymak)
 mêlakperitî *rd* hağrî yanak
 mêlakşewitî *rd* hağrî yanak
 mêlav *m* her kimsenin öldürüldüğü yer
 mêldar *awêl* meyîdêr
 mêlêde *awêl* mêlêde
 mêlêde *m* 1. alev, yalan, yalın, yalaz, alaz 2.
 meçale 3. sırım * **mêlîdêya** ağır alev sırım
 ~ **bi** ~ alev alav ~ **rabûn** alev alavak
 mêlêdedan *m* alevlenene, **yaşlêdêna** ~
 mêlêde *êgê* alevlenmek, yalazlanmak
 mêlêdedayîş *m* alevleniş, yaşlanış
 mêlkenet *awêl* mîrîkîmet
 mêlû *m* demet, bağlanmamış ekîn destesi
 mêlûkêş *awêl* demet taşıyıcı
 mêmûz *m* mubînd
 mêmûzêkîrîn *m* mubînzêkîrîn
 mêmûzêkîrîn *êgê* mubînzêkîrîn
 mêr *m* 1. erkek * **mêrê** **gund çûbûn** **xebatê**
 koyun erkekler çalışmaya gitmişlerdi 2. ka-
 ca, er eş (bu kadının eş) * **mêrê** **jînkê** **ha-**
te **mêrê** **hadîmî** **kocası** **evê** **gêldî** * **jînkê**
mêrê **ewe** **verê** **nakê** **kadın** **erkeğini** **gönder-**
mişin 3. **er** **erkek**, **yığıt**, **başvığıt**, **çê-**
men * **nan û** **avê** **mêrê** **an** **nanekî** **bênimel** **r**

yigit ve etemenlerin ekameği ile suyu mihnen-
sizdir 4. yığı, geyikpek (düğünçelerini açak-
ça söylemekten çekinmeyen) 5. kızak (ka-
sına söz geyizbeleni) 6. ödem, * tu ji miêr i?
sende adam misin? 7. mör delikanlı 8. öy-
erkek (spertu oluşturan organizma) - bi
mëran re erkek erkeğe * were em miêr bi
mëran re biaxistin gel erkek erkeğe konu-
şalım ~ diimre nav ölmüne ga ölmire çerin
diimine et olir meydan kalir yigit ölüsünü
kalir - diwarê derve ye erkek ev çinde re
ölu biterden habetsizler ~ esman v jin evê
e erkek gök kadın ise yerdür - ew e ku xwe
zedus dike gemisini kuturam kaplan - hatin
kuşin kañ olmak. insaat olaturilmek ~ he-
yata jinê ye erkek kadının yaşayadır ~ ji
hev kuşin parlamındañ kan olmak - kanê ye
jin liê e yuvayı yapiri deji kuştur - klirn
xewê boyruz takanak (veya takanak, ta-
tanak) ~ kuşin adam öldürmek. cinayet iş-
lemek - tön girêdun bi şuran e erkekleri
söde yola gür - ð eamêr mör delikanlı -
xwestin etsenok -ê bay ji bay û bira çêr
e, miêr zerah ji ber diwarun çêtir e yi ko-
za habe ve erkek kardeşten yi, köta koca
ise dışardan gelinoktir iyün -ê bi heft
mëran yuz adama bedel yigit -ê hi mala
xwe ve ewemien -ê dîri û simbül saçı su-
kulli adami -ê ji mala xwe re ev adami -ê bi
sed mëran yuz adama bedel yigit -ê ji xwe
re ev adami -ê hijin evli erkek -ê çê 1) ya-
güt adami 2) cesetlenir -ê eê uyê ewe nas
nake nas erkek bildiği dogrudoktar aşınaz
-ê çêdl reja teng de kihs dihe ak koyun ka-
ra koyun düxmette belli öler -ê huk yigit,
er kişi -ê jupepest çaplok horozu -ê kerê
oçgo hêdük - ê ku bi mala xwe ve ye ev a-
dami -ê miêr nas erkek -ê gur û oxlînê çê-
ran da gûlîem adami -ê reja rên çinon a-
damî (kendisinde zararıñ berekliği değer-
leri hulusun kimse) -ê tîfaç û teşqelan az-
amê gülelerin adami -ê tîsonok sînga gewr
nahine karîk adam bedefise varmaz -ê
xwe klirn kocaya varmak, evlemek -ê
xwe klirn xewê boyuzlanak (kocasını
haşka hır erçekle öldürmek) -ê xwedî gati-
na xwe bûn siizünün emi olmak -ê xweyi
sozê xwe bûn sözünün emi olmak * wêki
ömna an ji fîna) mëran erkek gubi

mërac m hüsl. var olma, varlık

mërandin m gösterme

mërandin kgö göstermek

mërabe k 1. erkekçe 2. yigüç 3. mertçe, mer-
dane 4. (-î öamni) * jîneke mërabe (Usman-
lı bir kadın 5. erkektarı, erkek gibi ikadın)
yuke - eb bayraklı (veya muşak)

mëranî 1. erkeklik 2. erkeklik, emsel guc (bil
erçenir, boyoluik görevini yerine gelime
güc) 3. erkeklik, yigitlik, babayigitlik 4.

casaret 5. kocalık ~ klirn yigitlik etmek, e-
felenmek

mëranîk mêh 1. erkekçe 2. yigüç, efese 3.
delikanlıca

mëranî u 1. erçelik 2. erçelik, yigitlik 3. u-
duruluk 4. kocalık

uêraf m ömer

mëranî m 1. erçelik 2. erçelik, yigitlik 3. ko-
calık

mëray m olayın yaşandığı yer

mërbaş m has adarı

mërber m bel kireği

mërbi m del erkek

mërçak m yigit

mërçaki m yigitlik ~ klirn y. gulik etmek

mërdar m yigit

mërdexnê m kâbus, karabasan

mërdexmêyî m kâbuslu

mërdexme m m. mærdexime

mëreba m m marmha

mërebatî m 1. mamba 2. yazıcılık - kurti yar-
cılık yapmak

mërêbaşî m m raba

mërêbi m del erkek

mërêk m savaş meydanı onası

mërêstî m 1. soylu erkek 2. uysal

mërê şevê m galyebanî

mërê xwe klirn bûw kocaya varmak, evlet-
mek

mërg m 1. çayırılık, çimenlik, çayır (üzemle
gür ot biten düz ve nemli yer) 2. otlak, meca

mërga m m hayvanat (başbaş hayvanların
saldığı çayır) cı

mërgê m m m m

mërgêlan m otlak

mërêz m m erkektar

mërbezi m erkektarlık

mërik m 1. adami 2. koca 3. zılamcağı *

mërik tûra dilê xwe yti bû adamiçê z adu-
makılı islanı ~ firûziya şadawêr adam
haksızlığa dayanıyaz - mîr e beqê wi
wînda mekûn yigûdî üldîn hakkın yeme -ê
biğêr lu ku be biğêr e iç bîlêre kax, kûs-
nânî -ê kurib e otgû -ê zengîñ lî şer zar
û zînanab e zengîn msk zügüedim çem-
sını yoraj

mërikok m m adamcık

mërîstan m babu tarlatından akraba çevresi

mëri yûw karınca (Formica)

mërin m 1. er, erkek, erkektarlık 2. zuriye
mërin m lî m m m erkektar evde değıl 3. yigü

mërinî m 1. erçelik 2. erçelik, yigitlik 3. ko-
calık

mëriñî m 1. erçelik 2. kocalık

mërixwêr m m karınca yiyen (Lichodra acuti-
col)

mërjini m m rıvaç

mërjini klirn kgö m rıvac etmek

doşani sağara! koyun → dotinê sağmal ko-
yur → geyyê koyun gîbî (hîdala) →
pêxember peygamber öküzü

mêşîna çûr *çûr* kîrakul

mêşîna geyyê *çûr* inek, apcal, ocn

mêşîna pêxember *çûr* inek, apcal, ôcn

mêşînbûn *m* kuzlaşma (kuzu gîbî uysallay-
na, sessiz dübuna gelme)

mêşîni *m* 1. kuzulak, uysallik (yanışak boy-
luluk) 2. or koyun gozunin rengi

mêşîkuj *w* 1. sîmeklik (sîmekleri karsıya yara-
yan sîk) 2. sîmek eldurucu ilâç

mêşî lê danin *lêw* sîmeklenmek

mêşlok *çew* 1. bîzek 2. hîzere

mêşloknaş *mêw* bîzek bilutî

mêşloknaşî *w* bîzek bilutî

mêşmîj *basw* bîzek kapan

mêşmîbî *w* kuzûbî karaca

mêşok *mêw* sîk

mêşokî *w* sîmeklik

mêştin *m* emme (dudak, dil, sîmek yarımlay-
bu şeyi eme çekmek)

mêştin *lêg* emmek (dudak, dil, sîmek yarı-
mlay bu şeyi içine çekmek)

mêşû *î* mor *çew* 1. hîzere, hîzarat 2. bîrtü bî-
cek

mêşû *î* morêbî bîperik *çew* zar kuzûfîlar

mêşvan *mêw* arca

mêşvanî *m* amelik

mêşxur *çûr* 1. bîceçelî 2. *basw* bîcek kapsa

mêşxurî *m* emzîme

mêşxurî *lêg* emzîmek

mêştin *m* emme

mêştin *lêg* emmek (dudak, dil, sîmek yarı-
mlay bu şeyi içine çekmek)

mêştingeh *m* sîmürge

mêştingehbûn *m* sîmürgeleşme

mêştingeh hûn *lêg* sîmürgeleşmek

mêştingehbûyîn *m* sîmürgeleşme

mêştingehî *m* sîmürgeleş

mêştingehîkîrî *w* sîmürgeleştirme

mêştingehî kîrî *lêg* sîmürgeleştirmek

mêştingehkar *mêw* sîmürgeleş, kelenyalîst

mêştingehkarî *m* sîmürgeleşlik, kolonyalîzm

mêştingehkîrî *m* sîmürgeleştirme

mêştingeh kîrî *lêg* sîmürgeleştirmek

mêştingehparêz *m* sîmürgeleş

mêştingehparêzî *m* sîmürgeleşlik

mêşînkîrî *çûr* sîmürgeleş

mêşînkîrî *m* sîmürgeleşlik

mêşî (I) *çûr* 1. emmek, emilmîş 2. sîmürulmuş

mêşî (II) *w* dişîlî

mêşvan *mêw* kîrakul, m. safî - çarîndan mî-
safîr ağırlamak → gîrtin ser (keşekî) (mîsa-
lî) bîskîmîna uğrînak - bîlîm kîrakul (veya
mî safîr) gelmek - hîwanîlî mî safîr ağırla-
mak → jî mîşvan neçwêş e xwedîyê malê jî
her dîyan ne xwêş e mî safîr mî safîrî mî-
nemîz, ev sîb bîkîsîmî îtemîz → bîwêxt v-

kîsîz mî safîrî → bîwêxt jî kîsî xwê dîxwê
vîkîsîz mî safîrî uydîgîmî değıl bulduğîmî
yer → bîrî hîjîa bîş mî safîrî → rîmîlîyê çer-
ref kîrakulî (veya mî safîrî) → şerîmê yabar-
zî mî safîrî → xerab çarîk nan dîxwê kîrî
mî safîrî bîr delîlîğîna kîrakul olîr → Xwedê
lîmî mî safîrî

mêşvandar *mêw* 1. kîrakul, kîrakul ağırlayan

2. mîşmîndar

mêşvandarî *m* 1. kîrakulîk 2. mîşvîrîk 3.

mîşvîndîrîk

mêşvîhewî *mêw* mî safîrîperver, kîrakulşer

mêşvîhewî *w* mî safîrîperverîk, kîrakulşer-
verîk

mêşvîhîz *mêw* mî safîrîperver, kîrakulşer

mêşvîhîzî *m* mî safîrîperverîk, kîrakulşerîk

mêşvî *m* mî safîrîk, kîrakulîk

mêşvîkî *w* mî safîrîk, mî safîrî yarıyîr bî hî-
çînde

mêşvîkuj *mêw* kuçîk yemek kabı

mêşvîperver *mêw* mî safîrîperver, kîrakulşer

mêşvîperverîk *w* mî safîrîperverîk

mêşvîperverî *w* mî safîrîperverîk, kîrakulşer-
verîk

mêşvî *m* mî safîrîk, kîrakulîk

mêşvîkî *w* mî safîrîkîre, kîrakul çvî

mêşvok *m* dîğîne

mêş *basw* 1. asîna (îzîm veren bîler) 2. kîç

kîtuğî → dîşok bîkîmsîz bîç

mêşw *derewîl basw* vîbîmî asîmî

mêşw jîpîrî *basw* jîpîrî sarmîsîğî (Ampe-
ropîs jîpîrîca)

mêşw serkîrkî *m* asîna çîmî

mêşw *m* meyve, yemîşî →ya hîçgîşî eîlî meyve
→yên bîşîkî *hor* (I) kuru meyve (ağundîsîkî
dîş kabuğî karuyîn meyve) (I) kuru meyve

→yên bîşîkîrî kuru meyve (kîrakulîsî o-
lan) →yên kîşîkîrî meyvehîş, kuru yemîş

mêşwedîk *m* meyvelîk, yemîşîk (meyve ko-
tulîn kap, meyve yemî)

mêşwedîr *m* 1. meyvelî, yemîşî 2. meyvelî
(meyve ile yapılmîş, içînde meyve bîlîndîr)

^ gazîza *mêşwedîr* meyvelîk gîzîz

mêşwîrîş *mêw* mîşw, meyvelî, yemîşî

mêşwîrîşî *m* mîşwîkîk, meyvelîk

mêşwîşîk *m* kuru yemîş

mêşwîşîkî *m* emme (ağaç meyve vermîmî)

mêşwîşîkî *lêg* emmek (ağaç meyve vermî-
mek)

mêşwîşîkî *m* yemîşîk

mêşwîşîkî *w* kuru çîmî bîyîklîğînde vî . pî-
hî yarı

mêşwîkî *m* dîğîne

mêşwî *m* bur asîna ağaçîndan yemî bîr asîna
dîmek için alînan sîrgîmî

mêş *w* sîrgî (kapt sîrgîsîst)

mêşek *basw* 1. kîrakulî (Dîmîthîs çîrîpîşî-
lîs) 2. kîrakulî (bu bîkîmîz bîzar olînak
kullîrîlan bîncîğît)

mêzele *bir mêze.*

mêzîk *hewîn* 1. karnîfil (Dionteus caryophyllus) 2. karnîfil (bu bitkîni bîarî olarak kullanan boncuğu)

mêzîlî *nî arçın*

mêzweş *bir mêyweş*

mêzîyî *nî dişîk*

mêyek *tarîhî dişî organ*

mêyîm *nî dişîk, femoral*

mêyîttî *m* 1. dişîk 2. rî dişîk

mêz (I) *nî masî - nî nîjdîrîyê amî'iyat şîsas*

mêz (II) *nî* 1. kayırma, îltimas, arîza çıkma *
mêze heneyekîtiyê heneyekîlîk kasanasî

2. tarîfçîlîk -a (yekî) gîrîn drînas etmek (veya geçmek) -a (yekî) hatîrî kîşîrîdîn kayırılmak -a (yekî) kîşîrîdîn 3) (bîrîmî) kayırılmak, (bîrîmî) dîttîmî etmek (veya geçmek) 2) tarîf tutmak (veya çîlmak veya olmak) -a (yekî) kîrîn (nîrîmî) kayırılmak, (bîrîmî) dîttîmî etmek (veya geçmek)

mêz (III) *nî bakma, bîkîş - kîrîn bakmak*

mêze *nîzî dişîl* (dişî sayîlan kelîme, emîennesî)

mêzakîrîn *nîwî dişîleyîrîne*

mêze kîrîn *nîzî dişîl dîrîştîstîrîk*

mêzîndîlî *nî* 1. bakma (bakış bir şey üzerine çevirme) 2. bakma (yer için, yüzü bir yöne doğru olma) 3. bakma (hasta için muayene etme, tedavi etme) 4. bakma (yoğlama, incelleme, deneme) 5. bakma (bir işi yapma, bir işi yapmakla görevli olma) 6. bakma (önem verme, önem vererek üzerinde durma) 7. bakma (başka bir şeyle ilgilenmeyip elindeki veya önündeki işle uğraşır olma)

mêzîndîlî *nîzî* 1. bakmak (bakış bir şey üzerine çevirmek) 2. bakmak (yer için, yüzü bir yöne doğru olma) * *dîl pîceyî kî nî hîndîlerê dîmêzîndî de, dîryî dîxuyî lîttîna bakîn pînceredîn dîrîzî gurûnî; ordî* 3. bakmak (hasta için muayene etmek, tedavi etmek) 4. bakmak (yoğlamak, incelemek, denemek) * *ka tu jî lî vî hesabî bîmêzîne şî hesaba sen de bî bakî * ka bîmêze jî malê ne? gu bak evîeler na?* 5. bakmak (bir işi yapmak, bir işi yapmakla görevli olmak) * *lî karê pasaportîan polîs dîmêzîne pasaport şîrtîne polîs bakî* 6. bakmak (önem vermek, önem vererek üzerinde durmak) * *ew tenê lî karîrîna pîreyîan dîmêze o sadere para kaxîrîmaya bakîye* 7. bakmak (başka bir şeyle ilgilenmeyip elindeki veya önündeki işle uğraşır olma) * *lî xwarîna nanê xwe bîmêze yemîgîna yemîye bak*

mêzîşîl *nîwî dişîlîk*

mêze (I) *nî masî*

mêze (II) *nî masî*

mêze (III) *nî bakma*

mêzeş *nî değîrîmîn bekîmî*

mêzeşîdî *nî değîrîmîn bekîlîğî*

mêzekerî *nîzî* 1. izleyici, seyirci (bir olayı gö-

ren, izleyen kişi) 2. izleyici, seyirci (izleme, eğlenmek için bakan)

mêzekerî *m* izleyicilik, seyircilik

mêzekerî *nîzî* 1. izleyici, seyirci (bir olayı gören, izleyen kişi) 2. izleyici, seyirci (izlemek, eğlenmek için bakan)

mêzekerî *nî* izleyicilik, seyircilik

mêzekîrîn *nî* 1. bakma (bakış bir şey üzerine çevirme) 2. bakma (yer için, yüzü bir yöne doğru olma) 3. bakma (hasta için; muayene etme, tedavi etme) 4. bakma (yoğlama, incelleme, deneme) 5. bakma (bir işi yapma, bir işi yapmakla görevli olma) 6. bakma (önem verme, önem vererek üzerinde durma) 7. bakma (başka bir şeyle ilgilenmeyip elindeki veya önündeki işle uğraşır olma)

mêze kîrîn *nîzî* 1. bakmak (bakış bir şey üzerine çevirmek) 2. bakmak (yer için, yüzü bir yöne doğru olma) 3. bakmak (hasta için muayene etmek, tedavi etmek) 4. bakmak (yoğlamak, incelemek, denemek) * *ka tu jî lî vî hesabî mêze bîke şî hesaba sen de bî bakî * ka bîmêze bîke lî malê ne? gu bak evîeler na?* 5. bakmak (bir işi yapmak, bir işi yapmakla görevli olmak) * *lî karê pasaportîal polîs mêze dîke pasaport şîrtîne polîs bakî* 6. bakmak (önem vermek, önem vererek üzerinde durmak) * *ew tenê lî karîrîna pîreyîan mêze dîke o sadere para kaxîrîmaya bakîye* 7. bakmak (başka bir şeyle ilgilenmeyip elindeki veya önündeki işle uğraşır olma) * *lî xwarîna nanê xwe mêze bîke yemîgîna yemîye bak*

mêzer (I) *nî* 1. yaygı, desenli bir tür yaygı 2. bîrînîyê

mêzer (II) *nî* 1. önlük peştemal, ön eteklik 2. örtü 3. secude

mêzîye *nî çîrîk*

mêzîyan *bir mêzerîk*

mêzîyî *bir mêzîyî*

mêzîyî *nî* kayırma, îltimasçî, gayretkêş (kayırma, yardım)

mêzîyî *nî* kayırıcılık, îltimasçîlık, gayretkêşîlîk

mêzîyîttî *nî* kayırma, îltimas etme, ayrıcalık tutma

mêzîyîttî *nîzî* kayırılmak, îltimas etmek, ayrıcalık tutulmak

mêzîyîttî *nî* îltimasçî

Mêzîn *azîmî Terzî*

mêzîn (I) *nî* 1. terazi 2. terazi (ip omuzlarının dengelerini sağlamak için kullandıkları auzun mak) 3. denge -a *vê şî tarazîsî*

mêzîn (II) *nî* bakma

mêzîkêş *nî* kayırma, îltimasçî

mêzîkêşî *nî* kayırıcılık, îltimasçîlık

mêzîkîrîn (I) *nî* tarîfçîlîk yapma

mêzîkîrîn (II) *nî* bakma

mêzî kîrîn (I) *nîzî* tarîfçîlîk yapmak

mêz kîrîn (II) *lêgê* hestîmek
 mêzgerde *m* masu ûrtûsî
 Mg *har* Mg (Dingczyum'ün kısıltması)
 mîzallî *b* tazîyallah
 mîzelet *m* tartışma, munaqaşa
 mîzîbî *m* destek yâdımı
 mîzewîr *m* kayyım, kayyım teahhüdünası
 mîzewîrî *m* kayyımlik, kayyımlik
 mîzewîr *har* mîzewîr
 mîzeze *m* 1. arzu, istek 2. nefis arzuların yuruc
 ıçme gibi ıbrıyaçlarıdır (ırmı) 3. gıpta, in-
 renme, mürenî
 mîzezin *m* özenç
 mîzeid *m* ciddî
 mîzeidbûn *m* ciddî eşme
 mîzeid bûn *lêgê* ciddîleşmek
 mîzeidî *m* ciddîlik
 mîzeidbûn *m* ciddîyet
 mîzejk *m* işte gözetilen ciddîyet
 mîzejge *har* mîzejge
 mîzeir *m* 1. alışkı, huy tic gulu tutarını al-
 mıs alışkanlık * Ji xwe re kîrîne mîzeir ken-
 derî alışkı yapmış 2. utkar, inanç
 mîzeirb *m* inanç, utkar * Kîrîn mîzeirb utkar ha-
 lûne getirmek
 mîzeirfe *m* 1. sıyrığa 2. sıyrığa (ku kûrîne a-
 razi)
 mîzeit fektîria *m* kûrîlûe
 mîzeirfe kîrîn *lêgê* kûrîlemek
 mîzeir *har* mîzeir
 mîzeîz *m* 1. ıstak 2. yüz dîdesi
 mîzeir *m* laşya yapılan yer
 mîç (II) *m* kalakları ihkîleşme
 mîç (II) *m* yunuk, yumulu, kapalı (göz için)
 mîçandîn *m* 1. yumuğa kapama, kapatma (göz
 için) 2. kırıpıtma
 mîçandîn *lêgê* 1. yumusmak, kapusmak, kapat-
 mak (göz kapaklarını örtmek) 2. kırıpıt-
 mak gözünü kırpmak
 mîçandî *m* yunuk
 mîçbûn *m* 1. yumuluğa 2. kırıpıtma
 mîçbûn *lêgê* 1. yumusmak 2. kırıpıtılmak
 mîçe *b* gözlerini yum, gözlerini kapa (çocuk
 dilinde)
 mîçebelî *m* açılıp kapanma, kırıpıtma (göz için)
 mîçebelobûn *m* açılıp kapanma, kırıpıtma
 (göz için)
 mîçebelî bûn *lêgê* açılıp kapanmak, kırıpıt-
 mak (göz için)
 mîçekçek *m* süs, bezek
 mîçekçeki *m* süsü
 mîçîk *m* erekle ve acele yapılan iş
 mîçîlge *m* 1. bahis, kurtu 2. say, udu 3. bahis.
 şar (bu şey üzerine girişler bahis)
 mîçîlgeçîrîn *m* bahise girme, şarına
 mîçîlge çîrîn *lêgê* bahise girmek, şar tutmak
 mîçîlgevan *m* bahise giren, şar tutan
 mîçîşan *m* çekilme (suyun çekilmesi, kuru-
 ması)

mîçîşandîn (II) *m* soldurma
 mîçîşandîn (II) *m* 1. kesme, kesiş (su için) 2.
 kurutma, kurutuş (suyun kesilmesini sağla-
 ma) 3. kerehate (suyun bitmesini sebep ol-
 ma)
 mîçîşandîn (II) *lêgê* soldurmak
 mîçîşandîn (II) *lêgê* 1. kesmek (su için) 2. ku-
 rutmak (suyun kesilmesini sağlamak) * awa
 newalê bilalelqînin derenin suyunu kurutum
 3. küeltmek (suyun bitmesine sebep olmak)
 mîçîşandî (I) *m* soluk, solgun
 mîçîşandî (II) *m* kesik (su için)
 mîçîşî (I) *m* soluk, solgun
 mîçîşî (II) *m* kesik
 mîçîşî (I) *m* solma (dîyalogünü, tazeligini veya
 parlaklığını yitirme)
 mîçîşî (II) *m* 1. kesilme, kesilîş (akmaç ol-
 ma) 2. çekilme (azalmak veya yok olma) 3.
 karehate, kuruma, solgunluk, kesilme (akar
 su, göl, vb. için; suyu çekilmek, suyu kuru-
 ma) 4. sirtışma (tenisip yok olma)
 mîçîşî (I) *lêgê* solmak (dîyalogünü, tazeligini
 veya parlaklığını yitirmek)
 mîçîşî (II) *lêgê* 1. kesilmek (akmaz olmak)
 2. çekilmek (azalmak veya yok olmak) 3.
 karılmak, suyu çekilip çek, kurunmak, soğul-
 mak, kesilmek (akar su, göl, vb. için; suyu
 çekilmek, suyu kurunmak) 4. sirtışmak (tenis-
 lip yok olmak) * awa hestê mîçîşî derenir
 suyu sirtışta
 mîçîşîner *m* kurutucu
 mîçîşîrandîn *m* 1. sikma 2. tokalaşma
 mîçîşîrandîn *lêgê* 1. sikmak 2. tokalaşmak
 mîçîşîrîn *m* 1. sikılma 2. tokalaşma
 mîçîşîrîn *lêgê* 1. sikılmak 2. tokalaşmak
 mîçîrîn *m* 1. yumuluğa, yumulaşma, kapama
 2. kırıpıtma (göz kapakları için, çok ıstakta
 veya herhangi bir şeyden dolayı sık sık kırı-
 pıtma)
 mîçîrîn *lêgê* 1. yumusmak, yumulaşma, ka-
 parılmak 2. kırıpıtılmak (göz kapakları için;
 çok ıstakta veya herhangi bir şeyden dolayı
 sık sık kırıpılmak)
 mîçîz *har* mîçîz
 mîçîkîrîn *m* 1. yumuluğa, kapama, kapama (göz
 kapaklarını örtme) 2. kırıpıtma
 mîçî kîrîn *lêgê* 1. yumusmak, kapama, ka-
 parılmak (göz kapaklarını örtmek) 2. kırıpıt-
 mak
 mîçîkul *har* mîçîkul
 mîçîkelî *m* açılıp kapanma, kırıpıtma (göz için)
 mîçîkelobûn *m* açılıp kapanma, kırıpıtma
 (göz için)
 mîçîkelî bûn *lêgê* açılıp kapanmak, kırıpıt-
 mak (göz için)
 mîçîkelî *m* somurtkan
 mîçîmîrî *m* somurtkanlık
 mîçîmîrîbûn *m* somurtma

malcünliri bün biği somurtak
malçümürübüyn m somurtuş
malçümür m somurtkan
malçür ber miçiz
maldad m muakkep
maldas m ayakkaht
maldeh m müdeh
maldehi m muhalif
maldehişi m muhaliflik
malderis m müdleris, ders veren, öğretmen
malderisi m mudderislik öğretmen
maldevi m muhalif
maldevişi m muhaliflik
maldürce m bu küğende ayak basılan kasım
maldüli zana midilli
maldür öm müdur
maldürüm m sürekl
maldürüm m sürekl, daim
maldur eden müdur
maldürü m müdürük -ya darayı mal müdürük-
gü
maldürüyet m müdürüyet
maldyare m baş kurugü dizir
maldye zana müdye (Mýtilus)
maldyetbaş zana müdyet, müdye salıcı
maldyetürüşi m müdyetlik
maldyeyir m müdyet (denizde müdye çıkaran
kimsel)
maldyeyir m müdyetlik
maldyevan m m müdyet
maldyevani m müdyetlik
malda ber mef
maldardi 1. malhafiz 2. beççi 3. korucu 4. iş
jandarması
maldardü m 1. malis fizik 2. beççilik 3. koru-
culuk 4. iş jandarması - kiron 1) malhafiz-
lik yapmak 2) bekçilik etmek (veya yap-
mak); 3) koruculuk yapmak 4) jandarmalık
yapmak
maldiri m talip, papaz (Suryanilerde)
maldirü m çelik
maldis m müdis, dışı etmiş olan
maldirü ber maldirü
maldirü m çelik
maldisik m sözgeç
malift m müf bedava, beleş
maliftün m bedava verme, beleş verme
malift dan işik bedava vermek, beleş vermek
malifte m kilit, anahtar, ana - kilit ber pişta
xwe anahtar belme takmak - 16 anin anaht-
ar avturmak -ya eyarê aya: umhura, ayar-
lay o
malifebün m kilitlenme
malife bün biği kalidolmak
malifedani; m anahtarlık
malifedar m 1. anahtar 2. anahtarlı
malifedari m anahtarlık
malifedareş m m anahtarlı (satan kimse)
malifedarişi m anahtarlık

malifeger m m anahtarlı (mal eden)
malifegeri m anahtarlık
malifeker m m anahtarlı (mal eden)
malifekeri m anahtarlık
malifekeri m kilitleme
malife kirit biği kilitleme
malifekiriş m kilit, kilitlenmiş olan
malifeseş m m anahtarlı (tamir eden kimse)
malifeseşi m anahtarlık
malifexer m bedavacı, beleşçi, usalık
malifexerane m usalıkçı
malifexeri m bedavacılık, beleşçilik, usalık-
lık
malifi m müf
malifewer m 1. bedavacı 2. m meccazen, lu-
p-
tan
malifexer m muftuluk (muftunun görev yaptığı
yer)
malifiti m muftuluk
malifexer m bedavacı, avukatı, usalık
malifexeri m bedavacılık, avukatlık, usalık
malifexer m m bedavacı, usalık (başkaların
arıtından geçiren)
malifexeri m bedavacılık, usalık
maliz zana 1. koyun (Ovis aries) 2. mec koyun
(verilen önyeklere tyan, uysal) - bi lingê
xwe hizin bi lingê xwe her koyun kendi ba-
cağından asılır - bi piyê xwe bizin bi piyê
xwe her koyun kendi bacığından asılır - hu-
tin heran keçanek - mîr gir vevêrê ikûz
Eldu usalık bozıldı -a ber dutimê sa-
nsalik . sağmal koyun -a birçî şîr nêde aş
ay. yınaraz -a duyanî sağmal koyun -a
dütimê sağmal koyun -a dütimê kancî
kuyruk -a gîşîyî koyun gîbi (burdan) -a
ker kulaksîz koyun -a kupa kulaksîz koyun
miba ayî zêvêr kunduz, kâstör
miba vîr zana kârak.
miba qerqış m ak koyun
miba reş m kara koyun
mihafe ber mihafe
mihafiz m m 1. muhafiz 2. muhafız (bir kale-
nin veya şehrin önünü bir yeri koruyan
görevli kimse)
mihafize m mihafize, koruyucu, koruyucu
mihandin m yigirata
mihandin ayî yigirtmek
mihale m mahalle
mihali m muhalif
Mihemedî m Muhammedî, Müslüman
mihemedîk m mehmetlik
mihem m aci, zahmet
mihexeq m muhakkak
miherk m bencuk
mihers m herik, suik (pasmak ağaçları için)
miherskîr m suiklenme

mühürş kârln *İğh* sarkıntuzluk
 mühes *bu* mühes
 mühek *m* müya (dişi hayvan)
 mühül *ml* mülip, seven
 mühülândîn *m* erime
 mühülândîn *İğh* erimek
 mühülîn *m* erime
 mühülle *İğh* erimek
 mühünl *m* balyoz
 mühim *ml* müham, önemli
 mühüm *m* önem, ehemmiyet
 mühün (I) *ml* çabı kısarak – fal *zwarla* kısarak çift
 leşmek – hadîd *felid* kısarak çiftleşmeye gel-
 mek –a *avî* su aygırı –a kabreş avakları sı-
 yah kısarak
 mühünî (I) *ml* köyün, köyün çabuysal kısra
 mühünî (II) *ml* dişi * keşi mühünî dişi çek
 mühr *m* 1. güneş 2. sevgi, dostluk
 mührub *m* mührup
 mührûf *m* bu tûr amut
 mührak *m* 1. mührak, edak 2. *vec* *m* hrak (her-
 hangi bir düşüncede, niyetle olan kimseli-
 zin kaynağı veya bir şeylerin toplandığı, yo-
 ğunlaştığı yer)
 mührub *bu* mührup
 mührucun *bu* mührucun
 mührûbus *bu* mührûbus
 mührûkât *ml* 1. dust, seven 2. rahim, esirgeyici
 mührûbânî *m* 1. dustluk, sevgi 2. esirgeyicilik
 mührîdar *ml* dost, seven
 mührîvan *ml* 1. dust, seven 2. esirgeyici, esir-
 geyen, acıyan, rahim (suruyen, geyen, mer-
 hamet eden) * Xwedê mührîvan e Allah es-
 irgeyenin 3. bağışlayıcı (Allah)
 mührîvânî *m* 1. dostluk, sevgi 2. esirgeyicilik,
 acıycılık, merhamet 3. bağışlayıcılık
 mühsik *m* mest (halid ve yumuşak bir tür ayak-
 kabı)
 mühû *bu* *m* lûb
 mühû *m* mühûr
 mühûrdân *ml* mühûrlü
 mühûbîn *m* mühvârâ
 mühû bân *İğh* mühvârâ
 mühûkâle *m* mühvârâ
 mühû klrîn *İğh* mühvârâ
 mühûz *ml* mahrum
 mühûzûn *m* mahrum olan
 mühûz bân *İğh* mahrum olmak
 mühûzi *m* mahrumiyet
 mühûzklrîn *m* mahrum etme
 mühûz klrîn *İğh* mahrum etmek
 müj *m* sis – gîrîn sis tutmak, sislenmek – ü
 zâr sis pûş –ê kor kor duman
 müjad *bu* müjâc
 müjâde *İğh* mevzuat
 müjâj *m* işlah
 müjân (I) *m* kol (mâsûnelerde tutup çevirmeye
 veya çekmeye yarayan ağır veya metal par-
 çası)

müjân (II) *m* erime
 müjândîn *m* etazime
 müjândîn *İğh* emzirmek
 müjâne *m* 1. dingil, araba dingili 2. müj (türk
 çileri ile kullanılan ince uzun metal çubuk) 3.
 sabun oku
 müjanz *m* kirpik
 müjank *m* kirpik
 müjar *m* kuru, husus, mevzu –a *axaftinê* sez
 konusu
 müjardar *ml* konulu
 müjare *İğh* mevzuat
 müjâkî *ml* Zantûnî
 müjâvî *m* orta şiddete yağın
 müjbûn *m* sislenme
 müjdar (I) *m* kısım ayı
 müjdar (II) *ml* sisti
 müjdarhûn *m* sislenme
 müjdar lûn *İğh* sislenmek
 müjdarbûyîn *m* sisleniş
 müjdarklrîn *m* sislenilme
 müjdar klrîn *İğh* sislenilmek
 müjek *ml* emici
 müjfang *m* kirpik
 müjen *ml* emici
 müjgan *m* kirpik
 müjgîn *m* hayvan yüzü kör deride bakılan
 et parçacıkları
 müjgîrîn *m* sislenme
 müj gîrîn *İğh* sislenmek
 müjgîrî *ml* sislenmiş, sis kaplanmış olan
 müjgûl *m* kirpik
 müjik (I) *bu* partik
 müjik (II) *m* emzik
 müjik (III) *m* tuz – jê birin tezuu alınak (ve-
 ya almak, silkinmek veya silkelinmek) döv-
 mek, hırpalamak
 müjilang *m* kirpik
 müjîh *m* emicue, secirua
 müjîn *İğh* emmek, sorumak (dudak, dil, sa-
 luk yardımıyla bir şeyi iç,ne çekmek)
 müjâjandîn *m* kırıptırma, gözletici sık sık a-
 çıp kapama
 müjâjandîn *İğh* kırıptırma, gözletici sık sık
 açıp kapama
 müjâjîn *m* kırıptırma
 müjâjîn *İğh* kırıptırma
 müjâjîk *m* emzik (çocuk emzigi)
 müjâjîk *ml* kırıptırma (gözletici sık sık açıp ka-
 pama)
 müjâjîk (I) *ml* suzgûn gözlü
 müjâjîk (II) *m* emzik (sü çocuklarını oyala-
 mak için ağzlarına verilen kauçuk tüpe)
 müjâjîk (III) *m* hücreleri dalmatîs petek
 müjâjîk (IV) *bu* yüksük anı (Digitalis
 purpurea)
 müjîlîk (V) *ml* sömürücü, yatacı
 müjek (I) *m* emzik (sü çocuklarını oyalamak
 için ağzlarına verilen kauçuk tüpe)

sıza vermek - *dananîn* göğüs girmek - *danîn* boyun eğmek. teslim bayrağı çekmek - *di hev de kol kola* - *di hev de bûn kol kola* olmak - *di* - *de kol kola* * *mil di mij de digerin kol kola* yürüyorlar - *hiluvêtin* omuz kull. olmak - *jê re danîn* (birine) pes demek - *jê xistin* (an, i dan) omuz vurmak - *jê dawepandin* omuz silmek - *jê rapêhûn* 1) işi aittirmek (bir işi yapınak istememek) 2) biranî dövmeye kıyamamak - *pê danîn* (birini) duze getirmek - *û bask bi (yekî)* ve *neman* kolları kıpmak - *û qanadê (yekî) şikûn* (an jî şikêşîn) kolu kanadı kulmak - *ê (yekî) bi rûbarê (wî) re xûn* eleği oynatma dolayınca - *ê hixçirîyê başa kulagê* - *ê (yekî) dirêj e kolu* uzun (gucu yeten, sözü geçeri; *bi* - *ê (yekî)* girîs kolundan tutmak *bi* - *ê (yekî) pirtûn û avêtin* (buzanî kalunda) tutup almak - *ê (yekî) jê rapêhûn* işi almamak (bu işi yapınak istememek) - *ê meşê yanîyûş* kolu - *ê (yekî) li ber rapêhûn* 1) (birine) karşı çıkarmak, birine kıyamamak 2) işi almamak (bir işi yapınak istememek) - *ê pêlê* omuz dalga sırtı - *ê rastê sağ taraf* - *ê tenûrê* (duzi) bankı - *ê hundiraw* aşırı uç (suyaseta) - *ê wan di hev de sarmay dolış* - *ê wan di hev de bûn sarmay dolış* olmaq - *ê xwe dan* ilişmek; omuzlanmak (omuzluyla bir şeyi almak) - *ê xwe jê re dananîn* getirmek (bir iş yapınak) - *bi'inden* çekilmek - *ê xwe li* - *ê (yekî) xistin* (birini) al koluna girmek - *ê xwe rê re kûrin* (kolanu geçürmek (elbise için) 2) elbise kullanılmaya başlamak - *ê zîr takirî kol* - *ên (yekî) bi rûbarê (wî) de pûn* omuzları çökmek - *ên (yekî) jê de weşîn* kolları kıpmak - *ên (yekî) qelîn* kolları kıpmak - *ên xwe bi dan* kolları sıvamak - *ên xwe bîldan* kolları sıvamak, çizmeleri çekmek - *ên xwe jê re fî-reh kûrin* (birine) kollarını açmak (işçilikle karşılaşmak veya kucaklanmaya hazır olmak) - *ên xwe vemalendîn* kolları sıvamak - *ên xwe li hev xistin* kol kola girmek - *ên xwe li hev xistin û gerîn* kol vurmak. kol kola grip doluşmak

milamet *m* milîmet (uzunluna, kenara, genişliğine)

milav *m* mala

milayîm *m* milayîm

milayîml *m* milayîmlik

milçemil *m* milçemil

milçemilç *m* 1. şapırdama 2. A şap şap

milçîn *m* şapırdama, ağaç şapırdama

milçîn *m* şapırdama

milidan *m* omuzlama, omuz verme

mil dan *m* göb otuldukmak, omuz vermek

mil dan hevî *m* omuzdaşlık

mil danîn *m* boyun eğine

mil danîn *m* boyun eğmek

miltoş *m* kollu

mildayîn *m* omuzlayış, omuz veriş

milûdêj *m* uzun kolu

milremil *ê* efil efil (sac, giysi gibi şeylerin) yüz-günâ dalgalanması anlamı) - *kûrin* efil efil * *şmek* * *biskên* li ber rûkê yarê meîmet *di-kûrin* efil efil eder yarın yarınteki zuludun

millet *m* 1. millet * *meletê* Kurd Kûn millet 2. millet, halk (henzi özelikleri olan topluluk) * *meletê şofêr* şoför milleti 3. millet (bir yerde bulunan kimselerin topluluğu) * *melet* li meydanê ciyaya millet meydanı toplandı 4. orduya (herkes) * *melet* li hev digere ortak kayıyı - *ê bîzman* vînda ve dilsiz bir millet kaybolmaya - *nahkûndû* **milête** hür sovetçilik (bir ülkede egemen olma göre ayrı soydan ve sayıca az olan topluluk)

milêhez *m* milletperver

milêhezî *m* milletperverlik

milêti *m* 1. milî 2. milîday, aynı milletten olma

milêtibûn *m* milîleşme

milêti bûn *m* milîleşmek

milêtkûrin *m* milîleşirme, devletleşirme

milêti kûrin *m* milîleşirme, devletleşirme

milêtparêz *m* milletperver

milêtparêzî *m* milletperverlik

milêtpereşî *m* milliyetçi

milêtpereşî *m* milliyetçilik

milêtperwer *m* milîyetperver, milliyetçi

milêtperwerî *m* milîyetperverlik, milliyetçilik

milê ayê *m* adâğirmen hareket milî

milê *m* *gêlê erêlêl* gidegen

milê *m* *kuçikê* *m* *ocak* kase

milê tenûrê *m* *andîr* bankı

milêbêk *m* *bir* milêbêk

milêk (1) *m* *hûrgûç* (devenin surluluğu tûmek)

milêk (2) *m* 1. kulluk, kolşak (ceket veya gömleğin kolları kütlenesine daye kola tutulan eğretici kulluk) 2. kol (bir kullukta, bir divanda kol dayamaya yarayan parça) 3. dirsekkîç (kola tutulan kumuş vb şey)

milîyet *m* milliyet

milî *m* milî, ulusal

milîbur *m* milîbur

milîgratî *m* milîgrat

milîkûrin *m* devletleşirme

milî kûrin *m* milî devletleşirmek

milîlîre *m* milîlîre

milîtan *m* milîtan

milîmetre *m* milîmetre

milîmetrîk *m* milîmetrîk

milîs *m* milîs

milîvî *m* milîvîlik

milîtan *m* milîtan

milîtanî *m* milîtanlık

milîtarîst *m* milîtarîst

miqeweli *m* mivəkətlix, peçerəlik
 miqewəli (II) *m* 1. kovan 2. öz çeşit su kabı
 miqewer (II) *m* yuxarıdak yarı yarı
 miqilək *bu* miqilək
 miqilək *m* tava
 uluqlıka rûn *m* diğün
 miqlışir *m* umri
 miqlışiri *m* cənablık
 miqlıne *m* sürəkli, sürəkli olaraq * eş miqlıne di
 bin pəsıra min de ye gəğsumıy ahtırla sük
 rekt: bir sızı vax
 miqlıne *m* sürəkli
 miqlıni *m* sürəkliklik
 miqlık (I) *m* tava, kulplu tava
 miqlık *m* 1. güvənlihez, tutarsız, düşək * mı
 roveki miqlık e. li ser sözə xwe nıteklıne
 oynak bir insan, sözünlə durmıyır 2. oynak
 (değişken, kararsız) * fiyeta zıran miqlık e
 altın lyaqlı: oynak
 miqlıkli *m* 1. güvənlihezec, tutarsızca 2. oy
 nıkça (kararsız ve değişken bir hıçında)
 uluqlıkli *m* 1. güvənlihezlik, tutarsızlık, düşək
 lik 2. oynaklık (kararsız ve değişken olanı
 durmuş)
 miqlatıs *m* miknatıs
 miqlatısdar *m* miknatıslı
 miqlatısız *m* miknatısız
 miqlatısızkırin *m* miknatıslıma
 miqlatısız kılın *fiğh* miknatıslımaq
 miqlatısız *m* miknatıslık, miknatıs yer
 miqlatısızkır *m* miknatıslı, miknatıslıma, a
 lın
 miqpeç *kelim* evvelı sıklık
 mur *m* 1. kalın kokmar 1. beşni, acıyaraq
 (beden acısı gibi), kabıe acısı gibi acılar a
 çarı 2. acırak, kekic, çoraz (su için pe)
 murad *m* murad, dilek, işik - bi cıl ü cihəsü
 xwe nektrin duvağına deyınmaq - bi hev
 nekbin muradına erinmek - bi xılıya xwe
 nektrin duvağına deyınmaq - di ber de
 man dus kırıklığına uğramak, hayal kırık
 lığına uğramak - pē bün murad alımaq, nasip
 olmaq - pē kırin murad alımaq, muradına er
 inmek - pē nektrin (veya kursağında (veya i
 çinde) kalmak -ē (yekü) di ber de man hev
 vesi kursağında (veya içerde) kalmak, se
 vinci kursağından kalmak, gözü açik gümek
 -ē (yekü) di cavē (...) de man hevvesi kursa
 ğında (veya içerde) kalmak, sevinci kursa
 ğından kalmak -ē (yekü) di qırıka (...) man
 hevvesi kursağında (veya içerde) kalmak, se
 vinci kursağından kalmak -ē (yekü) havil
 kırin muradına erinmek -ē (yekü) lē bün
 hevvesi alımaq -ē (yekü) pē kırin muradına
 erinmek -ē te di qırıka te de hımibe mu
 radına erinme: an (bi) -ē (an p murazē) xwe
 şad bün amucına ulaşmaq
 murad pē kırin *m*be (bir şeyden) kām almak,
 muradına ermek

miradxani *m* bir tur xadın entzısı
 miradxwaz *m*be muradına ermek atıya
 miradxwazi *m* muradına ermek isteme
 mirandın *m* 1. ilhıme (bir cənabın hayatına
 son verme) 2. süfehıme 3. uşağılıma (değer
 rinden düşük gösterme, bir mala gercək de
 ęerinin altında fiyat biçme) * malē me ne
 mırine malıma: uşağılıma
 mirandın *fiğh* 1. öldürmek (bir cənabın haya
 tına son vermek) 2. sordürmek 3. uşağıla
 ma (değerinden düşük göstermek, bir mala
 gercək değerinin altında fiyat biçmek) *
 malē me ne mırine malıma: uşağılıma
 mirandı *m* 1. öldürülme 2. sonik 3. ceğeri
 çok düşürülmeş mal * malē mirandı değeri
 düşük gösterülmeş mal
 mirandı *m* düşük değerde
 mirar *m* 1. mıdar (yerata uygun kesilmemiş
 havvan) 2. mıdece (cinsel bulaşmeden son
 ra yıcınmaş kişi) 3. leş (çok kötü ko
 kan şey) - çün mırdar gümek
 mirar bün *m* mıdar olma
 mirar bün *fiğh* mıdar olmaq
 mirar bün *m* mıdar olmaq
 mirar çün *fiğh* mıdar gümek, mortlamak
 mirari (I) *m* mıdarlık
 mirari (II) *m* 1. me 2. hıcek
 mirarıkiri *m* bir *fiğh* lemeli
 mirariker *m*be canı
 mirarikeri cınlık
 mirarıkirin *m* mıdece etise
 mirarıkirin *fiğh* mıdar ermek
 mirarıkli *m* 1. mıdarlıma 2. süngüsü düşük
 (arıklı), etıklığı kāmınış olanı
 mirat *m* ayra
 miravi *m* suna, gü. ödeği - ye küvi yaban ör
 deği
 miraske *kelim* sarıgeç (Euphorbia)
 mirax *m* murat, dilek, istek, - pē kırin murat
 alımaq, muradına ermek -ē (yekü) havil kır
 in muradına erinmek -ē (yekü) pē kırin
 muradına erinmek
 mirazbox *m* nekke miradına erinme
 mirazxwaz *m*be muradına ermek isteyen
 mirazxwazi *m* muradına ermek isteme
 mirbaxi *m*be çölük (Sceloporus usricola)
 mirbün *m* 1. kekreleşme 2. çoraklaşma (su i
 çin)
 mir bün *fiğh* 1. kekreleşmek 2. çoraklaşmak
 (su için)
 mirbün *m* E. kekrelük 2. çoraklık (su için)
 mibe (I) *m* kargaşa
 mibe (II) *m* balıoz
 mircan (I) *m*be 1. mercan (Coralium rub
 rum) 2. mercan (bu hayvanın iskeletinden
 elde edilen ve süs eşyalarının yapımında
 kullanılan maddə) 3. *m* mercan (bu maddə
 den yapılmış olan)

mircan (II) *zöv* mircan (Pagrus pagrus), bir ha ikidir
 mirçanqey *buñ* gelin otu, güvey lemei (Physalis alkkekengi)
 mircañqey *zöv* mircanlar
 mircañ *zöv* mircan yığı
 mircañ *buñ* mircañqay
 mircañqiz *zöv* davarıñ vs. qayında kadına özeren erkek
 mirçiyaq *buñ* mirçiyaq
 mirçor *buñ* *zöv* çok tıbañdıñ qiz
 mirç *zöv* şap * pot mirç *zöv* qiz destê wı şap diye olından lipü
 mirçandın *zöv* 1. vatumlana 2. şapudatıñ, şaplama
 mirçandın *buñ* . yudıqlamaq 2. şapudatmaq, şaplatmaq füberken şap diye ses çikarmek
 mirçemirç *zöv* şap şap, şapı şapı (öperken şap ses çikarılđıgıñıñ qızlar)
 mirçem *buñ* mirçer
 mirçiyaq *buñ* mirçiyaq
 mirçin *zöv* şapudama (öperken)
 mirçiniñ *zöv* şapıñ - jê anñ şapudatmaq, şaplatmaq - jê *buñ* şapudatmaq füberken;
 mirç *zöv* şapı, şapı şapı (çok ses çikarmek, ast (ast opıneyi) anlatır)
 mirdal *buñ* mardın
 mirdan *zöv* tıyız delikanlı;
 mirdar *zöv* 1. mirdar (señora uyañ kesilmeñis nayvan) 2. mirdar (eñel birleşmeñis sorañ yikamnatıñ qızlar) 3. eñ (kokuşın şıyvan qız) 4. bak (kaba kokuşın) hor görülen, okımlar)
 mirdarñ *zöv* mardarñ
 mirdarñ *buñ* kofçer
 mirde *zöv*
 mirdik (I) *zöv* 1. totta, telve, çökelti 2. zalıqak, namaz
 mirdik (II) *zöv* kepek, taç kepegi (sağı deride olağan pıncuzlar) - ketin (...) kepekleemek
 mirdikñ *zöv* kepekli (sağı deride olağan kepek için) * parê mirdikñ kepekli sac
 mirdiyaq *zöv* mirdik
 mirebaçe *zöv* çulluk (Scelopox rustrenalı)
 mireb *zöv* uyañ tıdır eknezi
 mirelare *zöv* çulluk (Scelopox rustrenalı)
 miremir *zöv* 1. mir mir, miril miril 2. malına
 miremirkirin *zöv* 1. mirdamañ (alçak sesle, kerd kendine bir şeyler söyleme) 2. miril dımañ
 miremir kirin *buñ* 1. mirdamañ (alçak sesle, kerd kendine bir şeyler söylemek) 2. umırmak
 mireñ *zöv* gurken, aşmet
 mireba *zöv* miraba
 mirebañ *zöv* miraba
 mirebañ *buñ* mireba
 mirék *zöv* 1. ayta 2. meç ayta (bir olayı, bir du-

rupu yandıñ, giv onıñde emlondañ olay, duran)
 mirékdar *zöv* ayta 1
 mirékliñay *zöv* aytañ (aytañ kimse)
 mirékker *zöv* aytañ (ımañ eden kimse)
 mirék kirin *buñ* aytañ okımaq
 mirékliñ *zöv* aytañ, aytañ okımañ olan
 mireñ (I) *zöv* mırmañ - çün (...) -e ünemeñ, istek duymaq
 mireñ (II) *zöv* 1. görkenli, ibtişanlı 2. gütenli, şaplı
 mireñdar *zöv* 1. görkenli, ibtişanlı 2. gösterli, şaplıca
 mireñdarane *zöv* 1. görkenlice, ibtişanlıca 2. gösterişlice
 mireñdarñ *zöv* 1. görkenlilik, ibtişanlılık 2. gösterişlilik
 mireñdarñkñ 1. görkenlice, ibtişanlıca 2. gösterişlice
 mireñiñ *zöv* gösteriş, görk
 mireñkar *buñ* mireñdın
 mirewa *buñ* mireba
 mirez *buñ* mireñ
 mirez *buñ* mirez
 mirebow *buñ* mirew
 mirehovatñ *buñ* mirevatñ
 mirevandın *zöv* hırlama
 mirevandın *buñ* hırlamaq
 mirevñ *zöv* 1. hırlama, hırlayca (köpek için) 2. meç hırlamaq (kızgınlıca ters kokuşma)
 mirecin *buñ* 1. hırlamaq (köpek için) 2. meç hırlamaq (kızgınlıca ters kokuşma) - hıv (an jñ ü dññ) hırlamaq
 mirecok *zöv* hıv (yaramaz, şımarık, küñü)
 mirevandın *zöv* hırlama
 mirevandın *buñ* hırlamaq
 mirevñ *zöv* 1. hırlama, hırlayca (köpek için) 2. meç hırlamaq (kızgınlıca ters kokuşma)
 mirevñ *buñ* 1. hırlamaq (köpek için) 2. meç hırlamaq (kızgınlıca ters kokuşma) - hıv (an jñ ü dññ) hırlamaq
 mirek (I) *zöv* (ı kalın okımañ) güve
 mirek (II) *zöv* rez e
 mirek (II) *zöv* güdük
 mirekñ (I) *zöv* rez, el
 mirekñ (II) *zöv* güdükçe - man güdük kamañ
 mirekñ büm (I) *zöv* rezle olma
 mirekñbün (II) *zöv* güdüklesme
 mirekñ büm (II) *buñ* rezle olmaq
 mirekñ büm (II) *buñ* güdüklesmek
 mirekñbün *zöv* güdüklesme
 mirekñ *zöv* güdüklik
 mirin *zöv* 1. ölüm 2. olam (ölüm şekli) * bi se-watê, unılma wê jıñ feci bñ yanarak olma, feciydi 3. olam (idam cezası) 4. uru olam (büyük acı, sıkıntı) * mışxatñ jñ de mññ
 mirin *zöv* söğün benim için bir okıñdır 5. b olam * mirin jñ ho zalıman! (an jñ jñ zalıman ur mirin) zalimlere ölün! 6. ölme, ö-

lûs -a (yekî) dîtin acımı gîmek -a (yekî) hatin sanu gelmek (ölmek) -a kerê hoz rast e iman bi rebê Musa pîi peşeqî zorance çabu, nemek -a me ji jîndîna bi xîra-ñî çêtir e ac gazmekîmse tuk ölmek yeğde -a tevasî xweş e el ile gelen dîgîn bayatî -a xwe dan ber çavê xwe olumî gaze almak, başî: koltuğuna dîtin almak, kurtî palasîna -e gîzîmek

mîrîn *hêgê* 1. ölmek (can vermek, hayatı sona ermek) 2. sînmek (çak vt. için) 3. sîmek (tutku için, solumak) * ev çîpek zêde li ber xwe nadin wê mîrîn bi çîçekî dayenaz, çakuk olûr 4. ölmek (dâgenin, gücünü, geçêrlüğün yitirmek, kullanılmamak) * zî-nîmê ku mîrîne ûlmûs delê 5. ölmek (çiz yorulmak) * îro ji westanênan ez mîrîna bugün yargunluktan o'dim 6. sîmek (baş sebzelerle çok akıntı veya acı çekmek) * û-lîmîcê * mîrov di oxûra welêt de dîmîre yurt uğrana sîmîr 8. sîmek (çok sevmek) * keçê ji bo te dîmîrîmê kiz ben sanu bîyoyem 9. yînmek (büyük bir aşk ile sevmek) * ev li ser te dîmîrîm keçê sanu yîyoyim kiz - çûn ûlûp gîmek - bi emrê Xwedê ye ô îro Alahî mîmîrî - car heye zêwê zer e, bi dîstê her kesî nakevê bûzen ölmek iyi zurtulastur - çêtir e ji navê xerub acîmîr, adî çîkîzağîna çûn çûksî - çûn mezelan îhtî-hî köpü boylanîk - dan ber çavê xwe ölmî-nû gaze almak - hespê hoz e. li her derê her kesî ye weî gelêdî çîhanê, baş aîrîstî la-hîne - heye jîn heye olum var dîrî, var, gî-dîp de gelîmek var gelîp de gîrmîmek var - heye rey tûnc yeî ölmek var demîmek vukî - ji balê me çêtir e el beğenmezse yer beğenîr - kerê hîpîlatî e li ber derê her mîrînan e olum her kesî kopsîndîr - li ber derê her kesî ye ölmîr her kesî kopsîndîr, weî gelêdî çîhanê, baş aîrîstî bohanê - le me kêu e Azîrîle bi çûn boçû almak (veya kalmak) (hîrîstîr ölmek) - - e ev çî xîlîp e ölmek varî bu çîhanê redî - - e, xîr î xîr çî ye olum kîpîlmîngîsî yalîrî-mak nîye? - tenê jê kêu e Allaha bu çî boçû var - î memîrîn Azîrîle bîrîngî hîçî-nî gelîmek - î xew bîrîyê hîy jîn uyku ile ölmîr amîrîna fîrîla bîr fark yok

mîrîncan *mî canîr*: Jeda edîr.

mîrînok *mî olum*

mîrînsê *mî olumî, olumû*

mîrînyû *mî olumî*

mîrînyûjî *mî olum oluk*

mîrîrîj *mî olum zûcan*

mîrîqandî *mî hîmîrdîmî*

mîrîqandî *hêgê hîmîrdîmî*

mîrîqî *mî hîmîrdîmî*

mîrîqî *hêgê hîmîrdîmî*

mîrîsîndî *mî gîrkendî hale getîrmîs*

mîrîsîndî *hêgê gîrkendî hale getîrmîs*

mîrîsî *mî gîrkendî*

mîrîsî *mî gîrkendî hale gelîs*

mîrîsî *hêgê gîrkendî hale gelîs*

mîrî (I) *mî tr kalîm okunur* 1. kekîrîk 2. co-çaklık (bu için)

mîrî (II) *mî f. 1. olu, olînuş (hayatı sona ermiş olu) 2. olî (mevîz, ölü insan) * jî wê tuxê mîrî heye bucazîlêde ölü var 3. mî olînuş, olî (geçmişte olînuş kîmse) * dîwê mîrov bî haşî mîrîyan hî bîr bîne sîmîngê jî yî nî-nîsî lazîm 4. mîrî olî (bugün hîçîr îlkerde kîmîşîlmîyî, yînlîze elde beğenîr bulî-nîan dî) * Hîçîtî zîmînkî mîrî ye Hîçîçe o-lî bir dîlî 5. mî dîşkun * pîr mîrîyê çîxa-reşê bîlî şîgîzîya çok dîşkîndî 6. delî (aşî-rî de, eçede dîşkun) * mîrîyê sîmîrîyê ye sîmîrîa delî 7. Fîle (herhangî bir şeye aşîrî derexede bağı olan kîmse) * mîrîyê pere-yan porîntî kolîsî 9. dîstî (bîr şeye dîşkun olîm, aşîrî (çî: dîyîm) * mîrîyê pîrtûkan kî-tîp dostî 10. ölü fîyatîna - dîntî e gînzê î-n dîbe oğî kaçîn hîkîk bîyok olîr, kîr dî-nî-ze bîdîmî gîçîlî olî, - kelî olîr sîmî saçî o-lî - ne heweyî çîwê ye çîcîkî oymînaçî (ö-ğîrî ve dîcîrî değîrîde olîmîyan) - ne mî-olîmî be gîrî fîrîh e olen kîmse melîn değîlî - ne kîbîrî azîbî çîkînez, aîlîmînda bî değî-ye - ne mîlîmî be gîrî lî teng nîbe eler kîmse melîn değîlîe kabîrî azîbî çîkînez, aîlîmînda bî değîmî wekî -yan olî gîbî -yê (...) 1) (bîr şeyîn) çînlîsî * mîrîyê pereyan porî çînlîsî 2) (bîr şeyî dîşkîndî) * mîrîyê jînanî zîdî: dîşkîndî 3) aşîkîsî * ez ne mîrîyê wî karî me ben bu îsîmî aşîkî: değîlîm - yê basî babîcalî (bîrîsîna çok dîşkîmî kîmse) -yê (tîştîkî on jî kesekî) bîlî (bîr şeye veyî kîmseyle) dîşkîmî ölmîk -yê çîwê xwe hîmî canîna dîşkîmî ölmîk -yê çîwê xwe ye çî-nî-ze dîşkîmî -yê çîlî û hergîmî kîyîfîet dîşkî-nî, kîkî kîyîfîet dîşkîndî -yê çîlîmî kîkî kî-yî: fîet dîşkîndî -yê çîyê çîyî, çîy dîşkîndî -yê dîlî xwe gîralî dîlîncîsî -yê gewîrîyê kîrî buğîzî (pîs buğîzî, olîr) -yê hewîlê xwe arkîdîş çînlîsî -yê jînanî kîdîs dîşkîndî -yê kîbîrîyê kîbîrîk dîşkîndî -yê kîtîbîan kîtîp kîrîca (çok kîtîp okuyan kîmse) (we-ku) -yê ku serê wî lî tehrîrî bîkîve gîçî (ve-yî çîwîndî) farkî: çîwîrmîk -yê mîrîan er-kekî çînlîsî -yê çîrîka xwe ye çîrîlîğîna dîşkî-kîr -yê zîkê xwe ye boğîzîna dîşkîmî*

mîrîgîh *mî mîng*

mîrîkî *mî sîmîçîsîme, sîmîçî gîbî, dîlî gîbî*

mîrîkîng *mî olum*

mîrînî *mî mîrdîmî*

mîrînîkîlî *mî mîrdîmî*

mîrînî kîmî *hêgê mîrdîmî*

mîrîperîst *mî çîlîrî seven*

mîrîsîk *çîwîrî yûksîsî: olî (Digitalîsî purpîrî)*

dağın dayanağı ~ carinan a nay dilê xwe dibêje insan goudunat otugün soyley ~ çl qas jir be xwe dirupine hep zerdin deşurênler sanûnla kendilerin kandirêlar ~ îlar e, cil star e insanî gûstereci üst basidu ~ di (elheki) de bilabotin (saddeler sekaklar) adam almamak ~ dilbêje qey tu ji hundirê hêkê derketiyî ne de qit azidun buisim ser ~ dilbêje qey şeytanê we kor bîye şeytan geçmiş gibi ~ e ji benî ademê şirê xwexwariye insanoglu çig sût emmiş ~ e, şirê xwexwariye insanoglu çig sût emmiş, çig sût emmiş ~ e hev be ji hev nabe er ve lînak bîrîr nêden ayrılmaz ~ hevulê çûlkê be nikulê ~ di gû de ye kalavuz, karga olanın bucu bukî kurtulmaz (vaya) çikmaz; ~ hewceyî hev û agir dilbe komşu komşunun sülûnî (veya) tûcûnê) multaçir ~ hevuy xwe xwez dilke miroy hevye xwe reş dilke kendini sevdirenmek de, kerdin nefret etdirmek de insanî elindeler ~ hez nake lê lîlê re suata bak süngüye davran ~ hez heklêrlî li rûyê (yekî) niherîtin yuz xwe bakılmaz ~ ji çî bîreya di wî digere çiden kaparsan oia bulayisan ~ ji gurân bîlîrse nikate pez xwedî birke demerdên xerçkar tîre benîmez? ~ ji kerê hevulan zû peya dilêe eğretî ata binen, tez îzer ~ ji lînga bişemite tê ser xwe, bi zîman bişemite nayê ser xwe insanî diledir başınin helîm ~ ji rûyê hevulê xwe dixêrde kap relikirden azar ~ ji we tîr nabe sizê çayın olmaz ~ ketê xwe bi şingê wî ve girê nade (birinj) iyile kuyaya mîr er ~ kêtêku xwe ya bi rîx nişani xelkê nade kelan kulîst kulîhêda kulîst ~ küçikê dîde gâtrê xweyê wî fazir, hatir vurdîr ~ li bu kê be eltağê wê lîlîlîne uzûm uzûme baka baka kurûn ~ li kênîl xwe nax çarala kuşa kurşun sîkılmaz ~ na xwaze lê bîmêre yenî ir (yz da yenir) yutulur gibi değıl (buşa girmeyen beğenilmeyen tutulêde olan) ~ ne di govendê de be, govend xweş e çî heu yakir dişî eî (veya) senî yakû ~ ne di pey (yekî) kure here û ne ji li pêşiya (wî) omûde udundê gidîlmez ~ necebandin adan beğenmek ~ netîse li dîrê xwe nupîrse insan buzendê bîfî çîndîrê korkmal ~ nîkare bîde ber hev kıyas kahul emez ~ nîkare dîvê xelkê girê bîde el ulemen ağız tarîs değıl kî büzes a ~ parsîyê xwe raberê ber keşî nade insan sirlarına herkeşe anlatınamalı, insan kendi hatırların, eksikliklerini herkeşe gûsterecentli ~ picik piçik dîce ber kuçê keçe kerte hecêde ulayır ~ sihêliya xuzam hî kavîrêkû dilbe ratumadûmın bu yer once druşırmak lazim ~ ilîyan dî çavê hev re hîke hev nubîne zafîr kîranlık olma ~ îstî necehdîne ji xwe ber çênabe kuya uçmaz, deve dolmaz ~ tuximê

mîrîrê ye insan olûnûdûr ~ û xîzmi hisim akûba ~ xwez dan xebîtanêdîs adamı kul-lanmak ~ xwezî nake lê hanêre yenêr (ya da yenir) yutulur gibi değıl (buşa girmeyen beğenilmeyen tutulêde olan) ~ zîkê xwe nade bi pêştî xwe nefsi ağız uzatı kancîkerîni salmaz ~ an şirê xîç xwexwariye insan çig sût emmiş ~ an tî dilbe ser avê û dilbe suya gî-tûnup susuz gelur ~ ekî çend peze ye kaş parlık (adamı veya şey) ~ ekî hay ji xwe he-bûn suya sîbuna dîkumamak ~ ekî sıvık û kîf li xwe uçak ve zevkine düşkün kimse ~ ekî şîrîn şîrîn bî adam, omîr adam ~ e (kareki) (bir işin) adamı ~ e baş kîfş e mîsk yerim belî eder ~ e bîkêr keval jê dilbehicîni meyvelê ağız tatîlêlar ~ e çavî ç çayın salın adamı ~ e çort kom ervnê ~ e dîrehm babî adam ~ e deyndur persîkanêlî ve bîr-yu ölmaz, demîr suvar ~ e dîrê zû dîdehe-be, yê kî çîlsekî ye, dereng dîdehebe bo-dur tavak her gün (veya her dem) pîrîç ~ e fevqulade fevkalbeşer, üstün nitelikli insan ~ e (...) hadin akrabası gelmek ~ e ku herri manyan qûna wî şî dilbe hîmamı giren terî ~ e ku ji gur bîrîrse naçe nîşê demerdên kurkan tîre benîmez ~ e ku sîwarın hî-hewine serderiyê xwe bîlînd yêdîlke devca ile çorşen çapını yuksek açmak ~ e ku tevî çîrkê be, nikul hî gû dilbe kalavuzı karga olanın buru boka kurtulmaz (vaya) çikmaz ~ e mîrê hîblin kevar serê miroy nîşkênin insanın hisarı las olsa bas yazmaz ~ e miroy çarekê dîkape insan olan bir kez kanar ~ e nevaze fevkalbeşer, üstün nitelikli insan ~ e rojê ye gînuca olum (zamanına ge-reğine göre yın ve tutum değıstiren) ~ e ters kara damaklı ~ e xerab üz dîşarım ~ e xwe-şak göçek ~ e bîper a, bîbak a insanı kuş misal, uzunca bir yere gîdîlêğinde söyleniri

- mirovate *el* insanca
- mirovateti *w* insanlık
- mirovani *ber* mirovati
- mirovani *bi* insanlık
- mirovati *w* 1. insanlık (birün insanlar; içre a-lar varlık) * alema mirovatiyê insanlık ale-mi 2. insanlık, adanlık (insanı insan yapmı, insanın doğasını oluşturan niteliklerin heps-i) 3. insanlık (insanın değerini, saygınlığını) veren oz, insana yararlı yaşama ve düşünme (kesi) 4. insanlık (insanı sevmek, insancı ol-mu) * dersa mirovatiyê da ber keşî herke-se insanlık dersi verci ~ bîla ji te re be o-danlık serde kalim ~ di rûyê (yekî) de tu-me bûn insanlık nedir bilenecek ~ kîrlin in-sanlık erçek
- mirovayeti *ber* mirovati
- mirovayî *w* 1. insanlık (butün insanları içre alan varlık) * alema mirovayiyê insanlık a-lemi 2. insanlık, adamlık (insanı insan ya-

pan, insana doğasıyla oluşturan mükellef; hepî 3. insanlık (insanın değeri), saygınlığı (veren öz, insana yararlı yaşama ve düşünme ilkesi) 4 insanlık (insanı sevmek, memnûn olmak) * deersa mırovahîyê de her kesî her kesê insanlık derî ve tî - bîja jê te re he arîzetîk serde kalsın - di rûyê (yekî) de tîne bûn insanlık reir bilanemek - kirin insanlık etenek

mırovbûn w 1. insanlaşma, insan olma 2. insanlık, adamlık (kişiler, duruş) insana vakıfır duranî

mırovbûyîn w insanlaşma

mırovdevlet wdevlet adımı, devlet ricalı

mırovdevletî w devlet adamlığı

mırovê wser wî insân

mırovê xwîrîskî wdevlet başıdır

mırovgelan wdevlet insanlığı

mırovhez wdevlet 1. insansever, filantrop 2. insanî, insanîlik (insana değer veren) 3. 3. f. insanî, hümanî

mırovhezî w 1. insanseverlik 2. insanîlik, hümanîzm, hümanîzma

mırovhezîbûn w insanlaşma

mırovhezî bûn wînsanîleşmek

mırovhezîr wdevlet insanî kişiyi bîzen

mırovhezîlîgî wdevlet insanî kişiyi m. tevluğî

mırovhezîper wdevlet insanî adamı

mırovhezîperî wdevlet insanî adamı

mırovî wdevlet insanî, hümanî

mırovî wdevlet insanî, insan olan

mırovînî wdevlet insanîlik

mırovkî wdevlet insanî, insana yararlı oir biçimde

mırovkîk wdevlet adamlık

mırovkuj wdevlet katil, kiryca

mırovkujî wdevlet katilîk, kiryecîk

mırovnas wdevlet insanî bilimi, antropolojî

mırovnasîyî wdevlet insanî bilimsel, antropolojîk

mırovnasî wdevlet insanî bilimi, antropolojî

mırovok w 1. adamlık 2. qe insîle katîse

mırovokî wdevlet insanî, antropolojî

mırovparêz wdevlet insansever, insanî

mırovparêzî wdevlet insanseverîk, insanîlik

mırovperest wdevlet insanî, hümanîst

mırovperestî wdevlet insanî, hümanîzma

mırovperestî wdevlet insanî kişîlîk

mırovperwer wdevlet 1. insansever, filantrop 2.

insanî, insanîlik (insana değer veren) 3. f. f. insanî, hümanîst

mırovperwerî wdevlet insanîlik, hümanîzm, hümanîzma

mırovperwerîbûn wdevlet insanîleşma

mırovperwerî bûn wdevlet insanîleşmek

mırovqew wdevlet ya

mırovqew wdevlet (topluluktan kaçan, mizantrap

mırovqewok wdevlet meclûmpîrîz, mizantrap

(topluluktan, insanlardan kaçan)

mırovqewetî wdevlet insanî kişîlîk, antropozant-

fizm

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

mırovwari wdevlet insanî

miskinî bân *başlı* miskinleşmek
 miskinîki â miskince
 miskinî n: miskinlik, sınıksızlık, sünepelik
 mislet *w* toplulu
 Mıslm *mlm* Mıslm
 mislîx *w* misluk
 misnûsîk (I) *zn* aley boşağı
 misnûsîk (II) *w* emzik
 misnûsîk (III) *bn* yüskük arı
 misoger *ml* kemc, kalî
 misogerbân *m* kesinleşme
 misoger bân *şng* I kesilmek * *msy*ına
 me va *ll* vtr misoger hû burda kalmamış
 kenaleştî 2. hiç kesinleşmek (değişme ola
 nağı olmadan yürütüğe girme)
 misogerbâyî *w* kesinleşme
 misogerî *w* I. kesinlik 2. *şl* kesinlik
 misogerîkîlî *m* kesinleşme
 misoger *klr* *şng* kesinleşmek
 misqâl (I) *şng* *w* mskâl
 misqâl (II) *w* I. mskâl, mskâl 2. azıcık —ek
 j... hebûya zere kadî ... olsaydı * misqâ-
 lek *şl* ağılı *w* hebûya zere kadar adı ol-
 saydı
 misqûlik *m* azıcık, minarek
 misqer *bnr* 2. maskara 2. maskara (tezil, bay-
 sıysız)
 misra *m* misra
 Misri *mlm* Misri
 misri (I) *m* çî bu kâh rûc
 misri (II) *m* hind
 misri (III) *ml* zayî
 misrîlî *m* zayîlik
 misrodê *mlm* I. kâzik (konese oyununda
 oynayan kimse)
 misrodet *m* kâziklik
 misrok *ml* kâzik ve tuhaf düşün
 mist (I) *m* I. yumruk (parmakların kapanma-
 sıyla elin aldığı biçim) 2. yumruk (elin bu
 biçimle yapılan vuruş)
 mist (II) *m* I. avuç, avaz * mistî dest elin a-
 vucu 2. avaz (bir avuç dolusu) * mistek ge-
 nîlî bir avaz buğday 3. avu —â dest avuç a-
 çu. d. avaz —a (yedi) xurîn avucu kasınmak
 mist (III) *m* evma oğuruma
 mistandî *m* sîmînne (dudakların yapıştırma-
 cık suluğu ile çekip içme)
 mistandî *şng* sîmînnek, sîmînüş (dudakla-
 rını yapıştırarak suluğu ile çekip içmek)
 mistâng *w* karucı yuvası
 mistân *m* I. ovma, evlâna 2. ovma (bir te-
 mizleyiciyle bir yeri veya bir şeyi kuvvetle
 sürterek temizleme) 3. çileme, çirme 4. ok-
 şama, sıvazlama 5. *w* okşama (hafifçe
 dövmek)
 mist dâ *şng* I. ovma, evlâna 2. ovmak
 (bir temizleyiciyle bir yeri veya bir şeyi
 kuvvetle sürterek temizlemek) * beruşê hâş
 mist *hd* temzeriyi çüre o³ 3. çilemek,

çirmek * ellan baş mist *hd* elbiseleri iy-
 ce çile 4. okşamak, sıvazlamak 5. *w* ok-
 şamak (hafifçe dövmek)

mistâner *mlm* okşama
 mistânerî *m* okşayıcılık
 mistlar *ml* okşayıcı
 mistdayî *ml* I. ovulmuş 2. çirilmiş
 mistdayîlî I. ovma, evlâna 2. ovuş (bir temiz-
 leyiciyle bir yeri veya bir şeyi kuvvetle sürte-
 rek temizleme) 3. çirilemiş, çirme 4. okşayış,
 sıvazlayış 5. *w* okşayış (hafifçe dövmek)

mistder *ml* okşayıcı, ovucu
 mistêlê *mlm* masajcı, masâ
 mistêrî *m* masajcılık
 mistêrîq *ml* mustahak
 mistêk *m* I. reçine 2. dantla sakızı
 mistêşî *ml* mustakîl, bağimsiz
 mistera *mlm* masacara
 mistîk *w* ovma
 mistî *w* sîmî
 mistî *şng* şıpmak
 mistîk *mlm* mistik, gizemli
 mistîzî *mlm* mistîzî, gizemlilik
 mistîşîkî *m* apozama
 mist *î* *şng* *lbn* apozalamak
 mistîzîkî *m* ufak kârucu
 mistîşer *bnr* misoger
 mistîkî *ml* ışılenmiş, buruşuk
 mistîkîbân *m* ışılenmek, buruşuruluk
 mistîkî *bnr* *şng* ışılenme, buruşma
 mistîkîkîrî *m* ışılenme, buruşma
 mistîkî *krîş* *şng* ışılemek, buruşurmak
 mistîq *bnr* I. misvak (Sivayndra peşîrî)
 2. misvak (bu ağacın mistîmîmler ve sîmî
 olarak kullanılan çubuğu)

mîşyo *w* mîşyo

mîşyon *m* I. özel görev 2. mîşyon (dâşel, be-
 lîşel veya çiplomatik bir görev yüklenen
 kişiye verilen oluşan kurul)

mîşyoner *mlm* I. mîşyoner (bir dini özellik
 taşıyanlığı yaymakla görevli kimse) 2.
 mîşyoner (bir coğrafyaya, bir ülkeye kendisi
 adanmış kişi)

mîşyonerî *m* mîşyonerlik

mîşq *mlm* I. uçak 2. *w* ayak üstünde kulanan
 lan çanak

mîşqî *m* uçaklık

mîşq *bnr* misaq

mîşne *m* sabanın boyunduruğu (kolların kısası
 mîşar (I) *w* bîkî (kâşıklık, kâşap alan ve i-
 ka çîşi taslında kullanılan büyük testere)

mîşar (II) *w* I. karasabana bayunduruğu ka-
 dar ulaşan kazmı 2. tarla âlcüsü olarak kul-
 lanılır

mîşar (III) *m* I. kazık, evlek (tarlânın tohum
 ecek için saban ziyile hâfîzen bölünlerî-
 den her biri) 2. arık (ide veya fidan dikilen
 yer) 3. tarh 3. tarz elde edilerek için açılan
 evlek

mişare (I) *m* kafiye
mişare (II) *m* evlek
mişarkêş *adûb* hizarci
mişarkêşî *m* hizarçilik
mişarkirin *m* evlekleme
mişarêdîn *lêg* evleklemek
mişarê kirin *lêg* tînta hiçnek
mişawîr *adûb* mîşawir
mişawîrî *m* mîşawerîluk
mişawîş *m* dalgin
mişawere *m* mîşawere, duna
mişaxwe ve çûn *lêw* başına buyrak harelket etmek
mişe (I) *m* hîcere
mişe (II) *m* 1. bol (kîr kazanc) 2. dolu (iş, uğruş, olay vb işin çok olan) 3. qey, çok, ziyade ~ he ziyade olsun ~ ~ bolca bol
mişehûn *m* 1. holluşma, hollama, bollama 2. çoğalma
mişe bûst *lêg* 1. hollaşmak, bolanmak, bollanmak 2. çoğalmak
mişelûşîn *m* 1. holluşma, hollama, bollama 2. çoğalmak
mişell *m* 1. dik yokus 2. uşurcu 3. dîk (tenbe gibi araçlar için) 4. ağır ağık * plani mîşefel e planyanın ağır lûzla ağık
mişellûbûn *m* 1. dik olma 2. dalaş, fazla yerin (tenbe, planya gibi araçların kesici kısmının darına girmeşi)
mişell bûn *lêg* 1. dik olmak 2. dalmak, jor a yernek (tenbe, planya gibi araçların kesici kısmının darına girmeşi)
mişelî *m* bolluk
mişekarî *m* ücretli
mişekirin *m* 1. bollama, bolluşma 2. çoğalmak
mişe kirin *lêg* 1. bollanmak, bolluşmak 2. çoğalmak
mişemirî *m* 1. ücretli, terkedilmiş 2. kendinden vargeçmiş 3. sâhipsiz * pişî ku mîrê wê malê jinik bi zarokên xwe ve mîsentir mîrê kesêrî öldûkten sonra kadîn çûnkîlanyê wê sâhipsiz kalîh
mişemirman *m* sâhipsiz kalîh, kimsesiz kalîh
mişemirman *lêg* sâhipsiz kalîh, kimsesiz kalîh
mişemirmanîyîn *m* sâhipsiz kalîş, kimsesiz calîş
mişepor *m* ücret, fîz, getiri
mişeqî *m* zahmetli
mişellî *m* dolanbaçlı
mişetî *m* bolluk
mişewep *m* zarğuş, karışık, karıkarışık
mişewîş *zaw* kırık kurt
mişewîk *m* iki parçaya birbirine dîkeker yapılan çaprazlama dîkîş tûrû
mişewq (I) *m* alıca takalan bir süs
mişewq (II) *m* kırık parçaların birbirine dîkîş dîkîşî

mişewret *lêw* mîşewr
mişewy *m* çarba iştî ûğütîlele mîşewret
mişewşî *m* qereçînek çarbarî
mişext *m* 1. sargun, nefiy (sargun etme) * mîşextî jî bu bûn bûlûbî mîşextî wêkî mîrîbê sargun beşîm için olum gibi bir şey olmaşu 2. kaça, tîrîy
mişextbûn *m* 1. sargun olma 2. güc etme
mişext bûn *lêg* 1. sargun etmek 2. güc etmek
mişextbûşîn *m* 1. sargun oluş 2. güc dîş
mişextgeh *m* sargun yeri, menfa
mişextî *zaw* sargun feeza olarak belli bir yerin dışındê veya belli bir yerde sirtulan kimsê, menlî) * mîşextîyên rêşîmê dext bî îşafînê kirin reşîrî sîrgûnîlerî gelmeye başladîlar 2. fîrîrî 3. sîrgûnîluk
mişextîhûn *m* fîrîrî olma
mişextî hûn *lêg* fîrîrî olmak
mişextkîrîn *m* 1. sargun etme, nefiyetme 2. gocerme
mişext kirin *lêg* 1. sargun etmek 2. güçetme
mişextkîrîyî *zaw* sargun edîlînîş olma
mişextwan *adûb* kaçker
mişexwe *m* usalık, ekîl, parazîl (başkîlarmîz sirtuda geçmîş kîmîşê)
mişexwî *m* ezatîkîk, ekîlîk, parazîlîk
mişexwer *adûb* usalık (başkîlarmîz sirtundan geçmîş)
mişexwerrane *m* ezatîkîk
mişexwerî *m* usalîkîk
mişeyn *m* bosa ~ çûn bosa gîrmek * mîşew qas kîr î nekîr jî kîlîla mîşeyn çû orca uşîmîş ve çobîlarmîzî rêşîmîş emîşîmîş boş gîhî
mişewîr *lêw* mîşewr
mişewret *m* mîşawere, dînîşîmî
mişewr *m* mîşawere, dînîşîmî
mişewr dînîşî *lêg* mîşawere etmek
mişk *zaw* fare (Mus) ~ dî mala (yekî) de govendî gîrtîn (brînîn) ewî tam lakîr ~ xweliyê bî serê xwe de dîke kîşî kendîne zarar verîr ~ xweliyê dîkole bî serê xwe de dîke kîşî kendîne zarar verîr ~ ê kompîturê bîşîşîşîyar fîrîsî ~ ê şîlanî ewî her yere gîrîp çîkan kîmîş ~ ê lîlîş ewî şîzî kara
mişkane *m* ipotek, rehin ~ dan ipotêge vermek ~ kîrîlî ipotek etmek
mişkanedan *m* ipotêge verme
mişkane dan *lêg* ipotêge vermek
mişkanedayîrî *m* ipotêge verme
mişkanekîrîn *m* ipotek etme
mişkune kirin *lêg* ipotek etmek
mişkanekîrî *m* ipotekli
mişkê çarbaq *zaw* çarbaq, yer seçaq, çâl sıçanî
mişkê devîyan *zaw* sîvî fare (Sorex araneus)
mişkê hûrik *zaw* fîrîkîk çaresî, fîrîkîk şîçanî (Muscardinus arvalis)

mişkê kêtgeh *zawê* larla feresi (Mareus arvalis)
mişkê kor *zawê* kûr fare (Spalax typhlus)
mişkê usalan *zawê* fındik feresi, fındik sıçanı (Muscardinus avelanarius)
mişkê zeyivan *zawê* larla feresi (Meratus arvalis)
mişkêli *af* fare avlayan kedi
mişkêlik *zawê* hêzdoğan (Falco nesalon)
mişkik *m* mişk ve hêrekethi bir kuş türü
mişkî *m* nace ve değersiz bir tür kumuş
mişkêlekî *af* feresî, fareye benzeri çey
mişkûd *m* kerpük
mişkûl *af* müşkûl, güçlüm
mişkûlayî *m* müşkûllük
mişlêq *m* aynı hızda bulunan şeylerden her biri
mişyûd *batwê* 1. mişimî, kayısı (Prunus armeniaca) 2. mişmiş, kayısı (bu bitkinin meyvesi)
mişmişandîn *m* yok, umu (tel ile dokunarak imcelenir)
mişmişandîn *êgh* yoklamak (tel ile dokunarak imcelenmek) * min têkêrên ku li deralên ra ewê dîtîn. Bî destên xwe ew mişmişandîn eto fînda gerdûşun eşyanî ellerê le yokêşim
mişmişîrûş *nêit* zayıfca (sulan kumî)
mişmişîrûş *m* zayıfcalık
mişmişî *af* kayısı renginden olan
mişmiş *batwê* mişmiş
mişor *m* sofîa bezi
mişrak *m* 1. uzun sopa 2. odak, mi'rak
mişraq *m* odak, mi'rak
mişî (I) *af* 1. bel, dolu 2. dolu (ta, uğruş, alay vb. için, çok olan) 3. dolusu * çotêkeke mişî rûnê kirê keşçe dolusu yağ koycu 4. silme, sıvama, labalep silme dolu, tepelene (taşpêk kadar dolu olan) 5. *af* lincalînc, sikim tikiuu
-mişî (II) *af* sık (seyrek karşı) * xalî mişî e halî sık dokunmuş
miştak *m* 1. değirmende unu kışeye dolduran perçene 2. unu tepsihna uğucu
miştaq *af* istedi
miştax *m* 1. uzum kurutma harnarı 2. guncyete meyveler kurutma yeri
miştaxe *m* 1. kurutmak için bir şeyi duz bu yere yayma 2. üzümün kurutulduğu yer
miştaxekirin *m* 1. serme (kurutmak için duz bu yere yayma) 2. serp serme
miştaxe kirin *êgh* 1. sermek (kurutmak için duz bu yere yaymak) 2. serp sermek
miştaxekî *af* sergin
miştaxeyî *af* yere serili durumda
miştûm *m* silme olma, sıvama olma, tepelene olma
mişt bûn *êgh* silme olmak, sıvama olmak, tepelene olmak

miştel *m* fidanlık
miştelî *m* hıran
miştexak *af* alçak, namert
miştexul *m* ceylan - bûn ayalanmak - kûrin ceylanak
miştexulî *m* ayalarna
miştexulîkirin *m* ayalanma
miştexulî kirin *êgh* ayalanmak
miştê *m* kuşluk bayır, yeni
miştik (I) *m* 1. çeper (tağ çubuğu) 2. kesilmiş üzüm süğütü,
miştik (II) *m* kelepç veya diğer sopa
miştik (III) *m* 1. pipa, sigara çubuğu 2. ağzılık, sigara ağzığı 3. sigaradan arkasına takılan filtre
miştê (I) *m* emme, soğutma
miştê (II) *m* süpürme
miştê (I) *êgh* erimek, soğutmek
miştê (II) *êgh* süpürmek
miştêxulandîn *m* ayalanma
miştêxulandîn *êgh* ayalanmak
miştêkirin *m* silme yapma, silme doldurma, sıvama yapma, tepelene yapma
miştê kirin *êgh* silme yapmak, silme doldurmak, sıvama yapma, tepelene yapmak
mişîd (I) *m* hamur eşyası
mişîd (II) *batwê* şahid ü müşûd
mişûr *m* zahmet - dan (yekt) (birini) zahmetle sokmak - xwarin zahmet çekmek
mişwê *m* zanyon
mişwê *m* 1. buy, yaradılış, fitret, hêkat (insanın yaradılış ve özelliklerim idarü, mizac) 2. buy (ic gudu durumunda almış alışkanlık) 3. buy, alışkanlık * ji xwe re kirin mişwê kendine buy edilmek 4. adet
nêit (I) *batwê* mişk
nêit (II) *af* gıda, herzer, tıpkı * mişta awê zozêman e tıpkı yayla suyu
nêit (III) *batwê* tıpkı, hüyük
nêit (IV) *af* mînacîk
nêit (V) *af* 1. durgin, sakin, suskun 2. durgin (mesesiz, keyifsiz)
nêitabiq *af* mînacîk
nêital *m* 1. mutabik, düşünme 2. edku, endişe
nêitale *m* mutabik, düşünme *af* -yanê de bûn kare kare duşurêk
nêitalone *m* imcece
nêitalonî *af* -e g. ha, -e benzer tıpkı
nêitbûn *m* 1. delup kalma, çöme kalma, dönme, taşlanma (beklenmedik bir durumda karşıya anekeysiz kalma) 2. nat eliza (bir tarıfta eşyasında karşıyadokime sor söy cevap olacak duruma gelme) 3. huz kesilme (şasılacak, özilecek bir durumu karşıyadokime kalma) 4. düşüncesiz 5. susma (sen veya garulluyu kerme veya yapmamal
nêit bûn *êgh* 1. dolup kalmak, dönmek, taşlanmak, taşlaşmak (beklenmedik bir durumda karşıyadokime anekeysiz kalma) * her kes elî

çinê xwe de mîl hûhû, lê temaşê dikar per-kes verimê dîtinê û ew bakiriyên 2. mîl olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 3. buz kesilmek (şaşılacak, üzülecek bir durumu karşısında donakalmak) 4. dinginleşme 5. susmak (ses veya gürültüyü kesmek veya yavaşlamak)

mühüni *m* 1. dîngînlîk, sîkînlîk 2. suskunluk 3. dîngînlîk

mühüyn *m* 1. donup kalış, donup kalış, donma, taşlaşma (beşlenmedik bir durumu karşısında hareketsiz kalma) 2. mat oluş (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelme) 3. buz kesilip taşılacak, üzülecek bir durumu karşısında donakalma) 4. dinginleşme 5. susma, susuş (ses veya gürültüyü kesme veya yavaşlatma)

mühürî *f* *m* dîngînlîk

mîlek *rd* mîngînlîk

mîleze *m* 1. ruvâlet hemzelenme, yekönî, rûş olma susuşuna vâ icin) 2. ruvâlet (mezmezlik, bakım için gerekli şeyleri)

mîlê *m* 1. yorgun, yatah * mîlêlê me yê mîna perikên in yataklar meş tut gîlê mîlê 2. eyya, bîşerî -ê mîlêlê terabêl

mîlêlan *m* yorgun, dîşek

mîlê (I) *m* klîtoras

mîlê (II) *evd* *m* rûşek, hoyak, hîşek kuçuk tepe

mîlêkê *ê* kalurêlîza, geberîsececi

mîlêkî *rd* rûşekî;

mîlêkîlê *m* hîşerîse

mîlêkî bûn *lêg* *m* rûşekîse

mîlêkî *ê* kalurêlîza, geberîsececi

mîlêk (I) *evd* *m* 1. hîşek 2. zîve

mîlêk (II) *m* şîş (şîş olên yetî) kabarmî

mîlêkî *rd* rûşekî;

mîlêkîlê *m* hîşerîse

mîlêkî bûn *lêg* *m* rûşekîse

mîlê *m* hîşerîse

mîlê *m* hîşerîse

mîlê *m* hîşerîse

mîlê *m* hîşerîse

mîlê *m* hîşerîse

mîlê *m* hîşerîse

mîlêkî *m* 1. mat olma (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 2. susarma

mîlêkî *m* 1. mat olma (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 2. susarma

mîlêkî *m* matlık

mîlê *m* donup kalma, kaskatî kesilme

mîlê *m* donup kalma, kaskatî kesilme

mîlê *m* donup kalma, kaskatî kesilme

mîlê *m* donup kalma

Mîrîlê *m* 1. Çîngere - Roman 2. soysuz 3. hayasız -a meheleyê muhale kansî

Mîrîlê *m* sazca, çalîca, muzîsyen

Mîrîlê *m* Çîngerelek

mîrîlêkî *m* 1. Çîngereye 2. *ê* *rd* çîngereye (çîngereye yazaşê lîx, ude, çîngere gîbî) - kîrîn Çîngere kavga

mîrîlêkîbûn *m* çîngereleşme

mîrîlêkî *m* Çîngerelek

mîrî *m* 1. dîngînlîk 2. çîngînlîk (mesesiz, keyifsiz)

* *pir* dîmîne yekî mîrî çok dîngînlî birine beziyênê 3. şaşkın 4. donuk, mat - bûn 1) dîngînlîleşme 2. şaşkın olmak 3) donuk olmak, mat olmak - *ê* dîngînlî dîngînlî * *ji* *pir* bîzarok hema wîza mîrî mîrî lî derdarê dî-nîbêrt coşûkî kadîm beşerîne dîngînlî dîngînlî bîyênê

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olma (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrî *m* 1. dîngînlîk 2. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mîrîbûn *m* 1. dîngînlîleşme, dîngînlî 2. dîngînlîleşme 3. mat olmak (bir tartışma esnasında karşısındakine söz söylemeyecek duruma gelmek) 4. şaşkınlaşma

mıxalifbûn *m* dayızsızlıq, reyzezadlıq, ku-
zenlik
mıxazgır *m* bir desen adı
mıxdar *m* məhl, çirli
mıxlələr *m* gəzən kiçuk parçalara ayırp kış i-
çün kublərdə saklanıp kərşik ləlmə
mıxənət *m* sənə - bün sənə olmaq
mıxənətmə *m* sənə
mıxənət *m* əməlik çəkək bədəsrü yek*, i mi-
xəri hətə kuştin (oyun, hile)
mıxerm *m* işləmə, rəqas
mıxermü *m* meç kəbuklə cəvzə türü
mıxeser *m* əmsallət -i iyekki) bün başın mü-
sallət olmaq
mıxeyirəndin *m* soldurma
mıxeyirəndin *m*ğə solduraraq
mıxeyirü *m* solma
mıxeyirün *m*ğə solmaq
mıxeyr *m* 1. soluk, solğun 2. solğun, boğuk
vəya kışık fəs) * dənğə mıxeyr boğuk sət
mıxeyran *m* solğunlaşma, uçuklaşma
mıxeyri *m* 1. solğun, uçuk 2. solğun, tükən-
k(sən)
mıxeyribün *m* 1. solğunlaşma, uçuklaşma 2.
solğunluk, tükənlik (sən için)
mıxeyri bün *m*ğə solğunlaşmaq, uçuklaşmaq
mıxeyrül *m* solğunluk
mıxeyrül *m* solğunca
mıxeyri *m* bir armut türü
mıxə *m* gür və çəzər, hüyük çivi
mıxəruq *m*ğə çivis (səkin künse)
mıxəroşi *m* çivislik
mıxik *m* 1. sinek, sıvı sinek 2. küçür həzərə
mıxik (I) *m* başkasının üstün ağünü cəkməmə
mıxik (II) *m* ön kəlbürü
mıxirik *m* çelşik
mıxirikü *m* 1. çelşikli 2. çelşik
mıxirik *m* aykırı, çelşik
mıxirikü *m* aykırılıq, çelşikli - hev hüm bir-
birinə aykırı olmaq
mıxiker *m*ğə çivici (fımal edən)
mıxikeri *m* çivicilik
mıxikürin *m* məhləmə, çiviləmə
mıxikürin *m*ğə mülkəmə, çiviləmək
mıxikür *m* məhl, çivici (çivilərmiş olan)
mıxikürük *m*ğə sən çivici
mıxləmə *m* məhləmə (səğərli kəymə, yumurtu-
lu yemək)
mıxləqet *m*ğə məhləmə
mıxləxik *m* sənə
mıxləxikü *m* sənəlik
mıxləxixün *m* kendi halində ələvlərənə
mıxləxixün *m*ğə kənd halində ələvlənmək
mıxləxixük *m*ğə bir tür sinek -a İyayə zə sirmə
sineği
mıxləxixük *m*ğə taluruk (J'hebotomus)
mıxləxür *m* kor otaq
mıxləxixür *m* çivicə (çivilənməmiş olan)
mıxləxixür *m* çivici yazısı

mıxirik *m* 1. çelşik, çelşikər 2. çelşik, çelşik-
məli * ramanən te mıxirikü hev in düşüncə-
lərin çelşik 3. kərşik, müvəz, z. 1 4. mıxir
məhləli
mıxirikü *m* 1. çelşik 2. çelşik, çelşikmə, əməli-
məli 3. fə çelşik 4. çelşikmə 5. kərşiklik, təzəl
6. məhləlik 7. uyşmazlıq, intilaf - çəbün
uyşmazlıq çıxması
mıxirikü hev bün *m*ğə 1. çelşik 2. çelşikmə
(sən, müd, vəya dəvəmələrin bəlxinə tut-
maq, birbirini cəlmək
mıxir *m* bir Hristiyan din adamı
Mıxirib *m* məğrip (Mısır dənizində, Afrika'nın
küzey kənləri)
mıxirü *m* əksəm -a türü əksəm gəç vəkə
Mıxirü *m*ğə 1. Məğribi, Məğribli 2. məvün
çəsiz, yanan (kənd vəya kəz)
mıyan *m* uru
mıyanülə *m* əməli dəltə, çatal ağz
mıyanüləğ *m*ğə dövlətlərənə
mıyanükür *m*ğə kəməyəncü
mıyanükür *m* kəməyəncülük
mıyan *m*ğə mıyan, ayıraç
mıyaser *m*ğə başarı, müvəffək - bün başarı
olmaq
mıyaserəne *m* başarıca
mıyaserbün *m* başarıca
mıyaser bün *m*ğə başarımaq
mıyaserhüyük *m* başarıca
mıyaseri *m* başarı - nişan dıq başarı göstərmiş
mıyaw *m* mıyav, mıyav
mıyawəndin *m* mıyavləmə
mıyawəndin *m*ğə mıyavlımaq
mıyaser *m*ğə mıyaser
mıyob *m*ğə 1. mıyop 2. mıyop (gözler, həyə
çəkin künse)
mıyobü *m* mıyopluk
mıyobür *m* mıyopluk
mıyokart *m*ğə mıyokart
mıyün *m*ğə mıyün (küs dükənc uru)
mıyusət *m*ğə mıyusət
mız (I) *m*ğə miz (II)
mız (II) *m* 1. mızlıq 2. əksimsi (tudu əksiyə
çalar)
mız (III) *m* işim, fərl, çəkin (sigarə gili şeylər
için)
mız (IV) *m* 1. üzər fərl gücünün kərşikli olan
sən və məli) * mız bərgədanə kənd ye üz-
rə əməlin kərşikliçir 2. üzər (kəmənin
vəya sənə alınca bir şey için ölməkə parə)
mızaweri *m*ğə 1. kumaz, kurt gibi künse (al-
danmaz künse) 2. mızawer lıçır 3. təkilən,
muzip 4. lıçırca (yaramaz, ayıllaz) 5. hile-
kür, səhəkər 6. fıləci, arəbozucü
mızaweri *m* 1. kumazlıq 2. məz, hıyızlıq 3. lı-
kılğınlıq, muziplik 4. lıçırca (yaramaz-
lıq, baylazlıq) 5. hilekürlik, səhəkərlik 6.
fıləcilik, arəbozucülük - kılğınlıq ol-
mək

mizawətli *bir* mizawiri

mizə *bir* bir mizə dar

mizə *bir* 1. ücret (iş gücünün kəməliyə olan parı və na.) 2. ücret (kiralatılan və ya satın alınmış bir şey üçün ödənilən parı) -ya danışıqınə oturana ücreti, haqqınız -ya hündüklürin asgari ücret -ya kətinə (na.) bu yerdə gətir ücreti -ya kətinürin asgari ücret -ya safi net ücret -ya salıxıdayınə (ar. ji kəhərkinməi ihsarıya -ya təkətanə gətir ücreti, gəməlik mizədar *adət* 1. ücreti (ücretlə qalıq) olan kimse) 2. ücretli (ücret kəşliyi) yapılan

mizələq *ad* yapışkan

mizələqli *ad* yapışkandı

mizələqlüdü *m* yapışkandı olan

mizələqlü *hün* *lügə* yapışkandı etmək

mizələq *m* 1. yapışkan 2. bulışkan

mizələqlü *m* 1. yapışkanlıq 2. bulışkanlıq

mizəmiş *ö* 1. kim kim 2. *m* mizimizlik

mizimizlərin *m* mizimizlik yapma

mizəmiş kərin *lügə* mizimizlik yapmaq

mizəyə hər biriyə *ad* hamalıya

mizəyə rəzərkürin *ad* axtarımak

mizəyə vəquləzinə *m* nakliyə ücreti

mizəy *ad* talı, maye

mizəy *ad* zeytin yağlı

mizəytkürü *m* özəl zeytin yağlı suya salınmış

mizəy *ad* kərin *lügə* özəl zeytin yağlı suya salınmış dağlı, mük

mizəytsən *m* salınmışları kərinə özəl suya salınmış kişi

mizəy *m* canı

mizgin *m* 1. müjdə, müştə, savaq 2. *k* müjdə (səvərləri xəbər verilişində süylənə) - birli jə re (kürmə) müjdə gətirmək - dan (yekli) (bir re) müjdə vermək - gihandın (yekli) (bir re) müjdə gətirmək - a kərə xəbər

mizginləy *ad* müjdəci, müştəci, savaq 2. *m* müştəci

mizginber *ad* müjdəci, müştəci, savaq

mizginber *m* müjdəci, k. müştəci, savaq

mizgin *ad* *m* müjdələmə

mizgin *ad* *lügə* müjdələmək

mizgin *ad* *m* müjdəci 2. *ad* müjdəci

mizgin *ad* *m* müjdələmə olan

mizgin *ad* *m* müjdələmə

mizgin *ad* *m* müjdəci, müştəci

mizgin *ad* *m* müştəci

mizgin *ad* *m* müjdəci, müştəci -ya xə *re* xəbər

mizgin *ad* *m* müjdələmə, müştəci

mizgin *ad* *lügə* müjdələmək - müştəci

mizgin *ad* *m* müjdəci 2. *ad* bir tür oğurlu bürək

mizir *m* gülümsemə

mizican *m* gülümsemə, gülümseyis

mizicandın *m* gülümsemə, təbəssüm etmək

mizicandın *lügə* gülümsetmək, təbəssüm etmə

mizicın *m* gülümsemə, təbəssüm, təbəssüm etmə

mizicın *lügə* gülümsetmək, təbəssüm etmək

mizika *m* mizika

mizikavan *ad* mizikacı

miziqə *m* mizika

mizir *ad* 1. yarımaz, həyliz 2. təkilən, mizir

mizir *ad* 1. yarımaz, k. həylizlik 2. təkilənlik, mizirlik 3. ara bozanlıq, ara bozulmaq - kiriti yarımazlıq yapmaq

mizir *m* 1. yarımazlıq, həylizlik 2. təkilənlik, mizirlik 3. ara bozanlıq, ara bozulmaq

mizir *m* 1. dokurma, dəgənə, təmas 2. oğurluq

mizisandın *lügə* 1. dokurmaq, təmas etmək 2. oğurluq

mizi (I) *m* maye, su

mizi (II) *m* ücret, -ya safi net. ücret

mizir *ad* kərin *lügə* etmək

mizir *ad* mizir - kicik mizir etmək

mizimizandın (I) *m* gevelemə, geveleyis, evələnmə, gevelemə, kəim kum etmə, ağzı yaymaq

mizimizandın (II) *m* gülümsetmə

mizimizandın (III) *lügə* gevelemək, evələnmək, gevelemək, kəim kum etmək, ağzı yaymaq

mizimizandın (IV) *lügə* gülümsetmək

mizimizi *m* mizimizlik - kicik mizimizlik etmək

mizimizikürin *m* mizimizləmə

mizimizi kicik *lügə* mizimizlənmək

mizimizli (I) *m* evələnmə, kəim kum etmə

mizimizli (II) *m* gülümsemə

mizimizin (I) *lügə* evələnmək, kəim kum etmə

mizimizin (II) *lügə* gülümsetmək

mizir *ad* bir mizimizlik

mizimizlik *ad* bir mizir 2. evələyən (kimse)

mizimizlik *ad* bir mizimizlik

mizimizlik *m* mizimizlik

mizir *ad* mizir, pəni, zəzənə

mizir (I) *m* pəni, mizir - dan mizir vermək - stendin mizir etmək

mizir (II) *m* mizir, kəim kum

mizir *ad* mizir, mizir

mizir *m* kəim kum

mizir *ad* sav, əgiz, meyili * dükürə mizirə zey davar

mizir (I) *m* mizir

mizir (II) *m* mizir (re fe la sətindəki ses. ve bu sesi göstərən nota qəreli)

mizir *m* kəim kum etmək

mizir *ad* mizir

mizir kicik *ad* bir mizir kicik

mizir *m* mizirlik

nüde *adım nüde*
nüdübus *m. nüd.büs*
nügmatis *fiyâm nügmatis*
nüghel *fiyâm nüghel*, yarımcı
nüheng *m. nühenk*, destek taşı
nühraç *adım nüraç*
nühraze *m. nühraze*
nühriban *m. 1. dost, seven 2. zahun, esirgeyici*
nühribanı *m. 1. dostluk, sevgi 2. esirgeyicilik 3. m. rahmanî*
nühricân *m. 1. güz bayramı 2. festival (tören, yapıldığı çevre, katılanların sayısı veya müziği programı helizlen ve özel onarı olan sanat gösterisi) 3. nüri festival (belli bir sanat dalında ayın ve filmlerin sunulması ve gösterilmesi sonunda ödül veya derece verilmesi biçiminde düzenlenen ulusal veya uluslararası gösteri dizisi, şenlik) 4. festival (büyü bölgenin en ünlü ürünü için yapılan gösteri, şenlik) * nühriceano zebzeşan karpuz festivali 5. şenlik -a filmar film festivalah*
nühriğan *bur nühricean*
nühriğan *ad 1. dost, seven 2. esirgeyici, esirgeyen, anlayıcı, rahim (kocuyarı, acıyan, merhamet eden) * Xwedê nührigân e Allah esirgeyendi 3. bağışlayıcı (Allah)*
nühriyânî *m. 1. dostluk, sevgi 2. esirgeyicilik, anlayıcılık, merhamet 3. bağışlayıcılık*
nühri *m. anesâ ölen veya anesânın südü olan -yan kız*
nüka *m. nüka*, evren pulu
nükado *m. 1. nükado (Japan imperatorunun adı) 2. m. nükado toyun ismi*
nükâp *m. 1. nükâp, kap,ambar 2. omê nükâp 3. sandık (yapılarda kum, çakıl vb. taşınak için kullanılan tahta)an Elçü)*
nükâşist *m. nükaşist*
nükoloji *m. nüptar bilimi*
nüköz *fiyâm nükoz*
nükrotoper *fiyâm nükrotoper*
nükro *ad nüro* (küçük anlamına veren önek)
nükrobiyolug *adım nükrobiyolug*
nükrobiyolugî *m. nükrobiyolug*
nükrobik *ad nükrobik*
nükrofilm *m. nükröfi m*
nükrofon *m. nükröfön*
nükrotanfik *ad nükröfönik*
nükrolofyan *fiyâm ad nükrölofönü*
nükrolofyanî *adım m. nükrölofönçük*
nükrukok *ad nükrökök (nokta biçimindeki mikrop)lar ve ilta peçel ad)*
nükralî *m. nükröli*
nükronetre *m. nükrönetre*
nükron *adım m. kon*
nükroorganizma *m. nükröorganizma*
nükrop *nübü 1. nükröp 2. mee mikrop*
nükropdar *ad nükröpü*

nükropları *m. nükröplük*
nükropdarîbün *m. nükröpünün*
nükropdarîbün *baş m. nükröplük*
nükropgirtin *m. nükröplüme*
nükrop girtin *baş nükröplüme*
nükropkuj *nübü nükröp öldürücü, dezenfektan*
nükrosefal *adım nükrösefal*
nükrostrema *fiyâm nükröstrema*
nükroskobik *ad nükröskobik*
nükroskop *m. nükröskop*
nükser *teker kürtürücü*
nükut *bur nükrüt*
nül (I) *m. 1. m. l. inek kücü 2. mil (selin geldiği kumini çamurlu toprak)*
nül (II) *m. nül (turlu işlerle kullanılan ince uzun metal çubuk) - küşandin nül çekmek - küşandin çavê (yeldi) (birine: gözlerince) mül çekmek*
nül (III) *m. nül (uzunluk ölçü birimi) * nüfa deryayê ya İngilîz 1852 m. yoligilîz ceviz nül 1852 m. dir -a bejahiyê kara nül (1609 m) -a deryayê denîz nül (1852 nütreyc karışık me uzunluk birimi*
nül (IV) *m. teyel ipiği*
nül (V) *m. 1. fitil (derin yaraların tedavisinde yarık içine salınan steril gaz bezi şerhî ve buna benzer şeyler) 2. fitil (kumaşın oluşturma kayna biçiminde bükülmüş bir şey kayup süsten çıkerek yapılan kabartma yolu)*
nül (VI) *m. 1. matkap ucu 2. barga 3. saat kolu 4. mil, dağıl*
nül (VII) *m. top * nülc plantyê planya topu*
nül (VIII) *m. nüskel*
nülud *m. nüclat*
nüludî *adım nüclî*
nülük *bur nüclük*
nülîl *ad nüclîl (nüclîl kelimesinin çoğulu)*
nülîm *m. nüclim*
nülîmetre *m. nüclîmetre*
nülîmetrik *ad nüclîmetrik*
nülîn (I) *m. mün tarap albâtesinde me nârlîm (dr) 2. mün (tebed hesabınca karışık 40 olan her) 3. mün (ben bir yazın altına konulan işaret)*
nülîn (II) *m. 1. mün (bir komedi türü) 2. mün (bir oyuncunun herhangi bir davranış veya duyguya yaz ve suçlu hareketleriyle nüclîngi komedi türü) 3. nüclîr mün (bu komedi türünü oynayan sazıcı)*
nülîm (III) *fiyâm nüclîle*
nülîmar *adım nüclîmar*
nülîmîl *m. 1. nüclîmî, nüclîmîlik 2. m. nüclîmî (numariye ilişkî)*
nülîmer *m. nüclîmer*
nülîmîk *m. nüclîmîk*
nülîmîrîm *m. nüclîmîre*
nülîn *kurîm baş nüclîmînek*
nülîklîrî *ad nüclîl*

mîna029 *benzen mîna029* (Mîna029)

mîn (I) *ben* békîm û mîn

mîn (II) *ben maye* - *benax* kîrîn maye damak ~ çandîn maye doşemek

mîn (III) *ni benzenîze*

mîn *benzen* benzenek * *dîmîne mîn* bî ra benzîyî

mîna029 1. gîbi, -e benzer * *zîlamêkî mîna* pêr azîlan gîbi hîr arîan 2. gîbi, anîşesîne, benzer leqînde * *mîna* tîm bîkîm benîm gîbi yapînt 3. gîbi, -e yakîsî hîçînde * *mîna* mîravan hîçwaze înan gîbi îstî 4. gîbi, kudîr * *spes* dîkîm, *mîna* ku mîn stendîbe leşkerî edîmîr *mîna*ş kadîr oldîm 5. gîbi, taqîm * *ramanêr mîna* vî burîjî gîbi bu tîkîm dîşîncîler 6. gîbi, bu kabîlden, çeqîndînen * *mîna* vî (an jî *mî*) bu gîbi, bu kabîl 7. *kîra* (uygîrî olarak, zîmî, tîkî) ~ *apîrê* çesîlê *raman* zîvî gîbi ~ *asîtê* pê de hatîl çîğ gîbi bîyîmek ~ *berfendeyê* (an jî *basûyê*) pê de hatîl çîğ gîbi bîyîmek ~ *berfê* kor gîbi, (çok beyaz) ~ *henîşîlê* ecmî çîm zakîr gîbi ~ *hîrayan* kurdîs kurdîs (ersek kurdîs için) ~ *hîyanîyan* sektîmîa yabîcî gîbi dîrmîk ~ (...) *bîm* -e gîbi olîmak ~ *car* carîan eskîsî gîbi * *mîna* car carîan dîsa emî herîne wan derîan eskîsî gîbi vîce olîdîa gîzîlîm ~ *çîranekê* çînen gîbi ~ *çîvîkê* ewarîm kuş gîbi yemîk ~ *deq* -e asîlan gîbi (sîğîlîkî) ~ *gayekî* arîlîs dînanîr gîbi oğînmîk (veya hoşînmîk) ~ *gog* rîmîrî, *lop* gîbi ~ *gûran* kîrdîr gîbi ~ (tîstîkî) *hatîn* gîbi gelîmek * *ew* berê jî *mîna* vî *mîna* merîvîkî bîlîqî dîhatî merîvî *ben* çok okîllî *ben* gîbi gelî yerdî ~ *hîjîkekî* *man* dalî gîbi kîrmîk ~ *bû* tekî dey gîbi ~ *imîna* *axw* zanîlî emî gîbi hîmek, *nîr* gîbi hîmek * *wê* *mîna* *imîna* *axw* dîranîlîbî ku *ew* ne yekî sualem -e unîm sağılan bîr olîmağîmî dîmî gîbi bîlîdî ~ *keran* pê lî *gunîkê* (yekî) kîrîhî *ago* arkasînda kovalîyanî olîmek ~ *kevîrî* *xwar* yay gîbi ~ *kevîr* *hîşk* *bîm* abarîz kesîdîmek (sevîlebîmek çavînkîlîgî arîmak) ~ (...) *karîm* gîbi yapîmak ~ *ku* lî *uzere* * *mîna* *ku* berê jî *hatîbî* dîyarîkîrîn dîba *önce* belîrîldîğî *uzere* 2) *özegîn* 3) *gûyle* kî ~ *ku* bînuçîre dîlê *mîn* *çîme* çîgar gîbi *nîdu* ~ *ku* bîkîm *halê* ne *hal* î *aldîzenîye* ~ *ku* çîl jî *tesîr* bîlîrîse *remîrîden* çîkîmî *cu* gîbi ~ *ku*lîng *bîm* çîk kîrî olîmak, kesîmîz olîmak (çok remî) ~ *ku*ndê kor kukuza gîbi ~ *Rûçîkan* (an jî *seyan*) *kopek* gîbi ~ *lehîşîlê* jê çîn (an jî *kîstî*) *sel* gîbi çîpîk (savîlar için) ~ *mar* çîm yağ gîbi kayîmak (araba, testî sarîmînden hîzîlî gîrmîk) ~ *masî* *o* yoğîrî gîbi (koyu ve katîlaşmış *peşnel* için kullanîlîr) ~ *metîyan* lî *adîm* gîbi *herbîyellî*, akîllî, uluğ 3) *adîm* gîbi, arîşîya, adîmîcasîna (adîmlîgî, tîsaadîlîgî yarîrîr yaldîr) ~ *mîlyak* *e* melek gîbi

~ *mîrcînan*, *net* gîbi * *dîranê* *wê* yîn *mîna* *mîrcînan* *net* gîbi dîşîler ~ *mîrovan* lî *adîm* gîbi *herbîyellî*, akîllî, uluğ 2) *adîm* gîbi, adîmîca, adîmîcasîna (adîmlîgî, tîsaadîlîgî yarîrîr yaldîr) ~ *mîşkê* *axw* lî *pişîrê* dî-qelîbîne *re* yoğîrîçîmî sağıncîsî olîmak ~ *morîkîke* *bîr* bu kabîl (çok kuşuk) ~ *mo*-zeqînkî *jê* *naqetîn* *pê* *re* *bîm* (bîrîne) *per*-vîze olîmak ~ *pişîrê* lîpa gîbi ~ *pişîr* *mîrov* bîweye sağılîcaç şey, hayîretîncîz bîr *dur*-um ~ *pişîkê* *gûyê* *axw* vedîşîye *kadî* gîbi pişîğîmî arîmek ~ *ronîya* *çavê* *axw* jê *hez* kîrîm *gûzîmîn* *bebeğî* gîbi sevîmek ~ *ronîya* *çavê* *axw* *xwoyî* kîrîm *gazîmîm* *bebeğî* gîbi sevîmek ~ *ruhê* *axw* jê *hez* kîrîm (hîmî) *ve*-ya *bir* şeyî *cu*m (gîbe) sevîmek ~ *seyan* *kî*-pek gîbi ~ *semtala* *çîrayê* *ve* *ay* *paçîsî* (gî-bî), *ay* *yağî* *kadîr* ~ *şepesê* (an jî *aşîtê*) *pê* de *hatîl* çîğ gîbi bîr *utîk* ~ *şerîk* *asîlan* gîbi, *asîlan* gîbi ~ *şîkîkê* *stîm* gîbi (çok ya-ğî, yağmîr gîbi) ~ *tas* *in* çîkmîk çîkmîk *gaz* *tem* ~ *terî* *e* *kerpîç* gîbi (çok *terî* *ve* *ku*-rîk) ~ *wê* (an jî *mî*) bu gîbi, bu kabîl ~ *axw* kîrîm *hîl* *gîm* yağmîk ~ *xwîşîkan* (*xwehan* an jî *xwengan*) kurdîs kurdîs (kîz kurdîs için) ~ *zarokan* (an jî *sebiyan*) *e* lî çîçîk gîbi (yelelekle) *çelîmîmîyî*, çîçîk *kalmaş* * *zîlamêkî* *wekî* *zarokan* *e* çîçîk gîbi *adîm* 2) çîçîk gîbi (*kokîy* *kadîr* *kelây* *marîm*) ~ *zarokan* (an jî *sebiyan*) *kîf* kîrîm çîçîk gîbi sevîmek ~ *zarokan* (an jî *sebiyan*) *şad* *bîm* çîçîk gîbi sevîmek

mîna029 1. eşî, deng 2. yek dijîrî gîbi

mîna hev gîrtîlî *bî*, *est* *cutîmîk*, *çenk* *cut*-*çîmîk*, *usîpet* *çîmek*

mîna029 eşîk

mîna029 benzenîmî

mîna029 mînak, mînal

mîna029 mînakdan *e* orînkîle

mîna029 *mîna* dan *lîg* *ömîclîmek*

mîna029 *mîna*dûr *re* *ömîk* *teşîk* *edîm*

mîna029 *mîna*krapîşkarîm *e* *ömîclîndîme*

mîna029 *mîna* *rapîş* kîrîm *lîg* *ömîclîndîmek*

mîna029 *ku* *e* lî *uzere* * *mîna* *ku* berê jî *hatîbî*

dîyarîkîrîn *çîm* *önce* belîrîldîğî *uzere* 2. *b*

özegîn 3. *gûyle* kî

mîna029 (I) *ben* *mîna*

mîna029 (II) *ni benzenî*

mîna029 *benzen* benzenek * *lawîk* *dîmîne* *havî*

axw çîçîk *belîsîmî* *benzenîye*

mîna029 *hev* *lîg* *benzenîmek*

mîna029 *bur* *marînd*

mîna029 *ni* *benzenî*

mîna029 *lîg* 1. *benzenîmek* (*benzen* *çîrîma*

gelîrmîk) 2. *benzenîmek* (bîr şeyden başka

bîr şeye *benzenî* *yûntî* *balînakî*) * *mîna* *ew*

*mîna*nde *zewelê* *ew* *çeylîna* *benzenîm*

mîna029 1. gîbi, -e benzer * *zîlamêkî* *raftan*

şîr *e* *asîlan* gîbi *adîm* 2. gîbi, anîşesîne,

benzer bşî nde 3. gibi, -e yaklar biçiminde *
mînanî mîrwan bîxwaze mnan g'be rca 4.
 gibisi, benzeri * **kesê mînanî Zbured nîn e**
 Aluret gibisi yok 5. -e gibi, -e benzer, kabil
 * **newewşînê mînanî** vê bu kabil hastalıklar
 ~ (...) **hûn g'be** olmak - (işteki) **hatin**
 g'be gelmek * **ew berê ji mînanî re mînanî**
 meîrevkî blaqil dîhat ûncelen bana, yok a-
 kılî birisi g'be geliyordu ~ **karîbanê zer**
 kefirîber gibi ~ (...) **kurin g'be** yapmak ~ **me-**
riwan (mîrwan an ji însanan) (mnan g'be -
 vê g'be bîrden, -e benzer, kabilnden

mînavêj /kêb/ maymî ariçs:

mînav wê kirin /kêb/ bîldig'ni okumak
mînder w 1. mînder 2. *sp* mînder (çeyşî sp-
 tîf faaliyetlerde kullanılan sayg.) ~a **polk**
 (an jî **nermîk puf** (yurtaçak mînder)
mînderok w 1. mînder, **mînderok 2.** puf
mîndê (I) w 1. mîndê (metal eşya üzerindeki alan
 renkli çam kancası) 2. mîndê (sarı kancası)
 3. mîndê (dişlerin taze kısmını kaplayan he-
 yaye ve sert doku) 4. **mîndê mîndê** (mîndê ve par-
 fak rûçî)

mîne (II) /mîne/ mîne (çocuğu) (Verbena)

mînekirin w mîneleme

mîne kirin /kêb/ mînelemek

mînekîrî w mînelî

mîneç w yedek

mîneral w 1. mîneral 2. *rd* mîneral (mîndê e-
 rjorjîk madde bulunan)

mîneralker /mîndê/ mîneral (leştîrî)

mîneralîzîrî /mîndê/ mîneralîzîrî

mîneralîzîrî /mîndê/ mîneralîzîrî

mîneralîzîrî w mîneralîzîrî

mînik /mîndê/ 1. kelebek 2. *rd* kelebek (kele-
 bek biçiminde olan)

mînî (I) w kelebek

mînî (II) w mîndî

mînîbus w m mîbus

mînîbusvan /mîndê/ mînîbusvî

mînîbusvanî w mînî busvîk

mînîmetre /mîndê/ mînîmetre

mînîmîndî w mînîmîndî, asgîzî

mînî w benzîme

mînî w /kêb/ benzîmek

mînkê /mîndê/ mînkê

mînmînkî /mîndê/ 1. kelebek 2. *rd* kelebek (kele-
 bek biçiminde olan)

mîndê /mîndê/ 1. mîndê 2. *rd* /mîndê/ mîndê

mîndê /mîndê/ mîndêkîs

mîntan (I) w cepken

mîntan (II) w mîntan

mîndî w mîktî

Mîr Veridîkî te Şeyî Adî soyundan geldiğine
 inanılan kast süzeminin en başında bulu-
 nun dîşel ve tapılmîş gücvelerî emîl e-
 den kurun

mîr /mîndê/ 1. bey, mir, emir * **mîrê** Botan İta-
 lan beyi 2. **boy** (komutan) * **mîrê** afahîyê a-

lay beyi 3. **şîk** oymunê aşîgî dîk geleçî
 en onemlî şekîl - jî **dîmîre** evdal jî lîc: kes
 ölümlükür, dünya kîmsîye kalîvaz -ê **esma-**
nan Allah -ê **kêfa** (yekî) ağız kalîvasî * **mo-**
tu mîrê kêfa mîn jî, ez çî **bîxwazîn** ez **dê**
wê bîhêjim sen ağızîmî kâhîvasî mîsû, leu
 istediğini söylerim -ê **mîn!** mîrîm! -ê **mîn**
hêlîz bîrî (an jî çî) artık iş istem geçî -ê
mîrîn jî Allah 2) beyler beyi

mîru w mîrî

mîralay /kêb/ mîralay, alay beyi, albay

mîralayî w mîralayîk, albayîk

mîralayî w albayîk

mîran /mîndê/ kîlîngîç oru (Chelidonium ma-
 jûsî)

mîranê 1. 1. beyce 2. beyce yaradîr biçimide

mîranî w beyce

mîras w miras, kalî

mîrasvân /mîndê/ mîrasvî

mîrasvî /mîndê/ mîrasvî

mîrasvî w mîrasvîdîk

mîrasvî w mîrasvîdîk

mîrasvî w mîrasvîdîk

mîrat (I) w 1. miras, kalî, bîrîk 2. *rd* mîras-
 çî (mîndê mîl 3. erkek çocuğu (mîndê mîl
 kîmsê ~ **mîl** 1) soya soğu (mîndê mîrasî
 başkalarına kalîk 2) miras başkaları na
 kalîk ~ **gîhîştî** yekî miras bîrîk mîkal
 etmek - **hîştî** miras bîrakîk - **mîrî** mîrîs
 kalîk ~ **awîrî** mîras yemek ~a **gîrî-**
lekê kalîk felek ~a **wî** jî **hî** re **mî** ay-
 rî soydîk mîk

mîrat (II) w 1. miras, kalî, bîrîk 2. *rd* mîras-
 çî (mîndê mîl 3. erkek çocuğu (mîndê mîl
 kîmsê ~ **mîl** 1) soya soğu (mîndê mîrasî
 başkalarına kalîk 2) miras başkaları na
 kalîk ~ **gîhîştî** yekî miras bîrîk mîkal
 etmek - **hîştî** miras bîrakîk - **mîrî** mîrîs
 kalîk ~ **awîrî** mîras yemek ~a **gîrî-**
lekê kalîk felek ~a **wî** jî **hî** re **mî** ay-
 rî soydîk mîk

mîrat (II) w 1. miras, kalî, bîrîk 2. *rd* mîras-
 çî (mîndê mîl 3. erkek çocuğu (mîndê mîl
 kîmsê ~ **mîl** 1) soya soğu (mîndê mîrasî
 başkalarına kalîk 2) miras başkaları na
 kalîk ~ **gîhîştî** yekî miras bîrîk mîkal
 etmek - **hîştî** miras bîrakîk - **mîrî** mîrîs
 kalîk ~ **awîrî** mîras yemek ~a **gîrî-**
lekê kalîk felek ~a **wî** jî **hî** re **mî** ay-
 rî soydîk mîk

mîratî w beyîk, bey olma durumu

mîrate m miras, kalî - **jê** mîk mîl mîlkê
 başkalarına kalîna - **jê** re **mî** (bîrîk) mî-
 ras kalîk

mîratîr /mîndê/ mîrasvî, kalîçî, vîrî

mîratîrî w vîrî

mîratîrî w mîrasvîk, kalîçîk, vîrîk

mîratîrî w mîrasvîk, kalîçîk, vîrîk

mîratîrî w mîrasvîk, kalîçîk, vîrîk

mîratîrî w mîrasvîk, kalîçîk, vîrîk

mîratîrî w mîrasvîk, kalîçîk, vîrîk

mîratîrî w mîrasvîk, kalîçîk, vîrîk

mîratîrî w mîrasvîk, kalîçîk, vîrîk

mîratîrî w mîrasvîk, kalîçîk, vîrîk

mîratîrî w mîrasvîk, kalîçîk, vîrîk

mîratîrî w mîrasvîk, kalîçîk, vîrîk

mîratîrî w mîrasvîk, kalîçîk, vîrîk

mîratîrî w mîrasvîk, kalîçîk, vîrîk

mîratîrî w mîrasvîk, kalîçîk, vîrîk

mîratxwerf *m* mîrasyedi, j
 mîravy *m* suca, su bekuşi
 mîravy *m* suculük, su bekuşlîği
 mîrcayî *m* beylik
 mîraz *m* mayya
 mîrbaawî *m* hey çq, bey karısı
 mîrdet *bu* dîstîni
 mîreğan *m* Ekim ayının uqandı vapıdan b e
 kullama
 mîrek *m*olun 1. beyzade, hey soyu, quns 2.
 bey, emir
 mîrekî *m* beylik, emaret (bir heyin yonet, mîr-
 deki üke) * mîrekîya Botan Botan beyliğı
 mîrekîî *m* 1. beylik, emaret (bir beyin yonet-
 mindeki üke) 2. beylik (beylik görevi)
 mîrê mîrêw *m* heylerbeyi
 mîrê seneçê *di*niw sançuk heyi
 mîrê serhedan *m* *w* beş beyi
 mîrêh *m* beylik, emaret (bir heyin yonetmî-
 deki üke)
 mîrgol *m* gol kurb
 mîrgolî *m* gol krallığı
 mîrîstanîk *bu* mîstîstîk
 mîrî nd 1. mîrî, beylik (hakimîtin b. hâzîrînin
 azah olanı) 2. beylik (ilevîtle ilgili, devlet
 azah olan) 3. demirbaş (bir yerde kullarıtan,
 bir yere kavıli olan, bir görevliden şîberine
 teslim edilen eşya) 4. demirbaş (bu mîlîğe
 salıp olan)
 mîrîstan *bu* Lut den hastalığı, maraz hastalî-
 ğı
 mîrîtiya serhedan *m* *w* beyliğı
 mîrîti *m* beylik (bey olma durumu)
 mîrkari *m* marî, resmî
 mîrkut *m* tekemek
 mîrkutîk *q*le kizil
 mîrkutê *m* havin çl
 mîrkutîkîrî *m* tekemeklama
 mîrkutî kîrîn *q*le tekemeklamak
 mîrkutîk (f) *q*le kizil, kizannakçak - derxî-
 ta kizannakçak çitîrenak
 mîrkutîk (ll) *m* tekemek
 mîrîaw *bu* lawmî
 mîrîlîwa *q*le mîlîwa, tuğçîstîl
 mîrîrîwîf *q*le mîrîrîwîfîk, bîğgerîtalîk
 mîrînişî *m* beylik, emaret (bir heyin yonet-
 mindeki üke) * mîrînişîwa Baban Baban
 beyliğı
 mîrî o zowî karınca (Formica)
 mîrîok zowî karınca (Formica)
 mîrîrotok *bu*m kizîlek
 mîrîroyî *m* karınca
 mîrîpene *m* alfav
 mîrîqat *bu* mîrkut
 mîrîrî *m* beylik (hey olma durumu)
 mîrîz *m* 1. beyzade, bey oğlu 2. bey, hey (er-
 çek öze) adları yerine kullarıtur) * mîrîzaye-
 kî ll *w* pîrîsî bir bey sızı zordü
 mîs *m* mis (İngilizce'de cıvancîmîş boyan)

mîsaj *m* misaj, çek
 mîsaldan *m* örneklemek
 mîsâl dan *q*le örneklemek
 mîsel *bu*m mîsel
 mîsket *m* mîsket * Bombeya mîsketan mîs-
 ket hombası
 mîstîstîk *m* sîstîm
 mîsoger *m* 1. kes n. kat'î 2. garanti 3. 4 kesin
 mîsogerîm *m* kesinleşme, kat'îleşme
 mîsogerîm *bu* *q*le kesinleşmek, kat'îleşmek
 mîsogerîbîyîm *m* kesinleşme, kat'îleşme
 mîsogerî m 1. kesinlik, kat'îyet 2. garanti, gu-
 vence
 mîstîgerîkîrîm *m* 1. kesinleşirme 2. garanti-
 lîk
 mîsogerî kîrîn *q*le 1. kesinleşirmek 2. garan-
 tîlemek (bir işin gerçekleştîrme için gereken
 cîmlerden alınak, sağlama bağlanmak)
 mîstîstîk *q*le maraz, maraz hastalığı
 mîstîr *m* mîstîr
 mîstîm *m* işleme
 mîstîm *q*le işleme
 mîstîk *q*le mîstîk, gizemci
 mîstîstîm *q*le mîstîstîm, gizemcilik
 mîşe *bu* mîş
 mîşîr *m* vî gemîsî ferîsî
 mît *m* mîl, mîras
 mîtan *bu* mîtan
 mîtîlojî *m* mîtîlojî
 mîtas *m* rapîs
 mîtîw *q*le mîtas, kayyokîz
 mîtrîl *bu*m mîtrîl (kalite sorî kulçuk ile sorî
 karînkî arasına kaplayan)
 mîtrîalyoz *m* mîtrîalyoz, mîstîreli tozîkîrîl rîflek
 mîf ve hatîrî *q*le mîfîlîrînîmîk
 mîwîk *m* dugme
 mîx *m* dik, onur ilığı
 mîxîne *bu* mîxînerîb
 mîxîr *q*le mîxîr, askerî huşlğı
 mîy *m* çîş, idîrî, sîdîk - bel kîrînî çîşdormek
 - berdan alîmî sîstîmîk - kîrîn (f) çîş et-
 mek 2) meçî sîskîrmîk - tî de mîsîkînîn al-
 tîmî sîtmîk, altîmî kocîrmîk, çîşînî tutamî-
 mak - tî (de) mîsîkînîn altîmî kocîrmîk, çî-
 şînî tutamîmak - a (yeçî) hatîrî çîşî getîmek
 mîzah *m* mîzah, hoy, yandîlîş
 mîzah *q*le mîzah, gîlmîce
 mîzahî *m* mîzahî, gîlmîçî
 mîzahîkî *m* mîzahî
 mîzahîkîrî *m* mîzahîçîk
 mîzan kîrîn *m* *q*le sağlîtmîk
 mîzan *m* 1. tartî, terazî, ölçü aleti 2. ölçek, ölçü
 3. denge 4. mîlî mîzan, sağlama
 mîzannî *bu*m mîzannî
 mîzannî *m* sîdîk kabı
 mîzanpaj *m* mîzanpaj - kîrîn mîzanpaj yap-
 mak
 mîzanpaj *q*le kîrîn *q*le mîzanpaj yapmîk
 mîzanpajker *m* mîzanpajçî

mizanpajkeri *m* mizanpajçilik
 mizanpıl *m* mizanpı
 mizansen *gwm* mizansen
 mizantrop *awör* 1. mizantrop, mordangire
 (topludan, insanlardan kaçır) 2. mizan-
 trop (insanlarla nefret eden kavim)
 mizdang *m* yaş lazımlığı
 mizdank *awör* sidiq torbası, sidiq kesesi, id-
 rar torbası, sidiq torbası
 mizek *m* işegen, sidiqli mizdım, tutunmayan,
 işlene ederi
 mizeki *m* işegenlik
 mizek *bu* kılıpıl
 mizeluli *m* idrar zoru, sidiq zoru
 mizelulübin *m* sidiq zoruna tutulma
 mizeluli hüm *üyg* sidiq zoruna tutulmak
 mizewaqi *m* idrar zoru, sidiq zoru
 mizewaqibün *m* sidiq zoruna tutulma
 mizewaqi būn *üyg* sidiq zoruna tutulmak
 mizewaqihüyin *m* sidiq zoruna tutulma
 mizirj *m* idrar
 mizüdank *awör* idrar torbası, sidiq torbası
 mizü awör sidiq yolu, sıyık, idrar kanalı
 mizekş awör sidiq yolu, sidiq borusu, sidiq
 kanalı
 mizekirin *m* işeme
 miz kiritü *üyg* işemek, sıyemat
 mizmizk *awör* sidiq torbası
 mizn *m* prostar, kestirgeçik
 miznk *awör* sidiq torbası, sıyık
 miznkba *awör* sünnetci
 miznkberi *m* sünnetçilik
 miznkberü *m* sünnetçilik
 mizoke *m* işegen, idrar islatın
 mizokeri *m* işegenlik
 mizoyi *m* 1. idrar zoru, sidiq zoru 2. *m* sidiqli
 (idrarı tutunmayan, işlene ederi)
 mizoyibün *m* sidiq zoruna tutulma
 mizoyi būn *üyg* sidiq zoruna tutulmak
 Mın *m* Mın mizdangere *m* kısıltması
 Mın üyg Mın (uzulibden) *m* kısıltması
 mobilizie *m* mobilize
 mobilizektrin *m* mobilize etme
 mobilize ktrin *üyg* mobilize etmek
 mobilya *m* mobilya
 mobilyadar *m* mobilyalı
 mobilyawör *awör* mobilyacı (satan kiser)
 mobilyawörüş *m* mobilyacılık
 mobilyakar *awör* mobilyacı
 mobilyakarü *m* mobilyacılık
 mobin *m* bal
 mor *m* heybey – hatin (yeld) heybeyleri tut-
 mak, heybzlaşınaya başlamak – pē girtin
 heybz anmak, heybzlaşınaya başlamak –ē
 (yeld) pē girtin heybeyleri tutmak, heybz-
 lüğe deşeymek, tutarığı tutmak, em ifet ol-
 mak (veya kesilmek) –ē (yeld) rabün hey-
 beyleri üstünde olmak, em ifet almak (veya
 kesilmek)

morpügirtin *m* heybzlaşınaya
 mor pē girtin *üyg* heybzlaşınmak
 moqe (II) *m* toprakın yarıyan kap
 moqe (II) *m* dişi kare
 moşik (II) *m* 1. kappo (sulu yemekleri karste-
 maye, dağıtmaya yarar), uzun sağı derine
 ve kışık) 2. tuzatdan olu kübi
 moşik (II) *m* bahane ikoni bir şey)
 moşikdar *m* bahaneçi
 moda *m* 1. moda (geçici yenilik) 2. moda (bu
 şeye gösterilen ehemmiyetlilik) * modaya
 romana gundan key romani modas, 3. *m*
 moda (geçici olarak yeniliğe ve toplumsal
 beğenmeye uygun olan) –) a (hiştek) cün m-
 dıstı peçirek
 modawör *m* modaçı
 modawani *m* modacılık
 modaxane *m* moda evi
 mode *m* hareketli pelidaw
 modakeri *m* modası geçici olan
 model *m* 1. model (resim, heykel veya buna
 benzer şeyler yapılmış baka baka benzebli-
 meye çalışılan esere, ömcek) 2. *m* model
 (bir özelliği olan kişi veya kişi) 3. *m* model
 (hişkin) 4. *m* moral örnekleri içinde toplay-
 yan dergi) 5. model, tip * otomobilke bi
 modela 1988 1988 model bir otomobil –) a
 (m j. modelü) cüdar esatı model
 modelaj *m* modelaj, stylumama
 modelajkerin *m* stylumama
 modelaj kiritü *üyg* stylumamak
 modelü *m* güzel, narçılı, bir siñh
 modelker *m* modelci
 modelkeri *m* modelçilik
 modelkar *m* modelci
 modelsazi *m* modelçilik
 modelitü *m* modelik
 modelik *m* diğün
 modern *m* 1. modern, çağcıl (çağın yenilikle-
 ri, benimsenen düşünce) 2. modern, çağcıl
 tekriğin, bilimin, yeniliklerinden yararlan-
 ran)
 modernibün *m* modernleşme, arileşme
 modern būn *üyg* modernleşmek, arileşmek
 modernbüyin *m* modernleşiş, arileşiş
 modernü *m* modernlik
 modernkiritü *m* modernleşitirmek
 modern kiritü *üyg* modernleşitirmek
 modine *m* çap * modineya güleya topē top
 namlusunun çapı
 modifikasyon *m* modifikasyon, düziske
 modul *m* 1. modul 2. *m* modul
 modulasyon *üyg* 1. modülasyon 2. *m* mo-
 dülasyon
 mojik *bu* mojik
 mojiqa *m* vefc
 mohle *m* rahlet
 mojek *m* suratlar, suratı anık, suratı bir kart –
 – getirü ne bu suratı böyle

mojeki *m* sıralıçlık, asik sıralılık
 mojgan *m* kışık
 mojin *övr* amojin
 mokasen *mokasen* (mokasen ayakkağı)
 mola *şp'm* mola ~ dan mola vermek
 molas *şp'm* molas
 mole *m* sıva
 molehün *m* sıvanma
 mole bün *şğh* sıvanmak
 molekari *şp'm* sıvacı
 molekari *m* sıvacılık
 molekari *şp'm* sıvacı
 molekari *m* sıvacılık
 molekirlin *m* sıvanma, sıvalıca (sıva ile kaplanma)
 mole kirin *şğh* sıvanmak, sıvalınmak (sıva ile kaplamak)
 molekiri *şp'm* sıvacı (sıvalanmış olan)
 molekiri *m* sıvacılık
 moleküler *şp'm* moleküler
 molq (I) *şp'm* 1. abes, saçmaz (boş, gereksiz, yersiz) 2. zıvca
 molq (II) *şp'm* hıç budala
 molenane *şp'm* bönce
 moleqi *m* bönük
 moleqihün *m* bönleşme
 moleqi hün *şğh* hönleşmek
 molet *m* müblet
 molöden *şp'm* molöden (kısmatı Mo) Molotov kolteyi *şp'm* Molotov kokteyli
 molışk *şp'm* yumuşakça
 mom *m* mım
 momeni *şp'm* moment
 momik (I) *övr* momik
 momik (II) *şp'm* çan erigi
 momik (III) *şp'm* mümik
 momik *şp'm* çan erigi, momim erik
 momi *m* horez ve kolosun elmiğine bağlıdır
 ~n bir tür yazma
 momün *şp'm* momün
 momün *m* momünlük
 mon *şp'm* boş, budala
 monadizm *m* monadizm
 monarşi *m* monarşi, tek erklik
 monarşist *şp'm* monarşist, tek erkeç
 monarşizm *m* monarşizm, tek erklik
 monar *şp'm* monar
 monarşizm *şp'm* monarşilik
 mongan *m* zerdüş dancın dır eliri
 monik *şp'm* 1. eklem, mafsal 2. omuz 3. buğum 4. göz (gözün ucuduruk ve en yerlerinden her biri) 5. vç (bit şeyin başı, tepesi)
 * monika pëşirê merme ucı - hev girtin eklemlemek -ên pëşiyay parnak boğumlar -ên rîşiyay parnak boğumları -ên marîşyê bel omurları -ên mazmazkê bel omurları

monışt *şp'm* monışt *m* monışt, tekçi, birçi
 monötr *şp'm* 1. monötr 2. tek monötr

monizm *şp'm* monizm, tekçilik
 monogan *şp'm* monogan, tek eşli
 monogam *şp'm* monogam, tek eşlilik
 monografi *m* monografi
 monolog *şp'm* monolog
 monopol *m* monopol, tekel, inhisar
 monopolbün *m* tekelleşme
 monopol bün *şğh* tekelleşmek
 monopolhüyin *m* tekelleşme
 monopoşt *şp'm* monopolist, tekeli
 monopolışt *m* tekelilik, inhisarlılık
 monopolkirin *m* tekelleşme
 monopol kün *şğh* tekelleşmek
 monoteist *şp'm* monoteist, tek tanrıci
 monoteizm *şp'm* monoteizm, tek tanrıcılık
 monötr *m* monötr
 monoton *m* monoton, tekdüze, yeknesak
 monotonbün *şğh* monotonlaşma, tekdüzeleşme
 monoton bün *şğh* monotonlaşmak, tekdüzeleşmek
 monotonî *m* monotonluk, tekdüzelik, yeknesaklık
 monotonkirin *m* monotonlaşma, tekdüzeleşme
 monoton kirin *şğh* monotonlaşmak, tekdüzeleşmek
 montaj *m* montaj
 montajker *şp'm* montajcı, kurgucu
 montajkerî *m* montajçılık, kurguculuk
 montajkirin *m* montajlama, kurgulama
 montaj kirin *şğh* montaj yapmak, kurgulamak
 montajkirî *m* montajlı, kurgulu, kurgulanmış
 monte *m* monte
 monte bün *m* monte olma
 monte hün *şğh* monte olmak
 monteblyin *m* monte oluş
 montekirin *m* monte etme
 monte kirin *şğh* monte etmek
 mopizant *şp'm* muzon, bürüşçi
 mopizantbün *m* muzonlaşma
 mopizan hün *şğh* muzonlaşmak
 mopizane *m* muzonca
 mopizantj *m* muzonluk, hatir kişilik
 mor (I) *şp'm* mor 1. mor 2. mor
 mor (II) *m* 1. mor 2. mor (bu aralıkla başlan ve imza verme geçen ad) 3. mac damga (bir şeyin kime, hangi çağa ait olduğunu gösteren belirgin iz, işaret, nitelik) (bi müna sor) - kirin mor yapışmak, mühürlemek - kolundin morin kazmak - lê sistin (an ji dam) mühur basmak - li devê xwe xîstîş agzîm mühürlemek -a fermî talîk mümü -a sar sîguk cîmîga (bi) -a ser zî-nîmê xwe agzîmîm mümîrî ile -a serî başa bulunan işaret
 mor (III) *m* 1. mor 2. mor 3. mor (bu rekte olan)
 ~ê hêşîyê çogem

moral *m* moral — dan moral vermek — dan (yekü) (bu ne) moral vermek ~ kera kılın okumak, çökertmek ? gözet moralê tuxipê xera kir bir gelî lakana çewerî -ê (yekü) II **cib** e moral yerinde -ê (yekü) **ne** a weş e moralî bezûk -ê (yekü) **xera bûn** moralî bezûkox -ê (yekü) **xera kirin** moralî boğmak, marîyatani kirinok -ê (yekü) **xwe bûn** moralî yerinde oluak

moralîzm *fehm* moralîzm, ehlikuluk, torerelik

moran (I) *zên* bacek, hayere

moran (II) *m* pus (bu tur hatîris)

morandis *m* boğurme (morax), okuz vb. çim

morandis *leğh* boğurtmek (morax), okuz vb. çim

morane *zên* güve (Tuxa pellionella)

moranlıx *m* puslanma, pusma

moran girtin *leğh* puslanmak, pusmak

moranî *m* pusluk

moralîbûn *m* usulanma

moralî bûn *leğh* puslanmak

moralîbûyîn *m* puslanma

moralîkirin *m* puslanîrma

moralî kîrîn *leğh* puslanîrmak

moranzan *zên* bacek bulana

moranzanî *m* bacek bulma

moratoryûm *m* meratoryum

moratî *w* 1. morluk 2. morluk, moca ti (darp, hastalık vb. gibi sebebler sorucu olusan morluk)

moraxî *m* 1. morluk 2. morluk, moca ti (darp, hastalık vb. gibi sebebler sorucu olusan morluk)

morax *bir* morax

morhûn (I) *m* morhulene

morhûn (II) *w* 1. morama, goverme (mor bir renk olma) 2. morama, morlaşma (darp, hastalık vb. gibi durumlar sorucu vaxta elusan morama)

mor kîrîn (I) *leğh* makîrlemek

mor bûn (II) *leğh* 1. moranmak, govermek (mor bir renk almak) 2. moranmak, morlaşmak (darp, hastalık vb. gibi durumlar sorucu vaxta moranmak)

morhûn (II) *m* morhulene

morhûyîn (II) *w* 1. morax (mor bir renk almak) 2. morax (darp veya hastalık sonucu vaxta olışar morax)

morî *zên* mersin ağacı (Myrsine communis) **diordêr** *zên* muludêr

more *sonun* (erzax) sonuna

moremor *w* biğürû - jê çûn (an jî hatîn) boğurtmek

morek *zewet* *er* bitul taş

moreyî *zê* mocaşa, moranmek

morefî *zên* morfî, heçim birim

morfî *m* morfî

morîndayî *zê* morfîlu, morfî verîlîş olan

morîndayîkirîn *m* morînlene

morîndayî kîrîn *leğh* morînlene

morînoşan *zên* morînoşan

morînoşanî *m* morînoşanlık

morfolojî *bolze* morfoleji

morfolojî *m* 1. morfoloji, heçim bilim 2.

kolî morfoloji, yapı bilim 3. *er* morfoloji, yapı bilim

morfolojîk *zê* morfolojik

morq *m* moca

morxy *çav* *zê* *zê* göz bebeği

morî (I) *m* bencek — kettin (yekü) ağırşaklan-

mak (tegenlik çağında) ~ kettin **pêşiran** ağırşaklanmak -ya *cam* cam bencek -ya *çav* çav göz bebeği -ya *qul lî* elaran **re namîne** delikli bencek (veya taş) yerde kalmaz, bit-

li (veya kurtlu) baklarm da kör alması ola -ên **stûyê dewaran** kavr benceği -ya *şin* *e* qavı bencek kimdeyse benin gölüm on-

dadir

morî (II) *m* morluk

morî (III) *zên* karınca (Formica) -ya *çelî* tê çend *ê* *per* tê ereli pelen kîpek cam olusan ayyer (veya iyer)

morîdat *m* benceklik

morîdax *zê* borcuçku (satan kimse)

morîdaxî *m* benceçkçuluk

morîk *m* 1. bencek 2. arpacık (sıahlarda) - **kettin** (yekü) ağırşaklanmak (tegenlik çağında) ~ kettin **pêşiran** ağırşaklanmak - **morîkan** mek bencek -ya *cam* cam bencek -ya *çav* çav göz bebeği -ya *qul lî* elaran **re namîne** delikli bencek (veya taş) yerde kalmaz, bit-

li (veya kurtlu) baklarm da kör alması ola -ên **stûyê dewaran** kavr benceği

morîkê *zên* karınca (Formica) -ya *çelî* tê çend *ê* *per* tê ereli pelen kîpek cam olusan ayyer (veya iyer)

morîkî *m* benceçkçuluk

morîkî *zê* borcuçku (satan kimse)

morîkî *m* benceçkçuluk

morîkî *zê* borcuçku (satan kimse)

morîkî *m* benceçkçuluk

morîkî *zê* borcuçku (satan kimse)

morîkî *m* benceçkçuluk

morîkî *zê* borcuçku (satan kimse)

morî tê *dahîn* *zên* karinanenmek

morîn *m* biğürme, biğürûş

morîn *leğh* boğurtmek (okuz, manda vb. çim)

morîn *bolze* morina (Cladus moricha)

morîn *m* biğürta - jê çûn (an jî hatîn) boğurtmek

morîstan *w* karınca yuvası

morîstang *m* 1. karınca yuvası 2. karınca

morî *xwe tê danîn* *leğh* karıncalanmak

morî *xwe* *zên* karınca yiyen (Lichina scabra)

morî (I) *m* morî

morî (II) *w* morî

morîkirîn (I) *m* 1. morînlene (bir yazı, belge vb. an değıluğan veya kabul ve amayol belîrmek amayol altına niibûz keyme) 2.

mühürleme (açılırsa belli oluyu diye üzerine mudi mühür basma) 3. mühürleme (yazdırma, zihlik veya sağlık kurallarına aykırı görüş veya öğütence yerlerini açılması) et-gellemek için uygun yere mudi mühür basma;

mürkürin (II) w 1. mura boyama 2. müratına (darp, hastalık vb. gibi nedenlerden dolayı)

mür kürin (I) kğü 1. mühürlemek (bir yazı, belge v.b. nin doğruluğun veya kabul ve onayını belirtmek amacıyla altına mühür koymak) 2. mühürlenmek (açılırsa belli olana diye üzerise mudi mühür basmak) * **deñi mür kürin** kapıyı mühürlemek 3. mühürlemek (yasalaca, zihlik veya sağlık kurallarına aykırı görüşler iç veya öğütence yerlerini açılması) öğütenceler için uygun yere mudi mühür basmak)

mür kürin (II) kğü 1. mura boyarak 2. yorarmak (darp, hastalık vb. gibi nedenlerden dolayı)

mürküf (I) w 1. mühlüli, mühlülemiş olan 2. mühlüli, mühlülemiş olan (kapattırılmış olan)

mürküri (II) w 1. mura boyanmış olan 2. mürürlülmüş olan

mürkül w/bw malikete

mürküf w mühürlenmiş

mürmürük w karınca

mürmürüstang w karınca yuvası

mürmürük w/bw küp sinek

mürmekür w mühürlü, mühürlenmemiş olan

mürmüf bw mürük

mürs (hdorse orsi adından) 1. mürs (nakit ve cüzgilerden oluşan bir ifade kullanan teletgraf sistemi) 2. mürs (bu işaretlere niyaya ve göndermeye yarayan aleti)

mürs w/bw mürs bir memeli hayvan (Cölöbörün türüne)

mürsüz w/bw mühürsüz

mürsüzü w mühürsüzlük

mürsele bw mürsüle

mürü w gebenne teli yenilmeyen hayvanların (dines)

mürtang bw mürdang

mürthün w gebenne

mürü hün kğü gebennes

mürtemür w 1. söylenir 2. mürmür 3. dirdir - kürin 1) söylenmek 2) mürmür etmek 3) dirdir yapmaktır

ödörtmürü w müzümlik

ödörtmürükürin w müzümünama

mürüwörtü kürin kğü müzümlik etmek

ödörtmürükürin w 1. söylemek 2. müzümünamak

mürüwört kürin kğü 1. söylemek 2. müzümünamak

mürüwörtü w/bw müzümünama

mürüwörtük w müzümünama

mürüwörtükü w müzümünama - kürin müzümünama etmek

mürüwürt w kar tipi, firt nara

mürüwürtükürin w tipleme

mürüwürt kürin kğü tiplemek

mürüwürt w ok demiri

Mürşof w/bw 1. Rus 2. mürşof, zaim

Mürşof w 1. Rusluk 2. mürşofluk, zahnelik

mürü w avuc

mürütere w mürüta, örneklik, göstermelik, müzümlik

mürütlük w etnik (süt çocuklarını öyalmak için ağalarına verilen küçük mürüta)

mürüta w 1. acayip, tulu, garp 2. garabet 3. sestant 4. zibidü (gölüm etecek derecede kış ve deri giymiş olan) - **bün** acayip olmak

mürürekürin w acayiplenme, acayip olma

mürüta bün kğü acayiplenmek, acayip olmak

mürürekürin w acayiplenme

mürüta kürin kğü acayiplenmek

mürüretü w 1. acayiplik, garplik, tuluflık 2. sayımlık 3. zibidü k

mürüretü bw mürüretü

mürük w fize, raket

mürüküvü w fuzelat, raketalar

mürüce bw mürüce

mürüce w duven - **gerandün** duven sürmek (veya dövmek)

mürüce kürin w duven sürme (veya dövmek)

mürüce kürin kğü duven sürmek (veya dövmek)

mürüce kürin w duven sürmüş (veya dövmüş) olan

mür (I) w fol

mür (II) w pekmez

mürüke w karabasan, köbur

mürü w mürü

mürüvün w/bw mürüvü

mürüvün w mürüvü

mürüvü w karabasan

mürüvü w/bw pekmezci (satan kimse)

mürüvü w pekmezci

mürü w fol

mürü w pekmez

mürüf w 1. mürüf * **mürüfün** xalye luh mürüf - leri 2. mürü mürüf -a seride öna mürüf

mürüfün w mürüf

mürüvün w mürüvün, güdülenme

mürü bw mürük

mürük w/bw pekmezci (yapan kimse)

mürükü w pekmezci

mürüwüp w mürüwüp

mürü w 1. mürü 2. mürü, traktör 3. mürü (karyaku mürüvün çalışan deniz aracı) 4. mürü, mürüvükleri - a mürü traktör

mürüvü w mürüvü

mürüvü w mürüvü

mürüvü w mürüvü

motorşiklet m motorşiklet

motorvan m motorcu

motorvanı m motorculuk

motorren m motolren

motoris m motris

movik *avetm* 1. eklen, matsal 2. omur 3. bağum, boğumak, boğum yeri 4. göz fağumı tomonuk verer, yerlendiren her biri 5. ay bece vezn vezn ilçisi, parmak herabı - hev girtin eklenilenmek - bi - boğumak boğumak - movikî boğum boğum -êñ kellişê sağrı omurları -êñ kortixê sağrı omurları -êñ maripışê bel omurları -êñ muzmuzkê bel omurları -ê pîçiyarî parmak bağumları -êñ pişê san omurları -ê tiliyan parmak bağumları -êñ stû boyun omurları

movikên boçikê *avetm* kuyruk omurları

movikên davasî *avetm* sanır bağumları

movikên kellişê *avetm* kuyruk omurları

movikên kortixê *avetm* sağrı omurları

movikên maripışê *avetm* bel omurları

movikên muzmuzkê *avetm* bel omurları, san omurları

movikên stû *avetm* boyun omurları

movikên tiliyan *avetm* parmak bağumları

movikî *av* boğum boğum

movikîbûn m boğumlanma

movikî bûn *başê* bağumlanmak

movikîdrin m eklenleme

movikî kirin *başê* eklenlemek

movikîkariî *bûn* gm, mikis

movikîmovikî m boğum boğum

movî *bûn* mevî

moz m il k (kemiklerin iç boşluklarını dolandıran yağlı madde)

mozik *avetm* bel kemığı

mozik m an kalburu -a gm uz delikli an kalburu -a hür ufak delikli an kalburu

mozikî *bûn* mozî

mozikîkirin m kalburlanma

mozikî kirin *başê* kalburlanmak

mozikîkî *av* kalbur gibi delikli

Mozol m 1. Moğol (Moğolistan halkından veya bu halkın soyundan olan) 2. *av* Moğol (Moğullara özgü, Moğullarla ilgili)

Mozoll m Moğolla

Mozollî m 1. Moğollu 2. *av* Moğollara özgü, Moğullara yarayan bir biçimde

mozynî m hol

moz (I) *bûn* moz

moz (II) *bûn* mozik

moz *avetm* m (Apis mellifera)

moza *başê* *avetm* m bir an türü

moza dewaran *avetm* büve, büge, üvelez, eş - m, siğir siğirî (Hypodema bovis)

moza güğerin *avetm* güğre boceğı

moza hingirî *avetm* bal arısı (Apis mellifera)

mozaik m 1. mozaik 2. mozaik (irice kıtan çimento ve küçük mermer parçalarından oluş-

an karışım) a döşeme sıvası) -a jl çalınan

can mozaik

mozaikî *başê* *avetm* mozaikçi (satan kimse)

mozaikîkirin m mozaikçilik

mozaikîker *avetm* mozaikçi

moza keran *avetm* eşek arısı (Vespa crabro)

moza rîxê *avetm* böx boceğı (Gonomyia ster-

corpivis)

mozaik *avetm* bir tür an

moza zebes *avetm* bir tür an an

moza zêrin *avetm* yusufoşuk boceğı (Labelesia variegata)

moza zêr *avetm* moza zebes

moza zêr *avetm* zêr kamûlîdan bir böcek

mozaqa *avetm* buvelek, egrî siğir siğirî (Hypodema bovis)

mozelan (I) m sudaki küçük adacık

mozelan (II) m çayın ve nehirlerin toplandığı yer

mozele m mozele

mozeqirt *avetm* yaban arısı (Vespa vulgaris) -

bi *verê* zimânê te *vedel* diliri eşek arı

sokun * *veka* mozeqirtikê perwan gîrî

mozeqirtik *avetm* yaban arısı (Vespa vulgaris)

mozeqirtikî *avetm* mozeqirtik

mozezebes *avetm* bir tür an an

mozê m an (çokluk dilinde)

mozik (I) *avetm* mozik

mozik (II) m topuk

mozîganî *avetm* mozelan

mozîrganî m karda büyükbaş hayvanlar için

yapılan etrafı çevreli ve üstü açık yer

mozî *bûn* mozik

mozîk m mozî

mozî m müzeem

mozo m bocek (çocuk dilinde)

mozqer *avetm* m bir an türü

mozqirtik m eşek arısı

mozrîk m kırık kırık

mutewze *avetm* niçewze

muaf m muaf, bağışık

muafiyet m muafiyet, muafîk, bağışıklık -a

başê vergi muafiyeti

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

muafî m muafîk

etmek

muhadil *el muhadil*, mübadele etmek
mubah *elâhî mubah* - dâim mubah görmek
mubalece *w mubalâge*, abartı, abartma
mubalezekim *w mubalâge etme*, abartma
mubaleze *kirin* *fiğh* mübaleze etmek, abartmak

mubalezekim *w mubalâge*, abarttı
mubarek *el mubarek*
mubarekdûn *w* uğursuz
mubarek *dâim* *fiğh* uğursuzluk
mubareze *w mubareze*, birbirine girmeye
mubaşir *w mubaşir*
mubaşiri *w mubaşirlik*
mubtela *el mubtela*, düşkün
mubtela *bûn* *fiğh* düşkünlük, düşkünlük etmek

mubtela *el mubtela*, düşkünlük
mucadele *w mücadele* - **dan** mücadele vermek - **kirin** savaşırmak
mucadelekim *w mücadele etme*
mucadele *kirin* *fiğh* mücadele etmek
mucahid *elâhî mücahid*
mucahid *w* mücahidlik
mucâlet *w* münakaş
mucbir *el mucbir*, zorlayıcı
mucelwer *bir mucvelher*
mucelid *elâhî mucellid*
mucelid *w* mücellilik, ciltlilik
mucetel *el mucetel*, sayı
mucese *el mucese*, soyut nesne (herşeyinde olan)

mucwer *bir mucvelher*
mucsher *w mucsher*, cevahir
mucsherat *el mucsherat*
mucsher *van* *elâhî mucsherat*, cevahir
mucvir *w* kayyum, kayyum (kâim halde) (s)
mucviri *w* kayyumluk
mucid *elâhî mucit*, yaratıcı, yaratıcı kimse
mucid *w* mucitlik
mucize *w* mucize, harikâ - **nisan** (dâk) mucize göstermek

mucizeler *el mucizeli*
mucik *w* bir oğru kabı
mucitid *w* müctidat
mudawim *elâhî mudawim*, gedikli

mudaxele *w* 1. müdahale, karışma 2. *fiğh* müdahale - **kirin** müdahale etmek - **pê hulin** **kirin** karışmak - **pê kirin** müdahalede bulunmak - **ya** **cerabi** **cerabi** müdahale - **ya** **w** **pê nekârin** (bir şeyi, kimseyi) kendi halinde bırakmak - **ya** **w** **ü** (yekî) **tevi** **hev** **nekûrin** (birne) buluşmak, istemek - **yi** (yekî) **kirin** (birne) müdahale etmek, tahlil etmek, karışmak

mudaxuleker *elâhî mudahaleci*
mudaxulekeri *w* müdahaleci,lik

mudaxulekirin *w* müdahale etmek
mudaxile *kirin* *fiğh* müdahale etmek
mudaxilepükirin *w* müdahale etme, dâilletme, karışma, girmeye
mudaxele **pê kirin** *ya* müdahale etmek, dahletmek, karışmak, ilişmek
mudaxil *el* 1. müdahil 2. *fiğh* müdahil
mudaxili *w* müdahil,lik
mude *w* müddet, süre
mudela *w* müdafî, savunma
mudefakirin *w* müdafî etme, savunma
mudela *kirin* *fiğh* müddet etmek, savunmak
mudelaname *w* müdafîname, savunma
muderis *elâhî müderis* (ders veren)
muderisi *w* müderislik
muder *w* müddet, süre
mudey *w* müddet *elâhî* müddeumaine, savcı
mudil *elâhî müddil* -> **darayî** **hal** müddil -> **emniyet** **emniyet** müddil -> **emniyet** **hal** müddil

mudiriyet *w* 1. müdüriyet, müdürlük 2. müdüriyet, müdürlük (müdürün görev yaptığı yer)

mudiri *w* müdürlük
mudirî *w* müdürlük
mudi *elâhî mudi*, bakkay, para yatan kimse
mudrike *elâhî mudrike*, ahlâk
mudrin *elâhî mudrin*
mudrim *w* müdrimlik
mudrif *elâhî mudrif*
mudrifi *w* müdriflik
mudris *bir mudrin*
mudris *elâhî mudris*, dâil
mudris *w* müdriyet, kurum, kuruluş
mudrin *elâhî mudrin*, yardımcı
mudrin *w* müdrimlik
mudriye *w* müdriyet, yaptırım
mudrim *el mudrim*, çok büyük
mudrin *elâhî mudrin*
mudrin *w* müdrimlik

muferrih *el* 1. muferrih, ferahlık verici, iç açıcı * **bexceyde** **muferrih** iç açıcı bir buluş 2. ferah, sikirtisiz (yekî) - **kirin** (birne) ferahlık vermek, açmak * **vir** **ez** **muferrih** nekistirmeye, **cin** **herin** **burası** **o** **en** açmada, **gidein** **muferrihbûn** *w* 1. ferahlanma, içi açılma, açılma, kendine gelme 2. açılma, ferahlanma (kendine gelme, biraz iyileşme) 3. gencleşme (abir bu durumda gelme) 4. gencleşme 5. yüreği ferahlanma (veya hafifleme)
muferrih *bûn* *fiğh* 1. ferahlanmak, içi açılmak, açılmak, kendine gelmek 2. açılmak, ferahlanmak (kendine gelmek, biraz iyileşmek) 3. gencleşmek (rahat bir durumda gelmek) * **heke** **vi** **cibi** **ji** **bidin** **me** **em** **dê** **gelek** **muferrih** **libin** **bu** **yer** **de** **bize** **veidilerim**, **epay** **getişleyeceğiz** 4. gencleşmek 5. yüreği ferahlanmak (veya hafiflemek)

muferrihbûyin *w* 1. ferahlanma, içi açılma, a-

çılma, kopardıya gelme 2. açılma, feralolanına (kendine gelme, burca yoldaşına) 3. göndürme (rahat bu denize gelme) 4. poyanıma 5. yureği ferahlatma (veya hafifletme)

müferihî *w* ferahlık, gönül aydınlığı, çayıklık * müferihîya çölê kuldaki çayıklık ~ bu ferah olmaq

müferihker *rd* ferahlatıcı

müferihkirin *w* 1. ferahlandırma, ferahlatma 2. göndürme

müferih kirin *êgh* 1. ferahlandırmak, ferahlatmak 2. göndürmek

müferisr *n* müfessir (Kur'anı yorumlayan kişiye)

müferiş *ndn* müferiş

müferişî *w* müferişlilik

müfredat *rd* müfredat

müfredî *n* muhafaz

müfrez *rd* müfrez (bir bulardan ayrılma)

müfrezî *lykn* müfrezî

müfrit *rd* müfrit, aşırı

müft *rd* beley

müftexn *rdn* müftax (başkalar n ortundan geçme)

mühahere *n* muhahere, haberleşme, vuzuşna

mühaherekirin *w* muhahere etme, haberleşme

muhahere kirin *êgh* *n* muhahere etmek, haberleşmek

muhacir *rdn* 1. muhacir, göçmen 2. muhacir, göçmen tavak (kandil ülkelerine göden hayvan)

muhacirî *w* muhacirlik, muhacirîet, göçmenlik

muhacirnek *rdn* muhacir, göçmen (küçümseyici tarzda)

muhafiz *rdn* muhafiz, koruyucu

muhafize *w* muhafaza, koruma, koruma -ya

awe dan serê jennayete jirnak

muhafizekar *wkn* muhafizkar, tutucu

muhafizekarî *w* muhafizkarlık, tutuculuk

muhafizekirin *w* muhafaza etme

muhafize kirin *êgh* muhafaza etmek

muhafizî *n* muhafizlik, koruyuculuk

muhakeme *w* muhakeme, yargılama

muhakeme kirin *w* muhakeme etme, yargılama

muhakeme kirin *êgh* muhakeme etmek, yargılamak

muhajiq *rdn* muhajik, soruşturucu, sorguturucu

muhajiqî *n* muhajiklik, sorguturuculuk

muharir *ndn* muharir, yazar

muharirî *w* muharirlik, yazarlık

muhasebe *n* muhasebe

muhasebe *n* muhasebe, kışanma

muhayer *rd* 1. muhayyer, seçmece 2. muhayyer, seçmeli

muhayer Kürdî *wkn* Kürd müzğünde bir makam

muhabet *bn* muhabet

muhâbet *w* 1. muhabbet, sevgi 2. muhabbet, dostlu koruşma, yaradılı

muhabetkirin *n* muhabbet etme, yaradılık etme

muhabet kirin *êgh* muhabet etmek, yaradılık etmek

Muhammedî *rdn* Muhammedî (MÜslüman, İZ).

Muhammedî (inanı kimse)

muhendî *wkn* mühendis

muhendî *n* mühendilik

muhêq *rd* 1. muhakkak (gerçekliği kesinleşmiş) 2. *n* muhakkak, kesinlikle

muhêren *w* muharrem (Kamer takviminin birinci ayı, aşure ayı)

muhesela *rdn* muhasele, bileşme

muhesibe *ndn* muhasip, muhasebeci, sayman

muhesibe *w* muhasiplik, muhasebecilik, saymanlık

muhîp *rd* muhîp, seven, sevgi besleyen

muhîm *rd* muhîm, önemli

muhîr *n* 1. muhit, çevre, yöre 2. muhit, çevre (bir kimsenin sürekli yanında bulunduğu insanla topluluğu)

muhlet *w* muhlet, süre - dan (yekî) (birne) süre vermek (veya tanımak) ~ *w* *w* *w* *w* muhlet isirmek

muhî *w* mübîn

muhirdar *rd* muhirdar

muhîre *w* mübîre

muhredar *rd* mübîre

muhrekirin *w* muhredare

muhre kirin *êgh* muhredare

muhrekirî *rd* mübîre

muhreseng *n* muhreseng, balgam taşı

muhrik *bn* morik

muhrikirin *n* mübîrleme

muhîr kirin *êgh* mübîrlemek

muhîrî *rd* mübîrî, mübîrleşmiş olan

muhîrî *rd* mübîrî, mübîrleşmiş olan

muhîrî *rd* muhîr - bün muhîr olmak -i (yekî) kirin (birne) muhîr etmek

muhîrî *w* muhîrîlik

muhîkirî *rd* muhîkirî, vurguncu, spekülâtî

muhîkirî *w* muhîkirî, vurgunculuk, spekülâtî

muhîlî *rd* muhîlî

muhîlî *w* muhîlîlik

muhîmel *rd* muhîmel, olası, olası - bün muhîme" olmak

muhîzem *rd* muhîzem, saygıdeğer

muhîzemane *n* muhîzemane

muhîşem *rd* muhîşem, görkemli, gösterişli

muhîşew *n* muhîşew, şerîk

muhîşewî *rd* muhîşewî, şerîk

mujde *n* mujde

mujgan *rd* mujgan, karpokler

mujikî *rd* kirî, posokî

mukâfât *w* mukâfât - dün (yeki) (birisi) mukâfât (veye ulâf) vermek - gülden (an ji stendin) ödâl almak, mukâfât olmaq

mukâfâtkirin *w* mukâfâtlandırma - ödüllendirme

mukâfât kirin *ğış* mukâfâtlandırmak, ödül lerdä mek

mukâlefe *ol* mukellef, yükümlü

mukellefiyet *w* mukellefiyet, yükümlülük, yükümlü

mukellefi *w* mukellefiyet, yükümlülik

mukellefkirin *w* yükümlendirme

mukeluf kirin *ğış* yükümlendirmek

mukemmel *ol* mukemmel

mukemeliyet *w* mukemeliyet

mukemeliyetwax *ol* mukemeliyetçi

mukemeliyetwaxı *ol* mukemeliyetçilik

mukemeli *w* mukemellik

mukemmel *ol* mukemmel, tekzarlanmış olan

mukim *ol* sağlan - kirin sağlanlaştrmak, peçələnmek

mukimi *w* sağlanlık

mukir *w* itiraf, ıkrar

mukirbün *w* itiraf etme

mukir bün *ğış* itiraf etmek

mukir hatin *ğış* itiraf etmek, ıkrar etmek

mukoza *w* mukoza, sümük dekt.

muktesebat *w* muktesebat, eding

mukub *w* bir tür küllü

mukun *w* mukun

mukus *w* surat, beniz, yüz rüdesi - kirin surat usmak

mukusoyı *ol* asik suratlı

mukûf *ol* layık * mukûfê *w* e-dit layıkı buldu

mukûn *w* pekiştirme

mukûnkün *w* pekiştirme

mukûn kirin *ğış* pekiştirmek

mulaj *w* mulaj

mulazat *w* müfâket

mulayim *w* mulayim, uyul

mulayimbün *w* uyulasma

mulayim bün *ğış* uyullaşmaq

mulayimî *w* mulayimlik, uyulılık

mulazim *ğış* mulazim, teğimç.

mulazimî *w* mulazimlik, teğimçilik

multeze *w* müfâhze

multezat *w* müfâhze

multema *w* mültema (mültemadan her biri başqa dille yazılmış şiir)

mülkiye *w* 1. mülkiye (aşkerä cihayezlar satışı) 2. mülkiye (siyasi bilgeder okulu)

mülkiyet *w* mülkiyet

mülkiyevani *ol* mülkiyet (siyasi bilgeder fakültesi öğrencisi veya bu okulu bitirmiş olan kişiye)

mülki *ol* 1. mülki (ülke sövürümce ilğış) 2. mülki (aşkerä satışı dışında kalmaq)

mülkeu *w* satışına

mülcemim *oldu* mülcemim, kesenkeç

mülciplek *w* mülciplek

müldük *w* müldük, oğulu, melikler

mumay *w* mumay, atamas, teğim

mumbar *w* mumbar

mumeyiz *w* mumeyiz 1. mumeyiz, ayırtmış 2. mumeyiz (bu danedeki yazıları tanımlayan dezelhen göresi)

mumeyizî *w* mumeyizlik, ayırtmışlık

mumî huter veya *tes tes* etrafına sarılan bir tür yazıca

mumîn *w* mumîn

mumînî *w* mumînlik

mumkin *ol* 1. mümkün, olabilir 2. *fel* olmasa!

mumkin *w* mumkin

mumlaz *ol* mumlaz, seçkir

mumtazi *w* mumtazik, seçkinlik

mumsebet *w* mumsebet (dün edeb-yatıda)

lanrıya bven şifir ürdü veya şifir bir buluştu)

mumtafiq *ol* mumtafik, ara bozan, ara bozucu

mumtafiqî *w* mumtafiklik, ara bozanlık, ara bozuculuk

mumtafiqî *w* mumtafiklik, ara bozanlık

mumsebet *w* mumsebet

mumsebet *w* mumsebet

mumsebet *ol* mumsebet, uygun - *ditin* mumsebet görmek. (bu şeye) cevap vermek - *bebün* mumsebet olmaçlık

mumsebetbün *w* mumsebet olma, uygun olma

mumsebet bün *ğış* mumsebet olmaq, uygun olmaq

mumsebet ditin *ğış* mumsebet hakmak, uygun bulmaq, uygun görmek

mumsebetî *w* uygun ol

mumsebetî *ol* uygun ol

mumsebetî *w* mumsebetlik, yaldız çileisi

mumsebetî *w* mumsebetlik, yaldız çileisi

mumsebetî *w* mumsebetlik, yaldız çileisi

mumsebetî *w* mumsebetlik, yaldız çileisi

mumsebetî *w* mumsebetlik, yaldız çileisi

mumsebetî *w* mumsebetlik, yaldız çileisi

mumsebetî *w* mumsebetlik, yaldız çileisi

mumsebetî *w* mumsebetlik, yaldız çileisi

mumsebetî *w* mumsebetlik, yaldız çileisi

mumsebetî *w* mumsebetlik, yaldız çileisi

mumsebetî *w* mumsebetlik, yaldız çileisi

mumsebetî *w* mumsebetlik, yaldız çileisi

mumsebetî *w* mumsebetlik, yaldız çileisi

mumsebetî *w* mumsebetlik, yaldız çileisi

rak, bəzən müsəllet olmaq, dağanmaq, gəlismək -i (...) kİRin (birinc) müsəllet etmək, dađandırmək -i ser serr (yekki) bün (birinc) müsəllet olmaq, ađısmırmək

müsələf-bün m müsəllet olma, satışma, ser kırı olma, dağanma

müsəllet bün lügü müsəllet olmaq, satışmaq, sarkın olmaq, dağanmaq

müsələti m satışma
müsələtkirin m müsəllet etmə, dađandırmə
müsələt kİRin lügü müsəllet etmək, dađandırmək

müsəmə n müsəmə, yapınılı
müsəqə m müsəqə

müşü m müşü (dışk nör kalzylıkla dışarı a-tılmaq nör süğləyən (lüg))

müsübət m müsübət (alay, kəzo, fəlakət) -ek j) hezar şireti qəttir e bün wəshəter bu müsübət yəğdir

müşq m müşk

müşqəjen mür çə, gət, müşiyən
müşqar m müşkür

müşqə m müşk

müşlə m bu karəsətan pəqəti
müşük m müşük

müşükfirəş m müşükfirə (satan kəmə)

müşükfirəşi m müşükfirəş

müşükvan m müşükvan

müşükvanı m müşükvanlık

müşpət n müşpət, olma

müşqof m müşqof

müşrif m müşrif, savırgan

müşrifli m müşriflik, savırganlık

müşrifli m müşriflik, savırganlık ~ kİRin savırganlık yapmaq

müşteqin mür müstəqim, değrulu

müstəar m müstəar, ləknə

müstəcəə m müstəcəə

müstəcəəli m müstəcəəlik

müstəcəəlbün m müstəcəəlikinə

müstəcəəli bün lügü müstəcəəleşmək

müstəhdəm m müstəhdəm, səp ulnar

müstəheq m müstəhək * müstəheq v) cəzay i b) cəzaya müstəhək

müstəheqhün m müstəhək olma

müstəheq bün lügü müstəhək olmaq

müstəhsil mür müstəhsil, l. ureci

müstəməkə m müstəməkə, süzürge

müstəməqif m müstəməqif, cəkməci

müstəməqifli m müstəməqiflik, cəkməciлик

müstəməqib m müstəməqib, gelecek

müstəməqil m müstəməqil, bəzənlik

müstəməna m müstəməna, ayrıcalı

müstəməsur mür müstəməsur, dənşməli

müstəməsn m müstəməsnik, dənşməndik

müstəməzal mür müstəməzal (dışvan ələbiyatında)

bu nazım turu)

müstəmə m bəbən

müstəvedə m l müstəvedə, yazı təsəvvür 2. n

müstəvedə (bir şeyin kötu bənzəri)
müstəvedəkİRin m müstəvedə yapma
müstəvedə kİRin lüg müstəvedə yapmaq

müşahidə m müşahidə, gözlem
müşahidəkİRin m gözleməmə

müşahidə kİRin lüg gözleməmək

müşahid mür müşahid, gözlemci
müşahir mür müşahir, dənşmə

müşahirə m müşahirə, dənşmə

müşahirli m müşahirlik, dənşməndik

müşahiq mür müşahiq

müşahiq bün lüg müşahiq

müşahiqə m müşahiqə, bəzənlik

müşahiq bün lüg müşahiqə

müşahiq bün lüg müşahiqə

müşahiq bün lüg müşahiqə

müşahiq bün lüg müşahiqə

müşahiq bün lüg müşahiqə

müşahiq bün lüg müşahiqə

müşahiq bün lüg müşahiqə

müşahiq bün lüg müşahiqə

müşahiq bün lüg müşahiqə

müşahiq bün lüg müşahiqə

müşahiq bün lüg müşahiqə

müşahiq bün lüg müşahiqə

müşahiq bün lüg müşahiqə

müşahiq bün lüg müşahiqə

müşahiq bün lüg müşahiqə

müşahiq bün lüg müşahiqə

müşahiq bün lüg müşahiqə

müşahiq bün lüg müşahiqə

müşahiq bün lüg müşahiqə

müşahiq bün lüg müşahiqə

müşahiq bün lüg müşahiqə

muze *m* müze
 muzekar *m* müzici
 muzekarî *m* muzecilik
 muzekker *czim* müzeker, enl
 muzeyan *adim* müzeci
 muzeyani *m* muzecilik
 muzeyane *m* müze
 müzir *nd* müzir, yaramaz. haşarı - *bûn* yaramaz olmak
 müzirayî *m* müziclik, yaramazlık
 müziri *m* müziclik, yaramazlık
 müzirikirin *m* müziclik yapma
 müzik *m* müzik -*a* barok barok müzik -*a* di-wankî dincletî müziği -*a* elektrovîzik elektrovîzik müzik -*a* elektrîkî ulstuka müzik -*a* fonî fon müziği -*a* gelêri halk müziği -*a* il-pipi arka müziği -*a* uliyê oia müziği, -*a* popê pop müzik -*a* sazamalî [sa ji enstrumantal] enstrumantal müzik
 muzîka Çigan *nd* Çigan müziği
 muzîka delig *nd* vokal müzik
 muzîka fonî *nd* fon müziği
 muzîka gelêri *nd* halk müziği, folk müzik
 muzîkal *nd* 1. müzikal (müzikle ilgili) 2. müzikal (müzik eşliğinde sergilenen film veya tiyatro oyunu)
 muzîka oileyê *nd* oca müziği
 muzîkar *adim* müzisyen
 muzîkarî *m* müzisyenlik
 muzîker *im* müziker
 muzîka şên *nd* eğlence müziği
 muzîka vokal *nd* vokal müzik
 muzîka xember *nd* hüzünlü müzik, acılı müzik
 muzîkdar *m* müzikli
 muzîker *adim* müzisyen
 muzîkhez *ndim* müziksever
 muzîkhezî *m* müzikseverlik
 muzîkhal *m* müzikhal
 muzîkî *nd* müzikal
 muzîkjen *adim* 1. çalgıcı 2. müzisyen
 muzîkjenî *m* 1. çalgıcılık 2. müzisyenlik
 muzîkjar *adim* müzisyen
 muzîkjarî *m* müzisyenlik
 muzîknas *adim* müzik bilimci, muzikolog
 muzîknasî *m* müzik bilimi, muzikoloji
 muzîkolog *adim* muzikolog, müzik bilimci
 muzîkoloji *m* muzikoloji, müzik bilimi
 muzîkperwer *adim* müziksever
 muzîkperwerî *m* müzikseverlik
 muzîkvanî *m* müzikbilimci, müzisyenlik
 muzîkvanî *m* müzikbilimci, müzisyenlik
 muzîkzan *adim* müzik bilimci, muzikolog
 muzîkzanî *m* müzik bilimi, muzikoloji
 muzîp *nd* muzip, takilgan
 muzîpî *m* muziplik, takilganlık
 muzîqajen *adim* 1. çalgıcı 2. müzisyen
 muzîqajenî *m* 1. çalgıcılık 2. müzisyenlik
 müzisyen *adim* müzisyen

müzisyenî *m* müzisyenlik
 muzûdî *adim* muzun, süregelen
 muzunbûn *m* muzunleşme, süregelenleşme
 muzunî *hüm* bûğ muzunleşmek, süregelenleşmek
 muzunî *m* muzunluk
 muzunîkirin *m* muzunleşirme
 muzunîkirin *hüm* muzunleşirmek
 mü (I) *nd* musov
 mü (II) *m* 1. kıl 2. kıl (keçi tuyu) 3. *nd* kıl (keçi tüyünden yapılmış veya dokunmuş olan)
 ~ bi - *ji* ber kirin hepsan erberlemek - bi - *ri*ker çêdibe dawîya dawîa gûl olu - bi zimane (yekî) ve hatin dilinde hîy hitmek ~ bi zimane (yekî) ve çin hatin dilinde hîy hitmek - *ji* betnedan (birce) tipatipçemek ~ *ji* mar qasandin gozden (veya gozünden) sürmeyi çalmak (veya çekmek) ~ *ji* maran kirin gozden (veya gözünden) sürmeyi çalmak (veya çekmek) ~ *ji* maran ve kirin çok ekileyici şûkûk olmak, hava çok soğuk olmak - *ji* mast kışandin tere yağında kıl çekmek - *ji* mû qasandin çok açgözüllü olmak *ji* ~ zaravîr *ji* şîr eştîr e kaldan ince kıldan kesim - *lê* nefetîlîm dükûrmek (kolaylıkla ve güzel söylemek) ~ *lê* meşîl-yaye su katilmîş (bozulmuş olan) - *lê* nehejîm kili kipirdamamak - *lê* canê (yekî) bûn şûjîn tûyleri diken diken olmak - *lê* zimane (yekî) wêgere di! ew mo yeçin? (çok konuşkan kimse) - *lê* zimane (yekî) nefetîlîn aşîr lâl (veya lîkardî) yapınak - *lê* xwe nehejîndîlîn kiliyi kipirdamamak (veya oynatmamak), kışmamamak - *nedam* ser mû kiliyi kipirdamamak - *yekî* di *vî* mestî *de* heye bûnda hit yenîgi var - *yekî* *ji* bernedan (un *ji* şaş mekîrîn) hik demîş (anasının, babasının) burundan di şmûş * *kerêk* mûyek *ji* diya xwe bernedaye kuzîk demîş anasîne burundan di şmîş - *yekî* *ji* şaş mekîrîye fiş demîş burundan di şmîş * *hîz* demîş (anasının, babasının) burundan di şmîş - *yekî* *ji* xwe şaş mekîrîn kiliyi kipirdamamak (veya oynatmamak) herma - *yekî* *mam* kûl pa-yî (kalmak) * *herma* mûyek *masû* ku fiyek *lê* hîkêve kurşanîlî deşmesîne kûl pa-yî kalmîştî - *yekî* *serdestî* (tâtekî) ye baka nîspetî lezek amberdî - *yekî* *hewîyan* bi jîhûyan re ye elîler de birbirîn kuma gîbi kas-kamû - *ye* bîhîçeng koltuk ulu kûl - *ye* (yekî) *hûm* mîna şîjînan tûyleri diken diken olmak - *ye* *canê* (yekî) *hûn* mîna şîjînan saçları diken diken olmak - *ye* *canê* (yekî) çûk bûn tûyleri diken diken olmak - *ye* *canê* (yekî) gîjîgîjîm tûyler diken diken olmak - *ye* *canê* (yekî) *spî* bûm sacî başî ağarmak - *ye* çoka le *spî* bibe Aîlah uzum ömlekler versî anîlamînda - *ye* (yekî) gîzîr *hûn* tûyleri diken diken olmak - *ye* *heram* etek tirapî

-yê xwe bi etwanan re qusandin geşle te hay oluqşmeye kaşonax -yê xwe bi (kesi) de ber nedan smeklen yağ cikanmak -yê xwe pê de bernedan kinseye gıncıluu bile veyrınmek -yên serî jê berê rahûn soçlı dıken dıken olınax

mübün *eslêr* gezeçê; ayut edebîten kinse

mûc *n* murç, kekik, kışku

mûç *n* çik (yaqk deşmayan, sert) * **guhê mûç** dık kuak - kirin dikleştinêk

mûçbûn (I) *n* dikleşne

mûçbûn (II) *n* kışdan (gaz te n)

mûç bûn (I) *lêgh* dikelmek

mûç bûn (II) *lêgh* kışınmak (gaz te n)

mûçbûyîn *n* dikleşis, dikleşmiş

mûçe (I) *n* bukage

mûçe (II) *n* 1. aylık, maaş 2. ücret 3. pay, bi se - dan maaş veyrêk. **evêk veyrêz** - **stendin** (ay nı gırrin) maas alınax, aylık alınax

mûçebirî *n* aylîk kesinî

mûçedar *n* 1. aylıklı, maaşlı 2. ücretli

mûçedarî *n* 1. ayl klık, maaşlık 2. ücretlik

mûçegır *n* aylıklı

mûçegırî *n* aylıklıklık

mûçekar *n* evêk ücretli ücretle çalıştırılan kişi:

mûçekirin *n* bukage'lara

mûçekirin *lêgh* bukage'lamak

mûçekirî *n* bukage'n, bukage'lamaş olan

mûçexur *n* maaşlı, aylıklı

mûçexur *n* aylıklı, maaşlı

mûçik (I) *n* 1. ücret 2. değınen neren

mûçik (II) *n* 1. lute 2. *n* lute (çir lutenin a- larıgı makta)

mûçik (III) *n* çek maş'lık

mûçil *n* asik saralı

mûçing *n* cambız - kirin cambızlanmak * **eynî mûçing** e pire gibi çeyrek

mûçirk *n* tuşler diken diken olma

mûçirkî *n* tuşler diken diken olma olan

mûçirkêbûn *n* tuşler diken diken olma (so- guk ve korkudan dolayı)

mûçirkî bûn *lêgh* tuşler diken diken olmak (soğuk ve korkudan dolayı)

mûçk *n* mûçing

mûçkirin (I) *n* dişlestirme

mûçkirin (II) *lêgh* asıma (gez nın, bınz ka- pama)

mûç kirin (I) *lêgh* dişlestirmek

mûç kirin (II) *lêgh* kışınmak (gez nın, bınz ka- pamak)

mûçkirî *n* kışık, kışılma (gız için; bınz ka- pılın n)

mûd *n* kin

mûdar *n* kılta

mûdeh *n* acınacak durumda olan

mûdî *n* kılta, kışık, kinçar

mûdî *n* kinçilik, kinçerlik

mûdse *n* et tikası

mûfirik *n* kılta, çanak, sifin noktası

mûhesa *n* hogşima

mûhiki *n* kılta, çın, kılınası

mûj *n* ber mawî

mûjang *n* kirpik

mûjî *n* kılın

mûkar *n* mûçaz

mûkari *n* kılın olaya

mûkês *n* cambız - kirin çuğuzlanmak

mûl *n* mûlık

mûle *n* mûla

mûleqa *n* satışına

mûm (I) *n* 1. mum 2. *fiz* mum, kandela (yağ

yeğulêği bizim) 3. *n* mîm (kasınen oksit- leşmiş kızıldı-akşabanlar) - **pê şıstın** mîm

yakınak (kutsal bir yere mîm yakıp bırak- mak -a **fîlî** durmak)

mûm (II) *n* bal mîmî, şama (bal mîmîna ve- ya parafine hırrılın fîlî)

mûm (III) *n* esuntık, davetiye

mûmîatî *n* mîm gîr

mûmîdan *n* mîmîdan

mûmîdanî *n* mîmîdan, şamîdan

mûmîdar *n* mîmîda * **postaya mûmîdar** mîm- le posta

mûmîdar *n* mîmîdan (mîl edni)

mûmîdarî *n* mîmîdan (sazan kinse)

mûmîk *n* mîmî

mûmî (I) *n* etkeklerin başlı mîmî bağlarıkları bir çeşit yazma

mûmî (II) *n* 1. mîmîlik * **şamîdanî** **heft**

mûmî yedi mîmîlik şamîdan 2. *fiz* mîmîlik

mûmî (III) *n* mîmîye:

mûmîbûn *n* mîmîyalaşma

mûmî bûn *lêgh* mîmîyalaşmak

mûmîkirin *n* mîmîyalaşma

mûmî kirin *lêgh* mîmîyalaşmak

mîmîkar *n* mîmîdan (fîlî den)

mîmîkari *n* mîmîdanlık

mîmîya *n* mîmîye

mîmîyabûn *n* mîmîyalaşma

mîmîyaktin *n* mîmîyalaşma

mîmîya kirin *lêgh* mîmîyalaşmak

mîmîn *n* orca (tuğ veya şişelerle evlîmîs seyî mîmîndan *n* örmek)

mîmîndan *lêgh* örmek (aplık, yun, tel, saz gibi şeylen edle şis, tuğ yadınayla bi şirne dö- layarak işlemek, veya teğzâhta dokunmak) *

gure mîmîndan çazap örmek

mîmîndî *n* evlî, örgülü (örülmeş olan)

mîmîet *n* çır tî mîmîet

mîmî *n* örgü (örme işi)

mîmîestî *n* kılta (örme işi)

mîr (I) *n* mîr, mîrî mîr

mîr (II) *n* çirî korıca (Farmen)

mîr (III) *n* 1. seret, asik, yozluklak, yuz (dâde- sı -ê (yekî) şikestî şıratı aşılacak

mîr (IV) *n* dükkan, sessiz, sükun kîmse

mîr (V) *n* yitici hayvan mîrâğı

mürandın m böğürtme (manga öküç vb. için)
 mürandın *ğış* böğürtmek (manga, öküz vb. için)
 müreğ *amış* kılcal dımar
 müreñk *amış* kılcal dımar
 müremül m böğürtü - jü çüñ (su ji hatın) böğürtmek
 müremür kılın *ğış* böğürtmek (öküz, manda vb. için)
 müristan *bu* müristan
 müri (I) *asa* karmca (Espanca)
 müri (II) m değürmen bilya yuvası
 mürin m değürme, değürüş
 mürin *ğış* değürmek (öküz, manda vb. için)
 müriñ m böğürtü - jü çüñ (su ji hatın) böğürtmek
 müriperek m kapalı karmca
 müristalg m 1. karmca yuvası 2. karmca
 mürkil *al* surati asik, surati asik
 müşkişesü m surati asik
 müryaz m tipi, kar örtünası
 müsank m pesteri
 Müsewi m 1. ketsevi (Musa Peygamber'in dininden olan) 2. Musevi, Yahudi
 Müsewiñ m 1. Müsevîlik 2. Müsevîlik, Yahudilik
 müstet m süğüt
 müsüq m muzik
 müsüqajen *adış* musıkışmas
 müsüqj m musık, muzik
 müsüqışınas *adış* musıkışınas
 müsüñ m 1. musün (Musul şekerini adırđon) 2. m musün (bu kunoştuñ yapılmış olan)
 müsnek m yapışkan
 müsön m musan * baye müsön muson muz-

gılıcı
 müşpi m kir sacı
 müş *ad* eklenmiş topak
 müşi *adış* bu arca bükisi rişü
 müşte m müsta
 müştekinin m müstalanı
 müşte kılın *ğış* müstalanmak
 müñ (I) *bu* müc
 müñ (II) m pekmez
 müte *adış* qalı kuş (Troglodytes)
 müteke m küñus, karubasan
 müñik (I) *bu* müñik
 müñik (II) *adış* mersin ağacı (Myrtus carmentis)
 müñ m 1. alışma * *muñ* müñya xwe daye te xana alışışınıñ 2. bir künseyle sarıñıñlaşma - *ya* xwe dan (yekü) (barice) alışma
 müñ kılın *bu* müñ kılın
 müteke m karubasan
 müñü *bu* müñü
 müwekđ m kıl gibi * *levön* müwekđ kıl gibi ince dudaklar
 müwezir m ar ilki hasralığı
 müxel m an kalduñı
 müxune m be yañu
 müyün m kıldan yañılma * *doşına* müyün kıldan uçkur
 müyokj m ipa
 müz *batın* 1. muz (Musa sapienrum) 2. muz (bu bitkinin yemisi)
 müzayede m müzavede
 müzerik m ayva tüyü (vücudtaki ince, sarı tüy)
 müzeriki m ayva tüyü (kıyma)
 müzik m muzik
 Mv (Mendelevyum'un k saltması)

N

n, N Kurt alfabesinin on yedinci harfi ve *nê* diye okunan bu ses, fonetik bakımdan baktığımızda, gerizsel kapalıtlı üsüzlüğü gösterir. N *ñ* ve *Ñ*, azoç'un kısaltması.

Na kim Na, sodyum elementinin kısaltması.

na A 1. hayır (yok) öyle değil, olmaz anlamında kullanıma, inkâr kelimesi) 2. hayır (olumsuz cümlelerdeki olumsuz anlamını pekiştirir) * *na, ew nema tê* hayır, o bir daha gelmez 3. yok * *hêşîn?* - *na, hêna nehêşîne* geldiler mi? -yok, daha gelmediler 4. yok (başlıca karşıt iki cümleden ikincisinin başına gelir) * *ku dan baş e, na ku nedan?* tu de bilfeleli hêşî verdiler, ne âîâ; yok vermediler, dâner gelîrsin 5. yok (savunulan bir düşüncüyü doğrulayan cümleden başına getirilir) * *na camêr baş e, kê çî dibêje bîla bîbêje* yok doğrusu iyi adam, kim ne dersen desin 6. *h ya - herê maalesef - tê* 1) yok anlamı (bayan için) 2) yok ya! (bayan için) - *tê* 3) yok anlamı (erkek için) 2) yok ya!, yapma* (erkek için) 3) deme* ('gerçek mi', 'yok anlamı' gibi şaşkınlık anlatır) 4) okulu neler (biç öyle şey olur mu, anlamında) * *itê tu, de bîbêje anlar bokayim, dâna neler* 5) yok devren nali* ~ - yok yok, hayır hayır * *na na, em herin yok yok, güdelin - me wîsan e hî-şî sûmne*

na- *nêw* olumsuzluk ereki

nabe *nê* olmaz, mümkün değil

nabedîd *nê* görürmüz, kayıp, bilinmez

nabeng *nê* ara

nabeyî *manê* olmasın

nabeyîî *manê* olmazlık

nabeyn A 1. ara 2. ara, orta (topluluk içinde, arasında) * *em di nabeyn xwe de il ser meseleyê mijûl bîbin meseleyê ortamîzda kûnûşim*

nabos *nê* çukuz (sokak kapak yeri, sokak) 2. *nê* çıkmaz sokak

nacê *nê* naçık

naçur *hur* naçur

naçiz *nê* tıraş

naçizane *nê* naçizane

naçizker *nê* naçiz edici

nadir *nê* nadir, seyrek (az rastlanan)

nadîde *nê* nadide

naftre *nê* içinde sudan eritilen kap

nafile *nê* 1. nafile 2. *nê* nafile

nafta *nê* nafta

naftalîn *kiwê* naftalîn

naftalînkirin *nê* naftalînleme

naftalîn kirin *biç* naftalînlemek

nağah (I) *nê* anırsız, aniden, habersizce

nağah (II) *nê* bir çifte türü

nağê *nê* dışı deve

nağêh *nê* anırsız, aniden, habersizce

nağêhan *nê* aniden, anırsız

nağêhî *nê* aniden, anırsız

nağon *hur* nağon

nağovar *hur* nağovar

nah *hur* Nahid

naha *hur* naha

nahan *nê* aniden, anırsız

nahanî *nê* aniden, anırsız

nahênî *nê* nîfak

nahêd *sewinisizlik*

nahêde *hur* Nahid

Nahid *nêw* Çiğdem, Venus, Çoban Yıldızı.

Ak Yıldız

nahîye *nê* nahîye, bucak

nahîd *hur* Nahid

nahperandî *nê* turlanma

nahperandî *biç* turlanmak

nahpêrî *nê* turlanma

nahpêrî *biç* turlanmak

nahir *nê* nehîr

nahîk *nê* taş nyunu

nahîtor *nê* 1. bekçi 2. korucu

nahîtorî *nê* 1. bekçilik 2. koruculuk

nahîj *nêw* raip

nahîjî *nê* nahîjî

nâjêger *nâ* vazgeçilmez, mübrem
 nakaw *nâ* acil
 nakawî *nâwî* nakawî ~ bûm nakawî olmak ~ kl-
 rîn nakawî olmak
 nako *ber* nihs
 nakok *nâ* 1. çelişik, çelişken 2. çelişmeli 3. çat-
 ışık * rambanê m te nakokî hev in düşünce-
 lerin çelişik
 nakokane *nâ* çelişikce
 nakokdar *nâ* 1. çelişkili 2. çelişmeli
 nakokî *m* 1. çelişik 2. uyumsuzluk, çitilaf ~
 çêbûn uyumsuzluk çuknok
 nakokî hev bîin *nâw* çelişmek
 nakokîlî *m* çelişiklik
 nakut *m* 1. duduk, beru 2. bir tuz estansiyon
 nal (I) *n* nal ~ kirin nal çuknok
 nal (II) *m* 1. vadi 2. dere ~ û nependî dere te
 pe
 nal (III) *m* inleme ~ û ofxam ahuzar
 nala *ber* nala
 nalân *m* inleme
 nalandîn *m* inletine
 nalandûn *êgh* inletmek
 nalbekî *m* bahk (bardak altığı gibi)
 nalband *n* nalband
 nalbandî *m* nalbandî k
 nalbandxane *m* nalbandxane
 nalber *n* biler (ak nali yapısı demirci)
 nalberî *m* nalberî k
 nalbêkî *ber* nalbêkî
 nalbûr *nâwî* nalbur
 nalbûrî *m* nalburluk, nalburenlük
 nalçax *ber* naçax
 nalçax *m* naçax
 nalçe *n* 1. nalça 2. topuk ~ lê xistin nalçe vur-
 mak
 nalçekirin *m* nalçalama
 nalçe kirin *êgh* nalçalamak
 nalçekirî *nâ* nalçalî
 nalenal *m* 1. inleme, inleyiş 2. A ~ nom mim, za-
 zî zarî ~a (yekî) bûn inun uzan ulatmek
 nalende *nâ* inleyen
 nalen *nâ* lânet ~ lê anîn lânetlemek ~ lê haren-
 dîn birne lânet okumak ~ lê berî rîlet êsun'
 ~ lê bibare şeytan gorsûn yuzunu ~ lê hatin
 îneletmek ~ lê kirin birne lânet okumak
 ~ê şeytan aklı şeytan ~ê şeytan kete nava
 wân aralımdan kura kede geçmek (veya a-
 rımdan kura kedi geçmek)
 nalelbar *nâ* nalerh
 naleldar *nâ* naletlî
 nalik (I) *m* 1. vadi, küçük vadi 2. derecik
 nalik (II) *m* nalin
 nalikyan *n* nasıncî
 nalikyanî *m* nalincî
 nalîn *m* nalincî
 nalincandîn *m* inletise
 nalincandîn *êgh* inletmek
 nalincin *m* inleme

nalincin *êgh* inlemek
 nalîn *m* inleme, inetise
 nalin *êgh* inlemek
 nalû *m* nalî
 nalûrîn *m* nalîama
 nalî kirin *êgh* nalîlamak
 nam *n* ad, nam * il ser mayê wî ve erka hamê
 dirke nam namata bu gorevî yapıyor ~ kirin
 erdê adını konye çuknok, beş paralık et-
 mek
 namdar *nâ* ünî, anesur
 namdârî *m* ululuk, meşhurluk
 -name *nâwî* isim yapım soneki * ewcam-pa-
 me sonuş metri
 name *m* mektup ~ avêtin postayê (postaya)
 mektup atmak ~ ju hev re nivîsandîn mek-
 tuplaşmak ~ lê barandîn mektup yağmuru-
 na tulmak ~ya dey-vekirîf açık mektup (ağ-
 zî açık mektup, kapalı olmayan mektup)
 ~yu krêdiyê kredi mektubu ~yu lixwegirtî
 (zî ji bîleahûd) talûdullû mektup ~ya te-
 minatê îz teminat mektubu ~ya vekirîf açık
 mektup (yazıldığı kimseye gönderilmeyen
 basın yoluyla açıklanan mektup)
 nameber *nâwî* postacî (mektupları getiren)
 nameberî *m* postacılık
 namebêkî *m* mektupluk, posta kutusu
 namebor *m* posta, tamim
 namebivîsîn *m* muhabere, yazışma
 namebd *ber* namebd
 namûdar *nâ* namdâr, ünî, ünle
 namûdarî *m* namdarlık, ünîlîk
 namîlke *m* başür, risale
 namîkî *m* kup, tabak
 namî *m* namî
 namîlûkurt *nâ* kısa namlulu
 namî *nâwî* yabancı
 namobîlî *m* 1. yabancılaşma (tamirataz, bilin-
 mez hale gelme) 2. sav yabancılaşma
 namî bûn *êgh* yabancılaşmak
 namobûyîn *m* yabancılaşma
 namolî *m* yabancılık
 namroyt *nâwî* 1. yabancı 2. yabancı
 namroytirîn *m* yabancılaşma
 namroyî kirin *êgh* yabancılaşmak
 namûs *m* 1. narus 2. narus (dürüslük) 3. na-
 rus (arç) ~ dan bir silûr çukarı için namu-
 sîna hîle görden çukarmak ~ namûsa xor-
 tan v mangalû kûl bırakmamak ~a (yekî)
 bûn îtu pere namûsî îxi paralık otamak ~a
 (yekî) kirin may dest û pîyan (birşin) us-
 tûnden geçmek, uzun geçmek ~a (yekî)
 paymal kirin (birinin) üstünden geçmek, uz-
 unu geçmek ~ê blavêjî ser kûçlîkê kûçlîk jî
 qebûl nake namûsuzluğî *m* bile kabul et-
 mez ~ê dijîtin hî hilûkê çukarı için her şeyi
 mûbub görmek
 namûsdar *nâ* namuslu
 namûsdarî *m* namuslîlık

namûskar *rd* namuslu

namûskarî *n* namusluluk

namûskarî *rd* namuslucu

namwer *rd* namudar, onlu

namzed *rd* 1. islay, namzet (bir görev, bir iş için kendin; ileri süren veya başkaları tarafından ileri sürülen kimsel) 2. arday, zamzet (bu iş iş yetisi iliminde olan kimse) * ji bo serokatiyê namzed diyar bûn başkanlık îcim adiyar belî oldu — pişan dan arday gix-tinek, namzet gosternek

namzedî *n* 1. adaylık, namzetlik 2. adaylık, namzetlik (bir görevde yerleştirilme) -ya xwe dabin adayligin kaymak

nan *n* 1. ekmek (geçmiş tahlil anlamdan yapılaş hamurun fırında, saçta veya tahlilde pişirilmesyle elde edilen yiyecek) * manê genim (tu ji genimê) buğday ekmeği 2. ekmek (insano geçirdi yemek iş. kazany) * emi kelîne ebra nu nê xwe ekmeğî niz in derdêne dîarmuş-tû 3. ekmek (yemek, aş) * em nak il mala me bîzwîn? ekmeğî kade yewtin mi? * nabekî hoş da mêwanê misafîrê gîzel di, yemek vevê 4. yemek, ziyafet * ew daw wêî nan kîrlin dabin yemêge dawet etinî 5. xwe buğday ~ bi guban xwarin ekên, pey-nim ekemek yemek ~ bi rûçik î xwarin her şeyin de geûnûşê ekêlêdr - hîde (yekî) kerî ji xwe re hîlîne payin lazîsînê arkaca-şîna ver ~ dan 1) yemek vermek, yemek çıkarmak 2) tep vermek (çocuk oyunlarında) ~ dan (yekî) 1) (bîmet) ekmek vermek 2) (bir ne) yedirnek - ilon devê (yekî) (bîmet) yemek yedirnek, yedirnek ~ dan (yekî) kerî ji xwe re hîlînê payin lazîsînê arkadîşîna vernek - di devê şêr de ye ekemek asîlînê ağındê - di paşîl de kîşîşîye malîkê olîmayan ~ heta ku mîrîw necû naye xwarê lokîna şîşînmedin yutulîwê - jê hatîlî ekemek kîpîstîrînak * devê marîw tî-yawet bî cilê ku îlanê mîrîw jê îê, meke in-san ekmek kîpîstîna îbînet etîmîncê - jê re tûne bûn (bîmîw) bir sîzînî îkî ekemek - jê hînyê îş ji kînyê ekemek elden, su gîlden - jî jînê kîfî nînkê: kîmîse - jî malîan îş ji malîan taştîya paşîn ekmek elden, su gîlden - jî enîya hîçîw ye ekemek asîlînê ağındê - pêşîfêş kerîlî yemek sunîmek, yemek çıkarmak (ziyafet için) ~ 4 axa (yekî) il dînyayê qedîn kîndîl yagî tûkerînek (îl mek) - 0 avên (yekî) jî dînyayê kêrn bûn kavîrî tanîwî ekmek (îl mek) - 0 îlî îyîlul î-yî - 0 kwê il ser çûkan e nînkôr kîmîse - xîmîfî (yekî) bîbe ekemek çîpîsî - xîmîfî mîb beî Kurîw (yawa ekmeğî çîpîsî) ~ xwarin 1) yemek yemek 2) lokîna yemek (derîşî or arîşîndî) -ekî pehîl ji du gîrîk hîyêr çîtir e bu gînkê tavûk yanîkî kîzîdr îyîdrî -ê axa diçe emê (un ji zîkê) xulam

dîşe gîden zîgînî malî azûlîn îşîgî -ê bîxwê dîxwe (îrîw şîr dîke ketîlîndîn bu-yûk îşîre kîlkîpîmak -ê bîxwê xwarî) gu-yîw, îşîe yarîmîw î mak -ê hî înan 1) hîreca bîwê 2) hîer şîy kîşîyîkî -ê bîkîzîrîk kîşîy-dîk puğaçî -ê (yekî) hîrîw (bî rîw) ekme-ğînden etmek -ê canîbazîm îî ser paştîa ehtî-lîwîqan e arîwî akîllîlîr îlînkîllîwî sîrdînden geçînîr -ê ehtîlî arîwî ekmeğî -ê (îwî) çavê (îe) kur hîke gîzîwe dîzîne dîşîwî -ê çavê acînîsî tadî ulîwî ye yanîlîwî bir bukî -ê derîyîwî el ekmeğî -ê derîyîwî dî zîkê (yekî) de ye arîwî el kîpîsîndî hîyîmîwî -ê derîyîwî ketîmî zîkê (yekî) el kîpîsîndî hîyîmîwî ol-mek -ê (yekî) dî paştîa (wî) de bûn (îwî-nîrî) kolîndî ulîwî bî-zîk ekmek -ê fetîr 1) yulka ekmek 2) mayîsî ekmek -ê genîmî buğday ekmeğî -ê hîlîfe devîzî ekmek -ê hîlîlîfî mayîsî ekmek -ê (yekî) jê hatîlî ek-mek kîpîstî olînek, geçîmî kîyîwî nîmek (arîwî şîyden ekmeğî kîzîwî ulînak) -ê (ye-kî) ji (yekî) dîlî bûn ekmeğîni yemek (bî-mîwî) şînden çîlîşîmak geçîmîni sağîlamak * hîyîra camêrî jî îmlî re îus e, namê mîlî jî wî ye ulîwî bîna îyî, bîwî ekmeğîni îyîyî-wî -ê jî îlî derîyîwî xwêî îî derîyîwî elî mîhî-lîe olîmîwî reşîrîk hîşîna -ê jîkîwî mayîsî ekmek -ê kîzîrîkîwî kîkîrîkî puğaçî, -ê ku bîşîkê nîncîlîwî kîzîlîwî kîlîpî şîr dîzîlîr -ê (yekî) îî ser (yekî) dîlî bûn ekmeğîni ye-mek (geçîmî yîndînden bîrîmîwî yanîlîwîndî-dîn yanîlîwîmak) -ê (wî) îî ser çûka (wî) bîwî nînkôr ulîwî -ê malîe ew yemêgî -ê me hîxwê ye ne yapîwî yarîmîwîyîwî -ê mîrîwî jî mîrîwî hî deyn e er lokîmî er kîrîşîyîwî kîlîwî -ê mîrîwî îî mîrîwî ne bîmînet e er lokîmî er kîrîşîyîwî kîlîwî -ê mîzîwî sîrîwî ekmeğî -ê îlîşîlîqê şîwî îwî-yîwîle pîşîrîwî kîlîwî ekmek -ê pehîl 1) pîşîwî ekmek 2) îwîrî îlîwî bîzîkî * îlîrîwî şîwî pehîlî ye marîwîzîlîwî îlîwî bîlîzîlîr -ê qalîlî kîlîwî yuwîlîk ekmek -ê qalîqat kîlîwî ekmek -ê tenîrîwî tanîwî ekmeğî -ê pîde pîde ekmeğî -ê rastîwî çavê xwarîwî yî-wîkî yîwî dîzîwî ît -ê sîlê şîwî ekmeğî -ê sîlê rîwî kîrîwî ekmeğîni yagî şîmîmek -ê sîlî ye, nu burî te hîye nu pîştî te şîgî, şîwî belî îî olîmayan, gîwîwîlîwî kîmîse -ê şîkîwî mayîsî ekmek -ê tawê tavûkî yağîda yapî-lîwî bir îîrî bîrîk -ê tîrî 1) îwîwî şîwî ekmeğî 2) yulka ekmek -ê îwîwîwî çîkîlîkî ekmek -ê roşîwî şîwî ekmeğî -ê rûjî îwîwî bulgîwî, bîber, şîngîwî ne kavîwîmadan yapîlîwî sîrîwî ya dî-îwîndîrîwî pîşîrîwî ekmek -ê şîşîkî dîwî ek-mîwî -ê wîwîwî îîwî kîrîwî -ê xwe derîwîwî ekmeğîni çıkîrîmak -ê xwe derîwîwîwî ekme-ğîni kîzîwîmak -ê xwe jê derîwîwî ekmeğîni çıkîrîmak, ekmeğîni kîzîwîmak -ê xwe jê derîwîwîwî ekmeğîni kîzîwîmak -ê xwe jî kî-

vür derxistini ekmeğini başına çıkarmak -ê
 zawe qezeme kirin ekmeğini kazarınak -ê
 zavê güvey yemeği
 nana wî bawî, yuk - nekürî bir dediğini iki
 etmeğe
 nanekirin m kabul etmeğe
 nana kirin eğî kabul etmeğe
 nançêkê borsê madumak
 nanda başkaları besleyen
 nanda wî 1. velîmet 2. wî azîkî (yoksulları
 doyuran)
 nandap wî nandî
 nandank wî ekmeçlik (ekmek koymaya yarar
 kab)
 nanday wî 1. velîmet 2. wî azîkî (yoksulları
 doyuran)
 nandîrûn m buğday biçme
 nan dîrûn eğî buğday biçmeç
 nandaz wî yalîk, yalîkçî
 nandozî m yalîkçilik, yalîkçîk - kirin yal-
 îkçêk etmek, yalîkçî etmek
 nane *bawî* nane (frenkî piperîz)
 nandank m nanelik
 nanefoş m lavas ekmeği
 nanereq m polşîureç
 nanerêkê m yalîk
 naneyê derewî *botanî* yabanî naneç:
 nançêkê *botanî* nanê çûke
 nanê çûçê *botanî* çoban dağarcığı
 nanê fîrê wî illar yemeği
 nanê hîndokanî wî bakûvî
 nanê başê wî peçînel
 nanê zarçîkan *botanî* çoban çantası (Cappella
 bursê postonî)
 nanê pêxemberî nûsir
 nanê pişêkê wî gozleme, gozleme ekmeği
 nanê sêlê m 1. yalîk ekmeç 2. barlama, har-
 lîmçî, gozleme ekmeği
 nanê şevî wî bevat ekmeç
 nanê tewîkî wî karmîr (ekmeği)
 nanîroş *adîvî* 1. ekmeççî (satın kense) 2. ek-
 meççî (ekmek sebları yeti)
 nanîroşî m ekmeççîlik
 nangenim wî yalîk, yalîkçî
 nangenimî m yalîkçîlik, yalîkçîk
 nangemînkîrîn m yalîkçîlik yapma, yağçîk
 yapma
 nangemî kirin *eğî* yalîkçîlik yapmaq, yağ-
 çîk yapmaq
 nangemî m yalîkçî yalîk
 nangemûkîrîn m yalîkçîlik yapma, yağçîk
 yapma
 nangemî kirin *eğî* yalîkçîlik yapmaq, yağçî-
 kîk yapmaq
 nangemîlî m yalîkçîlik, yalîkçîk
 nangîr m îstîmelî ürün veren toprak
 nangîranî wî kulêk, gîta kalığı
 nanheram wî nançer
 nanheramî m nançerlik

nanîk (1) m bu karasaban elemanı
 nanîk (2) m küçük ekmeç
 nanîk m petek (bal mumu yuvacıklar toplu-
 lığı) -a hîngîç an dalağı
 nanîkê çûçê *botanî* kuş ekmeği, çoban dağar-
 cığı (Thlaspi)
 nanîkê hîjîtan wî mîr ezmeç
 nanîkê hîkîkê wî lokubî
 nanîkê hîngîç wî petek (bal mumu yuvacıklar
 topluluğu)
 nanîkê rawê wî tavda yağda yapılan bir tû
 borek
 nanîk m nanîk
 nançer wî nançer
 nançerape *adîk* nançerape
 nançerî m nançerîlik
 nançerîkê *adîk* nançerîk
 nançerîkê *botanî* nançerîk
 nançerîkê *botanî* çoban çantası bir tade olan birki ürü
 nane wî yayıp emekten başka bir şeye yara-
 mayan
 nanefîro m ekmeç ve ayıtar aşî
 nane kirin *eğî* ağı beslemek
 nanefîrî *ber* nanefîrî
 nanefîrî wî adî koltuq çîkme
 nanefîrîç m 1. ağıç 2. â karîn tokluğuna (karîn
 tokluğuna yetecek kadar)
 nanepê *adîvî* 1. ekmeççî (ekmek pşîren) 2. â-
 çîneç (firîndê çalışan ekmeç yapıcı) 3. ağıç
 nanepêjçêk m tîm
 nanepêjî wî 1. ekmeççîlik 2. firîndçîk 3. ağıçlık
 nançerîk m yalîk ekmeç
 nanûrî m 1. eylîkê buğdayp dî hafta kadar
 sürûn; bu dönemde uzum boldur, ayırtan
 çoban ve şîrtmaçlar n anlaşılmaları bu dö-
 nemde suya emyo
 nanûrîkê k karîn tokluğuna
 nanxane m ekmeçhane
 nanxurî wî *adîvî* şîmçî, şîmçîmâ - â *axur nêvî*
 yamaçmâ, uşak
 nanxurî m şîmçîlik, şîmçîmâlik
 nanxweşk m nêc arîmîsten yapılan bir tû ek-
 meç
 nançîk m ağıç, karîn tokluğuna yetecek kadar
 nançîkê â karîn tokluğuna
 nap m tîmak, tîmak ucı
 napalî m napalî
 napandî *adîvî* nepandî
 napuvêj wî tîmçîklayîç.
 napbûn m tîmçîklayîç
 napbûn *eğî* tîmçîklayîç
 naperest *adîvî* nêvîçî, nêvîçîç:
 naperestî m vîçîçîk, nêvîçîçîk
 naperok m 1. tîmak, pençe 2. tîmçîk (tîmçîk
 beresî)
 naperokkîrîn m tîmçîklayîç
 naperok kirin *eğî* tîmçîklayîç
 naperok m 1. tîmak, pençe 2. tîmçîk (tîmçîk
 beresî)
 naperüçkdan m tîmçîklayîç

naperüçk dan *İşğ* tırmalamak
 naperüçklayım *nl* tırmalayış
 naperüçkkilein *m* tırmalama
 naperüçk kılın *İşğ* tırmalamak
 naperüçk *m* 1. tırnak, pençe 2. tırnak (tırnak beresi)
 naperüçkürin *m* tırmalama
 naperüçk kılın *İşğ* tırmalamak
 naperüçkkirî *nl* tırmalamış olan
 naperandın *m* pençeleme, tırmalama
 naperandın *İşğ* pençeleme, tırmalamak
 naperandı *nl* tırmalamış olan
 naperkılın *m* tırmalama, tırmalama
 nap kılın *İşğ* tırmalamak, tırmalamak
 napkılî *nl* tırmalamış, tırmalamış olan
 naperök *m* 1. tırnak, pençe 2. tırnak (tırnak beresi)
 naperüçk *m* 1. tırnak, pençe 2. tırnak (tırnak beresi)
 naperüçkülein *m* tırmalama, tırmalama
 naperüçkü kılın *İşğ* tırmalamak, tırmalamak
 naperüste *nl* uygun olmayan
 neq *m* boyun
 neqete *nl* olmezoglu * ev qumas neqete ye
 bu kumuş olmez oglu
 neqer (I) *m* bu balık türü
 neqer (II) *m* ağaçkakan (Picus)
 neqes *m* çan, ağaçtan çan * naqışê dîrê kîluse çan
 neqûr *m* bir ensbütan adı
 neqûs *bm* neqes
 nar (I) *m* utas
 nar (II) *bm* narar
 nar (III) *nl* narin
 narêû *m* Hint cevizi
 narîdîn *m* seziye
 narîdîn *İşğ* seziye
 narîdî *m* sezi
 narîdîn *bm* narîdîn (Erythraium variegatum)
 narrawan *bm* nar kayın (ağacı) (Fagus orientalis)
 narê *nl* bir balay adı
 nargil *bm* 1. hindistan cevizi (Cocos nucifera) 2. hindistan cevizi (bu ağacın yemişi)
 nargîle *m* nargile
 narînc' borîn 1. turunc 2. turunc (bu ağacın portakala benzeyen sarıya acımtarak meyvesi) 3. portakal
 narîncat *m* nezaket
 narînce *m* el bombası
 narînciye *bm* narînciye, turuncgiller
 narîncî *nl* turunc, turunc zenginele olan
 narîncîlek *m* el bombası
 narîncok *m* el bombası -a destan *nl* bombası
 narîna *nl* 1. narın, yepenek, zarf 2. narın, narık 3. ince, zarf (duşurca, duygu veya davranış bakımından insanın sevgi ve saygısını kazınan) * narînevêkî narîna mîr bu insan
 narîne *m* halay adı

narîni *m* 1. narınlık, zarfılık 2. incelik, zarfîyet 3. nar n. zarfî * bejna narîni zarfî bu vücûdî narîkûkî *m* narîkîk, uyulurucu (uyulurucu madde)
 narîkîzîm *m* narîkîzîm
 narîkoz bîm narîkoz - dan (yekî) narîkoz yap-mak
 narîkozvan *nl* narîkozcu
 narîkozvanî *m* narîkozculuk
 narok *bm* nar
 narîsîst *nl* narîsîst, özsever
 narîsîzîm *m* narîsîzîm, öz sevelik
 narîsî *nl* narîsîst, özsever
 narîzîm *m* narîzîm, özseverlik
 narîvîn *m* kadei
 nas (I) *İşğ* nas, doğma
 -nas (II) *m* nas isimden isim türetme sözeği * nas+nas hukukê
 nas (III) *m* 1. tanıdık 2. *nl* tanıdık, eşya, bildik (eşyeden bilinen, görülen) 3. canlı - kîrin tanımak (ji dîr ve) - kîrin gıyaben tanımak * ez keçê xaltiya we tue, ez we ji dîr ve nas dikim bea teyzenêzî kîzyan, sîzî gıyabe tanîyayim ~ ji dust es dîstî -ê (yekî) derketîn tanîdîgî çikimok -ê hev derketîn 1) tanıdık çıkmak, bildik çıkmak 2) nasçı çıkmak
 nasan *m* 1. tanıma 2. tanı, teşhis
 nasandâr *nl* tanımlayıcı
 nasandîn *m* tanıma, tanıyış
 nasandîn *İşğ* tanırmak
 nasandîrîn *m* tanıma
 nasan kîlîn *İşğ* tanırmak
 nasat *nl* sade olmayan
 naschar *nl* tanıma
 nasbûal *m* tanıma
 nas bûn *İşğ* tanırmak
 nasbûnî *m* tanıklık
 nasbüyî *nl* tanıma
 nasbüyîm *m* tanınış
 nasdên *m* tanıma
 nas dan *İşğ* tanırmak
 nasdar *nl* 1. tanıma 2. tanımlayıcı
 nasdêrbûn *m* tanıma, tanıma (în, san saz-zanma)
 nasdar bûn *İşğ* tanırmak, tanımak (ün, san kazanmak)
 nasdêrî *m* 1. tanıma 2. tanıklık
 nasêr *nl* uzran -ê kompîturê bilgisayarî (uzran)
 nasêrbûn *m* uzranlaşma
 nasêr bûn *İşğ* uzranlaşmak
 nasêrî *m* uzranlık -yê kompîturê bilgisayarî (uzranlığı)
 nasîk *nl* tanıyış
 nasîkber *nl* tanıdık
 nasîr *m* nasîr ~ girtin nasîr bağlamak (veya tutmak)
 nasırgirtin *m* nasılama, nasır bağlama

nâtilîl *ad* nâtilîl

nâtilîst *adibî* nâtilîst, dâğacî

nâtilîzîm *şerh* nâtilîzîm, dâğacî k

nâtilîmurt *ve* nâtilîmurt

nâtilîzîm *şerh* dâğacîzîm bk

nâtilîl *ad* nâtilîl (dâğacîl, güzêl ve kolaylıkla sîzî soylayn)

nâv (1) *isim* isimder nâvî lareline onekî *

nâvî + tefefeweyî u. uslu arası

nâv (II) *o* 1. ad, isim * nâvî xwe jî mîn ve

hîbêje adın başa soyle 2. ad (ün, nân, şehrîc) 3. ad, isim (kış, insan) * nâvên nû tev-

lîf rîşîmîyê (bîlî yem isim, eî g. Zete ve kâ-

tîlî 4. sıfat (bu kimsenin toslum içindeki

sıfatı) * ez hî nâvê hevallîyê vî tîştî jî te

dîk wazîm arkadaş sıfatıyla buru senîm u-

tîyem 5. ser: nâvî (herhangi bir daıda ün

yapmış yazat, sapat) * dî kovârê de

nâvên nâvdar jî huse dergêle ûnîlî nâvîzî

dê vîrî - bî dî xwe xîstîm inlenmek, nâm

salınak ~ danî 1) ad vermek (bu işi kimin

yaptığını soylamak) 2) ad yapmak, nâm

yapmak, ün kazanmak, nâm alınak 3) ad

çıkınak (hakkı olmayan bir ün kazanmak,

hakkısız ün kazanmak) - danîm ser vî koy-

mak ~ dî xwe dan mevclîn okınak - gûlîm

ad vermek (bu işi kimin yaptığını soyle-

mek) * hî ser mîn de neyêñ ez nâv

hâlejiñîlî üzerine vâzîmîzî ad vermem -

gîrîm ün alınak (kazanmak, salınak veya

yapmak) ~ hâlîm kîşîndîm ad cesalınak ~

heye lê ew tûne ye isim var emîm yok (adı

olmuşu düşünme görücü, eksikliği yerine

gelmeyen) ~ hûddan onnak, zîkîtinak, -

den tahsetmek * dîmîe ku nâvê neşewîñî

hîde hâsîl şer adını amîkîm keşeyor -

jî xwe berdan ad yapmak, isim yapı mak, ün

almak (kazanmak, salınak veya yapmak),

(bu alıcıda) ün kazanmak - kîrîm ser (yekîl

adı çıkınak ~ kîrîm (ar. jî xîstîm) ser xwe ya-

pacajîrîda da i söz vermek veya yapacağıñî u-

lan etmek - kîşîndîm ad çekmek - lê danîm

1) ad koymak 2) ad takınak - lê hâlîm danîm

adı koymak, adlandırmak, adı vermek ~

lê hâlîm kîrîm ad alımak, ad koymak, ad-

landırmak - lê kîrîm 1) ad koymak 2) ad

takınak - lî (yekî) danîm (bîrîm) ad koy-

mak, ad takınak - lî (yekî) kîrîm (bîrîm) ad

koymak, ad takınak - û deng ar, sun şîhrî

un - û deng dîm nâm vermek (veya sal-

ınak), ün alınak (kazanmak, salınak veya

yapmak), bîtenmek, şar vermek, meşhur

olınak - û dengê (yekî) belav hûm nâm sal-

ınak, söhret salınak - û dengê (yekî) derke-

lîm solnet salınak - û dengê (yekî) lî dî-

nyayê belav hûm şehrî dînyayî tutınak - û

dengê (yekî) lî dînyayî bîrîm nâmî nîşîm

kîlîmîk ~ û nîşî lavîrîlîk ad, kötü ün -

û nîşîm adî sarî - û nîşîmî (yekî) bîrî sîmî

(bî) - û nîşîmî xwe adîyle, nîşîmî ~ û nîşî

bîyîrîmîk ad, kötü ün - û nîşîk 1) bîyîrî-

lîk ad 2) bîrî (bir kimsenin topluluğîndekî

sıfatı) - û nîşî pê ve danîm ad rakîkîk - ye-

dan em alınak (kazanınak, salınak veya ya-

pacajîrîkî) - ekkî xwe dî (jî) star e var uklamayı

hîlmek gerek - ê (yekî) şîkîra kîrîm adını

vermek (bur un adını bîlîlmek) - ê (yekî)

belav hûm adı duyulmak (tanınmak) - ê (...)

bî bîrî anîm adını amîmak - ê (...)

bî bîrî nîşîm adını nîşîmak - ê (yekî) bî dîmî derke-

tîm adı deñge çıkınak - ê (yekî) bî xerabî

derkeñîm adı keçve çıkınak - ê (yekî) bî xer-

abî derxîstîm adını kî, etmek (veya tekele-

mek), adını kötüye çıkınmak - ê (...)

bîhûrîm (bîrîm an jî derbas hûm) adı geçmek * pîr-

tûka ku lî jîrê nâvê wê bîhûrîm yukarda adı

geçen kîtap - ê (yekî) bîlîm kîrîm (bîrîm)

göklerî çıkınmak - ê cîvatê (ar. jî kîmî) ve

topluluk adı - ê cîvatîdar emîs isim - ê (yekî)

dan (...) adını vermek (bu işi kimin salık

verdiğîmî soylamak) * nâvê mîlî bîlî, wê

jî te re bîbe alîkar adını ver o sana yardım-

et olor - ê (...) dan ser xwe kendîm - sîmî

vermek * nâvê şîrîşîşîyê dîye ser xwe

kendîme verimîzî susî vermesî - ê (yekî) dan

zîmîm adını vermek (kîmîm adını bîlîlmek),

- ê (...) derbas hûm (bîhûrîm an jî bîrîm) a-

dî geçmek isim geçmek * pîrîtûka ku lî

jîrê nâvê wê derbas hû yukarda ad, geçen

kîtap - ê (yekî) derbasî (...) bîlîm adı geç-

mek, adı yazılmak * nâvê wê derbasî dîre-

ka köñîşîmîm belaweyî yêñ cîhûnê bî ad:

dînyaya ulûsî, kîttulûş mîmîcîlelerî tîrtîmîe

geçî - ê (yekî) derkeñîm 1) ad yapmak (bu

alıcıda) ün kazanmak 2) adı çıkınak (LGS ?

ün kazanmak) 3) adı çıkınak, adı kötüye çık-

ınak, çözülmek, dilelere çıkınak (kötü bir

ün kazanmak) * ne zîdamekî xerabî u. lî ce-

rekê nâvê wê derkeñîye kötü adam değîl, a-

mî bu kere adı çıkınış - ê (yekî) derxîstîm

unlendîrmek - ê dîya xwe jî bîr kîrîm kîm

olduğünü hîle unutmak - ê dîku Elî Exdî-

rehmîmî e seyvanî bulınmağî yerde keç-

ve Abulcahîmî Çelebî de lei - ê (...) gûlîm

ad vermek (bu işi kimin yaptığını soyle-

mek) - ê gur derkeñîye bî nâvî kîrîm adı

bî kere yazılmığa çıkınış - ê (yekî) hûbûm adı ol-

mak - ê hî vedudîmî bîlesak, emî - ê (...) he-

ye adı var - ê (tîştîkî) heye lê ew bî xwe tî-

me ye isim var emîm yok (adı edilen kîmîe

veya şeymî görücüye var olmañî anlattı) - ê

(...) hîlîmedîm adını nîşîmî salınmak - ê (yek-

kî) jî dînyayê rakîrîm adını dînyadan al-

ınak - ê (yekî) jî nâvê bîrandîm (, o jî rakî-

rîm) salınak tozlardan kî alınmak, yûcî etmek

veya gidilmek) * nâvê wê jî cîhûnî xîya-

sîlê rakîl adını şîvîser dînyasından aldı - ê

(yekü) ketin (...) (bir işe) adı karışmak * navê wî jî hetiya wê bûyera diwîye zû îar-sizlik olayına adı da karışmış -ê (yekü) ketin deffetan kara listeye girmek -ê (yekü) kutin kuwê adna xêlêşê peçtinêk -ê komê zî topluluk adı -ê (yekü) lekedar karin adını kar etmek (veya lekelenek) -ê (...) lê damîr biranî adını bir teşkîsına koynak -ê (yekü) lê hatin nivîsandin adı geçmek, adı yazılmak * navê wê derhusî dîcoka têkoşînî neteweyî yêw çihane bû adî dün-ya ulsanî karînûş mîcîdelelên tîrbûcê peç-tî -ê (yekü) lê karin ismîni yazmak -ê (yekü) lê nivîsandin ismîni yazmak -ê (wan) li hev bûn adlat aynı olmak -ê (wan) li hev danîn adlat aynı koynak -ê (yekü) li ser zîmanê bîna bû adî dîmîmî azundayîş -ê (yekü) lwanî adı kalınak * ew întî, navê wî ma o olîwî adı kaldî -ê (yekü) nehataî kul-danî adî hîje okunmak -ê (yekü) neljatin ser zar û zîmanîmî esasîni okumamak -ê menêrbaran zî soynî ismî -ê (...) pê re bûn adî ismînde -ê (yekü) pê xara kîrin adîna kazu sûrmek, birme zîlîmî utmak -ê (yekü) tağlîaudîmî adîni vermek -ê tazîber (şu jî nemêrbaran) zî soynî ismî -ê xîştîne kîrin serî sîrayî pîstetmek (hatîlîçe yîkîmak) -ê te bi xêr adîni bağıslamak * navê te bi xêr? adîni bağıslar mîsîr? -ê (yekü) tane bûm adî hîje okunmak -ê we bi xêr? adîni bağıslamak * navê we bi xêr? adîni bağıslar mîsîr? -ê (yekü) wîndî bûn adî hîje okunmak -ê (yekü) wînda kîrin (bîrme) kara leke sûrmek -ê wî tîştî lê danîmî adîni koynak -ê xerabî hatîmî serî (yekü) adlanmak, kîruî unî kaşîrmak -ê xwe heq kîrin adîni tasîmak (salupî olduğu adı azîntîmluğîmî yûkîlîmîşî olîmak) -ê xwe lê danîmî bîrme kendî adîni koynak (veya vermek) -ê xwe wînda kîrin adîni adîni bakîrî etmek -ê xwe-serî gözî ismî -êwî pîreyî yêwî navdîrî û rengdîrî adî ve sîfarî varî cûmlîlîmî

nav (III) m. 1. iç (bir) durum, olma, veya olma şartları açısından bulunan bir yer, dış (arşın) * erbe di nava zewîye de lîburî aradî taclîmî icenderî geçî dîmîl * kesê ku di nava bajêr de kar dikim şehîrî dahîlîmîre îşî yapîmlî 2. iç (yük) azîlî veya oyuk sayîmlî şeylerîni başîlîğî * tî li nava serîlîlîkê jî mîze kîr? sandîğîmî içîre de bakîmî mî? 3. iç (insanların yüzeyleri arasında kalan her nokta) * awîsî textê rîzîşîşîye talîranîmî içî çîrîmîşî 4. iç (toplu bir durumda bulunan; birme veya nesnelî oluşturu-nda bulunan birme veya nesne) * dî nava her elvîkê de çawîpî ku mîrovîmîni başî hene wî-sîmî anî xerabî jî hene herî topîmîni çîmîde î-yî mîsîmlîrî olduğu gîbî. konîlîrî de varî 5. iç (başuğu olan veya dışı kabuk durumunda

bulunan) yâcecelîrde kabuğîni sarîlîğî: bîrî-lîmî * nava zewîşê kîpîzîmî içî 6. iç (sîmîde, bağırmak, karîmî 7. iç (akal, gîmlî, itîde gîrî mîsîmlî mîrîwî) varîlîğîni dîştîrîmî şeyîlerîden herî olî) * ewî kîfî û şîşî dî nava mînî de îçîlîde kîrî soynî 8. iç (bağîkde, çîbîrîne, çîpîlîkta vî: dî olîmî vîyî yapîmlî) * tîkîlîyîmî nava mîlîbetî wîfe îçî dîştîkîlî 9. kuçîk, iç (herhîngî bîrî dîmîmîni veya şeyîni sîrîlîrîmîrî çîsî) * emî dî navî derîyîye de ne dîmîzîmî kuçîğîmîdîyî 10. hel (başîlîde kî mî çîsîmîde dîmîlîyî bîlîmî) * nava wî zîrayî e belî îce 11. wî iç (îkî veya ikîden çîkî şeyîde merkeze olîmî yakîmî olîmî) 12. orta lîsî vîçîmî esîlî azîklîkîta olîmî yîlî * nava mîyîdanî mîyîdanîmî orîsî * tamî li navê sîstî mîmî arîsîmîdanî vîrdî 13. orta (toplîlîkî çînde, azîmîndî) * emî dî navî xwe de li ser mîseleyî mîjîlî bîbîmî mîseleyî arîmîzîmî konuşîmî 14. ortî (herî îkî yanîda kîrîkî tîzîmîden çîtî sayîda nesnelî bulîmî) * qî-tî navê orî kî 15. göbeç, orî (başîç, hîlî, îvîmî, tepe; gîbî şeyîmîni orta kîmî) * neqşê nava xîlîyê xweşîkî e kulîmîni gûbeçîdîmîni nakîşî gûzelî 16. orî: oz, zîbîde * qeyrana herî dî nava çîrîkîte lî xwe de îyî asîlî kîzî sîkîmîni çîmîde -ê çîpî (îje kîlîlî 1) dîçîmîna yîçîmîni (veya dîkîdîmîmî) 2) dîçîmîna yîçîmîni, dîçîmîni dîlîlîrîmîkî (çok kîrîmî) -ê dîlî (yekü) qetîmî yûreğîmîni wağî (veya wağîlî) etmek (çok kîrîmîk) -ê jî stîndîmî hîlî kîndîsî (gûrîste) -ê lîçî qîtdîmîni pîçîğî vermek -ê lî xwe qîtdîmîni gîrîmîkî pîrîlîmîkî -ê dîlî (yekü) hatîmî xwarê 1) içî dîçîmîna çîkîmîkî (kusmîkîmîni rahatsîz olîmîkî) 2) içî dîçîmîna çîkîmîkî (bîrî mîsîmlî, kîrî) yîlî sebîbîyîle çok sarîlîp kusmîkî -ê dîlî (yekü) lî hevî xîstîmî içî dîçîmîna çîkîmîkî (bîrî mîsîmlî, kîrî) yîlî sebîbîyîle çok sarîlîp kusmîkî -ê dîlî (yekü) pîçîmîmî 1) hîçîni yîçîmîkî (çok içî dîymîkî) 2) içîni kîmîmîkî -ê dîlî (yekü) pîçîşîndîmî içîni sîkîmîkî -ê dîlî (yekü) qîlî kîrîmî nağîmîni dîlmîyî * vanî tîştîmîni qeyîmîmîni navî dîlî mîmî qîlî kîrîmî bu olîmlî: boğîmî, dîlî -ê dîlî (yekü) şewîtlîmî bîçîni yîçîmîkî (çok içî dîymîkî) -ê dîlî (yekü) rîçîmîni çî: tîrmîkî -ê (tîştîkî) bîhîrîmî içî geçîmîkî -ê (yekü) çîmî içî gîrmîkî, içî sîrmîkî, sîrmîkî (işîlî olîmîkî) * nava mîmî dîçîe kîmîmî sîmîyîmî -ê dîçîpî îçîe kîrîmî dîçîmîni çîmîkî, alîmî çîmîkî (veya koynîmîkî) -ê dîlî kîrîmî tepelep yûreğîni çîrmîmî (me-sîlî, kîçîlî) koynî mîlî dîçîgîlîrî sebîbîyîle bîlîmîni tedîrîgîlî kî -ê dîlî (yekü) çîrî gîpîlî lî xîstîmî (şu jî damî 1) kulbî kîlî kîlî olîmîkî 2) içî buğîmî olîmîkî -ê dîlî (yekü) tîlîrî kîrîmî çîndîkîmîni kîrîmîkî -ê dîlî (yekü) çîpîmî bîmî tedîğîmî olîmîkî -ê dîlî (yekü) xwîndîmî içîmîden geçîmî olîmîkî, mektûbî dîçîmîda okî-

mak -a (yekî) fevhlîm yureği urpermek -a (yekî) gotin tirk içi hop etmek -a (yekî) kirtin gahêgî duşmek -a (yekî) kirtin gulpe-gulpe içi vik vik (fik fik) etmek -a (yekî) kirtin zeperop xî vik vik (fik fik) etmek -a (yekî) kirtin tirkîni (an ji terpinî) 1) içi çiz etmek 2) içi hop etmek -a daylavkê karinan belli (belli çok ince olan) -a (yekî) qetandin odûnû koparmak -a (yekî) qetin odû kopmak, yureği u. permek -a te bi hêka kurkê he iç hasanîg qî yakallanip derinan bulmayan -a (yekî) teqandûnî îsîdûnû koparmak -a (yekî) teqim îdû parlamak -a wan canê-canê bûn çî dîs t olmak, yağlı baltı olmak -a wan xweş û hêş bûn içi dişî olmak, yağlı baltı olmak -a xwe rêtlîm çim dokmek -a xwe vala kirtin içini açmak, çim boşlamak, çini dokmek

nav (IV) m 1. ara (iki şeyi birbirinde ayıran uzaklık, açıklık, aralık, mesafe) 2. ara, arazi, aralık (iki olayın, iki olayı birbirinden ayıran zaman, vakit, fısıla) * wê navê em ne li wir hûn n aralar orla değaldik * di wê navê de bu arada * ez wê navê nexweş bûm o aralık hastaydım * wê navê a esrada 3. ara (kişilerin veya toplulukların birbirine karşı olan ilgisi) * nava min û wê île xweş e o-nucla aralar iz iyî değıl 4. ara (toplu bulunan nesnelere veya kişilerin içi) * di nav me de lişyamî hene aram orla yanancîlar var -a (wan) canêcanê bûn aralararalîm sî siyanmak -a (wan) çêkirtin ara bu mak, arayı yapmak -a (wan) neman aralarî açık (veya bozuk) olmak * nava ou nemaye aramiz bozîk -a (wî) û (yekî) me xweş bûm (bir şeyle) arası hoş (veya iyi) olmanız -a (wî) û (yekî) cune bûm (bir şey'e) arası hoş (veya iyi) olmanız (dî) -a wan de ji vir û çî-yeyekî ferq hebûn aralarından dağılı kadanîre olmak (ji) -a (wan) vekîşîm aradan çekilmek -a wan partî bûn aralarında birleşik olmak -a wan tûn bûn (bir kişiyle) arası olmamak -a wan xweş bûn araları iyi olmak -a wan xweş e araları iyi -a (wan) xera bûn araları bozulmak, araları açılmak -a (wan) xera kirtin aralarını bozmak, aralarını açmak -a (wan) xweş kirtin arayı yapmak -a xwe û (yekî) çêkirtin arayı yapmak -a xwe û (yekî) xweş kirtin arayı yapmak

nava hirîyan m helce (iki kas arası)

nava çîlan m çarîk

nava darê m çêkirdêk (zığaçlımd; soyulmuş yan bôlun)

nava dîran m helce dîş ûn

nava rojê h güpegündüz

navaşî m çî gîdû

nawajudat m çî gîdûlî

nawajoyî m çî gîdûşî

nawandîj m 1. adlandırma, isimlendirme 2.

uzatılma, parçala etme

nawandî m 1. adlandırma, isimlendirme

2. uzatılmak, parçala etmek

nawandî m adlandırma, isimlendirme

nawbajarên m şehirlerarası * telefonê navbajarên şehirlerarası telefon

nawbajarî m şehirlerarası, kentlerarası

nawbajarî m şehirlerarası

nawban m iki dâra arasındasi aralık

nawberjî m orta boylu

nawhend m 1. ara, aralık (iki şeyi birbirinde ayıran uzaklık, açıklık, mesafe) 2. ara (kişilerin veya toplulukların birbirine karşı olan ilgisi) * navhenda me xweş e aralar iz iyî

nawber (I) m giriş, meşal

nawber (II) m 1. ara, aralık (iki şeyi birbirinde ayıran uzaklık, açıklık, mesafe) 2. ara, kesinti 3. ara (kişilerin veya toplulukların birbirine karşı olan ilgisi) * navbera min û wê île xweş e aralar aramiz izî değıl 4. ara (bir fîlde, bir oymada dârelerde süresi) 5. ara (rahaftayın) 6. jî aralık (bir sesi bir başka sestin, kalna veya ineyin doğru ayıran uzaklık) 7. mîl, aralık (pürtemin paralel çizgileri arasındaki boşluk) 7. aralık, espas (harfler veya satırlar arasındaki açıklık) 8. ara, orta (topluluk içinde, arasında) * em di navbera xwe de li ser meseleyê mijûlê bibim meseleyi çaravîda konuşam - dan ara vermek, fîsîla vermek * dan (îştêkî) ara vermek, aralık vermek - dan danîşînê bel-seyi aril etmek - dan dîlîstanê okul tatil olmak, ara vermek - dan rînîştanê vîsîyî tatil etmek - danê kesîtiye uğratmak - ketin (...) kesîtiye uğratmak -a (wan) çêkirtin ara bulmak -a gerstêrkan (ar. jî) herare-yam) gezegenler arası -a rajgeranan geze-genler arası -a wan xweş bûm araları iyi olmak -a wan xweş e araları iyi -a (...) xera bûn araları bozulmak -a (...) xera kirtin araları açmak, ara bozmak, kavculuk yapmak, aralarını bozmak -a (wan) xweş kirtin ara bulmak

nawber (III) m helce 1. ara 2. ara buluculuk 3. ara, aralık (satırlarda aralık eden kirtin)

nawbera hirûyan m helce (iki) kas arası

nawbet m ara vermek

nawberdî m ara vermek

nawberdîr m aralıktî, espasî (dîzjîde kulnu-ber, harfler veya satırlar arasındaki açıklığı o-lan)

nawberdîyîn m ara vermek

nawberik m ara

nawberî m 1. aralık 2. ara buluculuk, aralıktî * kirtin 1) aralıktî etmek 2) ara buluculuk etmek, aralıktî etmek

nawberk m ara

nawberkî m aralıktî

navberbaş *w* ara başlık (gazetecilikte)

navbersecülküvs *m* ara başlık (gazetecilikte)

navberê *m* 1. arıcılık, teltâlık 2. ara buluculuk, aracılık

navbey *w* ara bölün

navbeyn *m* 1. ara (iki şeyi birbirinde ayıran uzaklık, uzaklık, aralık, aralık) 2. ara, kesinti 3. ara kesintilerin veya bölümlerinin birbirine karşı olan ilgisi * **navbeynâ** *mim ü wê ne xweş e* ontulu aramız (2. yrd. değil)

navbeynî *m* arıcılık - kırım arıcılığı etmek

navbeynkar *nâwîr* 1. aracı (üretici ile tüketici arasında alım satım konusunda bağlantı kuran ve buraları kazandı sağlayan kimse) 2. ara bulucu, aracı ~ **xistîn navberê** aracı koymak

navbeynkari *m* 1. arıcılık 2. ara buluculuk, aracılık ~ **kırım** 1) arıcılık etmek 2) ara buluculuk etmek, aracılık etmek

navbêj *nâwîr* 1. aracı 2. ara bulucu, aracı

navbêji *m* 1. arıcılık 2. ara buluculuk, aracılık ~ **kırım** 1) arıcılık etmek 2) ara buluculuk etmek, aracılık etmek

navbên *bir navbeyn*

navbênçî *bir navbeynkaz*

navbênçîti *bir navbeynkari*

navbêrişik *m* kuruk kemikler aralığı

nav bî dû keîta *ibbe* ünlenmek

nav bî dû xistîn *ibbe* ünlenilmek

nav bî dû xwe xistîn *ibbe* ünlenmek

navbiyan *ipîrî* 1. ara bulucu, aracı 2. *ap* nakaz

navbiyvanî *m* 1. ara buluculuk, aracılık 2. *ap* nakazlık - **kırım** 1) ara buluculuk etmek, aracılık etmek 2) nakazlık yapmak

navbir (I) *w* mese yaprağı yığını

navbir (II) *m* 1. malik, geçecek, geçeni, koridor 2. ara bölme 3. bolme (büyük bir yer veya alanı küçük adı veya kısımlara ayıran ince duvar veya taltâ perde) 4. geçide, perde, taltâ perde * **navbira** *textin taltâ perde* 5. bolme (gemilerde) ~ **aj** *textin* (on ji de-pan) taltâ perde ~ **a** *malikan aw* karamlık çeperi

navbira *malikan awîrî* karamlık çeperi

navbira *textin* *nâwîr* taltâ, taltâ perde

navbira *m* duvar tüküye içi içli ve dışlı çeperlere karan katış

navbihari *nâwîr* geçeri

navburi *nâwîr* geçeri

navdâki *nâwîr* toplantılararası

navdîn *nâwîr* 1. aracı, ortacı 2. *nâwîr* orta, vasat

navdînîr *nâwîr* aracı

navdînî *w* 1. aracılık, ortacılık 2. *nâwîr* ortaca

navgal *matîrê* konkav

navcalî *nâwîr* konkavca

navçap *nâwîr* orta çaplı

navçar *m* orta parmak, ortuncu parmak

navçay *m* 1. belge (iki kağıt aras) 2. yüz, surat

navçe (I) *nâwîr* 1. orta boylu 2. orta (güçlük) aralay

navçe (II) *w* 1. belge 2. belge, kaza

navçebêj *orta boylu*

navçegêr *bir navçegir*

navçegêrî *bir navçegirî*

navçegîr *nâwîr* bölgeci

navçegîrî *m* bölgecilik

navçemk *m* iki su arası

navçeparêz *nâwîr* bölgeci

navçeparêzî *m* bölgecilik

navçey *w* apçı arası

navçeyî *nâwîr* bölgeci

navçok *m* kasaba

navçûn *m* istihal olma

navçûk *m* iki meze arasındaki kısım

navçî *nâwîr* aracı, arabulucu

navçîn (I) *nâwîr* ara sınıf, orta sınıf

navçîn (II) *nâwîr* 1. aracı (üretici ile tüketici arasında alım satım konusunda bağlantı kuran ve buraları kazandı sağlayan kimse) 2. ara bulucu, aracı ~ **xistîn navberê** aracı koymak

navçînî *m* 1. arıcılık 2. ara buluculuk, aracılık ~ **kırım** 1) arıcılık yapmak 2. ara buluculuk etmek, aracılık etmek

navçîlî *m* ara buluculuk, aracılık

navdân *m* ad almak, ad yapmak, ünlenmek, ün kazanma, nam salma, şöhrat bulma (veya kazanma)

nav dan *îşğ* *nâwîr* ad almak, ad yapmak, ünlenmek, ün kazanmak, nam salmak, şöhrat bulmak (veya kazanmak)

navdânk *nâwîr* orta, vasat

navdâr *nâwîr* 1. ünlü, meşhur, adlı, şöhürli 2. tanınmış, geniş - **bûn** meşhur olmak, **üne** kavuşmak - **kırım** meşhur etmek, ün kazanılmak

navdâr bûn *m* ünlenmek, ad almak, ün kazanma, şöhrat bulma (veya kazanma), meşhurlaşma

navdâr bûn *îşğ* ünlenmek, ad almak, ün kazanmak, şöhrat bulmak (veya kazanmak), meşhurlaşmak

navdâr bûyî *nâwîr* ünlü, ün kazanmış olan

navdâr bûyîn *nâwîr* ünleniş, ad alma, ün kazanış, şöhrat buluş (veya kazanış), meşhurlaşma

navdârî *m* ünlülük, meşhurluk, şöhür

navdâyî *nâwîr* 1. ünlü, meşhur, ün kazanmış olan 2. tanınmış ~ **bûn** ünlenmek, meşhur olmak, ün kazanmak, nam almak ~ **kırım** meşhur etmek

navdâyî bûn *m* 1. ünlenme, ünlü olma, nam salma, **üne** kavuşma 2. meşhurluk

navdâyî bûn *îşğ* ünlenmek, ünlü olmak, nam salmak, **üne** kavuşmak

navdâyî kırım *m* 1. sınıflandırma 2. meşhurlaş-tırma

navdâyî kırım *îşğ* 1. sınıflandırmak 2. meşhurlaştırılmak

navdayîn *av* ad. alis. ad. yapma. ün'eny, ün'kaza-
nış. nâm sâhs, şehet bulma (veya kazanma)
navdeng *av* şan sölner, sölner

navdengî *av* şan sölner

navdet *av* 1. kapı eşiği 2. giriş, geçmeç, kara-
dar, anire

navderî *av* sofî

navderk *av* kapı eşiği

navderkî *av* orta ç. köş. (sest)

navdest *av* avuç çrî

navdest kîrîn *av* 1. elden vermek 2. elde et-
mek

navdest *av* yalpî (dağlık alanda dağılıc yer)

navdewetan *av* devletlerarası * peymuna aş-
tiyê ya navdewetan devletlerarası lüzû
antlaşmê

navdewetî *av* devlet arası

navdê *av* ad. ism. -a çühüyî (an jî çökîtî)
vê lîrênî ad. lîrênî ç. ism. -a gîrîgîn v. se-
mat ism. -a hevelodanî bileşik ism. -a jî
navdêr çühüyî v. addan türeme ad. işimden
türeme ism. -a sênber v. somat ism. -a
xurtkîrî v. pekatiweli ism. * hişt+etêkîşk
ser fext

navdêra *av* rêzêl *av* ad. ism.

navdêra hêr *av* rêzêl *av* ad. ism.

navdêra nêtar *av* rêzêl *av* ad. ism.

navdêra pêkhatî *av* rêzêl lîrêtilîniyê *av* ism.

navdêra sade *av* rêzêl *av* ism.

navdêra xwerûs *av* rêzêl *av* ism. sace ism.

navdîl (I) *av* ber lonav

navdîl (II) *av* elçerî yemeği

nav dî xwe dan *av* ber nêvdan etmek

navdîrî *av* navdîr (II)

navdêka cencerê *av* değme makinasının
mesinçleri

navêk *av* 1. merkez 2. orta, göbek 3. göbek
(tıfşığı namılmak amacıyla kavga için giriş-
me yeri) v. her çember veya üçgen biçiminde
ada) -a çivê dağın orta bolmê

navêkîyî *av* rêzêl romanîst. adz

navêkî *av* 1. sayısız, itibarı 2. ortanca * bi-
hayê malê navêkî otdin ortalama dîyan *
çarçeriyêke navêkî ortalama bir çözüm

navêkî *av* lîrênî nûrmahuzê, adêlik

navêne *av* orta, vasat

navend *av* 1. merkez (herhangi bir yerin yone-
tim yeri) * navendî sazîyê kurum merkezi
2. merkez (bir işin ağırlığı yer) * navendî-
lîs perwerdehiyê egretî merkezi 3. merkez
(bu çün yuğun olarak yapıldığı yer) * na-
vendî pişesazîyê enclîstî merkezi 4. merkez
(belirli bir yerin ortası) * navendî
bajêr şehr merkezi 5. iç merkez (depremin
başladığı yer olarak kabul edilen nokta) 6.
geleşme * navendî romanê temennî geleş-
me kosa -a alaştîne (peyivîne an jî xeber-
danê) *av* konuşma merkezi -a bangêşeyê

propaganda merkezi -a belavkirîne dağı-
tım merkezi -a çarêkê kultur merkezi -a
erêlêjê depremin merkezi -a gîranîyê fir-
ağîlîk merkezi -a hejêkê depremin merkezi
-a hîkûmetê nûklearî merkezi -a melejê
(an jî erêlêjê) depremin merkezi -a peyivîne
(an jî xeberdanê) *av* konuşma merkezi -a
pişesazîyê sanayi merkezi -a propaga-
ndayê propaganda merkezi -a tudyayê tad-
ya merkezi -a xeberdanê *av* konuşma
merkezi

navendî *av* merkezi

navendîbûn *av* merkezleşme, merkezlenme
(merkezli bir yonetime bağlanma)

navendî hûn *av* biğê merkezleşmek, merkez-
leşmek (merkezli bir yonetime bağlanmak)

navendîbûn *av* merkezleşme

navendî kîrîn *av* biğê merkezleştrinek

navendkêy *av* rêzêl merkezi * hêza nu-

vendkêşeyê merkezi kuvvet

navendkomî *av* merkezler me

navendkomîbûn *av* merkezlenme

navendkomî hûn *av* biğê merkezilemek

navendkomîbûn *av* merkezleşme

navendparîz *av* merkezi, merkezîyetçi

navendparîzî *av* merkezi, merkezîyetçilik

navendreyî *av* rêzêl merkezi * hêza navend-
reyîyê merkezi kuvvet

naveng *av* 1. merkez 2. ortaq 3. ort, bölme

navengî *av* merkezi

naverast *av* 1. orta * rojilata naverast ort-
dogu 2. merkez

naverok *av* 1. çerç 2. ps. çerç 3. *av* *av* *av*

naverokî *av* çerç

navê *av* giriş

navê hevelodanî *av* rêzêl harîkî ism

navê jê standin *av* *av* belim kavramak

navê kombê *av* rêzêl topluluk ism. veya adz

navêr *av* ragher *av* rêzêl soyun ism.

navêr sênber *av* rêzêl sebat ism.

navêr (I) *av* bolme, orta bolme

navêr (II) *av* orta, vasat

navêr (III) *av* parçan

navêrî *av* vasat

navêş *av* 1. kaçı ağrı 2. iy kolera

navêşî *av* Lashali 2. kulanî

navêşbûn *av* biğê iç sürme, ishal etmek, sürgün
etme, nakavet bozma

navêşî bûn *av* biğê iç sürmek, ishal etmek, sü-
gün etmek, nakavet bozmak

navêşkîrîn *av* misha, çine

navêşî kîrîn *av* biğê ishal etmek

navê xwe derastin *av* *av* *av* *av*

navgelan *av* halklararası

navgîr (I) *av* dîleri gelen, ünlü

navgîr (II) *av* iç ek, ta ek

navgîran *av* ünlü, dîleri gelen

navgîrek *av* iç ek, orta ek

belutmek) 3. mızafanlık (bu zarfıya hatıra olarak sunulmuş esere mızafanlık)

navîşkîrî *af mızafî* mızafanlık olan

navkêşîn *af kışîlerama*

navkêl *m* 1. bel (göğüsle karın arasında daralmış bölüm) 2. kuşak (bele sarılan uzun ve enli kumaş)

navkêlû *bar navkêl*

navkûl (I) *m* yayık germe tahtası

navkûl (II) *m* hayvanların ağız kapalı bir şekil de solması

navkûlk (I) *m* yayık germe tahtası

navkûlk (II) *m* bel (göğüsle karın arasında daralmış bölüm)

navkûlkîrîn *bişgî solanmak*

nav kirîn ser xwe lêw bir şeyi yapacağına dair söz vermek, bir şeyi vaat etmek

navkirî *zabte* aday (bir görev, bir iş için kendini üretti) süren veya bir başkası tarafından seçilen sürülen kişiye)

navkîşandin *m* ad çekmek, kurt

nav kîşandin *bişgî* 1. ad çekmek, kurtu çekmek 2. olayın içinde konuşmak, katılmek

navkût *zabte* içek

navku *m* 1. taban (üstü kapalı bir yerin zemini) 2. ayakla basılan yer 3. tek kavl yapı

navkûtlîk *m* kalp anığı, kurt küt eline (insanın kurku ve heyecandan kalp atışlarının hızlanması) * **dîlû** *zabte* **navkûtlîkan** *le dîde* kalbin kurkulu diye anılır

navkûtlîk *le dan* *lêw* kût kût etmek, kalb atmek

navkûbûn *m* ad alma, ad konulma, adına alınma

nav *le bûn* *zêw* ad almak, ad konulmuş, adın alınması

navkêdanîn *m* 1. adlandırma, ad kayma, ad bulma, ad verme 2. bulma, teşhis etme (veya kayma)

nav *le danîn* *lêw* 1. adlandırmak, ad kaymak, ad takmak, ad vermek 2. tanımak, teşhis etmek (veya kaymak)

navkêdayî *af* adlı, adlandırılmış

navkêk *m* tetun

navkêkirîn *m* ad kayma, ad takma, ad verme, adlandırma, isimlendirme

nav *le kirîn* *lêw* ad kaymak, ad takmak, ad vermek, adlandırmak, isimlendirmek

navkêkirî *af* isimlendirilmiş, adlandırılmış

nav *le kîştîn* *zêw* ad kaymak

nav *li xwe kirîn* *lêw* kend ne ad kaymak (veya takmak)

navlû *m* nazul

navlûle *m* namûn (silah namûsu)

navlûn *darbe* 1. navlun (geçir yükü) 2. navlun (yük) ücreti)

navmal *m* ev için

navmalhat *m* aile takımı

navmalî *adîn* 1. kapı hafız 2. orta hizmetçisi, hizmetkar 3. *m* hizmetçi kadını

navmalîlî *m* hizmetçilik

navmêrûlk *m* iki meane arasındaki kısım

navmîl *m* 1. sırt (insan için, üst, arka) * **li navmîlû wî saqoyek behû** sırtında bir ekekt vardı 2. arka (insan için, vücut, bedeni) *

kingên ku li navmîlê wî bûn *êpê* kuzm hân arkasındaki elbiseler pek eskikti 3. omuz arası iki kurek arası 4. ezağı, yağır (ar için)

navmîletî *af* mallelenme

navmîlûreli *af* geniş omuzlu

navmîlûpchin *af* geniş omuzlu, geniş ve yassı omuzlu

navnas *m* 1. uyano 2. künye

navneteweyî *af* uluslararası, malleterarası, beynelmilel

navneteweyîbûn *m* uluslararasılaşma

navneteweyî bûn *bişgî* uluslararasılaşmak

navneteweyîbûyîn *m* uluslararasılaşma

navneteweyîparêz *af* koruyucu

navneteweyîparêzî *m* emcemasyonalmın

navneteweyîtî *m* uluslararasılık, beynelmilelçilik

navnîvîs *af* *af* büs memuru

navnîvîsk *m* rehber - a **telefînan** *telefînan* rehber

navnîjadîn *af* uluslararası, beynelmilel

navnîjadîlî *m* uluslararasılık, beynelmilelçilik

navnîf *af* boyuzduruk belli

navnîş *m* 1. liste 2. katalog

navnîşan *m* 1. san 2. adres (bir kimsenin bulunduğu bulunabileceği yer, oturduğu yer) 3. adres (gönderilen şeyin üzerine alınmış adres ve bulunduğu yer bildirmek için yazılan yazı) - **dan** adres vermek (barakamak veya göstermek) - **danîh** adres bulmak - **nîşan** **dan** göstermek - a **navnîş** *nickîp* *ustû*

navnîşanî *m* san, ünvan

navnîşî kirîn *bişgî* kataloglamak

navnîşkirîn *m* kataloglama

navnîşkirî *af* kataloglanmış olan

navnîşkirin *m* istelene

navnîş kirin *bişgî* istelene

navnîştîmanî *af* alkolemanî

navno *af* 1. bednam, san parmağında **an** **zabte** (kötü ün kazanan, kötüluğu eyleme düşmüş) **êşî** 2. **nîw** yoklamak, sızlama, sıkayeti - **bûn** **bednam** olmak - **karîn** **bednam** etmek

navno bûn *m* bednam olmak

navno bûn *bişgî* bednam etmek

navnokîrîn *m* bednam etme

navno kirin *bişgî* bednam etmek

navnotî *m* 1. bednamlık 2. sızlamaçılık, yoklamacılık, sıkayetçilik - **anî** **ser** (yok) **bednam** etmek, birini yıpratmak - **nî** **pey** **kefîn** **bednam** olmak, adı kötüye çıkarmak

navok *m* 1. göbek (insan ve memelilerde göbek bağının düşmesinden sonra karın orta kısmında bulunan çukurluk) 2. *af* göbek (dü-

lîte, yumurtanın dövlü dışında kalan bölümlere alışkana sağlayan organların çıkışı: yel I ~a (zarok) burîn (yeni doğan çocuğun) göbeğini kesmek ~a (yekî) ketin göbeğê düşmek ~a (yekî) pê ve bûn göbeğinden bağı almak ~a wam bi hev re bîrlêw göbeği biriyle bağı (veya beraber kesilme)
navortê *m* göbek (başçe, falı, tavay, tepsi gibi şeylerin orta kısmı)
navpan *m* yalpi (düğük yerde küçü düzlük)
navpaq *m* apış arası
navpêketin *m* adlanma, kolu un kazanma, dil-lenme
nav pê ketin *lêw* adlanmak, kolu un kazanmak, dil-lenmek
navpêketî *m* adlanmış, kolu un kazanmış, dil-lenmiş (ilâlele düştürüldü kudu)
nav pê nû kirin *lêw* (bûyle) aynı adı tazelemek
navpirk *m* harman döven köprücüğü
navpîrtik *zîm* iç ek
navpîrtî *m* 1. sîrt (insan sirt.) 2. hel (sirtin altına rastlayan bölgesi)
navpîrî *m* yağır, omuz arası
navqed *m* 1. bel, bûğur 2. keme: (keme bağlanan kısım)
navqendîl *m* karınca belli, ince belli (beli çok ince olan)
navqetî *m* odu kopmuş olan
navqetîhûm *m* edî kopma
navqetî bûn *lêw* belü kopmak
navran *m* 1. ağ, apîtlîk * **navrana** pantolon pantolonun ağı 2. apış arası 3. ince cinsel organ — ul ve ağı yirtik — a ewe (ije klirin I) donuna yapışmak (veya doldurmak) 2) donuna yapışmak donuna delirtmek/çökmek/karmak)
navrankî *m* calik, verew (bir köşeden başka bir köşeye değri kesilmiş, karlıcağı veya kenulmuş olan)
navrast *m* 1. orta (bir şeyin kenarlarından yaklaşıp olarak aynı uzaklıkta olan yer) * II **navrasta** *odeyê* sîfrevê *deyne* odanın ortasına sofrayı kur 2. ortalık (içinde bulunan, yşşanıl cetaim, ev, oda) * **navrastê** hîmalêse ortalgî sipîlî; 3. ortalık, ortalık yer * II **navrastê** kes tune bûn ortalıkta kimseler yekî
navrastênî *m* navrastênî
navrastîk *m* saç ayırma çizgisi, rastik
navrey *m* yazma, baş örtüsü
navrîz *m* salır arası
navro (I) *m* belin ulası, annak içindeki adak
navro (II) *bir navro*
navroj *m* 1. öğle, öğlen, gün ortası, gündüz ortası * **berî navroyê** öğleden önce 2. öğle yemeği
navrojîk *bir navroj*
navrok *erâm* ada
navrû *m* aralarım

navsal *m* orta yaşlı
navsale *m* orta yaşlı
navser (I) *m* doruk, zirve * **navsera** çiyê digin zirves
navser (II) *m* orta yaşlı * **yekî navser bû** orta yaşlı biriydi
navsere *m* 1. orta yaşlı 2. yaşlı başlı 3. kulan-çı (saçları ağırışmış orta yaşlı öküz) ~ bûn yaşlı başlı olmak
navserelûbûn *m* yaşım: alma (veya yaşım başını alma)
navserpe *bûn* *lêw* yaşını almak (veya yaşını başını almak)
navsêk *m* sacula kavranan yağlı etekcik
navsî *m* ince barsak etrafındaki iç yağ
navşaneyî *lêw* hücrelerarası, gözellerarası
navşey *m* orta delikli kalbur
navşeq *m* 1. apış arası 2. ciuse, organ kısmı
navşîk *m* düğünçük (ince bulgur)
navşeng (I) *m* ince belli
navşeng (II) *m* 1. bel (göğüsle karın arasında daralınış bölüm) * **gîya dîglîhîje navşengê** ot hele karâr ulaşınç 2. bel, kemir (kemeç bağlanan kısım) 3. kolan (dayvan semerim veya oğurini bağlamak için göğüsünde açılmak sakılan yassı kemeç) ~a (...) şidandîn kolan vurmak
navşengzîrav *m* ince belli
navterhîn *m* ince belli ve nûmlî
navterhînjî *m* dal gibi, ince uzun yapılı
navtêdan *m* 1. tahrik 2. kışkırtma, ilteleme 3. özendirme, teşvik etme 4. yağıtlendürme
nav tê dan *lêw* 1. tahrik etmek 2. kışkırtmak, iltelemek 3. özendirme, teşvik etme 4. yağıtlendürmek
navtêdayîn *m* 1. tahrik ediş 2. kışkırtış, ilte-yiş 3. özendiriş, teşvik ediş 4. yağıtlendüriş
navtêdêr *m* 1. tahrikçi 2. kışkırtıcı, provokator 3. özendirici, teşvik edici
navtêdêrî *m* 1. tahrikçilik 2. kışkırtıcılık, provokatorluk 3. özendiricilik, teşvik edicilik
navtîng *bir navşeng (II)*
navvîhvesîte *m* üniversitelerarası
navvîdeng *gînn*, sohet
navvîdengdûn *m* unlenme, meşhûr olma
navvîdeng dan *lêw* iltelemek, meşhûr etmek
navvîntî *bir navvîntîk*
navvîntîyan *m* san, ün
navvîntîçîk *m* 1. ap 2. uyduruk kuçültücü adlar ~ **lê donîj** lîkap taçırak ~ **lê hîddan** köti uyduruk ismi tutamak
navvîlef *m* yuv içi
navvîlefî *m* ilkelere arası
navvîr *sûkretlî*
navvîrî *m* şeluer
navvîwe *m* 1. iç (bir ülkede, şehimde, toplulukta vb. de olan veya yapılan) * **têkûlîyêw navvîwe** baş hîkîn çî ilskîlenawî duzelîn 2. iç, içsel (insanın manevî varlığıyla ilgili olan)

narxweyi *rd* 1. çepel, dâhili * **têkîliyeñ narxweyi** çep malbatê ale çar dîşaxler 2. çep, çepel, dâhili (mîsalm: narxweyi varêgê la nigli o-lin)

narxzan *n* omertasak

narxzanîgeh *m* ûniversitekerani * **lijneya narxzanîgeh**an sîmînsîtekerani kurd

narxzanke *m* ûniversitekerani

narzewî *n* ew narzewî - **nîyan dan narzewî** gîş-timêz

narzewîk *m* narzewîk

narzik *w* 1. gobelê (mîsan ve mîsarolilerde gô-bek bagamî dîşmîyîna sîmînsîna kurdîna sîmînsîna belûnan çukî, lok) 2. bel (gûğîstê kerdîna sîmînsîna dîşîrtîş holkî)

narzikîkîtin *m* adîmî zikretina

nar zîker *kîrtî* *lêr* talîmî zikretmek

narziîkîrî *rd* adîzik wê lîmî, narzikî

narzarav *rd* narzê he'î

narzaravî *m* narzê belîdîa

narwan *w* hol

narwaz *rd* harka

narwaze *hm* narwaze

narwêç *hm* narwêç

narwepî *hm* narwepî

narwer *rd* olûnîna, menî

narwerî *m* olûnînsîk

narwest *rd* yarolîna

narwîndîm *w* nîyavîna

narwîndîmî *rd* nî yavîna

narwîm *m* nîyavîna

narwîmî *hm* nîyavîna

narwîş *w* 1. kî çukî 2. malîş 3. Hîsîyîna-ktî nîmî şabîyîterîna olêgîndî adîskî-yan çukî

narwîşk *hm* narwîş

narx *m* ew çîwî tîyîyîna larîna çuk derîna ve gû-reyîna larîna çîwîyîndîgî yarî

narxêr *k* 1. bayîr îyîk, îyîle degîl, olîna; anlarîna nîzî onarîna; inkîr kîlîmî 2. bayîr tolmîna; çîwîlîndîkî olîna; ewîna; pekîştîna; * **narxêr**, ew nîmî tî bayîr nî birîdîna gelîna

narxîr *m* talîm, sîgîna stîna; *rr* qolî kîrdîna; şîk dîwîna; kalîbîkî onîm

narxîrvan *m* rahîrî

narxîrvanî *m* rahîrîna

narxî *rd* sarîna

narxî *m* sarîna, lîk, sarî nîyî

narxîna *m* narxîna, melûdî

narxîna *rd* *rr* kîştîna

narxînarxî *rd* îyîyî, dîgîna (çîwîk dîlîmî) - **kî- rîna** tî îyîyî kîrdîna

narxîbî *m* harkî, şalîna

narxîbî *rd* 1. şalîna; ewî, endîr (xîyîrî) 2. benzîna olîna; ewî 3. harkî, şalîna

narxîbdar *rd* harkî

narxîbî *m* xîyîrî, gîrdîna

narxîlîkî *rd* şahîna, harkîna

narzap *hm* narzap

narzêbe *rd* 1. ewîna, bîlîmîna; 2. benzîna

narzê hîlamîna *hm* bîskîda bîlîmîna, çekîna-mek

narzê zînanî *hm* 1. bîlîmîna * **narzê zînanî ku wê kesîgê bîna** zînanî gelevîgî bîlîmîna; 2. *rd* bîlîmîna

narzêk *m* dîna

narzîrîna *m* zîmîna, merhamet

narzîrîna *hm* *rr* çekîna, merhamet etmek

narzîna *w* 1. narzîna; 2. *rd* narzîna

narzînî *rd* narzîna

narzî *m* 1. narz (kîrdîna beğîrdîna amîyîna çîwîku dîwîna, çîwîna, îyîna); 2. narz (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

narzî *w* 1. narzî (îsîksîz gîwî gorîyîna çîwîna; amîyîna çîwîna)

marçê, s març) 7. nezavetli 8. hassas (çabuk elâzîpen) * cumu nazîk hussa carn 9. hassas (yapımı ve bakımı. Ezen isteyê, akşamadan çok değîr çalışın. kesin kesim çorde kullana an alet) * teruzûya nazîk hassas terazi - - **neber** dan kirilip bükûlmek (taber-lığa ozavetêr konuşmak)

nazikame *el* 1. naz kâre 2. hassasça

nazîkbûn *w* 1. nazikleşme 2. nazikleşme, luaslaşma

nazîk bûn *lêgh* 1. nazikleşmek 2. nazikleşmek, hassaslaşmak * **weşu** navneteweyî nazîk bûye uluştararasi durum nazikleşme

nazîkbûyîn *w* 1. nazikleşme 2. nazikleşme, luaslaşma

nazîknan *w* yağlı ve kaftal şekilde mayalı hamurdan yapılan bir ekmek

nazîk *w* 1. nazîklîk 2. zerafet 3. hassaslık, hassasiyet 4. *ed* nazîkçe

nazîkbûn *w* nazikleşme

nazîk bûn *lêgh* nazikleşmek * **emêr** çiqas nazîkî bûye adam pekadar da nazîk çiqas

nazîkbûyîn *w* nazîk esme

nazîkbûrîn *w* nazlanma, boyanma

nazîkî kirîn *lêgh* nazlanmak, boylanmak

nazîkaw *w* nazları, cilveleri nazîk olan

nazîkû *w* 1. nazîklîk, meclîk, zerafet 2. nazîkîlîk

nazîl *ed* nazîl - bûn nazîl olmaq, imek * **Qur-an** jî Hz. Muhamed re nazîl bûye Kur'an Hz. Muhammed'e nazîl olmaq

nazîr *ed* 1. gören 2. o kâhya - **ê** çewdikê ç fik ê kâhya

nazîrî *w* kâhyalîk - **kirîn** kâhyalîk etmek

Nazî *ed* Nazî

nazî *m* 1. naz (serdem neğendane zarafetli yapılan da zînet) 2. naz (isteksiz gibi görünenek ya vartmak amacıyla yapılan devranış) * **ew** jî **pir** nazlevan dilke o da çek naz yapıyor 3. naz (şanzelê kl) * **ez** mîkarim van nazî; **ên** **wê** hijkişimê orus nazlarını çekemem - **kirîn** naz etmek - **û** **şîhazî** naz, naz piyaz - **yên** (yekî) **bi** **eh** **zîm** (hurmin) nazim çekmek - **yên** (yekî) **kışandin** (hurmin) nazim çekmek - **yên** **awê** **lê** **kirîn** (hurmin) nazlanmak

nazîlar *ed* nazî

nazîkirîn *w* 1. nazlanma 2. nazlanma etmek

nazî kirîn *lêgh* 1. nazlanmak 2. nazlanma etmek

nazîm *w* nazlanma

nazîm *lêgh* nazlanmak

Nazîm *w* Nazîm

nazîm *w* nazîklîk

nazîbûrîn *w* nazlanma

nazîbî kirîn *lêgh* nazlanmak

Nazîm *w* Nazîm

nazîkirîn *w* nazlanmak, cilvelenme

naz kirîn *lêgh* nazlanmak, cilvelenmek

nazîlay *ew* nazîlay

nazîng (II) *hew* koyun gozu, yabani şebboy

nazîz (II) *hew* pagalya

naze *w* **zanaw** (dîrê kod)

Nê *hew* Nê neyeyum'un kısaltması

Nê *kirîn* Nê nezdin'in kısaltması

Ne *kirîn* Ne (zeon elementinin kısaltması.)

ne- (I) *ez* **ne** isim veya sıfattan sîmî hîremde **o-**nekî * **nezan** **nehil** * **nemêr** **badîrî**, **aktîdar** **sîz** * **newew** **gay** **mesru**

ne- (II) *ez* **ne** 1. -**nezi**-**sîz**, -**nezi**-**awê** 2. olumsuzluk eki 3. **değil** * **ne** **ez**, **tu** **ben** **değil** **sen** - **ax** **san** **e** **kolay** **değil** - **hi** **destê** (**yekî**) **hîm** **elinde** **olmamak** * **tîştê** **ku** **dîr** **barê** **wê** **meselîyê** **de** **tên** **navîsandin**, **ne** **bi** **destê** **mî** **in** **bu** **meselî** **ê** **hak** **nda** **yazîlanlar** **elînde** **değil** - **hi** **dîya** **awê** **bûn** **subur** **kopuğil** **gibi** **zînmek** (**istek**) - **bi** **hemdê** (**yekî**) **bûn** **elînde** **olmamak** - **bi** **kevs** **e** **î** **tahtasî** **eksk** **î**) **sağlam** **e** **ye** **kekê** **değil** - **bi** **serê** **awê** **bas**, **bağî** **ter** **best** **olmayan** - **bi** **serê** **awê** **bûn** **bağimli** **olmak** - **çu** **tîşt** **e** **liq** (**hoş**, **değersiz**, **önemsiz** **olan** **şey** **veya** **konuşma**) * **ew** **î** **pêş** **çavê** **mî** **ne** **çu** **tîşt** **e** **e** **benîm** **gozîndê** **bir** **laçûn** - **êrd** **ê** **dîr** **değil** - **dî** **govendê** **de** **ne** **govend** **bi** **wan** **xwey** **e** **uçene** **kam** **başurak** **kolay** - **dî** **rê** **de** **bi** **kar** **anîn** **sûtiye** **kullanmek** **yetkî** **olman** **yaxya** **aykî** **bir** **seki** **de** **kullanmaq** * **te** **payeyên** **awê** **ne** **dî** **rê** **de** **bi** **kar** **anîne** **yetkî** **olman** **kütûye** **kullanmışın** - **dîn** **e** **arê** **hîr** **olcîyê** **neresî** **de** **î** - **dîlî** **û** **dîlî** **ye** **ulduz** **delîl** **olmak** (**istekî**) - **ev** **çend** **blîndîk** **bûn** **ax** **buz** **olmamak** (**yekî**) - **ê** **xapandîwê** **bûn** **(bûnîm)** **cazînde** **perende** **olmanmak** * **ê** **hesesan** **hîlî** (**çiq**) **şaka** **gîrîmî** **mîmek** (**her** **çiq** **veya** **durum** **kurîfîsemeye** **gelme** **mek**) (**yekî**) - **ê** **xapandîwê** **ye** **qantari** **belînde** - **fena** **ye** **fena** **değil** (**veya** **fena** **sayılmaq**) - **gengaz** **e** **atînkîm** **değil** - **gofîn** **bûn** (**çiq**) **abes** **zoçmî** - **her** **û** **ne** **hesab** **haci** **hesabi** **yek** * **ne** **her** **û** **nehesah** **e** **ku** **jî** **zarokan** **reşekî** **dîkişîmî** **çocuk** **lara** **şeker** **gerîmî** **haddî** **hesabi** **yek** - **herdê** (**yekî**) **bûn** **haddî** **olmamak** * **ne** **herdê** **yekî** **ye** **ku** **anjil** **mîyanî** **mîn** **bîde** **bînu** **akîl** **öğretmek** **kimse** **nîn** **haddî** **değil** - **neweweyî** (**wê**) **bî** **eksk** **ol-** **sun** * **ne** **neweweyî** **wê** **alîkar** (**yê** **hû** **bîyle** **yar-** **dîn** **çîk** **olsun** - **heyatî** (**wê**) **ye** **zîncîr-** **sîz**, **zamanî** **gerîmîş** **olan** - **heyf** (**yekî** **an** **jî** **istekî**) **bûn** (**birne** **veya** **bir** **şey**) **yazık** **olmak** - **hêja** **ye** **î**) **îyî** **değil** (**değertîz**) **î**) **lêf** **değil** (**yekî**) - **hêjayî** **neynoka** (**filan** **kes**) **bûn** (**hurmin**) **kestî** (**veya** **atîğî**) **olmak** **olmanmak** - **hêjayî** **neynoka** (**yekî**) **ye** (**hî-** **rimî**) **elre** **su** **dîkemez** - **hêjayî** **nlvîsan-** **dlîwê** **bûn** **kalîme** **gelmemek** - **hêjayî** **tux-** **tek** **xwêl** **yêf** **krç** **pat** **eder** **ku**, **neye** **yam-** **ke** - **hêsan** (**an** **jî** **asan**) **e** **kolay** **değil** - **hîl-** **dîk** **e** **az** **değil** * **tu** **ne** **hîlîdîk** **î**, **dî** **hîzawî-**

riyê de kes di ser te re nûn e sen de az de-
gîrsin, muazaplikte destê yektî ~ **hesab** pê-
nase olmanê, cîmî - **îs 1**) hesabî yek (sa-
yilamayacak kadar çok, sayısız) 2) â'ıldîna-
sıya - **îs e 1**) gîrla, hadîci hesabî yok * ne **îşê**
eşya ye? eşyanî hadîci hesabî yok 2) **îs** de-
gîl, hadîdînden fazla (bir şeyin çok kolay ol-
duğuna anlatır) 3) hadîdînden fazla, çok * **ne**
îşê baranê ye ku tê haddînden fazla yağmur
yağıyor ~ **îşê (îştêkî) bî** haddînden fazla *
ne **îşê baranê bî** ku hîrî haddînden fazla
yağmur yağdı (îştêk) - **îşê henekan** (mî jî
karê zarokan) bûn (îş) şaka gêtûnemenek
(bîr îş veya durum hafîfseneye gelmenek)
- **îşê hesab e** hesabî yok (sayılamayacak ka-
dar çok, sayısız) * **ne** **îşê hesab e** ku qelîwe
weşwarîne îştîgî kahvancî hesabî yok - **jî e-**
waman be wê gur û mîh tu hev re biçêrîn
kurt kuzuyî geverdî fikir başka başka olman-
sayê - **jî fesad û şeytanan bûya wê gur û**
mîh bî hev re biçêrîyanî kurt kuzuyî ge-
zardî fikir başka başka olmanayê - **jî (fesa-**
dan be wê gur û mîh bî hev re biçêrîna kurt
kuzuyî geverdî fikir başka başka olman-
sayê - **jî kebûta pîr e, jî hevderxistîna bîza-**
nebîn e îştîcî amnaw dîşen a tar (îştêk) -
jî xêrê re ye hayrî olmanî degîl * **ev** hûyer
ne jî xêrê re ye bu alay hayrî olmanî degîl
~ **kar e îş** degîl (bu şeyin çok kolay oldu-
ğuna anlatır) - **karê aqîl** aqîl îşî degîl (îştêk)
- **karê bîaqîlan bûn** (bîr îş) aqîl kûn olma-
nak (îştêk) - **karê (yekî) bûn** (bîonîni) kâ-
rî olmanak * **ev** **ne** **karê mîn e** bu berîqî
kîrîmî degîl (îştêk) - **karê zarokan bûn**
(îş) şaka gêtûnemenek (bîr îş veya durum ha-
fîfseneye gelmenek) (îştêk) - **kêwî** (ya
dî) ye (sunlar, veya bundan) kalır yerî yok ~
kortîka kerengan e çekîge bu zîpîrîkî
zîpîrî - **li ber îştêkî hîm** yekîsîz olmak -
li gurî (yekî) bûn (harîce) gîrîe olmanak,
yoklanmanak - **li yorî qîlafêrê xwe bûn** ku-
lîbîmî adîmî olmanak - **li hev hîm** tulaç
olmak - **li mezêlîn razîme** ku hetu ez
xewnan bîlîbînî çîg yemedîm ku kîrîmî
ağîrsî - **li ser xwesîkîyê** istemeye, stemeye
- **liyanî (yekî) bûn 1)** harîce îzyak olma-
nak 2) yaklanmak, ağîrîna yaklanmak -
merîw, bûn merîwî ayaklar baş, başlar ayak
olcu - **mezbûn e 1)** tahîratî ekaw 2) aqlîrî
ayakkaba degîl (yek) - **muştêkî hîmîkî** bûn
az gîrîmî adîmî olmanak (çok yaşonî,
pîrînîş olmanak) - **mîmkûn e** mîmkûn degîl
- **mîrîn e** ku **ray** lê ne bu ucunda olîm yok
ya * **ez** çî bîkîmî, **mî** mîrîn e ku **ray** le be-
be! ne yepîlîm ucukî olum yok ya! - **mîrî-**
rov, bûn mîrîwî ayaklar baş, başlar ayak ol-
du - **mîna xwe hîm** gîrîmîyîgî gîbî olma-
nak - **mîmkûn e** olman, yok - **qîzî** wê dî-
ye ne de oîsa ananîmî zîzî - **rîhet e** kûlay

degîl (yekî) - **saxîlîm** kîyeyî bîyok - (ê de
bu yara, harîc ... (sevîlmîyîsa, harîc tutulur-
sa, dîğîrdîn ayî tarîkî) * **Ezraîlî ne** lê de,
kes mîku re lîke ku **em** dîw jî her dîlîn odar
bîzî, **Azraîl** bu yara, kîmse wîyegîrîmîz *
rojînamîyok, dîdo ne **tê** dîe, **yên dîn gîst** a-
lîgîr lîn bîrî kî pîzîle harîc, dîğîrîerî tarîstî
- **îştî e** ne ... ne * **ne** **îştî e** ku anîyîl ne eşî,
ne eşya gîrîmîyî! - **îştêkî hîja** ye ku **em** qî-
mîet bîdîmî olum sîhmî bîr şey degîl - **tu**
hav e baba degîl (tîrbîzan tabası (çocukla-
na tabalîk yapîrîyan kîmselere dîerî) - **tu**
heyat behemîn hayatî * **van** her dîyan bî
salatî **tu heyat nedan** hey zîrîkî zîrîmîndî
dî serîle ye sîrenî her behemîn hayatî okî,
- **tu** **îş e** **îş** degîl (kînîma helîrîr) * **us** **îştî**
ku **tu dîkî** ne **tu** **îş e** bu serîmî yapîgîmî **îş** -
tu **îştî e** **îştî** (baş, dîğîrsîz, amîsîz olan şey
veya kîmse) * **ew** **lî** pîş çavî **mîn** ne **tu** **îştî**
e o benîm gîzîmîndî her bîçîrî - **tu** **war 1)** i-
şê vîrdîmîz ye, **yar 2)** **nece** becerîkîsîz, ya-
rîmaz kîmse - **wexta xwe bûn** gîrîmîyîgî
gîbî olmanak - **wexta 1-)** ye zarîmîz, za-
rîmî gelmemîş olîk (yek) - **ye** xapandîmî
bûn (harîmî) omînde petende olîlmînak
(yek) - **yê** xapandîmî ye kîmtî belîmîde -
xem e derî degîl! - **xema** (yekî) ye lîç um-
rîmîndî degîl - **xerab e** fîrîna degîl (veya fîrînî
saxîlmîz) - **xweyî** (an jî **xwedî**) gîrîmî (an
jî **sîzê**) **xwe bûn** sozîmînî erî olmanak

ne... ne g l. **ne...** ne (hem... hem karşıtlı) * **ne**
zava ne bîkîkî ne gelîmî ne olmanî 2 ne **te** (îs-
tekî kîpî ye bîncîrî durîmîlardî) * **eger** ne
mîn ne jî te. îkîlîlî bîr vî tîştî nekîra wîha
nedîbû ne sen re ben. hu ye karîstîsîyîdîk
boyle olmanî 3. **ne...** ne tîkî sîfar veya sîfa:
durîmîyîdî olar îkî kelîmîmî başîna geldî-
ğînde. îkî karîmîmî orîtalîmîzî uçîncî bîr
karîmîmî olîtîrî) * **ne** **gerîmî** ne jî **ser e** ne sî-
cak ne seğîk - **arvane** kî **kîm** - **yekî** zêde
ne eksîk ne fîzîlî - **as** dîyewaze - **kula**î yeîm
îstîmîz, su îstîmîz (cîde tutulmîsî hîç bîr
kîlîfîte mal almîyanî) - **baş** - **xerab** ne îy-
re kîdî, **erîs** yekîrî - **hî** (yekî) **bûn** - **bî** (te)
bûn yurîmîmîzî tekî olmanî, uğîrsîzîmî bîr-
olmanî - **bî** **hîlîmî** mar - **bî** **qehîra** sar ne se-
tanî gîrî ne kulîvîlîlîyî okî - **bî** **kîrî** **dîştî** **tê**
- **jî** **bî** **kîrî** zîrîmî **tê** tavîsanî boku gîbî (ne ko-
kar, ne bulîs rî - **bî** **kuştînî** **tê** - **bî** **hîştîmî**
tê yenîrî (ya îdî yenîrî) yunîrî gîbî degîl,
kendîstîyle başî çûkîlmîyîyîyî durîmîdî olîr
~ **bî** **mîn e**, ~ **bî** **le** ye erîlî kale olmanî, pîr-
kîmî davîtanîmî, tîkîmîmî, aldîrîş olmanî -
bî **mîn e** **û** - **bî** **le** ye erîlî olmanî, pîşîmî
dîvîtanîzî, ne aldîrîş olmanî - **bî** **vî** **karî** -
bî **vê** **ze** **rarê** aldî gî apes îrkîtîyîgî korîbîgî-
yî dîğînemîz - **bî** **xwe** ye - **bî** **hevalan** **Re-**
vîrîyî **dîvîlîh** malînî yarîmaz olmanî, kendî-
sîrîne faydasî olmanak - **bîdîlî** **dîwan** - **jî** **jî**

wan biñinla ahnuka yuz. ahda la soz ver-
meye gelmez - **bist** - **kebab** re ya yansin ne
kebab - eih e - war e ne oda van ne ocak -
cuh e - war e, la ku bim li wé me ne re de ak-
şain orada sabah - çira ji koran re - dâhil
ji keran re ne kure çik re de sağın davul -
dafa ye - haba ye seriyekî bîreda ye la-
şında ne anasî olmuş ne de babanî olmuş. ba-
şibos büyümüş - deng e, - beng e ne sen ne
soda - destê (wîl digilîjê - ji qeweta (wîl)
eli ermez giçû yalmez - di dînan an, - ji
qûna xwe biñin wan kîpekî yalan pîre le
ku kur - dîz im - kûz im ne toyleyan ne biy-
leyim kundin gibiyim - dîzwe - dîde heva-
lan genî dîke dîlovêje newalan ne kerde?
yer ne başkar na yedirin. çîrûlûp çîpe nar
antamanda ler deyim - dîxwlu gelvazan ne
dîdîm hevrazan ne şeytan gör ne kulwa-
laha oku - elenî - seleniya (yekî) ne zehz ne
uliche - em bûn bûk û - ji em li keran si-
war bûn guvey olma k ama kapi dîşina
hekledik (zaly yolu ile) - em li mezelan e.
- hetu ku em xewnan bibînim al gaymedim
ki ahayan - ez li mezelan tazadim - ku ez
xewnan bibînim sarimnak zamanî: ki ağı-
zan kalsan, çiğ yurmedim ki karmî ağırsu
- gündü bîştin - bajar ne altin bîrkimaz ne
îştîna - hed e - hesah e hesah ye çîk tsay-
lamayacak kadar çok. sayısız - hilanîn -
danîm 1) bir dediğin iki etmemek 2) çit çî-
kılmamak. sesim çıkmamak 3) söz koni-
su hile etmemek - hilanîn û - ji danîm tru
ne hilanin ne danin - hilimîn - ji kûlîmîn çit
çıkarmamak * mîrîk kete hundî, ne hilîmî
ne ji kûlîmî adam işen güdî çit çıkarmadi -
hilimîn - kûlîmîn ağzından çit çıkarmak,
güç çıkarmak. tek kelime etmemek *
mîrîk ew çend pê de çîrîya bîrîye ne hilî-
mî ne kûlîmî adam e kadar ona bîrîp çî-
güç çit çıkard - bilîne - deyne söz ko-
nusu hile yapma - ji mîrîk û - ji dîr ve u-
zakîna yok udar - ji te hîs - ji me pis tan ji
deng) kapatalim, meseleyi hiç eselemeyle-
lim - jima kemokî - fediyokî ne herkesê gu-
len ne de derkesten çekene kadu lazim. an-
lazırında bir deyim - kafi yetersiz - kura
(wîl) digilîjê meriy - zerara (wîl) tavşan
boku girî ne kokar ne bulasî - kor ket -
hîz çîrîya şuki hiç lar şey olmasu gihî -
kerelî - perekî dî mala (wîl) de tûne oki
li mi bir pûrî - kûmî - zêde 1) ne eksik ne
fazla 2) eşrafî çamî ağıyarî namî - malî-
kî - bi hulekî herkesim tenecesi kapalı kîy-
ar - malî bike ji kûrê çê re-hike ji kûrê
verah re ne iyî evlân ne de kutû olana ev
bark yapmamak lazim. antamanda bi deyi mî
- malî pîr - gerdên - eşîr fazla mala gerek
yok, antamanda bir deyim - me jê ye - bre
pê pê anasini eşek kovulmuş - mîlî jê ye -

mîlî pê ye keyif benim koy Melawet ağarın
- qene - xerub 1) ne iyi ne kötü 2) meç u-
zaklar yukundan - qetciyê bi dînan re bi-
kin - ji xerabiye almaka yuz, ahda la soz
vermeye gelmez - rîç hoye - şop biçûbî la
yok. luştar delî yok. ne im var ne belîjî -
rokkîr û - pîva k kûlî kûrîme - sawan û - ji
pawan jê re tûne hîfîn hanosî burtaş olma-
mak - serî hûn ne bîmî ucu bucağı olmanak
(veya görülmemek) * ew destê ku ne serî
bîmî û ne ji bîmî ucu bucağı olarıyan ova-
lar - serî hebûn - ji bîmî ucu bucağı olma-
mak (veya görülmemek) * ew destê ku ne
serî û ne ji bîmî heme ucu bucağı olmayan
ovalar - serî lîştin - bîmî ne altın buakmak
ne ucunu * em hîngî gerîyan me ne serê
hîşer hîşt ne bîmî gere doluşa serîmî ne al-
tın buakmak ne üstünü - serî ye - bîmî ye 1)
ucu ortas: belî o mamak (iş için) - şekîrê
Şarîb - ji rûyê kîreb ne Şarîmî ne şekîrî ne
Arabîm zekîci (veya yûzî) - şeytan bîlûne
- ji lenet lê hîne ne şeytanî gör ne de kul-
vullaha oku - şîy - şîy ne şîş yansin ne
kebab - tehl - şîrîm ona şecerî - tê avîtin
- ji tê fîrîmî anan alîmaz satîmaz satîlmaz
- tê bîştin - tê kuştin atsan alîmaz satîmîz
satîlmîz - tîr kîr - hêlîm da paşîn kîmîse
olmak - xan dîke - kerab dîke ne aq bîr-
îr ne de rok - xew - hew uyku durak (ynk
veya uyku ne dî bilmeden) - xwe ji dîrê dî-
ke - ji nûzgeştê hemî lîşî ya hem de Muse'ya
memnan etmek - xwe - xweş pis pis

te (Dİ) b ha (soru bildirir) * tu hatî ne? gel-
diñ ha?

neadîl *ad* adalesiz

neadîl *in* adalesizlik

neadîrînet *ad* yarıdici olanayan

neahengî *ad* uyumsuz

neahengî *in* uyumsuzluk

neal *ad* kavgaçı

nealî *in* kavgaçlık

neallîgî *ad* 1. tarafîz 2. bağlantısız (herhangi

bu bloka bağlı olmayan devlet)

neallîgî *in* 1. tarafîzsîzlik 2. bağlantısîzsîzlik

nealoz *ad* çelîpîlî

neanî *zaw* deve kuşu

neanî *n* ser eynê xwe lîbîk renk vermeme (ve-
ya rengini helî etmemek), bozluğa verme-
mek

neanî *n* ser xwe lîbîw renk vermeme (veya
rengini belî etmemek), çaktırmamak

neaqîl *fevîd* akil dışı, gayîmî akli

nearam *ad* istikrarîz, karışıklık

nearamî *n* istikrarîzlik, huşursuzluk

neardîzî *ad* paydaş

neason *ad* rahatsız (sıkıntı, tedirginlik veyen)

neasonî *ad* uluğanüstü, anomal, olağan dışı,
fevkalade

neşayibün *tr* anormallikane
 neşayi bün *lgh* anormalleşmek
 neşayikrijin *tr* anormalleştrine
 neşayi kirln *lgh* anormalleştrinek
 neşayifti olağanüstülük, anormallik
 neşüde *tr* huzursuz
 neşüdeji *tr* huzursuzluk
 neşükere *nö* 1. bellisiz 2. anlayılmaz, gayri va-
 zih
 neşyünkili *tr* şerbetsiz (yula vb. hayvanla-
 rın sokmasına karşı şerbetsiz olmayan)
 neşyl *tr* yavaş, sülâhiz
 neşyl *tr* hızlı
 neşyili *tr* (haksız) h - karjı haksız: k etmek
 nezarededil *tr* takimler
 nezawer *tr* hursuz
 nezahet *tr* yekşeker
 nebudayi *tr* burmasiz
 nebalix *tr* kendini bilmez
 neban (I) *nö* 1. görünmez 2. bilinmez 3. giz
 neban (II) *nö* 1. nişik olmayan 2. yavrusunu
 emzirmeyen hayvan
 nebanek *nö* gökük nebanek
 nebanek *nö* gökük nebanek
 nebanek *nö* 1. nişik olmayan 2. yavrusunu
 emzirmeyen hayvan
 nebanekti *nö* 1. nişik olmayan 2. yavrusunu
 emzirmeye
 nebanekti bir nebanişi
 nebani *nö* 1. görünmezlik 2. bilinmezlik
 nebay *nö* 1. kötü (iyi karşı) 2. kötü (hüce gir-
 meyeni) 3. kötü (uz, yetersiz) * xebateke ne-
 bay küti bir celânê 4. fero (şayder üzn, is-
 tanilen ve gerekir mîtelikte olmayan) *
 xwendekureke nebay e fero bir öğrenci 5.
 kötü, sapık - çübün küti olmak (olunsuz
 öi-dünün olmak)
 nebayi *nö* konuk - kirlin konuk etmek (veya
 kütlük yapmak)
 nebat *tr* /bi nebat, biki
 nebatat *nö* peşan
 nebatil *nö* cebeli, haksiz
 nebatiki *nö* bükimsi
 nebe *nö* sakin * nebe ku nezwey bel çakin has-
 ta olmsen' - - çok çok, hiç olmsa * nebe
 nebe em de herin çok çok bir gidiniz
 nehakar *nö* suçlu
 nehakarî suç
 nehiled *nö* 1. bilimsiz 2. cahil
 nehiledî *nö* 1. bilimeme 2. cahillik
 nebe nebe *nö* çok çok, hiç olmsa * nebe nebe
 em de herin çok çok bir gidiniz
 nebera *nö* 1. gerçek olmayan 2. eştari (gerçek
 olmayan)
 neberbauer *tr* güvenilir
 neberbauerj *nö* güvenilirmezlik
 neberbiçay *nö* 1. sevilik (söyk kimsey) * mirin
 vekî neberbiçay söyk bir adam 2. soyut
 neberbiçaybün *nö* sonuklaşma

neberbiçay bün *lgh* sonuklaşmak
 neberbiçayî *nö* sonukluk
 neberbihâr *nö* 1. geçimsiz, hırlic: * xalrove-
 kü neberbihâr e geçimsiz bir insan 2. ya-
 zısiz (yersiz davranışlara karşı haksız e-
 lanlari gelmeyen kimsey) - bün geçimsiz ol-
 mak
 neberbihâr bün *nö* geçimsizleşme
 neberbihâr *nö* *lgh* geçimsizleşmek
 neberbiçerî *nö* geçimsizlik
 neberçuvi *nö* görünmez
 neberfehmî *nö* anlayışsız, dilsizleşmiş, zanasiz
 neberfehmî *nö* anlayışsızlık, dilsizleşmişlik, i-
 zansızlık
 nebergda *nö* /nef geçimsiz
 nebergkiri *nö* ciltiz, ciltlerimeş olan
 neberhey *nö* dağınık, düzensiz
 neberhevi dağınıklık, düzensizlik
 neberhetkiri *nö* derşimsiz
 neberketî *nö* üzülmemiş olan
 neberples *nö* sorumsuz, sorumlu olmayan,
 gayri mesul
 neberplesane *nö* sorumsuzca
 neberpişyarane *nö* sorumsuzca
 neberplesî *nö* sorumsuzluk
 neberpişki *nö* sorumsuzca
 neberpişyar *nö* sorumsuz
 neberpişyarane *nö* sorumsuzca
 neberpişyarî *nö* sorumsuzluk
 neberpişyarîkü *nö* sorumsuzca
 nebes *nö* yetersiz, gayri kâfi
 nebesulî *nö* yetersizlik
 nebebün *nö* yetersiz
 nebesbün *nö* yetersizsizlik
 nebesî *nö* yetersizlik
 nehewî *nö* nebevî (Hz. Muhammed ile ilgili,
 Hz. Muhammed'e ilişki)
 nehewşandî *nö* bağışlanmamış, afflanmamış
 nehewşandî *lgh* bağışlanmamış, afflanmamış
 nehewşandî *nö* bağışlanmamış, afflanmamış
 olan
 nehextyar *nö* mutsuz
 nehextyarî *nö* mutsuzluk
 nehez *nö* 1. yılmaz 2. yavuz
 nehezîlün *nö* 1. yılmazlaşma 2. yavuzlaşma,
 yavuzlanma
 nehez bün *lgh* 1. yılmazlaşmak 2. yavuzlaş-
 mak, yavuzlanmak
 nehezî *nö* 1. yılmazlık 2. yavuzluk
 nehedestêwe *nö* bağimli
 ne hi dentê xwe lîlê *lgh* bağimli olmamak
 ne hi dilê xwe *tr* /k keriba, zoraki
 ne hi diya xwe bînê *lgh* 1. kerkênin teki ol-
 mak, ötek teki olmak 2. bî üz, olmak
 neblîbêbat *nö* geçimsiz
 neblîbê harî *nö* geçimsizlik
 nehjengam *nö* yersiz, uygunsuz, ulumsuz
 neblîhengamî *nö* yersizlik, uygunsuzluk, ulu-
 mşebetsizlik

nebihengam *bir* nebihengam
 nebihengam *bir* nebihengam
 nebihisti *nd* duyulmuşluk, duyulmuşuz, işitilmişlik, işitilmişiz
 nebihizyar *nd* duyarsız
 nebihizyari *m* duyarsızlık
 nebihirbat *nd* görünmez
 nebihirbari *m* görünmezlik
 nebişik *nd* şüphesiz
 nebişik *m* şüphesizlik
 nebişün *nd* 1. sağl kış 2. verimsiz
 nebişün *m* 1. sağlıksızlık 2. verimsizlik
 nebikarbar *nd* kullanışsız
 nebikarbari *m* kullanışsızlık
 nebikays *nd* 1. tuhaf, tahası eksik 2. raguik pejmürde 3. sağlam, ayıklanmış olmayan
 ne bi keys büik *şbe* 1. tuhaf biri olmak, tahası eksik olmak 2. sağlam papuç olmamak * jünikeke ne bi keys bü sağ hat papuç olmayan bir kadındı
 nebikâr *nd* beceriksiz
 nebikârholi *nd* 1. yaramaz, faydasız 2. beceriksiz
 nebikâr hatibün *m* beceriksizlik
 nebikaykiri *nd* belirsiz, belgisiz, belirsiz
 nebikaykiri *m* belirsizlik, belgisizlik
 nebî *nd* kü (kışkırtılmayan)
 nebî *nd* cinsi sapık
 nebî *nd* cinsi sapıklık
 nebîserüwe *nd* bağışlı
 ne bi serü we bün *şbe* bağışlı olmak
 nebîser *nd* 1. hayırsız 2. hayırsız yaramaz
 nebîser bün *şbe* bağışlanarak (kışkırtılmayan) duyulmuş, kışkırtılmamış * dawlya vi karri nebîser e hen bu isim sonunu bağışlanıyordun
 nebîserarşî *nd* masraflı
 nebî *nd* sorun
 nebî (II) *m* nebî, peygamber
 nebî (III) *m* 1. ilâhi 2. yalan (uydurma, gerçeği olmayan) ~ kirin I) ilâhi etmek 2) yalan etmek (veya uydurmak) ~ lî bün ilâhiye uğramak ~ lî kirin (bur ne) ilâhi etmek ~ lî (yekî) kirin (birine) ilâhi bulanmak ~ pî de aîlî (k. ilâ) ilâhî bulanmak ~ pî de hatin ilâhiye uğramak
 nebî (IV) *k* 1. sakın, denle * nebî ku tu devê we vekî ha, de ya nemayê hê serê te agzîmî acayîmî deme, çek fena olursun ~ bu sakın ha!, zihar * nebî ha, tu malê nefîroşê sacîmî ha, evî salmayîsin ~ vî sak n sak kî, sakî ha!
 nebîk *nd* sorun
 nebîker *nd* 1. kar, karacı, mülleri,
 nebîkerî *m* çiftçilik, karacılık
 nebîkîrin *m* ilâhi etme
 nebî kirin *şbe* ilâhi etmek
 nebî lî kirin *şbe* (birine) sara çalmak
 nebîna (II) *nd* madde

nebîna (II) *nd* ana, gömmez, kol
 nebîrudî *m* işitlik, görünmezlik, koku
 nebîruyî *m* imâlik, görünmezlik
 nebî pî de hatin *şbe* ilâhiye uğramak
 nebîronî *m* aşırılık
 nebîronîkirin *m* aşırılık
 nebîronî kirin *şbe* aşırılık, aş yemek
 nebîrû *nd* 1. anlayışsız, düşüncesiz, izansız 2. bilinçsiz (kendî fikrîliğini eleştirmeli bir biçimde sezmiyen)
 nebîrûne *k* 1. anlayışsızca, düşüncesizce, izansızca 2. bilinçsizce
 nebîrûnî *m* 1. anlayışsızlık, düşüncesizlik, izansızlık 2. bilinçsizlik
 nebîrûwer *nd* 1. anlayışsız, düşüncesiz, izansız, idraksız 2. bilinçsiz (kendî fikrîliğini eleştirmeli bir biçimde sezmiyen)
 nebîrûwerî *k* 1. anlayışsızca, düşüncesizce, izansızca 2. bilinçsizce
 nebîrûwerî *m* 1. anlayışsızlık, düşüncesizlik, izansızlık 2. bilinçsizlik
 nebîzîkî *nd* 1. desis (hırsız) şeyden tiksinti, yent
 nebîzî *nd* çek dayak vurma olan
 nebîyâşîrî *nd* boyasız (boyâ süzümüemiş, boyalanmamış olan)
 nebîzîz *nd* bulut
 nebîzî *m* 1. 200 milyon dîbe lî zîrdiyon nabî oluler ilâhiye uğrayubîr sağ ulanlar de-ğîl arlamîz bu deyim
 nebîkîr *nd* 1. karacı
 nebîkarî *m* çiftçilik, karacılık
 nebîün *m* 1. çekilmemiş olan 2. olumsuz
 nebîün *şbe* 1. çekilmemiş olmak 2. olmamak * tu beycar malî serî antik çekilmîyorsun! ~ lî bînî *m* 1. yokluk (yalnız kışkırtı) 2. masraflılık
 nebîyî *m* 1. ulanmış görülmemiş 2. ulandık
 nebîzî *nd* sorun
 necar *nd* 1. mangon, mülger hırsız ve ki her casî kışkî çek e defîl (kîl) arşî dengeli) hırsız ya deve ya deveci (yo deve üstündeki hırsız)
 necarî *m* mangonluk, ulgencilik
 necax *m* mangon
 necazîlî *nd* sayısız
 necedewî *nd* masraflı
 necet *nd* 1. Necî *nd* taş
 necetîkirin *nd* ciltsiz, ciltlenmemiş olan
 necerbez *nd* beceriksiz
 necerîzî *m* beceriksizlik
 necerîbez *nd* beceriksizlik, mubaretsiz
 necerîbezî *m* beceriksizlik, mubaretsizlik
 necdî *nd* ciltiz olmuyan, gayri cuklî
 necdîwez *nd* 1. faksiz 2. meceriksiz, belli bir niteliği olmayan
 necdîwezî *m* 1. faksizlik 2. meceriksizlik, belli bir niteliği olmama durumu
 necîrandin *m* yontma (taş veya tahta oymak)

necirandîn *lîgh* yontmak (taş veya tahta yontmak)
 necirandî *rd* yontulu
 necirîn *m* yontulma
 necirîn *lîgh* yontulmak
 necis *rd* pis (kendisinde kir veya pislik olmasına rağmen bazı sebeplerden dolayı iğrenilen) * ew penêr necis e, mişk kemarên wê xwarine o peywr piştir, keparzarîna fare yemîş
 necisandîn *m* pisletme (iğrenilecek duruma getirme)
 necisandîn *lîgh* pisletmek (iğrenilecek duruma getirmek)
 necisbûn *m* pisletme (iğrenilecek duruma getirme)
 necis bûn *lîgh* pisletmek (iğrenilecek duruma gelmek)
 necisbûyîn *m* pisleniş
 neciskirin *m* pisleme
 necis kirin *lîgh* pislemek (iğrenilecek duruma gelmek)
 neciyawaz *rd* 1. farksız 2. nec renksiz, belli bir niteliğe olmayan
 neciyawazî *m* 1. farksızlık 2. nec renksizlik, belli bir niteliği olmama durumu
 necizühendikiri *rd* ciltsiz, ciltlenmemiş olan
 necib *rd* 1. necip, soylu 2. necip, temiz (ahlâk-ça lâkessiz, nezih)
 necilakiri *rd* ciltsiz, ciltlenmemiş olan
 necilakiri *rd* ciltsiz, ciltlenmemiş olan
 neculkîf *rd* sürülmemiş (toprak)
 necûs *rd* pis (kendisinde kir veya pislik olmasına rağmen bazı sebeplerden dolayı iğrenilen)
 neçak *rd* kötü (iyi karşıtı)
 neçakî *m* kötülük
 neçanabur *rd* ekilmeyen (toprak)
 neçandî *rd* ekili olmayan * axa neçandî ekib olmayan toprak
 neçar *rd* 1. neçar, çaresiz, hiçre 2. âciz, güçsüz * kalekî neçar âcîz bir ihtiyar 3. mecbûr, edesiz, neçar, ister istemez ~ bûn 1) neçar olmak 2) mecbur olmak ~ kirin mecbur etmek mecbur ~ muq 1) neçar kalmak 2) mecbur kalmak -î (iştakî) kirin (birini) mecbur kılmak
 neçarane *ê* 1. çaresizce 2. nezarane
 neçar bûn *m* 1. neçar olma 2. mecbur olma
 neçar bûn *lîgh* 1. neçar olmak 2. mecbur olmak
 neçarçovekîrî *rd* çerçevesiz (çerçeveye geçirilmemiş veya işine alınmamış olan)
 neçarêkî *rd* kaşın lüzum
 neçare *m* tuzak (yaşar hayvanlarını yakalamaya yarayan araç veya düzen)
 neçarî (I) *rd* mecburi
 neçarî (II) *m* 1. çaresizlik, hiçarelik 2. mecburiyet

neçarî *m* mecburiyet
 neçarkirin *m* mecbur etme
 neçar kirin *lîgh* mecbur etmek
 neçarmaq *m* mecbur kalmak
 neçar man *lîgh* mecbur kalmak
 neçerandî *rd* 1. hükümsüz 2. çekimsiz
 neçerçevêkîrî *rd* çerçevesiz (çerçeveye geçirilmemiş veya işine alınmamış olan)
 neçevandî *rd* 1. hükümsüz 2. çekimsiz
 neçevandibûn *m* çekimsizlik
 neçevandîf *m* çekimsizlik
 neçê *rd* 1. kötü (iyi karşıtı) * çelemekte neçê kûrî bir kalem 2. kötü (hoşa gitmeyen) 3. kötü, leca (davranışları toplumun ahlâk anlayışına uymayan) 4. değersiz, mayız
 neçêbûn *m* hoşa gitme (iyi ve değerli niteliği yitirme)
 neçê bûn *lîgh* bozulmak (iyi ve değerli niteliğini yitirmek)
 neçêkîrî *rd* 1. yapılmamış 2. yapılmaması, tamamlanmamış olan (yapılabilecek tamamlanmamış olan) * zanîyê neçêkîrî tamamlanmamış ev
 neçêrî *m* kötülük (enalik ~ kirin fenalık etmek)
 neçêyane *ê* neçerane
 neçeyî *m* kötülük
 neçivr *rd* kasar
 neçoçeqê *rd* 1. âzensiz, kaba saba 2. kaba sebrîleş
 neçûn her hev *lîgh* 1. kıyaslanmamak 2. birbirinden denge olmamak, birbirine yaklaşılmamak, birbirine göre olmamak
 neçûn serî *lîgh* güdükleşmek, sonuç vermiş olmak
 nedabeshkar *rd* bölünmez
 nedabeshkarê *m* bölünmezlik
 nedabeshkar her nebabeshkar
 nedaduyê *rd* kılıcı (kullanılmamış)
 nedadîf *m* adaletsizlik
 nedagirtî *rd* baş, doldurulamaması olan
 nedan *m* vermeme ~ û mestendîn aniden olmak
 nedan gortî *lîgh* ketim olmak
 nedan kirin *lîgh* 1. yaptırmamak 2. yasaklamak
 nedar *rd* yoksul, fakir
 nedarî *m* yoksulluk, fakirlik
 nedawetkîrî *rd* davetsiz (davet edilmeden) olmak
 nedawî *rd* 1. kavruk (kurumuya giriz girmek) * kancên nedawî kavruk elbaseler 2. *m* rûmî (kurultulakî)
 nedawîbûn *m* 1. tepserme 2. soruşma (çarın kurumuya başlamak)
 nedawî bûn *lîgh* 1. tepsermek 2. soruşmak (çarın kurumuya başlamak)
 nedawîbûyîn *m* 1. tepserme 2. soruşma (çarın kurumuya başlamak)

medawîf *m* kavrukluk
 medaxwazbat *mf* ağlımsız
 medaxwazbarî *m* razâbelsizlik, istenilmeme
 medegel *mf* basiretsiz
 medegeli *m* basiretsizlik
 medelîhar *mf* 1. geçimsiz 2. su geçimez
 medelîharî *m* geçimsizlik
 medeqamûî *mf* aşsız (tiket)
 medeqdâqî *mf* noktasız, bekersiz
 neder *bw* nezer
 nederhaxhar *mf* geçersiz
 nederhaxhabûn *m* geçersizleşme
 nederbasbat *bûn* bîgâ geçimsizleşmek
 nederbasbatî *m* geçersizlik
 nederbasî *zâd* geçimsiz * lükere nederbasî
 geçimsizlik
 nederdihâr *mf* geçimsiz * mirvekdî nederdihâr
 e geçimsiz bir insan - bûn geçimsiz
 olmak
 nederdihârbûn *m* geçimsizleşme
 nederdihârî *bûn* bîgâ geçimsizleşmek
 nederdihârî *m* geçimsizlik
 nederdeklî *mf* dalgısız (renk)
 nederdîbar *mf* dokunulmaz
 nederdîharî *m* dokunulmazlık
 nederdîbelâ *mf* tutandı
 nederdîbelâvî *m* tutanlık
 nederdîhakar *mf* beceriksiz
 nederdîhakarî *m* beceriksizlik
 nederdîbikâr *mf* beceriksiz, maharetsiz
 nederdîbikârî *m* beceriksizlik, maharetsizlik
 nederdîduyî *mf* elverişsiz
 nederdîdîlî *mf* ikidarsız (kudû olma güç ol-
 mayıcı)
 nederdîüglîrî *mf* izinsiz
 nederdîürstendî *mf* izinsiz
 nederdîüryarî *mf* izinsiz
 nederdîmandî *mf* damgasız
 nederdîndâr *mf* borçsuz, hırcu olmayan kimse
 nederdîndârî *m* borçsuzluk
 nederdîndârî *m* borçsuzluk
 nedîjwar *mf* çekimsiz, meşakatsiz
 nedîlîclî *mf* etketsiz, gönülsüz (zâr olmayan)
 nedîlîğes *mf* neşesiz
 nedîlîkês *mf* çarçavar
 nedîlîlîvaz *mf* cazibesiz
 nedîlîsoz *mf* 1. sadakatsiz 2. vefasız, hakikatsiz
 nedîlîngî *m* 1. sadakatsizlik 2. vefasızlık, hakik-
 atsizlik
 nedîlîşa *bw* nedîlîşad
 nedîlîşad *mf* 1. mutsuz 2. neşesiz
 nedîlîşadhûn *m* mutsuzlaşma
 nedîlîşad *bûn* bîgâ mutsuzlaşmak
 nedîlîşadî *m* mutsuzluk
 nedîlîşayi *m* 1. mutsuzluk 2. neşesizlik
 nedîlîşewat *mf* duyğusuz
 nedîlîşewş *mf* 1. hoşnutsuz 2. neşesiz
 nedîlîşewşî *m* 1. hoşnutsuzluk 2. neşesizlik -ya
 xwe nişan dan hoşnutsuzluk getirmek

nedîr (I) *bw* aziz
 nedîr (II) *m* adâk
 nedîrûlî *mf* âkîşiz, dikîlfmemiş
 nedîwê *mf* istenmeyen kimse
 nedîyar *mf* 1. belirsiz 2. meçhul, belirsiz, bilin-
 meyen 3. gizli (niteligi anlaşılmayan, bilin-
 meyen) * hêzên nedîyar gizli kuvvetler 4.
 wî belirsiz, ıphân 5. otada (yampınarlarda)
 nedîyarî *m* 1. belirsizlik 2. meçhulük, belir-
 sizlik 3. wî belirsizlik, iphamlık
 nedîyatkîrî *mf* belirtsiz, belgusiz
 nedîyatkîrî *m* belgusizlik
 nedîbar *mf* görülmek, görünmeyiş
 nedîm *mf* yakışıklı
 nedîubat *fehd* soyut
 nedîubarî *fehd* soyutluk
 nedîvî (I) *mf* nâdide
 nedîvî (II) *zâd* 1. görünmüş 3. görülmeden 2.
 görülmedik, görülmemiş, görüp - görin
 heft ü niv e kesip atmak, kestirip atmak - jê
 re hatin olmus (veya pişmiş) armut gaba elji-
 re düşmek - heft ü niv kesip atmak, kesti-
 rip atmak - fu çîna dibêjî heft ü niv abuci
 kebeci piya yêde son qeci? -o dir oglu olmuş
 kalkıp çikünü kesmiş
 nedîweder *mf* saydamsız
 nedîwederî *m* saydamsızlık
 nedurî *mf* 1. dürist olmayan 2. hazuk (cihaz
 x, m)
 nedurî *mf* riyasiz
 nedûrendîş *mf* 1. basiretsiz 2. sağgörüsüz
 nedûrendîşî *m* 1. basiretsizlik 2. sağgörüsüz-
 luk
 neeclîbandin *m* 1. beğenmemiş 2. beğenmezlik
 neeclîbandin *lgr* 1. beğenmemek 2. beğenme-
 zlik (küçünmemek, hor görmek) * kûşî jl
 qalîkê ku jê derketîye neeclîbandîye eweiv
 yumurtadan çıkmış kabuğunu beğenmemiş
 neeclîbandî *mf* beğenilmemiş olan
 neeclîlîn *m* ilîh olmasına
 neeclîlîn *bîgâ* iflah olmanlık
 neeclîrî *mf* alledilmemiş olan
 neeclî *mf* yetersiz
 neeclîlîhûn *m* yetersizlik
 neemeliyatkarî *mf* amelîyatsız, amelîyat olmu-
 müş olan
 neendaze *mf* 1. ölçsüz 2. meçhulatsız, ölçsüz
 neeseblî *m* kesimsizlik
 neewledar *mf* güvensiz
 neewledarî *m* güvensizlik
 neexlaqî *mf* gayri ahlâkî
 neeyan *mf* belirsiz
 neeyarî *m* ayarsızlık
 neeyarkîrî *mf* ayarsız (suat, makine vs. için)
 nef in yarur çayda * nefa wî jl malûata wî re
 tîne ve nîsîne faydası yok
 nefanî *mf* 1. bilâyîşiz 2. bilâşesiz
 nefama *mf* 1. anîşesiz 2. bilâşesiz (kendi et-
 kînlîgîni elestemeli bir biçimde sezmeven)

mefannatî *m* 1. anlayışsızlık 2. belirsizliklik
mefarq *m* nöfaka, geçimlik
mefehma *nl* 1. anlayışsız, düşüncesiz, varsız
 2. ferasetsiz 3. bilmeyiz
mefehmâne *f* anlayışsızca, düşüncesizce, izah-
 sızsca
mefehmatî *m* 1. anlayışsızlık, düşüncesizlik, i-
 zansızlık 2. ferasetsizlik 3. bilmeyizlik
mefehmbur *nl* anlaşılmaz
mefehmburî *m* anlaşılmazlık
mefehmber *nl* anlayışsız, düşüncesiz, varsız
mefehmberî *m* anlayışsızlık, düşüncesizlik, i-
 zansızlık
mefehmdar *nl* anlayışsız, düşüncesiz
mefehmdarane *f* anlayışsızca, düşüncesizce
mefehmdarî *m* anlayışsızlık, düşüncesizlik
mefel *zn* yassa (Trifolium)
mefela derewîn *hobûd* tiftik
mefela sêpelik *bur* nefela sêpelik
mefela sêpelik *hobûd* üçgül, tiftik (Trifolium)
mefeqe *m* 1. nöfaka (geçimlik) 2. *buq* nöfaka 3.
 uzer zahire ~ dan (yekî) nöfakaya hâşlamak
mefer *nl* nefir, ez
meferrin *nl* zovil taske: sırtından olmayın
 kimse)
mefes *m* 1. nefes, soluk 2. nefes (sigara, pipe u-
 cürken: ice çekilen duman) * *mîn* *xwest* ku
 ez nefesek li *caxareyê* bîlîn sigaradan hic
 nefes almak isledim ~ dan soluk vermek ~
 dan *û* *stendin* nefes almak, soluk alıp ver-
 mek ~ *girtin* nefes almak, soluk almak ~ *lê*
 çikin nefesi kesilmek ~ *çikandin* uzer saqç
 almak ~ *lê* *xistin* nefes çekmek ~ *stendin*
 soluk almak ~a (yekî) çikin 1) nefesi kesil-
 mek, hıçırmaq 2) saklamak, barlamak ~a
 (yekî) *dî qûma* (yekî) *de* derketin kicandin
 solukmak ~a *payîn* san nefes ~a *payîn* dan
 san nefesini vermek ~a (yekî) *sekinin* nefes-
 i durmak
mefesçikîn *nl* nefes kesici
mefesçikînyî *nl* nefesi kesilmiş, soluk solugu
 kalmış olan
mefesçikîn *nl* nefes kesici
mefesdan *m* soluk verme, nefis
mefesdan *lgh* soluk vermek
mefesdar *nl* nefesi
mefesgirani *nl* üstünlük
mefesgirani *hobû* zengin
mefeslandin *m* çatal görmek (bir şeyi net
 görmek)
mefeslandin *lgh* çatal görmek (bir şeyi net
 görmek)
mefesîh *nl* anlaşılmasız, gayri vazın ~ *zeber* dan
 üstü kapalı konuşmak, bilmese gibi konuş-
 mak
mefesîhî *m* 1. anlaşılmasızlık 2. aykırılık
mefestonekî *nl* dolaysız (yol)
mefesker *nl* dolaylı, indirekt
nefr *nl* korkak

neflandîn *m* olgunlaşmaktır, ağacın meyvele-
 rinin düşmesi
neflandîn *lgh* olgunlaşmaktan ağacın meyve-
 lerinin düşürmek
neflqandîn *m* şişirme
neflqandîn *lgh* şişirtmek
neflqîn *m* şişirme
neflqîn *lgh* şişirmek
neflroybar *nl* satılmaz
neflî *mawên* yadama, nefî
neflî *m* 1. nefîy (sürgün (sürgün etme) * *neflî* *ji*
 bi *mîn* *bûhê* *lîstekî* *wekî* *mîrîpê* *sürgün*
 benim için öüm gibi bu şey ulmuştu 2. sür-
 gün (bir kimşenin sorulduğu yer) (yekî) ~ *ci-*
 hekî *kîrîp* (bir yerde) kaşiyete mamur edil-
 mek
neflûbîn *m* sürgün olma
neflûbîn *lgh* sürgün olmak
neflûbûyî *nl* sürgün olmuş olan
neflûbûyîn *m* sürgün olmuş
neflûkrîn *m* nefyete, sürgün etme
neflî *kerîp* *lgh* nefyetelemek, sürgün etmek
neflîkrî *m* sürgün edilmiş olan
neflîr *m* 1. nefî: (boyunuzdan vapılan bir tür be-
 ru) 2. *mek* boru borazan (ufleyerek çalınan
 pedesiz çalgı)
nefltram *m* 1. nefes, savaşa katılan halk gücü 2.
 nefesberlik
neflzek *zawê* 1. olumsuz 2. çalınmış
neflzekî *zawê* olumsuzluk
neflret *m* nefret * *neflreta* *mtî* *je* *re* *par* *e* *ona*
 nefret m büyük ~ *je* *girtin* *neflret* uyandır-
 mak ~ *kîrîp* *neflret* etmek
neflretane *f* nefretçe
neflretkîran *m* nefret etme, öğrenme
neflretî *kîrîp* *lgh* nefret etmek, öğrenmek
nefltî *m* 1. sleng 2. lazet okuma 3. sözcük say-
 ma ~ *kîrîp* *lazet* okutmak
nefltî *lgh* nefî
nefs *m* 1. nefis (üz varlık) * *ji* *bo* *ku* *nefsa*
canê *xwe* *zelas* *bêke* *ew* *kuştine* *kendi* *nef-*
sin *kuştimac* için onları öldürmüş 2. nefis
 (insanların yeme içme gibi aldatıcı, umutlu lu-
 mu) ~a *xwe* *kuşt* *kîrîp* *nefsin* *kuştirmek* 3.
 uzer boğaz (iyiceceği, içeneği bağlanan kuc-
 se) * *pênc* *nefs* *li* *mala* *me* *hene* *bi* *z* *an* *evde*
 beş boğaz var 4. uzer boğaz (yolcu içme) *
hevalê *mtî* *yekî* *ku* *andiyê* *nefsa* *xwu* *je*
 arkadaşın boğazına dükün birdir 5. KŞİ.
mtî *nefs*, nefes (uzun varlık) * *li* *mtî* *çar* *nef-*
sên *din* *je* *hene* *evde* *dort* *nefes* *daba* *var* *
cu *pênc* *nefs* *li* *virê* *hene* *bu* *di* *kaş* *varîz* 6.
 kibir, büyüklük * *çî* *nefsê* *li* *serê* *je* *ne*
 kadar da kibir tahîhî 7. *lîpkîst* * *ew* *bi* *nefs*
 e *o* *aynî* *lîpkîst* ~ *hemû* *kes* *lê* *lîpkîst* *ne* *he-*
mû *kes* *yetne* *çime* *dîyaye* *hekes* için ge-
 çeridit, ayrun yapılmamak lazım ~ *pê* *girtin*
 aq *güzlü* *lgh* tutmak ~a *canê* (yekî) *kahur*
bûn (bu) çok nazık olmak ~a *Firewî* *bû-*

yuk kibir → (yekî) jê re serdest bûn (bir il keçdi nefsa ne hakim elmanak → (yekî) kirandin (burin) ala tutnat → (yekî) mezîn bûn kurumlu eimak → (yekî) pê girtin ne gozluluğa tutmak → (yekî) jê besekinîn nefsi ne hakim elmanak → xwe bi xwe ra gectin nefsa ne hakim olışek → xwe ke kirin nefsi ne korelmek → a xwe mezan karin bo bürlermek → a xwe şikandin nefsi ne korelmek

nefsaniyet *n* nefsanîyet

nefsani *n* nefsanî

nefsbîlîk *n* nefis 1. alçak gönüllük, mütevazî 2. kibirsiz, kurumsuz (kurumlu olmayan kimsa)

nefsbîlîkî *n* 1. alçak gönüllük 2. kibirsizlik

nefsbîllînd *n* nefis kibirli

nefsbîllîndî *n* kibirlik ~ kibir kibirlik yapmîk

nefsîk *n* ne gözlük, gözün ne nefsa ne düşkün, şikempervîr

nefsîkî *n* ne gözlülük, nefsa ne düşkünlük, şikempervîrlük

nefsîkî *n* ne gözlülük, nefsa ne düşkünlük, şikempervîrlük

nefsîyat *n* nefsiyat, psikoloji

nefsî *n* nefis evlatlık, üvey evlat

nefsmezîlî *n* nefis arzî, kurumlu, kurumlu

nefsmezînatî *n* kibirlik, kurumluluk ~ kibirli (bir şey yapmayı) nefsa ne yulmînmek

nefsmezîlî *n* kibirlik, kurumluluk ~ kibir kibirlik yapmîk

nefsmezweş *n* hanîle

nefsmezweşbûn *n* bebek beklemek

nefsmezweş bûn *n* bebek beklemek

nefsî *n* nefis

nefsîk *n* ne gözlük, gözün ne nefsa ne düşkün, şikempervîr

nefsîkî *n* ne gözlülük, nefsa ne düşkünlük, şikempervîrlük

nefsîqanîlî *n* nefis nefsa ne düşkün

nefsîqanîk *n* 1. nefsa ne düşkün 2. duygulu, meri duygulu ~ bûn 1) nefsa ne hakim olmanak 2) duygulanmak

nefsîqanîkî *n* 1. nefsa ne düşkünlük 2. duygululuk, meri duygululuk

neft *n* 1. nefî 2. nefî (neft) yağı 3. petrol

neftîraş *n* nefî petrolcü, petrol satan

neftîger *n* nefî petrolcü (imal edent)

neftî *n* nefî

neftî bûn *n* nefî nefîleşmek

negatîf *n* 1. negatif, olumsuz 2. *n* negatif, olumsuz (bir şeyi inkâr eden, net özelliği olmayan) 3. *n* negatif, eksi (sıfırdan küçük, bunda eksi işaretli bulunan sayı) 4. negatif (negatif film)

negatîfî *n* negatiflik

neğbet *n* kırık, pis

neğbetseylî *n* sikkimsiz

neğnehban *n* nefis nâbetî

neğnehbani *n* nâbetçilik

neğnegaz *n* 1. nakânsîz, olumsuz 2. olumsuz

neğnegazbûn *n* nakânsîzleşme, olumsuzlaşma

neğnegaz bûn *n* neğî nakânsîzleşmek, olumsuzlaşmak

neğnegazbüymî *n* nakânsîzleşme, olumsuzlaşma

neğnegazî *n* nakânsîzlik, olumsuzluk

neğî *n* nefî geçişiz

neğîrandî *n* nefî geçişiz

neğîrani *n* nefî geçişiz

neğîrdîşî *n* nefî geçişiz

neğîreki *n* gereksiz, boş, ansuz

neğîreki *n* gereksizlik, özumsuzluk

neğîrebûz *n* nefî geçişiz * lîkera neğîrebûz geçişiz bul

neğîre *n* nefî keyfîz, neğîre

neğîrebûmî *n* 1. keyfîz alma 2. keyfîzlik, neğîzlik

neğîhîjî *n* nefî şaşılma

neğîhîştî *n* nefî şaşılma, olumsuz, olumsuzlaşmış (şeyveler için)

neğîrîkî *n* nefî dolmuş 2

neğîranîbûnî *n* nefî değersiz, kıymetsiz

neğîranîbûnî *n* değersizlik, kıymetsizlik

neğîrîftî *n* nefî değersiz, dolmuş

neğîrîngî *n* nefî önemîz, ehemîyetîsiz

neğîrîngîbûnî *n* önemîzlik

neğîrîtî *n* nefî önemîzlik

neğîrîtî (I) *n* nefî kapalı almaya, ortusîz (kapı, pencere için)

neğîrîtî (II) *n* nefî önemîz

neğîvîrî *n* nefî önemîz (yedîklerini kolay sîndîrmeyen)

neğîvîrî *n* hazîrîzîk

neğîvîrî *n* önemîz

neğîvîrîndî *n* nefî önemîz (haya sîzîlmemiş, boyulmamış olan)

neğîvî *n* nefî önemîz, meşkûl

neğîvîdelî *n* nefî önemîz

neğîvîrîkî *n* nefî önemîz, gubîlememiş olan

neğîvîrî *n* nefî önemîz, değîşîmeyen

neğîvîrî *n* 1. değîşîmez, sabîl (değîşîmeyen) 2. *n* nefî sabîl

neğîvîrî *n* değîşîmez, sabîl (değîşîmeyen)

neğîvîrî *n* değîşîmez, değîşîmeyen

neğîvîrî *n* değîşîmez, sabîl

neğîvîrî *n* 1. önemîz, gayî meşkûl * meşkûl neğîvîrî *n* önemîz mallar 2. değîşîmez, sabîl (değîşîmeyen)

neğîvîrî *n* önemîz, isabetsîz

neğîvîrîndî *n* 1. önemîz 2. önemîz olmayan

neğîvîrîndî *n* önemîz

neğîvîrî *n* önemîz

nequrivandî *rd* nuymsur
 nequrivandibûn *m* uyaksuzluk
 nequrûzêkî *rd* puzûsîz, duru (ten)
 nequrav *rd* 1. rûsîz, yurûlmaz 2. sîndirîmî zor olan
 neh *m* 1. dokuz (9, IX) 2. *rd* dokuz fîskêzden bu artîk) ~ delî beş on * dî civîmê de em tevî hev neh delê kes hebîn toplanîda beş on kîşî vardi hatîlan; dîha önceden de olana yenîsîde hatîrlatmak ~ li ser dahîan ~ê (yekî) danîh ser dehên (ên dîn) mîrîncîmek ~ê te jî li ser dahîan he serîn de alacagîn o'sun
 nehjal (I) *ber* newal
 nehjal (II) *m* nehî
 nehîam *m* necezul
 nehame *m* dokuzluk
 nehani *rd* grîhî
 nehur *h* gundûzleyî
 nehurî *rd* gundûzlu çokula gundûz gîden, yanî li olmayan öğretîjî
 nehawendî *rd* nehîwî
 nehberkî *m* dokuz ebebî olan ve duvar susu olarak ta kullanîlan bir sus esyasî
 nehberk *m* dokurcu, tokurcu, dokuz taş
 nehberkî *rd* sarîmsîz
 nehêk *rd* kûrbîn bayramîna dokuz gün kalî tuçulan dokuz gûnlük oruç
 nehêlul *rd* 1. haram 2. uvey * apê nîin ê nehêlîl uvey sîwîmî
 nehêlîstî *rd* çarûksîz
 nehêlketî *rd* başarsîz
 nehêlketîbûn *m* 1. başarsîz olma 2. başarsîzlik
 nehêlketî bûn *lîgh* başarsîz olmak
 nehêlketîbûyî *rd* başarsîz olmuş, başarmamîş olan
 nehêlketîbûyî *rd* başarsîz oluş
 nehênî *rd* dokuzuncî
 nehêncîm *rd* hepîncîs olmayan
 nehêncîre *rd* heterojen, türdes olmayan
 nehêndî *h* istemeden
 nehêmin *rd* dozuzuncu
 nehênebî *rd* dokuzar
 neheng (I) *m* 1. kalîrîmî 2. devîkorkunc, çokîrî ve olağanüstî güçlî masal yînarîjî
 neheng (II) *rd* zînkî balîna (Balîna mistîyelus)
 nehêq *rd* haksîz (davasî, îktîsî, dîvanesî, dîşîncî) deîgî ve yenîde olmayîn) * dî vî tîştî de hevêlê wê nehêq e hu îşte arkadaşînî haksîz ~ nîîm haksîz hîlmîk
 nehêqî *m* haksîzlik * jî ber vê nehêqîyê bû xwê ~ kete apîr hu haksîz gî karşı kopurdu ~ kîrîn haksîzlik etîmek
 nehêqîkîrîn *m* haksîzlik yapîma
 nehêqî kîrîn *lîgh* haksîzlik yapîsîk
 nehêqîfî *m* haksîzlik ~ kîrîn haksîzlik etîmek
 nehêrêto *rd* haram olmayîn
 nehêrî *rd* başarsî, şîmînak
 nehêzahkîrî *rd* hesapsîz, hesap edilmemîş olan

nehêzahkîrîne *h* hesapsîz, plansîz
 nehêzas *rd* duvarsîz
 nehêzasbûn *m* duvarsîzlaşma
 nehêzas bûn *lîgh* duvarsîzlaşmak
 nehêzasbûyî *rd* duvarsîzlaşma
 nehêzasî *m* duvarsîzlik
 nehêzasîkîrîn *m* duvarsîzlaştırma
 nehêzas kîrîn *lîgh* duvarsîzlaştırmak
 nehêshandîn *m* 1. hesap etmeme 2. hesaba katmamî
 nehêshandîn *lîgh* 1. hesap etmemek 2. hesaba katmamak
 nehêshî *m* haşarlık
 nehêshok *rd* haşar, şîmînak
 nehêshokî *rd* haşarsî
 nehêshokîbûn *m* haşarlaşma
 nehêshokî bûn *lîgh* haşarlaşmak
 nehêstewer *rd* duvarsîz
 nehêstewerbûn *m* duvarsîzlaşma
 nehêstewer bûn *lîgh* duvarsîzlaşmak
 nehêstewerbûyî *rd* duvarsîzlaşma
 nehêstewerî *m* duvarsîzlik
 nehêstewerîkîrîn *m* duvarsîzlaştırma
 nehêstewer kîrîn *lîgh* duvarsîzlaştırmak
 nehêstyar *rd* duvarsîz
 nehêstyarbûn *m* duvarsîzlaşma
 nehêstyar bûn *lîgh* duvarsîzlaşmak
 nehêstyarbûyî *rd* duvarsîzlaşma
 nehêstyarî *m* duvarsîzlik
 nehêstyarîkîrîn *m* duvarsîzlaştırma
 nehêstyar kîrîn *lîgh* duvarsîzlaştırmak
 nehêş *rd* baygîn, çarûksîz
 nehêşbûn *rd* bakîşîmsîz
 nehêşbûnî *rd* bakîşîmsîzlik
 nehêşdemî *rd* asenkron
 nehêşdîrîv *rd* bezaşîmsîz
 nehêşlîrîvî *rd* bezaşîmsîzlik
 nehêşlemî *rd* eşlemesîz
 nehêşkîrî *rd* sîmetrîsîz
 nehêşnê *rd* bakîşîmsîz
 nehêşnêrî *rd* bakîşîmsîzlik
 nehêşnêrîtî *rd* bakîşîmsîzlik
 nehêşîlîn *rd* bezaşîmsîz
 nehêşîlînî *rd* bezaşîmsîzlik
 nehêşta *rd* 1. denk olmayan 2. *rd* bakîşîmsîz asîmetrîk
 nehêşta yî *rd* bakîşîmsîzlik, asîmetrî
 nehêwecî *rd* gereksîz, lîzîmsîz - ye gerek yok
 nehêwecî *m* gereksîzlik, lîzîmsîzlik
 nehêz *rd* sevîmsîz
 nehêzî *m* sevîmsîzlik
 nehêja *rd* 1. değersîz, kıymetsîz 2. değersiz, naçîz 3. kalîtesîz
 nehêjabûn *m* 1. değersizlik 2. kalîtesîzlik
 nehêjarî *m* 1. değersizlik, kıymetsîzlik 2. kalîtesîzlik
 nehêlî *m* engel
 nehêlîmî *rd* dîngîn olmayan, istîkrarsîz
 nehênî *rd* neçîsîz, rutubetsîz

nehên *rd* gizli, giz 2. *fehîm* gizem
 nehênîyî *rd* gizemsel
 nehênî *rd* 1. giz, gizem, sır 2. *rd* gizemli 3. *rd* gizli, saklı 4. *rd* illegal, gizli * rûxistîna
 nehênî illegal örgüt
 nehênîdar *rd* gizemli
 nehênîlî *w* gizlilik, muammalık
 nehênîlîrîn *w* saklıma
 nehên kirin *lîgh* saklamak
 nehêrsbûyî *rd* efsesiz, efselerle menîş (kimse)
 nehêrsok *rd* hirsiz, sinirsiz
 nehêrsokbûn *w* sinirsizlik
 nehêrsokî *rd* hirsizce, sinirsizce
 nehêrsogî *rd* hirsiz, sinirsiz
 nehêsan *rd* rahatsız (sakıntı, tedirginlik veren)
 nehêsanîrî *rd* kalâğırsiz
 nehêvîlî *rd* eğîmsiz
 nehêvîjîbûn *w* eğîmsizlik
 nehêvotî *rd* eğîmsiz
 nehêvotîbûn *w* eğîmsizlik
 nehêvotîlî *w* eğîmsizlik
 nehêge *watîn* dokuzgen
 nehî *w* fayda, yarar
 nehîdar *rd* faydalı, yararlı
 nehîdarbûn *w* faydalanma
 nehîdar hûn *lîgh* faydalanmak
 nehîgan *ber* newgen
 nehîfandî *w* faydalandırma, yararlandırma
 nehîfandî *lîgh* faydalandırmaq, yararlandırmak
 nehîfîn *w* faydalanma, yararlanma
 nehîfîn *lîgh* faydalanmak, yararlanmak
 nehîfînî *w* saklama
 nehîfînî *lîgh* saklamak
 nehîk *w* dokuz -ê ser dehkên tîrretî fihîş kavane
 nehîkîrandî *rd* ezdesiz
 nehîndî *rd*ler geveze (çenesi düşük)
 nehîndîrî *w* gevezeliçî çenesi düşüklüğü
 nehîng *ber* neheng
 nehîş *rd* baygın, kendinden geçmiş olan - ketim 1) bayılmak, kendinden geçmek 2) şursuz yatmak, şurunu yitirmek
 nehîş *rd* 1. baygın 2. şurunu yitmiş ~ 1) baygınlık geçirmek 2) şursuz yatmak, şurunu yitirmek
 nehîştelî *w* baygınlık geçirme
 nehîş ketin *lîgh* baygınlık geçirmek
 nehîştî *w* 1. bırakılma 2. alıkoyma
 nehîştî *lîgh* 1. bırakılmak 2. alıkoymak *
 apê mîa behêrêhûm behsa Stembolê dîlêr, medîhîştî kû bayê jînê wânê xwe hîxwe jîncî mîcîmîad, yêr îstîribal dan hîsîsederek babîna yemegînden alîxoyuyordî ~ behîna (hîştêkî) herîna (yekî) koklanîrmak (hîr vermîmek) ~ devê (yekî) pê hûm koklatîrmak (hîş vermîmek) ~ gotîna bî ber gotînê xîstî (bîrîna) lîfa bağıtmak, lîkîrdîya boğmak - xeta hatîna seşê ustûre tox koklatîrmak

nehîstî *rd* dikkatsiz
 nehîstîbûn *w* dikkatsizlik
 nehîşyar *rd* ayırmaz
 nehîşyarî *w* ayırmazlık
 nehîye *w* 1. nahîye 2. *erdîn* nahîye, kuşak (yer yüzünün beş bölümünden her biri)
 nehîyeya germê *rd* sıcak kuşak
 nehîz *rd* sevimsiz
 nehîzî *w* sevimsizlik
 nehîb *rd* 1. çaputcu, yağmuru 2. *w* kekko, dik-kunkü
 nehîdar *rd* kullanışlı * xanîyekî nehîdar kullanışlı bir ev
 nehîledar *rd* 1. hâletsiz 2. çunîrsiz
 nehîlet *rd*bir hasır
 nehînbûyî *rd* alıkm olmayan
 nehîndî *rd* (r kalî: okunur) sır saklamayan
 nehîlî (I) *rd* nemîz (toprak için)
 nehîlî (II) *w* 1. mî taş 2. yapalardî işlenîmedîş îrî taş
 nehîleyî *rd* irice taş
 nehk (I) *ber* 1. nehur (Cicer aristatum) 2. nolot (bu bitkinin yuvuluk kısmı)
 nehk (II) *w* elâ
 nehkevr *w* dokuzcu, dokuz taş oyucu
 nehkû *rd* nahatlı
 nehî lîbî *rd* dokuzlu (dokuz parçadan oluşan, içinde dokuz parça bulunan)
 nehîmendî *rd* dokuzlu (üzerinde dokuz işaret bulunan iskambil kâğıdı vb. için)
 nehîrandî *rd* eğîmsiz
 nehînelî *rd* dokuzar
 nehîrî *rd* çok dayık yetîşî olan
 nehîr *w* 1. ezevî bitnek 2. tîrnok (tuzak bevesi) -ên (yekî) hatîm (tun jî kîşîna) tîrnokları uzatmak
 nehîperîşk *w*argo tîrnok pençe
 nehîplîk *n* 1. argo tîrnok 2. pençe, yarıcı boy - Van tîrnokî
 nehîpîrandî *w* tîrnoklama, tîrnoklanmak
 nehîpîrandî *lîgh* tîrnoklamak, tîrnoklanmak
 nehîpîrî *w* tîrnoklanma, tîrnoklanma
 nehîpîrî *lîgh* tîrnoklanmak
 nehîplîkî *w* pençeleme, tîrnoklama
 nehîp kîrî *lîgh* pençeleme, tîrnoklanmak
 nehîpîrîşk *w*argo tîrnok pençe
 nehîrevî *rd*ler tîrnok, şîştî
 nehîrevî *w* tîrnokluk, şîştîlik
 nehîs *rd* 1. haşarı, yaramaz, argo, kuduruk * ez dîzarokîya xwe de yekî pîr nehîs bîtîme çocukluğumca çêk haşarı bîrsîyîştîm 2. şîrnok 3. alîcan, uçarı (ele avoca şîgnaz) 4. haylaz, hayta - bîkî 1) yaramaz olmak 2) şîrnok olmak 3) ağîcanlaşmak
 nehîsbûn *w* 1. yaramazlaşma, kudurma 2. şîrnoklanma, haylanma 3. ağîcanlaşma, uçarılaşma
 nehîs bûn *lîgh* 1. yaramazlaşmak, kudurmak 2. şîrnoklanmak, haylanmak 3. ağîcanlaşmak,

uçarlaşmak 4) haylazlaşmak
nehîstü-yûn *m* 1. yaramazlaşma, kuduruş 2. şımarış, haylazlık 3. afacanlaşma, uçarlaşma
nehîstü-yâne k 1. yaramazca 2. şımarık kişi 3. afacanca, uçarca 4. haylaz, hayta
nehîstü *m* 1. hayırlık, yaramazlık, kudurluk 2. şımarıklık 3. afacanlık, uçarlık 4. haylazlık, haytalık
nehîstü *m* yaramazlık ~ kirin 1) yaramazlık yapmak 2) şımarıklık yapmak 3) uçarlık etmek 4) haylazlık etmek
nehîstûn *m* 1. yaramazlaşma, kuduruş 2. şımarıma, boylaşma 3. afacanlıya, uçarlıya
nehîstü bûn *lâğh* 1. yaramazlaşmak, kudurmak 2. şımarık, hayranmak 3. afacanlaşmak, uçarışmak 4) haylazlaşmak
nehîstürin *m* 1. hasarlaşma 2. şımarıca 3. uçarlaşma
nehîstürî *lâğh* 1. hayranlaşmak 2. şımarımak 3. uçarlıştırmak
nehîş *m* tenesür
nehîşmê *m* gaykler kırkıntıda üçbir zaman oluyacak şey için söylenir
nehîşî *m* naşî
nehîşî *m* naşî
nehîtk *m* a. m. vats.
nehîtor *lâğh* leğvî
nehîvî *m* heleşlik
nehîvîwê *rd* beceriksiz, maksatsız
nehîwewê *m* beceriksizlik, maksatsızlık
nehîwêkûf *m* denk olmayan
nehîwî *m* narîv, cümle bilgisi
nehîwêl *m* deksan (D. XG)
nehîwîran *m* müddümda, terennüm
nehîwîrandîn *m* müddüma, terennüm etme
nehîwîrandîn *lâğh* müddümak, terennüm etmek
nehîwîrîn *m* müddümda, terennüm etme
nehîwîrîn *lâğh* müddümdak, terennüm etme
nehîwî *rd* algan, gışık, kısve
nehîmî *rd* bilmez kişi ~ bûn bilim dışı olma
nehîmîbûn *m* hîm dışı olma, bilmezlik
nehîsan *rd* insanıyetsiz
nehîsanî *m* insanıyetsizlik
nehîrdî *rd* gayri iradî
nehîspatkîrî *rd* ispatsız, rantsız
nehîzîglîrî *rd* uzunsuz
nehîzîstendî *rd* uzunsuz
nehî *hac* nihd
nehîdat *rd* sığıklık
nehîdêrî *m* sâdık
nehîdevan *hac* nihdevan
nehîdî *hac* nihdî
nehîes *rd* pûn
nehîesî *m* pûnluk
nehî *rd* tulu, normal
nehîhatî *rd* 1. başsız * xwendekareke
nehîhatî başsız bir öğrenci 2. beceriksiz 3. zayıf (bilgi yönünde yeterli olmayan) * niyosteyekê nehîhatî zayıf bir öğrenci

nehîhatîbûn *m* 1. başsızlık 2. beceriksizlik
nehîyî *rd* u. h. h. d. k. normallik
nehîbê *rd* unutulmaz ~ hîm unutulmaz olmak
nehîbîrî *rd* unutulmazlık
nehîdîl *rd* 1. içtenliksiz, içtensiz, samimiyezsiz 2. yaramaz, yapay, sabit (tesit olmayan) * kema nehîdîl sabîe gûlîş ~ û can şerîfê kîz
nehîdîlê *rd* içtenliksizlik, içtensizlik, samimiyezsiz
nehîdîlê *m* içtenliklilik, içtensizlik, samimiyezsizlik
nehîdîlî *m* 1. içtenliklilik, içtensizlik 2. nêş yapma ekle
nehîdîlêcanî *rd* içtenliklilik, içtensizlik, samimiyezsizlik
nehîdîlêcanî *m* samimiyezsizlik
nehî jî hîmê k elinde olmayan
nehî jî hîmê bûn *lâğh* elinde olmayan
nehîhevî *rd* ayrı, farklı (ayrı olma)
nehîhevî *m* ayrılık, farklı k
nehîjî *rd* çepel katın
nehîjê *rd* sapık
nehî jî xwêlê re bûn *lâğh* a. m. v. arsız olmak
nehîjwewê *rd* 1. arsız, şımarık 2. yaramaz, şımarık
nehîjwewê bûn *lâğh* yaramaz olmak, şımarık olmak
nehîjwewê *m* 1. arsızlık, şımarıklık 2. yaramazlık, şımarıklık
nehîkî *rd* yetersiz, gayri kâfî
nehîkîbûn *m* 1. yetersiz olma 2. yetersizlik
nehîkîbûnî *m* yetersizlik
nehîkîfî *rd* yetersizlik
nehîkîmî (j) *m* fesahlik, olehis konuşma
nehîkîmî (H) *rd* ilkel, primitif
nehîkîmîrî *rd* baksız, mutsuz
nehîkîmîrî *m* baksızlık, mutsuzluk
nehîkar *rd* elinden bir iş gelmeyen kişi
nehîkara *rd* essiz
nehîkarî *m* erksizlik
nehîkîndest *rd* yetersiz, salâh yetsiz
nehîkîndestî *m* yetkizlik, salâhıyetlilik
nehîkîrêkê *rd* erksiz, nefussuz
nehîkêrî *rd* yardımsız yara, d-rhe
nehîkêrî *bûn* *lâğh* kabir olmak, yecikletini dışarı çıkarmamak
nehîkêkîrî *rd* evdileşenmiş olan
nehîkêkîndê *rd* alganlaşma
nehîkêpê *rd* kıyaslanmaz
nehîkes *rd* 1. nekis, emri 2. pîr 3. adı, boyağı, namert
nekesanê *rd* gayri şansı
nekesanêbûn *m* gayri şahılaşma, sığık dışı olma
nekesanê bûn *lâğh* gayri şahılaşmak, sığık dışı olmak
nekesanêkirin *m* gayri şahılaşma, kişilik dışı etme

nekesane kirin *fiğh* gayri şahsileştirmek, kişilik dışı etmek
 nekesani *mf* kişilik dışı
 nekessî bun *fiğh* pindirmek
 nekessî kirin *fiğh* gayri şahsileştirmek, kişilik dışı etmek
 nekessî (I) *mf* kişilik dışı
 nekessî (II) *m* 1. nekessîlik, cimrilik 2. piradlık 3. adilik, hayâzlık
 nekesside *mf* gayri şahsî
 nekessideyi *mf* gayri şahsî
 nekessileyiklirin *m* gayri şahsileştirme
 nekessideyi kirin *fiğh* gayri şahsileştirmek
 nekessiklirin *m* gayri şahsileştirme, kişilik dışı etmek
 nekessikiri *mf* gayri şahsileştirme, kişilik dışı etmek
 nekhevâr *mf* genç (bunla içün gelişmesini tamamlamamış olan) * ev dar hıca nekhevâr e melârin bu ağaç daha genç, kesmeyin
 nekewârliri *mf* ütülük
 nekessikiri *mf* düzensiz, tertipsiz (düzeni hazuk, karışık)
 nekêlhar *mf* kapırsız
 nekêfawes *mf* 1. hoşnutsuz 2. neşesiz
 nekêfawesi *m* 1. hoşnutsuzluk 2. neşesizlik
 -ya *awe niyan dan* hoşnutluğum getirmek
 nekêr *mf* eksiksiz, tam, eksik olmayan
 nekêr *mf* 1. beceriksiz 2. zıtlık, çalıyanın 3. yaramaz * iştêkî nekêr tîn e yaramaz bir durum yok
 nekêri *m* 1. beceriksizlik 2. ayıklık, çalıyanına 3. yaramazlık
 nekêrhaf *mf* 1. beceriksiz 2. elverişsiz 3. kul-fanışız 4. yaramaz, yurum olmayan şey
 nekêrhafbûn *m* 1. beceriksizlik 2. elverişsizlik 3. kul-fanışızlık
 nekêşandı *mf* tıpsız (artılmamış olan)
 nekêşî *mf* 1. helussiz 2. orada (yanışmalarda)
 nekêşî *mf* belussiz
 nekêşikiri *mf* belgirsiz
 nekêşiklirin *m* belgirsizlik
 nekêlîkêr *mf* kiltsiz (kilidlenmemiş)
 nekêlîkiri *mf* çapırsız
 nekêşandı *mf* 1. tıpsız (artılmamış olan) 2. çekimsiz
 nekêşândin *m* çekimsizlik
 nekêşândiri *m* çekimsizlik
 nekêşinok *mf* alussiz, çapırsız
 nekêşinokê *mf* çapırsızlık, çapırsızlık
 neka *fiğh* bel (bu tür hastalık) - lutanin hastalığı tedavi etmek ~ bün hastalığa tutulmak
 nekasan *m* delirana
 nekse *m* darbe (veriş, çarpış)
 nekîar *mf* nekîar, buluz
 nekubar *mf* kibiz olmayan
 nekulbekiri *mf* çapırsız (çapıkmamış yer)
 nekün *mf* delikare

nekumkunoşki *mf* gereksiz
 nekurdulınan *mf* del, Küstçe olmayan
 nekurduliri *mf* tıpsız
 nekurduliri *mf* çapırsız
 nekuspene *mf* kurumsuz, kasımsız (kurumlu olmayan kurse)
 nelazim *mf* gereksiz
 nelazimi *m* gereksizlik
 nelhend *m* nalbant
 nelhendî *m* nalbantlık
 nelhendxane *m* nal bahçesine
 nelim *mf* tepeli
 nelerzuk *mf* lıncımsız
 neler *m* lüç ~ lè anin lüçlenmek ~ lè barandın bir ne lüçet okumak ~ lè hel! nâlet olsun! ~ lè kibore şeytan gürsün yüzünü ~ lè hatin lüçlenmek ~ lè kirin burse lüçet okumas ~ è şeytan aksi şeytan ~ è şeytan kete nava wan aralırından kara kedî gecmek (veya oradan sarı kara kedi görmek)
 nelêhar *mf* nêletli
 nelêhar *mf* nêletli
 neluyli *mf* yalırsız
 nelê *mf* 1. gereksiz (uygulan) 2. gereksiz, uygunsuz 3. aykırı 4. uyumsuz
 nelêbûn *m* 1. gereksizleşme 2. uyumsuzlaşma
 nelê bûn *fiğh* 1. gereksizleşmek 2. uyumsuzlaşmak
 nelêkiri *mf* i yaramaz, işin elittirilmiş olan
 nelêkiri *m* gereksizleştirme, gereksiz sayma
 nelê kurtu *fiğh* gereksizleştirme, gereksiz saymak
 nelêti *m* 1. gereksizlik 2. aykırılık 3. uyumsuzluk
 nelêyi *mf* nêletli
 nelêzak *mf* kapırsız
 nelêkiri *m* gereksizleştirme, gereksiz hale getirme
 nelê kirin *fiğh* gereksizleştirme, gereksiz hale getirmek
 nelê amadê *awe bûn* *fiğh* kenilitle olmanak
 nelêhar *mf* 1. uygunsuz 2. uyumsuz 3. gerilimsiz, gergin olmayan
 nelêharbûn *m* 1. uygunsuzluk 2. uyumsuzluk 3. gerilimsizlik, gergin olmama
 nelêhar *mf* 1. uygunsuzluk 2. uyumsuzluk
 nelêbet *mf* öntesiz (kapı, pencere, v.b.)
 nelêcih *mf* 1. uygunsuz, yersiz 2. yakışsız
 nelêcih *m* 1. uygunsuzluk, yersizlik 2. yakışsızlık
 nelihay *mf* 1. düzensiz, tertipsiz 2. düzensiz (büyük kusur) 3. dağınık (kendi ve düşüncelerine karşı olmayan) * vè gavê ez pe li hev tin şu anda kalıca çok dağınık 4. keyfîsiz, hasta 5. ulkâf, dengersiz, zafıcan olan, tahlası evêk (ruh sağlığı yanında olmayan) * ev keşik yêke nelihay e bu kız dengersiz budi 6. şırsanlı (düzeni olmayan, güven verici olmayan) 7. gergin, sıkı 8. uyumsuz, uyumsuz 9. biçimsiz, kalıpsız 10. der-

me çarma (yelişgüzəl toqlanmış, namlarınkı uyğunluk bulanmayan) 11. abraq (desənı ve öksisı bozük tulu vbi) 12. çirkın

nəlihevhün m 1. hası olma, keyifsiz olma 2. morajı bozük olma, gergin olma 3. ters (veya sol) tərəfindən kalkma, tuhafl olma 4. çirkın olma

nəlihev bün köv 1. hası olma, keyifsiz olma 2. morajı bozük olma, gergin olma 3. ters (veya sol) tərəfindən kalkmaq, tuhafl olma 4. çirkın olma

nəlihevhattı tı 1. kaba saba, kalıpsız, vıcıl halları kaba saba eñaq 2. çirkın 3. simetriaz

nəlihevherhili tı dolğıksız

nəliheviya teverri tı davranış bozıklığı

nəlihevi m 1. düzensizlik, tertipsizlik 2. düzensizlik (dağıntı olma) 3. dağıntılıq (kəndi) və düşüncələrni toparlanmayışınatı 4. keyifsizlik, hası olma 5. tuhaflıq, dengesizlik, tahtaz eksik olma (ruh sağlığı yerinde olmayan) 6. sarsantılıq (düzeni olmama, güven vermi olmama) 7. gərginlik, sınırlılıq 8. uyumsuzluk, uyusmazlıq * nəliheviya tuzi tı gollən söz və musiq uyusmazlıq 9. biçimsizlik, kalıpsızlıq 10. rəsmə çarja olma 11. çirkınlıq

nəlihevi m 1. düzensizlik, tertipsizlik 2. dağıntılıq 3. uyumsuzluk, uyusmazlıq 4. tuhaflıq, dengesizlik 5. gərginlik, sınırlılıq 6. uyumsuzluk, uyusmazlıq

nəlihevkeftı tı dolğıksız

nəlihevku tı tı uyusmayan, uyğun olmayan

nəlihevi m 1. düzensizlik, tertipsizlik 2. dağıntılıq 3. uyumsuzluk, uyusmazlıq 4. tuhaflıq, dengesizlik 5. gərginlik, sınırlılıq 6. uyumsuzluk, uyusmazlıq

nəli hişə vve bün köv 1. kəndinde alınmaq 2. dolğıqlığına gəlmək

nəli tı 1. uyusmaz, yakışık alınmayan 2. usulsüz 3. yalsız, gayri məşru (töreye, kanuna aykırı olma) 4. ters (uyğun olmayan, elverişsiz, münasibətsiz) 5. karanlıq (yasalara, cüelərə uyğun olmayan) * təkül kərən nəli tı vəbe karanlıq işləmə kərişmə 6. aykırı 7. cig (veysiz və yakışiksiz söz vəya davranış) – bün aykırı olmaq

nəli tı rə bün köv cig kaçınmaq (veya düşmək) * ev gollən tı nəli tı rə bün serir bu nozların cig kaçır

nəli tı m 1. uyusmazlıq, yakışık alınmaz 2. usulsüzlük 3. yalsuzluk, gayri məşru (töreye, kanuna aykırı olma davranışı) 4. terslik (uyğun olmama, elverişsizlik, münasibətsizlik) 5. aykırılıq 6. çığır (veysiz və yakışiksiz söz vəya davranış) – kərin çığır yapmaq

nəli v tı harekətsiz, sabit

nəli vək tı harekətsiz, sabit

nəli vve tı 1. keyifsiz, hası 2. tuhafl 3. kəndin-

də alınmayan 4. sersəm (bilinci və duyğuları zayıflamaş olma)

nəli vve bün köv 1. keyifsiz olmaq, hası olmaq 2. tuhafl olmaq 3. kəndindən olmaq

nəlixvətı m 1. keyifsizlik, hasınlıq 2. tuhaflıq 3. kəndində olmasına 4. sersəmlik (bilinci və duyğuları zayıflamaş duruma)

nəliyaq tı yakışiksiz, gayri lüyl

nəliülkü rı tı əvəsiz (balıq)

nəni m nən (havada bulunan su buharı)

nəni b 1. artıq, gayri (bunına boyu, sora, yeter * nəni tı artıq gəlmək 2. bir ədəd, lüçü zaman

nəni bün m kəlməni, tələmə

nəni bün m tükənmişlik

nəni bün m bəzəkisiz

nəni bün m bəzəkisizlik

nəni bün köv keçmək (bir şeyi bundan sonra yəni duruşunda olmaq) * nəni bün kəran dikim bəndən geçti, bu işlə artıq güşməni

nəni bün m hətət, iminlik

nəni bün m 1. kəlməni, hətət, tələmə 2. hətət, tükənmişlik, bəzəkisizlik (çox yorulma, gücsüz kəlmə) 3. sönmə, erimə (tükənmişlik, yox olma) 4. zayıflama (kilo kaybetmə)

nəni bün köv 1. kəlməni, hətət, tələmə 2. hətət, tükənmişlik, bəzəkisizlik (çox yorulma, gücsüz kəlmə) 3. sönmək, erimək (tükənmişlik, yox olma) * nəni bün ya jə rə, bə təkəli nəni bün tı kərişmə kəlməni tükənmişlik 4. zayıflama (kilo kaybetmək)

nəni bün köv gayri məkt

nəni bün köv 1. təmsilçilik 2. təmsilçilik (sarıcı olaraq bəzəkisizliyə mal satmaqla gəvələndirən və çığırılıqlı kəlməni olaraq çığırma yəni vətəndə məli olma) kərmə 3. delegat

nəni bün köv 1. təmsilçilik 2. delegat

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nəni bün köv kəlməni, tükənmişlik

nemelik *nl* insan yersiz
 nemelikçi *m* insanlıyetsizlik
 nemelikçilik *nl* zedesi
 nemes *m* saç kepeği
 nemesül *nl* sorumsuz
 nemesülî *m* sorumsuzluk
 nemes *m* pus (bir tür hafif sis)
 nemeşî *nl* puslu, pusarık
 nemeşrül *nl* gayri meşru
 nemezbût *nl* 1. mazbût olmayan 2. dengersiz
 kimsa
 nemêr *nl* 1. iktidarsız, puluc (cins gücü olmayan erkek) 2. hadım ~ kırılı 1) puluc etmek 2) hadım etmek
 nemêri *m* 1. iktidarsızlık, pulucluk, anarşi (erkekler cinsel güçsüzlüğü 2. hadımlık
 nemêrîkârî *m* hadımlaşma
 nemêrî kârin *lgh* hadımlaşmak
 nemêrî *m* iktidarsızlık, pulucluk
 nemikâm *nl* önemsiz, önemliyetsiz
 nemîşek *nl* erimi özelliği olmayan
 nemînkun *nl* imkansız, olanaksız
 nemînkâr *nl* gönülsüz
 nemînkârane *nl* gönülsüzce
 nemînkârî *m* gönülsüzlük
 nemîşate *nl* dikkatsiz
 nemîşatebûn *m* dikkatsizlik
 nemîş *nl* 1. ölümsüz (hic olmayan) 2. *neşî* ölümsüz (hic bulunmayacak olan) ~ neşî ne sağ ne olu ~ ü neşî (an ji neşî) ölümlü kalın arası durum
 nemîşad *nl* muvazir
 nemîşbûn *m* olumsuzlaşma
 nemîş bûn *lgh* ölümsüzlük
 nemîşbîyîn *nl* olumsuzlaşma
 nemîşî *nl* bir nemîr
 nemîşî *m* ölümsüzlük, ölmüzlük
 nemîşîkârî *m* olumsuzlaşma
 nemîrî kârin *lgh* ölümsüzlük
 nemîrîkârî *m* olumsuzlaşma
 nemîrî kârin *lgh* olumsuzlaşma
 nemîrov *nl* 1. insanlıyetsiz, münevveriz 2. zalim, gaddar
 nemîrovane *nl* 1. insanlıyetsizce, münevverizce 2. zalimce, gaddarca
 nemîrovî *m* 1. insanlıyetsizlik 2. *nl* insanlık dışı
 nemîrovî *m* insanlıyetsizlik
 nemîrî *nl* çepe
 nemîsîyan *nl* gayri Müslim
 nemîsoger *nl* kesin olmayan
 nemîsogerî *m* kesin olmama
 nemîş *nl* neşî
 nemîşer *nl* başarsız
 nemîşerî *m* başarsızlık
 nemîşerî *m* başarsızlık
 nemîşerî bûn *lgh* başarsız olmak
 nemîkûş *nl* nemî çekici
 nemî nemî *m* ham ham (çocuk dilinde)

nemîşî *m* nemîşer
 nemî *m* numara
 Nemîrî *nl* 1. Nemrut 2. nemrut, zulim (kötüleme sıfatı olarak) 3. ağır tipiz
 Nemsî *m* Nemçe, Avusturya
 nemîşeyn *nl* muvaziriz, belirsiz
 nemîşîm *nl* önemsiz
 nemîştemel *nl* fatihî bulunmayan
 nemîşkûn *nl* imkansız, olanaksız
 nemîşasîb *nl* uygunsuz, yersiz
 nemîşasîbî *m* uygunsuzluk
 nemîşasîbî *m* uygunsuzluk, yersizlik
 nemîştezâm *nl* düzeniz
 nemîşîfî *nl* müsat olmama, dikkatsiz
 nemîşîdî *m* elverişsizlik
 nemîştebet *nl* mütebet olmayan, geçersiz
 nemîştebetbûn *m* geçersizleşme
 nemîştebet bûn *lgh* geçersizleşmek
 nemîştebetî *m* geçersizlik
 nemîşî *nl* 1. nakış 2. örme (herhangi bir şeyi örme) * nemîşî dantelî (antel öreği)
 nemîş *nl* 1. yabancı, tanımayan 2. yabancı (belli bir yere veya kişiye özgü olmayan) * erbeyîş nemîşî vicînikarin parkî lûkin yabancı arabalar bulduğu park etmez 3. meçhul, belirsiz, bilinmeyen
 nemîşar *nl* *neşî* bilinmediği, bilinmeyen
 nemîşî *m* 1. tanımazlık, tanımayanlık 2. bilinmezlik, belirsizlik, meçhullük
 nemîşî *m* tanımayanlık
 nemîşîkârî *m* tanımayanlık, tanımayanlık
 nemîşîkârî *nl* adı belirsiz
 nemîşîdar *nl* ünsüz, şaşız
 nemîş *nl* samimiyetsiz
 nemîşî *m* samimiyetsizlik
 nemîşîk *nl* nazik olmayan, nezaketiz
 nemîşîkî *m* nezaketizlik
 nemîşîdar *nl* kullanışsız
 nemîşerhez *nl* *neşî* milliyetçi olmayan, milliyetsiz
 nemîşerhez *nl* *neşî* milliyetçi olmayan, milliyetsiz
 nemîşî *nl* nakış
 nemîşî *nl* bir nemî
 nemîşî *m* timak makası
 nemîşîbar *nl* sayut
 nemîşîbarî *nl* sayutluk
 nemîşîbarî *m* sayutluk
 nemîşî *m* 1. haya, ayıp 2. utanç
 nemîşî *nl* 1. ortusuz 2. örtüsüz (örtülmemiş) * serê jînkê yê nemîşî dîroya kadîmî ortusuz başı görünüyordu
 nemîşî *nl* 1. örtüsüz 2. örtüsüz (örtülmemiş) * serê jînkê yê nemîşî dîroya kadîmî örtüsüz başı görünüyordu
 nemîşî *m* *neşî*
 nemîşî *m* *neşî* (çocuk dilinde)
 nemîşî *nl* nakış
 nemîşî *nl* nizamsız (lüzûge uygun olmayan)

nenizambün *m* nizamsızlık (uzun zaman boyunca)
nenî *mf* nevîz, bibersaz

nenîqsanî *m* noksanîz

nenîqsanî *m* noksanîzlik

nenûma *mf* neçhul

nenûniyayî *mf* yepirînana

nenûk *mf* neyrak

nenûm *kişvîn* nesadum (kısaltması Nêd)

nenûjen *nenjen* jen *mf* nêd

neolîkîk *kişvîn* neolîk

neolîzîm *m* zîm *mf* olîzîm

neon *kişvîn* 1. neon (neon elementinin kısaltması: Ne) 2. ne' neon lambası

neoplazma *m* 1. neoplazma 2. bi' ur, neoplazma

neosta *mf* 1. urta elniyan 2. bawerîkîz

neostatî *m* 1. urta elniyan durumu 2. bawerîkîzîz

neozoik *kişvîn* neozoik

nep *m* nîzak - kirîn cırtalmak

nepak *mf* 1. kötü (ay kurtu) 2. kötü (korku, çekilme, zarar) * *nîkrov* de' jî ve *nîveta* wî ya

nepak *mf* çî *bîhêje?* onun bu kötü kısmına ne demek? 3. kötü (az, yetersiz) * *xebateke*

nepak kötü bir çalıma 4. kötü (kişi veya toplum üzerinde olumsuz etkileri olan) 5. kötü (arsan için) ayî niteliklere sahip olmayan, kötü davranmayı kendine huy edinmiş olan

6. fena, kötü (kişiler için istenilen ve gereken nitelikte olmayan) * *xwendekareke*

nepak e fena bir öğrenci 7. temiz olmayan, karlı

nepakhûn *m* kûpûleşme

nepak hûn *kişvîn* kûpûleşme

nepakî *m* 1. kötülük 2. fenalık, kötülük 3. fesad, bozukluk * *nepakîya* edaq olîk feskîd - *kirîn* 1) kötülük etme (veya kötüluk yapmak) 2) fenalık etme - *pî* kirin (harne) kötülük etmek (veya yapmak), kötülüğe bulunmak

nepalankirî *mf* sernersiz

nepalaxî *mf* istahsız, boşgusuz

nepan *mf* çî (başkalarının saklanması, mes-ture)

nepandîn (I) *mf* gizleme, saklama

nepandîn (II) *mf* urmalama, tırmalama

nepandîn (I) *kişvîn* gizlemek, saklamak

nepandîn (II) *kişvîn* tırmalanmak, tırmalanmak

nepandî (I) *mf* gizli, saklı, saklanmış olan

nepandî (II) *mf* tırmalanmış

nepaqî *mf* 1. temiz olmayan 2. kirli (ay başı dönüründe bulunan)

nepaqîjî *m* 1. temiz o mama 2. kirlilik

nepaqîjîbûn *m* kîrlenme (kadın ay başı olan)

nepaqîjî bûn *kişvîn* kîrlenmek (kadın ay başı almak)

nepaqîjîbûyîbî *mf* kîrlenîs (kadın ay başı alması)

neparxûnkirî süzülmemiş olan

nepaxûnkirî *mf* aşsız (birki)

nepax *mf* 1. bî, çî 2. koruk

nepaxer *mf* korukçu

nepaxerî *m* korukçuluk

nepaxî *m* aşkınlık

nepaxkar *mf* korukçu

nepaxkarî *m* korukçuluk

nepayîn *m* beklensizlik

nepetî *mf* 1. çîğ 2. çîğ (tenkler için) * sorê

nepetî çîğ kîrîna

nepetîrandîn *m* 1. kabul etmeme 2. emyîlanma

nepetîrandîn *kişvîn* 1. kabul etmemek 2. emyîlanmak

nepetîker *mf* duyarsız

nepetîkerbûn *m* duyarsızlaşma

nepetîker hûn *kişvîn* duyarsızlaşmak

nepetîkerbûyîbî *mf* duyarsızlaşma

nepetîkerî *m* duyarsızlık

nepetîkerkirîn *m* duyarsızlaşdırma

nepetîker kirîn *kişvîn* duyarsızlaşdırılmak

nepelaxî *mf* çûksûz, zedersiz

nepelaxîndî *mf* çûksûz, zedersiz

nepen *mf* gizli, sı 2. gizem

nependî *mf* 1. gizli, sı 2. gizemli 3. belirsiz

nependîkîrî *m* 1. gizleme, saklama 2. örtme-ye çalınma, boğma

nependî kîrîn *kişvîn* 1. gizlemek, saklamak 2. örtmeye çalışmak, boğmak * *bûyer* bî *bû*-yerêke dîn *nependî* kîrîn elayî başka bir o-layla boğdubîr

nepenîyî *mf* gizemsel

nepenî (I) *mf* çûksûz, saklı, masle

nepenî (II) *mf* 1. gizli, saklı (başkalarının gizlenen, gizli tutulan) 2. belirsiz 3. m giz, gizem, sı 4. kuşta, tenha, görünmeyen yer

nependîbûn *m* yitme, yitip gitme, gıdımaz olma

nepenî hûn *kişvîn* yitmek, yitip gitmek, gıdımaz olmak

nepenîdar *mf* gizemli

nepenîkirîn *m* 1. gizlenmek, saklanma 2. bir ku-ruş çekip konuşturma

nepenî kîrîn *kişvîn* 1. gizlenmek, saklanmak 2. bir keona çekip konuşmak

nepenî *m* gizlilik

nepetîş *m* çîrmîk

nepetîş *m* çîrmîk ~ *kirîn* cırtalmak

nepetîşkirîn *m* cırtalmak, tırmalama, tırmak-lama

nepetîş kîrîn *kişvîn* cırtalmak, tırmalanmak, tırmaklanmak

nepetîş *m* çîrmîk - *kîrîn* cırtalmak

nepetîşkirîn *m* cırtalmak, tırmalamak, tırmak-lama

nepetîş kîrîn *kişvîn* cırtalmak, tırmalanmak, tırmaklanmak

nepeswerdekiri *nl* eğilimsiz
 nepesendkirî *nl* onaysız, tasdihsiz
 nepesî *nl* çürüksüz
 nepetî *nl* çürüksüz
 nepeyîlî *nl* tamatsız
 nepeytandî *nl* tamatsız
 nepêgrî *nl* tiksiz
 nepêkan *nl* imkânsuz
 nepêkanbûn *w* imkânsızlaşma
 nepêkanbûn *lêg* imkânsızlaşmak
 nepêketibûn *w* uygunsuzluk
 nepêşkar *nl* hecemi (iş adı, mesleğinde ilerle-
 memiş olan)
 nepêwîstî *nl* gereksiz, lüzumsuz
 nepêwîstî *w* gereksizlik, lüzumsuzluk
 nepikî *nl* perçe, tırmak (yerk) - deranın yüzü
 gözü açılmak
 nepirandîn *w* cıvıllanma, cıvıllama, cıvık-
 lama, ırmalama
 nepirandîn *lêg* cıvıllanmak, cıvıllamak,
 cıvıllanmak, ırmalanmak
 nepîrîn *w* cıvıllanma, cıvıllama, ırmala-
 nma
 nepîrîn *lêg* cıvıllanmak, ırmalanmak,
 ırmalanmak
 nepîşî *nl* taviz
 nepîşkîmendî *nl* denetimsiz
 nepîşandûn *w* 1. sıvıtma 2. kabartma 3. pol-
 pohlanma, bahurleme 4. nec abartma
 nepîşandîn *lêg* 1. sıvıtmak 2. kabartmak 3.
 polpohlanmak, bôtblanmek 4. nec abartmak
 nepîşandî *nl* 1. şişik, şişkin 2. kabarık, kabart-
 lımsız 3. polpohlanmış 4. nec abartılı, abar-
 tılımsız olan
 nepîşandibûn *w* şişkinlik
 nepîxî *nl* 1. şişkin 2. kabarık
 nepîxîn *w* 1. şişme 2. şişme (vücudun bir yer .
 içine yabano, bu maddeden girmeyle veya
 başka etkiye girilme) 3. şişme (çok yemek
 yiyerek rahatsız olacak kadar doyuma) 4. ka-
 barmak, şişip kabarmak, şişirme 5. bahurle-
 me
 nepîxîn *lêg* 1. şişmek 2. şişmek (vücudun bir
 yer) içine yabancı bir maddenin girmeyle
 veya başka etkiyle girilmek) * ji ber girinê
 çavên wê nepîşîme aqlamaktan gözleri şiş-
 miş 3. şişmek (çok yemek yiyerek rahatsız
 olacak kadar doymak) 4. kabarmak, şişip
 kabarmak, tonunmak 5. bôtblanmek
 nepîyar *nl* şefkatsiz
 nepîyarî *w* şefkatsizlik
 nepîn *w* saklanma
 nepîn *lêg* saklanmak
 nepîrkî *bw* neprük
 nepîvandî *nl* düzgümsüz
 nepîvayî *nl* 1. olumsuz, olçü memiş olan 2.
 nec tartmaz, ilçüsiliz - goşîn sê çap gun
 daşnodan kecutî şoytenmez ~ nebûjîn sê
 çap gun raşnodan kemîlî şoytenmez

nepîkîrîn *w* ırmalama, ırmaklama
 nepîkîrîn *lêg* ırmalanmak, ırmaklanmak
 nepolîtkî *nl* apolitik
 nepokî *w* talim
 nepoxfiruz *nl*îzê hafızca (satan kimse)
 nepoxîlî *nl*îzê kalbecu,uk
 nepoxîlîndî *nl* kabarmak
 neprihandûn *w* ırmalanma
 neprihandîn *lêg* ırmalanmak
 neprûçkî *w* cıvıllık
 neprûçkî *w* 1. cıvıllık 2. tırmık (tırmak heresi)
 neprûçker *nl* ırmalayıcı
 neprûçkîrîn *w* ırmalama, ırmalama
 neprûçkîrîn *lêg* ırmalamak, ırmaklamak
 neprûçkî *bw* neprûçkî
 neprûnyûm *nl*îzêwê nepronyum (k.saltınması Np)
 Neptûn *w* Neptün
 neprûşkî *bw* neprûşkî
 nepx *w* şişkinlik, şiş
 neq *w* göz kırpmak
 neqam *nl* beyu aşan derinlik - bûm beyu aş-
 mak, bey vermemek
 neqan *nl* seçkin
 neqandûn *w* 1. ayıklama 2. meç ayıklama (bir
 görevde gereksiz güvencileri şındec ayır-
 ma) 3. seçme
 neqandîn *lêg* 1. ayıklamak 2. meç ayıklamak
 (bu görevde gereksiz güvencileri şındec ayır-
 mak) 3. seçmek
 neqandî *nl* 1. ayıklanmış 2. seçme, seçilmiş
 (ayıklanmış olan) * qewêşê neqandî seçil-
 miş kurmuş
 neqane *nl* seçkin
 neqandûnar *nl* gayri kanunî
 neqandûnî *nl* 1. kanunsuz, yasa dışı, kanun di-
 şî (yasaya aykırı) 2. kaçak (yasaca yapılmay-
 sı yasak olan şey) * qata neqandûnî kaçak
 kâl 3. yolsuz
 neqandûnî *w* 1. kanunsuzluk, yasa dışılık, ka-
 nun dışılık 3. yolsuzluk
 neqar *bw* neqare
 neqar *w* yontma
 neqare *w* 1. nazarat, kavuşak (türklî ve şar-
 kularda tekrar edilen kavuş) 2. wî nakaraz,
 kavuşak
 neqare *nl*îzêwê nakkarê (kî deştikle çalınan bu
 tur davul)
 neqarexane *w* nakkarehane
 neqarkîrîn *w* yontma, işleme (taş v.b için)
 neqarîrîn *lêg* yontmak, işlemek (taş v.b için)
 neqarkîrî *nl* yontma, işleme * kevîrê neqar-
 kîrî yontma taş
 neqarîrîn *w* yontma, işleme (taş v.b için)
 neqarî *w* 1. nakkaşlık, bezemecilik, bezekçilik
 (nakkaş olma durumu) 2. nakkaşlık, beze-
 mecilik, bezekçilik (nakkaşın işi)
 neqayim *nl* dayanıklı
 neqayimî *w* dayanıklılık

neqəd *n* nakit, parə
 neqəf *n* parasal
 neqəb (I) *n* *neqib* 1. gecik, gediş 2. tokat (arab), bəhce vb. kəpisi) → a sə 1) tekliflərarı yer 2) dar gün, daru döləmə → a tənq daı gün, daıa döləmə
 neqəb (II) *n* 1. aru + bəriyə dı neqəba Türkiyə ü İraqə de bilə buraya Türkiye de İrak arasında geür 2. aru, arta 3. aru (kışlərın veya topluluqlarıa bərb rınc karşı olın dğisi) * mekeve neqəba m aramıza garmə 4. aralıq → a qol nıpuz aralıqı
 neqəbeyn *m* aru. analık
 neqəb kırım *n*ğk 1. tokatı yapmak (arab), bəhce vb. kəpi yapmak)
 neqəbül *n*ğk gay-i kəbi
 neqədiyayı *n*ğk nalamı
 neqədin *n*ğk bilnək a keemək bilmemək
 neqəfəli *n*ğk 1. yuqalanmamas 2. kırıq (kəp-i lameməş)
 neqəllikri *n*ğk kilisiz (kılıtdanmamas)
 neqənc *n*ğk 1. kərüləçü, şeri 2. yararmaz (çəkək)
 neqerət *m* nəzarət, kuyuşuk
 neqəri *m* kuzun
 neqermişandı *n*ğk kırıqsız
 neqermik *n*ğk 1. kırıqsız 2. gəgin (ü) için. buruşuğu ve kırığı olmayan)
 neqermişəkli *n*ğk gəgin (ü) için, buruşuğu ve kırığı olmayan)
 neqermişəklihün *m* gəginləşmə
 neqermişəkli bün *n*ğk gəginləşmək
 neqerzdar *n*ğk bərsüz, bərsü olmayan kımse
 neqerzdarlı *m* bərsüzlük
 neqev *m* neqəb
 neqew *m* neqəb
 neqewi *n*ğk sağlın olmayan
 neqewin *n*ğk dıyamkız
 neqewin *m* dıyamkızlıq
 neqeydkri *n*ğk kaysız
 neqeydkrihün *m* kaysız olma, kaysızlıq
 neqülməkiri *n*ğk çapasız (çapalamamas yer)
 neqi (I) *m* 1. delə, kez, kere, seler 2. el tışkılın b nıncında) * em neqleke dın ji İslām kıl b? bir el dəhə oynavalın m! → kırım tekrarımaq * du sə earrın neqil kır iki üç sefer tekrarladi → ek bir kere, bir kez → ke bi tenə bir kerecik
 neqil (II) *m* 1. nakil, aktarın 2. nakil fənləmə, səylmə) 3. irşah (şöhr dünyaya gəymə, ölmə) → i (...) kırım → a dıtarına yapmak
 neqilbar *n*ğk naklədəbilir, aktarıdabilir
 neqilhün *m* 1. nakləmə aktarılmə 2. irşah (şöhr dünyaya gəymə, ölmə)
 neqil bün *n*ğk 1. nakləmək, aktarılmək 2. irşah olmaq (şöhr dünyaya gəymək, ölmək)
 neqilbūyın *m* 1. nakləmə, aktarıq 2. irşah olmaq (şöhr dünyaya gəymə, ölmə)
 neqilker *n*ğk naklədə, aktarıcı

neqilkarın (I) *m* tekrarlama
 neqilkarın (II) *m* 1. nakləmə, aktarıcı 2. İslām 3. toprağa vermə → a endaman (ar. j. uz-wan) by orqun naklə, neqar aktarıcı → a xwīnə by kəb aktarıcı
 neqil kırım (I) *n*ğk tekrarlama * du sə earrın neqil kır iki üç sefer tekrarladi
 neqil kırım (II) *n*ğk 1. nakləmək 2. İslām 3. toprağa vermək
 neqilkarı *n*ğk naklədilmiş, aktarılmış
 neqilqes *m* *n*ğk ağşəkəzan (Pirus)
 neqir *m* rıqır
 neqis *m* nakis
 neqışandin *m* nakışləmə, nakışləmə, işləmə
 neqışandin *n*ğk nakışləmək, nakışləmək, işləmək
 neqışandı *n*ğk nakış, işləmə
 neqışkar *n*ğk nakışçı
 neqışkari *m* nakışçılıq
 neqışkəs *n*ğk bəzəkçi, desinatör
 neqışkəş *m* bəzəçilik, desinatörük
 neqitip *m* nəpiti
 neqitüt *n*ğk nəzarətsiz
 neqün *m* seçilmə
 neqün *n*ğk seçilmək
 neqünər *n*ğk 1. aykılacaq 2. seçici
 neqünəri *m* 1. aykılçılıq 3. seçicilik
 neqür (I) *m* 1. pendik 2. daşı yapılan nakış və düzəlmələ
 neqür (II) *m* huyuk sa nesəsi
 neql *m* neqil
 neql bün *m* neqil bün
 neqlen *n*ğk naklə
 neqliyat *m* nakliyat
 neqliyatçı *m* nakliyatçı
 neqliyatçı *m* nakliyatçılıq
 neqliye *m* nakliyə
 neqliyekar *n*ğk nakliyecə, nakliyatçı, taşıması
 neqliyekarı *m* nakliyecilik, nakliyatçılıq, taşıması
 neqliyevan *n*ğk nakliyecə, nakliyatçı
 neqliyevanı *m* nakliyecilik, nakliyatçılıq
 neqli (I) *m* seferlik * İslām dı neqli qün heyə ake seferlik kum var
 neqli (II) *n*ğk 1. nakli (taşınma de tıgıt olın) 2. nakli (naklə dəyənər, anlatılan, söylenen gərək)
 neql kırım *m* neqil kırım
 neqlə *m* dəçikədə
 neqrisk *m* hıçkırık
 neqs *m* 1. nakış, işləmə 2. sus, süsləmə - 0 nı-qūş nakışlar
 neqşandin *m* neqşandır
 neqş *m* gərək
 neqşebend *n*ğk nakış
 Neqşebend *n*ğk Nakşibendi
 Neqşebendi *n*ğk Nakşibendi
 Neqşebendili *m* Nakşibendilik (Şeyh Mubə

ned Ebnizür'din Nankıibendî'nin kunduğu ve
gizli ibadete dayanan bir tasikat)

neqşenigar *w* desen

neqşik *w* nakış

neqşi *w* nakışlık

neqşkar *ndir* 1. nakkaş 2. kaktırac.

neqşkarî *w* 1. nakkaşlık 2. kaktıracılık

neqşkar *ndir* nakkaşçı

neqşkerî *w* nakışçılık

neqşkirin *nd* nakışkına, nakış işleme

neqş karin *lğh* nakışlamak, nakış işlemek

neqşkirî *nd* nakışlı, işlemeli

neqşk *w* çimdik

neqşkilandî *nd* kılışsız (kilittenmemiş)

neqşkîkîrî *nd* kılışsız (kilittenmemiş)

neqşl *nd* deliksiz

neqşlî *w* delavere

neqşqulîkî *nd* gözepke z

neqşre *nd* kurumsuz, kasıtlısız

neqşretî *w* kurumsuzluk, kasıtlısızlık

neqşrimçî *nd* kılışsız

neqşsandî *nd* traşçı

neqşsk *w* çimdik

neqşşanîlî *w* çimdikleme

neqşşanîlî *lğh* çimdikleme

neqşük *w*1. çimdik 2. çimdik (genül kuzey
söz) ~ **avêtin** (yeldî) çimdik bilmek (veya
basmak)

neqşükdan *w* çimdikleme

neqşük dan *lğh* çimdikleme

neqşir *ndir* bakırcı

ner *w* (r kalifi) erkek deve

neradayî *nd* kılışsız (kilittenmemiş)

nerajêr *nd* uyumsuz, tabiiyet z

nerajêrî *w* uyumsuzluk, tabiiyetsizlik

nerajêrtî *w* uyumsuzluk

neram *w* kuka hesaplı, sigara ağırlığı gibi sey-
lerin yapımında kullanılan Hindistan cevizi
kükü)

nerast (I) *w* engelbeli arazi

nerast (II) *nd* 1. doğru olmayan, as lüz, yalaz
2. uyarı sağlıksız (gececek olmayan, güvenli-
 olmayan)

nerastandî *w* değürlülmemiş

nerastbin *nd* seçgörümsüz

nerastbinî *w* seçgörümsüzlük

nerastbûn *w* esas olmama, ağı üstleri olmama

nerast hûn *lğh* esas olmamak, ağı üstleri ol-
mamak

nerasterast *nd* delayli

nerasterê *nd* 1. delayli 2. dolaylı, dolaysıyla

nerastegwe *nd* delayli, andireki

nerawîrî *nd* saygisiz, kaba

nerawîstî *nd* doğensiz

nerazayî *w* arız

nerazî *nd* hoşnutsuz

nerazîbûn *w* hoşnutsuzluk, sızdır

nerazîlî *w* hoşnutsuzluk --**yê xwe nişan dan**
hoşnutsuzluk getirmek

nerazerendî *nd* hoşnutsuz

nerazerendî *w* hoşnutsuzluk

nerd *w* rivle (ayınat)

nerde *w* garnaklık

nerdebân *w* merdiven, portatif merdiven

nerdewan *w* merdiven --**a bendî** ip merdiven

nerdihan *bir* merdivan

nerdiwan *bir* merdivan

neretendî *nd* unesakalsız

neresewî *nd* kula (özgün olmayan)

nerewa *nd* giyim nesne

nerewan *nd* akıcı olmayan, kuru (dayıdan
yüksün) * **dî berhetmê de** ve gülbekte nere-
wan heye eserde kuru bir anlatım var

nerexnehar *nd* eleştirilemez

nerexnetarf *w* eleştirilemezlik

nerêk (I) *w* asimetri

nerêk (II) *nd* düzensiz

nerêkî (I) *w* asimetric

nerêkî (II) *w* düzensizlik

nerêkîpêkî *nd* düzensiz

nerêkîpêkî *w* düzensizlik

nerêntî *nd* olumsuz

nerêntî *w* olumsuzluk

nerêxistî *nd* özgümsüz, teşkilatsız

nerêxistbûn *w* 1. özgümsüz olma 2. özgümsüzlük

nerêxistbûyîn *w* özgümsüz oluş

nerêyî *nd* olumsuz

nerêyîdî *w* olumsuzluk

nerêzlar *nd* halsiz, saygın olmayan

nerêzgin *nd* halsiz

nerêzîkî *nd* 1. kuralsız 2. nizamsız (tüzüğe uy-
gun olmayan)

nerêzîkîbîn *w* 1. kuralsızlık 2. nizamsızlık
(tüzüğe uygun olmama durumu)

nerihet *nd* olumsuz

nerihet *nd* 1. rahatsız, huzursuz 2. rahatsız,
hasız 3. rahatsız (sıkıntı, tedirginlik veren)
4. yarımcaz, hasarlı, uçarı, azgın 5. çapkın --
hûn 1) rahatsız olmak 2) rahatsızlanmak,
hasırlanmak 3) yarımcaz olmak 4) çapkın ol-
mak

nerihetbûn *w* 1. rahatsız olma, rahatsızlanma
2. rahatsızlanma, hasırlanma 3. yarımcazlaş-
ma, azgınlaşma, uçarılaşma

nerihet hûn *lğh* 1. rahatsız olmak, rahatsız-
lanmak 2. rahatsızlanmak, hasırlanmak 3.
yarımcazlaşmak, azgınlaşmak, uçarılaşmak

nerihetî *w* 1. rahatsızlık 2. rahatsızlık, zor, sı-
kıntı, güçlük * **ji bo wê ta nerihetîya mîl**
ûm e çetin işin hiç bir zorun, sıkıntısı yok
3. yarımcazlık, hasırlık, uçarılık 4. çapkın-
lık -- **dan** (yekî) (birine) rahatsızlık vermek
~ **kutîn** 1) yarımcazlık yapmak, hasırlaşmak
2) çapkınlık yapmak (yekî) ~ **kîrîn** (birini)
rahatsız etmek -- **nekîrîn** tek dunnak , uslu
dunnak (veya dunnak)

nerihetkirin *w* 1. rahatsız etme, rahatsızlık
verme 2. (anlatıma) tedirgin etme)

nerihet kirin *ğg* 1. rahatsız etmek, rahatsızlık vermek 2. tırpaltmak (tedirgin etmek)
 nerikbandü *nl* uyumsuz
 nerikbandübün *nl* 1. uyumsuzluk 2. uyumsuzluk
 nerikbandü *nl* uyumsuzluk
 nerin *nl* 1. yankı 2. kütü (tırı karşıtı)
 nerin *nl* 1. çukukluk 2. köcülük
 nerixandin *nl* ezme
 nerixandin *ğg* ezmek
 nerixan *nl* ezik
 nerisi *nl* ezik
 nerixin *nl* ezikleşme
 nerikün *ğg* ezikleşmek
 neriyakar *nl* rıyasız
 nerzi *nl* çürüksüz
 nerzik *nl* eriklik
 nerzik *nl* eriklik
 nerzik *nl* eriklik

nerm *nl* 1. yumuşak (uzerine basıldığında eski hacırını kaybeden, katı karşıtı) * nembü nerm e yumuk yumuşaktır 2. yumuşak (kolaylıkla bükülen, berr karşıtı) * gülyên ter nerm in yağ dallar yumuşak olur 3. yumuşak (yuvacıla sikişildiği anda buruşmaya) * qumassê nerm yumuşak kumuş 4. yumuşak (kolaylıkla işlenebilen) * kevîrê nerm yumuşak taş 5. yumuşak (kolay eğlenen, kesileli) * sanê nerm yumuşak eknek 6. yumuşak, ilimli * hewayê nerm yumuşak hava 7. yumuşak, ilimliyin (kaba, sert olmayan, kolay yolu gelen, uysal) 8. yumuşak (okuyucu için hoş) * gotinê nerm yumuşak sözler * avlêrê nerm yumuşak bakışları 9. yumuşak (sessiz, hafif) * bi gavên nerm hat yumuşak adımlarla geldi 10. ince (hafif, gıcır az) * kena nerm ince gıuş 11. yavaş * nerm pê bigire yavaş tut 12. wêr etmek * helwestêku nerm etmek bir tuturu 13. ilimli * hewayê nerm ilimli bir hava 14. ilimli, mutedil (sayasığta fazla tadıklı olmayın) * outrovekî nerm e ilimli biri 15. ilimli, itidalî (duşunce, iş vs. de aşırıya kaçmayan) - çün edunlarî seyrekleşmek ~ dan bar (yekî) altın (veya aşığı) almak ~ e eynî nembü ye kus tûyê gîrî (çok yumuşak) - kevîrê wê di rî wê de berdan sessiz sedasız bir şekilde bir şeyden vazgeçmek ~ ~ inceder inweyê itilif, belirsiz, tız alınmayan bir sözle)

nerwahî *bar* nermayî,

nermandin *nl* yumuşatma

nermandin *ğg* yumuşatmak

nermandin *nl* yumuşaklık

nermat *nl* 1. yumuşaklık 2. yumuşaklık, ilimlilik 3. ilimlilik

nermay *nl* sig su

nermayî *nl* 1. yumuşaklık 2. yumuşaklık, ilimlilik 3. ilimlilik, ilimlilik * alnya nermayî ye hava ilimli 4. ilimlilik, uysallık

nermbün *nl* 1. yumuşama 2. yumuşama, ilimleşme, kadifeleşme (okfesi, kızgınlığı, maddi geçme) 3. gevşeme (yatışma, sakinleşme) 4. gerilme (bir tepki karşısında katı tutumunda vazgeçme) 5. tava gelme 6. yelkenleri suya indirme (kabul etmek) 7. yavaşlama (ses için) 8. çözümlenme

nerm bîla *ğg* 1. yumuşanmak 2. yumuşanmak, ilimleşmek, kadifeleşmek (okfesi, kızgınlığı, maddi geçmek) 3. gevşemek (yatışmak, sakinleşmek) * gutina leylistinê nebîhîze, pê te nerm dîbe ayun lîti duymasin benen gevşeyir 4. gerilmek (bir tepki karşısında katı tutumundan vazgeçmek) 5. tava gelmek 6. yelkenleri suya indirmek (kabul etmek) 7. yavaşlamak (ses için) 8. çözümlenmek

nermhûmî *nl* 1. yumuşaklık 2. ilimlilik 3. çözümlülük (buz ve kar için)

nermhûyî *nl* çözgüt (kar, buz için)

nermhûyî *nl* 1. yumuşayı 2. yumuşayı, ilimliliği, kadifeleşme (okfesi, kızgınlığı, maddi geçme) 3. gevşeyiş (yatışma, sakinleşme) 4. gerilme (bir tepki karşısında katı tutumundan vazgeçme) 5. tava gelme 6. yelkenleri suya indirme (kabul etmek) 7. yavaşlama (ses için) 8. çözümlenme

nermie *nl* 1. kaba (kayrak sokununun içi: yarındaki yüksek yer) 2. kaba et 3. eten (yemalere: yemlenmiş)

nermew *nl* sig su

nermeba *nl* yel

nermebarah *nl* cisimti

nermece *nl* parça et

nermestewê *ğg* bir tuz

nermestewê *nl* parça et, kemiksiz et

nermethestî *nl* bir tuz kekuk hastalığı, kemik erimesi

nermencem *nl* 1. için için, yavaş yavaş 2. tın tın * nermentemrî bi dîr kut tîn tîn uzaklaşır 3. ilgili ilgili (uzgar eşyeleri ve akın için) 4. pufur pufur (riizgâr için) 5. ağır ağır * çem nermentemrî dîherlike çay için ilgili akıyor 6. yaşın yaşın (gülicê, çâçırmandan) - azîfîle (peyvîn an jî xêher dan) tane tane söylemek (veya konuşmak) - çûn ağırlaşmak, yavaş yavaşlamak (yavaşlamak) - dî binîle de gerîm ince eleyip (veya ağır pî) sık dokunmak - gotin tane tane söylemek (veya konuşmak) ~ peyvîn (an jî xêher dan) tane tane söylemek (veya konuşmak)

nermerê *nl* ilimli

nermêşa *bar* nermuşan

nermêşan *nl* ince patişka

nermetingî *nl* 1. sessiz olan, lüzla konuşmayan kuse 2. süst ~ bün süst olmak

nermetingone *nl* sessizce

nermetingî *nl* sessizlik

nermetingîbün *nl* sessizleşme

nermetingî bün *ğg* sessizleşmek

nerrilhewa *ezîlîn* (hunan) (sıcaklığı ve soğukluğu fazla olmayan bölgeler)

nerriljandîn *w* yumuşatma 2. sudan geçirmek (elbise yıkamak için) 3. başlatma (bir şeyin üstüne kaynar su dökmek veya bir şeyi kaynar suya daldırma) 4. tava gelme

nerriljandîn *lêgê* 1. yumuşatmak 2. sudan geçirmek (elbise yıkamak için) 3. başlamak (bir şeyin üstüne kaynar su dökmek veya bir şeyi kaynar suya daldırma) * **dêşî kûrtkê xwe yê savar bînermiljîn** önce kısıtlık bulgurunu haşlayın 4. tava gelmek

nerrîwî *zê sûmsûk, sûnepe, uyusûk*

nerruljîn *w* 1. yumuşatma 2. başlatma (kaynar su vb. dökülme veya daldırma) 3. tava gelme 4. tirlenme, tirlleşme

nerruljîn *lêgê* 1. yumuşatmak 2. başlatmak (kaynar su vb. dökülme veya daldırma) 3. tava gelmek 4. tirlenmek, tirlleşmek

nerruljok *zê sûmsûk, sûnepe, uyusûk, maskin*

nerrmjokê *zê* 1. sûmsûkçe 2. den yağı gibi (konuşmayan ve hareketsiz kimseler) 3. uyusûk, sûnepe, uyuntu 4. yordama (yemek, carlı olmanın) 5. tirt gibi (verenden katlanılabilecek kadar yaşlı kişiye)

nerrmjokêbûn *w* 1. sûmsûkleşme 2. sanepelik, sûmsûklük, uyusûkluk

nerrmjokê bûn *lêgê* sûmsûkleşmek

nerrmjokêjî *n* sûmsûklük, sanepelik

nerrnik (1) *n* buğuldu

nerrnik (2) *zê* 1. yumuşak 2. yumuşak (dokununca hoş bir duygu uyandıran) * **tenekî wê yê nerrnik** heye yumuşak bir teni var 3. yumuşak, mülayim (kaba, sert olmayan, kolay yola gelen, uysal) * **lê merênî ke yekî nerrnik** e öyle yumuşak geldiğünce bakmayın 4. yumuşak (sevmez, hafif) * **bî gavên nerrnik** hat yumuşak adamlarla geldi 5. nazik -a **esmanê dey enî** yumuşak dönmek -a **guh kulak memesî -ê lî bî** kaye naman alında su yumuşan

nerrnika *zê* 1. yumuşakça 2. hafifçe, hafiften * **haye kî nerrnika** bî hafiften bir nişgîr esiyyar 3. usulca (bî) - bî duru (yekî) **kulî nerrnik** (veya aşgîrî) dînak

nerrnika *dest* *w* tenar

nerrnika *guh* *awêd* kulak memesi

nerrnika *gûnê wî* kalı el, kaça

nerrnika *serî* *w* bingildik

nerrnikuyê *zê* 1. yumuşaklık 2. diuhtluk

nerrnikguh *awêd* kulak memesi

nerrnikî *zê* 1. yumuşaklık 2. yumuşakça 3. kaclî gibi (ten ve ses için) * **dîngekî wê yê nerrnikê** heye kadîçe gibi bir sesi var - **ye wekî (an) jî mîna** **penbû** kadîçe gibi (ten için) * **canê zurnê nerrnikî** ye nîna **penbêl** çocukları oldu kadîçe gibidir

nerrnikîbûn *w* 1. yumuşaklık 2. yumuşaklık, diuhtluk (1) nî, (2) uavrana)

nerrnikanîlîn *w* yumuşatma

nerrnikandîn *lêgê* yumuşatmak

nerrnikî *w* yumuşama

nerrnikî *lêgê* yumuşatmak

nerrnikê *bin* nerrmjok

nerrnikandîn *w* 1. yumuşatma 2. ezme 3. pörsütme

nerrnikandîn *lêgê* 1. yumuşatmak 2. ezmek 3. pörsütme

nerrnikîn *w* 1. yumuşatma 2. ezilme 3. pörsütme

nerrnikîn *lêgê* 1. yumuşatmak 2. ezilmek 3. pörsütme

nerrnikê *zê* pörsük (pörsümlü olan)

nerrnikêkî *zê* pörsükçe

nerrnikîyan *w* yumuşama, yumuşatma

nerrmî *w* 1. yumuşaklık 2. yumuşaklık, diuhtluk 3. diuhtluk, mülayimlik

nerrmî *w* yumuşatma

nerrmî *lêgê* yumuşatmak

nerrmîng *bin* nerrnik

nerrmîng *w* 1. yumuşaklık 2. yumuşaklık, diuhtluk 3. diuhtluk, mülayimlik

nerrmîng *zê* 1. yumuşatma 2. pörsütme * **melheha nerrmîng** nerrmîngî serî **kesa**

nerrmîngî *w* 1. yumuşatma 2. yatıştırma (ruzu etme) 3. *awê* tavlama (çukurlar için hürri kandırma) 4. *awê* tavlama (kandup elde etme)

nerrmîngî *lêgê* 1. yumuşatmak 2. yatıştırmak (ruzu etmek) 3. *awê* tavlama (çukurları için hürri kandırma) 4. *awê* tavlama (kandup elde etmek) * **Kocik nerrmîngî**ye kîza tavlama

nerrnerrmîng *w* 1. yumuşatma, yumuşatma 2. sımsı * **jî pêlêlokî nerrnerrmîng**, **jî nerrnerrmîng** **mokî** **butîng** kopuşenden değil sımsı olan dan çekin

nerrnerrmîngî *w* 1. yumuşatma 2. sımsı

nerrmî *zê* elinden iş gelmeyen, alıhtlık

nerrmî *zê* 1. yumuşaklık, yumuşak (dokununca hoş bir duygu uyandıran) * **tenekî wê yê nerrmî** heye yumuşak bir teni var 2. diuhtluk 3. sımsı

nerrmîng *w* pörsük

nerrmîngî *zê* 1. yumuşaklık 2. yumuşakça

nerrmîngîng *zê* sımsı - bûn sımsı olmak

nerrmîngîng *zê* sımsı

nerrmîngîngî *n* sımsılık

nerrmîngîngîbûn *w* sımsılaşma

nerrmîngîngî *hîm* *lêgê* sımsılaşmak

nerrmîsan *zê* maskin, uyusûk

nerrmîsanî *w* 1. maskinlik 2. ağırlik (uyusûkluk ve gevşeklik durumu)

nerrmîsanî *w* maskinlik

nerrmîsank *zê* 1. sûmsûk, sûnepe, uyusûk 2. yumuşak (dokununca hoş bir duygu uyandıran) * **tenekî wê yê nerrmîsank** heye yumuşak bir teni var

nermüsanlık *mf* 1. sarımsakça, sünepce, uyuşukça, miskince 2. yumuşakça 3. peşe gibi. lâpaca * hün wisu lü mize nekün yeki nermüsanlık ye gösterişme bakanıya: lâpâcunu birida 4. gevşek gevşekçe (vadász, hareket-siz) * mürveki nermüsanlık ye çok gevşek hün

nermüsanlıkbün *m* 1. sünüksükleme, miskinleşme 2. sünepelik, uyuşukluk, miskinlik

nermüsanlık hün *lâgh* sünüksükleme, miskinleşme

nermüsanlıkı *m* 1. sünüksüklük, sünepelik, u-

yuşukluk, humblık 2. yumusaklık 3. gev-

şeklik, uyuşukluk

nermüsanlık *mf* miskin, uyuşuk

nermüsanlık *m* miskince

nermüsanlıkbün *m* miskinleşme

nermüsanlık bün *lâgh* miskinleşme

nermüsanlık *mf* mağpın, aşık suçlu olmayan

nermüsanlık *m* mağpencilik

nermüsanlık *m* çiçek uzartıcı

nermüsanlık *mf* cansız

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *mf* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nermüsanlık *m* nevîli

nesaz *mf* 1. arızalı, bozuk olan, çalısınmayan ci-juz 2. akortsuz 3. ayarsız (sual, inakme vs. i-jin) 4. sapık (delice davranışları olan) 5. a-tonel

nesazi *m* 1. arızalı olma, bozukluk 2. akortsuzluk 3. ayarsızlık

nesazlık *m* atonalizm

nesazlık *mf* atonalist

nesazlık *mf* atonal

nesib *m* nesep

nesib *mf* boyasız (boya sürülmemiş, boyalanmamış olan)

nesikin *mf* (şu) sekmek (olumsuz biçimide: aralık vermeyen sürüp gitmek) * kela canê nexwey rojekê ji nesikinî hastanî aşep bir gûr bile sekundi

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

neselmandî *mf* tamirsiz

serê nasîplenmek \rightarrow ê (yekî) hatin serê nasîplenmek \rightarrow ê her tiştî bi Xwedê ye zêde nêlak dîgîra buwa ot hatir \rightarrow ê (yekî) ketinê nasîpenmek \rightarrow ê xwe girtin (an jî stendin) nasîpenmek

nesîç *m* doku, nesîç

nesîhet *m* nasihat, ûgûl \rightarrow dab nasihat vermek. nasîhate bulunmak \rightarrow kîrim nasihat etmek \rightarrow lê dab nasîhate bulunmak \rightarrow lê kîrim nasîhat vermek

nesîhetkêrî *m* nasihat etmek

nesîhet ketin *lîgh* nasihat etmek

nesîkîrî *rd* golgesiz, gêlge yapılmamış olan

nesîm *m* sezer, yeli

nesîhetîrîk *matîw* asînetîk, bakışimsız

nesîhetîrîkî *matîw* bakışimsızlık

nesîn-nêkîrî *rd* 1. nasîr, huşsuz, hudut çê

kîlîmîş olan 2. nasîr, gayî malîkî

nesîqalkîrî *rd* cîlsîz, cîlî sorulînemîş olan

nesîstempîkî *rd* sîstemsîz

nesîstematîkî *m* sîstemsîzlik

nesîk *br* nekî

nesî *m* 1. nesîl, soy 2. nesîl, kuşak - li pey (yekî) nekîtin soyu kurumak

nesîrîskîrî *rd* demînsîz

nesîrîkîrî *rd* kalaysîz, kalaylanmamış

nesîr *wîw* nesîr, dûzyar

nesîrî *bd* nîr, nesîr

nesî *br* best u nesî

nesîndî *m* olmanîzlik

nesîewî *rd* ham, olmanîş (meyveler için)

nesîewî *rd* ham, olmanîş (meyveler için)

nesîle *rd* 1. değerli 2. görîlî pek, yêgî

nesîlî *br* nesîle

Nesîürî *rd* 1. Nestûrî tînasîtî adlî Sûryanî rahîplerînden bîrînî ortaya koyduğı mezhep) 2. Nesîürî (bu mezhepten olan kîsse)

nesîwetkîrî *rd* sîmîyîz

nesîwîsî *rd* doğa dîşî

nesîwdîmend *rd* yarîm, z. yarîyîşîz

nesîwî *rd* yapay olmayan

neşî *m* neşîstî

neşî *rd* mîlsîz

neşîbdîn *m* mîtsuzlaşma

neşîbdîn *lîgh* mîtsuzlaşmak

neşîbdî *m* mîtsuzluk

neşîan-pazî *rd* becerîksîz, malîwetsîz

neşîan-pazî *m* becerîksîzlik, malîwetsîzlik

neşîar *m* kîsîr etmek

neşîarwîqî *rd* uygar olmayan, medenî olmanîyan

neşîarwîzî *rd* becerîksîz

neşîarwîzî *m* becerîksîzlik

neşîaş *rd* şîşîmîz

neşîayî *rd* değîrsîz

neşîefî *rd* saydam olmayan

neşîefî *m* saydam olmanîş

neşîeng *rd* neşîsîz

neşîengî *m* neşîsîzlik

neşîerîj *rd* neşîe sağan, nesîlî

neşî *rd* çîz, becerîksîz

neşîn *rd* 1. genîksîz (kalabalık olmayan) *

heklî neşîn genîksîz bir yer 2. neşîsîz 3.

canîsîz (dîngîm) *

isal pîyasaya (tîlîne) hî-

mek neşîn e bu yıl hatin pîyasaya bîrîz canî-

sîz - bûn 1) neşîsîzleşmek 2) canîsîzleşmek

- kîrîn 1) neşîsîzleşmek 2) canîsîzleş-

mek

neşînî *m* 1. neşîsîzlik 2. neşîsîzlik 3. canîzlik

(mec)

neşîrî *rd* sevrîmsîz

neşîdîndî *rd* sıkî veya gergîn olmanîş

neşîkîndî *rd* 1. kîrîk olmanîş) 2. bîtûn, ekîk-

sîz (ufaklık olmanîş) *

nanê neşîkîndî bî-

tûn ekîkîk *

hezare neşîkîndî burîn bîdîk

neşîkîndî *rd* kîrîlmîz

neşîkîndî *rd* marîfetsîz

neşîkîndî *m* marîfetsîzlik

neşîkîndî *rd* badîr kalma

neşîkîndî *lîgh* (mec) badîr kalma

neşîyan *m* gücî yetîmîne, mîkîtedî olmanîş

neşîyana nêskîrîndî *bd* wî lamîna yîtîmî, ngî-

rd

neşîyanî *m* çîz

neşîde *m* 1. neşîde (bir toplulukta bulunmaya

değer şîr) 2. neşîde (ata sözü gibi kullanılan

beyî veya dîze)

neşîrî *rd* sevrîmsîz

neşîrîbdîn *m* sevrîmsîzleşme

neşîrîbdîn *lîgh* sevrîmsîzleşmek

neşîrîndî *m* sevrîmsîzlik

neşîrî *rd* güzel

neşîr *rd* rûzîz (ruzu az olan)

neşîr *m* neşîr, yayîm, yayîm \rightarrow kîrim neşîretmek

neşîrîbdîn *m* neşîrîmîş, yayîlanma

neşîr bûn *lîgh* neşîrîlmîş, yayîlanmak

neşîrîyat *rd* neşîret

neşîrîkîrî *m* neşîretîmîş, yayîlanma

neşîr kîrîn *lîgh* neşîretmek, yayîlanmak

neşîter *m* neşîter

neşîterge *rd* bîr cîralî, apîrînî

neşîterge *m* 1. cîralîlık, apîrînîçîk 2. nîe-

lîyî

neşîşî *rd* şîkîmîmîş olan

neşîwe *m* neşî

net *rd* net (bîtûn çîzîlerî belirgin olan, görûn

bîtûn ayrıntîlarıyla algîlîndîğî) yî çîrîkîrî

geyî

netablî *rd* duğîl, olmanîş, gayî tabîrî

netamam *rd* parçîmîmîş, ekîkîk, sanî olmanîş

netamamî *rd* aşîsîz (hîkîkî), çîndîr, aşîlanma-

mîş, tabîrî

netamdayî *rd* aşîsîz (hîkîkî)

netamdayî *rd* kapîsîz (gîmîş, alîm vb. şeyler

çîrî)

netapokîrî *rd* kapîsîz (îpîlî bale getirîlme-

mîş olan)

netaw *br* net

netazî *nd* 1. düzensizlik, düzensizlik 2. gıcık
 neteba *nd* ayıklama
 netebat *nd* yaramaz, şımarık
 netebatî *m* ayıksızlık
 netebtandî *nd* hoşarı, yaramaz
 netebtî *nd* ahean, hoşarı, yaramaz
 netebtîjîn *m* işğ. durdurmağa, uslu durdurma
 netebtîjîn *lugh* tek durdurmağ. uslu durdurma-
 mak
 netebe *nd* 1. hoşar., yaramaz, ağgır * ez dîza-
 raktiya we de yekî pir netehî hûme çu-
 cukluğundan çok hoşarı birsiyirışim 2.
 haylaz, hayta – bûn yaramaz olmak
 netebtane *ê* 1. hoşarca yaramazca 2. haylazca
 netebtî *m* 1. hoşarlık, yaramazlık 2. – kirin 1)
 yaramazlık yapınak 2) haylazlık yapınak
 netebtîbûn *m* 1. hoşarlaşma, yaramazlaşma 2.
 haylazlaşma
 netebtî bûn *lugh* 1. hoşarlaşmak, yaramazlaş-
 ma 2. haylazlaşmak
 netebtîkî *nd* hoşarca, yaramazca
 netehî *nd* ahean (bûdın ahean gibi)
 netelastî *nd* kaba saba, herpan
 netelbekîrî *m* bakimsiz
 netelbekîribûn *m* 1. bakimsiz olma 2. bakim-
 sizlik
 netelbekîrî bûn *lugh* bakimsiz olma
 netemamî *nd* 1. netemam, eksik 2. yarın (hap-
 talıkle, sukati, sağlıksız) – çêbûn eksik doğ-
 maş
 netemîzî *nd* olmauş (meyveler için)
 netendurîştî *nd* sağlıksız
 netengay *nd* sikimsiz
 netepîane *ê* yaramazca
 netepîe *nd* hoşarı, yaramaz * kurîkê netepîe
 yaramaz çocuk – bûn yaramaz olmak
 netepîetî *m* hasarlık, yaramazlık – kirin vara-
 mazlık yapınak
 netesçîkîrî *nd* teselsiz
 netesçîkîrî *nd* teselsiz
 netevrîkîrî *nd* çapısiz (çapalananmış yer)
 netewahî *hw* netewayî
 netewandî *nd* net 1. bakimsiz, netemamî 2.
 çekimsiz
 netewandîbûn *m* 1. bakimsizlik 2. çekimsiz-
 lik
 netewandîtî *m* 1. bakimsizlik 2. çekimsizlik
 netewanî *m* milliyet
 netewayî *m* milliyet
 netewe *m* ulus, millet * Neteweya Kurd Kürt
 millet

neteweyîn *nd* ulussever
 neteweyîndî *m* ulusseverlik
 netewehex *nd* ulussever, uluseç
 netewehîzî *m* ulusseverlik, ulusçuluk
 netewekar *nd* milliyetç.
 netewekarî *m* milliyetçilik
 netewekîrî *m* uluslaştırma
 netewe kirin *lugh* uluslaştırmak

netewenas *nd* etimolog
 netewenasî *m* etimoloji
 neteweparîz *nd* milliyetçi
 neteweparîzî *m* milliyetçilik
 netewepereştî *nd* köy milliyetç., milliyetçi
 netewepereştî *m* köy milliyetçilik, milliyet-
 çilik
 neteweperver *nd* milliyetperver, milliyetçi,
 ulussever
 neteweperverane *ê* milliyetperverane, mill-
 yetçiye
 neteweperverî *m* milliyetperverlik, milliyet-
 çilik, ulusseverlik
 netewexwaz *nd* ulusalçî
 netewexwazî *m* ulusçuluk
 neteweyane *ê* ulusalçî
 neteweyarî *m* ulusalçılık, milliyet-
 çilik
 neteweyî *nd* ulusal
 neteweyîbûn *m* ulusallaşma, millileşme
 neteweyî bûn *lugh* ulusallaşmak, millileşmek
 neteweyîkirin *m* 1. ulusallaştırma, millileş-
 tirme 2. ulusallaştırma, millileştirme (özel
 sektöre ait yerli veya yabancı firmaların devlet
 mülkiyetine geçirme) 3. devletleştirme
 neteweyî kirin *lugh* 1. ulusalçılmak, millileş-
 tirmek 2. ulusallaşmış, millileşirmiş
 (özel sektöre ait yerli veya yabancı firmaları
 devlet mülkiyetine geçirmek) 3. devletleş-
 tirilmek
 neteweyîndî *m* ulusalçılık
 netewîs *nd* yersiz, kıyasız
 neteyîdkîrî *nd* teyid edilmemiş, doğrulanma-
 mış
 neteze *nd* taze olmayan
 netê *nd* 1. geçersiz (ayınlaşmış) 2. hükümsüz –
 kirin hükümsüz bulunak
 netêbûn *m* geçersizleşme
 netê bûn *lugh* geçersizleşmek
 netêbûnî *m* 1. geçersizlik 2. hükümsüzlük
 netêgîhîştînbûn *nd* ulusalçılmaz
 netêgîhîştînbûnî *m* ulusalçılmazlık
 netêkirîh *m* geçersizleştirme, geçersiz hale
 getirme
 netê kirin *lugh* geçersizleştirmek, geçersiz hale
 getirmek
 netêper *nd* net geçersiz * Jêkerê netêper geç-
 siz fîi
 netêperbûn *nd* net geçersiz
 netêr *nd* deylanzî, az
 neterek *nd* yetersiz
 netêrekîbûn *m* yetersizlik
 netêrî *m* geçersizlik
 netêw *nd* 1. bald 2. geçersiz
 netijekîrî *nd* boş, doldurulmamış olan
 netik *m* kaldırım
 netîbûn *nd* gelgeç
 netîromalî *hw* nitimadan
 netîrîk *m* kadrolama alınmazlık taktıkları gü-
 müştên bu taktî

netirs *rd* 1. korkusuz 2. *gözü pek*, çekinmez, sakin oluz
netirane *h* kurkusuza, pervasize
netiş *rd* olmadık
netiş andî *rd* olusuz
netişühkiri *rd* amiriz, kudutsuz, kalut çekilmece, olan
netî *m* netik
netice *m* 1. netice, sonuç 2. bulgu, netice taraytirma suzuca elce edilen şeyi ~ dan sonuç vermek, netice vermek ~ ji hilamin 1) sonuç almak 2) cevap vermek * me tu neticeyeke buş ji vi dermanê hilmeand îlay yî cevap vermedî
neticedan *m* sonuçlama, sonuç verme
netice dan *lgh* sonuçlamak, sonuç vermek
neticedayîn *m* sonuçlama, sonuç verir
netik *m* helce, iki kaş arası
netir *rd* kiravusiz
netişko *by* *nd/rd* astugışat
netişkotî *byim* astugışatim
netumarkiri *rd* kaymaz, teselsiz
netuman kirîbûn *m* 1. kayısız olma 2. kayısızlık
netupikkiri *rd* kundaksiz (kundak yapılmamış şey)
netoreyî *rd* toelsiz
netraşkiri *rd* kirassiz
netraşî *rd* 1. kirassiz 2. yontulmuş
netrak *w* kauculan m alolarına bağladıkları gumuş sus eşyası
netû *rd* 1. tene idvranışları toplulan alılık (alayışına uyanayan) 2. furanaye, suca huzuk sayısiz, ne idliş belirsiz 3. dur hic (reşersiz kimse)
netû (I) *rd* keskin olmayan
netû (II) *rd* azısiz, hiberisiz
netûyî *m* feratik - kirin tenahê etmek
netûkîrdî *rd* utîsîz
netûzubîlah *rd* neuzubîlah (Türkiye sığındık, Türki korusun, anlatırıda)
NEVA *m* nasip
nevan *rd* çekemeyen kimse
nevanî *w* çekemeyenlik
nevaze *rd* hakek
nevazetî *w* hankalîk
nevêbir *rd* kesimsiz
nevêbirî *w* kesimsizlik
nevêşiyîn *m* sîmre işik vb için)
nevê çiyîn *lgh* sîmre (ışık vb için)
nevêkirdî *rd* demetimsiz
nevêqarqar *rd* iç lmez
nevêr *rd* hîm hasin, istemeyen, çekemeyen
nevêvkaff *rd* asenkrim
nevîrdîvirdî *rd* ilalgesiz (zerik)
nevîsî *rd* hîm üvey evlat, evlatlık
nevî *rd* hîm torun
nevîçîrk *rd* hîm torunun torunu
nevîçîreşîk *rd* hîm torunun torunu

nevin *rd* hoşnutsuz
nevîni (I) *m* hoşnutsuzluk
nevîni (II) *rd* gayri iradi
nevîza *m* torunun evlatı
nevraljî *h* *rd* nevralji
nevraljîk *rd* nevraljik
nevraştanî *rd* *h* *rd* nevraştanî, stur argınlığı
nevropat *rd* *rd* nevropat, sinir hastası
nevroz *lgh* *rd* m sinrece, nevroz
nevz *h* *rd* nefis
nevşî *rd* *rd* netelik
nevşîndir *h* *rd* 1. menceşe (Vela trionlar) 2. menceşe (bu bitkunun eşeği)
new *w* kedi miyavlatması
newa (I) *m* çare
newa (II) *m* newa, ezgi, melodi
newa (III) *m* 1. newa kur 2. tarz
newa (IV) *rd* *rd* yakıştırmaca, doğru olmayan, yalan
newadar *rd* ezgili, melodik, nazmîli
newakirin *w* rd kesme
newa kirin *lgh* rd kesmek
newal (I) *m* bûnaş
newal evlîn 1. vadî koyak 2. dere (iki dağ arasındaki uzun çukur) 3. dere
newala waweyla *rd* Çayya
newalîk *m* 1. vadîek 2. çerçik
newalîn *rd* bahşışle ilgili
newalok evlîn 1. küçük vadî 2. çutaç 3. dere, küçük dere
newappdar *rd* borçsuz, heçu olmayan kimse
newamdarî *w* borçsuzluk
newamdarîjî *w* borçsuzluk
newan *rd* miyanların yamularını süten kesmesip ilgîni kalması
newan *h* *rd* *h* *rd* havvanu yavnışu süten kesmesip ona ilgîsiz kalmak
newandîn *w* m vâcîlma
newandîn *lgh* miyavlatmak
newar *m* kasset, harf
newaswasok *rd* evlâmîz
newar *rd* salıpsiz, kimî kimsesiz * tu newar leetî salıpsiz gidesin, ülesin
newayende *rd* *rd* besekâr
newayendî *w* hestekîrk
newayîn *m* tekkap
newez *rd* *rd* kaskanç - hîm kaskanç olmak
newozî *m* kaskançlık - kirin kaskançlık yapmak
newbet *w* haber
newbetdar *rd* *rd* nebete
newe *rd* 1. yalan, doğru olmayan 2. nazır
newekpî *rd* belirsiz
newekutî *w* belirsizlik
newekley *rd* eşîraz, denk olmayan
newekhevî *m* eşîrsizlik
newekhevîl *m* eşîrsizlik
newekjap *m* ifirada bulunma, ifirra etme, doğru konuşmama

newe kirin *lğh* ürada bulurmak, ürta etmek, doğru konuzmamak
newel *hokm* yaprakları çınar ağacı yapraklarına benzeyen ve bir metre kadar uzayın ot luru
newenew *h* mayav mayav
newenger *kelb* malice, vekih, parlamenten, mebus
newengeri *m* zillet veskiligi parlamenterlik, mebusluk
newest *zâ* yorulma
neweyî *w* 1. ürta, yalan, uyduwana söz 2. mazet - lî kîrin (bi'ine) ürada bulurmak
newezinandi *w* tartisiz (harulınması olan)
newêl *hokm* uzun boyu otu bir balka, taze - leri hayvan yemi olarak kullandılır
newênger *hok* newenger
newêrek *zâ* 1. cesaretsiz, yüreksiz 2. korkak, ödelek, pısnık
newêrekane *h* 1. cesaretsizce 2. korkakça, ödelekçe
newêreki *m* 1. cesaretsizlik, yüreksizlik 2. korkaklık, ödeklilik, pısnıklık ~ kîrin korkaklık etmek
newêrekîhîn *m* pısnıklanmak, ürkeklemek, cesaretini yatıme
newêrekî tûn *lğh* pısnıklaşmak, ürkeklemek, cesaretini yiri mek
newêrekîhûyîn *m* pısnıklanma, ürkekleşme, cesaretini yatıme
newêrî *w* cesaretsizlik, korkaklık
newêrîn *w* ko'kma (yapama, cesaret edeme)
newêrîn *lğh* korkmas (vapınamak, cesaret edememek) - lî siya (yekî) nihêrtin (birine) hakmaya cesaret edenlemek
newêruk *zâ* 1. cesaretsiz, yüreksiz 2. korkak, ödelek, pısnık
newêrûki *w* 1. cesaretsizlik, yüreksizlik 2. korkaklık, ödeklilik, pısnıklık
newgon *m* 1. dîve 2. ince palıç gırt (gere ve sevimli kız) ~a her kel *w*ge erpûs (evlilik çağına gelmiş kız)
newh *zâ* nalis, sentâs
newhizandi *w* muddama
newhizandin *lğh* muddamak
newhîrîn *m* mur klanma, murıklanış
newhîrîn *lğh* muddalanmak
newlkandin *w* niyavlatma
newlkandin *lğh* niyavlatılmak
newlkîn *w* niyavlatma
newlkîn *lğh* niyavlatılmak
newll *w* newî
newlinda *w* kayıp olmayan
newlqandin *w* sanumleme
newlqandin *lğh* sanumlanmek
newlqîn *w* sanumlanme
newlqîn *lğh* sanumlanmek
newlş *zâ* evlilik, üvey evlat

newj (I) *w* ürta yalan
newj (II) *w* basık
newil *w* sîz, vnat
newîn (I) *w* çığdaş
newîn (II) *m* 1. donen eş, vîraj 2. kavîr, eğinec 3. *new* kîvîr
newîn (III) *w* niyavlatma
newîn *lğh* niyavlatılmak
newîni *w* kavîrli
newîti *m* basıklık
new *new* *h* pîsi pîsi (seceleri çağırılmak için söylenir)
newo *w* pîsi (şacak dilinde kedi)
newq (I) *m* bel, helen (göğüsle korir arasında dalanmış belün) ~ *newa* *w*ê Zîrav e belî unde ~ *pê* vata kîrin (bundan) çekirtmes ~ *pê* ve neman çok zayıflanmak, zayıf düşmek
newq (II) *m* dalma, dalış (suya dalma) ~ *avê* *hûn* suya dalmaq ~ *avê* kîrin suya dalılmak
newq bûp *m* suya dalma
newq bûn *lğh* suya dalmaq
newqkîrîn *w* suya dalılmak
newq kîrin *lğh* suya dalılmak
newqtajî *w* ince belli
newqîzîv *w* ince belli
newr *w* benz (yuz rengi)
newraqî *w* aşenne ~ kîşu pûllî aşeremek
newramkîrîn *w* aşerme
newramî kîrin *lğh* aşeremek
newresim *w* nevresim
Newroz *m* 1. nevruz (Faki İzan takvîmüne göre yalı ve balıvan ilk günü, nalis takvîmüne göre adama yemü biri) 2. nevroz (bu gün kulanış bayram)
newroz *hokm* nevruz otu (Lanma vulgaris)
newrozî *zâ* bu Xist mahamı
newrozîn *hokm* bahar çiçeği
newş *zâ* pîsi, kuyak
newşe *w* şur
newşekar *zâ* şur
newşekarî *m* şurk
newtandin *w* niyavlatma
newtandin *lğh* niyavlatılmak
newtik *hok* zîlik
newtîn *w* niyavlatma
newtîn *lğh* niyavlatılmak
newton (Newton özel adından) *hok* nevten
newurşe *w* gorkemî olmayan, havasiz
newzûl *zâ* newzûl, yemü doğan çocuk, yemü yelme
newzenewz *hok* nîzenîr
newzîn *hok* nîzîn
new (I) *m* rûbe
new (II) *w* sicim, teyel tplîği
newk *zâ* 1. tekîr değil, telem olmayan (çin, per) vb. dağa üstü variklerin bu maddüne inatulan yer) 2. tekîr değil (kendisinde dağa üstü bir güc alduguna inanılan ve saklanması

gerekən insan) 3. karışık (halkın arasında geresinin ve penlerle ilişkisi olan)

naxalibün *m* karışıklık

naxalibalkî *rd* noktasız, beneksiz

naxasim *n* özellikle, bîhassa

naxaş *bir* naxwəş

naxilçûk *rd* küçük tübeli

naxl *n* başlık, başlık parçası - dan başlık vermek

naxel *rd* tembel

naxell *m* tembellik

naxeparırdî *rd* çapasız (çapalanmamış yer)

naxeparırdî *rd* çapasız (çapalanmamış yer)

naxerab *rd* 1. kütü olmayan, fena olmayan 2. pek âle * xunîyekî naxerab e we çarîk naxeraband? pek âle bir ev için beğenmediniz?

naxesandî *rd* kısırlaştırılmamış

naxêr (I) *n* hayır

naxêr (II) *rd* yaramaz * tıştekî naxêr nîn e yaramaz bir durum ynk

naxêrt *m* yaramazlık

naxifandîn *m* mide fesadına uğramış

naxifandîn *lîg* mide fesadına uğramak

naxifin *lîg* mide fesadına uğramak

naxik *m* saçın, teğel ipiği

naxil *hazîr* palıtye

naxilqandî *rd* kilitler (kilitlenmemiş)

naxingali *rd* dağsız (saç)

naxingalokî *rd* dağsız (saç)

naxiel *rd* iki doğan evlat

naxme *m* nağme

naxmezîn *rd* büyük tübeli

naxonê *rd* kayıp

naxoş *bir* naxwəş

naxoşîd *rd* hoşnutsuz

naxoşîdî *m* hoşnutsuzluk -ya xwe nişan dan hoşnutsuzluk getirmek

naxş *n* 1. nakış, işleme 2. nakış (özellikle duvar ve sıvanları süslemek için yapılan resim) 3. hat, çizer (yüz ve vücut hatlarımlar her biri) * naxşên rûyên wê yûzunün çizgileri * naxşên hûyê wê û hev in yüz hatları doğdün 4. yüz hatları * naxşên wê par in yüz hatları kaba -ên (yekî) gir hûm yüz hatları kaba olmak - û nîmûş nakış, bezek, uzal - û nîgar bezek -ê navê sofîa îhali gobejinde dîre biçanerde çiçekli hâfura -ên (yekî) î hev hûm hat ve çizgileri uyumlu olmak -ên (wî) ne li hev in bir dudığı yerde bir dudığı gûre (çirkin kimse) -ên êr tarîkê çêkîrin kusmak işlemek

naxşandîn *m* nakışlama, nakşerme, işleme

naxşandîn *lîg* nakışlanmak, nakşetmek, işlemek

naxşandî *rd* nakışlı, işlenmiş

naxşandax *rd* nakış

naxşandoxî *m* nakışlılık

naxşand *rd* nakış

naxşandî *m* nakışlık

naxşibün *m* nakışlama

naxşibün *lîg* nakışlanmak

naxşêkîrin *m* nakış işleme, işleme

naxşêkîrin *lîg* nakış işlemek, iş işlemek

naxşêdax *rd* nakışlı

naxşê (I) *m* 1. harita 2. tasarı, plân 3. grafik * hûnerên naxşêkîrinê grafik sanatlar -ya esmanê gok atlasî - rê yol haritası

naxşê (II) *n* dan * naxşê li serê te he danî haritanu

naxşebendî *rd* 1. nakış, bezeme, bezek 2. işlenmiş (elle nakış yapan kimse)

naxşebendî *m* 1. nakışlık, bezemecilik, bezekçilik 2. işlenecilik

naxşedanan *rd* 1. haritacı 2. planlamacı

naxşedananî *m* 1. haritacılık (haritaların yapımı yöntemi) 2. planlamacılık

naxşedaner *rd* planlayıcı

naxşedanerî *m* planlayıcılık

naxşedani *m* planlama

naxşedanî *m* planlama

naxşedanî *lîg* plânlamak

naxşedaner *rd* planlayıcı

naxşedanerî *m* planlayıcılık

naxşekêş *rd* 1. haritacı, kartograf 2. tasarıcı, çizimci, dizayner

naxşekêşan *m* tasarı çizimi, tasarım

naxşekêşîyî *rd* kartografik

naxşekêşî *m* 1. haritacılık (haritaların yapımı yöntemi) 2. haritacılık, kartograf (haritaların yapımı yöntemi) 3. tasarımcılık, tasarı çizimcilik

naxşekîrin *m* planlama

naxşekîrî *rd* plânlık

naxşesax *rd* haritacı, kartograf

naxşesax *m* 1. haritacılık (haritaların oluşturma) 2. haritacılık, kartograf (haritaların yapımı yöntemi)

naxşeya goga esmanî *rd* düzlem küre

naxşeya nîrengî *rd* nîrengî haritası

naxşezan *rd* kartograf

naxşezanîyî *rd* kartografik

naxşezanî *m* kartografî

naxşê *rd* dîrdîrîkî *rd* tarak işi (tarak dişleri gibi vol vol yapılmış el işi)

naxşê dorê *rd* kenarlık

naxşê kolandî *rd* oyma

naxşê *rd* yüz hatları kaba kimse

naxşî *m* nakışlık

naxşêkar *rd* nakışkar

naxşêkarî *m* nakışkarlık

naxşêkarî *rd* nakışkarlık

naxşêkerî *m* nakışkarlık

naxşêkêş *rd* desinatör

naxşêkêşî *m* desinatörlük

naxşêkîrin *m* nakışlanma, işleme

naxşê kîrin *lîg* nakışlanmak, işlemek

günce isteyen, ondan nefret eden, ona zarar vermek isteyen) 2. düşman (birbirleriyle savaşan devletler ve bu devletlerin asker, sivil bütün üyükları) 3. düşman farafarında çatışmaya varacak ölçüde anlaşmazlık bulunan taraflardan her biri) 4. düşman (bir şeyin yaşamasına, hürriyetine engel olan, güc, tutum vb.) 5. mec düşman (bir şeyi büyük ölçüde kullanan tüketici) * *neyarâ nan ekmek düşmanı* 6. *meç düşman* (bazı şeylerden nefret eden, tiksinen kimse) * *neyarâ a-raçê alköl düşmanı* - behkandîn düşman çalınmak ~ *ji hev re nabîn dost düşman düşmanı garel* (veya *yasin*) okunur -ê *ji dil û can can düşmanı* -ê *malê xwe hûn ek-mek düşmanı* (çalışmayan, tüketici durumunda olan) -ê *narov inêşek be li diwar be gere mirov jê fikarayan hîke su uyur düşman* uyumaz.

neyarane *n* düşmanca, hasımane

neyarêd *m* düşmanlık

neyarî *m* 1. düşmanlık, husumet (düşman olma durumu) 2. düşmanlık (düşmanca duygular veya davranış) * *ez di hemû helwestê li wî yê li hemberê xwe de neyarîyekê dibînin* bana karşı her tarafında bir düşmanlık sez-yorum ~ *kirin düşmanlık etmek, husumet beslemek küdürandî kan gütmek* -ya (yekî) *kirin (kirin)* düşmanlık etmek

neyarîkî *n* düşmanca

neyarşikên *n* düşmanı yenen, bozguna uğra-tan

neyarşikênî *m* düşmanı yenen, bozguna uğra-tma

neyarî *m* 1. düşmanlık, husumet (düşman olma durumu) 2. düşmanlık (düşmanca duygular veya davranış) ~ *kirin düşmanlık etmek, hu-sumet beslemek* - *küdürandî kan gütmek* -ya (yekî) *kirin (kirin)* düşmanlık etmek

neye *n* *nekê* neyçe

neyekisan *n* eşitsiz, denk olmayan.

neyeksanî *m* eşitsizlik

neyeksanîî *m* eşitsizlik

neyekser *n* dolaylı

neyerên *m* acıma

neylîn *m* acıma, merhamet etme

neylîn *lêgê* acıma, merhamet etmek

neystan *m* karışıklık

neyîn *m* yokluk

neyînî (I) *m* yokluk (varlık karşıtı)

neyînî (II) *n* 1. olumsuz * *bersêveke neyînî o-lumsuz* bir cevap 2. *felî olumsuz* (bu şeyi ol-mak eden, net özelliği taşıyan) 3. *mar negatif*

neyînkirin *m* *n* olumsuzlaşma

neyînî kîrîn *lêgê* olumsuzlaşmak

neyînîî *m* olumsuzluk

neyîn kirin *lêgê* net etmek, araylamamak

neyîreng *n* *n* siberciz

neyîrengî *m* sibirbazlık

neyîstan *m* sorgun

neyîstan kîrîn *lêgê* sorgun etmek

neyjê *n* *n* *neyzen*

neyjenî *m* *neyzenî*

neyk *m* 1. aynı 2. *meç* aynı (bir olay, bir durumu yansıtan, göz önünde bulunduran olay, durum) -a *raçê xîrîne dikiz* aynı:

neykê *n* *göz nê* *dey* aynı

neykîdar *n* aynı

neykîlîş *n* *n* aynı (satıp kimse)

neykîker *n* *n* aynı (imal eden kimse)

neykîkîrî *n* aynı, aynı takılması olan

neykîkîrî *n* aynı *n* *n*

neyk *m* *timak* - *di hev dan timak* sürüş-tmek - *li hev xîstî* dışı bilemek - *D goşt ji hev nabîn* etle uzmak gibi olmak -a (wî) *di hev kevîr ketin* buno *bi e* kanamak * *eger neynoka wî ji di hev kevîr hîkeve dîlê min dipêrte* eger bunu bile kimsa yücegan paroleniyar -a (yekî) *li kevîr ketin* *meç* bunu kanamak *bi* -a (yekî) *nekirin* kapına varmamak -a *peçiyê* ayak parmağı tırnağ:

-êh (yekî) *rakirin* (an *ji kişayidî*) (herinî) timakların sükmek

neynoka *n* *biçê* *botm* 1. enginar (Cynara scolymus) 2. enginar (bu bitkinin ürünü) *m*

neynokî *m* 1. timak *makê* 2. timakçı (üz-likle padişahların timaklarını kesmekle so-cialtı kimse)

neynokîkîrî *n* timakları çekilmeç olan

neynokî *n* timakçı

neynokko *n* keskin timaklı

neynokpeha *n* geniş timaklı

neynokser *n* 1. kirmızı timaklı, timakları oje-

li olan 2. *meç* makayılı şebir kadını

neynok *n* *meç* *neynok*

neyxê *n* hayalî

neyxêr *n* şeker kızırtı

neyz *n* *n* *n*

neyz *n* *n* *n* *n*

nezalîet *m* nezahet, alîlik temizliğ.

nezaket *m* nezaket

nezaketên *n* nezaketen

nezan *n* 1. cahil, bilgisiz 2. genç, tay 3. ace-

nu (ışın, mesleğinde ilerlememiş) 4. ace-

ni (bir yerin, bir şeyin yabancı) (yekî) -

dan nişandan (birinc) bilmezlenmek - *man*

cahil kalmak 5. yabancı (bu konuda bilgisi

retrübesi olmayan) * *ez nezanê wî karî* ta-

ber, bu işin yabancıyım -ê (üstelî) *bûn*

(an *ji nebûn*) yabancılaşmak (veya olma-

mas)

nezane *n* nahilce

nezanîstî *n* *n* gayri ilimî, bilim dışı. - *bûn* gayri

ilimî olmak, bilim dışı olmak

nezanîstîbûn *m* gayri ilimîlik, bilimsizlik, bi-

lim dışı olma,

nezanlyz bizanli *n* *n* *n* *n* bilimsizlikten gelme,

teşahül anî

nezânî *m* 1. bilgizlik, cahillik 2. cehaletlik 3. bilinmezlik, bilmezlik → *nâ iz-zâ-înîn ây bilmezlikten gelme - kirinâ câhillik etmek*

nezânîkirin *m* cahillik etme
 nezânî kirin *f* çâ câhillik etmek
 nezânî *m* bilinmek * nezânî *eyb* e. p.ışa *eyhâ tunc* bilmemek aşp değil, somraklık (öğrenmemek) ayıp

nezânîkar *medâf* bilinmezlik, agnostik

nezânîkâtî *m* bilinmezlik, agnostizm

nezânîparâz *fed* bilinmezlik, agnostik

nezânîparâzî *fed* m bilinmezlik, agnostizm

nezânî *nâk* *nâk* câhilîme, câhilce

nezânk (I) *nâ* câhil

nezânk (II) *m* tekerleme

nezârif *m* 1. câhillik 2. anlamazlık

nezâr *sedân* güncü görmeyen yer

nezâret *hâfîm* nezâret, gözden, göz altı, gözlem illi

nezâretkâne *m* nezârethâne

nezâyok *ed* 1. zısı (döl vermeyen, üreme imkanı olmayan) 2. kısır (içinde hiç bir uterine olayı geçmeyen)

nezâyoklûn *m* kısırlaşma

nezâyok bûn *îşğ* kısırlaşmak

nezâyokbûyîn *m* kısırlaş

nezâyokî *m* kısırılık

nezâyokkirin *m* kısırlaşarma

nezâyok kirin *îşğ* kısırlaşarmak

nezâyokî *m* kısırılık

nezâlet *nâ* 1. berâz olmayan 2. kâzılık (gerektince anlatılıp belirlenemeyen, ne olacağı, sonu belli olmayan) * ramâpî nezâlet kâzîlik dâşînce

nezâr *m* 1. nazâr, göz 2. başıs → *îrâ hâttî nezârâ gelmek* → *îrâ ketin nazâr değmek* → *çayvan göz nazâr*

nezârakok *m* bir tarâ nazârîk

nezârbaz *nâ* 1. kem gözlü 2. şahlıkla bakın

nezârbâzî *m* 1. kem gözlülük 2. şahlıkla bakma

nezârî *m* bezik

nezârfarmûş *m* kurubasın

nezârgâh *m* nazârgâh, bakılan yada bakılacak yer

nezârî *nâ* nazârî → *melî kark bu kere nazârîlâh*

nezârîbûn *m* nazârî değme

nezârî hûn *îşğ* nazâr değmek

nezârîbüyî *nâ* nazârî

nezârîkirin *m* nazârî etme

nezârî kirin *îşğ* nazâr etmek

nezârîkîrî *nâ* nazârî

nezârîkî *m* nazârîlik

nezârîcî *nâ* evlenmemiş becâr

nezârîsî *nâ* dayanaksız, sağlam olmayan

nezârîsî *m* dayanaksızlık

nezârî *nâ* kısır (döl) vermeyen, üreme imkanı olmayan

nezârîkîrî *nâ* gübresiz, gübrelenmemiş olan

nezârî *m* edâk → kirin edâk edamak

nezârî *nâ* kıyamaç

nezârîkirin *m* nezâretme, edama

nezârî kirin *îşğ* nezâretmek, edamak

nezârîkirî *nâ* edâkî, edânmış olan

nezârî *nâ* nezârî, cermû fâhîlâçh lekesez, necîp

nezârî *m* 1. nazârî (sâ2 ve âzvarnîş için) 2. nazârî

nezârî → kirin nazârî yapınak

nezârî *nâ* nezârî

nezârî *nâ* kısır (döl vermeyen, üreme imkanı olmayan)

nezârî *nâ* çekişmesiz, meşakatsiz

nezârî *m* nezârî, edama

nezârîkirin *m* edama, nezâretme

nezârî kirin *îşğ* edamak, nezâretmek

nezârî *m* kamışlar, ince ve uzun olarak kapı üstlerine taktılan nazârîk

nezârî *m* kurt âlfâbesinin ön yeşinci harfi ve *nâ* d-ye okunu

nezârî *nâk* *nâ* e

nâçîr *m* 1. av * hâvâ nâ çîye nâçîrâ hatma: a-va gümrü 2. av (bir hayvanı başka bir hayvanı yemek için yaka)ması 3. av (bu yolla yakalanan hayvan) * *îm nâçîrâ kûçîkê îbâ e bu gün köpeğin avı ayı* 4. mec av (tuzazâ dâştûrulen, kendisinden yararlanan kişiyse) → *çevân kekîk avı*

nâçîrîğeh *m* avlak, av bahası

nâçîrkîrîn *m* 1. avlamak 2. mec avlamak (tuzazâ dâştûrme, kurnazlıkla kandırma)

nâçîrî kirin *îşğ* 1. avlamak 2. avlamak (tuzazâ dâştûrme, kurnazlıkla kandırmak)

nâçîrkîrî *nâ* 1. avlanmak olan 2. avlanmış (tuzazâ dâştûrûlûş, kandırılmış olan)

nâçîrvân *medâf* 1. avcı 2. *nâ* avcı (avcılara özgü) * *çeltîkê nâçîrvânân avcı çantası* 3. *nâ* avcı (başka hayvanları yakaladıkta avcı olan hayvan) 4. mec avcı (bir şeyi büyük bu istekle isteyen veya bulup ortaya çıkarmak üzere) * *nâçîrvânê peyvân kelime avcı*

→ *ya rayon oy avcılığı, oyculuk* → *î senyân kelle avcı*

nâçîrvânî *m* avcılık → *kirin avcılık etmek* → *î ya senyân kelle avcılığı*

nâçîrîn *m* nazîr

nâçîrî *m* nazîr

nâçîrî *m* nazîr

nâçîrî *m* nazîr

nâçîrî *m* nazîr

nâçîrî *m* nazîr

nâçîrî *m* nazîr

nâçîrî *m* nazîr

nâçîrî *m* nazîr

nâçîrî *m* nazîr

nâçîrî *m* nazîr

nâçîrî *m* nazîr

nâçîrî *m* nazîr

nâçîrî *m* nazîr

nâçîrî *m* nazîr

nâçîrî *m* nazîr

nâçîrî *m* nazîr

nâçîrî *m* nazîr

nêrîn (II) *m* 1. bakma, bakım, bakış 2. bakış, gözüğ (bir konu hususındaki düşünme, fikir) * *U gor nêrîna mîn be nûn guruştare gêce* 3. bakma, bakış, gözüğ 4. yol (bululacak izlenecek yol)

nêrîn *lêg* 1. bakınak (bakışı bir şey üzerine çevirmek) * *wîn nêrî lê nedîr* (bakım ama görmedim) 2. hakmak (yer çin, yüzü bir yone doğru olmak) 3. bakınak (hasta için muayene etmek, tedavi etmek) 4. bakınak (yoklamak, incelemek, denemek) * *ca tu ji li wî hesabî binêre şu hesaba serê çê bir hak* * *ka hêwêre li malê we? ga hak evdelerim?* 5. bakınak (bir işi yapmak, bir işi yapıcılıkla görevli olmak) * *li karê pasaportan polîs dinêre pasaport işleme polîs hakar* 6. bakmak (baktırmak, ücreti vererek uzaında durmak) * *ew tenê li karkêna pereyan dinêre o safêce pûra kuzanmîya hakîyor* 7. bakmak (başka bir şeyle ilgilenmeyip elinde veya bulunduğu işle uğraşmı olmak) * *li xwarîna nanê xwe bûnêre yemêgin yemeye hak* * *toenêrin li sanîna û xatûnan, binêrin li kuçê (a ji tişk) û kêmûnan di şî xolayî işi alayî*

nêrîngêh *m* 1. gözletme yeri, gözleği 2. az göbelen ev, rusatana 3. elîanzên - bûle -a şewatê yangîni kulîsi

nêrînî *qêw* erîllik

nêrînkar *nê-nî* hukîcî, hakan kîmse

nêrînkasî *m* bakıcılık

nêrîngên *nê-nî* gözletme

nêrîngênî *m* gözletmecilik

nêrîl *m* 1. gözetmek 2. alıştır

nêrîngîr *nê-nî* görerekçi

nêrîlî *nê-nî* görünüksel

nêrîngêrêz *nê-nî* görerekçi

nêrîngêrdî *m* görerekçilik

nêrîngêrî *m* aşım (keçimî tekeyle çidleşme)

nêrîngêr *nê-nî* Azîzî, Ezîzî -ê kuşê an gibî (çalışkan)

nêrîngêrdî *m* erkek haykuy

nêrmê *m* çırtî

nêrmok *nê-nî* erşel

nêrmokî *m* erşellik

nêrî *nê-nî* erşelik

nêrîngîrî *nê-nî* görerekleşîrîmiş

nêrîngî *nê-nî* erşelik

nêrîngî *nê-nî* erşelik

nêrî *nê-nî* erşelik

nêtar *nê-nî* 1. neta 2. fîz neta

nêtarî *m* netaçîk

nêtarîdûn *m* netaçîkîne

nêtarî hûn *lêg* netaçîkîne

nêtarîhîyîn *m* netaçîkîne

nêtarîkîrîn *m* netaçîkîne

nêtarî kîrîn *lêg* netaçîkîne

nêtarîkîrîn *m* netaçîkîne, netaçîkîne

nêtar kîrîn *lêg* netaçîkîne, netaçîkîne

nêtik *m* alin çatas

nêrdat *m* yîgin

nêveng *m* alin, meydan

nêveng *nê-nî* nagîn

nêvîk *m* göbek (insan ve memelilerde göbek

başının dışına: nê-nî, sonra karmın ortasında

bulunan) (çukurluk)

nêvîk *m* bel, belen (orsan bel kısmı)

nêvîko *m* geçenek, kamdar

nêvîng *lêg* nêvîng

nêwan *m* 1. neta 2. neta, neta (topluluk içinde, a-

rasında) * *em di nêwana xwe de li ser meseleyê*

nêvîngî bîrîn meseleyê ortasında konuşulmî

nêwîrac *lêg* neta çatas

nêwîrandîlî *lêg* netaçîkîne

nêz (I) *m* açlık (jî) -nan ketîn (an jî nêrin)

açlıktan bîkîn dışırmak

nêz (II) *m* 1. yakın (zamanda ve yerde, az bir

aralıkta) (yîgin) 2. yakın (küçük, önemli-

siz değışiklikle) (bîr bînden ayırmak) * *gotîneke nêzi wê got bîna yakın bir söz soyle-*

di 3. yakın (zamanında sık) (gî bulunan) 4.

yakın (benzer, aynı) * *rengêkî nêzî*

sîr kîrmîya yaqîn bir reng 5. yakın (teci-

mes, alınıcı) (zakîmî bakımdan yaklaşmış

olan) * *jiyê wê nêzî hêşîyî ye* (yaşı seksen

yakın 6. or yakın ku tu wêjî ew lîşî qewimî

geleceğîne yakın bunlar oldu 7. yakın (uzak

olmayan yer) * *U nêzî me rûdînet* yakını-

mada oluyucular 8. ud yakın (zamanında sık

akılsız olan arkadaş, dost veya akraba) 9. u

yakın (uzak olmayacak) * *U nêzî derî rûmîşî*

kapîya yakın durdu 10. u doğru (zamân

akılsız) (keçimîden önce) * *nêzî serê sîbehî*

rengê otomobîlê hare bîhîstîna sabahî doğ-

-î (kesekî an jî hîşîkî) bîna yaklaşmak -î

idê bayîyan wê-nî (dîşîkî) kîrîn yaklaş-

mak -î (...) xalî hîmî yaşlanmîla olmak * *ye-*

kî nêzî af xalî bî oluê yaşlanmîda bîr

nêzahî *m* yakınlık

nêzuhîdûn *m* yaklaşma, yaklaşma, yaklaşma

nêzayî tê dîn *lêg* yaklaşmak, yaklaşmak, so-

kulunmak

nêzbîn *m* 1. yakınlık 2. yakınlık

nêz bîn *lêg* yaklaşmak, yaklaşmak

nêzbînî *m* yakınlık

nêzî *nê-nî* (II)

nêzîk *nê-nî* nêzîk

nêzî *nê-nî* nêzîk, nêzîk, nêzîk

nêzî *nê-nî* nêzîk, nêzîk, nêzîk

nêzî *nê-nî* nêzîk, nêzîk, nêzîk

nêzî *nê-nî* nêzîk, nêzîk, nêzîk

nêzî *nê-nî* nêzîk, nêzîk, nêzîk

nêzî *nê-nî* nêzîk, nêzîk, nêzîk

nêzî *nê-nî* nêzîk, nêzîk, nêzîk

nêzîk wê 1. yakın (zarında ve yerde, az bir arada ayrı ayrı olan) 2. yakın (büyük, önemli, değişiklikle ilgili bir diğer ayrıntı) * **götineke nêzîkî vê gotî** buna yakın bir söz söylemiş 3. yakın (aralarında sıklığı bulunmuş) 4. yakın (benzeyen, andıran) * **rengêkî nêzîkî sorî** kirantaşe yakın bir renk 5. yakın (eriyen, erimesi zaman bakımından yaklaşmış olan) * **jîyê wê nêzîkî beştêyî** ye yaşı seksene yakın 6. **nd** yakın (uzak olmayan yer) * **ji nêzîkî me rûdîrên** yakınında oturuyorlar 7. **ê** yakın (uzak olmayan) * **ji nêzî derî rûnîştî** kapiya yakın oturdu 8. **ê** doğru (zaman olarak kelimelerden önce) * **nêzîkî pêncî salî e'î** sîre doğru 9. **ê** -e karşı (doğru, sulandırma zaman anlamlı kelimelerle birlikte) * **nêzîkî serê sibêbê** hatîn cem me sabûla kaci bize geldiler ~ **mebe** yaklaşma ~ **ê** (kesekî an jî riştêkî) hûn 1) yaklaşmak 2) yaklaşmak, yaklaşmak, yaklaşmak -î (riştêkî) kirin yaklaşmak, yaklaşmak
nêzîkahî wê 1. yakınlık 2. yaklaşım ~ **ê** kirin (birine veya bir şeye) yaklaşmak, yaklaşmak
nêzîkî an ji riştêkî hûn 1) yaklaşmak
nêzîkûlî tê dan **ê**wê yaklaşmak
nêzîkûlî wê 1. yakınlık 2. yaklaşım ~ **ê** kirin (birine veya bir şeye) yaklaşmak, yaklaşmak ~ **di** hev dan batînek ~ **tê** dan birînek, yaklaşmak
nêzîkûyî hev kirin **ê**wê 1. (harbinde) yaklaşmak 2. bitişmek
nêzîkûyî ê kirin **ê**wê 1. (birine veya bir şeye) yaklaşmak, yaklaşmak 2. yaklaşmak (bir sorunu, bir konuyu ele alarak çözümlendirmek)
nêzîkûyîpêdan wê yaklaşma
nêzîkûyî pê dan **ê**wê yaklaşmak
nêzîkûyîpêdan wê 1. yakıtma, yaklaşma, sokulma 2. yaklaşım (sorunu eleleştirmesi)
nêzîkûyî tê dan **ê**wê 1. yaklaşmak, yaklaşmak, sokulmak 2. yaklaşmak (bir sorunu, bir konuyu ele alarak çözümlendirmek)
nêzîkûn wê yakın görün
nêzîkûnî wê yakın görün
nêzîkûnî wê 1. yaklaşma 2. yaklaşma, yaklaşma, sokulma
nêzîk hûn **ê**wê 1. yaklaşmak 2. yaklaşmak, yaklaşmak, sokulmak
nêzîkûbûyî wê 1. yaklaşmış 2. yaklaşık
nêzîkûbûyî wê 1. yakınlıkta 2. yakıtma, yaklaşma, sokulma
nêzîke wê yaklaşık, yaklaşık olarak
nêzîkî wê yakınlık
nêzîkûbûn wê yaklaşma
nêzîkî hûn **ê**wê yaklaşmak
nêzîkûhevîbûn wê 1. yakınlıkta, yakıtma 2. bitişme

nêzîkî hev hûn **ê**wê 1. yaklaşmak, yaklaşmak 2. bitişmek
nêzîkûhevîkirin wê 1. yakınlıkta, yakıtma 2. bitişme
nêzîkû hev kirin **ê**wê 1. yakınlıkta, yakıtma 2. bitişmek
nêzîkûlî kirin wê yaklaşma
nêzîkû jê kirin **ê**wê yaklaşmak
nêzîkûpêlî kirin wê 1. yakınlıkta, yakıtma 2. yaklaşmak
nêzîkû pê kirin **ê**wê 1. yaklaşmak, yaklaşmak 2. yaklaşmak
nêzîkûlî dan wê yaklaşma, yaklaşım gösterme
nêzîkî tê dan **ê**wê yaklaşmak, yaklaşım göstermek
nêzîkkirin wê 1. yakınlıkta 2. yaklaşma
nêzîk kirin **ê**wê 1. yaklaşmak 2. yaklaşma
nêzing wê 1. yakın (zarında ve yerde, az bir arada ayrı ayrı olan) 2. yakın (büyük, önemli, değişiklikle ilgili bir diğerinden ayrıları) * **götineke nêzingî vê gotî** buna yakın bir söz söyledi 3. yakın (aralarında sıklığı bulunmuş) 4. yakın (benzeyen, andıran) * **rengê nêzingî** sorî kirantaşe yakın bir renk 5. yakın (eriyen, erimesi zaman bakımından yaklaşmış olan) * **jîyê wê nêzingî hevîyî** ye yaşı seksene yakın 6. **nd** yakın (uzak olmayan yer) * **ji nêzingî me rûdîrên** yakınında oturuyorlar 7. **ê** yakın (uzak olmayan) * **ji nêzingî derî rûnîştî** kapiya yakın oturdu
nêzingûn wê yakıtma
nêzing hûn **ê**wê yaklaşmak
nêzingî wê yakınlık
nêzingîhevîbûn wê yakıtma
nêzingî hev hûn **ê**wê yakıtma
nêzingîlî kirin wê yaklaşma
nêzingî ê kirin **ê**wê yaklaşmak
nêzî wê yakıtma
nêzîbûn wê yaklaşma, yakıtma
nêzîhevîbûn wê yakıtma, yaklaşma
nêzî hev hûn **ê**wê yakıtma, yaklaşmak
nêzîhevîkirin wê yakıtma, yaklaşma
nêzî hev kirin **ê**wê yakıtma, yaklaşmak
nêzîk hev nêzîk
nêzîke hev nêzîke
nêzkirin wê yakıtma
nêz kirin **ê**wê yakıtma
nêzman wê yakın anlamlı (kelime)
nêzmanî wê açıklık, örtüşme
nêzwan wê yakın anlamlı (kelime)
nîcimandî (I) wê büzüşme
nîcimandî (II) wê aksatma
nîcimandî (I) **ê**wê büzüşmek
nîcimandî (II) **ê**wê aksatmak
nîcimîn (I) wê 1. bütüne (insan ve hayvan korku veya seğıktan dolayı büzüşmesi) 2. ürpence

nîcîniûn (II) m aksama, topallama
 nîcîniûn (I) *biğh* 1. bûzûlmek (insan ve hayvan korku veya suçluktan dolayı bûzûlmesi) 2. uşpermek
 nîcîniûn (II) *biğh* aksama'sı, topallanmak
 nîcîrandîûn m 1. yontma tağaç yontma) 2. oynama (savru ucLu veya keskin bir cisimle bu şeyi yontma)
 nîcîrandîûn *biğh* 1. yontmak (tağaç yontmak) 2. oynamak (savru ucLu veya keskin bu cisimle bir şeyi yontmak) * *dar nîcîrandîûnî û narîş xwe lê nîcîrandîûnî* aguc oyarak ismini yazmış
 nîcîrandî *af* 1. yontma, yontuk 2. oynalı (oyma) nakkiş
 nîcîrin m 1. yontulmak 2. oynama
 nîcîrin *biğh* 1. yontulmak 2. oynulmak
 niç (I) b 1. cık 2. uşu
 niç (II) kolaz (el kısmı)
 niç (III) m çıkıntı, tırnak (bir yüzeyde ileriye doğru çıkan bölüm) * *niçê darê agîşî* çıkıntısı
 niç (IV) m yutulmaya (yutulmayarak bitirme)
 niç (V) m hafif (niç)
 niç (VI) m 1. dürtü 2. iteleme, itiş 3. taarız 4. *af* taarız, taşlama, dokunma
 niçandîûn m 1. dürtme 2. dürtme (uyartma)
 niçandîûn *biğh* 1. dürtmek 2. dürtmek (uyartmak)
 niçbûn m yutulmalararak bitme
 niç bûn *biğh* yutulmalararak bitmek
 niçdan m dürtme
 niç dan *biğh* dürtmek * *niç da hesp alî durtî*
 niçeniç m 1. cık cık 2. *û cîşî cîşî* - kîrin cık cık etmek
 niçêk (I) m arpacak (silâhlandır) * *niçêka* Hvingê rûlêğî arpacağı
 niçêk (II) m uç, tepe (bu şeyin en üst bölümü)
 niçêk (III) m 1. çıkıntı (bu yüzeyde leriye doğru çıkan bölüm) 2. emak (karez gibi ağızların kirek yeri)
 niçêk (IV) m ezantı
 niçêkî *af* çıkıntılı
 niçîlanîûn m 1. saplama 2. (birine) fikirlerini aşılması
 niçîlanîûn *biğh* 1. saplama 2. (birine) fikirlerini aşılama * *lê xebîrî ku ramzanê xwe bi-nîçîlîne serê wê jî dîşûncevîrîni onî da aşîlanîmaya çalîşî*
 niçîlîn m 1. saplanma 2. kafası alına, kafasın sığma
 niçîlîn *biğh* 1. saplanmak 2. kafası almak, kafasına sığmak * *nemîçîlîn serê (yekî) kafasîna sîqûnîmak*
 niçîqandîûn m dürtme
 niçîqandîûn *biğh* dürtmek
 niçîqîn m dürtülme
 niçîqîn *biğh* dürtülmek

nîcîn b cık
 nîcînî m cık etme
 niçîbîlîrîn m cık etme
 niçînî kîrin *biğh* cık etmek
 niçîkîrin m yutulmayarak bitirme
 niç kîrin *biğh* yutulmayarak bitirmek
 niçîkîdan m 1. taşlama, taarız etme 2. kakıştıma, kakma
 niç jê danî *af* 1. taşlamak, taarız etmek 2. kakınak, kakıştırmak
 niçîkîler *af* taşlama
 niçîkîstîûn m kakına kakıştıma
 niç lê xîştîlî *af* kakmak, kakıştırmak
 niçîhevîdan m kakışma
 niç lî hev îlan *af* kakışmak
 niçîtay m boyunluk aif, köfü ün (ağızlığını, *af* çömsey ol köçp)

nîfîq *af* nîfîq

nîfir m 1. beddua, laneme, lanç 2. kargış, lanet - *amîn xwe şî almîk* - kîrin 1) beddua etmek 2) lanet etmek - *lê bûn* (birinin) bedduasını almak - *lê kîrin* 1) (hürme) bedduada bulunmak 2) (birine) lanet okumak - *lê qelîbîn* (bi üs) beddua etmek - *û afîr beddua* - *û afîrê* dünyeye *lê kîrin* (birine) dünyanın bedduasını etmek -*a* (yekî) *cûn* qebûlê bedduası tutmak, ahi çıkmak, lanet gerçekleşmek, inkisar tutmak -*a* (yekî) *dî eonê* (..) de lî eñ bûn (burun bir kimsemin) ahi tutmak -*a* (yekî) *lê qelîbîn* (birini bir kimsemin) ahi tutmak -*a* (yekî) *lî erdê neman* (birine) ahi yerde kalınmak -*ên bejî* ağır beddua, katkîz beddua -*ên* (yekî) eñ girîm bedduası tutmak -*ên* (yekî) *lê qelîbîn* 1) (birine) beddua etmek (ilenen tutması) yûzunden işi teş gitmek) 2) (birinin) bedduasını almak (biri tarafından kendisine lanetmek)

nîfirbîyî *af* lanetli

nîfirîkrîn m 1. laneme, beddua etme 2. kargışma, kargışama, lanetleme

nîfir kîrin *biğh* 1. lanemek, beddua etmek 2. kargışmak, kargışlamak, lanetlemek

nîfirîkrî *af* beddua edilmiş kimsa, lanemîş

nîfirîkrîûn m 1. lanema 2. kargışama.

nîfir lê bûn *af* 1. lanemek 2. kargışanmak

nîfirîkrîbîyî *af* 1. lanemîş 2. kargış, lanetli

nîfirîkrîlîn m 1. laneme, bedduada bulunma, inkisar etme (veya inkisarda bulunma) 2. kargış etmek (veya verme)

nîfir lê kîrin *af* 1. lanemek, bedduada bulunmak, inkisar etmek (veya inkisarda bulunmak) 2. kargış etmek (veya vermek)

nîfirîkrîkî *af* lanemîş, lanetli

nîfle m peza destesi, toman

nîfrîn m 1. beddua, laneme, lanç 2. lanet, lanet okuma 3. nefret. öfke - *kîrin* lanet okumak

nîfsî (I) m üç gömleği

nîfsî (I) *şifê* 1. hoyuna dî tamış yarım silindir tamruk 2. *mî* kışılmasına veya silindîr bicamîyê kîşî yerine kullandûn ağılık bostayet
nîfsî (I) *mî* posta * **nîfsîk** nan xwar bir posta etmek yedi
nîfî (II) *şawî* 1. soy, kuşak, zûn iyet (bir kışınan soyundan gelenlerin hepsi) 2. aresî, kuşak, nesl * *li* pêşêrî nîfsa nû em naxan tîn *hesilrandin* yem: kuşağın yanında tîbî, sayitaz 3. *fel* kuşak, aresî (yaklaşık olarak çmî yillarda doğmuş kişilerin topluluğu) * *nîfsa hûnerê* ya *xalên heftîyê* yermişli yitilcan sanat kuşağı 4. *şey* tür cinâlerin ayırdılış bülûn: → *bû* şındîkîler
nîfî (I) *be*, *neft*
nîfî (II) *mî* kibrit
nîfe *wî* kîbt, araxtar -- kîrim *ber* jîpta *xwe u* *malîtu* belca cakmak
nîfîdank *wî* araxtarlık
nîfîkêrin *wî* kîbt eme
nîfîk kîrim *şîk* kîbtlemek
nîfîkêrî *wî* kîbtî, kîbt
nîfîkî *wî* 1. kibrit 2. kibrit (içinde kibrit çöpleri bulunan kutu) - *pê* xîstîn kibrit çakmak
nîfîkîdan *mî* kibritlik
nîfîkî *Orôs* *nîfîk* kîbtîşî (satan kîmse)
nîfûs 1. nûfus (bir ülkede, bir bölgede, bir evde belirli bir anda yaşayanların yaşadığı toplam sayı) * *nîfûsa weşî* her dîçe *zêde* dîbe *ülke* nûfûsê gîrtîçe arıyor 2. nûfus (ortak bir özellik gösteren kişilerin bûlunu) * *nîfûsa çawdîyê* atan nûfûs 3. nûfus (kişi) * *em* *li* *wîr* *pêne* *nîfûs* hene *burda* beş nûfus *waye* → *şawdewarî* kîmal nîfûs
nîfûsjanîrî *wî* nûfus sayımı
nîfûz *wî* nûfuz
nîfûzêkêrin *mî* nûfuz eme, sîmne
nîfûz kîrln *şîk* nîfuz etmek, sermek
ng *ber* *ng*
nîgale *wî* hayal, dîş
nîgare *wî* 1. renk 2. boyu
nîge *mî* kîpus -- *kîrln* kîpus yapmak
nîgehban *nîfûs* gözcü, bekçi * *darê* *jî* *te* *re* nîgehban *anan* *sana* *gîrcu* *ulsu*
nîgehbanî *mî* gözcülük, bekçilik
nîgehdar *nîfûs* gözcü, kîşî, muhafîz
nîgehdarî *mî* gözcülük, kîztülük, muhafîzîk
nîgin *wî* 1. nûbûr 2. yüzük tîşî
nîha *ê* şîndî * *nîha* *em* *dê* *peranîke* *hîn* *xweş* *lîbîlîcîn* *şîmê* *raha* *gûzel* bir hînerî *dîyucûgîz* 2. elin, hînuş 3. barî, lîmî * *nîha* *ku* *wî* *ez* *nas* *nekîranîna*, *mîn* *dê* *tîstek* *negûlayê* *hanî* *henî* *lamînasîydî* *bişey* *darî-* *yerokîm* 4. şîndîkîk, hîkîhazîrda * *nîha* *bes* *ê* şîndîkîk *bu* *kîdar* *weçet* 5. *nî* *şîmêkî* * *el-* *wonên* *nîha* *şîndîkî* *gerçer* -- *rost* *e?* *sahî* *ou*, *re* *soylûyorsun?* -- *tu* *zâmî* *te* *çî* *got?* ağızdan çıkîrî (veya çıkan sözc) kulağın duydu mu?

nîhakî *nî* şîndîkî
nîhal (I) *bir* *newal*
nîhal (II) *mî* ûdan
nîham *mî* mîbaka, kîrt (ust *üste* olan şeyleri çmî)
nîhamgîrtîm *wî* mîhakalanna
nîhabî gîrtîm *şîyê* tabakalannuk
nîhan (I) *nî* 1. gizli, sîkî 2. bîuzunayîcî, gîş-
rîmneyên 3. *fel* sîr, j. z, j. zem
nîhan (II) *mî* tenezzîl, ağıcak gonullîkîk
nîhandîn (I) *wî* aşîndîrîm
nîhandîn (II) *mî* koyma
nîhandîn (I) *şîk* aşîndûrmak
nîhandîn (II) *şîk* koymak
nîhanî *nî* 1. gizlice, gizli olacak 2. gizencî
nîharîlîn *şîr* *nîhêrin*
nîhayet *wî* *nîhayet* * *nîhayet* *te* *fîhm* *ku* *nîha-* *yet* *anîdan*
nîhayî *wî* şîndîkî
nîhe *şîr* *nîha*
nîheq *şîr* *neheq*
nîhên *nî* 1. gîzîlî, sîkî (başkîlarından gîzî-
nen, gîzîlî tarulîn) 2. sur, gîz
nîhêndâr *nî* 1. gîzencî 2. şîfêlî
nîhênî *nî* 1. gîzîlî * *polîsê* *nîhênî* *gîzîlî* *polîs* 2. illegal 3. gîzencî
nîhênkêrin *wî* gîzîlene, sîkîlanak (kaybolma-
mîsî için gîzîlî bîr *yere* *koyma*)
nîhên kîrln *şîk* gîzîleme, sîkîlanak (kaybol-
manîsî için gîzîlî bîr *yere* *koymak*)
nîhêr *mî* bakîna, bakîş
nîhêrdar *udê* bakîcî, kontrolör
nîhêrdarî *mî* bakîsulîk, kontrolulîk
nîhêrîn *mî*, bakîna (bakîşî *bîr* *şey* *üzere* *çe-* *virîme*) 2. bakîna (yer için, yîrî *bu* *yûk* *dêgîr* *almîk* 3. bakîna (hasta için *muayene* *etîne*, *tedawî* *etîne*) 4. bakîna (yok ama, ince-
leme, çerçene) 5. bakîna (bîr *şey* *yapîna*, *ku-* *şî* *yapîna* *ku* *gîrevîlî* *olma)* 6. bakîna (önem
verîne, önem *verînek* *üzere* *durma*) 7. bakîna (başkî *bir* *şey* *ilgîlî* *emeyîr* *olucê-* *kî* *veya* *öründekî* *işle* *uğrîcî* *olma*) 8. gîr-
me (çok *değîr* *verîne* 9. bakîna → *şî* *jî* *jur* *dê* *kîş* *bakîşî* → *li* *keç* *ê* *jîmîn* *şî* *basî* *osî*)
nîhêrîn *şîk* 1. bakînak (bakîşî *bîr* *şey* *üzere* *çe-* *virîmek*) 2. bakînak (yîrî için, yîzî *bu* *şey* *re* *değî* *olmak*) * *li* *parecî* *ku* *li* *bendîrê* *dînlîhêrî*, *derya* *dîwîyê* *hîmarî* *bakîn* *pen-* *sereden* *denîz* *görünyîyî* *du* 3. bakînak (has-
ta için *muayene* *etînek*, *tedawî* *etînek*) 4. bakînak (yîncîmak, incelemek, dîncîtek) * *ku* *tu* *jî* *li* *wî* *hesabî* *blînlîhêre* *şî* *heç* *ba* *ser-* *de* *tu* *bak* * *ku* *blînlîhêre* *li* *malê* *nu?* *gî* *bak* *evde* *lez* *mi?* 5. bakînak (bir iş yapîmak, bîr
iş *yapîmakla* *gîrevîlî* *olmak*) * *li* *karê* *pasap-* *ortan* *polîs* *dînlîhêre* *pasap* *ort* *işlîrîk* *polî-* *sî* *bakar* 6. bakînak (önem verînek, önem
verînek *üzere* *durmak*) * *ew* *tênê* *li* *kî-* *klîna* *perreyan* *dînlîhêre* *e* *sîfêce* *para* *kî-* *zanîna* *yê* *bakîyor* 7. bakînak (başkî *bîr* *şey*

le niglenmeyip elindeki veya öndeki işle uğraşu olmak) * **li xwarına nanê xwe bi-nihêre yaneg m yaneye bak** 8. garmek (çok değer vermek) * **keana ew e li perçyan di-nêre gozê parzolan bakê** bir şey görmüyö: 9. bakılmak * **hi çavên metelhiyê li kaviçê xwe nihêrî çavên gozê le çavçê-ne bakandî** * **menêre li mûrûz, bi-nêre li go-rûz saratna baxana** hayta bak * **menêre li rehtan bi-nêre li ecclhatan** yorulmuş olu-lana değil eceli gelmiş olana bak * **menêrin li teatê qizê, bi-nêrin li bexlê wê ana kuzna mîh kuzna**, kız bahu koşuana ara (veya ana kuzna taht kurmuş, taht kuratmış) * **menêrin li xaniim û xatûnati binêrin li ku-çik li karûnati** hanım katun otağına değil becerikli olup olmamağa bak

nihewlrandin *w* mülidatna

nihewlrandin *f*irgê mülidatna

nihewirin *f*irgê amirdatna

nihewirin *f*irgê amirdatna

nihewandin *w* 1. dürtme 2. darime (ayarmak) 3. kakışma, kakma

nihewandin *f*irgê 1. dürtmek * **miray piçek xayis di-veye nakete ji nakê ve di-nihewî-nin miray û hijyar dikin** dilay uca olmaş-una, hiden bize tens durup uyandıyorlar 2. çurtmek (uyarmak) 3. kakışmak, kak-mak ~ (yeld) 1) kama dürtmek 2) kakış-tmak, kakmak

nihêk *m* darta

nihêk *fê dan* *fê wê* durtmek

nihêk *fê dan* *fê wê* durtmek

nihlrandin *m* sikne, sokma, düzme

nihlrandin *f*irgê akinek, sokmak, düzmek

nihirandin *m* tanzildatna

nihirandin *f*irgê mazildatna

nihîştin *w* dikkata

nihîyayî *w* yak, yakın (zamanla dayar ikliğün yifimış) * **qomasê nihîyayî yakîn kumîy**

nihî *w* yak

nihîn (I) *w* nihên

nihîn (II) *w* tenezzül etme

nihîn (III) *w* 1. aşırma 2. aşma (kumaş zîin, yipzanıp leri sîraya çikma) 3. yatkılaşma

nihîn (I) *f*irgê tenezzül etmek

nihîn (II) *f*irgê 1. aşırma 2. aşma (kumaş i-çin, yipzanıp leri sîraya çikmak) * **çarşuv jî dîb la eth nihîyabû** çarşafin kumaşına yer yer aşırma 3. yatkılaşmak

nihîst *w* yatkınlık

nihîst *w* 1. ar. ta kıyat. ta adam 2. ta taş 3. keçe taş

nihk *m* gî gî, öreke gî.

nihk *f* 1. şimdi * **nihk çavê lê peyameke hîr xwey bi-nihîxin** şimdi daha güzel bir habere duyduğuz 2. *wê* şimdi

nihok *w* şimdi

nihoke *n* şimdîlik

nihum *w* tabaka, kut

nihoya *w* bilahiye ce isteê şimdiki zaman

nihoya *w* şimdiki zaman

nihoya *w* şimdiki zaman

nihûrîz *w* bir kılıç türü

nihuram *m* terennam

nihurandîn *w* mülidatna

nihurandîn *f*irgê mülidatna

nihurîn *w* mülidatna, terennam etme

nihurîn *f*irgê mülidatna, terennam etmek

nihûm *w* kut

nihûndat *w* kut

nihûn *m* 1. gî m şukur 2. tuvel

nihûr *m* yas, melem

nijad *w* nijad

nijan *w* talî

nijandin *m* 1. emir etme 2. duvar örme, duvarla-tme

nijandin *f*irgê 1. emir etmek 2. duvar örme, duvarla-tmek

nijê *w* 1. beskin 2. akın (duşman tepiklarına tedirgin etme, yıldıma, çapul gibi amaçlar-la yapılan beskin) * **bezar sîwatun nijdî**

me klînê bir otlu baze akın etme 3. *dê çu-pul, yağına - dan akın etmek -î (...)* kîrim - e akın etmek

nijdar *w* 1. sağlık 2. verrat, operatör

nijdarî *m* 1. sağlık 2. amelihat, operasyon -ya dilan kalp etahisi

nijdikirin *m* amelihat etme

nijdarî *kîrim* *f*irgê amelihat etmek

nijdarî *kîrim* *w* amelihat

nijdarî *w* operatör

nijde (I) *m* sîra * **nijdeyê kuşman at sîrasû**

nijde (II) *m* 1. beskin 2. akın (düşman tepik-larına tedirgin etme, yıldıma, çapul gibi amaçlarla yapılan beskin) * **bezar sîwatun nijdî** *me klînê* bir otlu baze akın etme 3. *dê çu-pul, yağına - dan akın etmek -î (...)* kîrim - e akın etmek

nijdeker *m* 1. akın 2. yağmaçı, talancı

nijdekerî *m* 1. akıncılık 2. yağmacılık, talan-cılık

nijdeker *k* 1. akın 2. yağmaçı, talancı

nijdekerî *m* 1. akıncılık 2. yağmacılık, talan-cılık

nijdeklirin *w* akın yapma

nijde kîrim *f*irgê akın yapmak

nijdevan *w* 1. akın 2. ilgare 3. yağmaçı, talancı 4. haydut

nijdevanî *m* 1. akıncılık 2. ilgarcılık 3. yağma-cılık talancılık 4. haydutluk ~ **kîrim** *kuşman-çuk* etmek

nijdî (I) *w* akın

nijdî (II) *w* *lê* *lê* (memnun edilmeşi güç bir-şe)

nijdikirin *m* bes yasında senin at koyduğuna -yi bir şekilde yukarıya kaldırabilmesi için yapılır kuyruk ucunun kestilmesi

nijdîti *w* akınzık

nijanandîn (I) *m* 1. yığma, yığın yapma, stok-
lama 2. istif etmek, düzen

nijanandîw (II) *m* sürdürme, devam etme

nijanandîn *îşğ* 1. yığmak, yığın yapmak,
stoklamak 2. istif etmek, düzenek

nijlândîn (III) *îşğ* sürdürmek, devam etmek

* *wê* xebra xwe nijlândî e haberini sür-
dürdü

nijnandî *zê* 1. yığın 2. istifli, istif edilmiş

nijîti *m* 1. yığılma 2. istif, istif edilme 3. örüt-
me iduar örütme

nijîni *îşğ* 1. yığılmak (yığılma sına kama ol-
mak) 2. istif edilmek 3. örülme (duvar ör-
ölme)

nijînkê *zêw* istifci

nijînkêw *m* istifçilik

nijînjândîn *m* esme

nijînjândîn *îşğ* esmek * bayê kur dînjînjû-
jûnê kuzey zêwî esayîrdi

nik (I) *zêw* nok

nik (II) *w* kızılcık çengelî

nik (III) *zêw* yan. kat. neze (belirliktir, beraber ol-
ma) * li nik min sê kes here yazînda üç k-
şî vî

nika *k* 1. şimşik * nika em dê peymaniê hîn
xweş bîbîlîzîm şimşîkê çêwê guzel bir haberi
duyayîzê 2. elan, niyet 3. şimşik, halîka-
zîrê * nika bes e şimşikê bu kadar yeter 4.
baş, başî * nika ku wî ez nas nekirîm, a-
min dê îştîrak negolayê hanî benî lîmîm-
sawî. birşey demiyecîkîm 5. *zêw* şimşîki *
xortên nika şimşîki gençîrî – îşîyê te li serê
te ye? ne sêyîlûyîsan?

nikêl *zêw* nîkar (II)

nîkar (I) *m* beyaz toprak, dağal kareç

nîkar (II) *w* etraf * çarînkêr dîçê lîrî etrafî

nîkar (III) *k* toprakta * Ji nîkarî nîwî ve ek-
mek bakımında

nîkandîn *w* dikme

nîkandîn *îşğ* dikmek

nîkarok *zêw* beyazimsî, kareçli toprak * *erên*
nîkarok kareçli toprak

nîkarokî *zêw* beyazimsî toprak

nîkbîn *zêw* iyimsîr, optimist

nîkbîn *m* 1. iyimsîrlik (her şeyi iyî olarak de-
ğersizlendiren tutum veya kişilik özelliği) 2. o-
yimsîrlik (her şeyi iyî iyî yanından görün,
her durumda bir çıkış yolu uman cümlü go-
rüşü) 3. *zêw* iyimsîrlik, optimizm (insan ağır
de lîmîsîrce, bütün durum ve şartlar nîyîye
gidîzîyîne atî nîwî öğîretîrî nî genî adî)

nîkîl *zêw* nîkîl

nîkîlê *zêw* nîkîl

nîkirandîn *m* çat pat becerme (konuşabilir;
nîkirandîn *îşğ* çat pat becermek (konuşabi-
rîmek) * bi Türkî hîzâne bi Kurdî dînikîrîwê
Türkce bilîyîyê Kurîşew, çat pat konuşuyor
nîkisandîn *m* yıkma (düşürme)

nîkisandîn *îşğ* yırmak (düşürmek) * *wê* nî-

kisandê erdê onu yeze yektî

nîkîsîn *w* yıkılma (düşme)

nîkîsîn *îşğ* yıkılmak (düşmek)

nîkluk *w* 1. gaga, gagacık 2. kanca

nîklûkîrîm *w* kancalama

nîklukê klîwî *îşğ* kancalanma

nîklûl *w* piçmanlık

nîkîrîs *îşğ* nîrîs

nîkul *m* 1. gaga * kewalkê spî nîkulê xwe nî-
kîrî leganê û aw vedîxwar ak gîrîwîrîm legê-
wê gagasîm dîçîdîrîwî sî îçîyîrdî 2. *zêw* gaga
(gîzîrî dîmîmîndê) 3. *wê* (bir cismin sîwî ucû)

* nîkulê pîwê wê hurîmîm ucû * nîkulê

kêrê bîçîğîm ucû ~ *avêtîm* (yekî) 1) gagala-

mak 2) *wêw* gagalanmak (çarşulamak, çîçîla-

mak) 3) sarkıntılık etmek, 4) (birime) çatı-

lamak, dalaşmak – lî dîmî (çatî nî kîsîbî) gaga-

lanak ~ *î* hev dîmî 1) gagalanmak (gaga-

lanî bîrbîrîyê vurmak) 2) çatışmak – *û* dîmek

gaga ve gîzî bî – an çîmî (yekî) *wêw* kancala-

lamak – *ê* dîşîyê çîkî ucû – *ê* (yekî) *î* ser serê

(yekî) bîwî başînda Demoklesîm klîwî çîbî

çîrkîmak – *ên* xwe dî hev dîmî gagalanmak

(bîrbîrîm; gagalanarak oynamaq)

nîkulandîn *w* gagalanma

nîkulandîn *îşğ* gagalanmak (gaga ile vurup o-
sîrmak)

nîkulandî *zêw* gagalanmış olan

nîkulîbîm *m* gagalanma

nîkulî bîwî *îşğ* gagalanmak

nîkîllîdîm *m* gagalamış

nîkulî dîwî *îşğ* gagalanmak

nîkulîdîrî *zêw* gagalı

nîkulîdîkê *zêw* bîrdîyê çîwîşîrî bîr bîrdî

nîkulê legîlegî *zêw* dîwî dînbîwî

nîkulîkî *zêw* gagamsî

nîkulî *w* nîkîr

nîkulîkîrîm *w* nîkîr etme

nîkulî kîrîm *îşğ* nîkîr etmek

nîkulîkê *m* seğmek (bir cacukı öytmî)

nîkulîkêrî *zêw* 1. *îr* kîmîm dîkîwîrî) gaga hurîwî

2. tîrîşuk (kemîrî gaga)

nîkulîkîrîm *m* 1. gagalanma (gaga ile vurup o-
sîrmak) 2. gagalanma, dîdîkîlîyî

nîkulî kîrîm *îşğ* 1. gagalanmak (gaga ile vurup
osîrmak) 2. gagalanmak, dîdîkîlîyî * çîwî-

kîwî hîjîrî nîkulî kîrîmê kuşîrî îçîdîlîyî dî-

dîkîlîyî

nîkulîlîyîdîm *m* 1. gagalamış 2. dîdîkîlîyî

nîkulî lî dîwî *îşğ* 1. gagalanmak (gagasîyîyê

ve mî toplamak) 2. dîdîkîlîyî

nîkulîlîxîstîm *w* 1. gagalamış 2. dîdîkîlîyî

nîkulî lî kîsîbî *îşğ* 1. gagalanmak (gagasîyîyê

ve mî toplamak) 2. dîdîkîlîyî

nîkulîkî *zêw* gagamsî

nîkulîkîrî *w* kîrîlî gagalı

nîkulîşîrî *zêw* kîwî kîwî gagalı

nîkumandîn *w* çîhîdîyî

nikmândin *ğgh* şârdurmak
 nikmânın *m* üstüne oburuna
 nikmânın *ğgh* üstüne oburamak
 nikur *m* Azrail
 nîkû *el* güzel, iyi
 nîkûkar *el* iyi güzel, iyi işli, iyi işler yapan
 nîkûlî *her* nikulî
 nîkûnabî *el* iyi veya güzel adlı
 nîkûnser *el* başı eğik olan
 nîkûşerencam *m* sonu iyi olan
 nîkûcî *el* obur
 nîkûcî *m* oburluk
 nîkûşî *m* iyilik, güzelliik
 nîşandî *m* dökme (su dökme)
 nîşandî *ğgh* dökme (su dökme)
 hîşîn *m* dökme
 hîşîn *ğgh* dökme
 nîma *m* 1. görünüş 2. behren 3. intec
 nîmabân *m* 1. görünüş 2. behreme
 nîma bûn *ğgh* 1. görünmek 2. behirmek
 nîmabûyîn *m* 1. görünüş 2. behriş
 nîmadâr *el* 1. görünüş 2. engel
 nîmaklîn *m* 1. gösterme (görülmesini sağla-
 ma, görmesine yol açma) 2. belirtme
 nîmaklîn *m* 1. göstermek (görülmesini sağla-
 mak, görmesine yol açmak) 2. belirtmek
 nîman *m* 1. gösteriş, gösterme 2. temsil
 nîmanîdîn (I) *m* 1. gösteriş, gösterme 2. temsil
 edine
 nîmanîdîn (II) *m* 1. ciseline 2. sert bir şey:
 yurmuşatma
 nîmanîdîn (I) *ğgh* 1. göstermek (görülmesini
 sağlamak, görmesine yol açmak) 2. temsil
 etmek
 nîmanîdîn (II) *ğgh* 1. ciselenmek * baranê ni-
 manîdîye yağmur ciseliyor 2. sert bir şeyi
 yurmuşatmak
 nîmanîdî *el* 1. gösterilmiş 2. temsil edilmiş o-
 lan
 nîmanîjarêz *edûb* ungeri
 nîmanîyendê *edûb* gösteriş, görümlük
 nîmanîyendê *m* gösterişlik, görümlüklük
 nîmanîşt *m* gösteri
 nîmanîşt *el* ungeri
 nîmanîşt *m* gösteriş, nîmanîşt -a werzîşê spar
 gösteriş
 nîmanîştîkar *el* gösterişçi
 nîmanîştîkarî *m* gösterişçilik
 nîmanî *m* keçe
 nîmê *her* nîmê
 nîmêj *m* nîmêz ~ kirin nîmêz kılmak - lê çûn
 kazaya bîrêkmak - lê ketin nîmêz âdîm
 şetîm yerne getirmek durumunda olmak ~
 qezî kirin kazaya kalmak ~ û teat nîmêz
 nîyaz -a (yekî) bi serê (wî) bûn nîmêzî-
 dîn nîyazîdîn olmak -a eşrê (kîndî) nîmêzî-
 dî (kîndî) bûn -a eşyê yarî nîmêzî -a
 eşrê (kîzî) nîmêzî -a (yekî) lê bîhurîn
 nîmêzî vaktin kaçırmak -a meaxîbê (kîzî)

nîmêzî -a mîrî kirin nîmêzî kîlmak -a
 mîrîyan cenaze nîmêzî -a nîyêzî *ğgh* na-
 mîzî -a serê sîbelê (kîzî) nîmêzî

nîmêj(ğh) *m* nîmêzî
 nîmêjkar *edûb* nîmêzîde nîyazîdîn olan
 nîmêjker *edûb* nîmêzîde nîyazîdîn olan
 nîmêjkarî *m* nîmêzîde kîlmak
 nîmêj kirin *ğgh* nîmêzîde kîlmak
 nîmêjîker *edûb* nîmêzîde kîlmayan
 nîmênanîdîn *her* nîmênanîdîn
 nîmîjandîn *her* nîmîjandîn
 nîmîn (I) *her* hîmîn û nîmîn
 nîmîn (II) *m* 1. görümlük (görülür duruma gel-
 me) 2. görümlük (izlenim uyandırdı) 3.
 temsil edilme
 nîmîn (III) *m* yumuşama
 nîmîn (II) *ğgh* 1. görümlük (görülür duruma
 gelmek) 2. görümlük (izlenim uyandırmak)
 3. temsil edilme
 nîmîn (III) *ğgh* yumuşamak * kîncun bîke
 avê bîla gemêra wan bîmlîne obîselêri su-
 ya herîzî kîrîni biraz yumuşatın
 nîmînemîde *edûb* 1. temsilci, mümessil 2. bir
 temsilci (aracı) olarak başkasına mal satmak-
 la görevlendirilen ve çoğurlukla kanunî ola-
 rak çalıştırılan yarı ve elinde mal olmayan
 kimse)
 nîmînemîler *edûb* temsilci
 nîmînemîdê *m* temsilcilik, mümessillik -ya
 bîla yüksek kecuşerlik
 nîmînemî *edûb* 1. gösteren 2. temsilci 3. bir tem-
 silci (aracı) olarak başkasına mal satmakla
 görevlendirilen ve çoğurlukla kanunî olarak
 çalıştırılan yarı ve elinde mal olmayan kimse)
 nîmînemî *m* 1. gösterme 2. temsilcilik
 nîmîne *m* nîmîne
 nîmînekîrî *m* nîmîne paralamak, nîmîneleyiş
 nîmîne kirin *ğgh* nîmîne paralamak
 nîmînekîrî *edûb* nîmîne paralamak
 nîmîne *m* 1. nakış desen 2. örnek, misal
 nîmîd (I) *ğgh* 1. görümlük 2. serî görümlük 3.
 görümlük 4. örnek
 nîmîd (II) *el* 1. gösteren 2. görünen 3. sembol
 nîmîdâr *edûb* örnek
 nîmîdîgîrî *m* görümlüklük
 nîmîdîgîrî *ğgh* görümlük
 nîmîdî *edûb* sembolik
 nîmîne *m* 1. örnek, model (benzeri yapılacak
 olan, benzelecek şey) * ev zarok nîmîne-
 yeke havê xwe ye bu çocuk babasının bir
 model 2. göstermelik, örnek * nîmîneva
 qutuş li vit e kîncîştî, dîreği bîrdî 3. ör-
 nek, misal (bir şeyin tipik, benzeri) * nî-
 mîneva wê avahîyê li tu derê nîm e bu ya-
 pîrîn bu dîreği daha yoktu 4. örnek, misal
 5. bir örnek (durum ve nitelik) benimseme-
 ye değer kimse veya şey; * kesekî nîmîne
 ye örnek bu kişî 6. bir örnek (en iyi biçimde
 olan) * gundê nîmîne emekî koy - ji berê

derxistin (bir şeyi) örneğini çıkarmak ~ jê berê girtin (bir şeyin) örneğini almak ~ nişan dan (bire) örneks göstermek 2) örneklenmek - ya seretayî protokol

nimûnedan *w* örneklemek

nimûne dan *lêg* örneklemek

nimûnekar *w* örneklik, nüwînetlik, örnek teşkil eden

niwûnek *w* 1. örneklik, nüwînet, 2. örnek (bir şeyin, tîpkisi, benzeti) * *niwûneka* vê avahîyê li tu derê nîn e bu yapıyor bir örneği daha yakışur 3. model

nimûneşîyandan *w* örneklenişime

niwûne nîsan dan (bire) örneklenişime

niwûneşîyane *w* nüwe

niwûş *w* 1. nakış 2. bezek 3. *niwûş* - çêkêrin n. kîyî islemek - *ên* kênarên kênar suyu

niwûşdar *rd* 1. nakışlı 2. bezekli 3. mestîli

niwûşî *w* nakışlık

niwûşkar *rd* nakışçı

niwûşkarî *w* nakışçılık

niwûşker *rd* nakış

niwûşkerî *w* 1. nakışçı (nakışçı olma durumu) 2. nakışçılık (nakışçının işi)

niwûşkerî *w* nakışlılık

niwûşkerî *lêg* nakışlamak

niwûşî *w* görünüme

niwûşî *lêg* görünmek

niwûş *w* 1. alçak 2. basık

niwûşek *rd* kısa boylu/a kurcu

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niwûşî *w* nîwîr

niqêm *w* 1. pîrlanta 2. *rd* pîrlanta (üzzerinde pîrlanta olan)

niqîqandin *w* karandana

niqîqandin *lêg* karandana

niqîqîn *w* çûnina, yok olma

niqîqîn *lêg* çûnina, yok olma

niqîqîsk *w* laçkank (ağlakken çıkan ses) - *anîn* (yekî) laçkertmak ~ *anîn* *w* laçkancuk - *hutîn* (yekî) laçkank tutmak - *jê çûn* laçkancuk - *pê girtin* laçkank tutmak bi -*an* *ke* *rd* birin biçkînk tutulmak

niqîr (II) *w* (k) kulplî, buyûnce kaz, u

niqîr (II) *w* (k) kerte kerti 2. çentik 3. aşana, kademe, basancuk - - (I) kerkî kerkî 2) tedrîcen, gûdeçk

niqîr (III) *w* 1. boğum (pîranak veya kancu gûba şeylerin aşkîn kısmı) * *heşt* niqîrên vî *qanûşî* hene *bu* kancûşî seker bağûşî *var* 2. çiv (bîr dîşî çarka veya bir vîşîto da dîş arastında kalan çukur bölüğü)

niqîran *w* 1. kerkîkence 2. çentik eme 3. ağaç yontma 4. tasarlama 5. tasarlama

niqîrandîn *w* 1. kerkîkence 2. çentikleme çentîne 3. (ağaç) yontma 4. tasarlama (bir taşın, bir ağacın kaba bölümlerini, çıkarmalarını alma) 5. *rd* (na) taşçılıkta bir taşın keşa ve çikarılı bölümlerini alma) 6. dişente niqîrandîn *lêg* 1. kerkîkence 2. çentikleme, çentîmek 3. (ağaç) yontmak * *dar* niqîrandîn ağaç yontmak 4. tasarlama (bir taşın, bir ağacın kaba bölümlerini, çıkarmalarını alma) 5. tasarlama (taşçılıkta bir taşın keşa ve çikarılı bölümlerini alma) 6. dişentîmek

niqîrandî *rd* 1. kerkîkî, 2. çentîkî 3. yontu

niqîrêdar *rd* 1. boğumlu 2. çivli

niqîrîk *w* yontu, çiv

niqîrîn *w* 1. kerkîkence 2. çentikleme 3. yontuma 4. tasarlama 5. tasarlama

niqîrîn *lêg* 1. kerkîkence 2. çentikleme 3. yontulmak 4. tasarlama 5. tasarlama

niqîrîsk *w* laçkank

niqîrîk *w* 1. kerte 2. çentik, uruk - - kerkî kerkî

niqîrkûdan *w* kerkîkeme, kerkîce

niqîrîk dan *lêg* kerkîkence, kerkîce

niqîrkûşîyîn *rd* kerkîkîyî, kerkîce

niqîrkîrîn *w* kerkîkeme, kerkîce

niqîrîkîrîn *lêg* kerkîkence, kerkîce

niqîrkîrî *rd* 1. kerkîkî 2. *rd* beşik kerkî rûsanî (veya beşik kerkî) * *Ayşe* niqîrkîrî *rd* *Rezanî* *ye* *Ayşe* *Rezanî* *rd* beşik kerkî rûsîdîr

niqîrkî *w* kerkîkî

niqîroki *rd* 1. boğumlu 2. *k* boğum boğum 3. *k* çentik çentik

niqîrokihûn *w* 1. boğumlanma 2. çentikleme

niqîroki bûn *lêg* 1. boğumlanmak 2. çentikleme

niqutın *bir* niqutın
 niqitk *bir* niqitk
 niqln (I) *bir* kirpilma
 niqln (II) *bir* seçilme
 niqln (I) *biğh* kirpilma
 niqln (II) *biğh* seçilmek
 niqlinor *alibir* seçer
 niqlitok *sof* ağaçkakan
 niqlitok ağaçkakan
 niqo *bir* daldırma (saya veya herhangi bir şeyin ucuna daldırma)
 niqoç *bir* çimdik
 niqok *bir* derizantı gemisi
 niqoktrm *bir* daldırma
 niqo kirin *biğh* daldırmaq
 niqre *bir* kazaı ~ qelaptın (an jı wergerandın)
 kazaı kaldırmaq
 niqres *bir* damla (ilâç) * niqresiz çay göz damlası
 niqrik *bir* çentuk ~ tē de çēklrın çentuk aşmak
 niqris *bir* ayak topuğuna miasalat olan bir hastalık
 niqrişk *bir* biçirmek (ağlıcaçı şikan tēsi ~ anın (yekü) biçürmək ~ amın xwe biçürmək ~ hatın (yekü) biçürük tutmaq ~ jē çün luykuzmaq ~ pē giertn biçürük tutmaq)
 niqt *bir* azırek
 niqt *bir* niqt
 niqtç *bir* çimlik
 niqtçandın *bir* 1. çimdikleme 2. dürtme
 niqtçandın *biğh* 1. çimdikleme 2. dürtmek
 niqtçk *bir* çimlik
 niqtçandın *bir* dürtme
 niqtçandın *biğh* dürtmek
 niqt (I) *bir* 1. nokut 2. vaaz veya bir kimsenin kalbini yumuşatacak, kendisini iyilige güdürecek biçimde söz söyleme) ~ dan 1) nitlik vermək 2) vaaz vermək
 niqt (II) *bir* damla
 niqtandın *bir* damlatma
 niqtandın *biğh* damlatmaq ~ diltē (yekü) il-hazm etmek (veya vermək)
 niqtank *bir* damlatk
 niqtetk *bir* damlatk
 niqtik *bir* damlatk
 niqtin *bir* damlatma
 niqtin *biğh* 1. damlatmaq (damla damırmıca tane tane düşmē) * rin niqtinē rūberē örtüyə yağ damlatmaq 2. damlatmaq (tündöknü damla dā nla axınmaq) ~ diltē (yekü) içine dögmək, kalbine dögmək, gövünə dögmək
 niqtik (I) *bir* damlatk
 niqtik (II) *bir* 1. nokta, herək 2. nokta (bazı halflerin başına konulan olak işareti)
 niqtok *bir* 1. damlatk 2. şirənin kopuğu ile dibindəki tortuyu damlatmaq için uygulanan tepsi 3. süzme pekmez * dimsē niqtok süzme pekmez

niqtokk *bir* damla (damla biçiminde olan ziyəni)
 niqtinonon *bir* parıltıma
 niqls *bir* neqş ü niqls
 niqlşk *bir* çimdik
 nirandin *bir* 1. niyavlatma 2. hirlatma 3. kukreleme
 nirandin *biğh* 1. niyavlatmaq 2. hirlatmaq 3. kukrelemek
 nirç *bir* çik
 nirçinç *bir* 1. çik çik 2. çik çik ~ klrın çik çik olmaq
 nirçinç *bir* parıltıma
 nirçinçlrin *bir* parıltıma
 nirçinç kirin *biğh* çimlemek
 nirç *bir* 1. kukreleme 2. nara * nirçyek jı alınga xwe herda bir para atı
 nirçin *bir* 1. hirlama, hirlayış (kükrek için) 2. meç hirlama (kükreliklə tēs konusuna) 3. kukreleme 4. niyavlatma
 nirçin *biğh* 1. hirlatmaq (kükrek için) 2. meç hirlatmaq (kükreliklə tēs konusuna) 3. kukrelemek 4. niyavlatmaq ~ hev (an jı diltē) hirlatmaq
 nirçinç *bir* parıltıma
 nirçinçlrin *bir* parıltıma
 nirçinç kirin *biğh* parıltımaq
 nirçaw *bir* niyav
 nirçaw *bir* çik kedi
 nirç *bir* hirl (tyazımaq, şimirmek, katı)
 nirç (I) *bir* nari ~ dan nari koymaq ~ dan nari koymaq
 nirç (II) *bir* 1. değer, kıymet 2. değer (yüksek ve ya da az nitelik) 3. fiyat, eder (almış veya satmışda bir şeyin para karşılığındaki değeri) 4. ab fiyat (bir mal veya iş gücü için uygun pörden para karşılığı) 5. vā fiyat (bir değer için para birimi aramıca) (işki) ~ dan (iş-tükü) fiyat vermək ~ eyar kirin fiyat ayarla-mak ~ tē danın fiyat koymak ~ pē dan de-ğer biçmek, kıymet vermək * em nirçekü mezin diltin ruzandın xwe düşücelerimize buyuk bir de-ğer: bajyonuz ~ sabat kirin fi-yatlar, dandın ~ respit kirin fiyat respit etmek, tyalındırmaq ~ tē dan fiyat (veya de-ğer) biçmek ~ vā dimaneyî başlı de-ğer ~ vā humerî sana: de-ğer ~ vā nēzika (an jı teqrî-hî) waz yaklık de-ğer ~ vā nōrnāl normal de-ğer ~ vā rehayî vuz salı de-ğer ~ vā sade waz salı de-ğer ~ vā sinç ahlaki de-ğer
 nirçan *bir* değerlendirmə
 nirçandin *bir* 1. değerlendirmə (bu şeyin özünün önemini, nitelik ve niceliğini belirleme) 2. değerlendirmə, kıymetlendirmə
 nirçandin *biğh* 1. değerlendirmək (bir şeyin özünü, önemini, nitelik ve niceliğini belirle-mək) 2. değerlendirmək, kıymetlendirmək
 nirçand *bir* değer belirilmiş
 nirçdan *bir* değer verme, değer biçme

nirx dan *lâğ* deñer vermek, deñer biçmek
 nirxdanî *m* deñer verme, ölçme
 nirxadar *m* deñerli, kıymetli
 nirxadarazî *m* deñer yargısı
 nirxadarbûn *m* deñerlenme, kıymetlenme, kıymetleşme
 nirxadar hün *lâğ* deñerlenmek, kıymetlenme, kıymetleşmek
 nirxadarbüyü *m* deñerleşme, kıymetlenme
 nirxadarî *m* deñerlilik, kaynatma
 nirxadarêkrin *m* deñerlendirme, kıymetlendirme, kıymetleştirme
 nirxadar kirin *lâğ* deñerlendirmek, kıymetlendirmek, kıymetleştirmek
 nirxadayin *lâğ* deñer veriş, deñer biçiş
 nirxaylaraz *m* deñer yargısı
 nirxgîhan *m* çok deñerli, pahalı biçilmeç
 nirxî *m* deñerşekel
 nirxêhîrin *m* deñeri kesilme
 nirxê hîrin *lâw* deñeri kesilmək
 nirxêhîrî *m* moxta, kesim olarak deñeri biçilmis
 nirxêhîrînin *m* deñer biçme, faydalanılma
 nirxê dînî *lâw* deñer biçmek, faydalanılmak
 nirx pê dan *lâw* 1. deñer vermek, kıymet vermek 2. deñer biçmek, fiyat biçmek
 nirx pê nedan *lâw* deñer vermemeç, tatılmamak
 nirspiv *m* 1. deñer ölçer 2. taksimetçe
 nirspîkandîr *m* deñer düşürücü
 nirx şikandîl *lâğ* deñeri düşürmek
 nirşilanîl *m* 1. süzme 2. arıtma
 nisilandin *lâğ* 1. süzmək 2. arıtmak
 nisilanîl *m* 1. süzme, süzölmüş olan 2. arıtmak
 nisîlî *m* 1. süzölme, süzölüş 2. arıtmama
 nisîlîn *lâğ* 1. süzmək 2. arıtmak
 nisîb *m* 1. nis. p 2. kısmetlik veya kadın isim: evlenece talebî 3. 6. kısmet ölçüsündən bellî deñi, ya olur ya olmaz" anlaşılmada) ~ bûn kısmet olmak ~ê (yekî) birin kısmeti kesilmək ~ê (yekî) qî bê ew e kısmetinde ne varsa kağığında a çıkar ~ê (yekê) derketin kısmet (veya kısmeti) çıkmak ~ê (yekî) firca e riski bî ~ê (yekê) hatin kısmet: ağağa (kadara) gelmek ~ê (yekê) keştî tan û awa derekê (bî yerde) çook sayı olmak ~ê (yekê) teng e riski yox ~ê (...) yebûn (y) kısmeti açılmak (kazandırmak, ballığa erdetmek) 2) kısmeti açılmak ikendisiyle evlenmek üzven biri çıkmak)
 nisîlêdîn *êw* nisilandin
 nispeten *ê* nispeten [?] ev jî wê hîn çêtlî e bî ma gane nispeten yi
 nispi *m* nispi, rîlîlî
 nispi *m* nispi bozulmuş olan
 nisîlhet *m* nisîlhet ~ jê re hatin (birine) bir nisbetet olmak
 nisxe *m* nûsha

nîş (I) *w* unuden
 nîş (II) *m* duvaya gonulu dolap
 nişa *m* neğasta
 nişandîr *êw* nişadar
 nişar *w* soy, kök ~a (yekî) ahî (berinin) kêkureti kütölmək, köktüne kîrîst stew, dökmeç
 nişaw *m* soylu, asi
 nişawî *m* soyulmuş, asilik
 nişalar *êw* ceza, operatîr
 nişardî *m* 1. ameliyat 2. ceza, k. operatortîza (cerrah olma durumu veya cerrahin ameliği)
 3. m. cerrahi teşhisliğin, ameliyatsız tedavi yapma ezi) * nişardariya nişî beyin cerrahisi
 4. m. benahi (cerrahlıkla ilgili) ~ya sing göğüs cerrahisi
 nişer *m* yerleşik
 nişerî *m* yerleşiklik
 nişet *m* belirti, alamet, işaret
 nişew *êw* 1. nis. 2. hayır, hayır aşığı
 nişgeh *m* 1. zanna yeri 2. türeme yeri
 nişrandîr *m* söküme (örneğin şeyin örgütünü ayırtma)
 nişrandîl *lâğ* söküme (örneğin şeyin örgütünü ayırtmak)
 nişrandî *m* söküme (örneğin şeyin örgütünü ayırtmak)
 nişrin *m* sökülme
 nişrin *lâğ* sökülmək
 nişiv *êw* nişî
 nişivandîr *m* 1. eğme 2. yuvarlatma
 nişivandî *lâğ* 1. eğmek 2. yuvarlatmak
 nişî *m* 1. eğime 2. yuvarlatma, yuvarlatış
 nişivîn *lâğ* 1. eğilmek 2. yuvarlanmak
 nişîmen *w* rəndevu ~ dan rəndevu vermek ~ girtin (an jî standin) rəndevu alma ~ya (yekî) bîh rəndevusu olmaq
 nişîn *m* ciwana
 nişîm *lâğ* olumak
 nişîngeh *w* 1. konut 2. ikametgâh
 nişîy *êw* 1. nis, bayır 2. m. nis, bayır aşığı ~ bûn niş aşığına doğru gitmek ~ i (...) bûn ~e dagnairmek * nişivî ber çem hû unaga doğru mek
 nişîvîbûn *m* bayır aşığı gitme
 nişivî bûn *lâğ* bayır aşığı gitmek
 nişk *m* anî, aniden
 nişkay *m* 1. anî 2. şırdak
 nişkavî *m* fevî
 nişkavîr *m* zevlilik
 nişkegayî *m* 1. unuden 2. m. şırdak
 nişkê *m* anî
 nişkê *m* anî
 nişkê *m* unuz
 nişkek *êw* unuden
 nişkiyane *êw* dîzme
 nişkişîr *êw* rûlûyîn
 nişkişî *m* 1. seçici (zür beğenen kişi), 2. yemek yemede seçici davranan 3. üz (temiz) lîçe aşığı dîskîn kişiç
 nişkişîr *m* 1. seçicilik 2. üzçilik

nişrük *m* evlenme

nişteçil *m* sakan * nişteçilên güd köy sakinleri

nişteçilbûn *m* yerleşme, ikame olma

nişteçil bûn *leşh* yerleşmek, ikame olmak

nişteçilî *m* yer i

nişteçî *m* sakan, oturan

nişter *leşh* neşter – lü *nistin* neşterlemek

nişterger *ndn* cinsel operatör

niştergerî *m* 1. analiya 2. cehahluk, operatörlik –ya *dil* kalp ameliyatı

niştergerlî *m* operatörlük

nişterî *m* ameliyat – lü *ser* kîrin ameliyat etmek

nişterkirin *m* neşterleme

nişter kûtin *leşh* neşterlemek

niştik *m* alçak, namert

niştiman *ber* niştiman

niştin *m* oturma

niştin *leşh* oturmak

niştir *m* süngü

niştîr *m* ucuz çengel, biçiminde bir eskici aleti

nişûk *m* edîye

nişûv *m* mus, şev, bayır

nişar *ndn* hakkük

nişari *m* hakküklik

nişatîr *m* ikamına

nişmandin *m* ikamına

nişmandin *leşh* ikamak

nişmanî *m* ikamına

nişmanî *leşh* ikamak

nişrandin (I) *m* gezeltme, kullatma

nişrandin (II) *m* 1. (ağaç) yontma 2. oyma (sivri uçlu veya keskin bir cisimle bir şeyi yontma)

nişrandin (III) *m* 1. süsleme 2. mex abartma, mübalağa etme

nişrandin (IV) *m* pusuş

nişrandin (I) *leşh* gözetmek, kollatmak

nişrandin (II) *leşh* 1. (ağaç) yontmak 2. oymak (sivri uçlu veya keskin bir cisimle bir şeyi yontmak) * *dar* nişrandilû *l* *navê* xwe lê *nişrandilû* ağacı oynak ismin yontmuş

nişrandin (III) *leşh* 1. süslemek 2. mex abartmak, mübalağa etmek

nişrandin (IV) *leşh* pusuş * *nişirvan* di *hoştan* de *xwe* li *nişiran* dimitirin avcalar mevzelerinde avlanı pusuş beklerler

nişrandî (I) *m* 1. yontma, yontuk 2. oyuntuk 3. oyuntuk ovluk

nişrandî *m* 1. süsü 2. abartılı, abartımlı, mübalağalı

nişûq *m* şatak

nişv *ber* edî

nişvan (I) *ber* nişvan

nişvan (II) *m* uyuma

nişvandin *m* uyutma, yatirma

nişvandin *leşh* uyutmak, yatirmek

nişvandi *m* yalmış, uyumuş vaziyette olan

nişvankar *m* uyutucu

nişar *m* çığdaş soyları

nişêj *ber* nişêj

nişvandin *leşh* uyutmak

nişvanî *m* 1. uyuma 2. yatma (cinsel ilişkiye bulunma)

nişvîn *leşh* 1. uyumak 2. yatmak (cinsel ilişkiye bulunmak)

nişvîş *m* övey, övey evlâ

nişvîste *m* uyur, uyuk

nişvîstî (I) *m* yazma

nişvîstî (II) *m* uyuma, uyutma

nişvîstî (I) *leşh* yazma

nişvîstî (II) *leşh* uyumak, uyutmak

nişvîş (I) *m* yazılı (yazılmış olan) * *katibekî* nişvîşî yazılı bir kâğıt

nişvîştî *m* uyur, uyuk

nişvîştî *m* muska – ji *kerê* re *tube* eşeşe *muska* ka *bu* *mu*? – kîrtin *muska* ile *bûyû* yapılmak

nişvîştî *m* muska

nişvîştîker *m* muskacı

nişvîştîkerî *m* muskacılık

nişvîştîkî *m* baklava dilini şeklinde

nişvîştîkî *m* 1. muska 2. muska (muska şeklinde olan veya kullanmış şey) 3. bulut

nişvîştîkî *l* 1. muska biçiminde olan 2. *nd* baklava dilimi

nişvîyîşî *m* uyur, uyuk

nişvîz *ber* nişvîz

nişvî (I) *m* 1. yatak (uyumak, dinlenmek gibi amaçlarla üzerine veya üzerine yatılan eşya) *

Ji *bu* *faktîrê* hemer *nişvî* *danîn* uyumak için hemer yatakları açtılar 2. yatak (yün, pânuk, kuş tüyü v.h. maddelere kılıf geçirilerek yapılan şile) 3. yatak (uzununa şile konulan karyola, sunya, keremet v.h.) 4. yatak (üzerinde yatılabilcek her türlü şey) – *nişvîn* yatak yapacak yarak sermek –a *nişvî* rahat düşeği (olü kaldırılmıyaya kadar içinde yatırılan düşek) – *nişvîn* yatak matak – *raşîstîn* yatak sermek –a *li* *ser* *erdê* *şer* *yatağı* –*ên* (*yejkî*) *raşîstîn* *yatağı*ni sermek

nişvîn (II) *m* uyuma, uyuyuş

nişvîn *leşh* uyumak, uyutmak

nişvîner *m* uyutucu

nişvîngelî *m* yatkılık, yataklık

nişvîno *m* latîniye

nişvînok *m* yatkılık

nişvînpûş *m* yatak örtüsü (veya yuzû)

nişvî *m* 1. yazı (duşmanca belli işaretlerle tespit edilmesi, yazılmak işi) * *icada* *nişvî* yazının icadı 2. vaza (harfleri yazma biçimi)

3. yazı (herhangi bir harf düzeninde biçim ve sapa bakımında özellik gösteren tür) * *nişvîsa* *itafik* italik yazı 4. yazı (metin, tekst)

5. yazı (makûle çözümler, sesler veya beşiri bakımından yazılan şey) – *sererast* *kirin* yazı düzeltilmek, kalenin oynatılmak (bir yazıyı dü-

zelmekî - a şikeste yatak yazî → xwarik
yatak yazî

nivîsa bızarı *nê çarî yazî*

nivîsa mîxî *nê çarî yazî*

nivîsan *m* 1. yazma, yazî yazma 2. yazma, tu-
lu * *anûfê nivîsanê telîf liska*

nivîsandin *m* 1. yazma (sözü, düşünceyê özel
işaret veya harflerle anlatma) 2. yazma (yaz-
ma ile anlatma, yazıya dökmek) 3. yazma (yaz-
ma olarak görev yapma) 4. yazma (yazı ile
bildirme, haber verme) 5. yazma (bir bilim
veya edebiyat eseri oluşturmak) 6. yazma (sa-
yılarla niceliği belirtmek) 7. yazma (insanın
geleceğini belirtmek)

nivîsandin *lêgê* 1. yazmak (sözü, düşünceyi özel
işaret veya harflerle anlatmak) * *dust lî
nivîsandinê bîranînê* xwe ku anlaman
yazmaya başladı 2. yazmak (yazı ile anlat-
mak, yazıya dökmek) * *ex navîsana wê
nizamîna ku bînivîsînîna adrasîna bîlîniyo-
rûnîka yazayîm* 3. yazmak (yazma olarak ge-
rev yapmak) * *dî rojnâmeya rajane de di-
nivîsîne gişîkê gazetede yazîyor* 4. yazmak
(yazı ile bildirmek, haber vermek) * *en-
camê ji min re bînivîsîne sonucê bîna yazî*
5. yazmak (bir bilim veya edebiyat eseri o-
luşturmak) 6. yazmak (sayılarla niceliği be-
lirtmek) * *ê ku nivîsandiye wêha nivîsan-
diye yazan bîyle yazayîş - û xêz kîrîn ya-
zîp çîzîmek*

nivîsandi *nê* yazılı (yazılmış olan) * *kaxizkî
nivîsandi* yazılı bir kâğıt

nivîsunek *nê* 1. yazı işleri, yazar kadrosu 2.
büyü makale

nivîsar *m* 1. metin, tekst 2. yazı, makale (an-
latın, sanat veya biçim bakımından yazılan
şeyt - xêz kîrîn terkîbî etmek (yazılmış bir
şeyt, çerezek sîlemek) → *danûsînê lîncîna
yazî*)

nivîsari *m* yazı işleri

nivîsarnasî *m* model

nivîsa şikeste *nê* yatak yazî

nivîsawî *nê* belat, yazılı

nivîsbîrî *m* yazılım * *bernameya nivîsbîrîyê*
ya kompûterê bîlgîsîyar yazılım programî

nivîsber *nê* yazı ulak

nivîsdar *nê* yazılı (üzzerinde yazı bulunmuş)

nivîsemênî *m* kirasîye

nivîsemênîfirîş *nê* kirasîyeyê (satılan kîra-
sî)

nivîsemênîfirîşî *m* kirasîyeyîk

nivîsênde *nê* yazan, yazıcı 2. hatatî

nivîsêndeî *m* 1. yazıcılık 2. hatatîk

nivîsênî *m* kirkîsîye

nivîsênîfirîş *nê* kirasîyeyê (satılan kîrasî)

nivîsênîfirîşî *m* kirasîyeyîk

nivîser *nê* yazı, yazıcı 2. yazıcı, katip 3. *m* yazı-
cı (cihaz için) → *dêdgehê malikeme katîbî*

nivîserî *m* 1. yazıcılık 2. yazıcılık

nivîsêyan *nê* yazıcı 1. yazıcı, yazman, katip 2. *m*
yazıcı (bir bilim yazılım yazılmaz yazı-
cı cihazını kullanan kişise) → *gîrtayê maza-
hata mehurî*

nivîsêyanî *m* 1. yazıcılık, yazmanlık, kâtiplik
2. *m* yazıcılık

nivîsêzane *m* yazıhane

nivîsgeh *m* 1. yazıhane, büro 2. yerehin yayî,
idarehane (yazma kurucularında) 3. kaxizî
(esami kâtiplik ile yazı işlerini görüldüğü
yer) * *nivîsgehê dêdgehê malikeme kalernî*
→ *paçvêkîrînê lercûnê kalernî - a tomar-
kîrînê teselî kalernî*

nivîsguhêz *nê* transkriptê eden

nivîsguhêzî *m* qevrîyazî, transkriptayon

nivîsguhêzîlî *m* transkriptê etîze

nivîsî *nê* yazılı (yazılmış olan) * *kaxizkî ni-
vîsî* yazılı bir kâğıt

nivîsîn *m* 1. yazma (sözü, düşünceyi özel işa-
ret veya harflerle anlatma) 2. yazma (yazı ile
anlatma, yazıya dökmek) 3. yazma (yazma
olarak görev yapma) 4. yazma (yazı ile bil-
dirmeye, haber verme) 5. yazma (bir bilim ve-
ya edebiyat eseri oluşturmak) 6. yazma (sayı-
larla niceliği belirtmek) 7. yazma (insanın ge-
leceğini belirtmek)

nivîsîn *lêgê* 1. yazmak (sözü, düşünceyi özel işa-
ret veya harflerle anlatmak) 2. yazmak
(yazı ile anlatmak, yazıya dökmek) * *ex
navê wê nizamîna ku bînivîsînîna adrasîna bîlîniyo-
rûnîka yazayîm* 3. yazmak (yazma olarak ge-
rev yapmak) * *dî rojnâmeya rajane de di-
nivîsîne gişîkê gazetede yazîyor* 4. yazmak
(yazı ile bildirmek, haber vermek) * *ex dê
encamê ji min re bînivîsînîna sonucê bîna
yazayîm* 5. yazmak (bir bilim veya edebi-
yat eseri oluşturmak) 6. yazmak (sayılarla
niceliği belirtmek) 7. yazmak (insanın ge-
leceğini belirtmek) * *ê ku nivîsîyê wêha ni-
vîsîyê yazan bîyle yazayîş - û xêz kîrîn ya-
zîp çîzîmek*

nivîsîner *m* yazıcı

nivîsîngêh *m* yazıhane, ofîs

nivîsînzane *nê* yazı bîlîmî

nivîsîngazî *m* yazı bîlgîsî

nivîsîk *m* yazı, kîtabe

nivîskar *nê* yazan → *qandîkan çêşê yazan*
→ *rojênivîskê wêdê gîrdûkê* → *çarîyê bî-
yazî yazan*

nivîskarî *m* yazıcılık

nivîskarok *nê* yazıcılık (alay yoluyla)

nivîskî *nê* yazılı (yazılmış olan) * *ezanîna
nivîskî* yazılı anav

nivîsemênî *nê* yazı kîtabe, yazman

nivîsemênîlî *m* kâtiplik, yazmanlık

nivîsename *m* yazılı belge

nivîsok *m* yazıcı

nivîstek *m* belat

nivîstek *m* evrak (yazılıq kitaplar, mektuplar veya yazılar)
nivîstak *or* yazık, kaba
nivîstîn *m* yazma
nivîstîn (I) *lêg* yazmak
nivîstîn (II) *buw* nêfandin
nivîstewî *m* yazıt, kâbîne
nivîstwane *m* 1. yazıtane, ofîs 2. yazı kağıdı
nivîstyar *wekî* katıp, yazatın -ê gîştî genel yazatın -ê nivîstyarî tahrîq kâbîbi -ê raz-seşîr az kâbîbi
nivîstyarî *w* kâbîplik, yazmatlık
nivîstzan *wekî* yazı uztarî, grafolog
nivîzazî *m* yazı bîlgîyî, grafolog
nivîşk *m* tere yağî
nivîşkân *wekî* yarîm, yarî * mîrazê wî nivîşkân mehête muradîmî yarîm bîrakma 2. uzurlu (sakat)
nivîşkânî *wekî* ezurtu (sakat)
nivîşkî *wekî* volân (kadın eli sesi için)
nivîst *w* nüsh
nivîstîlek *wekî* çolan çalası (Çapşela bursa postası)
nivî *n* artîk
nivê *buw* nîzî
nivê *n* zarûdî
nivjan *m* temsil
nivjandin *w* 1. temsil etme 2. temsil etme, zan dîndîna (bir oytarda bir rolü canlandırma)
nivjandin *lêg* 1. temsil etmek 2. temsil etmek, canlandırmak (bir oytarda bir rolü canlandırmak)
nivjast *m* 1. zarûf 2. teselli
nivjastî (I) *m* 1. hîrîfta kulurma 2. teselli etme
nivjastî (II) *w* sivazlatma, okşama
nivjastîn (I) *lêg* 1. dîufta bulunmak 2. teselli etmek
nivjastîn (II) *lêg* sivazlamak, okşamak
nivjastî *w* okşama
nivjastîn *lêg* okşamak
nivaz *w* okşama
nivazxandî *m* okşatî
nivazxandî *lêg* okşamak
nivazî *m* okşatî
nivrozîner *wekî* okşayî
nivrazîn *buw* nivjastîn
nivwê *wekî* yara
nivêl *w* nîwîvêla
nivêrandîn *m* 1. gogermî (bir şeyin görünmesini sağlama) 2. temsil etme 3. canlandırma, temsil etme (nyûn, sîyema vb için)
nivêrandîn *lêg* 1. göstermek (bir şeyin görünmesini sağ etmek) 2. temsil etmek 3. canlandırmak, temsil etmek (nyûn, sîyema vb için)
nivêrandî *wekî* temsil edilmiş olan
nivêner *wekî* 1. temsilci 2. *buw* temsilci (araç olarak bîykasîna -nîl sanîkîla görevlendirilen ve çoğunlukla kanunî olarak çolîyîna yerî ve elînde malî olan yara kîrîze) 3. canlandırıcı

dîner (sîyema, nyûn vb için)
nivêneratî *w* temsilcilik
nivênergeh *w* temsilcilik (resmî yerî)
nivênerî *m* 1. temsilcilik 2. canlandırıcılık (sîyema, nyûn vb için)
nivênt *m* çîltî (sîyema makînesîyle gösterîlen eser)
nivêntgeh *w* sîyema salonu
nivêzîner *wekî* masajçi, masajör
nivêzînerî *w* masajcilik, masajörük
nivjî *wekî* modern
nivjînde *wekî* canlandırıcı
nivjîndetî *w* canlandırıcılık
nivjîner *wekî* temsilci
nivjînerî *m* temsilcilik
nivjî *m* 1. korîk 2. korîk (buza aletlerde) 3. kalayçı korîgu
nivjîdûr *wekî* koruklu
nivjîroş *wekî* sövîkçu (satın kîmîse)
nivjîroşî *w* korîkçîlik
nivjîroşî *wekî* korîkçi
nivjîroşî *m* korîkçîlik
nivjîroşî *w* korîkçîlik, yelleme
nivjîrî *m* *lêg* korîklemek, yellemek
nivjîrî *m* 1. örtme 2. saklama (kayılmama - sîyema gîzî bu yerî koyma)
nivjîrî *lêg* 1. örtmek 2. saklamak (kayılmaması için gîzî bir yerî koymak)
nivjîroş *wekî* saklayıcı, gîfîr
nivjîrî *m* 1. örtme (genîmî, gîzîleme ve görünmez duruma getirmek için üstüne bir şey koyma) 2. kaplama, örtme, sîyema 3. kîmîfîle etme, kîmîfîlî, maskeleme 4. sîyema saklama
nivjîrî *lêg* 1. örtmek (korumak, gizlemek ve görünmez duruma getirmek için üstüne bir şey koymak) * *buw* serê nivjîrî üstîni örtûk 2. kaplamak, örtmek, saklamak * ew -nî rîyê esman nivjîrîye bîlîttar gîçyîzîni îstîr * *havîlakî* dîwar nivjîrîye sîmîşîkîlar dîwarî ornîrîş * *gîyî* lê nivjîrîye yollîrî otî kaplamîş 3. kapı ile etmek, maskelenek 4. *wekî* gizlemek, saklamak * *bes* e edî, bu dîmî sîçîn wê dînivjîrî veter ya -nî hep eanî sîçîlarîni örtîyormîş
nivjîrî *wekî* 1. örtük, örtülü * *erîl* bî çîrê nivjîrîye yerîler çînterîle örtû 2. kîmîfîle 3. örtülü (insanlar için) * *jîneke* nivjîrîî nitulu bir kadîn
nivjîrî *buw* nivjîrî
nivjîrî *wekî* saklayan, gîfîr
nivjîrî *buw* nivjîrî
nivjîrî *buw* nivjîrî
nivjîrî *wekî* altınmaz
nivjîrî *w* dîrtûklemek, dîrtûkleşme
nivjîrî *wekî* dîrtûklemek, dîrtûkleşme
nivjîrî *wekî* dîrtûklemek, dîrtûkleşme
nivjîrî *wekî* dîrtûklemek, dîrtûkleşme
nivjîrî *wekî* dîrtûklemek, dîrtûkleşme
nivjîrî *wekî* dîrtûklemek, dîrtûkleşme

nîgat geh *m* stüdyo (fotograf ve ressam işi)
 nîgatî *nâm* 1. ressam 2. desenli, nakışlı 3. bezi, figüratî
 nîgatîkâr *nâm* 1. ressam 2. grafiker 3. desen-
 lî 4. bezemecî . bezeççi, nakîşçâ
 nîgatîkâr *m* nakışına bezenme
 nîgatîkârî *m* 1. ressamlık 2. grafik, pratikerlik
 * **nîgatîkârî nîgatîkârî** grafik sanatlar 3. deji-
 ratörlük, desen (desen yapma sanatı) 4. ne-
 zemetçi, bezeççi, nakîşçâ
 nîgatîkirin *m* 1. resimleme, resimleme 2. de-
 senleme, çizme (desenini yapma) 3. nakîşla-
 ma, nakıştama
 nîgatî kirin *îğâ* 1. resimlemek, resimlemek 2.
 desenlemek, çizmek (desenini yapma) 3.
 nakîşlama, nakıştama
 nîgatîkirî *nâm* 1. desenli (desenle süslenmiş o-
 lan) 2. bezeli, bezekli, nakışlı
 nîgatok *m* minyatür resim
 nîgatokî *nâm* resimsi
 nîgatokvân *nâm* minyatür
 nîgatokvânî *m* minyatürcülük
 nîgatîn *m* 1. resimleme, çizme 2. desenleme,
 çizme (desenini yapma) 3. nakîşlama, nak-
 şetme
 nîgatîrin *îğâ* 1. resimlemek, çizmek 2. desen-
 lemek, çizmek (desenini yapmak) 3. nakîş-
 lamak, nakıştama
 nîgatîrî *nâm* 1. desenli 2. nakışlı, bezeli . bezekli
 nîgatvân *nâm* ressam
 nîgatvânî *m* resim atöyü, stüdyo (fotograf
 ve ressam işi)
 nîgâv *m* 1. hayal (zahinde tasarılan, canlandır-
 ılan ve gerçekleştirmesi üzülen şey) * çâ-
 keke herhema nîgâşê hayal vevên bir hikâ-
 ye 2. imge - kîrin hayal etmek
 nîgâvdar *nâm* 1. hayalı, hulyalı 2. ungelî
 nîgâvî *nâm* 1. hayalı 2. sarîl
 nîgâvkîrin *m* hayal etme
 nîgâv kirin *îğâ* hayal etmek
 nîgâvkîrî *nâm* muhayyelî, hayal edilmiş olan
 nîgâvperest *nâm* hayâli, hayalperest
 nîgâvperestî *m* hayâliçîk, hayalperestlîk
 nîgâvperwer *nâm* hayâliçî
 nîgâvperwerî *m* hayâliçîlik
 nîgâvwer *nâm* hayâliçî
 nîgâvwerî *m* hayâliçîlik
 nîgelî *m* bakıç . bekçî
 nîgehdar *nâm* bekçi
 nîgehdarî *m* bekçîlik - kîrin bekçîlik etmek
 nîgî *m* karakol
 nîhat *m* fidân, taze sürgün
 nîhat *nâm* 1. göz 2. *m* sar, göz
 nîhatî *nâm* gözdelî
 nîhavet *m* muhayyelî, bitün
 nîhilîst *nâm* nihîlat, hiççî, ynkçü
 nîhilîzm *nâm* nihîlizm, hiççîlik, yokculuk
 nîjad *m* 1. irk 2. soy * **nîjada** müzavân insân
 soyu 3. budun, kavim -a *sîpî* beyaz irk

nîjadçêhün *nâm* soy olan
 nîjaddamar *nâm* cür kökenli
 nîjadî *nâm* 1. irki 2. soyal 3. budunsal
 nîjadin *nâm* irki
 nîjadkî *nâm* soykırımcî
 nîjadkîjî *m* jensiz, soykırım - kîrim k
 nîjadnâs *nâm* budun bilimsel, etnolojî
 nîjadnâsîyî *nâm* budun bilimsel, etnolojîk
 nîjadnâsî *m* budun bilimsel, etnolojî
 nîjadpak *nâm* soylu, necîp
 nîjadpakî *m* soyluluk
 nîjadparêz *nâm* irkçî
 nîjadparêzî *m* irkçîlik
 nîjadperest *nâm* irkçî
 nîjadperestî *m* irkçîlik
 nîjadperwer *nâm* irksever, irkçî
 nîjadperwerî *m* irksever, irkçîlik
 nîjadzan *nâm* budun bilimsel, etnolojî
 nîjadzanîyî *nâm* budun bilimsel, etnolojîk
 nîjadzanî *m* budun bilimsel, etnolojî
 nîjadnâme *m* ulusal kimlik
 nîjîn *m* savına
 nîjînî *îğâ* savınak
 nîk (I) *m* 1g, 1g nîkî ., (reke 1g)
 nîk (II) *m* olta -a destan el olta
 nîk (III) *m* üçgen şekle desenli, bir nakış türü
 nîkah *m* nikâhî -a (yeke) birim (birimîkî-
 hîrî kıymak -a *nîkâ* nîkî ankabî
 nîkahbirin *m* nikâhlanma
 nîkah bitin *îğâ* nikâh kıymak
 nîkahbûm *m* nikâhlanma
 nîkah bûm *îğâ* nikâhlanmak
 nîkahbûyî *m* nikâhlanma, nikâhlanma
 nîkahkîrin *m* nikâhlanma
 nîkah kîrim *îğâ* nikâhlanmak
 nîkahkîrî *nâm* nikâhî, nikâh kıymış olan
 nîkahkîrîbûm *m* nikâhîlik
 nîkçêker *nâm* oltaç, (yapan kimse)
 nîkçêkerî *m* oltaçlık
 nîkel *nâm* nikel, kalsiyum NE
 nîkelaj *m* nikelaj . nîkel kaplama
 nîkelajkîrin *m* nikelleme
 nîkelaj kîrin *îğâ* nikellemek
 nîkeldar *nâm* nîkelî
 nîkelkîrin *m* nikelleme
 nîkel kîrim *îğâ* nikellemek
 nîkelkîrî *nâm* nîkelajlı
 nîkîfîroş *nâm* oltaç (satan kimse)
 nîkîfîroşî *m* oltaçlık
 nîkutîn *m* (Nesret özel adından) nîkûrî
 nîlûfer *nâm* nilûfer (Nympha)
 nîm *nâm* nîv
 nîmîkûs *m* nimîkûs, kara bulut
 nîmîr *m* 1. nîmet (1g) yavaşlamak için gerekli her
 şey 2. nîmet (özelliikle etmek) 3. meclîs
 (yaratılanlar imkân)
 nîmîr *nâm* nîmîr
 nîno *m* nîrînîyîçî
 nîn *nâm* 1. yok (bulunmayan, mevcut olmayan)

neşe, kurşak; * li vir kea nîn e buranî kî meş
yok 2. yek (yastıklanmış olan, yataklık) * arışq,
elbare nîn e' aşî, şigara yok' - e yekrur
nîna m. türkî söyleyerek oynamaşını sağlama
nîna kîrin lîgh türkî söyleyerek oynamasını
sağlamak

nîngâr *rd* şatırık, söz dinlemez ve çok geçen
kız veya kadın

nînik (I) m. nînik (çocuk türküsü)

nînik (II) *br* uyuk

nînkurandan *w* înkâr etmek

nînkurandan lîgh înkâr etmek

nîning *w* tirmek

nîq *w* ilûza - kîrin ilûza etmek - kîrin sîyê
(yekî) (birine) ilûza etmek - û rip lîz ilûza
- û rip kîrin lûle yapmak, ayınluluk yap-
mak

nîqaş m. tartışma, münakaşa - kîrin münakaşa
etmek (veya yapmak)

nîqaşî *rd* tartışmâh * danîşma nîqaşî tartış-
mâh emelî

nîqaşker *nîka* tartışmacı

nîqaşkerî *w* tartışmacılık

nîqaşkîrin *w* tartışmâ, tartışma yapma, tartış-
mağa etmek

nîqaş kîrin lîgh tartışmak, tartışma yapmak,
münakaşa etmek

nîqasvan *nîka* tartışmacı

nîr *w* 1. boyunduruk * nîrê dî sîyê go de fî-
kürîn boyunduruk boyunduruk 2. *w*er ba-
yınduruk (zulüm ve zulmât baskısı, esir-
ret) * kî jî jiyana dî hîr nîrê zulûman de
bîwanîkê ez zarûdîm boyundurûğu alîza-
dî yaşanmak kîm zîwanîkî? 3. okuz bo-
yunduruk nîrîna alîndîkîp sorakî yaş birimî
* geyê du nîrê dî şîzer boyundurûğu keş-
meş oküz 4. şîrî, koşul * dî nîrê havînê de
yaz şîrtîrînda - lî sîyê xwe dîtin için sar-
pa sarçîmî: girmek - û salê nevsim

nîreng m. renk, resim

nîrengî *w* nîrengî

nîreyab m. boyundurukçu, cilt boyutlarının
yönlenişisi

nîsan (I) *w* 1. nîsan (yılın 36 süresi döndürücü
ayı) - e dew lî bu kîrî û pîsan e nîsan ayın-
dî ayranın ardîk bollaşığırî anlatan bir de-
yan - e mîrovan dîke nîsan e lî ayda bu
şeyî bollaşığırî ve kîş kîşîllarî arkada
kîkîlîmî anlatan bir deyan

nîsan (II) *basîw* gelin çıkığı (Entellanî impo-
tîlîs)

nîsanî *basîw* anemî

nîsanîk *basîw* anemî

nîsîp *rd* veter sîya

nîsar gelin ile danîdîr üzerine atılan şey

nîşîk *basîw* 1. meremek (I) ens. cûhanîsî 2.
meremek (bu bukînin rûhanî) - dî emî-
nan (ev kîrin alçak dağları ben yarattım
demek için kuruntu sanak; -ê dîke gîşk

pireyi deve yapıpîk -êh kufe kolay pîen
meremek -êh kuskî şîşî meremek -êh sor
kîrîmî meremek -êh zer sorî meremek

nîşîke *basîw* gîz meremî

nîşkê *sur* dîhîd kîrîmî meremek

nîşîkîk *w* azîk

nîşîko *rd* hacur, hadur

nîşîkul fîrîmî aşîse

nîşîpet *w* nîşîpet, erâz

nîşîpetîrî hî nîşîpetîrî, oranî

nîşî *w* gösterme - dan göstermek -î (yekî) dan

1) (birine) göstermek (birini veya bir şeyi i-
saretle belirtmek) * dî levîstokî dî eme-
kanê de nîşî nîm bîda vîrîndîkî oynacı
bîna gösterecektî 2) göstermek (şânîla i-
nandırınak) 3) göstermek (öğretmek, açıkla-
mak); * dersê nîşî wî dîde ona ders posterî-
yar 4) *w*er göstermek (şîz hîr bîçîmde kar-
şîk vermek) * ez dî nîşî te bîdîm şîna gö-
stereceğîm -î (...) kîrin (birine) göstermek
(birini veya bir şeyi isaretle belirtmek)

nîşî (II) *w* lîşîmî * nîşî bîrîme lîşîmî pî-
rîrî,

nîşî (II) *w* nîşîmî

nîşî (III) *w* gösterme - nîşî göstermek - kî-
rîn göstermek -a (yekî) dan (birine) gös-
termek -a (yekî) kîrîn (birine) göstermek
nîşî dan lîgh göstermek

nîşî kîrin lîgh göstermek (görülmesini sağla-
mak, gösterme ya) açmak

nîşîm *w* 1. nîşîm, işaret, alîmet (şî, bel rî) 2.
işaret anlamlı vîkîlîle sey. mî) 3. nîşîm
(evlîmîk için bîrîrîne nîşî verme, nîşîlan-
ma) * nîşîm vegevandîn nîşîmî bozdûlar 4.
nîşîm, nîşîngîhî (vîrîlîmîk istenen hedef) *
dî nîşîmê nîde nîşîngîhî vîrîmîdî 5. nîşîm
(hedef) vîrîmak için vîşîh, taş vî, ye gereklî
dîğrîlîyî vîrîmî) 6. nîşîm (gördüklerî dî-
menlî işlerîde dolayî kîşîlî anıslanîrmîk
çîn nîvîletçe verîlen anîmalîk) 7. işaret (el,
yüz hareketîyle gösterme) 8. iz, belîrî
(bu olay veya durumdîn kalîn belîrî) 9. nî-
şîm, dağca, işaret (bîr açağî basîmî işaretî)
10. *w*er işaret, nîtelîk, dîngîz (bîr şeyîn kî-
me, hangî çağî anî dîğrîyî gösteren belîrî-
gînî) 11. arîdî (işaret olarak vere dîken
vîlîs) 12. çapî (boyalî ve geyîn bîr sîmî
yay gîşî çekîp bîrînkîm yolayî çîzî çî-
me) * bî ben nîşîmî kîrîmî çapî vîrîmak 13.
emare, delîl 14. gözîgî (yüksek yerlerde nî-
şîm olîmak için ağac veya taşîrî helî yer)
15. işaret, belgî 16. mînkî, belîk 17. su,
urîvan 18. sîmgî 19. alîmet, habercî * ev
evî ez dîhîjîm qey nîşîngîp bîrînkî ne bu
bulutîr yağîmîrîmî habercî: olîsa gerek - bî
xwe ve kîrîn nîşîm olîrînkî - dan göstermek
- dan (yekî) (birine) nîşîm vermek - danîm
işaret koyîmak - gîrînkî (ân jî sîhîdîn) nîşîm
olîmak (gördüklerî) emelî: işlerîde dolayî kî-

işleri anırlatılmak için devlerle verilen anmaklı) – kirin işaret etmek – lê girtin (bir şey) bîdel almak – jê ve kirin nişanlînk ~ vegerandin nişanî armak (veya boz nak) – a (...) avêtin nişanî armak (veya boz nak) – a devkî nîzî nişanî (yanlız söze yapılan nişanlîna) – a Yeksanîyê (an ji wekhesayî) çavîkî işretî – a nişanbûnîyê neştalîna ~ şaxelî – a (yekî) dan ~ (birine) göstermek (hurma veya bir şeyi işaretle belirtmek) * dî lê şîstoka dî cîmekatê de nişanî mîn bîla vîndekî çeynêgî bîna gösterecekî: 2) göstermek (kırda inatî armak) * ez dê nişanî we bîdlîm ku ev ne wîsan e bunan boy le olîmadîgîni gösterecegîni 3) göstermek (şeyi göstermek, anlatmak) * dîwê nişanî wî dîde ana dîers gösterîyer 4) mev göstermek (sart bir biçimde karşılık vermek) * ez dî nişanî te bîdlîm sîni gösterecegîni – a bîv dan ~ (birbirini göstermek) 2) mev göstermek

nişandan *w* 1. gösterim 2. gösterme (görülme) sını sığlatma, görme sine yol açma 3. gösterme (belirtme, anlatma) 4. gösterme (kararla mîndîna) 5. gösterme (güzelîgî ni ortaya çıkarma) 6. teşhîl etme (bir hükümlüyü ceza olarak halka gösterme) – a fîlînan fîlîni gösterîni

nişan dan *êgh* 1. göstermek (görülme)ni sığlatmak, görme sine yol açmak) * pîrtûşkan **nişan bîde** kitaplar, göster 2. göstermek (belirtmek, anlatmak) * ev gotîni nîyeta wî ya pak nîşan dîde bu sar onan tîni nîyeta ni göstereyîni 3. göstermek (kararla mîndîrînk) * ez dê nişan bîdlîm ku ev ne wîsan e bunan boy le olîmadîgîni gösterecegîni 4. göstermek (güzelîgîni ortaya çıkarmak) * yê ku nîyeta nîşan dîde eîlîni nîşanî gösterîni gîymîndîr 5. teşhîl etmek (bir hükümlüyü ceza olarak halka gösterme)

nişandari *n* gösteriş, gösterme
nişandanîni *n* nişanlîna, işaret koyma, puan-taj

nişan dîtin *êgh* nişanlînk (bu yer nişanlînk)

nişandîr *adêr* 1. nişancı, keskin nişancı, atıcı 2. teşhîlci 3. niş belgîli, belirtici

nişandîrî *w* 1. nişanlık, atıcılık 2. teşhîlçilik
nişandîyîni *w* 1. gösteriş (görülme)ni sığlatma, görme sine yol açma 2. gösteriş (belirtme, anlatma) 3. gösteriş (kararla mîndîrînk) 4. gösterme (güzelîgîni ortaya çıkarma)

nişandek *mîn* 1. işaret 2. belirtke, amblem – a **axaftîwê** kerîsîna işaretî – a **dunîkê** tînkî işaretî – a **hedar** jîsîna işaretî – a **gîrtîwê** tînkî imî – a **kevanê** parîntez işaretî – a **pîrtîwê** çîsîna işaretî – a **rîwîstê** dîwîna işaretî – a **rîwîstê** bîhînokê dîwîna ve tîrgîlî işaretî – a

avêtî kîrîwê yazî emîrî (veya şaxelî) **nişandekî** *regê* *mar* sok işaretî
nişander *ad* 1. gösteren (gösterme) özelliği bulunan) 2. *jeze* gösterge, imkînatîr * **radîyayekê** kîvîni ku nişandîna wê lî ser **Sîtanbîwî** hî, yakîrî gösterge) **istîlalîl** azîmînde durîna eîkî bir **radîyayekî**ni 3. işaretçi

nişandêr *adêr* işaretçi

nişane *w* 1. nişane, belirtî, işaret, emaret 2. nişan, madalye 3. sembol, simge 4. nişan (gövdükleri öncül işlerden dolayı kîçîleri anırlatılmak için devlerle verilmînk) 5. *by* belgîli, bulgî, semptom – a **bj** belî **dîwê** xîve ve kîrîni göğsîne nîşan tîkmek – dan (yekî) (hurma) nişan vermek – **stêdlîni** (an ji **gîrtîni**) nişan dînkî (gövdükleri öncül işlerden dolayı kîçîleri anırlatılmak için devlerle verilen anmaklık) – a **berî** **marîwê** **stêdlîni** **şîng** û **zîrîga** qîçîkê **ye** dîwînden ûnkê bîlîtlîlîni **gîyîs** **êg** gîrlîktîni **gêlîni** bîlîtlîlîndîr

nişanêdîr *ad* madalye

nişanêgîrtîni *w* nişan alma, madalye alma
nişane gîrtîni *êgh* nişan almak, madalye almak
nişanêgîrtîni *ad* madalye, bu yada ya almîş emîni
nişanêk *mîn* 1. işaret 2. belirtke, gösterge – a **hîpîşanê** **urîlem** işaretî – a **çîngel** **çîngelî** – a **dunîkê** armakî işaretî

nişanêkîrînk *w* şaxeleme

nişane kîrîni *êgh* şaxeleme

nişanêkîrî *ad* şaxelemmîş

nişanêyê *mî* 1. şaxesal 2. *by* semptomatik

nişanêzan *w* semptomatik

nişang *w* 1. nişane (teşhîl sîmîlîna) 2. nişangîlî

nişangêh *w* 1. nişangîbî, bakînkî * **nişangêha** **îsîngê** **îfîgîr** bakîncîgî 2. şedel 3. çov-mîmî

nişangêr *adêr* nişancı, atıcı

nişanpêrî *w* nişanlînk, atıcılık

nişangîr *adêr* nişancı, atıcı

nişangîlî *n* nişanlînk, atıcılık

nişangîrlîni *m* 1. nişan alma 2. gez emîni (gezmînkî)

nişan gîrtîni *êgh* 1. nişan almak 2. gezlemek (gezmînkî)

nişan hîşanîni *w* nişan alma

nişan hîşanîni *êgh* nişan almak

nişanî *mî* 1. nişan (dîgîni nişanî) 2. nişanlı (evlenmek için söz verip yuzîk tîkmîş olîr, sîzîlî) 3. nişan (nişanlîna arasînda yapîlîni tîren) * emî **gazî** **nişanîyê** **kîrîni** bîzî nişanî çîgîrdîlar 4. *m* belirtî, emaret 5. *m* alîca (çîgîrdîlk olgîrdîgar meyvê) * **nîni** **nişanîya** **vê** **hîjîrî** **xîvar** bu meîmîni elîcîsîni bîzî yedîrî 6. *m* ben tîcî çok azîmînde gîrtîni ulgîmlîgîna belîrîsî – a **avêtîni** (...) alîca dîrîmek – a (yekî) **dunîni** (an ji **kîrîni**) (bîrîmîni) nişan tîrînkîni yapînkî

nişanîhîni *w* nişanlînk

nişanî bîr *leş* nişanlanmak
 nişanîbûyîn *m* nişanlanış
 nişanîdanî *m* nişan yapma
 nişanî danî *leş* nişan yapmak
 nişanî hev danî *bîbîrîne* göstermek
 nişanîk *w* nişan (nişanların arasında yapılan töre)
 nişanîkîrîn *m* nişanlanma
 nişanî klîm *leş* nişanlanmak (evlenmek için yuzük takmak)
 nişanîlî *m* nişanlılık
 nişanîk *çew* 1. keşir işareti, apostrof 2. nû nişanker *nêrî* 1. nişanca 2. nişancerî zîlet
 nişanîkerî *m* nişancerîlik
 nişanîklîn *m* 1. nişanlanma, işaretleme (bir yer nişanlanma, işaretleme) 2. nişan tikiri 3. belirleme -a bî *leş*ki ağır nişanî (yanlış sözle yapılan nişanlanma)
 nişanî kirî *leş* 1. nişanla mak, işaretlemek (bir yer nişanlamak, işaretlemek) 2. nişan takmak 3. belirlemek
 nişanîklî *çî* 1. nişanî, işaretli 2. belirli, belirli
 nişanî lê gîrîn *leş* nişan almak * demanceya xwe ji qaba wê derxist nişanî lê gîrî nîbançarîni kîlfîdayî çikarîp nişan ald
 nişanîname *w* goserîşe (bir durumla ilgili yazılı aşk, alar gösteren liste)
 nişanok *w* (şeker, belîr)
 nişast *m* nişasta
 nişdîk *w* gösterme
 niş dîr *leş* göstermek
 nişê *m* 1. çikma, hamîs 2. not - gîrîn 1) not almak, not tutmak * gava ku ew dipeyîvî min nişê digîrîn *e* koştîqên ber not aliyarîm 2) not düşmek - kîrîn not çîmek
 nişefîter *m* not defteri
 nişê *çî* yeleşik
 nişgêl *w* kî netgêlî
 nişê *m* çikma
 nişîmanî *m* 1. çekelme, sedimantasyon 2. bî sedimantasyon
 nişîmanî *m* ulke, yarî, vatên
 nişîmanîhez *çew* nişî yûtsever
 nişîmanîhezî *w* yûtseverlik
 nişîmanî *m* 1. yurîsal, vatênî, ulkesel, çînkî 2. *nîbî* vatendê
 nişîmanîperest *nîbî* yûtsever
 nişîmanîperestî *w* yûtseverlik
 nişîmanîperwer *nîbî* yûtsever, vatîsever
 nişîmanîperwêrê *çew* yûtseverce, vatîseverce
 nişîmanîperwêrî *w* yûtseverçik, vatîsever
 nişîlî *m* delîme, delîle, savîna, savuştîzîna
 nişîlî *leş* delîlemek, delîlemek, savînak, savuştîmek * min ev jî xwe nişîlîna bîşîmîdanî delîlîm
 nişî *çî* delîlîmîş, savîna, muş olan
 nişîk *m* alu çîrîsî * bî çîstê xwe nişîkî enîya

xwe işareti dikar parîngêrî alu min çîrîsîni çîrî, çîyêrî -a enîya (yekî) maş kîrîn aluîndîr, îpîmek

nîbî *çew* nişîmanî
 nîbrat *leş* nîbrat
 nîbratîlûn *çew* nîbratlaşîna
 nîbratîn *nîbî* nîbratîn
 nîbratîkîrî *m* nîbratîlama
 nîbratîkîrî *çew* nîbratî
 nîbrogîserî *çew* nîbrogîserî
 nîbrojî *çew* nîbrojî
 nîbrojeloloz *çew* nîbrojeloloz
 nîv *m* 1. yarî (bir bîrînî oluştîrîn îkî eşîl parçîrî her arîsî) * heya nîvê çewê dîcebite gece yarîsîzî kadar çîlîşîyî * nîvê nêvê wê ye ekîrağîn yarîsî unî 2. yarî (bir çewî yarîsî karîrî nîmî, yarîsî olîrî) * nê nîvê rê lî dî xwe klîrî yarî volî aldî 3. yarîsî (çîrînî bir çewînî nîyîrdîyî îkî eşîl parçîdanî her bîrî) 4. yarîsî (hîstîklîkî sakat, sağîklîkî) 5. yarîsî (bir bîrînînî yarîsî olan nîkîrî) * nîvî nîcean çewê yarîsî fîçîrî kahve 6. ora (çîrînî çîrî, haşîngîrî bî bîrînî arîsînîla eşîlî nîzîklîkîta olîrî dîrî) * nîvê rojê çîrînî ortîsî * nîvê zîvîstînê kîçîrî ortîsî 7. buçîk * saet pîncê û nîv saet beş buçîk 8. *çew* yarî (çewînde azî, tamî olîrî yarîk) * nîv gîlîwer yarî yarîdîk - *çew* emîrê (yekî) dî ber de çîrî emîrî çîrîmek - *çew* hezarî pîncê sedê bîrînî yarîsî beş yarî (o da bîrî de yok) - *çew* rê nîvê zîrarê ye kînkîlî nîya (veya dî-çî) çîrîmekîten uyankî yarîmak yeğîrî - *çew* tusa çepê yarî sîrî sîl yarî kîfî kemîçî - *çew* tîsa rastê yarî sîrî sîl yarî kîfî kemîçî

nîvî *çew* nîvîzan
 nîvî *çew* 1. vasel, uetî 2. utulîzîna
 nîvî *çew* yarî yarî
 nîvîşkerî *çew* yarî legal, yarî aqîk
 nîvîşîz *çew* nîvîşî yarîsî tamî
 nîvîzî *çew* yarî çewîrî
 nîvîbenî *çew* orta
 nîvîbî *çew* 1. yarî fîzîyatî 2. *çew* yarî değîrî - danî *çew* jî (bîrîndîrî sat pî savînkî)

nîvî *çew* nîvîza
 nîvîbî *çew* yarî çewî
 nîvîbîçîhî *m* yarî aqîk
 nîvîbîçî *m* yarî aqîk
 nîvîbîsî *çew* yarî aqî
 nîvîbîha *çew* nîvîbîha
 nîvîcan *çew* yarî canî
 nîvîçîlî *çew* yarî şîdî
 nîvîçî *çew* 1. yarîsî (ekîk, tamî ve îstîndîğî gîbî olîmayan) * karê nîvîçî yarîsî iş 2. yarîsî adîrî - îman asîda olîmek, asîda kalîmak (bu işî vorî vermeyîp îyîlece kalîmak) * ev karî nîvîçî maye bu işî asîkî kalîmîş

nîvîçîbî *w* yarîlatîna
 nîvîçî hîn *leş* yarîlatîmak
 nîvîçîbîyîn *w* yarîlatîsî

nivokirin *w* yarılama
 niveo kitin *lgh* yarılmaq
 niveokê *rd* yarım kalma
 niveonan *w* yarıq kalma
 niveo man *lgh* yarım kalmaq
 niveomayî *rd* yarım kalma, yarım kalmaş olan
 niveomayîn *w* yarım kalış
 niveû *hw* niveo
 niveup *manêw* yarım çap
 nive car *manêw* dörtlük
 niveçe (I) *m* orta boy testi
 niveçe (II) *rd* ergenlik çağına yaklaşmış olan
 niveçe (III) *rd* 1. yarım (ekskl, insi ve istemli-di-ği gibi olmayan) 2. yarım (yarım bir şeyin var-ması katar olan), yarım olan) 3. yarım (hastalıklı, sakat, sağlıksız) 4. *rd* yarım (bir bütü-nün yarısı olan miktar) 5. *rd* orta, vasat

niveçebilî *w* küstüm yostak
 niveçbûn *w* yarılama
 niveçe bûn *lgh* yarılanma
 niveçbüyis *w* yarılanış
 niveçhal *rd* ortahallı
 niveçe kurtî *lgh* yarılamak yarılanmaq
 niveçkerin *w* yarılama yarılanma
 niveçman *w* yarım kalma
 niveçe man *lgh* yarım kalmaq
 niveçmayîn *w* yarım kalış
 niveçkiri *rd* yarım kalmaş
 niveçkîre *manêw* yarım dâne
 niveçng *m* yarım ses
 niveçngdar *rd* yarım üsûr ses
 niveçngdêr *man* yarım üslû ses
 niveçw *rd* yarım ağız (veya yarım ağız) * he-ma bîla bî niveçwî jî min re biguda yarım ağızla bana bir söylesedy yeter
 niveçwî *rd* evim tamir olunmuş olan
 niveçyar *rd* belli belirsiz görünən
 niveçweder *rd* yarım sayılan
 niveçwrahikî *spêw* demirbaş
 niveçwêr *m* yarımeda
 niveçwî *rd* yarım sağ laş
 niveçwepan *spêw* yarım alan
 nivek *w* 1. merkez, özek (belirli bir yerin ortası) 2. göbek (şehar, ökke vb için orta kısım) 3. orta (ki uçları eşit uzaklıkta olan yer) * niveka tê yu.an ortası 4. yarım orta * niveka sala 1980'yan 1980'li yılların ortası 5. *rd* yarım (hastalıklı, sakat, sağlıksız) 6. yarım (bir bütünün yarısı olan miktar)

nivekar *rd* 1. atak 2. yarıcı (hayvan yetis-tirilğinde arınma ual sahibini de yarım yarıya bölüşen kimse)

nivekari *w* 1. ortaklık 2. yarıklık – kırım ya-rıclık yapmaq

nivekêr *w* dış merkez

nivekêdî *rd* dış merkezli

nivekêdîrî *m* dış merkezli

nivekîrî *rd* yarım açık

nivekî *m* ortaklama

nivekîr *rd* hâlik

nivekî *w* özeğin dıştebiri (hububat için barınq)
 nivekul *m* 1. merkez (belirli bir yerin ortası) 2. orta, merkez

nivekîw *rd* 1. yarım yarıya 2. yarımsız

nivekadî *spêw* yarım alan

nivekêrî *m* orta, ortalık yer

nivekêrdî *m* yarımküre

nivekêrî *spêw* yarım alan

nivekêlî *manêw* yarım çap

nivekêrî *rd* yarım karanlık

nivekêrî *rd* yarım çiplak

nivekêrî *rd* 1. ala sulu (yaş pişmemiş, sulucu yemek) 2. börtük (az pişmiş, yarım olan) 3. dîri, dîri dîri (gereği kadar pişmemiş, yaşı pişmemiş) * kichên birinç piçek nivekêrî ma-ne pirinçler biraz dîri kalmış * fasûd nivekêrî ne fasûyeler dîri dîri 4. *rd* pişkince (piraz pişkin olan)

nivekêrî *m* 1. ala sulu yapma 2. börtük

nivekêrî *rd* 1. ala sulu yapma 2. börtük

nivekêrî *rd* 1. ala sulu yapılmış 2. az pişmiş, basılmamış olan

nivekêrî *m* 1. ala sulu 2. börtük 3. ya-rım nispetlik

niveç duyem *spêw* ikinci yarım

niveç pişî *spêw* ilk yarım

niveç şevê *man* 1. gece yarısı, yarım gece 2. gece yarısı (geceyi ikiye bölünmüş saatler)

niveçwî *rd* yarım resim

niveçwî *rd* yarım kristal

niveçwî *rd* yarım fiyat

niveçwî *rd* yarım final, yarım son

niveçwî *rd* yarım

niveçwî *rd* yarım kure –a bakur corey yarım kure –a başur corey yarım kure

niveçwî *w* yarımada * Niveçwî Anadolîye Anadolu Yarımadası

niveçwî *w* orta büyüklük hal

niveçwî *rd* yarım kapalı –ya bixişin *m* kapalı yarım kapalı ses –yu xişin *m* kapalı yarım kapalı

niveçwî *w* yarım kure, yarım yivar

niveçwî *rd* orta halli ekonomik durum (işin)

niveçwî *rd* yarım doktor – jî çan dîke, niveçwî jî dîwî jî iman dîke yarım doktor olan dîwîni öldürü; yarım imam ise insanı öldürmüştür

niveçwî *rd* orta

niveçwî *w* yarım celek değeri (tahıl ölçme aleti)

niveçwî *rd* yarım

niveçwî *rd* 1. yarım, yarım (bir şeyin yarısı katar olan, yarım olan) 2. *rd* orta (bir şeyin eşit olan) 3. *rd* labileceği belanı * şevê dî niveçwî jî hîke elmayı ortasında böl

niveçwî *w* 1. yarılanma 2. ortalanma

nîvî kirin *êgh* 1. yarınlamak 2. ortalanmak
 nîvîşkan *her* nîvîşkan
 nîvkad *malatî* 1. yarın kure 2. serbest yattık
 kûre
 nîvkadîr *m* nîvîya hatî
 nîvekîlî *el var* tuzlu
 nîvkerp goşeyê *malatî* açı ortayı
 nîvkêşî *el* 1. süzük (gâz) 2. baygın, süzgün *
 awirên nîvkêşî baygın bakış 3. kapık * çavê
 nîvkêşî kapık göz
 nîvkêşîbûn *m* süzülme (gâz için)
 nîvkêşî hûn *êgh* süzülmek (gâz için)
 nîvkêşîti *m* 1. süzgunlük, baygınlık 2. kapıklık
 nîvkoşer *el* yarın goşebe
 nîvkoşerî *m* yarın goşebelik
 nîvkurd *el* yarın Kürd
 nîvkusî *el* yarın ölü (kurt çalısında olan)
 nîvmaldur *el* yarın mülk sahibi
 nîvmeht *el* yarın ayık
 nîvmele *el* yarın muht, yarın muhtla * nîvhekîm
 jî can dîke, nîvmele jî dîn û îman dîke ya
 ni hüküm olan adamı öldürür, yarın muhtla ise
 insanından muhtardan eder
 nîvmêjîngêh *el* yarın somnige
 nîvniî *el* kisa kolları effese
 nîvniîrî *el* yarın ölü
 nîvnirov *el* 4. yarın insan 2. yarın adam
 nîvnirovî *m* yarınlık
 nîvnişîlîbat *el* yarın nişîlîbat
 nîvniîr *el* yarın bey
 nîvniîrîjî *m* yarın beylik
 nîvniîzi *el* yarın olçak
 nîvoleek *m* yarın olçek
 nîvonîvo *ê* 1. yarın yar ya 2. uç buçuk
 nîvonîvo kirin *êgh* yarın yarın yapmak
 nîvpart *m* on beş tükürü (tûre) eder
 nîvpehî *el* yarın pîrîş olar
 nîvqadîr *m* ekvator
 nîvqafîye *el* yarın katîyeli
 nîvqawestîyî *el* yarın durgun
 nîvqawestîyîyî *el* yarın durgun
 nîvresîvî *el* yarın resîvî
 nîvrewa *el* ala tav
 nîvrewşenbîr *el* yarın aydın
 nîvrîhîk *m* çeyreğin yarısı
 nîvro *her* nîvroj
 nîvroj *m* 1. öğle, öğlen * herîya nîvroj öğle-
 cen önce 2. gün ortası 3. öğle (öğleym kû-
 ran namazı 4. yarın gün, partaym 5. me-
 güney - lê pîrîş öğle namazını kaçırmak - şî-
 kestin öğle zamanı geçmiş olmak
 nîvrokî *ê* öğlenec, öğleyin, öğlenleyin
 nîvrokîhîr *el* yarın ayen
 nîvrovî *m* aşence
 nîvrovîkarî *m* aş yenne, aş erine
 nîvrovî kirin *êgh* aş yennek, aş ermek
 nîvrovî *ê* öğleculê
 nîvrulîhûn *m* ezanlan olcık olcuk duruma
 geleme

nîvrulî hûn *êgh* ezanlan oldu olcuk duru-
 ma gelmek
 nîvsal *m* 1. yarın yıl soğestr, donem * nîvsala
 xwehdîne okuma dönemi 2. yarın yıl
 nîvsalî *el* dönemsel
 nîvselam *el* yarın durgun
 nîvserbîwe *el* yarın bağınasr
 nîvserbîwetî *m* yarın bağınasrdık
 nîvsermest *el* çakırkeyf
 nîvsermestî *m* çakırkeyflik
 nîvsersawey *el* çakırkeyf, yarın sarhoş
 nîvsersaweyî *m* çakırkeyflik, yarın sarhoşluk
 nîvsewîqî *m* etken değün
 nîvşî *her* mîşî
 nîvşîlî *m* orta öny kazan
 nîvşelaf *el* yarın saydam
 nîvşelî *el* spulak
 nîvşerîmuk *el* yarın utangaç
 nîvşerîmukî *el* yarın utangaçlık
 nîvşey *m* gece yarısı (geceyi uyanık olarak)
 nîvşî *el* yarın islek
 nîvşerşer *el* yarın devîmetî
 nîvşerşerî *m* yarın devîmetîlik
 nîvşarî *el* yarın karanlık
 nîvşarî *el* yarın çiplak
 nîvşarîhûn *m* yarın çiplak olma
 nîvşarî hûn *êgh* yarın çiplak olmak
 nîvşewîsî *el* ala tav
 nîvşîrî *el* yarın tok
 nîvşîrî *m* yarın tokluk
 nîvşîk *el* 1. yarın Türk 2. meclî Okunmuş Kür
 nîvşîng *mîşî* *el* yarın ten
 nîvşîkîrî *el* yarın açık, aralık (tam kapanma-
 mış)
 nîvşîvek *el* yarın olçek
 nîvşîngî kirin *êgh* boğazlamak * gur pez
 nîvşîngî kîrîye Kür davalarını boğazlamış
 nîvşîvîya *el* belli belirsiz görünüm
 nîvşîvedu *el* yarın lipri
 nîvşîz *el* yarın ağz (veya yarın ağzla)
 nîx (I) *m* tîsana, iltar
 nîx (II) *ê* (h) * deve nîx deve (h) -î (erdê) kîrî
 -e ihtîmak
 nîxandîn *m* ihtîmata, yarınma (deve yalınma)
 nîxandîn *êgh* ihtîmak, yarımak (deve yarı-
 mak)
 nîxbûn *m* ihana
 nîx hûn *êgh* ihtîmak
 nîxbûyîn *m* ihana
 nîxîn *m* ihana, çöküş
 nîxin *êgh* ihtîmak, çökme (deve için, olduğu
 yere oturmak)
 nîxkîlî *m* ihtîma
 nîx kîrîm *êgh* ihtîmak
 nîxewîlîyew *ê* mayas mayas
 nîza *el* zar
 nîzam *m* nîzam, düzen →a gîjtî kamî rîzeni
 nîzawîye *m* nîzawîye
 nîzâmî *el* nîzâmî

nîzâhîname *w* nîzâhîname. 1. Zak
nîzâr *bu* nîzâr (J)
nîze *w* 1. kargı (de mîrîlî üzâq nîzrak) 2. sîngî
nîzekîlîm *w* kargılama
nîze kîrîn *ğış* kargılama
nîzûl *w* dört keşeli nîska
No kîm *Nr* (nobelyum elementinin kısaltması)
no (II) â 1. hayır (yok öy le değîl), olmaz anlama-
 nınca anlamına, inkâr kelimesi) 2. hayır
 (olumsuz cümlelerdeki olumsuz anlamını
 pekiştirir) * *no, ew nemo tē payir, o bu da-
 lu gelmez*
no (II) nî 1. acı (hiber acısı gibi) * *isuta no a-
 sı beber* 2. keskin (çiçek ve yiyeceler için)
 3. acı, zor * *derîñê dîlanê çî qas no ye yîrek*
 acısı çok yordur 4. haş.n. hırçn. 5. yitme
 (başka hayvanları parçalayarak yiyen hay-
 van) * *gurekî no yitir* bir kurt 6. acar (altı-
 gan, yılmaz)
nobe *w* nobet
nobedarî *no* nobetçi ~ gîrîn nobet tutmak
 ~ *şevê gece beqışî*
nobedarî *w* nobetçilik
nobegîr *nobû* nobetçi
nobegîrî *w* nobetçilik
nobet *w* nobet /s ta le yapılır görev) ~ gîrîn
 nobet beklemek (veya tutmak) ~ *kîşîñ nâbet*
 tutmak
nobîlî *w* 1. acılanma, acılışma (hiber acısı gi-
 bi) 2. keskinleşme (çiçek ve yiyeceler için)
 3. haşinleşme, hırçınlaşma 4. alicanlaş-
 ma, yarınmazlaşma
no hûn *ğış* 1. acılanmak, acılışmak (hiber a-
 cısı gibi) 2. keskinleşmek (çiçek ve yiyeceler için)
 3. haşinleşmek, hırçınlaşmak 4. alicanlaş-
 mak, yarınmazlaşmak
nobîyîñ *w* 1. acılanış, acılışma (hiber acısı
 gibi) 2. keskinleşiş (çiçek ve yiyeceler için)
 3. haşinleşme, hırçınlaşma 4. alicanlaş-
 ma, yarınmazlaşma
noe *no* leşpli boceğı (Arica dilidinin salgare)
noek *nî* yamaa kız
noğik *w* çumuk
noğ *no* noğ (J)
noel *w* Noel
noğ *w* 1. grup, balık 2. bolun (bir hütünü a-
 şuştanın parçalarından biri biri)
noğik *w* grupçuk
Noğayî *nî* Noğay (kuzey Kafkaslarla yaşayan
 bir halk)
Noğaykî *w* Noğayca
noğın *w* 1. duva 2. med. piliç gibi (genç ve se-
 vimsiz kız) ~ *a ber kel argey ergan tevîlik çz*
 gına gelmiş kız)
noj (J) *no* talca kurusu
noj (II) *w* sağlık, sıhhat
nojdarî *nî* sağlık, sağlama
nojdarî *w* 1. sağlık 2. tıp
nojek (I) *w* delgi, matkap

nojek (II) *nî* 1. delgi (talca, yılmaz) * *seyê*
nojek acar, xerek 2. ağız, duçın 3. yeğin,
 zorlu
nojekbûn *w* 1. acılaşma 2. hırçınlaşmak
nojek bûn *ğış* 1. acılaşmak 2. hırçınlaşmak
nojekî *â* 1. acıran 2. hırçınca 3. yeğince
nojekîhûm *w* 1. acılaşma 2. hırçınlaşma
nojekî hûn *ğış* 1. acılaşmak 2. hırçınlaş-
 mak
nojekî *w* 1. acırlık 2. ağızlık 3. yeğinlik ~
 kîñ hırçınlık etmek
noh *noh* 1. nöhut (Cicer arıncı) 2. nöhur
 (bu bitkinin yuvuzluk kısmı) ~ *tê bûn barê*
xwê Çek zorlanmak ~ *tê U kokê her şey so-*
yuna çeker ~ *ên kelo pişge* / nahur ~ *ên kesik*
yeşil nolat ~ *ên me hûn leblebî eski çuvar*
başak adı ~ *ên silakê beyaz leblebî* ~ *ên şor*
bezelye salata urası
noke *â* şimdi * *nuke em îlê peyanuke hîn*
xwêş dibîhîzîñ şimdi daha güzel bu tabacu
duyacağız
noker *â* 1. uçak (erkek hîzmetçi) 2. *noy* uçak
 raçon, hain)
nokerbûn *w* uçaklaşma, uçak olma
nokerhûyîñ *w* uçaklaşma, uçak oluş
nokerî *w* uçaklık
nokirîm *w* 1. acılaştırma 2. keskinleştirme 3.
 haşinleştirme, hırçınlaştırma 4. alicanlaş-
 tırma
no kîrîn *ğış* 1. acılaşmak 2. keskinleştir-
 me 3. haşinleştirme, hırçınlaşmak 4. a-
 licanlaşmak
nokîrî *nî* 1. acılı, acılaşmanın e. lan 2. keskin-
 leştirilmiş
nol *nî* nîzâ (bir kimsenin toplum içindeki sıfatı)
nola *w* 1. gibi, sadır * *spas dikim, nola ku*
nîn stendibe tesekür ederim, almış kaçar
dikim 2. gibi, takım * *ramanên nola vê tu-*
num gîrî bu takım düşünceler ~ *bayê bl-*
rûskê şîşkek gîrî ~ *întana xwê jê her kîrîm*
pozurun bebeğî gîra sevmek ~ *merivan*
(mîrovan an jî însanan) insan gîrî ~ *xwêk*
ê birayan kadeş kadeş
nolanî *â* 1. gibi ~ e benzer 2. gibi, imişçesine,
 benzer biçimde * *nolanî min hîkîm benîn*
gîrî yapımız 3. gibi, ~ e yakışır biçimde * *no-*
lanî mîrovan bîxwaze insan gîrî iste 4. gi-
 bisi, benzer * *kesê nolanî Ehmed ûm e*
Altmet gîrîsî yok ~ (...) hûn gîrî oluak ~
 (...) hûn gîrî gelmek * *ew berê jî nolî ve*
nolanî merîvêkî bîqağî dîhat onceler bona
çok akîlî birîsî gîrî gelyeydu ~ (...) kîrîn ~
 e gibi yaptım
nolî *â* 1. gibi, ~ e benzer * *zîlanekî nolî şêr* us-
 ka gibi bir adam 2. gibi, imişçesine, benzer
 biçimde * *nolî min bîkîñ heran gîrî* yap-
 mız 3. gibi, ~ e yakışır biçimde * *nolî mîro-*
van bîxwaze insan gîrî iste 4. gibisi, benze-
 r: * *kesê nolî kîhmed mîñ e Altmet* gibisi

yok S. b. tam (uyğun olmaq, ayrı, tıpkı) - (...)
bün gibi olmaq ~ (tışteki) həmişə ebu
günək * ew berê ji min re noli merivêki
hışqê dîhat önceleri həmişə çuk akilli birisi
gibi gelyardı - (...) kirlu gibi yaprak

normalist *nöral nörnalist*

normalizm *fələw nörnalizm*

normal *nöral nörnal*

normalist *fələw nörnalist*, adət

normalizm *fələw nörnalizm*, adətli

noqçograf *nö noqçografi*

noqçuratif *nö noqçuratif*, betisiz

noq (I) *nö bel* (göğsələ karni arasında dalmış

heçim) - jê vala kirin birindən çekinmek

-a xwe bilind kirin 1) böğrünü aşınmek 2)

böğürçenmek -i (pê) kirin dalmış (güçsüz)

noq (II) *nö baxın*, baxış, dahiş, dalmış, beylana,

gark (suya batmaq) -i avê hün suya dalmak -i

avê kirin suya daldurmak -i (...) hün batmak,

boylamak * qeyik noqî lîne deryayê bû ku-

yk den zin çibnî boyladı

noqandîn *nö 1. batırna* (sivinin veya yumuşak

bir maddeden içine gömülmesine yol açma,

batırması sağlama) 2. daldırma (özelikle su-

ya batırma)

noqandîn *fələ 1. batırmaq* (sivinin veya yu-

muşak bir maddenin içine gömülmesine ya-

çınmaq, batırmasını sağlama) 2. daldırmaq

(özelikle suya batırmaq)

noqandî *nö batırılmış*, gark edilmiş olub

noqar *nöbe 1. dahiş*, bökik adım, kurbağa a-

dam 2. denizaltı

noqatî *nö dahişlik*

noqarvân *nö denizaltıcı*

noqarvânî *nö denizaltıcı* (k)

noqat *işqew denizaltı* (germsi)

noqavbûn *nö* (suda) gark olma

noqav bün *fələw* (suda) gark olmaq

noqavkar *nö denizaltıcı*

noqavkarî *nö denizaltıcılık*

noqhün *nö 1. baxın*, boylama, (suda) gark ol-

ma 2. dalmış, suya dalmış, isığrak (suyun içine

buçunla ve hızla girmek) ~ ü derketin

dahiş çıkarmak (suya daldırılmak)

noq bün *fələw 1. batırmaq*, boylamak, (suda)

gark olmaq 2. dalmış, suya dalmış (suyun

içine buçunla ve hızla girmek)

noqbüyî *nö batak*, gömülü * keştîya ku dî

deryayê de noqbüyî ye denizdeki gömülü

göm

noqbüyîn 1. hatış, aylanmış, (suda) gark olmuş

2. dahiş, suya dahiş, isığrak (suyun içine bu-

çunla ve hızla girmek)

noqî *nö 1. şekerleme 2. bütüm şekeri*

noqîç *nö dusek vurucu*

noqî avê hün *fələw suya dalmak*, çimirmek

noqîkirin *nö dalmış* (güçsüz)

noqî kîrlu *fələw dalmış* (güçsüz)

noqîn *nö 1. baxış*, baxma 2. dalmış (suya dalmış)

noqîn *fələw 1. batırmaq* (bir sivinin üstünde u-

ken içine gömülmesi) 2. dalmış (suya içine

buçunla ve hızla girmek)

noqkar *nöbe dahiş*

noqkarî *nö dahişlik*

noqlûhî *nö 1. batırma*, (suya) batırma (sivinin

veya yumuşak bir maddenin içine gömülmesine

ne yol açma, batırmasını sağlama) 2. daldırma

noqlûhî *fələw 1. batırmaq*, (suya) batırmaq

(sivinin veya yumuşak bir maddenin içine

gömülmesine yol açmaq, batırmasını sağla-

maq) 2. daldırmaq

noqlûhî *nö batırılmış*, gark edilmiş olub

noqsan *nö noksan*, eksik

noqsanî *nö noksanlık*, eksiklik

noqtajî *nö ince bel*

noqzirav *nö ince bel*

nor (I) *nö azgın*, hırçın * hespê nor hırçın a-

nor (II) *nö karkıt*, az: * ew tim huri hev in na-

bu şteki barmek karçet

norandîn *nö norandma*

norandîn *fələw* (maddadan)

bürcin *nö noren*

norçor *nö* satıyaraq küçürme

norîn (I) *nö kes f*

norîn (II) *nö utu* (dama)

norîn *fələw* nur idarmak

norînî *nö nurlu*

norm *fələw* norm, düzgü

normal *nö 1. normal*, düzgün (kurala uyğun,

alışılana uyğun, düzgünlü) 2. *nö normal* (bu

durumda olan) 3. *nö normal*

normalbün *nö normalleşme*

normal bün *fələw* normalleşmek

normalbünîn *nö normalleşme*

normalî *nö normalîf*, düzgüsel

norolog *nöwe* norolog, sinir bilimiçi

noroloji *nö 1. nöroloji*, sinir bilimi 2. nöroloji

(istatistelerde nöroloji bölümü)

Norveç *nö Norveç*

Norveçî *nöbe* Norveçli

Norveçkî *nöbe 1. Norveççe 2. nahi* Norveçle-

re özgü, norveçlere yararlı bir biçimde

Norveçî *fələw* Norveç

Norveçî *bu* Norveç

Norveçkî *bu* Norveçli

nostalji *nö* nostalji, yurtsama

nostaljik *nö* nostaljik

noş (I) *nö 1. sağlık*, afiyet 2. b şereî ~ he afî-

yet a sun -î canê te (an ji we) be l) afiyet-

nize 2) şereî (veya şereîtinize)

noş (II) *nö* içine

noşadîr *kûbîn* şarıyark

noşandîn *nö* içine

noşandîn *fələw* içirmek

nosdari *nö* sağlık

noşgeh *nö* sağlık ocağı

noşlepn *nö* afiyet, yarasız ~ be afiyet olsun,

yarasın, noğar a.a

noşin *m* içme

noşin *f*gâ içmek

noşîn *m* içme

noşîn *f*gâ içmek

not (I) *m* 1. not 2. not (okullarda her öğrencinin bilgisi üzerine edinilen kâniyi gösteren sayı) 3. not (bir şeyin niteliği üzerine verilen kanı) ~ ilan not vermek ~ ilan (yeşil) not almak ~ girtin 1) not almak, not durmak 2) not almak (öğrenci için iyi veya kötü derece derece almak) ~ kêm kîrîn not karmak ~ kîrîn not etmek ~ niwîsandîn not tutmak ~ sten-îlîn 1) not almak, not durmak 2) not almak (öğrenci için iyi veya kötü derece almak) ~ (yeşil) ilanê (birimi); notu (veya numaranı) vermek

not (II) *m* 1. doksan (90 XC) 2. *w* doksan (seksen dokuzdan bir artık olan) ~ matreyî doksân (metelik)

notâ *m*zâr 1. nota 2. *m* nota (bir devletin başka bir devlete veya elcisine yaptığı bildiri)

notâl *m* notî

notâlî *m* notlî

notân *m* notî

notânî (I) *f* 1. gibi -e benzer 2. gibi, imişçesine, benzer biçimde * notânî min bîkîn benim gibi yapınız 3. gibi, -e yakışır biçimde * notânî mîrwanê hîzwazê insan gibi işte 4. gibisi, benzeri * kesê notânî Elhewê nîn e Ahmet gibisi yük

notânî (II) *w* doksanlık (üçinde doksan olan buluşan)

notem *m* doksanıncı

notemîn *w* doksanıncı

notenîyê *m* notî notaya geçiren

notenîvîzar *m* nota yazıcı

notenot *m* doksurar

noter *m*not 1. notî (notî görevlisi) 2. *m* noter (noterin çalıştığı yer)

notergeh *m* noterlik, noterin çalıştığı yer

notêrî *m* noterlik

notîk *m* notî

notîl *m* notî

notîr *m* notî

notîrvan (I) *m*not 1. notbelçi 2. bekçi, korucu 3. asil çobanla birlikte çobanlık yapan kimse ~ê şevê gece bekçisi ~ê xetê hat bekçisi

notîrvan (II) *m* 1. orda pandoz 2. ölümsü, şairi, taş istidy, e bu tepeye eklenen yükseklik, yapıları temsil edip yanında bekleyen imişçelik

notîrvanî *m* 1. notbelçilik 2. bekçilik, koruculuk ~ kîrîn bekçilik etmek

notû (I) *m* notî

notû (II) *m* 1. acılık (saber acısı) 2. keskinlik 3. haşırılık, hırsızlık 4. acınlık 5. yurtsuzluk

notkîrîn *m* not etmek, not almak

not kîrîn *f*gâ not etmek, not almak

notla *f* 1. gibi, -e benzer * xîlînêkî notla çêr

astan gibi: bir adamı 2. gibi, imişçesine, benzer biçimde * notla min bîkîn benim gibi yapınız 3. gibi, -e yakışır biçimde * notla mîrwanê hîzwazê insan gibi işte ~ (...) bînî gibi olmak ~ (üstteki) hatîn gibi gelmek * ew berê jî tîhî re notla merîvekî bîaqîl dîhat önceleri bana çok akıllı benisi gibi geliyordu ~ (...) kîrîn gibi yapmak ~ ronîya çavê xwe jê hîz kîrîn gözümü bebeği gibi sevmek ~ ronîya çavê xwe jê hîz kîrîn gözümü bebeği gibi sevmek

notlânê *f* 1. gibi, -e benzer 2. gibi, imişçesine, benzer biçimde * notlânî min bîkîn benim gibi yapınız 3. gibi, -e yakışır biçimde * notlânî mîrwanê hîzwazê insan gibî işte 4. p. bînî, benzeri * kesê notlânî Elhewê nîn e Ahmet gibisi yük ~ (...) bînî gibi olmak ~ (üstteki) hatîh gibi gelmek * ew berê jî mîn re notlânî merîvekî bîaqîl dîhat önceleri bana çok akıllı benisi gibi geliyordu ~ (...) kîrîn gibi yapmak ~ ronîya çavê xwe jê hîz kîrîn gözümü bebeği gibi sevmek ~ ronîya çavê xwe jê hîz kîrîn gözümü bebeği gibi sevmek ~ wê (an jî vê) gibisinden -e benzer, kabilinden

not libê *w* doksanlık (üçünde doksan olan buluşan)

not xalî *m* doksanlık (doksan yaşında olan)

notr *m*not 1. notî 2. *f*z notr

notrî *m* notîk

notrîbîn *m* notleşme

notrî bînî *m* notleşmek

notrîbîyîn *m* notleşme

notrîkîrîn *m* notleşme

notrî kîrîn *m*notleşmek

notrîkîzîrîn *m* notleşme

notrîze kîrîn *f*gâ notleştmek

notî kîrîn *m* notleştmek

notr kîrîn *f*gâ notleştmek

notrîn *m* notî

not *m* asil çobanla birlikte çobanlığa girme novane *m* asil çobanla birlikte çobanlık yapma kîmîse

not *f*dan, notê sîvgî ~ jê ketîn sîvgî vermek notî *m* 1. acılık (hiber acısı) 2. keskinlik 3

haşırılık, hırsızlık 4. acınlık 5. yurtsuzluk

notêh *m*notî an dokuz

notêhêh *m* an dokuzuncu

notêhêhîn *m* an dokuzuncu

notîr *m* bir şeyi hemer, tanıyan, bilen

notîndîn *m* notleşme

notîndîn *f*gâ notleşmek

notîne *m* notî

notîns *m* notîne, ayıld

Nuh *m* Nuh, Nuh Peyğamber

nuh *m* yan

nuh *m* nuh

nuhîrandîn *m* mîrîldagîna, terennüm etmek

nuhîrandîn *f*gâ mîrîldanmak, terennüm etmek

nuhandin m 1. yapaşma 2. tıfılleme (havı dökünməyə mədə olma)
 nuhandin *ğış* 1. yapaşmaq 2. tıfıllemek (havı dökünməyə mədə olma)
 nuhün m 1. yapaşma 2. tıfılleme (havı dökünmə)
 nuhün *ğış* 1. yapaşmaq 2. tıfıllemek (havı dökünmək)
 nuho *bir niha*
 nuhün *m* rəhət etmə
 nuhtin *ğış* isəbet etmək
 nujdah *başın* bir tür ot
 nukə *bir nika*
 nukem *m* fəriqə
 nukend *m* kanal, ark
 nukleer *m* nukleer
 nukleer *ğış* çekil deksel
 nukleon *ğış* çekil deksel
 nukte *m* nukte ~ kırım nukte yapmaq
 nuktebaz *m* nukteci, nuktecan
 nuktehazi *m* nuktedanlıq, nukteçilik
 nuktebaz *kırım* *ğış* nuktedanlıq etmək
 nuktebê *m* nuktedan
 nuktebêji *m* nuktedanlıq
 nuktedan *m* nuktedan, nukteci
 nuktedanlı *m* nuktedanlıq, nukteçilik
 nuktedar *m* nukteci
 nuktezan *m* nuktedan, nukteci
 numə *m* belli, bilinən, görünən, məlum
 numader *m* göstərmə
 numandın *m* 1. göstərmə 2. təmsil etmə
 numandın *ğış* 1. göstərmək 2. təmsil etmək
 numare *m* cəb saati
 numare m 1. numara * numareyü rüpele piri-tükü kəpə saydasına numarası 2. numara (ölçü, dərəcə) * numareyü solé ayakbaşının numarası 3. numara (ağacınaya verilən adı) 4. numara (bir telefonun ucubanasın sağlayın sayıları) 5. numara (çələndirici oynaldıdan hər biri) * camər numareyên xweş illikdir adın güzel numara yapıyordü 6. numara (benzer şeylərə ayırt etmək için her birinin üzərində işarət olaraq konulan şey) 7. *u-go* numara ~ kırım numara yapmaq
 numaredar *m* 1. numaralı (numarası olan) * cih numaredar (in yerler numara) 2. numaralı (belli bir numarası olan) * xaniyê numaredar numaralı cv
 numarekiri m numaraşma, numaralayış
 numare kırım *ğış* numaralaymaq
 numarekiri *m* numaralı (numarasız olmayan)
 numayende *m* 1. göstərmə, görünmə 2. təmsilci
 numayendê *m* 1. göstərməlik, görünməlik 2. təmsilçilik
 nühayin *m* göstərmə, belətmə
 numayış *m* numayış -ə *werziş* (an ji sporê) spor göstərməsi
 nühayışkar *m* nühayışçı, göstərmə

nühayışkar *m* nühayışçı göstərmə
 nühayışkar *m* nühayışçı
 numere *bir* numere
 numere *bir* numere
 numrud *m* göstərmə
 nuhudkar *m* nühayışçı
 nuqmî *m* dalmış ~ (-) hüm -e dalmak * nuqmî bədəngiyê hüyə sesizləğə dalmış
 nuqmîbün *m* dalmış
 nuqmî bün *ğış* dalmış
 nuqsan *m* 1. noksan, eksik 2. yama (çeksik, tam və istenildiyi qismi olmayan)
 nuqsanlı *m* noksanlıq, eksiklik - *le de hebdün* (an ji dîtin) noksan bulmaq
 nuqî *bir nuq*
 nuqî dan *bir nuq* dan
 nuqlə m 1. nukta, benek 2. *nuq* nukta 3. nukta (biri hərflərin bünayə konulan ufak işarət) 4. *nu* nukta (cümələrin bitirgini anılandırmaq için konulan küçük benek) -ya *bakur* *axr* kuzey noktası -ya *başür* *axr* güney noktası -ya *hərəkətinê* *hərəkət* noktası -ya *cemdanê* (an ji qerimandê) *kîw* *damna* noktası -ya *ğış* *ğış* *çan* *damna* -ya *helanê* *ğış* *çigunê* noktası -ya *heri* *ğış* (an ji mihim) *çan* *ak* *kek* *nokta* (veya yer) -ya *nuhlîm* *pül* *noktas* -ya *qerimand* (qerimandê an ji cemdanê) *kîw* *damna* *noktas* -ya *rajihut* *axr* *doğru* *noktas* (günəş çemberi mərkəzinin 21 mart və 23 eylülde atkınca doğduğu nukta)
 nuqtehang *razî* üçləm işarəci
 nuqteliş *m* nuktaş
 nuqtetol *m* iki nukta Cəlisə
 nuqtədəbir *razî* nuktaş virgül
 nuqtədənin *m* nuktalama
 nuqte dafn *ğış* nuktalama (yazıda nuktalama işarətlərini yerli yerinə kullananın)
 nuqtədül *m* ənsəzi
 nuqtəkdin *m* nuktalama
 nuqte kırım *ğış* nuktalama
 nuqtəpür *razî* sapa işarət
 nuqtəş *razî* üç nukta
 nuqtəşanlı *m* nuktalama (işarətlərə)
 nuqtəyê *helanê* *ğış* *çigunê* noktası
 nuqlə nuqlə 1. nukta nukta 2. damla damla
 nuqlə v 1. şəkətlənmə 2. bədəm şəkər
 nuqulün *m* acalma
 nuqullî *ğış* acalmış * *gula* *nuqullî* *acalmış* *göl*
 nuqruc *m* çimdik - *avêtin* (yekü) *çimdik* *almak* (veya *basmaq*)
 nuqis *m* dərme - *je* *dan* *dütmək*
 nusibet *m* müsibət
 nusibetî *m* müsibətlik - *i* *pê* *de* *hatin* *müsibet* *uğramak*
 nusve *m* nüsha -ya *bera* *asli* *püşta*
 nutaşyon *astîn* *nüşayış*, *üçrüm*
 nuq *m* nüçük *soylə*
 nuq *m* nüçük
 nuqdan *m* nüçük *çekmə*

nutq don *lgh* nutuk çekmek
 nuyəndin *m* uat etmە
 nuyəndin *lgh* uat etmək
 nuvin *m* icar olma
 nuvin *lgh* icat olmaq
 nuwaze *nl* hənka * *left nuwazeyən cihané*
 dünyamın yeni hənkaşa
 nuwél *m* uatç
 nuxs *nl* sessiz, pasif insan
 nuxxan *nl* noksan, eksik
 nuxtə *bu* nuqtə
 nuxumbeax *nl* mağlup, yenik
 nuxumbeax *nl* mağlubiyət, yenilg.
 nuşuməndin *bu* nuşuməndin
 nuşumih *bu* nuşumih
 nuşün *m* əleyh
 nuşünlən *nl* əleyhətə
 nuşündəri *m* əleyhətlik
 nü : I) *m* nu
 nü : II) *nl* 1. yeni (kullanılmamış olan) * *kiné*
 nü yeni albise 2. yeni (olmuş veya qalıqından
 hec çox zamanı keçməmiş olan) * *nuşeyə*
 nü yeni habər 3. yeni (en son edilməmiş) * *nu-*
şeyən nü həqiq yeni məqalələr gəldi 4. ye-
 ni (feyz hənüz aşılanmış) * *xwendukaré nü*
 yeni ögənər 5. yeni (ə gənə kədər soylan-
 mənmiş, göstərilməmiş, gətirilməmiş, dişi-
 rilməmiş olan, dəyişik) * *dühənəneke nü*
 yeni bir buluş 6. yeni (təminməmiş, bilinə-
 yən) * *imzeyən nü* yeni anlaşı 7. yeni (də-
 hə öncəkilərdən fərqli olan) * *pəwistiyyə*
nuş yən nü hənə yeni fəryadlarımız sən 8.
nuş gənç (gəlməkdə olan, kənd bir gənçisi
 olan) * *dewletkə nü* ye gənç bir dewanə də-
 lə 9. *h* yeni (bircə öncə, çox zaman keçmə-
 dən) - *ceşli yepyeni* - *hətin kevn helət in*
 pabuzu dəmir silinmək, yenisi gələnə eskisi-
 nin dəyən kələz

nühəndin *m* icar, icar etmə
 nühəndin *lgh* icat etmək
 nühəvə *nl* yeni yapı
 nühəvə *nl* in fəvə, yeni (veya) üzət onun
 nühər *nl* 1. turlanda, taze turlun 2. ök doğumu
 nu yapın
 nüberf *nl* yeni yəvələmiş həyvan
 nübéy *nl* yenilikçi, yenilik isteyən
 nübéynək *m* öykü
 nübirin *m* beygü
 nübişkivə *nl* 1. yeni açmış çiçək və şey'er i-
 çən 2. *nuş* yeni yetmə
 nübişkək *nl* yeni gənç
 nübük *nl* yeni uelən
 nübün *m* 1. yenilənmə, yeniləşmə 2. gənclə-
 nmə (bir kuruş gənç uyuqla yeniləşmə) 3.
 kanama fəvəriyə acılar içm, yəndən erkisini
 gəstərmə, depreşmə) 4. nüksənmə (həzətlik
 yenidən dönmə)
 nü bün *lgh* 1. yenilənmək, yeni etmək 2.
 gənç etmək (b r kuruş gənç uyqla yeni-

leşmək) 3. kənmək (məməvə acılar içm; ye-
 ndən erkisini gəstərmək, depreşmək) *
dərlé min nü bün, *dəv ji min bərdin* yəndə
 kənyən, bən, talat birkəm 4. nüksənmək
 (həzətlik yenidən dönmək)

nühüni *m* yenilik
 nübüyün *m* 1. yenilənmə, yeniləşmə 2. gənç-
 ləşmə (bir kuruş gənç uyqla yeniləşmə)
 3. kanama fəvəriyə acılar içm, yəndən erkisi-
 sini gəstərmə, depreşmə) 4. nüksənmə (həzətlik
 yenidən dönmək)
 nücər *nl* tekarlanma, tekerləmə
 nücarri *m* tekarlanma, tekerləmə
 nücarribün *m* tekarlanma, tekerləmə etmə
 nücarri bün *lgh* tekarlanmaq, tekerləmə et-
 mək
 nücedi *nl* yepyeni
 nücejn *m* kişimə olurməndə sonrakı ök boy-
 rum
 nüciwan *nl* 1. gənclik 2. yeni yetmə
 nüciwani *m* 1. gəncliklik 2. yeni yetməlik
 nücolkarf *nl* yeni sözlülmüş olan
 nüçə *m* habər (ilətim və ya yayım orqanları-
 na verilən bəlgə) * *ji televizyondə nuşdəri li*
nuşeyən cihané kər televizyondən dünyə
 habərlerini *nl* ed - gürün habər etmək - *nü-*
nartin (ən ç şağdın) 1) habər gəcmək (te-
 ləz, telefon vb. ilə) azışma (etməni yapmaq)
 2) habər gəndirmək
 nüçəbəj *nl* habər surucəsi
 nüçəbəjt *m* habər suruculuğu
 nüçəgər *bu* nüçəgər
 nüçəgür *nl* nuş mələz, habər ulaşırmə
 nüçəgəri *m* mübdirlik
 nüçəgihan *nl* nuşə, məhabir - *é cengü*
 savas məhabiri
 nüçəgihəuf *m* habərlik, mələblilik
 nüçəgühəz *nl* nuş məhabir
 nüçəgühəzi *m* mələblilik
 nücevanmə *m* bəllətmə
 nüçevən *nl* nuş mələblir - *é şər savas* mələbliri
 nüçevani *m* mələblilik, mələblirlik
 nüçeyi *m* mələblilik
 nüçik *bu* nuş u-buqık
 nüdem *nl* şəddət
 nüerüs *nl* yeni gelin
 nüferain *nl* yeni yavru
 nüfir *nl* palaz
 nüfiri bün *m* palazlama, palazlanma
 nüfiri bün *lgh* palazlanmaq, palazlanmaq
 nüfiribüyn *m* palazlanma, palazlanma
 nüger *nl* yenilikçi
 nügeri *m* yenilikçilik
 nügiba *nl* 1. turlanda 2. yeni vermə
 nügihayi *nl* turlanda
 nügihiti *nl* 1. turlanda 2. yeni vətən
 nügun *bu* nuş gənç
 nühandin *m* yaparmə
 nühandin *lgh* yıpratmaq

nûharî *m* yeni yetme
 nûharîbûn *m* yeni yetmek
 nûheyy *m* yeni ay
 nûhîtalî *m* yeni dağınuş (güneş, ay, yıldız vb.)
 nûhîrandîn *m* muradana
 nûhîrandîn *êğh* muradlanak
 nûhîrin *m* muradlaşma, muradanaş
 nûhîrîn *êğh* muradlanak
 nûhîyayî *m* yiprək * jî bertka xwe diravokî
 kaxiz ê nûhîyayî derxist cebûden yiprək
 bir kûçî para çikandî
 nûhîn *m* 1. yipruşma, aşma 2. yetme (aşma)
 nûhîn *êğh* 1. yipruştak, aşmak * şalê wî
 paqij jê nûhîyabû parîtolonî teriz tîra
 yipruştî * serçukên şalê wî nûhîyane
 parîtolonî şîderî aşmî 2. yemek (aşma-
 nak) * enîşka şago nûhîyayê cebûden dîş-
 çî yemînaş
 nûhîk *m* dîşek
 nûj *m* zûn talan kurtasî (Çoxek lectulê us)
 nûjdar *m* doktor hekimî, doktor
 nûjdari *m* 1. doktruluk, hekimlik (hekim olma
 duruma 2. hekimlik, tabîbet (hekimlik mes-
 leği)
 nûjen *m* 1. çağçil, modern çağın yeniliklerini
 benîrsayan kimsî 2. çağçil, modern (tek-
 riğin, bilimin yeniliklerinden yararlanan) *
 fîzîka nûjen çağçî fîzîk 3. yeni, yenî, gîm-
 nîs * gîsnê nûjen yemî denîrcîden çînmîş
 salan kûçî
 nûjenbûn *m* 1. çağçılışma, modernleşme 2.
 yenileşme 3. gelişme (bir kuruluş genç ü-
 yelele yenileşme)
 nûjen bûn *êğh* 1. çağçılışmak, modernleş-
 mek 2. yenileşmek 3. gelişmek (bir kuru-
 luş genç üyellele yenileşmek)
 nûjenbûyîn *m* 1. çağçılışma, modernleşme 2.
 yenileşme 3. gelişme (bir kuruluş genç ü-
 yelele yenileşme)
 nûjendem *m* modern çağ
 nûjenî *m* 1. çağçilik, modernlik 2. yenilik
 (yenî olma duruma veya yeni olan bir şeyin
 özelliği)
 nûjenîxwaz *m* yenilikçi, yeni, yenilik yan-
 şî * nûvîskarêkî nûjenîxwaz yenilikçi bir
 yazar
 nûjenîxwazî *m* yenilikçilik, yenilik
 nûjenkar *m*bu modernî
 nûjenkarî *m*bu modernîzay
 nûjenkarîn *m* 1. çağçılıştırma, modernleş-
 tirme 2. yenileştirme, yenileme 3. geliş-
 tirme (bu kuruluşu genç üyelerle canlandırma)
 nûjen kirin *êğh* 1. çağçılıştirmek, modernleş-
 tirmek 2. yenileştirmek, yenilemek 3.
 geliş-tirmek (bir kuruluşu genç üyelerle
 canlandırmak)
 nûjenparîz *m*bu çağçîlî, modernî
 nûjenparîzî *m* çağçîlîlik, modernîzay
 nûjentî *m* çağçîlîlik, modernîk

nûk (I) *m* çî çî, çî çî, çî çî, çî çî
 nûk (II) *m* uç, çuzar, bir şeyin başı veya son
 noktası
 nûka ê çîndî * nûka em dê peyvanîkê hîr
 xwez bîhîzîzî çîndî dîşî gîzîlî bir lîbetî,
 duyusîçîzî
 nûka bejî bejîzî bir bukî
 nûkari *m* yenilik
 nûke her nûka
 nûkîrî *m* 1. yenileme, yenileşme 2. yenile-
 me, tekrarlama 3. tazelenme (muradlanış bu
 duygu veya düşünceyi yeniden canlandırma)
 4. tazelenme (kovulduğu düşünülen bir başı
 veya vîdî yenîden yîpîrî) 5. geliş-tirme
 (bir kuruluşu genç üyelerle canlandırma)
 nû kîrî *êğh* 1. yenilemek, yenileştirmek 2.
 yenilemek, tekrarlamak 3. tazelenmek (uru-
 nîlmîş bir duygu veya düşünceyi yenîden
 canlandırîmak) * tîka dîkîmî bejîsa van tîy-
 tîsî mekî dî derdî mîn nû mekî çîra edî-
 rîm, hu bahîsîlî, acîp dercîmî tazelenî 4.
 tazelenmek (kovulduğu düşünülen bir başı ve-
 ya mîmî yenîden yîpîrî) * mehra xwe nû
 kîrî nîkîlîmî tazelenî 5. geliş-tirmek (bir
 kuruluşu genç üyelerle canlandırîmak)
 nûkîse *m* tîrîçî
 nûnî *m* yeni evî, yîzî çî bark sîkîbî
 nûnîrî *m* yeni olaşîş elbî
 nûn *m*bu molekûl
 nûner *m*bu 1. temsilî 2. be temsilî (aracı o-
 lan başkasına mîlî sîmlîkîle görevlendî-
 lenî ve çîşîmlîkîle kîlmîî olarak çîşîşîma yî-
 rî) 3. emîle mîlî olîmîvîrî kîlmîş
 nûnerane ê temsilî elbîk
 nûneranî *m* temsilîlîk
 nûnergeh *m* temsilîlîk (temsil yeri)
 nûnerî *m* temsilîlîk
 nûnîk *m* emî, emî hîzî (çocuk dîmîle, mî hîzî i-
 çî)
 nûparîz *m*bu yeni, yenîlîçî tîtarî
 nûparîzî *m* yenîlîçî
 nûpîlî *m* yeni pîmîş elbî
 nûpîkîtî *m* 1. yeni yetme 2. acemî, yeni baş-
 lanîş
 nûpîpîndî *m* yeni pîşîmîş elbî
 nûpîyîyayî *m* yeni pîşîmîş elbî
 nûqûldî *m* çîkî saklîma kabî
 nûr (I) *m* nur (tîlî çîkî) nur gîbî (yekî) * jî
 rûçîkî (wî) dîhîte xwîrê nur yîzîlî birî
 nûr (II) *m* kîlmîma, kîlî yapîrî
 nûrandîn *m* 1. kîlmîna, katlayîş, kat yapîna,
 bîkme 2. dîmîna (üst üste katlîma) 3. kîvî-
 mî, kîvîş (kîmîrandînî tîlarîk bîkme)
 nûrandîn *êğh* 1. kîlmîmak, kat yapîmak, bîk-
 mek * xîlî nûrandî bîr hîyîyî bîçîpî gî-
 tîrîdî 2. dîrmek (üst üste kîlmîmak) 3. kîvî-
 mîk (kîmîrandînî tîlarîk bîkîrîçî) * gu-
 şîyîmî çîmîyîvî jê nûrandî çîrçîfînî kîmîrîçî-
 nî sîvîrî

nûrandî *nî* 1. kağıt, kartonik, bükülür * kağızê nûrandî bükîlî (i) kâğıd 2. durulu, duruluş (üst üste katlanma) 3. kırık

nûrandî *nî* durulu, durulu * yekê nûrandî bû durulu bûsiyêdî

nûrandîbûn *nî* durulanma

nûrandî bûn *êşgê* durulanmak

nûrandîbûyîn *nî* durulanış

nûrayî *nî* 1. katlamak, bükülme, burulu 2. durulu

nûrhûn *nî* katlanma

nûr bûn *êşgê* katlanmak

nûrbûyîn *nî* katlanış

nûrdar *nî* durulu

nûreng *nî* yeni renk

nûrenûr *nî* yeni mîrî

nûresîdî *nî* 1. turlanda 2. yeni yetme

nûrexîstinkartî *nî* yeni oğulaşma, reorganiyasyon

nûriste *nî* turlanda

nûrîştîn *êşgê* alınmak, sulânetek

nûrîbûn *nî* katlanma

nûrî bûn *êşgê* katlanmak

nûrîkirin *nî* katlanma

nûrî kirin *êşgê* katlanmas

nûrîn (I) *nî* nûrdan olma (veya yapılma)

nûrîn (II) *nî* yadîlar n altındî geçîrilen kîşî

nûrîn (III) *nî* 1. katlanma, katlanış, bükülme 2. durulan 3. kırılma, kırış

nûrîn *êşgê* 1. katlanmak, bükûlmek 2. durulanmek 3. kırılmak

nûrîdrîm *nî* katlanma, katlanış

nûrî kîrîn *êşgê* katlanmak

nûrîkîrî *nî* kağıt, katlanış

nûrîjî *nî* yeni gün, nevrur günû

nûrîsek *êşgê* dî katlanma

nûrîweşîn *nî* dur saçan

nûsaf *nî* rapor

nûsanelî *nî* yapışturma

nûsanelî *êşgê* yapışturmak

nûsanelî *nî* yapışturulan olan

Nûsayrî *nî* Nusayrî

nûsazî *nî* reforan

nûsazîparêz *nî* reforanî

nûsazîparêzî *nî* reforanîzin

nûsek (I) *êşgê* yapışturulan olu

nûsek (II) *nî* yapışturme, zerk

nûser (I) *nî* dur yazar

nûser (II) *êşgê* orjinal (bir buluş sonucu olan) nitelikleri bakımında benzerlikler (ayr: ve üsün olan)

nûserî *nî* yazarlık

nûskandî *nî* yapışturma

nûskandî *êşgê* yapışturmak

nûsikabdî *nî* yapışik, yapışturulan

nûsikabdîbûn *nî* 1. yapışik olmak 2. yapışiklik

nûsikî *nî* yapışturma

nûsîkîn *êşgê* yapışturmak (yapışturulan olan veya yapışturulan bir nesneye bulunmuş olan bir şey ayrılanıyacak biçimde bur yere tutularak katlamak)

nûşîn *nî* yapışturma

nûşîn *êşgê* yapışturmak (yapışturulan olan veya yapışturulan bir nesneye bulunmuş olan bir şey ayrılanıyacak biçimde bur yere tutularak katlamak) * kağız nûşîne kîşî yapıştur

nûşîngêh *nî* yaztuhane

nûskandî *nî* buruşturma, dîselenme

nûskandî *êşgê* buruşturma, dîselenmek *

kîncê nû menûskîne yeni dîselen, buruşturma

nûşyar *nî* dur yaztuhane

nûşyarî *nî* yaztuhanelik

nûşer *êşgê* bir tür ol

nûşîn (I) *nî* dur nûşîn

nûşîn *nî* yeni yapışturulan

nûşûştî *nî* yeni yıkanmış olan

nûşk *êşgê* yapıştur, bir yapıturu ~ên (yekî) bûn şpî bûn katlanmak

nûtî *nî* 1. yenilik (yeni olma durumu veya yeni olan bir şeyin özelliği) 2. yenilik (eskiymiş, zararlı veya yetersiz sayılan şeyler yeni, yararlı veya yeterli şeylerle değiştirme)

nûvundî *nî* 1. yenileme 2. tazelenme (unutulmuş bir duygu veya düşünceyi yeniden hatırlanma)

nûvundî *êşgê* 1. yenilemek 2. tazelenmek (unutulmuş bir duygu veya düşünceyi yeniden hatırlanmak)

nûvundî *nî* 1. yenilemiş 2. tazelenmiş olan

nû dînya *êşgê* yeni dînya

nûvêbûyî *nî* yeni açılmış olan

nûvedan *nî* icat

nûve dan *êşgê* icat etmek

nûvedanî *nî* icat

nûvekar *nî* 1. icatçı, mucat 2. yenilikçi

nûvekîrt *nî* mucetlik 2. yenilikçilik

nûwal *nî* newal

nûwaz *nî* dînya

nûwazî *nî* dînyalı

nûwazî *nî* dînyalı

nûwazî *êşgê* dînya etmek

nûweşandî *nî* yeni, yayımlanmış olan

nûwîn *nî* yeni, çâğdîş

nûsah *nî* sergi

nûsahî *nî* sergîleme

nûskandî *êşgê* sergîlemek

nûşîrbûn *nî* gark olma

nûşîrî bûn *êşgê* gark olmak

nûşîrî *êşgê* ilk göz ağrısı (ilk doğan evlâd)

nûşîwaz *nî* yenilikçi, yenici, yenilik yaratıcı *

wênesazêke nûjenîxwaz yenilikçi bir tessam

nûşîwazî *nî* yenilikçilik, yenicilik

nûşîwer *nî* ilk göz ağrısı (ilk doğan evlâd)

nûşîwî *nî* bur nûşîrî

nûyandî *nî* yenileme

nûyandî *êşgê* yenilemek

nûyar *nî* yeni sevîlî

nûyafî *nî* 1. yenilik (yeni olma durumu veya yeni olan bir şeyin özelliği) 2. yenilik (eski-

miş, zararlı veya yetersiz şeylerin yerini yeni, yararlı veya yeterli şeylerle değiştirme)
nûyîn *nû* yeni, yeni olan
nûyûn *n* yenilik
nûz (I) *bu* naz ü nûz
nûz (II) *nû* mayıs
nûza *nûz* 1. korpe, türfe 2. bebek (memeye veya kucak çocuğu) 3. kirege (hayvan için, yetişmekte olan) 4. *nû* nevzad, yeni doğan çocuk, yeni doğmuş olan
nûzak *nû* yeni, doğmuş olan
nûzandîn *nû* cırlatma, inletme
nûzandîn *lûg* cırlatmak, inletmek
nûzavî *nû* yeni doğan
nûzavî *nû* nevzad, yeni doğmuş, yeni doğan çocuk
nûzenûz *k* inim inim

nûzenûz *kirîn* *k* inim inim olmak
nûzewicandî *nû* yeni evli
nûzewicandîbûn *nû* yeni evli olma
nûzewicî *nû* yeni evli
nûzûk *nû* karnüclü
nûzûkî *k* karnüclüce
nûzil *nû* vücutta meydana gelen kurgunluk, ağzılık
nûzîn (I) *nû* uç, yaşındaki tay
nûzûn (II) *n* cırlama, inleme, inleyiş
nûzîn *lûg* cırlamak, inlemek (köpek ucu, keşek ses çıkarmak)
nûzîn *n* cırlatma, inletme
nûzînûkirîn *n* cırlatma
nûzînî *kirîn* *lûg* cırlamak
nûznûze *nû* çok ağlayan kimse
nûzak *nû* naz, hırçın (ses için)

O

o, **O** Kart alfabesinin on sekizinci, harf olup fonetik olarak uzun, alçak art çikışlı ünlüdür gösterir.

o (I) *o* n (başına getirildiği cümlelerin anlattığı duyguyu anlatır) * **o**, mayalah çığas mezin büye **o**, mayallah ne de hüymüç

o (II) *bu* ü

O *ku* **O** (oksonün'ün kısaltması)

-**o** **o** 1. sorak olarak * guhar^o varyant 2. neslenmede erkeği işaret eder * **o**alo, burawo, kuro 3. sorumluk katımsı için dışı isimlere sıvancağı getirilir * **Zino**, **Eyyo**

oha *bu* **obe**

ohal *n* **ohal**

ohbe *n* **ohbe**, göçebe konuğu

ohelisk *n* **ohelisk**, dikili taş

oher *n* **oher**, balıca

oherik *n* **oherik**, cıkrı

ohje *n* **ohje**

objektül *ed* 1. objektif 2. *fo* objektif (fotoğraf makinesi, mikroskop, dürbün gibi optik aletlerin merceği sistemi)

objektifbün *n* nesnelleşme

objektif bün *fo* **objektifleşmek**, nesnelleşmek

objektifbünin *n* objektifleşme, nesnelleşme

objektif *n* objektiflik, nesnellik

objektivist *isim* objektivist, nesnelci

objektivizm *isim* objektivizm, nesnellilik

obün *n* **obün** (mürekkeci)

obüajen *isim* obüajen

obüajenli *n* **obüajenlik**

obüş *n* **obüş**

ocak *n* 1. ocak (ısı vererek üzerinde veya içine konulan maddeyi ısıtan, pişiren, eriten alet veya araç) * **ocaxa** **den** gaz **ocaxı** 2. ocak (kal'elerde, kuruluşlarda çay, kahve vb. nun yapıldığı yer) * **ocaxa** çayé çay **ocaxı** 3. ocak (bu için ocak bulunulduğu veya yapıldığı yer) * **ocaxa** **xëran** binyu **ocaxı** 4. ocak (buzy deymenlerde, ev aile, soy) * **ürü** ü **ocaxa**

sa wan kor bü ocakları sendü 5. ocak (bazı hastalıkları iyi ettiğine inanılan zifir) 6. yuva (bir şeyin öğretildiği yer) -**a** (un ji **ürta**) **hav ü kalen aile ocaxı** -**a** (yekü) **lila nê birin ocaxı tömek** -**a** **gazim** gaz **ocaxı**

ocaxkor *ed* **kor** **ocak** (çocukluş aile)

ocaxkorbün *n* korelme, sayı tüketme

ocaxkor hün *isim* korelme, sayı tüketme, ucagi kör olmak

ocaxkorbüyü *ed* korelme (sayı tüketmiş olan)

ocaxkorbüyün *n* korelme, sayı tüketme

ocaxkorü *ed* korelmiş (sayı tüketmiş kişi)

ocaxkorürin *n* korelme (sayının bitmesire sebep a ma)

ocaxkorürin *ed* korulmuş (sayının bitmesire sebep olmak)

ocaxkorürin *ed* korulmuş (sayının bitmesire sebep a bulunmuş olan)

ocaxvan *isim* ocakçı (kahve'erde ocak başında kahve, çay gibi şeyleri hazırlayan)

ocaxvanı *n* 1. ocakçılık 2. *isim* ocaklı (ocaklı olan yabancı)

ocaxzade *ed* ocakzade

oço *n* **oç** (çocuk dilinde)

nd *bu* **oç**

ode *n* 1. oda 2. *bu* **oda** * **odeya** **bazirganlıyé** f. ciret odası - - **ode**, **oda** -**ya** **benîewariyé**

bekleme odası -**ya** **ezeban** **bekat odası** -**ya** (yekü) **gerin** sürekli misafiri olanak - **ya** (yukü) **ji** **mëvanun** **xali nebün** sürekli misafiri olmak -**ya** **mëvattan** misafiri odası (veya s. tonu) -**ya** **rüñşilnê** oturma odası, -**ya** **nivşilnê** (un ji **razanê**) yatak odası -**ya** **pışesayan** sarıya odası, -**ya** **carî** **karanlık** oda -**ya** **xwatnê** yemek odası

odegerên *isim* misafirperver

odegerênî *n* misafirperverlik

odenn *n* **odeon**

oderato *isim* **oderato**

odevan *ed* **odea**, antik divanda otumak için

kişisi

odeya günd *nf* köy odası
odeya orakê *mf* haramlık
odeya rivestîne *mf* yataklık odası
odeya pîrekan *mf* haramlık, kurtulmuş odası
odeya ronîgenê *mf* rünlüğü odası
odeya rûnîştîne *mf* oturma odası
odeya xwarîne *mf* yemek odası
odeyî *mf* odalı * Kaniyekî sê odeyê ûç odalı ev
odîtiyûm *m* oditoryum, dinleme salonu
odyometre *m* odyometre
of *mf* ofîs
ofin *m* ofisima ~ jê ketin of çekmek ~ cabuştin
of çekmek
ofînî *m* ofisima ~ kirin ofismak
ofin *m* ofis
uffaz *mf* 1. sevandı 2. mağmur
ofîs *mf* ofîs ofîs (Ofîsyas)
ofsayt *şey* of sayıt
ofset *m* ofset, düz basıs
ofthalmolog *şey* oftalmolog
oftalmolojî *şey* oftalmolojî, göz bilimi
oftalmoskop *şey* oftalmoskop
ogê *m* üç yaşında hay
oge *mf* üçy
oglena *şey* üçglena
oh *şey* (usang anlatır, söylerken uzatılır) * oh,
de edî bes e ey, yeter be
ohê *ş* (kaba künye için)
ohê b sigara dur anlaşılmıca uniem
ohê b dur (düküz için)
ohngy *ş* oh
ohr *m* örök, örük, akke (hayvanları bağlamak için
yeni yere çekilen ağaç kütük)
ohrkîrîn *m* örkenme
ohr kirin *şey* örkenmek
ohrkîrî *mf* örkenmiş olan
ojdan *şey* oğdan
oje *m* oje
ojedar *mf* 1. ojeli (oje sürülmüş olan) 2. ojeli
(çinde oje bulunan)
ojekîrî *mf* ojeli (oje sürülmüş olan) * weynoka
ojekîrîş ojeli tınak
ojetêdayî *mf* ojeli (oje sürülmüş olan)
ojîş *şey* ojîş
-ok *şey* isim ve sıfatlar sıfat yapıları sözcük
(Türkçedeki tak' eki anlamını da verir, küçültme ve sevgi eki olarak kullanılır) * Keçkek
keleşlik * wafok ewek
okaliptûs *şey* okaliptûs (Eucalyptus glabrus)
oke *m* keme
-okîz *m* sîdat yapım sözcük
oksalat *şey* oksalat
oksalîk *şey* oksalik
oksijen *m* oksijen (kısaltması O) — danê bi har
va wevnek — kirin (tiştêkî) oksijentemek
oksijendaz *mf* oksijenli (çinde oksijen bulun
nan)
oksijen kirin (tiştêkî) *şey* oksijentemek

oksijenîrî oksijenli * porê oksijenîrî oksijenli su
oksîmî *şey* oksim | I
oksît *şey* oksit
oksîta nîtrîk *şey* nitrik oksit
okstîbûn *m* oksitlenme
okstîlî *şey* oksitliş oksitlenmek
okstîbûyîn *m* oksitlenme
okstîfîlîrî *m* oksitlenme
okstîî kirin *şey* oksitlenmek
oktan *şey* oktan
oktaut *şey* oktaut
oktay *şey* oktaut
okuler *şey* oküler
okume *şey* okume (Aucoumeu)
okyanûs *şey* okyanus, amman, ana deniz
okyanûsnas *şey* denizbilimci
okyanûsnasî *m* derinbilim, oşnografi
ol *m* 1. din (toplumsal kurunt olarak) 2. din
(duşsel kurulları sağlayıcı düzen olarak) * ol
la îslamê la'ın, dînî 3. vîc dîn (toplum çok
huglanıdan düştüncü, manç veya şükû (ş) —
bawê xwe derketin açıl pıncılık (kadun
çatı, çok açık saç giyinmeye başlamak)
olan (I) *m* 1. angarya (çaretsiz ve zorla yapı
lılan iş) 2. angarya (çok lîte döneminde söy
lülen zorunlu, ücretsiz yaptıkları hizmet)
olan (II) *m* teslim olma — girtin teslim olma
olan *m* yankı, akuseda — dan yankı yapmak,
yankı almak
olandan *m* 1. yankılanma, yankılama, akset
me, şüme 2. çuluma 3. yansıma, akseltirme
olan dan *şey* 1. yankılanmak, yankılanmak,
akseltmek, olmek * gube olan dide kuhbe
şüyû * II elîê biqube deng olan dide kul
beî yerde ses akseter 2. çuluma 3. yansı
mak, akseltirmek
olandan *mf* yankılı
olanêdayî *mf* yankılanmış olan
olandeayîn *m* 1. yankılanma, yankılanım 2.
çuluma 3. yansıma, akseltirme
olanêler *mf* yankılılar
olang *m* taşık
oland *mf* vâkıf
olanvedan *m* yankılanma
olan vedan *şey* yankılanmak
olanvedayî *mf* yankılanmış olan
olanvedayîn *m* yankılanım
olanzan *şey* akusik bilimci
olanzanî *m* akusik, akusik bilimci
olaq *şey* welaq
olax *m* 1. çevre 2. yaylım yeri, olak
olçek *şey* olcek —a çay pîralîşî silme olcek —a
kul konuk tepeli öldürme ilçek
olçim *mf* sula, yapışkan, gevaze (yersiz şaklar
yapım, davan çarî ve çevresinde tedavî e
den künye)
olçimî *m* sululuk — kurtin sululuk yapımak (ve
ya etmek)

optik *fiil* 1. optik 2. *rd* optik (görme ile ilgili olan)

optimetre *fiil* optimetre

optimist *rd* optimist, iyimser

optimizm *m* 1. optimizm, iyimserlik (her şeyi iyi olarak değerlendiren tutum veya kişilik özelliği) 2. optimizm, iyimserlik (her şeyi en iyi yanından gören, her durumda bir çıkış yolu olan dünya görüşü) 3. *fiil* optimizm, iyimserlik (insanlığın ilerlemesine, heron durum ve şartların iyiyeye geçeceğine inanan öğretilerin genel adı)

opus *m* *opus* (kısaldması) *Opt*

uqe *m* ukka

uqeyi *rd* ukkalk * *rünü ün* uqeyi iki ukkalk yağ

uqyanıs *bir* uqyanıs

oram *m* sap, talul sapı

orandı *m* 1. ulatma (insan için) 2. bağartma (manga, ökie vb. için)

orandı *şğı* 1. ulanmak (insan için) 2. bağartmak (manga, ökie vb. için)

orangutan *bir* orangutan (*Pongo pygmaeus*)

oratoryo *mekân* oratoryo

ordek *m* bandırma

ordam *m* 1. güzel ve alımlı yürüyüş 2. form (bir şeyin istenilen ve olmasını gerektiren durumu) * *ez ne di çak il ordama xwe de me* formunda değin *ji - a xwe ketin* formunda düşünmek

ordak *m* ordak (*Arius*)

ordı *m* 1. ordu (bir devletin silâhi kuvvetlerin topluluğu) 2. ordu (bu topluluğun başlıca bölümlerinden her biri)

ordışeh *m* 1. kamp 2. kamp (taşakların veya diğer süngünlerin toplandığı yer) * *ordışeha pênâheran* güllercî kampı 3. ordugah üs (harekâta yürütülebilmesi için gerekli birliklerin, her türlü gereçlerin toplanıldığı, teçhizatı toplandığı, dağıtıldığı, birleştiği) -*a dîrvekîri* *şek* açık ordugah -*a zîremil* toplama kampı

ordınaryüs *rd* ordınaryüs

ordno *m* ordno

Ordûkî *m* Urduca (Pakistan'da konuşulan resmî dil)

Ordûyi *m* Urduca (Pakistan'da konuşulan resmî dil)

öre *m* 1. değinmede sağa sola uçup konmuş çok ince un 2. tanelerinden ayrılmasıs buğday yığını

örör *m* buğurtu ~ *jê çün* (an) *hata* buğurtmak

örg *mekân* örg

organ *anv* 1. organ 2. organ * *organa weşanê* yaygın organı (mec) -*ê derkîrîne* boşaltıcı organ -*ê mêyanîyê* erkeklik organı -*ê qanûndanîne* yusuna organı -*ê telavîsîne* tat alma organı -*ê zaûzêbûnê* üreme

organ. -*ên darazîyê* yargı organları

organik *rd* 1. organik 2. (mec) organik (bu görevi yerine getirmekle güttünlü konuluğu için) 3. (mec) organik (güçlü, canlı ilişki)

organizasyon *m* organizasyon

organizatör *rd* organizatör

organizatörî *m* organizatörlük, düzenleyicilik

organize *rd* organize - *kirin* organize etmek

organizêbûn *m* organize olma, örgütlü olma, örgülenme

organize bûn *şğı* organize olmak, örgütlü olmak, örgülenmek

organizêbüyî *rd* organize olmuş, örgütlenmiş **organizêbüyîn** *m* organize olmuş, örgütlü olmuş, örgütlenmiş

organizêkîrîn *m* organize etme, örgütlenme

organize kirin *şğı* organize etmek, örgütlenmek

organizêkîrî *m* organize etme, örgütlenme

organizîna *m* organizana, zevceci

organî *m* organlık

organm *m* organın

orgjen *rd* orgen

orgjenî *m* orgenlik

orjîn *m* orijin

orjînal *rd* orjinal, özgün

Orin *rd* Rûca

orinî (I) *m* koltayta kesir suyu

orinî (II) *rd* *batav* taneleri çavdara benzeyen çok büyük bir bitki

orispî *rd* oruspu

orispûlî *m* oruspuluk - *kirin* oruspuluk etmek (veya yapınak)

orîn *m* 1. uluma (insan, mîlîl) ses çıkararak büyük buğuk uğlana) 2. buğurme, buğurüş (okuz, manda vb. için) 3. bozlanma (deve bağırma) 4. uğuldama (rüzgâr sesi için)

orîn *şğı* 1. ulumak (insan, mîlîl) ses çıkararak büyük buğuk uğlanmak) 2. buğurmek (okuz, manda vb. için) 3. bozlanmak (teve bağınmak) 4. uğuldamak (rüzgâr sesi için) - *jê çün* 1) buğurmek 2) ulumak 3) bozlanmak 4) uğuldamak

orînag *m* ornek (Ermeniceden)

orînî *m* 1. buğurüş 2. uğulda - *jê çün* 1) buğurmek 2) uğuldamak - *jê hatin* 1) buğurmek 2) uğuldamak - *pê ketin* 1) buğurmek 2) uğuldamak

orînîkîrîn *m* 1. buğurme 2. uğuldama (rüzgârın uğuldaması için)

orînî *kirin* *şğı* 1. buğurmek 2. uğuldamak (rüzgârın uğuldaması için)

örk (I) *m* yüre, mantık

örk (II) *vi* hayvanı bağlamak için yere çakılan demir kazık ve zinciri - *kirin* hayvanın çavir veya çitinde demir kazığa bağlanmak

örkestra *m* 1. orkestra * *örkestraya* *senfö-*

ulyê senfemî orkestrası 2. orkestra (eski Yunanlarda koro yerli) 3. orkestra (sahneye yakın köşükler) 4. orkestrasiya (armoniyê wêk armoni orkestrasiya sehifiniyê sunfemî orkestrasi)

urkesistadur *ur* orkestradur

urkestrayıñıldırıñ *urkestr* orkestrayıñ

urkiñle *urkestr* orkiñde

urkinna *urkestr* urkinna (Thuanus)

urkiñ *urkestr* urkiñ

urkiñtolog *urkestr* urkiñtolog, kuş bilimi

urkiñtoloji *urkestr* urkiñtoloji, kuş bilimi

urkiñiñ *urkestr* urkiñiñ, ilağ uluşuma

urkiñik *urkestr* urkiñik, urkiñik kalk borusu. -a xwarıñe işê karawana borusu

urkiñ *urkestr* urkiñ

urkiñlik *urkestr* urkiñlik

urte *ur* 1. urta 2. *ur* urta 3. urta beylu * kinkê şeytanê, dliñjê ker haywanê, urteyê ruh ü canê 4. urta kamar * tebma wê urte ye tarlı urta kuraxda 5. urta şekerli * qelıweyke şekerê wê urte be, biñde bama urta şekerli bir kahve yer

urtehalı *urte* halı

urtehalılı *urte* halılık

urte klirın *urte* klirın (tutbulda)

Ortodoks *urte* 1. Ortodoks (doğmaya ve kilisenin öğretilerine uygun) 2. Ortodoks (Ortodokslik mezhebinden olan kimse)

Ortodoksı *urte* 1. Ortodoksıñ (ineşu kişisenin resmî kütüphanesini öğren ve düşüncelerini tuma) 2. Ortodokslik (Doğu İbraniyan kilselerince südürlülen. Yunan ve S.İvlatın çoğunluğunu temsil ediyen mezhep)

ortodoks *urte* ortodoks

ortoklu *urte* ortoklu

ortok *urte* 1. ortok 2. *urte* ortok (bu ipkiñden yapılmış kumaş)

ortopedi *urte* ortopedi

ortopedik *urte* ortopedik

ortopedist *urte* ortopedist

ortok *urte* ortok

oryantal *urte* oryantal

oryantalist *urte* oryantalist, doğu bilimi, şarkiyatçı

oryantalizm *urte* oryantalizm, doğu bilimi, şarkiyat

oryat *urte* 1. fahişe 2. utanmaz

oryatlı *urte* 1. fahişelik 2. utanmazlık

Os *urte* Os (insaniyur, elementin kısaltması.)

Osmanlı *urte* Osmanlı

Osmanlılık *urte* 1. Osmanlılık 2. Osmanlılıca uygun bir biçimde

Osmanlılı *urte* Osmanlılık

osmiyüm *urte* osmiyüm (k salması Os)

osta *urte* 1. usta 2. usta (sanat öğrencisi) 3. usta (hünarlılar için sanı * İoste Mihmed Mahmet usta 4. *urte* usta (becerikli, mahir) 5. (mev) usta (akıl veren veya öğrenen) - Necar razê Weka her tar (an jı gav) Xwedê vek c

dergehi lezar gün doğmadan neler doğur, sabahı ola hayır ola -yê sızan saz ustası

ostahün *urte* ustahün

ostakiñ *urte* ostakiñ

ostaklı *urte* 1. ostaklı 2. ostaklık (beceriklilik)

ostolog *urte* ostolog, kemik bilimi

ostoloji *urte* ostoloji, kemik bilimi

ostografi *urte* ostografi

ostografi *urte* ostografi, ana dennis bilimi

ostıq *urte* 1. kedigillerden, benekli, çizgili vurdur: bir hayvan 2. benekli (mev)

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ (çocuk dilinde)

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñlık *urte* ostıñlık

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ * sabıyekiñ sê ostıñ üç odalı ev

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ 1. ostıñ (otel sahibit 2. ostıñ (otel işleten kimse)

ostıñ *urte* ostıñ 1. ostıñlık (otel sahibi olma durumu) 2. ostıñlık (otel işletme durumu)

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ 1. ostıñ (oteli işleten) 2. ostıñ, işletme ~ klirın işletmek

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ bulgurdan öğütülme işi yapılı yutuk

ostıñ *urte* ostıñ, içe yöneliklik

ostıñ *urte* ostıñ (otomobilin hızlanması)

ostıñ *urte* ostıñ, otayol

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ, içe yöneliklik

ostıñ *urte* ostıñ, otayol

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ, uzun orosluk

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ, öz devrim

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ, öz devrim

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

ostıñ *urte* ostıñ

otomobilvan *edən* otomobilçisi
 otomobilvanı *m* otomobilçilik
 otomobilçı *m* otomobilçi
 otonom *m* otonom, özək
 otomobil *m* 1. otomobil, özəklik 2. *m* otomobil, özəklik
 otomomixvaz *m* otomomixi, otomomixi yalçı
 otomomixvazi *m* otomomixçilik
 otopark *m* otopark
 otoplastı *həyət* otoplastı
 otopsı *həyət* otopsı
 otoray *m* otoray
 oturə *m* oturəli
 otorite *m* otorite, səltə, yekə
 otörilər *m* otörilər, yekəli
 otosist *avtom* otosist, ustunc kəsisi
 otostop *m* otostop - *kürin* otostop yapmak
 otostopker *m* otostopçu
 otostopkeri *m* otostopçılık
 ototrofi *biyoloji* ototrofi, öz beslenen
 ototrofi *biyoloji* ototrofi, öz beslenmə
 overtur *m* *overtur* 1. overtur 2. uvertur (pokerdə oyunla bağlıyabilmək üçün gərəkdir) - *kürin* uvertür yapmak
 ovogun *həyət* ovogun
 ovalit *jeoloji* ovalit
 ox b *oh* - *kışkırdılar* eli çekmək
 oxılma *həyət* 1. aqama, keçməli, arama tarama 2. buyuk kovga, savay - *kürin* arama yapmak
 oxılmekarin *m* 1. arama (arazıtma, yekləmə) 2. üst baş arama
 oxılme *kürin* *biyoloji* 1. aramak (arazıtmak, vokalmaq) 2. üst baş arama
 oxılma *m* buğday homis
 oxir (II) *m* 1. uçur 2. *m* uçur (bu nitelikle olduqurna *m* *m* *şey*)

oxir (II) *m* uçur (yünelmə və ya kəlmə durumunda; hədəf, amaç, gəyic yol) * *dü* oxira (yekli) *de* mürin (bir kimsenin) uğurunda olmaq - *be* uğurlar ol, gələ gülə - *ta* *te* (ar *ji* *me*) *ya* xərə *be* uğurlar olsun, gələ gülə, yətilən çək

Oxuzi *m* Oxuzca

Oxuzki *m* Oxuzca (Türk dilinin Türkiyə Türkçesi, Azeri Türkçesi, Türkmanca, Gagavuzca və Kirin Türkçesini içinə alan grubun ortaq adı)

oxweş b 1. *oh* 2. dünya varmış! * *hum* *li* *m* *na* zindanə *ya*, *oxweş* *derve* *çi* *oxweş* *e* içirisi zindan gıbyadı. *dışında* dünya varmış - *hüye* *oh* olsun - *dilə* (yekli) *rihet* *bün* *oh* *ca* *mna* *değmek* - *kışkırdılar* *oh* çekmək

oxweşli *m* rahatlık, rahat, kuşur - *yek* *ji* *xwe* *medütin* rahat yüzü görmək

oxweşlik b 1. *oh* 2. dünya varmış! - *é* *keş* *hi* *atrin* *é* *oxweş* *on* *o* *da* *değmek* *kuşur*

oxyay b *oh*, *oh* *be* - *hüye* *oh* olsun

oy b *oy* - *Xwedawot!* Allahım!

oyi *o* *o* *o* isimden sıfır yapım soneti * *kürsöy* *vin* *li*

oyinkürin *m* arkasından tehditlər savdırma

oyin *kürin* *biyoloji* arkasından tehditlər savdırmaq

oyşo *m* esek (yeck illimlə)

ozalı *m* ozalı

oze *m* otoraj

ozmos *jeoloji* ozmos, gəyisimə

ozokerit *jeoloji* yet müratı, ozokerit

ozom *kürin* *m* ozom

ozomkürin *m* ozomlama

ozom *kürin* *biyoloji* ozomlamak

ozor *m* demet bağlama cubuğu

P

p, P Küçük 'n' fabelsinin on dokuzuncu harfi ve *pâ* diye okunan bu ses, foniematik bilim bakımından dudaksız, ötümsüz kapantılı ünsüzleri gösterir:

P *âim* P (fosfor'un kısaltması)

Pa *âim* Pa (protaktinyum'un kısaltması)

pa (II) *â* bir 'â' edatı * **pa** *â* **Kwedê** Allahınna

pa (II) *â* **â** **â**

pa *â* **w** kepek (bulgur ve yarma kepeği)

pa *â* **nd** *â* 1. ayak bağı, kostek 2. kostek, tügel

3. *â* **â** ayag. bağı 4. *â* **â** **â** bağı, sadık * **ez** **pa** **behi** **â** **peymahê** **me** ar laşınaya bağhyım - **bûn** 1) bağlanmak 2) bağı. olmak. sadık olmak ~ **Kîrîn** bağı. olmak

pa **be** **ndê** **â** **pa** **be** **nd**

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

pa **be** **ndî** *â* **â** bağılık

paçve kirin *leğ* çevirmek, tercüme etmek
paçvekîri *n* çeviri, tercüme, tercüme edilmiş olan

paçvesan *n*leğ çeviren, tercüman, dilmaç
paçvesanî *n* çevirici ik, tercümanlık, dilmaçlık – kirin tercümanlık yapmış

paçvezan *n*leğ çeviren, tercüman, dilmaç
paçvezanî *n* çevirici k, tercümanlık, dilmaçlık
paçzan *bn* paçvezan

padar *n*leğ L. hakîcî * gava kit jirîk nexweş ket jû re padarêk peyde kirin kadın lastalınca oca bir bokıcı temin ettiği 2. hastan bekçisi

padari *n* 1. bekçilik 2. hastan bekçiliği

padas *n* edul, mücadir

paduşt *n* 1. edul, mukâfat 2. ikramiye, prim

padgan *n* karakol

padîgan *n* eşla

padîşahî *n* padîşahî -ê keremê iyilikler sahibî yüce Allah -ê mezin Yüce Allah

padîşahane *n* padîşahane (padîşaha yarası bu biçimde)

padîşahî *n* 1. padîşahlık (padîşah olma durumu) 2. padîşahlık (padîşahın görevi) 3. padîşahlık (padîşahın yönetimi) 4. padîşahlık (padîşahın saltanat dönemi) 5. padîşahlık (padîşah tarafından yönetilen ülke)

padok *n* pulok (yaras otunun yedeğe geçirdikleri yer)

padşah *bn* padîşah

padval *n* boğram (Rasa'dan)

paft *n* 1. pean 2. nê güçsüz, xef

pafta *n* 1. pafta (huyuk harata, plân veya model elustaran ayrı parçaların her biri) 2.

pafta, yabaçar (metal çubuk ve birtürlü diş olan araç)

pag (I) *n* duvara gömülü delup

pag (II) *n* 1. arsa 2. çöplük

pag (III) *n* 1. temîl (bir evin veya cadının temîli yer) 2. oyan, harabe, virane, yıki – bûn virane namak – kolandîh temîl kazınak

pag (IV) *n* 1. arca 2. hayvan toplası

pagan *n*leğ pagan (çok tanrılı dinden olan)

paganişt *n*leğ paganist, çok tanrılı

paganiştî *n* paganiştî, çok tanrılılık

pagr *bn* pagel

pagel *n* 1. aln 2. tavla (at alnı)

pagend *n*leğ 1. yakut 2. nê yakut (yakutran yapılış veya yakutla süslenmiş)

pageri *n*leğ devriye

pah *n* çay – ~ vuy vuy

pah (II) *n* yak, birtî (çocuk dilinde)

pahni *bn* panî

paş *n* pişik * çaq pa] pişik

paşe *n* kanî, delîl

paşedar *n* kanîlî

paşîc *n*leğ 1. topuk 2. okçe

pak *n* 1. pak, temiz (kirin, lekeli, pis, bulmuş, ocaayan, ırık) 2. temiz (zârenê yapımış,

yanışmaz) * kurêkî paq temiz bir iş 3. temiz (çok az kullanılmış veya hiç kullanılmemiş olan, özünê olmıyan) * erebeyêke paq temiz bir araba 4. temiz (ahlâkça, lekesiz, necip, nezih) 5. iyi * merivê pak pak e iyi insan iyide 6. iy (tesen, sağlıklı) * hûn pak bi? iyi misin? 7. iyi, orta (vasca) * balê ne pak e duranımız iyi (veya orta) 8. iyice * maleke pak iyice bir ev – bûn I) paklanmak

2) iyi olmak, iyileşmek (hastalıktan kurtulmak 3) iyi olmak (yemide olmak, tegün gelmek) – kirin I) paklanmak 2) iy: etmek, iyileşirmek 3) iyi etmek (uygun, yerinde bir davranışta bulunmak ~ xerah iyi kömî ~ xwedî kirin temiz tutmak

pakane *n* 1. paça, temizce 2. iyilikçe

pakbûn *n* 1. temizlenme, arınma 2. aktanma 3. iyileşme, düzelme (iyi duruma gelme) 4. iyileşme, sağalma (hastalıktan kurtulma, salih olma, afiyet bulma, sağlığı kazanma)

pak bûn *n*leğ 1. temizlemek, arınmak 2. aktanmak 3. iyileşmek, düzelmek (iyi duruma gelmek) * tu xeman nexwe, di nêzik de wê kurîk pak bibe ser merak eme, yavayîcê yakında düzel e 4. iyileşmek, sağalmak (hastalıktan kurtulmak, salih olmak, afiyet bulmak, sağlığını kazanmak)

pakbûyîn *n* 1. temizleniş, arınış 2. aktanış 3. iyileşme, düzelme (iyi duruma gelme) 4. iyileşme, sağalış (hastalıktan kurtulma, salih olma, afiyet bulma, sağlığını kazanma)

pakca *n*leğ hizmetçi

pakîrî *n* hizmetçilik

pakbînyad *n* 1. soyle, asil 2. ruhîlerem, nazîh

pakdîl *n* iyi ka, pi (veya yürekli)

pakêpêso *n* el, şe, hem (yi hem) xêstî

pakêrî *n* pakêrî – kirin pakêrî etmek.

pakêrdar *n* pakêrî

pakêtkirin *n* pakêtkirine, pakêtkerîş

pakêt kirin *n*leğ pakêtkemek

pakêtkirî *n* pakêtkî, pakêtkenmiş olan

pakirin *n* kurtarma

pa kirin *n*leğ kurtarmak

pakîrî *n* kurtarıcı olan

Pakistan *n* Pakistan

Pakîstanî *n*leğ Pakistanlı

pakî *n* 1. temizlik, paklık, arîk (temiz olma durumu) 2. temizlik (temiz dünya veya tutma durumu) 3. iylik (iyi olma durumu) 4. iyilik (karşılık beklenmeden yapılan yardım) 5. nice güzelliğe – lê nehâtin güzelliğten anlancartak ~ paqlî temîmiz

pakîkirin *n* çekirne

pakî kirin *n*leğ çekirmek

pakîxane *n* rafînerî

pakîçe *n* temiz (ahlâkça, lekesiz, necip, nezih)

pakîzestiruşt *n* iyî huylu, güzel huylu, temiz huylu

pakîtesiruştî *m* iyî huyûluk, temîz huyûluk
 pakkêr *ad* 1. temîzleyici 2. iyileştirici 3. m.
 detarjan, arıtıcı

pakkêrîn *m* 1. temîzleme, temîzleyiş, arıtma
 2. paklaşma, aklanma 3. temîzleme, alıp
 süpürme 4. iyileştirme, sağaltma, düzeltme

pak kirin *f*ğh 1. temîzlemek, arındırmak 2.
 paklanmak, aklanmak 3. temîzlenmek, alınmak,
 süpürmek * *tesnepîrîkan* pak bike orun-
 vek ağları nî 4. iyileştirmek, sağaltmak,
 düzeltilmek

pakkirîf *ad* 1. temîzlenmiş olan 2. iyileştirilmiş
 olan

paknîvîc *m* 1. güzel, yarı 2. *nîvîc* hatîr, güzel
 yarı yavan 3. *nîvîc* okunaklı

paknîvîşî *m* hatîrlîk

paknîvîd *nî* soylu, saf kan

pakoker *ad* temîzleyici

pako pîşo *n* iyî kôta

pakêrîfîr *ad* iyî huyû, iyî davranış sahibî

pakewan *ad*îr şehîr

pakewamî *m* şehîrlîk

paki *m* pakt

pakwaz *ad*îr pûrîst

pakwazî *m* pûrîstî

pakzînan *nî* temîz dilî

pal (I) *n* tek elle tutulabilen taş - *avêlîh* 1) *we*
 kûlîlemek, taşlamak, dîna etmek 2) gule
 zîma tarzında spor yarışî ~ *avêlîna* nav yeq
 lîcak arasinda fîrlatupa ~ *avêlîna* ser mîl n-
 mûzîdîn fûlîfîra

pal (II) *n* tuy * *pal û pîrê* tuy ve kil

pal (III) *ad*îr 1. yarınc 2. hayr 3. yokuş,
 rampa 4. *ad* sarp, yalman ~ *û berpal* dağ ha-
 vî (maşl, yekûş, yer)

pal (IV) *m* arka

pal (V) *m* 1. dayangaç 2. dayama - dan yas-
 lanmak - dan (tîpekî) (bir şeye) dayanmak
 -a *xwe* dan yastanmak, *arîtan* verîp yastan-
 mak -a *xwe* dan (etîlekî) (bir yere) sîtan
 dayanmak (veya verîmek)

paladîvîn *ad*îr *paladyum* (kısaltması *pd*)

palafîrî *m* sîzîre

palafîm *f*ğh sîzirmek

palafîrî *ad* sîzîre, sîzîlmüş olan

palak *m* koyak, ski

palamar (I) *m* seldîr, hucun

palamar (II) *ad*îr palamar

palamarî *m* palamar

palamîrî *ad*îr palamîr (Palamîrsarda)

palan (I) *n* kûrtûn, semer - *avêrîp* ser pîşê
 semer vurmak - *avêlîm* serê semer vurmak
 - dan pîşê seldîr vurmak - *îê* klîrîk semer
 vurmak ~ *qelapîr* 1) semer devirmek 2)
 pîşman olmak, geri adîm almak, yan çizmek

palan (II) *m* 1. sîzgeç 2. arîtan, rafîmaj

palandîr (I) *m* 1. sîzme 2. arîtan 3. dîmîtan

palandîr (II) *m* 1. itme (bir şeyi güç uygula-

yarak jeriye getirme) 2. itmek (kapı, pen-
 cece vb. gibi güç uygulanarak açma veya
 kapama) 3. itme (bulunduğu yerden aşağı-
 ya düşürme)

palandîr (III) *m* kesme

palandîr (I) *f*ğh 1. sîzmeç 2. arîtmak 3. dî-
 mîtmak 4. *mez* sîzirmek * *îd* serê çav sîrî
 palandî göz ucuyla delîsanlayî sozdî

palandîr (II) *f*ğh 1. itmek (bir şeyi güç uygula-
 yarak jeriye götürmek) * *nîse* palandîr nî-
 sayî etmek 2. itmek (kapı, pencere vb. gibi
 güç uygulanarak açmak veya kaputmak) *
hîdîka *nîse* palandîr pencereyi yavaşca açtı 3.
 itmek (bulunduğu yerden aşağı ya düşürmek)
 * *ew* palandî jîrkê omî havûzî açî

palandîr (III) *f*ğh kesmek * *nîfesa* *nî* pa-
 landî nefesîni kesti

palandî *nî* 1. sîzme, sîzîlmüş olan 2. rafîce,
 arîtmış 3. dîmîtmak, mukallîr

palanek *m* arîtan evî, rafîce

palanîrîş *m* semerçî (satan kîuse)

palanîrîşî *m* semerçîlîk

palanga *m* palanga

palanker *ad*îr semerçî (mîtal evî)

palankerî *m* semerçîlîk

palankîrî *m* semerçîme

palankîrîlî *f*ğh semerçîlemek

palankîrî *nî* seldîr î (seldîr vurulmuş olan)

palansaz *ad*îr semerçî

palansazî *m* semerçîlîk

palas (I) *m* palas (lüks otel veya gösterişli yapı)

palas (II) *m* 1. palas, yağm (keçî kîlîdîkîm dî-
 kîmîş kalîn kelîm) 2. eski pîşkî şey 3.
nîvîr dağînîc, şapşal

palasqê *m* palaska

palay (I) *ad*îr çîgnak, arîtmîş suyu

palay (II) *m* arîtan kuru ot

palay (III) *m* çul, giysi

palavêrî *m* kûlîleme, taqlama, dîna etîre

pal avêlîn *f*ğh kûlîlemek, taşlamak, dîna etmek

palavîc *m* sîzgeç

palavîstîr *ad*îr sîzgeçî

palavîm *ad*îr palavîm

palawîrî *ad*îr adîp, nîmîz

palax (I) *m* kepeç

palax (II) *m* yere yatmış, kısa hoylu kuru ot

palaxî *ad*îr boğazlî, istahî, pîş boğaz, mide-
 siz, işkembesiz, maymun îstahî (yerileme
 yedik mîlekte olanları da yîye) ~ hîn mî-
 destîz olmak, işkembesiz olmak, maymun îş-
 tahlî olmak

palaxîlî *m* hoğazîlîk, îstahîlîk, mîdestîzîk, iş-
 kembesîzîk, pîş hoğazîk

palber *ad* dayanîk

palbûn *m* sarplaşma

palbûnî *m* sarplîk

paldan *m* 1. dayama, yastama, dal verme
 (bir yere kendini dayama) 2. kaykîlîm 3. u-
 zanîna, yârîna 4. itekleme, dîme

pal dan *teğl* 1. dayanmak, yaslanmak, dal vermek (bir yere kendini dayanmak) 2. kaykılmak 3. uzanmak, yatanak 4. ieklemek, nimbek

paldaŋ *bur* paldank

paldank *w* 1. dayanak, nesnet 2. payanda, destek 3. kolruk (kol dayanacak yerleri olan rahat ve geniş sandalye) - *kürin beré* payanda vurmak - *II beré zistün* payanda vurmak

paldanküröy *nefir* koltuğu (sölen kimse)

paldanküröş *w* kolrukçuluk

paldankşaz *ndür* koltukçu (imal eden)

paldankşazı *w* koltukçuluk

paldat *ndür* dayanacağı

paldayı *nd* 1. dayanık, dayalı, yaslanık 2. kaykılmak 3. uzanık

paldayn 1. dayanış, yaslanış, dal veriş (bir yere kendini dayama) 2. kaykılış 3. uzanış, yatış 4. iekleme, itiş

paldır *w* 1. dayanık, nesnet 2. wai dayanak (bir iddiayı güçlendirmeye yarayan araç)

paldim *her* paldüm

paldüm *w* paldim

pale *ndür* hasatçı, ugar, orakçı - *yê* xerab das *II taré hi hev diguhêze* yuvarlanan taş yosun tutmaz

palegah *ndür* kulak rozu

palehi *her* paleyi

palehar *w* suldu, hücum - *kürin* hücum etmek

palegraf *ndür* paleograf

paleografı *w* paleografi

paleontolog *ndür* paleontolog, taşıl bilimci

paleontoloji *w* paleontoloji, taşıl bilimi

paleozoik *w* 1. paleozoik, birinci çağ (en eski fosillerin oluştuğu jeolojik zaman) 2. *nd* paleozoik (bu zamanda ilgilî)

palepal (I) *w* sere serpe

palepal (II) *nd* sağlama

palepeste *w* basatç

palepirtan *w* paralama, saldırma - *kürin* saldırıp parçalanmak

palepıştı *w* dayanışma, omuzdaşlık

palepüş *w* boşu gülen emek

palet *w* 1. palet (resamlama boyaları üzerinde dizek fırça) ile sar-girdikleri talaş veya porcelen levha) 2. palet (sanayide çeşitli amaçlarla kullanılan yayvan ve geniş levha) 3. palet (buz yuzmek için yazgı geçirilen araç) 4. palet (tank paleti)

paletdar *nd* paletli

paleti *w* 1. hasatçılık, orakçılık, ugarçılık (hasatçı olma durumu) 2. hasatçılık, ugarlık, orakçılık (hasatçının işi)

paletwaw *ndür* aday

paleyi *w* 1. hasatçılık, orakçılık, ugarlık 2. hasat (ürün kaldırma edim biçiminde iş) - *kürin* hasat etmek

paléy *bur* palay

palis *ndür*geni tembel, hantal

palge *w* yasak

palgeh *w* koluk (kol dayanacak yerleri olan rahat ve geniş sandalye)

palgi *w* koltuğu dayanma yeri

palik (I) *ndür* göz kapağı - *wa çavê jürin* alt göz kapağı - *wa çavê jorin* üst göz kapağı

palik (II) *ndür* 1. yamaç 2. hayır 3. yokuş, rampa

palik (III) *w* 1. semer 2. arkalık, semer (masallar için) 3. arik (hayvan çulü) - *dan* *piştê* semer vurmak

palik (IV) *w* 1. dayanak, nesnet 2. sütun

palik (V) *w* birdir bir

palik (VI) *w* 1. pala (kurek gibi bazı araçların, enli ve yassı bölümü) 2. *nd* pala büyük

palikkürin *w* semerleme

palik kürin *teğl* semerlemek

palikkürin *nd* semerli (semer vurulmuş olan)

palige *w* barbala (kale korkuluğu)

palin *w* süzme

palin *teğl* süzmek

palin *her* palehi

paline *her* palinçek

palimek *herün* çayırılık yerde yatıp yenilir bir ot türü

palinok *herün* yabanı sarımsak

palin (I) *w* sabah, öğle ve akşam olfahılması

palin (II) *w* 1. süzülme, süzülüş 2. arıtılma, arıtılış 3. damıllma, damıtlılış

palin (III) *w* virmeye, itiş

palin (IV) *w* kesilme, kesiliş

palin *teğl* 1. süzülme 2. arıtılmak 3. damıtlınmak

palin (II) *teğl* virmeye

palin (III) *teğl* kesilmek * *nefesa nala dipale* nefesini kesiyor

palinek *w* süzgeç

palngeh *w* zırtın evi, zırtıza,

palnik *w* süzgeç

palnat *herün* palnat

palik *w* dağ eteği

palkursi *w* koluk (kol dayanacak yerleri olan rahat ve geniş sandalye)

palkursifiroş *ndür* koltukçu (sölen kimse)

palkursifiroşi *w* koltukçuluk

palkursisaz *ndür* koltukçu (imal eden)

palkursisazı *w* koltukçuluk

palin *w* satın - *danin* (yekü) satın almak

palnisan *w* yoklama

palnisandin *w* yoklama fel ile dokunarak araştırma

palnisandin *teğl* yoklamak (el ile dokunarak incelenmek) * *nün* tükürün ku *II* derdora xwe ditin, bi destên xwe ew palnisandin etrafında gördüğüm şeyleri ellerimle yokladım

palnisandi *nd* elle yoklanma alan

palnikin *w* elle yoklanma

palnikin *teğl* elle yoklanmak

palniye *herün* palniye

palmitat *kömür palmitat*
palmitik *kömür palmitik*
palmitil *kömür palmitil*
palmitin *kömür palmitin*
palmer *el dayandırmacı*
palpist *m. 1. ayaklık (süt dayanmaya yarar yer) 2. yastımsun, dayanık 3. dayanık, istinat, mesnet 4. kapak, delil 5. hay karı, delil, karı verici öğe*
palqlıandın *m. palqlama*
palqlıandın *ğg. palqlanmak * gılgil palqlıandın* *musir palqlamak*
palqlın *m. palqlama*
palqlın *ğg. palqlamak*
palın *bir palatın*
palta *m. palta*
paluka *m. labetka, tezgah*
palük *bir beşet*
palük *m. nıcece*
palüt *m. taharı hayırduruğu bağlayan çuhuk*
palür *bir palat*
palışık *m. şigil*
palıt *bir beşet*
palıta *meze meze -ya hev kırin kuhaşmak* *(meze ile iş yapmak)*
palıtırlı *m. meze olarak*
palıta *bir palıta*
palvedad *m. 1. dayanma, yastılama (bir yere kendini dayama) 2. uzama 3. kurulma (taharça oturma)*
pal verlan *ğg. 1. dayanmak, yastılmak (bir yere kendini dayamak) 2. uzanmak 3. kurulmak (taharça oturmak) * hata il. qunelik pal vırda gelip baş keşeye kuzıldı*
palvedayı *m. 1. dayanık, yastılık 2. uzanık 3. kurulmuş*
palvedayın *m. 1. dayanış, yastılış (bir yere kendini dayama) 2. uzanış 3. kuruluş (taharça oturma)*
palyaço *ud. palyaço*
palyaçutı *m. palyaçılık*
palzüm *bir parzüm*
palın *bir palın*
pamal *m. per şan*
panidor *m. domates*
pamp *m. pama*
pan (I) *m. (p ser) okunur I. cin 2. koto ecin 3. tutan (bu kotoya yaklaşıp biçimi) * pané zerbab di eih de hihle köü tutumunu hırak*
pan (II) *m. yasa - bün yasalaşmak*
pan (III) *m. 1. beklemek, bekleyiş 2. gözleme*
pan *ğg. 1. beklemek * ij derve bupın dışarda bekleyin 2. beklemek (süre tutmak, acele emmek) * hınekî din jl bıp, çawa be dı pak bibe hıraz daha bekle, nasısa iyteleşek 3. gözlemek*
Panama *m. 1. Panama (Panama ülkesi) 2. Panama (Orta Amerika'dan yetişen bir bitkinin yapıklarından örünüş yumuşak bastır sap*

kal 3. panama tezel olarak deklatibus bir tür kumaş)

Panamayı *ud. Panama*
panay *er. panay*
panav *er. dazlığın orta yeti*
panayır *m. panayır*
panayırın *köür panayır*
panaz *m. zakte mucevher*
panbün *m. yastılama, yastılama*
pan bün *ğg. yastılama, yastılama*
pane *m. pence*
panlık *m. 1. haçak 2. baldırak (dar, pantolon gibi giysilerin dizden aşağı olan bölümü) 3. pence (pantolon, şap, şalvar gib. giyselerde bacakların çıktığı aşağı bölüm) - dan dest paçayı kaplamak - kulçınandın paçalar sıvamak * te çem neddiye tu pancikan ihlikçenî deray görmeden paçaları sıvamak*
pancikireh *m. paçalı * derpiye pancikireh* *geniş paçalı den*
pançılendin *m. sarkıtın*
pançılendin *ğg. sarkıtmak*
pançılendi *m. sarkık, sarkıtılmış olan*
pançıl *m. sarkık*
pançılın *ğg. sarkımak*
pançılın *m. sarkıma*
pançılılı *m. sarkıklık*
panda *meze panda (Aharus fulgens)*
pandar *m. beki, beki*
pandari *m. bekiçlik, gözünlük*
pandin (I) *m. bekleme*
pandin (II) *m. açıklama, beyan etmek*
pandin (II) *ğg. beklemek*
pandin (III) *ğg. açıklamak, beyan etmek*
pandirüs *m. yarım kalmış, tamamlanmamış olan*
paneli (I) *m. bekleyle, bekleyen, beki*
pandi (II) *m. beym edilmiş olan*
pandispanya *m. panispanya*
pandonim *m. pantonim*
pandomim *m. pantomin*
pandul *m. pandul, sarkaç*
panel *m. 1. panel (toplu gözlük) * sibehê li tekevizyone dı tevî panelê hibe yarın telev. 2. yinde panele katılacak 3. panel (çoğunlukla dikdörtgen biçimde düzgün parça)*
panelist *ud. panelist*
panelvan *m. panelist*
panelvani *m. panelistik*
paner *m. beki, beki, nöbetç.*
paneri *m. bekiçlik, nöbetçilik*
panğ (I) *m. rkındı (su için) - dan irkitmek*
panğ (II) *m. aha*
panğ (III) *m. bekleme -a (vekil man (birini) beklemek*
pange *bir pangeh*
pangeh *m. ahar*
panğê *m. dam, toprak damlı ev*
panğır *m. kinc, kındar*

pangîrî *m* kınalık

pangor (I) *m* yuvalık, duzgun olmayıp taş

pangor (II) *m* taş, buzul taş, maren

panik (I) *m* damak → dev damak

panik (II) *m* zevce, lezbiyen

panik (III) *m* 1. yassı 2. *m* yassı şekline getirilmiş yoğrulmuş bulgur haşlanarak yumurta da içinde olabilir) sonra da sos (salça, sarımsak, kıyma) dökülerek yapılan bir yemek → *m* berrê kûrek ayası

paniki (I) *m* zevce, lezbiyenlik

paniki (II) *m* bu batak türü

panikî (III) *m* yassı

panikîbûn *m* yassılaşma, yassılaştırma

panikî hûn *m* eğri yassılaşma, yassılaştırma

panikîkîrîn *m* yassılaştırma

panikî kirin *m* eğri yassılaştırma

panikîti *m* yassılık

panî (I) *m* yassılık

panî (II) *m* 1. topuk 2. topuk, ökçe (ayakkabı topuğu) * panîya sula wê ayakkahîstîmî topuğu * sola ku panîya wê bilind * yükses ökçeli ayakkabı 3. ökçe topuğu (ayakkabı bölümü) → don (hesp) mahmuzlamak → li hev ketim topuk çalmak → ya (yekî) bi bi-hostan pê'an alimê karsîlîstîk

panîbilind *m* yüksek topuklu

panîdun *m* topukluluğu

panî dan *m* eğri topuklamak * panî dan lêsp a-
m topuklu

panîk (I) *m* bur pehîr

panîk (II) *m* panîk, inku → çêbûn panîk elmek → çêkarin panîk yarmak

panîk (III) *m* damak → dev damak

panîkêş *m* çekecek, ayakkabı çekeceği

Panîslamîst *m* Panîslamîst

Panîslamîzm *m* Panîslamîzm

panîjûr *m* panjûr

panîkîrî *m* panîkîrî

panîkirin *m* yassılaştırma

panî kirin *m* eğri yassılaştırma

panîkras *m* panîkras

panîkras *m* panîkras

panî *m* 1. para (üzerece kelâmî, apıldama veya tamuna kâğıtkın tutturmak için hazırlanmış levha) 2. para (elektrik panosu) 3. para (süs levhaları için)

panek (I) *m* zekî Botan bölgesinde kız ve erkek karşılıklı olarak söyledikleri şarkı türü

panek (II) *m* duvar nöbeti, muhâfîze

panorama *m* panorama

panore *m* 1. bir yılını doldurmuş eril hayvan yavrusu 2. tosun (büyük çocuk) * vî panoreyê hanê lê ji dîmîçe hu tosun hêlâ mame emîyor 3. babaç

panorek *m* tosun

panoşk *m* yassı

panoşki *m* yassısız

panot *m* haknet

panpanek *m* zevce, lezbiyen

panpaneki *m* zevce, lezbiyenlik

panşiyon *m* 1. pansiyon (barınak veya bir belu-

na süreli veya belli bir zaman için kiraya verilen ve isteğe göre yemek de verilen ev) 2. pansiyon (ücretli öğrenci yurdu)

panşiyonvan *m* panşiyoncu

panşiyonvanî *m* pansiyonculuk

Panşîvîst *m* Panşîvîst

Panşîvîzm *m* Panşîvîzm

panşuman *m* panşuman → kirin panşuman yapmâk

panşumankar *m* panşumancılık

panşumankarî *m* panşumancılık

panşumanker *m* panşumancılık

panşumankerî *m* panşumancılık

pante *m* pate

pantrîst *m* pantrîst, tüm insanî, kamu insanî

panteizm *m* panteizm, tüm insanîlik, kamu insanîlik

panteon *m* 1. pantheon (Yunanlı ve Romalıların en büyük tapınaklarına verdikleri adı) 2. pantheon (bir belkan, bir ulusun bütün tanrıları) 3. pantheon (büyük yararlık göstermiş kişilerin gömüldüğü ulusal anıt)

panlograf *m* panlograf

panlol *m* pantolon

panlolu *m* pantolon

panlulûm *m* panlulûm, pantoloncu

panlor *m* pantolon

panlorîrî *m* panlorîrî

panlorîrîrî *m* panlorîrîrî

panze *m* bilâl

panzehîr *m* panzehîr

panzer *m* panzer

pap (I) *m* baş taşla oynanan çocuk oyununu

pap (II) *m* 1. papa 2. tarte, çökelti

pap (III) *m* dışkı (anus yoluyla dışarı atılan besin artığı) → kirin dışkılanmak

papa *m* papa

papara *m* levas elaveği, koyun yoğurtu (sarımsaklı olan), tereyağı ve tuz ile yapılan burtur yemek

poparûk *m* zekî keleş

paparı *m* 1. papalık 2. papalık (Papatyan başkanı olduğu dini ve siyasi kurum)

papaz *m* papaz, kalpak

papazan *m* papazın

papazanî *m* papazlık

papazîroş *m* kalpakçı

papazîroşî *m* kalpakçılık

papazîrî *m* kalpak, papaklı

papazvan *m* kalpakçı (imal eden)

papazvanî *m* kalpakçılık

papaz *m* 1. papaz (Hıristiyan din ndanı) 2. papaz (üzerinde papaz resmi bulunan iskambil kâğıdı)

papazlı m papazlık
papel m 1. papet (bir lirlik kâğıt para) 2. para (özellikle kâğıt para)
papış m çeşle, toğu
papık bur pap (II)
papışık m pabuç
papık m patik
papirus *botan* 1. papirus (Cyperus papyrus) 2. papirus (eski Mısır'ların papirus surlarında yazıkları kâğıdı) 3. papirus (bu kâğıda yazılmıs el yazması) m
papışok m patik (ayağı gıyılan cezme kalın cilt ve bânzeri şey)
papikiri m dışkılama
pap *kirin* *ışık* dışkılamak
paplık m basamak * papluka nêrdêwanê mardên basamağı
papo m oyalardı
papubûn m 1. oyalanma, avunma 2. takılma, eğlence
papo bîn *ışık* 1. oyalanmak, avunmak * tu dîhêji *ıçy* ji dînyayê kerîstye, bi tu *ışiti*
papo nabe dînyadan bezmiş bir halî var, lûç bir şeyle avunarıyor 2. takılmak, eğlenmek
papubûyin m 1. oyalanış, avunış 2. takılış, eğlence
papoket m oyalardı
papakiriş m 1. oyalama, meşgul etme 2. eğlenme, oyalama (vakit kazanmak için aldarma) 3. meç oyalama (birini oyalanmaya çalışma)
papo kirin *ışık* 1. oyalanmak, meşgul etmek 2. eğlenmek, oyalamak (vakit kazanmak için aldarmak) * wê hinek *papu bîkin heta ku ez dîn* bîn gelece kadê erû eglêyin 3. meç oynatmak (birini oyalanmaya çalışmak) * *ev serê du mehan e ku comêr papo dîke* adamı iki aydır oynatıyor
papor (I) m gaz ucağı
papor (II) m vapur steamr
paposi m oyun, desise, file
papîle m pabuç (çocuk ayakkabısı)
papuşank m pabuç (çocuk ayakkabısı)
papuşik m pabuç (çocuk ayakkabısı)
papuşaş *nêrd* papuşaş
papuşaşî m papuşaşlık
papûr (I) *du* bi beşten az çocuğı elandan alınış bir tar vergi
papûr (II) m 1. raddê 2. şeye yol - *û* - raddê boyuna
papûsi *ker* pabûsi
papûşk bur papuş
papyon m papyon
paq *nêrd* baldır, bacak (vücudun kasıkta tabana kadar olan bölümü)
paql m 1. temiz (küle, lekeli, pis, buluşık olmayan) 2. temiz (özene yapılmış, yalınız) * *kareki paqij* temiz bir is 3. temiz (çok az kullanılmış veya az kullanılmamış olan, iş-

zürü olmayan) * *erebeyeke paqij* temiz bir duva 4. temiz (ahlak) lekelsiz, *zocor, nezih* 5. duru, karışık olmayan (dily) 6. meç temiz, aydınlık (kötülüken uzak, saf) 7. düzgünce savrulmuş buğday - *bûn* temizlenmek, paklanmak - *hîştin* temiz bırakmak, temiz tutmak * *mala we paqij dîhêle* evini temiz tutuyor - *kirin* (I) temizlemek, paklamak 2) seyit soğana çevirmek (edemakullı soy meki (ıştek) - *kirin* qedandîl kolûn savunmak (bir şeyi hamule hîştirip yek etmek) - - (I) pirl pirl (epycnu, tertemiz) * *her der paqij paqij e her taraf pirl pirl* 2) we pirl pirl (kuzusoz, esığı dîmavun - *we-rî kirin* temiz tutmak

paqijane *ê* temizce
paqijayi m temizlik
paqijbûn m 1. temizlenme, paklanma, aklanma 2. temizlenme, arınma 3. meç nurlanma
paqij bûn *ışık* 1. temizlenmek, paklanmak, aklanmak 2. temizlenmek, arınmak 3. meç nurlanmak
paqijbûyin m 1. temizlenme, paklanış, aklanış 2. temizlenme, arınış 3. meç nurlanış
paqijluyin m temiz bırakma, temiz tutma
paqij hîştin *ışık* temiz bırakmak, temiz tutmak
paqijîya *zîwa* nê kuru temizleme
paqijî m 1. temizlik, paklık 2. temizlik, arlık, sıfık 3. temizlik (temiz olma durumu) 4. temizlik (temiz durma veya utma durumu) * *dîwê ku em zarokan kûnî paqijîyê bîkin* çocukları temizliğe alıştırınlıyız 5. temizlik (temizleme işi - *kirin* (I) temizlik yapmak 2) temizlik yapmak (ortada, kaldırmak, öldürmek)

paqijker *nêrd* temizlikçi
paqijkerî m temizlikçilik
paqijvan *nêrd* temizlikçi
paqijvani m temizlikçilik
paqijkar *nêrd* temizleyici
paqijkerî *nêrd* temizleyicilik
paqijker (I) m aymalık, deteyan
paqijker (II) *nêrd* 1. temizleyici 2. temizleyici (temizleme işinin yapıldığı yer) 3. nêrd temizleyici (temizleme özelliği olan) * *krema paqijker* temizleyici, krema -ê *gîlûrê* süpürmece -ê *kolanan* tokak süpürmece -ê *kulekan* ocakçı, baka temizleyici
paqijkerê valak nêr elektirik süpürgeci
paqijkerê zîwa *nêrd* kuru temizleyici
paqijkerî m temizleyicilik - *ya kulekan* ocakçılık

paqijkirin m 1. temizleme, temizleş, akarma, paklama 2. temizlenme, arınma 3. temizleme, arınma 4. *êy* temizleme (bir yer veya dokunun sağ) m elmayan holunler u nêster veya bıçakla kesme) 5. meç temizleme, süpürme (bitirme, tüketme), süpürme

(dihini silip süpürmek) 6. süpürmek 7. sekine çekilme, aktması kolaylaşmak 8. silme (bir şeyin işlevini giderme) 9. silme (üzüne bir bez sürerek tozlarını, kirlerini silme) 10. silip süpürme (ne var ne yok hepsini silip götürme)

paqij kirin *kiçü* 1. temizlemek, azaltmak, paktirmek 2. temizlemek, arındırmak 3. temizlemek, silmek, silmek * tevneprlikan paqij baka trunmek ağların temizlemek 4. *bi* temizlemek (bir yarı veya dokuman sağlam olmayan bölümlerin değişir veya dışarı çıkarmak) 5. *we* temizlemek, süpürmek (bitirmek, tüketmek), silmek/silmek (dihini silip süpürmek) * tepsiyek berek paqij kir or tepsü böreği temizledi 6. süpürmek 7. silmek (ciklatı, akması kolaylaşmak) * iloré belkema paqij kirin bu iloré balgım arktu 8. silme (bir şeyin işlevini gidermek) * xwédana il eniya xwe paqij kir olıvıdaki lerı silde 9. silmek (üzüne bir bez sürerek tozlarını, kirlerini silmek) * cam paqij kir cam silmek 10. silip süpürmek (ne var ne yok hepsini silip götürmek) * dızan mala wé paqij kirine bızazlar evını silip süpürmüşler

paqijkirina zıwa ne kutu temizleme paqijkirı *ol* 1. temizlenmiş 2. silinmiş 3. süpürülünmüş olan

paqijli *ne* temizlik

paqıs *bu* paqij

paqos *ne* kus lastığı, yata lastık

paqoşk *ne* kus lastık

paqreş *ol* 1. kam baldırı 2. mer yığı - di ser xwe ré nedétin kendinden üstün yâni bulmamak

paqrüt *ol* baldırı çıplak

paqrütü *ne* çıplak baldırlılık

par (I) *bu* pe ü pa

par (II) *ne* 1. pay, hisse, üleş (birden fazla kişi arasında bölüşülünmüş bir bütünden, bu kısıtları her birine düşen bölüm) 2. pay, . nes (eşit bölüm) * vé bikim pene parın bunu beş pay yapın - bün üleşmek - dnu pay vermek ~ *daş* (yekü) (birine) pay vermek ~ kirin pay etmek → a herşê nêr her pay kêr e yeğê her zaman karışmaya hazır olmalıdır → dengenektinê sus payı, sismalık → a dilê xwe kirin kendine yzr etmek → a dırütinê dkuş payı, mukas payı (veya tökkü) → a gerokan çü her bahışwakan dilercinin payı her zaman tehlikededir - gerokan xwât püsilkan dilercinin payı her zaman tehlikededir → a kurê be kar payı → a (yekü) ketin (hürur) payına düşmez. (birine) üst gelmek * qumışê baş para tün ker kumışê iyisi baro met goidi - a pir 1) çoğu 2) aslan payı - a qaxancê kâr payı → a xwe jê derxistin payını çıkarmak → a xwe jê hilatın hissê çıkarmak, pay çıkarmak → a xwe stendin (en jê gütin) payını almak → a xê payın tume sero kalan dıwçkılar - a gêde 1) aslan payı 2) mukas payı - en saatê aw saat dıwin:

par (III) *ol* aw. arka, paş, geri (ön kısmı)

par (IV) *ol* bi bildi, geçen yıl, geçen sene

par (V) *ol* geçenim üçte biri * **parek** *ji* şevê çübê geçenin üçte biri gitmiş

parabele *bi* parabellum (atomatik bir tüfeğin)

parabellum *ne* parabellum (atomatik bir tüfeğin)

parabol *matw* parabol

parabolik *matw* parabolik

parabolül *matw* parabolül

paraçol *dişw* paraçol

paraçol *ne* taren

paraçol *te* taw *ol* geçit tarenı

paradi *ne* paradi

paradigma *ne* paradigma

paradoks *ne* paradoks

paradoks *ol* paradoksal

paraî *ne* paraî

parafuzi *ye* parafuzi, söz karışıklığı

parafe *ol* parafe - kirin parafe etmek, parafelemek

parafin *kişw* parafin

parafinkirin *ne* parafinleme

parafin *kirin* *kiçü* parafinlemek

parafinkirş *ol* parafinl., parafinlanmış olan

parago *olw* 1. bekerlik, kuruculuk 2. gardiyonluk - kirin 1) bekerlik etmek 2) gardiyonluk etmek

paragraf *ne* 1. paragraf (herhangi bir yazının bir satır başından öteki satır başına kadar olan bölümü) 2. paragraf (kanun maddelerinin kendi şiflerinde satır başlarıyla ayırtılıklar - ufak bölümlerden her biri) 3. paragraf (çengel işaretine bir kışka adı)

parahan *ne* kalırga

parak *ne* hareket

parake *ne* parake

parakete *dişw* 1. parakete (geminin saatteki hızını ölçmek için kullanılan ağıt) 2. parakete (üzemde yüzlerce iğneli küçük bulanan balık olası)

parakina *kişw* parakina, özek doku

paralak *arşw* paralaks

paralel *matw* 1. paralel, koşut 2. *ne* paralel

3. koşut, paralel (ayrı zaman içinde gelişen, aynı özel kleri gösteren olay, düşünce vb.)

paraleli *matw* 1. paralellik, koşutluk 2. paralellük, kuşutluk

paralelikirin *bi* paralelleştirmede

paraleli *kirin* *kiçü* paralelleştirmek

paralelizm *kişw* paralelizm, koşutçuluk

parabolizm *matw* *ol* parabolizm

parametre *matw* parametre

parametredar *ol* parametrelilik

parametrik *ol* parametrik

paran *paran* bolme * kirariya paranê holme işlem

parandın *w* I. bolme, paylaşılma 2. *par* bölme (öz məcəliği iki veya daha çok eşli parçaya ayırma)

parandın *lêğ* I. bolmek, paylaşılmaq 2. *par* bölme (bir məcəliği iki veya daha çok eşli parçaya ayırmaq)

parang *w* ke, koz

paranî *w* I. luluq, kerec (bağış olaraq verinə, iyilik) 2. teveccül, gülerüzlülük

parankınə *w* parankına

paranoya *bi*in paranoya

paranoyak *ol* I. paranoyak (paranoya ilə ilgili) 2. paranoyak (paranoyaya tutulmuş kimsə)

parantez *w* parantez, ayraç - girin parantezi kapatmaq - vekir parantez açmaq

parasempotik *ol* parasempotik

parastê *ol* kuruma, koruma altında olma

parastek *w* koruma

parastin *w* I. savunma, savunmuş, koruma, müdafiə etmə 2. savunma (söz veya yazıyla, birinə yardım olma) 3. koruma (bir kimsəyi və ya şeyi dış etkilərdən, təhdidkədən və ya zərər bir durumdan uzak tutma) 4. koruma (hıyma etmə) 5. koruma (təhlükəli, zərərli durumları engəlləmə) 6. koruma (süregelen bir durumu dəyişikliyə uğratmadan saxlama) 7. eürgəmə

parastin *lêğ* I. savunmaq, korumaq, müdafiə etmək * *welal* parastin yurda savunmaq (veya korumak) 2. savunmaq (söz veya yazıyla, birinə yardım olmaq) 3. korumak (bir kimsəyi və ya şeyi dış etkilərdən, təhdidkədən və ya zərər bir durumdan uzak tutmaq) 4. korumak (hıyma etmək) 5. korumak (təhlükəli, zərərli durumları engəlləmək) * *ji bu ku tîwêya bîparastin îlay kîrîn mîwêyêlî koramê* için (İqlam) 6. korumak (süregelen bir durumu dəyişikliyə uğratmasını önlemək) 7. eürgəmək

parastinî *w* I. koruma 2. bəşislik 3. doktorluqnalizlik - *ji ser rakirin dokumalmazîni kaldirmak* -ya diploematik diplomatik dokumalmazlik -ya qandîni vasil dokumalmazlik (ji) -yê bîpar histîni dokumalmazîni kaldirmak

parastinî *l* I. savunma 2. koruma

parastî *ol* I. savunulan, savunmuş 2. korunan, saklı, məbliq * *her mafê wê parastî ye her hêkê sakîr* 3. doktorluq (təp) üz. cî surulmez, taruzdan mastin 4. *bi* bağışlıq

parastû *w* ense

parasû *bn* parasû

paraşit *w* paraşit

paraşitkax *ol* I. paraşitcu (bir uçaqdan paraşitlə inilmək və yere uer iminə savaşa-

bilmək amacıyla eğitilmiş asker) 2. paraşitçi (bir hava təsirdə paraşitlə alayaraq yerə inən kimsə)

paraşutbazî *w* paraşutçuluk

paratoner *w* paratoner, yıldırımlik

parav (I) *w* kölləbor kadın

parav (II) *w* tənbel

paravın *w* I. paravan 2. *ol* *ol* *w* paravan (adından, yolkisindən, gücündən, kendindən belli emnədə) yazaclarıdan kimsə veya kuruluş)

paravî *ol* burak kadın

paravtin *w* süzme

paravtin *lêğ* süzmək

paravî *ol* süzme, süzülənmiş olan

paravî *ol* erelenmiş

paravî *bi* *w* I. paravî, asanlık, tıfeyli 2. *w*

paravî (radio yayına kəşən yabancı ses) paravîdar *bi* *ol* I. paravî 2. paravî *

radio paravîdar *w* radio paravîci

paravîdar *ol* *w* paravîçilənme

paravîdar *bi*in *lêğ* paravîçilənme

paravî *bi* *w* paravîçilik, asanlıq, tıfeyli

paravîçiloluji *w* paravîçoloji, asanlıq bilimi

parvû *ol* *w* aylaşıq, bölünmüş olan

parç (I) *w* sorahı

parç (II) *w* I. simr, bîke (zahıtır edici, hastalıq derecesinə vaxın bəzəlik) 2. *par* qeyvanc (oğke, köpür gibi cəlli gerilimin normal duruma gəlməsi) -ya (yekî) *danî* ofkesi gəçmək, hət gəçmək, simrleri yazışmaq, sukunət bulmaq, yatmaq, sakınəmək, toşku, simr, korku icin: *etca*: azalmakı * *bi zor il heft befa parça wî danî zor be a sakinleşi* -ya (yekî) *pê girtin* simrleşmək -ya (yekî) *rabîlîn* simrleşmək -ya (yekî) *rakîrîn* simrleşdirmək -ya (yekî) *rîniştin* yatmaq, toşku olmaq, sakın olmaq, sakın duruma gəlmək, simrleş gəçmək (veya yatmaq)

parçe *w* I. parça (bir bütündən ayrılan, ayrı ayrılan veya itakulan şey) * *ev parçeyê lexçe baş e* balıçının bu parçasıdır 2. parça (bir bütündən kopmaq, kəsilmək, vurulmaq və yaşıyla ayrılmaq bolur) * *parçeyê wazoyu ku şikiyayî kirin* vaxından parçaları 3. parça (bir kəpür bir araya gəlmək və bütənə bəşarən şeylerin hər biri) * *taximê zwanîne ku ji deh parçeyan hatîye pê ra parçadan eluşuşu yemek takim* 4. parça (bir söz k veya edebiyət eserinin bir bütünü) 5. ek (somadan eklenen ilavə) 6. ilimə - *jê girtin* *bi* parça almak - *jê stendin* bəyopsə yapmaq ~ ~ I) parça onça 2) lime lime ~ ~ kurin I) parça parça etmək 2) lime lime etmək - *wesle* bəllik bəçük - *wesle* kirin boluk bəçük cüzək -yek bu kəç (çok) 2) * *parçeyek etdê me heyê bir kəç toprağımız var* -yekki ağır e I) aq parçanı (çok cəhli, burkətli, becerikli və çalqım) 2) aq par-

çarı (çok yararız çocuk) -yeki Ecem e a-
tes parçası (çok yararız çocuk) -yê çarü
(yekü) (birinin) uğerçaresi -yê inezin guhê
(yekü) bün (bun) parçaparça olmak. Fime l-
me olmak -yê şikandî kirîç. kırık parça *
parçeyê şikandî yê çarîne çarü kirîç -yê
yêdek yêdek parça

parçebün *m* 1. parçalanma 2. parçalanma bölünme (hiçlik bozulma)

parçe bün biğê 1. parçalanarak 2. parçalanmak. bölünmek (birlik bozulmak)

parçebûyîş *m* 1. parçalanış 2. parçalanış, bölünüş

parçedar *rd* parçalı

parçefiroş adur 1. parçaları (kuş taşları)ndan artmış parçaları satan kimse; 2. parçaları (miskiye yedik parçalarını) satan kimse)

parçefiroşî *m* parçacılık

parçeker *rd* 1. parçalayıcı 2. parçalayıcı, bölücü. yarıcı (bir topluluğu, birliği parçalayan, bölünen anlamında olan)

parçekerî *m* 1. parçalayıcılık 2. parçalayıcılık, bölücülük, yarıcılık

parçekesir jêwê taş (taş kütle)

parçekirin *m* 1. parçalama, parçalayış 2. parçalanma, bölme (birliğin bozulmasına çalınma)

parçe kirin biğê 1. parçalanmak 2. parçalanmak, bölmek (birliğin bozulmasına çalınmak)

parçekîrî *rd* parçalı, parçalılaşmış olan

parçekî *rd* kısır

parçelün *rd* bölünmüş

parçenebûn *m* bölünmezlik

parçeparçe *m* parça parça etme, parçaparça etme, parçalama

parçeparçebün *m* parçalanarak, parçalanma, parça parça olma

parçeparçe bün biğê parçalanarak, parçalanarak, parça parça olmak

parçeparçekirin *m* parçalama, parçalama (genellikle yitici hayvanlar için)

parçeparçe kirin biğê parçalanmak, parçalanmak (genellikle yitici hayvanlar için) * şêr usk

parçeparçe kir uslan çeylan parçaladı

parçeperst adur paşer

parçeperstî *m* parçacılık

parçeweste *rd* 1. parçaparça 2. hırdabaş - bün parçaparça olmak - kirin 1) parçaparça etmek 2) hırdabaş etmek

parçewestebün *m* 1. parçalanma, parçalanma 2. hırdabaş olma

parçeweste bün biğê 1. parçalanarak, parçalanarak 2. hırdabaş olmak

parçewestebûyîş *m* 1. parçalanış, parçalanış 2. hırdabaş oluş

parçewestekirin *m* 1. parçalama, parçalama (genellikle yitici hayvanlar için) 2. hırdabaş etme

parçeweste kirin biğê 1. parçalanmak, parçalanmak (genellikle yitici hayvanlar için) * şêr

usk parçeweste kir uslan çeylan parçaladı 2. hırdabaş etmek

parçek *m* 1. parçacık 2. rd. parçecik, parçeciköl

parçelîk *m* zarıca

parçek rd parçalayıcı

parçek (II) *rd* sürü

parçekî (I) *m* parçalayıcılık

parçekî (II) *rd* sürüce, sürü, asabi

parçekübün *m* asahileşme

parçekî bün biğê asahileşmek

parçekîrî *m* sürücilik

pardani *m* taksit - dan taksit ödemek (veya vermek) bi - taksitle - - taksit taksit

pardanişkirin *m* taksitletme

pardani kirin biğê taksitletirmek

pardar adur 1. ortak 2. *rd* ortak (birden çok kimse, veya mesneys ilemeden, onlara dağıtılan, onların katılmasına oluştu. herşeyin) * eljyêe paydar ên helbestvanan hene

tarlêrın ortak yêrêrê vardar 3. paydaş, hissedar, hisseli

pardari *m* 1. ortaklık 2. paydaşlık, hissedarlık - kirin ortaklık etmek -ya tixûbdar biğê t-met ortaklık (şirket) - ya ununim biğê ununim ortaklık

pardarîbün *m* ortaklaşma

pardari bün biğê ortaklaşmak

pardarîbûyîş *m* ortaklaşma

pardarîkirin *m* ortaklaşmama

pardari kirin biğê ortaklaşmamak

pardax (I) *m* parçacık

pardax (II) *m* açkı, perdeli - kirin pardax vermek (veya etmek)

pardaxker adur perdelacı

pardaxkerî *m* perdelacılık

pardaxkirin *m* 1. açkılama, perdelama 2. meç örtbas etme

pardax kirin biğê 1. açkı etme, perdelamak 2. meç örtbas etmek

pardax *m* parçacık

pardaxî *m* parçacık

pare *n* pure, parça - - pure parç. parçe parçe

parek (I) *m* parçanın bölüne işareti

parek (II) *rd* ok (kelime üretmek veya kelimenin görevini belirtmek için kullanılan şekil veya ses veya sesler)

pareker adur atıcı, hallaç

parekerî *m* atıcılık, hallaçlık

parekîbün *rd* ekleşme

pareki bün *rd* biğê ekleşmek

parekîbûyîş *rd* ekleşme

paremî *rd* bir tür bakı

pareng *rd* beş, parçayıcı, sıfır, sül -a çalak etken ortacı -a nihayî *rd* durum ortacı -a

qop qopole parbebe -a taburî *rd* geçirmiş zaman ortacı

pareşî *rd* kaburga, ege

parevebün *m* paylaşılma, bölüşülme

pareve bün biğê paylaşılmak, bölüşülmek

parevebilyin *w* paylaşılmış, bölüşülmüş
 parevekarin *w* paylaşma, bölüşme -*a* bi xwed-
 dayê ku' takımı
 pareve kirin *liqê* paylaşmak, bölüşmek
 pureseyî *w* kesirî
 parêkêrin *w* paylaşma, bölüşme -*a* bi xwed-
 ayê ku' takımı
 parê kirin *liqê* paylaşmak, bölüşmek
 parêim *hêwir* bir bak
 parêk *w* avlu
 parêv (I) *w* bir yemek türü
 parêv (II) *w* tandir kebabı
 parêz (I) *w* 1. hushalçe 2. park, gezinti yeri
 parêz (II) *w* 1. bastan (kavun, karpuz tarlası)
 2. hacim taabze ve meyve bahçesi
 parêz (III) *w* 1. periz, diyet * çemêr nexweş
 e, parêz dike nefas hasta, diyet yapıyor 2.
 ura (luz veren şeylerden) yoksulluk 3. per-
 iz (Hristiyanlar ve Yahudilerin belli gün-
 lerde et, yağ gibi bazı yiyecekler, yemeder-
 tutukları nîç) - giştin periz yapmak - ki-
 rim periz yapmas
 parêz (IV) *w* 1. savunul, savunma 2. koruma
 parêzan *w* savunçî
 parêzkar *w* 1. savunabilir 2. korunabilir, ka-
 ruzmah
 parêzdar *adên* 1. koruyucu, muhafız 2. neci-
 şire 3. *w* başışık, korumalı
 parêzdarî *w* 1. koruyuculuk, muhafazalık 2.
 himayecilik
 parêzdarêkirin *w* başışık kılma
 parêzdar kirin *liqê* başışık kılmak
 parêzdarêkirî *w* başışık kılınmış
 parêzek *adên* koruyucu, hima
 parêze *adên* pakat, savunma, müdafî
 parêzerî *zetê* *zêdê* kaleci
 parêzerî *w* 1. avukatlık, savunuculuk (avukat
 mestêg) 2. avukatlık (avukatın yaptığı iş)
 parêzerî *w* avukatlık
 parêzgar *adên* valî
 parêzgarî *w* 1. valilik (valî olan durum) 2.
 valilik (valinin görevi) 3. valilik (valîlik ma-
 kani ve bu makama bağlı resmi dairelerin
 lûmu)
 parêzgeh *w* 1. sığınak 2. eyalet
 parêzger *adên* 1. savunucusu 2. koruyucu, mu-
 hafız
 parêzgerî *w* 1. savunuculuk 2. koruyuculuk,
 muhafazlık
 parêzgir *w* perhîzkâr
 parêzgîrî *w* perhîzkârlık
 parêzgiştin *w* perhîz tutma
 parêz giştin *liqê* perhîz tutmak
 parêzgîrî *w* perhîz, perhîz tutmuş olan
 parêzîya qanûnî *w* yasal düzenlenmişlik
 parêzîyî *w* savunma ile ilgili
 parêzî *w* 1. savunul, savunma, müdafaa 2. şî-
 savunma, defans 3. diyet - kurim savunma
 yapmak - ya (...) karin (birini veya bir şeyi)

savunmak -*ya* Pêwa mesru savunma, mesru
 müdafaa -*ya* (ewş beş savunma)
 parêzîhar *w* savunabilir
 parêzî *w* savunum
 parêzîlî *w* savunuculuk
 parêzkar (I) *adên* perhîzkâr
 parêzkar (II) *adên* 1. savunucu, savunucu 2.
 koruyucu, koruma, muhafîz
 parêzkar (II) *w* perhîzkârlık
 parêzkarî (II) *w* 1. savunuculuk, savunucu-
 luk 2. koruyuculuk, korumalık, hakmi, mu-
 hafîzlik
 parêzker *adên* *adên* 1. savunucu, savunucu 2.
 koruyucu, koruma, hakimlik, muhafîz
 parêzkerî *w* 1. savunuculuk, savunuculuk 2.
 koruyuculuk, korumalık, muhafîzlik
 parêzkirin *w* perhîz yapma
 parêz kirin *liqê* periz yapmak
 parêzmenê *adên* hakimî koruyucu
 parêzmenê *w* himayîlik, koruyuculuk
 parêzname *w* savunma, müdafianame
 parêzmeqîrî *w* perhîzsiz
 parêzta *adên* perhîzkâr
 parêzta *w* perhîzkârlık
 parêzvan (I) *adên* hastane
 parêzvan (II) *adên* 1. savunucu 2. koruma,
 koruyucu
 parêzvanî (I) *w* hastanelik
 parêzvanî (II) *w* 1. savunuculuk 2. korumalık,
 koruyuculuk
 parêzyar *adên* savunman
 parêzyarî *w* savunmanlık
 parfûm *w* parfûm
 parfûmêrî *w* 1. parfûzerî 2. parfûmerî (kor-
 merik ve kokuların satıldığı dükkan)
 parfûmerî *w* parfûmerî, itiyatçılık
 parhan *w* bacak
 parhûsanî *w* şîket
 parhûn *hêwir* parhûn
 parhûn *w* çimîr ve kuzî yapılı suşan kuzuma
 kuzah
 parhevî *w* ticarî şîket
 parin *w* mayas - dan mayas vermek - stendin
 (an ji giştin) mayas elmek
 pariske *w* meclîs
 parîşan *w* yapma
 parîşê mîhê *hêwir* yenelbar bir ot türü
 parîşin *w* 1. savunma 2. koruma
 parî (I) *w* 1. korum 2. kırpaç (kırpaç, şeyler-
 kelan küçük parça) 3. lekeme, sakum, bûnak
 * parîyek nan dayê bir lekeme ekmek oru
 vardi * parîyek nan bir bûnak ekme 4. çiğ-
 nem, çiğnemlik 5. *w* karpuz (karpuzi) öle-
 rinde olan (fîlan elşî) --- nan hêra (u di-
 karî (her şeyi ekmege) katik emek -yên
 (yekî) jîmurtin (birinê n) bakasma say-
 mak
 parî (II) *w* 1. parça (bir birimden kopmak, kır-
 ılmak, yırtılmak vb. yerıyla ayrılmış bî-

lüm; * **pariyên** kâfîz kâfîzin parçaları 2. huaz (yeterince değil, yeter ölçüde değil) 3. biraz, bir parça (az miktarda, çok değil) * em **pariyek** bëhmä xwe vedin gur parça dinleneli * **parî** baş e biraz ey * **zolin** pariyek a-raç **sewax** bir parça miki içün * **pariyek** xwe wê de hîle biraz öleye koy -- 1) parça parça 2) zür: küt, lîne lîne -- bün 1) parça parça olmak 2) kütü kütü doğranmak -- **kirin** 1) parça parça etmek 2) kütür kütür doğranmak -- **kirkitandin** çatra patra kanuşmak -- **yek** 1) bir parça azıcık 2) çet pat. çatıpatı

paribün m bölünme, bölünüş, üleşime

parî bün bîgê bölünmek, üleşmek

paribûyîn m bölünüş, üleşime

parik m lîne

parikîrîn m 1. bölme, boluşturma, paylaşma üleşme, üleşirme 2. dilme (bir bölünü küçük ve yası parçalara ayırarak kesme)

parî kirîn bîgê 1. bolmek, buluştirmek, paylaşmak, üleşmek, üleşirmek 2. dilmek (bir bölünü küçük ve yası parçalara ayırarak kesmek)

parî (I) m dua -- **kirîn** dua etmek

parî (II) m bölüşme

parî bîgê bîaşmek

parînek meclîs bölümü (polîne işleminde elde edilen sayı)

parîte m parite

parîxwer *asîf* asalak, yiyici (başkaların sırtından geçiren)

parîxwerî m asıtlıklık, yiyicilik

parîz m 1. hasbahçe 2. park, gezinti yeri

parîzar m kesirî sayı

park m 1. park (geçer hava almak için dozelenmiş ağaçlık ve çiçekli büyük bahçe) 2. park (otopark) 3. para stratik zorunlulukları dışında ötena başını 4. park (cephaneye, malkına veya otomobilin bulunduğu yer) -- **kirîn** park etmek (veya yapışık)

parke m parke

parke m 1. parke (duyemelelerde kullanılan küçük, biçimli tahta) 2. parke (düzgün bir biçimde yontulmuş, köşeli taştan yapılmış kaldırım) * **kevîrê** parkeyê parke taşları

parkefirîng *asîf* parkeci (satan kimse)

parkefirîngî m parkecilik

parkevan *asîf* 1. parkeci (yapan kimse) 2. parkeci (parke ustası)

parkevanî m parkecilik

parkîrîn m 1. pay etme, bölüşme, boluşturma 2. dağıtım, dağıtım (belli bir orana göre bölüşürme) -- **bî** bîraff kurdêş payî -- **ele** **texmîn** Allah takîmî

par kirîn bîgê 1. pay etmek, bölüşmek, bölüşürmek 2. dağıtmak (belli bir orana göre bölüşürmek)

parkîrî m bîpaylaşık, bölüşük

parkîrî *asîf* senec -- **heçûker** ez kuçilime seneci -- **qawanîyê** ez nîleleme seneci

parkûr m parkur

parlâment m parlamento, meclîs

parlament *asîf* parlamento

parlamentêr *asîf* 1. parlâmenter, milletvekili 2. *asîf* parlâmenter (parlâmentoya dayanan, parlâmentoya ilgili) -- **ê** **serbîdaxwe** **heçûmîx** milletvekili

parlamentêrî m parlâmenterîlik, milletvekiliği

parlamentarîzîm m parlamenterizm

parlamentê m parlamento, meclîs

parleşker m kolordu

parmehî m aylık takat

parmend *asîf* 1. ortak 2. paydaş, ortak 3. *asîf* ortak (biden çok kimse, veya nesneyi algılayanlar, onlara uşğı olan, onları kâulânîsîyle oluşan, müsterek) * **kuçên** **parmend** **êh** **helbestvanan** **hene** çarîlerim ortak yönleri vardır

parmendûş m 1. ortak olma 2. paydaş olma 3. istidale etme

parmend bün bîgê 1. ortak olmak 2. paydaş olmak 3. istidale etmek

parmendî m 1. ortaklık 2. paydaşlık -- **kirîn** ortaklık etmek -- **ê** **kîrîn** 1) ortak etmek, kalmak 2) ortak olmak

parmendîbün m ortaklaşma

parmendî bün bîgê ortaklaşmak

parmendîbüyîn m ortaklaşma

parmendîkîrîn m ortaklaştırma

parmendî kirîn bîgê ortaklaştırmak

parnêrâl m nîre -- **peşt**

parnê m yeyimye, günlük

parnêxayî m fîr

parê m ağaçtan kütük

parnêj *asîf* parêz

parnêk *asîf* bir üç muntar (pamûğa henzer ve bîrafl yazımında kullandı)

parnê m parêz

parnê *asîf* parnêre

parnêk *asîf* panorek

parnêge *asîf* panorek

parpat (I) *asîf* **berbû** senze etu (Pomulcece nîracea)

parpar (II) m buluk borçuk, parça borçuk

parparîk *asîf* keleşek

parparî m bîluk borçuk olan

pat parkîrîn m buluk borçuk etme

parpar kirîn bîgê bîluk borçuk etmek

pat parkîrî m buluk borçuk edilmiş olan

par pêv bîgê amman ortaklık (veya sırtak)

parê (I) *asîf* **asîf** pay, lepar (Feliş parê)

parê (II) m 1. dilenme 2. pûrsa -- **berhey** **kirîn**

parê toplandı -- **kirîn** 1) dilenmek 2) pûrsa toplandı -- **pê** dan **kirîn** dilendirmek -- **ê**

pûrs (ar. jî **pirîs**) dilenme -- **ê** **pûrs** **kirîn** dilenmek

parsek *asîf* 1. dilenci 2. *asîf* dilene: ıstıarla ve ıstıazca bir şey isteyen kimse) -- **e**, **bî** **qûr** **ê** **qertek** **e** ayrıntı yoktur içineye, aıla gider sırtına

parsel m 1. dilencilik (dilenen olma durumu) 2. dilencilik (dileneneye yardım davası) - **kirin** dilencilik etmek (yapmak) - **pê dan** kirin dilencilenmek, dilencil k yapımak

parşel m parşel

parşelkirin m parşelleme

parşel kirin *teğh* parşellemek

parşelkiri m parşelli, parşellenmiş olan

parşeng m 1. denge (bir nesnenin veya işinin devrimeden durma hali) 2. denge (ayısı güçlerin, yetkilerin birbirine sınırlanacak şekilde dağıtılması) - **bêbiryar** *te* kararsız denge - **bu biryardar** *te* kararlı denge

parşengdar m dengeli.

parşenghildan *şew* 1. halat (birbirine saplı bağlanmış iki gütle veya disklerden yapılmış araç) 2. halat (bu araç) kaldırmayı a maçıyan spor dalı

parşenghildî *şew* kaldıraç

parşenghildî m kaldırmak

parşengkerin m dengeleme

parşeng kirin *teğh* dengelemek

parşengkiri m dengelemiş

parşel *ber* parşel

parşim *şew* rezle

parşimi m *teğh* rezle olmak

parşimi m rezleli

parşing m çatı

parşî *ber* parşî

parşî (I) m inla

parşî (II) m çözünleme

parşî *teğh* çözünlemek

parşî *ber* parşî

parşî m yedek

parşker *şew* dilencil

parşkerî m dilencilik - **kirin** dilencilik etmek

parşkirin m dilencilik

parş kirin *teğh* dilencilik

parşkiri m dilencilmiş olan

parşpan m yama

parşû *şew* 1. kaburga, ege (ege kemikleri) - **luşiridû** *şew* kafes) 2. kaburga (göğüs kafesi) m oluşuran, arkadan emurgaya, ondan de göğüs kemikne çıkışın uzun, yassı ve eğri kemiklerden her biri) 3. kenar * **parşûyê** kışuyê kışanın kenara - **yê** *şew* güvenilir - **yên** (yekî) derketin kaburgaları çık-mak - **yên** (yekî) dî hev re derbas bûn kaburgaları birbirine geçmek - **yên** (yekî) **hartin** jimarîtin kaburgaları saymak, bir den bu kettin kalınak - **yên** kurt se best kaburgalar - **yên** (yekî) xuya kirin kaburgaları çık-mak

parşûgî m *şew* gurulu, mağrur

parşûgî m gururluk, mağrurluk - **kirin** gururluç yapımak

parşûhişk m maçî, sert kafalı

parşûhişkî m maçîlık

parşûstûr m 1. gururlu, mağrur 2. (març)

parşûstûrî m 1. gururluk, mağrurluk 2. maçîlık

parşûstûrî m parşûstûr

parî (I) m 1. parti, hüç * **tu ji kîjan partî yî?** hangi partidenim? 2. ekip (ayınlandı)

parî (II) m otuz üç, otuz üç (otuz üçten daha büyük herhangi şey) * **partek** **hêk** otuz üç yunurt

parî (III) m 1. yağın tokurcu (ot ve ekim yağ) m 2. küçük dolmuş (küçük dolduracak kabın) * **partek** **nên** bu küçük dolmuş küçük

parî (IV) m 1. ay, hisse 2. parça - **kirin** parşelemek

parşengetez *şew* parşengetez, dolmuş-suz yeme

parşer m parşer

parşilandin m başlanma (suda kaynatarak pişirme)

parşilandin *teğh* başlanmak (suda kaynatarak pişirmek)

parşîlî m başlanma (suda kaynatarak pişirme)

parşîlî *teğh* başlanmak (suda kaynatarak pişirmek)

parşîyon *şew* partiyon

parşîyan m partisele

parşîyetî m partîci ik

parşîyî m partîci

parşîyî m partîci

parşîyî m partîci

parşî (E) 1. parti (bu bütünü parçısı) * **parşîyek** **mal** bir parti mal 2. çok parti (örneğin: oluşutan eggilerden her bir) 3. parti (bazı uyunlarda bir kez) - **çêkirin** parti çevirmek (kışit ayınan çit)

parşî (II) m parti (ayısı parti) - **aya** **şirin** (uz jî danin) parti kurtmak - **girê dan** parti kurtmak - **damezrabûn** **partî** kurtmak - **ya** **dî-jatîyê** (uz jî **muaxalefetê**) muhalefet partî: - **ya** **serokê** **ya** **muaxalefetê** **şew** muhalefet partî: - **yên** **şew** **awîşk** **kardeş** partîler

parşîyî *şew* partîci, partîzan (parti maşîrî)

parşîyî *şew* partîzanca

parşîyî m partîzanlık partîciilik

parşîyî *şew* partîzanca

parşîyî m partîci

parşîyî *şew* partîci, partîciilik

parşîyî *şew* partîci, kışîleşme

parşîyî *şew* partîci, kışîleşme

parşîyî *şew* partîci, kışîleşme

parşîyî *şew* partîci, kışîleşme

parşîyî *şew* partîci, kışîleşme

parşîyî *şew* partîci, kışîleşme

parşîyî *şew* partîci, kışîleşme

parşîyî *şew* partîci, kışîleşme

parşîyî *şew* partîci, kışîleşme

parşîyî *şew* partîci, kışîleşme

parşîyî *şew* partîci, kışîleşme

parşîyî *şew* partîci, kışîleşme

parşîyî *şew* partîci, kışîleşme

parşîyî *şew* partîci, kışîleşme

parşîyî *şew* partîci, kışîleşme

partikar *m* şışko

partikirin *m* porseltleme

part kirin *lêg* partletmek

partîner *adêr* 1. partîner (şiyazo, sîmanî vb. serpat kullarında özellikle baş rol oynayan sanatçının rûf arkağası) 2. partîner (kâğıt ayınlannca çanak) 3. partîner (ibretlikte dans eden kimsel)

parîxan *m* serbest kaburga

parvebûn *m* paylaşılma, bölüşülme, bölüş parve bûn *lêg* pay asılmak, bölüşülme, bölüşmek

parvek *m* *adêr* bölme qaseti

parvekar *adêr* bölücü

parvekarî *m* bölücülük

parveker (I) *m* *adêr* bölücü

parveker (II) *ad* 1. paylaşıcı 2. bölücü, bölücü 3. bölücü (bir topluluğu, birliği parçalamayan, bölme amacında olan)

parvekerî *m* 1. paylaşımçılık 2. bölücülük

parvekarin *m* 1. paylaşma 2. bölüşme, bölme 3. mer bölme (bir mçeliği iki veya daha çok eşit parçaya ayırma)

parve kirin *lêg* 1. paylaşmak 2. bölüştmek, bölmek 3. mer bölmek (bir mçeliği iki veya daha çok eşit parçaya ayırmak)

parvekirin *adêr* 1. paylaşıcı 2. bölücü

parvekirin *m* 1. paylaşımçılık 2. bölücülük

parvebûn *ad* bölünme

parvebûnî *m* bölünmçlik

parxe *m* gümme (bir tur kül çidesi)

parxon *adêr* 1. kaburga, ege tege kemikle in oluşturdugu kales) 2. kaburga (gögüs kalesinin oluşturan, arkadan omurgaya, önden de göğüs kemigine oklenen uzun, vâsi ve eğri kemikler der her biri) 3. serbest kaburga

parxane *bir* parxon

parxançalend *ad* garırlı

parxel *m* 1. kızak (kızak, at gibi hayvanlarca çekilen bir tür kızak) 2. at arabası

parxêl *bir* parxel

parxome *bir* parxon

PARXUR *ad* başkasının hissesini yiyen kimse

parxurî *m* başkasının hissesini yeme

parya *ad* parya

parz *bir* aşde

parzo *lêg* aşî ~ kirin aşî almak -ya suriyati (ççek aşî)

parzaker *adêr* aşıcı

parzakerî *m* aşıcılık

parzakirin *m* aşılama

parzo kirin *lêg* aşılama

parzakirî *lêg* aşıl

parzon *m* arınma

parzandî *m* süzme

parzandî *lêg* süzmek

parzandirî *lêg* aşısız

parze *bir* parzo

parzezin *adêr* ann kara -ya Aşyayê Aşyayê Kitasî

Parzandî Amerîkayê *ad* Amerika Kitasî, Yeni Danya

parzeng *m* ek, şave

parzîn *bir* parzeng

parzînatî *m* 1. süzme, damıtma 2. arıtma

parzînatî *lêg* 1. süzmek, damıtmak 2. arıtmak

parzînatî *ad* 1. süzme, damıtma, makallar 2. arıtma, rafine

parzeng 1. süzek (süzme içinde kullanılan bez torba (ayran, süt, peynir vb)) 2. süzek, süzgeç 3. damıtıcı, arıtıcı 4. filtre

parzî *ad* damıtık

parzî *m* 1. süzülme, süzülüş, damıtılma 2. arıtılma

parzî *lêg* 1. süzülme, damıtılmak 2. arıtmak

parzî *adêr* 1. süzücü 2. *adêr* damıtıcı (damıtılma işlemi yapan)

parzî *bir* parzeng

parzî *m* (halkar)

parzîng *m* arıtma evi, rafineri,

parzîn kirin *lêg* 1. makattan çekmek 2. imbiktlemek

parzîn kirin *lêg* arıtmak

parzîn kirin *lêg* süzmek

parzîn kirin *süzme*

parzîn (I) *m* yünden yapılmı süzme torba

parzîn (II) *m* 1. süzek (süzme içinde kullanılan bez torba (ayran, süt, peynir vb)) 2. süzek, süzgeç, 3. damıtıcı, arıtıcı 4. filtre

parzî *ad* süzekli, süzgeçli

parzî *ad* 1. damıtıcı, arıtıcı 2. filtre

parzîng *m* rafineri

parzînkirin *m* 1. süzme 2. damıtma 3. arıtma

parzîn kirin *lêg* 1. süzmek 2. damıtmak 3. arıtmak

parzînkirî *ad* 1. süzme, süzümüş olan 2. *kîn* damıtık 3. arıtık, arıtmış olan

pas (I) *bir* pasî pas

pas (II) *m* hekleme, güzetleme

pas (III) *ad* 1. açık (kapalı karıştı) * ser wî pas e usî açık 2. açık (örtüsüç, çıplak) ~ kirin (bir şeyin kapğını veya örtüsünü kaldırma)

pas (IV) *adêr* 1. pas 2. pasî - dan *te* pas vermek - dan hev paylaşmak - girtin (an ji stendin) pas almak

pasaj *m* 1. pasaj 2. pasaj (yazı pasajı)

pasaparola *lêg* pasaparola

pasaport *m* pasaport

pasar (I) *m* 1. dağ saçağı 2. çıkıntı (düz bir yüzeydeki buluntu ve buzaya aşan kısım)

pasar (II) *m* vaban

pasavan *bir* pasvan

pasvan *bir* pasvan

pasvîn *m* 1. üstü açılma 2. açıklık

pas bûn *lêg* üstü açılmak

pas dan hev *lêg* paylaşmak

pasdar *adət* 1. mühafiz 2. beqer
 pasdarı *m* 1. mühafizlik 2. beqerlik
 pasəvan *öz pasvan*
 pasəh *w* güzəltəmə yeri
 pasiban *öz pasvan*
 pasif *ad* 1. pasif, edilgin 2. *öz pasif*, edilgin
 pasifbün *w* 1. pasifləşmə, edilginləşmə 2. *öz pasifləşmə*, edilginləşmə
 pasif bün *fiğh* 1. pasifləşmək, edilginləşmək 2. *öz pasifləşmək*, edilginləşmək
 pasifüdyün *m* 1. pasifləşiş, edilginləşmə 2. *öz pasifləşiş*, edilginləşmə
 pasifi *w* 1. pasiflik, edilginlik 2. *öz pasiflik*, edilginlik
 pasifikün *w* 1. pasifləşirmə, edilginləşirmə 2. *öz pasifləşirmə*, edilginləşirmə
 pasif kün *fiğh* 1. pasifləşirmək, edilginləşirmək 2. *öz pasifləşirmək*, edilginləşirmək
 pasifi *m* 1. pasiflik, edilginlik 2. *öz pasiflik*, edilginlik
 pasirün *m* açmaq (bir şeyin kapağını veya örtüsünü kaldırmaq)
 pas kün *fiğh* açmaq (bir şeyin kapağını veya örtüsünü kaldırmaq) * *serə xwe pas biqe beqer m*
 paskur *w* yaka, elbise yakaası
 pasə *w* pasə
 pasdar *ad* pasclu
 paspus *m* 1. paspus 2. paspus (yer silməkte kullanılan termizlik aiaəsi) – *kürin paspus* yapmaq
 paspasker *adət paspasçı*
 paspaskeri *m* paspasçılıq
 paspaskirin *w* paspaslaşma
 paspas kün *fiğh* paspaslaşmaq
 pasqal *öz pasqal*
 pasqalyar *öz pasqalyar*
 pasta (I) *ad* pastə
 pasta (II) *m* pasta (g ystərdə diğışli kvirin)
 pastə *m* pasta –*yə ziwa* kuru pasta
 pastefirəş *adət* pastacı (sakar künce)
 pastefirəş *m* pastacılıq
 pasteker *adət* pastacı (mial edən)
 pastekeri *w* pastacılıq
 pastel *m* 1. pastel 2. *ad* pastə (pastel kətimlə yapılan resim)
 pastexane *w* pastahane
 pastirəmə *m* pastirəmə
 pastirməker *ad* *w* pastirməçi
 pastirməkeri *m* pastirməçilik
 pasti *öz* becaşük
 pastik *w* pastil
 pastural *adət* çobanlığa, pastoral
 pastirizasiyün *m* pastirizasiyon
 pastirize *ad* pastirize ~ *kürin pastirize* etmək
 pastik *w* yaka (giysi yakaası)
 pasvan *adət* 1. koruyucu, kaleu, mühafiz 2. beqer –*ê kersaxə (m j) pərasə*) kiya mühafiz –*ê şəvə* gəce beqer –*ê xerə* hər beqer
 pasvani *m* 1. koruyuculuk, kalevlik, mühafiz-

lik 2. beqəçilik – *kürin* 1) mühafizlik yapmaq 2) beqəçilik etmək

paş *ad* 1. arka, geri, art (ön karşı); * *paş xani* evin arkaı * *rawestek piçek li paş* mala nte *ye durak* evimizin binau gerisində 2. *gə* –*ri* (gərmiş, mazi) * *ədi li paş* üstləki *kw ez hərəya wi hikim nin e* artık geride özleyəcəğün *nuc bir şey yox* 3. *erte* * *paş* ser savaşı *ertes* 4. *af* arka (arkada olan, arkada bulaca) * *beşəyē li paş xani* evin arka bulaca 5. *der* kəç, papa (gəmi, kayak və çingirək) 6. *kiç* (arı taralı) 7. *mer* kəç, papa – *stüyē xwe kura* dindar süpü bəynunu gütmək, *cihbos* dönmək

paşa *m* paşa – *yē kerem* iyiliklə *rah*, Allah
 paşandün *w* itiraz etmə
 paşandün *fiğh* itiraz etmək
 paşat *m* paşalık –*yə zavē* gelinin daimat evinə gəlməsiylə başlayan və daimat gerdəgə girməsinə kəlar dövən edən *sərə*

paşavēj *ad* geri tərmiş
 paşavēji *m* geri tərmiş
 paşayim *öz* sonadət
 paşazadə *ad* paşazadə
 paşazadəli *m* paşazadəlik

paşbəy *adət* 1. babasının ölümündən sonra doğan *çocuk* 2. babası *olmuş* *çocuk*, yetim
 paşber (I) *fiğh* arççı
 paşber *ad* *il* *ber*indən sonra doğan *çocuk* (çocuk *yard* *erkek* *çocuk* *erini*)
 paşberəy *m* *cephe* *gerisi*
 paşbəy *adət* dedikoducu
 paşbəy *m* dedikoduculuk – *kürin* dedikoduculuk etmək (vəva *yapmaq*)

paşbir *fiğh* arççı
 paşbiri *fiğh* 1. arççılıq 2. *çavırma*
 paşcephe *m* *cephe* *gerisi*
 paşəv *ad* göz *çudu*
 paşçavkirin *gözəri* etmək
 paşçav *kürin* *fiğh* göz *ad*, etmək
 paşdaçək *adət* *ad* *ad*
 paşdan *adət* *m* *ek*

paşdanıya *çavaniyē* *adət* *niteleme* *sonkı*
 paşdanıya *pəwend* *adət* *bağınat* *sonkı*
 paşdanıya *alav* *adət* *adət* *sonkı*
 paşdanıya *hiçükker* *adət* *kuşilma* *sonkı*
 paşdanı *adət* *sonkı* –*yə çavahi* *niteleme* *sonkı* *nəsi* –*yən* *biçükker* *öz* *küçaltme* *sonkıleri*

paşdank *adət* *sonkı*
 paşdar *fiğh* arççı
 paşdar *fiğh* *m* arççılıq
 paşdar *w* *biçim*, *nihayət*
 paşdeyətün *m* *erzələmə*, *talik*
 paş de *adətün* *öz* *erzələmək*, *talik* *etmək*
 paşdeyət *ad* *erzələmə*, *iləfiyə* *adətün*
 paşdeyün *m* *çöküş* *çilələmə* *durup* *geriyə* *giməl*

paş de çün *adət* *çöküş* *çilələmə* *durup* *geriyə* *giməl*

paş de dayin *lêw* geri tetmek * çekê bi paş de ra mîlah geri tepti
 paş de hatîn *lêw* geri rûperek
 paşdehêl *rd* gerileci
 paştek *rdn* sonok, art ek
 paşdemûn *m* geri kalma
 paş de ûtan *lêw* geri kalmak
 paşdemayî *rd* geri kalmış
 paşdemayîn *m* 1. geri kalma 2. gerik
 paşdemuyîlî *m* geri kalmışlık
 paşderk *m* arkalık, kaptı sığısu
 paşderki *rdn* art çıkış
 paşdexistin *m* erteleme
 paş de xistû *lêw* ertelemek
 paşlexîn *rd* erteleyici
 paşdic *rd* dedikoducu
 paşdoşkirin *m* artık yapma (çaydan tuzev yapma)
 paşdoş kirin *lêg* artık yapmak (çaydan tuzev yapmak)
 paşebere *rd* son doğan çocuk
 paşeherêm *m* art hâlçe
 paşek *rdn* sonok
 paşeng *lêw* artçı
 paşengî *lêw* artçılık
 paşeni *m* tephe gerisi
 paşepaş *ê* gerisin geri, gerisin geriye – yân gerisin geri giştak, gerisin geriye giştak
 paşerû *m* gelecek, atî (cazâ gelmemiş yaşa etmek zaman, istikbal) * ew der harê paşerû ja ne de bîryar dide geleceğımız hakkında, o kam veriyor → (tişteki) hûn artı kasılmak
 paşerûjan *rdn* gelecek bilimi
 paşerûjanî *m* gelecek bilimi
 paşerok *m* gelecek, atî
 paş-estmandev *rdn* art damak
 paş-estmandevî *rdn* art damaksîl
 paşewa *rdn* hatîr
 paşewur *k* esk. yerleşim yeri
 paşezînk *m* terkî, at terkî
 paşê *ê* 1. sonu, sonodan, ardında, arkasından, azabinde 2. sonra (ynkî, aksi halde) – dê bizanîlî ku nîsk bîkevîr e danyanî ku, bucaq okuduğumî çîrî
 paşgîr (I) *rdn* sonok → çawanîyê nîteleme sonokî – yân biçûker e kûçûltîne sonokî
 paşgîr (II) *rdn* kumî, koryan, kollyan
 paşgîrî *m* hamîlî
 paşgîn *rdn* sonok sonok
 paş gep *rdn* art avat
 paşge *rd* dedikoducu
 paşgötîn *m* 1. sonsuz 2. aleyhte konuşma, dedikodu
 paşgötînî *m* destî/kodu, aleyhte konuşma – kîrîn dedikodî etmek (veya yapmak) aleyhte konuşmak → ya (yekî) kîrîn aleyhte konuşmak, arkaîan söylemek
 paşgoyî *m* dedikoduculuk – kîrîn dedikoduculuk etmek (veya yapmak)

paşgûh *rd* kulak ardi
 paşgûhkirin *m* kulak ardi etmek
 paşgûh kirin *lêg* kulak ardi etmek
 paşgurd *m* gerzi iplerini askıya alan değnek
 paşhatî *rd* 1. ardi, halef 2. artçı (geçmiş bir sanat veya edebiyat çığırını sürdüren sanatçı, hareket)
 paşhatîbûn *m* ardiilik
 paşhatîlî *m* ardiilik
 paşik *m* kufiye
 paşikê *ê* sonodan
 paşil *m* 1. koyun (göğüsle giysi arası) * dî paşila xwe de vedîşere koyunda saklîyê 2. koyun yatmakta olan, kollu arası, kucakî * pava ku pîra nîn li mala me dîndîne, ez dî paşila wê de radîşevim nînem bîzde bulundûğî zannîlar enan koyunda yatîyoran → (yekî) de zakkîn (tazan an jî kettin xewê) koyunîa uyamak dî → a hev de koyun koyuna * dî paşila hev de razane koyun koyuna yatîşîn dî → a xwe de kîrîn xewê koyunda yatîmak
 paşil (II) *m* hamîle, gebe
 paşilbûn *m* hamîle olma
 paşil bûn *lêg* hamîle olmak
 paşimî *rdn* rakip
 paşimîlî *m* rakiplik
 paşinê *ê* sonodan
 paşing *m* 1. son, dur 2. lêw artçı
 paşingî *lêw* artçılık
 paşiya paşin *ê* sonunda
 paşî *m* 1. art, peş, arka 2. son * paşiya karî yîn sonu 3. geçmiş * paşiya wan xerabî bû geçîşîlerî koldîydu 4. geri haywan için boşaltım organının dışı 5. rd son (en arkaîan bulunan) * vagona paşî son vagon – bi gû bûn son n bok olmak (keta olmak) – pê anîn (at jî newîlî) sonu m gelîmek (veya getîrmemek) – yu (tişteki) anîn (harîşî) sonunu getîrmîz → wa arûkê (an jî estandê dev) anî damak etegî → ya (yekî) bi xêr be (birinin) sonu hayîrî olsun → ya (tişteki) neqedîm ardu m kesmek → ya paşin sonunda, mîlavet → ya tirê hê nû kezîkurê okîmîdan sonra merhaba (veya sabahlar hayrakun) → yu tirê hê li min kezîkurê m çaldûktan sonra anîm kopsîm kapîmak → yê pê anîn arkasîm getîmek
 paşîbir *m* arkaîan çavîrîne – ê jê stendî (birî) arkaîan çavîrîmek
 paşî lê anîn *lêw* 1. sonlanmak 2. ardi, almak (veya getirmek) 3. kûşîmî (veya kûşîmîde) kîzmîk
 paşî lê hatîn *lêw* ardi kesîmek
 paşî (I) *m* cumartesi
 paşî (II) *m* tiraz
 paşî (III) *rd* 1. son (ilk karşı) 2. son (en arkaîan bulunan) * vagona paşî son vagon 3. son (arkî ondan öte, veya boşluğu dînyanî)

paşâne *m* taze topuk (ayak)
paşâne *n* sonra
paşani (II) *m* sonra
paşani (II) *m* cumartesi
paşay *m* 1. sahur 2. *m* sahur (bu yemeğin yendiği vakit) → *m* taze xwarth sahur yemeğini yemek
paşivan *lgh* arca
paşivanî *lgh* arca
paşketti *m* 1. genleme 2. bşy gelecek (bir egerim, bir dekanon evim) geçmesi veya bir yapının hasileşmesi
paşkettindur *m* genlele, genlemel
paşkettudarkî *n* genlemelice
paşketti *m* genleyiş
paşkefi *m* genlemiş olan
paşkıvan *n* eyerin arka karpuzu
paşki (I) *m* arca
paşki (II) *n* geri sin geri (veya gerisin geriyê) → çün gerisin geri gelmek → hatîr gerisin geri gelmek
paşkiçün *m* gerisin geri gelme
paşki çün *lgh* geri sin geri gelmek
paşku *m* 1. ek tave (bir gazete veya derginin güdüklük yayınından ayrı ve ücretsiz olarak verdiği paşay) 2. paşkeyê rojnâmeşê gazeten n eki 2. *m* her kuyrakça 2. divê ku buhurmen ne paşkeyê tu siyasetekê he saratî çî hu bir siyasetin kuyrakça, usu olmanîali
paşku *m* çünce
paşku *g* çünce * ez vî karî nokim paşku heqê wî hindlik e bu işi yapmuk, çünce üzretî az
paşkur *m* yaka (gıyâ yekası)
paşlandik *m* son çegan çöçük
paşling *m* çelme → avêtin çelme almaz (veya taşınak) → avêtin ber (yekî) (burmî çelme al m'ê, bağdala:nak
paşma *n* bakoye, ama kalan
paşmaq *m* paşmak
paşmak *m* kalat, auraz
paşmakgir *m* kalatçı, mirasçı
paşmaqirî *m* kalatçılık, mirasçılık
paşmakîti *m* soya çekim
paşman *m* miras
paşmaşê *m* topa gule çin) b r maş
paşmayî *m* 1. geri kolme (gelmemiş) * ru-mâheke paşmayî geri dîşünce
paşmayîbilu *m* kolmece, kolmeleşme
paşmayî bîn *lgh* kolmenîk, kolmeleşmek
paşmayîhiştin *m* geri bnahtin
paşmayî hiştin *lgh* geri bnahtinuk
paşmendê *m* 1. geri kalmaq, gerde bulmaq 2. geri kalmas
paşmendelî *m* geri kalanslık
paşmendî *m* geçiş (bu gure gere geride kalma, elan zaman, muz)
paşnê *m* 1. bakmî, banyeyî, korçayî, keruyuzî künse 2. *lgh* arca

paşnêrî *m* 1. bakmîlik, banyeyîlik 2. *lgh* arca
paşnir *m* bey yardımcısı
paşnî *n* sonra, sonradan
paşnav *m* soyadı
paşmayî *m* gelecek (daha gelmemiş) yaşanacak zaman; istikbal, ol) * Ji bo paşmaya me evîştêkî baş e geleceğîz için bu îyi bir şey
paşnê *n* arından, arkasından, akabinde
paşnig *m* paşing
paşnol *n* bolmî sonat acta
paşopê *n* gerisin geri, gerisin geriyê
paşpanik *m* an çarçak
paşpanika *m* dev *m* 1. arca
paşpanî *m* 1. arca, tepak (lavaykîlenn ve bazı kuşların ayakları altında bulunan boy-nuz yapısındaki sivri uzantı)
paşpanik *m* 1. arca, tepak (lavaykîlenn ve bazı kuşların ayakları altında bulunan boy-nuz yapısındaki sivri uzantı) 2. tasma (qalın ve terliğin ayığı tatar, meşm bûlûmî)
paşpaşmî *n* sonunca
paşpaşk *m* geri dönüş
paşpaşkî *n* gerisin ger (veya gerisin geriyê) → çün gerisin geri gelmek → hatîr gerisin geri gelmek
paşpaşka *n* geri sin geri gerisin geriyê
paşpen *m* piyap
paşpenî *m* 1. gıyabî 2. (birinin) arkasından * paşpenî wê peşnê wê dan arkasından aru şvud 3. *n* gızlî gızlî, el olundî, arkadan arkaya → (yekî) gıyabîndan * paşpenî wê gıtimên buş ji bo wê gerîr gıyabîndan siz n için güzel sızle söylereî → jê xeber dan arkadan söylemek → Ji (yekî) qere kirin arkadan söylemek
paşperde *m* 1. perde arkası, gızlî, örtülî 2. perde arkası olan, gizlenen (zellikle ortayın ve etkilere görünmek istenmeyen kardişlar için) 3. *m* gerdek
perdekuçî *m* kızlık zarı
paşperdeyî *m* gızlî, örtülî
paşpê *n* 1. ardan arda, arka arka, perisir geri (veya gerisin geriyê), taksurî 2. *m* ters, tersîne * her îşê fe paşpê ye her îşî tersîne → çün gerisin geri gıtimêk → hatîr perisin geri gelmek
paşpêld *n* 1. gerisin geris nec 2. geri geri (çakîlme) 3. tersine 4. ters yüz → çün geri geritinek
paşpêşî *m* zelime eyuno
paşpêşî *m* tersî
paşpidî *m* arca
paşpirîk *m* arca
paş pişê *m* kütin *lgh* koynuna gonnek
paşpîft *m* el ay nuz alerde olmak üzere orakîl biçim bnahtî
paşpîft *m* çün somek
paşpîft *m* hâlî
paşro *m* 1. gelecek (daha gelmemiş) yaşanacak zaman; istikbal, ol) 2. yedik, tasarıf

pasrujımeñdi *m* 1. tasarruf (otırılıq tükeme) 2. ekonomiyä (iktisadiyät) qaratılğan xalıq qanunlarıdan sakınma) - kirin tozunıa davıranmaq, ekonomiyäni itıvıranmaq

paşrı *m* eñi yüz

paşrıqılıq *m* erse

paşrıştı *feñm* doğa ölesti, metafizik

paşrıştı *feñm* doğa ölesti, metafizik

paştı *m* enne * jı heriyä xwe kemnikke hiçkü deranı, pë rüyë xwe ö paştıyë xwe malası sebıdey küçük bir menal çıkanı, yızru ve ensesim sıdı

paşteng *bir* paldın

paştı *p* *keñ*an geri (veya gerisin geriye) - *keñ* gerisin geri girmek - hatın gerisin geri gelmek

paşveatetin *m* geri alma => *topë işk* seğıdim

paşveber *m* gerilerle

paşveçün *m* 1. gerileme 2. geri tepme

paşveçündar *m* girmek, çarlıyıcı

paşveçüñ *feñm* gerileme, geri çekilme - *caz*

paşveçün *m* geri kalma

paşveçün *m* gerilik

paşveçün *m* 1. geri, gerisi 2. geri kalma 3. *ıs* kalını

paşveçün *m* geri kulu

paşveçün *m* geri kalmışlık

paşverü *feñm* gerici, qırıncı

paşverü *m* gerilik, itiza

paşverüwaz *feñm* gerici, itizeci

paşverüwaz *m* gerilik

paşverü *m* itizaci

paşverü *m* gerileme

paşverüwaz *feñm* gerici, itizeci

paşverüwaz *m* gerilik, itiza

paşwest *m* gerkimeli

paşwest *m* gerkimeli

paşxane *m* arkapın, begrund

paşxistin *m* eteleme

paşxistinbar *m* etelemebir

paşxistinwaz *m* eteleme yarlıcı

paşxistin *m* etelemebir

paşxawar *m* ağır vemeklerden souu venet

teyle

paşın *m* 1. qere atılan heybe 2. cıyırı ark..

karpuzu

paşın *m* ağır atılan heybe

pat (I) *m* bez, çaput

pat (II) *m* pağı (çocuk dilinde)

pat (III) *m* bir tar şıçec

pat (I) *m* el ile selam verme

pat (II) *m* tancırı dışıp yama çekmek

pat (III) *m* patı - bütün patı olmak - derke-

tin patı gelmek

patal *m* cıçak

patalı *m* cıçak

patat *m* 1. patates (Solatanın tuberosum) 2. potates (bu bitkimen çaput olmağa alışğan yene-

bilen yapralları)

patı (I) *m* 1. menastıra 2. bez, çaput (gelişi güzel kumaş parçası)

patı (II) *m* patı (III)

patı (III) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (IV) *m* selam - *avetim* selam çakanak - *dan* selam çakanak

patı (V) *m* yama

patı (VI) *m* patı alma, tit olma

patı (VII) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (VIII) *m* selam verme (veya çakanak)

patı (IX) *m* selam verme (veya çakanak)

patı (X) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XI) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XII) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XIII) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XIV) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XV) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XVI) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XVII) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XVIII) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XIX) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XX) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XXI) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XXII) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XXIII) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XXIV) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XXV) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XXVI) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XXVII) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XXVIII) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XXIX) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XXX) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XXXI) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XXXII) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XXXIII) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XXXIV) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XXXV) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XXXVI) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XXXVII) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XXXVIII) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XXXIX) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patı (XL) *m* tancırı dışıp yama çekmek

patoloji *m.* patoloji
 patolojik *sd.* patolojik
 patuz *m.* batış
 patuzvan *m.* batızcü
 patuz *m.* gevşek (sıkı veya gergin olmayan)
 patuhüm *m.* gevşeme
 patuh bün *leş.* gevşemek (sertlik ve gerginliğin bzulmek)
 patuhüyün *m.* gevşeyiş
 patuz *sd.* gevşek (consüz, bareketsiz)
 patuzî *m.* gevşeklik, uyşukluk
 patuzkîrîn *m.* gevşetme
 patuz klîm *leş.* gevşetmek
 patuz barû *bir rû m.*
 patuz *sd.* 1. kokuşuk 2. kokuşuk ve ezik meyve
 patuzwer *zâhir* 1. is bulukçı (konsüz anlam-
 dar) 2. yuyîcî (efendisinin angî anklarla bes-
 lenen)
 patuzwerî *m.* 1. is bulukçılık 2. yuyîcîlik (efen-
 didinin angî anklarla beslenme)
 patuzak *m.* maatir (bâbâsî)
 patuzak *m.* nazîr (çocukların patuzakları ba-
 cullu madde)
 patuzakêrî *hem ayî* *sd.* maytap
 patuzak *m.* dalak
 patuz *m.* patuk
 patuzî *m.* patukluk
 patuzîkâl *sd.* patuzkâl, aza erkîl
 patuzkîrî *m.* 1. patukluk 2. patukluk (patuzîrîn
 makâm)
 patuzkânê *m.* patukluze
 patuzmê *m.* aşî, aşılama (baki aşılama)
 patuzmeker *zâhir* (btk) aşılama
 patuzmekîrîn *m.* aşılama
 patuzmê klîm *leş.* aşılama
 patuzmekîrî *sd.* aşî, (btkî)
 patuz (I) *m.* patuz (termedîkî)
 patuz (II) *zâhir* 1. patuz (bir ticaret veya so-
 dâvî kuruluşun salubî, başî, işverenî) 2. meç
 patuz (bir kuruluş, bir iş yerinde makâm
 bazarında yetkîlî kîmse) 3. meç patuz (so-
 zû geçen paralı kîmse)
 patuzî *m.* işçîr (patuzî)
 patuzî *m.* 1. patuzluk 2. meç patuzluk (yet-
 Edîlîk)
 patuzîkî *sd.* patuzîca
 patuz *m.* pound (yaz peşiden oluşın İngiliz
 para birimî)
 patuz *zâhir* bekleyîcî, bekleyîcî
 patuz *m.* 1. patuz (bu kuruluşa, bir kuruluşa
 bir bahce içindeki yapî birimî her hîç) 2. patuz-
 yon (geçerî azîk, içkîlî eğlence yeri)
 patuzvan *zâhir* patuzvan
 patuzvanî *m.* patuzvanlık
 pawan (I) *zâhir* 1. karuyuculuk, malulîk 2. bekçî
 pawan (II) *hem* sawan *m.* pawan
 pawan (III) 1. tekel, ihtisâr, monopoli 2. meç
 tekel (bir şeyi tek başına satıp çıkma)
 pawandîlîn *m.* tekelleşme

pawan bün *leş.* tekelleşmek
 pawandîlîn *m.* tekelleşme
 pawandar *zâhir* 1. tekelci 2. tekelci (tekel gö-
 revlisi)
 pawandarî *m.* tekelcilik
 pawandîr *m.* koruma, kollama
 pawandîr *leş.* korumak, kollamak * em ku wî
 dipawandîr em qetê dizandîr em zollawandîr
 em wîz gayet ayî biliyozuz
 pawandî *sd.* koruyucu, kollanmış olan
 pawandî *m.* 1. koruyuculuk, muhafîzlik 2. bek-
 çîlik
 pawandîr *zâhir* 1. tekelci, ihtisârcî 2. tekelci
 (tekel görevlisi)
 pawankarî *m.* tekelcilik, ihtisârcîlik
 pawankîrîn *m.* tekelleşme
 pawan klîm *leş.* tekelleşmek
 pawankîrî *m.* tekelleştirilme alan
 pawandî *hem* pawandî
 pawok *hem* pawok
 paw (I) *hem* paw *m.* paw
 paw (II) *m.* aldırış, aldırışma – daw (yekî) (bir-
 ni) takîmek – jî kesî hînedan (bir kîmseyî,
 bu durumun) şakası yok, latîr genûl em-
 naz * ew camêr paw jî kesî hîlîqade bu he-
 rîlîn şakası yok – pê nekîrîn aldırış etme-
 mek
 pawî *hem* pawaw
 pawaw aldırış, aldırış eme – hî (kesî nekîrîn
 (bir kîmseyî, bu durumun) şakası yok, latîr
 genûl emnaz * ew camêr pawaw jî kesî
 hîlîqade bu herîdîn şakası yok – gîrtîn aldırış
 etmek – pê dan klîm (aktîrmek – pê kîrîn
 umursamak, nazîrî itibara almak – pê nekîrîn
 aldırış etmemek)
 pawawîrîn *m.* aldırış (şîrînî verme, değer
 verme, dikkate alma)
 pawaw klîm *leş.* aldırışmak (önerî vermek, de-
 ğer vermek, dikkate almak)
 pawaw pê klîm *leş.* aldırışmak, aldırış etmek,
 eslenmek (önerî vermek, değer vermek, dik-
 kate almak) * tu çîma pawaw pê dîkîrî
 niyemî aldînyursta?
 pawawneker *sd.* vurdum duymaz
 pawawnekerî *m.* vurdum duymazlık
 pawaw (teklîm) *m.* (birim) takîmîna, umursama
 pawaw pê klîm *leş.* (birim) takîmîmak, umur-
 şamak
 pawawneker *sd.* umursamaz, çekimnaz
 pawawpênekîrîn *m.* 1. (birim) takîmîna (anem-
 lî saymama, değer vermemek) 2. saymazlık,
 saymamazlık
 pawaw pê nekîrîn *leş.* (birim) takîmîmak, u-
 mursanmak (değer ve eme vermemek),
 kîle almamak * ew pawaw bî tu kesî hîlîqade
 bu herî kîmseyî takîmîz
 pawel *hem* paşîl
 pawel *m.* kızak (rûkûz tarafından çekilen kızak)
 pawîl *m.* 1. koyun (çoğuşle gîyîsî arası) 2. ko-

yun (yabırtağa iken, kolları aassa, kışağı) *
gava ku pıtra mıñ B mala me dımıne. ez di
paxıla wê de radıkevım nınen bıede bulı-
duğu zamanlar onun köyünde yatıyorım di
~a (yukü) de raketin (tazan an p ketin
xewê) köyünde uymuk di ~a hev de ka-
yur koyun di ~a xwe de kirin xewê köy-
nında yatırma

paxır kêm 1. bazar (kasalması Cu) 2. m bakır
(bakırdan yapılmış kap) - **û paxır** bakır

paxırker mız hakırcı

paxırkerl m bakırçılık

paxır sulfa *kıw-mê* göz taşı

paxırın m 1. öldürme, öldürüş etme 2. tenezül
etme

pax kirtin *êğê* 1. öldürmek, öldürüş etmek (ö-
nem vermek, değer vermek, dikkate almak)
2. tenezül etmek

paspêkirtin m 1. (birini) takınma, öldürme, u-
mutsama (onem vermek, değeri verme, dikkate
almak) 2. dikkate alma (göz önünde bulun-
durma, hesaba katma)

pax pê kirtin *êwê* 1. (birini) takınmak, öldür-
mek, umutsamak (onem vermek, değer ver-
mek, dikkate almak) 2. dikkate almak (göz
önünde bulandırmak, hesaba katmak)

pax pê nekirtin *êwê* 1. (birini) takınmak, öldür-
üş etmemek, dikkate alınmamak 2. vurdun
duymadıktan gelmek

paxs m yağuz

pay m 1. pay, hisse, uluş (birden fazla kişi ara-
sından bölüşülmüş bir bölümden, bu kişilerin
her birine düşen bölüm) 2. pay (eşit bölüm) *
wê hıkın pêne payan bawê weş pay yapın 3.
war pay ~ bün uluşmek - hıştin pay burak-
mak - ji xwe re derxistin kendine pay çıkart-
mak ~a karê kû paye ~ kirtin pay etmek ~a
qazancê kar payi ~a xwe jê derxistin payını
çıkarmak ~a xwe jê hılafın hisse çıkarmak,
pay çıkarmak ~a xwe stendin (an ji girtin)
payını almak ~a zêde 1) çoğu 2) aslan payı

payan m payım, sen

payandlin m bakılcı

payandlin *êğê* bekletmek

paydar *êwê* hissedar, hisseli, paydaş

paydarl m hissedarlık, paydaşlık

paydayî m payı verilmiş kişi

paydos m 1. paydos (herhangi bir
iş) bırakılmas için söylenir) - kirtin paydos
etmek

paye m 1. paye, rütbe 2. merite - dan paye
vermek - dan xwe kurtise paye biştek
~ya berzîtin üstün paye ~ya raserin üstün
derece

payeberz m 1. yüksek payeli 2. seçkin, gözide

payeberzî m 1. yüksek payeliklik 2. seçkinlik,
güzelilik

payebilind m yüksek payeli, üst düzey

payebûn m paye verme

paye dan *êğê* paye vermek

payedar m payeli, pay sahibi

payedarî m payeliklik

payefiraz m üçgenap

payefirazi m üçgenaplık

payejêr m zelif

payejêri m zeliflik

payekirtin m payeleme

paye kirtin *êğê* payelemek

payemde m payında

payemdekirtin m payandılama

payende kirtin *êğê* payandılamak

payenzin m büyük payeli, alt düzey

payepok m muhterem

payî (I) m bekletmiş olan

payî (II) m uyandı (yatakta uyumış olan)

payibûn m uyandı, uyandı olma

payi bûn *êğê* uyandı, uyandı olma

payîdar m payidar, kalımlı, kalıcı - bûn payî-
dar olmak

payîdari m kalımlılık, kalıcılık

payîmal m paymal

paymal kirtin *êwê* paymal kırmak

payin m 1. bekleyiş 2. gözleme

paytext m paytext

payz m 1. güz, sonbahar (kuzey yarımküre için)
2. yaz, ekim ve kasım aylarını içine alan
süre) 2. wê güz, sonbahar (22 Eylül ile 21 oc-
aklık arasındaki mevsim) ~a xwe jê derbas
kirtin güzlemek

payza navin m ekim ayı

payza pasin m kasım ayı

payza pêl m Eylül ayı

payze (I) *êwê* bir annin çağıdır

payze (II) m 1. sonbaharlık 2. güzün ekilen
ve ayır mevsiminde yetişen bu miktarda buy-
veren bir buğday türü

payzewar m 1. güzün çocukların yarı 2. yay-
lıda kızın kırına yeri

payzê m güzün

payzêgub m güzellik (güz mevsiminin geçirildi-
ği yer)

payzî (I) m sonbaharlık, güzlük

payzî (II) *êwê* bir ürün türü

payzîkî m su bulama özge

payzok m büyük aşk, kız kaçırma, doğa gü-
zellemesi, savaş, yağlılık, geçim ve benzeri
temalar içeren şarkı türü

payzêxêr m yalancı bahar

payker m 1. holücü, bölge 2. *marin* hölen

paykerl m bölücülik

paykirtin m payılma, paylaşma

pay kirtin *êğê* paylaşmak, paylaşmak

paymal (I) m mal bölüşümü - kirtin mal bölü-
şümü

paymal (II) m ayak altında kalmış, çizilmi-
miş, mal olmuş

paymalbûn m paylaşılma, küll olma (varı
yağı yok olma)

paymal bün *başğ* yağmalanmak, kul olarak
 (varı yoğu yok ölmek)
 paymalhüvün *m* yağmalanış, kul oluş (varı yo
 ğu yok ölmek)
 paymalıklırın *m* yağmalama, yağma etme, kul
 etme (birinin varını yağurını yok etme)
 paymal kırım *başğ* yağmalanmak, yağma et
 mek, kul etmek (birinin varını yağurını yok
 etmek)
 paypır *m* dayanak
 payreks *m* payreks
 paytext *m* başkent, başşehir, payitalı
 paytexti *m* başkentlik
 payton *m* fayton, paylan
 paytonyam *m/ür* 1. faytoncu (fayton süren
 kimse) 2. faytoncu (fayton işleter kimse)
 paytonvanı *m* faytonculuk
 payvan *m* hauri
 paz *m* cezece
 pazn *m* sözünce
 pazar *m* 1. pazar, p. yasa 2. *ab* pazar, piyasa *
 pazara nuvweyi *iç* piyasa 3. pazar (satıcı
 ların belirlen günlerde mallarını satmak için
 serüfledikleri belirli yerler) * wete em
 herin pazare şamüstendine birün zel paz
 ra alışverişe gidiğin 4. pazar (haftanın birin
 ci günü, cumartesi ile pazarları arası olan
 gün) *m* derveşi *dış* piyasa *m* bönü har *ıs*
 gencü piyasesi *m* nuvweyi (an ii hündürin)
ıs piyasa
 pazara kevnüfiruşan *m* batpazarı
 pazara nuvweyi *m* *iç* pazar
 pazarkar *m/ür* pazarlamak
 pazarkarı *m* pazarlama, marketing
 pazarkatlı *m* pazarlamacılık
 pazaruşan *m/ür* pazarcı
 pazaruşunı *m* pazarcılık
 pazax *m/ür* bertütü bitki
 pazbillul *m* yüksek dereceli
 pazleç *m/ür* orhan
 pazlehem *m* orhançın
 pazlehemün *m* orhançın
 pazleyi *m* orhan çın sonu gelini ziyarete gir
 me ünçün
 pazen *m* pazen
 pazent *m* orhan
 Pazent *m* Zeylanistan'ın Pelelevice'deki ülkesi
 pazén *m* derece, aşama, merteye
 pazi *m/ür* pazı
 pazin *m* süzülme
 pazin *başğ* süzülmek
 pazne *m* dolun ay
 pazni *m* pazı, kol
 pazühend *m* pazühend, kolçak, kolluk
 pazük *m/ür* şeker pancarı
 Pb *m* Pb (kuzum'un sısalıtması)
 Pd *m* Pd (galadyum elementinin kısaltması)
 pece *m/ür* pece
 peçelir *m* çeşme, mahit

Peçenek *m* Peçenek
 Peçenekü *m* Peçenekçe
 peçete *m* peçete
 peçitandın *m* saklama
 peçitandın *başğ* saklamak (kaybolunması için
 güli bir yere koymak)
 peçinüm *m* saklamama
 peçlün *başğ* saklanmak
 peçtandın *m/ür* peçitandın
 peçi *m/ür* başak
 peçve *m* 1. çevre, tepçüme (dilden dile aktarı
 ma) 2. çevre (bir dilden başka bir dile çev
 rildiği vazi veya kitap)
 peçvevan *m/ür* çevireli, çeviren, mütercim
 peçvevanı *m* çevirelilik, mütercimlik
 peçveyi hal *m* *iç* çevireli
 pedal *m* pedal, ayaklık
 pedegog *m/ür* pedagoğ, eği: mci
 pedegogti *m* eğitimsizlik
 pedegogji *m* pedagoğ, eğitim bilimi
 pedegojik *m* pedagoğluk
 peder *m* 1. babı 2. peder (hastiyarlıkta)
 pederşahi *m/ür* pederşahi, ata erkil, patrar
 kal
 pederşahiri *m/ür* pederşahlılık, ata erkil
 pediatr *m* pediatrı (çocuk hastalıklarıyla ilg
 i lekamlık ilah)
 pedikür *m* pedikür (ayak bakımı)
 pedikürker *m/ür* pedikürçü
 pedikürkeri *m* pedikürçülük
 pedolog (I) *m/ür* pedolog, toprak bilimsi
 pedolog (II) *m/ür* çocuk bilimsi
 pedoloji (I) *m* pedoloji, toprak bilimi
 pedoloji (II) *m* pedoloji, çocuk bilimi
 peg *m* kahraman, fat
 peganil *m/ür* peganil
 pegirandin *m* çeçelime
 pegirandin *başğ* çekelime
 pegirin *m* 1. çekelime 2. testulama
 pegirin *başğ* 1. çekelime (bu sıvı içinde eri
 meye katı bir madde sıvının dişine çekilmek) 2.
 testulama
 pegiratif *m* pegiratif (bu tat manguzası)
 pegri *m/ür* 1. çeçel, çekelili 2. rortu, relve
 peh (I) *m* biru, kalınadı (çocuk dilinde)
 peh (II) *m/ür* pehe
 pehe 1. 1. pelipeli 2. uc, saybe * pehe *ıs* çit kes
 işyeye mezin *ol* bir pu ne huzuk gencü 3. ha
 dikkat çekmek, uyararak için kullanılır)
 pehét *m* çek, birk
 pehlewán *m* 1. pehlivan, güreşçi 2. devüççü 3.
 kahraman, yiğit 4. *m/ür* pehlivan (büyük pos
 lu ve güçlü kimse)
 pehlewani *m* 1. pehlivanlık, güreşlik 2. dö
 vüççülük 3. kahramanlık 4. (pehlivanlık
 (büyük poslu, güçlü olma)
 peha (I) *m* öz (kısa okçeli, oksesiz ayakkabı)
 peha (II) *m* yasa
 panax *m/ür* 1. plüta 2. dağda düzlük yer

pehnak *pehn* plâto, küçük plâto
pehnûn *n* 1. yasalanma, yasalaşma, yasılma
 2. düzlenme 3. *wek* kuruluşa, yayılma
pehn bûn *leşğ* 1. yasalanmak, yasılanmak,
 yasılmak 2. düzlenmek 3. *wek* kurulmak,
 yayılmak * *li ber cwarîhê pehn bûye ye-*
mêge kirulîtu
pehnbûyîn *n* 1. yasılma, yasalaşma, yasıl-
 ma 2. düzleşme 3. *wek* kuruluş, yayılış
pehnik *n* *yassa* -a bîrê kûrek ayası
pehnîkî *n* *yassîca*
pehnîkîhûn *n* yasılma, yasalaşma
pehnîkî hûn *leşğ* yasılanma, yasılanmak
pehnîkîhî *n* yasılma
pehnîkî kîrîn *leşğ* yasılanmak
pehnîkî *n* yasılma
pehnî (I) *n* *awîr* 1. torpaq 2. ökçe * *sula ku*
pehnîya wê bûlînd e yaksek ökçe'î ayakkabî
 3. ökçe (topağın aşka hêlîmî) ~ *dan* (...)
 tepiklemek (inek hayvanını yürütmek) ~
dan hêşp mahmûzlanak, üzengîlemek -ya
xwe li qûna xwe vîstîn wêge ye tepmek
pehnî (II) *n* 1. yasılma 2. *we* düzlenme
pehnîdan *n* mahmûzlanma, tepikleme, üzengî-
 leme (inek hayvanını yürütme)
pehnî dan *leşğ* mahmûzlanmak, tepiklemek, ü-
 zengîlemek (inek hayvanını yürütmek)
pehnîdanî *n* tepikleme (inek hayvanını yü-
 rütme)
pehnî kîrîn *leşğ* tepiklemek (inek hayvanını
 yürütmek)
pehnîya *n* *şerî*
pehnîkirin *n* 1. yasılma 2. düzleme, düzle-
 me
pehn kîrîn *leşğ* 1- yasılanmak 2. düzlenmek,
 düzletmek
pehnîkî *n* uzunluğuna
pehnok (I) *n* *bet* *n* bölgesinde kız ve erkek
 konuşklî, aşarık söylediklerî çarî türü
pehnok (II) *n* *yassa*
pehnokî *n* *yassîca*
pehşûz *n* *peşûz* içinde yağ yok bir teprik
 kandiî)
pehûn *n* 1. pişirme, pişirîş 2. yağınma (bu
 düşünceye belli bir biçim verme) *n* *elîc* ka-
 zandırma)
pehûn *leşğ* 1. pişirmek 2. yağınmak (bu de-
 şünceye belli bir biçim vermek) *n* *elîc* ka-
 zandırmak) * *dîpeje hê dirêje sêxûnî tartar*
uclan weza sêyle
pehûnî *n* pişirîş, pişirîmlîk
pehûnyane *n* *elîc* pişirme, pişirme
pehûnî *n* 1. pişim (gerekince pişirîş) * *nanê*
pehûnî pişkan ekmek 2. pişim (alın, tetrâ-
 besî olan)
pehûbûn *n* 1. pişkinlik 2. pişirîmlîk, ulgurluk
pej (I) *n* kabûl
pej *n* çalı, çırpı (çalı çırpı gibi bitkilerin uc ku-
 şulanı)

pejan *n* *elîc*, çepel, sipel 2- *elîc* sayıncu, ko-
 ruyucu
pejanîkirin *n* çileme, çepelleme
pejanîkirin *leşğ* çilemek, çepellemek
pejdan *n* dal budak salma
pejdan *leşğ* dal budak salmak
pejdayîn *n* dal budak salış
pejeloq *n* *felc*
pejk *n* çırpı
pejkandîn (I) *n* budama
pejkandîn (II) *n* sığırma
pejkandîn *leşğ* budamak
pejkandîn (III) *leşğ* sığırarak
pejkîn (I) *n* budama
pejkîn (II) *n* sığırma
pejkin (I) *leşğ* budanmak
pejkin (II) *leşğ* sığarmak
pejlandîn *n* yorulma
pejlandîn *leşğ* yorulmak
pejilîn *n* yorulma
pejilîn *leşğ* yorulmak
pejin *n* *ber* *pej*
pejnan *n* sezilme
pejnandîn (I) *n* sezindirme
pejnandîn (II) *n* budama
pejnandîn (III) *leşğ* sezindirmek
pejnandîn (IV) *leşğ* budamak
pejnandî *n* budama, budama olan
pejinîn (I) *n* sezilme, hissetme
pejinîn (II) *n* budama
pejîlîn (I) *leşğ* sezilme, hissetmek
pejinîn (II) *leşğ* budamak
pejîk *n* çırpı
pejîr *n* kabul
pejîrandîn *n* 1. kabul etme, kabullenme, be-
 nazanma 2. *leşğ* tanıma (hukukî yonden) var-
 lığın tanıma) 3. tanıma (büyük çöme, yargı-
 sız tanıma, sayma) 4. bilme (sayma)
pejîrandîn *leşğ* 1. kabul etmek, kabullenmek,
 benimsenme 2. tanımak (hukukî yünden,
 varlığın tanımak) * *ez wafêh dî we dîpejî-*
rinîm hakîrîmî tarîyîm 3. tanımak (aç-
 yun çömek, yargıyı uyumak, saymak) 4.
 bilmek (sayma) * *ez wê mafavahîyê jî xwe*
re deyn dîpejîrinîm îşekîmî borç bîlîm
pejîrandî *n* kabul edilme olan
pejîrîr *n* kabul eden
pejîrî *n* kabul olmuş olan
pejîrin *n* kabul olma, kabul olunuş
pejîrin *leşğ* kabul olmak, kabul olunmuş
pejîrîner *n* kabul eden, kabul eden, kabullenen
pejîng *n* çırpı
pejî *n* *felc*
pejîhûn *n* *felc* alma
pejî *n* *leşğ* *felc* almak
pejîbîyîn *n* *elîc* çobîş
pejmürde *n* 1. pejmürde (askî paskî, yırtık
 elbise) 2. pejmürde (dağlık, pırçık)
pejmürdebûn *n* pejmürde olma

pejmanînde bûn *bişê* pejmanîre olmak
pejmanîrûdêtin *m* pejmanîre etmek
pejmanîrde kênî *bişê* pejmanîre etmek
pejmanîrêf *m* pejmanîrêfak

pejî *m* 1. ses, seziş 2. his, duygu 3. ses, seula
- jê hatin ses sedasi gelnêk -> (- j) kênî
sezişlermek. (birinm) geliştin sermek ->
(yekî) hildan (buinm varlığını veya gelişt-
mî) sezîrînmek

pejînanîdîn *m* sezane, hissetene
pejînanîdîn *bişê* sezînmek, hissetmek
pejînanî *m* hisiyat

pejînbûr *m* hissas
pejînbârî *m* hissasîyer
pejîndar *m*bişê duygu
pejîndarî *m* duyguşuluk
pejîndî *m* duygusal, hisî
pejînî *m* duygusal k. hisiyat
pejînkur *m* hisasî, dayarî
pejînkurî *m* hisasîyer

pejînkêr *m* dayarî
pejînkêrî *m* dayarîlık
pejînkêrkîrîn *m* dayarîlaştîrîn

pejînkêrî *bişê* duyguşulastîrmek
pejîr *m* 1. kabul (bir şeye istîyarek veya iste-
meyerek razî olmaq) 2. kabul (şimulan bir şey-
yî arnmaq) almak 3. kabul (bir öneriyî uy-
gûn bulma, anaylama)

pejîrbûr *m* kabul edîr

pek (I) *m* *bişê* şek û pek
pek (II) *m* (p ka' m okunur) ayak raz
pek (III) *m* gaybet
pek (IV) *k* hayret *andîre* bir söz
pek (V) *m* û'layiş

peka *m* gaybet
pekandîn *m* 1. fırlatma, tırlatiş (bulunduğu
yerdin dışın atma) 2. seziş (me 3. sezişim 4.
atıp alma (abartılı konuşma) 5. atma, kırıl-
ma, yalan atma, desteksiz atma, yüksekte at-
ma 6. yalanlama, yalan söyleme (monimaya-
cak yalanlar soy,ete)

pekandîn *bişê* 1. fırlatmak (bulunduğu yerden
dışın atmak) 2. sezişmek * *li ser avê* kevîr
dipekandî *we* üstünde tay sezişiyor 3. seziş-
mek 4. atıp almak (abartılı konuşma) 5.
atmak, kırır atarak, yalan atmak desteksiz
atmak, yüksekte atmak * *ûlsê dest pê* kû
dipekandî gene atmaya başladı * *te xwes* *pe-*
kandî gureî atin 6. yalanlamak, yalanla-
mak (monimayacak yalanlar söylemek) *
nepekandîn sezişimemek (büyük bir deklal
içinde bulunmak) *we bi qasî wêşgalekê jî*
nepekandî o. bir sanim sezişimiyor

pekîn *m* 1. fırlama fırlayiş (her 2. birdenbire
bulunduğu yerden çıkma, ayılma) 2. sek-
me, sekis (atılan bir nesne bir yere dokun-
duktan sonra sıçrayarak gitme) 3. sekme
çivna (bir yere veya cisme çarparak yön de-
ğiştirme) 4. sıçrama, sıçrayış

pekîn *bişê* 1. fırlamak (her 2. birdenbire bu-
lunluğı yerden çıkarak, ayılarak 2. sekme
(atılan bir nesne bir yere dokunduktan sonra
sıçrayarak gitmek) * *kevîrê ku min avê*
pekîya atılmış taş sekti 3. sekme, çivna
(bir yere veya cisme çarparak yön de-
ğiştir-
mek) * *gule* pekîya kurşun sekti * *gule* *pêşî*
li kevîr ketiye, *yaşê jî kevîr* pekîyuya *ji*
çavê wî ketiye kurşun taşına değmiş. *surra*
taşên çivnaş *dozura* değmiş 4. sıçramak *
biha xwîna wî nepeke *te kani* şama sıçramı-
şın

pekîhok *m* balatîr

pekok *m* kaygan yıldız

pekşîmet *m* pekşîmet

pel (I) *m* camak

pel (II) *m* (p ka' m okunur) dik, dilme - hatin
dik (veya dikine) gelmek * *nan* *pel* hat ek-
mek dikine geldi

pel (III) *m* 1. çapak (madenler devülükken sıç-
rayan ince tük parçaları) 2. talış, kırık

pel (IV) *m* (p ka' m okunur) koz, terek kozu
pel (V) *bişê* 1. mang 2. tay 3. takun (hollüğü
oluşturan birliklerden her biri)

pel (VI) *m* 1. otelbi 2. bez, çaput - *û* *pot* eski
püskü elbise

pel (VII) *bişê* 1. yaprak 2. yaprak (özellikle
asma yaprağı) * *pelê* *şûravkê* *yên* *mêwan*
asna yaprağı salınaması 3. yaprak (kitap,
defter gibi şeylerin ön ve arka yüzü oluşturan
kâğıtlardan her biri, varak) * *pûlên* *vê*
defterê kênî *m* bu defterin yaprakları eksik
4. sanna, sanna yeveği - *çêkkîna* *sanna*
yaprak - *neşqîn* yaprak oynatmak (ve
ya kapılmamak) - - yaprak yaprak - *tije*
kîrîna *sanna* yapımı - *wesandîn* (*an jî* *we-*
jîbandîn) yaprak dokumek -*ê* *elxerabê* *şîra-*
m kagidi -*ê* *dêrek* *çîng* *li* *kâgî* - *ê* (yekî) *jî*
darê *ketin* *kanû*, *yağî* *tûkumek*, *kaşî* *tâ-*
mam olmak (ölmek) -*ê* *mêwê* *asna* yaprak
-*ê* *sade* *çîngîsîz* *kâgî* -*ên* *tanrîkê* *be* *te*
yaprağı

pelamar *m* sildin, hücum

pelan *m* yoklama

pelanîdîn *m* 1. yoklama (el ile dokunarak ince-
leme) 2. muayene etme 3. kontrol etme

pelanîdîn *bişê* 1. yoklamak (el ile dokunarak
incelemek) * *min* *rêkbêrên* *ku* *li* *derrûra*
we *dîtin*, *hi* *destên* *we* *ew* *pelanîdîn* *etir-*
înka *gürdûgûn* *çyayî* *ellîrîmle* *yokladîr*
2. muayene etmek 3. kontrol etmek

pelanîng *m* *m* kılavuz

pelanpaw *m* dağılık

pelas *m* 1. eski püskü gıyî 2. *bişê* *paşas*

pelasi *m* pejmanîde, pîmî

peluşîpoş *m* 1. cula bürünmüs, takır, zıvalî

peluş (I) *m* *bişê* *paş* *û* peluş

peluş (II) *m* çer çîz

peluşîn *m* 1. yakma, yıkaş 2. dağıtma (güçlü

1. vurulmuş bəyüz bir zərərə yol açmaq 3. məs. dağıtmaq, fəshetmə, ləğvetmə 4. dağıtmaq (kurulu bir düzən bölmə)
peləştin *fəğ* 1. yıkmək * *pitr bi dənənəté* peləştin köprəyə dənənəle yıkmə 2. dağıtmaq (güclü bir vurulmuş bəyüz bir zərərə yol açmaq) * *bü kəlməké müjyè wé peləşt* bu yumruqlu beynüri dağıdı 3. məs. dağıtmaq, fəshetmək, ləğvetmək * *kəpəratifə xwe peləştin* kəpəratiflərinə dağıtdılar 4. dağıtmaq (kurulu bir düzən bölmədə)
peləşt *af* yıxmaq
pelat *bür* püt *ü* pelat
pelatə *w* anıdan dağılma
pelatəbün *w* dağılma
pelatə *bün* *ləğ* dağılmaq * *məvən pelatə bün* nəvə mələm mənafirlər evlərinə dağıtdılar
pelatər *af* dağıtmaq, dağıtılan
pelatın *zə* keləbək
pelaw *m* pələv
pelax (I) *bür* şələx *ü* pelax
pelax (II) *m* kərcəmiş ot, üst üstə kərcəmiş ot
pelax (III) *af* ezilmə
pelax (IV) *m* yayılmaq, yayılma
pelax (V) *zə*m malək
pelaxbün *w* yayılma, yayılıp kəlmə (serpe kəlmə)
pelax hün *ləğ* yayılmaq, yayılıp kəlmə (serpe kəlmə)
pelaxı *af* yayılmaq (serpe kəlmə)
pelaxın *w* 1. ezimə, ezən 2. ezimə (ağır bir şey başqa bir şeyin üzərindən keçmə) 3. çiğnəmə (ayak və ya tekerək altına alaraq ezimə)
pelaxın *fəğ* 1. ezimək * *kündür pelax* kəndürü ezdi 2. ezimək (ağır bir şey başqa bir şeyin üzərindən keçmək) * *hənə çələk pelax* treninəgi ezdi 3. çiğnəmək (ayak və ya tekerək altına alaraq ezimək) * *hənə məbü kü erebe wé hənəpələxə* az kəlsin arıba onu çiğnəyəcək
pelaxı *af* 1. ezik, ezgin (peləv və meyvələr üçün) 2. zədəli 3. bətəli, çürük (bətələnmiş, darıq sənəci çürük olmuş olan)
pelaxbün *m* çürüklük
pel bışkafin *ləğ* yapraklanmaq
peləmək *zə*m yırmaq
peləmə *bür* yırmaq * *peləqin* yırmaq oynamaq (veya kəpəratifləmək)
peləməwəz *bür* ağıl otu
peləmə *m* yırmaq
peləməki *af* yırmaq
peləqin *m* ezilmə
peləqandın *m* 1. ezimə 2. zədələnmə 3. ezimə, çiğnəmə (ayak və ya tekerək altına alaraq ezimə)
peləqandın *ləğ* 1. ezimək 2. zədələnmək 3. ezimək, çiğnəmək (ayak və ya tekerək altına alaraq ezimək) * *hənə məbü kü erebe wé hənəpeləqinə* az kəlsin arıba onu çiğnəyəcək
peləqandı *af* 1. ezik, ezgin 2. zədəli 3. çürük

(bətə və meyvələr üçün) * *hənəqinə peləqandı* çürük deməyə
peləqınadın *m* 1. eziklik 2. çürüklük
peləqı *af* 1. ezik, ezgin (meyvələr üçün) 2. zədəli 3. yarıq 4. bətəli (bətələnmiş, darıq sənəci çürük olmuş olan)
peləqıbün *m* 1. eziklik 2. çürüklük
peləqın *m* 1. ezilmə 2. zədələnmə 3. ezilmə, çiğnəmə 4. tozusu çökən (ezilmə) 5. bətələnmiş
peləqın *ləğ* 1. ezilmək 2. zədələnmək 3. ezilmək, çiğnənmək 4. tozusu çökən (ezilmək) 5. bətələnmiş
peləqıq *af* ezilgen
peləqıqı *af* ezilmə
peləqındın *bür* peləqandı
peləqı *bür* peləqı
peləqın *bür* peləqın
peləq *af* ezik * *məqoyı* ezik büzük
peləq *w* 1. ezik, ezgin 2. çəpəz (büzük ipək kəmə)
pelənk *m* çıldan (pən çıldanı)
pelər *af* yapraklı
peləng *m* tuzukta bir sənətin
pel dərketin *ləğ* yapraklanmaq
pelə (I) *af* yağ, kuru olmaq
pelə (II) *af* iyli sənətin məmris tərəfi
peləcmək *zə*m marı (I arı)
peləyər *m* *zə*m yırmaq
pelədün *af* ələk, bən
peləw *m* bəlün kəməsi
peləgəş *zə*m kulaq çozu di – *de lü kistin* (çün *ü* dənün yəki) kulaq çozuza vurmək
peləgəş *zə*m kəlik tozu
peləgəş *bür* peləgəş
peləməş *af* bir yemək sənəti
peləndür *m* 1. sənətin kəlin kəsin dəğmə 2. rast gələ bilən sənəti
peləng *bür* p-*l*ng
peləpel *af* əzələ, ağıl
peləplək *m* bir tülə bəyüz bəstəli
peləplük *w* yemək və ya yemək
peləpəy *zə*m zərək, nəyərə
peləpəşin *af* sənətin, sənəti
peləpəşini *w* sənətinlik, sənətlilik
peləpüşük *ləğ* 1. uşaq, kabarcık 2. gəzə yarığı (uçuk gəzə bəstəli bəstəli olğan kabarcıklı deri dokumustə bəstəli ad)
peləpüşkdən *m* uşaq, sənəti
peləpüşük *dən* *fəğ* uşaq, sənəti * *hənə məbü kü erebe wé hənəpeləpüşük* dənə dudakların uşaq, sənəti
peləpüşük *af* kabarcıklı
peləpüşük *m* həfif kəy yağışı
peləpüşük *bür* peləgəş
pelər *m* pelər, harmoni, harmoniya
peləw *m* çar çur ezimə
peləsen kiritin *m* çar çur ezimə, hər vurup hər məni sənəti

pelese kırım *leş* çai çür emmek, bar vurup narman sarırmak
peleseng *leş* çok, sayısız
pelewesk *leş* peleşinbewez
pelex *leş* bu çatınlık otu
pelex *leş* gün * got **pelex** *deş* nay çav de fe xist gün diye gariñün ortasında vardu
pelezê *leş* süsen (his getirmeye)
pelezêsk *leş* süsen (his getirmeye)
peleziz *leş* karniyarik (aş)
pelê *leş* çelik çarvak
pelê *deş* dikê *leş* oynalı yaprak
pelijan *leş* e. yerdama
pelê *leş* mewê *deş* asma yaprağı
pelê *leş* nişirê *leş* oynalı yaprak
pelê *leş* nişirê *deş* oynalı yaprak
pelên *leş* kulikê *leş* bawêl çörek yaprağı
pelê *leş* sêncê *deş* diken
pelg (I) *leş* 1. yaprak 2. yaprak (üzeltikle asma yaprağı) 3. yaprak (kitap, defter gibi şeylerde ön ve arka yüzü oluşturan kağıtlardır, her biri, varak.) * **pelgê** cızareyê şigara yaprağı - **peleşin** yaprak tynatmak (veya kırılmazmak)
pelg (II) *leş* tırnak kuzak
pelge *leş* yaprak
pelges *leş* pelgez
pelgez *leş* 1. maşa 2. maşa (çok küçük şeyleri tutmaya yarayan araç)
pelgezêk *leş* maşa, maşacık
pelgirtin *leş* yapraklanma
pel *leş* girtin *leş* yapraklanmak
pelgoşk *leş* kulak tırmacı
pel *leş* hatin *leş* (bir şey) duk (veyadükine) gelmece
pelhewês *leş* peleşinbewez
pelhük *leş* pelür
pelhûrik *leş* zîwê talû ve kabukları kalın olan, bir uzun çeşidi
pelijîn *leş* heyecanlı bir nesneye dokunma
pelijîn *leş* heyecanlı bir nesneye dokunmak
pellik (I) *leş* çöp kalın, okuyun 1. (çapok imdenciler davetirken sırayan ince ufak parçalar) 2. kıymık
pellik (II) *leş* 1. yaprakız, yaptakêk 2. peres
pellik (III) *leş* pul, sikke, arifka para * **peliken** zêr alim sikkeler
pellik (IV) *leş* zêr pul, ibaliklerin, sürengelerin ve bazı başlarla incenelilerin buadunê kaplayan, boyanarsuz (vehçakê) * **pellikê** masî bîlik pulu
pellika *leş* gull *leş* mîlê saluk imence.
pellikan *leş* 1. m. zırdama 2. kiskanma 3. ceçinme, korkma
pellikandûn *leş* 1. mızırdama 2. kiskandırma 3. çekündürme, ukotme
pellikandin *leş* 1. mızırdamak 2. kiskandırmak 3. çekündürmek, ukotmek
pellikê *leş* kewan *leş* bawêl bir birik, adı

pellikê *leş* yaprakı
pellikîn *leş* 1. mızırdama 2. kiskanma 3. çekinme, arkma, korkma
pellikîn *leş* 1. mızırdamak 2. kiskanmak 3. çekinmek, arkmak, korkmak * **ji** maran **di** **pellikîne** yılanlardan çekiniyor
pellikokê *leş* yaprakı
pellimandûn *leş* soldurma
pellimandin *leş* soldurmak
pellimandî *leş* soluk, solgun
pellimî *leş* solgun
pellimîbûn *leş* solgunlaşma
pellimî *leş* bûn *leş* solgunlaşmak
pellimîn *leş* solma (dirliliğini, tazeliliğini veya parlaklığını yitirme)
pellimîn *leş* solmak (dirliliğini, tazeliliğini veya parlaklığını yitirmek)
pellimok *leş* solgun
pellimokê *leş* solgunca
pellimokîbûn *leş* solgunlaşma
pellimokî *leş* bûn *leş* solgunlaşmak
pellimokî *leş* solgunluk
pellikandin (I) *leş* soldurma
pellikandûn (II) *leş* avuşturma
pellisandûn (I) *leş* soldurmak
pellisandin (II) *leş* avuşturmak
pellikandi *leş* soluk, solgun
pellisê *leş* solgun
pellisîbûn *leş* solgunlaşma
pellisî *leş* bûn *leş* solgunlaşmak
pellisîn (I) *leş* solma (dirliliğini, tazeliliğini veya parlaklığını yitirme)
pellisîn (II) *leş* avuşturma
pellisîn (I) *leş* solmak (dirliliğini, tazeliliğini veya parlaklığını yitirmek)
pellisîn (II) *leş* avuşturmak
pellisuk *leş* solgun
pellisokî *leş* solgunca
pellisokîbûn *leş* solgunlaşma
pellisokî *leş* bûn *leş* solgunlaşmak
pellisokî *leş* solgunluk
pelışan *leş* 1. yıkım, yıkılış 2. dağılım, dağılım, çöküş
pelışandin *leş* 1. yıkmak, yıkılış 2. dağıtma, çöktürme
pelışandin *leş* 1. yıkılmak 2. dağıtılmak, çöktürülme
pelışandî *leş* 1. yıkık 2. dağılımca, mefsoh
pelışê *leş* 1. yıkık 2. çokluk, poçuk 3. darmadazan, biçimsiz * **pezekê** *leş* mezin *leş* **pelisî** *leş* bû *leş* biçimsiz bir barana sarıpti
peleşin *leş* 1. yıkılıma, yıkılış 2. yıkılıma, çökme, göçme (üzzerinde bulunduğu yere yıkılma) 3. dağılıma (toplu durumda iken ayrılarak birbirinden uzaklaşma) 2. dağılıma, dağılım (parçalanarak yayılma, uflanma) 3. dağılıma, teshehürme (tağvime) 4. dağılım, dağılımca, çökme, çöküş (sarı balınai) * **peleşina** dewletan dewletlêra dağılışı 5. çökme, yı-

- zül venne gelir gelmez oturmak) 6. koyun (cinsel ilişkide bulunma)
- pelışın** *İşğl* 1. yıkılmak * **düvar pelişi** duvar yıktır 2. yıkılmak, çökme, çukuk (ezende bulunduğu yere yıkılmak) 3. dağılmak (teplu durumda iken ayırlıp birbirinden uzaklaşmak) * **Ölüm pelişi** düğün dağıldı 2. dağılmak (parçalanarak yayılmak, ululanmak) * **hıngı ku kartel tür pişiyu pelişi** patates çok pisince dağıldı 3. dağılmak, fesholunmak (lağvolmak) * **komelêsa me pelişi** cemegimiz dağıldı 4. dağılmak, çukuk (son bulmak) * **İmperatoriye Bizans di 1453'yan de pelişi** Bizans İmparatorluğu 1453'te çöktü 5. çukuk, yağlı yemek gelir gelmez oturmak) * **ji der de hat nehac pelişi** ser sedreyê dışardan gelir gelmez sedre çökü 6. çukuk (cinsel ilişkide bulunmak) ~ **hev çukuk** (birbirine cinsel ilişki de bulmak)
- pelışın** *W* 1. karışılma, karışma 2. talat etmek
- pelışın** *İşğl* 1. karışılmak, karışmak 2. talat etmek
- pelixan** *W* 1. ezilme 2. zedeleme 3. **me çigirne** (ezme)
- pelixandîn** *W* 1. ezmek 2. zedeleme 3. **zante** (ağır bir şey başka bir şeyin üzerinden geçme) * 4. **me çigirne** (ayak veya tekerlek altına alarak ezme)
- pelixandîn** *İşğl* 1. ezmek * **zebuş pelixand** çarpuzu ezdi 2. zedelemek 3. **ezmek** (ağır bir şey başka bir şeyin üzerinden geçmek) * **trêşê çêlek pelixand** trêş trêşê ezdi 4. **me çigirne** (ayak veya tekerlek altına alarak ezme) * **hemî mahû ku çêhe wê hipelixine** az kalın araba ona çigireyecekti
- pelixandi** *W* 1. ezik * **seriyekî şikestî û pelixandi** kırık ve ezik bu kîta 2. **zedeli**
- pelixî** *W* 1. ezik, ezgin (meyveler için) 2. bere 3. çukuk
- pelixîhî** *W* 1. eziklik 2. betelenme
- pelixî bûn** *İşğl* heret etmek
- pelixîn** *İşğl* 1. ezilmek 2. zedelemek 3. **tuşsa çukuk** (çok ezilmek) 4. **goyanmek** (sebze ve meyva çok olgunlaşacak) * **pelêx** pelixiye havin giymemiş 5. **me çukuk**, yağılmak (gelir gelmez oturmak) * **utêrik li vir pelixiye ranabe** çadın burada yağılmış kalkmıyor * **ji der de hat nehac pelixî** ser sedreyê dışardan gelir gelmez sedre çökü 6. **me kırılmak**, yağılmak (sofraya rahata oturmak)
- pelixîner** *W* ezici
- pelixok** *W* ezilgen
- pelixokî** *W* ezilgençe, ezikçe
- pelixandîn** *W* gözetme
- pelixandîn** *İşğl* gözetmek
- pelixî** *W* çukuk, ertlak (olgunluktan ezilecek duruma gelmiş meyve ve sebze)

- pelixîn** *W* gözetme (sebze veya meyva çok olgunlaşma)
- pelixîn** *İşğl* gözetmek (sebze veya meyva çok olgunlaşmak)
- pelixa kartelan** *W* patates püresi
- pelî** (I) *W* patates püresi
- pelî** (II) *W* kütü, iyi olmayan
- pelî** *W* 1. kütü, pis 2. **obis**, şeytan
- pelîdî** *W* şeytan
- pelikan** *W* pelikan, kışkeçi kuşu (Pelecanus occidentalis)
- pelî** (I) *W* **berî** pelin (Artemisia absinthium)
- pelî** (II) *W* yapraklı
- pelî** (III) *W* 1. dokunulma 2. **tuş mayene** 3. lenis
- pelî** *İşğl* 1. dokunulmak 2. mayene edilmek
- pelîdî** *W* yapraklı
- pelîxane** *W* mayeneleme
- pelîse** (I) *W* **gûş** (pazarada bir malın çokça bulunması durumu)
- pelîse** (II) *W* 1. kismet, nasib * **li benda pelîseya** (an jî nisib û qismetê) **axê bûn kismet çek** etmek 2. **uzak**
- pelîşk** *W* çapak (göz çuğu)
- pelîşkirtîr** *W* çapaklanma
- pelîşk girtin** *İşğl* çapaklanmak
- pelîşk** *W* çabuk ezilen bir üzüm türü
- pelît** *W* kelebek
- pelîtan** *W* kelebek
- pelîk** (I) *W* **berî** köknar (Abies)
- pelîk** (II) *W* **berî** 1. yaprak 2. yaprak (özellikle çama yaprağı) 3. yaprak (kitap, defter gibi şeylerde ön ve arka yüzü oluşturan kâğıtlardan her biri, varak)
- pel** *W* **karandî** *İşğl* atış puskürmek * **pelan dikîrîn** atış puskürüyordu
- pel kîrîn** *İşğl* (p kîrîn okunu) **dama de kesmek** * **le xîstîn dar pel kîrîn** ngacı dahrayla kesmişler
- pelkîrîn** *W* **gêz** kapıların iç kısmının pürüzlü hâle gelip göz rahatsız etmesi
- pelkî** *W* 1. **anudî** 2. **kîrîn**, kışılma * **dîvê mirov mertekî pelkî bi keys bîke** kırıştırlı kîrîna yerêstir nêl
- pelkî** *W* haşat
- pelkîbûn** *W* haşat etme
- pelkîr bûn** *İşğl* haşat etmek
- pelkîkîrîn** *W* haşat etme
- pelkîr kîrîn** *İşğl* haşat etmek
- pelkîkî** *W* haşat edeceğine
- pelkîkîkîrîn** *W* haşat etme
- pelkîkî kîrîn** *İşğl* haşat etmek
- pelkîmê** *W* **amr** yaprağı
- pelkîx** *W* **berî** bir tîr bitki
- pelok** *W* bulmac
- pelopîncî** *W* pürüzlü ve keskin taş
- pelus** (I) *W* bezgin
- pelos** (II) *W* **îfret**, **mekruh**

pefəsi (I) *m* bəzginlik
 pefəsi (II) *m* uğrənçlik
 pelot *m* şituk
 pelox *m* kör
 pelp *m* 1. bəhanə 2. dəyatına
 pelpel *ü* gürucə, çəkincindən
 pelpəlik *m* 1. zələbək 2. *m* keləbək (kele-
 bək biçimində olan)
 pelpəlik *m* keləbək
 pelpəlik *m* keləbək 2. *m* keləbək (kele-
 bək biçimində olan)
 pelpican *m* *hər* pelpizadın
 pelpican *hər* pelpizin
 pelpizək *hər* pürpizək
 pelpizək *hər* semiz otu (Pestulacea oteracae)
 pelpürün *m* 1. bəhanə ölmə 2. dəyatına
 pelp kəlmə *kışk* 1. bəhanə etmək 2. dəyatmaq
 (kəndi istədiğini yapırmada cəfənlək)
 pelq (I) *m* şirək
 pelq (II) *m* 1. kabarek, demur 2. *hər* kabarek ~
 ~ demur demur, kabarek kabarek * jı her mə-
 wəsinə çərmə cənə wə pelq pelq dabus has
 tahlkan dərni demur demur olmaştu
 pelqaz *m* wəzətək kabarek
 pelqdan *m* kabarmı (sulanp veya isinip yerin-
 den kurtulma)
 pelq dan *kışk* kabarmak (islamp veya isinip
 yerinden kurtulmak)
 pelqəçək *m* kursak
 pelqewiz *m* arıdan yağılmış hər aş
 pelyik *m* 1. kabarek 2. su kabareği 3. pütür
 (kiçuk kabarek): -ə aş su kabareği
 pelyikdan *m* 1. kabarmı 2. pütürleme 3. ta-
 razlanma, kəməmə
 pelyik dan *kışk* 1. kabarmak (islamp veya isin-
 ip yerinden kurtulmaq) 2. pütürlemek 3.
 tarazlanmaq, kabarmak
 pelyikduyul *m* 1. kabarmı 2. pütürlemiş 3. ta-
 razlaş, kabarmı
 pelqizandın *m* fişkırtma
 pelqizandın *kışk* fişkırtmaq
 pelqizdın *m* fişkırtma
 pelqizdın *kışk* fişkırtmaq
 pelqi *m* kabarek
 pelqin *m* şirək
 pelkor *m* çu şirək odun soya
 pelstri *hər* in işmə yaprak
 pelşayək *hər* bir trki adı
 pelt (I) *m* buca bir rük kəmə ağac
 pelt (II) *m* 1. pelte (bu kəmədə olan maddə)
 2. pelte (yok yorulmuş olan)
 pelt (III) *m* 1. pisinək, uşuz, yureksiz 2. *hər* e-
 dilgen, pasif (olayların gələcəni əkiləmək
 veya demələmək üçün bir çəbə sızletməmə
 dağını) 3. yordamsız (çevik, canlı olma-
 yır)

peltdün *m* pısrıqlaşma, uyuzlaşma

peltdün *kışk* pısrıqlaşmaq, uyuzlaşmaq

pelte (I) *m* kəmə

pelte (II) *m* rəsul imcə

pelte (III) *m* peltek

pelte (IV) *m* 1. pelte 2. *m* pelte (bu kəmədə o-
 lan maddə) 3. *hər* pelte

peltebün *m* pelteleşmə, pelteleşmə

pelte bün *kışk* pelteleşmək, pelteleşmək

peltebüyn *m* pelteleşmə, pelteleşmə

peltek (I) *m* 1. pelte 2. peltek (dün dəstəmə
 arasına alır gibi konusan və bu zirdən 2, 2
 gibi sələri kəsürü söyleyən) 3. peltek (m-
 tuk, turek, kekəne)

peltek (II) *m* (p kalın ekuntı) 1. pısrık, yü-
 reksiz 2. əfil gen, pasif (bir şeyə kərp tepki
 göstərməyən) 3. yordamsız (çevik, canlı ol-
 maya)

peltekbün *m* pısrıqlaşma, uyuzlaşma

peltek bün *kışk* pısrıqlaşmaq, uyuzlaşmaq

pelteki (I) *m* peltekkik (kəməlik, şirəklik)

pelteki (II) *m* 1. pısrıkkik, yureksizlik 2. e-
 dilgenlik, pasiflik 3. pısrıkkik

peltekbün (I) *m* peltekləşmə

peltekbün (II) *m* 1. pısrıqlaşma 2. pasifləş-
 mə

pelteki bün (I) *kışk* peltekləşmək

pelteki bün (II) *kışk* 1. pısrıqlaşmaq 2. pasif-
 ləşmək

peltekbüyn (I) *m* peltekləşmə

peltekbüyn (II) *m* 1. pısrıqlaşma 2. pasifləşmə

pelteki (I) *m* peltekkik

pelteki *m* pısrıkkik

pel tije kəlmə *kışk* sarma yapmaq, sarma dol-
 dutmaq (yemək)

pelti *m* 1. pısrıkkik 2. ədilgenlik, pasiflik

pelur *m* pelür

pelü *m* bir göz kupağı

pelük *m* bir tür yemək

pelü *m* pelüze (bir tür pelte)

pelüle *hər* pelür

pelür *m* bilənmiş ~ jı ser de şifin başına bir
 çok ulay keçmiş olmaq

pelürük *hər* bir üzüm türü

pelüşk *m* bir yemək adı

pelüş *m* pelüş

pelüşək *m* hamam olmağan, üşəngən kəlmə

pelwəsan *m* yaprak dökümü

pelwəşandın *m* yaprak dökümü, yaprak dökme

pel wəşandın *kışk* yaprak dökmək

pelwəşandı *m* dökük yapraklı, yaprakları dökük
 * dənə pelwəşandı yapraklı dökük ağac

pelwəşın *m* 1. yaprak dökümü 2. *m* yaprak dök-
 kən 3. *m* yel usını (ekim ayında esənək yaprak-
 ları dökülməmə üçün olan ruzgır)

pelx *m* ezimə, ezilş

pelzewes *hər* pelqınhewiz

pembe *m* 1. pembə 2. *m* pembə (bu rəngdən o-
 lan) ~yē girtli kəmə pembə

pembəbün *m* pembələşmə

pembə bün *kışk* pembələşmək

pembəbüyn *m* pembələşmə

pembekirin *m* pembeleşti rne
pembe kirin *ğışh* pembeleştinnek
pembeli *m* pembelik
pembeyê girîl *ad* 1. koyu pembe 2. *ad* koyu pembe (bu renkten olan)
pembeyê sar *ad* 1. çingene pembesi 2. çingene pembesi (bu renkten olan)
pembeyî *ad* pembenisi
pembizar *m* pembizar
pembû *ber* pembû
pembû boz 1. pamuk (Gossypium) 2. pamuk (bu bitkinin tahımlarının çevresinde oluşmuş ince, yumuşak tellerin ad.) 3. pamuk (işlenmiş pamuk) * **pembû danî ser birîna** varaya pamuk bastı 4. *ad* pamuk (dekuantelükrä, işlenmiş pamuktan yapılmış şey) * **tayê ji pembû** pamuk tıği - **jenîlan** pamuk atmak (bt) - **(yek) şerjê kirin** kucide eda-venle vurnak - **şê dormankîrî** (an ji ezaz-kirî) ezazî pamuk
pembûçla *ad* pamuk toplayıcıs.
pembûçlî *m* pamuk toplayıcılığı
pembûçlîdan *m* pamuk çekirdeğ.
pembûdar *ad* pamuklu
pembûfirîş *ad* 1. pamukcu (satın kurtse) 2. pamukçu (pamuk satıcı v.b.)
pembûfirîşî *m* pamukçuluk
pembûjen *ad* pamuk, halıaç
pembûjenî *m* pamuk, halıaç
pembûk *m* pamukçuk
pembûk *ber* bir tür tırki
pembûvan *ad* pamukcu
pembûvanî *m* pamukçuluk
pembûvî *ad* pamuk çîhi
pembûvî *ad* pamuklu (pamuklu yapıları)
pembûvîyî *ad* 1. pamuklu 2. pamuklu, pamuklu olan * **qumaşê pembûvîyî** pamuklu kumaş
pembûvîyuk *ad* ağırda olusan bir tû manta linstlağı
pemû *ber* pemû
pempûsek *ad* bir tür zeyt
pemû *ber* pemû
penik *m* pamukçuk
pena *m* 1. sığınma, iltica 2. koruma 3. *ad* sığınak (kötuluklerden koruyan, sığınlan kimsə veya şey)
penaber *ad* 1. sığınmacı, ilticacı, mültec. 2. sığınak -ê sîyasî (an ji politîk) politik göçmen
penaherî *m* sığınmacılık, ilticacılık, mültecîha
penahê *m* 1. sığınak, sığınacak yer 2. korumak, barınak - **a seyran** (an ji kûçikan) köpek barınagı
penah *m* 1. sığınma, iltica 2. koruma 3. *ad* sığınak (kötuluklerden koruyan, sığınlan kimsə veya şey) * **pişt li penahê wan** bûnuların himayesi ve sığınacağı
penahdar *ad* sığınmacıyı koruyan kimsə
penahêde *ad* 1. sığınmacı, ilticacı, mültecî 2. sığınak, sığınat

penahendetî *m* sığınmacı l.k. ilticacı, mültecîlik
penahêlî *m* 1. sığınak, sığınacak yer 2. korumak, barınak
penahîvî *ad* sığınatçılık
penaker *ad* koruyucu, koruyan
penakirî *m* koruma
pena kirin *ğışh* korumak
penakirî *ad* sığınatçılık
penaltî *ad* penaltî
penav *ad* 1. plate 2. düzlük (dağlık alanda)
penaxwar *ad* sığınmacı, ilticacı
penaxwarî *m* sığınmacılık, ilticacılık
penbe *ber* pembe
penbû *ber* pembû
penç *m* pençe - **kirin** tınalınak di - **ê xwe de diğire** elinde tutmak
pençe *m* 1. pençe (yirtici hayvanların ön ayaklarıyla tınakları) 2. pençe (tekisi çok olan çip, etkisinden kurtulmak olanakları) 3. pençe (ayakkabının tabanındaki kösele) - **avêtin** (tîsteki) pençe atmak - **ê xistin** (an ji dan) 1) pençe vurnak 2) pençe vurnak (ayakkabı altına pençelemek) - **kirin** pençelemek (ayakkabıya pençe vurnak) - **ek bir zovç** - **şê xwe avêtin** (tîsteki) pençe atmak (gücüne güvenerek bir şeyi elde etmeye çalışmak)
pençekar *m* pençecî (pençe vapan)
pençekeri *m* pençecîlik
pençekirin *m* 1. pençeleme (pençe vurma) 2. pençeleme (ayakkabıya pençe vurma)
pençe kirin *ğışh* 1. pençelemek (pençe vurnak) 2. pençelemek (ayakkabıya pençe vurnak)
pençekirî *ad* pençeli (ayakkabı için)
pençekirî *ad* pençesiz (ayakkabı için)
pençere *m* pencere
pençeresor *ad* kirazî pençecî
pençeroya ruqanotî *ad* çîfî pençere
pençerok *m* pençerok, küçük pençere
pençik *m* 1. pençe (yirtici hayvanların ön ayaklarıyla tınakları) - **avêtin** (tîsteki) pençe atmak - **ê xistin** (an ji dan) pençe vurnak - **şê xwe avêtin** (tîsteki) pençe atmak (gücüne güvenerek bir şeyi elde etmeye çalışmak)
pençikîrî *m* pençelemek (pençe vurma)
penik kirin *ğışh* pençelemek (pençe vurnak)
penincandin *m* budama
penincandin *ğışh* budamak
penincandî *m* budanlık, budanmış olan
penincîn *m* budama
penincîn *ğışh* budanmak
penekirin *m* parçalama
penç kirin *ğışh* tınalınak
penç *m* 1. çanak 2. zo kiskaç (boşlukta besin maddelerini parçalamaya ve kendilerini savunmaya yarayan organ)
pençe 1. pençe (yirtici hayvanların ön ayaklarıyla tınakları) 2. pençe (tekisi çok olan

guc, etkisinden kurtulmak olarak) 3. pençe (ayakkabının tabanındaki kâsele) -- asvêtin (iştâkî) pençe atmak ~ asvêtin (yekî) *ya el ense çarnek (veya stone) ~ lê xistin (an ji dan) 1) pençe vurmak 2) pençe vurmak (ayakkabı altına pençelemek) -- kirîn pençelemek (ayakkabıya pençe vurmak)*
pençebazi *m* pençelemeye ~ *kirîn* pençelemek
pençer *m* parlak
pençerhûn *m* parlama (araba teserüğü için)
pençer bûn *biğh* parlamak (uzellikle araç tekerleklerinin infittik olması)
pençerhûyin *m* parlaysa çarha teker'eynin parlaması gibi)
pençer *m* Göm 1. estîm pençes (Alehema'lar) 2. *ya* olan pençesi şîretese, kuzî ya 3. kanser ~ *girtin* kansere yakalanmak
pençeyêgirtî *m* 1. şirpençî 2. kanserli (kanser)
pençesênî *m* 1. şî. pençeli 2. kanserli (kanser)
pençesêribûn *m* kanserleşme
pençesêri bûn *biğh* kanserleşmek
pençetûjî *m* keskin pençeli
pençik *m* 1. emek, pençe 2. *ya* kışık (böceklerle besin maddelerini parçalamaya ve kendilerini savunmaya yarayan organ)
pençikandî *m* emekli olan
pençikandî *biğh* emekli olmak
penî *m* öğüt ~ *dan* ağır vermek, nasihat vermek ~ *kirîn* öğürlemek, nasihat etmek ~ *lê dan* nasihatle bulunmak ~ *lê kirîn* öğüt vermek (veya öğütte bulunmak), nasihat vermek * *rar çarînan* *pendan* *li min* dilke arasına bana öğüt buluyor
penddan *m* öğüt verme, nasihat verme
pendî *dan* *biğh* ağır vermek, nasihat vermek
pende *biw* gevande
pendeke *biw* hendeke
pendge *isêw* öğüt verici, nasihat verici
pendgeî *m* öğüt vericilik, nasihat vericilik
pendiyar *biw* pendyar
pendî *m* 1. be'îdî 2. aşık, aşkar, belâ, aleni (çizî olmaayan, sırada olan) 3. *m*, legal
pendihûn *m* 1. aşkarlaşma 2. *wey* legalleşme
pendî *bûn* *biğh* 1. aşkarlaşmak 2. legalleşmek
pendîkirîn *m* 1. aşkarlaşmaya 2. legalleşmeye
pendî kirîn *biğh* 1. aşkarlaştirmek 2. legalleştirmek
pendîjî *m* 1. be'îdîlik 2. aşkarlık, alenîlik 3. legallik
pendî lê kirîn *biw* öğütte bulunmak, öğüt vermek
pendume *m* öğüt kılıcı
pendyar *isêw* nasihatçı, öğütleyici
pendyari *m* nasihatçılık, öğütleyicilik
penê *m* parçat
penepên *isêw* penepen, yarık diliz
penes *m* penes, pol (uz, gıyasetle sus olarak kullanılan parlak, incecik genellikle metal levhası) ~ *kirîn* pullamak

penê *m* peynir ~ *ê* *bahûrî* kulfî peynir ~ *ê* *bj-sîrîk* yabani sarımsaklı peynir ~ *ê* *derfû* bir peynir çeşidi ~ *ê* *eyar* tulum peyniri ~ *ê* *gê-pîncar* bir peynir çeşidi ~ *ê* *helandî* emilmiş peynir ~ *ê* *kezi* süzülü peynir, argulu peynir ~ *ê* *meşkê* tulum peyniri ~ *ê* *pûngê* yarpaolu peynir ~ *ê* *reşîşkê* çörek otlu peynir ~ *ê* *riji* yağsız peynir ~ *ê* *siyahbûyê* çörek otlu peynir ~ *ê* *sîrîkê* (an jî *sîrîkkirî*) yabani sarımsaklı peynir ~ *ê* *ter taze* peynir (uzuz su an)

penê dat *isêw* peynîli
penêrê *eyaran* *isêw* tulum peyniri
penêrê *kezi* *isêw* argulu peyniri
penêrê *meşkê* *isêw* tulum peyniri
penêrê *pûngê* *isêw* yarpaolu peyniri
penêrê *reşîşkê* *isêw* çörek otlu peyniri
penêrê *riji* *isêw* yağsız (imansız) peyniri
penêrê *riçal* *isêw* süzülü peyniri
penêrê *siyahbûyê* *isêw* çörek otlu peyniri
penêrê *sîrîkê* *isêw* yabani sarımsaklı peyniri
penêrê *spî* *isêw* beyaz peyniri
penêrê *siyahbûyê* *isêw* salamura peyniri
penêrê *ter* *isêw* taze peynir (uzuz su)
penêrîfiroş *isêw* peynirci (satan kanser)
penêrîfiroşî *m* peynircilik
penêrker *isêw* peynirci (imal eden)
penêrkirî *m* peynircilik
penêrok *isêw* bir bulki adı
penêrzane *m* peynirhane
peng (I) *m* 1. apik 2. *isêw* apik (ipekten yapılmış olan)
peng (II) *m* durum, vaziyet
peng (III) *m* 1. çile (çilek kangali) * *penga* *to* iplik çilesi 2. yunluk yapılmış çapraz çamaşırın arıyan bağlar
peng (IV) *isêw* *batin* meydana benzer, kuraklığa yeşeren kökü kırma, boyu uc, kârîs olan ve pışılacak yerler: bir bulki
peng (V) *isêw* durgun (kumıldanış ve hareket göstermeyen) * *av peng* *e* su durgun
pengandî *m* bastırma
pengandî *biğh* bastırma
pengav (I) *m* kuzle, atak, sovet
pengav *m* 1. kulaç (su için) 2. gâlek, gölet 3. bakıkk
pengavî *isêw* bakıklı
pengbûn *m* durgunlaşma
pengbûn *biğh* -birgenleşmek
pengê *m* çile (çilek kangali)
pengê (I) *m* izn, izin (su için)
pengê (II) *m* kuz, kuz (arç durumuna gelmiş olan veya koma parçası)
pengêre *biw* pengur (I)
pengivandî *m* dinlendirme, durulmaya bırakma
pengivandî *biğh* dinlendirmek, durulmaya bırakmak
pengivîn *m* dinlenme, duruma
pengivîn *biğh* dinlenmek, durulmak

peşgizanlık m 1. fırlatma, fırlatış (bulunduğu yerden dışarı atma) 2. seğirtme 3. sıçratma, zıplama

peşgizanlık *fiğl* 1. fırlatmak (bulunduğu yerden dışarı atmak) 2. seğirtmek 3. sıçratmak, zıplattmak

peşgizim m 1. fırlama, fırlatış (bu'ca, biricabire bulunduğu yerden çıkma, ayrılma) 2. seğirtmek 3. sekme (atları bir nesne bir yere dokunduktan sonra sıçrayarak gitme) 4. seçme (bu yere veya esme çarparak yön değiştirme) 5. sıçrama (yerde koparak bir'ca, parçaları durumunda sıçrulma) 6. zıplama

peşgizim *fiğl* 1. fırlatmak (bu'ca, biricabire bulunduğu yerden çıkarak, ayrılmak) 2. seğirtmek 3. sekme (atları bir nesne bir yere dokunduktan sonra sıçrayarak gitme) 4. sekmek (bu yere veya esme çarparak yön değiştirmek) 5. sıçratmak (yerde koparak bir'ca, parçaları durumunda sıçrulmak) 6. zıplamak

peşgizim m durgunluk

peşgizim m durgunlaşma

peşgizim *fiğl* durgunlaşmak

peşgizim m peşgiz (hınc - Hınc) Savaş surlarına kadar kullanılan birer para birim)

peşgizim m peşgizim (Aptomedyces patagonica)

peşgizim m peşgizim

peşgizim m barındırma

peşgizim *fiğl* barındırmak

peşgizim m 1. sığınma, sığınış, barınma 2. sığınma, itica etme

peşgizim *fiğl* 1. sığınmak, barınmak 2. sığınmak, itica etmek

peşgizim (I) m belci 2. asikâr, açık, belci, alan

peşgizim (II) m peşgiz (Sic. hain vuzle bir dejetimdeki para birim)

peşgizim m peşgizim

peşgizim m peşgizim

peşgizim m peşgizim

peşgizim m skala

peşgizim m peşgizim, peşgizim

peşgizim m peşgizim

peşgizim m peşgizim

peşgizim m peşgizim

peşgizim m peşgizim

peşgizim m peşgizim

peşgizim m peşgizim (küçük çocuk ayığı) 2. tay küçük çocukları ayakta durma arını özendirme için söylenir - - tay tay

peşgizim m peşgizim (küçük çocuk ayığı) ayakta durmalarını özendirme için söylenir - - tay tay

peşgizim m peşgizim (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m peşgizim (küçük çocuk ayığı)

peşgizim (I) m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. ayakçuk 3. paç (küçük çocuk ayığı) 4. paç (kuşun, ayı gibi memelilerin ayaklarını takılan metal veya plastik tabanlı)

peşgizim (II) m 1. paç (kasaplık hayvan kesilme ayakkabısı) 2. paç (kasaplık hayvanları kesilme ayakkabıları) 3. paç (kasaplık hayvanları kesilme ayakkabıları)

peşgizim (III) m paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim (IV) m paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m paç (küçük çocuk ayığı) 2. m paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m paç (küçük çocuk ayığı) ayakta durmalarını özendirme için söylenir

peşgizim m paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) veya kaldırma (ayakkabı) 2. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. paç (küçük çocuk ayığı) 3. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. paç (küçük çocuk ayığı) 3. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. paç (küçük çocuk ayığı) 3. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. paç (küçük çocuk ayığı) 3. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. paç (küçük çocuk ayığı) 3. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. paç (küçük çocuk ayığı) 3. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. paç (küçük çocuk ayığı) 3. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. paç (küçük çocuk ayığı) 3. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. paç (küçük çocuk ayığı) 3. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. paç (küçük çocuk ayığı) 3. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. paç (küçük çocuk ayığı) 3. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. paç (küçük çocuk ayığı) 3. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. paç (küçük çocuk ayığı) 3. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. paç (küçük çocuk ayığı) 3. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. paç (küçük çocuk ayığı) 3. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. paç (küçük çocuk ayığı) 3. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. paç (küçük çocuk ayığı) 3. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. paç (küçük çocuk ayığı) 3. paç (küçük çocuk ayığı)

peşgizim m 1. paç (küçük çocuk ayığı) 2. paç (küçük çocuk ayığı) 3. paç (küçük çocuk ayığı)

peğün *m* 1. patlama, ateş alev etkisiyle ve çabucuklukla büyük ses çıkarak dağılma, infilak etme) 2. patlama (genellikle iç basıncın artması yüzünden bir şey yarılmak) 3. patlama (yazık, çibani vb. içindeki dühabin dışarıya çıkması) 4. patlama (ansızın bir gürültü duyulması) 5. mee: patlama (çok sıkılmak, sıkıntı ve sabırsızlığı belli etmek) 6. mee: patlama (zece, tepki göstermek) — **pə** kefirin patlamak

peğün *fiğh* 1. patlamak, ateş alev etkisiyle ve çabucuklukla büyük ses çıkarak dağıl-mak, infilak etmek) * **neputa ku nisa jê re kirîbî** peğiya oro salin dîdîgim belen patîdî * **ifinamîl** peqiyaye ifinamîl patlamîş 2. patlamak (genellikle iç basıncın artması yüzünden bir şey yarılmak) * **hîn çalîn kana-tizasyonê çih hi çih peqiyahûn** karahizasyon çukurları yer yer patlamış 3. patlamak (yazık, çibani vb. içindeki dühabin dışarıya çıkması) * **ûrîn** peqiya yara patlaci 4. patlamak (ansızın bir gürültü duyulmak) 5. mee: patlamak (çok sıkılmak, sıkıntı ve sabırsızlığı belli etmek) * **mîn xwe ramegîrt, ez pe-qiyam dayaramadim** patladim 6. mee: patlamak (zerin tepki göstermek)

peğünhar *rd* patlamalı * **motora** peğünhar patlamalı motor

peğışk *m* kabarek

peğle (I) *şarî* 1. bakla (Vicia faba) 2. bakla (bu bakımın yeşil ürünü veya kuru tanesi)

peğle (II) *rd* patlak * **çavên wî yên** peğle a-rûn *m* patlak gözleri

peğlik *m* kabarek —ê **sabûnê** sabun kabareği

peğlok *m* kabarek

peğok *m* 1. kabarek 2. baloncuk — **dan toten** yemek

peğou *m* kabarek

peğpeğ *m* kabarek

peğpeğok *m* kabarek

peğpeğokî *rd* kabarek

peğpeqonk *m* 1. kabarek 2. balon, baloncuk * **çav lê hûn peğpeqonk** gözleri balon gibi oldu

peğpeqonkî *rd* 1. kabarek 2. baloncuklu

peğpeqoq *m* kabarek

peğşimet *m* pekmîç

peğışk *m* 1. kabarek 2. balon, baloncuk

per (I) *m* 1. kanat (kuşlarda ve böceklerde uc-may, sağlayan organ) 2. yuzgeç, kenar (balık-larda) * **perê** masî bulak yuzgeç 3. kanat (yelteğ) 4. seruş (seruşları ön tarafta ta-kılan tığ) 5. değirmen çarkı kaşığı ~ **bi bin** (yekî) **Alstîn** (hürme) ucuz vermek, onun u-muurlandırmak ~ **jê kêm hûn ku bîfere** ne-deyse uyararak ~ **katap** kenar çarpınak ~ **li xwe xistîn** kanat çarpınak —ê **hşk jê re çalîn** koltukları çarınak —ê **baskûn** (yekî) **şikîn** (zan | şikestîn) koltu kanad, çarınak

—ê **bi** (yekî) **bîlûl hûm** koltukları kanamak —ê **bi** (yekî) **habîn wê bîfîrîn** ayakları yere değinmek

per (II) *m* yaprak

per (III) *bu* kel û per, ker û per

per (IV) *m* ense * **peru stûyê wî stûr e** ense kulî

per (V) *m* 1. kenar * **perê** gund koy kenar 2. uca * **ez li** **perêkî** **Amudê** **bi** **çih** **lîmî** Di-yarhakerîna jêra her yemê yerleşim —ê **dîn-yayê** dünyanın obür (veya bir) ucu —ê **esma-tîn** cehennemün bacağı (veya dibî)

per (VI) *m* (u koltu) akınar) sikkê

perakende *m* 1. perakende, dağınmak, parçalan 2. perakende (muallim tekke teser veya bir kay para çekilde azar azar satma biçimi, top-tan satışı)

perakendefirîş *m* perakendeci

perakendefirîşî *m* perakendecilik

perakendetî *m* 1. perakendelik, dağınmak, parçalan 2. perakendeliklik (perakende ola-rak satma biçimi)

perakendeyî *m* perakendelik, dağınmak, parçalanlık

perandîn (I) *m* geçirmek

perandîn (II) *m* kazandı

perandîn (III) *m* orgazm etme

perandîn (I) *fiğh* geçirmek

perandîn (II) *fiğh* kazandı

perandîn (III) *fiğh* orgazm etmek

peranewo *m* canavar

peranî *m* 1. canavar (kurt gibi cana kıyan ya-banî hayvan, yırtıcı hayvan) 2. kurt avatıcı 3. **me** arsız, yarılar kimse 4. *rd* canavar * **eynî** **peranî** ye canavar gibi saldırgan (ca-navar, zalim kimse)

peranîf *m* canavarlık

peranşû *m* parsû

perasû *m* parsû

peraw *m* 1. kay (kara ile suyun buleştiği yer) * **keşî** **li** **perawê** **sekinîye** kayya gemi yamaş-mış 2. kay, sahil (karanın deniz beyunca to-zanan bölme) —ê **m** **avê** kara sula

perawperaw *m* **salat** muhafiz — **salat** gaven-likçi

perawparawî *m* **salat** muhafizliği, salat gaven-likçi

perawêx *m* 1. kenar (bir şeyi çevreleyen çığı) 2. çıkma, kenar yazma 3. dipnot

perawêzêkrîn *m* 1. çıkma yapma, tahşîye 2. dipnot etmek

perawêzêkrîn *fiğh* 1. çıkma yapma, tahşîye etmek 2. dipnot etmek

perawî *m* dipnot

perawîng *m* kanat, pervaz — **li** **xwe** **xistîn** kanat çarpınak

perbelek *m* alaca kaşığı

perbûjan *m* göz kaşığı

perçû *m* muuz

perç m 1. şiş, şişlik * perç mîa danişt vîş m
 1. dî 2. hî odem
 perçm m perçm, kakul - ü bisk kakul ve zî-
 lûl
 perçmîk *zî m* yazma (Vespertina)
 perçmîk *zî m* yazsa (Vespertina)
 perçmsot *zî kuzî* perçmî
 perçîlî m 1. şişme (bu şey emerek lacini bi-
 yome) 2. şişme içik yemek yiyerek tabiat-
 ı olacak kadar doyma) 3. kabarmak (şişmek,
 genişlemek) 4. *zî* şişmek (yeulacak koşuyu
 sürdürmez olma) 5. *zî* genişleme
 perçîlî *zî* şişmek (bu şey emerek lacini
 büyümek) * derî jî ber avê perçîlîye kof-
 su dan dolayı şişmiş 2. şişmek (çok yemek
 yiyerek mabatsız olacak kadar doymak) 3.
 kabarmak şişmek, genişlemek 4. *zî* şiş-
 mek (yeulacak koşuyu sürdürmez olma) 5.
zî genişlemek
 perçîlî m şişme
 perçîlî *zî* şişmek
 perçîmîk *zî* yapışan bir madde
 perçînaudin (I) *zî* bahirleme
 perçînaudin (II) *zî* perçînlene
 perçînaudin (I) *zî* bahirlemek
 perçînaudin (II) *zî* perçînlene
 perçînaudin *zî* perçîn
 perçîqandin m 1. ezme 2. ezme (bu şey
 başta bir şeyin üzerinden geçme, şişirme)
 perçîqandin *zî* 1. ezmek * kîri perçîqandî ü-
 zümü ezdi 2. ezmek (bu şey başta bir
 şeyin üzerinden geçmek, şişirmek)
 perçîqîner *zî* ezme
 perçî m 1. şiş, şişkinlik, şişlik 2. şiş - ü (ye-
 kî) danî sîmî erî yazmak
 perçîvî *zî* 1. şiş, şişik, şişkin 2. kabarmak (ha-
 mî - sî - çîm, kabarmış olan) 3. kabarmak
 perçîvîbîn m 1. şişik, şişkinlik 2. kabarmak
 perçîvîqandî m 1. şişirme 2. kabarmak 3. *zî*
 genişletmek
 perçîvîqandî *zî* 1. şişmek 2. kabarmak 3.
zî genişletmek
 perçîvîqandî *zî* 1. şiş, şişkin 2. kabarmak
 perçîvîqandîbîn m 1. şişik, şişkinlik 2. kabarmak
 perçîvîpîs *zî* genişletme çar
 perçîvîçîy *zî* 1. kursak 2. kursak (kuş auzu-
 ğu şişirilip kurutulacak yapıdan veya em-
 benzelden şişkin şey)
 perçîvînek *zî* yazma (Vespertina)
 perçîn m perçm
 perçînbîn m perçîn emme
 perçîn bîn *zî* perçînlene
 perçînbîyîn m perçîn emme
 perçînî m perçînlene
 perçîndî *zî* perçînlene
 perçînkîrî m perçînlene
 perçîn kirî m *zî* perçîn emme
 perçînkîcî *zî* perçîn
 Perçîs *zî* bu lûpîye

perçî m muaceze
 perçuk m kulupku
 perçokandin m yıkma, kırp dokme, tahrip et-
 me
 perçokandin *zî* yıkma, kırp dokmek, tah-
 rîp emmek
 perçokî m yıkma, tahrip olma
 perçokî *zî* yıkma, tahrip olmak
 perçun m 1. müskî a etmiş tek olan 2. şpek-
 ten gıcırta
 perçunî m para düzüm
 perçun m perçun, aşkî - kîrîm (I) tanımlamak
 2) perçun vîşuk (veya etmes), açkılanak
 perçunîk *zî* perçun
 perçunîkerî m perçunîk
 perçunîkîrî m 1. perçunîkîna, aşkulanî, ta-
 nîmlama
 perçunîkîrî *zî* 1. perçunîkîna, açkulanî
 2. tanımlamak
 perçunîkîrî *zî* perçunîkî, perçunîkîna
 perde m 1. perde (gorusu, tağı engellemek ve-
 ya bir şeyi gizlemek için bir örtü) önüne
 getirilen örtü) * perdes a padê perdesê perdes-
 ı 2. perde (zeî ne bir cisman görülmüş
 yanıtılan saydını olmayan yürey) * perdes-
 ya sînemavê sînemî perdesî 3. *zî* perde
 (bu göyü görmeye engel şey) 4. *zî* perde
 (kararık, ak su ak basma) 5. *zî* perde
 (bir sîne eserini büyük bölümlerden her bir-
 in) 6. *zî* perde (bu müzik parçasını oluşturu-
 cun seslerden her birini, kalınlık veya ince-
 lik derecesi) 7. perde (bu ses derecelerini
 sağlamak için çalınan bulmuş parmakla
 basılan yer) 8. perde (ses için, ses perde) *
 jî perdes a ziruv sîrî ince perdesen soy ad:
 9. *zî* perde (parmakları birbirine bîstîren
 zar) 10. *zî* perdes a gîh kolak zar
 11. *zî* perdes a *zî* perdes a duygusu) * perdes a
 heyayî *zî* hîlanîve tînanî perdesîni kal-
 dîmîsî - avêlî (iştekî) perde çekmek -
 gîrîp ser çav perde emmek, ak basmak
 (gîzde kararık olmak) - hîlanîm perdesî
 kaldîrmek - jî serê rakîrîm perdesîni çekip
 kaldîrmek - kîşîndîm perde çekmek - kî-
 şîndîm ser (iştekî) (I) üstüne perde çekmek,
 perdesîyle örtmek 2) perde çekmek (gîzle-
 mek, örtmek) - *zî* perde kîrîm perde kîrmek -
 ser kîrîm perde kîrmek (Karagöz oyununa
 başlamak) - vekîrîm perdesîni açarak (ci-
 yafî yeni mevzînde temsil erine başlamak
 -ya çav *zî* gözüm saydam tabakası -ya
 deng ses perdesî -ya bîrnîkê paz *zî* bütün
 perdesî -ya mî] sîs perdesî (sîveşîarda or-
 dînanî hareketlerini düşünmîşî saklamak -
 çîrî sîstîm oluştîrîm perde) -ya rû çîrandîm
 ar dînanî çîrîlamak -ya rîşîkî (yekî) qetîm
 m dînanî çîrîlamak -ya rûyê (yekî) qetîm ar
 dînanî çîrîlamak -ya rîşîkî (yekî) qîş bîn m
 dînanî çîrîlamak

perdelar *ölün* 1. perdeleir, perdesi 2. *v.f* perdele 3. *mek* perdele * *vaz* ulduzreke perdedar 4. *vaz* perdele bu calgıdı 4. *mec* gırlı
perdelarlı *ölün* perdekarlık, perdelilik
perdefiros *nehir* perdelci (salın kimsesi)
perdefiroş *m* perdelçilik
perdege *öl* 1. *v.f* örtümüş, perdeli kaz ya da kaşık 2. *namsalı*
perdekiran *m* perdeleğe
perde kirin *öğü* perdelinlik
perdekiri *m* perdeli (perde çekmiş, perdelemiş olan)
perdeküşa *m* perde çama
perdeuşa *m* yana örtüsü
perdeliñin *öl* 1. perdenin edulda oturu 2. *namsalı*
perdenuxäl *öl* örtünen, saklanan
perdeplaw *m* perde plava
perdepoş *öl* 1. perdeninmiş olan 2. *östüben*, perde arkası olan, gözlerin (özgürlükte artıran ve erkeklere görünmek istemeyen kadınlara içün) – *kirin* perde çekmek
perdepoşkirin *m* perdelence (perdeyle örtmek)
perdepoş kirin *öğü* perdelencek (perdeyle örtmek)
perdepüş *bu* perdepoş
perdesan *kelim* 1. perdesi (perde diken kimsesi) 2. perdelci (tıyralarda perde aç p-kapanmağa la görevli kimsesi)
perdesanlı *m* perdelinlik
perdeya *çay* *özüm* göz perdesi, kornea
perdeya gıh *özüm* kulak zarı, kulak davana
perdeya hesin *çay* demir perde
perdeya masbiré *öl* diyafizim
perdeya qızantıyê *öl* kızlık zarı, himen
perdeya spî *özüm* beyaz perde (çama oymağının gösteriliği yüzey)
perdeya zik *özüm* kısırlı zarı
perdeyi *öl* perdelik * *listika du perdeyi* ik. perdelik oyun
perdik *m* 1. perdenik, küçük perde 2. küçük ritik (daan kirsi ontusa içün)
perduş *m* heyecan
peré *n* 1. para 2. para (eskiden, kurusun kırık), bütü 3. pazalık * *tu çand pere* ulduzrek (?) kaç para ik aramsı? * *anın* para getirmek (para kazanmak) – *hês kirin* defter açmak * *bün* *xwelî* para değer vermek – *çap kirin* para basmak * *çektir* para kesmek (para basmak) – *çarpandin* para aşmak – *dan* *her* para yapmak, para almak * *dan* *ser* *her* para tutmak, para tutmak – *danin* *ser* (...) para basmak (kubardı ontaya para sunmek) – *derxistin* para çıkarmak (para basmak) – *di quzê dëlîkê* de ye *u* *ge* ekmek (astana ağzında) – *di qılın dëlîkê* de ye *u* *ge* on para on astanın ağzında * *girtin* defter tutmak – *hür kirin* para bezemek – *jê çirpandin* (bu melen) para aşmak (veya ka-

zandırmak) * *jê standin an ji xwelîn* para çekmek (arından bütüm perçeklerle para almak) – *jimartin* para kırmak (çok kaçırmak) – *jinartin destê* (yekî) (peseyi) uccuna saymak, (ünanî) eline *para* saymak – *kaşir kirin* kokozlamak, para ni tüketmek * *kerê nêr* *ê li her deri di zire* paralızdaman hali başkada, *znîmînê* on deyaz – *ketin destê* (yekî) *u* *re* para görmek – *kirin* 1) para etmek, değerli olmak, para birlince olmak 2) para etmek * *reca*, *mînet* *pere* *nehir* *oca*, *mînet* *para* *etmê* – *kirin* *herika* (yekî) 1) *u* *reca* *para* *kıymak* 2) *para* *vermek* (öğüt vermek) – *kirin* *devê* (yekî) (birer) *para* *yedirmek* (nişet vermek) – *kirin* (tiştekî) *para* *yatırmak* (yatırma yapmak) – *kışandin* *para* *çekmek* * *di xwêze ji bankayê* *pere* *baktışe* *bankadan* *para* *çekmek* *istiyê* * *lê hün* (birer) *başlı* *çimik*, *hara* *araz* *ol* *raê* – *lê behün* *para* *borca* *olmê* – *lê hün* *hesret* (para) *suyunu* *çekmek* – *nahê* *pehlî* *ye* *para* *doyanmêz* – *nehirîn* 1) *para* *etmemek* (değeri, *parası* *sayılmamak*) 2) *para* *etmemek* (laydi etmemek) – *tiñe* *para* *parayı* *çeker* – *pê dan* *para* *vererek* *olmê* * *pê dan* *xwelî* *in* (bu me) *para* *vermek* (gereksiz *para* *başkasına* *para* *harcamak*) – *pê* *de* *perdan* *parasının* *birine* *geçmesine* *göz* *yummak* – *pê* *de* *çün* (özüm) *para* *ni* *gelmek* – *pê* *de* *hatin* (birine) *para* *saza* *gelmek* – *pê* *de* *götin* (birine) *para* *saza* *vermek* – *qılıç* *mêran* *e* *alın* *analî* *her* *kapı*, *acar* – *razandin* *para* *yatırmak* * *pere* *razandê* *bankayê* *bankaya* *para* *yatırdı* – *razandin* *bankayê* *bankaya* (para) *yatırmak* – *rijanin* *para* *dokmek* * *şandin* (verdi *kirin* *an* *ji* *jinartin*) *para* *çıkarmak* (birine *para* *yollamak*) – *şirtin* *e* *paranın* *yüzü* *araktı* * *teman* *kirin* *çıkartılmak* * *lê dan* *para* *vererek* *olmak*, *para* *saymak* – *tê* *de* *nehün* (ar *ji* *tune* *hün*) *para* *olmamak* * *di* *masivaniyê* *de* *pere* *tune* *balıqçıkta* *para* *yok* * *tê* *de* *hehün* 1) *para* *almak* * *di* *masivaniyê* *de* *pere* *huya* *balıqçıkta* *para* *var* 2) *para* *almak* * *di* *vî* *kari* *de* *geluk* *pere* *huya* *bu* *ritik* *çok* *para* *doyayê* – *tê* *nehirîn* *para* *çıkartılmak* * *di* *xwelî* *li* *balê* (ar *ji* *çem*) *yek* *bün* 1) *paraya* *para* *dememek*, *paraya* *pu* *değermek* (çok *para* *kazandı* *olmak*) 2) *çok* *coşmek* *olmak*, *paraya* *değeri* *vermemek* 3) *para* *ni* *para* *dememek* (bol *para* *harcamak*) – *di* *xwelî* *ji* *balê* *yek* *in* *demede* *kun* *onda* *para* * *wekî* *avê* *çün* (para) *su* *gila* *girmek* – *weşandin* *su* *çap* *dokmek* (gereğinden *çok* *harcamak*) * *xer* *kirin* 1) *para* *harcamak* 2) *maraf* *etmek* – *xwarin* 1) *para* *vermek* (gereksiz *para* *çıkartmak*) *çok* *para* *harcamak* 2) *para* *vermek* (travet almak) – *zêbu* *kirin* 1) *para* *harcamak* 2) *paradan* *çıkarmak* (para *harcamak* *zoru* *nda* *olmak*) *di*

-yekü hindük levâsin küçük oymanak (kumarca) -yekü pür büyük para -yê çayê (hex-şiş) kahve parası -yê gir tün para, büyük para (ulak para karıştı) -yê hazîr nakîl para -yê herâm amân para -yê hür 1) bazar para, bazarlık, ulak para 2) Çingene parası -yê (yekü) jê re tün derd parasıyla tazal olmak -yê kêmeyar çarax para -yê (yekü) pê de cûn ibarîr 1) parası (harîr) geçmek -yê rû yal parası -yê serê haş serafîye (para değiş-tükken) va den veya alman üstelîki -yê sîlîr fulus -yê zêde parânan tûn -yê xwe avêtin avê parçy. denize atmak -yê xwe avêtin ku-çeyê parânan sokakê atmak -yê xwe hereda-yî muavêlîn parçyî araya deşil. paraya va-melî -yê xwe çirçovîrto nekîn çarçyî araya deşil, paraya vermeli -yê xwe derxêvîn parânan çikarmak -yê xwe ji tûnî xelas kîbîn kokozlatmak, parânan tüketmek -yê xwe lê xistin parânan bir şeye yatmak

perçengü *m* perçengleşme. kütin perçengleşmek

peredan *m* otlama

peredank *m* kumbara

peredar *mf* paralı (mangırî)

peredarhûm *m* paralıdırna (paralı elma)

peredar hûn *f*gü paralanmak (parasız iken para elde etmek)

peredarhûşîn *m* paralanmak (paralı elma durumu)

peregende *m* 1. perakende, dağıtmak, parçan 2. perakende malların teker teker veya bir kaç parça şeklinde azar azar satma biçimi, toptan karşısı)

peregendefîrîş *mf* perakendeci

peregendefîrîşî *m* perakendecilik

peregendefî *m* 1. perakendelik, dağıtmak, parçanlık 2. perakendelik (perakende olarak satma biçimi)

perakendeyî *m* perakendelik, dağıtmak, parçanlık

peregîhor *mf* dövizci

peregîhorî *m* dövizcilik

perelîhîn *mf* para göz, para canlisi, maddiyatçı - bûn para canliş olmaç

perelîhînî *m* para canlisi olma

perelîhîn *mf* para göz

perelîhîz *mf* parasiver, para göz

perelîhîzî *m* parasiverlik

perelîhîrker *mf* dövizçi

perelîhîrkerî *m* dövizçilik

perek *m* paralık

perekende *mf* peregende

perekerî *mf* atıcı, hallaç

perekerî *m* arımcılık, hallaçlık

peren *m* sün * perenek gur tîn pîşiyê anîre bir kan suruşu çıkayor

perenas *mf* para bilimi

perend *m* pala (bir tür kılıç) -- kî kîsâdîlîn palâ çekmek

perende *m* 1. kamath, kas (uçm kamathlar) 2. ucun ucuz 3. perende (hus. da döcerek) otlan taklat

perenek *m* sürü, yatac, hayvan sürüsü

pereng *m* 1. kâz, kor, atas közü 2. emme -- a-gir ketin emme düşmek

perengbûn *m* korlanma

perengî *m* korluk

perengîr *mf* ateş düşen

perepaş *mf* beşpaş

pereperestî *mf* para göz

pereperestî *m* para gözütüs

perepêş *mf* beşpêş

peresan *m* evim, gelişim, tekâmül

peresandîn *m* 1. gelişimne, tekâmül etme 2. yetkinleşme (tekemmül etme, olgunlaşma) 3. yayılm, yaygınlaşma (bir düşünce-yi, bir ürünün her tarafa dağılması)

peresandîn *f*gü 1. gelişimnek, tekâmül etmek 2. yetkinleşme (tekemmül etmek, olgunlaşmak) 3. yayılm, yaygınlaşmak (bu düşünce-yi, bir ürünü her tarafa dağıtmak)

peresanparîz *mf* rimci

peresanparîzî *m* evimcilik

peresdar *mf* tapınar

peresend *m* evim, tekâmül

peresêlke *mf* kılğınc (Etürdo)

peresî *m* ense gapile xwe li peres ya wî xist

peresîş *m* 1. gelişme, evrim geçirme 2. yetkinleşme (olgunlaşma) 3. yayılm (genelleşme)

peresîş *f*gü 1. gelişmek, evrim geçirmek 2. yetkinleşmek (olgunlaşmak) 3. yayılm (genelleşmek)

peresîşer *mf* kılğınc (Etürdo)

perespaş *m* 1. yama 2. yakı

perespaşdîn *m* yamaçlama, yamaçma

perespaşdîn *f*gü yamaçlanmak, yamaçmak

perespaşî *mf* yamaç, yamaçlanış olan

peresdar *mf* 1. hizmetçi, hizmete 2. hizmete

peresdarî *m* 1. hizmetçilik 2. hizmetçilik

perede *m* 1. mabut 2. *m* mabude

peretek *mf* zîbî

perestgeh *m* ibadethane, tapınak, mabet

perestî *m* 1. tapınma, tapınma, tapış 2. ibadet, ibadet etme

perestî *f*gü tapınak, tapınmak 2. ibadet etme

perestî *m* ibadet

perestî *m* 1. tapınma 2. ibadet

perestîş *m* perestîş, ibadet -- kîrlîn perestîş etmek, ibadet etmek

perestîşgehî *m* ibadethane

perestîşkâr *mf* perestîşkâr, tapınan, ibadetkâr

perestîşkarane *m* perestîşkarane, ibadetkârca

perestîşkîrî *m* ibadet etme

perestîş kîrlîn *f*gü ibadet etmek

perestîşgane *m* ibadethane, tapınak, mabet

perestî *m* 1. mabut 2. *m* mabude 3. *m* *m* idê çek beğenilen, çok muhtat

perestobûn *m* i âhlişma
 perestok *m* mabut
 perestxane *m* tapınak, mabüt
 perestyan *m* ahîd
 peresû *hm* parsû
 peteyû *m* parasûl
 peresûtblaz *m* bûl parasûl
 peresûtbazi *m* paraşütçülük
 peresûtvon *m* bûl paraşütçü
 peretas *m* bûl *m* vuzusê bir çalgı
 perexwer *m* bûl parca (muşetel)
 pereyê reş *m* d kara para
 pereyî *m* 1. parafal, rakê 2. paralık (çetçan-
 gı bir para ileğertinde)
 perex *m* bir sus
 perê bajêr *m* dolay, vauliyo
 perê dinyayê *m* d dünyanın öbür ucu (veya kü-
 yesi)
 perê esmanan *m* d esherusênin bucağı (veya
 dibî) * Ji her perê esmanan he ji ez de he-
 rime ebeçaxim bucağı da olsa giderim
 performans *m* performans, başarı
 perg (I) *m* curaf
 perg (II) *m* durum * hûn hal û pergê me na-
 bûnê? durumumuz gümüyormusunuz?
 pergalzik *m* bûl katin zû
 pergal *m* 1. düzen, nizâm, sistem 2. düzen, sis-
 tem (sayut ve somut nesnelere bir sıraya,
 bir hedefe, bir amaçla göre sıralanmış) 3.
 düzen, sistem (bir devletin belli başlı ilkele-
 ri bakımında yönetimde rulluğu yol, yönetim
 aşımı) 4. sos düzen (toplumsal) bir yapı iç-
 sindir öğelerin bütünü, bütünün öğelere ve ö-
 gelerin birbirine göre ilişkileri) 5. sistem
 (yönetimle düzen) * sistemê perwerde-
 yan eğitim sistemleri 7. sistem, cihaz 8. bir
 sistem, aygıt * pergalê bîhokûşanê solu-
 rum aygıtı 9. fizikî sistem, aygıt 10. feziyî
 sistem, ilçe 11. meç, kıyafet -> bendetiyê
 -> kölelik düzeni -> dehandanê sindirîn
 sistemi -> gîvêrînê sindirîn sistemi -> he-
 wayî ya paraziye hava savunma sistemi ->
 hewayî ya paraziye hava savunma sistemi
 -> kolektiyê sos kolektîk düzeni -> metreyî
 mecu sistemi, metrik sistemi -> (yekî) pel-
 lîstîm dirligi düzeni bozulmak -> pişîvî sol-
 num sistemi -> rehokan sînrî sistemi ->
 rêxistî kurulu düzen -> sîmêrê ya jaranenî-
 patîk *m* d parasûpatîk sîmî sistemi -> şî-
 liyê ewî yağış düzeni -> türeyan (an ji rehî-
 kan) sîmî sistemi -> a (yekî) xera bûn dîr-
 gî düzeni bozulmak, dîrçığı bozulmak ->
 (yekî) xera kirin düzenini bozmak ->
 xatgerînê kan dolayın sistemi

pergaldar *m* 1. düzenli 2. sistematik, dizegî
 pergalî *m* 1. düzenel, nizâmî 2. dizgesel
 pergalparêz *m* dîzân savunucusu (veya yan-
 lîstî)
 pergalparêzî *m* düzen savunuculuğu

pergandin *m* karışılma
 pergandin *m* gîb karışılmak
 pergar *m* bûl pergel, yaygizer
 pergarîkîrî *m* pergelçime
 pergar kirin *m* gîb pergelçime
 pergel *m* bûl perge, yaygizer
 pergende *m* perkenide, dağınık, perişan -
 bûn perasende olmak, perişan oluuk -> kî-
 tin perakerde etuuk, perişan etuuk
 pergendeî *m* perakerdelik, dağınıklık, per-
 şanlık
 perger *m* bir pergal
 perghandin (I) *m* 1. biriktirme 2. vîgîna
 perghandin (II) *m* korş, baştırma
 perghandin (I) *m* gîb 1. biriktirme 2. yemêk
 perghandin (II) *m* gîb karışılmak
 perghandi *m* 1. biriktirme, 4. olan 2. vîgî
 perghîn *m* karışılma
 perghîn *m* gîb karışılmak
 perghandin *m* karışılma (yama, katna al-
 ma)
 perghandin *m* gîb karışılmak (yama, katna
 oluuk)
 pergî (I) *m* auzê kulak davulu, zar
 pergî (II) *m* karışılma - (yekî) bûn (birer)
 rast gelmek, rastluuk, (birerle) karşı aş-
 mak - (yekî) hûn (birer) zar gelmek,
 rastlamak (birerle) karşılaşmak
 pergîlîn *m* rastlaşma, rastlama
 pergî bûn *m* gîb rastlaşmak, rastlamak
 pergîbûyîn *m* rast ama, rast ayg
 pergî hev bûn *m* (birbirerle) karşılaşmak
 pergî hev hûn *m* (birbirerle) karşılaşmak
 pergîkar *m* bûl karşılaşma
 pergîkarî *m* karşılaşma
 pergîn *m* karışılma
 pergîngex *m* karışılma yeri
 pergînî *m* auzê zava
 pergîyan *m* bûl karışılma
 perhêşîn *m* dîrçîvî sanallî
 perhîz *m* bir parê (III)
 perhîzkar *m* bir parêzkar
 perjandin *m* karışılma (dîş için)
 perjandin *m* gîb karışılmak (dîş için)
 perjandî *m* karışılma olan (dîş için)
 perjîn *m* karışılma (dîş için)
 perjîn *m* gîb karışılmak (dîş için)
 perik (I) *m* bûl 1. yaprak, yaprak 2. dîtin
 yaprağı 3. pul (üzemide bulunduğu organ)
 yaprak, bîçîn ve yaprak çok bas 4. yaprakla-
 rın her biri)
 perik (II) *m* zedê kelebeç
 perik (III) *m* auzê zar * perikê muzê arın zû
 perik (IV) *m* 1. kupa, kanatçık 2. telek (koş
 kanadın büyük tüyü) 3. yelek (okun yay
 kuşacıkının tüyü zîrê) 4. kanar, yüzgeç
 (balıklarda) * perikê mavi balîk yüzgeç 5.
 sorguç (serpusların ön tarafına tîzlen tüy)
 6. değirmen çark kısmı -> (yekî) hl erde te

kişin ufak tezek ve vere çöğik olmak -*ên* (ye-
kû) gûlîştin erdê kolu karadê kirimak
perik (V) *w* pul, zekke
perik (VI) *m* kabarcıca, pul pul dükulme idu-
var icmê - *dan* pul pul olmak, pulatunak ~
~ pul pul
perika serî *w* çûş (hazır ve birkakın kuşa-
na haşlamada uzun tüyü)
perikolan *m* 1. pullanma (pul pul olmak) 2. ka-
barıca (islanıp veya islanıp yeriden kurulu-
ma)
perik dan *êşî* 1. pullanmak (pul pul olmak) 2.
kabarcıca islanıp veya islanıp yeriden kur-
ulmak * *diwajên* *ndeyê* *karak* perik dan
bûn udanin di varlan, hepten kabarcığı
perikdayîn *m* 1. pullanış (pul pul olmak) 2. ka-
barış islanıp veya islanıp yeriden kurulmak
perikperikî *w* 1. pütür pütür 2. pullu (*derinan*
pullanması için) - *bûn* 1) pütür pütür olmak
2) pullanmak * *canê wê perikperikî* bûye
vücutu pullanmış
perikperikîbûn *m* 1. pütür pütür olma 2. pul-
lanma
perikperiki bûn *êşî* 1. pütür pütür olmak 2.
pullanmak
perikperikîbûyîn *m* 1. pütür pütür oluy 2. pul-
lanış
peripatetîş *f*-*êşî* peripatetîş, gezmeşik
perisan *m* evlatına
perisandin (I) *m* gelişme, çıldırma
perisandin (II) *w* ufalama (ün ufak erme)
perisandin (I) *êşî* gelişmek, açılmak
perisandin (II) *êşî* ufalamak (ün ufak ermek)
perisandî *w* geliş *n*
perisî *perisî* yerik, aşınmış olan
perisîn (I) *m* 1. gelişme, açılma, tekemmül et-
me 2. *matibey* açılmı
perisîn (II) *w* ufalama (ün ufak olma)
perisîn (III) *w* tapılma
perisîn (I) *êşî* gelişmek, açılmak, tekemmül
etmek
perisîn (II) *êşî* ufalamak (ün ufak olmak)
perisîn (III) *êşî* tapılmak
perisîn *perisî* *w* evlatına
perisîn *perisî* *w* evlatına
perist *m* ibadet
peristar *m* ibadete
peristari *m* hemsîrelik
peristêşî *w* tapınak, imbed
peristîn *m* tapına
peristîn *êşî* tapınak
peristî *w* alah, idel
perişandin *m* süründürme
perişandin *êşî* süründürmek
perişî *m* denetleme, tefiş
perişîn *m* denetleme, tefiş etme
perişîn *êşî* denetlemek, tefiş etmek
perixandin *m* 1. xralama, pareleme, yıpratma
2. yakma (keskin, sert ve ısıncı bir duyum

verme) 3. yakma (yanıyormuş gibi bir etki
yapma) 4. yakma (güçlü sevgi uyandırma)
5. kavurma, ısıtılma 6. haşlama, haşat et-
me (kaynar suda için, yakma) 7. haşlama, da-
lama 8. haşlama, haşat etme, azaltma (sertçe
poyalama) 9. çok pisirmek 10. ıncı pisir-
me (bunaltacak kadar ısıtma) 11. yalama

perixandin *êşî* 1. paralamak, parlemek, yıpra-
lanmak * *solê xwe ya nîpûş di mehekê de*
perixand *peygepi* ayakkabıları bir ayda pa-
raladı 2. yakmak (keskin, sert ve ısıncı bir
duyum vererek) * *isrê devê min perixand*
biber ağzımı yakdı 3. yakmak (yanıyormuş
gibi bir etki yapınak) * *mevê navê min perixand*
yarab aşımı yakdı 4. yakmak (güçlü sevgi
uyandırmak) * *evîna wê keçikê ez perixandim*
bu kızın sevdası beni yakdı 5. kavur-
mak, ısıtmak 6. haşlamak, haşat etmek
(kaynar suda için, yakmak) * *ava kelandî*
bûnê min perixand kaynar su ayağımı ısıltı-
dı 7. haşlamak, dalamak * *kesikê lingê ku-*
tikê perixandîye öceğ çocuğın bacağına
haşlatmış 8. haşlatmak, haşat etmek, azalt-
mak (sertçe poyalamak) 9. çok pisirmek 10.
ıncı pisirmek (bunaltacak kadar ısıtmak) * *wî*
saqoyê ez perixandim bu ceket beni pişirdi
11. yalama

perixandî *m* 1. yıprat, paralı (parlanmış olan)
2. hayat etmiş olan 3. yoluk, yolmuş olan *
nîrîşka perixandî yoluk tavak

perixî *w* yıprat * *ji berika xwe diravêkê ka-*
xiz ê perixî derxistê celafenî yıprat bir kâ-
ğıt parçıkça

perixîn *m* 1. yıpratma, yıpratma, ısıtılma,
larınak 2. vurma (keskin, sert ve ısıncı bir
duyum verme) 3. yalama (yarak ağızda ben-
zer bir acı duyma) 4. goynime (çok olgun-
laşma) 5. haşlama (kaynar suda için, yak-
ma) 6. haşlatma, dalama 7. ıncı haşlatma,
azaltılma, poyalama 8. çok pisirme 9. ıncı
pisirme kavurtma, ısıtılma (bunaltacak kadar
ısıtılık duymak)

perixîn *êşî* 1. yıpratmak, yıpratmak, parala-
mak, larınak * *şulê wî saqoyê lê perixîbû* pa-
toloğu terna aya yıpratmıştı 2. yakmak (kes-
kin, sert ve ısıncı bir duyum vererek) 3. yala-
ma (yanık ağızına benzer bir acı duymak) *
ji her isrê devê min dipeyîte haberen ağ-
zım yanıyor 4. goynülemek (çok olgunlaşarak)
5. haşlanmak (kaynar suda için, yakmak) 6.
haşlanmak, dalanmak 7. ıncı haşlanmak, a-
zaltılmak, poyalamak 8. çok pisirmek 9. ıncı
pisirmek kavurtmak, ısıtmak (bunaltacak ka-
dar ısıtılık duymak)

perixokî *w* yıprat, yıpratça

perixandin (I) *êşî* perixandin

perixandin (II) *w* ovalama, ovma

perixandin (I) *êşî* ovalamak, ovlamak *
çavên xwe perixandin gözlerini ovala

perâxin *m* avulma
 perâxin *lâgh* avulmak
 periyad *m* 1. periyad 2. devre
 periyadîk *nl* periyodik sünel
 periyot *lâzn* periyot, devre
 perizîr *m* 1. biçirici, topmuş 2. kul
 perizîr *lâgh* biçirmek
 perî (I) *m* perde * bûka bur periyê perdenin önündeki gelin
 perî (II) *m* 1. kanta (fincık biçimindeki seyle de keli) 2. kanta, vancılâhr gibi makinelerde dönen kanta
 perî (III) *nl* göde * jêriyâ tualê esan gazdes.
 perî (IV) *m* ışık * periyê rojê güneş ışığı
 perî (V) *m* 1. peri 2. *wec* peri çok güzel kadını; * weki periyau perî gibi -ya illahî ilham perisi
 perî (VI) *m* dağıtma
 perî dan *lâgh* dağıtmak * per perî daye davaz lar dağıtma
 perîdol (I) *m* bel. kıza
 perîdol (II) *m* perîdol, per do
 perîdolî *lâzn* perîdolî
 perîş *m* tûv (yazık tûv)
 perîkart *lâzn* per kart
 perîkuşk *m* yatak
 perin (I) *m* 1. ergazın, ergazın olma 2. çok cinsel ilişkiye girme
 perin (II) *m* kazanma, kazanış
 perin (III) *m* geçirme
 perin (I) *lâgh* 1. ergazın olmak 2. çok cinsel ilişkiye girmek
 perin (II) *lâgh* kazanmak (kazanış sağlamak)
 perin (III) *lâgh* geçirmek
 perîrî *nl* ergazın k
 perîrî *nl* perî yüzü
 perîskop *lâzn* perîskop
 perîspaz *m* yama - kîrin yama yapmak, yama etmek
 perîşan (I) *m* kadın hotozun etrafına bağlanan bir tür sarı -a zêr hü süsün alındığı olanı
 perîşan (II) *nl* 1. perîşan 2. zavallı, acınacak durumdaki olan * di rewşêke perîşan de ye acınacak durumdaki - bûn perîşan o'ns k - kêtîrî per perîşan olma'ê - kîrin perîşan etmek (yek) - kîrîrî (bîncil fena etmek * vê bûnê ez perîşan kîrim h. keku benî fena etî
 perîrîşân *m* 1. perîşan olma, sürünme 2. perîşan olma, kavulma, mahvolma
 perîşan bûn *lâgh* 1. perîşan olma, sürünme 2. perîşan olmak, kavulmak, mahvolmak
 perîşanbûyîn *m* 1. perîşan oluş, sürünüş 2. perîşan oluş, kavulmuş, mahvoluş
 perîşanî *m* perîşanî, sefîde, sefîlik
 perîşanî hûn *lâgh* yerlerde sürünmek
 perîşankîr *nl* perîşan eden, süründürücü
 perîşanketîrî *m* perîşan olma
 perîşan ketîrî *lâgh* per perîşan almak
 perîrî - ketîrî *nl* perîşan oluş, olanı

perîşan kîrin *lâgh* 1. perîşan etmek, süründürmek 2. kavulmak, mahvolmak 3. fena olmak, canına uğamak * zîpikê dîbr perîşan kar dola, ekânêria canına okudu
 perîşan *lâzn* perîşan, kârîrî zol
 perîşanî *lâzn* perîşanî, kârîrî zar, yongasî (lîrîsîbî)
 perîkân *m* perî bûkîndîrî kadîr
 perîkân *m* perî boyîr
 perîzad *nl* 1. perîzade, perî çoçuğu 2. çok güzel
 perîzade *nl* 1. perîzade, perî çocuğu 2. *hîrîn* gûrî
 perîzadeyî *nl* gûrîrî
 perîjêg *m* jêlaket, zêl
 perî *nl* vucûsîz (toprak)
 perîkal *m* ışık
 perîkar *lâzn* perîgêl
 perîkênde *nl* perîkênde, perîşan
 perîkênde bûn *lâgh* perîşan olmak, yerlerde sürünmek
 perîkîrî *m* mahmûz çîpa
 perî kîrin *lâgh* mahmûzlamak
 perî *nl* *wec* kîrîrî *lâzn* kanta çapmak
 perîon *m* perîon
 perîma *m* perîma, pennancî
 perîtalî *nl* kîmesî hîyvanları
 perînançanî *lâzn* perînançanî
 perîmîlîndîrî *m* soldatna
 perîmîlîndîrî *lâgh* soldatmak
 perîmîlî *m* solma
 perîmîlî *lâgh* satılmak
 perîmîyên *lâzn* perîmîyên
 perîmî *m* 1. perîmî (yazalî 1711 belgesi) 2. perîmî, pîso (demaryollu anda)
 perîmî *m* lîya
 perîmîsîndîrî *m* 1. sîrdîme 2. perîşan etme
 perîmîsîndîrî *lâgh* 1. sîrdîmîx 2. perîşan etmek
 perîmîsî *m* 1. sîrdîme (kîlku, wîzîrîk grîv sebeplerde konuşmak, hareket etmemek veya tepki göstermemek) 2. perîşan olma
 perîmîsî *lâgh* 1. sîrdîme (kîlku, wîzîrîk gibi sebeplerle konuşmak, hareket etmemek veya tepki göstermemek) 2. perîşan olmak
 perîok (I) *m* kumîş, tekstîl
 perîok (II) *lâzn* 1. balgîrî 2. bulgîrî, geçîrî, bulgîrî, hîsîrîk * nexwîşîna perîok bulgîrîci hîsîrîk
 perîokîrî *lâzn* mamûlîtarî
 perîokîrîşî *m* mamûlîtarîcîlik
 perîokî *m* 1. bulgîrîcîlik, geçîrîcîlik 2. *nl* bulgîrîci özîlîgî olan
 perîokîbûn *m* bulgîrîcî, sîrdîyê etme
 perîokî hûn *lâgh* bulgîrîcîlik, sîrdîyê etmek
 perîokîrî *lâzn* perîokî
 perîol *m* gizîlîcî kelîmesî
 perîon *m* perîon
 perîonospîra *lâzn* perîonospîra

peros *n* heyecan

perosandin *n* heyecanlanmama

perosandin *lâgh* heyecanlanmamak

perosdar *n* heyecanlı

perosdâr *n* heyecanlı varıcı

perosîn *n* heyecanlanma, heyecanlama

perosîn *lâgh* heyecanlanmak

perosîner *n* heyecanlanma, heyecan varıcı

perosmend *n* heyecanlı, coşkulu

perpaz *hür* perwâz

perpereng *zâim* 1. keleşek 2. *n* keleşek (keleşek biçiminde olan)

perperik (I) *zâim* 1. keleşek 2. *n* keleşek (keleşek biçiminde olan)

perperik (II) *hür* nâilîler gata

per perişan *n* per perişan, sürüm sürüm — bûn per perişan olmak, sorulu sorulu sürünmek ~ kirin per perişan etmek, sürüm sürüm süründürmek

perperki *n* pütü: pütü

perperkilbin *n* gurur pantu elma

perperki bûn *lâgh* patur pitur olmak

perperok *zâim* 1. keleşek 2. *n* keleşek (keleşek biçiminde olan)

perperukj *muâd* zarfı

perperuk *n* heyecanlı, telaşlı, çırpıntı

perperokî *n* heyecanlı, telaşlıca, çırpıntılıca

perpirandin *n* 1. çırpınma

perpirandin *lâgh* 1. çırpındırmaq 2. debelenmek

perpîlîn *n* 1. çırpınma, çırpınış (acı ile kızıl-sarıma) 2. çırpınma (telaş gösterme) 3. debelenme, kıvrımca (bu anlamla müsteyle veya bir baskıdan kurtulmak için çırpınma) 4. vîce gezeleme, debelenme (başına uğuşuş dermek)

perpîlîn *lâgh* 1. çırpınarak (acı ile kırılmama) * *masîye ku di verî nîkê de di perpi-te olama* (sürette çırpınan bakik) 2. çırpınmak (telaş göstermek) 3. debelenmek, kıvrımca (bir acının etkisiyle veya bir baskıdan kurtulmak için çırpınmak) 4. *wece gezelemek, debelenmek* (başına uğuşuş, p. alınmak)

perpîlîni *n* çırpınma

perpos *n* mînatî (aşağıda oluşan mînatî)

perposk *n* mînatî (ışık için)

perposk dan *lâgh* titremek * *mîlînik perposk da mîna aşîî tîredî*

perpotî *n* yarık parık

perpûn *lâgh* aşîî — a xârîyan çock aşîî

perpûnker *n*lîn aşîî

perpûnkerî *n* aşîîlik

perpûnkerî *n* aşîîlik

perpûnkerî *n* aşîîlik

perpûnkerî *n* aşîîlik

perpûnkerî *n* aşîîlik

perpûnkerî *n* aşîîlik

perpûnkerî *n* aşîîlik

perpûnkerî *n* aşîîlik

perpûnkerî *n* aşîîlik

perpûnkerî *n* aşîîlik

perpûnkerî *n* aşîîlik

perpûnkerî *n* aşîîlik

perpûnkerî *n* aşîîlik

perpûnkerî *n* aşîîlik

perpûnkerî *n* aşîîlik

persang *n* gersenk (gerçekle tekarifansın söz)

perseng *n* derge

persis *n* derge

personel *n* persunal — *ên yelmasperî kumu personal*

persor *n* kinnatî kanallî

perspektif *n* perspektif

perspî *n* beyaz kanallî

persî *n* yayılmı

persîbîn *n* yayılma

persî bûn *lâgh* yayılmak

persîkandî *n* 1. kolu kanadı kırık, melul 2. *wece güşsîz*

persîkestî *n* 1. *n* kolu kanadı kırık, melul kanadlı kırık 2. *wece güşsîz*

persîkirin *n* yayılma

persî kirin *lâgh* yayılmak

persî (I) *n* dalyan, aşîî yarı

persî *n* yaygın — kirin yaygınlaşmak

perîtal *n* ukilma, üperme

perîtalîrin *n* irkîlma, üperme

perîtal kirin *lâgh* irkîlmek, üpermek

perîtal (I) *n* büyük paça

perîtal (II) *n* 1. meşuca, mînatîlar 2. dokuma (mînatîler örtme, yatak kılıf vb. için kul-lanılan beyazı (pikîler dokunmuş bez) 3. peşimde (teke, baska, yarık elbise)

perîtalîroş *n*lîn mînatîlar

perîtalîroşî *n* mînatîlar

perîtay (I) *n* üç, garklık — *jê çûn şavîkmek*

perîtay (II) *n* 1. lakat, meşal, guş, kîşvet (fiziksel güc) * *şîyan û perîtaya mîn tîrî wê lakê ona verîmek kuvvetim yox 2. çırpınma*

ji - *kerîn dermanî kesîlmek* (veya dermandan kesîlmek) (ji) — *ê Xwendê de kerîn dermanî kesîlmek* (veya dermandan kesîlmek) — *neman lakat kalînmak* (veya kesîlmek) — *tê de neman meşal kalînmak* — *ên (yekî) şî-kesîn lakattan düşmek*

perîtaw *n* çırpınma

perîtaw dun *lâgh* çırpınmak

perîtawdar *n* lakallî

perîtawşîkandî *n* lakatsız, guşerî düşmüş kîşe — *bûn lakattan düşmek*

perîtawşîkestî *n* lakatsız — *bûn lakattan düşmek*

perîtaw *n* ışık

perîtaw *n* ışık

perîtaw *n* ışık

perîtaw *n* ışık

perîtaw *n* ışık

perîtaw *n* ışık

perîtaw *n* ışık

perîtaw *n* ışık

perîtaw *n* ışık

perîtaw *n* ışık

perîtaw *n* ışık

perîtaw *n* ışık

perîtaw *n* ışık

perîtaw *n* ışık

perîtaw *n* ışık

perîtaw *n* ışık

perîtaw *n* ışık

perîtaw *n* ışık

perîtaw *n* ışık

perîtaw *n* ışık

perîtaw *n* ışık

perfol *ed* eski pasku gıyay

perfük *bu* perfük

perü *m* 1. illü, mükâfat 2. armağ, n. hediye 3. mece armağın (başış, ilvan) 4. duru (rûğüre çağırılara dugun salıhınca verilen armağan) - **bi** (yekü) ve **danio** 1) takı takmas 2) mece bizim ödüllendirmek - **dan** öd, vermek - **dan** (yekü) birine ödül vermek - **girtin** (an ji stendin) ödül almak -**ya** bükê görinluk -**ya** (...) **dîtin** mükâfatını görmek -**ya** kozê geçerlerden alınan veği fığa rîm

perûbûn *m* ödüllendirmek

perû bûn *biğê* ödül eadîci etmek

perûdar *ed* ölümlü, mükâfatlı

perûdâkirin *m* ödüllendirmek, mükâfatlandırmak

perûdar kirin *biğê* ödüllendirmek, mükâfatlandırmak

perûk *n* peruk

perûkirin *m* ödüllendirme, mükâfatlandırma

perû kirin *biğê* ödüllendirmek, mükâfatlandırmak

perûşî *v* heyvan

perûşk *v* umak (kedi gibi yarıcı hayvan pençesi)

perwa *m* perwa, korku

perwâkirin *m* sakınmak, çekinmek, kaçınmak

perwa kirin *biğê* sakınmak, çekinmek, kaçınmak

perwane *m* 1. perwane (gece kelebeği) 2. perwane 3. finîlek (havalandırmak amacıyla otla veya mutfak pencerelerine takılan araç) 4. *de* perwane (Selekülularda ve I. hanlılarda has. zemine ve amar sahplerine gönderilen fermân) - **yên** çersê degimuen çak kapû

perwanedar *m* 1. perwaneci (Selekülü dîwanında bulunun, arazi dâstlerinde bâcan görevli) 2. *ed* pervazlı

perwar *ed* çekingen

perwarî *m* çekingenlik

perwaz (II) *n* 1. perwaz (kapı, pencere gibi yerlerin kenarlarına geçirilen esiz paça) 2. perwaz (çeyşelerin kol, yaka, etek gibi yerlerine veya kumüşten yapılmış diğer eşyaların kenarlarına geçirilmiş dar. uzun paça) 3. perwaz (cilt kapagının iç tarafına konulan dar paça)

perwaz (I) *m* açış, çıpış (kanat çıpış) - **dan** **xwe** 1) çıpışmak 2) kalkmaya yeltenmek - **li** **xwe** **dan** 1) kanat çıpmak 2) yeltenmek

perwazdan *m* çıpışta, kanat çıpmata

perwaz dan *biğê* çıpışma, kanat çıpmak

perwazdar *ed* pervazlı

perwazkirin *m* pervazlanma

perwaz kirin *biğê* pervazlamak

perwazkiri *ed* pervazlı

perwazekiri *ed* pervazsız

perwend *m* izin, inüsaide

perwende *n* mezun

perwendebûn *m* mezun olma

perwende bûn *biğê* mezun olmak

perwendekirin *m* mezun etmek

perwende kirin *biğê* mezun etmek

perwendin *m* izin verme

perwendin *biğê* izin vermek

perwendîş *m* mezuniyet

perwer (I) *ed* (r kalın tesnun) kanalı

perwer (II) *ed* 1. besleyen, besleyici 2. yetistiren 3. eğitici, eğitici

perwerandin *m* 1. besleme 2. yetistirme 3. eğitime

perwerandin *biğê* 1. beslemek 2. yetistirmek 3. eğitmek

perwerde *m* 1. eğitim (belli bir konuda, bir bilgi ve bilim dalında yetistirme ve geliştirme, eğitime işi) 2. eğitimci (okul ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve ar layışları elde ettirenler. kadiklerini geliştirmelerine yardım eden. terbiye) 3. *ed* eğitilmiş, yetistirilmiş olan - **dîtin** eğitim görmek

perwerdebûn *m* eğitilme, terbiye olma

perwerde bûn *biğê* eğitilmek, terbiye olmak

perwerdebûnî *m* eğitim, görme, formasyon

perwerdebûyîn *m* eğitilmiş, terbiye olmuş

perwerdehüyî *ed* eğitilmiş

perwerdehîtin *m* eğitim görme

perwerde dîtin *biğê* eğitilmeye görmek

perwerdedîti *ed* eğitilmiş

perwerdegeh *m* okul, eğitim yeri

perwerdehiya bilind *m* yüksek eğitim

perwerdehiya honakî *m* uygun eğitim

perwerdehiya serelayî *ed* işk eğitim

perwerdehî *m* eğitim -**ya** urîşinî moral eğitim -**ya** besatiyê (an ji **terfikirînê**) yeterlik eğitimi -**ya** dîtinî-**ubîstînî** görsel-işitsel eğitimi -**ya** li ser kar iş boyunda eği n -**ya** naspişeyî meslek içi eğitim -**ya** pisporiyê dîtinî inüsa yapınak -**ya** raserî inüsaşê inüsa ustî eğitim -**ya** rêkel *ped* karma eğitim

perwerdekar *ndûb* eğitimci eğitimci, pedagoğ

perwerdekarîyî *ed* pedagojik

perwerdekarî *m* eğitimcilik, eğitmenlik, pedagoğ

perwerdeker *ndûb* 1. eğitimci 2. eğitmen, öğretmen

perwerdekerî *m* 1. eğitimcilik 2. eğitimcilik

perwerdekirin *m* 1. eğitime 2. yetistirme

perwerde kirin *biğê* 1. eğitmek 2. yetistirmek

perwerdekerî *ed* eğitimci

perwerdekirîbûn *m* eğitimcilik

perwerdehîyî *ed* eğitimcilik

perwerdehîyî *m* eğitimcilik

perwerdeyar *ndûb* eğitimci

perwerdeyarî *m* eğitimcilik

perwerdeyî *ed* eğitimcilik

perwerdeyliti *m* egzimselfik
 perwerdîn *rd* marî axî
 perweres *m* bakim
 perwergê *rd*êr egzimca
 perwergêrî *m* egzimçilik
 perwerî *m* 1. besleme, besleyicilik 2. yetistiri-
 cilik 3. eginçlik 4. *rd* egzimh
 perweriş *m* 1. eginç, eginçe 2. besleme
 perwerkar *rd*êr 1. besleyen, besleyarî 2. ye-
 listirarî 3. eginçer, eginçer
 perweste *rd* yetişkin
 perwes *m* tiyflak
 perweşin *rd* tûy dâker, tûy dâkûcî
 perwerandî *m* eginçer
 perwerandî *lgh* eginçmek
 Perwin *rd*êr Ülker, Sûreye
 perwac *m* pêlaxa
 perwandîn *lgh* mesajî yapîmak
 perwandîn *m* mesajî yanar
 perwandi *rd* masajî (mesajî) yapîlmîş olanî
 perzer *rd* sari kamali
 pes (I) *rd* pes, tesjirî
 pes (II) *rd* pes (halkî, yavaş wazîe nîyleren)
 pesader *rd*êrî sorgu
 pesaderî *m* sorgucîlik
 pesan *m* yajîa
 pesar (I) *rd*êr 1. yajîa 2. meyillî yer, yajîa
 pesar (II) *m* yajîa
 pesar (III) *m* 1. ku, xulîk (şehir ve kasabaların
 dışında kalan, çoğu geniş yer) 2. kir (annan,
 dağ vb. ye kirşit olan açîklik yer) 3. isizlik,
 yabanî (insan yaşaymayan isiz yer)
 pesar (IV) *hr* pesare
 pesardîn *m* payandalanî
 pesardîn *lgh* payandalanîk
 pesare *m* 1. iskele (germ, yapıların demir bi-
 riği yer) 2. iskele (yapıların dışında kereste-
 den kat kat kurulan, çatışmak için üstüne çı-
 kılın çatî) * Ji bu ku em awahîyê ji derve
 boyax bikin, pesare gîrê dabû binayî di-
 tan boyamak çet çat, kurmayîk
 pesari (I) *m* tezek, dağal tezek
 pesari (II) *rd* 1. yabanî, yabanî, yabansı (alkel
 bir dîpînîde yaşayan insan) 2. yajîanî, yajî-
 nî (gorguşî olmayan kaba ve heyret)
 pesarîbûn *m* yabanîlaşîna, yabanîleşîne
 pesari *lgh* yabanîlaşîmak, yabanîleşîmek
 pesarîbûyî *m* yabanîleşîme, yabanîleşîme
 pesarîf *m* yabanîlik, yabanîlik
 pesarkîrîn *m* payandalanî
 pesar kirîn *lgh* payandalanîk
 pesarkîf *rd*êr payandâlî
 pesarkî *rd*êr yabanîce
 pesarîfî *m* destekleme, payandalanî (destek
 koyîna)
 pesarîfî *lgh* desteklemek, payandalanîk
 (destek koyîmak)
 pesarîfî *rd* destekli, payandâlî
 pesdeng *rd* alpak seslî

pesdengî *m* 1. alpak seslilik 2. sessizlik
 pese *m* pusat
 pesek *m* dîs pûsî
 pesend *m* 1. hegenîne, seğme 2. onanî, onay,
 tasdik
 pesendane *rd* 1. beğenerek 2. onaylayarak
 pesendbûn *m* onaylanîna
 pesend hûn *lgh* onaylanîmak
 pesendbûyî *m* onaylanîş
 pesende *rd* onaylî, tasdiklî
 pesendîde *rd* 1. hegenîlmîş 2. onaylanîmîş
 pesendker *rd*êr onaylayîcı
 pesendkirîn *m* onanî, onaylanî, tasdik etîne
 pesend kirîn *lgh* onanîk, onaylanîk, tasdik
 etîmek
 pesendkirî *rd* onaylî, tasdiklî (onaylanîmîş olan)
 pesendname *m* takdîrname
 pesendnehûyî *rd* onaysîz, onaylanîlmîş olan
 pesend nekîrîn *lgh* onaylanîmîş
 peseta *m* peseta (İspanyol para birimî)
 pesîv *hr* talde
 pesînadîn *m* ovîne, methetme
 pesînadîn *lgh* övmek, methetmek
 pesîtdar *rd* övgüç
 pesînde *m* 1. saygî, hurmet 2. *rd* saygî
 pesîndetî *m* saygî, hür
 pesîndî *m* öğîtîme
 pesîndî *lgh* övîlmek
 pesîmîşt *rd* pesîmîst, karamsar
 pesîmîz *m* feliî pesîmîzm, karamsarlık
 pesîndî *m* pesetîce, teslîm olîna
 pes kirîn *lgh* pesetîmek, teslîm olîmak
 peslîng *m* küllük
 pesn (I) *m* sayıklîna * Ji pesna axaftî (pe-
 yîvîn, seherdan an î qise kirîn) gâibîten
 konusuvî)
 pesn (II) *m* övgü, övîne - dan övmek - û pis
 övgî - û wecî övgîler -ê (yekî) dan î (hi-
 zîmî) övmek 2) (birinî) pohpohlanîmak -ê (î
 bî nîmferacê) soz nîşçetî -ê xwe dan kendî-
 nî övmek, övînmek
 pesname *rd* övgüce
 pesnayî *m* övînce
 pesnhîj *rd*êr methetçî
 pesnhîjî *m* methetçîlik
 pesndan *m* 1. övîne, methetme 2. pohpohlanî
 pesn dan *lgh* 1. övmek, methetmek 2. poh-
 pohlanîk
 pesndar *rd*êr övînce, övînce, methetçî
 pesndarî *m* övînceçîk, övînceçîk
 pesndarî kirîn *lgh* lezgîbîrîx yapîmak, meth-
 etîmek (bu îmlî satîmek için fazîlak ko-
 nusmak)
 pesndayî *rd* 1. övîlmîş 2. övgüç -î erdî
 mayî övîngeçler sevirîncez
 pesndayî *m* 1. övîç, methetçî 2. pohpohlayîç
 pesndayîfî *m* övgüççîlik
 pesnê xwe dan *rd*ew övîlmek * pîr pesnê
 xwe dîde çak övîngoyîr

peşnkar *nâir* övgüce
 peşnkarî *n* övgüculük
 peşnker *nâir* övgüce
 peşnkerî *n* övgüculük
 peşnname *n* 1. beğence, takdir 2. *nâir* aeth. ye
 peşnok *nâir* 1. ovucu, ovuğan 2. meth. yeç,
 polipehçu, koltukçu fytize karşı övme yi buy
 emimiy künse)
 peşnokî *n* 1. ovuculuk, övüngenlik 2. meth.
 yeçilik, polipehçuluk, koltukçuluk
 peşnokî *n* 1. övücülük, ovuğanlık 2. meth.
 yeçilik, polipehçuluk, koltukçuluk 3. *n* ö-
 vüngenç
 peşnoyi *n* övgücü, ovuğan
 peşnoyî *n* övgüculük, övüngenlik
 peşnwer *nâir* övgüye değer
 peşnwerî *n* övgüye değer olma
 peşo *w* peşo (bir çok güney Amerika devletle-
 rinde kullanılan para birimi)
 peşpaye *n* peşpaye, soysuz, aşâğılık, alçak
 peşpayebûn *n* peşpayeleşme, adileleşme, soy-
 suzlaşma
 peşpaye bûn *n* öğü peşpayeleşmek, adile-
 şirmek, soysuzlaşmak
 peşpayekîrîn *n* peşpayeleştirme, adileştirme,
 soysuzlaştırma
 peşpaye kîrîn *n* öğü peşpayeleştirmek, adile-
 şirmek, soysuzlaştırmak
 peşpayelî *n* peşpayelî, alçaklık, soysuzluk ~
 kîrîn peşpayelî etmek (veya yapma)
 peşqel *n* 1. nukta, mizah 2. *n* kırık
 peşqelî *nâir* mizahç
 peşqelî *n* mizahçlık
 peşqelyar *nâir* nuktedan
 peş (I) *n* 1. baskı (hak ve öngünlüklerin küt-
 layarak zor altında bulunduğuna dütuna,
 zorbalık) 2. baskı, sıkıştırma 3. *n* baskı
 zorlama, manesi baskı 4. basınc, tazyik -- lî
 kîrîn baskı yapmak baskı uygulamak -- a
 gâde yüksek basınc
 peş (II) *n* deri, ten
 peş (III) *n* 1. pes, alçak ses 2. sayıklama --
 gölî sayıklamak
 peşan *n* 1. baskı 2. stres 3. *n* vurgu
 peşanbûn *n* baskıkop
 peşandîn *w* 1. basınc, baskı yapma 2. sıkıştır-
 ma (bir şeyi dar bir yere zorla sığdırma, tik-
 ma)
 peşandîn *n* öğü 1. basmak, baskı yapmak 2. sı-
 kıstırmak (bir şeyi dar bir yere zorla sığdır-
 mak, tikmak)
 peşandî *n* 1. baskı yapılmış, baskı uygulan-
 mış olan 2. sıkıştırılmış
 peşanîya hayî *n* öğü hava basıncı
 peşanî *nâir* vurgulu
 peşanpîş *n* öğü 1. basınçölçer, manometre 2. *n*
 basınçölçer, barometre
 peşanpîşya hayî *n* anemiy
 peşte (I) *w* basınc -- ya hewayê *n* hava basıncı

peşte (II) *n* her beste
 peştên *w* 1. basınc, tazyik 2. baskı -- kîrîn 1)
 basınc yapmak 2) baskı yapmak
 peştênor *n* sıkmaç, kompresör
 peştênkîrîn *w* baskı yapma, baskı uygulama
 peştên kîrîn *n* öğü baskı yapmak, baskı uygula-
 mak
 peştênkîrî *n* baskı yapılmış, baskı uygulanmış
 peştênor *w* sayıklama
 peşt gölî *n* öğü sayıklamak
 peştî *n* sıkma
 peştî *n* öğü sıkmaç
 peştîndar *n* sıkmalı
 peştînkî *n* sıkmaç
 peştîx *n* her bestêç
 peştîxî *n* bastırıcı
 peştîkîrîn *n* baskı yapma, baskı uygulama
 peştî kîrîn *n* öğü baskı yapmak, baskı uygula-
 mak
 peştö *n* 1. basınc, tazyik 2. baskı -- ya nîzîm *n* --
 zor alçık basınc -- ya xwîne kan basıncı
 peştok *n* sıkmaç, kompresör
 peştopî *n* basınçölçer, barometre
 peştoya hewayê *n* öğü hava basıncı
 peşûr *n* kırık
 peşxel *n* her peşqel
 peşarî *n* politika
 peşelûkta *n* öngüç
 peşkandîn *n* 1. saçtırma 2. saçta, saçç
 peşkandîn *n* öğü 1. saçtırma 2. saçmak
 peşkîn *n* 1. saçtırma yerinde koparak fırla-
 tılma (darumunda savrulma) 2. saçtırma
 peşkîn *n* öğü 1. saçtırma (yerinde koparak
 fırla, parçalar durumuna savrulma) 2. sa-
 çılmak
 peşîna *n* her peşîman
 peşîman *n* pisman
 peşîmanbûn *w* pişman olma
 peşîman bûn *n* öğü pişman olma
 peşîmanî *n* pişmanlık
 peşîmankîrîn *w* pişman etme
 peşîman kîrîn *n* öğü pişman etmek
 peşk (I) *n* 1. pây, hâc 2. kura (mal buluşmâ
 için çekilen kura) 3. çekilîş -- avêtîm kura
 çekmek -- kîrîn kura çekmek, kura çekip
 paylaşmak -- a (yekî) bi reş a heş be hayrîm
 partîyeyan
 peşk (II) *n* kırıklım
 peşk (III) *n* 1. damla 2. saçtırma 3. serpilme (de-
 kulen veya akan bir şeyden sırayıp serpilme
 bölün) * peşkên deriyayê tîn lî rûyê mîh
 dîkevîlî deman serpîmîsî yüzümê vorûyer
 4. serpilme (uzar azar veya küçük tonelikler
 durumunda yağın yağmur) 5. damla (çok
 az) * da peşk haran jî nebârîya (ki damla
 yağmur bile yağmadı) 6. damla, yudun * ca
 peşkê dew bidin min bele hir yudun ay-
 ran verin bana 7. zîlas (yerden sırayan ya-
 mur) -- avêtîm serpiletêk -- ek ay li xwe kî-

1) bu düşmek - ek av *râin* uzak su dökmeç -*â* *baranê hatin* yağmur serpelemek
peşk (IV) *w* uğuşuzluk, mostbet - *jê re hatin* (başına) *arîşel* gelmek - *ketin nava* (riştekî) belâ gelmek - *tê sistin* 1) baltalamak, sabote etmek, engellemek, durdurmamak 2) oyunbozluğa etmek -*a* (yekî) *dî* (yekî) *gerîp* (harım) yüzünde başı belâyı görmek -*a* (yekî) *tê ketin* (baranên) dolayı *çî* ters gitmek -*a xwe* *it* (yekî) *xistin* (binimî) başını nara çekmek -*a xwe* *tê geranîtin* (harimên) başını nara çekmek
peşkandin (I) *w* 1. sıçratma 2. püskürtme tağzanda bulunma bir şey veya söz durumundaki bir şeyi fazla savuttarak dışarıya atma 3. çileme
peşkandin (II) *w* bulama, daflatma
peşkaniş (I) *şg* 1. sıçratmak 2. püskürtmek tağzanda bulunan bir şey veya söz durumundaki bir şeyi fazla savuttarak dışarıya atmak 3. çilemek * *baranê peşkand* yağmur çiledi
peşkandin (II) *şg* budamak, daflatmak
peşkandî w budamak
peşkavêtin (I) *w* serpeleme, serpiştirme
peşkavêtin (II) *w* kur'a çekme (parçaları ayrılan bir şeyin kimin payına düşeceğini belirtmek için kur'a çekmek)
peşkavêtin (II) *şg* serpeleme, serpiştirme
peşkavêtin (III) *şg* kur'a çekmek (parçaları ayrılan bir şeyin kimin payına düşeceğini belirtmek için kur'a çekmek)
peşkbîrêş w uğuşuz
peşkbîrêş w uğuşuzluk
peşke w sabaha - *tê rîtan* sahete etmek
peşketar *w* emek kırı
peşkîleqî w uğuşuzluk
peşkilandin *w* 1. dağıtma 2. darına dağıtma 3. sıçratma
peşkilandin *şg* 1. dağıtmak 2. darına dağıtmak 3. sıçratma
peşkülî w 1. dağıtma 2. darına dağıtma 3. sıçratma
peşkülî w 1. dağıtma 2. darına dağıtma 3. sıçratma * **peşkek** herî **peşkilî** *nîtin* hana zîfos şıçadı
peşkûndin (I) *w* dağıtma tutumunu etmek
peşkûndin (II) *w* 1. sıçratma 2. sıçratma, serpiştirme 3. püskürtme (yanardag ve benzer şeyler için)
peşkûndin (I) *şg* dağıtmak, tutumunu etmek
peşkûndin (II) *şg* 1. sıçratmak 2. sıçratmak, serpiştirmek 3. püskürtmek (yanardag ve benzer şeyler için)
peşkûnî (I) *w* dağıtma, tutumunu etmek
peşkûnî (II) *w* 1. sıçratma (yerinde koparıp fazla, parçalar durumunda savulma) 2. sıçratma, yayılma (bir yerde başka bir yere gitme) 3. sıçratma 4. püskürtülme 5. vıcıklaşma, serpeleme

peşkûnî (II) *şg* dağılmak, tarumar olmak
peşkûnî (II) *şg* 1. sıçratma (yerinde koparıp fazla, parçalar durumunda savulma) 2. sıçratma, yayılma (bir yerde başka bir yere gitme) 3. püskürtme (yanardag ve benzer şeyler için) 4. püskürtülme 5. vıcıklaşma, serpeleme * *baranê* **peşkûnî** yağmur serpeleyo

peşkî w kırı

peşkîrîn *w* kur'a çekerek paylaşılma

peşkîrîn *şg* kur'a çekerek paylaşılma

peşklêxer *w* baltalayıcı

peşklêxerî w baltalama, darınelmek, sabote etmek

peşkî *w* xistin *şg* baltalamak, darınelmek, sabote etmek (kur'a engellemek)

peşkn **peşke** *w* darına darına, azar azar

peşkopêsko hatin *şg* serpeleme

peşkres w 1. ağzı kırı, çöm sözlü 2. ağzı kırı (bir yerde konuşulan, veya yapılanı duyup görmeyi istenilmeyen konuş)

peşkewêşandin *w* serpeleme

peşkewêşandin *şg* serpelemek

peşm w yapıcı, yapıt, yân yapıcı

peşmal w peşyema

peşmî **peşmî** *w* yapıcıdan yapıtma

peşqek w alev, yalaz, a-az

peşqel w kırıltı

peşqirandin *w* 1. fıskırtma 2. püskürtme

peşqirandin *şg* 1. fıskırtmak 2. püskürtmek

peşqirîn w 1. fıskırtma 2. püskürtme

peşqirîn *şg* 1. fıskırtmak 2. püskürtmek

peşt w ad çekme, kur'a - **avêtin** ad çekmek,

kur'a çekmek - **dan avêtin** ad çekirmek - **kirin** ad çekmek

peştavêtin *w* çekiş ad çekme, kur'a

peşt avêtin *şg* ad çekmek, kur'a çekmek

peştî w 1. çirpî 2. aşma sargünü

peştikandin *w* 1. budama 2. aralama (bitkilerin kökleri ve çubuklarını seyrekletme)

peştikandin *şg* 1. budamak 2. aralamak (bitkilerin kökleri ve çubuklarını seyrekletmek)

peştikandî w budamak, budamaçılma

peştîkî w budama

peştîkî *şg* budamak

peştîkîrîn *w* 1. ad çekme, kur'a çekme 2. ok atma (miras kalan malları pay etmek)

peştîkîrîn *şg* 1. ad çekmek, kur'a çekmek 2. ok atmak (miras kalan malları pay etmek)

Peştî w Peştu

Peştûkî w Peştuca

Peştûyî w Peştuca

peşûş w kırı

peşûşbûn w kollaşma

peşûş hînin *şg* kollaşmak

peşûşî w kollaş

peşûşkîrîn w kollaşma

pevbend *ed* qaradileh

pevbestandin *az* 1. birbirine bağlama 2. montaj yapma

pev bestândin *lâğ* 1. birbirine bağlamak 2. montaj yapmak

pevbestin *şevâ* kurgulama (filməliklə)

pev bestin *lâğ* kurgulama (filməliklə)

pevbesti *az şevâ* kurgulu, kurgulanmış

pevbestin *şevâ* kurgu, montaj * pevbestino film filmə kurgusu

pevbestinər *şevâ* kurgusu, montaj

pevbestinəri *az* kurgulu, montajlı

pevhər in *az* gəcəşmə

pevcebirəndin *in* kaynaşma

pevcebirəndin *lâğ* kaynaşmaq (kəmk vb için)

pevcebirəndi *ed* kaynaşdırmaq

pevcebir *ed* kaynaşık

pevcebirin *in* kaynaşma

pevcebirin *lâğ* kaynaşmaq

pevçevn *az* birleşmə

pevçevndin *in* bir araya gətirmə, toplama

pevçevndin *lâğ* bir araya gətirmək, toplamaq

pevçevndi *ed* məcəza, bir araya gətirilmə

pevçevn *az* birləşmə

pev çevn *lâğ* birləşmək

pevçək *az* vuruşmaq

pevçəki *in* vuruşanlıq

pevçün *in* 1. kəşf, döyüş, dövüşmə 2. kəşf

3. vuruşma ~ çəkürin kəşfə çıxarmək ~ qevvün, çingər kəşmək

pev çün *lâğ* 1. kəşf etmək, döyüşmək, kəşf etmə

2. kəşmək 3. vuruşmaq

pev de bün *şevâ* birbirinə təklifləmək

pevdeğir in *az* ağlaşma

pev değirin *şevâ* ağlaşmaq

pev de ketin *şevâ* birbirinə düşmək

pev de kirin *şevâ* birbirinə düşməmək

pevdeğ *şevâ* ikili olma, dilsəng

pevdeğibün *in* dilsəngləşmə

pevdeği bün *lâğ* dilsəngləşmək

pev de xistin *şevâ* 1. birbirinə düşmək 2. dikləmək

pevditir *az* gürüşmə

pev diti in *lâğ* gürüşmək

peve *ed* 1. bütən (ufaklıq olmayan) 2. yapmaq

* cəwiyə peve yapmaq ikizlər 3. bəzək

pevedand in *az* çarxa, mənə (kərəsiyə və bənzərini gərəci birbirinə tuturma)

pevek *şevâ* cümə

peveşləndi *ed* kəndli

pevedkür in *az* bəkişmə

pev fed kirin *şevâ* bəkişmək

pevdür in *az* uçuşma

pev tür in *lâğ* uçuşmaq

pevgəltəkir in *az* səkələşmə

pev gal teğür in *şevâ* səkələşmək

pevger in *in* kaynaşma (kələbəliğin çox olduğu yerdə hərəkətli kəlipirdəmə)

pev ger in *lâğ* kaynaşmaq (kələbəliğin çox olduğu yerdə hərəkətli kəlipirdəmə)

pevgil in *az* 1. birləşmə, birləşmə 2. kavuşma, vaxla

pevgiləndin *in* 1. birləşmə 2. kavuşma

pev giləndin *şevâ* 1. birləşmə 2. kavuşma

pevgiləndi *ed* birləşdirmək

pevgiləndi *az* bağlayıcı

pevgiləndi *az* kəndli vaxla

pevgil in *in* 1. birləşmə 2. kavuşma, vaxla 3. az kavuşma 4. az kaynaşma

pev gil in *lâğ* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndin *in* 1. birləşmə 2. kavuşma

pevgiləndin *az* 1. birləşmə 2. kavuşma

pevgiləndi *ed* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevgiləndi *az* 1. birləşmək 2. kavuşmaq

pevçilîn *w* 1. silkelennê, silkinaw, silkelênîş
 2. did.Kenaw 3. kirulidana, kirulidana,
 kirulidaya
 pevçilîn *başê* 1. silkelennê, silkinaw 2. d-
 dikennaw 3. kirulidana, kirulidana
 pevç *w* 1. bay 2. krod (êdday dîna xerê ve-
 ya mal)
 pevkelandîn *w* kaynaştirna
 pev kelandîn *başê* kaynaştirna
 pevkelandi *w* kaynaş K. kaynaştirna
 pevkelîandîn *w* 1. kaynaştirna 2. kaynaştir-
 na (meta) şeyler için
 pev kelîandîn *başê* 1. kaynaştirna 2. kay-
 naştirna (meta) şeyler için
 pevkelîjanî *w* kaynaşik, kaynaştirna
 pevkelîjî *w* kaynaş
 pevkelîjîn *w* 1. kaynaşna 2. ve kaynaşna
 pev kelîjîn *başê* 1. kaynaşmak 2. ve kaynaş-
 mak
 pevkelîyayî *w* kaynaşik
 pevkelîw *w* kaynaşna
 pev kelîw *başê* kaynaştirna
 pevkenîn *w* gûlûşna
 pev kenîn *başê* gûlûşmak
 pevketîn *w* 1. (bubirîn) dîşna, kapsama (kay-
 gaya utuşna), surluşna 2. bir maye gelme 3.
 kaynaşna (bi birine ve se utuşna)
 pêv ketîn *başê* 1. (bubirîne) dîşmak, kapsa-
 mak (kaygaya utuşmak), surluşmak 2. ba-
 maye gelmek 3. kaynaşmak (birbirine ve se
 utuşmak)
 pevketî *w* cûşmak, kaygâlî
 pevketîlîw *w* cûşna
 pev kef kirîn *başê* sevîşmak
 pevkirîn *w* 1. anîşna, bağlaşna, ulaşna 2.
 xuyuşna (bubirine iyice utuşna)
 pev kirîn *başê* 1. anîşmak, bağılaşmak, uz-
 laşmak 2. kaynaşmak (birbirine iyice utuş-
 mak)
 pevleqkirîn *w* şoklaşna
 pev leq kirîn *başê* şoklaşmak
 pevleyistîn *w* oynaşna
 pev leyistîn *başê* oynaşmak
 pevmezekerîn *w* bakîşna
 pev mêze kirîn *başê* bakîşmak
 pevmezî *w* bakîşan
 pevmezîw *w* bakîşan
 pevnasîn *w* tûşna, tapîş
 pev nasîn *başê* tûşmak
 pevnehatî *w* utuşmaz, bağılaşmaz
 pevnehatîw *w* utuşmazlık, bağılaşmazlık
 pevnehatîn *w* anlaşımlılık, bağılaşmazlık
 pevnehatîw *w* utuşmaz, bağılaşmaz
 pevnehî *w* bakîşan
 pevnehîw *w* bakîşan
 pevnehîrtîn *w* utuşna
 pev nihêtîw *başê* bakîşmak
 pevniherî *w* bakîşan
 pevniherîw *w* utuşna

pevnişkandî *w* yapışık
 pevnişkandîbûn *w* yapışıklık
 pevragihân *w* rêber, rêşer, bildirgan, haber-
 leşme, hêleşme, telgef, telwezîyan, radyo ge-
 bî arqışdar yazdırana (yûnîleşme) (teğ-
 lîş veriş)
 pevragihandîn *w* bildirşme
 pev ragihandîn *başê* bildirşmak
 pevragihânî *w* îletîş
 pevragihânî kirîn *başê* deşmak
 pev rasthatîn *w* karışlaşma
 pev rast hatîn *başê* karışlaşmak
 pevrevî *w* birliketîk
 pevrevîw *w* 1. birliketîk, oruklık 2. *w* kolektîf
 pevrevîkîrîn *w* kolektîfleşma
 pevrevî kirîn *başê* kolektîfleşmak
 pev re *w* 1. beraba, birlikte, bir arada 2. birde
 * tev pevre kenyan hepsi hînden gûldîler 3.
 el birîş * em pevre dîyên wî bîdîn el birî-
 şyle unun hercuno dîyên 4. *w* beraba *
 cûşkî bulîne ku em pevre rûnîw bu pev bî-
 şla başbaş çûnîw * hep birlikte, kışa -
 pîr û kal bûn kışa karîmak
 pev re çûtîn *w* çûşna
 pev re çûtîn *başê* çûşmak
 pevrealîkerîkirîn *w* yad ulaşmak
 pev re alîkarî kirîn *başê* yardmîleşmak
 pevruşivîn *w* nûyûşna
 pev re ruşivîn *başê* nûyûşmak
 pevrebortîn *w* geçim (ulaşna, utuşna)
 pev re hortîn *başê* geçim (ulaşmak, utuş-
 mak)
 pevrebûn *w* birliketîk, birlikte olma
 pev re hûw *başê* birlikte olmak
 pev re çêre kirîn *başê* çêreleşmak
 pev re fîşfîş kirîn *başê* fîşleşmak
 pev re fîşfîşîw *başê* fîşleşmak
 pevreyîrîn *w* ağılaşna
 pev re girîn *başê* ağılaşmak
 pevrehewîw *w* utuşna
 pev re hewîw *başê* utuşmak
 pevreyîyan *w* birlikte yaşama
 pevreyîyîn *w* birlikte yaşama
 pev re jîyîn *başê* birlikte yaşama
 pevrekênîw *w* gûlûşna (birlikte gûlme)
 pev re kenîn *başê* gûlûşmak (birlikte gûlme)
 pev re kirîn berfîn *başê* meleşmak
 pevrenehor *w* geçimsiz, bağılaşmaz
 pevreneborî *w* geçimsizlik, bağılaşmazlık
 pev re neborîn *başê* geçimemek, bağılaşma-
 mak
 pevrenivîw *w* haberleşme, yazma
 pev re pevîyîw *w* dîleşna, sölleşme
 pev re pevîyîn *başê* dîleşmak, sölleşmak
 pev re pevîyan bestandîw *başê* bağılaşmak
 pev re pevman dîrîn *başê* anlaşımak, anlaşı-
 mak, bağılaşmak
 pev re pevman girê dan *başê* bağılaşmak
 pevreyispisîn *w* fîşleşma

pev re pisplsin *lbn* buldaşmak
 pevreqajın *w* bağışma, çığışma
 pev re qajın *lbn* bağışmak, çığışmak
 pev re qlse kirtin *lbn* söyleşmek
 pevreqajın *w* bağışma, çığışma
 pev re qajın *lbn* bağışmak, çığışmak
 pevreqajın *w* bağışma, çığışma
 pev re qlrin *lbn* bağışmak, çığışmak
 pev re raketin *lbn* (birbiriyle) yarmak, aşk yapmak, zinsel ilişki de bulanmak
 pev re ruzatı *lbn* (birbiriyle) yarmak, aşk yapmak, zinsel ilişki de bulanmak
 pev rereyın *w* çuşma, havlaşma
 pev re reyın *lbn* uruşmak, havlaşmak
 pev re tär *bün lbn* çayuşmak
 pevretı *w* birliklik, beraberlik (bir ikne altına duruma)
 pev re xuber dan *lbn* söyleşmek
 pevrimistın *w* 1. birlikte oturma 2. buluşma
 pev rünıştin *lbn* birlikte oturma
 pevşubün *lbn* pevşubün
 pevşubün *w* 1. sevışme 2. sevışme taşk yapma, zinsel ilişki de bulanma
 pev şad bün *lbn* 1. sevışme 2. sevışmek taşk yapmak, zinsel ilişki de bulanmak
 pevşewr *w* danışık
 pevşewri *w* danışık, danışıklı
 pevşewrin *w* danışma
 pev şewrin *lbn* danışmak
 pevşewrit *w* danışıklık
 pevşewrizandin *w* kaynaştırma
 pev temozandin *lbn* çaynaştırmak
 pevve *w* 1. bulan bulduklık olma (yanı) 2. yapışık * *ewvıyş* pevve yapışık kizler 3. bitişik
 pevvehün *w* yapışıklık
 pev ve bün *lbn* buluma yapışmak, takılmak
 pev ve danış *lbn* çarışmak, monte etmek
 pev ve kirin *lbn* biçirine yapılmak, takılmak
 pevzistın *w* 1. çatma (bir şeyi yapmak için gerekli parçaları bu araya getirmek) 2. kurma, kama, monte, montaj * pevzistına *fabrikayê* qediya, dest bi fealliyetê kir fabrikasının kuşuşu bittı isletmeye başladı 3. monteşekil, bileştirme 4. dikleme
 pev xistin *lbn* 1. çatmak (bir şeyi yapmak için gerekli parçaları bu araya getirmek) 2. kurmak, monte etmek, montaj yapmak * pev-xistin *fabrikayê* qediya, dest bi fealliyetê kir fabrikasının kuşuşu bittı, işletmeye başladı 3. monteşekil olmak, bileştirmek 4. diklemek
 pevxiştı *w* 1. çatma (birbirine çatılma, çakılma, şevlenme bulma) 2. monteşekil, monte edilme 3. bileşik * *hezên pevxiştı* bileşik güçler
 pevyarikirtin *w* şaklaşma
 pev yarı kirtin *lbn* şaklaşmak
 pevzelqandin *w* kaynaştırma

pev zeliqandin *lbn* çaynaştırmak
 pevzelqandı *w* yapışık
 pevzelqandbün *w* yapışıklık
 pevzelqatı *w* kaynaştırma
 pev zeliğin *lbn* çaynaştırmak
 pevvere *w* degirmen çark kanatı
 pevıl *w* kışanma, güncü, lasetçi 2. z.nsi - bün 1) kışanmış olmak 2) süsü olma
 pevılane *w* 1. kışanmış 2. süsü
 pevılı *w* 1. kışanlık, çekemermelik, haset 2. süslek - kirin kışanmak, çekemermek, haset etmek, kışanlık yapmak
 pevılikirtin *w* kışanma
 pevılı kirin *lbn* kışanmak
 pevış *w* yayma, yayın - kirtin yayın yapmak, yayın yapmak - *pö* kirin bir şeyle yayın yapmak
 pevşat *lbn* nesir, düz yazı -a *helbestane* şirsel nesir
 pevşaneyf *w* nesirsel düz yazı ile ilgili
 pevşandhelbest *w* nesir şeklinde yazılmış şir
 pevşandı *w* düz yazı
 pevşanivisi *w* nesir, nesire, duyuzatı
 pevşanivisi *w* pevşanlık, duyuzatılık
 pevşanışır *w* nesir şeklinde yazılmış şir
 pevşbün *w* yayılma, yayılma
 pevş bün *lbn* yayılmak, yayılmak
 pevşer *w* yayma
 pevşerf *w* yayıcılık
 pevşker *w* yayma (herhangi bir eseri radyo ve televizyon aracılığıyla dinleyiciye, seyirciye ulaştırılmasını sağlayan kimse)
 pevşkeri *w* yayıcılık
 pevşkirtin *w* yayılma, yayılma (televizyon, radyo aracılığıyla)
 pevş kirin *lbn* yayılmak, yayılmak
 pevşkirtı *w* yayılma
 pevşil *w* kışanma, lasetçi
 pevşilli *w* kışanlık, haset
 pev (II) *lbn* pılın
 pev (III) *w* aletle konuşma
 pev (III) *w* 1. ar. pev, arka 2. erc * *nî* pev şer de şavaş erdê bi - xelkê ketin kocaya kocayê - der - *ê* pevderpev
 pev (IV) *w* ovğu - dan *w* ev övünmek
 peya (I) *w* 1. yayı, yayın 2. mak - *ê* *pexas* yayın yapıklık - *yî* şer *erîyê* erdê bün karaya a, ak basamak (deniz üstündün karaya çakmak)
 peya (II) *w* 1. adam, er (erkek kişi) * *ev* peyayê *hişewrê* kî ye? bu şaşak: adam kim 2. yığıl * *peyayê* *mula* *bavê* *mî* babagiltın yığıldı 3. adam, aşak (birinin kullandığı, yararlanıldığı kimse) * *peyayên* *aliyê* *dîn* *pir* in karış tarafın adamları çoktu 4. adam (barın sözünü dinleyen, razımi şeker kulaş, kayıma) * *ev* *peyayê* *mîn* *e*, *li* *gotina* *mîn* *guldarî* *dike* *o* benim adamdır benim sözümü dinler 5. adam, bey (taş, koca anlamın-

dat * peyayé wê li henalê ye, divê ku here beyi anu heri beklyor, pitmesi lazim 6. *awer piyan* (bir çakar sağlanaq için kullanılan kumet) 7. piyan (satrançta) -ê (karekî) (bir işin) adan: * *tu ram peyayé wê karî yî sen rapî îx bî işin adamisin -yê me wê hîzîmkî* (alay yolaıyla yakın olan bir kimseden söz ederken kullanılır)

peyabûn *m* inanc, inaj (J.L.), vuk hayvanı veya yüksek bir yerden inmek

peya bûn *f*ğh inmek taray. vuk hayvanı veya yüksek bir yerden yarı basması

peyahûyî *af* inik. inmiş olan

peyahûyî *m* inmiş inme

peya çûn *f*ğh yaya gitmek

peyadar *m* piyade

peyade *af* yaya

peyak *m* piyade, piyon, paytak (salmış ayınamda)

peyakîta *m* inancine, inmiş (taştan, buca hayvanında inince)

peya kirin *f*ğh indirmek (bir taşu veya hucê hayvanından aşağıya almak) * *ew bi zorekê jî erêbeyê peya kir* onu zorlukla arabadan indirdi

peyakuj *af* bir kütü

peyakujî *m* kütülik

peyal *m* 1. içk. kulehi 2. his

peyam (H) *m* haber

peyam (H) *m* 1. haber, şava, mesaj 2. haberî -letişim veya yayım organlarıyla verilen bilgi) * *ji televizyonê gulûdarî li peyamêti cihanê kirin* televizyondan dünyaya haberleri verdi 3. vahiy - *şandin* (an ji himurtin) 4. haber geçmek (telek, telefon vb ile yazılma derin yapmak) 5. haber göndermek

peyamêr *af* bir 1. haberî, uluk 2. kurye (yeterli kimsel) 3. üncü müddet (tedbiyat ve sağıt alanında) - *şandin uluk çikannak*

peyamêrî *m* 1. haberîlik, ulukluk 2. kuryelik

peyamêdar *af* bir haberer, haber veren

peyamêdarî *m* haberîlik, haber verme

peyamêjnêr *af* bir haberer, muhabir

peyamêjnêrî *m* haberîlik, muhabirlik

peyamêtanêr *m* haberî meña

peyamêr *af* bir haberî muhabir -ê şer savaj muluhîr

peyamêrî *m* haberîlik, muhabirlik

peyan *m* 1. kalkışma 2. yeltenme 3. girişim, teşebbüs

peyandû *m* 1. kalkışma (yetenek, ankûn ve gücünü aşan bir işe girişme) 2. yeltenme 3. girişim, girişim yapma, teşebbüs etme

peyandûn *f*ğh 1. kalkışmak (yetenek, ankûn ve gücünü aşan bir işe girişmek) 2. yeltenmek 3. girişmek, girişim yapmak, teşebbüs etmek

peyanêr *af* bir girişimci

peyanêrî *m* girişimcilik

peyanî *af* bir yabanî

peyapey *f* peydepey ardarda

peyaraf *m* 1. yaya, yavan 2. piyane, piyon (satrançta)

peyarê *m* 1. kaldırım, yaya kaldırım 2. parkê -*yâ navê* uru kaldırım, park

peyarêk *m* 1. kaldırım, yaya kaldırım, yaya, volo 2. park..

peyayî *af* berberkî *af* Amûretî Ka şandin

peyori *f* yayan, yaya

peyasê *m* 1. piyasa, pazar 2. piyaz (bir yol üzerinde gidip gelecek gezinme) - *kirin piyasa etmek* -*yâ êvarê* akşam piyasa * *me ji ewe re peyuseya êvarê kir* neşan piyasa-na çıkık

peyaseldûn *m* inancına, tur atma, doluşma (bir yerde i erive genye doğu güdererek doluşma)

peyasê kirin *f*ğh adınlamak, tur etmek doluşmak (bu yerde derive genye doğu güdererek doluşmak) * *gava me ew dîr li odayê*

peyasê dîkir onu aday, adınlarken bulduk

peyatî (H) *m* adınlık -*yê nebelî* yaramaz (kimsel) -*yê sıvîk ew aşvan*

peyarî (H) *f* yayan, yaya etmek - *çûn yayan* gitmek - *hattî yayan* gelmek

peyayî *f* yaya, yaya etmek

peyîten *m* hayvanları bağlamakla kullanılan kütü

peyde *af* bir peyde

peydanûn *m* temin etme, sağlama

peydanûn *f*ğh temin etmek, sağlanmak

peydanaj *af* temin edilmiş sağlanmış olan

peydan *m* hayrak

peyde *m* 1. peyda etme 2. sağlanma, temin etme - *kirin peyda etmek* - *bûn peyda etmek*

peydebûn *m* 1. peydahlanma, buluş 2. ortaya çıkma, oluşma 3. görünme, helisme, zohretme 4. tureme, peydahlanma 5. hasil olma 6. bulunma, sağlanma, temin edilme -*gerdûnê ezren doğuma, kizmagani* -*a hebûnan tarun*

peyde bûn *f*ğh 1. peydahlanmak, bitmek * *ha min dîr ku va ye li pêşberî min* peyde bûye bir de baktım ki karımda katıyım 2. ortaya çıkma, oluşmak * *gevrana siyasî peyde bû* siyasî kriz ortaya çıktı 3. görünmek, heirmek, zohretmek 4. türemek, peydahlanmak 5. hasil olmak 6. bulunmak, sağlanmak, temin edilme

peydebûn *af* bir peyhatî *bûnê* sıralı ulus

peydebûyî *m* 1. peydehlanış, bitiş 2. ortaya çıkış, oluşma 3. görünüş, helis, zohretme 4. tureyış, peydahlanış 5. hasil oluş 6. bulunuş, sağlanuş, temin ediluş

peydekar *af* bir peydeker

peydeker *af* 1. bulucu, sağlayıcı, temin edici 2. edîterler 3. *m* inancına meña (bilgisyayar için)

peydekəri *m* buluculuk, sağlayıcılık, temin, emicilik

peydeklirin *m* 1. peydehlama 2. bulma, bulayarak veya olmadan bir şeyi ife, bir kimseye karşılaşma, bir şeyi elde etme 3. bulma, sağlama, temin, icarın etme 4. tedarik etme, tedarikleme 5. yer yaratma

peyde kirin *ğış* 1. peydehlamak 2. bulmak, bulayarak veya olmadan bir şeyi ife, bir kimseye karşılaşmak, bir şeyi elde etmek 3. bulma, sağlama, temin etmek 4. tedarik etmek, tedariklemek 5. yer yaratmak

peydekliri *af* 1. bulanmış olan 2. sağlanmış, temin edilmiş olan 3. tedarik edilmiş olan

pey der *pey* 4. peyderpey

peylok *m* rimark

peyğah *m* temin

peyger *m* 1. kövürümçü

peygeri *m* kövürümçülik

peygerin *m* 1. bir şeyin ardına düşme 2. kovuşlama

peyhale *m* arçıl * **hejeke** **peyhale** arçıl deprecem

peyharin *m* arçılın da gelme

pey hatin *m* arçıldan gelmek

peyhâñ *m* arçıl, nalet 2. arçılçık 3. arçılın sonu doğan

peyhâlîhün *m* adillik, halefliş

peyhâlik *m* arçıl, arçıl

peyhâlîti *m* 1. adillik, haledlik 2. edilsizlik

peyhândin *m* 1. peydehlama 2. bulma, sağlama, temin etme

peyhândin *ğış* 1. peydehlamak 2. bulmak, sağlama, temin etmek

peyhân *m* 1. peydehlama 2. sağlama, temin etme

peyhân *ğış* 1. peydehlamak 2. sağlama, temin etme

peyhân *m* konuşma -- kırım konuşma yapmak

peyhân *ğış* konuşmak

peyhî *af* konuşmuş olan

peyhik (I) *af* ayı pengesi

peyhik (II) *m* 1. ak, tar, posta 2. arçılık

peyhik (III) *m* uygulama, tabik

peyhikan *m* uygulama, tabik

peyhikandin *m* uygulama, tabik etme

peyhikanlîñ *ğış* uygulama, tabik etmek

peyhikandi *af* tabik edilmiş olan

peyhikat *af* çavik

peyhikduñe *af* 4. çavikçe

peyhikdurbün *m* çavikleşme

peyhikdar lîñ *ğış* çavikleşmek

peyhikdurbiñin *m* çavikleşme

peyhikdâri *m* çaviklik

peyhik (I) *m* peyk

peyhik *m* 1. defter 2. arçıl * **derbasf** **peyhirkê** kırım arçıl geçirmek

peyhândin (I) *m* 1. karşılaşma 2. *ğış* karşılaşma

peyhândin (II) *m* 1. tanıdama, tanılayış, ispatlama, kanıtlanma 2. saptama, saptayış

peyhândin (I) *ğış* 1. karşılaşmak 2. *ğış* karşılaşmak

peyhândin (II) *ğış* 1. tanılamak, ispatlamak, kanıtlanmak 2. saptamak

peyhândi (I) *af* karşılaşılmış

peyhândi (II) *af* tanı, ispat, ispat edilmiş olan

peyhân (I) *m* 1. karşılaşma 2. *ğış* karşılaşma (bir madde için sıvı durumdan katı duruma geçmesi, tesallup etme)

peyhân (II) *m* 1. tanılanma, ispatlanma 2. saptanma, saptayış

peyhân (I) *ğış* 1. karşılaşmak 2. *ğış* karşılaşmak (bir madde için sıvı durumdan katı duruma geçmesi, tesallup etme)

peyhân (II) *ğış* 1. tanılamak, ispatlamak 2. saptamak

peyhâner *af* 1. tanılayıcı, saptalayıcı 2. saptayıcı

peyhiv *m* 1. konuşma 2. söz, if

peyhivândin *m* 1. konuşurmuş 2. *af* dillerdenme, imak

peyhivândin *ğış* 1. konuşurmuş 2. *af* dillerdenmek

peyhivîñ *m* 1. konuşma 2. konuşmak (söyleyenne, konuşma yapma) 3. konuşma (konuşma dili olarak kullanma) 4. konuşma (düşüncelerin herhangi bir arçıl kullanarak anlatma) 5. konuşma (dışkı kurma veya ilişkiyi simülörme) 6. konuşma (belli bir biçimde söyleme) 7. *af* konuşma (ışık ve zarif görünenek)

peyhivîñ *ğış* 1. konuşmak * **Zaruk** **lîñ** **na-peyhivê** çocuk daha konuşmuyor 2. konuşmak (söyleyenne vermek, konuşma yapmak) * **ez ife ve heflîyê di civînê de hi-peyhivîñ** bu hafta toplantıda konuşacağım 3. konuşmak (konuşma dili olarak kullanmak) * **zimanê kurdî buş di-peyhivê** Kürtçeyi konuşuyor 4. konuşmak (düşüncelerini herhangi bir arçıl kullanarak anlatmak) * **mirvên tal bilî-şaretan bi hez re di-peyhivîñ** dilazlılar şayetlerle birbirleriyle konuşuyorlar 5. konuşmak (işleri kurmak veya düşünceleri sürdürmek) * **em bi kesên ji qata jîrê re di-peyhivîñ** all katkâilerle konuşuyorduz 6. konuşmak (belli bir biçimde söylemek) * **di qîrîñ xwe de di-peyhivê** genzden konuşuyuz 7. *af* konuşmak (ışık ve zarif görünenek)

peyhivok *af* konuşkan

peyhivokî *m* konuşkanlık

peyhivîñ *m* ölçme

peyhivîñ *ğış* ölçmek

peyhik *m* peyk

peyhîñ *m* arçıl halde gelmiş hayvan gübresi, hayvan pudrası - **helelê kîrîñ** *af* **helelê** kırım *af* **helelê** kırım

peyhîk *m* basamak, merdiven

peyışkan *ol* katı ayakkağırtı
 peylanın *ol* her peylanın
 peyşe *m* küçük müraven
 peyk (I) *ol* herü dere kenallorında yeşerip çiräk
 açan bir bitki
 peyk (II) *ol*da 1. peyk, uluq 2. peyk bir bağ-
 kışına bağlı olan 3. kurye (görevli ämre)
 4. *amir* aydu 5. uyfu, stalyt, satela →
 çikari yapma aydu
 peykar *m* *özge*
 peyklün *m* aydu/ayma
 peyker *ol*du 1. süm, yüz 2. heykel 3. murani
 peykerecker *ol*du heykeltaras
 peykercékere *m* heykeltarışlık
 peykurnik *m* heykeltik
 peykurnuz *ol*du heykeltaras
 peykersazi *m* heykeltarışlık
 peykerraş *ol*du heykeltarış, heykeltar
 peykurnasi *m* heykeltarışlık, heykeltik
 peykutlu *m* kevvutluna, tikibis
 peykü (I) *m* 1. peyklik, uyduculuk (bağlanlılık) 2.
 kuryelik
 peykü (II) *ol* tabiki
 peyman *ol* 1. anlaşıp, uqk 2. anlaşma 3. söz,
 vaat (bir ne yagcağınu keşm olmaq vaat et-
 me) 4. sözleşme, bağış, mukavele - bi her re-
 bestli anlaşmak, müleşmek - bestli (un ji
 bestandın) 1) anlaşma (veya anlaşma) yap-
 mak 2) sözleşmek - çikari 1) anlaşma (ve-
 ya anlaşma) yapmak 2) sözleşme yapmak,
 mukavele yapmak - danın 1) anlaşma yap-
 mak 2) sözleşmek - giré dan 1) anlaşma
 (veya anlaşma) yapmak, anlaşma sağlanmak
 2) sözleşmek 3) bağlanmak (bir ne tem anla-
 şma yapmaq) [^] *ol*du ji bu ^{ol} karf peyman
 giré dan bu iş anlaşmaya bağlolar - şikän-
 din anlaşmayı (veya anlaşmayı) bozmak →
 heré dicit anis → ürişekirine soldırıgınlık
 pöku → a kat iş söz ömese, hümet akh → a nü
 Alidicedi
 peymanı hemfiki *ol* toplu sözleşme
 peymanı heré *ol* Alidank
 peymanı hü *ol* Alidicedi
 peymanı pëşin *ol* Alidicadim
 peymanbest *ol*da bağışçı, äkr
 peyman bestandın *m* 1. anlaşma 2. bağlay-
 ma itifak etme
 peyman bestandın *ışğ* 1. anlaşmak 2. bağ-
 laymak, itifak etmek
 peymanbestli *m* 1. anlaşma 2. bağlanma, itif-
 ak etme
 peymanbestli *ol* 1. anlaşmalı 2. bağlaşık (ariz-
 lında anlaşma vey, sözleşme sağlanmas olan
 kime veya topluluk) 3. sözleşmeli
 peymanbestliün *m* bağlaşıklık
 peyman çiklitin *ışğ* 1. anlaşma (veya anlaş-
 ma) yapmak 2. sözleşme yapmak
 peyman danır *ol*du bağışçı äkti sözleşme
 yapar, mukavele yapar

peyman danır *m* bağışçılık, äktlik
 peyman danır *ol* 1. bağış 2. sözleşmeli
 peyman danır *m* 1. anlaşma 2. bağlaşma, itif-
 ak etme
 peyman danın *ışğ* 1. anlaşmak 2. bağlay-
 mak, itifak etmek
 peyman danını komeli *ol* toplu sözleşme
 peyman danır *ol* 1. anlaşma, anlaşmalı 2. söz-
 leşme, mukavele
 peymanlar *ol*du yüklenici, üstlenici
 peymanları *m* yüklenicilik, üstlenicilik
 peymanı her peyman
 peymanış *m* 1. akademi (yüksek äkmi) [^]
 peymanışca himeñen etwan gözeli sarıklı
 akademi 2. fakülte
 peymanşirédan *m* 1. anlaşma 2. akademi,
 bağlaşma 3. anlaşma, sağlama 4. sözleşme
 yapma
 peyman giré dan *ışğ* 1. anlaşmak 2. akdet-
 mek, bağlaşmak 3. anlaşma sağlanmak 4.
 söz etme yapmas
 peymanşirédayı *ol* 1. anlaşma, 2. bağlaş-
 ma tarzında anlaşma veya sözleşme sağlan-
 mas olan kime veya topluluk 3. sözleşmeli
 peymanşirédalıñın *m* bağlaşıklık
 peymanı *ol* dicit anlaşma gereği olan, anlaş-
 ma ile ilgili
 peymanker *ol* bağlaşık
 peymanname *m* 1. anlaşma halgesi, ahitname
 2. mukavelename, sözleşme metni
 peyman şikandın *ışğ* 1. anlaşmayı (veya an-
 laşmayı) bozmak 2. sözleşmeyi bozmak
 peymanşikän *ol* 1. anlaşmayı (veya anlaş-
 mayı) bozma, şikäl eden 2. sözleşmeyi bozma,
 dicit eden
 peymanşikän *m* 1. anlaşmayı (veya anlaş-
 mayı) dicit etme 2. sözleşmeyi dicit etme
 peymanşikän kirin *ışğ* 1. anlaşmayı (veya
 anlaşmayı) dicit etmek 2. sözleşmeyi dicit
 etmek
 peyn *m* tozlaşmış hayvan gübresi
 peynér *ol* penér
 peypdik *ol* 1. acayıp, tahat, garp 2. anlamaz
 ve işbetmez kamağın
 peyraqıng *m* 1. rekabet 2. guras
 peyre rast bün *ışğ* uğulamak
 peyrew *ol*du 1. ädil, hâlef 2. bağlı, itib
 peyrewi *m* 1. ädilik, hâleflük 2. bağlılık, tabi-
 lik
 peyrüze *ol* piroze
 peysaj *m* peysaj
 peysiv *m* açam yemeginden sonra yenilen
 peyt (I) *ol* 1. katı (yuzluşuk) kışığı [^] hevít
 peyt ^{ol} ton bükü havar katı birz seyrelti 2.
 sert berik sağlan
 peyt (II) *m* 1. ispat, ispat 2. saptanım
 peytapilla *m* rapulara ispat etme, tespat etme
 peytandın *ışğ* tanılamak, ispat etmek, tespat
 etmek

peytandı *sd* 1. uantı, ispatlı, respili 2. saul
(güçlüğü respil edilmiş, kaplanmış olan)

peytbün *m* tanılama

peyt bün *sg* tanılama

peytbüv *sd* ispatlı, tanılı

peytbüvün *m* tanılama

peytü *m* 1. satılık 2. birlik, birlik, sağlanmak

peytük *sd* saptı, m

peytükürin (II) *m* 1. kələşməni 2. sağlanma, sağlanılması

peytükürin (II) *w* tanılama, ispatlama

peyt kürin *sg* 1. kələşməni 2. sağlanma, sağlanılması

peytükürin (II) *sg* tanılama, ispatlama

peytükür *sd* ispatlı

peyv *m* 1. sözcük, kelime, söz * peyv *heç* ku
kur illiqdine söz vur iş bitirir 2. konuşma 3.
söz (kəvəl, lükəni) 4. söz (bu konuşma yazılı ol-
muş vəkiləməyə yazılan kəlmə (vəzi) *
peyv ü tipin romanə yən di wə ne romanə
sözün, tipin anup – hi – l) kelime kelime 2)
kələşmə kələşməni * gətirən kəkə xəvə peyv
bi peyv ji me re gotin Ağabevün sözlərini,
kələşmə kələşməni bize söylədi – l) peyvə
səhdin söz sızə durdurulmaq – a cübüv (an
ji çəkür) *v* ünəmə kelime – a gühərbar *v*
değişken sözcük – a hevdudunı bələk söz-
cük – a kurtəhij kəsilməli kelime – a kurtki-
ri kəsilməli kelime – a neğulərbər *v* de-
ğiş-
niz sözcük – a pür ji mtrəvə olmaq ne ye
çək sağ olmaq (bu için səfərbər) – a sələtər ji
səltir) *v* bəstə sələtə – a təhlil bu söz – a (Ye-
kə lə de dərhas bun (burda) nazi peçmek – a
xurkür *v* pekişməli kelime * stip-sor
kipkürmə * kəp-kəkə yemeyi – a xəv
dərbəje lə dərbəje kələşməni tutaq, kəvə-
mə – a xəvər (səde an ji səltir) *v* bəstə ke-
lime – a xəvər mar ji qulə dərfinə tək dəl yu-
kür dərindən ukam – bün neməyə olmaq
intil – bün nərbəvə yaxın olmaq (keliməni)

peyvə gühərbar *v* dəl dəğişken sözcük

peyvə gühərbar *v* dəl dəğişken kelime

peyvə hevdudunı *v* bələk sözcük

peyvün *m* konuşma

peyvə neğulərbər *v* dəl dəğişməli sözcük

peyvə neğulərbər *v* dəl dəğişməli sözcük

peyvə peyinj *v* dəl olmaq sözcük

peyvə pəkhat *v* dəl türənli sözcük

peyvə səde *v* dəl vəkilə sözcük, bəstə kelime

peyvə xəvər *v* dəl bəstə kelime səde sözcük

peyvər *v* dəl kelime oyuncusu (vazifələli
kələşməni oynayan)

peyvəz *v* kelime oyunu

peyvəz *v* konuşma

peyvəz *m* konuşma

peyvirdar *v* 1. sözün 2. sözün, rəhbər 3.
konuşma

peyvirdar *m* 1. sözcük 2. rəhbərlik 3. ko-
nuşma

peyvər *v* dəl konuşma

peyvəri *m* konuşma

peyvəh *m* 1. konuşma yeri 2. inihap

peyvəh *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvəri *v* dəl təqiyə

peyvîndar kirin *fige* görevlendirilmek, vazifelendirilmek
 peyvîrhez *mf* görevsever
 peyvîrhezî *m* görevseverlik
 peyvîrî *mf* görevsel
 peyvîst *hw* peyvîst
 peyvîstî *m* 1. Haber 2. mesaj 3. illam, esin
 peyvîstîler *hw* pexember
 pez *mf* davar, küçük baş hayvan, mal 2. a. keçiler - hatîlî *mf* davar çiltlegine zamanı gelmek ~ *û* dan tabî vakû - *û* gur çocuk oyunu (10-5 kişi arasında oynanır) -*a* bîşîvân *hw* he wê gur bîvêr köpeksiz koye (veya sürüye) kurt iner (veya girer) -*a* bîşîvânî *gur* dîvêr e köpeksiz koye (veya sürüye) kurt iner (veya girer) -*a* bigestî *malî* kêrê ye tavîlî davar kesimlik olur -*a* ezabanî *(an ji azlîan)* bayındarlık parası -*a* li pay mayî an gûr dîvêr *an ji dîz dîbe* sürüden kopmuş kurt kapar -*a* tenê kefa ber devê gur e sariiden ayrılan koyunu (veya kuruyı) kurt kapar -*a* tenê kûrî giran e sariiden ayrılan koyunu (veya kuruyı) kurt kapar -*ên* hehidanî uzar ve yarı kulaklı koyun türü -*ên* hûrak kulakları küçük, ulak yapılı bir koyun türü -*ên* kel danîzîkî davar -*ên* nêr her ji ho kêr yûgîlî dar gûn îyadî, anîzîzîda bir deyim
 pezav *m* gerinme
 pezav dan *hw* *hw* gerinmek, yemekten sonra gelmek
 pezbendî *e* gözleym çobanı uyandırması için keçi veya koyunun ayağına bağlanan ip
 pezbîr *mf* karkîr
 pezbîrî *m* karkîrîk
 pezbîlî *mf* 1. karkîrî 2. *m* mayas ve nazîtan aylarında küçükbaş hayvanları koruma
 pezbîrîkî *mf* karkîrî
 pezbîrî *m* karkîrîk
 pezdîr *mf* küçükbaş hayvan sahibi
 pezdîrî *m* küçükbaş hayvançılık
 pezdîşî *mf* mal, davar sağana
 pezdîşî *m* mal, davar sağana
 pezê beş *mf* kafa alacak (kurtuzî veya kârî ile ak) koyun türü
 pezê ezabanî *mf* bayındarlık parası
 pezê qer *mf* kara koyun
 pezê qerqûs *mf* as, çayın
 pezê res *mf* keç, ve teke
 pezê rîser *mf* koyu kırmızı, kahverengi, uzun kulaklı, uzun yapağı, ipe yapılı koyun türü
 pezê serûş *mf* kara başlı bir koyun türü
 pezê sîs *mf* yuzî, kalası ve kırpkîrî tîmîder, bey, zî olîm koyun türü
 pezê sor *mf* kırmızı, kahverengi renkte olan, ipe yapılı koyun türü
 pezê spî *mf* koyun ve keç, familyası
 pezê tebeş *mf* kafa alacak (kurtuzî veya kârî ile ak) koyun türü
 pezîfîros *mf* davar sahibi

pezîganîkî *zawî* kursak
 pezkîr *mf* davar alması
 pezkîvîya *gewr* zawa olâ geşik, sîgîn (damî davar)
 pezkovî *zawî* dağ keçisi, dîk, yağmurca, yaban keçisi (Rup capra tragus)
 pezkû *mf* tepûlî toyan
 pezkulek *mf* topal küçük baş hayvan
 pezkûvî *hw* pezkovî
 pezmêjek *zawî* koyun kenesi
 pezmîjkî *zawî* koyun kenesi
 pezu *m* zayıf et
 pezpezu *zawî* bir tar bocek
 pezyan *mf* davarî * pezyanî rez nas dîkê, pezyanî rez nas dîkê bağê, davarî dîvanî tîmî
 pezyanî *m* davarçılık
 pezyîngî *m* davar bağlama ipi
 pê (1) *m* 1. ayak (bacakların birinden aşağıda bulunan ve yere basma bölümü) 2. ayak, bacak (vücudun belden aşağı bölümü) 3. ayak, bacak (bir takım şeylerin yerden yükselce durumunu sağlayan dayak, destek veya bunlardan her biri) * piyê masçeyî masîmanî bacağı 4. ayak (yarıvücûşun ağırlık veya çabukluk neresini) * em lî piyê te heyvanî evêrê nikarîlî bîgîhîjîmî gûndî semî ayagînda koye aşkîna kadar varîmayîz 5. ayak, kadem (10.5 cm uzunluğundaki ölçü birimi) * fîre-hîya nedeşî çardelî pê ye adanîmî genîşîgî andîrtî ayak (veya kadem) 6. ayak, fit (30.480 cm uzunluğundaki İngiliz ölçü birimi, çoğulu fit) * dîrîjîhîya nedeşî dehî pê ye adanîmî uzarî olîgîrî on lîl 7. kadem (yûgîr) -*avêtîm* 1) edîm almak * her varî kû tîe pê davêrtî leşkerekî dîrdîkîte pêşberî me her adîr, alîşîmîzda her askerî çîkyarda karîşîmîz 2) ayak almak (girmek) * uz pê nayeşîmî wê nedeşî ben o odava ayak mîsîmî -*avêtîm* (tekkî) 1) (bir yere) ayak atmak (ilk kez gitmek) 2) (bir yere) ayak basmak (bir yere varmak, ulaşmak) -*avêtîm* beja-hîyê zarîya ayak basîmak -*avêtîm* (wîndîr) çerîye adîmî almîk -*avêtîm* resahîyê kazîyî ayak basîmak -*avêtîm* ser hey (û dîlî) ayak ayak üstüne atmak -*avêtîm* ser - 1) ayak a-yak (ser) e almîk, bacak basîk, usture almîk 2) yan gelîp oturîmak, yan gelîmek -*bîlî* 1) değmek, sürîlmek 2) güç getîrebîlmek, gîçîcî yetîmek 3) (bacak) bağı almîk * ew kar pê ye bu îşî onî bağı -*çûm* (çîhekî) ayas almîk (ilk kez gitmek) -*dan* her *hw* 1) 0-yaklaşîma basîmak 2) bağıda; kîrmîk -*dan* erdê ayak dîrmek -*dan* ser (...) baskî nîy-gulîmîrî veya yapîmak -*dan* serê baskî yapîmak -*dî* qeydê de bîlî ayak bağı olmîk -*dî* zîkî de içînden pazîrîkî (veya içîten pazîrîkî) -*gubîrîm* ayak değîstîrmek ~*ji* rê fîlîtalîdîlî ayagî yerden kesîlmek (bir taşta

bişup xayz girtmekten kurtulmak) - ji pê xelas kirin ayagi yerdan kesilmek (bir tuşna bişup xayz girtmekleri kurtulmak) - kirin (...) mardaveya dayanmak * me pê klîyê pênef û şêstana eliyê merdivan dayamuz - kirin (cihekî) yol gezer hatina qevimnek - kirin erdê ayak dancmek - kirin ber (yekê) li bas-ki uygulamak li imagine xatimnak yakosuna çûmek, uzerine xatimnak - kirin serê başki yapmak, üstüne varimnak (bu şeyin yapmasını başki yapacak izlemek) - kulan erdê goşus geremek - li ber - nezistîn kipirdiyamamak, hiç kiptaymamak - li cihê şifmekî naverixî yaş yere basmasun kayimazim - li ezlaqê (yekê) kirin danimna basmak - li hafu goran bir ayag çukurda, topağa bakiyor (ihtiyarlar için elümü yakın olmak) - li hafu gorê bûn topağa lûkûnak, yere bakmak ihtiyarlar için, olmasu yakın olmak) - li hêkan nandîn xatimdan yumurta kuferi olmak, çak yuvay yürürmek - li mala cinan kirin cinayê üstüne xatimnak, belâyê sanim namak - li piyay ketin igne cinan yere dişimaz - li rîşqû (an ji nesilê) xwe kirin nimeşim ayagiyla tepmek - nedan binê xwe ayagiya çepürmek (hamarat olmak, bakmadan, usansızdan çalmak) - nehatin binê (yekê) otasi senin, bawê zeman dolamak (xwe gezmek) - nehatin binê (yekê) gerin saka heygiri gibi (çok dolayanlar için söyledir) - pê nedan avêtin adimni atimtmak - pê kirin li ayak otmak (ilk kez girmek) * bûn bîna piyê xwe bi wê nekariye naraya ayagim almış degimni li ayak basmak (bir yere varmak, ulamak) - kirin (cihekî) bir veri yol gezer hatina qevimnek - pê neketin ayak basimnak - pê re negilimstîl yelastirmemek, gûç getirmemek, zeki olmanak, vakti bulmak * er bi re neğthijim ku kaşê te bîkim senin yan, yapucak vakti bulamiyorim - pê re neçûn ayakları geri geri gitmek (gülmeye isteksiz olmak) - rudan ayakları uzatmak - tê re kirin ayagiya gerimnek - û dest di hev de derbas kirin çeyreklemek (süt yukulmak) u kolbunim ve ayaklarını çapuzlayarak vucudlarına idrar yapimnak) - û dest di hev de hatin derbas kirin çeyreklemek - û par uğun, kadem (hi) - û par het kademî olimni, uğurlu olimni - û par lê hatin ayagi uğurlu gelmek - û pûgav avêtin ayak otmak (girmek) - û pûgav avêtin (cihekî) (bir yere) ayak otimnak -yê (yekê) bî (cihekî) neketin (bir yere) ayak basimnak * piyê keçikê qet bi mala me nakuse kiz biy evimize ayak basimyer -yê (yekê) bî oxlîre ayagi uğurlu -yê (yekê) erd girtin ayagi yere basmak -yê (yekê) erd

negirtin li ayagi yere basimnak li telûzlanmak, teredule dîşmek -yê insanan lê neketiye insan ayagi degimnaz (xwe insan basimnaz) -yê insanan pê nebûiye insan ayagi degimnaz (xwe insan basimnaz) -yê (yekê) ji (cihekî) kirin (bir yerdan birimni) ayagi kesmek -yê (yekê) ji erdê bûn ayagi yerdan kesmek (ayagi yere degimz almak) -yê (yekê) ji (cihekî) kirin (bir yerdan birimni) ayagi kesmek -yê (yekê) kirê xwesun ayagiya kura istemek -yê (yekê) kirin qeydê ayagiya hağ olmak * min piyên wan kirine qeydê, ji ber min nikarin bi cihekî ve herlî ayaklarim hağ olmasun, herden otasi bir yere gidimiyerdin -yê (yekê) li hafu gorê bûn bir ayagi çukurda olmak, gûçu topağa bakmak -yê (yekê) li hev çûn li hatin ayagi (xwe ayakları) dolamak -yê (yekê) li hev ketin ayagi (xwe ayakları) dolamak -yê min di zikê wî de cehenim olimni, geberim -yê miruvan (an ji merivan) lê neketiye insan ayagi degimnaz (xwe insan basimnaz) -yê (yekê) pê ketin ayagi degmek, (bir yere) adim atimnak (xwe basimnak) -yê pêxas li ber deriyê soldirê ye ilkimni dema dolosa gelesê: yer kurkûç dekkimdir -yê (yekê) şemtrandîl ayagiya kayimnak -yê te bi mal nekewe xwe adim otimni gotimiyim -yê (yekê) weşim ol (koln veç kulagi) kop nak soğuktar bîmî olmak -yê Xocê Xizir lê be pê zêde bîtte bereketli ola (yemek yerekte otulana xwe otulimni devimendare y. dikek sozu olar söyledir) -yê xwe bi denk avêtin ayagiya dema olmak -yê xwe bi hindaze danin erdê ayagiya denk basimnak -yê xwe bi (cihekî) nekirin (bir yere) ayak otimnak -yê xwe bi (cihekî) xistin ayagiya sîmimnak (halk inanışına göre bu kurşenin gelmesi, ardından başkalarının bu gelmesine ya, ayimnak) -yê xwe dîn zîde ayak çimemek -yê xwe di gelek lepikên de kotiyê kaşin kur'asî -yê xwe jilimni adimimni çimnak -yê xwe ji (cihekî) kirin (bir yerdan) ayagi kesmek -yê xwe kişandîl ber xwe ayagiya dema olmak -yê xwe lê anîn ayak çimimnak (yürüyüşte adim atimni başkalarının ne aydunmak) -yê xwe lû xatîl (birine) kaş atimnak (bu indere, ustun olmak) * kesê jirik piyê xwe li kesê xweykeramê diye kesim zeki kesimere ku; utimni -yê xwe li Draqê her (yekê) xistin ezimigimni mami olmak -yê xwe li gorî herê bavê xwe avêtin ayagiya yuganına göre uzatmak -yê xwe li pêlavê xwe xistin (an i dan) ayakabimni

gıymek -yê xwe lê piyê (yekî) xistin (an jî dan) (bir ye) aşk atmak, bax olenteye kalçmak -yê xwe li sula xwe xistin (an jî dan) ayakkabî an giymek -yê xwe li reşê danîti (firarî kadet) basmak -yê xwe ne-avêtin (çihelî) (bir ye) aşk atmak, -yê xwe ne-avêtin wî alî sermaye çarmanac -yê xwe pê kirin ayagên sûriyêk (bir ye) der-der azak aşkê ûzê bu umak) -yê xwe pê nekîrin (bu ye) adan atmak (jî) -yê xwe re sîvik e ayagên çûnk -yê xwe sîvik karî adımı acmak, fışçe kalkmak, buzlanmak -yê xwe vû avêtin payik adın -yê xwe zû avêtin adını acmak -yê zû-gûndirî agınî ayak -ê xir xirîra hacak (veya ayak) -yên (yekî) av dahîştin ayakla- ra (veya ayagına) kara (veya suları) imek -yên (yekî) bi ser serê wî ketin tullar dikmek -yên (yekî) jê de ketin (an jî weşin) hacakları copnac -yên (yekî) kirin fer-rekî solê iki ayagını bu zabura sokmak -yên (yekî) kûrin solêkê de ayagını bi pa-bura sokmak -yên (yekî) kirin şeydê (n. n. n) piyagaya vurnac -yên (yekî) li hev ketin ayakları dolmak -yên (yekî) pê re ne-çûn 1) ayakları geri geri gitmek 2) basakları tutamak -yên (yekî) pê re ahotin hacakları tutamak -yên (yekî) qerisînî ayakkabî (veya ayagını) kate (veya sulu) imek -yên (yekî) (ew) ranegirtin hacak an tutamak -yên (yekî) sar in destê (wî) gerin in olmak üzere olmak, can vermes -yên xwe bi hendaze ne-avêtin şaş bilazay (veya ye) basmak -yên xwe bi xwe re kaş kirin ayaklarını sürmek -yên xwe dan binê xwe ayagını (veya ayaklarını) altın al-mak -yên xwe dîrê] kûrin ayaklarını uzat-mak, basaklarını uzatmak -yên xwe hêdî avêtin adanlarına şeyreklaşmak -yên xwe hîlanîti adını acmak -yên xwe jî bura havê xwe zêde avêtin ayagını yorgana goş uzatmak -yên xwe kirin hîrê xwe ayagını (veya ayaklarını) altına almak -yên xwe kirandîti her xwe ayaklarını renk al-mek -yên xwe ne-avêtin çihelî (bir ye) adan atmak -yên xwe pê nekîrin (bir ye) adan atmak -ên xwe sîvik avêtin adanlarına sikkışmak, yarmek, yol almak * em hînekî piyên xwe bi-avêjîti em dereng man bîrî yîtiyeliyi geç buldik -yên xwe zû avêtin adanlarına açmak

pê (II) (ew) 1. uçurdu teki biteşik saris zantirî 2. de arçerî igyîti A. orasî * tu tîkîliya xwe pê heke ser şerî orasîna karisînâ - be (şuna veya bina) kalsa (veya kalasî) * pê he fıştek nade me oia kalsa, nîze bu şey vermez - çazê (an jî wasta) xwe bihartin vakit geçirmek - çûn hêdî niitîti (bu şeyden dolayı) olantîleq dörmek - dan hîsan-

din (bunet) sezdimek, meas etmek - de ka-rin çarewar çijewîj an jî çibewîr (bunet) çagirt bagîrmak, ofkeyek bağmak - de ri-ye de îcar biyom açî Çare, her geçî - de-tun xwe bîtanîti vakit geçirmek - dilê (ye-kî) bîhanîti yongîler çokumak - galteyên xwe karin (bînan) alaya almak - girtin 1) (bînan) almak, yakalimak 2) bi yol tut-mak * her kes jî xwe re hî tîsteki girtîye û diçe herkes kendince bir yol tutmuş ge-lyor çîe - girtin û avêtin sikkîş am. k. tuşp amak - girtin û herjedan 1) (bînan) tutup bînanamak, sarmak tutmak 2) tam üstine basmak - girtin û çîn Ew, gîbi uçup gîmek (çok kısa saren bir hastalık) olmak - he-nekûn xwe kirin (bu) li) ormak, geçmek - he-wîya (yekî) kutin serîlek dîymak - he-wîya xwe anîn (bînyê veya bir şeyle) u-vamak, ayalmak - hîstîrî gîle kirin (bî-undey) kîti bu şekilde aç almak - kêfa dînyayê kîrin kîle almak - naha bi devê xwe dîke havayê dövucamî huk deyîti - rabûn û rûnyîti otup kalkira * bi gotî-nî jîne radîbe û rûdîne karî lîlyîli oturup kalkîyî - razî bûn oymuna uzamak (he-şey, her cezaya razî olmak) - re 1) de (bu-likte) herî * jûvîk hu hevulê xwe re hat çûnk arkadîsîyla guldî 2) de bulike, de berîde * fu çû avê pê re dînyî sar bû za-şîn bîmasyîta berîbe havayê soğulu 3) bulikte, yanında, yanı sıra, bu arada * ez kîmcan dîşim, ez dî pê re yên te jî bîym çarşîrî yîşîyîrîm - bî arada şînkîmî de yîkoyîçîm - re berîşî dan bastamak, be-mîç cevap vermek * pê re herşîya wê dayê cevabîmî bastîndî - re bî xwe girtîni yîrîçî-re ames (anzîmî etmek) - re bîm yam adî, herabîmîle - re bîm alîkar (bunet) ye-dîmek olmak - re çî dîke? ne arî (veya dî-er) - ne gezerî * pere pî re çî dîke? oia pî re arî - re dayîkîti (an jî daykatî) ki-rin (çîrîne) anlık etmek - re derkelle (bi-rye) çîrmak, dîm etmek * bî keçîbe de dî-re derlekîte başka dî kîzî çîkîvî - re dîti kîrin (bunet) anlık etmek - re eleqîdar bûm yakîndîti ilgîlemek - re gîhîştîti (an jî neyîhîştîti) has etmek (veya etmek) - re (..) gotîni (bunet) bi şey vactemek - re hal-în gîhîndîni gîmî bulîne, kîmîni ye-ştîrî-ler - re hîtin gotîni 1) (bîrîne) bir şey vactemek 2) bînyê ayî geçîmek - re hîtin xwarîni (bînyê) geçîmek - re hevallî kî-rin 1) eşik etmek (bir solas, bir çî ge veya orkestra) de bulikte mîzakî ara etmek 2) eş-ik etmek (berabîrîle gîmek, akkadîşîs etmek) - re kup avêtîti (bînyê) aşk atmak - re ketin belayê (bînyê) başî belatî ol-mas - re ketin hîttî 0 hîştî arçî (bînyê) tartîşîrak, çene yapmak - re ketin îfîyê

(bişyle) iedîya hatişmak, idîna çarînak - re ketin peywendîyê (an jî îrtibatê) (bişyle) naqlanî kurînak - re ketin şertê habise girîmek - re ketin têkûlîvê (bişyle) dîşki kurînak, (bişyle) baqlanî kurînak - re kîn ku-dîrandin (bir ne) kî nê gûnek - re li hev hatin (bişyle) hatişmak, hatîş gûrîş olînak - re hatîş û az xwarîna (bişyle) peynî çinek venax - re peyçîn 1) (bişyle) kavgê çinek, dîvûgîsek 2) (birîne) kîzîna 3) (birîni) pay-lanîk, azarînanîk - re pêwendî (an jî têkûlî) danîna (bişyle) dîşki kurînak, baqlanî yapînak - re qêlp derketin (bişyle) îlanet çinek - re ra-bûn û rûnîştin 1) (bişim) dedîgîyle berketî çinek 2) dîşîpê kalkanek (yûkîna arîxdayîş k kurînak) 3) (bişyle) dîşîpê kalkanek, yê p kalkanek, (bişyle) dîşkiye bûnanîk, dîşki-ve gûmîş berkek ve kadîna (bişyle) torê ve-ya çarî dîşki kurînak) - re raketîna (bişyle) tenasta bûnanîk (an jî) îşîzîde bu-lînanîk) - re rawestîna geçînanîk, selîmetle-tînek (korûgî geçînanîk) - re telqet klîvî 1) (birîna) refakar çinek 2) eşîk çinek (bir selîst, bir çalgî, veyê arkestra de çîlek e muzîk çîk çînekî) - re xelîvîna îstîne dîşînek, dîşî gûstînanek - re endîqî maqî (birîna) çî-dîk kalkanîk - re şerî kirin der (bişyle) bîşî çîkînak * ew yekî belakî e, tu nikarî pê re şerî bîkî der o belakîna tekîna, emîna bîşî çîkînanîna - re şerî kîşîvîna (bişyle) boy olîşîmek * bîrako mîrîkî zengîna e, tu karî pê re şerîyanî bîkîşîvîna? kîdîştîna adîna zengîna, şerî emîna boy olîşîyîleşîk n en? - re şerî nekîrîna der çîkînanînanîk - re şerî nekîşîvîna çîkînanînanîk - re (.) vîz dîna (bişyle) bîşî sey vîstînanek - re şerî gîrîna (bişyle) habise girîmek, talîs talînanîk, idîna-ya tutîşînanîk, idîbalîşînanîk - re tîkîlî danîna (bişyle) dîşki kurînak, tenasta geçîmek - re tîkîşîna li dar çîştîna (birîne) çîvîşî azîna veyê çîna çînek torîdan kalînanîk çîna uşînanîk) - re verê klîvî postî çînek - re xî-yîna gerîna 1) (bir ne) dîşîpî çînek 2) îzînanîk uşînanîk - re xeyîlîna azînanîk, tekîna çî-nîk - seroberovî danî karîna kabûksîz yî-murînanîk - serwext nebûn havîçînanîna sîgînanîk - sîmî danî xwarîna yînanî vîndî-nîk - şîlegûyî danî klîvî kabûksîz yînanî-nîk - (îştîk) şîwîrîna (birîne) çîna danî-çînak - tînanîna xwe klîvî 1) (birîna) alîya alî-nîk 2) (birîna) hor çînanîk - tînanîyîna xwe klîvî (birîna) çîna alînak - ve danîna 1) ya-pîştînanîk 2) înce emî kînanîk çîk alînanîk) - ve çînanî bîna (birîna) çîna çînak - ve gîrîdîyî maqî başî kalînak * ez sîmî dî-x-wîna ku ez dî îî rîzîkîna vî peytînanî ve pîçîdîyî bînanîna bî, azîştînanîna karîkîna-na başî kalînanîna çîna çînanî - ve hatîna

gîrîdan (an jî bîstanîdan) - re haqlînanîk, başî haqlînanîk (birîna veyê bîşî seyê haqlînanîk) * ew dîşî bî karî vî ve hatîye gîrîdan o îşî-na haqlînanîyî hîna - ve vîstîna maqî - ve başî kalînanîk - wexta xwe îfîhanîna (an jî derbas klîvî) çîkî geçînanîk, oşîlanînanîk

pêçîzîhûn m 1. dokînanîna, îstîştî çîna îştîzî-gîna bînanîna, rahîstînanînanî 2. hozîna (do-kînanîna, zînanî vînanî)

pê xîzî bîna *lêw* 1. dokînanîk, alî îstî çînanîk (îştîgîna hozînanîk, rahîstînanînanîk) * ez bî vî xwarînê azîz bîna bu yîmek bîna dokî-nîna 2. bînanîk (bîkînanînanîk, xîzar vînanîk) * bî vî xwarînê ez azîz bîna bî yîmek bî-dînanî hozîna

pêçînanî m 1. becînanî (îstîştînanîdan gelîna, şîçî gînanîna bu îşî veyê dînanîna çîzînanî bînanîna) 2. gerîkîleşînanî, yînanî geçînanî

pêçînanî *lêw* 1. becînanî (îstîştînanîdan gelîna, şîçî gînanîna bu îşî veyê dînanîna çîzînanî bînanîna) * zînanî dîkarîna vî karî pê bînanî? çî-zînanî bu îşî beçînanînanî mî? 2. gerîkîleşî-nînanî, vînanî geçînanî

pêçîşî dî dîgînanîna îştîkî mîlî

pêçîşîna m 1. çînanîna

pê çî bîna *lêw* çînanînanîk

pê çîvî nekîrîna *lêw* başî edînanîk

pêçîşîvî na e keçînanî * pêçîşîvîna vîna çînanîna bî dînanîna çînanînanî

pêçîşîk m 1. arînanî çîçî 2. bînanîk (kîvîya înanîk çîçî bînanîna)

pê çîyî bîna *lêw* (bir seyîna dolîyî) îştîleşîmek

pêbawerî w 1. maqîna 2. gîverîna, maqînanî

pêbawerbûn m 1. înanîna 2. maqîna înanî çî-nîna 3. gîverîna, emîna çînanî

pê bawerî bîna *lêw* 1. çînanî veyê bîşî seyê) a-nînanîk (bir seyîna vîrîgîna, doşînanînanî kabûl çînanî 2. maqînanî, înanî çînanî * bî Xwedê bawer bîna (an jî) maqîna 3. (birî-ne) çînanînanî, emîna çînanî

pêbawerhûyîna m 1. înanîna 2. înanîna înanî çî-nîna 3. gîverîna, emîna çînanî

pê bawerîya xwe anîna *lêw* înanî çînanî

pêbawerî m 1. maqîna, înanînanîk 2. maqîna, înanîna 3. gîverîna, maqîna 4. gîverîna

pêbawerînanîna m 1. -e maqîna 2. -e gîverîna

pê bawerî anîna *lêw* 1. -e maqînanî (bir seyîna vîrîgîna, doşînanînanî kabûl çînanî) 2. -e gîverînanîk

pêbawerîklîvîna m gîverînanînanî

pê bawerî klîvîna *lêw* gîverînanînanî

pêbawerîklîvîna m 1. -e maqîna 2. maqînanî (birîna doşînanînanî çînanî bînanî) 3. -e gîverîna

pê bawerî klîvîna *lêw* 1. -e maqînanî 2. maqînanî (birîna doşînanînanî çînanî bînanî) 3. -e gîverînanî 4. yînanînanî, înanînanî * keçî bî vî vîrî bawerî nanîku çînanînanî çînanînanî

pêbawerîbûn m 1. maqînanîna 2. gîverînanî-nîna 3. maqînanînanî

pêhawer nehûn *lêw* 1. ammanmak 2. güvenmemek
 pêbuz *w* allama taş
 pêbuzdane *w* allama taş
 pêhaz *w* allama taş
 pê hehesin *lêgê* -den kahrılmak
 pêbuhû *w* 1. ayak bağı 2. kümele, köstek
 pêbuhû *w* bağıllık
 pê berşokî bûn *lêw* (bir şeyi bulamama), mürdece ezini yapmaktı
 pêbestip *w* istî nas
 pêbestî *w* dîşik
 pê hextewer bûn *lêw* (bir kimsyle veya şeyle) mütâ olmak
 pê bestyar bûn *lêw* (bir kimsyle veya şeyle) mütâ olmak
 pê bîharîn *w* 1. ana tabirine dışarı (çama, otağna) 2. gebe kalına
 pê bîharîn *lêgê* 1. ana tabirine dışarık tecmî olumak) 2. gebe kalınak
 pê bîlî bûn *lêw* 1. uğraşmak, işğal etmek 2. dîrmek, uğraşmak meşgul olmak 3. ilgilenmek (bir konu üzerinde çalışmak, uğraşmak, bir şeyi çekmek) olmak * *wexta lîşeyê ez bi werşokî bîlî bûn* lîşere şerîkî ilgiledim 4. faaliyetle bulunmak * *partiyên siyasetî nikarîn bi xebatên sendîkayî bîlî bîlî bûn* siyasetî 5. uğalmak (bir işi önemseyip ele almak)
 pê bîlî kirîn *lêw* 1. uğraştırmak 2. ayulamak 3. vakit kazandırmak
 pê bi navê kerdin *lêw* bir yere ayak basmak
 pêhûn (I) *w* 1. alın (bir kızıyla karşılaşma başına bir şey gelmek) 2. alın (ne ile birlikte) ne gibi bir ilginin bulunulduğuna sorarak veya hiçbir ilgi alınmayacağını belirtmek için) 3. alınma
 pêhûn (II) *w* 1. görme (yapma, etme) 2. becerme (teserüden gelme, güç görünen bir iş veya duruma çözüm bulma) 3. gelme (kendine yapılan herhangi bir davranış veya duruma işi karşılamak) 4. -e bağlı olma (gerçekleşmesi bir şartı gerektiren) 5. -i bağlı (gerçekleşmesi bir şartı gerektiren) * *hatîna me bi te ye geşimuz sana bağı*
 pêhûn (III) *w* 1. değmek, dokunma, temas etme 2. ilisme (hafîce dokunma) 3. sıyırma, yalın (dokunarak geçme) 4. buluşma, sürüşme (istemeyerek bir maddeye sürülme)
 pê hûn (I) *lêgê* 1. olmak (bi-karıyla karşılaşmak, başına bir şey gelmek) * *gidî bîla tiştek pê mebe annan, orâ bi şey oluştin* 2. olmak (ne ile birlikte) ne gibi bir ilginin bulunulduğuna sorarak veya hiçbir ilgi olmayacağı, il belirtmek için * *çi bi te hû ku tu têkîll pê dikî?* soru ne oldu da karıştırdın? 3. bulunmak * *mirav bi vê ilacê baş nabe bu* : ilaçla iyi olumuz
 pê hûn (II) *lêgê* 1. görmek (yapmak, etmek)

* *kas pê bûn* iş görmek 2. becerme (işin senden gelmek, güç görünen bir iş veya duruma çözüm bulmak) * *xiratî lî kurtîkê dibê?* çocuk mirasçılığı beceriyor mu? 3. gelmek (kendine yapılan herhangi bir davranış veya duruma işi karşılamak) * *hezek bi zilam dibin adam sakaya geliz* * *hezek pê nabûn, talîlê merîbetîyan dîke şakaya gelmez, hener sîmîrê 4. -e bağlı olmak (gerçekleşmesi bir şartı gerektiren) * hatîna me bi te ye geşimuz sana bağı* * *dahatîlye me pê ye gelecegimuz ona bağı*

pê bûn (II) *lêgê* 1. değmek, dokunmak, temas etmek * *destê min bi ağıl bîlî elim atezê degîrî* * *her gava ku ba lê, antên bi gulîyên darê dibê razgêr estîkê, anter ağıcan dîzîna dokunuyî* 2. dışmak (hafîce dokunmak) * *destê min pê hû nebû nîzînanî vazo ketî dî şîkîya elim vîzaya dîkî* im hîncîyîzîm vazo devrîp kirdî 3. sıyırma, yalın (dokunarak geçmek) 4. buluşmak, sürüşme (istemeyerek bir maddeye sürülme)

pêbûyî (I) *w* becerikli

pêbûyî (II) *w* değmiş, dokunmuş, temas etmiş olan

pêbûyîn (I) *w* 1. oluş (bir kızıyla karşılaşma, başına bir şey gelme) 2. oluş (ne ile birlikte) ne gibi bir ilginin bulunulduğuna sorarak veya hiçbir ilgi alınmayacağını belirtmek için) 3. alınış

pêbûyîn (II) *w* 1. görme (yapma, etme) 2. beceriş (teserüden gelme, güç görünen bir iş veya duruma çözüm bulma) 3. geliz (kendine yapılan herhangi bir davranış veya duruma işi karşılamak) 4. -e bağlı oluş (gerçekleşmesi bir şartı gerektiren)

pêbûyîn (III) *w* 1. değiş, dokunmuş, temas ediy 2. dışıme (hafîce dokunma) 3. sıyırış yalın (dokunarak geçme) 4. buluşma, sürüşme (istemeyerek bir maddeye sürülme)

pêcamîk *lêw* başüstürlük otu (Fustîlago farfara)

pêçal *w* karasakalın yataş gövdesi

pêcamî *w* çiyana

pêcamîlî *w* ayığı usmîş olan

pêcûte *w* çî, merdîven

pêc (I) *w* çiyana

pêç (I) *w* çiyana kuyruk sokumu

pêç (II) *w* 1. sarğı, mağ, hamlaç * *ez dî pêç birîna ewe bîgûhêrdin* yarantın bağıcı deştîregecim 2. sarın (bir şeyi bir kez sürme) 3. *fîz sarın* 4. keşim - û vîç çî - zî buğîc

pêç (IV) *w* sarık * *pêça serê wî mezîn bû* başındakî sarık büyük idi

pêç (V) *w* an, laban

pêç (VII) *w* aldırış, ummîsîna -u ewe (an (-) aldırış etmek, ummîsînat)

pêçal *w* I. sekkîlî * *hespê pêçal* sekkîlî 2. bukağîlî (bîkten beyaz olan hayvan)

pêçan (I) *w* 1. sarma 2. dûrtme 3. hereketleme (sarma ağaçlarının dallarını toplama ve düzeltme) 4. sarım (bi. şeyi bir kez saracak miktar) -*a* pezan hereketleme

pêçan (II) *w* giyim kuşam - *û* girêdan giyim kuşam

pêçander *başûn* sarılgan

pêçandin (I) *w* 1. sarma, sarı 2. sarma (kığıt veya bir bakı yapıyla) 3. sarma, bağlama 4. dūr me (tabii) şekilde kendi öz zevce sarma 5. sarımsama 6. hereketleme (sarma ağaçları için) 7. beleme (çocuğu kundaklamak)

pêçandin (II) *lêgê* 1. kuşana (giyim kuşam için) 2. kuşana (sahib kuşana)

pêçandin (I) *lêgê* 1. sarınak 2. sarınak (kığıt veya bir bakı yapıyla) 3. sarınak * elgare **pêçandin** sigara sarınak 3. sarınak, bağlamak * *piştî ku birin derman kiriye pêçaye* yaraya ilaçladıktan sonra bağlamış 4. dūrmek (sil. ndër şekilde kendi zevce sarınak) * *xalî pêçandin* hely. dūrmek 5. sarınlamak 6. hereketlemek (sarma ağaçları için) 7. belemek (çocuğu kundaklamak)

pêçandin (II) *lêgê* 1. kuşanok (giyim kuşam için) 2. kuşanok (sahib kuşanok)

pêçandi (I) *w* 1. sarılı 2. dūrtülü 3. hereketlenmiş (başû) 4. belemiş çocuk

pêçandi (II) *w* kuşanok

pêçang *w* sarğı

pêçangdar *w* sarğılı

pêçangkarin *w* sarğılanma

pêçang kirin *lêgê* sarğılanmak

pêçangkirî *w* sarğılanmış

pêçanok *w* sigara sarınak

pêçanok *başû* pezan

pêçayi (I) *w* 1. sarılı 2. dūrtülü 3. belemiş (kuncak çocuğu için)

pêçayi (II) *w* kuşanok

pêçe *w* bebe kundluğu

pêçek (I) *başûn* sarımsak

pêçek (II) *w* 1. kundak. helek 2. *w*den kundak. behek (kundakın sarılmış behek)

pêçek (III) *w* zarf (mekrup zarfı gibi)

pêçek (IV) *w* 1. sarğı 2. *w* sarma

pêçek (V) *başûn* işk

pêçeka *diwan* *başûn* kışku (C. asur)

pêçeka *diwan* *başûn* gace sefası (Mimbilis jilapa)

pêçeka *apê* *başûn* çî sarımsağı (Convallaria scutum)

pêçekkirin *w* 1. kundaklanma, kundaklayış 2. sarğılanma

pêçek kirin *lêgê* 1. kundaklamak (beheğ, kundakç sarınak) 2. sarğılanmak

pêçekkirî *w* 1. kundaklı * *zarokê pêçekkirî* kundaklı çocuk 2. sarğılı

pêçevanî *w* aka (uyum olmıyan)

pêçevan *w* çarçev

pêçeyî *w* sarıgal

pê çêbûn *lêgê* (bir ran gerçekleşmesi veya yapılması diye) başû olmak

pê çêkirin *lêgê* 1. (hüme) yaratmak * *Eft as- teyekî başû e. xanî pê çêke* Altı ay, bir tane evi ona yaptı 2. (başûn) aracıyla yapmak

3. mal, para ile bir şey çêmek

pê çêr dan *başûn* *başû* sövdürmek

pê çêr dan *kirin* *başû* sövdürmek

pê çî bûn *başû* ne olmak. başûna ne gelmek

pêçik (I) *w* zarf, mekrup zarfı

pêçik (II) *w* hezîq

pêçik (III) *başûn* başak

pêçik (IV) *başûn* 1. parınak 2. eldiven -*a* *şê- hedê şahadet parmağı* -*a* işaretê gosişê parmağı

pêçik (V) *w* kulle gibi şekil verilerek yapılan tor yemek

pêçik (VI) *w* tenik * *pêçiko* (hımgê tufek teği)

pêçikandin *w* sarılanma

pêçikandin *başû* sarılamak

pêçing *başûn* parmak

pêçir *başû* pêçira

pêçira *w* can ayağı

pêçiya *başûn* *başûn* yüzük parmağı

pêçiya *beranê* *w* baş parmak

pêçiya *dirêj* *w* onama parmak

pêçiya *mezîn* *w* baş parmak

pêçiya *nawîn* *w* onama parmak

pêçiya *qiliçê* *w* küçük parmak

pêçiya *qiliçê* *w* küçük parmak

pêçiyê *pirê* *başûn* bir tor biki

pêçî *w* 1. parmak (hem el hem de ayak parmakları için) 2. parmak, tok, pus tuzuluk elgisi için 3. parmak (3 cm kadar olan tuzuluk elgisi için) 4. parmak (el parmağının eni kadar) * *gere merê şivikê du pêçî kin* (kake değeri) iki parmak kasılarak 5. *w* parmak (kıyıcı sivilere daldırıp çıkarılınca parmağı buluşmaktaki) * *pêçiyek hingiyî* bi. parmak bal 6. *w*ce parmak (bir tane kağıt alma elgisi) * *pêçiya wê di wî çîşî de heye* onun bo şiş parmağı var - *avêtin* (yekê) *başû* (icini) parmaklamak ~ *alastîn* kucuk çıkar elde etmek - *bêhn kirin* parmağına kasılmak, telenme bulunmak - *îşê xistin* (a) ji dan (hic yere) parmak basarak (sınza yerine) - *pê dunan* benzerleri arasında birine kurat yemek - *rakêtin* parmak kalırmak. *şew* hakki isemek ~ *parmak parmak* - *ê* ne kirin parmaklamak * *pêçiya xwe di hingiyî re kir bel*, parmaklardı - *û* tilyên (yekê) *nîn* *mîmîn* *w*ê ne kalen parmak-

lı -*ya* *başûn* *başûn* yüzük parmağı -*ya* *beranê* baş parmak -*ya* *beranê* *ya* *pê* ayak baş parmağı -*ya* (yekê) *di* her quîl de *bûn* bin taraka bez olmak -*ya* (yekê) *di* *karekê* de *bebûn* (bu şel) *çî* olmak -*ya* *di* *qulan* *du* bel şeye burnunu sokan -*ya* *di* *qulan* *du* *wê*

rujek mar pê vede her işe barınna sakanın başına mullaka bir iş gelir -ya gusîlkê yû-zûk parnağê -ya (yekî) hilpekîn parnağê kananak -ya ku bîkewr qutın wê mar pê vede her işe barınna sakanın başına mullaka bir iş gelir -ya ku di qutın de be wê mar pê vede her işe bîrînna sakanın başına mullaka bir iş gelir -ya ku se'r (an jî şerîet) jê bike xwîn jê mayê şerîetın keştiğ: parnaq nemnaz -ya mawên boş parnaq -ya mezo n a pê ayak baş parnağê -ya mawên orta parnaq -ya (yekî) tê de hebûn (bir işte) parnağê olmak, çolâ olmak -ya (yekî) tê de heye (bir işte) parnağê var -ya xwe bilind kîtin parnaq kaldûrmaq, parnağın kaldûrmaq -ya xwe di çav re nake çok tembêl olma -ya xwe lê hilkirin birin tebêl etmek -ya xwe lê xistin (an jî dan) (bir yere) parnaq basmaq (maza yemek) -ya xwe pê maldûrmaq parnağın bîle kopûrdûrmaq (veya oynaldûrmaq) -ya xwe pê re xwarin parnağênna (birlikte) yemek -ya xwe tû re kîtin parnaqlama * pəcîya xwe di hangav re kûr bîh parnaqlandi -yek bi parnaq (parnaq ucuyta alinan miktar veya parnaq ucuyta alarak) * pəcîyekê hingis bîde mîn, ez î telima vî bînêrim ku parnaq bal ve de, tadma bakayim -yên xwe pê re xwarin işta la yemek

pəcüdirəj (I) m gelin parnağı (uzun kürü)
 pəcüdirəj (II) m 1. uzun parnaq 2. nec nemz
 pəcürî h parnağı kulluca halında bekle
 pəcîk m parnaq (her el hem de ayak parnağı -tan icin) - li günê ketin (örn) tutul olmak
 pəcîka babbellikê m yuzuk parnağı
 pəcîka beranê m baş parnaq
 pəcîka dirêj m artanc: parnaq
 pəcîka eşhedê m sulhîet parnağı, şaret parnağı
 pəcîku îşaretê m îşaret parnağı, sulhîet parnağı
 pəcîka meztû m baş parnaq
 pəcîka şavîn mîrî m orta parnaq, artanc parnaq
 pəcîka qılıçê m küçük parnaq
 pəcîk tê re kîtin mîv parnağın, delûtmak (veya bitirmek), parnaqlaşmak
 pəcîk w 1. sarımsak sarılaş 2. sarılaşma 3. sarğı, b. undaj
 pəcîn lîğê 1. sarılmak 2. sarılaşmak
 pəcîqûn kirin lîğê delûkodu yapımaq
 pəcî raktûn lîğê 1. parnaq kaldûrmaq, soz hakke isretmek 2. tencit etmek
 pəcîşimsûti m kalep parnaq
 pəcî tê re kîtin mîv parnağın kaldûrmaq (veya bitirmek) parnaqlamak
 pəcîk jîrî m 1. sarğı bezi 2. sarğı
 pəcîke m teker, tekerlek
 pəcîkedar m tekerlek
 pəcîk lê pəcûndin mîv sarğılaşmaq

pê çuk dan erîfê mîv çikartmak, çakertmek
 pəcûke m helozon
 pəcûkedar m helozonlu
 pəcûkeyi m helozonî, helozet, sarımsak
 pəcûkeyîlîğ m helozonlaşma
 pəcûkêvî bûm lîğê helozonlaşmak
 pəcûkî m spirâ
 pəcûlk m kundak, bebe kundağı
 pəcûlbelas lîğê lîllî m nesr
 pê çûn mîv 1. (ün şeyle) gitmek * bi erelbeyê çûn arabayla gitmek 2. de olmak, -den dolayı olmak 3. gelmek, çıkmak (olmasa da yol açmak) * gelek durm bi vê neşvesinê çûn bu hastalık bir çok insanı gutardı * ez mîrîk bi alkotê çû bu adama içki oldurdu

pəcve m terozon
 pəcvevan mîv tercûman
 pəcagir mîv sarımsak
 pəcaketin w 1. öğütme 2. ilgilenme, meşgul olma
 pəcaketin lîğê 1. uğrasmak 2. ilgilenmek, meşgul olmak
 pəcân (I) w otlemek, tahsisat
 pəcân (II) m 1. değış otmek, rikas etmek 2. vermeme, değış 3. değıştirme (olumsuz biçimyle), değış verme
 pəcân (III) lîğê sîrme (bir maddeyi bir yerey üzerine yayma, serpmek, dökme)
 pê dan (I) lîğê 1. değış etmek, rikas etmek 2. vermek, değış etmek * min pere pê da kîri ben ona para verip aldım 3. değıştirmek (olumsuz biçimyle) değış vermek * ez mîlê xwe bi vê te mudim ben mîlîmî senîkayle değıştîrîm
 pê dan (II) lîğê sîrmek (bir maddeyi bir yerey üzerine yaymak, serpmek, dökme) * melhem pê da melhem sîrdu
 pécandîn m yapışturma
 pê danundin lîğê yapışturmak
 pê dan avakîrî m kurdurmak
 pê dan avdan m sulhîet * dar pê dan avdan ağaçları suldu
 pê dan bawerkîrî m maldurmak
 pê dan ber xwe lîğê 1. ayaklarına basmak 2. öğütme kurnak
 pê dan bîhîkîrî m koklamak
 pê dan bîhîstî m ısıtmak
 pê dan burandîn m kestirmek
 pê dan hîrî m götürmek
 pê dan hîrî m götürmek
 pê dan bîzandîn m koparturmak
 pê dan çandîn m 1. eğitmek 2. dikirtmek
 pê dan çavdîrîkîrî m güveletmek
 pê dan çêkîrî m yapışturmak
 pê dan çêstandîn m ısıtmak
 pê dan çîkandîn m dikirtmek
 pê dan çîkîlandîn m dikirtmek
 pê dan çîmandîn m 1. teçîrmek 2. koparturmak

pê dan dabînatîti *bb* dikurtinek
 pê dan daçkandîti *bb* dikurtinek
 pê dan damalandîti *bb* sêdî nêxek
 pê dan damezrandîti *bb* kurdartîmak
 pê dan danîti *bb* 1. dikurtinek 2. kerdîtinak
 3. kurdartînak

pê dan dehfandîti *bb* itîmek
 pê dan dehfandîti *bb* itîmek
 pê dan derxatîti *bbw* hêsetîtinak, sezîr-
 mek, belî çîmek
 pêdanîti (I) *w* pêkûstîti, saqlanîstîti
 pêdanîti (II) *w* sapîti, sapîtiyî, tespî çîti
 pêdanîti (I) *kgâ* pêkûstîti, saqlanîstî-
 mak

pêdanîti (II) *kgâ* sapîtinak, tespî çîmek
 pê dan dirîti *bb* dikurtîmek
 pêdanîti (I) *w* pêkûstîti
 pêdanîti (II) *w* 1. sabîti, doragî, nîyemîndîti
 nîyemîyîti, yer çîgîstîtinemîyîti 2. sapîtinak,
 tespîti

pê dan dîti *bb* gerdîtinak
 pê dan erîbandîti *bb* begêrdîtinak
 pê dan erî *bbw* 1. ayak dîtinak, taç dî-
 tinak 2. dîretîmek 3. şîr çîtinak
 pê dan fetîsandîti *bb* bağırtîtinak
 pê dan fehîkîti *bb* arîtinak (nêdîtinak,
 belîtinak) * ne hêsan e ku mirîyî deryayî
 pê bîde fehîkîti dîti onî arîtinak Ko-
 tayî deji

pê dan girîti *bb* 1. yaqalîtinak 2. kopîtinak
 (çîle sakîti tuştîti saqlîtinak)
 pê dan gotîti 1. soyletinak, dedîtinak, dedî-
 tinak 2. dîle getîrinak (kîngîstîtinak) 3. so-
 letîtinak, tîrafîttîtinak, bûhîlî gîti komîstî-
 tinak (çîyî soyletinak)

pê dan heşîfandîti *bb* sêdîtinak
 pê dan heşîkîti *bb* sevdîtinak
 pê dan hisandîti dîyîtinak çîyîti Kûnî
 pê dan hisandîti *bb* 1. bîstîtinak, sezîr-
 mek, sezîndîtinak, belî çîmek * bi ber a-
 wayî bi me da hisandîti ku vîran dîke ya-
 lar soyletiyîti he. hêçîyî helî çîti 2. dîyî-
 tinak, aksetîtinak

pêdanîti (I) *w* çîtinak
 pêdanîti (II) *w* çîtinak
 pê danîti *kgâ* bastîtinak, dîti, geçîtinak
 pê dan îdrîfkîti *bb* tîrafîttîtinak
 pê dan jêkîti *bb* 1. kopîtinak 2. kopîrtîtinak
 pê dan kaşîkîti *bb* sîrûklîtinak, sîrûk-
 lîtinak

pê dan ketîti *bb* gozerîtinak
 pê dan kîşîndîti *bb* kaşîndîtinak
 pê dan kîrîti *bb* 1. yaqîtinak 2. yaqîtinak,
 kîkîtinak * nîmîjî pê çîle kîrîti nîmîjî kîdî-
 ti 3. çîmetîtinak

pê dan kîrîti *bb* sêdîti alîtinak
 pê dan kîşîndîti *bb* 1. kaşîtinak * Xwedîti
 bîde kîşîndîti Allahî onî çîkîti 2. kîrî-
 tinak

pê dan kîşîndîti *bb* sarûklîtinak
 pê dan kutîndîti *bb* dovdîtinak
 pê dan maşîkîti *bb* optîtinak
 pê dan mîşîyîti *bb* sêdîtinak
 pê dan mîşîyîti *bb* okatîtinak, sîvîzîtinak
 pê dan nîşîndîti *bb* gozerîtinak
 pê dan nîşîndîti *bb* katîtinak
 pê dan qîşîkîti *bb* kîkîtinak
 pê dan qîşîkîti *bb* kîkîtinak
 pê dan rîvîyîkîti *bb* gozerîtinak
 pê dan rîvîyîti *bb* setîtinak
 pê dan sîkîkîti *bb* kurdartîtinak
 pê dan serî *bbw* bîskîti uygulîtinak
 pê dan serî *bbw* bîskîti uygulîtinak

pê dan şîndîti *bb* alîtinak
 pê dan şîkîndîti *bb* kurdîtinak
 pê dan şîkîndîti *bb* çîtinak
 pê dan şîkîkîti *bb* çîtinak
 pê dan tîbîndîti *bb* itîtinak
 pê dan tîbîndîti *bb* itîtinak * ez dî alîyî
 nexwîti ku jîyîti pê bîdîti tîbîndîti onî
 hayîti ne jîyîti tîbîndîti

pê dan tîmîşîkîti *bb* çîtinak
 pê dan tîrîkîndîti *bbw* vîzîgîstîtinak
 pê dan vîkîti *bb* çîtinak
 pê dan vedîti *bb* soyletinak
 pê dan vîşîyîti *bb* çîtinak
 pê dan vîşîyîti *bb* setîtinak
 pê dan xîşîndîti *bb* bağırtîtinak
 pê dan xîşîndîti *bb* sîrûklîtinak, sîrûk-
 lîtinak

pê dan xîşîkîti *bb* sîrûklîtinak, sîrûklî-
 lîtinak
 pê dan xîşîkîndîti *bb* sarûklîtinak, sarû-
 klîtinak
 pê dan xîştîti *bb* dîyîtinak
 pê dan xîştîndîti *bb* sîrûklîtinak, sarûk-
 lîtinak

pê dan xîştîndîti *bb* kaşîndîtinak
 pê dan xîştîndîti *bb* kaşîndîtinak
 pê dan xîştîndîti *bb* 1. yedîtinak 2. yedîtinak
 (bîrî komîyîti rîvîyîti çîtinak)
 pê dan xîştîndîti *bb* (bîrî çîyî, bîrîyîti okatîti
 * nîmîjî pê dan xîştîndîti mektûbî okatîti)

pê dan xîştîndîti *bb* çîtinak
 pê dan zanîti *bb* 1. sîdîtinak * çîyîti çî-
 mîndîti hî namîyîkîti bi mîti hîdîti zanîti sî-
 nîyîti çîyîti mektûbîti bîde bîdîti 2. so-
 letîtinak (çîyîndîtinak, belîtinak) * ne hêsan
 e ku mirîyî deryayî pê bîde zanîti dîti onî
 arîtinak kîyîti deji

pê dan zîti *bbw* çîtinak
 pêda *bb* *w* çîyîti
 pêdar (I) *w* 1. ayakîti 2. yaqîti
 pêdar (II) *w* çîyîti çîkîti (çîyîti onî ayakîti
 yîdîti kesîtinak arka ayakîti üstîndîti ayakîti
 dîtinak)

pêdarîti *w* 1. ayakîti dîtinak 2. dîretîtinak

pêdarîkirin *w* 1. ayak ducine 2. dienne
pêdarî karin *êgê* 1. ayak ducmek 2. diennek
pêdarî w nabin, *îmênîya*
pêdarîkvan *w nabin*
pêdarîkvanî *w nabin*
pê de (I) *e* *ona* (yoneline dîtinu)
pê de (II) *ê* *sarekî*, *êreke* *olazak*
pê dehar bûn *êwê* (bir şeyle) geçirmek
pê de barîn *êwê* (üstüne) yağmak (üst üste ve çok yağmak) * *gule bi me de dîdîbarîyan* aşırıya varışın yağ yordu
pê dehar kirin *êwê* (bir şeyle) geçürmek
pêdeberdan *w* 1. sarılmak 2. dokmek, salınmak 3. kapıma tele geçürülmesine, yapınasına yol açmak 4. arıza olma kaçırma
pê de herdan *êgê* 1. sarılmak 2. tokmek, salınmak, bakılmak * *porîn xwe bi emîya xwe de herdaye saqlarîna alîna dokmuş* 3. kapılmak (ele geçürülmesine, kapınasına yol açmak) * *ez tu liştê xwe pê de bernadîm* bir şeyi başa kapımanın 4. arıza olma kaçırarak
pêdeberdayî *w dîgêk* * *porê wê pêdeberdayî bû* saçları omuzlarına döküldü
pêdeberdayîbûn *w dîgêk*
pê de bûn *êwê* üstüne dokünmek * *av pê de bû* ustune su döküldü
pêdeçûn (I) *w* 1. kapılmak, kapılış 2. aparmak
pêdeçûn (II) *w* 1. başızından geçmek, hazretmek, sındırma 2. hazretme, icma sındırma, katılma, dayanmak
pêdeçûn (III) *w* 1. yürümek (bir işte ilerlemek) 2. açılmak, ayırtmaya girmek, yayılmak 3. gözden geçirmek (incelemek)
pêdeçûn (IV) *w* 1. çirmeyi aşmak 2. artırmak (herhangi bir davranışta iler gitmek) 3. (hürmet) verip verişime 4. iftina kaçırmak
pêdeçûn (V) *w* kaçırma (aprestim kaçırma)
pêdeçûn (VI) *w* *gêbin* (alay verişle)
pêdeçûn (VII) *w* (bir yerel girmek) ağzına
pêdeçûn (VIII) *w* yolu izlemek
pê de çûn (I) *êwê* 1. kapılmak * *bi lehiyê de çû selê kapaldî* 2. aparmak * *ew bi avê de çû* su olu apardı
pê de çûn (II) *êwê* 1. başızından geçirmek, hazretmek, sındırma 2. hazretmek, içme sındırma, katılmak, dayanmak
pê de çûn (III) *êwê* 1. yürümek (bir işte ilerlemek) 2. açılmak, ayırtmaya girmek, yayılmak * *ez nuswazîna zûde pê de herîm* sındırma yayılmak istemiyor 3. gözden geçirmek (incelemek)
pê de çûn (IV) *êwê* 1. çirmeyi aşmak 2. artırmak (herhangi bir davranışta iler gitmek) * *tu heyar pê de dîçî sen de arîdîn ha* 3. (hürmet) verip verişirmek 4. iftina kaçınmak
pê de çûn (V) *êwê* kaçırarak (aprestim kaçırarak)
pê de çûn (VI) *êwê* (hürmet) verişle geçirmek *

pêrê min *pê de çû* *ona* param geçti
pê de çûn (VII) *êwê* (bir yere) girmek, uğramak * *riheki ku ez pê de biçim tune gîrêveğim* bir yer de yok
pêdeçûn (VIII) *êwê* yolu izlemek, yolu izleyerek bulmak
pê de çûn xwarê *êwê* yiyebilmek
pê de dîleçûn *êwê* gevelerip sarılmak, katılmak
pêde dan *êgê* saldırmak
pê de der bûn *êwê* (hürmet) parılmak (hürmet kırıp çığırıp bağlamak)
pê de gêr kirin *êwê* 1. ustune yuvulmak 2. meclis binanına ustune atmak
pê de girin *êwê* üstüne ağlamak * *tu dîçî pê de dîgîrî ?* ne diye ustune ağlıyorsun ki ?
pê de gîrdî *êwê* gele katılmak
pê de hatin (I) *êwê* (hürmet) hakkı veya bir şeyi geç ver * *heçî wî bi min de katibû*, *min dayê* hakkı bana geçürüştü, ona verdim
pê de halin (II) *êwê* 1. -e gelmek (olmak, -e uğramak) * *belayek bi serê me de hat qel* mefirse başınıza bir belâ geldi, hiç somun 2. başına bir şey gelmek * *qezayek pê de hat* başına bir kaza geldi
pê de hûr bûn *êwê* 1. ustunde yağınlaşmak 2. incelenmek
pêdeketin *w* 1. uğraşma (bir işi başarmaya çalışmak) 2. uğraşma (bir iş üzerinde sürekli çalışmak) 3. düşünme 4. eğilme (bir işi önemseyip ele almak) 5. ilgilenme (bir konu üzerinde çalışma, uğraşma, bir şeyi çekici bulma) 6. üstüne düşünme, istat etme
pê de kelîn *êwê* 1. uğraşarak (bir işi başarmaya çalışarak) * *zarok pê de dîkeve ku cigare hî bursîkê hîte kîşandîn* çocuk kuzuyla sigara içmeye uğraşıyordu 2. uğraşarak (bir iş üzerinde sürekli çalışarak) * *ez çî qas pê de ketim jî ez îd ser neketim* ne kadar uğraşmışam beceremedim 3. düşünmek 4. eğilmek (bir işi önemseyip ele almak) 5. ilgilenmek (bir konu üzerinde çalışmak, uğraşmak, bir şeyi çekici bulmak) * *wexta lişeyê ez bi werzîşê de ketim* herde sporla ilgiledim * *kurê min paşwazê bîzewê*, *hîna herîn* *pê de hîkewîna* oğlum evlenmek istemiyor, siz gelin ilgilenin 6. üstüne düşünme, istat etmek
pêlekîrîn (I) *w* 1. dokmek (yemeğe su, baharat vb. katmak) 2. katılmak, salına 3. atına (koymak) 4. ustune dokme, boşaltma
pêlekîrîn (II) *w* 1. giydirme 2. asma (elbiseyi bir şeye asma)
pêlekîrîn (III) *w* azaltılma, payılma
pêdekîrîn (IV) *w* paleme
pê de kirin (I) *êwê* 1. dokmek (yemeğe su, baharat vb. katılmak) 2. katılmak, salınmak * *bîrîncê pîlawê pê de kir* pilavın piranına saldı 3. arıtmak (koymak) * *te ewê bi xwarîdû*

de îjir? yemêge tuz atin mi? 4. üstüne dikmek, basılmak * ez de satılık ay bi serê wî de bikkîna bir kova şeyx başına boşaltacağın

pê de kirin (II) bêw 1. gıyirmek * cîl pê de bike elbise gıyîr 2. aşmak (elbiseya bir qeye aşmak)

pê de kirin (III) bêw azarlamak, paylamak * bav pîr pê de kir babası onu çok payladı

pê de kirin (IV) bêw pislemek * plîşk lê kalîyê de kirîye kodî hâlîya pislemaş

pê de kirin qîrîn bêw (birine) bağlamak (yüksek sesle azarlamak)

pêderxistibûn *w* meyletme

pê de meyl bûn bêw meyletmek

pê de neçûn bêw 1. bağçından geçmemek, yiyememek * xwatin bi mûn de neçû yemêk deçozimûna geçmedî 2. haksızlığa tahammül etmemek, hazmedememek, aşine sindirememek * ew gataw wî bi mûn de naçe o sêzûna aşine sindiremedim

pê de naçî dan bêw birine çanak çakanek

pêdêpîştûn *w* pisleme

pê de pis bûn bêw pislemek * jîsîk lê kalîyê pîs bûye kodî hâlîya pislemaş

pê de qîrîn bêw (birine) bağlamak (yüksek sesle azarlamak)

pêderanî *w* kestirme, talimîn etme

pê deranîn bêg kestirmek, talimîn etmek

pê derbas kirin bêw 1. (bir şeyi) geçirmek 2. ile geçirmek

pê de rîn bêw 1. içine etmek, içine sığmak 2. içine etmek, içine sığmak, sığmak (başmak, bertak etmek)

pê derkerîn bêg çıkarmak (sonuna getirmek) * em dê bi vî pereyî derkerwî serê melê bîz bi parayîya çikîrdîz

pêderxistîn *w* 1. anlama (birinin duygularını, isteklerini, düşüncelerini sezme) 2. çıkarma (anlama, se edüğüne bilme) 3. çıkarma, çıkartma (hatırlama) 4. ayırma 5. bilme (tanımak, farkına varma) 6. çözüme (bir bilmeceyi, işkanı hallemek) 7. çözüme (bir şeyin anlamını çözmek) 8. kesip (veya kestirip) atma, kesin olmas, çözüme 9. basılma, farkına varma, sezme, sezış, anlamak, fark etme 10. kestirme, talimîn etme 11. varma (bir şeyi ayice anlamı veya düşün), 12. bilmece

pê derxistîn bêg 1. anlamak (birinin duygularını, isteklerini, düşün, elelerini sözebilme) * mûn îlma wê rojê pê derxistîhî ku dê ew qehdî neke kabûl etmeyeceğini ben razî o gün anlatuştim 2. çıkarmak, çıkartmak (anlamak, se edüğüne bilmek) * mîn bi tîkîlîya dî nuvhera wan derxist a zarîncî ku dîşkîya çikîrdîm 3. çıkarmak (hatırlamak) * mîn pê derxistî ew çî ye? bu ne, çikîrdîmim? 4. ayırma 5. bilme (tanımak,

farkına varma) * ez hatim, te pê derxistî? ben geldim, bilmedim mi? 6. çözmek (bir bilmeceyi, işkanı hallemek) * me pê derxist ku kê ew tîst kîrtîr bu îsî kîndî yaptığını çözdük 7. çözmek (bir şeyin anlamını çözmek) * bi sîfîreyê derxist şîfîya çözdû 8. kesip (veya kestirip) atmak, kesin olarak çözmek 9. basılmak, farkına varmak, sezme, anlamak, fark etmek * me pê derxistî ku nexweş e lesta îklujîna her sedîyewîz * te pê derxistîbû ku wê şer qêbîhe xawîşin olacêgîn sen sezîştî 10. kestirmek, talimîn etmek 11. varmak (bir şeyi ayice anlamak veya düşünme) * bi razî meseleyê derxist îşîn sîrîna vardi

pêderxistîna *w* bilmece

pêdewî *w* 1. ayakla basılma 2. ayakla basarak sikma, sıkıştırma

pêdewîna *w* 1. ayakla basılma 2. basılma 3. ayakla sıkıştırma

pêdewî bûn bêg 1. ayakla basılmak 2. basılmak 3. ayakla sıkıştırılmak

pêdewîskirîn *w* 1. ayakla bastırma 2. bastırma 3. sıkıştırma (bir şeyi dar bir yere zorla sığdırma, tükme) 4. teprme (üzümü basarak sıkıştırma) 5. görme

pêdewî kirîn bêg 1. ayakla bastırma 2. bastırma 3. sıkıştırma (bir şeyi dar bir yere zorla sığdırma, tükme) 4. teprme (üzümü basarak sıkıştırma) 5. görme * ez dê hîn pîr bîzewîna pêdewî bikkîm bîr, dala çok insan görmeyim

pêdêxûzbûn *w* meyletme

pê de xîz bûn bêw meyletmek

pêdêxwarbûn *w* meyletme

pê de xwat bûn bêw üzümce eğilmek, meyletmek

pêdîhevdan *w* 1. ayakları dikme 2. tepinme (bir şeyi isteneme)

pê dî hev dan bêw 1. ayakları dikme 2. tepinmek (bir şeyi istenemek)

pê dijîn dan gotîn bêg sövdürmek

pê dijîni dan kirîn bêg sovruşturmak

pê dîmîni bûn bêw avunmak, teselli bulmak

pê dîşad bûn bêw (bir kimselye veya şeyle) muîde olmak

pê dîşweş bûn bêw 1. muîde olmak, mezarın olmak 2. ferahlık duyarak

pêdîrêjî *w* haldîni aşma

pêdîrêjîkirîn *w* haldîni aşma

pêdîrêjî kirîn bêg haldîni aşmak

pêdîşwîyati *w* ihtîyaç

pêdîşî *w* 1. gereksinim, gereksinme, ihtîyaç 2. lüzum, îrap 3. îfî gereklik, zarurî, zorunlu *

oksîjen jî bo jîne pêdîşî ye oksîjen hayat için zorunludur – pê çêbûn ihtîyaç dîşwîyati – pê dîdî gerek görme, gerekî bulmak –

pê hebûn ihtîyaç dîşwîyati

pêdîşîbûn *w* gereklik

pêdiviti *awarî* gerekçe

pêdi *hew* pêlî

pêdiv *aw* gerekli

pêdîs *aw* beqanç

pê ebûr kirin *lêw* (bir şeyle) geçirmek, geçirmekle başlamak

pêleqedar *aw* ilgîlî, olâkara, ilimî, ilîskî i
pêleqedarhûn *aw* 1. olâkadar olma, olâka duy-
ma, ilgilenme, ilgî duyma 2. uğraşma (zaman
ni bir işe vaktine dâimîyunda kalma)

pê leqedar bûn *lêw* 1. olâkadar olmak, olâka
doymak, ilgilenmek, ilgî duymak 2. uğraşmak
(zamanî bir işe vaktine dâimîyunda kalmak)
* ma can dê edî bî re leqedar bîbîn? be-
dam yete, senle ma uğraşogî?

pê emîn hîjn *lêw* (der) emîn olmak

pêwle *aw* güveniric * çavkanîyeke pêwle
güveniric bir köynak

pêwlehbûn *aw* güvenme, güven duyma, emîn-
yet etme, itimat etme

pê wle hûn *lêw* güvenmek, güven duymak,
emîn yet etmek, itimat etmek

pêwlehbûyîn *aw* güveniş, güven duyış

pêwlehenek *aw* itimatsız, güven vermeyen

pêwletî *aw* güveniric

pêwlehbûn *aw* (birşeyle, bir şeyle) gururlanma,
gurur duyma

pê îxtîr bûn *lêw* (birşeyle, bir şeyle) gururlan-
mak, gurur duymak

pê êşîn *lêgî* 1. acî çekmek (veya acî duymak)
2. uzulmek * ez bî van kerînen wî dîşim
bu yaptıklarına üzüldüyüm 3. dokunmak,
rahatsız olmak * ez bî gîst dîşim et bîna
dokunuyor

pêg *aw* pıyon (sarıyağ)

pê galîe kirîn *lêw* (harâm) alaya almak

pêgav *aw* adim (bir adimda) olma, yol, bu uzun-
luk 73 çav saydîrî -ez ywe mewêdîjn (pihekî)
(bu çare) alim alınmak

pêgavkirîn *aw* alama

pêgav kirîn *lêgî* arlamak

pêgê *aw* ayak yolu, aptelezene, kadengâh, he-
la

pêgêhîn *aw* arlama, kavrama, idrak etme

pê gelîn *lêgî* arlamak, kavramak, idrak et-
mek

pêger (I) *aw* arama

pêger (II) *aw* 1. araştırmak, araştırmaya 2. tahkik

pêgeraw *aw* 1. arama, aramış 2. araştırmaya, araş-
tırma

pêgerî *aw* 1. arama 2. araştırmaya

pêgerîn *aw* 1. araştırmaya 2. araştırmaya tahkik
etme

pê gerîn *lêgî* 1. araştırmak 2. araştırmak,
tahkik etmek

pêgerîhbûn *aw* (bir şeyle) arama

pê germ bûn *lêw* (bir şeyle) arama

pêgermak *aw* volta (bir aşığı bir yuvan dîleş-
mek) - gerandîna volta almak

pêgîh *aw* zaman * pêgîha maxeyê manamî zemanî

pêgîhîştin *aw* arlama, kavrama, idrak etme
pê gîhîştin *lêgî* arlamak, kavramak, idrak et-
mek

pêgîr (I) *aw* yakalamak

pêgîr (II) *aw* 1. arama 2. tutamak (arayanle-
mek, tutanacak şey)

pêgîr (III) *aw* 1. başlamak, tabî 2. mensup 3. ta-
atlamak, yandıq 4. koşmak, boyla -ê (...) bûn
II (birine) bağlanmak 2) mensup olmak

pêgîr (IV) *aw* ilhak

pêgîr (V) *aw* koşmaq

pêgîran *aw* 1. yuvayışta ağır olma, ağır hâsret
eden 2. fâtalî 3. hamile, gebe

pêgîranhûn *aw* ağırca gitme

pê giran bûn *lêw* ağırca gitmek

pêgîranhêhîn *aw* ağırca gitme, gücüne gitme

pê giran hatin *lêw* ağırca gitmek, gücüne
gitmek

pêgîranî *aw* 1. hamîlîk 2. gebelîk 3. kan talmak

pêgîranî *lê* kethî *lêw* kethî tutmak (delim ol-
durme veya kaza gevirmeye vb için, kütür
şek geçirmek)

pêgîrêdan *aw* bağlamak

pê girêdan *lêw* -e bağlamak

pêgîrêdayî *aw* 1. bağı, bağlanç 2. bağı (bir
kuruluşun yetkisi altında bulunan) * fakul-
têyên bî zanîngêhê girêdayî univêrsîteye
bağı fakülte 3. güdümlük

pêgîrî (I) *aw* rabel (yakıt vasıt. onaya çıkan ay-
nı türler, fizyolojik bazakülüklerin türü) *

pêgîriya kuzîkê kîşîruk nêben

pêgîrî (II) *aw* 1. b. emîlîk 2. menst. laye

pêgîrîhbûn *aw* bağımlı olma

pêgîrî hûn *lêgî* bağımlı olma

pêgîrt (I) *aw* alet, arame

pêgîrt (II) *aw* tutmaq

pêgîrtak *aw* tutanlık, tutamak

pêgîrtin (I) *aw* 1. arama, dılama (kurt, köpek
gibi isimsiz hayvanlar için) 2. dılama (sırgan
otu gibi yakıt maddesi bulunan maddeler için)
3. sokma (böcek, zehirli hayvan zehirle-
me)

pê gîrtin (II) 1. arama 2. tutma (elde bulunduru-
ma, ele alma) 3. yasılama (arayanek veya
rastlantı sonucu bulma) 4. yakalama (belir-
leme, bulma) 5. tutma, yakalama 6. bulma
(tutup çekmek) 7. tutma (guyınmesine yardım
etme) 8. tutma (ağırca, bîcîmî) 9. dokuy-
ma 10. kavrama, kavrama (elle sıkma tut-
ma) 11. yapışma (sıkıca yakalama, tutma,
sarılaş) 12. tutturma (bu şeyi vasıfta ol-
ma, bu işe başlayıp sürdürme)

pêgîrtin (III) *aw* 1. arama, dayanma 2. yas-
ılama, dayanma 3. yuvaylaşım güncê fâtalî-
zî, tekleme edik bir zamanda olma

pê girîn (I) *lêgî* 1. aramak, dılama (k. n.
köpek gibi isimsiz hayvanlar için) * ma kû-

çikê bi re girt? kopek mi zani dabe?" 2. dulanak (singen otu gini ya'ici) maddesi bulanan maddeler (em) 3. sokmak (böcek, zehirli hayvan zehirlenmek) * niar pê girt yolar seki

pê girtin (II) *gê* 1. tutmak * ji min re pê bigire berim çim ku 2. tutmak (ede bulundurmak, ele almak) * bi agir negire wê destê te hişewlîne zêşî tûma elîni yekar 3. yakılmak farazmak veya rastlamı sonucu bulmak 4. vasıl olmak (belirlenmek, anlamak) * bi zewîyeta wî pîrîbil emu zayîf namana yakalimastî 5. tutmak, zapt etmek * sê kêsan pê girtine jî dîsa ew nekûşandine her pencereyê tay kîçî totak emîş da emu penceremî emuna çekemîzle mîş 6. asılmak (tutup çekilmek) 7. tutmak (gıymınasına yardım etmek) * pê re bi paltoyê wî gîrlî potosani tura 8. tutmak (ağır mak, sancılmak) * gava bi qumarê deleyêzê û jê diçe hêrs dibê, êy bi serê wî digire kumîrî oyanîğında yewlîze kizîvî, lîsa tûlayî 9. alıkoymak 10. kavramak, kavramak (ele almak tutmak) * min haş bi binçengên karîkê girt û rakîr çuçuğî kelîkê alîrîmînda xerayîşê kaldûdîm 11. vâpîşmak (sikara vâkalanak, tutmak, sarılmak) * bi dawa wê girtîye bernade meşîne yapîşmîş burakîyîr 10. tut, tutmak (bir şeyi yapmaktaki olmak, bir işe başlayıp sürdürmek) * min pê gurîye sarînekê dihejîm bir tûrkî tuturmuşîm - û vîvîrîmîndîm hîllay pîrîğîtî gîra almîk

pê girtin (III) *gê* 1. abanmak, dayanmak * bi kurê xwe girt û rabû oğlînc abanarak kalkî 2. vaskılmak, dayanmak * bi kurê xwe girt û rabû oğlînc dayanarak kalkî 3. yuzvarlanıp gitmek (tanrıms, beklenilmek bir zamanda ölmek)

pêgirtî (I) *adêr* 1. yanışma 2. tuma, usak
pêgirtî (II) *ad* 1. bağınca, iç 2. ayd, (bir şeye bağli olan) -yê (yekî) bûm (bunet bağınca olmak)

pêgirtîlûn *m* bağınca olma, aydulaşma
pêgirtî bûn *gê* bağınca olmak, aydulaşmak
pêgirtîlî *m* yanışma
pêguc *m* yumru ayaklı
pêgog *şêr* ayak topu, futbol
pêngvan *adêr* tutuldu
pêgork *m* yumru ayaklı
pê golik ser kirin *êw* biryle işim bitirmek
pê gullî *gê* -e seçilmek, seçmek
pêgûlî *m* deym, deyim
pêguhartin *m* (bu şeyle) değıştirme, muhâdele etme

pêguhartin *gê* (bir şeyle) değıştirmek, muhâdele etmek

pêguhartinê *ad* a ubadî, muhâdele edilmiş

pêgühîring *m* sarımsak

pêgühîr *ad* m tasas, kılınç

pêguhîrê *ad* beşel (ule em karşıklı olanak kızlarını birbine gelin olarak veripelen)

pêguhork *ad* beşel (ulâderin karşıklı olanak kızlarını birbine gelin olarak veripelen)

pêguhork *ad* pêguhork

pêgumanhûn *m* 1. -den kuşku duyuma 2. meç -den umut etme

pê gumann bûn *êw* 1. -den kuşku daymak 2. meç -den umut etmek

pêgumankirin *m* 1. -den kuşku duyuma 2. meç -den umut etme

pê gumann kirin *êw* 1. -den kuşku daymak 2. meç -den umut etmek

pêgûzak *m* ayak bileği

pê hûm *gê* 1. -den dolay gelmek 2. re gelmek * bi erebê hatîye çabâyê gelmîş 3. re gelmek (statu alabilmek) * pere têr klî, ew ças otal pê hat? emu maîc para yettî m . o paraye geldi mi?

pê hatin dâbelîhandîn *êw* yutturulmak

pê hatin dâqûştandîn *êw* yutturulmak

pê hatin daqûştandîn *êw* yutturulmak

pê hatin dîrîrandîn *êw* yutturulma

pê hatin girtin *êw* kavranılmak, kavranmak (ele almak tutulmak)

pê hatin hisandîn *êw* sezi mek

pê hatin kişandîn *êw* 1. çekilmek 2. içirilmek

pê hatin leyîştin *êw* 1. (bu şey veya kimseye) oynanmak 2. kurulmak

pê hatin vexwarin *êw* içirmek

pê hîmî xwarin *êw* yerililmek

pêhatî *ad* 1. becerikli 2. parlak (göze çarpan, başanlı) * kargêrêkî pêhatî parlak bir yüzerici

pêhatîlûn *m* beceriklilik

pê hebûn *gê* 1. sarı olmak 2. tam kıyametle olumsuzluk, eksikliği olmak * hînek bi xwêya xwarimê heyê yemeğîn tura harar êkîk

pê hêdîrtîya xwe anîn *êw* avurmak

pêhel *ad* çetin

pêhemekhîrîn *m* alay etmek, alaya elma

pê henek kirin *êw* alaya olmak, alay etmek

pê henekên xwe kirin *êw* (biriyle) gur gur çemek

pêherîzîn *m* (bir şeyi) kurcalama, elleşme, oynama

pê herîzîn *gê* (bu şeyi) kurcalamak, elleşmek, oynanmak

pêhesan *êw* pêhesan

pê hesandîn *êw* pê hisandîn

pê hesin *êw* pê hisîn

pê hest bûn *êw* hissedilmek

pê hest kirin *êw* hissetmek

pê hewşîn *xwe kirin* *êw* biriyle eğlenmek

pê hewşîn *xwe kirin* *êw* biriyle eğlenmek

pê hewiya xwe anîn *êw* (bir şeyle) avurmak, ayulmak

pê heyîrî man *hew* (bi şeyle veya kimseyle) re yavaşça inçişirmek

pê hezar kirin *hew* bilincide bulunmak

pê hestrî gelle kirin *hew* (birinden) eç almak

pê hingime kirin *hew* (bişyle) eçlenmek, matnak geçmek

pêhisan *m* 1. hissetme 2. duyuru * **li gorî pêhisana** *tiin* aklığın duyulanca göre 3. *tiyin* dokunma

pêhisandin *m* 1. hissettirme 2. duyurma, deşirme, yayma 3. duyurultma 4. hissettirme, sezdirme, sezdirme 5. çulata (başkaların duyurmasını, sezmesini sağlama) 6. hissettirme, sezdirme, çaktirma 7. yansıtırma, aksettirme 8. haberdar etme 9. uyarma, isaz etme

pê hisandin *lêg* 1. hissettirmek 2. duyurmak, deşirmek, yaymak 3. duyuratsılmak 4. hissettirmek, sezdirmek, sezdirilmek 5. çulatanak (başkaların duyurmasını, sezmesini sağlama) 6. hissettirmek, sezdirmek, çaktarmak * **bêyî ku bavê xwe pê bîhisine** *li malê derket* babasına çaktırmadan evden çıktı 7. yansıtmak, aksettirmek 8. haberdar etmek 9. uyarmak, isaz etmek

pêhisek *m* duyru

pêhişiyî *hew* *tiin* dokunak

pêhişî *m* 1. his, sezgi, sezî 2. duyuru 3. *fi* duyuru, hisas *-va derazîne* duyuru eşığı

pêhişîn *m* 1. hissetme, duyuru 2. duyuratsama, sezilme, sezilme, sezimleyiş, farketme, farkına varma 3. duyuru (bilgi alma, öğrenme, haber alma) 4. duyuru (dokuma, keklama v.b. duyularla algılama) 5. duyuru (nesnelere dokunacak anlamlar, fiziki durumlar, anlamlar bilgi edinme) 6. kulağına gelme (bir taraftan duyulma) 7. uyarma (gerçekleri anlat ve kayırdan duruma getirme) 8. haberdar olma 9. duyuru

pê hisîn *weğ* 1. hissetmek, duyurmak * **ez bi hatîna te nehîşiyam** geldiğini hissetmedim 2. duyuratsamak, sezilmek, sezilmek 3. **herkemec, farkına varmak** * **tu qet pê nehîşiyayî?** sen hiç mi farketmedin? 3. **duymak** (bilgi almak, öğrenmek, haber almak) * **ez bi kîrlîna wê** heşiyayî onun yaptıklarını duydum 4. **duymak** (dokuma, keklama v.b. duyularla algılanmak) * **ez bi bîlîna xwunîwê** heşiyayî yemeğin kokusunu duydum 5. **duymak** (nesnelere dokunarak anlamlar fiziki durumlarından bilgi edinmek) * **ez pê heşiyayî ku kurbîkek li ser destê min diçe** etim n üzerinde bir böceğin gezdiğini duydum 6. **kulağına gelmek** (bir taraftan duyulacak) 7. **uyarmak** (gerçekleri anlat ve kayırdan duruma getirmek) 8. **haberdar olmak** * **li nehîşîn** duyular duyuluyor (haber öğrenili öğrenilmez)

pêhişîpîv *hew* *tiin* duyulanca

pêhişyar *m* duyurucu

pê hişîn *lêg* herhangi bir şeyi bilme, bilmek

pêhiban *m* öreşim, serdex

pêhnik *m* gıcık

pêht *m* gergin

pê ilam *hew* *hew* haberdar olmak (bir şeyden bilgisi olmak)

pê idare bûn *hew* (bir şeyle) geçinmek

pê idare kirin *hew* (bir şeyle) geçindirmek

pê işê xwe qedandîn *hew* 1. (bişyle veya bir şeyle) işini görmek 2. (birini) sönmürmek

pê ilûnd kirin *hew* (birini) daratmak, gıcık etmek

pêj *ra* *m* armilen tırna yapım sarıklı (prjandî) tuluşun canar kapı kökünden)

pêjan *m* pişine

pêjînak *m* pişî *ci*

pêjîdîn *m* arlık kovanlık

pêjîk *hew* *hew* bir birki ağı

pêjîk *hew* aşya, pişine

pêjîk *hew* aşya, pişine

pêjîk *m* aşya

pêjîkar *m* musallat olma, teheşş olma *-î* (yekî) *hew* (birini) musallat olmak *-î* (yekî) *hew* (birini) musallat etmek

pêjîkî *m* musallat, aş damı

pêjîkî *m* havlu

pêjîkî *destan* *m* *ci* avlusu

pêjîkî *hermanî* *m* havran havlusu

pêjîkî *hew* *hew* musallat (havlu konulan yer)

pêjîkî *hew* *hew* musallat (sahan kumel)

pêjîkî *hew* *hew* musallat

pêjîkî *hew* *hew* musallat (mal eden)

pêjîkî *hew* *hew* musallat

pêjîkî *m* havlu

pêjîkî *m* havlu

pêjîkî *m* havlu

pêjîkî *m* havlu

pêjîkî *m* havlu

pêjîkî *m* havlu

pêjîkî *m* havlu

pêjîkî *m* havlu

pêjîkî *m* havlu

pêjî *m* 1. sezgi, sezî, sezîş 2. his, duyuru 3. ses

pêjî *m* 1. sezgi, sezî, sezîş 2. his, duyuru 3. ses

pêjî *m* 1. sezgi, sezî, sezîş 2. his, duyuru 3. ses

pêjî *m* 1. sezgi, sezî, sezîş 2. his, duyuru 3. ses

pêjî *m* 1. sezgi, sezî, sezîş 2. his, duyuru 3. ses

pêjî *m* 1. sezgi, sezî, sezîş 2. his, duyuru 3. ses

pêjî *m* 1. sezgi, sezî, sezîş 2. his, duyuru 3. ses

pêjî *m* 1. sezgi, sezî, sezîş 2. his, duyuru 3. ses

pêjî *m* 1. sezgi, sezî, sezîş 2. his, duyuru 3. ses

pəjnü *fəlm* sözsüzlik
pəjn *ji xwe anîn ləw* seştenmek
pəjnkar *w* həsas, duyurlu
pəjnkur *w* həsas, duyurlu (duyuru) və duyuru
 lı alqılayıcı
pəjnkerî *w* həsaslık
pəjnkirin *w* seştenmə
pəjn kirin *ləw* seştenlemek
pəjparêz *fəlm* sözsüzük
pəjparêzi *fəlm* sözsüzük
pəjur *w* neticə
pəjxwarin *w* kuzur
pək (I) *w* *zêw* bələşik çahis zəmin
pək (II) *w* I. pati (kedi, köpek tını) 2. pati (kü-
 çük çuqetk çuqeti tını)
pək (III) *w* paça (kəsəpik layvanı, kesilmiş
 ayakları)
pək (IV) *w* *zêw* ayak - bi - kaden e kadenic
pəkan *w* namkin - bün *w* namkin olmaq
pəkani *w* I. gerçəkleşmə 2. uygulama
pəkani *w* I. gerçəkleşmə, icra etmə 2. yer-
 çəkəşmə, sağlama, təmin etmə 2. a. uşur-
 ma, meydana gəlmə 3. yarıma (yeni bir
 şey yapma) 4. həcəmə, başama (üstəsin
 dən gəlmə, güc günden bir iş və ya f u r u na
 çıxma bulma) 5. *kəwç* bələşimə, terek-
 kəp etimə 6. toparlama, bəzələmə
pək anî *ləw* I. gerçəkleşmək, icra etmək 2.
 gerçəkleşmə, sağlama, təmin etmək * **II**
mələ **pəkani**na *huzürê* wəzifəyə də ye ə-
 də huzuru tər q zəminə gərəkdir 2. olu-
 şmaq, meydana gəlmə 3. yarımaq (ye-
 ni bir şey yapmaq) 4. bələşimə, başmaq
 (üstəsinə gəlmə, güc günden bir iş və ya
 f u r u na çıxma bulma) 5. *kəwç* bələşir-
 mək, terek-kəp etimək 6. toparlama, bə-
 zələmək
pəkar (I) *w* *höküm* (duygu, davranış və ya) nə-
 desiyə dəvətleyicilik kəmə
pəkar (II) *w* etiraz, faktör
pəkark *w* ayaklık, pədal
pəkar kirin *ləw* 1. (bu şeylə) gəlmək, iş
 yapmaq 2. (bu şey) kəllənmək
pəkarin *xwe kirin ləw* (biriylə və ya bir şey-
 lə) işini görmək
pəkari *lən* *w* I. baş etimə, qura yerimə, baş
 gəlmə 2. (bir) söz keçirmə
pəkari *lən* I. baş etimək, qura yerimək, baş
 gəlmək (biriylə baş edəbiləcək dərjədə ol-
 maq) 2. (bir) söz keçirmək
pəkdar *w* bələk
pəkdarbün *w* bircə
pəkdar hüm *ləw* bələk
pə kəz *xwe unîn ləw* kəllimə güldürmək
 (və ya) əyləndirmək
pəkən (I) *w* I. gülmə 2. mizah, əyləndir 3.
 fikrə (nükətli, güldürücü) mizah, əyləndir
pəkən (II) *w* *zêw* I. güldürmə, mizah 2. gü-
 lunc

pəkənibê *w* *zêw* fikrə (fikrə ağıltarı)
pəkənibêji *w* *zêw* fikrəlik (fikrə ağıltarı)
pəkənibün *w* gülməyə
pəkənî *bün* *ləw* gülməyə
pəkənîker *w* *zêw* mizahçı
pəkənîkerî *w* mizahçılıq
pəkənîkirin *w* gülməyə
pəkənî kirin *ləw* gülməyə
pəkənî *w* I. gülmə, (biriylə) gəlmə 2. gül-
 məcə, mizah
pə kəni *ləw* *ləw* gülmək, (biriylə) gül-mək. a-
 lay etmək
pəkənina *reş w* kəz mizah
pəkəniti *w* mizahçılıq
pəkənok (I) *w* I. əyləndir gülməcə, mizah 2.
 fikrə (nükətli, güldürücü) mizah 3. gü-
 ldürü
pəkənok (II) *w* I. kəllik 2. mizah, gülmə
pəkənokî *w* I. gülməcə, mizah 2. mizahçı, 3.
 gülmə
pəkənokti *w* gülməçilik
pəkər *w* elik, faktör
pəkəsk *həw* yeni en bir bəki
pəkət (I) *w* I. bayna (midəyi) bulandırma,
 midedə ezini yapmaq 2. dökünmə, tufana
 (səğli) *w* həcəmə 3. tufana (təhəş, vapur,
 uçak vb. icin) dökünmə, həcəmə 4. vur-
 ma, dökünmə 5. tutulma, yekəlmə, sətaya
 bulma (və ya kəpna) * **pəkətina** *bi* zəkənî
 nəzəyə yəkəlmə 6. zəllənmə
pəkət (II) *w* I. yəkəlmə, yarıma 2. yəkə-
 ma, yarıma, gəlmə, işi gütə işi durma,
 uyğun gəlmə 3. yəkəlmə (uyğun olma, par-
 çayı olma, işi kəllənmə) 4. uyğun durma,
 uyğun gəlmə 5. dükən, yəkəşik olma, yəkə-
 şik olma 6. qəmə (yəkəşimə, qəzə qəşimə)
 7. uşurma, bələşimə
pəkət (III) *w* I. gəlmə, kalkınma, kalkınış,
 mizahçılıq 2. girmə (yapıma) yəllənmə
 3. girmə (dükənəyə bəşimə) 4. uğrama 5.
 artırma, uşurma, bələşimə olma 6. küçyü dük-
 mə (zəngin olma)
pəkət (IV) *w* I. çatma, rülaşma 2. çatışma,
 buluşma
pəkət (V) *w* I. çatışma, yarıma çatışma,
 yarıma başlama, ağış duruma gəlmə 2.
 yarıma (iş, işk və ya) başla (başla) aradaçlar
 sağlayan şeylər (və yəkəşimələr) və ya ö-
 zəl düzəltmə dükənək etkilinə gəlmə
pəkət (I) *ləw* I. boymak (nəşeyi bulandı-
 rmaq, midedə ezini yapmaq) 2. dökünmək,
 tufana (səğli) bəşimək * **bi** *xwarina* *ku*
xwaribû *ket* yedigi yemək onu tottu * **ez** *bi*
və *xwarinê* *ketim* *ku* yemək başa dükürdü
 3. tutmaq, tutulma, vapur, uçak vb. icin, dök-
 ünmək, həcəmə 4. * **ew** *bi* *erebeyê* *dü-*
keve *onu* *ariba* *utuyor* 4. vurmaq, dökün-
 mək * **bi** *kəmirê* *ketiye* *kəmir* başa vur-

du 5. tutulmak, yakalanmak, çitayî bulmak (veya kopmak) * bi nexweşîne ker hestralêge rituldu * **bi zekemê ketin** rezilye yakalanmak 6. zehirlenmek * bi zencê ketine bikar çalîşandin zehîrênatîşler

pê ketin (II) fêgê 1. yakasmak, yarasmak * ev gotin bi **te nakevin** bu lilla! sara yarasî-yer 2. yakasmak, yarasmak, girmek, iyi girmek (iyi durmak, uygun gelmek) * ev qazak **pê dîkewe** ku kuzak ona îyî gidiyê * **purê dibêjê** **pê ketiye** uzun saç ana yak çuq * **ev reng hi te neket** bu renk sara gîmedî 3. yakasmak (uygun olmak, unuşup olmak, iyi karşılanmak) * ev lebat bi **te nakevin** bu davranîş sara yakasîyê 4. uygun düşmek, uygun gelmek 5. düşmek, yakasik almak, yarasik almak * **ev îş bi te nakeve** bu s sara çuşîez 6. aşmak (yakasmak, güzel göstermek) * **ev reng bi odîyê** ket bu reng a dayî çet 7. andarmak, benzermek

pê ketin (III) fêgê 1. gelişmek, fark olmak, mîlasîf etmek * **weînê** ku bi çaya oborîyê **pê ketine** ekonomî sîmîcu gelişîmî ôkîlezi * **bi ticaretê** **pê ketine** ticaret sonuca kalîmîyê 2. gelişmek (yabancıya yönelmek) 3. girişmek (başlamaya başlamak) 4. uğramak * **erêle** bi gîşî **nakeve** arabi kîye tîgarîyê 5. arınmak olmak, bereketli olmak 6. koçeyî dönme (zeng n olmak)

pê ketin (IV) fêgê 1. yarımak, çalşmak * **te malê bi me dîkewe** eve gelip bîze çalîyor 2. sırtasmak, bulasmak

pê ketin (V) fêgê 1. Ulaşmak, yarmak (ateş alma, yarılmaya başlamak, atış düzenine geçmek) * **êzing** **pê ketin** olundu yandı 2. yarmak (ısı, ışık, vîrên veya başka arzuların sağlayan şeyler, ateş yaklatılabak veya özel düzenlerine dokunarak etkinliğine geçirmek) * **lemba** **pê ket** lamba yandı

pêketî (I) wê 1. bayır 2. dokunu u ş (ağluları bîzîmîş) 3. tutulmuş yakalaratış, s fîyî şupîş olan 4. zehirlenmiş olan

pêketî (II) wê 1. yakasik, yarasik 2. uygun, yakasik olan, yakasik olan 3. uygun, mînasîb - **bûn** uygun düşmek

pêketî (III) wê 1. gelişkin, mîkasîf emîş olan 2. fakîmîş olan

pêketî (IV) wê 1. yarak (lamba, çet vb şeyler için) * **lambaya wan** **pêketî** ye lambalari yarak 2. lûtuş (yarınma) başlanîş olan

pêketî (V) wê arınmış (pişmiş) şîşîgi için mîkîlar arınîş gîrî gorînenî * **bîrmîe** **pêketî** arîtmîlî pîrînc

pêketûn *wê* yarasma, yakasik alma, uygunluk **pêkewek** *zarûn* vîrênî bir bîk

pêkê hizîne *bazîd* bir otuk

pê kêt kirin *wê* zekîleşîmek

pêguhartin *wê* değış, değıştîrme

pêk guhurtin *êgê* değış etmek, değıştîrme

pêketin *wê* 1. gerçekleşme 2. oluştma, olma (gerçekleşme veya yapılma) 3. ibaret olma (veya kalma) 4. *kîm* birleşme (kaynaşma) 5. *kîwîşe* birleşme, terekkûp etme

pêk hatin *fêgê* 1. gerçekleşme 2. oluştma, olma (gerçekleşme, veya yapılma) 3. ibaret olma (veya kalma) * **ev dîste** jî *êkê* kesah **pêk hatiye** bu kurul en kîşîden ibaret 4. *kîm* birleşmek (kaynaşmak) 5. *kîwîşe* birleşmek, terekkûp etmek

pêkhatînzaniya *geydûnê* *wê* kozmîjîgrafiya

pêkhatî *(I) wê* 1. becerikli 2. becerikli, hîmarî 3. gîşîk 4. gîşîk (paruk sarışıl)

pêkhatî (II) wê 1. gerçek çamîş olan 2. *pe*, *ce*, *lûşuk* 3. ibaret, mîreşekîl 4. *kîm* bîleşîk * **ev maşeyêke** **pêkhatî** ye su bîleşîk bu maddede 5. *ce* bîleşîk 6. turetlîmiş * **lêkera** **pêkhatî** turetlîmiş fiil 7. *wê* hîmarî (karmasik bir bîrîn)

pêkhatîlûn *wê* 1. beceriklik 2. hecerî, mîsbîret 3. gîşîkîk 4. gîşîkîk

pêkhebînan *wê* 1. gerçekleşme, çîmal, arz etme 2. gerçekleşme, sağlama, temin etme 2. oluşturma, meydana getirme 3. yaradî (yeri bu şey yapma) 4. becerme, başarma (işlerinden gelme, paç parînen bir iş veya duruma çîşîmî bulma) 5. *kîwîşe* birleşme, terekkûp etme 6. *kîwîşe* birleşîm, terekîp * **dî** **pêkhebînana** **wê** ile **hidrojên** **ê** oksîjên **ê**ye sîyûm bîleşîmîde oksîjenle hidrojên vardır 7. *kîwî* birleşîm, sentez 8. oluştma, terekîl

pêk hênan *êgê* 1. gerçekleşmek, orta olmak 2. gerçekleşme, sağlama, ramîn etmek * **ji malê** **pêkhebînana** **hîzurê** **wezîfeya** **dê** ye **evde** hazîrî temîn amîrîmî gîrevîdîr 2. ulaştîrmek, meydana getirmek 3. yaradîk (yeri bir şey yapma) 4. becermek, başarmak (işlerinden gelmek, gîyî gîrmek bir iş veya duruma çîşîmî bulmak) 5. *kîwîşe* birleşîmîk, terekkûp etmek 6. topladîmîk, birleşîmîk

pêkhebînyî *wê* birleşîk, sentetîk

pêkhebîner *(I) wê* *wê* birleşîk, sentetîk, yerîme getîren

pêkhebîner *(II) wê* 1. gerçekleşme 2. oluşturma, oluşturma, meydana getirme * **pêkhebînerên** **wê** oksîjên **ê**le **hidrojên** **ê** sîyûm oluşturanlar oksîjen ve hidrojendir 3. hîleşîmî etîk veya dîha çîk mesînemî buluşîmî sağlaymî 4. sentezleyîdî, oluşturtu

pêkhebînerê **nexweşîne** *wê* hastalık oluşturma, patîjen

pêk hînan *êgê* **pêk** deran

pêkêk *wê* çîkîk

pêkîn *wê* tarîk

pêkîrî *wê* lîkî

pêkîrtin *(I) wê* 1. etme (belgîsîz sîfatlarla) kîtîlukte bulînma) 2. ile yapîtma 3. aracîlîğî-

le yapma 4. (bu ya da buşey üzerinde) yemini etme 5. (buçel) kutuluk yapma

pökülün (II) m. kesim, mesleğin dayanağı

pökürin (III) m. 1. dukunma, tenas etme 2. değünme süme, deçünma 3. değüne (eş üzerinde) olma

pökürin (II) (ğ) 1. etmek (belgisiz sıfatlar); karulıkta bulunmak * **felekê çi bi min kir felek hana neler etti** 2. işe yaparmak * **kurê xwe bi Ehmed dîke** işim Ahmed'e yaptım-yar 3. aradığıyla yapma * **min bi wî evê q kir anar arzeliğiyle baş işi yapar** 4. (bu ya da buşey üzerinde) yemini etmek * **ez bi quranê bîkîna Kur'an üzerinde yemini ederim ki** 5. (bu ne) karuluk yapma

pökürin (II) (ğ) (ğ) hasmak, uerl ven dayanmak * **dê trê pê hîke bîstan** bu gün yurta yapma basmak * **me pê kîre pênel û yêstan** elhye merd; ven dayanmış

pökürin (III) (ğ) 1. dukunma; tenas etmek 2. değünmek, sümek, deçünmek * **destê xwe pê nekîti ele zî araya sunuyîz** 3. değünce (eş değeri) almak * **çavên te bi dünyayê dîkîn** gazlerin dünyaya değer

pökürdîn (ğ) (buçel) sütmölünmek

pökürî m. değünme, vutuk

pökî nehatin (ğ) 1. gerçekleşme 2. gerçekleştirilmek, kaynamak * **ders pökî nehâtî derî kaynad**

pökî herdan (ğ) m. koğletmek

pökolî m. 1. esime 2. tepme 3. mee çaba

pökolî m. 1. esime, eşleme 2. ayak direme

pökolîker m. ayak direyen

pökolîkirin m. 1. esime, eşleme 2. ayak direme 3. istat etme

pökolîkirin (ğ) 1. esime, eşleme 2. ayak diremek 3. istat etmek

pökotî m. bota basıcı küpü

pökre m. buluk

pökreqûtin m. çığırma

pökreqûtin m. çığırma

pökreqûtin m. çığırma

pökreqûtin m. çığırma

pökreqûtin m. çığırma

pökreqûtin m. çığırma

pökreqûtin m. çığırma

pökreqûtin m. çığırma

pökülîk m. uzerne bir şeyler kontrolmak için hazırlanan seti

pökütî m. baskı, zorbalık * **gel dî bin pökütîyê de ye wîx** baskı altında ~ **dan ser (yekî)** (bu kulayı) ağır basmak ~ **dan serê** sıkıştırmak, dara getirmek ~ **kîrin** baskı yapmak, zorbalık yapmak ~ **li ser serê (yekî) bîn** emsasında heza pişirmek

pökütîkirin m. baskı yapma, baskı uygulama

pökütî m. kîrin (ğ) baskı yapmak, baskı uygulamak

pökütîkirin m. baskı yapma

pökütî m. kîrin (ğ) baskı yapmak

pökütîkirin m. baskı uygulama, baskı uygulama

pökve b. 1. beraber, birlikte, bir arada, beraberce, hep birlikte, el birliği * **em pökve deynê wî bîdîn** el birliğiyle onun barına tümeye-lim 2. birim, hep, hepsi, bilcümle, tümü, tamam 3. toplu, toptan, bûşkar, toptan, top yekün, toplu olarak, eksiksiz olarak 4. hep beraber, hep bütün, hep birlikte, kuga ~ **pîr û kal bîn** kuşa koymak

pökvehûn m. koşalık

pökvehûn m. birleşme

pök ve dan (ğ) birleşmek

pökvedayî m. (buçel) oluştun

pökvehi m. birliktelik

pökveçiyân m. birlikte yaşama

pökveçî m. 1. birlikte 2. (el) toptu (hep bu arada) * **lihex kîrina** pökveçî remlî sözleşme 3. toptan, toptan işe alan

pöl (II) m. (buçel) bambu, tumbel

pöl (II) m. 1. bu, lâza * **pöta ku derbasî** hündür lû (ce) ye çığız 2. süve ~ **ek bî süre**, bûz * **pölek bê cem** me huz yanmağa gel

pöl (III) m. 1. dalga (den ve gül gibi geniş su yüzeylerinde çabuk etkiler sonucu oluşan kovalı hareket) * **pöln derayê** deniz dalgası 2. dalga (sıkak, ağuk ve moda için; bell bir süre etkili olan dönem) * **pöln germê** mek dalgası 3. (iz) dalga (tutayın bir aram icinde yayılma hareketi) * **pöln deng ser dalgasî** 4. sîm * **pöln avê** su sîmü ~ **avêtin ser pöln** dalgalar saba kalkmak, kopmak, yok dalgah olmak ~ **bi-lânin** dalka kapma ~ **ji pöln mezintîr** heye betem betem var * **ne ku ez bi ber makedim**, **te pöl ji pöln mezintîr** heye, gere talrav jê re şikîrima xwe bine uzulimemek elde değıl arda, netem betem var, bira da şuketmek larım ~ **li se** ~ **avê** dalga ve su sîmü ~ **avê dîrê** (iz) uzun dalga ~ **avêzin** (iz) büyük dalga ~ **avê radyoyê** radyo dalgası ~ **avê** (iz) rakitin dalgalandırma * **havê pöln** derayê rakitin buzga denizi dalgalandı ~ **avê rastayê** (iz) duruk dalga ~ **avê sivik** (iz) dalga ~ **ên (yekî)** li êk nemihêtin suuti sîmü tîmanek, sık sık dâünce değıştirmek, dalga çala kormak ~ **ên deng** (iz) ses dalgaları ~ **ên elektromanyetik** elektroman yetik dalgalar ~ **ên hertz** elektromanyetik dalgalar ~ **ên mayî** (iz) yê bihuri bêtîr in kalın dalgalar geçmiş etâhıldan dîha çuklu

pöl (IV) m. 1. anlık ruh hali 2. sinir * **pöle** zîtanın weki **pöle** behrê ye erkeklerin suuti npli deniz dalgası gibidir ~ **hâtin** (yekî) sîmü genilmek ~ **tê** de hebün çîmentîği tîmanek

pêl (V) *ol eşik * serpêl* başı şük olan
pêl (V) *w hasma -î kirin* basmak -î (yekî)
 kîrîn birin hiçe saymak -î mala çiman kî-
 rîn çiman kuynûgîna basmak
pêla *dîrêj fîzîkî* uzar dalgâ
pêla *kin fîzîkî* kisa dalgâ
pêla *kurt fîzîkî* kisa dalgâ
pêla *navîn fîzîkî* orta dalgâ
pêlandîn (I) *w dalgalandina*
pêlandîn (II) *w hasma*
pêlandîn (I) *êgê* dalgalandînmak
pêlandîn (II) *êgê* basmak
pêlav *w ayakkabi* -a (yekî) *danîn* *wec* ayakkabî-
 bîranî çewirmek (sozi dawanişlata misafîr
 girmeye zorlamak) - jê **pê** (an jî **ling**) der-
 staltî ayakkabîsî çûrmak - jê **pê** (an jî
ling) *kîrîn* ayakkabîsî çûrmak - jê *dan*
 ayakkabi vurnak - jê *tiştî* ayakkabi vur-
 mak - jê **lingê** (yekî) *xistin* (ayakkabi) aya-
 gîna vurnak - jê **piyê** (yekî) *xistin* (ayakkabi)
 bi ayagîna vurnak - *rast* kîrîn ayakkabîla-
 rîni çewirmek - *a jinan* *kîrîn* ayakkabîsî - *w*
mêran *erkek* ayakkabîsî - *w zarokan* çûrk
 ayakkabîsî
pêlavdank *w* ayakkabîlik (ayakkabi korulûn
 yer)
pêlavfiruş *wêr* ayakkabîci (satan kîmse)
pêlavfiruştî *w* ayakkabîzerîk
pêlavker *wêr* ayakkabîci (mal eden)
pêlavkerî *w* ayakkabi erîk
pêlavvan *w* başmakîci (ayakkabîlarz beqerîk
 eden kîmse)
pêlavvanî *w* başmakîçîk
pêlawaz *wêr* 1. bolîr, dîzûn 2. dîzerî, tîrîna,
 rîtin
pêlawazdar *wêr* dîzûnçî
pêlawazî *w* 1. dîzûnçî 2. dîzerîçî, tîrînaçî,
 rîtinçî
pêlîbir *w* dalgakîran
pêlûn *w* êgê hîce
pêl hûn *êgê* eglûmek
pêldan *w* dalgalanma
pêl dan *êgê* dalgalandînmak (denîz, göî çîn)
pêldan (I) *w* 1. dalgâ 2. dîrêyaya pêldan dal-
 gâ denîz 3. dalgâ, çalkatî
pêldan (II) *w* engebel arazi
pêldarbûn *w* dalgalanma
pêldar *bûn* *êgê* dalgalandînmak
pêldayî *w* dalgâ, dalgalandîmîş otan
pêldayîn *w* dalgalanîş
pêle *w* dalgâ
pêlekûç *w* êgê taş
pêledar (I) *w* dalgâ
pêledar (II) *w* avarîna
pêledarbûn *w* abîna, çullarîna
pêledur *hûn* *êgê* abînmak, çullarînmak * *zengîna*
li malê *wec* **pêledar** *bû* *zengîn* *malîna*
 abîndî
pêlefkî *w* kurbagalîna (trîmanîna)

pêlegûn *wec* belegûş
pêlek *w* biraz, bu sîre (kisa bir sîre içur)
pêlekan *w* 1. basarmak 2. sabîl merdewer 3.
wec aşîna
pêleng *w* putîka
pêlepaş *w* gerîsîn geri, gerîsîn gerîye - *êgê* *gerî-*
şîr *gerî* *gûmek*
pêlepuk *w* maskara
pêlepukî *w* maskaralîk
pêleşî *w* kîvîlcîm
pêlevan *wêr* hokkabaz
pêlevanî *w* hokkabazîk
pêlewan *wêr* 1. pêlevan, güreşçi 2. dövüşçü
 3. yûgî, kahraman
pêlewanî *w* 1. pêhlîvanîk, güreşçîk 2. dövüşçülük
 3. yûgîk, kahramanîk 4. şîw
 güreş
pêlewanî *w* pêhlîvanîk, güreşçîk
pêlewar *wêr* 1. çarkîci (vapurdî makîne bol-
 umîni yûreten kîmse) 2. *w* gemî jurnali
pêlewarî *w* çarkîçîk
pêlewar *w* çerî, gözgîn satıcı, seyar satıcı *w*
 gerîle (an jî seyar) seyyer satıcı
pêlewerî *w* çerîçîk, gözgîn satıcîk
pêleyîstik *w* 1. oynemek 2. *w* oynemek (başka-
 larîna bir araç gibi kullanîlan, hiçe sayılan
 güçsüz kîmse)
pêleyîstok *w* 1. oynemek 2. *wêr* *êgê* kîkîkî (kendî
 istek ve kîzîrîyla iş görmeyen, başkasînîn
 etkîsînce etîmî 3. kîkîkî gibi (kîşîsîz) - *w*
zarokan 1) çocuk oyuncuğu 2) çocuk oyuncuğu
 (onun verilecek değerdî olmayan) 3)
 çocuk oyuncuğu (kolay iş)
pêleyîstin *w* 1. oynama (herhangi bir turka, il-
 gî veya oyunlarîna gibi sebeple bir şeyi kendîni
 vîrmek) 2. oynama (bir şeyi sürekli oynat-
 ıp çewîme veya sürekli olarak dokunma) 3.
 oynama (sporla ilgili çalışmalarîna katılma) 4.
 kurbalanma 5. kurbalanma (savr. bir şey sakup
 karıştırarak zorlama) 6. kurbalanma (kârîşî-
 rîp azzîmî, talîşî etîmî) 7. karîr etîmî, boz-
 ma, kalem oynama 8. *wec* oynama (her-
 hangi birine karîr: önerîsîncîyîci davî etîmî-
 larîda bulunma) 9. oynama (büyük bir usta-
 lîk, becerî ve kolaylıkla bir iş yapma) 10.
 oynama (tehnîkîye koyma) 11. *ama* *tasî* *gibi*
 oynama 12. (bucîmî) gönlü ile oynama
pê leyîstin *êgê* 1. oynamak (herhangi bir tutcu,
 ilgî veya oyunlarîna gibi sebeple bir şeyi kar-
 ınmak) * *bi qunatê* *dîleyîze* *karîr*
oynuyor * *em* *bi topê* *dîleyîzin* *tu jî tîyî?*
înc *oynuyevîr* *sende* *gelîmîsîn?* 2. oynamak
 (bir şeyi sürekli oynatıp çewîme veya sürekli
 olarak dokunmak) * *bi radyoyê* *dîleyîst*
radio *ile* *oynuyordî* 3. oynamak (sporla ilgili
 çalışmalarîna katılmak) * *ez* *bi tenîşê* *dîleyîstîmî*
tenîs *oynuyordî* 4. kurbalanmak 5. kurbalanmak
 (savr. bir şey sakup karıştırarak zor-

pêpêluk (II) *m* basamak
pêpêluki *af* 1. calgalan 2. *we:* gelg. (i), istikrarlı, kararlı (denise)
pêpline *bo* bir semiz otu
pêrakirîn *m* dağa inmesi
pê rakirîn *êg* dalgalandırmak
pêrsikîn *w* dalgalıyan * pêsîkêou henîterê bamanin, dalgalıyanı
pêrî *w* göz kapağı
pêrîl *w* göz kapağı
pêwergir *m* anleq
pêwêş jîrîn 1. verim 2. radyo (elektrik dalga-jirinin deñiğnalen yarulanatak sesên) 1-lehmes (sistem)
pêna *m* kalit, miras
pênali *bo* pênayî
pênan *w* 1. -e kalma 2. -e kalma (gorevi veya yetkisi içinde olma, düşünce) 3. -e kalma (yetkinçe) 4. -e kalma (olumsuz olarak; olumsuzluğa gelince) 5. -e kalma, var olma, süresi olma 6. kıvamında olma
pênan *êg* 1. -e kalmak * xanî bî te maye ev sîna kalma * dinya bî te maye bûye sîna kalma 2. -e kalmak (güveni veya yetkisi içinde olmak, düşünmek) * ev kor bî te ma? bu ev sîna mi kaldî? 3. -e kalmak (yetkinmek) * bî lûdanî tenê wîna, çîr û bîçîrî jî pî dîkîrîn dayak atmakla kalma, kalîrî er de savanîyarda 4. -e kalmak (olumsuz olarak; olumsuzluğa gelince) * rewşa ku em rast îê hatî tenê bî bûyera Şêx Receb pênîa kirîştîgîrî z wîzîyê adîbe Şeyh Recep vakîsîyla kalma 5. -e kalmak, var olmak, süresi olmak * bî xwarînê maye yemeğê da ha var 6. kıvamında olma
pênan *bo* heşîrîn *bo* ne vîpîçîgîni çîşîrînak
pênayî *m* 1. kalit, miras 2. kalite
pênayîl *m* 1. -e kalış 2. -e kalış (görevi veya yetkisi içinde olma, düşünce) 3. -e kalış (yetkinçe) 4. -e kalış (olumsuz olarak; olumsuzluğa gelince) 5. -e kalış, var olma, süresi olma 6. kıvamında olma
pênan *af* mahrum, yoksun - bûn mahrum olmak, yeksun olmak - kirin mahrum etmek, yeksun birasînak - bûn mahrum etmek, yoksun olmak - man mahrum kalmak, yeksun kalmak
pênahîde *af* mahrum, yeksun
pênanî *w* yeksunluk, mahrumiyet
pênajîrbûn *w* 1. uğraşma, meşgul olma, işgal etme 2. uğraşma (bir iş başarmaya çalışma) 3. uğraşma (bir iş üzerinde sürekli çalışma) 4. uğraşma, eğilme (bir iş önemseyip ele alma) 5. uğraşma (zamanın bir işe verme durumunda kalma) 6. ilgilenme (bir konu üzerinde çalışma, uğraşma, bir şeyi çökeltme bulma) 7. faaliyetle bulunma 8. vakit geçirme, ayabuma
pê mijûl bûn (II) *bo* 1. uğraşmak, meşgul ol-

mak, ilgilenmek * wextê min ê ku ez dê bî vap karan re mijûl bûbim min e bemin in işlerle uğraşmak vâcîm yok 2. uğraşmak (bir işi başarmaya çalışmak) * zarok pê mijûl dîbû ku cîxarê bî ber tîkê bîde kîşandî çûk kuzaya sigara çîneye uğraşîyandî 3. uğraşmak (bir iş üzerinde sürekli çalışmak) * ez çî ças pê mijûl bûm jî ez bî ser nekerîm ne karêrê nîçîştîyînda becerîndim 4. uğraşmak, eğilmek (bir işi önemseyip ele almak) 5. uğraşmak (zamanın bir işe verme durumunda kalma) * bese camêr, ma em dê bû bî te mijûl bûbîn? bu adam yeter, senle mi uğraşasîz? 6. ilgilenmek (bir konu üzerinde çalışmak, uğraşmak, bir şeyi çökeltme bulmak) * wexta lîsevê ez bî wêrîşê mijûl bûm laede sparîa ilgîncim 7. faaliyetle bulunma * partîyên sînsî kirîrî bî çalakîyên sendîkayî mijûl bûbîn sîyîsî partîyê sendîkal faaliyetle bulanazlar 8. vakit geçirmek, ayabuma

pê mijûl bûn (II) *bo* 1. konuşmak, sohbet etmek (bu konuda kuzulak konuşmak) 2. -den konuşmak, -den bahsetmek (veya söz etmek) 3. halletmeye çalışmak, çözüme bulmaya çalışmak, (bu şeyi çözme bulma için konuşmak)

pênîjûl *w* 1. uğuş 2. ayabuma

pê mijûl kirin *bo* uğraşmak

pênîk *af* uşar, hecekeraz

pênîkî *w* sakallık, beceriksizlik

pê nîrad kirin *bo* bir şeyden kurtulmak

pê nînan *bo*ğ -e benzemek * ev ê hanê bî min nînaye bu bana benzeyir

pê nîferîl bûn *bo* 1. terakülünmek, fîrlîlik duyarak 2. açılmak, fetaülünmek açılma (su kılması, çekilmesi, bulukluğu kalmamak)

pên *w* 1. tekine 2. vuruş * pênîa azadîya yekîser serbest vuruş -a goşe şê kêşê arîşî -a serbest a yekîser şî serbest vuruş

pênîa *af* şî çîl vuruş

pênandîn *m* basma

pê nandî *êg* basmak * pê li hêkan nandî yûmurtîya başî

pênax *w* 1. tarîf 2. tarîf (bir işin yapılmış yönlerini açıklama, belirtme) 3. tarîf, tanıma (bu şeyin bulunduğu yer, çevre ile ilgisi belirterek açıklama) 4. kimlik, özdeş, bilgiyi, pose, kimlik belgesi 5. ünvan 6. malîtes -a neteweyî ulusî kimlik

pênîa serbest *şî* çîl vuruş (veya atış), serbest atış, fırlak

pênasî *w* 1. tarîf 2. tarîf

pênaskî *w* malîtes olarak

pênaw *w* uğuş

pênayî *bo* wêrkîrîn *af* inanılmaz

pênc *w* 1. beş (5, V) 2. *af* beş (dörtten bir fazladır) (yekî - pere beş parak (beş) * yekî pênc pereyê dera hanê ye beş parak bir

berif - pere jê çêr bûn boka nispetle tezek dibeberdir - pere nesendim (an ji negrlin) beş para almamak - qiruş nake metelik etmez - qiruş nesendim (an ji negrlin) beş para almamak - qiruşan bedlyê helî neqilan kumê ewe hildüvêje an paraya an takla ala - sekkir (sehek an „i hesî) beş diyu - wext nîmê beş wakt nîmê

pencil *motin* beşgen

penceane *wjw* 1. beşli, mullaqmes 2. beşli (hale edebiyatında üçlemli bir nûrde nîm öçüde iki dîzenim eklemayle eluşan mînzime) 3. beşlik

penceanekirin *m* beşleme (bir şeyin sayısını beş çıkarma)

penceane kirin *lgh* beşlemek (bir şeyin sayısını beş çıkarmak)

penceanekirî *wjw* beşleme, tahmîs

penceanî *af* beşlik (beş tane alabalık, beş oturdak) * *ezweyê penceanî* beşlik ezwe

pencehare *af* beş kal

penceberane *m* beştaş oyunu

pencecarî *af* beşleme (bir işi beş kez yapma)

pencecarîkirin *m* beşleme

pencecarî kirin *lgh* beşlemek (bir işi beş kez yapmak)

penceçik *motin* beşgen

pencek *af* beşle bir

pencecu *af* beşinci

pencecûn *af* beşinci

pencepîne *af* heşer, heşer beşer * *sêvan pencepîne* bile wan etimelal: anlara beşer beşer tu

pencek *fl* *m* 1. pence (savaş esîlterînder asker yetişirmek için ayırdan beşle bir aram) 2. pencek (kulelik belgesi)

pencek *af* 1. beşle bir 2. *mîzîn* kumel

pencegah *motin* pencegâh

pencegîsû *af* beşleme (bir işi beş kez yapılmış olan)

pencegîsûkirin *m* beşlemek (bir işi beş kez yapmak)

pencegîsû kirin *lgh* beşlemek (bir işi beş kez yapmak)

pencegîsû *motin* beşgen

pencek *fl* *m* beştaş oyunu

pencek *fl* *m* pence

penceyanî *m* ellilik (çirinde eli tane bulunan)

penceyem *af* ellince

penceyemî *af* ellinci

pence *m* 1. eli (50, E.) 2. *af* eli (çirk dokuza du bir arık) 3. *mec* kırk (pek çok) * *pence* *car çû û harî* kırk sefer gin, geldi *fl* - *çihê dîp gerin* doksan (veya kırk, seksen) kâpîmî ipîmî çekmek - *derî* sekirtin seksen kâpîmî ipîmî çekmek *fl* - *mâlî* gerin kırk kâpîmî ipîmî çekmek - *sul* kırk yıl (pek uzun bir süre) - *sal e* kırk yıllık (çok eski, köktin)

pence *libî* *af* ellilik (çirinde eli tane bulunan)

pence *pence* *af* ellince

pence *salî* *m* ellilik (çirinde eli tane bulunan)

penceyanî *m* ellilik (çirinde eli tane bulunan)

pencekewîk *m* beştaş oyunu

pence *motin* beşgen

pence *libî* *af* 1. beşli, beşizli 2. beşlik (beş tane alabilen, beş tîmînda)

penceleand *af* beşli tuzemînde beş isareti bulunan kâğıt veya pul)

pencek *af* beştaş

penceke *af* beştaş, beştaş oyunu

pence *pence* *af* beşer, beşer beşer

pence *pere* *af* beşlik (beş tane)

pence *qiruş* *af* beşlik (beş kuruş)

pencesem *m* penceşimbe

penceşû *m* penceşû (tavla oyununda)

penceşû *m* penceşû (tavla oyununda)

penceşûk *m* penceşûk (tavla oyununda)

pencewîk *motin* beşiz

penceanî *m* 1. sonunu getirememek 2. (birini) yarı yolda bırakma 3. çikis tutturmama (bir işle veya bir yerde herhangi bir sebeple uzun süre kalmama)

penceanî *lgh* 1. sonunu getirememek 2. (birini) yarı yolda bırakmak 3. çikis tutturmamak (bir işle veya bir yerde herhangi bir sebeple uzun süre kalmamak)

pencekewer *af* güvenilmez

pence *nebûn* *lgh* beşerememek, beşeriksiz olmak * *ez çêf kal hûme, neçir hi rûn nabe* ben arık yaşlanmışım, avî heceremem

pencewîle *af* güvenilmez

pencewîtelî *m* güvenilmezlik

pencegîrî *motin* bağışkıkk

pencegîrî *lgh* bağışık

pencehisandî *lgh* 1. sezdirmemek, duyurmamak 2. saklamak (gizli tutmak, duyurmamak)

pencekarîbûn *m* 1. baş etmemek, gîbû yetmemek 2. elden gelme ne

pencekarî *lgh* 1. baş etmemek, gücü yarmemek 2. elden gelmemek

penceketin *lgh* 1. yakıştırmak, yama gibi durmak 2. yakışık almamak, çikin kaçınmak 3. uygun düşünmek

pencekeli *af* 1. yakışsız, yarışksız 2. eğreti (nyumux, yakışmamış) * *çikîki pencekeli* *lê lû* gembîgî üstunde eğreti duruyordu 3. çirkin * *ev çelêb libat ji bo jîneke bîhîrîndûs, tîstên pencekeli* ne bu davranışlar namuslu bir kadra içün çirkin şeylerdu

pencekarîbûn *m* 1. yakışsızlık, yarışksızlık 2. eğretilik 2. yakışsız olma 4. eğreti olma

pencekeli *bûn* *lgh* 1. yakışsız olmak 2. eğretî olmak

pence *wez* *şw* 1. (biryle) başla olmak 2. beştaş gütmemiş olmak

penceyîrî *m* acınma

penceyîrî *af* acınmak

pêncan *af* 1. bilgin, vakulius 2. yanıcı (bir konuda bilgisi tecrübesi olmayan) * uz
 pêncanê *vî karî me her bu isin şahane si-
 yim*

pênguz *w* 1. adim (bir adımı alınan yol, bu
 anlamak) 2. adim, gışım, hürle, tulum > avêtin 1) adim almak, gış-
 mək, teşebbüse geçmek (bir ne ilk kez giriş-
 mek) 2) adımı yapmak — u *awe peavêtin* (ci-
 hukî) (bu yere) adim atmamak

pêngavavêj *af* hamaca

pêngavavêtîp *w* hamaca ermek (veya yapma)

pênguz avêtin *lêgê* hürle etmek (veya yap-
 mak)

pêngavker *af* adimci

pênjandî *w* ayıklama

pênjandî *lêgê* ayıklanmak

pênjîn *w* ayıklama

pênjîn *lêgê* ayıklanmak

pê nîkarbûn *lêgê* hayırlı olmak (ya da yelme-
 mek)

pênivîs *w* kaleme

pê ulzânî *ê* bilme/çek, bî medca

pênir *lêw* nenê

pênîy *w* parala

pênîşandî *w* 1. (birine) göstermek 2. (birine)
 öğretmek

pê nîşan dan *lêw* 1. (birine) göstermek 2. (bi-
 rine) öğretmek

pênîşandêr *w* gösterici, prolektör (projeksi-
 yon aleti)

pênûs *w* 1. kalem 2. kalem (yazı yazarak) *
 Dî *pênûsa xwe, xwe di lêbirine* kalemıyla
 geçirmiş 3. *êwê* kalem (yazar) — kîşandî
 serê (ustane) kalem çermek — *tûj kirin* ka-
 lem almak — *zelîtanîdîr* kalem oynatmak
 (yazı yazmak)

pênûsa *hukî* *af* dînde kalem

pênûsa *rêjîyî* *af* kurşun kalem

pênûsa *tûj* *af* kurşun kalem

pênûsa *zîrîçî* *af* kurşun kalem

pênûsdank *w* kalemlik

pênûşgê *w* telâzî

pênûşjan *af* kalemtaş

pênûşkêş *af* kalemtaş

pênûşgîjî *w* kalem taşı

pênûşşor *af* kalemtaş

pênûşşorî *w* kalemtaşlık

pênûştaş *w* kalemtaş

pênûşzirîç *af* kurşun kalem

pê *pat dan* *ê* kuyulandırmak

pêpan *af* 1. dîz taban 2. yamukluğu bilmeyen

3. (ayak) 4. tarak (ayak)

pêpanî *af* 1. dîz taban 2. *af* dîz taban

pêpanî *w* dîz tabanlı

pê *paro kirin* *af* 1. ayıklamak, ayılmak 2.
 vakit kazanmak

pêpar *af* öğüt, sadet

pêpask *w* ayakta işi

pêpask *w* çelme — avêtin (yekî) (birine) çelme
 atmak (veya takmak) — avêtin *êw* (yekî)
 (birine) çelme almak (veya takmak), çelme-
 lenmek, bağdaşarak, ayıklama çelme almak

pêpaskavêtin *w* 1. çelme alma, çelme takma

2. *w* çalgıl, çelme (güreste)

pêpask kavêtin *lêgê* çelme almak, çelme tak-
 mak

pê *parav kirin* *lêw* (birine) takmak, ilgilos-
 tarmak

pêpaxêl *w* kızak ayacı

pêpêh *af* 1. dîz taban 2. *af* iri ayak 3. *af*
 tarak (ayak)

pêpelat *w* basamak, seyir merdiven

pêpelatî *w* seyir merdiven

pêpelîng *w* basamak > bî — basamak basamak

pêpelînk *lêw* pêpelîng

pêpelîk *w* merdiven

pêpelok *w* basamak

pêpelûk *w* basamak * *pêpelûka nêrêwanzê*
 merdiven basamağı — bî — basamak ka-
 namak

pêpence *w* teltene çel: > *qîlînce* teltenevalî —
 mp kalkarken söylenen tekarleme

pêpend *w* ayak bağı

pêperîvîn *w* — tapınma

pê perîvîn *lêgê* — tapınmak

pêpes *w* basma — kirin basarak

pêpesbûn *w* 1. basılma 2. tepelenme

pêpes bûn *lêgê* 1. basılmak 2. tepelenmek

pêpesbûvîn *w* 1. basılış 2. tepeleniş

pêpesinîn *w* (arile) övünme (fihâr etme
 pî pesinîn *lêgê* (biryê) övünmek, fihâr et-
 mek * *êw* bî *pe pesinîn* semle övünmek)

pêpesk *w* altına işi

pêpeskirin *w* 1. basma, ayakla basma (dep-
 leme) 2. basma 3. tepme, tepeleme (üzere
 basarak sıkıştırma) 4. ezme 5. çığırma (sa-
 yıp rakatına) 6. çığırma, ihlal etme

pêpes kirin *lêgê* 1. basmak, ayakla basmak
 (deplemek) * *çîmeşan* pêpes taekîl çî-
 meşere başa şî naz 2. basmak 3. tepmek,
 tepelenmek (üzere basarak sıkıştırmak) 4.
 ezmek 5. çığırnak (sayıp takmatmak) 6.
 çığırnak, ihlal etmek * *qanûn* pêpes klîvî
 kaantên çığırnak

pêpeskirî *af* 1. basılmış, tepilennmiş olan 2. *w*
 kî, çığırnmış

pêpest *w* sokmak

pêpetî *af* yalın ayak

pêpêvendiîlî *af* 1. öğüt 2. ilimî

pê *pêvendiîdîr* *bûn* *lêw* öğütlenmek, i.g. *duy-
 mak*

pêpîk (I) *w* pati, ayak

pêpîk (II) *w* basamak

pêpîlang *w* basamak

pêpîlanîk *w* basamak

pêpîlîng *w* basamak

pêplînce *w* isharevalî

pêreçûnk *şerî pures*

pê re danîş *lêw* çeyiz dazmek, çeyiz vermek

* *elliêz pê re danîşe* emî çeyiz dazmî şer

pê re eleqedar bûn *lêw* 1. (biryê) alîkarîya şîrak, îşlennak 2. (birre) yakînk gûs temek

pêrefser *lêwê başçay* aş

pêrefserî m başçayışluk

pê re gerîn *lêw* karîkre olmek, berchar çikmak (erkek ve kadîn arasında) (şîkî aşîr)

pê re girîn *lêw* vavêrlennak (tanstam, beklennak) bu zaravda (şîkî)

pê re gotîn (I) *wehêw* eşlik ermek, refakat etmek

pê re gotîn (II) *lêw* adanmak, nezretmek

pêreh *lêw* u hoywan

pê reh berdan *lêw* kokleştirmek

pê re hebûn *lêw* 1. kendînde bulanmak, var olmak 2. nişanmak (duymak, hissetmek) * *hezkîrîna welêt bî nûnê* re heye yûn sevgîsî raşîyemî 3. kaçık olmak, kafasının burulması (şîkî) (şîkî) olmak

pê re hevalî kirîn *lêw* 1. (biryê) arkadaşlık etmek 2. refakat etmek

pê re hêrs bûn *lêw* (birre) kızmak, azarlamak

pê re kenîş *lêw* 1. (birre) gîlmek 2. *we* (birre) yüz vermek

pê re ketîn *ekê* *lêw* (birre) imalaşmak

pê re ketin *ekê* *lêw* (birre) uzlaşmak, karşılık (şîkî) (şîkî)

pê re kirîn *lêw* yapmîk, muamele yapmîk, davî, muak * *evêl ye ku te bi me re kirîye*, *mayê qehûlkîrîn* hu hîze yapûşîş kabîlê edîlîye

pê re kîrkîtanîdîn *lêw* (biryê) az dî olsa geçîmek

pê re lepikîn *lêw* de uğraşmak

pê re li hev kirîn *lêw* (biryê) geçîmek, geçîmlmek (buluşmak, uzlaşmak) * *ev nîkîrîm bî tîralanê* re li hev bikîm hu tîrîbeîlerle geçîrînem * *jiwe ev ne ew nîlrov bûn ku nîlrov bi wî re li hev bîke* huş, zîten bunlîmî hu bîrî geçîmlî insanlar deçîlî

pê re mîjûl bûn *lêw* (birre) dîlennak

pê re mîjûl bûn *lêw* (biryê) solîbet etmek, mîlahbet etmek

pê re neuzîştîn *lêw* konuşmamak

pê re neğlîştîn *lêw* buş edîmlenmek

pê re nepeyîştîn *lêw* konuşmamak

pê re nerîclîn *lêw* bulîdîn olmak

pêrepeçûn *we* (birre) kızma, azarlatma, pâyîlama

pê re pey çûn *lêw* (birre) kızmak, azarlatmak, pâyîlamak

pê re peyîştîn *lêw* (biryê) konuşmak

pê re pêşazî kirîn *lêw* kıymîk

pê re qulandîn *lêw* geçîmek (ulanmak, uzlaşmak)

pê re qelîp detketîş *lêw* (birre) dîmet etmek

pê re qelîp gerîn *lêw* (birre) îlanet etmek

pê re qîşe kirîn *lêw* (biryê) konuşmak

pê re qîşe nekîrîn *lêw* (biryê) konuşmamîk pêreraketîn *we* 1. (biryê) yatma 2. (biryê) yatma, yatîr kolkîna (emî) (şîkî)de bulanmak

pê re raketîn *lêw* 1. (biryê) yatmak 2. (biryê) yatmak, yatîr kolkîna (emî) (şîkî)de bulanmak

pê re rêstîn *lêw* geçîmek (ulanmak, uzlaşmak)

pê re rîclîn *lêw* azîmîk bezîmlenmek

pê re rîclîştîlî *lêw* 1. (biryê) oturmîk 2. (biryê) görüşmeye emîmek, görüşme mînîstîna oturmîk

pê re serî derketîn *lêw* (biryê) buş edîmlenmek

pê re serî derxîştîn *lêw* (biryê) buş etmek

pê re şîrîn *wehêw* eşlik ermek, refakat etmek

pêreş *we* uğursuz, şîkîlî

pê re şad bûn *lêw* 1. sevîşmek 2. sevîşmek, aşk yapmîk

pê re şer kirîn *lêw* 1. (biryê) sarğı etmek, dövüşmek 2. *we* sevîşmek

pê re şîlexîstîn *lêw* (biryê) karışmak

pêreşî m uğursuzluk

pê re şor kirîn *lêw* (biryê) karışmak

pê re ta herdan *lêw* (biryê) boy alîmek

pêrew (I) *we* bağı, tabî

pêrew (II) *we* hayîlet

pêrewî *we* bağıbîk, bağımlî olma

pê re sayîn gerîn *lêw* (birre) îlanet etmek

pê re xeber dan *lêw* (biryê) konuşmak

pê re xeber nedîn *lêw* (biryê) konuşmamîk pêrexyedîn *we* (birre) kızma, çıkışma, azarlatma, pâyîlama

pê re xeyîştîn *lêw* (birre) kîrmîk, çıkışmak, azarlatmak, pâyîlamak * *jişkê* *çî anan* hîzîzek re xeyîdîn kîrmîyî kadînlîrî *çîwe* *we* pâyîlîlî *we* * *keçîk pîr şîmî hîlî*, *piçek* pê re bîdîyîde *çîwe* *we* *we* şîmîdî, buçî azarlayîwer

pê re yak bûn *lêw* bîrlîkte olmak

pêreşî m 1. herber olma, bîrlîkte olma 2. refakat

pêreşî *we* ukreî fayak *we*, çekîleî *we* (birre)

pêrgan *we* karşîlamî

pêrganîdîn *we* karşîlamî

pêrganîdîn *lêw* karşîlamîk

pêrganîdîn *lêw* karşîlamîk

pêrgî *we* karşîlamî - (...) hatîm karşîlamîk

pêrgîbûn *we* rastlamî

pêrgî bûn *lêw* rastlamîk

pêrgîhatîn *we* rastlamî

pêrgîhatîn *lêw* rastlamîk

pêrgîhevîdîn *we* karşîlamî

pêrgî hev bûn *lêw* karşîlamîk

pêrgîhevîhatîn *we* karşîlamî

pêrgî hev hatin *lêw* karşîlamîk

pêrgî lê kirin *lêw* (fîrîn) karşilamak
 pêrgîn *m* karşilama, karşilava
 pêrgîngêh *m* karşilama yeri
 pêrgîni *m* karşilama
 pêrgîni lê kirin *lêw* (fîrîn) karşilamak
 pêrgîvan *m/w* karşilamac
 pêrgîvani *m* karşilamacılık
 pê rihet bûn *lêw* iyileşmek
 pêrişt *m* 1. fîrîst, dîzî, andek (bu kitabın veya derginin kişi, konu, yer adı vb. kelimelerden iç çekileri yer numarasıyla belirlen ve eserin arkasında bulunan alfabetik liste) 2. fîrîst, dîzî, andek (belli bir konuda çıkan kitap ve dergideki yazılarla ilgili sağlanan ve ayrı bir kitap veya süreli yayını biçiminde çıkan eser) 3. fîrîst, dîzî, andek (kitaplık, belge vb. ayrı düzenlenen belli bir alginin veya belgenin bulunduğu yeri gösteren düzenli liste)

pêrlîstîstîtoe *m* kaynakçı
 pêrkîl *lêw* örnek
 pêrkîta sade *m* yalın örnek
 Pêrû *astînd* Terzî yıldızı
 pêrû (I) *m* avaze
 pêrû (II) *m* hava savanan kapı
 pêr û mîzîn *astînd* Terzî takım yıldızları
 pêr û pîrgal *m* 1. gergî 2. düzen
 pêrût *m* 1. vala, avazlı 2. densaz, serser
 pêr û terzî *astînd* Terzî takım yıldızları
 pêrûz *lêw* giraz
 pêşanî *m* kurgu, meflûme
 pêşarkîrîn *m* soğurtma, seğırtma (bitime, bir yer veya bir şeye karşı duyulan sevgi ve ilginin yok olmasına sebep olma)
 pê sar kirin *lêw* soğurtmak (bitime, bir yer veya bir şeye karşı duyulan sevgi ve ilginin yok olmasına sebep olma)
 pê sebir hatin *lêw* le avan nak, ıyalanmak
 pê velûra xwe anîn *lêw* (biryle veya bu şeyler) avanmak
 pê seljînîs *lêgê* 1. birî erine) yardımı çıkararak * çîna kes bi te naselîne? niye çîna-seye yandîna dokmanayot? 2. (kadın) cesaret sermek, sermek
 pêselmandîp *m* 1. belgelenme 2. *man* sarî kâubîna
 pê selmandîp *lêgê* 1. belgelenmek 2. *man* sarî kâubîna
 pê selmandîf *m* mesak, değı dîgî na güvenilen
 pêseqet *m* aygîrî sakat
 pêserbilîndbûn *m* (biryle, bu şeyle) gîrîr duyma
 pê serbilînd bûn *lêw* (biryle, bu şeyle) gîrîr duymak * vat bi te serbilîndîn sermîle gîrîr duyevîz
 pê serweşt bûn *lêw* -ile kavramak
 pêskan *m* çuuk elînanê
 pêskandîn *lêgê* çocuk edinmek
 pêşîntek *m* 1. yayık sehpası ağaçları 2. yastır

kuzmada kullanılan renkler
 pêşîrk *m* basamak
 pêşîrk *m* ağgîna çabak, çevik, hızlı yürüyen
 pê şîf dan kirin *lêw* sîrdanmek
 pêşîc *m* 1. göğüs, meme 2. bağız 3. yaka * bi pêşîra wî gîrî yakostîndan tutu ~ dan (yekî) mema verimek -a xwe bî dest te herdan yakasî kapîlamak -a elavê xwe bî her zîstîn kapîlamak -a xwe jê fîlîtanîdîn paçayî kurtîlamak -a xwe jê weşîndîn yskodan almak -a xwe jê xelas kirin 1) yakadan almak 2) yakayı kurtarmak (veya sıyrmak) -a xwe jî destê (yekî) xelas kirin yakasî birînan elîndan kurtîlamak
 pêşîngîr (I) *m* irî göğüs
 pêşîngîr (II) *m* süyen
 pêşî mezlî *m* göğüsle (mî kosîtan mezlîlerî nîlan)
 pêşîfrîzezînî *m* göğüsluce
 pêşî mezinokî *m* göğüsluce
 pêşîstîngî *m* çarî düşme, sıkışıklık ~ lê çêbûn dardî kalînak, dîrî düşmek çarî duruma düşmek)
 pêşîrvekelî *m* gîrîn çabak
 pêst *m* teq, çîlî derî
 pê stîndîn *lêgê* de satîn almak
 pêstîrk *m* 1. basamak 2. meclûven
 pê stîrîn *lêgê* sîgîrmak
 pêstîvar *m* kîrdîlerî
 pêstîva *m/w* zorba
 pêstîrîne *m* zorba
 pêstîrî *m* 1. basî 2. sıkıştîrma, sık boğaz etme 3. zorluk - jî gayê cot re nanûme kînsenî alî kîmsîye çîlmaz ~ kîrîn baskî yapînak, zorbalîye yapînak - lê kîrîn sık boğaz etmek
 pêstîvêlî kîrîn *lêgê* baskî yapînak, baskî uygulamak
 pêstîrî lê kirin *lêw* 1. baskî uygulamak, sıkıştîrmak 2. zîzîne vîrînk (baskî uygulamak)
 pêstîj *m* bîrbîr
 pêstîs *m* 1. afez (vücut isisi) 2. kavurucu sıcaklık, yüksek ateş (hasîn îkîrî * meşweş e, ar îl pêstîs kelîyê dîşewîte hasîl, yüksek ateşî var
 pêş-(II) *astînd* ismîlîn ismî yapîna öneki * pêşîstîgîtînî onîstîz
 pêş (II) *m* 1. ileri, ön (gerî karşî) 2. ileri (bir şeyin ilâzîlîcek vîrînî * îl pêşî rê rast e velî: ileri ileri ilîz 3. ileri (henüz gelînmîzî zamanî) 4. *m* ilerî, ön (önde bulunan) * qereqola îl pêşî ilerî karîxel 5. *m* ilîce (değîrîsîndîn dîşî çok gosteren (saat) * saat pîne deçîpe îl pêşî e sîmî beşî dakîka ilerîde 6. *m* ilerî (temîr, durîştîrî) çabî uclîrîmî gîsterdîgî yîn)
 pêş (III) *m* 1. ön (saka kaşî) 2. ön, ön yüz, alnîç (bu şeyîn îrî tarafî, ön vîzî) 3. *m* ön (şeylerî arasînda hakîkîn veya gîlîlen yînde olan) * mîn îl pêşî qer dîkîr ben hîde sevasîyîrdîmî 4. *m* pîvî (gîmînîn veya

sandalm ön tarah, baş bolunu)

pês (IV) m 1. etek etek (giysiyan belden aşarı kalın bolunu) * **ha lê ala pêşa wê rakir riw-gâr savurdu eteklani koldirdi** 2. etek, peş * **zarok di pêşa xwe de sunet kirîye çocûgi** pêşinde surat etirdi 3. kucak (herhangi bir duruşta veya şeyin sırtlarının arası iç) * **di pêşa (yekî) de rûniştin** (birinin) kucagını atunuak * **kurik di pêşa xalê xwe de rûniştibû û nedixwest bê ha me çocuk çayıştan kucagına otarûş, gelmek istemiyarû** 4. etek (dağ eteği) * **pêşa çiyê dağ eteği** 5. k.ye, kerran * **di pêşa avê de berjê çû su keran** boyuncê aşığına doîru gûn **xa wê di ber de ye stegi be'inde -ek pere tê dan** bir çuval parıyla sarın almak

pês (V) m 1. deni gelen 2. yakın akraba * **pêşên me ev in** yakın akrabamız bunlar

pês (VI) m evvel, ilk, önceki * **elma pêş uvel zaman**

pês (VII) mê huza, sarış, küt, ön

pês (VIII) mê kadın cinsel organı

pêşa bûn *bûn* pêşad bûn

pêşad bûn m 1. (bir kimseyle veya şeyle) mutlu olma 2. sevirmek 3. sevme, aşkama 4. (biriyle) eğlenme 5. sev, aşuc

pêşad bûn *bûn* 1. (bir kimseyle veya şeyle) mutlu olmak 2. sevirmek 3. sevme, aşkama * **em hinek bi kurikê sa bûn** çocûga biraz aşkandı 4. (biriyle) eğlenmek 5. sevirmek

pêşadkirin m sevindirme

pêşad kirin *bûn* sevindirinek

pêşagahî m an belini

pêşaheng *çêre* ön yüzm

pêşajo nêr 1. öncü, önder 2. öncü (yürüyüşte kolun derisinde giden kişi)

pêşajotî m önderlik - kimin önderlik etmek

pêşamadeyî m hazırlık

pêşanî m gösterme - dan göstermek -a siwariyan m.g. gösteri, forozay

pêşanaz bûn m 1. (bir vte. bir şeyle) gururlanma, gurur duyma, ilühar etme 2. (biriyle) övünme * **em bi te şanaz bûn sermê otunduk**

pêşanaz bûn *bûn* 1. (biriyle, bir şeyle) gururlanmak, gurur duymak, ilühar etmek 2. (biriyle) övünmek * **em bi te şanaz bûn sermê** övündük

pêşabdak m 1. gösterme 2. sergileme -a bûlkêş m ilgî çekme gösteri, atraksiyon -a filmaz film gösterim

pêşad dan *êş* 1. göstermek (görülmesini sağlamak, gösterme yeti açmak) 2. sergilemek

pêşanîlar *valêr* sergileyicî

pêşanduyîn m 1. gösterme 2. sergileyicî

pêşandû m 1. gösteri 2. gösteri, gösterim (sürme, nûyaro vb. film, oyun gösterimi) 3. gösteri, sergi -ya aşmami hava gösterisi

pêşander (I) mê 1. gösterici, sergici, sergile-

yci 2. p.e. göstermece, teşhirci 3. *zê* gösterici (gösterme özelliği bulunan)

pêşander (II) *mêr* önder

pêşanderî (I) m 1. göstericilik, sergicilik, sergileyicilik 2. *p.e.* göstermece k. teşhiricilik 3. *zê* göstericilik

pêşanderî (II) m önderlik

pêşandeyî m gösteri

pêşandû m 1. gösterme 2. sergileme 3. takdim etme

pêşandûn *êş* 1. göstermek 2. sergilemek 3. takdim etmek

pêşandî m sergi

pêşane (I) m sergi - vekirin sergiye muk

pêşane *mêr* 1. öncü, mukaddem 2. soru sorul, mukaddem

pêşanek m işaret parmağı * **êliya pêşanekê** işaret parmağı

pêşaner *mêr* 1. gösterici, sergici, sergileyici 2. *p.e.* göstermece, teşhirci

pêşanetî m 1. göstericilik, sergicilik, sergileyicilik 2. *p.e.* göstermececilik, teşhiricilik

pêşangeh m 1. sergi 2. sergi evi, galeri (teşhir salonu)

pêşangehvan *valêr* galerici

pêşangehvanî m galericilik

pêşanî (I) m gösterme

pêşanî (II) m öncelik

pêşanî (III) m 1. gösterme 2. gösterim, gösteri (sürme, nûyaro vb. film, oyun gösterimi) * **pêşaniya filmaz** film gösterisi 3. gösteriş (yapay davranış) - (yekî) kltin (birine) göstermek

pêşanîdar m gösterme

pêşanî dan *êş* göstermek

pêşanîk m peçem

pêşanîkar *mêr* 1. gösterici 2. göstermece, teşhirci

pêşanîkarî m 1. göstericilik 2. göstermececilik, teşhiricilik

pêşanîker *mêr* 1. gösterici (gösterme özelliği bulunan) 2. göstermece, teşhirci

pêşanîktrin m gösterme

pêşanî kirin *êş* göstermek

pêşasêgeh m ön savumina mevzû

Pêş Asya *zê* Ön Asya

pêşawa *mêr* lider, şerh

pêşawati m önderlik, liderlik

pêşawe *bîr* pêşawa

pêşawer *mêr* şerh

pêşbar m yaylaya önde gidin yükçü

pêşbaz *mêr* 1. yarışçı 2. yarışmada

pêşbazî m 1. yarış 2. yarışma 3. rekabet - kurdin 1) yarış etmek yarış yapmas 2) rekabet yapmak - **pê dan kirin** yarıştırmak

pêşbazîkîrî m 1. yarışma 2. karşılaşma 3. oluşturma, yarışma

pêşbazî kirin *êş* 1. yarışmak 2. karşılaşmak 3. oluşturmak, yarışmak

pəşbazlıf m yarışçılıq

pəşbend m/ər ömək

pəşber (I) m/ər gelecek, əb

pəşber (II) m/ər 1. kəşf (ən şeyin, bir yerin, bir kimsenin ömü, əsas tutulan yazının dərisi) * İ pəşberi mın məsələyə qarşımda durma 2. kəşf, ən (çulunan yere güre ünlə, dərəcə olan) * Keçün taxə pəşber kəşf məsələlərin yazın * mala İ pəşber öndəki ev 3. kəşf (yüzünü bir yonə doğru çevirərək) 4. kəşflik, məkəbl 5. kəşf, huzur * əz İ pəşberi w və dībəjim sizə huzurunuzca bunu səvləvətür

pəşber (III) m/ər rehber, kılavuz

pəşber (IV) m/ər ila ilgənliyin məyvə vıya səbə

pəşberi (I) m/ər rehberlik, kılavuzluk

pəşeri (II) m/ər kəşflik

pəşerihər m/ər 1. kəşfə qarşıya atan 2. m/ər yüz ləşmə

pəşerihəsbün w/ər yazılma, yazıya gəlme

pəşeri həv hün öw/ər yüzleşmək, yüzüze gəlmək

pəşerihəykirin w/ər yüzleşmə

pəşeri həv kirin öb/ər yüzleşmək

pəşhez m/ər 1. yarış 2. yarışma

pəşhez kirin öğ/ər 1. yarış yapmak 2. yarışmaq, yarışma yapmak

pəşhezlikin w/ər 1. yarış yapma 2. yarışma, yarışma yapma

pəşhez m/ər 1. yarış 2. yarışma

pəşhijartın w/ər seçin

pəşhijartın w/ər seçinli seçilmiş olan

pəşbir (I) m/ər 1. yarış 2. yarışması

pəşbir (II) m/ər 1. öncü 2. ən kəsici

pəşbir (T) m/ər 1. yarışçılıq 2. yarışmacılıq

pəşbir (II) m/ər kəsici

pəşbirik (I) w/ər 1. yarış * pəşbirikə şeyxan zəvli dükə silahlarına yarışın. cəmləndiriyor 2. yarışma 3. yarış, rükəbət - kirin yarış etmək * pəşbir kirin yarışmaq * ə bədewiyə (ə bədewiyə ən ji xweşikhünə) gəzəlik yarışması * ə keşiyən bəbək (bəbək ən ji bəzə) yelkən yarış * ə wəzışə (ən ji spurə) spə yarışması

pəşbirik (II) m/ər 1. keşilmiş, set çekilmiş

pəşbirikə w/ər yarış

pəşbirikikirin m/ər yarışma, yarış yapma

pəşbirik kirin öğ/ər yarışmaq, yarışma yapmak

pəşbir m/ər 1. dərəcəlilik 2. ən gətirici

pəşbin m/ər 1. dərəcəlilik 2. üngürçülük 3. üngür, talım

pəşbin m/ər 1. dərəcəlilik 2. ongirululuk

pəşbir m/ər gəy, hətəf

pəşbir m/ər alu çantısı

pəşbir m/ər gözük, yəktə yer, göz önünde

pəşbir m/ər kəşf göstərmək

pəşbir m/ər gətirici

pəşbir m/ər gözəl önünə sərme

pəşbir kirin öb/ər gözəl önünə sərme

pəşbün öğ/ər ön olma, ön olmaq

pəşkeri m/ər ön tərəf, pətək

pəşkiri m/ər qarşıya

pəşkirin kirin öğ/ər qarşılaşmağa gəlmək

pəşkirin m/ər ön olma

pəşkirin (I) m/ər ömək

pəşkirin (II) m/ər göstərmə

pəşkirin öğ/ər göstərmək

pəşkirin m/ər kəşf, kəşflik

pəşkirin m/ər sadə rəhbər yelkən

pəşkirin (I) m/ər ömək

pəşkirin (II) m/ər kəşf, proje

pəşkirin (III) m/ər göstərmə

pəşkirin m/ər ömək

pəşkirin m/ər 1. öncü tonda gələn xəbər ulaşılan kəşf 2. ömək (yürüyüşdə kolun üzərində gələn kəşf) * hüzün m/ər pəşkirin öncü gələnlər 3. kəşf kəli

pəşkirin m/ər pəşkirin (yeni hökumət)

pəşkirin m/ər 1. öncü, pəşkirin, pəşkirin hökumət

pəşkirin (I) m/ər 1. öncü 2. öncü (şəkil, kəşf) - kirin öncü etmək

pəşkirin (II) m/ər göstərmə

pəşkirin kirin öğ/ər göstərmək

pəşkirin m/ər öncü

pəşkirin m/ər öncü

pəşkirin m/ər öncü

pəşkirin m/ər öncü

pəşkirin m/ər 1. öncü 2. gətirici, meydana gəlmə

pəşkirin m/ər 1. öncü 2. öncü (şəkil, kəşf) - kirin öncü etmək

pəşkirin m/ər öncü

pəşkirin m/ər öncü

pəşkirin m/ər öncü

pəşkirin m/ər 1. öncü 2. öncü (yürüyüşdə kolun üzərində gələn kəşf) * hüzün m/ər yən pəşkirin öncü gələnlər

pəşkirin m/ər 1. öncü 2. öncü (şəkil, kəşf) - kirin öncü etmək

pəşkirin m/ər öncü

pəşkirin m/ər öncü

pəşkirin m/ər öncü

pəşkirin m/ər öncü

pəşkirin m/ər öncü

pəşkirin m/ər öncü

pəşkirin m/ər öncü

pəşkirin m/ər öncü

pəşkirin m/ər öncü

pəşkirin m/ər öncü

pəşkirin m/ər öncü

pəşkirin m/ər öncü

pəşkirin m/ər öncü

pəşkirin m/ər öncü

reyt gənneden, pəcəler, sıvızınə - Xwend
öncə Allah.

pəsi (II) *w* 1. ön (tərəf) qarşı: * **pəşya min**
vəşə önümüç 2. ön (tərəf) kimsenin (dərisi) *
hoça wisa cərəkə li pəşya me dengən
stranan həl bu əhlik öndür-öndən şək. şe-
lən gəldi 3. ön (təkrar gələcək zaman) *
pəşya me zivistan e, divə ku em anuñle-
hiyən wə bikiñ anuñuz ka, bəzəklərü-
miz: vāpıñak lazın: 4. ol on (bənzerlər) la-
sında bəkilən veyt girdiñe yənde olan *
min li pəşiyə şer dikir ben önde sıvazıyö-
dun: 5. w dər. ön ö. dər. öndə gələcək
zaman) 7. w on, səpə (yapılacaq) * pəşya
və vanışi li haşür e bu evin cəpəş. günəy-
bakır 8. vür, cəpə (bir şeyin ön tərəfin)
bulanı bölünür - **jə stendin dər gəmək, ö-**
ne gəmək - **jə girtin arana alınak -ya (tış-**
teki, kareki) (yolun, qın) lərnə -ya dər si-
perlik, sipər, güneşis (kəriyə yapıcı)
koruğca enge -ya (tışteki) girtin ardı
kesmək, önünü kesmək (təkrar sular için, akma-
sına engel olmaq) -ya şəvəvəy (əpək)
siperli -ya (yekli) veldirñ 1) önünü açmaq 2)
ölkünü açmaq -ya xarıñ nışk, paşiyə dı eñ
de hist başa değı (pə önün vətənkə gərekir,
önlənməli bir şey): -ya wə ditiñ (gəy)
gəmək, önünü gəmək (uzoğ) gəmək -ya
wə lə xistin təkəmək (arabalar için)

pəsi (III) *nə* 1. ata 2. özəl (şəxsi) olmaq bə-
dən öncə yaşamış olmaq) * **pəşyən me**
ovçellərmiş 3. ol gəçmiş (kimsin almış ya-
kınları) * rekunet ji heft pəşyən le re ji
xwend səm de veyt gəbək gəçmişe rə-
mət ovdu -yan ji puşyan re tışteki nehiş-
tıyə utarı gələcək nəsilərə epey şey bərk-
məyş -yan (tışteki) ji puşyam re nehiştıy-
yəñ (yekli) (birinin) gəçmişlə (birinin)
ö. mış (məs. bəbəni, dedələni) -yən (yekli)
kirin (ən ji xistin) nəvə (birinin) gəçmişlə-
rini karıştırmək (birinin ölməsindən yə-
mək) -yən (mə) a cəlat, talar

pəsi (IV) *w* **əw** kəmp (sivrisinəgə bənzər) kü-
şük ərək turu

pəsi bərdən (əgə önünü açmaq (təngəl olma-
mək)

pəsi bir *nə* 1. ön kəsik, ön alıcı 2. örləyici -
jə stendin avanı aınək önünü kesmək

pəsi birin *nə* öngətici

pəsi birin *w* 1. önünü kesmək 2. önünü kesmə
çakar sular için, akmasına engel olmaq

pəsi birin *şəp* 1. önünü kesmək 2. önünü kes-
mək (təkrar sular için, akmasına engel olmaq)

pəsi danin *şəp* bir *w* başlanma, təməl atmaq

pəsi der bün *şəp* səkən olmaq

pəsi birin *w* 1. önünü kesmək (vəya almaq) 2. ön-
ləm, vedbir

pəsi girtin *w* 1. önünü kesmək (vəya almaq) 2. ön-

ünü kesmək (təkrar sular için, akmasına engel
olmaq) 3. önlemə 4. önəliymə

pəsi girtin *şəp* 1. önünü kesmək (vəya almaq)

2. önünü kesmək (təkrar sular için, akmasına
engel olmaq) 3. önlemək 4. engəlləmək

pəsi jə stendin *w* **əw** ardını kesmək

pəsi k (I) *w* **on** (tərəf) qarşı

pəsi k (II) *nə* **ata**

pəsi kar *w* **öncülük** - **kirin** öncülük etmək

pəsi kəş *w* **on** 1. öncülük, öndər, lider 2. öncü
(öndür) 3. **avangard** 3. **n** köçməci (sürünün
önündə gidərək ona öncülük edən keç vəya
türk)

pəsi kəş *w* 1. öncülük, öndərlik 2. köçməçilik -
kirin öncülük etmək, fəncə çəkəmək -**yə (tış-**
teki) kirin (nə) **şəp** (ən) ayak olmaq

pəsi kəş *kirin* *w* **öncülük** almaq

pəsi kəş *kirin* *şəp* **öncülük** etmək

pəsi lə birin *şəp* **öncü** kesmək

pəsi lə girtin *şəp* 1. (bir şeyin) önünü almaq
2. (bu işin) önünə gəmək, önünmək, təkrar
almək 3. engəlləmək

pəsi li bər **girtin** *şəp* **önləm** almaq

pəsi li **jə girtin** *şəp* **yolunu kəpətmək**

pəsi nən *w* **öncü** (mənt, önündən) **öncüsü**

pəsi nən *w* **öncü** (mənt) **öncüsü**

pəsi nən *w* **öncü** (mənt) **öncüsü**

pəsi nən *w* **öncü** (mənt) **öncüsü**

pəsi nən *w* **öncü** (mənt) **öncüsü**

pəsi nən *w* **öncü** (mənt) **öncüsü**

pəsi nən *w* **öncü** (mənt) **öncüsü**

pəsi nən *w* **öncü** (mənt) **öncüsü**

pəsi nən *w* **öncü** (mənt) **öncüsü**

pəsi nən *w* **öncü** (mənt) **öncüsü**

pəsi nən *w* **öncü** (mənt) **öncüsü**

pəsi nən *w* **öncü** (mənt) **öncüsü**

pəsi nən *w* **öncü** (mənt) **öncüsü**

pəsi nən *w* **öncü** (mənt) **öncüsü**

pəsi nən *w* **öncü** (mənt) **öncüsü**

pəsi nən *w* **öncü** (mənt) **öncüsü**

pəşirəwə *fur* pəşirəwə

pəşk (I) *anur* gurur * *ev gətir li pəška wî tê*
bu söz anuruna dekundu

pəşk *w* I *slon* 2. iş gət

pəşkarî *w* a'n çabê

pəşkar (I) *ndia* komşıyancu, timsala

pəşkar (II) *ndia* kəç, meç, lə'eyçi

pəşkər (III) *m* musallat olma, tebeleş olma *

mlan pəşkarî *m* hūye olma bize tebeleş olmaş -î (yekî) hūn I (birne) musallat olma * *ev çî belâ hû pəşkarî me hû* bu ce belâ bize musallat olmaş 2) (birne) salaşmaq, buluşmaq, (bi ime) zifas atmaq -î (yekî) kirin I (birne) musallat etmək, başına celanac * *ev çî belâ hû Xwedê pəşkarî me kir?* bu ce bulâdu Allah bize musallat etmiş? 2) firləmək, kəskirtmək (yek) -î (yekî) kirin (birne) lə' vepnək (veya sakmaz)

pəşkarî (I) *m* kumşıyanculuk

pəşkarî (II) *m* Eski Türk. İhtiyacilik

pəşkarî (III) *w* I. musallat olma, buluşma 2.

İt (birin başkasına kəmə kəskirtmə)

pəşkarîbûn *m* maskaralaşma

pəşkarîbûn *lugh* maskaralaşmaq

pəşkarîker *w* f'ç

pəşkarîkerî *w* f'ç'lik

pəşkarîkirin *m* kəskirtmə, firləmə

pəşkarî kirin *lugh* kəskirtmə, firləmək

pəşkenar *w* kəy'ə'ki

pəşkenî *w* l'w 1. maskara 2. *w* gülünç, kərik

pəşkenîbûn *w* I. maskaralaşma, maskara olma 2. gülünçleşmə

pəşkenî bûn *lugh* 1. maskaralaşmaq, maskara olmaq 2. gülünçleşmək

pəşkenîkirin *w* I. maskaralaşdırma, maskara etmə 2. gülünçlətirmə

pəşkenî kirin *lugh* I. maskaralaşdırmaq, maskara etmək 2. gülünçlətirmək

pəşkenîlî *w* I. maskaralılıq 2. arostranlık, gülünçlük

pəşkenoyî *w* gülünç

pəşkenoyîdî *w* gülünçlük

pəşkepî *w* fur *has* m, kəşp

pəşker *w* l'w 1. ücür (yurduyğte kəhş idemində gürən kılı) * *hêzêu dte yêh pəşker oncu* güçürümiz 2. kəşp, mohaif

pəşkerî *m* I. ücürçlük (askerlikte) 2. kəşpçilik - kəhş ücürçlük etmək

pəşkerîn *m* I. iderlerce, yol alma 2. terləncə, gəlisanə kəçməmiş 3. iderleme, terfi olma 4. *fel* iderleme, terakki basmaq basmaq olmasın gelişmə

pəşketinane *b* iderlenməç

pəşketinawaz *w* l'w *ndia* gəlisanə yandı, iderlenə yandı

pəşketinwazî *w* gəlisanə yandığı, iderlenə yandığı

pəşkerî *w* I. deri gəlsin, iderlənmiş, derlek * *welətê pəşwazîyê yêh pəşkerî sanıyê'ostu*

deri ülkeler 2. gelişsin, iderlənmiş 3. deri, derin * *alimêki pəşkerî derin bir çim*

pəşkêş (I) *m* anılaş, hətıyê - kəhş anılaşan etmək, hətıyê etmək -î (.) kirin (birne) sunmaq -î pesendikdirna (yekî) kəhş (birin) anayına sunmaq

pəşkêş (II) *ndia* ünç, bələ

pəşkêş (III) *w* l'w I. sunma, təkdirmə 2. sunma, sunma

pəşkêşgêh *w* sunak

pəşkêşî *m* I. sunma, sunuş 2. sunma, təkdirmə 3. *ve sunu, a'z - kəhş sunmaq, a'z - ü dax'wazî sunu* *ve sunu, a'z* *ve sunu*

pəşkêşî (II) *m* ünçülük, öndərlik

pəşkêşdî *w* sunuculuk, təkdirməlik

pəşkêşkar *w* l'w sunucu, təkdirmə

pəşkêşkarî *m* sunuculuq, təkdirməlik

pəşkêşker *w* l'w sunucu, təkdirmə

pəşkêşkerî *m* sunuculuk, təkdirməlik

pəşkêşkêhî *m* I. sunma, təkdirmə etmə 2. bəhşetmə

pəşkêş kirin *lugh* 1. sunmaq, təkdirmə etmə 2. bəhşetmək

pəşkêşkêrî *w* sunulmuş olan

pəşkêşkî *b* hətıyê doğma

pəşkêrî *m* göstərmə

pəş kirin *lugh* göstərmək

pəş (...) kirin *l'w* (birne) göstərmək (birin) veyə hū şevş işarələ (ələtmək) * *dê leyis toka di çarçekanê de pəş miş* hikira vitmə'ki uyuncuğu bana gösterecektir

pəşkêrî *lugh* ünçün alın

pəşkiwî *w* eyerîn on kəpuz

pəşki (I) *m* I. öncelik 2. *k* önceden

pəşki (II) *w* l'w ünç

pəşki *w* w'w önc

pəşkuçî *w* l'w ünç (gəçə öncülük edən)

pəşlêgerin *m* l'w azadarma

pəşlêkolîn *w* on öncelənə, ünç azadarmə

pəşlêgêrîn *w* I. on alma (veya kəsmə) 2. önlejn, tedbir

pəş lê gêrtin *w* w'w 1. ön almak (veya kəsmək) 2. önlem almaq, tedbir almaq

pəşmal (I) *w* pəşmalç

pəşmal *m* vurdurma, ev önü fevlerin önündəki alca

pəşmalç *m* pəşmalç, onk *ç* önlüğü, evlək - girê dan pəşmal kəsmə'ki (zamanê) üstələk kəsmə'ki

pəşmalçî *w* pəşmalç, onk *ç* önlüğü, evlək - girê dan pəşmal kəsmə'ki (zamanê) üstələk kəsmə'ki

pəşmalçî *w* pəşmalç, onk *ç* önlüğü, evlək - girê dan pəşmal kəsmə'ki (zamanê) üstələk kəsmə'ki

pəşmalçî *w* pəşmalç, onk *ç* önlüğü, evlək - girê dan pəşmal kəsmə'ki (zamanê) üstələk kəsmə'ki

pəşmalçî *w* pəşmalç, onk *ç* önlüğü, evlək - girê dan pəşmal kəsmə'ki (zamanê) üstələk kəsmə'ki

pəşmalçî *w* pəşmalç, onk *ç* önlüğü, evlək - girê dan pəşmal kəsmə'ki (zamanê) üstələk kəsmə'ki

pəşmalçî *w* pəşmalç, onk *ç* önlüğü, evlək - girê dan pəşmal kəsmə'ki (zamanê) üstələk kəsmə'ki

pəşmalçî *w* pəşmalç, onk *ç* önlüğü, evlək - girê dan pəşmal kəsmə'ki (zamanê) üstələk kəsmə'ki

pəşmalçî *w* pəşmalç, onk *ç* önlüğü, evlək - girê dan pəşmal kəsmə'ki (zamanê) üstələk kəsmə'ki

pəşmalçî *w* pəşmalç, onk *ç* önlüğü, evlək - girê dan pəşmal kəsmə'ki (zamanê) üstələk kəsmə'ki

pəşmalçî *w* pəşmalç, onk *ç* önlüğü, evlək - girê dan pəşmal kəsmə'ki (zamanê) üstələk kəsmə'ki

pəşmalçî *w* pəşmalç, onk *ç* önlüğü, evlək - girê dan pəşmal kəsmə'ki (zamanê) üstələk kəsmə'ki

pəşmalçî *w* pəşmalç, onk *ç* önlüğü, evlək - girê dan pəşmal kəsmə'ki (zamanê) üstələk kəsmə'ki

pəşmalçî *w* pəşmalç, onk *ç* önlüğü, evlək - girê dan pəşmal kəsmə'ki (zamanê) üstələk kəsmə'ki

pəşmalçî *w* pəşmalç, onk *ç* önlüğü, evlək - girê dan pəşmal kəsmə'ki (zamanê) üstələk kəsmə'ki

pəşmalçî *w* pəşmalç, onk *ç* önlüğü, evlək - girê dan pəşmal kəsmə'ki (zamanê) üstələk kəsmə'ki

pəşmalçî *w* pəşmalç, onk *ç* önlüğü, evlək - girê dan pəşmal kəsmə'ki (zamanê) üstələk kəsmə'ki

pəşmalçî *w* pəşmalç, onk *ç* önlüğü, evlək - girê dan pəşmal kəsmə'ki (zamanê) üstələk kəsmə'ki

pəşmalçî *w* pəşmalç, onk *ç* önlüğü, evlək - girê dan pəşmal kəsmə'ki (zamanê) üstələk kəsmə'ki

püşmêr *n* 1. hamî, koruyucu, himayeci 2. öncü (önde gidip haberi ulaştırıcı kimse) 3. meca. başı

püşmêrî *m* 1. hamîlik 2. öncülük 3. avay-şaşılık - kirin 1) öncülük etmek 2) şaşılık olmak

püşmîrov *mf* asarı asarê: * es ê hanê püşmîrovên me ne bunlar bizin yakîn oktabolantımız oluyorlar

püşmûde *mf* pejmûde

püşn *bw* pejn

püşnav *n* şîrad, sayadı

püşnavî *m* peşnav

püşnêlik *m* evli kadınlara ahlatılma çattıkları sıyah içecek

püşnêrî *m* ültümata

püşnîhat *bw* püşnawez

püşnîna *bw* püşnuna

püşnîmêj *n* inamî

püşnîmêjî *m* inamîlik

püşnîvîs *m* sunu yazısı

püşnîvîsar *m* sunu yazısı

püşnîyar *m* ömerî - kirin ömerde bulunmak

püşnîyaz *m* 1. ömerî, teklîf 2. ömerî talebelermek için ileti sürulen şey 3. önerme - kirin ömerde bulunmas

püşnîyaza guhêranê *mf* deşîranger

püşnîyaza qawûnê *mf* karın önergesi

püşnîyaza taulîlê *mf* deşîranger

püşnîyazbîrîyar *m* karar tasarı

püşnîyazî *mf* teklîfse

püşnîyazkîrîn *m* önerme, öneriş, teklîf etme

püşnîyaz kirin *lgê* önermek, teklîf etmek

püşnîyazkîrî *mf* önerilmiş, teklîf edilmiş olan

püşnîyazname *m* önerme - dan önerme vermek -ya besatiyê veterîk önergesi -ya püşnîyazkerîyê guvernsîzlik önergesi -ya püşnîyazkerîyê gencîru önergesi -ya püşnîyazkerîyê dan gencîru önergesi vermek

püşnîyazpîs *m* sunu önergesi

püşnîyazqonîn *m* yasa tasarısı, kanun tasarısı

püşnîhad *m* önerî, teklîf

püşnîhadî *mf* teklîfse

püşnîhadkîrîn *m* önerme, teklîf etme

püşnîhad kirin *lgê* önermek, teklîf etmek

püşnîhadî *m* ön belgî

püşnuna *m* 1. taslak 2. awy tasarî (yasa tasarısı) 3. asarı, proje

püşnînahker *mf* tasarımcı

püşnînahkerî *m* tasarımcılık

püşnînamaya ewîdî *mf* ön asarı

püşnîna *bw* püşnîna

püşn *m* ayak yıkama söbi

püşok *m* hulûqê önlüğü

püşpenî *k* wicah, yüzlenmêce * dîvê nitrov *kl* **püşpenî nebêje**, *kl* **püşpenî** bîbêje arkadaş söylemek doğru değı, yüzlenmêce söylenmêji

püşpeyman *peqew* *m* sözleşme

püşpêkî *k* derice

püşpêrtik *peqew* önek

püşpêrde *bw* pejmûde

püşqehale *lgêw* *ön* sözleşme

püşqurtal *mf* önek

püşqiyas *awawîn* *m* tasarı

püşrew (I) *weşew* 1. peşrew 2. *sp* peşrew 3. *wj* peşrew

püşrew (II) *n* 1. imam (Hz. Muhammed'den sonra onun vekillîği görevini Ömer'e atan halîfelerle verdikleri ad) 2. imam, önder 3. *medîr* ancel selef

püşrew (III) *psîha* sanra - batla ber çavê (ye-kû) sanılmalık

püşrewa *bw* püşrewan

püşrewan *mf* önder, önder

püşrewanî *m* önderlik, önderlik

püşrewî *m* imamatlık, önderlik

püşrewkîrîn *m* peşrewlana

püşrew kirin *lgêw* peşrewlemek

püşrû *n* ön yüz

püştemal *m* peştemal, orlük

püşteing *bw* peşteing

püşteyle *m* peşteyra

püştir *k* 1. -den harîç, -den gayrı 2. ilk önce, ilkerî, ewelî emîde

püşû *awaw* sıvî tîpek (*Culex pipiens*)

püşûdan *m* soluklanma, tenefüs

püşû dîn *lgêw* soluklanmak, tenefüs etmek

püşûle *zewc* tala çek (*Phebonotus*)

püşûştî *mf* 1. tamir, hakîmlîk 2. başkaları tarafından hîmetleri yapılan kimse

püşvan *weşew* erow

püşvanî *m* arzulu

püşve *k* derî

püşveber *mf* 1. ilerletici 2. geliştirci

püşvebirin *m* 1. ilerletme 2. geliştirme

püşve birin *lgêw* 1. ilerletmek 2. geliştirmek

püşveçûn *m* 1. ilerleme, yol alma 2. ilerletme, geliştirme, ilerletki 3. *fel* ilerletme (başlamak başlamak eluşun gelişme) 4. *wj* gelişme

püşveçûnî *m* ilerletme, yol alma 2. ilerletme, geliştirme, ilerletki 3. *fel* ilerletme (başlamak başlamak eluşun gelişme) 4. *wj* gelişme

püşveçûnî *m* ilerletme, yol alma 2. ilerletme, geliştirme, ilerletki 3. *fel* ilerletme (başlamak başlamak eluşun gelişme) 4. *wj* gelişme

püşveçûyî *mf* 1. ilerletme, geliştirme 2. gelişki

püşveçûyîn *m* 1. ilerletme, yol alma 2. ilerletme, geliştirme, ilerletki 3. *fel* ilerletme (başlamak başlamak eluşun gelişme) 4. *wj* gelişme

püşveçûyî *m* gelişme, ankişaf

püşveçûyî *m* gelişme

püşveker *mf* ön açıcı

püşvekerî *m* ilerletme, gelişme

püşvekerî *m* ilerletme, geliştirme

püşvekerî *m* ilerletme, geliştirme

püşvekerî *m* ilerletme, geliştirme

püşvekerî *m* ilerletme, geliştirme

püşvekerî *m* ilerletme, geliştirme

püşvekerî *m* ilerletme, geliştirme

püşvekerî *m* ilerletme, geliştirme

püşvekerî *m* ilerletme, geliştirme

püşvekerî *m* ilerletme, geliştirme

püşvekerî *m* ilerletme, geliştirme

püşvekerî *m* ilerletme, geliştirme

pêrê *dengan e* yazı dili sadeli temsilleridir
pêşverû *mêlê* ilerici
pêşverûtî *w* ilerilik
pêşvextîstîn *w* ilerlenme, gelişme
pêşvextîstîn *fîglê* ilerletmek, geliştirmek
pêşvexer *mêlê* ilerletici, geliştirici
pêşvexwaz *mêlê* ilerletici
pêşvexwazî *w* ilerleticilik
pêşwaz *mêlê* karşılamak, karşılayıcı
pêşwazî *w* karşılama, tesaduf
pêşwazîkar *mêlê* karşılayıcı, tesadufcu
pêşwazîkarî *w* karşılayıcılık, tesadufçuluk
pêşwazîker *mêlê* karşılayıcı, karşıcı
pêşwazîkerî *w* karşılayıcılık, karşıcılık
pêşwazîkirin *w* karşılamak, karşılayıcı
pêşwazî kirin *fîglê* karşılamak
pêşwazî lê kirin *fîglê* karşılanmak
pêşwazî lê kirin *fîglê* karşılanmak
pêşwaxî *w* en çok, tasulama, çoktan önce
pêşxebat *w* en gelişmiş, elverişli
pêşxeber *w* 1. önceki 2. onduyuncu
pêşxet *mêlê* ilerence, geliştirici
pêşxetîstîn *w* ilerletme, geliştirme
pêşxistî *mêlê* ilerletici, geliştirilme
pêşxwarin *w* yemek öncesi yenen hafif yemek
pêşzanî *w* ileri görüşlü
pêşzanî *w* ileri görüşlülük
pêşzanîna *w* en bilgi
pêşzanî *w* öğrenin or karşuzu
pêl (I) *w* 1. diz ile ayak bileği arası bölge 2. tekne 3. se şut - lê dîn şut çökmeç - *w* tacê şerî taç arası
pêl (II) *w* alev, alaz, yalaz * **pêla** ağır alev 1. levi - girtin alev almak
pêl (III) *mêlê* 1. berek, sağlım 2. dinç
pêlag *w* 1. kovana, petek (hal kovana) 2. aşırı derecede sağlan (kimsen)
pêlak *w* petek
pêtal *w* meşale
pêtav *w* 1. çarık ve ayakkabı içine döşenen keçe tabakası 2. suyu çıkarma, suluzluk, önlüp olma * **bûn pêtav** holden düştu, suyu çakti
pêtavant *mêlê* ölümecek
pêtavêj *w* alev makinası
pêtax *w* anbar
pêtaxî *mêlê* yalın ayak
pêtelîbûn *w* gücenme, kırılma, memnuz
pê telîl bûn *fîglê* gücümek, zorlamak, memnuz * *ew wêkî wêlê ye ku gretok mirov pê telîl hûne* o ayle hîrî ki bû çak insan mîdan memnuz
pêtek *w* petek, an kavranı
pê tîmanî kirin *fîglê* - *w* tapanlanmak
pêterîkandîn *w* vargeçirme
pê terîkandîn *fîglê* vargeçirmek
pêterok *w* net olmayan görünü
pêteselîbûn *w* avunma, teselli bulma
pê teselî bûn *fîglê* avunmak, teselli bulmak
pêtesî *mêlê* hacaklar, çok zayıf olan

pêtexmînkirin *w* rahmetinde bu uğra
pê texmîn kirin *fîglê* tahminde bulunmak
pêçêkûdar *w* dişçilik
pê çêkûdar bûn *fîglê* dişçilik
pê tê ce kirin *fîglê* ayığara geçirmek
pêtêx *w* ulak kavun eması
pêtgirtin *w* alevlenme
pêtgirtin *fîglê* alevlenmek
pêtik (I) *w* diz ile ayak bileği arası bölge
pêtik (II) *w* k.ber
pêtik (III) *w* kavukun
pêtik (IV) *w* ense
pê tînanêj *w* *ew* kirin *fîglê* 1. (birini) alay almak. (birine) gir gir geçmek 2. (birini) eğlendirmek, şan çevirmek
pê tînanê kirin *fîglê* (birini) alay etmek
pêtîranekîrin *w* (birine) alay etmek
pê tîranê kirin *fîglê* (birine) alay etmek
pê tîraneyên *w* *ew* kirin *fîglê* 1. (birini) alay almak. (birine) gir gir geçmek 2. (birine) eğlencenmek, şan çevirmek
pêtîyê *mêlê* arı tuma geçici
pêtî (I) *w* alev, yalaz, yalan - *şek arêdû* bir yakum ile yakacak
pêtî (II) *w* 1. sağanak * *ji nişka ve pêtîya baranê dayê* bindere bir sağanak yağış başladı 2. tîpî - *yê baranê lê dan* sağnak yağış olmak
pêtî (III) *mêlê* arı, duzu, sade
pêtîbûn *w* duruluz (dil ve usul) çim
pêtîger *mêlê* sadeci
pêtîgerî *w* sadecîlik
pê û par *w* ağır, meyimesel, şans - *lê hatin tîpî* - *vağ*, uğurlu gelmek
pê û pel *w* ağır, şans
pêvaja *w* süreç, proses
pêvajuk *w* süreç
pêvajokî *w* süreçsel
pêvajokî *mêlê* süreçsel
pêve (I) *w* 1. birak 2. dişik 3. yapıtaş 4. toğuk, bağu olma (her karulustun vetkisi oluştul bulunur) * *fakulteyên bî zanîngêhê* ve univêrsîteyê toğuk fakülteler * *ên li ser bajarê bîe tîmîze* toğuk olanlar 5. düşkün * *jin û mîrê ku jîr bî hev ve ne bî bîmîne* düşkün karı kocası * *pîr bî havê* *w* *ew* ve *ye* çocuk bahasına çok düşkün zarak - *hatin dîmîm* (zu jî kirin) dışarılmeç
pê ve (II) *w* toğuk olmak, taşer
pêveler *mêlê* yüklem
pêveberdan *w* ödünleme, tavuz
pê ve berdan *fîglê* ödünlemek, ödün vermek
pêveberdey *mêlê* tavuz
pêveberdeyî *w* tavuzculuk
pêveberî *mêlê* yüklem
pê ve bestandîn *fîglê* dışarılmeç (dışarı) yapma bağlamak
pêvebestî (I) *mêlê* dışarılmeç
pêvebestî (II) *mêlê* dışarılmeç *w* dışarılmeç

pêvehûn m 1. arzişik olmak 2. yapışık olma, yapışıkla (fiyice yaklaşma, yaklaşıp değme) 3. yapışıkla (aralık bırakmayacak biçimde üstüne tutulma) 4. bağışık, bağış 5. düşkün, bağış, tutkuna * diyaêke ku pêr bi zarokên xwe ve ye çerokên xwe hağî ber an re k. (gülpene birilerine nefakâat ederek yardım etme) 7. eklenme

pê ve hûn bêw 1. arzişik olmak 2. yapışık olmak, yapışıkla yapışıkla (fiyice yaklaşmak, yaklaşıp değmek) * bi diwêr ve bû dawerê ya aşû 5. yapışıkla (aralık bırakmayacak biçimde üstüne tutulma) * kîne bi canê wê ve lû dîwêrê wî xurana yapışî 4. bağışık olmak, bağış olmak * ez pê ve hûn ku can, bağışim 5. (bu şeyet) düşkün olmak, bağış olmak, tutkuna olmak 6. ilgilenmek (birilerine nefakâat etmek yadlan etmek) * ji serê sibêlê de bi me ve ye sabahra berî bizte ilgî diyer 7. eklemek = delîl (biriser) sımsarak yapışmak, bu şeye (ama nigêr) taarışkî) gîrî yapışî kalmak

pêvehûnî m 1. bütünlük 2. dışçululuk, tutkunculuk

pêvehûyî m 1. bağış 2. yapışık, yapışık olan

pêveçûn m 1. sapılma 2. taddadına gitme (veya kozmak) 3. uzlama (zira süzerek peşma bırakma)

pê ve çûn bêw 1. sapılmak * bi avê ve çûn sa ya sapildi 2. taddadına gitmek (veya kozmak) 3. uzlamak (zan, süzerek peşma bırakmamak) = û hatin 11 (bi vîle) diyaêke olmak 2) berze bağlamak

pêvedan m 1. ismar (fırtın ve bûcek) sarımsakın 2. soğan, soğan, da, ana (bocês, zehîr, hayvan zehîrleme) 3. mayî, domes

pê vedan lêg 1. ismar (çelme ve bûcek) sarımsakın, ismar * mar bi mîs veda yan heqî sarî 2. tokmek (dabınak) (bûcek zehîrî hayvan zehîrlemek) * mûz pê veda an soğan 3. mayî, domes * kuro kê hî te veda? Kimî semî dîvîdî çerok?

pêvedanîyayî m tutuşturulma, tutku (yapıştırdığı şeyler) çîrî

pêvedanî m 1. yapışturma 2. yapıştırma, yerleşirme (taka, şama, vîzma, hûle, vîzma, çevîr) 3. diyaşma, tutturma, tutuşturma, meletme (çevî, toplu iş) 4. vîz ve de diyaşma 4. yivleme (çîkerêk ekleme) 5. eklenme, olve etme, uzama 6. ekleme (üstüne ekleme) yapışturma 7. takma (sarî) 8. takma (taka için) 9. kondurma (birden söyleyiverme) 10. kondurma 11. vaktî (ama, îcl etme) 12. dokunulma, yapıştırma

pê ve danî bêw 1. yapışturma 2. yapışturma, yerleşirme (taka, şama, vîzma, hûle, vîzma, çevîr) 3. diyaşma, tutturma, tutuşturma, meletme (çevî, toplu iş) 4. vîz ve de diyaşma 4. yivleme (çîkerêk

eklemek) 5. eklemek, olve etmek, olvmak 6. eklemek (üstüne eklemek), yapışturma * te ji hîlekî hî vîra wî ve danî sen de yalotin bîzê ekledî * we derewek bi me ve danî bîzê bir ya an yapıştirdî 7. eklemek (tanak) * kê lewhe hî diwêr ve danî ewê? (evî) (duvara kim takı) 8. takmak (taka için) * mîvzêrk pê ve danî bu yamî altîr, taç 9. kondurma (birden söyleyivermek) * gutin pê ve danî sözü kundarî 10. kondurma * çîyek bi serê xwe ve danîbûn başına çîyekler kunduravî 11. yakıştırmak, mal etmek * kes nikare yan gîlînan bi mîn ve deyne bu sizden kînde bîna yakıştırmîz * bi yan îşlan bi me ve danîlî qey xê e nîye hînanî bîzê yakıştırvîyîmî ki 12. kondurma, yapışturma * min gutin pê ve danî. (î) dokunuldu

pêvedayî m işık

pêveder m 1. sarımsak 2. itibarı, muhîr

pêvederî m itibarlık, muhîrlik

pê ve derketin bêw (harîk) karşılaşmak

pêveder bir pêveder

pê ve dirûtin bêw yapılamak (düzerek eklemek)

pê ve eyûn hûn bêw (birî) ayar = mak

pê ve gîlandin bêw (birî) ulaşturma

pê ve girê dan bêw = bağlamak, düğümlemek (dâğum yaparêk hağla naç) * qeyîk bi xelêka hesin ve girê da kayîrî dîvîr halkaya düğümledî

pêvegrêdayî m hağî, bağımlı olma = mayîna

ku rîvêk û rîzanan çêde veza

pê ve grêdayî m bağış olma, yapın

pê ve hatin kirin bêw 1. takılmak, geçürilmek

2. takılmak * gelek xîr bi bûkê ve hatin kirin gelne çok takî rîkîdî

pêvek çm ek, dave

pêveker m yapıştırma (fîhîlerî yapıştırdığı) içinde kullanılan vîz) 2)

pêvekirin (I) m 1. = geçirme 2. işe dizme, dizme (taka nesnelî) 3. işe, tîc vb ye geçirme) 3. dikme 4. dikme (taka için) * pêvekirîna zîran alin takma 5. diyaşma, rapirtme, takma, tutturma 6. çakma, ama 7. yapıştırma 8. vîz ekleme, dâvîna

pêvekirin (II) m vîz ekleme

pê ve kirin (I) lêg 1. = geçirmek * ji mîn xwest ku ez ta bi derzîyê ve bîkim, mîn ji pê ve kirî (iş) (işye geçirmemî) istedi ben de geçirdim 2. me dizmek, dizmek (işye nesnelî) işle, tîc vb ye geçirmek * de û keç rûnîştîlîmî kîkîlîm gîzîm pê ve dikîrîm ara kirîştîlîm çevîz işlîmî diyaşîrdî 3. takmak * ta bi derzîyê ve bîke işle işle tîc * hu serê şîr ve meke kîkîlîm u u u u takma 4. takmak (taka için) * mîn pere hî bûkê ve kîr gelne ana takma 5. diyaşmak, rapirtmek, takmak, tutturmak 6. çakmak,

amrak * xafî bi diwar ve kirîbûn hatirî du-
war çakmîşlari 7. yapıştırmak 8. ucu eklem-
mek, abartmak

pê ve kirin (II) *êw* eklemek

pêvekîrî *w* 1. d. zilî tiplik zehkte geçirtmek

2. takîl (taka takîlîyî olan) 3. ilîşkî, . takîlî

4. yapışık, yapıştırmak, tutuşturulmuş (ya-

paştîlmîş şeyler) 5. qat

pêvekî *w* çem bitişken, eklemeli, ilâk, . ilâkî

* zimmanê pêvekî . trisakî dil'er

pêvekîwî *w* hûşkenî k

pêveman *w* bağlanma

pê ve mah *êw* bağlanmak * em beredayî pê

ve mah boğma ena loğlanek

pêvemen *w* yeksun, mahrum: ~ hûn mahrum

olmak, yeksun olmak - kirin mahrum et-

mek, yeksun bırakmak - mah mahrum kal-

mak, yeksun kalma k

pêvemenî *w* yeksunluk, mahrumiyet

pêvenîşt *w*êw koştin

pê ve rîstîlî *êw* (bir şeyin) uzerine titretmek,

qî titretmek (ozen gösterecek)

pêveşar *w* saklayar, saklayka (bir şey yandı-

rtıyla saklanan şey)

pêveşartîlî *êw* ile saklamak

pê ve zîlanîlî *êw* -e bastirmek

pêvîlî *w* 1. bitişiklik 2. düşkünlük, tutkunluk

pê ve zûya kirin *êw* ile görülmek

pê ve zeltîqandîlî *êw* -e yapıştırmak

pêvezîlîqî *w* 1. yapışık (sakîta yakalana,

tutma, sarılma) 2. sımsıma 3. çekişe çekîşe

pazarlık etme

pê ve zeltîqîn *êw* 1. yapışık (sakîta yakala-

mak, tutmak, sarılma) * hî duwa wê ve ze-

ltîqîye bernade eteğîne yapışmış bırakmıyor

2. sımsımak 3. çekişe çekîşe pazarlık etmek

pêvêç *w* a ell

pêwî *w* gerek

pêvekîwî *w* anlaşıp, anlaşma

pêwanî *w*êw nêbetî

pêwanê *k* dolayısıyla, sebebiyle, yüzünden, -

den dolayı

pêwar *w* semîal, sîmge

pêwarî *w* sîmgesel

pêweş *w*êwge nî avakî

pêwend (I) *w* 1. ayak bağı 2. pranga

pêwend (II) *w* 1. ilgî, bağ, alâka 2. bağını

pêwendar *w* ilgîlî, alîkâlî, alîkâdar

pêwende *w* ilgîlî

pêwendetî *w* ilgîlîlik

pêwendîya çawanîm *w* nî mîleleme bağlantısı

pêwepîlye çawanîyê *w* nî mîleleme bağlantısı

pêwepîlye pêvekîrînê *w* nî selene bağlantısı

pêwendî *w* 1. ilgî, alâka, bağ 2. parî ilgî, alâka

(dikkat öncelikle bir şey üzerinde toplanı-

şzellîğî) 3. işkî 4. bağlanî, ilîbîn 5. . ilîşkî,

bağlanî - dîwîlî 1) deşîrî kunnak 2) bağ-

lanî kunnak, mîbatî kunnak > qîrê dan 1) ilî-

lîşkî kunnak 2) bağlanî kunnak > ilgîlî da-

nîlî ilîşkî kunnak, kunnak kunnak > ilgîlî ki-

rîlî ilîşkî kunnak - pê kirin ilgî, duymaq >

pê re dîwîlî (bîrîyle) dîskî kunnak - pê re

heman deşîğî kalînanak > ya çawanîyê mî-

leleme bağlantısı > ya pêvekîrînê (2 ekleme

bağlantısı > ya çwe jê kirin alâkaya sermek,

ilgîsîna sermek > ya xwe jê qat kirin ilgîsî

nî zesmek > xêlî taybetî özel ilîşkîler

pêwendî besîm *w*êw ilîşkî kunnak

pêwendîdar *w* 1. ilgîlî, alîkâlî, alîkâdar 2. il-

lîşkîlî 3. bağlanîlî 4. ilgîkî, ilgîlî

pêwendîdarbûn *w* 1. ilgîlenme, alîkâdar ol-

ma, alîkâdarîm (bîr şeye karî, metak duy-

ma) 2. ilgîlenme (bir konu üzerinde çalış-

mak, uğraşmak, bir şeyi çekîrî bulmak)

pêwendîdar bûn *w*êw 1. ilgîlenmek, alîkâdar

olmak, alîkâdarîk (bîr şeye karî) merçî

(duymak) * hevafê mîm bî dîhîzanên nû re

pêwendîdar dîbe arka dîşîm yem buluşarî

ilgîlenîye 2. ilgîlenmek (bir kon. üzerinde

çalışma, uğraşmak, bir şey çekîrî bulmak)

pêwendîdarbûyî *w* ilgîlenîş, ilgîlenme

pêwendîdarî *w* ilgîlîlîk, alîkâdarîk

pêwendîdarîkîrîm *w* 1. ilgîlendirme, alîkâdar

etme, alîkâdarîdırma 2. ilgîlendirme (elven-

rişî, uygun bulma)

pêwendîdar kirin *w*êw 1. ilgîlendirmek, alî-

kâdar etmek, alîkâdarîdırmaq * bîrîyareke

kî karîkeran pêwendîdar dîke şerîlî ilgî-

lenî ren bîrî karî 2. ilgîlendirilmek (elvenîşî,

uygun bulmak) * zehatên we me pêwendî-

dar dîkîh çûnînanîm 2 bîzî ilgîlendirîyîr

pêwendîgeh *w* îtibar burusu

pêwepîlî *w* ilgîlî

pêwepîlî girê dan *êw* dîskî kunnak

pêwendîmend *w* ilgîlî, alîkâlî

pêwendî pê hîvîn *êw* ilgîlî olmak

pêweran *w* basamak * pêwerana nêrdewanê

merdiven basamağı

pêwerbûn *w* serpîlmek

pê werbûn *w*êw serpîlmek

pêwerkirin *w* serpîna, serpîş saçalma

pê werkirin *w*êw serpîmek, saçalma k * mîn î-

sof bî ewanîwê werkî ye meşîge bîber ekum

pêwerkîlî *w* saqîk

pê wext îlerburî kirin *êw* re vakît geçîrtmek,

ovalarmak

pêwîst *êw* pêwîst

pêwîst *w* 1. gerek, lâzîm, zorunlu, zerurda ol-

ma * pêwîst e here wê derê orayî gîrmek

zorunda 2. gerekli, lâzîmlu, zaruri - bike

nêke gerekli gerekîz, lâzîmlu lâzîmsuz >

bûn gerekli olmak, lâzîm dîmak, wacîp ol-

mak - dîtin gerekli gîrmek > karîn gerek-

mek, lâzîm gîmek, gerekli kîlmak > nêke

gerek yok - nedîtin gerekli gîrmek > pê

dîtin gerek gîrmek

pêwîstbûn *w* 1. gerekîme 2. gerekîlîk

pêwîst bûn *w*êw gerekmek

pêwîstek *başwî* gerekçe

pêwîstekker *wî* gerekçeci

pêwîstekkerî *wî* gerekçerme

pêwîstekî *başwî* gerekçeli

pêwîstî *wî* 1. gerekçerme, gerekçerme, başwî; 2.

gerekçe, lüzum, hacet, wazîr * pêwîstî bi ev

çend mesrefan nedikêr bunca masrafa lüz-

um yektî * min dê pêl zîlê lîkêra pêwîstî

pê nesna zîlê bûsanaktî; hacet kalimad. 3.

gerekçilik, mecburiyet, zorunluluk zarîr *

pêwîstî bî tebatê heyê çî îşra zûreî var ~

pê bûn gerekî olmak, bakmak (yapılabilmek-

si bu şeye başwî olmak) ~ pê çêbûn dîway

duyulmak ~ pê dîtin gerekî gormek (veya

saymak), lüzum gormek, hacet gormek ~ pê

hebûn gerekî olmak, dîway olmak ~ pê be-

dîtin gerekî gormek, lüzum gormek ec ~

pê neman hacet kalimad, gereği olmamak

pêwîstî pê bûn *başwî* gerekî olmak, bakmak

(yapılabilmek, bu şeye başwî olmak) * Ji bo

wî karî pêwîstî bî pênc milyon heyê hu-

qî bes milyona bakur

pêwîstî pê dîtin *başwî* gerekçemek, gerekçer-

mek

pêwîstî pê hebûn *başwî* gerekî olmak

pêwîstker *wî* gerekçeci, gerekçer, gereken,

gerekî olan, muhtez

pêwîstkerin *wî* gerekçerme, lüzum etme

pêwîst kirin *başwî* gerekçemek, lüzum etmek

pêwr (I) *ber* per u mezar

pêwr (II) *awên* nehula

Pêwr *astaw* zulme yildîzî, Venas

pêwrin *wî* 1. haber 2. detî, mesaj ~ danîn 1)

haber vermek 2) mesaj bırakmak

pêwupîn *wî* 1. -e kuruna, -e aldancina 2. yanıla-

na

pê rapîn *başwî* 1. -e kanmak, -e aldancina (bir

lîleye, bir yalana kanmak) 2. aklamak, a-

yalanmak 3. yutmek, münacî * kes bî wê

vîrê naxwê bu yalana kimsa yurmaz 4. yan-

ılınmak

pêxas *wî* 1. dal tabana, yalın ayak 2. u ayak ra-

kimî, serseçî, baldîrî çîplak, kîrk, kabadayî,

biçkin, kulhanbeyî, kûllanî

pêxasî *wî* 1. dal tabanlık, yalın ayaklık 2. ser-

seçlilik, kîrkîkî, kûllanbeyîlik

pêxaskî *ê* 1. yalın ayak, yalın ayakla, çîplak u

yakla 2. serseçî, kûllanbeyce

pê xelns bûn *başwî* -den kurtalınak

pê xelîtin *başwî* -e karmak

pêxerî (I) *ê* 1. -den dîwayî, yurunden dîşwî *

Ji pêxerîna te de ez îl vîr mîstî sen u yew-

enden dîwayî bîrdî xelîtin 2. u engel

pêxerî (II) *wî* 1. haber 2. detî, mesaj ~ danîn

1) haber vermek 2) mesaj bırakmak

pêxember *wî* 1. peygamber, savacı 2. peygam-

ber: (Hz. Muhammed) ~ê axrê zelîlatî alim

zaman peygamberî (yani Hz. Muhammed)

pêxemberarê *ê* peygamberce, peygamberane

pêxemberî *wî* peygamberlik

pêxemberkî *başwî* 1. peygamberce, peygamber

yaradır bir şekilde 2. sırfî orîlî mezar

pêxembertî *wî* peygamberlik

pê semilîn *başwî* ce dîncinmak * di bîharê de

dar bî kûfûkan xemûlîn bûkêrda ağuçla çî-

çeklerle dîyandî

pêxew *wî* yorgan, hîrî

pêxêr *bu* pêxêr

pêxîl *bu* pêxîl

pêxîm *wî* cayma, cayîş

pêxîmandîn *wî* caydırma

pêxîmandîn *başwî* caydırmaq

pêxîmî *wî* caydîn

pêxîmîna *wî* cayma

pêxîmîna *başwî* caymaq

pêxîmîkar *wî* caydîncî

pêxîmîkar *wî* caydırmaq

pêxîmîker *wî* caydînce

pêxîmîkerî *wî* caydırçîlık

pêxîr *wî* 1. sîne, bağır 2. mema, gûğûs 3. koyun

4. yaka, gûğûs (elbise çîmî) * destê me dî

pêxîra we de ye îkî elîmaz yakastîna

pêxîrandîn *wî* kandîrana

pê xîrandîn *başwî* kandîrmak

pêxîrîn *wî* kanna

pê xîrîn *başwî* kanna

pêxîstîn (I) *wî* sûrma (bir inaddeyi bir yüzey ü-

zerine yayma, serpmek, dökmek)

pêxîstîn (II) *başwî* 1. yakma, tutuşturma 2. yak-

ma (ışık vermesini sağlamak) 3. uyandırma

(çira, lamba, soba g.b.) ışık veren şeyler çîmî)

pêxîstîn (III) *wî* 1. yakılması, yakılması 2.

değirmine, hâşşerme

pê xîstîn (I) *başwî* sürmek (bir maldeyi bir yüz-

zey üzermek, y. yınak, serpmek, dökmek) *

pat bî maseyê hîze bezi naxwêya sîr

pê xîstîn (II) *başwî* 1. yakmak, tutuşturmak * çî-

garî axwê pê xîstî şîpûsîna yektî 2. yakmak

(ışık vermesini sağlamak) * ranlyê pê hîze

ışığı yak 3. uyandırmak (çira, lamba, soba

gibi ışık veren şeyler çîmî)

pê xîstîn (III) *başwî* 1. yaksturma, yarasturma

2. değirmene, hâşşermek

pêxîstî (I) *razî* yüklem -ya hevpar (ar jî hev-

par) ~ onak yüklem

pêxîstî (II) *wî* 1. yakmak (lamba, çira vb. şeyler

icin) * lambaya waz pêxîstî ye lambayî

yank 2. yank, tutuşuk * soba pêxîstî ye so-

ba yanak

pêxîstî (III) *wî* sîwîlmînaş (bir maddeyi bir yüzey

üzermek yayılması, serpmiş veya dökmüş

olmak)

pêxîstî *wî* kızak ayağı (kaymayı sağlayan a-

yağı)

pêxîl *bu* pêxîl

pêxî pê hatîn *başwî* -e güvencek, muramak

pêxîstîn *wî* derletme

pêş xistin *başwî* ilerletmek

püşküti *m* işletilmemiş ulan

püşwarin *m* 1. azık 2. katic, katiyalıq (ekmeğe carlıq peyru, zeytin vb şey) 2. kət k (yağı alınmış yağdır, ay ağı)

püşwarin *ğə* 1. azık yemək * **mu nan püşwarin** ökmeği; onula yedik 2. bir şeyəvəndet ekməgini kəzəməək, gəvənini tenəni etmək

püşwariñi *f* 1. azık 2. kati, katiyalıq

püşwas *m* 1. dal taban, yalın ayak 2. u ayak ta-kim, serseri, baldır çıplak, kabudaya, bük-kün, zək, küllambeyi, küllam, kəşük

püşwası *m* 1. dal tabanlı, yalınayaklıq 2. ser-serlik, kirklik, bukmlik, kəpuklik, küllambeylik

püşwasıñı *f* 1. yalın ayak, yalın ayakla, çıplak ayakkı 2. serserice, küllambeyce

püşwəndan *ğə* 1. de çıpmak

püşwəşlün *m* 1. hoşlanma sevmə (şəx bə-ləvət 2. (birim) bəvətə girmə 3. göz yutma (küsurları görməzlikdən gəlmə)

püşwəş bün *ləv* 1. hoşlanmaq, sevmək (çək hoşlanmaq) * **kijən şwərin bi te xwəş u?** (sen harğa gəməği sevsən?) 2. (birim) hoşuna gəlmək * **kirmən w bi şwəş xwəş bə** yapıqlar: bəvətənin hoşuna gidiyəcəli hoşuna gəlmək 3. göz yutmaq (küsurları görməzlikdən gəlmək)

püşwəşlirin *m* 1. hoşuna gəlməsini sağlama əvəl nıyəcə çalışma 2. işləndirmə

püşwəş kətin *ləv* 1. hoşuna gəlməsini sağla-maq, sevdirməyə çalışmaq 2. işləndirmək

püşwə tər kirin *ğə* 1. kifayətlənme

püşwərik *mə* 1. muskara

püşwəri kirm *ləv* 1. kirm ələmə almaq

püşwərin *ğə* 1. gildən

püşwərd *m* 1. eji, erbağ (bir işi yapan, yerer-ti) 2. **bi bür eji** * **kəş püşwərd bihayə bi-nayə** diyar: kər bəvətəni dəğərini bür kər yapdı 3. vət bilgil, cəktə, vakid

püşwərdin *ğə* 1. bür şeyə bilməs, bəvətəni bil-gi sahibin olmaq

püşwəri (1) *m* 1. eklilik 2. bür kəşük

püşwəri (II) *m* 1. bilgi, bilənmə

püşwəri *m* 1. bilme (kirm, veyə bir şeyi işlə-nmə, bəvətəni gərəkmə bir şeyi bilmə) 2. bilme (bir işi yapma əvə, alışmış olma, cəndən gəlmə) 3. bilme, aqlama, vəkif olma (bir şey əvə vətə bilgən olma) 4. bilgi, məlumat

püşwəri *ğə* 1. bilmək (kirm, veyə bir şeyi iş-lənmək, bəvətəni gərəkmə bir şeyi bil-mək) * **ez bi cəli wə şwərdim bən bəm cəli-mə** bilməm 2. olmaq (bir iş yapmaya alışmış olmaq, cəndən gəlmək) * **bəş bi rəttiməgə-riyə əlkəmə gərəzəji** işi işi bil 3. bilmək, aqlanmaq, vəkif olmaq (bir şey üzərəmə bilgən ol-mək) * **ez ji pürta vışkən püşwəriñim ku ew ji kijən awhəvəni bəvətə təylən tin rəngəndən bilim, kağzın harğa ökləndən gəli-kləm** * **ez bi qəməy diziñim kəməstən ələm**

püşwə *m* 1. örmək

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

püşwə *m* 1. örmək (müvəzəti, müvəzəti)

piçə piçə *öl* üzək çəgirmə ulemni

piçəkək *öl* üzək

piçək *m* 1. kırıntı 2. kırıntı (kırıntılar şeydən kalır: boşluq parçası) 3. *öl* kırıntı (kırıntı ləvçə iləle alınır) 4. *m* parça çür bütündən kəsmək, kırılmaq, yırtılmaq və yolaıyla ayrılması bələm) * **piçikəm** kaxkə kəğulin parçaları 5. *ç* nğı, zənci parçəkək, ufoş parça 6. az, az şey 7. da nla (çək az) * **parək** bazar *ji* nebariya iki damla yağmur ilə yağmadı 8. çimni, çimniç, fiske (ki parmak ucu ilə tutulublənt tikirir) * **piçək** isət bir çitək bəber * **piçik** xwə bir fiske tuz 9. çimlik (baş parmaq ilə sürət parmağı arasında alınan auktı) 10. zərək * **piçək** *ji* hədim zərək vətənəm 11. *öl* az, xicij * **piçik** nən bələmin üzək ekmək vətəna — *ki*rin parça pürək etmək, parça parça etmək — *ü* par (əu n parik) kırıntı, parça parça — *a* xwinə tē de neman bir damla hılə kırı kəlmək — *ək* *ji* vərə kədar * **piçikək** *ji* həvıla wə nün e zərək kədar yarı, yok — *ək* *ji* nün e zərəsi olmaq (bəyə yök) — *ək* *jə* neman zərəsi olmaq — *ək* *ji* ... həbūya zərəkədar ... olmaq * **piçikək** *ji* aqşē wf həbūya zərəkədar aqlı olsaydı

piçikəndin *m* 1. üzümə 2. birtikmək

piçikəndin *ğə* 1. üzümək 2. birtikmək

piçkək *öl* 1. üzək, azca 2. birtək

piçkə *öl* 1. azca 2. bir damla (çəkək için çək kiçik) * *ni* *ji* *ki*rən *vi* piçkə *hün*ərə bir damla çuxuğun yapuqlarını bak 3. *ç* kəzən

piçkə *m* 1. üzüm, üzümə 2. birtinə, toplanma 3. üşüşmə

piçkə *ğə* 1. üzümək, üşüşmək 2. birtmək, toplama 3. üşüşmək

piçkəkək *öl* üzək

piçkəkək *öl* birtək

piçkərandin *m* yamaq

piçkərandin *ğə* yolmaq

piçkərandi *öl* yoluk

piçkərin *m* yalınca

piçkərin *ğə* yolunmaq

piçin *m* sarılma

piçin *ğə* sarılmaq

piçkə *m* kibrət

piçkək *öl* üzək

piçə piçə *ç* 1. az az, üzək üzək, parça parça 2. azar azar, damla damla 3. ufuk ufuk, azar azar 4. azar azar (kükük olın erlə) 5. çim çim — *kün* ufolmaq, parça pürək olmaq — *jə* xwərin 1) azar azar alıp yemək 2) çəpirmək — *klirin* parça pürək etmək, parça parça etmək — *xwərin* çim çim yemək, küç çim yemək

piçə piçə *ç* 1. az az, üzək üzək, parça parça 2. azar azar, damla damla 3. ufuk ufuk, azar azar 4. çim çim

piçə *öl* köftək bulğun, soğun və yağ ilə yapılı bir yemək

piçəkək *öl* küçəkək

piçəkək *öl* küçəkək

piçək *öl* küçək

piç *m* çəkilməmiş diş yeri

piç *öl* diş yeri

piç *m* 1. üzümə 2. üzümə 3. nefəs (çim vənə diyə insana okuyup ifləmə) 3. *ç* pül — *ki*rin ifləmək, üzümək — *klirin* (yekü) nefəs etmək (yekü) — *klirin* aqlı insana tuz biber etmək — *klirin* doya (yekü) nefəs etmək — *ki*rin umman 1) ulcaq dağları ben yaratım demək (çək sürətli olmaq) 2) *ayg* həvə həzmək — *klirin* *ü* dən həyş yələ vətənək (çim yemək, başa bəzmək) — *ni* həvş *klirin* (çimni) olmaq etmək, kışkırtmaq — (tələkd) *klirin* (birinə vəya bir şeyə) ifləmək, üzümək

piçəndin *m* 1. üzümə, üzümə 2. çimnə

piçəndin *ğə* 1. üzümək, üzümək 2. çimnək

piçən *m* çimnə

piç dan *ğə* çimnək

piçənək *m* balon

piçənək *öl* piçənək

piçəy *öl* 1. çimnə 2. çək çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə 2. çək çimnə * *nepi* — *ni* piçəy çimnə

piçəy *m* 1. çimnək 2. çimnək

piçəy *m* çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə — *a* (yekü) *kün* piçəy — *çimnə*

piçəy *öl* 1. çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə 2. çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə 2. çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə 2. çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə 2. çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə 2. çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə 2. çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə 2. çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə 2. çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə 2. çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə 2. çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə 2. çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə 2. çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə 2. çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə 2. çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə 2. çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə 2. çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə 2. çimnə

piçəy *öl* 1. çimnə 2. çimnə

pifpifandı *m* şışırına
pifpifandı *ığ* şışanlımaq
pifpifın *m* şışırına
pifpifın *ığ* şışınmaq, dağın düşmək
piğment *bu* piğment
pih *m* aflama, purlama ~ *s* aflama purlama
pihət *m* 1. berk, sağlın 2. siki (gevsək kəşir-
 ni) * *ben pihət bigirə* ipi siki tut 3. siki, ka-
 lı bükələnmə, çok bağlı, höğməsi olmayan) 4. *ə* kiskiyək - *girə* *du*n kiskiyək bağla-
 maq - *pə girtin* sikiyə tutmaq
pihətandı *m* berkitmə, pekişirmə, sağlan-
 laşma
pihətandı *ığ* berkitmək, pekişirmək, sağ-
 lantlaşmaq
pihətandı *m* pekişirməli
pihətbin *m* 1. berkitmə, pekişirmə, sağlanma-
 2. sikiyənmə (siki duruma gəlmə)
pihət bin *ığ* 1. berkitmək, pekişirmək, sağ-
 lantlaşmaq 2. sikiyənmə (siki duruma gəl-
 mək)
pihətbiyin *m* 1. berkitmə, pekişirmə, sağlanma-
 2. sikiyənmə (siki duruma gəlmə)
pihətli *m* 1. berkitmə, sağlamlıq 2. sikiyə
pihətliyin *m* 1. berkitmə, pekişirmə, sağlan-
 laşma 2. sikiyənmə, sikiyənmə, sikiyə (si-
 ki duruma gəlmə) 3. sikiyənmə (gevsək ol-
 an bir şeyi siki duruma gətirmə)
pihətliğin *ığ* 1. berkitmək, pekişirmək,
 sağlantlaşmaq 2. sikiyənmək, sikiyənmək,
 sikiyənmə (siki duruma gətirmək) 3. sikiyə-
 nmək (gevsək olan bir şeyi siki duruma gətir-
 mək)
pihətliğin *m* 1. berkitmə, pekişirməli 2. sikiyə-
 nmə 3. sikiyənmə (gevsək olan şeyləri
 siki duruma gətirmə)
pihin *m* 1. tekimə 2. tepmə - *avətin* tekimə ol-
 maq - *avətin* (fışkıl) (bu şey) tekimə ol-
 maq (veyə vurmaq) ~ *dayin* tekimək vur-
 maq, tekiməyib qovmaq - *danin* (yekli)
 (birinə) tekimə vurmaq (veyə savmaq) - *lə*
*du*n *tan* (i xistli) tekimələnmə, tekimə vur-
 maq - *lə hatin* xistli tekimələnmə - *lə* *xu-
 tin* 1) tekimələnmək, tekiməyib vurmaq 2) mu-
 kəyəsdə uşuqluğu ifadə etmək *ə*n * *Ələ* *pi-
 tin* II *wə* *ə* *lə* *ə* *lə* *nun* *wə* *ə* *lə* *nun* daha ağı-
 rı olduğunu göstərir - *ti dəvə* *quna* (yekli)
dan (in I xistli) kətinə tekiməyib atmaq
 (vurmaq və ya yapışdırmaq) - II *quna* xistli
 kətinə tekiməyib atmaq (vurmaq və ya yapış-
 dırmaq) - *xvarin* tekiməyib yemək
pihinke *m* tekimələnmə
pihinlədan *m* 1. tekimələnmə, tepmə (yaxla
 vurmaq), tekimə alma (veyə vurmaq) 2. *we*
 tepmə (dəğərini anlamama, gətirmənmə)
pihin *lə* *du*n *wə* I, tekimələnmək, tepmək (ə-
 yakla vurmaq), tekimə almaq (veyə vurmaq)
 2. *we* tepmək (dəğərini anlamamaq, gətir-
 mənmək)

pihinlədayin *m* tekimələnmə, tepmə
pihinləxistin *m* 1. tekimələnmə, tepmə (yaxla
 vurmaq) 2. *we* tepmə (dəğərini anlamamaq,
 gətirmənmə)
pihin *lə* *xistin* *wə* I, tekimələnmək, tepmək (ə-
 yakla vurmaq) 2. *we* tepmə (dəğərini anla-
 mamaq, gətirmənmə) * *pihin* II *ə* *lə* *sə* *wə*
ə *lə* *ə* *lə* *nun* *wə* *ə* *lə* *nun* *wə* *ə* *lə* *nun*
pihinandı *bu* bəhainandı
pihinin *bu* bəhainin
pihipandı *m* pehpoqlama
pihipandı *ığ* pehpoqlanmaq
pihipin *m* pehpoqlanma
pihipin *ığ* pehpoqlanmaq
pijak *m* akis, yarıma
pijakdan *m* yarıma, aksetimə
pijak dan *ığ* yarımaq, aksetilmək
pijan *ə* *wə* güres
pijandı *m* 1. pişirmə, pişirib 2. *we* pişirmə
 (çalışaraq öğrənmək) 3. *we* yoğurmaq, yoğur-
 ruq (bir işəyəyə belli bir bəçim vermə, ni-
 tətli kəzəndirmə)
pijandı *ığ* 1. pişirmək 2. *we* pişirmək (çə-
 lışaraq öğrənmək) 3. *we* yoğurmaq (bir di-
 şəyəyəyə belli bir bəçim vermək, nitətli kə-
 zəndirmək) * *qullin* *wə* *pə* *bi* *pə* *je* *pi* *le*
bi *rə* *je* düşürməni öncə yoğurub *ə* *du*n *su* *n*
ə *ə* *le*
pijandı *m* 1. pişirib 2. pişin (gərəğincə pişin)
pijandibin *m* pişinlik
pijəq (I) *m* bəzək
pijəq (II) *m* 1. yarı, akis 2. damla (fışkı-
 ran şeyin damlası)
pijəqdan *m* yarıma, aksetimə
pijəq dan *ığ* yarımaq, aksetilmək
pijbənlik *m* kədin və ya erkəklərin belə bağla-
 nışları kəlin türü yurdlar kəlinə
pijənmək *batin* süpürge out
pijek *m* pişirmə
pijərik *m* kəvirgə
pijərik *bu* pijərik
pijik *bu* pijək
pijik *m* akis
pijik (I) *m* kərin, tay parçası * *pijikə* *kəvir*
lə *ə* *kərin*
pijilandı *m* 1. saçma 2. yaymaq
pijilandı *ığ* 1. saçmaq 2. yaymaq
pijilin *m* 1. saçılma 2. yayılma, dağılma
pijilin *ığ* 1. saçmaq 2. yayılmaq, dağılmaq
pijiq *m* 1. fışkırtma 2. püşkürmə 3. *çin* * **pijiqən**
bo *je* *günə* *çin* *lar*
pijiqandı *m* 1. fışkırtma, püşkürmə 2. püş-
 kürmə (yarandıq işi) 3. saçılma 4. saçma
pijiqandı *ığ* 1. fışkırtmaq, püşkürmək 2.
 püşkürmə (yarandıq işi) 3. saçılmaq 4.
 saçma
pijiqin *m* 1. fışkırtma 2. çılma 3. püşkürmə 4.
 saçılma (yerində koparaq hətə, parçalar du-
 runmada savılma)

püjçün *êğh* 1. fişkinmek 2. çelkenak 3. pirtlanmak 4. sızmanak (yeralede kaparsê huzû, parçala durumunda savrulınak)

püjçüner *m* fişkiner

püjçünü *m* tşkurti

püjçün hev *êğh* bi birine çatınak

püjçünok *m* fişkiner

püjirandîn (I) *m* bir pijandin

püjirandîn (II) *m* silkelene

püjirandîn *êğh* silkelene

püjirin (I) *m* bir pijin

püjirin (II) *m* silkelene

püjirin *êğh* silkelene

püjyayî *af* 1. pişmiş 2. pişkin (geveğince pişmiş)

püjyayîti *m* pişkinlik

püjîk (I) *m* kuyruk

püjîk (II) *m* topak, bitki topağı

püjîn *m* 1. pişme (ceviz, firinda, kaynar suya veya yağta yenelir duruma getirme) * kebab püjya kebab piştî 2. mee pişmek (bu konuyu iyice öğrenmek) 3. mee pişme (ben-lazek kadar sıcaklık deyma)

püjîn *êğh* 1. pişmek (aleste, firinda, kaynar suya veya yağta yenelir duruma getirmek) * kebab püjya kebab piştî 2. mee pişmek (bir konuyu iyice öğrenmek) 3. mee pişmek (ben-lazek kadar sıcaklık deymak)

püjîpiji *m* saçın diken diken olması

püjîpiji bûn *êğh* saç diken diken olmak

püjîkaj *m* bişkek

püjîkûrt *af* sekiz emki yaşantıda çocuk

püjîmîndîn *m* aksırma, hapşırma

püjîmîndîn *êğh* aksırmak, hapşırmaq

püjîmî *m* 1. aksırma, hapşırma, taksırma 2. taksırık

püjîndîn *êğh* aksırmak, hapşırmaq, taksırmak

püjîpi *m* pişme (çocuk dilinde)

püjîpihûn *m* pişme (çocuk dilinde)

püjîpihûn *êğh* pişmek (çocuk dilinde)

püjîpihûrin *m* pişme (çocuk dilinde)

püjîpij kîrin *êğh* pişirmek (çocuk dilinde)

püjîq *m* pişkinme

püjvandin *m* skırna

püjvandin *êğh* skırmak

pük *af* dik kapı

pükînk *m* pısnık - kılın pükînk yapmak

pül (I) *m* şil u pil

pül (II) *m* fişke

pül (III) *af* per peresan - *af* perişan per perişan

pül (IV) *m* 1. or hacak 2. ayak * pülle sêpayê sehpanin çayğı

pül (V) *af* lime ~ lime lime ~ ~ kîrin lime lime etmek

pül (VI) *af* er kibirli, kurumlu

pübûn *m* kabirleme

pül bûn *êğh* kabirlemek

pübûyin *m* kabirleme

pülepele *af* 1. fûkur: fûk *m* * pülepele beresê ye dikele tencere fûkur fûkur kaymaye 2.

cazir ezîr, cazir cazir (bir eşyan kaynaması için çıkan güçlü sesi için)

pülepelekirin *m* fûkurdamak

pülepele kîrin *êğh* fûkurdamak

pülepele *m* fûkurta

pülepelekirin *m* fûkurdamak

pülepele kîrin *êğh* fûkurdamak

püle *m* 1. derece * di pileya herî mezîn de dil-

istan kuta kîr en yê dereceden okulu bitîrî 2. *af* derece (tolet aletlerin ölçeginde belirlenmiş bulunan başlan ölçümlerden her bir)

* pileya gerampivê sıcaklıcan derece 3. *af* derece (bir çubukun yoğunluğunu ölçmekle kulan birim) 4. *af* derece (bir çemberin 360'la birine esat olan açısı birim) 5. *af* derece (spor müsabakalarında) - bi -

derede derede ~ ~ derede derede ~ ~ bi pêy ketin derede derede ilerlemek ~ pileyê kî ted-

riaf -ya cemîdanê dunya dereces -ya dilu- kalê buharlaşma derecesi -ya germe sıcaklık derecesi -ya helinê zafê raketa -ya hev-

beriyê ra karşılaşma derecesi -ya keleşê kîrê kaynama noktası -ya qerîsane (an ji qerîsane) dunya dereces -ya wekhevîyê

(an ji veksantiyê) ra eşitlik derecesi

pileberaz *m* jambaş

piledar *af* 1. dereceli 2. aşmalı, kâriyelî

pilek *m* derece

pilekîrin *m* dereceleme

pile kîrin *êğh* dereceleme

pileyanê *af* orta dereceli

pülepi (I) *af* 1. birer birer (sürekli) ve çok konuşmak için kullanılır) 2. aral aral

pülepi (II) *af* 1. fûkur fûkur * pülepa beresê ye dikele tencere fûkur fûkur kaymaye 2. ezîr ezîr, cazir cazir (bir eşyan kaynaması için çıkan güçlü sesi için)

pilepîkîrin (I) *m* anlatılma, söyleme (alçak sesle, kendi kendine bir şeyler söyleme)

pilepîkîrin (II) *m* fûkurdamak

pilepîl kîrin (I) *êğh* anlatılma, söyleme (alçak sesle, kendi kendine bir şeyler söyleme)

pilepîl kîrin (II) *êğh* fûkurdamak

pilepîst *m* fûkurta

pilepiv *m* 1. aşkışar 2. mar ile'le, yurkale

pilewî *af* 1. homuz homuz 2. aral aral 3. *m* ezîrin

pilewî *m* 1. hamurtu 2. mirilti

pilewîkîrin *m* 1. hamurdama 2. mirildama (alçak sesle, kendi kendine bir şeyler söyleme) 3. fînfîn etme

pilewîl kîrin *êğh* 1. hamurdamak 2. miril damaz (alçak sesle, kendi kendine bir şeyler söyleme) 3. fînfîn etmek

pileya helanê /ezîr/ erdik

pileya rasetiriyê ra *af* üstünlük derecesi. Kurucude üstünlük derecesi "herî, tewrî ve -rijîr" de yapılı. Bi Turçede bunlara karşılık "en

ve pek" vür r * keça heri xweşik w yî cu guzel kiz serîni

plik (I) *u ginek i yağ bağlanmış şişman kar n;*

plik (II) *w damlacık, damla * plikkek xwfa ji deşê mîri hat ağzında bir damla kan gelib;*

plîdar *w l. kaş avlatmağa kullandıan soça 2. tavada yatay olarak uçlamak oynanan soça ~ avêtin (yıkıl) haf vukundurmak*

plîlêle *soça l. ortundek (formet 2. ortmek 2gi)*

plîndirîkî *so çarnemekci*

plîng (I) *u kor, cevre. ater körü - a ağır ke-tin cevre dîşmek*

plîng (II) *soê kaplan (Fels r gî s)*

plîngê pişîni *soêd yağur*

plîngê soçin *içümek*

plîtan *w bi çocuk ayonu*

plî *so şali plî*

plîç *w çapak (göz çapığı)*

plîçîgîrîn *w çapaklanma*

plîçî gîrtin *heç çapaklanmas.*

plîk *w kaş çam*

plînek *w tîk, emzik (çaydanlık vb için)*

plîni *w fikurtu*

plîse *w avilem*

plîsk *w oluk*

plîşk *w göz çapığı*

plîte *w l. pelte 2. kîr pelte*

plîtebûn *or pelteleşme peltelemeç*

plîte bûn *heç pelteleşmek. peltelemek*

plîtebûyîn *w pelteleşme, pelteleme*

plîti *w kabirlik, kütüphane - kabir kabirlik yapmak*

plîl, plîle (I) *so rîmbel*

plîl (II) *w soydeş, dedikodu*

plîl (III) *w başlama*

plîlkîrîn *w başlama*

plîlkîrîn *heç başlamak*

plîlo (I) *w zîfir kabirlik*

plîplîl (II) *soçu karınca soçanı (Myrmecleon fermuarius)*

plîre *w l. balamış 2. pulize*

plîrîa serînimê *wî so muhafîze*

plîrîserîk *w arî rîr muhafîze*

plîşk *w yana*

plîşk *w çapak göz çapığı.*

plîx (I) *so çapın dîşmiş, dîşiyarlanmış kimse*

plîx (II) *w keç falez durumuna gelmiş odun veya kemîr pî çışı*

plîye *so çaptan dîşmiş, ihayarlanmış kimse*

plîpîlândîn *w hareketlendirme*

plîpîlândîn *heç hareketlendirilmek*

plîplîk soçin *kelebek*

plîplîn *w hareketlendirme, kipiridanna*

plîplîn *heç hareketlendirilmek, kipiridannak * ewr plîplîde bulur hareketlerîseç*

plîplîng soçin *l. keleşek 2. so keleşek (keleşek biyurîmê olan)*

plîplînik *w l. fıskîye, fıskîk, su fıskîyesi 2.*

riks, emzik (brik, çaydanlık testi gibi kapları-na, süzgeçler, ağa taktırmağa yararlan) (çide-lik uzantılı) * **plîplînik** çaydanlık çaydanlık çığı

plîplîk *so çam*

plîpîsândîn *w çaldanna*

plîpîsândîn *vıldannak*

plîpîsîn *w çuklanma*

plîpîvîn *heç çaldannak*

plîplîndîn *w kipiridanna*

plîplîndîn *heç kipiridannak*

plîplîti *or l. kipiridanna 2. yirik pirpir sine*

plîplîti *heç l. kipiridannak 2. verek pirpir etmek*

plîpîxandîn *w ekatme*

plîpîxandîn *heç ekatmek*

plîpîxandî *so ekatmış*

plîpîvî *so çuşmuş*

plîpîvîn *w ekatme*

plîpîvîn *heç ekatmek*

plîqeqîl *u fêkur fêkur*

plîqlk *w l. so kabarcığı 2. bi kabarcık*

plîqînî *fakurtu*

plîste *so rîkelang w (Huandot)*

plît *so geşek (sıkı veya gevgin elmandi)*

plîtan soçin *w çökeleklerde tutulduca olarak kullandın bir so*

plît bûn *w gevşeme*

plît bûn *heç gevşemek (sertlik ve gerginliği berrulmak)*

plît *w fîdî fîdîmî wî. atesîmîde kullandın kaytar başında tuttucu meddeç * **plîteya dînanîte** dînanîr fîlî*

plîtedar *so fîlî dînanît gîrî pollyıcılar i-çîn * topa plîtedar fîlîlî toç*

plîteplî *u l. fêkur fêkur 2. bîrîr bîrîr (surekli ve çok karışmak için kullanılır) * **plîteplî-tu zarok** e. dîzîbe çocuk ucu bîrîr karîl-şayîr*

plîtiç (I) *so l. çarpık 2. kavîk 3. kavîk*

plîtiç (II) *so sapık (yoldan çıkmuş olan)*

plîtiç (I) *w l. çarpıklık 2. kavîkî 3. kavîkîk*

plîtiçî (II) *w sapıkçe*

plîtiçîrîn (I) *w çarpıklasma*

plîtiçîrîn (II) *w sapıklasma*

plîtiçî bûn *heç çarpıklasmak*

plîtiçî bûn *heç sapıklasma*

plîtiçkî (I) *so çarpıkçe*

plîtiçkî (II) *u sapıkçe*

plîtiçkî *w l. çarpıklıç 2. kavîkîç 3. kavîkîk*

plîtûr (I) *w demet halinde olmayan ekân yîftî*

plîtûr (II) *w-îr sîncap (Scurus vulgaris)*

plîtûre *w arî kovu*

plîxallî *w teyzede, teyzeye çocuğu*

plîmpîr *so fuzû. epey. gela, (şerî de ecede yağalmayî iştîle elinde kullanılır) * wer-pîr wer-pîr e, plîmpîr e o kadu çok o kadîr çok ku gela*

plîupışandı *w kabarmış*

pimpisandıñ *fiğh* kabarmak
pimpisandıñ *sf* kabarmış
pimpıştı *sf* kabarmış (hacım büyümüş olan)
pimpışın *m* kabarmaya (ağır) annardan hacım büyüme)
pimpışın *fiğh* kabarmak (ağır) annadan hacım büyüme)
pln (I) *m* çiz. ser
pln (II) *m* 1. tevek. köken (kayın, karpas, kabak gibi bitkilerin toprak üstünde yayılan dalları) 2. kök (bazı çeşitlerde d p bulur.) -ê kevn esk. tufek
pinatır *m* kütük taşıma diğirmekte kullanılan a-ğaç tokmak
pinaxın *m* öğürümek üzere hazırlanmış hağaly
pinç *m* çanak
pinçar (I) *sf* 1. pinca (Beta Vulgaris) 2. pinca (bu bitkinin şekli elle edilebilir kalın ve etli parçaları) *m* 1. çiğ veya çiğnilerek yerelen her türlü bitki. *sf* 2. aynı eskinin aynı tiple etimede kullanılır * kevn büye büye pinçar eskimsiz pincağı gibi olmuş -> çiyaylı aynı bezin parçası -> çiyayekü hün aynı bezin pinçarı olmak -> eynü çiyaylı aynı bezin parçası -> eynü çiyayekü hün aynı bezin parçası olmak -> her giriri her şeye maydanöz
pinçar (III) *sf* mudimlik ota
pinçarâ *sf* yanlı *m* ad *sf* bahar ot
pinçarê *sf* otlu yerli bitki
pinçarfiş *sf* pinçarınca (satan küme)
pinçarfişî *m* pinçarculuk
pinçarok *sf* *m* yerleş bir ot
pinçartın *m* avuçta asarak ezmeç
pinçartın *fiğh* avuçta sıkarak zaltmek
pinçarvan *sf* pinçarın
pinçarvanî *m* pinçarculuk
pinçarış *sf* pinçarınca (satan küme)
pinçarışî *m* çanakçılık
pinçikî *sf* çanak
pinçir *sf* pinçar
pinçiran *sf* ezime
pinçirandın *m* 1. ezme 2. orselenme 3. tartıklanma
pinçirandın *fiğh* 1. ezmek * canê wê tev pinçirandibün vücuduna hep ezilirdi 2. orselenmek * bayê pelên çiçekan pinçirandibün ruçâr çiçekleri yapraklarını orselenirdi 3. tartıklanmak
pinçirandî *sf* 1. ezik, bere, cıruc * canê wê tev pinçirandî bü vücudu eziklerle dolu idi 2. tartıklanmış olan
pinçiri *sf* ezik, bere, cıruc * canê wê tev pinçiri hû vücudu eziklerle dolu idi
pinçirün *m* 1. ezme 2. orselenme orseleniş 3. tartıklanma 4. eski pusku olma, yirik pırtık olma
pinçirün *fiğh* 1. ezilmek 2. orselenmek 3. tartıklanmak 4. eski pusku olmak, yirik pırtık olmak

pinçer *sf* çanakçı (mal eden kimse)
pinçeri *m* çanakçılık
pinç *m* 1. kış. göt. 2. kış yolu, otus, makat
pinçam *m* ser, bama
pinde *m* aforoz
pindebün *m* aforozlanma, aforoz olma
pinde bün *fiğh* aforozlanmak, aforoz olmak
pindebâyin *m* aforozlanış, aforoz oluş
pinilekirin *m* aforozlama, aforoz etme
pinide kirin *fiğh* aforozlanmak, aforoz etmek
pinidektri *sf* aforozlu aforoz edilmiş olan
pinilepir *sf* 1. orumcek (Armen) 2. orimcek çığı
pinlik (I) *m* gence, gence gül
pinlik (II) *m* 1. kış. göt. 2. kış yolu
pinil *m* papa
pinilê *sf* orimcek (Armen) orumcek
pinirî *sf* uysal
piniribün *m* uysallaşma
pinirî bün *fiğh* uysallaşmak
pinloyî *sf* çanak
pinloyibün *m* çanarınca
pinloyî hün *fiğh* çanarmak
pinedüz *sf* bir yemeye, ekleç
pinepin *m* 1. çik. çik 2. çik. çik - kılın çik. çik etmek
pinepiğ *sf* mızıl mızıl
pinpandî *m* kızdırma
pinpandî *fiğh* kızdırma
pinğal *m* fötlük
pinğar *m* irkinti (su için)
pinğardın *m* 1. irkince (akan bir şey; bir engele karşısında duraklanıp birikme) 2. göllenme, gölenme (göl durumuna gelme)
pinğar dık *fiğh* 1. durulmak (akan bir şey, bir engel karşısında duraklanıp birikmek) 2. göllenmek, göllenmek (göl durumuna gelme)
pinğardayî *sf* kabarmış (su için)
pinğardayibün *m* kabarmışlık
pinğardayîn *m* 1. irkinti (akan bir şey, bir engel karşısında duraklanıp birikme) 2. göllenme, gölenme (göl durumuna gelme)
pinğav *m* gölek, su bitkisi
pinğer *m* yıl
pinğê *sf* pangêr
pinğilandî *m* ağzına kadar dolma
pinğilandî *fiğh* ağzına kadar dolurmak
pinğilîn *m* ağzına kadar dolma
pinğilîn *fiğh* ağzına kadar dolmak
pinğil *m* kor (ales durumuna gelmiş olan veya koruz parçası)
pinğirandî *m* göl eme
pinğirandî *fiğh* göl emek
pinğilê (I) *m* ezik, bere, güllenme
pinğirîn (II) *m* kasılarak kusma
pinğirîn (I) *fiğh* irkilmek, göllenmek
pinğirîn (II) *fiğh* kasılarak kusmak
pinğin *m* kahkaha

pingin pə ketin *tök* kahkəhəyi basmaq
pingin *m* kahkəhə
pingin *jə* anın *tök* kabkəhəyi basmasına sə-
 bəp olmaq
pingin *jə* hatın *tök* kahkəhəyi basmaq
pingir *basın* yətilən ol
pingok *zəkə* uvez
pingpingandın *m* ağlamaklı olmasın. nədən
 olma
pingpingandın *ğış* ağlamaklı olmasına nədən
 olmaq
pingpingin *m* ağlamaklı olma
pingpingin *ğış* ağlamaklı olmaq
pingurandın *m* 1. şışırma 2. kəsarak kusmə-
 ne nədən olma
pingurandın *ğış* 1. şışırmaq 2. kəsarak küs-
 mətəmə nədən olmaq
pingurandı *m* 1. şışık 2. zik li hərə pingurandı
 yə kəzi şışık 2. kus
pingurin *m* 1. taşma, morali bozuk olma 2. ka-
 hırma (büyük dəlgər oluşma) 3. kahırma
 (çökə, kün gibi duyğuların gili kçe güçlen-
 me) 4. kahırma (cəza turma, öfkelenip üzünə
 yüzüyecek gibi davranma) 5. şışırma 6. da-
 rgin durmaq, olma
pingurin *ğış* 1. taşmaq, morali hüzük olmaq
 2. kahırmak (büyük dəlgər oluşmaq) 3.
 kahırmak (çökə, kün gibi duyğuların gili kçe
 güçlenmek) 4. kahırmak (cəza turmaq, öf-
 kelenip üzünə yüzüyecek gibi davranmaq) 5.
 şışırmaq 6. dargın durmaq, alınmaq
pinin *m* gül
pinibandın *m* ağayya tələstürmə
pinibandın *ğış* ağayya tələstürmək
pinik *m* künəs
pinis *kor* *nədən* kün nöktə
piniyən *rojə* *m* gənç ləkəli i
pin (I) *m* nöktə
pin (II) *m* sirs. – bün sirsə dərək
pinbün *m* sirsələmə
pin *hün* *ğış* sirsələmək
pinü *m* sirsilik
pink *m* nöktə
pin (I) *m* pəpə
pin (II) *m* bir tür uq helvanı
pinək *m* nöktə
pinök *m* ləkəli
pinö *m* saks, ayın, qumara
pinpin *zəv* 1. kelebek 2. *m* kelebek (kelebek
 başı nədən olma)
pinpinik *zəv* kelehek
pinük *m* nöktə
pinü *m* pinli, kusmik
pinü *m* pinlik
pinüyübün *m* piniləşmə
pinü *zəv* *ğış* piniləşmək
pinü *m* pinu
pinujandın *m* hapsərimə
pinujandı *ğış* hapsərimək

pinujin *m* hapsərimə
pinujin *ğış* hapsərimək
piperi *m* uğurlu olmağın izanlan hər ağnə
pipinik *m* kelebek
pipu *m* nığələcin ağza kəvələ kəsən
pippaqij *m* tertemir
pippehn *m* yanayısı
pippenib *m* vəspənib
pipphət *m* sirsək, sük, sikiya
piqilq *m* kabarcık
piqilqdan *m* kabarcıklanma, su toplama
piqilqdan *ğış* kabarcıklanmaq, su toplamaq
pir (I) *m* *zəv* (pür fərek olmaq) * **pirşən** *zəv* *zəv*
pir (II) *m* 1. kopru 2. köprü (tışki) 3. ap kop-
 rü (güres və sportif etnikliklərində) 4. duvar
 ana kışi → **hılavışi** asma kopru → **kap-
 randı** kapru koprusu → **strat** sira kopru-
 su

pir (III) *m* (r kalın okunur) 1. çok (sayı, məc-
 lik, dəğər, güc, dərəcə vb. bəkimdən böyük
 və zərri olon, az kəşid) * **iro** **karə** **nə** **pir** *e*
 bu gün işiniz çok 2. 4 çok (sayı, güclük, sür-
 e vb. bəkimdən asırlık beldiri) * **ez**
dirbəjin *qey* *ez* **pir** *li* *diya* *xwe* *hez* *de*
 klu sömənə, önümü daha çok sev-yorum 3.
 çok, geniş * **nayçeyek** *ku* *xweyi* *karis-*
tanən **pir** *e* *geniş* *y* *olınlarına* *solup* *bu* *de*
 4. *li* *pek* (gerekenler, olandan çok) * **ez** **pir**
vestiyat *pek* *yaruldun* * **ez** *van* **pir** *ükün*
pir *maxwili* *m* *ol* *atıqları* *pek* *okunam* 5.
 tərzi, ziyadə 6. *zəv* *derin* (kürdi türün-
 den çok gelişmiş) * **alimək** **pir** *zəv* *derin*
 bir alim 7. *mec* *derin* (yığın) * **Fatma** *di*
nay **şışwazıyək** **pir** *mezir* *de* *löl* *Fatma*
derin *bir* *şışkılı* *icmideydi* 8. *li* *gayet* 9. *m*
lən * **iro** *gelek* *karə* *nün* *heye* *nü* *pin* *lən*
işin *və* ~ **uyotün** *uzun* *sermek* ~ **həbəteng**
kün *boğum* *boğum* *boğulmaq* ~ *bi* *erzən*
bedavətan *ucuz* ~ *bi* *girant*, *büyl* *ku* *wəzi-*
yət *xwe* *zəv* *bir* *ə* *bir* *ə* *ğış* (veya *endün*)
fənki *makam* (şıkayət) ~ *hilevət* *çok* *lez-*
li, *belli* *börək* ~ *çü* *hündik* *ma* *çöğ* *gün*, *n*
z; *kaldı* ~ *dan* *ber* *xwe* *aşlınak* *ışın* *gere-*
ğinden *veya* *göc* *reb* *lecep* *nden* *geniş* *ir-*
imək * *ji* *ber* *ku* *mərik* *pir* *da* *ber* *xwe* *il-*
las *kir* *arın* *zək* *açılma* *iflas* *eti* ~ *di* *ver*
de *dərbas* **neb** *ü* (a. *ji* *neçü*) *çok* *geçmedən*
 ~ *di* *ser* *de* *mihuri* *çok* *geçmeden* ~ *di* *pir*
de 1) *epay* *sonra* 2) *nədən* *sonra* ~ **dirə** *ji*
ki 1) *üzün* *suzmək* 2) *sözü* *uzatmaq* ~ **dir** *if*
hey *in* 1) *hürbərindən* *çok* *uzak* 2) *lavşın*
sayınan *sayın* ~ *germ* 1) *çok* *sək* 2) *boğ-*
on, *çok* *sək* (sıkıntı verən) * **həwazək** **pir**
germ *heye* *boğuc*, *bir* *hava* *var* ~ *hatlı* *ib* *r*
sey *çok* *gəlmək* (gərəğindən fazla gəlmək)
 ~ *həja* *ye* *çok* *dəğərli* ~ *in* **bəst** *m* *çok* *v-*
nalasına *zəğmən*, *bu* *şey* *yararmamak* ~ **hün-**
dik 1) *az* *çok* * **pir** **hündik** *ev* *da* *te* *az* *çok*
banu *sən* *verdi* 2) *yaklaşık* ~ **kif** *karlı* *çok*

seviirmek ~ lavaşt kirtin yalvarıp yakarmak ~ ne ajut çok geçmeden (işleri) ~ neajutin kisu siltmek ~ nemahêl az kaldı/veya az kaldırık dereleyse * **pir nemahêl ku bikeve ne-redeyşe düşereki** ~ ~ 1) çok çok * **ev kor pir pir du serê bûjo bu is çok çok iki saat sûri** 2) pek pek ~ - **bike II guri kûloya xwe wê bike** atas olsa cummî kadar yer yokar ~ serxweş çok sarhoş, 'es gibi sarhoş ~ şerpeze sersef. l. çok setil olan ~ **tengejîn** (an jî tengav bûn) boğum boğum boğulmak ~ **û hêdlik az çok - û - I aşım** (geroginde foz-h) 2) bol bol ~ **xwey nefis, çok hoş - xwey e I) çok hoş 2) fışak giin** * **karekî pi xwey fışak gibi bir iş ~ zêde I)** bol keserce 2) aşır, lera hâlde (gerog nêde fozla) * **zaruk pir zêde hêriya dîya xwe dîku çûku** arzâsım aşır: **ozlayar** * **pir zêde jê hez dîku ontî fozê hâlde sevirer** ~ zêde kirtin ifzaa vardirmek ~ **ê fîşreku) cû hîneki** (tîştekî) ma çoğu giti, azı kaldı ~ **ê car (an jî caran) ê seya - ê pi serxweş zil zuma - ê pir serxweş bûn zil zuma sarhoş olmak - kî pek çok, epey - kî - bûnî saydu** * **li der vertuayêke jîrkî pi hêve dîşarda hatî stey lîr bu seğok wê**
pir (IV) *m* **pir** (r sezi uzatılarak okunur) * **çivîkî got got pir û fîriya kuş, pir diye ucu**
pir (V) *m* su, tokunuk ve lulanma-ê (yekê) kirtin (birinin) esime so lulanmak, tokunuk aramak
pirç wê bareket
pirn esmanî *wê* hava kôptusu
pirahi *wê* piyazi
pirallê I) çok yanlış, çok yanlış fikirler çok yanlış olan 2. çok yanlış, çok yanlış (bir çok konuda bilgi ve çabıması olan) * **nivîskarê ke pirallê ye** çok yanlış bir yazı
piralîparêz *wê* l. çoğulu (çoğulculuk yan-ları olan kimse) 2. *m* çoğulu (çoğulculuk la ilgili olan) 2. *wê* çoğulu
piralîparêzi *m* 1. çoğulculuk 2. *wê* çoğulculuk
piramid *wê* l. piramid 2. *wê* piramid (Mısır tar-zuvarının mezarlarına verilen ad) 3. *wê* piramit
piranjidal *wê* *wê* piranjidêl
pirandê *wê* sekuj *wê* uccan pirand
pirandê *wê* sîrûna
pirandê *wê* *wê* yîrînk
pirane *wê* *wê* çoğul
piranî (I) *wê* kurt sîrûsû
piranî (II) *m* 1. çokluk * **gîşherandîna qanû-nah bi şertê piranîyê** ve **gîredahî ye** yasaların değişikliği çokluk şartına bağlı 2. çoğulluk, * **ekseriyet** * **hate ragîhîrandîn ku dî nas mîvahanê de wê bi piranî jîn hebîn** misafîretin içinde kimileri çoğullukta e-lacağı bildirilê 3. *wê* çoğul - **mîrahî beft-lîandîye** üşünü köpek mîrahîyê panalar ~ya demgan (an jî **rayanê**) *oy* çokluğu ~ya serê-ke ezîk çoğulluk ~ya wan jê çolara ~ya zêde salt çoğulluk

piranîgir *wê* l. çoğulculucu
piranîgirî *m* çoğulculukluk
piranîkirtin *m* çoğulculma
piranî kirtin *wê* çoğulculacak
piranîparêz *wê* l. çoğulu (çoğulculuk yan-ları olan kimse) 2. *wê* çoğulu (çoğulculuk la ilgili olan) 3. *wê* çoğul
piranîparêzi *m* 1. çoğulculuk 2. *wê* çoğulculuk 3. *wê* çokçuluk
pirar *wê* pêrar
pirasa *wê* *wê* pirasa (Allirîm peçirant
pirastin *wê* l. tîrîmê 2. *wê* tîrîmê
pirastin *wê* tîrîmê
pirastî *wê* tîrîmê
piratî *m* çokluk
pirayaker *wê* l. koptucu 2. *wê* koptucu (askerî birlik)
pirax *wê* sarma (venmê.)
piroyî *m* l. çokluk 2. çoğulluk
pirbar *wê* fîşreki
pir baş *wê* pek dîku çok iyi) * **te pir baş dîzani-hû ku ez de bême vîra huraya geleceğîni** pek üs buluyadun
pirbêj *wê* *wê* gevezek, şîra kalabalık, gürültüçü, fîrfîra, konuşkan, zevzek (şerîsî dîgûk)
pirbêji *m* gevezelik, fîrfîrucelik, konuşkanlık, zevzeklik ~ kirtin gevezelik etmek, zevzeklik etmek
pirbêjî *wê* gevezecî, konuşkanca, zevzekçî
pirbêjî *m* gevezelik, fîrfîrucelik, konuşkanlık, zevzeklik ~ kirtin zevzeklik etmek, zevzeklenmek
pirbêzê *wê* çoğulculuk
pirbûn (I) *m* pirlama
pirbûn (II) *m* çoğulma, artma ~ **a nîfîsê nîfîs** artması, nîfîs potîrtîması
pirbûn (III) *m* pûskûrîlma
pirbûn (IV) *m* dîrtma
pir bûn (I) *wê* *wê* pirlamak
pir bûn (II) *wê* çoğulmak, artmak
pir bûn (III) *wê* pûskûrîlîmek
pir bûn (IV) *wê* dîrtmek
pirbûnî *m* çoğulma, artma
pirbûyê *wê* çoğul, artı
pirçare *wê* tekrîrlama
pirçare *wê* çok çoğul
pirçê *m* l. kü 2. tîy 3. yuluk ~ **bi (yekê) ve hat-lîm** palazlar mîc. zenginleşmek ~ **bi zîmanê (yekê) ve hat-lîm** dîlînde tîy bitmek ~ **hêşîn bîn tîy ezîrmek, nîyî dîzîrmek** (Hayvan an işi) ~ **bi ser zîmanê (yekê) hêşîn bîn** dîlînde tîy bitmek * **nîm çendî car got ku qîyî û qalên xwe mawêjîn kuçevê, êdî pîrçê li ser zîmanê mîn hêşîn bî** delîlarca soyledun sekağa çop arıyê, n diye, artık dîlînde tîy bîm ~ **li zaman hatîlî dîlînde tîy bitmek** ~ **pê ve hat-lîm** palazlanmak, zenginleşmek ~ **wesandîn** l. dîrtmek ~ **a bînçeyê** kaduk ulu kû ~ **û pal yuluk, keslên saç kîrtîlîm** ~ **a**

binçeğē diyā te oğra anarın ankes -sa dehişikē dan ser pišta kerē (Dinyar'a) pınçe giderken evdeki bulgudan almak -a kerē dan ser pišta dehişikē setmayē) kediyē yuklemek, bit -li ihaz bal icisio bir çeki keyibaynuzu tığrenmek

pırçak *v* 1. çuk (1) 2. değeri

pırçaklı *v* tıy dekarō olın

pırçamak *v*o pırçemek

pırçemek *v*o, yama (Vespertale)

pırçık (1) *v* ağız deli

pırçık (II) *v* 1. tıy, kul 2. tıy (bazi biük ve mayevē erde bazi doku nalar üzerinde parçalanıncı, kırı ve sık uzantıları) 3. üger * pırçıkla blyokē ayvanın ulgen * pırçıkla soxē seftali atçeri

pırçıkandı *v* 1. yolma (tıylerini yolma) 2. yolma (dolandırarak, hile ile onunun parasını alma)

pırçıkandı *v*ğh 1. yolmak (tıyleri v yolmak) 2. yolmak (dolandırarak, hile ile birinin parasını almak)

pırçıkandı *v* yoluk

pırçıklı *v* tıy yuce

pırçıkın *v* yücümə

pırçıkın *v*ğh yolucamak

pırçıkıñ *v* kılı

pırçıkınıñın *v* kılana (e kılari çikma)

pırçıkiniñın *v*ğh kılana (kılari e kma)

pırçıkokek *v* bızarıa

pırcı *v* kılı kimse

pırcılaşk *v* 1. kılı, tıy 2. tıylerin birbirinin içine girmesi

pırcınek *v* kılı, tıy

pırcınekli *v* 1. tıy * şırcıkı wexa ü pırcınekli sıska ve tıylı bu arıan 2. tıylıce

pırcıyē *v* kılı

pırcıyēñın *v* kılana (kılari çikma)

pırcıyēñın *v*ğh kılana (kılari çikmak)

pırcıyē *v* kıl tıylı

pırcı *v* yuz ifadesi, surat - kılın (1) surat asmak 2) kapıs yapmaq - yē wexa kılın surat asmak - yē wexa pırcıñın surat u asmak

pırcı *v* 1. tıy 2. pırcık 3. urperme, tıylent dken dıcan olma - (yek) kılın tıylent dken dıcan olmak - canū (yek) kılın tıylent dken dıcan olmak - (yek) kılın tıylent dken dıcan olmak - hatın (yek) urpermek, tıylent dken dıcan olmak

pırcıkandı *v* yolma

pırcıkandı *v*ğh yolmak (tıylerini yolmak)

pırcıkandı *v* yoluk

pırcıkandı *v* tıyler dıken dıken olın (suğuk ve korkudan dolayı)

pırcık dan *v*ğh tıylent dıgen dken olmak (suğuk ve korkudan dolayı)

pırcıkıñın *v* surat asma

pırcıkıñın *v*ğh surat asmak

pırcıkıñın *v* surat (wexa surat) bu kutay

pırcıkın *v* yolma

pırcıkın *v*ğh yılmamak

pırcıkılaşk *v* 1. kılı, tıy 2. tıylerin birbirinin içine girmesi

pırcıkılaşk *v* tıyler dıken dıken olma (suğuk ve korkudan dolayı)

pırcıkılaşk *v*ğh tıyler dıken dıken olmak (suğuk ve korkudan dolayı)

pırcık *v*o urpermek

pırcıyē *v* tıye yapılan sur aygısı

pırcıyē *v* wexa kılın tıye suratını asmak * dınta gırcıñın le dınta pırcıyē wexa kılıyē ey kılın, kılı tıye suratı pırcıñın

pırcı *v* kılı

pırcı *v* kılı

pırcı *v* çok sesli

pırcı *v* çok sesli

pırcı *v* kılın eli dıkanmış tı

pırcı *v* çok sesli, çoğumsama

pırcı *v*ğh çok sesli, çoğumsamak

pırcı *v* kılı

pırcı *v* çok inançlı

pırcı *v* kılı

pırcı *v* çok kültürlü

pırcı *v*ğh çok kültürlü

pırcı *v*ğh çok sesli

pırcı *v*ğh çok sesli 1. çok sesli * muzıka pırcı dengi çuk sesli 2. çok sesli (dilde bir çok sesli harf)

pırcı *v*ğh çok sesli 1. çok sesli, polifoni 2. çok sesli (dilde birden fazla sesi çalması anlamı)

pırcı *v*ğh kılı

pırcı *v*ğh çok sesli

pırcı *v*ğh çok sesli

pırcı *v*ğh çok sesli

pırcı *v*ğh çok sesli

pırcı *v*ğh çok sesli

pırcı *v*ğh çok sesli

pırcı *v*ğh çok sesli

pırcı *v*ğh çok sesli

pırcı *v*ğh çok sesli

pırcı *v*ğh çok sesli

pırcı *v*ğh çok sesli

pırcı *v*ğh çok sesli

pırcı *v*ğh çok sesli

pırcı *v*ğh çok sesli

pırcı *v*ğh çok sesli

pırcı *v*ğh çok sesli

pırcı *v*ğh çok sesli

pırcı *v*ğh çok sesli

pîrereŋg *ad* çok renkli
 pîrereŋgî *ad* çok renkli
 pîreşaneyî *başvâl* çok hurreli
 pîreşütî *zavâl* çok kovalıdır. polandı:
 pîreşütî *zavâl* çok kovalılık. polandı:
 pîreşütî *ad* çok esyilli
 pîreyezdanî *m* çok tarımsal
 pîrezimân *ad* çok dilli
 pîrezimânî *ad* çok dilli olan
 pîrê *ad* çoğu * pîrê wî jî tîm re. ilâdîkê wî
 jî te re çoğu bura, aştî sana
 pîrêz (I) *m* rîko elâce ~ kırın rîko etmek
 pîrêz (II) *m* ortan dîmer bağlama haçı
 pîrêze *m* 1. anız, fırız (ekin biçiliktin sonra tarlada kalan köklü sap) 2. anız (ekin biçiliktin sonra suyu menmiş tarla) 3. çoğu ta-car, yol yönlem, pîrêk ~ çîhûn anız biçmek ~ kırın tacon kesmek ~ rakurın anız biçmek -ya te lî her çavân e pîrêji gôrler -yên (yekî) hebûn kûyeyî hozuk

pîrêzk *m* ince kıl
 pîrêzkelîrî *m* incu kesme
 pîrêze kırın *başvâl* tacon kesmek
 pîrîfîrâz *ad* mukkadîr
 pîrg (I) *başvâl* fırız
 pîrg (II) *zavâl* kancuk, surfa
 pîrgâl *bir* pîrgel
 pîrgewz *ad* pîrîneş, çok keyifli
 pîrgo *ad* gevce, zevzek
 pîrgose macî *ad* çeşitkenar
 pîrgot *ad* gevce, zevzek
 pîrgutî *m* gevcelik, zevzeklik
 pîrgulî *ad* çok çuklu
 pîrgunî *ad* evlîmî, vesveselî
 pîrhejmar *başvâl* çoğu
 pîrheyser *ad* *m* çok eşli
 pîrheyserî *m* çok eşlik
 pîrhêl *ad* 1. çok yönlü (küden çok yönü olan) 2. çok yönlü * ew nivîskareke pîrhêl e o çok yönlü bu yazır
 pîrhêlî *ad* 1. çok yönlü, çok yönlü (küden çok yönü olan) 2. çok yönlü (bu çok konuco bilg. ve şalışması olan) * nivîskareke pîrhêlî ye çok yönlü bîr yazır

pîrîuereşî *başvâl* çok hurreli
 pîrîçandî *m* sıkıştırıp iççe geçirme
 pîrîçandîlî *başvâl* sıkıştırıp iççe geçirmek
 pîrîçîn *m* sıkıştırıp iççe geçme
 pîrîçîn *başvâl* sıkıştırıp iççe geçmek
 pîrîk (I) *başvâl* şîk k ü pîrk
 pîrîk (II) *m* çorap, kazak, çul gibi zanaat işle-rinde dekereşyot öğesi mîrîf
 pîrîk (III) *m* 1. köprücük 2. şîpîcî (diş, mikse) 3. salih köprücü 4. mek eşik tellî (çalgılarda üzerine tellerin geçirildiği kupa) 5. karasâ-danın bir parçası
 pîrîk (IV) *zavâl* 3. kelebec 2. *ad* kelebek (kele-bek başımında olan)

pîrîk (V) *m* örke dolu ağzı kulubalığı, lâf
 pîrîk (VI) *m* kınac, karnelik
 pîrîk (VII) *m* hoppona
 pîrîko mîjî *başvâl* beyin köprücüğü, varoh kaprusu
 pîrîka mîl *başvâl* köprücük kenârî
 pîrîkandî *m* pîşkürtme
 pîrîkandîlî *başvâl* pîşkürtmek
 pîrîka pîştê *ad* küçük köprü (veya el diz köp-rüsü)
 pîrîkî *m* pîşkürtme
 pîrîkîlî *başvâl* pîşkürtmek
 pîrîng *m* köz
 pîrîngî *ad* kışkan
 pîrîngîlî *başvâl* kışkan kesilmek
 pîrîsandî *m* ışıklatma, kivilcim saçırma
 pîrîsandinî *başvâl* ışıklatmak, kivilcim saçırarak
 pîrîsîn *m* ışma, kivilcim saçma
 pîrîsîn *başvâl* ışmak, kivilcim saçmak
 pîrî (I) *başvâl* diş et
 pîrî (II) *m* çokluk
 pîrî *zavâl* çoğu kez, sık sık 2. oksetiyu
 pîrî *zavâl* h l l. çoğu * pîrî çarın mîn zevî dî-kola çarlayî çoğu hen bellerdim 2. çoğu kez (veya zaman)
 pîrî jê *h* orimli orandı * xalên çarîne pîrî jê çuhartîne yaza maddelerîmî îzernî orandı
 Orçîlîmîşî
 pîrîjî *m* yîrîlîmî
 pîrîjî *başvâl* yîrîlîmî
 pîrîjîlî *m* çokluk, çoğunduk
 pîrî jîr *h* tonla
 pîrîsk (I) *m* zere, maddelerin en ufak parçası
 pîrîsk (II) *m* kîrî tînesî
 pîrîsk (III) *m* 1. kivilcim (yanmakta olan bir maddeden sıyrılan küçük ateş parçası) 2. kivilcim (demir ve las gibi maddelerin güç-lü çarpışmasında sıyrılan ateş durumundaki küçük parça) 3. aştî kivilcim (fîmes yüzeyin-de görülen kesik i şimallerin verilen ad) ~ jê çîn kivilcim saçmak ~ jê rîjîm kivilcim saç-mak

pîrîskdan *m* kivilcimlarınca
 pîrîsk dan *başvâl* kivilcimlanmak
 pîrîskdî *ad* kivilcimli
 pîrîskdîyî *m* kivilcimlanış
 pîrîskvedan *m* kivilcim saçma, kivilcimlanma
 pîrîsk vedan *başvâl* kivilcim saçmak, kivilcim-lanmak
 pîrîtî *m* çokluk
 pîrîzk (I) *m* kal tînesî
 pîrîzk (II) *m* kivilcim
 pîrîtî *m* spray
 pîrîjan *ad* macazlı
 pîrîjîmar *başvâl* 1. çoğu 2. çoğunluk (sayısal o-larak)
 pîrîjîmî *m* çok karlık, polijini
 pîrk *m* 1. köprücük 2. su irtîkî üzerindeki kö-çük köpü

pirkandin (I) *m* uluma
 pirkandin (II) *m* aniden, kabahayı basma
 pirkandin (I) *lğh* yolumak
 pirkandin (I) *lğh* aniden kaldırmayı basmak
 pirkemar *mudaf* çökgeç palyon
 pirkirin (II) *m* çoğaltma, artırma
 pirkirin (II) *m* püskürtme (gezi dönmesi zamanında bırakma)
 pirkirin (III) *m* doldurma
 pir kirin (I) *lğh* çoğaltmak, artırmak
 pir kirin (II) *lğh* püskürtmek (gezi dönmesi zamanında bırakmak)
 pir kirin (III) *lğh* doldürmek * çayê pir beke çayı doldur
 pirkû (I) *m* durdu - û wîrkûn dardir nardir
 pirkû (II) *m* yoluma
 pirkûn (III) *m* kabahayı basma
 pirkûn (I) *lğh* yolumak
 pirkûn (II) *lğh* kaldırmayı basmak
 pirkûte *zaf* çok hecele
 pirlanta *m* 1. pirlanta 2. *rd* pirlanta tuzeçinde pirlanta olan) * gûstûrka pirlanta pirlanta yuzak
 pirlayan *rd* 1. çok yarı, çok yarı (kadın çok yarı olan) 2. çok yarı (bir çok konuda bilgi ve çalışması olan)
 pîrm *rd* çaman ve hantal kadın
 pîrmandin *m* 1. burmandan salama 2. ödkeyle söyleme
 pîrmandin *lğh* 1. burmandan salamak 2. öfkeyle söylemek
 pîrmaneyî *rd* çok anlamlı
 pîrmaneyî *m* çok anlamlılık
 pîrnab *m* üfleç, buralac
 pîrnag *m* demet (tahıl demeti)
 pîrnagkirin *m* demetleme
 pîrnag kirin *lğh* demetlemek
 pîrnagkirî *rd* demetli, demetlenmiş
 pîrnaw *rd* çok adı
 pîrnaw *m* 1. marmay 2. ergo emsel istekte bulucuna isteği
 pîrnaw kirin *lğh* 1. marmaylamak 2. ergo emsel istekte bulunmak istemek
 pîrnax *m* kibir, kurum
 pîrnaxî *rd* kibirli, kurumlu
 pîrnaxîhûn *m* kibirleşme, kurumlama
 pîrnaxî hûn *lğh* kibirleşmek, kurumlamak
 pîrnaw *rd* çok nazlı
 pîrnaweyî *rd* çok uluslu * şikêten pi nawayî çok uluslu şirketler
 pîrnex *mudaf* bir baki
 pîrnîjandin *m* uyuklatma
 pîrnîjandin *lğh* uyuklatmak
 pîrnîjîn *m* uyuklatma
 pîrnîjîn *lğh* uyuklatmak
 pîrnîsundîn *m* sindirme, sindiriş (pusulasını sağlama)
 pîrnîsundîn *lğh* sindirmek (pusulasını sağlama)

pîrnîsundî *rd* sindiriş (pusulası sağlanmış olan)
 pîrnîstîn *m* sinme, pusma
 pîrnîstîn *lğh* sinmek, pusmak
 pîrnîjarî *rd* çok kavimli, çok etnikli
 pîrnîjadîn *rd* 1. çok kavimli, çok etnikli 2. çok uluslu * şikêten pîrnîjadîn çok uluslu şirketler
 pîrnîk *rd* kırnak * ew zîlamê pîrnîk hêce mîlî anê o binaz udan hîze geldi
 pîrnîkî *rd* kırnace
 pîrnîkîlî *m* kırnalık
 pîrnî *rd* tembel
 pîrnîle (I) *rd* tembel
 pîrnîle (II) *m* 1. abartı, abartma, mübalağa 2. *rd* aşırı
 pîrnîlehûn *m* tembelleşme
 pîrnîle hûn *lğh* tembelleşmek
 pîrnîlehûyî *m* tembelleşme
 pîrnîleker *zaf* abartıcı, abartmacı, mübalağacı
 pîrnîlekerî *m* abartıcılık, abartmacılık, mübalağacılık
 pîrnîlekîrî (I) *m* abartma, mübalağa etme
 pîrnîlekîrî (II) *m* tembelleşirme
 pîrnîle kirin (I) *lğh* abartmak, mübalağa etmek
 pîrnîle kirin (II) *lğh* tembelleşirmek
 pîrnîlekîrî *rd* abartılı, abartmalı, mübalağalı
 pîrnîletî (I) *m* 1. abartıcılık 2. aşırılık
 pîrnîletî (II) *m* tembelçilik - kirin tembelçilik
 pîrnîleyane *hêka* 1. abartılıca 2. aşırıca
 pîrnîlîng *zaf* 1. ötümek 2. ötülmek, kuf
 pîrnîr *mudaf* semiz otu (Portulaca oleracea)
 pîrnîrîx *rd* çoğuluca
 pîrnîrîzî *m* çoğulculuk
 pîrnîrîk *mudaf* semiz otu (Portulaca oleracea)
 pîrnîrî *rd* çok partili
 pîrnîrîtî *m* çok partililik
 pîrnîpê *zaf* çok ayaklı böcek
 pîrnîpê de çîlî *lêw* üzeme üzerine gitmek
 pîrnîpê ve hûn *lêw* (bir şeyin) üstüne gitmek
 pîrnîpî *rd* gevrek, zevrek
 pîrnîpîyî *m* gevreklik, zevreklik
 pîrnîpîr (I) *mudaf* semiz otu (Portulaca oleracea)
 pîrnîpîr (II) *m* pîrnîpîr - kirin pîrnîpîr etmek
 pîrnîpîrandîn *m* kıpırdatma, kıpırdama
 pîrnîpîrandîn *lğh* kıpırdatmak, kıpırdatılmak
 pîrnîpîrîm *mudaf* semiz otu (Portulaca oleracea)
 pîrnîpîrîtî (I) *zaf* kelebek
 pîrnîpîrîtî (II) *m* kıpırdama, kıpırdama
 pîrnîpîrîn *lğh* kıpırdamak, kıpırdanmak * pîrnîyên çavê wî pîrnîrîtî göz kapakları kırıldınları
 pîrnîpîrînek *zaf* kelebek
 pîrnîpîrînk *zaf* 1. kelebek 2. *rd* kelebek (kelebek başımında olan)
 pîrnîpîrk *zaf* 1. kelebek 2. pîrnîyên (geceveleri) şîk çeyresinde olan küçük kelemek
 pîrnîpîrka *gezgezkê* *zaf* kurdeşen kelebeği
 pîrnîpîrok *zaf* 1. kelebek 2. *rd* kelebek (kelebek başımında olan)

pîrpisandin *m* ifîletine, hafiçe uperme
pîrpisandin *êgh* ifîletmek, hafiçe upertmek
pîrpisîn *w* ifîletme, hafiçe uperme
pîrpisîn *êgh* ifîletmek, hafiçe upertmek
pîrpîsk *m* ifîletme
pîrpîskdan *w* ifîletme, hafiçe uperme
pîrpîsk dan *êgh* ifîletmek, hafiçe upertmek
pîrpisandin *m* kabarmak
pîrpisandin *êgh* kabarmak
pîrpîşandi *w* kabarmak, kabarması
pîrpîşî *w* kabarmak, kabarması (fazla büyüme olan)
pîrpîşîn *m* kabarmak (ağırlığı artmanın hcmi büyüme)
pîrpîşîn *êgh* kabarmak (ağırlığı artmanın hcmi büyüme)
pîrpîşkar *w* çok otaklı
pîrpîşkarî *m* çok otaklılık
pîrpîşdan *m* 1. çarpınma, çarpınma 2. kupaşma kupaşma
pîrpîşdan *êgh* 1. çarpınmak, çarpınmak 2. çarpınmak 2. kupaşmak, kupaşmak * çavên zêr yêr kesk dipîrpîşdanî yêr l gorlennî zêrîştîyêrdî
pîrpîçîn *m* 1. çarpınma, çarpınma 2. kupaşma, kupaşma
pîrpîçîn *êgh* 1. çarpınmak, çarpınmak 2. kupaşmak, kupaşmak
pîrpîşandin *w* şişirme
pîrpîşandin *êgh* şişirmek
pîrpîşîn *m* şişirme
pîrpîşîn *êgh* şişirmek
pîrpîzêk *boz* nevrûz çiçeği
pîrpîzêk *boz* pîrpîzêk
pîrpîzêk *boz* pîrpîzêk
pîrposk (I) *w* nice ve çok seyrek yağın kar tasesi
pîrposk (II) *m* 1. yalabak parlı * **pîrposkên** *apr* neç yalabığı 2. yıldız (gür karaması sonucu oluşan yıldız) — hatin bet çavê (yekî) yildızları saymak — Ji ber çavê (yekî) çûn yildızları saymak
pîrposk (III) *w* 1. kupaşma (ışık yanıp sönmek gibi olmak) 2. ziplama — **dan** (I) kupaşmak 2) ziplamak
pîrposkdan *w* 1. kupaşma (ışık yanıp sönmek gibi olmak) 2. yalabımak
pîrposk dan *êgh* 1. kupaşmak (ışık yanıp sönmek gibi olmak) 2. yalabımak
pîrposkdayîn *w* 1. çarpınma (ışık yanıp sönmek gibi olmak) 2. yalabımak
pîrç kahkahayı basma * **pat pîrç û kenîya** bir aulê kahkahayı basî
pîrçelaçêk *boz* pîrçelaçêk
pîrçelaçêk *boz* yenîr bir tiki
Pîrçepîrç *m* kahkaha
pîrçîn *w* kahkaha ~ **ketin** (yekî) kahkahayı basmak (kapanmak veya salıncamak), kahkahayı patlatmak

pîrçîn *w* kahkaha ~ **je çûn kahkahayê** *am* kahkahayı basmak
pîrçînî *lê ketin* *êw* kahkahayı basmak
pîrçînî *lê ketin* *êw* kahkahayı basmak (kapanmak veya salıncamak)
pîrs *m* 1. soru 2. soru (bir öğrenciyeye sığavda yöneltilen soru veya yazı) 3. sorun., problem 4. diyetek * **pîrsekê** *w* **ya di heyê?** başka diyeceğiniz var mı? 5. selam * **pîrsa** *te* **kar** soru selam etme — **kirin** **sormak**, **soru** **sormak** ~ **lê girê dan** **soru** yağmuruna tutmak ~ **lê kirin** **selâm** **sövmek** — **pîrs kirin** **soru** **sormak** — **pîrsîn** **soru** **sormak** ~ **û** **pîrsyar** **sorgu** **sual** — **ên** **devlê** **sözlû** **soru** — **ên** (yekî) **kirin** 1) (birine) selâm söylemek, selâm etmek, selâmlama etmek * **ji ber nûn** **ve ji pîrsa wî** **bikin** **berden** **marfa** **ên** **selâm** **soylayan** 2) **hal** **hatîrîn** **sormak** — **ên** **lê** **hal** **û** **wextan** **hal** **hatî** **sorma** — **ên** **zarokî** (an jî **devlê**) **sozlu** **so** — **ên** **bikin** **ji** **zarokan** (an jî **zarokan**) **çocuk** **an** **haber** — **ên** **eyb** **lê** **tune** **be** **sormak** (veya sorması) **ayp** **olmasın** **lî** — **ên** **û** **û** **û** **di** **çê** **Qersê** (an jî **Xîrsê**) **Sora** **sora** **Bagdât** (veya **Kâbe**) **bulunir** — **ên** **ciwalkî** **toplumsal** **sorular**, **sosyal** **sorular** — **ên** **sîr** **û** **keratmetan** **kirin** **ên** **medîk** **sorular** **sormak**
pîrsalî *boz* çok yıllık (biki)
pîrsandin *m* sordurma
pîrsandin *êgh* sordurmak
pîrsaz *êw* 1. kopçîna 2. tîk kopçîna (askeri birlik)
pîrsekê *w* soru sorma mecazlığı
pîrsên *ciwalkî* *w* toplumsal sorular, sosyal sorular
pîrsêgê *w* danışma bürosu
pîrsêgêlê *m* soru önergesi
pîrsêgîrêk *m* sorun, problem
pîrsîyan *w* soru, sual * **bêpîrs** **û** **pîrsîyan** **sevgusuz** **sualsiz**
pîrsîyar *boz* pîrsyar
pîrsîn *m* 1. sorma 2. sorma, arama (ziyarete, hatîr sormaya gitmek)
pîrsîn *êgh* 1. sormak 2. sormak, aramak (ziyarete, hatîr sormaya gitmek) * **ku tu** **kefî** **kes** — **lî** **te** **nêpîrsê** **bir** **duşmîn** **an** **kînsê** **senî** **arman**
pîrsjêker *w* sorugulayıcı
pîrsjêkerî *m* sorugulayıcılık
pîrsjêrdîn *w* 1. soru sorma 2. sorugulama
pîrsjê *ki* **kirin** *êw* 1. soru sormak 2. sorugulamak
pîrsker *w* sorugucu, sorugulayıcı
pîrskerî *m* soruguculuk, sorugulayıcılık
pîrskirin *w* 1. sorma 2. sorma, arama (ziyarete, hatîr sormaya gitme) 3. selâm söyleme 4. soruşturma
pîrs kirin *êgh* 1. sormak 2. sormak, aramak (ziyarete, hatîr sormaya gitmek) * **ku tu** **kefî** **kes** **te** **pîrs** **nêkê** **bu** **duşmîn** **mî** **kurcê** **senî** **arman** 3. selâm söylemek 4. soruşturma

pirsko *m* uzma
 pirskame *m* suadame
 pirskışın *m* *çöl* soru işaret
 pirskın *m* bilmece
 pirşyar *m* saru. sual – kırım soru sormak, sormak
 pirşyarına *ç* sorarısına
 pirşyare *m* gensare, istişah * pirşyare dab gensare vermek
 pirşyarget *çöl* sorgulama
 pirşyarget *m* sorgulayıcılık
 pirşyacı *m* 1. soru 2. *baş* soru, istişah 3. soruşturucu, tahkikat (kovuşturucu) – çekkrin soruşturma açmak – U *dör* xistin – soruşturma açmak
 pirşyarkirin *m* 1. soru yapma, sorgulama 2. soruşturma, kovuşturma
 pirşyari *m* kılın *baş* 1. soru yapmak sorgulamak 2. soruşturmak, kovuşturmak
 pirşyarkar *çöl* sorucu, sorgulayıcı
 pirşyarkari *m* sorguculuk, sorgulayıcılık
 pirşyarker *çöl* sorucu, sorgulayıcı
 pirşyarkeri *m* sorguculuk, sorgulayıcılık
 pişyar kırım *m* 1. sormak, soru sormak 2. soruşturmak
 pişyarkî *ç* sorgulayarak
 pişing *m* kivilan
 pişiriki *m* çok ortaklı
 piş (I) *ç* piş * çivikê got piş U *piş* kus. pa d. ye *çöl*
 piř (II) *m* tekstil ~ pał piř piř
 pişal *çöl* pentil
 pişandın *m* dirlama
 pişandın *baş* dirlamak
 pişay *m* şavk
 pişepüş *m* kümes hayvanları
 piřê *ç* ziplayarak * kîç bi piřê diçe piş z. pişayanak uçuyar
 pişik (I) *m* 1. kepek. saç kepeği (saçlı deride oluşan pulcuşlar) 2. *bi* kepek (buzi çeri hastalıklarında deriden dökülen) parçacıklar)
 pişik (II) *m* 1. tüy (buzi tüyü ve mayeyle birleştirilerek dokunmuş) üzerinde görülen ince, kısı ve sık uzamalar) 2. *ülger* * pişikro xosê seftalın ulgeri 3. pütür. pütük, pütür 4. taraz – jê kırı tarazlanak
 pişik (III) *m* *çöl* ek (kalye üretmek veya kalıncaı görevini belirtmek için kullanılan şekil benzi ses veya sesler) – a çivanê z. yekim eki
 pişik (IV) *m* 1. kırpın (kırpılan şeyden kalan küçük parça) 2. kesici (kesilen parçaları) 3. kırık (müder ere doldurulan parçalar) * parlık kırım zikan kırıklama 4. kırıcı * piřikê nan ekarek kırıntı – – kırı kırı – – bün *çöl* kırı doğramak ~ – kırım kırı kırı doğramak

pişik (V) *çöl* telek
 pişik (VI) *m* zöl zölük
 pişik (VII) *m* 1. parçacık, ufak parça 2. tozmuş
 pişik (VIII) *m* tekstil, kumaş – mirtik hirt piş
 pişikandın *m* yolma
 pişikandın *baş* yolmak
 pişikandi *m* yoluk
 pişikdan *m* 1. toylar ve 2. tiftiklenme 3. hay-ların, kabun z 4. pamuklaşma (telleseler için) 5. tuzlanma (kumaş için)
 pişik dan *baş* 1. tüllemek 2. tiftiklenmek 3. hay-ların k. k. barmak * kîçê mlı tey pişik dıye ebsen haylanış (veya kabarmış) 4. pamuklaşmak (telleseler için) 5. tuzlanmak (kumaş için)
 pişikdayi *m* 1. tüllemiş 2. tiftiklenmiş 3. tarazlı (kumaş için)
 pişikdayın *m* 1. tülensiz 2. tiftiklenmiş 3. hay-lanış, kalırsız 4. pamuklaşma (telleseler için) 5. tuzlanmış (kumaş için)
 piřikê *m* 1. tülleme 2. pütük, pütür
 piřikêbün *m* pütüklenme
 piřikê bün *baş* pütüklenmek
 piřikêbün *m* pütüklenme
 piřikê *m* yolunak
 piřikê *baş* yolunak
 pişikpişik *m* parça parça
 pişikpişikbün *baş* parçaparça o mîç
 pişikpişiki *m* tül. pütür pütür
 pişikpişikbün *m* tiftiklenme. pütür pütür olma
 pişikpişiki *baş* hün *baş* tiftiklenmes, pütür pütür olmak
 pişikpişik kırım *baş* parça parça etmek
 pişikpişik *m* pütük
 pişir *m* 1. çoğu * pişir min zevi dikola tarlayı çoğu ben belle dim 2. daha çok, daha fazla
 pişirbün *m* çoğalmak, üremek
 pişir bün *baş* çoğalmak, üremek
 pişirın *çöl* 1. azami en çok, maksimum 2. *baş* ekseri
 pişir (I) *m* sigara izmariti
 pişir (II) *m* menaace, marifanca, tekstil
 pişir (III) *m* 1. parça, ufak parça 2. hinc, parça – – 1) parça parça. hinc hinc 2) kırık kırık – – bün kırık kırık doğramak ~ – kırım kırık kırık doğramak
 pişirçes *çöl* taradatası
 pişirçek *m* azrek
 pişir mirtik *m* hirt pişir
 pişirpişir *m* 1. parça parça 2. kırık kırık, sulten sahne
 pişirpişirbün *m* parça parça o ma
 pişirpişir bün *baş* parça parça etmek
 pişirpişirkirin *m* 1. dıme çok küçük parçalara ayırma 2. doğrama (keserek, yularak ufak parçalara ayırma) 3. liste hinc ekare, kırık kırık doğrama

pirtüpirü karin *şğı* 1. d. demek için küçük parçaları ayırmak) 2. doğarmak (keserek, yarıarak ufak parçaları ayırmak) 3. lüne lüne etmek, k. m. xiti doğarmak

pirtüpirüdürlü *şğı* 1. diğilüç 2. doğarmak

pirtü *m* mensucat, manidatara

pirtüfirış *şğı* manidatara

pirtüfirışi *m* manidataraçılık

pirtük *m* k. lan *-a* *şhan* cep kitabı *-a* *şestan* el kitabı *-a* *navvayanun* (an. ji) adreseyan) adbe kitabı veya rehberi *-a* *pejanê* yemâc kitabı *-a* *serike* ana kitap *-a* *spî* beyaz kitap (bir sorunu aydınlatmak veya savanmak üzere bir kurum veya hükümetçe yayımlanan kitap) *-a* *xwendinê* okuma kitabı

pirtükçe *m* kitapçık

pirtükçeker *şğı* kitapçı (yapan kişi)

pirtükçekeri *m* kitapçılık

pirtükçerış *şğı* kitapçı (satır kişi)

pirtükçerışi *m* kitapçılık

pirtükçeh *m* 1. kütüphane kitaplık (kitapların yerleştirildiği tallardan oluşan mahalle) 2. kitaplık kitaplık (kitap. man. plik gibi her türlü düşünce ve sanat ürünlerini akullara sunan kurum.)

pirtükhez *şğı* kitabeser

pirtükhezî *m* kitabeserlik

pirtükhisî *şğı* müellif, kitab yazar

pirtükhisî *m* müelliflik

pirtükxane *m* 1. kütüphane, kitaplık (kitapların yerleştirildiği tallardan oluşan mahalle ya) 2. kitaplık, kitaplık (kitap. lün. plik gibi her türlü düşünce ve sanat ürünlerini okullara sunan kurum.)

pirtükxaneger *şğı* kütüphane

pirtükxanegerî *m* kütüphaneçilik

pirtükxanekar *şğı* kütüphaneçi

pirtükxanekari *m* kütüphaneçilik

pirtükxaneci *şğı* kütüphaneçi

pirtükxaneci *m* kütüphaneçilik

pirtükxaneyê *şğı* gelempiri *şğı* kitab sarayı

pirtüçal *şğı* porteqal

pirtüçeki *şğı* pi-tüçerki

pirtüçerki *şğı* sarı *m* sarı tıyhi

pirtüçerki *şğı* 1. sarımsak, sarı tıyhi 2. sarı tıyhi (kımız)

pirtümül *şğı* çek ümüçü

pirtü *şğı* çek ümüçü

pirtü *şğı* çek ümüçü

pirtüsk (I) *şğı* ke, kemijî, omurgâ

pirtüsk (II) *m* kemijî

pirtüsk (III) *m* zerre, maddeden en ufak parçası

pirtüş *m* kırma ufak kırma

pirtüt *şğı* pirtüt

pirtütî *şğı* pirtüt

pirtwateşî *şğı* çek anlım

pirtwateşî *m* çok anlamlılık

pirtwin *m* çuwin, çu. çu. de kimildanma

pirtwin *şğı* çuwinmak (çu. de kimildanmak)

pirtwanin *m* her otuz

pirtwanin *şğı* her otuzmak

pirtwanî *m* grup evler mahalle

pirtwanîg *şğı* pirtwanî

pirtwanîg *m* komşukan

pirtwanîg (I) *m* kahkaha

pirtwanîg (II) *m* her otuz

pirtwanîg *şğı* her otuzmak

pirtwanîg *m* otuz, çu. çu. çu.

pirtwanîg *m* otuzluk

pirtwanîg *m* otuzluk

pirtwanîg *m* otuzluk

pirtwanîg *m* otuzluk

pirtwanîg *m* otuzluk, pagan, politeist

pirtwanîg *m* çok tanrıcılık, paganizm

pirtwanîg *m* çok tanrıcılık, paganizm

pirtwanîg *m* çok tanrıcılık, paganizm

pirtwanîg *m* otuzluk

pirtwanîg *m* otuzluk

pirtwanîg *m* otuzluk

pirtwanîg *m* otuzluk

pirtwanîg *m* otuzluk

pirtwanîg *m* otuzluk

pirtwanîg *m* otuzluk *-a* *şer zimman* dil pelosngi

pirtwanîg *m* 1. çu. çu. 2. çok dil bilen

pirtwanîg *m* çok dil bîk

pirtwanîg *m* 1. çok dil bîk 2. çok dil bîk

pirtwî *m* uçukluk

pis (I) *m* pis *m* pis

pis (II) *m* 1. oğal (erkek çocuk) 2. *boyin* dölet,

çuwin *-ê* *pisin* 1) oğulunun oğlusu 2) *pis*

çuwin *çuwin* *çuwin* (çok uzat. okuma)

pisap *m* açca oğul, açcazade

pisaxa *m* ağa oğul, ağaxade

pisdan *m* otuz stene, meşane, ser. eş, deli eş

pisepin *m* 1. pis pis * hü pisepin wan axilîin

çuwin pis komşukan 2. *m* eşlu

pisepiskirin *m* çuwin

pisepin *m* çuwin *şğı* çuwin

pisepin *m* oğul, erkek evlat

pisêlî *m* *pez* *başin* küçük sarımsağı

pisêlî *m* *başin* zorbakçılardan, acımsı bir tuda

şuip ve *şuip* olarak yeniden bir tuda

pisêlî *m* *başin* küçük sarımsağı

pisêlî *m* *başin* küçük sarımsağı

pisêlî *m* *başin* küçük sarımsağı

pisêlî *m* *başin* küçük sarımsağı

pisêlî *m* *başin* küçük sarımsağı

pisêlî *m* *başin* küçük sarımsağı

pisêlî *m* *başin* küçük sarımsağı

pisêlî *m* *başin* küçük sarımsağı

pisêlî *m* *başin* küçük sarımsağı

pisêlî *m* *başin* küçük sarımsağı

pisêlî *m* *başin* küçük sarımsağı

pisêlî *m* *başin* küçük sarımsağı

pisêlî *m* *başin* küçük sarımsağı

keşiye Abdurrahman Çelebi derler → çav-
girtî me. rıpkır → a heft malûn kırk evin ke-
disi → a heft canî yedi canî → a heft ruhî (arjî
ruhî) yedi canî → a nav firavan beşine de-
kûn künse → a nav malûn kırk evin kedisi →
pürtzer sanman kedî → a sebatê marî kedisi

pisika avî 2. de deca ayısı (Ailuropus ursi-
nus)

pisika her ağır *avî* kut kedisi

pisika her kuçikê *avî* kü kedisi

pisika çuhug *wî* tekîr

pisika kovî *zaw* yaluz kedasi (Felis silvestris)

pisîlok *wî* ked.

pişing *ber* pişing

pişihail *ne* ben israil

pişikûle *wî* puskul

pişmam *wî* amca oğlu, emî oğlu, amcazade

pişmamî *wî* amcazadeliik

pişmamî *wî* amcazadeliik

pişmir *wî* beyzade, bey oğlu, prens

pişmirî *wî* beyzadeliik, prensliik

pişpan *wî* yama

pişpankîrîn *wî* yatalama, yamaña

pişpan kirin *êgê* yama'nanak, yamanak

pişpankîrî *ne* yamañ

pişpis *wî* fis, fis, fiskos → kîrîn fiskos etmek

pişpisandin *wî* fisidama

pişpisîn fisidamak

pişpisandin *êgê* fisidamak

pişpisîn *wî* fisidama

pişpisîn *êgê* fisidamak

pişpisik (I) *wî* aras buceği (Lampyrus noctilucæ)

pişpisok (II) *wî* su, yağ, un, soğın ve baharat-
ları yapılan bir yemek

pişpor *avî*er 1. uzman, ekspert 2. bilir kişi →
dervekarîyê diş şîler uzmanî → ê di'kalp uz-
manî → ê hesabî besap uzmanî → ê hînde-
karnîyê eğitirî uzmanî → ê hînerê sanat uz-
manî → ê kompiitirê bilgisayar uzmanî →
neşweşîrîn hîndîrî iç hastabîkîrî uzmanî,
dahîyê matheşîs, dahîyêvî → ê selîrîyê
elçîkkîk uzmanî → ê stratejîyê stratejî uzman-
lîgî

pişporamê *wî* uzmanca

pişporbîn *wî* uzmanlaşma, uzmanlaşma

pişpor bîn *êgê* uzmanlaşmak, uzmanlaşmak

pişporî *wî* uzmanca

pişqîlê *ber* bîskîet

piş (I) *ne* pes, peş (hafif, yavaş sesle söylenen)

piş (II) *wî* vaka * hl pišu wî bigire yakasına
yapış

piştan (I) *ber* bîştan

piştan (II) *wî* darula, çerenti * piştan piştan
baran dibare darula darula yağîrîr yağîyor

piştandî *wî* çîseleat

piştandî *êgê* çî selemek * baranê piştandîyê
yağîrîr çîseleat

pişte *ber*er 1. verîştîgî (Arachis hypogaea) 2.
yerliştîgî (bu bilikim yaluzî)

piştepişt *wî* 1. fiskos 2. *ê* tis fis, fisu fisu * bû
piştepişt wan axîftîrî fis tis konuştular →
kîrîn fiskos etmek

piştepiştîrîn *wî* fistîlocarî

piştepişt kîrîn *êgê* fisidamak

pişteq *ne* kalatesiz kuru üzüm

piştîkandin *wî* güz karpula

piştîkandin *êgê* göz kapamak

piştîkîn *êgê* karpulamak

piştîk *wî* zar * **piştîka** hêkê yumurtî zarî

piştîn *wî* fisidama

piştîn *êgê* fisidamak

piştîni *wî* fisid, fiarta

piştînikîrîn *wî* fiskos etme

piştîni kîrîn *êgê* fiskos etmek

piştî (I) *wî* yeliğin yaka kasası

piştî (II) *avî*er ispiyonca

piştî *wî* ispiyonculuk

piştî *wî* yaka * **piştîyê** gonlek gonlek yakası

→ *ras* kîrîn birine güvenmek

piştî *ne* dargîn, kuskîn

piştîle *wî* 1. pusula (üzemide kuzey güney doğ-
rukusunu gösteren, bu noktadan ağnesi bulu-
nan ve yön tespit etmek için kullanılan kad-
ranlı araç) 2. pusula (küçük bir kâğıda yazıl-
mış kısa mektup, tezkere) 3. pusula (üzemide
olacak hesabı yazılmış kâğıt)

piştîlî *wî* dargînlîk

pişxal *wî* dayî oğlu, dayızade

pişxalî *wî* dayızadeliik

pişxalî *wî* teyze oğlu

pişxalî *wî* teyze oğlu

pişxalî *wî* kuzeñliik

pişxalî *wî* teyze oğlu

pişxalîbîn *wî* kuzeñliik

pişxwendekar *wî* erkek öğrencî

pişzan *avî*er embryolog

pişzanî *êgê*er embryavoloji

piş (I) *ne* enayî (*avî*er)

piş (II) *wî* pay, misse

piş (III) *avî*er ok eger

piş (IV) *wî* 1. hul, yaşlık, nem (topraktaşı nem
için) 2. *ne* tavî (tarla, toprak için)

piş (V) *avî*er etmek

piş (VI) *wî* 1. öğütülen bulgurtu alrında kalan
un 2. un ufakî

piş (VII) *ê* pişî (kerî yağırma ünvanı) → pişî
yısı tkedilen yağırma için söylenilirdi

pişîk, **pişîde** *wî* şîns

pişîfker *avî*er asimileci, asimilasyoncu

pişîfker *avî*er asimileci, asimilasyoncu

pişîfîn *avî*er crime 2. *avî*er asimile etme

pişîfîn *êgê* 1. ermek 2. *avî*er asimile etmek
pişîftî *ne* özel çözümlerde intranîş olan kuru çî-
kelek tapoğî

pişî *reş* *avî*er kara eger

pişartin *wî* 1. doğrama (ekmek vb yi keserek
parçalama) 2. uğlana (evne içi ile)

pişartin *êgê* 1. doğramak (ekmek vb yi kese-

pek parçalamak) 2. ufalanmak (yavuç için) **pişartı** *sd* doğranık, doğranmış olan **pişavisi** *m* bir tür hastalık **pişavk** *m* 1. çökelek eridiikten sonra kalan parçacıkları 2. nabın kırmızı **pişbirik** *m* pişirik **pişbün (I)** *m* 1. nemlenme (toprak için) 2. tavlanma (toprak için) **pişbün (II)** *m* gevreme **pişbün (III)** *ğg* 1. nemlenmek (toprak için) 2. tavlanmak (toprak için) **pişbün (IV)** *ğg* gevremek **piş** *m* kedi **pişemasf** *sd* m deniz anası **piş** *m* pişi (çocuk dilinde kedi) **pişêk** *m* keşkenin suda çözülmesinden sonra kalan tortu **pişê pişê** *ê* pası pimi (kedileri çağırma için söylenir) **pişêrandin** *m* doğrama (ekmek vb.yi keserek parçalamak) **pişêrandin** *ğg* doğramak (kesmek vb.yi keserek parçalamak) **pişêrandî** *sd* doğranık, doğranmış olan **pişêv** *sd* açık saçık **pişêvk** *m* keşkenin suda çözülmesinden sonra kalan tortu **pişiviner** *sd* m pişiviyoncu **pişik** *avêtî* *ak* eğer -ê (yekî) mezin bün göğsü kabarmak, hava basmak -ê (yekî) mezin kirlî polipeblancık -ê (yekî) wermîm göğsü kabarmak, kulluklar: şişinek -ê xwe mezin kîrin gurularmakk, kabarmak, şişmek **pişikandî** *m* aksıtma, hapşırma **pişikandî** *ğg* aksırtmak, hapşirtmak **pişikîn** *m* aksıtma, hapşırma **pişikîn** *ğg* aksıtmak, hapşirtmak **pişikêş** *ğg* (hayvan) hastalığı **pişikêşî** *bûn* *ğg* bu hastalığa yakalanmak **pişirîn** *m* eriyon **pişirandî** *m* 1. ufaltma, ovuşturma 2. zıdırma, eriyona uğratma 3. her yalan atma **pişirandin** *ğg* 1. ufaltmak, ovuşturmak 2. zıdırma, eriyona uğratma 3. her yalan atmak **pişirîn** *m* 1. ufaltma 2. ufaltı döktürme 3. zıdırma, eriyona uğratma **pişirîn** *ğg* 1. ufaltmak 2. ufaltı döktürmek 3. zıdırma, eriyona uğratmak **pişivon** *m* erime **pişivandî** *m* erime **pişivandî** *ğg* eritmek **pişivîn** *m* 1. erime (kati cisim sıvı için) karışık sıvı duruma geçmek 2. erimek (kati cisim sıvı etkisiyle sıvı duruma gelmek) **pişivîn** *ğg* 1. erimek (kati cisim sıvı için) karışık sıvı duruma geçmek * şêkîr di avê de dipîşivê seker suda erir 2. erimek (kati cisim sıvı etkisiyle sıvı duruma gelmek)

pişivîner *sd* eriten **pişik** *avêtî* *kedi* (Felis domesticus) **pişik** *avêtî* *avêtî* *ayısı* (Ailuropus ursinus) **pişikê** *avêtî* *kedi* (Felis domesticus) **pişin** *m* solunum **pişinik** *m* respiratör **pişikîrî** *m* solunum, teneffüs etme **pişin** *kîrin* *ğg* solunmak, teneffüs etmek **pişî** *m* gevreklik **pişk** (I) *m* 1. pay, hisse (birden fazla kişi arasında bölüşülme) bir bulandı, bu kişilerin her birine düşen bulandı) 2. pay (eşit bölüm) * vê bîkîn pêne pişkan hûnê heş pay yapî - kîrîn pay etmek 3. bölüm, kısım 4. bölük, kısım (parçaların toplamı bu eşit bölüme) 5. kısım (bir fakültede öğretim ve öğretim birimi) * pişka dirêkê tarîhî kîrsûsî **pişk** (II) *m* kur, ad çekme - avêtîm ad çekmek - avêtîm ser (...) kur çekme usulü ile pişlaşmak - kîşandîm ad çekmek **pişk** (III) *m* hapşırık **pişk** (IV) *m* öke, et ökesi **pişk** (V) *sd* tipki, tipatip, aynı * pişk bavê xwe ye tipatip babasî - jî pozê bavê xwe ketin (ik denmiş babasının burunundan düşmüş - ö ik bavê (an jî dî) çûn hik denmiş (anasının burunundan düşmüş) * keçik pişk û jî diyu xwe çêye kiz hik denmiş anasının burunundan düşmüş)

pişkân *m* aksıtık **pişkandî** *m* aksıtma, hapşırma **pişkandî** *ğg* aksırtmak, hapşirtmak **pişkane** *ê* müstecik, hissedar mülk **pişkavêrî** *m* kur çekme **pişk avêtî** *ğg* kur çekmek **pişkêp** *m* tipki basma **pişkêr** *avêtî* 1. paydaş, hissedar, hisseli, ortak 2. ortak, yerk, partner 3. *sd* ortak (birden çok kişiye, şeye nesneyi iç. lendiren, ortaklığı olan, onların karınmasıyla oluşan, müşterek) * aliyên pişkêr êş heşbestvînan hene şarîlerîm ortak yönlî vîdîr **pişkêrî** *ê* 1. paylaşıp, hissedar 2. ortaklaşa, müşterek **pişkêrî** *m* 1. paydaşlık, hissedarlık 2. ortaklık 3. katılm, iştirak 4. ortaklık, şerik - kîrîn ortaklık etmek - lê kîrîm katılmak, iştirak etmek - xê kîrandîm komandî ortaklık (veya şirketi) **pişkêrîlî** *m* ortaklaşma **pişkêrî** *bûn* *ğg* ortaklaşmak **pişkêrîbûyîn** *m* ortaklaşma **pişkêrîkîrî** *m* 1. ortaklaşma 2. katılma, iştirak etme **pişkêrî** *kîrî* *ğg* 1. ortaklaşmak 2. katılmak, iştirak etmek **pişkêrî** *ê* kîrî *ê* katılmak, iştirak etmek **pişkêk** *sd* b razık **pişkêpişk** *m* çalkaha

pişker *m* sömürski

pişkəyan *m* kurt çəkən

pişkək *m* knyuz, keç gübrəz

pişkinan *m* 1. dənət, dənətli 2. bəki, təfiş 3.

m dənət (filanin dağıntılarına veriləndən öncə inozəlanması) ~ kirin dənətlərinə yapmaq

pişkinandın (II) *m* 1. dənətlərmə, kontrol etmə

2. dənətlərmə təfiş etmə

pişkinandın (III) *m* 1. bəpşirmək 2. *wer* sızdırmaq (həbət, sər vb. duyurmaq, yaymaq)

pişkinandın (III) *m* sığırmaq

pişkinandın (IV) *ğg* 1. dənətlənmək, kontrol et-

mək 2. dənətlənmək, təfiş etmək

pişkinandın (IV) *ğg* 1. bəpşirmək 2. *wer* sız-

dırmaq (həbət, sər vb. duyurmaq, yaymaq) *

həta ez kəfən xwe təminat həkim ez tıştek

ji ləwə xwe napışkanim işləri təminatlaya-

na kətar kəməyə bir şey sızdırmaqayacağım *

kə wə nūce ji deyə xwe pişkinandibe çapə-

mettiyə. bilbiliti basna bu həbət kəni sız-

dırmiş; bilin gərin

pişkinandın (III) *ğg* sığırmaq

pişkinandı *m* dənətli

pişkəker *m* fət 1. dənətli 2. mufətış

pişkəkeri *m* 1. dənəçilik 2. mufətış çit

pişkinin (I) *m* 1. dənətlərmə, kontrol etmə 2.

dənətli, kontrol

pişkinin (II) *ğg* 1. bəpşirmək 2. *wer* sızdır-

maq

pişkinin (III) *m* sığırmaq, sığayət etmə

pişkinin (IV) *ğg* dənətlənmək, kontrol etmək

pişkinin (IV) *ğg* 1. bəpşirmək 2. *wer* sızdır-

maq * ez xəbətə hanē ji deyə kē pişkinīyē? bu

həbət kəndən sızay?

pişkinin (III) *ğg* sığırmaq, sığayət etmək

pişkirin (I) *m* 1. nənələndirmə 2. tavlama

pişkirin (II) *m* geyirtmək

pişkirin (III) *m* sanıqorətə

piş kirin (I) *ğg* 1. nənələndirmək 2. tavlamaq

piş kirin (II) *ğg* geyirtmək

pişkirin (III) *ğg* sanıqorətə

pişkî *m* 1. pişca, hışsə 2. bəhışsəl

pişkîn (I) *m* kəlkəha - jê çün kəlkəhayı bas-

maq ~ ketin (yekê) (piş) kəlkəhayı basmaq

(kaparmak veya salıvermek) ~ pə ketin

zən hərəği fəşalın. vıdaları geyşemek.

kəndim tutantayıp çək gələmek

pişkîn (II) *m* 1. akəna, bəpşirmə 2. rıksan,

ıksanma

pişkîn (III) *m* fışkırtma

pişkîn (IV) *m* çəzəlmə

pişkîn (I) *ğg* bəpşirmək, ıksanma

pişkîn (II) *ğg* fışkırtmək

pişkîn (III) *ğg* çəzəlmək

pişkînan *m* dənətli, dənətlərmə, kontrol

pişkîner *m* fət 1. dənətli, kontrolçü 2. dənətli,

mürəkib 3. mufətış 4. *m* dənətçi (film dağ-

ımpıya veriləndən öncə sən bir kez incele-

yer)

pişkîneri *m* kamə *m* hışsəna

pişkîneri *m* 1. dənəçilik, kontrolçülük 2. mür-

əkəpçilik

pişkîni *m* kəlkəha

pişkîn jê çün ləw kəlkəhayı basmaq (kapar-

maq veya salıvermek)

pişkîn jê ketin ləw kəlkəhayı basmaq, zən-

hərəği basılmək (veya basılmək), vıdaları

geyşemek, kəndim tutantayıp çək gələmek

pişk kirin *m* paylaşma

pişk kirin *ğg* paylaşmaq

pişkîkisanellin *m* kəf'a çəkək, ad çəkme

pişk kışandin *ğg* kəf'a çəkək, ad çəkək

pişko *m* cəmçə - çə ağır ketin cəmçə düşmək

pişkuj *m* çadır kəziği bağlayan ip

pişkok *m* bişkok

pişkole *m* boş, dəfərsiz

pişkəri *m* bişkür

pişkəal *m* mevşin

pişkəl *m* bişkəl

pişkəri *m* bişkəri

pişmaniyə *m* pişmaniyə

pişmaniyefrış *m* pişmaniyeyi (çatın kam-

se)

pişmaniyekar *m* pişmaniyeyi (tutal edən)

piş *m* piş, kedi (çocuk dilinde)

pişok *m* piş, kedi (çocuk dilinde)

pişo pişo *b* piş piş (kediye çağırmaq için

saylanılır)

pişpişo kirin *ğg* (arğa)oyulanmaq, sirtan sı-

vazlanmaq

pişor *m* kor, köz

pişpani *m* arka topuq

pişpiş (I) *b* piş piş (kediye çağırmaq için

saylanılır) ~ kirin 1) pişpişlənmək, tənşə-

lmək, tapışmaq, tapışmaq 2) arğa salı-

maq, oyulanmaq

pişpiş (II) *m* kəbarınlı

pişpişan *m* kəbarın (ağırlığı artırmadık hacm-

buymə)

pişpişanllin *m* kəbarın

pişpişanllin *ğg* kəbarınmaq * həvır pişpişan

hamuru kəbarı

pişpişanllin *m* kəbarınlı pişkin

pişpişanllin *m* kəbarınlı pişkinlik

pişpişi *m* 1. kəbarınlı (həmmər vb. için, kəbarınlı

olan) 2. kəbarınlı, kəbarınlı

pişpişin *m* kəbarınlı

pişpişin *m* 1. kəbarın, kəbarınlı (ağırlığı artırdan

hacm buymə) 2. kəbarın (islənıp veya isirip yerin-

dan hacm buymə) 3. kəbarın (fol-

ke, kin pəbi duyğular n gətirgə güclənmə) 4.

kəbarın (kəf'a tutma, üfkələnp çünə yarlı-

yəcək gətir davətmə) 5. ıksanma, fışlanma.

fışqınma (hərşəng bir yiyəzək mayalanaraq

ekşmə) 6. kəbəkərmə (mayalanıp kəbarın)

pişpişin *ğg* 1. kəbarınmaq (ağırlığı artırmadık

hacm buymə) * nam pişpişi eknek kə-

barı 2. kəbarınmaq (islənıp veya isirip yerin-

ceş kurtulmak) * kontraplak sil tüye, tev
bl hev de pışpışiye kucaplak isharin hep
kabarın 3. kabanak (oşke, kın gibi day-
guların pütüğe güçlenmek) 4. kabanak
(kafı tannak, öfkelenip öüne yürüyecek gi-
bi davranış) 5. fikranak, fıslamak, fış-
narak (herhangî bir yiyecik mayalanarak ek-
şirmek) 6. kükremek (ayalanıp kabanak)

pışpışıklirin m 1. pışpışlama, fışpışlama, fışpış-
ma, fışıklama 2. öğü yaptırma, oyarana
pışpış kılın *ğgü* 1. pışpışlamak, fışpışlamak,
fışpışlamak, fışıklamak 2. öğü yaptırmak,
oyalamak

pışpışandın m pışkürta
pışpışandın *ğgü* pışkürtmek

pışpışın m pışkürta

pışpışın *ğgü* pışkürta

pışrük (I) m 1. az yağulmuş hamur 2. az yağ-
ulmuş çamur

pışrük (II) m 1. un çorbası 2. et, mercimek,
sağan, keşk ayranı ile yapılan bir yemek -a
meri ji **pelawa xelkê çêtir e kerdî çorbani**
ein baklavasına değıstirne

pışrük (III) m sut ve unca yağılı bir tadı

pışrûn m selgur palavı

pışrûng m saman kışkırtılarak yapılan çamur
lase

pıştû m yaka

pışt (I) k pış (kediyi kovma ünlemi)

pışt (II) m 1. sırt (insan sırtı) * **pışta nîln**
dîşe sırtın ağrıyê 2. sırt (hayvan sırtı) * **li**
ser pışta hêstirê sıwar hûye kabin sırtına
kabin 3. sırt (kesici aletleri kesmeyen ke-
nanı) * **pışta kîrê heşgin** sırtı 4. arka (bir
şeyin sırtı durumunda olan yüzey) * **pışta**
zarok dîşe çuçağın arkası ağrıyê 5. arka
(çoruyken sırtı dayandığı yer) * **pışta sun-**
dîlyeyê sandalyeyê arkası 6. **zê arka**, **arî**
(arkada olan, arkada bulunan) * **heşpeyê** **zê**
pışt **vanî** evin arka bahçesi 7. bel (sırtın al-
tına rastlayan bölge) 8. bel (hayvan arka o-
muz başı ile sağ omuz) 9. bel (geminin or-
ta bölümü) 10. vîr, yağır 11. **avêr** arka, ha-
mî (karuyucu, kay ne) 12. **we dî** - **bi hev**
glê dan (birbirine) güvenmek - **bi (yekî)**
qayim hûn (birine) güvenmek, güvê duy-
ması - **bi (yekî) rast bûn** (birine) arkasını
dayamak (birini) karuyuculuğuna güven-
mek - **bi zik dayin** arka çıkarmı çıkartır
salmak - **çetmandîn belim buknek** (veya
eğmek) - **dan** (... bir kimseye veya şeye)
dayamak - **dan (yekî)** 1) (birine) arka çı-
kmak, arka vermek (bel vermek, birine)
kolmak vermek (birine destek olmak) 2) (birine)
sırt dövmek **bî** - **guhê xwe ve avêtn** kulak
arık etmek - **jê hîlanîn** (birinden) destek ol-
mak, arka bulmak - **jê qewî bûn** (birine) gu-
venmek, güvê duyulmak - **lê kom kurtin** 1) i-
kazla bezdirmek 2) acele ettirmek - **lê rust**

nehûn 1) fırca bulma tace, durumunu du-
zeltetmek 2) arka çıkarmak, hep çal-
mak (arında olmak - **lê şikandîn** 1) belin
kılmak 2) kok sokmek (iştak) - **lê şikand-**
dîn (bu şey birinin) helîni hükmet * **vê**
bêkarîyê pışt **ji mîn şikandîye** bu işsizlik
belim buknes - **il erdê** 1) sırtı yerde 2) yo-
nek inçlep - **nehotîn erdê** 1) sırtı yere gel-
memek, zengin olmak 2) sırtı yere gelme-
mek, yeultmez olmak - **pê girê dan** 1) (bi-
rine) sırtını dayamak veya vermek, (birine)
güvenmek, güvê duymak (güçlü birine gü-
venmek) 2) (birine) bel bağlamak (birine) gü-
venmek, birini kendisine yardımcı olacağı-
na inanmak - **pê qalim kılın** (birine) gü-
venmek, güvê duymak - **pê qayim bûn**
(birine) güvenmek, güvê duymak - **pê rast**
kirin 1) (birine) sırtını dayamak veya ver-
mek (güçlü birine güvenmek) 2) başkası sa-
yısında dardan kurtulmasına rağmen ora
sırt dönmek - **rast kîran belim doğırtmak**
- **tewandîn belim hukmek** (veya eymek) **ji**
-a (yekî) bûn (birinin) belinden gelmek,
zurriyetinden olmak -a (yekî) **danonin**
erdê arkası (veya sırtı) yere gelmemek -a
(yekî) danin (birine) sırtını yere getirmek,
pes ettirmek (yenmek) -a (yekî) **danin**
erdê 1) (birinin) sırtını yere getirmek 2) (birinin)
sırtını yere getirmek, tuş olmak (güçsüz) **il**
-a (yekî) **derxistin** (birini) sırtından çıkar-
mak -a **destê xwe jê şewitandîn** (bu şey-
den) **qizi** yarmak -a **destê xwe şewitand**
maymun gözüğü açtî -a **destê xwe şewitandîn**
tübeler etmek -a (yekî) **girtin** 1) (bir-
ne) arka çıkmak, (birine) desteklemek (arka
olmak) 2) (birinden) tamî olmak -a (yekî)
hatin bel gelmek -a (yekî) **hatin danin** sı-
rtı yere -a (yekî) **hatin erdê** sırtı yere gel-
mek -a (yekî) **hebûn hamûs** olmak, sırt
güçün olmak -a **heşpî ar** sırtı -a **hev girtin**
dayarışmak -a (yekî) **ketin** (iştak) (bir şey-
ye) arkası dönük olmak -a (yekî) **ketin**
berê bel arık olmak **bi** -a (yekî) **kîtin** (di-
riyel) arkasını dayamak (birinin karuyuculu-
ğuna güvenmek) -a **mîrov ji bêkesê dîfre**
insanın bel kimsesizlikten bokulur -a (yekî)
mas dan (birinin) arkasını dayamak -a
(yekî) nehartin danin arkası (veya sırtı) yere
gelmemek -a **perdeyê perde** arkas, **bî** -a
(yekî) pizivîn (birine) arkasını dayamak (bi-
rini) karuyuculuğuna güvenmek) -a (yekî)
qewî ye arkası pek, arka xavî -a (yekî) **qil-**
lomi hûn 1) kamburu çıkmak 2) kamburu
çıkarmak (teğler ek yapılan işler için) **qoz**
çalışması olmak) -a (yekî) **qilûzi hûn** 1) kam-
buru çıkmak 2) kamburu çıkmak (teğler ek
yapılan işler için) **qoz** çalışması olmak) -a
qwe qog kîrin kamburunu çıkarmak -a (yekî)
saxtem hûn arkası (veya sırtı) yere gel-

mirmek -a (yekü) saulem e arkası pek (veya arka kasi) -a sîlvê xwe dîlin ense tîrê n gonnek -a (yekü) şikandîm helim bûkinek, helim kurnak (tîstek) -a (yekü) şikandîlî (bir şey kurnam) helim bûkinek -a (yekü) tewînk hûn helî pç lînak (kişek apîstini) tîstîstîz sîmak -a (yekü) tewunîlî helim bûkinek -a (yekü) tewînk helî bûkûmek (yaşlılık yüzünden güçsüz kalmak. ıç yapormayacak duruma düşmek) -a (yekü) tîne bûn arkası oînamak -a (yekü) xûl hûn 1) kurnamı çıkarmak 2) kurnamı çıkmak teğîlerêk yapular işler için, çok çalışmaya ölmek) -a (yekü) xwat hûn kurnamı çıkarmak (biri yarlamak) -a xwe bî her kesî girê merdîm her gîcedûgûn sîkalîyî bîhan sanîm -a xwe bî kîsî xwe girê dan keuresine gîvenmîx -a xwe bî zîk dan çîkar icin yîrdîşîmî yuzustî bîrîkmîk -a çemîndîm belîmî eğînek (veya bûkîmek) -a xwe dan (elbekî) (birine) sîrtîmî dîyînamîk (veya vermîk) -a xwe dan (tîstekî) 1) (bir şeye veya kişiyey) dayînamîk (güç almîk) 2) yaşlanmak, sîrtîmî vermîk -a xwe danî (yekü) 1) (birine) arka (veya sîrtî) qetîmîx, (bîrîmî) dîstek gîstîmîx 2) (bîrîmî) arîyasîmî dayînamîk, arkasîmî (birine) vermîk, bîrîmîe bağlanmak (bîrîmî sorîyîzîlîğîmî gîvenmîx) -a xwe danî (tîstekî) 1) dîkîrîmî (bîr şeyey) vermîk, yaşlanmak * piştî xwe dayîe ağır arkasîmî nîşîe vermîş 2) dayînamîk (birîmîden, bîr şeyîmî gîçî almîk, gîvermîk) * piştî xwe dîdîdî gelî xwe 0 lîkîyîmî xwe dîdîmîmîdî halkîmî dayînamîk mîcadelesîmî sîzîrdîyîrdî -a xwe danî felekî berê xwe dîmî xîrê teleşî sîrtîmî verîp kîrdî yelîmî gîrmîk -a xwe danî lî xîstîmî çîmî sîrtîmî dînîpî gîrmîk bî -a xwe kesî dîimî sîrtî hîlmîk -a xwe nermî kîrîmî cîselî dîşîkîsîmîsî dînîmîlmîk -a xwe pê girê danî 1) (bîrîmîe) gîvenmîx, gîvenî dayînamîk, nîmî bağlanmak 2) eşîğîmî (veya sîrtîmî) sağlamî kîzîğîmî bağlanmak -a xwe pê girê merdîm (birine) gîvenmîmek -a xwe pê rastî kîrîmî (bîrîmîe) gîvenmîk, yaşlanmak -a xwe qîlîzî kîrîmî kurnamîmî çıkarmîsî -a xwe rastî kîrîmî helîmî dîğîrîlmîk -a xwe tewîndîmî eğîlmîk, belîmî bûkîmek (veya eğîmek) -a xwe xûzî kîrîmî kurnamîmî çıkarmîx -a (yekü) xwîdanî nedîmî hîç zîrlanîmîmîsî, zîrlanîmîdîmî, bîr şey yapîmak -gîrdîdayî kîlmî, piştîvekîdî xwîrîmî pîrsîyî başîsîmî topîlanîk

pişt (III) mî kuşak (bele sîrtîmî uzun ve vînlî xwîrîsî) * piştî Kezemî dabû piştî xwe Azeremî kuşaqî bağlanîşî - bî piştî (yekü) girê danî belîmî kuşak bağlanmak - danî piştî (yekü) belîmî kuşak bağlanmak

pişt (IV) adî 1. erîsî * piştî şer sîvîşî erîsî 2. dîhî bî -den sîndîmî -üzîmî * piştî rû rûlî dest pî dîke yîldîmî sîrtîmî sîrtîmî başîlî 3. sîrtî

(mekîmî, sîmî, değîr ve oîmîde arkasî dînîşî bîldîrî 4. tîmîxîkîpî, ardî sîrtî * piştî dersî dersî nîlîtekipî -î bîskîkê nedîmî sîrtî * piştî bîskîkê setê xwe bakîlî 0 lîmîmî derî kîrî nedîmî sîrtîmî bîrtîmî kaldîkî bîmî bakî -î (yekü) bûnî sîrtîdîmî nîmî -î hîngê bî sîrtîdîmî -î 0 lîsî pîxîmîber (Hz.) 0 lîsî dîmî sîrtîmî, mîlîtanî sîrtîmî -î ku bû, bîmî axî 0 lî xwî bîteyîde ye 0 lî çîldîkîrîmî sîrtîmî sîmî kîpîsîrtîmî kîpîrtîkî -î ku (tîstek) dîbe hê rê tîşîyanî dîdîmî arîba devîrîmîde yeî gîstîrenî çîkî olîr -î tîngîsîyanî 0 lîhî ye hîrî yîkîşîmî bîrîmîsîye tîrdî -î vî bîmîdîmî sîrtîmî -î wê oîndîmî sîrtîmî

pişt (V) mî 1. ters (bîr şeyîmî ömî veya yîzîmî değîlî arkasî) * piştî dest elîmî tersî 2. tersî (kesîmî bîrî aletîmî kesîrtîyîmî yîrtî) * piştî kîrê hîçîmîmî tersî

pişt (VI) adî 1. üst, arka 2. mî üstî betîsî (mîmîrîlîkî tîmîmî) 3. mî üstî (bîmî tîrkîpîlerde zîmîmî zîmîmî bîldîrî) * piştî êvarê okşîmî üstî

pişt (VII) mî 1. arka, destek, dayînamîk 2. mîdî kolîyîmî, lîmî, korîyîmî, 2. xwe gîrê, kîyîst

pişt (VIII) erîmî sîrtî - 0 lî - sîrtî sîrtî

piştî eremî adî Azeremî kuşaqî

piştî Kezemî adî bîrîmî tîrî kuşak

piştî Lalîmî adî Lalîmî malî bu tîrî kuşak

piştî qezî adî bîrîmî ipekî kuşak

piştî bagî adîmî arka çîkîmî, hîmî, korîyîmî

piştî bîzî mî arka çîkîmî, dayînamîk

piştî belî mî dîlerîzî aşî :

piştî belî mî kuşakî ipî (kuşakî kuşakî ne tîkîlerî, kuşakî bağlanîmîkîmî sîrtîmî ona tîvîmîde belî dîlîğîrtîmî pî bağlanîmîde kullîlanîlîmî ipî)

piştî ber mî dîğîrîmîden sîmîmî dîğîmî çîkîmî (çîğî yîrdî erîkekî çîkîkî tîşîmî)

piştî bîmîlî mî kurnamîmî, kurnamî sîrtî

piştî bîmîlîkî mî kurnamîmî, kurnamî sîrtî

piştî çemîndî mî belî bakîkî, sîrtî eğık

piştî çemîyîyî mî belî bakîkî, sîrtî eğık

piştî çepîr mî çehpe gerîmî

piştî dî mîdî arka çîkîmî, hîmî

piştî danî mî 1. sîka çîkîmî, arkî: lîmî, destek, oîmî 2. dalî vermî, yaşlanmak

piştî danî eğıkî 1. arka çîkîmî, , arkî: lîmî, destek, oîmî 2. dalî vermîk, yaşlanmak

piştî danî hîvî bîbî (bîrîbîrîmî) arka çîkîmî, dîyînamîşîmî

piştî danîmî mî sîrtîmî yîrdî gîtîrmî, pîsî eştîrmî

piştî danîmî eğıkî sîrtîmî yîrdî pîçîrmîk, pîsî çîrtîmîk

piştî darî adî 1. arka 2. lîmî, korîyîmî kîmîzî

piştî darî mî 1. arkaçîkî 2. hîmîlîrî

piştî dayî mî dîhîrî

piştî dayîmî mî 1. arka çîkîmî, arkî: lîmî, destek, oîmî 2. dalî vermî, yaşlanmak

piştî derî mî 1. kîpî arî 2. gîlmî çîkîkîmîkî dîstîmîlerî, hîdîyî

piştîlest mî elî sîrtî

pışte (I) *n* pas (kadıyı kovma ünvanı)
pışte (II) *n* bel *n* sır tışığı
pıştedar *n* hımalî
pıştedarı *n* hımalîg
pıştek (I) *n* 1. dayanak, mesnet 2. dayanak, destek (güc verici, yardımcı) 3. ağara (marangozluğa) * pışteka deri kapa içzinası
pıştek (II) *n* asik kemiğinin tımsak kısmı
pıştek (III) *n* 1. yükük 2. bir sızlık çalı çığı
pıştek kirin *f* gñ üzgürükmek
pıştemâl *n* peştemâl (tıyında opunmek ve korulanak için kullanılan örtü)
pıştemâfiruş *n* bwa peştemâli (satan kimsa)
pıştemâfiruşl *n* peştemâlik
pışteması *n* belik sırtı
pıştemele *g* *n* sır usı yüzme
pıştemer *n* hamî, arka çıkma, kalfıyan, koruyucu kimse
pışteng *n* paldım
pışteni *n* çepne yerisi
pıştevan *n* *n* *n* 1. hamî, arka çıkma, koruyucu 2. dayanışma 3. dayanak, destek (güc verici, yardımcı) * şojnên ku dîhatin grîm pesend dîkir ü jî wan re dibû pıştevan sôylemendî desteklewe, ewlase dayenak o-lyardî 4. yandaş, tarafdar, tarafgir, destekleyen -ê (yekî) hêm 1) (hımarî) hamîsa olmak 2) yandaş olmak -ê (yekî) tunc bûn ar-kası olınmak
pıştevanî *n* 1. hımalîg, arkalama, arka çıkma, koruyuculuk, himaye 2. dayanışmaçılık 3. destekleme 4. yandaşlık, tarafdarlık, tarafgirlik 5. dayanışma 6. söz dayanışma (bu topluluğu oluşturanların duygı, düşünce ve ortak çıkarlarda birbirleriyle karışıklık bağlanmasa) 7. yardımlaşma - kirin 1) hımalîg yapmak, koruyuculuk yapmak 2) yandaşlık, yardım, muhtalîk yapmak tarafgirlik yapmak -ya hev kirin dayanışmak -ya (yekî) kirin (bunam) arka çıkınak, bûn arkalama, tarafdarlık etmek, (birine) taraf olmak
pıştevanîkirin *n* destekleme, arka çıkma, arka çıkma
pıştevanî kirin *f* gñ desteklemek, arka olınak, arka çıkınak
pıştevanîtl *n* 1. hımalîg, koruyuculuk 2. dayanışmaçılık
pıştevir *n* kamburî
pıştevirî *n* kamburluk
pışteywan *n* tersa bîdan oña
pışten *n* 1. kuşak (bele sarılan uzun ve enli kumaş) 2. kemer -ê rîzgariyê çarkunarin kereri
pıştîg *n* sırt ağrı
pıştîrî *n* cökünü, belî karlılık kimsa
pıştîroş *n* hımalîg, arka çıkma, satan kimsa
pıştîgî *n* araba bagarı
pıştîgerat *n* 1. himaye görmüş, arkası pek, kuvvetli kimsa 2. zengin

pıştîgerat *n* 1. güven, himat 2. zenginlik
pıştîgî *n* *n* *n* 1. hima, koruyucu, arka çıkma, arkalama 2. destekleyici, destekçi, destekleyen, tarafdar 3. arka, himasacı, kayıncı, 4. dayanışma
pıştîgîrdanî *n* 1. bel, bağla, kışıklı 2. işe girişmek için hazırlık olın -yan kur, pıştîgî kirin ar çwar parçaya başkasi topladı
pıştîgîrdan (I) *n* belbağ (gelin kardaşının gelinin beline kurtuleyi bağladığında öldüğü hediye)
pıştîgîrdan (II) *n* 1. bel bağlama, güvenme 2. işe başlama, iş hazırlığı bitirme 3. üstünü kapama, dâni hâline getirme, muahî bitirme
pıştî girê dan *f* *n* 1. bel bağlamak, güvenmek 2. işe başlamak, iş hazırlığını bitirmek 3. üstünü kapamak, dâni hâline getirmek, muahî bitirmek
pıştîgîrî *n* hev kirin *f* bwa yardımlaşmak
pıştîgîrl *n* 1. hımalîg, koruyuculuk, arka çıkma, arkalama 2. destekleyicilik, destekçilik, destekleme, tarafdarlık 3. himasçılık, koruyuculuk 4. dayanışmaçılık 5. dayanışma 6. söz dayanışma (bu topluluğu oluşturanların duygı, düşünce ve ortak çıkarlarda birbirilerine karışıklık bağlanması) 7. destek, el birliği 8. uluzan - dan (yekî) dayanışmak - hatin kuran 1) desteklemek 2) kayırlamak -ya hev kirin dayanışmak -ya (yekî) kirin (bunam) arka çıkınak, tarafdarlık etmek, (birine) arka çıkınak, (birini) korumak -yê hev dayanışik
pıştîgîrdan *n* destek verme
pıştîgîrlî *n* gñ destek vermek
pıştîgîrîkirin *n* 1. arka çıkma, arkalama, destekleme, destek olma, koruma 2. destekleme, yardımlaşma (yardım sağlama)
pıştîgîrlî kirin *f* gñ 1. arka çıkınak, arkalamak, desteklemek, destek olmak korumak 2. desteklemek, yardım etmek (yardım sağlamak)
pıştîgîrlî kirin *f* bwa desteklemek, dayanışma (yardım sağlamak)
pıştîgîrlî *n* 1. hımalîg, koruyuculuk 2. dayanışmaçılık
pıştîgîrlî *n* 1. arka çıkma, dayanışma, destekleme 2. yardım için üstünü kapama
pıştî girîn *f* *n* 1. arka çıkınak, dayanışmak, desteklemek 2. (insan için) üstünü kapama
pıştîgîrtî *n* korumayı, dayanışmada bulunmayı kimsa
pıştîgû *n* kulîg ardi
pıştîgûkirin *n* oğru vermeye, himal etmek, gözmezdin gelme
pıştîgûh kirin *f* gñ önem vermemek, himal etmek, gözmezdin gelmek
pıştîgîrlî *n* 1. işe yarar hale gelmiş çocuk 2. uşak, masum, küçük çocuk, yeni yetme çocuk * çar pıştîgîrlîyên mîh hêne dan masumîvan var

piştirhatik *rd* karibûn (karibûn, olan)
 piştirhatikî *m* karibûnlik
 piştirhatikîbûn *m* karibûnlaşma
 piştirhatikî bûn *lêgê* karibûnlaşmak
 piştirhatikîbûyîn *rd* karibûnlaş-
 piştirhatikîkarin *m* karibûnlaştırma
 piştirhatikî kirin *lêgê* karibûnlaştırmak
 piştirhatik *rd* karibûn kolay karmayin
 piştik (I) *m* 1. kuşak (bele sarılın uzun ve er-
 li kumaş) 2. kezer, yasa bel dalığı
 piştik (II) *m* semer, arkalık (hamal arkalığı)
 piştik (III) *m* velek parçaya
 piştikandîn *m* doğrultma, teyit etme
 piştikandîp *lêgê* doğrultmak, teyit etmek
 piştikandî *rd* doğrultmuş, teyitli
 piştikî *rd* teyitli, doğrultmuş
 piştikîn *m* doğrultma
 piştikîn *lêgê* doğrultmak
 piştini *m* kuşak, kezer
 piştî (I) *m* kuşak, bel bağı
 piştî (II) *m* piştî
 piştî (III) *m* sırtlık, yük, yükük, çelek (sirta taş-
 ran yük) * hayêê bikeve binê vî piştîyî hay-
 di şî yûke gî wîvî vîyî genim buğday şeleğî
 piştî (IV) *rd* 1. -den sonra, uzente * piştî rê
 rêê dest pê dike yoldan sonra orman başlar
 2. sonra muzkum, sirt, değir ve örendê de-
 kele oluşu bildiriş 3. aratekip oldu siz *
 piştî dersê dersî mîlekipî ~ hiskekê neden
 sonra * piştî hiskekê surê xwe rakirî il mîm
 mîlêet neden serî başîm kaldîkî ban.. bakî-
 tî ~ (yekî) kûm sonradan oluş ~ hingê *m*
 sonradan – İsa pêxember (Hz.) İsa'den
 sonra, tevlatan serî – Ku (tîstek) dibe lê
 rê nişan dîdîm çêre devîlince yel gîseren
 çok olur – tengasiyûn firehî yê her yûkeşan
 bir miyê de var – vî hundan sonra – wê an-
 can sonra
 piştîdar *m* hamal, yükü, sırında yük taşıyan
 piştîdarî *m* hamallık, yükçülük
 piştî dibîstanê *rd* 1. okul sonrası 2. oku son-
 rası (bu dönem işkê) * perwerdehaya
 piştî dibîstanê okul sonrası eğitîm
 piştî hingê *rd* sonradan
 piştî İsa *rd* İsa'den sonra, milattan sonra
 piştîkêş *m* hamal, yükü
 piştîkêşî *m* hamallık, yükçülük
 piştî ku *d*-den sonra, aratekipen, keli * piştî
 ku te wîha got, ez şîlê dîkî erîm çî bîkîm ser.
 kaye sayêdîştîen şîhî, hen ne yapabilirîm
 piştî lehdê *m* pozanesi
 piştî mîlêdê *rd* milattan sonra
 piştî zayîne *rd* milattan sonra
 piştîr *m* kuşak
 piştîrî *m* piştîr
 piştîyan (I) *rd* destekçi, destekleyici, hima-
 yeri
 piştîyan (II) *m* hamal, sırtçı, yükü, sırtlık ta-
 şıyan

piştîyanî (I) *m* destekçilik, destekleyicilik, hi-
 mayecilik
 piştîyanî (II) *m* hamallık, yükçülük
 piştî zayîne *rd* milattan sonra
 piştî jê hîlanê *rd* (birinden) destek almak
 arka hîpîmak
 piştî jê çewî belî *lêw* (birine) güvenmek
 Piştî Kafkasya *rd* Trans Kafkasya
 piştîkul *rd* kambur (kamburu olan)
 piştîkûr *lêgê* sirtlanca, yüklenme, ağırlıca
 uşma
 piştî kûr *lêgê* sirtlanca, yüklenmek, ağırlıca
 uşmak
 piştîku *rd* kamburlu, kambur sırt
 piştîkud *rd* kamburlu, kambur sırt
 piştîkoy *rd* kamburlu, kambur sırt
 piştîkoybîn *m* karibûnlaşma, belli çökme
 piştîkoy bûn *lêgê* kamburlaşmak, belî çök-
 mek
 piştîkoyî *m* kamburluk
 piştîkoyîbûn *m* 1. karibûnlaşma, karibûn ol-
 ma 2. karibûn çıkma (hiyarlanma)
 piştîkoyî bûn *lêgê* 1. karibûnlaşmak, kamba-
 ur çıkmak 2. karibûn şikmak (hiyarlan-
 mak)
 piştîkoyîbûyîn *rd* karibûnlaşma
 piştîkoyîkîlîm *m* karibûnlaştırma
 piştîkoyî kûr *lêgê* karibûnlaştırmak
 piştîkûlak *rd* kamburlu, kambur sırt
 piştîkul *rd* 1. sırt yarı ve beledi 2. meç (birin-
 den, birşeyden) emni olmıyan, güvenemeyen
 piştîkûlav *m* 1. sırt keçeli 2. çoban
 piştîkûlbûn *m* (birinden) emni olmıca, güve-
 nememe
 piştîkul bûn *lêgê* (birinden) emni olmıca,
 güvenememek
 piştîkulî *m* emni olmıca, güvenememe
 piştîkûrî *rd* sırtı yarı beçê içinde olan kimse
 piştîkûz *rd* kambur (kamburu olan)
 piştîkûzî *m* kamburluk
 piştîkûzîbûn *m* kamburlaşma
 piştîkûzî bûn *lêgê* kamburlaşmak
 piştîkûzîbûyîn *rd* kamburlaşma
 piştîkî zîkîrîn *m* kamburlaştırma
 piştîkî zîkîrîn *lêgê* kamburlaştırmak
 piştîkî zekî *rd* kamburluca
 piştîdêhûn *m* (birine veya bir şeye) sırtı dönek
 olma
 piştî jê bûn *lêw* (birine veya bir şeye) sırtı dö-
 nek olmak
 piştîlêbûyî *rd* -e sut, dönek
 piştîlêbûyîn *m* (birine veya bir şeye) sırtı dö-
 nek oluş
 piştîlêdek *m* ayınak, mesnet
 piştî lî çêdê bûn *lêw* sırtı yerde olmak
 piştîlîyalê *m* 1. kadîn 2. *rd* (şeye) uzama geç lîmş
 olma
 piştî jê kun kirin *lêw* 1. 'kazla bezdirmek 2.
 azale ettirmek

piştê re rast bûn *lêw* 1. kendûzê gelmek, topozlanmak 2. selûk etmek 3. başarmak
piştê re rast nebûn *lêw* 1. hirsat bulmazmak, durumuna düzeltmemek 2. aralıksız çalmak, hep çalmışmak durumunda olmak
piştê re şikandîn *lêw* belini bükmek, belini kurtak
piştê re şikîn *lêw* bel beklemek, bel kurtak
piştmer *adur* 1. hamî, koruyucu, arka çıkan, dayı (bir kimsenin kayınması, sözü geçer kimsesi) 2. sırtlağ, destekleyen 3. tedavî
piştmerî *w* 1. hamîlik, korumalık, dayılık 2. sırtlaşlık 3. fedailik
piştmiş *ed* kamburca, kambur sırt
piştok *w* sırtlık, yukluk, şelek
piştokêş *n* hamî
piştokêşî *w* hamîlik
piştok, piştok *w* ilkel çıkmak
piştol *w* fitil, çakmağ, tufek
piştostan *n* sırt üstü * *xwe wekî celşikê kerê piştostanê avê* ayak sırası gibi kelim. sırt üstü yitir
piştovan *adur* 1. hamî koruyucu 2. destekleyen, yardımcı
piştovani *w* 1. hamîlik 2. destekleyicilik, yardımcılık
piştvan *ed* sırtı geniş
piştvanî *w* tepuk
piştperde *ed* 1. perdepoş, perde arkası olan, gizlenen (şeylerle örtünen ve örçeklere görülenek istenmeyen kelimeler için) 2. gizl., perde arkası
piştperdeyî *ed* 1. perde arkasında saklı olan 2. perde arkası, gizli olmak
piştpe *n* büyük sırt, ağrı
piştê re girê dan *lêw* (birine) güvenmek, güven duyurmak
piştê re qalind kirin *lêw* (birine) güvenmek
piştqayim *ed* 1. arkası pek azka kavî 2. kendinden emin
piştqewî *ed* 1. arkası pek, arka kavî 2. kendinden emin
piştqewî bûn *lêw* 1. arkası pek olmak 2. kendinden emin olmak
piştqewin *ed* 1. arkası pek, arka kavî 2. kendinden emin
piştqewin bûn *lêw* 1. arkası pek olmak 2. kendinden emin olmak
piştqilola *ed* kambur (kambur olan)
piştqilomî *w* kamburluk
piştqilomîbûn *w* kamburlaşma
piştqilomî bûn *lêw* kamburlaşmak
piştqilomîbûyîn *ed* kamburlaşma
piştqilomîkirin *w* kamburlaşdırma
piştqilomî kirin *lêw* kamburlaşdırmaq
piştqilûz *ed* kamburca (kambur olan)
piştqilûzbûn *w* kamburlaşma, bel çökme
piştqilûz bûn *lêw* kamburlaşmak, bel çökme

piştqilûzî *w* kamburluk
piştqilûzbûn *w* 1. kamburluşma 2. iki bakışın olma, kırılma
piştqilûzî bûn *lêw* 1. kamburlaşmak 2. iki bakışın olmak, iki kat olmak
piştqilûzbûyîn *ed* kamburlaşma
piştqilûzîkirin *w* kamburlaşdırma
piştqilûzî kirin *lêw* kamburlaşdırmaq
piştqilûzok *ed* kamburca
piştqilûzokî *ed* kamburluca
piştqop *ed* kamburca
piştqopbûn *w* kamburlaşma
piştqop bûn *lêw* kamburlaşmak
piştqopî *w* kamburluluk
piştqopî *ed* kamburca
piştqopî bûn *lêw* kamburlaşma
piştqopî kirin *lêw* kamburlaşdırmaq
piştqopîbûyîn *ed* kamburlaşma
piştqopîkirin *w* kamburlaşdırma
piştqopî kirin *lêw* kamburlaşdırmaq
piştqov *ed* kamburca, kambur (kamburca olan)
piştqovî *w* kamburluk
piştqovîbûn *w* kamburlaşma
piştqovî bûn *lêw* kamburlaşmak
piştqovîbûyîn *ed* kamburlaşma
piştqovîkirin *w* kamburlaşdırma
piştqovîkirin *lêw* kamburlaşdırmaq
piştê re bîr piştê re
piştirust *ed* 1. (birine) güven duyma, emîn * *ji xwe piştirust e kendinden emîn* 2. müstenih 3. çalınmayan, rahatsız düşün
piştirustbûn *w* 1. güven duyma, emîn olma 2. müstenih olma
piştê re bîr bîrê *lêw* 1. güven duymak, emîn olmak 2. müstenih olmak
piştirustî *w* 1. kendinden emîn olma 2. müstenihlik
piştê re ji 1. sonra, sonradan, , bilâhère 2. sonraları * *herê baş bî piştê re xera bû* önceleli iyi jili sonraları bozuldu 3. ardından, ardından, arkasından, akabinde, hemen sonra 4. neden sonra * *piştê re ez navê wî hîn bûm* neden sonra adımı öğrendim 5. müteakiben, ardı sıra
piştê reş kirin *lêw* (işin) üstüne kapılmak, işin üstüne böyle böyle hitirmek
piştirustê *lêw* doğa ötesi, metafizik
piştirustî *ed* doğa ötesi, metafizik
piştirustîzan *adur* metafizikçi
piştirustîzanî *w* metafizikçi
piştirust *ed* 1. aşkârına düşün 2. yazma
piştirustî *lêw* bel sığukluğu
piştirustî *ed* bel kırık
piştirustî bûn *lêw* 1. bel kırılmak 2. hayal-kirikliğine uğramak
piştirust *w* aşkâr yemeğinden sonra atıştırılacak, aparatif yemek
piştireng *w* palan veya yemen yük bayvanına

göğünden altına bağlanmada kullanılır, çoğu zaman ucu metalen halkaları erme yasası ip

piştirmek *vt* arkası 2. arkası elmayan, guesüz

piştir *té* *dağ* *lêw* dedikardı etmek, arkasından konuşmak

piştû *m* yaka

piştû û piştû *î* sîn sarî. tepe tepe, yükseliyi izleyecek

piştvan *nêwê* *1.* arka, hamî. koruyucu *2.* dayanak, destek (güc verici, yardımcı) *3.* dayanışması *4.* yandaş, taraftar -ê (yekî) *bûn* yardaşı etmek

piştvanek *nêwê* *1.* hamî. koruyucu, arkalayan, dayî. himayeci *2.* dayanışması *3.* destekleyici, yandaş, taraftar *4.* arka, ilimnasî, kayıncı -ê (yekî) *bûn* yardaşı olmak -ê *hev* dayanışa

piştvanekî *m* *1.* himâlik, koruyuculuk, dayîlık, himayecilik *2.* dayanışma *3.* destekleyicilik, yandaşlık, taraftarlık *4.* ilimnasîlik, kayıncılık *5.* arkalama, destekleme, dayanışma -ya (yekî) *hêlîn* kirin kayınmak

piştvanîk *hew* piştvanek

piştvanîya *hev* kirin *hew* yardımlaşmak

piştvanî *w* *1.* himâyîlik, korumalık, koruyuculuk, koruma *2.* arka çıkma, arkalama, destekleme, destek alma *3.* yandaşlık, taraftarlık *4.* destek, dayanışma, dayanışmacılık *5.* sos dayanışma (aracılığıyla olguların bir diğri, düşünce ve etek çâklarında birbirlerine sarışıklı bağlanması) -ê *bûn* himaye etmek -ê *kirin* *1)* himaye etmek *2)* desteklemek, dayanışmak -ya *hev* kirin dayanışmak -ya (yekî) *kirin* *1)* destek bulunmak, dayanışma bulunmak *2)* taraftarlık etmek

piştvanîkirin *m* *1.* arkalama, arka çıkma, koruma *2.* destekleme, destek alma *3.* kayınma, ilimnasî erme

piştvanî kirin *îgê* *1.* arkalamak, arka çıkmak korumak *2.* desteklemek, destek almak *3.* kayınmak, ilimnasî etmek

piştvanîjî *w* dayanışmacılık

piştvanek *hew* piştvanek

piştvanekî *hew* piştvanek

piştvekirin *vt* çalgıyıya, emek sarfirmeden yığın * **piştgirêdabîyan** *kir*, piştvekiriyon *kwat* parçayı başkâsî tûplamak

piştvoşk *rd* kamburlu

piştvoşkhûn *m* kamburlaşma

piştvoşk bûn *îgê* *1.* kamburlaşmak

piştvoşk *rd* arkası kuvvetsî, arkası pek, güç ü desteği olan

piştvoşktî *m* arkası kuvvetsî olma

piştvoşî *rd* kamburlu

piştvoşî *w* kamburluk

piştvoşîbûn *m* *1.* kamburlaşma, kamburlu çıkma *2.* kamburu çıkma (ihtiyarlanma)

piştvoşî bûn *îgê* *1.* kamburlaşmak, kamburu çıkmak *2.* kamburu çıkmak (ihtiyarlanmak)

piştvoşîbûyîn *m* *1.* kamburlaşma, kamburu çıkma *2.* kamburu çıkma (ihtiyarlanma)

piştvoşîkî *rd* kamburlu

piştvoşî kirin *îgê* kamburlaşmak

piştvoşk *rd* kamburlu

piştvoşûkî *rd* kamburlu

piştvoşk *rd* kamburlu

piştvoşk bûn *m* kamburlanma, bel çökme

piştvoşk bûn *îgê* *1.* kamburlaşmak, bel çök-mek

piştvoşîkî *rd* kamburlu

piştvoşîkî *rd* kamburlu

piştvoşî *w* kamburlu

piştvoşîbûn *m* *1.* kamburlaşma, kamburu çıkma *2.* kamburu çıkma (ihtiyarlanma)

piştvoşî bûn *îgê* *1.* kamburlaşmak, kamburu çıkmak *2.* kamburu çıkmak (ihtiyarlanmak)

piştvoşîbûyîn *m* *1.* kamburlaşma, kamburu çıkma *2.* kamburu çıkma (ihtiyarlanma)

piştvoşîkî *w* kamburluluk

piştvoşî kirin *îgê* *1.* kamburlaşmak

piştvoşk *rd* kamburlu

piştvoşûkî *rd* kamburlu

piştvoşk *rd* *1.* bel bükük *2.* kamburlu - bîn

1) bel bükülmek (yaşlılık göğünden güçsüz kalnak, iş yapamayacak duruma düşmek)

2) bel çökmek (kamburlaşma)

piştvoşwî *rd* yarıktan vurd ventiler çey, talî, meyve vb. gibi

piştvoşwî *rd* kamburlu, bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

piştvoşwî *rd* *1.* bel bükük

pitew *n* garbus

pitewî *n* garbusluk

pitê *n* 1. kız bebek 2. küçük kız çocuğu 3. *ê* küçük (sözleşmede, kız çocuklar için) * *hê pitê hê vîr* hey küçük bunaya gel

pitik (I) *n* duğu (er. uce bulgari)

pitik (II) *n* yaka

pitik (III) *n* nokta

pitik (IV) *n* nefes 1. bebek, çağa 2. süt kuzusu (çok küçük bebek) 3. yavruçuk * *pitika min yavruçugim* — *berşîr* 1) agucuk 2) agu bebek (alay yoluyla)

pitikandîn *n* noktalarla

pitikanîlî *n* (gü) noktalanmak

pitikane *n* bebekçe

pitikî *n* 1. bebeklik (bebek olma durumu) 2. bebeklik (ye'n) doğan yavruğun yetişkinleri tutumuna sürekli bağlı olduğu dönem) 3. bebeklik (bebek gibi davranışlarda bulunma) * *kîrlî* bebeklik etmek

pitîr (I) *n* (î) önceki, evvelki

pitîr (II) *n* fazla, daha çok * *dî dewra kumazê de jî bîstî pitîr serhildan çêbûne* cumhuriyet devrinde yemden fazla şeyin paltak vermiş

pitîrbûn *n* çoğalma, fazlalasma

pitîr bûn *n* (gü) çoğalmak, fazlalasmak

pitîrbûyîn *n* çoğal ma, fazlalasma

pitîrkîrlî *n* çoğaltma, fazlalastırma

pitîr kîrlî *n* (gü) çoğaltmak, fazlalastırmak

pitîrpar *êw* beşirpar

pitîrpêr *êw* beşirpêr

pitî (I) *n* (ê) parça, ufak * *pitî pitî jî esmanan êw diharî* gökleri ufak ufak toprak yağıyor

pitî (II) *n* minik

pitîk *n* emek (meane ucu)

pitîn *n* delirme — *û wîrkîn* delirna, vîdî vîdî

pitînî (I) *n* paurlî * *jê anîn* pürdarmak * *jê çûn* pürdamak

pitînî (II) *n* dîrlî — *kîr n dîrlî* çıkarmak

pitî kîrlî (I) *n* keşkeştirme (keskinliğinin yitmesine neden olma)

pitî kîrlî (II) *n* suskunlaştırma, sus pus etme

pitî kîrlî (I) *n* (gü) keşkeştirmek (keskinliğinin yitmesine neden olmak)

pitî kîrlî (II) *n* (gü) suskunlaştırmak, sus pus etmek

pitî *n* 1. erkek bebek 2. küçük, oğlan çocuğu 3. *ê* küçük (sözleşmede, erkek çocuklar için)

pitok *n* erkek bebek

pitpî *n* bîrîn vuru

pitpî *n* dîrdîr, cîrcîr, kaynana zîrlî — *kîrlî* dîrdîr etmek

pitpîrî (I) *n* 1. tîrdama (hafîf hafîf vurma) 2. vurma, çarpana (vuru durumunda olma, yurek atma) 3. pürdamak, pit pit atma, heleculanma, helecun (koku ve heyecan g b

sebepe kalî fazla çarpana) 4. çarpana, daraban (kalî için vuru, atış) — *ê* dîl derbus kîrlîn yurek çarpanasê geştirmek, uip vurmek

pitpîrî (II) *n* 1. çarpanma, çarpınma 2. kîrdama, hareketlenip yağmur yağdırma (bulutlardan yağmur yağma)

pitpîrî (I) *n* (gü) 1. tîrdamak (hafîf hafîf vurmak) * *dîlê wê dîpîrîtî* yureği tîrdıyor 2. vurmak, çarpanmak (vuru durumunda olmak, yurek atmak) * *dîlê min wîsa dîpîrîtî* ku... kalbim öy esşe vuruyor ki 3. pürdamak, pit pit atma, heleculanmak (korku ve heyecan gibi sebepe kalî fazla çarpana)

pitpîrî (II) *n* (gü) 1. çarpınmak, vıcırnak 2. kîrdamak, hareketlenip yağmur yağdırma (bulutlardan yağmur yağmak) * *ewrê me dîpîrîtî* bulut hareketleniyor

pitpîrî (I) *n* (gü) kîrp * *mele devê pitpîrîkê* bigire emarê emarê kîrlîn ağarî kîrlî kîrlî da sîrdede gelîlîlî

pitpîrî (II) *n* bebek

pitpîrîkîrlî *n* dîrdîr eme

pitpîrî kîrlî *n* (gü) dîrdîr etmek

pitpîrîkî *n* bebekli, bebeklike

pitpîrî (I) *n* (gü) sarî sarî

pitpîrî (II) *n* 1. dîrdîr 2. *ê* vîdî vîdî — *kîrlî* vîdî vîdî etmek

pitpîrîkî (I) *n* bebek

pitpîrîkî (II) *n* 1. dîrdîr, vîdî vîdî, mîzmîz 2. emar, gevere

pitpîrîkî (III) *n* bebek bebek

pitpîrîkî *n* (gü) kîrlî bir bahar çîvêgî

pitpîrîkî (I) *n* bebekli, bebeklike

pitpîrîkî (II) *n* (gü) mîzmîz

pitpîrîkîbîrlî (I) *n* beşkeştirme

pitpîrîkîbîrlî (II) *n* mîzmîzlanma

pitpîrîkî bîrlî (I) *n* (gü) beşkeştirmek

pitpîrîkî bîrlî (II) *n* (gü) mîzmîzlanmak

pitpîrîkîkîrlî *n* mîzmîzlanma

pitpîrîkî kîrlî *n* (gü) mîzmîzlik etmek, mîzmîzlanmak

pitpîrîkî *n* mîzmîzlik — *kîrlî* mîzmîzlik etmek

pitîrîkî *n* patrik

pitîrîkî *n* patriklik

pitîrîgî *n* deymêde geçer * *jî kulê re dîbêje*

pitîrîgî vîz gelîr

pitîkî *n* meme ucu

pitî *n* mîrlîndîgîrlî belîten bu îlerî

pitîkî *n* eîbîrlî, kîrîmlî

pitî *n* (gü) peyvîn

pitî *n* (gü) çîgdem

pitî *n* (gü) kîrlî

pitî *n* (gü) kîrlî

pitî (II) *n* pîskîrlî (tağîzîda bulunan her sîvî veya toz dîrmîndîgîrlî bir şeyî bîzîlî savîrîrîk dîşîrîyî

pitî *n* (gü) kîrlî

pitî *n* (gü) kîrlî

pitî *n* (gü) kîrlî

pixe *w* kesme (çocuğ. d. l. m. l.)

pixepix *w* 1. horlanma, uykuyla yıkılan ses 2. nişli nişli * **pixepixa** *wi* ye rızaya nişli nişli uyuyor - **jê hatîk** uyuma sesini çıkarmak

pixepix kirin *ğğh* 1. horlanmak 2. nişli nişli uyumak

pixêri *m* sömme, beek

pixêriş *m* yonma, uşak

pixîn *w* 1. horlanma 2. nişli nişli uyuma

pixînkêr *rd* horlayan

pixînin *w* püşkürme

pix kirin (I) *ğğh* püşkürmek (ağzında bulutlar bu sırı veya tuz dantelindeki bu şeyi b. z. la savurarak dışarıya atmaç)

pix kirin (II) *ğğh* tenazleme, süpürme (toprak üstündeki kırı temizleyerek toprağın hayvanların otmasına sağlama) * **bertê** **pix** laka bila reşayi derkeve kırı temizle toprak görünsün

pixînk *m* sızan tozu

pixînkî *rd* gevrek

pixînkî *rd* gevrekçe

pixînkî *w* gevreklik

pixînek *rd* gevrek

pixînekî *rd* gevrekçe

pixînekî *m* gevreklik

pixîpîxîndîn *w* sızmaç saklama, kırı nişle saklama

pixîpîxîndîn *ğğh* sızmaç saklamak kötü nişle saklamak

pixîpîxî *rd* gevrek

pixîpîxî *rd* gevrekçe

pixîpîxîbûn *m* gevrekleşme

pixîpîxî bûn *ğğh* gevrekleşmek

pixî *bu* pişte

pixî *m* pîrî

pixîbûn *m* pîrlaşma

pixî bûn *ğğh* pîrlaşmak

pixîkirin *m* pîrlaştırma

pixî kirin *ğğh* pîrlaştırmak

pixîk (I) *m* kırı

pixîk (II) *rd* gevrek (taşlar içi) * **lîn** kevir **pixîk** *in* bazı taşlar gevrek olur

pixîkî *rd* gevrekçe

pixîkî *m* gevreklik

pixûdî *rd* porsuk, porsuk (porsümuş olan)

pixûdîn *w* porsüma, porsüme

pixûdîn *ğğh* porsümek, porsüdetek

pixûdî *m* porsüklük, porsüklük

pixûndîn *w* bezelleme, bertilleme (maratime, çarimek)

pixûpîndîn *ğğh* bezellemek, bertillemek (maratirmek, çarimek)

pixûndî *rd* bereli (yara bez)

pixûnî *rd* bereli (bezelenmiş, darh sorunu çıkarık olmaç olan)

pixûnîn *w* 1. bere ebu me, bertî me (maratma, çarime) 2. çarime (ekşiyip çarime) 3. çarime (yemiş dura dura olgunlaşma, yumuşa

maç 4. bere ebu me, bertî me

pixûnîn *ğğh* 1. bezellemek, bertillemek (maratmak, çarimek) * **canê wê jî her derban** tev **pixûnîbû** vucudu darû sızma bezellemeçi 2. çarimek (ekşiyip çarimek) 3. çarimek (yemiş dura dura olgunlaşma, yumuşamaç) 4. bertillemek, bertillemek

pixûr *w* tîso

pixûrandîn *w* uşakma

pixûrandîn *ğğh* uşakmak

pixûrîn *m* uşakma, pul pul dökülme

pixûrîn *ğğh* uşaklanmak, pul pul dökülme * **nan dîpxûre** ekzek uşakmaç **or** * **destê xwe** ilde dîwan dîpxûre diwanî elterîşinde pul pul dökülüyor

pixûdî *rd* 1. somurtkan 2. çarime kapamak

pixûdî *m* 1. somurtkanlık 2. çarime kapaklık

pixûdokî *rd* 1. somurtkan, surat asik, kekremiş 2. çarime kapak

pixûdokî *rd* 1. somurtkanca, kekremiş 2. çarime kapakça

pixûndîkî *m* 1. somurtkanlık, surat asıklığı kekremişlik 2. çarime kapaklık

pixûr *m* 1. tîso 2. sığa çarî - **şewtandî** tîso çarimek

pix *bu* asî!

piyade *rd* 1. yava 2. **piyade** (yava savuşturu askerlerin oluştuğu savaç) 3. *rd* piyade

piyader *m* kalîrim

piyade *w* 1. piyale, kadeh, bardak 2. şarap bardağı, çeki, kadehi 3. kadeh, bardak (bir bardağın veya kadehin alacağı miktar) - **hîlînd** **kirin** kadeh kaldırılmak - **li** **hev xistin** (ca ji dan) kadeh tekeştirmek - **rakirin** kadeh kaldırılmak

piyalik *m* kadehlik, kadeh kadeh

piyan (I) *ğğh* piyan

piyan (II) *m* 1. şarap, kadeh * **piyana** meyê dî **destê** şarap bardağı elinde 2. şarap tas 3. bardak (bir bardağın alacağı miktar) * **tu dikari** **piyane** **şekirê hûr** **bîdî mîn?** bu bardak şarap şeker ve çî harîşînî? - **li** **hev xistin** kadeh tokuyulmak

piyango *rd* 1. piyango 2. mee piyango (bekletimlik olay veya durum) - **jê re derhem** (bir rîpî) piyango varmak (veya çıkmak) - **jê re** **lê xistin** (birine) piyango varmak **piyango** çıkmak (bekletimlik bu yüzden büyük kazanç sağlanma) - **kîşandîn** piyango çekmek

piyangoşî *rd* **rd** 1. piyangoçî 2. *m* piyangoçu (piyango alıcılar nen satıldığı yer)

piyangoşî *w* piyangoçî

piyanîst *rd* piyanîst

piyanîstî *m* piyanîstlik

piyano *rd* piyano

piyanojen *rd* piyanîst

piyanojênî *w* piyanîstlik

piyanosuz *rd* piyanosuz (piyano tamir veya akort eden kişiye)

piyanosazl *m* piyanosazlık
piyas *m* baka dag seli
piyar *m* şafaklı, sevecen
piyazi *m* şafak, sevecenlik
piyazi lû kirtin *ö* bş şafak olmak
piyariti *m* şafaklılık
piyasa *m* bân 1. piyasa, pazar 2. piyasa (geçmiş)
 fiyat, alış veriş fiyatı) 3. inec piyasa, gezir-
 me ~kurin gezirmek ~ya derveyi dış piyasa
 ~ya ekonomiyê piyasa ekonomisi ~ya kün-
 dirîn k piyasa ~ya liêza kar iş çetel peyasa-
 si ~ya kar iş piyasası ~ya navxweyi iş piya-
 sa ~ya serbest serbest piyasa (veya pazar)
piyasekirin *m* piyasa etme, daltama
piyasekirin *ö* gî piyasa etmek, daltamak
piyaz *m* 1. soğan 2. piyaz
piyazfirîş *m* piyazcı (satın kimse)
piyazfirîşî *m* piyazçılık
piyazpêj *m* piyazcı (yapan kimse)
piyazpêji *m* piyazçılık
piyaz *m* piyaz
piyê tazi *rd* yalın ayak
piyê swas *rd* yalın ayak
piyê zengûhillind *rd* ağır ayak
piyîk *m* ayakçak (doktora tezgâhı ayaklığı)
piyîmsu *m* beyaz leke
piyon *m* 1. piyon (satrançta) 2. *mec* piyon
piyone *m* piyon
pi (I) *m* bîr 1. bebe 2. *beşê* dolı, çenin, em-
 bryo
pi (II) *rd* 1. ufak, ufak tefek kimse 2. basit-
 cak, basak kadar kimse
pi (III) *m* uçukluk
pi *m* bîr kibi-ji, kurumlu, kuruntulu, usûru
piyan *m* bîr etek, meşime dol eş, plâsant
 (memeli çocuk baş hayvanlar için)
piyan *m* 1. devrim 2. hareket
pişben *m* kolçak
pişbenî *m* kolçak
pişbîn *m* kabullenme
pişbîn *m* kabullenme, bûbûrlenme
pişbüyîn *m* kibîler iş, hûbûrleniş
piş bûn *ö* gî kabullenmek, bûbûrlenmek
pişdan (I) *m* bîr etek, meşime, son, eş, dol eş,
 plâsant) (memeli kapîr baş hayvanlar için)
 ~avêtin nekahat diçerinde olmak
pişdan (II) *rd* 1. gevşek (sıkı veya gergin ol-
 mayan) * *werisê* pişdan gevşek urgan 2. ya-
 vâs hareket eden kimse
pişdanî *m* bîr dol yatağı
pişî *m* kız bebek
pişik (I) *rd* 1. bızdek, ufaklık, ufak tefek kim-
 se 2. basitbecak, basak kadar * *vi* pişikê
 hunê basak kadar cocek 3. yumruk kadar (i-
 n olmasa gereken şeyler için) * zarokê pi-
 şik *m* bîrêk *m* iste eşê *m* anak kadar bir co-
 cûk adamı devirdi
pişik (II) *m* sıvıca
pişikêk *rd* basak kadar

pişirandin *m* ufaltma
pişirandin *ö* gî ufaltmak
pişirin (I) *m* 1. ufaltma, , pul pul dükülme 2.
 kesilme (bozulmak Kesilme)
pişirin (II) *m* sıvıca
pişirin (I) *ö* gî 1. ufaltmak, pul pul dükül-
 mek 2. kesilmek (icindeki maddeler bir-
 binden ayılarak bozulmak)
pişirin (II) *ö* gî sıvıca
pişirk *m* 1. sıvıca 2. çiban
pişivandin *m* kavrama
pişivandin *ö* gî kavramak
pişivîn *m* 1. kavrama (harekete geçme) 2. kav-
 rama
pişivîn *ö* gî 1. kavramak (harekete geçmek)
 2. k enilmek * *herwêş e* II çunc pişivîye
 hasta kögede kavırılmış
pişî *m* bîr 1. kâsik 2. uçukluk
pişî *rd* dolusê
pişing *m* emzik (süt çocuklarına uyulamak için
 ağzlarına verilen küçük emzik)
pişînk *m* pişing
pişmam *m* pişmam
pişo (I) *m* etek belce
pişo (II) *ö* gî etek
pişok *m* eğrama hastalığı
pişot *m* 1. kar, köç, çemre (ateş durmazına gel-
 mis odun veya kamur parçası) ~ê ağır kecin
 çemre dişmek 2. *rahîmê* ateşli (çokulu,
 çoklu) * *zotêkî* pişot ateşli bir delikanlı
 3. *mec* çok çalışkan
pişotbûn *m* kirlenme
pişotbûvîn *m* kirlenme
pişûf *vi* 1. kulluk 2. *mec* ateşlilik
pişw *m* bîr mayis bûceği
pişwzandîn *m* tika başı dolmasına
pişwzandîn *ö* gî tika başı dolmama
pişwzandî *m* tika başı dolu
pişwzîn *m* tika başı dolma
pişwzîn *ö* gî tika başı dolmak
pişwzok *m* bîrêk peynire katılan her ot
pişrik *m* 1. sıvıca 2. fiske (işsiz derinleşme) her-
 hangî bir sebeple ortaya çıkan içi su dolu ba-
 kartı) 3. çiban ~a ser zimun dil peleşengi ~a
 ser zimun (yeşil) bûn (falan) aşığı (falan)
 yokarı ~ên battixiyê eşenlik sivikeleri
pişron *m* puruz
pişronekî *rd* puruzlu, puruzlucu
pişrûk (I) *m* kivilim
pişrûk (II) *m* sîlik, ufak sıvıca
pişrûk (III) *m* kat tamsı
pişrûkêkî *m* *peşê* yenik, aşınmış olan
pişrûg *m* pişrik
pişûr *m* bîr yatağı dol yatağı?
pişûr *m* bîr işkemberin bir parçası
pişûş *m* ateş kivilimi
pişwan *m* bîr embriyoloji
pişwanî *m* bîr embriyoloji
pi (I) *m* bîr 1. kol * *pi* vematliştine kolları sı-

varmış 2. taraf, yön - bil - omuz omuz (dayanarak, birlikte) - bi - ve omuz omuz (şikâşik bir durumda, yan yana) - dan (yekü) omuz veyuk (destek olmak) - dan her (üstekü) omuz vermek formuyla dayanmak - yê rastê sağ taraf - li - omuz omuz

pî (I) *h* vsiş

pîb *m* fiç

pîber *ad*er kâmi, koruyucu

pîberî *m* lamelik, korumalik, koruyuculuk

pîbil *ad*er 1. göz bebeği 2. meç göz bebeği (çok sevilen, önem verilen kimse)

piçem *n* piçama

piç *ad*er 1. piç farası ile babası arasında evlilik bağı olmadan dünyaya gelen çocuk 2. meç piç (cebiyêsiz, sarız yuğak) 3. ri. dük 4. ri. bûzak 5. ri. piç (bir şeyin küçüğü, aslında benzeriyemi) - mehilî kemlikemil meylak mîlîc, sere maye katmadan mayalanmak * mast piç mehiyye yağur kendikendine hayalınma - weled velet, veledî zina (çocukları yaylarken kullanılır) -ê betiya bîwê hûdîna, mûzavû, kâpê dolu -ê bê jî hawê dokuz bobê -ê piç paç kurusê -ê zîwê veledî zina

piçbûn *m* piçleşme

piçeket *ad* kendiliğinde yazı yazma

piçezanîn *m* kulaktan dolma bilgi

piçilî *m* piçlik

piço *ad*er piç kurusu (tezek için)

piçûk *m* kabuk

piçe *n* piçe

piçefiroş *ad*er piçer (satın kimse)

piçepêj *ad*er piçer (pıçanın kimse)

piçurêj *ad*er zîwê kalî

piçûr *ad*er 1. destekleyici, yardımcı * ji xwe re piçurêkî bigire kendine bir yardımcı tut. 2. dayanışmeci 3. erak (bu işi beraber yapmak için) 4. yaylayı satın alan, o yaylıdan sorumlu kimse

piçurî *m* 1. destekleyicilik, yardımcılık 2. dayanışma 3. eraklık 4. kolektiflik, birlikte bir iş yapma 5. maddî, manevî yardım

piçurîkirin *m* maddî, manevî olarak yardım etmek

piçurî kirin *lg*ê maddî, manevî olarak yardım etmek

piçurî *m* 1. destekleyicilik, yardımcılık 2. dayanışmacılık

pî *hev* *b* tuh, tuh zîna

pî (II) *m* 1. sereseşpê 2. tuş (goreşî) - kirin (I) sereseşpe uzatmak 2) tuş etmek

pîj (II) *n* yası küçük tuş

pîj (III) *n* 1. sıymak 2. diken, kâzak 3. neu sıvri çabuk 4. sıv, orpu şîr

pîj (IV) *ad*er sıvri * kevirê pîj sıvri taş

pîj (V) *ad*er piç

pîj (VI) *m* mekik (dokuma aracı)

pîj (VII) *ad*er dik

pîjak *m* (şîr kîr) akis

pîjan *ad*er yarpuz

pîjaq (I) *ad*er bacak, bakkîr

pîjaq (II) *ad*er serseşpe bir vaziyette olan

pîjaqlirê *ad*er uzun bacaklı

pîjbûn (I) *m* 1. sere serpe uzatma 2. tuş olma

pîjbûn (II) *m* sıvrileşme, sıvrileme

pîjbûn (III) *m* 1. diklenme 2. kışkırtılmak

pîjbûn (IV) *m* tahrik olma (cinsel olarak)

pîj bûn (I) *lg*ê 1. sere serpe uzatmak 2. tuş olmak

pîj bûn (II) *lg*ê sıvrileşmek, sıvrilemek

pîj bûn (III) *lg*ê 1. diklenmek 2. kışkırtılmak

pîj bûn (IV) *lg*ê tahrik olmak tenşel olmak;

pîjek *ad*er 1. piç 2. yapay, değêr olanıyat

piçema *n* piçama

piçemê *ad*er dere etu (Acelnam)

piçik (I) *m* kevirin

piçik (II) *n* 1. sıymak * **piçik** avêtiye kıymık atmış 2. diken

piçik (III) *m* şîş (bu ucu sıvri, demir veya ağaçtan, bazen zîwê gibi kullanılabîlir) nec uzun çubuk

piçik (IV) *w* 1. kâzik 2. sêkê (hayvanları bağlamak için yere çakılan ağaç kâzik) 3. kâzge

piçik (V) *je*er 1. sarkık sarkık * **piçikê** cemêdê buz sarkık

piçik (VI) *m* mekik (dokuma aracı)

piçik (VII) *ad*er bayı 20-30 cm olan dikenli bir bitki

piçik (VIII) *ad*er sıvri

piçikî *ad*er sıvriye

piçinda *ad*er dere etu (Acelnam)

piçî *m* sıvrilik

piçikîrîn *m* kaçınmak yapma

piçî kirin *lg*ê kaçınmak yapmak

piçîn *ad*er sıvri, sıvrileşme

piçkirin (I) *m* 1. birini yere serme, sereseşpe uzatma 2. tuş etme, tuşa getirme

piçkirin (II) *m* sıvrileştime, sıvrileme

piçkirin (III) *m* 1. diklenme 2. kışkırtma 3. sıyma, gaze getirme

piçkirin (IV) *m* tahrik etme (cinsel duygularını arttırma)

pîj kirin (I) *lg*ê 1. birini yere sermek, sereseşpe uzatmak 2. tuş etmek, tuşa getirmek

pîj kirin (II) *lg*ê sıvrileştime, sıvrileşme * serê zîçê xwe **pîj kir** kâzge için ucuna sıvrileşme

pîj kirin (III) *lg*ê 1. diklenmek 2. kışkırtmak 3. sıyma, gaze getirmek

pîj kirin (IV) *lg*ê tahrik etmek (cinsel duygularını arttırarak)

piçkirî (I) *ad*er tuş olmuş olan

piçkirî (II) *ad*er sıvrileştime, sıvrileşme

piçot *n* yamış eden

pîk (I) *m* pik, femî (tekime demiri)

pîk (II) *ad*er zîwê çîdik * saz û pik saz ve dîzik

pik (III) *bir delik* **pik**
pik (IV) *bir dik şeyin ucuyunu*
pik (V) *ayaknak (dokuma tarzı bir ayakkabı)*
pik (VI) *1. (tahtanın iki yanındaki ucunu)
 yeri 2. iki taraflı bir şeyin bir tarafı*
pikaj *m pikaj*
pikajkar *adım pikajcı*
pikajkari *m pikajçılık*
pikan *desime*
pikap *m* 1. pikap (elektronik veya pille çalışan,
 plâk dinlemekte kullanılan araç) 2. pikap
 (küçük kamyonet)
pikâbün *m* başkalanma
pik hün *başkalanmak*
pike (I) *m* 1. pike (kuburmalı, pamuklu kumaş)
 2. *m* pike (bu kumaştan yapılan örtü)
pike (II) *m* pike (yüksekteki hedefin üzerine
 dik olarak saldıran, dik açı olarak atılan –
 kırın pike yapınak)
piket *m* piket
pikirin *m* sırtlama
pi kirin *başkalanmak*
piko *m* piko – kırın pikoya vurmak
pikoker *adım* pikocu
pikokirin *m* pikalanma
piko kırın *başkalanmak*
piköli *m* 1. eşleme, eşleme 2. ayak direme, a-
 yak sürme
pikoliker *adım* ayak direyen
pikolikarin *m* 1. eşleme, eşleme 2. ayak dire-
 me, ayak sürme, tepinme (bir şeyi isteme-
 me) 3. ısrar etme
pikolikarin *başk* 1. eşletme, eşletmek 2. ayak
 diremek ayak sürmek, tepinmek (bir şeyi
 istemek) 3. ısrar etmek
pil (I) *adım* dalak
pil (II) *adım* 1. kol 2. kol korucu, üst kol (ko-
 yun, kuzu, dana, keçi vb. için ve aygırın üst
 bütünü) 3. kürek kenüğü. ~ ü bask bir pe ü
 bask di -ê ywe de zanin kehane şahibi olmak
pil (III) *m* pil
pil (IV) *m* pil -u zbuw kura pil
pil (V) *m* teneke
pila *reş adım* dalak
pilaja *adım* yürümekte güçlük çekme hastalığı
 (yük hayvanı için)
pilajayi *adım* yürümekte güçlük çeken hayvan
pilajayi bün *başk* yürümekte güçlük çekmek
 (yük hayvanı için)
plak *m* pikap (elektronik veya pille çalışan, plâk
 dinlemekte kullanılan araç)
plaki *m* plaki
plân *m* 1. plân 2. oyun düzen, komple geran-
 din komple kurmak
plânbez *adım* kompleci *adım* düzenbaz
plânbezî *m* kompleci,uk. düzenbazlık
plânger *adım* kompleci,uk. düzenbaz
plângerî *m* kompleci,uk
plânî *m* plâyna

plâje *m* plâka (araba plâkası)
plâr *m* bir tür sebzeci
plaw *m* plaw
plawwer *adım* plawcı
plax *m* dal, kol
püdar (I) *m* pilli
püdar (II) *adım* fazla
püle (I) *adım* hil ü pile
püle (II) *m* derveci
püle (III) *m* pü. kurma (kumaşı katlayarak ya-
 nılan giyece süsü)
püleberêk *adım* pastırma, jambon
püedar *adım* teneke
püekan *m* hacımak
püekirin *m* teneke kaplama
püle kirin *başk* teneke kaplamak
pülekeri *adım* teneke ile kaplanma
püewer (I) *adım* tenekeci
püewer (II) *adım* çerçici, çerçici
püewerî (I) *m* tenekecilik
püewerî (II) *m* çerçilik
pülk (I) *m* erdek
pülk (II) *m* pul (ave madeni levha)
pülk *m* elen, ulak
pülen *m* pülto
pilot *adım* 1. pilot 2. *adım* pilot (deneme niteli-
 ğinde olan)
pilotaj *m* pilotaj * xetaya pîlotajê pilotî helasi
pilotî *m* pilotluk
piltan *adım* kocaman. m. sil vücutlu
piltanbün *m* kocamanlaşma
piltan bün *başk* kocamanlaşmak
piltane *adım* kocamanca
piltan kirin *başk* kocamanlaşmak
piltankirîn *m* kocamanlaşma
pim *m* pim
pîh kirin *başk* tepkilirmek (birçok hayvanın yö-
 ritilmek)
pîn (I) *m* 1. kümes 2. *adım* kümes (ufak ev)
pîn (II) *m* tekme, tepik
pîn (III) *m* tnakal, anas
pînav *m* fedikarlık, azav
pîne (I) *adım* 1. piç (nası ile tabası arasında
 eşlik sağlı olmanın dünyaya gelen çocuk)
 2. *adım* piç (berhyesiz, arsız çocuk) 3. *adım*
 dak →ê pîne piş kucusu
pîne (II) *adım* su kenarındaki otlar
pîne (III) *m* 1. kama, kısı (kütüğü yarmak için)
 2. kama (narangozluğa) 3. siğil (adım
 yandırmakta kullanılan ağaç veya demir kama)
 4. duvara çukuk askı – bi xelkê re kutan
 başcası la ask atunaya çalınak
pînerbün *m* pişleme
pîncê *nennükê* *adım* sustan tırnağı
pîncik (I) *m* tıpadın, tıprı, tıprıtil (ufak balıç
 çapası)
pîncik (II) *m* kama, kısı (kütüğü yarmak için)
pîncik (III) *m* tekme, çitîe (hayvanın ön aya-
 ğıyla vurması) – wêtin (tıpçiki) tekmeçil-

le atmak (veya vurmak) - le hatlı kıştın teknelenerek

pıncık *adı* 1. p.ç 2. m. sargun (bir biçimde ya-
rı süren füz); - dan sargun vermek

pıncıkavâlin m. çifte atma, teknelenme

pıncık avâtin *ışık* çifte atmak, teknelenmek

pıncıklan m. sargun verme

pıncık *duh* *ışık* sargun vermek

pıncıklıdır *kt.* p.ç 2. m.ç

pıncık kırın *ışık* tüp atarak

pıncık *le* dan *lha* kamalamak

pıncılı m. 1. pıncık 2. m.ç pıncık (kalıtslık)

pıncılın m. kamalama

pıncı kırın *ışık* kamalamak

pıncıldan m. kamalama

pınc *le* dan *lha* kamalamak

pıncıldıxtın m. kamalama

pınc *le* xistin *lha* kamalamak

pıncı *nd* pıncı kurusu

pınc u yama - *le* kıştın yama vurma

pıncbün m. yamalarına

pınc bün *ışık* yamalanmak

pıncbüyin m. yamaları

pıncdır *ad.* ayakkabı, ayakkabı tımarcı

pıncdır m. ayakkabıcılık

pıncdır *ad.* yama, albise tımarcı

pıncdır m. yamaçılık, albise tımarlığı

pıncdır *bir* pıncdır

pıncdır *ad.* 1. yama 2. ayakkabı, eskicisi,
ayakkabı tımarcı

pıncdır m. 1. yamaçılık 2. ayakkabıcılık

pıncdüz *bir* pıncdır

pınc m. küme

pıncık *ad.* yamaçı

pıncık m. yamaçılık

pıncık *ad.* yamaçı

pıncık m. yamaçılık

pıncık m. yamaçılık, yamaçı

pıncı kırın *ışık* yamalamak, yamaçılık

pıncık *ad.* 1. yamaçılık, yamaçılığın 2. çelik
büzünde cıba veya yarı yarı olan

pınc *ad.* pınc

pıncık m. m.ç, tekt

pıncık *ad.* yamaçı

pıncık m. yamaçılık

pınc m. küme

pıncık m. vücutta oluşan beyaz teke

pıncık m. pıncık

pıncık (I) m. 1. küme 2. m.ç küme (ufak ev)

pıncık (II) m. gubelik

pıncık m. tepiklenme (birek hayvanın yürütme)

pıncık m. konukluk * pıncık dıke konukluk
yapıyor

pıncık *ad.* 1. kelebek 2. *ad.* keleşek (keleşek
başında olan)

pıncık *bir* pıncık

pınc (I) m. kızların oynadığı bir oyun

pınc (II) m. 1. *ad.* 2. *ad.* *ad.* (bu üçün ilacığın
maktar)

pıncık *ad.* geniş omuzlu

pıncık *ad.* pipet

pıncık (I) *ad.* 1. göz bebeği 2. m.ç göz bebeği
(çok sevilen, önem verilen kimse)

pıncık (II) m. (ink, emzik (çanak), çaydanlık testi
gibi kapları, suyu azar azar akıtıma yarayan
içeridekiler)

pıncık (III) *ad.* duduk, dilli duduk

pıncık (I) m. süsleyip süsleme

pıncık (II) m. tika basa doldurma

pıncık (I) m. süsleyip süslemek

pıncık (II) *ad.* tika basa doldurma

pıncık (I) *ad.* süsleyip süsleme

pıncık (II) *ad.* tika basa dolu

pıncık *ad.* duduk (sarı kum)

pıncık m. çüdüklük

pıncık *ad.* tika başı

pıncık (I) *ad.* göz bebeği

pıncık (II) m. soba kapısındaki ateşi gezdirmeye
ve hava değeri

pıncık *bir* pipet

pıncık *ad.* hoşhoş bir tür

pıncık (I) *ad.* 1. göz bebeği 2. m.ç göz bebeği
(çok sevilen, önem verilen kimse)

pıncık (II) m. cam -u belerim kristal cam

pıncık *ad.* cam

pıncık m. hazak (yüzüden kasıyarak tabaka kadar m.
lağ bülüğü)

pıncık *ad.* bir tür ot

pıncık *ad.* kısa qol

pıncık (I) m. nene, nene, büyük anne -u cırcı ve
çik zıve -u keftore aruze -u u anela *ad.*
poşmanbüylüleri verici (başladığını geri
alan) -e bawer medikür mür hıke, daweya
helikan ü helikan ilke aza kanzat getir-
memez -e jı bakesi kelo jı benefi her dı-
yan lı halı hev pıncık (hayvan ve er-
kek için) birbirine muhtaçlığını ifade eden
bir deyim

pıncık (II) m. 1. yaşlı, ibrayim (yaşlı kimse, genellikle
kadın) 2. yaşlı (yaşı ilerlemiş kimse) 3.
kremik (hasatlık) -ü kal bün saçı boş ağr-
mak, yaş ilerlemek -u keftür küftör -u
sährıyan 1) cadi 2) çöçüran -e fani pıncık-
ni -e ferdi pıncık -e keftür köfcher (er-
kek) -e meure bıhar tı, kezo nomdre qı-
hal tı olme eşegin, ölme (yaşa yaza büt-
cek) -e zemutan yaşlı, gündürümüs katise

pıncık (III) *ad.* 1. görgü 2. *ad.* başka - pıncık
bün hıya elranmak, ilgı duymamak - ü
pergal 1) görgü, görgü ve adak * ez jı pıncık
ü pergalen vı ve heyran nıanı gorgusuna
layran kaldın 2) düzen, ceki düzen * mlu
pıncık ü pergalı udeyü meelband olanın dı-
zenanı beğenmemek - u pergalı gırtın kaldı-
run çinmek, gorgusu atmak - ü pıncık
görgü, görgü ve adak -e (yekü) ü henekan

hebûn şaka kaldırımak, şakaya gelmek, şaka râm noslanmak -ê (yekî) bi hebûnê tûne bûn şaka zaldanmak, şakaya elî etmek -ê (yekî) bi (şey) tûne bûn (bazî şeyler) dîşî alîna girmek, elîna fahşarmazak -ê (yekî) bi xeberdanê tûne bûn xuyînayî xuyînemek -ê (yekî) pîr hebûn (bir şey) dîşî (veya hevîş) olînak

pîr (IV) *n* 1. pîr (bu farîkai veya sarîstên êk kome) 2. *m* pîr (berbangî bî kome), bî meslekiye tecrûbe kuzanmîş, uzma dîşîmayî kamael 3. pîr (Yezîdîstîye, dîzî tîrenler de şeyberle yadîm edîr ve pîrîye arasından secdî r) 4. pîr, cede (Alevîlikte) 5. pîr (Mevlevîlikte dîzî bir tîren)

pîrabok *n* al karsî

pîrêbok *n* al karsî

pîrabestîk *n* al karsî

pîra cîrneweşîk *n* acuzî

pîra dê wî lacûme, keccanî, fîyân (zame)

pîrahên *n* gûrîlex

pîra keftar *n* kûfîlelîr (hayat)

pîra keftore *n* acuzî kadîm

pîramîd *m* 1. pîramîd 2. *n* pîramîd (Mîsra fîravonların mezarlarına verilen ad) 3. *n* pîramîd

pîramîdîal *n* wêwêl patîmîda

pîra melekdas *n* wêwêl bukîlemîm

pîrâne *n* yaşîna, yaşîlara yakîşî bir şekîde

pîranî *n* dîşîyalîk, yaşîlık

pîra sêr *n* cadî

pîra sêriyan *n* cadî, cêpîzîm

pîranî *n* dîşîyalîk, yaşîlık

pîravok *n* wêwêl 1. *n* pîrîncek (Arana) 2. *n* pîrîncek ağı

pîravokî *n* wêwêl dîşîyalîk

pîravokîbûn *n* 1. *n* pîravokîleşîm 2. *n* pîravokîleşîm (bakîmîsî ve terk edîlmîş olîmî) 3. *n* pîravokîleşîm (başîyî hastalîklarda, ağır, gûz gîbî yerler kuzanîsî salgîlarla perîlelîmî gîbî olîmî)

pîravokî bûn *n* wêwêl 1. *n* pîravokîleşîm 2. *n* pîravokîleşîm (bakîmîsî ve terk edîlmîş olîmî) 3. *n* pîravokîleşîm (başîyî hastalîklarda, ağır, gûz gîbî yerler kuzanîsî salgîlarla perîlelîmî gîbî olîmî)

pîravonk *n* pîravonk ağı

pîravonkî *n* pîravonkî

pîravonkî bûn *n* wêwêl 1. *n* pîravonkîleşîm 2. *n* pîravonkîleşîm (bakîmîsî ve terk edîlmîş olîmî)

pîrînye *n* sus, sîdîemî, bezek

pîrîwendîk *n* pîrîwendîk ağı

pîrbûn *n* 1. dîşîyalîmî, yaşîlanîmî, keccanî, kanzîmî 2. dîşîyalîmî (dîşîyar gîrîşîmî) olîmî) 3. kuzanîleşîmî, sîreçîrîleşîmî (hastalîk îşîmî)

pîr bûn *n* wêwêl 1. dîşîyalîmî, yaşîlanîmî, keccanî, kanzîmî 2. dîşîyalîmî (dîşîyar

gîrîşîmî) olîmî) 3. kuzanîleşîmî, sîreçîrîleşîmî (hastalîk îşîmî)

pîrbûnî *n* dîşîyalîk, yaşîlık

pîrbûyî *n* kronîk (hastalîk) *n* neweşîmî pîrbûyî kanzî basalîk

pîrbûyîm *n* 1. dîşîyalîmî, yaşîlanîmî, keccanî, kanzîmî 2. dîşîyalîmî (dîşîyar gîrîşîmî) olîmî) 3. kuzanîleşîmî, sîreçîrîleşîmî (hastalîk îşîmî)

pîrebî *n* dîşîyalîk kadîm

pîrehok (I) *n* wêwêl pîrîncek

pîrehok (II) *n* 1. al karsî 2. cadî 3. cadî, cîdî dîşîyalîk (acuzî, yukî, dîşîyalî kadîm)

pîrehokî *n* 1. al karsî 2. cadî, cîdî *n* kîrîmî cadîkî etîmek

pîrebukî *n* pîrebukî

pîreçîzîk *n* keccîbe (aşîmî)

pîredîyîk *n* hîmîne

pîredî *n* kuzakar (zame)

pîrehên *n* gûrîlex

pîreşîm *n* 1. keccîbe 2. keccîkî, kadîmî nîne (yazî dîşîyalîmî kadîmî)

pîrejîmî *n* keccîkî

pîreşînk *n* wêwêl hîmîne, hîmîne

pîrekî *n* 1. kadîmî 2. *n* wêwêl, kadîmî dîşîyalîk

pîrekî *n* 1. al karsî 2. cadî 3. cadî (hîmîne, yukî, dîşîyalî kadîmî)

pîreçîkî *n* 1. al karsî 2. cadî, cîdî

pîremêr *n* keccî, keccî adîmî

pîrenîrî *n* keccî adîmî

pîrepînd (I) *n* kîrîmî

pîrepînd (II) *n* wêwêl 1. pîrîncek (Arana) 2. *n* pîrîncek ağı

pîrepînd (III) *n* wêwêl keccî

pîrepîndîk *n* wêwêl pîrîncek

pîrepînk *n* kîrîmî

pîresêr *n* 1. cadî, sîlîbzîk (kadîmî) 2. cadî (hîmîne, yukî, dîşîyalî kadîmî) 3. *n* keccî, keccî

pîresêrbûn *n* cadîleşîm

pîresêrbûyîm *n* cadîleşîm

pîresêrî *n* 1. sîlîbzîkî (kadîmî) 2. cadî, cîdî 3. *n* keccî, keccî 4. *n* cadî, cîdî *n* kîrîmî cadîkî etîmek

pîresêrbûn *n* cadîleşîm

pîresêrî bûn *n* wêwêl cadîleşîm

pîresêrîkîrîm *n* 1. kendîleşîmî büyükî lîfîrî etîmek, sîmîkî şîpîrîmî 2. kendîleşîmî nîze çekîmek

pîresêrî kîrîm *n* wêwêl 1. kendîleşîmî büyükî lîfîrî etîmek, sîmîkî şîpîrîmî 2. kendîleşîmî nîze çekîmek

pîreçî *n* wêwêl keccî

pîrê (I) *n* wêwêl (yazî, kadîmî) seslenîme (îşîmî)

pîrê (II) *n* wêwêl 1. keccî 2. pîrîncek

pîrê (III) *n* wêwêl hîmîne başîyînda olîşîmî hîmîne

pîrhefîr *n* cadî

pîrhevîr *n* al karsî

pîrhevok (II) *m* 1. örümcek 2. örümcek ağı
pîrhevok (II) *m* 1. a) karısı 2. cadı
pîrik (I) *z* *m* 1. örümcek (Aranea) 2. ağ, örümcek ağı 3. xuf ~ avêtin (üstelû) 1) (bir yer) örümcek bağlanmak 2) kuf bağlanmak (veya tutunak) - lê dînin (bir yer) örümcek bağlanmış - lê girê danî (bir yer) örümcek bağlanmas - lê pêçûn (bir yer) örümcek sınamak
pîrik (II) *m* 1. nîne, nene, büyük anne, neneçik, nıncık, ebe 2. yaşlı kadın * yekê pîrik lûl yaşlı bir-yıld 3. ebe (doğum ismi yaptırma kelim); * pîriki nîvê doktorîyê ve ebe demek yarım doktor demek 4. ebe (ayrında)
pîrika *avê zafîr* su örümceği
pîrika *hebhebok* *av* cadı
pîrika *melekêlas zafîr* bukalemun (Chamaeleon chamaeleon)
pîrika *tesvê nê guzî* (iplikleri ayarlayan tezgah) (arağı)
pîrika *veşromek* *av* sok ombaç
pîrika *zarokan* *av* ehe
pîrika *zîmaran zafîr* kaya örümceği
pîrikdan *m* 1. örümcek, emne 2. küflenme
pîrik dan *êgh* 1. örümceklenmek 2. küflenmek
pîrikê *ê nîz* (yaşlı kadınlara seslenme için)
pîrikgirtin *m* örümceklenme
pîrik girtin *êgh* 1. örümceklenmek 2. meç örümceklenmek (bakımsız ve terk edilmiş olmak)
pîrikgirtî *av* örümceklî, örümcek tutmuş olan
pîriki (I) *w* ehelîs
pîriki (II) *av* örümceklî
pîrikbûn *m* örümceklenme
pîriki bûn *êgh* 1. örümceklenmek 2. meç örümceklenmek (bakımsız ve terk edilmiş olmak) 3. *by* örümceklenmek (ateşli hastalıklarda ağız, göz gibi yerler kurumuş salgularla perdelenir gibi olmak)
pîrikbûyîn *m* örümcekleniş
pîrikoyî *bur* pîrikoyî
pîri *w* ihtiyarlık, yaşlılık
pîriyasî *by* *m* geratrî
pîri *javê* pîri
pîri *w* ihtiyarlık, yaşlılık
pîr jê hilanîn *êgw* -den gorguvu kapamak
pîrk *w* havuz
pîrkirin *m* 1. ihtiyarlatma, kocaltıma 2. meç eskitme
pîr kirin *êgh* 1. ihtiyarlatmak, kocaltımak 2. *av* eskitmek * alkol, tîrîn û evîn *ev* pîr kîrlin alkol, tîrîn ve aşk eskitirî benî
pîrkoşkî *bu* pîrikoyî
pîrikoyî *av* 1. örümceklî, küllü 2. küllü (zaman geçiş, köşne) 3. buruşuk (ten, cilt için)
pîrikoybûn *m* 1. örümceklenme, küflenme 2. meç örümceklenme (bakımsız ve terk edilmiş olmak) 3. meç küflenme (zaman geçiş,

kuruluşma) 4. *by* örümceklenme (ateşli hastalıklarda ağız, göz gibi yerler kurumuş salgularla perdelenir gibi olmak) 5. buruşma (suda fazla kalma sonucu oluşan buruşukluk gibi)

pîrkoyî bûn *êgh* 1. örümceklenmek, küflenmek 2. meç örümceklenmek (bakımsız ve terk edilmiş olmak) 3. *av* küflenmek (zaman geçiş, köşneleşme) 4. *by* örümceklenmek (ateşli hastalıklarda ağız, göz gibi yerler kurumuş salgularla perdelenir gibi olmak) 5. buruşmak (suda fazla kalma sonucu oluşan buruşukluk gibi)

pîrikoybûyî *av* 1. örümceklî, küllü, küflenmiş olan 2. buruşuk

pîrikoybûyî *m* 1. örümceklenme, küflenme 2. meç örümceklenme (bakımsız ve terk edilmiş olmak) 3. *av* küflenme (zaman geçiş, köşneleşme) 4. *by* örümceklenme (ateşli hastalıklarda ağız, göz gibi yerler kurumuş salgularla perdelenir gibi olmak) 5. buruşma (suda fazla kalma sonucu oluşan buruşukluk gibi)

pîrikoyî kirin *m* 1. küflenme, küflenme 2. buruşuma

pîrikoyî kirin *êgh* 1. küflendirmek, küflenmek 2. buruşurmak

pîrimend *zafîr* senatîs

pîrimendî *m* senatörlik

pîrograva *av* *m* pirogravyû, kağıtın resmi

pîrok *zafîr* örümcek

pîroki *av* yaşlıca

pîroksen *javê* pîroksen

pîrometre *javê* *m* pîrometre

pîrometirî *m* pîrometirî

pîropînd *zafîr* örümcek

pîrosfer *javê* pîrosfer

pîrot *zafîr* çömlekçi, testici

pîrotan *av* buruşuk (ten, cilt için)

pîrotankî *av* buruşukça

pîrotankîbûn *m* buruşma (suda fazla kalma sonucu oluşan buruşukluk gibi)

pîrotankî bûn *êgh* buruşmak (suda fazla kalma sonucu oluşan buruşukluk gibi)

pîrotankîkirin *m* buruşurma

pîrotankî kirin *êgh* buruşurmak

pîrotî *w* çömlekçilik, testicilik

pîrostang *w* örümcek ağı

pîroz *av* 1. kutsal, kutlu, mukaddes 2. kutsal (tapılacak veya yolunda cân verecek kadar sevilen, kutsal) 3. kutsal (fakihî-İlmîyasî, hoşnûmamasî gereken, üstüne türemiş): * malhat pîroz e ude sutsakir 4. kutlu, mübarek - be! 1) kutlu *êzar*, mübarek *alşur* 2) hayırlı (veya hayırlısı) olup - be! 1) (yekü) (burice) hayırlı olsun

pîrozan *w* fîrte

pîrozane 4 1. kutsalca 2. kutluca

pîrozank *m* alnen ortasına takılan kadın takisi

pürözbahî *öz* pürözbahî
pürözbahî *m* kutlama ~ *kurm* kutlamak, kutlama yapmak - *ya* (kütü) kırım (birini) kutlamak, tebrik etmek
pürözbahîkirin *m* kutlama, tebrik etme
pürözbahî *kirin* *özgü* kutlamak, tebrik etmek
pürözbahîkiri *m* kutlanma olan
pürözbûn *m* 1. kutsallaşma 2. kutlanma
püröz bûn *özgü* 1. kutsallaşmak 2. kutlanmak
 * *nevraz püröz bû nevraz* kutlandı
pürözbiyûn *m* 1. kutsallaşma 2. kutlanma
püröze (I) *m* *mâim* firuze
püröze (II) *m* 1. kırkuş 2. *m* kırkuş (bu renk-ten olan)
pürözi (I) *m* 1. kutsallık, kutsiyet 2. kutluluk
pürözi (II) *m* nazar boşluğu
pürözkirin *m* 1. kutlama, takdis etme 2. kutlama, kutlanma
püröz kırım *özgü* 1. kutsalnak, takdis etmek 2. kutlamak, kutlanmak
pürözki *m* 1. kutsalca 2. kutsalsın
pürözleme *m* 1. kutsal 2. kutlu, mübarek
pürözleme *m* 1. kutsallık, kutsiyet 2. kutluluk
pürözname *m* tebrikleme, kutlama kartı, tebrik kartı
pürözver *m* 1. kutsal, kutsi, mukaddes 2. kutsal (tapınılacak veya yolunda can verecek kadar sevilen, kutsi) 3. kutsal (dokümanlaşmış), bocalanması gereken, ustüne (ürsen-ten) 4. kutsal (Tanrı'ya adanmış olan, tapın-sal olan) 5. kutlu
pürözverbûn *m* kutsallaşma
pürözver bûn *özgü* kutsallaşmak
pürözverbiyûn *m* kutsallaşma
pürözveri *m* kutsallık, kutsiyet - *kırım* kutsal-laştırmak
pürözverkirin *özgü* kutsallaştırma
pürözver kırım *özgü* kutsallaştırmak
pürözetek *öz* bir b.iki
pürpürk *m* neharin renesi **günün pürpürkân*
wan li ser Pirâ Batmanê li hev kelîme tay-jâmî süyanun suyu
pürpürök *m* ötümeç
pürçelaçık *özgü* seviz otu (Portulaca cila-cesi)
pürçelaçık *başın* yeşilli bir bitki
pürtanaki *m* huruşuk
pürtanakübûn *m* buruşma (suda fazla kalma sonucu oluşan buruşukluk gibi)
pürtanaki bûn *özgü* buruşmak (suda fazla kalma sonucu oluşan buruşukluk gibi)
pürtanakibiyûn *m* buruşuklaşış
pürtanakikirin *m* buruşturma
pürtanaki kırım *özgü* buruşturmak
pürti *m* dedelik, Alevilik, yazınlık ve Mevlevilikte)
pürükân *m* yolunca, bakın olma
pürükandîn *m* yorma, hıçkinleşirme
pürükandîn *özgü* yormak, hıçkinleşirtmek

pürükîn *m* yolunca, bakınlaşma
pürükîn *özgü* yorulmak, hıçkinleşmek
pürüpergal *m* görgü
pürüşinük *m* görgülü
pürzole *m* pürzole

pis (I) *m* 1. pis (taç, leçe veya kuru kaplı olan, kırı) 2. pis (kendinde pislik olan veya pis-lesinin olan) * *avên lekeman pîs in aqûn avlari* pistir 3. *avê* pis (beğenilmeyecek durumda olan, kötü) * *süyekî wê yê pîs heye* pis bir hayu var 4. pis (kendisinde kir veya pislik olmasızına rağmen bazı sebeplerden dolayı (genilen) * *ew penêr pîs e, mişk kenarêw wê xwarine* şu peyriir pistir, kenarları fare yemiş 5. pis (çirkin ve sevimsiz olan) * *nazanım hûn km derê wê pîsinga* pis hex dikin? şu pis kedünün nesini sevyorsan-ılz? 6. pis (siv içti, duyeyenleri utanđıtı-çak dıvarda olan) * *gotinê pîs gotin* pis sözler sarfetti 7. pis (içinden, çıkması güç olan, kırışik) * *karêkî pîs pîs* bir iş 8. İzo (başta getmeyen, rahatsız edici) * *bêhêke pîs* İzo bir koku 9. bok (kaba konuşmada her götülen, tiksindirici) 10. kırı (toplumun değeri yargılanı aykırı olan) * *karê pîs* kırı iş 11. pislik, namerd, kötü (kimse) * *me-riv bi pîsan re pîs* ilbe insan namerdlerle namerd olur 12. yığıt olmayan, işe yaramaz (kimse) * *pîşê wan bi sedî ne an işe yara-maz* yüze herdi (yek) ~ *kurin* heçemes, kullunç -- - I) pis pis 2) kas kas -- - *pî* *ke-nin kas* kas gülmek ~ *û pas* pislik ~ *a qerpa-lî* (an ji genê) büli kokuş - *ê heram* meç ce-nabet - *ê bîrdar* bok (kaba konuşmada her götülen, tiksindirici)

pis (II) *m* 1. pislik (kırı) 2. *avê* pislik (kötü du-rum)

pîsar *m* ay başı, adet
pîsati *m* pislik
pîsawê *m* pislik
pîsbûn *m* 1. pislenme 2. rezil olma
pîs bûn *özgü* 1. pislenmek * *qelew pîs bû* ka-lem pislendi 2. rezil olmak
pîsbûyîn *m* 1. pislenme 2. rezil oluş
pîsek *m* namerd, işe yaramaz kimse
pîsewêr *m* pîti herdi (kötü, yaramaz kimse)
pîşg *m* *awê* ağır, bozuk, kufurcaz
pîşgati *m* ağır, bozuk olma, kufurcazlık
pîşik *m* 1. pîşik 2. yığıt olmayan, işe yaramaz (kimse)
pîşiki *m* çirkince kimse
pîşikbûn *m* çirkinleşme
pîşiki bûn *özgü* çirkinleşmek
pîşî *m* 1. pislik 2. dışkı, tere, neçesi 3. bok
pîşibûj *m* kötü söylemler
pîşitayî *m* pislik
pîşiti *m* 1. pislik 2. pislik (kötü, zararlı davranış veya iş) * *em* cezayê *pîşitiyên* wî *dikişî-nîn* anın pisliklerini *m* cezayını çekiyoruz

pişk *başım* vabarı bir ol
pişker *adım* kiletic
pişkinlik *w* 1. pişleme, pişletme 2. rezil olma (gururuyla oynama)
piş *kurulu* *ğış* pişirmek, pişletmek (kiletlemek, piş durmuşu getirmek) * **kuruk** *xwe* **piş** *kiş* -ye çocuk üstünü pişletmiş 2. rezil etmek (gururuyla oynamak)
pişkî *m* *duzzet* in başta *ğış*
pişo *w* **yanık**, yanıklık (yanmış veya yanmak -ta olan şey: *daha* çok bez türü şeyler yanarken)
pişonûso *ol* pişçe
pişor *m* *başım*
pişoyî *ol* **yanık** (daha tutuş yeriek) * **xwarin** -na **pişoyî** **yanık** yemek
pişoyîbûn *w* 1. tutma (yemek için, hafifçe yanma) 2. yanma (bütünü veya bir bölümünü ateşin etkisiyle bozulma)
pişoyî bûn *ğış* 1. tutmak (yemek için, hafifçe yanmak) 2. yanmak (bütünü veya bir bölümü ateşin etkisiyle bozulmak) * **xwarin** **pişoyî bûn** yemek yandı
pişperik *zom* kelebek
pişpişk *azk* in duduk
pişpişk *war* pişpişk
pişputik *w* *al* kurus
pişt *m* 1. pişi (gösteri yapmak dans etmek vb için düzenlenmiş, genellikle yararlık yer) * **pišta** *dansê* *dans* **pişt** 2. pişt (bir hava alanında uçakların kalkıp inmesine, park yeme yerlerine, dip gemilerine yarıyan özel araç hazırlanmış yer) * **pišta** *balafirê* *uçak* **pişt** 3. *sp* **pişt** (tırışlar ve koşullar için özel olarak düzenlenmiş yer)
pişt *m* *hast* *ğış*, -ê *xwe* *doğulaştın* *hayrete* düşmüce, yasınmak
pişte *fast* *k*
piştêkalî *m* *erkin* *çişke*
piştik *awêk* 1. zar, yunarta zarı 2. kesecik
piştin *m* *piştin*, iterek
piştinîkar *ol* *piştinî*
piştîr *ol* *zorba*, *zafer*
piş (I) *m* *kau*
piş (II) *m* *kullanan* - **pe** *kişin* *kullanan* (birinden veya şeyden aracına ulaşmak için yararlanmas)
pişadî *ol* *rasidant*, *tesaduf*
pişadî *ol* *rastlantı sonucu*, *tesadufî*
pişan *w* *atınas*, *taym*, *taym* etmek * **pişan** *atın* *derkel* *taymın* *çakti* -î (çihêkî) *kişin* (bir yere) *atınak*, *taym* etmek - *o* (yekî) *derkelin* (arı ji *yek* *hatin* *tayinkirin*) *taym* *çakti* (veya edilme)
pişandn *ğış* *atınak*, *taym* etmek * *ez* **pişandn** *Atinedê* *benî* *Diyarbakir* 'a *taym* *etiler*
pişandî *ol* *atınmış* *atın*
pişare *m* *uzak* *verden* *geler* *hediye*
pişat *war* **pişad**

pişe *m* 1. meslek, zanat 2. sanat 3. iş - **kiş** -**kişin** *meslek* *seçmiş* -ya *serbest* *serbest* *meslek* -ya *şarîf* *salme* *sanatları* *dî* -ya *xwe* *de* *naw* *dan* *karney* *kapınak* -**ğış** *şerî* *güzel* *sanatları*
pişehaz *ol* 1. *hezâr* *kî*, *malîr* 2. profesyonel -ê (tîştêkî) **bûn** (bu san) profesyoneli ol -mak
pişehazane *w* 1. *becerikli* *ce*, *malî* *rane* 2. profesyonelce
pişehazbûn *m* *profesyonelleşme*
pişehaz bûn *ğış* *profesyonelleşmek*
pişehazî *m* *profesyonellik*
pişehazkirin *m* *profesyonelleştirme*
pişehaz kirin *ğış* *profesyonelleştirmek*
pişedest *w* *ol* *sanat*
pişeger *adîr* *zarafîkar*
pişegerî *m* *zarafîkarlık*
pişekar *adîr* 1. *sanatkar* 2. *zanatçı*, *zanatxân* 3. *üzümçü*, *uçak*
pişekarî *m* 1. *sanatkarlık* 2. *zanatçılık*, *zarafîkarlık* 3. *kaznetçilik*
pişekarîbînî *ğış* *zanatkarlık* *yapmak*
pişemend *ol* *meslek* *salibi*
pişemendî *m* *meslek* *salibi* *olma*
pişevaz *adîr* *sanayici*
pişevazîyî *ol* *endüstriyel*, *sanai*
pişevazîybûn *w* *endüstri* *ileşme*
pişevazîyî bûn *ğış* *endüstrileşme*
pişevazîybûyîn *w* *endüstrileşme*
pişevazî *w* *endüstri*, *sanayi* - **a** **asîmanî** *hava* *sanayisi* - **ya** *berrevunîyê* *savunma* *sanayi* - **ya** *congê* *savaş* *sanayisi* - **ya** *germîyan* *germîçî*, *germ* *endüstrî* - **ya** *glab* *uğır* *sanayi* - **ya** *keştîyan* *gemîçîçî*, *gemî* *endüstrî* - **ya** *kîmyawî* *kîmya* *endüstrî* (veya *sanayisi*) - **ya** *kefîlê* *petrol* *sanayisi* - **ya** *olombobîlan* *otomobîl* *sanayisi* - **ya** *perolîyê* *petrol* *sanayisi* - **ya** *şerîk* *halkî* *sanayi* - **ya** *şerîkîyê* *sanatî* *endüstrî* (veya *sanayii*) - **ya** *şer* *savaş* *endüstrî* (veya *sanayisi*)
pişevazîbûn *m* *sanayileşme*
pişevazî bûn *ğış* *sanayileşmek*
pişevazîybûyîn *ol* *sanayileşme*
pişevazîkirin *m* *sanayileştirme*
pişevazî kirin *ğış* *sanayileştirmek*
pişevazîparêz *adîr* *sanayici* (sanayiden yana *karney*)
pişevazîpîrîzî *m* *sanayileşmeden* *yana* *olma*
pişevazîzî *m* *endüstriyalizm*, *sanayicilik*
pişevan *war* **pişekar**
pişevanî *war* **pişekarî**
pişewer *adîr* *zarafîkar*
pişewerî *m* *zarafîkarlık*
pişewerî kirin *ğış* *zarafîkarlık* *yapmak*
pişeyî *ol* *meslekî*
pişk *m* *puşmala*
pişk (I) *m* 1. *hâl*, *edîng*, *eylên* 2. *ez* *eylên*, *şil*

pişk (II) *m* hile, komplö, düzen
pişk (III) *sd* uğursuz
pişkər *m* komplö, düzenbaz
pişkəri *m* komplöçülük, düzenbazlık
pişke *m* kibrit
pişka *m* çemre
pişu (I) *bsr* pisa
pişo (II) *bsr* 1. ağaç mantarı 2. kav * pişoyê
 heste çakmak kavı
pişok *m* iğde ağacının meyvesi
pişoyê *bsr* pisoyı
piş pê *kürm* *bsr* kulların ök (buzırlardan veya şey-
 çen aracına ulaşmak için yararlanmak)
piştoş *m* piştoş (buca tatlısı)
piç (I) *m* hort
piç (II) *m* kıvrılmı
piç (III) *sd* geim kabusu
piç (IV) *sd* duş, sağlan, uzobu
piç (V) *sd* rengi gitmiş, kurumuş şey
piç (VI) *m* bereket
piçak *m* kalkan, yarlıcı
piçniç *m* bir çayek adı
piçnok *zavın* 1. keleşek 2. *sd* keleşek (keleş-
 hek biçiminde olan)
piçav *bsr* piçav
piçazi *sd* kısa kollu elbise
piçe *bsr* piçe
piçin *m* eleme
piçin *ışğ* elemeç
piçifer *m* hayır (iyilik, karşılık beklemeden ya-
 pılan yararlı)
piçkürin *m* sağlanlaştırma, perçinletme
piçkürin *ışğ* sağlanlaştırmak, perçinletmek
piçnas *sd* okur yazar
piçnasi *m* okur yazarlık
piçnenas *sd* cahil, okur yazar olmuyarı, ürmi
piçnenası *m* cahillik, okur yazar olmama, ür-
 münlük
piçol *sd* dâhi
piçolase *sd* dâhiçe
piçuli *m* dâhiçlik
piçolki *sd* dâhiçce
piçot *sd* piçon (Pythón)
piçros *m* 1. kovalatıca 2. sak lambaç
piçin *m* tery, gövek
piç (I) *m* duy (siçli sesi)
piç (II) *m* ölçü * piç ü piçan ölçü ölçüler
piçan *m* 1. ölçü 2. ölçü (ölçü birimi için) *
 metre piçanek *m* metre bir ölçüdür 3. ölçü
 (ölçme sonucunu ifade eden rakam) * piçana
 odeyê odanın ölçüsü 4. ölçü (belirlenmiş
 boyut) * piçana newqê hel ölçüsü 5. ölçü ö-
 çü 6. ölçü 7. ölçüme ~ dan ölçü vermek ~
 girtin (an jî standin) 1) ölçü almak 2) ölçü
 almak (hes. vucut ölçülerini almak) ~a (tiş-
 tekê) olan (bu şeyin) ölçüsünü vermek ~a
 maweyê sure ölçümü
piçan *ışğ* 1. ölçmek 2. *bsr* ölçmek (şeyi ö-
 lçmesinê dikkat etmek) * piçana şwe roke

hiçve ü lîna bibêje sorunu oğş öyle soyle
 – ü noktrin düşünüp taşınmak * nepîvayê
 goşin sê çap ü hîv e kespatmak, kestirpat
 mûx * nepîvayê tu dibêjî sê çap e canlan
 düşer gibi (düşercesine)
piçandar *m* 1. ölçücü 2. hesaplayıcı, he-
 saplayıcı 3. ölçücü
piçandari *m* 1. ölçücülük 2. hesaplayıcılık 3.
 ölçücülük (an itidal)
piçandin *m* ölçme
piçandin *ışğ* 1. ölçmek 2. sürmek (baş boğ
 colasmak, yarasız dolasmak) * kuçeyın
 diplve sekaklarda sürüyor
piçandi *sd* ölçü
piçane *m* 1. ölçü (ölçüm) * rabîn ü rûniştina
 wan hiçivane hû oturup kalkışları ölçülüy-
 dü 2. ölçü (ölçme birimi) * metre piçane-
 şek * metreye bir ölçüdü 3. ölçü (ölçme sonu-
 cu hücum rakamı) * piçaneya odeyê odan-
 nın ölçüsü 4. ölçü (belirlenmiş boyut) * pi-
 vaneya newqê hel ölçüsü 5. standart
piçanebin *m* standartlaşma
piçane bûn *ışğ* standartlaşmak
piçaneçirtin *m* ölçü alma
piçane çirtin *ışğ* ölçü almak
piçanek *m* 1. ölçüm 2. *sd* ölçme
piçanekirin *m* standartlaşma
piçane kürin *ışğ* standartlaşmak
piçane kêrê *sd* standartlaşdırma
piçang *m* 1. ölçüt, kriter, kistas 2. ölçü (wek)
 ~ dîlîm kistas olmak (wek) – çirtin ölçüt al-
 mak – a dirêjahişê mezînlük ölçüsü
piçangîkîrin *m* kistaslaşdırma
piçangîkîrin *ışğ* kistaslaşdırma
piçanişî *sd* normal, ölçgünlü
piçani şêre 1. norm, ölçgü 2. *sd* ölçgüsel
piçanok *m* ölçü, ölçüt
piçayi *sd* ölçülü
piçaz *bsr* soğan (Allium cepa) – kîrîn (tişte-
 kî) soğanlamak, soğan koymak ~m hişîn
 (an jî teze) yeşil soğan
piçazu *m* kireç *bsr* küpek soğanı
piçazîros *sd* soğan (satan kimse)
piçazê *sd* soğan (soğan rengi)
piçazok (I) *bsr* zambakgillerden bir balkı
piçazok (II) *m* soğançik
piçazuka *m* çîpi *bsr* soğanlık
piçazokê *k* ağacı dikme Güde bölme
piçazterk *sd* yeşil soğan
piçaztuge *bsr* sila soğanı (Urginea marit-
 ima)
piçazwer *sd* soğan y üzicisi
piçe *m* ölçü
piçek *m* 1. ölçü 2. ölçek
piçer (I) *m* ölçüt, kriter
piçer (II) *sd* ölçücü, yer ölçmeci
piçin *m* ölçüş, ölçme
piçit *bsr* çiğdem (Colchicum)
piçuk (I) *bsr* çiğdem (Colchicum)

pivok (II) m ölçü kabı
pivoka bej *bejel* bu biki
pivoka çotıyarañ *koris* acı çiğdem (Colchicum autumnale)
pivong *soñm* çiğdem (Cochicum)
pivovak *bu* pivong
pivpivok *buñm* çiğdem (Colchicum)
pivyar *adın* ölçücü, yer ölçmeçi
pixın m engellenme, bantılama
pixın lé xistin *léw* bantılama, etge,lemek, boşu çıkmak
piz m dürtük, dartma
pizalok *soñm* yaban arısı (Vespa vulgaris)
pizag *soñm* yaban arısı (Vespa vulgaris)
pizak *buñm* bir el tırı
pizang *soñm* eşek arısı (Vespa crabro)
pizank *bu* pizang
pizay *bu* pivaz
pizicato *mekim* pizicato
pizktrin m dürtme (ucu sivri bir şeyle hafifçe tırmak)
piz kirin *ığñ* dürtmek (ucu sivri bir şeyle hafifçe tırmak)
pizlak *bu* pizlak
pizlak *soñm* eşek arısı
pizolıt *javın* pizolıt
pizın m 1. kor, atas köyü 2. kvartırı
pizpizak *mekim* duduk
pizpizak *mekim* duduk
pizpizak *mekim* 1. iki kamıştan oluşan uflemeli bir Kur çalgısı 2. duduk
pizpizak *soñm* uğur böceği
plaj m plaj, kumsal, kumlu
plajiyoklaz *javın* plajiyoklaz
plak *mekim* plak
plaka m 1. plaka (araba plakası) 2. plaka, levha (metalik levha)
plakavan *adın* plakacı (plaka yapıcı sanat kimesi)
plakavanı m plakacılık
plakçaker plakacı
plakçakeri plakacılık
plaket m plaket
plakvon *adın* plakçı
plakvanı m plakcılık
plan m 1. plân (bir işin, bir eserin gerçekleştirilmesini için yapılması tasarlanılan düzen) * **plano** **plancı**le beş yıllık plân 2. plân (bir şehrin, bir yapının, bir makinenin çeşitli bölümlerini gösteren çizim) 3. m plân (yektir) 4. plân (değünce, aiyet, maksal, rasayvur) * **der harârê vê havînê** de tu **plankê** me tune bu yazı yânelik bir plânımız yok - **anin serê** (yekî) birse plân kurnak - **çektirin plân kurnak** - **duñ yêrdan** komple kurnak - **karin** **duñm** plânlamaç - **karir kirin** 1) plân hazırlamak 2) plân kurnak
plancete m plancete
plân **çektirin** *ığñ* plânlamaç, plân kurnak
plandani m 1. plânlamaç 2. plân kurnak

plah **darın** *ığñ* 1. plânlamaç 2. plân kurnak
plandar *ad* plânlı
planceri *adın* plânceri
planceryûm *adın* planceryûm, gük evi, yıldızt evi, yıldıztık
planger *adın* 1. plânlamaç 2. meç kompleci
plangeri m 1. plânlamaçlık 2. plânlama 3. meç kompleciçilik -ya **malbatı** a ile plânlamaç
plangeratubın m komple kurnak
plân gerandin *ığñ* komple kurnak
planger *bu* planger
plangêrt *bu* planger
plankar *adın* 1. plânlamaç 2. meç kompleci
plankari m 1. plânlamaçlık 2. plânlama 3. meç kompleciçilik -ya **malbatı** a ile plânlamaç
plankirin m plânlama -a **malbatı** a ile plânlamaçlık
plân kirin *ığñ* plânlamak
plankiri *ad* 1. plânlı 2. güdümlü * **obiriya plankiri** güdümlü ekonomî
plankirûlün m 1. plânlılık 2. güdümlülük
plankton *buñm* plankton
planketiri *ad* plâncı
plantor m plânlı
plancora *adın* plâncıcı
plancorağı m plâncıcılık
plancarêz *adın* 1. plânlama yanlıç 2. güdümlü
plancarêz m 1. plânlama yanlığı 2. güdümlülük
plancax *adın* plânlamaç
plancax m plânlamaç * beña **plancaxiyê** plânlama bedelud -ya **gelheyê** nüfus plânlamaç
plancaxi m plânlamaçlık
plancax **kirin** *ığñ* plânlamak
plancaxyon m plâncaxyon
planya m plânyo
planyakirin m plânyolama
planya kirin *ığñ* plânyolamak
planyavan *ad* plânyacı
plase m plâse
plaster m plâster
plastik m 1. plastik 2. *ad* plastik (plastekten yapılmış şey)
plâstren m 1. plâstren (erkek giyiminde, gömleğin göğüs tarafının üzerine takılan parça) 2. plâstren (kılıç oyununda oynatılken kul anlamı için göğüslük)
plâstren *javın* 1. plâstren 2. plâstren (bir sıvıyı programında, dayandırı düşünce veya düşüncelemleri tanı) * **werin** **era** **gelşen** **we** di **plâstremke** siyasî de gençler **hikim** yelm sorunları siyasî bir plâstremde tartışalmı (meç)
platin *komün* platin (kısaltması Pt)
plato *adın* 1. plân 2. m plâto
platonik *ad* platonik
Platonizm *javın* Platonculuk
plazma m 1. plazma (kanda alı yuvarlaklık yuvarlaklığı içinde bulunduğuy şey) 2. *ad* plazma -ya **xwinê** *ad* kan plazması

plebisit *m* plehisit
 plebisiten *m* plehisiten
 pletra *m* pletra
 pleylek (play-buex) *m* pleylek
 pliyosen *m* plehis pliyosen
 plüralist *m* plüralist 1. plüralist, çoğulcu (çoğulu
 lükü ağır olan) 2. *m* plüralist, çoğuluca,
 (çoğulu)luk yanlısı olan kimse)
 plüralizm *m* plüralizm, çoğulculuk
 plütraksi *m* plütraksi, yengin ekti, varal
 ekti
 Pluton *m* Pluton
 plütonyum *m* plütonyum (kısaltmasıPu)
 plüvyometre *m* plüvyometre, yağışölçer
 Pm *m* Pm (proberty.m) (kısaltması)
 Po *m* Po (pölyon) (m) (kısaltması)
 pnc *m* saç
 pöçax *m* tepelik, kırkta (üçü kesilip alınmış üs-
 tünde bulunan saç)
 pncaxk *m* pncax
 pöçik (I) *m* saç
 pöçik (II) *m* 1. sivruk 2. *m* küçük sokakta
 3. sigara izmarını - *k* bün pöçpöçik küyüğü
 dikleşirmek
 pöçik (III) *m* kok (bazı şeylerde dış hüli) -
 berdan kok salmak
 pöçkdan *m* kok salma
 pöçk dan *ışğ* kök salmak
 pöçkê pîrê *m* kök salma
 podosue *m* 1. podosuet 2. *m* podosuet (bu de-
 niden yapılmış olan)
 podra *m* podra
 podrakirin *m* podrakira
 podra kîrin *ışğ* podraamak
 podryün *m* podryun
 pof *m* 1. tombul, tombul 2. yaşlı keler - a diya
 mar nîlay anca (bir yarı kadın)
 pofa diya mar *m* 1. çayır 2. altı anca (bir
 yarı kadın)
 pofik (I) *m* 1. pof hîreği 2. *m* sarımsak ekme
 pofik (II) *m* tombul, tombul
 pofikê *m* 1. tombulca, tombulca 2. *m* tom-
 bulak
 pofim *m* pofirta
 pofin *m* pofin yavşan ete
 pofimok *m* kavırmış ösünce
 pofnewaj *m* kuruntulu
 pofnewaji *m* kuruntu, işkil, evlihan
 pof *m* pof
 pofker *m* pofker - leyistin pofker cılıhanak
 (veya çevirmek)
 pofkerhaz *m* pofkeri
 pofkerbazi *m* pofkerilik
 pofkandın *m* pofkandın
 pofkandın *m* iyice dolmuş
 pofkandın *ışğ* iyice dolurmak
 pofkandın *m* iyice dolmuş
 pofkandın *ışğ* iyice dolmak
 pof (I) *m* sun (*m* ew di pofa pöncan de dîrê-

ne bşine sınıfta okuyor - a amadebiyê hu-
 zretlik sınıfta - a destpêkê *m* sun sınıfta
 pol (II) *m* çelik çenğı
 pol (III) *m* 1. kurek kenğı 2. amax -ê unîlê
 xwe hilavêtin canuz kaldırmak -ê xwe *m*
 her firandın uğruna canından geçmek
 pol (IV) *m* inceye çekirdeği
 pol (V) *m* 1. pil (eskiden kullanılan küçük me-
 tal para) 2. pol, değersiz para - *ê* pere para
 pol
 pol (VI) *m* şaşkın, apt hava dolu şey
 pol (VII) *m* koz
 pol (VIII) *m* pol ü pişman bir pişman (bu de-
 yinde geçer)
 pofa destpêkê *m* ana sınıfta
 pofa *m* 1. çelik 2. *m* çelik (çelikten yapılmış) -
 seğandin çeliğe su vermek - *ye* denir heku
 gîri (çok güçlü, çok kuvvetli) * *eynî* pofa *ye*
 pofê *m* çelik
 polabûn *m* 1. çelikleşme 2. demirleşme (de-
 mir gibi sağlam duruma gelme)
 polabûyîn *m* çelikleşme
 polad *m* çelik, pala;
 Polan *m* Polan Kava (hurcu)
 polarimetre *m* polarimetre, polarölçer
 polarimetri *m* polarimetri
 polariskop *m* polariskop
 polarite *m* polarite
 polarizasyon *m* polarizasyon, polanma
 polarizebûn *m* polanma
 polarize bûn *ışğ* polanmak
 polarelt *m* polarelt
 polaxane *m* çelikhane
 polayî *m* çelikten olan, çelik gibi
 polayîbûn *m* çelikleşme
 polayî bûn *ışğ* çelikleşmek
 polbus *m* şaşkince
 poldan *m* balon
 poldank *m* balon
 pole *m* aşın kimse
 polewuk *m* polanuk
 polen *m* polen
 polên *m* sınıf, kategorize
 polênkirin *m* sınıflandırmak, kategorize
 etme
 polên kirin *ışğ* sınıflandırmak, sınıflandırmak,
 kategorize etmek
 polênkar *m* sınıflandırıcı
 polês *m* polis
 polik (I) *m* 1. bezelye (Pisum sativum) 2.
 bezelye (bu bitkinin yuvazlık kısmı)
 polik (II) *m* düğme
 polik (III) *m* 1. pil (eskiden kullanılan küçük
 metal para) 2. sikke (para)
 poliuretan *m* poliüretan
 polî pişman *m* bir pişman - *vegeris* bir şey-
 den pişman olmak, isteğini elirzedemeden
 pişman olup dönmek
 poliandri *m* poliandri, çok kocalılık

poliasid *özüm* poliasit
 polişçe *m* 1. polişçe 2. polişçe (sigorta senedi)
 polişçilen *kışım* polişçilen
 polifoni *özüm* 1. polifoni, çok seslilik 2. *m*
 polifoni, çok seslilik (diğer de birden fazla sesi
 karıştıranı ifade eder)
 polifonik *özüm* 1. polifonik, çok sesli 2. *m*
 polifonik, çok sesli (diğer de birden fazla
 ren harf)
 poligam *özüm* poligam, çok eşli, çok karılı
 poligami *özüm* poligami, çok eşlilik, çok ka-
 rınlık
 poligon *m* poligon
 poligoni *özüm* poligoni, çok köşütlük
 polidünlük *m* polidünlük
 polimer *özüm* polimer
 polimeri *kışım* polimeri
 polimeribün *kışım* polimerleşme
 polimeri bün *özüm* polimerleşmek
 polimerikirin *kışım* polimerleşirme
 polimeri kışım *özüm* polimerleşirmek
 polimeriti *kışım* polimerlik
 polip *özüm* 1. polip 2. *m* polip
 polis *özüm* polis -ê teşkeri askeri ünvan -ê
 nişanı gizli polis, detektif -ê sivil *m* 1. po-
 lis -ê trafikê trafik polisi, trafikçi -ê xefi
 gizli polis, detektif
 polisaj *m* polisaj
 polisajlı *m* polis karakolu
 polisiye *m* polisiye
 polist *m* polistik
 polixane *m* polixane
 polihura *m* polihura
 politeist *m* politeist, çok tanrıci
 politeizm *m* politeizm, çok tanrıcilik
 politeknik *m* politeknik
 politik *m* 1. politik, siyasi, sosyal (siyasette
 ilgili) 2. siyasi, siyasetçi 3. *mec* siyasetçi,
 pe itikadê karışmadık olan duyguların okşa-
 yarak çıkarı sağlayan
 politika *m* 1. politika, siyaset 2. *mec* politika, si-
 yaset (bu amaçla, hedefle varmak *m* baş vur-
 rular izlen yolu) ~ kışım politika yapmak -
 kudirandin (an ji ajantin) politika görmek
 politikazan *özüm* siyaset bilimci
 politikazani *m* siyaset bilim
 pulk *m* dila
 pulke *özüm* 1. herzile (Fisim satırmı) 2. be-
 zelye (bu bitimni yuvarak tamsa) 3. fasilye
 pulkexatin *kışım* yabani yulaf
 Poloni *özüm* Polonyalı
 Polonyayı *özüm* Polonyalı
 polonyum *kışım* polonyum (k salması)Po
 polos *m* 1.lik, pisrak * li her (yekî) bün polos
 (bu şeyi veya bu kimsiyê) goltede bırak-
 mak
 polosk *özüm* polos
 polos kışım *özüm* 1. silmek (kışım plına almak)
 * *ew ji gorepênê polos kışım onları siladar*

sildiler 2. silmek (fırtından kalırmak, yok
 etmek veya gidermek)
 polyester *özüm* polyester
 pomad *m* pomad
 Pomak *m* Pomak
 Pomaki *m* Pomakçı
 pompa *m* pompa
 pompelirin *m* pompalama
 potipe kışım *özüm* pompalanmak
 pompil *m* 1. (bir şeyin başı, tevesi) * pompil-
 la (dêrê) agne d. *m*
 ponçandin *m* (deri süme, öne süme
 ponçandin *özüm* (deri sümek, öne sümek
 ponçin *m* (deri süme
 poncin *özüm* (deri sülmek
 ponjandin *m* kara kara düşününce
 ponjandin *özüm* kara kara düşünürmek
 ponjandî *m* kara kara düşünme
 ponjin *m* 1. kara kara düşünme 2. düşünceye
 dalma (deri derin düşünme (üzümlü dü-
 şüncüye dalma) 3. *mec* düşününce
 ponjin *özüm* 1. kara kara düşünmek 2. düşün-
 çüye dalmak, derin derin düşünmek (üzümlü-
 lü düşünceye dalmak) 3. *mec* düşünürmek
 ponştin *m* kara kara düşünme
 ponştin *özüm* kara kara düşünmek
 ponksiyon *kışım* ponksiyon
 ponpon *m* ponpon
 ponponî *m* 1. dolgun (dolmak biçimi yuvar-
 laklaşmış) * halifa ponponî dolgun yastık
 2. dolgun (siyasete yakın, birlik cümlê) * la-
 şekî ponponî dolgun bir vucut
 ponponibün *m* dolgunluk
 ponponkî *m* dolgun
 ponponkübün *m* dolgunlaşma
 ponponkî bün *özüm* dolgunlaşmak
 ponponkübüye *m* dolgunlaşma
 ponpon *özüm* ponpon, dila
 ponza *m* ponza
 ponzakirin *m* ponzalama
 ponza kışım *özüm* ponzalama
 pop (1) *özüm* ("populer" kelimesinin kısalt-
 ması) pop * muzika pop pop müzik
 pop (2) *m* pop
 popkerêş *özüm* (bu tavuk hastalığı)
 popkeriş *m* yeke
 popisk *m* tozan * erda popisk tozan toprak
 popiski *m* tozan
 popiskibün *m* kalkerleşme
 popiski bün *özüm* kalkerleşmek
 popin *m* hotax, tarak, süngü, kepez (tavas zu-
 şu, tavuk gibi kuşların başlarında bulunan
 tüyler)
 popin *m* 1. popin 2. *m* popin (bu kumaştan
 yapılmış olan)
 popizok *m* zıvca
 popuk *m* buzduğı (çocuk dilence)
 populer *m* 1. popüler 2. popüler (her kesim ta-
 rihli)

populizmi m populizm, halkçılık

poqîn w qîrmi (bir yüzeyde nerreye doğru çukuk bîlâm)

poqîmî m çukûst-lî

por (I) zâm durâq, kirâq

por (II) e saç - herdan saç bırakmak - çêkirin 1) saç tıraşı yapmâk, saç tıraş etmek 2) saç yapmâk * porê bûkan tê çêkirin aclin saçı yapêlir - di her de spi kirin (bir işte) saç sakal ağartmâk - dirêj kirin saç uzatmâk - jê kirin saç kesmek - kûrin hilal saçın serpuşge etmek - kur kirin saç kesmek, saç tıraş etmek - li her tavîl spi kirin saçlarını biçiminde ağartmâk - li setl bûn şûjle 1) saçları diken diken olmâk 2) erkemek - pi ve negman saçı bûkûlerek - spi kirin saç ağartmâk - se kirin saç tarâtmâk - şikûrdin saç tarâtmâk - û gîjak saç baş * por û gîjaka wê li hev ketîhê saç başı birbirine karıştı - û gîjak hîlkêrîn saçını başına yollamâk - û gîjaka (yekê) hîlkêrîn (başını saçını başına yollamak - û rişê (yekê) hatîye saç sakala karışmış - il rişê wî kişiyêye saç sakala karışmış - weşandîm saç dokûmek - ê (yekê) bîl e saçları dîcer diken - ê (yekê) gîjamîja ye saç başımaz (bl) - ê (yekê) gîrîm û kaş kirin saçlarımdan taraklemek - ê (yekê) hatîm saç tıraş gelmek (weş uzatmak) - ê (yekê) hatîm li qorikê ketîm saç topladım, dövmek - ê (yekê) hatîm pebnîya wê saç topladım dövmek - ê (yekê) kişîm saçları uzatmak - ê (yekê) nîvo nîvo hûn saçları tîr tîrlü olmak - ê reş sîvê saç - ê reşê nîfîkî wîyê dagah saç - ê serê (yekê) piçîrandîm başımı saçımı başına yollamak - ê serê (yekê) spi bûn saç başı ağarmâk - ê wan lî dirêj e aqûde wan î kîlî e saç uzatmak kîsa - ê xwe berdan saçını bırakmak - ê xwe bî keys kirin başını toplamak (saçını toplamak başı çeki düzen vermek) - ê xwe çêkirin 1) saçını kesmek, saç tıraşını yapmâk 2) saçını yapmâk - ê xwe dan hev başını toplamak (saçını toplamak başı çeki düzen vermek) - ê xwe di her (karekê) de spi kirin (bir işte) saç sakal ağartmâk - ê xwe dirêj kirin saç uzatmâk, saçını uzatmâk - ê xwe hîlkêrîn saçını kesmek (veya tıraş etmek) - ê xwe jê kirin saçını kesmek (veya tıraş etmek) - ê xwe kaş kirin (kendî) saçını başına yollamak - ê xwe kur kirin saç tıraş olmak, saçını kesmek (veya tıraş etmek) - ê xwe piçîrandîm (kendî) saçını başına yollamak 1) - ê xwe jê spi unîne e saçına başına bakmam 2) - ê xwe wê spi şerim nake saçına başına bakmadan - ê zîr 1) (mey) eib (seri saç için) 2) tokana saç

por (III) m kapah, örtük - kirin sâputmâk

porak m soda

porang m bir tar spi (bitki) uru, tîz ve maya birbirine karıştırılarak hazırlanan sepi)

porawî m defter

porbela m saç başınık

porbigû mîngê yaşî paspaş

porbêr wêr saç keşesi

porbîm m bir hâl morfi

porç m saç

porçe m peruk

porçêşîm m kârçî

porçîk w l. saç 2. perçem, kokül

pute m yekê

puçedîm m yekêlî - kîrîta yetkîlî kalmak

porê keçîkon bîrînd haldurkarn

porê kurîşkî m kîrîmek saç

potê qîr m kî saç (kar tutmuş dağlara benzeyen) herçê beyazlaşmaya başlamış saç baş (erkek için)

porê ruş m seyyek saç

porê xwe çêkirin 1) saçını yapmâk 2. saç tıraşını yapmâk

porfir ferîm

porfir

porfirîm jîwî m porfir

porç byû kabarek

porçewel m porçewel

porçewel m al kârçî

porçewer m gîzew saçlı

porçê xwîne wîr m kîm damurt

porçî jê saçî dik ve karmakarışk olan

porçîjîk m saçî dik ve karmakarışk olan

porçîjîkî m saçları doluşk

porçîkîhûn m doluşkîk

porçî m kabarekî

porçîhûn m zîleşme

porçî bûn (baş) kîleşmek

porçîzîm m saçları lufe lufe (olan)

porhê m saç tıraş uzatmış kundze

porhîkîrî saçları kesimîş

porik (I) w l. saç 2. perçem, kokül 2. çîl (küklerdeki kal gibi uzatmalar)

porik (II) bîrîm 1. kîlçîk (fasulye, bakla gibi sebzelerin yeşil kabuğunda ve diğer başlıklı mîşê bîrîmî serî ve kal gibi uzun hîr) 2. haşhaşın kîkîk, şeyim saç, çîm saç (Cascara) 3. uarmî bîyûgî, sîlîk 4. mîsar pûşkolu 5. ek kok

poriku gîgîl m mîsar pîskulu

porik bîr poçax

porîm w zîrîmîm

porjan bîr w hayvanlarca yenilen bir dikenli ot

porkej m kîrîm saçlı

porkîrîm m lîrtîze, kapatîm 2. saklamâ

porkîrîm (îr) 1. örtmek, kaputmâk * ser wî

por bîke unîm m 2. saklamâk

porkur m l. kısa saçlı, kesilmiş saçlı 2. saç keşesi (tişör) 3. saçlarını, örtüklerini kesmiş yâz tuşîr kadîn - ê dîrî serîyam kaza beîş uzak durum

porkurîşkî m kîrîmek saçlı

porkürkürl *el kesik saçlı*
 portmijjo *m. çamaşır kapa düşme*
 portmijjo *başlı kara kara düşünmek*
 portusekürl *el saç taranmasız*
 porno *m. porno*
 portografi *m. portografi*
 portografik *el portografiklik*
 portpäre *m. kilolu*
 portpär *miş kuzu*
 portpor *el geveze*
 portpore *m. siraz, serzeniz*
 portpəri *m. gevezelik*
 port-püşnati *el bir kişi mi*
 portqıran *baş saçlı*
 portqireji *el kuru saçlı*
 portuş *el sıyalı saçlı*
 portsak *m. şuar, biluş*
 portsat *el gereç*
 portsele *m. portsele*
 portselenliş *miş 1. portseleni 2. m. portse-*
lendi (portsele satılan yer)
 portselenliş *m. portselenlik*
 portselenkar *adın portselenci (mal eden)*
 portselenkari *m. portselencilik*
 portsal *m. tıs (tek tımaqlı tayvan pıslığı)*
 portşyon *m. portşyon*
 portsor *el 1. kızıl saçlı 2. m. y. g. erkek*
 portsorik *el kızıl saçlı*
 portsorî *el kızıl saçlı*
 portsorî hün *başlı saçları kızılasmak*
 portşpî *el 1. ak saçlı 2. geline eşlik eden kadın*
 portyekürî *el saçlı tıcah*
 portşif *el çap saçlı*
 portşitüni *el dur saçlı*
 port (I) *m. palavcı*
 port (II) *m. saç*
 portatiff *el portatiff, taşınabilir, seyyar*
 portbebe *m. portbebe*
 Portekizli *adın Portekizli*
 Portekizli *m. Portekizce*
 porteqat *başın 1. portakal (Citrus aurantium)*
2. portakal (bu ağacın meyvesi) → m. avşor
kan portakalı
 portina *baş fame*
 portmanle *m. portmanle*
 porto (Porto şehrinin adından) *m. porto (bir tur*
şarapı)
 portur *başlı taşıyıcı*
 portre *m. 1. portre 2. el portre*
 portreşar *adın portreçi*
 portreşhandin *m. saç dökmə*
 portreşhandin *başlı saç dökmək*
 portverin *m. saç döymə*
 portveşandil *m. saç dökmə*
 port veşandin *başlı saç dökmək*
 portveşandi *el saçları düşük ? namüstevə*
portveşandi saçları düşük öğərmen
 portveşiyazi *el saçları düşük*
 portveş *el yaşlı sefil (kadınları için aşağıdan)*

portveşin *m. saç dökmə*
 portvan *m. künk*
 portxami *m. 1. emək takası karşılığına çalışmaq*
2. m. m. de küsülekli güntələrlə kimse
 portxelek *el sürmək saçlı*
 portxelekî *el saçları kıvrıqlı*
 portxingul *el sarı büküklü, kıvrıq saçlı*
 portxinqalokî *el saç kıvrıqlı*
 portxirpüşki *el k. v. saçlı*
 portzer *el sarı saçlı*
 portzerik *el sarı saçlı*
 portzerin *el sarı saçlı*
 portzavaker *m. saç kütülcüsü, saç kütülmə*
makinesi
 pusandan *m. öpmə*
 pusandın *baş öpmək*
 pusad *baş pusad*
 pusat *m. 1. pusat, amç 2. pusat (işli)*
 pusatdar *el pusadı*
 pusatdarlıtın *m. pusatlandırma*
 pusatdar kürin *baş pusatlandırmaq*
 pusdaxi *m. ayıbın yüzünə vurma*
 pusinq *m. hüzmə*
 puside (I) *el 1. pişman 2. pişman*
 puside (II) *m. 1. etki, tesir 2. gəm, hüzmə*
 pusideşün *(I) m. 1. pişman olma 2. pişman olma*
 pusideşün (II) *m. 1. etkilemə 2. gəzələnmə,*
hüzünlənmə
 puside bün (I) *başlı 1. pişman olma 2. peri-*
şın olmaq
 puside hün (II) *başlı 1. etkilənmək 2. gəzələ-*
nmək, hüzünlənmək ? digər m. kətə birə
m. ez hümkü puside bün ağrım adımı
gəlir, birə hüzünləndim
 pusile *m. işkilənmə, hüylanma*
 pusileşün *m. işkilənmək, hüylanma*
 pusile bün *başlı işkilənmək, hüylanmaq*
 pusilekürin *m. işkiləndirmə, hüyləndirmə*
 pusile kürin *başlı işkiləndirmək, hüyləndirmək*
 pusin *m. öpülmə*
 pusin *başlı öpülmək*
 pust *m. 1. pust (dəyül hayvan derisi) 2. m. o. post*
(can-catlarda seyhlik məkanı) 3. post (ta-
kans yerinə) → hi hestî qıran bir deni bu kə-
mək kalmak → Ji ser kürin (I) derisini yuz-
mək (I) soymək, seyməklə zərər uğratmaq
→ E vürünə rıq edilmiş, təmizlənmə təmiz-
özel aməqlər için kullanırlar → (yekî) le ser
hestiyan nam kabuğalanı cıkmaq, dırdı ek-
mək, bir dezi bir kermək kalmak → E mişin
kayın postu → E (yekî) nerin kürin (bu m.) a-
dan akılı dayak almak → E nişin
uzerinde namaz kılmək için özel olarak işləmiş tayı-
lı post
 pusla *m. 1. posta (bir yerdə gələn və ya bir yer-*
den gəndirilən məktub və eməzlərin tı-
mı) 2. posta (bu eməzləri toplayan və da-
ğıtan kuruluş və bu kuruluştun bulunduğu
yer) 3. posta (göndərilməkdə olan və göndərilən)

4. posta (takım, kol) 5. *lykiv* posta (hizmet uherinde bulunan) 6. posta (vardiyə) 7. posta (bir sanayi veya ticaret işletmesinde aynı süre içinde çalışmaları türü) – *kirin* posta etmek

postabir *n* postası yuku

postaber *n* *adət* çapar, ulak

postaberi *m* çaparlık, ulaklık

postager *n* *adət* postacı

postageri *m* postacılık

postal *n* postal

postavan *n* *adət* postası

postavani *m* postacılık

postaxane *m* postahane

postdar *n* postlu

postek *m* Küçük yeməklərin yurtaevə başladıkları için yapılan kullama

poster *m* poster

postik *n* 1. örtək, deri 2. post, posteki (koyun veya keçi postu)

postin *n* post, postluq yapılmı

postkirin *m* deri yüzəleme (veya tulum çəkilmə), dərisini yüzürə

post kirin *lgh* deri yüzələmək (veya tulum çəkəmək), dərisini yüzürək

postnışin *n* postnışin

postulat *m* postulat (*nəvəvət*)

poş (I) *n* yığarç

poş *n* tos – *lə* dan (on ji xistin) tos vurmək – *ek* *lə* xistin toslamak

poşək *n* gıyəcək, gıysi

poşam *m* gıyme

poşandın *m* 1. gıydırmə, gıydırç 2. örtük

poşandın *lgh* 1. gıydırmək 2. örtmək

poşandı *n* 1. gıyınək 2. örtək

poşandox *n* örtücü, süzlüyə, galfu

poşandox *m* örtünlük, çəkilyicilik, galfarlık

poşay *n* 1. gıyınək 2. örtük

poşdan *m* boyuzlama, toslama

poş dan *lgh* boyuzlamak, toslamak

poşə *n* çingene

poşət *m* poşət

poşəti *m* çingənək

poşing *m* kül

poşirandın *m* pişman olma, pişmanlık duyması sağlama

poşirandın *lgh* pişman olma, pişmanlık duymasını sağlama

poşirin *m* pişman olma, pişmanlık duyma

poşirin *lgh* pişman olma, pişmanlık duymaq

poşivok *n* bir tür poşi

poşi (I) *n* *bar* pəşu

poşi (II) *m* 1. poşu, peçə 2. başonik, başortusu

poşide *n* gıysi, gıyəcək * poşidey *n* zirhli gıysi

poşikirin *m* peçələmə

poşi kirin *lgh* peçələmək

poşikiri *n* poşulu, peçeli

poşirman *n* pişman – *bün* poşirman olmaq – *ki* – *n* pişman olmaq

poşimani *m* pişmanlık

poşin (I) *m* kul, atas küli

poşin (II) *m* 1. gıyme, gıyaş, gıyınək, gıyınmə 2. örtük

poşin *lgh* 1. gıymək 2. örtülmək

poşkirin *m* toslama

poş kirin *lgh* toslamak

poşlədan *m* boyuzlama, toslama, süsmə

poş *lə* dan *lgh* boyuzlamak, toslamak, süsmək

poşləxistin *m* boyuzlama, toslama, süsmə

poş *lə* xistin *lgh* toslamak, süsmək

poşilhevxistin *m* tokuşma, tokuşurma

poş il hevxistin *lgh* tokuşmaq, tokuşurma

poşman *n* 1. pişman 2. tövbəkər – *bün* il pişman olmaq 2) vaxgeçmək – *bün* ji *poşma*

xve *m* sözünü ger almaq (söylediyinə pişman olmaq, haksızlığını kabul etməklə – *e*

ku ji *dıya* *xve* *büye* I) *an*ından doğduğunu bir pişman (çok tembel, üyengeç) 2) arasında doğduğuna bir pişman (sarıdan bezmiş, bezgin) – *kirin* pişman olmaq – I

gutinə *xve* *bün* sözünü ger almaq (söylediyinə pişman olmaq, haksızlığını kabul etməklə) – I *yə* (berə) *bün* (eskazın) arınmaq

poşmanbün *m* 1. pişman olma 2. vaxgeçmə

poşmanbün *lgh* 1. pişman olmaq 2. vaxgeçmək

poşmanbüyi *n* cıyın

poşmanbüyün *m* 1. pişman olma 2. vaxgeçmə

poşmandar *n* pişman, tövbəkər

poşmanıye *m* pişmanıye

poşmanıyevan *n* pişmanıyevan

poşmani *m* 1. pişmanlık 2. tövbəkərlik

poşmankar *n* pişman olmuş, tövbəkər

poşte *n* sik gıyınən

poştin *m* 1. gıyme 2. örtük

poştin *lgh* 1. gıymək 2. örtmək

pot (I) *m* pot 1. (kütü dışı sebebiyle kumuşta oluşan buzuqluq veya kırılma) 2. pot (poker gibi inkâmler oyunlarında oyuncuların önünde oturma yerleri pot veya fiş)

pot (II) *m* pot, gəl

pot (III) *n* 1. kına, bevu az olan 2. sevgiden dolayı kızlara və də kına saçlı kızlara söylenir * *potə* *m*in *ka* *taşek* *av* *bide* *m*in *kızın* *hann* *bir* *tas* *su* *ver* 2. kına

pot (IV) *n* 1. bez 2. bez (beharıng bir iş için kılışılpan dokuma) * *potə* *sifreyə* *sofya* *be* – I *binə* (vekk) *girdə* *dan* *bez* *bağlanək* (beheklerin altına bez kınmaq) – *pə* *xistin* I) bezlə silmək, tozunu almak 2) pəşus yapmaq, pəşuslanmaq – *ü* *pettal* I) pəşat (gıysi veya gıyınək kumuş), dokuma, teksul 2) çal pətu 3) çal çaput – *ü* *qerpal* I) çal çaput (dökünmüş eski gıysi) 2) çal çaput (her

türlü dokunmuş kumaş - **ü** arkası teği (on eleken dökülmemesi için yere serilen örtü) - **ê** ber (an) **i** potê ber vîvê bağıldak, bağır-
dak (kadınların adefi dönmelerinde bağladıkları bez) - **ê** bin çek bezi - **ê** binê xonçe kendik - **ê** destan el bezi - **ê** nîzeyê çek bezi - **ê** nan selo bezi, selo ortusu - **ê** sîf-
reyê selo heri selo örtüsü - **ê** tazê toz bezi - **ê** ütüyê ita bezi - **ê** zarokan çotek uca

potol *n* çotek

potali *n* çoteklik

potansiyel, fizik 1. potansiyel, güç/güç, 2. potansiyel (vitaliği gücü olan) çiranzîs, gizli

potar *n* dalga (a ş) * li potara (yekî) ketin (çiranzî) dalga geçirmek

potas *n* kîrîn potas

potasyûm nîtrat *n* nîtrat potasyûm nîtrat

potasyûm kûmî potasyûm (kızılması K) -
hiûrûksît (an jî potas kostîk) potasyûm hiûrûksît (veya potas kostik) - klerûr potasyûm klorûr - nîtrat potasyûm nîtrat - sülfat potasyûm sülfat - sülfor potasyûm sülfor

potepot *n* dîrdir

potê *n* yan vîvê teği (on eleken dokunmuş kumaş için yere serilen örtü)

potê her *n* bağıldak, bağırdak (kadınların adefi dönmelerinde bağladıkları bez)

potê destan *n* el bezi

potîk (I) *n* peçete, peşgir (yemek yerken kullanılan, el kurutulan, büyük menâil bîzâründe bezi)

potîk (II) *n* bez, çapçı (gelisi güzel kumaş parçası) - li binê (yekî) girê dan bez bağlamak (bebeklerin altına bez koymak) - **ê** binê zarokan çotek bezi - **ê** destan el bezi - **ê** zarokan çotek bezi

potkê destan *n* el bezi

potkî *n* potak (kumaş ve çentiş)

potkkîrîn *n* bez bağlama (bebeklerin altına bez koymak)

potkî kîrîn *n* bez bağlamak (bebeklerin altına bez koymak)

potkîk *n* tirûna

potîn (I) *n* potin

potîn (II) *n* bez (hazret yapılmış olan) * bebûka potîn bez bebek

potkal *n* çotek potkal

potkî *n* peçete ve burçmuş meyve ve sebze

potpot *n* dîrdir - **ê** hi ser (yekî) de kîrîn (bir neç) dîrdir etmek

potpotek *n* dîrdir * potpotek motmotek dîrdire çardire

potpotî *n* potas taz

potpûrî *n* çotek potpûrî

pot *n* uca

poç *n* 1. halî (uygunsuz tûz soy le veya 13 yapmaz) 2. pislik (kötü, zâr) (dovçanî veya ş)

* em cezayê poçên wî dikarînin arin pisliklerinin cezâmî çekiyoruz - **ê** (yekî) der-

ketin çek vermek, pisliği ortaya çıkarmak (pisliği bazarî çıkarmak - **ê** (yekî) derketin rastê birinî boyarî meyîlana (veya otaya) çıkarmak - **ê** (yekî) derxistin (pisliği) parzîr çıkarmak - **ên** (yekî) derketin (birinin) kulî çarçûdani otaya çıkarmak - **ên** (yekî) derxistin (birinin) kulî çarçûdani otaya çıkarmak (veya sermek))

poçaça *n* poçîç

poçaçarî *n* zêdîr poçaçarî (satan kumaş)

poçaçeker *n* zêdîr poçaçarî

poçan (I) *n* çotek

poçan (II) *n* 1. hol, kender 2. mesken, yer yon

poçang *n* kulluk

poçik *n* 1. güskül * poçîkek *n* nîvêka serî de ve başınî lîmî ortîsîndê bir güskül var 2. kekçuk, hîkî kova çîm

poçîn (I) *n* kaval

poçîn (II) *n* un helvêsa, hububatî unundan yapılan helva

poçîn (III) *n* 1. kavur 2. öğütülmüş kavurpa yemegi, öğütülen buğday, tya da nipal, nohur, pekiniz ve çığ de yapıları yemek

poçpoçandî *n* kabarmak

poçpoçandî *n* çığ kabarmak

poçpoçandî *n* kabarmak

poçpoçî *n* kabarmak, kaşınmak (hacîî büyü-
nîç) olan * nîvêkê poçpoçî kîrînkî bir ekînk

poçpoçî *n* kabarmak (çığ) (teğî) otusulan otu-
büyümek

poçpoçîn *n* çığ kabarmak (çığ) (teğî) otusulan otu-
büyümek

poçpoçîkî *n* yurmuşak ve iç çekik bir tür ek-
nek

poçte *n* poçte

poç (I) *n* 1. poz (resim ve fotoğraf dîvîç) 2. poz (fotoğrafî objektîfî) çek kaldığı süre

- dan poz vermek - girîn poz çekmek - kî-
şandîn poz çekmek

poz (II) *n* kîç, got

poz (III) *n* 1. burin 2. burin (baz) çeylîmî
ôn ve erîn bîlîmî 3. *n* dîr (temze uzer-
den er ve olak kîrî poçarî - ay kîrîn
burin akmak - bi erdê re çîm iyakîsî be-
zelenek - hilgerandîn burin kîrî potak - kî-
erî burin kîrînkî - lê bîllîqî kîrîn burin
çî potak - lê hatîr şîkandîn burin kîrînkî -
lê nekîrîn takînkî - li hewayê bîrî
burin iyakîsî erînkî - pê nekîrîn aldî çî-
erînkî, dîrî gîzerînkî - **ê** (yekî) ay kî-
erîn burin akmak - **ê** (yekî) dîgerînkî çeyle-
nkî, kîrînkî, bozînkî - **ê** (yekî) firîkînkî
burinînkî, erînkî - **ê** (yekî) hatîr burin
akmak - **ê** hîkkîlî kîrkîk burînkî - **ê** (yekî)
jan dan (burî, bur şîç) burînkî (veya) ge-
zandîrînkî - **ê** (yekî) kîrînkî burînkî ak-
mak - **ê** (yekî) neyewînkî oşînkînkî - **ê**
(yekî) quluz bîrînkî serîvî beğîrînkî, kî-

birli olmak -ê (yekî) şewîfîn uslanmak -ê (yekî) şikandîln burunu kirnak - ê (yekî) tê de bûn burunu ber şeye sokmak -ê nûn ve nûn biçe sokmak -ê (yekî) weşîn burunun dîreği kirîlnak * ew çî bêhn bû, pozê mlî weşîya ne biçim kaku bu buru mlî dîreği zîrdî -ê xwe hîldan burun çî-şimnek -ê xwe jê kişandîln burunu çek meş (umdeğusu bulnamak) - ê xwe kirin (tiş-teki) burunu sokmak * ez bala xwe di-olmê ku tu pozê xwe dikî her tişî sokîyo-rim da sen her şeye burunu sokîyarsin -ê xwe tê hîldan buru kirîlnak -ê xwe tê xwarin burun kirîlnak -ê (yekî) xwînl me-tiln buru bile kanana mak

pozber *adîet* hasim, karşî, rakîp

pozberan *ad* koç burunlu

pozberani *za* koc burunluca

pozberî *m* 1. hasimlik, karşîlik, rakîplik, re-kâbet 2. çarşîca - kîrlî 1) rekâbet yapînak 2) çatîlnak

pozberîkîrin *m* 1. rakâbet eyme 2. kavga eyme, çarşîca

pozberî kîrlî *lîgê* 1. rakâbet eutek 2.kavga etmek, çatîsmak

pozberîmlî *ad* sûmûklî

pozberîmî *ad* küçük burunlu

pozberîmlî *adîet* burunlu, buru havarda, buru büyü, kendîr beğenims, kîrlî, kurunlu

pozberîmlîdane *h* burunca, kîrlîce, kurunluca

pozberîmlîyî *m* 1. burunluluk, buru büyü-lük, Arîrlîk, kurunluluk - kîrlî kîrlîk yapînak

pozberîmlîbûn *m* buru büyüme, kîrlîenme, kurunlanma

pozberîmlî hûn *lîgê* buru büyüme, kîrlîen-erek, kurunlanmak

pozberîmlî *m* buru, kabîr, kîrlîlîk, kurunlu-luk, çalmîlik, büyülenme * jî ber pozber-îmlîyê mlîrov niyare here cem burundan yanîca varî mayer - kîrlîn kabîl k yapînak

pozberîmlî *ad* sûmûklî (burundan soçeşî sî-mûk akan)

pozberîmî *m* taylarin ağzîndî takîlan ataç

pozberîmlî *ad* hîndî burunlu

pozberîmlî *m* karga buru (uzları karga gagası gibi kavak olan araçlarımlî orlak adî)

pozberîmlî *ad* sûmûklî

pozberî *m* hîr kîmsenin zîbîni yüzîne vurîca

pozberî *m* uzun burunlu

pozberî *m* kalkîk burunlu

pozberî *m* dîşî buru

pozberî *m* karga burunlu

pozberî *m* susak burunlu

pozberî *m* kalkîk burunlu

pozîk *adîet* 1. buru, burunluk 2. buru (hazî şeyletan en ve sıvrî bölûpü) 3. çıkîrlî (bir yüzeyde dîrîye doğru olkân bölûc) 4. bu-tusînak

pozîkdeketî *ad* çıkîrlîluk

pozîkê *adîet* kîrlîkê adî uş

pozîmîk *m* hîzma

pozî *ad* burunlu

pozîşyon *m* pozîşyon, korîm

pozîşî *ad* 1. pozîşî, oluşî 2. pozîşî (sûrdan büyük, önünde 1 bulunan sayî) 3. *fizîmat* pozîşî, oluşî

pozîşî *fizîk* 1. pozîşîlik 2. pozîşîlik, oluşîluk

pozîşîvîstî *adîet* pozîşîvîstî, olguca

pozîşîvîzîm *m* pozîşîvîzîm, olguçuluk

pozîtîp *fizîk* pozîtîp

pozîtîvîyûm *fizîk* pozîtîvîyûm

pozîtrîon *fizîk* pozîtrîon

pozîtrîvîyûm *fizîk* pozîtrîvîyûm

pozîkel *ad* eğî burunlu

pozîkepi *ad* rakîp - yê hev bîln (çîrlîçîmî) ra-kîbî olmak

pozîkepi bûn *lîgê* mağara olmak

pozîkepi kîrlî *lîgê* mağara etmek

pozîkê *ad* karga burunlu

pozîkeşî *m* karga burunluca

pozîkîr *ad* (r kîrlî okîmer) kîsa burunlu

pozîkîrlîk *ad* (r kîrlî okîmer) kîsa burunlu

pozîkîrî *ad* kîşî burunlu

pozîkîlîgî *ad* 1. burmaz (irî ve uzun burunlu) 2. gaga burunlu

pozîkîlîçî *ad* kîrlî burunlu

pozîkî *ad* burunlu

pozîlîk *ad* sûmûklî (burundan sîrekli sî-mûk akan)

pozîmî *m* burunlu

pozîmî *m* 1. hîzma 2. burunluk, burunluk

pozîmî *m* çîrlî burunlu

pozîneşewîtlî *ad* arsız, arlanmaz, utanmaz, sur-naşîk, yîrlîk, pek pîşîn kîtîse tîtanîmîşî, çekîmîşî olîmayîşî * ew, yekî pozîneşewîtlî ye o, yîrlîgî berîdîc

pozîneşewîtlîbûn *m* 1. arsızlaşîma, yîrlîma 2. yîrlîkîk, arsızîk, utanmazîk, arlanmazîk - kîrlî arsızîk yapînak

pozîneşewîtlî bûn *lîgê* arsızlaşîmak, yîrlîmak

pozîneşewîtlî *m* yîrlîkîk, arsızîk, utanmazîk, arlanmazîk

pozînlî *ad* gaga burunlu

pozî *m* buru (çocuk ihînde)

pozîpîkî *ad* basîk burunlu

pozîpîkîrlî *m* ilgî gösterme

pozîpî kîrlî *lîgê* ilgî göstermek

pozîpî mekîrlî *lîgê* ilgî göstermemek, ilgî göstermemek

pozîpîrlî *ad* sıvrî burunlu

pozîqîtan *m* rî ve yîşî burunlu

pozîqî *ad* dîlek burunlu

pozîqî *m* burunlu, kîrlî, kurunlu

pozîqî *m* kîsa burunlu

pozîqî *m* mağup

pozîqî *m* bîrlî *lîgê* argo mağup etmek

pozîqî *m* kîrlî *lîgê* argo mağup etmek

pozşüjn *af s* vñ burunlu
 pozitij *af s* vñ burunlu
 pozvebş *af s* domuz burunlu
 pozveyl *af s* vñ burunlu
 pozvirltik *af s* vñ kışqac burunlu
 pozvın *af s* vñ uğun, uzunlu
 pozvınbün *af s* uzulme
 pozvın bün *ışğ* uzulmek
 pozvını *af s* üzgünlük
 pozvinkirin *af s* uzma
 pozvın kirin *ışğ* üzmek
 pozvıtlık *af s* sunucluk
 pozvıvark *af s* vñ bir biki adı
 Pr *af s* Pr (prosedürün kısıtlıması)
 pragmatist *af s* pragmatist, pragmatçı
 pragmatizm *af s* pragmatizm, pragmatçılık
 praseodim *af s* vñ praseodim (kısıtlıması Pr)
 pratik *af s* 1. praktik, uygulamalı 2. *af s* pratik, amali, tatbiki

pratikbün *af s* pratikleşme
 praktik hün *ışğ* pratikleşmek
 praktikbüyn *af s* pratikleşme
 praktikürin *af s* pratikleşürme
 praktik kirin *ışğ* pratikleşürme
 praktiki *af s* pratiklik
 pratısyen *af s* pratısyen
 prefabrikasyon *af s* prefabrikasyon
 prefabrike *af s* prefabrike, kurulu. ³ xanıyê prefabrikasıdırna ev

prehistorik *af s* prehistorik
 prehistoriya *af s* prehistoriya, tarix öncesi
 preljut *af s* vñ preljut
 premature *af s* premature
 prens *af s* 1. prens 2. prens (bazi ölkelerde en yüksek soyluluk rütbesi)
 prenses *af s* 1. prenses (hükümdar kızı) 2. prenses (hükümdar ailesinden olan kızın veya kızının verilen unvanı)

prensesi *af s* prenseslik
 prensesti *af s* prenseslik
 prens *af s* prenslik
 prensip *af s* 1. prensip, ilke 2. prensip, ilke (temel bilgi) 3. *af s* prensip, ilke (her türlü tartışmanın dışında sayılan ilke) 4. prensip, ilke (öğrenciye konulan)

prensipbün *af s* prensipleşme, ilkeleşme
 prensif *af s* prenslik
 pres *af s* presa, basık (bu maddede sıkıp ezen alet) ~ kirin *af s* pres yapmaq

presbiteriyen *af s* presbiteriyen
 presbiteriyeni *af s* presbiteriyenlik
 preskirin *af s* presleme
 pres kirin *ışğ* presleemek
 preskidi *af s* pres
 prestij *af s* prestij
 presto *af s* vñ presto
 presvan *af s* vñ pres
 presvani *af s* presçilik
 prevantoryum *af s* prevantoryum

prezervatif *af s* prezervatif, kâcut
 prezidyum *af s* prezidyum
 pres *af s* matiz (iki balatı ek ven kalınlaşmaya-cak başında dişizine eklenme)

preskirin *af s* matizleme
 pres kirin *ışğ* matizlemek
 prim *af s* 1. prim (saverence is lüacınıyla arapılı olarak ve iş yapma isteklendirme amacıyla verilen para) 2. prim (sosyal sigortalar yasasına bağlı işçilerin ve bunları teminle-mek sosyal sigortalar kurumuna verildiği para) 3. prim (poy seçilelennin asıl fiyatı ile pıya-sa fiyatı arasındaki artış)

primadonna *af s* vñ primadonna
 primat *af s* vñ primat
 primitt *af s* 1. primitt, ilkel 2. primitt, ilkel (sanatta)

primittli *af s* vñ primittliye, ilkelce
 primittsiz *af s* vñ primittsiz, ilkelcelek
 printer *af s* printer, yazıcı
 priz *af s* priz

prizma *af s* 1. prizma 2. *ışğ* prizma ~ya sükaj üçgen prizma
 probabülizm *af s* vñ probabülizm, olasılıklar
 probelo *af s* parabellum

problem *af s* 1. problem, soru 2. *af s* vñ problem
 problematik *af s* vñ problematik, sorunsal
 prodüksiyon *af s* vñ prodüksiyon, yapım
 produksiyona hevspar *af s* vñ erak prodüksiyon, iş yapma

produktivite *af s* vñ produktivite
 produktor *af s* vñ prodükör, yapmaçı
 produktori *af s* vñ produktörlik, yapmaçılık
 profesör *af s* vñ profesör
 profesori *af s* vñ profesörlik
 profesortı *af s* vñ profesörlük

profesyonel *af s* vñ profesyonel ~ê (kareki) bün (bir işi) profesyonel etmek
 profesyonelhün *af s* vñ profesyonelleşme
 profesyoneli bün *ışğ* vñ profesyonelleşürme
 profesyonelbüyn *af s* vñ profesyonelleşürme
 profesyoneli *af s* vñ profesyonellik
 profesyoneli *af s* vñ profesyonellik

profil *af s* 1. profil (yandan görünüş) 2. *af s* vñ profil
 program *af s* 1. program 2. program (bilgisayar-ın bir işlemler yapmağa işin yazılan amma-lar dizisi) ~ çekirin programı yapmaq ~ da-nın programlanmas, programlaşmaq ~ ki-rin programlanmaq ~ saz kirin programla-mak, programlaşmaq

programdan *af s* vñ programçı
 programlar *af s* vñ programçı
 programları *af s* vñ programçılık
 programkirin *af s* vñ programlama, programlaşma
 program kirin *ışğ* vñ programlamak, program-laşmaq
 programkirin *af s* vñ programçı
 programçıkiri *af s* vñ programlama, programlaş-mağı olan

psikopat *mf* psikopat, zihni hastası
psikopati *w* psikopati, akıl hastalığı
psikopatoloji *m* psikopatoloji
psikopatolojik *mf* psikopatolojik
psikoterapi *w* psikoterapi
psikoza *m* psikoz
psizik *mf* psizik, ruhuel, ruhi
Pt kım **Pt** (platin elementinin kısıltması)
ptiyalın *ğğn* ptiyalın
Pu kım **Tu** (oluntuyun'un kısaltması)
puan *m* 1. puan (şeyhi sporlarda kullanılan, ölçüsü ve değeri değişen birim) 2. puan (genellikle testi biçimindeki sınavlarda cevaplandırılacak soruların sayı olarak değeri ve ya cevaplayanın başarı değeri) – dah puan vermek – atendin (an jü gütin) puan almak (veya kazanmak)
puandan *w* puandanı
puan dan *ğğn* puankimik
puandar *mf* puanlı
puandarkirip *w* puandarkirip
puandar kırım *ğğn* puandarkırım
puandayin *w* puandayin
puanı *w* puanlık * pırsa dek puanlı ca puanlık soru
puanti *m* puanti, işaret kaynağı
puantor *mf* puantor
puantorı *m* puantorluk
puating *m* 1. puding (bir tatlı türü) 2. yav pudung
pudra *w* pudra ~ rü dah pudra sürmek
pudradanık *w* pudralık
pudrakırım *m* pudrakırım
pudra kırım *ğğn* pudrakırım
pudrakiri *mf* pudralı (pudra sürülmesi olan)
pudü *m* pudü etü
puf ü **puf** (bezgencilik, usadç belutru)
pufanlin *m* oflenie
pufandın *ğğn* ofleniek
pufannok *m* kalen
pujak *m* çuaklı
pülge *m* pütates
pülük *mf* tırcabal, tırcıbaş
pult *w* alay ritreşimi ve kayısılarla sıvılaşmış çikun pıntı, doğal ses ~ ü - kayınma sesi
puınca palâlê *mf* kızak bağlama pıntı
puñcik *kar* hincik
puñg *batım* yosun - gırtın yosun bağlamak (veya tutmak)
puñgal *m* fülük
puñgalek *m* fülük
puñgışirt *mf* bir çalı süpürgesi
puñgıjandıñ *w* darılıca
puñgıjandıñ *ğğn* darılınok
puñgıñın *m* darılıca
puñgıñın *ğğn* darılınok
puñwer *m* nazariye
puñ *n* kabuk (büküleri yumuşak kabuğu ve yaprağı) * purê gılam cevız kabuğu * purê

puvazê *soğan* yaprağı ~ kırıñ soyunak (bir şeyin üzerinden kabuk, deri, zar gibi şeyleri çıkarmak)

puran *m* 1. uğrun, uğrunluk 2. lokma * **puralek mah jü nekürtye** devê xwe lu lokma dah ağzına almamaç
purandın *w* paylama
purandın *ğğn* paylamak
purçılı *w* somurtma, surat asma
purçüyê *xwe kırım* *lêw* suratına asmak
purçükiri *mf* somurtkan
purê *m* purê
purışan *mf* acılı * **purışan ü purışan** im purışan ve acılıym
purik *m* yaprakçık yumuğu arden za
puris *mf* yavan
purisandıñ *w* kemirme
purisandıñ *ğğn* kemirmek
purisandıñ *mf* kemirilmiş
purışılın *m* yavanlaşma
puris bün *ğğn* yavanlaşmak
purisın *w* kemirime
purisın *ğğn* kemirilmek
puriskarın *m* yavanlaşımca
puris kırım *ğğn* yavanlaşımca
puristil *w* yavanlık
purkırım *m* 1. soyun (bir şeyin üzerinden kabuk, deri, zar gibi şeyleri çıkarmak) 2. soyuma, gıspetme
pur kırım *ğğn* 1. soyunak (bir şeyin üzerinden kabuk, deri, zar gibi şeyleri çıkarmak) 2. soyunmak, gıspetmek
purkiri *mf* soyuk (soyulmuş olan)
purlik *m* ağaç yaprağı
purxun *mf* 1. üzgün 2. umutsuz, çaramsız
purxunı *w* 1. üzgünlük, hüzn 2. umutsuzluk, çaramsızlık
puser *bw* piser
pusul *w* amel, edün
puşirandıñ *w* kendini sorgulamaları sağlama, pişmanlık duyumasını sağlama
puşirandıñ *ğğn* kendini sorgulamaları sağlama, pişmanlık duyumasını sağlama
puşirandıñ *w* kendini sorgulama, pişmanlık duyuma
puşirın *ğğn* kendini sorgulamak, pişmanlık duyumak
puşk *m* ekim arda kalan kısmı
puştağ *m* nezah toprak
puşu *m* tarlı
puşul *m* edep
puşulpis *mf* edepsiz
puşulpisı *w* edepsizlik
puşwandıñ *w* baskı yapma, baskı uygulama
puşwandıñ *ğğn* baskı yapmık, baskı uygulamak
puşwandıñ *mf* baskı yapılmış, baskı uygulanmış
puwaz *m* dolgu (diş dolgusu) * **puwaza** dırnan ilü dolgusu

pawazkırın *m* dolgu yapma
pawazkırın *m* dolgu yapmamak
pawazkırın *m* dolgu
paş *m* püşküme
püşük *m* rambul, tamir
püşükürin *m* püşükürme
püşür *m* püşürmek
püşür *m* su kireci
putte *m* 1. uc, hülasa * **putteya rûnê di şî** de
 süteki yağ hülasası * **putteya mîweyê mey-**
 ve îzel 2. üzüt, hülasa 3. üzüt, hülasa – kırım
 üzeltmek –ya **götinê** sözün kısıtı
püşedar *m* ozlu
püşekürin *m* 1. danınma 2. üzeltme
pute kîrîn *teğ* 1. danınmak 2. üzeltmek
putteya daran *başad* adun ozu
putteya gütinê *m* ağacın, uzun lîfîn (veya sî-
 zûn) kısıtı
putteyê *m* ozel
pû *m* boğulmuş
pûş *(II)* *m* yarı küçük taş
pûş *(II)* *m* 1. köf, yastık * **pûşa pûş** köf seti 2.
 evinüz 3. köpek (bu söz şeyi) 4. *m* köf
 (gücsüz, dermansız) * **merivê pûş** kafarılm
 5. çürük (sağlam ve dayanıklı olmayın) 6.
 çürük (sağlam bir temele ve dayanağa in-
 yandırılmayı) 7. *m*er uyumak 8. *arzo* fîs – ü
pehanî kîrîn yele vermek (sarırmak, boya
 harcanmak)
püşbêj *m*bir hoşbuzak, gevreye (su saklanma-
 yam)
püşbêj *m* hoşbuzak k. gevreye k.
püşbûn *m* 1. keşleşme 2. çürümeye 3. çürümeye
 (düşünce, dava için) 4. *m*er uyumak 5. *bir*
 köreltme (güveni kalmadığı için) veya başka
 sebeplerden dolayı bir organ beslenmeyecek
 küçülme 6. *bir* durum, denetim, agrama 7.
 yama (yama dışı kalın, çanak oyunlarında)
püş bûn *teğ* 1. keşleşmek 2. çürümek 3. çürüt-
 mek (düşünce, dava için) 4. *m*er uyumak 5.
bir köreltme (güveni kalmadığı için veya başka
 sebeplerden dolayı bir organ beslenmeyecek
 küçülme) 6. *bir* durumu aşınmak 7. yama-
 mak (yama dışı kalınmak, çanak oyunlarında)
püşbûyîn *m* 1. keşleşme 2. çürümeye 3. çürümeye
 (düşünce, dava için) 4. *m*er uyumak 5. *bir*
 köreltme (güveni kalmadığı için veya başka se-
 beplerden dolayı bir organ beslenmeyecek
 küçülme) 6. *bir* durumu aşınma
püşderketin *m* haslamak
püş *m* derketin *teğ* haslamak
püşek *m* kavuz içi, boş evraklı yemişi
püşekî *m* 1. keşçe 2. evimsiz
püşekîbûn *m* keşleşme
püşekî bûn *teğ* keşleşmek
püşekîkîrîn *m* keşleşme
püşekî kîrîn *teğ* keşleştmek
püşelastî keş, keşçe
püşelastîbûn *m* keşleşme

püşelastî bûn *teğ* keşleşmek
püşek *m* keşçe evrakı
püşî *m* 1. keşçe 2. keşçe (gücsüzlük, der-
 mansızlık) 3. çürüklük
püşî *m*er püşî
püşkîrîn *m* 1. keşleşme 2. *m*er çürütme (bir
 iddiayı, bir düşüncüyü çürütme) 3. *m*er uyus-
 turma 4. yama (oyunda oyun dışı etme, çö-
 çük oyunlarında) 5. *bir* köreltme
püş kîrîn *teğ* 1. keşleştmek 2. *m*er çürütme
 (bir iddiayı, bir düşüncüyü çürütme) 3. *m*er
 uyuturma 4. yama (oyunda oyun dışı et-
 me), çanak oyunlarında) 5. *bir* köreltme
püş *m* taş (işin olan yer)
püş *m*er püş
püşin *başad* *teğ* (Merihî pipetle)
püş *(I)* *m*er iş eti
püş *(II)* *m*er iş eti
püş *(III)* *m* 1. ince, ufak kar * **berfa püş** ince
 hafif kar 2. kar tipişi * **püş û hader** çirna,
 tipi
püşî *m*er *başad* *m*er *başad* *m*er *başad* *m*er
püşkîndîn *(I)* *m*er ipileme
püşkîndîn *(II)* *m* 1. sızlanma, sızlanma, sızla-
 yış, yakınma, yakın-yakınma, sızlanma bulun-
 ma 2. sızıldanma, sızıldanma 3. ağır yap-
 ma (birini yandıma, kandırma amacıyla baş-
 ka türlü konuşma)
püşkîndîn *(I)* *teğ* tırtırmek
püşkîndîn *(II)* *teğ* 1. sızlanmak, sızlanmak, ya-
 kınmak, yakın-yakınmak, sızlanma bulunmak
 * *ev mînkî jî gurî püşî* ve *hi herî* de çok sız-
 lanıyor 2. sızıldanmak, sızıldanmak 3. ağır
 yapmak (birini yandıma, kandırma amacıyla
 başka türlü konuşmak)
püşke *m* 1. kuru incif kar 2. talaş (testere ile be-
 çelen şeylerden dokulen kumulu)
püşkepüşkîrîn *m*er ağır yapınak (birini yanıt-
 ma, kandırma amacıyla başka türlü konuş-
 ma)
püşkepüş *kîrîn* *teğ* ağır yapınak (birini yanıt-
 ma, kandırma amacıyla başka türlü konuş-
 mak)
püşkîn *m* sızlanma, yakınma, sızıldanma
püşkîn *teğ* sızlanmak, yakınmak, sızıldan-
 mak
püşkînî *m* sızlanma, yakınma
püşkînîkîrîn *m* sızlanma, sızıldanma
püşkînî kîrîn *teğ* sızlanmak, sızıldanmak
püş *m*er püş *(I)*
püş *(II)* *m* 1. pul (para parası karşılığı) mektup-
 lara, damga resmine karşılık kağıtlara yapıp-
 tarım, baskı küçük kağıt parçası) 2. pul, para
 (eskiden kullanılan akçeden küçük metal)
 para) 3. pul (tavla oyununda kullanılan plâstik
 tahta vb.den yapılmış yassı yuvarlak
 levha) 4. pul, taş (damga, domine gibi o-
 yunlamak kullanılan metal, kerem veya tahta
 parçalarından her biri) 5. pul (vide, evvata

v.b. şeylerin boyuna geçirilen, oması delik metal levhacık) 6. pul (azerinde bulunduğu organı yapıpık, biçim) ve yapıcı çok basit yapıların her biri) 7. pul (propaganda amacıyla kullanılan yazılı küçük kağıt) ~ **lê hatin xistin** (an ji dan) pullanmak ~ **lê xistin** (an ji dan) pullamak * **te pûl li ser na-tivê xîst?** mektubu pulladı mı? -**ê post-tivê posta pulu** -**ê takstayê aksa pulu** -**ên demvayê ramga pûl**

pûl (II) *n* kabara (iri başlı çivi)

pûl (IV) *n* ot yağıcı

pûl (V) *n* almalı hayvan * **bizîma pûl olaca-l** keçi

pûldar *n* 1. pulu 2. pullu, para:

pûlîroş *n*del pulu (sulan kimsə)

pûlîroşî *m* pulçuluk

pûjik (I) *n* emzak

pûjik (II) *n* ulək almalı (hayvan)

pûlke *m* defetme

pûlkelirin *m* defetme

pûlke kirin *lêg* defetmek

pûlkinin *m* pullama

pûl kirin *lêg* pullanmak

pûlkiri *n* pulu * **namvê pûlkirî pulu mek-tup**

pûlîxistin *m* pullama, pul yapıştırma

pûl lê xistin *lêw* pullanmak, pul yapıştırmak

pûlîxisti *n* pulu * **namvê pûlîxisti pulu mek-tup**

pûlmah *m* pulman

pûlperest *n* pulagöz

pûlre *m* hoş konuşma

pûm (I) *m* urman

pûm (II) *n* zəhı boykuş

pûma *n* puma (Feliscanorin)

pûmkiri *n* uziğtinin

pûn (I) *m* 1. kütme 2. füllük

pûn (II) *m* esu dînəzə oyunucu hənzer çocuk oyunu

pûn (III) *m* egərme

pûn (IV) *m* sepilme, tahak ama

pûn (V) *m* adet, aybaşı

pûn (I) *lêg* egirmek

pûn (II) *lêg* sepilme, tahaklamak

pûne (I) *n* *batin* sucuk kök

pûne (II) *m* buk (cahı topluluğu)

pûne (III) *n* gur

pûnebûn *m* gurleşme

pûne bûn *lêg* gurleşmek

pûnebiyîn *m* gurleşme, gurleşme

pûneir *n* *batin* saçak kök

pûneik (I) *m* peccem

pûneî (II) *m* guruk

pûnekinin *m* gurleşme

pûne kirin *lêg* gurleştinmek

pûne *m* zepək ibulğur ve yarmu kepeği

pû nekîrin *lêg* daha kurşun sıkılmak (atəsi silahlarda)

pûng (I) *m* füllük

pûng (II) *n* *batin* yarpuz (Mercha puləgijini)

Pûnga avî *n* *batin* salu yarpuz

pûnga beji *n* *batin* yaban yarpuz

pûngal *m* 1. füllük 2. yuva

pûnlîk *m* 1. füllük 2. kütme 3. aile yaşayışına

geçmiş çar nəcər ev

pûnlze *m* kuşların hazırladığı ve hənüz içine yuvarlanmadığı hoş yuva

pûni *n* adət halında kadın, muayen gününde olan

pûnkîrin *m* sep ledic

pûn *n* *kinin* *lêg* sepilme

pûnkîrî *n* sepil

pûnta *m* punta

pûntayî *n* puntolu * **set navêke deh pûntayî** ca pulolu başlık

pûpa *n* *derin* 1. pupa (geminin arkası) 2. â-pupa, arkadan

pûpû *n* zəhı boykuş

pûr (I) *n* bir bur ü par

pûr (II) *m* pür (çam, ardç, ladin ağaçlarının içne gibi yaprakları)

pûr (III) *m* vağı

pûr (IV) *n* sabun görmemiş sert arazi

pûr (V) *n* del eşya, özel eşya

pûr (VI) *n* kabuk (bir şeyin üstünü kaplayan ve onu dış etkenlere karşı koruyan seçer bolu)

* **pûrê pîvazê soğan kabuğu**

pûrək *n* *kinin* barək

pûrlûn *m* 1. soyulma 2. yolunma 3. soyulup soğuma çevrilme

pûr bûn *lêg* 1. soyulmaq 2. yolunmaq 3. soyulup soğuma çevrilme

pûrçlûn *m* sünnet olma

pûrç *n* *bin* *lêg* sünnet olmak

pûrçkirin *m* sünnet etme (veya yapma)

pûrç kirin *lêg* sünnet etmek (veya yapmak)

pûrçlık *m* kenger dahi

pûre (I) *m* yağıtlama

pûre (II) *m* ebek

pûre (III) *m* oğul (bey denilen bir dış aryla kovandan çıkan ve topluluğu) ~ **dan oğul**

vermek ~ **girtin** oğul çıkarmak

pûredan *lêg* oğuluma, oğul verme

pûre dan *lêg* oğulanmak, oğul vermek

pûrg *n* *bir* *pûrg*

pûrik (I) *m* sayna braktığı iz

pûrik (II) *m* pur (cam, ardç, ladin ağaçlarının içne gıb. yaprakları)

pûrkîrin *m* 1. sayna 2. yolma 3. sayup soğuma çevirme

pûr *kinin* *lêg* 1. sayna 2. yolma 3. sayup soğuma çevirmek

pûrkîrî *n* 1. sayna 2. yoluk

pûrm *m* 1. tinn (çönlük v.b. içi) 2. kırılmak

xin yapılan çönlük yığıcı

pûrm *n* *bir* *hetûn*

pûra *m* pura

pürs *bur poe* ü pürs

pürt *tu tuy* ~ **hüşin** *hün tuy* durmek *tuyu du-*
zelmek (bayvanlar için) ~ **kürin** *çolmak* ~
weşandin *tuy atmak*, *kavlamak*, *eslemek*
~ **biğ** *karpik* ~ **binçeng** *kabuk* *çin. çin.* ~ **çivikan** (ar. fi **çivkan**) *kuş tüyu*

pürta *çivikan m* 1. *kuş tüyu* (yatak, yorgan,
yastık doldurmayı vayanın bazı kuşların tu-
yu) 2. *m* *kuş tüyu* (bu tüylerle doldurulmuş
olan) ~ **halifa** *ji* **pürta** *çivikan* *kuş tüyu*
yastık

pürta *deveye m* 1. *deve tüyu* 2. *m* *deve tüyu*
(deve tüyünden yapılan)

pürta *teyran m* 1. *kuş tüyu* - yatac, yorgan,
yastık doldurmayı vayanın bazı kuşların tu-
yu) 2. *m* *kuş tüyu* (bu tüylerle doldurulmuş
olan)

pürt *bi çivik* *karpik*

pürtgü *m* tüyleri karpikalci gibi dökülen kamaç

pürtik *m* 1. *tuy*, *tuyuk* 2. *hav* ~ **pürtikê** *qadî-*
tuyê *tev weşyabû* *kadifem* *hava hep so-*
kalmuşu

pürtikandî *m* *yalnız*

pürtikanîm *ğış* *çolmak*

pürtikdan *m* *kabarma*, *havlanma* (sımsaklar -
çin)

pürtik *dan* *ğış* *kaharmak*, *havlanmak* (ku-
şların için) ~ **kürê** *mita* *tev pürtik* *deye*
elbisen *havlanmı*

pürtikdar *m* 1. *tuy* 2. *hav* ~ **qumayê** **pürt-**
ikdar *havî* *kumay*

pürtikdayî *m* *sohbetsiz*, *havlanmıs* (çumaglar
çin)

pürtikdayin *m* *kaharç*, *havlanç*

pürtik *m* *tuy* *lütce*

pürtikê *m* *çolarmı*

pürtikîn *ğış* *çolarmak*

pürtiçeyû *m* 1. *harusa* 2. *m* *tuy* *dekuç*

pürtiçerê *m* *ayva tüyu* (vücudteki ince sarı
tüy)

pürtiçerikî *m* *sarı tüyü* *zeuse*

pür *bur* *çay* *pu*

pürat *bur* *pasat*

pürê *m* *arayip*, *tuhaf*, *garp*

pürketay *m* *ytayıştu* *kuşu* (Tudor) *çerçes-*

pür (I) *kuç* *çeprek*

pür (II) *m* 1. *başç* (kur. üst) 2. *kuç* 3. *karıak* 4.
denuruk (başç tutulmuş) *çey* ~ **ü** **petay**
(ar. *je* **petûş**) 1) *kuç* (ar. ar) 2) *çer* *çep* ~ **ü** **pe-**
tax 1) *karıak* *şeyler* 2) *çali* *çarpa* - *kutan* 2-
kutuya *kuçek* *çekmek*, *başç* *kuçek* *salılamak*,
avucum, *yalnızç* ~ **çıştin** *eyarê* (yekü) *çbu-*
rum *agzaman* *payan* (veya) *çliktisim* *vermek*

pür (III) *m* *savay* *elbiseni*, *savaym* *çiyilen* *el-*
bise

pürak *m* *çiyar*, *kiyafet*

püraknawê *m* *kiyafetnasimê*

pürane *m* *çayır* *vevgar*

pürandim *m* 1. *ortme* 2. *çiydirmek*

pürandim *ğış* 1. *çermek* 2. *çiydirmek*

püranı *m* *çiyecek*, *kiyafet*

püraxal *m* *kuçkuru*

püraxali *m* *kuçkuruca*

pürşik *boru* *yaprak*, *yaprakçik*

pürşikgiriş *m* *yapraklanma*

pürşik *gürtin* *ğış* *yapraklanmak*

pürşl *m* *edep*

pürşldar *m* *edepçi*

pürşldarhün *m* *edeplenme*

pürşldar *hün* *ğış* *edeplemek*

pürşli *m* *edepçi*, *edepçice*

pürş (I) *kuç* *ayuç* *ıncan*

pürş (II) *m* *kuç* (horoz, hands vb. *nan tepesinde*
bu tuvan kırmızı çeri *uzantısı*)

pürş (III) *m* *hav* ~ **pürşyê** *heste* *çakmak* *hav*

pürş (IV) *m* *deve* *sımsamak*

pürş (V) *m* *postu*, *duvak*, *peçir*

pürşbün *m* *kuç başma*

pürşbüyn *m* *kuç başma*

pürşide *m* *elbise*, *çiyar*

pürşikirin *m* *duvaklama*, *peçeleme*

pürşikirin *ğış* *duvaklamak*, *peçelemek*

pürşikiri *m* *duvaklı*, *peçeli*, *duvak takmış* *olan*

pürşil (I) *m* *felâket*

pürşil (II) *m* *uğurcu*

pürşil *m* 1. *beddua*, *denme*, *siyah* 2. *lânet* - **ki-**
rin 1) *beddua* *etmek* 2) *kuç* *etmek* ~ **ik** **ki-**
rin 1) *birime*, *beddua* *okumak* 2) *(birine)* *lâ-*
net *okumak*

pürşikirin *m* 1. *denme* 2. *lânetleme*

pürşil *karin* *ğış* 1. *denmek* 2. *lânetlemek*

pürşikiri *m* *lanetli*, *lânetlenmiş* *olan*

pürşin *m* 1. *etme* 2. *çiyarım*

pürşin *ğış* 1. *çermek* (korumak, gizlemek ve
götürmek durumu gelmek için üstüne bir
sey koyarak) 2. *çiyarımek*

pürşin *ğış* *akıntıya* *kuçek* *çekmek*, *avucu-*
nu *yalamak*

pürşpet *m* *kuç* *kuç* (yulu 30 *gda* *sürm* *altın* *ar-*
ya)

pürş *m* 1. *puş* (sevimsiz) *erkeklerin* *zevklerine*
mizme *eden* *erkek* *çocuk*) 2. **pürş** *kuç* *ve*
kaba *kuç* *kuç* *olarak*

pürşî *m* *puşluk*

püt (I) *m* *yem*, *yeyi* (*hayvan* *çiyeeği*) - *dan*
yem *kuçarmak* (*hayvanlara* *yem* *vermek*) ~
evrarin *yem* *kuçmek* (*hayvan* *yem*, *saman*
yemek) - **ü** **petat** *yem* (*hayvan* *yem*)

püt (II) *m* *bu* *kuç* *ölçüsü* ~ **heft** **püt** **zêt** *ye-*
di *puç* *altın*

püt (III) *m* *çiyiük* (*ayuç* *vb* *gibi*)

püt (IV) *m* *puç* ~ **ü** **petat** *puçlar*

pütbün *m* *puçlaşma*

püt *bün* *ğış* *puçlaşmak*

pütbüyn *m* *puçlaşma*

pütdan *m* *yemleme*

püt *dan* *ğış* *çermek* (*büyük* *ve* *küçük* *kuç*
hayvanlara *yem* *vermek*)

püte (I) *mf* buğum, hayvan buğumu (çerne içine isini yapma)

püte (II) *m* özen, itina, ihtinam — **pé-dam** özen göstermek, dikkatle etmek (veya göstermek), önem vermek önemsemek, ehemiyet vermek, sıkı tutmak — **pé nedam** önem vermeyen, önemsiz, aramamak, hasbî geçmek

pütelur *mf* özenli, itinalı

pütepüdan *m* özenme, özen gösterme, itina etme (veya gösterme)

püte **pé-dan** *lhw* özenmek, özen göstermek, itina etmek (veya göstermek)

pütepüdanı *m* özen, ihtinam, itina

pütepülayı *mf* özenli, itinalı (özen gösterilerek yapılmış iş)

pütepüdayın *m* özeniş, özen gösteriş, itina etme (veya gösterme)

pütepüder *mf* özenli, özen gösteren

pütepükür *mf* özenli, özen gösteren

pütepükürin *m* özen gösterme, önemseme, değer verme

püte **pé-klirin** *lhw* özen göstermek, önemsemek, değer vermek

püte **pé nedam** *lhw* özen göstermemek, itina göstermemek, geçişmek, kayıtsız kalmak, önem vermemek, umursanmamak, hasbî geçmek, hasbîleşmek, değer vermemek, hıfzolanmak

pütepüedayı *mf* özensiz, itinasız

pütepüedayıbün *m* özensizlik, itinasızlık

pütepüedayıfı *m* özensizlik, itinasızlık

pütepüeder *mf* özensiz, özen göstermeyen kişiye

pütepüederfı *m* özensizlik

pütegih *m* puthane

püti *mf* 1. besli, besli ev hayvanı 2. kıpır küçük baş hayvanı besleneyip başkalaıma bulaşması için verilen ilaçtır

pütürin *m* pulpaştırma

pütüririg *mf* pulperest

pürpürü *m* pulperestlik

pütperest *mf* pulperest

pürperestı *m* pulperestlik

pütürüş *m* pul yontucusu, yapıcı

pütüran *mf* pütür

pütürane *m* puthane

püwaz *m* dolgu * **püwaza** diranma dış dolgusu

püwin *mf* püwin

püxtü *mf* püxtü

püyünisä *m* beyaz bez

püyün *m* sepilene, sepileniş, tabaklanış

püyün ügü sepilene, tabaklanış

püyünfı *m* tabaklanma, tabaklık

püyünker *mf* sepi

püyünkeri *m* sepiçilik

püyünkürlü *m* sepilene

püyün kürlü ügü sepilene

püyünkürlü üfı sepi

püyünkürlü üfı sepi

püyünkürlü üfı sepi

püz *m* ağaç sakızı, reçine

Q

q, **Q** Kültür alfabesinin yirmiinci harfi ve de-
ye olarak bu ses, forenk bilimi bakımından
duruksa, genişsel, ritim türü kapantılı ünsüz-
leri gösterir

qab (I) *bn-* qays ü qab

qab (II) *m* 1. kap, kap kacak 2. kap, ki'if, ka-
pık (kitap kapağı) * **qaba** Qurandë Kur'an
inbu 3. kutu ***qaba** *hifkê* kibrit kutusu 4.
kap (kalem içindeki yemek, çeşit) * **du qab**
zwarina gemri iki kap sıcak yemek ~ kırın
kaplamak (kitap kaplamak) ~ ü **qıncır** (an ji
qıncır) kap kacak ~a **ni'fukê** (**kibrîte** an ji
qızatê) kibrit kutusu

qab (III) *m* 1. kubbe 2. *rd*/kubbe (kubbe beji-
ninde olan)

qab (IV) *m* nokta

qabil (I) *m* kabuk

qabil (II) *rd* olabilir, mümkün. ~ dan olabilirlik
vermek

qablicewab *rd* huzurevab ~ **kûm** huzurevab
olmak

qablicewabî *m* huzurevablık

qabûdan *m* olabilirlik vermek

qabil dan êgê olasılıkla vermek

qabilîyet *m* qabilîyet, yeterlik

qabûn *m* kahin

qabûne *m* kabine

qabûrlin (I) *m* kaplama (kitap vb için)

qabûrlin (II) *m* kubbeli hale getirme, kemerli
hale getirme

qabû kirin (I) *êgê* kaplamak (kitap kaplamak)

qabûkirin (II) *êgê* kubbeli hale getirmek, ke-
merli hale getirmek

qabûkirî (I) *rd* kaplı * **deftera qabûkirî** kaplı
defter

qabûkirî (II) *rd* 1. kubbeli, kemerli 2. tûl nîş
kemer veya tûş kemerle yapılmış ew, oda,
kapi vb.)

qabûn *m* kablu

qabûdâr *rd* kabulû

qabûnekirî *rd* kapsız (kitap, defter için)

qabqab *m* takunya

qabqabik *m* takunya

qahqabk *m* takunya

qahqabker *m* takunyacı (imal eden)

qabqabkerî *m* takunyacılık

qahqahvay *m* takunyacı

qabqabkewanî *m* naline

qabres *rd* kuru kaplı

qabslin *m* kapsal (atesli siddîlarda)

qae *bn/rd* çam (Pinus)

qacik *m* çam

qac (I) *bn/rd* arduç, yayvan yabunî arduç

qac (II) *rd* ağaçların çaprak uçları

qac (III) *m* 1. kalkan 2. paça (kasaplık hayvanın
kesilmiş ayakları)

qacani *m* 1. tabak (yiyecek koymaya yarar az
derin veya yayvan kap) 2. *rd* tabak (bir taba-
ğın azağı maktar)

qaçax *rd/rd* 1. kaçık (günürük ve vengeleri ü-
demmeden bir yere sokulan veya bir yere
çıkartılan) * **malê qaçax** kaçık mal 2. kaçak
3. *rd* kaçak (gizlice) * **hefta zer hebû qaçax**
diğerka yavaş bayuncan kaçak yağadı ~ê **ley-**
keriyê (an ji **eskeriyê**) asker kaçağı

qaçaxçî *m* kaçıkçılık

qaçaxçîlî *m* kaçıkçılık

qacik (I) *m* ambarın çatısını çaktırken kınğların
üzüne konulan küçük direk

qacik (II) *m* kabuk (bir şeyin üstünü kaplayan
ve onu dış etkenlere karşı koruyan sertçe
hölüm) * **qacikê hêkê yumurtê kabuğu** ~
girtin kabuk bağlamak veya tutmak ~ê (...)
jê **kirin** kabuğunu soyarak

qacikgirtin *m* kabuk bağlama

qacik girtin *êgê* kabuk bağlamak

qacê (I) *m* 1. kabuk (bir şeyin üstünü kaplayan
ve onu dış etkenlere karşı koruyan sertçe
büfiim, sebze meyve kabuğu gibi) * **qacê**
zebeşê karpuz kabuğu * **qacê** **mêweyan**
meyve kabuğu 2. soyuntu, soyularak elde e-
dilen kabuk ~ **girtin** kabuk bağlamak veya

tutmaq -ê (-) jê kîtin kabuğunu soymaq
qaçıl (II) *kaçıl* kapaçık * **qaçılê tenê** genim
 buğday kabuğı 3. çenet qaçıldığında tahum
 lanın ortaya çiktiği kabuk

qaçıldar (I) *çıl* kabuklu

qaçıldar (II) *çıl* kapaçıkla, çeneli

qaçılıgirtin *m* kabuklanma

qaçıl girtin *lêgê* kabuklanmaq

qaçılıgirtî *m* kabuklanmış, kabuq bağlanmış
 (veya tomuş)

qaçışi *m* hayvan sayisi veya miktari

qaçır *m* soyun vergisi, hayvan vergisi

qaçöre *m* köy-çün təşəttir və vergi bələği

qaçqêlik *m* kildən bir taş

qaçqür *hər* qıçor

qaçxûn *mêr* kaçax

qaçxûnî *m* kaçaxlık

qad *m* 1. alan, meydan, çaha 2. meydan (yarış-
 ma veya kəşfəlaşma yeri) * **qada** yer savas
 meydanı 3. *fir* alan içində bütəkni kuşvet
 çığırlarının yayılmış bulunduğu var sayılan
 uzay parçası) * **qada** *avkişanê* yer çəkimi
 alan -ê *esmanî* hava sahəsi -ə *munyeli*k
 mənşətlik alan -ə *pêşbirkê* yarış alanı -ə
royyarî siyasət meydanı -ə *siyasêti* siya-
 set meydanı -ə *sizayê* *zə* vaza alanı -ə *şer*
 (an *n* şerî) savaş alanı, savaş meydanı, mu-
 haribə meydanı

qada *esmanî* *lêg* hava sahəsi

qada *pêşbirkê* *mê* yarış alanı

qada *sizayê* *zə* vaza alanı

qadastro *m* kəndastro

qadir *mê* 1. kader (gücü yeter) 2. kadir (Al-
 lahın şüfalarından biri) 3. bədalimə, yapa-
 bilimə, yetəbilimə

qadir -ê (yekî) *he* (an *ji* *ye*) gücü yeterse e-
 lindən gəlirsə * *hün wisa* *lê* mənərin, *qad-
 irê wî* *ye* *ku* kükükê *bêxwe* una bəkanuyin.
 gücü yeterse çuğunun çığ çığ *ye* -ê (yekî)
 bün elindən gəlirsə, gücü yeterse

qadirhün *m* kadir olma

qadir bün *lêgê* kənd olmaq

qadircewab *mê* bəzircəwab ~ bün bəzircəwab
 olmaq

qadircewabî *m* bəzircəwabçık

Qadirî *mêr* Kadiri (Sevdi Abdolkədu Geylā-
 nî'nin kurdluğu tarikası piriş kimsə)

Qadirîti *m* Kadirlik

qadı (II) *m* bir tərəfə qaş oyunu

qadı (II) *m* kənd

qadıti *m* kaditlik - kirin kaditlik yapmaq

qadran *fə* *lê* ölçək

qadran *mêr* kadra

qadük *m* kücük tenceçə

qadüş *m* *ya* insanları övür

Qaf *mê* Kaf Dağı

qaf (II) *m* 1. çanak çünlek 2. toprakdan kap - ü
 qıral çünlek ~ ü *qul* (an *ji* *qulê*) kap kaxax

qaf (II) *m* 1. kafa (zəhənlükə insan bisi) 2. kafa

(hayvanlarda gərəlliklə ağız, göz, bəziç,
 kulək gəbi orqanların bulunduğı; an ün. hö-
 lüm) 3. *mêr* kafa (zəhəyet) * *tu* *hi* *vê* **qaf**
 miktari tışteki *mêki* *zu* kəfiyə bir şey yap-
 maza. *n* 3. *mêr* kafa (kəvəllik və aqlama ye-
 teneğ; zəki, zihni) 4. kafa (bəllək) - *avê*tin
 kafası bozunmaq - *lê* *xistin* (an *ji* *dap*) kafa
 vuzmaq - *ji* *ser* *teğandin* kafa pultatmaq -
tinê kafa *yekî* -*ekî* bəməji *yek* kafa *yek* - *ê*
herê *eski* kafa -*ê* (yekî) birin kafa şışmek
 -*ê* (yekî) çün kafası vünmek (şikayət bi du-
 rumda sərəsilənək) -*ê* (yekî) hatin cih ka-
 fası vəziç çəkək -*ê* (yekî) *negirtin* kafası
 alınmaq (kəvəryamamağı) - *ê* (yekî) *ne* *li*
cih *hün* kafası yezinde alınmaq - *ê* (yekî)
nebran kafa kəğdə kəlməmək -*ê* (yekî) *ne*
temm *e* kafadan gəyr; mütəlləh (akadən
 bəzaklık olan) -*ê* (yekî) *pebaxtin* kafasını
 çünçə -*ê* (yekî) *sekinin* kafası durmaq -*ê*
 (yekî) *şaxlîn* kafası çələmək kafası işlə-
 mek -*ê* (yekî) *tev* *li* *hev* *hün* kafası bəlan-
 maq -*ê* *vəla* *kuru* *kata* (akilsiz kata) -*ê* *wan*
yek *e* bir kafada -*ê* (yekî) *weribin* kafası
 şışmek (zəhi yorulmaq) -*ê* (yekî) *xebirîn*
 kafası çəlməz, kəllə: işləmek -*ê* (yekî)
xweş *e* kafası damanlı (hafiz sarlıç) -*ê* *xwe*
dan *hev* kafasını teplaçak (dî) -*ê* *xwe* *de*
derbas *kürin* kafasınına gəçirmək (lî) -*ê*
xwe *de* *girtin* kafasından tutmaq (jî) -*ê* *xwe*
və *ne* *mezbut* *e* kafadan kontak -*ê* *xwe* *xə-*
bütandin (an *ji* *şaxlanîn*) kafasını ko'lan-
 maq -*ê* *xwe* *xweş* *qirîn* kafayı çəknek

qaf (III) *m* təsavür gücüylə yaşama - ü *kün* zə-
 linsə, yaşama, təsavür gücüylə yaşama - ü
qaf bünədən bünə, bünədən digər *ne* gəçiş
 (bir mənlikdən digər *ne*)

qafa *m* kafa, baş -*yê* *berê* *eski* kafa -*yê* *vəla*
kut kafa (akilsiz kafa)

qafadar *mêr* kadər, kafa dengi

qafodari *m* kadərçilik

qafesin *mê* 1. demir kəldi 2. nətə meçner
 (kafalı)

qafik (I) *m* 1. çünlek, kab kaxax 2. çünlek ka-
 rığı - ü *qirik* çanak çünlek, kab kaxax

qafik (II) *m* kabuk (bu şeyin *ser* kabuğı) *
qafikê *şeytanêkê* çalyəngor kabuğı -*ê*
güzê *ceviz* kabuğı -*ê* *güzê* *tişçê* *bake* *mêr*
 çukrudəğin duldurmaz

qafika *çivikan* *mê* sulak (kəş sa kabu)

qafikê *erilê* *mêr* *yek* kabuğı

qafikfiray *mêr* çünlekçü (səlan kimsə)

qafiqədə *m* 1. kaza, bəli 2. *k* kaxaxen - *lê* *bi-*
kesv Allah bəli *n* vevsin

qafiqe *wêr* katiye, uyak -*ya* *tutn* *tam* katiyeç

qafilo *m* kəldir, kap kaxax

qafik *m* səlan, suyar çünliğı adun

qafqafik *mê* bu yitibəzi oyunu

qafqəq *m* takunva

qafqiloz *mê* toprak kap

qaltaxı *m* kalınlık
 qalıq *m* kavurma
 qalıq *m* kavrıma (buğdak orak)
 qalıq *m* kavrıma (kayık orak)
 qal il qaq *sd* atış külüğü
 qal il qit *m* çökel (taşın bir suyun çekildikten sonra bürküğü rəmə)
 qalıyap *m* ham meyve
 qam (I) *m* inarət, ülək, istək, arzu
 qam (II) *m* boy (bu şey) in tabanı ilə en yülğək nekləsi arasındakı uzaklıq) ~ hebum boy venmək (sığ olmaq) - kırım boy vennek (suyu dalmaz suyun derinliyinə ölçmək)
 qam (III) *sd* kadar, çok * basan bəqam hat yağmur sursuz yağdı.
 qam (IV) *m* türkü
 qam (V) *sd* emsal
 qamhəş *sd* ihsarı edici
 qambəj *sd* türkücü
 qambihost *sd* xısa boylu, yur təcəsi, yerdən birnə, yerdən yarıma, bir karış, nebetulu, boğur, hacakət
 qambihosti *m* kəsa boyululuq, züclük
 qambılə *botiv* 1. kəmiş (Phragmites australis) 2. *sd* kəmiş (bu hülkiden yapılmış)
 qambust *bot* qambihust
 qamçık *m* ense * il bəriyə xwe kəninikeke biçük demni, pə rüyə xwe il qamçika xwe maləşi cəhinüen küçük bar mənəli çıkarı, yüzünü ve ensezini sıkkı
 qamçika sül *sd* ense kökü
 qamçır *m* ense * destlə xwe düvətin qamçırır hət birbinin əsəsirə ellərni dəvərlər
 qamçı *m* kənci, kərbəç - çəlpərdin (...) kənci çəlmək ~ lə xistün kənci çəlmək
 qamçıklihb *m* kənciliklik, kərbəçlik
 qamçı kərin *biç* kəncilənmək, kərbəçlənmək
 qamçət *bot* qamçır
 qamçır *m* sayın vergisi, hayvan vergisi
 qamdəkətə *sd* birik
 qamdirəj *sd* uzun boylu
 qame (I) *m* kama (topatı gənsini kəpəyan kəpk)
 qame (II) *m* kama (iki ağzı keskin, ucusıvri bıçaq) (bi) -yan lə xistün (on jı dan) kəmlənmək (kəməylə vətmək)
 qamələlan *m* kəməlanə (kama vurma)
 qame lə dan *bbv* kəməlanə (kəməylə vətmək)
 qamələxistin *m* kəməlanə (kama vurma)
 qame lə xistün *bbv* kəməlanə (kəməylə vətmək)
 qamet *m* 1. kəmet, boy 2. kəmet (çamədə nərəzə kətkünək için ökənün özün) 3. kiyam (mənzədə ~ anın kəmet etmək - kırım kəmet etmək)
 qamuk *sd* in eklem, məsəl
 qamir *botiv* 1. hasır otu, saz 2. *sd* hasır, saz (bu bickiden yapılmış)

qanlar *sd* in, kıl baş bəffil o: vs.
 qanirgeh *m* səffir (yer)
 qanirəkl *sd* kəmiş
 qanıy *botiv* 1. kəmiş (Phragmites australis) 2. *sd* kəmiş (bu nitkiden yapılmış) 3. sipri (çumrunin dudaklara gələn kəmiş bölümü) 4. kəmiş (cətkəlik orqanı, penis) -ə mərəniyə kəmiş, erəkəlik orqanı
 qanik *sd* mənəli baş qərmək
 qanikar *sd* istəginə kəvəşməy, mutlu
 qankin *sd* kəsa boylu, boysuz
 qankinik *sd* kəsa boylu
 qankirin *m* buy venne
 qankirin *biç* boy vennek
 qankurt *sd* kəsa boylu
 qankutik *sd* kəsa boylu
 qankutikil *sd* kəsa boyuca
 qanpanya *bot* kəpanya
 qanqut *sd* kəsa boylu
 qanquqik *sd* kəsa boylu
 qanquqikil *sd* kəsa boyuca
 qanrost *sd* dik vücutlu
 qamıl *bot* gənəl (III)
 qamüle *sd* yerdən birnə, yerdən yarıma
 qamür *m* kəmiş, hüyük sözlük
 qamüşən *sd* mənəli səzlük bilimci
 qamüşən *m* sözlük bilimi
 qamüş (I) *bot* qamış
 qamüş *biç* kəbuk (dəzi üzərində bir yarıma vəya əvələcinin kəvənəsiylə oluğan sərtçə boluğu) * birin qamüş girtiyə yarı kəbuk bağlanıy - girtün kəbuk bağlanmaq vəya kəbuk
 qamüşgirt *m* kəbuk bağlanma
 qamüş girtin *biç* kəbuk bağlanmaq
 qamyon *bot* kəmyon
 qamyonel *bot* kəmyonel
 qamad *m* 1. kənat (kəslərdə və böceklərdə qəməyi sələyən orqan) 2. kənat (kəpi, pəncərə, dolap girtin dikinə ucılıp kapanan şeylərin kəpəgi) -ə pəncərəyə (un jı pəncərə) pəncərə kənatı 3. kənat (firdak biçimindəki şeylərdə kəli) * qamətə pərvanəyə pərvanə kənatı
 qanat *bot* qanıl
 qançılız *bot* cəmərləz
 qanil *sd* 1. kədar (çəpərsində, dərəcəsində) 2. kədar (tuyukluqunda) 3. kədar, demli 4. kədar (süre belirir) 5. kədar (miktar, dərəcə) 6. kədar (sifətlərlə kullandığında kəsirəliklə bel jı nımayan bir nicəliyi göstərir) bi -i dəryyəki ye kəpi kədar bi -i dəryyəyə kəcak dulus * bi qandı dəryyəyə sülavən mən jı re re hənə sənə kəcak duluş sələmlərim var bi -i kəşçiyəki kəyik kədar bi -i mütəyə (jı re itən (bir şeyin olmasında) kal (kədar) kəlmək bi -i tiliyəki pərmək kədar
 qandır *sd* doyumsuz kəmə
 qane (I) *bot* qanıl

qane (II) *n* kanat (kayı, pencere, dolap gibi di-
kine açıp kapandı şeylerin kapığı) * de-
riyyə duqane *n* kanatlı kəpiz

qaneh *n* ikna

qanehün *n* ikna olma

qane hün *n* ağır ikna olmaq

qanehürü *n* icaz etmə

qane kirin *n* ağır ikna etmək

qandelik *n* kılınca süt və ya yağ kəmərlər, kəp

qanqul *n* bədən kuru diken

qanğıli *n* kağız

qanlı *n* kanlı

qanlıhbün *n* kanlı olma

qanlı hün *n* ağır kanlı olmaq

qanlıker *n* kəra edici, müdafi

qanlık (I) *n* sapın, arıca

qanlık (II) *n* kəngər, sarkın – vaxıstla sarkın

Yapmaq iç n kəngər sötünü çəkərək

qanı (I) *n* kağız

qanı (II) *n* 1. qanı 2. kəra

qanıbün *n* 1. kanlı olma 2. ikna olma

qanı hün *n* ağır 1. kanlı olma 2. ikna olmaq

qanlık *n* sapın (ağ sını aracı)

qanlıkirin *n* 1. kanlı etmə 2. kəra etmə

qanı kirin *n* ağır 1. kanlı etmək 2. ikna etmək

qanlıker *n* 1. müdafi 2. kəra edici

qanlıköl *n* kəngər

qanək *n* qan kestirici sül verən süpürümütü-
luy sükiz olaraq kullarılan bir balkı

qanora *n* işi yatanız (ekseri köpek için)

qanıs *n* 1. biləcəni, çok bilmiş 2. kənaşkan,
dilli, çənbəx (çirək və kəfənlər için) 3. yer
cücəsi, bəksiz, şeytan çəkici (yaşından
büyük işlərə kalkışan çocuk)

qanosı *n* 1. biləcəni, çok bilməlik 2. kənaş-
kanlık, dillilik, çənbəxlik 3. yer cüceliği,
bəksizlik

qanosıdırin *n* gevezelenmə

qanosı kirin *n* ağır gevezelenmək

qanqanlık *n* bəksizlik, bəksiz bəksiz

qanğıli *n* kağız

qanqul *n* bəz kəngər

qanser *n* kənsər

qantar *n* kənsər (tartı aleti)

qantır *n* kənsər

qantırbaş *n* bədən ayırtacaq

qantırvar *n* kənsər

qantırvanı *n* kənsərlik

qanüm *n* müdafi kanun (müzak alet)

qanün (II) *n* qanun 1. kanun, yasa * qanüna tə-
zyan cəza yarası 2. kanun, yasa (bilimlə;
yaxı sayıda deney və gözlemlərdən sonra,
ayrı şartlarda ayrı sonucları verdiği kesim ö-
ləniz belirlənmiş dərəcə) * qanüna oxk-
lısı yer çekimi yarası 3. sos kanun, yasa
(toplumsal həyat icmaliz kəndüğümlə oluşan
ve uyulması toplun içinde yaşantının bir
zaruruluşu olan tipum alışkanlıklarının
tümü); * qanüna sünə əhlək yarası 4. fəi ku-

nun, yasa (cüsümcəniz müntiksal bir dəğər
ölümiz için uyulması şart olan temel) * qa-
nünə rəmünə düşünciz yarasları ~ çəküriz
kanun (və ya yasa) yapmaq ~ dərün kanun
(və ya yasa) kəyümlük – dərükün kanun çı-
karmak, yasa çıkarmak → asayış orf ve ge-
nəcələğ dəyaran kanun → bəzürqanı *n* ay
tərəf kanunu → bürvəbürümə müri kanun
→ dərğürümə idarə kanun → dərünkiz puy-
ğil iciklik → dərəkəyən *n* ay dərğüriz kanunu
→ esası (an jı esli) anayasa → gələmpərli
kanun hukuk → hərbijarüniz seçüriz kanunu
→ hümiz anayasa → hijəri (an jı qaristamiz)
medeni kanun → medenil *n* ay medeni kanun
→ yevəhürüniz idarə kanun → sərdestiyə bə-
şarlık yarası → sünə əhlək yarası → sür-
üşiz (an jı təbiət) dəğər yarası → sürüşiz
dərğüriz hukuk → vətəliyan (an jı mədəni)
n ay yurttaşlar yarası

qanüna bingehün *n* anayasa

qanüna esası *n* anayasa

qanüna gisik *n* genel hukuk

qanüna hümiz *n* anayasa

qanüna qarvəri *n* medeni kanun

qanüna təvəniz *n* əziz hukuku

qanüna təybətli *n* əziz hukuk

qanüna vətəliyan *n* medeni kanun

qanünə *n* kanun

qanünbər *n* kanuniz, yasal

qanünbərli *n* kanunilik, yasallık

qanünbiliz *n* kanunlaşma

qanünbüyün *n* kanunlaşma

qanünçəküriz *n* qanun yasama, kanun yapma, təğri

qanün çəküriz *n* ağır yasamaq, kanun yapmaq

qanünçəkürizli *n* təğri, yasama ilə ağır

qanünçəküriz *n* kanun koyucu, yasa koyucu

qanünçəküriz *n* kanun koyuculuk, yasa kəyü-

culuk

qanündən *n* kanun koyucu, vətəkanun.

qanündəniz *n* yasama

qanündəniz *n* kanun koyucu, yasa koyucu

qanündənizli *n* kanun koyuculuk, yasa kəyü-

culuk

qanündəniz *n* qanunlaşma

qanündəniz *n* ağır yasama

qanündəniz *n* ağır yasamaq

qanündənizli *n* yasama

qanündəniz *n* kanun koyucu

qanündəniz *n* kanun koyuculuk

qanüniz *n* anayasa

qanüniz *n* anayasa (bu müzik aletinin
sarı)

qanüniz *n* yasama

qanüniz (I) *n* kanun, kanuniz, kanuniz (kanun alet-
inin alet)

qanüniz (II) *n* 1. kanuniz, yasal 2. təğri

qanüniz *n* 1. kanunlaşma, yasamaq 2. is-
yalləyime

qanüniz bün *n* ağır 1. kanunlaşmaq, yasamaq

qarsbün *m* kasalına (ölümünə)

qars bün *fiğh* kasılmak (buzulmək)

qarsələ *v* sarmal arıq:

qarskarın *m* kasalma (elbise için, bürüştürmə)

qars kirin *fiğh* kasaltmaq (elbise için, bürüştürmək)

qarsın *m* bəzi peynirə kəsilən ot

qartik (I) *m* geyimə

qartik (II) *m* paz:

qartibəllig *m* qartipe

qartipe *m* kəmərdə belin bürüm

qartınoz *m* gülməyən kərəkətli musal qacmaq

qartış *af* qarsın: qallarıq yer

qarın *m* dam kəpi

qarın *m* 1. kanyas 2. qac əskis

Qarın *af* kətin (yok zəngin kimsə)

qarışe *m* çalı süpürgəsi

qas (I) *f* 1. kədar (ölümündə, dərəcəsində) 2

kədar (bütöklüyündə) 3. kədar, deyin 4. kədar (süre belini) 5. *m* kədar (nəticə, dərəcə) * *m* qas ji hes e o kədar: da yeter hi kədar (səfərlərlə kullandığına) kəsiklə belin elməyən bu mecləği qasırın bi -i dlin-yuyə kəcəy dılışu * bi qası dnyayə silayün min ji te re heme sara kəcək dıuşu səmbəruy var bi -i gırayıya xwe bəyayi zəran bəni ağıllıqca tım dıgnek

qas (II) *m* an, əhza * qasa kü dərbəsə humudr bürü mecliyə qeçtiği an -ək bəzə, azicik (süre için) * tu dıkarı qasəkə wəri vır? azicik buraya gəlir mən? * tu dıkarı qasəkə pənüsə xwe bürü min bürü kətinim bəni vərəbilir mən? -ək bərə *f* az önce, biraz önce, şimdiki, deməli, yəni * dıbu qasək bərə dərbəsə bürü şındı pəci -ək bi şün de pəci sonca * qasək hi şün de wəri xwe kəkir hi şün feul kırı nedən sara bəni m kəldir bəni bəni

qas (III) *m* paça (həyvan ayığı)

qasə *m* 1. kasa (para və ya digərli əşya saxlamaya çelik kasa) 2. kasa (təcrübədən) *m* pəci olmaq və mən vəri 3. kasa (həyvanların) ayunu yəməyə və ya para qarşılığında iş vermə işi 4. kasa (araba kəməri) 5. kasa (bəzi şeylər için sənəd) * qasəyən koluyun kolı kəsəni 6. kasa (təcrübədə) dızi həflərini m kətinidəği pəzələndən qıyır (məcl) 7. kasa, sığe (kəpi, pəncərə kəsəsi) * qasəya dəri kəpi kəsəsi -ya bükür kəlik kasa

qasək *m* kədin gıyışının gəgüs kətinimə siri ilə işlənən süs

qasədar *m* dəri kəsici

qasələri *m* kəsijəlik

qasək *f* bəzə, azicik (süre için) * tu dıkarı qasəkə wəri vır? azicik buraya gəlir mən? * tu dıkarı qasəkə pənüsə xwe bürü min bürü kətinim bəni vərəbilir mən? - bi şün de *f* birazdan

qasid *m* 1. arıca, elçi 2. hünərli, ulək 3. İsgüney qıyırın kəməsi - *f* İsgüney elçiyə zəvəl olmaq - *f* qolfelekə (qanji qolfelekə) Azad - *f* qolfelekə İsgüney sənəd (yək) peya bürü Azad ruhunu almək

qasidəndin *m* səfiləşmə

qasidəndin *fiğh* səfiləşmə

qasidi *m* 1. arıca, elçi 2. hünərli, ulək - *f* kətin arıca, elçilik etmək, elçilik etmək (və ya yəmək)

qasidi *m* 1. arıca, elçi 2. hünərli, ulək

qasik *m* kəse, kəsək

qasiklik *m* kəsik

qasın *m* kəsək

qasın *m* qasid

qası (I) *m* kəsi

qası (II) *m* qas (I)

qasik *f* kəsən

qası *f* - *f* kədar

qas (I) *m* 1. kəs, yuzük taşı * qasa gıstirək yuzük kəs * qasa gıstirək yuzük taşı 2. *m* yəzi

qas (II) *m* cıkar (çevresinə görə alacaq olan, əşyaları çıxartmaq üçün yer)

qas (III) *m* 1. kabuk 2. soyun (bir şeyi üzəməklə kətin, dəri, zar gibi şeyləri çıxarma)

qasır *m* kəsən, qasır peyri

qasax *m* qasır qasır peyri

qasax *m* qasır qasır peyri

qasbün *m* soyunma

qas bün *fiğh* soyunmaq

qasbüyi *m* soyun

qasə *m* kəsə

qasəkürü *m* kəsələmə

qasə kirin *fiğh* kəsələmə

qasəkürü *af* kəsək, kəsələmə

qasik (I) *m* kəsək

qasik *m* kabuk (bu şeyin üstünü kəpələnən və onu içi kətinlərə kəsən kətin: sətçə bürüm) * qasik gıstirək cəzi kabuğu * qasik zəhəşən kətin kabuğu - gıstirək kabuk bağlamək vəri tutmaq - *f* (...) jə kətin kabuğunu soyunmaq

qasikgıstirən *m* kəsələmə

qasik gıstirən *fiğh* kəsələmə

qasikgıstirən *af* kabuklaşmaq, kabuk bağlamək (və ya tutmaq)

qası (I) *m* gəni (məclidində ruhunları ortaya çıxartmaq kabuk)

qası (II) *f* 1. kabuk (bir şeyin üstünü kəpələnən və onu içi kətinlərə kəsən kətin: sətçə bürüm, zəbze maye kabuğu gibi) 2. soyunma, soyunmaq (dərəcə kətin kabuk - gıstirək kabuk bağlamək və ya tutmaq - *f* (...) jə kətin kabuğunu soyunmaq

qasikgıstirən *m* kabuklaşmaq

qasik gıstirən *fiğh* kabuklaşmaq

qasıng *m* qası (II)

qaşkirin *m* soyma (bl. şey.ü. üzet.üden kabuk, deri. zar gibi şeyleri çıkarma)
 qaş kırın *ığış* soymak (bir şeyin üzerinden kabuk, deri, zar gibi şeyleri çıkarmak)
 qaşkirin *ad* soyuk (-soyulmuş olan)
 qaşu *4* 1. gıyış sözüm ora 2. sırde
 qaşu *m* 1. çevgen 2. pələ uyanu
 qaşıl *m* kabuk (bu şeyin üstünü kaplayan ve onu dış etkenlere karşı koruyan sertçe bölünür - girtin kabuk bağlamak veya tutmak -ê 1.-) jê kirin kabuğunu soymak
 qaşılıgirtin *m* kabuklanma
 qaşıl girtin *ığış* kabuklanmak
 qaşwan *m* 1. eski bir Kür oyunu, hem birak hem ile birak alınandan axun bir soyaqla topa vurmak nınanan bir oyun, pələ uyanu 2. u çevgen soyaqları kullanılan
 qat (I) *m* 1. kat (yaz. qılacaq) * here cığına qata yêrê pîr kattiki komşuya gît 2. kat (kabuk, üst üste konulmuş şeylerden her biri) 3. kat, takım (giyecekler için) 4. kat (daire) 5. kat, misil (niçelüğe kez, deşê) * ev du qat jê bîharîr e bu oşday iğî kar deña pələ * deh qat hîn jê mezîpîr e nîsh dîha bîyûrê 6. meç kat (tekarrüden her sayının toplamı) * qatên hejîmîra sîsîyan 6, 9, 12, 15 ... üç sayısının katları 6, 9, 12, 15 ... 7. katmer (bir şeyi oluşturan tabakalarla her biri) 8. yew kat (herlayı zamanlarında, bu domain içinde alınmış katmanlı kayalar) - jê kirin kat çıkarmak - bl - 4) kat kat (misalê iğîr) 2) kat kat (üst üste) * qat lî qat kîncê ji xer kîrîncê kat kat giyîncê --- 3) kat kat * ev jî wî qat qat çêrîr e bu ondan kar kat jî 2) kat kat (üst üste) 3) katmer katmer - a jî ser erîlê zeman katî -a neîlê (un jî pet-rakê) petrol katmanı -a zeminê bodurî katî
 qat (II) *m* 1. kat, tabaka 2. sîs kat, katman, tabaka * qata karker iğî tabakası 3. kat, tabaka (katlama sonucu oluşan her bir kat)
 qat (III) *m* 1. kat, katma (katlama) 2. burç * qarek to bir burçm kayınak
 qat (IV) *ad* kat * ji qata mîran re erkek kîlî gîmlar * jî qatê re navê dîk Eydîrekmîne koyunor (bilanmadığı yerde keçeye Abdurrahman Çelebi derler -a mîran hîriyabû erkeklerê kirîn gîrîştî)
 qata jûr *ad* çekme kat
 qata xwedê *m* ledun
 qata zemînê *ad* zemin katı, yer katı
 qatar *m* 6. Kür mozağında bir makas
 qatbîn *m* katlama
 qat bûn *ığış* katlanmak
 qatluvîs *m* katlanış
 qatîl *ad* katîl -ê kuêkirî (un jî kîrîgirtî) katlık katı
 qatîlbûn *m* katılık
 qatîlhez *ad* celadur seven
 qatîs *m* katık, heyzîlik, uğartî (süt, yoğurt, peynir, ayran gibi yiyecek ve içecekler)

qatî (II) *m* tavay (ev tavası)
 qatî (III) *m* derey - kîrîn derey yapmaq
 qatî (III) *ad* ram, boyun çüme
 qatî (IV) *ad* 1. katî * xanîyê du qatî ku katî m 2. m s i
 qatîjmar *m* katîw kat sayı -
 qatku *h* şerefe
 qatker *ad* kat kîrmacı, katlayıcı
 qatkirin *m* 1. katlama, katlayış 2. dönme (üst üste katlama)
 qat kîrîn *ığış* 1. katlanmak 2. dermek (üst üste katlanmak)
 qatkirî *ad* 1. katlanık, katlı, katlanmış 2. durulu, duralmış (üst üste katlanmış)
 qatman *m* katman
 qatmî *m* yaylı çorbasa
 qatmer *m* katmer (tekmeğî)
 qatmîr *ad* katmer
 qatîr *ad* 1. taşçı, taş ustası 2. *ad* taş ocuğu
 qatîrî *m* taşçılık
 qatqat *m* katmer (tekmeğî)
 qatqatî (I) *ad* 1. katmanlı 2. katperli
 qatqatî (II) *ad* kat
 qatqatbûn *m* katmerleşme, tabakalanma
 qatqatî bûn *ığış* katmerleşmek, tabakalanmak
 qatûl *m* 1. kufe 2. *ad* kufe (bir kufeğin adı bile-zegî maktar)
 qatûllîroş *ad* küfeçî (sitan kîrîsî)
 qatûllîroşî *m* küfeçîlik
 qatûllîker *ad* küfeçî (çîral edep)
 qatûllîkerî *m* küfeçîlik
 qatûk *m* göbek (insân ve memelilerde göbek bağının dış kısmında sonra kemik ortasında bulunmuş çıkukluk)
 qatwan *m* bir tür kavun
 qawal *m* kavun
 qawe *m* kahve
 qawêr (I) *m* 1. kasnak 2. kîncî, çerçeve
 qawêr (II) *m* 1. gedik, rûcûs 2. kövük (ayuk düymeye olan bir şeyin iç bölümü) * qawêra dîroş dîş kovuşu
 qawêrdar *ad* gedikli (gediği olan)
 qawî *m* kavun
 qawînk *m* kadrân
 qawîr *ad* bir Etkî
 qawîs *m* kabuk soyma
 qawîskîrîn *m* soyma, kabuğunu soyma
 qawîş kîrîn *ığış* soymak, kabuğunu soymak
 qawît *m* kavut
 qawîk *m* göbek
 qawîl *ad* qebûl
 qawîş *m* kağuş -a zarukan sûbyur kağuşu
 qawît *ad* qawît
 qawît *ad* qawît
 qax *ad* kax
 qaxîzwan *ad* bîzîr çîrîlêği zantîr heç kekûsî st-wî ağırtî ve sıvîş el çallıklarında kullanı-lan, geniş ve düz yapraklı bu ağaç
 qayde (I) *ad* 1. makas, usul 2. e- gibi

qebûle girê dan *fêw* bağdananak
 qebulegrêdayî *af* bûğîti
 qebulek *w* dawa çînde ufak dolap
 qebulewî *û* goturu bir şekilê
 qebulak *w* duvar icinde ufak dolap
 qebulandin *w* bûrme (keklik icin)
 qebulandin *îşî* itunmek (keklik icin)
 qebanoz *w* 1. zavanoz 2. zavanoz (. kavanoz
 delusa)
 qebare *w* hacim
 qebaredar *af* hacimli
 qebaredarokî *af* hacimliçe
 qebareyî *af* hacimne¹
 qebaâr *w* kavak
 qebe (I) *af* tok tsef
 qebe (II) *af* çaha
 qebelûn *w* kabalaşma
 qebe ûn *îşî* kabalaşmak
 qebed *w* saba, tilih
 qehede *ndû* kabadaçî
 qebedebûn *w* kabadaçîlaşma, kabadaçîlan-
 ma, birkaklaşma
 qehede bûn *îşî* kabadaçîlaşmak, kabadaçî-
 lanmak, birkaklaşmak
 qebedekî *w* kabadaçîya
 qebetefî *w* kabadaçîlik
 qehet *w* qabulî - kîrtî kabalî etmek (ve-
 ya çlemek) - tê de dîtin (birinde) kabalîat
 bulmak -ê xwe kîrtî -ê (yekî) kabalîatî (bi-
 rinde veya bir şeyi) yüklemek
 qebetudar *af* kabalîatî
 qebel *w* çama, tilih
 qebeqeb *w* keklik erşu
 qebetî *w* kabalîk ~ kîrtî kabalîk etmek
 qebeyîkîrîn *w* kabalaşma
 qebeyî kîrîn *îşî* kabalaştırmak
 qebîet *af* qebîet
 qebîk *w* çuluçka, gürk
 qebîlandin *w* kabul, etme
 qebîlandin *îşî* kabul etmek
 qebîlandî *af* kabul edilme, olar
 qebîlî *af* kabul olma, olar
 qebûlîn *w* kabul olma
 qebûlîn (I) *w* 1. kabul olma 2. olma, oluşma 3.
 cevaz, badeer vb. yemîşlerî kaşukla, un
 sovalmasa
 qebûlîn (II) *w* danme
 qebûlîn (II) *îşî* 1. kabul etmek 2. etmek, e-
 lismak 3. cevaz, badeer vb. yemîşlerî ka-
 şukla, un sovalmasa
 qebûlîn (III) *îşî* dormaq
 qebûlândin *w* cektûrme
 qebûlândin *îşî* çektûrmek
 qebûlîn *w* çolme
 qebûlîn *îşî* çökmek
 qebûlî *af* 1. çukî 2. yaksızlık, ayıp, iğrenç
 qebûlî *w* 1. çukîlik 2. yaksızlık, iğrençlik
 qebûle *ndû* kabîle, boy
 qebûn (I) *w* kabîle

qebûn (II) *w* bîme (keklik için)
 qebûn *îşî* itunmek (keklik için) * *kew* dijçebi-
 yan keklikler eteyinla
 qebûker *ndû* savunucu
 qebûkîrîn *w* savunma
 qebû kîrîn *îşî* savunmak
 qebo (I) *w* beshum, zemîna kîr
 qebe qebo *w* elîmî pîşîna ve vurup gîreşe çî-
 nî çencûkar çîmî
 qebûqeb *w* itme (keklik için)
 qebûqebkîrîn *w* etme
 qebûqeb kîrîn *îşî* itmek (keklik için)
 qebe *w* kûrîr, mezar → a sar kara toprak, me-
 zar → a tîrî zîra toprak, mezar → a tîrî tîrî de
 reynîrîr, oî olîmî
 qebîrx *ndû* kaval, pîzevenîk
 qebîrxî *w* kavalîk, pîzevenîkîk
 qebîstîm *w* kîrîstîm, uwez, rîk
 qebûl *w* 1. kabul (bir şeyi) istiyerek veya tale-
 meyerek (raz. olma) * *min* her îşî qebûl e
 her şey kabulum 2. kabul (sürûlîm, mî çeyr,
 a. mîğara, alîmî) 3. kabul (bir emel, yî uyğun
 bulma, arayışma) 4. kabul (bu yere alîmî)
 * *ji* bu qebûlî *min* dîwazîmîvek dî dî-
 ûstîstîkî okula kabulum çîmî çîkce xîrdîm
 ~ hîmî kabul olîmak ~ kîrîn (I) kîrtî etmek
 2) kabul etmek (bir arıyışma, almak) 3) ka-
 bul, etmek (tanrıya) (bî serê xwe) ~ sîy-
 ûmak, çîmî çîrmek * *ez* van kîrîmîm tî bî
 serê xwe qebûl dîkîmî yîrîkîrîmî kerdîme
 herê sayîmî -î hîzû xwe kîrîmî kîrtîyî ol-
 ûmak, varîmî kabul, etmek
 qebûlîbîm *w* 1. kabul olma 2. arıyışma (kîleş-
 me, yerleşme)
 qebûlî hîmî *îşî* 1. kabul olmak 2. arıyışmak
 (kîleşmek, yerleşmek) * *ev* sîrî û ulîtîm
 nî wîsî bî lîsîmî dî etvaka me dî qebûl
 nîbîm bî yemî adetîmî tîplîmî muzîkî kîrtîyî
 kîrtîyî olîrmîz
 qebûlîbîyîm *w* kabul olma, kabul olma
 qebûlîker *af* kabul edilme, kabul eden
 qebûlkîrîn *w* 1. kabul etme, kabul etme, be-
 rîrmîme 2. *îşî* kabul etme, tanrıya (buçukî
 yîrdîmî, varîğîmî tanrıya) 3. tanrıya (bî-yîm
 çîmî, yîrdîmîna uyuma, sayına) 4. bîme
 tîryîmî → a tîkîçîmî yemîşlerî kabul etme
 qebûlî kîrîn *îşî* 1. kabul etmek, kabul etmek,
 beşîmî etmek 2. kabul etmek, tanrıya (bu-
 kukî yîrdîmî, varîğîmî tanrıya) * *ez* mîlîmî
 we qebûlî dîkîmî hîkîmî-nîzî tanrıya 3. arı-
 yîrmîk (bîyîmî etmek, yîrdîmîna uyumak, say-
 mak) 4. bîmek (saymak) * *ez* vî mîlîmî-
 lîyî *ji* xwe tî dîyîmî dîpîçîrîmîmî tîçîkîkîmî
 bîrîçî bîçîmî
 qebûlînekî *af* bîmîrmîmîyemî, kabul etme
 yemî, hîzîmîsîz
 qebûlîpekîrîn *w* kabul, etmemek, alîmîyîrmîk
 qebû *îşî* kabîle, pekîk
 qebze *w* kabîle, tutak

qebzi *m* kabız, paklık çeken

qebzibûn *m* kabız olma

qebzi hûn *ğ*ğh Kabız olma

qebzibûyîn *af* kabız olma

qebzîl *m* kabızlık

qeqik *af* peşes

qed (I) *m* 1. kade, yet 2. ağacın aşağı tolu

qed (II) *m* boy - ü qumet boy pas - ü qisawet taslanma

qeda *m* kade tam veya nâl kayama sebep olan kölürlay belâj * ez qedaya te ligirleñ kadun alur - hi dünyâyê yekilaz dünya - jê bikeve jenne lûret. Allah belasını versin, lâretler olsun - li hevê dînyâyê bikeve y k l m dünya - ji we) bikeve yazıklar olsun - li (yekî) bikeve yedîğ nanye bak - li pupê kirin derdên. *kütisim birine yeklen ek taşqılıyıcı takır - li te be tel sana - li te bikeve ta sana yazıklar olsun

qedam *af* ayula

qedam *m* hatın (çirine işi)

qedandek *af* behten, tamlama

qedandîl *m* 1. bitime içtirmek 2. toketme, yoğaltma 3. bitime tamayışma 4. doldurma (yoğurma, yilme bitirme) 5. bitime tokumsuz olma, bitirilmeyen kışkırtma 6. atlatma (kuru bitirilmeyen veya bitirilmemiş) 7. dayanma, geçirme, ilare etme 8. ayıyı kovanlı hale getirme

qedandîl *ğ*ğh 1. bitirmek (çatirmek) * yun karê xwe qedandîl yun bitirden 2. toketmek, yoğaltmak 3. bitirmek, tamayışmak * neyîşê mîñ raja ku sînê xwe qedandîl jê ser piyan ket nomerên bi yazim tamayışadîğ şîr vurdê 4. doldurmak (yoğurma, yilme bitirme) * niçî satên xwe qedandîl yun yazim bitirdên 5. etmek (tokumsuz olma, bitirilmeyen kışkırtmak) * mîrox heyfê xwe nakare ligerdîne jwan xwez edemêz 6. atlatma (kötü bitirmek veya bitirilmemiş) 7. dayanmak, geçirmek, ilare etmek * qe-pwan pê re qedandî? henuşê nasel geçirdin? * ez hûl niharim ji destê wî biqedandîm mîlek ana dayimê mîyarim 8. ayıyı kovanlı hale getirmek

qedandîl (I) *m* azim behten, tamlama

qedandî (II) *af* bitirîş, bitirilmiş olan

qedar *m* ayık bastı parası

qedayîl *m* kadavîl

qedayîlîros *m* kadavîlîros (sana)

qedayîlîrosî *m* kadavîlîrosî

qedayîlîkar *m* kadavîlîkar

qedayîlîkari *m* kadavîlîkari

qedayîlîvan *m* kadavîlîvan

qedayîlîvanî *m* kadavîlîvanî

qedayîfê rawatawa *af* tel kadavîl

qeqeh *m* 1. kadele, bardak 2. nîkdeh (bir kade) *m* ağacı nîkdeh - bîlînd kirin kadele kalınmak - li hev xîlîm (un ji dah) kadele

tesahîtmak - rakîrîm kadeh kıldı mak -a araqê rakî kadeğî -a hanînya çawan bi gîz kadele -ek tek (bir kadeh içki) * qeqeh hek vexwarîbû û hatîbû amê bir tek atro ewê gel nîgî

qeqela çayê *af* çay bardağı

qeqelînuş *m* kadele tokatırma

qeqehok *m* kadelelik, kupa, kadele

qeqele *m* hüyük edilmiş kup

qeqem *m* bir yürüyüş çeşidi

qeqeme *m* kademe - bi - kademe kademe

qeqemgeh *m* kademgeh, tavale, abdesthane

qeqemîk *m* kon tutma

qeqemîk girîn *ğ*ğh kon tutmak (adamı öldürme veya kaza geçirme vb şîrî; kuzey sok geçirmek)

qeqemîkane *m* kademgeh, tavale

qeqene *m* 1. kadele (II) *af* 2. ayıyı iri yarı kadan

qeqing *m* tavale

qequr (I) *m* 1. mî, lahza 2. mîçerî * qeqerekê raweste bir mîçerê der -ek beşê hî biruz dîce, yen. -ek bi şîrê de cadên sîma * qeqerek bi şîrê de serê xwe rakêr li mîñ fedîkêrî cadên sîma laşimê kalîmîrî sîma bakî

qeqer (II) *af* 1. kade, tîküstunde, derdestunde 2. kade (baykuşuğude) 3. kade, deş 4. kade (süre behter) * qeqerê wî mehan, li wî mîmî çê xwe cadê kadêlîm 5. kade (mîçerî, derdest) 6. kade (yîfûlêyê kadêlîdîğında kışkırtma behtî oluyân bir mîçerî gösterî) * li ber konyê qeqerê sed keş li hev pişikîbîm çişemîm îrîmîde yuz kade mar, bîkîmî -a (...) lîle, o da, lîta, üsîlîk * qeqera ew ji hatîbû bîta o da gelîmîr

qeqer (III) *m* kade, yazı, alın yazısı * qeqerê ew qeqîm mîk hev kade çîrtî bi çîya getîmîde - çîbe ew e Allah dakîzêzê verîğîmî sehîde almîz -a bîmîş kîrî talîh, kîm, kade, kor çeymî -a (yekî) bî reş bîmî kadêrî kîrî olîmî -a (yekî) hî reş gerîm çîmî dolîmî -a (yekî) bî reş hatîm nîk-sundîm talîbî kîm yazîlmîk (dr) -a (yekî) de nîvîsîndî bîm almîmî yazîlmîş olîmî -a (...) gîrê dîm kî sînetîm boğîlmîk -a (yekî) hatîm gîrêdîm kîmîlî boğîlmîk -a ku li jur Xwedê kîrîbe li jîr behtî nabe Allah dakîzêzê verîğîmî sehîde almîz -a ku Xwedê nîvîsîndîye bîmî behtî lîkê Allah yazîdî îse bozmî -a (yekî) li nîlye lawê vejkê çîhmî kadêrî el oğîmî yazîlmîş olîmî -a reş kîmî yazî -a Xwedê Allahîmî emîrî -a (yekî) ya reş almîmî kîmî yazîsî * qeqera wê ya reş wîsîm e almîmî kîmî yazîsî bîyle -ê tevîm ewê dîlîmîmî kadêr oğîmî çîyîrdî

qeqer (IV) *m* hatîm 1. dört yapraklı yonca, sans getîmîçîğîre namîr 2. tîlîm, sans

qederək *k* biraz, azıcık (kisa bir süre içi ni *-ək* hərə *k* biraz onca, yarı bə gün də *k* biraz dan, nədən sonra * qederək bə gün də sorə axe rəktir li min fəd kərf bədən səarı başı ni kələrdi bəna bəkt)

qederguhər *zə* kader dönüşürücü

qederiye *w* kaderiye (kader anlayışı necə edərək insanların ədəb və bəhket eziyetliklərinin buladığını leri süren İslam felsefesi)
qederparəz *əddəf* kədərci, yazgıcı, fatalist
qederparəzi *m* kədərcilik, yazgıcılıq, fatalizm
qederperest *əddəf* kədərci, yazgıcı, fatalist
qederperestə *m* kədərcilik, yazgıcılıq, fatalizm

qədəxə *m* 1. yasak * qədəxəyə nöqlüklilə *əv* yazgı 2. *əd* yasak (yapılmaması istənilmiş olan) * bün yasak olmaq * kərin yasak etmək, yasaklanmaq -*yə* çavın tuncu geze yasak olmaq -*yən* olf *əd* dır yasakları, nənlik-yə

qədəxəlün *w* yasaklanma

qədəxə bün *ləgh* yasaklanmaq

qədəxəlilyf *m* yasaklı, yasaklanmış olan

qədəxəbiyün *w* yasaklanış

qədəxədar *əd* yasaklı

qədəxəkər *əddər* 1. yasakçı 2. *əd* yasaklayıcı

qədəxəkərin *m* yasaklanma

qədəxə kərin *ləgh* yasaklanmaq

qədəxəkəri *əd* yasaklı, yasaklanmış olan

qədəxəşikən *m* yasak dəhət, yasagı dirlə edən

qədəxətj *w* yasaklılıq, yasak olma dərəcəsi

qədəxəxə *w* yasak hər

qədəimən *m* sarana, əkdən

qədəiməndin *m* sonma, təklim etirə

qədəiməndin *ləgh* sənəmək, təkl *m* etmək

qədəiməndi *əd* sənəlməmiş olan

qədəimən *m* sənəlmə, təklim edilənə

qədəimin *ləgh* sənəlmək, təklim edilənə

qədər *k* kədir, dəgər, kəyərət - *ü* qimət kədir

k yimət, sayma, təklim göstərmə - *ü* qimət

dən (yəkü) (birnə) dəgər vermək, (birnə) sayg. göstərmək, hörmət etmək - *ü* qimət

tə *ə* *de* bün (bun) yal yəcən birnək - *ü* qimətə (yəkü) girtən kədir ni bilnək, (birnə)

dəgər vermək, itibar etmək, paye vermək - zəfün kədir bilnək, kədir kəyərət bilnək,

qilik bilnək -*ə* (yəkü) girtən kədir ni bilnək, dəgər vermək, (birnən) haqim sayma, hörmət göstərmək -*ü* gələ çizənə, kər

bəş divə kərə rəş eşək baş) *ü* nə aulu (suyunu içər tərəni bir) *ar*; -*ə* (yəkü) *ü* hül

(cəm an jə nük) hülün (birnən yazında vəya

nəzəndə) dəgər olmaq -*ə* (yəkü) *ü* kəndin

onca ni ilnək, onca ni kəndə *ü* yəyə

rusədə etmək -*ə* Xwədə Allah askıra -*ü*

(yəkü) zəfün kədir ni bilnək, dəgər ni bilnək

qədər *k* kədir, dəgər, kəyərət - *ü* qimət kədir

k yimət, sayma, təklim göstərmə - *ü* qimət

dən (yəkü) (birnə) dəgər vermək, (birnə) sayg. göstərmək, hörmət etmək - *ü* qimət

tə *ə* *de* bün (bun) yal yəcən birnək - *ü* qimətə (yəkü) girtən kədir ni bilnək, (birnə)

dəgər vermək, itibar etmək, paye vermək - zəfün kədir bilnək, kədir kəyərət bilnək,

qilik bilnək -*ə* (yəkü) girtən kədir ni bilnək, dəgər vermək, (birnən) haqim sayma, hörmət göstərmək -*ü* gələ çizənə, kər

bəş divə kərə rəş eşək baş) *ü* nə aulu (suyunu içər tərəni bir) *ar*; -*ə* (yəkü) *ü* hül

(cəm an jə nük) hülün (birnən yazında vəya

nəzəndə) dəgər olmaq -*ə* (yəkü) *ü* kəndin

onca ni ilnək, onca ni kəndə *ü* yəyə

rusədə etmək -*ə* Xwədə Allah askıra -*ü*

(yəkü) zəfün kədir ni bilnək, dəgər ni bilnək

qədər *k* kədir, dəgər, kəyərət - *ü* qimət kədir

k yimət, sayma, təklim göstərmə - *ü* qimət

dən (yəkü) (birnə) dəgər vermək, (birnə) sayg. göstərmək, hörmət etmək - *ü* qimət

tə *ə* *de* bün (bun) yal yəcən birnək - *ü* qimətə (yəkü) girtən kədir ni bilnək, (birnə)

dəgər vermək, itibar etmək, paye vermək - zəfün kədir bilnək, kədir kəyərət bilnək,

qilik bilnək -*ə* (yəkü) girtən kədir ni bilnək, dəgər vermək, (birnən) haqim sayma, hörmət göstərmək -*ü* gələ çizənə, kər

bəş divə kərə rəş eşək baş) *ü* nə aulu (suyunu içər tərəni bir) *ar*; -*ə* (yəkü) *ü* hül

(cəm an jə nük) hülün (birnən yazında vəya

nəzəndə) dəgər olmaq -*ə* (yəkü) *ü* kəndin

onca ni ilnək, onca ni kəndə *ü* yəyə

rusədə etmək -*ə* Xwədə Allah askıra -*ü*

(yəkü) zəfün kədir ni bilnək, dəgər ni bilnək

qədər *k* kədir, dəgər, kəyərət - *ü* qimət kədir

k yimət, sayma, təklim göstərmə - *ü* qimət

dən (yəkü) (birnə) dəgər vermək, (birnə) sayg. göstərmək, hörmət etmək - *ü* qimət

tə *ə* *de* bün (bun) yal yəcən birnək - *ü* qimətə (yəkü) girtən kədir ni bilnək, (birnə)

dəgər vermək, itibar etmək, paye vermək - zəfün kədir bilnək, kədir kəyərət bilnək,

qilik bilnək -*ə* (yəkü) girtən kədir ni bilnək, dəgər vermək, (birnən) haqim sayma, hörmət göstərmək -*ü* gələ çizənə, kər

bəş divə kərə rəş eşək baş) *ü* nə aulu (suyunu içər tərəni bir) *ar*; -*ə* (yəkü) *ü* hül

(cəm an jə nük) hülün (birnən yazında vəya

nəzəndə) dəgər olmaq -*ə* (yəkü) *ü* kəndin

onca ni ilnək, onca ni kəndə *ü* yəyə

rusədə etmək -*ə* Xwədə Allah askıra -*ü*

(yəkü) zəfün kədir ni bilnək, dəgər ni bilnək

qədər *k* kədir, dəgər, kəyərət - *ü* qimət kədir

k yimət, sayma, təklim göstərmə - *ü* qimət

dən (yəkü) (birnə) dəgər vermək, (birnə) sayg. göstərmək, hörmət etmək - *ü* qimət

tə *ə* *de* bün (bun) yal yəcən birnək - *ü* qimətə (yəkü) girtən kədir ni bilnək, (birnə)

dəgər vermək, itibar etmək, paye vermək - zəfün kədir bilnək, kədir kəyərət bilnək,

qilik bilnək -*ə* (yəkü) girtən kədir ni bilnək, dəgər vermək, (birnən) haqim sayma, hörmət göstərmək -*ü* gələ çizənə, kər

bəş divə kərə rəş eşək baş) *ü* nə aulu (suyunu içər tərəni bir) *ar*; -*ə* (yəkü) *ü* hül

(cəm an jə nük) hülün (birnən yazında vəya

nəzəndə) dəgər olmaq -*ə* (yəkü) *ü* kəndin

onca ni ilnək, onca ni kəndə *ü* yəyə

rusədə etmək -*ə* Xwədə Allah askıra -*ü*

(yəkü) zəfün kədir ni bilnək, dəgər ni bilnək

qədər *k* kədir, dəgər, kəyərət - *ü* qimət kədir

k yimət, sayma, təklim göstərmə - *ü* qimət

dən (yəkü) (birnə) dəgər vermək, (birnə) sayg. göstərmək, hörmət etmək - *ü* qimət

tə *ə* *de* bün (bun) yal yəcən birnək - *ü* qimətə (yəkü) girtən kədir ni bilnək, (birnə)

dəgər vermək, itibar etmək, paye vermək - zəfün kədir bilnək, kədir kəyərət bilnək,

qilik bilnək -*ə* (yəkü) girtən kədir ni bilnək, dəgər vermək, (birnən) haqim sayma, hörmət göstərmək -*ü* gələ çizənə, kər

bəş divə kərə rəş eşək baş) *ü* nə aulu (suyunu içər tərəni bir) *ar*; -*ə* (yəkü) *ü* hül

(cəm an jə nük) hülün (birnən yazında vəya

nəzəndə) dəgər olmaq -*ə* (yəkü) *ü* kəndin

onca ni ilnək, onca ni kəndə *ü* yəyə

rusədə etmək -*ə* Xwədə Allah askıra -*ü*

(yəkü) zəfün kədir ni bilnək, dəgər ni bilnək

qədər *k* kədir, dəgər, kəyərət - *ü* qimət kədir

k yimət, sayma, təklim göstərmə - *ü* qimət

dən (yəkü) (birnə) dəgər vermək, (birnə) sayg. göstərmək, hörmət etmək - *ü* qimət

tə *ə* *de* bün (bun) yal yəcən birnək - *ü* qimətə (yəkü) girtən kədir ni bilnək, (birnə)

dəgər vermək, itibar etmək, paye vermək - zəfün kədir bilnək, kədir kəyərət bilnək,

qilik bilnək -*ə* (yəkü) girtən kədir ni bilnək, dəgər vermək, (birnən) haqim sayma, hörmət göstərmək -*ü* gələ çizənə, kər

bəş divə kərə rəş eşək baş) *ü* nə aulu (suyunu içər tərəni bir) *ar*; -*ə* (yəkü) *ü* hül

(cəm an jə nük) hülün (birnən yazında vəya

nəzəndə) dəgər olmaq -*ə* (yəkü) *ü* kəndin

onca ni ilnək, onca ni kəndə *ü* yəyə

rusədə etmək -*ə* Xwədə Allah askıra -*ü*

(yəkü) zəfün kədir ni bilnək, dəgər ni bilnək

qədər *k* kədir, dəgər, kəyərət - *ü* qimət kədir

k yimət, sayma, təklim göstərmə - *ü* qimət

dən (yəkü) (birnə) dəgər vermək, (birnə) sayg. göstərmək, hörmət etmək - *ü* qimət

kesilip boshuna ayrılmak veya uzaklaşmak)
6. tükənək 7. hənək (çuk yorultmak, güç
sür kalmak, zayıflanmak); 8. imkanlar: el ver-
mek, elinden gelmek, gücü yetmek * hema
h) min bidege ez pəna nakim imkanlarım
el verirse yök ileməni 9. eləndən gəlmək, gü-
cü yetmək * ku ew **qədine** həsa ya nahələ
ku kəs h vir bəmine eləndən gəlsə var ya
kəmənin bərri kəlaşma tən vermez

qədinek m 1. son (bir şeyin en arkadan gələn
bölümü, bitimi) 2. ez təmlənə, tekip və
nasifəran və ed təmlənə, təim təmlənəsi
və reğdülün və şifal təmlənəsi

qədiner mətə 1. bitənə 2. təkətə
qədineri m 1. hənəklik 2. tükənəlik
qədr bür qədr

qədük m dar boğaz, darbend

qədüm m 1. çapa 2. keser

qədümkişin m çapaçı

qədüm kərin *ğğ* çapaşmak

qədən m savunma

qədənkeri m savunucuk

qədənkişin m savunucu

qədən kərin *ğğ* savunmaq

qel (I) m kəbin, tutak

qel (II) m 1. üzümək, korumək, sağınək 2. taş-
o-yağı

qela m 1. doqal sıymək, mağara 2. taş oynağı *
qelaya zınar kaya oynağı

qelal m qoşu otarı cılısələtin düğməli kəsinə

qeləltin m 1. yəkalama (bir kimseyi veya şeyi
elle tutmaq) 2. yəkalama (kaçan kimseyi ele
gətirmək, dərdəst etmək) 3. yəkalama (bir kim-
senin gülməsinə ergə olma, dudu qat) 4.
yəkalama (bir kimseyi həsa gülməyəcək bir
durumda bulma, bir kimsenin acağı cətəyə
qılma) 5. yəkalama (bir kimseyi suquluşu-
nu göstərən söz, bəkiş veya qarətə lürə et-
mə) 6. tutma (anlama, fərkmə vətma) 7. dik-
lənmə, kəpənmə, kəpənmə 8. kəllələmə, kəllələmə
9. kəpənmə (yolsuz olmaq, bir mali dəğərən-
dən daha uzağı bir kərəhliklə ələ etmə) 10.
oğə, yəkalama, kəlməyə, kəlməyə

qeləltin *ğğ* 1. yəkalamaq (bir kimseyi veya şeyi
elle tutmaq) 2. yəkalamaq (kaçan kimseyi
ele gətirmək, dərdəst etmək) 3. yəkalamaq
(bir kimsenin gülməsinə ergəl olmaq, dardur-
maq) * **h** her dərī min ew qeləlti ũ ez pə re
ašvīm oru kapıda yəkalayap kəlməst 4. yə-
kalamaq (bir kimseyi həsa gülməyəcək bir du-
rumda bulmaq, bir kimsenin acağı cətəyə cə-
nmək) 5. yəkalamaq (bir kimsenin suquluşunu
göstərən söz, bəkiş veya qarətə lürə etmək) 6.
tutmaq (anlamaq, fərkmə vətma) * **lud** du
həb virdə w qeləltin ik yəqəm vətma 7. dik-
lənmək, kəpənmək, kəpənmək * **ilə** kəltin
xwe biqəfələ düğmələm kəpə (veyə ikilə)
8. kəllələnmək, kəllələnmək * **dəri** qeləlti kəpəyi kə-

llələli 9. kəpənmək (yolsuz olmaq, bir mali də-
ğərənən daha uzağı bir kərəhliklə ələ etmək)
* **tə** ximə yəqelətin lür etzəni qeləltin kəltin
təkmən cətəyə kəpənlər 10. *oğə*, yəkalamaq,
kəlməyə, kəlməyə * **d**l qəncəkəki de jinik
qeləlti kəlmə bir küşədə kəlməni

qeləlti m 1. yəkalamaq vəm 2. kəpəni, ələli 3.
kəlmə, kəllə

qeləltin (I) m 1. yəkalama (bir kimseyi veya
şeyi elle tutmaq) 2. yəkalama (kaçan kimseyi
ele gətirmək, dərdəst etmək)

qeləltin (II) m 1. bərdəstəmə 2. koruma
qeləltin (I) *ğğ* 1. yəkalamaq (bir kimseyi
veyə şeyi elle tutmaq) 2. yəkalamaq (kaçan
kimseyi ele gətirmək, dərdəst etmək)

qeləltin (II) *ğğ* 1. bərdəstəmə 2. korumək
qeləlti *z*l korumək, koruməyə

qelə m düğmə

qelə bür qelə

qelə bür qelə

qeləltin bür qeləltin

qelə m 1. en qoşu 2. *oğə* kəpəncük kəlmə

qefes m 1. kafes (arabik təlden, metal veya a-
ğac çubuklardan yapılmış, gətəllə təşmə-
bilyə kəpəncük) * **qefesə** kəvən kəllələ kafes-
si 2. kafes (vətəli həyvanlar için yapılmış tə-
şməbilyə tələmə) * **qefesə** şəran əslən kafesi
3. *oğə* gəncis * **həsa** qefesə çərə bilinə dibe
vətirir qəncisə kəvən vətəncisə

qefesə *slng* *oğə* qoşu kafes:

qefes (təşməbilyə kafesə, (salon)

qefes kərin *ğğ* kafeslənmək, kafesə kəvənək

qefeskişin kafesə tikilməy olan

qefesəki *oğə* kafesimə (kafesə biçimində olan)

qefesvən *oğə* kafesçi

qelil (I) m asma kəli: — **avətin** xer dərī 1) kə-
pəsinə kəli vətma 2) kəpəsinə kəli vətma,
kəpəni məkürlənmək (bir yerin çəşməsinə
son vətma) — **avətin** xer devə (yəkli) *ğğ*
nə kəli vətma (veyə vətma) — **avətin** xer
kəli (kəvən) *ğğ* nə kəli vətma, kəllələnmək, asma
kəli vətma — **də** xətin kəli vətma — **h** dərī
xistim kəvən kəli vətma — **h** devə (yəkli)
kəvən *ğğ*, kəllələnmək — **h** devə xwe **xistim**
(kəvən) *ğğ* nə kəllələnmək

qelil (II) m bir kəç dəstədən oluşən dərmet, bu
vətəncük kəvən

qeliləndin (I) m 1. yəkalama (bir kimseyi ve-
ya şeyi elle tutmaq) 2. yəkalamaq (kaçan kim-
seyi ele gətirmək, dərdəst etmək)

qeliləndin (II) m 1. kəllələmə 2. dərmetəmə, u-
şütmə 3. yətma

qeliləndin (I) *ğğ* 1. yəkalamaq (bir kimseyi
veyə şeyi elle tutmaq) 2. yəkalamaq (kaçan
kimseyi ele gətirmək, dərdəst etmək)

qeliləndin (II) *ğğ* 1. kəllələnmək * **dərī** qelilə-
ndinə kəpəni kəllələnmək 2. dərmetlənmək, u-
şütmək * **lud** ew qeliləndi oru dərmetlənmək
3. yətmək

ama sebep olma) 2. soyunu kutuluq, ke-koro kutuluq (veya soruldu) 3. ke-koro (soyunu bilmes. ne sebep olma)

qelandin (I) figh 1. kavurmak (kızartmak pişirmek) * **guşt qelandin et kavurmak** 2. kızartmak (kızgın yağla pişirmek) 3. ütnek

qelandin (II) figh 1. kırılmak, kırıp geçirmek, kırından geçirmek (İlâülmek, yak etmek, yak alınmasına sebep olmak) * **serinaya is-sal heywan qelandin** bu seriki soğukla hayvanları kırıl 2. soyunu kutunmaq, kökünün kazınmaq (veya kutulmaq) * **şer qelandine** z. anlara soyunu kutunuldu 3. ke-koro (soyunu bilmes. ne sebep olma)

qelandi w/ l. 1. kavruk, kavurma (kavurulmuş ola) 2. kızartma

qelandibûn w/ k. kavrukluq

qelanik w/ k. kalay

qelanin w/ k. kökünü getirme

qel atin figh kökünü getirmek

qelantur w/ c. sesseli

qelap kökünü evirtin

qelapik avülh figh pütür patur olmaq (ellerin qalmasını gibil)

qelaptin w/ l. devirmek 2. devirtme, yökme 3. yökme, yökme (bir tarafa eğme) 4. yökme (yük indirme) 5. aktarma (çatı, dam icin) 6. çevirme (tekni yökme görünür duruma getirmek) 7. çevirme (hile, dolap, dalevere durüst olmaya davranışlar yapma) 8. çevirme, aktarma (bir dilden başka bir dile tercüme etme) 9. çevirme (bir durumdan başka bir duruma getirme - dönüştürme) 10. döndürme, çevirme 11. evirtme, tersine çevirme 12. çalkalama, çalkama (kulağa yumurtlama) 13. çevirme 14. çevirme (güreşte rakibini sırt üstü sağa sola savurma)

qelaptin figh 1. devirmek 2. devirtme, yökme * **min dar qelapt** -ğacı yökün * **die dar qelap** ağacı devirtic 3. yökme, yökme (bir tarafa eğmek) * **hayâ debr qelap-tiye** zargâr ekini yökür 4. yökme (yük indirmek) * **har qelapt** yük yükü 5. aktarmak (çatı, dam icin) * **van qelaptine**, **dar marân ku şikiyane** dipulêrin darı aktarmışan, kırıkları değırtiyorlar 6. çevirmek (tekni yökme görünür duruma getirmek) * **pelün deherê qelaptin** deherin ayvâlinı yökürü 7. çevirmek (hile, dolap, dalevere durüst olmaya davranışlar yapma) * **golin çavun li hesobê wê hat wisan qelap** sozu izme değırti gibi çevirdi 8. çevirmek, aktarmak (bir cidden başka bir dile tercüme etme, nakletme) * **min behera ji Kurdî qelapte** Tirkî eseri Kurçiden Turkeçiyeye çevirdi 9. çevirmek (bir durumdan başka bir duruma getirmek - döndürme) * **dixwazî dîrê biqelêblin hikin ramî** kışeyi çarçeye çevirmek istiyorlar 10. döndürmek, çevir-

mek 11. evirtmek, tersine çevirmek 12. çalkalama, çalkama (kulağa yumurtlama) çevirmek 13. çarpınak (güreşte rakibi sırt üstü sağa sola savurma) - **henekun** (henesun an ji yariyan) sakaya boğmek (deknak veya bozmak) - **tinazan** (an ji **henekun**) alaya bozmak - **tişteki işi** - evirtmek * **mesêle qelapte henekan** işi çakaya vardi

qelapî w/ l. devirik * **porê wî yê qelapî** pêdiket devirik saçan ena yöküştüdü 2. devirik (yönelmiş, dik durumunu yökme) 3. yökme (çevirtme, devirik) * **berstûka qelapî** yökme yökme 4. yökme (yük) 5. çevirik 6. çevirik, devirik 7. dönme yökme

qelapübûn w/ l. deviriklik 2. yöküklük

qelapî w/ c. sesseli parmağı

qelareşk w/ c. kuzgur

qelay (I) w/ c. çış 3. çelâş

qelay (II) w/ c. çapul

qelastin w/ l. yarmak 2. yarmak (kırdan geçirmek) 3. açmak (yökme) 4. yarmaklara (uzunlamaya) ayırma holme) 5. yarma, yarıq 6. yarma (yökme) karmak kadar derin çizmek) 7. yarma (zarda nak) 8. mee bir şeye yüksek fiyat bağma 9. mee lazla gelir getirme

qelastin figh 1. yarmak 2. yarmak (kırdan geçirmek) * **keştî ay qelast** gezm suyu yardi 3. açmak (yarmak) * **wah kînor qelast** çabam açıldı 4. ya yarmak (uzunlamaya) ayırma (hile) 5. yarmak 6. yarmak (yökme) karmak kadar derin çizmek) * **pliskê destê zarok qelast** kedî çelâşın ell m yirtti 7. yarmak (zarda nak) * **hîpî min gazî kur min çirkok xwe qelast** başına girtlağıni yirtin 8. mee bir şeye yüksek fiyat biçmek 9. mee lazla gelir getirmek

qelastî w/ l. yarik 2. yiriklik, yirik * **destmaleke qelastî** yirtic her mendil

qelastibûn w/ l. yariklik 2. yiriklik

qelat çay çim ö qelat

qelatik w/ k. kavurga

qelawiz w/ l. m. helirt 2. misan 3. gübel (sarıları belilemek için tarla keanil, mislakî toprak tepeler belirtir) 4. alaca (tağça) ilk ağulmuş meyve) - **avêtin** (üstteki) alaca dîsmek - **rasî kirin** (bir şeyi deva bir şeyi misan koymak)

qelawî w/ c. sesseli

qelax w/ k. kalak (tezek yığılı)

qelastin w/ l. güzlice sızma 2. pusma, güzlice bekleme

qelastin figh 1. güzlice sızmak 2. pusmak (güzlice bekleme)

qelb w/ c. 1. kalp, yurek 2. yurek, kalp (kalp hastalığı) 3. mee kalp (bir ukema, bir kurmuşun isleyiş, yökme ve vahğıni aurdümme öyk mindan en önde gelen yer.) 4. mee laz * **zîhar qelbê wê nehêlî** sakim onun hatma kima -ê (yekû) lê **dan nabzi** olmaq -ê

(yekü) paqij e kalbi teñ z -é (yekü) sekunin kalbi yerinden oynamak
qelbet *m* mukayyet olma
qelbeti *m* mukayyet olma -yü (-) körin ünü-ye veya bir şeyel) mukayyet olmaq, göz kulak olmaq
qelbetüis *m* mukayyet olma, göz kulak olma
qelbetü körin *teğh* mukayyet olmaq, göz kulak olmaq
qelbet körin *teğh* mukayyet olmaq, göz kulak olmaq
qelbez (I) *m* qelile
qelbez (II) *m* arlatma
qelbizon *bu* qelbezon
qelhezeng *bu* qelbezon
qelbi *m* kalbi, kardiya, kalple teğh
qele *m* kale
qelebaçke *z* *m* saktağan, alaca kargu (Pica pica)
qelebalix *m* 1. kalbalık 2. *m* k. lala ik teyise çeki 3. guraltı, parıltı, şırıltı ~ lə çökürin (on yi rükürin) (ortalıq) gültüye (veya parıtya) vermek → *heredıyâ* kuzu kalbalık
qerebalixbüt *m* kalabalıklaşma
qerebalix hün *teğh* kalabalıklaşmaq
qerehalixhüyin *m* kalabalıklaşma
qeleballı *m* 1. kalabalıklık 2. gültü, şırıltı
qeleballıxkırtın *m* kalabalık eme
qelehalix körin *teğh* kalbalık etmek
qelebarsı *z* *m* saktağan, alaca kargu (Pica pica)
qelehaze *m* döyülmüş er
qelehenê *m* kalebeht
qelebenê *m* kalebentlik
qelebisk *bu* qılışk
qelelar *bu* qelafel
qelelek *m* gültü
qelellik *m* çemeltne
qelenn (I) *m* kalen ucı biçiminde kesilmiş uşq
qelenn (II) *m* 1. kalen 2. kalen (yuntıra işlerinde kullanılan ucı sıvı veya keskin araç) 3. kalen (yazı, yazırlık) * *bu* qelenn *we* *we* dılebırtıne kalennye qeçunıy 4. *uñır* kalen (yazı) - *avıtın ser kaxêz* *we* zip *uz*mek - *kürin* karalanmak, kalenle çızmek, kalen; (çekmek - *klyandıp serê* (üstüne) kalen çekmek - *il ser kazız* birin *ü* *añın* yazıp çzmek - *tüj* kürtü kalen ucuk - *vehitan-đın* ka em oynalmak (yazı yazmaq) (ji) - *u* (yekü) hatin niyisandıñ kalenniden çıkmak - *a* *hubre* dolınu kalen - *a* *kolandıñe* oyna kaleni - *a* *komırtı* köpür kalen - *a* *neşun* oyna kaleni - *a* *ñijit* közü kalen - *a* *vor* *le* *xıstın* ilcan fermannı çıkarmak - *a* *zılık* kamı kalen
qelennha *z* *m* kalennış
qelennbañ *m* kalennşorluk
qelennbänk *m* kalenlik

qelennkar *m* kalennkar (kalenle tavay ve duvarlara kahartma çit. görünen *we* mley) yapın sanatı)
qelennkarı *m* kalennkarlık
qelennkış *m* kalennşor
qelennkışık *m* kalennşorluk
qelennkışık *m* 1. karalanı, çızkırtma (kalenle çizme) 2. karalanı, kalen çelme (bir yazın üzerinde çizerek onu geçersiz kılma) 3. ucunu sıvı bir biçimde kesme
qelenn klın *teğh* 1. karalanı, çızkırtmaq (kalenle çizmek) 2. karalanı, kalen çekme (bir yazın üzerinde çizerek onu geçersiz kılmaq) 3. ucunu sıvı bir biçimde kesme
qelennkü *m* ucunu sıvı bir biçimde kesme
qelennm *m* bala buntı
qelennreji *m* kara kalen
qelennrew *m* bir hükümdarın hükümünü geçirdiği yer
qelennşor *veñer* kalennşor
qelennşori *m* kalennşorluk
qelenntray *m* kalenntray
qelenntrayık *bu* qelenntray
qelennün *bu* qelenn
qelennzırığ *bu* qele üzrığ
qelennzırığ *m* kurşun kalen
qelen *m* başlık, başlık parası ~ *đılın* başlık kesmek - *dağ* başlık vermek - *veñırin* başlık kesmek - *é* *diya* *we* *kwestın* atasının nikâhını istemek
qelenbirin *m* başlık kesme
qelenbirin *teğh* başlık kesmek
qelenı *m* başlık, başlık parası
qelendayı *m* başlık parası verilmiş kız, nişanlı
Qelender *we* Kalender (Kalenderiye tarikatına mensup)
qelender veñer 1. kalender, ant, ehlidil 2. babacanlık
qelenderane *m* kalenderce
qelenderbün *m* 1. kalenderleşme 2. babacanlaşmaq
qelender bün *teğh* 1. kalenderleşmek 2. babacanlaşmaq
Qelenderiye *m* Kalenderiye (dişma malına ve gösterme önm vunneyen bir İslam tarikatı)
qelenderi *m* 1. kalenderlik, öntik 2. babacanlık
qelenderü *m* kalenderlik
qelenderlü *m* kalenderce
qeleng *m* başlık parası
qelenniz *benin* *bu* tür baltı
qelen veñırin *teğh* başlık kesmek
qelepele *m* gültü, bagırı
qeleqıld *m* şeker parçası
qelerey *z* *m* kaza kargu
qelereyk *z* *m* kam kargu
qeley *m* kalış

qelwîş w ka.leşlik

qelwîşînk *qelwîşînk* kuzgun

qelwîşîn w kahvaltdan önce yenilen yemek. a-
peratif yiyecek

qelwîşîk w çömeltme

qelwî w 1. şişman, kılolu 2. semirip, seruz,
besîlî, gîdeş

qelwîşîn w 1. şişmanlaşma, şişmanlaşma et-
terine, toplanma 2. serime, setmeleme, se-
mên peyda etme, yağ bağlama 3. kendini to-
parlama, kendini toplama (şişmanlaşma) -a
(yekî) dandî kilo vermeye başlanmak

qelwî bûn *(Ağz)* 1. şişmanlaşmak, şişmanlaş-
mak, etlenmek, toplanmak 2. semirmek, se-
mizlemek, semên peyda etmek, yağ bağla-
mak 3. kendini toparlamak, kendini toplama
(şişmanlaşmak)

qelwîşîyîn w 1. şişmanlaş, şişmanlaşma,
etlene, toplanma 2. semirîş, semizleşme, se-
mên peyda etme, yağ bağlama 3. kendini to-
parlatma, kendini toplama (şişmanlaşma)

qelwîwî w cüsse, arık

qelwîwîş *bir qelwîwîş*

qelwî w 1. şişkanlık, kıloluluk 2. semirgü-
lük, semizlik, besîlilik, tav hayvanlarca 3.
a) şişmanca

qelwîşbûn w 1. şişmanlaşma 2. semizleşme

qelwîş bûn *(Ağz)* 1. şişmanlaşmak 2. semir-
leşmek

qelwîşîk *bir qelwîşîk*

qelwîşîkîlî w 1. şişmanlaşma 2. semirime, be-
siye çekme

qelwî kîrîn *(Ağz)* 1. semirîlî, tokluk 2. semir-
mek, besive çekmek

qelwîkîrî *ol semir, besîlî*

qelwî w 1. şişmanlık, şişkanlık 2. semirlik

qelwî w kîrî (nakâsa benzer arık)

qelwîbîr w kîrîna * ez dîrîm qelwîbîrê kîr-
mîya g dîyorim

qelwîzîg w bir tatlî öd

qelî w kalbe

qelîfî *bir qelîfî*

qelîfî w kalbe

qelînek *bir qelînek*

qelî w kesim -a (...) unî kökünü kupatmak,
köküne kibri: sayı düşme -a (...) hatim kö-
kü kazanmak

qelîkîrî w kekîm kesme

qelî kîrîjî *(Ağz)* kökten kesmek

qelîbandî w 1. devirne 2. devirne, vîzma 3.
yatırma, vîzma (bir tarafa eğme) 4. vîzma
(yük indirme) 5. aktarma (çatı, dam için) 6.
çevirme (önce: yüzünü güncür durumu ge-
tirme) 7. çevirme (hile, dolap, dâvereye du-
rusu a) yaygın davranışlar yapma) 8. çevir-
me, aktarma (bir dilden başka bir dile tercu-
me etme) 9. çevirme (bu durumdan başka
bir duruma çevirme, dönüşme) 10. dön-
dürme, çevirme 11. çevirme tersine çevirme

12. çalkalama, çarka na (koluğa yumurtala-
rı) çevirme) 13. çarpma (güreşe rakibin
sarı üstü sağa sola savurma)

qelîbandî *(Ağz)* 1. devirmek 2. devirmek, yük-
mek * nîn dur qelîbandî ağacı yaktın * me-
dar qelîbandîhî ağacı devirdişük 3. yatir-
mek, yüklemek (bir tarafa eğmek) * buyê
debr qelîbandîye ozzêrê elma yatorim 4.
yüklemek (yük indirmek) * her qelîbandî yük
yaktî 5. aktarmak (çatı, dam için) * xonî qe-
lîbandîme, dar maçên ku vîkîyane di-
guhêrtin dan aktarışlar, kırklar, değışî-
rîyorlar bi çevirmek (tekni yüzünü garîmur
duruma getirmek) * pîlîn dîferê qelîban-
dîne dîferên sayîfolarim çevindî 7. çevirmek
(hile, dolap, dâvereye dönüş oluşturan davra-
nışlar yapmak) * gotin çawa jî hesabê wê
hat wisan qelîbandî sözê şîre gektîjî gîrî
çevindî 8. çevirmek, döndürmek (bir dilden
başka bir dile tercu-me etmek, yüklemek) *
mîjî berhem jî Kurîlî qelîbandî Tirkî use-
n Kürceден Türkçeye çevindim 9. çevirmek
(bu durumdan başka bir duruma çevirmek,
dönüşmek) * dîşwazîn dîrê bîqelîbîm
hîkîm camî kîlseyî çavîye çevirmek ste-
yarîbî 10. döndürmek, çevirmek 11. çevir-
mek, tersine çevirmek 12. çalkalamak, çal-
kaymak (koluğa yumurtaları çevirmek)
13. çarpmak (güreşe rakibini sarı istura sağa
sola savurmak) - *henekânî (hewesên a) jî
yarîyanî) şakaye boğmak (dövmek veya
boğmak) - tinazan (an jî henekânî) alaya
bâzînk - tîstekî y... e vîzma * mesle-
kî qelîbande henekânî jî şakaye vîzî*

qelîbandî w 1. devirîk * porê wî yê qelîpî pî
dîkîk devînk saclan nîn vîzîyevîndî 2. devir-
rîk (yükümü, dîkî durumuna y lîmîş) *
dîrîjî qelîbandî devîk ağaçlar 3. yatîk
(çevrilmiş, devîk) * berstûka qelîpî yatîk
yasa 4. yük (yük) 5. çevîk 6. çevîrî, devîk
7. devîrînk

qelîbandîbûn w 1. devîrîk 2. yatîkîk

qelîhî w 1. devîlîme, devîlîş 2. devîlîme (de-
vîrlîp yasa, hatim tarafa, otomobil vb. ter-
cî) 3. devîrîme, yîkîlîya 4. yatîma, eğîme 5.
çevîrîme (tercîme olma) 6. dönme (hatim,
çîn veya dîşwazîmî değışîme, dîrekîk
yapma) 7. dönme (dîrîmdîn duruma ge-
tirme, dîrîjîyîne, oldugundan daha değışîk bir
duruma olma) 8. nişbîra elan 9. aşîrî, gö-
rden kîyîbîna 10. ferulaşma, kutîleşme
(durumu gültîğe ağırlaşma) 11. sayîmî, pî-
mîmî olma

qelîhî *(Ağz)* 1. devîlînk 2. devîrîlîmek, devî-
rîlîp yavarlaşmak (araba, otomobil vb. için)
3. devîrîlîmek, yatîlînk 4. yatîmak, eğîlîmek *
debrî jî ber bayê ley qelîhîne skîndî ozz-
gîrdîn dolayî yatî 5. çevîrîlîmek, tercîme ol-
mak 6. dönme (hatim, çîn veya dîşwazîmî)

ni dəyişdirmək, dönəklilik çəpmək 7. dan-
zək, dəyişmək (durumdan duruma geymək,
olduğundan başqa dəyişik bir durum olmaq) *
həwa ji nişka və qelibi həwa bürden dö-
dü * roagê wê qelibi rengi dəğişt 8. albu-
ra olmaq 9. aşmaq, pəncən kəybetmək * ji
çiya qelihin dəğ: aqular 10. fərcəlaşmaq, kö-
tələymək (durumu gətirməyi ağrılaşmaq) *
mexwê heş est qelibi başa gətirke kütü-
leşti 11. çəymək, pişman olmaq

qeliç *w*: səbən tutacağı

qelihanidin *bar* qelardan (II)

qelın *ê* r: başlıq, başlıq parəsi ~ dan başlıq çet-
mək

qelıng *bar* qelınd

qelışandin (I) *m* 1. katarsizliğa düşürmək 2.
endişələndirmə

qelışandin (II) *êğê* 1. kənaldatmaq, ırgala-
tmaq 2. sallamaq 3. sənələtmə

qelışandin (II) *êğê* 1. katarsizliğa düşürmək 2.
endişələndirmək

qelışandin (III) *êğê* 1. kənaldatmaq, ırgala-
tmaq, ırgatmaq 2. sallamaq * inilên xwe di-
qelışand kollarini sallıyayê 3. sənələt-
mək

qelışîn (II) *m* 1. katarsizliğa düşürmək 2. endişə-
lənmə

qelışîn (II) *m* 1. kənaldatmaq, kənaldatma, kənald-
dırmaq, ırgatmaq (devəni, kəzək, etarət 2.
sallamaq (bağlı halda, lüğü yerdən geyşək du-
rumu geyiş yerləri, oymaqlar) 3. sənələtmə

qelışîn (I) *êğê* 1. katarsizliğa düşürmək 2. en-
dişələnmək

qelışîn (II) *êğê* 1. kənaldatmaq, kənaldat-
dırmaq, ırgatmaq (devəni, kəzək, etarət) *
em ji etilê xwe neqelışîn veritayêde kênê
1. danayış 2. sallamaq (bağlı halda, lüğü yer-
dən geyşək duruma geyiş yerləri, oymaqlar) 3. sənələtmə
* tabilê wê heşê hêşê diqelışî tabilê
yavêş yavêş sallıyayê 3. sənələtmək

qelışîni *m* kənald:

qelışandin *w* 1. yarıma 2. yarıma (çirədən gey-
mə) 3. çəymə (yarıma) 4. yarıma (suzunlu-
masına köyə bələm) 5. yarıma, yarıq 6. yarı-
ma (suzunluğa, nərəkə kərti dəqir çirmə) 7.
yarıma (zərləmə) 8. wê bir şeye yuksək li-
yêş bəşmə 9. wê fəda geyiş geyimə

qelışandin *êğê* 1. yarımaq 2. yarımaq (qirder
geçmə) * keşî xwe qelışandin geyî xuyê yarı-
dı 3. aşmaq (yarımaq) * wênê kênor qelışandin
çêrdin aqular 4. yarımaq (qeydnamasına
ikiyə bələm) 5. yarımaq 6. yarımaq (qeyd-
namasına kənaldatmaq) * pişikê
destê zarak qelışandinê kedi çəduğan etil-
ni yarımaq 7. yarımaq (zərləmə) * hışgî
rêş guzi kênê nîlê qelışa xwe qelışandin
başgê başgê qelışandinê yarımaq 8. wê bir şeye
yuksək liyêş bəşmə 9. wê fəda geyiş geyimə

qelışandin *êğê* 1. yarımaq 2. yarımaq, yarımaq * ilostma-
leke qelışandinê yarımaq bir ancaq

qelışandin *êğê* 1. yarımaq 2. yarımaq 3. yarımaq

qelışîn *êğê* 1. yarımaq 2. yarımaq, yarımaq

qelışîn *êğê* 1. yarımaq 2. yarımaq, yarımaq

qelışîn *êğê* 1. yarımaq 2. yarımaq, yarımaq

qelışîn *êğê* 1. yarımaq 2. yarımaq, yarımaq

qelışandin (I) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (II) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (III) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (IV) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq

qelışandin (V) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (VI) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (VII) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (VIII) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (IX) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (X) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (XI) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (XII) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (XIII) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (XIV) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (XV) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (XVI) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (XVII) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (XVIII) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (XIX) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (XX) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (XXI) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (XXII) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (XXIII) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (XXIV) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (XXV) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (XXVI) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelışandin (XXVII) *êğê* 1. yarımaq, yarımaq (pə-
ncən, səbən) 2. yarımaq, yarımaq, yarımaq

qelın (I) *leşg* 1. kavzolmak (et, çekirdek vb.) -
qelın * gıñst lır haş qelıyaye et yına kavza -
nıy 2. kızarmak (ıyıcıklar için; tavada
kızgın yağ içinde kızarmak pişmek)

qelın (II) *leşg* 1. ku lunak (saçaş, pulajet
nasajik vb. sebebiyle çok insan veya hay-
van ölmek, mahvolmak) 2. körelmek, suyu
tükenmek, soya kurumak, kökü kazılmak *
babır dıkın üşgellı kaplanıun soya tüken-
mek üzere 3. seğukün kırılmak

qelıncık *zıñır* karbağa

qelıne *w* 1. tarız, delaylı söz söyleme 2. kana-
ye, dokunaklı söz, (işli) söz, imalı konuşma
~ avêtlı imalı konuşmak, (bl) ~yanı qım
(yekü) (harne) lır dıkındınnay, imalı söz-
lerle harinin üzerine gitmek * bı qelıneyan
mıyên me imalı sözlerle izermize gelmeyın
qelıncık *w* kızırga

qelıncık *w* 1. kırım, kırılma, kıyım 2. kırım,
kırım (hayvanların hastalık, seğuk gib. se-
neplerde ölmesi) 3. *ty* kırım, bilet ~ danın kır-
ımın yarınak ~ hatlı danın zeyın yapınak
~ jê ne hatın kırın girmek ~ ketin (...) kırın
girmek ~ ketin may (...) aşne kırın girmek
~a (...) anın kökünü kurutmaq, köküne kıl-
rıı suyu dıkımek, kokunu kazılmak ~a (tışe-
kê) bê kokune çıbrı gıyık ~a (...) danın so-
yurı kurutınak ~a (...) hatın kırık, vazın-
mak, kırın girmek, kökü kurumak

qelıpvaz *w* soğanlı kavurma

qelışêk *w* sac kavurması

qelışır *w* sarımsaklı kavurma

qelışek *bu* qelışek

qelışek *w* 1. yarık, taline 2. yarınaç

qelışeka qimê *nd* kic yolu

qelışekê *nd* 1. yarıklıca 2. yarınaçlı

qelışekêlî *w* yarıklı

qelışık *w* 1. yarma, yarıc * êşingên qelışık
yarma olın 2. *nd* yalıngç

qelız *w* 1. ucuzluğu giderme 2. kacamak (baş
görülmeyen bir şeyi bir suu yapma)

qelızgeh *bu* qelızgeh

qelın *w* düven ~ fı füzik diken

qelp *nd* 1. kalp, salte 2. yalancı, dürtük olma-
yan 3. kof (şegersiz) ~ derketin 1) salte
çıkınak 2) kof çıkınak

qelpbün *w* ka, plajına

qelp hün *leşg* kalplaşınak

qelpçêçik *zıñır* kısınak, hıvıta,

qelpımel *nd* amelî zêdû olan kurse

qelpazan *nd* kalpezan

qelpazanî *w* kalpezanlık

qelpık *w* hımecc

qelpı *w* kalplık, şahretlik

qelpıti *w* kalplık, şahretlik

qelpjen *nd* kalpezan

qelpkar *nd* kalpezan

qelpkari *w* kalpezanlık

qelpreş *nd* duygusuz, kul yürekli, gınlı kar-

qelpreş *w* duygusuzluk, kalılık

qelpük *w* kovuk

qelq *w* 1. kırıltıma, devinim, hareket (bu
devinim durumunun ve yerinin değışmesi) 2.
kırıltıma, hareket (virat oynama, sıprı-
cıma veya kırıltıma)

qelqıyî *nd* kırık, yertide duramayan,

qelqıyîbün *w* kırıklaşma (bu yertide dura-
mayacak hale gelme)

qelqıyî bün *leşg* kırıklaşınak (bu yertide
duramayacak hale gelmek)

qelqıyîkılın *w* kırıklaşırma (bu yertide
duramayacak hale gelme)

qelqıyî kılın *leşg* kırıklaşınak (bu yertide
duramayacak hale getirmek)

qels *nd* 1. zayıf (insan ve hayvan için) 2. zayıf,
güçsüz (görevini yapacak yeterli gücü olma-
yan, azca) * prişêke qels zayıf bir ordı ~
bün zayıflamak ~ kırın zayıflamak ~ ketin
zayıf düşmek, güçsüz düşmek

qelsbün *w* 1. zayıflama 2. güçsüzlük

qels bün *leşg* 1. zayıflamak 2. güçsüzleşmek

qelsbüyn *w* 1. zayıflayış 2. güçsüzlük

qelsbünê *nd* 1. güçsüz erkek 2. namert

qelsbünêlî *w* namertlik

qelsî *w* 1. zayıflık 2. güçsüzlük, azizlik ~ya
vîne (bu il fıradeyê) hıccê zayıflıq

qelşketin *w* zayıf düşme, zayıflama

qelş ketin *leşg* zayıf düşmek, zayıflamak

qelşkılın *w* zayıflama

qelş kırın *leşg* zayıflatınak

qelşo *nd* 1. zayıf 2. güçsüz

qelşok *nd* 1. zayıf 2. güçsüz

qelşokî *nd* 1. zayıflıca 2. güçsüzcü

qelş *nd* 1. yarık 2. *w* yarıc, rahne 3. çatlak - lê
ketin yarıcaı oluşmak, yarılmak

qelşî *w* yarıklık

qelşkırın *w* yarıma, yarımalara (uzunlamasına
ıkaye bölme)

qelş kırın *leşg* yarımak, yarılmamak (uzunla-
masına ikaye balmek)

qelş *nd* palavracı (çok yılan atış erkek)

qeltaş *w* 1. ley, kudavcı 2. büyük beykel

qelün *w* 1. ağzlık, çubuk (sığara içmek için
kullanılan uzun ağzlık) 2. bile, sıno
qelünçükê *nd* 1. ağzlıkçı 2. lüleci (ma, e-
den)

qelündank *w* çubukluk

qelündirêj *nd* uzun çubuklu, uzun pipalı

qelündıros *nd* ağzlıkçı (satan kimsê)

qelündker *nd* lüleci (tural eden)

qelündkerî *w* lülecilik

qelündkêş *nd* sayara (yıkacı) (lüle veya pipoya
ıyın kurse için)

qelündıvan *nd* çubukçu

qelüştik *w* kabuk

qelye *km*im pates

qelz *bu* qeliz

qem (I) *nd* qıma, akıza

qem (II) m. cəlin demək: bağlama bağı
qem (III) m. ense, ense kökü.
qemh m. kiz (meyve, ceviz, haləm v.b.)
qembet m. qemir
qemç (I) m. 1. avış (elin yarı yorulmuş duru-
 mu) * **qemçək** xwebi bir avış topuq 2. avış
 (yarı yorulmuş elin alacağı miktər)
qemç (II) m. 1. kuyruk (hayvanların qağırta-
 rı gövdənin ort yanında bulunan, omurganın u-
 zantısı olan uzun və esnek organ) * **qemça**
kerê eşqın kuyruğu 2. meç kuyruk (baş
 şeylərdə kuyruğa bənzəyən uzantı və ya baş
 tərifin əksi yönündə kalan bölümü) * **qemça**
halafirê qağırta kuyruğu 3. meç kuyruk (nir-
 nin arkasına takılıp ayrılmayan kimsə) 4.
 kuyruk (başın arxasına toplanmış saç deməti)
 5. kuyruk (bir barfin bütü çizgisinə yakın yer-
 də bürdən bir dönüş yapan çizgi) – **di qühê** de
 opasik ~ **hepandın** kuyruk sallamaq ~ **ker ki-
 rîn** ağa rəlləri dik oçê ~ **lê kêm** e baş nda
 turbası olmaq ~ **rep kirin** 1) kuyruğu dikmək
 (kuyruq kaşınmağa başlamaq) 2) kuyruğu dik-
 mək (insan, bulunduğu yerdən uzaklaşmaya
 başlamaq) ~ **vevəşandin** kuyruk sallamaq
 –a **dîya** (yekü) **rast** kirin ağa olmağa kəşlə-
 mək –a **wan di bîa piyê** **hev** de **bûn** /
 (bübünir) s.n.tu. kiti cənaşanı bitmək –a **xwe**
dan ser milê **xwe** 1) kuyruğu dikmək (aay-
 vın kəşməyə başlamaq) 2) kuyruğu dikmək
 (insan, bulunduğu yerdən uzaklaşmaya baş-
 lamaq) 3) dellenmiş –a **xwe kirin** **nav piyê**
 (an jî **lingên**) **xwe** kuyruğunu kirmək
qemçik (I) m. 1. sək, sap, səpək (meyve, səb-
 zə səpəgi) * **qemçika tiri** üzün sapı 2. **ev**
 səpək 3. ökçə (topuğun arka bölümü) *
qemçika solê wê **şpêkê** bəsənê ökçəsi
qemçik (II) *Agzê* kəçqi
qemçik (III) m. ense, boyun arkası * **bi** **qem-
 çika stê** glêl erəsindən tənü
qemçik (IV) m. 1. kuyruk (hayvanları qağırta-
 da, gövdənin ort yanında bulunan, omurğa-
 nın uzantısı olan uzun və esnek organ) 2.
 kuyruk (kaşınarla gövdənin ort yanında bu-
 lanan (çy demeti) 3. meç kuyruk (baş şey-
 lərdə kuyruğa bənzəyən uzantı və ya baş
 tərifin əksi yönündə kalan bölümü) 4. meç
 kuyruk (birinin arkasına takılıp ayrılmayan
 kimsə) * **şilan** **kes** **tevl** **qemçika** **xwe** **dipe-**
şer **Falanca** kuyruğu **de** birlikte **geziyo**: 5.
 kuyruk (başın arkasına toplanmış saç demə-
 ti) 6. kuyruk (bir barfin bütü çizgisinə yakın
 yerlə bürdən bir dönüş yapan çizgi) 7. bir
 tün baş bəndi (kadın qem) ~ **hepandın**
 kuyruk sallamaq ~ **rep kirin** 1) kuyruğu dikmək
 (aayvın kəşməyə başlamaq) 2) kuyruğu
 dikmək (insan, bulunduğu yerdən uzaklaş-
 maya başlamaq) ~ **vevəşandin** kuyruk sal-
 lamaq –a **xwe kirin** **nav piyê** (an jî **lingên**)
xwe kuyruğunu kirmək

qemçik m. kəçqi
qemçir m. kuyruq vergisi
qeme m. kuma
qemulax m. sınıda tavşan adı
qemer (I) m. ay
qemer (II) m. 1. yağız, qarışıq, kavrük 2. ya-
 gız, duru * **hespê** **qemer** yağız m. 3. kəm,
 kəmə, esmər (kimsə) 4. esmər (sıyaha çalan
 bağday rengi) 5. esmər (təzi və su bu ka-
 raya çalan, koyu bağday rengi) ~ **bûn** **arap**
 gəbi olmaq –**ê** **vekîrî** açıq esmər tənli
qemerbûn m. 1. esmərleşmə 2. kəmənlə (gü-
 nəstə kəmənlə)
qemer bûn *lêg* 1. esmərleşmə 2. kəmənlə
 (günəstə kəmənlə sonuca tən rənginə esmərə
 çalması) * **hangî** **li** **ber** **tavê** **rəwê** **şilyaye**
zanê **wî** **qemer** **bûye** **günəstə** **dur**: **dura** **təni**
kararın
qemerbüyük m. 1. esmərleşiş 2. kəmənlə (günə-
 stə kəmənlə)
qemerûn m. kuyruq pestili
qemirî (I) *aswê* 1. sətən 2. *ev* ay takviri
qemirî (II) m. 1. yağızlık 2. esmərlik
qemirî (III) m. məslək
qemirîti m. yağızlık, kavrüklük
qemirkirin m. 1. esmərleşirmə 2. kəmənlə
 (günəstə kəmənlə)
qemer kîrîn *lêg* 1. esmərleşirmək 2. kəmənlə-
 mək (təngni karaya çevirmək, esmərleşir-
 tirmək)
qemirêkî m. esmərçə, kəmənlə, yağızca
qemirîti m. demətim başının altından çıxaraq
 həvalənan çok incə tər
qemik (I) m. alman kəmənlilik (ağşamınkı üçün) *
di **qemika** **evarê** **de** **akşarın** **olma** **kəmənlil-
 ginda** –a **evarê** **akşarın** **kəmənlilgî** ~ **qemirîbê**
akşarın **kəmənlilgî**
qemik (II) m. ense, ense kökü
qemilandin *Agz* **qemilandin**
qemilîn *Agz* **qemilîn**
qemirandîn m. 1. yakma (sı etkisiylə bozma)
 2. yakma, karartma, esmərleşirmə, karartma
 (təngni karaya çevirmə, günəstə karartma)
 3. kəmənlə, kavrüklük, bronlaşdırma, tunclaş-
 ma (tunc rənginə gətirmə)
qemirandîn *lêg* 1. yakmaq (sı etkisiylə boz-
 maq) * **guva** **ku** **şilê** **xwe** **kewî** **kit** **qemir-
 and** **panatunê** **utê** **lê** **ker** **ya** 2. yakmaq,
 karartmaq, esmərleşirmək, karartmaq (təng-
 ni karaya çevirmək, günəstə karartmaq) *
tavê **tenê** **wah** **qemirandîbûn** **günəstə** **tenê-**
ni **kararın** **an** * **li** **ber** **tavê** **erîbê** **xwe** **qemir-
 and** **gureştə** **vucudunə** **yakî** 3. kavrü-
 klük, bronlaşdırmaq, tunclaşmaq (tunc rəng-
 inə gətirmək)
qemirandî m. yağız, kavrük, yanık
qemirî m. yağız, kavrük, yanık * **mîrîkê** **rû-**
qemirî **yanık** **yuzê** **olam**
qemiribûn m. yağızlık, kavrüklük, yanıklık

qemirin *w* 1. yanma (ısı etkisiyle) 2. esmerleşme, kararma, bronzlaşma, tunclaşma (güneşle kalma sonucu, ten renginin esmere çalması) 3. kavrulma (güneş ve soğuktan dolayı)

qemirin *f*ğh 1. yanmak (ısı etkisiyle) 2. esmerleşmek, kararmak, bronzlaşmak, tunclaşmak (güneşte kalma sonucu ten renginin esmere çalması) * **hingi li ber lavê rawestîyaye canê wî qemiriye** güneşte dura dura teni kararmış 3. kavrulmak (güneş ve soğuktan dolayı)

qemirî *w* yağuzluk, kavrukluk, yanıklık

qemixandin *w* karıştırma (göz için)

qemixandin *f*ğh karıştırmak (göz için)

qemixîn *w* karışma (göz için)

qemixîn *f*ğh karıştırmak (göz için)

qemît *w* 1. yakma 2. kavurma 3. yanma → **lavê** güneş yağdı.

qemîtandin (I) *w* burma, buruşturma (ağza kekre tar verne)

qemîtandin (II) *w* 1. yakma (sıcak veya soğuktan) 2. enğama (çok sıcak veya soğuk bir şey, yakma) 3. başlama (kaynar sıvı için: yakma) 4. kararma, kavurma, kavurup, esmerleştirme, tunclama (rengini karaya çevirme, bronzlaşma, tunc rengine getirme) 5. kesme (uzun, soğuk vb. çok etkili olma)

qemîtandin (III) *w* yapışma

qemîtandin (I) *f*ğh burmak, buruşturmak (ağza kekre tar vermek) * **wê bihokê devê min qemîtand** bu ayva ağzım burdu.

qemîtandin (II) *f*ğh 1. yakmak (sıcak veya soğuktan) * **sernava sarî rûyê mirovê diqemîtîne** soğuk rüzgâr insanın yüzünü yakıyor 2. dağılmak (çok sıcak veya soğuk bir şey, yakmak) * **sernava rûyê wê qemîtand** soğuk yüzünü dağıladı 3. başlamak (kaynar sıvı için: yakmak) * **aya kelundi biqê min qemîtandibû** kaynar su ayagımı başlattı 4. kararmak, kavurmak, esmerleştirme, tunclaşmak (rengini karaya çevirmek, bronzlaşma, tunc rengine getirmek) 5. kesme (uzun, soğuk vb. çok etkili olmak) * **ba rûyê min diqemîtîne** rüzgâr yüzümü kesiyor

qemîtandin (III) *f*ğh yapıştırmak

qemîtandi (I) *w* buruk (ağza kekre tar verildi)

qemîtandi (II) *w* yağız, kavruk, yanık

qemîti (I) *w* buruk, buruşuk, buruşmuş olan (kekrelilik veren)

qemîti *w* 1. kavruk, yağız, yanık (reng, kavurluşmuş olan) * **serîkê rûqemîti** yanık yüzü olan 2. göynük (güneşte yanma)

qemîtlî *w* yağuzluk, kavrukluk, yanıklık

qemîtî (I) *w* buruşma (ağzıda kekrelilik verme)

qemîtî (II) *w* 1. yanma (ısı etkisiyle) 2. kararma, tunclaşma, esmerleşme, bronzlaşma

(güneşte kalma sonucu ten renginin esmere çalması) 3. kavrulma, kavrulmuş (güneş ve soğuktan dolayı) 4. başlama (kaynar sıvı için: yanma)

qemîtî (III) *w* yapışma (yapıştırıcı olan veya yapışkan bir maddeye bulunmuş olan bir şey ayrılmayacak biçimde bir yere tutunup kalma)

qemîtî (II) *f*ğh buruşmak (ağzıda kekrelilik doymak) * **min dermî swar devê min qemîti** annu yedim ağzım buruştu

qemîtî (III) *f*ğh 1. yanmak (ısı etkisiyle) 2. kararmak, tunclaşmak, esmerleşmek, bronzlaşmak (güneşte kalma sonucu ten renginin esmere çalması) * **hingi li ber lavê rawestîyaye canê wî qemîtiye** güneşte dura dura teni kararmış 3. kavrulmak (güneş ve soğuktan dolayı) 4. başlamak (kaynar sıvı için: yanmak)

qemîtî (III) *f*ğh yapışmak (yapıştırıcı olan veya yapışkan bir maddeye bulunmuş olan bir şey ayrılmayacak biçimde bir yere tutunup kalma)

qemîtok *w* buruk, kekre (tadı kekre olma) * **bihokê qemîtok** buruk ayva

qemîtokî *w* burukça, kekrece (tadı kekre buruk olan)

qemîtokî *w* burukluk, kekrelilik * **qemîtokîtiye** bihokê ayvanî burukluje

qemixandin (I) *w* kararma (bronzlaşma)

qemixandin (II) *w* yapışma

qemixandin (I) *f*ğh kavurmak (bronzlaştırma)

qemixandin (II) *f*ğh yapıştırmak

qemixîn (I) *w* kavurma (güneş ve soğuktan dolayı)

qemixîn (II) *w* yapışma

qemixîn *f*ğh kavurulmak (güneş ve soğuktan dolayı)

qemixîn *f*ğh yapışmak * **bi erdê ve qemixîye** yere yapıştı

qemîs *w* gömlek

qemîqîs *w* 1. kabuk (ekmeğin pişme sırasında çıkarılan dışa çıkıp sertleşen dış ölümsü) 2. gevrek - **girtî kabok** bağlamak veya tutmak

qemîsî *w* dedikoducu

qemîsî *w* dedikoduculuk

qemîtk (I) *w* bir tar serpoş * **bûk derawî** bîqemîtk e gelîni çikandîla serpoşuda

qemîtk (II) *w* küçük ipok mendil

qemîsî *w* gömlek

qemîşk (I) *w* çapak (toz çapağı)

qemîşk (II) *w* gevrek

qemîşk (III) *w* 1. koparılmış olan serpoş kendine kurumuş üzümü (kuru üzüm gibi) 2. kuru üzüm (toz)

qemîşk (III) *w* 1. kabuk (ekmeğin pişme sırasında

icimden daha çok serleşen dış bölümü) 3. iy kabuk (deri üzerinde bir yaranın veya sıvıların kurumasıyla oluşan sertçe bölüme) – girtin kabuk bağlamak (veya tutmak) –ê (...) jê kirtin kabuğu meymak

qemüŝkigirtin (I) m çapaklanma
qemüŝkigirtin (II) m kabuklanma
qemüŝk girtin (I) fğk çapaklanmak
qemüŝk girtin (II) fğk kabuklanmak
qemüŝkigirtî m kabuklanmış, kabuk bağlanmış (veya tutmuş)

qenaf bîr qenaf

qenaf bîr qenaf

qenafîk w Hindistan cevizi tadında bir meyve

qenaf n kurup, sızın

qenaf bîrîm kura dîden

qenaf w giyem

qenarebaz m 1. giyotin kullanılan cellât 2. cellât

qenarebazî cellâtlık

qenafî bîrîm kanarya (Serinus canaria)

qenc m 1. iyi * merivê qenc qenc e iyi insan yadır 2. iyi, ilâ (yerinde, uygun) * beŝveke qenc e iyi bir cevap 3. dîrûst, hâl 4. mîhr eca, amîş, evliya ~ bêhna xwe venedan a-yaginin tozu ile ~ hûn 1) iyi olmak, iyileşmek (hasırlıktan kurtulmak) 2) iyi olmak (yerinde olmak, uygun gelmek) ~ dêhna xwe danê w to bakmak, çıkart etmek ~ e xerab e? hîrî mîdr, hîrî mîdr? * ez wî nâs nakim, nîzamlu qenc e xerab e ber o-cu tannuyortu, hâl m dîr hîsîz mîdr: bilmem ~ kîrîn 1) iyi etmek, iyileştirmek 2) iyileşmek (uygun, yerinde bir davranışla bulunmak) * we qenc kîr ku hîrîn hîrîn iyi ol-tiniz de geldim ~ hî me xat nayên, jîs jî me dîhayanî iyiler bîze rast gelmez kotole ise bîzden eksik olmaz ~ nêŝîrîn beğenmemek (kışkırtılmak, kuşku ile karşılamak) ~ û xweş ol oldu, ol olsun ~ û xweş bîye ol olsun ~ û xweş kîrîn iyi hoş etmek ~ xerab 1) iyî kîrîî 2) acı tatlı –ê wan Bebdû e ew jî (dîz û) derewîn e doğu doğru birisi o ailede yeşür –ê Xwedê evîyz, emîz

qencîhî bîr qencîyî

qencîyî m 1. iyilik (iyi olma durumu) 2. iyilik (kızalık beklemeden yapılan yardım) – hî (yekî) kîrîn (hîrînet iyilikte bulunmak)

qencbûn m 1. iyileşme (iyi duruma gelme) 2. iyileşme (hasırlıktan kurtulma, salih olma) 3. kuyaklaşma

qenc hûn fğk 1. iyileşmek (iyi duruma gelmek) 2. iyileşme (hasırlıktan kurtulmak, salih olmak) 3. kuyaklaşma

qencbûyîn m 1. iyileşme (iyi duruma gelme) 2. iyileşme (hasırlıktan kurtulma, salih olma) 3. kuyaklaşma

qenc dîtin fğk beğenmez (beğenileri arsızca bîrîm seçmek)

qencîfîsk bîrîm Hint yer elması

qencîfîk m ağaç bîrîmîta mîkîsî

qencîno ð eren, ereler

qencî m 1. iyilik, hayır (karşılık beklemeden yapılan yardım) 2. kayra, lutuf, inayet 3. iyilik (iyi olma durumu) ~ beŝvîde naçe iyilik yap denize ar ~ gîlî kîrîn iyiliklerini saymak ~ hêkê be jî mayê jîbîrkîrîn bîr fîncan (veya bîr se) kahveni kîrîk yîl hatin vardi ~ jî bîr mîkîrîn iyilik bîlmek ~ kîrîn 1) iyilik etmek (veya yapmak), ihşan etmek 2) lûtuft etmek, inayet etmek (veya eylemek) ~ jê bîn iyilik görmek ~ jê nehîtin (hîrînet iyilik yapmamak) ~ hî ser (yekî) hêbûn iyilik görmek ~ pê kîrîn (hîrîne) iyilik yapmak, iyilikte bulunmak ~ pê rê kîrîn (hîrîne) iyilikte bulunmak ~ sêvek be jî mayê jî-hîrkîrîn bîr fîncan (veya bîr se) kahverin kîrîk yîl hatin vardi ~ Zanîn iyilik bîlmek ~ya dî dîl de gonîl boreu ~ya (yekî) gîhîŝîtin (yekî dîtar) iyiligi dokunmak ~ya ku pê kîrîn, dî çav de deramin kîzîkîle yeçîrî supîya (gûzînî) çîkîrmak ~ya ne hî elb, bîla ye yerinde yapılmayan iyilik başa belân, anlamında bir deyim ~ya te na gîhîje me bîla xerabîya te jî ne gîhîje me zîjîndîn hayîr çîkîrmîsî bun şer sêyleme

qencîbîr mîrî iyilikbîr

qencîkar mîrî 1. iyilikçi, iyiliksever, lutuŝkâr

2. kayraçı, providensiyalist

qencîkarî m 1. iyilikçilik, iyilikseverlik, lutuŝkârîk 2. fîr kayraçılık, providensiyalizm

qencîkar mîrî iyilikçi, iyiliksever, lutuŝkâr, iyilik perîst, iyilik yapan

qencîkertî m iyilikçilik, iyilikseverlik, lûtuŝkârîk

qencîkîrîn m 1. iyilik etme (veya yapmak), ihşan etme 2. lûtuft etme, inayet etme (veya eyleme)

qencîkîrîn fğk 1. iyilik etmek (veya yapmak)

ihşan etmek 2. lûtuft etmek, inayet etmek (veya eylemek)

qencîkîrîx mîrî iyilik yapan, iyilikçi

qencîkîrîxî m iyilik yapma, iyilikçilik

qencînasî m iyiliknîşîne

qencîxwaz mîrî 1. hayırsever, hayırperver, iyiliksever, iyel, hayîrşah 2. özgeci, diğerkîrîn

qencîxwazî m 1. hayırseverlik, hayırperverlik, iyilikseverlik, iyicîlik, hayîrşahlık 2. özgeçîlik, dîğerkîrmak 3. sağsîrem

qencîxwazî mîrî özgeçîce, diğerkîrmîz

qencîrî m iyileşirici

qencîkîrîn m 1. iyileştirmek 2. ilâh etme

qencîkîrî fğk 1. iyileştirmek 2. ilâh etmek * qencîkîrî bî xwe rî kîrî, xerab kîrî bî xwe rî kîrî iyilik yapan ilâ kurtuluk yapan da sonda kendisine yapar, anlamında bir deyim

qencî m iyilik yapan (çekk)

qencəkər *bir qencəkər*
 qeneği = 1. yulək, linnə 2. ezmış k
 qend (I) *adət b'ge*
 qend (II) *d'kadər*
 qend (III) = 1. kənt, tebat sekəri 2. kənt (şəkərli sətək sət)
 qendank = şəkərlək
 qendav = kənt, şəkərli sət
 qende *d'kadər*; * *ev qende u kadər*
 qendəfay = şəkərlək
 qendiqandın *bir xənıqandın*
 qendiqın *bir xənıqın*
 qendil (I) *bəzə yıldı bir sefer okı adət yumurtı yapan bir kuş (yuvası salıncığa bənzər)*
 qendil (II) = 1. kəndil (aydınlıqın aracı) 2. kəndil (kəndil gecəsi) → *buş pızoş kənti kəndilgeşmek, bəbirnəm kəndilnə kənləmək* → *q kəmpnə kə kəncil*
 qendil (III) = *calıudan kasıqlık*
 qendilənk = kəndillik
 qendiləros = *şəkərlək (şəkər)*
 qendiləş = kəndiləş (imal edən)
 qendilvən = kəndiləş (kəndiləri yəzəməklə gəvə) kəmsə)
 qene *dür bəci*, en azında, hiç olmasa, hiç değılse * *qene deñ tənə hənə hiç olmasa or tənə var* → *ez bıkəplmə gülerim* (veya güleyim burlı)
 qenəz = 1. kənaat, inamın, kənt, * *li geñ qenəzə min kəntinə gərə (veya kəntinə) 2. kənaat, nənəz* → *a (yekə) jē re çülüñ (birne) kənaat gətirmək, inamınak* → *(yekə) lē rüñişlın kənaat gətirmək* → *a xwe pē anın kənaat gətirmək*
 qenəzkar *d' kənaatkər, kənaatlı, kənk, yetn-geñ*
 qenəzkarı = kənaatkərlik, kənklik, yetn-geñlik
 qenəzkərlık = kənaat etmək
 qenəz kılın *ğış kənaat etmək*
 qenəzkəri *d' kənt, inamın*
 qenəzixər = *ğışsuz (kəmsə)*
 qenəz = kənaat liflərindən yətək
 qenəz = kənt, iknə → *bün kənti olmaq, iknə olmaq* → *kılın iknə etmək*
 qenəzpe = kəncəpə
 qenəz *bəzə kına ağacı (Lawsonia inermis)*
 qenəz = kəmsə kadife
 qenəz = 1. kənaatçı, kənaat 2. *d' kənaatçı (bu bəzə üzəriyə yapılınış işləmə)*
 qenər *bir kənti*
 qengoz = *kəsbetməyə bənzər yabanı bu mey-ve*
 qenik = kəmsə
 qenim = *hiç olmasa, hiç değılse*
 qenim = kəntər
 qenler = kənt, döz * *mılı qenler bünə dibe-ri kəyünlär dibeç sətə bəndə gıdıyor*
 qenlere = *ölük şəklinde uzun dırek*

qenleri = *ölük*
 qenlerki = *bir çocuk oynadı*
 qenliri = *kəntər (hıçlıy ı)*
 qenlyat = kənaat
 qep = *güres*
 qepçe = 1. kəntkəlmə 2. sətəm
 qepçəkirin = 1. kəntkəlmə 2. sətəm
 qepçe kəlmə *ğış* 1. kəntkəlmə 2. sətəm * *evə cıya qepçe kıl buln dəği sətə*
 qepol (I) = *yətək partık çiyə*
 qepol (II) *adət telici*
 qepəl = *tefəccilik*
 qepərçe = 1. dıklelmə 2. dıbelemə, kəntinə
 qepərçebüm = 1. dıklelmə 2. dıbelemə, kəntinə
 qepərçe bün *ğış* 1. dıklelmək 2. dıbelemək, kəntinə
 qepərçebüym = 1. dıklelmə 2. dıbeleməş, kəntinə
 qepərçeldrin = 1. dıklelmə 2. dıbelemə, kəntinə
 qepərçe kılın *ğış* 1. dıklelmək 2. dıbelemək, kəntinə
 qepərçebüdün = 1. dıbelemə 2. kəntinə
 qepərçebüdün *ğış* 1. dıbelemə 2. kəntinə
 qepərçin = 1. dıbelemə 2. kəntinə
 qepərçin *ğış* 1. dıbelemə 2. kəntinə
 qepərçindin = kəntinə
 qepərçindin *ğış* kəntinə
 qepərçindi *d' kəntlik, kəntlik*
 qepərçin = kəntlik, kəntlik (bəzi bütənmiş adın)
 qepərçin = kəntinə (ğışlığı artımdan bəzi bütənə)
 qepərçin *ğış* kəntinə (ğışlığı artımdan bəzi bütənə)
 qepərçin *ğış* kəntinə (ğışlığı artımdan bəzi bütənə)
 qepərçindin = *çökmə*
 qepərçindin *ğış* çökmək
 qepərçin = çökmə
 qepərçin *ğış* çökmək (bulurluğu dızeydən a şığızı dımek, çukolşarak)
 qepərçin = *güres*
 qepol *adət kəfə tənə, kənt kəfə*
 qepülk (I) *adət çiyə kəpəği*
 qepülk (II) = kəbuk (veya, yonurta kəbuğu gibi)
 qepülk (II) = *kənt (nikkənlə çində təkən bütənə kəntmök)*
 qepülk (II) *zəbzə salyangoz (Helix)*
 qepül = *bir qepül (II)*
 qepül = *yonurta (çocuk dıhdı)*
 qepülöy = *kəntkən (ğış ağrı kəntən kəmsə)*
 qer (I) *adət* 1. parlık sıyıl 2. kənt, esmə (kəmsə) 3. yağlı * *hesp qer çar yağlı a - ü qıl üdä kənt kənt kəmsə*
 qer (II) *marğir d' ç hükey, ohrık*
 qer *bir kər (III)*

qerac *bir* qerac

qerac *bir* bağday türü * genliné qeraca karpas bağday

qerac *rd* kraq (verməyə toprak)

qeracédür *rd*él kənar güçür

qeracé *w* su değ (mənə doları)

qeram (II) *rd* bətiə hasırdı (Typha)

qeram (II) *w* kəpək

qerəin (III) *rd* enəyi

qerəim *w* kişik ekür

qeramik *w* soguktan döşəyi yerin buzlanması

qeramı *w* enəylik

qerəilpəçik *w* tərək, tormalama

qerəmpəşk *w* tərək, tormalama

qerən *w* kral

qerəndin (I) *w* yələtirmə, istirabın dindəlic

qerəndin (II) vəzgeçirmə, cəydimə

qerəndin (I) *lğ* yələtirmək, istirabını dindəlic

qerəndin (II) *lğ* vəzgeçirmək, cəydimək

qerər *w* 1. kərar (bir iş və ya sonu hakkında düşünülərək verilən kesin yəq) * ez ji vî

qerərə xwe vətəgertin bən bu kərarından dönmə 2. kərar (hər hansı bir durum için; tarixilərk verilən kesin yəq) * qerərə

dəilgətir məhkəmə kərar 3. kərar (bu yəq-yəyi bildirmə belgə) * qerərə dədgehə wergirtir məhkəmə kərarını aldı 4. kərar (dəğulməyən, düzəli dönmə) * məhkəmə il ser qerərələ dəğulə məhkəmə bir kərar əzre çalışır

5. əzə kərar 6. kərar (hava için, iləğiməz olma) - bətəl kərin kərarı bəzmək (kəslətmək) - dan kərin vermək - dərzişin kərar çikəmək - girilin (zən j stəndin) kərar almak - lə anın kərar vermək - lə dan kərar kələrək - lə hatlin dan kərarlaşmaq * əv kərar

ədi qerər lə hatiyə dan bu iş əzək kərarlaştı - lə serə dan kərar olma olma - lə serə hatlin dan kərarlaşılmaq * ji bo gəstə qerər lə ser serə pəncəz hətə dan gəzinti sət

ət bəzə kərarlaşılma - E Xweilə lə cəllə (ye-kü) sığestli be and əlaun ki, sət əlaun

qerərən *w* kərar vəzə e, kərarlaşdırma

qerər dan *lğ* kərar vermək, kərarlaşdırmaq

qerərdar *rd* 1. kərarlı 2. kərarlı (düzəli, dən-gəli, istikarlı)

qerərdarj *w* 1. kərarçilik 2. kərarlılıq (istikarlılıq)

qerərdarj *rd* kərar vermiş olan, kərarlaşdırılmış

qerərdarj *w* kərar vəzə, kərarlaşdırma

qerərdar *rd*él kərar vəzə

qerərdarj *rd* kərar çıxarma

qerər dəzıştin *lğ* kərar çıxarma

qerərgəli *w* kərarçəli - lə danin kərarçəli kərarçək

qerərgəli *w* kərar alma

qerər girilin *lğ* kərar alma

qerərgirli *rd* kərar alınmış, əlaun

qerərənə *w* kərarəmə

qerərəndin *w* kərar əlaun

qerərəndin *lğ* kərar alma

qerərəndin *rd* kərar alınmış olan

qerərə (I) *w* 1. kəldirmə, məməli 2. əkil (sə-puləni arxasına konulan kəlmə küşək)

qerərə (II) *rd* ri, riyət, cəsarətli, kəsbəni

qerəstin (I) *w* 1. kəldirməyə çalışma (bir şeyi yerdən kəldirməyə çalışma) 2. kəldirmə (kə-pələrk sığışmasına nədən olma) 3. məc 20-30 kəşmə

qerəstin (II) *w* kəldirmə, dəyiləmə

qerəstin (III) *w* oyulma, gəçiktirmə

qerəstin (I) *lğ* 1. kəldirməyə çalışmaq (bir şeyi yerdən kəldirməyə çalışmaq) 2. kəldirmək (kəpələrk sığışmasına nədən olmaq) 3. məc 20-30 kəşmək

qerəstin (II) *lğ* kəldirmək, dəyiləmə

qerəstin (III) *lğ* oyulmaq, gəçiktirmək * çl qas bəvə min ləz dikir, əpə min dığərət

nə kəlar bəhəm pəcə ediyordıysə də am-cəm oyulıyordı

qerəstin *lğ* yəyi kəldirmək

qerəş (I) *w* 1. kərarçilik 2. *rd* kərar (verməyə toprak)

qerəş (II) *w* dəğiməni

qerəş *w* dəğiməni k

qerəşibün *w* kərarçılıma

qerəş bün *lğ* kərarçılıma

qerəti *w* şəkil

qerəwəl *bir* qerəwəl

qerəwəl *bir* qerəwəl

qerəwəl *bir* qerəwəl

qerəz *w* 1. kərar (bir şeyin, bir yerin bəzə kərin və ya yakını) * təkən il qerəzəm bəjər

şəhi n kərar məqəllələri 2. kıyı (kərar ilə su-yəq nişəstiyi yə) 3. kıyı, səhri (kərarın də-niz boyuuz əzəni bəğiləni) 4. boy (yə, ar-mak, dəniz kıyısı) * il qerəz rə mlrov bi

rəz hühün yə boyu məsulur dızalmış 5. yan, yarı ləf

qerəz *w* 2. kərar (bir şeyin, bir yerin bəzə kərin və ya yakını) * təkən il qerəzəm bəjər

şəhi n kərar məqəllələri 2. kıyı (kərar ilə su-yəq nişəstiyi yə) 3. kıyı, səhri (kərarın də-niz boyuuz əzəni bəğiləni) 4. boy (yə, ar-mak, dəniz kıyısı) * il qerəz rə mlrov bi

rəz hühün yə boyu məsulur dızalmış 5. yan, yarı ləf

qerəz *w* 3. kərar (bir şeyin, bir yerin bəzə kərin və ya yakını) * təkən il qerəzəm bəjər

şəhi n kərar məqəllələri 2. kıyı (kərar ilə su-yəq nişəstiyi yə) 3. kıyı, səhri (kərarın də-niz boyuuz əzəni bəğiləni) 4. boy (yə, ar-mak, dəniz kıyısı) * il qerəz rə mlrov bi

rəz hühün yə boyu məsulur dızalmış 5. yan, yarı ləf

qerəz *w* 4. kərar (bir şeyin, bir yerin bəzə kərin və ya yakını) * təkən il qerəzəm bəjər

şəhi n kərar məqəllələri 2. kıyı (kərar ilə su-yəq nişəstiyi yə) 3. kıyı, səhri (kərarın də-niz boyuuz əzəni bəğiləni) 4. boy (yə, ar-mak, dəniz kıyısı) * il qerəz rə mlrov bi

rəz hühün yə boyu məsulur dızalmış 5. yan, yarı ləf

qerəz *w* 5. kərar (bir şeyin, bir yerin bəzə kərin və ya yakını) * təkən il qerəzəm bəjər

şəhi n kərar məqəllələri 2. kıyı (kərar ilə su-yəq nişəstiyi yə) 3. kıyı, səhri (kərarın də-niz boyuuz əzəni bəğiləni) 4. boy (yə, ar-mak, dəniz kıyısı) * il qerəz rə mlrov bi

rəz hühün yə boyu məsulur dızalmış 5. yan, yarı ləf

qerəz *w* 6. kərar (bir şeyin, bir yerin bəzə kərin və ya yakını) * təkən il qerəzəm bəjər

şəhi n kərar məqəllələri 2. kıyı (kərar ilə su-yəq nişəstiyi yə) 3. kıyı, səhri (kərarın də-niz boyuuz əzəni bəğiləni) 4. boy (yə, ar-mak, dəniz kıyısı) * il qerəz rə mlrov bi

qerçimin (II) *biğli* buruşmaq
 qerçimək *nd* buruşmaq
 qerçi *bir* qerçi
 qerçimək *bir* qerçimək
 qerd (I) *asir* kədar
 qerd (II) mayının
 qerd (III) *n* borç
 qerdən (I) *bir* kədar
 qerilan (II) *n* kərimə
 qer ilan *biğli* kərimə
 qerddar *nd* borçlu
 qerddarı *n* borçluluq
 qere *nd* 'qere Əri lə kari' deyimindən gəcər -
 Əri lə kari cəhəncəmə dibue gıslın
 qerebalix *bir* qerebalix
 qerebaş *bir* qerbaş
 qerebe *bir* qerebū
 qerebū *w* karabinə (kəsa nənəni tufek rüğü)
 qerebū *n* teləfi ~ bün teləfi olmaq ~ kirin teləfi etmək
 qerebükər *nd* teləfi edici
 qerebükürin *n* teləfi edici
 qerebū kirin *biğli* teləfi etmək
 qerec *bir* qereçi
 qereçi *nd* 1. çingene 2. zəmmətkar çingene, e-
 lekçi 3. çalğı çalır çingene
 qereçidi *n* 1. çingenelik 2. eləkçilik
 Qeredax *nd* Karadağ
 Qeredaxi *nd* Karadağlı
 qereñi *bir* qereñil (II)
 qereñisk *bir* qereñisk
 qereğən *nd* zavallı
 qeretün *bir* qeretün
 qerem *nd* 1. dız (kəvəl, bə'di və uşuk kəni-
 ginin birleşiyi yer) ~əm (yekü) slt bün 1)
 dız haği çözülmək 2) cəzəli kənlək, gö-
 zu keçmək
 qeremaç *nd* iskanbil oyma
 qereman *bir* qereman
 qereme *nd* dənən çey
 qeremeti *w* ifra
 qeremit *w* kiremit
 qeremək *n* 1. donma 2. kırım (hayvanlarınso-
 ğuktan dolayı ölmesi)
 qeremöld *nd* hastalıklı (soğuktan sonra)
 qeremökdür *n* soğuktan dolayı hayvan kır-
 ırına uğrama
 qeremöld bün *biğli* soğuktan dolayı hayvan
 kırırına uğramak
 qeremüşk (I) *w* 1. kubuk 2. yarı kabuğu
 qeremüşk (II) *n* tütək, tütəmə
 qeremüşkdən *n* tütəmə
 qeremüşk ilan *biğli* tütəmə
 qeremüşk *n* kuşkonmaz
 qeremñi (I) *w* bizən
 qeremñi (II) *nd* 1. karatıl (Dianthus car-
 yophyllus) 2. karatıl (bu bitkinin bəhəvət
 olaraq kəllənin bəhəvəti)

qerriğoz *nd* kəngəçilərdən bir bəki
 qerepere *w* gurulu. fızın, şamata
 qereperene *n* karatıl * qereperene tən bər
 çavə bün gezulduñ otında karatılar oluşu-
 yer
 qerrepin *bir* qerekin
 qereqas *w* bir tür ağaç
 qerequl *n* karakul ~ə nızamıyyə nızamıyyə
 karakulu ~ə polısan polis karakulu
 qereqüşük *n* serçe parmağı
 qereqüşük *w* serçe parmağı
 qereqüşü *n* karakuş. keyçü (qereçə, asla, yol
 və yüntəmlərə uymayan)
 qereqüşüñ *n* karakuşluk, çeyfilik
 qererişik *n* kəkirdək
 qerese (I) *n* kərim burulanıca, serleşməsi ~
 gırdın kərim burulanıca, serleşmək
 qerese (II) *nd* məktəb (kəpirlərin arxasına konulan
 kərim kuşak)
 qeresi *nd* 1. kuz (Cercus avium) 2. kiraz
 (du ağacın meyvəsi)
 qeresiş *n* bənzəl
 qerespere *n* sarap
 qeretü *w* karatıl
 qeretük *w* saratıl
 qeretün *w* 1. kahvalın 2. karvətlük tütü yığ-
 cəs, halıç yemək
 qerewal *bir* qerewəl
 qerewasın *n* hizmət
 qerewax *n* kəvəl
 qerewax *nd* casus
 qerewaxı *n* casusluk
 qerewəl *nd* 1. koruma, koruyucu, mühafizə
 2. bəkiç, gözət, nöbetçi 3. dır kavus ~ə sevə
 gənc bəkiçisi
 qerewəldir *nd* mühafizə
 qerewəli *n* 1. korumalıq, koruyuculuk, nütə-
 lizlik 2. bəkiçilik 3. kavusluk ~ kirin 1) koru-
 malıq yapmaq 2) bəkiçilik etmək ~ sekinin
 nöbətə durnmaq
 qerawəli kəlin *biğli* 1. mühafizəlik yapmaq 2.
 gözlemlemek
 qerewəlxane *n* bəkiçilik kulobesi
 qerewil *bir* qerewəl
 qerewildar *bir* qerewəldir
 qerewil *bir* qerewəl
 qerewilk *n* gənci, şamata
 Qerewant *nd* Karabənli
 qerez *n* gəraz
 qerezan *w* turtıçira, münəkəşə
 qerezi *w* guruzluk
 qeri *n* 1. alay (bir şeylə oğlanma, onu kuşqun-
 səmə) 2. zükte, espi 3. *nijir* *n*. zəl. gələcə
 ce 4. *səşm* gulu ~ kəlin alay etmək ~ pə ki-
 rin (biriylə) alay etmək, (birini) alaya almaq
 ~ ü qotik nüctə espi ~ ü qotikən (yekü) he-
 lün (biri) nüctədən olmaq ~ ü qüşük sükte,
 espi. ~ən xwe pə kirin (biriylə) alay gəc-
 mək, dalgə gəçmək. (birini) alaya almaq

qerf pə kirin *bir* 1. (birini) ələyə almaq. (bu-
zaylə) ələy etmək 2. (birilə) əglənmək *
dış miron qerfan bi keş nəke insan kin-
saylə əglənməmiş

qerisn *ə* kasalma. dayılama
qerisin *ləğv* kasalmak. dayılamaq * **axe** **il**
me dıqerisn hize dayılamaqorlu

qerfi *və* mızah

qerfkar *adət* mızahçı

qerfkar *ə* mızahçılıq

qerfnis *adət* 1. mızah yaran 2. gülüşü

qerfuk **(I)** *ad* bir üzüm türü

qerfuk **(II)** *adət* 1. güldürmək 2. ələyə, sakaçı

qerfuki *ə* 1. güldürmək 2. ələçlik 3. *ad*
gülməyə

qerfukkirin *or* güldürəcək şeylər yığma. tu-
naflıq etmə

qerfuki kirin *ləğv* güldürəcək şeylər yığmaq,
cəhəfəz etmək

qerfoyl *ad* gülməyə

qerib *ad* bezgün

qerib *ləğv* üzür

qeribandin *ə* 1. istəhləndirmə 2. məndürmə

qeribandin *ləğv* 1. istəhləndirmək 2. məndür-
mək

qeridin *ə* 1. istəhlənmə. istəhlə çekmə 2. im-
tənmə

qeridin *ləğv* 1. istəhlənmək. istəhlə çekmək 2.
imtənmək * gava min kebab ditiñ wisa
dijə min qeridi wən kebabları gərince oy-
lə bir imtəndiñ ki

qerib *ə* bezgün

qeribandin *ə* bezdirmə

qeribandin *ləğv* bezdirmək

qeribandi *ad* bezgün. bezdirilmiş olan

qeribin *ə* bezgün

qeribin *ləğv* bezmək

qerijin *ə* kirlimə

qerijin *ləğv* kirlinmək

qerimən *ə* 1. donma 2. *fiz* katılaşma 3. yorıl-
ma

qeriməndin *ə* 1. dondurma 2. *fiz* katılaşdırma
3. yarma 4. tutuq duruma gətirmə 5. kuluç-
kaya yataırma

qeriməndin *ləğv* 1. dondurmaq 2. *fiz* katılaş-
dırmaq 3. yormək 4. tutuq duruma gətirmək
5. kuluçkaya yataırmaq

qeriməndi *və* 1. donuq. cəzib, dondurulmuş 2.
fiz katılaşdırılmış 3. tonuq, yorulmuş işləvi-
ni görəmez duruma gəlmiş olan

qeriməni *ə* 1. donma 2. *fiz* katılaşdırma

qerim *ə* 1. donuq. cəzib 2. *fiz* katılaşdırılmış
3. tonuq, yorulmuş işləviyi görəmez dura-
ma gəlmiş olan 4. kuluçkaya yataırmaq (və-
yə yataırmaq olan)

qerimin *ə* 1. donma (soğuqla donma) 2. *fiz*
katılaşma (bu maddənin sıvı durumdan katı
duruma keçməsi, təsəllül) 3. kəskin kəsil-
mə, tutulma (tutuq duruma gətirmə) 4. həmlə-

mə, hantlaşma 5. yoralmə 6. kuluçkaya ya-
taırma (vəyə yataırma), gurklama, gurka yataır
qerimn *ləğv* 1. donmaq (soğuqla donmaq)

* **dj** herfə də qerimnə kərdə donmuşur *
cün qerimnibü yəğ donmuştu 2. *fiz* katılaş-
maq (bir maddənin sıvı durumdan katı duru-
ma keçməsi, təsəllül etmək) 3. kəskin kəsil-
mə, tutulmaq (tutuq duruma gəlmək) *

əz qerimnə hər tərəfin tutulmuş 4. həmlə-
mək, həmlənmək * **iləğv** **ji** dukanə rūnişti-
yə qerimnyə dükkanə ətura ətura həmlə-
miş 5. yorulmaq 6. kuluçkaya oturmaq (və-
yə yataırmaq), gurklamaq, gurka yataırmaq *

il ser bəkan qerimin kuluçkaya yataırmaq

qerimnər *ad* dondurucu

qerimni *ə* tutuqluq

qerimok *ə* dondurma * **li** pastexaneyə her
yek **ji** mə həbek qerimok swar pasarede
bire dondurma yedək

qerimokki *ad* abılaşmış (biş) van

qerimokibün *ə* axtırma

qerimokki bün *ləğv* axtırmaq

qeris *ə* bulğur və mənimək mizəğilə yapulan
ekmek

qerisan *ə* donma

qerisandin **(I)** *ə* 1. sığırtma. soğutma
(zərli kəymə, zorlayaraq yerləşirmə) 2. *ar-
ğə* kəymə, sığınma

qerisandin **(II)** *ə* 1. dondurma 2. *fiz* katılaş-
tırma 3. soğutma 4. üzümə 5. ayazlanma

qerisandin **(I)** *ləğv* 1. sığırtmaq, soğutur-
maq (zərli kəymək, zorlayaraq yerləşir-
mək) 2. *arğə* kəymək, sığınmaq * qerisandi-
yə dəvə wə ağzına sığınmaq

qerisandin **(II)** *ləğv* 1. dondurmaq 2. *fiz* katı-
laşdırmaq 3. soğutmaq 4. üzümək 5. ayaz-
lanmaq

qerisandi *və* 1. donuq. cəzib, dondurulmuş o-
lan 2. *fiz* katılaşdırılmış 3. soğutulmuş olan

qerisandik *ə* bərlük

qerisi *və* 1. donuq, cəzib 2. *fiz* katılaşmış 3.
soğutulmuş olan

qerisin **(I)** *ə* 1. sığınma (zərli yerləşmə) 2. *ar-
ğə* sığınma

qerisin **(II)** *ə* 1. donma 2. donma. üzümə (çök
üzümə) 3. *fiz* katılaşma (bir maddənin sıvı
durumdan katı duruma keçməsi, təsəllül et-
mə) 4. kikirtdama (donaraq olma) 5. soğuma,
soğuyuş, ayazlanma

qerisin **(III)** *ə* böbürənmə, kasalma, qışırma

qerisin **(I)** *ləğv* 1. sığınmaq (zərli yerləşmək)
2. *arğə* sığınmaq

qerisin **(II)** *ləğv* 1. donmaq 2. donmaq, üzüm-
mək (çök üzümək) * **əz** qerisim bən don-
dum 3. *fiz* katılaşmaq (bir maddənin sıvı du-
rumdan katı duruma keçməsi, təsəllül et-
mək) 4. kikirtdama (donaraq olmaq) 5. so-
ğumaq, ayazlanmaq * **av** qerisiyə su ayaz-
lanmış

qerisîsê (III) *fîgh* bûbûrîlenme, kasilmak, şî
simec
qerisîner *of* 1. dolatıwcu 2. soğulıcu
qerisînk *w* soğulıcu
qerisok *of* 1. duncurcu 2. ayaz (ııwa ve pece
ıım soğuki)
qerisoki *of* duncurcu, duncurcuca
qeri *w* parlak siyahlık
qerîn (I) *w* vuzgeçme
qerîn (II) *w* vuzışma, ıstırahı dımece
qerîn (3) *fîgh* vuzgeçmek
qerîn (III) *fîgh* yatışmak, ıstırahı dımek
qerine *w* 1. dokunaklı soz, işnehi soz, imalı
soz, kuuşe 2. ay kuuşe – di ber re avêtin
(birini işnelemek, (buine) *of* dokundurmak
– li bin çengê (yekê) xistin (birni) işnele-
mek, lâl dokundurmak
qerîmedar *of* imalı, kuuşet.
qerînek *arabî* kıkırdak
qerînekirin *m* imalı kuuşma, lâl dokun-
durmak
qerîne kirin *fîgh* imalı kuuşmak, lâl dokun-
durmak
qerîngan *arabî* korınga
qerînok *arabî* kıkırdak
qerîsok *of* dımeçmek arundat yapılan ekrek
qerîze *arabî* iç gudu
qerîzedar *of* iç gudu
qerîze *w* çadıç ıpe, ceğlana çivisi
qerîrdin *w* kesme, ayırma
qerîrlin *fîgh* kesmek, ayırmaq
qerme (I) *w* kırma, plı (kırtaşı kadayıncı ya-
pılan gıyî süsü)
qerme (II) *w* dağ ve ya tepelerine yakın
taşlık arazî
qerme (III) *w* kırıltı ş, dövülmüş şap
qermedax *w* süsü (kus süsüsü)
qerîniçandîn *w* 1. buzuşturma, kırıştirma 2.
büzüştirme
qerîniçandîln *fîgh* 1. buzuşturma, kırışturma 2.
büzüşturma
qerîniçandî *of* 1. buzusuk, kırışik 2. büzüsük
qerîniçandîbîn *w* 1. buzusukluk, kırışiklik 2.
büzüsüklik
qerîniçi *of* 1. buzusuk, kırışiklik 2. mışmılsı
gıyî (veya mışmılsı suratlı)
qerîniçibîn *w* buzusukluk, kırışiklik
qerîniçin *w* 1. buzuşturma, kırışturma 2. buzuşturma,
buzulme, buzuluş
qerîniçin *fîgh* 1. buzuşturma, kırışturma 2. bu-
zuşturma, buzulme
qerîniçîni *w* 1. buzusukluk, kırışiklik 2. büzü-
şiklik
qerîniçikandî *ar* qerîniçandî
qerîniçidî *ar* qerîniçin
qerînik *w* buğdaya benzeyen ıpe kuuşma, dağ sı-
yah bir meyve
qerîniş *w* pırsınış kî
qerîniş *arabî* karamuk

qerîniçek *of* 1. kırışik, kırışiklik (deride esneb-
liğin kaybolmasıyla oluşan kıvrım) * qer-
niçekên rûyê wê yüzünü kırıskıla 2.
buzğu * tarheyê dexbîqerîniçek ağı buz-
gulu tarîa
qerîniçeki *of* kırışikça, kırışik
qerîniçekibîn *w* kırıştirma
qerîniçeki bîn *fîgh* kırışturma
qerîniçki *of* kırışikça
qerîniçok *w* 1. kırışik, kırışiklik, buzusukluk
(çünte oluşmuş kırışik) 2. buzğu
qerîniçokî *of* kırışikça, buzusukça, kırışik
qerîniçokibîn *w* kırıştirma
qerîniçokî bîn *fîgh* kırışturma
qerîniçong *w* 1. kırışik, kırışiklik, buzusukluk
2. buzğu
qerîniçongi *of* 1. kırışikça 2. büzüsük 3. buz-
gülü
qerîniçonk *ar* qerîniçong
qerîniçonki *ar* qerîniçongi
qerîniç (I) *w* keremil
qerîniç (II) *w* bayvan gübresi keseyê
qerîniç *w* dınlıstıma, tutulma (tutuk gibi hay-
vanların ayaklar na tutulması)
qerîniçokî *of* 1. tutuk 2. hamlanmış olmak (u-
sarı ıım)
qerîniç *w* deken üstünü
qerîniç *w* kırışik, kırışiklik
qerîniçandîln *w* 1. kırışturma, buzuşturma 2.
büzüşturma
qerîniçandîln *fîgh* 1. kırışturma, buzuşturma
2. büzümek
qerîniçandî *of* 1. kırışik, buzusuk 2. buzük
qerîniçok *w* 1. buzusukluk (çünte oluşmuş kırı-
şik) 2. buzğu 3. kırıma, akordeon (makine
ile yapılmış kırıma), piş (dikün vb. kırıma) 4.
pot (kütü dikiş nebheyle kuuşma olğan)
büzüşturma veya kıvrım) – lî kerdî kırışturmak
olışmak, buzuşturma – *w* qîndî *ar* kırışik
qerîniçeki *of* 1. kırışikça 2. buzgülü 3. potuk
4. potuk (kırmalı ve geniş)
qerîniçekibîn *w* 1. kırışturma 2. parlıtma
qerîniçeki bîn *fîgh* 1. kırışturma 2. parlıt-
ma
qerîniçeki kirin *w* 1. buzgülleme 2. pot yap-
ma (dikiş dikerken kuuşma kıvrım oluşturu-
ma)
qerîniçeki kirin *fîgh* 1. buzgüllemek 2. pot
yapmaq (dikiş dikirken kuuşma kıvrım ol-
uşturma)
qerîniçok *ar* qerîniçok
qerîniçokî *ar* qerîniçokî
qerîniç *arabî* kete
qerîniç *of* yeşil lahana
qerîniç *ar* qerîniç
qerîniçış *arabî* kırıngıç (Hırsulo)
qerîniçış *arabî* kırıngıç (Hırsulo)
qerîniç *ar* qerîniç
qerîniç *ar* qerîniç

qero *ad* gra renkte bir tül kuş
qerok *botan* bir tül samasak olup yaprakları
sarıma olarak külanılır

qerpəl *m* 1. nlik (eskunun gıyacek), pırpı (eski
püşkü. işe yararız) 2. paçavra, çaput 3. *vec*
paçavra (döğersiz və işlənc şey veya kimsə)
* eyni *qerpəl* e paçavra gürü 4. *mf* birli (fa-
kar və üstü başı kəli olan kimsə) 5. tənbəl,
işe yarasız kimsə — *merpəl* eski püşku

qerpəlfiros *adlar* paçavracı

qerpəlfirosi *m* paçavracılıq

qerpeqerp *ñ* takır taku. takur takur

qerpeşü *m* tırtalama

qerpeşükürin *m* tırtalaması

qerpeşü kirlin *ñğü* tırtalaması

qerpeşənlin *m* tırtalaması

qerpeşəndin *ñğü* tırtalaması

qerpeşəndi *ad* tırtalamış olan

qerpeşün *m* tırtalaması

qerpeşün *ñğü* tırtalaması

qerpiñ *m* pətirdama — *kəlin* (tiştek) pətirda-
ması

qerpül *m* pətiri — *jə anın* pətirdamaq — *jə*
qün pətirdamaq

qerpüşk *botan* bir bitki

qer pöt *m* kəs (qərin ut və arkasudaki çikən-
tibi bolun)

qerqas *m* parlaklık. parlak olma lulu

qerqası *ad* yatay durumdakı olan

qerqas (I) *ad* bir tür cəvz

qerqas *ad* yüzü siyahı çəngili olan beyaz kayın

qerqəş *m* kargəsi

qerqəş *ad* bir şeyi vınsı

qerqəwən *m* sülün (Phasianus colchicus)

qerqel *m* 1. varabı 2. iki kədəri

qerqenək *m* kəlbə

qerqer (I) *m* taşlık (yer)

qerqer (II) *adlar* kətən (Elaeagnus latifolia)

qerqer (III) *m* kəfən

qerqerdin *adlar* kəfənçi (kətən dikeni)

qerqerkirin *m* kəfənçisi

qerqer külin *ñğü* kəfənlənək

qerqerkir *ad* kəfənçi

qerqerüşk *m* yarımsi ekunc pıncısı

qerqəş *m* kəzi kükük

qerqəşün *m* kargəsi, kargəklik

qerqəşün *m* kargəsək

qerqəşür *kimyə* kəşün (kəşünəsi Pb)

qerqəşül *zəhr* sülün (Phasianus colchicus)

qerqer *m* uçurum

qerqitəndin *m* 1. kəşünəsi 2. çətin pətra ko-
nuşna. çəl pət bilme, çətapəta konuşna,
çəkma *

qerqitəndin *ñğü* 1. kəşünəsi 2. çətin pətra
konuşmaq. çəl pət bilmək, çətapəta konuş-
maq, çəkmaq * ez həmə hindlik növüsi di-
qerqitəndin yazıçı çəl pət bilənəm

qerqüt *m* kəşün (və kəşün) kəşün

qerqütük *m* kəşün (və kəşün) kəşün

qerqütük *kimyə* qerqütük

qerqədə *m* 1. iskelet (məni və bəzən bədən-
nin kemik qatı) 2. iskelet (yumşaq ho-
imləri dökülmüş, əli hər vücudun kemiklə-
rinin bütünü) * bəzə qerqədə maye iskelet
gibi olunur

qerqət *kimyə* qerqədə

qerqədə *kimyə* qerqədə

qerqüş *m* 1. kabuk (ekməğin pıncı sırasında
içindən dənə çək sərtleşən diş bə umu) 2. *by*
kabuk (dəri üzər ndə bir yaprığın veya sıvı-
cının kurumasıyla olunan sərtce hölüm) —
girtin kabuk bağlanmaq veya tutmaq

qerqüşgirtin *m* kabuklanma

qerqüş girtin *ñğü* kabuklanmaq

qerqüşgirtü *ad* kabuklanma, kabuk bağlanma
(və ya tutmaq)

qerqüt *ad* (ingene)

qerq *m* şiddətli səğmə

qerşəndin *m* sistemə

qerşəndin *ñğü* sistemək

qerşəndi *ad* süslü, süslənmiş olan

qerşel *m* 1. sap 2. kəlbətəsi üstündə bəzən
tənbəl qer çəpü

qerşel *m* kəlbətəsi, buğday, arbu və. sapı

qerşel *m* buğday

qerşün *m* geniş ağzı çəmlek

qerşün *m* kəşün

qerşünkürin *m* kəşünəsi (kəşün ile ares er-
mə)

qerşün kürin *ñğü* kəşünəsi (kəşün ile a-
leş etməli)

qerşünkür *ad* kəşünəsi (kəşün ile ares er-
dirmə)

qert *ad* 1. kən (qəngli və kəpəli kəlmə-
niş) * məzə qert kən adəm 2. arpaç. kərt *

qizən qert seri kəlmə bünə həv dı pəyivün ila
anaç kiz baş başa kəşünəsi

qertaf (I) *m* kovardar. bal almada külanılır
ama

qertaf (II) *m* 1. ek. (həv. ulama (sonradan ya-
pırlanan. kəlmə ek) 2. *m* ek (kəlmə turet-
mək veya kəlməni görevni belirmək için
kəlməni şəkül vəziyyə və ya səslər) —
mertafkiri ekli pükü — pə dən kirlin ekle-
mək — a kəşün *m* səslənme ek — a *hiçük-
kürin* *m* kəşün ek — a *erən* ya dıyır ki-
rinə *m* olumlu bildirmə ek — a *kəşün* *m* kişi
ek — a *kəşün* *m* cəkmə ek — a *pəwendiyə* *m*
ilgi ek — a *pəwendiyə* *m* çəngül ek — a *plivə*
m soru ek — a *wəkkəviyə* (an ji yekənliyə)
m eşitk ek — a *kəşün* *m* kəşü eklemi — a *pə-
wendiyə* *m* çəngül eklemi

qertafə kəşün *adlar* çəkmə ek

qertafə həv *adlar* çəkmə ek

qertafə neyni *m* olumsuzluk eki

qertafə pəwendiyə *m* ilgi ek, nispet ek

qertafəvəsk *adlar* çəkmə ek

qertafəvər *adlar* ekli

qertafa neyini *zənd* olumsuzluk eki
 qertafa çəkilmə *zənd* yapım eki
 qertafa demə *zənd* zaman eki
 qertafa əwədləndirə *zənd* əvəlik eki
 qertafa bükə rharf *zənd* çəlek ek
 qertafinqaşk *zənd* ek zaman
 qertafı *zənd* ekleməli
 qertafibün *zənd* eklemə
 qertafı bün *zənd* bəğ eklemək
 qertafibüyün *zənd* eklemə
 qertafkirin *zənd* eklemə, ulama
 qertaf ktrin *zənd* eklemək, ulama
 qertafkiril *zənd* ekli, ulama
 qertafkəker *zənd* ek fiil
 qertaf (I) *zənd* kum keşer sapa
 qertaf (II) *zənd* uzun, yasa, gəms. böyük səpəl
 qertbün *zənd* 1. kartlaşma, kartlaşma 2. tohumla
 kaçma (evlənmə çağı keçip kartlaşma)
 qert bün *zənd* 1. kartlaşmaq, kartlaşmaq 2. tohu-
 ma kaçmaq (evlənmə çağı keçip kartlaşmaq)
 qertibüyün *zənd* 1. kartlaşma, kartlaşma 2. tohumla
 kaçma (evlənmə çağı keçip kartlaşma)
 qertələbran *zənd* kant köç
 qertel *zənd* karta
 qertelə spə *zənd* ak doğan
 qertelü marəwər *zənd* yılan kartal
 qertemür *zənd* kart adan
 qertendri *zənd* kant teke
 qertifandin *zənd* eklemə, ulama
 qertifandin *zənd* eklemək, ulama
 qertilandin *zənd* səz vəya turları məkəsələ gəlay-
 gəzəl vəya aceməcə kesmə
 qertilandin *zənd* səz vəya turları məkəsələ gə-
 laygəzəl vəya aceməcə kesmək * tu sərə la-
 wək qertilandiyə çooğun səzini gəlaygəzəl
 kesmişin
 qertiy *zənd* balıq kılçığı
 qertibe *zənd* kəmə, bəmə cəfil bəyünləruğucü
 bağlayın ağay, parça
 qertij *zənd* qertişik
 qertiy *zənd* 1. kəhük 2. cardak (den çulığı) 3. nəsə
 qertış *zənd* 1. cəzilək 2. nəsəli nəsə * üstə wif
 yə qertışi nəsəli əlləri
 qertışik *zənd* 1. kəhük (den üzərində bir yarı-
 mı vəya sızdıcının kəməsəyli olunan sət-
 çə bolunt) 2. doküntü, den, düküntü - girt-
 ün kəhük bağlaması vəya tınmaq
 qertışkirtin *zənd* kabuklanma, kabuk bağlamaq
 qertışk girtin *zənd* kabuklanmaq
 qertışkirtil *zənd* kabuklanmış, kabuk bağlanmış
 (vəya tutmuş)
 qertışük *zənd* den, döküntüsü, pul pul olmaq cö-
 külər, den
 qertışükü bün *zənd* pul pul dökülmək
 qertüş *zənd* bür qertüş
 qerwəne *zənd* dərün və gəncə bə yunək kartı
 qerwəş *zənd* 1. həzmətə kadın, gurdələkçi kadın
 2. kərvəş, çarxə, balayt 3. bəsləmə, bəsl-
 lək, bəsləngi çəvlək olmaq ulama və ec qə-

ləndə çəğışırılan kızı -ə nəymətə bəsləmə
 kız -ə wə (nə jə te) I) çəriyəniz (vəya çar-
 yələri) (eskidən aşır: bəyğdan dələyi kadır-
 lar "bən" zaman: vərinə kullandırdı) * wə
 qerwəşə wə kullfetə Ahmed im bən çəriyən-
 iz Ahmedin əşiyim 2) çəriyəniz (vəya çar-
 yələri) tayın məkəsəllə gəri: kadınlardan sət-
 ed lükən çəlin anlarındə imələre bə uşvan
 gibi gətirdirdi) * qerwəşə wə bə keçə mün
 ə kəriyem çəriyəniz

qerwəşin 1. bəzməçilik 2. kərvəşlik
 qerz *zənd* 1. bəz, vəzəçək 2. wəz bəz (bunak kə-
 şi bir şeyi vərinə gətirmə gərəkləg: vəkum-
 lülük) - girtin bəz almak - jə stəndin (nə
 jə girtin) (bunakent bəz alınak - kizin bəz
 etmək (vəya yapmaq) - stəndin bəz, alınak
 qerzdar *zənd* 1. bəzli 2. wəz bəzli (bir yüküm
 altında bulunan) 3. bəzli (bir şeyi bir nəqə-
 sənə yardımçıla vəriniz alın) - bün bəzli
 alınak - dərketin bəzli çəkənək
 qerzdarbün *zənd* 1. bəzlanma 2. wəz bəzlan-
 ma (mənev) bir yükümlülük altına girmək
 qerzdar bün *zənd* 1. bəzlanmaq 2. wəz bəz-
 lanmaq (mənev) bir yükümlülük altına gir-
 mək
 qerzdar bəzli *zənd* 1. bəzlanma 2. wəz bəzlan-
 ma (mənev) bir yükümlülük altına girmək
 qerzdar dərketin *zənd* bəzli çəkənək
 qerzdar dərketin *zənd* bəzli çəkənək
 qerzdar dərketin *zənd* bəzli çəkənək
 qerzdar *zənd* wəz bəzlanmaq
 qerzdar kirtin *zənd* 1. bəzlanmaq 2. wəz bəz-
 lanmaq (mənev) bir yükümlülük altına
 girmək
 qerzdar kirtin *zənd* 1. bəzlanmaq 2. wəz
 bəzlanmaq (mənev) bir yükümlülük altına
 girmək
 qerzker *zənd* bəzli bəz alın
 qerz kirtin *zənd* bəzli çəkənək, bəz yapma
 qerz kirtin *zənd* bəzli bəz alınək, nəsə yapmaq
 qerz kirtin *zənd* bəzli çəkənək, bəz yapma
 qesab *zənd* 1. kəsap 2. kəsap (dükəntü) 3. wəz
 kəsap (kən döküntü) - sət səriyən insan kəsabi
 qesabe *zənd* kəsaba
 qesabey *zənd* kəsablı
 qesabi *zənd* 1. kəsaplık 2. wəz kəsaplık (kən, dök-
 üntü)
 qesabxəne *zənd* 1. kəsaphəne, məxbəli 2. wəz
 kətlən yeri
 qesadın *zənd* məkəsəlləmə
 qesadın *zənd* bəğ məkəsəlləmə
 qesar (I) *zənd* soğutma, dondürmə
 qesar (II) *zənd* bahərdə həyyən məyası (vəyək
 cək dükəntü)
 qesar (III) *zənd* kəsar 2. *zənd* kəsarə, (kəs-
 arlanma tərmi yapın kəsə)
 qesaron *zənd* kəsarlanmanın yapıldığı çəşmə, pı-
 rna vəya akıntılara yəkin və bəzli bir yer
 qesarbün *zənd* kəsarlanma

qesarihöyi *sf* kasırlı
 qesaret *w* 1. kasırlama 2. yıkıma, temizleme
 qesatker *ndm* kasırcı
 qesarkeri *m* kasırcılık
 qesarkirin *m* kasırlama
 qesar kîrin *lgh* kasırlamak
 qesar kîri *nd* kasırlı, kasırlıca
 qesav *bw* qesab
 qesawet *m* kəsavət
 qesbende *h* şakarım, rüyasına
 qesd *m* kası, kasıt
 qesdane *h* kasıtı
 qesdani *h* kasıtlı, məqsətlı, bülərə, hılə bılə
 qesdığeh *m* kasıtdılən yer
 qese *bw* qas
 qeseb *m* kəsib
 qese dan *bw* qese dan
 qeset (I) *bw* qesat (III)
 qeset (II) *w* sap (buğday, arpa sapı) 2. iri qe-
 çip (kalıncağı üstündə biriken hububat qe-
 çipi gılı) - kışandıñ sap çekmek
 qesete *m* sap (buğday, arpa sapı)
 qesetin *nd* sapına yapılmı
 qesetmənd *bw* *w* halk ikinçiliginde kulları-
 lan bir biki
 qesem *w* kəsət, (an) içmə, yemin etmə - ü
 qerarı Xwedê li camê (yekî) şikestî (an ji
 şikandî) be - an olsun ki, ald olsun ki
 qesemlirin *w* an içmə (veya etmə), ahdeinə
 qesem kîrin *lgh* an içmək (veya etmək), an
 etmək
 qesem nichmüd *bw* qesetmənd
 qesetüre *m* kasırcı
 qesewat *bw* qesawet
 qesidandın *m* *w* qesidanda dölünə a
 qesidandın *lgh* başvuruda bulunmaq
 qesidin *w* 1. başvurma 2. yemənci, takimci
 (bu yere düşip vəya dolunup kalmak) 3. yer-
 leşmə, oturma
 qesidin *lgh* 1. başvurma 2. yemənci, takim-
 ci (bu yere düşip vəya dolunup kalmak)
 3. yerləşmək, oturma
 qesidandın (I) *w* 1. fələ etinə, imnə gecir-
 mesinə səbəb olma 2. fə. kətləşmə
 qesidandın (II) *w* doğranma (et) kəsərək parça-
 lama
 qesidandın (II) *lgh* 1. fələ etmək, imnə gecir-
 mesinə səbəb olmaq 2. fə. kətləşmə
 qesidandın (III) *lgh* doğranmaq (et) kəsərək
 parçalanmaq
 qesidandî (I) *bw* fə. kətləşmə
 qesidandî (II) *nd* doğranıq, doğranıca, öldü
 qesidin (I) 1. fələ olma, imnə gecirmə 2. fə. kə-
 tləşmə (nə maddənin sıvı durumdur kəti
 duruma gətirmə - səallıq)
 qesidin (II) doğranma
 qesidin (I) *lgh* 1. fələ olmaq, imnə gecirmək
 2. kətləşmək (nə maddənin sıvı durumunda
 kəti duruma gətirmə, səallıq etmə)

qesidin (II) *lgh* doğranmaq
 qesir *w* kasır, koşq - qi qesir koşqlər sauytar
 qesirandın (I) *w* kasırlama
 qesirandın (II) *m* üsümə
 qesirandın (I) *lgh* kasırlamaq
 qesirandın (II) *lgh* üsümək
 qesirandi *nd* kasırlı, kasırlıca
 qesirbend *ndm* yapı ustası, kasır yapıcısı
 qesirbend *w* yapı ustası, kasır yapıcılığı
 qesirin (I) *w* kasırlama
 qesirin (II) *m* üsümə
 qesirin (I) *lgh* kasırlamaq
 qesirin (II) *lgh* üsümək
 qeside *m* 1. kasidə, ilahi (Allah'a övmək, ona
 dua etmək üçün yazılıp məqsətlə okunan na-
 zım) 2. Yazılıqlıca Künçə dışındaki yazıca
 dillərlə söylənən dini şeşlər
 qesidəbêj *ndm* kasidə okuyucusu
 qesidenlvs *ndm* kasidə (kasidə yazın kəsici)
 qesil *hw* 1. kasırcı (Typha) 2. hasa (saz
 dan yapılmış yayğı)
 qesil *w* tarla pəncəsi
 qesile *bw* qesilk
 qesili *m* ekələcək ekən yer
 qesilk *w* fide
 qesilkdanın *m* fidələmə
 qesilk danin *lgh* fidələmək
 qesilkfərəz *ndm* fidecə, fide satan kimsə
 qesilkfərəzi *m* fideciliq
 qesilkirin *m* hasırlama
 qesil kîrin *lgh* hasırlamaq
 qesilkvan *ndm* fidecə
 qesilkvami *m* fideciliq
 qesir (I) *bw* qesil
 qesir (II) *w* saç kəti yapındı
 qesix *nd* cımn
 qesibözü *m* cımnlaşma
 qesix hân *lgh* cımnlaşmaq
 qesisi *m* cımrak - kîrin cımrak etmək
 qesp (I) *w* burma
 qesp (II) *w* altın parçacığı
 qesplik *m* altın parçacığı
 qesqes *ndm* kirləngic
 qesqezek *bw* qazqazık
 qesr *bw* qesir
 qesrad *bw* qesir
 qesrawe *nd* qesirvari, koşqvari
 qest (I) *m* 1. kez, dəfə 2. ilk ürün, ürümün ilk
 parçası * qesta jəstin a kirliqiyən domates-
 lerin ilk parçası 3. parti (bəzi oyuqlarda bu
 kez) 4. kalile, parti * qestek rudibü yek dî-
 bat bu kâilə kâküp birı gelivardı
 qest (II) *m* kəsə
 qest (III) *m* 1. kasıt (maq, istek) 2. kasıt (kö-
 tü niyət) -a xerab külli niyət, sudkasi -i
 canê (yekî) kîrin canına kastetmək, (birinə)
 kasıt olmaq -i (yekî) kîrin 1) kastetmək 2)
 canına kastetmək
 qestane *h* kəsən

qestel m sül fikriyesi
 qesti *zâle* kâri ~ mestî 1. şakıncık mukavim 2. gerçek dişi
 qestika k şakıccıktan, yalançıktan
 qestükün *buz* qestika
 qestikirin *w* kasetine
 qest kârim *ğğ* cüstednek
 qestük k şaka, yalanc, kran
 qestüka â şakiden kâsten, sözde
 qesül *buz* qesüle
 qesüle *zâ* kâci
 qestür m kâim bez
 qeswet m kâset
 qeş (I) *zâ* esmer
 qeş (II) *zâ* kâim gaz
 qeş (III) *w* soyuma * kartol qeş kârim patares soyınak
 qesü w I. buz 2. don (havayın sıcaqlığın atılmasın aşağı inmesiyle sulanın buz tutması) - çânın (hava) dema çekerek ~ şîdın don sozulmek
 qesâdank *w* buzluq
 qesâdın oş *zâle* buzcu (buz satan kimse)
 qesâqeh *w* buzluq
 qesâğıtılın *w* I. buz bağlama 2. buz tutma (sıvı için, üstünde buz oluşma, buzla kaplanma) 3. don tutma
 qesâ girtin *ğğ* I. buz bağlama 2. buz tutma (sıvı için, üstünde buz oluşma, buzla kaplanma) 3. don tutmak
 qesâğırti *zâ* I. buzlu (buz bağlanmış veya tutmuş) 2. donlu, don tutmuş
 qesâhelin *w* buzçiken, delâster
 qesâhî *w* buzlu
 qesâledân *w* don vurma
 qesâ lê dâp *zâw* don vurma
 qesâledâyî *zâ* don vurulmuş olan
 qesâledâyîn *w* don vurma
 qesâlekârlin *w* don kesme
 qesâ lê ketin *zâw* don kesmek
 qesâlekârlî *zâ* don kesilmiş olan
 qesâ lê xîstîn *zâw* don vurmak
 qesâlesistîn *w* don vurma
 qesâlesistî *zâ* don vurulmuş olan
 qesâw *w* soyulmuş bafem
 qesârî *zâ* soyuk
 qesârlin *w* sayına (bir şeyin üzerindedir, kâhuk, den, zar gibi şeyleri çıkarmak)
 qesârlîn *ğğ* sayınak (bir şeyin üzerindedir kâhuk, deri, zar gibi şeyleri çıkarmak) * *zâw* qesârlî elmayı soydu
 qesârlî *zâ* soyuk (soyulmuş olan) * *zâw* qesârlî soyuk olan
 qesâşikâm *w* burkının
 qesâwî (I) *w* kaşığı
 qesâwî (II) *w* I. kaşığı sondeu oluşus şân 2. *zâ* kaşığı burağına izulmuş olan
 qesâwîdîlîn *w* kaşığılama
 qesâwî kârlin *ğğ* kaşığılamak

qesâwug *buz* qesâwî (I)
 qesâwârî *zâ* vurğun (ekinlerde)
 qesâyî *w* buzlu
 qesâyîdâr *zâ* buzulu
 qesâ *w* ezen, ihtimam - *pê* don ihtimam etmek (veya göstermek) - *pê* nedun ihtimam etmek, kâle almamak
 qesem (I) *w* Erimen kadın
 qesem (II) *w* I. buz 2. don (havayın sıcaqlığın atılmasın aşağı inmesiyle sulanın buz tutması) - İrelîn buzlar çözülmek (buzlar erimeye, kârlımaya başlanmak) * *w* deçâyê demz buzlu
 qesembir *w* buzkıran
 qesendânk *w* buzluq
 qesendân *zâ* buzlu
 qesemfirin *zâw* buzcu (satan kimse)
 qesemgirtin *w* I. buz bağlama, buz kesme 2. buz tutma, buzlanma (sıvı için, üstünde buz oluşma, buzla kaplanma)
 qesemî girtin *ğğ* I. buz bağlamak, buz kesmek * İundir qet getin nedübü, helânî beyânîya sibehe bilê plivên talî qesem girtin için bir bulî isemiyorda, sabaha kadar ayakların buz kesir 2. buz tutmak, buzlanmak (sıvı için, üstünde buz oluşmak, buzla kaplanmak)
 qesemgirtî *zâ* buzlu, buzlanmış olan, buz tutmuş olan
 qeseldok *w* buzuk (dolapta)
 qesemokî *zâ* buzluq
 qesemşape *w* buzhan
 qesemzun *zâw* buzlu kimci
 qesemzânî *zâw* don buzlu bîhim
 qeseng *w* I. güzel, yakışıklı 2. şık
 qesenghün *w* I. güzelleşme 2. şıklaşma
 qeseng bân *ğğ* I. güzelleşmek 2. şıklaşmak
 qesengbüyin *w* I. güzelleşme 2. şıklaşma
 qesengî *w* I. güzelik, yakışıklılık 2. şıklık
 qesepêdân *w* önem verme, ihtimam gösterme
 qesâ *pê* don *zâw* önem vermek, ihtimam etmek (veya göstermek)
 qesîlîn *w* kavlanma
 qesîlîn *ğğ* kavlanmak
 qesîk *zâ* sayınak, gurelek
 qesîrandîn (I) *w* sayına (bu şeyin üzerindedir, kâhuk, deri, zar gibi şeyleri çıkarmak)
 qesîrandîn (II) *w* delâline, sayına, savuşturma
 qesîrandîn (III) *w* seçme (ne olduğuna anlamak, fark etme)
 qesîrandîn (I) *ğğ* sayınak (bir şeyin üzerindedir, kâhuk, deri, zar gibi şeyleri çıkarmak)
 qesîrandîn (II) *ğğ* seçmek, sayınak, savuşturma
 qesîrandîn (III) *ğğ* seçme (ne olduğuna anlamak, fark etmek)
 qesîrandî *zâ* sayınak (soyulmuş olan)
 qesîrî *zâ* soyuk

qeşirîn (I) m soyulma, kavlanmak (bu şeyin üzerinden kabuk, deri, zar gibi şeyler çıkması olar)

qeşirîn (II) m defolma

qeşirîn (III) m seçilme (ne olduğu anlatılmaya, fark edilme)

qeşirîn (I) *leşî* soyulmak, kavlanmak (bir şeyin üzerinden kabuk, deri, zar gibi şeyler çıkması olmak)

qeşirîn (II) *leşî* defolmak

qeşirîn (III) *leşî* seçilme (ne olduğu anlatılmaya, fark edilme)

qeşirandin m ikadurma (denmeye yüz tutmasını sağlama)

qeşirahdîl *leşî* durdurmak (denmeye yüz tutmasını sağlamak)

qeşirîn m denmeye yüz mema

qeşirîn *leşî* durmaya yüz tutmak

qeşitundî (I) m defletme, sayma, sayuşturma

qeşitundî (II) m sayma, sayış

qeşitundî (III) *leşî* defletmek, defletmek, saymak, sayuşturmak

qeşitundî (IV) *leşî* saymak (üzle surlunerek bir şeyin yüzünden bir parça soyulmak, kopmak veya üzerini hafifçe yırtmak)

qeşitundî (V) m defletilme

qeşitundî (VI) m sayık

qeşitû (I) m defletme, çekilip gitme, yıkılmak, celseme) o'mak

qeşitû (II) m sayılma

qeşitû (III) *leşî* defletmek, çekip gitmek, yıkılmak, celseme) o'mak, s kırmak * biqêşite sîkir - çûn s'kirîp gitmek * biqêşitine sîkirin et

qeşitû (IV) *leşî* sayılmak

qeşî m kısmı hastalığe

qeşkirîn m soyma (kabuğunu çıkarmak)

qeş kirîn *leşî* soyulmak (kabuğunu çıkarmak) * kurtol qeş kirin potans soyin

qeşmaw m yarım kabuk bağlaması

qeşmer *şewr* 1. maskara, soyun 2. paskal, güldürücü, eğlenme) kimse 3. maskara sövme (rezil, laşayışsız) 4. zibidi --ê kar-nawalê karawal maskarası

qeşmerbûn m maskaralaşma

qeşmerî *şewr* 1. maskaralık, soytarlık 2. maskaralık, soytarlık, kepuzelik (rezale) 3. paskalık, güldürücülük 4. gırgır, dalgı - kirin maskaralık etmek, soytarlık etmek --yên xwe bi (ka-rekî) kirin (bir işi) alayışta olmak --yên xwe bi (çîştan) kirin işi alayışta olmak - yên xwe bi (yekî) karin (bitire) çî, çıkarmak (birini) kesimeye almak, (birini) maskaraya almak --yên xwe pê kirin (biriyle) alay etmek, (biriyle) dalgasını geçirmek, eğlenmek

qeşmerbûn m maskaralaşma

qeşmerî *leşî* maskaralaşmak

qeşmerî *kirin* *leşî* maskaralanmak

qeşmerîlî m katagözülük (güldürüp eğlenme) --êk dayin qî z- kirin katagözülük etmek

qeşmerokî *şewr* maskara

qeşmerokî *şewr* 1. maskara 2. gülmüş

qeşmerokî *şewr* 1. maskara, soyunma 2. m gülme) çu

qeşmerokîbûn m gülüşleşme

qeşmerokî *bûn* *leşî* 1. maskaralaşmak 2. gülmüşleşmek

qeşmerokîkirin m gülüşleştirme

qeşmerokî kirin *leşî* gülüşleştirmek

qeşmerokî *w* 1. maskaralık 2. gülüşlülük

qeşmerî *w* 1. maskaralık, soytarlık 2. maskaralık, soytarlık, kepuzelik (rezale) 3. zibidilik

qeşo m kar ve soğukta yüzün (eridin) kararması hali * li her sermaye qeşo girîye soğukta yüzü kararmış -- girin yüzü kararmak

qeşqelîk m kabuk (bir şeyin üstünü kaplayan ve onu dış etkenlere karşı koruyan sertçe bölüm) -- girin kabuk bağlamak veya tutmak

qeşqelîkgirîn m kabuklanma

qeşqelîk girîn *leşî* kabuklanmak

qeşrik m kabuk

qeşto *şewr* yarım, sakal kimse

qeşû *şewr* qeşin

qeşûr m kabuk soyun

qeşûrbûn *leşî* soyulma, kavlanma

qeşûr *bûn* *leşî* soyulmak, kavlanmak

qeşûrbûyî *şewr* soyuk

qeşûrbûyîn m soyuluş

qeşûrkîlî *şewr* kavlak (kabuğu dökülmüş)

qeşûrkîlîn m soyun (bu şeyin üzerinden kabuk, deri, zar gibi şeyleri çıkarma)

qeşû kirin *leşî* sayılmak (bir şeyin üzerinden kabuk, deri, zar gibi şeyleri çıkarmak) * şewr qeşûr kirin mayi soyûn

qeşûrkîlî *şewr* soyuk (soyulmuş olma)

qeşwan *şewr* qeşwan

qet (I) *w* 1. taş, çuk, h'lar 2. duşak 3. ilmek, yağlı ip - awêtin slûye (heywan) orklemek --ê xwe (jê) qetundin argo (bir yerden) parçalanları çuzmek

qet (II) m kesil (bu şey yanımızdan kesikliğinde ortaya çıkan yüzey)

qet (III) *w* 1. parça * şîr dîkir du qet kîlîç y-ki parça ediyurdu * qetek nan bu parça etmek

qet (IV) *w* 1. luç * îru yekşem e. II kuçeyan

qet kes nîn e bugün pazar, sokaklarda luç kimse yok 2. hiç, asle, kat iyen 3. tek (yalnız bir) * qet kesek nîn e tek bir kişi yok 4. hiç (soru cümle) emale heşîrsiz zîman behrîtu) * hîlin qet çûne neşîrê? luç awa qîtiniz m? 5. hiç (bir soruya açık bir cevap verilmek istenmediğinde cevap cümlesinin başına gelirdir) * le eî dîr? -qet se girdin? -hiç 6. m şîr (katî) başarsız, verimsiz) 7. hiç-

ten (çok değersiz, değersiz) ~ etih (tunc hay yekün ~ dengê xwe nekîrîn hiç ses çıkarmadan, kuzu kuzu ~ dex jê herde derme (veya değme) gûsim * mîla wisa kêfê kir, qet dev jê herde oyle sevindim ki deno g'isin (yek) ~ hesab kirin ölçmek ~ hiq be hiq bahuz - jê lêvî nekîrîn 1) (birinden) hiç beklememek 2) iculmadık ~ jê re (sitane bu şey) vax gelmek ~ ji elî ranebe yaqî yere (veya topraktan) suylası ~ ji wan re tustîyî kiran, da bir, suya getiren de ~ jî hiq de * dersên wê qet jî ne baş in dersên hiq de ty. deqil me ~ mepirse (an ji mepirsin!) sorma! (sormayın veya sorma gûsim) ~ na 1) kat'iyen, hiç değil * pîto kalê xwe bi wetsê -qet na kûçik tûki dedesê -ne deqil 2) ye. zîranem, kabûl emem ~ nebe olacak gibe deqil ~ nebe bari, hiç değilse, hiç olmazsa, olmazsa * qet nebe mîn cv pîrtûk xwendûn hiç olmazsa ben bu kitapları okudum ~ ne-bîxêr oğarsuz ~ ne'vîn hiq kipirdanmak, mîlar, oynanmak ~ paxay pê nekîrîn hiçe saymak (veya hiçe mahuzetûs) ~ pîrs nê-kel'an ji mekûn) sorma! (sormayın veya sorma gûsim) ~ - hiq nu hiq * kêfa wî qet qet ji îştên romantîk qe nayê romantîk şeylerden hiç nu hiç bahlanmaz

qet (V) wêre kat. kesme

qetab m l. ek, ilave (bir şeyin ekşığı; tamamlamak için ana katılan parça) * qetabên hes-sin demura ekleri 2. ek (sözleri katılan, yanıştırılan parça) 3. sahan çemîne ulanan parça

qetabkîrîn m l. ekleme, ilave etme, üsma 2. sahan çemîne parça eklemek

qetabkîrîn lîgî l. eklemek, ilave etmek, ulanmak 2. sahan demura parça eklemek

qetabkîrî n l. ekli, ilaveli, ulanmış

qetan (I) m kopma

qetan (II) m yirtma, yirtış

qetan (III) m ayırma

qetandîn (I) m koparma, koparıq 2. wer oynatma (korutma, huydurandırma)

qetandîn (II) m l. yirtma, yirtış 2. yirtma (zorlama) 3. eskitme

qetandîn (III) m l. ayırma (bir yer bir engelle bölme) 2. ayırma (birbirinden uzaklaştırma) 3. ayırma (seçme) 4. ayırma (iki veya daha çok kimsé arasımlaki anlaşmayı, anlaşmayı bozma) 5. ayırma (tahsis etme)

qetandîn (I) lîgî koparmak * bend qetandî r-pi kopardı 2. wer oynanmak (katkütürmek, ne-yecandırılmak) * nava mla qetandî yare-şimî oynadı - û avêlîn koparıp atmak

qetandî (II) lîgî l. yirtmek 2. yirtmek (zorlamak) * bîngî mîn gazî kêr mla qîrîka xwe qetandî haqîm haqîm girtîgîmî yirtim 3. eskitmek * zarok şalê xwe qetandî cewak parçolotunu eskitti

qetandî (III) lîgî l. ayırarak (bir yer bir engel- le bölme) 2. ayırarak (birbirinden uzak- laştırma) 3. ayırarak (seçme) * mîla jî bo pîrtûkê wêne qetandî kîmb için, resimler ayırdım 4. ayırarak (iki veya daha çok kimsé arasımlaki anlaşmayı, anlaşmayı boz- mak) * jînk jî şûyê wê qetandî kadmî ka- onusîdan ayırdılar 5. ayırarak (tahsis etme)

qetandî (I) n l. kopuk, koparık

qetandî (II) n l. yirtik * destmuleke qetan- dî yirtik bir mîndî 2. eskî, eskimîş olan

qetandî (III) n l. ayrı (yerler) bir olmayış * keçik qetandî ye kiz ayrı oturuyor * ez jê qetandî me ben ondan ayrıyım

qetandîbûn (I) m kopukluk

qetandîbûn (II) m yirtiklik

qetandîbûn (III) m ayrı olma, ayrılık

qetanjen m kırıkçı

qetanjenî m kırıkçılık

qetar (I) m katar

qetar (II) mekûn bir şarki türü

qetazbêj wêre bu tür şarkıları söyleyen

qetav bir qetar

qetayî n l. yirtik

qetayîbûn m yirtiklik

qetbûn m l. kopma 2. kesilme 3. parçalara bölünme

qet bûn lîgî l. kopmak 2. kesilmek 3. parça- lara bölünmek

qetbûnî m kopukluk

qetbûyîn m l. kopma 2. kesilme

qetêher m yük hayvanların vîrtında cam, kerpet gibi hassas şeyleri taşımada kullanılan araç

qetek (I) m tepsi biçiminde sahîla araç

qetek (II) m l. su tevzi karah 2. savak (değir- men arkındaki fazla suyu kesmek için açılan ikinci su yolu)

qetek kîrîn lîgî savaklamak

qetel n l. zavalı

qeter (I) m katar

qeter (II) m bir kadın suz mîsî

qeter (III) m papa

qeterehmî n l. acımasız, merhametsiz, duygusuz, kat'iyreklî, gaddâr, ıstîsîfîz ~ hûn acımasız olmak, merhametsiz olmak, gaddâr olmak

qeterehmî m acımasızlık, merhametsizlik duygusuzluk, katilik, gaddârlık ~ kîrîn gad- dârlık yapınak

qeterehmîbûn m acımasız olma, merhametsiz olma, duygusuz olma, katilikleşme (sert ve duygusuz bir duruma gelme)

qeterehmîf bûn lîgî acımasız olmak, merha- metsiz olmak, duygusuz olmak, katilikleş- me (sert ve duygusuz bir duruma gelmek)

qeterîdî bir qeterehmî

qeterîme m barut ölçөгü

qetî ur kesme - a (yekî) jî xwe kîrîn başıcaş saymak (defetmek)

qetna m b'çkî, jern

qetche *m* su tevzi kanalı
 qetbiya *h* kat'iyen
 qetbiyem *h* kat'iyen, kesinlikle
 qetbi *nd* kat'î. kesin - kırım kesindestirmek
 qetbi**l**ün *m* 1. kesinleşme 2. *biy* kesinleşme (değişme olanağı olmadan yürürlüğe girme)
 qetbi bün *biy* 1. kesinleşme 2. *biy* kesinleşme (değişme olanağı olmadan yürürlüğe girme)
 qetbi**h**üyüm *m* 1. kesinleşme 2. *biy* kesinleşme (değişme olanağı olmadan yürürlüğe girme)
 qetbi**k**ürin *m* kesinleşme
 qetbi kırım *biy* kesinleştmek
 qetbi**l** *m* 1. kat'ilik, kesinlik 2. *nd* kesinlik
 qetli (*l*) *biy* *m* açma
 qetlik (*l*) *m* 1. ork, önk 2. yulur 3. ilmik - azim (...) örklemek
 qetlik (*l*) *m* 1. parça 2. kopuntu
 qetli *biy* qetli
 qetirme *m* leş (çokmuş hayvan ölüsü)
 qetiyayi (*l*) *nd* kopuk, kopuk
 qetiyayi (*ll*) *nd* 1. yirik * destmaleke qetiyayi yirik bir tünel 2. eski, eskimış olan * saleki qetiyayi eski bir parçolan
 qetiyayi (*lll*) *nd* ayrı, ayıkl, ayrılmış olan * keçik qetiyayi ye kız ayrı oturuyor
 qetiyayibün *m* yiriklik
 qetiyem *h* kat'iyen
 qet *nd* kat'î, kesin.
 qetibe *m* bir karışaban ağac
 qetibün *m* kesinleşme, kat'ileşme
 qetii bün *biy* kes n etmek, kat'ileşmek
 qetü *biy* cembülheya
 qetün (*l*) *m* 1. kopma 2. kopma (yerinden ayrılma)
 qetün (*ll*) *m* 1. yutulma 2. yutulma, alın (yapışık olduğu yerden ayrılma) 3. yutulma, açılma 4. parçama (yutulma açılma) 5. yıpranma, aşınma
 qetün (*lll*) *m* 1. ayrılma, ayrılış 2. ayrılma (bir yerden, kimseden veya şeyden uzaklaşma) 3. ayrılma (kari koca için, evlilik birlüğün bozma)
 qetün (*ll*) *biy* 1. kopmak * hend qetiyu ap kopu 2. kopmak (yerinden ayrılma) * biş-koka nün qetiyu düğneni kopu
 qetün (*lll*) *biy* 1. yutulmak 2. yutulmak, almak (yapışık olduğu yerden ayrılma) 3. yutulmak, açılmak * serçokên şal qetiyane pantolonun dizleri açılmış 4. parçalanmak (yutulup açılmak) * kölekên sola nün qetiyane ayak-kabının yanları parçalanmış 5. yıpranmak, aşınmak * kincên wê qetiyane elbisesi aşınmış
 qetün (*lll*) *biy* 1. ayrılmak * ji zîlamê emî we qetiyu hute nîk me yanındaki adanından ayrılıp bize geldi 2. ayrılmak (ou vâdet, kimseden veya şeyden uzaklaşmak) 3. ayrılmak (kari koca için, evlilik birlüğün bozma) * ji nîrêrê we qetiba kocasından ayrıldı

qetilmek *biy* ayrılmak, ayrılmak
 qetii qetii *m* şulcu şahca
 qetii *m* dilim (bir bölüden kesilmiş veya ayrılmış ince vâsi parça) - bi - dilim dilim
 qetii**k**ürin *m* dilimleme
 qetii kırım *biy* dilimleme
 qetii**k**iri *nd* dilimli, dilimlenmiş olan
 qetii**l**ün *m* 1. kesin 2. kopunma 3. parçalanma
 qet *m* kat'î, kesin 1. kesinlik 2. kopunmak 3. parçalanmak
 qetii**l** *m* 1. kesik 2. kopuk
 qetii *m* 1. katî, şulcu 2. emayet - kırım 1) kat'ilemek 2) emayet işlemek - *h* qetii ol-durma, emayet -a (yekî) helat kırım bün (kırımın çıkarmak veya vermek) -a (yekî) kırım stiyê we kırım girmek (kimi öldürmek veya öldürmek)
 qetii**z** *nd* bay yapı
 qetii *nd* lefil *biy* geleme (hayvanın tırnak boyunu ve yağına delanması)
 qetii**z** *nd* öldürme seven
 qetii**z** *m* katlan
 qetii**z**anker *nd* katlanma
 qetii**z**kerii *m* katlanma
 qetii**k**ürin *m* 1. katlanma 2. emayet işleme
 qetii kırım *biy* 1. katlanmak 2. emayet işlemek
 qetii**k**iri *nd* katlanmış olan
 qetii**z** *nd* em, katli katil
 qetii**z** *nd* em, katli katil
 qetii**z** *m* katmer
 qetii**z**eri *nd* katmerli
 qetii**z**eri bün *m* katmerleme
 qetii**z**eri bün *biy* katmerleşme
 qetii**z**eri *nd* parça, em, ik edilmiş olan
 qetii**z**etokürin *m* parça pürçük etme
 qetii**z**etü kırım *biy* parça pürçük etmek
 qetii**z**etü *nd* parça pürçük edilmiş olan
 qetii**z**etübün *m* parça pürçük alma, parça parça olma
 qetii**z**etü bün *biy* parça pürçük etmek, parça parça olmak
 qetii**z**etübüsün *m* parça pürçük olma, parça parça olma
 qetii**z**etübürin *m* parçalanma, dağıtma
 qetii**z**etü kırım *biy* parçalanmak, dağıtılmak
 qetii**z**etü *nd* katlan girmen
 qetii**z**etü *nd* katlan girmen (satan kuse)
 qetii**z**etü *nd* katlan girmen, kopya ayıkl
 qetii**z**etü *nd* katlan girmen
 qetii**z**etü kırım *biy* katlanma
 qetii**z**etü *nd* katlanma, katlanlanmak
 qetii**z**etü *nd* katlanma, katlanlanmak olan
 qetii**z**etü *nd* katlanma n bir parçası
 qetii**z**etü *m* 1. kesin 2. kesin alma
 qetii**z**etü kırım *biy* sekkiye uğratmak
 qevastin *m* atama, çözdürme, aşırma
 qevastin *biy* atlamak, çözdürmek, aşırma
 qevastin *nd* atlamak, çözdürme ve kuvvetle yer tepe-

qewatker *mâle* dilmeç
 qewatkerî *m* idrarçilik
 qewax *mâle* çömlekçi
 qewaxî *m* çömlekçilik
 qewax (I) *bir* qewax
 qewax (II) *mâle* 1. telâli 2. kurye (gecevlü kinse) ~ dan qozikîrin telâli çağırmaq
 qewax ilan *bir* qewax ilan
 qewaxe *zê* mî kaymî, mî yapış, mî yan
 qewaxî *m* 1. telâlik 2. kuryelik
 qewaxtin *bir* qewaxtin
 qewê *bir* qewê
 qewê *m* şêk ~ - obek obek
 qewe *m* ahnak
 qewê *m* 1. kuvvet, güç (fizik, düşünce ve ahlak yönünden bir eza yapabilme veya bir eziyi direnebilme yeteneği) 2. kuvvet, güç (bir olaya yol açan her türlü hareket) 3. kuvvet, güç (büyük etkililiği ve değeri olan) * qewete perreyan parçaya gücü 4. 60 kuvvet, güç (birim zamanda yapılır) 5. *mâ* kuvvet 6. kuvvet, güç (bir cihazın, bir mekanizmanın iş yapabilme niteliği) * qewete motorê molarin gücü 7. kuvvet, güç (siyasi, ekonomik, askeri vb. bakımlardan elin ve berrin büyük olan devlet) 8. kuvvet, güç (bir ulusun ekonomik, endüstriyel ve askerî potansiyeli) 9. *lek* güç, kuvvet (bir ülkenin savunma silahlı kuruluşları veya gücü) 10. *mâ* kuvvet, güç (yeterli gücü ve güvenilirliğini kanıtlanmış kinse) 11. *mâ* kuvvet, güç (bu âkarsuyun aşırılığa ve taşına yeteneği) 12. kuvvet, güç (bir topağın verimlilik yeteneği) 13. vakit (para haklarında mizan) * dl qewete wê de ku es qend pere bide tîne onan bu kafar para vermeye vakti yok 14. kolaylık, imkan * ji bu ku ez wê xaniyê bilîtin tu qewetêki bîdî min haş e bu evî satin alimê ipin bîna bir kolaylık sağlasan tu olu ~ be! kolay gele! (veya gelin!) ~ dan (yekî) 1) birine güç vermek 2) yöreklendirmek 3) (birine) kolaylık göstermek ~ dan can canu dan kotinak - di xwe de qedîtin kuvvet bulanmak ~ gihîştin (...i) gücü yetmek ~ girtin güç (veya kuvvet) almak ~ hew gihîştin (hiştêki) donu çemek, gitirni aşmak ~ stendin güç (veya kuvvet) almak ~a bedenê bîlek kuvvetê di ~a (yekî) de (tîne hûn keserî el verimnek ~a dest bîlek gücü ~a (yekî) gihîştin (hiştêki) gücü yetmek ~a (yekî) gihîştinê (an jî negihîştinê) baş baş eline (veya elineme), gücü yetmek (veya yetmemek) ~a mîrîskî zengîn digihîje her tiştî valîga derik olmaz ~a mîl bîlek gücü, bîlek kuvveti ~a (yekî) negihîştinê 1) keserî el verimnek 2) el çinmez, güç yetmez ~a (yekî) tîrî kîrin (an jî nekîrin) gücü yetmek (veya yetmemek) -E celbî mîla zan

qewetdan *m* 1. güç verme 2. yöreklendirmek
 qewet dan /gê 1. güç vermek 2. yöreklendirmek
 qewetî *m* ahnaklık - kîrin ahnaklık etmek
 qewê *m* 1. uyum, uyuk 2. kötük (uç bîş yer) 3. büyük yara
 qewê *bir* qewê
 qewê *m* dilç, deyiş
 qewêbêj *mâle* dilhî söyleyen kinse
 qewilday *mâle* azelî
 qewiman *m* 1. olma, oluş 2. olay
 qewimandîn *m* 1. oluşturma, meydana getirme, gelişme 2. vuku bulmasını sağlama, olay yaratma
 qewimandîn /gê 1. oluşturma, meydana getirmek, gelişirmek 2. vuku bulmasını sağlama, olay yaratma
 qewimî *m* 1. olmuş, oluşmuş, len gelmiş, meydana gelmiş 2. olacak
 qewimin *m* 1. olma, oluş, oluş, ceceyan etme, husul bulma, meydana gelme, vuku bulma 2. gerçekleşme, husul olma, gelişme (olan birin) 3. kağıdın olma, beklemedik durumda gerekli olma 4. gelme (cikma, yökme) 5. gelme (sarıy çıkma)
 qewimin /gê 1. oluşmak, olmak, ceceyan etmek, husul bulmak, meydana gelmek, vuku bulmak, gelişmek * dîsa çî qewimîye? yire ne olmuş? * qewimîye çîye bir işit olacak * çihê ku büyer lê qewimîye olayin geçtîgi yer 2. gelişmek, gerçekleşmek, husul olmak 3. kağıdın olma, beklenmedik durumda gerekli olmak * Ew qewimîye bugün gerekîyor 4. gelişme (çözülmek, yökülmek) * mîrîse jê xerabî naqewimîe karkîra mîdan kinseye kötük gelmez 5. gelmek (sarıy çıkma) * mayê zanîn ku wê çî ji van lebatê te biqewimîp bu dîwanîslarîndan ne gelîr bilîrmîz
 qewiqew *m* izaktan izatîp zanîn verilemeyen konuşmalar
 qewiran (I) *m* oyma, oyuş
 qewiran (II) *m* kovma, kovuş
 qewirandin (I) *m* oyma
 qewirandin (II) *m* 1. kovma, kavalzama, kavalayış, savma 2. kovma (şerî son verme, görevinden alma) 3. kovma, defleme, defetme 4. meç pûskurtme (gerî döndürmek zorunda bîrîna)
 qewirandin (III) *m* 1. kuvanna (kızartarak pişirme) 2. tîme
 qewirandî *m* /gê oymak
 qewirandîn (II) /gê 1. kovmak, kavalzama, savmak * sazbenîtin ku hatîbîn ber derî qewirandin kapîya gelen çaldîzîtanî kovdu 2. kuvnak (şerî son vermek, görevinden alma) 3. kovmak, deflemek, defetmek * me digîmîn qewirandî dîwanîni defetîk 4. meç pûskurtmek (gerî döndürmek zorunda bîrînak)

qewirandin (II) *êgê* 1. kavimaz (kizartarak paştinek) 2. amek
 qewirandî (I) *ol* ayuk, ayuntu
 qewirandî (II) *ol* koştin, koştalunç
 qewirandî (III) *ol* kavruk
 qewirin (I) *ol* ayuma
 qewirin (II) *w* 1. kuvulma, kuvulus 2. defedilme 3. meç parastolme
 qewirin (III) *w* kervilunç tet. çekirdek vb. *ç* nç
 qewirin (4) *êgê* ayulmak * birina wi qewiriye yarasi oyulmuş
 qewitîn (II) *êgê* 1. kuvulanç 2. defedilmek 3. meç puskartilmek
 qewitîn (III) *êgê* kavulmak tet. çekirdek vb. *ç* nç
 qewitîne *w* *ol* kavucu, kavulayıcı
 qewitandin *w* kavma, kavama, kavulayış, delzeme
 qewitandin *êgê* kavmak, kavlamak, defetmek
 qewitayî *ol* kavuntu, kavulmuş, defedilmiş
 qewitîn *w* kuvulma, kuvulus
 qewitîn *êgê* kavulmak
 qewiyayî *w* vasîyet
 qewî (I) *ê* epey - dîn *ç* r delî
 qewî (II) *ol* 1. kavî, dayanıklı, güçlü, zorlu 2. sağlan
 qewitûn *w* kapatina
 qewî hûn *êgê* kapuzmak
 qewîhûyîn *w* kaponç
 qewî dîn *ol* çir delî
 qewîkirin *w* kapatina
 qewî kirin *êgê* kapuzmak
 qewîn (I) *ol* kavuzmuş, merdûnç
 qewîn (II) *w* keklik êrûşî * qewîna kewan keklik otuşu
 qewîn (III) *ol* 1. kavî, güçlü, dayanıklı 2. berk, sağlan
 qewîn (IV) *w* delzame
 qewîn (II) *êgê* çolmek
 qewînhûn *w* kavleşme, berkanç, sağlanlaşma
 qewîn hûn *êgê* kavleşmek, berkanç, sağlanlaşmak
 qewînhûyîn *w* kavleşme, berkanç, sağlanlaşma
 qewîwî *w* 1- kavlik, dayanıklılık 2. sağlanlık, berklîk
 qewînkirin *w* kavleşirme, berkanç, sağlanlaşma, sağlanlaştırma
 qewîn kirin *êgê* kavleşirmek, berkanç, sağlanlaşmak, sağlanlaştırmak
 qewînkirî *ol* berçilînç olan, sağlanlaştırdanç
 qewîntî *w* kavlik, sağlanlık
 qewîr (I) *w* hafif yemek
 qewîr (II) *w* kavnîlîlîm, kavî hâlç çerçilînç pekmez
 qewîrî (I) *w* kavlek, dayanıklılık, sağlanlık
 qewîrî (II) *w* 1. tembîl 2. tavsiye 3. vasîyet 4. ismarîlîma, siparîş - kirin 1) tembîl etmek 2) tavsiye etmek 3) vasîyet etmek

qewîrkirin *w* 1. tembîlîme 2. ismarîlîm
 qewîrî kirin *êgê* 1. tembîllemek 2. ismarîlîm
 qewîrkirî *ol* tembîlî, tembîlîmendîç olan
 qewîrî *ê* kirin *êgê* 1. tembîlîme bulunmak, tembîlî etmek 2. ismarîlîmak * ma jûn *ç* qewîrî *ê* *ç* kiribîwî? ben sana böyle ma ismarîlîştîwî?

qewîrîname *w* vasîyetname

qewîrk *w* kavut

qewî (I) *w* 1. kavul, söz 2. kavul, anlaşma, sözleşme * ma qewî *me* wîha bîwî? kavulmuş böyle mi mi? 3. randevu - dan randevu vermek - dan hev sözleşmek (belâ hîr yurîç belî bu sante buluşmayı ka anlaşmak) - danîn gîm koyuz - jê stendîlî randevu almaz - jê hev re danîn kavleşmek, sözleşmez - jê xwe re danîlî kavleşmek, sözleşmez -ê nehbî şê *ç* e Ailaten hekkî uçur - î ku kî fîruza

qewî (II) *w* 1. süre, müddet, vade, mead 2. süre, mead (aulîmîna sîresî) 3. colan ayığı - bî ser xîlîlî sîreyî geçirmek - dan süre vermek, müddet vermek - danîn süre canmaz, müddet vermek, süre vermek - derbas bîwî emeşî geçmek, emiş - dinêjî klîlî eîreyî uzatmak - xwestîn mûhîlî xrepek - zêle kirin süre uzatmak (süreyî arttırmaq) -ê (yekî) bî ser ketîlî sîresîni doldurmak (veya geçirmek) -ê (yekî) derbas hîp sîre - ni dolmak, zamanı geçmek -ê (ilîstekî) hîlîlî vadesi geçmek (veya yetmek) -ê qur - bîlîne kutîlîkî canem (veya derî) -ê xwe temînî klîlî 1) sîresîni tamamlanmak 2) mîadî delmek

qewî (III) *w* deyiş, delî (bezûdîkî) - û beyt (mî jî qewîde) deyiş

qewîlux *ol* yaksîl, elînden îç gelîmeyen, tazîsîz - ketîlî yakîllaşmak, yîşînmek

qewîbêjî *ol* deyişlerî soylîyen kînsî

qewîlîm *w* sîre canma

qewî dan *êgê* sîre tamîna

qewî dap hev *êw* randevîlaşmak

qewîdîmîn *w* kavîlaştırma, kesme

qewî danîlî *êgê* kavîlaştırma, kesme, belîtmek * me hîna qewî danîyîç gururîn dîha kesmedîk

qewîdîvîn *w* sîre canma

qewîrk *w* meadî (lîceç, kalîyîşî bîk şîrîlî)

qewîrkêbêjî *adîl* imancî

qewîlk (I) *êw* qewî (III)

qewîlk (II) *w* meseî

qewîlk (III) *w* 1. kîrîl 2. hez çanç

qewîlkêbêjî *ol* meseî anlatıcısı

qewîzîn *êw* qewîbêjî

qewîwî *w* kavma, hudun

qewîwan *w* olay

qewîmk *w* çun kuyrîçîç olan hîr kabak turî

qewîmîyet *w* kavmîyet

qewmî *ol* kavî, bîddînsî

qewmîn *m* olay
 qewmîf *m* kaviriyer
 qewninas *m*idîn etnograf
 qewninasî *m* etnografya
 qewwaperesî *m*der ukçî
 qewwaperesî *m* ukçîlik
 qewnik *m*der ot kalığı (Hagen'na völgarıs)
 qewqizandin *m* uğraşma, oyalama
 qewqizandin *l*ğh uğraştırmak, oyalamak
 qewqizîn *m* uğraşma, oyalama
 qewqizîn *l*ğh uğraştırmak, oyalatmak
 qewraq *m*der qewwş
 qewraqî *m*der qewwş
 qewre (I) *m* eyin, ayak
 qewre (II) *m* ede, torpu
 qewrekirîn *m* eğeleme, tırpıleme
 qewre kirin *l*ğh eğelemek, tırpılemek
 qewa *m* kavis, eğmeç - kışınlın kavis çizmek
 ~a *m*ajî *m*der gün yayı
 qewşdar *m*der kavirî
 qewşel *m* 1. bilmeç 2. *m*mele
 qewşen *m* çok kok solan ot
 qewşik (I) *m* kuş şapını, çatal başık
 qewşik (II) *m* kavis, eğmeç
 qewşokî *m* 1. eğmeçli, ede-tyay gibi kavirleşmiş * şürê qewşokî *m*der kılıç 2. kemerli (kemer beçürinde olan)
 qewş û qewşel *m*der çok kuşığı
 qewş (I) *m* omuz katıp sarmak
 qewş (II) *m* 1. ekör şapını dövenin omuzuna
 2. kez, defa, parti
 qewşkarî (I) *m* omuz katıp sarmak
 qewşkarî (II) *m* ekörün başında dövenin omuzuna atma
 qewş kirin (I) *l*ğh omuz katıp sarmak
 qewş kirin (II) *l*ğh ekörün başında dövenin omuzuna atmak
 qewş *m* fuka, kâfile (insan topluluğu)
 qewşe *m* 1. grup, kâfile, sürü (insan sürüsü 2. otlu * qewşeya masleşti balık sürüsü 3. ilay (bezlunğı bu tereçde veyo gesteride yer alar top. ulkı) 4. ayfa (ayrı işi yapan kimseler topluluğu)
 qewşekarî *m* sarmak, sürgün etme
 qewşe *l*ğh sürgün etmek, sürgün etmek
 qewşekirî *m* sürgün edilmiş olan
 qewşe *m* kavga, dövüş
 qewşekirîn *m* kavga etme, vuruşma
 qewşe kirin *l*ğh kavga etmek, vuruşmak
 qewz *m* 1. tutan, buket 2. buket 3. avla içi, aya
 qewzgul *m* çelenk
 qewzqur *m* çok kuşığı
 qey *l* 1. maye galiba 3. edeta * ez dîhbêjm qey
 qey *m* hawerî bî gîlîna zorok anî çocuğut sor-
 zûne âfeta mardîm 4. her kuleç 5. sokak
 (şon cümlelerinde) 6. *m*di diye, diyerek (k-
 cümleyle) sebeb helipereê birê rîne bağır *
 mînt gut qey dî îro bî loma ez hatîm bu
 gun pe. n diye geldim ? *m*der gerek (gucîli ib-

tinat) belum) * qey ew bi tîşokê dîzman
 bunların bir hilâpî olsa gerek 8. *m*der anî,
 mîmîna (şon vurgu. Türkçe'ye neleyse
 bunlara deus gelu) ~ bêlîna te teng bû?
 çaldîm mî? ~ bi vîran e? yalan mî? ~ bi
 zor e? zorla mî? ~ hîhnstek hate ser te?
 boyur bir karsî zîdî? ~ çahê (W) jî ne can e?
 (birîna) canî yok mî? * jî serê sibêlê de
 dîxebîte, qey eundê wî jî ne can e, tu jî jî
 kar xwe dîdî dî on ar canî yek mî, sabû-
 tan berî çalîşyê, sen îse îstên kaçyîrsen -
 çavê - çî bû? ne çîkar (ne zararı var) * dî ruja
 teng de îne çar pênc çîruş jî yekî stend
 qey çî bû? çar punde bir nden uç bes korus
 şim s m ne çîka? - çî hûye? ne olacakî (ne
 duğî var) * qey çî hûye, me erka xwe anî
 çîh ne olcakî, gîrewîzîzi yopik - çî dîbe?
 ne çîh (veya ne çîruş, ne alîrsunîz) * qey
 çî dabe, mî jî bîlîm ne olîrsunîz berî dî
 gîrîrînîz - derew e? yalan mî? - destê
 (yekî) ne girêdayî ye? elî amîl devşîmîyê
 (veya toplunîyê) ya! * ku tu li mîn bîxî,
 qey destê mîlî ne girêdayî ye sen bîna vî-
 rîsan ben îc e îm amîl devşîmîyê ya -
 deve bûn deve yapmîk (başkasının malını
 kendine mal etmek) - dî çîamîet rabe? kî-
 yanet mî kopî? - ew der çîhê heywanî
 e? Dîngîrîn anî mî? ~ ew der axûr e?
 Dîngîrîn anî mî? - ewê çîyanîet rabe?
 kîyanîet mî kopî? - ez dî etîr (wî) de
 hûm? dîhî kopî? mîmîla (veya bal mu-
 maye) mî çîgîrîmî? - Ezraîl wê ruhê (W)
 bîvîlîne? arkasînda (veya sîmîndî yîmîna
 kîfesi) yek ya! - hawara (...) ye? şîmî sîrî-
 sîmî - hedê (...) e bakîmî (veya haddînemî
 çîşunî) * qey hedê le ve, tu ne hêjayî la-
 yek porê îmî haddînemî dîşmîşî senî, sa-
 çîmî tel ne bîle nîşamîzî n (yekî) - jî da-
 mîrîyê bîmî wîvî evîlîr gîbî tîmîk (veya
 saymîk) - kavîr û gîskîn te helav bûne?
 Karadenîz de gemîlerin mî battî? - kulîyan
 zîmanî te xwarîye? dîlîu kak (fîre) mî ye-
 dî? ~ mezêlê mîrîyîmî n dîhî îlmedîk - nîm
 camê ewê lî urdê nedîtîyê? canîmî sokakî
 bulmadîm ya! ~ ne wîsan (wêlê an jî wîlo)
 ye? çîle degî. mî? - rûlîyê me bî hev ve
 ne? çîhêgîmîz mî bîrbîrîne bağı? - serê
 (çîçîkê) gîrîştîyê kîrîman? (kîzî) boyu
 bîncîn mî tîştî? (dîhî evlenecêk yîştî de-
 gîlî - te pure lî ser sergo herhev kîlîye?
 pî. mî mîçî sokakî atîyîrsen? ~ tu dî hîbî
 hîka Rudîkîyîm? Çîlgîrîlu'yu gelîm mî gî-
 dîcek? - tu jîna înele yî tu wîsa xwe dî-
 nîxîmî? Ebîssîmî efendînî gelîm gîbî - tu
 jî me jî vedîşîrî bîze de mî lolo? - tu yê
 meşî lê deyîl? kuş mî kîmîdîcek? - wî (ân
 jî derew) e? yalan mî? ~ xwedîana emîya
 ewê dî her de rûlîye? laş şîmî dî kolîmî mî

qeyuldu? (veya aş atıp kəti yuculdukl) –
zar ü vimanê te hutiye girêdun? dilim ke-
di (ləne) nu yeti?

qeyar (I) *m* səhid, kəri, kənar

qeyar (II) *m* lokün, lək

qeyare (II) *m* güvənc

qeyare (II) *m* kolün (hayvan səməni və ya ə-
qerini bağlamak için göğsündə asılarak sı-
kılan yassı kəməz)

qeyarkürin *m* lək kənc (ləklə yapışılma)

qeyar kürin *lğə* lək ləkək (ləklə yapışırma)

qeyas d kədar * qeyasê deli mîrvan jir e nî
mîzn kədar zəkîdîr

qeyasê *m* kolün (hayvan səməni və ya əqerini
bağlamak için göğsündə asılarak sıkılan
yassı kəməz)

qeyax (I) *m* ellik (ekm biçirən, sol elin par-
maqlarına keçirilən iplədən bir ayaq)

qeyax (II) *m* bir tur el işi ad.

qeybu *m* köç adı

qeyç *lən* qeyç

qeyd (I) *m* 1. bəkağ, ayak prangası, keşen (a-
yaq kəməri), kəndə 2. kəstək (hayvanın
kəməsinə önləmək için ayağına bağlanan
şey – *avêlin piyê (yekî) bəkağı vurnak* –
kürin prangaya vurnak – *kürin piyê (yekî)*
ayağına bəkağı vurnak – *di lîngan xistin I*)
ayağına bəkağı vurnak 2) ayağına kəstək
vurnak – *xistin lîngê (...)* 1) ayağına bəka-
ğı vurnak 2) (hayvanı) bəkağılanak

qeyd (II) *m* 1. kayıt (bir yere mal etmək dəf-
tə geyilmək * *qeydn zarok nehate dütin* co-
cuğun kaydı tutulması 2. kayıt (bir yazının,
bir hesabın tarix, numara vb. nın və ya kopya-
sının bir yerdə yazılı bulunması) 3. kayıt
(sən, sənəmə, davayışların qeyd etmə) *
*böyi ku tu mure ü qeydêdê lîde pês, ji li-
hêvbatinê re hazir e liç bi kayıt dên sîm-
kəsiz q aşlêş mîzo lîzê 4. kayıt (resmî bəl-
gə) 5. kayıt (ses və ya resmî, mənşətlik bənd ü-
zərinə geyirmə tələzi) (yek) – *kürin* (birinin)
bərnundan yəklənmək (birsə yəcləni alına
almak) – *ü hənê kayıt kayir* – *ü bənd ilanin*
kayıd kəymaz – *a (têrdê) kürin kayid geyir-
mek* – *a (yekî) xera kürin* (birinin) kayidı
almak – *i hənê kürin bənd almak* – *i (...)*
bütin – *e kayidolmak*, – *e yazidolmak* * *zarok qey-
di dîhistanê hîn* çəçəkür okula yazid – *i (...)*
kürin – *e kayidolmak* kayda geyirmək, –
vazirnak (bir yere kayidolmaq) * *kürin qeydi*
dîhistanê lîd çəçəkür okula kayideti – *i teshê*
kürin jeype kayidolmak, jeype almək*

qeyd bün (I) *m* kəstəklemə, bəkağılanma

qeyd bün (II) *m* 1. kayidolma, yazidma 2. kay-
dolma (sən kayidı vb. için)

qeyd bün (II) *lğə* kəstəklemək, bəkağılan-
maq

qeyd bün (II) *lğə* 1. kayidolmaq, yazidmaq 2.
kayidolmaq (sən kayidı vb. için)

qeyd bûyin (I) *m* kəstəklemiş, bəkağılanmış

qeyd bûyin (II) *m* kayidolmuş

qeydêk (I) *m* kayıt (mənzərəlikdə)

qeydêk (II) *m* sakındırk (baş geydiklərlə qe-
nə tağı)

qeydêk (III) *m* bələk

qeydi (I) *m* zarok, yazın

qeydi (II) *m* 1. kayıt (bir yere mal etmək dəf-
tə geyirmə) 2. kayıt (bir yazının, bir hesa-
bın tarix, numara və ya nın və ya kopyasının
bir yerdə yazılı bulunması) 3. kayıt (resmî
bəlge) – *ya rubirdudê (nî ji sablêqeyd) lîç*
sabika kəvdî

qeydêr *avêr* 1. kayidolma, yazidolma 2. *lîz*
m lək kayidolma

qeyd kürin (I) *m* kəstəklemə, bəkağılanma,
prangalanma

qeyd kürin (II) *m* 1. kayidolma (yazma) 2. kay-
idolma (tərtibənən bir şeyi bir yere mal etmək,
bir şeyin tarix, numara və ya adını bir dəf-
tə geyirmə) 3. kayidolma (tutulmaq için nə-
etmə) 4. kayidolma (ses) və ya resmî mənşət-
lik bənd üzərinə geyirmə 5. kayidolma (mənz-
ətlik, bəndə gibi bir məcəlin dəyişməliyini
tespit etmə)

qeyd kürin (I) *lğə* kəstəklemək, bəkağılanmaq,
prangalanmaq

qeyd kürin (II) *lğə* 1. kayidolmaq (yazmaq) 2.
kayidolmaq (tərtibənən bir şeyi bir yere mal
etmək, bir şeyin tarix, numara və ya adını bir
dəfətə geyirmək) 3. kayidolmaq (tutulmaq
çin nə etmək) 4. kayidolmaq (ses və ya res-
mî mənşətlik bənd üzərinə geyirmək) *
dengê mîh qeyd kûre bənd sənim kəstete
kayideti 5. kayidolmaq (səsəklis, bəndə gibi
bir məcəlin dəyişməliyini tespit etmə)

qeyd kûr (I) *m* kəstək, bəkağı, prangalı
(bəkağılanma üçün)

qeyd kûr (II) *m* kayıt, kayidolma, niç

qeyd mîndin *m* tutulmasına rəfdən alınma

qeyd mîndin *lğə* tutulmasına rəfdən alınmaq

qeymîn *m* tutulma

qeymîn *lğə* tutulmaq

qeyqandîn *m* sükətlənmə, sükətlənmə, zərlənmə
(kəşeyə sükətlənmə)

qeyqandîn *lğə* sükətlənmək, sükətlənmək, zərlə-
nmək (kəşeyə sükətlənmək)

qeyqandî *m* sükətlənmə, sükətlənmə, kəşeyə
sükətlənməsi

qeyqîn *m* sükətlənmə (zor durumda kəlmə)

qeyqîn *lğə* sükətlənmək (zor durumda kəlmə)
qeyik *avêr* kayıt – *a hawarê can kurlatun*
kayıq

qeyikvan *m* kəş kəşək

qeyikvanî *m* kəş kəşəklik

qeyikvanê *m* kəş kəşək

qeyimî *m* sənki

qeylün *lən* qeylün

qeymastik *m* qeyidolmuş vəqit

qeyman **I** *m* 1. kaymaq (sütmü və yağdan qey-zeyirdə zar dərinliyində toplanan yağlı kə-tin) 2. *mec* kaymaq (bir şeyin cürüyü və se-kin bəslənmə) ~ gətilin kaymaq bağlamak (ve-ya tutmaq) ~yê (düşək) ji xwe bîran (an jî hildanîj) (bir şeyin) kaymaqını almak

qeyme **(I)** *m* kayma (zəğıf pəni)

qeyme **(II)** *m* şər tolmaz

qeymeqam *şəxş* kaymaqam, ilçəbay

qeymeqamî *m* kaymaqamçılıq

qeymeqamîti *m* kaymaqamçılıq

qeymeyî *m* kaymêlê k * ev bi çend qeymeyî ye bi kaç kaymêlêk

qeymûk *m* kuru, kuzumaz eam şey

qeynat *şəxş* qeyn

qeynax **(I)** *m* əllik (ekrin bığerken sol elin par-maklarına keçirilən taldıdan bir araç)

qeynax **(II)** *m* *şəxş* bəz təb. bəhər cəğə

qeynəx **m** 1. horur tulu 2. unluq yapılan bu-lur yanak

qeynê *şəxş* sənki (şömrü euzələnmə)

qeynêr *m* kantar *şa* üşşən el kəndü

qeynêre *m* hiyük pəndere

qeyranê *şəxş* 1. kiz 2. bə luma tui, kiz * qey-rana *şəxş* ekononik kiz 3. bura bür üşşi durum için) - *derhas kiztin* (an jî horandîn)

arız gecimək, buralın gecimək * qeyra-na *dil* *derbas* kiz kalp kiz zi qışirdi *şa* bəwərtiyê gıvən buralın *şa* runyarî (an jî siyasî) siyasî kiz

qeyrandax *m* bulcañlı

qeyr **(I)** *m* loğlama ağacı

qeyr **(II)** *m* 1. ölət 2. hu üzümlük bığışu - ü qab **(I)** kalp (beyin, ürüm) * qeyr ü qab ji mērtêk re tume adəm kal bəzan kaliba giriyor 2) ilçin 3) xarm (hava için, değışməz olma)

- ü qab jê re tume dēsek, gıvənalmēz, sağ-lam ayakkabi değıt ~ ü qab jê re tume bün kizilêr kolgi gırinêk (sık sık değıncə değıtinnêk) - ü qab ji (yekê) re tume bün bi daldı dırmannak, xalibəzn kaliba gırinêk - ü qeyrê *şəxş* (değışməyən, dızenli durum)

qeyser **(I)** *m* kapalı cusa, bədəst

qeyser **(II)** *m* kaysen, kayze, kul * Qeyserê Rüm Röm, Kayser

qeyseri **(I)** *m* kayszerlik, kralik

qeyseri **(II)** *m* bədəst, kapalı çarşı

qeyseri **(III)** *m* 1. sazaryen 2. *m* sazaryenli

qeyserin *m* kayser, şeker və yağdan yapılan bu tür tulu

qeysik **(I)** *m* kaituk değıneği

qeysik **(II)** *m* loğlama ağacı

qeysi **(I)** *şəxş* qası

qeysi **(II)** *şəxş* 1. kayser (Princus armeneñ) 2. kayseri (hu bitkimen ucıyvesi)

qeyskürin *m* olcım

qeyr kirinê *şəxş* olcımek

qeyr *m* çullak

qeytan *m* 1. kaytan, şerit * qeytanê hevrişin

ipek şerit 2. ayakkabi kağı, bağcık * qey-tanê sola mün vebû ayakkab min buğı çö-zülu 3. fılil tkumazın altında kaytan bığ-münde hak'ümüş b e şey keşin: usiren dıke-rek yapılan kabarmış yol ~ kirin kaytanla-mak -ê pəhî cordon

qeytankeñin *m* zılama

qeytan kirinê *şəxş* zılamaç

qeytankeñi *m* zılma

qeytik **(I)** *m* zil, incu cıta

qeytik **(II)** *m* 1. dızeç (bu dızeği veya başka-bu şeyi sağlanıştınmak için yanına eğik ol-larak yerleşitirilêr ağaç) 2. hilek * qeytika dıst el b leği

qeytik **(III)** *m* çoraklık

qeyta *w* erkek eşeklere sıkça konan *m* * ji qeyta re gotine Tu lawê kê jî? Gotiye ez xwarziyê berpe qir tui. Ne gotiye ez lawê kerê me. zılma çikol ametta yapıtışleğim usiret etimde kullanılır

qeyüm *şəxş* kayser, kayser

qeyümli *m* kayserimlik

qeyxane *m* kaysera

qeyzer *m* kayzer, şal ji - bēhtir qeyzer hüm kraldan çok krizle ol nax

qeyzeri *m* kralik

qez *w* 1. ipek 2. *m* ipek (ipekten yapılmış olan)

qeza **(I)** *m* kaza (cañ veya mal kaybına sebep olan kötü olay) - bün kaza olmaç - ji destê (yekê) qewlînê chinden kaza vaktak ~ kiz-rin kaza emek, kaza geşinmek - il ser -yê kumbur usure kumbur (veya kumbur kum-bur usine) ~ ü nuxa saza belê - ü qeder ka-za ve emir -yek ji destê (yekê) qewlîn e-linden bir kaza (veya saikilik) çıkınak

qeza **(II)** *w* kaza (vaktinde kılınmayan namaz) veya tutulmayan orucu sonradan dini kural-lara uyğun olarak yerine getirme) - kirin kaza cızek (vaktinde kılınmayan namaz, tutulmayan orucu dıni ku-rallara uyğun olarak yerine getirmək)

qezu **(III)** *m* üç, kaza

qezajenti *şəxş* kaza-ile

qezakirin **(I)** *w* kaza geşinme

qezakirin **(II)** *m* kaza etme (vaktinde kılınma-yan namaz, tutulmayan orucu dıni kural-lara uyğun olarak yerine getirme)

qezu kirinê **(I)** *şəxş* kaza geşinmek

qezu kizinê **(II)** *şəxş* kaza emek (vaktinde ki-linmeyen namaz, tutulmayan orucu dıni ku-rallara uyğun olarak yerine getirmək)

qezakiri *m* kazalı (kaza geşirmiş olan)

Qezakistan *w* Kazakistan

qezaser *şəxş* kazaker

qezakeri *m* kazakerlik

Qezax *m* Kazax

Qezaxi *m* Kazaxça

Qezaxê *m* 1. Kazaxça 2. *ş* Kazaxlıya yarışır bu şekilde

qezaz *adət* qazaz. ipekçi
 qezazə *adət* qazazə
 qezazı *m* qazazlıq. ipekçilik
 qezazxanə *m* ipekçixanə
 qezənə *m* qazənə - kırım 1. qazanmaq 2. kər
 etmək, qazənə eldə etmək - bii dəst süsün
 arğa yolunu bulmaq
 qezənəkirlin *m* qazanma. qazanış
 qezənə kırım *lügət* 1. qazanmaq (qazanış sağla-
 maq) 2. qazanmaq (ulumlu, ıyı bu sunuc el-
 de etmək)
 qezənəkiri *adət* qazanılmış olan
 qeziyə *adət* qaziyə
 qızı *m* 1. süz, lif (kəval, ləkərdi) 2. konuşma -
 kırım konuşmaq - nəkəyə bürük laf tartmaq
 qızınəz -yə qwez təhlil, gənii alicə söz
 qezibəş *adət* 1. konuşmacı 2. lifçi
 qeziləş *m* 1. konuşmadıcılıq 2. lafçılıq
 qeziləşin *m* konuşma
 qezil kırım *lügət* konuşmaq
 qezil lə xəltil *lügət* laşmaq. gəncləyi söz
 söyləmək
 qezixweş *adət* həşənhət
 qezixweşi *m* həşənhətlik
 qezwan *adət* mərcəviş
 qışqı *m* makas (makas pırtısı üstə açmaq)
 qışqın *adət* qışın
 qış (I) *m* sarı sıcaq
 qış (II) *m* nemə. yelin (hayvan neməsi için)
 qışe *m* sarı sıcaq
 qışeqış *m* sarı sıcaq
 qışik *adət* ak kəvək (Populus alba)
 qışmiş *m* kıyma - nektrici li rüyə (yekü)
 qışürtili yüzünə bakmaya kıymarmak (veya
 yüzünə bakmaya kəvaləz)
 qışmişkırım *m* kıyma
 qışmiş kırım *lügət* kıymak
 qışna *h* zər, hər haldə * qışna hat zər get...
 qışbine *adət* hər tur m
 qış (I) *m* qışik, buğırış
 qış *m* bukle, ulə
 qışbün *m* bukle bukle olma
 qış bün *lügət* bukle bukle olmaq
 qışrin *adət* qışın
 qış kırım *lügət* bürək
 qışqas *adət* yatay
 qışqas (I) *m* qışqas
 qışqas (II) *m* pıh
 qışqas (III) *m* paralel
 qış *m* keklik arğa
 qışəle *m* 1. gümme dolap 2. çiçəklik (süs əş-
 yası konulan rəhb duvar oyuğu)
 qışatuk *m* 1. gümme dolap 2. çiçəklik (süs əş-
 yası konulan rəhb duvar oyuğu)
 qışe *adət* qışe
 qışeqış *m* keklik arğa
 qışeqışkırım *m* 1. (keklik) otma 2. hər mey-
 dən otma
 qışeqış kırım *lügət* 1. (keklik) otma 2. nec

meydan otmaq
 qışin *m* 1. keklik otma 2. keklik ütüşü
 qışin *lügət* keklik otmaq
 qışraq (I) *m* e bəsinə yala çkoyarısına ke-
 mər gini şeyle belə bağlanması
 qışraq (II) *adət* qışraq
 Qıbrıs *m* Kibris
 Qıbrisi *adət* Kıbrisi
 qışrisi *m* bir Kırım lügəti
 qışür *m* tsarınca ağılı
 qış *adət* 1. kucuk, minik 2. *h* kucuk (seslenmədə,
 kər cənuklar için)
 qış *m* minmə. ufaklık (kız çocuk için)
 qışekki *adət* minmək, minimim
 qışik *adət* 1. kucuk * hərnyə qışik küçük kədəş
 2. hüdük, güdük, minik, uf 1. ufak 3. ufak te-
 fək. çelimsiz 4. çocuk
 qışikbün *m* 1. kucuklaşma 2. küçüklük
 qışik bün *lügət* küçükləşmək
 qışikhüyin *m* küçülüş
 qışikə *m* minmə. ufaklık (kız çocuk için)
 qışiki *m* ufak, minicik, cüssesiz
 qışiklərin *m* küçültmə
 qışik kırım *lügət* küçültmək
 qışiko *m* ufaklık (çocuk çocuk için)
 qışikri *m* küçüklük, ufaklık
 qışiqandın *m* için için kəndini yeməsinə nədən
 olma, aşırı kəzirmə
 qışiqandın *lügət* için için kəndini yeməsinə nə-
 dər olmaq, aşırı kəzirmək
 qışiqin *m* için için kəndini yemə. aşırı kəzirmə
 qışiqin *lügət* için için kəndini yemək. aşırı
 kəzirmək
 qışi *adət* yaban terəsi
 qışo *m* 1. ufaklık 2. *h* küçük, ufaklık (seslenmə-
 də, erkek çocuklar için) * hə qışo hə vir hey
 küçük buraya gel 3. *m* bukl (kız boyu)
 qışok *adət* minik - minicik 1) minicik 2) e bii bi-
 c. (süslü gıyım veya süs əşyası)
 qışoqışo *adət* ufak, ufak, minicik
 qışeqış *adət* ufak, minicik, cüssesiz, ufak tefək
 qışoqışandın *adət* qışiqandın
 qışiqışin *adət* qışiqin
 qışoçan *adət* ufak tefək, güdük
 qışoçan *adət* kəpənək, minyon çan pırı
 qışoçan *adət* kəpənək, minik, güdük
 qışoçan *adət* küçültmə. minicik, ç-çinçə,
 bəz, bəbərli, ufak tefək - min gū-
 duk kəlmək
 qışoçan *adət* min gūdukləşmə
 qışoçan *adət* bün *lügət* güdükləşmə
 qışoçuk *adət* ufak
 qışoçuk *adət* ufak
 qış (I) *m* bəcak, ayak
 qış (II) *m* dikləşmə
 qış (III) *m* böyük kaya bərəsi
 qışandın *m* kəzirmə
 qışandın *lügət* kəzirmək
 qışbün *m* dikləşmə, dikləşmə

qıyıkirin *m* dikleştinme
 qıç kürin *f*ğh dikleştinmek * düv qıç kâr hate
 tınin e kârı uğru dikleştinir bunu geldi
 qıyığış *f* çatır çatır
 qıyıqışadın *m* çatırdatma
 qıyıqlatıldı *f*ğh çatırdatılmak
 qıyıqıcin *m* çatırdama
 qıyıqışın *f*ğh çatırdamak
 qıyıqışını *m* çatırır -- jê anın çatırdatılmak -- jê
 çün (an) *f* hatin) ç.1 idetmek
 qıç *nl* güzel
 qıçıl *m* budama
 qıçıldıkirin *m* budama
 qıçıl kürin *f*ğh budatılmak
 qıçılın *m* astate kavurulan leblebi rahat
 qıçılark *m* 1. astate kavurulan leblebi, rımarı 2.
 yarız (asıl yerinden ayrılmayan peynir,
 zeytin gibi yiyecekler)
 qıdas *nl* kadar
 qıdem *m* 1. kideim (bu görevde rütbeye eskir-
 tik) 2. kideim (b r gerevce geçililen süre)
 qıdemdar *nl* kideimli
 qıdemdari *m* kideimlilik
 qıdılkandin *m* gidiklana
 qıdılkandin *f*ğh gidiklamak
 qıdılkın *m* gidiklanma
 qıdılkın *f*ğh gidiklanmak
 qıdık *(II)* *nl* kırım ağrı
 qıdık *(II)* *m* 1. gidiklanma 2. gidiklama, haylan-
 ma -- hatin (yekil) 1) gidiklanmak 2) haylan-
 mak -- jê hatin huy lanacak -- a (yekil) anın
 çirini) gidiklamak -- a (yekil) hatin gidik
 lanmak
 qıdısk *nl* oval, beyzi, sabun
 qıdıy *nl* 1. uğur, kut 2. *nl* uğur (bu nitelikte
 olduğuna atılınan şey)
 qıdıyşdın *m* uğutuma
 qıdıyşdın *f*ğh uğurttamak
 qıdıyş *nl* uğurlu
 qıdıqıl *m* kıkır kıkır
 qıdıqılan *m* gidiklanma, gidiklanış
 qıdıqıldandın *m* gidiklanma
 qıdıqıldandın *f*ğh gidiklanma
 qıdıqıldanık *m* gidiklik
 qıdıqıldık *m* gidiklanma -- a (yekil) anın gidikla-
 mak -- a (yekil) hatin gidiklanmak
 qıdıqıldın *m* gidiklanma, gidiklanış
 qıdıqıldın *f*ğh gidiklanmak
 qıdıqıldın *m* gıcaklama
 qıdılm *(II)* *m* biçim, şekil
 qıdılm *(II)* *m* meval, tekat -- di yokün (yekil) de
 neman meval kalınacak -- hatin her (yekil)
 dizlerine derman gelmek -- 4ê de neman me-
 val kalınacak -- 4ê (yekil) sist bün 3 zle için
 hağ -- çozılmək -- 4ê (yekil) şiketin dermanı
 keşimlik (veya dermanlın keşilmesi), dizele-
 rinin hağ gözülmeğ

qıdılm *(III)* *m* çapır, çapalama

qıdımkirin *m* çapalama

qıdılm kürin *f*ğh çapalama
 qıdımkiri *nl* çapalı (çapalama) yer
 qıdınoşkış *nl* dermanı keşimi (veya der-
 mandan keşilmesi) zlelerin hağ çozulmuş olan
 qıf *nl* herhang; bir işe düşünülük
 qıfar *nl* qılub
 qıfün *f*ğh bir işin azeliklerini bilmek
 qıfik *m* kide
 qıfikirin *f*ğh her işin imeliklerini bilmesin;
 sızlamak
 qıfl *nl* qıf (II)
 qıj *(II)* *m* erz kırgan yağın içine bir şey arıma
 çikan su
 qıj *(II)* *nl* her çe
 qıj *(III)* *nl* dağılık
 qıj *(IV)* *nl* cinsel
 qıjandın *m* 1. kızartma 2. kızartma (tavada
 kırgan yağda pişirme)
 qıjandın *f*ğh 1. kızartılmak -- rün qıjand yağ
 kızarttı 2. kızartılmak (kırgan yağda pişir-
 meğ)
 qıjandı *nl* 1. kızartılma 2. kızartma (kırgan
 yağda pişirilmeğ eler)
 qıjand *nl* sığır, parlak, pırıltı, sarı ve ke-
 siri keşigi olan bir taş
 qıjand *m* bakışın (Dica pınc)
 qıjı belis *nl* belis vakarı badem
 qıjbilivik *nl* qıjbil vakarı badem
 qıjıqış *m* 1. sarı suuk, uşur suukluk 2. a basın
 basın * um di binê tayê de bi qıjıqış qıjı-
 lın güneş altında hasım basın basıandı 3.
 erz erz (pişmekte olan sebaban, yağda ke-
 zardılan yiyecek *n* sesi anlımeğ)
 qıjık *(II)* *nl* her qıjk
 qıjık *(III)* *nl* çöim 1. karga 2. meç zavalı, pejmur-
 de -- di qowras e hazir mezmın olus, iler
 bir nesli başkında bekleyezler için soyle-
 tir) -- a reş kara maşa (zayıf), esmer, ufak te-
 fek kadin)
 qıjıka belek çöim alaca karga
 qıjıka herateyan çöim leş kargası (Corvus
 cornis)
 qıjıka heri *nl* çöim er yeniler bir tür kuş
 qıjıka karsak çöim kestane kargası
 qıjıka reş çöim 1. siyah karga, kuşun 2. kara
 maşa (zayıf), esmer, ufak telek kadin)
 qıjılandın *(I)* *m* kızartma, ötüme (tüylerin yak-
 lınan için aletle den geçirmek)
 qıjılandın *(II)* *m* 1. kızartma 2. kızartma (ta-
 vada kırgan yağda pişirme) 3. meç yekim
 qıjılandın *(III)* *m* kızartma
 qıjılandık *(I)* *f*ğh kızartılmak, ötmek (tüylerin
 yakılmak için aletle den geçirmek)
 qıjılandık *(II)* *f*ğh 1. kızartılmak 2. kızartılmak
 (kırgan yağda pişirmek) 3. meç yekim *
 tayê em di qıjılandık güneş bizi yakıyor
 qıjılandık *(III)* *f*ğh kızartılmak
 qıjılandı *nl* 1. kızartma, kızartılma 2. kızartma
 (tavada kırgan yağda pişirilmeğ yiyecek)

qijiləndiribin *m* kızgınlıq tısmaması olma durumu

qijili *sd* 1. kızıqın 2. yağış, yanık, kızılca tasan sınıması

qijilin (I) *m* aləzlənmə

qijilin (II) *m* 1. kızarma, kızartış (yiyecəklər üçün); tavada kızıqın yağ çində kirm, zılaraq pismə 2. yanma (güneşlə)

qijilin (III) *m* 1. buluşma 2. bütüşmə (soğuktan dolayı)

qijilin (I) *şəgh* aləzlənmək

qijilin (II) *şəgh* 1. kızarmak (yiyecəklər üçün); tavada kızıqın yağ çində kirm, zılaraq pismək 2. yanmaq (güneşlə)

qijilin (III) *şəgh* 1. buraşmaq 2. bütüşmə (soğuktan dolayı)

qijiləndirib *bu* qijiləndirib (II)

qijirin *bu* qijilin (II)

qijiri *m* *m* üzük

qijirli *m* sızma (kızgınlıq yağ səsi üçün)

qijirli *m* çocuklu, birbirinə meydandan okuma

qijirli *şəgh* çocuklar birbirinə meydandan okumak

qijirli *m* kəsik, soğuk

qijirli *zöv* kəmə

qijirlik *zöv* 1. kəmə 2. *arğa* utək telək kimsə -*ç* *qına bəzinə* *şəgh* kimsə

qijirli *zöv* kəmə * *wəka* qijirliyə jə neqetir kəmə gibi yapılmak

qijirlik *zöv* kəmə

qijirnek *m* buzaq

qijirij *m* yazgır

qijirjandirib (I) *m* 1. kavurma, kızartma 2. yakma, kavurma (güneş üçün)

qijirjandirib (II) *m* fitillənmə, kəzdirmə

qijirjandirib (III) *şəgh* 1. kavurmaq, kızartmaq 2. yakmaq, kavurmaq (güneş üçün)

qijirjandirib (IV) *şəgh* fitillənmək, kəzdirilmək

qijirjiri (I) *m* 1. kavrulma, kızartma 2. çürütür yanma 3. yanma, kavrulma (güneşlə)

qijirjiri (II) *m* itirmə, çək kizəris olma

qijirjiri (III) *şəgh* 1. kavrulmaq, kızartmaq 2. çürütür yanmaq 3. yanmaq, kavrulmaq (güneşlə) * *ez* jə getirib qijirjiri sızaktan kavruldu

qijirjiri (IV) *şəgh* itirmək, çək sızmış olmaq

qijirjirik *zöv* bir tür kuş

qijirjandirib *m* cəlləndirmə

qijirjandirib *şəgh* cəlləndirmək

qijirjiri *m* cəlləndirmə

qijirjiri *şəgh* cəlləndirmək

qik *n* kol - *sə* kolu

qil (I) *m* kızıntı * *qilek* şəkər bir şəkər kızıntısı

qil (II) *soz*, ləkə

qil (III) fitənmə, sığdırma - *bün* sığdırmaq, yərindən fitənmək

qilafət *n* 1. fizik, yapı (insanın fiziki olaraq yapısı) 2. fizik (kişinin fizika görünüşü) 3. yapı (cazibə m: varlığın bədən özə kələmir

tünüt * *jineke* qilafətə *wə* *kwəşik* *e* yapısı gətirib *ku* kədir 4. kəlip (posterləş görünüşi) * *ku* *tu* *li* qilafətə *wə* *hijəri* *po* *je* *tu* *e* kalibmə bakarsən aslan gibi 5. kəlip kiyafət

qilafətlik *bu* qelafətlik

qilaf *m* endişə

qilaf *m* ləfif

qilafir *m* halay türü

qilafirlik *m* kalay

qilafiriz *ndəz* 1. kılavuz 2. *m* kılavuz, neşən, ma, helinç

qilafiriz *m* kılavuzluk

qilafiriz kərin *şəgh* kılavuzluk yapmaq, səbərlük yapmaq, yol göstərmək

qilafiriz *m* takli alma

qilbün *m* sızarma, yərindən sızma (bu *ayarı* vəya bəyəcəm səbəbiylə ürəkərk bütə bür olduğu yerdə doğrulur gibi sarsıtma)

qil hün *şəgh* sızarmak, yərindən sızmaq (bu *ayarı* vəya bəyəcəm səbəbiylə ürəkərk bürden bür olduğu yerdə doğrulur gibi sarsitmək)

qile (I) *bu* xələ

qile (II) *m* ağək kəsici

qileçik *m* salma (giysi kolunun yərində sızan kumaş parçası)

qileçik *n* kiyim

qilçik *m* kuçuk baş kəyvan cışkə

qile *m* soxla tozu

qilewi *bu* qilewi

qilə *m* 1. kalay 2. kalay (kalaylanmış bir kəbin üzərindəki olğan təkəsi)

qiləlar *sd* kalay

qiləker *ndəz* kalaycı

qiləkeri *m* kalaycı

qiləkerin *m* kalaycı

qilə kərin *şəgh* kalaylanmaq

qiləkdə *m* kalaylı; kalaylanmış olma * *detda* *na* qiləkdə kalaylı kəp

qilənekdr *sd* kalaysız (kalaylanmamış olar)

qilə *m* ku, pasak - *girtin* kə *utmaq*, kirlənmək (*tışte*) - *girtin* (bu *sey*) ku *utmaq* (*tışte*) - *jə* *vaya* kərin (bu *sey*) kə *utmaq* (*tışte*) - *winda* kərin (bu *sey*) kə *gütürmək* * *ev* *kəce* qilərə *winda* *dike* bu *utbise* kə *gəturir* -*ə* *destan* *je* *el* kəri *je* *el* kəri (kalayca *wəzgeçir*, *utur* *sey*) -*ə* (*tışte*) *ne* *nijin* (on *ji* *uerm* *bün*) kəri *kəbarmak* -*ə* *wə* *dan* kəri *kəbarmak* (*tışte*) *di* -*ə* *de* *winda* *bün* (bu *sey*) kəri *gəturmək* * *ev* *və* *quy* *hün* *di* qilərə *du* *winda* *büye* bu *ce* *kel* ku *gütürmüş* *di* -*ə* *de* *xelliqin* (bu *sey*) ku *gəturmək*

qilərgirtin *m* kə *utma*

qilərgirtin *şəgh* ku *utmaq*

qiləri *sd* kəri, pasaklı

qiləribün *m* kələnmə

qiləri bün *şəgh* kirlənmək

qilərihüyin *m* kələnc

qın su 2. biraç, bir parça * inin qılmaq araç
vaxtın bir parça, eksi rəfisi - kirtin yudu-
lmak

qımandın m 1. yəkma (ısı etkisiylə bozma) 2. yəkma, karatma, esmerləşmə, karatma (rəngini kəməyə çevirmə, gürəşlə karatma) 3. kavurma, kavrmaq, bronlaşdırma, tunclaşma (tunc rənginə gətirmə)

qımandın *lğh* 1. yəkmaq (ısı etkisiylə bozmaq) * *gəvə ləq şalə xə kəvri kər qımand* pantolonu ülərkən yəkti 2. yəkmaq, karatmaq, esmerləşmək, karatmaq (rəngini kəməyə çevirmək, gürəşlə karatmaq) * *tavə tənən wən qımandılın gürəş tənlerini karatmış* * *li bər tavə canə xə diqitinə gürəşə vətəduhə yakıvət* 3. kavulmaq, bronlaşdırmaq, tunclaşmaq (tunc rənginə gətirmək)

qımandı m 1. v.ğəz, kavrək, yərk 2. yərk (rəngi koyulaşmış olan)

qımaq m 1. kundak 2. *adət* kundak (kundağı sarılmış bebək) 3. bebək üzünə vəya kəçək cəcuğu

qımaq kirtin *lğh* kuməklənmək (bebəyi kundağı sarımaq)

qımaq kirtin m kundaklara, kundaklayış

qımaq kirtin m kundaklı

qımaq kət m 1. kundak 2. *adət* kundak (kundağı sarılmış bebək)

qımaq kət m kəpçə

qımaq m yuduqluq

qımaq zəvə zıvı (Acha rəsrinə)

qımiyayi m yərk (rəngi kəyuləşmiş olan)

qıntı m kuma

qıntın m 1. yəmma (ısı etkisiylə) 2. esmerləşmə, karatma, bronlaşdırma, tunclaşdırma (gürəşlə kəməyə sarımaq, tunc rənginə gətirmə) 3. kavulma (gürəşlə və sığıkdan dələyə)

qıntın *lğh* 1. yərkmaq (ısı etkisiylə) 2. esmerləşmək, karatmaq, bronlaşdırmaq, tunclaşdırmaq (gürəşlə kəməyə sarımaq, tunc rənginə gətirmə) * *hinqi li bər tavə rəvəstiyayə canə vı qımiyayə gürəşlə dula şurə tən karatmış* 3. kavulmaq (gürəşlə və sığıkdan dələyə)

qıntı kirtin m yuduqluq

qım kirtin *lğh* yuduqluq

qımaqıma m yuduqluq

qımaqımaq m kəçək (Ləvəyə)

qin (I) m çığ, çığcaz, bədəni gibi yeməklərin adı

qin (II) m yəzi (təzənlə oynadın bir çocuk uyanı)

qin (III) m 1. tekerləmə 2. rəstni

qin (IV) m kağı

qin b m kəpçə, əjir

qin bəqin m qarşıqlıq, bir şey veriləndən sonra əsərdə kəşiflənmə alınması

qıqap m kəpçə, əjir

qınar (I) m kəmə (adl. silib)

qınar (II) m qımaq

qınar baz m qımaq

qınarə m 1. asma çəngəl 2. ası çəngeli, kəpçə çəngəl 3. pıyatın

qınarəbaz m adət

qınarəbazı m adətlik

qınarəvan m adət

qinə (I) m 1. asma çəngəl 2. *fiz* çəngəl

qinə (II) m adətlik, kəçək, adət

qinəik m adətlik

qinəlləndin m 1. bürə 2. sındırma

qinəlləndin *lğh* 1. bürə 2. sındırma

qinəlləndin m bürək

qinəli m bürək -ya xə kirtin bürəşmək, pımaq

qinəllin m 1. bürə 2. sındırma

qinəllin *lğh* 1. bürə 2. sındırma

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qinəllək m kəpçə

qılqırtıçıq *m* humburuq, humburuşlq
 qıqıllıçı *m* kılqılı
 qılqırçıq *m* kılqılı
 Qıpt *m* Kipti
 Qıptı *m* Kipti (Kabilələr özü)
 Qıptılı *m* Kiptilik
 qır (I) *m* zəif I. karga (Corvus) 2. *m* gək (karganın cəkdiyi ses)
 qır (II) *m* 1. kır * hespə qır kır at 2. kır (bu rənkə olan)
 qır (III) *m* 2. qır ü qır
 qır (IV) *m* 1. kır (şelur və kasabaların dymnrlı kulan, çoğu buş və gemis yer) 2. tərək, tərək və sət arazi, oñur yezənədəğ tərək arazi
 qır (V) *m* kuağı * qırə h halicanə xıruye patlicanı kuağı calıuş – bərin kuağı yağımaq – kəfil kuağı duşmaq – lə xıstla (on ü dan) kuağı çılmaq (yaqa vurmaq)
 qır (VI) *m* kuru ayaz * qıra sərmaçə soğuk ayaz ~ ü qutik 1) üklünlü soğuklar və birlikte gərildiyi hastalıklı, 2) p. beğməzə gəbi 2) *m*er kağa gürünlü
 qır (VII) *m* yaş kirmə
 qır (VIII) *m* 1. kuru, kuru 2. kır *m* (hövzələrin hastalıklı, soğuk pırlı səhəplərlə olması) 3. kuru, kırıq (teplü ünlülərə yel ucun bulasıcı hastalıklı) – bükəvi kökürə kəbir suyu ~ kəfil nava (...) kəfil gürək, soyu kuru-mak – kərin k rın yapmaq – lə anın kökürü kurutmaq, kökürü kazmaq – lə hutin kökü kazmaq – a (...) anın kökürü kurutmaq, kökürü kazmaq, kökürə kəbir suyu dökmək, tıpan atmaq, kırıp gəcirmək, tıpanlaşmaq (bu şeyi ortadan kəlməyə, yıkməyə girmək) – a (...) danın kökürü kurutmaq, kırımdan gəcirmək, soyuq u kurutmaq – a (...) hutin kökü kazmaq – a hev anin (hərbiət) Enimdat gəcirmək, bu dırın so-yunu kurutmaq – a (yək) rəbün kökü kazmaq – a (...) rakirin kökürü kazmaq, kökürü kurutmaq, kökürə kəbir suyu dökmək
 qır (IX) *m* çitək çünxət ~ ü qılqırtıq çitək
 qıra kərin ləğə zayıf etmək
 qıra neş zəbir kəbir kərgə
 qırak (I) *m* kərgə
 qırak (II) *m* yapıp kəmrələşmə halı * şewitkə ye bəye qırmaq yapıp kəmrələşmə
 qırıl *m* 1. kral 2. *m*er kral (Jurchen) bu alimlə bəzələrindən üstün olan kişi 3. kral (çək başırlı və zəngin iş adamı) * qırələ şekü şeker kral
 qırılğeh *m* kralıq (kral vaxtında yonətici, rəhbər)
 qırılı *m* kralıq
 qırılıçə *m* 1. kralıçə 2. *m*er kralıçə (kənd cinsləri arasında hərhangı bir hakimdən üstünüğü olanı * qırılıçəyə elwənlə gəzəl-lik kralıçəsi
 qırılıçətı *m* 1. kralıçelık 2. *m*er kralıçelık

qırılperest *m* bəd kralı
 qırılperestı *m* kralıçelık
 qırılı *m* kralıq
 qıram ((I) *m* ayaz gələn qırçep * qıram ü qır-şık çər çöp
 qıranı (II) *m* bəw su qıranı yetişən bu tür bitki
 qıram (III) *m* sətür sət dən parçası, islatılıp küh ağzıları kapalı
 qıranı (IV) *m* uzun adırlı bel emməmiş və oğla-ğa döndürülmüş demli arıca
 qıran (I) *m* kural, elət – hatlı (Hştekl) kuran girmək
 qırah (II) *m* kral
 qırandıh (I) *m* kökürü kazmaq, kökten kəlmə, kökürə kurutmaq, kuranın gəcirmə
 qırandıh (II) *m* yuvarılmaq
 qırandıh (I) ləğ kökürü kazmaq, kökten kəlmə, kökürə kurutmaq, kuranın gəcirmək
 qırandıh (II) ləğ yuvarılmaq
 qırandıh (III) *m*er seçmənin
 qıranıq bəw kəyşkən (Oasis spinosa)
 qırandıh *m* kırım yapmaq, kökürü kurutmaq
 qıranıq ləğ kırım yapmaq, kökürü kurutmaq
 qıracaq zəw kərgə (Corvus)
 qırar bəw qərar
 qırax (I) *m* kəldirəq, mənçəla
 qırax (II) *m* zəbir mı yarı, mı kırım, mı yapıq, varma gibi, azmən, adən azmən, üzündüt, torunən, dalyan, dızınən, yapıq, zəbellə * zıləmeki qıraxə ye yapıq bir adın
 qırax *m* yöre (ləğ anımə başla kəsmək arasında kalan və layvan yarı olarak kullardan m)
 qırat *m* kəbir cəlməs, zımmən gibi dəğərli cəstə-ğın arasında kullarılan iki cəstəğatlıc ölçü bürün
 qıratkı parıw kəldirək
 qıratlı *m* kralıq * kəvlərə jən hüjuyi dəh qıratlı ye on kralıq dəğərmiş təp
 qırax *m* kət, ləğə dıllanma, topaz cıkarılma-rı vb. yerləri kaplayan buz təkəsi
 qıraxı *m* kət
 qırax kərin ləğ arıca kiz er istemək, tıpanmək
 qırhün *m* kəbir n cərmə, kökü kazmaq, kərdən gəcirmə
 qır bün ləğ kərmə ləğmək, kökü kazmaq, kırımından gəcirmə
 qırbüyin *m* kərmə uğatma, kökü kazmaq, kırımından gəcirmə
 qırçə *m* çupı ~ ü qıl çalı çupı
 qırç (II) *m* 1. çat (sət bir şeyin kırıqlıken cəkdiyi sət) * gət qırç ü şiki) a çat öyke kənlü 2. çat (küçük bu şey kırıqlıken cəkdiyi hafif və sürəksiz sət) 3. b işte bəkl çatla patlı, mızarmı – ü – l) çatı çatır 2) çat çat
 qırç (III) *m* yonuk, yonulu – bün yonul mək
 qırçə *m* g cırdama, gıcıldayış
 qırçandıh (I) *m* 1. çatılmaq, çatılmaq, çatılmaq 2. çatılma 3. çatılma (çezərləri yer-ken ses cıkarıma)

qırcaqadın (II) *m* 1. gacardatma 2. gicardatma
qırcaqadın (I) *ğğ* 1. qırcaqatmaq, qırcaqatmaq
2. qılmaq 3. qılmaq (yeməkləri yerken
ses çıxartmaq)

qırcaqadın (II) *ğğ* 1. gacardatmaq 2. gicardat-
maq

qırcaqadın *m* yuxarıda

qırcaqadın *ğğ* yuxarıda

qırcaqadın (I) *ğğ* 1. qatır qatır (sən şey kətilikdən,
yanıqdan, yerədən səkəldürkən və ya sikişir-
dikdən çıxan ses) 2. qatır qatır 3. qatır qatır
(odun, kömür gibi şeylər yanarkən, işe təb-
lətlər kətilikdən çıxan ses) 4. yayır yayır (tər
cəsinin çıxması və şübhəli və ya şübhəli olduğunu
söyləyəndə) 5. çazır çazır, çazır çazır (ağac səsi üçün) 6.
hər hər (sən şeylər kətilikdən, yemək, koparı-
lıqdan çıxan ses) 7. tək tək 8. gür gür -
jə anlıq qatır qatır (qatırmaq - jə cüm) 9. qı-
rmaq 2) qatır qatır ses çıxartmaq - jə hu-
tun 1) qatırmaq 2) qatır qatır ses çıxartmaq
- kürin 1) qatır qatır etmək 2) gür gür et-
mək 3) çazır çazır etmək, sayırdatmaq

qırcaqadın (II) *ğğ* 1. gacardatmaq, gacardatmaq 2.
gicardatmaq (diş gicardatmaq üçün) - kürin 1) gacardat-
maq, gicardatmaq 2) gicardatmaq

qırcaqadın (I) *m* 1. qatır qatır etmək 2. gür
gür etmək 3. çazır çazır etmək, sayırdatmaq (a-
ğac üçün)

qırcaqadın (II) *m* 1. gacardatmaq, gicardatmaq, gicardatmaq
2. gicardatmaq

qırcaqadın (I) *ğğ* 1. qatır qatır etmək 2.
gür gür etmək 3. çazır çazır etmək, sayırdatmaq (ağac üçün)

qırcaqadın (II) *ğğ* 1. gacardatmaq, gicardatmaq
2. gicardatmaq

qırcaqadın *m* kiyim

qırcaqadın *m* əncə

qırcaqadın (I) *m* kükür, çanak çömlek parçaları, yic
oyunların bir oyunu

qırcaqadın (I) *m* 1. buruşutmaq 2. hüzünlü
qırcaqadın (I) *ğğ* 1. buruşutmaq 2. hüzünlü

qırcaqadın (I) *m* 1. buruşuk 2. hüzünlü

qırcaqadın (I) *m* 1. buruşuk 2. hüzünlü

qırcaqadın (I) *m* 1. buruşuk 2. hüzünlü

qırcaqadın (I) *m* 1. qatırmaq, qatırmaq, qatırmaq
2. qılmaq 3. qılmaq (sən kətilikdən yeməklər
yeməklər çıxartmaq) 4. sayırdatmaq 5. ta-
kirdatmaq

qırcaqadın (I) *m* 1. gacardatmaq 2. diş gicardatmaq

qırcaqadın (I) *ğğ* 1. qatırmaq, qatırmaq 2.
qılmaq * ağır diş qırcaqadın ağac üçün 3. qılmaq
(sən kətilikdən yeməklər yeməklər çıxartmaq)

qırcaqadın (I) *ğğ* 1. gacardatmaq 2. diş gicardatmaq

qırcaqadın (I) *m* 1. qatırmaq, qatırmaq 2. çazır (ağac səsi
çıkartmaq) 3. hər hər 4. tək tək - jə anlıq 1) qatır-
maq, qatırmaq 2) taşkırdatmaq - jə cüm
(sən kətilikdən) 3) qatırmaq, qatırmaq 2) ta-
kirdatmaq - kürin sayırdatmaq

qırcaqadın (II) *m* 1. gacardatmaq 2. gicardatmaq (diş üçün)

qırcaqadın (I) *ğğ* 1. qatırmaq, qatırmaq
2. qılmaq * gacardatmaq, gicardatmaq jə
diş üçün, yanarkən qatırmaq 3. qılmaq
(sən kətilikdən yeməklər yeməklər çıxartmaq)

qırcaqadın (I) *ğğ* 1. qatırmaq, qatırmaq
2. qılmaq * gacardatmaq, gicardatmaq jə
diş üçün, yanarkən qatırmaq 3. qılmaq
(sən kətilikdən yeməklər yeməklər çıxartmaq)

qırcaqadın (I) *ğğ* 1. qatırmaq, qatırmaq
2. qılmaq (sən kətilikdən yeməklər yeməklər çıxartmaq)

qırcaqadın (I) *ğğ* 1. qatırmaq, qatırmaq *
gacardatmaq, gicardatmaq jə diş üçün yanarkən
qatırmaq 2. qılmaq (sən kətilikdən yeməklər
yeməklər çıxartmaq)

qırcaqadın *m* kiyim

qırcaqadın *m* yuxarıda

qırcaqadın (I) *ğğ* 1. qatır qatır (sən şey kətilikdən,
yanıqdan, yerədən səkəldürkən və ya sikişir-
dikdən çıxan ses) 2. qatır qatır - jə cüm qatır-
maq

qırcaqadın (I) *ğğ* 1. gacardatmaq, gicardatmaq 2. gicardatmaq
(diş gicardatmaq üçün)

qırcaqadın *m* kiyim

qırcaqadın (I) *m* çəngəl, balt

qırcaqadın (II) *m* kükür

qırcaqadın (I) *m* 1. soyunmaq 2. güldürücü, komik 3.
wec ağzı

qırcaqadın (I) *m* 1. soyunmaq, maskara 2. güldürücü,
şəkil 3. komik (komedi oyununda oynayan
kişiyə) 4. şübhə 5. wec kükür (keçdi əmək
və karınlıq üçün görünməyən, başkasının ehtisab-
sında olan) 6. zibiri 7. yilləyi oyununda
yaşlı komik rolunda olan kişi

qırcaqadın (I) *m* soyunmaq, maskara

qırcaqadın (I) *m* 1. yilləyi dedəsi (yaşlı dede
rolunda olan kişi)

qırcaqadın (I) *m* 1. soyunmaq, maskaralılıq 2. güldür-
ücü, şəkil 3. komiklik 4. zibiri 5. wec
soyunmaq, maskara 6. gülcüklü - kürin
soyunmaq, yilləyi, maskaralılıq etmək

qırcaqadın (I) *m* 1. maskaralılıq, soyunmaq
2. gülcüklü

qırcaqadın (I) *ğğ* 1. maskaralılıq, soyunmaq
2. gülcüklü

qırcaqadın (I) *m* 1. maskaralılıq, soyunmaq
2. gülcüklü

qırcaqadın (I) *m* 1. maskaralılıq, soyunmaq
2. gülcüklü

qirıñkâ kirin *başq.* 1. maske alışırmak, say tanılaştırmak 2. gülünçleştmek
qirıñkâ m 1. 1. soytarlık, maskaralıq 2. güldencülik, paskallık 3. komiklik 4. zabıdılık 5. palyaçalıq
qirdi m soytarlık, maskaralıq
qire m havur
qirerir m arbede
qireqir m gıclama
qireqirkirin m gıclama
qireqir kirin *başq.* gıclamak
qirê m bir tur meyhos kavun
qirêc *bir qirê*
qirêder m greyder
qirêj m kir, pasak ~ girin kir tutmak, kirlenmek (*tıştek*) ~ girin (bir şey) kir tutmak (*tıştek*) ~ lê xaya kirin (bu şey) kir tutmak (*tıştek*) ~ wında kirin (bir şey) kir gormek * ev kime qirêjê wında dike bu ellise kir gütürür ~ ü genur kir pas → destab 1) el kir 2) el kir (colayca saçoçtur, auir şey) → (tıştek) nemijin (an ü nemu hün) kir kabarmak → xwe dan kir kabarmak (*tıştek*) di ~ê de wında bün (bu şey) kir gormek * ev saçoçê hemê di qirêjê de wında hüyê bu çeket kir gormuş di ~ ê de xelqê (bu şey) kir gütürmek
qirêja destan m el kir
qirêja guh m kulak kiri
qirêjgirtin m kir tutma
qirêj girin *başq.* kir tutmak
qirêjgirtî m kirtli, kir tutmuş o an
qirêjî m kirtli, pasaklı
qirêjbûn m 1. kirlenme 2. yağlanma (yağlan kirlenme)
qirêjê hün *başq.* 1. kirlenmek 2. yağlanmak (yağdan kirlenmek)
qirêjibûyê m 1. kirleniş 2. yağ buluş (yağdan kirlenme)
qirêjklärin m 1. kirlenme 2. pisletme
qirêji kirin *başq.* 1. kirlenmek 2. pisletmek
qirêjiti m kirlilik, pasaklılık * qirêjitiya berdorê cevre kirliliği
qirêjok m 1. kirtli, pasaklı üst başı temiz olmayan 2. bilil (fikir ve usul başı kirtli olan kimsə)
qirêjokî m 1. kirtli, pasaklı, kirtleş, kirtleş üst başı temiz olmayan 2. çapaçıl 3. kirtleş, pasaklıca
qirêjokibûn m 1. kirlenme 2. çapaçıl olma 3. kirlilik, pasaklılık
qirêjokî bün *başq.* 1. kirlenmek 2. çapaçıl olmak
qirêjokibûyê m 1. kirleniş 2. çapaçıl oluş
qirêjokikirin m kirlenme
qirêjokî kirin *başq.* kirlenmek
qirêjokîti m 1. kirlilik 2. çapaçıllık
qirêjuji m kirtli, pasaklı
qirêj m kavga ~ derisiln kavga çıkmak

qirênkirin m kavga etme, vuruşma
qirên kirin *başq.* kavga etmek, vuruşmak
qirêti m kir
qirfok m gevrek bir üzüm türü
Qirgiz m Kirgiz
Qirgizî m Kirgizce
Qirgizkâ m 1. Kirgizce 2. a Kirgizlere yaraşır bir şekilde
qirih m çireç, zotü gülmüşlü
qirışandin m (diş) gıcıldama
qirışandin *başq.* (diş) gıcıldatmak
qirêçin m (diş) gıcıldama
qirêçin *başq.* (diş) gıcıldatmak
qirişin (I) *başq.* an den toplanmak
qirişin (II) *bir qirişin*
qirlik (I) *zemin kara karga, kuzgun*
qirlik (II) m çömlek - ü qalıt çömlek çömlek
qirlik (III) *avaz* 1. gıtlık, imik, imik, emik 2. mek hançere, gıtlık 3. geniz 4. boğaz * parîyê nan di qirlika imin de ma lukna boğazında kaldı 5. kursak (imide anlamında) * işelah di qirlika te de himine kursağında kalir işallah 6. hoyun (şey, güğün gibi kapların veya vıd, civata gibi azağların iç kısmı) ~ dan dest yakayı ele vernek * ew ilê rıjêkê qirlikê bide dest o bir gün yakayı ele vererek ~ ü gewrî li xwe qetandên boğazı yutmak → (yekî) lê werimîn boğaz nîmak (boğazı ağrımak) → a (yekî) pê re qetlîm ağı kurumak (bir konuyu çok söylemek sebebiyle ondan bıkmak) → a (yekî) tîte bûn boğazî dıgırdanmek → a (yekî) tije qiri bûn gîr erî dolmak (veya dolu dolu bünmek) → a (yekî) vekiri bûn arge istemek → a xwe qetandên boğazını yutmak, nefesin rıjêkêmek → a xwe qiyame kirin başını kaldırap dua etmek → a xwe şî kirin bu şeyler imek → a (yekî) ziwa bûn çîzi di kuwînak, boğazı kurumak, nefesin tıkesmek -ên (yekî) kîş bûn hademekler, şışmek -ên (yekî) ziwa bûn dib dımağınza yapıyışk, dib dımağî kurumak (suzunlukta ağız kurumak)
qirik (IV) m yaratıl olma, kismürleşme * şewî bû qirik şewip kül oklu
qirika *belçk zemin* m kara karga (Corvus glaberrimus)
qirika *berçk zemin* m siyah karga
qirika *reş zemin* m kara karga, kuzgun
qirika *şî zemin* m alaca karga
qirika zevyan *zemin* m ekim kargası (Corvus frugilegus)
qirikbûn m kemürleşme (yanma sonucu)
qirikên *reş zemin* m karakuş
qirikîrêh *başq.* boğazlı
qirlikî *zemin* m gıtlık, geniz
qirikibûn m kemürleşme
qiriko m boğaz içecek dilinde)
qirikehlî m 1. ser, deri, elem, keder 2. aylanma ~ ditiye aci görmüş * vê jirîkê jîr qir-

çirikteliñ diltiye be kadan çok au günmuş
 çirikteliñbüt m zorlanma (üzülme)
 çirikteliñ büt ÷ğış beñbumak (üzülmek)
 çirikziwa ad ağağoz v. surekli isteyen
 qırın v. tırpan, çelgi oraq:
 Qırım v. Kırım
 Qıltıñ ad Kırımlı
 qırınkış adız tırpanı (tırpanla skn biçer.
 kışe)
 qırınküñi m tırpanlık
 qırınkırtın m 1. tırpanlama 2. kesmek 3. kırıp
 geçirme, yok etmek, tırpanlama (bir şeyi or-
 tadan kaldırmaya, yıkımağa girişme)
 qırın kırın ÷ğış 1. tırpanlamak 2. kesmek 3.
 kırıp geçirmek, yok etmek, tırpanlamak (bir
 şeyi ortadan kaldırmaya, yıkımağa girişmek)
 qırınax ad kadan satıcıñ sñ deyüs öçyus.
 hem kenñi eşini hem de başqa kadınları sa-
 tır. kadan satıcı
 qırıncek öçm bir bütü
 qırıncek bu v. bir ün bütü
 qırınce ad erca yağlı
 qırınandın v. kışırına
 qırınandın ÷ğış kışırınak
 qırışın m kışırına
 qırışın ÷ğış kışırnak
 qırax m kışır
 qırın (I) m yuvarlarına
 qırın (II) m öñce (kargalar için)
 qırın (I) ÷ğış yuvarlanmak
 qırın (II) ÷ğış ötmek (kargalar için)
 qırın (III) öm seqrin
 qırın m galkama
 qırınkırtın m galkama
 qırın kırın ÷ğış galkamak
 qırız bu kuz
 qırjale öçm bir ün bütü
 qırke m kuru kuma, sert ve kuru kuma
 qırker adız kivaner, kırımnan geçiren
 qırkırtın (I) m kuyan yapına, kırın yapına, kat-
 lıam yapına, kökünü kazıma, kökünden ka-
 zıma. -u uljadı soy kırın
 qırkırtın (II) m gurk gurk etmek
 qır kırın (I) ÷ğış kuyan yapınak, kırın yap-
 ınak, kalkan yapınak, kökünü kazınak, kö-
 künden kazınak
 qır kırın (II) ÷ğış gurk gurk etmek
 qırıldan m kırığı çalma (veya vurma)
 qır lē dāp ÷ğış kırığı çalmak (veya vurnak)
 qırıldayıñ m kırığı
 qırıldayıñ m kırığı çalma (veya vurma)
 qırıldaystın m kırığı çalma (veya vurma)
 qır lē xıstın ÷ğış kırığı çalmak (veya vurnak)
 qırıldaxıstıñ m kırığı
 qırına m kırma ortamından kirlenerek dolduru-
 lan çife veya tüteki
 qırma m 1. büğü 2. yaprak* qırma pus a
 dawē etegın arka yapcağı
 qırınkırtın m büğülü yapına

qırma kırın ÷ğış büğülü yapınak
 qırınkırtıñ m büğülü
 qırınkırtın bu qırınkırtında
 qırınlağ bu qırınlağ
 qırınık m dil kökü (bı) -a zımanñ (yekñ) qır-
 ıtıs sözü ağınla bñkımak (veya sözü ağ-
 zından ölmek)
 qırınız adız 1. kırım büceğı (Crocus ilic s) 2.
 kırım, çiçek öçyası
 qırınız ad kırımza
 qırın (I) m 1. kak (buzı seylelerde dip bolma)*
 qırna dıran dıç kökü * qırna darñ ağaç kö-
 kü 2. gövde ağaçların dal ve köklerden suti-
 ra kalan bölümü 3. kütük (kesimden sonra
 ağaç gövdesini toprağa kalan bölümü)
 qırn m 1. asır, yüzöl 2. asır, yüzöl, yağ (ıçın-
 de yaşandıñ zaman) * qırna nāvendı erca
 çaq 3. asır, yüzöl (mıtar başlangıç alınmaç
 1-100, 101-200, 201-300 vb. olarak sayılan
 yüzöllek dönemi) * qırna ulst ö yekm yit-
 mi birinci yüzöl
 qırn (III) v kalile * qırnak hur ö yek çö bu
 kalile qırnım gati
 qırnab m kına
 qırnağoz bu qırnağoz
 qırnate öçm gınata
 qırnatejen adız qırnateç
 qırnax v kıldırıp, maçivela
 qırna v asır, yüzöl
 qırnağoz m talqarevalı
 qırnaw m kuray (dış keñi)
 qırnawı ad öçmñs olan
 qırnawıtın m erseme
 qırnawı hün ÷ğış ersemek
 qırnawıtın m erseme, kax er erseme
 qırnaw kırın ÷ğış ersemek, kız er ersemek
 qırnık m 1. kök, kökçük (san seylelerde dip bo-
 lum) 2. çöp * qırnıkē heroniyē amur çöpü
 1. çöp * qırnıka çipçikē çiçek sapı
 qırnıñ tova 1. kene 2. meç ulak telek kışe
 qırnıñ adız bar to. kene
 qırınar öm arıncı
 qırıftek gevrek, çabuk kırılan
 qırıftek ad 1. gevrek 2. kırılğan (kolay ve çab-
 uk kırılan)
 qırıftekñ m 1. gevrekçē 2. kırılğanca
 qırıftekñ m 1. gevreklik 2. kırılğanlık
 qırıftekñ m 1. gevreklik 2. kırılğanlık
 qırıp m kır
 qırpandın (I) m çitirbıteñ, çitredatı
 qırpandın (II) m 1. kırına (göz kapaklarını a-
 çıp kapama) 2. göz kırpması
 qırpandın (I) ÷ğış çitirbıteñ, çitredatı *
 tılıya xwe qırpand pıñmağın çitredatı
 qırpandın (II) ÷ğış 1. kırına k (göz kapakları-
 nı açıp kapamak) 2. göz kırpmak
 qırpeqırp m 1. çür çür (gevrek bir şeyler ye-
 nilirken çıkan ses) 2. tükür tükür - jē anın

çir çir çitir çitirdeyax ~ jê çün (an ji hatin)
 çir çir ses çikarınak
qirpiq (I) *anîn* yutak
qirpiq (II) *m* gəğirne, gəğir ~ *anîn* (yekî) (bi-
 run) gəğirtmek ~ *hatin* (yekî) (çir) gəğirmək
qirpîn (I) *m* çitirdana, çitirdana çitirdayış ~
 jê çün çitirdana, çitirdamak -- jê *hatin* çitir-
 dana, çitirdamak
qirpîn (II) *m* kirpîna
qirpîn (I) *êgê* çitirdamak, çitirdamak
qirpîn (II) *êgê* kirpînak
qirpîwî *m* 1. çatır, çatır 2. çir (kuçuk bir şey
 kulukên çikardê bi haşîf ve şarekair ses) -
 jê *anîn* çitirdamak çitirdana - jê çün (an
 ji hatin) çitirdamak, çitirdamak
qirpîwî jê *anîn* *êw* çitirdamak, çitirdamak
qirpîwî jê çün *êw* çitirdamak, çitirdamak *
 gava ku *anîn* bişk diwar qirpîwî jê dihat
 sirt eknek y yince ağzında çitirdayîda
qirpîwî jê *hatin* *êw* çitirdamak, çitirdamak *
 gava ku *anîn* bişk diwar qirpîwî jê dihat
 sirt eknek y yince ağzında çitirdayîda
qirpîwîdîn *m* 1. çitirdana, çitirdana 2. çir
 yapma
qirpîwî kirin *êgê* 1. çitirdamak, çitirdamak *
 gava ku *anîn* bişk diwar di devê wê de
 dihat qirpîwî sirt eknek y yince ağzında çitir-
 dayîda 2. çir yapma
qirqaq *êw* bir tür bak
qirqaq *m* takuya
qirqaş *êw* bir tür bak
qirqışandin *m* çir için çir yanmasına neden olma
qirqışandin *êgê* çir için çir yanmasına neden ol-
 mak
qirqışin *m* 1. için için yama, için için yeme
 2. kılrama (yorgunluktan)
qirqışin *êgê* 1. için için yamak, için için ye-
 mek 2. kurumak (yorgunluktan)
qirqışandin *êw* qirqışandin
qirqîş *êw* qirqîş
qirqîş *êw* çikrik
qirqîşevan *wê* çikrikçi
qirqîşevanî *m* çikrikçilik
qirqîşandin *m* gıdıklama
qirqîşandin *êgê* gıdıklamak
qirqîşin *m* gıdıklama, gıdıklama
qirqîşin *êgê* gıdıklanmak
qirqîşinî *m* gıdıklama
qirqîşin *wê* çikrikçi
qirş (I) *m* dikleşme - *bûn* dikleşmek * *mûyên*
 wê *qirş* bûn kulun dikleşti
qirş (II) *m* 1. çöp (sancan, mal, çarp v parçesi)
 2. çalı çarpı, ufak tıfık kuratları - *û qal* (ç)
 çer çöp 2) çer çöp, dikküntü, süprüntü - *û*
 qelas (an ji qala) çalı çarpı
qirşdan *m* çöp kurusu, çöp kovası, çöpük
qirşbûn *m* dikleşme
qirş bûn *êgê* dikleşmek * *mûyên* wê *qirş*
 bûn kulun dikleşti.

qirşgeh *m* çöpçü
qirşik *m* çarpı, çar çöp
qirşkirin (I) *m* dikleştirme
qirşkurin (II) *m* çalı çarpı doseme
qirşkirin (III) *m* kurusime (kırık sözler söyle-
 me)
qirş kirin (I) *êgê* dikleştirmek
qirş kirin (II) *êgê* çalı çarpı dosemek
qirş kirin (III) *êgê* kutulemek (kırık sözler
 söylemek)
qirşvan *anîn* çalı çarpı (çalı çarpı toplayan
 kimsel)
qirtasiye *m* kurtasiye
qirtasiyefiroş *anîn* kurtasiyeci
qirtasiyefiroşî *m* kurtasiyecilik
qirtasiyevan *anîn* kurtasiyeci
qirtasiyevanî *m* kurtasiyecilik
qirteqirt *m* gıdıklama
qirtik (I) *m* çikrik
qirtik (II) *m* gəğiri
qirtik (III) *wê* yifışık
qirtik (IV) *wê* çək bursı
qirtin *m* g dikkelen, gıdıklayış
qirt û vîrt *wê* (kırıklı) * *dilê* wê *qirt û vîrt* ç
 çok kırıklı
qirûçok *êw* bir tür meyvesi olan bir türki
qirûş (I) *m* kıld (keçe için)
qirûş (II) *m* kuruş - bi - kuruş kuruşuna
qirûşî *m* kuruşluk * *bi* sed *qirûşî* *êw* dikan
 bide yüz kuruşluk çekmek
qir û vîrt *êw* kuruşluk
qirûdî *wê* 1. kuruda, enez, eneze, çitiz 2. arık,
 kula, siska
qirûdîbûn *m* 1. enezleşme, çitizleşme 2. siskalaşma
qirûdî bûn *êgê* 1. enezleşmek, çitizleşmek
 2. siskalaşmak
qirûdîbûşin *m* 1. enezleşme, çitizleşme 2.
 siskalaşma
qirûdîkî *wê* 1. kuruda, eneze, çitiz 2. arık-
 ça, siskaca
qirûdînan *m* kavrutana (iyi gelişenme, çitiz
 ve zayıf kalma)
qirûdî nan *êgê* kavrutmak (iyi gelişmemek,
 çitiz ve zayıf kalmak)
qirûdîwî *m* 1. enezlik, çitizlik 2. arıklık, siska-
 lık
qirûdok *wê* 1. kuruda, enez, çitiz 2. arık, siska
qirûdoki *wê* 1. kuruda, eneze, çitiz 2. arık-
 ça, siskaca
qirûfêk *wê* çikrik
qir û qal *wê* kıld (keçe için), çikrik, çikrikçi
qirûş bûn *êgê* 1. eğilme 2. eğilip göz yla
 su içmek
qirûşkirin *êgê* 1. eğiltmek 2. eğilip göz yla
 su içmek
qirvane *m* kurbaç
qirxûn *m* koyun, kama -*ê* *hev* *qirxûn* (bubiri-
 nin) kökünü kazımak

qısar (v) qesaz I (E)

qısar kırım *bir* qesaz kırım

qısas *alışın* 1. kısas 2. *ışqın* fail -ê serê (ye-kâ) (bünmâ) can *ışqın* -ê serêyan *ışqın* kasabî

qıse (E) m 1. konuşma 2. söz, lâl (kavil, lâkudî) 3. söz, sözcekk, kelime 4. söz (bir konuya yazılı olarak açıklanmaya varayan kelime dizisi) * qıse ð *tîpên romanê yên di wê ne romanin sözleri, tîpleri nînan - kırım konuşmak, lâllemek - xweş kırım sol beti seyu- basturmak -ya qor seçimê seyan sezo -ya xweş kelime pişt re birijîme sozleşim tan bic ondan saraz sêyle*

qıse (E) m öykü, hikaye

qısebêj (E) *nêlir* sözcü

qısebêj (E) *nêlir* öykücü (anlatan kimsel)

qısebêj (E) m sözcülük

qısebêj (E) m öykücülük

qısebêji (E) m söyleyiş, dîsteyan

qıseadan m 1. konuşma 2. sohbet, söyleşi - kirtin konuşma yapınak

qıse dan *ışqê* konuşmak, nutuk çekerek

qısedayîn m konuşma

qıseker *sâîr* 1. konuşmacı 2. sözcü

qısekerî m 1. konuşmacılık 2. sözcülük

qısekerin m 1. konuşma 2. konuşma (söyley verme konuşma yapma) 3. konuşma (dile-yedilere bilim, sanat, edebiyat gibi bir konuda bilgi vermek için yapılan konuşma) 4. konuşma (konuşma d l olarak kullanılır) 5. konuşma (düşüncelerini herhangi bir amaç uğulnarak anlatma) 6. konuşma (ilşkî kurt-nak veya ilşkîyi sürdürmek) 7. konuşma (heh), bir biçimde söyleme) 8. me- konuşma (ışık ve zarîf görülmek)

qıse kırım *ışqê* 1. konuşmak * zarîk hîna qı-se nake çoxêk dîna konuşmıyan 2. konuş-mak (söyley vermek, konuşma yapınak) * ez de wê heftiyê di cîvîne de qıse kırım bî hafîn toplaşda konuşacağını 3. konuşmak (dinleyicilere bilim, sanat, edebiyat gibi bir konuda bilgi vermek için yapılan konuşma) 4. konuşmak (konuşma dili olarak kul-lanmak) * zînanê Kurdî xweş qıse dîke

Kurçeyî güzel konuşuyor 5. konuşmak (düş-üncelerini herhangi bir amaç kullannmak an-lamak) * mîrnevîn lal bî îşaretan bî hev re qıse dîkîn d îşaretan şaretlerle birbirleriyle konuşuyorlar 6. konuşmak (ilşkî kurtmak veya ilşkîyi sürdürmek) * em bî kesên lî qıta jêrê re qıse dîkîn alî karakile le konuşuyorêz 7. konuşmak (heh) bir biçimde söy-lemek) * di qırîka xwe de qıse dîke genz-deci konuşuyor 8. me- konuşmak (ışık ve zarîf görülmek)

qıset m 1. söz, lâl (kavil, lâkudî) 2. konuşma

3. hikaye, öykü

qısetbêj *nêlir* nîsayecî, çykücü (anlatan kimsel)

qısetkîtin m hikaye etme, anlatma

qıset kırım *ışqê* hikaye etmek, anlatmak

qısetyan *nêlir* konuşmacı

qısetwat m emişce merak * qısetwata te dikim serî merak ediyeyim -ya (yekê) kırım emişce duyınak, emişceyi kaptınak, merak etmek

qısetwêş m hoş sohbetli

qısetwêş m hoş sohbetlilik

qışet m boyutleyici olan, müktesem

qışil m kırık

qışîr m 1. kısım, bölüm (bir cinsten veya nes-letlerden olanların türü) 2. kısım, kesim 3. vîy kısım, bölüm, kesit ~ bî ~ xîstî: kısım ~ ~ kısım kısım

qışîr m kısî: Hıslanmış bulgur, taze soğan, maydonuz, ve bakkalıla yapılan bu tür ye-mek)

qışîr m döşeme

qışm *bir* cîsim

qışmen k kışmen

qışmet m 1. kısmet 2. kısmet (olayların kötü sonuçların tevakküle kışılama durumu) 3. o kısmet (çatılından belli değil, ya olur ya olmaz) anlamında) ~ bîm kısmet olmak * e-ger qışmet he em de hev bîbînin kısmet o-lubîsa çûşarêz - ð *nîsîbê* (yekê) çêbûn kısmet (veya kısmet) çıkınak -ê (yekê) derketin kısmet (veya kısmet) çıkınak -ê (yekê) şîreh bîm kısmetî bul olmak -ê (...) çîre dan kısmetî: büyülemek -ê (yekê) *ku-rîn* kısmetî ayğun (kadın) geimək -ê (...) *ye-bûn* 1) kısmetî ayılmak (kazancı artmak, bolluğa ermek) 2) kısmetî ayılmak (kuzde-siyle eşlenmek arayan bîç çıkınak)

qışmî m kısmî, bîhîmîsel 2. *fo* tîkel

qışqançk *zêr* bu tür böcek

qışrîk m e kek üstünde kalan çer çöp veya hu-bubut

qıştas m kısas, ölçüt

qışumî m belâ

qışûr (E) *bir* qesaz qışûr

qışûr (E) m 1. kusur, eksiklik, delo 2. kusur lîmîr * li qışûra nîm menêre kûstuma bakna 3. eksiklik, kusur (bilerek veya bil-meyerek bir iş gereği gibi yapılmamak) - jê re tûne bîm su çûrur yeri olmamac - *lê-tim* kusur etmek, kusur işlemek * *gere hîm* (E) *alîyê* gîr amîyê de *lê* qışûrekê mekîn ora saygıda kusur etmeyecêşîmîz - *lê* dîtin ku-sur bulmak - *nayê* serê su (veya söz) gîdûr-oz - *lê* de dîtin (birinde veya bir şeyde) kusur bulmak -a (...) dan *nîyê* (yekê) ayıbî-nî yüzüne vurmak -a (fîşetû) derketim si-rîmak (kusuru ve şirkinliği ortaya çıkınak) -ek *tê* tûne bîm kusursuz olmak -ên (yekê) dan *bîm lîngan* (m) piyan) (barîna) kusur-lana offermek

qışûrlar m kusurlu, bîvîrlî, defolu

qışûrdarî m kusurluluk

qışlə *m* azışla

qışləcənə *m* karıqış

qışç *m* 1. kəkəl, kuçuqnik kəkəl 2. küçük zıynet

egzaz. 3. *m* güzə və naran

qışteğ *m* sığır, cəvələstik

qışteğist *m* gəklama

qışteğsəkirin *m* gəklama

qışteğist kirin *ğış* gəklama

qıştik (I) *m* kərit çöpu

qıştik (II) *m* 1. həppə, oynak tağırbaşlı olma-
yan kərit 2. köpek tağır başlı davranışın
olmayan kəsimə 3. dengəsiz (tutum və dav-
ranışında uyğun olmayan kərit) * zarıktəki

qıştik *e* dengəsiz bir çocuk

qıştikli *m* 1. həppəlik, oynaklıq 2. köçəklik 3.
dengəsizlik 4. *m* oynakca (tağır başlı olma-
yacaq bu ləhzədə) * kvetkəke qıştikli *yə*
oynakca bir kiz

qıştin *m* olma

qıştin *ğış* ötmək (kərgilər için)

qit (I) *m* başıq

qit (II) *m* kuçuk budak

qit (III) *m* kəsək

qita *m* dən kitab, ama kara

qitab *m* 1. ek 2. kəməslərin dənə kəsənini ek

qitabkirin *m* ek kəmə

qitab kirin *ğış* ek kəmə

qitabkirin *m* ekli, ek kəmə

qitbün *m* kəsilmə

qit bün *ğış* kəsilmək (çindəki maddələr bir-
birindən ayrılaraq buzulmaq)

qite *m* dən kitab

qitəyə mərasinə *ğış* şərəf kəmə

qitlik (I) *m* həppə uzur, kərit

qitlik (II) *m* bi ek * qitlikə dəst et bələği

qitlik (III) *m* həppə kəkliyə həvər bir kuçur

qitlikəndin *m* kərləmə, pisləmə, ləzəmə

qitlikəndin *ğış* kərləmək, pisləmək, ləzə-
mək

qitlikün *m* kərləmə, pisləmə, ləzəmə

qitlikün *ğış* kərləmək, pisləmək, ləzəmək

qiti (I) *m* həppə uzur

qitrik *m* 1. kəvin sürücü 2. pihiləşmə kərit

qitkərlin *m* kəsimə

qit kərlin *ğış* kəsimək

qitki *m* həppə kəkli

qitləmə *m* pisləmə

qitqadik *m* bir sörk çeşidi - *ğış* lirit dən böreği

qitqiti *m* gəkləmə - hətin (yekli) gəl kəmə-
mə - *ə* (yekli) anin gəklənmək

qitül *m* həppə çet. *m* qitül

qitüt *m* 1. ku (bol qarşı) * isal ber qitüt *e* *m*
yil üzər ku 2. tutumlu, cəsarətli (parasını
işlədi). diqqət na kullinə:

qitütbün *m* kulləmə

qitüt hün *ğış* kulləmək

qitütü *m* 1. kəlik tibbiyaca yetirəcək dərəcə-
də azlıq 2. tutum, cəsarət (aşın davranış-
lardan kəpirmə, idarəli fəikləmə) 3. kəsən 4.

tutum, uluk, təsərif bi - dəbərə xəbə kərlin
ku kəsən keçimək - kərlin kəsənli yağmaq
- *ə*varin rütə çü yemək, uzur uzur yemək,
tutulucu yemək

qitütübün *m* tutumlu olma (və ya davranma)

qitütü hün *ğış* tutumlu olmaq (və ya davran-
maq)

qitütübün *m* tutumlu davranma, təsərif etmə
(bu şeyi diqqətli və idarəli kulləmə)

qitütü kərlin *ğış* tutumlu davranmaq (məsarət
etmək (bir şeyi diqqətli və idarəli kullən-
mək)

qıvş *m* kəpək (şəp kəpəği)

qıvşın *m* qıvşın

qıyafət *m* kiyafət - *ğış* kərlin kiyafət dəğistə-
mək - *ğış* kərlin *ğ* wisa gerin təbəlil gəlmək

qıyafətəmə *m* kiyafətləmə

qıyale *m* 1. əgək (qurinin yaz u əgək sığ-
ğında dənləndiği gülgəkl) 2. gülgələndirmə
3. dənəmə, gün ortası dənəncəsi, qışıl-
rın *ğış* dənənmə zamanı

qıyame *m* yokuş - dən hər (yekli) zərə kaçmaq

qıyamət *m* 1. kiyamət 2. *m* kiyamət (gürüb-
ülü kəpəklilik) 3. *m* dən dəyər (bu şeyin bo-
aldığı yer) * Ji ber bəranə gund ji çə-
məre hühu wəki qıyamət yağın, yağın
küy çünin dəyəsina dəpniştü 4. *m* wə feryə

* qıyabələ məsiyəni bəlk luyarı - *ğ* şer
serə (yekli) rəkarin kiyaməti (kiyamətlər
və ya kiyamətləri) koparmək - *m* rəhüm *ğ* ki-
yamət kopmak 2) kiyamət kopmaq (bir yer-
də yök gürülü və təlaş olmaq) - *m* rəkarin ki-
yaməti koparmək *ə* Xwərdə *yə* kiyamət *ğ*-
bu, kiyamət kaqlar (pek çök) - *ə*ke *ə*ur rəbün

kizlə kiyamət kopmək

qıyamət *m* şer *ğ* kiyamət

qıyar *m* kiyafət (həpə həyvanları için)

qıyarkirin *m* kiyafətləmə

qıyarkirin *ğış* kiyafətləmək

qıyas *m* 1. kiyafət (bir təlimə, dənk sayma) * *ə*z
te nikurim bi wi qiyas *ğ* kəim sən bütülə

kiyafətəndin 2. kiyafət, kiyafətlilik 3. *m* *ə*z
kiyafət təsim 4. *m* *ə*z ömeksəmə

qıyaslı *m* kiyafətlilik

qıyas bün *ğış* kiyafətlilik

qıyaslar *m* kiyafət

qıyasları *m* kiyafətlilik

qıyaslı *m* kiyafət, təsim

qıyaskirin *m* kiyafətlilik

qıyas kirin *ğış* kiyafətlilik

qıyaskiri *m* kiyafət, kiyafətlilik *ğ* *ə*z

qizban *m* *ə*z *ğ* *ə*z *ğ* *ə*z

Qizilbaş *m* *ə*z *ğ* *ə*z *ğ* *ə*z

Qizilbaş *m* *ə*z *ğ* *ə*z *ğ* *ə*z

qizilbaş *m* *ə*z *ğ* *ə*z *ğ* *ə*z

qizilbaş *m* *ə*z *ğ* *ə*z *ğ* *ə*z

qizilbaş *m* *ə*z *ğ* *ə*z *ğ* *ə*z

qizilbaş *m* *ə*z *ğ* *ə*z *ğ* *ə*z

qizilbaş *m* *ə*z *ğ* *ə*z *ğ* *ə*z

qizilbaş *m* *ə*z *ğ* *ə*z *ğ* *ə*z

qizilbaş *m* *ə*z *ğ* *ə*z *ğ* *ə*z

qizilbaş *m* *ə*z *ğ* *ə*z *ğ* *ə*z

qizilbaş *m* *ə*z *ğ* *ə*z *ğ* *ə*z

qizilbaş *m* *ə*z *ğ* *ə*z *ğ* *ə*z

qizilbaş *m* *ə*z *ğ* *ə*z *ğ* *ə*z

qizilbaş *m* *ə*z *ğ* *ə*z *ğ* *ə*z

qizilbaş *m* *ə*z *ğ* *ə*z *ğ* *ə*z

qizqamlik *v* embas

qizwan *bağır bitən*

qj *m* 1. (tənəzi) otma 2. *əzgi* ezən okuna ~ kirmə 1) otmək 2) *əzgi* ezən okutmaq

qibəl *m* kəngər otkisinin müz pibi kabağı soyulduktan sonra qalın iç kısmı

qiblə *m* 1. kible 2. *əmə* kible (səkitdik bir duruşda yerdən emarək baş vətənin)

qiblənsə *bə* qiblənsə

qiblənmə *m* kəllənmə

qij *(T)* *m* 1. ayık narı 2. ayık (tənəzi için) koyu olmağan) * kəskək qij dək yeşil

qie *(II)* *v* başak

qie *(III)* *v* şübe

qie *(IV)* *m* 1. ot üzərlə vətəni qəni ad, diş 2. *m* sirtkan *bi* - *ü* pflan ketin (Üstəkü) ayınza dəsək -*ən* xwe beş kirmə sirtmək

qieundin *m* sirtma (sirtap dığ göstərmək)

qieundin *figh* sirtmək (sirtap dığ göstərmək)

qiebeş *m* sirtik, sirtkan

qiebeşi *m* sirtiklik, sirtkanlık

qie beş kirmə *m* sirtma

qie beş kirmə *bə* sirtmək

qiebün *(I)* *m* sirtma

qiebün *(II)* *m* 1. saşlaşma 2. kislma (göz için)

qie bün *(I)* *figh* sirtmək

qie bün *(II)* *figh* 1. saşlaşmaq * çavən *v* qie bühün gözleri saşlaşmış 2. kislmək (göz için)

qiebüyn *m* 1. saşlaşma 2. kislma (göz için)

qieik *(I)* *m* ot dığ et, diş

qieik *(II)* *v* küçük parça

qieik *(III)* *m* 1. saman tənəzi, saman sarısı (a-şik, sətik sarı tənəzi) 2. *m* saman tənəzi (bu tənəklər olan)

qieikbün *m* tənəzi sarıma

qieik bün *figh* tənəzi sarımaq

qie *m* saşık

qieklärin *(I)* *v* sirtma

qieklärin *(II)* *m* 1. kə bəni (göz kapakların ucup sapsına) 2. kisma (göz için, biraz kapama)

qie kirmə *(I)* *figh* sirtmək

qie kirmə *(II)* *figh* 1. k rpnək (göz kapaklarını ucup kapamaq) 2. kismək (göz için, biraz kapamaq)

qieklär *v* kiskik, kislmaş (göz için, biraz kapamaş)

qieməz *m* 1. cunri, pirtə 2. kötü, əhləklə kutəse

qieç *v* diş (cəvək əhlədə)

qieçül *m* sirtik, sirtkan

qieçül *m* sirtiklik, sirtkanlık

qieçwar *m* əgri dişli, dişləri əgri hügrü olan

qieük *m* 1. gic klanma 2. buylatma - *jə* batin -*dən* buylansak

qieür *(I)* *bə* bün bu ems diken otu

qieür *(II)* *bə* qibal

qij *m* 1. bağır, çəgirmə, çiglik 2. nara - *here-qi* çigirmə çigirmə bağırma - *i* ser (...) kirmə birinə çiglik atmaq

qijak *v* bün karga

qijalek *v* bün su c. halində gəzen kuş türü

qijulek *v* bün karga (Urvus)

qijandın *m* bağırma, çigirmə, haykırma

qijandın *figh* bağırmaq, çigirmək, haykırmaq

qijdan *m* bağırma, çigirmə

qij dan *figh* bağırmaq, çigirmək

qijek *(I)* *v* fişək

qijek *(II)* *m* bağırkan, çigirtkan

qijekli *m* bağırkanlık, çigirtkanlık

qijeadı *m* bağırış, çigirış - *pə* kekin bağırıp çigirtmək

qijemüjklrin *m* 1. bağırıp çigirmə 2. otma (kargalar için)

qijemüj kirmə *figh* 1. bağırıp çigirmək 2. ötmək (kargalar için)

qijeyij *m* 1. bağırış çigirış 2. yaygara 3. cəzur ezən, cəzur vətən (atəş səsi için) 4. cəyər cəyər (bu cəyər çabək və siddətləyə yarıdğanı anlatır) - kirmə 1) bağırıp çigirmək 2) ötmək (kargalar için) 3) cəyirdənmək -*a* çükün kuş otuqları, kuş bağırış çigirışları

qijeyijklrin *m* 1. bağırıp çigirmə 2. otma (kargalar için) 3. cəyirdənmə (atəş için)

qijeyij kirmə *figh* 1. bağırıp çigirmək 2. ötmək (kargalar için) 3. cəyirdənmək (atəş için)

qijeyij *m* 1. bağırış çigirış, çigirip bağırma 2. yaygara - kirmə 1) bağırıp çigirmək 2) ötmək (kargalar için) -*a* çükün kuş otuqları, kuş bağırış çigirışları

qijeyij *m* 1. bağırış çigirış 2. çigirip bağırma - *pə* kekin bağırıp çigirtmək

qijeyijini *m* çigirip bağırma

qijeyijini kirmə *figh* cəyirtməyi basmaq (veya cəyirtməyi koparmək)

qijek *v* bün kakım, kakım (üstələ emməyə)

qijin *m* 1. bağırma, bağırış, haykırma, haykırış 2. çiglik, çiglik otma - *jə* sən bağırmaq - *jə* çün 1) bağırmaq 2) çiglik atmaq - *jə* hatın 1) bağırmaq 2) çiglik atmaq - *pə* kekin 1) bağırıp çigirmək 2) çiglik atmaq (koparmək veya basmaq), çigliyi basmaq

qijin *figh* 1. bağırmaş, haykırmaş 2. çiglik atmaq

qijini *m* 1. bağırma, haykırma 2. çiglik 3. cəyirtmə (atəş səsi için) - *jə* çün 1) bağırmaq 2) çiglik atmaq (koparmək veya basmaq) - *jə* hatın 1) bağırmaq 2) çiglik atmaq (koparmək veya basmaq) - *pə* kekin 1) bağırıp çigirmək 2) çigliyi basmaq

qijinikirmə *m* feryat etmə, haykırma

qijit kirmə *figh* feryat emək, haykırmaş

qijirin *m* bağırma, feryat etmə

qij kirmə *figh* bağırmaq - feryat etmək

qijok *m* bağırkan

qijokli *m* bağırkanlık

qijokli *m* bağırkanlık

qijot *m* 1. kömür kəmə 2. ucu yanık otun

qitk (VII) *n* parça

qitkqitki *v* parça parça

qitkqitki bün *n* parça parça olma

qitkqitki bün *v*ğh parça parça olmaq

qitk *n* çelik (zələ çomak oyununda iki ucunu sırtı kəsə dəyən)

qitqit *n* gidiqlama *-a* (yekli) hətin gidiqlənmək

qivat (E) *b* bəzi surları kəmərisi. uksi və yemlə bu bürk

qivar (II) *b* bəzi mənən

qivarek *b* bəzi mənən

qivar *b* qitqal

qivane *b* bəzi bürk

qiz *n* 1. kiz (dişi çocuk) 2. kiz (kiz oğlar kiz, erden, bak rə) 3. *v* kiz (dişi) *-a*nin kiz alınmaq *-* birin kiz almak *-* dən kiz vermək *-* dən hev *ü* dən (birbirinə) kiz alıp vermək *-* dən mür (an, ji şü) gelin etmək *-* dərketin kiz çıkmək *-* dütin (an, ji xvestin) erkeğe kiz istemek, gelin alınmaq *-* hē ne li danē ye rakirine rihela wē kiz beşiklə (veya kundakta) çeyiz sarıqla *-* hūna nehatiyə dənē dest avētlne cihēzē wē kiz beşiklə (veya kundakta) çeyiz sarıqla *-* nūn e xezel e güzel kiz, ay parçası *-* renerer e qewl qehiya kiz emmle sonunda kəçaya varir *-* revuqlin kiz kaçınmaq *-* sūya sura li dərē ye, her kes gopāl xwe dilavējl, ēdi ka bū nisbē kē ye bir kiz bün kişi ister, bir kiz alır *-* xvestin kiz istemek *-* ü keqən malē (birinin) kiz kizrağı *-a* bavan yigit, namuslu kiz *-a* nēleyē bilharē *v*go dişi çək *-a* nirovən (nirovən an ji insanan) insan evladi *-a* paşē ji bēqusūr malē bu kizlar kusur kadi kizinda dā olir *-a* qizit kiz oğlan, kiz oğlan kiz lerdən, bak rə *-a* paşikēstī kiz kusur *-a* xelkē el kiz *-ēp* bavan yigit, namuslu kiz *-ēn* malē (birinin) kiz kizrağı

qiz (E) *n* gocuk

qoç (II) *n* duran, durmaq *-ē* mēranī (an, ji şivani) içi duran, büyük durmaq

qoç (II) *n* 1. boyuz 2. kafa kafaya tokuşma *-* ji guh rawirtin (an, ji bihartin) boyuz kulagi geçmek *-* jē hildan boyuzlamak *-ē* (yekli) qēbün (an, ji hatin) boyuzlamak (boyuzu çıkmək)

qoç (III) *v* vəlhi layvan kaput

qoçan *n* 1. kaçan * qoçanē meqhūzan mak-buz kaçanı 2. kaçan (kapu sepetli)

qoçanik *n* sapın (kaç alma ağacı)

qoçanik *n* sapın (kaç alma ağacı)

qoçan *n* kaçak

qoçik *n* bir tür ipek mənəl

qoçkēs *n* küsəmə (sürünən ölümlə giderek önünə ölk edən kox, veya teke)

qoçkēşi *n* küsəməlik

qoçkēdan *n* boyuzlama

qoçkēhildan *n* boyuzlama

qoç kē hildan *v* bə boyuzlamak

qoçxamk *n* tencere

qode *n* ekubey, p. etatimaya bürkləniz izla

qodī (I) *n* kəməz, nüməci

qodī (II) *n* ayna

qodik *n* ayna

qodilī *n* kuməzlik

qodkilor *v* bəzə mihrel duymayan, nankör

qodus *v* boyuzlu (kəməni və ya yuktikarından birinin əffətsizliyinə göz yuman)

qol *n* 1. kəmbur (insanlar için) 2. *n* kəmbur (kəmburu olan)

qolbün *n* kəmburlaşma

qol bün *v*ğh kəmburlaşmaq

qolbūya *n* kəmburlaşma

qolcan *n* kəfəs

qoldirin *n* kəmburlaşma

qol kirin *v*ğh kəmburlaşmaq

qok *n* kəlik (düzeyinə görə yüksək olan)

qokbūnī *n* kəliklik

qol (E) *n* tonruz *-ē* dərən ağac tonruğu

qol (II) *n* 1. kəlik (kolun gövdə ilə birləşiyi

qizale *n* kizcağız

qizal *v* dayı kiz

qizalılı *n* teyzə kiz

qizyalı *v* teyzə kiz

qizyalıyın *n* kaalisyan

qob *v* kəmbur

qobit *n* gidi

qoc *n* 1. kütük, omca (kesimden sonra ağac

gövdesinin topaqla kalan hissəsi) 2. omca, omca, bəğ kütüğü 3. çotuk 4. çotuk, tevek (asitlə kütüğü) * qocē mēwē asitlə teveği *-ē* solan 1) yilləniz kütüğü 2) təcürbətli, cəməyimli kimsə

qotik (E) *n* 1. kütük, omca (kesimden sonra ağac gövdesinin topaqla kalan bölümü) 2. çotuk, omca

qotik (II) *n* gocuk

qoç (II) *n* duran, durmaq *-ē* mēranī (an, ji şivani) içi duran, büyük durmaq

qoç (II) *n* 1. boyuz 2. kafa kafaya tokuşma *-* ji guh rawirtin (an, ji bihartin) boyuz kulagi geçmek *-* jē hildan boyuzlamak *-ē* (yekli) qēbün (an, ji hatin) boyuzlamak (boyuzu çıkmək)

qoç (III) *v* vəlhi layvan kaput

qoçan *n* 1. kaçan * qoçanē meqhūzan mak-buz kaçanı 2. kaçan (kapu sepetli)

qoçanik *n* sapın (kaç alma ağacı)

qoçanik *n* sapın (kaç alma ağacı)

qoçan *n* kaçak

qoçik *n* bir tür ipek mənəl

qoçkēs *n* küsəmə (sürünən ölümlə giderek önünə ölk edən kox, veya teke)

qoçkēşi *n* küsəməlik

qoçkēdan *n* boyuzlama

qoçkēhildan *n* boyuzlama

qoç kē hildan *v* bə boyuzlamak

qoçxamk *n* tencere

qode *n* ekubey, p. etatimaya bürkləniz izla

qodī (I) *n* kəməz, nüməci

qodī (II) *n* ayna

qodik *n* ayna

qodilī *n* kuməzlik

qodkilor *v* bəzə mihrel duymayan, nankör

qodus *v* boyuzlu (kəməni və ya yuktikarından birinin əffətsizliyinə göz yuman)

qol *n* 1. kəmbur (insanlar için) 2. *n* kəmbur (kəmburu olan)

qolbün *n* kəmburlaşma

qol bün *v*ğh kəmburlaşmaq

qolbūya *n* kəmburlaşma

qolcan *n* kəfəs

qoldirin *n* kəmburlaşma

qol kirin *v*ğh kəmburlaşmaq

qok *n* kəlik (düzeyinə görə yüksək olan)

qokbūnī *n* kəliklik

qol (E) *n* tonruz *-ē* dərən ağac tonruğu

qol (II) *n* 1. kəlik (kolun gövdə ilə birləşiyi

yer) 2. kol (nak: neler de tutup çevirmeye veya çekmeye yarayan ağaç veya metal parçası) 3. taraf; yan * bi sê qulan guvend geruya kulay uq biratta çekild. 4. kol (televizyon) 5. kol bitlik 6. kol xonai, yan (saray duvarında bulunan iki yanında hulumun her biri, çapuh) -ê derî kapi kula -ê inil kutup gûs-deyle birleştiği yer

qol (II) w 1. guçik (kuyruqsuz, kuyruğu kesik hayvan) 2. guduk (kuyruğu kesik veya kopmuş ulun) 3. kusa, kesik (kesilmiş ulun) 4. acumasız, gaddar, zalim * kallîrê qol acumasız kaîr - felek zalim felek - û qalind kusa ve w * mitîvêkî qol û qalind kusa ve w yapılı

qol (IV) w konasur * peştê min qol e sirtun kamîzur

qol (V) w korabasanı geçirtip beyunduruga dek uzanan parç

qol (VI) w 1. kızak 2. kızaktır, yapış bolar uzerinde yapılan ot çekim

qola (I) w kola - kirin kolalimuk

qola (II) w zande, day * ew yekî qola ve o zande biri

qolaç w 1. kulac 2. taraf * li çar qolaçê diwê dunyayê don bir taraf nda

qolêkîrîn w kolalarî

qola kirin *lêgh* kolalimuk

qolêkîrî w kolalî

qolan (I) w karkuk tkolon govde ile birleştiği yer

qolan (II) w 1. kafan 2. kolan (belde bağları ve iç kasıncıca cepleri olan bir kemer çeşidi)

qolançî dîwê kolêçî

qolbûn w güdükleşme

qol bûn *lêgh* güdükleşmek

qolbîyîn w güdükleşme

qolaçan w kolaçan

qolêcankîrîn w kolaçan etim

qolaçan kirin *lêgh* kolaçan etmek

qolêdar w iki metre boyunda tokuk

qolêj *ber* kolêj

qolêk *ber* kolêk 1. bir çenek adı 2. birki koku

qolfelek w zalim felek

qolê sîwariyan w sîvan kola, vende,

qolîk (I) w ağaçtan kençe

qolîk (II) *lêgh* keleşek hastalığı

qolîk (III) w 1. sapa, dövuş sapsı 2. dövuş tekniği

qolîk (IV) w iç domu, kulat, dişlik

qolîk (V) w kesik

qolînc w 1. kürek kençe altındaki bölge adı 2. kulunç, addetih omuz ağrısı - şikayêtin kulînc qormak -ê (yekî) girtin kulînc kormak -ê (yekî) şirikandîn kulînc kormak

qolîncê w kulunç

qolîncîbûn w kulunçolma

qolîncî bûn *lêgh* kulunç olmak

qolîncîbûyîn w kulunç oluş

qolîncîkirîn w kulunç etme

qolîncî kirin *lêgh* kulunç etmek

qolîngê *ber* bir ot türü

qolîxe w tupal

qolîxetî w topallık

qolkarin w güdükleştirme

qol kirin *lêgh* güdükleştirmek

qolop w mantese

qolqut w karcuk soya

qolşimanok *ber* bilyircin (Cocumix)

qolî w güdüklük

qolyan w çok elgunlaşmış meyve

qolye w kol ye

qom (I) w bidon

qom (II) w muval

qomandîn (I) *ber* qomandîn

qomandîn (II) *ber* qomandî

qomax w duvar kırığı

qomîl (I) *ber* karmîş

qomîl (II) w kumbura

qomçe w kurdele

qonûk w kale

qonû w kavun

qomîn (I) *ber* qomîn

qomîn (II) *ber* qomîn

qomîser *ber* karmîş

qomîyên *ber* karmîyên

qomk w ebe (oyunda ebe)

qompanî w topkatt

qompîr w 1. patates (Solanum tuberosum) 2. patates (bu bitkinin toprak altında oluşan yumrular)

qonqa w yonga

qonunîsê *ber* komünîst

qonunîzm *ber* komünîzm

qonax (I) w 1. süreç, proses 2. aşutn, merkele

qonax (II) w 1. konak, menzil 2. kenek, mezel (bir günlük yol) 3. konak (konaklanan yer) - bi - kora gove * me qonax bi qonax

rê dikund kora gove yol aliyordik -

germ kirin abayî sennek - vegirtin (1) par-

ta sermek, komas (geçeriy geçirmek, konak

olmak) 2) kark dikinek (bir yerde sürekli

kalmak)

qonax (III) w 1. konak (hükümet konağı) 2.

saray; karmî şertan gorîclîgî yapı * qo-

naxu hikûmetê hikûmet sanayî - o hikû-

metê hikûmet konağı

qonaxê hikûmetê w hikûmet konağı

qonaxêder *ber* konakçı

qonaxî (I) w sürecat

qonaxî (II) w keneklik * elya sê qonaxî ge-

konaklık yol

qonax vegirtin *lêgh* konaklanmak

qone (I) w las yagani

qone (II) w 1. kütük 2. odun kütüğü, duğumî

olan ve zor kırılabilen odun

qonç w kuyrak

qonçuk w kol ağzı

qundax *m* dəpək
 qundere *m* kundura
 qunderefirəş *m*əw kunduracı (satan kimsə)
 qunderefirəşi *m* kunduracılıq
 qundereker *m*əw kunduraca (tural eənət)
 qunderekeri *m* kunduracılıq
 qunər *m* çubut
 qungec *buw* kongre
 qunı *m* dağın güncükün tərəfi
 qunser *buw* konsere
 qunserve *buw* konsere
 quntak *m* kartak
 quvoy *buw* kəvoy
 quperatıl *buw* kooperatıl
 qop (I) *m*əw 1. tepe * dərəkətibü serə qop ü di-
 ker gani tepəye yəkup hağiriyendu 2. dərəkət
 zürve
 qop (II) *m*əw 1. diş bükəy, kəvəkət
 qop (III) *m* 1. kambur 2. wə kambur (kamburu
 olan)
 qop (IV) *m* 1. aksak, rəpəl 2. sakıt (ezərlı) w
 kırım sakıt etmək
 qop (V) *w* peris
 qopıl *buw* qopu
 qopbiln (I) *m* kamburlaşma
 qopbün (II) *m* sakatlanma
 qop bün (II) *m*əw kamburlaşmaq
 qop bün (II) *m*əw sakatlanmaq
 qopbünü (I) *m* kamburluq
 qopbünü (II) *m* sakatlıq
 qopbüyün *m* sakatlanıq
 qopçe *w* düğmə
 qopçefirəş *m*əw düğmeci (satan kimsə)
 qopçefirəşi *m*əw düğmeciçilik
 qopçeker *m*əw düğməci (tural eənət kursiel)
 qopçekerı *m* düğməçilik
 qopçekirin *m* düğməçilik
 qopçe kırım *m*əw düğməçilik
 qopçekli *m*əw düğməçilik, düğməçilik
 qopçevan *m*əw düğməçilik
 qoper *m* dərəkət, zürve
 qupik (I) *m* 1. kambur 2. hörəuş (deventı sən-
 tucəko tuncək) * qupikə həştürə deventı bə-
 gicni 3. yandır
 qupik (II) *m*əw 1. havarda 2. zırp, zirəp -
 biln zərəcəlaşmək
 qupik (III) *m* 1. aksak, rəpəl 2. sakıt (ergənün
 bu kimsə kesik kimsə)
 qupik (IV) *w* dərəkət, zürve
 qupikı (I) *m* kəvəkət
 qupikı *m* 1. havardakı
 qupikı *m*əw kəvəkət 2. zərəkət
 qupir (I) *w* dağ zürvəsi
 qupur (II) *m* əli ayağ, sakıt və ya gəlişməmiş
 olan
 qupitk *w* dərəkət, zürve
 ququc *m*əw çəpkin, havarda
 qopı (I) *m* sakatlıq
 qopı (II) *m* kopya

qopikırın *m* kopya eəne (və ya yapma)
 qopi kırım *m*əw kopya etmək (və ya yapmaq)
 qopkırın (I) *m* kamburlaşdırma
 qopkırın (II) *m* sakatlanı
 qop kırım (I) *m*əw kamburlaşdırmaq
 qop kırım (II) *m*əw sakatlanmaq
 qoplani *w* təpetaklıq
 qoplani bün *m* təpetaklıq olma
 qoplani hüp *m*əw təpetaklıq olmaq
 qoplanıkırım *m* təpetaklıq eəne
 qoplani kırım *m*əw təpetaklıq etmək
 qopya *m* kopya, eəne
 qopyaker *m*əw kopyacı
 qopyakerı *m* kopyaçılıq
 qopyakırım *m* kopya eəne (və ya yapma)
 qopya kırım *m*əw kopya etmək (və ya yapmaq)
 qoq (I) *m*əw 1. kafə, kelə 2. kafin tən, kəmi kafin
 qoq (II) *m* 1. kuka (məsələn, nigara ağzılığı) gibi
 seylem yapımında kullanılan Hindistan ce-
 vəzi kakalı 2. wə kuka (bundan yapılışı o-
 lan) * tizhiya qoq kuka rəshih 3. kuka (dan-
 tel və ya nənəs içliyi yumışı) 4. makara
 qoq (III) *m* 1. kambur (kamburu olan) 2. wə
 kambur (kamburu olan)
 qoq (IV) *m* 1. bezeimə, süslemə 2. akort
 qoq (V) *m* təprəkən yayıq
 qoq (VI) *m* dərəkət, zürve * qoqə qivə dağ zürvəsi
 qoq (VII) *m* 1. bənabə (çəpkin, xəbərlək, tunc-
 sekli) 2. çitək (çəpkinin əli) * yekü enişquq
 bu əli çitək büyürü 3. hədük * enişquq hə-
 dük əli
 qoq (VIII) *m* 1. olgunlaşmayan hətı meyva
 hərüz əz suyu çirəmiş hətı meyva 2. məc-
 rəç, yandırın
 qoqal *m*əw bu bük.
 qoqbün (I) *m* kamburlaşma
 qoqbün (II) *m* 1. bezemə 2. akort olma
 qoq bün (II) *m*əw kamburlaşmaq
 qoqbün (II) *m* 1. bezəmək 2. akort olmaq
 qoqbünü *m*əw kamburluq
 qoqbüyün *m*əw kamburlaşma
 qoqdar (I) *m*əw dişil, üzənli
 qoqdar (II) *m*əw bembeli
 qoqə seri *m*əw kafin tən
 qoqlandır *m*əw kipiçidən
 qoqlandıin *m*əw kipiçidən
 qoqlandı *m*əw kipiçidən
 qoqlı *m*əw kipiçidən, kipiçidən
 qoqlı *m*əw kipiçidən, kipiçidən, xipiçidən, kipiçidən
 kipiçidən, kipiçidən
 qoqlin *m*əw kipiçidən, kipiçidən, kipiçidən
 qoqliz *m*əw çirən (bi: yüzeydə fəriyə değı-
 ran bölün)
 quqizi *m*əw çəkənli
 ququ *m*əw çitəklik
 quqkırım (I) *m*əw kamburlaşdırma
 quqkırım (II) *m* 1. bezəmə, süs eəne 2. akort-
 nə

qoq kirin (I) *ləğv* kəmburlaşdırmaq
 qoqladırın (II) *ləğv* 1. bezəmək, süslənmək 2. o-
 kələnmək
 qoqlı *m* pəncəri
 qoqperest *m* bəbir kəfə məş.
 qoqperestli *m* xafa təşəkkül
 qoqrüvkü *m* şək gecirmiş olan, şəke olmuş a-
 lan kəmə
 qor (I) *m* 1. dizi, sıf, (yanı yana, üst üstə, və ya
 zəruri sızışma görə sıralanmış olan şey) 2.
 dizi - rən (bu biçimdəki topluluğun durumunu)
 3. *ləğv* dizi/sıf durumundakı bir kəmənin, bir-
 birinə inkasətək, dözən erləmə veritir ar) 4.
 kəşin, saf (yan yana düzülmüş işlər) diz 5.
 kəşin (yan yana düzlənmiş insanlara ulu-
 duğu diz) 5. tək cəzəsi - bi - saf saf, sənəm
 suanı - bi - bün suanın suanın dazılmaq -
 girə dan dazılmaq - u kərunan palək
 qor (II) *m* 1. kəmbur (insanlar için) 2. *m* kəmbur
 bu (kəmbur olan)
 qor (III) *m* bəzək (vücudun kəsiklər tabana
 kadar olan bəllini)
 qor (IV) *m* zər, qoş
 qor (V) *m* zayıf, cılız heyvan
 qor (VI) *m* eğri, eğik
 qorandın *m* boğulma (məngə, okuz və. için)
 qorandıln *ləğv* boğulmaq (məngə, okuz və. i-
 çin)
 qurat (I) *m* dip (tikili düzən bir şeyin yerlə bir-
 leşdiyi nöqtə və çevresi) 2. kek (bəzi şeylə-
 rə dip belumi) 3. sap
 qurat (II) *m* 1. etən kəmələşən göz dəsi, dən 2.
 yapraklardakı kəmə dənə
 qorbace *m* bir tür toğ uca
 qorbəse *ləğv* dillərə, üç palçı
 qorbəse zəhir pərsək
 qorbün (I) *m* dizilmə
 qorbün (II) *m* eğilmə
 qorbün (III) *m* kəmburlaşdırma
 qor bün (I) *ləğv* dizilmək
 qor bün (II) *ləğv* eğilmək
 qor bün (III) *ləğv* kəmburlaşdırmaq
 qorbüyin (I) *m* dizilmə
 qorbüyin (II) *m* eğilmə
 qorbüyin (III) *m* kəmburlaşdırma
 qorbüyi (I) *m* dizilmə
 qorbüyi (II) *m* eğik
 qorbüyi (III) *m* kəmburlaşdırmaq
 qorç (I) *m* yığın (taş yığın)
 qorç (II) *ləğv* bir tür dəri haşqılığı
 qorç (III) *m* təhr, gövək (cevizin yeşil kəbu-
 dət)
 qorçal *m* gəncə
 qorçelçür *m* heygir
 qorədə *m* arık, siska
 qoreqor *m* böğümə - jə çün (ən ji həlin) bö-
 gürmək
 qorəşlk *m* kalça ağrısı
 qorfelek *m* kalpə felek

qorfeleği *m* yadıqlıqla
 qorğevədə *m* etsiz gəvədə
 qorğirəlin *m* dizilmə, saf tutma
 qor girə dan *ləğv* dizilmək, saf tutmaq
 qorican *ləğv* kəməş atı
 qorik (I) *m* koruk
 qorik (II) *m* əvəz 1. kalça 2. kəç, papa 3. sağrı,
 tərki * qorika ləşp atın tərkişi 4. kuyruq so-
 kuma 5. baldır
 qorik (III) *m* card r şəklində buğday, arpa ko-
 nulan kəç
 qorik (IV) *m* sət
 qorikpən *m* sətli gəniz
 qorim *m* 1. sağın (özürü) 2. *m* fəlc - kirin sa-
 kat etmək
 qorimləm *m* sakitləşmə
 qorim bün *ləğv* sakitləşdirmək
 qorimni *m* 1. sakitlik 2. *m* fəlciz, məcəzə
 qorimləm *m* fəlc olma
 qorimlə bün *ləğv* fəlc olmaq
 qorimlərin *m* sakit olma
 qorim kirin *ləğv* sakitləşdirmək
 qorimləsə *m* deyis
 qorimləxi *m* deyislik
 qorix (I) *m* koruk (özünü xoruğu) - bi səbrə
 dilə tiri səbrə sənə sələmətir
 qorix (II) *m* aralıq sələh yiləzi
 qorixkirin *m* etirilmə və ağaclarla çevirmə
 qorix kirin *ləğv* etirilmə və ağaclarla çevir-
 mək
 qorix (E) *m* 1. demək 2. tərək
 qorix (II) *m* tərək kəməndə budunarıq ağaclar
 qorican *ləğv* kəməş atı
 qorikrin *m* koruma, kəlləmə
 qorix kirin *ləğv* koruma, kəlləmə
 qorix *m* boğulma, boğulmuş - jə çün (ən ji ha-
 tin) höğürmək
 qorix *ləğv* boğulmaq (çikiz, məmül və. için)
 qorix *m* boğulma - jə çün (ən ji həlin) boğul-
 mə
 qorix *m* kəllə *ləğv* boğulmaq
 qorixkirin (I) *m* dizilmə
 qorixkirin (II) *m* eğilmə
 qorixkirin (III) *m* dizilmə, izləmə (yan yana və-
 y. üst üstə sıralanma)
 qor kirin (I) *ləğv* dizilmək
 qor kirin (II) *ləğv* eğilmək
 qor kirin (III) *ləğv* dizilmək, izləmək (yan ya-
 na və ya üst üstə sıralanmaq)
 qorixiri *m* dizilmə, dizilmə
 qorimlə *m* 1. kalça 2. sağrı kəməşi
 qorim *m* bir xadim təkişi
 qorix *m* ağır ağaclar
 qortan *ləğv* kurtan
 qorzi *m* köşə (iki cəvzənin hişləsiyi yer)
 qorziber *m* köşə taşı
 qorzik *m* köşə, kəşəciz
 qorix *m* sığma ağacları
 qosəsi *m* kəpən

qosqırılır *m* bir Kürt oyunu
qosk *m* saşun, çatal linstik
qoske *m* göstəriş
qoş (I) *m* buç qış
qoş (II) *m* hayvanın döğümü esnasındaki hərəketi
qoşk *m* saşun, çatal linstik
qoşvane *m* buç qışxane
qot (I) *m* 1. höyük 2. tepə * dərkişelbû serê qot
 3. diğir gazîl tepeye çiqır bağcıyodu 3. ev/doruk, zirve
qot (II) *m* saş
qot (III) *m* 1. sakit, topal 2. meç, topal (nasa gub: ayular için) 3. güdük * minareyə qot gubuk minare 4. sakit (ozurlu) - kırım sakit etmek
qot (IV) *m* katib, baş, kelle
qut (V) *m* tek, dəğersiz (bu şey) * qotek xanlıyə me həye bir tek evimiz var
qut (VI) *m* kesik
qutaqota *k* başa baş
qutax *m* bu ləşyən oltası qotok
qut bün (I) *m* kesilmə
qut bün (II) *m* 1. sakitləşmə 2. güdükləşmə 3. topallıq, sakitlik
qut bün (I) *m* bəğk kesilmək
qut bün (II) *m* bəğk 1. sakitləşmək 2. güdükləşmək
quteqot *k* başa baş
qutik (I) *m* bəğm 1. bəğməçə 2. kuran, olet, kirpən (toplu ölümlərə yol açan buluşıcı hastalık) - kətin (..) kırım girmək
qutik (II) *m* evdə 1. boyuk 2. təcis 3. tuncək 4. meç, kafa, kələ, baş
qutik (III) *m* sigara zənciri
qutik (IV) *m* meç bənək və ya altın dızısı, kətin başlığı olan köfilye bərabər kulanılır və şakək kəsilməsinə səbəblən sün
qutik (V) *m* 1. dər, elən, kalır 2. ağrı söz, dukürün üstün (şakəyin de olsa)
qutik (VI) *m* 1. çakar çakmaz, tərtonca 2. eskı sapıqçə
qutik (VII) *m* meç bənsaklaza misalət olan bu kumçək
qutik (VIII) *m* çəkək
qutikl (I) *m* çəkəkçə
qutikl (II) *m* bəstibəçək (ayakları kısı və çarpic)
qutikl *k* sayımdan sadəcə kəfəsini yıqama
qutl *m* 1. topallıq, sakitlik 2. çotaklık 3. güdüklük
qutl *m* kuru oxlan, ağaç
qutkürin (I) *m* kesmə (hündər ayırmət)
qutkürin (II) *m* sakitləşmə
qut kırım (I) *m* bəğk kesmək (hündər ayırmək)
qut kırım (II) *m* bəğk sakitləşmək
qutkî *k* sayımdan sadəcə kəfəsini yıqama
qutlufiska *m* ördək yürüyüşü
qutrolm *m* kətin

qov *m* kambur
qovan *m* disk, plək
qovhün *m* kamburlaşma
qov bün *m* bəğk kamburlaşmaq
qovbün *m* kamburluk
qovkû *m* kamburluğu
qovkürin *m* kamburlaşdırma
qov kırım *m* bəğk kamburlaşdırmaq
qovv *m* evdən dama və ya çatıya çıkış, evdən ubura meç gətir
qoz *m* yay, kavis
qozax *m* yorma
qozaxe *m* kaza
qozə *m* 1. kaza (şində tərtonca və ya kəzalı buluncu korıncək) * qozeyu həvrişim ipek kəzani * qozeyu tirtül tirtül kəzani 2. ipek bəcəği - danim ipek bəcəği yəstirmək
qozeqer *m* gək kuşağı, şək kuşağı, şəhri kuşağı, Meryem Ana kuşağı, yağmur kuşağı
qozexane *m* ipekhane
qozî (I) *m* danim, dərtonca
qozî (II) *m* 1. diş kəşə 2. ağı
qozî (III) *m* iğnə (həz bəcəklərdə bulur, aq sayımda organ)
qozî (IV) *m* 1. uq tuzun bir şeyin baş və ya son nöqtəsi; 2. güz, ucu
qozibir *m* köşə başı
qral *m* kral
qralî *m* kral
qralgeh *m* kralgeh
qraliçe *m* kraliçe
qub (I) *m* kəzətulu
qub (II) *m* 1. kubbə 2. başlık (bir sətun, bir lepelğin başı)
qubale *m* duvara gömülü pəncərə şəklinde dölap
qubale *m* görürü
qubale *m* 1. görürü, taptan 2. *m* mukavəle - danim mukavəle yapmaq - gütüm gücürü olmaq
quban *m* kərhar (çocuk d'indri)
quban *k* kətin olan (çocuklar için)
qube (I) *m* 1. kubbə 2. *m* kemer (iki sətun və ya ayığı birhincə ustur yacın çərçib, başık ağrı yəncə yaprağı gibi biçimlərdə bağlayan tonus bağları) 3. *m* kubbə (kubbə niçim nde olan) 4. *m* çəmbəl, çikintili - ya mezin ana kubbə
qube (II) *m* mütəlik, tənha yer
qube (III) *m* 1. rok, diğ (sət için) * dengəkî wə yə qube həye diğ bir nesi var 2. *m* çitək
qubedane *m* 1. kəbadayçı 2. meyratçı
qubede *m* 1. kəbadayçı, dayı, biçk a 2. kətin, hoyrat; (sət, kırım kənsə) 3. *m* fıyakaç, çakalı, çakalı
qubedəhün *m* 1. kəbadaylaşma, kəbadaylanma, hiçniçlaşma 2. hoyratlaşma
qubede bün *m* bəğk 1. kəbadaylaşmaq, kəbadaylanmaq, biçkənlaşmaq 2. hoyratlaşmaq

qubədəki *rd/ñ* 1. kəbədayıca 2. həyatçı
 qubədəli *m* 1. kəbədaylıq, daylıq, biçməlik 2. həyatlıq 3. cəka, cəkəçilik - kirlilə 1) kəbədayıca yapmaq (vəyatlaşdırmaq) 2) həyatlıq etmək 3) cəka satmaq

qubədəlikirin *m* kəbədaylıq təslimə, erkeklərəmə, bickmələmə

qubədət kırım *ğğ* kəbədaylıq təslimə, erkeklərəmə, bickmələmə

qubədəyame *rd/ñ rd/ñ* 1. kəbədayıca 2. həyatçı

qubekirin *m* kübbetməmə

qube kırım *ğğ* kübbetməmək

qubekiri *rd* kübbet

qubeqaz *rd/ñ* küğü (Çyğırçı otu)

qubük (I) *m* 1. kübbə 2. *rd* kübbə sözlərində -lən 3. kumə (kumə bığırında olan)

qubük *m* kalak (tezək yığımı)

qubükü *rd/ñ* 1. kübbətəri, kübbətəri 2. təpələmə

qubüdan *m* kalak (tezək yığımı)

qubün *m* okuma, ömə (keklik açın)

qubün *ğğ* okumək, olmək (kədək icin)

qublet *m* kübbə

qubür *m* təhəzzüb kiliti

qucəcan *rd* ufak tefək

qucəcankı *rd* ufak tefəkcə, cəb bırı

qucəcanlık *rd* ufak tefək

qucəcanlıkı *rd* çitir pıtır, çitir pıtır

qucəcanlı *rd* bəcür, ufak tefək

qucəcanlıbün *m* öncürleşmə

qucəcanlı bün *ğğ* bücürleşmək

qucəcanlılı *m* bücürleş

qucəcanlılı *rd* bəcürleş, ufak tefək

qucür *rd* ufak tefək

quçək *rd* sıvı uclu şey

quçrəndin *m* cindiklənmə

quçrəndin *ğğ* çimd kilmək

qudb *m* kutub

qude (I) *rd* ətrafındakılara ələməndər döbrə döbrə kəməmə

qude (II) *bd/ñ* güdə, hər

qudeya dergil *rd/ñ* kədən bezi

qudlün *m* İntimada boğulma

qudlün *ğğ* fırtında boğulmaq

qudlük *m* ayın

qudoş *m* uğur

quduqudün *m* güdəkləmə

quduqudün *ğğ* güdəkləmək

qudrət *m* 1. kudrət (güc, ərk, icadət) 2. kudrət (Tənri yapısı) 3. kudrət (Tənri'nin əvəl gücü) 4. -a Xwedə kudrəten * cəvən wı yē Ji

qudrəta Xwedə kirkəri hənə kudrəten vürməli gözleli vür

qudrətkefi *rd* quçrən düşmüş olar.

qudura *m* kudür

qudüm (I) *m* ətkək, meclə, derman * İtəla qudüm di çəkən tənri də həbə dizlərində derman olduğu sərəce Ji - ketin təkədən düşmək - şikəstim təkədən düşmək -ə (yekil)

sist bün dizlərinin bəzi çözülmək -ə (yekil) şikəstim təkədən düşmək

qudüm (II) *m* çəpə, çəpələmə

qudüməllim *m* çəpələmə

qudüm bün *ğğ* çəpələnmək

qudümkefi *rd* təkədən düşmüş

qudümkiri *m* çəpələmə

qudümü kırım *ğğ* çəpələnmək

qudümkeri *rd* çəpəl, çəpələnmüş olan

qudümreş *rd* bir hədəz

qudümşikəst *rd* təkətsiz, təkətdən düşmüş olan - bün təkətdən düşmək

quf *m* küfə

qufahim *m* 1. yaka əmə, zəpətəmə 2. kilitləmə
 qufahim *ğğ* 1. yakalanmaq, zəpətlənmək 2. kilitlənmək

qufahi *rd* kilitli, kirl

qufəik *m* düğmə

qufə *m* 1. küfə 2. *rd* küfə (bün küfəni alabile-ğə maktar)

qufəfirəş *rd/ñ* küfəci (satan kimsə)

qufəfirəşi *m* küfəçilik

qufəker *rd/ñ* küfəci (satan edən)

qufəkeri *m* küfəçilik

qufək (I) *m* 1. küfə 2. *rd* küfə (bu küfəni alabile-ğə maktar)

qufək (II) *m* yizmə kəbəğində yapılan ləv

qufək (III) *m* buyarları zıynet gibi dəğərli eşyaların səkkədləri kəçük sandık

qufil *m* asma kilit - ovəllin sərə kilit (kurek) altına alınmaq, kilitləmək - İə sistim kilit vurmaq

qufiləndin *m* 1. yakalanma, zəpətləmə 2. kilitləmə, kilitləmə 3. döndürmə, üğürmə

qufiləndin *ğğ* 1. yakalanmaq, zəpətlənmək 2. kilitlənmək, kilitlənmək 3. döndürmək, üsülmək

qufiləndi *rd* 1. yakalanmış, zəpətlənmiş olan 2. kilitli, kilitlənmüş

qufiləndin *m* kilitlənmə

qufil bün *ğğ* kilitlənmək

qufilim *m* 1. yakalanma, zəpətlənmə 2. kilitlənmə, kilitlənmə 3. dönmə (çək üşürmə) 4. dönmə (səğükdən yaşamıya yitirmə)

qufilin *ğğ* 1. yakalanmaq, zəpətlənmək 2. kilitlənmək, kilitlənmək 3. dönmək (çək üşürmək) 4. dönmək (səğükdən yaşamıya yitirmək)

qufilirə *m* kilitləmə

qufil kırım *ğğ* kilitlənmək

qufilkiri kilitli (asma kilitli)

qufir *m* təkədən tənizlənmənə təşiar

qufi *bd* qufil

qufle *m* asma kilit

qujəndin *bd* qujəndin

qujən *bd* qujən

qujənirəndin *bd* qujənirəndin

qujənürin *bd* qujənürin

quf *m* 1. delik * zəçək di qulə də sərə bibü çəçək dəliğe sığırışı 2. *rd* delik (delinmiş),

yirik (yurtuna sonuca oluğunu yirik) * **gureya qul** delik corab * **qula** gureyê corabin yurığı 3. delik (küçük hayvan yuvası) * **qula** mur vilan delığı - **mezîl e. pi qewerê der** * delik büyük yama küçük 4. in (yaban hayvanları'nı horacağı) 5. kovuk (çukur durumda olan bir şeyin iç bölümü) 6. vana (bir şeyin iç veya dış yüzünde ulsun ve tehlikeli olan) 7. çukur, derlik, yarık * **qula** dî keştîyê de gemîdeki yama 7. göz (ev) * **hema qulek** xaniyê me habûye bir göz evimiz olsaydı 8. **aygo got**, **kîç** * **bîke qula** xwe kîçma sek - **girtin** 1) geclik kapamak (küçük bir ibni-wani karşılama) 2) geclikleri tiklemek (çıkan veya çıkacak olan zutukları önlemek) - **bi** - **kariş kariş** * **ez van deran qul bi qul dî-zanîm** her kaplanı kariş kariş bildim - **bi-gerin** 1) kapı kapamak 2) keşe bucale dikmek 1) bucaq bucaq ammak 2) (bir yer) kızan (bir) keşçe - **bi** - **(cihek) zanîm** avrumun içi gibi bilmek - **mezîl e pine biçûk** e yarik büyük kapamak zec - **mil** 1) delik (mük) 2) cıskı geclik - **millên biçûk girtin** cıskı geclik kapamak - **û hexstê** 1) delik, rahne 2) keşe bucaq - **û mil** delik desik (dî) - **û millan** de lê **gerin** delik cıskı ammak - **û pligêr** 1) delik, kovuk, rahne 2) keşe bucaq, el yapısı, yer, yurt * **tu çî li qul û pligêran digerî?** burularda ne arıyorsun? - **û qawêr** 1) delik, rahne 2) kovuk, in 3) kıyı bıcak * **dî qul û qawêran** de kıyıda bucaqta (veya kıyıda kışede) - **û qawêr ji bî dest** mekelin sıçan delığıme xula bucaqlar olmak dî - **û qawêran** de kıyıda bulakta (veya kıyıda keşede) dî - **û qawêran** de man kıyıda keşede kalmak - **û qewar** 1) kovuk 2) geclik, rahne - **û qewar girtin** 1) geclik kapamak (küçük bir ibni-wani karşılama) 2) geclikleri tiklemek (çıkan veya çıkacak olan zutukları önlemek) - **û qewar** **vebûn** geclik açılmak dî - **û hundiirê xwe** de bûn kendi kosesinde yaşamak - **û ku bu tê de tê lepek** heri tê vîstîn ruşan gelecek delikler tiklemek - **û mazîyê** mee fare delığı (zile lecek yer) - **û mişk** fare delığı - **ek girtin** yeke dî **vebûn** (ki) yakarı bir auya gelmek - **ek** vedike yeke digere bu kapı açıp barmı kapamak - **ek** vekirin yeke girtin bir kapı açıp barmı kapamak - **ek** ku (ilîya) (yekî) **tê de tu** ne be mîl e kur turukta bozu olmak (dî) - **ek** ku xwe bîkê digere kaçacak delic aramak (dî) - **ê digere** ku **tê keşê** kapamak delik aramak - **ên** **ku tê de bu hatin** xitmandin düşgâr pelecik delikleri tiklemek - **ên** mişkan **bi bezaran** e sıçan delığı bin ake - **ên şalî** **û hîbîdîlan** delik deşik (yol)

qulabe m. reçe

qulaç (I) n. keçe

qulaç (II) n. kulac

qulampere m. eğlence

qulampere m. eğlencilik

qulanî m. topak 2. kar tozu * **qulanî** **berfê** kar tozu

qulap (I) m. şapka

qulap (II) n. nefes, yulun * **ê qulapên** xwes li

êkarê xîstîna sığarsın üç güzel nefes çekti

qulapîn m. 1. çevirmek 2. çevirme, yikim 3.

yarıtma, yitme (bir tarafa eğme) 4. yikma

(yük indirme) 5. aktarma (çatı, dam için) 6.

çevirmek (teke) yüzünü görünür duruma getirme) 7. çevirmek (işle, dolap, deftere) dü-

rist olmayan davranışlar yapma) 8. çevir-

me, aktarma (bir dillele başka bir dille tercü-

me etme) 9. çevirme (bir durundan başka

bir duruma getirme, dönüştürme) 10. dön-

dürme, çevirme 11. evirme, tersine çevirme

12. çalkalama, çalkama (sulucağa yemurtala-

tım çevirme) 13. çarpma (güreşte rakibini

sırt üstü sağa sola savurma)

qulapîn **êgê** 1. çevirmek 2. devirmek, yik-

mek * **min dat qulapî** ağacı yikim * **me**

dar qulapîbê ağacı devirmişler 3. veta-

rmak, yikmak (bir tarafa eğmek) * **biyê**

debt qulapî ye rûzgâr ekim yatırırız 4. yik-

mak (yük indirmek) * **bar qulapî** yük yik

5. aktarmak (çatı, dam için) * **zanî qulapî-**

me, **dar mîazê** ku yiklîyane digirêrlin damı

aktarmışlar, kırıkları değiştirmişler 6. çevir-

mek (teke) yüzünü görünür duruma getir-

mek) * **peleñ** **deftêrê qulapî**me deîsîn

sayfidarını çevirdi 7. çevirmek (işle, dolap

deftere) dürist olmayan davranışlar yap-

mak) * **gotin çawan** li hesabê wê hat wîsîna

qulapî sozu çare geşidiği gibi çevirdi 8. ce-

virme, aktarmak (bir dillele başka bir dille

tercüme etmek, nakletmek) * **min** **behem**

ji Kurdî qulapî **Türkî** eserî **Kurcedan**

Türkeye çevirdim 9. çevirmek (bir durun-

dan başka bir duruma getirmek, dönüştür-

mek) * **dîxweznê dêrê** **biqulapî**na **bikî** **emî**

kî seyi çameye çevirmek işiyorlar 10.

döndürmek, çevirmek 11. evirmek, tersine

çevirmek 12. çalkalama, çalkama (kuluç-

ka yemurtalarını çevirmek) 13. çarpmak

(güreşte rakibini sırt üstü sağa sola savur-

mak) - **henekan** (dîxwezan an jî yariyah)

sakaya boğuntê (dokmek veya bozmek) - **ê-**

nazan (an jî **henekan**) alya bozmek - **ê-**

teki (an jî **e vurmas**) * **mesule** **qulî** **bande** **he-**

nekani işi şakaya vudu

qulapî **ed** 1. devrik * **perê** **wê** **yê** **qulapî** **pê**

diket **devrik** saçları ona yaktıyordu 2. dev-

rik (yikim), dik duruşunu yitme) * **dar**

perê **qulapî** **devrik** ağaçlar 3. yarik (çevril-

miş, devrik) * **berstûka** **qulapî** **yarik** **yaka**

4. mük (yük) 5. devrik 6. çeviri, dönük 7.

kî **evrik**

qulaptibün *w* 1. devirlik 2. yarıklik
 qular (I) *w* 1. kelle baş (şeker için) * qulalê
 şekir şekeri kellesi 2. parça * qulalêk goşt
 bir parça et
 qulal (II) *w* 1. ropak, yunak 2. kar tozu * qu-
 lalê herfe kar tozu
 qulalîk *w* bağlay kavuşma
 qulav *hw* qulab (I)
 qulb *w* 1. dirsek 2. taraf, yan * çar qulbê dinê
 dînarın dört tarafı
 qulbe *w* kübe
 qulbend *hw* qulîk 1. qulhend
 qulbişkovk *w* düğme iliği
 qulbişkovk *w* düğme iliği
 qulbün *w* 1. delinme icelmek işne koru ol-
 ma 2. delinme, yırtılma
 qulbün *hw* 1. delinmek (delinex işne konu-
 cunak) * mîdeya wê qulbû mîdesi delindi
 2. delinmek, yırtılmak
 qulbûyîn *w* 1. deliş 2. yırtış
 qulc (I) *w* küçe, k; kübe
 qulc (II) *w* duvara girmeli ağaçtan askı
 qulçik *w* 1. delişçik 2. gedik, rahre 3. göz, a-
 na, yer * qulçikên tari karahik yerler
 quldîr *hw* 1. dolandırıcı 2. polisyacı, yan-
 cı (sozine pavenleneyen kimsa)
 quldîrî *w* 1. dolandırıcılık 2. polisyacılık, ya-
 lanlılık - kirin dolandırıcılık yapmas
 quldînk *hw* 1. zirdet 2. k; ha adam, yol iz bi-
 mez kimse 3. salak
 quldînkî *hw* 1. zirdetçe 2. kaba sabun 3. sa-
 lakça
 quldînkîrî *w* 1. zirdetlik 2. kaba sabun 3.
 salaklık
 qule (I) *w* 1. yük kübe tengi at donu 2. seka-
 lı at
 qule (II) *w* fazla düşürme olmayan tek
 qule (III) *w* dalavere, uçağıç, yalan dolan
 qulebaz *hw* dalavereci, uçağıççı
 qulebazî dalavereci, uçağıççılık
 qulebazîrî *w* dalavereci, uçağıççılık
 qulek (I) *hw* qulek
 qulek (II) *hw* 1. delik 2. ağaç ibne
 qulepawî *w* perende, tek 3
 quleteyn *w* 1. kuleteyn 2. havuz
 qulîr *w* 1. kanca 2. kopça
 qulîrî *hw* qulê
 qulîr (I) *hw* kovucuk
 qulîr *w* 1. ucma, delik, mentoz 2. gölix (oh-
 ne) * qulîra di dîwar de duvardaki geşik 2.
 kovuk, büyük duruma olan bir şeyin iç be-
 lûmü 3. w delik, göz göz de ikil
 qulîrîk *hw* kovucuk
 qulîrî hev bûn *hw* karışırca utulmak
 qulîk *w* düğme, kopça
 qulhe *w* payanda - kirin herê payanda vur-
 mak - li herê xistin payanda vurnak
 qulhekîrî *w* payandalama
 qulhe kirin *hw* payandalamak

qulîban *w* 1. devirîje, devirli 2. devirine,
 devirlik yevaranna (araba, otomobil v.b. i-
 cin) 3. devirine, yıkılma 4. yanma, eğilme 5.
 çevirine, tercüme alma 6. dönme tinaro,
 dir veya düşüncesini değiştirme, dönük ik
 yapma 7. dönme (durumları duruma geç-
 me, deşîre, idlûğundan dola deşîrik be-
 durum alma) 8. kîm evirtim

qulîbandin *w* 1. devirine 2. devirme, yıkmak 3.
 yatma, yıkmak (bir tarafa eğme) 4. yakma
 (yük indirme) 5. aktarma (pat, dem şim) 6.
 çevirme (teki yüzünü görünür duruma ge-
 tirme) 7. çevirme (hale, coşap, dalevere dü-
 rusı olmayan devirnişler yapma) 8. çevir-
 me, delana bir dilden başka bir dile tercü-
 me etme 9. çevirme (bir durumdan başka
 bir duruma getirme, dönüştürme) 10. dön-
 düme, çevirme 11. evirme, tersine çevirme
 12. çalkıtma, çalkıtma (kuluçka yumurtala-
 ma çevirme) 13. çırpma (güceste rakibini
 sırtı üstü sağa sola savurma)

qulîbandin *hw* 1. devirmek 2. devirmek, yı-
 kmak * min dar qulîband ağacı yaktım 3.
 yatırmak, vırtmak (bir tarafa eğmek) * bayê
 debr qulîbandîye rûzgâr ekini yarımış 4.
 yıkmak (yük indirmek) * hat qulîband yük
 yadı 5. aktarmak (pat, dem kîm) * xanî qu-
 lîbandîne, dar marên ku şüklyane di-
 gubêrin danu aktarמשlar, kirkin deşîri-
 nyarlar 6. çevirmek (teki yüzünü görünür
 duruma getirmek) * pelên deşîrê qulîban-
 dîne deşîrin sayîlaları çevirdi 7. çevirmek
 (hale, dolaş, dalevere dîrûst olmayan davra-
 nişler yapma) * gotin çawan li hesabê wê
 hat wisan qulîband söwî işne geldiği gibi
 çevirdi 8. çevirmek, aktarmak (bir dilden
 başka bir dile tercüme etmek, nakletmek) *
 min herhem ji Kurdî qulîbande Tirkî ese-
 nî Künyeyê Türkîye çevirdim 9. çevirmek
 (bir durumdan başka bir duruma geçirmek,
 dönüştürmek) * dixwazin derû li qulîbînin
 bîdin canî kîseye canîye çevirmek utu-
 yarlar 10. döndürmek, çevirmek 11. evir-
 mek, tersine çevirmek 12. çalkalamak, çal-
 kınmak (kuluçka yumurtalamak çevirmek)
 13. çırpma (güceste rakibini sırtı üstü sağa
 sola savurma) - heremkan (hewesan an ji
 yanîyan) şakaya beğnak (dokmek veya
 bozmak) - tinazan (ar ji heremkan) alaya
 bozmak - tiştê di şîrî de vurnak * mesele
 qulîbande heremkan işi şakaya vundu

qulîbandî *w* 1. devirîk * parê wî yê qulîban-
 dî pê diket devirîk soçları ona yakînyorbu 2.
 devirîk (yaka mis, dik durumunu) yalîncîş *
 dorên qulîbandî devirîk ağaçlar 3. yatık
 çevrilmiş, devirîk * herşîkka qulîbandî
 yanî yaka 4. imik (yük) 5. çevirîk 6. çevirîlî,
 dönük 7. kîm evirtik

qulîbandîbün *w* 1. devirîdik 2. yarıklik

qullubün *v* 1. devrilme, devriliş 2. devrilme, devrilip yuvaranma (araba, otomobil və s. üçün) 3. devrilme, yıkılma 4. yama, eğilmə 5. çevilmə, tecrübe olma 6. dönme (ünanç, din və ya düşüncəsinin dəyişməsi, cənəklilik yama) 7. dönme (durumdan duruma keçmə, deyimə əldəgündən daha dəyişik bir duruma olma) 8. alibora olma 9. aşma: gözden keçmə 10. fənalığa, kədərlərə (duruşu gətirəcə ağırlaşma) 11. çayma, pişman olma

qullubün *ığğ* 1. devrilmək 2. devrilmək, devrilip yuvarlanmaq (araba, otomobil və s. üçün) 3. devrilmək, yıkılmək 4. yarmək, eğilmək * **debr ji ber hayü tev qullubüne** ekmlər ruzgürdən dəlayı yatmışlar 5. çevrilmək, tecrübe olmaq 6. dönmək (ünanç, din və ya düşüncəsinin dəyişirmək, dönəkli k yapmaq) 7. dönmək, deyimək (durumdan duruma keçmək, əldəgündən daha dəyişik bir duruma olmaq) * **hewa ji nişka ve qullubi** hava bidedi dərdü * **renge wi qullubi** rengi dəyişti 8. alibora olmaq 9. aşmaq, gözden keçməlmək * **ji çiya qullubün** dağı üstlər 10. fənalığa, kədərləşmə (duruşu gətirəcə ağırlaşmaq) * **nəxwəs hey çar qullubi** başta gətirəcə kötlüleşti 11. çaymaq, pişman olmaq ~ **ser piştə** ma və barmək

qullik *v* 1. delik, delikçik * **zarək di qulike** dəşə bübi çarək dəşgə sikişnişt 2. aydınlıq (damaq arasında açılan boşluq) 3. delik (küçük hayvan yuvası) * **qullika meşk** fəre çeliği - 4. göz, ev * **hema qullikek xuniyə me he-büye** bir göz evinə olsaydı 5. kiler 6. arzo delik, dam (kədə, hapışma, məlt-puşma) ~ **millik** 1) delik meşk 2) kiry köşe, dip bucaq ~ **ü heşik** kiry bucaq, köşe bucaq di ~ **ü beşik** de kiryda bucaq (veya kiryda köşədə), kenarda köşədə di ~ **ü heşik** de man kiryda köşədə kalmak ~ **ü millik** 1) delik meşk 2) kiry köşe, dip bucaq II ~ **ü millik** kenarda köşədə ~ **ü qewar** 1) çovuk 2) çerçik, rəhnə ~ **ü qullibend** köşe bucaq, kiry köşe, dip bucaq ~ **ü deşta** aşə çürü

qullubüq *v* kötürm

qulling *v*ün turra (Gris gus)

qulling *v*ehvan *v*öw telh turra (Anthraxpodes vngu)

qullingvan *v* turra

qullipandün *v*er qullibandün

qulliptün *v*er çələği

qullipti *v*er çələği

qullis (I) *v* 1. kulübe, nöbətç: kulüben 2. nöbətç: kulüben yeri

qullis (II) *v* hizmet ~ **karlı** hizmet etmək

qullischi *v* hizmet

qullischi *v* hizmet

qullixdar *v*bir hizmetçi, hizmetkâr

qullixdari *v* hizmetçilik, hizmetkârlık

qulliskirn *v* hizmet etmə

qullis kirin *ığğ* hizmet etmək

qullizandün *v* eğmə, bükümə

qullizandün *ığğ* eğmək, bükmək

qullizin *v* eğmə, bükümə

qullizin *ığğ* eğləmək, bükülmək

qullis xalyu, **qullis xuyusu**

qullibinek *v* takla, təklək

qullifisk *v* çöməlmə

qullilik *v* 1. bir şeylər 2. sorun, məsələ

qulline *v* dəhki * **kevirə qulline** dəhki tağ

qullisk *v* çöməlmə

qulliskolan *v* çöməlmə ~ **Qazaxan Kazak** çöməlməsi

qullisk dän *ığğ* çöməlmək

qullitk *v* barmək * **qullitka karlıkan** ağlak barməği

qullivani *v* bel bükük, kamırlı

qullizandün *v*1. çökərmə, çökərtmə 2. pusatma

qullizandün *ığğ* 1. çökərmək, çökərtmək 2. pusatmaq

qullizin *v* 1. çökme 2. pusatma

qullizin *ığğ* 1. çökmək 2. pusatmaq

qulliker *v* dəhki

qullkarın *v* 1. delmə 2. gədmə, gedik açma 3.

hərguləmə 4. delmək, yemək (aşındırmaq, kənmək) 5. arzo bəzmə (kizliğin gələmə)

qulligün *v* (göyün başına gələn zəfəri gün kesilən pəncə)

qullikrin *ığğ* 1. delmək 2. gədmək, gedik açmaq 3. delmək, yemək (aşındırmaq, kənmək) 4. hərguləmək 5. arzo bəzmək (kizliğin gələmə)

qullikrin *v* 1. delmə, delinmiş 2. bəzmə (kizliğin gələmə)

qullis *v* bəzmə

qullifisk *v* çöməlmə

qullifisk *v* təsəvvüf şey, işe sapa gəlməz şey 2. fikrə

qullilik *v* 1. təsəvvüf şey 2. dedikodu

qullomlu *v* delik deşik (yeş) ~ **kirin** delik deşik etmək (bir xanının vuzudunda bir arçık birçək varalar, kəsiklər açmaq)

qullomluhün *v* delik deşik olma

qullomlu hün *ığğ* delik deşik olmaq (bir şeyin bir yanında deliklər olmaq)

qullomluhüştün *v* delik deşik oluş

qullomluhüştün *v* delik deşik etmə

qullomlu kirin *ığğ* delik deşik etmək (bir şeyin bir yanında deliklər açmaq)

qullopambü *v* 1. takla, təklək, perəndə 2. tepetək, tepetəklək

qullopambün *v* 1. takla atma (veya kılma) 2. tepetəklik girmə (veya yuvarlanma), tepetəklik olma 3. mecl devrilmə, tepetəklik olma (bir yonem orqanının veya başqanın yonem gücünü zorla əlindən alınma)

qıllopani hün *İşğ* 1. takla atmaq (veya k l-mək) 2. tepetəklək gümək (veya yovur-an-mək), tepetəklək olmaq 3. meç devirələmək, tepeklək olmaq (bir yönerim organının veya başqasının yoneterim gücünü zorla elindən alınmaq)

qıllopaniükürin m 1. takla atmaq 2. tepetəklək etmə 3. meç devirmə, tepetəklək etmə (bir yoneterim organının veya başqasının yoneterim gücünü zorla elindən alınmaq)

qıllopani kırım *İşğ* 1. takla atmaq 2. tepetəklək etmək 3. meç devirəmək, tepetəklək etmək (bir yoneterim organının veya başqasının yoneterim gücünü zorla elindən alınmaq) * ev ji serokatyə qıllopani kırım (bu başqılıktan devirdilər)

qılloplu m çalavere, yulan dolan

qılloplotı m dat: verelik

qılloqulo m delikli * səhiyə qılloqulo delikli şeker – revin kaçıracak delik aramak

qılto m kövək (oyək sturunaqla olan bu şeyin çalovması) * qıltoya dərən ağac kövəği

qıltoxe m kövək (oyək dərində olan bir şeyin çalovması)

qıltozan m takla, taklak

qıltozani k tepetəklək

qıltozanlıhün m tepetəklək olma

qıltozani hün *İşğ* tepetəklək olmaq

qıltozanlıkırım m tepetəklək etmə

qıltozani kırım *İşğ* tepetəklək etmək

qıltp (I) m 1. kulp (kaplana halka bağınmadəki tutacaq yer) 2. bakla (bir zənciri oluşturan halka veya parçalardan hər biri) 3. meç ip ucı, delik 4. meç kulp (balıq) – jə re ulün kulburnu balıq – lə xistin kulp təkənək

qıltp (II) m 1. az, azıq, bir parça * qıltpək zəvi hələ laserə ev bir bira parça tarla vardı onu da del aldı 2. yudum * qıltpək ev bir yudum su

qıltpə m ilik (gıysı, yorgan gibi şeylerdeki) küçük yarıq

qıltpəqıltp m geçirmə, gedirmə

qıltpik (I) m ilik (gıysı, yorgan gibi şeylerdeki) küçük yarıq

qıltpik (II) m 1. geçirmə, geç m 2. hıçkırık (çok yemek yeme veya diğer sebeplerden dolayı boğazdan çıkan ve düzgün aralıklarla tekrarlanan ses) ~ anın (yək) 1) geçirmək 2) hıçkırımak – anın xwe 1) geçirmək 2) hıçkırımak – hatın (yək) 1) geçirmək 2) hıçkırık tutmaq – jə çin hıçkırımak – pə girtin hıçkırık tutmaq

qıltp kırım m kulplama

qıltp kırım *İşğ* kulplama

qıltpkırj m kulplı, kulplanmış

qıltpok m ilik (gıysı, yorgan gibi şeylerdeki) küçük yarıq) – qıltpatın iliklemek, düğümletmek

qıltpokgirtin m ilikleme

qıltpok girtin *İşğ* iliklemek

qıltpukkırım m ilikleme

qıltpok kırım *İşğ* iliklemek

qıltpokkırı m ilikli, iliklenmiş

qıltpokkırini m ilik m, iliklenmemiş

qıltpokkırin m 1. delme 2. çığırılma, tırmalama 3. tırmalama (rahatsız etme) 4. fazla konuşmaktan dolayı karşdakini rahatsız etme

qıltpokkırin *İşğ* 1. delmek 2. çığırılmak, tırmalanmak * ev dengə hanə gühə min diqul-quline bu ses kulağına bürü çığırılmaq 3. tırmalanmaq (rahatsız etmek) 4. fazla konuşmaktan dolayı karşdakini rahatsız etmek

qıltpokkırin m delmek

qıltpok (II) m delikli

qıltpok (III) m meçtege

qıltpokik m desise, eyun, hile * hezar qıltpokik di büsi de ne bunbi desiseye sährp

qıltpokı m 1. delikli 2. delik deşik

qıltpokı hün *İşğ* delik deşik olmaq (bir şeyin her yanında delikler oluşmak)

qıltpokıbün m delik deşik olma

qıltpokıbüyün m delik deşik oluş

qıltpokik m delikli (halkın şeyler için)

qıltpokikırım m delik deşik etme

qıltpokı kırım *İşğ* delik deşik etmek (bir şeyin her yanında delikler açmak)

qıltpokıkırin m delik deşik edilmiş

qıltpokik m 1. delik 2. geçerek (delikli bir nesnenin deliklerinden her biri)

qıltpokıki m 1. gözemek 2. göz göz 3. karıncalı 4. çöpür ~ hün göz göz olmaq

qıltpokıki bün m 1. gözemekli olma, göz göz olma 2. karıncalana (metal yüzeyinde, pas yüzünde yer yer delikler oluşma) 3. çöplüşme

qıltpokıki hün *İşğ* 1. gözemekli olmaq, göz göz olmaq 2. karıncalanmaq (metal yüzeyinde, pas yüzünde yer yer delikler oluşma) 3. çöplüşmek

qıltpokıki kırım m 1. gözemekli hale getirme, göz göz etme 2. çöplüştürme

qıltpokıki kırım *İşğ* 1. gözemekli hale getirmek, göz göz etmek 2. çöplüştürmek

qıltpokın (I) m 1. delirme (delirmek işine konu olma) 2. çığırılma, tırmalama 3. fazla konuşulmaktan dolayı rahatsız olma

qıltpokın (II) *İşğ* yudumlama

qıltpokın (I) *İşğ* 1. delirmek (delirmek işine konu olmaq) 2. çığırılmak, tırmalanmaq 3. fazla konuşulmaktan dolayı rahatsız olmaq

qıltpokın (II) *İşğ* yudumlanmaq

qıltpokı m 1. delikli (qıltpar için şeyler için) 2. delikçe 3. delik delik

qıltpokıki bün m delik delik olma

qıltpokıki hün *İşğ* delik delik olmaq

qıltp m 1. fut, yudum * qıltpək ev vaxvar bir yudum su içti 2. l kir ~ə meşke qijə tawə kük biriktirmeyip qır qır eden ev haatı

qultandıq m 1. yudurlama 2. yutmaq
 qultandıq *ğəh* 1. yudurlanmaq 2. yutmaq
 qulte *w* külçə
 qulteqult *ə* fikir fikir
 qultequltkürin *m* lük rəngə
 qulteqult kürin *ğəh* lükardanaq
 qulteyn *hə* quciye
 qultik *m* yadıq
 qultim *m* fikurdama
 qultim *ğəh* lükardanaq
 qultubandıq *hə* qultubandıq
 qulumik *ət* kəhüm
 qulübe *m* 1. kulube 2. kulübe (bir yerə topla-
 nmaqla gərəli kəmənin içində bulunduğu
 kucak bürünək) * qulübeyə uobedəran nöh-
 bətə kulubəsi
 qulülük *m* 1. məsl 2. fəsafo şey, ipe sapa
 gəlməz şey - *mülükən* bəredəyi ipe sapa
 gəlməyən (vəya gəlməz)
 qulür *hə* künç *ə* qulür
 qulüsək *m* cəməlmə
 qulüşkən *m* cəməlmə
 qulüşkən *ğəh* cəməlmə
 qulüşwək *m* fəsafo şey, ipe sapa gəlməz şey
 qulüş *m* kəmbür
 qulüşək *hə* qulüş
 qulüş bün *ğəh* kək buklam ol nək, iki kal ol-
 maq
 qulüşü stüyü *hə* bün *ə* hə kuzaklaşmaq
 qul vəbüm *ğəh* gediləcək, gedik alınmaq
 qulya *m* kuy (petrol kuyusu) * qulyaya pet-
 rolə petrol kuyusu
 qulzəu *hə* qulzəu
 qulzəm *m* kızıq dəniz
 qum *hə* qum
 qumar *m* 1. kumar 2. kumar (olumlu sənuc
 lənməsə şübhəli olan şeylərə bələ bələ gətir-
 mek) - *leyistikəndin* kumar oynamaq - *le-
 yistün* kumar oynamaq
 qumarbaz *ət* wəkumarbaz, kumaracı
 qumarbazı *m* kumarbazlıq, kumarə lük
 qumarlıyız *m* wəkumarlıyız, kumarəci
 qumarlıyzi *m* kumarbazlıq, kumarçilik
 qumarxanə *m* kumarxanə
 qumarxanəvən *m* wəkumarxanəci
 qumarxanəvən *m* kumarxanəçilik
 qumas *w* kumas
 qumark *m* kundək, belek
 qumarkükürin *m* kundəklama, helemə
 qumark kürin *ğəh* kundəklamaq, belemək
 qumarkükürin *ət* kundəgə konulmuş, belemiş
 cüzlük
 qumbara *hə* qumbərə
 qumbərə *m* əl bəyənəsi
 qumbərəvəyi *m* 1. kumbaracı (asker) 2. bəy-
 bə, atəsi
 qumça *w* 1. kopça 2. düğmə
 qumçəkürin *m* 1. kopçalma 2. düğmələmə
 qumçəkürin *ğəh* k. kopçalmaq 2. düğmələmək

qumçəkürin *ət* 1. kopçək, kopçalmağı *ət* wə 2.
 düğməlik, düğmələmə
 qumşək *m* 1. düğmə 2. düğmə, komütator
 (çevrilmək vəya üzərinə basılmaq yoluyla e-
 lektirik alınıcı açar, kəpşən hərhangi bə-
 makineyi idəten vəya dərduvan parça)
 qumşəkürin *m* wək düğməci (sənat kəsə)
 qumşəkürin *m* wək düğməçilik
 qumşəkürin *m* wək düğmələmə
 qumşəkürin *m* wək düğmələmək
 qumşəkürin *m* wək düğməci
 qumşəkürin *m* wək düğməçilik
 qumşəkürin *m* wək kopçək
 qumşilte *m* kilmə, öbək * çənəl qumşilte dər
 helə büt kəpşən çəbeği və
 qumşilte *hə* qumşilte
 qumşilte *hə* qumşilte
 qumşilte *ğəh* wək qumşilte
 qumşilte (I) *ət* şalafət
 qumşilte (II) *hə* qumşilte
 qumşilte *hə* qumşilte
 qumşilte *ğəh* k. şalafət
 qumşilte *m* 1. köşə (iki dərəcəli birlikli *ət* tərəfi)
 * qumşilte *ət* wək dərəcəli köşə 2. köşə (qəzəl,
 ləkə, yazı) 3. köşə (başında bir yazıdan yazı
 yazdığı əzəl sözləri) 4. məfəci - *ğilte* köşə
 başına tutmaq - *ə* wək köşəyə başkəşə * *li* qumşil-
 te *ət* wək köşəyə başkəşəyə kəndəmək
 qumşilte *w* köşə, kəmə
 qumşilte *m* labris etmək
 qumşilte *ğəh* talrış etmək
 qumşilte *m* 1. cindəkləmə, *m* cindəkəmə 2. di-
 dikləmə
 qumşilte *ğəh* k. cindəkləmə, cindəkləmək
 2. didikləmək
 qumşilte *ət* cindəklənmiş, cindəklənmiş olan
 qumşilte *ət* küşək
 qumşilte *ət* küşək
 qumşilte *m* cindəkləmə
 qumşilte *ğəh* cindəkləmək
 qumşilte *w* cindəkəmə - *avətin* (yək) cindəkə-
 mak (vəya hasmaq)
 qumşilte *m* büzmə
 qumşilte *m* büzmə
 qumşilte *ğəh* büzmək
 qumşilte *ət* wək küşək, süküm püştürm - *ə* *m*
 - *ışan* *ət* süküm pükümü
 qumşilte *ət* 1. bürük, bürülmüş olan 2. kəv-
 lənmiş (dər bir yere bürülərək yatmış olan)
 qumşilte *m* k. bürülmə, unkuş, toplaşma 2. bür-
 zülmə (korku, şaşkınlıq, soğuk gəbi etkilərlə
 bir kənara sünmə) 3. kəvilmə, kəvillik (dər bir
 yere bürülərək yatmaq) 4. uşalma 5. kasılma
 qumşilte *ğəh* 1. bürülmək, toplaşmaq 2. bür-
 zülmək (korku, şaşkınlıq, soğuk gəbi etkilə-
 rlə bir kənara sünmək) * *ji* bəy səvənəyə
 qumşilte soğuktan bürülmüş 3. kəvilmək
 (dər bir yere bürülərək yatmaq) 4. uşalmak
 5. kasılmaq

qunciñî m idopçurma, buzulma
 quncîfok m buzuk
 quncîfokî m 1. hüziğe 2. süklüm püklümce
 quncîk (I) m sığara zımarı
 quncîk (II) m çandık ~ hürlü çandıklımek
 quncîk (III) m 1. köşe iki duvarın birleştiği uç
 (nâl) 2. köşe (güzel), bağ yarı * ev dera
 hanî eyri quncîkê çemêrê ye buzaa bi çu-
 nerê köşer 3. köşe (başında bu yazın yazı
 yazdığı kendi köşesi) * niwîsra quncîkê kö-
 şe yazın

quncîkkîrîn m çandıklıme
 quncîk kûrîn lîgê çandıklımek
 quncîkniwîs m/n köşe yazarı
 quncîkniwîsî m köşe yazılığı
 quncîlandîn m buzıme
 quncîlandîn lîgê buzımek
 quncîlî m buzük
 quncîlîn m buzulme
 quncîlîn lîgê buzulmek
 quncîr (I) m/n çandık
 quncîr (II) m çandık, çanak
 quncîrandîn m çandıklıme, çandıklıta
 quncîrandîn lîgê çandıklımek, çandıklımek
 quncîrîk m çandık ~ avêlîn (yekê) çandık at-
 mak (veya basmak) ~ kîrîn çandıklımek,
 çandık atmak

quncîrîkkîrîn m çandıklıme
 quncîrîk kûrîn lîgê çandıklımek
 quncîrîn m çandıklıme, çandıklımar
 quncîrîn lîgê çandıklımek, çandıklımek
 quncîrîk (I) m/n peynîre kulan bir ot
 quncîrîk (II) m çandık
 quncîsan m buzulme
 quncîsandin m buzıme
 quncîsandin lîgê buzımek
 quncîsandi m buzuk
 quncîsî m 1. buzük, hüzürlüç olan 2. kırı-
 lmış (du ba yere buzülere yatmış olan)
 quncîsîn m 1. hüzürlüme, buzuluş 2. kırılma,
 kırılış (dar bir yere buzülerek yatma) 3. go-
 mülme
 quncîsîn lîgê 1. hüzülmek 2. kırılmak (dar
 bir yere buzülerek yatmak) * il quncîkî ez
 j) we te quncîsînê rahetmê bir köşeye kı-
 rîlên yarim 3. gomülme * di pulpîstê de
 quncîsîbû kalıge gütühdîştü

quncît m talış, talış olma
 quncît lîgê talî ş olmak
 quncîrîk m çandık ~ kîrîn çandıklımek ~ lî-
 dan (an jê xîstû) çandıklımek
 quncîsîjî m/n köşe yazarı
 quncîsîjî m köşe yazılığı
 quncîsîsîr m köşe yazarı
 quncîşk m sığara zımarı
 quncîrê m kîrîr
 quncîvandîn lîgê otırmek
 quncîvandîn m otırme
 quncîvandin lîgê otırmek

quncîvîn m (tuma) otırme, tuma (otuş)
 quncîvîn lîgê (tuma) otırmek
 quncîvî m (tuma) otırme
 quncîvîn lîgê (tuma) otırmek
 quncîvî m gecelede kadın otırma
 qur (I) m 1. dik (eğik olmayan) * qur sekîlî-
 ye dik durmuş 2. dündük 3. baston gibi, has-
 ton yatağı gibi (dündük duran veya yürü-
 yen) ~ sekîlîlî dikilip durmak (veya kal-
 mak)

qur (II) m kuluçka, gurk
 qur bîn m dikılme, dikılme
 qur hîn lîgê dikılme, dikîmek
 qur hûyîn m dikılme, dikîlîş
 qurçe m 1. kopça 2. düğme
 qurçekîrîn m kopçalma
 qurçe kîrîn lîgê kopçalanmak
 qurçekîrî m kopçali, kopçalanmış
 qurçîk m 1. kopça 2. düğme 3. düğme, zoru-
 taro * qurçîka elektrîkê elektrîk düğmesi
 qurîk m kuluçka, gurk ~ a ser cûcikan 1) ku-
 luçka (zulukay, vatans taruk) 2) mec çu-
 luk çocuğu çok ve çana koçuk olan otur
 qurîkîrîn m kuluçkaya oturma (veya yatma),
 gurklama, gurka yatma
 qur ketîm lîgê kuluçkaya oturma (veya yat-
 mak), gurklamak, gurca yatmak
 qurîkî m kuluçkaya oturmış (veya yatmış o-
 lan)

qurîme m/n kakım, kacam (Mustela ermineç)
 qur (I) m/n kandıra (nî: tür çayır otu)
 qur (II) m bulgık, çamur ~ û şêl çamur bulgık
 qur (III) m kaba ve tek ses
 qur (IV) m yutum ~ kîrîn yutulmak
 qurabiye m Kurabiye
 qurabiyeşîrîş m/n kurabiyeçi (sınan kimse)
 qurabiyeşîrîşî m kurabiyeçilik
 qurabiyeker m/n kurabiyeçi (mna: eden)
 qurabiyekerî m kurabiyeçilik
 qurabi m Kurabiye
 qurade m/n taransağa benzer bu bitki
 quraf m devşirme (meyve, sebze işin)
 qurafîrîn m devşirme

quraf kûrîn lîgê devşirmek
 qurafîn m 1. derme, devşirme 2. koparma,
 daldından koparma 3. bozma (bağ veya bos-
 lanın son ürünü toplanma) 4. kırılma, kı-
 varma 5. bükerek kırma (demir, plâstik vb
 gebe sert şeyleri bükerek kırma)
 qurafîlî m 1. demek, devşirmek * wete em
 gulan biqurafîn gel gül derelim 2. kopar-
 mak, daldından koparmak 3. bozma (bağ
 veya bostanın son ürünü toplanmak) 4. kı-
 rılmak, kırılmak 5. bükerek kırma (demir,
 plâstik vb. gibi sert şeyleri bükerek kırma)
 qurafî m 1. derilmiş, devşirilmiş olan 2. bo-
 zulmuş olan (bağ veya bostanın son ürünü-
 nün toplanmış olması) 3. bükerek kırılmış
 olan

Quran *or* **Kuran** - "İmin biyə" Quran (və ya ek-nək) çarpılır - vərinü minə he! Kuran (və ya ek-nək) çarpılır - *or* **Kerim** Kurankerin

qurayxwendi *or* **Kuray** ke-ni okunmuş künse-qurayxwini *or* **Kurayxer** m okunmuş künse

qurət *başla* qurasa

qurbae *or* bu bağla -nasıl içi

qurban *or* 1. kurban, tuncu 2. kurban (bir öl-ke uğruna feda edilmiş və ya kenini feda e-dən künse) 3. kurban (bu kaza və ya felakət-ə hüsn künse); 4. b. kurban (səslənmiş sözlə-lə); 5. -dan kurban vermək - künin kurban

ermək - b. künin kurban verəcək fəruqında olma - *serjə* künin kurban keərək -*Ə ser* (an - u cəngə) sarış kurban - *or* *seri* (yekü)

hün (bu - n) olmasına gürmək

qurbağdan *or* kurban vermək

qurban dan *İğ* kurban vermək

qurbandıy *or* kurban vermiş olan

qurbandıyın *or* kurban verən

qurbangəh *or* sunax

qurbanı *or* 1. kurbanlık 2. kurban (b. - kaza və-ya felakətə olan künse) 3. gənəl keçisi - dan kurban vermək (can kaytma uğruna);

qurbanından *or* 1. kurbanlık verme 2. kurban

vermə

qurbanı dan *İğ* 1. kurbanlık vermək 2. kur-

ban vermək

qurbət *or* gəvezə, yaşıl qəzə; duşuk

qurbət *or* gəvezələ, yaşıl kük

qurbətlərin *or* gəvezələrin, yaşılın

qurbət künin *İğ* gəvezələnmək, yaşılmaq

qurcalandı *or* buzma

qurçılın *İğ* bürmək

qurçılın *or* bürümə

qurçılın *İğ* bürümək

qurç *or* 1. yudum 2. nec çıkar, fəyda - *or* (yekü)

tə de **hün** (buranı çıkar çıra - *ek* - *or* *nevlü* *nevlü* (yekü) *İğ* (və ya omca; bu

keçik omca)

qurçandı (I) *or* 1. yudurlama 2. yuma 3.

nec yuma

qurçandı (II) *or* çürümə

qurçandı (III) *or* göz kuruma

qurçandı (I) *İğ* 1. yudurlanmaq 2. yuma

3. nec yuma * *kellimə de* *devə* *xwe* *ile* *di-*

qurçınə kəlimələri, *yudur*

qurçandı (II) *İğ* dertmək

qurçandı (III) *İğ* göz kurumaq

qurçılın *or* kərplimə, kərplimə (göz kapakları

kapama (daldan, ağacın alıp toplama)

qurçımandı *İğ* 1. buruşmaq 2. kopar-

nək (daldan, ağacın alıp toplanmaq) * *çöç*

qurçılmandı *or* 1. buruşmaq 2. koparı-

maq

qurçımını *or* 1. buruşma 2. koparma

qurçımın *İğ* 1. buruşmaq 2. koparmaq

qurçıvandı *or* 1. koparma 2. kərçə

qurçıvandı *İğ* 1. koparmək 2. kərçək

qurçıvın *or* 1. kopma 2. kərçə

qurçıvın *İğ* 1. kopmaq 2. kərçəmək

qurç *or* 1. kərçə - *avətin* (yekü) *çürək* *atmaq*

(və ya bürmək)

qurçkürin *or* çürükləmə

qurç künin *İğ* çürükləmək

qurçın *or* qurçın

qurçkürin (I) *or* 1. kərçmə, kərçmə, kərçmə

(göz kapaklarını açıp kərçmə 2. kərçmə,

kapama (göz kapaklarını bürmə)

qurçkürin (II) *or* yudurlama

qurç künin (I) *İğ* 1. kərçmək, kərçmək, kərç-

mək (göz kapaklarını açıp kərçmək) 2.

kapamaq, kapatmaq (göz kapaklarını ört-

mək)

qurç künin (II) *İğ* yudurlamaq

qurçələ *or* kərçələ

qurçəsən *İğ* 1. kərçəcən, örtkər 2. *nevlü*

çöç

qurçəsən *or* çöçkər

qurçəsən *or* çöçkək - künin çöçkək

qurç (I) *or* kərç, ağ çöçkək - *dan* *kürç* *and* *or*

çöçkək - *dan* *kürç* *and* *or* çöçkək - *dan* *kürç*

and *or* çöçkək - *dan* *kürç* *and* *or* çöçkək

qurç (II) *or* çürümə

qurç dan *İğ* kərç çöçkək

qurçer *or* çöçkək

qurçkürin *İğ* kərçkürmə bürçkürmə

qura kirin /ğə/ kurucularılmak, söbu lerde-
mek

qurəkışandıñ w kış qışma, ad çəkme
qura kışandıñ /ğə/ kura çekmek, ad çəknek
qurəqur (I) w 1. gurultu 2. 4 gurul gurul
qurəqur (II) w kuyak, kuyak yek, yek yek
qura qura 4 kurumlu kurumlu, çalınlı çalın-
lı, ərsəl, b. vət. kəsim kəsim
qurəqurkirin w gurıldama, gurultu yapma
qurəqur kirin /ğə/ guruldarək, gurultu yap-
maq

qurəti w kurum, kuruculuq, mağurluq, bə-
bətt, fədüllək, kibar, kəbulük, tekebbur,
kəsarət – kirin kurum yarmak, çəlmə sət-
mək, kəbulük yapmaq, tələ yapmaq – lə kə-
rin kurum sətmaq

qurətikarın /ğə/ kurulanma, kəsilma, çəlmə-
ləma, fəyək etmə

qurəti kirin /ğə/ kurulanaraq kəsilmək, çə-
lmələmək, fəyələ etmək

qurəyane 4 kurumlama, mağrulaq, fədələ
qurət w kurum

qurətin w 1. kuruma, kurtu 2. kuruma (yürü-
kən salınmaq, nəzi yüyüvə)

qurətin w 1. kurtmaq 2. kurtmaq (yürürkən
səlanmaq, nəzi yüyüvə)

qurı (I) w 1. panik, ürki 2. yığı, dəşət –
çəhən panik olmaq – çəkicin panik yarat-
maq – çətin pišta (yekü) yildırma vət-
məşə dərəkək ~ di pišta (yekü kətin (bir)
paniğe kapılmək – jə re çətin paniğe kapıl-
maq * təğıtiy kə ez dē pū re neçim. qurı
jə re çətin kərdisiylə gəlməyə eçini anla-
yıca paniğe kapıldı – kirin nəvə (yekü)
(birin) paniğe vermək – kətin pišta (yekü)
(birin) paniğe vermək – kətin nəvə (...) pa-
niğe kapılmək – kətin nəvə panik olmaq

qurı (II) w 1. basık (çarılard... tek tük kalmış
2. başık) məş (bağ, orğək, arda gili yerlər-
lə kəşirilan arınlərdə ortakəçələr)

qurı (III) w 1. kurtma, kopartma 2. kurtma
(yürürkən salınma, nəzi yüyüvə)

qurıbar w ki t gən çədrə və çəbuk kurtarı

qurıcaandıñ bar qurıcaandıñ

qurıçin bar qurıçin

qurıktırın (II) w 1. dəşmək 2. başkılmaq 3.
başqılma

qurıktırın (II) w kurtma

qurı kərin /ğə/ 1. dəşmək 2. başkılmaq 3.
başqılmaq

qurı kətin (II) /ğə/ kurtmaq

qurı kək w gevek

qurı kək w gevek

qurı kək w gevek

qurı kək w gevek

qurı kək w gevek

qurı kək w gevek

qurı kək w gevek

qurı kək w gevek

qurı kək w gevek

qurı kək w gevek

qurı kək w gevek

qurı kək w gevek

qurı kək w gevek

qurıcin /ğə/ çimdiklənmək, aməklənmək
qurıçə b yurudlaşmaq su içməyə dərək dər-
vəyə su vətərkən kəlmədən olma

qurıçandıñ w yudunlayaraq su içmə

qurıçandıñ /ğə/ yudunlayaraq su içmək

qurıçin w yudunlayaraq su içmə

qurıçin /ğə/ yudunlayaraq su içmək

qurıçikirin w dəravəyə su içməyə təşək ələ

qurıçikirin /ğə/ dəravəyə su içməyə təşək əl-
mək

qurıçandıñ (II) w 1. aməkləmə, sird rış (pərsə-
siri sağlama) 2. kərkutarak aməkləmə 3. pə-
niğə vermək

qurıçandıñ (II) w 1. kopartma (dəravəyə kəp-
partmaq 2. dəşməyə 3. bükürək kərtmə

qurıçandıñ (II) /ğə/ 1. aməklənmək (pərsə-
siri sağlama) 2. kərkutarak aməklənmək 3. pə-
niğə vermək

qurıçandıñ (II) /ğə/ 1. kopartmaq (dəravəyə
kopartmaq 2. dəşməyə 3. bükürək kərtmək

qurıçandıñ w 1. sird, sird rış (pərsə-
siri sağlama) 2. pəniğələnmə olan

qurıçin (I) w 1. sird (pərsə-
siri sağlama) 2. pəniğələnmə, sird
w 1. sird, sird rış (pərsə-
siri sağlama) 2. pəniğələnmə, sird

qurıçin (II) /ğə/ 1. kurtmaq, bükülərək kurt-
maq 2. kopma (çək ağırma) 3. pətləmə (yür-
təp açılma) 4. kurtma, salınma, salınış

qurıçin (I) /ğə/ 1. sird (pərsə-
siri sağlama) * rüşə sola mən qurıçinə ayak-
kəlməni yüyəylər pətləmə 4. kurtmaq, sal-
ınmaq

qurıçin (II) /ğə/ 1. kurtmaq, bükülərək kurt-
maq 2. kopma (çək ağırma) 3. pətləmə (yür-
təp açılma) 4. kurtma, salınma, salınış

qurıçin (I) /ğə/ 1. sird (pərsə-
siri sağlama) * rüşə sola mən qurıçinə ayak-
kəlməni yüyəylər pətləmə 4. kurtmaq, sal-
ınmaq

qurıçin (II) /ğə/ 1. kurtmaq, bükülərək kurt-
maq 2. kopma (çək ağırma) 3. pətləmə (yür-
təp açılma) 4. kurtma, salınma, salınış

qurıçin (I) /ğə/ 1. sird (pərsə-
siri sağlama) * rüşə sola mən qurıçinə ayak-
kəlməni yüyəylər pətləmə 4. kurtmaq, sal-
ınmaq

qurıçin (II) /ğə/ 1. kurtmaq, bükülərək kurt-
maq 2. kopma (çək ağırma) 3. pətləmə (yür-
təp açılma) 4. kurtma, salınma, salınış

qurıçin (I) /ğə/ 1. sird (pərsə-
siri sağlama) * rüşə sola mən qurıçinə ayak-
kəlməni yüyəylər pətləmə 4. kurtmaq, sal-
ınmaq

qurıçin (II) /ğə/ 1. kurtmaq, bükülərək kurt-
maq 2. kopma (çək ağırma) 3. pətləmə (yür-
təp açılma) 4. kurtma, salınma, salınış

qurıçin (I) /ğə/ 1. sird (pərsə-
siri sağlama) * rüşə sola mən qurıçinə ayak-
kəlməni yüyəylər pətləmə 4. kurtmaq, sal-
ınmaq

qurıçin (II) /ğə/ 1. kurtmaq, bükülərək kurt-
maq 2. kopma (çək ağırma) 3. pətləmə (yür-
təp açılma) 4. kurtma, salınma, salınış

qurıçin (I) /ğə/ 1. sird (pərsə-
siri sağlama) * rüşə sola mən qurıçinə ayak-
kəlməni yüyəylər pətləmə 4. kurtmaq, sal-
ınmaq

qurıçin (II) /ğə/ 1. kurtmaq, bükülərək kurt-
maq 2. kopma (çək ağırma) 3. pətləmə (yür-
təp açılma) 4. kurtma, salınma, salınış

qurıçin (I) /ğə/ 1. sird (pərsə-
siri sağlama) * rüşə sola mən qurıçinə ayak-
kəlməni yüyəylər pətləmə 4. kurtmaq, sal-
ınmaq

qurıçin (II) /ğə/ 1. kurtmaq, bükülərək kurt-
maq 2. kopma (çək ağırma) 3. pətləmə (yür-
təp açılma) 4. kurtma, salınma, salınış

qurıçin (I) /ğə/ 1. sird (pərsə-
siri sağlama) * rüşə sola mən qurıçinə ayak-
kəlməni yüyəylər pətləmə 4. kurtmaq, sal-
ınmaq

qurıçin (II) /ğə/ 1. kurtmaq, bükülərək kurt-
maq 2. kopma (çək ağırma) 3. pətləmə (yür-
təp açılma) 4. kurtma, salınma, salınış

qurıçin (I) /ğə/ 1. sird (pərsə-
siri sağlama) * rüşə sola mən qurıçinə ayak-
kəlməni yüyəylər pətləmə 4. kurtmaq, sal-
ınmaq

qurıçin (II) /ğə/ 1. kurtmaq, bükülərək kurt-
maq 2. kopma (çək ağırma) 3. pətləmə (yür-
təp açılma) 4. kurtma, salınma, salınış

qurıçin (I) /ğə/ 1. sird (pərsə-
siri sağlama) * rüşə sola mən qurıçinə ayak-
kəlməni yüyəylər pətləmə 4. kurtmaq, sal-
ınmaq

qurıçin (II) /ğə/ 1. kurtmaq, bükülərək kurt-
maq 2. kopma (çək ağırma) 3. pətləmə (yür-
təp açılma) 4. kurtma, salınma, salınış

qurpan m yutulma

qurpandın (I) m 1. yutma 2. yutulma, i. kudanma

qurpandın (II) m çirpema, çalıp çirpema (çalmaq, hırsızlık etmək)

qurpandın (III) m kütübdeme

qurpandın (T) *ğg* 1. yutmak 2. yudurdmak, ikirdemək

qurpandın (II) *ğg* çirpemek, çalıp çirpinək (çalmaq, hırsızlık etmək)

qurpandın (III) *ğg* kütübdemek

qurpequrp *ğ* 1. kütür kütür 2. kırıta kırıta, kırıra kırıra

qurpık m yulək

qurpın (I) m 1. yutulma, yutulmuş 2. yudumlanma, ikirdanma

qurpın (II) m 1. kütüdmə, kütübdeme 2. pətərdəmə

qurpın (I) *ğg* 1. yutulmuş 2. yudumlanmış, ikirdənmiş

qurpın (II) *ğg* 1. kütübdəmək, kütübdemək 2. pətərdəmək – ketin (üstək) 1) kütübdəməyə başlamək 2) pətərdəmək – pə ketin 1) kütübdəməyə başlamək 2) pətərdəməyə başlamək

qurpını m 1. kütürü 2. kırıra ikirdənmiş kırıra 3. pətəri – jə anın pətərdəmək – jə çün pətərdəməz

qurpını jə anın *ğg* kütübdemək, kütübdemək

qurpını jə birin *ğg* kütübdemək

qurpını jə halın *ğg* kütübdemək * pışta nılın kırıra qurpını belin kütübdemək

qurpını kırıra m kütübdəmə, kütübdemə

qurpını kırıra *ğg* kütübdəmə, kütübdemək

qurpketin m kuluckaya yalma, garklama, garkla yalma

qurp ketin *ğg* kuluckaya yalmək, garklamək, garkla yalmək

qurquçandın (I) m yudumlayaraq su içirmək

qurquçandın (III) m çimdiklənmə

qurquçandın (III) m koparma, koparış (ıldandan, ağaçdan şip toplama)

qurquçandın (I) *ğg* yudumlayaraq su içirmək

qurquçandın (II) *ğg* çimdiklənmək

qurquçandın (III) *ğg* koparmək (dağdan, ağaçdan şip toplama)

qurquçandı m koparış, koparılmış

qurquçın (I) m yudumlayaraq su içirmək

qurquçın (II) m çimdiklənmə

qurquçın (III) m koparıma

qurquçın (I) *ğg* yudumlayaraq su içirmək

qurquçın (II) *ğg* çimdiklənmək

qurquçın (III) *ğg* koparılmək

qurqur m kırığa səsi – beg ağa kırığa

qurqurə m kırıq, kırıq, kırıq

qurqurəti m kırıq, kırıq, kırıq

qurs (II) m kurs, ağuşak tıket başında yasırsı (sənə)

qurs (II) m kurs, ağuşak tıket başında yasırsı (sənə)

qurs (III) m 1. şiddət, yəğin, zorlu 2. zar *

karekə gıran *ğ* qurs ağuşak və zar bu *ğ*

qurşun m şiddət, şiddət

qurs bün *ğg* şiddətlənmək

qursbün m şiddətlənmə

qursik m kəp

qursi m şiddət

qurskırı m şiddətlənmə

qurs kırı m *ğg* şiddətlənmək

qurs m kırı, tıket, dilləmə, topak (kırıq, kırıq, kırıq, kırıq, kırıq, kırıq, kırıq, kırıq, kırıq, kırıq)

qursün m 1. kursun 2. kursun (tabanca, tufek) 3. kırıq, tıket, dilləmə, topak (kırıq, kırıq, kırıq, kırıq, kırıq, kırıq, kırıq, kırıq, kırıq, kırıq)

qurt (I) m eş kurgası

qurt (II) m 1. icm, yudum * qurtək av bir icm 2. füt – ek bu darıda (çək 22) * qurtək av jə nılın e bu cımla su bile yok ~ jə kırık kırık * qurt qurt av vezvar kırık kırık su zət

qurtal m kütüdmə

qurtandın m 1. yudumlanma 2. alma (iğş alma)

qurtandın *ğg* 1. yudumlanmaq 2. almək (iğş alma)

qurtək m yudumlanmaq

qurtəqurt *ğ* 1. kırıq kırıq 2. şəolop

qurtik m yemək borusu

qurtin *ğg* m tıket ağaç

qurtkırı m yudumlanmaq

qurt kırı m *ğg* yudumlanmaq

qurtəqurtin *ğ* yudum yudum

qurtək m yemək

qurtək m yemək

qurti *ğg* m çanak çanak

qurüş m xuros

qurüş m xuros

qurüş m xuros

qusan (I) 1. kesmə (ucunu alma) 2. kırıma, kırıma

qusan (II) m 1. berələnmə 2. el veya ayakta oltuğun kırıma

qusan (III) m kesimə (süt kesimə vb. gibi)

qusandın (I) m 1. kesmə (ucunu alma) 2. kırıma, kırıma, kırıma (sağ, sağıl, çin, kesimə) 3. kırıma (bir hayvanın tüylərini kesimə)

qusandın (II) m 1. berələnmə 2. çürümə, çürütülmə (dərb sunucu lekələnmə)

qusandın (III) m kesimə

qusandın (I) *ğg* 1. kesimə (ucunu alma) 2. kırıma, kırıma, kırıma (sağ, sağıl, çin, kesimə) 3. kırıma (bir hayvanın tüylərini kesimə)

qusandın (II) *ğg* 1. berələnmək * bingü ku II binə piyən wı xıstıdın, rev qusandıbün a-yaklarına vura vura berələmişlerdi 2. çürütmək (dağ sənəci lecelər oluşturmək)

qusandın (III) *ğg* kesimək * mın şir qusandınu kestirdin

qusanlı (I) *af* 1. keşik (ucu a tamam olan) 2. kirgiz, tıraşlı (kalkma, saç, sakal ucu) * serê wî **qusanlı** ye baş tıraş

qusanlı (II) *af* 1. bereli (yapa bereli 2. çuruk (baş sancıya oluqan orijine) 3. nasirli * **dêstên qusanlı** nasirli eller

qusanlı (III) *af* keşik (kesikler, bozulmuş olan) * **şirê qusanlı** keşik sui

qusanlîbûn *w* keşiklik

qusek (I) *w* peşmeze topağ., namı

qusek (II) *w* çuruk, yarıq (dovane, çarpma sonucu oluşan) * **dî her uliyê ramê wê de qusek behûn** vücudunun her tarafında çuruklar vardı

qusekî *w* çökertli

qusekêbûn *w* ka'kerleşme

qusekî hûn *baş* ka'kerleşmek

qusekî *w* çufûzluk

quse nîsa *k* kırık

qusewî *w* kırıcılık

qusek nîsa *k* kırıcı

qusekî *w* kırıklık

quse nîsa *k* kırıcı

qusewî *w* kırıcılık

qusekandûn *w* bozma (kızarıp bozarması anlamında olma)

qusekandûn *baş* bozmaq (kızarıp bozarmasını belden olmaq)

qusekîn *w* 1. bozulma, bozarması olma, kızarıp bozarma 2. heri benz kireç kesilme, heri her zî atırlık veya solma beti uqına

qusekîn *baş* 1. bozulmaq, bozarması olmaq, kızarıp bozarmak 2. heri benz kireç kesilmek, heri benz atırlık veya solmaq, heri uqmaq

quseyî (I) *w* keşik, tıraş

quseyî (II) *w* 1. bereli (berelenmiş, darb sonucu çuruk almış olan) 2. nasirli

quseyî (III) *af* keşik (kesikler, bozulmuş olan) * **şirê quseyî** keşik sui

quseyîbûn *w* keşiklik

qusi *w* keşide iş süz veya zıtlmış ayran

qusîn (I) *w* 1. kesilme (acı alınma) 2. kesilme, tıraş edilmə 3. kılınma, kırılma, kırılma

qusîn (II) *w* 1. bereli (berelenmiş 2. çürümə, çürümüş (darb sonucu lekələr oluşması) 3. nasillanma, namı bağlanma (veya tutma)

qusîn (III) *w* keşilme, keşide (yüzdəki maddələr) hər birindən ayrılarak bozulma)

qusîn (I) *baş* 1. keşilme (acı alınmaq) 2. keşilme, tıraş edilmək 3. keşilme

qusîn (II) *baş* 1. berelenmə * **canê wê ji her derbun tev qusiyahû** vücudu darb sonucu berelenmiş 2. çürümək (darb sonucu lekələr oluşmak) 3. nasillanmaq, namı bağlanmaq (veya tutmaq) * **dêstên dî wî tev qusiyahê** elleri nasir bağlanmış

qusîn (III) *baş* keşilme (çiyədəki maddələr ayrı-ayrılıqda ayrı-ayrılıqda bozulmaq) * **şir qusîya** seil keşildi

quseyî nîsa *k* kırıcı

qusewî *w* kırıcılık

qusewî *w* çuruk vana bereli

ququsanlîbûn *w* 1. berelenmə 2. çürümək (darb sonucu lekələr oluşması)

ququsanlîbûn *baş* 1. berelenme 2. çürümək (darb sonucu lekələr oluşması)

ququsanlî *af* bereli (yapa bereli)

ququsewî *af* bereli (berelenmiş, darb sonucu çuruk almış olan)

ququsîn *w* 1. berelenmə, berilmə 2. çürümək (darb sonucu lekələr oluşması)

ququsîn 1. berelenmək, berilmə 2. çürümək (darb sonucu lekələr oluşmaq)

quşîk *w* kiznilik

quşûr (I) *har* qarış quşur

quşûr (II) *w* kusur, özün * **quşûreka wî elî** bəyə bu elibətin bu üzün * **hevanê ser xwe ustûne** log koldummaq * **sa (yekî) derketin meydanê** (harımı) kaş görülmək

quşûrîbûn *w* kusurlu

quşûrîkî *w* kusur eylemə, kusurda bulanma

quşûr kirin *baş* kusur eylemək, kusurda bulunmaq

quşûrdîn *w* örsələmə

quşûrdîn *baş* örsələmək

quşûrî *w* temere

quş (I) *w* 1. yemə, gida 2. quş yemə — **qwar qûn** çü azıcık yemək çü arzundan olmaq

quş (II) *af* 1. kisa (boyu, uzunluğ az olan) 2. kisa (kisa olan şey) 3. kisa boyulu, heysaz, bodur 4. sakat

quş (III) *w* 1. kesmə 2. *af* keşik (kesilmiş olan)

quş (IV) *af* sağır

quşî *w* kesmə — **kirîn kesmek**

quşûbî *af* qışırma

quşûbî *w* öğrənçilik

quşûf *w* kuyvet

quşûkî *w* kesmə

quşû kirin *baş* kesmək

qutan *w* 1. dövmə (vurmaq anlamında) 2. dövmə (çamaşır, baş gıb şeyləri tokaç, saça gıb şeylərlə vuraraq temzələmə) 3. dövmə (bir şeyi təz duruma gətirmək için etmə) 4. dövmə (tələşlə kizdirilərk yamaşılması bir maddəni vuraraq istenilən bircəmə gətirmə) 5. dövmə (topa tutmaq) 6. vurma 7. çalma (tənşmənin çalma) 8. çalma 9. çəpələmə (aynı noktaya sürəkliliklə) 10. dayaq, dəyax (uta) 11. (su) çəpəmə 12. koyma, sığınma 13. çarpma, vurma 14. uşa koyma, sığınma (cəzəli nəsələ bulanma) — **heq kîrî** dayaq düşkünlü (veya köykü)

qutan *baş* 1. dövmək (vuraraq çəpəmə anlamında) 2. dövmək (çamaşır, baş gıb şeyləri tokaç, saça gıb şeylərlə vuraraq temzələmək) 3. dövmək (bir şeyi təz duruma gətirmək için etmə) * **dî hawîn de sîr quşî** dö-

veçre sarımsak düdüdü 4. dövənək çinəçte kuz-
dınbrak yuzıçılınıç bu mader verənək
istelen bəçinə getürmek) * hesin qutah
depar dövme 5. dövmək (topa tutmaq) *
keşiyə bi tupan kel diquta çarı kaleç
topa rıya dövyədu 6. vurmak 7. çalmak
çensrupan çalmak) * deş-diqute döval çal-
lıyır * bağ dıme diqute zıneyi rı çalıyır
8. çalmak * mlu mıs di teste du quta çı-
yı rılıyır cakım 9. çılalmək rıyır çı-
ya süreçli kılınak) * çavə xwe quta rıya
ku ilē kekē wē bilhata gözlerini ağñbey-nu
gelevē çıyo çılalē 10. dövək atmaq 11.
(su) çırpanək * ay diquta çı çıpyıyır 12.
koymaq, sığınmaq 13. çarpmaq, vurmaq *
lavē pišta wı qutalēl ganes anlan 14. ovge
koymək, sakınək (cəməli ilişkiyə bulınmaq)
- (yukü) 1) (hıme) dırtme 2) ovge (hıme)
sakınək, koymək - mav çı çıdayınək çı-
ca, ofeç le veyi kıkutınək iya yalıçınək,
uzatınək) * name quta mav çavēn wı me-
tala gözünə çaydı (yuk) - pēç (hıme) ün-
sınək - wəruñ dayı yınək

qutanbar m dövülən

qutanbarı m dövülərlik

qutandı (I) m 1. dövme 2. ovyak atmaq, vur-
maq 3. çalmək 4. yalmaq, vurmaq * ovge çav-
na, nokma (cəməli ilişkiyə bulınmaq)

qutandı (II) m kesmə

qutandı (II) m xıstı (qazın) bız, kap-
nək)

qutandı (II) fğü 1. dövme 2. ovyak atmaq,
vurmaq 3. çalmək 4. çalmək, vurmaq 5. ov-
ge koymaq, nokma (cəməli ilişkiyə bulın-
maq)

qutandı (II) fğü kesmək

qutandı (III) fğü kismək (çörə q m bız ka-
panak)

kutandı (I) m 1. dövme, dövülənç (dəvülərək
kəbağı çıanınıç) 2. dövme (ovge dırtme-
lə) ikru dövülərək başın ver lınıç metal çı-
yır 3. çalqı

qutandı (II) m kesək, kesilənç olan

qutē evlər 1. kutup (ya) yavıqlıqın, ekva-
torlaq en üzük olan yer əksen ün çığıçı
yer sayılın ik, nokusıdan her biri 2. qut
kutup (bu kəndə yaksək bəçisi və çəkē
olan) * ev kes qutē zənnē me ye bu-
dan zənnəmiz kərbudır 3. qut kutup -a
pozılē fç, pozılē kutop

qutıha esmani usalıç yök kəbu

qutıharut usalı belli ətalikirlı konp və nıçn
bu kuç

qutıhe m tırbe

qutıhı m 1. kesmə 2. çıl qı kesmə

qutıhu m 1. kesmə 2. kesmə (qır verimə)
3. kəçinə 4. çılalıç 5. kesimə (dımır, dır-
ım)

qut hın bəçü 1. kesimək * telefon qut hın te-

lən kesimə 2. kesimə (qır verimə) 3. kəç-
mək 4. kılınək 5. kesimək (dımırək, dır-
ımək)

qutıhu m 1. kesimə 2. kəçimək

qutıhu m 1. kesək, kesimə 2. kəçimək, kəç-
məç an 3. kılınək, olan

qutıhu m 1. kesimə 2. kəçimək 3. kılınək 4. ke-
simə (dımır, dımırək)

qutē m qç, le don yastı arasında tay

qutēbar m 1. kesimə, kəç, kəçimə vəl *
rıya qutēbir kəçimə yal 2. kəçimə (qut-
e) tuzla azalmadın alınatan) * həsıya qut-
ēbir kəçimə çavap 3. kesimə, kəç

qutēbir m kəçimə, kəç, kesimə

qutēdar m kəç yalında kullanan kəç sapa

qutēk m çalmək

qutifandı m 1. sövmə, s nēriç, valdın
(çavıy vb. nədərindən utırdı 2. rı-kəmə 3.
kəç, kəçimə 4. buzılınək, sızılınək (sə-
çük gibi etker m sonuca)

qutifandı fğü 1. sızılınək, yıldıçmaq (kə-
ku vb. nədərindən utırdı) * gılē me tey qut-
ifandı m lalkarı 2. sızılınışlər 2. ürək-
mək 3. çavap kəçimək 4. buzılınək, sızıl-
ınək (səçük gibi etker m sonuca)

qutifandı m sızılınək

qutifandı m sızılınək, sızılınək

qutifandı m sızılınək, sızılınək

qutifandı m sızılınək, sızılınək

qutifandı m 1. sızılınək, yıldıçmaq (kəku
vb. səbəplərdən dolayı) 2. buzılınək, sızılınək
səçük gibi et-
kerinə bu kəmə sızılınək) 3. ürəkə (səçük-
lə və sızılınək) 4. donmaya yuz tətəvi

qutifandı fğü 1. sızılınək, yıldıçmaq (kəku
vb. səbəplərdən dolayı) 2. buzılınək,
sızılınək, sızılınək (səçük, səçük-
lük gibi et-
kerinə bu kəmə sızılınək) 3. ürəkə (səçük-
lə və sızılınək) 4. donmaya yuz tətəvi

qutifandı fğü 1. sızılınək, yıldıçmaq (kəku
vb. səbəplərdən dolayı) 2. buzılınək,
sızılınək, sızılınək (səçük, səçük-
lük gibi et-
kerinə bu kəmə sızılınək) 3. ürəkə (səçük-
lə və sızılınək) 4. donmaya yuz tətəvi

qutifandı fğü 1. sızılınək, yıldıçmaq (kəku
vb. səbəplərdən dolayı) 2. buzılınək,
sızılınək, sızılınək (səçük, səçük-
lük gibi et-
kerinə bu kəmə sızılınək) 3. ürəkə (səçük-
lə və sızılınək) 4. donmaya yuz tətəvi

qutifandı fğü 1. sızılınək, yıldıçmaq (kəku
vb. səbəplərdən dolayı) 2. buzılınək,
sızılınək, sızılınək (səçük, səçük-
lük gibi et-
kerinə bu kəmə sızılınək) 3. ürəkə (səçük-
lə və sızılınək) 4. donmaya yuz tətəvi

qutifandı fğü 1. sızılınək, yıldıçmaq (kəku
vb. səbəplərdən dolayı) 2. buzılınək,
sızılınək, sızılınək (səçük, səçük-
lük gibi et-
kerinə bu kəmə sızılınək) 3. ürəkə (səçük-
lə və sızılınək) 4. donmaya yuz tətəvi

qutifandı fğü 1. sızılınək, yıldıçmaq (kəku
vb. səbəplərdən dolayı) 2. buzılınək,
sızılınək, sızılınək (səçük, səçük-
lük gibi et-
kerinə bu kəmə sızılınək) 3. ürəkə (səçük-
lə və sızılınək) 4. donmaya yuz tətəvi

qutifandı fğü 1. sızılınək, yıldıçmaq (kəku
vb. səbəplərdən dolayı) 2. buzılınək,
sızılınək, sızılınək (səçük, səçük-
lük gibi et-
kerinə bu kəmə sızılınək) 3. ürəkə (səçük-
lə və sızılınək) 4. donmaya yuz tətəvi

qutifandı fğü 1. sızılınək, yıldıçmaq (kəku
vb. səbəplərdən dolayı) 2. buzılınək,
sızılınək, sızılınək (səçük, səçük-
lük gibi et-
kerinə bu kəmə sızılınək) 3. ürəkə (səçük-
lə və sızılınək) 4. donmaya yuz tətəvi

qutifandı fğü 1. sızılınək, yıldıçmaq (kəku
vb. səbəplərdən dolayı) 2. buzılınək,
sızılınək, sızılınək (səçük, səçük-
lük gibi et-
kerinə bu kəmə sızılınək) 3. ürəkə (səçük-
lə və sızılınək) 4. donmaya yuz tətəvi

qutifandı fğü 1. sızılınək, yıldıçmaq (kəku
vb. səbəplərdən dolayı) 2. buzılınək,
sızılınək, sızılınək (səçük, səçük-
lük gibi et-
kerinə bu kəmə sızılınək) 3. ürəkə (səçük-
lə və sızılınək) 4. donmaya yuz tətəvi

qutifandı fğü 1. sızılınək, yıldıçmaq (kəku
vb. səbəplərdən dolayı) 2. buzılınək,
sızılınək, sızılınək (səçük, səçük-
lük gibi et-
kerinə bu kəmə sızılınək) 3. ürəkə (səçük-
lə və sızılınək) 4. donmaya yuz tətəvi

qutifandı fğü 1. sızılınək, yıldıçmaq (kəku
vb. səbəplərdən dolayı) 2. buzılınək,
sızılınək, sızılınək (səçük, səçük-
lük gibi et-
kerinə bu kəmə sızılınək) 3. ürəkə (səçük-
lə və sızılınək) 4. donmaya yuz tətəvi

qutifandı fğü 1. sızılınək, yıldıçmaq (kəku
vb. səbəplərdən dolayı) 2. buzılınək,
sızılınək, sızılınək (səçük, səçük-
lük gibi et-
kerinə bu kəmə sızılınək) 3. ürəkə (səçük-
lə və sızılınək) 4. donmaya yuz tətəvi

qutifandı fğü 1. sızılınək, yıldıçmaq (kəku
vb. səbəplərdən dolayı) 2. buzılınək,
sızılınək, sızılınək (səçük, səçük-
lük gibi et-
kerinə bu kəmə sızılınək) 3. ürəkə (səçük-
lə və sızılınək) 4. donmaya yuz tətəvi

qutifandı fğü 1. sızılınək, yıldıçmaq (kəku
vb. səbəplərdən dolayı) 2. buzılınək,
sızılınək, sızılınək (səçük, səçük-
lük gibi et-
kerinə bu kəmə sızılınək) 3. ürəkə (səçük-
lə və sızılınək) 4. donmaya yuz tətəvi

qutçıxareng *ad* sigara təkəsi
 qutçıfiroş *ad*ba kutucu (satan kimsə)
 qutçıfiroşi *m* kutuculuk
 qutük *m* zola, kütümk
 qutükə rəş *ad* kara kütü
 qutükər *ad*ba kutucu (mal elien)
 qutükəri *m* kutuculuk
 qutürün *m* 1. kesmə, kəsə 2. kəsım, kəsımı *
 qutükürmə *avd* 1. kəsıntisi 3. kesmə (dübir-
 nən ayırma) 4. kesmə tara veya son vermə
 5. kesimə (bir şeyden yoxsın bırakma, ver-
 mənə) 6. kəsımə takımı, dücümə) 7. kəsımə
 (yazı, film çin, kəsilmə) 8. kəpmə (kəpar-
 ma, kəsımə)
 qutürün *fiğ* 1. kəsımək 2. kəsımək (dübir-
 nən ayırmaq) 3. kəsımək tara veya son vermək *
 ulfkarı qutürünə yardım kəsımışlər 4. kəsım-
 ək (bir şeyden yoxsın bırakmaq, vermə-
 mək) 5. kəsımək (takımı dərdukmək) 6. kəsım-
 ək (yazı, film çin, kəsilmək) * film qutür-
 künə film kəsımışlər 6. kəpmək (kəpar-
 ma, kəsımək)
 qutükürü *ad* kəşək (kəsilmış olan)
 qutükürübün *m* kəsıkıtk
 qutümi (I) *m* kutnu
 qutümi (II) *m* utü - kürün utüləmək
 qutürün *ad* qutü (II)
 qutüsiyət *m* kəsısiyət, kəsısalık
 qutüsi *ad* kütü, kütüsal
 qutübür *m* rümdən kəsımə, üçkayır rümdən kəsım-
 ə - lə xısın kapıları kəpmək
 qutüet *ad* qewet
 qutüündin *m* süğürünə
 qutüündin *fiğ* kuğürmək
 qutüün *m* kuğürmə (güvercin alma)
 qutüün *fiğ* kuğürmək (güvercin alma)
 quz *m* qur, ferq, vətva -*ə* qur bıl (yekü) rə ye
 (an ji -*ə* qur pə rə ye) yelcızı dişi -*ə* qur pə
 rə hərbün (bir kimsədə) şeytan (üyü olmaq)
 quzdek *ad* qewet utüspü
 quzdek *ad*ba mukəş bürək, yer eşeği
 quzik *m* amək
 quzilqurt *ad*ba bir bılakı
 quzilqurt b. 1. zıkkım, zıkkımın kökü, elmün
 köru 2. zıkkım (çək, sigara gibi zatın) şey-
 lerin elkasını belirmək icar) * və quzilqurtə
 vətüwə bu zıkkım qur
 quzkış *ad* qewet
 quzman *ad*ba yenilr eksımıı bir m
 quzquz *ad*ba mukəş bürək, yer eşeği
 quz *ad*ba kuğü (çığırıs olu)
 quş (I) *m* murfək
 quş (II) *m* bürülənme
 quşbılın *m* bürülənme, gururlanma
 quş bün *fiğ* bürülənme, gururlanmaq
 quşbılın *m* bürülənme, gururlanma
 quş (I) *m* 1. taş 2. m yağın, taş yağın -*ə*
 şeytün şeytanın laneti
 quş (II) *ad*ba kon, muhrut

quş (III) *m* kəpmə (yabanı hayvan tozağı)
 quş (IV) *ad*ba k - hatın dik gəlmək
 quşumik *m* sapın (taş utma amər)
 quşumik *ad*ba quşumik
 quşuk *ad*ba kon
 quşuk *ad*ba kuyık
 quşuk (II) *m* kəm
 quşukı *ad*ba kon, k. konikçe
 quşı *ad*ba konik
 quş kürün *m* taş yağın
 quş kürün *fiğ* taş yağın
 quşkən *ad*ba quşkən
 quşük *m* kupa (bardak)
 quşürün *ad*ba k. ubıl (yek) -*ə* mütü xwe bün kım-
 şeyt muhrut utümdən kəsımə üçkayır geyim-
 mek
 quşumıpara *m* oğlanı
 quşumıparalı *m* oğlanlıq
 quşu *m* kule
 quşuk *ad* 1. del kıl 2. ağrı zill, şılık
 quşing *ad*ba bir tür bık
 quşın (I) *m* kım - *ə* quşınıştın kım və kımlik
 -*ə* bürükü kəsım kımıl -*ə* lür inke kım,
 kayır
 quşın (II) *m* taprakdan yırık
 quşınbere *m* bürba, kürübün
 quşınberəş *m* bunbaracı
 quşınberəş *m* bunbarəş
 quşınfiroş *ad*ba kutucu (satın kimsə)
 quşınfiroşi *m* kutuculuk
 quşınıştın *m* kımlik, çallık
 quşuk *m* zıkkım, sigara zıkkım
 quş *m* 1. güt, ku, pepe, anus 2. dır, dı tı tı tı *
 quş *ad*ba dərş ağrı dibi 3. mək qur (güç və
 yürekliki) 4. dərş ku, papa (güm, kuyık
 vb. içm; arka) - bulut kürün kımıl dıkmək -
 bıl erdē rə kütün bıcaklı - erd çiqē nekürün
 darna tıspü pıspü (sık sık bir yerdən başqa bir
 yere gürün) - erik neğirtin darna tıspü gibi
 (sık sık bir yerdən başqa bir yere gürün) - jı
 erdē rəneklün zahıbet edap yerdən kılkmı-
 mak (sayı için) - hewıya lı hewıya dayı-
 gı yırınca ulandı - kulan hew bız başa (ve-
 ya kula kaday.) vətüm (dayınışmak) - lı
 kung bün sıkıqmaq, darna dıkmək - lı
 hew dayē çıye, bıl xwe lı vır e arın kendınıcın
 habər yuk - lı xwe qutandıın kım yutık
 (bütün qesim kılkmək üçkayır) - lı
 qutandıın kım kıvımək, sağı sola sallamak 2)
 kındılıgını ortaya kımın - jelin kılın -
 gı kutılmək (sofıya ralança vətümək) -*ə*
 bəarın bənıştın dıarın dayık arısız (dayık
 yeməkten korkmaz olma, dayıgı a işmış
 kimsələ içm sevlən) -*ə* (yekü) çarderi
 avētın gıru üç buçuk atmaq -*ə* (yekü) dık
 her tavē (çirnin olmasızlıklarını) ay gı er-
 kılmək, dıqıfıe tımək -*ə* (tıstəkü) dırxı-
 tın (bir şeyin) qozıl çıkırmək (beceriksiz-
 ce davırmək, zıttıca ağulmāk) -*ə* (yekü)

R

r, R Kurul alfibesinin yirmi birinci harfi ve *ra* diye okunan bu ses, fonetik bilim: bakanından dişsel, titreşimli akci: ünsüzler: gösterir

Ra kök Ra: aygıtın ün kısılmaya

ru- (I) *ruhu* sade halden ful üretme öteki * ruğutru, ruhtu

ra (II) *arzu* 1. damak * *ruyü* serî kafa damak 2. her damak (upadan) aygıt her aygıtın dâması: celusa dâmadan buru: 3. kök (bitkileri toprağa bağlayan ve onları toprakta: besli maddelerin: emmesine yarayan klorofil-siz hücre) - ü riş kök - avetin kok almak

ra (III) *ru ya'*

ra (IV) *ru* gösterme -yi (yekü) dan (birne) göstermek -yi (yekü) kün (birine) göstermek

rab *ru* doğum lekese: - lü ketin kendisinde doğum lekese oluyamak

raher (I) *rahe* rahber

raher (II) *ru/1* karşı (bir şeyin, bir yerin, bir kimenin unu: esas tutulan yüzünün ileri) * *il raher unun ra-estayabü* ka şında dâması 2. karşı (bulunan yere göre) önde (deride olan) * *keçün* taya raher karşı mahallelerin kızlar:

raher (III) *ru/1* deriş, öğütme 2. gösterme -E (yekü) kün (birne) göstermek (birne) veya bir şeyi (sırtla) belirtmek * *kêr raherî paşayl* kîr bişayî paşaya gösterdi

raherîsandin *ru* sat, şit ma

raherisandin *ışğ* satılmak

raherizin *ru/1* satışma 2. ağız dalaşı yapma

raherizin *ışğ/1* satışmak 2. ağız dalaşı yap-mak

raherî (I) *ru* rahberlik

raherî (II) *ru* öğütme

raherî (III) *ru/1* göster, ilg: dikkat çekmek (çün: bir topluluk önünde gösterilen beceri veya oyun) 2. göster: film... uyandı vb. film, eseri gösterildi

raherî (IV) *ru/1* satı: 2. satma, sunus

raherî bey kîrin *ışğ* (birbirine) kıyaslamak, karşı laşımak

raherîn *arzu* nar damak

raherkîrin (I) *ru* öğütme, deriş etme

raherkîrin (II) *ru/1* gösterme (görülmesini sağlama, gösterme yol açma) 2. (birne) bir şeyi sefketme, kafasına koyma

raherkîrin (III) *ru* sunma

raherkîrin (IV) *ru* karşılaştırma, kıyaslama, mukayese

raher kîrin (I) *ışğ* öğütme, deriş etmek

raher kîrin (II) *ışğ/1* göstermek (görülmesini sağlama, gösterme yol açmak) 2. (birne) bir şeyi sefketmek, kafasını koymak

raher kîrin (III) *ışğ* sunmak

raher kîrin (IV) *ışğ* karşılaştırmak, kıyaslamak, mukayese etmek

raherkîrî *ru* karşılaştırma, mukayese

raherkîrî *ru/1* (birne) bir şeyi sefketme 2. kafasına koyma

ru her şistin *ışğ/1* (birne) bir şeyi sefketmek 2. kafasına koymak * *yalê wî ru her-*

vistiye ilibêje ez dê bihim doktor dayisî kafasına koyurus, doktor olacağım diyor

raher *ru* tutum (çün: hâs-âtalardan kaçınma)

raherî *ru* tutumlu

raherî *ru* tutulmuş

raherî *ru* tutulu (çevresini sarmak, tutulmuş) etmek

raherîndî *ru* kuşanık, kuşanılmış

raherî *ru* kuşanma

raherî (I) *ru* tutumlu

raherî (II) *ru* tutulmuş

raherî (III) *ru* kuşanık

raherîfî *ru* kuşanıklık, kuşanmışlık

raherîndî *ru/1* urkutup kaçma 2. saldırmak

raherîndî *ışğ/1* urkutup kaçmak 2. saldırmak

rabezin *m* 1. ürküp kaçma 2. sahlama
 rabezin *fiğh* 1. ukup kaçmak 2. sahlamak
 rabihartin *m* geçirme
 rabihartin *fiğh* geçirmek
 rabihur *m* geçme, geçiş
 rabihuri *m* geçme, maiz
 rabihurtin *m* geçirme
 rabihurtin *fiğh* geçirmek
 rabihurandîn *m* geçirme
 rabihurandîn *fiğh* geçirmek
 rabihurin *m* geçme
 rabihurin *fiğh* geçirmek
 rabidâ *m* sabika
 rabidelayar *m* sabikali
 rabideli geçmiş, maiz
 rabideli *m* 1. geçme, mayıs (bu güne göre geride kalması olan zaman) 2. geçme, maiz (zakatlar kalın hayat) * rabideliya wî paqij e anın geçmeşi temiz
 rabideli *m* geçme
 rabideli *fiğh* geçmek
 rabihur *m* 1. geçirme 2. buluşma
 rabihuri *m* 1. geçirmeli 2. buluşmalı
 rabihurtin *m* 1. geçirme 2. geçirme, buluşma
 rabihurtin *fiğh* geçirmek 2. geçirmek, buluşturmak
 rabir *m* helles, haliza
 rabor *m* geçim, geçme
 rahoran *m* 1. geçim, geçiş 2. geçirme, geçim
 rahorandîn *m* 1. geçirme 2. geçirmek (hayatın süzümün) * rahorandîna telî ser çî ye? geçme oğuzcebe?
 rahorandîn *fiğh* 1. geçirmek 2. geçirmek (hayatını kazanmak) * tu jiyana awe çawan radîborî? nasıl geçmiyordun?
 rahoriya berdest *zâid* buluş hikaye - a çiraki *m* süzeli buluş hikaye
 rahoriya çiraki *zâid* -miş geçme zaman * zarok pir giriyave çocuk çok ağlıması
 rahoriya diyar *zâid* dili geçmiş zaman
 rahoriya dût *zâid* -miş geçme hikaye - a bilaniye istekmiş geçme hikaye - a li-berhüyine yaklaşmış geçme hikaye
 rahoriya nediyar *zâid* helles geçme zaman - a niyazi *zâid* maiz geçmiş zaman
 rahoriya sade *z* helles geçme, dili geçme zaman * zîlam hat adam gelmiş
 rahoriye *m* atik (eski zamanla ilgili)
 rahori (3) *m* 1. geçme, geçme, silme yapma o-lan) 2. geçmiş zaman hakkında şeride kalması olan * hüyerin rahori geçme olaylar 3. m geçme, maiz (bu güne göre geride kalması olan zaman) * Hştin ku di demin rahori de bine ü qediyane geçme olup hitlerler 4. geçme, maiz (arkada kalan hayat) * rahoriya wî paqij e anın geçme temiz -ya berdest a çiraki *m* hikaye buluş zaman -ya dîra bilaniye *m* istekmiş geçme hikaye -ya dût a li-berhüyine *m* yaklaşmış geçme hikaye

rahuri (11) *m* geçme, geçirme
 rahurikirtin *m* geçirme
 rahuri kirin *fiğh* geçirmek
 rahurin *m* 1. geçme 2. geçme (bir yandan girip öte yandan çıkma) 3. geçme (bir yerden öbür yana ulaşma)
 rahurin *fiğh* 1. geçmek 2. geçmek (bir yandan girip öte yandan çıkma) 3. geçmek (bir yerden öbür yana ulaşma)
 rahuriti *m* zâid
 rahurwar *m* rahurwar
 rahurwartin *m* rahurwartin
 rahûn *m* 1. kalkma (oturma durumundan dik duruma gelme, doğrulma) 2. kalkma (uyutarak yataktan ayrılma) 3. kalkma (göçmek üzere yerinden ayrılma) 4. kalkma (yükarı doğru yükselme) 5. kalkma (tatlı yola çıkma) 6. kalkma (uşma) 7. kalkma (yurtden ayrılıp yol almaya başlama) 8. kalkma (hayvanın iki ayakları üzerinde dik durma) 9. kalkma, kalkma, ayılma (sarıp vuru tarup yerinden koptulma) 10. kalkma (kapak, ötü, kalkma, alma) 11. kalkma (derlenip gormulme) 12. kalkma (yükselmeye geçecek duruma gelme) 13. kalkma (evriliği, hayatın son bulma) 14. kalkma (yok olma, artık bulunmama) 15. kalkma (girmeye başlama) 16. kalkma (geçerli olma, geçerliliğini yitirme, geçmez olma) 17. kalkma (aygelbomaz olma) 18. kalkma (guncelleme) 19. kalkma (geçme) 20. kalkma (başka yere gitme, taşınma) 21. kalkma (erkek evsel ağama, dikleşme) 22. kalkma 23. kalkma (yeme, imkân ve gücünü aşar bir işe girme) 24. avaklıma, baş kaldırma, isyan etme 25. büyüme (büyüyüp gelişme) 26. büyüme (bey uzama), boy atma, (çocuk) boyu çekme, bey etme, boyuna boyuma gelme 27. büyüme (büyüme, eklenme) 28. kalkma (gelişme, gelişme, geçme) 29. kalkma (manası acılar için; yeniden eklenme, gösterme, ilgilenme) 30. yükselme, alma, imkân, (çöl alma, çöl alma) 31. kırma (iyi) b-rden hne yükselme) 32. kalkma (fık, kırma gibi dayguların girme güçlenme) 33. kalkma (safa tutma, orkelenme, ilme tutmeyecek gibi davranma) 34. kalkma, kalkma, çöl gelme) 35. çöme (olma, olma) 36. kalkma, eğilme) 37. geçme, geçme 38. kalkma (güçlülük veya tehlike olayları için) 39. kalkma (manası tehlike ve gürültü bir şey baş gösterme) 40. kalkma (avılma, im, usmaya yuz bulma) 41. kalkma (büyük dalga) 42. kalkma (su ve sel için) 43. kalkma (yükselme (saham yükselmesi) 44. ağma (su bil-hor u ve başka gazlı yerden havaya dıgru çıkma) - ü rünişina hellesize olçulu beçli davazuma -a avê su taşkıni -a kemân tepme (depreşme, yer men ortoya çıkma)

rahûn *bəy* 1. kalkınak (oturma dövründən dək. evinə gəlincə, çoğalmak) * *dlya mîñ jî çihê xwe rahû, hute cem min ancaz vermên kalkîn, vanma geld: 2. kalkınak (uyuzarak yataktan ayılmaq) * bi bəyî lemd û dîlê xwe jî may mivînün rahûm (atənəye xeməye) yaraktan kalkîn 3. kalkınak (günəməz üzərindən ayılmaq) * hûn çîma rahûn, hînekî dîn jî hûn bînamnə) niyə kalkîmîz, bîraz dîha otursaydîmîz 4. kalkınak (yukarı doğru yüksəlmək) * *gava ku casîyekî teraziyê rûnê ya dîn radîbe tərîzmîn bî çezîmîncê çîmîrî kalkî 5. kalkınak (tağıt yola çıkmak) * erelbe saat dî deshan de radîbe araba saat çaldî kalkîyên 6. kalkınak (uçmaq) * *balalîr rabû uçak kalkî 7. kalkınak (yürüşdən ayrılıp yol almaya başlanmaq) * *kewek rabû bir kerkîk kalkî 8. kalkınak (həyatın dîni anıyaqlar: özərləndik durmaq) * *hesp, rabû ser plyên xwe yêñ paş al, arî ayakları üzərində kalkî 9. kalkınak, kabarmak, ayrılmak (aşlıq və ya isirip yeməklər: artırılmaq) * *boyaş məsəyê rabûyê masarî boyış kabarmîş * *kontrapluka məsəyê rahûbîj masarîn kontrapluka kalîmîstî 10. kalkınak (şəpək, örtü, kalkınmaq, otmaq) * *debr rabû lannan kalkî 11. kalkınak (tələp götürmək) * *debr rabû lannan kalkî 12. kalkınak (iyiyləşərək gələcək duruma gəlmək) * *nuxwəş nagîlîjê heftîyekê dê rabe hesta bir hofîyê kadîr kəkar 13. kalkınak (varlıq, həyatın son bulmaq) * *kuşîfîl rabû nalîdîk kalkî 14. kalkınak (yox olmaq, bitmək, bitməmək) * *gava ku hîrî rabû werrə kar kalkîncə gəl 15. kalkınak (girmək, başlanmaq) * *bəyî ku bərəçavî xwe bîde ber çavê xwe rabû dest bî xwendîşê kir gəzîkîkerîni rakîmîdîn namînağa kalkî 16. kalkınak (gələcək olmaq, gələcəklənmə, gələcək olmaq) * *xala vê qunûnê rabû masarîn bu mîdîmî kalkî 17. kalkınak (uygulanmazlıq) * *şevêberîya a-warîta rabû (kî) yemîrî kalkî 18. kalkınak (güncəllənmə, yirmək) * *ev adet jî zê de rabûyê ku adet çokîan kalkîmîş 19. kalkınak (gəzmək) * *hesp rahû çargavê al dordîmî kalkî 20. kalkınak (başka yere girmək, taşınmaq) * *dîlîstan jî vîr rabûyê okal bîrdîn kalkîmîş 21. kalkınak (tərk etməsi, orqanı döküşmə) * *dîlîstek * *mîrî rahûn ü-lûler dîrdîr 22. kalkınak (yemək, iymkən və gələcək üçün bir şey girmək) * *bəyî ku lî nexwəşîna xwe bîfîkîrî rabû dest avêrê şîkîrîna xutî hîstîlîgîm dî çîmîyîrînkê a-va bulana eməyê kalkîyî 24. kalkınmaq, baş kəldürmək, ayrılmək 25. böyümək (böyüyüp gəlmək) * *olî nazîk çîmîbe nazîk bîr şəkîl de böyümîsîn 26. böylənmək (böyü-
 atmaq, böyütmək (çocuk) böyülmək,**********************

böyütmək, böyünə böyümək, gəlmək 27. böyülmək (böyümək) * *debr rahûmê a-kuşîrî boyardî * *şîlîl şîpê rahûnê (fîdê) e-pəy boy vermîşîr 28. kalkınmaq (gəlmək, gəlməyə gəlmək) * *ev fîrma jî ber îllîşî bî, îf bî hewîlîn gərîndeyê nîl fîrma çar dîlî rabû bî fîrma barmak üzərəkən, yenî mîlîürün çabalîyîl: kalkîndî 29. kabarmak (məzəli ucaltmaq, vərindən etkəni göstərmək, dəyərçünək) * *debr û kulîlî tîmî rahûn, dèv jî mîn hordîn yarım kəñ yor, bə-nî raka: hîrakîn 30. yüksəlmək, artmaq, çıkmak (fiyat artmaq, çoğalmak) * *bîhayê er-səyan rabû avşî fîyatları yükseldî * *fîyat rahûn fîyatları çîdî 31. fərlənmək (fiyatı bir-dən birə yüksəlmək) * *bîhayê zêr rahûyê olîm fîyatları fîlîmîş 32. kabarmak (çöfkə, kınqış, duyğuların gürükçü gəzələnmək) 33. kabarmak (kəfə olmaq, fəkələnmə, ürünə yə-rüvək çubı davranmaq) 34. kəymək (artmaq, çoğalmak) * *həvşekê ku rahûyê kəymîyan bir mîdîl * *bî hərəşekê rahûyî bî ser dî e-ku kəymîyan bir mîdîlê üzərîn yü-rüldî 35. çıkmak (təhmək, olmaq) * *dîlîlîne rahûn fîrma çîkîmîk 36. çıkmak, qətilməc * *jî may mî jî mîrîvîmî mîzîm rahûnê ar-a-nîzîl: dî bûyək mîzîmlər çîkîmîş * *kuşîk buş rahûyê çîkîk tî e-ku îllîş 37. gəlmək, gə-cəlmək * *jî gurd çînd mal rahûn çîm bîjêr kuydîn bîrkəş ev yehere göçtî 38. kəpmək (güclükdə və ya təhlükəli olmaq) * *çîmî * *şer rabû savāş çîpî * *şîrîmîe rabû fîrma kəpî * *çîyarmet rabû çîyarmet kəpî 39. pəlmək (nəşə, rəllik, i və gürd-tüü bir qey hış göstərmək) * *şer rabû savāş çîrdî 40. kabarmak (süclü qum, taşınmaya yozdurmaq) * *ava çîmî rabû nêşî sîyê kab-ardî 41. kabarmak (büyük dağlar olma-
 maq) * *çîmî rahûyê çîmî kabarmîş 42. çarp-mək (su və sel için) 43. çarp-yüksəlmək (su-ların yüksəlməsi) 44. çıkmək (su buharının və başka gazların vərindən havaya doğru çıkmək) - (yekî) 1) (bî rîyê) gîrîşmîk 2) (çîrînî) çîmî yapîmak - bî dî rîyê kəllîn çîmî buçak dolaşmaq - bî xwe kəllîn papazê kuzp aşîş (və ya perhîz) hîz rak - çîrîdan 1) çîrîl at-mək 2) (bîr yerdê) çîrî: atmaq - çargavê dîmî naldî gîrînk - çîrîşê hîçîmîrî kalkînk - çîvîndî balya kalkînk, hî ya dîrmak - hev 1) kəpîmîk 2) hîçîmîrî gîrînk, xav-gava mîzîmînk * *dî odəyê de çîmî rahûn hev oca çî mîrîmîzê gîrîştîk 3) kəpîmîk (çîrîla gürçü gîrînk) - hev ü dîm 1) çarpî-mək (çovgava mîzîmînk) 2) kəpîmîk (hîs-la gürçü gîrînk) - hîçîblyîmî mîzîmînk, hîçîmîmîyêrî davranîşîrdîmî bulîmînk - fî-lan kîmî mîlîmîmî îlîmîrînk - mîlîçîjê nî-mîzîmî kalkînk, namîza dîrmînk - paşîvîn sahurî kalkînk - çîpîmî çîkîk ayakları mîn*********************

astene kalkmak - pêdurê şahî kalkmak. şaldanmak - pêşbêrê (an jî pêşbazê) yanî kalkmak - piyan 1) ayağa kalkmak (saygı göstermek için durmadan ayak üzeri duruma geçmek) 2) ayağa kalkmak (başta iyi olmak, iyileşmek) - ser hev 1) ayağa çıkışmak 2) çıkmak, çıkışmak (hayvanları için) - ser lepana anuda kalkmak - ser lingan 1) ayağa kalkmak (ayakları üzerine dikilmek) 2) ayağa kalkmak (telâşlanmak, heyecanlanmak) - ser lingün pişîn sustaya kalkmak (köpekler için) - ser lingün xwe 1) ayakları üstüne kalkmak 2) gemek (başta için) ayağa kalkmak) - ser piyan 1) ayağa kalkmak, ayakları üstüne kalkmak (ayakları üzerine dikilmek) 2) dikilmek, ayakta durmak 3) ayağa kalkmak (telâşlanmak, heyecanlanmak) - ser piyekî (an jî lingulê) yeltenmek - ser piyên pişîn sustaya kalkmak (köpekler için) - ser piyên xwe ayakları üstüne kalkmak - ser telîkattê bahînamak - ôtkelantek - ser xwe 1) ayağa kalkmak, ayağa fırlamak 2) ayaklanmak (ayağa kalkıp gitmeye davranmak) 3) ayağa kalkmak (saygı göstermek için olmanın durumundan ayak üzeri duruma geçmek) 4) ayağa kalkmak, kalkmak, ayaklanmak, kalkınmak (iyi olmak, iyileşmek, iyileşerek geçecek veya yürüyebiliş duruma gelmek) * neşweş naçîhiye huffîyekê wê rabe ser xwe hasta bir halıya kadar kalkın 5) dikilmek (başta için) yemden sağ gün kazanmak, iyileşmek 6) kalkışmak (yetenek, emkân ve gücüne aşan bir işe girişmek) 7) ayaklanmak, isyan etmek - ser zengûyan meç şablantek - serê 1) üstüne çıkmak 2) oğru üstüne çıkmak (emsel şakide bulunmek) 3) emsel tekelê hayvanê deşîye çıkışmek) - silavê selimê Lumanê (veya selima demek) - ð rûniştin baş keç vartmak * rabe piya ayağa kalk * rabe ser lingulê ayağa kalk * rabî rûniştî çapê kalk p. smekê * radûbe wê deşî xunî bi wî (agribî) germê dikê ek meydanêda bulundir yânkun

rabûna derjâyê *erêl* met. deniz kaynarısı

rabûna lawê mî lîv taşması

rabûna pêdurê m şahînamo, şaldanış

rabûnê w yemden kalkma

rahûngerî w kalkınış

rabûn pêdurê *hegî* şaldanmak, şaha kalkmak

* hesp rabûl pêdurê ut şablantê (veya şaha kalkin)

rahûn ser hev *he* çatışmak, çilişmek (erkek ve dişi hayvanın döllentmek için bir araya gelmek)

rabûn ser xwe *he* 1. ayağa kalkmak, ayağa dikilmek 2. ayaklanmak (ayağa kalkıp gitmeye davranmak) 3. ayağa kalkmak (saygı göstermek için olmanın durumundan ayak üzeri durumuna geçmek) 4. ayağa kalkmak, kalkmak, ayaklanmak, kalkınmak, ayaklanmak, kalkınmak (iyi olmak, iyileşmek, iyileşerek geçecek veya yürüyebiliş duruma gelmek) * neşweş naçîhiye huffîyekê wê rabe ser xwe hasta bir halıya kadar kalkın 5) dikilmek (başta için) yemden sağ gün kazanmak, iyileşmek 6) kalkış (yetenek, emkân ve gücüne aşan bir işe girişmek) 7) ayaklanmak, isyan etmek - ser zengûyan meç şablantek - serê 1) üstüne çıkmak 2) oğru üstüne çıkmak (emsel şakide bulunmek) 3) emsel tekelê hayvanê deşîye çıkışmek) - silavê selimê Lumanê (veya selima demek) - ð rûniştin baş keç vartmak * rabe piya ayağa kalk * rabe ser lingulê ayağa kalk * rabî rûniştî çapê kalk p. smekê * radûbe wê deşî xunî bi wî (agribî) germê dikê ek meydanêda bulundir yânkun

zari durumuna geçmek) 4. ayağa kalkmak, kalkmak, ayaklanmak, kalkınmak (iyi olmak, iyileşmek, iyileşerek geçecek veya yürüyebiliş duruma gelmek) * neşweş naçîhiye huffîyekê wê rabe ser xwe hasta bir halıya kadar kalkın 5) dikilmek (başta için) yemden sağ gün kazanmak, iyileşmek) 6. kalkınmak (yetenek, emkân ve gücünü aşan bir işe girişmek) 7. ayaklanmak, isyan etmek

rabûn û lanîn *erêl* gelmiş, uşlucelî:

rabûyî *er* 1. kalkık 2. kalkık (kabararak yerinden ayrılmak) * navêka cizîlendamê rabûyî ye cizîl ortuzê kalak 3. boy almış olan 4. buyuncu * **genamê** rabûyî buyuncuş buyduy 5. nişim (su, rahm, de et) 6. kabak (su için)

rabûyîn *w* 1. kalkık 2. kalkık, kabarcık, aytaç (su an p veya isonq yerinden kurtulmak) 3. kalkış (kapak, emû, kaldirma, atma) 4. kalkış (yitilerek geçecek duruma gelmek) 5. kalkış (yetenek, emkân ve gücüne aşan bir işe girişmek) 6. kalkış (yetenek, emkân ve gücünü aşan bir işe girişmek) 7. dikilmek (başta için) 8. kalkışma (yetenek, emkân ve gücünü aşan bir işe girişmek) 9. ayaklanış, baş kaldırış, isyan ediş 10. buyuncu (ayrı uzanmak), buyuncuş (çocuk) buyuncelme, buyuncuş, buyuncu buyuncelme, gelişme 11. boy vermeye buyuncelme, e-kimler için) 12. kaldirma (çalışma, gelişme göstermek) 13. kanayış (işareti ve lar için yemden etkisini gösterme, depreme) 14. yükseliş, artış, çıkış (işaret altına, yağalmak) 15. fırlatış (işaret birleşme birleşme) 16. kabarcıklık. An gîni daygûyanı gînkê güçlemek 17. kalkış (kaldırma, ülkelemiş ulung yarıyemek gibi davranış) 18. karpus (güçlülük veya telîkate) elaylar için) 19. kabarcık (sıralar için, taşınmaya yüz oturma) 20. kabarcık (büyük ilağları ödüşme) 21. buyuncu (su ve sel için) 22. *er* yükseliş (suların yükselmesi) 23. artış (su bulurur ve hayşê gazların yemden hatıvaya doğru çıkışı)

raça *n* meca

raçelîqandin *m* belinmesine neden olma

raçelîqandin *he* belinmesine neden olmak

raçemîgî *er* belinmesinin su

raçemîgîn *m* belinleme, başırdeme, belinleme

raçemîgîn *hegî* belinlemek, belinlemek, belinlemek (sıralar ve karkayla kalkıp geçişme hakını almak)

raçevatûlîn *m* 1. toplama 2. toplama, buzire

raçevatûlîn *hegî* 1. toplanmak 2. toplanmak, buzirmek

raçevatûlTêl *m* 1. toplanmak 2. büyük

raçevîn *m* 1. toplanmak 2. toplanmak, toplanma 3. fe'çie şekli değişiminde uğrama

raçevîn *hegî* 1. toplanmak 2. toplanmak, buzirmek 3. fe'çie şekli değişiminde uğramak

raçel *x* zarf, yakışıklı erkek

raçan *m.* 1. desana 2. üste
 raçande *m.* dokuma (bez vb. için)
 raçandin *m.* 1. dokuma (tezgahla kuma yapma) 2. irme 3. vucula
 raçandın *ğg.* 1. dokumak (tezgahla kuma) yapmak * yalı raçandın halı dokunak 2. irmek * dupirek tevâ raçandiye ünümeç ağı erünç 3. vucula
 raçandı *af.* 1. dokuma, dokuma 2. irme
 raçav *m.* 1. gözleme 2. dikiz, gözletme - kırın 1) gözlemek, gözletmek 2) gözletmek, dikizlemek
 raçavı *m.* 1. gözleme 2. gözlem 3. gözletme 4. gözletme, hımye - ya (yük) kırın (irimi) gözletmek
 raçavkırın *m.* 1. gözleme, gözletme 2. gözleme 3. gözletme, hımye erme
 raçavı kırın *ğg.* 1. gözlemek, gözletmek 2. gözletmek 3. gözlemek, hımye erme
 raçavker *ad.* 1. gözletleyici, gözletçi 2. gözletici, gözletyici, gözleten
 raçavkeri *m.* 1. gözletleyicilik, gözletçilik 2. gözleticilik, gözletyicilik
 raçavkırın *m.* 1. gözleme, gözletme, irme 2. gözletme (birine veya bir şeye güvence bakma) 3. gözletme (birinin yapıkları belli etmeden irme) 4. kollama 5. kolajın erme
 raçav kırın *ğg.* 1. gözlemek, gözletmek, izlemek * kırık ol cavaş çavik raçav kı çenek gözletmeye kupa çledi 2. gözletmek (birine veya bir şeye güvence bakmak) 3. gözletmek (birinin yapıkları belli etmeden izlemek) 4. kollamak 5. kolajın ermek
 raçellqandı *m.* erpirdirna
 raçellqandı *ğg.* erpirdirmak
 raçellqın *m.* erpirdirna
 raçellqın *ğg.* erpirdirmek
 raçende *m.* dokuma
 raçende ker *m.* dokumacı
 raçendekeri *m.* dokumacılık
 raçikandı *m.* dikime, saptama (bu sırtı dik olarak düzde) *
 raçikandı *ğg.* dikimek, saptamak (bu sırtı dik olarak düzde) *
 raçikalandı *m.* saptama
 raçikilandı *ğg.* saptamak
 raçikilın *m.* saptama
 raçikilın *ğg.* saptanmak
 raçikın *m.* dikime, saptama
 raçikın *ğg.* dikimek, saptamak
 raçinandı *m.* dokuma
 raçinandı *ğg.* dokumak
 raçinm *m.* dokuma
 raçinin *ğg.* dokumak
 raçin *m.* dokuma
 raçin *ğg.* dokumak
 raçin *ğg.* 1. doku 2. ince doku (bu bürünün yapısı ve özelliği) → hıstî kenâç doku

raçinka bez (sarı) yağ doku
 raçinka cernaj *ad.* yağ doku
 raçinka hestiyok *ad.* kemik doku
 raçinka lenilaleye *ad.* kas doku
 raçinka palışat *ad.* palışat doku
 raçinka xunafilm *ad.* uçukleme dokusu
 raçinkzan *ad.* yağ doku bilime
 raçinkzanı *m.* dokubilm
 radan (I) *m.* 1. kapama, kapanış, kapatma, kapatış 2. kapama, kapatma (çalışmaz, iş ve görev yapamaz durumu getirme) 3. kilitleme, kilitleme
 radan (II) *m.* 1. davranma, girişme (bir şeye el atma) 2. saldırmak
 radan (III) *m.* 1. uzatma, ayakları uzatma 2. çarım (ka), hıcak için uzatma) 3. içirye dağı uzatma 4. sokma
 radan (IV) *m.* geçirmek
 radan (V) *m.* temas erme
 radan (I) *ğg.* 1. kapamak, kapanmak * deri radan k. şeyi kapatmak 2. kapamak, kapatmak (çalışmaz, iş ve görev yapamaz durumu getirmek) * deri fabrikaya radane fabrikayı kapamaçlar 3. kilitlemek, zitlemek * deri radâ kapıya k. kilitli
 radan (II) *ğg.* 1. davranmak, girişmek (bir şeye el atmak) * radu çek silaha davrandı 2. saldırmak * set lücvana kalkmak * set (yük) 1) ustine atılmek 2) üstüne saldırmak, üstüne vermek
 radan (III) *ğg.* 1. uzatmak, ayakları uzatmak * ligin xwe radan ayak arını uzardı 2. çarım (ka), hıcak için uzatmak) 3. içirye dağı uzatma 4. sokmak * sonla rade le rekaci sara soksan
 radan (IV) *ğg.* geçirmek * genim di bëjinge-le de rada buğdayı kalburdan geçirdi
 radan (V) *ğg.* temas etmek * pozê xwe rada burmanı temasledi
 radar *m.* radar
 radar kur *ad.* radar
 radar keri *m.* radarlık
 radarvan *ad.* radar
 radarvanı *m.* radarlık
 radayı *af.* 1. kapalı, kapanık * deriyü radayı kapalı kazi 2. kapalı (iş yeri için, alışveriş yeri için) *
 radayilın *m.* 1. kapalılık, kapanıklık 2. kapalılık (iş yeri için)
 radayiti *m.* 1. kapalılık 2. kapalılık (iş yeri için)
 radbehin *m.* baş colan
 rade *m.* 1. derece, rade * di radeya tevrij mezin de dibistan kutâ kî er. rıy derceden o-kula buldu 2. 52 derece (ölçü aletlerin ölçümünde belirtilmiş bulunan başlıca bölümlerden biri) * radeya gertimpêvê suukölçeyin dercesi 3. bir derece (bir ölçümlerin uygulanma ölçümde kullanılan birim) 4. mer

derece (bir çemberin 360'ına birine eşit olan açı birim.) 5. *az* derece (apaçın muhabirlerinde); 6. seviye, düzey 7. sınır, had -yu karê kâr haddî, kazarê sancî

radıbar *raf* 1. sınırlı, kısıtlı 2. sınırlanabilir

radıdâr *raf* 1. derececi 2. sınırlı

radılek *m* derece

radıfeker *raf* sınırlayıcı

radıfêkirin *m* 1. derecelenme 2. kısıtlama, sınır-lama, tahdit etme

radıfêkirin *êgû* 1. derecelenmek 2. kısıtlamak, sınırlamak, tahdit etmek

radıfêkirî *raf* 1. derececi, derecelenmiş olan 2. kısıtlı, sınırli, tahditli

radın *m* merhale

radıng *raf* çıkık

radır *raf* aylenlik, mastar

radıra *besedubani* *raf* birleşik mastar

radırin *raf* mastara özgü

radest *m* 1. teslim etme, derdest, derdest etme 2. ele geçirme, yakalama - **bûn** 1) teslim olmak 2) yakalamak - **kirin** 1) teslim etmek 2) ele geçirmek, yakalamak, derdest etmek

-**i** (yekî) **bûn** (biruz) teslim edilmek -**i** (yekî) **kirin** (biruz) teslim etmek

radestbûn *m* 1. teslim olma 2. yakalanma, derdest olma

radest hûn *êgû* 1. teslim olmak 2. yakalanmak, derdest olmak

radestbûyî *raf* teslim olmuş olan 2. yakalanmış, derdest olmuş olan

radestbûyî *m* 1. teslim olmuş 2. yakalanmış, derdest olmuş

radestgîr *raf* teslimatçı

radestgîrî *m* teslimatçılık

radestî *m* 1. teslimatçı 2. teslim etme

radestkirin *m* 1. teslim alma (tutsak almak, esir alma) 2. teslim etme (sahibine vermek) 3. ele geçirme, yakalama, derdest etme

radestkirin *êgû* 1. teslim almak (tutsak almak, esir almak) 2. teslim etmek (sahibine vermek) 3. ele geçirmek, yakalamak, derdest etmek

radestkirî *raf* 1. teslim edilmiş olan, tutsak edilmiş olan 2. ele geçirilmiş, yakalanmış, derdest edilmiş

radêr *raf* yalın hal

radî *raf* 1. ismarlatma, özel (yarlız bir kişiye, bir şeye ait veya dışına) 2. özel, şahsî (bir kişiye ilgilendiren veya kişiye ait olan) * **na-meyî** **radî** *raf* özel, mektup

radîkal *mef* radikal, köktenli

radîkalîzm *m* radikalizm, köktenlilik

radîkirin *m* ismarlatma

radî kirin *êgû* ismarlatmak * **ez** **dîçim** **sûkê hûn** **êçlek** **radî** **mîr** **dîktî** ? **çarçiyî** **gûçiyî** **rum**, **bir** **şey** **ismarlayacak** **marîzî** ?

radîşî *raf* meyhoş

radû *m* dışarıdaki kapının kapatılması

radon *kîrok* radon (radon elementinin kısıltması Rn)

radîr *m* bir şeyin peşine düşme, çıkar peşine düşme

radırvan *raf* bir şeyin peşine düşen

radıyan *m* radyan

radıyasım *raf* radyasyon, ışınım

radıyator *m* radyator

radıyatorfîroz *mef* radyatörüz (s. **raf** kîrok)

radıyatorsoz *raf* radyatörüz (radyatör tamircisi veya malatçısı)

radıyatorsozî *raf* radyatörçülük

radıyatorvan *raf* radyatörüz

radıyo *m* 1. radyo (elektirik dalgalarının özelliğinden yararlanarak seslerin iletilmesi sistemi) 2. radyo (elektirik dalgalarıyla düzensiz olarak yayın yapan istasyon ve bu istasyonu programlarını düzenlemekle görevli kuruluş, radyo istasyonu) 3. radyo (radyo istasyonlarının yayınlarını alan araç) - **gubûduri** **kirin** **radıyo** **dîndîmek**

radıyoakîfî *raf* radyoaktif

radıyoakîfî *m* radyoaktivite

radıyoakîfîte *m* radyoaktivite, radyo etkinliği, ışın etkinliği

radıyobîyolojî *m* radyobiyoloji

radıyoelektrîk *m* radyoelektrik

radıyofîroz *mef* radyoer (s. **raf** kîrok)

radıyofîrozî *m* radyoçuluk

radıyofonî *m* radyofoni

radıyofonîk *m* radyofonik

radıyofoto *mef* radyofoto

radıyografî *mef* radyografi

radıyogram *m* radyogram

radıyofîzîtop *m* radyofizyoloji

radıyoker *mef* radyoer (yapan kîrok)

radıykerî *m* radyoçuluk

radıyokîmya *m* radyokimya

radıyolînk *m* radyoçuluk

radıyolog *raf* radyolog

radıyulog *raf* radyolog, ışın bilimi

radıyulojî *m* radyoloji, ışın bilimi

radıyometre *m* radyometre, ölçüçü

radıyometrî *raf* radyometre

radıyometrîk *raf* radyometrik

radıyofîzîs *m* radyofiziği

radıyosaz *mef* 1. radyoer, radyo tamircisi 2. radyocu (radyo tamir edilen yer)

radıyosazî *m* radyoçuluk

radıyoskopî *m* radyoskopi

radıyoteknolojî *m* radyoteknoloji

radıyotelefôn *m* radyotelefon

radıyotelegraf *m* radyotelegraf

radıyoterapî *m* radyoterapi

radıyovan *mef* radyocu (radyoda görevli kîrok)

radıyovantî *m* radyoçuluk (radyo görevlisi olma durumu)

radıyûm *kîrok* radyum (bu elementinin kısıltması Ra)

ragirtin (II) *w* 1. tutana, tutanağa bağındırma 2. tutana, tutanaç etme 3. al koyana, tutana (birakınana) 4. göz altına alma, gözetime alma 5. tutana, tutaklama, tevkif (üzgün luğ'eden mahrum bırakma)

ragirtin (III) *w* 1. dol tutma 2. tutana etme (kayınralıkını emel isteklerini giderme)

ragirtin (IV) *w* 1. yangı, tohum 2. üstleme, tımlenme, iliklenme, yağlanma, cerehleşme (çilna, yarı için) 3. *ây* dalana, kur ağrı, tıvan

ragirtin (I) *şg* 1. dayanamak, durmamak, mukavemet etmek * **dişman rapê kari dî rojan** [her artêya me xwe ragire duşman durmaz] karşısında ancak iki gün dayandı 2. tahammül etmek, katılmamak 3. direnmek, isyan etmek, kaldırmılmek (pesre için, uğurlu-ru) güçlenmek * **kutek êdî giraniyê rana girin** düşmanı ağırlığı artık taşıyamıyorlar * **lişq wê awalîyê radîgîna** bu yapıyı ayakları çiyor 4. kalınmak (çekmek)

ragirtin (II) *şg* 1. tutmak (yaarıla bulundurma) * **heta ku jûn bêw ez dikarin zarok li cem xwe ragirtin** siz gelinceye kadar çocuğu beni tutarım 2. tutmak, tutanaç etmek * **şirvanê li nû ragirtine** yeni bir çoban tutmuşlar 3. a. bakmamak, tutmak (birakınmamak) 4. göz altına almak, gözetime alma 5. tutmak, tutaklamak tevkif etmek (özgürlüğünden mahrum bırakmak) 6. yargınlık ve uykusuzluktan gözlerini açıp kapatmak * **tu çûna çavê xwe radigirt?** niye gözlerini açıp kapatıyorsun?

ragirtin (III) *şg* 1. dol tutmak 2. tutana etme (kayınralıkından emel isteklerini gidermek)

ragirtin (IV) *şg* 1. tımlenmek, tımlenmek, tutu bırakılmak, yağlanmak, cerehleşmek (çilna, yarı için)

ragirtî (I) *w* ağır baş

ragirtî (II) *w* 1. tutuklu 2. gözetime altında olan

ragirtî (III) *w* tutana, cerehli, yangılı, üstüplü

ragirtî (IV) *w* 1. dol, tutanaç olan 2. tutanaç ediliş (emsel istekleri giderilmiş olan)

ragirtîbûn *w* tutukluluk

ragirtîbûn *w* tutukluluk

ragirtîxanê *w* tutuk evi

ragirtîxanê *w* azerî

ragirtîxanî *w* 1. aktarına, nakletere 2. tehir etme 3. tutma 4. *şê* tutma, detim, konveysyon (tekerik akımı, isı, gaz v.b. yi bir yere den başka bir yere götürmek) 5. isı yayma

ragirtîxanî *şg* 1. aktarmak, nakletmek 2. tehir etmek 3. iletmek 4. *şê* etmek (tekerik akımı, isı, gaz v.b. yi bir yere başka bir yere götürmek) 5. isı yaymak

ragirtîxanî *şg* 1. aktarmak

ragirtîxanî *w* 1. aktarık, nakledilmiş 2. tehir edilmiş olan 3. iletilmiş

ragirtîxanî *w* 1. tehir etme

ragirtîxanî *w* 1. aktarına, nakletere

ragirtîxanî *w* 1. aktarına, nakletere 2. deti 3. tek isı yayır, konveysyon 4. *w* detken

ragirtîxanî *w* 1. tehir etme

ragirtîxanî *w* 1. aktarılabilir 2. *şê* detken

ragirtîxanî *w* 1. aktarılabilirlik 2. *şê* detkenlik

ragirtîxanî *w* 1. aktarın 2. detimli 3. isı yayımı

ragirtîxanî *w* 1. aktarım 2. tek isı yayımı, konveysyon

rahatin *w* 1. alışına, alışkanlık kazanma 2. yararlanma, aktarmak alma 3. uy adaptasyon

rahatin *şg* 1. alışmak, alışkanlık kazanmak 2. yararlanmak, edaple etmek

rahatin *w* 1. uyarılabilir, adapte edilebilir

rahatin *w* 1. alış 2. yararlanma, adapte

rahatin *w* 1. alışıklık 2. yararlanırlık

rahatin *w* rahatsızlık

rahatin *w* rahatsızlık

rahatin *w* 1. sarımsak 2. salama

rahatin *şg* 1. sarımsak 2. salamak * **çima tu hema serê xwe radîhejîni başî** sallayıp durma

rahatin *w* 1. sarımsak 2. salama

rahatin *şg* 1. sarımsak 2. salamak * **çima tu hema serê xwe radîhejîni başî** sallayıp durma

rahatin *w* 1. sarımsak 2. salama

rahatin *şg* 1. sarımsak 2. salamak

rahatin *w* 1. sarımsak, sarımsak 2. salama, salama (kayınralık, bağla bulundugu yerde gevsek duruma gelip emeller oynatmak

3. salama (belli noktasında bir yere bağli kalmak suretiyle o noktadan iki tarafa süreklî olarak gidip gelmek)

rahatin *şg* 1. sarımsak 2. salamak (kayınralık, bağla bulundugu yerden gevsek duruma gelip yerden oynamak) 3. salamak (belli noktasında bir yere bağli kalmak suretiyle o noktadan iki tarafa süreklî olarak gidip gelmek)

rahatin *w* kalkıp harekete geçme, gitme

rahatin *şg* 1. kalkıp harekete geçmek, gitmek

* **bi her bayê wî ketî, rahatiya eû bajê** o ne uyup sebire gitir

rahatin *w* yığına

rahatin *şg* 1. yığına

rahatin *w* yığına

rahatin *şg* 1. yığına

rahatin *w* 1. kapına 2. kapısına

rahatin *şg* 1. kapınak 2. kapınak

rahatin *w* 1. kapına, kapısına

rahatin *w* 1. kapına, kapısına

rahatin *w* 1. kapına, kapısına

rahatin *w* 1. kapına, kapısına

rahatin *w* 1. kapına, kapısına

rahatin *w* 1. kapına, kapısına

damlarını lüzlanınca

rahâlan (II) *ğış* bırakmak, terk etmek

rahâlan (II) *ğış* dokunmak, ösmek * kuttu sîde radhîle bisek ağ oruyor

rahâlan (III) *ğış* 1. kapmak, almak (birdenbire yakalayarak, ezerek almak) * dîbat nekî jî destê mîlî radhîle gelî etmaleki sekerî kapardı 2. kaldırmak 3. adamlarını lüzlanırmak * gavañ radhîle adamlarını lüzlanırmışe

rahânan *er* 1. alıştım, edindim 2. uygulam, uygulayım 3. antrenman, antren prova, alıştırma, egzersiz 4. uyarılma, adaptasyon - kîrîñ antrenman yapmaq - a destkârî (am jî kîrdarî) el alıştırmasî, el becerisi kazandırmâ

rahânanîm *er* 1. alıştırmâ 2. uygulama 3. uyarılma, adapte etme

rahânanîm *ğış* 1. alıştırmak 2. uygulamak 3. uyarılmak, adapte etmek

rahânanîrîm *er* prova yapma, alıştırma yapma, antrenman yapma

rahânan kîrîm *ğış* prova yapmak, alıştırma yapmak, antrenman yapmak

rahâner *mâle* antrenör, çalıştırıcı

rahânerî *m* antrenörlük, çalıştırıcılık

rahî *m* 1. kapma 2. davranma, gişim, teşebbüs

rahîmend *be* mâl gişimci, müteşebbüs

rahîmendî *m* gişimci, teşebbüs

rahîmendîlî *m* gişimlilik, müteşebbüslük

rahîmîdîm *m* saldırmâ

rahîfîdîm *ğış* saldırmak

rahîşîm *m* 1. alma (bir şeyi elle veya başka bir mâlele tutarak bulduğuş yerdən ayrıntı, kaldırmâ) 2. davranma, gişim, teşebbüs etmek (bir şeyi el alma) 3. sarılmâ, sarılış (bu işe var gücüyle gişimek) 4. asılmâ (uzlele eline almâ) 5. kapma, kapışma, kapa (birdenbire yakalayarak, çekerek alma) 6. kapma, yama alma 7. kapma (sarıp gişilmâ) 8. yapışma (bir şeyi eline alma) 9. asma, kaldırma, uzatıp alma 10. alı koyma 11. duyurma, dîn etme - a keşîrê meşîm be meşîmâ rîxîstîrê ve bîyêk kîsê davranma vurma delalet etme

rahîşîm *ğış* 1. almak (bir şeyi elle veya başka bir araçla tutarak bulduğuş yerdən ayrıntı, kaldırmak) * hî maşîkê rahîşîte agir adestî maşî de aldı 2. davranmak, gişimk, teşebbüs etmek (bu işe el atmak) * rahîşî çek salma davranmî 3. sarılmak (bu işe var gücüyle gişimk) 4. asılmak (uzlele eline almak) * bî lez î bez rahîşîte hîrîkan uzlele kîrekîlere asıldı 5. kapmak, kapışmak (birdenbire yakalayarak, çekerek almak) * mîñ jî mîşîkê ve rahîşîte napê destê wê î vîrvorandê derve aniden el anduk ek meşî kapmî dîsarvîyê fırlattım 6. kapmak, yama alma *

rahîst *çend* peyvîyê lîgel sive abîn hîreç adarî kap pîyârînda getîrdî * kapmak (sarıp parçalanmak) 8. yapışmak (bir şeyi eline almak) 9. tutmak, kaldırmak, uzatıp almak * rahîstê jî ardê hîlîmî tîrup yerdən kaldırdî 10. alı koymak 11. duyurmak, dîn etme - (karekî) (bir işe) el atmak (teşebbüs etmek) - (tîştekî) 1) eline almak (bu işi kendi yapmaya başlamak) 2) kapışmak (tutmanın elinden kapmak) 3) yapışmak (bir işi yapmaya başlamak, herkesle bir şeyi eline almak) * rahîstîlî kîndîr hîlîmî vapîştîlar - hev î dîñ lî bîrbîrîyê gişîrmek, kapışmak, kavuşma tutuşmak 2) gişimce - jî dest hîv revandîñ kapîr, kapma - kaxîzê çî gelîmê kâğîzê kîleşî sarılmak - çîleşîmê kîleşîmê sarılmak * ruhîşe dîrê dîñ bî destan re kî taştî sîsîsî suyunu çıkarır

rahîştîñ *hev* *ğış* 1. kapışmak, birbirine gişimk, kavuşma tutuşmak 2. kapılmak, gişimk

rahîştî *m* duyurulmuş, dîn edilmiş işler

rahîb *m* zîlup

rahîbe *m* çîlî be

rahîbetî *m* rahîbelik

rahîbî *m* rahîplik

rahînan *m* 1. alıştırma 2. uygulama, uygulayım 3. antrenman, idman 4. uyarılma, adaptasyon - kîrîñ antrenman yapmaq - a destkârî (am jî kîrdarî) el alıştırmasî, el becerisi kazandırmâ

rahînan *ğış* 1. alıştırmak 2. uygulamak 3. antrenman, adapte etmek

rahînanîbar *m* 1. alıştırılabilir 2. uygulanabilir

rahînanîbarî *m* 1. alıştırılabilirlik 2. uygulanabilirlik

rahînanî *m* uygulanmalı

rahînanîlî *m* uygulanabilir

rahînanî *m* 1. alışık 2. uygulanmalı, tatbîkî 3. antrenmanlı

rahîrî *m* rahîplik

rahî *m* tut

rahîk *m* tut

rahî *m* alı koyma

rahîndîm *er* 1. çalkalanma, çalkanta 2. silkinme

rahîndîm *ğış* 1. çalkalanmak, çalkantmak * ru kî bîrêre bê çawa navmîdê kwe radîjîne nasî dî omuz çalkatîyer 2. silkinme

raje *m* hizmet

rajedar *m*rafî hizmetkâr, hizmetçi

rajedarî *m* hizmetçilik, hizmetkârlık

rajen *m* hizmetçi

rajevî *m* hizmetçisi

rajîr *m* 1. alt (üst karşıtı) 2. üst 3. itaat eden 4. bağımlı 5. uyruklu, tabiiyetli

rajîrbîm *m* bağımlı olma, itâe olma

rajîr *hün* *ğış* bağımlı olmak, itâe olmak

rajîre *m* 1. bağımlı, itâe 2. uyruklu, tabiiyetli

rajîrî *m* 1. itaat, söz dinleme, beyun eğme,

buynuğa uyum 2. buğın 3. ayruk, tebba *
ketine rajeriya Fransızca Fransızca uyulma-
na girmişler

rajeribün m buğınluluk, labıyet

rajerikürin m sözlü tü dillerin, itak etme

rajeri ktrin *ğğ* sazuru dinlemek, itap etmek

rajerin m alt, ast ile ilgili

rajeri m ayırtıcılık

rajut m 1. ev, yukarı 1.1t karşıtlık 2. mebu,

kendisine ayruk olması 3. egemen, hakim

rajori m 1. mebuluk 2. egemenlik

rakaykılın *ğğ* çekme, çekip sürüklemek

rakay ktrin *ğğ* çekmek, çekip sürüklemek

rakelandın m başlama (suda kaynatarak pı-
nne)

rakelandın *ğğ* başlamak (suda kaynatarak
pısnurmak)

rakeli m 1. başlama 2. rabadan + hıka rakeli
malidan yumurtu

rakelin m başlatma (suda kaynatarak pısnurmak)

rakelün *ğğ* başlatmak (suda kaynatarak pı-
snurmak)

rakemandırın m güldürme, gülmüsetme

rakemahılın *ğğ* güldürmek, gülmüsetmek

rakend *başın* us. kalıt. kalıtın

rakendi m irsi, kalıtıl, kalıtınca

rakemdi m mirsielik, kalıtısalık, kalıtıncaalık

rakemün m gülmü, gülmüsetme

rakemün *ğğ* gülmek, gülmüsetmek

raker (I) m selç

raker (II) m 1. kaldırım, kaldırım 2. rakı kal-
dırıcı

raket *başın* raket, vuruç

raketandın m yatırma

raketandın *ğğ* yatırmak

raketin m 1. yatma, yatış, uzanma, uzanış (bir
yere veya bir şey üzerine boylu boyunca uzan-
ma) 2. yatma (geceyi geçirmek için bir yer-
de kalmak) * em de işev li ku raketin? bu
gece nerele yatacağız 3. uyumak, uyumak
4. yatmak (hapsedilmek) 5. yatmak (oluş-
muş olarak) * li vtr şehid radakevin
burda şehidler yatıyor 6. ucuç uğurmak

raketin *ğğ* 1. yatma, uzanmak (bir yere
veya bir şey üzerine boylu boyunca uzan-
mak) * ez li ser cihan raketim yatığı uzan-
dın 2. yatmak (geceyi geçirmek için bir yer-
de kalmak) * em de işev li ku raketin? bu
gece nerele yatacağız 3. uyumak, uyumak

4. yatmak (hapsedilmek) 5. yatmak (oluş-
muş olarak) * li vtr şehid radakevin
burda şehidler yatıyor 6. ucuç uğurmak

raketi m 1. yatık, yatıkın, uzanık 2. uyuk, uyur
3. selçin (yatma başlı)

rakış m 1. çekici 2. çekici, sürükleyici 3. çe-
kme, çazp

rakışan (I) m 1. çekme, çekiş 2. çekim, çazp-
he -a zayendî cinsel çazp

rakışan (II) *ğğ* güçüm

rakışana *başın*ewf *başın* kınıya güçünü, sı-
mıracakı

rakışandın m 1. çekme 2. çazp 3. çekme,
çazpeme 4. z çekme (sil çekme) 5. saldı-
ma için çazp

rakışandın *ğğ* 1. çekmek 2. çazp * çazp
zede raketışme tu de biçetini teti fada
çazp kopatırcağız 3. çekmek, çazpemek
4. m çazp (fırl çekmek) 5. saldırmak için
çazp

rakışandı m çazp

rakışandın m çazp

rakışandı bün *ğğ* çazp

rakışandı m çazp

rakışandı m çazp

rakışandı m çazp

rakışandı m çazp

rakışandı m 1. çekici (çekme için yapan) 2.

çekici, sürükleyici 3. m çazp, çazp

rakışandı m 1. çekicilik 2. çekicilik, sürükleyi-

cilik 3. çekicilik, çazp

rakışandı m 1. çekicilik 2. çekicilik, çazp

rakışandı m 1. çekim 2. çazp

rakışandı *ğğ* 1. çekilmek 2. çazp

rakışandı m çazp

rakışandı m çazp (kates biçiminde olan)

rakirin m 1. kaldırma, kaldırma (bulunduğu

yerden alma) 2. kaldırma (yukarı doğru bir

reket etme) 3. kaldırma (yükseltme) 4.

kaldırma (çekme, taşıma) 5. kaldırma (taşı-

ma, taşıma) 6. kaldırma (başta)

başta yatırma) 7. kaldırma (sil için gerekli

tareti yaparak görme) 8. kaldırma (sil için

başta yatırma) 9. kaldırma (başta yatırma)

10. kaldırma (başta yatırma) 11. kaldırma (başta

yatırma) 12. kaldırma (başta yatırma) 13.

kaldırma (başta yatırma) 14. kaldırma

(başta yatırma) 15. kaldırma

(başta yatırma) 16. kökerte

me, kökerte (bu ağaç veya birkisi kökü

ile birlikte topraktan çıkarma) 17. kökerte

me, kökerte (toprakta kalan kökleri a-

yrılmak) 18. kökerte, kökerte (bu şeyi bulun-

duğu yerden çekip ayırma) 19. kökerte (baş-

ta yatırma, kökerte) 20. kökerte, kökerte (baş-

ta yatırma) 21. kökerte, kökerte (başta

yatırma) 22. kökerte, kökerte (başta

yatırma) 23. kökerte (başta yatırma) veya kökerte

(başta yatırma) 24. kökerte (başta yatırma)

25. çekme (başta) 26. kaldırma 27. kökerte

me, kökerte 28. kökerte (başta yatırma) kö-

kerme için çazp

rakirin *ğğ* 1. kaldırma (bulunduğu yerden

almak) * lün dikarin nıseye (i ehe wē

rakin? nıseye yerinden kaldırabilir nıseye

ni? 2. kaldırmak (yukarı doğru hareket et-

tirmek) * serē awe rakir kalışın kaldır 3.

kaldırma (yükseltme) * dıwar ün mette

rakirî duvarî iki metre kaldırıldı 4. kaldırmak (çekmek, rasımak) 5. kaldırmak (lağvetmek, feshetmek) * wê qanûnê rakirîn bu kanunu kaldıran 6. kaldırmak (hastayı hastaneye yatırmak) * nexweş piş giran bû, ta bilê rakirîna nexweşxaneyê hasta çok aq rû, oru hemen hastaneye kaldırîdilar 7. kaldırmak (ölüncü, gerekli tedavi yaparak götürmek) 8. kaldırmak (alıp başka yere götürmek, toplamak) 9. kaldırmak, uyandırmak * min şerî di heştan de rakirîn saat sekizde hemi kaldırînz * min ji xew rake bem uyukudan uyandırdi 10. kaldırmak (paysızdan çekmek) 11. kaldırmak (çeln ulaşılmıyacağı yere koymak, saklamak) 12. kaldırmak (kaybımski) * mîrîkî rewan dîne rakirîne çayê sêdan kucîrîp dağê kaldırîdilar 13. kaldırmak (iyi etmek, iyileştirmek) * wê ilacê nexweş ji may nîvînan rakirî bu dîyê hastayı yotaktan kaldırdi 14. kaldırmak (bir şeyden çekip alınmak) * piş mat rakirîbû çok mal kaldırîniştî 15. kaldırmak (çekmek, emel uganını düşürmek) 16. kökerteek, kökerteek (bir ağac veya bitkiyi kökü ile birlikte topraktan çıkarmak) 17. kökerteek, kökerteek (toprakta kalan bitki köklerini ayıklamak) 18. sökerek (bir şeyi bulunduğu yerden çekip alıyınmak) * dan ji cilê wê kaş kirî rakirî ağacı yerînden söküp çikirdi * mix rakirîni çivî sökînek 19. sökerek (uzgâr sel akarsu bu şeyi yerinden çıkarıp almak, götürmek) 20. alınmak, yükseltmek (değerini olduğundan daha çok göstermek) 21. alınak, kapmak (bir denhire yaklaşıyarak, çekerek almak) * rakê ji erdê hilîne verden al yerden kîp al 22. alga etmek, ulaşılmı ortaklar kaldırmak 23. çekmek (bir şeyin kapagını veya örtüsünü kaldırmak) * perdeyê rake perdeyî de 24. alınak (engel kaldırılmak) 25. çekmek tasnaki * alaya serhilîlîne rakirî isyan bayragını çekti 26. ka'x' ndirmek * em li ber îlîsê lîm, hatîtu bawara tîe û em rakirînin batînek azereydîk mîdadîmîza yetîşîp bawî kalkîrdîrdîlar 27. büyütmeek, yetiştirmeek * bi tembelî rakirîne tembel bir çekîde büyütürîşîler 28. tartmak (güçlüğü) kucîngîna alîp ayagî nî yerden kesînek) -- hani yekî rakirîndî -- (kareki) 1) (bu iş) el almak (mudalele etmek) 2) (bu iş) el atmak (teşebbüs etmek) ~ (tîştêkê) eline almak (huşî kendî yapîmaya başlanmak) -- (yekî) bîni ritup kavgaya tutuşmak -- ber depres (pe, i teste) talîraya kaldırmak -- çargavê dîrt nûlx kaldırînak 4 ..) -- dan ser serê xwe karga tulunîra etînek -- hey (an jî û dîn) 1) kavgaya tutuşmak, bîrbîrîne gîrîşmek 2) gîrîşîye tutuşmak, gîrîşmek -- lîhêfa xwe bîlqasîtu kolîrugîna almak * çarekê ez pê hîşîyam ku rakirîye lîhêfa xwe û çîye cem helka xwe

bi de taktîmî kî bolqasîtu alîp ablasîmîna yanîna gelîşî -- nexweşxaneyê bastîhanîye kaldırîmak -- pêdarê şahî kaldırîmak, sultîndîrmîk -- pur û gîjîka hey (an jî û dîn) saç saçî baş başa gelînek (veya dövîşmek) -- ser payan (an jî lîngan) 1) uyagî kaldırmak (ayakları üzerine dikîlmek, ayaklarınîna üstîne kaldırîlmak) 2) ayakta durîlmek 3) ayaklandırılmak * rakirîn namê xwe berdîn gamê xwe hesîle kargayî oysun pozîru

rakirîn hev bîgî 1. kavgaya tutuşmak 2. gîrîşîye tutuşmak, gîrîşmek

rakirîn pêdarê bîgî şahîsîndîrmîk, şahî kaldırîmak

rakirî nî 1. kalkîk 2. sökkîk 3. kalkîndîrîlmîş

rakîşî wî sîruklînmî

rakîşîbîp wî sîruklînmî

rakîşî bîpîngî bîgî sîruklînmî

rakîşîkîrîn wî sîruklînmî

rakîşî kîrîn bîgî sîruklînmî

rakîşîan wî 1. çekîme 2. gerîme 3. kökerte

rakîşîandî nî 1. çekîme 2. gerîme 3. kökerte

kökerte (bir ağac veya bitkiyi kökü ile birlikte topraktan çıkarma) 4. kökünden sökme 5. sîruklînmî 6. mîc dîklînmî kaldırîmak içîm gerînmî

rakîşîandîpîngî bîgî 1. çekîmek 2. gerîmek 3. kökerte

kökerteek, kökerteek (bir ağac veya bitkiyi kökü ile birlikte topraktan çıkarmak) 4. kökünden sökerek 5. sîruklînmî 6. mîc dîklînmî

salırmîk içîm gerînmî

rakîşîandî nî 1. çekîk 2. gerîmî, gergîm 3. kökünden sökölümî

rakîşîandîkîrîn wî gergîntîştîrmî

rakîşîandî kîrîn bîgî gergîntîştîrmî

rakîşîvayî wî 1. çekîk 2. gerîmî, gergîm 3. kökünden sökölümî

rakîşîm nî 1. çekîlme 2. gerîlme 3. kökerte

4. kökünden sökölme 5. salırmî, ürene atîrmî 6. sîruklînmî

rakîşîn bîgî 1. çekîlmîk 2. gerîlmîk 3. kökerte

tînmîk 4. kökünden sökölînmî 5. salırmîk, ürene atîlmîk 6. sîruklînmî

rakulandî nî kavgîna

rakulandî nî bîgî kavgîna

rakulî nî kavgîna

rakulî nî bîgî kavgîna

rakur wî rakor

rakulî wî halîne

rakulîkîrîn wî halîne sîrmî

rakotî kîrîn bîgî balîne sîrmî

rakutandî nî wî sîrmî, üstîne sîrmî

rakutandî nî bîgî sîrmî, üstîne sîrmî

rakutî nî wî sîrmî, üstîne sîrmî

rukutî nî bîgî sîrmî, üstîne sîrmî

talîmî nî talî

ralî nî talî

ralivî nî talî

ralivî nî talî

ramî *el ramî*, beyan eder - bûn ramî olmak, beyan etmek - kîrin ramî olmak, beyan etmek etmek *ramî* -T (...) kîrin beyanına almak, e-gemelliğine almak, beyanına-guna almak * **ramî** *hij fermâna* xwe kîr kenda beyanına rîdi

ramakî *el ramakî*, bayığı

ramakîfî *el ramakîfî*, aralık

ramalan *el ramalan*, sipürme, sipürme

ramalândîn *el ramalândîn* 1. sipürme 2. aşındırma

ramalândîn *êgh* 1. sipürmek 2. aşındırmak

ramalândîfî *el ramalândîfî*, sipürme olmuş olan

ramalîştî *el ramalîştî* 1. sipürme 2. sip sipürme

ramalîştî *êgh* 1. sipürmek 2. sip sipürmek

* **betos ramalîştîne** temereyî sip sipürme-
mîser

ramalîştî *el ramalîştî* 1. sipürülmeş 2. sip sipürülmeş
olan

ramalîyayî *el ramalîyayî*, sipürme

ramalîn *el ramalîn* 1. sipürülme 2. aşırma, erimeyün

ramalîn *êgh* 1. sipürülme 2. aşırma

raman *el raman* 1. düşünce, fikir 2. ede - dan fikir
vermek * **vî fîlmî ramânên** *el dan mîn* bu
film bana yeni fikirler verdi - **li ser beyan**
kîrin *adulalada* volunmak -**a bîngelî** *ana*
düşüncê -**a dîfî dan düşüncê** -**a olî dîra** *du-*
şüncê -**a paşvemayî** *gerî düşüncê -**a sabî**
salî *fîsîr* -**a sereke** *ana düşüncê*, **ana fîsîr**
-a tevat *(an jî sabîyî sabî fikir, saplana* -**a**
xwe aşkera kîrî *duşüncêsin berdamak* -**a**
(an jî fikra) *xwe derbîrîn çaymêsin bul-*
dîrmek*, **fikir** *vermek* -**a (an jî fikra)** *xwe*
gotî *duşüncêsin buldmek*, **duşüncêsin**
aşmak, **fikir *vermek* -**a (an jî fikray** *xwe*
kîrî *re fikir yîlîtmek* -**a zanîstî** *bîlîmsel*
duşüncê *-ek hatî* *(yekî) (harîmî, bir) duşü-*
ncelî *olmak* -**ên xwe xwey** *darbîm* *el ku-*
lerî *duşüncêsin duşüncüna gazel bu anla-*
tîrlî yazmak)**

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

ramânê *el ramânê*, fikir, düşünce, ana fikir

rağewirandîlî *lîğh* kovmak, kovalamak
 rağewirandî *rd* kovuntu, kovulmuş olan
 rağewirin *w* kovulma, kevelus
 rağewirin *lîğh* kovulmak
 rağî *w rki*
 rağîxur *rdnrd* rakıcı, ayas
 rağîxurî *w rkiçiklik*, ayaslık
 rağutanîlî *w* serme, üstüne serme
 rağutanîlî *lîğh* sermek, üstüne sermek
 rağutîn *w* serilme, üstüne serilme
 rağutîn *lîğh* serilene, üstüne serilmek
 rağşandîn *w* 1. serpmek, serpeleme 2. serpiş-
 hme, serpine (azar azar, ince ince yağma)
 rağşandîn *lîğh* 1. serpmek, serpelemek 2.
 serpişirmek, serpinek (azar azar, ince ince
 yağmak)
 rağevandîn *w kaçınıcı*
 rağevandîn *lîğh* kaçınık
 rağevin *w* kaçma
 rağevin *lîğh* kaçmak
 rârê *w* 1. yollama 2. yolculama
 rârêker *rdnrd* yollayan, gönderici
 rârêkirin *w* 1. yollama 2. yolculama, yelcu et-
 me
 rârê klîsî *lîğh* 1. yollamak 2. yollatarak,
 yelcu etmek
 rârêxistîn *w* 1. yola düşürme, yola kovma,
 yelcu etme 2. yönlendirme, yoneme, d kic
 erme
 tarê klîsîlî *lîğh* 1. yola düşürmek, yola koy-
 mak, yelcu etmek 2. yönlendirmek, yone-
 mek, d kic etmek
 rârêxistî *rd* 1. yola düşürülenmiş 2. yönlendiril-
 mis
 rârê *w* 1. yüzleşme 2. yüz göz olma
 rârêbûn *w* 1. yüzleşme 2. yüz göz olma
 rârê bûn *lîğh* 1. yüzleşme 2. yüz göz olmak
 rârêbüyîn *w* 1. yüzleşme 2. yüz göz oluş
 rârêkirîn *w* 1. yüzleşme 2. yüz göz etme
 rârê kirîn *lîğh* 1. yüzleştirmek 2. yüz göz et-
 mek
 rasad *rdnrd* rasat, gözlem
 rasadker *rdnrd* rasatçı, gözlemci
 rasadkerî *w* rasatçılık, gözlemcilik
 rasadyan *rdnrd* rasatçı, gözlemci
 rasadyanî *w* rasatçılık, gözlemcilik
 rasadşane *rdnrd* rasatşane
 rasadîlî *w* dince
 rasadîlî *lîğh* rasat etmek
 rasayî *rd* 1. örülü 2. dikenli * tîrîn rasayî dî-
 kenli teller
 rasatîlî *w* 1. musallat olma, satasma 2. dîdâr-
 ma -î (yekî) bûn (birme) musallat olmak
 raselîtandîn *w* 1. musallat etme, satıştırma 2.
 dîdândırma
 raselîtandîn *lîğh* 1. musallat etmek, satıştır-
 mak 2. dîdândırmaq
 raselîtandî *rd* musallat edilmiş olan, dîdândı-
 lımlı olan

raselîlî *w* 1. musallat olma, satıştırma, satırımı
 olma 2. dîdânda (tutunmuş, hoşlanıldığı
 bir şeyi çok isteme) 3. dîdânda (yazar, çizer
 veya alışkanlık sonucu bir yere sık sık uğra-
 ma)
 raselîlî *lîğh* 1. musallat olmak, satışmak,
 satırılı olmak * belayek lîb raselîlîbû bu
 belâ ora musallat olmuştu 2. dîdândırmaq (za-
 dîns olduğu, hoşlanıldığı bir şeyi çok istemek)
 3. dîdânda (yazar, çizer veya alışkanlık
 sonucu bir yere sık sık uğramak) ~ (yekî) bi-
 rine musallat olmak
 raser *w* 1. üst (buna göre yüksek aşamada ol-
 lan kişiye, mevki) * raserê wê usun üstü 2.
 üst (bir kaç şeyden bi me göre yukarıda ol-
 lan) * meşamê raser üst makam 3. rd yukarı-
 m (benzerleri arasında üstte bulunma) * ta-
 xa raser yakan mahlîle 4. rd hâkim (yük-
 sekten bir yer) hûn olarak görün) * kuşke-
 ke ku ji deriyayê ru raser e demer hâkim
 bir keşk 5. rd havale (yüksek ve büyük bir
 görünüşü olan) * çîhekî ku ji gerd re raser
 e kîye havale bir yer 6. rd yüksek (belirli bir
 yere göre daha yukarıda olan) 7. rd üstün *
 jîrahîyeke raser üstün zekî, zehir gibi zekî
 * ew raserî ser min e o benden üstün 8. rd
 klîsî * lezvanekî raser klîsî oyuncu 9. rd
 boskun, domuz, üstün 10. rd ezîçî * pîranî-
 ya raser ezîçî çoğunluk -î (üstteki) (bir yer-
 tin) üst baş - (üstteki) bûn bir şey hâkim
 olmak, tepeden görmek
 raserîlî *w* 1. üstünleşme, üstün duruma gel-
 me, yeğlenişme 2. üstünlük 3. baskınlık, de-
 muçalık
 raser bûn *lîğh* üstünleşmek, üstün duruma
 gelmek, yeğlenişmek
 raserîlîlî *w* üstün tutma
 raser girtîlî *lîğh* üstün tutmak
 raserî *w* 1. üstlük 2. üstünlük, nüçar 3. hâkim
 olma, tepeden görme
 raserîlî *w* 1. üstüne gülgili 2. ünlükle ilgili
 raserîrov *w* yazı üst başlığı
 raserî *w* 1. üstlük 2. üstünlük
 rasîf *w* letas, letaç
 rasmal *w* (resholma'den hoşulma) sermaye
 raspa *w* raspa - kirin raspa etmek
 raspaker *w* raspaçı
 raspakîrîn *w* raspalığaç
 raspa kirîn *lîğh* raspalamak
 raspas *w* emaret, inam
 raspasî *w* 1. emaret 2. vasiyet
 raspasîlî *w* emaret etme, ismarlılık
 raspasîlî *lîğh* emaret etmek, ismarlılamak *
 bawê te tu raspasîrte mîlî babân sero bânâ is-
 marlıdî
 raspasî *rd* emaret edilmiş, nevedu
 raspasî *rdnrd* emaret eden
 raspasî *w* 1. emaret 2. edev
 rast (î) makrîd rast (rast makamı)

rast (I) *m* 1. düzlük (düzlük olan) 2. düzlük, kayran 3. alan meydan, sahla 4. meydan, ortaklık (balducaın, yer ve yerleşim) 5. rastê tû kes tune ye meýdanê (veya oraklık) k nise er yak 6. sahanlık * rastu her eleri kapı sananlığı 6. orta (görünüş, algılanı durumu) dal * her list dânu rastê her şey ortaya konuldu * alerem derketin rastê yalanlar anaya çikti 7. *rd* duşkun, iminazem * rlyeke rast rüyün yal 8. düz (yatay) durumda olan, eğik olmayanı * testê rast üz hatı 9. düz (kavimli olmayan, doğru) * cixêza rast döz çığı 10. düz (engersiz olan yer) * em ilî araziyeke rast de dikîşiyen düz on aranden geçiyorduk 11. *rd* dik ya lîravê]mê dî ok meydanı

rast (II) *m* 1. doğru (gerçek, yalan olmayan, doğru olan şey) * bersivê rast bide min bina doğru evat ver 2. doğru (tarıktan) o bur ucuna kodu çeg s meyan, eğri karşı) 3. doğru (akıl, mantığa uygun) * ne listeki rast bû ku we pêkve çîşî mîrîk kir hep buloke adama talimmanîz doğru degildi 4. doğru, doğru (yasa ve yöntem, alışkanlık) * îrvateke rast e dîruşî ku nîm 5. doğru, doğru (gerçeğe ve kurala uygun, doğru, yanlışsız) * hesalê rast dajmî neser * we gîrîneke rast duruşî ku ulatim 6. doğru, gerçek, hakikat, real (tarıktan, vâdîği inkâr edilmezen, olgu durumunda olan) 7. gerçek (temel, başlıca, asıl) * eslaqê rast gerçek ablas * hîrsêda rast me es e asî maksî bu degil 8. doğru, doğru (kurala uygun olarak, kasırsız bir biçimde, yanlışsız, eksiksiz) * zarîk nivîsar rast xwend çenek yazîy doğru okudu * rast qise dîke cûzêim konuşaver 9. *rd* sağlıklı (gerçek, doğru, güvenilir) * ranjîna rast sağlıklı duşance 10. *rd* rast, tesadüf 11. rast, beziit vurne 12. *rd* yüz (bu konular) dîkîşî sînsînde dîşî getînece posterçî kîsîmî * rastê kînc elbîsîntî yuzî 13. *rd* doğru (doğru, hiçbir yanı sapmıcan) * rast çû malê doğru eve gîrî - anîm rast getîrmîc - axatim (peyvîm an jî xeber dan) doğru (veya harbî) konuşmak - hî - ças doğru - hîdîge harîm bas (doğru hîdî yurt) - çîm doğru gîrmek, basçazîrî getirmek - derketim doğru çîkîmîc * gotîmî ku zarîk got rast derket çîcûpîm red gî doğru çîkî - dîtin doğru bulmak (uygun görmek) - here dîrast wêre doğru yoldîa taşma (yeke) - kîrîm hîyaya getîrmek, davran - şîm dîzîtmîc - nîsîm dan çep lî kîstîm sağ posterçî sağ vurnak - peyvîm (qise kîrîm an jî xeber dan) doğru (veya harbî) konuşmak - sekîmîm doğru vurnak (dîa dîrmek) - ü - doğrudan (veya doğrudan doğruya) - ü - doğrudan doğruya - ü rî dîdoğru - xeber dan doğru (veya harbî) konuşmak -î belayê

hatîm belâyîa uğramak, belâyîa çatmak -î (üsteki an jî yekî) hatîm 1) hîrme veya bir şey) rast gelmek, dış gelmek 2) -e çatmak (çizme) alayîrîa karşılaşmak * emî rasîî belayê hatîm belâyîa çatîk -î (yekî) hatîm (birine) rastlamak, rast gelmek, karşılaşmak * bî rî de ez rastê bîravê we hatîm yoldîa kerdîşîcî rast geldim -î erdê hatîm baskîna uğramak -î mîrvîm (an jî) mervîmî hatîm adîmîa dîrmîc -î mîrvîc (an jî mervîc) xwe hatîm 1) adîmîmîa dîrmîc 2) tam adîmîmîa bulînak (veya tam adîmîmîa dîrmîc) a layî hîrlîk, uğursuz k şeye dîrmîc -î rîja xwe hatîm gîrdîmî görîmek (kîtû bu sîmîbî karşılaşmîcî -î xezêba (yekî) hatîm gîrdîmîa uğramak -î xîşîmîa (yekî) hatîm gîrdîmîa uğramak -î xîzîmîc xwe hatîm tam adîmîmîa bulînak (veya tam adîmîmîa dîrmîc) alayîc olarak, uğursuz kîşîye dîşîmîc -î zîdê hatîm sîkîmîa gîrmîc

rast (IV) *m* 1. sağ (sol karşıtı) 2. *rd* sağ (bu taraftaki, ven) * 11 rastê wegere sağî dîm 3. rast (ekonomî ve siyasîle ekîden yanî olan, belerîke görîş veya kîmîc) - ü çep 1) sağ ve sol 2) sağî soldî

rasta *rd* yaşlı koyun

rasta gîrdîyîm *rd* gençlik

rasta navendî *rd* ortanca sağ

rastandî *m* 1. doğruların, teyît etme (bir şeyin doğru olduğunu ortaya çıkarmak) 2. *rd* doğruların, teyîd 3. doğruların (bir öyküme nur doğruluğunu veya yanlışlığını belirtmek amacıyla yazdırma yapımı) 4. gerçekleştirme

rastandî *rd* 1. doğrulamak, teyît etmek (bir şeyin doğru olduğunu ortaya çıkarmak) 2. doğrulamak (bir öyküme nur doğruluğunu veya yanlışlığını belirtmek amacıyla) 3. gerçekleştirme

rastandî *m* 1. doğrulanma, teyîd 2. doğru/duşî kesîm bîlîmî, doğrulanmış olan 3. gerçekleştirme

rastane *rd* 1. gerçekten, hakikaten 2. doğrudan doğruya, dolambaçsız

rastanî *m* rast getirme

rast anî *rd* rast getirmîc

Rastaxaffîn *m* 1. doğru söyleme 2. söylenit, diksiyon

rast axaffîn *rd* doğru söylemek

rastaxêv *rd* doğruca, doğru söyleyen

rastbawer *rd* sağ görüşlü

rastber *rd* gerçekçi, gerçekçî, muvaz

rastbîj *rd* *rd* doğruca, doğru, harbî, uçuk söz, kalbî bulan

rastbîjî *m* 1. doğruduluk, harbilik, açîs sîzîlîlîk, doğru söyleme

rastîmî *rd* 1. sîğîvîlî 2. gerçekçi, rehbîc

rastîmî *m* sîğîvîcî

rastîmîlî *m* 1. sîğîvîrîlîk 2. gerçekçîlîk

rusthür *adl* sağ görüşlü, sağcı,

rusthür *m* sağduyuculuk, sağcılık

rusthün (I) *m* 1. doğruluk 2. doğruluk, gerçeklik, hakikat

rusthün (II) *m* 1. doğuluca, 1972. a. veya yalanlıca konuşma; dik duruma gelme, toparlanma 2. doğruluca (eğik veya eğri olan bir şey düz duruma gelme) 3. düzelme, düzleşme, düzelme 4. düzelme (kötü, bozulmuş bir durumda olan düzenli bir duruma gelme) 5. yalan (düz bir duruma gelme, düzleşme) 6. oluma (kökleşme, yerleşme)

rusthünî (I) *m* 1. doğruluk 2. doğruluk, gerçeklik, hakikat

rusthünî (II) *m* düzlük

rust hün *leş* 1. doğruluca tutaran veya yalanlıca konuşma; dik duruma gelmek, toparlanmak * II ser vîhê ewe, rast hün û li wê nihêrt vatîqê, yerdê doğrulup bîzê bakî 2. doğruluca (eğik veya eğri olan bir şey düz duruma gelmek) * tixte rast hün wahu doğrulde 3. düzelmek, düzleşmek, düzelmek * erdê li vir hingî hatiya pêdewskîrîn rast hûye burda toprak başîbê hûsê dîzê 4. düzelmek (kötü, bozulmuş bir durumda olan düzenli bir duruma gelmek) * kar û îşê me rast hün îşê me dîzê 5. yalanca (düz bir duruma gelmek, düzleşmek) * piştî ku qumêşê kate dikîrîn rast hû kumêşê dîzê ewe yê 6. olumak (kökleşmek, yerleşmek) * ev wê û sîlêrê nû wîsê bî hêsanî dî cîvaka me de rast nabî bu yêrê adêrê toplanîmê wêrê kolîyê kolîyê oumê

rusthûşim (II) *m* 1. doğruluk (tutaran veya yalanlıca konuşma; dik duruma gelme, toparlanma) 2. doğruluk (eğik veya eğri olan bir şey düz duruma gelme) 3. düzelme, düzleşme, düzleşme 4. düzelme (kötü, bozulmuş bir duruma olan düzenli bir duruma gelme) 5. yalan (düz bir duruma gelme, düzleşme) 6. oluma (kökleşme, yerleşme)

rustêşim *m* 1. doğru gitme, doğrudu gitme 2. rast gitme

rust çün *leş* 1. doğru gitmek, doğrudu gitmek 2. rast gitmek * karê wê rast dîçe ra ra gîdîyê

rustêder *ad* doğrulayıcı, teyid etme

rustêderêstî *m* doğruluca teyid etme

rustêderêstî *leş* doğrulanmak, teyid etmek

rustêderketin *m* doğru çıkma

rustêderketin *leş* doğru çıkmak

rustêderketî *ad* doğru çıkmış olan

rustêderanî *m* doğruluca, teyid, teyid etme

rustêderanî *leş* doğrulanmak, teyid etmek

rustêderanî *ad* teyid, doğrulanmış

rustêdî *ad* samimî, ciddi

rustêdî *m* samimîlik, ciddîlik

rustêdî *m* düzlük, yer-

ruste *ad* düz olan

rustebân *ad* düzlem

rustebûn *ad* gerçekçi, realist

rustebûnî *m* gerçekçilik

rusteder (I) *m* dümdüz yer

rusteder (II) *m* dostluğu

rusteder (III) *ad* gerçek dışı, gerçeğe aykırı

rustederbûn *m* doğruluk ortaya çıkarma, ortaya çıkma

rusteder bûn *leş* doğruluk ortaya çıkarmak, ortaya çıkmak

rustederî *m* gerçek dışılık

rustedûz *m* düz ayak

rusteedî *m* düz ağız

rusteheyber *m* gerçek obje

rustejûnê *m* gerçek sayı

rustek (I) *m* düz yer

rustek (II) *m* 1. cıvaz 2. uyarı (fîr nokra ucusîncê) en kîsê vîgîr

rustekî *ad* düze

rustemal *m* tembelce

rusteng *m* sağ taraf

rusteqîn *ad* 1. gerçek (var olan, varlığı inkar edilmeyen, olgu durumunun olan) 2. gerçek (işlem uygun, neticeleri taşıyan) * almasta rusteqînê gerçek elmas 3. feî gerçek (düşünülen, tasarlanan, imgalenen şeylere karşıl olarak var olan) 4. *m* gerçeklik, hakikat 5. *ad* olumak

rusteqîne *m* 1. gerçeklik 2. *ad* gerçek * rusteqîneya aşopî saral gerçeklik 3. fiilî * rusteqîne ya piyasetê piyasetanê fiilî durum 4. *m* gerçekçe -yê aşopî saral gerçeklik

rusteqîneyî *ad* gerçekçe ilgili, hakikate ilgili

rusteqînî *m* gerçeklik

rusterast *ad* 1. doğruca, doğrudu, direkt (doğru olarak, hiçbir yerde durmadan) 2. *ad* dolaysız, direkt, doğrudan, doğrudan doğruya (aracısız) * ev ucubus rasterast dîçe Şteynbolê bu statûsê direkt İstanbul'a gîdîyê * rasterast em bî ewe rojnemeyê dikîrîn gazeteyê doğrudan doğruya kendimiz satmê oluyê 3. doğrudan doğruya, doğrudan 4. doğru dürüst (eksiksiz, tam olarak) 5. *h* açıkça açık seçik olmak - avafîvî (peyîvîvî, xêber dan an jî qîsê kîrîn) açık konuşmak - êrîşê bîrîvî serê cepheadê hîcûmê geçmê - peyîvîvî (avafîvî an jî xêber dîn) açık konuşmak

rusterevî *m* sağa kayma (siyasal ve ekonomide)

rusterevîhûn *m* sağa kayma (siyasal ve ekonomide)

rusterevî hûn *leş* sağa kaymak (siyasal ve ekonomide)

rusterî (I) *ad* 1. doğruca, doğrudu, direkt (doğru olarak, hiçbir yerde durmadan) 2. *ad* dolaysız, doğruca, doğrudan doğruya, direkt (aracısız)

rasterê (II) m doğru yol, düz yol
rasterû m *mafe* düzlem: * *goyeyê rasterû* düz-
 lem ay. -ya *dunîyêket mara* (ceza) düzlemi
rasterûyî m düzlemsel
rasterer a 1. doğruca, direkt (başru olarak,
 hiçbir yordam olmadan) 2. m dolaysız, doğ-
 rudan doğruya, direkt (süzersiz)
rasterêz m *mafe* doğru çizgi - p *navîkê* mar ar-
 ta dikine
rasterwe m dolaysız, direkt
rasterwê m dolaysız, direkt
rasterwî m doğru adam
rasterîhevî m 1. paralel, karşı fayn zaman, is-
 çinde gelmek, aynı üsçâleri gösteren olay,
 düşünce vb.) 2. m paralel
rasterîhevî m paralellik, karşılık
rasterîhevîkirin m paralelleştirme, karşılas-
 tırma
rasterîhevî kirin m paralelleştirmek, karşı-
 laştırmak
rastergele m rastgele
rasterge m *mafe* gerçekçi, arayan, hakikat ar-
 yan, mahlak
rastergerî m gerçekçi arama, hakikat arama
rastergerî m *mafe* sağ görüşlü
rastergerî m sağlık, sağ görüşlülük
rasterge m *mafe* doğruca, dürüst, harbi, açık soz-
 lî, açık lîkîlî
rastergollî m doğruduluk, dürüstlük, harbiçik, a-
 çık sozluluk, açık lîkîlîlik
rastergoyî m doğruduluk, harbiçik
rasterhatî m 1. rast gelme, rastlaşma, karşılaş-
 ma 2. tesaduf, tesadüf etme
raster hatî m *mafe* 1. rast gelmek, rastlaşmak,
 karşılaşmak 2. tesadüf etmek
rasterhatî m rastlaşma, tesadüf
rasterhatî m rastgele
rasterik (II) m 1. durluk, durluk yer 2. meydana-
 çık, meydana, olan
rasterik (II) m rastik, yî (söz şîn, ayırım yeta)
rasterim m küçük bez hayvanları birer tek-
 mada için verildiğinde, onların elle edilen
 yarılarını ya *narîyê* paylaşma
rasterîyar m doğru söyleyen
rasterîyayî m gerçeklik
rasterî m 1. doğruluk 2. gerçek (var olan, vardi-
 gi inkar edilmeyen, olgu durumunda olan) 3. gerçek, gerçeklik, hakikat (gerçek durum)
 * *gera* dünyâyê ya *lî* *êura* *rojê* *rasterîyê* e
 de *ayc* m *gunes* etrafında dardığı gerçek 4.
 gerçek (yaln olmanın, doğru olan şey) *
rasterî *nayên* *inkatkirin* gerçekler inkar edi-
 lmez 5. gerçek, hakikat (bu san doğruya,
 gerçekçi) * *pêwîst* e *tu* *rasterîyê* *hîpejîrî*ni ha-
 kikatî kabul etmen lazım * *rasterîyê* *bîbêjî*n,
hûn *bawer* *makîl* *ku* *adema* *zad* *bîezî* *la* *bî-*
be söyleyin doğrusunu, insanlığınun ahlâk-
 lî ulahileceğine inanmıyorsunuz 6. *mafe* dü-
 zülük - *derketin* *meydanê* (bu durum) a-

çığı çıkmak - *derxistin* *gerceğê* ortaya çı-
 karmak - *pete* *nake* *doğruluk* *para* etmez -
şûrê *Xwedê* *ve* *doğruluk* Allah'ın kütüdü
 -ya (*üsteki*) *derketin* aslı çıkmak - *derke-*
tin *meydanê* (bu durum) açığı çıkmak - ya
 (*üsteki*) *derketin* *rasterî* gerçek ortaya çık-
 mak - ya *wê* *doğrusu*, iyisi - ya *xwe* *dan* *hev*
 (birbirine) güven vermek
rasterîbêj m *mafe* doğruca, harbi
rasterîbêjî m doğruduluk, harbiçik
rasterîbîn m *mafe* gerçekçi, realist (gerçeği gören,
 çna göre davranan) * *hî* *qandî* *ku* *gelperêz*
bû *rasterîbîn* *ji* *hû* *hakîq* olduğu kadar ge-
 çekçiydi de
rasterîbînî m gerçekçilik
rasterîbûn m hakiketsizme
rasterî bûn m *mafe* salâhçemek
rasterîder m 1. gerçek dışı 2. gerçek üstü
rasterîderî m 1. gerçek dışılık 2. gerçek üstüçlük
rasterîger m *mafe* gerçek: arastırma, doğru olan u-
 raştırma, mahlak
rasterîgerî m gerçeği araştırma, mahlaklık
rasterî gûtin m *mafe* çin tutmak
rasterîhevîbûn m rastlaşma, karşılaşma
rasterî hev bîn m *mafe* karşılaşmak, karşılaşmak
rasterîhevîhatî m 1. rastlaşma, karşılaşma 2.
 karşı karşıya gelme (birden karşılaşma) - a
de *de* *gêrî* *ra* *kesutî*
rasterî hev hatî m *mafe* 1. karşılaşmak, karşılaş-
 mak 2. karşı karşıya gelmek (birden karşı-
 laşmak)
rasterîhez m *mafe* gerçekçi, realist (gerçeklik yarı-
 lî)
rasterîhezî m gerçekçilik
rasterî m 1. gerçek, hakikat (var olan, varlığı
 inkar edilmeyen, olgu durumunda olan) 2.
fe gerçek (düşünülen, tasarlanan, imge'lenen
 şeylere karşı olarak var olan)
rasterî m gerçeklik
rasterîparêz m *mafe* gerçekçi, realist (gerçekçilik
 yanlısı olan) * *nîvîskareke* *rasterîparêz* e
 gerçek: bir yazar 2. hakperest, haksever,
 hakikat savunucusu
rasterîparêzî m 1. gerçekçilik 2. hakperestlik,
 hakseverlik, hakikat savunuculuğu
rasterî m gerçeklik
rasterîxwaz m *mafe* gerçeklik yanlısı
rasterîxwazî m gerçekçilik yanlılığı
rasterî (II) m doğruduluk
rasterî (III) m *mafe* doğruduluk
rasterî (III) m *mafe* 1. düzeltme, düzeltme, tas-
 hîhç. 2. düzeltme, tasviyeçî
rasterî m 1. düzelticilik, düzeltmeçilik, tas-
 hîhçîlik 2. düzlenecilik, tasviyeçîlik
rasterîkîrî m düzelticilik, düzeltmeçilik, tasih-
 çîlik
rasterîkîş m *mafe*
rasterîkîrî (II) m 1. düzeltme, düzeltme, doğrudurma
 2. düzeltme, tasihç. tasihç etme (yanlılık)

1.29 kurtarma; 3. düzeltme, tashih, düzeltilmek üzere olan eserin yanlışlarını düzeltme; 4. düzeltme, ayar, ayarlanma (saatler için belli bir yere göre kâbil edilmiş olan ölçü) 5. doğrultma 6. rayına uzturmak, işler duruma getirmek

rastkîrin (II) m 1. doğrultma (düz, dik veya doğru duruma getirme) 2. sirama (hararlanma) 3. sirama

rastkîrin (III) m 1. düzieme, düzleştirme, tesviye (düz duruma getirmek) 2. yatırma (yassılatma, düzleştirme)

rast kîrin (I) fğh 1. düzeltilmek, doğrultmak * **şağı rast kîrin** yanlışlar düzeltili 2. düzeltilmek, tashih etmek (yanlışlıktan kurtarmak) * **tu hebêje, eger gewî hebîn em rast bikan ser** söyle, yanlış varsa düzelterim 3. düzeltilmek, ayarlanmak * **saetê li gerrî radyoyê rast bike** saat radyoya göre ayarla 4. doğrultmak 5. rayına oturtulmak, işler duruma getirmek

rast kîrîn (II) fğh 1. doğrultmak (düz, dik veya doğru duruma getirmek) * **bi zorekê jêjê xwe rast kir jê tu zor dagirîta** 2. kurtarmak (şeyi kurtarmak) * **ca here li sufriya ku danîve binêre** git de bulunduğum sofraya hak 3. salınmak * **kariîkên xwe rast kîrin** öğütkeni saldı - **ê pev xistin** kurup rakoraj, mome bitirmek

rast kîrin (III) fğh 1. düzilemek, düz duruma getirmek 2. yatırmak (yassılatmak, düzeltmek) * **porê xwe rast kîr** saçın yatırmak

rastkîrî (I) m 1. düzelişmiş, tashihli 2. doğrultulmuş (doğru duruma getirilmiş olan) 3. ayarlı (saat, mikroz vs. için)

rastkîrî (II) m kurulu * **sêdara rastkîrî** kurulu araçları

rastkîrî (III) m saçlıdır (düz duruma getirilmiştir)

rastkîria m gerçek

rast lê *latin lê* 1. rast gelmek, rastlaşmak, karşılaşmak 2. rast gelmek, hedefi bulmak * **xê kevir avêlîn, lê hebek ji lê rast nehat** uc taş çıktı, ama hiçbirisi rast gelmedi 3. rast gelmek, bulmak * **porê li malên geryayn, lê li tu yekê rast nehat** çak ev aradı, ama hiçbir yer de rast gelmedi

rastlêhatî *şîk* 1. rastgela, lîkerayn 2. *m* rastlayan

rastlêhatî m para varlığı, sermaye

rastmend *şîk* değirmen, doğru söyleyen

rastmendî w doğruluk, doğru söyleme

rastnawî m 1. meydanlık 2. dîzletin

rastnawîs çömlekçi, yazıcı

rastnawîsmedîn *şîk* unlu yazıcı

rastu m *şîk* doğru, cûst, hukûret * **rastu dîrasta, xwêro şikêsto dîrast** olan öökül mer - **bi xwêrê te, xwêro bi erdê re dîrûst** el Allah yardımıyla olur

rastok m *şîk* doğruca

rastox *şîk* *şîk* teri yaz

rastparêz *şîk* sağcı

rastparêzî m sağcılık

rastpeyva w düzgün konuşma, retorik, belâğat

rast pê hatin *şîk* *şîk* rast gelmek, rastlaşmak, karşılaşmak

rastramanî m sağ görüşlü, sağcı

rastrawî m sağ görüşlü, sağcı

rastrawî w sağ görüşlülük, sağcılık

rastrawendin m doğru okuma

rastryar *şîk* doğruca

rastryarî m doğruluk

rasyonel *m* *rasynal*, ussal

rasyonallîst *m* *şîk* rasyonalist, usçu, akideci

rasyonallîte *şîk* *şîk* rasyonallîte, ussallık

rasyonallîzasyon m *rasynalîzasyon*, ussallaştırma

rasyonallîzm *şîk* 1. rasyonallizm, usçuluk, akılcılık 2. *şîk* rasyonallizm, usçuluk, akılcılık

rasyonel *m* rasyonel

rasyonelkîtin m *şîk* orneleştirme

rasyonel kîtin *şîk* rasyonelleştirmek

raş m saçınak

raşbêrî m 1. sapık 2. sapkın

raşbêrîkîbîn m 1. sapıklık 2. sapıklık

raşbêrtandin (I) m *şîk* saçsızlaşmak, gerilememesi saçlanmak, perişan etmek

raşbêrtandin (II) m 1. sapıklanma 2. sapıklanlaştırma

raşbêrtandin (I) fğh saçsızlaştırmak, gerilemesini sağlamak, perişan etmek

raşbêrtandin (II) fğh 1. sapıklanmak 2. sapıklanlaştırılmak

raşbêrtin (I) m *şîk* saçsızlaşma, gerilememesi saçdan olma, perişan olma

raşbêrtin (II) m 1. sapıklanma 2. sapıklanlaşmak

raşbêrtin (I) fğh saçsızlaşmak, gerilememesi neder olmak, perişan olmak

raşbêrtin (II) fğh 1. sapıklanmak 2. sapıklanlaşmak

raşbêrtandin m 1. saçına (sağı) duruma getirme) 2. saçına, germe

raşbêrtandin fğh 1. saçınak (sağı) duruma getirmek) 2. saçınak, germek

raşbêrtî m 1. saçlına (sağı) duruma gelme) 2. saçlına, perleme

raşbêrtî fğh 1. saçlılık (sağı) duruma gelmek) 2. saçlılık, gerilmek

raşkîstî m 1. karlaşma, kartalma 2. tohumu kaçıma (evlenme çağı geçip karlaşma)

raşkîstî fğh 1. karlaşmak, kanzalmak 2. tohumu kaçırmak (evlenme çağı geçip karlaşmak)

raşkîstî m 1. kart (gençliği ve körpeliği kalmaması) 2. geçim (biyurulanmaya yüz tutması) * **Azade keçêke raşkîstî, bejn kartî, postî û bixêberdan e** Azade geçim, Azade boyle, tombul, çetışkan bîs kûzî 3. aşık,

kurt. kullik tevlame çağa geçmiş söz) *
qîzên raşikestî serî kutabêne hev dipey-
vin di araqê her hêş bûn komuşayrdû

raşikestîlûn *w* 1. kurtlik 2. gecknûk

raşiqîndin *w* kaydane

raşiqîndin *êgh* xeydînak

raşiqîn *w* 1. kayna 2. takîna (bir yere dîrap

veya dîkonup ka ma)

raşiqîn *êgh* 1. kayna 2. takîna (bir ye-
re dîşu we: dîkonup kalmaç)

raşiqîndip *w* serpiştine

raşiqîndin *êgh* serpiştînaek

raşiqîn *w* serpiştînaek

raşiqîn *êgh* serpiştînaek

raşim *w* herman yerêde talûl îşaretlame aleu

raşîlîm *êgh* raşîlîm

raçehîsandin *w* sendeleme

raçehîsandin *êgh* sendeleme

raçehîsîn *w* sendeleme

raçehîsîn *êgh* sendeleme

raçekandîn *w* şek etene

raçekandîn *êgh* şek etene

raçûkîqandîj *êgh* îstîna sermek * rakeve eze

libêde raçûkîkînin *w* yaup îstîna sergo-
na sereyin

raçîb (I) *w* 1. azîs, xumaya 2. medrese aqre-
dîne giden vucûda 3. (çel ku anayasa

raçîb (II) *w* çerex çoban

raçînd *êgh* raçînd

raç (I) *w* 2 - lîtanîm haywan izî sîmek

raç (II) *w* 1. av 2. sîrek av 3. av (avînan pey)
- kirin avlanak -a kewan keklik av

raç (III) *w* parçel çizaj

raç (IV) *w* rah

raçajîn *w* raçî etene

raçajîn *êgh* raçî etene

raçav *w* gosterme - vi (..) kirin -a gosternek

raçav dan *êgh* gosternek

raçev *w* 1. aqiklame, izah 2. aqîna na

raçevîr *w* raçî tamlana

raçevîr *êgh* raçî tamlana

raçevîst *w* raçî

raçevîstîlûn *w* sallama

raçevîstîlûn *êgh* sallama * *dergûş* raçevîstî-
dîn beşik sallamaç

raçevîst *w* sallama (x mîldîge, beğî bulan-
duğu yerden gevşek duruma gelip yarıncen

oyanma)

raçevîst *êgh* sallanmak (x mîldîge, beğî
bulanlığı yerden gevşek duruma gelip ye-
rînden oyannak)

raçek (I) *w* aqiklame, izah, izahat

raçek (II) *w* raçî tamlana, raçe -a navîleran î-
sîm tamlana -a raçevîdîrîm raçî tamlana

raçekîr *w* raçî aqiklayıcı, izah edici

raçekîrî *w* aqiklayıcı

raçekîr *w* raçî aqiklayıcı, izah edici

raçekîrî *w* aqiklayıcı

raçekîrî *w* 1. aqiklame, izah etme 2. aqula-
ma, yorumlama

raçekîrî *êgh* 1. aqiklame, izah etmek 2. a-
qula etmek, yorumlamak

raçekîrî *w* 1. aqiklana, izah 2. aqiklanmak

raçevîmanî *w* medîce

raçê *w* medîce, toplunsa, dağkîr

raçkar *w* raçî 1. av 2. ol av (başka hayvan-
lar yakalanmak ista olan hayvan)

raçkarî *w* avlık - kirin avlık etmek

raçkîle *w* avlan

raçkîrî *êgh* avlanmak

raçpey *w* yarıç, çarç

raçraç *w* raçî çalan kurtu azîç

raçraçî *w* avlık (kurtluk) (kurtluk) (çiz, çim)

raçyarî *w* av

raçyarî *w* avlık - kirin avlık etmek

raç *w* raç (I)

raçev *w* *w* kip, sîyga * raçevîn pêşkerî belîr-
me kiple -*ya* bilnî (ç gereklik kipi -*ya*

çêbiwar (ç geçmiş zaman partîsîb) -*ya* da-
xuyani (ç haber kipi -*ya* daxwazi (ç jî

daxwazî) (ç istek kipi, dilek kipi -*ya* de-
ma hê (ç ge çek zaman kipi -*ya* dîvêti (ç

gereklik kipi -*ya* fermani (ç emir kipi -*ya*

gerêki (ç gereklik kipi -*ya* hekanî (ç tî

hekîmî) (ç çar kipi -*ya* hevedîdani (ç me-
sîs kipi -*ya* herkat (ç partîp -*ya* meçîl

daxwazî) (ç dilek çar kipi -*ya* merel (ç çar

kipi -*ya* pêdivî (ç gereklik kipi -*ya*

pêşkerî (ç bildîme kipi -*ya* pêşker (ç jî

pêşkerî) (ç bildîme kipi, haber kipi -*ya*

pêwîstîyê (ç jî vîni) (ç gereklik kipi -*ya*

ruîler (ç masîr kipi -*ya* çar-daxwaz (ç

çar-dilek kipi -*ya* çarî (ç çar kipi -*ya* vîni

(ç gereklik kipi -*ya* xwestîyê (ç jî xwest-
tekî) (ç istek kipi -*ya* xwestîyê) (ç meçî-
pî -*ya* vîni) (ç bildîme kiple)

raçevîl *w* raçî bir bûk

raçevîr *w* yakar

raçevîrî *w* yakar, yakarç

raçevîrî *w* raçî toplaç darç

raçevîrî *w* yakar

raçevîrî *w* yakar

raçevîrî *w* yakar

raçevîrî *w* 1. dîrîme, mîla 2. raçîm es, duruç

raçevîrî (II) *w* 1. duruç, duruş 2. sekîe, duruç

-*ya* amîleyî es: duruş (vîrîyê) -*ya* dîl sîla

sekîe

raçevîrî (III) *w* 1. duruç (çamîle duruç):

mîla 2. raçî duruç (bir ulçu uyulduğud:

susuç) 3. duruç (çamîle duruç) (çamîle

duruş) 4. raçî duruç

raçevîrî *w* 1. duruç, duruş 2. duruç, sekîe 3.

duruş 4. raçî duruç, statîk 5. duruç, statîk

(gelişme, dekleme göstermeyen) → giramiyê saygi duruşu → Pêzdariyê saygi duruşu.
râwestanlîlî m 1. durdurma 2. yaka/apaq (bir kimsenin gitmesine engel olmak, durdurma) 3. durdurma 4. azer durdurma (bu şeyi de-ğıştirmeyi durdurma tutumu)
râwestanlîlî fğh 1. durdurmak 2. yaka/apaq (bir kimsenin gitmesine engel olmak, durdurmak) * li her derî ew râwestandîlî û pê re axivîn omî vapêdî yakalêya komuşula 3. dindirmek * ez li dustêkî wêrê digerin ku hêstrên çavên min râwestîne gîrê yaşîrîna dindîreşk ûrî costî anşûran 4. azer durdurmak (bir şeyi değış-tirmek) * bîlêyên ayşayan râwestandîlî eyzê biyadî mî dindormak
râwestandî m 1. durak 2. duraklılık 3. azer durgun (sönük, hareketsiz) * piyase râwestandî ye piyase rûngun 3. durmuş sazîyette (oturma, değışim) ve
râwestandîhûn m durgunlaşma
râwestandî hûn fğh durgunlaşarak
râwestandîbûn m durgunluk
râwestandîkîrîm m durgunlaşmaya
râwestandî kirin fğh durgunlaştırmak
râwestane m 1. durma, duruş 2. mî durgunca
râwestanêrî m duraklık
râwestang m durak
râwestank m durak (tren, tramvay, otobüs gi-bi gere. taşıtların durduğu yer)
râwesta (ihet) vîrî hîrî duruş
râwestayî m 1. durak 2. durgun 3. fîz duraklı 4. durul
râwestayîbûn m duraklık
râwestayîlî m duraklılık
râwestêhînak z-zewî nekî hî xûgî
râwestêdîrî m duraklılık
râwestê dîrî fğh dokülemek (yazıda dokü-lama işaretlerini yerli yerine koştirmek)
râwestê (hî dîrî) stop/stop
râwestek m 1. durak, istasyon 2. durak (cum-le sonundaki nokta) 3. fren
râwestêgê m durak (tren, tramvay, otobüs gi-bi genel taşıtların durduğu yer)
râwestîk m mî durak (cumle sonundaki nokta)
râwestîyayî m 1. durak durmuş 2. azer dur-gun (sönük, hareketsiz)
râwestî m 1. durak 2. durgun
râwestîlî m 1. durma (hareketsiz kalma, yûrî-nîz olmama) 2. durma (slenme, oturma, çal-ışma-na) 3. durma (dinlenme, vesline, sanna emne, hîçne) 4. hêkleme, durma (bir yerde bir süre otulmaya dikilme, eğleşme, eğlenme) 5. durma (kalmama) 6. durma (hareketsiz durma-da olma) 7. durma (olumsuz hîçnîsle, an vînnelên, sîrekî olma) 8. geçirme (yola çîkan bîrîm uğırlanmaya gelme) 9. dîşîne (yûrînîme, hîrlîkte gitme) 10. iş görme, iş tut-ma, hîzmet görme

râwestî fğh 1. durma (hareketi z-zî gîrîk yûrînîz olmama) * fu çavêkî li vir râweste sen bu z-zî barada dîrî 2. durmak (slenme, ol-mak, çalışmama) * saet râwestîyaye sîza dikurmuş 3. durmak (dinmek, kestilmek, sanna emne, kalmak) * baran râwestîya yağmur dîrî 4. hêkleme, durmak (bir yerde bir süre otulmaya dikilmek, eğlenmek, eğlen-mek) * nîha li cilê ku tren lî radîwestîn me dîpê trenênîna durdûğu yerde şîral, bîzî bekler * ew ças saet li her derî râwestîlî, li zîra min çû kaşîrîn nînîmîne omca saet dur-mas, geçime gîrî * plîşî ku hêstîyek li Bey-rûrdê râwestîyaye, hîma çîye gundêra Cê-belû Neyrîza ta hîr hafîn eğlenmîş agdîrî sîza 4. hêl koştîme gîrîm 5. durmak (kalmak) * em li bajîrê Zêde râwestîyayî hî şehîrê farîk durîk 6. durmak (hareketsiz durmaya olma) * hûn çî râwestîyaye, westî hat me durîvîsîyîme, vîsîr çelî 7. durmak (olumsuz hîçnîsle, an vînnelên, sîrekî olma) * jî serê sîhêlê de ez çetî ra-nessîyayî sîbalîmîn hî hîç durîdîm 8. geçirmek (yola çîkan bîrîm uğırlanmaya gel-mek) * ez hî hevîlê vîre re râwestîyayî an-kadîrîn geçîmîye çîtîm 9. dîşîne (yûrî-nîk, hîrlîkte gitme) * ez jî jî re râwestî-yayîm hîç de çîme durîm 10. iş görme, iş tut-mak, hîzmet görme → giramiyê (an jî rûzîrlî) saygi duruşu
râwestîner m 1. durdurucu 2. dindîrî 3. azer hîrî → hewayî karvîn tren
râwestok m 1. durak, durgun 2. durak stator, durak
râwestîyat m duruşun, durgun
râwestîyan m 1. doküleme 2. kollanma, sîkîne 3. çîrîma
râwestîyanî m 1. doküme (üstünde bulunan bir şey mî duruşunne, mîy, kîl, vapîk gi-bi) 2. doküme, yûrîm 3. doküleme, derman: kalmama 4. sîkîne, sîkîne 5. çîrîma (hîzîlî ve kesîk kesîk sîkîleleme)
râwestîyanî fğh 1. doküme (üstünde bulunan bir şey mî duruşunne, mîy, kîl, vapîk gi-bi) 2. doküme, yûrîm * we çî ew râwestîyanîlîq vîrî re dîye burîya onîrî yûrdîmîz? 3. dokülemek, derman: kalmamak * hûn çî râwestîyanî ra bîn hîyîvîlîn re re oyle dokülotîsî-sînz kîlîp çîşîm 4. sallanma, sîkîleme 5. çîrîmek (hîzîlî ve kesîk kesîk sîkîlelemek) * dîyek râwestîyanî dîşîgî çîrîmak
râwestî m 1. doküleme 2. doküleme, yûrîlma (çok sayda hîzîme, top-anma) 3. doküleme, derman: kalmama 4. sallanma, sîkîleme 5. çîrîma
râwestî fğh 1. dokülemek 2. dokülemek, yûrîl-mak (çok sayda hîzîme, top-anmak) * her kes râwestîyanî gîndî herkes kîve dî-kîlîmîz * gelî râwestîyaye vîrî hîkî burîya

yığılmış 3. dokunmek, değmanı kalınmak 4. sallanmak, sıklıkla 5. çipilimak - kupe d kulanabê sokağa dökulmek

rawêj (I) m l. talimîn. var sayın 2. zûn. sîm

rawêj (II) m danış danışma, danışare

rawêjdar (II) m var sayınli

rawêjdar (II) m danışmalı

rawêjêr wêwê 1. danışman 2. müsteşar *

rawêjêrê bawêrganbê ticaret müsteşarlığı

rawêjêrî m l. danışmanlık 2. müsteşarlık

rawêjgeh m l. danışmanlık (nakatın yeri) 2.

istisare meclisi istisare yapılın yeri

rawêjî (I) m l. danışma 2. m danışmayla ilgili

rawêjî (II) m var sayınmal, talimîn

rawêjîna m var sayınmal, talimîn

rawêjkar wêwê 1. danışman, müşavir 2. mü-

teşar (bakırlıklarda, elçiliklerde hakan veya

elçiden sonra gelin)

rawêjkarî m l. danışmanlık, müşavirlik 2.

müsteşarlık

rawêjkarin m danışma, istisare etme

rawêjî kirin lîgh idarınmak, istisare etmek

rawêşîn m l. kazınma, kazınış (kesici bir aracı

suretinde bir şeyin yüzündeki tabakayı kal-

dırma) 2. kazınış (kesici bir araç kullanılarak

silme, çıkarma)

rawêşîn lîgh l. kazınmak (kesici bir aracı sul-

tuerek bir şeyin yüzündeki tabakayı kalın-

mak) 2. kazınmak (kesici bir araç kullanılarak

silinmek, çıkarmak)

rawêşî m kazık, kazılmış olan

rawêşîn m geçirme

rawêşîn lîgh geçirmek

rawêr w yabani hayvan rawa -ên berî (ovada

yaşayan) yabani hayvanlar

rawêran m geçme, geçiş

rawêrandin m l. geçme 2. geçişme (bir süre

yaşama, durma, kalma) 3. geçirme (herhan-

gı bir durumu yaşamış olmak) 4. aşma, geç-

me 5. aşma (dağ, tepe aşma)

rawêrandin lîgh l. geçirmek 2. geçirmek (bir

süre yaşamak, durmak, kalmak) 3. geçirmek

(herhangı bu durumda yaşamış olmak) *

rojên xweş rawêrandin iyi günler geçirmek

* nexweşin rawêrandin hastalık geçirmek 4.

aşmak, geçmek * ji bayê xwe rawêrandiyê

hababîni aşmış 5. aşmak (dağ, tepe aşmak)

rawêrhar m (jişyo) geçiren

rawêrburî m geçirmelik

rawêrî m l. geçmiş (geçme şunu yapmış olan)

2. geçmiş (zaman bakımında geride kalmış

olan)

rawêrîn m l. geçme 2. geçme (bir yandan gi-

riş öte yandan çıkma) 3. geçme (bir yer to-

uma, öbür yana ulaşma) 4. geçme (zaman to-

uma; aşma, geride bırakma) 5. aşılma 6. çı-

ma (ay mevsim geçme)

rawêrîn lîgh l. geçmek * çend ken bi lez û

bez dî ber derî re rawêrîn kapımı öründen

birkaç kişi aceleyle geçtiler 2. geçmek (bir

yandan giriş öte yandan çıkmak) 3. geçmek

(bu yer, aşma, öbür yana ulaşmak) 4. geç-

mek (zamanı geçür, aşmak, geride bırakmak) *

saxt ji dîhan radîwîre saxt onu geçiyê 5.

aşılma 6. çıkmak (ay, mevsim geçmek) *

Zîvîstan rawêrîlê kış erktî

rawêrtin m l. geçirme 2. geçirme (bir süre ya-

şama, durma, kalma) 3. geçirme (herhangı

bir durumu yaşamış olmak) 4. aşma, geçme

5. aşma (dağ, tepe aşma)

rawêrtin lîgh l. geçirmek 2. geçirmek (bu süre

yaşamak, durmak, kalmak) 3. geçirmek

(herhangı bir durumu yaşamış olmak) *

rojên xweş rawêrtin iyi günler geçirmek *

nexweşin rawêrtin hastalık geçirmek 4. aş-

mak, geçmek * ji bayê xwe rawêrtiyê nabi-

stan aşmış 5. aşmak (dağ, tepe aşmak)

rawêrtî m l. geçiş 2. aşış

rawêşandin w ume (tüylerini yıkama)

rawêşandin lîgh ütinek (tüylerini yıkamak)

rawî (I) bur zewî

rawî (II) m talakata yapılmış su aracı

rawî (III) m hafî kuzumuş arazi

rawîşan bur zaminan

rawîşin m ütükne

rawîşin lîgh ütüknek

rawêjandin bu rawêjandin

rawîkêş w sulama levzi yeri

rawêşandin bur rawêşandin

rawêşandin lîgh leyhanı keyrtığını kuzmak

raw m l. dağ eteğinde (başçe 2. yalâk 3. in, ya-

bani hayvan in)

rawa qesabiyê emîna buzañ yalâgê

rawe m doğerme, mefruşar

rawedur m doğemeli

rawefroş wêwê doğemeci (satın kimsê)

rawefroş m doğemecilik

rawekirin m doğeme yapma

rawe kirin lîgh doğeme yapmâk

rawekîl m doğemeci

rawer (I) w çok taşlı yer

rawer (II) wêwê k. doğemeci, mefruşar 2. m

doğeme, mefruşar, taban -ê kabîluyê kabîl-

cu (kabile doğeyen kimsê) -ê peyariyan kal-

dîrmeci

rawêrandin lîgh sepmak

rawêrî m doğemecilik

rawêrandin m sürüklenme

rawêrandin lîgh sürüklemek

rawêrîn m sürüklenme

rawêrîn lîgh sürüklenmek

rawêrîk m oru

rawêrtin m l. serme 2. serme (gostermek ama-

ciyla serme veya asma) 3. serme (kudutnak

ıçın duz bu yere yayma) 4. serme (açarak

yayma veya doğerme) 5. yayma 6. doğerme 7.

doğeme (açıp yayma) 8. doğerme (bu ev vey-

ya dânetim oturulabilin duruma getirmek i-

çin gerekli eşyayı yerleşimce) → rûpelan sayfa düzenleme

raxistîn *lêgê* 1. sermek * kînu raxistîn 0 vesgeriya malê cizayûşanî serip eve dördû 2. sermek (göstermek amacıyla sermek veya asmak) * çihêz raxistîn çeyiz sermek 3. sermek (kurutunak için düz bir yere yaymak) * mewij raxistîn uzum sermek 4. sermek (açmak yaymak veya döşemek) * fotograf raxistîn her mûseyê fotografanî masanîni îhtîma serû 5. yaymak * çû raxistîn yatakları yaymak 6. döşemek 7. döşemek (açıp yaymak) * xalî li odayê raxistîn îhtiy odaya dütûstûler 8. döşemek (bir ev veya dairenin oturma odasına gelinmek için gerekli eşyayı yerleştirmek) * mala xwe raxistî çî îhtîmê çî lê de rûnişt evmî dîşpedîkten sermî gîcip oturdu - li xetlîlîndîni dayayip dîşemek

raxistî *ed* 1. zetîli 2. yayılı 3. dîyoê dîşep 4. dîşemêlî

raxistok *w* 1. sergi 2. dîşemê 3. îhtî

raxwestin *w* güvence isteme

raxwestin *lêgê* güvence istemek

ray (I) *w* 1. yetî * rayê rayê yêni gelmîyo 2. çare (har şeyi önleme, tedbir, yol, deva) * me îndîrî e kû ray jê nabe îlûm degû kî çare bulunmîşî - ji dîzîyê re dîbe, ray jî zêdezanmîyê re nabe birşîzîga çare hîlî n dî sîvî dîlîlîgê çare zor bulunî - lê nebûn çaresî bulunmîşî - li her tîşî dîbe, li birşîbînê nabe boğaz durmîz - li her tîşî dîbe li mîrînê nabe ecde çare bulunmaz, olîcakî dîcege çare yek - li zîrê birşî dîbe li vê nîvîbîrşî (an nî nîvîce) nabe boğaz durmaz (açîgê çare bulur da yarî açîgê çare bulunmaz)

ray (II) *w* ray îhtîs, nîvîncay gîbî taşîlarda tekerleklerin üzerinde hareket ettiği demir yoldu

ray (III) *w* 1. ray, oy * di hilbijartinên dawî de ji sedî pazîdeh ray stendîye sun seque-larê yûde on wey rew îhtîs 2. ray, oy (bu terimle beliren söz veya yarı) → avêtîni 1) oy kullanmak, oy vermek 2) oyu kaymak (veya sunmak) - dan ray vermek, ay vermek → hatîni avêtîni *lêgê* oylanmak → aşkera açk oy → dijber kîmîzî oy → spi bevizî oy → vîşarî gîdî oy → xwe avêtîni eşmî kul onmak

ray (IV) *w* temin, temin etme

ray (V) *w* 1. görüş, düşünce, fikir (konuş) * bi raya bin benîni gîrîştîme gore * li gorî raya min gîrîştîme gre 2. karar, söz, söz ve karar 3. karar + göstermek → dan göstermek - dan (îştîkî) oyle tegan gonîk → (yekî) li balê nebîrîni rezûrde degîni alînk → mala xwe kîrîni kendî eşmîni çî dîzemîye jî gîlenîk → matê mûlîxwe dîzîme evîni çî dîzenîni evî tîmî hîrîni → raya Xwedê ye Al-

lîlîni dîredîgî etîz - û yêwî sîz ve karar - û tevîrî dîzen - û tevîrî dan (îştîkî) dîzenîlemek - û tevîrîna malê dî destê pîrekê de ye evîni evî dîzeninde kaîm sorîmîndîz, yûşayî dîşî kûş vapî → (yekî) jê nekîlîni bir nî olîkîkîni eşmînek → xwe gîlîni gîçîni bulînmek -î (yekî) dan 1) (bîrîne) göstermek 2) (bîrîne) öğîretînk -î (yekî) kîrîni 1) (bîrîne) göstermek 2) (bîrîne) öğîretînk

ray (VI) *w* razî * rayê îhtîdî Hîmî razîsi

raya gelî *w* îhtîkîyî

raya gelempêrî *w* kîmî oyu, edîmîni mîrîyîye

raya gîştî *w* kîmî oyu, genel dîşînce

raya pêhawîrîyê *w* güven oyu

rayavêtîni *w* 1. oylanma 2. oya koyma (veya sunma) 3. oylanmaya geçme (veya gîtme)

ray avêtîni *lêgê* 1. oylanmak 2. oya koymak (veya sunmak) 3. oylanmaya geçmek (veya gîtmek)

rayavêtîna pêhawîrîyê *w* güven oylanması

rayîna *w* rayî, pîrîzîhar

rayber *ber* teber

rayberî *ber* teberî

raybîlîndî *w* kîbîrîni, kîrîmîni

raybûm *lêgê* bulunma, sağlanma, temîn edîlîme

ray bûn *lêgê* bulunmak, sağlanmak, temîn edîlîmek

raybûyîni *lêgê* bulunuş, sağlanuş, temîn edîlîş

rayda *w* etîkîlî

raydan (I) *w* oy vermek → bi îşîretîni îşîrî oy

raydan (II) *w* gösterme

ray dan (I) *lêgê* oy vermek

ray dan (II) *lêgê* göstermek

raydanî ewîlekî *w* güven oyu, güven oylanması

raylayîni (I) *w* oy vermek

raydayîni (II) *w* gösteriş

rayde *w* etîkîlî

raye *w* yetkî, salîhîyet - dan yetkî vermek - xwestîni yetkî istemek

rayedar *w* yetkîlî, salîhîyetlî - îhtîrîni yetkîlî kîlînk

rayedarkîrîni *w* yetkîlendîrme

rayedar kîrîni *w* yetkîlendîrmek

rayek *ew* kîkî (kelîmîni her türlü ekler çîkîndîktan soñra kalan unîtamîlî hîlîm) * rîyekî lîkerê fîlîni kîkî → dema bîrîni gîçîmîş zamanî kîkî → dema mîhîni çî şîmdîkî zamanî kîkî → lîkerê re lîlî kîkî → raydêrî (an jî navdêrî) *w* ad kîkî, ismî kîkî

rayekî *ew* kîkîlî

rayel *w* tel (tîrlî metîllerden yapîlmîş kopînaya kîrîni dîrîçelî arîce uzîni nesîmî)

rayexwestîni *w* yetkî isteme

raye xwestîni *lêgê* yetkî istemek

rayevî çî dîştîkîlî îhtî vîşîmîni yetkîni

rayêl *w* hat, çîzgî

rayek *w* 1. yayî 2. dîşemî

rayî (...) dah *lêgê* 1. (bîrîne) göstermek (bîrîni

veya bir şeyi işaretle belirlenmek * **dê leyîst-
têku di camêkanê de rayî niht hiida** vatin-
deki oyuncağı buna gösterecekti 2. göster-
mek (kumulla oynatılmak) 3) göstermek iş-
aretlemek, açıklamak * **dersê rayî wî gîde o-
na ders gösteriyor** 4) **axê gîsternêk** (su bir
bucurane kısıtlık vermek) * **ez dê rayî te hi-
dant sêna göstereceğim**

rayî (I) *lêkîrin* *lêgê* (birine) göstermek (günlük
mesnâ) sağlamak, gösterme yol çaraktı

rayîş *we* yayış

raykêr *we* a. gleyer, remnê eler

raykîrin *we* bulma, sağlama, remnê elere

ray kîrin *lêgê* bulmak, sağlamak, remnê etmek
* **pebe ray bîke pa' bûl**

raykîrî *we* bulması, sağlanması, remnê edilmesi
olan

raymezîh *nişer* 1. kırık 2. kırık sahîbî ulu
kırık 3. **axê** ilim geç. en. ekabî. ~ **kârin** ki-
birlik yapınak

raymezîhî *we* kabîrîlîk - kîrîlîk kîrîlîk yapınak

raz (I) *we* 1. saya 2. ucuzluk

raz (II) *we* 1. göz, sır (vîrîlîgê) veya tezi yâneni a-
uçê stulubîk (stêrîzîyên), gözî koka, gözî
bulubîş (şey) 2. sır (yânak lîrin yekînce çak-
lık getîremêdîgê şey) - **dan dêr sir vermek**
(we.. sîzdînanak) - **dan gotin sir vermek** (veya sîz-
dînanak) - **dêr dan sir vermek** (veya sîz-
dînanak) - **nedan gotin sir tutmak** (veya sîz-
dînanak) - **weyartîn sir sakînanak** (hê) - **ê stêrê hev
zanîn** (birbirînan) **sîrîni hiunek** - **ên axê ji ke-
sî re gîlî nekîrin** sîrîni kimseye sîzdanılmak
razan *we* 1. uyuma, uyuyuş 2. yatma (bir yere
veya bir şey üzerine baylı boyunca uzanmak)
3. uyuma (cevresinde olan bitenden habêr-
siz olma) 4. doğum 5. doğuma, doğum yap-
ma 6. yuma (cinsel ilişkide bulunma) 7. yat-
tırma, plâsman - **u te hebe razûna te tunc**
be uyupa halkîrazîyên

razan *lêgê* 1. uyumak 2. yatmak (bir yere ve-
ya bir şey üzerine baylı boyunca uzanmak)
3. uyumak (cevresinde olan bitenden habêr-
siz olma) 4. doğumak, doğum yapınak *
jinîk razîye zarûkeke keşî jê re çêbûye
kadîn he kîz çozugênî dîngurmuş 5. yatmak
(cinsel ilişkide bulunmak) * **bi jinîkê re raz-
îye kadîralê yatmış**

razandîn *we* 1. uyulma 2. yatırma 3. yatırma
(parçayı işletmek amacıyla bir yere vermek) 4.
yatırma, mevduat

razandîn *lêgê* 1. uyumak 2. yatırmak 3. yatır-
mak (parçayı işletmek amacıyla bir yere ver-
mek)

razandî *we* 1. uyulmuş 2. yatık, yatırılmak

razaxane *we* yatakhane

razayandîh *we* razandîh

razayî *we* 1. uyum, uyur durumda 2. yatık, uy-
kuda olan

razbar *we* gizemli

razber *fel'et* soyut

razberî *we* soyutluk

razberîtî *fel'et* soyutçuluk

razberker *we* soyutlayıcı

razberkîrî *fel'et* soyutlanma

razber *we* *lêgê* soyutlanmak

razberkîrî *we* soyutlanması olan

razdêr *we* sır veren

razdêr *we* 1. gizemli, saklı (sîrîni), cîrîtîngêz *
inaleke **razdêr** (sîrîni) bir ev 2. *adêl* gizem-
li, mistik

razdêrî *we* 1. eşyârlık, emîrîngîdîk 2. *fel'et* gi-
zemlilik, mistisizm

razdêrdan *we* sır vermek, dışarıya sır vermek

raz dêrdan *lêgê* sır vermek, dışarıya sır vermek

razdêrdan *nişer* sır vermek, dışarıya sır veren

razdêz *nişer* casus

razdêzî *we* casus

razêke *we* taktik

razêkekîrî *we* taktik etme

razêke kîrî *lêgê* taktik etmek

razemend *we* hoşnut

razemendî *we* hoşnutluk

razgîr *nişer* 1. sekreter, sır kârtîr 2. sır kûpî,
sır saklıyan - **ê gîştî tan jî gelemperî** (çerç
sekreter

razgîrî *we* sekreterlik, sır kârtîpîgî

razgîrîtî *we* sekreterlik, ketîpîyîet

razîraz *we* zîmî

razîrazî *we* ze'âfet

razî (I) *we* sırî, gizemîlî

razî (II) *we* 1. razî 2. hoşnut, memnûn - **bûn li
cîzî olmak** 2) **hoşnut olmak** - **kîrîni** (I) **razi**
etmek 2) **hoşnut etmek**

razîbûn *we* 1. razî olma 2. razî gösterme 3.
hoşnut olma, memnûn olma

razî bûn *lêgê* 1. razî olmak 2. razî göstermek
3. hoşnut olma, memnûn olmak

razîbûnî *we* 1. razî olma, razî 2. hoşnutluk,
memnûnluk, memnûniyîet - **ya xwe nişan
dan hoşnutluk getirmek**

razîbüyî *we* bir şeye razî olmaş kimse

razîbüyî *we* 1. razî olmaş 2. razî gösteriş 3. hoş-
nut olmaş, memnûn olma

razîkîrî *we* 1. razî etme 2. hoşnut etme, memnûn
etme 3. vîrîstîntî (vîrîstîntî)

razî kîrî *lêgê* 1. razî etmek 2. hoşnut etmek,
memnûn etmek 3. yatırılmak (yumuşatılmak)

razîkîrî *we* bir şeye razî kılınmış kimsê

razîlî 1. razî olma, razî 2. hoşnutluk, memnûn-
luk, memnûniyîet - **ya xwe nişan dan hoş-
nutluk getirmek**

razmend *we* gizemlî

razmendî *we* gizemlilik

razpûş *nişer* sekreter, sır kârtîr

razpûşî *we* sekreterlik, sır kârtîpîgî

razû *we* duca

razûxwaz *nişer* duca

razveşartin *m* az saklama
 raz vesartin *ğgü* az saklanma
 razveşür *ed* az saklayın, az kupa
 razyar *edür* sekreter
 razyarı *m* sekreterlik
 Rb kün Rb rubedyon elemanlarını bilalması
 Re kün Re (reanyon elemanının kısıltması)
 re mekün 1. re (gam il. rusaude de il. ni. opasnyeh
 az) 2. re (bu suu gğösteren nota kısıltması)
 reaksiyon *m* 1. reaksiyon, tepki 2. *ku* reaksi-
 yon, tepkinme ~ nişan dan reaksiyon gös-
 tirmek, tepki etmek
 reaksiyoner *ed* reaksiyoner, tepkili
 reaksiyonü *ed* tepkisel
 reaktör *m* reaktör ~ a atımü atom reaktörü ~ p
 nukleeri nukleer reaktör
 realiti *edür* real ist. gerçekçi (gerçeği gören,
 ona göre davranan)
 realite *m* realite
 realizm 1. realizm, gerçekçilik 2. *ed* realizm,
 gerçekçilik
 reasürans *m* reasürans
 reaya *ed* reaya
 Reb *m* Reb -ê min Rabun
 rebani *ed* 1. rabbani, îlahî, tam isal 2. rabbani
 (Tanrıya ulaşış)
 rebas *m* salınmas rizal
 rebena *ed* rebena
 reben *edür* 1. zavallı 2. garib, gariban * Jê ve-
 gere yekî rebun e boş ver garibanın tekdar
 3. ocaz, zebun (göçlüz, zayıf) 4. tutsak (ken-
 didini her şeyin etkisinden kurtarmayan
 kimsel) * hün rebenê patronê kwe ne siz
 patronunuzar, tutsağınız 5. *wer* laka: tal-
 çak gorsallılık için birine kişi zanını gere-
 vime dulanca) * ez rebenê Xwedê de ha-
 dım mala we jî. min hün reditê fakî: duu
 evimze geldi ysece bulamadım
 rebenî *m* 1. zavallılık 2. zavallılık (gücü bir
 şeye yettinme) 3. garibalık 4. Şizlik, ze-
 binlik
 rebenok *edür* 1. zavallı 2. gariban 3. alâhlik
 (kendisinden hiç bir işte yara hık umlan-
 yon saf, zararsız kimsel) 4. kadimlik (zavallı
 kadim)
 rebenokî *ed* 1. zavallıca 2. garibca 3. garip
 garip (uzgun bir biçimde)
 rebete *ed* rebete
 rebisandin *m* araziyi sulama
 rebisandin *ğgü* araziyi sulamak
 rebisandî *ed* sulanmış olan.
 rebî *ed* gûbca
 rebî bî *m* gurbizleşme
 rebî hün *ğgü* gurbizleşmek
 rebîtbüyit *m* gûbuzleşme
 rebîjî *m* gurbizlik
 reca *m*: ra -ê jê kirin (bitme) ricada bulunmak
 (veya birinden ricâ etmek) ~ kirin ricâ etmek
 ricakar *edür* ricacı

ricaker *edür* ricacı
 ricakerî *m* ricacılık
 ricaktin *m* ricâ etme
 rico kirin *ğgü* ricâ etmek
 ricub *m* ricub, ricub avı
 riculandin *ed* riculandin
 riculin *ed* riculin
 ricültin *m* ricultine
 ricültin *ğgü* ricultmek
 ricül *m* ricül
 ricun *edür* ricun
 ricmandin *m* ricme) me
 ricmandin *ğgü* ricmetmek
 ricmandî *ed* ricmedilmiş olan
 ricmekin *m* ricmetme
 ricmê kirin *ğgü* ricmetmek
 ricmêkirî *m* ricmedilmiş olan.
 ricû *m* 1. yardım parası (yardım için toplaci-
 niş para) 2. dilenme
 ricûkar *edür* 1. yardım parası toplayan 2. di-
 len-i
 ricûkarî *m* 1. yardım parası toplama 2. dileci-
 lik
 ricûkazar *edür* 1. yardımı muhtaç (yardım i-
 çin para toplama) muhtaç kimsel) 2. dilenci
 ricûkazarî *m* 1. yardım muhtaçlığı 2. dileci-
 lik
 ricûkê *edür* ricûkê
 ricûl *m* ricûl
 ricete *m* ricete - çekirin riceteyi yaparmak
 ricêkê *zaw* ricênêk, çekige kusu (Starmus
 vulgural)
 ricêne *m* 1. ricene, ukindik 2. kün ricene
 red (I) *m* red - bün red olmak - kirin redet-
 mek - a (yekî) kirin (b. nük) red etmek, (bin-
 m) men etmek
 red (II) *m* bitme, kurtuluşma, söne erme -
 bün olmak, zamanlamak ~ kirin bitmek,
 zamanlamak - a (yekî) unin (arını) yanmek
 - a (yekî) birin (birin) yanmek - a (yekî)
 hatin ayıyıp binmek, zay flaşmak
 redaksiyon *m* 1. redaksiyon (yazı yazma, yazı
 zolme alın) 2. redaksiyon (yazıy. yayara
 hazır duruma getirme)
 redaktör *edür* 1. redaktör (yazı yaran, bir ya-
 zıy. kaleme alan kimsel) 2. redaktör (bir ya-
 zı üzerine gerekli düzeltmeleri yaparak özü
 yayına hazır duruma getiren kimsel) -ê ber-
 pirs seromta redaktör
 redaktörî *m* redaktörlük
 redandin *m* redetme
 redandin *ğgü* redetmek
 redandi *ed* rededilmiş
 redbar *ed* red edilmiş
 redhari *m* red edilebilirlik
 redhê *(I)* *m* reddolunma, reddedilme
 redhê *(II)* *ğgü* 1. bitme, bitilme 2. bitme
 (sone erme, zamanlama) 3. *wer* bitme, sis-
 ka olma, usru zavillanma

red bân (II) *leşg* reddolunmak, reddedilmek
 red bânü (II) *leşg* 1. bitmek, bitirdirmek 2. bitmek (sana ermek, tanımlanmak) 3. sive bitmek sıska olmak, aşırı zayıflamak
 red bâyün (I) *w* reddolunma, reddedilme
 red bâyün (II) *leşg* 1. bitiş 2. bitiş (sana erme, tanımlanma, tanımlanma) 3. sive bitme, sıska olma, aşırı zayıflama

redîmah *m* yakın

redîmahdîn (I) *w* yakına

redîmandîn (II) *w* doldurma, dolun

redîmandîn (I) *leşg* yakınak

redîmandîn (II) *leşg* doldurmak

redîmandî (I) *rd* yakık

redîmandî (II) *rd* dolu

redîmîn (I) *w* yakılma

redîmîn (II) *w* dolun

redîmîn (I) *leşg* yakılmak

redîmîn (II) *leşg* dolunak

redîye *w* redîye

redîf *w*ya redîf

redîngot *w* redîngot (bu tar. râmü ekkes ekker)

redkar *rd* redçi, reddeci

redket (I) *w*ler reddedici

redket (II) *rd* bitirici

redkirin (I) *w* redleuze

redkirin (II) *m* 1. bitirme 2. bitirme, tanımlama

red kirin (I) *leşg* reddetmek = dîmek (zanete-ke wiha napejirine red dîke ibaretin böyle-sini tarih kabul etmez, redlede)

red kirin (II) *leşg* 1. bitirmek = min karê sive red kîr (şırı bitirdim) 2. bitirmek, tanımlanmak * *zâh* red kîr evi tanımladı

redkirî (I) *rd* reddedilmiş olan

redkirî (II) *rd* 1. bitirilmiş, bitik 2. bitirilmiş, tanımlanmış olan

redkîk *m* köken

redkîks *kîks* redoks

redresor *rd* redresor, dağılmaç

redüksiyon *m* (*w*ard_{rd}) redüksiyon, indirgeme

redükker *kîks* indirgeyici

redüskirîn *m* 1. ken indigetme 2. *w*rd indigetme

redüse kirin *leşg* 1. *kîks* indirgemek 2. *w*rd indirgemek

red *rd* red

red (I) *m* 1. grup, saf 2. diz, sıra 3. kaşın, saf (yan yana duymuş çakar dizisi) 4. sürü (küç sürücü) 5. *w*er kaşak (ayrı çönerim insanları) — hi — öbek öbek, saf saf, takım takım — gîrîkî saf bağlamak (veya tutmak) → *qulîşgan* (ama katır)

red (II) *m* 1. raf 2. sergen

refab *m* refak, genleş

refandîn *w* 1. çitme, gözeme (kumastaki deliği örerek kapatma) 2. örme

refandîn *leşg* 1. çitmek, gözemek (kumastaki

deliği örerek kapatma) * *qullâ* di çitme de refandîne kutması deliğin çitmeçisi 2. örme * *min* *qullâ* li ser çoka sive refandî pantolonun diz kısmında deliği indirm

refandî *rd* 1. çitmeçisi 2. örücü, örülü

refaqet *m* refakât

refaqetî *m* refakâtî

refaqetvan *rd* refakâtçı

refile *m* sürü, yurteri hayvan sürüsü

refesrudîn *w* refesrudîn, tek oylama

refersans *w* referans

refes *w* çile, tekme fat, katır ve eşeğin arka ayaklarına vurması) — avêtin (teşekkî) tekme atmak, çile almak (veya vurmak) — avêtin (yekî) (birini) çilelemek = lî hatin xistin tekmelemek — avêtin hay (û dîn) tepirmek — dan *ergo* ziplanmak

refesavêtin *m* çileleme, çile alma, tekmeleme

refes avêtin *leşg* çilelemek, çile almak, tekmelemek

refesdîn *m* çile alma

refes dan *leşg* çile almak

refesk *w* raf, seran

refeslîxistin *m* tepme (hayvan ayakyla vurma)

refes lî xistin *leşg* tepmek (hayvan ayakyla vurma)

refesok *rd* 1. çiftlik (yürde olan hayvan) 2. *ergo* sarışın (rafat durmayan)

refgirîn *w* saf tutma

refgirîn *leşg* saf tutmak

refik (I) *m* 1. raf, terak 2. sergen 3. lambalık 4. tabaklık — u hiseriyê haca baw — a çiruyê çirakî (ena konulan yer)

refik (II) *m* 1. sekî (toprak üstündeki evkâklık) 2. *rd* sekî, taraç, teras 3. oşak (hostanlarda her cins sebze için ayrılır, çevresi yükseltilmiş toprak parçası) * *refika* alıyan hıyar ağacı 4. kerde 5. yosuk (içeride yatılmak için ince toprak ve gübre ile hazırlanmış yüksekçe yer) 6. evleş, mışala

refik (III) *m* kovaş ekmeçisi tandır yapıdır — gada kullanan bezden araç

refikandîn *m* 1. çitme, gözeme (kumastaki deliği örerek kapatma) 2. örme

refikandîn *leşg* 1. çitmek, gözemek (kumastaki deliği örerek kapatmak) 2. örme

refikandî *rd* 1. çitmeçisi 2. örücü, örülü

refikîn *w* çitme, gözelenme

refikîn *leşg* çitilmek, gözelenmek

refikkirîn *m* 1. sekileme 2. evkleleme

refik kirin *leşg* 1. sekilemek 2. evklelemek

refikkirî *rd* 1. sekili, sekilenmiş olan 2. evlekli

refin *m* çitme, gözelenme

refin *leşg* çitilmek, gözelenmek

refinê *rd* 1. çitme 2. rafineri

refinerî *m* rafineri, arıtma evi

refiq *m* refik, arkadaş

refiqî *m* refiklik, arkadaşlık

refleks *rd* refleks, tepke, tepki 2. *rd* ref-

leks, tepke → köhnere şarısız refleks → a meredür koşullu tepke
 reflektor *w* reflektor, yansıtıcı
 reform *w* reform, düzeltme, ıslahat → a erd toprak reformu
 reformist *w* reformist, reformcu
 reformizm *w* reformizm, reformculuk
 reformparêz *w* reformist, reformcu, reformist, reform savunucusu
 reformparêzî *w* reformculuk, reform savunuculuğu
 reformwaz *w* reformcu, ıslahatçı, reform yanlısı
 reformwazî *w* reformculuk, ıslahatçılık
 reftar *w* davranış, tutum
 reftarî *w* davranış
 reg *w* damar 2. *ber* damar üçünden en-gün besli süyüncü dolması (oldunsa doküman dan beri.) 3. kök (bitkileri toprağa bağlayan) ve onların topraktaki besli maddelerini emmesine yarayan klorofiliz bölün.) 4. *war* kök (denklemde) → a *ducar mor* kare kök → a *ducar hesap kîrin mor* kare kök almak
 regûl *w* 1. *regûp* (Amma Hatun'un 13. Muhazemel'e gube kaldığı gece) 2. *regûp* (recep ayının kaufil olarak kullanılan ilk emma geçesi)
 regûz (I) *w* 1. kök, damar 2. soy, nasep 3. irk
 regûz (II) *w* *Canavêr*
 regûzî (I) *w* irki, irkîsal
 regûzî (II) *w* 1. cinsel, seksî 2. çaparı (censetlik teswîv veya hatûlûta)
 regûzîkirin *w* 1. seksileşirme, cinselleşirme 2. erdize etme
 regûzî kîrin *w* 1. seksileştirmek, cinselleştirmek 2. erdize etmek
 regûzîkirî *w* 1. cinselleştirilmiş, seksileştirilmiş 2. erdize edilmiş olan
 regûzîkî *w* irkîsal
 regûzname *w* kîrîk (tu) kîrîk
 regûznas *w* etnolog, budin bilinci
 Regûznasî *w* etnoloji, budin bilimi
 Regûzperest *w* irkîsal
 regûzperestî *w* irkîsal → kîrin irkîsal yapmak
 regî *w* köksel
 regîlî *w* köktenlîsal
 reglan *w* reglan (bis tur pa to)
 regulator *w* regûl, regûl, düzenleyici
 regan *w* 1. regan 2. *w* regan (bu dâriden yapılmış şey)
 reh (I) *w* yet
 reh (II) *w* 1. damar 2. *ber* bağ 3. *ber* damar üçünden en-gün besli süyüncü dolması (oldunsa doküman dan beri) * *reha darû* ağacın damarı 4. kök (bitkileri toprağa bağlayan ve onların topraktaki besli maddelerini emmesine yarayan klorofiliz bölün.) 5. a mı damarı 6. kök, köken, asal, orjın → *herdan* (I) kök

salmak, kökleşmek 2) kök salmak (soy yünden genişleyip yayılmak) * *ew ji ajare-ke ku reh berdaye*, dilhat da) şudak salm a ber soydan geftiyerdî → *berlun erdê yere kök salmak* (bu yere yuce yerleşmek) → *berî erdê dan kökleşmek* (temeli bir biçimde yerleşmek) ~ *î çik* kökten, tamamıyla ~ *û damar siner ve damar* → *û damarûn dilwan deş sarî ve damarlar* → *û riş 1)* kök, damar 2) soy sop → *î rişê (yekî) ji dinyayê rehûn soya kurmak* ~ *û rişêl kîx* ~ *û rişêl berdan* kök salmak, kökleşmek * *fekuşina uzadîyê di jay kurdan de reh û rişêl berdaye* özgürlük mücadelesi Kîrdler arasında kök salmış ~ *û rişêl berî erdê dan* kök salmak, kökleşmek (bu yere yuce yerleşmek), temeli bir biçimde yerleşmek) * *li gundê reh û rişêl berî erdê daye nayê kîyê kök salnîş gelmaye* → *û rişêlên (...)* ji dinyayê biranîlî kökuna kurmak, köküne kiorin suyu dökmek → *û rişêlên (...)* ji dinyayê hîrîn kökû kuzanmak → a *bîhîstê* şarısız suir → a *bînahîyê ew* gortne sinîrî → a *pot pare* kîlcalî îmar → *ew qûna ewe qetandîş* kîçim yirtmak (bağırıp çağırarak)

reha (I) *w* mülak

reha *w* kurtuluş

rehab *w* rahub

rehabîlasyon *w* kurtuluşu

rehabîlasyon *w* rehabilitasyon

rehabûn *w* kurtulma

reha bûn *w* kurtulmak

rehabûyî *w* kurtulmuş, vâcete

rehabûyîn *w* kurtuluş

rehabûnî *w* kurtulma

reha *ducar mor* kare kök ~ *hesap kîrin mor* kare kök almak

rehakar *w* kurtarıcı

rehaker *w* kurtarıcı

rehakerî *w* kurtarıklık

rehakîrin *w* kurtarım, kurtarma, kurtuluş

reha kîrin *w* kurtarmak

rehakîrî *w* kurtarılmış olan

rehal *w* yetiz

reha nîrînê *w* şan damarı

reha naxîn *w* *ber* orta damar

rehawet *w* rehâvet

reha relekî *w* halkalıdağ yar

reha waz *w* *ber* kurtuluşçu

reha wazî *w* kurtuluşçuluk

rehayî *w* mülakîyet

reha zer *w* *ber* Elm safrını

reha zîrê *w* keledok

rehber *w* 1. rehber 2. *w* rehber → a adrese-

yan adres kitabı (veya rehberi) → a *bağêr* re-

hîr rehberi → a *navnîşanên* (an jî adreseyan)

adres kitabı (veya rehberi) → a *telefonê* tele-

fon rehberi

rehberdan *w* kök salma, kökleşme, kökleşme

reh herdan *ğğ* kok salmaq, köklemək, kökleşmək

rehherdayı *ol* kok salma, kökleşmə alan

rehherdayın *ol* kok salıs, kökleşıs, kökleşıs

rehlik *ol* rahubə

rehlikli *ol* rahubəlik

rehlik *ol* kökçük

rehlar *ol* **1.** köklü **2.** kösenli

rehlar kirin *ol* kökləndirmə

rehlar kirin *ğğ* kökləndirmək

rehpeşv *ol* et mulojı

rehşə *ol* sağanak yağmur

rehşə *ğğ* ayatık

rehşən *ğğ* sıyatık

rehgürin *ol* köklənmə

reh gürin *ğğ* köklənmək

rehgürü *ol* köklənmə

rehlik *ol* **1.** sını **2.** damarçık (küçük damar) **3.** *boy* lif - dan liflənmək * **putəxan**

rehik *ol* anə kavonlar liflənmə **4.** bərkil (bitkilədə güclən, gənəklə silindirmə, içi boş incə uzama) **5.** *boy* ek kok, telək **6.** çil (boşlerdeki kıl gili uzantıları) **7.** kökçük (bitkiləri topeşə bağlayan və onların toprakta bəzi maddələrinin önməsinə yarayan klorofiliz bədən) **8.** kök sap

rehikilan *ol* lif anə

rehik dan *ğğ* liflənmək

rehikli *ol* köklü, kıl gili

rehikili *ol* kıl gilik

rehim *ol* rahim

rehistin *ol* kok salma, yeşermə

rehistin *ğğ* kok salmaq, yeşermək

rehli *ol* **1.** köksəl **2.** köksəli **3.** *ol* köksəl

rehlin (I) *ol* anə rahim, dol vatağı

rehlin (II) *ol* rahim, körtəyən, dəyən

rehlin *ol* rehlin - dan rehlin vermək

rehinə *ol* anə rehlinə, utuk

rehinləri *ol* tutulu (çatı olmaq alması)

rehiv *ol* doğum lekesi

rehjen (I) *ol* anə yolcu, yol tepən

rehjen (II) *ol* anə nabsə

rehjenin *ol* nabsə çarpması -n (yekli) jinnətin nabsinə saymaq

rehkar *ol* anə rəsət, rəsət

rehkari *ol* köçük, rəsət

rehle *ol* rahle

rehli *ol* anə xistin *ol* anə köklənmək

rehlin *ol* **1.** rahim, anə rahim, mehəmet **2.** bereket (yığılmı) * **rehlin dıbare** bereket yığıyor - ketin dıdē (yekli) birinde anəz duyğusu *ol* lışmaq -ə **Xwedē lē be** **1)** Allah rahmet eyləm **2)** süğüşü dəpəşməsin (önləndən kötin bir arıqla söz edilənən söyləmə) -ə **Xwedē lē dē ū havē** te be **1)** cədnə rahmeti, amma bədnə rahmet **2)** sıl gıl. aziz ol -ə **Xwedē li** te he! su gili anə ol -ə **Xwedē li** mirivən we be ū lē be jil olulənüzə ve ois *ol* Allah rahmet süjəsin -ə

Xwedē li mirivən we ū yən huziran be olulənüzə rahmet

rehlin *ol* anə rahim (mehəmet edən, Tanrı)

rehmani *ol* **1.** rahmani (fərrisi, Şeytani çərgi) **2.** rahmani (Tanrı yulunda olan) * **jineke** rehmani *ol* anə rahmani bur kətin

rehmet *ol* rahman, cəyan, mehəmet edən

rehmet *ol* **1.** rahmet (Allah bərin suğunu bağışlama) **2.** rehmet: (yağmur) * **ava** rehmeti rahmet süjə - lē be gəçmiş *ol* - li havē te (be) bədnə rahmet, cədnə rahmet' - lē dē ū havē te he! cədnə rahmet

rehmetlar *ol* rahmeti

rehmetli *ol* **1.** rahmetli, rahmetli **2.** *ol* anə rahmetli, rahmetli (Mərhum, mehəmet almış bir kimsenin adı yerinə kulanır)

rehmetkirin *ol* rahmeti (veya rahmetlik) *ol* anə, mehəmet *ol* anə (vəfətə me)

rehmet kirin *ğğ* rahmeti (veya rahmetlik) salmaq, mehəmet olmaq (vəfətəlmək)

rehmet *ol* rahman, cəyan, mehəmet edən

rehmetkar *ol* anə rahman, mehəmet edən

rehm kirin *ğğ* acımaq, mehəmet etmək

rehtli *ol* kirin *ğğ* (birinə) acımaq, mehəmet etmək

rehne *ol* rahne, gedik

rehnik *ol* aydınlık

rehnün *ol* anə yol göstərmə

rehnik *ol* kökçük

rehniki *ol* kökçük

rehşin *ol* anə rəhosin

rehşelin *ol* anə soykiran

rehşikli *ol* **1.** damarlı * **dəstə** rehşikli damarlı *ol* **2.** damar damar

rehşinin *ol* terkəlinə

rehşinin *ğğ* terkəlinə

rehşinandin *ol* terk etmə

rehşinandin *ğğ* təcizləmək * **mərə** *ol* anə rehşinandin keçsinə terkət

rehşinandi *ol* anə terk edilmiş olan

rehşik *ol* **1.** kökçük **2.** damar, damarçık

reht *ol* yurgun, arın * **dəstə** reht *ol* anə zikə tər e yığılmı *ol* tok kətin üzünə kulanır - **an** kətin, **rihetin** xvar yığın *ol* anə yığılmayın yedi **rehlin** *ol* **1.** yurlu **2.** kesilme (atkar doğmə) **3.** vərginlik, ağırlik - **jē** *ol* anə hün **1)** üzünə kəpənmək, arılıziz çəçünmək **2)** mənzilə heçim gibi koşmaq

reht bün *ol* **ğğ** **1.** yurlu **2.** kesilmək (bitkin doğmə) * **dərnəkə** serē kaş reht bün yuku *ol* kamadan kesilə

rehtbün *ol* anə yurgunluk

rehtbün *ol* anə arıqlık (kayığınu *ol* anə anasına ulanaraq yığm yığm gədnə hayvan)

rehtbün *ol* **1.** yurlu **2.** kesiliz (bitkin doğmə)

rehtli *ol* anə yurgunluk

rehlik *ol* anə yomcu

rehlikirin *ol* anə yomcu

reht kirin *ğğ* yomcu

renilüandî *rd* tükank
 renilüvêtin *rd* tal tükana
 renilü avêtin *lğh* tal tükank
 renilühaz *ndat* renileci, renimî
 renilühaz *ndat* renilecilik
 renilüdâr *ndat* renileci, renimî -ê ku li ser pi-
 lan renilü vedike kûzera
 renilüduri *rd* renilecilik
 renilî *rd* tükank, tükannîş olan
 renilîtin *rd* tükannîş
 renilîtin *lğh* tükannîş
 renilüvan *hw* renilüdâr
 renjî (I) *rd* aqê alarî
 renjî (II) *rd* tarana (yaylım aqê ile tarana)
 renjî (III) *rd* gösterme
 renjidan *rd* gösterme
 renjî dan *lğh* göstermek
 renkî *rd* incî gû: meyveleri devyînde kul-
 lanîbu bir aqê
 renkîrdin (I) *rd* tarana, tarayîş (yaylım aqê ile
 tarana) -ya gur yağun yaylım aqê, boraj aqê
 renkîrdin (II) *rd* gösterme
 renî kirin (I) *lğh* taranak (yaylım aqê ile
 taranak)
 renîkirin (II) *lğh* göstermek
 renk *rd* sebep * sê renkên sêranan bene
 renî (I) *hw* renî (I)
 renî (II) *hw* renî (II)
 renîour *rd* renîour
 renîrandin *rd* uzatma
 renîrandin *lğh* uzatmak
 renîrandî *rd* urank
 renîtele *hw* renîtele
 renîtelîjî *hw* renîtele
 renîûzât *ndat* kamik kirise
 renîz (I) *rd* rumûz, sembol
 renîz (II) *rd* taklit
 renîzî *rd* sembolik
 renîzkar *ndat* taklitçî
 renîzkar *ndat* taklitçî
 renîzkerî *rd* taklîtyak
 renî *nd* -e gibi, -e benzer
 renandî *rd* rendeleme
 renandîtin *lğh* rendelemek
 rende *rd* 1. aqê, a zî, aca 2. velle, ezîyet, üzgü 3.
 sakantî, güçlük, meşakkat, zîlmîet - dan aca
 vermek - kîrandîtin 1) aca çekmek 2) zahmet
 çekmek, meşakat çekmek, zahmet görmek
 rendeandî *rd* 1. incimîe 2. incimîe, özme (ke-
 tû söz veya davranîşla birini kîrme)
 rendeandîtin *lğh* 1. incimîe 2. incimîe, özme
 (ketû söz veya davranîşla birini kîrmek)
 rendeandî *rd* 1. incimîe (incimîyîş) 2. göstermek
 rendeandîbîn *rd* 1. incimîe (incimîyîş) 2. güce-
 niklik
 render *ndat* rençper (tarîm 1915a)
 renderî *rd* rençperlik
 renderan *rd* 1. aca vermek, incimîe 2. sakantî ver-
 me

rende dan *lğh* 1. aca vermek, incimîe 2. sakantî
 vermek
 renderat *rd* 1. incimîe 2. meşakkatlı, zahmetli
 3. aca, zahmetleş
 renderî *rd* 1. incimîe 2. meşakkatlı (ca, zah-
 metlilik) 3. zahmetleşik
 rendeide *rd* 1. rendeide 2. zahmet çekme - bîn
 rendeide olmak - kîrin rendeide etmek
 rendeidebîn *rd* 1. incimîe 2. incimîe, özleme
 rendeide hîn *lğh* 1. incimîe 2. incimîe, öz-
 lümek
 rendeidekîrdin *rd* 1. incimîe 2. incimîe, özme
 (ketû söz veya davranîşla birini kîrme)
 rendeide kîrin *lğh* 1. incimîe 2. incimîe, öz-
 mek (ketû söz veya davranîşla birini kîr-
 mek)
 rendeideî *rd* 1. rendeide alma 2. zahmet çekme
 rendeîn *rd* incimîe
 rendeîn *lğh* incimîe
 rendeîwer *rd* incimîe
 renkê *rd* ezîyetli, ezîyet verci
 renkêş *ndat* 1. çileci, çilekeş, zahmetleş 2.
 ezgîn (çok velle giymiş kîmse)
 renkêşan *rd* aca çekme, ezîyet çekme
 renkêşî *rd* 1. çilecilik, çilekeşlik, zahmetleş-
 lik 2. ezgînlîk (ca) görme hîlî
 renkêr *hw* rendeîn
 renkêr *rd* 1. azîlî, aqîlî, sançî 2. sakantî, me-
 şakkatlı, çileli, zahmet * karekîl renkêr çile-
 li burç 3. özgülî 4. *rd* ezîyet kullîet, zorluk
 renkêrbîn *rd* 1. incimîe, rendeide olmak 2. zah-
 met görmek, ezîyet görme
 renkêr bîn *lğh* 1. incimîe, rendeide olmak
 2. zahmet görmek, ezîyet görmek
 renkewer *rd* 1. rendeide 2. zahmet çekme
 renkewerî *rd* 1. rendeide 2. zahmet çekme
 rendî *rd* rant
 rendandî *rd* rendeletme
 rendandîtin *lğh* rendeletmek
 rende *rd* rende - kîrin rendeletmek -ya darasî
 küstere -ya dirîjî küstere
 rendeî *rd* malullîe
 rendeîkîrdin *rd* rendeletme
 rende kîrin *lğh* rendeletmek
 rendeî *rd* rende
 rendeîtaş *rd* rende
 renşan *lğh* sıyarik
 reng (I) *rd* bîrîn 1. kızîl kök, kızîl boya, kök bo-
 yasî (Rubia incidorum) 2. *hw* kızîl kök, kı-
 zîl boya, kök boyası, alizarin (bu bîrkîden
 elde edilen boya)
 (II) *rd* 1. renk 2. benz (yuz rengi) 3. renk (tu-
 telîk) * rengê wî hîştî guherî bu ışın rengi
 değıştî 4. tarî, şekî * bi wî rengî habe bu
 şekîde olarî - avêtin 1) renk almak, sol-
 mak * li her tavê perdeyan reng avêtiyê
 güneştan dolayî perdeyan rengî alî 2) benz
 almak (veya uçmak) betî benzî almak ve-
 ya solmak, betî uçmak - dan (aşukî) renk

vətənk (veya kəmənk) - e belki - e ku olab-
 lərki - girtin rənə almək - hətin (yekki) (hə-
 nizə) rənk gəlmək - jē çüti 1) rəngi alınək,
 rəngi kaçırmək rəngi almək, solınək 2) rəngi
 alınək rəngi kaçırmək, rəngi uçmək (korku,
 heycənin vb. ilərlə ikiləyi) 3) bəzi: solınək,
 bəzi: gəlmək - lē nəturan 1) rəngi alınək,
 rəngi kaçırmək, rəng-uçmək; kəmənk və heycə-
 cəncən döləyi 2) bəzi: nətmas, sərətij sol-
 nıx - lē nəmən bün wəkə kilsə kireç g bə
 alınək - - rənk rənk - ü dēng səs səsü - ü
 dēng bətin (yekki) bür 1) səs səsü dırmək - ü
 rü 1) yar göz (bu kimsəni bürk gürmə-
 sün 2) bəti bəzi - ü rüçük 1) göz - ü rü-
 çük lē nəmən bəz bəz solınmıx - ü rü-
 çük lē zər bün bəz bəz kireç kəlmək, bə-
 ti bəz alınək veyə solınək, bəti nətmas - ü
 riyē (yekki) xwəs bün yəngidən kən dən-
 ləmək - ü sifət kəlp kiyafət - e ayi sülə bə-
 zə - e (yekki) bün wəkə çiftəxəş çürinə yē
 zü kəğı gın (almək) - e (...) cilmisli rəng;
 solınək - e çivitē çivit məvəsi - e dē hēy dē
 (an ji lihəşqələpü) kəmənk rənk - e germ
 səkək rənk - e girtü kuyuz rənk - e kirsə lirs-
 pən ar dənə - e (yekki) 1) hēs kəltin ağzi bu-
 run bərbirne kəçmək (yüzde əşən ölkə, u-
 zülmü, səğuzlük g bə dərmanlar izlət, gə-
 mənək) - e (yekki) 1) hēs qələbim 1) yazıq,
 rəngi veyə hənri) kəl kəlmək 2) ağzi bu-
 run bərbirne kəçmək, nəvə dərək (yüzde
 əşən ölkə, uzuntu, yəngilik g bə dərmanla-
 rı izlət) görülmək - e nətlyan bə sər (yek-
 ki) dē hətin dē çəpəği bəfəzə sərplimə g b
 alınək - e miriyan hi (yekki) kətüb bəz
 bəzi sərəms alınək - e mirtyan lē kəlye
 cənəzə g hi - e pürta həspən əl dənə - e
 qəhəyēi kəlye rəngi - e (yekki) qələbim bün
 rəngi solınək alınək - e (yekki) qələbim 1) dē-
 bün fəqə alınək (nəstə g hi alınək) 2) kəzəp
 bəzəlmək - e (yekki) qəmim rəng alınək, sər-
 rəmən - e qəşnərək dēh ələzi - e qırēji
 1) talın rəngi 2) ol təhin rəngi (bu rənkten
 oları - e (yekki) quşikin 1) rəng alınək, rəngi
 uçmək dərək, və heycəcdən otmır 2)
 kəzəp bəzəlmək 3) yazıq, rəngi veyə bəz-
 z) kəl kəlmək - e sar çəğək rənk, olu rənk
 - e (yekki) spü bün kucə g bə alınək - e tərli-
 hēs kəmənk rənk - e tūne tərç rəngi - e (yek-
 ki) vebün ağılmək fəzəblənmək (kəndim
 gəlmək, bürz iyələnmək) * pışt ku tya nax-
 wəş xwə dənə rəngē wē vebū əzi dərənə
 nəstə hıraz ağılı - e (yekki) vegerim ağılmək,
 ləzəblənmək, kəndim gəlmək - e (...) xərə
 bün rəngi bəzəlmək - e xwə winda kirin
 rəngi kəzəp mək kərim rəngim kəzəp mək
 dərənə mələnmək - e vəlçiyə ağır
 xəl rəngi - e (yekki) xwəş bün 1) çəğəği yə-
 zində olınək 2) əkorunək durumunda dölə-
 yi iyi durumda olınək - e zəngərē demir pə-

si rəngi - e (...) zər bün rəngi sarınlık, sər-
 sar kəlmək (veyə alınək) - e (yekki) zər kə-
 rim wəkə şimavē (birim yazıq kəzəp g b)
 çalmək - e zinənē bəz çəğə rəngi - e ziv
 gənəş rəngi - e germ səkək rənkler - e
 sar (an ji rəş) səğək rənkler

rəngəndin w 1. rənkələnmə 2. rənkfənə
 rəngəndin ləğ 1. rənkələnmək 2. rənklemək
 (rənklerle boyunmək)
 rəngürəng w rəngürəng, rənkli mənəli
 rəngüvətli w rəng alınək, solınək, uçuklaşma
 (rəngin yitirmək, rəngi uçmaq)
 rəngüvətli çəğ rəng alınək, solınək, uçuklaş-
 mək (rəngin yitirmək, rəngi uçmaq)
 rəngüvətli w 1. solğun, soluk 2. solğun (ku-
 mək, gıy, vb. qıl)
 rəngüvətli bün w solğunlaşma, soluklaşma
 rəngüvətli bün ləğ solğunlaşınək, soluklaş-
 mək
 rəngüvətli bün w solğunluk, solukluk
 rəngür kəm w rənkçilərə
 rəngün w 1. rəng vətne 2. məc rənkələndi-
 mək rənk vətne
 rəng dən ləğ 1. rəng vətne 2. məc rənkələndi-
 mək rənk vətne * rəng dē şevə məc gē-
 cəmiz rənkələndir
 rəngdərək w rənk sətisə
 rənk dərək w rənklik, rənk kulus
 rəng dərək w rənk
 rəng dərək bün w rənkənmə
 rəng dərək bün ləğ rənkələnmək
 rəng dərək bün w rənkəng
 rəng dərək w rənklik
 rəng dərək bün w rənkələnmə
 rəng dərək kərim ləğ rənkələnmək
 rəng dərək w 1. rəng vətne 2. məc rənkələndir,
 rənk vətne
 rəng dərək w 1) sifət, ön ad - e çavahün (çav-
 ni an ji çələbüm) rə nətəmə sifəti - e çələ-
 yē (an ji çələki) rə tərənəs sifəti - e diyərkər
 (an ji diyərkəri) rə bəlicimə sifəti - e həjma-
 ra hədəri rə ulətmə sayı sifəti - e həj-
 mura hün rə usul sayı sifəti - e həjma-
 rəri rə kəs sayı sifəti - e həjma-
 rəzda rə sətə sayı sifəti - e həjma-
 rə rə hət edüdün rə bələşək sifəti - e işarkı rə
 gəstərmə sifəti - e jimarim (an ji jimaridə)
 rə sayı sifəti - e jimarim a rəzin rə sətə sayı
 sifəti - e kəlyəkər rə bəlutimə sifəti - e məb-
 naxkəri (nobinax an ji naxwəş) rə bəlxizə
 sifəti - e mışandən (an ji şandən) rə işarət
 sifəti - e pərvərdin rə ulətmə sifəti - e
 pəkhəti rə tərənəng sifəti - e pəşən rə gös-
 lətmə sifəti - e pəşker (an ji pəşkəri) rə işa-
 rət sifəti - e pəşker rə gülmək sifəti - e
 pirsyar (pirsə an ji pirsyaridə, pirsger) rə
 sətə sifəti - e rəzin (an ji rəzidə) rə sətə sifə-
 ti - e şandən rə işarət sifəti - e wəşin rə
 nətəmə sifəti - e xurkəri rə pəkişməli

sîfat * kincên rênqan] tertîbniz elbisele -a
xwedîtîyê (an jî xweyîtîyê) re iyelik sîfatî
-a xweamalin re iyelik sîfatî -a xwerû re so-
de sîfat -a zêdedar re xwêlcan sîfat -ên çar-
wanîyê nîteleme sîfatlarî -ên îşarkî îşaret
sîfatlarî -ên jîmarîni sayî sîfatlarî -ên nehi-
mavkîti belgisiz sîfatlarî -ên pîrsyarîkî (an jî
pîrsyarîyê) soru sîfatlarî -ên weşîfî nîtele-
me sîfatlarî -ên xwedîtîyê iyelik sîfatlarî
-ên xweamalin iyelik sîfatlarî

rengdêran m nîtelegîni belli elise

reng dêran *êgê* nîtelegîni belli elimek

rengdêrî *re* sîfatî msa

rengdêrîkirin *re* sîfatî astîmca

rengdêrî kirin *êgê* sîfatî astîmca

rengdêrîkî *re* sîfatî qîdî msa

rengdêrîni *re* sîfatî msa

rengdeng *re* ses tolu

rengkor *re* reng korî

rengkorî *re* rengkorlûgî

rengnîgarî *re* çek rengî lîk

renguzer *re* sorî reng

rengzêr *re* alîni reng

rengzêrî *re* alînî msa rengî

rengê *be*ni baya kîsê

rengê *re* wî *re* 1. sultî baya 2. *re* sultî baya (su-
lu baya de yepîlîş olan)

rengê bîndeqê *re* fîndîkî

rengê çavîte *re* çavî msa

rengê dî *re* 1. dîman rengî 2. *re* dîman rengî
(bu renkîni alan)

rengê germ *re* sîcak reng

rengê porteqalîni *re* 1. porteqal rengî 2. *re*

porteqal rengî (bu renkîni alan)

rengê qehweyî *re* *re* çal ve rengî

rengê *re*ngê *re* kok kîrmîzî

rengê sar *re* seğûk reng

rengê sîrî *re* 1. bakî rengî 2. *re* bakî rengî
(bu renkîni alan)

rengê teq *re* 1. teq rengî 2. *re* teq rengî (bu
renkîni alan)

rengê tûtûnê *re* 1. tûtûn rengî 2. *re* tûtûn rengî
(bu renkîni alan)

rengê zêngê *re* 1. pas rengî 2. *re*

pas rengî (bu renkîni alan sey)

rengguhêr *re* reng değıştîren, reng değıştîrme
üzellîşî olan

rengguhêr *re* reng değıştîklîgîne agrayan

rengî *re* renkîse

rengî *re* 1. renkî 2. renkî (beyaz rengî dîşîn-
da başka rengî veya renkîni olan) 3. su
rengî * fîlîfî rengîni renkî fîlî 4. renkî,
boyalı * xanîyê rengîni û penceresor soru
boyalı stîmca: penceresor ev

rengînbûn *re* renkîlanme

rengîni bûn *êgê* renkîlanme

rengîni *re* renkîlîk

rengînkîrîn *re* renkîlendîrme

rengîni kîrîn *êgê* renkîlendîrme

renglêçîn *êgê* rengîni yîtmek, rengî ucma,
solma

reng jê çûn *êgê* rengîni yîtmek, rengî uç-
mak, solmak

rengkul *re* yaslıca (55-60 yaslarında)

rengkor *re* reng endîmca

rengkîrîn *re* renkîlanme (çekleklerle boyama)

reng kîrîn *êgê* renkîlanme (çekleklerle boyamak)

rengkîrî *re* 1. renkî, renkîlendîrîmca 2. renkî,
boyalı (çekleklerle boyanmış olan) * xanîyê

rengkîrî û penceresor soru boyalı kîrmîzî
pencere i ev

rengkor *re* reng kîrî,

rengkorî *re* reng kîrlûgî

rengkore *re* reng korî

rengkoreyî *re* reng korlûgî dîstîrîzîm

renglêçîn *re* benzî solma

reng jê çûn *êgê* benzî solmak

renglêneman *re* 1. benzî solma, rengî uçukla-
ma 2. solma (rengîni yîtmek, rengî uçma)

reng lê neman *êgê* 1. benzî solmak, rengî uç-
uklanmak 2. solmak (rengîni yîtmek, rengî
uçmak)

reng lû qulîbîn *êgê* benzî stîmca (veya uçmak)

reng lû qusûdîn *êgê* kîzîrîp bozarmak

reng lû sor bûn *êgê* kîzîrîp bozarmak

rengnax *re* *re* reng bîlîmca

rengnaxî *re* reng bîlîmî

rengnaxî *re* reng bîlîmî lîk

rengnaxî *re* solmaz

rengnebîn *re* reng kîrîn

rengnebînî *re* reng kîrlûgî, dîstîrîzîm

rengnedêr *re* solmaz

rengnesax *re* soluk benzî

rengî *re* rengî *re* alîca bîlîmca, ajacahî bîlîmca

rengorengî *re* rengîreng, reng reng

rengpîşey *re* belîmca, zarfî -ya cîhîkî yer be-
lîmca -ya demkî zaman belîmca -ya gu-
manî re kûşku belîmca -ya pîşyanî (an jî î-
sarîkî) *re* gîstîmca zarfî -ya pîşyarîkî soru
belîmca

rengpîşey *re* wîkî *re* *re* durum belîmca

rengpîşey *re* cîhîkî *re* *re* yer belîmca

rengpîşey *re* çîqasî *re* mîlîk belîmca

rengpîşey *re* demkî *re* *re* zaman belîmca

rengpîşey *re* gumanî *re* *re* kûşku belîmca

rengpîşey *re* pîrsyarîkî *re* *re* soru be lîmca

rengpîş *re* kolarî mîlîre, reng ölçer

rengpîşanî *re* kolarî mîlî

rengpîşî *re* reng ölçme

rengqelîbîn *re* 1. arîgîni 2. selgîr (kîrmîzî, gîy-
sî vî, içîni)

rengqelîbîn *re* selgînlîgîni

rengqelîbî bûn *êgê* selgînlîgîni

rengqelîbîn *re* 1. benzî solma 2. solma (rengî-
ni yîtmek, rengî uçma)

reng qelîbîn *êgê* 1. benzî solmak 2. solmak
(rengîni yîtmek, rengî uçmak)

rengqelîbîlî *re* selgînlîk

rengrengi *rd* rengüreng
 rengşefâl *rd* renk, değersiz
 rengsemâvî *rd* çok rengli
 rengsar *rd* ala renkli, kızıl renkli
 rengsarı *rd* ala renkli
 rengsâm *rd* mâvî renkli
 rengşimâk *rd* mâvî renkli
 rengşimâki *rd* mâvî renkli
 rengtal *rd* buruk, tathîaci kareşine bir tal
 rengtârî *rd* koyu renk
 rengtevlî *rd* benzî, uçuk
 rengtûj *rd* keskin renkli
 rengvan *rd* her renkli
 rengvedan *rd* renk verince, renklendirme
 rehy vedan *rd* renk vermek, renklendirme
 rengxwaz *rd* kromodîl
 rengxwelî *rd* kul rengi
 rengxwes *rd* güzel renkli
 rengyâğıdî *rd* yakut renkli
 rengzan *rd* her renk uzandı
 rengzânî *rd* renk zemânîği
 rengzeliferânî *rd* sülfân renkli
 rengzer *rd* 1. sarı renkli 2. sarı benzer, hasta
 rengzerhâmî *rd* solmuş, söz benizli (kimsey)
 rengzerî *rd* sarı renkli
 rengzêlî *rd* altın renkli
 rengzarîğ *rd* rengzârîğ
 rengzârîğ *rd* 1. kurşunî 2. kurşunî (bu renkten olan)
 rengzîvîn *rd* gümüş renkli
 renik *rd* 1. silgi 2. silgi (sepeden yapılmış silgi)
 renî *rd* 1. çığ 2. kar seli (kar suyunun oluşturuşu seli)
 renîp *rd* rengelenme
 renîn *rd*ğk rindelemek
 rentele *rd* detî dula
 renû *rd* çığ
 renyûm *rd* kîrîn renyûm (renyûm elementinin kısaltması Re)
 renza *rd* arza
 reograf *rd* reograf
 reorganîzasyon *rd* reorganîzasyon
 reosta *rd* reosta
 rep *rd* rap -- rap rap -- -- kırın rap rap etmek
 rep *rd* 1. dik (yatık durumdan se. t) * gühê rep dik kulak 2. diklik 3. 3. çıkış, sıkı çıkış (sıkı olmaktan) -- bûn dîkleşmek -- kırın dîkleşmek
 repâl *rd* rû t. repâl
 repandîn *rd* 1. girişme, pataklama (dövmeye başlama) 2. girişme (yeme)
 repandîn *rd*ğk 1. girişmek, pataklamak (dövmeye başlamak) * mîn repandê kîrîkê çuça girişin 2. girişmek (yemek) * wlsu repandîye nâm ku... ekmeğe oyle girişmiş ki -- (yekî) (hîrîp) girişmek, pataklamak -- hev (he bîrme) girişmek -- keşî ye tuluşma
 repbûn *rd* 1. dîkleşme, dîkleşme, dîkleşme 2. dîkleşme (bazı üreme organlarının dîkleşmesi)

3. kalkınma (erkek cinsel organı dîkleşme) 4. tîkizlaşma 5. çığın olma (atın kuyruğu dîkleşme)

rep bûn *rd*ğk 1. dîkleşmek, dîkleşmek, dîkleşmek 2. dîkleşmek (bazı üreme organlarının dîkleşmesi) 3. kalkınma (erkek cinsel organı dîkleşme) 4. tîkizlaşmak 5. çığalmak (atın kuyruğu dîkleşmek)

repbûnî *rd* 1. dîkleşme, dîkleşme 2. ereksiyon
 repbûyî *rd* 1. dîk (dîkleşmiş, dîkleşmiş) 2. kalok (erkek cinsel organı için) 3. tîkiz, sırtı çok sıkıştırılmaktan

repbûyîn *rd* 1. dîkleş, dîkleşmiş, dîkleşmiş 2. dîkîleş (bazı üreme organlarının dîkleşmesi) 3. kalkınma (erkek cinsel organı dîkleşme) 4. tîkizleşme 5. çığalmak (atın kuyruğu dîkleşme)

repbûyî *rd* 1. dîkîleş 2. kalkınma 3. tîkizleş
 reperep *rd* tîpî tîpî

reperepêrîn *rd* tapudama, tîpudama (yürürken tîpî tîpî ses çıkarmak)

reperep kîrîn *rd*ğk tapudamak, tîpirdemek (yürürken tîpî tîpî ses çıkarmak)

reperrînar *rd* kîrîn reperrînar

repetep *rd* lîngîr lîngîr

repîbandîn *rd* sıkılaştırma

repîbandîn *rd*ğk sıkılaştırmak

repîbandî *rd* sıkılaştırılmış

repîk *rd* tîkîk

repîkbûn *rd* dîkleşme, dîkleşme

repîk bûn *rd*ğk dîkleşmek, dîkleşmek

repîkkîrîn *rd* dîkleşirme, dîkleşme

repîk kîrîn *rd*ğk dîkleştirmek, dîkleşme

repîkkîrî *rd* dîkleşirilmiş

repîk (E) *rd*ğk bir tîkîk adı

repîk (E) *rd*ğk bîr tîkîk

repîkkîrîn *rd*ğk bîr tîkîk

repîk kîrîn *rd*ğk bîr tîkîk

repîşandîn *rd* 1. tîkîleşme, tîkîleşme (dövmeye başlama) 2. tîkîleşme (erkek, zorla sokma) 3. bîşma (sıkıştırılarak yerleştirilmek) 4. arge dövmeye, aşîrî bir biçimde dövmeye

repîşandîn *rd*ğk 1. tîkîleşmek, tîkîleşmek (dövmeye başlama) 2. tîkîleşmek (erkek, zorla sokmak) 3. bîşmak (sıkıştırılarak yerleştirilmek) 4. arge dövmeye, aşîrî bir biçimde dövmeye

repîşandî *rd* 1. tîkîleş 2. tîkîleş, sıkî (yînce sıkıştırılmış, doldurulmuş) * ev balîf pîr repîşandî ye bu yastîk pek tîkîleşmiş 3. bîşlanmış olan, sıkıştırılarak yerleştirilmiş olan 4. dolgun (dölmek biçîm, yîvîrlaşmak) * balîfo repîşandî dolgun yastîk 5. 4 tîkî bîşma

repîşandî *rd* 1. tîkîleş 2. tîkîleş

repîşî *rd* 1. tîkîleş 2. tîkîleş, sıkî (çok sıkıştırılmaktan) * ev balîf pîr repîşî ye bu yastîk pek tîkîleşmiş

repîşîn *rd* 1. tîkîleş 2. tîkîleş 3. tîkîleşme

repisün *başlı* 1. tikilmek 2. tutulmak 3. tutulmuş olmak
 repirüf *m* tikizlik
 repisük *zaf* 1. tikizlik 2. tikiz, tiki (yürecek sıkıştırılmış, doldurulmuş)
 repisökü *zaf* 1. tikizlikçe 2. tikizen, sıkıcı
 repin (I) *nd* bastırıp düzeltilmiş olan
 repin (II) *m* 1. tapırılma, tıpırdama (yürürken tıpır tıpır ses çıkarma) 2. patırdama ~ keşle (tıştekü) patırdamak
 repin (III) *m* 1. girişi me, çatıklama (dövülmeğe başlanma) 2. girişme (yemeye yenilmeye)
 repin *başlı* 1. girişmek, patıklanmak (dövülmeğe başlanmak) 2. girişilmek (yemek yenilmek)
 repini *m* 1. tapırıtı, tıpırıtı 2. patırıtı - jê anfa patırdanmak ~ jê çün patırdanmak
 repinikürin *m* 1. tapırdama, tıpırdama 2. patırdama
 repini kirin *başlı* 1. tapırdamak, tıpırdanmak 2. patırdanmak
 repirî *m* diklik
 repkirin *m* 1. dikleştirme 2. kaldırma (ciinsel organ için)
 rep kirin *başlı* 1. dikleştirme 2. kaldırmak (erkek; ciinsel organını dikleştirme)
 repkirî *zaf* 1. dikik (dikleştirilmiş) 2. kalkık (ciinsel organ için)
 repik *şeyn* repik
 raportir *şeyn* raportir, sözcük
 raporturi *m* 1. raportirlik, sözcüklük
 reprep (I) *zaf* tikiz ~ zîlanın in kıyın
 reprep (II) *şeyn* tıpır tıpır
 reprepkirin *m* tapırılma, tıpırdama (yürürken tıpır tıpır ses çıkarma)
 reprep külin *başlı* tapırdamak, tıpırdanmak (yürürken tıpır tıpır ses çıkarmak)
 reprepük *m* sıkı, daracık (giysi) * zîlêh reprepüküki giysili
 reprepükü *m* sıkıcı, daracıkça (giysi)
 repsökü *şeyn* repsökü
 reptiye *m* reptiye, pürez
 req (I) *şeyn* req = req
 req (II) *m* küt (bir nesneye vurduğunda çıkan ses) - ~ züt küt * get req req li derf du küt züt diye kapıya vurdu - ð çüt aniden gitmek
 req (III) *m* 1. küt, sert (yumuşak zıttı) * nanê req sert ekmek 2. kuru, sert, katı * sabûna req sert sabun 3. takir takir * nanekî req ð hişk takir takir bu ekmek 4. kaskatı 5. sert, sivri, keskin * zînanê wî req e dilî s v m 6. ð takir takir (sert ve kuru biçimde) ~ bün katı olmak
 req (IV) *şeyn* su kaplımbağas. ~ beqê bú cawışê erzeqê arge hakketmêş jê güreve gelmek
 req (V) *zaf* 1. seyrek (sık karşı) * teyrikê jê xıştiye, pelê ilanê req bûne dalu yumuşaq ağıcan yaprakları seyrekleşmiş 2. sığ (göl, deniz,

akarsu vb. için) * reqa avê suyu sığ yeri
 req (VI) *m* raşik çarzi
 requbet *m* 1. rekabet 2. yarışma, rekabet ~ kılîlin rekabet yapmak
 reqaça *m* 1. karpuz 2. bu tür karpuz (bu tür karpuz sonuca oluşan hastalık)
 reqakiri *zaf* kolu
 reqalay *m* dönme (bilgisayar terimi olarak)
 reqandin (I) *m* 1. sertleşme, katılaştırma 2. kolalama, kolalıyış 3. sık dokuma
 reqandin (II) *m* 1. takirdama 2. tikirme 3. şakirdama 4. girişme (yemeye başlanma) 5. girişme (dövülmeye başlanma, vurma, aşketele)
 reqandin (I) *başlı* 1. sertleşirmek, katılaştırmak 2. kolalamak 3. sık dokumak
 reqandin (II) *başlı* 1. takirdamak 2. tiktirmek * me reqandê derf kuzîri tiktirêk 3. şakirdamak 4. girişmek (yemeye başlanmak) * bi kevçyan reqande xavar kasîkê bulgura girişî 5. girişmek (dövülmeye başlanmak, vurmak, aşketelemek) * wisa reqandîye nan kû... ecnêge eyle girişmiş ki... (tıştekü) yumurtazâ, girişmek, saldırmak * mino gurê her reqandibûn xwarinê yemêge aş kûkê gi bi yumurtışlardî ~ hev 1) birbirine girişmek 2) aşmak
 reqandî *m* 1. sertleştirilmiş, katılaştırılmış 2. kolalı 3. sıkı dokunmuş olan
 reqas (I) *şeyn* pandil, sarıcaş
 reqas (II) *m* rakkas (rakı meslek edinmiş erkek)
 reqase *m* rakkase, dansiye
 reqasetî *m* rakkasetik, dansözülük
 reqasger *m* rakkase
 reqasok *m* rakkas
 reqatî *m* 1. sertlik katılık 2. kuruluk
 reqayî *zaf* sertçe
 reqbün (I) *m* 1. sertleşme, katılışma 2. kuruma (nesnelere için; yumuşaklığını yitirme) 3. kaskatı kesilme, kaskatı olma 4. denma (baş tutma) * pileya reqbûnê denma derecesi
 reqbün (II) *m* sığlaşma
 req bün (I) *başlı* 1. sertleşme, katılışma 2. kurumak (nesnelere için; yumuşaklığını yitirmek) 3. kaskatı kesilmek, kaskatı olmak 4. denmak (baş tutmak)
 req bün (II) *başlı* sığlaşmak
 reqbûyîn (I) *m* 1. sertleşiş, katılış 2. kuruyuş (nesnelere için; yumuşaklığını yitirme) 3. kaskatı kesiliş, kaskatı oluş 4. donuş (buз tutma)
 reqbûyîn (II) *m* sığlaşış
 reqdisk *m* harddisk (bilgisayar harddiski)
 reqeçer *m* su kıyımındaki taşlık madde
 reqeça *m* yelik çanak
 reqeçev *m* çelik çanak
 reqedar *m* kulalı
 reqel *şeyn* çengel ð reqel
 reqele *m* ar.k, siska, cih
 reqelebün *m* arklama, arklalışma

rezele bün *baş* anlamak, araklaşmak
 rezelekirin *m* anketim
 rezele kirin *baş* araklaşmak
 rezeletir *m* araklık
 rezem (I) *m* rakam - İe dönüm rakamlaşmak -a
 bir mezin astronomik rakam
 rezem (II) *w* organ, uzuv
 rezemeşk *w* kuru tutulur
 rezemim Romen *ad* Romen takımıdır
 rezemî *ad* takımı * hejmareke se rezemî üç
 rakamlı sayı
 rezem İE damın *baş* rakamlaşmak
 rezereğ *fi* 1. ukur rakat 2. şaka şakir
 rezeseşk *m* rakase
 rezeyevî *m* sert kuru arazi, çamk
 rezf *m* set
 rezün *baş* rezim
 rezün deriyâ *aduf* demir kaplumbağaları
 rezhezan *m* tahtırevâli
 rezif *w* set
 rezifandı *w* set çekme
 rezifandı *baş* set çekme
 rezisandin *w* 1. raksetimne 2. oynama (baş-
 hangı bir canlıya istemilen hareketleri yapar-
 msa)
 rezisandin *baş* 1. raksetirmek 2. oynamak
 (hehangı bir canlıya istemilen hareketleri
 yaparmak) * birç rezisandin ova oynamak
 rezisîn *w* raksetme, kırma
 rezisîn *baş* raksetmek, kırılmak
 rezisvan *ad* ni raksetev
 rezisvandin *m* su serpmek
 rezisvandin *baş* su serpmek
 rezî (I) *m* raki
 rezî (II) *m* sertlik, katılık
 rezî (III) *m* kat, yeşil sabun
 rezîb *ad* 1. lakip 2. hastan, karışık
 rezîbî *w* rakiplik rekabet ~ kirin rekabet yap-
 mak
 rezîb *w* 1. takıdamı, akıdamı 2. şakirt * re-
 zîbâ kevgıyan hü her tarılla kışık şakirtları
 3. alâh sesi - jê anîn kületmek - jê çüm
 külemek - jê birin külemek - jê serê (ye-
 ki) çüm kafasına dunk etmek (veya denek)
 rezîmî *m* 1. takirt 2. şakirt - jê anîn takıdamı-
 mak - jê batın takıdamak
 rezîmî jê anîn *baş* 1. takırdamak 2. şakırdat-
 mak
 rezim jê anîn *baş* *w* külemek
 rezim jê birin *baş* *w* külemek
 rezim jê çüm *baş* *w* külemek
 rezîpî *m* 1. rakiplik 2. hastalık, karışık
 rezîpî (II) *m* 1. sertlik, katılık 2. karuluk
 rezîtî (II) *m* sağlık
 rezkürin *m* 1. serleşirme, çatlaşırma, pek-
 leşirme 2. dondurma
 rez kirin *baş* 1. serleşirmek, çatlaşmak,
 pekleşirmek 2. dondurmak
 rezoyî *ad* kânen, sençe

rezreğ *baş* rezereğ
 rezg *m* rakis - kirin rakis etmek, raksetmek
 rezgandı *baş* rezisandin
 rezggeh *m* dansing, danso
 rezsker *ad* ni rakkas, dansaç
 rezskürin *w* raksetme
 rezskürin *baş* raksetmek
 rezskok *m* 1. rakase 2. rakıvrak
 rezsvan *ad* ni rakase
 rezsvane *m* disko
 rezün *fi* diit nala
 rezvan *ad* ni rezvan
 rezvanî *w* rezvanîk
 rezvandin *m* olgunlaşırma, yetistirme, olgun-
 laştırıp yenecek hale gelmesini sağlama
 rezvandin *baş* olgunlaşımak, yetistirmek, ol-
 gunlaştırıp yenecek hale gelmesini sağla-
 mak
 rezed (I) *w* alışık, huy, alışkanlık * vî karî ji
 xwe re bîke rezed bu işi kendine alışkanlık
 edîn
 rezed (II) *m* rasat, gözlem
 rezedkirin *w* alışık yapma, huy edinme
 rezed kirin *baş* alışık yapmak, huy edinmek
 rezednîşîn *ad* rasatharede oturan
 rezedxane *ad* ni rasathare, gözlem evi
 rezek *ad* yumru ve kalı hayvanları
 rezen *ad* 1. rezim, nijnal, asil 2. özgün (bir
 buluş sonucu olan, öncelikleri bakımında
 benzerliklerinde ayrı ve üstün olan) 3. *ad* ni
 özgün (çeviri olmayan, asil olan) 4. soylu, a-
 sil 5. asil (yüksek duygularla yapılan) 6. kö-
 kenli (belli bir kaynağa dayanan) 7. köklü *
 mulhatke rezen köklü bir aile 8. sade, du-
 ru (dil için)
 rezematî *m* 1. organluk, orijinallik, nijnalite
 2. soylilik, asalet, asillik 3. köklülük
 rezeme *ad* hurpanı, kalın sabun
 rezemî *w* 1. organluk 2. soylluluk, asillik, asa-
 let 3. duruluk (dil ve üslup için)
 rezemîbüt *w* özgünleşme
 rezemî bün *baş* özgünleşmek
 rezemîkirin *w* özgünleşirme
 rezemî kirin *baş* özgünleşirmek
 rezemîki *fi* özgünce
 rezepereştî *ad* ni sadecî, sadelik taraflan
 rezepereştî *ad* ni sadecîlik
 rezepsiyon *m* resepsiyon
 reseptor *fizik* reseptör, almaç, ahize
 resesif *baş* ni resesif, çekimlik
 residandin *m* olgunlaşırma
 residandin *baş* olgunlaşımak
 residin *w* erşime olgunlaşırma
 residin *baş* erişmek, olgunlaşımak
 resilîyet *ad* ni burun tkarının tüllü biçimde u-
 zulan kısmı)
 resimandin *w* resimleme
 resimandin *baş* resimlemek
 resimandı *ad* resimlenmiş olan

resil *w* silimce

resilbûn *w* silimace

resilê bûn *li*ğh siliminek

resilêkirin *w* silme (kazyarok veya surlerek yök etme)

resilê kirin *li*ğh silmek (kazyarok veya surlerek yök etmek)

resif (I) *w* resîf (su yüzeyindeki sırt kayalar)

resif (II) *w* döşence

resifê kirin *w* döşence

resin *w* erşine, ulgunlaşma

resinê *li*ğh erşemek, ulgunlaşmak

resit *w* karalamak (çizilmek) - bûn karalamak

resital *w* resial (tek bir sanatçının tek bir eserini müzikle verdiği konser)

resitbûn *w* karalamak

resit bûn *li*ğh karalanmak (çizilmek)

resitê kirin *w* 1. karalamak, kazıyıp 2. karalamak (bir yazının üzerini çizerek onu geçersiz kılmak)

resitê kirin *li*ğh 1. karalamak (kalemle çizmek) 2. karalanmak (bir yazının üzerini çizerek onu geçersiz kılmak)

resitêkirin *w* karalamak (çizilmek)

res ketin *li*ğh ulgunlaşmak

resn (I) *w* merasim, resen * resên *w*we yêlê di lê serbestî dikim çimî torênênî ûzgerêcê yapıyuelar

resn (II) *w* 1. resim 2. resim (resim sanatı) 3. işaret - çekirin (I) resinî yapımak 2) resinlemek, çizmek - kışandün resim çekmek (veya çekmek) -ê (...)-ê çekirin resimî yapımak -ê (yekî) derketin resmî çıkarmak -ê (yekî) hatin xêkirin resmî çizilmek -ê ji çaman çimî resimî

resnêkirin *w* resimlemek, çizmek

resnêkirin *li*ğh resimlemek, çizmek

resnêkirinê *w* resimlemek, çizmek

resnêkirinê *li*ğh resimlemek, çizmek

resnêkirinê *w* resimlemek, çizmek

resnêkirinê *li*ğh resimlemek, çizmek

resnêkirinê *w* resimlemek, çizmek

resnêkirinê *li*ğh resimlemek, çizmek

resnêkirinê *w* resimlemek, çizmek

resnêkirinê *li*ğh resimlemek, çizmek

resnêkirinê *w* resimlemek, çizmek

resnêkirinê *li*ğh resimlemek, çizmek

resnêkirinê *w* resimlemek, çizmek

resnêkirinê *li*ğh resimlemek, çizmek

resnêkirinê *w* resimlemek, çizmek

resnêkirinê *li*ğh resimlemek, çizmek

reste *w* muhtaq elina

restebanê *w* muhtaq

restera *w* restera çakmak taşı

restiş *w* ihtiyac

restiran *w* resteran

restorasyon *w* restorasyon

restora *w* restora -ê kirin restora etmek

restorêkirin *w* restora

restora kirin *li*ğh restora etmek

resul *w* resul, kitaplı peygamber

resulî *w*, resullik

resululallah *w* resullullahî

reş (I) *w* 1. kara, siyah (fer koyu renk) * çavên

wê yûn reş êlê girê hene in siyah gözleri var 2. *w* kara, siyah (bu renkten olan) 3. *w* 2-3. esmer 4. siyah (haskıda) * tîpa reş siyah hatî 5. *w*ice kara (kötü, ağursuz) * beşê minê û reş kara buhîra * rojêbê reş kara günler 6. *w* bava, hayale (belki belirsiz göçülen şey, golge) * reşêk be pêş çavê minê ketî bir hayale gerdün sanê 7. *w* kara, siyah (ne olduğu anlaşılmayan karar) * minê di heyverunê de reşê wê dit ay ışığında onun karacısım gerdün * ez dibêjim qey reşê flurêkê ji min re xuya dibê bir kadî nê silavîni girê gîyîm 8. *w*ice zîrrî kara parçaya - bûn wêkî qîtran arap gîbî olmak - dîkirinê katalor burumek - girê dan katalor bağlamak (veya giymek), aşîna katalor bağlamak - û heş ağursuz * ew şey reş û heş be o geceye laet rîsun - û inor morama - û inor bûn moratmak, gormek - û spî siyah beyaz siyah beyaz filim - û şîm morama - û şîm bûn moramak, bertilmek (dorp, hastalık vb gibi durumlar sente vucut moramak) - û şîm kîrîn moratmak - û tarî kapkacılık - û tarî bûn bulunmak (parlaklığı ve açıklığı yitirmek) -u *w*we girê dan siyahla bûnemek, yas tutmak -ê cancaşkî çîlêrîkê gîbî (ufak tefek, esmer ve sevinli) -ê eûnkî dapuk siyah dî -ê (yekî) de kendîre ... sîsu vermek -ê gîrîkî koyu siyah -ê (keskîmî 1) ardêk baş 2) *w* ardêk baş (bu renkten olan) -ê (yekî) li vîr xuya nebûnê buzula gîrunmedî, bu serîte uğramê -ê qemêrî karî yazî -ê qetranê kuzgunî -ê qîrê kuzgunî siyah, koyu parlak siyah -ê sor donuk siyah -ê zîrîhmokî kara sarı

reş (II) *w* 1. korkuluk (bu işe yarayan, beceriksiz kimsa) 2. gulyabanı

reş (III) *w* 1. kutsal * mîhêfê reş kutsal k. - tap * çarçema reş kutsal çarsûmba 2. büyük

reşadê *w* reşadê bir bilgi

reşadî *w* reşadîye (Osmanlı döneminde alınışık)

reşadî *w* reşadîye

reşadî *w* reşadîye

reşadî *w* reşadîye

reşadî *w* reşadîye

reşadî *w* reşadîye

reşadî *w* reşadîye

reşadî *w* reşadîye

reşadî *w* reşadîye

reşadî *w* reşadîye

reşadî *w* reşadîye

reşadî *w* reşadîye

reşadî *w* reşadîye

reşadî *w* reşadîye

reşadî *w* reşadîye

reşadî *w* reşadîye

reşadî *w* reşadîye

reşadî *w* reşadîye

reşadî *w* reşadîye

reşadî *w* reşadîye

reşeküjî *m* 1. tezîr 2. sukast
 reşel *m* zöñ çekirge kuşu (Sturmus vulgaris)
 reşele *m* taşlak
 reşemar *m* kara yılan (Coluber)
 reşemi *m* şubet (yılın ikinci ayı)
 reşemîvîs kulanma. nişavcedde
 reşeqîr *m* zîdî karası çok koyu
 reşeroj *m* kara gün
 reşerîjî *m* irimbet
 reşetarî *m* 1. zîfî 2. zîfî karamak, koyu ka-
 ranlık
 reşeve *m* siyahımsı, siyaharak
 reşetelîk *m* sıralar halk
 reşexewî *m* kabûs, karalımsıt
 reşê *m* hajarî *m* bir uzum türü
 reşê *m* bîbî *m* bir tür üzüm
 reşê girîf *m* koyu siyah
 reşê kerkiş *m* bîbî *m* bir uzum türü
 reşê kesîmî *m* 1. reşê e haşî 2. *m* ordek haşî
 (bu renkten olan)
 reşêle *m* zöñ sağırak (Sturmus vulgaris)
 reşêlek *m* bir reşêle
 reşê qetrân *m* kuzgunî
 reşê qîr *m* kuzgunî siyah, kinyu parlak siyah
 reşês *m* çîretî.
 reşêk *m* az noktarda yağın ve kısı süren yağ-
 ınır
 reşê şevê *m* galyabarı
 reşê tatî *m* süzgunî
 reşfers *m* kara yası taş
 reşgirîlîtan *m* karamlar bağlama (veya giyme),
 karalara bürünme, siyahlara bürünme, yası
 bürünme, yaslanma, yas tutma
 reş girê dan *m* bîbî karalı bağlamak (veya giy-
 mek), karalara bürünmek, siyahlara bürün-
 mek, yası bürünmek, yaslanmak, yas tutmak
 reşgirêdayî *m* karalar bağlanmış (veya giymiş
 kimse), yaslı, matenli
 reşgirêdayîm *m* karalar bağlama (veya giyme),
 karalara bürünme, siyahlara bürünme, yası
 bürünme, yaslanma, yas tutma
 reşgon *m* siyah renk
 reşgul *m* siyah gül
 reşgûn *m* siyah renk
 reşî *m* siyah dandır, mürekkep dandır
 reşîr *m* siyah dandır
 reşîk (I) *m* bir mârê şevê
 reşîk (II) *m* zöñ çekirge kuşu (Sturmus vulgaris)
 reşîk (III) *m* 1. keçi kılından yapılmış bu tür
 ayakkabı 2. ayakkabı ipi (ayakkabı yurı ipi)
 reşîk (IV) *m* bîbî *m* 1. çörek otu (Nigella damas-
 cena) 2. siyah kinyon 3. bir tür siyah üzüm
 reşîk (V) *m* 1. kara * çavê reşîk kara gözler 2.
 karalık (siyaha yakın leke) 3. nâ kara, esmer
 (kimse) 4. siyahî, zenerî 5. Acup-6. yas süer-
 since karalara bürünme 7. karantîk → a mu-
 rîbê alaca karantîk (akşamınki için)
 reşîk (VI) *m* göz sarası, irisi
 reşîk (VII) *m* dalak

reşîk (VIII) *m* yabarı ceviz ya prağında elde e-
 dilen siyah kök boyası
 reşîka çav *m* bîbî iris, göz karası
 reşîka çavın *m* bîbî iris
 reşîkan *m* esmerler
 reşîkê şevê *m* galyabarı
 reşîkî *m* 1. karaca, siyahça, siyahımsı 2. es-
 merce
 reşîkîbûn *m* siyahlaşma
 reşîkî bûn *m* bîbî siyahlaşmak
 reşîkîbûyîm *m* siyahlaşis
 reşîşandîm *m* bir reşîşandîm
 reşî (I) *m* 1. karalık, siyahlık 2. karacı
 reşî (II) *m* kara * bir reşîyê ketin kaçıya çar-
 mak 2. karı erimez kara parçası
 reşî (III) *m* kecelerin arkalarına bağlanan süs
 reşîdî *m* reşîd, ergin
 reşîdîbûn *m* reşîd olma, erginleşme
 reşîdî bûn *m* bîbî reşî olmak, erginleşmek
 reşîdîbûyîm *m* reşîd olus, erginleşme
 reşîfî *m* siyahımsı, siyaharak
 reşîle *m* zöñ sağırak kuşu
 reşîş *m* sağırak yağınır
 reşîû *m* bir reşîd
 reşîk *m* kuzgunî
 reşîke *m* bîbî *m* 1. kinyon (Cinnomon chinensis)
 2. kinyon (bu bitkinin tohumundan elde e-
 dilen ve baharat olarak kullanılan toz)
 reşîkew *m* kuyul koyun
 reşîkezi *m* kara oruk
 reşîkîrîm (I) *m* tobrâğı beleme
 reşîkîrîm (II) *m* 1. karantîk, siyahlaşım, si-
 yahlaşma 2. karalama, ka olayış (kalemle
 çizme) 3. karalama (bir yazı üzerine çizil-
 mek onu geçersiz kılmak) 4. karalama (taşlak
 olarak yazma veya çizme) 5. karalama (taşlak
 bu duruma getirme) 6. yakma (karalama) 7.
 mararîma (darp, hastalık vâ. gibi nedenler-
 den olma) 8. sandırma 9. gelgeleme (tesim
 sanatında)
 reşî kîrîm (I) *m* bîbî tobrâğı belemek
 reşî kîrîm (II) *m* bîbî *m* 1. karantîk, siyahlaşır-
 mak, siyahlaşım, 2. karalamak (ka'eme
 çizmek) * dîwar reşî kîrîme duvarı karala-
 mıştır 3. karalaması (bir yazıyı üzerine çî-
 zerek onu geçersiz kılmak) 4. karalamak
 (taşlak olarak yazmak veya çizmek) 5. ka-
 rantîmak (kişiyi bir duruma getirmek) * dîwê
 jê reşî kîrî çîmîzi karatî 6. yakmak (ka'eme
 çizmek) * lî her çavê çavê xwe reşî kîrîye gu-
 reşîe vîrudînu yaktî 7. mararîmak (darp,
 hastalık vâ. gibi nedenlerden olma) 8. san-
 dîrmek * lîmhayê reşî bîke lîmhayê sîndû
 9. gelgelemek (tesim sanatında)
 reşîkîrî *m* 1. karantîk, siyahlaşım, 2. ka-
 talî (çizilmek)
 reşîkî *m* reşîki
 reşîkîle *m* 1. siyahımsı 2. zöñ be: kuz
 reşîkon *m* kara çadır

reşmal *m* kara çadır, otak
 reşmulvan *n* utakçı
 reşmar zoh kara yılan (Cohiba)
 reşme *m* reşme (hayvanın başlığı, yolları ve genli)
 reşmah *m* kişi aykırı
 reşmanîe *m* karalama yazısı
 reşnişî *m* 1. karalama (el alıştırmak için tek-
 harflıca yazılan yazı) 2. üslup
 reşold *m* 1. sıyahimsî, sıyahîrak 2. adı, sıra-
 dan
 reşole *m* sıyahimsî, sıyahîrak
 reşpall *m* morarma (dâ.p., hastalık vb. gibi ne-
 denler sonucu oluşan morluk)
 reşpatîbûn *m* morarma (dârp., hastalık vb. gibi
 durumlu sonucu vücutta oluşan morarma)
 reşpatî bîn *lâğb* morarmak (dârp., hastalık
 vb. gibi durumlar sonucu vücutta morarmak)
 reşpatîbûn *m* morarmış (dârp., hastalık vb. gibi
 durumlu sonucu vücutta oluşan morarma)
 reşpatîkîrin *m* morarmama (dârp., hastalık vb.
 gibi nedenlerden dolayı)
 reşpatî kûnî *lâğb* morarmamak
 reşpel *m* musvedde, kirakılmış kağıt
 reşpêst *m*înî zenci, sıyahî
 reşpust *m*înî zenci, sıyahî
 reşpuş *m*înî karalar, gıyâş, sıyahî (y) mîlî
 reşqatî *m*înî kârî (yar için)
 reş qelîn *m* kararma
 reş qelîn *lâğb* kararmak
 reşreşik (I) *m*înî marûm erik
 reşreşik (II) *m*înî çüsea otu
 reşreşik (I) *m*înî marûm erik
 reşreşik (II) *m*înî çüsea otu (Nrg'e'nin damas-
 cına)
 reşreşik (III) *m* puskuruk
 reştarî *m* kapkaranlık, zifîr karanlık
 reştik *m* karakeçi
 reştoz *m* kara toz
 reşûpêş *m* lînkulîk (tarlalarda, bağ, bahçe ve
 ya bostanlarda kuşların zarar vermesini ön-
 lemek için konular, insana benzeyen koklat)
 reşûpêşkirin *m* ürkülînk
 reşûpêş kîrîn *lâğb* ürkülînk
 reşûşînbûn *m* morarmama
 reşûşînbûn *lâğb* morarmak
 reşûşînî *m* morarmı
 reşûşînkîrîn *m* morarmama
 reşûşînkîrîn *lâğb* morarmamak
 reşûtanî *m* kara kuru
 reşyanave *m*înî kolera
 reşîna *m*înî retina, ağ tabakası
 reşorîk *m* reşorîk (soz atıcılığının temelleyen
 bilgi dalı)
 rev *m* 1. kaçma, kaçış 2. kaçırma - İE ketul
 bozguna uğratanak, hezimetle uğratanak - İE
 xistîn bozguna uğratanak, puskurtmek - pē
 ketin bozguna uğratanak - pē xistîn bozgu-
 na uğratanak, puskurtmek -> pisikē keta

her devê kadînê ye bîkîrîn dîwazê dolaşip
 geleceği yer kurkûşî dukkanîdî;
 revakîye *lâğb* revakîye
 revanîaşîyan *m* revanîaşîyan
 revandek *m*înî kaçakeçi
 revandekî *m* kaçırıcılık
 revandin *m* 1. kaçırma, kaçırış 2. kaçırma (zoh
 kullanarak yanında götürme) 3. kaçırma
 (çalma, apırma, gizlice götürme) 4. kaçırma
 (yasal olmayan yoldan mal çıkarma) 5. ka-
 çırma (delirmek) -> jînkê adetê dilê kîz ka-
 çîrmak bir adettir
 revandî *lâğb* 1. kaçırılmak * xewa mîn rev-
 andê uykuñî kaçîrdî 2. kaçırılmak (zoh kul-
 lanarak yanında götürmek) * keç revand
 kîz kaçîrdî 3. kaçırılmak (çalınmak, aşırılmak,
 gizlice götürmek) * eşyayî guşîrkê revan-
 dîş eşyayî guşîraker, kaçîrdîlî 4. kaçır-
 ılmak (yasal olmayan yoldan mal çıkarmak) *
 mal dîrevîlîm derveşî welat yurt dîşîna
 mal kaçîrîyîlî 5. kaçırılmak (delirmek)
 revandî *m* 1. kaçırılmış 2. kaçırılan kız 3. re-
 hîre
 revandîlî *m* kaçırıcılık
 revaşîtin *m* kemirme
 revaşîtin *lâğb* kemirmek
 revaşîtî *m* kemirmek, kemirilmiş
 revayî *m* kaçmış olan * jîna revayî kaçîmîş
 kîdîn
 revê *m* 1. grup, garuh 2. kurt sürüsü
 revde kurt sürüsü
 revde *m* 1. deruntu, grup (değersiz, aşağı gö-
 rülen replalık) 2. sürü (yurtta, valêşî hayvan
 sürüsü) 3. kurt sürüsü
 revêk *m* revok
 revend *m*înî gîçer
 revendî *m* gîçer
 revîrêns *m* revîrêns - kîrîn revîrêns etnek
 revîrevê *m* 1. kaçırılmak 2. alâcîcele, çok acele
 ederek -> (yekî) kîm kaçîrmak
 revîrevî *m* 1. kaçırılmak 2. alâcîcele, çok ace-
 le ederek
 revête *m* 1. bakım 2. besleme, büyüme
 revêtekîrîn *m* 1. bakım yapma 2. besleme
 revête kîrîn *lâğb* 1. bakım yapmak 2. besle-
 nerek * wî pezê xwe bay revête kîrîye dîvar-
 kîrîyî iyî beslemîş
 revêtekîrî *m* 1. bakımı 2. beslili, iyi beslenmiş
 olan
 revêze *m* îrîşî bir hastalık
 revîyayî *m* kaçmış olan
 revî (I) *m* kaçmış olan
 revî (II) *m* hafif atak ölesi
 revî (III) *m* 1. at sürüsü 2. at, eşek, katar sürüsü
 revîn *m* 1. kaçma, kaçış (canıseye bildirmeden
 bulunduğu yerden ayrılma) 2. kaçma (hüla
 koşup bar yere sığınma) 3. kaçma (kendini
 göstermeye, istilaatçıya karşı) 4.
 kaçma (kaçırma) 5. kaçma (plîği kopma) 6.

kaçma, sıvışma, tıyma (görünmeden gitme, sıvışma) 7. kaçma (uzla koşma) 8. kaçma (örz, kadın için, evlenme için evinden ayrılma, b. rone vama)

revîn (*şığı*) 1. kaçmak (ermişeye baldırmadan bulunduğu yerden ayrılmak) * *keca wân ji malê revîye* kızları evden kaçmış 2. kaçmak (uzla koşup bir yere sığınmak) * *gava ku pişkê em dîtin hema revîya çû kete hundirê* kedi bizi görünce hemen içeriye kaçtı 3. kaçmak (kendini göstermemek, usul tutmaya çalışmak) * *îna ji havê şwe dîrevîya hêşayîndan surekî kacîyortî* 4. kaçmak (kaçınmak) * *ez ji kur narêvîn ber serên kaçîyan* 5. kaçmak (aplığı kopmak) * *gureya min revîya çerabî* kaçı 6. kaçmak, sıvışmak, tıymak (görünmeden gitme, sıvışmak) * *hevêlê we li vir bil, bi ku de revîya?* akadaşınız burdaydı, nereye kaçtı? 7. kaçmak (uzla koşmak) 8. kaçmak (kız, kadın için, evlenme için evinden ayrılmak, örene vana) * *keçk revîyaye bi pey yekî ketîye* kız kendin birine kaçmış

revînok *şûbu* kaçma

revînokî *şû* kaçınıklık

revîr *w* revîz

revîrevî *şû* 1. kaçarıktan 2. kaşar adını 3. alâccak, çok acele edarec ~ (ji cîlekî) çûn taşî tarajî; toplanak ~ *hatîp kaçarıktan gelinek*

revîze *şû* *revîze*

revîzekîrîn *w* revîze etim

revîze kirîn *şığı* revîze etmek

revîzyon *w* revîzyon

revîzyonîst *şûbu* revîzyoncu, revîzyonîst

revîzyonîzm *şûbu* revîzyonculuk, revîzyonizm
revîzekutîn *w* bozguna uğratma, hezimetle uğratma

rev lê ketin *şûbu* bozguna uğratmak, hezimete uğratmak

revîkêf *şû* bozguna uğratmış, hezimete uğratmış olan

revî *w* 1. at sürüsü, ökçek 2. yıldı (at, ökçek gibi tek tırnaklı hayvan sürüsü) 3. suzu (tek tırnaklı, yük taşıyan sürüsü)

revoguna *şû* kurtarı kaçma

revok (I) *şû* seyrek, tekir, at gibi şeylerin ayrırlığı

revok (II) *şûbu* 1. kaçak, firar 2. kaçkın, tabansız 3. *w* aynı kök dekar kaçırın etmek 4. *w* kaçın, kaçma *w* koşmaya elverişli ~ê dibistanê okul kaçığı, mektep kaçığı

revnke *şûbu* 1. kaçak, firar 2. kaçkın, tabansız 3. kaçınak

revoketî *w* 1. kaçıklık, firarlık 2. kaçınıklık, taharsizlik 3. kaçınıklık

revokî *w* 1. kaçıklık, taharsizlik 2. kaçınıklık (hoş görülmeyen bir şeyi ara sıra yapma) * *ji erka şwe revokîyan dîke û dîce nişîrê* görevinden kaçarak yapıpaya gidiyor

şûbu 3. kaçınak (bir şeyden kaçınma *w* *revokîkirîn* *w* kaçınmak yapma)

revokî kirîn *şığı* kaçınak yapmak

revokî *w* 1. kaçıklık 2. kaçıklık 3. kaçınıklık

revolver *w* revolver

revonek *şûbu* kaçkın

revonekî *w* kaçkın

revoyan *w* yıldıç

revoyanî *w* yıldıçlık

revpêketîn *w* bozguna uğratma

rev pê ketin *şûbu* bozguna uğratmak

respêxistin *w* 1. bozguna uğratma 2. puskurtma

rev pû xistin *şûbu* 1. bozguna uğratmak 2. pusku kurtmek * *rev bi eskerey xistin* askerlere pusku kurtmek

revrev *w* 1. kaçışma 2. *şû* kaçarıktan

revrevî *w* kaçışma

revrevok *w* kaçkın

revrevokî *w* kaçkınlık

revû *w* revî

revve *w* kövok *w* tulumu

rewa (I) *w* rev

rewa (II) *w* 1. çep, çarın, hâl (halîf isaklık) 2. nem, hâl, yaşlık (tupraktaki nem) ~*ya şwe lîlanî* nemin alıcak

rewa (III) *şû* 1. meşru 2. *rewa* ~ *dîtin* *rewa* görmek ~ *hesîbîndî* *şûbu* meşru saymak ~ *kirîn* *meşru* kılınak, meşru etmek

rewa (IV) *w* belleme, öğrenme ~ *kirîn* *bellemek* (öğrenmek)

rewabil *w* şiraze

rewabûn *w* meşrulasma

rewa bûn *şığı* meşrulasmak

rewabûyîn *w* meşrulasma

rewac *w* 1. revaç, geçerlik * *ev pere ji rewacê hate lîlanîn* *w* para geçerlilikten kaşındı 2. surm

rewacdar *w* geçerli

rewadar *w* revîn, çarın (bepêk iç *w*)

rewalîlanîn *w* seğüşma

rewa hilanîn *şığı* seğüşmak

rewalî *w* meşrupsiz

rewajok *w* kazma

rewake *w* demerlerden oluşan ekim yığını, yığın, tuzak (ekim yığını)

rewaker *şûbu* belleme

rewakîrîn (I) *w* belleme, öğrenme

rewakîrîn (II) *w* meşrulasma

rewa kirîn (I) (*şığı*) bellemek (öğrenmek)

rewa kirîn (II) (*şığı*) meşrulasmak

rewakîrî *w* bellemiş, öğrenmiş olan

rewal *w* 1. delikanlı, tıysız delikanlı 2. genç, *şû* (zî'în bakımında yetişme gelişmemiş) **rewalî** *w* delikanlılık (insanın delikanlı olduğu çağ)

rewan (I) *w* çan, rül

rewan (II) *şû* 1. rahvan, revan (rahvan *şû*) 2. yörük (çok çukuk yörükün, *şû*: yol olan) 3.

ulak, tacar * rewajə mala gəşə puşayılın ulagı — şaldılı ulak çıxarmaq
rewan (II) *vərd* 1. akçı (kostyca sayılənlən, okunahılən, aqlıca açıq) * zımanekı
 rewın akçı bir dil 2. kıvrak * yuğolneku
 rewın kıvrak bir andarı 3. nəz akçı
rewabəj *ndın* həliq, bələğatı
rewabəjune ı bələğce, bələğaltıca
rewabəjl m 1. bələğ 2. rətorik (söz sanatları isceleyer hı gı dən) 3. wı bələğat (dozgün zəlätim sanatı) 4. talakat (düzgün söz sölümə kulayıqı)
rewabəjkı ı bələğatı bir şekilde
rewandır ıf gərderlen
rewandı (I) m akaqlama
rewandı (II) m icra etmə
rewandı (III) m həvələmə
rewandı (I) *ügü* akaqlanmaq
rewandı (II) *ügü* icra etmək
rewandı (III) *ügü* həvələnmək
rewandı *nd* icra edilmiş olan
rewanı (I) *nd* ruhani
rewanı (II) m rewanı qatlı tüzü
rewanı (III) m talıvan (bucayı satmayan kaşma bışırı)
rewanı m 1. talıvanlık 2. yırıklik 3. akatık, kıvraklık
rewanıfı *nd* *nd* *nd* 1. rewancı (rewanı sanatı) 2. m rewancı (rewanı satılan veri)
rewanıfır *nd* rewancı rətanı yapar kuşe)
rewanıkeri m rewancılık
rewanıkurta m akaqlatırma
rewanı kırta *ügü* akaqlatırmaq * zımanı *ı* *ı* *ı*
 rewın kırlye dilini akaqlatırmas
rewanıkrı *nd* akaqlatırılmış olan
rewanıkrı k 1. rehvan, tərvin bir biçimde 2. akçı bir şekilde, kıvrıqca
rewannı *nd* psikoag, ruh bilime
rewannası m psikoloji, ruh bilim
rewanpak *nd* şahadet, şebük
rewanxurt *nd* nefsine hakim, güçü
rewapiv m nemalçer, bigromeire
rewaq m hol, salon (bir evin en geniş bolunu)
rewaql m salon, hol
rewas *nd* rihən
rewatlı m kazıma (kesici bir aleti sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırma)
rewatın *ügü* kazımaq (kesici bir aleti sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmaq)
rewatı (I) *nd* kazıma
rewatı (II) m meşruluk, meşruyet
rewatok m kazıma, silki
rewatıx *nd* silki
rewatı m meşruluk, meşruyet
rewd m 1. gürü 2. sürü
rewardne m kür sürüsü, il sürüsü
rewend *nd* 1. gəçer 2. *nd* gəçücü (mevsimlə gəlc yer değışimən havayı)

rewende *nd* rewandı
rewendi *nd* 1. gəçer, gəçer, gəçimən 2. kənar gəçer 3. *nd* gəçeri
rewendibün m gəçebeleşme
rewendibünin m gəçebeleşiş
rewenditi m gəçebeli
reweg m dizi sayısı
rewėjandı m danışırma
rewėjandın *ügü* danışmaq
rewėjek m kazıma — klın kazıca kazmaq
rewėjim m danışma
rewėjim *ügü* danışmaq
rewėjek kənatı ləyyandı
rewerle *nd* yarıma
rewerlek *nd* yarıma
rewerlekı m yarıma
rewerlekı *ügü* yarımaq
rewerlekı m yarıma
rewerlekı m yarımaq
rewerlekı *ügü* yarımaq
rewil *nd* rawir
rewıqandı (I) m 1. çapma, eşirmə (atı hızla sürmə, koşturma) 2. savurganlıq yapma 3. keyif sürmə 4. kəymə, kəvaləmə, kəvaləyış (her birini bir tərəfi kəymə)
rewıqandı (II) m sağın lağın ulğunlaşmadan büzüləkə kəyməsinə nədən olmas
rewıqandı (I) *ügü* 1. çapmaq, eşirmək (atı hızla sürmək, koştürmək) 2. savurganlıq yapmaq 3. keyif sürmək * *ew* *nd* çand salan
rewıqışma bir kaç yıl keyif sürer 4. kəymək, kəvalənmək (her birini bu tərəfi kəymək)
rewıqandı (II) *ügü* sağın lağın ulğunlaşmadan büzüləkə kəyməsinə nədən olmaq
rewıqandı *nd* sağın lağın ulğunlaşmadan büzüləkə kəyməsinə olmas
rewıqıyayı *nd* sağın lağın ulğunlaşmadan büzüləkə kəyməsinə olmas
rewıqın (I) m 1. eşimə (atı hızla gətirmə) 2. kəvaləmə, kəvalənmə 3. zıplama (kəvurulurkən)
rewıqın (II) m sağın lağın ulğunlaşmadan büzüləkə kəyməsinə olmas
rewıqın (I) *ügü* 1. eşimək (atı hızla gətirmək) 2. kəvalənmək, kəvalənmək 3. zıplama (kəvurulurkən)
rewıqın (II) *ügü* sağın lağın ulğunlaşmadan büzüləkə kəyməsinə olmas
rewic *nd* hayvan (bu türü yabanı hayvan)
rewısandı m 1. alqlama, utımə, ütöləmə 2. çərə ulğunlaşmadan sıcaqlan dolayı büzülip kəyməsinə
rewısandı *ügü* 1. alqlama, ütölək, ütölənək 2. üzme ulğunlaşmadan sıcaqlan dolayı büzülip kəyməsinə
rewısandı m 1. alqlanma, ütöləmə 2. çərə ulğunlaşmadan kəyməsinə
rewısın *ügü* 1. alqlanmaq, ütölənək 2. çərə ulğunlaşmadan kəyməsinə
rewıqtı m 1. öz yapı, yaradılış, karakter, seçiyə,

im * rewışta İlgiliz İngiliz karcıları 2. *fel*
karakter 3. ahlâk 4. adet, töce

rewiştdan m maluma

rewiştdan *fiğh* icralamak

rewiştdar m ahlâkîli

rewiştdarı m ahlâkîlik

rewiştdin *buw* rüsten

rewıştı *fel* ahlâkî

rewıştawız *welâh* ahlâkî

rewıştkawâz m ahlâkîçilik

rewıştkanîh m ahlak bilimi

rewiştin *buw* rewıştin

rewîş n şırı, al şürüşü * rewîşyê hespan ul şürüşü

rewîş m havlamo

rewîş *fiğh* havlamo

rewîşk *buw* rihojê

rewîşte m rişin

rewîtdandin m havlamo

rewîtdandin *fiğh* havlamo

rewîtin (I) m havlamo, havlayış

rewîtin (II) m yaprak çekme

rewîtin (III) *fiğh* havlamo

rewîtin (IV) *fiğh* yaprak çekme

rewjok m kargıma aracı

rewk m araq

rewnaq m 1. rewaq, parlaklık, göz a. icalik 2. parlılıq

rewnaqdan m 1. parlıma 2. parlıdama, şavkına
rewnaq dant *fiğh* 1. parlımaq 2. parlıdamak,
şavkmaq

rewnaqlar m 1. parlak 2. parlılıq, ışıltılı, güsterişli, zengin * kimekê rewnaqlar zengin
bu eldise

rewnaqlarhîtin m parlıdama, şavkıma, nurlanma

rewnaqlar bûn *fiğh* parlıdamak, şavkımaq, nurlanmaq

rewnaqlarhîyîn m parlıdayış, şavkıma, nurlanış

rewnaqî m parlaklık, göz ahlâkî

rewnaq *buw* rewnaq

rewrew (I) *buw* rewrek

rewrew (II) *fel* çök konuşan, çenesi düşük

rewrewk *peşin* 1. sarı 2. sarıp, yalgın -a
ürêlê rölê şevtan n ummeçî

rewrewok *buw* rewrewk

rews (I) m sus, bezek

rews (II) m 1. duran, hâl, vaz yeri (bu şey m içinde bulunduğuşarıların veya taşıdığı niteliklerin bütünü) * her kes li got rewsa kwe diyarîyek da her kes hûme gore bir adibe verdi 2. hâl, tutum (darsanış, tavır, gidiş) * ez tu tişî jê vê rewsa te fehîs nakim serin bu hûme bu anîm veremîyêdum * ez rewsa vî canêlî naeclîbîlmî ber adom n gîçîşim 3. durum, konum (îreyir ceplum içinde) tişk le-tayîle beferîzen yerî 4. v. durum 5. ortam (cazîlî bî varîşim içinde bu anêlêğuşmeddî ve

değal şarî arim hîmî) 6. perese, kerte, derece * gere nebata vê rewşê îş bu pereseye gelmetel vîdî?, bir söce, buaz, iyce * rewşek lê hute hele bîmî çarî * rewşek xweş li hev dîmî iyce kavşaq etîder ~ aqinde kîrimî rîlîmî yarutîmîs - 1) gara dîl bûn (an jî nebûn) hava rîyî (veya tena) çavîk -a (yekî) li mevdanê bûn duruma onada olîşak - ne xweş bûn gerrî gîmek - û merc duran ve şarîlar - a haşî yî hâl -a delûra xwe bî keys kîrîh takîmî yolîma katîmîs -a derûmî 1) ruhî durum 2) iç denge -a narîlêrî (an jî navdêrê) m ad duruma, sîm hâlî -a netewandî îş bûkanîşîr duruma -a rujê *aw* gün duruma {güneş aydınımın erçak olduğı gün, 21 Haziran'da, oğuru 21 Aralıkta olamaz üzere yıldı iki kez olur} -a sade m yalın duruma -a şerî savuş hâlî -a (yekî) xera bîlmî duruma bîzîlmîk -a (yekî) xweş bûn duruma düzelîmek -a xwe xweş kîrîh durumuna düzelîmek -êp dijîzîlî lê qewîmîmî duyguulanîlar yaşîmîmak -êh beşgerîmî çêbûnî duyguulanîlar yaşîmîmak

rewsa ahlâkî *zewîl* şikîna duruma (Kürtçede *ji jê arcaharîya olur*) * jî malî, jî kupeyê evden, sakîstan

rewşa bînavkîrî *zewîl* belirlîlik duruma

rewşa elhîkî *zewîl* vesel duruma

rewşî derûnî *aw* hâletîruhîye

rewşa diyarker *zewîl* belîrîme duruma

rewşa neasayî *aw* olağanîştî duruma

rewşa nebînavkîrî *zewîl* belîrsîzîk duruma

rewşa pîvelerî *zewîl* yüklîmsel duruma

rewşedar *aw* güsterîşî, görkîmî, mulîteçîr

rewşend *aw* 1. aydın, aydınlık 2. ışıklı 3. parlak
rewşendîr *awîl* aydın, aydınlık (mulîteçîr)

rewşendîr *aw* k. aydın, , entelektuelce

rewşendîrî m 1. aydınlık, entelektüel k 2. aydınlama

rewşendîrîkî *awîl* aydın, entelektuelce

rewşendîrîk *awîl* aydın, aydınlık (alay yalîlar)

rewşendîrî m 1. aydınlama 2. *aw* aydınlanma (bir sorun üzerine gereğı kadar bilgi edinme)

rewşen bîlu *fiğh* 1. aydınlama 2. *aw* aydınlanmak (bir sorun üzerine gereğı kadar bilgi edinmek)

rewşendîyî *aw* aydınlama

rewşendîyî m 1. aydınlama 2. *aw* aydınlanış (bir sorun üzerine gereğı kadar bilgi edinme)

rewşendar *aw* aydınlık

rewşendarbûn m 1. aydınlama 2. *aw* aydınlanma (bir sorun üzerine gereğı kadar bilgi edinme)

rewşendûr bûn *fiğh* 1. aydınlamak 2. *aw* aydınlanmak (bir sorun üzerine gereğı kadar bilgi edinmek)

renşenduri *m.* aydınlatma
 renşendur kırılış *m.* 1. aydınlatma (bu yerin kalınlığını giderme) 2. *mec.* aydınlatma (bir sorun üzerine bilgi verme)
 renşendur kırılış *leş.* 1. aydınlatmak (bu yerin kalınlığını gidermek) 2. *mec.* aydınlatmak (bir sorun üzerine bilgi vermek)
 renşendarkiriş *m.* aydınlatılmış olan
 renşenger *mec.* aydınlatılmış
 renşengeri *m.* aydınlatıcı
 renşeni *m.* 1. aydınlık 2. parlaklık
 renşenkirin *m.* aydınlatılmış
 renşen kırılış *leş.* aydınlatılmak
 renşenkiriş *m.* aydınlatılmış olan
 renşegühür *m.* durum değişikliği
 renşegühürü *m.* durumu değişikliği
 renşen *mec.* aydınlatılmış
 renşenname *m.* imlülâher
 renşeparêz *mec.* şükûkücü
 renşeparêzi *m.* şükûkçüce
 renşetengî *m.* sıkışık durum —ya ahoî ekonomîk darbegaş, ekonomîk kîz
 rewr *m.* suuk
 rewrañ *m.* sîrik gibî (kimse)
 rewtek *m.* akım, cüruyan —a candî kultûr akımı —a kutubayî tanjî elektrîkê) elektrîk akımı —a pêl-pêlekê *şerîf* alternatif akım
 rewteka *yekser* *şerîf* doğru akım
 rewteke *m.* sîrik g. be, yalı kızığı gibi (kimse)
 rewtek (I) *m.* sîrik
 rewtek (II) *m.* kale (satranç oyununda)
 rex (I) *m.* 1. yar (bir şeyin en, orka, all ve lalî dijirîyo kırın bolınu) * were li rex niñ rûnê gel yanema otur 2. yar, yön, taraf * bi hijatî rexî ve edî? haqî yanî giitîler? 3. yar, xepîe * ez maxwazim bi wêjeyê yek-rêxî bixapim tek cephalî edebiyatîca îldînamak, stemayorim 4. kenî (bu şeyin bir yanî birîş kısmî veya yakîna) 5. kıyı, uç — (yekî) ketin îcîme tekîmak, satîmak — 6. rexê kersakê çûn xıyîni izletmek
 rexanîq *m.* jîkâr etîne
 rexanîq *leş.* inkâr etmek
 rexat *m.* hayî, sabî
 rexhet *m.* râşbet
 rexîk *m.* rahîbe
 rexêcêcere *m.* harîmîn dövên ayağı
 rexênî *mec.* şakîta
 rexêr *m.* 1. kapî serêni 2. kapî kanas
 rexêrdî *m.* kenâr yazısı
 rexêrdîm *m.* üçek, ağız
 rexêrê cêcêrê *m.* dövên makînusîmî kızığı
 rexêv *m.* bulûk
 rexîstîla *şerîf* rakîstîm
 rexîz *m.* en kâlî
 rexîkî *m.* yarıdan, yarlanmasîna
 rexîm *m.* îskî, nispet * ji rexîmî wî re ana nispet olun cîye

REXÎNÂ *û* gery.
 rexne *m.* 1. eleştiri, tenkit (bur, ismî, bir eserî, bir kîncîyo doğru ve yanîş yanîlarîna bulup göstermek maksadıyla yapılan inceleme) 2. *mec.* eleştiri (bu edebîyat veya sanat eserîni her yanıyla inceleyip ağıklamak, anlaşılmîsîni sağılamak ve değerlendirmek amnacıyla yapılan yazî türü) 3. *şerîf* eleştiri (özelliikle bîlgîna tenellereîni ve doğerluk durucunîni inceleme, sîmîna, yarılamîna) — *M* partîni eleştîrîme lîht tutmak — *lê* halîmî gîrtîni 1) eleştîrîme tabî tutulmak 2) eleştîrîme uğramak
 rexnebûn *m.* eleştîrîlme
 rexne bîm *leş.* eleştîrîlme
 rexnedar *mec.* 1. eleştîrîmen, eleştîrîmci 2. *mec.* eleştîrîmci
 rexnedarî *m.* eleştîrîmenlik, eleştîrîmci
 rexnegêr *mec.* eleştîrîmen, eleştîrîmeci, eleştîrîmci
 rexnegêrî *m.* eleştîrîmenlik, eleştîrîmeci, eleştîrîmci
 rexnegîrtîn *m.* eleştîrîmci
 rexne gîrtîn *leş.* eleştîrîmek
 rexnekî *mec.* eleştîrîmen, eleştîrîmci
 rexnekarane *m.* eleştîrîmence
 rexnekarî *m.* eleştîrîmenlik, eleştîrîmci
 rexneker *mec.* 1. eleştîrîmci, eleştîrîmeci * *lê*nêrineke rexneker eleştîrîmci bîr gorîş 2. *şerîf* eleştîrîmci 3. eleştîrîmen, eleştîrîmeci, eleştîrîmci
 rexnekeşane *m.* 1. eleştîrîmci 2. eleştîrîmence
 rexnekerî *m.* 1. eleştîrîmci, eleştîrîmeci 2. *şerîf* eleştîrîmci, eleştîrîmci 3. eleştîrîmenlik, eleştîrîmeci
 rexnekîrîme *m.* eleştîrîlme
 rexnekîrîm *m.* eleştîrîmci
 rexne kırılış *leş.* eleştîrîmek
 rexnekîrîş *m.* eleştîrîlme
 rexneyanî *m.* 1. eleştîrîmen, eleştîrîmeci 2. *şerîf* eleştîrîmen, eleştîrîmeci
 rexneranî *m.* 1. eleştîrîmenlik, eleştîrîmeci 2. *şerîf* eleştîrîmenlik, eleştîrîmci
 rexneyî *m.* eleştîrîlme, eleştîrîmeci, tenkidî
 rexrexkî *û* yarıdan, yarlanmasîna
 rexşandîm *m.* toplama
 rexşandîş *leş.* toplama
 rexşerîwîs *m.* yar başîk
 rexş *m.* yürük, gösterîş
 rexşê belêk 2: lîglî Rustem'îm otî
 rexî *m.* îşeklik, kargîlik
 rexîk *şerîf* 1. kabak (Cucurbita)
 reyân *m.* hîvîlarîna, urîme
 reyandîş (I) *m.* 1. hîvîlarîna 2. hîvîlarîna
 reyandîş (II) *m.* yarıdan
 reyandîş (I) *leş.* 1. hîvîlarîna 2. hîvîlarîna
 reyandîş (II) *leş.* yarıdan
 reyîhanî *m.* her tîn yazî hîyîmî
 reyîm *m.* 1. hîvîlarîna, hîvîlarîna, urîme 2. hîvîlarîna (kargînlîkla ters konusma)
 reyîm *leş.* 1. hîvîlarîna, dîrîmek * xe dîreya

karvan II rıya xwe dîçe II ürûn karvan vurin 2. hurlaşmak (kızgınlıkla tevs konuşmak) ~ hev (an ji û din) hurlaşmak, ağız dalaşına girmek

reyvan II de ve çobani

reyon II reyon

reys II 1. reis 2. reis (küçük tekne kaptanı)

reys II yağın, unuz (ekim yağına)

reysê cumûr *mêrê* reysê cumûr

reysî II reyslik

rez II 1. bağ (süzüm bağı) 2. meyve bahçesi ~ **bağ bû** *teyrak* Iê hat herşey iyiyê bir de olmasayê: ~ **berdan** bağ bozmaq ~ **birin** b.ğ. hırlamak ~ **çinin** bağ bozmaq (bağın a-zunlerini toplamak) ~ **ilanin** I) bağ kozmak 2) demir almak (bir kimsede bir yerde uzun süre kalmak) ~ **ilanin** (an ji qurafin) bağ bozmaq (bağın uzunlaşmasını toplamak) ~ **kesaxtin** (an ji *depitandin*) bağ bozmaq ~ **me tu rez bû** *terezê* ji Iê xist zaten *şurum* kötüydü bir de *usincê* ... geldi ~ **peşandîn** bağ bozmaq ~ê Xwedê *birin* punan isaretê * **me tu rezê** Xwedê *nebirîye* le ne günah iş leşk?

reza II rıza ~ **dilê** (yekî) **bûn** rızası olmak ~ Iê **dîtin** rıza göstermek

rezadilî II yemul rızası

rezadilî *re* göçülü * **bî rezadilî** **bûbûn** teşker göçüllü asker oldu

rezale II rezale

reza Iê *dîtin* *êwê* uygun görmek

rezamend II razi

rezamende II razi

rezamendî II razi olma, onay * **rezamendîye** *parêzgar* me *stend* *çalincî* onayın aldı

rezber II eyîl (yılın 30 gün süren dokuzuncu ayı)

rezberdan II bağ bozumu

rezêlîn II 1. bağ bozucu 2. bağbozumu durumu

rezeksiyon *bjîn* rezeksiyon

rezene *batin* rezene

rezers II rezerve

rezervasyon II 1. rezervasyon 2. rezervasyon (rezervasyon yapılan yer) ~ **kirin** rezervasyon yapmak

rezik II 1. bağ, küçük bağ 2. *batin* bağlarda yetişen her bitki

rezîku *rûvî* *batin* bağlarda yetişen her bitki

rezîdants II rezidants

rezil II rezil, alpak ~ **bûn** rezil olmak ~ **kirin** rezil etmek ~ **û** *kepaze* **hûn** rezil *kepaze* olmak ~ **û** *riswa* **bûn** rezil *riswa* olmak ~ **û** *riswa* **kirin** rezil *riswa* etmek, *kepaze* rezil etmek (yek) ~ **û** *riswa* **kirin** (birinin) mas-karasını çıkarmak

rezilane II rezilce, alpakça

rezilayî II rezillik, alpaklık

rezîlbûn II rezilleşme, rezil olma

rezil bûn *bişk* rezilleşmek, rezil olmak

rezilî II rezillik, rezilce

rezîlkîrîn II rezilleşirmek, rezil etme

rezil kirin *êgê* rezilleşirmek, rezil etmek

rezîlkîrî *re* rezil edilmiş olan

rezîlkî *re* rezilce

rezîlî II rezillik, rezilce

rezin II bağlık

rezîstana *fişin* rezistans

rezkê *rovî* *batin* bağlarda yetişen bir bitki

rezm (II) II ritim

rezm (II) II suvağ

rezengok II savas alanı

rezinî *re* ritmik

rezon II bağlık, bağ (süzüm bağı)

rezonans *fişin* rezonans

rezqelîng *batin* bir bitki adı

rezvenin II bağ bozumu

rezûk *batin* çyrik otu (Agropyrum repens)

rezvan *mêrê* bağçı ~ **rez nas dike**, **rezvan** **pez nas dike**, **tevrêçêker** **gulên nas dike**, **çotkar** **toz nas dike** bağçı uzumu, davayı davayı, halini deseni, çiftçi ise tohumu çanı

rezvânî II bağçilik

rê II 1. yol (karada, havada, suda bir yerden başka bir yere gitmek için asılan uzaklık, uzaklık) 2. yol (karada insan veya hayvanların geçmesi için açılan veya kendisi oluşmuş yollara) 3. yol (genellikle yerleşim alanlarını bağlamak için düzenli olarak açılan ulaşım yolları) * **li ver rê çarok** **dile** **yistin** yolda çokluğun oynuyorcu 4. yol (çimde veya üstünde bir şeyin geçtiği, aktığı yer) * **rîya** **avê** su yolu 5. yol (yolculuk) * **ketin** **rê** yola çıkmak 6. *mev* yol, çare, çıkar yol, yöntem) * **rîyekê** **kirin** **vê** **karî** **heye** bu işi yapmanın bir yolu vardır 7. yol (davranış, tutum, görüş veya davranış biçimi) * **min ew rîya ku te pê girtîye** **nevd-band** **tuştûz** yolu beğenmedim 8. yol (uyulan ilke, usul, tarz) 9. yol (gaye, maksat) * **dî** **vê** **rê** **de** **gelek** **ked** **du** bu yolda çok emek harcadı 10. yon (tutulacak, alınacak yol) 11. *êş* **gedik** *çavûz* soldularında oluşan nevizilerinde açılan yoll) * **II** **dişim** **zistin** **rê** **ji** **xwe** **re** **vekdîrîn** *düşman* çöplerini yapıp *gedik* açılar ~ **avêtin** **ber** (yekî) (birine) empoletmeye çalışmak ~ **bi** **ber** (yekî) **xistin** (birine) rehberlik etmek ~ **birin** yol kesmek, yol vermek, bağlamak *geçis*: engellemek (geçmesin engel olmak) * **henû** *riyan* **birine** *batin* yolları bağlamak şer ~ **çêkdîrîn** *yol* açmak, yol yapmak ~ **cûn** *yol* gitmek, yol tutmak ~ **dan** I) yol vermek, geçit vermek 2) yol vermek (birin) geçmesi için *keracu* çekilip yol vermek 3) izin vermek ~ **dan** (yekî) *çine* son vermek, yol vermek ~ **dan** **her** (...) *başın* sayınak, işi okuşa sarmak ~ **dan** **ber** **xwe** *yol* çizmek (bir konuda *plân*

yapmak) -- dan berê xaçmak yol (veya yolu) - dan (yekî) ew ji berê pê de cûn yoz verince astar islemek, yoz buluna astar islemek * me rê da to, tu ji berê pê de dîci zana yüz verince sen de astar istayorsan -- offlin nazî geçirex * rê nedîta nedîti wê derê nazî gezmeyişî omiya gîlmezdi -- girtin 1) yol tutmak, yoz kapılmak, bağlanmak, gezip engellemek (bîr yoluna kimsiyê gezmeyişek biçirde duzen kumak) * teşkerê rê girtîye asker yol tasmu * hemû riyân girtine kutûn yol an haqlanışlar2) yollar tutma's (geçecek kimselere engel olmak, burakılmak) 3) yola çıkmak -- girtin ü çûn yola koymak, yola koyulup gitmek -- gubartîn 1) yol rêğîtiirmek 2) rotayı belirlemek -- liştin 1) yol birlemek 2) aş k kaptı bırakmak (kesip unamak) -- jê birin ekmek (berhangî bir unama almak) * bîrêrê, te çawan rê ji gotîna bir bir bak, sözümu'î meyê çekîti -- jê çûn 'şif olmak, soz olmak, deyişik unamlara gelmek * ew wîha nekîn, paxê wê jê rê biçê boyle yepniyalari, suru lif elur -- jê re xuyê hûn yol geremek -- ji dilan nace dilan lûti dil yolan dîlgünden yikarî -- ji gotîna (yekî) cûn (bîrîl unal ko-nuşmak -- ji (yekî) re xuyê hûn yol geremek -- kirin çirik yolu aşınmak -- ku dandîn 1) yol almak, yolda ilerlemek, yol gitmek, yol tepmek, yol vurdmak 2) yol ka-temek -- kutan yol tepmek -- lê girtin âle-mek, bîrünü almak -- li her xistin yol göstermek (ne yapacağını nasıl davranacağını öğ-retmek) -- li berê girtin (bir işin) önüne geç-mek, önünü kesmek -- li berê winda hûn çar-sip kelmak -- li te girtîye, tu yê bi ku de herî dîqîn 4. qûn, beki'n işi' -- nedan yo-vernemek, gezip vermene's -- nedan (işte-kî) meydan vermene'k (veya bırakılmak) * dîvê nûrov rê nede neçûnê kaxpax meydan vermene'k laşim -- nedan (yekî) 1) (birine) yol vermene'k 2) (birine) izin ver-mene'k, suu vermene'k 3) ağız açılmamak -- neçîtin meydan buloçmak, firat bulana-mak -- nişin dan 1) yol göstermek 2) yol göstermek, icâbetlik yapmâk 3) yol göster-mek (ne yapacağını nasıl davranacağını öğ-rettirmek) -- nişanî (yekî) kirin bîrsazî yol göstermek -- pê hatîn xistin aşınmak -- pê ketin yolu düşünmek, (bir yer) ayığı veya yolu düşünmek -- pê xistin aşınmak * vapûr wê rîya xwe lê izînêrê neçe vapûr izînê'î aşınmayacakmış -- pîrvandin yol kaetmek -- qîmî (...) nekîrin yol dayarmamak -- şas bûn yol aşınmak -- şas kûrîn 1) yolu aşır-mak 2) paşlayı aşınmak -- tê de dîtin may gecirmek -- tê de liştin mer kany, aşk bi-takmak -- vektîrin 1) yo. açmak, yolu açmak 2) yol açmak, yol vermek (birini geçmesi i-

çiri kenara çekilip yol vermek) -- û han yol -- û bîlînî yol bel -- û bîhûr rê de nedîlin burundan kî aldirmamak -- û bîhûr tê de tunu hûn burundan kî aldirmamak -- û bî-war yol vurdan -- û dîrb yol yurdan, yol yontan, adap erkân -- û dîrb zanîn 1) yol iz-bilmek (pîrleşçi yolu ve yerî bilmek) 2) yo-lunu bilmek (yontumî bilmek) -- û pê yal-lar * tû û pê girtîye yu'lar kapalı -- û -- yol boyuna, yoldan sapmadan -- û rêbar yol, geçir -- û rêbar lê tang kûrîn dînyasîni dî-rultmak -- û rêbar jê winda hûn çaresiz kal-mak -- û rêbar 1) yol yontan, yol vurdan 2) pratik, tecrübe -- û rêç (an ji rêçîk) yol yoz-dan -- û rêç (an ji rêçîk) zanîn yol iz bil-mek -- û rêvîni 1) nezaman, (özen) 2) resten-çî -- û rêvîni olî avan, dan nezaman -- û rêvânî yol yordun -- û rêvân 1) yol yoz-dun, yol yontan, adap erkân 2) doğrultu tutulan, izlenen yol 3. presadîr, pratik, te-crübe, usul * rê û rêvânê her karekî heyê her işin bir usulu var -- û rêvân nezamî hîr-gônîl bilmene'k, hatir sezimnak veya jannuşmak (kîrî: davranmak) -- û rêvân zanîn yol iz bilmek (bî) -- û rêvânun zanîn kaçibîrîn olmak -- û rêvânun şîncîleşek yoz-sarı -- û rêvânê şêl ü tevgeran davranış te-rîzi, arâbunuşçerî -- û rêvîk 1) kıldı, kural 2) big usul -- û rêvîkên tevgerîne' yol erkân -- û rû dan (yekî) (birine) yoz vermene'k -- vektîrin 1) yol açmak 2) kapı yapmak (bir şey açılmak veya söylene'k için karışılmakîni önceden aşça sözle hazırlamak) 3) iyê gîrîk aşmak --ya aqîl yek e'kîl için yol bir-di --ya asafîne' (peyîvîne' an ji zeherdanê) nedan (yekî) ağız açılmamak * Üstî efendî rîya akîfîne' nedîta rîbena Yusuf efendî biçareye ağız açınıyordû -- ya (yekî) bîrîn (birini) yoluna kesmek --ya çareyê (an jî çareserîyê) çazim yolu, kîl çaresî --ya dî-ruzîyê yargî yî'u, başvaru halçî --ya de-bârê (an jî ebûrê) geçîrî yolu --ya dîng ses yolu --ya derî aşîvî (yekî) dan kûrî (ge-sirmek (kavmak) --ya derîyê (yekî) kirin çirîk (birini) kapsu aşınmak --ya (cîhe-kî) girtin yolunu tutmak * rîya malê gîrtin cûn ewa yolunu tutulir --ya hatîa ü neha-tîne' dîrûşî belî uluayan yol, dîmme îhe-qîhî elîmna --ya hatîrîhatê dîmîşî belî oluayan yol, dîmme îhîqîmî aşîmna --ya heqîyê ajor-tîn hakîkîyêrî şasînînak --ya hev zane'bûn ne jî çarî ü hîndîkî ye yargî elma gonul al-çî --ya însanîyê nîzanîni insanlık nedir bîmînek --ya (işte'kî) jî xwe re dîtin kala-yîni bulmak --ya (yekî) ketin (çîhekî) (nîr çerî yolu (veya ayığı) düşünmek --ya (cîhe-kî) kirin çirîk (bir yer) komşu kapısına çe-vmek, eşîgîni aşînîrmak --ya (yekî) kirin

(bînanê gîtaçkerî kurtîmak -ya ku pê de çîn ne rast bûn okazon alonda buzağî aramîk -ya ku çu dîçiyê ez jê zivirîme gîtiğîn yerdên geliyoruz, gîtiğîn yoldan her yêu gelivorin -ya kurt 1) kisa ya. 2) kurtîme yol -ya mala (yekî) kîrîn çirik (birinî) kapsin (veya eşîgî) aşîndîmak -ya malê malxwayê malê dîzane evin îç dîzane ev rezi bîle -ya uhatê dîrûşu almayan yol -ya nevegerê doruşu almayan yol -ya (yekî) pê kotin (bir yere) yolu (veya ayagi) düşmek -ya pêxusan di her mala soldirû re derbas dibe tîkînin donup dîleşip geluceğî yer kîçeku dîkkanîde -ya peyivîn (qisekî)ne an jî xeberdîmê nedan (yekî) çûz uçîrtîmak * Dura efendî rîya peyivîne nêulda rebenî Dara etendi beqereve çûz ocu,aygîdu -ya rast doğu yol -ya rast hermeden hazîr ganîl bîlîmek, hazîr sayîmanîz veya tanîmanîk (sevgi, saygı) doğu kimsenin gücünmesini bîle göze alîmaz dîğîr buldîğîni yapîmak -ya rastkîrî (an jî stabîlîze) stabîlîze yol -ya rêzê gîcehêler yaylaya gîderken izîrdîkleri yol -ya we ronî he yolîmîz açîk olîmîz -ya şaş yarış yol -ya şemîlîk kızaklı yol -ya tu vekîrî he yezuî çîşî olîmîz -ya tekallî tek yînlî yol -ya (kesekî) an jî tîşîekî vekîrî ye yolu açîk -ya xwar dan her (yekî) (bînanê) doğu yolu göstermek -ya xwe bî ser (cihekî) xîştî bu yere uğîrtîmak -ya xwe dîtin 1) n. yoldu girîmek 2) yol tutmak (çeyuş vî dîyayîşîni kendîne göre bîr dîzende sîrdîrmeç) -ya xwe guhartîn (an jî guherîşî) yolunu dîğîşîrtîmek -ya xwe jî (cihekî) girîn (bir yerdên) ayagîni kesîmek -ya xwe pê xîştî bir yere uğîrtîmak -ya xwe qedîndîrî yolu almak -ya xwe rast kîrîn yîn bulîmak, doğîrtîmak * min î girîn î hember nîhîrî î wîsan rîya xwe rîstî kîrî karşîka tepelere bîkarîk yîşîrtîp doğîrtîmîz -ya xwe şaş kîrîn yolunu şaşîrtîmak -ya xwe wîndî kîrîn yolunu kavîbtîmek (dî) -ya Xwedê de Allah yolunda -ya Xwedê î pêxemberîn jî berê girîn (birîne) yîşîrtîp yakînnîk, (birînden) vîşîrtîp anîk almak -ya yekallî (an jî tekallî) tek yînlî yol -ya (olştîn an jî kesîn) zanîn kadîrbîlîr olîmak -ya (yekî) zanîn (an jî zanîbîn) (bînanê) kadîmî bîlîmek -yek dîtin yol bulîmek -yek jî re dîtin bir yolîni bulîmak -yêke dîtin q vî rîşî heye kolayî var -yêke girîn dan her xwe zorî seçîmez -yêke nû vekîrîn çîğî açîmak * E-haskî ketîye rê Abbas yolcu -yên nav bîjêr sebîr î hatîmî -yên navxweyî î hatîlar * balîbîrîn rîyê navxweyî î hatî açîkîlar

rêav m 1. alî yolu 2. okak, yatak, mecaz

rêba m havâ (hava) yuvayîni oluşturan, bütûn

canlıların solunumuna yarayan renkсіz, kokusuz, akışkan gaz karışımı)

rêbar îvê rê î rêbar

rêbaz m 1. yol yordani, yol yonteri, yönleni, meret 2. siyaset, politika (yönetim) * rêbaza behayan fîyal polîtîkîk 3. aşîr, (sınatî) sî-yasete, dîşîyînde urîya çakan yeri bir gö-rûş yîntemî, nîreket, tarz) * rêbaza lîberîlî sanatî ukîmî 4. tecrîk, uygûlayîm 5. wîbalîş * rêbazîn nû yîn nîvîşîkar hene yazîrîn, yeri bulîşîlar var -a taybet îzel yîntemî

rêbazdar nî yönlenî, metîtdî

rêbazî nî metîtdîk

rêbaznîşî m metîtdolîşî

rêbaş m kara yolu

rêbaşîhî m kara yolu

rêbendan m ocak (yîtin 31 gun çeken bîrmî ayî)

rêber mîvîr 1. rehber, kılavuz, ilimci 2. rehber, kılavuz (ruhi ve zîmî bakîmda yol gösteren, aşîk tîmî kîmîse) * rêberê me Ehmedî Xanî ye rehberîmîz Ehemêde Xanî dir 3. rehber kılavuz (bu devletîni kılavuz alîmîmîz mev-bûî ulan sîlîmînda gîmlere yol gösterer kîmîse) 4. m rehber * rêberî navîştîyanî (an jî adreseyanî) adres kitabî (veya rehberî) -a gel halk dîderî

rêberanî m rehberîk

rêberdan m sapîmî

rêberdan îğî sapîmî

rê herdan îğî sapîmîz

rêberî m rehberîk, kılavuzluk, önderlik ~ kîrîn rehberîk etmek, kılavuzluk etmek rehberîkîrîn m rehberîk yapîmî, kılavuzlanî, yol gösterme

rêberî kîrîn îğî rehberîk yapîmak, kılavuzlanîmak, yol göstermek

rêbername m rehber *rêbernameya navîştîyanî (an jî adreseyanî) adres kitabî (veya rehberî)

rêberze nî yolîştîn kaybîrtîşî olan

rêbîrtîrîk m geçîrî, yol güzergâhî

rêbîrtîrîk m geçîrî

rêbir edîb haydut, harâmî, şîşî, yol kesîn, yol kesîz

rêbîrî m haydutluk, harâmîk, şakîk ~ kîrîn haydutluk etmek

rêberîkîrîn m yol kesîme, soygîncîluk yapîmî

rêbîrî kîrîn îğî yol kesmek, soygîncîluk yapîmak

rêbîwar edîb 1. yolcu 2. safîrînî 3. m geçîrî, güzergâh (yolcu geçîren yer)

rêbîwarî yolculuk

rêbîrî edîb 1. yolcu düşen, yolu uğrayan 2. m

yolu düşîme, yolu geçîme

rêbîwarî bir rêbîwar

rêbîrî bîr rêbîrî

rêcû m dîlîmî * jî xwe rê dîgere î rêcîyê kendîsîk dîlîrtîyor

rêç w 1. 1. (bir şeyin geçtiği veya enerjiden bulunduğu yerde bırakıldığı belirtir, nişan) * **rêç** pî ayak izi 2. iz (bir olay veya durumdan kalan belirti) 3. ayak izi 4. ağız - **gerandîn** iz sürmek (ayak izlerini bakarak geçtiği) yeri bulmak - **hiştin** iz bırakmak - **jê çûn** izi silmek - **li serê şopundin** barını takibama almak - **û** - iz sürmek - **û** - **rê ditî** iz sürerek yolunu bulmak -> **ling** ayak izi -> (yekî) **peşya hûn** izi helirsiz olmak -> **pê z-yak** izi - **rêçê kera çûn** e. l.ê fêşk fêşkên **bûka nû** be bir nekadar ispat etmesek de buda onun fülle idir, anlamada bir deyim -> (yekî) **wîndu hûn** izi helirsiz olmak, izi kaybolmak -> (yekî) **wîndê kîrin** izini kaybetmek

rêçandîn w 1. iz almak, izleme

rêçandîn lêgê iz sürme, izlemek

rêçan *nd* süten yapılan yiyecekler

rêçare w 1. çarup yolu

rêçenas *nd* izci (iz sürer)

rêçenasî w 1. izcilik

rêçezan *nd* izci (iz süren)

rêçezanî w 1. izcilik

rêçger *nd* izci, iz sürer

rêçgerî w 1. izcilik, iz sürme

rêçgurin *nd* izci (iz süren)

rêçgurî w 1. izcilik

rêçî w 1. -> (wî) **hîni** (etihêkî) **hûn** (bir yere) ayak izi almak -> **wî kutin** (izihêkî) (bir yere) almışmak, dadanmak -> **wê jî** (izihêkî) **bitî** (bir yenden) ayagını çekmek -> **wê kîrin** (etihêkî) (bir yere) ayak izi almak

rêçîkandîn w 1. gülmeye (bir düşünceyi), bir ilkeyi veya bir duyguyu gerçekleştirmeye çalışmak

rêçîkandîn lêgê gülmek (bir düşünceyi), bir ilkeyi veya bir duyguyu gerçekleştirmeye çalışmak

rêçî *nd* izci, iz sürer

rêçûn w 1. yeri yürümeye, yeri tepmeye 2. yürümeye, yürüyüş -> **kosî** kaplumbağa yürüyüşü -> (...**î** **nerm** (an jî **giran**) **hûn** ağırlaşmak (yavaşlamak) * **rêçûnê wan giran bû** yürüyüşleri ağırlaştı

rê çûn lêgê 1. yol yürümek, yol tepmek, yol gitmek 2. yürümek

rêçûyîn w 1. yol yürümeye, yol tepmeye 2. yürümeye, yürüyüş

rêdan (I) w 1. gösterme

rêdan (II) w 1. yol verme, geçit verme 2. izin, izin verme -> **avakîrinê** yapım rulsatnamesi -> **av** -> **çêkîrinê** yapım rulsatnamesi

rê dan (I) lêgê göstermek

rêdan (II) lêgê 1. yol vermek, geçit vermek 2. izin vermek

rêdar (I) nd yollu

rêdar (II) w 1. ağaçlı yol

rêdûrin nd ağaçlı yer

rêdayîn (I) w 1. gösterme, gösteriş

rêdayîn (II) w 1. yol verme, geçit verme 2. izin verme

rêdûr w 1. çıkış (bir yenden çıkmak için kıl bulanan yer)

rêderketî *nd* sapkın, sapak

rêderketîbûn w 1. sapkınlıkta, sapıklıkta, sapkın olma

rêderketî *lûn* *lêgê* sapkınlıkta, sapıklıkta, sapkın olmak

rêderketîhûyîn w 1. sapkınlıkta, sapkın oluş

rêderûyî w 1. demiryolu

rêdêrûdîn w 1. belli bir yöne çevirme, yönelme **rê dêrûdîn lêgê** belli bir yöne çevirmek, yönelmek

rêdêrî w 1. belli bir yöne çevirme, yönelme

rêdîlîn w 1. nazî geçme

rê ditî *lêgê* nazî geçmek

rêdûr *nd* uzak, yolun yolcusu, yolu uzak olan kimse

rêexman *nd* hava yolu

rêfîrîn w 1. hava yolu, fir hatı

rêgah *nd* rêgah

rêganî w 1. yolu düşünme, uğrama * **bi rêganî** **çûn** (ulaş) **wan** evlenme yolunu düşü

rêgar w 1. seviye

rêgayî w 1. ulaşım

rêgê w 1. güzergâh (yol üstü uğranılacak, geçilecek yer) 2. güzergâh (yol boyu) 3. güzergâh (çok geçilen yer, geçek) 4. *marazî* yerrange 5. yol, rota 6. merhup

rêgê gubârî *lêgê* rotayı değiştirmek

rêger nd güzgin

rêgerî w 1. güzginlik

rêgeyê *nd* hatıyî *nd* hava yolları

rêgez w 1. -ilke, prensip 2. ilke, prensip (temel bilgi) * **rêgezên** **kîmyayê** **kîmyayîn** ilkeler 3. **mar** ilac, prensip (her türlü tarımsalın dışında sayılan öncül) 4. ilke (devletin kursu) -> **av** **sedemîtiyê** **redenselîk** ilkesi

rêgezandî nd ilkelî

rêgezûn w 1. ilkeleşme

rêgezûyîn w 1. ilkeleşme

rêgezîmendî nd ilkelî, prensipî

rêgezîmendî w 1. ilkelî k. prensiplilik

rêgîhanî w 1. ulaşım

rêgîlê (I) nd hatıyî, yol kesen, yollutan

rêgîr (II) nd onleyici

rêgîrtîn w 1. yol kapatma, caddeyi tutma 2. yol açma 3. *meç* önleme

rêgîrtîn lêgê 1. yol kapatmak, caddeyi tutmak 2. yol açmak 3. *meç* önlemek

rêgîz *nd* rêgez

rêgubârî *nd* yolu değişt. *meç*, rotayı değiştirme

rê gubârî *lêgê* yolu değiştirmek, rotayı değiştirmek

rêguzar w 1. geçit, yol güzergâhı (geçecek yer)

rêhesî w 1. demiryolu

rêheval *nd* 1. yoldaş (yol arkadaş) 2. yoldaş (tutak bir görüşe benzerlerinden biri biri)

rêhevalti *m* yoldaşlık
 rêhewa *m* hawa yolu
 rêhil *m* vasıta, araç, servis arabası
 rêj *m* isminden isim yapan sözeği (isim hülâ-
 an orij. kipisleri)
 rêjannak *m* kalif yağınur
 rêjav *m* selâle
 rêje *m* 1. oran, nispet 2. *mar* oran, *marah* 3. *raf*
 ölçüsü dengeli -ya bêkariyê aşiretlik namı
 rêjenlar *raf* 1. orana, nispetli 2. *mar* orantılı
 rêjeker *raf* orantılıcı
 rêjekirin *m* oranlama
 rêje kirin *êgê* oranlanmak
 rêjekiri *raf* oranlanmaz olan
 rêjeji *raf* cezası, nispi
 rêjêbirin *m* çekine (herhangi bir anlama alınır)
 rê jê birin *êbir* çekmek (herhangi bir anlama
 alınır) * *butîre*, *te cawa rê jê goma me*
 bir bak, sözümeüzü neteye çekin
 rêjêgûm *m* 1. sor olma, lâf olma 2. değişik an-
 lamlara gelme
 rê jê gûn *êgê* 1. sor olma, lâf olma 2. deği-
 şik anlamlara gelmek * *em wêha nekîn,*
paşê wê jê rê heru biyle yapmayalım, son-
 ra lâf olur
 rê jê neçîn *êgê* kusursuz olmak
 rêjgeh *êgê* ceylan, selâle
 rêjng *m* atlamak selâh
 rêjî *êgê* *ra* (II)
 rêjîkirin *m* süpürme
 rêjî kirin *êgê* süpürmek
 rêjkar *êgê* düküncü
 rêkavî *m* 1. dokümanlık 2. doküma
 rêne *m* sağanak
 rênebaran *m* sağanac
 rêk *m* yol - *ê rêzan* yol yordam - *ya wê ronî be*
 yolunuz açık olsun - *êk av hîne* bir yol su
 zelir
 rêka *kadîlê* *êgê* samar yolu
 rêka *kayê* *êgê* samar yolu
 rêkar *m* seyye
 rêkêl *m* anlaşıma
 rêkelname anlaşıma metni
 rêketin *m* 1. hareket (yola çıkma) * *du paj ma*
 jî rêketina me ru lareketimze iki gün kal-
 di 2. hareket (sürat yollarında, zâbulanın
 hangi yöne yola çıkacağı ve hangi düzge
 uğrayacağı düzenleme) * *listeya rêketinê*
 hareket cetveli
 rêkewîn *m* anlaşma
 rêkewînname *m* anlaşma belgesi
 rêkew *m* kalês
 rêkewînnamê *êgê* rêkewînnamê
 rêgîr *êgê* haydar, yolulan, eşkiya
 rêgîrherin *m* yol deşgâşın
 rêkîrin *m* 1. yollarına, güncerine 2. yolan etine
 rê kirin *êgê* 1. yollanmak, göndermek 2. yolan
 etmek
 rêkiri *raf* 1. yollanmış 2. elçi, delege

rêkînan *m* 1. düzen 2. düzenleme, sistemleş-
 tirme
 rêkînan *êgê* düzenlemek, sistemleştmek
 rêkînan *m* düzenlilik
 rêkîner *êgê* düzenleyici
 rêkînerî *m* düzenleyicilik
 rêkîrin *m* düzenleme
 rêk kirin *êgê* düzenlemek
 rêkkîrî *raf* düzenlenmiş
 rêkkok *m* küçük yol, dar ya
 rêkkok *m* çıkmaz yol
 rêkûpêk *raf* 1. düzenli, tertipli, sistemli, düz-
 gün (kurum uygun olarak, kusursuz bir bi-
 çimde) 2. dokü, düzenli işleyen 3. düzenli,
 derli toplu
 rêkûpêkane *h* düzenlice, düzgünce
 rêkûpêkî *m* 1. düzen (soyut ve somut nesnelere-
 rin bir sıraya, bir hedefe, bir amaca göre sı-
 ralanması) * *rêkûpêkiyekê* da *rumanên*
awê düzünelerine bir düzen verdi 2. düzen,
 uzan, çeki düzen 3. düzenlilik, düzgünlük
 rêkûpêkker *êgê* düzenleyici, tamzın edici
 rêkûpêkkirin *m* düzme, düzen verme, düzene
 koyma (veya düzene sokma)
 rêkûpêk kirin *êgê* düzünmek, düzen vermek,
 düzene koymak (veya düzene sokmak)
 rêkûpêkkîrî *raf* düzenli, sistemli (sistemli hale
 getirilmiş olan)
 rêkûpêkî *m* düzenlilik, sistemlilik
 rêkwer *êgê* 1. düzenleyici, düzenleyen, orga-
 nizer 2. ügütleyici, organizatör
 rêkwerî *m* 1. düzenleyicilik 2. ügütleyicilik,
 organizatörlük
 rêkweraw *m* örgü - *a rêkwerawî* insanî örgüt
 rêkwerî *m* örgüt
 rêl *m* 1. kesir, koruluk, ağaçlık 2. orman, ku-
 çuk orman
 rêla *qajan* *raf* çamlık, çam ormanı
 rêlbûn *m* ormanlaşma
 rêlbûyîn *m* ormanlaşma
 rêlêgir *raf* engelleyici önleyici
 rêlêgirtin *m* 1. yolunu kapatma (veya tutma)
 2. önüne geçme, önleme
 rê lê girtin *êgê* 1. yolunu kapatmak (veya tut-
 mak) 2. önüne geçmek, önlemek
 rêlêbelgirtin *m* 1. yolunu kesme, önünü kes-
 me 2. önleme, önlem alma, tedbir alma
 rê li ber girtin *êgê* 1. yolunu kesme önünü
 kesmek 2. önlemek, önlem almak, tedbir al-
 mak
 rê li ber sistin *êgê* yol göstermek
 rêlîstan *m* ormanlık
 rêlvân *êgê* ormanlı
 rêlvani *m* ormanlılık
 rêman *m* 1. kavram 2. *fe* kavram (meser,
 mefahim)
 rêmanbûn *m* kavramlaşma
 rêman bûn *êgê* kavramlaşmak
 rêmanbûyîn *m* kavramlaşma

(bûl bol verme, odeme, sarfetmek) 5. dokme (bûl şey yoc etmek için aupa) 6. dôkne (açağ vurma) 7. nâzma

rêlin *lêg* 1. dôknek (suy yoc lare durmama-
duki bir şeyi bir yerdin, enpın başka bir ye-
re hoşalmak) * rahêje ve wê bihe birêje
bu suya ul gicir dük 2. dôkmeç, hosalmac,
occa etmek (oelli bir yere hoşalmak) *
xwêldankê birêje 0 bîne kul tablasu dö-
kup geta 3. dokmek (bir şey için güçlük
çekmek, zarar çekmek) * me di her te de
xwêldan rêt serin için ar dükük 4. dôknek
(bir bol vermek, ödemek, sarfetmek) * 0
dilanê de getek *pare* rêlin lûpunde çok pa-
ra dôkükler 5. dômek (bir şey yoc etmek i-
çin utmak) * masiyên ku behatlu lîroin
gêşk rêrin derayê salınayan bolklar, hep
danzê doktuler 6. doknek (açağ vurma) *
dandê xwe rêt derlîm dôku 7. eklemek –
galib kalib, dôknek

rêlî *ol* 1. dozuk, dôkulmuş olan 2. dokme

rêt *kurin* *lêg* kağıtlamak

rê û *resmî* *m* 1. merasım, tören 2. resmigeçit
–a olli ayın, dînî merasım

rêirresmî *ol* lâresel

rê û *rê h* yol boyunca, yoldan sapmadan

rê il *rêbazî* 1. yol yordam, yol yöntemi 2. pî-
rik, teatül

rê û *rêzan* *m* 1. yol yordam, yol yöntemi 2.
prosedür, teatül, parak 3. usul * **rê û** *rêza-*
na her karekî luyê her için bir usulu var

rê û *rêzik* *m* 1. kural 2. *kuq* aral

rê û *rêzâk pupêz* *olîn* protokolcu, kurallara sı-
k sıkıya bağlı olan

rêw *malî* 1. ferz, vâfa, vâgînâ, vâjûn, döl
yolu 2. erek tıraş

rêwêçûyîn *m* yürüyüş

rêwax *bin* mâs

rêwêber *malî* 1. idareci yönetici 2. güdücü –ê
ka merakêşayê kamera dîrektori

rêwêherîya *awer* te *ol* tiki yönetim, örf idare

rêwêherîyî *ol* yönetimsel, idari

rêwêherî *m* 1. idare, yönetim 2. yürütme * des-
toya rêwêherîyê yürütme kurulu –ya awer-
te akti yönetim –ya **cibkî** (an ji dîverî) *êw*

yerel yönetim –a **geletîperî** (an ji gîstî) ka-
nûn yönetim

rêwêherîlî *m* idarecilik, yöneticilik

rêwêbernîmek *m* yönetilmek

rêwêberî *m* 1. yönetim, idare 2. yürütme * ka-
rîna rêwêberînê yürütme gücü –a **cîhî** (el-
kî an ji cigeyî) yerel yönetim, mahallî idare

rêwêberîna **rêhestî** *m* kararlı (işlermecî) 01

rêwêberîna **herpîşk** *ol* ortak yönetim

rêwêberînl *ol* idarî, yönetsel

rêwêçûn *m* yürüyüş –a **bî** tepki sayarak yürütme

rêwêçûyîn *m* yürüyüş

rêwêdûk *ol* yol açıcı, yol açan

rêwêger *m* yolcu yolu

rêwêke *m* yığın

rêwêker *ol* yol açıcı

rêwêkîrîn *m* 1. yol açma 2. sîz kusane 3. nişan-
lı ceketin nişanlılık döneminde kiz evim za-
yaret için yolunu açma

rê wêkîrîn *lêg* 1. yol açmak 2. *sêz* kesmek 3.
nişanlı erkekün nişanlılık döneminde kiz evi-
ni ziyaret için yolunu açmak

rêwîn *w* kir * **kuncên mûn** **rêwîn** bûne elbiyete-
rim kirlemiş

rêwînhûn *m* kirlenme

rêwîn *bûn* *lêg* kirilenmek

rêwînbûyîn *m* kirilmiş

rêwînlî *ol* kirli

rêwînkîrîn *m* kirletme

rêwîn *kirîn* *lêg* kirletmek

rêwîya **qoltemezê** *ol* en iki bparmak bağırısağı

rêwîya **zêde** **ezîzêl** **apandis**

rêwî (I) *awêr* bağırısağı

rêwî (II) *awêr* 1. tiki (Vulpes) 2. *olîn* tiki (ilk-
ki derisinden yapılmış olan) 3. tiki (çocuk-
cumaz) –yê **femek** (an ji lehpêki tiki, çuk-
kurnaz kumse

rêwîn *bin* **rêwîn**

rêwîn *bin* **rêwîn** **bûn**

rêwînk *bin* **rêwînk**

rêwîn *kirîn* **bin** **rêwîn** **kurî**

rêwêçûn *bin* **rêwêçûn**

rêwax (I) *bin* **ravet** ışık (Rheum nâzîale)

rêwax (II) *m* koyrak ale yelenin tıraş edilmesi

rêwêrîz *m* talimat

rêwêrîzêl *m* talimat verme

rêwêrîz *dan* *lêg* talimat vermek

rêwêrîzdayîn *m* talimat veriş

rêwêrîzînatî *w* talimatınca

rêwînda *ol* yoluna kaybetmiş, yolunu gâst-
mış olan

rêwîndayî *ol* yolunu kaybetmiş, yolunu gâst-
mış olan

rêwîng *malî* 1. yolcu (yolculuğa çıkmış kum-
se) 2. yolcu (yolculuğa çıkmaya hazırlanan
kumse) – **kirîn** yolcu etmek

rêwîngatî *m* yolculuk

rêwîngî *m* 1. yolculuk (gezi, seyahat) 2. yolcu-
luk (geziş geliş esnasında geçen süre) 3. yol-
culuk (zarlanğı bir taşıyla bir yere gidip gel-
me) – **kirîn** yolculuk etmek

rêwîrt *m* mahlî, pariklik

rêwîrtî *m* yönetim

rêwîrtî *lêg* yönetmek

rêwîrtî *m* ince, nazik

rêwîştandî *m* yürütme

rêwîştandî *lêg* yürütmeç

rêwîştîn *m* yürütme

rêwîştîn *lêg* yürütmeç

rêwî *malî* 1. yolcu (yolculuğa çık niş kumse)

2. yolcu (yolculuğa çıkmaya hazırlanan
kumse) – **bî** **rê** **kirîn** selâmetlemek (koyuğu
geçirmek) – **kirîn** yolcu etmek –yê **wê** **erîyê**

ve e yolın yolcusu toluñle soñuçlanmak
bir dutanda olan bir nesel * **Ehasko rêwî ye**
Abbas yoleu

rêwîk *eklat* yoleu

rêwîwî *af* sefari (yoleu, uñle) dîgîlî

rêwîwî *w* 1. yolculuk (gezi, seyahat) 2. yolcu-
luk (gıda, geiş esnasında geçen süre) 3. yol-
culuk (herhangi bir işinle bu yere gelip gel-
me) ~ kîrîñ yolculuk etmek

rêx *w* mayıs (taze sığır gübresi) ~ **hela kîrîñ**
hâit etmek ~ **kîrîñ** mayıslanmak

rêzer *ndîr* örgütleyici

rêzerî *w* örgütleyicilik

rêzer *w* yol hatı

rêzîstîñ *m* organ, organizasyon teşkilatı -a **ba-**
zîrganlıyê ticaret edası -a **bazîrganî** ticari
organizasyon -a **nehbîñ** gizli örgüt -a **nehî-**
kîmî / legal örgüt -a **plânşazîyê** ya dew-
letê devlet planlama teşkilatı -a **xêrowazîyê**
İsraîlî örgüt -ên **nehîkîmetî** hükümet dışı
örgütler

rêzîstîñ *rd* örgütseç

rêzîstîñbûn *w* 1. örgütlenme 2. örgütlenmek

rêzîstîñj *bûn* *êgîh* örgütlenmek

rêzîstînkar *wîr* örgütçü, örgütleyici, teşkil-
âtçi

rêzîstînkari *w* örgütçülük, örgütleyicilik, teş-
kilâtçîlik

rêzîstînkîrî *rd* örgütli (örgütlenmiş) şey
rêzîstî *rd* 1. örgüt, teşkilat 2. gırtlıq * a-
bîrîya **rêzîstî** güdümlü ekademe 3. kızulu

rêzîstîñm *m* 1. örgütlenme 2. örgütlenme 2.
gırtlıqlıq

rêzîstî *bûn* *êgîh* 1. örgütlemek 2. örgütlen-
mek

rêzîstîbüyîş *w* 1. örgütlenme, örgütlenme 2. ö-
ğütlü oluş

rêzîstîkîrîñ *m* örgütlenme, örgütlenme

rêzîstî *kîrîñ* *êgîh* örgütlemek, örgütlendirmek

rêzîñer *wîr* örgütleyici

rêzîkîrîñ *w* mayıs yapma, pisleme (büyük baş
hayvanlarda)

rêz *kîrîñ* *êgîh* mayıs yapma, pislemek (büyük
baş hayvanlarda)

rêxok *hîzer* su kenarlarında yetişen, bazeñ
böye bir metreyi bulan, soğukları nöke-
sîna ve kuru bu kökçüye sahip bir beki

rêxok *rd* mayıs yapma (sigar), bökü * çêlêka
rêxok boklamak

rêxwedîkîrîñ *w* yol gösterme, beklemek

rêxwedî *kîrîñ* *êgîh* yol göstermek, beklemek

rêxweşker *rd* yol, aşık, zener hazırlayıcı *
dîwê **hîm** **ji** **bo** **me** **rêxweşker** **bûn** bize vo-
lucîu olmanız lazîm

rêxweşkîrîñ *m* zaman hazırlama

rd **rêxweş** **kîrîñ** *êgîh* zaman hazırlamak

rêyî (...) dan **êbu** 1. (bunak) göstermek (birini
veya bu şeyi işaretle belirtmek) * **dê** **leyî-**
toja **dî** **çamekanê** **dê** **rêyî** **hîm** **bîda** **vîrî-**

ceci **oyuncayî** **hîra** **göstercekkî** 2. göster-
mek (kimsi tanıtır) 3. göstermek (gö-
rölmeç, açıklamak) * **dêrê** **rêyî** **hîm** **dîde**
hîm **dêr** **gösterîyar** 4. **wîr** **göstermek** **îser**
bu **biçûmê** **karşîk** **vermek** * **ez** **dê** **rêyî** **te**
hîdîm **sanî** **gösterceğîm**

rêz (I) *w* saygı, hürmet ~ **gîttîñ** saygı göster-
mek

rêz (II) *w* 1. sıra, dizî (bir çizgi üzerinde yan
yana veya sırt sırta olan şey veya kimselerin
kümü) 2. sıra (bu biçimdeki topluluğun du-
rumu) * **rêza** **xwe** **xera** **mekîm** **sîray**, **boz-**
mîyîñ 3. kaşın (yan yana dizilmiş insanla-
rın oluşturduğu diz) 4. sıra (belirli bir dü-
zene ve itelîge göre dizilme durumu) *
rêza **buñnan** **buñ** **sîraya** 5. sıra (düzen) * **bi-**
kevîñ **rêzê** **sîraya** **gîrîñ** 6. dizî, zincir (art
da gelen şeylerin o üstündeki dizî) * **rêza** **o-**
tomobîlan **olomobîler** **zîncîrî** 7. zîncîr (ke-
sîmlîzîre çîren olaylar, tehep vb. dizî) * **rêza**
hîwîrîñ **olaylar** **zîncîrî** 8. dizî (duyguluk ve-
ya tel üzerinde dizilmiş şey) * **dîñ** **rêz** **morîk**
(**êdîrî** **hîncok** 9. dizî, sıra (yan yana, art ar-
da veya zîncîrî sıraya göre sıralanmış bir-
birîyle eşkîlî nesne veya olay) 10. (ya dizî,
şafî durumundakî bir kütama, hîhîrî arka-
sında duran arîterîne verîlen ad) 11. **mêk** **dîz**
(bir oktavın içinde sıralanan sekiz sesin bir-
birî) 12. kuyruk (çîşapların hîm bekleyen
art arda oluşumları) 13. **ti** **ber** **fîrîmê**
hîlîet **rêz** **hîwî** **çîmîñ** **önünde** **uzun** **bir** **kuy-**
rîk **olayîñ** 14. dizî, sırta 14. saur (bir
sayfa üzerinde yan yana dizilmiş kelimeler)
15. kel * **rêza** **mêşê** **vîrîyîş** **kolu** 16. sıradî
~ **hî** ~ 1) **mîr** **sîr** 2) **şaf** **şaf** 3) **şafîr** **şafîr** 4)
sîrîñ **sîrîñ**, **kêtar** **kêtar** ~ **hî** ~ **bûn** **sîrîñ** **sî-**
rîñ **dîzîlîmek** ~ **gîrîñ** **şaf** **başlîmak** (veya
başmak) ~ **û** **rêzîk** (1) **çajê** **kurîl** 2) **yöçerî-**
lîk ~ **û** **rêzîkîñ** **edubê** **görgü** **kurîlan** ~ **û**
rîstî **dîze** **mîstî** ~ **û** **rîstî** **şaf** **şaf** ~ **û** **tertib**
tertib ~a **alfabeyê** (m **ji** **alfabetê**) **alfaberîk**
sîrî ~a **arîtmîetîk** **wîr** **arîtmîetîk** **dîzî** ~a **çî-**
pan **harf** **sîrî** ~ a **valê** **boş** **saur**

rêzan (I) *m* 1. yol yorıtma 2. kural, kâde 3.
düzen, nizam

rêzan (II) *ndîr* 1. telbec, kılavuz 2. yol, usul
bîren kîmîc

rêzandîñ *w* çîñul tayî

rêzandîr *w* düzenli, intizamî, muhtazîr

rêzandîrî *m* düzenlilik, düzenlilik, intizam

rêzandîñ (I) *w* sıralama, sıraya koyma

rêzandîñ (II) *m* tarzîñî etme

rêzandîñ (I) *êgîh* sıralamak, sıraya koymak

rêzandîñ (II) *êgîh* tarzîñî etme

rêzanî saygı, hürmet

rêzandîñbîrê *m* muhtazîrî

rêzandîr düzenli, nizamî * **şîwîrêñ** **rêzan-**
wîr düzenli şîwîrîler

rêzhar *rd* saygı

rəzbəri *m* saygılılıq

rəzbənd *vəyə* kağız

rəzbün *m* 1. düzümə, sıra olma 2. kəşm bağ-

lama, sət bağlama (veya tutma), sallaşma

rəz bün *lügə* 1. düzləmək, sı a olmaq 2. kəşm bağlamaca, sət bağlamak (veya tutmaq), sallaşmaq

rəzbüvî *m* düzül, sıralı (səralanmış olub)

rəzbüvün *m* 1. düzi iş, sıra nəs 2. kəşm bağlayış, sət bağlayış (veya tutuş), sallaşma

rəzda *m* ardışık

rəzdar *m* 1. saygılı 2. saygın, ətəbatlı, haqırlı,

hətırlı sayılı

rəzdarı *m* 1. saygı 2. saygılılıq, ətəbatlılıq,

ptəstij

rəzdarlı *h* 1. saygı olu 2. saygıncı

rəzə *m* 1. rəzi, seri (herhangi bir bakımdan bir üstünə oluşturan şeylərin küməli) * ji bo rəzəyə pırdəkə mün dıvə ku ez pəşgott-nəkə bınlıvısım kınaplarımın düzisi için bir orsınə yazmışın gerekəcək 2. düzi (tv və sime-mə);

rəzəclivün *m* düzi toplanı

rəzəçələkl *m* düzi cıyları

rəzəçiya *m* sətə, sıra dağ, dağ silsiləsi

rəzəclim *m* düzi lilm

rəzəçimar *m* sətə (tərtipli) sayı

rəzəkürin *m* düzilemə

rəzə kürin *lügə* düzilemək

rəzəküri *m* düzilenmiş

rəzəkəsik *m* kloak düzi

rəzen *m* bər haydut, yolkəsən

rəzenivis *m* 1. yazı dazısı 2. *m* yazı dazısı, təv-nikə (düzü halında yayımlanan yazı)

rəzenivisar *m* düzi yazı, seri yazı

rəzərya *m* deməyeli

rəzgir *m* saygılı, lümmətli, hürmətli

rəzgirtin *m* saygı göstərmə

rəz girtin *lügə* saygı göstərmə

rəzgin *m* kərəlli, dəpənli

rəzhünan *m* sənləks

rəzik (I) *m* 1. kural, kaidə * rəzikən rəzimani gramer kuraları 2. *m* kəcün, yasa (toplumsal) hıyar çində kəndəhliləndə olusan və u-yulması toplun içinə yaşantının bir xər-un-lüğü olan toplun alışkanlıklarının küməli) * rəzikən simeç alıdık yasaları 3. yasa, kural (təşəvratın gidişində olağan dıřınə yer ver-meyən, dəğışməzlik və nöclüvıyət göstəren küçü) * rəzikən sıl üstə dağə yasaları 4. ə-dət, anane 5. yonətməlik (bur kumduğun çal-ışma yonətmələrini tıvirləvən və kuruluştə çal-ışantını oyması gərəken kuralların küməli) -ə cəngə savaş kuralı -ən raminə (bizərkli-zinə an ji tikiirinə) *m* dış dışınıne yasaları

rəzik (II) *m* düzən, sistem, nizəm -ə tıvənki-şənə (su ji bəhəndanə) solətinə sistem -ə deləndinə (an ji givirinə) sındırım sistemi

rəzik (III) *m* 1. düzi 2. düzi * rəzika bırdən

bəntəx d. zisi 3. alın kısmına təkəlan səs, ə-linlik -ə hənədəsi (an ji geomətrik) gərəm-ək dizi

rəzik (IV) *m* bəzi zər-dəliyə bəzəti bur bitki

rəzika bəljənən *m* pəlləcu düzmesi

rəzika kəyē *m* sətə sətəni, yədi

rəzikan *m* düzəngəç, regulator

rəzika xvıngətınə *m* kım dışışın sistemini

rəzikedən *m* bağış yəmə

rəzikedar *m* 1. kərəlli, kərəjli 2. düzənli, n-izəmli

rəzikli *m* 1. kərəlli 2. düzənli, sisteməlik 3. n-izəmli (düzəngə uyğun)

rəziki bün *m* kuralaşma

rəziki bün *lügə* kurallaşmaq

rəziki bün *m* kurallaşdırma

rəziki kürin *lügə* kurallaşdırmaq

rəziknəmə *m* təvük

rəzikpərəz *m* bər kəndəç, kəndəç

rəzikpərəzi *m* kuralətlik, kəndəçlik

rəzikpərəst *m* bər kuralçı

rəzikperəsti *m* kuralətlik

rəzil *m* bər küküti (Cuscuta)

rəzül *m* düzül

rəzül *m* zinzir

rəzülkü *m* zinzirleme

rəzümən *m* dilbilgisi, gramer

rəzümənli *m* dilbilgəsəl, gramerlik, grammatikal

rəzimani kırıñ *m* grammatizə etmə

rəzimənli kırıñ *lügə* grammatizə etmək

rəzimənlikli *m* grammatizə

rəzimənçam *m* dilbilgisi uzmanı, gramerçi

rəzimənçani *m* dilbilgisi uzmanlığı, -ya hət-berkü (an ji bəvəvirdi) kərşiləştürməli dil bilgisi

rəzin (I) *m* ardışık

rəzin (II) *m* yeyərmə

rəzin *lügə* yeyərmək * bər gıltı II sər həlqə xwe dırəze bər hıçkı çənd kükəy üzərmə yey-şür

rəzkar *m* saygılı, hücmətli

rəzkari *m* disiplin, düzənc

rəzker *m* bər 1. düzğət, düzəç 2. sıralayıcı

rəzkeri *m* düzğətlik

rəzkirin *m* 1-8 rəlamə, sıraya çöymə 2. düzümə (yan yana vəya üst üstə sıralama)

rəz kürin *lügə* 1. sıralanmaq, sıraya kuymaq 2. düzümə (yan yana vəya üst üstə sıralanmaq) *

səndəlye li dıra məsəyē rəz kürin sandəlye-lin məsəvətı etrafına düzəçler

rəzkür *m* 1. sıralı (sıralanmış olub) 2. düzül, düzülüş

rəzlgirtin *m* saygı göstərmə, saygılı olma, saygı çöymə

rəz lə girtin *lügə* saygı göstərmək, saygılı ol-mas, saygı dıymək * pəvıst e ku hüröv ji kal ü pıran re rəz bığire yaşılazə saygılı olmaq lüzum

rəznəmə *m* təvük

rihetlîrê) *af* uzun sakallî

rihet *w* birki

rihet *w* 1. çeyaz 2. gârdinap (bu kimsenin sabıy olduğu bittin gıyî leî) ~ çêkirtin çeyiz dazmek ~ danîn çeyiz hazırlamak ~a *tiptek le ne kêm e* çeyiz çemên ~a (yekê) amade (am jî kaxiz) kirin çeyizlemek

rihetêkêr *w* çeyizci

rihetêkêrî *w* çeyizlilik

rihetdanîn *w* çeyiz hazırlama

rihet danîn *êgh* çeyiz hazırlamak

rihetlîrêş *w* çeyizci (satan kurse)

rihetlîrêşî *w* çeyizcilik

rihetker *w* çeyizci (mal olan)

rihetkerî *w* çeyizcilik

rihet (I) *af* *af* (esen, sağlıklı) * hûn rihet ta? ~y mîsiniz? ~ hûn eydegrîek, yî nîmak ~ dihe rihtê xenceran, rihet *nahe çihê zehran* biçak yarasa emulur, dil yarasa emulur ~ *kîtin* yî etmek, iyileştirmek

rihet (II) *af* 1. rahat huzuru, sükunu ve tecir-garlığı (elmayî) * tu rojên rihet bihîni, rahat günler geçerin 2. rahat (sekinî), yorgunluk veya tedignîkîk veremeyî) * liwîmke rihet rahat bu yakak 3. rahat, kolay (sırtu çekmeden, yorulmadan yapılan, zahmetsiz, emeksiz) 4. kolay, basit 5. hafif, sükunetiz, ferah 6. geniş (kolay kolay tasarlınmayan, hoşgünlü) 7. sakin * ji xwe re rihet rihet bisekine sakin sakin dur 8. â rahat 9. â kolay basit (kolayca, sükunetiz bir biçimde) ~ bisekine? rahat derî, uslu dan? ~ e kolay da * ew tigt rihet e, lê yê dîn zar e a is kolayda, digûn zar (yek) ~ nehlîtin (birin) rahat bırakınak, (birine) rahat vermemek ~ ne-sekînin tek durmanak, uslu durmanak ~ ~ 1) rahat rahat 2) kolay kolay * ew wîsan rihet rihet *naheve dest a* öyle kolay kolay e-le geçmez 3) sakin sakin * ji xwe re rihet rihet bisekine sakin sakin dur ~ rîmîştin uslu oturmak, îdgru oturmak ~ sekînin rahat durmak, uslu durmak (veya oturmak), tek durmak

rihetbûn (I) *w* iyileşme, aliyet bulma, sağlığına kavranma, salûh olma, sağalma

rihetbûn (II) *w* 1. rahatlama, hafifletme (bir a kurtidan kurtulma) 2. tatmin olma 3. hoşanma (dertlerini veya yakınmalarını anlatma) 4. kolaylaşma 4. basitleşme

rihet hûn (I) *êgh* iyileşmek, aliyet bulmak sağlığını kavranmak, salûh olmak, sağalmak

rihet bûn (II) *êgh* 1. rahatlamak, hafifletmek (bir sekintidan kurtulmak) * piştî ku dev jî karê xwe yê duyem herda, rihet hû ikinci göyemî bırakma hafiflet 2. tatmin olmak 3. hoşanma (dertlerini veya yakınmalarını anlatmak) 4. kolaylaşmak 4. basitleşmek

rihetbûyîn (I) *w* iyileşme, aliyet bulma, sağlığını kavranma, salûh olma, sağalma

rihetbûyîn (II) *w* 1. rahatlayış, hafifleyiş (bu sikintidan kurtulma) 2. tatmin oluş 3. hoşanış (dertlerini veya yakınmalarını anlatma) 4. kolaylaşma 4. basitleşme

rihetî *w* 1. rahatlık 2. rahat, huzur 3. rahatlık, dirlik, düzenlik 4. kolaylık 5. konfor (çerin kolay otinesini sağlayan şey) ~ dan rahatlık vermek, huzur vermek ~ dan (yekê) (birine) rahat vermek ~ nedan (yekê) (birine) rahat vermemek, rahat bırakmamak ~ nehlîtin dî-lik yûrî görünmek ~ nehlîtin rahat bırakmamak ~ya dan dan sağlığı ~ya dîl gönül ferahlığı li ~ya (teşkelî) nehlîtin dan jî nezanclînin (bu şerî) kolayına baxmak (veya kolayına kaçmak) ~yek jê re nêman rahatı katmak

rihetker (I) *w* iyileştirici

rihetker (II) *af* 1. rahatlatıcı 2. kolaylaştırıcı

rihetkirin (I) *w* iyileştirme, sağaltma

rihetkirin (II) *w* 1. rahatlaştırma 2. kolaylaştırma 3. basitleştirme

rihet kirin (I) *êgh* iyileştirmek, sağaltmak

rihet kirin (II) *êgh* 1. rahatlaştırmak 2. kolaylaştırmak 3. basitleştirmek

rihetkirî (I) *w* iyileştirilmiş, sağaltılmış olan

rihetkirî (II) *w* 1. rahatlaştırılmış 2. kolaylaştırılmış 3. basitleştirilmiş

rihet nûrî *betul* çeyiz melikê

rihet palik *af* çember sakal??

rihil *w* ritim (çocuk ve hızlı salınım)

rihilandin *w* titretme, titreletme

rihilandin *êgh* titretmek, titreletmek

rihilîn (I) *w* titretme, titreletme

rihilîn (II) *w* çözüme (geçmeye, güçsüz kalma)

rihilîn (I) *êgh* titretmek, titreletmek

rihilîn (II) *êgh* çözümek (geçmek, güçsüz kalma)

Rihyayî *af* 1. yermak * ji berika xwe pereyê-kî kaxiz e rihiyayî derîst cebunden yermak bir kûn para şikarê 2. yermak yafin (zarmanla dayanıklılığı yitmiş) * qumayê rihiyayî yermak kumay

rihîn *w* 1. aşırma, yıpratma, yeme 2. tatil-lenme (harî dökülme) 3. akma (kumay harî, yıpratıp iple ortaya çıkma) 4. yatkılaşma

rihîn *êgh* 1. aşırma, yıpratma, yeme * şalê wî paqij lê rihiyabû parçolanu temiz ama yıpratmış * enîka şarî rihiyaye ce-kotin dîşeği yemîna 2. tatil-lenmek (harî dökülmek) 3. akmak (kumay harî, yıpratıp iple ortaya çıkma) * fite jî eih lê eih rihiyabû çarşafu kumayda yer yer akmışî 4. yatkılaşmak

rihnik *betul* bir üzüm türü

rihojek *w* sızire

rihojin *w* 1. kazınma 2. kazınma (derisini yü-zeycesine tıraş olma)

rihojin *êgh* 1. kazınmak 2. kazınmak (derisini yü-zeycesine tıraş olma)

- rihojka *w* 1. suture 2. kazınık * **rihojka biné** berose tencere Cibini Kazınığı
rihojkarin *w* sutureleme
rihojki *kirin* *lğü* suturelemek
rihojkkiri *w* suturelemesi
rihoşk *m* 1. suture 2. kazınık, kazıntı 3. suture (kapton kalan yemek artığı)
rihoşki *w* kazınık
rihoştin *w* Kazınık, kazıyış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmak)
rihoştin *lğü* kazınık (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmak)
rihoştin *w* kazılmı s (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)
rihohtin *m* Kazınık, Kazıyış (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmak)
rihoştin *w* kazınık (kesici bir aracı kullanarak silme, çıkarmak) 3. sarınma (tıraş etme) 4. sarınma (kazıyarak, silerek üstünde veya içinde hiçbir şey bırakılmama)
rihohtin *lğü* 1. kazınık (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmak) * **biné berose rihohtin** tencerenin dibini kazdı 2. kazınık (kesici bir aracı kullanarak silmek, çıkarmak) * **ni derziyê nivis rihohtin û jê** bir yazıyı tüneyle kazıyıp çıkardı 3. kazınık (tıraş etmek) 4. sarınmak (kazıyarak, silerek üzerinde veya içinde hiçbir şey bırakmamak) * **biné mîqilîkê rihohtiyê tavayê sarîniş**
rihohtin *w* kazılmı s (kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmış olma)
rihoşk *m* Kazınık (kazınık sarınma olmasın)
rihoşpi *bir* rişpi
rihoştin *bir* rihohtin
riş *w* 1. yağsız 2. yavan, yabani (gurgusüz, hilgisiz)
rişandin *m* 1. dökmek (sıvı veya tane durumdaki bir şeyi bir yere, kapta başka bir yere boşaltma) 2. boşaltma, boşaltma (hullı bir yere boşaltma) 3. dökmek (her şey için boşaltma) 4. dökmek (hullı bir yere boşaltma) 5. dökmek (bir şeyi yok etmek için almak) 6. sarınma (boşaltma ve çek miktarda para harcamak)
rişandin *lğü* 1. dökmek (sıvı veya tane durumdaki bir şeyi bir yere, kapta başka bir yere boşaltmak) 2. boşaltmak, boşaltmak (hullı bir yere boşaltmak) * **xwêl-dankê birîjîne û binê kûl tablasinî dîrop gotin** 3. dökmek (bir şey için güçlük çekmek, zahmet çekmek) * **me di bîr tê de xwêdan rişandin** senin için ter döktük 4. dökmek (bot bo, vermek, ölemek, sarf etmek) * **dî dilanê ile gelek pere rişandin** şüğünde yuz para döktüler 5. dökmek (bir şeyi yok etmek için almak) 6. sarınmak (boşaltma ve çek miktarda para harcamak)

- rişandî** *w* dökük, dökülmüş
rişandibûn *m* döküklük
rişav *w* arınık ağzi, kavşak, mansap
rişbûn *m* 1. yağsızlaşma 2. yavanlaşma
riş bûn *lğü* 1. yağsızlaşmak 2. yavanlaşmak
rişbûyîn *m* yavanlaşış
rişê (I) *w* dökme
rişê (II) *m* mat * **rişê nivîskar** yazarın inadı
rişibûn (I) *w* sarınma
rişibûn (II) *m* sarınma
rişê hûn (I) *lğü* sarınlaşmak
rişê hûn (II) *lğü* sarınlaşmak
rişê *w* dökük akan su
rişî *m* sarınık
rişik *m* 1. kül 2. kül (yanmış bir yapının veya şeyin kalıntısı) * **rişika cizayê** ağarı külü 3. kurum (odun, kömür kurumu)
rişikê hûn *w* kömürleşme (yanma sonucu)
rişikê hûn *w* külük, kül tablası
rişikê hûn *m* karbonlaşma
rişiki hûn *lğü* karbonlaşmak
rişiyayî *w* dökük
rişî (I) *w* 1. yağsız, katılaş, yavan, sade suyu (çire yağ konulmamış, yağsız yapılmış olan) * **şorheyê rişî** sade suyu çorba 2. yavar (gurgusüz, hilgisiz) 3. arzo abazan - man t) katılaşmak, yavan kalınmak 3) arzo abazan kalınmak
rişî (II) *m* 1. kül, ateş külü 2. kurum 3. odun kömürü
rişibûn *w* 1. yavanlaşma 2. yağsızlık
rişî hûn *lğü* yavanlaşmak
rişikarin *m* yavanlaşma
rişî kirin *lğü* yavarlaşmak
rişîn *m* 1. dökülme, dökülüş 2. boşalma (dışarıya akma, dökülme) 3. akma (şaşıya, yere düşme)
rişîn *lğü* 1. dökmek 2. boşaltmak (dışarıya akmak, dökülmek) 3. akmak (şaşıya, yere düşmek) * **av H serê di rişê üstunde silêr a-kuyê**
rişî *w* 1. yağsızlık, yavanlık 2. abazanlık
rişkirin *w* 1. yağsızlaşma 2. *wee* yavanlaşma
riş kirin *lğü* 1. yağsızlaşmak 2. *wee* yavanlaşmak
rişin *bir* rişin
rişî *w* yavanlık
rişê *m* komur
rişyar *arên* gok taş
rik (I) *w* ince dizey kutturada taşıyat, ince dizek - **û pişt dizey taşıyat** ve taşıyatları yataş olarak bağlanan elemanlar grubu
rik (II) *w* keklik kafesi
rik (III) *m* 1. mat 2. inat (birine karşı çıkma, kas, düşünce ile sürme) 3. arız 4. kin, gürnaz 5. sınır (rahatsız edici, hastalık derecesine varan özellik) 5. nefret - **arîşî** nefret etmek - **xwêlîn** (yekî) (birini) safaya takmak.

(birine) kaftayı tutmak - je hatin -den nefret etmek - kutan (yekü) (birine) kaftayı tutmak, kaftayı tutmak, (birine) kaftayı tutmak - ö küñ girin küñ beslemek (veya kir tutmak) -a (yekü) wuñ kuzuruk, siñ uledenemek -a (yekü) hatin kuzmak, zarulenmek -a (yekü) je xüñ 1) (birinden) gresk olmaq, (birine) gresk olmaq 2) (birindən) nefret etmek -a (yekü) je hatin 1) (birinden) gresk olmaq, (birine) gresk olmaq, (birinden) gresk kaptmak 2) (birinden) nefret etmek, üzünmek -a (yekü) je re hatin kuz kaptmak -a (yekü) kuzanılıñ dilü xwe (birine) garaz olmaq -a (yekü) je bün küñ bağlamak -a (yekü) je (yekü) bün (birine) kasa otmak -a (yekü) pë girin inadı tırmak -a xwe dan (yekü) 1) (birine) kin beslemek (veya kin tutmaq), (birine) garaz bağlamak 2) (birine) kafta tutmaq, (birine) çengel tutmaq, (birine) kaftayı tutmaq (veya otusak), (öñ in) kaftayı tutmaq -a xwe dan (kesekü an jı tıştekü) (birine vey a bu seye) tutmaq * çarekü wñ rika xwe daye inu bu kere o kama tıstıy -a xwe je anın -den tıñ sıñı daymaq, rıñırmaq -a xwe kutan (yekü) (birine) kaftayı tutmaq -a xwe je datın (birine) kaftayı tutmaq -a xwe je parın (birine) kaftayı tutmaq -a xwe ü (yekü) danın (birine) kaftayı tutmaq - en (yekü) hatin kuzularenak, kuzmak -ı (yekü) bün (birine) ötkelenek, kala tutmaq

rikak *w* çok mee sar ekineçü

rikan (I) *w* ölümlük

rikan (II) *w* hınc, öike

rikandın *w* 1. kılentürmek, öfkelenmek 2. üstelenme, sıñır etme

rikandın *ğış* 1. kılentürmek, öfkelenmek 2. üstelenmek, sıñır etmek

rikat *bu* rekut

rikatı *w* 1. malık 2. kindarlık, yincilik, gıymelik **rikber** *ndü* karış, takıp, çekişler, kınase **rikberi** *w* çekişme

rikdar *ndü* 1. inaçık 2. inaçı 3. kind, küñ, kindar

rikdarı *w* 1. inaçılık 2. inaçılık 3. sıñıçlık, kindarlık

rike *bu* rekab

rikab *bu* rekab

rikeber *ndü* karış, muharif, rekıp

rikeberi *w* karışık, muhariflik, rikabet

rikeçir *w* inaçık

rikeçiri *w* inaçılık

rikeh *w* kafes -a *şing* göçürü karısı

rikew *bu* rıkel

rikewi *w* 1. inaçık 2. kindar

rikewü *w* 1. inaçılık 2. kindarlık

riküb (I) *bu* rıkel

riküb (II) *w* üzengü

riküf *w* saldıñ -ı (yekü) kizin (birine) sañdırmaq

riküfarın *w* saldıñma

riküf kizin *ğış* saldırmak

rikügir *ndü* kına, kindar

rikügirü *w* kindarlık

rikühdan *w* gresk kaptmak

rik *hdan* *ğış* gresk kaptmak

rikübandın *w* 1. uyduzma, duzma 2. uyarlama

rikübandın *ğış* 1. uyduzmaq, duzmaq 2. uyarlama

rikübandı *w* 1. uyumlu 2. uyarlama

rikübandın *w* uyumlu

rikübün *w* ayama, ayuşma, bağdaşma

rikübün *ğış* aymaq, ayuşmaq, bağdaşmaq

rikübandın *w* saldıñma

rikübandın *ğış* saldırmak

riküfün *w* saldıñma

riküfün *ğış* saldırmak

riküfün *ndü* inaçı

riküfün (I) *w* kindarlık

rikün (II) *w* kindarlık, kin dayma, öfkelenme

rikün (I) *ğış* kindarmak

rikün (II) *ğış* kindarmak, kin daymaq, öfkelenmek

rikünü *w* şakırtı

riküjhdan *w* gresk kaptmak

rik je *hdan* *ğış* gresk kaptmak

riküçer *w* inaçık

riküçer *w* 1. inaçılaşma, pat etme 2. rikarime

riküçer *ğış* 1. inaçılaşmaq, inaçı etmek 2. ötkelenek

rik je *girü dan* *ğış* (öñ in) kaftayı tutmaq

(birine) kaftayı (veya kaftayı) tutmaq

rikman *w* duzman

rikmanı *w* duşman

rikü *w* inaçık

rikok *ndü* 1. inaçık 2. kindarlık

rikokü *w* 1. inaçılık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *w* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *ğış* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *w* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *ğış* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *w* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *ğış* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *w* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *ğış* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *w* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *ğış* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *w* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *ğış* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *w* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *ğış* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *w* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *ğış* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *w* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *ğış* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *w* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *ğış* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *w* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *ğış* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *w* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *ğış* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

riküçer *w* 1. inaçık 2. kindarlık, kindarlık

dî xûşan de winda nabin mîzrak çuvala şîgûnax — e di fêrê re hayê vesarê Fîrozî gûnîk (gizlenenî-yet şey) — fî nazorî mîzrak-ze mîzraqî

rîpandîn *m* yıkma
rîpandîn *lêg* yıkabak
rîpax *m* mîzrakî
rîpaxî *m* mîzrakîlık
rîmbûz *bu* rîbês
rîndar *rd* mîzrakî
rîmê *zofe* bûlqîrîm
rîmêle *zofe* bûlqîrîm
rîmûz *bu* rîbês
rîmûl *m* akuz, nêv
rîmîlk *m* tay duman
rîmû *m* akuz, yalan
rîmkar *rd* mîzrakî
rîmkarî *m* mîzrakîlık
rîmkîrîn *m* kargûlana
rîm kîrîn *lêg* kargûlana
rîmîz *m* mîzrakî
rîmûkî *rd* mîzrakî
rîmûlû *m* rap rap, rap rap ayak sesi
rîmîzîrîv *rd* înce mîzrakî
rîmandîn *m* sîlme (kazıyarak veya sürterek yok etme)
rîmandîn *lêg* sîlmek (kazıyarak veya sürterek yok etmek)
rînd (II) *rd* nîr
rînd (II) *rd* 1. güzel (başındaki uyum ve olçularındaki ahenç ile hoş giderek hayranlık uyandıran) 2. *m* güzel (güzel kız veya kadın) 3. güzelliğ keleşme 4. *rd* iyî 5. iyî (eser, sağlıklı) * hûp rînd in? *iyî* mîsîmîz? 6. iyî (zerinde, uygun) * bersîveke rînd *iyî* bu cîvîp — ya Bîşnûqî Bîşnûkî güzeli
rîndîyî *m* 1. güzelliğ 2. iyîlik
rîndîhûn *m* 1. güzelleşme, güzel olma 2. iyîleşme (v. oluşturma gelme) 2. iyîleşme (hastalığın kurtulma, salâh olma)
rîndîhûn *lêg* 1. güzelleşmek, güzel olmak 2. iyîleşmek (iyî duruma gelmek) 2. iyîleşmek (hastalığın kurtulma, salâh olma)
rîndîbûyîm *m* 1. güzelleşîş, güzel oluş 2. iyîleşîş (iyî duruma gelme) 2. iyîleşîş (hastalığın kurtulma, salâh olma)
rînde *m* 1. rende 2. rende (mutfak rendesi için) — kîrîn rendelemek — ya deran kîrîne — ya mezîp kîrîm (büyük rende)
rînde bûn *lêg* rendelemek
rîndebûn *m* rendelenme
rîndebûyîm *m* rendeleşîş
rîndek *m* rende
rîndeldîrîn *m* rendeleme
rînde kîrîn *lêg* rendelemek
rîndekîrî *rd* rendeli
rîndekîrî *rd* rendesîz
rîndîk *rd* 1. güzel (başındaki uyum ve ölçülerindeki ahenç ile hoş giderek hayranlık u-

yandıran) 2. *m* güzel (güzel kız veya kadın) 3. *rd* iyî, güzel * bîla rîndîk he bîla rîndîk be az olma be olma 4. *rd* olma 5. güzel, şık, yakışıklı

rîndîkuş *rd* 1. güzelce 2. iyîce
rîndîkî *rd* 1. güzelce 2. iyîce 3. şıkca
rîndî (I) *m* rîndîk
rîndî (II) *m* 1. güzelliğ 2. iyîlik (iyî olma durumu)
rîndîker *rd* güzelleştirici
rîndîkîrîn *m* güzelleştirme
rînd kîrîn *lêg* güzelleşirmek
rîndek *m* fîşca
rîng *m* güm — â vîr güm pat
rîngandîn *m* gümberdeme, gümberdeyîş, gürleme
rîngandîn *lêg* gümberdeme, gürlemek
rîngîrîng *m* 1. gümber gümber 2. homur homur (taşt, alet vb için) 3. sakır sakır — jê çûn homurdanmak
rîngîrîng kîrîn *lêg* homurdanmak (taşt, alet vb için)
rîngîrîn *m* gümberdeme, gürleme — â gürwîn gümberîn
rîngîrîn *lêg* gümberlemek, gürlemek
rîngîrî *m* 1. gümberletî 2. lûmûta (taşt, alet vb için)
rînkî *m* fîşca
rînkî *m* çîğ
rînkî *m* sîlme (kazıyarak veya sürterek yok edilme)
rînkî *lêg* sîlmek (kazıyarak veya sürterek yok edilmek)
rîp *m* kaza, olay
rîpîrî *m* 1. çok (bazı şeylerde dep birleşim) 2. sap 3. fîşcalık 4. kok, kokan (kaynak)
rîpînkîrîn kökleşmek
rîpîrî kîrîn *lêg* kökleşmek
rîpîrîst *bu* rîpîst
rîpîrîp *bu* rîpîp
rîpîrîş *bu* rîpîş
rîpîrînî *bu* rîpîrînî
rîpîrînî *bu* rîpîrînî
rîpîrîst *rd* 1. dosdoğru 2. dümdüz 3. dîmdîk
rîpîrîp *rd* dîmdîk (kaskatî, çok sertleşmiş olarak)
rîpîrîş *rd* kapkara, sîmsiyah — bûn sîmsiyah olmak
rîpîrîhet *rd* kapkolay
rîpîrînd *rd* pîpîgüzel
rîpîrînî *rd* apaydîn
rîpîrînbûn *m* 1. apaydîn olma 2. apaydînlîk
rîpîrînî bûn *lêg* apaydîn olmak
rîpîrînbûn *m* apaydînlîk
rîpîrît *rd* çîcîplak, çîrîçîplak
rîpîrîtî *m* çîrîçîplaklık, çîrîçîplaklık
rîp *m* 2mk — sîkîrî Zînk dîye durdu
rîq *rd* sen, katî
rîqa *m* yama

rîqabûn *m* yarışarma
 rîqa hûn *lîgh* yarışılmağa
 rîqaçe *m* kırıp, kâşılma
 rîqakürn *m* yarışılma, yarışma
 rîqa kîrîn *lîgh* yarışılmak, yarışmak
 rîqakîrî *rd* yarışıl, yarışılmış olan
 rîqayî 1. serlik, katîhâ 2. *rd* serçe, katîca
 rîqoyî *rd* 1. serçe, katîca 2. *w* pekmol
 rîsandin *m* kanatma
 rîsandin *lîgh* kanatmağa
 rîsas (I) *m* cilden taçnabûn uzun sopa
 rîsas kîrîn 1. kurşun, (kısaltması Ph) 2. *rd*
 kurşun (kurşundan yapılmış olan) – helan-
 dîn kurşun dokemek
 rîsasîrîş *m*erîf kurşunlu (satan kîrîs)
 rîsasîrîşî *w* kurşunluk
 rîsasîrîşî *m* kurşunlama (kurşun dokme veya
 kurşunla kaplama)
 rîsas kîrîn *lîgh* kurşunlanmak (kurşun dokmek
 veya kurşunla kaplamak)
 rîsasîrîşî *rd* kurşunlu (kurşun dokünmüş veya
 kaplanmış olan)
 rîsîkanîllîn *m* yeseertme
 rîsîkanîllîn *lîgh* yeseertmek
 rîsîkîn *w* yesertme
 rîsîkîn *lîgh* yesertmek
 rîsîl *m* 1. gömme duvar 2. ev içinde, dağ boyu
 bir duvarla çevrîlî hûlûbat yeri
 rîsîm *m* Yezîdîlikte zekât
 rîsîner *rd* kanatıcı
 rîsîw *w* delge
 rîşq *m* rîzk, döyge – yek e, nabe dudo rîzk
 döyge odur
 rîşqîrî *rd* rîzk kesici
 rîst (I) *m* 1. serî 2. dokuma tezgahında uzun-
 lamasına *ip* 3. çoban *ip* – a kamâ döven
 çekme zincîrî
 rîst (II) *m* 1. kural 2. rol
 rîst (III) *m* 1. dizî (bir :pûc veya re) üzerinde di-
 zilîlîş şey) * rîsta zêrîk altın dizîsî 2. dize
 3. *w* kûzûm, şîr
 rîstandin *w* 1. dizileme 2. dizme (yan yana
 veya üst üste sıralama) 3. dizeleştirme
 rîstundîn *lîgh* 1. dizilenmek 2. dizilmek (yan yana
 veya üst üste sıralanmak) 3. dizeleştirmek
 rîstandî *rd* 1. dizî lî, dizîlîlîş 2. dizme 3. dize-
 leştirilîmiş
 rîstîhûn *m* dizîleme
 rîstî hûn *lîgh* dizilmek
 rîstîbüyê *rd* dizîlî
 rîstîbüyîn *w* dizîlîş
 rîste (I) *w* ergeç
 rîste (II) *m* 1. dize, müers 2. satır (bir sayfa ü-
 zerinde yan yana dizîlîlîş kelîmeler) 3. *w*
 manzûme, nazm, şîr – bî – sate satır
 rîstîkîlîn *m* dizeleştirilme
 rîstîkîlîn *lîgh* dizeleştirilmeğe
 rîstîkîrîşî *w* dizeleştirme
 rîstîkîrîşî *lîgh* dizeleştirmek

rîstîkîrîşî *rd* dizeleştirilmeğe
 rîstîsawî *rd*ba söz dizîmî, serîkîş
 rîstîsawî *m*erîf şîr
 rîstîsawî *m* serîkîş
 rîstîk (I) *m* 1. dizî (bu :pîk veya tel üzerinde di-
 zilîlîş şey, hîncek dizîsî, altın dizîsî) * rîs-
 tîk zêrîk altın dizîsî 2. gerdanîk 3. usû
 1. gelîmîn oturmağı yerîn üstüne asılan süsler!
 rîstîk (II) *m* mandel (çamaşır mandalî)
 rîstîkîkîrîşî *rd* mandalî
 rîstîkîkîrîşî *m* mandallama
 rîstîkî kîrîn *lîgh* mandallanmak
 rîstîkîkîrîşî *rd* mandallî
 rîstîmî *jevîn* grûnî
 rîstîmîbûn *jevîn* grûnîleşme
 rîstîmîbûyîn *jevîn* grûnîleşme
 rîstîmî *m* 1. eğrîme, eğme 2. *w*erme, kurgulama
 rîstîmî *lîgh* 1. eğirmek, eğmek 2. *w*er örmek,
 3. eğtîlîlîmek
 rîstî *rd* eğrîlî, bükülî
 rîstîmî *m* dizîlîme
 rîstîmî *lîgh* dizîlîmek
 rîstîkîrîşî *rd* dizîlî
 rîstîk *m* gerdanîk
 rîstîsawî *m*erîf şîr
 rîstîsawî *m* şîrîkîş
 rîsawî *rd* rîsawî
 rîsawîbûn *m* rîsawî olma
 rîsawî hûn *lîgh* rîsawî olmak
 rîsawîkîrîşî *m* rîsawî etme
 rîsawî kîrîn *lîgh* rîsawî etmek
 rîsawî *m* rîsawîlîk
 rîsawîyîlî *m* rîsawîlîk
 rîsawîyî *w* rîsawîlîk
 rîsawîkî *rd* rîsawîlîk
 rîşetax *m*erîf bir çalgî
 rîşîk *rd* rîşîk
 rîşîk *jevîn* sîrîk (bit ve tîlta kîrîsî gibi asîlîk
 böceklerîn yumurtası) – kîrîn (...), sîrîkelen-
 mek –ên (yekî) hûn mîrîk hîrî kîrîlîlîmek,
 yüzî gözü sîrîkîlîmek (sîkîlîmîz, utîmîmîz hîrî
 durîmîz gelîmek) rîşî –ên (yekî) hûn şîrî hîrî
 kîrîlîlîlîmek –ên (yekî) fellîqîn hîrî kîrîlîlî-
 mek, yüzî gözü sîrîkîlîmek (sîkîlîmîz, utîmîmîz
 bîr durîmîz gelîmek)
 rîşte *rd* rîşîk
 rîşîkoyî *w* çalı – kîrîm çîrî yapmîk
 rîşîkoyîdîrîşî *w* çalîme
 rîşîkoyî kîrîn *lîgh* çîlîmek (taçan dişlerînî ip-
 lîkîrî bağlayarak sıkîştîrmîk)
 rîşîkî *rd* rîşîme
 rîşîme *m* kîşîmî, at kîşîmî
 rîşîmek *m*erîf kîşîmî
 rîşt (I) *rd* rîstîkîlî, arîzûlî * kesî dî karê *w*er de
 ne rîşt be serketîlî nabe îpînde rîstîkîlî olma-
 yan başarçî olmağ
 rîştî (I) *m* 1. balast (tas kîrîkîlî) 2. çakal
 rîştî (II) *m* 1. ergeç 2. çehîrîye
 rîştî (III) *rd* rîstîkîlî arîzûlî

rişwet *m* rişwet - dan rişwet vermek - *girtin*
 (an n şendin) rişwet uluuk - *xwarin* rişwet
 yemek
 rişwetdan *m* rişwet vermek
 rişwet dan *leş* rişwet vermek
 rişwetxwarin *m* rişwet yemek
 rişwet xwarin *leş* rişwet yemek
 rişwetxur *ndin* rişwetçi rişwet yayıcı
 rişwetxur *m* rişwetçilik, rişwet yayıcılık
 ritam *m* 1. baskık, çökölge 2. batak, bataklik
 ritil (I) *ndin* taşak
 ritil (II) *m* batınar
 ritilal *m* telve, torlu
 ritinan *m* tikama
 ritinan *ndin* *m* 1. tikama 2. tikama (yel, su, ge-
 çil ve geçilmez duruma getirmek)
 ritimandin *leş* 1. tikamak 2. tikamak (yel,
 su, geçil ve geçilmez duruma getirmek)
 ritimandil *nd* tikala, tikamak
 ritimandibilin *m* tikamliklik
 ritini *nd* tikamak, tikamış olan
 ritinûn (I) *m* tikama
 ritinûn (II) *m* halsiz bir şekilde uzama, yama
 ritimin (I) *leş* tikamak
 ritimûn(II) *leş* halsiz bir şekilde uzamak,
 yamak
 ritm *m* torlu, çökelti
 riv *m* harut
 rivên *m* alev, alaz, yalaz
 rivî (I) *leş* revî
 rivî (II) *ndin* bağırşak
 rivik *ndin* bağırşak
 rivika *korê* *ndin* ağandış
 rivin (I) *m* alev, alaz, yalaz, yalim, yalın
 rivin (II) *m* geluşıp serpilme
 rivin *leş* gelişip serpilme
 riwal *m* tırsız dşikanlı
 riwanje *m* bakış çimi
 riwanje *m* bakış gözlem evi, tasahane
 riwayet *m* riwayet, söyleyiş - *u dema* horiya
 nediyar *m* misli geçmiş zamanın riwayet
 riwek *leş* *leş* biki - *leş* biki *leş* biki *leş* biki
 biki *leş* *leş* çandı kültür bikiçileri
 riwekû *nd* bikiyel, nebati
 riwekûbûn *m* bikileşme
 riwekû bûn *leş* bikileşme
 riwekmas *ndin* biki balıncı, botançık
 riwekmasi *m* biki bilimci, botançık
 riwekolû *nd* biki *leş*
 riwekzan *ndin* biki bilimci
 riwekzand *m* biki bilimci, botançık
 riwele *ndin* zarf
 riwêk *m* su bilurcu
 riwîn *nd* 1. ince (şedda ucun, akışkanlığı çok o-
 lan, yağın ve koyu oluşturan) * *dewê riwîn*
 ince ayran 2. akıcı tükme üzengi olanı 3. Yi-
 vişik, civik
 riwînûn *m* 1. inceline (sıvılar için) 2. civik-
 laşma, yivşama

riwîn bûn *leş* 1. incelmek (sıvılar için) 2. ci-
 vikleşmek, yivşemek
 riwînûrin *m* 1. inceline (sıvılar için) 2. cize-
 me (yoğurt, pekmaz gibi koyu şeyleri incelle-
 me) 3. civikleşme
 riwîn kirin *leş* 1. incelmek (sıvılar için) 2.
 özemek (yoğurt, pekmaz gibi koyu şeyleri
 inceltmek) 3. civikleşmek
 riwînûki *ndin* vutuş yivş
 riwînûn *m* dokma (üstünde bulunan bir şeyin
 düşürme, tıy, kal, yaprak gibi)
 riwînûn *leş* dökmek (üstünde bulunan bir şe-
 yin düşürmek, tıy, kal, yaprak gibi)
 riwîti *nd* dokuk
 riwîtk *m* kurpe et tiket
 riwîtk *baş* *baş* yabanî ak diken (Rhamnus fraxi-
 gula)
 riwanik *m* bir tür alç
 riwatan *m* koşun
 riwtim *m* ritim
 riyâ ovikê *nd* asar korral, spermatic korali
 riyâ bazîrgan *ndin* saman yolu
 riyâ bazîrganan *ndin* samanyolu
 riyâ bîurdik *nd* naldoken
 riyâ çarayê *nd* ukış yolu
 riyâ çobanê *nd* asar koruy
 riyâ dol *ndin* vızna, vajana
 riyâ dûr *nd* 1. uzak yel 2. uzun yol - - *û dirûj*
 uzamî yolu
 riyâ kardîz *ndin* saman yolu
 riyâ karwanan *ndin* saman yolu, hacîlaryo-
 lu, gök yolu
 riyâ mexin *m* ana çalde
 riyâ mehatê *nd* dünüştür olmayan yol
 riyâ mevegerê *nd* donuşa oluşturan yol
 riyâ romîne (îstîhan) *nd* gidimla, düşüncü yo-
 lu
 riyâ rîzê *nd* poşebeler yaylaya gideken azle-
 dikleri yol
 riyâ xwe pê xistin *leş* (bir yere) uğramak
 riyukat *nd* riyakâr, ikiyüzlük
 riyakarî *m* riyakârlık, ikiyüzlülük
 riyal *m* 1. riyal (peseta'nın dörtte biri değerinde
 İspanya parası) 2. riyal (L. Ar. Saudi Arabis-
 tan ve Yemen para birimi)
 riyalî *m* 1. gösteriş, göstermelik (yapay davran-
 ışı) * her tişê ku dike riyalî ye her yapti-
 ği gösteriş içindir 2. *nd* gösterişçi * ew yekî
 riyalî ye gösterişçi birisi
 riyalî kirin *leş* gösteriş yapmaktır
 riyalî *m* gösterişçilik
 riyê kurkîrî *nd* sinekkaydı
 riyê nêrî *baş* *baş* cavit meikesi
 riyê palik *nd* çimber sakal
 riyê qil *nd* dik türü
 riyên nax bajêr *nd* şelir iç hatları
 riyên naxxweyi *nd* iç hat, içhatlar * *baş* *baş* *baş*
 riyên naxxewî *leş* hat uçakları
 riyûn *m* sicat, sicaz

rizyān *lūgh* seçmek
 riyālī *jezāa* riyālī
 riz (I) *bōn* 1. pırıç (Orza satıva) 2. pırıç (bu biçimin besim olarak kullanılan tanesi)
 riz (II) *n* tēhr (ceviz kabuğu gibi bitkilerin bıraktığı kufici hoyu)
 riz (III) *n* kuzim (işkelenmiş, sinirlenmiş olan) ~ bün kızmak (işkelenmek, sinirlenmek)
 riza *n* riza
 rizamend *n* 1. razi, hoşnut 2. istekli
 rizamendī *n* 1. razı olma, rıza gösterme, hoşnurluk 2. onay
 rizamēn *m* çürütme, çürütüş
 rizamēn *lūgh* çürütme
 rizandī *n* çürük * *hestiyēn min rizandī ne kemiklerim çürük*
 rizābe *m* 1. zili: halkası (azma kilden takıldığı halka) 2. toka, kemce tokaş
 rizāhīn *m* kuzma (öfkelenme, sinirlenme)
 riz būn *lūgh* kızmak (öfkelenmek, sinirlenmek)
 rizbūyī *n* kuzim, kuzma olan
 rizbūyīn *m* kuzış (işkelenme, sinirlenme)
 rizde (I) *n* taze, mentşe
 rizde (II) *n* 1. kayalık ve sarp yer 2. palantöken
 rizdebēl *m* başı vitallıdaki duvar
 rizdeçya *evlā* sım dağlar
 rizdekīrlīn *m* rezeleme
 rizde kūrīn *lūgh* rezelemek
 rizgar *m* kurtulma, kurtuluş
 rizgarhar *n* kurtarılabılır
 rizgarbūn *m* 1. kurtulma 2. kurtulma (istemeyen, sıkıntı veren, hoşlanmayan bir kimseden, bir yerden, bir durumdan uzaklaşma)
 rizgar būn *lūgh* 1. kurtulmak * *gava dītin ku ez ji destē wan rizgar būme kōf kirin* ellerinden kurtuluşunu götünce sevindiler 2. kurtulmak (istemeyen, sıkıntı veren, hoşlanmayan bir kimseden, bir yerden, bir durumdan uzaklaşmak) * *ji bo ku ji bin bāndora wī rizgar bibe, bewl dīda xwe* onun etkisizlen kurtulmak için çaba harcıyordu
 rizgarbūyī *n* kurtulmuş, varestu
 rizgarbūyīn *m* 1. kurtuluş 2. kurtuluş (istemeyen, sıkıntı veren, hoşlanmayan bir kimseden, bir yerden, bir durumdan uzaklaşma)
 rizgarī *m* kurtuluş
 rizgariswax *evlā* kurtuluşçu, kurtuluşan yanı
 rizgārdewazī *m* kurtuluşçuluk
 rizgarhar *n* evlā kurtarıcı
 rizgarharī *m* kurtarıcılık
 rizgarhar *evlā* kurtarıcı
 rizgarkef *m* kurtarıcılık
 rizgarkīrlīn *m* 1. kurtarım 2. kurtarma; kurtarıcı (bu canlıyı bir tehlikeden veya zor durumdan uzaklaştırmak) 3. kurtarıcı (kurtulmasını sağlama) 4. kurtarma (kazandırma, yeniden ele geçirme) 5. kurtarma (ceza alınmasını önleme) 6. kurtarma (bu kimseye zarar gelmesini önleme)

rizgar kirīn *lūgh* 1. kurtarmak (bu canlıyı bir tehlikeden, tehlikeden veya zor durumdan uzaklaştırmak) * *ew ji fetisandīnē rizgar kir* onu bogulmaktan kurtardı 2. kurtarmak (kurtulmasını sağlamak) 3. kurtarmak (kazandırmak, yeniden ele geçirmek) * *xanf ji bārtinteyē rizgar bike* evi rahubenden kurtarı 4. kurtarmak (ceza alınmasını önlemek) * *ançax parperezek dikare te rizgar bike* ancak bu avukat seni kurtarabilir 5. kurtarmak (bu kimseye zarar gelmesini önlemek) * *me karībū ew hī şerīkē ji vī malē rizī rizgar bibe* kiro onu bir şerikle bu çürük malcan kurtarabiliriz
 rizgarkīrlī *n* kurtarılmış * *herēma rizgarkīrlī* kurtarılmış bölge
 rize *m* *berzābe*
 rizgēh *evlā* *doğ* silsilesi
 rizgēz *m* tēhr (ceviz kabuğunun bıraktığı kalıcı hoyu)
 rizyāyī *n* çürük, çürümüş
 rizī (I) *n* kuaş, zağ * *riziyē desē kērē* biçuk zağ
 rizī *n* 1. çürük (sağlam ve dayanıklı olan, yarar) * *dava rizī çürük ağaç* 2. çürük (sağlam bir temel ve dayanışa dayanmayan) 3. çürük (diş için) * *dūrūnē rizī çürük* diş
 rizībūn *m* 1. çürümme (sağlanlığını, dayanıklılığını yitirme) 2. çürümme (türlü etkilerle kimyasal değişikliğe uğrayarak bozulup dağılma) 3. çürümme (diş için)
 rizī būn *lūgh* 1. çürümek (sağlanlığını, dayanıklılığını yitirmek) 2. çürümek (türlü etkilerle kimyasal değişikliğe uğrayarak bozulup dağılma) * *laşēn ku dl erdē de rizī bilne* toprakta çürümüş bedentler 3. çürümek (diş için)
 rizībūyīn *m* 1. çürüyüş (sağlanlığını, dayanıklılığını yitirme) 2. çürüyüş (türlü etkilerle kimyasal değişikliğe uğrayarak bozulup dağılma) 3. çürüyüş (diş için)
 rizikīrlīn *m* çürütme, çürütüş
 rizī kīrlīn *lūgh* çürütme
 rizīn *m* 1. çürütme, çürüyüş (sağlanlığını, dayanıklılığını yitirme) 2. çürütme (türlü etkilerle kimyasal değişikliğe uğrayarak bozulup dağılma) 3. çürütme (diş için) 4. bitirme (mudarcılık, çürütme)
 rizīn *lūgh* 1. çürümek (sağlanlığını, dayanıklılığını yitirmek) 2. çürümek (türlü etkilerle kimyasal değişikliğe uğrayarak bozulup dağılma) * *laşēn ku dl erdē de rizīne* toprakta çürümüş bedenler 3. çürümek (diş için) 4. bitilmek (mudarcılık, çürütme)
 rizīn *ber* *evlā* kütüphane
 rizīlī *m* çürüklük
 rizūk *n* çürük
 rizq *m* rizk, doygu
 rizvan *ber* rezvan

rizyane *birin* rizane (Faenicultum vulgare)
 rizyaneya *axi* *bahtu* su rizanesi
 rizyong *axi* rizyank
 rizyanik *birin* rizene (Faenicultum vulgare)
 ri *1* 1. sakal 2. sakal (bazı hayvanlarda çene altında bulunan kılların tümü) - *herdan* sakal bırakmak (kayıyormak, salıvermek veya uzatmak) - *bi xwe ve danin* bu şeyi yapacağına dair söz vermek, bir şeyi vaat etmek - *çekirin* sakal tıraş etmek - *dibe* bihost, *di jandin* nabte *dust* uydur post ileşimlerle dibe olmak, öldür vefa, zehindeşifli - *hildan* sakal tıraş etmek - *kur* kirtin sakal tıraş etmek - *ribe* kirtin sakalı değirmen sakal altına gelirmek - *tıraş kirtin* sakal tıraş etmek - *syê* (yekê) *çübün* sakalı çıkarmak, kılınmak - *ye* (yekê) *hatin* sakal uzatmak, sakal tıraş gelmek - *ê* (yekê) *ji* *hejra wî* dirêgtir *bi* *in* *ç* *ka* *ç* *ok* *uzar* *olmak* (bi) - *ye* (yekê) *kenin* (b nini sakalına gümek - *ê* *kuridî* *stok* *kayd* - *ye* *nin* *lone* *ku* *ji* *min* *çerri* *bikan* sakalın *yok* *ki* *nözüm* *den* *le* *en* - *ê* *çit* *dik* sakal - *ê* *ribe* *kirtin* *değirmen* sakal - *ye* *xwe* *çekirtin* sakal olmak - *ye* *xwe* *di* *uşê* *dirzo* *de* *spî* *kirtin* *sakalı* *değirmen* *de* *agarmak* - *ye* *xwe* *hildan* sakal *çerik* - *ye* *xwe* *kur* *kirtin* sakal olmak, sakal tıraş *çerik* - *ye* *xwe* *ji* *hej* *tavê* *spî* *kirtin* sakalı *değirmen* *de* *agarmak* - *ye* *xwe* *di* *uşê* *spî* *kirtin* sakalı *değirmen* *de* *agarmak* - *ye* *xwe* *mîst* *dan* sakalını *şanzlamak* - *ye* *zar* *firça* *gibi* (seri sakal tenci)

riayet riayet m - *kirtin* riayet etmek
 riayetkar *ri* riayetkâr
 riayetkarin m riayet etme, uyuma
 riayet kirtin *uşê* riayet etmek, uyumak
 riherdan w sakal bırakma
 ri *herdan* *şê* sakal bırakmak
 riberdavi *ri* 1. sakalı (sakal uzatmış kişiye)
 2. sakalı (sakal tıraş olmanın olana)
 riberdavin m sakal tıraş
 riç *1* 1. kok, damıt 2. parçekt, parçekt (bakterin saçaklı kökü veya püskülü) 3. mee, köken, ark - *razewepandla* kokunu koymak
 riçal (I) 1. u çil (kokledeki kıl gibi uzantıları)
 2. *herdan* *çek* (çinden uygun besiyunun dolacağı olunan dokümanı birt) 3. *bir* *li* - *dan* *hilelemek*
 riçal (II) m riçal
 riçal (III) w riçalu peymiri
 riçaldan m | *hejra*
 riçal dan *şê* hilelemek
 riçalbaş *hatin* riçelci (sarıms kırmızı)
 riçal tıraş m riçelcilik
 riçalker *mê* riçelci (riçelci yapıcı)
 riçalkerî m riçelcilik
 riçalok w 1. damazok, kökçüçü
 riçalokî *mê* damazım, kövçü
 riçemberî m çember sakal

riçok w 1. el (küsâlerdeki kıl gibi uzantıları) 2. kökçük, kıl damaz - *deranın* bir şey, iyice değmek
 riçperest *mê* *arkê*
 riçperestî w köççük
 riçerger *ri* kabı sakal
 riçilriç *ri* uzun sakalı
 riç m veri, bulge
 riç w rib
 riçdank w rildan
 riçlak *ri* köççü sakal
 riçharî *ri* sakal tıraş uzatmış kütse
 riçhildan w sakal tıraş olma
 riç hildan *şê* sakal tıraş olma
 riçik w nek *bir*
 riç (I) m sakal sakallık
 riç (II) w kurt
 riçelan m kurt
 riçelani w kurtçuluk
 riçok *mê* *gerge* sakalı
 riçose *ri* köse sakal
 riçurkirtin w sakal tıraş etme - *a* *zavê* *damat* *baş*
 ri *kur* *kirtin* *şê* sakal tıraş etmek
 riçurkirtin *ri* kesik sakalı, sakal tıraş olmuş olan, sakalsız
 riçel w *hatê* *mê* *okta* - *kışandin* *riçel* *çekmek*
 riçelkirtin m riçelleme
 riçel kirtin *şê* *çel* *çel* *çel*
 riçelkarî *ri* riçelli
 rin m sızma
 rin *şê* *şanzlamak* - *derê* *başê* (yekê) *argo* (birinin) *üşupe* *başına* *etmek* - *nayê* *çine* *etmek*, *baş* *etmek*, *başına* *çıkarmak*, *başına* *burununa* *batıştırmak* - *nayê* *û* *şanzim* *argo* *başına* *şanz* *di* *durumu* *düzelte* *çalışmak* - *û* *xwe* *tê* *dan* *şanz* *şanzmak* * *di* *nayê* *û* *bi* *her* *du* *destan* *dikevê* *dişo* *şanz* *ç* *durumu* *düzelte* *çalışıyor*
 riçek m *çerç*
 riç m riç
 riç (I) *her* *ip* *ê* *riç*
 riç (II) m belâ * *il* *serê* *wê* *bû* *riç* *başına* *belâ* *olû* * *te* *em* *ji* *riç* *wî* *stemkarî* *xelas* *ku* *in* *biç* *uzalının* *belâşimên* *kurtarên*
 riç (III) w *de* *çerç*, *hile*, *oyun*, *entrîka*
 riç (IV) *ri* *dik* - *biçin* *dikleşmek* * *fasûlye* *riç* *biçye* *çûsulye* *dikleşerç*
 riç (V) w *çerç*
 riçalik *ri* çember sakalı
 riççik *ri* *şanz* *çerç* sakalı
 riçkar *ri* *hilec*, *hilekâr*, *hilebaz*
 riçkarî m hilecilik, hilekârlık, hilebazlık
 riççik *ri* köççü sakal
 riçne *her* *çerç*
 riçer *ri* kara sakalı
 ris (I) *ri* *çerç* - *kirtin* *soymak*, *çerç* *etmek*
 ris (II) *ri* *çerç* (keçi *uzundan* *yapılmı*ş *veya* *de* *konmuş* *olun*) * *palasa* *ris* *kel* *kabm*

risale *m risale*, bresür
 risandın *m eğitime, önde*
 risandın *ışğ* eğirmek, örmek
 risandı *zaf* örülü
 risâ keçan *m* katen helva
 risikandı *m* risikandı
 risikân *m* risikân
 risin *m* kıl, kıldan yapılmâ
 risk *m* risk
 risktrin *m* soyun, çıplak etme
 ris kieln *ışğ* soyunak, çıplak etmek
 riskiri *m* soyunuk, soyulmuş, çıplak edilmiş
 rişf *m* 1. ak sakal 2. *zaf* ak sakalı 3. yaşlı
 rişifti *m* aksakallık
 riş (I) *m* kok (balkıleri toprağı bağlayan ve on-
 ların topraktaki besin maddelerini emmesize
 yarayan zararsız bakteri) ~ *raşşandın* ka-
 kunu kurutmak, kekone kibrit suyu dokmek
 riş (II) *m* 1. sakal 2. saçak, püskül (havlu, ha-
 lı, kuşakların kenarlarına dikilen püskül) 3.
 yaşlı ippek
 riş (III) *m* 1. yarı, yarıncı 2. *y* çark çabarı ~a
 merivkur öldüren çark çabarı ~a mü bir tar-
 sulu çark çabarı ~a nêr bir tüz süsüz çark çı-
 bantı ~a pûş bir hastalık ~a salî bir yıl bo-
 yunca iyileşmeyen çark çabarı
 rişâl *m* kök, kök kök
 rişâlberdan *m* kökleşme
 rişâl berdan *ışğ* kök salmak
 rişâlberdayî *m* kökleşmiş
 rişâlberdayin *m* kökleşme
 rişâle *m* 1. kök 2. zökken, tujin
 rişâlgirtin *m* köklenme
 rişâl girtin *ışğ* kök emmek
 rişâlgirtî *m* köklenmiş
 rişâtk *başv* 1. kıl (bitkilerde gövdenin, gövde-
 le silindriğini, içi boş ince uzantı) 2. pürçek,
 pürçek (bitkilerin saçıklı kökü veya püsku-
 lü) 3. kıkal demar
 rişâtkî *m* 1. pürçekli 2. kıkalsız
 rişâtkibûn *m* pürçeklenme
 rişâtkî bûn *ışğ* pürçeklenmek
 rişâtkibûyîn *m* pürçeklenme
 rişâtkûî *m* kıkallık
 rişâluk *başv* köksü
 rişâlar *m* sakallı
 rişe *m* 1. kök, kök köc 2. bir sınıc
 rişelte *m* kaba sakal
 rişeyî *m* 1. köklü 2. *başv* köklü * çareserlyeke
 rişeyî köklü bir cüzüm
 rişê *başv* *başv* teke sakalı
 rişêş *m* damız
 rişîk (I) *başv* 1. telek 2. bir tırtılı
 (kavak, süğüt, şendik gibi bitkilerin unlu an-
 dıran çiçek durumları)
 rişîk (II) *m* 1. saçak, püskül (havlu, halı, ku-
 şakların kenarlarına dikilen püskül) 2. ippek
 ippek (göz yaşı için) * *ji çavên wî neşdik*
 wêkî rişîkan dîhatin Xwarê gözlermeden ip-

lik ipilek yaşlar akıyordu. ~ *naç karin dîn* saçak
 apmek - *pê de hatin berdan* saçaklanmak
 rişîkî *m* saçaklıca, püsküllüce
 rişîkibûn *m* saçaklanma
 rişîkî bûn *ışğ* saçaklanmak
 rişîkledin *m* saçaklama, püskülleme
 rişîk kûrin *ışğ* saçaklanmak, püsküllemek
 rişîkkûrî *m* püsküllü
 rişîng *m* saçak, püskül
 rişî *m* saçak, püskül
 rişîle *başv* çekinge kusu, sigirek (Stannus vul-
 gari)
 rişîrîşkî *m* saçaklı, püsküllü
 rişî *m* püskül
 rişevşîk *m* keçi sakal
 rişîk *m* 1. taraz 2. püskül - *jê kûrin tarazlanak*
 rişîk paraknîş bez cî.ımı
 rişîkdan *m* tarazlanma (kumaş için)
 rişîk dan *ışğ* tarazlanmak (kumaş için)
 rişîkdayî *m* tarazlı (kumaş için)
 rişîkdayîn *m* tarazlanma (kumaş için)
 rişîl *başv* rîl (II)
 rişîm *m* sızma
 rişîm *ışğ* sızmak
 rişîm *m* (ayvîşk) çitun, dizem, lartım.
 rişîmik *m* çimik, sızmalı, dizemli
 rişîl *m* 1. püskül 2. taraz -ê (yekû) lî ba bûn
 çîlx kayêkê kûşeklere çîyafet. (Lutayin) îis-
 rû baş çökölme
 rişîlî *m* sarım sarım, lame lame
 rişîlibûn *m* sarım sarım paraklanma
 rişîlî bûn *ışğ* sarım sarım paraklanmak
 rişîvz *başv* geniş yapraklı süpları kormuzunu.
 ekşimsî her tedi olan yenîlu bir bitki
 rişîvîz *başv* *başv* *m* bunhar
 rişîv *m* bağ, sak
 rişîvî *başv* rovi
 rişîvuyet *başv* rîvayet
 rişî *başv* maye (suğî dîşkîsî) - *û pîx pîşîk*
 rişîvîdîş *m* bozma
 rişîvîdîş *ışğ* bozmak (cihaz ve henüz söyle-
 ri kendisinden beklenilen işi yapılmıyacak
 durum) getirmek)
 rişîvîdîş *m* bozulmuş olan
 rişîvî *m* baklu (mek)
 rişîk (I) *m* baklu (mek)
 rişîk (II) *başv* gövme erşî.
 rişî *m* yayın
 rişîku *m* risk, rîziko
 Rî *başv* Rî (raden elementinin kısaltması)
 rî (I) *m* nênr, imak bî ~ *de cûm* hoş yere bar-
 cump gitmek
 rî (II) *başv* rej
 rîvayî *başv* rîvaya
 robot *m* akarsu, çay
 robîlîndî *başv* baş telî noktasi
 robot *m* 1. robot 2. robot (başkasının buytuğu
 de iş yapan, kendi akıl ve iradesini kullan-
 mayan)

robûtlûn *m* robûtlâşın.
 robûtlûyfn *m* robûtlâşına
 robûtlî *m* robûtlük
 robûtlîk *m* robûtlük
 robûtlîcin *m* robûtlâştırma
 rojâ *deris* rojdî
 rojâj *m* rojdaj
 rodu *m* rudoj
 roduya *badayî* *nd* kırım bağrsak
 rodiya *berate* *zâid* kôr bağrsak. kalın bağrsak, huram bağrsak
 rodiya *dazdeligirê* *amîd* on üç parmak tozı sağı
 rodiya *dazdetilîk* *amîd* on iki parmak bağrsak
 rodiya *heram* *amîd* kalın bağrsak, karam bağrsak
 rodiya *kor* *amîd* kân bağrsak
 rodiya *stîr* *amîd* kalın bağrsak
 rodiya *zîde* *amîd* aparçes
 rodiya *sîrav* *amîd* ince bağrsak
 rodiyê *navikê* *amîd* gobek bağı
 rodî *amîd* bağrsak ~ her girîl bağrsak m. hatsîrlîğindan dolayı sîmdîrde güclük çekmek ~ya *berate* (on jî heram) haram bağrsak ~ya *navikê* gobek bağı ~ya *tîrjîrîmek* her bağrsak adı ~yên (yekî) ketin hev bağrsaklari tekâmîk
 rodiş *amîd* bağrsak
 rodyum *kîsîr* rodyum. (kısılması B.)
 rôlle *m* rôlîle
 rôlîr *der* rôlîr
 rôlîlî *der* rôlîlîlî
 rôlîlîzâm *der* rôlîlîzâm
 rôlîlîzâmî *der* rôlîlîzâmî.
 rôhîm *m* rôhîm
 rôhî *der* rôhî

roj *astîn* 1. güneş 2. güneş, gün * gava ku roj ruhê gün dogarken 3. gündüz, gün * havînê rojê dirêj dibîn yazın günler uzar * di rojên herî kûn ên zivistanê de kîşîm en kîra günlerînde 3. gün (yer yuzarlığın kendi aksent etralında bir kez donmasıyla geçen 24 saatlık süre) * herî deş rojan ez li wê derê me on gîrê kadîr ordayim 4. gündüz (gece karşısı) 5. gün (peinde bulunur zaman) 6. gün (Zaman, sıra; * wê roja min jî bê beran de gunim gelecek 7. gün (çağ deviri) * roj roja wan e gün onlarin gunûdûr 8. gün (tıy yaşamın zaman; * rebeno qet rojêke xweş medîr zevallî. heq gün gîrmedi 9. gün (bayram niteliğinde özel gün) * îro roja wan a rîzgîrbûnê ye bu gün vîlêlîm xatîlîş günî 10. gün (çoğunlukla ev hanımlarının zîyin belîrlî günlerinde kanak uğrınmak için yaptıkları toplantı) * îro dora roja Ayşe xamîm e bu gün Ayşe hân mîrî gumî. 11. gün (tarîh) 12. *m* günlük (o günkü, o güne ilişkin) * hêka rojê günlük yuzimî 12. günlük, yev-

niye * roja wî bi çendan e? yevniye kaçır - *uvêtin* 1) güneş çarınak 2) güneş doğmak, gün doğmak - *bejnek* avûm (on jî bilînd) bûn gün epey doğmuş olmak ~ *bi bîjîngê mayê gîrtin* (on jî vîşartîlî) güneş bulçukla sıvanmaz - *hi* ~ 1) giip he gün 2) gündem güne, günüğüme, hergün birax daha - *bî* - *li* îro îro rojê dîm oia bu gün iki - *bi* ser ketin (on jî xîstîlî) gün almak (yaşını günü gününe bitirmiş olmak) * *ruj hi ser duvalîya wê ketîne* iki yezînda gün almış - *ûf* ser xîstîlî gün geçirmek (süre için) ~ *bîxêrt* tî dîn (birine) ya sabahlar dilemek ~ *çûn* ava güneş batmak, gün batmak, gün kavusmak - *donîm* gün koyamak ~ *derketin* 1) güneş çarınak 2) güneş doğmak, gün doğmak ~ *di* zerrîyan de güneş batmak üzere olduğu zaman ~ *di* zerrîyan de bûn güneş batmak üzere olmak ~ *dîjîhîure*, *qeda* nabîhîure gün kazasız geçmez ~ *dîce* tîfaq (on jî hîşpeza) naçe gün kazasız geçmez - *dîsekîme* Rûmî nusekîne su uyur düşman uyumaz - *dîtîlî* güneş almak (veya güneş görmek) - *halîlî* bîrîyan kaba kuşluk vakti olmak (günden bir iki saat önceki zaman) ~ *hatîlî* taştîyan kuşluk vakti olmak - *heye* zamanê wî liê gün ola hatimî ola ~ *hîlîbûn* güneş yükselmek - *hîlî-hatîlî* güneş doğmak, gün doğmak - *jê* re *li* hev hatin (birine) gün deşmek - *jî* ewe *der-kelîlî* güneş ucması - *jî* - *ê* vîtir (on jî baş-tîr) gündem güne, gün gündem, hergün biraz daha - *kîfî* kîrin gün koymak - *lê* hîm şev gîdîlîm gece çarınak - *lê* çûn *ava* akşamî etîmek ~ *lê* hatîlî *çî* çaxan üstüne bu îki güneş doğmak - *lê* hatîlî *nîvro* üstüne bir iki güneş doğmak - *lê* hîlîbatîlî (hîrîmîn üzerine) güneş doğmak - *lê* rey bûn dara dîşarek (zov durumda kalmak) ~ *li* *ava* kaşîk çîrîmî (ortolîğîm kuarmaya başladığı zaman) - *li* *ava hîm* güneş hîrmak üzere olmak ~ *li* her *ava hîm* gün (veya güneş) batmak üzere olmak ~ *li* bîrîyan kaba kuşluk öğlenden bir iki saat önceki zaman) ~ *li* hukmê *nîvro* bûn gün dîkîlîmî - *li* *nîvro* öğle vakti - *li* *nîvro* bûn gün dîkîlîmî - *li* *nîvro* bûn güneş öğle zamanında olmak ~ *li* *qameta* *esrê* bûn güneş ikîndî vaktînde olmak ~ *li* - *ê* *manîre* gün olur yıl besler, yıl olur günü beslemîz (ticarette kazanç, gulu gününü byumaz) - *li* taştîyan kuşluk vakti - *li* zerrîyan kaşîk çîrîmî (ortalığı kuarmaya başladığı zaman) - *li* zerrîyan bûn gün batmak üzere olmak ~ *na* hîne gün çîrmîz (hi ç güneş ışığı almaz yer) ~ *naçê* vîmlîrîndîlî güneş bulçukla sıvanmaz - *pê* de sozekîlî ~ *qelîbîlî* gün kavusmaz, gün batmak - - gün günden günden gîrîk, hergün biraz daha - *şîrîlî* hîm güneş sabahları biraz yükselmek ~ya (yekî) günüñ adımı to günlerde çîç soz edîlîş kîşî ~ya a-

gür Rumi takvime göre 14 şubat (27 şubat) aksama halk inış. lelerin yakar. balay çeker ve cennetler. ha ay çekerler. İnanca göre gahaklı, dağ arınmak için bu eğlenceyi yaparlar. Bu güne xatire de denir -a haş iyi gün -a (we) hi xer be (çün avdın -a iyekü) bün günün adımı olmak -a çüyü geçen gün. öte gün -a dümun e kēfa güran e kurt puslu bawıy sever -a erefayê arife günü -a felatê (izgarıyê an ji xelasiyê) kutuluş günü -a İren ivi gur. (dar gün karı.) -a pıran dar gün -a gonê (an ji gorin) o helmez gün. soylenen gün -a (ristekî) hatin gelip çatmak (veva gelip çayınmak) * rojê me yên malûşîniyê hatin emeklîk guşleri gelip çatı -a heq î hisaban hesap günü /kiyamet günü) -a İnceyê miza günü -a İru bu gün İlemler bulandıgımız çağ. zaman) (İ) -a ku dinya ava hüye kaluheridan heri -a kurê havan yağıller günü -a (yekü) İ hev hatin günümü gormek (güzel, mutlu günden olmak) -a mahşerê 1) mahşer günü 2) mahşer günü, ara habz günü -a mevandoriyê kabul günü -a neşşemê çikmar ayın son çarsamba. balık kovağı çikmar (haşın 2) zaman oluyuş. aciz işler için söylenir -a pişt İ niyê cumartesi -a pişt dawiyê kiyamet günü (İ) -a qalûbelayê zalubelâlar beri -a qendîlê kandi günü -a qiyametê kiyamet günü -a qiyametê dawelari İman (yekü) bün İ ki eh (harim) yakasında olmak -a rabûnê kiyamet günü -a res kara gün -a res, kul hat çok yığıl ve kanlı katil kiyse -a reş dust kîfê dibê dost kara günde belli olur -a reş mrov ji varê dîva xwe re dibêje bavo koprudan (veya köprüyü) geçere kaçar ayıya dayı derler -a rişgarıyê (an ji xelasiyê) kutuluş günü * alludeliyên ji bo ruja Jellata Amedê dîhatin kirin Amed'ın kurtuluşunu kutulamak için hazırlıklar yapıyordu (İ) -a -a de kalabelâlan beri -a (yekü) temana bün günü yelmez. emirlik vaki olmak. defteri durulmes (olmuş zamanı gelmek) -a tebg duş gün, kaza gün -a teng nûroş ji varê dîva xwe re dibêje bavo koprudan İveya köprüyü geçere kaçar ayıya dayı derler. denize düşen yitima sarılır -a we (an ji te) hi xer be İyi günler -a xelasiyê kutuluş günü. -a xerab çedibe, mirrovê (an ji İmşanê) xerab çenûbe can çıkar huy çikmar -a xwe birîlt cûn çuqup girmek (almek) -a xwe derbas kirin 1) gün gormek. tesalîk. bîrlük. mutluluk içinde yaşamak 2) İmar sürmek (yaşamı belli şartlar içinde süüp girmek) 3) akşamlamak -a xwe nedîtin gün garmeme -a xwe temam (an ji xelasiyê) kurtuluşunu savınmak -a xwes 1) güzel gün 2) iyi gün -a xwes ji bîngûna êvarê dîyar e perşembenin pe'isi çarşamba'ın helri olur

-a zedê arık gün -ek berî rojêkê İn gün evel, olabildiği kadar çabuk. bir an önce, bir avak önce. yol yakinken -ek du rojan dînen bu güne (çubucak. az zamanda) - ek herê yek na gün aşır -ek ji feleki İlişin felekten bir gün (veva gece) çalmak -ek ji rojan günlerden bir gün -ek ji rojêm Xwedê bir gün olsun -ek ji -ek e İm gûnlîk heylik beylîkür -ek li -ekê İnanêre gün. güne uyuz -ekte bilhesab onenê bir gün -ekte İmêne yeke çünê ye İllimlû danya -em bîjîmar sayılı günler -en bîjîmar zû dîçin nazîh günler çabuk gezer -ên (yekü) bîjîmar İm günler. sayılı İbr yerde kaınak İym. azcak bîkaç gün. bulunmak) -ên karkirînê wê İş günü -ên keliyayê sarı suuk -ên (yekü) İ hev emelîhêtinê gûm gûnêre uyuz -ên reş kara günler. dar günler -ên tehl İ şîrin acı tahl günler -ên tehl ũ şîrin İi hev re dîtin (ürbîyle) acı tahl günler oluak -ên xwe derbas kirin 1) gormek gormek 2) gününü gün etmek (hiçbir şeyi dert alınmayıp gününü haş geçirmek) -ên xwe İmar-tin 1) gününü doldurmak (bu İşın İmê e -mesî İm geteken İmêyî İyayınla İmê) 2) gününü (veya günlerini) saymak, gününü beklemek (kurtulmayıacak İmê. İmê guşletim. yaşamak) 3) günler. sayılı oluak (olurmu yakın oluak) -ên xwe pê derbas kirin gorûl eşîerîrmek, dalgı geçmek (gececi İevgi İışıkta kormak)

roja ağır wî Rumi takvime göre 14 şubat (milad. 27 şubat). hale akşamleyin yakığı alet eşliğinde darsederék eğ enir. İnanca göre bu kutuluşun insanları zıvalarından arın. Bilis yoresinde bu güne xatire de verilir. roja İeriyê ad İm gün

roja bûyîmê m doğum günü

roja İro ad bu gün (çinde bulandıgımız çağ. zaman)

roja jidayikbûnê ad y-a günü

rojane w 1. gûnlük 16 gûnlük, 6 gûnlük (İgir) *

ex İê dîfîkarin ku ez sahbetê me yên rojanê İinivîsim gûnlük selbellerimuz yazîniyî dîşîniyewan 2. gûnlük (her gün yapılan, her gün ç karı) * rojanameya rojane gûnlük gûzete 3. gûndelik İur gün yayınlanan. her gün çikant * rojanameya rojane gûndelik 4. aktuante 5. gûndelik. yevniye

rojanevî ad gûndel. aktuel

rojanevîbûn m gûndelleşme

rojanevî bün İegb gûndelleşmek

rojanevî m gûndelîc -sya xwe winda kirin gûndelîgîna. yitirmek

rojani w 1. gûnlük 16 gûnlük, 6 gûnlük (İgir) 2. gûndelik (her gûnlük) * xelatiên rojanî gûndelik çuşmanlar 3. m gûndelik. yevniye * rojanîya te bi çondan e? gûndelîgîn kaç? 4. gûnlük uzat. yevniye 5. ad gûndel

rojanîyan *ad* mî yemiyecî

roja rîbûnê kîyanetî gûnd

roja reş *ad* kî rojî gûn

rojawa *n* 1. gûn hatin, gûn hatin 2. batî (başka dîet yûnêk, gûnêk) batîgî yûn 3. batî (hatîya dîşer, bîlge) 4. batî (ayasî) ancauda, Avrûpa ve Kuzey Amerîka) 5. *ad* mî hatî (gûnêsin 22 martî ve 23 eyûlêde hatîgî ancaudî)

rojawêhez *ad* mî batî, garpî, batî wîletî

rojawêkêzî *m* batî, çîkê, garpîk

rojawekazî *ad* garpîkî (batî yapî)

rojawekî *ad* garpîkî (batî yapî)

rojawa parîz *ad* mî batî, garpî, batî yanîsî

rojawa parîzî *m* hatîlîk, garpîk

rojawa perest *ad* mî batî, garpî, batî yanîsî

rojawa perestî *m* hatîlîk, garpîk

rojawa perwer *ad* mî batî, garpî, batî yanîsî

rojawa perwerî *m* hatîlîk, garpîk

rojawî *ad* mî hatîlîk, garpîk

rojawîyî *ad* mî 1. batî, garpî (batî wîletî)

veya batî bîlge) hatîkîndî olîk 2. batî (batî uyarîgîna bernameyî kîmse)

rojawayîbûn *m* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayî bûn *lîgîk* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîbüyî *ad* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîbüyî *m* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *m* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayî kîrî *lîgîk* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *ad* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *m* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *ad* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *m* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *ad* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *m* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *ad* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *m* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *ad* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *m* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *ad* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *m* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *ad* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *m* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *ad* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *m* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *ad* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *m* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *ad* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *m* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *ad* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *m* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *ad* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *m* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *ad* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *m* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *ad* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *m* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *ad* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *m* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *ad* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *m* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *ad* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojawayîkîrî *m* batîlîgîna, garpîlîgîna

rojgar *n* zaman

rojgarê kevn *mî* pîlêzêk

rojgarê wîletî gezege

rojgarî *m* gezege

rojgarîk *m* gezege, plânet

rojgêrah *ad* mî gezege

rojgarî *ad* mî gezege (zamanî)

rojgarî *ad* mî gezege (zamanî)

rojgî *ad* mî gezege

rojgî *ad* mî gezege

rojgî *ad* mî gezege

rojgî *ad* mî gezege

rojgî *ad* mî gezege (gezege doğu)

doğu yûn) 2. doğu (bulunan yere gîre gîne)

doğu yûnê kîlîk (bîlge) 3. doğu (Avrûpa)

ve Kuzeydoğu Afrîka) mî bîlîk 4. doğu, sîk (gîne) 21 martî

ve 21 eyûlêde doğu yûn) → dîr, uzak, doğu

→ a bîlîk, uzak, doğu → a nîzîk, yakî doğu

Rojhilata Dîr *ad* Uzak Doğu

Rojhilata Naverastî *m* Orta Doğu

Rojhilata Navîn *m* Orta Doğu

Rojhilata Nîzîk *ad* Yakî Doğu

rojhilatêzî *ad* mî doğu, doğu yanîsî

rojhilatêzî *m* doğu, doğu yanîsî

rojhilatî *ad* 1. doğu, 2. doğu (doğu yanîsî)

uyar (îrî bernameyî, savanan kîmse) 3. sîk, uyantîzî, doğu, îrî

rojhilatîbûn *m* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *ad* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *m* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *ad* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *m* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *ad* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *m* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *ad* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *m* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *ad* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *m* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *ad* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *m* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *ad* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *m* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *ad* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *m* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *ad* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *m* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *ad* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *m* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *ad* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *m* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *ad* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *m* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *ad* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *m* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *ad* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *m* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *ad* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *m* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *ad* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *m* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *ad* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *m* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojhilatî *ad* 1. doğu, 2. doğu, 3. doğu, 4. doğu

rojlag m 1. sünme, ocak 2. bəca
 roj m 1. oruç 2. oruç (haz vərən şeylərdən
 yoksunluk 3. *rol* günlük (üzərmlə gün ge-
 yimə vəya gələcek) * Zərəkə deli Roj! on
 günlük çocuk ~ girtin oruç tutmaq ~ İb ke-
 rin oruç tutma sənini yerinə gətirmək dər-
 mında alınmaq ~ şikəndin oruç acmaq (vəya
 bozmaq) ~ya *asüreyə* aşarə ucucu ~ya *xwə*
sikəndin iltar acmaq ~a *xwə* *vekdin* iltar
 açmaq ~ya *xwə* *svarin* 11 oruç yemək 2)
 mən gənəl işləmək suç işləmək * *ma* *na*
rujya *xwə* *svar* *ku* *na* *gul?* dedikse suç
 mu isledik?

rojlağı *adət* oruç tutan simse
 rojgirtə *rol* oruçlu
 rojkar *adət* oruç tutan kimse
 rojka (I) *rol* 1. günlük (6 günlük, 6 gənəl ilgilü)
 2. gündəl 3. gündəşel
 rojka (II) m 1. sünme, ocak 2. bəca 3. aydır-
 lıma bəcası 4. dəylənübəz
 rojkegirtə *rol* oruçsuz
 rojşikəndin *ilgü* oruç bozmaq
 rojşikəndin m oruç bozma
 rojšikən *rol* oruç bozucu
 rojti m 1. oruçlu olma 2. oruç zamanı
 rojxwarin m oruç yemə
 rojxwarin *ilgü* oruç yemək
 rojxwər *adət* oruç tutmayan, orucunu yiyən
 rojki *rol* 1. günəş ilə ilgilü, gün ilə ilgilü 2. gü-
 neşə tapınlar
 rojkor *rol* gündüz görməyən kimsə
 rojkori m gündüz görməmə
 rojkori bün *ilgü* kamaşmaq (göz kamaşması
 üçün)
 rojkor ktrin *ilgü* kamaşmaq (göz için)
 roj li *ava* *ə* *aqşam* *ava*, *aqşam* *azen*
 roj li *ava* *bün* *adət* güneş batmaq üzərə olmaq
 roj li *ber* *ava* *bün* *adət* güneş batmaq üzərə ol-
 maq
 roj li *nivro* *ad* *öglə* vakti, *öglə* zamanı
 roj li *nivro* *bün* *adət* güneş *öglə* zamanında ol-
 maq

rojmezax m günlük hərçlik
 rojnuzi m günlük ücret
 rojname m 1. gazete * rojnameya rojane
 günlük gazete 2. gazete (gazetelemin yazı dişi,
 basıldığı yer) * her roj *dişə* *rojnameyə*
hergün gazeteye gürşatlı ~ya *düvər* *duvar*
gazetesi ~ya *şvarkə* *akşam* *gazetesi* ~ya
haftəyə *haftalık* *gazete* ~ya *rojane* *günlük*
gazete

rojnameçank m gazetecilik
 rojnameçiroş *adət* gazete *başçı*, *gazete* *satı-*
cısı
 rojnameçiroş m gazetecilik
 rojnameçer *adət* gazetecilik
 rojnameçeri m gazetecilik
 rojnameçivis *adət* gazetecilik *ya* *zai*
 rojnameçivisi m gazetecilik *yazarkik*

rojnameçivis *her* *rojnameçivisi*
 rojnameçev *adət* gazetecilik (gazeteciyə *yayınla-*
yan *kimse*)
 rojnameçev m gazetecilik
 rojnameçevan *adət* gazetecilik
 rojnameçevan m gazetecilik
 rojne m bəca
 rojmediti *rol* 1. güngürməmiş, *görgü* *az* 2.
 baktar, *gün* *yüzü* *görünməz*
 rojmedtibün m 1. gongolməmişlik, *görgü* *süz-*
lük 2. *gün* *yüzü* *görünməmişlik*
 rojnək *adət* *gün* *ber*
 rojnük m 1. *günce*, *günlük* 2. *ay* *günlük* (*gü-*
nə *gündə* *tutulan* *adət* *yazı* *vəya* *bu* *yazıla-*
cın *icirde* *başlanan* *eser*)
 rojnük m *likvən* (*zamanı* *yıllara*, *aylara* *və*
günlərə *ayınarı* *yönetim*)
 rojnüle *adət* *gündəlikçi* *ırgal*
 rojperest *adət* *güneşə* *tapən*
 rojperest m *güneşə* *tapma*
 rojreş m *karə* *gün*
 rojreşi m *bahışızlı*
 roj qelibin *ilgü* *gün* *bozmaq*
 rojšikən m *güneş* *gözlüğü*
 rojti m *erleş* *gün*, *diğer* *gün*
 rojtir m *keskin* *güneş*
 rojvan *adət* 1. *günlü* *zəcu* (*günlük* *çalışan*) 2.
günlü *zəcu* (*günlük* *öğrenən* *gören* *öğrənən*)
 rojveger m *gün* *donumu* (*gece* *ile* *günlük* *in* *e-*
şit *bilüğü* *ikənini*)
 rojxəbat m *günlük* *çalışma*
 rojxər *ə* *tyi* *günlər*
 rok *her* *rovek*
 rok m 1. *güneş* 2. *gün* * *roka* *din* *başka* *bir* *gün*
 roket m *roket*
 roketçivə m *roketçi*
 roklrin m 1. *dökme* (*sıvı* *vəya* *tinə* *durumun-*
daki *bir* *şeyi* *bir* *verdən*, *kəpən* *başka* *bu* *ye-*
re *başılma*) 2. *dökme*, *yığına* (*bir* *yere* *çok*
ça *bir* *şey* *yığma*, *taşma*) 3. *kəlmə* (*nusxə*
bir *yeməgi* *başka* *kəbi* *başılma*)
 rokürin *ilgü* 1. *dökme* (*sıvı* *vəya* *tinə* *durumun-*
daki *bir* *şeyi* *bir* *verdən*, *kəpən* *başka*
bir *yere* *başılmaq*) * *çevələ* *genim* *roklür*
havxəstə *buğday* *çuvalını* *atmalı* *doktu* 2.
dökme, *yığına* (*bir* *yere* *çokça* *bir* *şey* *ye-*
mək, *taşmaq*) * *mün* *qüm* *ə* *çimento* *roklür*
her *wam* *kum* *ile* *çimentoyu* *ändər* *nə* *yığ-*
dın 3. *kəlmək* (*pişmə*, *bu* *yeməgi* *başka*
kəbi *başılmaq*) * *pivən* *hesap* *etmək*, *ölçüp*
biçmək, *katınax* (*bir* *şeyin* *bütün* *səciqlərini*
ay *dişmək*) * *roke* *bipəve* *heja* *ayığı*
tek *alıraq* * *roqake* *ə* *rupivə*, *heima* *ci* *İb*
berdövə (*wə*) *dibəje* *denli* *deniz* *söz* *söylə-*
mək

rokliri *rol* *lakük*, *dökülmüş*

rokoku *adət* *roket*

rol m 1. *rol* 2. *rol* (*ıncel*) ~ *girtin* *rol* *almaq* ~

kîrlî rol yepnêk ~ stendim rol almak ~ İsyistin rol yagnak ~ a (yekî) tê de hebûn ro-
lî almak

rola serêke *rol başrol*

rolans *m rolans*

rolantî *m rolantî*

rolatîv *rolatîv* rûltîv, bağıntılı, ızafî

rolatîvî *m ızafîlik, ızafet*

rolatîvîte *m rolatîvîte, bağıntı, bağıntılılık, gr-
relîlik, ızafiyet*

rolatîvîst *rolatîvîst* rolantîst, bağıntıcı, geyreyî

rolatîvîzm *m rolatîvîzm, bağıntıçılık, geyreyî-
çilik, geyreyîlik, ızafiyet*

role *rolê* evîlî, çocuk

rolyet *m rolyet, kabarcıca*

Roma *rol* 1. Roma, Bizans 2. *m* Osmanlı ~ a
rey (Osmanlı) ~ a rûtik zûgurt, sehl (Osmanlı)
~ a xayîn karn (Osmanlı)

rom *m rom* (ışık)

Roman *rolêr* Roman, Çingene, Çigan

roman *rolên* roman ~ a dîrokî (mêjeyî) *m* jî tî-
rêkî (edebî roman)

romana dîrê *m* izmak roman

romanesk *rol* romanesk

romunhez *rolên* romaneşevî, romanî destî

Romanî (I) *rolêr* Romalı (Doğu Roma İmpa-
ratorluğu surlarında yaşayan, Roma yurtu-
sı haklarına sahip olan halk)

Romanî (II) *rolêr* 1. Roman 2. *m* Romence

romanîkî *m* romanîkî *m*a

Romanîkî *m* Romence

romanîkî *rol* romansî, l. romansî özgü

romanîyî *rolên* romanî

romansîvî *m* romanîkî

romansîyet *m* romanîyî

romansîkî *rol* 1. romanîkî 2. *rolên* romanîkî (ro-
manîyîyi çığırda olan yazar)

romansîzî *m* romanîyî

Romanya *m* Romanya

Romanyayî *rolêr* Romanyalı

romanzî *m* romanzî

Romayî *rolên* Romalı

roma zavê *rol* gençler *m* a dîrocî yekîrlarî-
dan topladıkları yiyecek, içecek, çerez veya
para, toplananlar sonra gençlere hep ber-
ber yemir

Romen (I) *rolêr* 1. Rumen (Romanya halkın-
dan veya başka bir soyundan olan) 2. *rol* Ru-
men (bu halka ilgili şey)

Romen (II) *rolêr* Romen (Roma halkından o-
lan)

Rûbenkî *m* Rumenî

romzî *m* günlük sözcük

Romî (I) *rol* 1. Romî (Bizans İmparatorluğu'na
ve bu imparatorluğun egemenliğindeki
halklara ilişkin) 2. Romî (Türk ve Anadolu
ile ilgili) 3. Romî (kâhîdî takvîmde 13
gün geri bu güneş takvîmî ile ne tîpî e lê xo-
pana Enqereyê li pêst e hêkirdar çıkarur.

ana neyleyênki Anca m arkasında ~yê nan
li ser çêkê monkor (Türk)

Romî (II) *rolêr* Romalı

romîkî *m* romîkî

romîkî *m* romîkî

rom *rol* 1. aydınlık 2. açık, ince (sıvılar için, a-
kışkanlık: çok olan, yoğun ve koyu olma-
yan) * dewê rom ince ayran * çaya rom acêk
çay 3. sıvı * rûnê rom sıvı yağ 4. *m* ve hîr-
gan, asîkâr, heshelî ~ dîkîmî Eto narwe tîr
dîkîmî Welo narwe yukarî tûkusem biyek
asîgî tûkusem sêkî

romahîya dîmahîyê *rol* kedi gözü (amhaların
arkasındaki kırıntı ışık)

romahîya pêewê *rolêr* güver, ışık

romahî (I) *m* test nîm gelin tarafından kurulması

romahî (II) *m* 1. aydınlık 2. ışık 3. fer (gözde
cahîlik) ~ya rûwestanê ızafîk lâmbusa

romahîbûn *m* aydınlanma, ışık

romahîbûn *rolêr* aydınlanmak, ışık

romahîker *rolêr* 1. aydınlatıcı 2. aydınlatıcı

3. *m* aydınlatıcı (aydınlatma aracı)

romahîkerî *m* 1. aydınlatma 2. *m* aydınlatma

romahîkerî *rolêr* aydınlatınak

romahîkî *m* aydınlatıcı

romahîparêz *rolêr* aydınlatıncı (aydınlatma
yanlısı)

romahîparêzî *m* aydınlatıncılık

romahîpîvî *m* ışıkölçer, fotometre

romahîpîvî *m* ışık ölçüm, fotometre

romahîsîz *rolêr* ışıkçı (ışık testçiyeni)

romahîsîzî *m* ışıkçılık

romak *rol* 1. aydın, aydınlık * nêweyê romak
aydın bir oda 2. ışık 3. aydın, vâcî ~ bûn
vazîr olmak, aydın olmak

romakbîr *rolêr* aydın

romakbîrî *m* aydınca

romakbîrî *m* aydınlık, entelektüel] k

romakbîrî *rolêr* aydınca

romakbûn *m* 1. aydınlanma 2. *m* aydınlan-
ma (bir soru üzerine bilgi edinme)

romak bûn *rolêr* 1. aydınlanmak 2. *m* aydın-
lanmak (bir soru üzerine bilgi edinmek)

romakbûyî *m* 1. aydınlanış 2. *m* aydınlanış
(bu soru üzerine bilgi edinme)

romakî *m* 1. aydınlık 2. ışık

romakîkî *m* 1. aydınlanmak (bir yerin kararı-
lığını gidermek) 2. *m* aydınlanmak (bir so-
ru üzerine bilgi vermek)

romak kîrî *rolêr* 1. aydınlanmak (bir yerin ka-
rarlığını gidermek) 2. *m* aydınlanmak (bir
soru üzerine bilgi vermek)

romakîkîrî *m* aydınlatılmış olan

romakîkîrî *rol* tahvîlî, merhûm

romakîkîrî *m* aydınlatıcı

romavêjî *m* 1. ışıklık, projektör 2. lar, ışık ve-
lîk

ronayî *m* 1. aydınlık 2. ışık 3. *m* fer (gözde
cahîlik)

romayilər *ed 1.* aydınlıq 2. işıq
romayilər *adət 1.* aydınlıqca 2. aydınlıqca
3. m. aydınlaşdır (aydınlıqla arca)
romayikirin *m 1.* aydınlama 2. y. aydınlama
romayikirin *ığđ* aydınlamaq
romayikrin *ed* aydınlıqlanış aln
romayiparığ *adət 1.* aydınlıqlama (aydınlama yantı)
romayipurbü *m* aydınlıqlamaq
romayipiv *m* işıqləşər, fəsonəre
romayipiv *m* işıq ölçümü, fotometri
romayisaz *adət 1.* işıq (ışık tekmisəyım)
romayisaz *m* işıqlıq
rombün *m 1.* aydınlıqca 2. incelmə, sayretl
me (şüvlar qım) 3. wəz. bəlgicləşmə
rom bün *ığđ 1.* aydınlamaq 2. incelmək, sayr
e ölmək (şüvlar qım) 3. wəz. bəlgicləşmək
rombüyn *m 1.* aydınlıq 2. inceliş, sayretliş
(şüvlar qım) 3. wəz. bəlgicləşmə
romdar *ed 1.* aydın, aydınlıq 2. işıq
romdarbün *m* aydınlama
romdar büyn *ığđ* aydınlamaq
romdarkirin *m* aydınlama
romdar körün *ığđ* aydınlamaq
romdik *m* yaş, göz yaşı * *romdik ji çavəñ wə*
butu gözlemlərdən yaşlar aktı - *harandıñ*
yaz okunmaq, *göz yaş* dökmək - *kirin*
xwarə göz yaş dökmək, *yaz dökmək* - *ri-*
janđin göz yaş dökmək, *yaz dökmək* - *wə-*
randıñ göz yaş dökmək, *yaz dökmək* - *ən*
ğrına xwu bəzi *kuşa xwe dan* yaşın içmə okunmaq
romdikbarilər *adət 1.* yaşatma, göz yaşatma *
bombuya *romdikbarinəz* göz yaşatma
bomba
romdiki *ed* faktual (göz yaşıyla ilğıt)
romedi *ed 1.* gün görmemiş (kimse) 2. bahisiz,
göngörməmiş kimsə
romediri *əw* romdi
romek (I) *m* göz yaşı
romek (II) *m* aydınlıqla
Ronesans *m* Rönəsans
romik *əw* rom
romikayı *m* göz fən
romiya çavan *ed* Hz. Muhaməd
romiyas *əw* *romiyas*
romi *m 1.* aydınlıq 2. işıq 3. işıq telatına işıq
sağan arca, 4. wəz. işıq * *tu romiya ite yi*
sen bizim işıqlandırmaq 4. işıq (sev. m. c. m. a. t. u. l. u. k. v. e. a. r. c. a. n) 5. fən (gözde carlılıq) * *romiya*
çavə mla kəim küye gözlerim fən ucalmaq
6. w. aydın, aydınlıq - *dan* aydınlatmaq *
çira rind romi nade çira (y. aydınlıqlanmaq) -
dan (yekə) wəz. işıq tutmaq - *dı çavə* (yekə)
dı itne būn gözlerin feni görmək (veya
girmə olmaq) - *ü ün dan* işıq saçmaq - *xis-*
tin ser (tiştekü) (bir şeyə) açıqlıq getirmək
(veya açıqlıq kazandırmək) - *ya çavə* göz fən
- *ya çavan* (I) göz nuru (2) göz nuru (de-
ğərli bir iş ortaya çıxarmaq üçün gözleri yu-

ra) -*ya çavə* (n) gözünün nuru (weki)
-*ya çavə xwe* (ə) niyyətli (bu şey) gözün-
bi sakınmaq (sakınmaq veya asırıq etmək) -*ya*
dabörlinə (n) işıq işığı -*ya her du çavən* *qım*
ıñ gözünün nuru -*ya herəv* ay işığı -*ya*
kesk yaşıl işıq -*ya kesk pə* (n) yaşıl zəki
yaxmaq -*ya romjə* günəş işığı

romidün *m 1.* aydınlıqlama 2. işıqlandırma 3. *ğc*
aydınlama 4. işıqla, ağartma, tən alma, şa-
fək sükmə, şafək alma 5. wəz. aydınlama
(bir sorun üzərinə gərəği kadar bilgi edinmə)
6. wəz. açıqlıq kazandırma

romidüyn *m 1.* aydınlıqla 2. işıqlandırma 3. *ğc*,
aydınlama 4. işıqla, ağartma, tən alma, şafək
sükmə, şafək alma 5. wəz. aydınlama (bir sorun
üzərinə gərəği kadar bilgi edinmə) 6.
wəz. açıqlıq kazandırma

romi kün *ığđ 1.* aydınlamaq 2. işıqlanmaq
3. isəmək, ağartmaq, tən almaq, şafək sü-
kmək şafək almaq * *yaxa ku dinya* *romi bi*
gün işıqlan * *dinya romi bu* gün ağard 4.
wəz. aydınlamaq (bir sorun üzərinə gərəği
kadar bilgi edinmə) 5. wəz. açıqlıq kazandır-
maq

romido *ed* aydınlıqlama

romidun *m 1.* aydınlıqlama 2. işıqla, işıq saçma
3. yatırıma, şafəkə

romi dan *ığđ 1.* aydınlıqlamaq 2. işıqla, işıq
saçmaq 3. yatırımaq, şafəkə

romiduk *m* işıqlıq

romidar *ed 1.* aydın, aydınlıq * *deve* keke *romi-*
dar ə aydınlıq bir yer 2. işıqlı 3. *məbz.* aydın-
latma

romidarbün *m 1.* aydınlamaq 2. işıqlanmaq 3.
wəz. aydınlama (bir sorun üzərinə gərəği
kadar bilgi edinmə)

romidar büyn *ığđ 1.* aydınlamaq 2. işıqlan-
maq 3. wəz. aydınlamaq (bir sorun üzərinə
gərəği kadar bilgi edinmə) * *der* *harə* *yə*
nijərə *de* *ez* *tər* *romidar būn* m kimdə
yeterli dər aydınlatmaq

romidarbüyn *m 1.* aydınlamaq 2. işıqlanmaq 3.
wəz. aydınlama (bir sorun üzərinə gərəği ka-
dar bilgi edinmə)

romidarı *m 1.* aydınlamaq 2. işıqlanmaq 3. wəz.
aydınlama (bir sorun üzərinə gərəği kadar
bilgi edinmə)

romidariparéz *adət 1.* aydınlamaqca

romidariparéz *m* aydınlamaqca

romidarbdün *m 1.* aydınlama (bir yerin aç-
ıqlanmasını gədirə) 2. işıqlandırma, işıqla 3.
wəz. aydınlama (bir sorun üzərinə bilgi ver-
mə)

romidar körün *ığđ 1.* aydınlamaq (bir yerin
karanlığını gədirə) 2. işıqlandırmaq, işıqlan-
maq 3. wəz. aydınlamaq (bir sorun üzərinə
bilgi vermək)

romilər *ed* aydınlama

romığaz *şüvlar* göz

romîgazî *romî gazî*

romîgirtin *m* 1. ışığı kapatmak, kararına 2. kararına (savaşlarda ışıkları kapatma)

romî girîn *geb* 1. ışığı kapatmak, kararına 2. kararına (savaşlarda ışıkları kapatmak)

romîgirtî *m* kararlılık (savaşlarda ışıkları kapatma)

romîk *m* 1. ışık 2. *pîr fezi* -*ya çavê* (yekit) gözünün nuru

romîker *mêw* aydınlatıcı

romîkartin *m* 1. aydınlatma (bir yerin kararlığını giderme) 2. ışıklandırma 3. aydınlatma 4. meş aydınlatma (bir sorunu üzerine bilgi verme) 5. *mêw* aydınlatma, izah etmek, açıklanmak

romî kirîn *geb* 1. aydınlatmak (bir yerin kararlığını gidermek) 2. ışıklandırmak 3. *mêw* aydınlatmak (bir sorunu üzerine bilgi vermek) 4. *mêw* aydınlatılmak, izah etmek, açıklanmak

romîkirî *m* 1. aydınlatılmalı 2. ışıklandırılmalı 3. aydınlatılması

romîkîrox *mêw* aydınlatıcı

romîkîyoxî *m* aydınlatıcılık

romîpîw *m* aydınlatkılçen, ışıkölçer

romîpîwî *m* ışık ölçümü

romîşank *m* yıldızlama

romîlî *m* 1. aydınlık 2. belirginlik

romîşan *mêw* ışık, (sıcak ve ıyıatoda ışık *şeyt* gülmek kimsi)

romîşayî *m* 1. aydınlık 2. ışık -*ya dünyayê* dünya penceresi (göz)

romîr *mêw* incelik

romîkirin *m* 1. aydınlatma 2. inceltme, inceltme, seyretime (sıvılar için) 3. özümek (yağurt, pekmaz gibi koyu şeyleri inceltme) 4. açıklık getirme (veya açıklık kazandırmak) 5. belirginleştrime

romî klîm *geb* 1. aydınlatmak 2. inceltmek, seyretime (sıvılar için) 3. özümek (yağurt, pekmaz gibi koyu şeyleri inceltmek) 4. açıklık getirmek (veya açıklık kazandırmak) 5. belirginleştrime

romîkirî *mêw* seyretime

romîkîrîbûn *mêw* seyretimecilik

romîrî *m* ışıl ışıl

romîgen *m* röntgen (rongen filmi)

romîgenkar *mêw* röntgenî (röntgen)

romîgenkarî *m* röntgenleştrime

romîgenkûş *mêw* röntgenî (rongen çekme kimsi)

romîgenkêşî *m* röntgenleştrime

romîgenkirin *m* röntgenleştrime

romîgen kirîn *geb* röntgenleştrime

romîgenşan *mêw* röntgenî

romîgenşanî *m* röntgenleştrime

romîşan *mêw* kızıl kox, kırmızı boyu (ula, ulu-zarî)

roportaj *m* raportaj ~ *çêrdita* raportaj yapmak ~ *pêk anîn* raportaj gerçekleştirmek

roportajker *mêw* raportajcı

roportajkerî *m* raportajcılık

roran *m* doğurması yüzün kadın

rosto *m* rosto

roşalî *m* sevilik

roşan *m* bayram

roşanî *m* yerel, lokal

roş (I) *m* sırtık

roş (II) *m* tat

rola *m* rula

rolar *m* rula

rolasyon *m* rolasyon

rolûdî *m* rolîdî

rolîk *m* sırtık, küçük sırtık

rolar *fezî* yar, doneç

rolîde *m* sırtık (sırtık gibi uzun kimsi)

rolûş *m* 1. rûş (resimcilikte) 2. rûş (düzeltilme amacıyla yapılan değişikime)

rolûşker *mêw* rûşçu

rolûşkerî *m* rûşçuluk

rolûşkarî *m* rolîş etme

rolûş kirîn *geb* rûşçu etmek

rolûşkari *m* rûşçulu

rolûşî *m* rûşçuş

rolîk *ku* rûşîk

roviya dawîn *mêw* ruktam

roviya dozdegrê *mêw* on üç parmağ bağırsığı

roviya kore *mêw* kır beğirnak

rovî (I) *çêk* 1. tilki (Vulpes) 2. *mêw* tilki (tilki de, s. nden yapılmış olan) 3. *mêw* sırtık, çekimsiz kimsi 4. *mêw* tilki (çok kurnaz) 5. çalıp (diğer kimsi) 6. düğün süyü öncesi gelir evine gönderilen habesi erikok- bu ber *mêw* de çû, *dêwê wî meşîhîte tîrî gîw tîrî* e kedî yetişemedî (veya uzanamadığı) e. -gere pis (veya mirca) dermiş ~ *lepek e*, ku *dikeve lepeki bi çar piyan dîkeve çêrge* bir sırtık iki sırtık üstününde kapama . ~ *meşîhî çîrê, hîşekî bi tîrîya (dêwê an ji qemça) xwe ve datonî (I) fare delîge sîgmanî* bu de kuyruğuna (veya kuyru) kabak bağlamış, baldırı aşmak (yapamayacağı kadar ağır la varken başka bir iş daha yüklemesi) 2) *fare delîge sîgmanî* bu de kuyruğuna (veya kuyru) kabak bağlamış (kendini bir yerde sîgîntî durumunda diken yatma başka birî dalkê uluş) ~ *meşîhî çîrê hîşekî bi dêwê xwe ve datonî fare delîge sîgmanî* bu de kuyruğuna (veya kuyru) kabak bağlamış, baldırı aşmak ~ *têr e tîrî tîrî e kedî yetîremedî* (veya uzanamadığı) *çêre pa* (veya *mêw*) dermiş ~ *meşîhî çîrê hîşekî bi dêwê xwe ve datonî fare delîge sîgmanî* bu de kuyruğuna (veya kuyru) kabak bağlamış, baldırı aşmak ~ *têr e tîrî tîrî e kedî yetîremedî* (veya uzanamadığı)

rovî (II) *rovî* bağışnak -ya *heqandı* humbar.
 suzuk dolması -ya *qaldın* kulan bağışnak
 rovdore *ovdın* kör bağışnak
 rovdî *ov* rîkîk
 rovd *ov* rîv (IV)
 rok *ov* kirap (vermişiz) topçuk
 rokandî *ov* yikim
 roxandî *ov* yikim
 roxandî -*ov* yikim
 roxîn *ov* yikim
 roxîn *ov* yikim
 roya rojê *ov* günış gün
 roza *ov* 1. roza (bir tür pembe elması) 2. *ov* ro-
 za (bu elması yapılış olanı)
 rozet *ov* roze
 rozgar *ov* çaus
 rozgeh *ov* solaryar.
 ruizleme *ov* muzunlan muskaları bakaras yap-
 tıklan tal

Ru *ov* Ru (ruçeyum un kovalıncas)

rubaj *ov* rubaj

ruble *ov* ruble (Rus para birimi)

rubyan *ov* karides (Palaeomon)

ruçê *ov* kalyan

ruh *ov* 1. ruh 2. ruh. can (canlılık, duygular) * *ov*
 vî mirovî de ruh nîn e (bu adamda ruh yok)
 3. 3. ruh. can (gaye, duvak) * *ov* te de qet ruh
 tunc lo serde liç can yovmuş be 4. ruh (bu
 önemli nokta, iş) * *hemî ruhê meseleyê di*
ov de ye meselenin bütün ruhu burada 5. *ov*
 ruh (bedeni etkisi kulan canlılık ilkesi, bedeni-
 rin hayal gücü) 6. *ov* ruh. ruh - her pe de
 hatin canlanmak - *li* ber ketin dirilmek
 öldüğü şeyler canlılık kazanmak) *
 ruçê. jî ru ve ruh bi ber ket olmuşu. tek-
 rar dirildi - bi ber (yekî) ketin (airine) can
 gelmek - *bi* (yekî) ve hatin 1) kendine gel-
 mek 2) canlanmak - *bi* ber xistin dirilmek
 - dan 1) can vermek (olmek) 2) işi kop-
 mak (veya patlamak) çok korkmak - dan
 ber canlandırılmak - dan hev içi dışı olmak
 (kız ve oğullarını karşılıklı olarak evlendiri-
 mek) - *di* ber (yekî) de berdan canlandır-
 mak, dirilmek - *di* ber se berdan canlan-
 dırnak, yeniden dirilmek - *di* ber re çin
 canlanmak - hatin (yekî) 1) (birine) can
 gelmek, canı yerine gelmek, canlanmak, di-
 rilmek (gücüne canlanmak) 2) canlanmak.
 haya öken kendini toparlamak 3) canlan-
 mak. dirilmek öldüğü sandan şey canlılık
 kazanmak) - *jê* çün 1) canı çıkmak (çok
 yıpratmak) * *jî* ber ku her roj *ov* li xwe ki-
 tin ruh jê çü her gun gay imekten ellasezur
 canı çıktı 2) can vermek, can nefesini ver-
 mek - *jê* kişin canı çekilmek, canı çıkmak.
 can nefesini vermek - ketin (yekî) (birine)
 can gelmek, canı yerine gelmek - *kişandî*
 can çekişmek - *lê* neman 1) bîkin olmak 2)
 canı çıkmak, yıpratılmak - *li* ber hatin

canlanmak - *pe* de hatin canlanmak - *rewa*
 lê tunc kansız cansız - *tê* de neman can kal-
 mamak - *û* canê xwe dan her çavê xwe ka-
 rı paylaşın - *û* imana (yekî) getandin ca-
 nını çıkarmak (çok yormak, zora sekmek) -
û imana xwe qetandîm kendim paralamak
 (çok çaba ve özün göstermek) - *û* imana
 xwe stendîm kendine eriyet çekmek - *û* re-
 wa li (yekî) tunc bün gücsüz, cansız ol-
 mak - *û* rewê tê de neman demzunu kestir-
 mek (veya demizden kestirmek) - *û* rewê
 lê çine bün güçsüz takatlı olmak - *we* canê
 min canımın içi - *we* çivikê tê de tunc bün
 kuş kuzu canı olmas - *we* (yekî) çün 1) canı
 gitmes * *ruhê wê* dilçe ku wê (işreki bi
 pênişta wê bilbe calemine bir şey olur diye
 canı gidiyor 2) canı çıkmak (ölme) - *we* (ye-
 kî) çün *li* hatin canı çelap gitmek - *we* (işre-
 kî) jê karin canını çıkarmak (hırpalamak,
 çok yormak, yıpratmak) - *we* (yekî) derketin
 canı çıkmak (yorulmak veya çok zorluk
 çekmek) - *we* (yekî) hatin serê pozê (yekî)
 canı kancına getirmek - *we* (yekî) jê çün 1) (bi-
 rinden) nefret etmek, (birine) uyar olmak.
 zarar olmak * *ruhê min jî vî mirovî* dilçe bu
 adamın uyar olduğunu 2) mer can vermek
 - *we* (yekî) jê derxistin canını çıkarmak (hırp-
 lamak, çok yormak, yıpratmak) - *we* (yekî)
 jê hatin (birinden) nefret etmek, (birine) u-
 yuz olmak, uyar olmak - *we* (yekî) jê stendin
 1) canını almak 2) gıbeş çekilmek - *we* kul-
 meki tê de tunc bün bir sikimlik canı ol-
 mak - *we* (yekî) *li* serê çün (bir şey) düşür
 olmak, can otmak - *we* tunc 1) canını, ruhunu,
 şekerini, puzelini (sahibi konuşulmaz) 2)
 âmirünün varı - *we* merox (ta ji meriv) jê
 çün can sikimlik olmak * *işreki wisan e ku*
ruhê merox jê dilçe can sikimlik bir şey - *we*
 (yekî) *pe* nehtin ruhu (bile) duyurmak - *we*
 (yekî) qetandîm (birine) canını nefretle
 çekmek - *we* (yekî) qetîn canı çıkmak (çok yor-
 mak) - *we* (yekî) stendin canını çıkarmak - *we*
 (wî) şad bel ruhu şad olsun! - *we* (yekî) şad
 karin ruhunu şad etmek - *we* (yekî) şirîn bün
 (şirî) seipirik olmak - *we* xwe dan canını
 vermek, canı baccuna ödemek - *we* xwe dîn
 (yekî) canını almak (canını vermiş olacak
 menmiş olmak) - *we* xwe dan her çavê xwe
 karı paylaşın, kellesini kulluğuna almak - *we*
 xwe dan destê xwe canını dipone çekmek - *we*
 xwe kîtin bedêla ruhê (yekî) (bir ne) ken-
 nîrî feda etmek - *we* xwe qetandîm kendini
 paralamak (çok çaba ve özün göstermek) *bi*
 - *we* (yekî) zanîn (bu jî zanlûşin) kalını oku-
 mak - *we* xwe stendin canını çıkarmak

ruhaniyê *ov* ruhanyet

ruhani *ov* 1. ruhani 2. ruhani (din ve mezhep
 işlemleri ele alan, bunlarla ilgili bulunan) *
 serokê ruhani ruhani reu

ruhban *m* ruhban
 ruhbanîyet *m* ruhbanîyet
 ruhbanîyî *m* ruhbanîyet
 ruhber *m* canlı (yasaayıp yer değiştirebilen yaratık)
 ruhberî *m* canlılık, animizm
 ruh bi ber ketin *lâve* darılmak (güldüğü sanılan şey cüddetle kazanmakta * mübâ, u nû be ruh bi ber ketin olmağı, tekrar düldü)
 ruh hi her xistin *lâve* darılmak
 ruhdan *m* 1. udü kapına (veya patlamı) 2. can verme (olme)
 ruh dan *lâg* 1. ödü kapınak (veya patlamak) 2. can vermek (olmek)
 ruh dan ber *lâve* darılmamak, dıdılmek
 ruhdan *ed* ruhlu, canlı.
 Ruhîstîn *ed* Azrail, Ezrail
 ruhiya esâisê *m* esans ruhu
 ruhiya sirkeyê *m* sirke ruhu
 ruhiya xewê kînê *m* taz ruhu
 ruhl (I) *m* 1. ruhl, ruhsal, ruşel, pisik 2. ruhlanı, ruhla dğah
 ruhl (II) *m* ruh, esans -ya sirkeyê sirke ruhu
 ruhkêji *m* duygu, duygu anması olan
 ruh lê nesnê *lâve* bitkin olmağ
 ruhûber *m* canlı
 ruhû *m* ruh
 ruhnas *m* ruh bilinci, ruh bilgisi, ruhiyatçı, psikolog
 ruhnasî *m* ruh bilimi, ruhiyat, psikoloji
 ruhnasîstî *m* ruh bilimselci, psikulizim
 ruhnik (I) *m* göz yarı
 ruhnik (II) *m* saydam, şeffaf
 ruhnikbûn *m* saydamlaşma, şeffaflıqana
 ruhnik bûn *lâg* saydamlaşmak, şeffaflaşmak
 ruhnikkîrîn *m* saydamlaştırma, şeffaflaştırma
 ruhnik kîrîn *lâg* saydamlaşmak, şeffaflaşmak
 ruhsal *m* ruhsal
 ruhsatîye *m* ruhsatîye
 ruhsatname *m* ruhsatname
 ruhsivik *m* cana yakın, sıcak körü, sempet k
 ruhsîfet *m* çok güzel, sadır
 ruh stendîn *lâg* ruh almak, can almak
 Ruhstîn *ed* Azrail, Ezrail
 ruhaulanmek *m* kâle laldin
 ruhzarok *m* çocuk ruhlu
 rûkû *m* 1. rûkûn 2. yapı taşı 3. köşe taşı 4. rûkû, temel * rûkûf dînê îslâmê islâmın dininin rûkûnleri
 rûkû *m* rûkû
 rûnân *m* baret, yıkıntı, enkaz
 rûstê *m* hamanda kahkulu ekân
 rûstandîn *m* affetme, bağışlanma
 rûstandîn *lâg* affetmek, bağışlamak
 rûstanelî *m* affedilmiş, bağışlanmış
 rûstê *m* affetme, bağışlanma
 rûstîn *m* affedilmiş, bağışlanmış

rustîn *lâg* affetmek, bağışlanma
 rûstî *m* af
 rûstîyat *m* rûstama
 rûsva *m* rûsva
 rûsvabûn *m* rûsva olma
 rûsvabûn *lâg* rûsva olmağ
 rûsvakîrîn *m* rûsva etme
 rûsva kîrîn *lâg* rûsva etmek
 rûsvatî *m* rûsvat
 ruşt *m* ruşt eğrişik,
 ruştîye *m* ruştîye
 rûşvet *m* rûşvet
 rûşvetçî *m* rûşvetçi
 rûşvetçî *m* rûşvetçilik
 rûtbe *m* rûtbe ~ jê kîrîn upeletlen sükûlmek ~
 II mîlê (yekî) xistin 1) (birini) mukafarla-
 dırmağ 2) (birini) mukafarlaştırmağ (alay
 yoluyla) ~ meztî kîrîn terfî etimnek, yük-
 selmek
 rûtbehîşûk *m* küçük rûtnelî
 rûtbedar *m* rûtnelî
 rûtbezaman *m* büyük rûtnelî
 rûtenyûm kîrîn rûtenyûm (kısıltması Ru)
 rûtherfardîyûm kîrîn rûtherfardîyûm (kısılt-
 ması Ru)
 rûtîbet *m* rûtîbet, surat
 rûtîbedar *m* rûtîbet
 rûvêl *m* rûvêlwa (tutanca markası)
 rûvêş *m* rûvêş
 rûx (I) *m* yüz, surat
 rûx (II) *m* sâmtağta yer değıstirme
 rûxandan *m* rûxandan
 rûxin *m* rûxin
 rûkîrîn *m* sâmtağta yer değıstirme
 rûkîrîn *lâg* sâmtağta yer değıstirmek
 rûksar *m* 1. çehre, yüz, surat 2. yüzey
 rûye *m* yüz
 rûz *m* rûz
 rû *m* 1. yüz, surat, çehre, suna 2. yüz (yüzü
 herhangi bir mînelîge sahip olan) * keçika
 ku rûyê wê *m* esîk e güzel yüzlü kız 3. yüz
 (yücey, satîh) * II ser rûyê avê soyun yü-
 zünde 4. yüz (bir kumaşın dikiş sırasında di-
 şa getirilen gösteriş kısmı) * IIyê kînc eî-
 bîsenan yüzü 5. yüz (kîrd) * rûyê bîmîrê yas-
 tîk yüzü 6. yüz (bir şeyin görünen bölümün-
 de kullanılan kısmı) * rûyê lîkêfî yeregan
 yüzü * rûyê kanepeyê kanepeinin yüzü 7.
 oru * rûyê dayekê yalak hatîsü B. doşeme
 (mobilyalar için) 9. yüz (adama) * bi
 mîrîk re rû tuncê aşam da yüz yok ki 10.
 yüz (birinin görülebilen veya umulan hoş-
 görürlüğüne güvenilerek gösterilen cüret) *
 te bi çê rûjî ev kîr? ne yüzle bîmîrê yaptî?
 II. yüz (cedemle, nebehyle) * ji rûyê wê
 yekê ez hikarîm bîmîrê bî we bu yüzle ben
 size pelemê 12. yan * were li rû mîn rû-
 ne geî yanma otur * ez li rû wan mam yan-
 larında kaldim * di rû de xatî lî kîr yanma

ev işini etir 13. yan. yarımda * hünaya li rû tistek pê nekûye yanîmla binaya bir şey olmanış 14. yuz (bir vaporta dışı kalan duşey yüzlerina mîna) * rûyê derve yê xanî evin dış yüzü 15. üst. azer (bir şeyin gerinden yan; yüzü) - badan yüz çevirmek - hi - 1) yüz yüze 2) yuz yüze (birbirine çok yakın) - bi - gunch eflî yüzleşim kim suflu otaya çıkım - hi rûyê hev hün 1) yüzleşmek 2) tanışmak - bi rûyê hev kirin 1) yüzleşmek 2) tanışmak - dan yuz vermek - dan (yekî) (hîre) yüz vermek - dan girtin kaplanmak (yüzü geçirmek) - dan kû şadın kaplanmak, kaplama yapmak - girtin yuz vermek - girtin (hîstekî) yüzlemek, karşılamak * rû girtê lîhêfê yargını yazıldı (veya karşılandı) - girtin lîhêfê yargın kaplanmak - helin girtin (an jî kîşandîn) yüzü çekilmek, kaplanmak - kîşandîn (hîstekî) yüzünmek, karşılamak * rû kîşandîlî lîhêfê yargını yüzletmî (veya karşılamış) - kîşandîn lîhêfê yargın kaplanmak - lê bûn yuz bulmak - lê tehl bûn (birine) surat asmak - li her (yekî) çûn erdê agir ye, yüz atan r - li erdê yuzi ye - li erdê bûn yuzi yerde olmak - sur bûn yuzi kızdırmaq - tehl kirin surat asmak - yekî xweş nîşanî (yekî) danacak yuz göstermek -yê lîkê çêkirin yüzünü yazmak - yê (yekî) çûn erdê surat kalmamak, utanmadan yere geçmek (jî çerman) -yê (yekî) çûn erdê yuzi yere gelmek (geçmek veya yuzunun derisi yere geçmek) -yê (yekî) dan (bir şey yapmaya) yüzü tokmak -yê dîneyê nedîtin dînya yüzü görmek (kara) bir yerde sürmek kalmak; -yê erdê yer yüzü -yê (yekî) eynî çermê kerê bûn yuz surat daval derisi (yuz surat fak gerê veya yuz surat malikane duvarı) -yê (yekî) eynî çermê kerê ye yuzunun derisi kalın -yê (yekî) eynî dîwarê mehkemeyê ye surat mahkeme duvarı -yê (yekî) eynî qazax e surat mahkeme duvar, tutanmaz, saklanmaz kimsa; -yê (hîstekî) germ bûn yuzi sıcak olmak -yê (yekî) germ kirin (birine) yuzünü kızdırmak, tutandırmak -yê (hîstekî) gey bûn yüzü sıcak -yê (yekî) girtin (bir şey yapmaya) yüzü tokmak -yê (hîstekî) hatin girtin (an jî kîşandîn) karşılanmak, yüzünmek (yasak, yorgan vb. gibi şeyler inin xelâm geçirmek) * rûyê lîhêfê hîre kîşandîn yorgan karşılandı - yê (yekî) kemin yüzü gülmek (sevinçli yüzünde belli olmak) -yê (hîstekî) kîşandîn (...) geçirmek, çekmek * rûyê bîlîfê kîşandîlîne yastığı kîlî geçirdiler -yê (yekî) li xwe vekirin (duvar) yüz vermek -yê min jî rûyê te re' otanmayî musa? -yê min li bûn lingê te ne kerdî? helim alayim, karınur, alayim -yê (yekî) hêdan (bu şeyi)

yüzü olmanmak, yüzü toklamak - yê (hîstekî) nedîtin yüzü görmek * vep erdê hatê li salan e ku rûyê gîsn nedîtye yê lîndir bu topyekim salan yüzü görmek -yê (yekî) neşîp otanmak -yê (yekî) negirtin 1) yüzü kalmamak, surat kalmamak 2) (bir şeyi) yüzü almamak -yê (yekî) nerm e yuzi yonışak -yê pel yatacak avat, -yê pê ayak yuzi -yê (yekî) qalînd bûn yüzü pek olmak, yürsüz olmak -yê (yekî) qalîbîn rengi solmak -yê (yekî) sar bûn (bu şey yapmaya) yüzü latmak -yê (yekî) sor bûn yuzi sızmak (ulanmak, saklanmak) -yê (yekî) sor bûn mîna dendîkhe hînarê nû gîbî kalmaz -yê (yekî) sor û gîzî kirin yanaginlan kar dandirmek -yê spî yuz aki -yê (yekî) spî bûn yuzi ağarmak -yê (yekî) spî, evî a (yekî) lîlînd e alin çak yuzi ak -yê (wî) spî û enîva (yekî) hîldayî ye alin çak yuzi ak -yê (yekî) spî kirin 1) (birine) yüzünü ağarmak 2) hînarim ra musuza kurtarmak -yê (yekî) spî ye yüzü ak -yê sîr sut başı -yê (yekî) tîr bûn yuzi asılmak, surat asılmak, ekşimek -yê (yekî) tûne yuzi yok -yê (yekî) tûne bûn (bir şey) yüzü olmamak -yê (yekî) vehûn yuzi gözü açılmak (sızıldım, utanmaz ne duruma gelmek) -yê wan li hev vekirîlî yuz erim gülelerini açmak (bir cacuğa veya genê bilmedîği bu lakim emel hilgêlî vermek) -yê (yekî) wêka çiyayê ku berfê bî barî ye surat çankeme duvarı -yê xwe hîdîm yüzünü çevirmek, tevcevlî etmek -yê xwe bi gûyê xwe şuştin yüzü (veya surat) kışor süngerile silinmiş olmak -yê xwe bi gûyê xwe şuştîye yüzü (veya surat) kışor süngerile silinmiş -yê xwe bi hev spî kirin (birini) aklatmak -yê xwe dan erdê (çok para etmek) -yê xwe di erdê dan otanmak -yê xwe êşandîlî yuzunî kızdırmak (veya yuzunu kızdırmak) -yê xwe kirin deşê xwe yuzunî kızdırmak (veya yüzünü kızdırmak) -yê xwe qallîntî kirin yüz kızalmak -yê xwe qutîlîçandîlî yuzunî döçürmek (veya ekşimek) -yê xwe şuştin ar ve hayê perdesi yirtılmak -yê xwe tehl û tîr kirin suratını asmak (veya ekşimek) -yê xwe tîrî kirin surat asmak, ekşimek * hemen rûyê xwe tîrî kir hermen suratî astî -yê (hîstekî) xweş bûn yüzü sıcak * rûyê pere xweş e jînanin vuzi sıcak -yê zavê dîğarde dîmayî için toplarlar para vs. hağıştı bulurduların emelî, toplulukta sayılmak (yapılan meclisim) -yê (yekî) zeh bûn yuzi solmak

rûam n. unan, çakçı, tankaşa

rûhadan n. yüz çevirme

rû hadan lîhê yuz çevirmek

rûhul n. 1. yuzak 2. yan, yar m -î (yekî) bûn karşılaşmak, yüz yüze gelmek

rûbâlet *bu rûbal*rûbalı *w* yastık yuzurûbalif *w* yastık yuzu, yastık kurtirûbar (I) *w* yüzey, sathî * rûbarê dînyayê dînya yüzeyirûbar (II) *w* akarsu, çay, dererûbar (III) *k* yüzey karşırûbarî *w* yüzeysel, sathîrûbarîbûn *w* yüzeyleşme, sathîleşmerûbarî bûn *êğh* yüzeyleşmek, sathîleşmekrûbarîhevîbûn *w* yüzeyleşme, sathîleşmerûbarî hev bûn *êğh* yüzeyleşmek, sathîleşmekrûbarîhevketin *w* yüzleşmerûbarî hev ketin *êğh* yüzleşmekrûbarî hev kîrîn *êğh* karşılaşmak, mukayese etmekrûbarîkîrîn *w* yüzeyleşme, sathîleşmerûbarî kîrîn *êğh* yüzeyleşmek, sathîleşmekrûbarîtî *w* yüzeylilik, sathîlikrûbarîk *w* dere, çayrûbayî *mesel* yüzeyselrûbaz *w* iki yüzüklü, dalkavukrûbazi *w* iki yüzüklük, dalkavukluk - kîrîn dalkavukluk yapmakrûbed *w* surat değişikliğirûbedî *w* surat değişikliğirûber (I) *w* nevresim, örtü * rûberê mesayê mesa örtüsü * rûberê doşekê yatağ örtüsürûher (II) *mesel* 1. yüz ölçümü, mesala 2. *mesel* yüzey * rûberê dinê dînya yüzeyi 3. *uzerî* üst: * li ser rûberê ehanê dînya *uzerî* derûher (III) *w* 1. karşı (bir şeyin, bir yerin, bir kimsenin önü, esaz tutulan yüzünün tersi) 2. 4 karşı yüzünü bir yere doğru çeviren(ek)rûherbûn *w* karşıkarşıya gelme, yüzleşmerûber bûn *êğh* karşıkarşıya gelmek, yüzleşmekrûherî (I) *w* 1. karşılaştırma, kıyas 2. kıyas, örnekleme (henzelmeye yardımı)rûberî (II) *w* 1. karşılaştırma, mukayese 2. yüzeyselrûberîhev *w* yüzleşmerûberîhevîbûn *w* 1. yüz yüze gelme (bir araya gelme) 2. karşılaştırılmarûberî hev bûn *êğh* 1. yüz yüze gelmek (bir araya gelmek) 2. karşılaştırılmakrûberîhevîkîrîn *w* 1. yüzleşme 2. yüz yüze gelme (bir araya gelme) 3. birbirleriyle karşılaştırma, mukayese etmerûberî hev kîrîn *êğh* 1. yüzleşmek 2. yüz yüze gelmek (bir araya gelmek) 3. birbirleriyle karşılamak, karşılaşmak, mukayese etmekrûberîkîrîn *w* karşılaştırma, mukayese etmerûberî kîrîn *w* karşılaştırma, mukayese etmekrûberîkîrî *w* karşılaştırmarûberk *w* örtürûberka *rtwekî w/ flet* 1. örki örtüsürûberkîrîn *w* 1. karşıkarşıya gelme 2. karşılaşma, kıyaslanmak, mukayese etmerûber kîrîn *êğh* 1. karşıkarşıya gelmek 2. karşılaşmak, kıyaslanmak, mukayese etmekrûbês *bu rûbês*rûbîdyayî *êğh* rûbîdyaya (rûbîdyaya elemanînin kışkırtması Rb)rûbîken *w* güleç, güleçyüzlü, güleçyüzlürûbîkenî *w* güleçlük, güleçyüzlülük - nîşan *êğh* güleçyüzlülük göstermekrûbîrçandî *w* yüze parlatılmış şeyrûbîrîrîn *w* parızlıların gidermerûbîrîrîn *êğh* parızlıların gidermekrûbî rî *k* yüz yüze, yüzleşmerûbîxelî *w* duvaklı peçelirûbîwat *w* hoş görülu, mülayişlirûbîwarî *w* hoş görme, arlayışrûcefrîq *bu rûcefrîq*rûcefrîqî *bu rûcefrîqî*rûcefrîq *w* 1. arsız, yüzüstü, sırtık tutanması (olmayan) 2. sırtaklık, yitiskankrûcefrîqane *w/ k* 1. arsızca, yüzüstüce 2. sırtaklıkrûcefrîqî *w* 1. arsızlık, yüzüstlük 2. sırtaklık, yitiskankrûcefrîqîbûn *w* 1. arsızlaşma, yüzüstleşme 2. sırtaklıkrûcefrîqî bûn *êğh* 1. arsızlaşmak, yüzüstleşmek 2. sırtaklıkrûcefrîqîkîrîn *w* 1. arsızlaşma, yüzüstleşme 2. sırtaklaşmarûcefrîqî kîrîn *êğh* 1. arsızlaştırmak, yüzüstleştirmek 2. sırtaklaşmakrûcefrîqî *w* 1. arsızlık, yüzüstlük 2. sırtaklık, yitiskanklıkrûcefrîqî *w* 1. güzel yüzü 2. genç yüzürûçal *w* (muç, fî) uç bükücü, konkravrûçalî *w* konkravcurûçelaq *w* yüzüstü, utanmazrûçelaqî *w* 1. yüzüstlük, utanmazlık 2. *w/ yüzüstüce*rûçelaqîbûn *w* yüzüstleşmerûçelaqî bûn *êğh* yüzüstleşmekrûçelaqîkîrîn *w* yüzüstleşmerûçelaqî kîrîn *êğh* yüzüstleştirmekrûçerm *mesel* 1. koran 2. mee utanmazrûçermî *w* utanmazlıkrûçer *w* atık özetli, yaylakçıyerûçêrk *w* atık özetli, ulakçıye, mera çetelirûçîk *w* 1. yüz, surat, yüze 2. betiz, surat (yüz rengi, yüz ifadesi) * rûçîkê wî ne swêş e suratî aşk 3. görünüş, zevâhîr 4. mee maske (bu kâşemî geçek duygu, davranış veya görünüş) - hatir swarîp garîp çu güzelleşmek -ê (yekî) aşkera bûn (birinin) maskeleşme, geçek yüzü ortaya çıkarak -ê (yekî) aşkera kîrîn (bîrinin) maskesini kal-

dûrmak **-ê** (yekî) tehlitirşo surat asilmak (veya eksîmek) **-ê** (yekî) tehlî û tîrî hûn suratî asilmak (veya eksîmek) **-ê** wî û îdî hêranî he çeytan goranî yûzûnî **-ê** (yekî) xuya hûn ûlêskî dîşmek **-ê** xwe aşkero kirin (kendî) maskesini asmak **-ê** xwe tîrî kirin suratini asmak (veya eksîmek) **-ê** xwe veşartîni gerçek yûzûnî gûzlemek, maskelêmek **-ê** (yekî) xweş hûn yûzû gûlmek (terim, tertiplî duruma gelmek) **-ê** (yekî) zerrî hîmîni yûzû sulmak

rûçikandîn *m* 1. yolma 2. sıyırma (hızla sürülecek bir şeyi) yuzardan bir parça soyulma, koparma veya üzerini halûlîçe yırtma) 3. yolma (dolandırarak, hile ile birinin parasını alma) 4. soyup soğana çevirme

rûçikandîn *lgh* 1. yulmak * parê xwe rûçikandîni suçlarını yoldu 2. sıyırmaq (hızla sürülecek bir şeyi)ni yûzûlerden bir parça soymaq, koparmak veya üzerini hafîlîçe yırtmaq) 3. yulmaq (dolandırarak, hile ile birinin parasını almak) 4. soyup soğana çevirmek

rûçikandî *m* 1. yoluk 2. sıyık 3. soyulmuş soğana çevrilmiş kimse

rûçîkîrî *m* *af* asik suratlı

rûçîkî *m* 1. yoluk 2. sıyık, zayıf

rûçîkî *m* 1. yolulma 2. sıyırılma 3. yolulma, soyulmuş soğana çevrilme

rûçîkî *lgh* 1. yolunmak 2. sıyırılmak 3. yolunmak, soyup soğana çevrilme

rûçîkveşartî *m* maskesiz (davranış ve tutumlarında kişiliğini saklayan)

rûçîkveşartî *m* bet suratlı

rûd *m* *af* bir çalır

rûdan (I) *af* rûdên

rûdan (II) *m* 1. olay, hadise 2. oluş, olma, oluşma, ortaya çıkma, tezahür 3. gelişme, olan birşey

rûdan (III) *m* 1. yüzü tutmak 2. yüz vermek

rûdan *lgh* 1. olmak, oluşmak, geçmek, vukuat olmak, vuku bulmak * ehlê ku bûyer îb rûdaye olayın geçtiği yer 2. hâsil olmak, meydana gelmek, gelişmek

rûdan *lgh* 1. yüzü tutmak * bi wî balê ku deynê xwe nêlêbî, çawa rûyê wî dîda dîza pere dîxwest hîrcunî fêlmedîğî halêde yûzû nasîl tutayor da yîne para îstîyuedu 2. yüz vermek

rûdanî *m* 1. yüz, sima, surat 2. baskı * rûdanî dîn ser buh bîna baskî uyguladılar -yu ye- dîl îl xwe heram kîrîm şeytan goranî yûzûnî

rûday *m* 1. olay, hadise 2. gelişme, olan birşey

rûday *af* ser rûday

rûdayî (I) *m* *af* ortî gelme, meydana gelme

rûdayî (II) *m* *af* yüzü, şimartılmış, yüz hılmış kimse

rûdayîn (I) *m* 1. oluş, oluşma, ortaya çıkma, tezahür 2. gelişme, olan birşey

rûdayîn (II) *m* 1. yüzü tutma 2. yüz vermek

rûdeyn *m* 1. yüz, cehre, sima, surat 2. nemal, yüz güzelliği

rûdên *m* 1. yüz, çehre, sima, surat 2. nemal, yüz güzelliği

rûdîr *m* *af* güzel yüzlü

rûdîya stûr *m* bunbar

rûdî *m* başırsak

rûdîk *m* bunbar

rûdîtin *m* şimartma, yüz görme

rû dîtîm *lgh* şimartılmak, yüz görmek

rûdîfî *m* şimartık, yüzü şimartılmış, yüz bulmuş kimse

rûde *m* ahalî

rûdeyêk *m* düşek yüzü

rûerd *m* yüz yuzu

rûesman *m* gök yuzu

rûfîrîşte *m* melek yüzlü

rûgeh *m* kible

rûgemat *m* kılı yüzü

rûger *m* galeç, yuzu galeç, neşeli, şen

rûgeyî *m* güleçlik, neşelilik

rûglîver *m* yuvardak yüzü

rûglîverî *m* yuvardak yüzlülük

rûglîtin *m* 1. kaplama, kaplılık, yüzleme (bir kılıfın, bir örtünün içine alma) 2. kılınma, kıl bağlama (ateş için, sünniye) 3. yüz tutma 4. mee şimartma

rû gîrtîn *lgh* 1. kaplamak, yüzlemek (bir kılıfın, bir örtünün içine almak) * rû gîrtîn lihêfê yorgun kaplamak 2. kılınmak, kıl bağlanmak (ateş için, sünniye) 3. yüz tutmak 4. mee şimartmak

rûgîrtî *m* 1. kaplı, yüzü, kaplanmış (bu kılıfın, bir örtünün içine alınmış olan) 2. kıl bağlanmış olan (ateş için; sünniye) 3. şimartık

rûgul *m* gül yüzü

rûhevîrk *m* hamur örtüsü

rûheyv *m* ay yüzü

rûhlî *m* kase

rûhlîrî *m* kazelik

rûhnarok *m* yanak

rûhîşk *m* 1. yüzüstü, utanmaz, kasele suratlı, yüz surat davul derisi, yüz surat hak getire, yüz surat mahkeme davası 2. matçı

rûhîşk *m* 1. yüzüstülük, utanmazlık, kasele suratlılık 2. matçılık

rûhîv *m* ayyüzü

rûj *m* rûj

rûjêbadîn *m* (birinden) yüz çevirme

rû jê badîn *lgh* (birinden) yüz çevirmek

rûkal (I) *m* yüz, yüzey * rûkala dîngnyê yei yuz

rûkal (II) *m* karşı (bir şeyin, bir yerin, bir kimşenin önü, esas tutulan yüzünün ileri)

rûkalî *m* yüzeyel

rûkalîhevîn *m* 1. yüz yüze gelme (bu araya gelme) 2. karşılaşma

rûkalî hev bûn *lgh* 1. yüz yüze gelmek (bu araya gelmek) 2. karşılaşmak

rûkalî hev hatin *lâh* karşılaşmak
 rûkalî hev kirtin *lâh* 1. yüz yüze gelmek
 (bir araya getirmek) 2. karşılaşmak
 rûkar *lâh* rûkalî (II)
 rûkelvâfî *lâh* çopur yüzü
 rûken *lâh* güler yüzü, gülec yüzü
 rûkenet *lâh* yüz, yüzey * rûkeneta *lâh* yayê yer yüzü
 rûkenî *lâh* güler yüz, güler yüzülük
 rûkenk *lâh* güler yüzü, gülec, gülec yüzü
 rûkenuklî *lâh* güler yüzüce, gülecce, gülec yüz-lüce
 rûkenukî *lâh* gülecük, güler yüzülük, gülec yüzülük
 rûkenî *lâh* güler yüzülük
 rûkêf *lâh* rûcêb
 rûkêy *lâh* 1. kaplama (ağaç kaplama, duğramacılık) 2. kaplama (dağ için)
 rûkêyer *lâh* kaplamaç
 rûkêyerî *lâh* kaplamacılık
 rûkêşî *lâh* kaplama -ya *lâh* ağaç kaplama
 rûkêşk *lâh* 1. kaplama (ağaç kaplama, duğramacılık) 2. kaplama (dağ için) — kîrin kaplama yapmak
 rûkêşker *lâh* kaplamaç
 rûkêşkerî *lâh* kaplamacılık
 rûkêşkirin *lâh* kaplama yapma, kaplama, kaplayış
 rûkêş kîrin *lâh* kaplama yapmak, kaplamak
 rûkêşkirî *lâh* 1. kaplamalı (duğramacılıkta) * *mo-bîlyaya bi dara gözê rûkêşkirî reviz kaplama* (mobilya) 2. kaplamalı (deşçilikte)
 rûkêşk kîrin *lâh* 1. kaplama yapma (duğramacılıkta) 2. kaplama yapma (deşçilikte)
 rûkîrê *lâh* cehre züğüdü
 rûkîrin *lâh* 1. kaplama (bir kılıfın, bir örtünün üzerine alma) 2. kaplama (kitap, defter kaplama)
 rû kîrin *lâh* 1. kaplamak (bir kılıfın, bir örtünün üzerine alma) 2. kaplamak (kitap, defter kaplamak)
 rûkîrî *lâh* 1. kaplanmış (bir kılıfın, bir örtünün üzerine alınmış olan) 2. kaplı * *deftera rûkîrî kaplı defter*
 rûkîşandî *lâh* yüzleme, kaplama (bir kılıfın, bir örtünün üzerine alma)
 rû kîşandî *lâh* yüzlemek, kaplamak (bir kılıfın, bir örtünün üzerine alma)
 rûkîşandî *lâh* kaplı, kaplanmış (bir kılıfın, bir örtünün üzerine alma)
 rûkîmitê *lâh* yorgan yüzü
 rûkoselê *lâh* zoselê sorulî
 rûl (I) *lâh* başın zakkâm (Nerium oleander)
 rûl (II) *lâh* kîrin direksiyon
 rûlet *lâh* tulet
 rûlêhadon *lâh* (bir inçin) yüz çevirme
 rû lê hadon *lâh* (hümdün) yüz çevirmek
 rû lê bûn *lâh* yüzü -e dönük olmak
 rûlîhêf *lâh* yorgan yüzü, nevresim

rûlîken *lâh* güler yüzü
 rûlîkenî *lâh* güler yüz — bûn güler yüzü olmak
 rûlîkenî *lâh* güler yüzülük
 rûlman *lâh* pulman
 rûlû *lâh* rûlû
 rûm *lâh* rom
 Rûm *lâh* 1. Rum 2. *lâh* Rum (Rumlarla ilişkin, Rumlarla ilgili)
 rûmê *lâh* inprak dâmî evlerde mutlak aşevi-ni gören bâlûn
 rûmê *lâh* amêsa ortus
 rûmêh *lâh* ay yüzü
 rûmêlexî *lâh* arız, utanmaz
 rûmêlexî *lâh* arızlık, utanmazlık
 rûmet *lâh* 1. yüz, surat 2. onur, şeref 3. saygı, hümet 4. değer, kıymet — *du (..)* 1) (birine) şeref vermek 2) -e saygı göstermek, hürmet etmek, saymak 3) -e değer biçmek — kîrê kirtin kara çılmak — şikandî onur içermek
 rûmethilêd *lâh* 1. saygıdeğer 2. yüksek değerli
 rûmetdar *lâh* 1. onurlu, şerefli 2. şerefli (onur veren, şeref veren) 3. değerli, kıymetli
 rûmetdarbîn *lâh* onurlanma, şereflenme
 rûmetdar bûn *lâh* onurlanmak, şereflenmek
 rûmetdarbûyîn *lâh* onurlanış, şerefleşmiş
 rûmetdarî *lâh* 1. onurluluk 2. onurlanma
 rûmetdorkarî *lâh* onurlandıma, şerefletirme
 rûmetdar kîrin *lâh* onurlandırmak, şerefletirmek
 rûmetgir *lâh* 1. hürmetkâr, hürmetli 2. saygıdeğer 3. değerli
 rûmetgîran *lâh* saygıdeğer, çok değerli
 rûmetgîrî *lâh* 1. hürmetkârlık, hürmethlik 2. değerlilik
 rûmetî *lâh* onursal * *enda onê rûmetîyê onursal uyeler* * *serêkê rûmetî yê komeleya me derneğînanê onursal başkan*
 rûmetkêfî *lâh* 1. onuru zedelemiş 2. değerli, kıymetli azalmış kimse
 rûmetnêgîr *lâh* değerbilmez
 rûmetnêgarî *lâh* değerbilmezlik
 rûmetnîzâm *lâh* nazîm, alâç
 rûmetnîzâmî *lâh* nazîmlik, alâçlık
 rûmetpêk *lâh* temiz yüzü
 rûmetşîkê *lâh* onurlu
 rûmetşîkê *lâh* onurluluk
 rûmetwêr *lâh* onurlu, onur sahibi
 rûmetwêrî *lâh* onurluluk
 rûmetyar *lâh* onurlu, şerefli, müşerref
 rûmetyarhûm *lâh* onurlu ma, müşerref olma
 rûmetyar bûn *lâh* onurlanmak, müşerref olmak
 rûmetyarî *lâh* onurluluk, müşerreflik
 rûmetyar kîrin *lâh* onurlandırmak
 rûmîrûzî *lâh* cark yüz (çehre veya yüz)
 Rûmî *lâh* Rûmî (İkigü Roma Imperator

İngü sarılaşmış yağayın. Roma yarıçı
haklarına sahip olan halk)

Rûnî m Rûnca

rûnîlîder m mînde yazı

Rûnîti m Rûnlîk

rûnîzad m çukim, cepel

Rûnkîrîk m Rûnlaştırma

Rûnkî m Rûnca

rûn m 1. yağ 2. yağ (fizik nitelikleriyle yağları andıran ve sanayide kullanılan mineral madde) * **rûnê** nêrê zeft yağ 3. yağ (vücudun aulması gereken amonyak, ure gibi bazı maddeleri içeri alarak deriden sıyan ve ter kahasını veren madde) - **dan her hevîr yağ** nâmna yedîmek - **kîrîk** (fîstekî) yağ hîsmê - **pê dan xwarin** yağ yemmek - **sur kîrîk** yağ yakmak (tavarda yağ isirmek) - **tê dan 1)** yağlamak 2) yağ çekmek veya yarmak -**ê avêkî** (mîlî şile) sıvı yağ -**ê bedem yağ** -**ê dendîkê gulîn** ay çiçeği yağ -**ê kuyruk yağ** -**ê genî çokusuk yağ** -**ê genî il ser nâmê xwe dîlîn** bakula; pupuş, pâlîlî (herhangi bir duvarı veya güşîken ön sonunda zararlı çıkına ihtimali bulunduğuca söylenir) -**ê pîlgîlan** muz yağ -**ê giratî a-ûlî yağ** -**ê grêşê pres yağ**, yağlıca yağ -**ê hulanî** söme yağ -**ê hîşkîkîrî yağ** -**ê kele tere yağ** -**ê kîrfun** kerevir yağ -**ê kumcîyan** susatî yağ, yulağan -**ê lazûtan** mîsa yağ -**ê makîneyan** mîkîcî yağ -**ê makî** tere yağ -**ê sade yağ**, sepe yağ -**ê masîyan** balık yağı -**ê me dî dîwê me de kol kîrîk** yenî cîrîk -**ê mîtoran** muz yağ -**ê nebât** nebî yağ -**ê nîvîşkî tere yağ** -**ê penbûyan** pamuk yağı -**ê pîjîlanî** kîrîk yağ, kîzîlîlîmîs yağ -**ê rîvêkan** bitkîsel yağ, nebûlî yağ, margarin -**ê sorkîrî** zîzîm yağ -**ê şevnî** yağ yakul -**ê şîle sıvî yağ** -**ê xwerê** sâde yağ, sağı yağ -**ê zeytî zeytîn yağ** -**ên berbesî** (mîlî mîneral) mînera yağ m

rûnî m oturma, celse

rûnîndîm m oturma

rûnîndî fîşîk oturtmak

rûnîs (I) mîrîkî kîrîk

rûnîs (II) mîrîkî kîrîk

rûnîrîşîk m lava

rûnîdînk m yağdînk

rûnîk m rûnîstîk

rûnîgîrî m kapsîz (yorgan, yastık vs için)

rûnîkîşîndî mî otusîz, çarşîfîz (yürürînde çarşîf oluyârî)

rûnîk m yağîz

rûnîkî m yağîmsîz

rûnîrî m 1. yumuşak yüzlü, yüzü yumuşak 2. söz dinleyen, melâvîmî, yumuşak huylu 3. esîk, muî

rûnîrîf m 1. yumuşak yuzluluk, yüzü yumuşaklık 2. melâvîyînlîk, yumuşak huyluluk 3. esîkîkî, muîlîcî

rûnîkîrî m oturma (daha çok çocuk dilinde: **rûnê kîrîk** fîşîk oturtmak (daha çok çocuk dilinde))

rûnîrîşî mîrîkî yağî, yağ sakîrî

rûnîrîşî m yağîlîcî yağ sakîlîğî

rûnîk m margarin

rûnîkîndî m rûnîstîndî

rûnîstîndî m oturma

rûnîstîkîndî fîşîk oturtmak

rûnîstî m oturma, celse

rûnîstîndî m 1. oturma 2. çöktürme 3. çöktürme (oturma, sakîkîlî için) 4. wex makîk, kîç

rûnîstîndî fîşîk 1. oturtmak 2. çöktürmek 3. çöktürmek (oturtma, sakîkîlî için)

rûnîstîndî m 1. oturma, oturmaş 2. çökme, çöktürme * **kîncêkî rûnîstîndî** mî xwe kîrîbî dîkîkîkî bir elbîcî gîymîşî

rûnîstîndîlîbî m dokîkîkîkî

rûnîstîstî mîkîkîcî eden

rûnîstîstîm fîşîkî oturma (yasama, meclîslîrî bîrîcîmlîrînden bir kîrî)

rûnîstîk m 1. sîzî oturmî bîkîcî sîzîmî yîrî alînîsînî yîrîmî tîhlîdan oturtmak yîrî * **hî ser rûnîstîkê rûnîstîlî** sîrîyî oturtuş 2. sîzî oturmîsî, meclîs gîbî yerlerde kullanîlînî ve oturtîp yazî yazîlîk bîrîncîcî yapîlmîş mîhîlyî) 3. oturtmak, oturtmak, kîrîkî -**ê hîsîkîbetê** wîle (bîkîkîlîmî oturtulacak yer)

rûnîstîevî mîrîkî sakîkî oturma, yerleşîk, mîletmekîm (bîr yîrîmî yerlîsî olmaş)

rûnîstîevî mîrîkî sakîkîlîk, yerleşîkîkî

rûnîstîgîh m 1. konut, ikîmîetgîh 2. meclîs, oturma yîrî, yerleşîmî yîrî

rûnîstîkîndî m oturma

rûnîstîkîndî fîşîk oturtmak

rûnîstîndî mîrîkî 1. sakîkî (bir yerde oturma kîmîcî, sakîkî) 2. yîrîmî, sakîkî (bir yîrîmî sakîkîlî)

rûnîstîrî m 1. oturma, oturma 2. oturma (yerleşîlî yerde kalma) 3. oturma (mî yerde kalma) 4. oturma (baş dîzîmî, kîçîkî tîs yapîsîdan baş vîkît gîçîrîsî) 5. oturma (yer alma, gîçîrîmî) 6. yasama (oturma, gîçîrîmî) 7. oturma (sîzî tîcîlîkî, mîcî, dîbe çöktürme, dîpe tîplînîmî) 8. oturma (herhangi bir dîrîrînda belîlî bir sîrî kalma) 9. oturma, gîçîrîmî, çöktürme (bulunmuş dîxeyden çöktürme, çöktürme, tîpîkîkî veya yapı için çöktürme) 10. çöktürme (tîpîkîkî çöktürme) 11. çöktürme (üzîrînde bulunmuş yerde yasama) 12. çöktürme (gîçîrî gîçîrîmî oturma) 13. çöktürme (çöktürme, oturma vb için) 14. çöktürme (çöktürme, çöktürme) 15. çöktürme (havîzî kîçîpîsîkînlîğî için) 16. çöktürme (duygulîlî için, dîmîcî, yîrîtîrîmî) 17. çöktürme (çöktürme için, çöktürme) 18. mîrîcî (alçîkîlî eskî dîmîrî tîrîlî gîlmî) 19. kîlîçîkîyî oturma (veya yasama) 20. çöktürme,

patlama (mal anına) 21. *koş duruma*, oturum, oturma, oturma -a gittiği yerle oturum -a pendî özel oturum (veya oturma) -a taybet giren oturma (veya oturuma) -a vesari kapalı oturum -a vesari çökürün (bu ji pêk anına) kapalı oturum (veya oturuma) yatmaq

rûniştin *başlı* 1. oturmaq * wera li ser kurci rûniştin gel kûsiye otar 2. oturmaq (yerleştiği yerde kalmak) * *nêzi* şerîkê ye ku ez li vir rûniştim bir serê yakêdir bujêda oturiyoyim 3. oturmak (bi yerde ikamet etmek) * Ji zûde ye ku em li wê taxê rûniştin ura vîllaxan berî biz bu mahallede oturiyaruz 4. oturmak (baş durmak, hiçbir iş yamada) baş vakti geçirmek * *heza ku hûn wisa betal wera! rûniştin ji xwe re lixebêtin* böyle oturduğımıza çalışın 5. oturmak (yer almak, geçmek) * *li meşqamê parîzgarîyê rûnişt vahlêk makemna oturdu* 6. yasamak tetarmak, eğlenmek * *em li gund rûniştin* biz köyde yaşıyoruz 7. oturmak (ev tozular için, dibek çökmek, dente toplanmak) * *telpu çayê rûnişt çayî tozusa dibek oturdu* 8. oturmak (herhangi bir durumda belli bir süre kalmak) * *min nkarîbû dengê xwe nekîra û li elhê xwe rûniştama* susup yetime oturuyordum 9. oturmak, geçmek, çökmek (bulandığı düzeyeyle aşağıya inmek, yukulaşmak, toprak veya yapışın, çökmek) * *li vir urd delî sanîim rûniştaye* burada toprak on çalın oturmuş * *urd rûniştaye* toprak çökünce * *ji ber giraniya beflê xanî rûniştî kamê ağırlıandan çelavî ev geço* 10. alçalmak (toprak çökene) 11. çökmek (uzamda bulunduğu yere yıkılmak) 12. çökmek (gelin, gelmez oturmak) * *ji der de hat nêzar li ser sedreyê rûniştî* dışardan gelin gelmez sedire çöktü 13. çökmek (çakak, avlat vb için, necer doğru gitmek, çöküşünce) * *gepên wî rûniştîbûn û gelek ji lewaz hûbû avurîlar çökmiş, çök zayıflamıştı* 14. sonmek (havası kay, pışkınlığı labek) * *nepoş rûniştîye hat'e* sonmî; 15. sünmek (frıygular için) dijmek, yatarmak; 16. dökülmek (kumaş için, lâkûnlu olmak) 17. geçmek (öçeremek, bitmek, sonarmek) * *meragan meke wê hêrsa wi zû rûne* merak etme, bu-sı çabuk geçer 18. *meza* (alçalış eski sunmona gelmek) * *av rûniştî* sular inmiş 19. kuluçkaya oturmak (veya yatmak) 20. gelmek, patlamak (mal olmak) * *heba qedehlan bi wê hezarî li me rûniştî* herâçelazim tonası yağ bir iraya geldi * *ev erele bi dû niilya* bir li ser bûn rûniştî bu araba (o niilyara) boun patladı - *kurkan zuluçkaya* yatmak

rûniştî *ad* 1. oturak, otururak alan, oturmuş vaziyette olan 2. oturmuş, sukutlu 3. çöken 4. çökeltilmiş, alçalış olan (toprak) 5. yerleşik 6. sünük, taşınmış (mal) 7. kuluçka-

ya oturmuş (veya yatmış olan)
rûniştîbûn *w* 1. oturmuşluk 2. oturmuşluk, istinçatlılık 3. çöküklük 4. sonuklaşma
rûniştî hûn *başlı* sünükleşmek
rûniştîye *w* 1. oturmuşluk 2. oturmuşluk, istinçatlılık 3. çöküklük 4. sünüklük
rûniştîker *ad* 1. sakin (bir yerde oturan) 2. oturak (bir yerde oturan kimse, sakine)
rûniştok *w* 1. ara (ekol sırası, üzerine oturulan örtük) 2. oturak, oturacak 3.
rûniştvan *ad* 1. sakin (bir yerde oturan) * *li Culemêrgê rûniştvan e* (Hakkari'de sakin 2. oturan (bir yerde oturan kimse, sakine) * *rûniştvanên raxê* mahalle sakinleri 3. neokim, bu yerde ikamet eden 4. oturalı, yerleşik -ê *gund* koy sakim

rûniştvanê pânşyonê *adlet* pansiyoner
rûniştin *w* yarak örtüsü (veya yûzû), çarşaf (yatığın üstüne serilen veya yuğun kaplanan bez örtü)

rûniştvanê rûsha, *kapya* teksir
rûniştvanê wêler *nûshax* (nüshaxın çoğaltın)
rûniştvanê wê wêzi *êrûnê*, *yûzû* *êrûk*
rûniştî *ad* 1. yağlı * *warîniştî rûniştî* yağlı yemakler 2. yağlı (yağlı çek olan)

rûniştîna *w* yağlılık
rûniştin *adlet* engebe
rûniştîna *w* engebelik
rûniştîkin *başlı* oturmak
rûniştî wêler yağlı (mak neleri yağlaya) k mse)
rûniştî *w* yağlılık
rûniştî wêler yağlı
rûniştî wêler yağlılık
rûniştîna *w* yağlılık
rûniştîna *başlı* yağlılık
rûniştîna *ad* yağlı, yağ sorulanmış olan
rûniştîna *ad* yağ emici
rûniştîna *w* tavâ, kızartma tavası
rûniştîna *w* yağlılar

rûniştan *w* 1. oturacı 2. *biç* oturum (yasama meclisleri meclislerinden her biri)
rûniştîna *w* yağlılık, yağ sarıma
rûniştîna *ad* dan (bise yağlılık, yağ sünmek)
rûniştîna *adlet* yağlı
rûniştîna *w* yağlılık
rûniştîna *w* yağlılık
rûniştîna *ad* pak yüzü, tonaz yüzü
rûniştîna *w* pak yüzü, tonaz yüzü, tonaz yüzü

rûpel *ad* 1. sayfa 2. sayfa (gazete, dergi gibi yayınlarda özel bir alan için ayılanmış bölüm) * **rûpela** *hunerê* sanat sayfası, 3. sayfalık * **dufêreke** *pênî* rûpel eli sayfalık bir defter - **raxîstîna** sayfa düzenlemek - **sax** *klîrin* sayfa düzenlemek - **wepêqandî** *defter* kapamak * **me** *ev* **rûpel** *wepêqandî* *biç* bu defteri kapamak

rûpelî *w* sayfalık * **defterêke** *pênî* **rûpelî** *bê* *me* eli sayfalık bu defter getir
rûpelîtaxer *adlet* meclispaten, muzakıpayet, say-

fa düzenleyici, sekreter (hususla sayfa düzenlemesini yapan)
 rûpelaxerî *m* mizanpoteçilik, mizanpoteçilik, sayfa düzenleyicilik, sekreterlik
 rûpelaxerî *bu* rûpelaxer
 rûpelaxerîstîn *m* sayfa düzenleme, mizanpaj yapma, düzenpaj
 rûpel *m*axistîn *êgî* sayfa düzenlemek, mizanpaj yapmak
 rûpelsaz *ndî*mî mizanpoteçî, mizanpoteçî, sayfa düzenleyici
 rûpelsazî *m* E. mizanpaj, sayfa düzenleme 2. mizanpajçılık, mizanpajörülük
 rûpelsazîti *m* mizanpajçılık, mizanpajçoruluk
 rûper *bu* rûpel
 rûperi *nd* perî yüzü
 rûpêçandî *nd* yüzü kapalı
 rûpîst *m* astar
 rûplî *nd* yumuşak yüzlu olmayan
 rûpî *m* rûpî (Hindistan ve Asya devletlerinde para birimi)
 rûpîoz *nd* kutsal yüzü
 rûpivî *m* yüz ölçümü, mesafe
 rûpivîm *m* yüzölçüm, yüz ölçümü
 rûpîver *ndî*mî yüz ölçücü, ölçücü
 rûpîvî *m* yüz ölçüm, ölçme
 rûpûş *m* maske, maskara -a kornavalê karnaval maskesi
 rûpûşdar *nd* maskeli
 rûpûşî *m* tebdilikiyatçî
 rûpûşkirin *m* maskeleye
 rûpûş kûlîn *êgî* maskeleye
 rûpûşkûrî *nd* maskeli, maske takılması
 rûqayim *bu* rûqayim
 rûqal *m* yüzey, sahîh
 rûqalîndî *nd* yüzüstü, pek yüzü - bûn yüzüstü olmak
 rûqalîndî *m* yüzüstü
 rûqayim *nd* yüzüstü, utanmaz, sakalmaz - bûn yüzüstü olmak
 rûqayimî *m* yüzüstü, utanmazlık
 rûqayîş *nd* yüzüstü, utanmaz kimse -- bûn L. utanmaz olmak
 rûqayîşî *m* yüzüstü
 rûqayîşîhûn *m* yüzüstüleşme
 rûqayîşî bûn *êgî* yüzüstüleşmek
 rûqazox *nd* L. yüzü pek, kesile suratlı. 2. yüz surat (avîrî der-s., yüz surat hok gerîr, yüz surat aşkîleşme duvarı 3. syirik (utanması olmayıcı) 4. söz dinlemeyen, sert katil, lîf dinlemeyen maîçî kîrîse
 rûqazoxî *m* L. yüzü peklik, kesile suratlılık 2. yüzüstü, siviliklik (utanması olmaması) 4. söz dinlememe, sert kafalılık
 rûqazoxîhûn *m* yüzüstüleşme
 rûqazoxî bûn *êgî* yüzüstüleşmek
 rûqazoxîkûrî *m* yüzüstüleşme
 rûqazoxî kîrîm *êgî* yüzüstüleşmek
 rûqebîlî *nd* çelme züğürdü

rûqebîlî *nd* yağız yüzü, kavruk yüzü, yank yüzü
 rûqerîmîçî *nd* muşmula gibi (veya muşmula suratlı), yüzü kırışık
 rûqewîn *nd* maîçî
 rûqewîni *nd* maîçîlik
 rûqeyim *bu* rûqayim
 rûqerîmîçî *nd* yüzü kırışık
 rûreş *nd* 1. kara yüzü 2. yüzü kara (yüz kızartıcı bir şey yapan kimse) (çekî) - karîm yüzünü kara çıkarmak
 rûreşanî *m* yüz kızartıcı suç
 rûreş bûn *êgî* yüzü karılaştırmak
 rûreşî *m* 1. yüz kızartıcı 2. yüz karnı 3. kara (yüz kızartıcı durum)
 rûreşkîrîm *m* utanmama
 rûreş kîrîm *êgî* utanmama
 rûroç *nd* gureş yüzü
 Rûs *m* E. Rus 2. *nd* Rus (Ruslarla ilgili) * maîçî Rûs Rus maîçî
 rûs *nd* L. çıplak 2. dolyan kileç * şîrê rûs çalyan kileç
 rûsare *nd* lûysüz ve parlak yüz
 rûsar *nd* L. sevinmiş, soğuk yüzü, soğuk kimse 2. utanmaz, saklılaş. maîçup * H. pîş wî rûsar km aşkî karçî maîçubum
 rûsarbûn *êgî* 1. sevinmişleşme 2. maîçup olma
 rûsar bûn *êgî* 1. sevinmişleşmek 2. maîçup olmak
 rûsari *m* L. sevinmişlik 2. maîçugluk
 rûsarîkîrîm *m* sevinmişleşme
 rûsar kîrîm *êgî* sevinmişleşirmek
 rûsik *nd* surat değişikliği
 rûsikî *m* surat değişikliği
 rûsikandî *m* yeserime
 rûsikandî *nd* *êgî* yesermek
 rûsikîm *m* yeserme
 rûsikî *nd* *êgî* yesermek
 Rûsî *m* Rusça
 Rûsîzanî *ndî*mî Rusça bilen
 Rûskîrîm *m* Ruslaştırma
 rûskîrîm *m* L. soyuma, çıplak etme 2. soyuma, soygun yapma
 rûs kîrîm *êgî* 1. soyumak, çıplak etmek 2. soyumak, soygun yapmak
 rûsikîrî *nd* L. soyunuk, soyulmuş. çıplak edilmiş 2. soyulmuş, soyguna uğramış kimse
 rûsor *nd* L. ad yüzü 2. soylu
 rûspî *m* L. ak yüzü, tecrübe 2. ak sakallı 3. ak sakallı, danışman
 rûspîker *nd* yüz ağartıcı
 rûspîkîrîm *m* yüzünü ak çıkarma
 rûspî kîrîm *êgî* yüzünü ak çıkarmak
 rûspî *m* L. ak yüzülük, tecrübe olma durumu 2. ak sakallılık 3. yüzü akı
 rûşikandî *m* tezi etme
 rûşikandî *nd* *êgî* tezi etmek
 rûşikandî *nd* tezi edilmiş olur.

rüşikê namdê *rd* mecalaz ~ bûn nîrîni bozulmak ~ kirin mecalîni bazmak
 rû şûyî *lêgê* yüz yıkamak
 rûşîrî *rd şîm* yüzü, sevinîli
 rûşîşî *rd 1*, yuzsuz, pek yüzü, meşin suratî, yuzî kâsîp sungeriyle silînişî, ar namûs tertemîk (utanması olmayış), utanmaz, sîkîlînz 2. meşîn (suygisîzce davranarak işîni yürüten) ~ bûn yuzsuz olmak, utanmaz olmak
 rûşîştîbûn *m* yuzsüzleşme, yuz suyu dokîme, pek yüzü olma, aklînz olma
 rûşîştî bûn *lêgê* yüzü yuzsüzleşmek, yüz suyu dökîmek, pek yüzü olma, sîkîlmaz olmak
 rûşîştîkîrî *m* yuzsüzleşîme
 rûşîştî kîrî *lêgê* yuzsüzleşîmek
 rûşîştî *m* 1. yuzsuzluk, utanmazlık 2. pişkinlik
 rûşîştî *rd 1*, yuzsüzce, utanmsîzce 2. pişkince
 rû *rd 1*, tüysüz, çıplak 2. çıplak, çûyî 3. çıplak, cıvîlak (baş için soyîsz, kîbak gîbî) * mîn îr deşîê xwe hebek deşî serê wî yê rû elîne cıvîlak kaftîna bir tane gezdîrî 4. çıplak, kel (tüzîrînde bîkî bulunmayan) * erdeke rû çîplak bîr arzî * gîrîn rû kel tepeler 5. kel (yapraklarîni îkîmîş ağaç) 6. dîz (toprak) 7. çıplak, kel (tüzîrînde gerekî eşya bulunmayan) * menzela rû çîplak ota 8. kuru (yalnîz k, tek başîna) 9. *rd* çıplak, zûğîrt, yuksî, çîbîl (yüksîl kîzîet ~ bûn çavîlamak ~ Û revîlyê î çîrîplak, çîrîçîplak ~ Û repal 1) çîrîçîplak, çîrîçîplak 2) soyup soğîna çevîrîme ~ Û repul bûn soyulup soğîna dönîlmek ~ Û repal kîrîn soyup soğîna çevîrmek ~ Û repal yîrîk pîrîk ~ Û tazî ucîk saçîk
 rûtal (I) *rd 1*, çıplak 3. dîz 3. dîzlîk 4. çıplak, kel (tüzîrînde bîkî bulunmayan) * çîyayê rûtal çîplîçî dagîz
 rûtal (II) *rd 1*, suratî zîk, somurtkîn 2. somurtuk
 rûtalî *m* somurtkîn îk
 rûtalîbûn *m* somurtîna
 rûtalî bûn *lêgê* somurtmak
 rûtalîbîyî *m* somurtuş
 rûtalîndî *m* 1. yolsîz 2. yolîna (dolîndîrîrak, hîle île bîrînî parîsîni îlîna)
 rûtalîndî *lêgê* 1. yolîk 2. yolîmak (dolîndîrîrak, hîle île bîrînî parîsîni îlîmak)
 rûtalîndî *rd* yolîk, yolînmîş olan
 rûtbûn *m* 1. cıvîlama, çıplaklaşma 2. tenîzleşme (kumar oynımda yenîlme) 3. zûğîrtleşme
 rûtbûn *lêgê* 1. cıvîlamak, çıplaklaşmak 2. tenîzlenmek (kumar oynımda yenîlmek) 3. zûğîrtleşmek
 rûtbûnî *m* 1. çıplaklık, cıvîlaklık 2. dîzlîklîk, kelîk 3. zûğîrtlîk

rûtbûyî *m* 1. cıvîlamak, çıplaklaşma 2. tenîzleşme (kumar oynımda yenîlme) 3. zûğîrtleşme
 rûtehlî *rd* çîkîk, asîk suratîlîk
 rûtehlî *m* çîkîklîk, asîk suratîlîklîk
 rûtek *rd* dîz, kel
 rûtenîk *rd* yüzü yumuşak
 rûtenîkî *rd* yüzü sîrîşîk (yaşî kîmîse)
 rûtlî (I) *rd 1*, dîzlîk, saçîz 2. kel, çıplak (başçîsîz, asîsîx yer) 3. zûğîrt ~ Û herom zûğîrt çûsîz
 rûtlî (II) *m* gûbek aşîğîsî
 rûtlî *m* yolînmîna
 rûtlî *lêgê* yolînmîk
 rûtlîş *rd 1*, yüzü zîk, asîk suratîlî, asîk yüzîlî, ekeşî yüz (veya surat), çîkîk 2. somurtkîn, suratîz, suratî dîşîkîrî ~ bûn suratî asîlemîk
 rûtlîştîbûn *m* suratî asîlîme
 rûtlîştî bûn *lêgê* suratî asîlmîk
 rûtlîştî *m* 1. asîk suratîlîklîk 2. somurtkînlîk, somurtîzlîk
 rûtlî *m* 1. çıplaklık, cıvîlaklık 2. dîzlîklîk 3. zûğîrtlîk
 rûtlîk *rd 1*, çıplaklaşîrî 2. dîzlîklîştîrî 3. kelîştîrîsî
 rûtkîrî *m* 1. çıplaklaşîrîna 2. soyîna, yolîna (dolîndîrîrak, hîle île bîrînî parîsîni îlîma) 3. sîrîsî vîrîna (saç için) 4. tenîzleşîme, tenîzleşîyî (kumar oynımda) 5. zûğîrtleşîrîme
 rûtkîrî *lêgê* 1. çıplaklaşîrîmak 2. soyîmak, yolîmak (dolîndîrîrak, hîle île bîrînî parîsîni îlîmak) 3. sîrîsî vîrîmak (saç için) 4. tenîzleşîmek (kumar oynımda) 5. zûğîrtleşîrîmek
 rûto *m* kîse bîğîday
 rûv *m* 1. etek, bîray (edep yerî) 2. amî ferî, vîlvî, dol yolî
 rûvayî *rd* fîzîka, dîşîel
 rûvekîrî *m* 1. yüz açîna 3. yüz gücîmlüğü, gücîrtîlîk
 rûvekîrî *lêgê* yüz açîmak
 rûvekîrî *rd 1*, yüzü açîk 3. mecî susîyal, gîrîşken
 rûvî *m* rowetwer (trîhançî markası)
 rûvîk (I) *m* etek tîrîşî
 rûvîk (II) *m* bağırsak
 rûvîya hadîyî *rd* kîvrînî bağırsak
 rûvîya herîfe *rd* bîrînî bağırsak
 rûvîya bîrîç *rd* boş bağırsak
 rûvîyu dawî *rd* gîden, gîden bağırsaqî, zekîlîna
 rûvîya herom *rd* herom bağırsak
 rûvîya kîz *rd* kîzî kîrî bağırsak
 rûvîya sîrî *rd* kîrî kîrî bağırsak
 rûvîya zîde *rd* kîrî kîrî
 rûvîya Zîray *rd* kîrî kîrî
 rûvîyê lepek *rd 1*, oynımsîz hîkî 2. *rd* fîrîci yatîmaz (mec)

rûviyân herandı wê şuwak dohanas

rûvî (I) wê tiki - medîçî qulê hijek ji bi dîwê ewe ve dîtanî şayan de îçe şignarî; bir de kayruşuna kabak bağılanîş - medîçî qulê şefrekek şarî ji bi dîwê ewe dîtanî şayan de îçe şignarî; bir de kayruşuna kabak bağılanîş - xelîl be huy kurmaz bir kesecik elsin aldan -yê lepek II eyuboz rîk 2) wê hucî yatîz (mec)

rûvî (II) wê bağırsak -- ber girtî bağırsak rezultatîşundan dolayî sindir inde gıcîk çekmek --ya badayî kirîvan bağırsak --ya herotê (şar ji herâm) kuram bağırsak --ya bîrel boş bağırsak --ya dawîş geden, gîden bağırsaq, rektum --ya kor kûr bağırsak --ya şûr kalîr bağırsak --ya qalînd kalîr bağırsak --yu zêde apîndîş --ya zirav inde bağırsak

rûvî wê tikiş

rûwek wê bakî, rebat

rûwulî wê bîkşel

rûwêş wê rûbêş

rûwîkandî wê yeşerme

rûwîkandî wê yeşertîrek

rûwîkî wê yeşerme

rûwîkî wê yeşermek

rûx wê 1. yüz, yer yüzü 2. wê yüzey

rûxalk m kızırtılar, yağın üstünde biriken köpük

rûxal (I) wê 1. yüz 2. wê yüzey

rûxal (II) wê yüz herî

rûxalî wê yüzeyel

rûxalîbûn wê yüzleşme

rûxal hûn wê yüzleşmek

rûxalkîlî wê yüzleşirme

rûxal kirin wê yüzleşîrmek

rûxan wê yikim, yikim

rûxandî wê 1. yikim, yikîş 2. goçurme 3. talpîrtîme 4. çöktirme

rûxandî wê 1. yikim 2. goçurme 3. talpîrtîme 4. çöktirme

rûxandî wê 1. yikim 2. goçurme

rûxandî wê 1. yikim 2. talpîrtîme

rûxandî wê 1. yikim 2. talpîrtîme

rûxar wê 1. yüz 2. wê yüzey 3. wê yüzey --yarîbî (hevbesî an jî parafel) wê parafel yüz

rûxarî parafel wê parafel yüz

rûxarî wê wê beyaz perde (sınama eyubunun gâşerîlîg, yüzey)

rûxarî wê yüzeyel, sathî

rûxarîbûn wê yüzleşme, sathîleşme

rûxarîbûn wê yüzleşme, sathîleşme

rûxarîbûn wê yüzleşîrmek, sathîleşîrmek

rûxarî kirin wê yüzleşîrmek, sathîleşîrmek

rûxarî wê yüzeyelîk, sathîlîk

rûxarî wê 1. yüzeyel, sathî 2. wê yüzeyelîk

rûxarîbûn wê yüzeyelîk, sathîlîk

rûxarî wê yüzey

rûxî wê yikim

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

3. çökmek (şar bulma)

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek 3. çökmek (şar bulmak) * İmperatoriya Bizans di 1453'yan de rûxî Bizans İmparatorluğu 1453'le çöktü

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek 3. çökmek (şar bulmak)

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek 3. çökmek (şar bulmak)

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek 3. çökmek (şar bulmak)

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek 3. çökmek (şar bulmak)

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

rûxî wê 1. yikim 2. goçurme, göçme, çökmek

S

ı, S Kürt alfabesinin yirmi ikinci harfi ve *sê* ünye okunmaz bu ses fısıltık bilimsel bakımdan değil ise otumsuz sizler dışı em ünsüzletini gösterir

S *ê*in S (küçülmüş)ün kısaltılması

su (f) a ne * çl su ye? nevi nesidi ~ bûn az olmaq * et sa bûye? ne olmaq?

sa (S) zoh 1. köpek it 2. *aw* köpek it (değersiz, nehiyesh kimsa) 3. *aw* köpek it (aşuğlık meyellerle yaltaklanar veya dâvranışları kötü olan kimse için söylenir söze olarak kullanılır) ~ *dîrwe karwan* dîbuhire it üzür kervan yinur ~ *pêli dêla hey nakin it iten kuyrağuna basmaz* ~ê *herama it kuyruk*

sawê *zoh* su sınıru

saba *w* sabı (kurt otuzgünde bir makamı)

sabat *w* sâdik

sahav *w* gawê kopçülu

sahawî *w* gawê kopçülu

sabiqa *w* sabıka

sabaqdar *w* sabıkalı

sahir *w* kirçın, kirçın

sahîrbûn *w* kirçılma, kirçılma

sahîr bûn *ê*gü çakılma, kuyulmaq

sahîrkirîn *w* kirçma, kirçına

sahîr kirin *ê*gü çakılma, kirçınmaq

sahîrkirî *w* kuyuk, kuyulma, kuyulma olan

sabit *w* 1. sabit, durayan (yerinden oynamayan, yer değiştirmeyen) 2. sabit (gerçekliği tespit edilmiş, kanıtlanmış olan) 3. sabit (değişmeyen) sabit, yerleşik * *tiyatroya sabit yerleşik* *w* *eyzere* ~ bûn sabit olmak

sabitbîn *w* sabitleşme

sabit bûn *ê*gü sabitleşmek

sabitbûnî *w* sabitlik

sabitbüyî *w* sabitleşmiş olan

sabitbüyîn *w* sabitleşiş

sabitî *w* 1. sabitlik 2. sabitlik yerleşiklik

sabitkirin *w* sabit etme

sabit kirin *ê*gü sabitleştmek

sabitkirî *w* sabitleştirilmiş olan

sabatîj *w* sabotaj, baltalama

sabatîjker *w* *sabit* sabotajcı

sabatîjkerî *w* sabotajçılık

sabatîjkerî *w* sabotaj yapma

sabatîj kirin *ê*gü sabotaj yapmaq

sabatator *w* *sabit* sabotator

sabatatorî *w* sabotatorluk

sabuteker *w* *sabit* sabotajcı, baltalayıcı

sabutekirin *w* sabute etme, baltalama

sabote kirin *ê*gü sabote etmek, baltalamak

sabrofit *w* *zê* *sabit* sabrofit, çürükçül

sabûn *w* 1. sabun (sabun maddesi) 2. sabun

(bu maddelerin kalıp durumundaki şekli) *

qallbeq sabûn bide toin bana bu sabun wec

~ *dî ser dan usro we perde çakmek* ~ *dî serê*

dan sabunlamak ~a *lihındar* mîs sabunu ~a

destan el sabunu ~a *hüyabî* 1) yün sabunu 2)

weş sabunu ~a *traşê* *w* *weş sabunu*

sa bîna destan *w* *el sabunu*

sa bîna kirwanan *w* *arap sabunu*

sa bîna heş *w* *arap sabunu*

sa bîna toz *w* *toz sabunu*

sa bîn bûn *w* *zê* *sabit*leşma

sa bîndak *w* *sabit*lik (içine sabun konulan

kap)

sa bîndar *w* *sabit*leş

sa bînfiroş *w* *sabit*leşme (satan kimse)

sa bînfiroşî *w* *sabit*leşme

sa bînkat *w* *sabit*leşme

sa bînkari *w* *sabit*leşme

sa bînker *w* *sabit*leşme

sa bînkirî *w* *sabit*leşme, *sabit*leşiş

sa bîn kirin *ê*gü *sabit*leşmek

sa bînkirî *w* *sabit*leşmiş olan

sa bînkirî *w* *sabit*leşme

sa bînkirî *w* *sabit*leşme (imal eden)

sa bînkirî *w* *sabit*leşme

sa bînkirî *w* *sabit*leşme

sa bînkirî *w* 1. kabız, peklilik 2. karın ağrısı

sa bînkirî *w* kabız, peklilik çeken

sa bînkirî *w* kabız olma, peklilik çesme

saxorî bûn *bişg* kabiz olmak, peklîk çekmek
saxurîkîşîpîn *in* kabiz erme
saxorî kûrîn *işg* kabiz etmek
sax *n* 1. sarıyaş demir çelik (mîna) 2. *nî* sax
(bir maddeden yapılmış olan)
saxî *bir* saxû
saxîr *in* *n* saxma (ayda kullandıkları fişeklerin içine konulan turlu hoylardaki yuvalık kurşun tanesi)
saxû *in* düğün davetiyesi
saxê *nî* 1. sade, karkışksız, kabızsız (katıksız, baliş) * qelwêya saxê saxê kahve 2. sade, gösterişsiz işişi, gösterişsiz şeyler * xaniyekê saxê saxê bir ev 3. *nî* saxê, yalın (üsûp san: sussuz, anlâşîr olan) 4. basit (sussuz, gösterişsiz) 5. rabîî, saf (karkışksız olmayan, an) * a-va saxê ya mîwêyan tabîî meyve sulan 6. sade, sadakatlı 7. duru, an (dî) 8. yalın, süs-süz, çiplak, daz * vegotîmekê saxê daz (yaxa çiplak) bir aqşarın çiplak bir anlatım 8. özlü (geneksiz siz kullandınız. ifşûncuya belirtir) 9. 2. düz (uzaysız, doşemsaz, ve tek renkli) 10. *nî* basit
saxêlûn *in* 1. sadeleşme 2. sadeleşme, saflaşma, arılaşma 3. sadeleşme, yalınlaşma 4. basileşme 5. basitleşme
saxê *bîr* *işg* 1. sadeleşmek 2. sadeleşmek, saflaşmak, arılaşmak 3. sadeleşmek, yalınlaşmak 4. özleşmek 5. basitleşmek
saxêbûyîn *in* 1. sadeleşme 2. sadeleşme, saflaşma, arılaşma 3. sadeleşme, yalınlaşma 4. özleşme 5. basitleşme
saxêdîl *nî* sadîl
saxêdîlî *in* sadîlîk
saxêkîşîpîn *in* 1. sadeleştirme 2. sadeleştirme, safleştirme, arılaştırma, arıtma 3. sadeleş-tirme, yalınlaştırma 4. özleştirme 5. basitleştirme
saxê kîrîn *işg* 1. sadeleş-tirmek 2. sadeleş-tirmek, safılaştırmak, arılaş-tırmak, arıtmak 3. sadeleş-tirmek, yalınlaş-tırmak 4. özleş-tirmek 5. basitleştirmek
saxêkîrî *nî* sadeleştirilmiş olan
saxêkî *in* 1. sadelik 2. sadelik, sadîk 3. sadelik, gösterişsizlik 4. duruluk (dî) ve üslûp için) 5. *nî* yalınlık 6. basitlik
saxêyî 1. sadelik 2. sadelik, sadîk 3. sadelik, gösterişsizlik 4. duruluk (dî) ve üslûp için) 5. *nî* yalınlık 6. basitlik
saxîq *nî* sadîk, bağlı, sadakatlı -- man sadîk kalınak
saxîqane *nî* sadîkane, sadakata, sadîkçe
saxîqî *in* sadîkîk, bağlılık, sadîkîkîkîk
saxîqî *in* sadîkîkîk
saxîr (f) *in* fide ~ *stanîn* fidelemek
saxîr (ff) *in* olma, oluşma, meydana gelme
saxîrbûn *in* *n* ma, oluşma, meydana gelme
saxîr bûn *bişg* olmak, oluşmak, meydana gelmek

saxîrdamîn *nî* fideleme
saxîr danîn *işg* fidelemek
saxîrîşg *nî* kîrîşg
saxîrîşîpîn *in* oluşurma, meydana getirme, ol-masına sebep olma (bir şeyi meydana getir-me)
saxîr kîrîn *işg* oluşturmak, meydana geti-rmek, olmasına sebep olmak (bir şeyi mey-dana getirmek)
saxîk *mîrî* sadîk, sadîst
saxîst *nî* sadîst, el ezer
saxîstî *in* sadîstîk
saxîzîm *nî* sadîzîm
saxîzîm *nî* sadîzîm, el ezerlik
saxîzîlî *nî* satırp
saxî *n* 1. saat (bir günlük surenin yirmi dörtte birine eşit zaman parçası) 2. saat (yükle, za-man) * dî wê saxê de kesek li wê time o sa-attê çêda kîmêse bulûnîk 3. saat (yüzye-rek bir saate alması yolu) * gund bi dî sae-tan dîrî vîr e kîy hûraya jî saxî uzakîkîra 4. saat (günün hangi saati olduğunu gösteren alet) * saat yend e? saat kac? * saat jî gün-can te kîta bîst û pênc deqe saat beşe yor-mî bes dîkîra vor * saat jî dehan pênc de-qîqe dilûhure saat onu beş geşîyar 5. saat (sayaç) * saeta avê su saxî -- lî dan saat kurnak -- bîr kîrîn saat kurnak -- bî pêş de çûn saat îlerî gîrnek -- dî -- a xwe dî saxî sa-olne -- dozîhê û niv (saat) yarm ev -- e sa-ol bu saxî -- lî paş huan saat gerî kalînak -- se-kinîn saat durnak -- û santîyên (yekî) hev negîrtîn saxî saolne nymamak -- a avê su sa-ol (veya sayet) -- a ebban cup saxî -- a dex-tan kol saxî -- a dîwaran dîvaz saxî -- a efer-rangî olî franga saxî -- a electîkî ulatîrka saxî -- a (yekî) hatîn saxî çalmak -- a havîne yaz saxî -- a kat (an jî xelîatê) çalîna saxî, me-sol saxî -- a (yekî) jî -- e netîhêtin saxî sa-olîne nymamak -- a meydanê meydan saxî -- a rujê güneş saxî -- a xerêke onu saxî -- a tavê güneş saxî -- a kîzê kum saxî -- a xwe lî dan saatîn kurnak -- a xwe bîr kîrîn saatîn kur-mak -- a zengîlar çalar saxî
saxîçêker *nî* saxî çêker (saat imalatçısı)
saxîçêkîşî *in* saxîçîk
saxîçîr *nî* saxîlî
saxîçîroş *nî* saxî çêker (saat satıcısı)
saxîçîrojî *nî* saxîçîkîk
saxîf *in* sadîkîk * gund bi mesafîya dî saxîf dîrî vîr e kîy hûraya jî saxîlîk mesafîde
saxîker *nî* saxî çêker (saat imalatçısı)
saxîkerî *in* saxîçîkîk
saxîksaz *nî* saxî 1. saxîçî (saat imalatçısı) 2. saxî-çî (saat tamircisi)
saxîksazî *in* 1. saxîçîkîk (saat imalatçılığı) 2. saxî-çîkîk (saat tamirciliği)
saxî *nî* 1. saf, an (dî, katıksız) 2. tabîî, sade, ka-rkışksız, karkışsîz * avê saxî a mîwêyan tabîî meyve sulan 3. *fel* saf, an 4. saf (karkışksızlık)

aldırılabilir) - - safâret -ê dilê xwe 1) açta yürekli 2) saf, safîh (kolaylıkla aldandırılabilir) * jûrîk yekî safî dilê xwe bû adamcağız saf birydi -ê dilê xwe bûn 1) açık yürekli olmak 2) safîh olmak

safârî m safûrî

safayê m süzgeç

safhûn m 1. saflaşma, arılaşma 2. sadeleşme, yalınlaşma

saf bûn *lêgê* 1. saflaşmak, arılaşmak 2. sadeleşmek, yalınlaşmak

safedûl m safîdîl

safedûlî m safîdîlik

safîrîk *buwê* jê: tir bûkî

safîqeh m rafînerî, arıtma evi, arıtım evi

safîk (I) m sulâ

safîk (II) m seldal, bûn

safîkî m safîdîllîce, safqa (bîr saf olan)

safîkîhûn m saflaşma, safîdîleşme

safîkî bûn *lêgê* saflaşmak, safîdîleşmek

safîkîlî m safîdîlik, safîlik

safîrî m açık sarı

safiyane ê safqa

saff (I) m hal olma, çözülmə

saff (II) m 1. safî, safê, kanksîz 2. safî, net (çesirtilerden sonra geriyê kalan miktâr) 3. xocî * zêrê safî sîm altin

saffûn (I) m hal olma, çözülmə

saffûn (II) m 1. saflaşma, sadeleşme 2. özleşme, arılaşma

saff bîrê (I) *lêgê* hal olmak, çözülmek

saff bûn (II) *lêgê* 1. saflaşmak, sadeleşmek 2. özleşmek, arılaşmak

saffûyîn (I) m hal oluş, çözülmə

saffûyîn (II) m 1. saflaşma, sadeleşme 2. özleşme, arılaşma

saffîkîtin (I) m 1. halletîne, çözme (bir olay veya duruma çözümlü yolu bulma)

saffîkîrin (II) m 1. saflaşma, sadeleşme 2. özleşme, arılaşma

saffî kirin (I) *lêgê* 1. halletîne, çözmek (bu olay veya duruma çözümlü yolu bulmak) (yek) ~ kirin (birini) ortadan kaldırmak, öldürmek

saffî kirin (II) *lêgê* 1. saflaşmak, sadeleşmek 2. özleşmek, arılaşmak

saffîr m safîr

saffîrî m 1. safîk, arîk 2. netlik (kesirtilerden sonra arta kalan miktâr) jê: jên

saffîrî m arıtıcı

saffîrîn m arılaşma, arıtma

saffî kîrîn *lêgê* arılaşmak, arıtmak

saffîkîrî m arılaşdırılmîş, arıtılmîş olan

saffê bîr safîk

saffok m 1. arıtıcı 2. m süzgeç, süzük

saffîk bîr safîk

saffûnk m süzgeç

saffxwîn m safkîn

sahaf *adê* sahaf, kitap satma

sahafû m sahafîk

sahar m sade, kanksîz

saharî m 1. sadelik 2. m sadelik, yalınlik

sahîb m sahip

sahîlînetê m görüp sahibi

sahîl m hafîz

sahîlîbîn m kendine gelme, rahatlanma

sahîl bûn *lêgê* kendine gelmek, rahatlanmak

sahîpîdî m görûl sahibi

sahîpkemal m elgur, kemalê etîqî kîmê

sahîfe m sahîfe

sahîh m sahil, sağın

sahîl *adê* habere:

sahî m 1. saik, guda (bahaçli veya bilimsiz olarak davranış doğuran, sürekliliğini sağlayan ve oraya yön veren herbirşey bir güc) 2. jêl saik, guda (kaymağı duygulanma değil, akıl olan sebep)

sahî (I) m tapan, süngü (tarlaya atılan tahucu ölmek için gözdirilen ağaçtan geniş araç) ~ kirin topan çekmek

sahî (II) m dirlik, yârden dizlik

sahî (III) m emîr, malik

sahîrîn m muaklamo

sahî anîk *lêgê* maliklarvak

sahîr (I) m 1. küde 2. m küde (bir küdenin alabileceği miktar)

sakar (II) m 1. bası, sale * mîrovê sakar sade adam 2. alışmış, alışık

sakarîmetê kîmî sakarîmetê

sakarîmetrî *adê* sakarîmetr

sakarîm m sakarin

sakaroz *adê* sakaroz

sakîn m 1. sakin, sesiz 2. sakîn (kimseyi rahatsız etmeyen, kızgınlık göstermeyen) 3. sakîn (heyecanlılığı, rahatsızlığı azalmış veya geçmiş olan) ~ bûn sakîn olmak, sakîn duruma gelmek

sakînîbûn m 1. sakîleşme (heyecanlı ve telaşlı kalmama) 2. sakîleşme, yatışma

sakîn bûn *lêgê* 1. sakinleşmek (heyecan ve telaş kalmamak) 2. sakinleşmek, yatışmak

sakîn kirin m sakîleşme, yatışma

sakîn kirin *lêgê* sakinleştmek, yatıştırmak * bîr mevwêş sakîn kir (başrayı igrîyle sakinleşirdik)

sakî kirin *lêgê* 1. tapan çekmek 2. bir mesele-nin çözümlü olmek

sakîl (I) m çalgı, çalkı, çalî nûpurgesi

sakîl (II) m *adê* zûgürt

sakol (III) m *adê* 1. çocuk 2. m toy, deşikandî

sakre m bakraç

saksufon *adê* saksufon

saksufonjen *adê* saksufoncu (saksufon aletini çalan kîmê)

saksufonjenî m saksufonculuk

sakûl *adê* 1. çocuk 2. m toy, deşikandî

sal (I) m 1. kavrak (yusu, düz taş) 2. oturma-lık -ên mezelen mezo taşlar

sal (II) m 1. yıl, sene * sala çûyî (an jî bûyî)

geçen yıl 2. yıl (indüce) takvime göre olacak yıla biründen başlayıp birlik ayını otuz birinde becin deyin) 3. yıl (başlangıç tarihli belirlenmeyen on iki aylık süre) 4. üç yıl (bir gezegenin Güneş çevresindeki yörünge süresine o gezegenin adıyla yıl denir) 5. yaş (temel): * eŷ si ŷi pêne salî me cüz beŷ yaŷındayım * çend salî ye? kaç yaşında? 6. üç yaş (bir kuram, kuruluş, düzen vb. nin kurulduğundan bu yana geçen zaman): * euslûtiya me pê kîre sala xwe ya dehan enstîtutuz eŷ yaşına hast) 7. mevsim yaŷ (bir güne cismin oluşuruna başlangıcı günden bu güne kadar geçirdiği zaman): - dewrê hûn yê dewretmek - dozdeh meh val or de ay - misal yıl boyuncê, yılê yil - lê re çûn arada yel geçmek - a (yekü) bûn alra çûŷ (veya çûŷ) olmak * sala çüŷ sala wî bû geçin senê sım alra çüŷedî - a huŷçeyê huŷçê yil - a daŷî nêlî yil - a dîrayî ab malî yil - a dîlîbîr kiŷ bîrîmêlê beharî erken geŷkîŷî yil - a edîlî adî yil - a gonê bîrdîŷî yil bîrîmê val îharîŷî olan, umulduŷayan yil - a heŷvî eŷ ay yil (254 gün, 8 saat) - a îsalîm bu nene - a ku jî pêr re hê geŷkîler kalîmînda (huŷîr zaman îharî yazîk îŷler için soŷlerîm) - a parîŷî geçin yıl (veya senê) - a pîllîŷê 1) bîrîmêz bîr tarîhê 2) geŷkîler ku kurîmê (hiçbir zaman otmayacak îŷler için soŷlerîm) - a pîran zen gîlê heram kuştan senîm tarîhî - a rojê oz gîneŷ yil - a roŷîŷê îŷîk yil - a stêrkê yilîŷî yil - a zêdehîr zîk yil (jî) - an bîchîan çarekî ayêlê yîlê bu - eke xwe tîpe kurîm yîl bîrîmak, bu yîl m dolûrîmak - e çarekê hayrandîm beyrîmê - eŷn dîlîŷê mutlu yîllar - eŷn xwe tîpe kîrîm yaŷîm doklurînk - eŷn (yekü) gîlîŷîŷîm (...) - e ayîk bîrîmak * salîm mîn gîlîŷîŷîm 25' an 25'e ayîk bîrîm

sala çüŷi zêŷî bildir, geçen yıl

sala jîdîyîkîbûnê nê doŷum vîl

salam w salim

salane nê 1. yıllık (yîlêdî bir yapı an) * cewîna salane vâ sazîŷê kurûlîŷîm yîllîk toŷlantîsî 2. üç yıllık (bir yîlêdî w îlede berer) * kîlîŷîya me ya salane dan yîllîk kurîmîzî verîŷîr

salanî nê yîllîk (bir yıl için, senelik)

sala pay zêŷî bîr dîlê, geçen yıl

salar adîŷî kamîrîm, serdar

salari nê kamîrînîk

sala zede -' arkîk yîl

salhend m peŷerîŷî

salbîhurî nê yaŷî geçmîŷ, yaŷîŷî, geçkin

salbîrî nê geçkin, vîŷîŷî * zîlanîkî salbîrî yê ku temenê wî jî pêneŷî salî zêŷîŷîŷî bîl, taŷîŷî me dîkîr elli yaŷîm geçkin har adan bîrî zîlvîrîdî

salbîrîbûn w peŷkîlîŷî

salbîrîm m yîl dîmîrîmî

salŷe m salŷe - kîrîm xwarînê yemeŷe salŷa karmak

salkêrîm m salŷalîmæ

salŷe kîrîm îŷê salŷalîmæ

salŷanî yîllîk buŷ

salŷar nê yîllîkê, yîllîk

salŷêde nê gîm gonmîŷ (bîr çok hayat tecrîbesî olan)

salŷêŷî nê gîm gormîŷ (bîr çok hayat tecrîbesî olan)

salŷê m kalîm, zîk, bakîŷe

salŷe w yaŷ, ömîr

salŷebend m dîzîlî taŷlar

salŷedîm m 1. mevsîm 2. yaz kîŷ, bîrîm yîl boŷ yîlêŷ

salŷepîrîŷ m 1. salŷep (Orhîs) 2. sa ep (bu huŷîm kîkîrîmê deŷe mîlîm zîzî) 3. salŷep (bu huŷîmîm tozîmîm hazîrlîmîm meuk îpeŷek)

salŷepîrîŷ mîm salŷepcî (salîm kîmîŷe)

salŷepîrîŷî m salŷepçîlîk

salŷepker nîmîr salŷepcî

salŷepkerî m salŷepçîlîk

salŷewerî m yîl beŷî, yîl on îkî ay, yaz kîŷ, bîrîm yîl boyuncê - a (...) yîl huŷîm

salŷîr nîmîr huŷî

salîfe w olay

salîŷerîk zêŷîŷî bîr tîr kertenkele

salîk m azîz, eren -ê Xwedê eren

salîk (I) m yîl, senê - dozdehîlî malî val on îkî ay

salîk (II) nê yîllîk geçer

salîk (III) bîr selîk

salîkî m bîr borîŷî rîm

salîm m nezîe

salîŷe tîrîchîrîl

salîxandîm bîr selîxandîm

salîx bîr selîx

salîxandîm m helîrlîme

salîxandîm îŷê belîrlîmek

salîx dan bîr selîx dan

salîxîdar bîr selîxîdar

salîxîder bîr selîxîder

salîxîm m belîrlîmæ

salîxîm îŷê belîrlîmek

salî nê yîllîk, senelik * dara deŷ salî an yîllîk

uŷîŷ * sê salî uy senelik

salîb m salîp, huŷ

salîm (I) m senelik

salîm (II) m yaŷî mezar taŷî

salîmî nê yîllîk, senelik (bir yıl için)

salîŷîŷîŷî kutup

salîŷîŷîŷî m kutuplîmîm

salîŷîŷîŷî bîrîm îŷêŷî kumplîrîmak

salîŷe m salîŷe

salîŷî nê salŷîŷîŷî

salîŷîŷîŷî kîmîm salîŷîŷîŷî

salîŷîŷîŷî kîmîm salîŷîŷîŷî

salîkîŷî m vîŷî erenê, yaŷîmê ulm

salî kîrîm îŷê yaŷî sîrmek, yaŷîmê olmak * heŷî bîŷî salî kîrîŷe ul yemîm yaŷîmê

salîmæ m 1. sê mevsî, yîllîk (yîlêdî bu çîkîm

vəya o yilin olgularına biləcəz kərəpə * sal-nəməyə mə ya düməzrə wəyê lî bət derke-tinê ye klunnamə-zan yillığı ç kınak üzetê 2. rəkvəy (bir yilin gününə, aylarını sayış günlerini göstərən çizelge) - ya hevvê asî by lakvınə - ya kuçî hətî lakvınə - ya tujê asî günəş lakvınə

sələk *w* ərək

sələl *w* sərərik

sələn *w* 1. sələn 2. sələn toplağı, kurlama, posteri və digərlərin yapışdırıldığı bəyək (ye) * *sələna dilanê düğün sələnə - a dilanê (dławelê an ji bûyê) düğün sələnə - a guldîmê dilanê sələnə - a hesînyê (sehəsənê an ji hêhwevdanê) dilanê sələnə - u kənn-fərsənê konfərəns sələnə - u perçînê kəhul sələnə - a rêwîyayê yoleu sələnə - a şetêfê şetêf sələnə - a xwarînê yemək sələnə*

sələr (II) *w* sərə sələl

sələr (II) *w* tərbiwêl

sələrî *w* tərbiyəlilik

sələx *hw* şalış

sələx *w* 1. səlax, xəbər, bilgi (b r ə l a y, b r ə l g u üzərinə edilən oğrı) 2. bilgi (oğretmə, ö-rətmə vəya qəzəb yolu ilə əldə edilən gerçək) 3. bilgi, məlumat * *sələxu wî ji hu-nərə nîn e saratən xəbəri yak - hîlaxîn bil-gi almaz - jê cêbîttî bî nêdîttî səlîk almaz - şendap bî gîr almaz, lîngər almaz, səlîk al-maz - û sîlûx səlîk, xəbər, səlîk alma*

sələxdan *w* 1. bilgi vermə 2. səlîk vermə, təv-siyə

sələxdan *w* 1. bilgi vermək 2. səlîk vermək, təv-siyə etiraf

sələxdar *w* 1. səlîk verən 2. *w* bilgi sahib, məlumat sahibi

sələxdarî *w* sələxdar

sələxdayîn *w* 1. bilgi veriş 2. səlîk veriş

sələxdêr *w* 1. bilgin 2. məlumat

sələxdêrî *w* 1. bilginlik 2. məlumatlıq

sələxdêr *hw* sələxdêr

sələxdêrî *hw* sələxdêrî

sələxgêr *w* bilginlik

sələxgêrî *w* istikhbarat

sələxgêrî *w* istixbaratçılıq

sələxgêrî *w* istixbarat, xəbər və bilgi alma

sələxî *w* 1. bildirmə, bildirmə 2. istixbarat, istix-barat, xəbər və bilgi alma 3. bilgi (öfrenmə, öyrənmə vəya qəzəb yolu ilə əldə edilən gerçək) - *bî nêstî kîştîn bilgi edînmek - dan bildînmek - hîlaxîn bilgi almaz - hîlaxîn xəbər almaz - bî gîr edînmek * mîn sələxiyə hatîna te hîlax gəlîğim xəbər aldım - jê neğlîtin xəbər yekînmek - sya (...) dan (bî-rîni, bîr şeyi) səlîk vermek - syuk jê derneke-tê xəbər çik namaz*

sələxiğirtîn *w* istixbaratçılıq, istixbarat, xə-bər və bilgi alma, bilgi edinmə

sələxiğirtîn *w* istixbaratçılıq, xəbər almaz,

xəbər və bilgi almaq, bilgi edinmək * *mîn sələxiyə hatîna te gîtt gəlîğim xəbər al-dım*

sələxi hîlax *w* bilgi edinmək * *mîn sələxi - ya hatîna te hîlax gəlîğim xəbər aldım*

sələxiatîm *w* istixbaratçılıq, istixbarat

sələxi *w* bilginlik

sələxi *w* yuxşil, asir

sələxi *w* tək, yoxuz, basmaz

sələxi *w* dan saçığı

sələxi *w* ertəsi yıl, ertəsi sənə * *sələxiya dîn er-təsi sənə - u dîn bîr cəhalat sənə*

sələxi *w* ertəsi yıl, ertəsi sənə

sələxi *w* qəzəbuşudəkî tək hücrə

sələxi *w* bilginlik, yoxşilik

sələxi *w* yoxşilik, yoxşilik

sələxi *w* sələxi

sələxiğêr *w* yıl dönümü * *îro sələxiğêrê par-tîyê ye he gîr, partîm yıl dönümü - a zêrîn altın yıl dönümü*

sələxiğêr *w* sələxi

sələxiğêr *w* gün görmüş (bircəq həyat tecrü-bəsi olan)

sələxiğêr *w* gün görmüşlük

sələxiğêr *w* sələxiğêr

sələxi *w* 1. yıllık vəya 2. yıllık bir cür bəzə

sələxi *w* yıl açarı

sələxi *w* 1. qəzəb korku 2. l ə v b e t

sələxi (II) *w* vəhş, vəridat, sərver (bir kimsə-nin vəziyyəti) - *ê dawlê dawlê sərverî*

sələxi (II) *w* təhəmmül, qəzəbuş, kəlləuş - *kîrîn sələxi mət etîmek, kəlləuş nak*

sələxiğêrî *w* sələxiğêrî Samaryum (Kəsalınması Sm)

sələxiğêrî *w* sələxiğêrî

sələxiğêrî *w* sələxiğêrî

sələxiğêrî *w* sələxiğêrî

sələxiğêrî *w* sələxiğêrî

sələxiğêrî *w* sələxiğêrî

sələxiğêrî *w* sələxiğêrî

sələxiğêrî *w* sələxiğêrî

sələxiğêrî *w* sələxiğêrî

sələxiğêrî *w* sələxiğêrî

sarımsı *şek* 1. sarımsı, iştah 2. sarımsı (can-
dan açık yurekliğe davranış) → **bûn** sarımsı
olmak

sarımsıbûn *m* sarımsılaşma

sarımsıñ bûn *başğ* sarımsılaşmak

sarımsıñ *m* sarımsıñız, sarımsıñvet

sarımsı *m* 1. dan bulguru 2. öğütölen candan
yapılan yemek

sarımsı *w* hayvanıduruk ipi

sarımsı *m* korku venesi, deliçetengiz

sarımsıñ *şek* sarımsı (Scorpus vulgaris)

sarımsıñ *m* kabıs

sarımsıñ *şek* sarımsı (Martes zibellina)

sarımsıñ *şek* sarımsı (Scorpus vulgaris)

sarımsıñ *şek* sarımsı

sarımsıñ *şek* sarımsı (sarımsıdan yapılmaz)

sarımsıñ *şek* sarımsı sarımsı sarımsı * **yekeñ** eşit

sarımsı *m* sarımsı, kabak

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsıñvet

sarımsıñ *m* 1. kolay, rahat (sıkıntı pesmeden,
yeceklendiren yapılmaz, zahmetsiz, emeksiz) 2.
h kolay, basit (kolayca, sıkıntısız bir biçim-
de) → **kolay** kolay

sarımsıñ *m* 1. kolaylaşma 2. basitleşme

sarımsıñ *m* 1. kolaylaşmak 2. basitleşmek

sarımsıñ *m* 1. kolaylaşma 2. basitleşme

sarımsıñ *m* 1. kolaylaşma 2. basitleşme

sarımsıñ *m* 1. kolaylık 2. kolaylık işleri kolay
hümesini anglayan şey, konfor) 3. *m* kolayca

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı, bûn, bûnvet, kşın ağrı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsıñ *m* sarımsı

sarımsı *m* 1. sarımsı 2. sarımsı (fizik ve meka-
nikte zaman birimi)

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı ~ **çökdin** sarımsı
yararmak

sarımsı *m* sarımsı

Sarımsı *m* Sarımsı

Sarımsı *m* Sarımsı

sarımsı *m* (şek) sarımsı, sarımsı-
lık

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı, sıkı detelin ~ **kirin** sarımsı
emek

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı, sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı ~ **je** şaş **bûn** sarımsı
kaçırmamak

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* 1. sarımsı * sarımsı elektrik elektrik
sarımsı 2. sarımsı (telefon sarımsı) →
gerdileyt (bu je atom) atom sarımsı →
hidroelektrik hidroelektrik sarımsı →
nükleer nükleer sarımsı → **termik** termik
sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

sarımsı *m* sarımsı

soğulü m soğukluk

soğulü n çekit

soğulü (I) övük 1. süpürge çalısı 2. çalı süpürgeci, çöp süpürgesi, çar çöp at pöngesi

soğulü (II) bir soğulü

-sar *soğulü* sññ yapım şekeli * birவர் unatқан

sar *soğulü* 1. soğuk * avu sar soğuk su 2. mee soğuk

(duygudan, sevgiden, çekim olan, sokulgan olunan, sevimsiz kimsel) * yekü sar e soğuk

bir kişi 3. mee soğuk, durgun (çekim ve çekim olmayan, ateksiz, duyguz, kirgin) * püywaği-

kirineke sar soğuk bu karşılıma * diya müm

II her deriyê beççe bi du görinên sar ez

püşwazi kirim aşım behçe kağısına beni u-

ki durgun kelise ile karşıları 4. mee soğuk

(sevimsiz veya yersiz) * beñde-beke sar soğuk

bir cevap 5. mee soğuk İkadim icat: dinsel iş-

tek duymayan) 6. mee acı (kırık, üzücü, ineci-

tek, dokunaklı) * sebêra sar nu nabe * ev

götinên te yên sar müm diêşinü ve, sözlerin

beni üzüyor e * görineke tara cemidi jê re

hat çar acı bir haber gelüi * ev götinên te

yên sar müm diêşinü acı sözlerin beni üzüyor

7. b buz (soğuk soğuk ltu etki uyandırılan şey ve-

ya kimseleri anlamak için kullanılır) * di

germê kirin aşılamaq ihklaşımak (soğuk ve

sıcaklığı ayarlamak)

sarbün m 1. soğulma 2. soğuklaşma 3. dınma

(ses için; susma) 4. donup kalma

sar bün *biğê* 1. soğumak 2. soğuklaşmak 3.

dınmak (ses için; susmak) * dengê pütikê

sar bün bebeg: ç sesi dandı 4. donup kalmak

- bün man donup kalmak -- bün soğso-

ğuk olmak

sarbiyyi *soğ* 1. soğumuş olan 2. soğuklaşmış o-

lan

sarbiyyin m 1. soğuyuş 2. soğukleşme 3. dın-

ma (ses için; susma) 4. donup kalış

sarcin *w çekit dınma*

sardünva *soğwa* sardünva (Üccatı-ın)

saregermü *soğ* (çekit)

saregermikirin m dıñtırma

saregermê kirin *biğê* dıñtırmak

sareñin m soğuk (tava deposu)

sarêj (I) *w omru*, iyileşme ~ ü sax bün iyileş-

mek

sarêj (II) *w göl*

sarêk *soğ* çarı işlenmiş deri

sarêx *w dındırma*

sarêxkirin *w dındırma*

sarêx kirin *biğê* dındırmak * xemê dilê Mentê

sarêx d kenti bîke Mea'n in gamlarını dındır

sarge m *soğ soğmuş*

satgeñ m buzhane

sarık m soğutucu

sarimk *w soğutucu*

sarime m buzdolabı

sarime m 1. sarıç 2. soğutucu, buz dolabı 3. *soğ*

sarimeok m buzdolabı

sarivan *w sarı* * bi sarıyara sibehe re

sari (I) m 1. sarı, tan ağartıcı 2. soğ soğeri

(nakarın) ~yu (sarê) sibehe çim sarıh, lecar,

gila açım

sari (II) m 1. soğukluk 2. soğukluk (cinsel iş-

tek duymama durumu)

sarıç m sarıç

sarıçanne *w sarıç*

sarıñ m belgin

sari kirin *biğê* sarıh etkenler çalgıların so-

beri nakarında müzik icra ederek dıñtır-

etler: uyandırılmak

sarisibeh m çim sarıh, fecir, gün açımı

sarici *w soğukluk*

sarıkam *w soğuk pınar*

sariker *w* 1. soğutucu, buzdolabı 2. soğumaç,

radyatör 3. *soğutucu*, frigidifik 4. soğut-

ken

sarikirin m 1. soğutma, soğutuş 2. soğuklaştır-

ma

sar kirin *biğê* 1. soğutmak * avê sar bîke su-

yu soğut 2. soğuklaştırmak

saridêl *soğ* 1. soğutulmuş 2. soğuklaştırılmış

sarikom *biğê* sarikom

sarikul m sütüm başlığı

sariget *soğ* *soğ* 1. aşılama (soğuga sıcak, sıcak

soğuk so katılarak elde edilmiş su) 2. soğuk

almış kimsel (düzensiz havadan dolayı)

sarogerma *soğ* dınama

sarogermebün m dınma

sarogerme bün *biğê* II aşılama

sarogermebükirin m aşılama, dıñtırma

sarogerme kirin *biğê* aşılama, dıñtırmak

sarox *w fize*

saroxavê *biğê* fize fülâtuca, füzecar

sarox *w çirpi*

sarsaenk m *soğ* karınca

sarsür *soğ* dık

sarsürü *soğ* aşılama (soğuga sıcak, sıcak soğuk

su katılarak elde edilmiş su)

sarsürübün *w dınma*

sarsürü hüm *biğê* dınmak

sarsürükirin *w aşılama*, ihklaştırma

sarsürü kirin *biğê* aşılama, ihklaştırmak

sarsürgermê *biğê* sarogerme

sarûx *biğê* sarox

sat m 1. an, kısı bu söze * satêkê çü hat kisa

berca çin g itı geldi 2. dı hemca ~okê çü hat

hemca gidip geldi

satañ *w satıc*

satanđin m kıvrıma getirme

satundin *biğê* kıvrıma getirmek

satar m *biñlik* (bir köymü veya k.üzemim o-

duñ ibhayacı karşılamaq için ayrılan or-

manlık alanı)

satep *w satır*

sath *soğ* sath, yüzey

sathî *soğ* sath, yüzeyce

sathibûn m sathileşme
 sathî bûn *baş* sathileşmek
 sathîkdrin m sathileşürme
 sathîl kîrîn *baş* sathileşürmek
 sathîlî m sathîlik, yuzeytellik
 satîf m 1. sılandır 2. merdane (uzlu işlerde kul-
 lanılan sifindir bacağımızdaki araç)
 satîf m 1. bakraç 2. n/ bakraç (bir bakraçın a-
 lacığı miktarı) * Jhakk satîlek mast dibe ka-
 rdu bir bakraç yağurt götürüyor
 satîlcam *baş* satîlcam. zatîlcam
 satîlî m saplı teneşere
 satîlök m küçük bakraç
 satîn m kavama getirmek
 satîn *baş* kavama getirmek
 satîr m satır (bir sayfa üzerinde yan yana dizil-
 mis kelimeler)
 satîrcemî *baş* satîrcemî
 satîr m iker, yeği
 satok m çapa küreği
 satol m topraktan küçük su testisi
 satör (I) m satır (bir tür bıçak)
 satör (II) m satır
 satör (I) m satır (bir tür hicak)
 satöre (II) m lümpen
 satörî m sarhoşluk
 Satürn *baş* Satürn, Zühâl, Sekendır
 saîna m saüna. Tan hanımı
 savar m 1. bulgur 2. bulgur pilavı - bi kevîr e
 vazayet kîrû - pehtîn ü hev hatîn işi bağla-
 mak. işi hâletmek - pehtîn tîrşik dâş herî
 işi bağlamak. işi hâletmek (bir kimsenin lu-
 bera olmaları ş. çözüme bağlamak) -ê bi-
 rîşte şeluyeh pilav -ê serhîzêr meremkîlî
 bulgur pilavı
 savarîfiruş *baş* bulgurcu (satan kimse)
 savarok *baş* dolı, kuçîk dolı (yavarlık ve
 düzensiz biçimli sayıları buz parça dü-
 munda yağış türü) - bârîlî (su jî hatîn) dü-
 le yağmak
 savarpê *baş* bulgurcu (bulgur pişiren)
 saw (I) m sacı, birün - ü sepet (I) görünü,
 hayalet, *baş* havâl, itge * li zarok saw (I) se-
 pet çêdîhin çocuk hayatler görüyor 2) *baş*
 yarışama
 saw (II) *baş* nezle
 saw (III) m 1. korku 2. heybet, ürkiintü 3. yî-
 gi, dehşet 4. terör, tedhiş - dan (I) urçîntî
 vermek 2) dehşet saçmak - (yek) hîlanîn
 korkuya kapılmak - jê gartîn -ler kerkînak,
 -den korkuya kapılmak, dehşete kapılmak -
 jê re çêbûn korkuya kapılmak - kîrîn ser
 (-) kerkînmak, kerkî satînmak, terör esta-
 rîmek - kîrîn zîkê (yek) korku saçmak (ve-
 yi) salmak) - kîrîn zîkê *baş* korkuya kapıl-
 mak - lê çêbûn korkuya kapılmak -a (yek)
 di zîkê (yek) de hûn birnîden çok korkmak
 (veya çekilmek) -a (yek) kîrîn ser (yek)
 (birün) korkusunu uzanme salınak -a *baş*

kîrîn ser (yek) korku vermek
 sawa *baş* 1. kârpe (dayvan için, yarışmada u-
 lan) * karkîka sawa korpê kuzu 2. korpê
 (genç, yeni yavrusu) 3. taye
 sawan m kekku, yîgi ü puwan haru - ü pu-
 wan jê re ture bûn hastası hastası olmaları
 sawandîm m dehşete düşürme
 sawandîn *baş* dehşete düşürmek
 sawalî m korpelik, taravet
 sawayî m korpelik
 sawdar *baş* 1. korkulu, korkunç, korku verici 2.
 heybeli, ürkiintîlî 3. dehşetli 4. tedhiş
 sawdarane *baş* 1. korkuluca 2. heybelice
 sawer *baş* sawêr
 saweyş *baş* kîrîn m *baş* gende bir mukam
 sawer m 1. görünü, hayalet 2. hayal (zihinde
 tasarılan, canlandırılan ve gerçekleştiril-
 meyen şey)
 sawêş *baş* hîmkî-
 sawêşî m hîmkîrîk
 sawgîrtîn m 1. korkuya kapılma, dehşete ka-
 pılma 2. *baş* urpînce, urpîk
 saw glîrîn *baş* 1. korkuya kapılmak, dehşete
 kapılmak 2. *baş* urpermek
 sawgîrtî *baş* dehşete kapılması uları
 sawhîlgîr *baş* korkunç, dehşet verici
 sawîl m tîrik
 sawîr m 1. kârku, heybet 2. evhîz
 sawîr *baş* 1. heybeli 2. evhîzli
 sawî *baş* 1. duz (yuzeyde girinti çıkartı olma-
 yan) 2. m seviye
 sawû bîr m düzelme
 sawî bûn *baş* düzelme
 sawîkîrîn m düzelme
 sawî kîrîn *baş* düzelme
 sawûk *baş* avanak, satînk
 sawûke *baş* avanak, satînk
 sawûkî m avanaklıc, satînklik - kîrîn ava-
 nakkîlî etmek
 sawîn (I) m yarışama * ew sawîna mîl jî hî-
 ra mîlî naçe o yarışamada uunmıyorım
 sawîn (II) m korkuya kapılma, dehşetlenme
 sawîn (III) *baş* yarışama
 sawîn (III) *baş* korkuya kapılmak, dehşetlen-
 mek
 sawî *baş* sawîr
 sawker *baş* terörîst, tedhişçi
 sawkerî m terörîst, tedhişçilik
 sawkêş *baş* korku verici
 sawnak *baş* korkunç, dehşet verici, dehşetengî
 sawnakhûn m korkunçlaşma
 sawnak bûn *baş* korkunçlaşmak
 sawnakî m korkunçluk
 sawnaki *baş* korpelik
 sawsaxî *baş* evhîzli, kuruntulu
 sax (I) *baş* sac
 sax (II) *baş* 1. sağ, sağ'am, esen 2. sağ, dizi (ya-
 şıvan, hayatta olma) * ew hîm jî sax e o hî-
 lî sağ 3. sağ, dizi, canlı - bîlî sağ olî - bûn

sax olmaq - **hustun sax kemas** - man sax kulmek - **selim sax salim** - **u saxlem saxpa-saxlan** (yekü) - **i saxlem cu syagi duzgun**
sax (III) **ö** 1. hep, bütün, tüm, tümü, bütünü, topu, tamamı (buq biri dışı tutulmuş ve ya eksik olmamak üzere) * **yun kararı sax tu bıkə bu işleri hep sen yap** * **perə sax bñe evarın bütünü zəfir** 2. hep (dünya, sərəzli) * **sax tu dikü hep sen yapıyorsun** 3. **ad hep, hepsi** * **ez we saxan baş dibünitü hepi nazi iyı gonye du** * **bi saxan re qelem heye hepsinde kalev var** 4. **ol bütün bütün** (parçalanmamış) * **naneki sax bur bütün emək** 5. **af olanca** - **bi devekü hep bu ağzudan** - **bi devekü bñn ağzuluğu tünde sarak** - **bi hev re hep herber, hep herden** - **bñn bi devekü hep tu ağz oluq**

sax (IV) **el sof, safelü** - **ö dñe xwe saxdili** - **ö dñe xwe bñn saxdili** olmak

saxberi *m* sağlık

saxbün *m* 1. dərlicə 2. iyileşmə, salih olma

sax bün *buq* 1. dərlicə 2. iyileşmək, salih olmaq

saxbün *m* 1. dərlicə 2. dərlicə, sağlıq

saxbüyn *m* 1. dərlicə 2. iyileşmə, salih olma

saxek *k* nımı, hepsi, tamamı

saxeki *k* tamdən

saxer *w* çək, bulağı

saxesax *ö* dñi dñi (cazibə olmaq)

saxik (I) **ö** 1. hep, bütün, tüm, tümü, bütünü,

topu, tamamı (buq biri dışı tutulmuş və ya eksik olmamak üzere) * **yun kararı saxik tu bıkə bu işleri hep sen yap** 2. hep (dünya, sərəzli) * **saxik tu dikü hep sen yapıyorsun** 3. **ad hep, hepsi** * **ez we saxikın baş dibünitü hepiñiz iyı gonye du** * **bi saxikın re qelem heye hepsinde kalev var** - **bi devekü bñn ağzuluğu tünde oluq** - **bi hev re hep herber** - **bñn bi devekü hep bur ağz oluq**

saxik (II) *m* 1. saf, safliq, salderon (kolaylıq-a aldatılmaq) 2. avəl, əvəz, bən 3. alahlıq (kəndindən hic bir vətə yararlıq umulmayan sal, zərərək kime) - **o sal sal -ö Xwedə oren**

saxikane *k* safa, safdillə

saxikü *m* 1. salça (təmiz saf olma) 2. *w* sadlıq, sadfılıq

saxikün *m* sallaşma

saxikü bñn *buq* sallaşmaq

saxiküf *m* 1. sadlıq 2. sadfılıq **k** 2. avanahlik

saxiri *w* salça

saxitandin *w* takit etmə

saxitandin *buq* takit etmək

saxitip *w* takit edilme

saxitün *buq* takit ediləcək

saxitüf *of* bütün, heç

saxü (II) *of* 1. dərlicə, dərlicə 2. sağlıq * **öl saxü - ya xwe de gətibü sağl.ğ arda söylmişü**

saxü (III) *w* 1. arama, arama tarımı 2. kontrol

saxükürin *m* arama, kontrol etmə

saxü (I) *of* bütün, kontrol etmək

saxükü (I) *of* bütünlük

saxükü (II) *m* sağlıq

saxker *of* 1. dərlicə 2. iyileşmə

saxkürin *of* iyileşdirəcək

saxkürin *m* 1. dərlicə 2. iyileşmə

sax kürin *buq* 1. dərlicə 2. iyileşəcək

saxkürü *of* iyileşdirilmiş olan

saxü *w* təs təşmədə kullənən araç

saxlem *of* 1. sağlın, bərk (dayanıklı, kəliy pozulmaz, yıklmaz) 2. sağlın (zarar görməmiş, horumamış) * **eyyovü sağlın sax-bur eşvə** 3. sağlın, sağlıqlı (sən, səkalıq və ya həstəliyi olmamayan) 4. zədə, güclü 5. sağlın dərlicə (güvəndir) 6. sağlın (işini sağlana bəhlə-yun kimsə) 7. sağlın (səlmə olmayan) 8. sağlın, sağlıqlı (gənc, dağın, güvənilir, inanılır bir şəxs) olan) 9. **əvvə təniz, aydınlıq (kötüluqkətdən uzak, salı) - bñn sağlın oluq** - **evülün sağlın oluq** - **qəkurin sax bu yapmaq** - *** kaya gibi (sax-lar, dürüşə kimsə)**

saxleməne *k* sağlınca

saxlembün *m* sağlanlaşma

saxlem bün *buq* *k* sağlanlaşmaq

saxlembüni *w* sağlanlıq

saxlembüyf *el* sağlanlaşmış olan

saxlembüyn *m* sağlanlaşma

saxlemü *m* 1. sağlanlıq 2. sağlıq

saxlemkürin *w* 1. sağlanlaşma, sağlanlaşdırma

2. sağlanlaşma (gəncəç ödəgünü kənləmə)

saxlem kürin *buq* 1. sağlanlaşmaq, sağlanlaşdırmaq 2. sağlanlaşmaq (gəncəç ödəgünü kənləmək)

saxlemkürü *of* 1. sağlanlaşdırılmış 2. stabilizə (saxlanlaşdırılmış)

saxlemkü *ö* sağlanca

saxlemü *m* 1. sağlanlıq 2. dərlicəlik

saxel *w* çöl, sursəçsi

saxsax *k* dñi dñi (cazibə olmaq)

saxsi *of* çək sağlın, en sağlın * **dñwəré saxsi** - **bi keviré saxsi qəkir evir duvarların en sağlın taqlarla yaptı**

saxü *m* 1. kontrol 2. buq arama (arışdırma işləmə) - **kürin arama yapmaq**

saxükürin *buq* 1. kontrol etmə 2. arama (arışdırma, yıklama)

saxü kürin *buq* 1. kontrol etmək 2. arama (arışdırmaq, yıklama)

sax *(I)* *w* bucaf

sax *(II)* *of* saye

saxa *of* 1. döz cəmənzə 2. yığışız, sadə * **kə-sixə saxa yığışız kəgü**

saxə *m* 1. gölgə (səvün ulmaysın bir cisim tə-təhdə) işığı engelənmesiylə işıqlı yerdə oyuqan karanlıq) 2. gölgə (günəş ışınlarının korucacaq yer) 3. gölgə, siluet (ne oldu

Çağlaştırmayla kurma) 4. *wec* saye (kurma, yardım, kavrama, birliğe) * *hi* saya wi onun sayesinde - *ketin ser* (su) gölge düşmek (bı) -ya qelena *wec* jivn koloniyale yaşamak (*wec*) geçirmek)

sayeban *w* gölgelik

sayedar *w* gölge

sayedarklık *w* gölgelendirme

sayedar kirtin *wgh* gölgelendirmek

sayekirtin *w* gelgeleme, gelgeleyis

saye kirtin *wgh* gölgelenmek

sayekirt *w* gölge, gölgelendirici olan

sayekord *w* elbise dolabı

sayeyterverde *w* gölgele eğitici yapan

sayewot *w* gölge, gölge veren

sayıl *w*ibetel beya daawat evinden gelin evine giden yardımcı

sayı *w* 1. bulutsuz, kuru, açık, berrak, açık hava, açık aydınlık gök yazı) * rojke sayı ya zivistanê bû berrak bir iş gününde 2. parlak * esman sayı parlak gökyüzü 3. nakışsız, desenli olan (karak, çarap, vb. şeyler için) * göreyye sayı nakışsız çarap 4. *h* ipil *ipil* * esmanekt sayı *ipil ipil* bu gök

sayibûn *w* berraklaşma, yalızlaşma

sayî *w* bûn *wgh* berraklaşmak, yalızlaşmak

sayîti *w* 1. bulutsuzluk, duruluk, berraklık 2. desenli, nakışlı

saz (I) *w* 1. saz, çalgı (her tür müzik aracı) 2. saz (belli müzik araçlarını genel adı) 3. saz (gerdevi olarak yapıldığı için: saplı telli çalgı) 4. saz (çalgı takımı) 5. saz, çalgı (müzik) * ma nîve şevê ji saz dibê? gece yarısı çalgı olan mı? - *jendin saz* *bi* çay çay çalgı *çay* -ên *jidat* telli çalgı

saz (II) *w* 1. işler, durumda, arızasız (işler, çalışma durumunda olan) 2. düzen, tertipinde olan

saz (III) *w* 1. düzen, tertip 2. *w* harka, çabane -saz (IV) *w* bûn *w* menden isim yapım söneki * *di* -saz *w* duç

saza dîwanan *w* *w*ibetel beya söz

sazamûd *w* ensariman

sazamûtel *w* enstrümanal

sazanelip *w* 1. düzenleme, tertip etme 2. düzenleme, tertip etme 3. kurma (belli bir işte beraber çalışacak kimseleri belirleme) 4. işler hale getirme, çalışma duruma getirme (tamir edip çalışır duruma getirme)

sazanelin *wgh* 1. düzenleme, tertip etmek 2. düzenlemek, tertip etmek 3. kurmak (belli bir işte beraber çalışacak kimseleri belirlemek) 4. işler hale getirmek, çalışır duruma getirmek (tamir edip çalışır duruma getirmek)

sazandî *w* 1. düzenlilik, tertipli, tertiplenmiş 2. düzenlenmiş, tertipli 3. kurulmuş (belli bir işte beraber çalışacak kimseleri belirleme) 4. işler hale getirilmiş, çalışır duruma getirilmiş (tamir edip çalışır duruma getirme)

sazbar *w* işler (saz gibi araçların çalışır durumunda olma)

sazbarî *w* işlilik

sazbat *w* sazın namıdır bir sazlı

sazbend (I) *w*ibetel 1. düzenleyici 2. kurucu

sazbend (II) *w*ibetel sazci, çalgıcı (saz çalan kimse)

sazheqdi (I) *w* 1. düzenlilik 2. kuruculuk

sazbendi (II) *w* 1. sazculuk, çalgıcılık 2. müzik

sazbendzan *w*ibetel müzisyen

sazbendzani *w* müzisyenlik

sazber *w* 1. işler 2. *w* *w*irretilme

sazbûn *w* 1. düzenlenme, tertip edilme 2. kurulma 3. işleme (bu işe emek vererek onu daha elverişli hale getirme) 4. onarılma, tamir edilme 5. akort edilme

saz bûn *wgh* 1. düzenlenmek, tertip edilme 2. kurulmak 3. işlemek (bir işe emek vererek onu daha elverişli hale getirmek) 4. onarılmak, tamir edilmek 5. akort edilmek

sazbüyi *w* 1. düzenlenmiş, tertip edilmiş 2. kurulu 3. işler 4. onarılmış olan 5. akort edilmiş

sazbüvîn 1. düzenleniş 2. kurulmuş 3. işleyiş (bir işe emek vererek onu daha elverişli hale getirme) 4. onarılış, tamir edilmiş 5. akort edilmiş

sazşeker *w* sazci, saz ustası (saz imal eden)

sazşekeri *w* sazculuk, saz ustalığı

sazzanî *w*ibetel kurser

sazdar (I) *w* çalgılı, sazlı sözlu

sazdar (II) *w* 1. düzenli, tertipli 2. kurulu 3. teşekküllü

sazdarbûn *w* teşekkül teşekül etme, kurulmuş olarak kurulma

sazdar hîm *wgh* teşekkül teşekül etmek, kurulmuş olarak kurulmak

sazdelî *w* *w*ibetel kurser - dan kurser vermek

sazende (I) *w*ibetel sazci (saz çalan kimse)

sazende (II) *w*ibetel 1. kurucu 2. yapıcı

sazendeti (I) *w* sazculuk (saz çalma)

sazendeti (II) *w* 1. kuruculuk 2. yapıcılık

sazendeyî *w* kuruculuk

sazewani *w* müzik

sazfirîş *w*ibetel sazci (sazci kimse)

sazfirîşî *w* sazculuk

sazgeli *w* 1. kurum 2. kuruluş, tesis, işleme -a *bazirgani* (bu fi *bazirganîyê*) ticaret işletme)

sazgerin *w* mukanzima, düzenek

sazgêr *w*ibetel 1. düzenleyici, düzenleyen, tertipler, tertiplerici 2. kurucu

sazgêri *w* 1. düzenlilik, tertiplilik, tertiplenmiş 2. kuruculuk

saziyî *w* kuruma

saziyibûn *w* kurumsallaşma

saziyî bûn *wgh* kurumsallaşmak

sazî *w* 1. kurum, kuruluş 2. oluşum, kurum -ya *pişewazan* sanayi odası

sazîbûn *m* kurulanlaşma

sazîbûn *leşm* kurulanlaşmak

sazîbüyn *m* kurulanlaşma

sazîde *m* kurulan, kuruluşu

sazîkîrîn *m* kurulanlaştırma

sazî kirîn *leşm* kurulanlaştırmak

sazjen *mef'el* sazer (saz çalın kurse)

sazjenî *m* sazçılık

sazkar *mef'el* 1. düzenleyici, tertipçi, tertiple-yici 2. kurucu

sazkâtî *m* 1. düzenleyicilik, tertipçilik, tertip-leyicilik 2. kuruluşluk

sazker (I) *mef'el* sazer (saz çalın çalın)

sazker (II) *mef'el* 1. düzenleyici, düzenleyen, tertipçi, tertiple-yici, tertip eden, düzen-leyen 2. kurucu 3. organize, tertipç * sazkerê tele-vizyone televizyon kurucusu

sazkeff (I) *m* sazçılık (saz çalın çalın)

sazkerî (II) *m* 1. düzenleyicilik, tertipçilik, tertiple-yicilik 2. kuruluşluk 3. organize, tertipçilik

sazkîrîn *m* 1. düzenleme, tertip etme, tertiple-me 2. kurma (heli bir işle be-tûner ca işazak kuruseler helîleme) 3. kurma (bu araya ge-tirme, toplama) 4. düzen kurma, işler duru-muna getirme, çalır hale (veya duruma) ge-tirme 5. ayarlama (bir aygıt belli bir iş yapabileceğ durumuna getirmek) 6. düzeltme, düzeltme (bozukluğuna ona mî, çalır duru-muna getirmek) 7. akort etme (aygıt)

saz kirîn *leşm* 1. düzenlemek, tertip etmek, tertiple-mek 2. kurmak (belli bir işle be-tûner ca işazak kuruseler helîleme) 3. kurmak (bu araya getirmek, toplama) * diwanê saz bi-kîrî dîwan kuraz 4. düzen kurmak (işler duru-muna getirmek, çalır hale (veya duruma) getirmek 5. ayarlama (bir aygıt belli bir iş yapabileceğ duruma getirmek) * makîne ter-hîbû, saz kir makîne hozuktu avahel 6. düzeltmek, düzeltmek (bozukluğuna düzelt-mek, çalır duruma getirmek) 7. akort et-mek (aygıt)

sazkîrî *m* 1. düzenlenmiş olan, tertipli 2. kurulu, müsses, kurulmuş olan * pergaleke sazkerî kurula bir düzen 3. işler durmuşla, çalır hâlede olan 4. aygıt, alet, makine vs. şerh 5. düzeltilmiş 6. akortlu

sazmân *mef'el* sazûmân

sazmekîrî *mef'el* 1. düzenlenmemiş, tertipsiz 2. kurulmamış 3. işler durmuşla getirilmemiş 4. ayarsız (saz, makîne vs. şerh) 5. akortsuz

sazmekîrî *m* 1. düzenlenmemişlik 2. kurulmamışlık 3. ayarsızlık 4. akortsuzluk

sazpîşî *m* 1. düzen, nizam 2. düzen, sistem (bir devletin belli başlı idareler bakanlıklarla yönetimde tuttuğu yol, yörre mî bîşîmî 3. sos düzen (toplumsal) bir yapı içinde öğeler-in bütüne, bütünün öğelere ve öğeler in bir-birine göre dışlan.) 4. kurum, kuruluş -sa

benelîyê sos kolelek dîzîmî -sa gelempêrî çamî dîzîmî -sa kolelîyê sos kolelîk dîzîmî -sa rûnîşî kurula dîzîmî

sazûmankar *mef'el* 1. düzenleyici, organize-leyici 2. kurucu, müsses

sazûmankarî *m* 1. düzenleyicilik, organize-leyicilik 2. kuruluşluk

sazyan *mef'el* sazer

sazyan *mef'el* sazer

Sû kîw Sû (antimom'un kısaltması)

Se çaw Se (skandinavînin kısaltması)

Se çaw Se (selelyon'un kısaltması)

se (I) *m* 1. köpek, se 2. wîna köpek, it (değersiz, terbiyesiz kurse) 3. *we* köpek, it (aşarlık ni-yetlerle yaltaklanan veya devranışları kon-u-jan kurse çir sövgü söze olarak kullanılır) - dîreya karwan dibuhîre (an jî dibûte) it ü-rû kirwan yûwî - laa jî köpek) *gêşê se (mî jî köçikê)* naswe it mîn kuynigana hasmaz - kevir kirin aylak aylak döşemek - lar kîrin beş şeylerle işgal etmek - *pêû dêla (an jî çerçîka)* hev nakan it mîn kuynigana has-maz -yun hay jî hûngî çî ye eşêr hûjîtan re-anî - *ê çê li kuştî belî ye adam olavak çor-çak hegunê* (belli olur) - *ê heram it kopuk* - *ê ku lî zorê here nêçîrê, wê çî nêçîr bîku, û wê çî hêwê zorê guzellik olmaz* - *ê ku risqê wî çet he, neha çarhanê xawa wî çî insanin çawa mîn kere çî çareser* - *ê kurê köçikan* it ağıla it. köpekli köpek - *ê mîw e lî ber de-riyê xelkê dîreya* salobîre yarimayn başçe-sîna da yarimaz - *ê nana nana* wîw çawî toklugun çalın - *ê bêçîrê av köpegi* - *ê rawê av köpegi* - *ê şivanîyê çoban köpegi* - *ê şîl îslak kargo, îslak şîzan* (çok îslamî şî-kî-seler icin) - *ê tîrsunek* 0 *îlîzaray gur ûne* *avî pez karkak* ye odok it sîwêwê kurtu geti-rir - *ê tole av köpegi* - *ê we çawa bîke da te lîwêwê huale sarğay: oysun gûzûnû*

se (II) *m* 1. sevinme 2. tertipli (sükûta arınma) - kîrîn 1) arınmak 2) tertipli (sükûta arınmak) 3) mîwêwê etmek

seal *mef'el* saet

seadet *m* saadet, ıstıpluluk

seans *m* seans, gaderim

seb (I) *m* gaybet, çekilme - kîrîn gaybet et-mek, çekilme -sa (yekî) kîrîn (bîrî) çê-kîştîmek (bir insanın kîrîni yapıflar mî so-vîyê deşmek)

seh (II) *m* 1. neden, sebep 2. *şer* neden, sebep (bu vâliği veya olayı etkileyen, oluşturan, doğu-ran şey) 3. içti 4. *şer* gücü, sük (kaynağı duy-gulanma dîşî), sîrî olan sebep 5. -den dolaya * *ez sebê te hatimî wîr sîwîlan dolaya huraya geldim* -sa ... sebebyê, -den dolaya, nedenyê, yüzünden -sa çî ne diye? -sa xatîr hatîr sîm (tîylekî kesek) - *xatîrê (-)* (bir şey veya kim-senin) hatîr için * *mîw av çawî sebê xatîrê erşeyê kîrî ku ew insanin hatîrî çîrî aldîm*

seba *sebkü* Kürt müziğinde bir makam

sebah *bir* sebay

sebare *el* lakkinda, ilskim, arınasebet. -den dolayı.

sebat (1) *in* sebat (y. in ikinci ayı - ü) selewat kayvan yunımı azaldığı ve kapın hêla hêkani surluğu deccu - e selewat e *mu* sebat ü selewat -ê sêbîti gul ü gya libîti kapın ardi hêbardir

sebat *in* sebat, dîreşne

sebadan *el* sebat. dîreşken. metin, güçlü

sebatkîrin *in* dîreşne

sebat kîrin *êgê* dîreşmek

sebatkîrin şûbet ayin *in* - e kela xwe dîreşu abîr-mayin şûbet ayin *in* -ê -ê dîn (in jî dîmek)

1) şûbet ay. (kaynasız ve cîzemsîz geçişi - çin) 2) ne zaman ne yapacağı kestirilmeyen kimse

sebay *seba* 1. *in* eglu, kopaglu, binoglu bir 2. kopex *in* (değersiz, terbiyesiz kimse) -ê heram *in* kopuk

sebaş *in* boya -ê bîkar anîn boya kullanmak - girin boya tûnuk -ê xistin boya yarmak (veya çekmek) -a (wê) çilmisîn boya tûnuk (soluk) -a (wê) reng dan boyası atmak (soluk)

sebaşane *in* boyahane

sebaştin *in* boyahana

sebaş bîtin *êgê* boyahana

sebaşdan *el* boyah

sebaşdîroş *seba* boyacı (boya satıcısı)

sebaşdîroş *in* boyacılık

sebaşker *seba* boyacı (yağın, mal eden kimse)

sebaşkerî *in* boyacılık

sebaşkîrin *in* boyahana, boyama

sebaş kîrin *êgê* boyalamak, boyamak

sebaşkîri *el* boyah (boya satılmış, boyalanmış olan)

sebaşxane *in* boyahane

sebaş *seba* köpek terbiyesçi

sebaş *in* köpek terbiyesiçi

sebe *in* 1. sebeu, neden 2. *el* sebep, neden (bir varlığı veya olayı etkileyen, oluşumun doğurucu) 3. *el* müsebi -ê dîtin neden bulmak, vesile bulmak

sebebtîn *in* sebep olan

sebebtîyîn *in* sebep oluş

sebebtîyal *in* sebebiyet

sebebtî *el* nedense

sebebkur *seba* müsebi

sebebkurî *in* müsebiplik

sebebkur *seba* müsebi

sebenestî *êgê* getirmek (köpek)

sebenêz *êgê* kuduz

sebenêzî *in* kuduzluk

sebenêzî *el* kuduzca

sebet *in* (s kalın okunur) 1. sepet 2. çeyiz sandığı

sebeta *ing* çay çay kahvesi

sebil *in* tavla (at olma)

sebiğ *el* turlarda

sebir *in* 1. sebit, dayış, goturû (acı, yoksulluk, başsızlık gibi üzücü durumlar karşısında ses çıkarmadığı onları geçmesini bekleme) 2. sebit, yolda (olacak veya gelecek bir şeyi telaş göstermeden bekleme) 3. avuntî * sebra dîlê *in* gonulunun avuntusu - bîkel sabret, p. canal - kîrin lî nabretmek, sabret çekmek. Cadamak 2) tabanmî etmek, katlanmak - nekîrin sabretmek, dayanmamak -a dilan pênî eğleneç -a dîlê (yekî) avuntusu, varlık neden: -a dîlê (yekî) bîn (ezimin) tesellî olmak, avuntusu olmak -a (yekî) hatin edemek avuntuk -a (yekî) nemtan sabretmek (veya tutkenmek) -a (yekî) pê hatin (bir şeyle) a durmak -a (yekî) lûne bîn sabresiz olmak -a xwe pê anîn avuntmak, oyalamak, tesellî bulmak -a Xwedê kîrin sen dur hele -a xwedê kişünün sabretmek

sebirane *el* sabirlice

sebitî *el* sabretmiş olan kimse

sebitî *in* sabirlice

sebitî *êgê* sabretmek * sebitîyo sebitîyo sabreden deriş nevadîra emiş

sebitker *seba* sabredici, sabreden

sebitkîrin *in* 1. sabretme, yolda 2. tabanmî etme, katlanma

sebit kîrin *êgê* 1. sabretmek, yolda 2. tabanmî etmek, katlanmak

sebitkîri *el* sabretmiş olan kimse

sebitandî *in* boyalama, boyama

sebitandin *êgê* boyalamak, boyamak

sebitandî *el* boyama, boyanmış olan

sebitî *in* boyalamama, boyama

sebitî *êgê* boyalamak, boyamak

sebitane *in* 1. çocuk 2. bebek

sebtî (1) *in* yük taşıyıcı kullanılan bir araç

sebtî (1) *seba* 1. çocuk (küçük yaşta eglu veya sız) 2. çocuk, sebtî (soy bakımında eglu veya kız) 3. çocuk (bebeklik çağı ile ergenlik çağı arasındaki gelişme döneminde bulunan insan) 4. wex, çocuk (büyüklere yakışmayacak biçimde düşüncesiz davranan kimse) * aî suli ye, lê kîna jî sebtî ye otuz yaşında ama hêla çocuk 5. koca bebek (yaşından daha küçük davranışlar gösteren) 6. çocuk (büyüklük arasında daha az yaşlılar için) 7. çocuk (küçümseme yoluyla, belli bir şeye tecrübesi ve yeteneği olmayan kimse) - anîn lî çocuk getirmek 2) çocuk dünyaya getirmek - anîn dünyayê çocuk dünyaya getirmek - her bi oxur bîn kafîsî garmek (doğum başlangıcı için) - sebtî çocuk olmak (doğmak) - jê sebtî (bu mende) çetayî çîmak - jê hebtî (birinden) çocuğu olmak - jî ber çûn çocuk düşünmek - jî ber ketin çocuk düşünmek - jî ber xwe karin

çocuk öldürmek ~ kettin xleneyê kafisi go-
nirmek, kanala girmek (değüm başlangıcı u-
yru) ~ mezin kirtin çocuk büyütme (veya
yetistirmek) ~ û suhyam çoluk çocuk ~ xwe-
yî (an ji xwendî) kurtin çocuk yetiştirme ~yê
her şîr şîr çocuğu, emzik çocuğu ~yê her-
dûl kurak çocuğu ~yê biçûk fêki ne çocuk-
lar evin reşesidêr ~yê (yekî) çûbin çocuğu
olmak ~yê duh dünkû çocuk (deneyî az,
toyî) ~yê ser hêjîngê bebek ~yên biçûk fêki
ne çocuklar evin reşesidêr

sebianim m çocuk doğurma

sebi *adê* 1. çocuk evlat 2. çocukçağ, yav-
rucak * car caran ji sebişkê re şekar diku-
rîm yavrucaga arsa ra şekar alîm

sebi (I) m siguralık, sigara ağacı

sebi (II) m sebil

sebişane m sebilhane

sebitî m 1. çocukluk (çocuk olma durumu) 2.
çocukluk, bebeklik (yaşın başlan yarıncuun
yetişkinlerin haklarına sürekli baskınlı eklu-
ğu dönem) 3. çocukluk (insan hayatının be-
beklik de ergenlik arasındaki dönemi) 4. çu-
cukluk (çocukça davranış) ~ kirtin 1) çocuk-
luk etmek, bebeklik etmek (çocukça davra-
nışlarda bulunmak) 2) çocukluk etmek (ge-
ceği gibi düşünmeden tevâübetzer davran-
mak) ~ya (yekî) pê girtin çocukluğê tutmak

sebitîkirin m çocuklaşma, bebekleşme

sebitî kirtin *lîgh* çocuklaşmak, bebekleşmek

sebitîkirin m gaybet etme, çekilme (bir kim-
senin kötü tazatlarına sayıp dökmeye)

sebi kirtin *lîgh* gaybet etmek, çekilme (bir
kimsenin kötü tazatlarına sayıp dokmek)

sebihihindî *adê* sebihihîndî (edebiyatta süslü
bir anlatım biçimi)

sebi m hayvan sütünün vurularak yük ve su taşı-
mada kullanılan alet

sebir *ad* sebir

sebt m cumartesi

sebûn m sâim yeli

secede m secade, namazlık ~ya nîmêjê namaz

seccadeşî

secaet m secat, yığılık

secede m secde ~ kirtin secedeye varmak ~ bûn

secede etmek

secdegêh m secde yeri

secdekirtin m secde etme

secede kirtin *lîgh* secde etmek

secerat m seccere, soy ağacı

seccere m 1. seccere, soy ağacı, soy kabuğu, ha-

ya zi ağacı 2. seccere (atın soyunun yazılı ol-

duğu çizelge)

secceredar *ad* seccereli

seccye m sec-ye, ira, kurukler

seccî *adê* seccî (mesûde yapılan kâfiye veya u-

yak)

seû m 1. yüz (100) 2. *ad* yüz (dokuzdan

bir anık) 3. *ad* yüz (kez, kere kelimeleriyle
birlikte kullanılır) * min sed car ji te re got
yûz kere sana sêyzedim 4. *ad* yüz adimli u-
razi parçası 5. bir surûnî hatı ~ car 1) yüz
kere 2) bir kat (pek çok) * ev xamî sed car
jê çêtir e hu ev han kat ondan daha ziy ~ be-
zar car (an ji bar) şikur ji Xwedê re Alla-
ha (bin) şukur ~ korayê ne yuzukî, manlesef
~ meqil yuz kere ~ qat bin kat (pek çok) * ev
xamî sed qat jê çêtir e hu ev han kat nodan
Jala iyî ~ û bîst car çok çok, çok yaş (o-
lumluk anlamında) ~ xeber hê xeberekê dîse-
kine her şey umîlîne yapıldığında iş hiter

sedâ m ses

sedagr *ad* sesi gar ve guşla oian

sedane m yüzdelik * min sedaneya xwe xwest

yüzdeliğini istediim

sedanî *adê* m 1. yüzük, yüzük hanesi 2. *ad*

yüzük (yüzü, yüz taresi bir naca olan)

sedar *adê* m sedir ağacı (Cedrus)

seddane *ad* yüz taneli taşuk

serde m 1. yüzük, sır 2. yüz yî, asır (mîlîî)

başlangıç alınarak 1 100, 101-200, 201-300

v.b. olarak sayılan yüzünlük düretili

sedef m 1. sedef 2. *ad* sedef (sedefler, yapilma

şey)

sedefa diran *ad* emaye

sedefî *ad* sedef, sedeflen yapilma

sedefkar *adê* m sedefçi

sedefkari m 1. sedefçilik 2. sedef kakma

sedefkarî m sedefçilik

sedefkî *ad* sedefçi

sedefwar *ad* sedefli

sedem (I) *ad* vurdene

sedem (II) m 1. neden, sebep 2. *ad* neden, se-

beş bir varlığı veya olayı etkileyen, elustu-

ran, doğuran şey, sebeb) 3. gerekçe 4. vesile,

hahane * bi sedema vî tîşî bu vesileyle

~ nîşan dan 1) sebep göstermek 2) gerekçe

göstermek ~a ku ... sebebiyle ~a pêwîstker

gerekçe, mucip sebep ~a zorker *ad* mücbir

sebeb ~4 den dolaya * sedemî te ez hatim

girtin senden dolayı tunklandim

sedema pêwîstker *adê* m gerekçe, mucip se-

beb ~ nîşan dan gerekçe göstermek

sedema pêwîstkerî *adê* m gerekçeli

sedema zorker *ad* zorlayıcı sebep

sedembûn m sebep olma

sedemhûyîn m sebep oluş

sedemî *ad* terküsel

sedemîn *ad* yüzünm

sedemîî *ad* neden, sebek

sedemkar *ad* etirgen

sedemnasî m etioloji, sebep bilimi

sedeq b beavo, tam da öyle

sedeqat m sacakar, bağılık

sedeqe m 1. sadaka (dilemeziye verilen para) 2.

sadaka (iyokullara yapılan karşılıksız yar-

dımı) ~ le çûn sadakaya utubac

sedeqet *bir* sedeqat
seder *bir* kavatına
sederhün *bir* kavranma
seder bün *biğh* kavranmak
sederkürin *bir* kavatına
seder kürin *biğh* kavranmak
sedesed *ol* yuzer yuzer
sedek *n* yüzürlük, yüzbelik
sedle *pez* *ol* davanın çitleşmesinden sonaki yuz güç
sed *hexarkan* *marid* yüz binler basamağı
sednandün *n* duraklatma, duraksatma
sednandün *biğh* duraklatmak, duraksatmak
sednandü *ol* duraklatılmış
sedini *ol* duraklatmış, duraksatmış
sedinin *n* 1. duraklatma, duralatma 2. duraksatma, tereddüt etmek
sedipün *biğh* 1. duraklatmak, duraklatmak çareket durumundaki bir şey, kısa bir süre için durmak veya arada bir durmak * erbebe de-qeyekê sedini araba bir dakika durakladı 2. duraklatmak, duraksatmak, tereddüt etmek * keçik gava destê xwe dirêji zila derî kir, sedün xiz emîl kapî ziluc doğru uzatılken çuraklard
sedir *bir* sedre
sedülbün *n* evran geçirme, gelişme
sedir bün *biğh* evran geçirmek, gelişmek
sedü *n* yuzde
sedimantoloji *n* sedimentoloji, tortul bilim
sedimantasyon *biğh* sedimentasyon, tortulasma
sedkan *arabî* yüzleri basamağı
sedkane *bir* sedkan
sedkotayf *n* maalesef
sedlûb *ol* yüzürlük
sed hîh *ol* yüzük (yuzu, yuz arası bir arada olma)
sedo sedu *ol* yüzer yüzer
sedr *n* *bir* başkan
sedrab *bir* sedrab
sedre *n* sedir, davan, keşevet
sedrette *n* sedrînc
sedrezam *devê* 1. sadrazam 2. bapduzma lokum
sedrezaî *n* sadrazamlık
sedrezaîlî *n* sadrazamlık
sedri *n* başkanlık
sedral *n* 1. yüzürl, asir 2. yuz yıl, asir (mîlî) başlangıç alınarak 1-100, 131-200, 201-300 vb. olarak sayıları yüzürlük dökmek
sedralî *ol* yüzürlük, asirlik
sedye *n* sedye
sef (I) *n* sofa
sef (II) *n* 1. dizi, sıra 2. saf * ketin may sefîn me saflarımıza katıldılar -- girtin saf tutmak, saflaşmak
sefa *n* 1. sefa 2. keyif, zevk
sefahet *n* sefahet, uçarlık
sefalet *n* sefalet
sefaletxane *n* sefaletxane

sefandün (I) *n* 1. sıralama, sıraya koyma 2. dizilme, dizine (yan yana veya üst üste sıralanmış)
sefandün (II) *n* süzme
sefandün (II) *biğh* 1. sıralamak, sıraya koymak 2. dizilmek, dizmek (yan yana veya üst üste sıralanmak)
sefandün (II) *biğh* süzmek
sefandü (I) *ol* 1. sıra 2. dizili, dizilmiş
sefandü (III) *ol* surme, süzülme, süzme
sefar *n* 1. bakırcı, bakır ustası 2. kulaycı (bakır kalaylayan kimse)
sefaret *n* sefaret, elçilik
sefaretxane *n* sefaretxane
sefari *n* 1. bakırcılık 2. kulaycılık
sefûn *n* dizilme
sefûyîn *n* dizilmiş
sefer *n* 1. sefer 2. sefer, kez, kere ~ kirin sefer yapmış, posta yapmış
seferber *n* seferber – künin seferber etmek
seferbîr *n* seferber olma
sefer bün *biğh* seferber olmak
seferberî *n* seferberlik – ilam kürin seferberlik ilam etmek
seferî *ol* 1. seferî (yoğunlukla ilgili) 2. seferî (savuştan ilgili olan) 3. seferî (yolcu olduğunda araç tutmak veya namaz kılmak zorunda olmayan kimse)
sefername *n* sefername, gezi notları
sefêk *ol* saffîlî
sefêkî *n* saffîllik
sefîrtin *n* saf tutma, saflasma
sef girtin *biğh* saf tutmak, saflaşmak
sefhe *n* saffin
sefik (I) *n* 1. sofa 2. sipirlik, sipir, günyelik (kupa, pencere, lamba gibi şeylere yapılab koruyucu engel) 3. az markız (bir kapı veya pencere önünde yağmurdan korumak için yapılan sacak) 4. mee ön dişler * sefikê devê wî tev kesîye em dişlerê bep dokulanuş
sefik (II) *n* süzgeç
sefirne *n* dinar saçağı
sefi *ol* bîcî, güraca, saffîzik
sefil *ol* sefil
sefil *n* sefillik
sefin (I) *n* gemi
sefin (II) *n* dizilme
sefin (III) *n* süzülme, süzme
sefin (I) *biğh* dizilmek
sefin (II) *biğh* süzülme
sefing *ol* saf, budala
sefine *n* gemi, Nuh Peygamber'in gemisi
sefînek *n* mevhale
sefin *n* *bir* sefar, elçi -4 meztin büyük elçi -6 navîn oca elçi
sefire *n* sefir, hayvan sefi
sefiratî *n* sefirçilik
sefirî *n* sefirlik, elçilik -- kirin sefirîk (veya elçîlik) etmek (veya yapmak)
sefirê *n* sefirlik, elçilik

sefkirin *m* düzenleme, düzen

sef kicin *f*ğh düzenlemek, düzenek (yan yana veya üst üste sıralanmak)

sefkiri *m* düzenli

sefurî *m* saf müsp (Sennüs vultgürü)

sefsote *m* safsız (gerçeklere dayanmayan)

sefsatekar *m* safsızca:

sefsatekarî *m* safsızlıklar

sefsateker *m* safsızca:

sefsatekerî *m* safsızlıklar

sefseleri *m* safsızlıklar

sefşikin *m* safı yaran, kırıp dağıtan

seg *z*evî 1. köpek, 2. *m*âfîr köpek, 3. idâğersiz, terbiyesiz kimsesi 3. meç köpek, 4. (aşâğılık niyetlerle yalaklanan, veya tavranışları kötü olan kimse için siyâğı sözü olarak kullanılır) -ê *te*hev (tehev) *dey* li mitrov nake (tavlayan köpek ismaraz)

segarik *m* ayıççeği çekedeği

segay *m* şûr sarımsağı (Lotus)

segban *m* sevgilen, seymen

segbay *m* köpük 1. köpüğü (düzenbaz, hain anlamına kullanılır) sevgi sözü 2. köpüğü (kurtuz, işim bilmi, zeki kimseler için sevgiyle söylenir) -ê - köpüğü köpek

segbavî *m* köpüklülük, uluk

segbavî kicin *f*ğh ululandırmak, idleşmek

segbaz *m* köpek eğiticişi

segbazi *m* köpek eğiticiği

segdar *m* köpekçi

segerin *m* kuduz

segezi *m* kuduz (köpek tarafında ısırtıp kuduz olma işi olan)

segîti *m* 1. köpeklik, uluk 2. zağarlık (ay köpeği gibi izleme)

segîli kicin *m* köpeklerin

segîli kicin *f*ğh köpekletmek

seglawî *m* seğlav

seginan *m* 1. seğinen 2. pıvade (pıvade sımbıtdan olan asker) 3. piyon (sarı baş)

segoyî *m* köpekvere, köpek gücü

seguyîlün *m* köpekleşme

segoyî bün *f*ğh köpekleşmek

segvan (I) *m* köpek bakıcısı

segvan (II) *m* 1. sekinan 2. seğinen 3. muhabiz 4. niçner

segvanî (I) *m* köpek bakıcılığı

segvanî (II) *m* 1. muhabizlik 3. niçnerlik

seh (I) *m* duyu

seh (II) *m* arama, kontrol -sa (yükü) kicin (birisi) kontrol etmek

sehu *m* sahu, alan -ya hewayî *hiq* hıvâ safhas

sehabe *m* sahabe

sehal *m* dinçin

sehalbün *m* dinme (sızı, sancı dinme)

sehal bün *f*ğh dinmek (sızı, sancı dinmek)

sehali *m* iyicil (hastalık için sarı yu. kökütöl olmasını) * *nevveşisa* wê sehali ye arun *nasâzi* iyicil

sehan (I) *m* sahan

sehan (II) *m* 1. arama, kontrol 2. yaklama *sehandin* *m* 1. arama, kontrol etme 2. yaklama (el ile dokunarak inceleme)

sehandin *f*ğh 1. aramak, kontrol etmek 2. yaklamak (el ile dokunarak inceleme) * *miñ* tēkhērēn ku li derdora *sew* dītin, *hi* destēh *sew* ew sehandin etrafında gerdūgūn *sew* ya ellerinde yoklamak

sehanî *m* sehanlık (bir sahnenin olduğu miktar)

sehar *m* seher, tam gece

sehaya hewayî *leğûn* hıvâ sahası

sehbar *m* 1. duyular, duygular 2. anlamlar

sehek *m* 1. duyu * *piñe* lebatēm *me* yēn *se*-*bukē* beş duyu uganımız 2. sevgi, nezi

sehêkî *m* 1. duygul 2. sevgisel

sehokyar *m* sevgili

sehenk *m* sahan

seher *m* 1. seher 2. meç seheri (mekam)

sehergeh *m* seher takli

sehêl *m* sezi

sehîti *m* deneme, sinama

sehîr *m* sevgi

sehîk *m* kolay

sehîlbün *m* kolaylaşma

sehîl bün *f*ğh kolaylaşmak

sehîli *m* kolaylık

sehîlkirin *m* kolaylaştırma

sehîl kicin *f*ğh kolaylaştırmak

sehîr *m* sehi:

sehî (I) *m* 1. hep, bütün, tam, tüm, niçner, topu, tamam, tamam * *van* kuran *sehî* tu *hike* *me* işeri *hep* *seu* *van* 2. bütünsel 3. *m* bütün bütün (parçalanmaması) * *rûpet* sehî reklam bû *sayfan* bütünü reklamd:

sehî (II) *m* deney *m*

sehî (III) *m* 1. arama, kontrol 2. *hiq*/*m* arama, arama tarımı (araştırma işlemi) 3. yaklama ~ kicin *arun* yapmâk

sehîbün (I) *m* tamlenme

sehîhün (I) *m* 1. arama, kontrol edilme 2. arınmak *tarım* 3. yaklama

sehî bün (I) *f*ğh tamlenmek

sehî bün (II) *m* 1. arınmak, kontrol edilme 2. arınmak *tarım* 3. yaklamak

sehîfe *m* sahife, sayfa

sehîker *m* 1. zanzar, kontrolcü 2. tarayıcı (arac)

sehîkerî *m* aramalılık, kontrolculuk

sehîkicin (I) *m* tümleme

sehîkicin (II) *m* 1. arama yapma, kontrol, kontrol etme * *sehîkicin* *se* *0* *bün* üst baş kontrolü 2. arama, yaklama (hakma, gözden geçirme, arınma) 3. tarayıcı etme 4. tarım, tarayış (sıkıcı arama) -sa *gîşêl* *ya* *leşê* sağık tarımışı (veya yaklaması) -sa *tarayış* sağık tarımışı

sehî kicin (I) *f*ğh tamlemek

sehî kicin (II) *f*ğh 1. arama yapmak, kontrol

etmek 2. aramak, yeklemek (bakmak, gözden geçirmek, araştırmak) * leşker xamî sehî kirin (iştek medîtin askerler evi aradı bir şey bulmadı) * polis li rê em sehî kirin polis bizi yolda yokladı 3. muayene etmek 4. taramak (sıkıcı arama)

sehîne w yağmur suluzıyla delan kuya

sehîti (I) w bürünlök

sehîti (II) w 1. arama, kontrol 2. dereme, sınamak

sehîw w 1. kontrol 2. yanlıt - girtin karutu-luwanis

sehkar w duyarga

sehker (I) w duyû, duyû organı - u çêjkirinê (ar. jî tehmîstîrê) tat alına duyusu (veya tat duyusu) -a deslêdê deştîna duyusu -a dîttîne garne duyusu -a şeşemîn alînetî his -a tehmê tat alına duyusu -a tehmîkirinê (y. tat alına yelisi -a tehmîstîrê tat alına duyusu (veya tat duyusu))

sehker (II) wêw 1. arayıcı (arama işiyle görevlendirilmiş kişi) * sehkerê gumrîkê gumrîk arayıcı 2. muayeneçi 3. pol arayıcı 4. w arayıcı * sehkerê kompüterê bilgisayar muayeneçi 5. detektör

sehkerî w 1. arayıcılık 2. ayırtıcılık

sehkirin (I) w 1. duyuma, işleme (bilgi alma, öğrenme, haber alma) 2. anlamak 3. anlamaya (olanmaz veya sözü biçiminde, aydık görme, yararlanma) 4. hissetme, sezme

sehkirin (II) w 1. arama, tarama, kontrol 2. arama, yoklama, tarama (araştırma, bakma, gözden geçirme) 3. muayene (araştırma işlemi) 4. muayene, muayene etme 5. dereme

sehî kirin (I) wêw 1. duymak, işlemek (bilgi almak, öğrenmek, haber almak) * bîh ev nû-ge sehî nekîrîbû ben bu haberi duymamıştım 2. anlamak * nîba tu jî min sehî nekî ku ez çî dîrêjim? şîrdî benca ne derdîgînê ben anlamayı mıstun? 3. anlamak (olunmaz veya sözü biçiminde; iyilik görmek, yararlanmak) * mîh tu tîştêk jî vê ilacê sehî nekîrî ben bu ilaçtan hiç birşey anlamadım 4. hissetmek, sezinek * merîv sehî wêke ke ew he-ye amî tunc insan onun varlığını hissetmiyor

sehî kirin (II) wêw 1. arama yapmak, taramak, kontrol etmek 2. aramak, yeklemek taramak, araştırmak, bakmak, gözden geçirmek * polis li rê em sehî kirin polis bizi yolda yokladı * berîkên mîrîk sehî kirin o-damîj ceplerini aradı 3. aramak * leşker xamî sehî kirin (iştek medîtin askerler evi aradı bir şey bulmadı) 4. deremek

sehîkirinbar w tîrîstîkîlî

sehîkîrî (I) wêw işitilmiş, duyulmuş, mesmu

sehîkîrî (II) wêw 1. arama yapılmış, kontrol edilmiş 2. aratılmış, taramış

sehî (I) wêw aêl

sehî (II) wêw sehîl

sehîm (I) wêw kargaşa, kaos

sehîm (II) wêw 1. korku, yelgi, dehşet 2. pîrî korku - girtin korkuya kapılmak, dehşete kapılmak - jê girtin -den korkmak, -den korkuya kapılmak - jê re çêbûn korkuya kapılmak - jê çêbûnê korkuya kapılmak - kirin zîkê (yekî) korku saçmak (veya salmak) - kirin zîkê xwe korkuya kapılmak -a xwe kirin ser (yekî) korku vermek

sehîmek w korku

sehîngirtin w korkuya kapılma, dehşete kapılma

sehîm girtin wêw korkuya kapılmak, dehşete kapılmak

sehîngirtî wêw korkuya kapılmış, dehşete kapılmış olar

sehîmkar wêw 1. korkunç, dehşetli (korku veren dehşete düşüren)

sehîmkarbûn wêw korkunçlaşma

sehîmkar bûn wêw korkunçlaşmak

sehîmkarî wêw korkunçluk

sehîmkarî wêw korku veren, korkunç (korku veren dehşete düşüren)

sehîmkarbûn wêw korkunçlaşma

sehîmkar bûn wêw korkunçlaşmak

sehîmkarî wêw korkunçluk

sehîne wêw 1. sîhne 2. mey sehîne, garanti

sehînekîrî wêw 1. dayanmış olan kişiye 2. arlanmış olan kişiye

sehîl wêw 1. buz 2. buzul, cumudîve ~ hetin buzlar çözülmek (buzlar erimeye, kurtulmaya başlanmak)

sehîlbend wêw kutup (y. yuvaylaşma, ekvatoradan en uzak olan yer ekvatorunun geçişi) -a sîyîlanêkî nuktasından her berî)

sehîlgirtin wêw buz sâllama

sehîl girtin wêw buz bağlamak, buz tutmak, buzlanmak

sehîlgirtî wêw buzlu, buz bağlanmış olan

sehîlşîkên wêw buzluan

sehîlzan wêw buzul bilime

sehîlzanî wêw buzul bilime

sehîw wêw sîhna

sehîwêw wêw saw

sehîwêw wêw bir şeyi bir anlık unutmak

sehîwêw bûn wêw çâştinmak

sehîwan wêw deve çobanı, deve güdücüsü

sehîwîr wêw kerkî

seîs wêw yagında teke

sek (I) wêw nek * arpaqê sek sek wîsî

sek (II) wêw köpek

sekala wêw atamanîyeyîsîzak

sekan (I) wêw kürek (kayıkçı küreği)

sekan (II) wêw durma, duruş

sekan (III) wêw 1. durgun (kimildanış ve hareket göstermeyen) * awa sekan durgun a. 2. sakin, durgun, dingin (hareket etmeyen) 3. durgun, kimildanış, aynı gibi (deniz sîsî) 4.

mer durgun, cansız (sönük, hareketsiz) * **7-** val piyaseya tütüne hümek sekan e bu val tütüne piyaseya pişiz durgun (veya cansız) 5. duruk, durul, statik 6. duruk, statik (gelişime, ilerleme göstermeyen) 7. *f.* duraklı 8. sükunetli 9. yerleşik

sekanbün *m* 1. durgunlaşma, durgunlaşma 2. sekte verme, kesintiye uğrama 3. yerleşme **sekan bün** *fiğl* 1. durgunlaşmak, durgunlaşmak 2. sekte vermek, kesintiye uğramak 3. yerleşmek * **hün malên keperan li vir sekan neliüne** daha önce yerleşen bunya yerleşenlerdir

sekanbüyü *nl* 1. durgunlaşmış, durgunlaşmış olan 2. yerleşmiş olan

sekanbüyün *m* 1. durgunlaşma, durgunlaşma 2. sekte verme, kesintiye uğrama 3. yerleşme

sekandî *nl* 1. durgun, durgun 2. durgun (sönük, hareketsiz) * **piyase sekandî ye piyasa durgun**

sekandîbün *m* 1. durgunlaşma, durgunlaşma 2. durgunluk

sekandî bün *fiğl* durgunlaşmak, durgunlaşmak **sekandîbün** *m* durgunluk, durgunluk

sekandîkîrîn *m* durgunlaştırma, durgunleştirme

sekandî kîrîn *fiğl* durgunlaştırmak, durgunlaştırmek

sekanê *nl* statik, duruk

sekanetî *m* durukluk

sekanî *m* 1. durgunluk (konulardan ve hareketi göstermemeyi) 2. sükunet, durgunluk, durgunluk (hareket etmemeyi) 3. durgunluk, konululuk, ayın gibi olma (deniz için) 4. meç durgunluk - cansızlık (sönüklük, hareketsizlik) * **sekanîya piyaseya tütüne tütün piyasetan durgunluğ** 5. durukluk, sükunetlik 6. *f.* duraklılık 8. sükunetlik 9. yerleşiklik

sekan kîrîn *m* durgunlaştırma, durgunleştirme

sekan kîrîn *fiğl* durgunlaştırmak, durgunlaştırmek

sekanî bir sekanî

sekan m meyve konulan kap

sekan zêdê su sarmuru (1 atra)

sekan ul sekan

seke *m* sükunet (hayaatın hâglamak için yer)

sekerat *m* sekerat, can çekme

sekiş *(E)* *ver seke*

sekiş *(E)* *m* para yapımında kullanılan alet

sekişandîrîn *m* kamaştırma (dış için)

sekişandîrîn *fiğl* kamaştırmak (dış için)

sekişandî *nl* kamaştırık (dış için)

sekişîn *nl* kamaştırış (dış için)

sekişîn *fiğl* kamaştırmak (dış için)

sekişîn *nl* 1. duruk, duruk 2. durgun, durgun 5. meç durgun (sönük, hareketsiz) * **piyase sekişandî ye piyasa durgun** 4. durmuş vaziyette (arınmay, değişmeyen)

sekişandîbün *m* durgunlaşma, durgunlaşma

sekişandî bün *fiğl* durgunlaşmak, durgunlaşmak

sekişandî kîrîn *m* durgunlaştırma, durgunleştirme

sekişandî kîrîn *fiğl* durgunlaştırmak, durgunlaştırmek

sekişandî *nl* 1. duruk, duruk 2. durgun, durgun 5. meç durgun (sönük, hareketsiz)

sekişandî *m* meyve konulan kap

sekişandî zêdê su sarmuru (1 atra)

sekişandî ul sekişandî

sekişandî *m* sükunet (hayaatın hâglamak için yer)

sekişandî *m* sekerat, can çekme

sekişandî *(E)* *ver sekişandî*

sekişandî *(E)* *m* para yapımında kullanılan alet

sekişandîrîn *m* kamaştırma (dış için)

sekişandîrîn *fiğl* kamaştırmak (dış için)

sekişandî *nl* kamaştırık (dış için)

sekişandî *nl* kamaştırış (dış için)

sekişandî *nl* kamaştırık (dış için)

sekişandî *nl* kamaştırış (dış için)

sekişandî *nl* kamaştırık (dış için)

sekişandî *nl* kamaştırış (dış için)

sekişandî *nl* kamaştırık (dış için)

sekişandî *nl* kamaştırış (dış için)

sekişandî *nl* kamaştırık (dış için)

sekişandî *nl* kamaştırış (dış için)

sekişandî *nl* kamaştırık (dış için)

sekişandî *nl* kamaştırış (dış için)

muş 3. durmak, eğleşmek (bu yerde bu sene oturulmamak, eğleşmek) * **niha li elîê ku tîrê li dîşekînin me dîpê tîrênan durduğu yerde çandî buz bekle** * **jîşî ku heftîyek li Beyrûdê sekînîye**, lûma çûye gundê **Cebelê Beyrûcê** bu hâlta eglemîş ondan sonra Cebel çöylerêz giima 4. durmak, durmak, kesilmek * **haran sekînî yağme durde** * **ruvîkê çawên min sekînî**, bêlîm min derket gozyaşlêrî dîndî, ferdîlêlîm * **ha sekînîye rîzgâr kesîmiş 5. durmak, beklemek (dîkîmek)** * **ew qas suel sekînîna li her der, li zura min çl kapîta** ûnûde uca suel dîm çaw gucîme gîrî * **li derve hîsekînin dîşarda nekleyî 6. beklemek (suretirmek, azale etmek)** * **lîmekî dîm jî hîsekîse**, çawî be de **pak bibe bîzê de ha bekle**, no'îna çîlejekê 7. durmak (kalmak) * **em li bajêr zêde nesekînin selunde tazu durmîdek 8. durmak (birekîsîz durmîde) oluêkî** * **lûm çî sekînine**, weqê hat ne durîyemîna, vakî gelî 9. durmak (almîsuz, biçîmîye, ara vermîden, sureklî olarak) * **jî serê sêbêê de ez qet nesekînîme sêbêtan herî hîç durmîdîm 10. durmak (hîç durmak, hîçbî az yapîmadan bus vakî geçîrmek) 11. yatmak (işîmîz, çalmîz durmîde kalmîk)** * **keşî li hendêrê sekîniye** gemî lûmîna yatîyor 12. yûzîmek (hîz sîvîmî çûyeyînde hatîmadîm durmîsî) * **cezte li ser avê dîsekîne tûha sudê tûzer 13. yatîşmak (uzgâr çîrî)** * **hîsekîmîp wê helaw erzan lîbe** Karamîmîn koyûna sonra çîkar oymî * **sekînî meklîmî dîzde mîudî 14. ikamet etmek, yaşîmek** * **tu li ku dîsekînî?** nerde yaşîyîsîna?

sekîrîn w 1. arama yapîma, kontrol etme 2. arama, yoklama (okma, gözden geçîrme, araştîrma) 3. arama (sîkîca arama) 4. muayene etme

se kirin lîgê 1. arama yapîmak, kontrol etme 2. aramak, yoklamak (okmak, gözden geçîrmek, araştîrmek) 3. aramak (sîkîca aramak) 4. muayene etmek * **bîlê dokîtor çamê mîn se bîke dokîtor berî bu muayene etîmî**

sekîrandîn w gebertme
sekîrandîn lîgê gebertmek * **kûçîk sekîrandîn** kepeği gebertîmî

sekîrandî w gebertî, gebertîmîş
sekîti mîwê gebertîk, gebertîmîş olan
sekîtin (I) w gebertme, zîb, muayene vanla - çîrî

sekîtin (II) w aniden durma, kesîlme
sekîtin (I) lîgê gebertmek, zîbîlamak (hîyvanlar için) * **kûçîk sekîtiye** hî gebertîmîş
sekîtin (II) lîgê aniden durmak, kesîlmek
sekîwê w sekîti w (çîm lîr soyîmî w)

sekn w 1. durma, duruş * **seknî li çaw derî kapîda durmî 2. sekte** dîrgu - dan ç...yek

te vîrmîk ~ **jê re tune I)** dîmîndîm, dîmînmedîn çalmîm 2) hîrîl hîrîl * **sekn jî sîbîyê re tune**, dîşîsîle sîba hîrîl hîrîl yanî çîrî - **jê re tune lîm 1)** üstîde kapîrmîk . anîksîz çalmîk 2) keşîmak, keşîstîrmîk (bu yîle çîk tîgîlîrmek) * **îm jî serê sêbêê bîta nîha sekn jî mîn re tune bûye sîbalîtan aksîmî fakîa** buğîm keşîmîsîm 2) sîka beyyîm gîrî çîk dîlaşîndîr içî nî soylîmî - **nehatîn (yekî) kîrmî kîrmî kîrmîmak** (çîk acî çîkerek kîrmîmak) - **pê nekîtin I)** durmak nêdî kîlmîmek 2) orîsîyemî, hîrîsîyî bentîm dîlaşîmak (çîyî çîzîmek) ~ **î sekn durîş** -a serserkî mîmî duruş -a **Xwêde pê nekîtin durmak** nêdî bîanîrmek

sekîna dîl mî sekîti kîlîp, kalîm durmîsî

seknok w duruş

sekn pê nekîtin lîrî durmak nêdî bîlmîmek
seku lîr sekî

sekran w selîşîmîk

sekre w sîl çîmlîp kap

sekreter mîwê 1. sekreter 2. sekreter sayî dîzenlemîsî çîpî (hîsîmî) -ê gîşî çîrî çî **gêlîmpîrî** çîmlî sekreter

sekreteri w sekreterîk

sekreteriya w sekreterîye

seks lîw/w seks, sîksîyî

seksapêl w seksapêl

seksiyon w seksiyon

seksiyone h seksiyone

seksi w seksî

seksîbîm w seksîleşîme

seksî lîm lîgê seksîleşîmek

seksîlîmî w seksîleşîtîme

seksî kîrîm lîgê seksîleşîtmek

seksîkîrî w seksîleşîtmîş ulîm

seksîkî h seksiyone

seksîlog mîw seksîlog, emîluk brîmî

seksîlojî w seksîlojî

seksîmî w seksîmî

seksîuel w seksîuel

sekte w sekte, dîrgu -ya dîl sekre kîlîp, kalîp sekresi, kalîm durmîsî

sektek mîw sekte

sekteji w sekteîk

sektor mî sekte * **sektora parêziyê** savîmîdî
sektîr w arîzî çîel kesîmî -ya sekter -u
gêlîmpîrî kîmî sekîrî

seku w 1. seki (evîlîmî onîre oturmîk içîm çîş vîyî çîmîlîmî yapîmîa se) 2. seki (atîrmîk seki geclînde taş vîyî se), sîm, hîk 3. seki (teprîk usîmîyîkî çîksîkîk) 4. **mî seki**, tîrîçî, teras * **sekiyîn çîmî belî çîkîlîmî 5. plîfonî -ya bînderê rîtmî**

sekûk mî 1. seki 2. peyke 3. kuçuk ayakkabî 4. **mî seki**, taraçî, teras * **sekiyîn çîmî belî çîkîlîmî**

sekûkîrîm w sekîleşîme, tezmîlîmî

sekû kirin lîgê sekîleşîmek, tezmîlîmak

sekülkiri *af* sekili, seküenm's plan
 seküya *henderê af* rühtm
 sekvan *af* afet, avari
 sekvan *af* sünp
 sekvanî *af* zicilik, avcılık
 sel (I) *af* 1. kayrak (yassi, düz taş) 2. oturmalık
 sel (II) *af* taş
 selû (I) *af* sermaye, kapital
 selû (II) *af* ölm salî - *dan* (an ji xwendin) salî
 vermek (veya okumak)
 selah *af* kaynak, skv
 selâdar *af* sermayedar, sermaye sahibi
 selâdarî *af* sermayedarlık, kapitalizm
 selâhiyet *af* salâhiyet, yetki - *dan* yetki ver-
 mek -*ya* vwa bi kar anîn yetkisini kullan-
 mak
 selâhiyetdar *af* salâhiyeth, yetkili - kirin yet-
 kili kilmak
 selâhiyetdarkerin *af* yetkilandirme
 selâhiyetdar kirin *af* yetkilendirmek
 selâm *af* selâm
 selâmet *af* bûn esenliğe katılmak
 selâmet *af* 1. selâmet, esenlik 2. selâmet (gu-
 venlik içinde olmak) 3. *af* selâmet, esen
 selâmetî *af* esenlik
 selâmetleykîm *af* selâmetnâleykîm
 selâmetnâleykîm *af* selâmetnâleykîm
 selândin *af* selândin
 selâ (I) *af* 1. salî, tanzîm 2. salî (Hz. Mu-
 hammed'in adı anıldığında okunan dua)
 selâ (II) *af* salî salî - *dan* (an ji xwendin) salî
 vermek (veya okumak)
 selâwat *af* selâwat
 selh *af* su, taş vb. yi hayvanı taşınarda kullanan
 lan usku
 selbend *af* yassi ve taze taş parçası, büyük yası-
 sı taş
 selbendkirin *af* (taşlarla) bend kurma
 selbend kirin *af* (taşlarla) bend kurmak
 Selqûgî *af* Selqûkî
 selêf *af* bûn kûn çuqêgî (fraseolant)
 selêf (I) *af* 1. çizm, getiri (işletmek için bir yere
 ölünc veripden paraya karşılık alınan kâr, ü-
 rümlü) 2. *af* tîz getiri (kullanıcıya geri alın be-
 deli) 3. tefe
 selêf (II) *af* bûn selêf, âncel
 selêf (III) *af* düğme
 selêf (IV) *af* 1. grup * em bûn sê selêf uq g u-
 ha ayrıldık 2. grup (hinek hayvanları için) 2.
 af kutilesi -ê sîwaran sêvan olaya, sîwaran
 onêusê
 selêfîdar *af* bûn 1. fîzîci 2. tefeçi
 selêfîdarî *af* 1. fîzicilik 2. tefecilik
 selêfîkar *af* bûn 1. fîzîci 2. tefeçi
 selêfîkarî *af* 1. fîzicilik 2. tefecilik
 selêfon *af* selêfan
 selêfîxur *af* bûn 1. fîzîci 2. tefeçi
 selêfîxurî *af* 1. fîzicilik 2. tefecilik
 selêhiyet *af* selâhiyet

selik *af* sepet
 selikkîr *af* bûn nepetçi (mal eden)
 selikkîyon *af* selikasyon
 seliktîr *af* seliktîr (asabi seliktîrî)
 selim *af* 1. borca karşılık olarak alınan koyun
 2. tek vade üzerine mal satışı 3. peşin paray-
 la veresiye mal almak
 selimdar *af* bûn selimle mal alın kimsê
 selimte *af* saçak, dam sacağı
 selihge *af* bûn seligle
 selihyîm *af* bûn selihyîm (kasallama Sel)
 selip *af* 1. gemi, lûğm 2. lûğm düşürm
 selip *af* selâle - *ya* xesû nî pîşkî kîvîrde kî-
 fûsî
 selipîya *af* Rûs *af* Rus selatısı
 selitîn *af* bûn hape (çocuk için deposu)
 selwat *af* 1. salîvat (muamele) 2. salîvat (Hz.
 Muhammed'e ve onun soyundanlarına bağlı
 posternek için okunan dua) 3. *af* salî - *dan*
 salî vermek (veya okumak)
 selxatî *af* 1. mecbûn, keşm em 2. *af* bûn sîpî-
 sal, stak ve kula sîba 3. tembel kimsê
 selxanêf *af* 1. selâkîk 2. avlîkîk, başbaş-
 lîk, tembelîk
 selxandîn *af* selxandîn
 selxerwîs *af* se fîcewîs
 selhe *af* sepet
 selibandin *af* çarınha germe
 selibandin *af* bûn çarınha germek
 selihîn *af* çarınha gerilme
 selihîn *af* bûn çarınha gerilmek
 selihyî *af* bûn selih, bîstîyî
 selî *af* bûn t. onanî
 selihun *af* onanî
 selihandî *af* 1. onanî, tîzîr etîr 2. islah et-
 me 3. bîstîyî
 selihandî *af* bûn 1. onanî, tîzîr etmek 2. is-
 lah etmek * Xwedê we bîselihîne Allab siz-
 leri islah etsin 3. bîstîyî
 selihandî *af* 1. tamîr edilmiş olan, tamîr ya-
 pılm ş oldî 2. bîstîyî olmuş olan
 selihîn *af* 1. onanî, tamîr edilme 2. islah et-
 tilme 3. bîstîyî
 selihîn *af* bûn 1. onanî, tîzîk, tamîr edilme 2. is-
 lah edilme 3. bîstîyî
 selihîm *af* selî tamîrî
 selihîmî *af* tamîrî
 selik *af* sepet, zembel, kazevi - *a* pîşî çom-
 sîr sepeti - *a* tîzî ekîmek sepeti - *a* çehîran
 nakîşî, kîlpsîz yayvan sepet - *a* şîvk cûlî
 çîpîdan yapılmî sepet - *a* zîlîk bûğday çî-
 pînda yapılmî sepet
 selikîroş *af* bûn sepetçi (satan kimse)
 selikîroşî *af* sepetçîlik
 selikkîr *af* bûn sepetçi (mal eden)
 selikkîrî *af* sepetçîlik
 selipûrî *af* çelimsîz
 selipûrî *af* çelimsîzlik
 selibandin *af* dîndîndîmî, mîsalat etîr

selândin *ğğ* dâdânlamak, musalat etmek
 selândî *af* dâdândırılmış, musalat edilmiş
 -lap
 selîtin *ar* 1. dâdâna (tadını aldığ), hoşlanıldığı
 bir şeyi çok istemek 2. dâdâna musalat ol-
 ma (yarar, çıkar veya alışkanlık sonucu bir
 yere sık sık uğramak)
 selîtin *ğğ* 1. dâdânmak (tadını aldığ, hoş-
 landığı bir şeyi çok istemek) 2. dâdânmak,
 musalat olmak (yarar, çıkar veya alışkanlık
 sonucu bir yere sık sık uğramak)
 selixandîn (I) *ar* temsilleştinme
 selixandîn (II) *ar* derisini yulma
 selixandîn (I) *ğğ* temsilleştinmek
 selixandîj (II) *ğğ* derisini yulmak
 selixandî (I) *af* temsilleştinilmiş olan
 selixandî (II) *af* yuzuk (derisi yezulmuş olan)
 selixîn (I) *ar* temsilleşme çözüp olurma
 selixîn (II) *ar* derisi yululma
 selixîn (I) *ğğ* temsilleşmek, çözüp olur-
 mak
 selixîn (II) *ğğ* derisi yululmak
 selî *ar* loşluk
 selîb *ar* loş baş
 selîbün *ar* loşlaşma
 selî hün *ğğ* loşlaşmak
 selîb kîrin *ğğ* çarulu geçmek
 selîbyar *af* loş. (Hristiyan)
 selîkirin *ar* loşlaşma
 selî kîrin *ğğ* loşlaşlamak
 selîm (I) *af* selâm - esen
 selîm (II) *af* selâm, iyicil (sonucu kötü olma-
 yan)
 selîn *ar* kapoçuk, kapak taşı (mezarlarda en
 üstte bulunan taş)
 selîçe *ar* ezgi, melodi
 selîri *ar* loşluk
 selî *ar* yunurt (sığ, kok veya dallarla bulunan
 yedik besin taşıyan şişki k)
 selketür *âdem* kurma turp (Raphanus sativus
 var radiculat)
 selman *ar* 1. ispat, tanı 2. saptanma, tespit 3.
 var sağlama
 selmândin *ar* 1. ispatlama, tanıtlama, tanıla-
 yış 2. saptama, saptayış, tespit etme 3. var
 sağlama
 selmândin *ğğ* 1. ispatlamak, tanıtlamak 2.
 saptamak, tespit etmek 3. var sağlanmak
 selmandî *af* 1. ispatlı, tanıtlı 2. saptanmış, tes-
 pitli
 selmaks *ar* selmaks
 selmyayî *af* 1. ispatlı, tanıtlı 2. saptanmış, tes-
 pitli
 selmî *ar* peymî helvası
 selmîn *ar* 1. ispatlanma, tanıtlanma 2. saptan-
 ma, tespit edilme 3. ispat, tanı
 selmîn *ğğ* 1. ispatlanmak, tanıtlanmak 2.
 saptanmak, tespit edilme
 selmînbiyî *ar* ispatlanma, tanıtlanma

selmînbiyî *ğğ* ispatlanmak, tanıtlanmak
 selmînbiyî *ar* ispatlanış, tanıtlanış
 selmûner *af* 1. ispatlayıcı 2. saptayıcı
 seloteyp *ar* seloteyp
 selstî *ar* kuru balık
 selte *ar* beşere benzer bir ürlük
 seltenat *ar* 1. saltanat 2. saltanat (balık ve
 zenginlik, gösterişli yaşayış) - Kîrin saltan-
 atı sirmek
 selulâti *ar* selulati
 selulöz *ar* selulöz
 selulozîk *af* selulozlu
 selûk *ar* selûk
 selûw *ar* selvi
 selûw bejn *af* selva büyü
 selwa *ar* selva
 selwan *ar* deve çobanı
 selçik *ar* küçük baş koyun yavrusu
 sem *ar* büyük mızık
 sema (I) *ar* sema, gök, gök yüzü
 sema (II) *ar* sema, semah - gartün semah dön-
 mek (veya tutmak)
 semadar *af* semahlı
 semâfor *ar* semâfor
 semâger *ar* semâger
 semâgerî *ar* semâgerlik
 semâli *ar* sema (II)
 semâk *af* 1. semâk 2. wy semâi
 semâjen *ar* semâjen
 semâjenî *ar* semâjenlik
 semâkat *ar* semâzen
 semâkîrin *ar* raksetme
 semâ kîrin *ğğ* raksetmek
 seman *ar* seman
 semâkîk *ar* sâim (Pteropus caelicu)
 semânkîk *ar* 1. semânkîk, anlık bilinc 2. (I)
 anlık bilinçli
 semâsi *ar* semâsi balığı (Mustelus mustelus)
 semâvî *ar* semâvî
 semâvî *ar* semâvî
 semâvî *ar* semâvî
 semâvî *ar* semâvî
 semâvî *af* 1. semâvî, gökçe 2. semâvî, gökçül
 (gökle ilgili)
 semax (I) *ar* 1. sabır, dayanç (net. yükseltme,
 hakaretle gata üzücü durumlar karşısında ses
 çıkarmadan olma; gıcırdesini beklemeye er-
 dem) 2. sabır (olacık veya gelecek bir şeyi
 telâs göstermeden beklemek) 3. sebat, diren-
 me 4. talanma, kalkanma - Kîrin (I) sabret-
 mek, sabır göstermek 2) sebat etmek (veya
 göstermek) 3) talanma, beklemek, kalkanma
 -a (yâni) tunc bün sabırsız olmak
 semax (II) *ar* tunc * besin semax kîr demire su
 çeri
 semaxîk (I) *ar* semaxlık
 semaxîk (II) *af* sabırlıca
 semaxbün *ar* talanma
 semax bün *ğğ* talanmak
 semaxîkîr *af* sabırlı

semâkâter *nâ* 1. sabırî 2. sebattî, dîreçken
 semâkâkirin (II) *nâ* 1. salâetine, çâfâzî 2. övüş-
 me 3. tahammül etme, kâllanma
 semâşkürin (II) *nâ* tavlamak, tav verme
 senâk, kâtilin (I) *ğâh* 1. sabretmek, çıdânsık 2.
 dîreçmek 3. talâncî, etmek, kâllanmak
 semâş kîrin (II) *ğâh* tavlamak, tav vermek
 semâşkîrî (I) *nâ* sabretmeç olan kimse
 semâşkîrî (II) *nâ* tavlı
 semâşîk *nâ* bîrek, şâm bîrek → *nâ* fîrnâ fîrn
 bûreği → *nâ* pemâri peynîrî bîrek → *nâ* sâlâ sac
 bûreği
 sembol *nâ* sembol
 sembolî *nâ* sembolik
 sembolîk *nâ* sembolik
 sembolist *nâ/nâ* sembolist
 sembolîze *nâ* sembolîze ~ kîrin sembolîze et-
 mek
 sembolîzokîrin *nâ* simgöleme
 sembolizm *nâ* sembolizm, simgöçlük
 sembolîkirin *nâ* sembolîleştirme
 sembol kîrin *ğâh* sembolîleştirmeç
 semez *nâ* sersem, ölü, ahmak, bou ~ *bûn* ser-
 sem olmak
 semâherd *ğâh* kalker, kireç taşı
 semâbûn *nâ* sersemleme, sersemleşme
 seme *bûn* *ğâh* sersemlemek, sersemleşmek
 semed (I) *nâ* 1. neden, sebep 2. -den dolayı, yu-
 zünden, ötürü
 semed (II) *nâ* bu tür kök
 semeker *nâ* sersemletici
 semekîrin *nâ* sersemletme
 seme kîrin *ğâh* sersemletmek
 semen (I) *nâ* paha
 semen (II) *nâ/nâ* yasemin
 semânenbâr *nâ* semânenbâr (yaseminin göğüsüz)
 semâne *nâ/nâ* yemine
 semer (I) *nâ* 1. yuz tane davar 2. yuz altı birlik
 semâer (II) *nâ* semer, ürün
 semere *nâ* semere, yemiş
 semerî *nâ* sersemlik, öksüçlük, bönlük
 semâkandîin *nâ* katmerleştime, kat kat olmasî-
 nî sağılama
 semâkandîin *ğâh* katmerleştimeç, kat kat ol-
 masîni sağılamak
 semâkân *nâ* katme, leşme, kâfîrî olma
 semâkân *ğâh* katmerleşmek, kâfîrî olmak
 semâkîk *nâ/nâ* yumurtayla beraber pıstıken bir
 ot
 semâkânîin *ğâh* çürütüp dökülmesine neden
 olmaç
 semâkîkî *ğâh* yarıya ve yarı sonucu vücut et-
 nin çürüyüp dökülmeç * *ğâh* piyê *nâ* se-
 mâkîkî ayğınca bir hep dökülmeçin
 semânyoloji *nâ/nâ* 1. semnyoloji 2. semiyoloji,
 gösterge bilim
 semânyolik *nâ* 1. semnyotuk, gösterge bilim 2. *nâ*
 semiyotuk
 semâ *nâ/nâ* kaz ayağı (Chenopodium)

semâmar *ğâh* seminer
 semâber *nâ* seminer, toplu çukucu
 semânerdar *nâ/nâ* seminerçi
 semânerdarî *nâ* seminerçilik
 semâuluk *nâ/nâ* sınıçap
 semâotik *nâ/nâ* sınıçap
 semâotî *nâ* sempatî
 semâotîk *nâ* 1. canı yakın, muak karîş, sem-pa-
 ulik 2. sempatîk (çok hoş, hoşu güden)
 sempatizan *nâ/nâ* sempatizan
 sempatizanî *nâ/nâ* sempatizanlık
 sempozîyüm *nâ* sempozîyüm
 semptom *ğâh* semptom, bulgu
 semt (I) *nâ* semt
 semt (II) *nâ* 1. ihtiyat 2. usul 3. uygun * cîhekî
 semt kîrîne uygun bir yer hul 4. â usul usul
 semt (III) *nâ* 1. dikkat 2. fırsat * se semtê nâdê
 "cepak fırsat vermiyor"
 semtdâr *nâ* ihtiyatçî, ihtiyatlı
 semtîkâllî *nâ* temâkîk, usul (tenhâ yeçk önlêrin
 çürüt öymâçıkları yer (becıboş yer için)
 semtîkâllîbûn *nâ* kayıtluluk
 semtîk *nâ* ihtiyat
 semtîka *nâ* usulca
 semtdâr *nâ* semtdâr
 semtîkâllî *nâ* temâkîk, usul (tenhâ yer), senlak-
 siz, gayrî meskûn
 semüm *nâ* şâm yeli
 semür *nâ* temmuz ayı yeli) güneyden esen sı-
 çak yel
 semx *nâ* zânk
 semâzerâ *ğâ* -den dolayı, katmerînçâ dolayı
 semyan (I) *nâ* 1. göçken, ihtîşârî 2. heybet,
 hüyükçlük, ühük
 semyan (II) *nâ* reis, başkan
 semâyandâr *nâ* 1. görkâmlî, ihtîşârî 2. hey-
 betlî
 semyanî *nâ* görkâmlî
 semet *nâ* 1. surat 2. zanaat 3. zânkat (ustâkîk iş-
 çiyen iş)
 semetkur *nâ/nâ* 1. sağıkâr 2. zanaatçı, zanaat-
 kâr
 semetkârî *nâ* 1. sağıkârlık 2. zanaatçılık, zana-
 atkârlık
 semâ *nâ* semâ, bîgü
 semâkar *nâ/nâ* övgüçü
 semâkarî *nâ* övgüçlük
 semârist *nâ/nâ* semârist, semâryocu
 semâristî *nâ* semâristlik, semâryoculuk
 semâryo *nâ* semâryo
 semâryonîst *nâ/nâ* semâryocu, semârist
 semâryonîstî *nâ* semâryoculuk, semâristlik
 senato *nâ* senato
 senator *nâ/nâ* senator
 senatorî *nâ* senatorluk
 senâswên *nâ/nâ* methiyeci
 senâyî *nâ* sanayi, endüstrî
 senhüse *nâ* samsî (baklavaya benzer bir tür ha-
 mîsî taltîs)

sentizm *m* sentizim, bencil edime
 sentizm *lâğz* sınıflandırmak, tanımlanmak
 sentimler *kü* sınıflandırmak
 sentik *m* sabaç
 sentimant *m* ceseden el, kulak, burun eşya
 sentik *m* eğri, kireholu
 sentkritizm *fehm* sentkritizm
 sentkritik *m* sentikrit, eş zaman
 sentkritik *m* sentkritik, eş zamanlı
 sentkritizasyon *siyâh* sentkritizasyon, esleme
 sentkritize *m* sentikritize
 sentkritizekâr *m* sentkritize eden, esleme
 (ses ile görüntü arasında gerekli bağı sağlama)
 sentkritize kâr *lâğz* sentkritize etmek, esleme
 (ses ile görüntü arasında gerekli bağı sağlamak)
 sentkritizekâr *siyâh* esletmek
 senther *beşim* çama bezeret bir tur ağaç
 sentivik *m* sentivik, üçüncü çağ
 sentit *m* koklaşma, su kokusu
 sentivale (felâh) *nah* sentivale, duyulmuş
 sentagma *zâim* sentagma, dizim
 sentaka *zâim* sentaka, söz dizimi
 sentaktik *m* sentaktik, söz dizimsel
 sentetik *m* sentetik, büretilmiş
 sentez *kâim* sentez, büretilmiş
 sentezçeker *zâ* sentezleyici
 sentezker *zâ* sentezleyici
 sentezkâr *m* sentezleme
 sentez kâr *lâğz* sentezlemek
 sentî *m* durum, hal
 sentîr *mekân* sentir
 sentîr *nah* sentirici
 sentîrjen *zâim* sentirici
 senyor *m* senyör
 senyör *m* senyörlük
 sepan (I) *m* süpür
 sepan (II) *m* uygulama, tatbik
 sepandin *m* 1. uygulama, tatbik eden 2. empoz
 etme, zorla kabul ettirme 3. vergilerdime,
 vergi kayma 4. koruma, kollama, saklama
 sepanim *lâğz* 1. uygulanmak, tatbik etmek 2.
 empoz etmek, zorla kabul ettirmek 3. ver-
 gilenenmek, vergi kaymak 4. korumak, kol-
 lamak, saklamak
 sepanî (I) *m* I. 1. uygulanmış, tatbik edilmiş
 2. empoz edilmiş zorla kabul ettirilmiş 3.
 vergilenenmiş 4. korunmuş, kollanmış,
 saklanmış
 sepanî (II) *m* çoban kopeği
 sepanî *m* 1. uygulanmış, tatbiki 2. *fel* tatbiki
 sepanî *nah* paralı ev içi hizmetçi
 sepet (I) *m* I. hayale, fantazima (gerçekte var
 olmadığı halde görüldüğü sanılan şey, gö-
 rüntü) * sepetin ku yet ji pês çavên min
 naçîn hete gezîrînan onunden germeyen
 hayzîler var 2. pî hayal, imge, imaj (duyu

organlarının dıştan algılandığı bir nesnenin
 bilince yansayan bezeret) * li zarok saw û
 seper çêlîbin çotuk li) a) lîer görüyo 3. pî
 sanî - jê re çêhûn sanîlîmak
 sepet (II) *m* 1. sepet 2. sepet (haskelhol sepe-
 ti) 3. göğüs kafesi 4. *nah* sepet (bir sepetlik,
 bir sepetin taşıdığı miktar) - çêldîrin sepet
 yapîmak
 sepetîroy *nah* sepetçi (sepan kîmet)
 sepetîroşî *m* sepetçilik
 sepetkar *nah* sepetçi (imal eden)
 sepetkâr *m* sepetçilik
 sepetki *m* sepet, sepetvari, sepete benzer *
 slarîtoja sepetkî sepet sandîk
 sepetsaz *nah* sepetçi (imal eden)
 sepetsazî *m* sepetçilik
 sepikâr *m* arıtma
 sepi kâr *lâğz* arıtmak
 sepikârî *zâ* arıtılması olan
 sepi *m* 1. uygulamaya 2. empoz edilme 3.
 vergilendirilme 4. saklanma, korunma
 sepi *lâğz* 1. uygulanmak 2. empoz edilme
 3. vergilendirilmek 4. saklanmak, korunmak
 sepinbar *uygulanabilir*
 sepinbarî *uygulanabilirlik*
 sepiher *nah* uygulayıcı, tatbikçi
 sepiherî *m* uygulayıcılık, tatbikçilik
 sepiik *m* tavlan (ev tavani)
 sepiik *zâim* sepiik, kışkucu, şüpheli
 sepiisend *siyâh* sepiisend
 sepiisizm *zâim* sepiisizm, kuşkuculuk, şüpheli-
 cilik
 sepiizm *zâim* sepiizm, kuşkuculuk
 seqa (I) *asrî* 1. arıncafer (göz yuvanı) 2. su
 atmosfer (hava yuvanı) 3. iklim
 seqa (II) *m* 1. tavlan 2. su * ev kâr baş seqa
 nekîrine hu beçîğin zuyurî iyî vermîncîşî
 -ya xwa stendîn 1) tavını almak 2) wîc ha-
 zîşîklîk kîzîmmîk
 seqakar *nah* 1. tavlan 2. demire su verme
 seqakîrin *m* 1. tavlan 2. su verme (çelîğe su
 verme gibi)
 seqa kîrin *lâğz* 1. tavlamak 2. su vermek (çel-
 îğe su vermek gibi)
 seqakuj *zâim* kaşîker kuşî
 seqatîngîr *zâ* istikrarlı
 seqatîngîrî *m* istikrar
 seqandî (I) *m* karıştırmak
 seqandî (II) *m* 1. su verme (çelîğe su vermek
 gibi) 2. tavlan
 seqandî (III) *lâğz* karıştırmak
 seqandî (IV) *lâğz* 1. su vermek (çelîğe su ver-
 mek gibi) 2. tavlanmak
 seqar *m* rahal ama, yatışma - pî nakeve liç
 durîzîmîr - pî neketîj yatîşîmmîk, rahat-
 lacîmmîk
 seqar *m* sakığı, ruam
 seqavêl *m* çalı süpürgesi
 seqavêlik *m* çalı süpürgesi

seğayi *nl* atmosferik

seğent *tr* ayaz - le xistin (zu ji dan) ayaz kesmek ~ li (yekî) xistin ayaz smak, ayazda kalıp işlemek

seğentlar *nl* ayazlı

seğengirtin *tr* ayazlanma

seğem girtin *lgh* ayazlanmak

seğengirti *nl* ayazlanmaş ular

seğembûn *tr* ayazlama, ayazda kalıp işleme

seğemî bûn *lgh* ayazlanmak, ayazda kalıp işlemek

seğer (II) *tr* ruzca göre tutulmazın en soğuk yeri

seğet (II) *nl* ayaz, sarıbaş

seğet nakat 1. sakat (fizirî) 2. rahatsız sakat (eksik veya bızık şey) - kirinî sakat etmek - 6. sûret sakat ozişlu

seğethûn *tr* 1. sakatlanma 2. sev. sakatlanma, bozuma

seğet bûn *lgh* 1. sakatlanmak 2. sev. sakatlanmak, bozulmak

seğeti *tr* 1. sakatlık, öziş, kusur 2. sev. sakatlık (kaza, terslik)

seğetkirin *tr* 1. sakatlanma 2. sev. sakatlanma bozma

seğet kirin *lgh* 1. sakatlanmak 2. sev. sakatlanmak bozma

seğetok *nl* sakat, öznlü

seğetokî *nl* sakatca, özürlice

seğevê *tr* süpürge

seğew *tr* sakat, ruah

seğilandin *tr* eğilime

seğilandin *lgh* eğilimlik

seğilandi *tr* eğilî

seğilîn *tr* eğilimlik

seğilîn *lgh* eğilimlik

seğir *nl* usuz, tenha yer * bi cilikê seğir ve hışîna usuz, tenhî bir yere giteydin

seğirandin *tr* 1. ferahlatma, rahatlatma, rahata kavuşturma 2. kurtarma (bir kimseye zarar gelmesini önleme)

seğirandin *lgh* 1. ferahlatmak, rahatlatmak, rahata kavuşturmak 2. kurtarmak (bir kimseye zarar gelmesini önlemek) * ew cilikê ra te bi seğirê ji vî malê rizî biseğirînî

seğirî *tr* 1. rahatsız, taniş 2. gürültülü (kimseye tahammül olmayın, kurtarılan dikkatini çekmeyin) 3. rahatsız, kurtulmuş

seğirîhî *tr* ferahlatma, rahatlatma, rahata kavurma

seğirî bûn *lgh* ferahlatmak, rahatlatmak, rahata kavurmak

seğirîn *tr* 1. ferahlatma, rahatlatma, rahatlatma 2. kurtulma (özen olmayın, kimseye zarar vermeyin, hoşlanmayan bir kimseden, bir yerden, bir durumdan uzaklaşma) 3. sevhlenme

seğirîn *lgh* 1. ferahlatmak, rahatlatmak, rahatlatmak 2. kurtulmak (özen olmayın, kimseye zarar vermeyin, hoşlanmayan bir kimseden, bir yerden, bir durumdan uzaklaşma) * ez eğerê ji vî cilikê biseğirîna bu avardim bir kurtulmam 3. sevhlenmek

seğî (I) *tr* furdalık, hünar

seğî (II) *nl* serî, tîş

seğîn *tr* kurtulma

seğîn *lgh* kurtulmak

seğlun *tr* 1. deru 2. eğilimlik ve içinde dereler bulunan yer

ser- *zîr* sîfa ve isim yapım eozki * serdest usun * serabih serabih

ser *zîr* 1. bas, kafa 2. kafa (hayvanlarda genellikle baş, göz, burnu, kulak gibi organların bulunduğu en ön bölümü) 3. baş, başkan, reis (bir topluluğu yöneten kimse) * serê êlê oymak bez 4. bas (başlangıç) * serê kufiyê kafa baş 5. serê meclîsê ay başı 6. baş (özellik, esas) * serê her tişî tendurîştî ye her şeyin başı sağlığı 6. baş (başlangıç noktası) * serê çiya dağın baş 7. bas (bir şeyin genelikle topluluk) * serê elxaresê si-garê baş 8. baş (bir şeyin uçlarından biri) * serên pîrê kîbrîdînin başî 9. baş (bir şeyin yakını veya çevresi) * li ser serê min nehewîn lî başîna aşîşîyî 10. baş (bazi deyimlerle beraber, öz varlık anlamında) * bulaya serî baş ulas * lîla serê te xweş be basin baş olsun 11. baş (özen veya yettim bakımında ilerde olan, en önemli, en üstün, örnek olarak kelimenin başına gelin) * serîbîb boztîb 12. baş, başına (özellikle) * serê mîrîsê pêne mîlyon adam başîna beş mîlyon 13. baş (bir şeyin ön tarafı) 14. yolun (değici aletlerin ucun) * serê derzîyê gîne vîlîmî 15. uç (bir nesnenin ilerlemeye giren son kısmı) * serê kêrê hîçîgîrî tîc 16. uç (uzun bir şeyin bas veya son noktası) 17. uç (bu anlamda son noktası) * li serê kê gund xwe bû yolun ucunda kîy gûrandu 18. uç, tepesi (bir şeyin en üst bölümü) 19. tepesi (baş, aya, yan baş) * li ser serê mîlî me-sekîneî tepede durma 20. tepesi (bu yerin, bir nesnenin vb. nin üstü, tîcî lîzî) * roj tîcî li ser serê wan e gûrêş tam tepelerinde 21. uç, tîcî (bir şeyin yayılabileceği veya genişleyebileceği son kısım) * serê darîstî-tîcî ûmîmî sîmî 22. üst üs (53. anlamlarında) * serî ûstî 23. üzeri * serê xîmî evîni üzî 24. üzeri (sorumluluk, yükümlülük beluten bazı deyimlerde) * gîrtîm ser xwe üzîme smak 25. üst * her xîmî danim ûstî 26. üst (bir şeyin görünen yüzü) yanî * ji ser bevirî peva bû lî erdê rûnîşî rîşî ûstîden in-pyere omda 27. üst (bir şeyin dış yüzü, yüzü) * sekîr lî ser zîmîlî xwe dî-gûrand seken dîlîmî üstünde gîrdîyîrdî

akala sığmamak (di) -ê (yekî) de ulqîlîn a-kîla sîgar gîbî (di) -ê (yekî) de rûmîştîn ka-lasna vatmak -ê devê vek cevênî başî -ê demara sêrî mlraz e buçek baş bayvan u-ğurlador -ê (yekî) di av de karin (birinî) -ê zîni binmek, zîni görmek, (birinî) ortadan kaldırmak (oldürmek) -ê (yekî) di avê de hatin kirin ortadan kaldırmak (yok edî-mek) -ê (yekî) di eharê valn de bûn boş hayaller peşîwê olmak -ê (yekî) di gûjî-hîyê de ya başî kulubalik -ê (me) di rîya te de başî (uzî) yolata kulubî -ê (yekî) dike bûteq başî çalınak -ê di beranan di be-roşekê de nakela îkî cambaz bir îpte rîyana-maz -ê di beranan di dîzêkê de nabîn (an jî napîjîn) îkî cambaz bir îpte rîyamez -ê di beranan di dîzê de napîje îkî cambaz bir îpte rîyamez, hî- çopîlîkte îkî horaz îr-mez -ê di burahan di dîzîkêkê de mayê belandî îkî cambaz bir îpte rîyamez -ê di hêkan li hev xîstîn mesafîte yarîma kir-mak -ê durîyanê îkî yol ağu -ê (yekî) îşandîm başîm ağıtmak (şerxîsîv sîzêrle bîrîm temûltîrmak) -ê (yekî) fîrandîla başîm uçarmak, (birinî) kellesîni uçarmak, başîm koparmak -ê gacê dîğûmî nokasî (hîr şeyî) sonuçlanmasî için çîxûlmesi, uçîklîğa ka-vaştû: ulmîsî gerekên gûç yarîj -ê gavêkî a-dîm başî (veya adîm başî) * serê gavêkî leşkerêk derdîket pêşîya me adîm başî bir çîker çîkîrîvîdu kîsîmîza -ê (yekî) genî bîm kulaklî dolmak (ayîm şeyî dîzîlemek-ten usanmak) -ê (yekî) genî kîrîn 1) başîm ağıtmak (bu îs için bîrîm telîngîr etîmek, uğrîstîrmak); 2) (birinî) bosîm etîm ge-mek (kapsîndîrîmî herxîrînceye kaçar sa-şekî sîyîlemek) -ê (yekî) gîlîştîn esmanîm başî gîçge etîmek (veya deçîmek) -ê gîr 1) te-pe başî 2) dağ tepesî -ê yekî gîrtîn 1) başîm etîmek 2) aklîna yatmak -ê (yekî) gîzî-gîzîm beyîm kîrîme: atmak -ê gîşê kîşê başî -ê gulanê rûmî takvîmî: xe gîrê 1) mayîs, mîladî takvîmîne gîrê de 1) mayîs; orîjîkle sîlvîm yîmesînde gîrînîmîmî çîşîlîğî şekîlde kul-lanîr -ê gûnehan gîrtîlî avçî -ê gûkûrîmî (an jî gûkûrîmî) hêk yêdî başî -ê (yekî) hatîm çîhî kafîsî yerîme gelmek -ê (yekî) hatîm tîjekîrtîmî dolubîrmîmak (başîsîmî qîmî kîtlî çîşîrîncekî dîrîmîmî getîrîmek) -ê heft gotî-mîsî gîrtîmek dîlîrîe her şey yerînde kullînî-lîcek bir sîze bağı -ê heftîyê hatîm başî -ê her pîşî adîm başî (veya adîm başînda) -ê her tîşî rîbetîya canê mlraz u her îşîm (her şeyî) başî sağıde -ê herîyan dîvarlîrî qe-ride harîndîrîmî mevsîmî -ê herîz mevîlî mewalek e, -ê galgalî galgalek e her şey yerînde kullînîlîcek bir sîze bağı -ê (yekî) hêrs bîmî kafîsî kîzîmek -ê (yekî) hîllîrîndî-dî başîm: uçarmak, (birinî) kellesîni uçur-

mak, başîm koparmak -ê (yekî) hîllîqîstîm-dî başîm: uçarmak, kellesîni koparmak, başîm koparmak -ê hîngîvî bal başî (en lehmî bal) -ê (yekî) hîşk e kalasî mata vermîr -ê (yekî) jê kîrtîn (bu îmî) kafîsîmî varîmak -ê (yekî) jî ba Xwedê ve bîlîndî e başî dîndîk (onulî) -ê kafîmê şîrî kîlîç papîrîmî -ê ka-nîyan zîfî kîrîmî kîşê başîmî tutmak -ê ku-nîyê 1) suyun başî (suyun çîkîğî yerî) 2) su-yun başî (en çîkî yarîr sağılanîcek yerî) 3) su-yun başî (bu îşîmî asîlî yekîlîrîrîmîmî bîrîlîndî-ğî yî) -ê keçîmî fanî (jî gîzîmî) berîmedîmî ku-zi gîrdîme bîrmîmîya ya dîvîlîmîya kaçar (veya varîr) ya zarîmîya -ê kerê 1) çîkî kulîlî 2) çîkî başî * ma tu lî vîr surê kerê yî? sen çîkî başî mîsî buradî? bî -ê (yekî) ketîm kîvîrmîk (çîlîrmîk, ağılîrmîk) (î) -ê (yekî) ketîm dîrsî çîkîrmîk (bîrî olîyîlîmî) te-rûbe kîzîrmîk) -ê (yekî) ketîm belâyê başî belîya gîrmîk, belîya uğırmîk -ê (yekî) ketîm berê mîzîncîndîmî yerîm dîlîme gîrmîk (uzîncîndîmî bir kîmîseye bakîmaz etîmek, çîkî atîrmîk) -ê (yekî) ketîm dîrdî î helî-yan başîmî atîşîlere yakînak -ê (yekî) ketîm gîjîhîlyîmî başî derde gîrmîk -ê (yekî) ketîm kîndîrî îpe gîrmîk -ê (yekî) ketîm teşî î reşîmî 1) başî derde gîrmîk, tarî tuna gîrmîk 2) başîm, atîşîlere yakînak -ê (yekî) kete xîr î belîlê gîrtîm başî derde gîrmîk -ê (yekî) kîrîm belâyê 1) başî yakîmak 2) (birinî) başîm belîya sokîmak -ê (yekî) kîrîmî burî (ye-kî) yîzîmî yerî getîrmîk -ê (yekî) kîrîmî dîrdî î helîyê başîmî derde sokîmak -ê (ye-kî) kîrîmî geremîlê başîmî yakîmak (gîçî bu dîvîmîmî sokîmak) -ê (yekî) kîrîmî gîjîhîlyîmî başîmî yakîmak (gîçî bu dîvîmîmî sokîmak) -ê (yekî) kîrîmî mayî pîyên (yekî) yîzîmî yerî getîrmîk -ê kîrîmî rîzanî başî -ê ku jî de derketîye (çîreke dîmî) nakîve de akînakî kîşî damîzîda dîrmîz -ê ku nedîşîyîya ra-bîmî benîkî lî gîrê dîmî uğırmîz başîmî kaç-basî bağılanîcek, dîrtîsîz başîmî derde sokî-mîk, başîmî îşî açîkîk -ê ku neşîyê benîkanî lî gîrê mîsîle korkîlî rîya (veya dîşî) getî-mîkten uyînakî yatîmak veğdîr -ê ku neşîyê merîyî destmîlî lî gîrê mîsîle korkîlî rîya (veya dîşî) getîmîkten uyînakî yatîmak veğdîr -ê ku serî jê mebehîdîmî bîlî me serî qeçî tu-ne be ardîlada yîzî kopekî havîlamîyanî kîrtî, kîrtî sayîlîngî -ê kurîmîrîyê kîrmîmî dîlîsî gîbî çîkî çîkî azîkî yazî -ê (yekî) lî xîstîmî (birî-nî) kafîsîmî varîmak -ê (wî) lî (yekî) rîllî-bîlî (hîrîrî) tavîzî takvîmîsî olîmak -ê (yekî) lî ser pîrtîlîkanî (an jî kîlûbîmî) rîzebîlîmî kî-rîpî kîrdî olîmak -ê (yekî) lî şîlî î şîlanî ketîmî) başî derde gîrmîk, tarî tuna gîrmîk -ê (yekî) lî tehtîmî ketîmî başî derde gîrmîk, tarî tuna gîrmîk -ê (yekî) lî tehtîkî xîstîmî (birî-nî) onadîmî kîldîrmîk (oldürmek) -ê (yekî)

li tehtë xistin defterî mî çarxer (toldurmek) -ê lojme lokma başığı -ê mi dî oxura te de yeluna baş vermaye hazıra, emriro ana deya -ê mehe ay başa (ayın ilk günleri) -ê merivê kişi başına, adan başına * mezarxerîna serê merivê kişi başına harrama -ê meceleye 1) ayın başı, ipucu 2) düğuncübaşı -ê meseleyê dan ipucu vermek -ê meseleyê gihîşîn (yekî) ism ucu birine dokunmak -ê min çûştî ye, kezaya min vegirtî ye bir aham var uaram, berede olsa yalarım (tek başına yavaşlan kimsenin istediği yerde harımp tıpat edebileceği) -olarım -ê min bi tavê xav girê da herî bir karu sozle bağladı -ê zallî niqlr oyun oynanuken pırdon ankautda soytilû -ê miravê kişi başına, adan başına -ê (yekî) mist dan (harinî) halelamak -ê nişê û maran dî mala (yekî) de tuncê bîta evrîta tuku olmak (çok êkil olmak) -ê (yekî) mîna dîlohê bûn kafası dıyal gîu olmak -ê (yekî) ne temun e kaladon gayrî muzellêh takhulîrî dozukluk olan) -ê (yekî) neçun ser balîfê başı yası k yuzû gormenek -ê (yekî) neman kafa kîgî -ê kalınamak -ê (yekî) neşqirandî bûn kafası yerinde olamak -ê parçeyê parça başına -ê (yekî) pelaxîm (an jî pelaxîndin) kalımsı etmek -ê pengê li ber (yekî) wîndê bûn voltana şaşınmak, ek vapotêgîrî bîlememek -ê (yekî) pê neşîndin (an jî ne serê we pê neşînim) başını ağrıtmak (veya basması ..bitirteyayın) -ê pênlîsê (an jî kalenê) kalenî ucu -ê pênlîsê (an jî kalenê) üç kirin kalim aşınak -ê pêşîn 1) ilk önce, öncülkle, ilkin, evvelî, peşınca, başına 2) başına, başı * qehahet serê pêşîn dî vîde ye qahahetî şîl bardûr -ê pîzîrkê 1) çabaz başı 2. wîc cîozn başı -ê pîzîrkê derlîbû çîban işlenek -ê pîzîrkê derlîbû çîbanî başını koparmak -ê poz 1) harar, ucu 2) mayhos (bozulmuş) yuz tetîraq dîkî * tîkîliyên me bi serê poz e dîşkîle amiz mayhos -ê pozê xwe nedîtin burununu ucunu girmemek -ê pozê (yekî) xwîl nebûn burcu bîc karmamak -ê qîzan dermêtin kızı gönlüne bırakırsın ya davaluya kaçar (veya varî) ya zurnacıya -ê qîç e bîl pîç e alî alay bîcê kalay -ê rîbet balîfê naxwaze yeculîndîş baş başını istemez -ê rîbet nuçe ser balîfê yerulmîş baş başını istemez -ê saetê saat başı -ê sebahen çarçar oğlan -ê sed newalî newulek -ê sed zallîgalî galegalak her sey yerinde kullancak bir söze başı -ê (yekî) sekîrîp kafası dîrmek -ê (yekî) seqirandî bûn başı dîrî olmak -ê (yekî) seqirandî ye boş dîrî -ê (yekî) seqirîb kafası dî zelmek -ê sîwê kavşak (uç yolun birleştiği kavşak) -ê sîrîyanê kavşak (uç yolun birleştiği kavşak) -ê

sîbelan sababları -ê sîbelê 1) sabak 2) A sabableyin, yam sabab 3) sababî -aktî -ê sîbelê fikîrê başı (yekî) şvarê fikîrê başım (yekî) kırk fikirli olmak -ê sîbelê li wî serî sababî erkenden, sababın erken saat -ê sîbelê zû sababî erkenden, erkenden * serê sîbelê zû em dî bikevîlî rê sabab erkenden yola çıkanağuz -ê sîhekê sabahleyin -ê sîpêyê 1) sabab 2) h sabableyin -ê şerîvanê dî. yel ağzı -ê (yekî) şîxulîn kaçîsı çalîşmak, kafası işlenek -ê şîr sut başı, şîr kaymağı -ê (yekî) şîştî 1) başını yekarmak 2) meç beyim çıkarmak -ê tavê şafak sokuma -ê tavê avêtin (an jî derkelî) güneş çırmak, güneş doğmak, tan yarı ağarmak -ê teg û reşan baş derlînden kutulmayın -ê (yekî) tay li hev bîta kafası dîlîmîk -ê (yekî) tî çîpîp (pe girmek (olunma neden olsa da vazgeçmemek) -ê (yekî) tî ite iterketîp (birine) görünmek, biryle karşılaşıp gelmek, karşılaşmak -ê (yekî) tî de rast nebûn (bir yere) şîmar olmak (alışık yerler için) -ê (yekî) tî bere jî ne pulasîna dîrîna olsun, ne yîrdîna geve; ne serden -ê (yekî) tîje klîrîn (birinin) kolliğini doldurmak -ê (yekî) vîla bûn segule pırmuğu alınmak -ê (tîştîkî) wîklîrîn (bu şeyden) kop. aşınak (bu şeyin sazını etmek veya her işe başlamak) -ê wan bi hev re li ser balîfêkê bûn bir yastığa baş koymak -ê we xweş sezlecê omîr -ê (yekî) wêkî dîloh e kafası dumanlı (çözemediği kırıncı duruncelerle kalası yargun) -ê (yekî) werîmîndin kafasını şaşınmak -ê (yekî) werîmîn kafası şaşınak (zihni yarullmak) -ê (yekî) werîmîye kafası dumanlı çözemediği kırıncı düşüncelerle kafası yargun) -ê (yekî) wînda klîrîn 1) birini etmeden kaldırmak 2) hiçe saymak, (birini) takırmak, bu yeye saymamak * Güle, ma te serê min wînda karîye ku tu li zarokun dîdî? Güley, sen beni hiçe mi saymışın ki çocukları duyuyorsun? -ê (yekî) xebîlîn kafası çalîşmak, kafası işlenek bi -ê (yekî) xistin (birine) kavramak -ê (yekî) xistin helayê (her kimsê) baş yemek, başını yemek (birinin) göy dîrîmî dîşîmîsîmî saqlanmak -ê (yekî) xistin derd û helayê başını derde sozmak -ê (yekî) xwarîm (birinin) başını yemek -ê xwe berî her xwe dan kafasını önüne eğmek -ê xwe bi hev re bi yek klîrîn bu yastığa baş koymak -ê xwe bi (yekî) re li yek klîrîn 1) yekvîcur olmak 2) hiç yastığa baş koymak -ê xwe li keys klîrîn başını toplamak (saçını toplayıp bu çeki düzen vermek) -ê xwe hîswe olesin, geberesin -ê xwe xêklîrîn 1) saçını yığmak 2) saç tarası olmak -ê xwe dan helleya vermek -ê xwe

seradidan *leş* başaklanmak, başağa durmak
 seradilayin m başaklanış başağa durma
 serade w çöp biriktirisi
 seradifiroş *edew* eleği (sarı, kimsə)
 seradifiroşi m eleğçilik
 seradker *edew* eleği
 seradheri m eleğçilik
 seradkürin w eleme, kalburlama
 serad kirin *leş* elemek, kalburlamak
 seradwan *edew* eleği (taral eden)
 seraf *edew* saraf -ê *merivan* (niklayan an jî
 insan) insan sarafı
 serafiye m serafiye
 serafi w sarraflık
 seramik *edew* seramik
 seramükwan *edew* seramikçi
 seramükwanî m seramikçilik
 seranal *edew* seranal
 serane m 1. kafı vergisi 2. kişi başına * me-
 zaatına serape kişi başına kuzana
 seranpê ê baştan ayağı, tepeden ürmeği (kadu)
 seranpêl ê baştan ayağı
 seranper ê baştan başa, boydan boyu
 seranpêl her seranpêl
 seraqet *ed* boyuna, dümdüdü, sarekî, müre-
 mediyen
 seraqetî m sarekîlik
 serata *ed* olağan üsç
 serawati m olağan usuluk
 serawistup *edew* başaşıstun
 serawistawî m başaşıstunluk
 serawşîj *edew* şeh başa
 serawşîjî w şeh başlık
 serawî *ed* 1. ust, üstün 2. daha ya, pek iyî
 serawî m üstünlük
 seraw m 1. ilk sulama 2. yağmur sonrası ek m
 3. su üstüne (veya yüzeyine) çıkma * serf
 birine seraw bûye pirişq uçları su üstüne
 çıkmış ~ xane ku binaw çî *kwariye* aşırı ve-
 tekten sonra çok sulanmak
 serawa m üstüye
 serawayi *ed* 1. üstüye sul 2. üstü ye
 serawbûn m 1. ilk sulamaya yapıma 2. su yü-
 zeyine çıkma
 seraw hûn *leş* 1. ilk sulamaya yapıma 2. su
 yüzeyine çıkma
 serawkürin w ilk sulamaya yapıma
 seraw kirin *leş* ilk sulamaya yapıma
 serawa her serawaw
 serax (I) m yer üstü
 serax (II) m üstü üstü, yorgan
 seray m 1. saray (hükümdarların veyâ devlet-
 başkanların oturduğu büyük yapı) 2. ka-
 nak (hükümet konağı) 3. saray (katna işleri-
 nin görüldüğü yapı) * seraya werziş û
 pêşangehê spor ve sergi sarayı 4. saray
 (gökemb, zevk ve iyi düşüncü yapı)
 seraza *ed* 1. özgül, huz 2. bir şeye bağlı olma-
 yan, başı rabat

serazad *ed* 1. serazat azgün, huz 2. bir şeye
 bağlı olmayan
 serazadî m bir şeye bağlı olmama durumu
 serazatî m 1. özgülük, huzluk 2. başı rabat olma
 serbajir m başkent, başşehir
 serbajiri w başkentlik
 serban w dam üstü
 serbanê m damdan daha üstün, bir yerde
 yaymaya gürme
 serbanî m dam, dam üstü
 serbat (I) *edew* artık değeri
 serbat (II) m yük üstü
 serbarbir m hamalbaş
 serbarbirî w hamalbaşlık
 serbarbîş m hamalbaş
 serbarbîşî m hamalbaşlık
 serbaş *edew* yilerin başı
 serbaş *edew* 1. korkusuz, cesaretle, yürekli, yi-
 güt 2. asker 2. asker (ardından yanuz er rû-
 besinde olar bolımı) - berher kûrin asker
 çıkarmak - kışadın (elheû) (bu yerde) as-
 ker çıkarmak ~ û *cebilxane kışadın* asker
 konuşlandırılmak
 serbazane ê 1. korkusuzca, cesure, yigüç 2.
 askerce
 serbazgeh m kışa
 serbazgeh *edew* miltarist
 serbazgîrî m miltarizim
 serbazingon başbezirgan
 serbazingon başbezirganlık
 serbazî w 1. korkusuzluk, cesaret, yigüç 2.
 askerlik
 serbazî *edew* 1. korkusuzca, cesure, yigüç
 2. askerce
 serbazxane m kışa
 serben (ê) *ber* serbene
 serbend (ê) w 1. başmakale 2. paragraf (her-
 hangi bir yazının bir satır başından öteki sa-
 tırına değin olan bölümü)
 serbenil (II) m baş bağı (haka sarılan veya
 bağlanan şey)
 serbend (IV) *edew* atöfreze komandanı
 serbend (V) *edew* parı başkanı
 serbene m hareket, sirk (aşma, fasulye gibi su-
 nulan bükücü m talimast için yıklama da-
 kilen sirk ispiyer) ~ li ber danin hareketle-
 mek, sirklemek
 serbenkürin m hareketleme, sirklenme
 serbene kirin *leş* hareketlemek, sirklemek
 serber m hazırlama - kûrin hazırlamak
 serberbi w gelme eğlice eden kadın
 serberdan m başbaş barakna, dizginleri salı-
 verme
 ser berdan *leş* başbaş hareketlemek, dizginleri
 salıvermek
 serberdayi *edew* 1. başbaş, berday 2. yitkiye
 hareketliş olma 3. ê dolu dizgin (sarı huzla)
 4. dolu dizgin (önüne geçilemeyecek barakna-
 de) (vek) ~ kûrin (binir) başbaş barakna

→ *man başbaş kalmak*
serberdayübün *m* başbaş olma
serberdayü bün *ğış* başbaş olmak
serbet davikirtin *m* 1. başbaş bırakma, dizgi-
 leni salıverme 2. yolkaya bırakma
serberdayü kirin *ğış* 1. başbaş bırakmak,
 dizginden salıvermek 2. yolkaya bırakmak
serberdayükürü *m* 1. başbaş bırakma, dizgi-
 leni salıverme 2. yolkaya bırakma olan
serberdayüli *m* başbaşlık
serbetdayf bu serberdayü
serbetkeni *m* başsaç, saçese
serberjer nün 1. *nün* 2. *nün* 3. *nün* yukus
 aşığı, baş aşığı 4. *wee* mahçup, suçlu (işle-
 miş olduğu suçtan dolayı başını ömne eğen)
 – **bün** 1) baş aşığı olmak 2) oış aşığıyç
 doğu gitmek
serberjerbün *m* 1. baş aşığı olma 2. *wee*
 mahçup olma
serberjerü bün *ğış* 1. baş aşığı olmak 2. *wee*
 mahçup olmak
serberjerbüyi *m* 1. baş aşığı olmuş olan 2.
wee mahçup, mahçup olmuş olan
serberjêrhüvin *m* 1. baş aşığı oluş 2. *wee*
 mahçup olma
serberjêrkirtin *ğış* 1. baş aşığı etmek 2. *wee*
 mahçup etme
serberjer kirin *ğış* 1. baş aşığı etmek 2. *wee*
 mahçup etmek
serberjer *m* 1. yukus 2. *nün* yukus yakanı
serberkirtin *m* hazırlama
serber kirin *ğış* hazırlanmak
serberc nî 1. mağrur, kurtulu 2. mümtaz, seç-
 kin
serbetzi *m* 1. mağrurluk, kurtuluşluk 2. mümtazlık, seçkinlik
serbest *m* 1. serbest, erkin (hay bu çarta bağı
 olmayan, istediği gibi davranan) 2. serbest,
 özgür (bir tutuklu veya hapsedilmiş olan) 3.
 serbest, özgür (herhangi bir kısıtlanmaya, zor-
 lamaya, sarta bağı olmayan) 4. serbest (za-
 manın *istef* *ğ* gibi kullanılabilen, yapacak işi
 olmayan) 5. özgür (bir ilçe, devlet için; yo-
 retim bakımında herhangi bir yabancı gücün
 etkisi altında olmayan, başka bir yonetime
 bağı olmayan) 6. serbest (öz kuralına bağı-
 li olmayan) * *bazirganıya serbest dike* ser-
 best ticaret yapıyor 7. serbest, özgür (kendi
 kendine hareket etme, davranma, karar götü-
 rme) * *her kes serbest e, çuwa dixwaze di-*
kare wilo tevgere her kes özgür, istediği gibi
davranır 8. özgür (başkasının kolisi olma-
 yan) * *demokrasi navê wê sazîmunê ye ku*
takekesê serbest ew pêk anîne demokrasi
 özgür huzeyler, oluşturduğu bir dizenle 9.
 özgür (sivasi bir güç tarafından denetlenme-
 yen, engellenmeyen) * *çupemeniya serbest*
 özgür basın 10. özgür (toplumsal bakımla,
 özellikle göçü kullandıma boyun eğmeyen)

11. serbest (sıkılmadan, yaşamadan konuşur,
 ve davranır) * *bi serbestî dipeyîve, bêsi ku*
şerîn bike takimandin, sikilindan kocuğa-
yan 12. serbest (hareketi herhangi bir şekilde
 engellenmeyen) * *qulê piştanê serbest e p-*
şorî kulu serbest 13. hukuk (herhangi bir ka-
 nuna vakıf olan) * *nîvîskêreke wêşî ye ku ji*
mijarên xwe re serbest e kancî korulanê;
nêk m hî; yazar 14. *ê serbest (rafu; özgür bir*
şekilde) 15. *ê çîta şîr (çoruklar için, ka-ay-*
lıkla ve talt talt konuşmak) ~ berdan ser-
 best bırakmak – **bün** serbest olarak, özgür ol-
 ma – **bün jê re su** gibi ezberlemek
serbestane *m* serbestçe, özgürce
serbestberdan *m* 1. serbest bırakma, azat et-
 me 2. serbest bırakma, salı verme, tahliye
 etme, tahliye (tutukluyu serbest bırakma) 3.
 koyuverme
serbest berdan *ğış* 1. serbest bırakmak, azat
 etmek 2. serbest bırakmak, salı vermek
 tahliye etmek 3. koyuvermek
serbestberdayi *m* 1. serbest bırakılmış, azat edilmiş 2. salı verilmiş, tahliye edilmiş 3. ko-
 yuverilmiş olan
serbestberdayin *m* 1. serbest bırakış, azat ediş
 2. serbest bırakış, tahliye ediş 3. koyuveriş
serbestbün *m* 1. serbestleme, serbestleşme,
 özgürleşme 2. serbestleme, salı verilme 3.
 özgürlük – *a ramane (m jî RÎRÊ) dişînce*
özgürlüğü
serbest bün *ğış* 1. serbestlemek, serbestleş-
 mek, özgürleşmek 2. serbestlemek, salı ve-
 rilmek
serbestbünî *m* 1. serbestleşmiş, özgürleşmiş
 olan 2. serbestleşmiş, salı verilmiş olan
serbestbünî *m* 1. serbestleşme, özgürleşme 2.
 serbestleş 3. salı verilme
serbestî *m* 1. serbestlik, özgürlük 2. erkinlik 3.
ay serbestî -ya ramane û derbirîne du-
şînce ve îfade özgürlüğü
serbestûparêz *ralêf* erkin, liberal
serbestûparêzî *m* erkinlik, liberalizm
serbestîlî *m* serbestlik, özgürlüklüklük
serbestîxwaz nün 1. özgürlükçü 2. erkinca,
 liberal
serbestîxwazî *m* 1. özgürlükçülük 2. erkinca-
 lık, liberalizm
serbestkirtin *m* 1. serbest bırakma, azat etme
 2. bırakma, salıverme 3. serbestleştirme, öz-
 gürlleştirme
serbest kirin *ğış* 1. serbest bırakmak, azat et-
 mek 2. bırakmak, salıvermek 3. serbestleş-
 tirmek, özgürleştirmek
serbestkürî *m* 1. serbest bırakılmış, azat edil-
 miş 2. bırakılmış, salı verilmiş 3. serbestleş-
 tirilmiş, özgürleştirilmiş
serbestkî *lîvî* serbestçe, özgürce
serbest nün belalı baş, bölüm başkanı
serbestî *m* bölüm başkanlığı

serhâ *w* kadın, elin yazısı
 serhâje *adul* tk. konuyuna sırası kendisine ait olan kimse
 serhâjeng *ed* 1. bir tür yarma 2. kalbur üstü, seçkin
 serhâjengî *m* kadın üstelik, seçkinlik
 ser benderan *ed* harman zamanı
 serbâr *mâle* 1. küçük baş hayvanları süt sağmak için otan kimse 2. *m* önce sağılan koyun verileri *w* süt sağılanın başı
 serbêrivan *w* sür sağıldığını başı
 serbiçûk *ed* küçük kadân
 serbidew *ü* yüz üstü
 serbidew *w* yarma, kızartılmış yağ ve keşken yapılan bir yemek
 serbidims *w* yarma, kızartılmış yağ ve keşken yapılan, sorduları üzerine pekmez dökülen bir yemek
 serbiha *w* diyet, harac
 serbihur *m* üst geçit
 serbihurî *m* macera, serüven
 serbihurî *w* macera, serüven
 serbihurk *m* üst geçit
 serbişer *m* 1. may 2. zî'î baş aşağı, yokuş yağ
 serbişîşk *adul* haşhekim, başgabib
 serbişîşkî *w* başgabiblik, başgabiblik
 serbişon *m* 1. yokuş 2. yokuş yukarı
 serbilind *ed* 1. baş havada, sevneçli 2. onurlu 3. mağdur gururlu, kuruntu - e başı dindik (onurlu)
 serbilindbûn *w* mişer'ed olmak, gurur duyup
 serbilind bûn *fiğh* mişer'ed olmak, gurur duyup
 serbilindkirin *m* mişer'ed etme
 serbilind karin *fiğh* mişer'ed etmek
 serbişonî *ed* tep'eleme, tep'eleme dolu Hıpaşuk kadar dolu olanı
 serbilodkirin *m* tep'eleme doldurana
 serbilod karin *fiğh* tep'eleme doldurmak
 serbişonkirî *ed* tep'eleme doldurulmuş olan
 serbilmast *ed* yağutlu bir aş
 serbir *adul* çelîk
 serbişra mîran *ed* ei çatışan gurur orta yer
 serbirî (I) *m* celâllik
 serbirî (II) *m* kesik başlı
 serbirîp *w* kelle verme
 serbirvane *m* mezbulû
 serbîser (I) *ü* baştan başı, baştan aşağı
 serbîser (II) *ed* habası kadâr iyi olan (kimsen)
 serbîşer *m* mübadele, takas, edeğünde takas
 serbîşerdân *m* mübadele etme, takas etme
 ser bî ser dan *abul* mübadele etmek, takas etmek
 serbîşerî *abul* takas, kıtlang
 serbîşerkirin *m* ödeleme, saygı
 serbîşer kirin *fiğh* ödemek, saygılamak
 serhîşk *m* yun ve pamuğun ince, düz ve taranmış tüyler - e havâşîm karnî; ham
 serbaş *m* (çelik çilelerinin takıldığı sacıyağı şeklinde arıcılıkta işlenir)

serhîşûr *adul* kılıç balığı
 serbîşell *ed* başı örtülü, puşulu
 serbîşwe *ed* 1. bağımsız (hür, kimsese bağlı olmayan) 2. bağımsız (herhangi bir kuruluşa veya partiye bağlı olmayan) 3. *ü* resen - bûn bağımsız olarak
 serbîşwehên *w* 1. bağımsızlaşma, bağımsız olma 2. bağımsızlık
 serbîşwe bûn *fiğh* bağımsızlaşmak, bağımsız olmak
 serbîşwebîşî *ed* bağımsızlaşma, bağımsız olmuş olan
 serbîşwe bîşîn *m* bağımsızlaşış, bağımsız oluş
 serbîşwe kârîl *m* bağımsızlaştırma
 serbîşwe kirin *fiğh* bağımsızlaştırmak
 serbîşwekirî *ed* bağımsızlaştırmış olan
 serbîşwe'll *ed* topraklı, üstü toprak olan
 serbîşwe'tî *w* bağımsızlık
 serbîşweyî *m* bağımsızlık
 serbîşzêr *w* bol macedera ve bulgur karıştırılarak yapılan yemek
 serbîş *w* macera, serüven
 serbîrî *m* 1. macera, serüven 2. tecrübe 3. öğeçmiş
 serbîrîname *m* *ed* geçmiş
 serboek *m* macera, serüven
 serborkîlîş *adul* macera vazen
 serbîrîşîs *adul* macera yazarı
 serbîrîşîsî *m* macera yazarılığı
 serbûyer *m* macera
 serceşîk *adul* kurucu başı
 sercem *m* 1. senuc, nehce 2. toplam
 sercerd *adul* başkaca başı
 sercêz *w* muğdardan savrulduktan sonraki temiz lububat kimese
 sercîl *m* eğri
 sercavat *adul* meclîs başı, serê cıvare bô
 sercavî *w* soku (dihak taşı, dihak tokmağı, dihekte tabii düşmeye yarayan tozrak)
 sercûn *ed* gö başı * marî'ê sercûn gû başlı yılan
 serçaq *m* çavaldırın deliğine ip geçirmek için kullanılan ince ip
 serçay *m* 1. yuz, sarıl, çehre 2. kaynak, menbu 3. *awer* kaynak * sercavên hunerî sanmî kaynakları -ê (yekû) bûn hânî avkîyê çeteleye dîcûnek (insanın yüzü üzerinde birçok kesikler veya sıyrıklar oluşmak) -ê (yekî) jî par re kuyzê kirin yüzü dolgun olma -ê (yekî) pehn e ablak zudîl
 serçavân *ü* başıyla beraber, baş göz üstüne, pekî, tarman, evet olur, pek îlâ, emrin müz (tedâğîn gûr olsun) ~ hâlin hoş geldin
 serçavbîçûk *ed* kepece sarıt
 serçavdîr *adul* başınıdîş
 serçavdîrî *m* başınıdîşlik
 serçavgîraver *ed* ablak
 serçavî *m* 1. kaynak, pıraz, kaynarca, güzemek (bu suta on çıkığı yer) 2. kaynak, tefecîs (araştırma ve incelemele yapılan) (hem helge)

serçavk *w* 1. kaynak, pınar, kaynaca (bir şeyin çıktığı yer) 2. kaynak (araştırma ve tasleplemede yararlanılır, belge) ; 3. yüz örtüsü
serçavnesüfl *adlâf* utulmaz, ulanmaz kulaç
serçavnesüflübün *m* utanmazlık, ulanmazlık
serçavpîne *ad* yarmalı (insan için yüzünde lekeler bulunan)

serçavpînetî *m* yamalılık
serçavxurî *ad* çapaz, çopur yüzlü, iskembe sarıtlı, çiçek bazuğu (kimse)
serçavxurîl *m* çopurluk, iskembe sarıtlılık
serçavxurvan *ad* çilli
serçavwîş *lgh* m istişavus
serçavwîşî *m* istişavuşluk
serçekkuç *m* bu tüc özlük
serçelqî *m* bunama
serçelqîbûn *m* bunama
serçelqî hîlî *lgh* bunamak
serçelqîkîrîn *m* bunama
serçelî kîrîn *lgh* bunamak
serçeq *adlâf* gel beyi

serceq *n* 1. burdanmış ağaçta belli bir düzeyden yukarıya çıkan sürgün, dal * *dlu bîrdu serceq berdan ağacı budayıp tepeden sergîñ biraktılar* 2. kuyruk ucu * *rosiyê serceq epî kuyruk ucu bryaz olan tîkî*

serçeqnîge *n* çeşnibası
serçeqnîgerî *m* çeşnibaşılık
serçek *m* göğüs çukuru
serçel *ad* uç, uçta olan
serçelî *n* bağnazlık, uşşuş
serçim *m* seçmece yapma
serçimandîh *(I)* *m* seçme
serçimandîh *(II)* *w* baş eğme, boyun eğme
serçimandîh *(I)* *lgh* seçmek
ser çimandîh *(II)* *lgh* bus eğmek, boyun eğmek
serçimk *n* 1. uç, biten (bir şeyin yayılabileceği veya genişleyebileceği ser çizgi) 2. uç, son 3. *adlâf* zarve *dl* uç (bir şeyin başı, tepesi) * *serçimkê çayê çay yz praklarnı ucu*
serçimka *gub* *adlâf* sarmal
serçimkîrîn *m* seçmece yapma
serçim kîrîn *lgh* seçmece yapmak
serçimk *w* 1. serçin (mekk dîlî) 2. *ad* serçin (soğma, seçkin olan)
serçivîk *ad* 1. Kus kulağı 2. Kus kulağı, geri çekilme

serçîçî *n* ust baş
serçîn *bir* hepü
serçîk *adlâf* 1. diz kaçağı 2. diz istio (pantolon) giyeceklerinde diz örtüsü 3. kadın tuvanı (dize kiler men kadın donu)
serçojû *bir* serçowend
serçûb *w* bednam, mahzen (hodrum çatı)
serçûbîr *n* silme
serçûburi *m* macera, serüven
serçûdan *m* baskın, zihnikaya alma
serçûdger *adlâf* baş hakim, baş yargıç
serçûdgerî *m* baş hakimlik, baş yargıçlık

serdân *(I)* *w* 1. dönüşme, ziyaret, ziyâret etme 2. baş sağlığına girme -- *lê kîrîn ziyâret etmek, ziyârette bulunmak --a newewşon başta ziyâretî --î (elîkêd) kîrîn* bir yeri ziyâret etmek

serdân *(II)* *adlâf* dönüşme, ziyâretçi
serdân *(III)* *m* uç vermek
ser dan *(I)* *lgh* ziyâret etmek
ser dan *(II)* *lgh* uç vermek
serdangeh *m* ziyâretgâh
serdânî *m* görüş, dönüşme, ziyâret * *ji serdâniya dostan lez dîkîn dost ziyâretlerni servelel -- kîrîn ziyâret etmek*
serdânîm *lgh* hayata gözlerini yumma, ölme
ser damîn *lgh* hayata gözlerini yummak, ölmek

serdânîvan *adlâf* dönüşme, ziyâretçi
serdankar *adlâf* dönüşme, ziyâretçi
serdân *lê kîrîn* *lgh* ziyâret etmek, ziyârette bulunmak

serdûnpê *n* baştan aşağı, tepeden tırnağa (kadıncık) tümür

serdûnser *n* baştan başa
serdûnvan *adlâf* ziyâretçi
serdûr *(I)* *n* ağacın en yüksek dalı
serdûr *(II)* *m* bir ağaçların iyi tarlatılan, tarlatılmada becerisi olan kimse
serdûr *(III)* *n* çins kekliği
serdûr *(IV)* *adlâf* 1. serdar, komutan, başkomutan 2. *lgh* birbaşlı
serdûrî *m* 1. serdarlık, komutanlık, başkomutanlık 2. birbaşlık

serdûv *m* sarmal
serdûw *m* etek (giysinin ön kenarı)
serdûwet *m* düğünbaşısı, düğün kahyası
serdûwetî *n* düğünbaşılık, düğün kahyaslığı
serdûwî *n* sarmal
serdûwîye *n* sarmal olarak sarmal
serdûyîn *m* görüşme, ziyâret, ziyâret etme
serdebarî *m* macera, serüven
serdebarîñ *n* macera
serdebuhtîlî *m* macera
serdeglî *n* baskın
serdeglîñ *n* baskıncılık
serdehatî *m* macera, serüven
serdelû *n* baş tellî

serdena *m* 1. çığ (tarhin ayrıldığı bölümlerden her birini) * *serdena pêşin ilkeçê * dlîya dl serdena monê de, em ji hînn dl nuv çerê ji bo saristanîyê de ne dunya atom çûğînda hîz hîlê medenîyet karvayî çûdeyîz * zanayîm serdenê çûğî biçûçlî 2. deniz, deniz * hûnermend çavahê serdena ke ve zanayî dînermanî tarîğîda --a a tomê atom çûğî --a berdîn tas devî --a berdîn a sîqalkîrî cîlîlî tas devî --a herîya oê ad cîñ apçerî --a hestekê (un ji pleisto-senî) çav huzul dîncîm (veya çûğî) --a çaremlî dîrdînet çûğî --a daykanîyê anerkîl*

demâ -a kevirin taş devri -a kevirin a şeyekî *âri* cılız taş devri -a pîşin *ya* bininci çağ. pidenak serdem -a qeşâyî (an ji qeşâyî) *ya* buzdünyası. pîşisteyê -sîu tarî karomlik çağlar

serdemâ antîk *ad* antîk çağ

serdemâ ber beshî *dî* kâ maçên devri

serdemâ berdin *ad* taş devri

Serdema Berê *dî* *ad* Eski Çağ

serdemâ hesielekê *ya* buzdünyası (veya çağ)

serdemâ daykanîyê *dî* *ad* antîk devri

serdemâ dujenîn *ya* *ad* kîmî çağ. nîcesozok

serdemâ kevirin *dî* taş devri

serdemâ kevirî *ad* 1. antîk çağ 2. *ad* antîk çağ (bu çağ) üzgü olan

serdemâ mademî *dî* *ad* maçên devri

Serdema Nuvîn *dî* *ad* Orta Çağ

Serdema Nûzik *dî* *ad* Nû Yûmî Çağ

Serdema Nû *dî* *ad* Yeni Çağ

Serdema Pîşîn *dî* *ad* İlk Çağ

serdemâ qeşâyîyê *ya* *ad* buzdünyası (veya çağ)

serdemâ qeşâyî *ya* *ad* buzdünyası (veya çağ)

serdemâ şeyeyîn *ad* üçüncü çağ. senozok

serdemâ şîdîlî *dî* *ad* kalke. atık

serdemâ zêrin *ad* altın çağ

serdîq *ad* kalbur ismi. seçkin

serder *w* 1. atî (üst. eşik) * serdura derî kum otkis 2. tene. botanda nk (kapı veya pencere) -şîq * serdura -pıçeyê pencere ten toru 3. rüzgarlık

serderî *w* 1. şîperîlî: şîper, güneşlik (kapı, pencere, lîmba gibi) sevlere yapılan koruyucu engel 2. atî... üst eşik

serderk *bu* serder

serderkîrîn *ad* karmamî

serder kîrîn *fi* gi kavratmak

serdest *ad* 1. eşmên 2. eşmen (şişmî) pıçere, aşmîluk kavranç 3. aşmî * jîralîyêke serdest üstün zekî, zekî gibi zekî 4. baskın, üstün * kuzîk bî gozî berâşîn vîve serdest derket çukuk arkadaşlarına göre baskın geldi 5. basat, divanant 6. hâkim (herhangi bir kaza)ya vâkî (olmî) * nîyîskarekî ku jî zîmanî ne serdest e dî le hâkim bî vîzân & hâkim jîluyî. davîtaş vîvîyatîesîyî depeletîeyîten kurîet * jî hîrcîa vîve ne serdest e şîrî erîne fîkî mî bînsî 9. kazaklık (bu vîvî seçîrebîten) 10. üst. yukarı, yukarı, sırîf, aşmîna olarak yukarıda olmî * ew polekî jî vîve serdest hîu bî bîzîlen vîsîmî aşîndî 11. *mî* *w* exen - bîmî 12. üstün olmak 2) hâkim olmak 3) başat olmak * hatîm îstîm gîlmek * dîfî jînîkê bî ser vîvît dî mayî dîbî, lî dî uncamî dî alîyê aqîl 6. maîtaq serdest hatîm kadîmî aşîpîmî gîmî gence kavîserdî. fakî vîvî edî akî vîvî maîmîk tarîfî aşîmî gîldî serdestane *w* 1. üstüncü 2. baskınca, başatça 3. hâkimane

serdestbîmî *w* 1. üstüncüce, üstün duruma gelme, yüğîleşme 2. baskınlaşma 3. hâkim olma

serdest bîmî *w* *ad* 1. üstüncüce, üstün duruma gelmek, yüğîleşmek 2. baskınlaşmak 3. hâkim olmak

serdestbîyîmî *w* 1. üstüncüce, üstün duruma gelme, yüğîleşme 2. baskınlaşma 3. hâkim olma

serdeste (1) *ad* 1. üstün 2. kalbur ismi, seçkin

serdeste (II) *ad* *w* omışat

serdestetî *w* enaşîkîk

serdestî *w* 1. eşmênlik 2. üstünlük 3. başatlık 4. hâkimlik (duygî, davranış vb. yîvîyatîesîyî le depeletîeyîle); 5. kazaklık (karmîsîa sîvî geçîrebîten)

serdestîpîkî *w* 1. başlangıç, iptîlîa 2. *ad* ilk 3. vîmî gîşî (edebî eserlerde eşîmden sonra yer alan bölüm)

serdestîpîkî *ad* îkkel, vîçîdî (pîlîvîyesîmîn başînda bu vîmî)

serdevk *w* kapak (herhangi bir şeyin kapağı)

-a aşîkê (maîleyê an jî madî) mîde aşî

serdevk aşîkê *ad* mîde aşî

serdevkî madîye *ad* mîde aşî

serdevkî *ku* yîvîkoyîmî * ez hîez dîkîm ku jî ser devkî vîve lî ser çîmenê dîrîjî hîkîm çîmenê vîvîkîvîvî uzatîkoyî seviyîvîvîm

serdew *w* yarma, karmîlmîs yağ ve keşkten yapılan bir yemek

serdewletî *ad* *ad* devlet başkîmî

serdewletî *w* devlet başkîrîlîğî

serdeylî *w* *w* edebîyîde başkîlmîmî gazalîetîvî ek emîde kelîmîna

serdîr *ad* *ad* garîsmîe, ziyareteçî

serdîrî *w* garîsmîetîk, ziyareteçîk

serdîrîmî *w* yîvî

serdîlî *w* 1. başîr, gîşîs 2. can evî - tehlî 6. tîrs bîmî mî de dîşîmîk -6 (yekî) tehlî 6. tîrs bîmî mîdesî eçîsmîk (kîymîmak veya yanmak)

serdîlkî (I) *ad* aşî, sevgîlî, sevîlen kîymîe

serdîlkî (II) *w* 1. elbîsmîe aşîkî sîne kîsmîna sonradan takîmî sîvî parçîa 2. bîr tîr gerîdînkî -a zîvî gerîdînkî olarak takîmî sîvîsî bîr kîdînkînkî

serdîlîjînî *ad* *ad* hîvîyî başî

serdîvîvîr *w* dîvîvî kîymî

serdîvî *w* devîvî başî çîçîvî okîzî hîvîvîmî dîvîmîde kullînmî hîvîvîmîarda en başî o-lîmî

serdîvî *ad* vîvîna

serdozgerî *ad* *ad* başatvî

serdozgerî *w* başatvîk

serdozgerî *ad* *ad* başatvî

serdozgerî *w* başatvîk

serdîvîvîmî *w* serdîvîvî, dîvîvî başî

serî (II) *ad* fîvîvî, karmîlmîk

serî (II) *ad* 1. seçkin, başî vîvîen 2. yaşî başî 3. yaşî, yaşînkî * tîmîngî serîe yaşîvîvîmek

4. n kirana tseçlön ağulaşmış orta yaşlı erkek)

sereh m I. periz, lağım 2. kanalizasyon, lağım diğeni, su yolu

serebere n üstünkorü, gulyışüzel, yüzeyse

serecanı *bir serecan*

serece m I. asırı yemeden oturu oluğan bir rahatsızlık 2. bir tür ot hastalığı

serecem m şerik, şandekiler, mündercar (bir kitap, dergi, gazete vb. nin içinde bulunan konular veya kapsadığı şeyler) * li heşa serecemê ya pirtâkê binere kitabın içindeki ler bulümuce tak

sereceyi m yeniler yemekten dolayı zehirlenmiş veya rahatsızlanmış olan

sereceyîrûn m yeniler yemekten dolayı zehirlenme veya rahatsızlanma

sereceyi hûm lağık yeniler yemekten dolayı zehirlenmek veya rahatsızlanmak

sereclan m I. görüş, görüşüne, ziyare 2. *adler* götürmeçi, ziyaretçi

sereclunî m görüş, görüşüne, ziyare * ji sereclunîya dinstan hez dikin dost ziyaretlerin severler

serecler m baş etme, gücü yetme - lê kirin baş etmek, gücü yetmek - lê nekîrîn baş etmemek, gücü yetmemek

sereclerî (I) m baş etme - pê re kirin (birizle) baş etmek

sereclerî (II) m kavrama, tanıma, algılama

serecler lê kirin *îew* baş etmek, gücü yetmek

sereclî m durtin

serecl m diğine sakı

sereclraz m I. başı dik 2. mee başardı - bûm başardı olmak

sereclrazbîn m başarma

sereclraz bîna lağık başarmak

sereclrazbîyîn m başarma

sereclrazî m I. başı dik olma 2. başarma, başarı ~ nişan dan başarı göstermek

serecler m I. us 2. *h* yokus aşığı 3. baş aşığı - û serecler dag l, yu (miş çıkışlı yer)

sereclinar *nasîin* asal şeyler

sereclin m I. orta yaşlı kadın 2. düpür alayı öncesi gelin evine gönderilen haberci kadın

sereclor m yakış yakaçı

serek *nêw* I. başkar, reis 2. başkan (bur: devletlerde hükümet veya devlet başkan) 3. lider -ê aşpêjan aşçıbaşı -ê hazarê pazarbaşı -ê bendêrê liman reis -ê heşê 1) hüküm başkanı 2) kolbaşı -ê keçikan *dir* kızlar başası -ê loncayê lonca ustası -ê mehterê m. elterbaşı -ê rûmetiyê onursal başkan

serekolîkar *nêw* başkanmeci

serekani m I. pınar, kaynak 2. mee kaynak, referans

serekaspêj *nêw* aşçıbaşı

serekaspêji m aşçıbaşılık

serekati m başkanlık

sereka va hîzaz *nêw* mimarbaş

serekbaşar m başkar, metropol

serekbaşêr *nêw* cumhurbaşkanı

serekbaşêr m başmübaşir, gazetemenlerin baş

serekdar m reis, şerik

serekdeng m baş sar

serekdewlet *nêw* devlet başkanı

serekdewletî m devlet başkanlığı

serekdizger *nêw* başsavcı

serekdizgerî m başsavcılık

sereke (I) m I. hüküm 2. baş, başta gelen 3. başkan 4. baş, dominant - bûn başta olmak

sereke (II) *nêw* I. as (har işte hafta gelir) * leyzanê sereke as bûnê ana, temel * riya sereke ana yal 2. inf. esas, şar, temel fon oemli, belli başlı) * romanê sereke temel düşünceler 3. asal, esası

serekebûn (I) m I. hüküm olma 2. başta olma

serekebûn (II) m I. as olma 2. esas olma, temel olma

sereke bûn (I) *lağık* I. hüküm olmak 2. başta olmak

sereke bûn (II) *lağık* I. as olmak 2. esas olmak, temel olmak

serekendezyar *nêw* başmühendis

serekendezyarî m başmühendislik

serekerkan *nêw* kurmay başkan

serekerkanî m kurmay başkanlık

serekerol *nêw* başrol

serekeşîr *nêw* aşiret reisi

serekeşîrî m aşiret reisliği

serekeşî m I. hükümlik 2. başlılık

serekeşî m başlıca, esas

sereke aşpêjan m aşçıbaşı

sereke hazarê m pazarbaşı

sereke bendêrê m liman reisi

sereke heşê m I. hüküm başkanı 2. kolbaşı

sereke loncayê m lonca ustası

sereke mehterê m elterbaşı

sereke rûmetiyê m onursal başkan

serekêl *nêw* aşiret reisi

serekêlî m aşiret reisliği

serek garson *nêw* başgarson, müddetel

serek garsonî m başgarsonluk, müddetelilik

serekgerinende *nêw* başmüdür

serekgerinendêlî m başmüdürlük

serekgermas *nêw* başkalanmeci

serekgermasî m başkalanmeci

serekhakem *nêw* başhakem, başyargıcı

serekhakemî m başhakemlik, başyargıcılık

serekhenal m hama baş

serekhemşîre m başhemşîre

serekhemşîrêlî m başhemşîrçilik

serekhez *nêw* konuçin

serekhezî m konuçinlik

serekhoz *nêw* aşiret reisi

serekhozî m aşiret reisliği

serekî m I. temel, ana 2. asli

serekimam *n* başımam

serekimami *m* başımamlık

serekim *m* 1. başlıca, başta gelen şey, demin - başta - bini şeyat olmak

serekkarvan *m* baş kervan

serekkatib *m* başkâtip, reislikâtip

serekkatib *m* başkâtiplik, reislikâtiplik

serekkeşe *m* başpapaz

serekkeşeti *m* başpapazlık

serekkeşiy *m* başpapaz

serekkeşiyi *m* başpapazlık

serekkomar *m* baş cumhuriyet başkanı

serekkomari *m* 1. cumhuriyet başkanlığı 2. cumhuriyet başkanlığı (cumhuriyet başkanının makamı)

serekkonsolox *m* başkonsolox

serekkonsoloxi *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsolox

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekkonsolox *m* başkonsoloxluk

serekwela *m* başlık

serekwezir *m* başbakan, başvekil

serekweziri *m* başbakanlık

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serekxaxam *m* başhambasi

serfirazbüyi *nf* 3. başarılmış 2. müzafiler olmuş olan

serfirazbüyin *v* *m* 1. başarış 2. müzafiler olmuş
serfiraz *n* 1. başarı, muvafakiyet (bir yarışta veya uğraşta), çaba sonucu elde edilen başarı 2. başarı, ulku, zafere, yenilgi, gâhibiyet – nişan *dan* 1) başarı göstermek, başarı göstermek 2) derece almak (başarı göstererek övülünmek)

serfirazkirin *v* başarmış

serfiraz kirin *lgh* başarmak

serfiraznebin *m* basarımsızlık

serfiraznebin *m* başarsızlık

serfirin *n* bir başoğuzun, kele ağacın kimsesi

serfirin *n* mütü, yumuşak başlı

serfirin *n* mütü

serfirin *m* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

serfirin *n* sarfiyat

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

sergermîhün *m* çama (örke) sabırsızlık veya heyecan (zarfında)

u. nak (bu işi tamamlamak) 2. sonuç almak. sonuç vermek
sergij *nf* saç başı dağınık
sergijlik *nf* saç başı dağınık
sergir *n* Zî ve
sergiran *nf* ağır başlı, donlu, orotek'i, uslu, dilek * yeki **sergiran** e ku ilzame çî dîhêje ne sêyledîgim bîde, derê bîz
sergiran *n* ağır başlılık, denlilik, otanıklık
serpirdan *nf* başı donan, serse:
sergirdani *n* başı dönme, sersemlik
sergirdê *n* sergerce
sergirdêdan *n* 1. baş bağlama 2. baş bağı, gelin başını bağlayana verilen hedeye 3. *awê* beyin yıkamak
sergirdêdanan *klr* *n* *êgê* beyin yıkamak
sergirdêdanî *n* gelin başını bağlayana verilen hedeye
sergirk *n* amuz, amuz kopması
sergirtin *w* 1. üstünü örtme 2. sonucu verme, sonuç verme 4. bir şeyi spat etmek
sergirtin *êgê* 1. üstünü örtmek 2. sonuç vermek, sonuç vermek 3. bir şeyi spat etmek
sergirtî *nf* 1. baş örtülü, örtülü, başlıklı, kapalı (baş örtülü * jîwêke mayserê, **sergirtî** li kêleka min rûdînişt erê yaştî, başı örtülü bir kadın yanımdaya oturuyordu * jîwê sergirtî başlîkê kadînan 2. üstü kapalı yerî - *axatîn* üstü kapalı konuşmak, bîncece gûy konuşmak
sergirtîbûn *n* 1. kapalılık (kapalı kadın için) 2. *w* kapalılık
sergîn *w* tazek
sergu *n* gübrelilik, kemirlik, küllük, mebele, çoçluk, çop yeci, fişkılık, suprutuluk ~ *kûn* korin gübce yigini alîhêda açîlaq tînel ç nîden gecînden çocukların hastalıklarına karşı dîcerênanî artaçağîda munîr, bûnan için yapîlan îşlemle:
sergom *w* sürgün
sergomêh *w* sürgün yeri
sergoşt *nf* et kafîli, alik kurse
sergotar *n* hayyari, başmakale
sergovend *nfn* halay başı
sergovendî *n* 1. halay başlık 2. halay başını çekme işi
serguhêr *n* değıstîne -î (...) bûn geçmek, değısmek * **serguhêrî** şevê dîm bûn geçm geçîye geçîi geçmek, değısmek -î (...) karîn - e değısmek * *ew gîwîmê serguhêrî tîştekî dîm bîldî* sözi başka bir şeye değıstîrelîm
serguhêrî *klr* *n* *êgê* değıstîmek
sergul *nf* mümtaz, seçîr
sergur *w* zar yeri -a (serê) alhebê sabaha doğru (veya sêbêla karî.)
serguri *nf* kel * **serguri** ye, dîlîşîmî ye kendîsî kelî olduğı halde hezî kîza beğenmeyîn
sergûk *n* tîn yeci
serguzest *n* 1. sergüzeşt, mînce, seriven 2.

1. mest 3. baş boş ~ *bûn* mest dînak ~ *klr* *n* mest etmek
serguzestî *w* 1. macera 2. mestlik, mest olma 3. başboşluk
serguzestperest *nfn* sergüzeştçi, maceraperest, serivençi
serguzestperestî *n* sergüzeştçilik, maceraperestlik, serivençilik
sergûn *n* sergin
sergûk *n* bir sergo
serhatî *n* 1. usî, hatîr 2. macera, serivenç, sergüzeşt 3. serivenç (baş gelmê bir durum veyo olay) 4. *w* gîm gînatîş, tecrubelî (büçk hayat tecrübesi olan)
serhatîpehest *nfn* maceracı, maceraperest, serivençi
serhatîperestî *w* maceracılık, maceraperestlik, serivençilik
serhed *n* selat, sîmî beyu
serhêlaşîş *nf* sarîk boyunda yaşayîn
serhêşar *n* çîbir
serhêj *nf* sersem
serhêjhejok *nf* 1. sallabaş 2. meç sallabas (her sêzê dîşîmîderet canîlayîdî)
serhêjmar *n* nüfus
serhêjmarî *n* nüfus sayımı
serhekîm *nfn* başhekîm
serhekîtî *n* başhekîmlîk
serhêmet *nf* evde xadîmların îşlerîne karîşîn, ev îşlerînî sorîn erîtek
serhêlîq *w* halîka başı
serheng *êgê* alhêy, alay heyî
serhengî *êgê* alhêylik
serhesîn *nf* demî ucu
serhespî *n* ac sarında
serhespûyî *nfn* büzûşuk
serhêvalî *n* ust Gîte (bîbîncînî ustîne kîntîlmîş ularîk)
serhêvdê *nf* 1. kotu (insar için) *w* neçîklere sîhîp olmaya) 2. sersem, hîrtînanî kurse 3. sulak, mayvak 4. başı kîkîmî, ayîbîmî yîzîmîne vîmînî, kara çîwîkî
serhêvdêkîrî *n* 1. kîwîleme, kîwîleyîş (kîwî sîzîlec sîyîlemek) 2. karîlmî, kara çîlmî (leke sîmînî) 3. başı kîkîmî
serhêvdê klr *êgê* 1. kîwîlemek (kîwî sîzîlec sîyîlemek) 2. karîlmî, kara çîlmî (leke sîmînek) 3. başı kîkîmî
serhêvdî *n* 1. kîwîleme 2. kara çîlmî, karîlmî (leke sîmînek) 3. başı kîkîmî
serhêvîraz *nf* 1. başı dîk 2. vokus yîkîzî
serhêvsar *n* çîbir
serhêvyvane *n* ay başı (aym îk günlerî)
serhêwa *nfn* 1. uzun hîva 2. taksîm, ara taksîm 3. ağıllama ~ *Jê xîstîn* taksîmî etmîs, bîsa bu sîre çîlgî çîlmîs ~ *ya sarê* saz semîsî
serhêçk (II) *nfn* tene bulğı (Lophus piscatoris)
serhêçk (II) *n* çîwîk jîwîncîda ehe
serhêşî *n* çîdrîm başlîndîğı kezar kîzîğı

serhîz *adât* tungenerol

serhîlâcî *ol* fırtı

serhıldan *ol* başkaldırma, baş kaldır. isyan, ayaklanma, kalkışma

serhıldanlık *ol* ayaklanma, baş kaldırma, şyan etme

serhıldan kılın *baş* ayaklanmak, baş kaldırmak, isyan etmek

serhıldayı *ol* baş kaldırmış, isyan etmiş olan

serhıldayın *ol* baş kaldırış, isyan ediş, ayaklanış

serhıldêr *adât* baş kaldıran, isyancı, ayakkâr.

serhıldêrî *ol* isyanatlık, isyanatlık, asâik ~ kılın asâik etmek

serhıldêrbûn *ol* asleşme

serhıldêrl bûn *baş* asleşmek

serhıldêrbüyü *ol* asleşmiş olan

serhıldêrbüyün *ol* asleşme

serhıldêrkılın *ol* asleştmek

serhıldêrkîrî *ol* asleşdirilmiş olan

serhîlêl *ad* eskisi gibi yaprak tutmayan ağaçların dallarının başığına sâkması

serhîng *ol* serhîşk

serhîşin *ad* bîlîng lîstî

serhîşk *ol* 1. matet, dik başlı, dik kafalı 2. kalın kafalı, taş kafalı, pek başlı, hafifbaşmaz 3. kalın (matet ve hayvan)

serhîşkbûn *ol* 1. matet olma, dik başlı olma, dik kafalı olma 2. kalın kafalı olma, pek başlı olma

serhîşk bûn *baş* 1. matet olmak, dik başlı olmak, dik kafalı olmak 2. kalın kafalı olmak, pek başlı olmak

serhîşki *ol* 1. matetlik, dik başlılık, dik kafalılık 2. kalın kafalılık, pek başlılık ~ kılın matetlik etmek

serhîşkîkîrîn *ol* 1. mat etme, dizenme 2. kafalısız düzme gitme

serhîşkî kılın *baş* 1. mat etmek, dizenmek 2. kafalısızın rakine gitmek

serhînas *ol* baş ırgat (kırı bıçmedet)

serhînasî *ol* baş ırgatlık

serhînosta *adât* talabası

serhînostatî *ol* ustabaşlık

serhîokane *ol* serhîç

serhîdan *ol* 1. eleme 2. ay eleme

serhîdandîn *ol* 1. çalkatma, çalkama, eleme (kalburdan geçirme) 2. eleme (yarışma ve sınavlarda en iyilerin seçme) 3. eleme (bir yarışmayı yarışma dışı bırakma)

serhîdandîn *baş* 1. çalkatmak, çalkamak, ele-mek * *genim serhîdandîn* başday çalkatmak (kalburdan geçirmek) 2. elemek (yarışma ve sınavlarda en iyilerin seçmek) 3. elemek (bir yarışmayı yarışma dışı bırakmak)

serhîdandîlî *ol* eleme, elemeiş olan

serhîdîlî *ol* 1. çalkalanmış, elelenmiş 2. elelenmiş olan

serhîlî (II) *ol* başkaldırış, başığa durmuş olan

serhîlîn (I) *ol* 1. çalkalanma, elelenme 2. elelenme

serhîlîn (II) *ol* 1. çalkama, başkaldırma, baş verme, başak bağlama (veya tutma) 2. evinlenme 3. bîtkî arsızlaşma

serhîdîn (I) *baş* 1. çalkalanmak, elelemek 2. elelenmek

serhîdîn (II) *baş* 1. çalkamak, başkaldırmak, baş vermek, başak bağlamak (veya tutmak) 2. evinlenmek 3. bîtkî arsızlaşmak

serhîfandîn *ol* serfîleme

serhîfandîn *baş* sarfetmek

serhîfîn *ol* 1. sarfîditme 2. birine kalma

serhîfîn *baş* 1. sarfîdîlmek 2. birine kalınak

serhîk (I) *ol* 1. çalkışıklık bulgur

serhîk (II) *baş* kâpa

serhîk (III) *ol* iç baş

serhîk (IV) *ol* ağçelik (sigara ağçılığı)

serhîk (V) *ol* tutun bîtkîsizin çiçek veren uçlusuz

serhîk (VI) *ol* 1. uç (bir nesnenin uçlerek biten son kısmı) * *serhîkê pânûsê* kalemin ucu. 2. uç (bir şeyin başı, tepesi) 3. baş (bu şeyin genellikle tepelik ucı) * *serhîkê elzarneyê* sigara başı 4. başlık (aletlerin baş tarafına takılan paça) 5. tepelik (bir yapının veya mobilyanın en yukarısına süs olarak yapılan bölüm) ser h -ê stûma kon çadır ağçesığı

serhîka kumêrê *ad* çiban başı

serhîkî *ol* uç vermek, çiçeklenmeye başlanma

serhîkîn *baş* uç vermek, çiçeklenmeye başlanmak

serhîkî kılın *baş* tutun bîtkîsizin çiçek veren ucu kısmın koparmak

serhîne *ol* 1. dikkat 2. not — dan dikkat çekmek ~ rûnkışandîn dikkat çekmek

serhînekêş *ol* dikkat çekme, ilginç

serhînekêşbûn *baş* ilginçleşme

serhînekêş bûn *baş* ilginçleşmek

serhînekêşî *ol* dikkat çekicilik, ilginçlik

serhînekêşkîrîn *ol* ilginçleştirme

serhînekêş kılın *baş* ilginç, eğlencelik

serhînekêşîşin *ol* ilgaz, ihtâr, uyarma

serhînekêşandîn *ol* ilgaz etme, ihtâr etme, uyarma

serhîne kışandîn *baş* ilgaz etmek, ihtâr etmek, uyarma

serhînerakêşî *ol* dikkat çekme, ilginç

serhînerakêşîşin *ol* dikkat çekme

serhînerakêşandîn *ol* dikkat çekme

serhîne rakêşandîn *baş* dikkat çekmek

serhîyê *negatîf* *ol* ekîsîç

serhîyê rûl *adât* kuru kafa

serî (I) *ol* serî, dizî * *hîlberîna serî* serî ücretim

serî (II) *adât* 1. baş, kafa 2. baş (bir topluluğu yöneten kimse) 3. *adât* heyin (bir şeyi yönetmede öncelik gücünü olan kimse) 4. meç kafa (zihniyet) * *tu bî vî serîyê mîkânîlî tîştêkî bîkî* bu kâfayla bir şey yapamazsın 5. meç kafa (kavram ve anlama yeteneği zekâ, zihin) 6. kafa (be leki) 7. baş (derecelemede

er başa olanı 8. baş (bir şeyin ayrı tarafı) 9. baş (büyük baş hayvanlar ve bazı yuccak, arıle tane) * seriyek pıvaz bir baş soğan * bist serî elvar yetim baş büyük baş hayvan 10. kelle, baş (geker için) * seriyê serar şekerin kellesi 11. kök (kökleriyle ve yapyla çıkarılan bitkilerde tane) * sê serî pıvaz üç kök soğan 12. yumru (sap, kök veya dallarda bulunur, erdek besin kaynağı şifalılığı) * seriyê kartolê patates yumrusu 13. uc, tepe (bu şeyin en üst bölümü) 14. uç, sıra (bu şeyin yuyulabileceği veya genişleyebileceği yönü) 15. di ve hûşî (bu ihsanî) huşewalê baş kapalı kap, acık - av dan kandırmaq, aldınmaq * serê çendê sâdîlê kî serê wîlî av dide kaç yıldın şumandır oylan kânîdîr - yor ~ huşarê mlroyê ayagi şumên başê ~ ben lê gi,ê dan heyman y kûmak - berdan 1) başbaş, bakarak, düzgünce salıvermek 2) yayılması için ayarlanı serbest bırakmak 3) için ucuna kaçmak ~ bu parî bînî (birine) kurbîr olmaq, can, feda olma - bi - 1) göğüs göğüs 2) bütün bönna (bönna) çok yemli 3) ok, şar, bönna 4) kalî kalîya taksî - bîdûman başı dumanlı - bîmîj baş, azîl (veya dumanlı) - bîndî û dîmân baş dumanlı - bîndî kîrî baş saldırmak, kaçırmak, isyan etme * gündiyê ku serî bîlîndê kîr, hute gîrtî baş kaldıra köyli utuklandı - bîlîndê nekîrîn hastalığın dolayısı yakıldan çıkarmak ~ berin baş agîrtîk - kuşkalîn olayın esnasında çözmek - çêkîrîk 1) baş yapmaq (sac bökün ve toaletini yapmaq) 2) sac tırış etmek - dan 1) uç vermek (işhan, laş vermek gibi) 2) kaybolan kimsenin bir şeyin bulunması, serolsin dîrî habîr olmaq 3) uc, serine, furlaya çıkmak 4) başağa durmaq - dan (yekî) ziyarete girmek, hizmet uğramak - dan dîr başê kula kalmaq (yağmurdan sonra tohumlar fişelenip toprak altına çökme) - dan erdê ilup poçnîc - dan ser hev 1) kalî kalîya vermek 2) kaybolma dışı dışı olmaq 3) uc, sapak herik ve heraherik bîrê de hareket etmek - dan ser riyekê (bir yola) baş koymak (veya koymak) - dan serê ardîna düşmek, kovalamak - danîn ser kalîfê başı yasak gözün görmemek - danîn 1) boyun eğmek 2) olup gönmek - danîn ser erdê ser göçür girmek, ölmek - danîn û bîlîndê nekîrîn başı yarığa düşmek (yağmurluktan veya güçsüzlükten uçmaya düşmek) - danîn ser axa (bu jî erdî) sarı ucel serbeti çemek, göçür girmek (olmak) - dî av de kîrîn (birinin ortadan kaldırmaq, becermek öldürmek) - dî belayê (bu jî gûjahîyam) de ye başî beladê - dî her de başî erdê - dî ber de ye başî çerdê (uzunç), uzunçayle) - dî dîrdan de ye başî derde - dî erdê de ye baş

ş. erde (uzunç, uzunçayle) - dî gûjahîyê de ye başî derde - dî mayî gî de bînî yağandan büyük islet yapmak - dî rîya (tîstekî) de dan kalîya vermek - dî teğ û teğan de ye başî derde - (yek) e esal o - eşandî başı ağırınmaq - fîlîlîn için ucuna kaçınmaq - fîrîkîndîn birinê öldürmek - gîrê dan 1) baş baş bağlamak, başağa durmak, baş bağlamak - başk vermek, başlanmaq, baş baş bağlamak * genîm serî gîrê dîye başday başk bağlanmaq * pîvazê serî gîrê dî soğan başkîndî 2) kalî etmek 3) başını bağlamak, evlendirmek - hejandîn kalî, sallanmaq - hîlîdan 1) kafasını kaldırmak 2) ayaklanmaq, baş kaldırmak, boyun eğmek, kalkınmaq karşı gelmek - hîlîgetandîn kalî koparmak - jê re danîn (birine) boyun eğmek - jê re danîn (birine) kula tutmak - jê re hejandîn kalî sallamak (doğru veya yanlış bir şeyi evet demek) - jê re lewandîn (birine) boyun eğmek 2) gemi ucuna gelmek - jê re xwar kîrîn baş eğmek (saygı göstermek için) - jê stendîn 1) baş tutanmaq - jî dest derketî (bir şeyi ucuna kaçınmaq) - jî dest hatîlî berdan (bir şeyin ucuna kaçınmaq) - jî hev stendîn gemi ucuna gelmek (söz dinlemek olmak) - jî kesî re danînîn kimsenin boyun eğmemek - jî qet fîlîndîn palamanı koparmak (veya çözmek) - jî ser kalîfê bîlîndê nekîrîn başını kaldırmamak (yitirmemek, yakıldan çıkarmamak) - jî ser (karekî) ruhîn (bu jî ruhîbîn) başını kaldırmak (veya kaldırmamak) - jî tê herê em bî hev re ne amî berabêrî kancu berabêr - kîlîn (tîstekî) zîkîsî gelmek, boşuk saklıya gîlî gîrmek (veya gelmek) - kîrîn (tîstekî) (her şeyden) kapı açmaq (bu şeyin sözünü etmek veya bu işe başlamak) - kîrîn ber (yekî) yerle bakırmak (ucandırmak) - kîrîn her ywê ö-nîre bakmak - kîrîn bîn çengê xwe boyunduruka atmak, boyunduruk almak (yığılmak) - kîrîn dolab başını şişirmek, baş ağırınmaq - kîrîn ser (tîstekî) 1) dolanmaq * kul jîvî zîlîndê serî kîrê mîla tîe bu serî tekrîr hu adîn evîndê dîrdanî 2) (bir şeyi) zîhu saplanmaq - kîrîn ser (yekî) (birini) kalîya tutmaq - kîrîn serê (bir yola) baş koymak (veya koymak) - kîşandî başı cesetmek (bi yekî re) - kîşandî kafî tutmaq - kur kîrîn sac tırış etmek - kulan erdê kalîya vurup yatmaq - kulan hev 1) baş baş (veya kula kalîya) vermek (ki veya dîha çînê kîmse bîr iş aralarında konuşmak için bu araya gelmek) 2) baş baş (veya kula kalîya) vermek (dîha çîna) 3) konuşlar dîzi dîrî olmaq - lê bîm dîlîbê kafîsî, şîmek, kafîsî kîzan olmaq - lê bîm kîndîr başı kîzan gîlî olmaq - lê bîm tevîlê kafîsî kîzan olmaq - lê dan 1) kalî varmaq 2) baş vermek, önmen-

at etmek 3) uğramak, ziyaret etmek - lê gerandin başta şaşmek, sersemletmek - lê şaşdan kalıma kaldırıp bakmak - lê mezan hûn katiya bîy etmek - lê şikandin 1) kalamın kınması 2) başta yekilansa, hayvanın yayılması şîu yemçe değıştirmek - lê tewandin (hîmî) fîze getirmek - lê werimîn 1) kalısa şaşmek (zîmî verulmak) 2) kalısa şaşmek (şîu hîmîden teğızîu olmak) - lê xîstîn 1) kafa vermek 2) baş vermek mîrazat etmek 3) uğramak, ziyaret etmek - lê kevirê hedî ketîhî nala başma gelmek akıllanmak - lê pêreî vîhî dîn xîstîn dezzan veta kûk, sessenî karamın pîrî çekmek - lê ser eşandin kafa vermek - lê ser tepandin kafa pîr etmek - lê teht xîstîn başma çerap etmek atılmak - lê (yekê) werimîştî kafa şaşmak - ne hîreler u, serî geşî û der e lafî bakî e2 işe bakîu - pelaxîu kî jî pelçîmîdîlê kîfîsîm etmek - pê re derzîstî (an jî dermestîstî) baş etmek (şeyî etimeneç) - pê re kirîl der îbu kîrîsele, bî şeyler baş edebilmek baş etmek - pê re kîştîdî (şîrîştî) kafa (uşta) 2) (şîrîştî) nakîet etmek - pê re nakîrîn der baş etimemek, gücî yetimemek - pê ve bentîrî çîfî kîştî etimemek - rakîrîn 1) kîfîsîm kaldırmak 2) baş kaldırmak, ayıplamak, isyan etmek, kalkışmak - dî hev de derkeftî bîttîn burînî gelmek - sî hî hev nîstî hatîu yur yüze gelmek (aniden kîrîlaşmak) - yurî e, hînî helîrî e alî kîrî, lîsî - şîhare (ğıyî u nî, şî) vîturî vîmîç) - şîkîndî kîfî kîrîkî - tê de derkeftî kî şîştîmak, kîşî engeçî kaldırmak - tîje kîrîn 1) başkalmak 2) (bîrî) fîlemek, (bîrî) dîldîmî şî getirmek - tîrî kîfî yakî - werimîştî baş ağrımak, başta şaşmek - xwar kîrîn baş eğmek, başta eğmek - xwarî baş vermek - xwarî kîrîn kafa edilmek (alkol içmek) (bî) - yurî rabîna topî vî kafa çîkî - vekî lê xîstî (bî u) eğirmek, ziyaret etmek - vekî lê xwarî derkeftîn gîrî çîkîmek (az kalmak üzere ağıt nakî) - vekî hî erdî yek jî esmanîn kecamî (şîmîklarî u) vekî bî serî vekî bîdîng u ağıt serî dîrî yok jîkî serî, kîmî (alî u) vekî bîmîçî yelî kafa vekî - vekî sergîn bî dîsa mîrî mîvî e çîlî dî şîpî dî, evî u dî ya, ayî dî, yurî dî, kîcamî nî ya - yurî bîrînî mayî kîrîn dî en gîrî gelmeç kî -yo qurbaîna lîngulî bîrînîlî şîvîrî syî lî bî şîrî - hîna lîng lî rîkîlîlî kîvîse.

serî ber dan / şîvî (bîrî) baş baş bîrîkîmak

serî bîlînd kîrîn / ne baş kaldırmak / isyan etmek * gundîyê kî serî bîlînd kîrî, hîte gîlîtî baş kaldıran kövîlî tîkkîlîdî

serî bî serî şî / 1. çî (çî, u) u) u) 2. kafa kafa çîkî

serî çîkîrîn / çî baş yapımak / ne bakım ve nakîlîmî yapımak

serîşîdî / 1. yüz göstermek, ortaya çıkma 2. uçlanma, uç vermek 3. baş vermek (çîhî çî - çîlîştî) 4. baş vermek, başak oluşturma başlanma 5. başkîde kalma (yağmurdan sonra tohumlar fîdelemî pîrîkî üstîne çîkîmî)

serî dan / çî 1. yüz göstermek, ortaya çıkımak 2. uçlanma, uç vermek 3. baş vermek (çî - çîhî çîlîştî) 4. baş vermek, başak oluşturma başlanma 5. başkîde kalmak (yağmurdan sonra tohumlar fîdelemî pîrîkî üstîne çîkîmî)

serîşîdî / 1. yüz göstermek, ortaya çıkıktan veya pîrîştîkîden yîkîya dîlmî 2. boyun eğme, itaat etme 3. göçüp gitme, ölmek

serî danî / çî 1. başı yurî çî dışînek (yîrî - gîlîkîden veya gîşîlîgî nîvîrî yîkîya dîlmî) 2. boyun eğmek, itaat etmek 3. göçüp gitmek, ölmek

serîşîyî / 1. yüz göstermek, ortaya çıkış 2. uçlanma 3. baş vermek (çîhî çîlîştî) 4. baş vermek, başak oluşturma başlanma 5. başkîde kalma (yağmurdan sonra tohumlar fîdelemî pîrîkî üstîne çîkîmî)

serîgîrî / dîmî / 1. baş bağlanma 2. başta bağlanma evlendirme 3. başlanma, baş vermek, boş olmak (başta bağlanma 4. yurî başlanma (yurî sebzîler çî) 5. hal etme

serî gîrî dan / çî 1. baş bağlanma 2. başta bağlanma, evlendirme 3. başlanmak, baş vermek, başak oluşturma başlanma * pîvîzê serî gîrî dî şîgîrî bîlîndî 4. yurî başlanmak (yurî sebzîler çî) 5. hal etmek

serîgîrî / sergîrî

serîhîrdî / ne baş kaldırmak, ataklanma / isyan etme / baş kaldırmak, kî kîşîmî kîrî gîrî serî hîrdî / çî baş kaldırmak, ayaklanmak, isyan etmek, baş kaldırmak, kalkışmak, kîrî gîrîmek

serîkîşî / 1. önce, önder, lider 2. öncü (yî - çîyî çî kolîmî dîmîsîle gîden çî) 3. öncü (mîçîdî, vîvîçî)

serîkîşî / öncü, öncelik - kîrîn öncülük etmek

serîkîşî / 1. başı çekme 2. kafa tutma

serî kîştîdî / çî 1. baş çekmek 2. kafa tutmak serîlîdî / 1. kafa tutma 2. baş verme, müzaacat etme 3. başsız, müzaacat (herhangî bîr eşîden yurîlîmî) 4. uğramak, ziyaret etme serî lê dan / çî 1. kafa vermek 2. baş vermek, müzaacat etmek 3. başsız, müzaacat (herhangî bîr eşîden yurîlîmî) 4. uğramak, ziyaret etmek

serîlîdîyî / 1. kafa vuruş 2. baş vuruş, müzaacat edî 3. başsız, müzaacat (herhangî bîr eşîden yurîlîmî) 4. uğrayış, ziyaret edîş serî lê gerandin / çî baş ağrıtmak, sersemletmek

serî lî hildan *lîw* = kafası kaldırıp bakmak
 serî lî şikandin *lîw* 1. kafasını kırnak 2. yarı-
 nıñu çovirmek, hayvanın yayılınca xın yî
 nûnu değıstirmek
 serî lî tewandin *lîw* (bun mî) dize getirmek
 serî lî wertîn *lîw* 1. kafası şişmek (zahî
 yorulmak) 2. kafası şişmek (gürültüden
 telirlenmek)
 serîlîstîn *w* 1. kafa vurma 2. baş vurma, du-
 rasal etme 3. uğrama, zıvaret etme
 serî lî sistîn *lîw* 1. kafa vurmak 2. baş vurmak,
 müracaat etmek 3. uğramak, ziyaret etmek
 serî lî berê hildan *lîw* kafa çıkarmak, sıyın et-
 mek
 serî lî hev dan *lîw* 1. kafa tokuşmak 2. kav-
 गया tutuşmak
 serîb *w* ust de alğılı, üstse, * çermü serîb üst
 derî
 serîpus *w* hay açık, usru açık
 serîraker *w*lîr başkaldırım, asi
 serîrakîrîn *w* baş kaldırma, ayaklanma, isyan
 etme, kalkışma
 serî rakîrîn *lîw* baş kaldırmak, ayaklanmak,
 isyan etmek, kalkışmak
 serîrakîrî *w* baş kaldırma, ayaklanma olan
 serîrînak *w* yuzdan serbeliler geçiş süreci
 serî lî çûn *lîw* uğrunda başını vermek, bir
 şey uğrunda ölmek
 serî tije kîrîn *lîw* 1. başaklanmak 2. (barın)
 bitirmek, doldu aşu getirmek
 serîtî *w* başkanlık, reislik ~ kîrîn başkanlık
 yapma, reislik yapma
 serîvîla *w* 1. buy kafalı 2. aptal, akilsiz
 serjêkîrîn *w* kesme (hayvan için: başını gev-
 desinden ayırma)
 serjê kîrîn *lîw* kesmek (hayvan için, başını
 gevedesinden ayırarak)
 serjêkîrîngêh *w* mezhalı
 serjêkîrî *w* hay, kusak
 serjêrek *w* baş aşığı, hayır aşığı ~ bûn baş a-
 şığı olmak
 ser jê stendin *lîw* baş alınma
 serjîmar *w* nüfus
 serjîmarî *w* sayım, nüfus sayım
 serjîmar *w*lîr nüfusçu, nüfus memuru
 serjîmarî *w* sayım, nüfus sayımı
 serjînek *w* 1. kütüphane 2. kütüphane
 serjîmekî *w* 1. kütüphanelik 2. kütüphanelik ~ kîrîn kütü-
 phanelik etmek
 serjînkîbûn *w* 1. kütüphanelik 2. kütüphane
 serjînkîbûn *lîw* 1. kütüphanelik 2. kütüphane-
 mak
 serjînkîkîrîn *w* kütüphanelik etmek
 serjînkî kîrîn *lîw* kütüphanelik etmek
 serjînkî *w* kütüphanelik ~ kîrîn kütüphanelik etmek
 serjînî *w*lîr diz kapağı
 serjêrek *w* lîş yukarı, yukarı yukarı
 serkan *w* 1. kurmay 2. *w* kurmay (kurmaylık
 yukarı ve nitelik olan) - u gîştî ya leşkerî

genel kurmay
 serkana gîştî *w*lîr genel kurmay
 serkanî (I) *w* 1. caynak, pınar, kaynarca (bir
 suyu çıktığı yer) 2. baş çarşu 3. kaynarca
 serkanî (II) *w* kabile başı
 serkanî (III) *w* kurmaylık
 serkanîya gîştî *w*lîr genel kurmaylık
 serkanî *w* kurmaylık, kurmay + serke
 kanîya gîştî genel kurmay başkanı
 serkap *w* çek, çeklik (yüzdümlü belden aşağı-
 sına giyilen, değışik biçimlerde kadın giysisi)
 serkar *w*lîr 1. ustabaşı, formen * serkarê me
 jî mî - be gelek baş bû bîzî formen bîzî -
 yî davanyardî 2. formen, ustabaşı, işçi başı,
 başı (işçilerin düzeni ve verimli çalış-
 malarını sağlar ve işçiler üzerinde otorite)
 serî olan işçi 3. şef, direktör 4. kâhye 5. ta-
 şeron
 serkarê arastîrê *w*lîr denetmeni
 serkarî *w* 1. ustabaşılık, firmenlik 2. şeflik,
 direktörlük 3. taşeronluk 4. kâhyalık - kîrîn
 kâhyalık etmek
 serkari lî kîrîn *lîw* komuta etmek
 serkarwanî *w*lîr başkarwanî
 serkas *w* hayır üstü
 serkalîp *w*lîr başkötüp
 serkalîpî *w* başkötüplük
 serkallîg *w*lîr serkanî
 serkallî *w*lîr serkefî
 serkallîyane *w*lîr serkallîyane
 serkel *w*lîr serkefî
 serkule *w* başlık (hayvan kasımının başu ge-
 çirilen bölümlü) - bû îro bîye qûş şahî îken
 şahîbaz emek (berlangî bî rîşebde durumu-
 nun kâhîlîgî arca şîrîşerî îçîn) - bûn bûn
 qûş şahî îken şahîbaz olmak, neyî re oldu
 serkeplî *w*lîr sergîrk
 serker *w* 1. eşek kafalı, katar gibi, març 2. mî
 kafalı 3. hamur akılı (veya kafalı), akilsiz
 serkerşe *w* eşek dikeni, tepiz giutunîndekî
 yu mîsî
 serkeşe *w* baş keşş
 serketin *w* 1. basarı, utku, zafer, yengi (başarı
 kazanılan basarı) 2. başarı 3. basarı (bu
 başarıya veya uğruşta, çaba sonucu elde e-
 dilen başarı) - bî dest anîbî basarı elde et-
 mek - bî dest xîstîbî başarı elde etmek, baş-
 armak - nişan dan başarı göstermek
 serketîngêh *w* başarıca, muvafak
 serketîyane *w* basarlıca, muvafak
 serketî *w* 1. başanlı, başarı, muvafak 2. baş-
 arılı (başarılı iş) 3. muvafak, utku, galip
 serketîbûn *w* basarılı olma
 serketî bûn *lîw* başarılı olma
 serketîbûyî *w* başarılı olma
 serketîbûyî *w* başarılı olma
 serkeyî *w* lîş dolabın eğilme kısmı
 serkestî *w*lîr serketî
 serkeyî *w*lîr cefî, kefî

serkêl *bir* başeñl
serkêlekî *ê* yaalamasına
ser kirin *bişê* hayvan sağma sırasınıla mezele-
 re sût gırsın diye yavaşlata cüzimiek
serkêran *bir* mudiyaq
serkêş *adêr* 1. open, lider 2. geçimsiz, birtli-
 u, huysuz, dirliksiz * **yekî serkêş e** geçim-
 siz bir insân 3. serkes. asi. itaatsiz (kafa tu-
 ran, baş kaldıran) ~ **bîn** geçimsiz olmak,
 huysuz olmak
serkêşbûn *w* geçimsizleşme
serkêş bûn *bişê* geçimsizleşmek
serkêşî *w* 1. öncülük, liderlik 2. geçimsizlik,
 birtli, huysuzluk 3. serkeşlik, asılık, ita-
 atsızlık 4. cikleme ~ **kirin** 1) öncülük etmek
 2) huysuzluk etmek 3) serkeşlik etmek, ita-
 atsizlik etmek 4) karşı gelmek, dik emmek ~
lê kirin on ayak olmak, meyale çekmek
serkêşîbûn *w* huysuzlaşma, huysuzlan-
 mak
serkêşîbûrîn *w* 1. başa geçme, başı çekme, baş
 çekme, ön ayak olma 2. huysuzlaştırma 3.
 diklenme, karşı gelme
serkêşî kirin *bişê* 1. başa geçmek, başı çek-
 mek, baş çekmek, ön ayak olmak 2. huysuz-
 laştırma 3. diklenmek, karşı gelmek
serkêşî lê kirin *lêw* ön ayak olmak, meyale
 çekmek
serkêşîst *w* 1. öncülük 2. huysuzluk, geçimsiz-
 lik 3. serkeşlik 4. dirliklilik
serkînlîk *ad* başkasıl
serkînas *w* tat görmek
serkîndayîşî *w* 1. orderlik, liderlik 2. başkanlık
serkînde *adêr* 1. order, lider 2. başkanı 3. kom-
 utant
serkîrdetî *w* 1. emirlik, liderlik 2. başkanlık
 3. *êk* komuta ~ **hildan dest** *w* komutlay-
 ıca almak ~ **kirin** 1) emirlik etmek 2) ko-
 mut etmek
ser kirin *bişê* (ahubî) kabûr edirken üstü bir-
 ken saç ve yabanî şeyleri almak
serkîrî *ad* 1. üstün 2. yüzeysel, sathî 3. yüzeysel
 (derine inmeyen, gelişigazel) * **uguhîya ser-**
kîrî yüzeysel hüç 4. yüzeysel, sathî * **ramane-**
ke serkîrî sathî daşınax 5. *hîrî* üstünkerî
serkîhûm *w* 1. yüzeyleşme, sathîleşme 2. yü-
 zeysellik, sathîlik
serkî bûn *bişê* yüzeyleşmek, sathîleşmek
serkîkirin *w* yüzeyleşirme, sathîleştırme
serkî kirin *bişê* yüzeyleşirmek, sathîleştmek
serkîst *w* 1. yüzeysellik, sathîlik 2. yüzeysel-
 lik, sathîlik
serkîst *ad* baş: aşık
serkîstî *w* aşık aşıklık
serkumar *adêr* emîr/başkanı, reis/ucdur
serkumari *w* 1. emir/başkanlığı 2. emir/baş-
 kanlığı (emir/başkanınır makamı)
serkun *w* baş çadır

serkubandîn *w* başın eğdirmek
ser kûbandîn *bişê* başın eğdirmek
serkubandî *ad* başı eğik
serkubandibûn *w* başı eğiklik
serkul (I) *ad* başı yama bere içinde
serkul (II) *ad* hayvan postığı
serkulav *w* külah (keçeden erkek başlık) ~ **ê** **kû-**
lekî ucu sırtı külah
serkumandan *w* başkumandan
serkumandani *w* başkumandanlık
serkundir *ad* 1. külah, kabak kafalı (saçları
 düzülmiş) 2. kabak kafalı (saçları üstüne *ê*
 közmiş) 3. zuloak (sarımsak kafalı, bulguz
 görgünöz) 4. baş kınası 4. kabak kafalı (ap-
 tal, budala) 5. uz külah, uzun kafalı
serkundirî *w* 1. dozlaklık, kabak kaf. l. l. k 2.
 kabaklık, sarımsak kafalılık (görgüzlük, ka-
 balık) 3. zulus
serkupî *w* tenenna, tenennah, reverans ~ **kir-**
rin tenenna etmek, reverans etmek
serkur *ad* 1. kalın okunur/saçı başı yoluk (ka-
 dır, yastan dolayı saçını kesmiş olan
 serkurt *adêr*) kısa kafalı
serkut *w* tepelenme, hastırma ~ **û** **berkutî** **kî-**
rin tepelenmek, hasturmak
serkutbûn *w* tepelenme
serkut bûn *bişê* tepelenmek
serkutbûyîn *w* tepelenme
serkutî *w* tepelenme (sıyasîya devime)
serkutî kirin *bişê* tepelenmek (koyas ya dövmek)
serkutker *ad* tepelençî
serkut kirin *bişê* 1. tepelenmek (bozguna *ê*
 tarmak) * **ne dijmin serkut kir** dostları
 tepelenek 2. hasturmak, yatıştırmak (zararlı
 bir olayı önlemek) * **serhildan serkut kirin**
 işyan bastırılax (veya yatıştırılax)
serkut kirin *w* 1. tepelenme (bozguna ugratma)
 2. hasturma, yatıştırma (zararlı bir olayı ön-
 leme)
serkutkirî *ad* 1. tepelenmiş olan 2. hastırılmış
 olan
serleheng *adêr* başkalkaman, başkışı
serlehengi *w* başkalkamanlık
serleşker *w* 1. başkemutan 2. *êr* serasker
serleşkerî *w* 1. başkemutanlık 2. seraskerlik
serleşke *w* yarı başlığı
serleşwan *adêr* başçayuncu, başeñl
serleşwanî *w* başçayunculuk
serlêdan *w* 1. hayvurma, başvuru, müracaat
 etme, mücazaat 2. uğrama, ziyaret etme
serlêdan *lêw* 1. baş vartmak, mücazaat etmek
 2. uğranmak, ziyaret etmek
serlêdani *w* başvuru, mücazaat
serlêdanne *w* başvuru formu, müracaat
 formu
serlêdayî *w* 1. başvurmuş, müracaat etmiş o-
 lan 2. uğranmış, ziyaret etmiş olan
serlêdayîn *w* 1. başvuru, mücazaat ediş 2. uğ-
 ranmış, ziyaret ediş

serlêder *ser*-u başvurme, i. mürşaxatçı
 serlêderî *ser*-u başvuraculuk mürşaxatçılık
 ser lê gerandîn *ser*-u sermest etmek
 serlêperîn *ser*-u sermest olma, mest olma
 ser lê gerîn *ser*-u sermest olmak, mest olmak
 serlêperiyayî *ser*-u sermest
 serlêxerî *ser*-u başvurucu mürşaxatçı
 serlêxerî *ser*-u başvurme, başvuru, parçaxa
 serlêxerî *ser*-u başvurme, ziyaret etme
 ser lê xistin *ser*-u 1. oyu vuzmek, mürşaxat et-
 mek 2. uğşutak, ziyaret etmek
 serlîher *ser*-u sîr, çam kîrîn
 serlîq *ser*-u masuliyet gerdik
 serlîqî *ser*-u masuliyet
 serlîstexvanî *ser*-u başvuruculuk, başrel
 serlîstexvanî *ser*-u başvuruculuk
 serlûs *ser*-u dazlak
 serlûsî *ser*-u dazlaklık
 sermaye *ser*-u 1. soğuk * li hember sermayê soğu-
 çakazî 2. soğukluk, ~ pêbûn soğuk, çikmek ~
 girtin soğuk etmek, soğuk kapmak ~ hîlanîn
 soğuk kapmak ~ ketin hastîyê (yekî) soğuk
 xetîkî, ne talîmek ~ ketin hawa (yekî) dî-
 gîre talîmek veya geşmek (çak usmek) ~ lê
 dan (an ji xistin) 1) soğuk kapmak 2) soğuk
 vurmak veya yekmak 3) ayaz kestmek, a-
 yazlamak, ayaz vuzmak ~ lê kar kîrîn (ser
 saye) soğuk işlemek ~ pê nîkare sîrî pek ~
 pê tîkarîso soğuk işlemek ~ stendin so-
 çuk almak ~ te re çîlî (bu çey) soğuk işle-
 mek ~ ywarîso soğuk yemek -ya zîvî (an ji
 hişk) kuru soğuk
 sermayetîlî *ser*-u 1. soğuk algınlığı 2. soğukla-
 ma, soğuk olma, soğuk kapma uşurme
 serma pîrtin *ser*-u soğuklamak, soğuk almak,
 soğuk kapmak, üşiltmek
 sermayetî *ser*-u soğukluktur, soğuk almış olan
 sermahîlanîn *ser*-u soğuk kapma
 serma hîlanîn *ser*-u soğuk kapmak
 sermek *ser*-u 1) ayı
 sermakîlî *ser*-u uşurme
 serma kîrîn *ser*-u uşurmek
 sermal (I) *ser*-u baş ortusu, serpoş
 sermal (II) *ser*-u 1. mal yet 2. sermaye
 serma lê xistin *ser*-u 1. soğuk kapmak 2. soğuk
 vurmak veya yekmak 3. ayaz kestmek, a-
 yazlamak, ayaz vurmak
 sermast *ser*-u yaymak
 sermastetudî *ser*-u 1. soğuk algınlığı 2. soğukla-
 ma, soğuk olma
 serma stendin *ser*-u soğuklamak, soğuk almak
 sermastendî *ser*-u soğukluktur, soğuk almış olan
 sermatîrs *ser*-u uşurme
 sermayer *ser*-u kareme ayî (yêlî 10 gün çektirên
 hînan) ayî
 ser maye *ser*-u 1. ana mal, sermaye 2. sermaye, ~
 na mal (paraya çevrilebilecek mal) ana mal-
 tîna 3. mer sermaye (genel ev kârını) ~
 wînda kîrîn barmak -ya yelberhînanê dî-

ner sermaye -ya zîvîmek (an ji zîvîmek) dî-
 ner sermaye
 sermayedar *ser*-u 1. ana mal, sermayeci, ka-
 pitalist (an mal sahibî) 2. ol anmak, i. ser-
 mayeci, kapitalist (mürşaxatlık kazancını be-
 nîmîyetîng kîrîse)
 sermayedarî *ser*-u ana malîlik, sermayecilik,
 kapitalizm
 sermayên bîharê *ser*-u kîrîkîrî soğuk
 sermayî *ser*-u soğukluk
 sermed *ser*-u etel
 sermedî *ser*-u 1. ezîlî ebedîyet 2. maubet, a-
 mar boyu * vezayê gîrîgehê yê sermedî
 danê ana maubet hîpî, vezayê verdelî
 sermedîbî *ser*-u ebedîyete
 sermedî hîpî *ser*-u el edîleşmek
 sermedîkîrîn *ser*-u ebedîleştrîme
 sermedî kîrîn *ser*-u ebedîleştrîmek
 sermedîlî *ser*-u ebedîyet
 sermek *ser*-u 1) ayı baş
 sermenîk *ser*-u merca baş, merca uşu
 sermayetî mesîz *ser*-u uşur hawa
 sermest *ser*-u 1. sermest, mest, saak, sarhoş 2.
 ~we sermest, sarhoş (hoş giden bir ekle ile
 kendinden geçiren olan) ~ hîn sermest o-
 lmak, mest olmak, sarhoş olmak ~ kîrîn se-
 rmest etmek, mest etmek, sarhoş etme
 sermestane *ser*-u mestane, sarhoşça
 sermestbûn *ser*-u mest olma, esîrîme, sarhoş ol-
 ma, sermes esîrî
 sermest hîpî *ser*-u hoş mest olmak, esîrîmek, sar-
 hoş olmak, sarhoşlaşma
 sermestbûyî *ser*-u mest olma, esîrîlî, sarhoş-
 laşma
 sermesthîyîn *ser*-u mest uşu, esîrîme, sarhoş o-
 luş, sarhoşlaşma
 sermestlî *ser*-u mest edî
 sermestî *ser*-u mestlîk, esîrîlîk, sarhoşluk
 sermestlû *ser*-u mest olma, mahmûlîlaşma
 sermestî hîpî *ser*-u hoş mest olmak, mahmûlîleş-
 mek
 sermestkîrîn *ser*-u mest etme, esîrîtîme, sarhoşlaş-
 trîme
 sermest kîyîn *ser*-u hoş mest etmek, esîrîtîmek, sar-
 hoşlaştrîmek
 sermestkîyî *ser*-u mest edîlîmî, sarhoşlaştrîme
 sermayî *ser*-u meşk etme, hîlan teraye, oteğ
 terîmî yazme, talebelîrîni öğîtîmîsî için ya-
 zîmî yaz ~ oteğ yazî
 sermetran *ser*-u başpîskopos
 sermetranî *ser*-u başpîskoposluk
 sermezî *ser*-u 1. makroselâ 2. *ser*-u kaflî
 sermiljar *ser*-u tîrîkî konu
 sermil (I) *ser*-u 1. ornaç, çîgen 2. omu7 bey 3. el-
 bîsenîl uşur kîrînî 4. kîrîkî sîrî kîrînî
 sermil (II) *ser*-u pelerîn
 sermil (III) *ser*-u vîle
 sermîlîk *ser*-u uşur baş

serpîvek *m* merkez (belirli bir yerin ortası)

sermo *rd* sert kafa

sermuña *bn* sermişim

sernüce *m* buş haber, nişaney

serpüser *bn* sermişim

seru *m* buş, kafa içecek dilindi

serubero *m* *rd* 1. gelişigüzel, ters körs, zıstgeli, çensiz, sallama üstünkörü, yalancı (kötü salın, özennizce yapılmış olma yay) * pa-qijîyeke serubero kir yalancıdan bir temizlik yaptı 2. düzensiz, eğri (ya yerleşmemiş, yerini bulmamış) 3. yarı yarıyalak 4. arasına burasına * herma bi boyaxê awe serubero kiribû arasına burasına boya sürmüştü - kiribû yıpratılmak, üstünkörü yapmak, görünüştü etirmek * niwîsandin çizatirmek

seruberokirin *m* 1. gelişigüzel yapmak, üstünkörü yapmak, ezen göstermeden yapmak 2. yarı yarıyalak yapmak, karaböle getirmek (gerekten üzeri göstermemek), görünüşü kuşatmak 3. arasına burasına sürmek

serubero kirin *lğ* 1. gelişigüzel yapmak, üstünkörü yapmak, ezen göstermeden yapmak 2. yarı yarıyalak yapmak, karaböle getirmek (gerekten üzeri göstermemek), görünüşü kuşatmak 3. arasına burasına sürmek

seruberokî *k* 1. gelişigüzelce, üstünkörüce, yalancı, yalıp şalıp 2. arasına burasına * herma bi boyaxê awe serubero kiribû arasına burasına boya sürmüştü

seruberokî *m* eğrişlik, özensizlik, sallama k

serubîn (J) *rd* (k) kafa ev

serubûn *rd* alt üst

serubûnbûn *m* 1. alt üst olma, düzeni bozulma 2. der tumba, alt üst olma

serubîn bûn *lğ* 1. alt üst olmak, düzeni bozulmak 2. der tumba olmak, alt üst olmak

serubûnkirin *m* 1. alt üst etme (zarar vermek, yıkmak) 2. alt üst etme, düzenini bozma 3. karıştırmak (bir şeyi aramak için) 4. der tumba etmek

serubîn kîtin *rd* 1. alt üst etmek (zarar vermek, yıkmak) 2. alt üst etmek, düzenini bozma 3. karıştırmak (bir şeyi aramak için) 4. der tumba etmek

serubînkîrî *rd* alt üst edilmiş olma

serubûno *rd* 1. alt buş 2. allak bulak

serubûnbûn *m* 1. alt üst olma 2. allak bulak olma

serubûno bûn *lğ* 1. alt üst olmak 2. allak bulak olmak

serubûnobûyî *rd* 1. alt üst olma 2. allak bulak olma

serubûnobûyîn *m* 1. alt üst etme 2. allak bulak etme

serubûnokîrî *m* 1. alt üst etme (zarar vermek, yıkmak) 2. allak bulak etme (karınkarışık bir duruma getirme) 3. çarpıtma, saptırma

serubûno kîtin *lğ* 1. alt üst etmek (zarar ver-

mek, yıkmak) 2. allak bulak etmek (karınkarışık bir duruma getirmek) 3. çarpıtma, saptırma

serubûnokîrî *rd* 1. alt üst edilmiş (zarar verilmiş) 2. allak bulak edilmiş (karınkarışık bir duruma getirilmiş) 3. çarpıtılmış, saptırılmış olma

serubûnoyî *rd* 1. alt üst 2. allak bulak

serok *rd* 1. başkan 2. başcan (bazı devletlerde hükümet veya devlet başkanı) 3. lider -ê beledîyê belediye başkanı -ê herê eski başcan, sabık başcan -ê dîdgehê giran ezra reisi -ê rîmêtiyê arasta başcan -ê xaxampî hahmîbaş

serokanî *m* kaynak, menbâ

serokati *m* 1. başkanlık 2. liderlik - kîtin başkanlık etmek -ya gîştî ya leşkerî genê kurmay

serokayî *m* başkanlık - kîtin başkanlık etmek

serokbazirgan *rd* başbazirgan

serokbeledîye *rd* belediye başkanı

serokdewlet *rd* devlet başkanı

serokdewletî *m* devlet başkanlığı

seroke *m* 1. kalbur 2. *rd* kalbur üstü

serokê xaxampî *m* rîbaş

serokî *m* başkanlık - kîtin başkanlık etmek

serokkomîder *rd* baş komutan

serokkomar *rd* cumhurbaşkanı, reisicumhurbaş -ê herê eski cumhurbaşkanı

serokkomarî *m* 1. cumhurbaşkanlık 2. cumhurbaşkanlık (cumhurbaşkanı makamı)

serokkomartî *m* cumhurbaşkanlık

serokkîrî *m* malîs komutanı

serokşalyar *rd* başbakan

serokşalyarî *m* başbakanlık

seroktayî *m* başkanlık

serokî *m* başkanlık - kîtin başkanlık etmek

serokwezîr *rd* başbakan, başvekil -ê herê eski başbakan, sabık başbakan

serokwezîrî *m* başbakanlık, başvekillet

serulî *m* üst kat

seromûştî *rd* 1. tepelene (taçcağ köpür dolu olma) 2. bire karşı birinin daha fazla tasas.

seromûştîkîrî *m* tepelene (doldurma)

seromûştî kîrin *lğ* tepelene doldurmak

seromûştîkîrî *rd* tepelene doldurulmuş olan

seropîştî *k* sırt üstü olma

serupî *bn* seripê

seroqûnî *k* başlı ayaklı

seroqûnskî *k* başlı ayaklı, - raketin başlı ayaklı yapmak

seroqûnkobûn *m* baş kıy, vurma

seroqûnko bûn *lğ* baş kıy vurma

seroqûnko *k* başlı ayaklı

serpaxî *m* altı (üst eşik)

serpaxî *m* bazarlık

serpaxî *m* başmeçhulîk

serpane *m* hareket, sîrik (fîrûyîc, domates sîrî)

serî

serpantin *jeolof* serpantin, yılan başı
serpare *m* ikrahîce, pîru
serpas *m* başı açık
serpasî *m* başı açıklık
serpel *şek* başpavuş
serpeli (I) *m* erkek tenaül uzvu başı
serpeli (II) *m* başçavuşluk
serpençe *m* pânmas ucu
serpene (I) *m* mese için bir tür uzul bucazı çeşidi
serpene (II) *m* herək, sarîs (fısılye, domates sarğı için)
serpenekirin *m* sîniklâza
serpenekirin *şek* sîniklamak
serperişî *mefet* 1. denetçi, murakip, mufetîş 2. gözetmen 3. danışman (üniversitelerde) 4. enu, önde; başkan 5. yönetmen, reisîsî 6. amir -ê **azayîşê** emniyet amiri -ya **giştî** ya **leşkerî** genel sermaye -ê zurevekirinê ses levlânê yönelmen
serperişî *m* 1. denetçilik, murakaplık, mufetîşlik 2. gözetmenlik 3. danışmanlık (üniversitelerde) 4. öncülük, onderlik, başkanlık 5. yönetmenlik 6. amirlik 7. denetlenme, gözetim
serperiştilî *m* 1. danışmanlık 2. gözetmenlik
serperiştkar *adav* 1. denetmeni 2. yönetmeni -ê **toanahîyê** işik yönetmeni
serperişkuri *m* 1. denetimcilik 2. yönetmenlik
serperişyar *bir* serperiştkar
serpeşî *m* deniz kızı
serpeyl *m* omuakkat, geçici
serpe (I) *bir* serupê
serpe (II) *m* yorgun, üstü
serpêçî *m* boyun başı
serpêç *m* sarık
serpêçandin *m* baş örtme
serpêçandin *şek* baş örtme
serpêçandî *m* başı örtülü, omulu * jîneke **navsera**, **serpêçandî** li kêleka **mîn** rûdîniştî orîte vaştî, başı örtülü bir kad riyayında oturtuyodu
serpêçî *m* pânmas ucu
serpêhulî *m* 1. imcera, serüven, serguzeştî 2. sercanî (başı gelen bir durum veya olay) 3. *m* (terrehe)
serpêkî *k* çivîleme (suya, denize atılma)
serpêl *m* 1. başı eğik 2. başı eğik, başkasına bakmaya yazu rumayan 3. alçak, azgünlük, ezil
serpêlhûn *m* 1. başı eğilme 2. alçaklaşma, rezilleşme
serpêl hûn *şek* 1. başı eğilmek 2. alçaklaşmak, rezilleşmek
serpêlî *m* 1. baş eğikliği 2. alçaklık, rezillik
serpêlêtrîn *m* 1. başını eğdirmeye 2. rezil etmeye
serpêlê kirin *şek* 1. başını eğdirmek 2. rezil etmek
serpênûs *m* kalens ucu
serpêç *m* 1. kepek (un eleddikten sonra elek

üstünde kalan küçük kırıntıları) 2. öğütülen kaşınanın eleddiğinde kalan im tanecikleri 3. keflan

serpêç *m* baş örtüsü
serpêlîk *m* yüzey
serpêlîk *m* yüzey
serpêlîkane *k* yüzeysele
serpêlîkêyl *m* dağaçlama
serpêlîkê (I) *m* yüzeysele fêdine imeyen, gelişgüzel
serpêlîkê (II) *m* yon doğaç, dağaçlan
serpir *m* kılıpru başı
serpirîşt *bir* serperîst
serpîşîk *m* 1. keçi başı 2. yunruk büyüklüğünde yapılarında kullanılan taş
serpîşpor *mefet* başuzman
serpîşporî *m* başuzmanlık
serpîşk *adav* grup başı
serpîşkê *m* sirt üstü yüzmeye
serpîşkê *k* sirt üstü arka üstü
serpî *m* omuz başı
serpis *m* canahet
serpiş *m* 1. serpus, başlık, baş örtüsü 2. demir başı, zurl 3. köpek ilcehimgir bir şeyin kapuğu) 4. örtme -a **hökê** gelin başlığı
serpusfiruş *adav* başlıkçı (satan kurse)
serpusîn *bir* serpus
serpusvan *adav* başlıkçı
serpus *m* zarve
serpozik *m* 1. burunluk, burunsak (hayvanların burunlarına geçirilen ip) 2. ayakkabının sırtı ucu
serpus *bir* serpus
serqoda *m* belah, k. vgaç, sızet (kurse)
serqêdastî *m* helîlîk
serqêlem *m* kalens ucu
serqêlemêtrîn *m* kalensle yazma
serqêlemê kirin *şek* kalensle yazma
serqêlî *m* kavurnak yemik
serqêrpâl *m* pasaklı üstü başı kirlî
serqêrîl *m* çok kaçuk kafalı
serqêrîz *m* 1. başaçık, serpusîz (fakirlikten ötürü) 2. ördüce bakmaz, pervasîz
serqêşê *m* ornegî
serqêyame *m* yokuş
serqoç *m* sıvı kafalı
serqot *m* başı açık, -ê **pêxas** yılan ovak başı kafak
serqotî *m* başı açıklık
serqotkî *k* başı kafakçı
serqûnê *k* 1. gürün gürün, kıçın kıçın 2. *m* kıç üstü
serqûnkî *k* gurun gurun, kıçın kıçın, kıç üstü
serqûnkî kelîl *şek* kıç üstü oturmak (kıçı yere gelin durumunda düşünmek)
serqûş *m* kuskun üstü
serqûl *bir* serqul
serrakirîl *m* baş kaldıran, ayaklanma, isyan etme

ser rakirîn *fiğh* baş kaldırmak, ayaklanmak, isyan etmek
serrastî *m* sarsızlıca, gerçek usul
serrastîparêz *m* *adîl* sürrealist
serrastîparêzî *m* sürrealizm
serrastîlî *m* gerçek usuculuk, sürrealizm
serrastî kirin *fiğh* doğrulamak, düzelmek
serredaktör *m* *adîl* baş redaktör
serredaktörlîk *m* baş redaktörlük
serrez *m* 1. matet, dik başlı, dik kafalı 2. kalın kafalı, taş kalı, pek başlı, laf anlalmaz
serrez *m* kara kalı
serreza *m* 1. güdek (güz yağuru) 2. damı ayı
serrez *m* baş bozun
ser rê *m* 1. yol usul, çığnek 2. garbel * çilye
ser rê *m* garbele çümüş
sertlî *m* temcem, inuzağın, demir leu
sertût *m* 1. dağlık, damcazlık 2. başşak
serriit *m* 1. dağlıklik, damcazlık 2. başşak
serşal *m* yuluş - a darayı *m* nıllı yıl
serşan *m* serşan
serşanlı *m* serşanlaşma, serşanlaşma
serşanî *m* *adîl* serşanlaşmak, serşanlaşmak
serşanî *m* serşanlı
serşankirîn *m* serşanlaşma
serşan kirin *fiğh* serşanlaşmak
serşap *m* asma ağacının altına yerleştirilen çamurlu ağaç
serşar *m* 1. işengeç, uşengen 2. savsak, ihmalci, ihmalkâr
serşarî *m* 1. işengelik, uşengenlik 2. savsaklık, ihmalcilik, ihmalkârlik 3. ihmal - hatin
kirin savsaklanmak - *kirin ihmal etmek*, ihmalkârlık yapmak
serşarîkirîn *m* savsaklama, savsaklayış
serşarî kirin *fiğh* savsaklamak
serşarîlî *m* savsaklık, ihmalcilik
serşerî *m* baş sağış
serşerîlî *m* müşerîp
serşerî (I) *m* bir sürümlük hatin bitim, ucu, tara suumunde çığı başı
serşerî (II) *m* yüzbaşı
serşedem *m* müşebip
serşedemî *m* yüzbaşı
serşerî *m* kâğıdın bir tarafına yazılan başlık
serşerî *m* sersem, sangî
serşerîlî *m* sersemleşme, sangılama
serşerî bûn *fiğh* sersemleşmek, sangılanmak
serşerî *m* sersemlik, sangılık - *kirin sersemleşmek*
serşerîrandî *m* başı dinc, buzun
serşerîrandîbûn *m* başı dincelik, huzurluluk
ser şerî *m* baş üstüne, bosacla beraber, erim olur, olur, peki - *hatin hoş geldin*
serşerî *m* uzan sıvri kafalı
serşerî (I) *m* 1. tepetakla, tepetaklık 2. bay usagi - çyok herî erde dan (birmin) ağzına kükmek (birini küçütmek) - çün kaybolmak

serşerî (II) *m* 1. serşerî 2. ipşir, koçuk, ayak rakirî 3. serşerî (hedîşî) *serşerîbûn* *m* 1. serşerîleşme 2. serşerîlik, kopukluk
serşerî bûn *fiğh* serşerîleşmek
serşerîlî *m* serşerîlik - *kirin serşerîlîk etmek*
serşerîkî (I) *m* 1. tepesi üstü 2. tepetakla, tepetaklık 3. *adîl* bulıklama 4. *ip* çivi yukarı (çığı güneşte hasını ayaklarından yakalayıp tepe üstü diktikten sonra istem yere getirerek yenme yolu) - *herî erde dan tepetaklık etmek* (veya devirmek) - çün tepetaklık çümek (veya yavaşlamak) - hatin çün atarak gelmek
serşerîkî (II) *m* *adîl* serşerîce
serşerîkîkirîn *m* tepetaklık etme (veya devirme)
serşerîkî kirin *fiğh* tepetaklık etmek (veya devirmek)
serşerî *m* 1. anazî, dik başlı, dik kafalı 2. kalın kafalı, taş kalı, pek başlı, laf anlalmaz
serşerîlî *m* 1. matçılık, dik başlılık, dik kafalılık 2. kalın kafalılık, taş kafalılık, pek başlılık, laf anlamlılık
serşerî *m* tuzac sac ekmeği
serşerîlî *m* bir tür tuz sac biçimi
serşerî *m* seckin
serşerî *m* 1. saku (debetke tahıl diymeye yarayan tokmak) 2. *m* kafalı 3. aktîz
serşerîlî *m* gelin sücümün üzerine oturtulma verilen hadıye
serşerî *m* 1. çaluk 2. iki meme arasındaki kısım
serşerîlî *m* doğa usul
serşerîlî *m* doğa üstü
serşerîlî *m* doğa üstü, tabiat üstü
serşerîlî *m* doğa üstüçülük, tabiat üstüçülük, surnaturalizm
serşerîlî *m* doğa üstüçü
serşerîlî *m* doğa üstüçülük
serşerîlî *m* 1. ölek, gerçek 2. kabî - *geniş serşerîlî* *m* öklük, gerçeklik
serşerîlî *m* bir dik
serşerî *m* 1. güneş tam batmadan doğan niştardığı gele 2. doğan kuzey yarıncı - *dakettin doğan gölgeyi düşmek*
serşerî *m* 1. havu suyu 2. yuz, sima
serşerî *m* havu eli
serşerî *m* iki meme arasındaki kısım
serşerî *m* serhat, sını boyu
serşerî *m* sersem
serşerî *m* serret
Serşerî *m* Kızıllıç
Serşerî *m* Kızıllıç
serşerî *m* *adîl* gelinlik (Papaverrhoeas)
serşerî *m* 1. eğri, köşegî 2. kuzgî
serşerî *m* köşegî
serşerî *m* kuzgîlik
serşerî *m* 1. doğan alayı ömcesü gelin evine girenler, habercî kadın 2. *m* başı beyaz, ök kadın

serşepik *başın* üç yapraklı bir bitki olup pilav-
lara kütür
serşün *m* başının, süren başlığı
serşum *m* 1. kup 2. kilden yayık
serşür *z* 1. sersem 2. saçın
serşürbener *z* 1. paup, acayıp 2. dehası veri-
ci, deşçetengaz
serşürbenerî *m* 1. garıplık, serşiplik 2. delişet
vericilik, deşçetengazlık
serşürî *m* 1. sersemlik 2. saçınlık
serşürmah *m* 1. saçılma 2. hayret etme, acep
hayret (beklenmedik, garip bir şeyin sebep
olduğu saçkınlık) 3. anleim (çareti, dikkat i-
şareti)
serşür man *şygh* saçınmak, hayret etmek * ez
serşür man ez dü çawa ji vî derkevîtu bur-
da jî nîst, çakarağ mî ben de şaşrdim
serşürmayî *z* 1. saçın 2. sersem (yık) - ki-
rîn (burm) şaşma çavirmek
serşürmayîn *m* saçılma, hayret etme
serşan *m* omuz başı
serşaran *m* dincü ifeve
serşate *m* ustâ, otulu
serşe, serşeh *m* mükemmîl ilk yun
serşe *m* tarantî - a birni kıl veya yun tarantî
serşikandî *z* başı kırık
serşivan *m* başşaban
serşivani *m* başşabanlık
serşikestî *z* başı kırık
serşir (I) *m* sul kaynağı, krema mutun yüzün-
den toplanan yağlı katmanı
serşir (II) *m* ilk önce dağılan koyun
serşir 1. yânnma 2. dâpet veya gelme dağın
- em harmanı pürürlüp yıkarması - ya zarî
- gedek için demedim yânnması mecazîmî
serşgeh *m* banyo, hamam
serşik *m* banyo, hamam
serşoka tevatî *m* usmanî, manî
serşop *z* 1. baş eğik 2. râm, boyun eğin 3.
- namerî, eğik, rezil
serşorbûn *m* 1. baş eğilme 2. boyun eğme 3.
alçalma, namertleşme, rezil olma
serşor bûn *şygh* 1. baş eğilmek 2. boyun eğmek
3. alçalmak, namertleşmek, rezil olmak
serşorbûyî *m* 1. baş eğilmiş 2. boyun eğmiş 3.
alçalmış, namertleşmiş, rezil olmuş olan
serşorbûyîn *m* 1. baş eğilmiş 2. boyun eğmiş 3.
alçalmış, namertleşmiş, rezil olmuş
serşorî *m* 1. baş eğiklik 2. boyun eğme 3. na-
mertlik, eğiklik, rezillik 4. temenna, temen-
nâh - kîrm temenna emec
serşor kirin *m* 1. başını eğme 2. boyun eğme
3. rezil etme
serşor kirin *şygh* 1. başını eğmek 2. boyun eğ-
dirmek 3. rezil etmek
serşorkirî *z* 1. baş eğilmiş 2. boyun eğilmiş
3. rezil edilmiş olan
serşû *m* erkek tarannın gelini yıkayıp hara-
mın kadın grubu

serşür *bur* serşor
serşürmâş *m* *m* xilo, balığı (*Xiphias gladius*)
serşış *m* muggâdan savrıldıktan sonra temiz
lubuhit kütmesi
serşüstîn *m* yıkanma, banyo yapma
ser şışem *şygh* yıkanmak, banyo yapmak
serşüşî *z* 1. banyolu (yıkamış, banyo yap-
mış kütse, yeni yıkamış kütse) 2. bakim-
li, temiz, temiz (yünlü)
serşüşübûn *m* 1. banyolu olma 2. bakınlık,
temiz olma, iyi giyimli olma
sert *z* 1. sert (yumuşak kağıdı) * teleyê sert
ser tabî 2. sert (esnekliği az olan, kolayca e-
ğilip hükümleyen) 3. sert (kolay dayanılma-
yan, elatlı) 4. sert (harçın, öfkeli, bükülmü) *
bî dengelî sert ser (bu sesle) 5. sert (tuzluk-
le uygulanır, sıkı) * neveheryeke sert ser
bu yereim 6. sert (çarpıcı niteliği olan, kes-
kin) * meva sert ser şacab * tûkûna sert ser
nûm 7. sert, keskin (koku için) * bêhmede
sert ağır bir koku 8. sert (bağışlaması, hoşgo-
rûsa olma için) * bi awayekû sert berriya wê
dayê ser bu şekilde cevabını verdi 9. sert
(gözü karı, katı, akı) 10. sert, zorlu 11.
grütü, gütü, sert
serta *m* ağaç dallarının uçlarından alınan ve
hayvan yemi olarak toplanan yaprak
sertabî *m* baştabî, baştabî, baştekmî
sertabîbî *m* baştabîlik, baştekmîlik
sertac *m* 1. baş tacı 2. baştacı, omuz * sertaca
- me ye omatimuzdû
sertar *m* 1. dag başı 2. *m*f doruk, zirve
sertaser *â* baştan başa, baştan aşağı
sertas *m* berber
sertaşî *m* berberlik
sertazî *z* başı uçuk
sertazîkî *z* başı kabakçı
sertazîlî *m* baş eğiklik
serteçûk *m* - m bu (bu at başness)
serteknisyen *m* baştekmisyen
serteknisyenî *m* baştekmisyenlik
serteser *bu* sertaser
serteşî *m* 1. eğriçak, eğ başı 2. *hor* bu (bu di-
kenli ot
serteşîk *m* - m 1. telkuzca bûceği 2. *hor* bir
m. dikenli ot
sertewan *m* râm etme, boyun eğme
sertewandin *m* baş eğme, boyun eğme
ser tewandin *şygh* baş eğmek, boyun eğmek
sertewandî *m* 1. baş eğik 2. râm, boyun eğ-
miş olan
sertewiyayî *m* baş eğik olan
sertêdan *m* 1. baş eğiliğime gitme 2. ziyaret
etme, ziyaret
ser tê dan *ku* 1. baş sağlığına gitmek 2. za-
yaret etmek
sertêr *â* ziyadesizle
ser tê ru çûn *ku* olma pahasız
sertêştî *m* karsaltı

sertifika *m* sertifika
 sertili *m* 1. parmak ucu 2. başparmak
 sertilüb *m* sertilub *m* serilub *m* serilub
 sertik *m* hayvan memesi nar. sag. lan ismi
 sertini *qab* kaplan
 sertimü *qab* auptanlık
 sertüp *dir* kolbaşası
 sertüpl *m* kolbaşalık
 sertüprüz *adib* başlığını, sermü retip
 sertüprüz *m* başdırıyerlis
 sertür *m* 1. ineme ucu 2. tencen, ok ucu *-u* Di-yar bekleri Diyarlık kir yapımı ok ucu
 sertürk *adib* 1. ineme başı, ineme ucu 2. tenceren, ok ucu
 sertürk *çelik* *adib* ineme başı, ineme ucu
 sertülüne *ad* 1. kılavuzca yapılan iş
 sertüvaz *adib* serilik yarları
 sertüvazı *m* serilik yarlıısı olma
 sertök *m* kaymak (sarıya ve yağudun yüzünde zar düzümünde toplanmış yağlı katman)
 sertot *m* kel kalılı
 sertoyı *k* mecluzun, zorunlu
 sertreş *adib* berber
 sertreşi *m* berberlik
 sertreşli *m* saç tıraşı
 sertü *adib* sertök
 sertüç *ad* 1. sıvri tucana çağrı gütlüğe (ucelen) 2. ucu sıvri veya keskin 3. başı sıvri, sıvri ve ucun köşeli
 sertüçik *ad* 1. sıvri tucana doğru gütlüğe (ucelen) * çiyayım sertüçik sıvri (başlar) 2. ucuz ve sıvri kalılı
 sertüçikü *ad* sıvri
 sertüçikühün *m* sıvrileşme
 sertüçikü hün *baş* sıvrileşmek
 sertüçikübüçü *ad* sıvrileşmiş
 sertüçikühüçün *m* sıvrileşmiş
 sertüçikürün *m* sıvrileşme, sertülüne
 sertüçikü kırın *baş* sıvrileşirmek, sıvrileşmek
 sertüçikükürü *ad* sıvrileştilmiş, sıvrileşmiş
 sertüçü *m* sıvrileş
 sertüçühün *m* sıvrileşme
 sertüçü hün *baş* sıvrileşmek
 sertüçübüçü *ad* sıvrileşmiş
 sertüçühüçün *m* sıvrileşme
 sertütikan *ad* ayak tabanlarının üzerine örümce
 serüber (I) *m* üst baş
 serüber (II) *ad* düzenli, tertipli, sistemli
 serü berane *ad* düzenlice, sistemlice
 serüheri *m* 1. düzen, nizâm, nizyut ve sinüt resmü emir bu sıraya, bir hellele, bir amcağ gere (talakması) 2. düzenlilik, sistemlilik
 serüberker *adib* düzenleyen
 serüberkerin *m* düzenleme (düzenli, düzgün cutuna gelme)
 serüber kirin *baş* düzenlemek (düzenli, düzgün duruma getirmek)
 serüberkerü *ad* düzenli, sistemli hale gelmişmiş

serühentü *m* düzenlilik
 serühün (I) *baş* üst baş giyimleri is diye bilinen başıca serükeriyonu baştağı (hi) *-w* kecin giyimlerini s baştağıca yakalanacak
 serühün (II) *ad* üst baş (ç. yecekler, giysileri)
 serühün (III) *m* 1. alt üst 2. bütün çaplık (gizli), başla şey saklanmaksızın * ser ü hün meseleye ji nün se vegot olayı bütün çalıklığıyla ba yanları 3. veyi etici *-e* hev hün altüst olmak *-e* hev kirin altüst etmek *hi* *-e* (Uste-kü) tev mühterin teğim beçim çıkarmak
 serühünbün *m* 1. alt üst olma 2. alabora olma
 serühün hün *baş* 1. alt üst olacak 2. alabora olmak
 serühünlühün *m* 1. alt üst oluş 2. alabora oluş
 serühünü hev hün *adib* alt üst olmak (yük karışık duruma gelmek)
 serühünü hev kirin *baş* 1. alt üst etmek (zarar vermek, yulamak) * erdhejê günd serühünü hev kirin deprem koyu alt üst eto 2. karıştırmak (bir şeyi aramak için) 3. karıştırmak (araştırmak, incelemek, okumak) * amin hemü pürüküne serühünü hev kirin, tö ez rastı üstü ku ezle digerayam, nehatim bütün kutubhaneleri karıştırdım, ama uzadığıma bulmadım
 serühünkürün *m* 1. alt üst etme (zarar vermek, yulamak) 2. karıştırmak (bir şeyi aramak için) 3. karıştırmak (araştırmak, incelemek, okumak)
 serühün kürlün *baş* *m* 1. alt üst etmek (zarar vermek, yulamak) 2. karıştırmak (bir şeyi aramak için) 3. karıştırmak (araştırmak, incelemek, okumak)
 serühünkürlü *m* 1. alt üst edilmiş (zarar vermiş) 2. karıştırılmış (bir şeyi aramak için) 3. karıştırılmış (araştırılmış, incelemek, okumak için)
 serüçay *m* yaz, surut, çeltre *- çekirin birini le-nal halde dövmek*
 serüderi *m* kavrama (anlama, algılama)
 serü gulu *ad* 1. yüzü gözü 2. üst baş (giysiler, giysiler) *-e* *we* dan hev iyice kuşup g y.irmek
 serük *m* paçe
 serükandü *m* kaynak, pınar
 serül *m* üst rula
 serüm *m* serün
 serüpeplik *m* kelle paçı
 serüpê *m* kelle paçı
 serüqunü *k* 1. başlı ayaklı 2. alt üst, tepetaklak *- hün* tepetaklak olmak *- kirin* tepetaklak etmek
 serürtü *ad* haba ocağımda olan *-e* baş *e* *we* başa ocağımda kalan kimses
 serüsebelü *ad* müsebbip
 serüsedem *ad* müsebbip
 serüsünçü *m* 1. ahlak, hay, hüvy, sayu 2. yaz, surat, veyre 3. üst baş, kelis *x* yafet 4. bu kimses *n* özeki gürünüşü

serûl *m* daz, dazlak, teaşlar, dekülüm, kabak kufalı
 serûlînün *m* dazlaşdırma, kabaklaşma
 serûl bün *m*ğış dazlaş, asmaq, kabaklaşmaq
 serûtl *m* dazlıqlık, kabaklık, tüysüzlük
 serwa *m* ök sultana
 serwahatî *m* nekahat devresinde olan qız
 serwe (I) *m* nesne -ya bilnâvkîri belirlî nesne
 -ya neblnâvkîri belirlensiz nesne -ya necaste-
 rnal dolaylı nesne, -ya pastepastî daz nesne
 serwe (II) *m* ziyalılık, imtiyaz
 serwe birin *m* bir bir ser ve birin
 serwe bün *m* bir ser ve bün
 serwe çün *m* bir bir ser ve çün
 servedar *m* 1. ayınlıqlık, imtiyazlı 2. müm-
 laz, seçkin
 servedarî *m* 1. ayınlıqlık, imtiyazlık 2.
 mümterlik, seçkinlik
 servebatin *m* nekahat
 servekarî *m* 1. başı açık * jına servekarî başı
 açık kadın 2. usta açık, açık * sinemayo
 servekarî açık hava sinemasi 3. başlıqsız
 servekarîlînün *m* 1. başı açıklık 2. üstü açıklık
 servekarîlî *m* 1. başı açıklık 2. usta açıklık
 servepar *m* nesne isim
 servepar *m* bir tarafa eğilim, meyletme
 künne
 serveparî *m* bu tarafa eğilim, meyletme
 serveya bilnâvkîri *m* belirlî nesne
 serveya neblnâvkîri *m* belirlensiz nesne
 serveyî *m* yüzeysel (dehşet, imneye, gelişigü-
 zel) * aghalya serveyî yüzeysel bilgi
 serveyîbün *m* yüzeyletme, sathileştirme
 serveyî bün *m*ğış yüzeyletme, sathileştirme
 serveyîkîrîn *m* yüzey esatme, sathileştirme
 serveyî kîrîn *m*ğış yüzeyletirmek, sathileştir-
 mek
 serveyîkî *m* yüzeyselce
 serveyîlî *m* yüzeysellik, sathilîk
 servis *m* 1. servis (adın hizmet) 2. servis (ye-
 mekte gerekli olan tabak, kaşık, çatal, peçe-
 te gibi şeylerin tümü) 3. servis (bir yarımda,
 bir kumun veya kumlogra bütünün bir
 parçasını oluşturmak) 4. hizmet (bir işin yapıldığı
 yer ve burada görevli kimselerin tümü)
 * servisu nehlîlî gırtlı servis 4. servis (her-
 hangi bir durumda oluşan şeylerde kullanı-
 lan işarettir) 5. sp servis (volleybol, pim-
 pong gibi oyunlarda oyuna başlama vuruşu)
 - avêlîn servis atmak - kîrîn servis yapmak
 - a prîllê acal servis - a tengavîlû acal servis
 serw bir serwî
 serwan bir serwan
 serwar *m* dikey
 serwe *m* layık
 serwe *m* selâ
 serweş *m*ğış 1. domuz kufalı 2. müter
 serwer *m*ğış 1. baş, başkan 2. egemen, hakim,
 hükümları * serwerî hajêr şehin hakim

serwerane *m* egemence, hükümları, hükümlarıca
 serwerbîk *m* egemen olma, hakim olma
 serwer bün *m*ğış egemen olmak, hakim ol-
 mak
 serwerî *m* 1. başkanlık 2. egemenlik, hâk ma-
 yet, hakimlik - lê kîrîn hükümlarê -ya
 dîrê kîlîse egemenliği
 serwerîkîrîn *m* hükümet etme
 serwerî kîrîn *m*ğış hükümet etmek
 serwerî lê kîrîn *m* hükümetmek
 serweris *m* urgan ney
 serwevlî *m* 1. egemenlik, hakimiyet, hakimlik
 2. husuk, hakimiyet
 serwet (I) *m* büyük sınıftaki eknek
 serwet (II) *m* 1. servet, zenginlik 2. servet (ha-
 minî varlığı * min serweta zve II vê rê
 da varna boğuna bu yeldê hancidim
 serwest *m* 1. anlayış, kavrayış 2. müter,
 akıl 3. bilme, bîğış 4. feî algılayıcı
 serwestbün *m* 1. kavrama, anlam, algılama
 2. bilince varma, idrak etme 3. bilmeleş-
 me 4. aydınlanma (bir sorun üzerine gereği
 kadar bilgi edinme)
 serwest bün *m*ğış 1. kavramak, anlamak, al-
 gılamak 2. bilince varmak, idrak etmek 3.
 bilmeleşmek 4. aydınlanmak (bir sorun üze-
 rine gereği kadar bilgi edinmek) * der bîrê
 vê mîjarê de ez tîr serwest bün bu konu-
 da yeterince aydınlandım
 serwestbûyîlî *m* 1. kavrayış, anlam, algılayış
 2. bilme nesnesi, idrak ediş 3. bilmeleşme
 4. aydınlanış (bir sorun üzerine gereği kadar
 bilgi edinme)
 serwestî *m* 1. kavrama, anlam, algılama 2.
 kavrayış 3. bilmeleşme 4. algılayıcılık
 serwestkîrîn *m* 1. kavramak, algılamak 2. aydın-
 lanma 3. bilmeleşme
 serwest kîrîn *m*ğış kavrama, algılama 2. bi-
 limeleşme 3. aydınlanma (bir sorun üze-
 rine bilgi verme)
 serwest kîrîn *m*ğış 1. kavramak, algılamak 2.
 bilmeleşmek 3. aydınlanmak (bir soru-
 nun üzerine bilgi vermek) * sax be, der bîrê
 sinemayê de ez serwest kîrîn sağ olsun be-
 mî s arna konusunda aydınlandı
 serwezîr *m*ğış başbakan, baş vezir
 serwezîrî *m* başbakanlık, baş vezirlik
 serwêrs *m*ğış 1. vezir (bir devlet veya akilca
 zayıf hasta bannimallın yöneten kişiye) 2.
 vezir (ölen bir âmezenin vasiyetini yerine ge-
 rirmekle yükümlü kişiye)
 serwêrsî *m* vasîlik, vasiyet
 serwinda *m* kayıp (akıbeti bilinmeyen)
 serwindakîrîn *m* birini ortadan kaldırmak, bi-
 lince
 serwinda kîrîn *m*ğış birini ortadan kaldırmak,
 öldürmek
 serwî *m*ğış serwî (*Cupressus sempervirens*)
 serwibejn *m*ğış serwî boylu

serwibustan *el sebi* baylu
 serwiqed *el serwi* baylu, Pnylu poru
 serwizad *horin* serwizad (bi tte serw.)
 serkan *ar üst* yapı
 serkané *w 1.* etan, can *2.* danı ıstı
 ser xatira *ji halırdan* delayı
 serxelek *m/haika* baş
 serxerac *low xerac* u serxerac
 serxew *el mahmur* tuwto serxerut
 serxewi *w azanırık* * *w serxewiya ku ul*
 çayın *ıstı de maye* gözlenide kalınış olın
 u mahmurluk
 serxulam *w başoçak*
 serxulamı *w başuqaklık*
 serxur *el baş* yiyen, uğursuz
 serxurı *w uğursuzluk*
 serxure *el baş* yiyen, uğursuz
 serxureti *w uğursuzluk*
 serxull *el baş*, umud, bes, eğil, sımsıc
 serxwar *el başı* eğik
 serxwari *w başı* eğilik
 serxwas (I) *el başı* zık
 serxwas (II) *el başı* yığı
 serxwasi (I) *w başı* zıtlık
 serxwasi (II) *w yığıtlık*
 serxwu (I) *el zinde*, dinç
 serxwe (II) *el başımsız*
 serxwebün *w başımsızlık*
 serxwebünax *waz* *el başımsızlık*
 serxwebünax *waz* *w başımsızlıqlık*
 serxwebüw *el başımsız*
 serxwegir *w üstenci*
 serxwegiri *w üstencilik*
 serxwer *el baş* yiyen, uğursuz
 serxweri *w baş* yiyen, uğursuzluk
 serxweratı *ıstı* baş
 serxwerabüti *w aslik*
 serxwerabün *w 1.* ayakları üstüne kalkma,
 kalkma *2.* ayaklanma, baş kaldırma, isyan
 etme, kalkışma, kıyam
 ser xwe rabün *işw* *1.* ayakları üstüne kalk-
 mak, kalkmak *2.* ayaklanmak, baş kaldı-
 rmak, isyan etmek, kalkışmak
 serxwerabünü *w isyankarlık*
 serxwerabüyü *el baş* ısyancı, isyankâr, baş kal-
 dırış olın
 ser xwerabüyün *w 1.* ayakları üstüne kalkma,
 kalkın *2.* ayaklanış, baş kaldırış, isyan, ediş
 serxwereçün *w sapıtma*
 ser xwe re sün *low* sapınmak
 serxwereçüyün *w sapıtı*
 serxwey *el 1.* sarhoş *2.* meç sarhoş (hosa gidin
 bir erke de kendinden geçmiş olın) - *bün*
 sarhoş olmak - *karın* sarhoş etmek - *ê* behiş
 kor külük
 serxweyate *w sarhoşca*
 serxweşbün *w sarhoşlaşma, sarhoş olma, esirne*

serxwey bün *başlı* sarhoşlaşmak, sarhoş ol-
 mak, esirne
 serxweşbüw *w sarhoşlaşma, sarhoş olma,*
 esirne
 serxweşi (I) *w sarhoşluk*
 serxweşi (II) *w baş* sağlığı - *dan* (yekı) (bir-
 ne) baş sağlığı dilemek - *je* re *xweşin* baş
 sağlığı dilemek, *çir* saba dilemek - *ê* *dan*
 baş sağlığı dilemek
 serxweşker *el sarhoşlaştırıcı, sarhoş eden*
 serxweşkur *w sarhoşlaştırma, esirne*
 serxwey kirin *ıgı* sarhoşlaştırılmak, esirilmek
 serxweşkiri *el sarhoşlaştırılma*
 serxweşkü *el 1.* sarhoşca
 serxwewer *w baş* yiyen
 serxweri *w baş* yiyenlik
 serxwım *low* serxwım (kaldırması Ce)
 serxabir *w zabir* baş
 serzan *w koyunların doğum* başlangıcı
 serzawayi *w daimatların üzerine* toplanan tınlık
 serzelüt *el 1.* tüysüz, süzge baş *2.* daldak,
 dardızlık, cuscuculuk, boş kabak *3.* kabak,
 katali (sacın üstüne ile katalırsı)
 serzelütü *w 1.* tüysüzlük, başı sağız olma *2.*
 daldaklık, dardızlıklık *3.* kabak katalilik
 serzelmün *w yer* yüzu
 serzer *el 1.* sarı boşlu * *ımaré* serzer *ıstı* başlı
 yılan *2.* sarı saçlı
 serzê *w* Kani tekwinine göre Şubat ayında ka-
 cıs baş toynanında doğuma başlangıcı
 serzer *el 1.* sarı boşlu *2.* karın üst bölgesi
 serziki *w* karın üstü
 serzikışın *w sürümne* (sürümek derleme)
 serziki çün *ıgı* sarı olmak işürürek derle-
 meki
 serzikhüyün *w sürümüş*
 serzikok *el kel*
 serziki *w kel*
 set *sp* *w set* (pıncıq, voleybol gibi oyunlarda
 maça n her bir bölümü) * *seta* *pşeyn* rakımı
 reşip *stend* ilk serj rakı p takım aldı
 setar *el settar*, örten
 setem (I) *low* stem
 setem (II) *w seşep*
 seth *w satıq, yüzey*
 setimandün (I) *w susturma*
 setimandün (II) *w 1.* sendeleme *2.* tokzetleme
 setimandün (III) *w 1.* susturma
 setimandün (IV) *ıgı* *1.* sendeletmek *2.* tokze-
 letmek
 setimandü (I) *el* susturulmuş olan
 setimandü (II) *el 1.* sendeletilmiş *2.* tokzelet-
 miş olan
 setimin (I) *w* söşme (konuşmayı kesmek veya
 konuşmaktan kaçınma)
 setimün (II) *w 1.* sendeleme *2.* tokzetleme, to-
 kezeme
 setimin (I) *ıgı* *w* söşmek (konuşmayı kesmek)

veya kurtulmaktan kaçınmak)
setimîn (III) *başlı* 1. serdetilmek 2. tökezle-
 nerek, tökezlemek
setî *m köpeklik*
setlican *bir satılan*
setme *m tökezleme*
setmişim *m tökezleme*
setme bûn *başlı* tökezlemek, tökezlemek
setme ene bir *soducu*
setmiş *m hayvan*
sevdir *m eşik* (kupa eşigi)
sevêl *bir sepet*
sevî *m* 1. kufe 2. *m* kufe (bir kufenin alabile-
 ceği miktar)
sevîl *m* yas üzünü taşımada kullanılan kufe
sevor *zav* sınıp (Scotus vulgaris)
sevari *bir sevar*
sew *m* sebep, neden
sewab (II) *m* sevap ~ *kürin* sevap kazanmak
 (veya işlemek)
sewab (III) *m* 1. benzerme, anılma 2. benzer an-
 dırn 3. *pe* isim, tene, hayal (duyu organları-
 n n dışarı algıladığı bir nesnenin bilince yansı-
 yan benzer) - *bi hev ketin* (az jü xistin) birbi-
 rine benzetmek, benzetmek -*ê* (yekê) *ê* *aldin*
 (hîrîne) benzetmek, (bîrîne) andınmak -*ê* (işte-
 ki) *pê* *ketin* 1) -*e* benzetmek, andınmak 2) (hi-
 rînde, bi kîncînin) havası olmak * *sewale*
havê wî *pê* *dîkîwe* çookta babosin n havası
 var -*ê* *wan* *hi* *hev* *ketin* hîrîne benzetmek
 -*ê* *wan* *çûn* *ser* *hev* hîrînerinî andınmak, bir-
 birine benzetmek
sewabpêketin *m* andırışma, benzeşme
sewab pê *ketin* *ê* *we* andırınmak, benzetmek
sewab pê xistin *ê* *we* 1. benzetmek (benzer du-
 rumta gelirmek) 2. herzetmek (bir şeyden
 başka bir şeye benzer yönlere bulmak)
sewad *m* savat (bir tür nakış)
sewade *m* otlak
sewakkirin *m* savatlama
sewad kîrin *başlı* savatlamak
sewakkirî *m* savatlı
sewal (I) *m* sual, soru
sewal (II) *m* davar, küçük baş hayvan
sewalwan *ufên* davarı
sewalwanî *m* davarlık
sewar (I) *m* deve çobanı
sewar (II) *m* otlağ, mak, çerge
sewander *m* saçak, dam saçığı
sewandin *bir* sewahandin
sewane *wê* *dize*, şîr *dizesi*
sewanvan *m* çerçeve
sewaq *m* kalın bezden yapılmış suluk
sewaqêl *m* çalı süpürge
sewax *m* siva
sewaxbûn *m* sıvanma
sewaxbûn *başlı* sıvanmak
sewaxker *ufên* sıvacı
sewaxkerî *m* sıvanlık

sewaxkirin *başlı* sıvanmak
sewax kîrin *başlı* sıvanlamak
sewaxkirî *m* sıvacı (sıvanmış olan)
sewda *m* sevdâ - *li* *serî* Xistin aşık olmak
sewda kîri *ufên* sevdâ alması
sewdan *m* 1. sevdâ 2. *akıl*
sewda cer *ufên* 1. sevdalı, âşık, başı dönük,
 kuru sevdalı 2. *uf* âşık (ufelgin)
sewda serî *m* âşıklık, kuru sevdâ
sewdayî *m* sevdalı, âşık, başı dönük, kuru
 sevdalı
sewdayibûn *m* sevdalanma
sewdayî bûn *başlı* sevdalanmak
sewdayibûyîn *m* sevdalanış
sewê *zav* *yotca* (Trifolium)
sewsi *bir* sewsi
sewêlî *m* üst kat
sewgirin *m* 1. garantî 2. temin, temin etme,
 sağlama
sewgirandin *m* 1. garantîleme, garantî etme
 (bir işin gerçekleşmesi için gereken önlem-
 ler alınarak sağlama bağlama) 2. temin etme,
 sağlama
sewgirandin *başlı* 1. garantîlemek, garantî et-
 mek (bir işin gerçekleşmesi için gereken ön-
 lemleri almak, sağlama bağlamak) 2. temin
 etmek, sağlanmak
sewgirandî *m* 1. garantîsiz 2. temin edilmiş,
 sağlanmış olan
sewgirin *m* 1. garantîlenme 2. temin edilme,
 sağlanma
sewgirin *başlı* 1. garantîlenmek 2. temin edil-
 mek, sağlanmak
sewgur *m* 1. alaca körünlük (sahibinîk için) *
dî *sewgora* *şîbehê* *de* *hat* *şahabî* *alaca* *ka-*
ranî *gûnd* *gûnd* *gûnd* 2. *m* kör (az aydınlık veren)
 * *dî* *sewgora* *şîbehê* *de* *şahabî* *kûrînd* -*a*
şîbehê 1) *şahab* *m* alaca karantığı 2) *şahabî*
kûrî
sewh *m* 1. kerku 2. sanrı, bursan
sewhedarî *m* sapık
sewhedarîlî *m* sapıklık
sewhan *m* 1. yetişkin, olgun (yetişmiş, olgun-
 laşmış) 2. *pe* *ê* *yetişku* (beden, ruh ve
 duygular bakımından olgunluğa erişmiş olan
 kimse) 3. *m* yetişkin, kamî 4. *m* olgunlaşma
sewhandîn *m* yetişimce, olgunlaşırma
sewhandîn *başlı* yetiştirmek, olgunlaştırmak
sewhandî *m* yetişmiş, olgunlaştırılmış
sewhani *m* 1. yetişkinlik, olgunluk 2. yetiş-
 kinlik
sewhani *m* gelişkin
sewhîn *m* yetişimce, olgunlaştırma
sewhîn *başlı* yetiştirmek, olgunlaştırmak
sewik *m* 1. un, süt, yağ ile yoğurulup, mayalan-
 dıktan sonra yüzünde yumurtla sürülerek pişir-
 ilen bir ekmeç 2. saç altında pişirilen ha-
 mur kütesi, ekmeç olarak tüketildiği gibi
 çeşitli yemek harc. olarak da kullanılır -*ê*

reňip yuvarlak biçimli bir sevik ekmeği tu-ru -ê şîr etrafı matliflerden ve un, süt, yağ ile yuğrulup, mayalandıktan sonra yaldüne yu-murtu sarımlarak pıncırla bir ekmeğe

sevil *n* sebil, küçük teze,

sevilik *häm* yumurtla de pıncırla itki

sevir *n* kısıt idil verimyen, öleme mukamı olmaýant

sewje *n* seviye, düzey

sewiyebllind *n* yüksek seviyeli

sewiyelind *n* düşük seviyeli

sewi *n* sebze ve meyve sepeti

sewiç *n* pestil

sewil *n* küçük su testisi

sewilk *bir* sewil

sewilk *n* küçük su testisi

sewin *bir* sewihin

sewk *bir* sekü

sewki **1.** sekü tevlicim önüne oturtmak için taş

veya çamurdan yapılanı set) **2.** divar:

sewl (1) *häm* horer iligi (Amaranthus)

sewl (1f) *n* kay keş köreği

sewm *n* savat, etup - selat savm ve salât, o-ruç ve namaz

sewq (1) *n* sevk - bün sevk olastk - kirtin sevkemek

sewq (1f) *n* 1. telin çövy kabuğu geby hıkile-riñ bırakığı kalıñ boyat **2.** renk - dañ renk

vermek, hoya vermek

sewqbün *n* sevk olma

sewq bün *häg* sevk olmak

sewqbilyin *n* sevk oluş

sewqdan *n* hoya verme, renk verme

sewq dan *häg* hoya vermek, renk vermek

sewqdayin *n* owa verit, renk verit

sewqé **(tahi-**

1) *n* seviktabit, iç güdü

sewqyat *n* sevkıyat

sewqlitip *n* sevkeme

sewq kirtin *häg* sevkemek

sewr *n* gebe kalınmış süt hayvanı -a *hişk* ge-be kalıñy pıñt verimyen sağ *n* hayvanı -a

şir gebe kalıñyıp süt veren sağın hayvanı

sewrşir *n* gebe kalıñyıp süt verimyen sağın hayvanı

sews *n* sersemlik, aklını yitme

sewsel **1.** sersem, aklını yitmiş **2.** melir kök

sewsilün *n* sersemleşme, aklını oynatma, ak-lını yitme

sewsilün *häg* sersemleşmek, aklını oynat-mak, aklını yitmek

sewsşyf *n* telimsi, sersem

sewa *n* 1. savt, ses (kulığın duyulıdığı üne-pin) **2.** save, ses (cağlerden gelen havanın yaptığı titreşim) **3.** save, ses (güzel ve etkile-yici ses) - je çün melenek -a *netim* yumu-şak ses -a *seri* kafa ses -a *şing* meş göğüs

sesi, diyafrazm sesi -a *tüj* keskin ses -a *xwoş* güzel ses

sewtanî *n*özü sedni

sewteli *n* lampen

sewtelli *n* lampenlik

sewtölj *n* keskin sesle

sewtölji *n* keskin seslilik

sewtweş *n* güzel sesli

sewtweş *n* güzel seslilik

sewawek *n* Çeçenle Sol'da dağıtmak üzere özel

olmak hazırlanmış ekmeğe

sewawindin *n* angarya çalıştırma

sewawindin *häg* angarya çalıştırmak

sewawin *n* angarya çalıştırılma

sewawin *häg* angarya çalıştırılmak

sewyan *n* ofiş

sewz **1.** yeşil **2.** *n* yeşil (bu renkten olan)

sewze *n* sebze

sewzedar *n* yeşilli

sewzedari yeşillik

sewzi *n* 1. yeşillik **3.** *n* yeşiltimsi

sex *n* dile

sexal *n* divar

sexawet *n* sahayet, çarnerlik

sexawetkar *n* çömert

sexawetkarane *n* çömertleşme

sexbër *n* 1. tasarrufu, tutumlu **2.** inrosê

sexbër tasarrufu inşaq **3.** hakıç, hakıçı **3.**

hakın, mukayyet olan **4.** *n* li vam zarok

sexbüñ *n* bu şeylere mukayyet ol

sexbër *n* 1. tasarruf, tutum (şşiri harcama-lar-dan kaçınma, idareli tüketme) **2.** hakın **3.**

bakım (mal devar besleme) **4.** mukayyet ol-ma - kirtin **5)** tutumlu davranmak, ekono-mik davranmak **2)** bakım yapmak, besleme **3)** mukayyet olmak

sexbërlün *n* tutumlu olma (veya davranma)

sexbëri bün *häg* tutumlu olmak (veya dav-ranmak)

sexbërikirin *n* 1. tasarruf etme, tutumlu dav-ranma, ekonomik davranma (bir şeyi dik-katlı ve idareli kullanma) **2.** kurtma (kısıntı yapma, tutumlu davranma) **3.** bakım yapma

4. mukayyet olma (bu şeye dikkat etmek)

sexbëri kirin *häg* 1. tasarruf etmek, tutumlu davranmak, ekonomik davranmak (bir şeyi dikkatli ve idareli kullanma) **2.** kurtmak (kısıntı yapmak, tutumlu davranmak) **3.** ba-kım yapmak **4.** mukayyet olmak (bir şeye dikkat etmek)

sexbërlü *n* 1. tutuculuk, kısıntı **2.** bakıcılık, bakım - kirtin **3)** kısıntı yapmak **2)** bakım yapma

sexşür *bir* sexbër

sexşiri *bir* sexbëri

sexşif *n* küçük baş hayvan yavrusu, kuzu ve oğlağı olan adu

sexşif *n* doğal olarak sakat

sexşivan *adın* kuzu oğlak çobanı

sexer (1) **1.** sikına, büctirma, başın şişirme **2.** kalbini kırma -a (yekî) bürin (birini) rahal-

sız etmek, basın, şişirmek * **te gelecek zâhir**
haber da, te sexera mîm bir çok konuşup
basarak şişirdi

sexer (II) *m* mağlûp

sexerbûn *m* mağlûp olma

sexer hûn *fiğh* mağlûp olmak

sexerî *m* mağlûbiyet, yenilgi

sexerklrin *m* mağlûp etme

sexer kırın *fiğh* mağlûp etmek

sexes *botân* eğrelti ucu (*Diosptera filix-mas*)

sexik *z* safidi

sexil *bir* sexel

sexî (I) *z* tez canlı

sexî (II) *z* 1. cömert, eli açık 2. fedakar – kırım

1) cömertlik yapmak 2) fedakarlık yapmak

sexîti (I) *m* rez canlılık

sexîti (II) *m* 1. cömertlik 2. fedakarlık

sexî *m* küçük kus hayvan yavrusu. kuzu ve
oğlağın ortak adı

sexlemal *ma'âde* aminios

sexlik *m* kuzu ve oğlağın ortak adı

sexmânikar *m* hîr mübendîs, işçân mübendîs

sexmânikarî *m* mübendîslik

sexme *m* hareket, ispanya

sexmer *h* -den delayi * **sexmura te ez** halîm
bir senden ca.ay. burcya geldin.

sexmerat *m* gaye

sexr *m* hile, oyun, deşme

sexrbuz *m* hilekâr, hilebaz

sexrbazî *m* hilekârîlik, hilebazlık

sexre *m* sarp kaya

sexr *z* 1. sert, zârî iyunmuş katı 2. sert
(esnekliği az olan, kolayca eğilip bükülme-
yen) 3. sert (titizlikle uygulanma, sıkı) *
îveberîyeke sexr sert bir yonur *m* 4. zor
cerin, puç, müşkul işbir ve yorucu emekle
yapılan) 5. yoğun – **hûn** 1) katı olmak 2) zor
olmak. zorlaşmak 3) yoğunlaşmak

sexihûn *m* 1. katılığına 2. zorlaşma 3. yoğun-
laşma

sexî hûn *fiğh* 1. katılaşmak 2. zorlaşmak 3.
yoğunlaşmak

sexihûyîn *m* 1. katılığına 2. zorlaşma 3. yo-
ğunlaşma

sexte *m* sahite, düzme, düzmece

sextebaz *zâher* 1. sahitekâr, sahiteci, düzmececi 2.
dolandırıcı

sextekâr *zâher* 1. sahitekâr, sahiteci, düz-
mececi 2. dolandırıcı

sextekârî *m* sahitekârîlik, sahiteci-
lik 2. dolandırıcılık – **kırım** 1) sahitekârlik
yapmak 2) dolandırıcılık yapmak

sexteci *m* sahiteci, kâhplik

sextiyan *m* sabıtyân

sexti *m* 1- katılık, sertlik 2. güçlük, zorluk 3.
yoğurluk

sextkîrin *m* 1. katılaşma 2. güçleşme, zor-
laşma 3. yoğunlaşma

sexî kırın *fiğh* 1. katılaşmak 2. güçleşti-

mek zorlaşmak 3. yoğunlaşmak

sexur *m* fesepek

sexurdân *m* fesepek çukuru

sexwar *m* paşi

sey *m* 1. ders (bir konuda öğütmenin öğretil-
me sınıfla belirli bir sürede verdiği bilgi) 2.
ders (bu bilginin anlatımı için ayrılan süre)

* **pêne deqe maye ku sey** biqede darsin bu-
nesime heş dakika var 3. ders (öğrensinin
öğrenmek yanında olduğu bilgi)

seyal *m* ikileme (arlayı iki kez sürme)

seyah *m* *zâde* seyvan, gezgin

seyahet *m* seyahat, gezi - **kırım** seyahat etmek

seyahetname *m* seyahatname

seyahî *m* seyahîlik, gezginlik

seyal *h* *zâher* akışkan

seyulî *m* akışkanlık

seyandîn (I) *m* siva, sivalma (siva ile
dış bilene)

seyandîn (II) *m* siva, sivalma (siva ile
kaplanı)

seyandîn (I) *fiğh* dış bilene

seyandîn (II) *fiğh* sivalmak, sivalmak (siva i-
le kaplanmak) * **xanî seyandî** evi siva

seyandî (I) *m* bilene

seyandî (II) *z* *zâher* sivalmış olan

seyar *m* 1. seyyar, gezici, gezginci 2. seyyar
belâ bir yer olmuyor

seyare (I) *ma'âde* gezegen, planet

seyare (II) *m* araba, vesni, taşı

seyarî *m* gezginlik, gezicilik

seyd *m* ay * **havâ ve-çile** **seydî** babası ava
götür

seyda *m* 1. müderris 2. üstâz 3. hoca (Müslüman-
lıca din görevlisi) ~ **berle wgo** ni arazi bî,

seydâti *m* 1. müderrislik 2. üstâzlık 3. hocalık ~
kırım karalık etmek

seydbox *zâher* avca

seydboxî *m* avcılık

seydgeh *m* avlanma yeri

seydkîrin *m* avlanca

seyd kırın *fiğh* avlamak

seydvan *zâher* 1. avca 2. *m* avca (çoğuk hay-
vanları yavaşlamakta used olan hayvan)

seydvânî *m* avcılık – **kırım** avcılık etmek

seyek *m* siva - ile xistî siva vurmak

seyekker *zâher* siva

seyekkerî *m* sivaçlık

seyekkirî *m* siva, sivalma

seyek kırın *fiğh* sivalmak

seyekkirî *m* siva (sivalınma, olan)

seyekkirîdan *m* siva, sivalma (biri bir yere vurmak)

seyekî *le ilan* *zâher* sivalmak (harç vurmak)

seyelan *m* seyulan, aki

seyê *avî* *zâher* su siva (Lutra)

seyê gurêx *zâher* kart kopça

seyhel *m* seyahet

seyhelname *m* seyahatname

seyfandîn *m* ikileme (arlayı iki kez sürme)

seyifandıın *İğn* ikatlemek (tarlayı iki kez sarı-
mek)

seyifandııl *İst* ikatleme (iki kez sarılmış tarlay)

seyihandıın *m* sıvanma (sava ile kaplanma)

seyihandıın *İğn* sıvanmak (sava ile kaplanma)

seyihandııl *İst* sıvan (sava ile kaplanmış)

seyinin *m* sıvanma

seyihin *İğn* sıvanmak

seyihandııl *m* seyrettilme

seyirün *m* seyretme, izleme

seyirin *İğn* seyretmek, izlemek

sevis *m* İki Ü, yaşındaki erkek kuzu

seyil *İst* seyit

seyidi *m* seyitlik

seyine *m* su yalağı, bastım su yalağı

seyini *m* köpeklik, itlik

seyini *m* köpeklik, itlik

seyip *İst* hayı boş

seytrin seyretmek

seyis *m* seyis

seyisi *m* seyislik

seyiti *m* itlik, kimeklik

seyi *m* sel

seylah *İst* seylay

seylak *İst* sehlak

seyläni *İst* 1. seylanı 2. seylanı (hay)

seylay *m* seylap, sel, taşkın, sel baskını

seynik *m* kadran * seynikä saetê tant kadranı

seypesan *İst* dâ'kavuk, şaşlaban

seypesanı *m* dalkavukluk - kırın dalkavukluk

emek

seypesanıbün *m* dalkavuklaşma

seypesanı bün *İğn* dalkavuklaşmak

seypis *İst* 1. oğlu

seypisan *İst* 1. oğlu, kopçulu, köpek oğlu

(düzenbaz, hancı ailesinde Eullandıın soğül

sözü 2. köpoğün (karnaz, işin bitir, zeki

kimseler için sevgiyle söylenen) -ê - köpoğ-

lu köpek

seypisani *m* tağluluk, köpoğluluk

seyqal *İst* saykal

seyqalkirin *m* 1. saykallama 2. tirpan bileme

seyqal kırın *İğn* 1. saykallamak 2. tirpan ile-

mek

seyqel *İst* seyqal

seyr (I) 1. seyir, izleme 2. seyir (yolu çıkma) -

ü sefer gidiş geliş

seyr (II) *İst* 1. arayış, tıhaf, görüp, ilginc, şaş-

lucuk sey 2. tıhaf, yabansı (algılanmış) 3.

korukun (aşkınlık verici) * ve götüneke seyir

korukun bir önütan 4. korukun (çok aşırı,

peh çok) 5. düşündürücü * büvereke seyir e

düşündürücü bir olay 6. *k* acayıp, gürp (şaş-

mana önütan) ~ bün acayıp olmak

seyran kırın *İğn* gezinmek

seyran kırın *İğn* gezinmek * emrê ve havirê me

li gelek ederan kîlê li seyran kır lu yazın

bir çok yerli pezdik

seyran *m* seyran gezinme gezinti, gezine -

çirip seyran etmek (veya eylemek)

seyrangeli *m* seyrangeli, seyranlık, gezi veri,

gezinti yeri

seyrhün *m* sevrileşme, garileşme, ilgincleş-

me, tıhaflaşma

seyr bün *İğn* sevrileşmek, acayıp olmak,

garileşmek, ilgincleşmek, tıhaflaşmak *

kana wê jî seyr bûbû gihes-de garileş-

miş

seyrbüyün *m* acayıplıs, gariplıs, ilgincleş-

miş, tıhaflaşma

seyrdün *m* gar, pönte, yabansıma

seyr dîtin *İğn* gariplemek, yabansımak

seyrgeh *m* güzergah

seyrî bün *İğn* tıhaf, ilgincleşmek, başkalaşmak

seyri *m* 1. acayıplık, gariplik, ilginclik, tıhaf-

lık 2. yabansılık 3. uyarı korkunçluk

seyrîbün *m* sevrileşme, garileşme, tıhaf-

laşma

seyri bün *İğn* acayıplıs, gariplıs, ilgincleş-

miş

seyriş *m* acayıplık, gariplik, ilginclik, tıhaf-

lık 2. seyrîci, izleyici (bir olayı gö-

ren, izleyen kimse) 2. seyrîci, izleyici (izle-

mek, öğrenmek için bakmak)

seyrkirin (I) *m* 1. seyretme, izleme 2. izleme,

seyretme (bir olayı karışmadan bakma) 3.

izleme, seyretme (öğrenme, görme, öğren-

me vb. için bakma) 4. bakma

seyrkirin (II) *m* sevrileşme, garileşme,

ilgincleşme, tıhaflaşma

seyr kırın (I) *İğn* 1. seyretmek, izlemek 2. iz-

lemek, seyretmek (bir olayı karışmadan

bakmak) 3. izlemek, seyretmek (öğrenmek,

görmek, öğrenmek vb. için bakma) * dî-

wê ze li leyşîlta şanoyê seyir bike tıyatnê

stanê seyretmek istiyê 4. bakmak

seyr kırın (II) *İğn* acayıplılaşmak, garipleş-

ilmek, ilgincleşme, tıhaflaşma

seyrmayî *İst* baka kalması, şaşkın

seyrê *m* acayıplık, gariplik, tıhaflık

seyis *m* seyis

seyisî *m* seyislik

seyir *İst* 1. seyir

seyirî *m* seyirlik

seyvan *İst* melur

seywê *m* semsiye

seza (I) *m* ceza

seza (II) *İst* uygun, yapıştır, lüyük

sezabün *m* lüyük olma

seza bün *İğn* lüyük olmak

sezahün *m* lüyük

sezaker *İst* cezalandırma

sezakirin *m* cezalandırma

seza kırın *İğn* cezalandırma

sezawê *İst* lüyük, zıstlanmak

sezawer *İst* lüyük, mustahak

sezawerî *m* lüyak

sezeryen *m.* sezaryen

sezeryenbûn *m.* sezaryen olma

sezeryen bûn *lgh.* sezaryen olatak

sezeryenbüyi *nl.* sezaryenli

sezeryenkirin *m.* sezaryen etmek

sezeryen kirin *lgh.* sezaryen etmek

sezeryenkîli *nl.* sezaryenli

sezeyüm *lgh.* sezaryum (kısaltması Cs.)

sênks *m.* sênks

sêr 1. üç ikiden sonra gelen sayının adı ve bu sayıyı gösteren rakamı, 3, III) 2. *nl.* üç (ikiden bir artık olan) - har üç sebâyudu - beşik dâni (tekke) kadını boşama - bürne üç yıl dâni her üç gün olan (reke veya keç) - çar üç heç * sê çur çurışan hijilê bes e üç beş kamı ver yeter - gîm üçleme (arlayı üç kez sürme) - gîm kirin üçlemek (taahhüt üç kez tutmek) - kevir I) üç taş 2) mîlâcî selâse (başlama) 3) nikah esnasında ve gelin getirildiğin üç dâniada üç taş satması - III) üçil - mehan üç nylar - nêjm dünyâyê üç günlic emür - telâq talikî selâse - avêtin üçten dolma - telâqê befitiya mîlâcî selâse - telâqên (yok) sê çün nikahi bozulmak - il yek sayê (taahhüt)

sêbare *nl.* 1. üçleme (çöleme tar) 2. üç kez 3. üçü, üç yanlı, üç kollu - kirin üçlemek

sêbûyi *m.* yüzme

sêbâyûkirin *m.* yüzme

sêbûyi kirin *lgh.* yüzmek

sêbazi *gîm.* üç adım atılma

sêbelg *hokim.* yonca

sêber I) *nl.* üç boyurlu

sêber II) *m.* karata, hayal

sêberi *nl.* üçleme, tribü

sêberki *m.* üç taşla oynanan bir zeka oyunu

sêbeyî *nl.* üç belümlü

sêbîneh *m.* yük hayvanıyla su taşıma aracı

sêbîsk *hokim.* yeniden bir ot

sêbîske *hokim.* ayrıntı aşçı, bulgur g. ni yemeklere

katılan ve kurularak ta yeniden bir ot türü

sêble *m.* yük hayvanlarıyla taş taşımada kullanılan düğme

sêbûn *m.* üçleme, teslis

sêcane *m.* üçleme (çöleme lgh) - kirin üçlemek

sêcarkirin *m.* üçleme

sêcar kirin *lgh.* üçlemek

sêca kîfî *nl.* üçlemis olan

sêcark *m.* üçre bir

sêçik *m.* üçgen

sêdai I) *m.* ağaçlarla oynanan bir oyun

sêdar II) *m.* sehpa, dar ağacı - u hilâfî namı sehpa

sêdare *m.* dar ağacı - dan dar ağacına çekmek, adam etmek - kirin dar ağacına çekmek, duygusuna avanak

sêdar vedan *lgh.* dar ağacını kurmak

sêdebg *ezîb.* üç ünlü, trilling

sêdeci *m.* kapı üstü

sêdîrnek *hokim.* bir baka adı

sêdîmenî *nl.* üç boyurlu

sêfî *m.* kurtun (kar yığını)

sêfî *nl.* sefil

sêgah *hokim.* sêgûh

sêgav *gîm.* 1. üç adım atılma 2. bir halay adı

sêgavê *gîm.* üç adım atılma

sêgeh *m.* üçgen

sê gîm kirin *lgh.* üçlemek (arlayı üç kez sürmek)

sêgo *m.* üçgen, üç çatalı yabu

sêgoşê *hokim.* 1. üçgen 2. *nl.* üçgen - ya dulev-

san kir keşir üçgen - ya gosefreh peniş

üçgen - ya goseçik dik açılı üçgen - ya guse-

teğalar açılı üçgen - ya sêfî dik açılı üçgen

- ya tik dik üçgen - ya çesidkerar çesidkerar üçgen

sêgoşeyî *nl.* üçgen

sêgoşezaniyî *nl.* trigonometri

sêgoşezanî *m.* trigonometri

sêguh I) *m.* üçgen

sêguh II) *m.* üçgen

sêgûlî *m.* üçli çatal

sêgûlik *m.* üçgen, demuden yaba

sêgûç *m.* üçgen

sêgûç *m.* üçgen

sêhanî *nl.* delâ

sêhil *m.* kum, mî

sêhil *hokim.* sel

sêhir *hokim.* selir II)

sêhir I) *m.* narh, mayı

sêhi II) *m.* tabir

sêhrbaz *hokim.* sihrbaz, büyücü

sêhrbazî *m.* sihrbazlık

sêhrdâr *nl.* sihrli

sêhrbaz *hokim.* serbaz

sêhrbenî *hokim.* sihrbaz

sêhrbenî *m.* sihrbazlık

sêhrek *hokim.* 1. büyücü, alıncu 2. silveli

sêhrekî *m.* 1. büyüculük, alınculuk 2. silvelilik

sêhrîk *m.* gez (selâh)

sêhri *nl.* hüyükü

sêhrkar *hokim.* sihrbaz, büyücü

sêhrkarî *m.* sihrbazlık, büyüculük

sêhrker *hokim.* sihrbaz, büyücü

sêhrkerî *m.* sihrbazlık, büyüculük

sêk *m.* sırca

sêkte *hokim.* üç heceli

sêkuçuk *m.* 1. üç köşe 2. üç taş oyunu

sêkuç *hokim.* üçgen

sêkuçî *nl.* üçgen

sêkuçyarî *hokim.* trigonometri

sêkulî *m.* maraba

sêkülî *m.* 1. üçgen 2. üç vâdanın birleştiği yer

sêk II) *m.* sac - o esnâmî gok kubbe

sêl II) *m.* mal, kumru toprak

sêlak *m.* 1. kumru, satura 2. sê kudsî (kumru toprak) 3. kum

sələkərtin *m* miflənmə
sələk girtin *ğg* m. l. anmaq
sələk fə rətin *əw* m. l. anmaq
sələser *m* bir hələ mürəfi
sələv *m* səl. taşkın. su başkanı
sələx *m* l. oluyon *ğg* 2. kum
sələxdat *əwəf* *ğg*
sələxdat bün *w* *ğg* l. anma
sələxdat bün ləğv *ğg* l. anmaq
sələxkirin *m* l. anma
sələx kirin *ğg* *ğg* l. anmaq
sələbend *m* sələbend
sələ *m* l. mif (səlin getirdiği kumlu, çamurlu toprak) 2. kum
sələh *m* kum
sələhifroş *m* l. anmaq
sələhifroş *m* kumculuk
sələk *m* çocuk. evlül
sələkən *m* kumşal
sələkən *m* kumşal
sələkən *m* kumşal
sələqəli *m* səl. vəsufu
sələwan *m* kumculuk
sə libi *m* uçlu, uçluq
səlib *m* sələh
səlibün *m* kumculu. içində kum bitən
səlik (I) *m* mif (səlin getirdiği kumlu, çamurlu toprak)
səlik (II) *m* l. plək. dök (gramofon pləği) 2. dök. ed
səlikə *m* dərəcə
səlikdər *m* l. plək
səlikdəri *m* pləkçilik
səlikger *m* pikap, gramofon
səlikqən *m* ed çalar. dökçular
səlikqən *m* ed çalar
səlikqən *m* ed çalar
səlim *m* l. mərdiven 2. sayar ağaclar mərdiven
səlimi *m* l. tavandan kizandıp yağ. alınmas prəym 2. un. pəkiz və peyrodən yapılan bir tur he va
səling *m* l. sacayağı, sacayak 2. səliqə 3. orqan çuk gözən
səlinge *m* sacayağı, sacayak
səlix *m* mif, ince kum,
səlin *m* kum. kuzudan vətəna * kevirə **səlin** kumdan taş
səlin *m* küçük mərdiven
səliühəl *m* karguşa – **dərkiştin** karguşa ç. karmak
səliühəlün *m* karguşa (bulamaq, dərkiştinə yitirmə)
səl ü bəl bün *əw* m. l. anmaq (bulamaq, dərkiştinə yitirmə)
səliühəl *m* karguşalık. kargışılık, anarşizim, bəz. təntənəçilik
səlün *m* eşik (kəpi eşik) * II ser **səlün** *m* dərkiştinə yolu gedəyən
səlvə *m* büyük bir kəpi fəvə.
səlxan *m* kumculuk. kumşal

səlxanə *m* kumşalçılıq
səlxən *m* l. anmaq
səlxən *m* l. anmaq * kaxirə səlxən üçlü kəpçə 2. wək uçlu, rəs
səxilif *m* üçüz, üç yarıq, üç kol
sənu *m* l. çəpər. çil * az dli ser **sənca** *m* hastun re qevzlin bostan cürinin üstündən atılma 2. haran (tara və bahçe etrafında) çil 3. havale (bir arsayı çevirmək için, kəpənək için çekilen perde) 4. bəzi. bahçe duvarı – a düvə **dər** (yəkli) **bün** (bir tarifi koruyarı. kollayan olmaq)
sənca *m* bostan adı bunnax
sənckirin *m* çəpərleme, çəpər çəkme, çilləmə
sənə kirin *ğg* çəpərleme, çəpər çəkme, çilləmə
sənder (I) *m* düz arazi
sənder (II) *m* kəpi üst eşigi (has olan)
sənderlik *m* sandık
sənderlik *m* sandık
sənə *m* fidan
sənəz *m* l. örk. örk 2. kəpənək k. l. çilik
sənik *m* sənək
sənəq *m* dikan
sənə *m* sini
sənik *m* l. tabak (çiyecək koymaya vətə az çəm və ya vətə kəpi) 2. *m* tabak (bir tabağın ələqə, məkəti)
sənəqte *m* l. üç nökrə yanına
səpa *m* l. səliqə 2. səliqə (kəpənək mənə) 3. səliqə (resim səliqəsi)
səpənə *m* l. bir mənə kəpənək
səpəri *m* mənə
səpər *m* mənə yanına (Tifolofon)
səpə (I) *m* talay adı
səpə (II) *m* ayakçak (dokuma təzəgahı ayaklığı)
səpə (III) *m* çətir. səpə, dər ağacı. dər səpəsi
səpək *m* sacayağı, sacayak
səpik *m* l. səliqə 2. səliqə, dər ağacı 3. səliqə (resim səliqəsi) 4. sacayağı 5. talayın asıldığı səliqə
səpika *m* dərkiştinə *m* dərkiştinə səliqəsi
səpiki *m* çətir (tə ucda mənə bir çətir çeyləm tutma)
səpi *m* yayık yayma düzəgə, yayık səliqəsi
səpiroz *m* dərkiştinə. təsis (taba. oğul və kəpənək)
səpəl *m* l. üç kəpi, tripleç 2. üç çey
səqəli *m* üç kəpənək kəpənəklikli kəpənək okuma. üçlü seklində çəpənək
səqəzi *m* üç çey
səqəzi *m* üç çey
sər (I) *m* sənə
sər (II) *m* sənə, böyü, sənə – **bətəl bün** böyü hətəlmaq – **bətəl kirin** böyü bozmaq – **kirin** sənə yapmaq. böyü, yapmaq (və ya vətənək) ~ **lən** kirin bətəl böyü yapmaq (və ya vətənək)

sêr (III) *el kâsîr* (döl vermeyen) dîzene imkân olmayan) * ev jânik sêr e bu kârin kjar
 sêr (IV) *m 1.* İdet, kârde, korîl, usul * We sêrek *hî me yast kîr yeri* bir âdet icar etmiş - *betal kîrin âdeti onardan kaldırılmak - çî be ew e bezi hukâsın arqasını görz vermez her -êke nû rast kîrin eskî köye yeni âdet. wâl şikâretok 2.* meyîş * sêra belêdîvê belêdîye meyîş
 sêr (V) *m meyve tutan ağaç* * gûza sêr beyr tutan ağaç
 sêrangeh *bun seyrangeh*
 sêrbâz *adabî sîhrbaz, büyüci, göz bağıcı*
 sêrbâzî *m sîhrbazlık, büyüculük, göz bağıcılık*
 sêrbend *adabî sîhrbaz*
 sêrbedî *m sîhrbazlık*
 sêrbûn (I) *m kısırlaşma*
 sêrbûn (II) *m büyüleme*
 sêr bûn (I) *büyü kısırlaşmak*
 sêr bûn (II) *büyü büyülemek*
 sêrbüyî (I) *el kısırlaşmış*
 sêrbüyî (II) *el büyü, büyülemiş olan*
 sêrbüyîn (I) *m kısırlama*
 sêrbüyîn (II) *m büyületiş*
 sêrdar *adabî sîhrbaz, büyüci 2. el sîhrî, büyüci*
 sêrdârî *m sîhrbazlık, büyüculük*
 sêrebedî *adabî 1.* sîhrbaz, büyüci 2. cadî 3. cadî ilâyetuz, çıkart. ihtiyar kadînî
 sêrebedî *m 1.* sîhrbazlık, büyüculük (kadîn için) 2. *mev cadîlik 3. mev beceriklik - kîrin cadîlice etmek*
 sêrebedîbûn *m cadîlaşma*
 sêrebendî *bun büyü cadîlaşmak*
 sêrek (I) *adabî 1.* sîhrbaz 2. *mev numarası*
 sêrek (II) *m ufak tenceli üzüm türü*
 sêreklî *m 1.* sîhrbazlık 2. *numarasîlik*
 sêrîk *adabî sîhrbaz, büyüci*
 sêrîkî *m sîhrbazlık, büyüculük*
 sêrîyan *m üç yol, üç yö - kârşığı*
 sêrî (I) *m kısırlık*
 sêrî (II) *el büyü*
 sêrî (III) *el sîhrîce, büyütme*
 sêrîn *el sîhrîce ilgilî*
 sêrker *adabî sîhrbaz - büyüverci*
 sêrkerî *m sîhrbazlık, büyüculük*
 sêrkîrin (I) *m efsunlama*
 sêrkîrin (II) *m kısırlaşma*
 sêr kîrin (I) *büyü etürlemek*
 sêr kîrin (II) *büyü kısırlaştırmak*
 sêrkîrî (I) *el sîhrî (sîhrilenmiş olan), büyü, büyüleme, büyületiş*
 sêrkîrî (II) *el kısırlaşmış*
 sêr *† bûn (bun büyülemek*
 sêro (I) *m bir tür sîhrî*
 sêro (II) *bun sîhrî*
 sêroy *m gelinin damat evine getirdikten üç gün sonra gelin ve damat yakınlarını, hediyelerle gelini ziyareti*

sêrok *m üç gün sonra verilen alı yemeği*
 sêrûkî *m uçmuş gülden sonra zâta ev ne el oynatma game, üç günlükten gelinin tabak etme girme*
 sêrûstîkrîn *m yeni âdet icar etmek*
 sêr rast kîrin *elbî yeni âdet icar etmek*
 sêrûh *m sarımsak, ekinek ve çoğurtan yapılan bu yemek*
 sêsale *el üç yaşınd*
 sêsek *m üçleme*
 sêselet *m âdet, onaca - kîsândîn nî şeyler sîrnek*
 sêşem *m salı (günü)*
 sêşenbî *bun sêşem*
 sêta *ad 1.* ne karî, tripleks 2. üçleme
 sêtar *m sîhr (yayla bir müzik aleti)*
 sêtayîn *m üç kâhî, tripleks*
 sêtêheq *m üç kâhî, tripleks*
 sêtelik *m çatal (yemek yerken kullanılan iki uc veya dört ucun dışı çoğullukla metal araç)*
 sêtîlik *m çatal*
 sêtîr *el dolgun, yapılı - pêtîrî (salık eti, etine dolgun*
 sêtî *bun sîlteri*
 sêv *horîm 1.* elma (Pirus malus) 2. elma (bu ağacın meyvesi) - a çê para (elêvê) pîrêş ar-tunduz yastî aralar yer - a çêlê dağ elması - a meyveş meyveş elma - a soy elma gîhî (kîrmîz yusak) - a sar e ll dârê ye key nî-zâne nesîbê (on üç qismetê) kû ye al elmaya taş mon çek olar -† starî kîrmîzî ve içî sert her elma nîrî, kay çin sakları - e Nêlatî kîrmîzî, her yûrûşak, ağzda dağışın bu elma nîrî - aîn bînerî yer elması
 sêva *bînerîlê horîm 1.* yer elması (Helianthus tuberosus) 2. yer elması (bu bitkînin besin oylarak yararlı olan kök sapı)
 sêva *bînerî horîm (mısır)u*
 sêvanîk *adabî oyluk kemîği*
 sêvavok *bun sêvok*
 sêvavîn *horîm yer elması*
 sêva sekîrkîrî *el elma çekeri*
 sêva şekîrîk *horîm kîrmîz elması*
 sêvatehlîk *z m sêvok*
 sêvaxlık *horîm yer elması*
 sêvasîn *horîm 1.* yer elması (Helianthus tuberosus) 2. yer elması (bu bitkînin besin oylarak yararlı olan kök sapı)
 sêvasînîk *bun sêvasîn*
 sêvelok *m 1.* yabani elma 2. elma kurutu
 sêvesor *m kızılcık*
 sêvêtalîk *horîm 1.* yer elması (Helianthus tuberosus) 2. yer elması (bu bitkînin besin oylarak yararlı olan kök sapı)
 sêvêtelîk (I) *horîm yer elması (Helianthus tuberosus)*
 sêvêtelîk (II) *zîvîrî en verîlen, genısı ve kal-tal büyüklüğünde olup sêrî hâlinde gezerler*
 sêvêtlîk *m ekşi yabani elma*

az yaşları için) 5. çocuk (küçüksenme yoluyla, belki bir işte tecrübesi ve yeteneği olmayan kimse) ~ ebbüm (bir nedene çocuksu olmak - jê belhûn (birinden) çocuksu var olmak

sâvîlik *adâlet* çocuk

sâwir *m* taşarım, tasarlama

sâwir ü piwêr *ad* Pervin yıldızı

sâxal *ad* üç nokta - li nek hev *ez* üç nokta yan yana

sâxaxik *ad*ın kuzu kulağı (Rumex acetosa)

sâxil *m* kuzu, oğlak (övar jayrusu)

sâyane *m* üçletme

sâyani *m* üçlük

sâyali *ad*ın üçlü, trio

sâyek *ad* 1. üçlü 2. *m* üçletme

sâyemî *ad* üçünçü

sâyemîn *ad* üçüncü

sâyemîni *m* üçüncülük

sâyemîni *m* üçüncülük

sâyîn *ayw* üçleme (benleri üçer dizeli olan)

sâyine *ayw* 1. üçleme, triloj (bu yazının konu ve fıkri yapı olarak bütünlükle çözülen üç eseri) 2. üçleme (benleri üçer dizeli olan)

sâzdeh *ad*ın on üç

sâzdehîni *ad* on üçüncü

sâzdehîni *ad* on üçüncü

sâzahet *ad*ın sazalet ü sâzahet

sâzande *m* sazaletine

sâzah *ad*ın sazalet

sâze *ad*ın sâzah

sâzeb *m* 1. sabah * sâzebê serê sâzebê têtî yarın sabahleyim ge'iyeyim 2. yarın * sâzeb ez tûm yarın gel yarım - bi mexweş de mehatî (hastâ) sabaha çıkarmak ~ bûn ortalık ağarmak ~ dîq şafak sokmek ~ êvar sabah ağarm (devamı, her vakit, sürekli) - Jê safî (ar. j zelal) bûn sabaha bulmak (veya sabah) etmek, üzerine şafak sokulmek - li her gewrbûnê bûn gün ağarmak üzere olmak - pê de mehatî (hastâ) sabaha çıkarmak ~ ru j) güneş hi inde 2) yarın çür gün - roj mîrîv nîzane çî çûlibe gün doğmadan keurlîqî soylencîz ~ rûn bûn gün ışması ~ safî bûn gün ağarmak, gün ışmak, şafak sokmek - safî kîrîn sabaha bulmak (veya sabaha etmek) - tê xêr pê re gün doğandıq oler doqî ~ ü êvar j) sabah ağarm 2) (dolan) aşığı (dolan) yakan (bir kimserinin adının dilenen düşürülmediği, onun pek pozde öldüğünü anlatır) ~ ü êvar jê re tûme arawînin ipni salmîş (veya çukurmuş) - ü êvara (yekü) il hev nehîlêrtî (an jî tûne hûn) günü gîrlîqî uymamak, suu saze'ne uymamak, bûn kalîha gîrmek - zelal bûn gün ağarmak gün ışmak, şafak sokulmek -a we bi xêr sabahlar fayolsun -a dî (an jî dîn) bîhîrsu gün -a we bi xêr be bayarî sabahlar -ê zû sabah erkenden, sabah sabah, erken-

den * sâzebê rû egi ilê bîkerîni re salîh er-kenden yola çıkacağız

sâzeb bûn *m* sabah olma, ortalık ağarma

sâzeb bûn *ayw* sabah olmak, ortalık ağarmak

sâzebê *ê* 1. sabahleyim 2. yarın * ez dî sâzebê

we'îni yarın geleceğim

sâzebê *m* gelinin arısında (veya gelin gelinlikten) tutulan halay

sâzebîni *ê* sabahleyim

sâzebker *ad*ın sabahçı (uyumadan sabah bulunan kimse)

sâzebkerîni *m* sabahlama

sâzeb kîrîn *ayw* sabahlanmak

sâzebker *ad* sabah eresa, eresi sabah, eresi

gün

sâzebê *ê* bayatî sabahlar, günaydın * sâzebêra te xortê delal bayatî sabahla güzel delikanlı

sâzebî *m* sabah

sâzebî *m* yarın, yarın öbür gün, ertedeki zaman

sâzebêr *ad*ın sâzebêr

sâzebê *ayw* sâzebê

sâzebîni *ad* 1. sabahleyim, sabahki 2. yarınki

sâzhanullah *ê* saphanallah

sâzetin *ayw* yetinde durmaz

şîe *ayw*ın parazîl

şîcar aley (hastâlık halinde)

şîedar *ayw*ın parazîl

şîelî *ad*ın gîbi şîmî g. bî, çîvî gîbi lîce, zayî, sağam ve cevî kimse:

şîelîkîlî *ayw*ın soğu, istemek

şîelî *m* şîelî - a dîdî (an jî edîlî) *ayw* adî şîelî

şîelîdî *m* şîelî

şîelîkîrî *ad* şîelî

şîelîqî *m* şîelî

şîelîqîrî *ayw*ın şîelîqî (şîelî kimse)

şîelîqîrî *m* şîelîqîçî

şîelîqî *m* şîelîqî gibi çîyîşî için, çok ilq, dîcîçî

şîelîqîrî *ad*ın şîelîqîçî (işîelî eden)

şîelîqîrî *m* şîelîqîçîçî

şîelîr tutuşîrîlîkî yakacak * bertîya şîelîrê *ayw* şîelîvêje tînfîrê boy yere gereğî yokken kenarı fêda eder, hu geye atılan

şîelî *m* şîelî boluntu

şîelî *m* kûp hîcmînde kap

şîelî *m* anq, çözü ~ uvelîin tîvîdî çîrmek (çözgü ipni tîzhîha yelîestîrmek) ~ rahîlîan mekîk dîçîrmek, mekîk atmîq (şîelîr yenîle çîrmîyîçî dî yetî arawîmîla gîdîçî çîrmek)

şîelîandîni *m* duraklatîqî, duraksatîna

şîelîandîni *ayw* duraklatmak, duraksatmak

şîelîandî *m* duraklatîqî, duraksatîqî

şîelîndî *ad* 1. duraksamîçî olan 2. tereddütlü

şîelîndî *m* 1. duraksamîçî 2. tereddütî etîne

şîelî *m* şîelî, aşî dîbek

şîelîndî *ayw* 1. duraksamak 2. tereddütî etmek

sidq *w* sadık, sad-ka. doğruluk -ê safî içten. ı-tenlikle
 sifâr *w* 1. s fat (bir kümenin toplam içindeki sifâr) 2. ez sifal
 sifâtdan *w* sifâtkanduna
 sifât dan *ğğ* sifâtdan olmak
 sifet *bu* sifit
 sifîk *m* sofs, sunduma
 sifli sofa, sunduma
 sifir (II) *ê* 1. baka (saldanış Cuf) 2. *ê* baka (bakıdan yapılmış kapı) * Ji ser sifreyê tasuke sifir hebû sofrêki bakû bir tas vardi -ê hûn êkêk bakir
 sifir (II) *w* 1. sifir 2. sifir (hic yok) -a rehayî (an ji sudê) jêkêrî sal sifir (ji) -ê dest pê kirin sifirdan başlamak
 sifirûrê *ê* sifirê (çöğretmen)
 sifirûş *ê* sifir bakir (baka veya bakir kap anar kimsê)
 sifirûşî *m* bakiretik
 sifirî *m* bakiret, n yapılmış olan
 sifirîkêl (I) *ê* bakir bakir (baka, ruz işlerini yapan)
 sifirîkêl (II) *m* tutukluk (sifirîlar için) - kiçin tutukluk yapîzak, kışın sifirî nardışmêk yaynayîp kışmak
 sifirîker *ê* bakir bakir (bakirîlîk yap kışmak)
 sifirkerî *m* bakiretik
 sifirkerîn *m* sifirîlama
 sifirî kirin *ğğ* sifirîlama
 sifirîne *w* soşak (ev soşagi)
 sifin *w* madde
 sifin *n* koken, avil
 sifulk *w* süplage
 sifurî *ê* sifirî
 sifre *m* 1. sofra 2. sofra (ye ne ve yedime) * sifreya wî ji her kesî re danandî ye onin sofra. herkesê apêktir 3. sofra (birlikte yemek yiyenlerin topluluğu) - amade kirin sofra kurnak, nevaleya diizerek - danin (an ji danandin) sofra kurnak, sofraya kurnak, nevaleya duzerek - hêzî kiçin sofra kurnak, nevaleya duzerek - hîlanin sofra (veya sofraya) kaldirmek, sofra toplamak - rast kirin sofra (veya sofraya) kurnak - xemilandin sofra donatmak -ya alkêrê reki sofraya -ya (wî) danandî ye sofraya aşik -ya hîtarê (har sofraya) -ya li urdê yan sofraya -ya man yemê sofra. -ya xwîrê birîng yemeği
 sifreğê *ê* sofraya, sofra hizmetçisi
 sifrejan *ê* sofracı
 sifri *m* bakir kışan
 sifriîk *m* sofra
 sifrin *ê* bakir, bakıdan yapılmış
 sifrutexik *w* lîk, ye
 sifî *ê* 1. yoğun, zensil 2. koyu (sulu karışım)
 sifîbûn *w* 1. yoğunlaşma, tekasûf etme 2. koyulaşma 3. kûn derişme

sifî bûn *ğğ* 1. yoğunlaşmak, tekasûf etmek 2. koyulaşmak 3. kûn derişmek
 sifîbûnî / sifî *m* 1. yoğunluk 2. derişlik
 sifîbûyî 1. yoğunlaşma, tekasûf etme 2. koyulaşma 3. kûn derişik
 sifîbûyîn *m* 1. yoğunlaşma, tekasûf etme 2. koyulaşma 3. kûn derişme
 sifîte *ê* alk
 sifîte *ê* kîk
 sifî *w* 1. yoğunluk, kışalet 2. kıvam, koyalık
 sifîker jêwê yoğunlaş
 sifîkerî *w* 1. yoğunlaşma 2. koyulaşma
 sifî kirin *ğğ* 1. yoğunlaşmak 2. koyulaşmak (sıvı şeyler için)
 sifîkirî *ê* 1. yoğunlaştırılmış olan 2. koyulaştırılma
 sifîte *ê* 1. kekak 2. bızak (yiyerekler için)
 sifîtêhîn *m* kokuşma
 sifîte bûn *ğğ* kokuşmak
 sifîretî *w* 1. kışalık 2. bızaklık
 sifîpêw *w* yoğunluk, et, dansimet e
 sifir *w* talin
 sifî (II) *m* 1. gölge (suydan olmayan bir cisim tarafından ışığın engellenmesiyle oluşmuş olan gölge) 2. gölge (güneş ışıklarının bir kırıncak yüz) 3. gölge, silüet (ne olduğu anlaşılmayan kısımlar) 4. over gölge (kuruma, kayma, künye) - kelîm ser (...) gölge çuşmak - şîqtin (an ji zivirîni) gölge çuşmak
 sifî (II) *w* 1. otuz (30, XXX) 2. *ê* otuz (yemî cöküzdün bur şûk)
 sifî (III) *ê* üçürlü kışme
 sifî (IV) *ê* dargîn, kûs, kûskûn - ketin gacimemek, kışmak, darılmak - ketin gacimemek, kışmak
 sifî (V) *ê* üçürlü kışme
 sifî *w* sifî
 sifîhê *w* sifîhê
 sifîhê *w* dîrêk, yûnden dîrêk
 sifîhan *w* sifîhan
 sifîhanet *m* kışk
 sifîhar *w* sebet, sifîh
 sifîhet *w* 1. sifîhet 2. wî sifîhet, sifîhet - kîrîn sifîhet etmek
 sifîhetkîrîn *m* sifîhet etme, sifîhetme
 sifîhet kîrîn *ğğ* sebet etmek, sifîhetmek
 sifîhetwan *ê* heşsifîhetli kışme
 sifîhetsweş *ê* heşsifîhet
 sifîhetsweşî *w* heşsifîhetlik
 sifîhet *w* 1. sifîhet, sağlık 2. sifîhet, sağlık (sıvıdan iyi veya kötü olması durumu) - be sifîhetler olsun, afayer olsun - wî sifîhe he yarasin çifîyet olsun - xweş be ağzina (veya dilê) sağlık -a (yekê) xweş bûn sağlığı yemêde olmak -a te xweş be 1) ağzina (veya dilê) sağlık 2) ağzını çeyim (veya suycim)
 sifîhetsweş *ê* 1. sifîhetli, sağıklı 2. b ağzına (veya dilê) sağlık

sihê *rd* butun, tamam, tam, tümü
 sîhêhûn *m* hametlenme
 sîhê bîlû *lgh* bitirilmek
 sîhêkîrîn *m* bitirilmek
 sîhê kirîn *lgh* bitürlemek
 sîhêl (I) *m* mî usulün ge'rd'ge'kumlu çarpuca (toprak)
 sîhêl (II) *rd* basit
 sîhêlî *m* hasîlîk
 sîhêrn *rd* neççellî, mübîh
 sîhêr *m* sîhar
 sîhêrîn *rd* sîhar de rîhî
 sîhêr *m* deneyim, tecrübe
 sîhêrî *m* 1. deneme, sınam 2. deneyim, tecrübe 3. yoklama - kîlîl (I) denemek, sınamak 2) yoklamak -ya (yokî) kirin (bir n) denemek, sınamak, sınavı görmek -ya (wê) kirin 3. sîhar (bir kız) legên başında alınak -ya xwe kirin kerdim, tînamîs
 sîhêrîkirîn *m* 1. deneme, sınamak 2. deneyim (bir işi başarmak için girişimde bulunma, teşebbüs etme) 3. yoklama, ağzın yoklama 4. tartışma (güfteşe rakibinin zayıf yerlerini arama)
 sîhêrî kirîn *lgh* 1. denemek, sınamak 2. denemek (bir işi başarmak için girişimde bulunmak teşebbüs etmek) * rabû ser pîyan
 sîhêrî kir *ku* here helâ bir derî avêgê kal-kîp kapîva rêgêrî gûrêrî denêdî 3. yoklamak, ağzın yoklamak * çê sîhêrîya wê tîke, belîm em tîştêkî jê hîn hîbîn onê yokla bîlêzî hî çêvê gûrêrîya 4. tartışmak (güfteşe rakibinin zayıf yerlerini arama)
 sîhêrîkirî *rd* denemiş, sınamış
 sîhêvî *m* bitirilmek
 sîhîk *m* sîke
 sîhîkîbûn *m* sîkîleşme
 sîhîkdar *rd* sîkîh
 sîhîkîfîros *m* sîkî sîkîe (sîhar, kîrîse)
 sîhîkîfîrosî *m* sîkîcîlîk
 sîhîkîl kîrîn *m* sîkî
 sîhîk kîrîn *lgh* sîkîlemek
 sîhîkîkîl *rd* sîkîe, sîke kîrîlîmê o an
 sîhîkîvî *m* sîkîleşme
 sîhîkîvan *m* sîkî sîkîe
 sîhîkîvanî *m* sîkîcîlîk
 sîhîkîk *m* sîke
 sîhîr *m* sîhar
 sîhîrbend *m* sîharbaz
 sîhîrbendî *m* sîhîrbazlîk
 sîbardar *rd* sîharî
 sîhîve *m* sîhar, sîhîye, sîgîlîkî
 sîhî *rd* sîhî
 sîhîk *m* sîke
 sîhîkerî *m* 1. güclenme 2. kîzma (dîkelenme, sîmîleşme)
 sîhî ketîl *lgh* 1. gücünmek 2. kîzmak (dîkelenmek, sîmîleşmek)
 sîhîketî *rd* 1. gücenk 2. kîzmas

sîhîkîhîbîn *m* gücenkîk
 sîhîkîk *m* gücöcek
 sîhîkîlî bîlû (bu xîkîge' herîstêlîgî
 sîhîme *m* gûrîrnî hayâlet
 sîho sîho *m* sîharî otuzar
 sîhar *rd* sîhar sîncap (Sciurus vulgaris) - 0 bî rî-
 (lla (mî jî lîlîya) xwe yanîna elîra gûnûl al-
 ma, kîrîna kîrîmîca (veya kîderînce)
 sîharîk *rd* sîhar sîncap (Sciurus vulgaris)
 sîharîk *rd* sîharîk
 sîhîvî *rd* gücöcek
 sîhîrbend *rd* sîhar sîncap
 sîhîrîk *m* gîz (sîhîlîarda)
 sîhîvî *rd* herîsbeyar
 sîharîndîn *m* kîrîleşme
 sîharîndîn *lgh* kîrîleşmek
 sîharîrn *m* kîrîleşme
 sîharîrn *lgh* kîrîleşme
 sîhîd *m* sîhar
 sîhîdîverîh *rd* hîlîtar
 sîhîdîverîhî *m* hîlîtarîlîk
 sîhîxîsîlî *m* gücendîrme
 sîhîxîsîlî *lgh* gücendîrme
 sîjî *m* kîrn
 sîk *rd* sîk 1. çukuk 2. çîterîç, mînfûr
 sîkîk *m* sîkîkî
 sîkîne *rd* çîrkînce
 sîkîrd *m* kîsî sîpî hîlîta
 sîkîrdî *m* çîrkînlîk
 sîkîyî *m* çîrkînlîk
 sîkîkîlî *m* 1. çîrkîleşme 2. çîrkînlîk
 sîkî hîrn *lgh* çîrkîleşmek
 sîkîhîrnî *m* çîrkînlîk
 sîkîhî *m* kîsî detîrî çîrîngî, kîzîçî için
 sîkî dîrîp *lgh* çîrkîleşmek
 sîkîne *m* yan sîkî
 sîkerat *m* sîkerat -ya mîvîlî kelîsî kîrîrnî sîlîgî
 kîrîlîmek
 sîkar *m* sîhar bîrnî 2. sîharîk, tîrîvîye havîzî
 sîkîtîndîn *m* gîberîtme
 sîkîtîndîn *lgh* gîberîtme
 sîkîtîp *m* gîberîtme
 sîkîtîrn *lgh* gîberîtme * rîvî sîkîtîye tîkîsî gî-
 berîtî
 sîkî *m* çîrkînlîk
 sîkîsar *rd* sîpîsîgîk
 sîkîsîrnî *m* çîrkîleşme
 sîkî kîrîlî *lgh* çîrkîleşmek
 sîkîlî *m* sîkîlî
 sîkîlîta gîrnî *rd* sîkîlî sîkîlî, bîsî ağırlîk
 sîkîlîta mîvîçê *rd* yanî orta sîkîlî
 sîkîlîta mîvîrnî *rd* 1. orta ağırlîk, orta sîkîlî
 (çîkîsîta 71 kg dan 75 kg a kadar olan bok-
 sorîlîne verîlîn *rd*) 2. orta ağırlîk, orta sîkîlî
 gücîye, güllîrîkî ve hîlîterîkî 72-780 kg ağırlî-
 kîkîkî oymîcaîrî için kîllîlîrnî)
 sîkîlîta nîvîgîrnî *rd* yanî ağır sîkîlî
 sîkîlîta nîvîsîvîkî *rd* *rd* sîkîlî ağırlîk

sıkıla sıkık *ed* hafif sıklet (güçsüz 68 kg. boks ve halılarle 67.5 kg olarak tespit edilmiş ağırlık)

sıkırat *m* sıkırat

sıkırat *m* sıkırat -a *mewê* can çekişme

sıkırt *m* sıkırt -a *bike* sıkırt es - *hûn* sıkırt ni mas - *bûn* çûn sıkırt eluğ gûmek. sıkırtıp gûmek -a (yekî) *dânê* (batını) sıkırt etmek -a *wî* bidê sıkırt es

sıkırtkîrîn *m* sıkırt etmek

sıkırtkîrîn *êgê* sıkırt etmek

sıkırt (I) *m* yaka

sıkırt (II) *m* su bendi, bari su batın - *gîrê* duğ hüçmek

sıkırt *m* kepece, derin tas

sıkırtpehî *ed* gema vakatı

sıkırt *ed* zezil

sıkûm *n* 1. silat, surat (yaz. çetre) 2. heniz (yüz rengi), yüz ifadesi 3. surat (asık yüzölçülük) -ê (yekî) *ne* xweş e surat asık - *lê* *ne* man benzî aşmak (veya aşmak). beri benzi kırış kıstirmek, beti heniz aşmak (veya) soymak, beti uçmak -êkî *ne* xweş li serê hûn konû bîr suratî sohta çıtanê -ê (yekî) *betîn* hev ağız buruñ hişbirine karışmak (yüzde aşım ülke, azuntû, yorgunluk gibi durumların izleni görülmek) -ê (yekî) *lê* hev qelbîn ağız buruñ hişbirine karışmak (yüzde aşım öfke, üzüntü, yorgunluk gibi durumların izleni görülmek) -ê *wî* II ser kûşkan e surat fûkîrî -ê *xwe* kîrîn suratî aşmak

sıkûmîkîrî *ed* surat (veya suratî) bîr kırış -*ye* *weka* çiyayê kû berf *lê* hêtiye suratî aşmak -*ne* duwan

sıkûnet *m* sıkûnet (ingilizlik)

sık *ê* sar *ed* sar soğuk

sî (ê) *m* nazîs, hayvan pisliği

sî (II) *êdê* bir akıge hastalığı -a *sîhê* bir akıge hastalığı

sî (III) *m* 1. sınırlı, gergin, asabi, öfkeli 2. kuskun, dargın, gıcık - *kîrîn* sîmîzêndemek

sîlam *bu* selav

sîlav *m* selâm - *dan* selâm vermek (II ser piyan) - *dan* selâm vermek, selâm durmak. selâma durmak - *dan* hev (û III) selâmlaşmak, esenleşmek - *gîrtin* selâm almak - *lê* *re* şandin (hırıyle) *se* *âm* söylemek (veya selâm yollamak) - *lê* *bu* selâm elsun - *lê* *dan* I) selâm çaktmak 2) selâm vermek - *lê* *batîn* kîrîn selâmlanmak - *lê* *kîrîn* selâm etmek - *lê* *mekîrîn* dışlanmak, tecrit etmek - *lê* *qewetê* her kes gacine gîre - *lê* *qewetê* *ye* selâm para, kelâm para - *lê* *sîfeyn* hazar e kuruu soñraya eckîmmeden oturulur. anlarında bu deyim - *ê* *kelâm* selâm selâm - *ê* *kîlav* selâm sabah - *vegîrtin* (an II vedan) selâm almak -a (wam) *ji* hev *re* tune bûn (barûnê) selâmı sabah kesîmez -a *nîya* *ye*

ne *ya* tîya *ye* medîya ile pînasal varlığın önemini belirten bu deyim -a *Xwedê* Allahın selâmı -a *Xwedê* *lê* *nekerîn* dışlanmak, tecrit etmek -ê (yekî) *fê* *bu* gacîn selâm söylemek -ê (yekî) *lê* *hebûn* (barûn) selâmı olmak - *sîlavê* *metê* II *we* *hebûn* bulanın size selâmı vardı -ê *ne* *Xwedê* *lê* *mekîrîn* dışlanmak, tecrit etmek

sîlavdan *m* 1. selâmlama 2. tarlada buğday ve arpaın ruğzêrde dâğlanması durumu, harva dâğlanmasına göre eklenen yatma biçimi

sîlav *dan* *êgê* selâmlanmak

sîlavdan *ed* selâm

sîlavdayîn *m* selâmlayış

sîlavgeh *m* şerê (rubun)

sîlavgîrtin *m* selâmın, alma (selâma selâmê karışık vermek)

sîlav gîrtin *êgê* selâmın almak (selâma selâmê karışık vermek)

sîlavkîrîn *m* selâmlama

sîlav kîrîn *êgê* selâmlamak

sîlav *lê* *dun* *êbê* esenlemek. (birine) selâm vermek

sîlav *lê* *hîrdan* *êbê* selâmlanmak

sîlav *lê* *kîrîn* *êbê* esenlemek

sîlavname *m* selâmnâme

sîlavîdan *m* esenletme

sîlav *êd* *dan* *êbê* esenletmek

sîlav *vedan* *êgê* selâm vermek

sîlav *vegîrtin* *êgê* selâmın almak

sîlbûn *m* 1. sarılaşma, kızama, öfkelenme 2. gıcırma 3. kusma, dârlama 4. ürkleme, huylanma

sîlbûn *êgê* 1. sarılaşmak, kızamak, öfkelenmek 2. gıcırınmak 3. kusmak, dârlanmak 4. ürkmek, huylanmak

sîlbûnî *m* 1. sarılaşma, kızgınlık, öfke 2. dârlanlık 3. ürkleme

sîlbûyîn *m* 1. sarılaş, kızış, öfkeleniş 2. gıcırınış 3. kusuş, dârlınış 4. ürklüş, huylanış

sîlebend *m* göğüsçik

sîlek *ed* 1. asabi, sinirli, agresif 2. alıngan, dârlgan 3. öfke, huy (hayvanlar için)

sîlekî *ed* 1. asabice, sinirlice, agresifçe 2. alıngan, dârlganca 3. öfkeleşme

sîlekîdîn *m* 1. asabîleşme, gerginleşme 2. alınganlaşma 3. öfkeleşme

sîlekî hûn *êgê* 1. asabîleşmek, gerginleşmek 2. alınganlaşmak 3. öfkeleşmek

sîlekîkîrîn *m* 1. asabîleşirme, gerginleşirme 2. alınganlaşırma 3. öfkeleşirme

sîlekî kîrîn *êgê* 1. asabîleşirmek, gerginleşirmek 2. alınganlaştırmak 3. öfkeleşirmek

sîlekîrî *m* 1. asabîlik, sinirçilik, agresiflik 2. alınganlık, dârlganlık 3. öfkelilik

sîlemanê *dînikul* *zewîn* *êbêk*, hûthor, çavuş kuşu (Çıpaça spops)

sîlemanuk *zawîn* *êbêk*, hûthor

sîlik *bu* kızık

silkandın *w* 1. kızdırma, sınırlendirma 2. gıcırdatma 3. darılma, gücendirme 4. urkama
silkandın t. gr 1. kızdırmak, sınırlendirmek 2. gıcırdatmak 3. darılmak, gücendirmek 4. urkama

silkandı *ed* 1. kızdırılmış, kızgın, sarı 2. gıcırdatık 3. darılmış, gücütük, gücendirilmiş 4. urkutulmuş olan

silki *ed* 1. kızdırılıp, kızgın, sarı 2. gıcırdatmak 3. darıtılması, gücendirilmesi 4. urkutulmuş olan

silkın *w* 1. kızma, öskelenme, sarılaşma 2. gıcırma 3. alıpma, darılma, gücendirme, küsmeye çıkma 4. urkama, darılma, gücendirme 4. urkama, haylanma

silkın *ğğ* 1. kızma, öskelenmek, sarılaşmak 2. gıcırdatmak 3. alınıp, darılmak, gücendirilmek, küsmek (herhangi bir şeyden dolayı) birine kırılmak 4. urkmak, haylanmak

siltin *m* menliken

siltin *ed* geşek, uyuşuk

siltin *m* uze b-

siltin *m* araştırma, soruşturma * ez ketim siltisipé bir şeyi araştırma soruşturulma

sili *ed* 1. sivililik, gerginlik, sabırlılık, öskelik 2. küskünlük, irginlik, gücenciklik

silkat *kim w* silkát

sili kırın *ı* gk kuşu düşmek

siling *w* vıç

silsiyim *kim w* silsiyım (salsiyim) b-

silk *hor m* 1. pancar (Beta vulgaris) 2. pancar (bu bitkinin şeker elde edilen kısmı ve etli kökü) -u sor kırmızı pancar -en sekir seker pancarı

silkirin *w* 1. kızdırma, sınırlendirma, öskelen-dirme 2. gıcırdatma 3. gücendirme, küs-türme 3. urkama

silkirin *ğğ* 1. kızdırmak, sınırlendirmek, öskelen-dirmek 2. gıcırdatmak 3. gücendir-mek, küstürmek 3. urkutmek

silkoke *hor m* yarıncı pancar

silkuan *ed m* pancarı

silkvanı *w* pancarlık

silm (I) *w* sırta

silm (II) *m* başak, kelle, çekimdir. * silma penim bağday başağı (saya keles) -u (ye-kil) weşin me ileri çıkılmek

silmask *hor* gelmek

silmastık *hor* selmas

silme *m* sarma, sarma çuval, sarımsa

silngirédan *m* başaklına

silm giré dan *é-ba* başaklanmek
silngirédayi *ed* başaklanmış, başağı domuş olan

silngirédayın *w* başaklına

silmik *hor w* bir tür balık

silmok *hor m* bir bitki

silmok *ed* 1. asabi, sivil, agresif 2. zılgan, da-rıgan 3. ürkek, hayli (hayvanlar için)

silmok *ed* 1. asabice, sivilce, agresifçe 2. alıp-gıncı, darılınca 3. ürkekce

silmokün *w* 1. asabileşme, gerginleşme 2. alınganlaşma 3. ürkekleşme

silmokün *ğğ* 1. asabileşmek, gerginleşmek 2. alınganlaşmak 3. ürkekleşmek

silmokirin *w* 1. asabileşirme, gerginleşirme 2. alınganlaşırma 3. ürkekleşirme

silmokirin *ğğ* 1. asabileştirmek, gerginleş-tirmek 2. alınganlaştırmak 3. ürkekleş-tirmek

silmokü *w* 1. asabilik, sivililik, agresiflik 2. alınganlık, zılganlık 3. ürkeklik

silop *ed* geşembel, yarıdan kalkamayau

silori *w* atış kırıkımı

silove *hor* silope

silg *hor m* 1. pancar (Beta vulgaris) 2. pancar (bu bitkinin şeker elde edilen kısmı ve etli kökü)

silga *ed* yanı *hor m* pazı, yaban pancarı

silga *derewin* *hor w* yaban pancarı

silga *şor* *hor m* kırıkım pancarı

silga *şpi* *hor m* 1. salgam (Brassica rapa) 2. salgam (bu bitkinin besin olarak kullanılan etli ve tala kısmı)

silgfiros *ed w* pancarı (sarı kama)

silgfirosi *m* pancarlık

silgok *hor w* şeker pancarı

silgyan *ed w* pancarı

silgyanı *m* pancarlık

silsil (I) *ed* m emare, bel kemagi

silsil (II) *m* nehi, kırıkım büyük buz parçası

silsil (III) *hor* silale

silsile *m* 1. silsile 2. silale (kolimen en eski ana-
lan yöresinde kurulmuş kadim öle suası) * ji
silsileya buy ü kulé xwe de serhildêr m sil-
sileden adamlar usde

silsilend *ed* zılgan gibi birbirine bağlı

silsilena *m* silsilenleme

siltan *hor m* 1. sultan (patlayıcı) 2. sultan (pat-layıcı siltelerin unvanı) 3. sultan (bazı Bektaşî
azadlarına verilen ad) - efendi sultan efendi

siltanı *m* siltanlık

silus *w* sulun, üçte bir

silwet *m* silwet * ez dibeşim qey silwetê jir-lêkê ji min re xuya dibe bi kodirun silwet-
tin gorir gihayim

silok (I) *m* lora, zaka - şkestin çabası hitmek

silok (II) *w* 1. öbure (küçük oda) 2. öbure

silun *m* anur

silux (I) *w* sulus (Arap alfabesiyle yazılan bir-
tür yazı adı)

silux (II) *w* kulvet

silüğe *w* kulvetçane

silux (I) *hor* silux ü silux

silux (II) *w* sirik, dört metre boyunda sirik

silxe *hor* bağ boçuğu

sim *azê* lıynak -ê *xwe* weşirne, mala
- Nwedê bi sebrê ava büye sabceden derviş
mîladîta erinç

sincas *adıl* ahlâk bilmesi, ahlâkı
sincası *savın* ahlâk bilme
sincıq *m* 1. suzuk, bürüm 2. bantlına
sincıpk *ad* enq. iyi ahlâk, temiz ahlâk, nezih
sincıparız *adıl* ahlâkı (herseyi ahlâk aşısın-
dan değerlendiren)
sincıparızlı *fe'ül* ahlâkçılık
sincıperest *adıl* ahlâkı (herseyi ahlâk aşısın-
dan değerlendiren)
sincıperestü *fe'ül* ahlâkçılık
sincıq (I) *m* kancalı iğne
sincıq (II) *m* suzuk, bürüm
sincür *m* kıyam * **berriya** **sincür**ê xwe diwêje
tenêrê dereyi goşteden poçalanı sıvanak ~
girtin kıyama gelmek
sincürgirtin *m* kıyama bulma, kıyama gel-
me
sincürgirtin *ad* kıyama bulmak, kıyama-
na gelmek
sincüv *m* kireç - girtin kireç tutmak
sincüvêlûn *m* kireçleşme
sincüvêlûyîn *m* kireçleşiş
sincüvgirtin *m* 1. kireçlenme 2. *ad* kireçlen-
me (teklem yerleri kireç tutma)
sincüv girtin *adıl* 1. kireçlenmek 2. *ad* kireç-
ler etmek (tekleri yerleri kireç tutmak)
sincüvgirtin *ad* kireçlenmiş, kireç tutmuş olan
sincüvî *ad* kireç i
sincüvêlûn *m* kireçleşme
sincüvêlûyîn *adıl* kireçleşmek
sincüvêkîrî *m* kireçli (kireç sürülmesi olan)
sincüvêrê dan *ad* xwe sincüvlemek (kireç sürmek)
sincüvêrê gerîn *ad* xwe kireçlenmek, kireç bulas-
mak
sincıxwaz *adıl* ahlâkı
sincıxwazî *m* ahlâkçılık
sincızn *adıl* ahlâkı, fîre bilme
sincızanî *savın* ahlâk bilme, fîre bilme
sinc *bu* sînk
sindan (I) *m* 1. fiç 2. *ad* fiç (bu fiçin olaca-
ğı makur)
sindan (II) *m* 1. ors tuzeti inde naceci dotulen,
çelik yüzeyli demir araç 2. ors tuzetine çivi
çakılacak ayakları geçirilen kunduzca ara-
cı)
sindif *m* pranga
sindlik *m* sını, çingirek, çığkoşelîx
sindir *m* soku
sindir botan *ad* 1. yatamaz, her şeye karışan
ergin kız 2. arsız 3. güzel 4. sıhı buldu
sindirêk *m* 1. sandık, sanduka 2. dolap (gere-
likle tabutdan yapılmış, bânuc ve çekmece-
lere oya konulan kapaklı mobilya) * **sind-
dîrûka** ciltun çamaşır dolabı
sindirêkîrûş *adıl* deşup, (satan kınase)
sindirêkîvân *ad* or dolapçı (yapan kınase)
sindî *botan* 1. greyplut (Citrus decumata) 2.
greyplut (bu bitkinin meyvesi)

sindûq *m* 1. sandık 2. sandık (bu kurupda go-
ca sınıp verile yer) 3. çekmece, süslü sandık
~a boyaxê loya sandığı ~a dengan (an-
ji ruyan) ey sandığı - a hilhijartîne fecun
sandığı
sindûqîrûş *adıl* sandıkaç (satan kınase)
sindûqîrûşî *m* sandıkaçlık
sindûqker *adıl* sandıkaç (satan kınase)
sindûqkerî *m* sandıkaçlık
sindur *bu* sinec
sindûf *bu* sindif
sınan *botan* her bitki
sınat (I) *m* (sınat) 1. sırat 2. sırat (bu meslek-
te ayırtması gereken kurtallara sırat) 3. sı-
nat - çek e dî herfka xwe ke sonat altın bi-
lezikler
sınat (II) *m* 1. sünnet (Hz. Muhammed'in Müs-
limanlara ayırtması gerekli sayılan davranışları ve herhangi bir konuda söylemiş ol-
duğu söz) 2. sünnet (erkek çocukların sünnet
edilmesi) 3. sünnet (sünnet düğünü) - bûn
sınat olmak ~ karîn sünnet etmek (veya
yapmak)
sınethûn *m* sünnet olma
sınat bûn *adıl* sünnet olmak
sınethûyî *m* sünnetçi
sınethûyîn *m* sünnet oluş
sınethkar *adıl* sünnetçi, sanatçı
sınethkarane *h* sünnetçilere
sınethkarî *m* sünnetçilik, sanatçılık
sınethkar *adıl* sünnetçi
sınethkerî *m* sünnetçilik
sınethkrîn *m* sünnet erme (veya yapma)
sınat karîn *adıl* sünnet etmek (veya yapmak)
sınethkîrî *ad* sünnetçi
sincêber *bu* sinbeli
sinêde (I) *m* 1. eğrelti 2. otlen paftin 3. â hâ-
dîftin * **kêrê** **sinêde** biriye başak bûdîftin
kesmiş
sinêde (II) *adıl* hami kolayan, koruyucu
kay ve
sinêdêrî *m* hamîlik
sinêdî *m* kaba teslâk
sinêle *m* yeni yelme (erkek çocuğu)
sinêleî *m* yeni yelme ik
sînêr *m* 1. sını (sabbîlê) 2. sını ~a (...) li
serê iyekî) xastin afyonu baştan varmak ~a
iyekî) rakîrîn (birinin) afyonunu pottat-
mak, sinirlandırmek
slıg (I) *m* 1. göğüs, sine (vucudun boyunu za-
rın arasından bulunan ve yürek, akciğer gibi
organlara içine alan bölüme) 2. göğüs, başın
sine (bu vücut bölümünün en üstü, sırt karış-
tı) 3. göğüs (bu bölümin içindeki organlar)
- **kêşanlîm** iy geçirmek - **û ber** göğüs ma-
me - **û ber** iy girdin erşenlik (çiftin girme)
- **û berê** perdenê göğüs, memeler (kadın) -
çan) - **ê** xwe dan (tiştekî) göğüslenmek, gö-
ğüsle xurlanmak ~ slıgê xwe dî dîrî kapvî

göğüsledi -ê xwe gungumandûn göğüsê
kubarmak -ê xwe ji guleyan beguhastin
(an ji medan alî) gozu pek ûnmak -ê xwe
kutan her (...) göğüşlemek, karşı durmak,
engellemek

slag (II) *n* 1. kaz k * singê kon çada kazığı 2.
kazık (yapılarda kullanılan) 3. rikke (hay-
vanları bağlamak için yere çakılan ağaç ka-
zık) 4. kazık resipî çubukları 5. örgü şırı-
tyek) ~ dîkute ew elhar diwêjê yunurtaya
kêlîp takenak - kutan kazık çalmak - kutan
tûr pê vektîrîn îşî peşîmek -ê du berî di
erdê re nage - ku ucu zozik yere çakılmaz -ê
sertpîkî der fêrîz babî

singar *n* göğüsünde hasta olan

singbend *n* göğüşlük

singdan (I) *n* zindan

singdan (II) *n* göğüşleme

singdan (I) *n* göğüşlemek

singbend *n* göğüşlük

singêr *n* lavaş ekmeği, sarımsaklı koyun yo-
ğurdu, tereyağı ve tuz ile yapılan yemek

slagê nuaran *bozê* *n* kuyruğu otu

singîrêh *n* göğüşlu, genç göğüşlu

singik *n* örgü şırı

singî *n* bezduv

singik *n* 1. kisa kazık 2. askı (duvardaki ka-
zık şeklinde çakılmış askı)

singîr (I) *n* beti bezduv - û plingur beti bezduv

singîr (II) *n* bir vuruşta kesilen ağacın en kes-
kin kesim yeri ~ kirin (I) bir vuruşta ağacı
kesmek 2) kelle uçurmak

slagî bûran *n* 1. varamoz, her şeyi karıştıran
ergin kız 2. asır 3. güzel 4. eli hıtlu

slagîrkîcin *n* 1. bir vuruşta ağacı kesme 2.
kelle uçurmak

slagîr kirin (I) 1. bir vuruşta ağacı kesmek 2.
kelle uçurmak

singîrostkî *n* 1. tam pişmeden sertleşme 2.
yüzü gerilme, yüzü kararıp gerilmesi

singîrostkîbûn *n* 1. tam pişmeden sertleşme
2. yüzü gerilme, yüzü kararıp gerilme

singîrostkî hûm *bozê* 1. tam pişmeden sertleş-
mek 2. yüzü gerilmek, yüzü kararıp geril-
mek * jûyê wî slagîrostkî hîyê yûzî kar-
rîp gerilîş

singîr *n* göğüş ağacı

singîrêşan *n* iç geçirme

singîrîn *n* kazıklama, kazıklanış (kazık çak-
ma)

singî kirin *bozê* kazıklanmak (kazık çakmak)

singîkîrî *n* kazıklı, kazıklanmış, kazık vurul-
muş olan

slagîrêştin *n* kazıklama, kazıklanış (kazık
çakma)

slagî lê xîştin *bozê* kazıklanmak (kazık çakmak)

slagîrêştî *n* kazıklanmış, kazık vurulmuş o-
lan

slagîrê *bozê* yüzünü yüzüne

singnekîrî *n* kazıklı (kazık çakılmış olan)

slag *n* 1. süngü 2. kazık

slagpêşî *n* önlük

singewal *n* sineyi yıkan

singû *n* süngü

slag û ber *n* göğüş, memce

singîdîr *n* süngü

singûkîrîn *n* süngüleme

singû kirin *bozê* süngülemek

singûkîrî *n* süngülenmiş olan

singîvîn *n* beyaz tenli, beyaz aneli

sîrif *n* 1. sınıf * ew di sîrifê pêncan de dîx-

wîte beşîmî sîrifê eacyor 2. sınıf, dersha-

re 3. sîrif sîrif * sîrifê karkeran îşî sîrif 4.

sîrif, kategori 5. mîr sîrif (dî) -ê de hîştin

sîrifê barakmak (veya çakîrmak) (dî) -ê de

mîr sîrifê kalmak (veya çakîrmak) -ê çêbîn

sîrifçîmak

sîrifê emdezyarî *bozê* istîbîkîm sîrif

slagî çapîkandîrî *bozê* mîrîbîrîre sîrif

sîrifdîr *n* sîrif

sîrifî *n* sîrifî sîrifî

slag (I) *n* mîrîvîde

slag (II) *n* supûrge

sîrif *n* bulûğ, ergin

sîrifbûn *n* bulûğ olma, erginleşme

sîrif hîştin *bozê* bulûğ olma, erginleşmek

sîrifbûyîn *n* bulûğ olma, erginleşme

sîrifî *n* eğri, kırıklı

sîrif *n* slag

sîrifkî *n* 1. çapa (toprağı eşlemek için kulla-
nılan ağaç saplı derin kazı aracı) 2. çapa
(çapalama işi)

sîrifê herî çam ağacı

slag (I) *n* 1. çamıca 2. tümeç 3. sîrif dağ

slag (II) *n* slagî (balta çinmemiş orman)

sîrifî *n* slagî gîrî (orman için) * slagîstane-

ke slagîstî (slagî gîrî orman)

sîrifîyîrîk *n* sîrifî aktîba

sîrifîkî *n* ağaçtan ok

slagîstî *bozê* slagîstî

sîrifî *bozê* 1. sîrif 2. mîrîvî sîrifî

sîrifî *n* sîrifî

sîrifîdîm *n* sîrifî verme

sîrifî dan *bozê* sîrifî vermek

sîrifîdîyîn *n* sîrifî veriş

sîrifîlîzîsyon *n* sîrifîlîzîsyon

sîrifî *n* sîrifî sîrifî

sîrifî *n* 1. ordu (bir devletîn sîrifî kuvvellerî
tûmî) 2. ordu (bir topluluğun başîca bölümlerînden
her birî)

sîrifî *n* sîrifî

sîrifî *n* sîrifî, sîrifî

sîrifî *n* sîrifî

sîrifî *n* sîrifî sîrifî

sîrifî *n* sîrifî sîrifî

sîrifî *n* sîrifî sîrifî

sîrifî *n* sîrifî sîrifî

sirin *m* 1. üzüm, domuz (çok üzüm) 2. soğuk alına, soğuklama 3. domuz, soğuk çalma (bitki soğuktan zarar görene)
 sirin *ğış* 1. üzümek, dommak (çok üzümek) 2. soğuk alınmak, soğuklanmak 3. dommak, soğuk çalmak (bitki soğuktan zarar görmek)
 sirış *m* *ğış* yapı
 sirke *m* sirke — *çl* *qas ar ha wê küpê xwe bi-teşine* keşkin sirke küptez (veya kahna)
 zana - *lê hûdîn kulîn* sirkelenmek
 sirkelûn *m* sirkelenme
 sirkedar *zî* sirkeli
 sirkelîtoş *zêlûn* sirkeli
 sirkelîtoşî *m* sirkelilik
 sirkelîtin *m* sirkelenme
 sirke kirîl *lêw* sirkelenmek
 sirkelîrî *zî* sirkeli, sirke katılmış olan
 sirkepîv *m* asilometre
 sirkewan *zêlûn* siraz
 sirkewani *m* sirkelilik
 sirkik *m* sirke
 sirkulasyon *m* sirkulasyon, telavül
 sirkuler *m* sirküler, tarım, genelge
 sirledan *m* don vurma
 sirê dan *lêw* don vurmak
 sirêdayî *zî* don vurulmuş olan
 sirêdayîn *m* don vurma
 sirêlûsîn *m* don vurma
 sirê xistin *lêw* don vurmak
 sirêxistî *zî* don vurulmuş olan
 sirman *lêw* misilman
 sirme (T) *m* 1. sirma 2. rûsirma (sırtın don yapma) -*yên* (yekî) weşîn donukları dokümek, aneleri dokümek
 sirme (II) *m* sirgü, sirgü zeli
 sirme kenar *lêw* kenarı bir şeyin kenarı -*hatûn şikandîn* tepipölemek -*şikandî* tepipölemek (sırtı noktalarını gülemek)
 sirmedar *m* sirmalı
 sirnekêş *zêlûn* sirpöleş
 sirnekêşyane *m* sirnekêşhane
 sirnekirin *m* sirmanma
 sirne kirîl *lêw* sirmanmak
 sirnekîrî *zî* sirmalı
 sirneşikandî *m* tepipöleme (sırtı noktalarını gülemek)
 sirne şikandî *lêw* tepipölemek (sırtı noktalarını gülemek)
 sirneşikandî *zî* tepipöleme, tepipölenmiş (sırtı noktalarını gülemiş olan)
 sirna *lêw* peynire keşalan bir tür ot
 sirnî *m* 1. siraz (ağaç dîngil) 2. dîngil 3. iğ (araba okunun ekseni)
 sirnûlar *zî* dîngil
 sirok *m* siraz (erdeki)
 sirok *zî* soğuk
 sirokî *zî* soğukça
 siruşt *lêw* siruşt
 sirşirk *zêlûn* kara balina (Carabus)

sirsîlîn *m* 1. yayık (genellikle tepmekten yayık) 2. yayık - kulandîlî yayık yaymak
 sir (I) *zî* 1. sert, herik (yatmışuk karşın) * *ter-teyê sir* sert tabii 2. sert (cesaklığı ve azca, kolayca eğilip hükulmeyan) 3. sert (kolay dayanılmayan, utuklu) 4. sert, haşin (harcin, ofiseli, hırdelî) * *bi dengelî sirî* sert bir senle 5. sert (hiçlikle uygulan, sıkı) * *têvebert-yekê sirî* sert bir yörenin 6. sert (çarpıcı niteliği olan, keskin) * *meya sirî* sert saç * *tî-tîlî sirî* sert tutar 7. ağır, sert (çokta tem, keskin, bîgücu) * *bêhînkê sirî* ağır bir koku 8. sert (bağışlanmaz, haşgorîsü olınmayan) * *tî-nwayekî sirî* bersîva wê dayê sert bir çekil-de cevabın vesh 9. sert, ters, aksigünul kurca katı 10. aksi, kaba, amîf (kese) 11. ters (gücu) ve cesaret (aracı, huyuz) * *bersîva sirî* ters cevap 12. gramit pebi, sert - *uxaftîr* (peyvîlî an jî xêher dan) yüksek perdeden konuşmak, sert konuşmak, pek söylemek
 sir (II) *m* 1. sırt (başlıca ve tepeler an ist-bahîni) * *sirta çyê* baş ağrı 2. sırt (dikilîniş ve ya kaplanmış kitapların dikilîniş bolunu)
 sirta çyê *zî* baş ağrı
 sirta masî *zî* balık sırtı
 sirta pişt *zî* yeğir
 sirtûn *m* 1. sertleme, sertleşme 2. sertleşme (zerlu bir durum alma) 3. sertleme (edkêlî bir durum alma) 4. mee acılaşma (konuşma için; kırıca, sert bir durum alma) 5. haşinleşme 6. sertlik * *sirtbîna* (tîrûnê ez aelz kûmîr tîrûnî) sertliği beni nihîstaz etti
 sirî bûn *lêw* 1. sertlenmek, sertleşmek * *beton sirî* bûye beton sertleşmiş 2. sertleşmek (zerlu bir durum almak) 3. sertlemek (edkêlî bir durum almak) 4. mee acılaşmak (konuşma için; kırıca, sert bir durum almak) 5. haşinleşmek
 sirtbûyîn *m* 1. sertleşmiş, sertleşmiş 2. sertleşmiş (zerlu bir durum alma) 3. sertleşmiş (edkêlî bir durum alma) 4. mee acılaşmış (konuşma için; kırıca, sert bir durum almak) 5. haşinleşmiş
 sirtkî (I) *zî* 1. sertçe
 sirtkî (II) *zî* şıma ek
 sirtkîbûm *m* şımarma
 sirtkî bûn *lêw* şımarınmak
 sirtkîbûyîn *m* şımarma, şımarış
 sirtkîkûrdin *m* şımarma
 sirtkî karîl *lêw* şımarınmak
 sirtkî *m* şımarıklık
 sirtî *m* 1. sertlik 2. sertlik (keskinlik) 3. sertlik (şidîr) 4. haşinlik
 sirtîxwaz *zî* sertlik yanlısı
 sirtîxwazî *m* sertlik yanlısı olma
 sirtîrdan *m* 1. sertleşirme 2. pekiştirme, pekiştirme
 sirtî kûlîl *lêw* 1. sertleştirme 2. pekiştirme, pekiştirme

siya *m* hoyunuz
 sîrişt *m* sîrişt
 sîrîd *m* *m* *m* 1. matz (müzik parçası) 2. matz
 güzelleme
 sîrîüběj *m* *m* matzce (matz söyleyeni)
 sîrîüběj *m* matzçılık
 sîrişm *m* 1. pâlî (çelik olrozok kestilyiş kenarı) 2.
 pâlî (bur yapı ele numında egik bu yüzey ele-
 re etmek amacıyla keskinliği gidermek) 3.
 kenar (bur şeyin, bu yerin bitiş kısmı veya
 yatağı) 4. bu şeyin keskin kenarı
 sîrişmişkandîn *m* pahlavan
 sîrîm çıkandîn *m* çelî pahlavanc
 sîrîş *m* sîriş (Allah'ın peygamberlerini yüre-
 gine doldurduğu mümin) âleme özgü duygu
 ve düşünceleri
 sîrişt *m* 1. yaratılış, doğu, doğa 2. doğa, tabiat
 3. doğa, tabiat insan el yardımıyla büyük değişik-
 liğe uğratanmış, doğa güçlüklerini, kaniyan,
 gereklilikle şerif dâsi kesim)
 sîriştęaz *m* doğalgaz
 sîriştęer *m* *m* doğa, tabiat
 sîriştęer *m* doğacılık, natüralizm
 sîriştî *m* 1. doğal, tabii * gazı sîriştî doğu-
 gaz 2. doğa (tabiatın düzenine ve gerçekleri-
 ne uygun) 3. doğa (kendüniçin, insan ele-
 miyle yapılmamış) 4. elagan, tabii
 sîriştîhün *m* doğallılaşma, tabiileşme
 sîriştî hîn *m* *m* doğa, laşınmak, tabiileşmek
 sîriştîhövlä *m* doğallılaşma, tabiileşme
 sîriştîhövlä *m* doğallılaşmış, tabiileşmiş olan
 sîriştîkirin *m* doğa, laşınma, naturalize etme
 sîriştî kîrim *m* *m* doğallılaşmış, naturalize
 etmek
 sîriştîkîrî *m* doğallılaşmış olan
 sîriştîparêz *m* doğa, tabiat
 sîriştîparêz *m* doğacılık, natüralizm
 sîriştîrî *m* 1. doğallık, tabiiçik 2. *çelî* doğa-
 çik, natüralizm
 sîriştîkar *m* *m* doğa, tabiat
 sîriştîkarî *m* doğa çik, natüralizm
 sîriştîmaz *m* doğa hümei
 sîriştîması *m* doğa bîrini
 sîriştîpâk *m* güzel yaratılış
 sîriştîparêz *m* doğa, tabiat
 sîriştîparêz *m* doğacılık, natüralizm
 sîriştîstan *m* doğa belinci
 sîriştîzanî *m* doğa bîrini
 sîriştîşer *m* *m* kîrî, sîriştîşer
 sîriwe *m* esatî, esatî, ipuç
 sîriwedâr *m* esatîçî
 sîşê *m* 1. üç (ikiden sonra gelen sayıyı az ve
 bu sayıyı gösteren rakam, 3, III) 2. *m* üç (a-
 köce bir artık olan)
 sîşê sîşê *m* üçer üçer
 sîşyane *m* *m* üçleme
 sîşyê *m* üçü
 sîşyane *m* *m* üçleme
 sîst *m* 1. gevşek (sîst veya gergin olmayan) *

gîrîka sîst gevşek düğüm 2. gevşek (iğisiz,
 kayınsız) * sîst lebat kîrim gevşek davranmak
 3. hafif (yoğun olmayan) * kârê me weke ku
 sîst e işletiriz hîraz hafîlelele çîbi 4. hîmal,
 hareketleri ağır olan 5. *m* *m* isteksiz, niyetli
 * Jî çîmê re sîst bî gîriwe isteksiz (ya da
 niyetizdir) 6. laşka ~ bîm gevşemek (istek)
 - hîm hüziyi kaybetmek (veya yitirmek) * şer
 sîst bî sîst hîm hîziyi laşbelte ~ kîrim gevşet-
 mek - 0 pîst gevşek, laşka
 sîstahî *m* gevşekçik ~ kîrim gevşekçik yapmuk
 sîstahî *m* gevşekçik ~ kîrim gevşekçik yapmuk
 sîstahîkîrim *m* gevşek davranma
 sîstahî kîrim *m* *m* gevşek davranmak
 sîstbîn *m* 1. gevşeme (sertlik ve gerginliği bo-
 zulumu) 2. gevşeme, çözulme (güçsüz kalma)
 3. gevşeme (yunuşama, yatıştırma, sakinleş-
 me) 4. gevşeme (istek, çaba, ciddiyet azal-
 ma) 5. gevşeme (başalış (açılma) 6. istek-
 siz olma 7. azalış (tekisini yitirme, hafif-
 lenme) 8. gevşeme, tavassu 9. laşkalılaşma
 10. sîriştî
 sîst bîm *m* *m* 1. gevşemek (sertlik ve gerginliği
 bozulmak) * gîrîka çîlan sîst hüye, wê hî-
 nekî lîstîdîne çîmîşer (çîmîşer, sîst bî-
 roz gerîwe) 2. gevşemek, çözulmek (güçsüz
 kalınmak) * destê mî wê yê kî awêtîhüb
 stüyê mî sîst hîm hîzîyîmî âletîmî elletî
 gevşek 3. gevşemek (yunuşamak, yatış-
 mak, sakinleşmek) * gollîna leyistîne neh-
 hîza pî re sîst dîbe oyan hîfî dîymîsan hem-
 men gevşiyî 4. gevşemek (istek, çaba, cîd-
 diyet azalmak) 5. gevşemek, boşalmak, açıl-
 mak * hend êr sîst bî ip jîyîce başî dî 6. is-
 teksiz olmak 7. azalış (tekisini yitirmek,
 hafiflenmek) * sîncîwe wê sîst kîriye sî-
 cîrî azalî 8. gevşemek, tavassu 9. laş-
 kalılaşma 10. sîriştî
 sîstbîni *m* gevşekçik
 sîstbüin *m* 1. gevşeyiş (sertlik ve gerginliği
 bozuma) 2. gevşeyiş, çözulüş (güçsüz ka-
 lma) 3. gevşeyiş (yunuşama, yatıştırma, sakin-
 leşme) 4. gevşeyiş (istek, çaba, ciddiyet az-
 alma) 5. gevşeyiş, boşalış (açılma) 6. istek-
 siz olma 7. azalış (tekisini yitirme, hafiflen-
 me) 8. gevşeyiş, tavassu 9. laşkalılaşma
 10. sîriştî
 sîstek *m* 1. gevşek (iğisiz, kayınsız) 2. gevşek,
 uyusuk kimse 3. *m* *m* batac yer
 sîstekî *m* 1. gevşekçe 2. gevşekçe, uyusukça
 sîstekî *m* 1. gevşeklik 2. gevşeklik, uyusukluk
 sîstetaw *m* loç, zayıflıklık
 sîstetîst *m* 1. gevşek gevşek 2. ifil ifil (kar ve
 buzgar için) 3. isteksizce
 sîstîk *m* 1. gevşek, muskin, uyusuk 2. lâpacî*
 hîn wîsa lê nîze nekîm vekî sîstîk e gîstî-
 mîne bakmîyîmî lâpacîmî berîdir
 sîstîkî *m* 1. gevşekçe, uyusukça, muskince 2.
 lâpacî

sisti *m* 1. gevşeklik 2. gevşeklik (kayısız davranış) 3. ağır ve uygunsuzluk ve gevşeklik durumu 4. gevşeklik, tembellik 5. *see* videolu

sistiktin *m* boğulma, sıvısalma, serme
sistî kirin *lgh* boğulamak, sıvısalamak, sermek *
kar slat klî *lgh* seril-

sistîklîn *m* 1. gevşetme 2. gevşence, boyutma 3. azaltma etkisini yitirmesine sebep olma, hafifletme 4. boğulma 5. huzursuzluk 6. hizmet yitirme, yavaşlama 7. danme (kay. yağmur için kesilme, yağmursu durma) 8. danme (sarı, sarımsı durma) 9. yalnız (huz. etkisi azaltma, uşadığı geçme) 10. kabarmaya (toprağı yitirmesine)

sist kirin *lgh* 1. gevşetmek 2. gevşemek, sıvısalınmak 3. azaltarak etkisini yitirmesine sebep olmak, hafifletmek 4. boğulmak * **hef-carê heşp** *slat kir*, **heşp hin** rihei buzıyn a-tın yu-azın boğaldı, ar daha zahat kaş-naya boğaldı 5. huzursuzluk * **firtûne sist klî** firtûne hiz m. aldî 6. huzuru yitirmek, yavaşlamak 7. danmek (kay. yağmur için), kendirmek, yağması durmakt * **berlê slat kir klî** danmî 9. danmek (sarı, sarımsı durma) * **şep mîn sist kir** sarım dîpê 10. yavaşlamak (huz. etkisi azaltmak, uşadığı geçmek) * **firtûneyê sist klî** firtûna yataşî 11. kabarmak (toprağı yitirmesi)

sista *bnr* sistok

sistok *m* 1. gevşek, muskm, uygunsuz, hareketsiz 2. gevşek (ilgisiz, kayısız) 3. salpa

sistokî *m* 1. gevşekte, muskmce, uygunsuz 2. gevşekte (ilgisizce, kayısızca) 3. salpa

sistokîf *m* 1. gevşeklik, uygunsuzluk 2. gevşeklik (ilgisizlik, kayıtsızlık) 3. salpalık

sistulek *m* 1. gevşek, muskm, uygunsuz, hareketsiz 2. gevşek (ilgisiz, kayısız) 3. salpa

sistulêkî *m* 1. gevşekte, muskmce, uygunsuz 2. gevşekte (ilgisizce, kayıtsızca) 3. salpacı 4. çuval gibi (kaba ve gevşek atarış)

sistopisto *m* 1. gevşek (ilgisiz, kayıtsız) 2. sol-puk (kevsiyip sarfın kayı vermiş) 3. gevşek, laçka

sistopistobitt *m* 1. gevşekleşme 2. solpu 3. laçka, laşma

sistopistobîn *lgh* 1. gevşekleşmek 2. solpu-mek 3. laçkalanmak

sistopistokêrîn *m* 1. gevşetme 2. solpukleştirme 3. gevşetme, laçkalanma

sistopista kirin *lgh* 1. gevşetmek 2. solpuk-leştirme 3. gevşetmek, laçkalanmamak

sistopistoyê *m* 1. gevşekler 2. solpuciler

sistoyî *m* gevşekçe

sistûn *bnr* sistun

sitâm *m* tepik

sitane *m* sağınak

sitê *bnr* heste

sitên *m* zulüm, kıym - dîtlî zulüm görmek - **kirin** zulmetirmek

sitenbar *m* mağlum

sitenbînî *m* zulüm görmüş olan kuşve mağlum

sitenkar *m* zulüm - **bîn** zulüm etmek

sitenkêş *m* çilekeş, mağlum

sitenküşî *m* çilekeşlik, mağlumluk

sitî *m* bakırç

şirî *m* temel

sitîmanêlî *m* rakama

sitîmanêlî *lgh* rakatlamak

sitîmanêlî *m* rakat

sitîmîn *m* üçkama

sitîrîn *lgh* rakatlamak

sitlik *m* keva

sitrax *m* şapak

sitûv *m* 1. işvulanca, teyid

şituvandî *m* doğrudanca, teyid etme

situvandî *lgh* doğrudanmak, teyid etmek

situvîn *m* doğrudanca, teyid edilme

situvîn *lgh* doğrudanmak, teyid edilme

sitû *m* püröngöz, dîz

sitvan *lgh* yüzbaşı

sitvanî *m* yüzbaşılık

şivanşar *lgh* haşşavuş

sitvanşarî *m* haşşavuşluk

sitûk *m* kuzucu

sitûkî *m* 1. çıkar 2. çıkarıcılık

sitûkîbûn *m* çıkarıcılık

sitû *m* talih, şans → **(yekî)** çep gerîn şans dârmek → **(yekî)** lê hatin şans çeyn talih

(bi) şans görmek → **(yekî)** lê sistin haşna deşer koştî karmak

şivnde *m* raf

sivane *m* dam saçağı

sivang *m* yaka

sivat *bnr* sebat

sivder *m* 1. eşik (kapı eşığı) 2. sundurma, revak (evlerin önündeki alan) 3. siperlik, siper, güreşlik (kapı, pencere, lamba g.b. şeylere yapılmış koruyucu engel)

sivê *bnr* sebat, sebat

sivêk *m* tepet

sivêndê *m* eşik (kapı eşığı)

sivêrmek *m* çelen, ev sağı, dam saçağı

sivgal *m* dam saçağı

sivgalkî *m* kurt başı, kulak uçları bızısından döşesê bir eşgımın başısım kesip tepel kesimni saluker, saçak olarak biyon ulmase. Erikek çocuklar eşgim döşeme kudar bõyle taraz edibêlê

sivêda *ş* sabahleyin

sivik (H) *bnr* siverek

sivik *m* 1. hafif (ağır karşıtı) 2. hafiflik (ağır ar. sindirimi kolay yiyecek) * **eger tu wawarinêwê sivik bîxwê dê** baş be hafif yemeler yersen iyi olur 3. hafif (tıkısı az olan) * **ve-sivirikêwê sivik** hafif bir tek: 4. hafif, kolay (güc veya yorulm olmayın, sıkıntı çekme-

sırtı *m* *bu* sırtı
 sıpus *bu* sıps
 sıpehi *bu* sıpehi
 sıpiñ *bu* sıpb
 sıplik *m* tezek
 sıplik (I) *m* aycañ kışkırtılarak elde edilen çökelek
 sıplik (II) *m* *bu* *bu* dak
 sıplılık *bu* *bu* yemlik
 sıplıdıl *m* lıvışer
 sıplındıñ *m* lampenik
 sıpiñ *bu* *bu* yemlik çuğ ve piyazlarak yenilen ve halk bekaatlığına karamayı da ducañ için kullandıñ) sa kesik bir yemlik tur sa pe-pükê bir yemlik turı
 sıpitak *bu* *bu* yenilen bir bak.
 sıpî *bu* sıpî
 sıpındar *bu* sıpındar
 sıpsar *m* sıpsağuk
 sıpsax *m* sıpsağam, sıpsağam
 sıpsaxlar *m* sıpsağam, sıpsağam
 sıpselatmet *m* sıpa sağlam
 sıpsar *m* sıpsağuk
 sıpsay *m* 1. diğdir 2. sıpsağam, sıpsağam
 sıpsaxlar *m* sıpsağam, sıpsağam
 sıpselatmet *m* sıpa sağlam
 sıpsor *m* kışkırtıcı, kışkırtıl
 sıpspehi *m* güppüzel
 sıpspi *m* kimbeyaz
 sıpa *bu* veqa
 sıpal *m* selo tük
 sıpaşıl *m* 1. çöp süzgeci 2. kış buzununu dağıtılabıñ ya dañ çöp süzgeci
 sıpeyl *m* çöp süzgeci, çöp süzgeci
 sıpeñ *bu* sıpeñ
 sıpıl *m* küçük kazık
 sıplik *m* küçük kazık
 sıplık *bu* kışık
 sıpırık *bu* *bu* azan, çiçekleri sarı olan ve çalıya benzeyen bir bitki
 sırt (I) *m* 1. sı, sırt (zarflığı veya bazı yerleri ağrıya uğramak istenmeyen, gırtlakla, gırtlak tutulan şey) 2. sı, sırt (insan aklını yetenince açıklık göstermediği şey) ~ bryan bün *exor* peñesi açıklanamı ~ dan der sırt vermek ~ dan gütin sırt vermek (veya saklanmak) ~ der dan sırt vermek (veya saklanmak) ~ nedan der sırt vermek (veya saklanmak) ~ yezarin sırt saklanmak (II) ~ê ley zantı (buñun) sırtını bilmek ~ en aye ji kesi re gili nekarin sırtını kimseye açıklanamak
 sırt (II) *m* 1. sırt, sırtı, sırtab yeli 2. ayaz, kuru soğuk ~ (yek) bürin üşümek ~ bürin soğuktan yarıñax ~ lê xistin ayaz vurnak - piyê (yek) birin soğuktan ayazı yarıñak ~ ü seqem ayaz, kuru soğuk ~ ü seqem lê xistin (an ji dan) (I) ayaz kesmek, ayazlamak 2) ayaz vurnak ~ sa serê sibêñ sabah ayaz.

sırtıñış *m* hülun halinde içecek ve
 sırtabın *m* 1. içiñme 2. dondurma 3. soğuk vurma, soğuk yakma (bitki için, çok soğukluk etkisiyle kuruma)
 sırtabın *ğış* 1. aşılmaq 2. dondurmaq 3. soğuk vurnak, soğuk yakmaq (bitki için, çok soğukluk etkisiyle kuruma)
 sırtadıñ *m* 1. üşütölme 2. dondurulmuş 3. soğuk vurma, soğuk yakma (bitki için)
 sırtacı *m* bir yemek türü
 sırtı sibêñ *m* sabah yeli, tıs yeli
 sırtı *m* sırt kopması
 sırt kışmı 1. kışım (kışılması Pbt) 2. *ad* kışım (kurundarı yapılmış olan)
 sırt *m* sırt
 sırtbirt *m* dondurucu soğuk
 sırtbıran *m* sırt stat
 sırtbı *m* sırtpa
 sırtlımek *bu* sırtmek
 sırtbıranı *ad* sırtbıranlı
 sırtbı *m* 1. sırtpa 2. *ad* sırtlara yataş bir şekilde
 sırtbün *m* içiñme, donma
 sırt bün *ğış* üşümek, donmak * destê wî sırt büye eleri donmuş
 sırtı *m* açıklık, açıklıktan söyleme
 sırtlık *m* *m* *m* *m* bölge
 sırdar *m* sırt, gizemli, gizemli, esrarengiz
 sırdar *m* esrarengizlik, gizemlilik
 sırt *ğ* sırt, sadece, sa l., yalnız * sırtı pereyê wê sırtı dikir ku pê karlıb (here Stenbulê kendamı yotuz İstanbu) kado geturecek parası vardı
 sırtı *b* hülun, tüme, tamamı
 sırtış *bu* sırtış
 sırtın *m* 1. soğuk, nefis (soğuk etme) 2. sırtgün (bir kırsenin sürüldüğü yer)
 sırtınbün *m* sırtın olma
 sırtın bün *ğış* sırtın olma
 sırtınbüyü *m* sırtın olma
 sırtınkırtı *m* sırtın etme
 sırtın kışmı *ğış* sırtın etmek
 sırtınkırtı *m* sırtın edilmiş olan
 sırtın *m* mendiren
 sırtın *m* 1. sırt (bazı nesnelere parçalarla vermek, dış etkilerden korumak için kullanılan bir tutulum) 2. sırt (aynaların arkalarına ve kaplıma metal eşyaların yüzüne sürülen ince metal tabaka)
 sırtıñ *m* 1. sırtı 2. buzdolabı
 sırtıñek *m* sırtı, küçük sırtı
 sırtıñxane *m* buzdolabı
 sırtıñde *m* 1. sırtı 2. sırtı, sırtım * serê sibêñ *ad* şıra sırtıñde de dawirt şafakta uluñlı bükıldan geçi
 sırtış *bu* sırtış
 sırtı (II) *m* sırtıñme
 sırtı (II) *m* soğuklanmış, soğuk olmuş olan

den, yapılmadı yapılmaz, vâhmetiz, ernek siz) * **karak** sivik haflif bu as S. baar * **zi-aadnekil** sivik hatlye bikaranîm basit bir dil kullandım 6. haflif (zorlu olmayın) * **serêşke** sivik hatif bir başağrı 7. haflif (özenli olmayın) * **slazyeke** sivik damê ona hatif bir eza verdin 8. haflif (uyku için, çabuk uyandır) * **xewawê** sivik e uykusu haflif 9. haflif (çak dik olmayın: sin, yakış) * **em ji paleke** sivik daketin jêrê hatif bir meydanlık 10. hatif (buhl behazê) * **ez îm xwe jêr** sivik dibinim buğın kerdin çok haflif husedayanım 11. haflif, meca, uçuk * **kera** sivik meca gülsê uçuk * **li hisîrîneke** sivik uçuk bir gölmeyeye 12. atik, ye-vik 13. genc delikantî 14. rez, surek iluzh j. den. çabuk olay, süratli 15. yağrak, yuruk (tıy yürüyen, tıy koşan) 16. mek hareketli, ritmik, aynak (hareket, canlılık veyn) * **haflê jî me** re-stranêke sivik biserê hadî bîze şîyle bir oynak türkî söyle 17. haflif, hoppa, oynak (tedir olmayan, veytanışlan ağır başlı olmayan) * **jineke** sivik hatif bir kadın 18. başı (başığı, veytanış) * **ralto-veki** sivik başî bir adam 19. köçek (ağır başlı davranışları olmayan kadın) 20. b. çabuk (yaşamın koşut) - be çabuk ol - bimeşe birlê bax teğmê hazî (yut) - e kuş gibî (çok haflif) - ~ jeyistn şakar şakar oynamak

sivikali *bir sivikayî*

sivikayî *ol* 1. hafiflik 2. kolaylık, kolay 3. hafiflik, rahatlık * **pişîr ku ez jî serşokê derketim** bi min re-sivikaliyek çêbû banyadan çıkma 2 bi hatiflik duyulan 4. atıklık, çeviklik 5. tezlik, sureklik 6. yuğruluk, yurukluk 7. hareketlilik, oynaklık, ritmiklik 8. hafiflik, hoppalık, oynaklık 9. usatlık (güçgüszülük) 10. nez köçeklik

sivikbez *ol* 1. yuğmê, koşma 2. koşma ol

sivikbûn *ol* 1. hafifleme, hafifleşme (eski ağırlığı azalmaz) 2. hafifleme (farklı, güç azalmaz) 3. çabuklaşma, tezleşme 4. hafifleme, rahatlaşma 5. ritmikleşme, oynaklaşma, hareketleşme 6. hafifleşme, hoppalaşma (ağırbaşlılığı yitirme) 6. basitleşme

sivikbûyîn *w* 1. hafifleyiş hafifleşiş (eski ağırlığı azalmaz) 2. hafifleyiş (farklı, güç azalmaz) 3. çabuklaşma, tezleşme 4. hafifleyiş, rahatlaşma 5. ritmikleşiş, oynaklaşma, hareketleşme 6. hafifleşme, hoppalaşma (ağırbaşlılığı yitirme) 7. basitleşme

sivik bûn *liqê* 1. hafiflemek, hafifleşmek (eski ağırlığı azalmak) 2. hafiflemek (farklı, güç azalmak) * **êya surê mîm** sivik bûn hatî ağır hafiflet. 3. çabuklaşmak, tezleşmek 4. hafiflemek, rahatlaşmak 5. ritmikleşmek, oynaklaşmak, hareketleşmek 6. hafifleşmek, hoppalaşmak (ağırbaşlılığı yitirmek) 7. basitleşmek

sivikçûn *w* *buzî* gitme

sivikê çûn *liqê* hâlê çarnek

sivikol *ol* 1. hafiflik 2. kolaylık, kolay 3. hafiflik, rahatlık * **pişîr ku ez jî serşokê derketim** bi min re-sivikiyek çêbû banyadan çıkma 2 re-hafiflik duyulan 4. atıklık, çeviklik 5. tezlik, çabukluk, sureklik 6. yuğruluk, yurukluk 7. hareketlilik, oynaklık, ritmiklik (hareketli, canlı olma durumu) 8. hafiflik, hoppalık, oynaklık (ağır başlı olmayana duruma) 9. basitlik (güçgüszülük) 10. nez köçeklik 11. rez yeleme, basit 12. meca oynakça (hareketli bir biçimde) 13. meca oynakça (ağır başlı olmayarak bir hareketle) - **kirin** hafiflik etmek, hoppaklık etmek

sivikker *ol* 1. hafifletme 2. çabuklaştırma, tezleşirme 3. ritmikleşme

sivikkirin *ol* 1. hafifletme, hafifletme 2. hafifletme, hafifletme (gücünü, etkisini azaltmama sağlama) 3. çabuklaştırma, tezleşirme 4. hafifletme, rahatlaşma 5. ritmikleşirme, oynaklaşırma, hareketlileşirme 6. hafifletirme, hoppalaştırma (ağırbaşlılığı yitirmesine neden olmak) 7. basitleştirme

sivik kirin *liqê* 1. hafifletirmeye, hafifletmek 2. hafifletmek, hafifletmek (gücünü, etkisini azaltmama sağlamak) 3. çabuklaştırmak, tezleştmek 4. hafifletmek, rahatlaşmak 5. ritmikleşirmek, oynaklaşmak, hareketlileştmek 6. hafifletirmek, hoppalaştırmak (ağırbaşlılığını yitirmesine neden olmak) 7. basitleştirmek

sivikol *ol* hatif

sivikolî *olî* 1. hafifçe 2. ritmik, hareketlice, oynakça (hareketli bir biçimde) * **nutîkêke** **sivikolî** lê dikeve oynakca bir nutik çalıyor **sivikolî** *ol* başına çabuk

sivikolî *w* 1. hafiflik 2. kolaylık, kolay 3. hafiflik, rahatlık 4. atıklık, çeviklik 5. tezlik, çabukluk, sureklik 6. yuğruluk, yurukluk 7. hareketlilik, oynaklık, ritmiklik (hareketli, canlı olma durumu) 8. hafiflik, hoppalık, oynaklık (ağır başlı olmayana duruma) 9. usatlık (güçgüszülük) 10. nez köçeklik -**ya**

aqil ekil zayıflığı

sivikzimanî *ol* belâğatî

sivikzimanî *ol* belâğat

sivîl *ol* sofî, sandurina

sivîng (**î**) *ol* sibelî

sivîng (**î**) *ol* 1. celen, ey sazığı, dam sazığı 2. serehlik, kapı üstünde diken çıkartılan gölgelik, özet ç. katil sazık

sivîngal *ol* dam sazığı

sivîrandin *ol* (ezayevî etme (başkasının hoşunu el uzatma)

sivîrandin *liqê* tecavuz etmek (başkasının hakkına el uzatmak)

sivîrîn *w* tecavuz edilme (başkasının hakkına el uzatılma)

siyar bün *siğh* sıklık olmak
 siyar *si* *m* sıklık
 siyare *si* 1. kurak (yağsız) 2. kurak (toprak içi-
 çim, yata tutmayan, çorak) 3. kurak (verimsiz
 toprak)
 siyari *m* kur kurama küreği
 siyat *m* 1. bög
 siyaten *m* yakacak
 siyay *m* 1. nezi * siyare ve xera bün mara'ı ha-
 zaldı -ê (yekü) şikandın mara'mı bozmak
 -ê (yekü) şikestün mara'mı bozulmak
 siyayandün *m* tasarruf etme (istediği gibi bir
 mal kullanma)
 siyayandün *siğh* tasarruf etmek (istediği gibi
 bir mal kullanmak)
 siyayin *m* tasarruf edince
 siyayin *siğh* tasarruf edilmek
 siyayışkeşt *m* mara'mı bozuk
 siyayib *betün* yarız Gevez-yüksekavada yeti-
 şen toprak bün peynir ete
 siyayış *betün* siyahışın
 siyah *m* kara
 siyahışın *m* siyah renk
 siyahışın *betün* kağıdı
 siyahkari *m* karalayıcılık
 siyahmar *m* kara yılan
 siyahçenk *m* uluk (eskiz) güreği
 siyale *betün* tepnek
 siyalık *m* karım
 siyambü *betün* peynir kütlen bir *m*
 siyame *betün* bir bitki
 siyan *m* 1.ğin suyu
 siyaret *m* siyaret
 siyanjejen *kişim* siyanjejen
 siyanük *betün* peynir kütlen bir *m*
 siyanür kütlen siyanür
 siyar (I) *m* siyer (Hz. Muhammed'in hayatını
 anlatan kitap)
 siyar (II) *betün* siyar
 siyare *m* mereteşe
 siyaredar *betün* kızıl kanak
 siyari *betün* siyar
 siyar bün *betün* siyar bün
 siyar kirin *betün* siyar kirin
 siyarkir *betün* siyarkir
 siyaset *m* 1. siyaset, politika 2. mer. siyaset,
 politika (bu amaçla hedefe varmak için baş-
 vurulan bütün yollar) - ajantın politika gü-
 meti - gerandün siyaset yapmak - kirin si-
 yaset yapmak - kudirandün politika gü-
 meti - a şahur ekranımı politik - a çar-
 walühate ibaretnasihat politikas - a neali-
 giri bağlanışlılık siyaseti (veya politikası)
 siyasetger *betün* siyasetçi
 siyasetgeri *m* siyasetçilik
 siyasetkar *betün* siyasetçi
 siyasetkari *m* siyasetçilik
 siyasetmedar *betün* siyasetçi, politikacı
 siyasetmedari *m* politikaçılık

siyasetmedar *betün* siyasetçi
 siyasetmedari *m* siyasetçilik
 siyasetname *m* siyaset belgesi
 siyasetvan *betün* politikacı
 siyasetvani *m* politikacılık
 siyasetvan *betün* siyaset bilimi, siyaset uzmanı
 siyasetzanı *m* siyaset bilimi
 siyasetzanin *m* siyaset bilim
 siyasetzanit *m* siyaset bilimeçlik, siyaset uz-
 manlığı
 siyari *si* 1. siyaset savası, politik 2. siyari (si-
 yasetçi) 3. mer. siyasi, politikacı (karşımda-
 kının duygularını okşayarak çıkar sağlayan)
 siyasibün *m* siyasallaşma, siyasileşme
 siyasi bün *siğh* siyasallaşmak, siyasileşmek
 siyasibüyün *m* siyasallaşma, siyasileşme
 siyasiname *betün* siyasetname
 siyatik *betün* siyatik
 siyat *betün* siyat
 siyay *m* alışveriş listesi
 siyale *betün* şeker parçası
 siyent *betün* siyent
 siyer (I) *m* yaklık, yalaktik
 siyer (II) *m* siyer (Hz. Muhammed'in
 siyasi ânetarı)
 siyint *m* gönder yapılıcı * kışkıkli stvün
 - göndür yapılıcı kese
 siyoki *m* gü peçil
 siyomist *betün* siyomist
 siyolizm *m* siyomizm
 siyüng *m* dahi sağıcı
 siza *m* ceza - girtin ceza alınak - kirin cezalın-
 dırnak - küşandün ceza çekmek - il (yekü)
 birin (birin) ceza kesmek - il birin ceza
 kesmek - niverin-yü bendübariyê (un u disiplin)
 disiplin) disiplin cezası -yê uluvê para cezası
 sizadan *m* cezalandırma
 sizadın *betün* cezalandırılmak
 sizadışın *m* cezalandırış
 sizakarın *m* cezalandırma
 siza kirin *siğh* cezalandırılmak
 sizakiri *m* ceza, cezalandırılmış olan
 sizandün *m* cezalandırma
 sizandün *siğh* cezalandırılmak
 sizandül *m* ceza, cezalandırılmı, olan
 sizawekdi *m* cezasız, cezalandırılmamış olan
 siyari *m* ceza
 sizik *m* süpürge
 sizing *m* süpürge
 Si *kişim* Si (silisyum'un kısaltması)
 si (I) *m* 1. gölge (saydım almıyan bir cisim tu-
 rafından ışığın engellemesiyle ışıkla yerde
 oluşan karanlık) 2. gölge (güneş ışığından
 korunacak yer) * li bin siya darê xwe vedil-
 hesanifla ağşem gölgesinde dinleniyorlardı
 3. gölge, siyar (ve diğer) anlaşılmayan ka-
 rarlı) * gava min di penesbeyê re li det
 dimûzand, ji nişka we siyek bîhîrê çir min

1.5 dermeşist hê ew çî hû penceşeden çışarı ya hakkeren amden bir gölge geştî ne oldu-
ğunu seçmedim 4. mee gölge (kuruma, ka-
yırma, himaye) * dî bin siya wî de dijj onon
gölgesinde yaşıyor - jê çûn gölgesi kaybol-
muş - ketin gölgelemek, gölgesi düşmek -
ketin ser (...) gölge düşmek - şîştin (ca jî
zivirîn) gölge dönmek -ya biyan siya di-
yan, siya havan siya henavan, siya güran
siya çîzan, siya şarab, siya birayutî kuru-
mî dayguzumî derecelerî, çeşîlî şîşîş göl-
geleşî gûşîştî konîmî durumîleşîyî açîk-
laşîmîk işîtenî konîmî derecelerî -ya (ye-
kî) xwar bîn bir kîsûten var diyenemek

sî (II) *awîmîk c pe*

sî (III) *awîkîş 1. sî (gam dîşwende şî rîle dî nî
aşîmlakî şes) 2. sî çî bu şesî gösterîdî notî rî-
şesî)*

sî (IV) *n 1. otuz (30, XXX) 2. sî otuz (yerîmî
dokuzdî bir atîk)*

sî (V) *n şimûş*

sî (VII) *n 1. işlenmiş derî, çetî 2. pazvîl 3. sa-
panî taş konulan derî kîşî*

sî (VIII) *n taksîmî -yê (yekî) jê çûnî tîksîmî
duymîk, nefret etîmek*

sîbende *nîş herbînk*

sîbuk *m yaşıyîmî, mîşubekî ~ kîrlî yarîşîmî
yapîk*

sîber *m 1. gölge (güneş ışınlarîmîden korunîk
yer) 2. gölge (kuruma, kayırma, himayet) 3.
gölgelek 4. gölgelek (gölgesinde oturulan
şey) ~ â sîpîk gölge ve şavk*

sîbergeh *m gölpelik*

sîberkîrîn *m gölgelemek*

sîber kîrîn *şîşî gölgelemek*

sîbernasûyîn *m sîbernasûyîn*

sîbernasîk *m sîbernasîk, güdûmî bîlîmî*

Sîhîcî *nîşîmî Sîhîyîlî*

Sîbîrya *m Sîbîrya*

Sîbîryayî *nîşîmî Sîbîryayî*

sîdam *m gölgelek*

sîdînk (I) *nî çok kîrlî, berbat dîşwende olan*

sîdînk (II) *m cûzdan*

sîdîr (I) *nîşîmî şîşîrîş*

sîdar (II) *nî 1. gölgelî 2. şîperlî şapka (wevî
nîşîr şapkası)*

sîdarî *m 1. gölgelek 2. mee himaye*

sîdarîkîrîn *m gölgelemek*

sîdarî kîrîn *şîşî gölgelemek*

sîdayîk *nî 1. gölgelî, gölge veren 2. gölgelek*

sîderîlî *şîşîmî sîderîlî*

sîderîş *şîşîmî sîderîş*

sîf *m bulîşîk relî*

sîfet *n sîfat (şîşî, çîşîr)*

sîfîk (I) *nîşîmî sîfîk*

sîfîk (II) *n pembe rengî*

sîfîm *m sîfon - kîşîmîden sîfîmî çekmek*

sîfîh *m 1. sîfîh talîş verîşî başlamîyî 2. nî sîfî-
tah ~ kîrîn sîfîh etmek*

sîfîhîkîrîn *n 1. sîfîhîlîmî 2. sîfîhîlîyî (ru-
lînda bir şeyî ilk kez yerî)*

sîfîhî kîrîn *şîşî 1. sîfîhîlîmîk 2. sîfîhîlî-
mek (ruşîmîk) bir şeyî ilk kez yerîkî*

sîgorta *m 1. sigorta, gîvence * sîgortayî jî-
yanî hayît sîgortası 2. sigorta (şîketî) 3. sî-
gorta (telemîk sîgortası) ~ ayîdîmî sigorta et-
mek ~ bîmî sigorta etmek ~ kîrîn sigorta et-
mek ~ya etîkî şîşîyî sigorta ~ya jîyanî hayît
sîgortası ~ya karkîran aşîrî sîgortası ~ya
karkîrîyê şîşîkî sigortası ~ya otomatîk otu-
rîmîk sigorta ~ya tîndîrîştîyê (ar jî sîwe-
şîyê) sîgorta sîgortası*

sîgortadar *n 1. sigortacı 2. sigortalî (sigorta-
laşîmîş olan)*

sîgortadarîkîrîn *m sîgortalamî*

sîgortadar kîrîn *şîşî sîgortalamîk*

sîgortaker *nîşîmî sigortalî*

sîgortakerî *m sigortalîk*

sîgortakerîm *m sigortalîmî, sigortalî etîm*

sîgorta kîrîn *şîşî sîgortalamîk, sigortalî etmek*

sîgortakerî nî sîgortalî (sîgortalîlaşîmîş olan)

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

sîgortakerî nî sîgortalî

siketin (1) *m. (f. -bet)* te düşüncü. utusum
siketla (11) *m. l. küsme* 2. kızma
sî ketin *ğ.ğ.* 1. küsmek 2. kızmak
sikevnik *m. sînik*, eski pişikü, yurtuk (eskimeş gi-
 yecek) * sikevnikü kwe dan min vîrus el-
 lûgelema bama verdi
siketin *m. gølgeleme*, gølgeleys
sî kirtin *ğ.ğ.* gølgelemek
sikiri *m. gølge*, gâlgelendirilmeş olan
siklet *bu sîle:*
siklon *m. sîklon*
sikuling *z.ö.ö.* karnaldan küçük, beyaz renkli
 bir geymen kuş
sikula *m. kibesise* başak
sikuv *m. su v.*
sikvend *m. gogosiuk*
sîle (1) *m. sil*, ince kum
sîle (11) *m. tokat*, sîle = *avetin* (yekü tokatlanmak,
 ilame) sîle atmak * *maln sîle* ek *avete* *vé* ona
 bir tokat atılm ~ *jê xwarin tokatlarinok*, (bi-
 rinden) tokat yemek = *sak çelganidin (yekü)* (bi-
 rine) tokat atılm (aşk etilmek veya patılmak)
 ~ *xwarin tokat yemek*
silehend *öz. sîlebend*
silih *m. l.* silâh 2. *m. sîlê* (savunmak veya
 saldırmak için kullanılan, başvucudan bîr
 sey) ~ *berdan silih sîk tîk* ~ *gîrê dan silâh*
 kusanmak ~ *lê kişandin* (birne) silâh çek-
 mek ~ *lê rast kirin* (bu ne) silâh doğrult-
 mak ~ *teqandin çarj berdan* silâh patlat-
 mak
silehbidest *m. silâhî*, en silâhî
silehdar *m. silâhî*, silâhdar = *oan dîr ağu sîldîr*
silehendaz *m. sîlkendaz* (deniz en)
silehşor *öz. sîlêşor*
silehsari *m. sîlêşorlûk*
silehsane *m. silâhsâne*
sîlerik *öz. bir tar ot*
silexane *m. kumîk*
sîlik *m. sil*, ince kum
sîlikgîrîstî *m. nûleome*
sîsik *gurtin* *ğ.ğ.* nûleomek
sîlindir *avet. l.* silîndir, ustovane 2. silindir
 (sarayde kullanılan merdane) 3. silindir (a-
 rapalanda) 4. silindir (yel va ot mîlde teprağ
 sarışınmak -üzleşmek için kullan lan ge-
 nellikle motorin araj)
sîlîndîrdar *öz. silîndîr*
sîlîndîrik *avet. l.* silîndîrik, silîndîjel, ustovane
sîlîndîrkarin *m. sîlîndîrlere*, silîndîraj
sîlîndîr klîn *ğ.ğ.* silîndîrlenok
sîlikon *avet. sîlikon*
sîlis *klîn. sîlis*
sîlînask *öz. silîn* yenile bir bakı
sîlu *m. silu* (büyük buğday anları)
sîluyen *je. m. siluyen*
sim *m. l.* sim, gümmüş 2. *m. sim* genellikle işletmeler-
 de kullanılan, kurmuş çarışınusure ve bun-
 laşğırdın olan ipik vb.) 3. *öz. sim* (puntaş

gubi parlayan) 4. sima 5. *öz. sima* (armadın
 yamına)
sîm *m. sima*, çelme
sîman *m. sima*
sîmar *m. sima*
sîmarw *m. Morkûr*
sîmaxweşik *m. güzel sima*, çelme güzel
sîmalar *öz. l.* guntışlı 2. sîmî
sîmek *m. kıraktan geçirilmiş eğrilmeşe hoş
 yur tulanzı*
sîmerx *öz. sîmurg*
sîmetri *m. l.* sîmetri, bakışın 2. *avet. silmetri*, bakışın
sîmetrik *avet. l.* sîmetrik, bakışmîl, sîmetrîl
sîmîr *m. simurg*
sîmîtr *m. etresi* -ya sîlê etresi yû
sîmîy *bu sîmery*
sîmîy *öz. gümmüş*, gümmüşten olan, gümmüşten va-
 yılmı
sîmîkêş *öz. sîmîkêş*
sîmîkêşane *m. sima keshane*
sîmîkîrî *m. l.* simalene 2. simalana
sîmîklîn *ğ.ğ.* 1. simlemek 2. simalenek
sîmîkari *m. l.* guntışlı 2. simîlî
sîmore *öz. simcaş*
sîmorfik *öz. simcaş*
sîmsar *m. m. simsar*, kumiyarîcu
sîmsariye *m. simsarîye*
sîmsari *m. simsarîk*, kumiyarîculuk
sîmsarîlî *m. simsarîk*
sîmûrg *sîmurg* -ê anka anka kuş, zımmu-
 anka
sînyâ *m. sînyâ*, alçın
sînyager *avet. sînyacı*, alçınust
sîn *m. l.* dağ doruğu 2. Erdelan peteşlerin ün-
 vana
sîragog *m. sîragog*, avuşu
sînan *m. bir lîn çeşidi*
sînenk *m. şucak*
sîng *bu sîng*
sîndîr *m. havan*
sîndîrûk *m. sandık*, sandıka
sînehend *m. l.* göğüşlûk 2. atların göğüş altına
 bağlanan bir çeşit kas-
sînem *m. sinema*, sevgili
sînema *m. l.* sinema 2. sinema salona -ya
 bîkîng sessîr sinama -yu dengîlur sessî sî-
 nema -yu servekîrî açık hava sineması
sînemagnet *öz. sînemacı*, filmci (film yapım-
 cısı veya yönetmeni)
sînemagerî *m. sinemacılık*, filmcîlik
sînemalêz *öz. sînemasever*
sînemalîzî *m. sinemaseverlik*
sînemakar *öz. sînemacı*, filmci (film yapım-
 cısı veya yönetmeni)
sînemakari *m. sinemacılık*, filmcîlik
sinemaki *avet. l.* sinemaki (Cassia) 2. sin-
 maat (bu bakıdan avetesi)
sinemaperwer *öz. sînemasever*

sirmast *m* sarmastlık, yoğun
sirmastlık *bsm* bir tükür
sırma *m* sırım sırım (Allium monochlorum, Allium vineale)
sırmak *bsm* yabam sarmastık
sıraklı *bsm* sırı
sıraz *bsm* sıraz
sırozdelir *nl* sırozlu
sırget *nl* 1. kaçak, saklı * peze sırget saklı m...
 (Vergi verme nek sığın) 2. çalınmış kavur
sırgım *argam* of sabırsız, hırçın kavse
sırsirk *zsm* sırcır bütçeğ
sırsirok *zsm* sırcır bütçeğ
sırsık *m* sırsık
sırsıs *ent* *m* sırsıs
sırüş *m* 1. ilahın esin 2. vahiy 3. melek
sis (I) *m* 1. ak, beyaz 2. ak, beyaz (ba renkleri, olan) 3. kir
sis (II) *nl* kelek (yer yer çıplaklığı, olan)
sis (III) *nl* her tarafı kara çama s bütün her tarafı kara m ak
sısalek *zsm* 1. kuzal sayılan ve çok yünlerlede olan, beş ayıp, grup hayvan ve yüksek zıvalara yuva yapan. Çocuğu, omu aşırken görülen hemer (bu tekerlemeyi, sayılar hıla, hıla, şifaleve birbarevâ) 2. temizlik sarabolu-
 du * lavıkkünün yve süst, tendiriz bü, bü
sısalek *oğm* temizler p parı parı oldu
sısalk *bsm* sısark
sısarik *zsm* akbaba (Vultur monachus)
sısark *zsm* akbaba (Vultur monachus)
sısayı *m* akkık, beyazlık
sısbün (I) *m* 1. beyazlama, beyazlatma 2. kulaşma
sısbün (II) *m* karı pıri sınıca çukur ve düz alanların alanların dümlüz bu hıl alanı
sis *bün* (I) *ğış* 1. beyazlanmak, beyazlanmak 2. kulaşmak
sısbün (II) *ğış* karı pıri sınıca çukur ve düz alanların alanların dümlüz bu hıl alanı
sısbüyü *nl* beyazlatma, beyazlatma alan
sısbüyün *m* 1. beyazlatma, beyazlatma 2. kulaşma
sısele *nl* çiriz
sıselehün *m* çirizlayma
sısele *bün* *ğış* çirizlaymak
sıseleli *m* çirizlik
sısık (I) *zsm* 1. göz bebeği, 2. ayağ göz bebeği (çak sıvilen, önen veriler kurset) 3. ayağ
sısık (II) *m* 1. çekirdek (et) meyvelerin içinde bir veya birden fazla bulunan, çoğu sert bir kabukla kaplı tohum) * sısıkta zeytinin zeytin çekirdeği 2. *m* çekirdek (bir hücrenin merkezini oluşturan cisimdeki) * ek II **bağ mehseran gerandin** bu mesele üzertide çok durmak, aşın bıcımek
sısık (III) *m* sepicilikte kullandın bir mesele ürünü -a ser emmedü bürü kadır -a serü alanın bü Kevaniva malın bepeyilreyen bu kadın veya kız kaçıncaına gelıyla söylerim

sısık (IV) *nl* 1. kaygan 2. kel, tüysüz
sısık (V) *bsm* sısık
sıslıkdar *nl* çekirdek
sıslıkdam *m* çekirdeklik
sıslık *zsm* sırcır bütçeğ, cırlak, cırlayık (Gallus domesticus, Gallus gallus)
sısiker *nl* beyazlatma
sıskirin (I) *m* kar tıpsımın çukur ve düz olma-
 yan alanları dümlüz emeri
sıskirin (II) *m* 1. beyazlatma 2. kulaştırmak
sıs kırım (I) *ğış* kar tıpsımın çukur ve düz olma-
 yan alanları dümlüz emeri
sıs kırım (II) *ğış* 1. beyazlatmak 2. kulaştırmak
sısmik *nl* sısmik
sısmigraf *m* sısmigraf, depremyazar
sısmilog *bsm* sısmileğ, deprein bilatıcı
sısmoloji *m* sısmileğ, deprein bilama
sısmolek *zsm* akbaba (Vultur monachus)
sısot (I) *m* sısık karı uzul m
sısot (II) *m* bir tür ağaçtır
sistem *m* 1. sistem, düzen 2. *ğış* sistem, düzen 3. sistem, düzen 4. sistem (bir devletin belli bazı ilkeleri, bakımında yönetiminde tuttuğu yol, yönetim biçimi) -a **esmanî ya paraziye** (bu ji bere vahiy) hava savunma sistemi -a **rolé art gunes** sistemi -a **televizyona** devreyeği kapalı devre televizyon sistemi -a **türeyan** (bu ji rehlikan) sunu sistemi
sistema *ak* sığınımın **esmanî** beloken
sistema *debanîye* *nl* endelik sistem
sistema *metrik* *nl* metre sistemi, metrik sistem
sistematik *nl* 1. sistematik, düzenli 2. sistematik, düzenli 3. sistematis, sistemli
sistematikbün *m* sistemleşme
sistematik bün *ğış* sistemleşmek
sistematikdürüm *m* sistemleşim
sistematik kırım *ğış* sistemleşirmek
sistematikdürü *nl* sistemli, sistemli hıla getiren
sistî *ğış* *m* sistî
sistol *ğış* *m* sistol
sısyank *zsm* kel çaynak
sısyarak *zsm* akbaba (Vultur monachus) -a **parı** akbaba
sısyarik *zsm* akbaba (Vultur monachus)
sışığün *m* golge döme
si şışün *ğış* golge dömek
sitaril *bsm* sitar
sitarvün *m* bir tür ersek elbese
sıtas *bsm* sıtas
sıtavğ *m* 1. yarış, ak s (bir cismin parlak bir yüzeyde yansması) * **sıtavğen** heyvü yün ak avê de (edubun sula akisleri) 2. *ğış* yarış akis 3. yarışdan akan günes ışığı
site *m* 1. site (konatlar topluluğu) 1. *ğış* site (bir veya bir kaç kentten oluşan devlet)

Slaynas *adul* Söyver
 Slaynası *m* Slayvistik
 Slayvan *adul* Slayvan
 Slayvanı *m* Slayvistik
 slayt *m* slayt, deya bezüif
 slogan *m* slogan – gətin slogan ataraq
 sloganı *rd* sloganik
 sloganparəz *rd* sloganer
 Slovaki *rd* 1. Slovak 2. *rd* Slovak (bu halka öz-
 gu olan)
 Slovaki *m* 1. Slovaka 2. *rd* Slovaklara yarasır
 bir heçimde
 Slovakiya *adul* Slovakiyalı
 Sloven *adul* Sloven
 Sloveni *m* Slovence
 Slovenki *m* 1. Slovence 2. *rd* Slovenlere yara-
 sır bir heçimde
 Sloveniya *adul* Slovenyalı
 Sm *kie* Sm (səməryun'un kəsilməsi)
 smokin *m* smokin
 Sm *kie* Sm (aallayit kəsilməsi)
 sö *adul* söc söylərində yetəri və köc vət-
 nen bir bətki
 söh *rd* səhədən erken saatı
 söb (I) *m* söb –ya *adul* (un *ji* *gənə*) gəz sulası
 söb (II) *rd* 1. bir şeyə teki başına, tek (tek
 başına, yalnız olan) 2. *k* azədə
 söb (III) *adul* yüzürü
 söbafiroz *adul* söbaf. (sulan kimsə)
 söbafirozi *m* söbafilik
 söbahi *m* yürmə (suda yürmə)
 söbahikirlin *m* yürmə
 söbahikirlin *ğh* yürmək
 söbakeri *adul* söbaci (imadı eden)
 söbakeri *m* söbaciilik
 söbandin *m* yürürümə (yürməni soğlanma)
 söbandin *ğh* yürürümək (yürməni soğlanmaq)
 söbani *m* yürümə
 söbani *adul* yürümə
 söbani kirlin *ğh* yürmək
 söbani *adul* söbaci
 söbasaz *adul* söbafirması
 söbasazi *m* söbafilik
 söbəyi kirlin *ğh* yürmək
 söbəyi *m* yürümə
 söbəyikirlin *m* yürümə
 söbəyi kirlin *ğh* yürmək
 söb (I) *rd* bir söb (I)
 söb (II) *rd* (tek baş na), yalnız (tek başına o-
 lan, yarımda başkılar, bütülməyən)
 söbəci *adul* 1. yürücü 2. yürücü (yürmə
 sporuna professional yapan kimsə) 3. daltel
 (su altına dalan kimsə veya layvan)
 söbəci *m* 1. yürümə 2. yürücülük 3. daltelik
 –ya *li* sərpıştə *rd* adli yürümə
 söbəci *adul* yürümə
 söbəci kirlin *ğh* yürmək
 söbəci *rd* yürücülük
 söbəci *adul* yürümə

söbəci *adul* 1. yürücü 2. yürücü yürümə
 sporuna professional yapan kimsə
 söbəci *m* 1. yürümə 2. yürücülük
 söbəci kirlin *ğh* yürümə
 söbəci kirlin *ğh* yürümə
 söber *adul* 1. yürücü 2. yürücü yürümə spo-
 runa professional yapan kimsə
 söber *m* yürümə –ya *li* sərpıştə *rd* adli yürümə
 söber kirlin *ğh* yürümə
 söber *rd* yürücülük
 söber *adul* yürümə
 söber *m* yürümə (suda yürümə)
 söber *ğh* yürümə (suda yürümə)
 söb *m* söb, kəbarına tozu
 söb *rd* 1. acayip 2. ucube
 söb *m* 1. acayip 2. ucubelik
 söb *adul* *kie* *m* söb (kəsilməsi) (Na) – bə-
 kəbarına söbün bəb bəb, kəbarına to-
 zu – flurit söbün flurit – fosfat söbün
 fosfat – hidrokisl söbün hidrokisl – hid-
 roksit söbün hidrokisl – hiposulfit söb-
 ün hiposulfit – karbonat söbün karbo-
 nat – klorat söbün klorit – nitrat söb-
 ün nitrat – sulfat söbün sulfat
 söf *rd* kəbarına söb
 söfik *m* söfucük (alay yoluyla)
 söfyane *k* söfyane, söfün
 söf *adul* 1. söf 2. uşq oyununda əşğən tüm-
 səccə yeri –yə həyətəne kəb söf –yə cə-
 kuricir *rd* söftekar
 söfün *adul* söfət
 söfün *m* söfizm
 söfün *adul* 1. söfist, bilgici 2. *rd* mistik, gi-
 zənci
 söfün *m* 1. söfizm, bilgicilik 2. *rd* gizəncilik
 söfik *adul* söfün
 söfik *m* söfucük
 söfist *adul* söfist, bilgici
 söfist *m* söfistlik
 söfistik *rd* söfistik
 söfistlik *adul* söftekar, söfünə aykırı ha-
 rəkət eden, xapka
 söf *m* söfucük
 söfizm *rd* söfizm
 söf *adul* söfün
 söğ *m* özəl yeməklə daven –
 söhbət *m* 1. söhbət 2. *rd* söhbət, söfəşi – kə-
 rin söhbət etmək
 söhbət *adul* *m* söhbət etmə, söyləmə
 söhbət kirlin *ğh* söhbət etmək, söyləmək
 söhbətvan *adul* söhbət kimsə
 söj *rd* yakoci
 söj *m* yakocilik
 söjün *m* yandı (birləşmədə karbon balmən
 maddələr, est, ışık yayaraq kül durumuna ge-
 çip yok olma)
 söjün *ğh* yandı (birləşmədə karbon balmən
 maddələr, est, ışık yayaraq kül durumuna
 keçip yok olma)

ğina dan yemün etmek 2) (birinin) canına kıymak için yemün içecek (yeba) **dan** —dan bu vermek

sonda (I) *n* sahibi, eşah

sonda (II) *m* 1. sonda 2. *bj* sonda

sondaj *m* sondaj ~ kırım sonenaj yapmaq

sondajkeç *m*keç sondajcı

sondajkötü *m* sondajkötü

sondakırım *m* sondakırım

sonda kırım *ğış* sondatınmaq

sunder *m* saçak, dam saçığı

suandis *m* yemün —a (yekü) swarin

suandime *m* yemün etme

suandışwari *m* yemünsiz

suandışkırı *m* sözünciden cayın

suandışwacin *m* anl içme (veya etme), yemün etme

suandışwarin *ğış* anı içmek (veya etmek), yemün etmek

suandışwari *m* 1. andı, yemünlü

suandışwari *m* bağlaşık (aralarında anlaşma veya sözleşme sağlanmış olan kimse veya topluluk) 2. çarlı (yarı etmiş olan) 3. *m* *ğış* bağlaşık, mütefik —yê hev bün anlaşmaları olmak

suandışwari bün *m* 1. antlilik, yemünlük 2. bağlaşık, mütefiklik

suandışwari *m* anl için, yemün için

suandışwari *m* suandışwari

sona (I) *m* gövd. yeşil başlı ördek

sona (II) *m* *ğış* ince

sonak *n* suna (erkek ördek)

sonawêrk *m* suna

sopa *m* oğru

sopani *m* *ğış* sopani

sopawêrk *m* 1. sopano (erik meç kadın ve genç erkek sesli) 2. sopano (sesi boyu olan sanatçı) 3. *m* *ğış* soprano (bir çağrı topluluğunda emri seçilen veya müzik araçları)

soq *ğış* soq

soq *m* dihek

sor (I) *m* sor sol (II)

sor (II) *n* 1. kırmızı kırı, al 2. *m* kırmızı, kızıl, al (bu cenkten olan) * ulaya sor al boyuna 3. *m* *ğış* sor, her (istisna yuksek olan, çok istisna) * şorbe sor e şorbe sozok 4. kızgın 5. arı (bher ucını gibi) — bün 1) kızıllaşmak, al ul olmak 2) kızarmak, kızgınlaşmak ~ bün istisna kor gibi yannak * çuven wî sor hüne ulısın güleri kor çuven yanyor — bün mîna xuraweyê nar gibi kızarmak ~ e meş gioi (çok sıcak) ~ ü gizri etli çarlı — ü gizri hün beynre kor gelmek — ü gizri ye karlı çarlı ~ ü sorçiko bün kızarıp bozarmak ~ ü spî kırmızı beyaz ~ ü spî kirin al ul olmak —ê gizri kan kırmızı

sor (III) *n* 1. kırmızı koyun 2. açık kahve renkli deve

sorab *m* *ğış* sor saçak

sorabiya *m* *ğış* wî aia giin

sorabi *m* kırmızılık, kızıl, al, kızıl — ketin çarê (yekü) (birim) renk gelmek —ya şesîya rojê

gürup rengi —ya rojê ala gün

sorandın *m* kızıllaşma

sorandın *ğış* kızıllaşdırmaq

sorandî *m* kızıllaşdırılmuş olan

Soranî *m* Soranice (Kürçeğin Güney veya orta lulesi)

Soranîxêv *m* *ğış* bu lulesiye kütusan kimse soranî *m* 1. kırmızılık, kızıl, al, kızıl 2. kızılı

sorav *m* allik (kötünlü-n seslemek için yatak — larına vurdukleri ni boyu)

sorav dan *m* alliklanı

sorav dan *ğış* alliklanı

soravdayi *m* allik (allik sürmüş olan)

soravdayin *m* alliklayış

soravêk *m* *ğış* sorav

sorax *m* demet, telliş

soraxax *m* demet, telliş

soraxkar *m* demetçi, müfettiş

soraxkari *m* demetçilik, müfettişlik

soraxkiri *m* demetleme, telliş etme

sorax kirin *ğış* demetlemek, telliş etmek

soraxkiri *m* demetçilik

soraxvan *m* demetçi, müfettiş

soraxvanî *m* demetçilik, müfettişlik

soruyi *m* 1. kırmızılık, kızıl, al, kızıl 2. kızarı ~ ketin (...) kızarmaya başlamak (şerbe, meyve için, olgunlaşmaya başlamak)

soruyilên *m* kızarmışma

soruyê bün *ğış* kızarmışma

sorbelek *m* alıca, alıca

sorbar *m* kırmızı nokta'nı boyaz al

sorboz *m* demet kural

sorbin *m* 1. kızarmışma, kızıl, kızılma 2. kızarmışma (kırmızı veya ona yakın bir renk alma) 3. kızarma (şerbe, meyve için, olgunlaşmaya başlamak) 4. kızarma (utanç, öfke vb. duyguların etkisiyle kanın yüze hücumu sonucu yüz kırmızı bir renk alma) 5. kızarma (yiyeceler için, tavada kızgın yağ içinde kızarmıştıracak pişirme) 6. kızarma (suyun şeyler için) 7. kızarma (sıcaklığı çok artırma) 8. kızarmışma 9. kızarma, ateşlenme 10. kızarmışma (bakteriler için: ishalik ve mikropların etkisi altında çarlıkon ısınma) 11. kızarma, ateşlenme (zorlu, ser ve kızışık bir dürtü alma, ıstıdellenme) 12. kızarmışma 13. kırmızı, kızıl

sor bün *ğış* 1. kızarmışma, kızıl, kızılma 2. kızarmışma (kırmızı veya ona yakın bir renk almak) * ruyê wê sor bün yüzü kızardı 3. kızarmışma (şerbe, meyve için, olgunlaşmaya başlamak) * firinzi sor dahin domatesler k — zarmışma başkade 4. kızarmışma (utanç, öfke vb. duyguların etkisiyle kanın yüze hücumu sonucu yüz kırmızı bir renk alma) 5. kızarmışma (yiyeceler için, tavada kızgın yağ i-

çinde kızılaştırarak pişirmek) 6. isirmek (sarı şeyler için) * **uv sor** mebliye su isirmemiş 7. kızamak (iscaklığı çok artırmak) * **kevr Ji tavê sor bûbûn** taşla güneşte kızıştı 8. kızgılaşmak 9. kızışmak, ateşlenmek 10. kızışmak (bükler için; istatık ve mikropünin etkisi altında dörürken ısınmak) * **balyayên otûne sor bûne** tutun balayarı kızışmış 11. kızışmak, kızışmak (zorlu, sert ve kızışık bir durum; almak, şidelenmek) * **per sor hû sasas** kızıştı (veya azıstı) 12. hararetlenmek * **gengeşi sor bû** karışma hararetlendi

sorbüñf *af* 1. kızgınlık, kızılık 2. kızgınlık durumu olmuş olma durumu

sorbüñfê *af* 1. kızgınlığı 2. kızgınlığı olan 3. kızgın, kızışık

sorbüñm *af* 1. kızgınlık, kızılılık 2. kızgınlık (kızgınlık veya ona yakın bir renk alma) 3. kızgınlık (sebze, meyve için; algınlığa veya boyama) 4. kızgınlık (elke vb. duyguların etkisiyle karın yüzü hıcırma sonucu yüz kırmızı bir renk alma) 5. kızgınlık (yiyecekler için; tavada kızgın yağ içinde kızılaştırarak pişirmek) 6. isirmek (sarı şeyler için) 7. kızgınlık (iscaklığı çok artırmak) 8. kızgınlık 9. kızışık, ateşlenmiş 10. kızışık (bükler için; istatık ve mikropünin etkisi altında dörürken ısınmak) 11. kızışık, kızışık (zorlu, sert ve kızışık bir durum; almak, şidelenmek) 12. hararetlenmiş

sordîn *af* tozla (davayarda karda tuz verilen taşlık dışı yer)

sorê *af* kızgınlık, kızgınlıklık

soreuk *af* kızıl topak

soredalk *af* kızgınlık bacaklı bir kus

soregost *af* kızgınlık

soreşev *af* kızıl dudak, kızgınlık dudak

sorereng *af* kızgınlık renk, kızıl renk, koyu kırmızı

soreve *af* kızgınlık, kızgınlıklık

sorevêrk *af* kızgınlık

sorevêrk *af* kızgınlıklardan bir şey

sorevêrk *af* küçük baş hayvanlarda ince uzun (baran) bağırak

sorewilk *af* kızgınlık. Naman kuşu (Pheuctopus ruber)

sorê wîrtûn *af* 1. kızgınlık rengi 2. *af* kızgınlık rengi (bu renkten olan)

sorê dîfê *af* bir tür uzum

sorê eşqet *af* 1. kızıl 2. kızıl (bu renkten olan)

sorê gîrî *af* kapıeri

sorê şûhî *af* 1. kızgınlık 2. *af* kızgınlık (bu renkten olan)

sorîstân *af* kızgınlık istan

sorghorik *af* kızgınlık yavaş

sorgul (I) *af* kızıl gül

sorgul (II) *af* kızgınlık (bugday türü)

sorgulî *af* kızıl gül kırmızı

sorik *af* kızgınlık

Sorik (I) *af* 1. kızgınlık, kızıl 2. *af* kızgınlık kızılca

sorik (II) *af* bu uzum türü

sorik (III) *af* kızgınlık ~ *af* kızgınlık kızgınlık

sorik (IV) *af* kızgınlık (bugday türü) * **genînê sorik** kızgınlık bugday

sorikî *af* kızgınlık, kızgınlık

soring *af* 1. kızgınlık, kızgınlık 2. *af* kızgınlık (bu renkleri olan)

soringî *af* kızgınlık rengine

sorî *af* 1. kızgınlık, kızgınlık, kızgınlık, kızgınlık (güneş batarken oluşan kızgınlık)

sorîcih *af* kızgınlık yemek borusu

sorîck *af* kızgınlık yemek borusu

sorîn *af* kızgınlık, kızgınlık

sorîri *af* kızgınlık, kızgınlık

sorîşk *af* kızgınlık

sorîşkî *af* kızgınlık

sorî *af* kızgınlık

sorkelên *af* kızgınlık kızgınlık

sorkew *af* kızıl ve başı beyaz koyun

sorkirîn *af* 1. kızgınlık, kızgınlık 2. kızgınlık (kızgınlık veya ona yakın bir renk almasını sağlamak) * **rüyê wê sor kir** yüzünde kızgınlık 3. kızgınlık (kızgınlık)

sorê kîrîn *af* 1. kızgınlık, kızgınlık, kızgınlık 2. kızgınlık (kızgınlık)

sorê kîrîn *af* kızgınlık, kızgınlık, kızgınlık 3. kızgınlık (kızgınlık)

sorê kîrîn *af* kızgınlık, kızgınlık, kızgınlık 4. kızgınlık (kızgınlık)

sorê kîrîn *af* kızgınlık, kızgınlık, kızgınlık 5. kızgınlık (kızgınlık)

sorê kîrîn *af* kızgınlık, kızgınlık, kızgınlık 6. kızgınlık (kızgınlık)

sorê kîrîn *af* kızgınlık, kızgınlık, kızgınlık 7. kızgınlık (kızgınlık)

sarkiribân *w* kızgınlık (temizleşme durumu)
sarkî *zf* karnazimsi
sarkîn *w* kırmızı yuvarek ve armut benzeyen meyve
sarlam *zf* karnızı yanaklı
saromoro *nl* 1. kızarak bozarmak 2. *w* kızarıp bozarma
saromorohân *m* 1. kızarıp bozarma, alacalanma 2. kıpkırmızı kesilme (veya olma) 3. (barine) ateş basma 4. yüzu kızarmak (uzanma, sıkılma) 5. kulaklarına kadar kızarma, çok utanma
saromori *bûn* *ğgh* 1. kızarıp bozarmak, alacalanmak 2. kıpkırmızı kesilmek (veya olmak) 3. (barine) ateş basmak 4. yüzu kızarmak tutanmak, sıkılmak 5. kulaklarına kadar kızarmak çok utanmak
saromorobûyi *zf* kızarak bozarak
saromorobûyin *w* 1. kızarıp bozarak alacalanma 2. kıpkırmızı kesilme (veya olma) 3. (barine) ateş basma 4. yüzu kızarmak (uzanma, sıkılma) 5. kulaklarına kadar kızarma, çok utanma
saromorokîrîn *w* kızarıp bozarma
saromoro kirin *ğgh* kızarıp bozarmak
saromoroyî *zf* alı al, mor mor
sarpoş *nl* kızarmış kıvrılmış olan
sarsorik (II) *uzm* yemek borusu
sarsorik (II) *uzm* süpürge otu
sarsuri *zf* alı, alı pullu
sarsoribân *m* 1. kızarıp bozarma 2. kızarma (ulanç, öfke vb. duyguların etkisiyle karnızı yüze hükmetti sonucu yüz kırmızı bir renk alma)
sarsuri hân *ğgh* 1. kızarıp bozarmak 2. kızarmak (ulanç, öfke vb. duyguların etkisiyle karnızı yüze hükmetti sonucu yüz kırmızı bir renk almak)
sarsorubûyi *zf* 1. kızarmak bozarmak 2. kızarmış olan (ulanç, öfke vb. duyguların etkisiyle)
sarsorubûyin *m* 1. kızarıp bozarma 2. kızarma (ulanç, öfke vb. duyguların etkisiyle)
sarsorik *şarw* kızılerek
sorsorik (I) *uzm* süpürge otu
sorsorik (II) *uzm* yemek borusu
sorsoriki *zf* alı ca, alı pullu
sorsorik uzm *uzm* yemek borusu
sorî *m* soru (uçak için)
sorûğizri *nl* kızıl, kızılca
sorûğizrihân *m* kızıl asma
sorûğizri bûn *ğgh* kızıl asma
sorvici *zf* kırmızılmak, turuncuya çalan renk
sorvâç *w* soğan ve onu yağda kızartarak yapılan bir yemek sosu
sorvaz (I) *nl* melez (değişik bir baktiden üretilmiş)
sorvaz (II) *uzm* yumruğu kırmızı olan, geniş yapraklı ve bir karıştan fazla boyu sahip yemeklere de katılan tırlı bir bakli

sorvazik *ğgh* sorvaz (II)
sos (I) *w* sos (yemek sosu)
sos (II) *m* sos (helikite aşareti)
sosêki *ğgh* frengi
sosik (I) *nl* beyaz yüzlü veya beyaz benekli keçî yavrusu * kurikka sosik beyaz benekli öküz
sosik (II) *uzm* gelin böceği, hatun böceği (Coccinella)
sosin *uzm* 1. süsen (lus gezanmaka) 2. ram-bek
sosina avê *uzm* nişifer (Nymphea)
sosulan *zf* ala renkli
sosing *uzm* sos
sosirandim *uzm* hayrette bırakma
sosirandin *ğgh* hayrette bırakmak
sosirîn *w* hayrette kalma
sosirîn *ğgh* hayrette kalmak
sosin *uzm* ağır böceği (Coccinella septempunctata)
sosis *w* sosis
sosret *nl* 1. acayıp, tuhaf, garip 2. acıma 3. düşüncülük * büyürekçe sosret e düşündürücü bir olay 4. *w* skandal 5. *â* acayıp, tuhaf, garip (şarım anlattır) * meşve wisu got he, sosretê öyle dedi ki, acayıp – bê serê (yekî) ağzı karnızı telenme sözü olarak – bûn acayıp olmak (yekî) – kirin birini çera ermek – ü silabet skandal, felaket, insanı raziledici duruma girme skandal, felaket – u (yekî) jê re çêbûn acayıpna girmek
sosretane *â* acayıpca, tuhafca, garip bir şekilde
sosretbân *w* acayıpleşme
sosret bûn *ğgh* acayıpleşmek
sosretî *w* 1. acayıplık, tuhaflık, gariplik 2. utançlık
sosretêdrîn *w* acayıpleşirme
sosret kirin *ğgh* acayıpleşirmek
sosretwer *zf* hayret verici
sosyal *nl* sosyal, toplumsal ~ demokrasî sosyal, demokrasî ~ demokrasî sosyal demokrasî sosyalist *uzm* sosyalist, toplumu sosyalizasyon *w* sosyalizmce sosyalize kirin *ğgh* sosyalleşirmek
soşyalizm *w* sosyalizm, toplumsuluk – u sosyal sosyal sosyal sosyalizm – u şerşerî ibtilâci marksizm – u zanjîrî bilimsel sosyalizm
soşyete *zf* sosyete
soşyetik *zf* sosyetik
soşyo-ekonomik *nl* sosyo-ekonomik
soşyo-kulturf *nl* sosyo-kültürel
soşyo-lingüistik *w* sosyo-lingüistik
soşyolog *uzm* sosyolog, toplum bilimci
soşyoloji *w* sosyoloji, toplum bilimi
soşyoloji *uzm* sosyolojik, toplum bilimsel
soş (I) *nl* lahe
soş (II) *m* göyuk, yank

sutan *m* yâsim * sotana özlügüñ ödün yâsim
 sotandıñ *m* yakarı
 sotandıñ *öz* yakınak
 sotandıñ *m* yanık
 sotandıñbün *m* yanıklık
 sote *m* sote
 soñchar *m* yanıcı
 sote mun *m* tutuşdu
 sote mēñi *m* 1. yâsimak 2. yakıt
 sote mēñiñros *m* he yakıñçı
 soter *m* yakıt
 sotik ateq kızı
 sotik *m* 1. ateq közü, kör (ateş dutulmuş qolunç
 ödin veya kömür parçası) 2. cenue -ê ağır
 kelin cenue ölmek * sotikê ağır kute avê
 suya cenue dıñtı -ê hürük lüdük ateq
 sotikbün *m* zolânuñ
 sotikbüyn *m* korlamı
 sotikê sur *m* ak kor, narıbeyza
 sotikê *m* korluk
 sotikteñin *m* 1. hatı 2. opursuz (kinse)
 sotın *m* 1. yakma, yanıt (ateşle yok etme) 2.
 yakma (yanıyoması gibi bir etki yapma) 3.
 yakma (güçlü sevg. uyandırtma) 4. yakma
 (konuma, zarar verme) 5. yakma (çok sıcak
 olma)
 sotin *ğ*ñ 1. yakmak (ateşle yok etmek) * dar
 sotin ağaçları yakıtı 2. yakmak (yanıyoması
 gibi bir etki yapmak) * neyê hundirê man
 sıñ şarak içimü yakıtı 3. yakmak (güçlü sevg.
 uyandırtmak) * evlita vê keçikê ez sotını
 bu kızın sevdisi beñi yakıtı 4. yakmak (ku-
 ralmak, zarar vermek) * ma tu nahini bē
 çuwan tavê ölmēñiñ soñiye! güneş çuwan
 yuñış, ölmüyyoñiñ soñiye! 5. yakmak (çok
 sıcak olmak) * iroj tav mîrov dıñsüne bu-
 gün güneş insanı yakıyor
 sotıñğeh *m* korlanıyomuñ (öflerini yakıldığı yer)
 sotıñkar *m* yanık
 sotıñkarıñ *m* yanıklık
 suti *m* yanık, göynük
 sotıñbün *m* yanıklık
 sotıñlı *m* yanık
 sotıñlıñ *m* yakma (ateşle yok etme)
 sotıñ kılın *ğ*ñ yakmak (ateşle yok etmek)
 sotıñ *m* yanma, yanıt
 sotıñer *m* 1. yakıt (yakarı) 2. kış yakarı (haskı
 bir maddelerle bürünerak o maddeler yakıtı)
 sotıñeri *m* yanıklık
 sutyān sutyān
 suv *m* kılık
 sove *m* yüzine (suda yüzme)
 sovekar *m* yüzücü
 sovekarıñ *m* 1. yüzücülük 2. yüzme
 soveyet *m* soveyet
 soñ *m* geniş su ve dere boylarında yersen, uzun
 bayır, geniş yapraklı bir ağaç
 soñal *m* pıncı sapı
 Soñalıñ *m* Soñda

soñe *m* 1. metrukât, ölen biranın bıraktığı şey-
 ler 2. ölmek * ev çit soñe ye, her buj çih-
 ki wê xera dıñbe *m* herel şeymiş bu, hergün
 bu tucalı bozuluync
 soñı *m* rahiyet
 soñın *m* son, ahir (antik öndün ötes veyâ ku-
 kaz: olmayan)
 soñne *m* eniñi öksüne giyilen bir tür yelek
 soñneñi *m* yakacak
 soñum *m* simülmeñis tarla
 soya *m* soya (Soya hispidi)
 soya derbas bün *m* bu teğel geçmek
 soyybet *m* sohbet
 soymee *m* kuru kayısı, kayısı kuruğu
 soyturiñ *m* soytur
 soyturiñiñ *m* soyturmak
 soz *m* söz (bir işi yapacağı kesin olarak vaat
 etme) ~ dan hev sozleşmek ~ danñ sozleş-
 mek ~ girtin söz almak ~ jē girtin söz almak
 ~ jē stendin * min jē soz stend kü dē karē
 mun çöldin işinin yapacağı hakkında önden
 soz aldın ~ stendin söz almak ~ ü best söz,
 garanti ~ ü best dun söz vermek, vante bu-
 luntak ~ ü best dan hev 1) bulıme güven-
 ce vermek 2) emülmēñik antlaşması yap-
 mak ~ ü best jē utendin birinden güvence
 istemek ~ ü best xwestin güvence istemek ~
 ü best mērē berē dan hev (birbirde) gü-
 vence vermek, (birbirde) kesin söz vermek ~
 ü peyman soz ~ ü peyman dan hev sozleş-
 mek ~ ü qerar söz güvence ~ ü qerar dan 1)
 söz vermek 2) vante buluntak ~ ü qerar dan
 hev sozleşmek ~ ü qerar xwestin güvence
 istemek ~ ü qerare (yakı) temāñ bün sövü-
 nün cu oluok ~ ü qerare Xwedê il tanē
 (min) şikestē be mid olıñ ki -ê évaran di-
 keve kewaran uygun zamanlarda verilmeyen
 söze bel bağlanıñmāñ. enlanında bir deyim
 (bl) -ê mērē berē 1) ekeek sözü 2) soz bir
 Allah bir -ê namūşē namus sozu -ê jereñ
 qereñ sözü (li) -ê xwe noşman bün 1) sözü-
 cü Gen alınak (usture öldüğü işten vazgeç-
 mek) 2) su koyulmuş (sözünde durma-
 mak) -ê xwe şikandin (an jē pāk nesinin) çu-
 mura yarmak (sözünü yerine getirmemek) su
 koyulmek (sözünde durmamak) -ê xwe xe-
 ra kılın sözdünden durmamak -ê xwe xwarin
 sözdünden caymak, sözdünden durmamak
 sozak *m* bir freng
 sozani *m* jakkase
 sozlan *m* 1. söleşme, söz verme 2. konuşma
 soz dan *ğ*ñ 1. söleşmek, söz verme 2. nişan-
 lanmak
 sozdaniñ *m* söleşme
 sozdaniñ *m* söleşme
 soz danñ *ğ*ñ söleşmek
 sozlar *m* 1. sözlü (söz kesilmiş, evlemek -
 çit birne sez vermiş olan) 2. sadık, bağlı -
 mın sadık kalmak

sozluksuz *nl* 1. meval, sız verilmiş 2. şifhli (yarlanmaz olan)
 suzder *ad/et* üstlenici
 suzşikandf *ad* su koyuveren
 suzşikandibün *m. a.* koyuverme (gözüyle dur-
 ma:ma)
 suzşikandf bün *kygh* su koyuvermek (sozlu-
 de durmamak)
 suzwind *nl* sozünü tutmayan
 suzyat *nl* sözlü
 spageti *m* spaghetti
 spaki *nl* inç spahi
 spahidf *m* spahilik
 spandif *ad* spandif
 spandif *m* spandif
 spandif *m* 1. dayanak, mesnet 2. emanet (ko-
 runmak için bir yere veya birine bırakılan
 eşya veya kimse) 3. havale (devretme, so-
 runluluğuna bırakma) 4. ev ödevi 5. depre-
 zit, deprem
 spandifgeh *w* emaret teşyann emanet olarak
 bırakılan yer)
 spandifgeh *ad/et* emanetçi
 spandifgeh *m* emanetçilik
 spandif *m* emanetçilik
 spandif *w* emanet (korumak için bir yere veya
 birine bırakılan eşya veya kimse)
 spandif *m* 1. pazard
 spandif *m* 1. dayanak 2. emanet (korumak için
 bir yere veya birine bırakılan eşya veya kim-
 se) 3. havale (devretme, sorunluluğuna bu-
 rakma)
 spandif *m* spandif, sarılaya - dan spandif ver-
 mek - kileti spandif etmek - spandif (ar ji
 gurtin) spandif olmak
 spandifker *ad/et* spandifçi
 spandifkeri *w* spandifçilik
 spandifkerin *m* spandifçi
 spandif kirin *kygh* emulmak * mlti jl bo kile-
 can qınas spandif kirin elnise için kınas
 ismarlakim
 spandifkirin *ad* emulmak.
 spandif *m* 1. dayanak, mesnet 2. emanet (ko-
 runmak için bir yere veya birine bırakılan eşya
 veya kimse) 3. havale (devretme, sorunlu-
 luğuna bırakma) 4. ev ödevi - kiritin havale
 etmek * min kiritin *nl* karf spandif kile *wf*
 bu işin yapılmasını arca havale etme - yi (...)
 kiritin 1) -e teslim etmek 2) -e havale etmek
 spandifker (f) *nl* 1. dayanıklı, mesnetli. 2. ha-
 valesi
 spandifker (H) *ad/et* vekil
 spandifkeri *w* vekillik, vekalet
 spandif *m* 1. dayanak, mesnet, sunat 2. daya-
 nak, payanda 3. mev dayanak (bu iddiaya
 güçlendirmeye yarayan sanat) 4. ev ödevi
 spandifname *w* havalename, devretme kâğıdı
 2. vekaletname
 spandif *m* 1. dayanak, yastanma 2. çatma çap-
 raz dayanma 3. dayanma, dayandırma 4. hava-

le etme, geçirme 5. teslim etme(birakma
 devretme, terk etme) * di dema spandif
 bajir de gelek zwın rijya çetin teslimi sa-
 rasında çek kon çekulü 6. sunatların, yüz
 etme 7. emanet etme 8. himayesine verme
 spandif *kygh* 1. dayanmak, yaslanmak 2. çatmak,
 çapraz dayanmak * çek spandif hev silahlı-
 ri çatışlar 3. dayanmak, dayandırmak * m
 von ramanen xwe dıspandif kija helgevan?
 bu düşünceler hangı belgelere dayandı-
 yorsun? 4. havale etmek, geçirmek 5. teslim
 etmek (bırakmak, devretmek, terk etmek) 6.
 sunatların, yüz etmek 7. emanet etmek 8.
 himayesine vermek - (yekli) 1) (birine) tes-
 lim etmek 2) geçirmek * hevalê min karê
 xwe spandif min arkulaşım işini bana geç-
 di 3) üstüne yılmak - hev û dım çatmak,
 çapraz dayanmak - xakê topraga vermek (e-
 lüü güncmek)
 spandif hev *kygh* 1. (barınma) dayanmak 2. çat-
 mak 3. birbirine teslim etmek, birbirine
 havale etmek
 spandif *nl* 1. dayanak, yaslanık 2. çatık, çapraz
 dayanık duruma olan 3. dayalı (dayandır-
 mış olan) 4. teslim edilmiş 5. emanet edilmiş
 spandif *m* 1. teşekkül 2. şükretme - kiritin teşek-
 kul etmek
 spandif *ad/et* müteşekkür 2. minnetler (minnet
 dayanı - bün müteşekkür olmak - kiritin
 müteşekkür etmek - bün minnetler kalmak
 spandif *m* 1. şükür 2. minnetlilik
 spandif *ad/et* şükretmek
 spandif *w* şükretme
 spandifkirin *m* şükretme, şükranlarını
 sunma
 spandifkirin *kygh* şükretmek, şükranlarını
 sunmak
 spandif *m* 1. şükran 2. emanet, memnuniyet) et day-
 ma - ya (yekli) kiritin -e teşekkül etmek - ya
 xwe (ê re adit) (bu kimseye veya şeye) min-
 net duyarak
 spandif *ad* müteşekkür - bün müteşekkür ol-
 mak - kiritin müteşekkür etmek
 spandif *m* 1. teşekkül etme 2. şükretme
 spandif *kygh* 1. teşekkül etmek 2. şükretmek
 spandif *w* teşekkül etme
 spandif *ad* spandif
 spandif *w* spandif
 spandif *nl* 1. güzel (başındaki uyum ve ölçüle-
 rünlük) aheng ile huca güderek hayvanlık u-
 yandırma) * kineke spandif güzel bu cüba 2.
w güzel (güzel kız veya kadın)
 spandif *m* güzel etme
 spandif *kygh* güzel etmek
 spandif *nl* güzel
 spandif *m* güzelleştirme
 spandif *kygh* güzel göstermek
 spandif *ad* güzelleştirilmiş olan

spêhî *m* 1. güzel, cıvık, alınlık 2. güzel * jına
 spêhî bela ve güzel kadın bıça belêdu 4. s-
 yi 3. *m* güzelliik
 spêhîbûn *m* güzelleşme
 spêhî bûn *lêgê* güzelleşmek
 spêhîbûyî *m* güzelleşmiş olan
 spêhîbûyîn *m* güzelleşme
 spêhîker *m* güzelleştirici
 spêhîkêtin *m* güzelleştirme
 spêhî kîtin *lêgê* güzelleştirmek
 spêhîkari *m* güzelleştirilmiş olan
 spêhîkayî *m* güzelliik
 spêhîkî *m* 1. güzelliik 2. güzelliik (güzel olan bu
 şeyin niteliği) 3. estetik, güzelliik
 spêhnîvîs *m* güzel yarı
 spêhnîvîsîn *m* güzel yazma
 spêhî nîvîsîn *lêgê* güzel yazmak
 spektroskop *m* spektroskop, tayfölçer
 spektroskopî *m* spektroskop, tayf ölçümü
 spekülasyon *fel'âm* 1. spekülasyon 2. *hê* spekü-
 lasyon
 spekülâtif *m* spekülâtî, kurgusî
 spekülator *m* spekülâtör, vurguncu
 spekülâtörî *m* spekülâtörlük, vurgunculuk
 spend *hêwê* sedel ötu (Rûta gıvîvîlîsî)
 spermî *m* spermî, bel, alınlık, ovum
 sperma *m* sperma, sperm
 spermatozît *m* spermatozit
 spektroskop *m* spektroskop
 spektroskopî *m* spektroskopî
 spêde *m* 1. sabah, şafak 2. tan vakti
 spêde bûn *m* 1. şafak sökmek 2. tan ağarmak
 (veya çıkmak)
 spêde hûn *lêgê* 1. şafak sökmek 2. tan ağar-
 mak (veya çıkmak)
 spêle (I) *m* şafak
 spêle (II) *m* 1. hayalet, hortlak (gerçekte var
 olmadığı halde hazen görüldüğü sanılan cin,
 peri, horilak gibi görünüşler) 2. kaval, hayalet
 (gerçekte var olmadığı halde görüldüğü
 sanılan şey, görünüş) * spêleyên ku qel jê
 pêş çavên mîn maçin kene guztîmîn omînd-
 en geçmeyen hayaletler var 3. karam, siluet
 (ne olduğu düşünülmeyen karıncı)
 spêne *m* laka2 - dan ber (erebeyê) takozla-
 nık
 spêre *m* dıyanık, mesnet
 spêredar *m* dıyanıklı, mesnetli
 spêretî *m* dıyanî mudi
 spêretik *hêwê* sparetik
 spêhî zozî bu (pediculus) -ê darîttî zo ağaç bi-
 tî (Peylîlî)
 spî *m* *m* dîlak
 spîlîx *m* yanma sonucu oluşan soyulma
 spîlîk *m* çökelek
 spîlîng *hêwê* yenlik
 spîlk *hêwê* yenlik
 spîndar *hêwê* ak kavak, akça kavak (Populus
 alba)

spîndelî *hêwê* spîndelî
 spîndê Ateşkayê *hêwê* uze; lîk
 spîndêjî *m* gelin parmağı (üzüm sürü)
 spîng *hêwê* yenlik
 spîru *m* futuru
 spîryatî *m* 1. akılık, beyozluk 2. beyozluk, ağartı
 (karı)
 spîryav *m* üstübec
 spîryav *m* pudra - tê dan pudra sömek
 spîryavdank *m* pudra ik
 spîryavkîrîn *m* pudralanma
 spîryav kîrîn *lêgê* pudralamak
 spîryavkîrî *m* pudralı
 spîrye *m* beyazıtma, beyazıtılmak
 spîryên daran *hêwê* ağaç bitî (Peylîlî)
 spîryên genim *zozî* ekim bitî
 spî (I) *zozî* bu (pediculus) - jê qerpatî gen-
 tîm tan jê gotînen pîş jî mîrdaran hîl şa-
 sukîlîdîlan beklemedîm lîllar da pîntîlerle
 a.uz - ketîm (Hîştêdî) 1) bitîlmek 2) öcu-
 lenmek * spî ketîne genim bağdoy bacele-
 nîş - ketîm (yekî) bitîlmek * te ew halîtu,
 lîlaket spî ketîbûnê hîr gîrseyên, lîlaket
 ber şêrêde bitîlmîştî - kîştîm şêk avla-
 nak jîr veyî nîştîlîstî olunanakî -ya (ye-
 kî) beloq bûn her yapığ ortaya çıkmak
 -ya bîlqemçîk kîştîmîku hî -yên daran zo
 ağaç bitî -yên (yekî) kîştîm bitîlmek (bir-
 nîcî bitîrmî aşîlmînak) -yên mîrîşkîm ra-
 vîk bitî -yên xwe kîştîm bitîlmek (kendî
 hîlzerî zîkîlmînak)
 spî (II) *m* 1. ak, beyaz 2. *m* ak, beyaz (bu renk-
 ren olan) 3. *m* beyaz (beyaz ıktan olan kan-
 se) 4. *m* beyaz (haskîda normal kızıllıkta gö-
 rülen renk) 5. bitîlîm gîm (çok beyaz ve pîr-
 sîz pîrden, kal, gîlîs) 6. *m* ak (temîz,
 namîslî) * emîya wî hîldîyî 0 rûyê wî spî
 ye zîmî açîk, yuzu ak - kîrîn 1) beyazlanmak,
 ağarmak 2) aklaşmak 3) bulandırmak
 4) soyulmak (meyve, sebze v.b. için) - ye lîlî-
 kî gî ye, reş e mîwîjî xweş e beyazîmî adî
 esemîmî tîhî -yê lîq kîrî beyazî -ê gîttî aq, k
 gî, koyu beyaz -yê qîrîşîkî ak kîrîpanî - yê
 vekîrî açîk beyaz -yê vekî çîra şîc sîcî be-
 yaz
 spîdext *m* tîhî açîk, bahna
 spîhîr *hêwê* bir tîrînî
 spîhîz *m* beyazıtma
 spîhîz *m* beyazıtma, beyazlaşma, akır-
 ma, aklaşma 2. ağarmak (ak duruma gelmek)
 spî hîm *lêgê* 1. beyazlanmak, beyazlaşmak,
 aklaşmak, aklaşmak 2. ağarmak (ak duruma
 gelmek)
 spîhîyî *m* 1. beyazlanmış, beyazlaşmış, Ak-
 lanmış, aklaşmış 2. ağarık, ağarımış (ak du-
 ruma gelmiş olan)
 spîhîyîm *m* 1. beyazlanmış, beyazlaşmış, ak-
 lanmış, aklaşmış 2. ağarış (ak duruma geliş)
 spîçal (I) *m* akça, beyozca

spical (II) *m* çarşaf tyandır, üstü ne serilen veya yorgan kaplı olan beyaz bez omu
spicale *rd* beyazimsı, beyazımtırak
spicalité *rd* beyazlık
spicik *ak*, yumurtu akı * **spicka héké** yumurtu akı
spicüklé *bir* spicöklü
spicük *m* *ak*, yumurtu akı * **spicka héké** yumurtu akı
spicka çay *anlatı* göz akı
spicka héké *rd* yumurtu akı
spickağı *m* aklik
spicke *m* kibrit
spicüle *rd* 1. beyazimsı, beyazımtırak 2. kirel
spicülebm *m* kireçlanması
spicüle büp *özgü* kireçlanması, kireçleşmek
spicülebüym *m* kireçleniş
spicüleki *rd* 1. beyazimsıca, beyazımtırakça 2. kireçleşme
spicülkü (I) *anlatı* karyagdi (kumaş için)
spicülkü *rd* 1. akca, akil 2. kireç 3. uçuk (acik renk) 4. kul gibi (bet, beniz için, çok solgun) 5. opak
spicülkübm *m* 1. akcellanma, akcellama 2. kirlenme 3. kul g. la olma, benzi kul gibi olma (bet, beniz için, çok solgun olma) 4. opak olma
spicülkü büp *özgü* 1. akcellanmak, akcellanmak 2. kirlenmek 3. kul g. la olma, benzi kul g. la olma (bet, beniz için, çok solgun olma) 4. opak olma
spicülküklirin *m* kir açırma
spicülkü kırıt *özgü* kirlenmek
spicülküf *m* akçilik
spidar (I) *rd* akli
spidar (II) *bir* spidur
spide *bir* spede
spidenan *rd* dışık çyırık, saf olmayan
spidilnrik *anlatı* ak yuvac
spidilnrik *bir* lokası, ak yuvac
spik *m* 1. ak, yumurtu akı * **spiku héké** yumurtu akı 2. ak, göz akı (heyaz teke, kutarıcı) * **li ser çavoké wé spik** heyaz bir gözünde ak var na neynüké akçıyay
spika çay *anlatı* göz akı
spikahi *bir* spikayı
spikalı *m* aklik, beyazlık
spikayı *m* 1. aklik, heyazlık 2. beyazlık (kalk)
spiker (I) *rd* 1. beyazlatıcı 2. *anlatı* kükür 3. badana
spiker (II) *anlatı* spiker
spikeri (I) *m* 1. kalaylılık 2. badanaçılık
spikeri (II) *m* spikerlik
spikirin *m* 1. beyazlatma, ağartma 2. ağartma (kayumculukta gümüş temizleme) 3. soyuma (bir şeyin üzerinden kabuk, deri zar gibi şeyleri çıkarma) 4. mece badana, mece badana yapma 5. mece kalaylama
spi karin *özgü* 1. beyazlatmak, ağartmak 2. a-

ğartmak (kayumculukta gümüş temizlemek) 3. soyumak (bir şeyin üzerinden kabuk, deri zar gibi şeyleri çıkarmak) * **sév spi** kire olma yı saydı 4. mece badana yapmak 5. mece kalaylanmak * **sifer spi** dikin bakur kalaylıyorlar

spikiri *rd* 1. beyazlatılmış, ağartılmış olan 2. badana (badana olmuş olan) 3. kalaylı 4. soyuk (soyulmuş olan)

spiki *rd* beyazimsı

spikuj *rd* 1. bir öldürücü 2. *argo* bir baskarmak **spi küstün** *özgü* sürek avlamak (iş veya emistemen için)

spik (I) *anlatı* ak çigci

spik (II) *m* 1. yumurtu akı 2. göz akı

spioçki *bir* spioçki

spioçki *rd* beyazimsı

spina *anlatı* spioçki

spindur *anlatı* ak kavak, akca kavak (Populus alba)

spineklir *rd* 1. beyazlatılmamış 2. badanasız 3. kalaylı

spini *rd* beyazimsı, beyazımtırak

spipantik *anlatı* kıkırdak, kasık tutu

spipehnik *bir* spipantik

spipus *rd* beyazlatıcı, ayı nur

spival *m* spival

spirdak *anlatı* bir bakı türü

spirü *anlatı* spirü

spirit *m* spirit

spiritist *anlatı* spiritizmacı

spiritizm *m* spiritizm

spiritizma *m* spiritizma

spiritualist *rd* spiritualist

spiritualizm *anlatı* spiritualizm, tinsellerlik

spisar *rd* saşsağak, bombuz

spisax *rd* saşsağak

spiselanet *rd* saşsağakın, saşsağakın

spişke *m* kibrit

spitahi *bir* spiyayı

spitak *anlatı* yandır bir bitki

spüayı *m* 1. aklik, beyazlık 2. beyazlık, ağartı (kalk, süt, yogurt, peynir, ayran gibi yiyecek ve içecekler) 3. ak, yumurtu akı

spüi *m* aklik, beyazlık

spontane *rd* spontane

spontaneizm *m* spontaneizm

spor (I) *m* 1. spor 2. *rd* spor (kulansı, rahat, kolay olan)

spor (II) *anlatı* 1. spör (uçaksız bitkilerde üreme organı) 2. zo spor (bir hücreli hayvanların çok özelleşmiş üreme hücreleri)

spor foto *m* spui foto

spor foto *m* spui foto

spurdur *anlatı* sporduluz

sporhez *anlatı* sporsever

sporhez *m* sporseverlik

spurt *rd* spurtif

stewrî *w* kısırlık

stewrkirin *w* verimsizleşme, kısırlaştırma
stewrê kîrlin *êyê* verimsizleşmek, kısır laştır-
mak

steyr bir stêr (f)

steyrk bir stêrk

steyrn bir stêrk

steyşn *ahîd* aleyşa (arabî)

stêl *amên* esk adı

stêle (II) *m* 1. iyi huylu genç ve çocuk 2. şık,
yakışıklı 3. cemen 4. kıyılmaz (heyf)

stêle (II) *adêr* 1. başıboş, berduş

stêlîh yûzêk (bir şeyin yok olması, yitilmesi,
buzulması halinde iyi birşeyde, keşke olma
şeydi anlamlarında kelâmî) * *w* stêlîh bû ya-
zêk elîh

stêlî *w* êk acılı

stêlîn *amên* dîk zehî

stêr (II) *w* 1. yıldız 2. *avêr* yıldız, star (summa
ve müzikhol sanatçısı) 3. yıldız (bir nokta-
dan çevreye doğru çekiliş bir çok kısa çiz-
giden veya ügenden oluşmuş şekil) * stêra
il ser alan bayraklardaki yıldız 4. yıldız
(yıldız şeklinde olan şey) - *avêtin* yıldız
doğmak - *hîlhatin* yıldız doğmak - *rijîn*
yıldız akarak kaymak - *senlîlîn* yıldız kay-
mak - *şîş kîrlin* yıldız kaymak - *xurteîn* yîl-
dîz akmak veya kaymak - *hîdlûvek* (an jî
hîqemçîk) kuyruklu yıldız -*a cotarî* (an jî
cuhtarî) dünyaya doğru gök ortasında olan bir
yıldız -*a çîlek* akşamın doğan ilk olarak gök-
te beliren yıldız -*a êvarê az* akşam yıldızı
-*a gelawêj çoban* yıldızı (15-20 ağustos)
gökte belirir, sıcakların etkisini kışlamaya
başlandığını işaret eder) -*a mangaduşê* sa-
bah yıldızından önce doğan bir yıldız -*a
nîvro* doğudan doğan bir yıldız - *a qurîşê*
çoban yıldızı (15-20 ağustos) gökte belirir,
sıcakların etkisini kışlamaya başlandığını
işaret eder) -*a rîjyar* meteorit, gök taşı -*a si-
behê* sabah yıldızı -*a sîbehê* avêtin sabah
yıldızı sâkemek -*a sîbehê lê* avêtin sabahı
erçek -*a spêdayê* sabah yıldız -*ên perû*
(an jî *pêwir* il.ka. sumey yıldızı (bu yîl-
dîzların he'imes: yazın müjdecisidir) -*ên
terazû* terazi takım yıldızları (bu yıldızlar
25 haziranda belirirler, uç tanesi sağ da, üç
tanesi solda ve bir tanesi de ortalarında olup
terazi gibi görünürler)

stêr (II) *w* yüklük (yatak, yorgan yer)

stêr (III) *w* göz vusu - *wêlî* *ava* *kaniyê* jî
çavên (yêd) de hatîlî il.ka. gözün iki çesme ol-
mak

stêr (IV) *w* istik

Stêra Bakur *amên* Kutup Yıldızı

stêra hîdlûv *w* kuyruklu yıldız

stêra hîdlûvîk *w* kuyruklu yıldız

stêra hîqemçîk *w* kuyruklu yıldız

Stêra Cemşerê *amên* Kutup Yıldızı

stêra deryayê *w* deniz yıldızı

stêra dîlîk *w* kuyruklu yıldız

stêra dûndar *w* kuyruklu yıldız

Stêra Gelawêj *amên* Çoban Yıldızı

stêra gerok *w* hareketli yıldız

Stêra Karwanqîr *w* Kervan Yıldızı, Kervan

Yıldızı

Stêra Qawanê *amên* Kutup Yıldızı

Stêrka Qurîşê *amên* Çoban Yıldızı, Demir

Kuzîk, Kutup Yıldızı

stêra rîjyar *amên* meteorit, gök taşı

stêra sekan *amên* doğan yıldız, sabah

stêra sîbehê sabah yıldızı

Stêra Şivanan *amên* Çoban Yıldızı, Ak Yîl-

dîz, Çoban, akşam yıldızı, Venüs Zübre,

stêrdar *w* yıldızlı

stêre *w* bir şeye gözünü dikme

stêreger *amên* uzay bilimci, astronom

stêrengîl *amên* yıldız gücü, yıldız çiçeği (Dahlia)

stêre lê gîrtin *êw* süzmek, gözünü bir şeyden

alınmadan haklamak

stêrenj *amên* akan yıldız, ağma, şalap

stêrezan *amên* gök bilimi, astro

stêrezanî *amên* gök bilimi, astroloji, astronomi

stêrger *amên* astronom

stêrgerî *w* astroloji

stêrîk *w* yıldız, yıldızlık

stêrîk *w* yüklük (yatak, yorgan yer)

stêrîn *w* yıldızlı

stêrk (II) *w* 1. yıldız 2. *adêr* yıldız, star (sum-
ma ve müzikhol sanatçısı) 3. yıldız (bir nok-
tadan çevreye doğru çekiliş bir çok kısa
çizgiden veya ügenden oluşmuş şekil) *
stêra il ser alan bayraklardaki yıldız 4. yî-
dîz (yıldız şeklinde olan şey) - *avêtin* yıldız
doğmak - *hîlhatin* yıldız doğmak - *nîjîn*
yıldız akarak kaymak - *senlîlîn* yıldız kay-
mak - *şîş kîrlin* yıldız kaymak - *xurteîn* yîl-
dîz akmak veya kaymak - *hîdlûvek* (an jî
hîqemçîk) kuyruklu yıldız -*a cotarî* (an jî
cuhtarî) dünyaya doğru gök ortasında olan bir
yıldız -*a çîlek* akşamın doğan ilk olarak gök-
te beliren yıldız -*a êvarê az* akşam yıldızı
-*a gelawêj çoban* yıldızı (15-20 ağustos)
gökte belirir, sıcakların etkisini kışlamaya
başlandığını işaret eder) -*a mangaduşê* sa-
bah yıldızından önce doğan bir yıldız -*a
nîvro* doğudan doğan bir yıldız - *a qurîşê*
çoban yıldızı (15-20 ağustos) gökte belirir,
sıcakların etkisini kışlamaya başlandığını
işaret eder) -*a rîjyar* meteorit, gök taşı -*a si-
behê* sabah yıldızı -*a sîbehê* avêtin sabah
yıldızı sâkemek -*a sîbehê lê* avêtin sabahı
erçek -*ên perû* (an jî *pêwir*) *w* ket, sumey
yıldızı (bu yıldızların he'imes: yazın müj-
decisidir) -*ên terazû* terazi takım yıldızları
(bu yıldızlar 25 haziranda belirirler, uç tane-
si sağ da, üç tanesi solda ve bir tanesi de or-
talarında olup terazi gibi görünürler)

stêrk (II) *w* yaş, göz yaşu * **stêrk** [t çavên wê hatin görlerinden yaşlar aktı ~ barandîn yaş akıtmaa, göz yaşu dökmeç] – bi roj di ber (hiştekî) de dîtin (b. rîniya) nasî aqla- mak ~ bi roj dîtin 1) aqlî korayî seçmek * heza min ev kar qedan min stêrk bi roj dîtî bu wî bitîrê kedar aqlî korayî seçim 2) deveye hendek aqlînak * heza ew (hiştekî) bi te dijîm fêmkirin, em stêrkên bi roj dîtînin sêna hu şey anlatmak deveye hendek aqlînaştan dolxa zordur 3) kirk (veya hin) dereden su garmek (b. rîni kardunak reyn çuk çaha harçamak) ~ di çavê yekî de avêtin gözlermden yaşlar gelmek – kirin xwarê yaş dokmek ~ rîjandîn ~ rîjandîlî yaş (veya göz yaşu) dokmek ~ên glîrîna xwe herî nava xwe dan yaşu icme akıtmaq ~ên kîfan sevîneç göz yaşlar: * di sêna stêrkên de xwîn barandîn kanî yaşlar dokmek

stêrk (III) *w* yükklük

stêrka bîlûvîk *nd* kuyruk'u yıldız
stêrka beqemçik *nd* kuyruk'u yıldız
stêrka deriyê wî deniz yıldızı
stêrka dülîk *nd* kuyruklu yıldız
stêrka dûmdar *nd* kuyruklu yıldız
Stêrka Celawê *nd* Çoban Yıldızı
Stêrka Karwanqar *nd* Kerwan yıldız, Karwanqar

Stêrka Qawanê *nd* Kutup Yıldızı

Stêrka Qurixê *nd* Çoban Yıldızı, Demir Kazık, Kutup Yıldızı

Stêrka Şivanan *nd* Çoban Yıldızı, Ak Yıldız, Çulpan, Akşım yıldızı, Venus Zuhre.

stêrka kul *nd* sahab yıldızı

stêrklîrîp (I) *w* yaşama

stêrkîrîn (I) *w* istifame

stêrk klîlî (II) *lêg* yaşarmak

stêr kirin (II) *lêg* istifetmek

stêrkok (I) *w* yıldızlık

stêrkok (II) *lêg* sınıf koruk

stêrnas *nd* 1. gök bilimi, astrolog 2. yıldız bilimi

stêrnasîyî *nd* gök bilimsel

stêrnasî *nd* 1. gök bilimi, astrolog 2. yıldız bilimi

stêrperest *nd* yıldızlara tapar

stêrzan *nd* gök bilimi, astrolog

stêrzanîyî *nd* gök bilimsel

stêrzanî *w* gök bilimi, astrolog

stêrzanî *w* gök bilimi, astrolog

stêvînk *nd* kîstehak

stêyînk *nd* stêrk

stînan *w* tikanma

stîmançî *w* tikanma

stîmandîn *lêg* tikanmak

stîmî *nd* tikanlık, tikan niş eler.

stîmî *w* tikanma

stîmî *lêg* tikanmak

stîr *w* penis

stîrandîn (I) *w* 1. barındırma, sığınılma 2. esirgeme

stîrandîn (II) *w* 1. koruma, esirgeme (bir kimseyi veya şeyi dış etkilerden, tehlikeden veya zor bir durumdan uzak tutma) 2. koruma (hişyeye etme) 3. koruma, esirgeme, saklama

stîrandîn (I) *lêg* 1. barındırma, sığındırma 2. esirgeme

stîrandîn (II) *lêg* 1. korumak, esirgetmek (bir kimseyi veya şeyi dış etkilerden, tehlikeden veya zor bir durumdan uzak tutmak) 2. korumak (hişyeye etmek) 3. korumak, esirgetmek, saklamak * Xwedê heştîrîne Allah saklasın

stîrîh *w* dîter

stîrîhandîn *w* yağdırma

stîrîhandîn *lêg* yağdırmak

stîrîhîn *w* yağdırma

stîrîhîn *lêg* yağdırılmak

stîrîn *w* 1. barınma, sığınma 2. esirgenme

stîrîn *lêg* 1. barınmak, sığınmak 2. esirgenmek

stîrk *nd* kâzın

stîrkî *nd* kolîdîl

stîyok *w* matnaze

stî (I) *nd* sî

stî (II) *w* 1. hayvan hatin (hayvan olma) 2. hayvan (hayvan isim adları yerine kullanılır)

stîkok *w* bayanlık

stîkokî *nd* bayanlıkça

stî *w* sîl

stîlîst *nd* stîlîst

stîlîstîk *w* stîlîstîk, anlatım bilimi

stîn *w* alma, satın alma

stîn *lêg* alınmak, satın alınmak

stîndat *nd* 1. alıcaklı (borçlu karışı) 2. alıcaklı (birinde alacağı olan kişi) ~ bûn alıcaklı olmak ~ derketin(alıcaklı) çıkmak

stîndatî *w* alıcaklı olma

stîner *nd* alıcı 1. (kendisine bir şey gönderilmiş kimse) 2. (fiziksel) (bir elektrik akımı) ~ alıp başka bir kuvvete çeviren cihaz 3. alıcı olma

stînkur *nd* 1. alıcaklı (borçlu karışı) 2. alıcaklı (birinde alacağı olan kimse) ~ bûn alıcaklı olmak ~ derketin(alıcaklı) çıkmak

stînkurî *w* alıcaklı olma

stînkur *lêg* alıcı (bu elektrik akımın alıp başka bir kuvvete çeviren cihaz)

stîrk *nd* sîrîn peymare katîfîn bir *nd*

sto *nd* sî

stînaparêz *nd* sîncî

stînaparêz *w* sîncîlik

stîncî *lêg* sîncîlik, revakîye

stîncî *nd* sîncî bir sîrîngen hayvan

stok (I) *w* kuma

stok (II) *w* 1. stok, istif 2. stok (bir sanayi dalında yararlanılan her türlü işlenmiş veya yarı işlenmiş maddelerin toplamı) 3. *nd* stok (satılmamış, istif edilmiş mal)

stokker *sdhu* stokeri

stokkeri m stokculuk

stokkiran m stok etme, stoklama

stok klerin *lgh* stok etmek, stoklamak

stokkeri m stok ed. lmsy

stol m 1. denarına (bir devletın deniz kuvvetleri, savaş gemileri) 2. denarına (belli bir amaçla kullanılan gemilerin tümü) 3. filo (bir arada ve bir komuta altında bulunan savaş gemilerinin veya uçaklarının bütünü) 4. filo (ayrı tür yük taşıyan ticaret gemilerinin veya kara taşıtların tümü) —a *bazlegani* (an jî *bazinganiyê*) ticaret filosu, ticaret donanması

stop h stop" stop ~ kirin stop etmek

stopaj m stopaj

stop klerin *lgh* stop etmek, stop etmek

stor m: stâr * perdeyên stor il pəcəyê xistibûn pencereye stor parçeler takılışın

stovank m boyun bağı, kravat

strah m zarkı, türkü, yir — çökürin türkü yapmak, turku yapmak ~ gotin turku çıkarmak, turku söylemek, yılmak ~ il serê gotin üstüne türkü yapmak —a yekî çûm (an jî strîn) türkümek ~ stritî turkü çıkmak —a şevnan çglog —ên ber çoni dibek türkileri —ên her dîlshê yun egîrkerin sêyên turkîler —ên her meşkê yayik yayılırken söylenen türkileri —ên dewetan duğun dernek türkileri —ên dînan sevdî türkileri, aşk türkileri —ên duqelî qarşilîk söylenen türkü —ên hemkînan şaka türkileri —ên hespişwari carî ve benzeri oyunlar oynatırken söylenen türküler —ên palebiyê îrşatîk türkileri —ên şeran savaş türkileri, güzelleme —ên werziyê spor türkileri —ên zarokan çocuk türkileri —ên zîrşwari güreş türkileri

stranbêj *sdhu* şarkıcı, türkücü, ses sanatçarı —ê muzîka gelêri folk sanatçısı

stranbêjî m şarkıcılık, türkücülük ~ karin türkücülük yapmak

stranbûn m türküleşme

strançûkî m yakuz, bestelenç

strandêr *sdhu* plik

strandin (I) m eğitme, yirlama (şarkı, türkü söyleme)

strandin (II) m 1. koruma, koruyuş, esirgeme (bir kimseyi veya şeyi dış etkilerden, tehlikeden veya zor bir durumdan uzak tutma) 2. koruma (himaye etme) 3. koruma, esirgeme, saklama

strandin (III) *lgh* yağdırmak

strandin (I) *lgh* çıkartmak, yılmak (şarkı, türkü söylemek)

strandin (II) *lgh* 1. korumak, esirgemek (bir kimseyi veya şeyi dış etkilerden, tehlikeden veya zor bir durumdan uzak tutmak) 2. korumak (himaye etmek) 3. korumak, esirgemek, saklamak * Xwedê bistrîne Allâh saklasa

strandin (III) *lgh* yağdırmak

strandî m korunma

stranvan *sdhu* şarkıcı, türkücü, ses sanatçarı

stranvanî m şarkıcılık, türkücülük

stranyezdî m ilahî, kasade

stratejî m 1. strateji (önceden belirlenen bir amaca ulaşmak için izlenen yol) 2. strateji (politik, ekonomik, psikolojik ve askeri güçleri bir arada kullanma bilimi ve sanatı)

stratejîk m stratejik

stratejîst *sdhu* stratejist

stratejîkan *sdhu* stratejist

stratejîzani m stratejistlik

stratosfer *sdhu* stratosfer, kat yuvarı

stracûs m stricus (bulutlu)

strax m saçak

strefoni m strellonî

streptokok m streptokok

streptomisin m streptomisin

stres m stres

strik (I) bir stru

strik (II) m diken

strijokî m dikensi

strij a 1. diken 2. diken (dikenin çok olan türü)

stribelog *sdhu* deve dikenî (Silybum marianum)

stribar *sdhu* dikenî * gula stribar dikenli gül

stribêj m dikenlik yer

strik m diken

strikok *sdhu* sarımsak otu (Alliaria petiolata)

stripişk *sdhu* deve dikenî (Silybum marianum)

Swîsreyî *sdhu* İsviçreli

Swîsrî *sdhu* İsviçreli

strin (I) m eğitme, söyleme, çekme, yirlama, okuma (şarkı, türkü okuma)

strin (II) m 1. korunma, koruma, esirgeme 2. korunma (himaye edilme)

strin (III) m yağdırma

strin (I) *lgh* çıkarmak, söylemek, çekmek, yılmak, okumak (şarkı, türkü okumak) * lawîkek got bir ezubhavî çektî

strin (II) *lgh* 1. korunmak, esirgenmek 2. korunmak (himaye edilmek)

strin (III) *lgh* yağdırmak

strin *sdhu* dikenli

stringeh m dilman, korunak

strinjî m dikenli yer * zeyvî strinjî dikenli tula

strişreşk m bir tür diken

stripor *sdhu* tarak otu (Dipsacus)

striptîz m striptîz

striptîzker m striptîzci

striptîzkerî m striptîzculuk

strişker *sdhu* sacî diken

stiro a boynuz —ê (yekî) hatin boynuzlanmak (boynuzu çıkarmak) stiro —ê xwe tê hildan boynuzlanmak (boynuzlu varmak)

stirî m bir stû

stransiyon *sdhu* stransiyonî (kasalması) Sr

stro tē hudan *hdn* boyuzlazmak (boyuzla-
vurmak)

stratēzlk m fısıkye

strōrēk m fısıkye, su pasturme borosu

strōyī *hd* boyuzgı

struktur *strō* strūktur, yapı

strūkturalist *hd* strūkturalist, yapısalcı

strūkturalizm m strūkturalizm, yapısalcilık

strūkturī *hd* yapısal

stūdyo m 1. stūdyo (sarat çalışmaları için iş-
zirlanmış oda) 2. stūdyo (fotoğrafçı işleri) 3

stūdyo (tv. sinema ve radyo için film çekil-
len, ses alınır ve yayın yapılan yer)

stūy *hd* stū

stūyandlı *hd* stūyandlı

stū m 1. boyun 2. boyun (soran) (uluk) - hāfirē
boynu devrilesi (veya kırılması) - bilykē
boynu kırıldı, boynu devrilesi' - dātē (ki-
rın) 1) boyunu izlemek (her şeye, her zara-
ya mız olmak) 2) ölçümü bekleme - jē ki-
rın boyunu vurmak - jē te xwar e (herice
kaşır boyunu çgır - pē te xwar kırın) 1) (bi-
rinciy) boyun eğme 2) boyunu bükme (bir
durum), bir şey ister istemez kabul edecek 3)

boyunu uzatmak (her şeye, her cezaya razı
olmak) - kırın her xwe boyun kırın (say-
gı duyulan kişiye basını eğerek selam ver-
mek) - lē tūn wekd leglegē boyni nūnc sa-
pın donmē - sālind kırın ente bağlamak

- şikandın boyun kırın (saygı duyulan
kimseye basını eğerek selam vermekt) -

xwar kırın boyun eğmek - ziray kırın za-
yılanmak (karek) dī -yē (yekī) de mān

(bir ay) kâğıt üzünde (üstünde) olmak -yē
me ū kēra we boyunnu kıldan mee -yē
(yekī) le hewo ye ūgi hawada (alki) (li) -yē

(yekī) siwar lūn dāra bağmek (sıkıştır-
mak, mızallatılmak) -yē te bişikē boyun
kırın (veya devrilmē) -yē (yekī) ū kēra

(yekī) boynu kırın mee olmak * hūn çj ce-
zavē kıldin ez pē razi me, ev e stūyē mīn ū

kēra we verilecek cezaya karşı boyunu kıl-
dan mee -yē xwe avētūn aliyekī boynnu

bukmek -yē xwe bişikēnē! kor boynnu!

(defol' çekil') -yē xwe kırın kıldin etmē
taşın altına koymak -yē xwe li herē xwar

kırın buradan yanlım dīlme, mēder um-
mek -yē xwe xwar kırın boynnu bukme

(acemice, çaresiz bir durumda kalma) -yē
xwe xwar kırın ū çūn boynnu kırın çē-

kip gimek)

stūben s boyun ipi

stūbend s boyun bağı, kravat

stūbenlik m boyun bağı

stūdīrēj *hd* uzun boyuzlu

stūdxāf *hd* söz dinleyen

stūfiri *hd* 1. boyun kır., s. 2. mee boyun bakak
(veya boyun kırılması (veya devrilesi))

stūfark m boyun, boyun omurları

stūkne m 1. boyun * wē bukeye stūktra mee
boyunnuza kalır 2. ense * jl beriya xwe
kemnikere bişik deranē, pē rūyē xwe ū
stūkura xwe malayē cūmēnē küçük bir
mendil çıkardı; yuzum ve ensesini sildi 3.
dā! * kurik da ser stūkura xwe çoçuğu da-
lıza bindirdi -> (yekī) neçūn ber mīr ū ku-
lhan kelē feftē olmak

stūkurhend s kravat

stūkurek *stū* boyun eklemleri, boyun omur-
ları

stūmal m atkı, kaşkol, boyun atkı

stūn *stū* 1. sütun 2. sūnu (kolon, basıncı) 3.
sūn (altı altı sıralanmış şeyler çansı) * stū-

na reçetmān cūkūndā sūnū 4. direk (kum
özel adlarda) 5. mee direk (en önemli kısım)

* bayū mee stūna malē hū hūbarmē evin dī-
reçiyē 6. bel kemığı (bir şeyin varlığı ile zē-

gih temel bulgusu, esas) -> cemelē şikīn
kara kırın bilyesiyē ve şibatta cemrenin

duşluğu domer -> suallē (an ji kun) temel
dīreçē (sevip sayılan kısım) -> mezin ū

stūr temel dīreçē -> may malē 1) evin dīre-
çē 2) hamam, iyi kö

stūna mezin m temel direk

stūno piçlē *stū* hal kemığı, mız, omurga

stūndar m sütunlu

stūnk m söz

stūnka *prz* *stū* kalın kemığı

stūnkou m yarı direk

stūporēz m atkı, kaşkol

stūpēç m kaşkol, atkı

stūpēçk m kaşkol

stūr m 1. kalın (sarımsık şeyler için, mee kur-
sı) * stūneke stūr kalın bir sūm 2. kalın

(enli ve gür) * bilyēm stūr kalın kaşlar 3.
kalın, edli, dolgu) * lēvēn stūr kalın dudak-

lar * lēvēn wē yē stūr ku dēşqūm jērē he-
būn sağı sarıkān cūh dudakları var 4. kalın

(ses için, gür) * strānbēçkē dēşqūr kalın
sesh bir garçık 5. mize büyük (taçlarda) *

dewārēn (an n heşwanēn) stūr büyük baş
hayvanlar

stūralī *hd* stūreyē

stūrayī m 1. kalınlık (sitedā şekliindeki nesne-
lerin kalınlığı) 2. kalınlık (enli ve gür) 3. ka-
lınlık (ses için) 4. baskı - kırın baskı yap-

mak, zūlmētmek

stūrbūn m kalınlığın

stūr lūn bēgū kalınlasmak

stūrbūyē *hd* kalınlasmış

stūrbūyūn m kalınlığı

stūre m boyuz

stūreç *hd* stūre

stūrī m 1. kalınlık (sitedā şekliindeki nesnelerin
kalınlığı) 2. kalınlık (enli ve gür) 3. kalınlık
(ses için) 4. baskı, zor, şiddet - kırın baskı

yapmak, baskı uygulamak, zūlmētmek -> kır-
rūn (barmē) baskı yapmak, zūlmētmek

süripiv *m* kalınlık ölçüsü
 sürkürin *m* kalınlaşma, kalınlaşma
 süür kürin *ğgh* ka doluşmak, kalınlaşmak
 sürkürin *m* kalınlaşma
 sürnki *m* kalınlık
 sürparsü *m*ölüme gurulu, mağür
 süşikandı *m* beybu kük, boybu bukük
 süv *m* doğrulama, teyit
 süvan *m* doğrulama, teyit
 süvandin *m* doğrulama, teyit etme
 süvandin *ğgh* doğrulamak, teyit etmek (bir şeyin doğru o düşün ortaya çıkarmak)
 süvandi *m* doğrulanmış, teyitli
 süvank *m* gerilimbk, kalıye
 süvün *m* doğrulanma, teyit edilme
 süvün *ğgh* doğrulamak, teyit etmek
 süvan *m* ses, plaj
 süwane *m*ölümlü
 süvanevi *m*ölümlü
 süsüz *m* beybu bukük
 süşür *m* hoyun bukükluğu
 süwar *m* beybu bukük
 süwari *m* beybu bukükluğu
 süwarkirli *m* beybu eyme
 süwar kürin *ğgh* hoyun eyme
 süziray *m* 1. ince boyulu 2. wec, gu, suz, lük
 süwr *bu* süwr
 sual *m* sual, soru – kürin sual etmek
 suare *m* suare
 sübang *m* sübanı
 suhap *m* supap
 suhe *bu* süheb
 sühabılab *b* tesupansal ab
 sübje *ğgh* sübje, özne
 sübjektivist *m*ölümlü sübje etvışi
 sübjektif *m* sübjektif, özne.
 süjektif *m* sübjektifte
 süjektif *m* sübjektif, özne
 süjektivist *m*ölümlü sübjektivist, özneli
 süjektivite *m* sübjektivite, öznellik
 süjektivizm *m* sübjektivizm, öznellik
 sübjive *m*ölümlü sübjive
 süblimebün *m* süblimeleşme
 süblime bün *ğgh* süblimeleşmek
 süblimekurin *m* süblimeleşme
 sübjive kürin *ğgh* süblimeleşmek
 sühün *m* kusme
 sü bün *ğgh* kusmek
 sühvansiyon *m* sühvansiyon
 sübyan *m* sübyan
 süşün *m* kusme, darılma
 su çün *ğgh* kusmek, darılmak
 suet *m* suet
 süle *m* süle süle – kürin süle etmek
 sülor *m*ölümlü sülor
 sülori *m* sülorlük – kürin sülorlük yapmak
 sültü *ğgh* delmek
 Süheyl *m*ölümlü Süheyl

Süheyla *m*ölümlü Yıldrak
 sühün *m* korku
 sührandin *m* kalınlık
 sührandin *ğgh* kalınlık
 sühür *m* kalınlık
 sühürin *m* kalınlık, kalınlık
 sühürin *ğgh* kalınlık
 sühün *m* korku
 sühürin *m* 1. kusme, darılma 2. kızma, sinirlenme
 süh ketin *ğgh* 1. kusmek, darılmak 2. kızmak, sinirlenmek
 sühketü *m* kusun ~ bün küskunlaşmak
 süh *m* korku
 sühre *m* su
 sühtün *bu* sühtün
 sührandin *m* tecavüz etme (cinsiyet anlamında)
 sührandin *ğgh* tecavüz etmek (cinsiyet anlamında)
 sühxistin *m* 1. kusma 2. kızdırma, sinirlendirme
 süh xistin *ğgh* 1. kusmak 2. kızdırmak, sinirlendirmek
 sühxisti *m* 1. küstürülmüş 2. küstürmüş, sinirlendirilmiş olan
 sühsüval *m* sühsüval – kürin sühsüval etmek
 süjkest *m* 1. kötü niyet, süjkest 2. süjkest (plür. kurarak öldürme)
 süjkestler *m*ölümlü süjkestler
 süjkestleri *m* süjkestçilik
 süit *m*ölümlü süit
 süjide *m* yükümlü
 süjde bün *ğgh* yakılmak
 süketin *m* 1. kusma, darılma 2. kızma, sinirlenme
 sü ketin *ğgh* 1. kusmak, darılmak 2. kızmak, sinirlenmek
 sükeri *m* 1. küskün, darılmış 2. kızgın, sinirlenmiş olan
 sükür (II) *m* beybu * sükrü *m*ölümlü sükrü kür (beybu sükrü)
 sükrü (II) *m* 1. buğut 2. savak 3. harap (sükrü)
 sükrü *m*ölümlü sükrü
 sükkik *m* etme * sükrü bündür *bu* kür, sükküka
 sükrü tije ka bük harmanı savırken emetin sükrü dökü
 sükrüyi *m* sükrüye
 sükse *m* sükse ~ kürin sükse yapmak
 süksükürin *m* sükse yapma
 sükse kürin *ğgh* sükse yapmak
 sükrü *bu* sükrü (II)
 sükrü *m* tas
 sükrünet *m* sükrünet, durgunluk, durgunluk
 sükrü *m* sükrü, sükrü, sessizlik ~ zür e söz gümmüş sükrü aldırır
 sü *m* kenar, uç (bir şeyin kenarı)
 süle *m* süle, sükrü
 sülay *bu* sülay

nişka ve anı luv
Suryaya *asfün Ülkü*
sürışt *bu* sürüş
sürim (I) *ni* yoğunlaşma
sürim (II) *ni* 1. ayalanma 2. ululanma 3. sıvazlanma
sürin (III) *ni* silinme
sürin (I) *buğa* yoğunlaşmak
sürin (II) *buğa* 1. ayalanmak 2. ululanmak 3. sıvazlanmak
sürin (III) *buğa* silinmek
süriner *ni* sürececek
sürk *ni* meslek
sürkêlê *ni* surlama
sür kirin *buğa* surlamak
sürkirî *ni* surlu, surlanmış olan * **küpê sürkirî**
 surlu küp
sürma *ni* bir nesnenin
sürme *ni* sürme
sürmedar *ni* sürmeli
sürmêlê *buğa* sürmeli
sürnatûral *ni* sürnatûral, doğa uslu
sürnatûralîst *ni* sürnatûralist, doğa uslu
sürnatûralizm *ni* sürnatûralizm, doğa üstüçünlük
sürmekê *ni* sürme (sür sürülürmüş olan) *
küpê sürmekê *ni* sürme küp
sürnê *ni* pnyra
sürperî *ni* pen gibi
sürpîz *ni* sürpîz - **kürin** sürpîz yapmak
sürrealîst *ni* sürrealist, gerçek uslu
sürrealîste *ni* sürrealite, gerçek uslu
sürrealîzm *ni* sürrealizm, gerçek üstüçünlük
sürsînê *ni* yalıtık
sürşarj *ni* şarjaj
sürşêde *bu* şirşê
Suryanî *ni* Süryani
Suryanîki *ni* 1. Süryanice 2. Süryanilere yaşıyan bir şekilde
süsê *ni* süsleme
suspansiyon *ni* **kürinê** suspansiyon, asılı
süste *ni* susta * **sustaya körkê** çakımsustası
sut *ni* üstü kapalı kuş tuzağı çukuru
sütên *ni* süten
sütênfirîng *ni* süten (satan kırma)
sütênfirîngî *ni* sütençilik
sütênker *ni* sütençi
sütênkerî *ni* sütençilik
sütênvan *ni* sütençi
sütênvanî *ni* sütençilik
sutar *ni* bir sıvar
süteter *ni* süter
süzem *ni* konuşma
süzme (I) *ni* yesile (gerektiğinde kullanılmak için bir haden bahâderulun, ayrılması olan) *
 kılıda süzme yerdê anahtar
süzme (II) *ni* korse
süzmefirîng *ni* korse (satan korse)
süzmefirîngî *ni* korseçilik
süzmeker *ni* korseçi

süzmekerî *ni* korseçilik
süzmetî *ni* yerdêkik
süzre *ni* 1. angarya (ücretsiz yaptırılan iş) 2. angarya ifodaline döneminde şeyhlerin zamlu, ücretsiz yaptıkları hizmet) 3. angarya (usunduzcu, nakliyat, zula yapılan iş) 4. halallik (kula ve ağrı iş) 5. ayık iş, hizmet ~ **bü olanê**, **olom jî bi kulagê** e lazîr mezar nê çûnê (halâzime hoşgöründe bekleyenler için söylemiş) -**ya** (kerekê) **kürin** (bu işin) luanêlêğimê etîmek (veya yapmak)
süzrekar *ni* angaryacı 2. hizmetkar
süzrekarî *ni* angaryacılık 2. hizmetçilik
süzrekêş *ni* angaryacı
süzrekêşî *ni* angaryacılık
süzve kirin *buğa* hizmet etmek
süzvevan *ni* angaryacı 2. hizmetçi, hizmetçi
süzvevanî *ni* 1. angaryacılık 2. hizmetçilik, hizmetçilik
süzte *ni* 1. süta (meslece öğrencisi) 2. **asfün** öğrenci 3. süta (Hacıya)
süztekî *ni* sütaçı
süztele *ni* 1. sütalik 2. öğrencilik
süztenî *bu* süteni (I)
sü (I) *ni* taraflı
sü (II) *ni* kenkin (çok kesici, iyi kesen) * **teş-ya sü ye kesî** keskinin * **kêr sü ye bukê** keskin
sü (III) *ni* sirt * **süya** kêrê biçûk sirt
sü (IV) *ni* 1. dangin küskün 2. kur, küskün - **bün** 1) darılmak, küskün olmak 2) kızarmak, sınırlanmak ~ **kelin** 1) darılmak (herhangi bir sebepten omuz gıcırıp lajiyi kesmek) * **jî her kur ma bi gotîna wê** neklê, sü katîye dedîğimê yapmışdîğim için darıldı 2) darılmak (gıcırnak, kırılmak) 3) kızarmak, sınırlanmak
sübün *ni* 1. darılmak küskün 2. kızarma, sınırlanma
sü bün *Angê* 1. darılmak, küskün 2. kızarmak, sınırlanmak
sübünjî *ni* 1. darılış, kısım 2. kızgı, sınırlanma
süc *ni* 1. suç (törelere, ahlâk kurallarına aykırı davranış) 2. suç (yasaya aykırı davranış, türân) ~ **bi ser** (yekê) **de tehm dan** suç bînin üstüne yuzmak ~ **jî aybehet** mezlîlît e çarê kabûlînatênê bûyûk - **kürin** suç işlemek ~ **kirin** **süyê** (yekê) (bir ne) suç yüklemek ~ **pe de hatîn** kabûlînat içirmek - **le de cemîdînatê** suç bînin üstüne yuzmak ~ **ê bendûbarîye** (an **ni** **disiplînê**) **da**, **pî** **ni** **sucî** (nî) ~ **ê** (yekê) **horjîn** (birinin) suçundan geçmek ~ **ê** (yekê) **efû** kırım suçunu bağışlamak ~ **ê rûresîye** yüz kızartıcı suç ~ **ê** (yekê) **tê de bi çêh hûp** suçla sabit olmak ~ **ê** (yekê) **tê de rast** kırım suçunu sabit etmek (veya kabul ettirmek) ~ **ê xwe avêtîn** **sîyê** (yekê) kabûlînat (birine veya bir şeyin) yüklemek ~ **ê xwe kîrtin** **sîyê** (yekê) kabûlînat (birine) yüklemek, suçunu üstüne yuzmak

süchar *sd* 1. suçlu 2. töhmetli
 sücharf *m* 1. suçluluk 2. töhmet
 süchar *sd* suçlu ~ *bj* sükek zve dözane suçlu suç-
 çını bilir ~ *butin* hesabında suçlu sayılmak
 sücharf *m* 1. suçluluk 2. itham
 sücharfî *m* suçluluk
 sücharker *sd* 1. suçlayıcı 2. itham edici
 sücharkirin *m* 1. suçlama, suçlayıcı 2. itham
 etme, itham edis
 süchar kirin *lgh* 1. suçlamak 2. itham etmek
 sücharkirî *sd* suçlanmış olan
 süchar *sd* suç işleyen, suççur
 sücharf *m* suç işleme, suççuluk
 sücker *ndm* suç işleyen, suççur
 sückerî *m* suç işleme, suççuluk
 süçeyî *sd* suçlu
 süd *m* fayda, yarar ~ *dün* fayda (veya yarar)
 günmek ~ *medan* (tiştekî) fayda vermek
 ~ *le* kirin fayda etmek ~ *a* gışî (an jî ge-
 lemperi) kamu yarar ~ *a* (tiştekî) jê re he-
 bûn faydası olmak

Südan *m* Südan

Südanî *ndm* Südanlı

südar *sd* cimri

südar *sd* faydalı, yararlı

südar *sd* faydalı, yararlı

süde *m* fayda, yarar, istifade

südehar *sd* faydalı, yararlı

südegir *sd* 1. faydacı, yararlanmacı 2. *fel* fay-
 dacı

südegiri *m* 1. faydacılık, yararlanmacılık 2. *fel*
 faydacılık

südemend *ndm* faydalanıcı, yararlanmacı

südemendi *m* 1. faydalanıcılık, yararlanmacı-
 lık 2. faydalanma

südeperest *sd* 1. faydacı, yararlanmacı 2. *fel*
 faydacı

südeperestî *m* 1. faydacılık, yararlanmacılık
 2. *fel* faydacılık

südewar *sd* faydalı, yararlı

südewarbûn *m* faydalanma, yararlanma

südewar bûn *lgh* faydalanmak, yararlanmak

südewarî *m* 1. faydalılık, yararlılık 2. fayda,
 yarar

südewarîkirin *m* faydalandırma, yararlandırma

südewar kirin *lgh* faydalandırmaq, yararlan-
 dırmak

südewarî *sd* 1. faydacı, yararlanmacı 2. *fel*
 faydacı, yararlı

südewarî *m* 1. faydacılık, yararlanmacılık 2.
fel faydacılık, yararlılık

südewarî *sd* faydalı, yararlı

südewarîbûn *m* faydalanma, yararlanma

südewar bûn *lgh* faydalanmak, yararlanmak

südewarîgirtin *m* istifade etme

süde warîgirtin *lgh* istifade etmek

südewarî *m* 1. faydalılık, yararlılık 2. fayda,
 yarar

südewarîkirin *m* faydalandırma, yararlandırma

südewar kirin *lgh* faydalandırmaq, yararlan-
 dırmak

südegar *sd* 1. faydacı, yararlanmacı 2. *fel* fay-
 dacı

südegarî *m* 1. faydacılık, yararlanmacılık 2. *fel*
 faydacılık

südemend *ndm* faydalanıcı, yararlanmacı ~
 bûn yararlı olmak

südemendbûn *m* 1. yararlanma, faydalanma 2.
 asılancı, yarar sağlama

südemend bûn *lgh* 1. yararlanmak, faydalan-
 mak 2. asılmak, yarar sağlamak

südümendî *m* 1. faydalanıcılık, yararlanmacılık
 2. faydalanma, yararlanma 3. istifade, istifa-
 de etme ~ kirin istifade etmek

südümendîkirin *m* faydalandırma, yararlandırma

südümendî kirin *lgh* faydalandırmaq, yararlan-
 dırmak

südüperest *sd* 1. faydacı, yararlanmacı 2. *fel*
 faydacı

südüperestî *m* 1. faydacılık, yararlanmacılık 2.
fel faydacılık

süduwar *sd* faydalı

süduwar bûn *sd* faydalı

süduwar *sd* faydalı, yararlı

süduwarbûn *m* 1. faydalanma, yararlanma 2. a-
 sılancı, yarar sağlama

süduwar bûn *lgh* 1. faydalanmak, yararlan-
 mak 2. asılmak, yarar sağlama

süduwarî *sd* faydalı, yararlı

süduwarî *m* 1. faydalanma, yararlanma 2.
 istifade etme

süduwarîgirtin *lgh* 1. faydalanmak, yararlan-
 mak 2. istifade etmek

süduwarî *m* 1. faydalılık, yararlılık 2. fayda,
 yarar

süduwarîkirin *m* faydalandırma, yararlandırma

süduwar kirin *lgh* faydalandırmaq, yararlan-
 dırmak

süduwarî *sd* faydalı, yararlı

süduwarî *m* faydalılık

süf (I) *zwe* lezek (Lahraz lahraz)

süf (II) *m* 1. kuzun, evünme 2. onur 3. yüz s-
 fadesi * *li* süte (yekî) ketin (bitou) bozmak,
 onurunu incitmek

süji *m* peybir ve çökelek suyu

sük (I) *m* 1. çarı (çarı gibi ceptacı ağaçkanı
 yağlı ve çabuk yanmaya elverişli bôfirümü) 2.
 çulluk (budaks:2 çaze meşe fidanı aleş kö-
 zünden ucılı scandan dövölü; kurutula-
 rak çizik olarak kullanılır) 3. meşke

sük (II) *m* 1. çarşı 2. pazar (belli bir şeyin satıl-
 dığı yer) * sükâ masîyas bûk pazar ~ etje

qumuy e. *le* mele bîşş e. parasına kıyama-
 mak, xımı etmek ~ *a* sat çok soğuk yu

sükâ reş *sd* kara berson

sükâ sergîrî *sd* kapalı çarşı

sükêr *sd* bilgeyi

sükêrî *m* bilgecilik

sükellî *m* 1. darlına, kısma (herhangi bir se-

tepten ötürü gücenip algıyı kesme) 2. darılmak, gücenme (kıtlıca) 3. kızama (öfkelenme, sinirlenme)

sü ketin *leşik* 1. darılmak, küsmek (herhangi bir sebepten ötürü gücenip algıyı kesmek) * *Ji ber ku min bi gotina wê nekli, sü ketiye* dediğini yapmadığım için darıldı 2. darılmak, gücenmek (kırlmak) 3. kızmak (öfkelenmek, sinirlenmek)

süketilî *m* 1. dargınlık 2. kızgınlık

süketî *m* 1. dargın, kışkıın 2. dargın, gücenik, kışkın (kırlmış olan) 3. kızgın (öfkelenmiş, sinirlenmiş olan) – *bûn* kızgın olmak

süketîbîn *m* 1. dargınlık, küslük, kışkıınlık 2. güceniklik, kışkıınlık 3. kızgınlık

sükreyvan *şêrê* kara bacasıca

sükreyvanî *m* kara bacasıcalık

sükur *m* boyut, ense

sükursar *şê* boyut, bükük

sül *m* kaygan

sülax (I) *şêrê* çaylan, çaylayan, çaylar, şelüle, şulek

sülax (II) *m* savak (eğnâlı değirmen savığı)

sülava *şêş* *m* seğirdim

sülbîn *m* kaygan olma, kayganlaşma

sül bûn *leşik* kaygan olmak, kayganlaşmak

sülbînî *m* kayganlık

sül *m* şelüle

süle *m* savak (eğnâlı değirmen savığı)

sülîx *şêr* salax *û* sülx

sülîn *m* çengere

sûmura *şêr* simir

sûn *m* bileme

sûn *leşik* biçmek

sûna *şêrê* yeşilbaş

sûnawêrk *m* suna terkek *û* dek)

sûnbil *m* şumbul

sûne *şêr* süc

sûnd *şêr* sönd

sûnîk *şê* şirgan

sûnîkî *m* şirganlık

sûnî *şê* sunî, yapay, yapma

sûnîti *m* sunîlik, yapaylık

sûnta *m* sunta

sûpûndî *şêr* supundi

sûr (I) *m* sür, beden (küle duvarı)

sûr (II) *şêr* şor (I)

sûr (III) *m* 1. sür (büyük boynuzdan boru) 2.

sür (kuyumet günü İzzat'ın ölüyeceği bocu)

sûr (IV) *m* duşın, eğlenece

sûr (V) *şê* (r kalın omuz) azgın hircin * *seyê sûr* azgın köpek – *klînî* argınlıştırma, hıçırılştırma

sûr (VI) *şêr* şor (II)

sûrûndî *m* 1. yağurma 2. karma (boz durumundaki bir şeyi sıvı ile karıştırarak lımm durumuna getirme)

sûrûndî *leşik* 1. yağurmak 2. karma (boz durumundaki bir şeyi sıvı ile karıştırarak ha-

mir durumuna getirmek)

sûrûndî *şê* 1. yağuruk 2. kar lıms

sûrûv *m* kuzma yabani ördek

sûrûvk (I) *şêrê* bu tû bûk

sûrûvk (II) *m* 1. salımlı (tuzlu su) 2. şel salımlı (bu suyun içinde tuzlanmış yiyecek) * *penêrê sûrûvkê* salımlı peynir * *işorê sûrûvkê* salımlı biberi – *e şap guh* (çok tuzlu olan vevce) – *e xwe jê xwarin* (I) canı varmak (acı bir deneye geçinmek, bir işte zarar gönmek) 2) kızık yemek, kızıklanmak (aldatılmak) – *e xwe xwarin* utup uyandı (veya pişirip açıldı)

sûr bûn *leşik* argınlışmak, hıçırılştırma

sûrdar *şêrê* kira çuğu (Halsunna hortensis)

sûret (I) *m* surat, yüz, vücut, cehre – *ê* (yekî)

Jûniştin avurta avurlama geçmek

sûret (II) *m* 1. suret, biçim, şekil 2. suret (münbir) 3. suret, resim, fotoğraf 4. *şê* suret isim felsefesinde *m* dîğm pîrtîna yonna beş dîyû ile algılanan yönüne verilen ad)

sûretmek *m* melek yüzlü

sûretsor *şê* şî yanıklı kızık yanıklı – *ê* li ber

şoran yıl boyu yanıklı *û* *ê* olan kuzme

sûreyvan *şêrê* ressam

sûreyvanî *m* ressamlık

sûrêde *şêr* sürûl

Sûrîye *m* Suriye

Sûrîyeyî *şêrê* Suriyeli

Sûrî *m* 1. Suriye 2. *şêrê* Suriyeli

sûrîkandîn *m* şaplama

sûrîkandîn *leşik* şiplemek

sûrîm *m* 1. yağrulma 2. karılma

sûrîm *leşik* 1. yağrulmak 2. karılmak

sûrîkarî *m* argınlışarma, hıçırılştırma

sûr *kîrlin* *leşik* argınlıştırmak, hıçırılştırma

sûrûmî *m* sirt, set * **sûrûndî** *şêrê* kar sırtı

sûrpendik *şêrê* çoban değneği (Polygonum aviculare)

sûrpenduk *şêrê* madurak

sûs (I) *şêrê* meyân kökü (Glycyrrhiza glabra)

sûs (II) *şêrê* bildürün (Columix)

sûs (III) *şêrê* guve (Ficus pallionella) – (İstetî) *xwarin* güvelenmek

sûsa maran *şêrê* dikenli meyân (Glycyrrhiza echinata)

sûse (I) *m* kaba kuvvet

sûse (II) *m* keşif (gizli olan bir şey hakkında ger iş bilgisi edinme)

sûsek *şêr* şel (Tetrastes bonasia)

sûsik (I) *şêrê* meyân kökü (Glycyrrhiza glabra)

sûsik (II) *şêrê* orman tavuğu

sûsik (III) *şêrê* bildürün (Columix)

sûsika *maran* *şêrê* dikenli meyân (Glycyrrhiza echinata)

sûsika strin *şêrê* dikenli meyân (Glycyrrhiza echinata)

sûsk (I) m terekke, birakıt
 sûsk (II) *zaw* orman tarvıǵu
 sûske m yeǵılardı soytın
 sûsuar *zaw* kereǵdele
 sûstem m ır tûfek tücü
 sûsın m topraktan yayık
 sûsıwarın m güvelenme
 sûsıwarın *ğgh* güvelenmek
 sûsıwarıń m güvel, güve yemıǵı
 sût m soytın
 sûtal m 1. genç erkek 2. aylık, avare, haǵıboǵ.
 lümpen, soytın serseri
 sûtalı m aylıklık, avarelik, soytarlık ~ kúltin
 serserilik etmek
 sûtalıklı m soytarlıq
 sûtar (I) *bar* sûtaj
 sûtar (II) m otına, koruma
 süte m aylık, serseri, hayta
 süterent m 1. yakacak 2. yakıt, akı yakıt
 süterentilris *adha* yakıtçı (satan kımse)
 süterı m aylıklık, serserilik ~ kırıń süterlik
 etmek
 süterik m 1. ufak tefek, qocuk 2. aylık avare, ser-
 seri
 süterikandin m süteric
 süterikandin *ğgh* surıtmek
 süterikın m surıtmek
 süterikın *ğgh* sürütmek
 süterin (I) m 1. bileme 2. keskinleşirme
 süterin (II) m keçeleşirme
 süterin (III) *ğgh* 1. bileme 2. kera *xwe tır* haǵ
 blaǵ baǵanı iyice hile 2. keskinleşimge
 süterin (IV) *ğgh* keçeleşirmek
 süterı m 1. biderik, bitenmiş olan 2. keskinleşti-
 rilmiş
 süterü m 1. labıs, aǵu 2. çıkarıcı
 süterüw m 1. fırlıqlık, aǵırlık 2. çıkarıcılık

süterüw m 1. fırlıqlık, aǵırlık 2. çıkarıcılık
 sú ve hatın *ğbe* 1. dardınak, kúsnak 2. kızı-
 nak telcelenmek, sunılenmek)
 súzar m pıncı saǵa
 súzıstın m 1. kúsnıme 2. darılma, gücendırme
 sú zıstın *ğgh* 1. kúsnemek 2. darılmak, gü-
 cendirmek
 súzıstı rd 1. kúskün 2. dargın, güceniń
 súzıstı m yakınak
 súzıre *bu* suǵe
 súya *awıte* m hileşik farz
 súyan m bileme, hileyiş
 súzek *byın* hel saǵıqlıǵu
 súzen m kuşkulu, şüpheli
 súzenleń m kuşulanma, şüphelenme
 súzenleń *ğgh* kuşulanmak, şüphelenmek
 súzenek *byın* bel soǵıqlıǵu ~ pı re qıbbın bel
 soǵıqlıǵına uǵranmak
 súzenı m 1. aı 2. kuşku, şüphle ~ kı qıbbın
 kuşulanmak, kuşıya kapılmak
 súzenı m *byın* bel soǵıqlıǵu, frengi
 súznak m yakıcı (etk li, dokunaklı)
 súznaklı m yakıcılık
 Swıǵıstan m İsveç
 Swıǵı *adha* İsveçli
 Swıd m İsveç
 Swıdlı m 1. İsveççe 2. rd İsveçli
 Swıdki m 1. İsveççe 2. rd İsveçlilere yararır
 bir inıınde
 swılek *bar* sızlek
 Swıstıstanı *adha* İsveçli
 Swıre m İsveçre
 Swıreıy *adha* İsveçreli
 Swıre m İsveçre
 Swıreıy *adha* İsveçreli
 Swıreı *adha* İsveçreli

S

ş S Kürt alfabesinin yirmi beşinci harfi ve *şif* diye okunan bu ses fonetik bilimi bakımından ise östüngeçir olduğunu ünsüzlerini gösterir

ya *buz şad*

yalnız *or şarak*

şahay *m* 1. teşekkür, şükran 2. bağış 3. *şer* armağanı, hediyesi 4. düğünde çağrılanların düğüne katılanlarla topladığı bahş 5. düğünde damat için toplanan para vs. bağışta bulundukları isimleri toplulukta sevgiyle çağrılan mevasin. **ş** *k* aşerim, hıve ~ ji Nweçê re Allah (hın) şukur ~ kirin 1) teşekkür etmek 2) armağan etmek, hediyesi etmek

şahşeger *ker* şahşeker

şahşeyî *m* 1. şükran 2. şükür 3. halişis, bahşışlık, skran, armağan

şahşeker *şad* teşekkür edici

şahşekirin *m* 1. teşekkür etme 2. bağışlama, hibe

şahşê kirin *êgê* 1. teşekkür etmek 2. bağışlamak, hibe etmek

şahşêkirin *m* 1. teşekkür edilmiş olan 2. bağışlanmış, hibe edilmiş olan

şahşeywan *şad* armağanları, bağışları kimin verdiğini söyleyen künse

şahşet *ker* şahşet

şahşeder *ker* şahşeder

şahşun *m* 1. şahşun tuzer, üdêki harf ve şekillerin çevre çağıreri kaleni ucu girecek biçimde ayık olan. bu çağırerlerin kalenle istenilen biçimi elde edilgen metal veya plâstikten araç 2. şahşun (değişik alanlarda düzelme, helirlene, aşırme, denedele ve işlerde kullanılan ve yapığı ise göre yapısı değişen araç) 3. mee şahşun (kuru kurçme yansılman, çok kez tekrarlanacağına kankesimün şîmaşa kalup etmek)

ya *kûn her şad bûn*

şad *z* 1. sevinçli 2. şad, mutlu ~ *bûn* 1) sevin-

mek 2) şad olmak, mutlu olmak ~ *kirin* 1) sevinmek 2) mutlu etmek

şadan *z* 1. sevinçli 2. mutlu ~ *bûn* 1) sevinmek 2) mutlu olmak ~ *kirin* 1) sevinmek 2) mutlu etmek

şadattik *şad* şegerik

şadani *m* mutluluk

şadîna *w* 1. sevinme 2. mutlanma, gönenme ~ *u* *şiqê* kaba birşekilde sevgisini gösterme **şad bûn** *êgê* 1. sevinmek 2. mutlanmak, gönenmek

şadbiyên *m* 1. sevinç 2. mutlanış, göneniş **şadê** *şad* şahşet ~ *ê* şit şahşet ~ *ê* *şad* çanklık etmek

şadêti *m* şahşetik, çanklık

şadêtidan *w* şahşetik verme

şadeti *ê* *şad* *êgê* şahşetik vermek

şadeyî *m* şahşetik, çanklık ~ *ê* *şad* şahşet etmek, çanklık etmek

şadik (I) *n* *ê* *şad* sevgili

şadik (II) *w* küçük maymun

şadîrwan *m* şadîrwan

şadîyatî *şad* mutluluk

şadî *m* 1. sevinç 2. mutluluk 3. mut. köt. saadet 4. eğlene, şerik

şadîk *şad* eğlendirici

şadîman *m* 1. sevinçli 2. mutlu ~ *bûn* 1) sevinçli olmak 2) mutlu olmak ~ *kirin* 1) sevinçli kalmak 2) mutlu etmek

şadîmanşer *z* 1. sevinçlilik 2. mutluluk

şadîmanşerî *z* 1. sevinçli 2. mutlu edici **şadîmanşekirin** *m* 1. sevinçli kalmak 2. mutlu etmek, gözetimce

şadîman kirin *êgê* 1. sevinçli kalmak 2. mutlu etmek, gözetimce

şadîkirin *m* 1. sevinçli 2. mutlandırmak 3. şerlendirmek 4. mee mutlu etmek, yaşatmak

şad kirin *êgê* 1. sevinçli 2. mutlandırmak 3. şerlendirmek 4. mee mutlu etmek, yaşatmak

şadêr *w* eğitmen, huzuranın şadîtan çıkış yeri

şahîkarın *w* keyfetmek

şahî kirin *lîgê* keyfetmek

şahîn *awê* şahin (Huteo huteo)

şahîne *hm* şahînet

şahînet *w* 1. eglence, egleti (mşeli ve hoşça vakit geçirilen toplantı) 2. eğlenti 3. şenlic, şa-en, parti (belli bir şeyi kutlamak için düzenlenen eğlence); 4. kutlama, kutlama töreni ~ çekirtin 1) eğlence düzenlemek 2) parti vermek ~ danîn part. vermek ~ kirin 1) eğlence düzenlemek 2) parti vermek 3) kutlama yapmak

şahînetkirin *m* 1. eglence 2. kutlama yapma

şahînet kirin *lîgê* 1. eglemek 2. kutlama yapmak

şahîni (I) *af* şahîne (şahlarla ilgili, şahılara özgü olan)

şahîni (II) *hm* şahînet

şahîuşah *m* şahîuşah, şahîşarî şahî, ulu hükümdar

şahîuşahî *w* şahîuşahlık

şahîuşan *m* şahînci

şahîû *w* 1. şahîk, kralık 2. *awê* şahîk (Afğan ve İran hükümdarlığı)

şahîtok *w* kaygan, kaym., pürüzsüz

şahîtokî *ê* kayganca

şahîwarî *ê* eglewari

şahîwî *w* kralıç

şahîwî *m* kralıçelik

şahîkar *w* şahîser, başyapı

şahîkuse *m* şah ve vezirleri nas kuse

şahîwend *af* 1. boşlu postu, güzel çene 2. *awê* güzellerin şahî

şahîmalîk *êjêwê* şahîheyt (bir kaşuğun en güzel beyni)

şahîmar *m* karkayak

şahîmerdan (I) *m* şahmerdan, yigit, kahraman

şahîmerdan (II) *m* 1. şahmerdan (varucu ağırlığı, itekantik olanak vakselmesi ve düşmesi sonucu döyme işlemi yapan makine) 2. şahmerdan (air yapının temel kısıklarını çakmakta kullanılan bir çene araç) 3. şahmerdan (çok ağır bir çeşit tokmak veya çekiç)

şahîmî *m* büyük karnica

şahîname *şyêwê* 1. şahname (hükümdarların niteliklerini, ushın başarılarını anlatan, mesnevi biçiminde yazılmış manzume) 2. şahname (manzum olarak yazılmış türbî)

şahînamewî *m* şahînameci

şahîişin (I) *m* şahîş, şahîuşin, halkın, aşarlık

şahîişinî (II) *m* krallık (kral yönetiminde yönetilen toprak)

şahîiş *hm* şahîişin (I)

şahî *awêwê* kuğu (Cygnus alur)

şahîpê *w* en uzun telek

şahîperest *awêwê* kralci, monarşist

şahîperestî *m* kralılık, monarşizm

şahîperestî *şerîn* tunc çığı (Verbona)

şahîwî *awêwê* toplu damar

şahîwî *af* şahîların ordusu

şahî *m* ana yol, ana çarrede

şahîşaman *w* krallık, kraliyet (kral yönetiminde yönetilen toprak)

şahîşwar *awêwê* 1. suvarilerin şahî 2. iyi binici, ata iyi binen en iyi hırsacı

şahîşûn *w* ruzet içrek

şahîşûnî *af* Şebdêbeh, azameti

şahîş *m* şahîşci

şahîşan (I) *ê* şahîşne

şahîşar *awêwê* bakari, vezir * şahîşara buzigariyê hezare bakari -ê karê derveyêdîş işleri bakari

şahîşargeh *w* bakanlık, vezaret (bakanlık karnu)

şahîşari *m* bakanlık, vezaret -ya *awêwê* ekonomî bakanlığı -ya *darayî* maliye bakanlığı -ya *karê* derve dışişleri bakanlığı -ya *nu xwe* içişleri bakanlığı

şahîşarxane *m* bakanlık (bakanın yönetimindeki kurumların tümü vezaret, vekalet)

şahîş *awêwê* 1. şahî 2. oğlan, halk şahî -ê gel halk oğlan

şahîşne *af* 1. şahîne (şahî gibi) 2. *ê* şahîşne, şahîşne (şahî niteliğe taşıyan)

şahîşnawî *m* 1. şahîşçilik 2. aşarçılık

şahîşî *m* şahîşlik

şahîşî *ê* şahîşne, şahîş

şahî *w* ki yaşında koş

şahîkar (I) *af* seçkin, muhtıaz

şahîkar (II) *af* baş yapıt

şahî *m* gazet (senbaharda kuruyup dökülen ağac yaprağı)

şu kirin *hm* sud kirin

şahîkê *af* işe varılmaz hacet, işe varılmaz araç gereç

şahîkoyî *af* işahî

şahîkoyîbûn *m* işahî olma

şahîkoyî *awêwê* *lîgê* işahî olmaq

şahîkûlî *m* 1. şahîk, çekin 2. *m* düzey

şahîkûlî *m* düzeylik

şahî (I) *af* fetç

şahî (II) *m* şahî -ya *gerdenê* kaşkol

şahî (III) *m* pantolon -ê *golêf* golf pantolonî -ê *teş* zurna gibi -ê *xwe diidme* *te* *te* *lîgê* *xwe* *te* *vermeke* pantolonumu sana veriyorum ama giymemen lazım

şahî (IV) *af* şana ne * şahî *te* *pê* *mîh* *w* şana ne

şahî *gerdenê* *af* kaşkol

şahîkî *af* şahîkî (şahî türünde kuşağ)

şahîp *m* şap (tokat veya vurma sonucunda çıkan ses)

şahîpî *hm* çelepe

şahîdî *awêwê* pantoloncu

şahîdî *awêwê* pantolonculuk

şahî *ê* inşallah

şahî (II) *m* şahîş

şahîedar *af* şahîşci

şahî *ê* inşallah

şalêsîn *m* gûzel ev
 şalgerdan *m* zîr, kaşkol
 şalik (I) *m* naimatlık, sevarcê → *m* nîmîjê nîmîz
 şecodesî
 şalik (II) *m* 1. şal 2. çetu, bahçe (çarşaf gibi
 geniş bez) 3. çocuk sırtına bez 4. yaygı
 şalik (III) *m* buluşuk yakana yeri
 şalik (IV) *m* badein kapsül * mülkîa nokañ nehur
 kapardî → dagirtin kapsûlûnu delîfarmak, e-
 vîlencemek * nîskan şalik dagirtîne mer-
 mekteş kapsûlînerîni doldîrînaş
 şalik (V) *m* bir şeyin etkisiyle fırlama
 şalîkan *m* ince dokumalı bez
 şalîkgeştin *m* evîlencemek
 şalik girtin *lêg* evîlencemek
 şalikîr *m* sût imbiği
 şall *m* şali (tûkîkten dokunan ince bir kumaş)
 şalîkan *ber* şalîkan
 şalûn *m* şali tûkîkten dokunan ince bir kumaş
 şalok *m* orak, kavrama (küçük orak)
 şalokî *m* orakçî
 şalukîbûn *m* oraklaşma
 şalokî bûn *lêg* oraklaşmak
 şalos *ber* şalîs
 şalpişt *m* kuşak (bir tür yünden kuşak)
 şalûn *m* elde iğ ile çinlen şûnî ev terzîyatında
 dokunup kumaş halına getirildikten sonra, ya-
 mîşîlîması ve tîk aşîlîması çar tîk su ve
 subunla pürüglü yuzeylere süntünmesi çîrîm
 şalsûyan *ber* şalsûn
 şalşeqîlî *m* 1. şarîolunî çok kimse 2. *mec*
 şarîpul, şarîpî
 şalşîn bir tar şa. → e lê tîstek li anal mîn e ay-
 ranî yok çîrîve arîa gidîvîr şîçmaya
 şall *m* pejmürde giymiş - û polk pejmürde,
 üstü başı dîgînk
 şaltelelte *m* çap zar
 şalter *lêg* şalter, çevirgeç
 şalûl *m* an kuşu (Merops apusîrî)
 şalûr *ber* şalû
 şalûs *m* dalkavuk, yaltak, yaltakçî, yalşîk
 şalûsî *m* dalkavukluk, yaltakçîlik, yaltaklık,
 yalşîklik → kîrîn dalkavuklek etmek (veya
 şarîmak), yaltakçîlik etmek, yaltaklık etmek
 şalûsîbûn *m* dalkavuklaşma, yaltaklanma, ya-
 lşîma
 şalûsî hûp *lêg* dalkavuklaşmak, yaltaklan-
 mak, yalşîmak
 şalûsîbûyîm *m* dalkavuklaşış, yaltaklanış, ya-
 lşîmîş
 şalûsîkîrîm *m* dalkavukluk etmek, yaltaklanma,
 yalşîmîş
 şalûsî kîrîm *lêg* dalkavukluk etmek, yaltak-
 lanmak, yalşîmak
 şalûsîkî *m* dalkavukça, yaltakça, yalşîken
 şalûş *ber* şalûş
 şalûz *ber* şalûs
 şalwaz *m* şa var → ê kar (an jî îş) îş çîmî * wekî
 (an jî çîmî) → e şalvar gibi (çok geniş ve bol)

şalvar *m* bir bakan, vezir * şalyara bazinga-
 niyê bicazê bakçî - ê kayê derveyî dîş işlerî
 bakîmî
 şalyargelî *m* bakancılık, vezaret (bakanlık ku-
 şumî)
 şalyarî *m* bakancılık, vezaretlik
 şalyarkamê *m* bakancılık (bakanın yönetiminde-
 ki kuruluştun tîmî, nezaret, vekâlet)
 Şam *m* Şam (Şam: şehri) → dîr e qey mîşar jî
 dîr e Haleb orda ise arşîn buracîa
 şam (I) *m* geocley *m* yeşil den aş
 şam (II) *m* nûm
 şaman *m* şaman
 şamandîra *m* 1. şamandîra 2. şamandîra (de-
 nizde yol göstermeye, bir teblakeyi veya ge-
 çiş yoluna haber vermeye yarayan yuzer çî-
 zemî) 3. şamandîra (kapama düzerını sağla-
 yall, metal veya plâstîkten yapılmış suda yü-
 zen top)
 şamandîrî *m* şamanlık, şamançîvî
 şamabîlûn *m* şamandîrî, şamanlık
 şamar *m* şamar, sale, tokat
 şamarî *m* bir hâlî ismî
 şamîrok *m* mînkî, kabul etmeyen, inkar eden
 şamînbû *m* şam baba, şarî babîsî, hîshî talîsî
 şambelut *m* şam 1. kestane (Castanea sativa) 2.
 kestane (bu bitkinin meyvesi)
 şambelutîrîş *m* şam kestaneçî
 şambelutî *m* 1. kestane rengi 2. *mec* kestane
 rengi (bu renkten olan)
 şambelut *ber* şambelut
 şambîrek *m* nuska bîreği
 şamîbank *m* şamîrî, mînkîluk
 şamîbankîrîş *m* şamîrî, şamîdîrî (şamîdan şamî
 kîmse)
 şamîbankîker *m* şamîrî, şamîdîrî (şamîdan şamî
 kîmse)
 şamîbankîran *m* şamîrî, şamîdîrî (şamîdan şamî
 dîrîlîtîna çîlîyle güreşî kîmse)
 şamî *ê* keşke
 şamîk (I) *m* domates
 şamîk (II) *m* şamîrî lîndî (Meleagris gallopavo)
 şamî (I) *m* şamîrî lîndî (Meleagris gallopavo)
 → ya mînkî dîrî lîndî
 şamî (II) *m* erî, hûyûk (turîre göre dîmî irî ul-
 şamî şey) * kerê şamî ul şak * kullîyê şamî
 bîyîk çêkîrge
 şamî (III) *m* mezarda ölünün gömüklüğü yer
 şamîlî *m* şamîl
 şamîlîbûn *m* kapsama
 şamîlî bûn *lêg* kapsamak
 şamîşamî (I) *ê* hîdî çîğîrîmî udeuñ
 şamîşamî (II) *m* meyve veya sebzenin ilk ye-
 tîşîn urdînî
 şamşeşewlû *m* 1. şapşal (giyenek çîm; bol, de-
 kuk ve bîrmîzî) 2. pejmürde, bakîmsîz 3.
 kalîksîz, sîlîrîp (gîyîmî düzgûn, elîmîyan)
 şamşeşewlûbûn *m* 1. şapşallaşma 2. kalîksîz-
 laşma

şamosewle bûn *leşg* 1. şaşqallıq etmek 2. kılık-sızlanmak

şamosewlebûvîn *w* 1. şaşqallıq 2. kılık-zorış

şamosewlerî *w* 1. şaşqallık 2. kılıksızlık

şampanya *w* şamparyan

şampiyon *mêw* şampiyon

şampiyona *w* şampiyona

şampiyonî *w* şampiyonluk

şampiyonî *w* şampiyonluk

şampiyon *w* Şamî mahî kutru (şamîna veya ipek karışımı kumaş)

şanşet *w* şan şan, şanşet, şanşet, şanşet

şan (I) *w* şan şan (Fransuzca *chanson*)

şan (II) *w* şanşet

şan (III) *w* 1. ben (çoğu doğuştan, tence balırcan afağ, koyu renkli lüke veya kabarcı) * li rûyê wê şan hebûn yüzünde benler vardı 2. ben (şeyta, sakata, belhün, beyzêlik) * di porê wî de şanêke şî hebû şanşetde beyar bir ben vardı ~ ayêtin canê (yekî) benlerim * rûyê min tev şanan avêtinê yüzümü hep benledim

şan (IV) *w* şan, şanşet ~ ü şaq şan şolret ~ ü şulret şan şahret

şan (V) *w* 1. şaret (harâm yükletiler, sey, mî) 2. belhün, alaman, şaret, habercî * ev ewr ez dibûjîn şey şanê baranê ne hu bulatîr şamparun habercin ola gerek * şanê xerabûnê lê kelîm yekînanan alamanêlerî var 3. şaret (el yuz habercîleriyê gesterinê) 4. gûşterge, şaret 5. amz, nempton * şanên wê nezweşînê hu hastalûgîna amzî ~ê (şişvêkî) bûn haber vermek (bir ozyat, bir duşmanın helâşitî olma) * hu şanê fela ketê bû raxgê-felaketin habercin veriyêdu ~ê dînya xer abûnê kıyamet alamanî (kıyamet yaşandı) zannatî duşmanî beşemîyanêlerin kulandîrî bir agyurî ~ê hêvyê amuz işgî ~ê qlyametê kıyamet alamanî ~ê xerabûnê lê kelîm yekînanan şerî lomaş 2 bîs amak

şan (VI) *w* gesterinê ~î (yekî) dan (I) (harîng) gesterinê (harîm veya bir şeyi şaretle belhün etmek) * dî leyistokî dî camekîne de şanî min bîda vîrîndekî ojuncagî hanz gesterîmekî 2) gesterinê (kennîna çardîmak) 3) gesterinê (şahretinê, şaxta tok) * dersê şanî wî dîde onê ders gesterîyor 4) amz, gesterinêk (şax: bir hiçimde kiralîk vermek) * ez dî şanî te bîdîn şana gesterîreygîn

şan (VII) *w* amuz ~ bî - amuz amuz

şan (VIII) *w* 1. bal peteji 2. şaj hücre ~ê hîmgîx mî dîlêgî

şanz *w* 1. gurur u. fıhar, eden 2. kıvanc

şanzawa *mêw* 1. gururluca 2. kıvancıca

şanzbûn *w* 1. gurur u. mî, fıhar etmek 2. kıvancı duyma

şanz bûn *leşg* 1. gururlanmak, fıhar etmek 2. kıvancı duymak

şanzbûvîn *w* 1. gururluca, fıhar ediş 2. kıvancı duyma

şanzî *w* 1. fıhar, gururluk, övünç, övünme 2. kıvancı -ya (yekî) dan (birin) övünmek, müthetmek

şanzîkîrî *w* 1. fıhar etmek, gurur duyma 2. kıvancıca, kıvancı duyma, kıvancı

şanzî kîrî *leşg* 1. fıhar etmek, gurur duymak 2. kıvancıca, kıvancı duymak

şanzî *w* fıhar etmek

şanzî *leşg* fıhar etmek

şanzî pê kîrî *mêw* (başyle, bir şeyle) gurur duymak, fıhar etmek, övünç duymak

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şanzî *w* şanzî

şane (IV) *n* kıl tarağı, yun tarağı

şane (V) *n* dirgen

şane (VI) *n* 1. hayvan vergisini toplayan şah-sıldır 2. bekeçi

şanedâğırtı *bsybn* yutar hücre. Gagosa

şanedâğırtılı *bsybn* hücre yutarlığı. Gagositar

şanedar *n* gösterişçi, gösterişli

şanedârî *n* gösterişçilik

şanedârî *n* şanâyî

şanek *n* 1. belanı, im. işaret 2. not

şanemus *nbsn* hücre hücreci

şanenasî *bsybn* hücre bilimi, göze bilimi, şita-lu

şanenas *n* 1. imza * *dl* daw[ya] nameyê de şanenasê wî hebû mekûbun serunda nîgê-za vardi 2. imza imzalaması (ş)

şanenasîkirin *n* 1. imza etme, imzalamak 2. pu-mlâ etme

şanenasî kirin *bsybn* 1. imza etmek, imzalanmak 2. pumlâ etmek

şanenasîkirî *n* 1. imza imzalanmış olan 2. parafeli

şanese *n* bekeçi köpeği

şanışî *n* şalanç, şalışım, çukura, balıkçı -a sergîrtî şandırta

şanêzah *nbsn* hücre bilimi

şanêzahî *bsybn* hücre bilimi, göze bilimi, şita-lu

şanêzahî *n* şanâyî

şanêzahî *n* şanâyî

şanîk (I) *n* 1. ben (çoğu Gagustan, tenele bulan-nan ufak, keye renk, leke veya kahver) * *l* rûyê wê şanîkekê helbû yûzûnde bir ben vardi 2. ben (saçta, sakalda beliren beyazlık) * *dl* porê wî de şanîkeke şîr hebû saçında beyaz bir beni vardi 3. nokta, leke 4. işaret -avêllu canê (yekî) benîneniz * *rûyê mîlî tev şanîk avêllênê yuzum hep benîneniz*

şanîk (II) *bsybn* hücre

şanîk (III) *n* petek (bal alımı ya tavukları ta-buluğu)

şanîka bînahîyê *znbn* görme hücresi. bu na-tidyum

şanîdan *n* gösterme, gösteriş

şanî danışî 1. göstermek (görülmüş, sağla-mak, görmesine yol açmak) * *plrtûkan şanî hîrê kitapları goshî* 2. göstermek (belirt-mek, anlatmak) * *ev gutin talyatê wî ya pak şanî dîde be suz onun iyî niyetim gösteriyor* 3. göstermek (kanıda manılmak) * *ez de şanî bidim ku ev ne wîşanê e bunin* böyle olmadığımı göstereceğim 4. göstermek (gu-zelliğini ortaya çıkarmak) * *yê ku miruv şanî dîde ell in isemî gösterêk gıymidi*

şanîdanî *n* gösteriş, gösterme

şanîdayî *n* gösterme, gösteriş

şanîler *bsybn* gösteriş, mülkatu * *radıyeyeke kevn a ku şanîdera wê li ser Stenbêlê hû, vektî gösterges: Stenbêl üzerinde durad es-ki bir radıyeyu şîr*

şanîk *bsybn* şanîk

şanîkê *n* bejiriken

şanîklîm *n* 1. gösterme 2. işaret etme

şanî kîrtin *bsybn* 1. göstermek (görülmüşü sağ-lamak, görmesine yol açmak) * *plrtûkan şanî kîrê kitapları goshî* 2. işaret etmek

şanîjân *n* şanjan, şanî dikçi

şanîjman *n* şanjman

şanîmeclê *n* arî; şanlı kimse

şanîmî *n* gösterişçilik

şanî *n* 1. tiyatro (çizim, komedi gibi edebî eserlerin oynandığı yer) 2. tiyatro (bu türleri icra eden ömünde oynama sanatı) 3. tiyatro (oyun vazna sanatı) 4. tiyatro (yazılma o-yunların sanatı) 5. şanî (gösteri yeri) 6. şa-sîne (tiyatro sahnesi) -ya kabareyî kabare tiyatrosu -ya şîberî gölge tiyatrosu -ya tu-lîştê şîberî şîberî

şanîgeh *n* 1. sahne (gösteri yeri) 2. şa-sîne, tiyatro sahnesi

şanîger *nbsn* tiyatrosu

şanîgerî *n* 1. tiyatrosuluk 2. tiyatro -ya pîşeng öndü tiyatro

şanîkar *nbsn* tiyatrosu

şanîkarî *n* tiyatrosuluk

şanîkarî *n* tiyatro sanatı, piyes

şanîkîşî *nbsn* tiyatro yazan

şanîkîşî *nbsn* tiyatro oyun yazarı

şanîkîşî *nbsn* tiyatro oyunu

şanîkîşî *n* tiyatro yazıcılığı

şanîkîşî *n* tiyatro yazıcılığı

şanîkîşî *n* tiyatro yazıcılığı

şanîkîşî *n* tiyatro yazıcılığı

şanîkîşî *n* tiyatro yazıcılığı

şanîkîşî *n* tiyatro yazıcılığı

şanîkîşî *n* tiyatro yazıcılığı

şanîkîşî *n* tiyatro yazıcılığı

şanîkîşî *n* tiyatro yazıcılığı

şanîkîşî *n* tiyatro yazıcılığı

şanîkîşî *n* tiyatro yazıcılığı

şanîkîşî *n* tiyatro yazıcılığı

şanîkîşî *n* tiyatro yazıcılığı

şanîkîşî *n* tiyatro yazıcılığı

şanîkîşî *n* tiyatro yazıcılığı

şanîkîşî *n* tiyatro yazıcılığı

şanîkîşî *n* tiyatro yazıcılığı

şanîkîşî *n* tiyatro yazıcılığı

şantajker *edib* şantajcı
 şantajkeri *m* şantajçılık
 şantiye *m* 1. şantiye 2. şantiye (inşaat durumundaki ev, fabrika, buraç gibi her türlü yapı) 3. şantiye (gemî rezzâhı)
 şanzüman *her* şanzüman
 şap (I) *m* şapık
 şap (II) *m* 1. çığ 2. seylöp, su baskını
 şapanı *m* şapan
 şapat *m* 1. fe'âket 2. gazap, helâ, azap
 şape (I) *m* 1. çığ 2. seylöp, su baskını
 şape (II) *zov* bir tür kurtal
 şaper *m* yüzgeç, kâfir (balıklarda)
 şapık (I) *m* bakla kabuğu
 şapık (II) *m* geleneksel Kürt giysilerinden ceket veya üstlük
 şapık (III) *m* merdane oklava
 şapık (IV) *m* taze balıkların yapılarına aş
 şapık (V) *m* tuzluk
 şapık *mf* küntil, ulğun
 şapînez *m* örtbas
 şapînez *m* 1. iyidurma 2. hataları örme
 şapînezî *m* hataları ütime
 şapînezî *m* hataları örme
 şapînez kîrin *ğg* hataları örme
 şapîr *m* hic Kürt palosu
 şapoşewê *m* düttürü Leylê (tulaf ve dar giyimüş kadını)
 şapoşewê *m* 1. şapşal (giyeci için, bol, dökük ve hiçmiş) 2. şallık, şallık malîk (giyimice özen göstermeyen kimse) 3. düttürü öklüğü siddet olmayarı, tulaf ve hafif giyimli; 4. üzensiz kılık
 şapoşewêki *mlb* şapşalca (bol ve hiçmiş bir şekilde)
 şapoşeweyîbûn *m* şapşallaşma
 şapoşeweyî bûn *ğg* şapşallaşmak
 şapoşewî *her* şapoşewê
 şapûle *ml* şapşal, şallık (üstüne, başına örme veremeyen, özen göstermeyen)
 şapûleki *mlb* şapşalca, şallıkca (üstü huş daşınkca)
 şapûletî *m* şapşallık, şallıklık
 şapûleyîbûn *m* şapşallaşma
 şapûleyî bûn *ğg* şapşallaşmak
 şaqil *m* bakla *ml* bîskê bir bitki adı *ml* çökan bir bitki adı *ml* maran bir bitki adı
 şaqis *her* şaqiz
 şaqîthîla *her* su kenarlarında yetişen ve yenilebilir bir bitki
 şaqiz *ml* 1. kudurgan 2. yaramaz, haşarı, şımarık – bûn yaramaz olmak, yaramazlaşmak, şımarılmak
 şaqizbûn *m* 1. kudurma 2. şımarma
 şaqizî *m* 1. kudurganlık 2. şımarıklık, yaramazlık 3. *ml* şımarık, yaramaz – kîrin yaramazlık yapmak
 şaqizîbûn *m* 1. kudurma 2. şımarma, yaramazlaşma

şaqzi bûn *ğg* 1. kudurmak 2. şımarılmak, yaramazlaşmak
 şaqizîbûyî *m* 1. kudurma 2. şımarma, yaramazlaşma
 şaqizîkîrin *m* şımarma
 şaqizî kîrin *ğg* şımarılmak
 şaqizî *m* 1. kudurganlık 2. şımarıklık
 şaqizî *m* 1. kudurgan 2. şımarıkca
 şaqizî *m* beşas ayuru
 şaqizî *m* tuzak (kuş ve fare tuzakı gibi)
 şaqil *her* kuş
 şaqil *zov* bir tür iri çeşme
 şaqûl (I) *m* keman yay biçiminde kes tuzakı
 şaqûl (II) *ğg* şakul, şavul, çekul
 şaqûle *zov* *ml* düzey, teaviye aleti
 şaqûli (I) *m* çelme – avfîlu her (yekê) (buzak) çelme namak (veya takmak), çelmelemek
 şaqûli (II) *ml* şakuli
 şaqûlkîrin *m* şakuleme, şavulleme
 şaqûl kîrin *ğg* şakulemek, şavullemek
 şar (I) *m* şal – a Beşayî Başa malî şal – a Beşmayî (am jî Beşayî) Hama malî şal – a Keşewan (am jî Keşew) bu şal türü – a Mûşilî Mûşil şal
 şar (II) *m* 1. çeşme (sıra bağlanan yüzme) 2. yazma (baş örtüsü)
 şar (III) *m* *ml* kalın seğim, sağım – bûn sağılmak – kîrin sağılmak
 şar (IV) *m* şehir, keçi
 şaran *m* 1. dizi (bir ıgık veya tel üzerindeki dizi) 2. gördük 3. baidura, sücuk
 şarandî (I) *m* 1. kızdırma (hareketlendirme, hızlandırma) 2. kızdırma, tahrik etme 3. kızdırma, kızdırma
 şarandî (II) *m* 1. isitme 2. kızdırma (ateş üzerinde sebze pişirme)
 şarandî (I) *ğg* 1. kızdırmak (hareketlendirmek, hızlandırmak) * şarandî *m* şarandîna *ml* şarî bu savaşı kızdırılması 2. kızdırılmak, tahrik etmek 3. kızdırmak, kızdırılmak
 şarandî (II) *ğg* 1. isitmek 2. kızdırılmak (ateş üzerinde sebze pişirmek)
 şarandî (I) *m* 1. kızdırılmak (hareketlendirilmiş, hızlandırılmış) 2. kızdırılmış, tahrik edilmiş 3. kızdırılmak, kızdırılmış olan
 şarandî (II) *ml* kızdırma
 şarandî *m* *her* kızdırma, sücukcu (sarıt sızma)
 şarandî *m* baiduracılık, sücukçuluk
 şarandî *her* şaran
 şarandî *mlb* baiduracı, sücukçu (sarıt eden)
 şarandî *m* baiduracılık, sücukçuluk
 şarax *her* şaran
 şarax *mlb* baiduracı, sücukçu (sarıt eden)
 şarax *ml* becerikli
 şarax *m* beceriklilik
 şarbin *ğg* şarbin, şarbinca
 şarbûn (I) *m* sağılma

şarıyat *m* 1. belediye başkanlığı 2. *öl* kerr hukukunlanğı şelur hukukunlanğı, hücumdarlık şarıyo *m* şarıyo
 şasê *m* şasê
 şasî *m* şasî (fotoğraf makinesinin şasısı)
 şasno *m* şasneri
 şaş (I) *m* şarik
 şaş (II) *m* şaşî, yidik ~ *im* kîrî *im* gözu bağl. el-de şaşo salamaçı ayınua, bir çenek eyunu.
 şaş (III) *m* 1. yanlış, hata 2. *m* yanlış, hatalı (bir kuzula, bir alkaya, bir gerçeğe uymayan, avkıcı olanı) * *hesabê şaş* yanlış hesap 3. *felâk* yanlış - derketin yanlış çıkmaç şaş - *le* xıştê yanlış yanlış çılnak, falso yapmak ~ *strîp* falso yapmak, yanlış söylemek
 şaş (IV) *m* şaşın, şaşırmaç olan - *dimînîm ji neqîle wan re aklîm şaşiyim* (veya şaşarim) - *û metelmayî şaşim şaşim*
 şaşua *m* şaşua, görkem, gösteris, turlana
 şaşuq *m* dağ silâlesinde ormanın bir yütse-
 liaten yukarı çıkan tepeler, dağ kalesinin çıkıntılarında her biri. *ape ucêrî* * şaş-
 şaşên gir tepe ucları
 şaşûn (I) *m* şaşlaşma
 şaşûn (II) *m* 1. şaşma, şaşırma, yanlışma, ma-
 ma 2. şaşırma, sapkınlıqma
 şaş hûn (I) *êğh* şaşlaşmak * *çavêb wî şaş*
 bûbûn gözleri şaşlaşmışlı
 şaş hûn (II) *êğh* 1. şaşmak, şaşırmaç tanı-
 mak çarpmak * *ez jê şaş hûm ez dê çawo*
ji wî derketim bûnd: u nasîl çakacığım ben
de şaşirdim 2. şaşırmaç, sapkınlılaşmak
 şaşlûyê *m* 1. şaşım 2. şaşım
 şaşlûyê (E) *m* şaşlaşma
 şaşlûyê (II) *m* 1. şaşma, şaşırış, yanlışış, ma-
 ma 2. şaşırma, sapkınlılaşma
 şaşo *m* ekran, görüntülük * *şaşoya* televizyonê
 televizyon ekranı
 şaşon *m* şaşon, görkem, gösteris, deşdebe
 şaşê *m* şaşkînaz (bayır aşin)
 şaşik (I) *m* kız çocuğu ayunu
 şaşik (II) *m* 1. şarik 2. çarka, kaştastı (başbağ-
 laşma tar)
 şaşikşipî *m* beyaz şarikli
 şaşikşipî *m* şarikli
 şaşî (I) *m* şaşılık
 şaşî (II) *m* 1. yanlışlık 2. yanlış, yanlış 3.
 yanlış 4. yanlış, falso * *bîna şaşîyêke wî li*
me çêrebûye bara karşı u falsasî olmaç
 - *kîrin haca etnaç* (veya işlenek) - *îya* (ye-
 ki) derxistin yarlısını çıkarmak - *şên ve-*
kîte mala yanlış
 şaşêkîrin *m* şaşırma
 şaşî kîrin *êğh* yanlışlık
 şaşîlî *m* yanlışlık
 şaşker *m* şaşırma
 şaşkîrin *m* 1. şaşırma (değit, gelecek ve gecek-
 li olanı ayut edemiyecek duruma gelmeç) 2.
 şaşırma

şaş kîrin *êğh* 1. şaşırma (değit, gelecek ve
 gecekli olanı ayut edemiyecek duruma gel-
 meç) * *riya xwe şaş kîr yanua şaşirdi* 2.
 şaşırmaç * *îyê xwe şaş kîrin* yollana şaşırmaç
 şaşkîrê *m* şaşırmaç olan
 şaşkîrî *m* 1. şaşırmaç 2. yanlışlık
 şaş lê xıştê *êğh* yanlış çılnak, falso yapmak
 şaşman *m* şaşırma
 şaş man *êğh* şaşırmaç * *ez jî şaş man ez dê*
çawo ji wî mirwî bîfîlîtim bu şaşardir na-
sîl kerulacığım ben de şaşirdim
 şaşmayî *m* 1. şaşım 2. şaşış kalması olan (kır-
 se) (yek) - *kîrin* (hîrmet) şaşırma çewerak
 şaşmayî *m* şaşım
 şaşmetelî *m* şaşım
 şaşmî *m* şaşım
 şaşmîbîn *m* şaşırma, şaşırma
 şaşmî hûn *êğh* şaşırmaç, şaşırmaç * *îşîrê*
kî mirwî jê şaşmî dîmê dîke şaşardir
şeylê çavîye
 şaşmîbûyî *m* şaşış, şaşış
 şaşmîman *m* şaşakalma, donakalma
 şaşmî man *êğh* şaşakalmaç, donakalmaç
 şaşmîmayî *m* şaş kalması, donakalmaç
 şaşmîmayî *m* şaşakalmaç, donakalmaç
 şaşmîrî *m* 1. yanlışlık 2. şaşırmaç, yanlış-
 maç 3. *m* yanlış 4. *m* yanlışlık
 şaşnebar *m* şaşırmaç
 şaşo *m* şaşakalmaç (erkek için)
 şaşomayo (I) *m* şaşî (gözleri): çarpırmak; * *şaş-*
omayo lê mîhêrtin şaşî bokrmaç ~ *kîrin*
 (gözlerini) şaşî yapmak
 şaşomayo (II) *m* şaşırmaç, afallamaç, afallaş-
 maç olan
 şaşomayşobûn *m* 1. şaşırma şaşakalmaç 2. afal-
 lama, afallaşma 3. afallamaçlar, hocalanmak,
 şaşlayıp hocalanma 4. tesaî dîmme
 şaşomayo bûn *êğh* 1. şaşırmaç, şaşakalmaç
 2. afallamaç, afallaşmak 3. şaşmaklaşmak,
 hocalanmak, şaşlayıp hocalanmak 4. tesaî
 donmez
 şaşomayşokîrin (I) *m* çarpırma, şaşırma
 şaşomayşokîrin (II) *m* 1. şaşırma, şaş kalma-
 sını vesîle olmaç 2. afallama, afallaştırma 3.
 afallamaçlar, hocalanma
 şaşomayşo kîrin (I) *êğh* çarpırmak, şaşırmaç
 şaşomayşo kîrin (II) *êğh* 1. şaşırmaç, şaşî
 kalmasına vesîle olmaç 2. afallamaç, afal-
 laşmak 3. şaşmaklaştırmaç, hocalanmak
 şaşupayo *bu* şaşırmaç
 şaşupayo hûn *bu* şaşomayo bûn
 şaşvaz *m* şaşım - *bîn* hayretê (veya hayret-
 ler içinde) kalmaç - *mun şaşakalmaç, şaş-*
mak, şaşırmaç, tulatlaşmak - *û metel* yan
 palê Zeydun
 şaşwuzbûn *m* 1. şaşırmaç, şaşırma, şaşır-
 ma, şaşırma, şaşırma, şaşırma, şaşırma,
 şaşırma 2. afallama, afallaşma, şaş kalma
 şaşwuz hûn *êğh* 1. şaşırmaçlık, şaşılmaç,

şebeliz *nd* Hüseyin Pervez'ın karayığız atı
 şebek *m* şebek
 şebek (I) *nd* 20/20 1. şebek 2. *nd* şebek (çirkin ve arsız kimsel) (mcc)
 şebek (II) *m* ağ, nalik ağ
 şebeke *m* 1. şebke, ağ * şebekeya raglıhanü haberleşme şebekesi 2. *aww* şebeke (fabrika-ya bağlı ve gıcı çalışın kimselerin rümü) 3. şebeke (üniversite öğrencilerinin kütüphane kartı -ya bulıyan birt ağ)
 şebeng *m* 1. hayale, görüntü 2. *şc* rayf
 şehenghin *şc* *aww* tayfiliçer, spektroskop
 şehenghinü *m* tayf ölçüdü, spektroskop
 şehengpü *m* spektroskop
 şehenghinzan *nd* *aww* tayfiliçer balıncı
 şehesj *şc* şesj
 şebes *şc* şebes
 şebikandin *m* 1. aksama 2. kıramp girmesine neden olma 3. hıçlatma, hımlanmasına neden olma
 şebikandin *şgh* 1. aksatılmak 2. kıramp girmesine neden olmak 3. hıçlatmak, hımlanmasına neden olmak
 şebikandü *şc* aksatılmış olan
 şebikün *m* 1. aksama 2. kasılma (kaki bıs etme, organlar kasılma) 3. kıramp gırme 4. hıçlatma
 şebikün *şgh* 1. aksamak 2. kasılmak (kaki bıs etmek, organlar kasılmak) 3. kıramp girmek 4. hıçlatmak
 şebk *m* kıramp - kerrin (şebikü) - *c* kıramp girmek
 şebkirim (I) *m* şapılma (bir şeyi şapı su ne islama)
 şebkürin (II) *m* şapılmak (bir yapının tabanına ince kum ve çimentoyla hazırlanan karışımın sıvanması)
 şeb kürin (I) *şgh* şapılmak (bir şeyi şapı su ile ıslatmak)
 şeb kürin (II) *şgh* şapılmak (bir yapının tabanına ince kum ve çimentoyla hazırlanıp karışımın sıvanması)
 şebkürin *nd* şapı (yapının tabanına ince kum ve çimentoyle sıvanmış olan)
 şebnem *m* şebnem çy
 şeb *nd* yaranaş (haşarı kimsel)
 şebok *şc* *aww* aış halik
 şebşebok *şc* *aww* yarana (Vespertilio)
 şebşeker *nd* *aww* tarakçı (maşal eden)
 şebşekeri *m* tarakçılık
 şed *şc* *aww* şed ü şed
 şedan *m* taş tıraş etme
 şe dan *şgh* taş tıraş etmek
 şedandin *m* sarma
 şedandin *şgh* sarılmak
 şedayim *m* taş tıraş etme
 şedayi *nd* taşlı taş, kesme taş
 şede *m* şerde
 şef *nd* 1. şef *şefi bürmyé burü şefi 2. şef

rönderi 3. şef şef (baş yönetici durumunda bulunan) * karsone şef şef karsun -> örkens-trayé arcesia şefi
 şefaet *m* şefaet - kirin şefaet etişek
 şefaetkar *nd* *aww* şefaetçi
 şefaetkarlı *m* şefaetçilik
 şefaetker *nd* *aww* şefaetçi
 şefaetkerli *m* şefaetçilik
 şefaetwar *nd* *aww* şefaetçi
 şefaetwazi *m* şefaetçilik
 şefaf *nd* şefaf, saydam
 şefafün *m* şefaflaşma, saydamlaşma
 şefaf bün *şgh* şefaflaşmak, saydamlaşmak
 şefafbişli *nd* şefaflaşma, saydamlaşma olan
 şefafbişli *m* şefaflaşma, saydamlaşma
 şefafli *m* şefaflik, saydamlık
 şefafkürin *m* şefaflaşma, saydamlaşma
 şefaf kirin *şgh* şefaflaştırmak, saydamlaştırmak
 şefafkürin *nd* şefafleştirilmiş, saydamlaştırılmış olan
 şefaf *m* dazer
 şefeq *m* şafak - bi vve de anış sabahı hımlık (veya, soğulu etmek) - dan şafak sökmek, ağarmak - tan ağarmak - *le* dan şafak sökmek - *ll* ber gewrşüné bün gün ağarmak üzere olmak - *ll* ber gün ağarmak - *vedan* şafak sökmek - *zelal* bün gün ağarmak
 şefeqhün *m* şafak sökmek, sabah olma
 şefeq hün *şgh* şafak sökmek, sabah olmak
 şefeqdan *m* şafak olma, ağarmak, şafak sökmek, tan ağarma (veya olma)
 şefeq dan *şgh* şafak olma, ağarmak, şafak sökmek, tan ağarmak (veya olma)
 şefeqdayin *m* şafak olma, ağarmak, şafak sökmek, tan ağarmak (veya olma)
 şefeqledan *m* şafak sökmek
 şefeq *le* dan *şgh* şafak sökmek
 şefil *nd* 1. öğik, meyil 2. dik (ende gibi araçlar için)
 şefil *m* 1. eğiklik 2. diklik
 şefiroş *nd* *aww* tarakçı (soğulu kimsel)
 şefiroş *m* tarakçılık
 şefil *m* 1. şeflik 2. şeflik (liderlik)
 şefşet *m* şefkat, sevecenlik
 şefr *m* şefir
 şefşali *şc* *aww* 1. şeflik (Persica vulgaris) 2. şef-tali (bu ağacın meyvesi)
 şeflik *m* ta'gin başlılık
 şefül *nd* çarpık
 şefül *m* çarpıklık
 şeg *m* değnek
 şeh (I) *şc* şeh
 şeh (II) *m* 1. şak 2. şak (insanda ayuğun yüksek olan üst bölümü) 3. taş tıraş etme aracı -> hriyê yün taragi -> *m* kıl taragi -> şeb tevnê dukuna taragi
 şeh (III) *m* şik thoroz, hindi vb. nin tepesinde bulunan kırmızı deri (zarfı)

şehadet *m* 1. şahadet, tanıklık 2. şahadet, şehit olma
 şehadetname *m* şahadetname
 şehadîlî *m* kişnetme
 şehadîlî *ğğ* kışnetmek
 şehane *k* şahane
 şehir *m* şehir
 şehbaz *mf* 1. şehbaz (bu tarık doğan 2. *mf* şehbaz (y. şat. medî)
 şehbender *bu* şahbender konsolos
 şehbenderî *bu* şahbenderî
 şehbenderkane *bu* şahbenderkane
 şehbûn *m* taranna
 şeh bûn *ğğk* tarannak
 şehbüyî *mf* taralı
 şehbüyîn *m* tarana
 şehû *m* gümeç balı, bal
 şehûe *bu* şûde
 şehderwan *m* şadriyan
 şehur *bu* şehur
 şehwî *mf* şehvî, kâsul (şehvete *ğğ*)
 şehî *mar* *şahî* karkayak (Julus terestris)
 şehî hîriyê *mf* yun tarağı
 şehî mû *mf* kîl tarağı
 şehîrlî *mf* yun tarağı
 şehîk *m* marî, tarakçak
 şehîrî *k* yun tarağı
 şehîtan *m* 1. leketme 2. sarımsı (bu Kurân ve-
 re kutubusun detgesını erkileyen hazûklak)
 şehîtanlîq (II) *m* 1. felçleme 2. *we* (bir iş)
 lelçe uğratma 3. *we* hâlet verme, sarımsı 4.
 garça parça etme
 şehîtanlîq (II) *ğğ* yarıtma
 şehîtanlîq (I) *ğğ* 1. leçletmek 2. *we* (bir iş)
 lelçe uğratmak 3. *we* hâlet vermek,
 sarımsı * şer nâvî şehîtanî savaş ekânî-
 niye hâlet verdi 4. garça parça etmek
 şehîtanlîq (II) *ğğ* yarıtma
 şehîtlî (I) *bu* 1. felç, inne, ozul 2. *mf* felçli
 3. *mf* yanık, kavruk (sakana veya hastalıktan
 şü gelişme) * zarûkelî şehîtlî yanık bir
 yezu
 şehîtlî (II) *mf* yan lî içinde eler
 şehîtlîbûn *m* 1. leç olma 2. yanık olma, kav-
 ruk olma (sakana veya hastalıktan şü geliş-
 me)
 şehîtlî hîp *ğğ* 1. felç olma 2. yanık olma,
 kavruk olma (sakana veya hastalıktan şü
 gelişme)
 şehîtlî (I) *m* 1. felç olma, inne, inne gelme 2.
we (bir iş) lelçe uğratma 3. yanma, kavruk
 olma (sakana, herhangî bir sebepten do-
 lay, gelişme) 4. ağzından kaçırma 5. *we*
 kayma sarımsı geçirme
 şehîtlî (II) *m* yanına
 şehîtlî (I) *ğğ* 1. felç olma, inne, inne
 gelmek 2. *we* (bir iş) lelçe uğratmak * hu-
 ran barî trafik şehîtlî yağın ar yağma trafik
 lelçe uğadı 3. yanma, kavruk olma (sakana

olma), herhangî bir sebepten dolayı gelip-
 melemek) * Hûn lî tînan şehîtlîye tînan su-
 suzluktan kavrukmuş 4. ağzından kaçırma
 * ku mîrov bi lîngî hîşehîte *we* *ğğ* lîngî lî
 lî zînan lîşehîte *we* *ğğ* lîngî insanın ayağı
 kayma kendan tutabilî ana ağzından kaçı-
 rma tutma: zar olar 5. *we* kayma, sarımsı
 geçirme

şehîtlî (II) *ğğ* yanılma

şehîtlî (I) *m* 1. felçli 2. *we* kavruk, uk, ya-
 nıklık

şehîtlî (II) *m* yanığı

şehîtlî *m* şelik, şelen

şehîtlî *bu* şehir - bûn şehit olmak - kîlîn şe-
 hit olmak - kîlîn (bir kimsen) şehit etmek

şehîtlîbûn *m* 1. şehit olma 2. şahadet, şehitlik

şehîtlî bûn *ğğ* şehit olmak

şehîtlîbûyîn *m* şehit oluş

şehîtlî *m* şehitlik

şehîtlî (I) *m* tarana

şehîtlî (II) *m* kışnetme, sarımsı

şehîtlî *ğğk* kişnetmek

şehîtlî *m* taralı

şehîtlî *m* kışnetme

şehîtlî *m* şehitlik

şehîtlî *m* şehitlik

şehîtlî *m* tarana

şehîtlî *bu* şehit tarannak

şehîtlî *mf* taralı

şehîtlî *mf* şaşî

şehîtlî *bu* şehitewend

şehîtlî *bu* şehitewend

şehîtlî *m* kîl tarağı, öfuk tarağı

şehîtlî *mf* göre, layık, uygun olma, yarar-
 ma * ev kîne şehîtlî nûn e bu gıyî bîrî gî-
 re şî (yekî) bûn (bîne) yaraşmak, uygun
 olmak

şehîtlî (II) *m* 1. nazlı dilber 2. şehnaz (şer mu-
 zik makamı)

şehne *m* kâhyâ

şehneyl *m* kâhyâlık - kîrîn kâhyâlık etmek

şehnuik *bu* zebra

şehnuişîn *bu* şehnuişîn

şehr *m* şehr, kent

şehr bûn *m* şehirleşme

şehr bûyîn *m* şehirleşme

şehrdar *bu* şehredar

şehredar *mf* belediye başkanı

şehredarî *m* belediye

şehredâr *m* paşayîr

şehrevanî *mf* şehîrlî

şehrevanî *mf* 1. şehîrlî 2. uygu, medenî

şehrevanîbûn *m* şehîrlîleşme

şehrevanî bûn *ğğ* şehîrlîleşmek

şehrevanîtlî *m* şehîrlîlik

şehreyar *bu* şereyar

şehreyarî *bu* şereyarî

şehreza *bu* şereza

şehreza hûn *bu* şereza bûn

(veya vermek) – *girtin* 1) şekil almak 2) resim çizmek (veya çıkarmak) – *ñ şetandı* şekil ve şekil –*ñ* (yekü) *girtin* fotoğrafını almak –*ñ nıxarı* *ñal* yüzey şekilleri

şekilandıñ *m* şekillendirme

şekilandıñ *ñgh* şekillendirmek

şekilandıñ *m* şekilli, şekillendirilmiş

şekildan *m* 1. şekillendirme, biçimlendirme 2.

ñar yön verme

şekil dan *ñgh* 1. şekillendirmek, biçimlendirmek 2. *ñar* yön vermek

şekildar *m* şekilli.

şekildayñ *m* şekil verilmiş, biçimlendirilmiş olan

şekildayñ *m* şekillendiriş, biçimlendiriş

şekilğitñ *ñgh* şekillenme, şekil alma, biçim alma

şekil girtin *ñgh* şekillenmek, şekil almak, biçim almak

şekilğitñ *m* şekil almış, şekillenmiş, biçim almış olan

şekilñ *m* şekillendirme

şekilñ *ñgh* şekillendirmek

şekilparız *m* şekilli, biçimli

şekilparız *m* şekillendirme, biçimlendirme

şekilperest *m* şekilci, şekilperest, biçimci, formalist, formalist

şekilperest *m* şekilsizlik, şekilperestlik, biçimsizlik, formalizm

şekir *m* 1. şeker 2. şeker (şeker katılımlı yapılmış lokum, kikiç, çökolata gibi tatlı yiyeceklerin genel adı) 3. *m* şeker (mey) * *m*irovekht

eynisi *weki* şeker e şeker gibi bir anlam –*k* şikandñ söylemeye başlamak, şikimeye üremenden atıp konuşmak –*ñ* hehi *ñap*

şeker * *weki* (an jı eyni) şeker e şeker gibi

şekiray *m* şerbet

şekirbehiv *m* badem şekeri

şekirdank *m* şekerlik

şekirdar *m* şekerli

şekirdari *m* şekerlilik

şekiré behivan *m* badem ezmesi

şekiré diklokı *m* horoz şekeri

şekiré gıñıñan *m* kişniş şekeri

şekiré hehi *m* kesme şeker

şekiré hür *m* toz şeker

şekiré maite *m* nade şekeri

şekiré moqan *m* leblebi şeker

şekiré pembü *m* keten helva

şekiré pudayé *m* pudra şeker

şekiré qut *m* halkalı şeker

şekiré qulqulık *m* halkalı şeker

şekiré şambelotan *m* kestane şekeri

şekiré tıñ kiövñ *m* glikoz

şekiré toz *m* toz şeker

şekirfiruş *m* 1. şekerçi (şeker satan kişiye) 2. *m* şekerçi (şeker satılan yer)

şekirfiruşı *m* şekerlilik

şekirğitñ *m* şekerlenme

şekir girtin *ñgh* şekerlenmek

şekirğitñ *m* şekerlenmiş olan

şekirin (I) *m* 1. tarama, tarayış 2. tarama (yon ve kil tarama) 3. tarama (aşın yüzünü çelik kalemlerle işleme) 4. (taş vb.) yontma

şekirin (II) *m* 1. edebilmek, yapabilmek, muktedir olmak 2. becerme (üstesinden gelme, güç görünen bir iş veya duruma çözümü bulma)

şe kirin (I) *ñgh* 1. taranmak * *poré xwe şe kir* saçını taradı 2. taranmak (yon ve kil taranmak) 3. taramak (aşın yüzünü çelik kalemlerle işlemek) 4. (taş vb.) yontmak * *kevir şe kirin* taş yontmak

şe kirin (II) *ñgh* 1. edebilmek, yapabilmek, muktedir olmak 2. becermek (üstesinden gelmek, güç görünen bir iş veya duruma çözümü bulmak)

şekir (I) / ş / 1. tarak (taranmış olan) 2. taraklıma (taşçı tarafından taranmış taş)

şekiri (II) *m* 1. şekerden yapılmış olan 2. *m* bir armut türü

şekirbün *m* şekerleşme

şekiri bün *ñgh* şekerleşmek

şekirbüñ *m* şekerleşme

şekirün *m* 1. şekerli 2. şekerden yapılmış olan

şekirlik *m* küçük şekerler, draje

şekirkar *m* şekerçi (imal eden)

şekirkari *m* şekerlilik

şekirken *m* şeker gülüşü, tatlı gözlük

şekirleñ *m* şeker dudaklı

şekirmez *m* şekerli, diyabetli

şekirmiz *m* 1. diyabet, şeker hastalığı 2. *u* –*re* şeker

şekirök (I) *m* 1. yaban armutu 2. taralarda yetişen bir hicki

şekirök (II) *m* şekerli

şekirök (III) *m* 1. küçük ve ufak şeker, draje 2. şekerleme

şekiröki *m* şekerimsi

şekirökibün *m* şekerlenme

şekiröki bün *ñgh* şekerlenmek

şekirpare *m* 1. şekerpare (bir tür kuyısı) 2. şekerpare (bir tür hamurda tatlı)

şekirpiv *m* şeker ölçer, şekerölçme

şekirreñ *m* şekerlik

şekirvan şekerçi

şekirvati *m* şekerlilik

şekil *m* şekil

şekildan *m* darbeleme, darbe vurma (veya indirme)

şek id dan *ñgh* darbelemek, darbe vurmak (veya indirmek)

şekidayñ *m* darbeli, darbe vurulmuş veya indirilmiş olan

şekidayñ *m* darbeleyiş, darbe vuruş (veya indirme)

şekidketin *m* darbeleme

şek id ketin *ñgh* darbelemek

şekidketi *m* darbeleme

şeklêxistin *w* darbeleme, darbe vurma (veya indirme)
 şek lê xistin *lêw* darbelemek, darbe vurnak (veya indirmek)
 şeklêxistin *w* darbela, darbe vurulmuş veya indirilmiş olan
 şekil *w* şekil, biçimel
 şekilî *w* şekilîlik, biçimsellik
 Şeko *w* urkek adı — navê xwe li hevale xwe biko soyuna başsuların üstüne eltan lar için şekok *berw* 1. şilal ağacı (Ficus piscaria) 2. şilal, yabur armudu, yabur armus, dağ armudu (bu ağacın yemişi)
 sekola *w* telisok *w* gelinboğan (bir tür şilal)
 şekoke (I) *w* şekok
 şekoke (II) *w* kuru kış (kuru davar dişleri)
 sekre *w* şim şeker, diyabet
 şekrok *w* bu şara şik tûn
 şekromek *berw* dere boylarında yetişen ve kökü yeren bir ot
 şekûl *w* lîre * şekûla abotîyê ekonomî îbros
 şekûnat *w* bir lîr yer elması
 şekwurîn *w* darbe yeme
 şek xwatîn *w* şî darbe yemek
 şekwari *w* darbel, darbe yemas olan
 şel (I) *w* kesek, topak (toprak topağı) — ü şel kesekler, topaklar * şelû (yekî) lî şel û şelûn ketîm başa derde girmek.buzana bir ş gelmek
 şel (II) *w* 1. ayulga, ayulgama (elle yapılan mayek doku) 2. teyel — daw teyel yaptık (veya atmakt)
 şel (III) *w* şel (III)
 şel (IV) *w* 1. büyük torba, büyük talî torbası 2. uzom sikilmek için özel yapılmış torba
 şel (V) *w* yaş, şlak
 şel (VI) *w* 1. île 2. *w* felç — bûn felç olmak — û şelî felç me ş — û şelî hûn île olmak
 şel (VII) *w* (şîra — îe kirin (birne) dîra etmek şelab *w* şîra sulu, yağcı
 şelaf *w* dalkavuk, şîra
 şelafî *w* dalkavukluk, yalakalık — kirin dalkavukluk etmek, yalakalık yapmak
 şelafîbûn *w* dalkavuklaşma
 şelafî hûn *w* dalkavuklaşmak
 şelafî kirin *w* dalkavukluk etmek yalakalık yapmak
 şelafî nê/dalkavukça, yalakaca
 şelag (I) *w* şelal
 şelag (II) *w* şelak (bir airtlik yük)
 şelal (I) *w* 1. île 2. şuruk
 şelal (II) *w* şelak
 şelalîbûn *w* kirinla kirinla geçme
 şelal hûn *w* şîra kirinla kirinla geçmek
 şelale *w* şelale
 şelan (I) *w* ayulga, ayulgama (elle yapılan mayek doku) — daw (..) ayulgama, ayulgama, teyel yapınak (veya atmakt)
 şelan (II) *w* kesek, topak (toprak topağı) * şel

lanê şwelajê toprak topağı
 şelandîn (I) *w* 1. ayulgama, ayulgama, teyelleme 2. kökeme (mînder, şite gibi şeylerin iki yüzünü yer yer dikişlerle tutma) 3. köpüleme (yorgan, şite yastık vb. malikle dikme)
 şelandîn (II) *w* şîra soyma (birinin gıysilerini çıkarma) 2. soyma (birini soyarak, zorda bürseylerin alma)
 şelandîn (I) *w* şîra 1. ayulgama, ayulgama, teyelleme 2. kökeme (mînder, şite gibi şeylerin iki yüzünü yer yer dikişlerle tutma) 3. köpüleme (yorgan, şite yastık vb. malikle dikme)
 şelandîn (II) *w* şîra 1. soyamak (birinin gıysilerini çıkarmak) 2. soyamak (birini soyarak, zorda bürseyleri almak)
 şelandî (I) *w* 1. ayulga, teyel 2. kökeme (mînder, şite gibi şeylerin iki yüzünü yer yer dikişlerle tutulmuş) 3. köpüleme (yorgan, şite yastık vb. malikle dikilmiş olan)
 şelandî (II) *w* şîra soyak (birinin gıysileri çıkarılması için)
 şelaw *berw* 1. zerdalı (Armanîca Vûlgarî) 2. zerdalı (bu bitkin n meyvesi) 3. kayısı
 şelanîbûn *w* topaklanma
 şelanî hûn *w* şîra topaklamak
 şelanker *w* şîra şayganca
 şelankerî *w* şaygançalık
 şelap *w* şîra sulu (yeni şakalar yapan, davranışları ile çevresini tedüğü eden zatlar) * yekî şelap e sulu birin
 şelapî *w* şululuk — kirin şululuk yapınak (veya etmek)
 şelapîhûn *w* şululaşma
 şelapî hûn *w* şîra şululaşmak
 şelaq (I) *w* kamaç, kurbaç
 şelaq (II) *w* şîra
 şelaq (III) *w* şîra dalkavuk, yalaka, yalak, yalakça
 şelaqî *w* dalkavukluk, yalakalık, yalaklık, yalakçılık — bûn dalkavuk etmek, yalaka olmak — kirin dalkavukluk yapmak, yalakalık yapmak, yalaklık etmek, yalakçılık etmek
 şelaqîbûn *w* dalkavuklaşma, yalakalaşma, yalaklanma
 şelaqî hûn *w* şîra dalkavuklaşmak, yalakalaşmak, yalaklanmak
 şelaqkîrîn *w* kamaçlama, kurbaçlama
 şelaq kirin *w* şîra kamaçlamak, kurbaçlamak
 şelat *w* şerşerî
 şelatî *w* şerşerîlik
 şelav *w* şel
 şelax (I) *w* kamaç, kurbaç
 şelax (II) *w* şapşal, şapşok, peymûnde — şelax şapşal, şapşok
 şelaxkirin *w* kamaçlama
 şelax kirin *w* şîra kamaçlanmak

şelâik *bnr* şerâik
 şelbân *m* şelç olma
 şel bân *lghk* şelç olmak
 şelbâyîn *m* şelç oluş
 şeldân *m* saçma (yorgan ve şelte gibi şeyleri i-
 ri ve aralıkla dikme)
 şel dâm *lghk* şarmak (yorgan ve şelte gibi şey-
 leri iri ve aralıkla dikmek)
 şeldayîn *m* sırt yük (yorgan ve şelte gibi şeyleri
 iri ve aralıkla dikme)
 şele *m* 1. yığın 2. parça 3. üçünlü ekini har-
 man yerine getirilene eylemi
 şele *n* şelek (sırtta taşınan yük)
 şeleg *n* şelek (sırtta taşınan yük)
 şelegan *n* kesek (mıyıs kesegi)
 şelege *n* 1. şelek, yük (sırtta taşınan yük) 2.
 kulçer (mazeri yük)
 şelek (I) *n* şelek (bir sırtlık yük)
 şelek (II) *n* karasaban parçası
 şelime *m* yünden yapılan ve genişliği 10-15
 cm olan bir tür kusak
 şeleng *bnr* şelengok
 şelengok *m* bir tür acur
 şelej *m* şruk
 şelepânî *k* kuyrukları
 şelerde *rd* 1. züğürt 2. herşeye burnunu sokan
 kimsi
 şelerdî *m* 1. züğürlük 2. herşeye burnunu
 sokma
 şeşebî *rd* 1. şelç, şelç 2. fulçlı gibi kurse
 şeletan *rd* peşmurde
 şeletanî *m* peşmurdelik
 şelewle *rd* karışık (karışmış olan)
 şelewle *m* karışıklık
 şelê *m* göz çapağı
 şelîfandın *m* tokerlerme
 şelîfandın *lghk* tokerletmek
 şelîm *m* tokerleme, tokerme
 şelîm *lghk* tokerletmek, tokermek
 şelîg (I) *m* yaylım atışı
 şelîg (II) *m* bulaya
 şelîhandın (I) *m* 1. şaşılama, şaşırma 2. ufal-
 lama, afallaşma
 şelîhandın (II) *m* 1. soyma (üstünü çıkarma)
 2. soymak (birinin üstünde, yanında veya ba-
 yırda bulunan şeylerini alıp götürme)
 şelîhandî (I) *lghk* 1. şaşılتماك, şaşırتماك *
 tu ile vir dîşetmî *ê* zolu dîşelîhî *ê* ser, burda
 durup beni şaşırıyorsun 2. afallatmak, afal-
 laşتماك
 şelîhandî (II) *lghk* 1. soymak (üstünü çıkar-
 mak) 2. soymak (birinin üstünde, yanında ve-
 ya bir yerde bulunan şeylerini alıp götürmek)
 şelîhandî (I) *rd* 1. şaşılتماك, şaşırتماك 2. ufal-
 larma, afallaşتماك
 şelîhandî (II) *lghk* 1. soymak (üstünü çıkarıl-
 ma) 2. soymak, soymalı olan 3. üstü başı da-
 ğınık * ew ê netterw ê şelîhandî o üstü başı
 dağınık oldu

şelîhî (I) *m* 1. şaşılma, şaşırma (re yapma)
 gerektiğini bilermeme, usul davranacağını
 kestirebilme, hayret etme) 2. afallama, a-
 fallama
 şelîhî (II) *m* 1. soymama 2. soymama
 şelîhî (I) *lghk* 1. şaşılتماك, şaşırتماك (re
 yapma) gerektiğini bilermeme, usul davra-
 nacağını kestirebilme, hayret etme) * ga-
 va ez dîrim şelîhî benî görümce şaşır 2. a-
 fallatma, afallatma
 şelîhî (II) *lghk* 1. soymatma 2. soymatma
 şelik (I) *m* bulaya
 şelik (II) *m* çine sui sağılan kabuğu üzeri ko-
 nulan bez
 şelik (III) *m* bulgı
 şelik (IV) *m* kesek, topak, topağı
 şelîmandın *m* göz kırptıkların diplerini kızar-
 masına neden olma
 şelîmandın *lghk* göz kırptıkların diplerini kızar-
 masına neden olma
 şelîmîn *m* göz kırptıkların dipleri kızarma
 şelîmîn *lghk* göz kırptıkların dipleri kızarmak
 * çavê zoln şelîmîne kırptıkların dipleri
 kızarmış
 şelîpân *m* gaf
 şelîpandın (I) *m* 1. kaydırma 2. meç yanılma
 3. ayatına
 şelîpandın (II) *m* yolma
 şelîpandın (I) *lghk* 1. kaydırma 2. meç yanıl-
 ma 3. ayatına
 şelîpandın (II) *lghk* yolma
 şelîpandî *rd* yoluk
 şelîpîn (I) *m* 1. kayma (düz, ıslak ve kaygan
 bir yüzey üzerinde sürünerek kolayca yer
 değiştirmek) 2. kayma (kaygan bir yüzey ü-
 zerinde hirsdenhire dengesini yitirme) 3. meç
 yanılma
 şelîpîn (II) *m* yolurma
 şelîpîn (III) *m* gaf yapma
 şelîpîn (I) *lghk* 1. kaymak (düz, ıslak ve kay-
 gan bir yüzey üzerinde sürünerek kolayca
 yer değiştirmek) 2. kaymak (kaygan bir yüzey ü-
 zerinde hirsdenhire dengesini yitirmek)
 3. meç yanılma
 şelîpîn (II) *lghk* yolurmak
 şelîpîn (III) *lghk* gaf yapma
 şelîpîner *rd* 1. kaydırma 2. yanılma
 şelîg *m* pişik
 şelîgan *m* 1. sözleme 2. pişik
 şelîqandın (I) *m* böğürtme
 şelîqandın (II) *lghk* koparma
 şelîqandın (III) *lghk* 1. közleme (aleç üzerin-
 de sebze pişirme) 2. pişik olmasına sağlama
 3. çuğak olmasına sebep olma
 şelîqandın (IV) *lghk* közleme
 şelîqandın (I) *lghk* böğürtmek
 şelîqandın (II) *lghk* koparmak
 şelîqandın (III) *lghk* 1. közlemek (aleç üzerin-
 de sebze pişirmek) * me şot şelîqandın bi-

ber közledik 2. pişik olmasını seçlemek 3. çapak olmasına sebep olmak
şeliqandı (IV) *şığ* bolatık
şeliqandı *şel* közleme * halicunê şeliqandı
 közleme patlıcan
şeliqî *şel* pişik, pişikli
şeliqîn (I) *m* bağırma
şeliqîn (II) *m* keparılma
şeliqîn (III) *m* 1. közlemeye 2. pişik olma, pişik
 yama yası etkisiyle vücudun bir yanı ya-
 ra olma, kızarma veya rengi koyulaşma, pişik
 olma 3. çapak olma 4. ayran veya yo-
 ğurt sıaktan erime, viçik viçik olma 5. viçik
 vıcık olma (karıraz, kavım gibi şeyler için)
şeliqîn (IV) *m* bölünme
şeliqîn (I) *şığ* böğürmek
şeliqîn (II) *şığ* koparımaq
şeliqîn (III) *şığ* 1. közlenmek 2. pişik ol-
 mak, pişik, yamaç, yamaç (ısı etkisiyle vücudun
 bir yanı yara olma, kızarmak veya rengi
 koyulaşmak, pişik olma) * *nav piyên wê*
şeliqîne apışları yadırs * *navrana zarok*
 leyde şeliqîne cocuğun apış arısı hep piş-
 miş 3. çapak oluşmak 4. ayran veya yağurt
 sıaktan erime, viçik viçik olma 5. viçik
 vıcık olma (karıraz, kavım gibi şeyler için)
şeliqîn (IV) *şığ* bölünmek
şeliqandı *m* 1. sendelemeye 2. yalpalatma 3.
 şaşırma
şeliqandı *şığ* 1. sendelemek 2. yalpalatmak
 3. şaşırmaq
şeliqandı *şel* şaşkınlıq
şelişî *şel* şaşkın
şelişûn *m* şaşkınlık
şelişîn *şığ* 1. sendelemek 2. yalpalatmak 3.
 şaşırmaq
şelîn (I) *m* 1. duygulanma, teyelllenme 2. kok-
 lenme (tutma), şilte gibi şeylerin iki yüzünü
 yer yer döklerle tutma 3. köpülenme (yar-
 gan, şilte yastık vb. aralıklı dökme)
şelandı (II) *m* 1. soyunma (birinin giyilen
 çıkarılması) 2. soyunma (soyğunluğa uğrama)
şelîn (I) *şığ* 1. duygulanmak, teyellenmek 2.
 koklenmek (tutma), şilte gibi şeylerin iki yü-
 zünü yer yer döklerle tutmak 3. köpülen-
 me (yorgan, şilte yastık vb. aralıklı dökme)
şelandı (II) *şığ* 1. soyunmak (birinin giys-
 lerini çıkarmak) 2. soyunmak (soyğunluğa uğ-
 ramak)
şelipân *şel* aca arkaya
şelipantî *şel* kuyrukluca
şeliq *m* çapak (göz çarçığı)
şeliqgirtin *m* çapaklanma
şeliq girtin *şığ* çapaklanmak
şelit *şel* şerit
şelite *şel* şerit
şel kirtin *m* oyulgalama
şel kirtin *şığ* oyulgalamak, oyulgamak
şel tê kirtin *şel* (harina) ilura etmek

şelme *şel* kıramak
şelwêrtîq *m* şerbet
şelol *şel* şelol
şelwet *şel* şel ile pel
şelp (I) *m* şak * *gote şelwê* *il* rüyê wî xîst şak
 diye yüzüne vurdu — — çipil çipil
şelp *m* darbe, vuruş * **şelpyek** *il* serê wê da ba-
 şına bir darbe vurdu — *xwarin* darbe yemek
şelpandîn *m* 1. şaklatma, şaplatma (sesli şa-
 nın olma, şarlatılma) 2. şaklatma, şaplat-
 ma (tekel olma)
şelpandîn *şığ* 1. şaklatmak, şaplatmak (sesli
 şanın olma, şarlatılmak) * **şirganket** **şel-**
pande rüyê wî yüzüne bir tekel şaplatı *
 lubeq şelpande rüyê wî bir tane yüzüne
 şaklatı 2. şaklatmak, şaplatmak (tekel ol-
 mak) * *ez kê bîşelpînim te hal şimê patla-*
tînim — (yekû) şarlatılmak
şelpe (I) *m* çarp
şelpe (II) *m* 1. darbe vuruş 2. şanın tekel 3. şol-
 je (şelli suzi perawîz, pençe ile çalma tekniği)
şelpeşelp *şel* çipil, çapıl
şelpeze *şel* şerpeze
şelpîn *m* şaplama, şap sesi
şelpîn *şığ* şaplama, şap diye ses çıkarmak —
anê şaplancuk — *şê çûn şaplancuk* — *şê ha-*
dîn şaplancuk
şelpîntî *m* şapırtı
şelpewarin *m* darbe yeme
şelp *xwarin* *şığ* darbe yemek
şelpxwarî *şel* darbedi, darbe yemeyiş olan
şelq (I) *m* çalkantı
şelq (II) *m* pişik
şelqedet *şel* yemden bir bitki
şelte (I) *m* diken demeti
şelte (II) *m* şilte
şeltek *şel* aralıklı çalı (şidiğin tutanayın, üs-
 tüne eden)
şeltik *m* şilte
şelûf *şel* şelûf
şelûfk *m* lank, pilq (harozun küçüğü, erginleş-
 emeye lewöz)
şelûşetî *şel* köçürme (hacat için, yünümeycek
 deresele makat)
şelûvk *şel* şelûfk
şelwer *şel* şalwar
şelxan *şel* 1. şalgam (Brassica rapa) 2. şal-
 gant (bu bitkinin besin olarak kullanılan etli
 ve tıllı koku)
şem (I) *m* munt
şema (I) *m* bîl munt
şema (II) *m* şema * **şemayek** *xêz* hilke bir ge-
 niz oğ
şemareng *m* bal mumu rengi
şemal *m* 1. şavk, yansı 2. şik 3. yüz veya göz-
 lelden söylenen şak, parlaklık 4. şalgır, me-
 neviş, lube 5. meşale 6. munt — *dân* 1) şav-
 karmak, aksetmek, anılmak 2) paril paril par-
 lamak — *dîde* nur gibi

şemâlelân *m* 1. şavkıms, aksetme, yansıma 2. parıl parıl parlama
 şemâl dâni *leş* 1. yavaşlamak, aksetmek, yavaşlamak 2. parıl parıl parlamak
 şemâldâyîn *m* 1. şavkıms, aksetme, yansıma 2. parıl parıl parlama
 şemâlik *m* 1. şavk, yansı 2. ışık 3. miru
 şemâlik *hâ* şemâlik
 şemâmî (I) *hâ* *hâ* 1. şamama (Cucumis dudu-
 um) 2. şamama (bu bitkinin kavunu benzeri
 kokulu meyvesi)
 şemâmî (II) *m* miru
 şemâmî *hâ* *hâ* 1. şamama (Cucumis dudu-
 um) 2. şamama (bu bitkinin kavunu benzeri
 kokulu meyvesi) * eyâf şemâmîk e şama-
 ma gibi (ufak tefek, sexuali tasan)
 şemâz *m* sille, tokkat
 şemâzî *m* bir tür kuzu baş örtüsü * şemâzîyle
 beşvirmüşî ipokli şemâzî
 şemâr (I) *m* kırkayak (ulus terâstisiz)
 şemâr (II) *m* inkâr – kîrin inkâr etmek
 şemâre *ef* meluk, bırakılmı, terk edilmiş
 şemâreng *m* vda
 şemârkîrîn *m* inkâr etme
 şemâr kîrin *leş* inkâr etmek
 şemârek *ef* inkâr
 şemârenkî *m* inkârcılık
 şemâret *m* inkâr
 şemâretk *ef* inkâr
 şemâretkî *m* inkârcılık
 şemârtîm *m* inkâr etme
 şemârtîm *leş* inkâr etmek
 şemârtî *ef* inkâr edilmiş
 şemâte *m* şamata, gurulu, pırra, yaygara
 şemâteker *ef* şamata, yaygaralı
 şemâtekerî *m* şamatacılık, yaygaracılık
 şemâtik *ef* şemâtik
 şemâz *ef* sinagogda görevli din adamı
 şemhâlik *hâ* şemhâlik
 şemhâlik *m* 1. kar dîş, buz saçağı 2. tez şark
 şembelot *hâ* şembelot
 şembelotî *hâ* şembelotî
 şembelotî *m* kar dîşi, buz saçağı
 şembelotîk *hâ* şemhâlik (Cumminum cynosu)
 şembelot *m* kar dîşi, buz saçağı
 şembêle *m* ağız bağı (hancaz devre zamanında
 hayvanın ağızına bağlanan çubuktan ağız bağı)
 şembî *hâ* şembî
 şemçe *m* kibrit
 şemdam *m* şamdank
 şeme (I) *m* miru
 şeme (II) *m* zâie meyhan
 şemedan *m* yağmurluk
 şemeler zâie salamağdır

şemera *m* soyun bir ar cisri
 şemet *m* 1. müsibel 2. *ef* ugram
 şemete *m* şamata
 şemetok *ef* kaygan, kaypak, zıypok * şiya şe-
 mitok kaygan yol
 şemetokbûn *m* 1. kayganlarma 2. kaygıl k.
 kaypaklık
 şemetok bûn *leş* kayganlaşmak
 şemetokbüyîn *m* kayganlaşış
 şemetoke *ef* kayan (kayarak yer değiştiren)
 şemetokî *ef* kaygan, kaypak
 şemetokbûn *m* kayganlaşma, kaypaklaşma
 şemetokî bûm *leş* kayganlaşmak, kaypak-
 laşmak
 şemetokbüyî *ef* kayganlaşma, kaypaklaşma
 şemetokbüyîn *m* kayganlaşma, kaypaklaşma
 şemetokî *m* kayganlık
 şemîrandîn (I) *m* 1. terk etme, bırakma 2. bi-
 rakma, vazgeçme (bu alışkanlıktan veya iş-
 ten vazgeçme) 3. uyuşturma 4. ihmal etme
 şemîrandîn (II) *m* çemreme, sıvama (so) ve-
 ya parça için, yukarıya çekmek p toplamak
 veya kıvrımak
 şemîrandîn (I) *leş* 1. terk etmek, bırakmak 2.
 bırakmak (bu alışkanlıktan veya işten vaz-
 geçmek) 3. uyuşturmak * destê min andiye
 elin uyuşturmuş 4. ihmal etmek
 şemîrandîn (II) *leş* çemremek, sıvamak (ku-
 veya parça için, yukarıya çekmek toplamak
 veya kıvrımak) * daw û dilingu zve şemî-
 randî etegim çemredî
 şemîrandî (I) *ef* 1. metruk, terk edilmiş 2. bi-
 rakılmış, vazgeçilmiş 3. uyuşturulmuş 4. ih-
 mal edilmiş
 şemîrandîn (II) *m* çemremek, sıvama (kul
 veya parça için)
 şemîrî *ef* metruk
 şemîrîn (I) *m* 1. terk edilme 2. bırakma, vaz-
 geçilme 3. uyurma 4. ihmal edilme
 şemîrîn (II) *m* çemremek, sıvama (kul veya
 parça için)
 şemîrîn (I) *leş* 1. terk edilme 2. bırak-
 mak, vazgeçilme 3. uyurmak 4. ihmal edil-
 mek
 şemîrîn (II) *leş* çemremek, sıvama (kul
 veya parça için)
 şemîsâdîlîn *m* ihlâm etme, suçlama, suçlayış
 şemîsâdîlîn *leş* ihlâm etmek, suçlamak
 şemîsâdî *ef* ihlâm edilmiş, suçlanmış olan
 şemîsâ *m* ihlâm edilme, suçlama
 şemîsâ *leş* ihlâm edilme, suçlanmak
 şemîsâdî *m* kaydırma, kaydırış
 şemîsâdîlîn *leş* kaydırma
 şemîsâdî *ef* 1. kaydırılmış 2. zayıf (bir yara
 kırığı)
 şemîdîn *m* 1. kayma, kayış (duz, isik ve kay-
 gan bu yüzey üzerinde süzünmek kolayca
 yer değiştirme) 2. kayma (kaygan bir yüzey
 üzerinde birdenbire dengesini yitme) 3.

kayna (toprak yer değiştirmesi) 4. *mev* kayna (gürüş, düşünce değişimi) 5. kayna (istemeden bir şey yapma) 6. kızaklama, kızak yapma (taş, fren görevini yerine getirdiği halde duratmayı kayna) 7. kayna (bir yana doğru kayma) 8. *aygı* kül yeme kül yutma (ceremize yapılan bir olaya düşünce, açıklama)

şemilîm *başğ* 1. kaymak (duz, tuzluk ve kaygan bir yüzey üzerinde sürünerek kolayca yer değiştirmek) 2. kaymak (kaygan bir yüzey üzerinde birdenbire düşmesini sürmek) * *başğ* *mev* **şemilî** ez kelime aygını kaydı düşüm 3. kaymak (toprak yer değiştirmek) * *erd* **şemilîbû** toprak kıvrımı 4. *mev* kaymak (gürüş, düşünce değişimi) 5. kaymak (istemeden bir şey yapmak) * *ez* **şemilîm** dilim kaydı 6. kızaklamak, kızak yapmak (taş, fren görevini yerine getirdiği halde duratmayı kaymak) 7. *caçmağ* (bir yana doğru kayma) * *xalı* *bî jêr de şemilîye* hâlî aşığıya kayma 8. *aygı* kül yeme, kül yutma (kurmazca yapılan bir olaya düşünce, açıklama) * *şemilîye* *şemilîye* düze *an dostu* olmaz

şemilok *ol* kaygan, kaygan * *maşîye* **şemilok** kaygan balık

şemilokî *ol* kayganca

şemiloyî *ol* kaygan, kaypak

şemiloyîhûn *m* 1. kayganlaşma 2. kayganlık, kaypaklık

şemiloyî *bîn* *başğ* kaygan aşmak

şemiloyî *m* kayganlık

şemixanîm *m* 1. ekşime 2. kokuşma

şemixandîm *başğ* 1. ekşirmek 2. kokuşmak

şemixandî *ol* 1. ekşitilmiş 2. kokusuk

şemixî *ol* 1. ekşitilmiş 2. kokusuk

şemixîn *m* 1. ekşime 2. kokuşma 3. seviktan delay yemek vb. şeylerin tadı hoşalma

şemixîn *başğ* 1. ekşirmek 2. kokuşma 3. seviktan delay yemek vb. şeylerin tadı hoşalmak

şemî *m* emanesi

şemîr *ol* yalın (tek başına olan, yarımla bakımları bulunmayan)

şemkîl *zêr* - *başğ* keşiş (duşmanca tragus)

şeml (I) *m* 1. pösküllü bir tün kuşak 2. bir giysi 3. üçaka, geymekçi fyaka, giyindeki gömme

şeml (II) *m* sus, bezek

şeml (III) *m* 1. görkem, ihtişam

şemlîdar *ol* görkemli, ihtişamlı, gösterişli

şemlîlîk (I) *bir* şemlîlik

şemlîlîk (II) *başğ* pandül, sarıkaz

şemû *m* 1. maymun 2. *ol* şebek (şükû ve gûlûş, şükû ve arız kurse) 3. maskara

şempunze *zêr* *şempunze* (Fânî öğlâçiyest)

şemû *m* şemû, gürüş

şemşanî *ol* güneş çapan

şemse *m* şemse

şemsetmîlîk *ol* bir süzgen hayvan

şemşîye *m* şemşîye, gürüş

şemşîyefiroş *başğ* şemşîyeci, şemşîye satıcı

şemşîyefiroşî *m* şemşîyecilik, şemşîyecilik (şemşîye)

şemşî (I) *m* şemşîye

şemşî (II) *ol* şadak (ışten şemşîye yüz tutmuş ağaç) * *daya* **şemşî** ardak ağaç ~ *bîn* ardaklanmak

şemşîbîn *m* ardaklanma

şemşî bîn *başğ* ardaklanmak

şemşîbüyî *ol* ardak, ardaklanmış olan

şemşîbüyîn *m* ardaklanış

şemşîkîrîn *m* ardaklanma

şemşî kîrîn *başğ* ardaklanmak

şemşîkîrî *ol* ardaklanmış olan

şemşîşaq *m* şemşî:

şemşîlîk *bêrîn* dere boyuymuş yataca ve kökünü yene bir balık

şemînk *ol* kaygan

şemûjek *bêrîn* 1. kişniş (Carnivora şemûjek) 2. kişniş (bu bitkinin baharat olarak kullanılması kurulmuş maymun veya tohumu)

şemûg *m* eskî (kapı eşigi)

şemûk *m* eskî (kapı eşigi) * *il ser şemûga* *derî zûnîşabû* *rêpuna rê dîlîr* kapının eşigine otlanmış ya da gözliyordu ~ *il şeykî* (birinin) aile ağacı

şemûs *ol* huysuz, ağır, haşarı, defbas (huysuzluk yapan huysuz) * *şemûs* *şemûs* huysuz at ~ *bîn* huysuz olma

şemûsane *ol* huysuzca

şemûsî *m* 1. huysuzluk, haşarlık 2. mev ketelik **şemûsîhûn** *m* 1. huysuzlanma, huysuzlaşma, haşarlaşma 2. katılaşma

şemûsî *bîn* *başğ* 1. huysuzlanmak, huysuzlaşma, haşarı aşmak 2. katılaşmak

şemûsî kîrîn *m* huysuzlaşma

şemûsî kîrîn *başğ* huysuzlaşmak

şemûsî *ol* huysuzca, haşarca

şemûz *bir* şemûs

şemze *m* sün kuzusu, sün oğlağı, körpe, yeni doğmuş yavru * *kîrîka* **şemze** körpe oğlak

şemzî *m* karpuz

şemûz *m* elma

şembaz *bir* şembaz

şemdil *ol* şem şakrak

şeme (I) çatal

şeme (II) *m* tîmuk (kadınmış toprağın taşını, çorunü ayıklamak için kullanılan seyyek diğk tarak biçiminde araç)

şemelîrîn *m* tîmuklanma

şeme kîrîn *başğ* tîmuklanmak

şemelîrî *ol* tîmuklanmış olan

şemê *ol* bir oyna ismi

şeng (I) *başğ* teke sakalı

şeng (II) *ol* 1. şen, neçel, canlı, coşkulu, canlı *evîl* * *biravê* **şeng** şen adam 2. güzel, iyi

3. yarımla ~ *û* **şeng** şen şakrak

şeng (III) *m* söhnet (hasreder içim)

şengdar *ol* söhnet

şehgelü *bün* salkıın soğüt (Salkık bahçylmca)
 şehgegul *m* bir tür gul
 şehgestwar *m* 1. gözde suvni 2. arlı prays (yigü) * keçikê şehgestwarê xwe ditiye de herê kiz ali prensini görmüş gürdeek
 şehgezeti *m* şen jakak kız
 şep̄el *bün* 1. çilembik, meleagiy, (Celus) 2. çilembik, melengic (bu ağacın meyvesi)
 şengül *rd* halit, hoppa (ağır başlı olmağan)
 şengiki *rd* halitce, hoppaca
 şengikütü *m* halitlik, hoppalık
 şengilandin (I) *m* saç tuvaleti yapma
 şengilandin (II) *m* yapıstırma
 şengilandı (I) *şgk* saç tuvalet; y. puak
 şengilandı (II) *şgk* yapıstırmak
 şengilin (I) *m* saç tuvaleti yapılına
 şengilin (II) *m* yapıstırma
 şengilün (I) *şgk* saç tuvalet yapılmak
 şengilün (II) *şgk* yapıstırmak
 şengirandın *m* sokma (hasreler için)
 şengirandın *şgk* sokmak (hasreler için)
 şengirin *m* sokulma
 şengirün *şgk* sökülme
 şengist *m* esas, ilke
 şengışte *m* esas, ilke
 şengş *m* 1. şenlik, meşelilik, canlılık 2. güzellik, şuhluk 3. yosmalık
 şengış *m* 1. şenlik, meşelilik, canlılık 2. güzellik, şuhluk 3. yosmalık
 şenik *m* cacal
 şenikandın *m* asma, asarak dam etme
 şenikandın *şgk* asmak, asarak dam etmek
 şenikandı *rd* idam edilmiş olan
 şenikün *m* aslara, asılmak idam edilme
 şenikün *şgk* asmak, asılarak idam edilmek
 şent *rd* mezarlık
 şenq *m* idam
 şenqirin *m* idam etme
 şenq kirin *şgk* idam etmek
 şenqir *rd* idam edilmiş olan
 şenş *bir* şans
 şep̄ (I) *bir* şepe
 şep̄ (II) *m* darbe, vuruş
 şep̄ (III) *m* fırsat
 şepal (I) *m* çökek, hatıklık
 şepal (II) *m* 1. güzel, uyumlu, zarif, omm ve ince helis 2. güzel, şuh, şempatik 3. işi şolan (veya pantler)
 şepal (III) *rd* uyumlu köpek
 şepane *m* tapın sürgü (tarlaya atılan tohumu örtmek için geliştirilen ağaçtan geniş uruç) – kirlin tapın çekmek
 şepanekirin *m* insanlara
 şepane kirin *şgk* tapınlanmış
 şepcū *rd* fırsatçı
 şepe *m* çif ~ hanı çif dusmek ~ p̄ kutin yikirmek
 şepell *m* karğun (kırkı karışık yağın yağmur)
 şepelur *bir* şepelür

şepelür *m* 1. alerç 2. kısa süzeli kızaklıklarla kendini gösteren alerçik bir durum
 şepene *bir* şepene
 şepel *m* dalga – o *dürj* kısa dalga – o *kurt* kısa dalga – *uavin* orta dalga
 şepeldan *m* dalgalanma
 şepel dan *şgk* dalgalanmak
 şepeldar *rd* dalgalı
 şepeldayî *rd* dalgalanması
 şepeldayîn *m* dalgalanması
 şepên *m* fırsat bilme
 şepik *m* kayarın sırtı yanından yapılan mircan
 şepikaandin *m* 1. aksatma 2. bağlama (başka bir işle uğraşmaz olma)
 şepikaandin *şgk* 1. aksatmak 2. bağlamak (başka bir işle uğraşmaz olmak) * *vj* karî ez
 şepikundim *bu* iş heri bağladı
 şepikün *m* 1. aksama (bir iş gereği gelu yürümemek) 2. işinden gücüzden geri kalma
 şepikün *şgk* 1. aksamak (bir iş gereği gelu yürümemek) 2. işinden gücüzden geri kalmak
 şepikkar *m* ilkel cürrah
 şepilandin (I) *m* perişan etme
 şepilandin (II) *m* 1. ağzından kaçırma, ağzından kaçırma 2. şaşkınlığa, şaşırma, hayrete bırakma, afallanma
 şepilandin (I) *şgk* perişan etmek
 şepilandı (II) *şgk* 1. ağzından kaçırma, ağzından kaçırma 2. şaşkınlığa, şaşırma, hayrete bırakma, afallanma
 şepilandı (I) *şgk* perişan, per perişan
 şepilandı (II) *rd* 1. ağzından kaçırma olan 2. şaşkınlığa, şaşırma, hayrete bırakma, afallanma olan
 şepilî (I) *şgk* perişan olmuş olan
 şepilî (II) *rd* 1. ağzından kaçırma olan 2. afallanmış, şaşkın kalmış, şaşkınlı
 şepilîbün (I) *şgk* perişan olma
 şepilîbün (II) *m* şaşkınlığa
 şepilün (I) *m* perişan olma
 şepilün (II) *m* 1. ağzından kaçırma 2. şaşkınlığa, şaşkınlığa, afallanma, afallanma, hayret etme
 şepilün (I) *şgk* perişan olmak
 şepilün (II) *şgk* 1. ağzından kaçırma 2. şaşkınlığa, şaşkınlığa, afallanma, afallanma, hayret etmek
 şepilik *azad* kurek kemigi
 şepilte *m* tuzak (yahân hayvanlarını yakalamaya yazayan uruç veya düzen)
 şepilni *m* tapın, yarış
 şepirze *rd* 1. perişan, acınacak (durumda) * *di* *reşş* şepirze de ye acınacak durumda 2. dağınık
 şepirzeli *m* 1. perişanlılık 2. dağınıklık
 şepî *m* bezden top
 şepîk *m* omuz (at için)
 şep̄le *şgk* 1. felç, inme, nüzal 2. *rd* felçli
 şep̄lebün *m* felç olma
 şep̄le bün *şgk* felç olma

şepke pè ketin *böw* 1. felç olmak 2. cinnet geçirmek
şepkeyi ed *anışli, telçli, müzükli*
şepkari *böw* kurdeşen
şepne *n* tapan, sürgü (toçlara atılan tokumu bitirmek için gevdirilen ağaçtan geniş araç) - *kirin* tapan çekmek
şepneldrin *n* taraklama (toş taraklama)
şepne kirin *leş* taraklamak (gereksiz maddelerden ayıklanarak anaarıyla araç geçirmek, tarlamak)
şepni *n* dalğa - *a* ilirê *leş* uzun dalğa - *a* kün *leş* kısa dalğa - *a* navim *leş* orta dalğa
şepül *m* perişon
şepülî *m* perişonluk
şepür *zöm* aia balık
şeq (I) *n* 1. iki kakaşa arası 2. apu, apış arası * *şeqê xwe* ilreh kıl arapışta açu - *û* berzik *şepo* ve eteklik yarı (kadın için)
şeq (II) *n* kuruş * *li* *şeqê* ilin kuruş taallu
şeq (III) *m* 1. çarlık (sıcak cisim için) 2. yanık 3. yırtmaç - *û* *leş* 1) çallama 2) çallayıp dağılma - *û* *deş* kè ketin dağılmak - *û* *deş* giran büyük olay, hadise
şeq (IV) *n* 1. şak (sert cisimler çıkan ses için) 2. şakırtma - *û* - silih sesi, şakırtma - *û* *teğ* şakır şakır
şeq (V) *n* yarım (birün bir şeyin ayrıldığı iki eşit parçadan her biri) * *şeqê* zebesê karpuzın yarım
şeq *ed* çalışkan
şeqa *n* karpı, tıraf * *li* *m* *şeqa* bu tıraf
şeqaf *m* kovuk (dağ kovuğu)
şeqal *zöm* çakıl (Çemiş zireni)
şeqali *nd* hakkallık çakallık anlamındaki 'şeqali beqali' deyiminden geçer
şeqam (T) *m* cadde, büyük cadde
şeqam (II) *m* tokat, sille - *avê*lin (yekê) (birinc) tokat atmak, tokatlanmak - *leş* *xwarin* (birinden) tokat yemek, tokatlanmak - *leş* *warin* tokat yemek - *ek* *avê*lin (yekê) (birinc) tokat atmak (aşk etmek veya paltılamak) - *ek* *çel*-*panê*lin (yekê) (harice) tokat aşk etmek (veya paltılamak) - *ek* *damê*lin (yekê) tokat atmak (aşk etmek veya paltılamak)
şeqam *leş* *xistin* *böw* şakırtılmak
şeqatêlin (II) *m* 1. şakırtma 2. şakırtılma 3. şangırdama 4. çuırdılma 5. çakıldatma 6. argo alma (yalan alma)
şeqandîn (II) *m* 1. kovalama 2. takip etme, vatalen
şeqandîn (III) *m* saptırma (doğru hâlede ayrılımasına neden olma)
şeqandîn (I) *leş* 1. şakırtmak * *hebek* *şeqandê* *rûyê* *mê* bir tase rûzeye şakırtı 2. şakırtılmak 3. şangırdılmak 4. çuırdılmak 5. çakıldılmak 6. argo almak (yalan almak)
şeqandîn (II) *leş* 1. kovalamak 2. takip et-

mek
şeqandîn (III) *leş* saptırmak (doğrulukta ayrılmasına neden olmak)
şeqaqi *m* 1. susuzluktan çallanmış olan 2. çok susanmış olan
şeqaqêbün *m* 1. çallama (susuzluktan çallama) 2. çok susama, çok susandıktan ötürü bol bol su içme
şeqaqê bün *leş* 1. çallamak (susuzluktan çallamak) * *erd* *şeqaqê* *bûyê* *toprak* çallanmış 2. çok susamak, çok susandıktan ötürü bol bol su içmek * *ez* *ji* *şimê* *şeqaqê* *bûyê* *cok* *susamışim*
şeqar *m* yarik, kovuk, dağ kovuğu
şeqatê *m* bir tce yaban umudu
şeqawet *bw* şeqetwêl
şeqe *m* dolgun tozgahtı
şeqedar *nd* supardan bir tür kılıç ayınu
şeqeleq *m* liq
şeqeleqekêlin *m* liq etme
şeqeleqe *kirin* *leş* liq etmek
şeqeler *m* bu maza umudu
şeqepaqe *nd* 1. paramparça 2. darmadağın, tarumar - *bün* 1) paramparça olmak 2) darmadağın olmak, tarumar olmak - *kirin* 1) paramparça etmek 2) darmadağın etmek tarumar etmek
şeqepêkelêlin *m* 1. parçalanma, parçalanma 2. darmadağın olma, tarumar olma
şeqepêke *bûn* *leş* 1. parçalanmak, parçalanmak 2. darmadağın olma, tarumar olmak
şeqepêkehüyêlin *m* 1. parçalanış, parçalanış 2. darmadağın oluş, tarumar oluş
şeqepêkêlin *m* 1. parçalanma, parçalanma 2. darmadağın etme, tarumar etme
şeqepêke *kirin* *leş* 1. parçalanmak, parçalanmak * *şêr* *aşk* *şeqepêke* *kir* *aşk* *ceylan* parçalandı 2. darmadağın etmek, tarumar etmek
şeqepêlin *m* bakacaklı (bazı ucuzaktan dolayı anlamı)
şeqepêlin *bün* *leş* *çart* diye yirtilmak (iki bakacaklı arasında)
şeqereq *n* şangır şangır
şeqeser *leş* *m* rûgeç
şeqeşeq *n* 1. şak şak 2. şakır şakır
şeqeşiq *n* çakır çukur
şeqewê *nd* 1. olağanüstü doluşun, çalısın kimese 2. çileli, amansız yolculuğu yapmış kimese
şeqewê *m* 1. olağanüstü doluşun, çalısın 2. çileli, amansız yolculuk
şeqetandîn *bw* şeqetandin
şeqetîn *bw* şeqisadin
şeqil (I) *m* seki (at, eşek, ve sığırların ayaklarında bitişe kadar çıkan beyazlık)
şeqil (II) *m* 1. mahur 2. damga
şeqilêbün *m* 1. muharleme 2. hububat yığını dağılması
şeqil *bün* *leş* 1. muharlemek 2. hububat yığını dağılılmak

şeqin (IV) m şapma idrogusuktan ayrılması
şeqin (I) *şeq* 1. şaklamak 2. şakınmak şakırdamak 3. şangırdamak (tabak, bardak ve benzerleri için) 4. çatırdamak 5. çukıldamak

şeqin (II) *şeq* 1. kovalamak 2. tıkaş odılmek, arlenmek

şeqin (III) *şeq* şapmak (dağırluktan ayrılmak)

şeqini m 1. şakıcı 2. şangırta 3. çanrı, çınrı 4. çakılı

şeqini jê anin *şew* 1. şaklatmak 2. şakıdarmak 3. şangırdamak 4. çukıldamak

şeqini jê çün *şew* 1. şaklatmak 2. şakınmak, şakırdamak 3. şangırdamak (tabak, bardak ve benzerleri için) 4. çatırdamak 5. çukıldamak

şeqini jê hatin *şew* 1. şaklamak 2. şakınmak şakırdamak 3. şangırdamak (tabak, bardak ve benzerleri için) 4. çatırdamak 5. çukıldamak

şeqini kirin *şeq* 1. şaklamak 2. şakınmak 3. şangırdamak 4. çukıldamak

şeqib m yarus, kavuk, dağ yarığı

şeqix *şew* şeqiz

şeqkatin m şakkeime

şeq kirin *şeq* şakketmek

şeqi (I) m sülm * li ser bîstû çar şeqan e yertî çört sülm) üstüne kırılı

şeqi (II) m harmandu bir tür ölçek

şeqle m muntak

şeqlebend *şeq* 1. şaklaban (şakacı ve güldürücü) 2. geveze, çuçucan, çeme kavafi (çerahi düşüşt) 3. dalkavuz

şeqlebendane f 1. şaklabanca 2. gevezece, çuçucarıca 3. dalkavukçu

şeqlehandi m 1. şaklabanlı 2. gevezelek, çuçucanlı 3. dalkavukluk

şeqlehandikirin m 1. şaklabanlılık yapma 2. gevezeleme 3. dalkavukluk yapma

şeqlehandi kirin *şeq* 1. şaklabanlılık yapmak 2. gevezelemek 3. dalkavukluk yapmak

şeqlebandi *şeq* 1. şaklabanca 2. gevezece çuçucarıca 3. dalkavukçu

şeqlewan *şew* şeqlehand

şeqlewanî *şew* şeqlebendi

şeqlewend *şew* şeqlebend

şeqlekotin m çalınma, yarılma

şeq lê ketin *şew* çalınmak, yarılmak

şeqliya m büyük tarla

şeqqipilo *şeq* çalak, yarık

şeqqipihûn m çalınma, çadır çadır çalınma, yarılma

şeqqipilo bûn *şeq* çalınmak, çadır çadır çalınmak, yarılmak * destên anin tîv şeqqipilo bûne ellem, hep yarılmaş

şeqqî şorin 1. şifir ağacı (Pirus piperis) 2. ahlat, yaban armudu (bu ağacın yemişi)

şeqşeqker *şeq* şakşakçı

şeqşeqo (I) m 1. çukıldak 2. tokmak kapı tokması

şeqşeqo (II) *şew* çalınık (Paparvazhoues)

şeqî m yarus

şeqûtoş *şeq* şakır şakır

şer m şerai -a (Nêrî) Mûhemmed şerai, şerai-ata göze

şer (I) m şer, koluuk

şer (II) m 1. savaş 2. savaş (uğraşma, kavga) 3. savaş (hayvanların birbirleriyle yaptıkları mücadele) * şerê hiloyan kartalları savaş

4. savaş (bir şeyi orandan kaldırmak, yok etmek için girişilen mücadele) 5. çatışma 6. kavga, dövüş - danîş şavaş vermek, savaşmak - derxistin 1) savaş çıkarmak 2) kavga çıkarmak - dest pê kirin savaş başlatmak, silâh pahlusak - geran (an jî ewe) bûn savaş kızmak, savaş şiddetlenmek - geş bûn savaş kızmak, savaş şiddetlenmek - geş bûn savaş şiddetlenmek - hate dewê derê me kavga bîzan yergan başına imiş - îlan kirin savaş ilân etmek - ji hevaliyê çêtir e şavaş pes dazmektan yeğir - ji meydanê bikeve gur û roş tewr û bazan didin xwê meydanê heş bulmak - kirin 1) savaş etmek, savaşmak, harp etmek 2) kavga etmek, dövüşmek 3) çatışma - lê qewtûn başisa bir hâl gelmek - qewimîn çingar karmak - rabûn savaş çıarmak, savaş kopmak - û pevçûn 1) savaş, çatışma 2) kavga dövüş - û pevçûn çêkirin marza çıkarmak - û pevçûn derxistin kavga çıkarmak - û qal 1) savaş, harp 2) kavga dövüş - û qiyamet mahr ser gûnû gûnû - vekarin savaş açmak - eweş bûn savaş atılmak, savaş şiddetlenmek - eweş e 1) şevê ne 2) benderê asil olan zordan kaçmakdır, anlamında bir deyim - ekî eweş pêlîn (an jî qewimîn) pantomima koymak - ekî zor kizil kaymet -ê çêkdarî silâhlî mücadele, sıcak savaş -ê deşlîlarê 1) iktidar savaşı 2) iktidar kavgası (post kavga-sî) -ê derûnî sanî harbî -ê dikan horoz dövüşü -ê (elavê) (an jî xelasyê) kurtuluş savaşı -ê gerila gerila savaşı -ê gerin sıcak savaş (veya harp) -ê hatin û nehatinê dönüştü belli olanın savaş, olme ihtimali olan savaş -ê hevliêkirinê (an jî hevqarandinê) sanî harbî -ê hez kirin (buçayle) kavga etmek, mücadele etmek -ê hundirîn e şavaş ic harp -ê jiyane 1) yargan savaşı 2) yargan çavuşu veya uğraşısı -ê (yeld) kirin (buçayle) mücadele etmek, (burine) karsi mücadele etmek -ê koran (an jî kîwiran) kûç dövüşü -ê li ser qulûskan şer horoz dövüşü -ê man û nemanê ölü kalın savaş (veya meselesi) -ê menfeatê çikar kavgası, yargan kavgası -ê meydanê meydan savaşı (veya muharebesi) -ê mezinallê post kav-

gaa -ê mîtrîn û xelâsê ölü kalâmı savaşı (veya abceslesi) -ê mîtrîban çingere kavgası -ê moxweyî iç savas, iç harp -ê pevşewrî danışıklı dâvûs -ê post post kavgası -ê tîzgarîyê (felâte an jî xelâsîyê) kurtuluş savaşı -ê san soğuk savaş (veya harb) -ê xapînî danışıklı dâvîş -ê xelâsîyê kurtuluş savaşı -ê xwe kîrîn kendin savunması

serâb *m* şarap

serâbîrîş *ndîr* 1. şarapçı (şarap satan) 2. şarupçı (şarap satılan yer)

serâbîrîşî *m* şarapçılık

serâbî *mf* 1. şarabî, şarap rengi 2. *mf* şarabî, şarap rengi (bu tenkten olan)

serâbker *mbî* şarapçı (şarap imal eden)

şerubkerî *m* şarapçılık

şerubker *botîr* yabani yulaf

şerubperest *ndîr* şarapçı, şarap düşkünü

şerubperestî *m* şarapçılık, şarap düşkünlüğü

şerubxane *m* şaraphane

şerubxut *mf* şarapçı (çok şarap içen, şaraba düşkün kişiye)

şerubxurî *m* şarapçılık (şarap düşkünlüğü)

şerafe *m* ululuk (kârların, zârların taktiliklütü süs eşyası)

şerâllî *m* şerîit (şartın çoğulu)

şerampolî *m* şarmpol

şerâm *m* inkâr, yadsınma

şerândek *mf* inkâr, nîtkûk

şerândekî *m* inkârîlık

şerândî (I) *m* inkâr etme, yadsınma

şerândî (II) *m* pişirme (ısı etkisiyle belli bir kullanıma elverişli duruma geçirme)

şerândî (I) *şğk* inkâr etmek, yadsınmak

şerândî (II) *şğk* pişirmek (ısı etkisiyle belli bir kullanıma elverişli duruma getirmek) *

şerândî (I) *mf* inkâr edilmiş

şerândî (II) *mf* pişkin (testi, çöndek, tuğla vb. için)

şerâşî *mbî* savaş mağnânı

şeraphel *m* şarupel

şerap *ndîr* 1. savaşkan, savaşçı 2. vuruşcan

şerâcel *m* şarap

şerâfî *m* 1. savaşkanlık 2. vuruşkanlık

şerâwe *ndîr* hafîye

şerâweşî *m* hafîyelik

şerâweyî *m* hafîyelik

şerâk *ndîr* savaşkan, savaşçı

şerâşî *m* savaşkanlık, savaşçılık

şerb *m* şarabın

şerbaz *ndîr* savaşçı

şerbazî *m* savaşçılık

şerbet *m* 1. şerbet (meyve suyu ile şekerli su karıştırılarak yapılan içecek) 2. şerbet (belli sıvılar sebebiyle konuklara sunulan şekerli içecek) 3. şerbet merasımı 4. şerbet (bazı maddelerin suda eritilmesi) * şerbeta zîbbê gübre şerbeti * şerbeta kîlsê kîreç şer-

beti 5. badana -- kîrîn badana etmek --a dîs-

şerbeta logosa şerbeti

şerbeta kîlsê *mf* kîreç suyu

şerbetîrîş *ndîr* 1. şerbetçi, şerbet satan 2. *m* şerbetçi (şerbet satılan yer)

şerbetdar *mf* 1. şerbethî 2. *ndîr* şerbetçi

şerbetdarî *m* şerbetçilik

şerbetkar *ndîr* şerbetçi

şerbetkarî *m* şerbetçilik

şerbetkîrîn *m* badanalamak

şerbet kîrîn *şğk* badanalamak

şerbetkîrî *mf* badanalı (badanalanmış olan)

şerbetkîrî *mf* badanasız

şerbetkîrî *mf* şerbetsiz (yılan vb. hayvanların sokmasına karşı şerbetli olmayan)

şerbetkîrî *m* şerbetleme (yılan vb. hayvanların sokulması veya saktığı anda zehirin etkisiz olması için avsunun)

şerbet xwarîn *şğk* şerbetlemek (yılan vb. hayvanların sokulmaması veya saktığı anda zehirin etkisiz olması için avsunun)

şerbetxwarî *mf* şerbetli (yılan vb. hayvanların sokmasında zarar görmeyen)

şerbê *m* verem

şerbîk (I) *m* kumkuma (sıcak testi) -ê rîmâkîyê kesanın gelin tarufında kullınması obıyî

-ê şerîbî suyunu soğutmayan kumkuma

şerbîk (II) *mf* Yezîdîlîste sudaki toplama zâmanı

şerbîkîrîş *ndîr* kumkumacı (satan kişiye)

şerbîlîndîn *m* dolandırma (dolandırma)

şerbîlîndîn *şğk* dolandırmak (dolandırmak)

şerbîlîndî *mf* dolanık, dolanmış olan

şerbîlîn *m* dolandırılma (dolandırılmak)

şerbîlîn *şğk* dolandırılmak (dolandırılmak)

şerbut *ndîr* kefal (bügel cephalı)

şerduşî *m* savaşma, savaş verme

şer danîn *şğk* savaşmak, savaş vermek

şerduş *ndîr* savaşçı

şerduşî *m* savaşçılık

şerde *m* 1. eğitim, terbiye (belli bir konuda, bir bilgi ve bilim dalında yetiştirme ve geliştirme, eğitime işi) 2. eğitim, terbiye (çocukları ve gençlerin topluma yaşayışında yerlerini almalarını için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme) 3. edan 4. *mf* terbiyeli, edip

şerdeşî *m* eğitim, terbiye olma, terbiye edilme

şerde bîlî *şğk* eğitilmek, terbiye olmak, terbiye edilmek

şerdeşîyî *mf* eğitilmiş, terbiyeli

şerdeşîyî *m* eğitiliş, terbiye oluş, terbiye edilmiş

şerdeşî *mf* yetiştirme (barınatıcı insan tipi)

şerdeker *ndîr* eğitici, terbiyeci

şerdekerî *m* eğitici, terbiyecilik

şerdekerî *m* eğitime, terbiye etme

şerde kîrîn *şğk* eğitmek, terbiye etmek

şerekleş *rd* egimlili terb yeli
 şerekleşibün *m* eg̃ limitlik, terciyelilik
 şerever *rd* akil, akılı
 şerever *m* akıllık, akıllık
 şerevün *m* hür, yergü
 şerevün *m* hür tük hür
 şereveş *rd* ağız kavuşu, dulaşma, dilleşme
 şereveş kurin *m* dulaşma, dilleşme
 şereveş kirin *ğğ* dulaşmak, dilleşmek
 şeref *m* 1. şeref, onur 2. şeref (zerden, gövü peklak ve yetenekle kazanılan iyi şöhret) - dan (yekü) (birne) şeref vermek - *ü* hesyet şeref ve husiyet, izetnelis -*a* (yekü) bur neğan anucata yetirenenek -*a* (yekü) şikandın onurunu ayaklar altına almak
 şerefler *rd* şereflü, müşerref
 şerefe *m* şerefe * şerefeya taluzareye minaretin şerefe
 şereflend *rd* şereflü, onurlu, müşerref - bün müşerref olmak
 şereflendü *m* şereflük, onurluluk
 şereflük *rd* şereflü, onurlu, müşerref
 şereflükbün *m* onurlanma, müşerref olma
 şereflük bün *ğğ* onurlanmak, müşerref olmak
 şereflükbüyin *m* onurlanış, müşerref oluş
 şereflükü *m* 1. şereflük, onurluluk 2. şereflenme, onurlanma
 şereflükürin *m* onurlandırma
 şereflükürin *ğğ* onurlandırmak
 şereflür *rd* 1. şereflü, onurlu, müşerref 2. şereflü (onur veren, şerefleren)
 şereflürüdü *m* şereflenme, onurlanma, müşerref olma
 şereflür bün *ğğ* şereflenmek, onurlanmak, müşerref olmak
 şereflürbüyin *m* şerefleniş, onurlanış, müşerref oluş
 şereflürü *m* 1. şereflük, onurluluk 2. şereflenme, onurlanma
 şereflürü bün *ğğ* şereflenme, onurlanma
 şereflürü kirin *ğğ* şereflendirmek, onurlandırmak
 şereflürürin *m* şereflendirmiş, onurlandırmış
 şereflürürin *ğğ* şereflendirmek, onurlandırmak
 şereflürü *m* mesel
 şereflürü şerhan
 şerevan *rd* savaşı, cengaver
 şerevanı savaşı, cengaverlik
 şerevanı *m* savaşı, cengaverlik
 şere derüni *rd* sibir herbü
 şere dikin horuz dövüşü
 şere hundürin *rd* iç savaş, iç harp
 şere nasıwey *rd* iç savaş
 şere sapını *rd* dulaşık dövüş
 şerfiruş *rd* savaşı çıkırtkanı
 şerfiruş *m* savaşı çıkırtkanlığı
 şerğeh *m* savaş alanı, savaş meydanı

şer gerin bün *rd* savaşı kızışmak, savaş şiddetlenmek
 şer ger bün *rd* savaşı şiddetlenmek
 şer gerw bün *rd* savaşı şiddetlenmek
 şerh 1. şerh, yorum, açıklama 2. şerh (bir şeyi açıklamak amacıyla yazılan kitap) - kirin şerh etmek
 şerhez *rd* savaşı yandı, savaşı çıkırtkanı
 şerhez *m* savaşı yandı, savaşı çıkırtkanı
 şerhkürin *m* şerhleme, yorumlama, açıklama
 şerh kirin *ğğ* şerhlemek, yorumlamak, açıklamak
 şerhdandın (I) *m* ardaklama
 şerhdandın (II) *m* sıyırma (silererek üzerinde veya içinde hiçbir şey bırakılmama)
 şerhdandın (III) *m* dizme (yan yana veya üst üste sıralama)
 şerhdandın (IV) *ğğ* sıyırma
 şerhdandın (V) *ğğ* sıyırma (silererek üzerinde veya içinde hiçbir şey bırakılmama) * pellem darê tevede şerhdandine ağa *m* yapıklarını hep sıyırma
 şerhdandın (VI) *ğğ* dizmek (yan yana veya üst üste sıralamak)
 şerhdandı (I) *rd* ardak, ardaklanmış olan
 şerhdandı (II) *rd* sıyık
 şerhdandı (III) *rd* sıyık (yan yana veya üst üste sıralı)
 şerhdı *rd* ardak (ayten çürümeye yüz tutmuş ağac)
 şerhdin (I) *m* ardaklanma
 şerhdin (II) *m* sıyırma
 şerhdin (III) *m* dizme
 şerhdin (IV) *ğğ* ardaklanmak
 şerhdin (V) *ğğ* sıyırılmak
 şerhdin (VI) *ğğ* dizilmek
 şerh *m* içinde kemik olmayan el parçası
 şerhdandın (I) *m* 1. dağıtma 2. sıyırma, yıldırma
 şerhqandın (II) *m* ardaklama, kavurma (iyi gelişmemesine, uluz ve zayıf kalmasına neden olma)
 şerhqandın (III) *m* uykusunu bölme
 şerhkandın (I) *ğğ* 1. dağılmak 2. sıyılmak, yıldırılmak
 şerhqandın (II) *ğğ* ardaklanma, kavurma (iyi gelişmemesine, uluz ve zayıf kalmasına neden olma)
 şerhqandın (III) *ğğ* uykusunu bölmek
 şerhkandı (I) *rd* 1. dağıldığın 2. sıyık, yıldırın
 şerhqandın (II) *rd* ardak, kavruk (iyi gelişmemiş, uluz ve zayıf kalınmış olan)
 şerhqandın (III) *rd* uykusunu bölünmüş kimses
 şerqiğ *m* 1. dağıtma 2. sıyırma, yıldırma
 şerqiğ (I) *m* ardaklanma, kavurma (iyi gelişmemesine, uluz ve zayıf kalma)
 şerqiğ (II) *m* uykusunu bölme
 şerqiğ (III) *ğğ* 1. dağılmak 2. sıyılmak, yıldırılmak

şerîqin (II) *fiğh* suçlanmak, kavunmak (tıy gelışçilemek, cılız ve zayıf kalmak)
 şerîqin (III) *fiğh* yıkusu höslümek
 şerî *m* çadır dikanlerini kuzeylara başlar arap
 şeritandin *m* sayırca
 şeritandin *fiğh* sayırmak
 şerîlîn *m* sırt olma
 şerîlîn *fiğh* sayılmak
 şerî *m* narlı savayla ilgili
 şerîl bu şerî (II)
 şerîet *m* şeriat
 şerietimedâr *nabiv* şeriatçı
 şerietimedârî *m* şeriatçılık
 şerietparêz *nabiv* şeriatçı, şeriat savunucusu
 şerietparêzî *m* şeriatçılık, şeriat savunuculuğu
 şerietxwaz *nabiv* şeriatçı, şeriat yanlısı
 şerietxwazî *m* şeriatçılık, şeriat yanlılığı
 şerîf *m* şerîf * şerîfî qesabeyê zasoiban *m* şerîf-şerîf *m* şerîfçe
 şerîq (I) *m* inkâr etilme, yadırganma
 şerîq (II) *fiğh* şarlama
 şerîq (III) *fiğh* paşne (patna sarı ucü belrlü bir kullarına uygu duruma gelme)
 şerîq (I) *fiğh* inkâr edilmek, yadırganmak
 şerîq (II) *fiğh* şarlama
 şerîq (III) *fiğh* biçmek (patna sarı ucü belrlü bir kullarına uygu duruma gelmek) *acûr şerîyaye tağla pîşanîy
 şerîf (I) *m* 1. dizi (bir çipliz veya tel üzerinde dizilmiş şey) 2. çimik
 şerîf *m* 1. şerî (herhangi bir maddenin) rûz, dîz, ince ve uzun parçası) * şerîta deklî-lovê deklîta şerîdî 2. şerîf (bir kula yulaşık tırnak çizgileri ile ayırtmış bölmelerden her birini) * şerîta çepe ji çûnê re hutiye veqetandin sol şerît geçaye ayrılma 3. bami (ses alını eliazlarında kullandın şerît - tije kîrîn bîrîz doldurmak
 şerîtfiroş *nabiv* hamçî, kasıtcı (satan kimse)
 şerîtfiroşî *m* hamçılık, kasıtcılık
 şerîjê *m* kesim, kesme (hayvan için, başını kesme)
 şerîjêker *nabiv* kasap, kesici (kasaplık hayvanları kesen kimse)
 şerîjêkerî *m* kasaplık, kesicilik
 şerîjêkirin *m* 1. boğazlamak 2. kesim, kesme (hayvan için, başını kesme)
 şerîjê kîrîn *fiğh* 1. boğazlamak 2. kesme (hayvan için, başını gödesinden ayırmak) * mirîyêk şerîjê kîrîn tavak kesmek
 şerîjêkirî *nabiv* 1. boğazlanmış olan 2. kesilmiş olan (kasaplık hayvanlar için)
 şerîjêyane *m* mezhalı
 şerîkar *nabiv* savaşçı
 şerîkarî *m* savaşçılık
 şerîker *nabiv* 1. savaşçı, cengîver 2. savaşçı
 şerîkerî *m* 1. savaşçılık, cengîverlik 2. savaşçılık
 şerîkîrî *m* 1. savaşma, çekişme 2. vuruşma

3. kavga etme 4. uğraşma, mücadele etme
 şerî kîrîn *fiğh* 1. savaşmak, çekişmek 2. vuruşmak 3. kavga etmek 4. uğraşmak, mücadele etmek

şerîkîrî *nabiv* savaşçı olan

şerîletan *nabiv* şarlama

şerîletanî *m* şarlamaçılık

şerî *m* 1. utangaç, utanma, hicap 2. hayâ, utanç 3. aşık, çekimse - *m* kû mlroy eybê hîne şerî dîyarî (yê beş (veya bîlûs) utm dîyê ne (veya yûşim) bîkîlmaz - katîlî I) utangaç duymak, hicap duymak (veya etmek) 2) çekimsek, utanmak - li rûyê (yekî) rûnê bûn ar ve hîyê) perdesî yûlmak - *ê* hîyê jê re neman hîyê perdesî yûlmak -*a* (wan) bi hev şîkîn yûz gor olîmak -*a* (yekî) revûndin açmak, utangaçlığını göstermek (şikî-gahîgîrî, utangaçlığını göstermek) * nû-moste lê dîxelîlî kû şerîma xwendekar hî-revîne ûğretmen ûğretarîyî aqûrîyê çalîşî-yerdû -*a* (yekî) revîm kabak çeçêgî gîbî açîlmak -*a* (yekî) şîkandî (balîncî) vuzonî gîzîma açmak (bir çonçû veya gence bîlmerîgî bir takım emel bîlgîler vermek) -*a* (yekî) şîkîn yûzî gorî açîlmak (s kalma, utangaç bir duruma gelmek) -*a* xwe avêtîn I) utangaçlığı istîdenden almak 2) yûzîmlîyemek, hîyîsîzleşmek, kepeyi suya atmak, *a* ve hîyê perdesî yûlmak

şerîmahîz *nabiv* utangaç verisi

şerîmahîzî *m* 1. utangaçlık 2. kıvrım

şerîmahîzî *fiğh* 1. utanarmak 2. kıvrımak

şerîmahîzî *nabiv* 1. utandırılmış 2. kıvrılmış

şerîmahîzî *m* 1. utangaçlık 2. çekingence

şerîmahîzî *m* 1. utanma, utanç 2. çekimse, çekimsiz

şerîmahîzî *nabiv* utangaç, utangaç

şerîmahîzî *m* mahcupluk, utangaçlık

şerîmahîzî *nabiv* utangaç

şerîmahîzî *m* avret yeri

şerîmahîzî *nabiv* mahcup, utangaç

şerîmahîzî *m* mahcupluk, utangaçlık

şerîmahîzî *nabiv* mahcup, utangaç

şerîmahîzî *m* mahcupluk, utangaçlık

şerîmahîzî *nabiv* utangaç, utangaç

şerîmahîzî *m* mahcup, utangaç

şerîmahîzî *m* 1. utangaçlık, mahcupluk 2. çekingence

şerîmahîzî *m* mahcup olma

şerîmahîzî *nabiv* mahcup olmak

şerîmahîzî *m* mahcup etme, utandırma

şerîmahîzî *nabiv* mahcup etmek, utandırmak

şerîmahîzî *m* 1. utangaçlık, mahcupluk 2. çekingence

şerîmahîzî *nabiv* çekingence olma

şerîmahîzî *nabiv* çekingenceleşmek

şerîmahîzî *nabiv* çekingence davranma

şerme devî kirin *êgê* çekingen davranmak
 şermesar *af* utangaç, mahcup
 şermesar kirin *af* utangaçlık, mahcupluk
 şermesarkirin *af* mahcup etme
 şermesar kirin *êgê* mahcup etmek
 şermezar *af* utangaç, mahcup
 şermezarbûn *af* mahcup olma, utanma
 şermezar bûn *êgê* mahcup olmak, utanmak
 şermezari *af* 1. utangaçlık, mahcupluk, bez-
 rum 2. utanma 3. kinama
 şermezaribûn *êgê* utanma, mahcup olma, be-
 zum olma
 şermezari bûn *êgê* utanmak, mahcup olmak,
 bezum etmek
 şermezarkirin *af* utandırtma, mahcup etme,
 bezum etme
 şermezarf kirin *êgê* utandırmak, mahcup et-
 mek, bezum etmek
 şermezarkirin *af* 1. utandırtma, mahcup etme
 2. kinama, ayıplama
 şermezar kirin *êgê* 1. utandırmak, mahcup
 etmek 2. kinamak, ayıplamak
 şermezarkiri *af* 1. utandırtma ş. mahcup etme-
 nis 2. kinama ş. ayıplama ş. mahcup etme
 şermlî *af* 1. utangaç, mahcup 2. *af* utangaç
 şermikî *af* utangaçlık, mahcupluk
 şermisar *bûn* şermesar
 şermixandin (I) *af* 1. eprime tekseyip çürüt-
 mek 2. eprime (yemî şerî, yumuşatma)
 şermixandin (II) *af* 1. sıyıma, sıyma, yalma
 (dokunarak geçme) 2. sıyma (buyla sıyma-
 derek bu şeyin yüzündeki bir parça sıyma,
 kapama veya üzerini hâliçe yırtma)
 şermixandin (I) *af* 1. eprimek tekseyip çürüt-
 mek 2. eprimek (yemî şerî, yumuşatma)
 şermixandin (II) *êgê* 1. sıymak, yalnak
 (dokunarak geçmek) 2. sıymak (buyla sıy-
 mterek bir şeyin yüzündeki bir parça sıy-
 mak, kapamak veya üzerini hâliçe sıy-
 mak) * guleyê destê wê şermixandî kuşun
 elnî şerî
 şermixandî (I) *af* eprime olan
 şermixandî (II) *af* şerîk
 şermixîn (I) *af*, eprime tekseyip çürütme) 2.
 eprime (yemî şerî dura dura ulguntlaşma, yumu-
 şarma)
 şermixîn (II) *êgê* sıyılmak * birin şermixî-
 ye yara sıyılmış
 şermixîn (I) *êgê* 1. eprimek tekseyip çürüt-
 mek) 2. eprimek (yemî şerî dura dura ulguntlaş-
 ma, yumuşatma)
 şermixîn (II) *êgê* sıyılmak * birin şermixî-
 ye yara sıyılmış
 şermixok *af* susî (kûf ve çatuk tokan)
 şermixokî *af* susîca, eprime olma
 şermixokêbûn *af* susîca, eprime
 şermixokî bûn *êgê* susîmek, eprimek
 şermixokêkirin *af* susîlama
 şermixokî kirin *êgê* susîlamak

şermî *af* utangaç, mahcup *af* *wê* ile - bûn
 (herhangî bir nedenden dolayı) bezum olmak,
 bezum bazumatmak, mahcup olmak (yek) -
 kirin (şerme) mahcup etmek -yê (yekî) bûn
 (şerme) larî mahcup olmak
 şermîbûn *af* 1. mahcup olma, utanma 2. be-
 zum olma, bezum etme, bezumat
 şermî bûn *êgê* 1. mahcup olmak, utanmak 2.
 bezumatmak, bezum olmak, bezumatmak
 şermîbûyîn *af* 1. mahcup oluş, utanış 2. bezu-
 ma ş. bezum etme, bezumat
 şermiker *af* utandırtıcı
 şermükirin *af* 1. mahcup etme, utandırtma 2. be-
 zum etme, bezum (bir kimseye herhangi bir
 sebepce onun küçük düşürme) 3. kinama
 şermî kirin *êgê* 1. mahcup etmek, utandırtmak
 2. bezum etmek, bezumat (bir kimseye her-
 hangi bir sebepten onun küçük düşürmek) *
wê zilom pîr şerme şermî kir adam şerme
 bezuluz 3. kinamak
 şermûn (I) *af* *şerme* (Mînuşa)
 şermûn (II) *af* 1. mahcup olma, utanma, utanış
 2. *af* mahcup olangaç, arlı
 şermûn *êgê* mahcup olmak, utanmak
 şermûnê *bûn* kusûm çu (Mînuşa-pudica)
 şermûnî *af* utangaçlık
 şermûnuk *bûn* kusûm, kusûn, kusûm çu
 şermûsar *af* mahcup, utangaç
 şermûsari *af* mahcupluk, utangaçlık
 şermûf *af* mahcupluk, utangaçlık
 şermiker *af* utangaç, utangan
 şermberi *af* utangaçlık
 şerinkirin *af* 1. utandırtma, utandırtma 2. utanma, sı-
 kılma, sıkış, utandırma 3. utandırtma, şer-
 kime
 şermî kirin *êgê* 1. utandırtmak, utandırtmak 2. utan-
 mak, sıkılmak, utandırma 3. utandırtmak * şerme dik-
 kirin ku wê peyva şerab a ku dilhat şer zî-
 manê wên bibêjan çilçilênê utancê gelên
 katî kelimeyî kullannakçan utandırîrdî *
 şerîm kir nepeyîstî sikilîp komuşmî 3. ut-
 andmak, çekilmek * *net şerme dikîr ku emî*
bi hey re bîpeyîvîn birîrtimêze komuşmî-
tin utandırîrdî
 şermîkîr *af* 1. utandırtma, utandırtma *af* 2. şer-
 kime
 şermîkîr *af* utanc verici
 şermîkîr *af* utanc, utandırma, utandırtma
 şermîkîrî *af* utandırılmaz, utandırılmazlık
 şerminîşag *af* utanc verici olan
 şerminîşagî *af* utanc verici kavga
 şermok *af* 1. utangaç, utangan 2. utangaç, şer-
 kime
 şermokane *af* 1. utangaçca 2. çekingence
 şermokayî *af* utangaçlık, mahcupluk
 şermoke *af* 1. utangaç 2. küçük, sıkılan
 şermokebîn *af* 1. utangaç olma 2. utangaçlık
 3. küçüklik, sıkılanlık
 şermoke bûn *êgê* utangaç olmak

sermeker *ol* utangaç

sermekeli *m* 1. utangaçlık 2. kaçınıklık, sikiş-ganlılık

sermekü *bûn* *lâgh* çekingenleşmek

sermekü *kdin* çekingen davranmak

sermekî *m* 1. utangaçlık, mahcupluk 2. utangaçlık, çekingen, idalganlılık 3. *zâhî* utangaçca, çekingence ~ *kdin* utangaçlık yapmak

sermekübün *m* utangaçlaşma, çekingenleşme
sermekü *bûn* *lâgh* utangaçlaşmak, çekingenleşmek

sermekülf *m* 1. utangaçlık 2. çekingenlik

sermekü *ha* sermeküli

sermekek *ol* susu (küf ve çürük kukan)

sermekê *ol* sason, epinme olma

sermeyî *ol* utangaç, çekingen

sermeyîti *m* utangaçlık, çekingenlik

sermesâr *ol* utangaç, mahcup

sermesâr *m* utangaçlık, mahcupluk

sermüt (I) *m* hâg halinde ipelik denet

sermüt (II) *ol* kahpe (dönek)

sermüt *m* kahpeli (döneklik) — *kdin* kahpeli etmek (veya yutmak)

sermütühün *m* kahpeleşme

sermüt *bûn* *lâgh* kahpelenmek

sermütükürin *m* kahpeleme (kahpeli, döneklik eme)

sermütü *kdin* *lâgh* kahpelenmek (kahpeli, döneklik etmek)

sermekür *ol* savaşmayan, kavga etmeyen

sermekür *ol* savaşmamış, kavga etmemiş olan kişiye

serok *ol* 1. savaşkan 2. vuruşkan 3. dövüşken, kavgaçı

serok *ol* kavgaçı

seroketi *m* kavgaçılık

serokî *m* 1. savaşkanlık 2. vuruşkanlık 3. dövüşkenlik, kavgaçılık

serong *m* bir Yezidi bayramı

seroyî *ol* kavgaçı

seroyîti *m* kavgaçılık

serp *m* kadın başlığı

serpandin *m* serpandin

serpe *m* eşarp

serpele *ol* sakar

serpeletî *m* sakarlık

serperest *m*bu savaş çıkartkanı, savaş yanlısı

serperestî *m* savaş çıkartkanlığı, savaş yanlılığı

serpeze *ol* 1. perişan, uşmacak (durumda) * *di* reşweke **serpeze** *ol* ye aomacak durumda 2. dağınık

serpeze *ol* 1. perişanlılık 2. dağınıklık

serpezebûn *m* perişan olma, surum sürüm sürme

serpeze bûn *lâgh* perişan olmak, sürüm sürüm sürünmek

serpezebûyin *m* perişan oluş, surum sürüm sürüntü

serpezekürin *m* perişat etmek, sürütürme

serpeze kûrin *lâgh* perişan etmek, sürütürmek

serpezeyî *m* 1. perişanlılık 2. dağınıklık

serpillandîn *m* dolmuş

serpillandîn *lâgh* dolmak

serpillî *ol* dolmak

serpillîn *m* dolmanın (bir şey in çevresine sarılma)

serpillîn *lâgh* dolmak (bir şeyin çevresine sarılmak)

serpîn *m* şakiri

serpînî *m* şakiri * **serpînî** *kete avê* su şakiri deneye başladı

serpîg *m*bu deneyen

serq *m* 1. çark, doğu, gün doğusu (güneşin doğduğu ana yön) 2. çark, doğu (bulunan yere göre güneşin doğduğu yönde kalan bölge) 3. çark, doğu (Avrupa'ya göre Asya ve Kuzeydoğu Afrika'ya bar bölünmü) 4. *avênt* çark, doğu (güneşin 21 mart ve 23 eylülde doğduğu yön)

serq *ol* 1. çarklı, doğulu 2. çarklı, doğulu (yönlü)

serqî *m* çarklılık

ser raldîn *lâgh* savaş çıkmak

ser raldîn *m* ateşkes

ser raweston *lâgh* ateşkes müzakeresi

ser rawestandîn *lâgh* ateşkes yapmak, birakişmek

ser rawestîn *m* ateşkes, birakişme

sert *m* 1. şart, koşul * *li* **sertê** *ku* plirtük li min vegere ez *dikarin* *wê* *bidin* *krubim* geri gönderilmek şartıyla verelimiz 2. şart (sınırlama, davranışlarını çevreleme) * *bâyî* *ku* *tu* **sertekî** *bide* *pêş*, *ji* *libeyhatinê* *re* *bazir* e hiç bir şart sız sarmeksizin anlaşmaya hazır 3. bahis (görüşünde veya iddiasında haklı çıkacak tarafa bir şey verilmesini kabul eden sözlü anlaşma) 4. *kurz* * **sert** *e* *ku* *piroz* *tê* *de* *be* * içinde seçim olması *kurz* *tu*? ~ *avêtin* *ber* (yekî) *önüne* *koşul* *sürmek* — *avêtin* *rastê* *şart* *koşmak*, *şart* *ilci* *sürmek* — *di* *ku* *ber* (yekî) *avuna* *şart* *koşmak*, *şart* *koşmak*, *şart* *ileri* *sürmek* — *di* *ku* *libeyhatinê* *tu* **sert** *madî* *gotin* anlaşma için hiç bir şey şart koymuyorlar — *damîn* *şart* *koşmak* — *girtin* (I) *şart* *etmek*, *şartlaşmak* (I) *hadîs* *tuturak* (I) *hadîs* *tutuşmak* — *hadîs* *damîn* *şart* *anmak*, *şart* *koşulmak* — *lê* *ketin* *hadîs* *kuybetmek* — *lê* *girtin* *hadîs* *kazanmak* — *û* *şirt* *şartlar* — *û* *şirtin* *qebûl* *nake* *şart* *şart* *tanmaz* — *û* *şirt* *şartlar* — *serdîn* *e* herşey hayırlı olsun

sertandîn *m* koşullama

sertandîn *lâgh* koşullamak

sertanî *m* bahis (görüşünde veya iddiasında haklı çıkacak tarafa bir şey verilmesini kabul eden sözlü anlaşma)

sertdar *ol* şartlı, koşullu

sertdarman *m* güvence akcesi, tücu hakki

sertgirtîn *m* 1. şartlaşma 2. bahis tutma 3. hadîs tutuşma

sert girtin *fiğl* 1. şarlaşmak 2. bahis tutmak 3. lüdes tutuşmak
 sertgirtin *edl* 1. şarlaşmış 2. bahis tutulmuş 3. lüdes tutuşmuş olan
 sertik *n* 1. hahıs (görüşünde veya iddiasında haklı olacak tarafa bu şey verilmesini kabul eden sözleşme) 2. lüdes
 sertikgirtin *n* lüdes tutuşma
 sertik girtin *fiğl* lüdes tutuşmak
 sertleketin *n* bahis kaybetmece
 sert lü ketin *fiğm* bahis kaybetmek
 sertleketli *nl* bahis kaybetmiş olan
 sertlextistin *m* bahisi kazanma
 sert lü xistin *fiğm* bahisi kazanmak
 sertlextistli *nl* bahisi kazanmış olan
 sertnane *m* salınan
 serüdi (I) *edl* bir tür kuş
 serüdi (II) *ndm* 1. savaşkan 2. dövüşken, dövüşçü, kavgaçı 3. vuruşkan 4. çatak, bulayıcı, sışaşkan (savaşına, kavgaya çıkmış durumda) 5. *n* kösemen (dövüşken kaç veya teke)
 serüde *bu* serüdi
 serüdi *m* 1. savaşkanlık 2. dövüşkenlik, dövüşçülük, kavgaçlık 3. vuruşkanlık 4. çataklık, bulayıcılık, sışaşkanlık 5. kösemenlik (kece veya teke için)
 serün *ndm* 1. savaşkan 2. kavgaçı
 serüni *m* 1. savaşkanlık 2. kavgaçlık
 servan *ndm* savaşçı
 servanlı *m* savaşçılık
 servanlı *m* savaşçılık
 serwal *bu* serwar
 serwal *bu* serwar
 serwan *nl* savaşçı, kavgaçı ili bilen
 sesfeburan *m* sağanak
 şeş *n* 1. altı (6, VI.) 2. *nl* altı (heçten bir arık)
 — payı en çok du * şeş payı Etilne Zfoe en çok du Eome Ziny — ü pöce lü ölix sayıların olmak
 şeşgirt *m* altıpatlar (altı fişek alan toplu tabanca)
 şeşal *ndm* altıgen
 şeşan *nl* altıgen
 şeşane *nyim* altın, müseddes (bu beşli altı müsedden oluşan nazım süzümü)
 şeşane kirtin *fiğm* sayısını altıya çıkarmak
 şeşanektir *nyim* tesdis
 şeşanlı *nl* altılık * qesoya şeşanlı nütük kosa
 şeşar *m* altıpatlar (altı fişek alan toplu tabanca)
 şeşevaj *m* postal
 şeşbuat *nd* altın veya gümüşten bir tür bayrak süsü
 şeşbenaf *m* en az altı kişinin söylediği, iki kişinin de söylediği katayı rekordindeği, makamı karışık, sözleri çetrefilli, sadece geceleri dinvanda söylenen türkü
 şeşber *n* erkeklerin giydiği geniş ve bol şalvar
 şeşçik *ndm* altıgen
 şeşderb *m* altıpatlar (altı fişek alan toplu tabanca)

şeşe *nd* altı adet, yarım düzine
 şeşek *nd* 1. altı adet 2. altılık 3. Ramazan Bayramı bitiminden sonra tutulmuş altı günlük oruç
 şeşem *nl* altıgen
 şeşemin *nd* altıgen
 şeşene *m* altıgen
 şeşeser *nl* altıgen
 şeşgoşe *ndm* altıgen
 şeşgüle *m* altıpatlar (altı fişek alan toplu tabanca)
 şeşik *nd* 1. altılık 2. beş taş oyunu
 şeşims *m* güneş (Yezid. lüke kutsal güneş)
 şeşimstan *nd* güneş ülkesi
 şeşine *nyim* altın, müseddes (altı düzelik şar)
 şeşkılı kirtin *fiğm* altın koca yaprak, bir işi kabaca yapmak
 şeşkok *nd* altılık
 şeşle *ndm* altıgen
 şeş lü *nd* altın, altılık * şamdanka şeş lü *nl* altılık şundan
 şeşmend *m* altılık (iskandır, dumano gibi oyunlarında üzerinde altı işaret bulunan kağıt veya pul)
 şeşo *nl* altı parmak
 şeşoşeşo *nd* altıpat
 şeşper (I) *nd* ercekleğin giydiği geniş ve bol şalvar
 şeşper (II) * şeşper (savaş araçlarında altı dilimli topuz)
 şeşperdar *nd* şeşperli
 şeşperi *nl* *m* bozdoğan (gürzü türü)
 şeşpeçi *nd* altı parmak
 şeşşivan *m* altı ye.
 şeşşel *nd* altı telli saz
 şeşşil *nd* altı parmak
 şeş ü çar *nd* şeşşilce (tavla oyununda)
 şeş ü du *nd* şeşşidü (tavla oyununda)
 şeş ü pöce *nd* şeşşes (tavla oyununda) — ü *nl* altı dösüş gelmek
 şeş ü şe *nd* şeşşise (tavla oyununda)
 şeş ü şeş *nd* altıpat
 şeş ü yok *nd* şeşşek (tavla oyununda)
 şeşvük *ndm* altıgen
 şeşzane *m* her altı köşeli, yedi bir ün tüfek — ya botanı Bortı bölgesinde ünal edilen bu tür bir tüfek
 şeşzur *m* altıpatlar (altı fişek alan toplu tabanca)
 şeşzur *m* altıpatlar
 şet (I) *n* rehür — ek berdan altına işletmek
 şet (II) *ndm* cupial
 şetat *nd* 1. şaş; 2. yarımk
 şetefel *m* şaralüt, şarşaf
 şetefeli *m* şaralütük, şarşaflık
 şetek *nd* şeşgen
 şeteki *m* şeşgenlik
 şeteli *m* çığ — hatin çığ düşmek
 şet ha *nd* uyanak, bilginli, neli başında kimse
 sethiye *nyim* 1. şahiye (şeygıve, alaya, şakaya yer veren nazım eser) 2. şahiye (Taura ile şakalı, lakmalı bir söyleyişle, konuşur gibi

ş. Zıdır teske edebbiyatı şm nrtı)
 şetland *m* şetland
 şetrand *m* şatranç
 şetrehubâz *m* şetir şatranç oyuncusu
 şetrehubâzî *m* şetir şatranç oyunculuğu
 şev *m* 1. gece (güneş bükülmüş gün ağartmaya
 başlayınca kadar geçen süre) 2. gece (bu
 süre içindeki karanlık) 3. 4. gece (gece vakti-
 nide, geceleyin) * otuz milyon bu şev rakte-
 ve, bi roj ji bixebêlê gece uyanîn, gündüz
 çalışınal 4. gece (eğilence, anma vb amaç-
 larla geceleri yapılan toplantı) * şeva dest-
 hîneyê kîna geseşî 5. gecelik (bu gece için
 alınan ücret) * şeva otelê pêne milyon e o-
 telin geceleği beş milyon - buş yî gecele-
 bi ser de hatin üstine karanlık çökme -
 çûn gece tîrîlemek - giran bûn gece ge-
 vakit olmak - lê gerîn gece uykuşu zoşmak
 - û roj gece gündüz - ji mijê re tune bûn
 gece gülmür dememek -a xwe ji (çihokî)
 kirin (an ji derbas kirin) geceleme - ez
 dê îro li malê we şeva xwe bûim bi gun
 sizde geceleşeyim - ker bûn (geceleyin)
 etraf vakitlaşmek - ketin ser (çihokî) ka-
 ranlık hastamak (veya çökme), üstine gece
 çökme - kîtin roj roj kirin ~ 1) gecesini
 gündüzüne katmak 2) yemedi içmedi ~ lê
 bûn tarî üstine karanlık çökme - lê gerîn
 yildızları saymak, uykusu kaçmak (geceleri
 uykusu yuvanmasal) - lê şikestîn (bunet) ge-
 ce geç vakti olmak ~ şad yî gecele - yek
 kerêb gelek kütöler karanlığı sever -a dîn
 dor gece -a gerdekê gerdek geceş -a hi-
 necyê (an ji desthîneyê) kîna geseşî -a mihr-
 racê miraç geseşî -a nivê şevê gece yarısı
 -a qedrê koldî geseşî -a reş karanlık gece
 -a reş ji êvarê diyar e perşembem geleşî
 çarşambadan bellidî -a tarî hi ser (yekî)
 de hatin gözleri görmeyen olmak -a tarî dîa
 hezarê fîrsat dîşkunderîna gun doğmak -a
 tarî ji byar de kîş e perşembem geleşî çar-
 şambadan bellidî -a tarî ji bîngurê kîş e
 perşembem geleşî çarşambadan bellidî
 -a tarî kîş e ji êvarê perşembem geleşî
 çarşambadan bellidî -a te fan ji we) bir-
 mine xweş yî geceleş (veya hayrî geceleş) -a
 te (an ji we) xweş be yî geceleş (veya hay-
 rî geceleş) -a zavatyê gerdek geseşî, zîfir
 -a zîfê gerdek geseşî, zîfê jê ku) -ê
 xewê li xwe dîherînine gece içilği (gece-
 leyin yaptırı hırsızlık)
 şeva heratê *m* herat geseşî
 şeva desthîneyê *m* kîna geseşî
 şeva hîncyê *m* kîna geseşî
 şevane *m* gecelik (gece yapıları)
 şevan *m* 1. gecelik 2. gecelik (bu gece için ö-
 dendi: ücret) * şevaniya otelê pêne milyon
 e melin geceleği beş milyon
 şeva qedrê *m* kadar geseşî

şeva qendilê *m* kirdîl geseşî
 şevan *m* gece, akşam partisi, akşam eğlencesi,
 saure
 şevbas *m* yî geceleş
 şevbasî *m* yî: geceleş dileme - lê şevan yî ge-
 celeş dilemek
 şevherat *m* herat geseşî
 şevbêhî *m* şevbî şevbî (Christianus chem)
 şevbêrk *m* şevbîşêrk
 şevbîhêrî *m* şevbîşêrk
 şevbîşêrk *m* 1. gece eğlence, anma vb amaç-
 larla geceleri yapılan toplantı) 2. akşam eğ-
 lencesi, akşam partisi, eğlence 3. yatı, otu-
 ma * bê en: îro herin şevbîşêrka wên ge-
 gün onları oturmaya gidelim - gerandin
 gece düzenlemek
 şevbîwar *m* şevbîşêrk
 şevbîşêrk *m* şevbîşêrk
 şevbîrî *m* 1. gece, akşam eğlencesi, akşam
 partisi, eğlence 2. yatı, oturma
 şevçira *m* 1. mes boceği (Lampyrus noctilua)
 2. gece feneri.
 şevçîrax *m* gece feneri, gece meşalesi
 şevdani *m* gecekonusu
 şevder *m* şevî 1. gecele, gece bekleyin 2. dîş-
 da gecey: gecele kînce
 şevdest *m* gece keklik av
 şevder kîşî geceleş
 şevdêr *m* şevî şevî
 şevêlê *m* 1. gecele 2. akşam içişması
 akşama rastlayın 3. geceyi dışarda geçiren
 - maî ay dedeje nîsalir o mak
 şevderî *m* 1. geceklik 2. geceyi dışarda geçiren
 şevheng *m* gece, gece eğlencesi
 şevkor *m* gece kârî
 şevkorî *m* gece küllüğü
 şevkur *m* şevî yarasa (Vesperugo)
 şevq *m* şevq
 şevrêş *m* karanlık gece, şifir karanlık gece ~
 Ji şevgeran re şifir ên yîşî isen fîrsatî bulur-
 sun: anlamı ada bir şeyim
 şevrî *m* gece gündüz
 şevzeng (II) *m* karanlık gece
 şevzeng (II) *m* 1. çivlek 2. yî şik
 şevzengî (I) *m* şifir karanlık, şifir karanlık
 şevzengî (II) *m* 1. çivleklik 2. yîşiklik ~ ki-
 rin şifirlik yapmak
 şevrêk *m* şevbîşêrk
 şevger (I) *m* kîna 1. geceleşin doluşan, geceleş 2.
 gece hastalığı
 şevger (II) *m* uyur gece
 şevgerî (I) *m* 1. geceleşin doluşma, geceklik
 2. gece hastalığı
 şevgerî (II) *m* uyur gezerlik
 şevgerin *m* şevî kuşu (gece gemesini seven
 kuş)
 şevgerî *m* gece kuşluğu
 şevgerkî *m* uyur gezerlik
 şevgerok *m* uyur gezer

sevgerokî *m* uyur gezertliş
 sevgeş *m* horon gece sefası (Mirahîlîn jalapa)
 sevgâr *m* akşamcı (yulması akşam rastlayıcı)
 sevhelî *zavd* keçisığa (Caprimulgus europaeus)
 sevlî *m* bayır, şev
 sevlîstan *m* karanlık yer
 sevlî *m* 1. gecelik 2. *m* bayır (yemek vb.)
 sevlî *m* patika
 sevlî *m* 1. yata 2. gecelik 3. örüm (hayvanı gece otlanması 4. *m* leyli ~ kırıta hayvanları geceleyin otlatmak → pez mal davar oramı
 sevlînek *zavd* yarasa
 sevlîni *m* gecelik
 sevlîras *m* gecelik, gece elbisesi
 sevlî *m* gecelik
 sevlîkar *m* gece kırıta
 sevlîkî *m* gece külûğa
 sevlîkî *m* gece kırıta
 sevlîkulav *m* gece giyilen keçe
 sevlîkî *zavd* yarasa
 sevlîkîrtik *m* sevhilîrtik
 sevlîgerîlypyi *m* gece kusu (gece uyuyamaz, uykusu kaçmış olan)
 sevlîgerîm *m* gece uykusu koçmî, uykusu bölünmî
 sevlî *m* gerîn *m* gece uykusu kaçmak, uykusu bölünmek
 sevlîtem *m* sebcem
 sevlînemîj *m* yata ve sabah namazı arasında kılınan namaz
 sevlîvî *m* bayır (yemek)
 sevlîşîm *m* gecelik
 sevlî *m* örüm (gece otlatılması)
 sevat *m* bir çibân hîru
 sevest *m* krabus, zarafesun
 sevevîng *m* gece rengi
 sevevî *m* 1. karanlık gece, zifîrî karanlık 2. *m* çiridin çok karanlık ve sâhîlî yer) 3. *m* kée (olgular: seze ve kavrama yetisi, dikkatî olmayan) ~ hî ser de gîrtî karanlığa kalınak
 sevevîş *m* karanlık gece
 sevevîşîng *zavd* yarasa
 sevevîşk (I) *m* hayalet, beş
 sevevîşk (II) *m* zifîrî karanlık gece
 sevevînek *zavd* yarasa
 sevevîng *m* sevevîvînk
 sevevîvînk *zavd* yarasa (Vesperilio)
 sevsad *m* yî gecelik
 sevsayî *m* gece partisi, akşam eğlenesi
 sevselîk *zavd* yarasa (Vesperilio)
 sevselînek *zavd* yarasa (Vesperilio)
 sevsîng *zavd* yarasa (Vesperilio)
 sevsîvok *zavd* yarasa (Vesperilio)
 sevsîvok *zavd* vampir
 sevtî *m* gece salman
 sevtîrî *m* karanlık gece

sevtîrî *m* ertesi gece → dîneresi gece, obur gece
 sevwîr *m* gece kervan konaklama yeri
 sevxapînk *zavd* yarasa
 sevxînk *zavd* bulbul
 sevxîngîl *m* otak ayının 30. günü
 sew (I) *m* bir şev
 sew (II) *m* şap * wekî şev e şap gibi beyaz ~ kırıta denî tabaklamak
 sewah *m* güzel (hiçbirdeki uyum ve ölçülerindeki alieng ile hoş güferek hayranlık uyandıran)
 sewal *m* seval (ay takviminin onuncu ayı)
 sewandîn *m* yakma, acıtma (kumçî, çubuk vb. ile vurarak yanma duygusunu uyandırmak)
 sewandîn *m* yakmak, acıtma (kumçî, çubuk vb. ile vurarak yanma duygusunu uyandırmak)
 sewane *m* 1. dize, mîcî 2. *m* koşuk, mîcî
 sewanekîrîn *m* dizeleştime
 sewane kîrîn *m* dizeleştimek
 sewanekîrîf *m* dizeleşimlik
 sewat (I) *m* sehal
 sewat (II) *m* 1. yanma 2. yangın 3. yanık (yanma veya yanmakta olan şey) * dî ve odevî de bêhîna sewatê heye hu olada yanık (kusu var 4. aley (vücut ısı) 5. *m* acı, istîrap * sewata wê kete dîlê min acî yûreğîmî işledi 6. acıma duygusu * qetî pî ra sewat tûne noda hîp acıma duygusu yok 7. *m* dokunaklı, yanık (ses için)
 sewate *m* 1. yakacak 2. yangın 3. *m* yanmış yerler
 sewatekî *m* 1. yakacak, yakıt 2. *m* yakıcı
 sewatekî *m* yakıcı
 sewatker *m* yakıcı
 sewatekî *m* 1. yanık 2. yanıcı, tutuşturucu, tutuşturuculuk * ordîyê sewatekî tutuşturucu yakacak
 sewatokî *m* 1. yanıkça 2. *m* yakıcı, dokunaklı, acıklı * dengelî sewatokî yanıcı bir ses
 sewê *m* 1. salgın hastalık 2. salgın (bir hastalığın veya başka bir durumun birçok kursele bulaşması) 3. *m* hîrdî hulaşca, yaygın (hastalık)
 seweçîn *m* çekim (dî) için
 sewehe *m* merdane (turlü eşerde kullanılan silâhîrî bînamîndekî anaç)
 sewehokîrîn *m* merdanelîme
 sewehe kîrîn *m* merdanelîmek
 sewendîr *m* şeker katmaç
 sewîbandîn *m* 1. araklama 2. kavurma, kavurmuş (rûzgâr, soğuk, sıcak vs. den delâyî kavurmuş, yarıca) 3. restî ve bîna benzer toprak çapları aram sîre sudan yakam hıcakmak suğutma izelîkîtenî kaybolmalarına sebep olma
 sewîbandîn *m* 1. araklamak 2. kavurmak (rûzgâr, soğuk, sıcak vs. den delâyî kavurmak, yarıca) 3. restî ve bîna benzer toprak

kaşları uzun süre sudan yakıp buharlık soğutma özelliklerini kaybetmelerine sebep olanak

şevibandı /m/ prafektima

şevibandı /m/ kavurma,

şevibandı /f/ 1. urdak 2. kavruk

şevibî /f/ 1. urdak (çimen çitimizeye yoz tutmuş ağaç) 2. kavruk (yağın derlemesine karşılık iyi gelişmiş, elaz kalmış olan) * zarokeki şevibî **ñ** **ñilñiki** ku tîr dîş nehadi-ve xweyîkîñîñî fîrîa beştenûş, kavruk ve elaz bit çocuk

şevibîbûn /m/ 1. ardaklık 2. kavrukluk

şevihîb /m/ 1. ardaklıma 2. kavruklma, susuzluğa yanma (iyi gelişmemek, elaz ve zayıf kalma) 3. tane sıcakta dolayı olgunlaşmadan bütölerek kuruma 4. testi ve benzeri şeylerin soğutma özelliklerini kaybetme

şevibîñ /ğğ/ 1. ardaklanmak 2. kavrukmak, susuzluğa yanmak (iyi gelişmemek, elaz ve zayıf kalmak) 3. tane sıcakta dolayı olgunlaşmadan bütölerek kurumak 4. testi ve benzeri şeylerin soğutma özelliklerini kaybetmek

şevîd /f/ şevîd

şevîdandîn /m/ şifâletima

şevîdandîn /ğğ/ şifâletimik

şevîlîn /m/ şifâletim

şevîlîn /ğğ/ şifâletimik

şevîqandîn /m/ şeviktim

şevîqandîn /ğğ/ şeviktimik

şevîqîn /m/ şevikim

şevîqîn /ğğ/ şevikimik

şevîşandîn /m/ 1. sendeleleme 2. yalpalatma

şevîşandîn /ğğ/ 1. sendelelemek 2. yalpalatmak

şevîşîn /m/ 1. sendeleme 2. yalpalatma

şevîşîn /ğğ/ 1. sendelelemek 2. yalpalatmak

şevêl /m/ yantik

şevîrandîn /m/ 1. yakma, yakış (teşlele yok etme) 2. yakma (isi etkisiyle beşme) 3. yakma (deşkin, sert ve isin isin bir duyuru verme) 4. yakma (yanıyormuş gibi bir etki yaşıma) 5. yakma (güçlü sevgi uyandırma) 6. yakma (kurutma, zarar verme) 7. yakma (çok sıcak olma) 8. prantie (burallacak kadar sızınma) 9. yakma (yakma, zarar yağı açma) 10. haşlama (deri, kırığı, içim, bitkilere zarar verme) 11. soğuk çalınma (buğ: içim, soğuk zarar verme) 12. kavurma (rüzgâr, soğuk, sıcak vs. deri dolayı kuruma, yanma) 13. yakma (oyunda bir oyun dışı bulma)

şevîrandîn /ğğ/ 1. yakmak (teşlele yok etmek) * dor şevîrandîn ağaçları yakî 2. yakmaz (isi etkisiyle beşmek) * gava ku şevî **xwe** **kewî** klî şevîrandî pantiolune utalirken zokî 3. yakmak (deşkin, sert ve isin bir duyuru vermek) * isîndê dîşê min şevîrandî buçî ağzêñî yakî 4. yakmak (yanıyormuş gibi bir etki yapma) * meşê nava min şevîrandî şarab içimî yakî 5. yakmak (güçlü

sevgi uyandırma) * evîna vê keçîkê ez şevîrandîndî bu kîzî şevîndî benî yakî 6. yakmak (kurutma, zarar verme) * ma tu nahîñî hê çawan tîşê çîmen şevîrandîye? gîreş çîralî yakîş, gîyîncîyîr mîndî? 7. yakmak (çok sıcak olma) * Troj tay mîrîş dîşevîndîne lugîm gîreş yakîyîr 8. pişirmek (burallacak kadar ısıtmak) * vî şeqoyî ez şevîrandîm bu zekel henî pîsîrdî 9. yakmak (yakma, zarar yol açmak) * Wî maîî ðî halê min şevîrandîye vî evîna, bakîmî yakîmî 10. haşlamak (deri, kırığı içim, bitkilere zarar vermek) 11. soğuk çalınma (buğ: içim soğuk zarar verme) 12. kavurma (rüzgâr, soğuk, sıcak vs. deri dolayı kuruma, yanma) 13. yakmak (oyunda bir oyun dışı bırakma) (yek) -- (birinin) kayırığına tene ke bağlanmak

şevîrandî /f/ yanık

şevîrandîhûn /m/ yanıklık

şevîrîş /f/ yanılma, tutuşabilen

şevîd /f/ 1. yanık 2. yanık, kavruk (akıntı veya hastalıklan iyi gelişim) * zarokeki şevîdî yanîk nî çocuk 3. yanık (vermiş duruma gelmiş olan, kırığı) 4. çalınma (soğuk veya sıcakta gelişmemek, elaz kalma) 5. yağın (teşlelerde) 6. kuskun (gelmişmiş, küçük kalmış) 7. yanık (oyunda)

şevîtibûn /m/ 1. yanıklık 2. yanıklık, kavrukluk 3. çalınma (soğuk veya sıcakta gelişmemek, elaz kalma, ekot için)

şevîlîn /m/ 1. yanma, yangın (barleşimde karbon bulunan maddeler, isî, ışık yayarak kül du. duanın geçip yok olma) 2. yanma (bitirîmî veya bir bölüme ateşin etkisiyle bozulma veya küme durumuna geçme) 3. yanma (isi etkisiyle beşeldin bir yanî yakî olma), kî zarîmî veya rengî koyulma) 4. pişîr olma 5. yanma (bitirîmî ateşlenip etkisiyle işe yaramasız duruma gelme) 6. yanma (yanık etîna benzer bir du duyurî) 7. yanma (hiçkimsiz kalma, değerini yitirme) 8. yanma (zarar, küllüğe uğrama) 9. yanma (çocuk oyunlarında oyun dışı olma) 10. yanma (soğuktan dolayı vîndîm herhangî bir yanî yanma) 11. aldanma (bitirîmî için) havîm nî buçîa (yanmasıyla zararsız ağaç çiçek soğuk sebebiyle donma) 12. haşlama (deri, kırığı içim, bitkilere zarar verme) 13. kavurma (iyi gelişmemek, elaz ve zayıf kalmak) 14. kuruma (kar yağmış olan bakımdan gör kamaşma) 15. biher gibi yanma (deri, göz vb. çok acıma) 16. soğuktan kalmak

şevîlîn /ğğ/ 1. yanmak (barleşimde karbon bulunan maddeler, isî, ışık yayarak kül durumuna geçip yok olma) * darîstan şevîlîn erîndîluc yanîk 2. yanmak (bitirîmî veya bir bölüme ateşin etkisiyle bozulma veya küme durumuna geçmek) * ewîrdî şevîdî

şewrex *şewr* silâh yapımıdır
 şewş (I) *şaw* süzme
 şewş (II) *ş* çarpık
 şewşandim *m* çarpıtma
 şewşandim *ışğ* çarpıtma
 şewşewik *şewş* yarışı
 şewşi (I) *m* çarpıklık
 şewşi (II) *m* sendeleme
 şewşibün *m* sendeleme, yalpalama
 şewşi bün *ışğ* sendelemek, yalpalamak
 şewşikirim *m* sendeleme, yalpalama
 şewşi kirin *ışğ* sendelemek, yalpalama
 şewt *m* 1. yama 2. kım yama 3. yekim *
 şewta *şewş*an adın yakını 4. aşş (vucut -
 sisi) alesi 5. acı 6. acıma duyğusu ~ ketin
 nava dilê (yekî) yüreğ. çiz el rîc (veya çiz-
 larak) ~a (yekî) avêtin trav dilê (...); bir-
 ni etkilemek, silkellemek * şewta şewşa xer-
 ah a zarokên koçberan avêtin nava dilê
 mla garçim çocukların katu duruşu beni
 silkelêti
 şewtemê *m* 1. yakacak 2. yakı
 şewter *şew* yanca
 şewteri *m* yanca
 şewtiki *m* yakıcı
 şewtîş *m* yancağar
 şex *m* her şex
 şexê *ş* asim yemek yeme sonucu gobek
 bırakmış ve yürümekten zorluk çeken kimse,
 yemek dükkanı
 şexêbîn *m* 1. ağır yemek yeme sonucu go-
 bek bırakma, yediğini hazmetme ve yürü-
 mekten zorluk çekme 2. yemek dükkanı
 şexêl bün *ışğ* 1. ağır yemek yeme sonucu
 gobek bırakma, yediğini hazmetmemek ve
 yürümekten zorluk çekmek 2. yemek du-
 kkanı
 şexs *m* 1. şahıs, kimse, kişi 2. şahıs (bir olayda
 veya edebi bir eserde yer alan kimse) ~ek e,
 ancaz dikare xwe xweyî bike iki el bir haş
 çin ~ê heqîqî huy gereçê kişî
 şexsen *ş* 1. şahsen 2. şahsen (tarafından, dış
 görünüşü ile, uzaktan) * ez wî şexsen nas
 dikim anu şaxsen hatiyorim
 şexsiyet *m* 1. şahsiyet, kişilik (bir kişiye özgü
 belirlenmiş özellik, manevî ve ruhi niteliklerin
 birliği) 2. şahsiyet, kişilik (insanlara yakı-
 şacak durum ve davranış) 3. şahs, şahıs, ec. ki-
 şilik (bireyin toplumsal hayatı içinde edindiği
 özelliklerinin ve davranışlarının bütünü) 4.
 şahsiyet değer i kişî
 şexsi *m* 1. şahsî, kişisel 2. özel, şahsî (bir kişi-
 ye özgü özellik veya iş ya ait olan) * name-
 ya şexsi şahsî (veya özel) mekluş
 şext (I) *m* bir tür bîhî hastalığı
 şext (II) *m* parça
 şexte *m* kırığı
 şexteşexte *m* parça parça ~ bün parça parça
 olmak

şeyx *m* şeyh
 şeyda *ş* 1. şeyda, şeyda serseri 2. çılgın
 şeydabûn *m* 1. şeydalaşma, mecran olma 2.
 çılgınlığına
 şeyda bün *ışğ* 1. şeydalaşmak, mecran ol-
 mak 2. çılgınlaşmak
 şeydabûni *m* 1. şeydalık 2. çılgınlık
 şeydane *ş* 1. şeydayane 2. çılgınca, çılgınlığına
 şeydatî *m* 1. şeydalık 2. çılgınlık
 şeydayane *ş* 1. şeydayane 2. çılgınca
 şeyê dest *ş* 1. e' tarığı 2. kırık kenarlar
 şeyk *şewş*an yapısı ~ê bîn çengê qiling a-
 nasında veya babasından pek ayrılmayan
 kumse (olay yolu söyletin)
 şeyt *m* yanlışlık yapma
 şeytandim *m* yanlışlık yapma, şaşırma
 şeytandim *ışğ* yanlışlık yapma, şaşırma
 şeytin *m* yanlışlık yapma, şaşırma
 şeytin *ışğ* yanlışlık yapma, şaşırma
 şeytandim *m* bulandırmak
 şeytandim *ışğ* bulandırmak
 şeytûn *m* bulandırma
 şeytûn *ışğ* bulandırmak
 şeyta *ş* bulandırmak
 şeytinhûn *m* bulandırmak
 şeyto bün *ışğ* bulandırmak
 şeytandin *m* bulandırmak
 şeytandin *ışğ* bulandırmak
 şeytûn *m* bulandırmak
 şeytûn *m* bulandırmak
 şeytan *m* 1. şeytan 2. nefis şeytan (yuk köteaz,
 uyanık kimse) 3. iblis, düşman, fesat, karış-
 tırıcı ~ destê xwe jê kişandîye (birine) şeytan
 elini çekmiş ~ dibêje ku şeytan daye
 kî ~ jê re heştî man şeytana parmak ista-
 rnak ~ ketin bimê (yekî) (birini) şeytan darta-
 mak ~ ketin qelbê (yekî) (birini) şeytan darta-
 mak ~ ku şeytan e nikare wî bisurine
 şeytana kirilahi (veya pa'ne) ters gydirmek
 ~ neğlîhe (yekî) topcağma ağır gelmesin ~
 neğlîhê söngüsü deşmesem to'ne'den
 kûtu bir anışla saz edilerken şöyleti; ~ jê
 kenîh şeytan aklitirak, düş uzamak ~ (Olya
 xwe tê re kûrlî şeytan darta ek ~ û fesad
 dixwazî ku him şeytan lihevkeî bu kar
 dumanî havayî sever ~ (yekî) şirandîh şey-
 tan birini ayartmak, yoldan çıkarmak ~ zêta
 xwe tê re kûrlî şeytan darta ek ~ê kor (ê la-
 netî) kor şeytan ~ê (yekî) kor bün huysuz-
 luk etimelen bir şey yapmak ~ê korê şeyta-
 nan him eglu hin ~ê wan kor bün borkir çö-
 pûmek (narak, sogaklık, jergilik, dağ-
 uluk ortadan kalkmak) ~ê (yekî) zar dan (ye-
 kî) şeytana uvmak * wekî - batûn (in jî xwe
 kûrlî) rastê xweya her halqan amak * wekî
 (in jî eynî) şeytan e şeytan gibi
 şeytani *m* 1. şeytanlık 2. mee şeytanî k, kur-
 nazî k 3. şî şeytan, (şeytani *ışğ*) 4. şeyta-
 nî, kûtu duşma 5. şeytanca ~ kûrlî 1) şey-

seldan *m* kopuleme, sirtma (yorgan ve şelte gibi şeyleri in ve aralıkla dikine)
şel dan *ğm* kopulemek, sirtmak (yorgan ve şelte gibi şeyleri in ve aralıkla dikmek)
şelgen *af* 1. kötü, kötü fil'az yapan kimse 2. *m* evinin görünümü kötü olan, evini kötü çekiş çeynen kadın
şelhanadin *bu* şelhanadin (II)
şelhandi *bu* şelhandi (II)
şelhin (I) *bu* şelhin (II)
şelhin (II) *m* 1. akına 2. derleme
şellün (III) *m* otuğun kızartma
şelkün (I) *ğm* 1. akınak 2. derlemek
şellün (II) *ğm* otuğun kızartmak
şelk *m* tenek, parça.
şellün *bu* 1. şalgam (Brazilya 1999) 2. şalgam (bu bitkinin herim olarak kullandığı eli ve tulu kökü)
şellüle *bu* 1. pancar
şellü *af* bulanık
şellühin *m* bulanıklaşma
şellü bün *ğm* bulanıklaşmak
şellübüylü *af* bulanıklaşmış
şellübüylün *m* bulanıklaşma
şellükirin *af* bulanıklaşma, bulandıрма
şellükürin *ğm* bulanıklaşmak, bulandırmak
şellükürü *af* bulanıklaşmış olan
şellün *m* 1. soyulma 2. soyulma 3. soygun
şellün *ğm* 1. soyunmak 2. soyulmaz
şellinkar *af* 1. sevgiye
şellinkari *m* sevgiyeçilik
şellinkar *af* 1. sevgiye
şellinkeri *m* sevgiyeçilik
şellü *m* bulanıklık
şellker *m* 1. badana
şellkerü *m* badanaçılık
şellkürin (I) *m* badana
şellkürin (II) *m* 1. teyilleme 2. kopuleme sirtma (yorgan ve şelte gibi şeyleri in ve aralıkla dikme)
şell kürin (I) *ğm* badanalamak
şell kürin (II) *ğm* 1. teyillemek 2. kopulemek, sirtmak (yorgan ve şelte gibi şeyleri in ve aralıkla dikmek)
şellkürü *af* badanalı (badanalanmış olan)
şellmak *bu* 1. taze (kuru pisuderek yeniden bu taze), yapışık (buyle olan bu baki karlı-panca boyu bir metre) aşmak
şellmak *af* 1. taze
şellmekli *af* badana
şellü *af* bulanık
şellühün *m* bulanıklaşma, bulanma
şellü hün *ğm* bulanıklaşmak, bulanmak
şellükürin *m* bulanıklaşma, bulandıma
şellü kürin *ğm* bulanıklaşmak, bulandırmak
şellü *m* bulanıklık
şellpış *af* 1. kötü, kötü fil'az yapan kimse 2. *m* evinin görünümü kötü olan, evini kötü çekiş çeynen kadın

şellü *af* 1. bulanık 2. namlı (yeme için)
şellübül *m* kargasa, anarşi, dağıntı
şellübül *af* 1. dağıtma 2. *m* keşmekeş
şellül *m* bulanıklık
şellzerab *af* 1. kötü, kötü fil'az yapan kimse 2. *m* evinin görünümü kötü olan, evini kötü çekiş çeynen kadın
şemik *m* eşik, kapı eşigi
şemi (I) *bu* şemi (II)
şemi (II) *bu* şemi 1. altı dala (Tabus idcaem) 2. altı dala, ağaç çileği (bu bitki en yeşil)
şemik *m* eşik, kapı eşigi * li ser şemîka deri rûmîstîhû rûpana rû dikir kapîm eşîgî ne oturmuş yulu göz, uyudu
şemüg *bu* şemik
şemik *m* eşik, kapı eşigi, -a deri kapı eşigi
şemîs *bu* şemîs
şen (II) *af* 1. şen, neşeli * mîrovê şên şen olar 2. şen (neşelerden) 3. canlı, canlı eşik, -ar * mîrovêkî şên bî şek canî: bir insanı 4. şakrak (ses için) * dengêkî şên şakrak bi ses 5. şakrak (insan için) * keçeke şên û gewa şakrak bir kız 6. abut, bütünü, şen, şerhîkî * kôy gundeke şên şenlikî bu 7. meşkin, insan olanın, şenlenmiş her 8. meş, zekki, zillü - bî awa bî kerdîs me dîran edîler yemek, şerek gibi şeyler için rakım, ifaden, özellikle sofradan çekilince veya evi terkedince söylenir - 6 şeng şen şakrak (veya şen şalı)
şen (II) *m* 1. erşilme, yapılıma, muktulu olma 2. etine (olumsuz olarak, bir ihtiyacı karşılama) 3. iktidar, kuvvet
şen *ğm* 1. edilebilirlik, yapabilirlik, muktulu olmak 2. etnek (olumsuz olarak, bu ihtiyacı karşılama) * ez bêvê wê maşêta onsuz edîmen
şenayî *m* 1. neşe şenlik şen olma durumu * ev mîrovê diçe kû bî awe re şenayîyê jî dibe bu adan, güneği yere neşe (veya) jeri kî gütür 2. hayırdilik, şenlik, abut *m* 1. durumu 3. *m* 1. şenliklik * şenayîya mîrêkî bîna mîn kîşand adîmîna şuklî gî dikkatîna çekü (elheki) - kîran tîh kurdîtmak (veya) şenmek) - ya hîndür e evlere şenak (naay) olarık * keçeke wan heyê şenayîya hîndür e evlere şerhîk kîzîna var
şenayîhün *m* 1. şenlenme, şenleme (bu) mîr duruma gelmek 2. şenleme (boş bir var duruma) yerleşmesiyle yurt durumuna gelme)
şenayî bün *ğm* 1. şenlemek, şenlemek (bu) yurdu duruma gelmek 2. şenlemek (boş bir yer insanların yerleşmesiyle yurt durumuna gelmesi)
şenayîbüylün *m* 1. şenleş, şenleş (bu) mîr duruma gelmek 2. şenleş, şenleş (bu) yer insanların yerleşmesiyle yurt durumuna gelmesi)
şenayîklirin *m* şenleme, meşkin kîlma

şerh ü şerh *rd* altınışar
 şerh *rd* tühaf, zayıp, boylara salıp künse
 şel (II) *m* 1. çepel 2. bağdaçlı ~ kirin çepelerlemek
 şel (III) *rd* 1. deli (şakını yirmiş, aklı dengesi bozuk, mecnun) 2. çılgın, deli, kaçık (dava maddeleri aşırı ve tuşkın olan)
 şelane *k* 1. delice 2. çılgıncı, çılgıncısına
 şelâf *m* 1. delilik 2. çılgınlık, kaçıklık
 şelbûş *m* 1. delirice 2. çılgınlık
 şel bûn *şığı* 1. delirmek 2. çılgınlaşmak
 şelbûşm *m* 1. deliriz 2. çılgınlış
 şelik (II) *m* 1. çepel 2. bağdaçlı 3. havale ibi arsayı çavırmek için, kapamak için çekilen perde) * şelika tezteyan talita havale 4. tuşat (tulu, balıç vb. kaparı)
 şelik (III) *rd* 1. deli 2. çılgın, kaçık (bazı davranışları delice olan)
 şelikî *rd* 1. delirice 2. kaçıkcı
 şelikîbûn *m* kaçıklık
 şelikîkâr *m* çepelerleme, çepel çekme
 şelik kirin *şığı* çepelerlemek, çepel çekmek
 şeli *m* 1. delilik 2. çılgınlık
 şelkâr *m* delirice
 şel kirin *şığı* delirmek
 şelki *rd* 1. delice 2. çılgıncı, çılgıncısına
 şetok *rd* kaçık
 şetokî *rd* kaçıkçı
 şetokîbûn *m* kaçıklık
 şetâne *m* akal hastalıcısı
 şevan *şığı* kurtcu
 şevandî *m* 1. şekillendirme, biçimlendirme 2. yön verme
 şevandî *şığı* 1. şekillendirilmek, biçimlendirilmek 2. yön vermek
 şevandî *rd* şekillendirilmiş, biçim verilmiş
 şevanî *şığı* kretenizm
 şevaz *m* 1. usup, biçim 2. şı üslup, hüsnü 3. tarz, üslup, usul
 şevaze *sade* *wşuf* sade usup
 şevazdar *rd* üsluplu
 şevazkirin *m* üsluplastırma
 şevaz kirin *şığı* üsluplastırmak
 şevazparêz *rd* üslupçu
 şevazparêzî *m* üslupçuluk
 şeve *m* 1. şive 2. biçim, şekil 3. biçim, form (başarı ve çekiyar eserleriyle dış görünüş) 4. tarz, biçim, usul 5. figür (resim ve heykel sanatlarında varlıkların biçimi) 6. tu, tulu 6. A harfi * hl ve şevye *nabe* bu harfi olamaz
 şevend *m* biçimlendirme, şekillendirme
 şevendan *şığı* biçimlendirmek, şekillendirmek
 şevedar *rd* 1. şive 2. biçimli, şekilli 3. figürlü
 şevedarbûm *m* biçimlenme, şekillenme, formalasyon
 şevedar bûn *şığı* biçimlenmek, şekillenmek
 şevedarbûnî *m* biçimlenme, formalasyon
 şeveglî *m* biçimlenme, biçim alma, şekillenme

şeve girtin *şığı* biçimlenmek, biçim almak, şekillenmek
 şeveglî *rd* biçimlenmiş, şekillenmiş
 şevekar *rd* resim, grafiker
 şevekârî *m* 1. grafik * hünerên şevekârî grafîk sanatlar 2. *rd* figüratîl
 şevemîşîn *m* yazı şekli
 şeveparêz *rd* biçimci, şekilci
 şeveparêzî *m* biçimlilik, şekillilik
 şeveperest *rd* biçimci, şekilci, şekilperest, formaliteci, formalist
 şevperestî *m* biçimlilik, şekillilik, şekilperestlik, formaliteçilik, formalizm
 şevvexet *m* yazı şekli
 şevye *rd* 1. biçimsel, şekli 2. figüratîl
 şevyûl *m* biçimsellik
 şevzeşîyî *rd* şekil bilgisayla ilgili
 şevzeşî *m* biçim bilgisi, şekil bilgisi, morfoloji, yazı bilgisi
 şevzeşî *m* şive, leçe
 şevîr *m* danış, danışma, istişare – danîş oyun kurmak, plân kurmak – şîret e danîşmak – yidi ~ ü mişşevre (or ji mişşevret) danîşma – ü mişşevre danîş (an ji karî) istişare etmek – ü mişşevre danîşma, – ü mişşevî danîş istişare etmek – a şûkan li nav garîşê feşîran e hekeşan gucu fakîrlere yetiyar – a (tiştekî) kirin plên kurmak – a xwe kirin anlaşılarak ortak hareket etmek
 şevîrandîn *m* danışma
 şevîrandîn *şığı* danıştirmek
 şevîrandî *rd* danışık, danışıklı
 şevîrdanî *m* istişare etme
 şevîr danîş *şığı* istişare etmek
 şevîrdanî *rd* danışıklık
 şevîrdar *rd* danışman, müşavir
 şevîrdarî *m* 1. danışma (danışılan yer) 2. danışmanlık, müşavirlik
 şevîrdarî *m* danışmanlık, müşavirlik
 şevîrgeh *m* danışma hüsnü, danışma yeri
 şevîrî *m* danışma
 şevîrîn *m* danışma, istişare etme
 şevîrîn *şığı* danışma, istişare etmek
 şevîrîkar *rd* danışman
 şevîrîkarî *m* danışmanlık
 şevîrîkarî *m* 1. danışma, istişare etme 2. konuşma, sohbet etme
 şevîrîkî *şığı* 1. danışmak, istişare etmek 2. konuşmak, sohbet etmek
 şevîrmend *rd* danışman, müşavir
 şevîrmendî *m* danışmanlık, müşavirlik
 şevî *rd* sersem, şaşkın
 şevîbûn *m* sersemleşme, şaşkınlık
 şevî bûn *şığı* sersemleşmek, şaşkınlaşmak
 şevîhûşî *m* sersemleşiş, şaşkınlık
 şevî *m* şekillenme, biçimlenme
 şevî *şığı* şekillenenek, biçimlenmek
 şevî *m* sersemlik, şaşkınlık
 şevîr *m* danış, danışma, istişare – danîş oyun

kunmak, plân kurtmak ~ sinet e danişmak yndî - **û mişawere** (an jî mişaweret) danîşmak - **û mişawere danîn** (an jî kârîn) istişare etmek - **û mişawer danîşma** - **û mişawer danîş** istişare etmek - **û (tîştêkî) kîrîn plân kurtmak**

şewrdanî *şewrd* danîşak, danîşakî

şewrdaniyî *m* danîşakîk

şewrdar *şewrd* şewrdar

şex *m* 1. şeyh * **şexê** terîqetê lîkîkî şeyhî 2. Yezîdîlikte dîni lîder (dîni komandada görevlerde bulunur ve havê şexler yardımı olur) 3. xevî (Arap kahrî ve aşîret başkanı) - **û meşayîq** (an jî mişayîq) şeyhler evliyalar -**ê (yekê) zor bûn** (bîrê) zîat etmek

şexanî *m* bir halay adı

şexanî şeyhîk

şexk bir tür talîk

şexnî *m* şeyhîk

şexîstana *m* bûndana (lokum)

şexîd *m* şeyhîk

şexk *n* şeyhîk (alay yeloykî)

şexşawar *şewrd* şaxşawar

şexşîk *n* kutsal eldûğuna inanılan bir balîk türü

şexşîk *n* kutsal eldûğuna inanılan bir balîk türü

şexşîstana *m* şeyhulîstân

şexşîstane *m* şeyhulîstânîk

şexzade *m* şexzade

şexzadeî *m* şexzadeîk

şeyn *şewrd* şîhîn

şeyludîn *m* bulanîklaşma, bulandana

şeyludîn *şewrd* bulanîklaştîrîn, bulandîrîn

şeylanî *şewrd* bulanîk

şeylîn *m* bulanîk

şeylîn *şewrd* bulanîk * **av şeylîya** su bulandî

şeylo *şewrd* bulanîk

şeylobûn *m* bulanîklaşma

şeylo bûn *şewrd* bulanîklaştîrîn

şeylobûyî *şewrd* bulanîklaşmîş olan

şeylobûyîn *m* bulanîklaşîş

şeylodîn *m* bulanîklaştîrîn

şeylo kîrîn *şewrd* bulanîklaştîrîn

şeylîkîrî *şewrd* bulanîklaştîrînmîş olan

şeylîsî *m* bulanîkîk

şeylîyî *şewrd* bulanîkîş

şex zom 1. at sîzeği 2. bag ve bahçelere âdunan bir sîpek

şexer *şewrd* kula (şam arası at domı)

şî *şewrd* adı bilinmeyen, adı hatırlanmayan veya adının söylenmesine gerek duyulmayan kimseleri çağırıcı kullandır (büyükler ve önemli kişiler için kullanılmaz)

şîu *şewrd* 1. (Hz. Ali'ye yandaş olanlar) 2. şîlik

şîat *m* şîar, belgî

şîbîk *m* pencere

şîlûke *m* pencere

şîbân *m* benzeme

şîbandîn *şewrd* 1. benzeme (benzer duruma getirme)

2. benzeme (bir şeyden başka bir şeye benzer yönde bulma) 3. denîştürme (başka bir şekle çevirme)

şîbandîn *şewrd* 1. benzemek (benzer duruma getirmek) 2. benzetmek (bir şeyden başka bir şeye benzer yönde bulmak) * **min ew şîbandî** xezalê emî ceylan benzetîm 3. denîştürmek (başka bir şekle çevirmek) - **xwe kenîne benzetme**, usimlîşyîno

şîbandî *şewrd* 1. benzetilîmiş 2. denîştürülmiş (başka bir şekle çevrilmiş)

şîlûdar *şewrd* benzese

şîlûdarî *m* benzetîk

şîbe *şewrd* mîna

şîhen *şewrd* dargurd

şîbî *n* - e gîbî

şîbîhet *m* gîbî

şîbîhandîn *şewrd* şîbandîn

şîbîhîna *şewrd* şîbîn

şîbîl *şewrd* yâhenaz, şîmarîk

şîbîlî *m* yâhenazîk şîmarîkîk

şîbî *n* gîbî

şîbîn *şewrd* 1. benzemek 2. andanmak 3. denîştürmek (benzetmek) * **naşîhe tu tîştî** bir şeye benzememe

şîbûn *m* 1. benzeme benzeyîş 2. andama 3. denîştürme (benzetme)

şîlûner *şewrd* benzetîk

şîlûn *şewrd* *şewrd* benzeseşmek

şîbîşîke *m* kibrit

şîbîşîbînek *şewrd* yarasî (Vespertilio)

şîlûng *m* süpürge

şîd *m* 1. şiddet, hız * **baranê şîda** xwe plîr kîr yağmur birim artırdı 2. *şewrd* sert (güçlü, kuvvetli) 3. *şewrd* hızlı * **derî şîd** lê da kûyî bîzî bûrdî

şîduhî (E) *m* 1. şiddet 2. sertlik

şîduhî (E) *şewrd* şîkîşîk

şîdan *m* 1. sıkma 2. getirme 3. *şewrd* getirme (kasırları son uzama gücü ile vücudun bütün bölümlerinde oluşan gergin durumu)

şîdandî *m* 1. sıkma, presleme 2. sıkma (sıkı duruma getirme, gevşek olan bir şeyi sıkı duruma getirme) 3. sıkma, sıkıştırma (dar gelme) 4. sıkılma (dolma tufek, tabanca g. hi silahlara ağızdan dışarı çıkartma) 5. sıkıştırma 6. getirme 7. huzurlama, şiddetini orturma, hız verme 8. sağlamaştırma, tespit etme

şîdandîn *şewrd* 1. sıkınak, presleme 2. sıkınak (sıkı duruma getirmek, gevşek olan bir şeyi sıkı duruma getirmek) * **min şîde şîdandî** vîdayî sıkıştırîm * **dîng** bag şîdandîn çeklerî iyice sıkî 3. sıkınak, sıkıştırmak (dar gelmek) * **şîda** zîm pîyê min dişîdîne uyukkubî ayağumî sıkîyer 4. sıkılmak (dolma tufek, tabanca gibi silahlara ağızdan dışarı çıkartarak sıkıştırmak) 5. sıkılaştırılmak 6. getirmek * **tîlê zêde** neşîdîne tu dî bîqetîndî te h

özgü germe koparmaktır * şirîla ellan sıst büye, wê hênekî bîşîdîne çamagir ipi gevşemîs, emu hîraz geriver 7. hîzlaranek, şiddetîm artırmak. lîz vermek * batî amê şiddandî yêğîmî hîzîmî artîmî 8. sağlanlaşımak, tespit etmek

şiddandî m 1. sıkık, sıkılmış, pres. preslenmiş 2. sıkı (gevşek karşıtı) * dîngekî şiddandî sıkî bar denk 3. sıkılaştırılmış 4. gerili, gergin 5. hîzlaranış, şiddetîm artırmış olan 6. çivi gibi, tuğ gibi (ince, zayıf, sağlâm ve çevik kimsel) şiddandîbîlî m 1. sıkıklık 2. sıkılık (gevşek olma karşıtı) 3. gerilik, gerginlik 5. pergînleşme şiddandî bûn *îğb* gerçînleşmek şiddandîkîrîn m gergînleşimê şiddandî kîrîn *îğb* gergînleşimêk şiddandîjî m gergînlik şiddandûkî m gergînce

şidayî m 1. şiddet 2. *îz* şiddet, yeğînlîk 3. *zê* sert (güçlü, kavruklî) * bî gavên şidayî berşîya sert adîmlarî yûrdûdî 4. *zêh* sert sertçe * bî gavên şidayî çû sert adîmlarî gîrî

şidayîbûn m şiddetlenme, yeğînleşme şidayî bûn *îğb* şiddetlenmek, yeğînleşmek şidet m 1. şiddet 2. şiddet (kaba kuvvet kullanma) 3. sertlik 4. *îz* şiddet, yeğînlîk şidetxwaz m şiddet yanlısı

şidetxwazî m şiddet yanlılığı

şidîh m 1. şiddetli 2. sert, hızlı

şidîyayî m 1. sıkık, sıkılmış 2. sıkı (gevşek karşıtı) * dîngekî şidîyayî sıkî bar denk 3. sıkılaştırılmış 4. gerilî, gergîn 5. hîzlaranış, şiddetîm artırmış olan 6. çivi gibi, tuğ gibi (ince, zayıf, sağlâm ve çevik kimsel)

şidî m 1. sıkım 2. sıkıtım, sıkılış 3. sıkılığı 4. sıkılaştırılma 5. gerilme 6. *îz* gerime (kavların son uzama gücü ile vücudun bütün bölümlerinde)

şidîn *îğb* 1. sıkılmak 2. sıkılaşma 3. sıkılaştırılmak 4. gerilmek

şidîher m sıkılaştırıcı

şidî m 1. sıkı

şidîrandî m şifalanma

şidîrandî *îğb* şifalamak

şidîrîn m şifalanma

şidîrîn *îğb* şifalanmak

şidî m 1. sıkı

şidî (II) m 1. çizgi, bel çizgi (tezi olarak veya çeyizli yollarla oluşmuş vs) * şidî *îğ* her çukîkîşîkî lî kumaşlîkî çizgîler güzêl 2. *zêz* çizgi (bir noktanın yutulmasıyla oluşan hîraz) 3. çubuk (kumaşta düz çizgi) 4. yol (uzun çizgi) * şidîtîm quduş kumaşîm yollar

şidî her şidî

şidîdar m çizgili

şidîrê m 1. çöpü sol şerî şidî *îğb* 1. karpuz (Çitilîlîs vîlgârî 2. karpuz (bu bîkîmîm meyvesi)

şidîlîrîyê *îğb* karpuzcu (karpuz satan kîşîse)

şidîlîrîyê m karpuzculuk

şidîlîhîk *îğb* yahîmî karpuz

şidîlîşandîm m çizgîlerme

şidî kîşandîlî *îğb* çizgîlenek

şidîşifîto m çubuklu, yol yol çizgili (tezi) kumaş gîhî

şigev m hayret (beklenmelik, gâpî hîr şeyîm sebep olduğu şaşkınlık)

şigevkîrîn m hayret etme

şigevkîrîn *îğb* hayret etmek

şigevwer m hayretverme

şihandî m kîşîmîc

şihandîlî (I) *îğb* kîşîmîc

şihandîlî (II) her şandî

şihandîkî her şidîmî

şihîbandîm *îğb* kavurmak (üzgîn, soğuk, sıcak vs den dolayı kavurmak, yanmak)

şihîbandîm m kavurma, kavuruş (rûzgâr, soğuk, sıcak vs den dolayı kavurma, yanma)

şihîbandî m kavruk (rûzgâr, soğuk, sıcak vs den dolayı kavuruş, yanmış olan)

şihîbîyayî m kavruk (rûzgâr, soğuk, sıcak vs den dolayı kavuruş, yanmış olan)

şihîbîm m kavurluğa (îyî) gelişimeme, çiziz ve zayıf kalma

şihîbîm *îğb* kavurlmak (îyî) gelişmemek, çiziz ve zayıf kalma

şihîbandîlî (I) m kavurma

şihîbandîlî (II) m 1. felçleme 2. felçleme, gelişmesime engel olma, gücüm düşürme, güçsüz duruma getirme, zayıf duruma 3. boğma (gelişimesime engel olma) 4. sarıma, sarış, (zarar vererek yolda etkileme, uakıtma) 5. (îmîm) çelme olma (veya takma), gelişmesini engelleme 6. kavurma (rûzgâr, soğuk, sıcak vs den dolayı kavurma, yanma)

şihîbandîlî (I) *îğb* kavurmak

şihîbandîlî (II) *îğb* 1. felçlemek 2. felçlemek, gelişmesime engel olma, gücüm düşürmek, güçsüz duruma getirmek, zayıf duruma 3. boğmak (gelişimesime engel olma) 4. sarıma (zarar vererek yolda etkileme, uakıtma) * *îmîmîmî* dîya wê ya ku pîr jê hîz dîklî, ew şihîbandîlî çok sevdiği annesinin ölümü onu sarımsı 5. (îmîm) çelme olma (veya takma), gelişmesini engellemek 6. kavurmak (rûzgâr, soğuk, sıcak vs den dolayı kavurmak, yanmak) (yek) ~ ayığına çelme takmak (arının isinden yükselmesine engel olma)

şihîbandî m 1. felç, felçedilmiş olan 2. felç, gelişmesini engellenmiş gücüm düşürülme, güçsüz duruma getirilmiş olan 3. sarılaşma, sarılaş 4. kavruk (rûzgâr, soğuk, sıcak vs den dolayı kavuruş, yanmış olan)

şihîbandî (II) *îğb* 1. felçlemek 2. felçlemek, gelişmesini engellemek 3. boğmak (gelişimesime engel olma) 4. sarıma (zarar vererek yolda etkileme, uakıtma) * *îmîmîmî* dîya wê ya ku pîr jê hîz dîklî, ew şihîbandîlî çok sevdiği annesinin ölümü onu sarımsı 5. (îmîm) çelme olma (veya takma), gelişmesini engellemek 6. kavurmak (rûzgâr, soğuk, sıcak vs den dolayı kavurmak, yanmak) (yek) ~ ayığına çelme takmak (arının isinden yükselmesine engel olma)

şihîbandî m 1. felç, felçedilmiş olan 2. felç, gelişmesini engellenmiş gücüm düşürülme, güçsüz duruma getirilmiş olan 3. sarılaşma, sarılaş 4. kavruk (rûzgâr, soğuk, sıcak vs den dolayı kavuruş, yanmış olan)

şihîbandî (II) *îğb* 1. felçlemek 2. felçlemek, gelişmesini engellemek 3. boğmak (gelişimesime engel olma) 4. sarıma (zarar vererek yolda etkileme, uakıtma) * *îmîmîmî* dîya wê ya ku pîr jê hîz dîklî, ew şihîbandîlî çok sevdiği annesinin ölümü onu sarımsı 5. (îmîm) çelme olma (veya takma), gelişmesini engellemek 6. kavurmak (rûzgâr, soğuk, sıcak vs den dolayı kavurmak, yanmak) (yek) ~ ayığına çelme takmak (arının isinden yükselmesine engel olma)

şihîbandî m 1. felç, felçedilmiş olan 2. felç, gelişmesini engellenmiş gücüm düşürülme, güçsüz duruma getirilmiş olan 3. sarılaşma, sarılaş 4. kavruk (rûzgâr, soğuk, sıcak vs den dolayı kavuruş, yanmış olan)

şihîrî *w* 1. felc, felçedilmiş olan 2. felç, gelişmesi engellenmiş, güçler düşürülmüş, güçsüz duruma getirilmiş olan 3. sırsalınmış, sıralık 4. kavruk (uzgar), soğuk, sıcak vs. den dolayı kurumuş, yanmış olan) 5. çalın (soğuk veya sıcaktan gelişmeyen, cilt kızılmsı olan) 6. küskün (gelişmemiş, küçük kalması)

şihîhân *w* kavruklu, varlıklı

şihîlî (I) *w* 1. felçolma 2. felçolma, güçten düşme, zayıf düşme, güçten güçtürden geri kalma, per perişan olma 3. tekerleme, teker meker yuvarlanma (iyi durumda olan bir kişi durumunu andırı yitirme, durumu husulîna, koluya girme) 4. kavrulma (iyi gelişmemiş, cilt ve zayıf kalma) 5. kusma (gelip girmeye, bayılganma)

şihîlî (II) *w* 1. kayma (düz, ıslak ve kaygan bir yüzey üzerinde sürünerek kolayca yer değiştirmek) 2. kayma (kaygan bir yüzey üzerinde bir denbire dengesini yitirme) 3. kayma (istemeden bir şey yapma) 4. ağzından kaçırma, sürme, sürme, yapma

şihîlî (I) *w* 1. felçolmek 2. felçolmek, güçten düşmek, zayıf düşmek, güçten güçtürden geri kalınmak, per perişan olmak 3. tekerlenmek, teker meker yuvarlanmak (iyi durumda olan bir kişi durumunu andırı yitirmek, durumu husulîna, koluya girme) 4. kavrulmak (iyi gelişmemiş, cilt ve zayıf kalma) 5. küsmek, gelişmemek, bayılganma * *darê rihê xwe neçirhanê, şihîlîye* ağaç yeri ni sevmedi, kusul

şihîlî (II) *w* 1. kayma (düz, ıslak ve kaygan bir yüzey üzerinde sürünerek kolayca yer değiştirmek) 2. kaymak (kaygan bir yüzey üzerinde bu denbire dengesini yitirmek) 3. kaymak (istemeden bir şey yapma) 4. ağzından kaçırma, sürme, sürme * *ez bi zîwanê xwe şihîlîmî* dilim sürmü

şihîtê *w* kavruk (yaşın, derlemeye karşılık) ni gelişmemiş, cilt kızılmsı olan)

şihîrêkîbûn *w* kavruklu

şihîrî (I) *w* terazi, çeker

şihîrî (II) *w* kişime

şihîrî *w* kişiye nek

şihîre *w* şehriye - dan > şihîrîan şehriye gibi oyalama sonucu kur kalınmak -> *ên kurdîro-kûnîya şehriye*

şihîrî *w* şerîrî, şerîrî, sarılaş

şihîrî *w* aşçîye tazeşi adanlandı

şihîrî *w* kûba kûba (çok su içen kimse)

şihîrî *w* 1. çok su içme sonucu oluşan kalın şişkinliği veya hastalık 2. kûba olma

şihîrî *w* kûba kûba olan

şihîrî *w* şarîrî & şihîrî

şihîrî *w* Şîrî

şihîrî *w* 1. şihîrî 2. şihîrî şihîrî, bir dönemin bu sanatı kullandığı özel biçim * *şihîrî romanîkî* romanîkî şîrî -> *serbest serbest şîrî*

şihîrî *w* şîrî şîrî okuyucusu

şihîrî *w* şîrî şîrî okuyuculuğu

şihîrî *w* şîrî şîrî

şihîrî *w* şîrî şîrî

şihîrî *w* kaynar peynir veya çökelek suyu

şihîrî *w* kaynar peynir veya çökelek suyu

şihîrî *w* şîrî şîrî

şihîrî *w* şîrî şîrî, etkileme

şihîrî *w* şîrî şîrî, etkileme

şihîrî *w* şîrî şîrî, etkileme

şihîrî *w* şîrî şîrî

şihîrî (I) *w* 1. şik, güzel moda ya uygun 2. şik (modaya uygun giyimmiş olan)

şik (I) *w* kuskı, şüphe - birinî (I) kuşkulandırmak, şüphelenmek 2) kal etmek - birinî (...) 1) -den kuşkulandırmak, -den kuşku duymak, küşkülenmek, neri kapmak, şüphe duymak 2) kuşku uyarılmak, sansına kapılmak - cûn (...) -den kuşkulandırmak - cûn ser (yekî) (birinden) kuşkulandırmak, şüphelenmek - *jê bî-tîm* -den şüphelenmek - *jê re cûbûn* kuşku oluşturmamak, küşkülenmek, sansına kapılmak - *nîn e kuskî yok*, şüphe yok - *tê de çûn* (birinden) kuşkulandırmak, şüphelenmek - *tê mehlîştîn şüphe* bırakılmak - *ê şihîrîkî* kuşku (yekî) çûn (yekî) birinden kuşkulandırmak - *ya (yekî) çûn ser (yekî)* (birinden) kuşkulandırmak, şüphelenmek - *ya (yekî) tê çûn* kuskı beslemek (veya kuşku duymak), -den kuşkulandırmak

şikîlî *w* 1. aşkar etme 2. keşfetme

şikîlî *w* 1. aşkar etmek 2. keşfetmek

şikîlî *w* 1. aşkar 2. keşfedilmiş olan

şikîlî *w* 1. aşkar 2. keşfedilmiş olan

şikîlî *w* 1. aşkar 2. keşfedilmiş olan

şikîlî *w* 1. aşkar 2. keşfedilmiş olan

şikîlî *w* 1. aşkar 2. keşfedilmiş olan

şikîlî *w* 1. aşkar 2. keşfedilmiş olan

şikîlî *w* 1. aşkar 2. keşfedilmiş olan

şikîlî *w* 1. aşkar 2. keşfedilmiş olan

şikîlî *w* 1. kuma (sen şeyleri vüratmak veya ezerek parçalamak) 2. kuma (bir parçaları ayırmak) 3. kuma (faydalanmak, andirmek) 4. meç kuma (kusma, elması azaltmak) 5. meç kuma (yok etme) 6. kuma (indirmek almak) 7. kuma (alacağı kabul etmeyerek gücendirmek, hissetme) 8. kuma (vücut kemiklerinden birini parçalamak) 9. yarma (derin yara açmak) 10. kuma, bozguna uğratma, herize meç uğratma, baklamak, yemec, ezme 11. bozma (örnek, razma vb. için) 12. bozma (sevazlî bozma gibi) 13. kuma (üzgünce hal, hâlede) 14. kuma (yazın yorucu çevirime, dardın) 15. kuma (daha iyi bir şeye, elde etme) 16. kuma 17. kuma (dudak etme) 18. kuma (çok özme) 19. kuma (saz tarana) 20. kuma (kuma bir erkî ile kılınması) * *şikîlî dî mîlê wê de nîn e* kolumda kuma yok

şikandın *şığ* 1. kırmak (sevi şeyleri yıpratmak veya ezerek parçalamak) * şikandına keviran taşları kırmak 2. kırmak (bir parçaları ayırmak) * nan şikandın ekmece kırmak 3. kırmak (fiyat azaltılmak, indirmek) 4. mee kırmak (gücünü etkisini azaltılmak) * baranê şiku sermayê şikandî yağıni soğuşu kadî 5. mee kırmak (yük etmek) * kêfa wî şikandî hevesîni kirî 6. Az kırmak (indirilmek) * çek şikandîye çekî kırmis 7. kırmak (değeri kabul etmeyerek gücendirme, mutamek) * ji hu ku ez katirê we ne şikandîni ez hatin siz n hatinzi kirinimik işin geldinî 8. kırmak (vücut kemiklerinden birini parçalamak) 9. yandırmak (fidenin yarı ayırmak) * serê wê şikandîne kofasni yarimîni 10. kırmak, bozguna uğramak, bezimere uğratılmak, haklamak, yenipmek, ezemek * me dijmin şikandî dişimni ezêkî 11. bozmak (eroc, namaz vb. için) * rajiya xwe şikandîni orocunî bozmak 12. bozmak (s-sözleşme bozmak gibi) * bîrîngî şikandî serîşîhî, hozlu 13. kırmak (dareket halinde canlanma veya dışarıya yentme çevirmek, vurdurmak) * dîreksiyonê î milê rastê bişikîne orocunî direksiyonunî sağa kir 14. kırmak (daha iyi bir sonuç ekle etmek) * rekor şikandîni rekor kırmak 15. kırmak * çav şikandîni göz kırptî 16. ihlal etmek * sax di xwe de şikandî sazîni ihlal eti 17. benzetme * min tu şikandî Zuzan serî zozunî benzestîni 18. öldürmek (çok uzemek) * vî mîrima hanê per û hîşkê kesê mayî jî şikandîni ewê gîrî bu îllîrî, kalanîr, da îldîrdî 19. tarımak * porê xwe şikandîye soçinî tarîmîş - î ovêçinî kirip dokmek * ketîye mutbexê çî tiştê ku dîkeve destêwê dîşikîne î diavêje mîrîşîgî gîrîna, ewê gîrîndîkîlerini kirip dokêvor -> dîllan îlhet e, çîşîjîna wan zor kabîrî yîkmak kolay, yapmamak zordîr

şikandî *şığ* 1. kırık (kırılmış olan) * canî şikandî kırîk canî 2. kırık, fay * xeta şikandî fay hatî 3. ezik (uzunluolu) * mirovêkî şikandî ezîk hîrîmîni 4. taralı * porê şikandî dî taralî sax, ~ î jîhevdeketî ezîk dîkîkî * nîseyeke şikandî î jîhevdeketî kırîk dîkîkî hîrîmîni

şikandîbûn *şığ* 1. kırıklık 2. eziklik * em bi saxî dî nav şikandîbûnê de jîyan yîldîra e-zîkîkî cêrîkî

şikar *şığ* av

şikartê *şığ* 1. kadîna an özel mülk 2. zulm

şikartî (T) *şığ* uzerle mal davarîza cêbîşîkî etmek

şikartî (II) *şığ* şikayet

şikav *şığ* fiç

şikuyet *şığ* şikâyet

şikuyet *şığ* 1. şikâyet 2. şikâyet, yakînna

şikuyetkarin *şığ* şikâyet etme

şikuyet kirin *şığ* şikâyet etmek

şikuyetname *şığ* şikâyetname

şikbar *şığ* kuşku, şüpheli

şikbarî *şığ* kuşkululuk

şikbarîkirin *şığ* kuşkulandırma

şikbar kirin *şığ* kuşkulandırmak

şikbarîkirî *şığ* kuşkulandırılmış

şikbe *şığ* kuşuş

şikber *şığ* 1. kuşku, şüpheli 2. *şığ* kuşku, şüpheli, septik 3. işkîl, kuşku, kuruntu

şikberî *şığ* 1. kuşkululuk, şüphelilik 2. *şığ* kuşku, şüphelilik, şüphelilik, sepişîni 3. kuruntu, evham

şikberîkirin *şığ* kuruntulandırma, evhamlandırma

şikberî kirin *şığ* kuruntulandırmak, evhamlandırmak

şikberîkirî *şığ* kuşkulandırma

şikber kirin *şığ* kuşkulandırmak

şikbir *şığ* 1. kuşku, şüpheli 2. *şığ* kuşku, şüpheli, sepişîk

şikbirî *şığ* 1. kuşkulandırma, şüphelenmek 2. *şığ* şüphelenme

şikbirî *şığ* kuşkulandırmak, kuşku doyurmak

şikbirî *şığ* 1. kuşkulandırma, şüphelenme 2. *şığ* şüphelenme

şik bîrî *şığ* 1. kuşkulandırmak, şüphelenmek 2. *şığ* şüphelenmek

şikbûn *şığ* şikâyet

şikîrî *şığ* şikâyet etme

şikîrî *şığ* şikâyet

şikîrî *şığ* şikâyet

şikîrî *şığ* şikâyet

şikîrî *şığ* kuşkulandırma, şüphelenme

şikîrî *şığ* kuşkulandırmak, şüphelenmek

şikîrî *şığ* kuşku, şüpheli

şikîrî *şığ* kuşkulandırma

şikîrî *şığ* kuşkulandırma

şikîrî *şığ* kuşkulandırma

şikîrî *şığ* kuşkulandırma

şikîrî *şığ* kuşkulandırma

şikîrî *şığ* kuşku

şikîrî *şığ* kuşkululuk

şikîrî *şığ* kuşkululuk

şikîrî *şığ* kuşku - mağara - berçîkî mağara ve kornak * eyî şikîrî e fîrîşî gîbî (veya fîrîşî kadar)

şikîrî *şığ* çav *şığ* çav yuvası

şikîrî *şığ* çav *şığ* çav

şikîrî *şığ* mağara, mağara

şikîrî *şığ* mağara

şikîrî *şığ* mağara

şikîrî *şığ* mağara

şikîrî *şığ* mağara

şikîrî *şığ* mağara

şikîrî *şığ* mağara

şikîrî *şığ* mağara

şikîrî *şığ* mağara

şikîrî *şığ* mağara

şikîrî *şığ* mağara

şikîrî *şığ* mağara

şağa ku 7. venazek bozpana ugraemek 8. tenazek (şag taranmak) * porê xwe şikêrandîbû şagîni taranastî - û avêtinê kirp dîmek * ketiye mutbeuê şî tîstê ku dikeve destê wê dîşikêne û dîlavêje mutbeûga girin ş. elave geçûdikertî: kirp dîkuyor

şikêrandî wê kirik (ku dîguy olar)

şikêrandîbûn wê kirikkê

şikêrandî wê kirikîgan, kirikîbatî

şikêr (I) meloz

şikêr (II) wê 1. taş yağîn 2. duvar tarandî veltiye harezûz ve rîçerî bir şekilde astil ektîme taş dîzîsî -> mîkânî nakûbatî veltîde-şîr yer

şikêr rî mîndîr -> kirîn mîndar etmek

şikêy wê tekîe (dîrîşîşîlerde kullandîan uzun tîce kap)

şikêvîlak wê kapîlambûga

şikîl bir şekil

şikîr wê şikîr

şikîyar wê şikîyî aşîk

şikîyayî wê 1. kirik, şikeste 2. yemk, bozganî ugraenûş olar

şikîn wê 1. ku lîna, ku lîş 2. xî, lîna (şîvîş, bulazîrî hastalîk vb sebebiyle çok insar îlîme)

3. kirîlma (üzgün, soğuk icin; eskî gücû kullîmîm, özaldîna) 4. kirîlma tesazet, uzat, o-mur vb. icin; azîlma, yecê olma) 5. kirîlma tağaç, dîl üzerinde meyve, çiçek yaprak çek ulma) 6. şî kirîlma (şaydam bir ortana-dîn başka şaydam bir ortana geçerî bir îşîn dîgîrîmî değıstîrîme) 8. bozîlma (namaz, oruc vb. icin) 9. imce (keçîrîn dîşîme) 10. kopuz (çok ağrıma) 11. kaşîna (yok olma) 12. yenîlme, bozîlma ugraenûş

şikîn (şîgî) 1. kirîlmak 2. kirîlmak (savaş, bulazîrî hastalîk vb sebebiyle çok insan ölmek) 3. kirîlmak (üzgün, soğuk icin; eskî gücû kullîmîm, azaldîmak) * şikîn sermayê şîkîya soğan etkîsî kirîldî 4. kirîlmak tesazet, uzat olma vb. icin; azaldîmak, yok olma; * cesaretî wî şikîya cesaret kirîldî 5. kirîlmak tağaç, dîl üzerinde meyve, çiçek yaprak çek ölmek * dar lîngî anêwe gîrtîne, gullî dîl bîmî de dîşikên ağac o kadar meyve tutmuş ki, dalarî kirîlyar 6. şî kirîlmak (şaydam bir ortandan başka şaydam bir ortana geçerî bir îşîn dîgîrîmî değıstîrîmek) 8. bozaldîmak (namaz, oruc, vb. icin) * ruffîya wê şikîya olucu bezuda 9. imcek (değîrîn dîşîmek) * Oyeta zîran şikîya alî n fîyatları indî 10. kopuzak (çok ağrımak) * piştî min tê bişikê belim kapî 11. kaşîmak (yok olma) * kîşîa mîna şikîya keyfîm kaşî 12. yenîlmek, bozîlma ugraenûş -> şî lîy de ketîn kirîlîp dokûlmek (çok esîrmek)

şikîner wê 1. kîrîk, kirîk (kîrîna isim yapar) 2. bozûl kîner (suresî gelmemîş senet, îshvîl, bîno vb. len zîp salarî kînese veya kîrîlûş)

şikînerî wê kîrîkîk

şikî jê re çêbûn lîbe - şikîllenmek

şikîkîrîn wê aşîkîlanma, şîphelenme

şikî Kirîn (şîgî aşîkîkula makî, şîphîlîdîmek)

şikîkî rî koşîkîlanûş, aşîkî dîyîmûş olar

şikî kîşîkî

şikîke wê şîkî

şikî wê kuşîk, şîphîc

şikîmend wê şî kuşîkî, şîphîcî

şikîmendî wê kuşîkî uluk, şîphîcîlîk

şikîra kî sözîmî onî, sîzde * şikîra mun jê rî gîdîye sözîmî onî bîrî onî sîyîlîmîşîm

şikîrîm wê şikîrîme 2. şikîrî, mînîstî dîyîma -> xwe anîmî şikîrîn dîyîmak, mînîstî dîyîmak, şîkîstîmek -> xwe jê re anîmî (bir kîrîsîye veya şîyîtî matîstî dîyîmak -> xwe jî hîlîf xwe re anîmî tercîmîde pişîrîp kağıdîndî yemek (geçîrîm kîrîsîsîndî))

şikîrîndî wê şîrî dîyîmîşîm

şikîrî wê şikîrî * şikîrî jî xweşîkî re Alîha şikîrîlerî olar - icar jî ..., helî şikîrî * şikîrî icar jî tu hîlî helî şikîrî gezerîldî - jê re şîkîrîlerî olar - jî xwedê re 1) Alîha şikîrî, Alîha şikîrîlerî olar, çok şikîrî 2) bereket kî (veya bereket verîmî kî) - kurê (şîyê) anîmî nî re ye 1 şîkîrî îşî kaşîqîndî gîrîmîşî - kîrîm şikîrî etmek

şikîrîndî wê mînîstîkî

şikîrîlarbûn wê mînîstîkîrî olma

şikîrîdarbûn (şîgî) mînîstîkîrî ulmak

şikîrîdarbûn wê mînîstîkîrî etmek

şikîrîdar kîrîm (şîgî) mînîstîkîrî etmek

şikîrîkîrîn wê şikîrîme

şikîrî kîrîn (şîgî) şikîrîmek

şikîrîlîrî wê mînîstîmî gezerîmî

şikîrîlarî wê hîyîrî, gîrîkî

şikîrîndî wê dîzî üstî dîrîmî

şî (I) wê tekî - û şî felçî, sakî - û şîhtî felçî - û şîrî 1) felçî 2) zîrî delî - û şîrî bûnî felçî olmak

şî (II) wê usku

şî (III) wê 1. tsîk 2. tsîk, yaş * erda şîlî yasî toprak - bîmî tsîlanmak - kîrîn tsîlanmak -> nemkî nemkî - û pîlî tsîlak, tsîtsîkîlan, yamî-yasî - û pîlî bûnî tsîtsîkîlan (veya tsîtsîkîlan) olmak - û zîwîa yazî tura - û şîwa (an jî zîwîayî) avêldî yazî tura etmek

şîlî bîr şîlayî

şîlîpe bîr şîlîpe

şîlîq wê çapîk (gîrî capîqî)

şîlît wê serserî

şîlîtî (I) wê serserî jî - kîrîn serserîlîk etmek

şîlîtî (II) wê tsîlakîk

şîlîv wê 1. tsîtsîkîlan, tsîtsîkîlanî 2. tsîlakî yer, tsîlakî yer

şîlîvîk wê hayvanî şî organîndan elîcî edîlîn bîr madde

şîlîvî jî tsî tsî

şîlîwî wê dere ve gîlîerde yazîyan bîr tsîlî tsî tsî tsî

şilayt m 1. islaklık 2. yağış
 şilbün m 1. islanma 2. nemlenme 3. yağarma, sulanma (gözleri islanma) 4. islaklık
 şil bün *leşğ* 1. islanmak 2. nemlenmek * *xwê*
 şil bûye tuz nemlenmiş 3. yağarmak, sulanmak (gözleri islanmak) * *cavê wê şil hûn*
 gözleri sulandır
 şil hûn m islaklık
 şilbûyîn m 1. islanış 2. nemleniş 3. yağarış, sulanış (gözleri islanma)
 şildîn m lanfîn - bildîm lanfîn *şon*
 şildîr m lanfîn - anîldîr şifirî *şon* * *êlkîre şildîr*
 mîldîr me jê fehîm nedîkîr lanfîn on e
 diyeydu, ondan busey anlaniyarduk
 şile (I) m bu çeşit kavun
 şile (II) m bulgur, domates, sağandan yapılan yemek
 şile (III) *şifîrî şiv*
 şileherf m islak kar, yağmurulanı şeklinde yağın kar
 şilejan m tediyarî
 şilejanî m tedirginlik
 şilek (I) m paşî (b) tür hamuru (yemek)
 şilek (II) m 1. malaz, sulak, sulak yer 2. bataklık 3. sulak, vıcık * *berfa şilek vîre* kar
 şilek (III) m azeşî, azgın (ceinsel olarak)
 şilekuyî m islaklık
 şileke (I) m akitana, kol gözlenmesi
 şileke (II) m bulgur, et, tavukluk karışımı sulu bir yemek
 şilekî (I) m akitana, kol gözlenmesi gözleme ekmeği
 şilekî (II) m sulaklık
 şilemenî m 1. sıvî 2- sıvî, sulu şeyken
 şilepîv m sıvî çar, arcometre
 şileyî m sıvî
 şileyîşîrdîn m sıvılaştırma
 şileyî kirin *leşğ* sıvılaştırmak
 şile m 1. iki yaşındaki çalak yarı 2. gızuca karışık kuyu günü
 şilel *hêrî çavdar* (Secule cereale)
 şileldar m çavdar
 şilelvaş *hêrî yabani çavdar*
 şiler m bu tür çiçek
 şilerî m islak
 şilerîbûn m islanma
 şilerî bûn *leşğ* islanmak
 şilerîbûyîn m islanış
 şilerîkirin m islanma
 şilerî kirin *leşğ* islanmak
 şilel m nemli, rutubetli
 şilî (I) m 1. soyuk 2. yağın, dağ, dağın 3. çiplak - *ê tazî uçik şaşîk, şaşîk -a şûr da'yan*
 şilî (II) m 1. süngü 2. başağın demir kısmı 3. kamış (erkeklik organı, penis)
 şilbûn m 1. soyunma 2. yalınlaşma 3. çiplaklaşma, çıplak olma
 şil bün *leşğ* 1. soyunma 2. yalınlaşma 3. çiplaklaşmak, çıplak olmak

şilnk m 1. çuk 2. kimsiz büyük
 şilîf tazî m çiplaklık, onardan *değma*
 şilîkîrîn m 1. soyamak (başını giysilerini çıkarmak) 2. çiplak olma
 şilî kirin *leşğ* 1. soyamak (başını giysilerine çıkarmak) 2. çiplak olmak
 şilîkîrî m soyuk
 şilî tazî m 1. çirçiplak, çirçiplik, dündizlik 2. azık saçık, sallak malîk
 şilîtaçîrî m çirçipliklik, çirçipliklik
 şilî (I) m *lanfîy* 1. ast denî, dış denî 2. hücum (hücum olarak yüzünüğ hayvan derisi)
 şilî (II) m öğül (bey demleri bir dağ arıyla kandan çıkan an topluluğu) - *dan öğül vermek* - *glîrîn öğül çıkarmak*
 şilîhandîn m sağarma, sağaltma, afallatma, afallatma
 şilîhândîn *leşğ* sağarmak, sağaltmak, afallatmak, afallatma
 şilîhaadî m şaşkın, afallatma
 şilîhdan m öğülhanca
 şilîhdan *leşğ* öğülhanca
 şilîhên m suyun birikme suyu
 şilîhî m şaşkın, afallanmış olma
 şilîhîrî m sağma, yağarma, şaşkınlama, afallatma, afallatma
 şilîbîn *leşğ* şaşmak, şaşkınlık, şaşkınlık, afallanmak, afallanmak
 şilîk (I) m bu çeşit kavun
 şilîk (II) m akitana, gözleme, gözleme ekmeği
 şilîk (III) m ürgü (düzenlilikte azki ve özgeçmişliklerin, düzenmayı oluşturmaya biçince belli bir desene göre kesilmesi)
 şilîk (IV) m aykurluk
 şilîk (V) m hafif kütük
 şilîk (VI) *şaşîk* bulguldak
 şilîka *şevê* zâmî yarusu (Vesperina)
 şilîkî m akitana, gözleme, gözleme ekmeği
 şilîkîrîn m soyunma
 şilîkîrîn *leşğ* soyunmak
 şilîng m sülâhîğîn olmaş buli
 şilîqandîn m çalkalama, çalkama (sulu bir şeyi sarsarak veya çıparak karıştırma)
 şilîqandîn *leşğ* çalkalanmak, çalkamak (sulu bir şeyi sarsarak veya çıparak karıştırmak) * *mîst şilîqandîye* voğuşu çalkalanmış
 şilîqîn m çalkalanma
 şilîqîn *leşğ* çalkalanmak
 şilîx m mesele, sorun * *ev karê te şilîxî ye* işin mesele çıkarmak
 şilîxî m 1. sorun, problem 2. karambol
 şilî m 1. yağış 2. yağınca 3. yağış (yağın yağmur veya kar miktarı) 4. yağışlı hava 5. islaklık - *şepelî yağış* - *şilî yağış*
 şilîbîr m yağış kesen
 şilîdar m yağışlı
 şilî (I) *hêrî çavdar* (Secule cereale)
 şilî (II) m bu tür çiçek *hamûna*
 şilîmar *hêrîr* bir tür ot

şilîpelî *m* yağış
 şilîplîl *m* sırsıklam, sırsıklam
 şilîpîv *m* yağışoğaç, pluviyometre
 şilîti *m* ıslaklık, yağlık
 şilker *m* şeker
 şükürin *m* istama, istatma, istata
 şükürin *şğh* istamak, istatmak
 şümüs *m* döme kalem
 şük *m* 1. ıslakça, yağca 2. sulucu
 şükke *m* 1. yağışlı 2. ıslakça, yağca
 şükü *m* 1. ıslakça, yağca 2. sulucu
 şild *m* erik
 şilomlu *m* sırsıklam, sırsıklam
 şilomlobûn *m* sırsıklam (veya sırsıklam) olma
 şilomlu bûn *şğh* sırsıklam (veya sırsıklam) olmak
 şilop *m* çapak (göz çapağı) – girtim çapaklanmak
 şilope *m* 1. suyu sepmek 2. çivim (rişgâr ve kaplı karışık yağın yağmur) 3. kargın (karlı karışık yağın yağmur) 4. vezik – ü dilope suyu sepmek
 şilopeylî *m* sırsıklam, sırsıklam
 şilopeyibûn *m* sırsıklam (veya sırsıklam) olma
 şilopeyi bûn *şğh* sırsıklam (veya sırsıklam) olmak
 şilopgirtin *m* çapaklanma
 şilop girtin *şğh* çapaklanmak
 şilopjê *m* 1. sırsıklam, sırsıklam, yumuşak 2. vezik vezik
 şilopjêbûn *m* sırsıklam (veya sırsıklam) olma, su gibi olma, sucuk gibi olma (veya ıslanma), iligine kadar ıslanma
 şilopjê bûn *şğh* sırsıklam (veya sırsıklam) olmak, su gibi olmak, sucuk gibi olmak (veya ıslanmak), iligine kadar ıslanmak
 şilopjêyî *m* 1. sırsıklam, sırsıklam 2. eşkin
 şilopjêyibûn *m* sırsıklam olma, tazyia dönmek
 şilopjêyî bûn *şğh* sırsıklam olma, tazyia dönmek
 şilopjîn *m* çipit, çapaklı, çapaz gözülü
 şilopjî *m* endise, şeyg
 şilur *şimşaq* 1. erik (Prunus domestica) 1. erik (bu ağacın meyvesi) – ê rey kara erik
 şilove *m* 1. suyu sepmek 2. çivim, kargın 3. vezik
 şilovebûn *m* yivişma
 şilove bûn *şğh* yivişmak
 şiloveyî *m* civiklik
 şiloveyî *m* vezik, yivişik
 şiloveyîbûn *m* civiklaşma
 şiloveyî bûn *şğh* civiklaşma
 şiloveyikirin *m* civiklaşma
 şiloveyî kirin *şğh* civiklaşmak
 şilovkî *m* 1. vezik yiviş
 şilp *m* şirp
 şilpîl *m* sırsıklam, sırsıklam
 şilpîlî *m* sırsıklamca

şilpîlîbûn *m* sırsıklam olma
 şilpîlî bûn *şğh* sırsıklam olma
 şilpîlikirin *m* sırsıklam etme
 şilpîlî kirin *şğh* sırsıklam etmek
 şilpîlî *m* uyandı, çok konuşan, çok gözülü (kadın)
 şilq *h* ariden, şup
 şilqan *bne* şirqan
 şilqandûn *bne* şilqandûn
 şilq *m* 1. yalaka
 şilqî *m* yalaka
 şiltax (I) *m* bshane
 şiltax (II) *m* yalaka
 şiltax *m* 1. iftihar, müfteri
 şiltaxî (I) *m* yalaka – kirin yalaka etmek
 şiltaxî (II) *m* iltuz – lê bûn iltuzaya uğramak – lê kirin (bûne) iftira etmek, iftira bulunmak
 şiltaxîkirin *m* iltuz etme
 şiltaxî kirin *şğh* iltuz etmek
 şiltaxî *m* iftira
 şilû *bne* şali
 şilû *m* 1. çapak (göz çapağı) * şilûga çavê wî heye göz çapağı var 2. *m* yaşlı (gür can, yaşlı dölmüş) * bî çavê şilû nêdîe nivîsandî yaşlı gözlerle mektup yazdı
 şilûgirtin *m* çapaklanma
 şilûg girtin *şğh* çapaklanmak
 şilûggirtî *m* çapaklı (göz)
 şilûpîlî *m* ırsıklam, sırsıklam
 şilûr (I) *m* karışık ve iyice pırsıymış çorba
 şilûr (II) *m* 1. koruk 2. yabunî üzüm
 şilû *m* 1. ciplik, çarçiplik, cırcıplık 2. *m* fakir, yoksuluk içinde olan
 şilû *m* çarçipliklik, cırcıplıklık
 şilû *m* oğul (bal anası için) * şilûe mîşan arî-şilû
 şilze *m* bal
 şilzebûn *m* ballaşma
 şilze bûn *şğh* ballaşmak
 şilzeker *m* bal ballaşması
 şim (I) *m* terlik
 şim (II) *m* yüründe sarı hatlar olan keçi
 şima *m* 1. bal mumu 2. bal mumu (bu maddenin sanayide kullanılmak için yapıp, ıslak ıslaklandırılmış) 3. mum 4. çok kirli, çok pis –ya mîrkirinê mîhûr mîmî –ya senîtê çîr mîmî
 şimabûn *m* şimlaşma
 şimadank *m* şimdan
 şimadâr *m* mîmî (bal mumu için)
 şimaker *m* mîmî, şim
 şimalkirin *m* 1. mîmîlama 2. şim mîmîlama (şim in iki kenarına bal mumu sürme)
 şima kirin *şğh* şimlanmak
 şimalkirî *m* şimlan, şimlanmış olan (bal mumuyla)
 şimadank *bne* şimlamak
 şimşaq *bne* şimşaq

şimşaqî *m* 1. bir baş ortusu 2. başa bağlanan bir tür yazma -yş Diyarbekri Diyarbakır ya-pımı yazına

şimşar *m* bekuu

şimşarəng *n* bəl məmni rəng

şimşayî *n* hal məmurdan yapıfma

şimə *m* suci (hayvanlar için)

şimöl *m* 1. küçük tahıl desesi 2. şap (deset

durumundaki ekin) ~ kışandı n şap çekmek

şimək *m* 1. terlik 2. şıdıdık (ökçesüz ve arkalıksız terlik)

şimika potin *n* potinlə

şimiklək *m* el yapımı bir halı ismi

şimikləbuş *n* bəl terlikci (sütün k:mas)

şimikləroş *m* terlikçilik

şimikləkər *m* terlikçi (imal edən)

şimikləkəri *m* terlikçilik

şimikləköl *n* terlikci

şimopiy *m* bədəkdü ~ klirü bədəkdü etmək (veya yapmak)

şimşad bəvün 1. şimsir (Buxus sempervirens) 2. şimşu (bu ağacın keçesesi) 3. *n* şimşü (bu keçeseden yapılan) * kievçiyə şimşad şimsir kasak

şimşal *m* kəvə kaval (uzun kaval)

şimşaljen *n* bəl kavalci. (çalan kimse)

şimşaljenl *m* kavalçılık

şimşimət *n* kaygan, mar

şimşir (I) *n* bəv şimşü

şimşir (II) *n* bəv şimşir (Buxus sempervirens)

şimşire (I) *m* para

şimşire (II) *m* kapı mandalı

şimşiri bəv n kiliç çiçeği

şimşirki *n* bəv şimşürki

şimşür *n* kiliç

şimşürkl *n* bəv iki kişinin karşılıklı olarak, birer şapa ile (şapaları kiliç gibi sallayarak) oynayan bir kiliç oyununu (çocuk oyunu)

şimək *m* şupşə

şindän *m* vaxılma

şindän *n* bəv şüzülmək

şindü *n* bəv 1. kazılcı (Cornus mas) 2. kızılcık (bu bitkinin meyvesi)

şindok *n* bəv şindok

şing (I) *n* bəv naze olarak yenilen bu bitki

şing (II) *m* örnek - *n* - çatgu çingür * bəvş şing ü şing ketin təcerceler çingür çingür devrildi

şingəndim *m* 1. şingirdatma 2. şikirdatma 3. tangirdatma

şingəndim *n* bəv 1. şingirdatmaq 2. şikirdatmaq 3. tangirdatmaq

şingəndi *n* 1. şingirdatılmış 2. şikirdatılmış 3. tangirdatılmış

şingəncing *n* çingür çingür, tangür tangür * bəvş bəv şingəncin ketin təcerceler çingür çingür devrildi

şingəncing *n* tangür tangür

şingəncing *n* 1. şingür şingür, şingür şingür 2. tangür tangür 3. çingür çingür 4. *m* çingür çingür (bu biçimde gücaltı)

şingil *m* ek. ilave

şingiləndim (I) *m* eklenme, ilave etme

şingiləndim (II) *m* sarkıtma

şingiləndim (III) *n* bəv eklemek, ilave etmek

şingiləndim (IV) *n* bəv sarkıtmaq

şingilim (I) *m* eklenme

şingilim (II) *m* sarkıtma, sarkıt

şingilim (III) *n* bəv ekletmək

şingilim (IV) *n* bəv sarkıtmaq

şingim *n* bəv şingim

şingim *m* 1. şingirdatma, şingirdatma (tabak, bədək və benzerleri için) 2. şikirdatma (birbirne çarpın metal paraların çıkardığı sese benzer ses çıkarma) 3. çingirdatma (mader için şeyler) 4. tangirdatma 5. şit tən., tənəl - *n* çingim *n* çingür çingür

şingim *n* bəv 1. şingirdatmaq, şingirdatmaq (tabak, bədək və benzerleri için) 2. şikirdatmaq (birbirne çarpın metal paraların çıkardığı sese benzer ses çıkarmak) 3. çingirdatmaq (mader için şeyler) 4. tangirdatmaq - *n* çin çin şingirdatmaq, şingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* çin hatin (an için çin) I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şingiml *m* 1. şingirli, şingirli 2. şikirli 3. çingirli 4. tangirli - *n* çin anin I) şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq 4) tangirdatmaq - *n* klirü şingirdatmaq, şingirdatmaq 2) şikirdatmaq 3) çingirdatmaq

şiphe kirin *ğgâ* şiphe etmek, şiphelemek
şipik *m* tertik
şipil *m* 1. çabuk, çevic, hızlı, fışek gibi (hız-
lı) 2. çaplı, hareketli, azıc çevik, kıpırdak,
kıpır kıpır 3. taşık gibi, rğ gibi (ince, zayıf,
sağlam ve çevic kimseler)
şipilane *m* tırakıcc, çevikçe
şipilayış *m* 1. çabukluk, hızı 2. atıklık, çevik-
lik, kıpırdaklık
şipilbün *m* çevikleşme, acarlaşma, tertik dav-
ranma
şipil bün *ğgâ* çevikleşmek, acarlaşmak, tertik
davranmak
şipilbün *m* çevikleşme, acarlaşma, tertik davranış
şipill *m* atıklık, çeviklik
şipilkirin *m* atikleştirme, çevikleştirme
şipil kirin *ğgâ* atikleştirmek, çevikleştirmek
şipilti *m* 1. çabukluk, hızı 2. atıklık, çeviklik
şiplng *m* kaptı eğiği
şiplm *k* avokta
şipin *m* şipordama
şipln *ğgâ* şipordamak
şipni *m* şipurt (damla sesit)
şipniş *m* şipurtak
şipniş *m* busbulamak
şipniş *m* acele etmek
şipkirin *ğgâ* acele etmek
şipkiş *m* acele edilmiş, acele olarak yapılmış
şipl bir şipl
şipne *m* şipurt, şipurt (artın araç)
şipnekirin *m* şiprdama
şipne kirin *ğgâ* şiprdamak
şipsiylo *m* busbulamak
şipsidandü *m* şipn
şipsit *m* şipurtak, yayınış
şipşilo *m* 1. masınar, gömgök 2. masınör –
bün masınör olmak
şipsişi *m* masınör (darb şipce *m*)
şipsinbün *m* masınör kesiline
şipsin bün *ğgâ* masınör kesilmek
şipsirin *m* şipn
şipsilo *m* busbulamak
şipsilo *m* busbulamak
şip *m* şik * ji van şipon kijeon rast e? bu şik-
larında hangisi doğru?
şipat *m* kibrit
şipawel *m* çalı şipurgesi
şipsiş *m* şikortı * şipsişçe alıranın dış şikortı –
je anin şipordamak – je çün (ar ji ha-
m) şikardamak
şipsiyt *m* taş oydu
şipër bir şipër
şipitandün *m* 1. sarık tür 2. sarıkta, şipnoma
3. ağdırma 4. indirmek (aşağıya inmesi sağ-
lama) 5. kaydırma
şipitandin *ğgâ* 1. sarıkmak 2. sarıktırma, şipn-
mak * çalı *m* şipitandin pantolonunu şipir-
di 3. ağdırılmak 4. indirilmek (aşağıya inmesi-
ni sağlanmak) 5. kaydırılmak

şipitandi *m* 1. sarık tür 2. şiprik
şiptandübün *m* 1. sarıklık 2. şipurdak
şipili *m* sarık
şipitün *m* sarıklık
şipitün *m* 1. sarıkta, sarıkış 2. sarıktır, getseyip
sarıkta, tebulanma 3. şipnoma (şipnise çıkır-
ma) 4. sarıkta, ağdırma, ağış, inme 5. inme
(dağ, tepe gibi yüksek yerlerden gelme) 6.
inme (ar yerden başka bir yere girmeye var-
ma) 7. inme (bir yerden aşağıya inme) 8.
kayma (düz, ıslak ve kaygan bir yüzey üz-
erinde sürünerek kolayca yer değiştirmek) 9.
kayma (kaygan bir yüzey üzerinde birdenbir-
e dengeye yitirme) 10. kayma (bir yara
değir kayma) 11. düşme (varma, değme)
şipitün *ğgâ* 1. sarıkmak 2. sarıkmak, getseyip
sarıkmak, tebulanmak * şipn *m* şipitübün
yanaklar, sarıkış (veya tebulanmış) 3. şip-
noma (inmek çıkarmak) 4. sarıkmak, ağ-
mak, inmek * ĩrdi roj şipitibi) dağış anış-
tı arık di 5. inmek (dağ, tepe gibi yüksek
yerlerden gelmek) * gur şipitün bujër kır-
lar: açme arık 6. inmek (bu yerden başka bir
yere gitmek, varmak) * ĩrdi çazanê tarti-
niş *m* an dışipitün bir devê deryayê
geçlik deşiminde denize inerlik 7. in-
mek (bir yerden aşağıya inmek) * ji ser
darê lışiqite jêrê ağaçın aşığı *m* 8. kay-
mak (düz, ıslak ve kaygan bir yüzey üzeri-
nde sürünerek kolayca yer değiştirmek) 9.
kaymak (kaygan bir yüzey üzerinde birden-
bir dengeye yitirmek) * lışiqe anin şipiti
ayajın kayır 10. kaymak (bir yara değir
kaymak) * çalı bi jêr de şipitiye halî aşığı
ya kayır 11. düşmek (varmak, değmek) *
şipa dara behîvê şipitibi ser rê badem ...
gacim golgesi yola düşaştu
şipin bir şipin
şiplet *m* market şikirtı alması hayvan pisliği,
gençlik yünlere yapışık olu
şipşiqandün *m* çallama
şipşiqandün *ğgâ* çallamak
şipşiqandü *m* çallık
şipşiqin *m* çallama, çate çatu çallama (çak
çallama)
şipşiqin *ğgâ* çallamak, çate çatu çallamak
(çak çallamakta) * ĩrdin *m* şipşiqine diledik-
leri çallamış
şipşiqok bir çipçiqok
şipul bir şikul
şirate bir şirate
şirav *m* maslık
şilb (H) *m* şuk karcık verilen ad (dört defe ve-
rilen ad, bir def on ka-kır)
şirb (H) *m* şuk karcım
şirdan *m* 1. dizi (bu şiklik veya tel üzerinde di-
tilmiş şey) 2. tezek dizi
şirde *m* ince boncuk dizi
şire *m* şıra

şirênî *ed* çalşkar
 şirêdî *m* çalşkanlık
 şirêh *n* şer'în
 şirêşî *n* 1. şarîl sat. 1. şar şu, şutl şarîl, zarîl zarîl * şirêşîra ovê ye tê zarîl şarîl su akar 2. şarkir şakir (yağmur sesi vb. gihî) 3. çasr taşır
 şirêşîrkêlê *m* şarîldana
 şirêşîr kîrlm *lêg* şarîldamak
 şirge *m* kulak
 şirêhî *n* bir şirîn
 şirhat *m* tazîrlîk (özellikle yağlı k niselein i-
 ym küçük apdeslerini yaptıkları kap)
 şirîlandîn *m* serkeş olmasına sebep olma
 şirîdanîn *lêg* serkeş olmasına sebep olmak
 şirîdîn *m* 1. serkeş olma 2. eve uğrunama (ev-
 el hayvan için)
 şirîdîn *lêg* 1. serkeş olmak 2. eve uğruna-
 mak (evci hayvan için) * şirîşk şirîşîye
 tavuk eve uğrunıyo
 şirîk (I) *m* pusulî - kîrlm pusulîlemek ~ *û* pe-
 rîk pusulî mîskul
 şirîk (II) *m* 1. şirten, oluk 2. duş (su akıtın â-
 let) 3. damla, damlacık * şirîkên baranê
 yağmur damlacığı. -*ê* şirîdanê pê de hatin
 avtarê boncuklanmak, terlemek
 şirîkî *ed*ci tîce mîmekşe çengî
 şirîkandî *m* şirîldana
 şirîkandîn *lêg* şirîldamak
 şirîkîn *m* şirîldana
 şirîkîn *lêg* şirîldamak
 şirîkkarî *m* 1. inci, boncuk, gümüş, altın dize-
 lenye süsleme 2. püsküllüme
 şirîk kîrlm *lêg* 1. inci, boncuk, gümüş, altın
 dizlenye le süslemek 2. püsküllülemek
 şirîkkîrî *ed* 1. suslu * şirîkîrî di şirîkkîrî sus-
 lu âzîmlar 2. pusulî
 şirîngî *m* 1. şirînga 2. şirînga, enjektör - kîrlm
 şirînga etmek (veya yapınak)
 şirîngî *m* aşarî sıcaklık, alev alev yanma
 şirîngîn (I) *m* çok ısınma
 şirîngîn (II) *m* tadna vurma, tam tadını alma
 şirîngîn (II) *lêg* çok ısınmak
 şirîngîn (II) *lêg* tadna vurma, tam tadını
 almak
 şirîngî *m* şirîngî, enjektör
 şirîpandî *m* kuruma (sıcak, soğuk, rüzgâr
 vb den dolayı kollaşma, kuruma, yanma)
 şirîpandîn *lêg* kurutmak (sıcak, soğuk, rüz-
 gâr vb den dolayı kollaşmak, kurumak,
 yanmak)
 şirîpîn *m* kurutma (sıcak, soğuk, rüzgâr vb
 den dolayı kollaşma, kuruma, yanma)
 şirîpîn *lêg* kurutma (sıcak, soğuk, rüzgâr
 vb den dolayı kollaşmak, kurumak, yan-
 mak) * genim şirîpîye hûday kavralmuş
 şirîşîna *m* tokal
 şirîşîmkîrlm *m* tokallama
 şirîşîna kîrlm *lêg* tokallamak
 şirîşîmkîrî *ed* tokallî, tokallanış

şirîşîmkîrî *ed* tokallî, tokallanışma
 şirîk *ed*ci 1. ortak 2. *m* ortak (kurum) 3. *ed* or-
 tak (birlet, çok kurma, veya mesceyî digden-
 dîren, onlara vuzu olan, onların katılmasıyla
 oluşan, müsterec) * aliyyên şirîk ên helbest-
 vanaa hele şarîlca cetaq yüceltî vurîr -*ê*
 dîrdî der ondo -*ê* şîrîk şîrîk şîrîk
 şirîkane *k* ortaklaşa, müştereken
 şirîkî *m* ortaklık - kîrlm ortaklık etmek
 şirîkîyî *m* ortaklık
 şirîkîyîkîrlm *m* ortaklık etme
 şirîkîyî kîrlm *lêg* ortaklık etmek
 şirîkîbîn *m* ortaklaşma
 şirîk bîn *lêg* ortaklaşmak
 şirîkîbîyî *m* ortaklaşma
 şirîkî *m* ortaklık - kîrlm ortaklık etmek
 şirîk kîrlm *lêg* ortaklaşmak
 şirîm *m* 1. şarîldana, şarîlma, şarîldama, şarîl-
 ma 2. şakirdana
 şirîm *lêg* 1. şarîldamak, şarîlmak, şarîldama,
 şarîlamak 2. şakirdamak
 şirîmek *m* oluk (yapıldaki oluk için)
 şirîmekî *ed* oluk gîşî
 şirîmekîbîn *m* oluklaşma
 şirîmekî bîn *lêg* oluklaşmak
 şirînî *m* 1. şarîl, şarîlî 2. dengê şirînîye to-
 barê ji vîrê bîhîştîm derennî şirînîye bur-
 dan doşulovî 2. şakîrî (yağmur ve su şa-
 kîrîsî için)
 şirîs *ed*ci *m*
 şirî (II) *m* şerî, lîzî
 şirî (II) *m* 1. şerî 2. fitil (koluk ve şandalye
 gibi oturdan eşyanın yapımında diğîş veya
 çivîler gizlenmekte kullanılan şerî) 3. askî
 (gelin oturmağı yerm üstüne asılan şirîler)
 4. askî, helvîk (şaklatunak için tavama asıl-
 mas dîzî)
 şirîjav *m* lîyîk
 şirîk *ed* şirîk
 şirket *m* şirket, ortaklık -*a* anonim *lêg* ano-
 nîm şirket -*a* kurumîdî kîrîmîdî ortaklık
 (veya şirket) -*a* lîmîted *lêg* lîmîted ortaklık,
 lîmîted şirket -*a* pîşîdarî (on ji kolektîf)
 kolektîd şirket
 şirî *n* domuz dişî
 şirî *m* hîzîlîm (fîk hortumu) * şirîmeye fî fî
 hortumu
 şirîk (I) *m* oluk sayının aktığı yet
 şirîk (II) *m* yirtîrî hayvan hîmîgî, perçîsî
 şirînek *m* oluk
 şirî *n* nîden, zîp, pîr (kaşnak) * got şirî *û*
 baz îdî pîr deyîp kaçî - *û* baz îden tabîrla-
 nî yağlanak
 şirpanilla *m* 1. aniden vurma 2. yağmur hus-
 tîna
 şirpanîdîn *lêg* 1. nîden vurma 2. yağmur
 bastîrmak * burîmekî wîsî şirpanîdî qet
 mepîrîse bir yağmur bastîrdîkî hîy şirîma

şarpın *m s. çarı*
 şar şir *h şar şar. şarıl şarıl*
 şarşaranek *m fıskiye, fıskırık*
 şarşarik *m fıskiye, fıskırık*
 şarşaranılm *m şarılacaktır*
 şarşaranılm *ğg şarıl-lanmak*
 şarşarın *m şarıldandı*
 şarşarım *ğg şarıldamak*
 şarşarik *m şüzgeç (sulama kovasını ucuna takılan ayaç) -a deştan el düşü*
 şarî (I) *balıca* 1. süpürge çalısı 2. çalgıcı, çalka, çalı süpürgesi
 şarî (II) *m kesilmiş asma çarpısı*
 şarîlik (I) *m çit, dal*
 şarîlik (II) *balıca* 1. süpürge çalısı 2. çalgıcı, çalka, çalı süpürgesi
 şarîlikî *m şarmak*
 şarîkkübün *m şarmak, yüzlenme*
 şarîkî hân *ğg şarmamak, yüzlenmek*
 şarîkkübü *m şarmaralık*
 şarîkîrî *rd duz saç*
 şarîtoş *m çapak (göz çapağı)*
 şarîtoşgırtın *m çapaklanma*
 şarîtoş girtîn *ğg çapaklanmak*
 şarûb *m şurup*
 şarûr *baş şerh şarûr*
 şar *rd* 1. cüz 2. kel * şerh wî şir n başı kel
 şarap *m meyva*
 şatar *rd üstu açık (vatanın üstünü açık bacak) * ew nazıve mıve şatar üyümiş ama üstü açık kalmış*
 şetxalî *m* 1. konuşma 2. söz, dil 3. söylenti
 şetxıländir *m keşetözümä*
 şetxıländin *ğg konuşurmuş*
 şetxılîn *m konuşma*
 şetxılîn *ğg konuşmak * zarak bına neştexilä çotuk dâha konuşadıyar*
 şığı *m fide - danın fidelemek, kökermek * wekl şidä tihokü fidan boytu (veya fidan güt)*
 şılândin (I) *m süsleyip püsleme*
 şılândin (II) *m bular m*
 şılândin (III) *m fideleme*
 şılândin (I) *ğg süsleyip püslemek*
 şılândin (II) *ğg bulamak*
 şılândin (III) *ğg fidelemek*
 şıldandı *m fideleme, kökermek*
 şıldanım *ğg fidelemek, kökermek*
 şıldarıñ *şabî fideci, fide satar kimse*
 şıldırış *m fidecilik*
 şıldırış *m fidecilik*
 şıldın (I) *ğg süsleyip püslemek*
 şıldın (II) *ğg bulanmak*
 şıldın (III) *ğg fidelemek*
 şıldırım *m budama*
 şildü *kırtm* *ğg budamak*
 şildıyan *şabî fideci*
 şildıyan *m fidecilik*
 şilyar *rd üstü açık (vatanın üstünü açık bacak)*

şüi *rd duz (kıvrık veya dalgalı olmayan saç)*
 şüir *m çepic*
 şüü *m sert bir armut türü*
 şükük *m* 1. atış st. 2. kaynatılan ayranın üstünde bulunan sarı renkli su
 şüküm *rd duz (kıvrık veya dalgalı olmayan saç)*
 şüküm *rd* 1. duz saçlıca, düzce saç 2. düz saçlı
 şüyür *rd üstü açık*
 şür *m şar, bılgı*
 şiv (I) *rd yaz (kolunda olduğu gibi kalan, işlenmemiş)*
 şiv (II) *m* 1. çubuk (koyun dal) * şiva mîwê asına çubuğu 2. çubuk, değnek 3. çubuk (değnek biçiminde ince, uzun ve sert şey) * şiva hesinî demir çubuk 4. çelik (kük salınmış atıcıyla vere dikilen dal) 5. çubuk (şığara çinek için kullanılan uzun eğrik) 6. şıp (şapağıyla yapılan vurma) 7. kamış (erkeklik organı, penis) - jî terî ilıev daldige re ağaç yanken eğilir - li ber danin hareketmek -a ge rabûm duvesmek -a mîwê baş çubuğu -a muxurkirî ökse çubuğu
 şiva nîc *m gömüldürük*
 şivak *m* 1. pencele, küçük pencele 2. davuldeki delip
 şivan *şabî* 1. çoban 2. rehberlerin sağdakı-na verilen rd -a çü ü dan, bükê pē ü par herşeyin hayırlısı
 şivanlık *m çobanlık*
 şivanetî *m çobanlık*
 şivani *m* 1. çobanlık 2. wj pastoral - kirlen çobanlık etmek
 şivanşü çobanca, çobana yararlı biçimde * şivanşü wexwar
 şivanşül jolk *şabî çobanlığına kuşu*
 şivanok (I) *şabî deve çobanı (Phylodentron)*
 şivanok (II) *şabî saka kuşu*
 şivanrêk *m çoban arını kullandığı yol, bir tür patika*
 şivanşetxalîk *şabî çobanlardan (Caprimulgus europaeus)*
 şivanşetxalînek *şabî çobanlardır. (Caprimulgus europaeus)*
 şivanşetxalîng *şabî çobanlardan (Caprimulgus europaeus)*
 şivanşetxalîk *şabî çobanlardan kuşu*
 şivanî *m çobanlık - kirlen çobanlık etmek*
 şivanşapîk *şabî çobanlardan, keçişagan, (ğg kılınca) (Caprimulgus europaeus)*
 şivanşan *m şalaklevin kesilen dikenli kuşburnu sürgünü üstüne, bükülüp buranık yapılar dikenli halkaın nisimli sayılan ellerle (bu eller elışı olmayan birinci hasta veya yaşa hereli kimsenin üstünden üç defa (çiplülürak) geçirme ve böyle vapturic işlemi*
 şivdan *m tulleme*
 şiv dan *ğg tilmek * hıclıy şiv bide yümü tük*

şivdanin m. çabuklaşma

şiv danin *leş* çabuklaşmak

şivdur (I) m. asa, sopa

şivdur (II) m. 1. çubuklu 2. değnekli, sopulu

şivler *ê w* patika, keçi yolu, yulak, izlek

şivfirin *ad* çubukçu (satan kimse)

şivik (I) m. ark

şivik (II) m. 1. çubuk (kürçe dalı) * şivika mewe asına çubuğu 2. çubuk, değnek 3. çubuk (değnek biçiminde içce, urun ve sert çay) * şivika hesini demir çubuk 4. buzlar (dülül çubuğu) 5. parmak (bir tekerleğin merkezinden cevizler ne kadar uzanan çubukların her birini) -a dahlolê nêhiz -a hesub cetele -a mewe bağ çubuğu -a şivikan bağdadı, yapılarca kullanılan ç.m.

şivikkirin m. çuoklama

şivik kîrin *leş* çubuklaşmak

şivir *zola* geyik (Cervus elaphus)

şivira *kerdî zêwê* rer, geyiği

şivist m. asma çubuğu

şivî m. iz

şivî *êw* şivile

şivîle m. 1. iz 2. izlek, keçi yolu, patika, yulak

şivîşk *êw* bir haki

şivkîrin m. 1. çubuklu iz 2. değnekler, sopalamak 3. aşlama (tağaç için)

şiv kîrin *leş* 1. çubuklaşmak 2. değneklemek, sopalanmak * ê gundî misêwa kerê li pêşiya xwe şiv dikir kîyîlu înûndekî eşagîm babêre değneklayortu 3. aşlamak (tağaç için)

şivnehîlî m. tapan çubuğu

şivne m. tapan

şivnir m. gâncîduruk

şivşêl m. boğdali, yapılarca kullanılan ç.m.

şivşivî *ad* çubuklu, hatlı (kumaş vb. için)

şivşivok *ad* saska

şivvan *ad* çubukçu

şivwan m. yas

şivwandin *êw* şivandin

şivaw m. musala başı

şivare m. oğu yıkama suyu

şivê *malum* teğet

şivên m. şivên

şivîbandin *êw* şevihardan

şivîbandin *leş* kavurmak, soğuk vantarak, soğuk yakmak (bük): çim: çok soğuyan ikişyle kurumak)

şivîn (I) m. 1. eser yaptı (bir kimsenin emek sunucu ortaya çıkardığı şey) 2. eser, yapı (sanatçının ortaya çıkardığı ürün)

şivîn (II) *êw* şibin

şivît *êw* dize oto (Ametlum)

şivît *êw* yakantarak, dize ot, türü

şivît m. karpuz

şivab m. uarkap

şivad m. 1. kabir 2. kabir içinde kabir çöpleri bulunan kutu - pê xistin kabirî çakmak

şivadank *êw* kabirlik

şivafiroş *ad* kiribici

şivalk m. kabir

şivay m. delgi, malkep

şivî *ad* eğil

şivmêl m. yabancu buğday

şivre m. angêç

şivrevan *ad*ê angêç, harman yerine sap taşıyan kuma

şivrevanî m. (harman yerine) sap taşımacılık

şivrevanî m. (harman yerine) sap taşımacılık

şivmî *ad* -ê kîrin is yapmak -şêr e. demu mesir dest davêtyê dî destê merî de dibe rovî lîş aslan şivkîr, yapmaya bağlanan otlu diken oluvann

şivulandin m. 1. çalıştırma 2. işletme, işletiş işlenmesini sağlama, çalıştırma 3. işletme (bir şeyi, bir yer kullanmak veya çalıştırmak için sağlama) 4. kullanma (bir hizmete bulundurma, çalıştırma) 5. kullanma (işletme, değerlendirme) 6. kullanma (araç veya alet işletme, yönetme) 7. oynatma (bir araç gereç kullanma) 8. m. çalıştırma (hünyesindeki suyun azaltması veya çoğaltması sonucu ağacın biçim veya boyut değişmesi)

şivulandî *leş* 1. çalıştırmak 2. işletmek (işletmesini sağlamak, çalıştırmak) * mukîne şivulandîn mukîreyî işletmek 3. işletmek (bu şeyi, bu yer kullanmak veya çalıştırmak yarar sağlamak) * ez vê kargehê dîşixulîmî bu işçeyê ben işletiyorum 4. kullanmak (bu hizmette bulundurmak, çalıştırmak) * pîr baş dîvîngê dîşixulîne çok iyi fikir kullanıyor 5. kullanmak (işletmek, değerlendirmek) * dê perêyê xwe dî bazîrganîyê de dîşixulîne parastîyî tînetle kulonakmîş 6. kullanmak (araç veya alet işletmek, yönetmek) * erebeyê jêna nazîxulîne arabayê feta kullonayêr 7. oynatmak (bu araç, gereç kullanmak) * ma mirvêkî blaqlî lî ser metîner reyşo dîşixulîne? akullî adîrî mermer üzerînde keser oynalar mı? 8. çalıştırma (hünyesindeki suyun azaltması veya çoğaltması sonucu ağacın biçim veya boyut değişmesi) * dîvê mirvî hêla xwe hîde şivulandîna darê ağacî çalışmasîna dîkkat etmek lazîm

şivulandî *ad* 1. çalıştırılmış 2. çalıştır durumunda olan 3. işletilmiş 4. kullanılmış

şivulbar *ad* çalıştır, işletilen, çalıştır * erebeyu kî hî benzînê şivulbar e benzînle çalıştır araba

şivulbarî m. işletlilik

şivuldar *ad* işçi

şivuldarî m. işletlik

şivulhez *ad* çalışkan, çalıştır

şivulhezî m. çalışkanlık

şivulîştîm m. iş çıkarma, grey

şivulî *ad* 1. çalıştırılmış 2. işletilmiş 3. kullanılmış

şükullü m 1. çalışıcı (bir şeyi ulaştırmak veya ortaya çıkarmak için emek vermek) 2. çalışma (iş veya görevi olma) 3. çalışma (iş üzerinde bulunma) 4. çalışma (emek ve ya aletler için, işe yarar veya işler durumunda olma) 5. çalışma (bir işi yapma, gerçekleştirme için çaba harcama) 6. çalışma (bir şeyi yapmak veya öğrenmek için emek verme) 7. işleme, işleyiş (bir şeye emek vererek onu daha değerli hale getirme) 8. işleme (işçiliğe, müsterisi bol olma) 9. işleme, çalışma (durğan durumdak hareketli duruma geçme) 10. işleme (işlet, etkin durumda olma) 11. işleme (çibani, olgunlaşma yolunda olma) 12. gelişme, gelişip serpilme (3. boyutlanma, gelişme 14. açınma, gelişme, inkişaf etme (tohum ve hastalık için) 15. işletilme, kullanılma 16. yanma, parıldama, ışıl ışıl olma, göz alma

şükullün lügâ 1. çalışmak (bir şeyi ulaştırmak veya ortaya çıkarmak için emek vermek) * ez jl bo vâ berhemê şê salên şükullün bi eser için üç yıl çalışım 2. çalışmak (iş veya görevi olma) * heval di fabrikayê de dixûnê ûrkodê fabrikada çalışıyor 3. çalışmak (iş üzerinde bulunmak) * ez dîzanim ku ew li dîzîreyê fermî wekî weçêrê li bîrê jî ne dîşxule odun resmî bi dîrcede mûtercius olarak yemniye ile çalışıyor biliyorum 4. çalışmak (makine veya aletler için, işe yarar veya işler durumunda olmak) * planye dîşxule? planye çalışıyor mu? 5. çalışmak (bu işi yapmak, gerçekleştirme için çaba harcamak) * plîr lê şükullî ku mar bikuje yîlên dîzînekê ixtî çak çalîşî 6. çalışmak (bir şeyi yapmak veya öğrenmek için emek vermek) * zarok li dersa xwe dîşxule çûnkê dersaxê çalîşîyor 7. işlemek (bir şeye emek vererek onu daha değerli hale getirmek) 8. işlemek (iş) çalışmak, müsterisi bol olmak) * dukan xwêy dixûnê çûkkên wî îşîyer 9. işlemek, çalışmak (durğan durumdak hareketli duruma geçmek) 10. işlemek (işlet, etkin durumda olmak) * ew rê neşxule c yol îşlîyên 11. işlemek (çibani, olgunlaşma yolunda olmak) 12. gelişmek, gelişip serpmek * li keçîkê mîze bîke hîç neşxulîye kîzê bak hîç gelişmemiş * îşlê dar çet neşxullîn bu serê ağuşlar hîç gelişmediler 13. boy açınmak, gelişmek 14. açınmak, gelişmek, inkişaf etmek (tohum ve hastalık için) 15. işletilme, kullanılmak 16. yanmak, parıldamak, ışıl ışıl olmak, göz almak

şükullîner mabû 1. çalıştırma, işletme 2. işletmeçî
şükullînerî m 1. işletmeçî 2. işletmeçîler
şükullîner îşçî
şükullîkari m işçilik
şükullîker mabû işçi
şükullîkerî m işçilik

şükullîkî m iş yapma
şükul kîrîn lügâ iş yapmak
şükûn m işkuna
şiyayîk babên halk bakımında işal sürdürücü olarak kullanılan bu bitki
şiyay m 1. yapabilirme, edebilirme 2. kudret, akıtidar (bir şeyi yapabilirme gücü) 3. çakar, kuvvet (baksel gücü) * şiyay û pertaya min îrî wê nake em yetecek kuvvetim yok 4. erk * şiyaya şiyasî şiyasî erk - u hespî beygir gücü

şiyandar m 1. kadir (gücü yeter) 2. kudretli, takatlı
şiyandîrîştîy m kadir olma
şiyandar bûn lügâ kadın olamak
şiyandin ew şandin
şiyane m erk, suîta
şiyayî m 1. niyet 2. fiziksel güç
şiyar (I) m tulum * şiyarê avê su tulumu
şiyar (II) m 1. uyanık 2. uyanık, gürzaçık 3. bilginli, şanlı

şiyarhûn m 1. uyanma (uyku durumundan çıkma) 2. uyanma, bilinçlenme (gerçekleri anlar, kavrar duruma gelme) 3. uyanma, bilinçlenme (bilgisizlikten kurtulma)
şiyar bûn lügâ 1. uyanmak (uyku durumundan çıkmak) 2. uyanmak, bilinçlenmek (gerçekleri anlar, kavrar duruma gelmek) 3. uyanmak, bilinçlenmek (bilgisizlikten kurtulmak)

şiyar bûyîn m 1. uyanış, uykü durumundan çıkma 2. uyanış, bilinçleniş (gerçekleri anlar, kavrar duruma gelme) 3. uyanış, bilinçleniş (bilgisizlikten kurtulma)

şiyare m izolasyon
şiyarekîrîn m izale etme
şiyare kîrîn lügâ izale etmek
şiyarekîrî m izale edilmiş olur
şiyarê avê m su tulumu
şiyarî m 1. uyanıklık 2. bilim, ilik 3. uyanı, i-kaz

şiyarkîrîn m 1. uyandırma 2. psi uyandırma 3. uyandırma, bilinçlendirme
şiyar kîrîn lügâ 1. uyandırma 2. psi uyandırma 3. uyandırma, bilinçlendirme
şiyarkîrî m 1. uyandırma 2. psi uyandırma 3. uyandırma, bilinçlendirilmiş olan
şiyatok m 1. kaygan 2. yağ yağ çeken
şiyatokî m kayganca
şiyatokîbûn m kayganlaşma
şiyatokî bûn lügâ kayganlaşmak
şiyatokîkîrîn m 1. kayganlaştırma 2. yağcılık etme, dalkavukluk etme
şiyatokî kîrîn lügâ 1. kayganlaştırmak 2. yağcılık etmek, dalkavukluk etmek.

şî (I) m şûr şû
şî (II) m tabii, analiz - kerin tabii etmek, analiz etmek
şîar m şiar, beşî

şifü m şifü ~ dan (yekü) şifü vermek ~ dînü şifü bulmak, salâh bulmak, iyi etmek
 şifâhesş *zf* şifâ balgâden, iyileştiren
 şifâde *zf* şifâh
 şifâdîlîn *m* sağalma, salâh bulma, iyi etme
 şifâ dîlîn *ğğh* sağalmak, salâh bulmak, iyileşmek
 şifon *m* 1. şifon 2. *zf* şifon (şifondan yapılmış şey)
 şifonî *zf* şifon, şifondan yapılmış
 şifonver *m* şifonver
 şifre *m* şifre
 şifreler *zf* şifreli * şifreye şifreler şifreli kuzu
 şifreler *mf* şifre, şifreleyici
 şifrelerin *m* şifreleme
 şifre krîm *ğğh* şifrelemek
 şifrekrî *zf* şifreli (şifrelenmiş olan) * hüme-ya şifrekrî şifreli mektup
 şifreswîn *mf* şifreli (şifreli bir mektup kıyım kuzusu)
 şifeshîl *m* kışanete, kışevîş
 şifê *m* inavîş
 şifur *m* süt tulumu
 şifük (I) *m* çökelek suyu
 şifük (II) *m* çakıl
 şifükî *zf* çakılması
 şifüg *fm* şifur
 şifkar (I) *m* av
 şifkar (II) *mf* şif dokümanı
 şifkar (III) *mf* şif anahisi
 şifkari (I) *m* dokümanlık
 şifkari (II) *m* anahislik
 şike *şfm* 1. şike 2. şice (kandırmca) (mev) ~ kını şike yapmak
 şikedar *şfm* şikel
 şikrîn *m* anahis etme, tahlil etme
 şî kirîn *ğğh* anahis etmek, tahlil etmek
 şî (I) *m* tüfek daldanına şîş
 şî (II) *m* 1. kıymık 2. yama, daldın, ağaçtan kurtulan uzantısına şîf demeyi, kuru nesnelere koparılan parça ~ avêtlî bulanmek, kopukluk vermek (doğruncalıkta)
 şîm (I) *ğğh* 1. kus burma, yaban gülü (Rosa canina) 2. kus burma, il burma (yaban gülünün meyvesi)
 şîm (II) *m* ziyâret
 şîm neymakü *mf* şeyfîn tutuşu
 şîmîk *fm* şîm
 şîmaq çapak, göz çapağı
 şîmaqgirtin *m* çapaklanma
 şîmaq girtin *ğğh* çapaklanmak
 şîmaqgirtî *zf* çapaklı
 şîm (I) *fm* şîm
 şîm (II) *m* uykuluk
 şîlavêtin *m* tülence, karşılık verme (doğruncalıkta);
 şî avêtin *ğğh* tülence, karşılık vermek (doğruncalıkta) * tuxe şî avêtlî tabîa tülence * tuxe şî avêtlî tabîa karşılık verme

şîlavk *fm* tülence gülü (Rosa canina)
 şîlavok *m* uykuluk
 şîldan *m* tülence, karşılık verme (doğruncalıkta)
 şîl dan /şğh tülence, karşılık vermek (doğruncalıkta)
 şîldâyîn *m* tülence, karşılık verme (doğruncalıkta)
 şîle (I) *m* karşılık ve iyice pişirmiş çorba
 şîle (II) *m* şire
 şîlep *m* şilep
 şîlepyan *mf* şilepçü
 şîlepyanî *m* şilepçilik
 şîle *m* sarıbaşarda kukuşan koyun yünü - krîm bu yünü kıdemak
 şîlg *m* öz su, usare
 şîlik (I) *fm* şile sülâgen (Euphorbia)
 şîlik (II) *m* kıymık
 şîlik (III) *m* öz su, usare
 şîlikî *m* karıncıbul, belirsizlik
 şîlî *m* 1. öz su, usare 2. şire
 şîlîn *m* 1. şîlîn Avusturya para birimî) 2. şîlîn (İngiliz İrlandın yemekte biri olan para) 3. şîlîn (İngiliz sarıbaşlarında ve büyük bazı ülkelerde kullanılan para birimî)
 şîldîrîn *m* dindâret
 şîl krîm *ğğh* dindâretmek
 şîlmaq *m* çapak (göz çapağı)
 şîlmaqgirtin *m* çapaklanma
 şîlmaq girtin *ğğh* çapaklanmak
 şîlmaqgirtî *zf* çapaklı
 şîle *zf* bulanık
 şîlbûm *m* bulanıklaşma, bulanma
 şîlu bûn *ğğh* bulanıklaşmak, bulanmak * av şîle bû su bulandı
 şîlabûyî *zf* bulanık, bulanmış
 şîlabûyîn *m* bulanıklık, bulanmış
 şîlokrîn *m* bulanıklaşma, bulanma
 şîl kirîn *ğğh* bulanıklaşmak, bulanmak
 şîlokrî *zf* bulanıklaşmış olan
 şîlod *m* bulanıklık
 şîlox *m* şik (şişlik ile şak arası)
 şîlmax *m* şiplak, şile, tokat
 şîlt *m* şîl * şîla hêzên bejşî kırı koyvederi şîlt
 şîlbathe *m* ihtimâl, olasılık
 şîmaq *m* şile tokat,
 şîmendîfer *m* şîmendîfer, tren
 şîmêl *fm* şîmêl
 şîmîrakî bîyêl kanya şîşumî
 şîmfutruşîzî *fm* şîmî kimya doğrulumu
 şîm (I) *m* tekke çemberi
 şîm (II) *m* yas, şavem ~ danîm yns tutmak ~ gerandîm yas tutmak ~ gerîn yas tutmak ~ gîrê dan yas tutmak, acıem usmak ~ girtin yas tutmak ~ kirin yas tutmak ~ pê ele hatlu yakını etmek ~ rust kirin yas tutmak ~ (yekü) girtin hîrîn an il gîrê dan (İluminâ) yasını tutmak ~ a mîrîlhan keç dewuşu * bû-

ye şina mütliban, kes üstek jê dîm nake
bir kôr dîşîdîr gedyor, kîmse bir anlâm
veremiyor

şiu (III) *nêh* 1. mavi 2. *rd* mavi (bu renkten o-
lan) 3. *rd/bd* yeşil (bazen de bu anlamda kul-
lanılır) ~ **û** reş mosmor ~ **û** reş bûn morar-
mak (darb sonucu) ~ **û** reş kîrîn morarmak
~ **û** bîrşenek mäden maviyi ~ **ê** kullîka te-
westeyê lāvanta maviyi

şînahl *bû* şîneyi

şînas *rêw* bilir anlamını veren örnek * **geşir-**
şînas kadırlar

şînatî *m* 1. mavilik 2. yeşillik

şîneyî (I) *m* 1. mavilik 2. morarm. morluk
(darb, hastalık vb. gibi nedenler sonucu olu-
şan morluk)

şîneyî (II) *m* 1. yeşillik 2. yeşillik (yeşilliği
bol olan yer)

şînbêr *m* eskiden suç sığınma yer olarak kul-
lanılmış yer

şînbûz *n* 1. kula 2. *rd* kula (bu renkte olan at)
* **hespê şînbûz** kula at

şînbûn (I) *m* 1. mavileşme 2. morarma, mor-
laşma (darb, hastalık vb. gibi durumlara so-
nucu vücut morarması)

şînbûn (II) *m* 1. yeşermiş 2. yeşermiş, yeşil len-
me (yeşil renk alma) 3. göverme, yeşermiş 4. bitme
(bitki, tüy, saç gibi şeyler için çıkıp yetişme)
5. *meç* yeşermiş, filizlenme

şîn bûn (I) *lêgh* 1. mavileşmek 2. morarmak,
morlaşmak (darb, hastalık vb. gibi durumlar
sonucu vücut morarmak)

şîn bûn (II) *lêgh* 1. yeşermek 2. yeşermek,
yeşillenme (yeşil renk almak) 3. göver-
mek, yeşermek * **tuv şîn bûn** tohumlar gö-
verdi 4. bitmek (bitki, tüy, saç gibi şeyler i-
çin çıkıp yetişmek) 5. *meç* yeşermek, filiz-
lenmek * **dî nava dilê mlî de bestên nû şîn**
bûn şimile yeni duygular filizlendi

şînbûnî *m* 1. yeşermiş 2. göverme

şînbûyîn (I) *m* 1. mavileşmiş 2. morarmış, morlaş-
mış (darb, hastalık vb. gibi durumlar sonucu
vücut morarması)

şînbûyîn (II) *m* 1. yeşermiş 2. yeşermiş, yeşillenmiş
(yeşil renk alma) 3. gövermiş, yeşermiş 4. bitme
(bitki, tüy, saç gibi şeyler için çıkıp yetişme)
5. *meç* yeşermiş, filizlenmiş

şîndamar *antîn* toprak dağlar

şîndarîn *m* yas tutma

şîn dâmîn *lêgh* yas tutmak

şîndar *rd* yaşlı, maviimsi

şînek (I) *rd* mavi (bu renkten olan) * çavê şî-
nek mavi göz

şînek (II) *rd/bd* dalkavuk, şakışboz, yalaka

şîneki *m* dalkavukluk, yalakalık ~ **kîrîn dalka-**
vukluk etmek, yalakalık yapınak

şînekûbûn *m* dalkavuklaşma

şîneki *bûn* *lêgh* dalkavuklaşmak

şînerêk *botîn* baharda şusuz alanlarda yetişen

bir bitki olup hem kökü hem de yaprakları
yenilir

şînet *m* fidan

şîne esmanî *rd* 1. havaf mavi 2. *rd* havaf ma-
vi (bu renkten olan)

şîngerandîn *m* yas tutma

şîh gerandîn *lêgh* yas tutmak

şîgerî *m* 1. yas, matem 2. ağrı, merisiye

şîgerîn *m* yas tutma

şîngîrêdan (I) *m* yas tutma

şîngîrêdan (II) *m* mavi gayet

şîn girê dan (I) *lêw* yas tutmak

şîn girê dan (II) *lêw* yas tutmak

şîngîrêdayî (I) *rd* yaşlı, matemli

şîngîrêdayî (II) *rd* mavimsi, mavi gayetmiş kimse

şîngîrêdayîn *m* yas tutuş

şîngîrdin *m* yas tutma, matem tutma, yasa
burunma, yaslanma

şîn gîrtin *lêgh* yas tutmak, matem tutmak, ya-
sa bürünmek, yaslanmak

şîngîrtî *rd* yaşlı, matemli

şînk (I) *m* yas, matem

şînk (II) *bd* maviimsi

şînk (III) *m* şinek (iskâmbil kağıtlarında)

şînikî *rd* mavimsi

şînî *rd* 1. yaşlı, matemli 2. yas, matem

şîniğîr *rd* matem tutan

şîniğîrtî *m* yas, matem

şînkayî (I) *m* mavilik

şînkayî (II) *m* yeşillik (yeşil bitkileri çok olan
yer)

şînkêr *rd* yas tutan

şînkêrîn (I) *m* 1. mavileşirme 2. morarması
(darb, hastalık vb. gibi nedenlerden dolayı)

şînkêrîn (II) *m* yeşiltirme

şînkêrîn (III) *m* yas tutma

şîn kîrîn (I) *lêgh* 1. mavileşirmek 2. morarmak
(darb, hastalık vb. gibi nedenlerden o-
türü)

şîn kîrîn (II) *lêgh* yeşertmek

şîn kîrîn (III) *lêgh* yas tutmak

şînkî *rd* mavimsi

şînkêrê *rd* mavimsi

şînkêskî *rd* mavimsi rak

şînok (I) *m* nazır boncuğu

şînok (II) *bd* bitmiş, melengü

şînok (III) *m* bu çeşit eski tifelek

şînolehî *rd* mavimsi

şînomîjîne *rd* mavimsi, mavimsiz

şînordek *m* yeşil başlı suca

şînotek *rd* çakır (göz için)

şînoyî *rd* mavimsi, mavimsi

şîngelândîn *m* 1. morarması 2. morarmış (darb,
hastalık vb. gibi nedenlerden ötürü)

şîngelândîn *lêgh* 1. morarmak 2. morarmak
(darb, hastalık vb. gibi nedenlerden ötürü)

şîngelândî *rd* morarmak (darb, hastalık vb. gibi
nedenlerden ötürü)

şîngelîn *m* 1. morarması 2. morarmış (darb, has-

talik vb. gıta durum[lar sonucu vücutta oluşan morarması)

şinçelîn *leşh* 1- morarmak 2- morarmak (darp, hastalık vb. gibi durum[lar sonucu vücut morarması)

şinçelî *şî* morluk, çürük (darb sonucu oluşan) şinçelîn *m* yiprama

şinçelîn *leşh* yıpratmak

şinçelî *şî* masmavi, parlak mavî * esmanî

şinçelî masmavi gök yüzü

şinçane *m* nuzerhane

şinzer *şî* turkuaz

şip (I) *şî* zohî baz (bu mersin halığı türü)

şip (II) *m* 1- akak (su için, i-mlî yer) * şîpa avê su akığı 2- akak (eşimi, inşi fazla olan yer) 3- çağlayan, çağlar, çukuk, hurlak, selâle 4- eğimli değirmen savağı

şip (III) *m* aklı (üst eşik)

şip (IV) *şî* zohî değirmen * di eyanî şipekî de ne aynı değırtulduzar

şip (V) *m* surmî

şip (VI) *şî* zohî punter

şipar *m* eşik, kapı eşiği

şipamak *m* eşik, kapı eşiği

şipande *şî* şipander

şipander *m* eşik, kapı eşiği

şipane *m* eşik -a derî kapı eşiği

şipemek (I) kapı eşiği

şipemek (II) *m* çağlayan, çağlar, şelâle

şipax *m* silâle, tokat

şipik *m* kapı eşiği

şipre *m* 1- çayır 2- ormanlık alanda ot biçimî yeni 3- ot ve neçe yapıklarına kesme yeri

şiqal *m* posta

şiqan *m* silâle, tokat

şiqandîl *m* 1- şakıdamî 2- kukretme (ölkelendirip bağırıp çağırmasına neden olma)

şiqandîl *leşh* 1- şakıdamak 2- kukretmek (ölkelendirip bağırıp çağırmasına neden olma)

şiqandî *şî* 1- şakıdamılmış 2- kukretmiş (ölkelendirilmiş)

şiqaq *şî* nîşaq

şiqeqşiq *şî* şakır şakır - pê ketin şakımak, şakıdamaya başlanmak

şiqîn *m* 1- şakıma 2- (kükreme (şilke ve kızgınlık ile yüksek sesle bağırma)

şiqîn *leşh* 1- şakımak 2- kuklemek (ölke ve kızgınlık ile yüksek sesle bağırma) ~ jê çîn hûlbûl gıx şakımak - pê ketin şakımak, şakıdamaya başlanmak

şiqînî *m* şakırtı

şiqînî jê anîm *leşh* şakıdamak

şiqînî jê çîm *leşh* şakıdamak

şiqînî jê hîdîm *leşh* şakıdamak

şiqîn pê ketin *leşh* şakımak

şiqol *m* çapak (göz çapağı)

şiqolgerîn *m* çapak[lar]na

şiqol girîn *leşh* çapak[lanmak]

şiqolgerînî *şî* çapaklı

şîr (I) *şî* şîr şîr (II)

şîr (II) *m* bir yaşında küçük tay

şîr (III) *m* 1- süt (kadınların ve memeli dişi hayvanların memelerinden gelen besin değeri yüksek sıvı madde) 2- şîr süt (bazı bitkiler n. hırlı ağaçlarında bulunan beyaz renkli öz su) 3- süt (süte benzeyen her türlü sıvı) 4- *mec* soy sop * tu jî şîr û aveynê kê yî? kutmî soya soya dînsîr? ~ danî (yekî) su vermek ~ hingiv yağ bal (uç. istediir bar biçimde) - *Ketin* (çişikun) sütlelemek - *Jê Ketin* (çocuğu) süt çalmak - *li* (zaruk) Ketin (çocuğu) süt çalmak ~ *pê meşîm* süt kancilğinde mayaların gıhî olmak ~ *may* napaçik (gök yüzü) - *li* aveyn (tan jî *haweyn*) husehî *meçî* - *li* hingiv süt bal - *ê* binî kaymak alın - *ê* çîlîniyê di puzê (yekî) de *amin* Han-ya'yi Kenyay'yi güsterme (veya öğretilmek) - *ê* çîlîniyê di puzê (yekî) de *derketin* burundan (fîil fîil) gelmek, lîil fîil burundan gelmek - *ê* çîlîniyê di puzê (yekî) de *deraxîn* burundan (fîil fîil) gitmek, (bî-rîne) kar kusturmak - *ê* çîlîniyê *şîya* (wî) di puzê (wî) de *derketin* (bî-ru) anasından doğduğuna bîşman etmek - *ê* fîrîşkî ngîz sûtî - *ê* helal *zewîre* helâl süt emmiş - *ê* (keskî) heramî e *zû* bozuk ~ *hîlkî*şîndîlî sağîmî bayvannî *m* su sağîmî emmesinde sûtîni vermekme durumu - *ê* berê *xwe* kerdî sûtî (zîne çîn) - *ê* heramî 1) bîramî süt 2) gece olduğu hâlde burundî çocuğuna vendiği süt - *ê* kerê eşek sûtî - *ê* kerê pîr e jî deşîka kerê re herkesin faylasî kendîsîne (yakın çevresinde) olur (II) - *ê* (yekî) *man* sûtîni kalmak - *ê* mirî *anne* uykudayken çocuğuna vendiği süt - *ê* *serûjkê* di puzê (yekî) re *amin* burundan (fîil fîil) gitmek, (barîne) kar kusturmak - *ê* ter *agîz* (yeni doğmuş memelerin ilk sûtî) - *ê* *xav* I) cig sût 2) ağız (yeni doğmuş memelerin ilk sûtî) - *ê* *xîg* ağız (yeni doğmuş memelerin ilk sûtî) (II) - *ê* *xwe* çîn sût çekmek - *ê* *xwe* jê helal kîrtin sûtîni helal etmek - *ê* *zîkîmakî* jî dev *li* puzê (yekî) hatîn anasından çıktığı sût burundan gelmek - *ê* *zîkîmakî* jî devê (yekî) hatîn anasından çıktığı sût burundan gelmek - *ê* *zîne* doğundan sonra ilk sağîlan sût

şîrandîl *m* 1- kışretme 2- kukretme (kabarıp şişmesine neden olma)

şîrandîl *leşh* 1- kışretmek 2- kukretmek (kabarıp şişmesine neden olma)

şîrandî *şî* 1- kışretmiş 2- kukretmiş (kabarıp şişmiş)

şîranî *m* 1- tatlı (şeker veya şekerle yapılan yiyecekler) * *wek* şîranî ex jî beşleweyê *hez* *hîkîm* tatlı olarak baklavaya severim 2- şerbet merasımı -ya *kandîran* kabuk tullısı

-ya luşqayyar tokna talısı -ya pēñēt pev-
niē talısı -ya pēñikan pañmak talısı
şiraniñros *adiv* 1. talısı (şiran kimsē) 2. ta-
lic (talı sat lan yer)
şiraniñroşi *m taliclik*
şiraniñēz *adiv* talic (talıy) sevet kitāse)
şiraniñēzi *m talı* sevine
şiranikur *adiv* talic
şiranikuri *m taliclik*
şirav (I) *m çağıyay*
şirav (II) *m* 1. bol ozu 2. oz su (biñci) 3. sulu şir
şirav-nk *ol* 1. sūt tadınıclıq, talı.nas 2. sıcaqlıq
sūt kıvamında 3. kelek tadınıc (tam olgun-
laşmıñ meyvē talı)
şirav-nki *ol* 1. sūt tadından olar, tadınıc 2.
sıcaqlıq sūt kıvamında olar 3. kelek tadın-
da olar
şiraze *m şiraze*
şirazi *bu şiraze*
şirbert *m dandurıa*
şirbilā *m şir bilak*
şirdıra *m şir kızıdēsi* (erkek tamı)
şirbirine *m sülcē*
şirdan (I) *adiv şirdan*
şirdan (II) *m şir* yer
şirdangeh *m şir sağım yer*
şirdank *m* 1. sülük (süt kabı) 2. biberon
şirdar *ad* 1. sülü 2. şira bol etar, şir verer
şirde *adiv* 1. sağıc 2. *ad sağıml*
şirden *adiv şirer*
şirdeti *m sağıcalık*
şirdoš *adiv* sağıc, şir sağıc
şirdošı *m sağıcalık, sūt sağıcalık*
şirdošk *m sül nakızı*
şira *m* 1. şira (şirdüz mayalanmıñ üzüm-
yü) 2. şira (bağı mayve ve sebzelerin oz su-
yuna veriler adı) 3. *bu şir* (şay bukilern
ürlü organlarında bulunar beyse renk ol
su) 4. bol ozu 5. bukilern yapışkan sıvısı
şirder *ad şirali* * (şiriyē şirerlar şirali üzüm
şirerleñ *adiv* 1. şiracı (şira satan kimsē) 2. *m*
şiracı (şira satılir yer)
şirgerm *ol* 1. sūt sıcaqlığında 2. tük
şirgermē *ad* 1. tıcaq, tıcaq 2. soğuma (soğu-
ğa sıcaq, soğğa soğuk su katılarak elde edil-
miş sūt
şirgermibüm *m* tıkaşma, tıma, tıma
şirgermē būn *özgē* tıkaşmak, tımak, tımak
şirgermibüyün *m* tıkaşış, tıma, tıma
şirgermikim *m* 1. tıkaşırma, tımaşır 2. a-
şılma (soğğa sıcaq, soğğa soğuk su katunı)
şirgermē kitlu *özgē* 1. tıkaşırmaq, tımaş-
maq, tımak 2. tıkaşmak (soğğa sıcaq, so-
ğğa soğuk su katarak su elde etmek)
şirgermē *m* tıklık
şirgermokoyı *ol* tıka
şirker *adiv* şiracı (şira eden)
şirkerē *m* şiracılık (şira etme)
şirermeñ *m* sūt urulan

şirēq *m şirak*

şirēşir *ol şirak şirak*

şirēt *m* özür, nasihat - *gotin* özüt söylemek -
kürin özütlemek, nasihat etmek - *lē* dan na-
sihate bulunmaq - *lē* kürin özüt vermek
(veya özütie bulunmaq), nasihat vermek *
car carınan şiretan *li min* dike aşırta ba-
na üzte bulunayır - *li* gühē kwe kürin ka-
laklıma köpe etmek - *sa* bavıñyē baba nas-
hatı - *an* *li* xwe nake *li* havñın dike halka
(veya öleme) verir talıcaş (talikim) keniz yu-
tar şirkim

şirētget *bu şirēter*

şirētkur *adiv* özütçü, özütverici, nasihatçı

şirētkerē *m* özütçülük, özütvericilik, nasihat-
çılık - *kürin* özütvericilik yapmaq

şirētker *adiv* özütçü, özütleyici, nasihatçı

şirētkerē *m* özütçülük, nasihatçılık

şirētürin *m* özüt verme, nasihat verme

şirētürin *özgē* özüt vermek, nasihat vermek

şirētürinē *ol* nasihatlı, teşbihli (özüt verimüş
olan)

şirētmenē *adiv* özütçü, özütleyici, nasihatçı

şirētmenē *ol* özütçülük, özütleyicilik, nasi-
hatçılık - *kürin* özütvericilik yapmaq

şirētmañte *m* özüt kitabı

şirētvan *adiv* özütçü, nasihatçı

şirētvanē *m* özütçülük, nasihatçılık

şireyu şirin *ad* hal özü

şirē mēşar *ad* arı sütü

şirē rēš *bu şirē rūs*

şirē dēlē *buñmē* şirəsi bulanık şıdırı durulan-
masında kullamlan *bu* bulım şirəsi deñye
tenaz etilgenib yakar *bu şirer*

şirē ley rān *ad* kuş sütü (bulunmayar şey ulu-
mında) - *lē* kām nebün kuş sütü edik ol-
mamak *li* - *xwedē* kürin kuş sütü *de* beşle-
mek

şirē toz *ad* sūt tozu

şirē xaw *ad* çıq sūt

şirē xāş *ad* ağır (yeni doğurmuş memelilerin
ilk sütü)

şirēg *m* 1. ciñs (ciñs otundan elde edilmiş ya-
pastırıcı) 2. yapıştırıcı, yapışkan

şirēzdar *ad* çib çib

şirē zine *ad* doğumdan ilk sağılan sūt

şirēzkitlu *m* çarışkan, zamkımlı

şirēz kitlu *özgē* çarışkan, zamkımlı

şirēzkitrē *ol* çarışlı (çarışlanmış olan), zamkımlı

şirēşarış *adiv* sicutü (şar, kimsē)

şirēşarış *m* sūt bilak

şirgerm *bu şirgerm*

şirgermē *bu şirgermē*

şirgirtib *m* süclenib

şir girtin *özgē* süclenerek

şirgirtē *ol* süclenmiş olan

şirgiva *adiv* şirak otu

şirhetē *ad* helalzade, helal sūt emmiş kim-
se (doğrudan ayrılmıyau)

şirheram *şirîn* sütsüz, sütü bozuk, mayasız bızak, furumaye, soysuz

şirheramî *m* sütsüzlük, sütü bozukluk, furumayelik, soysuzluk

şirherimî *şir* sırasını kaybetmiş olan (çocuk, bebek)

şirherimibûn *m* (çocuk, bebek) sırasını kaybetme

şirherimî bûn *leşh* (çocuk, bebek) sırasını kaybetmek

şirhad *m* lübnatlık, ipece kaba

şirîk (I) *şir* parke

şirîk (II) *şirîn* öz su (bakilerde)

şirîk (III) *şirîn* hayvan yemi olarak da kullanılanmayan bir ot türü

şirîk (IV) *şir* sütü (aracısı) vertişkenmiş, yumuşak taneli mısır, buğday vb.)

şirîka darâm *şir* baki sütü

şirîkgeştin *m* sütlenme

şirîk girîn *leşh* sütlenmek

şirîka riwekan *şir* baki sütü

şirî *şir* 1. süt beyazı 2. suden yağma

şirîdar *şir* süt veren, sını bol olan

şirîn (I) *şir* 1. tatlı 2. tatlı (acı olmayan, içilebilen, yenilebilen şey) * alyara şirîn tahi soymatik 3. *şir*: tatlı (tasarı) cekeç, goze kulaga hoş gelen, rahatsızlan dinlendiren, sevindüren) * aewa şirîn tahi dyku 4. *şir*: sütü, tefi, sevimli, sevecen, cana yakın sempelik, sınık kanlı, şeker * zarokeli piş şirîn çok sevimli bir çocuk * ca bilêre şirî qas lêstekî şirîn şirî hele bak ne şeker şey* 5. ömür (çok hoş gilen) * ta mirovekî jêr xwezî serî emûr bir adamsî -ê ber dile (...) (binur) çarî -ê berdilê dê şirî bayan ana baba yavuşu

şirîn (II) *m* 1. kişirme, kişirmeyiş 2. oklama (yiyecek veya su görüldüğünde alın kişirmesi için) 3. kükremek, kükrermiş (çoşkuyla suçlanma)

şirîn *leşh* 1. kişirmek 2. oklamak (yiyecek veya su görüldüğünde alın kişirmesi için) 3. kükremek (çoşkuyla suçlanmak)

şirîna berdîl *şir* gözde (şirimli bir kuzenir, begendiği kadın) * şirîna berdû *m* mârîk adının gövdesi

şirînatî *m* tatlı

şirînaşî *m* 1. tatlılık 2. sekerleşme

şirînûn *m* 1. tatlılaşma 2. tatlılaşma, tatlanma, ballanma (meyveler için) 3. *şir*: tatlılaşma, sevimleşme, sekerleşme (sevimli, hoş gidecek bir durum alma)

şirîn bûn *leşh* 1. tatlılaşmak 2. tatlılaşmak, tatlanmak, ballanmak (meyveler için) * r-rûşê lîr baş şirîn bûne kaysîlar iyice ballanmış 3. *şir*: tatlılaşmak, sevimleşmek, sekerleşmek (sevimli, hoş gidecek bir durum almak)

şirînbûyîn *m* 1. tatlılaşma 2. tatlılaşma, tatlan-

ma ballanma (meyveler için) 3. *şir*: tatlılaşma, sevimleşme, sekerleşme (sevimli, hoş gidecek bir durumu alma)

şirînî (I) *m* 1. kişirme 2. kükreme

şirînî (II) *m* 1. tatlılık, tat * uz şirîniya ve helawê kêrê bu helwanî tahi 2. sevbet (mâsimî) 3. şirînlilik, sevimlilik, sevecenlik, sınık kanlılık, cana yakınlık, tatlılık

şirînkelam *şir* tala sözlü, hoş sohbetli

şirînker *şir* tatlıduca

şirînkelîn *leşh* 1. tatlılaştırma 2. *şir*: tatlılaştırma, sevimleştitirme, sevinçli hale getirme

şirîn kelîn *leşh* 1. tatlılaştırmak 2. *şir*: tatlılaştırmak, sevimleştitirmek, sevinçli hale getirmek

şirînkelî *şir* tatlılaştırılmış olan

şirînkeh *m* bal ayı

şirînkeşî *m* bal ayı

şirînok *şir* 1. tatlılık 2. şirîn, sempatik

şirînokî *şir* 1. tatlıduca, tatlıca (buraz tatlı, az tatlı) 2. şirînce, sevecence, sempatik

şirînaşî *şir* tatlı sözlü, hoşsohbet

şirînaşîho zêrîn bûlêşal (Ardan çarçar)

şirînatî *şirîn* yaban yâsemîni

şirîntî *m* 1. tatlılık 2. şirînlilik, sevimlilik, sevecenlik,

şirîn *şir* 1. *şir*: burîş güzel avrat om

şirînziman *şir* tatlı dilli

şirîşk *m* çarş (şirîze)

şirîr *m* sul bulama

şirîkânî *m* ergo göğüs, meme

şirîkî *m* nur

şirînan *m* sille, tokat - di ser çayê lê xistin (an şirînaşî) suçatna idirinek

şirîmeşk *m* şirîmlu

şirîmjî *şirîn* sul çocuğu, bebek (meme veya zarak çocuğu)

şirîmjî *m* sul hakkı

şirînal *şirîn* sereks

şirîgezmî *şir* şirgemî

şirîk *şirîn* şirleşen (Euphorbia)

şirîkî *m*: leak, rikçe (sivalar için)

şirîkîbûn *m* tükleşme

şirîkî bûn *leşh* tükleşmek

şirîkîkelîn *m* tükleştırma

şirîkî kelîn *leşh* tükleştırmek

şirve *m* 1. yorum (bir yazının, bir sözün güç yönlerini açıklayan ayınlığa kavuşturma, tefsir) 2. yorum (bir olayı belli bir görüşe göre açıklama (değerlendirme)) 3. yorum (güzel veya layufl bir şeyden anlam çıkarma) 4. yorum (yınrra eserini veya müzik parçasını yorum) bir teknik veya dıyarlılıkla sunulması) 5. yorum, tabir (rûya tabiri)

şirvebûn *m* yorumla, yorumlanma

şirve bûn *leşh* yorumlanmak, yorumlanmak

şirvebûyîn *m* yorumlanış

şirvedat *şir* yâşutlu

şirvegeç *şirîn* yorumcu -ê radyoyê radyo yorumcusu

şiravegeri *m* yorunculuk
 şiravekar *m*der yoruncu
 şiravekari *m* yorunculuk
 şiraveker *ad*er 1. yoruncu 2. yoruncuyu
 şiraveketi *m* 1. yorunculuk 2. yorunduyetlik
 şiravekirin *m* 1. yorulma, yorulmuş (bu yazıyı veya bir sözü yorulmuş yaparak açıklama) 2. erime, yorulmaya (bir olaya, bir duruma anlam vermek, tabir etme) 3. yorulma, açıklama (bu düşüncüyü veya bir yazıyı izah etme) 4. yorulma, tabir etme (riyazi tabir etme)
 şirave kirin *şığ* 1. yorulmak (bu yazıyı veya bir sözü yorulmuş yaparak açıklamak) 2. yormak, yorulmak (bir olaya bir duruma anlam vermek, tabir etmek) 3. yorulmak, açıklamak (bu düşüncüyü veya bir yazıyı izah etmek) 4. yorulmak, tabir etmek (riyazi tabir etmek)
 şiravekirin *ad* yorulmuş olan
 şiravename *m* tabirname
 şiravexvaz *ad* yorulmuş şeyin
 şirpak *ad* helâlizde, helâl su ermiş, soylu kimsa
 şirpâkû *m* helâlizadelek, soyluluk
 şirpâlek *m* sul imbiği
 şirpandîn *m* şirpâşma (sesli şampar asma)
 şirpandîn *şığ* şaplatmak (sesli şampar atmak) * şeqatnek şirpande rûyê wî yüzüne bir tokak şaplatı
 şirpurzîng *m* sul şizeği
 şirpurzîng *m* sul imbiği
 şirparzûn *m* sul imbiği
 şirpeşîrp *ê* şak şuk
 şirpîn *m* şaplama
 şirpîn *şığ* şaplama
 şirplâi *m* şaplama
 şirpîv *m* şölçer
 şirp *m* şirak, şarkadak
 şirqal *m* 1. parç. 2. *ad* yapışık, yapışkan (sırt tahtile)
 şirqalk *bu* şirqal
 şirqalkî *ad* yapışkanca, yapış yapış
 şirqalkûbûn *m* yapışkanca olma
 şirqalkûkî bin *şığ* yapışkanca olmak
 şirqam *m* şile, tokat - avêtin (yekî) (birine) tokat atmak, tokatlamak - danîn (yekî) (birine) tokat atmak, tokatlamak - êk awarin (biniden) tokat yemek, tokatlamak - êk avdîn (yekî) tokat atmak (aşk etmek veya paltlamak) - êk şelpawdîn (yekî) tokat atmak (aşk etmek ve) şaplatmak) - êk ed-pundîn danîn (yekî) tokat atmak (aşk etmek veya paltlamak) - awarin tokat yemek
 şirqandîn *m* 1. şaklatma 2. şaklatma şaplatma (sesli şampar asma, tokatlamak)
 şirqandîn *şığ* 1. şaklatmak 2. şaklatmak, şaplatmak (sesli şampar asma, tokatlamak) * bebek şirqande rûyê wî bir tahe yüzüne

şaklatı * şirqanmek şirqande rûyê wî yüzüne bir tokat şaplatı ~ (yekî) tokat atmak (aşk etmek veya paltlamak)
 şirqeqîr *ê* şak şuk - Kîrin şak şuk etmek
 şirqîl *m* 1. şaklatma, çaklatı * şirqîna bîrîskê şuşek çaklatı 2. gürleme 3. *ê* şakladak - ji çepikan rûbîn alkış kopmak ~ kettû çepikan alkış kopmak
 şirqîn *şığ* 1. şaklatmak 2. gürlemek
 şirqîn *m* çaklatı * şirqîna bîrîskê şuşek çaklatı ~ jê çûn 1) şaklatmak 2) gürlemek
 şirqîn jê çûn *şwa* 1. şaklatmak 2. gürlemek, top g. be gürlemek
 şirsahî *bu* şirsayî
 şir sayî *ad* şapçık (şak yazı)
 şiryekir *m* sul şekeri
 şirsîhîlî *ad* 1. sırasını kaybetmiş olan (çocuk, bebek) 2. kavruk (yaşının ilerlemesine karşılık gelişmemiş, zihiz kalımsız olan) * zarukêkî şirsîhîlî *ê* lîlîlîlîlî kavruk ve zîz bir çocuk
 şirsîhîrîbûn *m* 1. sırasını kaybetme 2. kavruk- lîlî
 şirşîr *ê* şakar şakar
 şirsîrdîrîn *m* sokuma
 şirsîr kurlî *şığ* şirîmek
 şirsîrnê hûnê gûnê şirleşenî
 şirt *m* dilin
 şirtoz *m* sul tozu
 şirtîk *m* sul kaynağı
 şirvan *ad*er satığı
 şirvunî *m* sücülük
 şirxane *m* şahane
 şirxor *bu* şixor
 şirxor *ad* 1. sîr bebeg; 2. sücül
 şirxunî *m* 1. sîr bebekliği 2. sücüllük
 şirxwîşk *m* sîr kurdêk (kız ıvan)
 şirzak *bu* şiro
 şiş (î) *m* yarma
 şişik (î) *ad*er ak uger
 şis (î) *m* aş (bu ucu serti, demir veya ağaçtan, hazen şilîş gibi kullanılabilecek ince uzun çubuk) - jê dan (an ji xistinê) şışlemek ~a çeynêrê (an ji çapîrî) kanzur kol, ~î erdê hûn vere kapaklamak
 şişa bîrîskê *ad* yaldırım
 şişa şîngê *ad* horoz uyuğı
 şişberaş *m* bir yemek adı
 şişbûn *m* 1. kayarak düşme 2. kandırılma, yoldan çıkarılma, enayi yerine konulma
 şiş bûn *şığ* 1. kayarak düşmek 2. kandırılmak, yoldan çıkarılmak, enayi yerine konulmak
 şişbûyîn *m* 1. kayarak düşme 2. kandırılış, yoldan çıkarılma, enayi yerine konulma
 şişe *bu* şişe
 şişek *m* bir yarımda kayun
 şişelâq *bu* şişin
 şişik (î) *m* 1. şiş (bu ucu serti, demir veya a-

ğaçtan, bazen sılab gibi kullanılabilen ince uzun çubuk) 2. şiş (örge örmeye kullanılan ince uzun çubuk) - çökürün örgü örmek

ışık (II) *adım* akışır

ışıkta *m kalabalık*

ışıkta *ad* amden oluşan kalabalık

ışıkta *m* şiş kebab

ışıkta (II) *m* şişleme

ışıkta (II) *m* 1. kaydırarak düzünme 2. zandıma, yoldan çıkarma

ışıkta (I) *ışık* şişlemek

ışıkta (II) *ışık* 1. kaydırarak düzünmek 2. zandırmak, yoldan çıkarmak

ışıkta stükan *ad* yıldız yağmuru

ışıkta *adım* 1. şiş (şeye geçirilecek veya şişte bulunan şeye) 2. şişlenmiş olan

ışıkta *ad* şişko

ışıkta *m* şişkotuk

ışıkta *ad* şişman - büm adını almak (şişmanlanmak) - e baxerî şişman hareketiz kırışc

ışıkta büm *m* 1. şişmanlama 2. semanite, semaniteye - a (yekûl danîm kulo vermeye başlamak

ışıkta büm *biğk* 1. şişmanlamak 2. semanite, semanitelemek

ışıkta büm *m* şişmanlanış

ışıkta nî *m* 1. şişmanlık 2. *ad* şişmanca * yekûl şişmanca ye şişmanca biri

ışıkta nî *m* şişmanlık

ışıkta kîrî *m* şişmanlatma

ışıkta kîrî *ışık* şişmanlatmak

ışıkta *ışık* çuğu çuğuna nidası

ışık (I) *ad* pürüzsüz, kaygan

ışık (II) *m* 1. ayşberg 2. çığ 3. kârca vavacılma - rak büyümesi

ışık (III) *ad* gör açık

ışıkta *m* 1. şitaye şit: van edebiyatında kış mevsiminde kârca almak işleyen şit) 2. şitaye (bir kışdağın kış: anlatın gıyâ hollümü)

ışıkta *m* 1. çözülme, analiz, tabii 2. şit tabii

ışıkta *ad* 1. çözülme, analiz 2. şit tabii, tabii

ışıkta *adım* çözümleyici, analiz - e derüni psikanaliz

ışıkta *m* çözümleyicilik, analitik - ya derüni psikanaliz

ışıkta *adım* çözümleyici, analiz

ışıkta *m* çözümleyicilik, analitik

ışıkta *m* çözümleme, analiz etme, tabii etme - a derüni psikanaliz

ışıkta kîrî *ışık* çözümlemek, analiz etmek, tabii etmek

ışıkta *ad* çözümlemiş, analiz edilmiş

ışıkta *ad* şük

ışık (I) *ad* şük

ışık (II) *m* akşam yemeği - a şevê hawar kuwêdê gi. nûbihêk yaşayışta küçük otulluklarla yetimliği, kânatlılığı şevê etme - a şevê taşuya şebêê bir lekma bir birka

ışık (III) *m* şivan, materî - şivan şivan, materî şivale *m* iz, nişan, belirti

ışıkta *m* kanal alı

ışıkta *adım* yârca (Vespehtî)

ışıkta *m* akşam yeme, akşam otlatılması

ışıkta kîrî *ışık* akşam yeme vermek, akşam otlatılması yapmak

ışıkta *ad* geceden kalma yemek

ışıkta *m* akşam ruhu için fikir fikirata - verlen aş - lû çûn fîlûsü ahmêre muhtaç, sudakava muhtaç olmak

ışıkta *ad* akşam yemeğine geç kolonş olan

ışıkta *ad* akşam yeme, akşam otlatılması

ışıkta *m* şiv, materî

ışıkta *ad* şivân

ışıkta *m* şivânîk

ışıkta *ad* şivaw

ışıkta *m* şivân, şiv, materî

ışıkta *m* delgi, makap

ışıkta *m* kıymık

ışıkta *ad* şivânîk

ışıkta *ad* şivaw

ışıkta *ad* şivânîk

ışıkta *ad* şivaw

ışıkta *m* tekne (türkî işlerde kullanılan uzun in - ce kap)

ışıkta *ad* kaplımbağ (Testuda)

ışıkta *m* aç, ez - dan aç vermek

ışıkta *ad* aç vermek, açtane

ışıkta *ad* aç vermek, açtane

ışıkta *m* 1. işkenca * jî bî kû mîrîk hîdîg a - yafîlî işkenca lû kîrî bîdîmî konuşturmağ

ışıkta *m* işkenca yaptılar 2. işkenca, ezizet 3. işkenca (fuzû, şikantî) durum)

ışıkta *adım* işkenca

ışıkta *m* işkencaçlık

ışıkta *adım* işkenca

ışıkta *m* işkencaçlık

ışıkta *adım* işkenca

ışıkta *m* işkencaçlık

ışıkta *adım* işkenca

ışıkta *m* işkencaçlık

ışıkta *adım* işkenca

ışıkta *m* işkencaçlık

ışıkta *adım* işkenca

ışıkta *m* işkencaçlık

ışıkta *adım* işkenca

ışıkta *m* işkencaçlık

ışıkta *adım* işkenca

ışıkta *m* işkencaçlık

ışıkta *adım* işkenca

ışıkta *m* işkencaçlık

ışıkta *adım* işkenca

ışıkta *m* işkencaçlık

ışıkta *adım* işkenca

ışıkta *m* işkencaçlık

ışıkta *adım* işkenca

ışıkta *m* işkencaçlık

— geradîn iz surmek (ayak izler u bakarak gikiği yerî bulmak) — liştin iz birakmak. yer emek — jê çûn izi silinmek — li serê dan pê suçunu oñtas etmek — pê neketin yolu duşmeme — û deşav yel, mekan — a (yekî) ajutîn (berînin) izider, girmek — a gumlekê parmak izi — a (yekî) hilanîn izini hilmak — a (yekî) nextaya bûn izi belavaz olmaq — a li llyê (şu u piçîkê) parmak 2i — a (yekî) winda hûn izi belavaz olmaq — a (yekî) winda klerin izini kaybetmek

şopajo *adîv* 1. iz sürücü 2. takip edici (bir düşüncüyü veya kimseyi kendine rehber edinme)

şopajotî *m* 1. iz sürücülük 2. takip edicilik

şopanî *m* izleme, takip

şopandî *m* 1. izleme, takip etme 2. izleme (bir şeye uymak, bağlı olma) 3. takip etme, izleme (herhangi bir olayla ilgilenme) 4. kovuşturma

şopandî *fiğl* 1. izlemek, takip etmek 2. izlemek (bir şeye uymak, bağlı olmak) * ez moda dayê dişopîni moda yî izliyorum 3. takip etmek, izlemek (herhangi bir olayla ilgilenmek) * ez wesanîên bû dişopîni yî yî yî yî izliyorum 4. kovuşturmak

şopanî *şerh* izlek

şopdar *adîv* takipçi

şopdarî *m* tak, peçelik

şope *m* kalıntı iz

şopediruk *ad* tarah izi

şopere *m* izlek, izleme yî

şoperê *m* ayak izi

şopewur *ad* beyinde yer olma kelimele:

şopper *adîv* izci, iz sürücü

şopperên *adîv* izci (iz sürer)

şopperênî *m* izcilik

şopperî *m* izcilik, iz sürücülük

şopperînî *m* iz sürme, takibat

şophîlgî *adîv* izci izci izci sürerî

şophîlgîrî *m* izcilik

şophîştî *m* iz birkana

şop hîstî *fiğl* iz birakmak

şopî *m* izleme, asi

şopînî *m* izleyiş

şopîner *adîv* takibe, takip edici

şopînerî *m* takibçilik, takip edicilik

şopîras *adîv* arkeoloji

şopîrasî *m* arkeoloji

şoprê *m* izlek, patika

şuq *m* tevk

şoqê *adîv* şoql

şoqlî (I) *adîv* 1. bezelye (Besant sîrvînk) 2.

bezelye (bu birkana yuvâlek tînesî)

şoqlî (II) *m* ince ve uzun haizir

şur (I) *ad* 1. şur 2. şuruk (şu içi den — e şu — şî şurik e şup şûrî şuc (zulu olan yemek))

şor (II) *m* 1. sez, lif, liföz (kavî, lükîndî) *

şorî *m* we xweş kütî sez 2. sez ikîmme, şorcuk) * şor heye ku kar diqedîne sez şorî ş bûn 3. şor (bir konuyu yarî olmaq açîk-lîntayî yarîyî m kelîme dîzîsî) * şor û lîpên romanî yê dî wê m romanîm sözlerî, tîpîlîzî orun — jê xîstîm 1) lîf dolqîndîmîşk 2) lîfîsmîşk, azarîsmîşk — ê lîzîlî kîrîm kendîndî bîyîk lîfîr etmek — ê pêşîyam şa şorî — ê (yekî) tî neçîm (bîrîne) nazî geçmemek — ên pîs pîs lükîndî (weya şor)

şor (III) *m* 1. şok 2. şokk — kîrîm 1) şgîmî * şerê we şor kîr heşîm egdî 2) şorkînmîk şor (IV) *m* 1. şî şalgîm bastîk 2. nezle * hî şorê kelîme izale olmaşî

şor (V) *adîv* şok m şogîz (Şalîx babîlcîmî)

şor (VI) *m* laşka, yalaza — ên yalama olmaq

şor (VII) *m* şîk — ê şor kella çella, şîk ve güzel şîrîmî

şora *adîv* şîrî şîrî şîrî yakan veya türkî şîrîşeyîr.

şoralî *adîv* şorîk, tuzîk

şoranî *m* bular

şorandî *m* laşka etme

şorandî *fiğl* laşka etmek

şorav *adîv* şoravîk

şoravîk *adîv* şoravîk

şoravî *m* 1. tuzlu su 2. tuzlu oz su * şoravîya

şoravî *m* nakan nolan şînkîrîm tuzluluğu

şoravî *m* salamura (tuzlu su)

şorax *adîv* şorax, tuzluk (yemîlî olmaşî)

şoraxî *m*

şoraxbûnî *m* şoraxîsmî

şorax hûnî *fiğl* şoraxîlaşmak

şoraxîşîyîmî *m* şoraxîlaşîş

şoraxîşîrîmî *m* şoraxîlaşîrmî

şorax kîrîmî *fiğl* şoraxîlaşîrmîk

şorayî *m* tuzluluk

şorbe *m* çorba — jî bî xwe şur kîrîm (bir şeyî)

kendî aşî şorînkî — va şorînkîmî yuvârlîmî

şorbeşîrî *m* çorba — yî terhaneyî terhanî çorbasî

şorbedîrmî *m* çorba

şorbedîrmî *adîv* çorba (çorba yapıp satan kîsmî)

şorbedîrmî *m* çorbaçîlık

şorhemasî *ad* balîk çorbasî

şorbenanî *ad* ekînkî çorbasî

şorhenîskî *m* meçîrmîk çorbasî

şorhebîllîkî *m* hezeşîye çorbasî

şorberîştî *ad* şerhîye çorbasî

şorbesewzî *ad* seba çorbasî

şorbesîrî *m* şîr çorbasî

şorbesîrî *m* şîrdîç

şorbewarî *adîv* çorbacı (beleşçî)

şorbewarî *m* çorbacîlık (beleşçîlîk)

şorbeyî bîrîne *ad* şîrînkî çorbasî

şorbeyî danî *m* şîrînkî

şorbeyî şîrînkî *ad* yuvârlîmî çorbasî

şorbeyî meşewşî *ad* meçîrmîk çorbasî

şorbeyî terbîyekîrî *ad* etlî çorba

şorbeyî zozanî *m* yaylî çorbasî

şarlsuri *m* siziz geçme. nazı geçme * şarlsuri-
ya min lē nabore ona nazını geçtiyor
şarlın (I) *m* 1. eğilme 2. sarkma
şarlın (II) *m* tuza olma, tuza hale gelme
şarlın (III) *m* yalama olma
şar bün (I) *m*ğış 1. eğilmek 2. sarkmak * potē
wē yē dirē şar būbā ū kebbū ser miltēn
wē kadının uzun saçları sarmış saçlarına
kadın imişti
şar bün (II) *m*ğış tuza olmak, tuza hale gelmek
şar bün (III) *m*ğış yalama olmak
şarbüyn (I) *m* 1. eğilme 2. sarkma
şarbüyn (II) *m* tuza olma, tuza hale gelme
şarbüyn (III) *m* yalama olma
şarçorl *m* patavatsız. kaba sözlü kuluç
şarç (I) *m* beyar
şare (II) *m* lāf, lafız, lakırdı, söz
şare (III) *m* lāf, yalama – bün yalama olmak
şarē *m* çember. kasnak. kuşak, halka (şarēdek,
dēk, fiç gibi şeylerin dağılması için ü-
zerlerine geçiriler. dayanıklı bir cisimden
kuşak, çeşitli metallerden veya tabandan yö-
pülmiş çember. sağlamlığını arttırmak için
bir şeyin çevresine geçirilen ağaçtan veya
metalden bağ)* şureba sindonē sandık
çemberi – kīrlē çember geçirilmek
şarebalar *m* çemberli, kasnaklı
şarebā *m* çember söğür (Salsix babylonica)
şarekijir *m* çemberleme, halkalama, kuşak-
lama, kasnaklama
şareb kīrlē *m*ğış çemberlemek, halkalama,
kuşaklamak, kasnaklamak (bir şeyin çevre-
sini çember gibi kuşaklamak)
şarekīrlē *m* çemberli, kuşaklı, çember geçiril-
miş olan
şarekīrlē *m* çembersiz, kuşaksız, çember
geçirilmemiş olan
şarebūn *m* lāf kalama
şare bün *m*ğış lāf kalama
şarebüyn *m* lāf kalama
şarek (I) *m*ğış azeği (zeitsel olarak)
şarek (II) *m* 1. çorak 2. kēs r (dāl vermeyen,
öreme tokum olmıyan)
şarek (III) *m* yağcı
şareket *m* tuza, çorak toprak
şarekīrlē *m* lāf kalama
şare kīrlē *m*ğış lāf kalama
şarekī (I) *m* çoraklık
şarekī (II) *m* yağcılık
şarerēz *m* söz dizimi.
şares *m* devrim ~ li dar ketin devrimi başlan-
mak ~ li dar xētīn 1) devrimi başlatmak 2)
devrimi örgütlemek etmek → kārkeran işçi
devrimi., proletarya devrimē → pīsesaztē
sanayi devrimē → pralatoriyē proletarya
devrimē → zanıyār bilge devrimē
şareşger *m* devrimci
şareşgerane *m* devrimci, devrimciye yaraşır
bir biçimde

şareşgeri *m* devrimcilik
şareşgēr *m* şareşger
şareşgērī *m* şareşgeri
şareşī *m* devrimci
şareşī *m* devrimcilik
şareşvan *m* devrimci
şareşvanī *m* devrimcilik
şareşvaz *m* devrim taraftarı
şareşvazī *m* devrim taraftarlığı
şaret *m* çirkin
şaretane *m* çirkin
şaretbūn *m* çirkinleşme
şaret hūm *m*ğış çirkinleşmek
şaret dīrlē *m*ğış çirkinleşmek
şaretī *m* çirkinlik
şaret kīrlē *m* çirkinleşme
şaret kīrlē *m*ğış çirkinleşmek
şareyī *m* ayıp
şarezar *m*ğış 1. çorak, tuza 2. çöl, bozlu *
hinek ji wan li şarezara Konyayē rast ki-
rin baarlān Konya bozkırlarına gōrēndi-
ler * şarezara Ereblīstanē Arabīstan çölü 3.
çöl, ısız, tozlu
şarē herē *m* ara sözü
şarzeran *m* güzel söz, hoşsohbetçi
şarzeranī *m* güzel konuşma, hoşsohbet
şarzeranī *m* güzel konuşma
şarzeranī *m*ğış güzel konuşmak
şarē *m* köylerde badana için kullanılan, kıl
yörük (I) *m* 1. salama (tuza su) 2. salama
(bu suyun içinde tutulmuş yiyecek) * i-
sonēr şarē salama biberi 3. eritilmiş tuza
yağın tortusu – xwarin elayı yulmak →
xwe jē xwarin kazık yemek, kazıklanmak
(aldatılmak) → xwe xwarin (bu şeyden)
ağrı yannak, canı yannak, oltağı yulmak
(acı bir derime geçirmek, bir işte zorlu gör-
ünce) * çynē şarē şap gibi (ağzu alınmaya-
cak kadar tuza)
şarīk (I) *m* azeği, zengin (cinsel istekleri güç-
lü olan)
şarīk (II) *m* salıya, ağır salıya
şarīk (IV) *m* çayır, mera
şarīk (V) *m* nezle
şarīkī (I) *m* azeçlilik, azgınlık (cinsel için)
şarīkī (II) *m* nezle (nezleye yakalanmış olan)
şarīkībūn (I) *m* azma, azgınlık (cinsel istek-
leri aşırılığa, cinsel duyguları artma)
şarīkībūn (II) *m* nezle olma, nezleye yakalan-
ma
şarīkū bün (I) *m*ğış azmak, azgınlık (cinsel istek-
leri artmaları aşırılığa, cinsel duyguları artma)
şarīkū bün (II) *m*ğış nezle olmak, nezleye ya-
kalanmak
şarīkībūyīn (I) *m* azma, azgınlık (cinsel istek-
leri aşırılığa, cinsel duyguları artma)
şarīkībūyīn (II) *m* nezle olma, nezleye yakalan-
ma

şorlad *m* nutuk, vaaz
 şorladan *m* nutuk verme, vaaz verme
 şorladan *fiğ* nutuk vermek, vaaz vermek
 şorladga *m/ñ* vaaz, hitap
 şorış *bir şorış*
 şorışvan *bir şorışvan*
 şuri (I) *m* 1. tuzluluk 2. *m* tuzlu * gere tiştên
 şorî *mexve* tuzlu şeyleri yememesi lazıma
 şori (II) *m* tuzlu çökelek
 şorker *m/ñ* konuşmacı
 şorkirîn (I) *m* 1. konuşma 2. lâflama 3. t.d.ın kaçırma
 şorkirîn (II) *m* tuzlu hale gelme
 şorkirîn (III) *m* 1. eğme 2. sarkıtma
 şor kîrîn (I) *fiğ* 1. konuşmak * zarok lîma
 şor nêke çocuk daha konuşmıyor 2. lâflama 3. t.d.ını kaçırmaq
 şur kîrîn (II) *fiğ* 1. tuzlu hale gelme 2. *mex* karıştırmak (değirtmek için)
 şur kîrîn (III) *fiğ* 1. eğmek 2. sarkıtmak
 şurkîrî *m* konuşmuş olan
 şorkîrî *m* tuzlu, çok tuzlu olmuş olan
 şormak *m* tuzlu leblebi
 şorpiş *m* süzünü sırgemeyen, somda söyleme: gerekni başta söyleven
 şorşor *m* şağlıyan
 şori *m* şori
 şortan *bir şortan*
 şorte *m* şandırma
 şortelî *m* jandarmalık
 şortik (I) *m* çapak, göz çuğu
 şortik (II) *m* çok su katılmış olan ayran ~a
 tûyê yekîşeynê ar darran çaltırmak
 şorzar *m* şağlı bayvan
 şorweş *m* hoşahîlêl
 şorweşkarî *m* sohbeti kolaylaştırma
 şorweş kîrîn *fiğ* sohbeti kolaylaştırılmak
 şose *m* şose
 şosa *m* şerşerî
 şoş *b* 1. çuş (yürüyen eşığı dördürmeş şoş) 2. büst (at ve katır dördürmek için çıkarılan ses) 3. çuş (yüksükler bir davranış için söylenen kaba söz) * huş kero, tu dîzani ku te el got? çuş lud. ne dedigîni bîjyar masun?
 şoşan *m* uzantısı olan çentik
 şuşban *m* şağdıç
 şuşbanî *m* şağdıçlık
 şuşbûn *m* şağdıç
 şuşbînî *m* şağdıçlık
 şuşbînîfî şağdıçlık
 şuşbînî *m* 1. kayarak düşme 2. kandırılma, yoldan çıkarılma, enayi yerine konulma
 şuş bûn *fiğ* 1. sayıca düşmek 2. kandırılmak, yoldan çıkarılmak, enayi yerine konulmak
 şuşbûyîn *m* 1. kayarak düşme 2. kandırılma, yoldan çıkarılma, enayi yerine konulma
 şuşkîrîn *m* 1. kayarak düşme 2. kandırılmak, yoldan çıkarılma

şoş kîrîn *fiğ* 1. kayarak düşmek 2. kandırılmak, yoldan çıkarılmak
 şuşman *m* şağdıç
 şuşmanî *m* şağdıçlık
 şuşmîn *m* şağdıç
 şuşmînî *m* şağdıçlık
 şuşo *m* (çocuk dilinde)
 şuşo *m* bir bir, çapı çapı (çocuk dilinde yukarı)
 şuşoldırîn *m* bir bir yapma (yıkama, çocuklar için)
 şuşo kîrîn *fiğ* bir bir yapılmak (yıkılmak, çocuklar için)
 şuşpan *m* şağdıç
 şuşpanî (I) *m* şağdıçlık
 şuşpanî (II) *m* saç (gelinin başından saçılan şeyler) ~ bi şerî de kîrîn saç kîrîn (veya saç atmak)
 şutik (I) *fiğ* ishal
 şutik (II) *m* çok su katılmış olan ayran
 şutik (III) *mex* kokulu olup yemeklere katılan bir baharat çeşidi
 şutik (IV) *m* soyuntu
 şutikê *m* ishal (cahil olan)
 şutikûbûn *m* ishal olma
 şutikû bûn *fiğ* ishal olma
 şutî *m* karpuz
 şuv (I) *bir şuv*
 şuv (II) *m* salgın hastalık
 şuv (III) *m* şov (show)
 şovalye *m* 1. *dê* şovalye (eskî Romad'da üç aslanın ikibirisinin üyesi olan yürekli) 2. şovalye (Orta Çağ Avrupa'sında özel eğitimle yetmiş, belli ülkeler taşıyan, sayılı, atlı savaşçı) 3. şovalye (derebeylik düzeninde sayılılık unvanlarının en alt basamağı) 4. şovalye (günümüzde Fransız hükümetinin verdiği şeref belgesi ve unvanı)
 şovalyeyî *m* şovalyelik
 şove *m* şağlıları kenetlenmiş orman
 şoven *m* şoven
 şovenîfî *m* şovenîfî
 şovenîfîzî *m* şovenîfîzî
 şovenîfî *m* şovenîfî
 şovlevyan *m* deve çobanı
 şovkîrîn *m* çift sürme
 şov kîrîn *fiğ* çift sürme
 şuyar *m/ñ* yukarı
 şoyarî *m* yığılıklık
 şoy *m* şov
 şoye *bir şoye*
 şuk *m* şuk ~ û şeng (un jî şerî) göz alıcı, alımlı çö mî
 şoxî *m* şahlık
 şping *m* kapa eşığı
 ştexalî *bir ştexalî*
 ştiyar *bir ştiyar*
 şube *m* 1. şube 2. şiy şube
 şubet *m* benzer, gibi
 şubê *m* gibi

şünkarî m vekillik
 şünkarî m yanak yarı
 şünpê n pedal
 şünpêk m ayak izi
 şünşewar m yangın yeri
 şün ve doğ *şün* erelenmek
 şünvenmayî m geri kalması
 şünvenmayîtî m geri kalışlık
 şünwar n 1. şün, mekân 2. yerleşim yeri 3. kaharı, tapî'i yer (bir toplum, kültür uygarlık vb. den ortaklar şey)
 şünwarbûn m yerleşme, ikamet etme
 şünwar hûn *şün* yerleşmek, ikamet etmek
 şünwarî m arkaeoljik
 şünwarsa *şün* arkaeoljik
 şünwarsa m arkeoloji
 şüpik m oklava
 şür (I) m egik, meyâ
 şür (II) n 1. kılıç 2. kılıç (sabân ekçesini oka bağlayan uç parçası) - dînin kılıcı kimin koyunak (savâşi binmek) - hejandîn kılıç oynatmak - ji kalun kişandîn kılıçı emîn-în çıkarmak - kalan nabîre kılıç kimin kesmez - kalanê rwe nabîre kılıç kimin kesmez - kirin kalan kılıçı kimin kovnâş (savâşi hışakmak) - kişandîn kılıç çekmek - kişandîn û bi ser de şûn kılıç üşürmek (kılıç çekerek saldırılmak) - le xisûn tu jê dîstê xilâş varmak - li ha kirin kılıç sallamak - li maya rwe girê dan kılıç kuzarmak (veya takmak) - mîrekî dikuje zîwan hezarê kîlê bûnî oldûnker kotû lîf bûlêresîni îhdûr - sîmêl nebrîn buyî: halta kesmez olunak, kendinden çok emîn olmak - stûbêlê (yekî) nebrîn buyî: halta kesmez olmak, alçaklık dağılar ben yaratım demek (çak kurumu olmak) - şara xencer nam, jîn dîstîstî kılıçları Şam kılıcı, akrabalardan ömez ve eş olarkta emîn olun - taxî kirin (her) kîmandan çıkarmak -ê bêkalan kuzun kılıç -ê pehm şavî kuzun -ê sedefbazînd kabzası sedef kuzun kılıç -ê rwe jî hev re kişandîn (hırâlerine) kılıç çekmek
 şür (III) m sersem
 şûra m şûra
 şûtan m sızma
 şûrandîn (I) m sızdırma
 şûrandîn (II) m şarîdama, şarlatma
 şûrandîn (I) *şûg* sızdırmak
 şûrandîn (II) *şûg* şarlatmak, şarlatmak
 şûraya dîwêlê m şûmyîdevler, danıştay
 şûrbaz *şûra* eskrimci, kılıç oyuncusu
 şûrbazî m eskrim, kılıç oyunu
 şûrbûn m sersemleşme
 şûr hûn *şûg* sersemleşmek
 şûrdar m kılıç
 şûrdûv *şûra* kılıç kuyuk (xiphophorus telleri)
 şûre m hant

şûredank m harutluk (harut saklayan kap veya yer)
 şûrêger mekâm beyat makamı (uzuluklar dizine dnyan)
 şûrepê *dîstêd* harutçu (umarî eden)
 şûrepêjî m harutçuluk
 şûresûr û şarî şarî, şarî şarî
 şûresûrkirin m şarîdama
 şûresûr kirin *şûg* şarîdamak
 şûret her şaret
 şûrê m bağ (sâfîndaki) duvar
 şûrê cot m karosaban keskişi
 şûrê gergerî m bir tar kılıç
 şûrê kutanê m pallugun keski derin
 şûrê meqravî m Ehlîste urelmiş bir tar kılıç
 şûrê mîsrî m Şam kılıcı
 şûrê rûs m dal kılıç, dî yan kılıç
 şûrê şamê m dünyaya ünlü ve kıymetli çelikler Şam kılıcı
 şûrê şamî m Dîstê urelmiş bir tar kılıç
 şûrê şîrî m dal kılıç, yalın kılıç
 şûrê tazî m dalyan kılıç, yalın kılıç
 şûrger mekâm beyatî makamına yakın bir müzik makamı
 şûrgîye *şûra* uzun yapraklı bir bitki
 şûrîlîğêr *şûra* kılıç kuzanan
 şûrîngêv *şûra* kılıç dövüşçüsü, kılıç ustası, yi kılıç kullanan
 şûrîngêvî m kılıç dövüşçülüğü, kılıç ustalığı
 şûrîk n kılıç (sabân ekçesini oka bağlayan a-ğaç parçası)
 şûrîkandîn m 1. kaydırma 2. akın yapma, cereyan yapma
 şûrîkandîn *şûg* 1. kaydırılmak 2. akın yaptır-mak, cereyan yaptır-mak
 şûrîkîn m 1. kayma, kayak yapma 2. akın ol-ma, cereyan olma 3. sürülme, ilerleme
 şûrîkîn *şûg* 1. kaymak, kayak yapmak 2. a-kın olmak, cereyan olmak 3. sürülme, i-lerleme
 şûret m egiklik
 şûrîn (I) m sızma, sızış
 şûrîn (II) m şarîdama, şarîdamca, şarîkta
 şûrîn (I) *şûg* sızdırmak
 şûrîn (II) *şûg* şarîdamak, şarlatmak
 şûrînî m şarîk
 şûrker *şûra* kılıççı, kılıç ustası
 şûrketî m kılıççılık
 şûrkêş *şûra* kılıç çeken, kullanan
 şûrkêşî m kılıç oyunu
 şûrkirîn m kılıçlama (kılıçla vurma)
 şûr kirin *şûg* kılıçlamak
 şûrkîlê 1. kılıçlama, kılıçta 2. kılıçlama, çap-lama
 şûrmadî *şûra* kılıç halığı (Xiphias gladius)
 şûrmend *şûra* eskrimci kılıç oyuncusu
 şûrmendî m eskrim, kılıç oyunu
 şûr şûr h şar şar
 şûret *şûra* calı şûpürgesi utu

şûrazane *m* kılıçbane

şûrzan *m* kılıç ustası

şûş (I) *m* rüzgârdan savrulmuş buğday

şûş (II) *m* kayma -î navê bûn şûşe düşmek

şûşbîn (I) *m* 1. kaymak düşme 2. kandırılmı

yuklun çıkarılması, enayi yerme konulu

şûşbîn (II) *m* 1. suzalıne (konularını çırpma-

dan ucma) 2. el ve ayaklarını çırpıcılar

yüzme

şûşbîn (III) *m* sendeleme

şûş bûn (I) *bûğh* 1. kaymak düşmek 2. kandırılmak, yoldan çıkarılmak, enayi yerme konulu

şûş bûn (II) *bûğh* 1. suzalmak (konularını çırpma-

dan ucma) 2. el ve ayaklarını çırpıcıları yüzme

şûş bûn (III) *bûğh* sendeleme

şûşat *bûşto* süsen

şûşe *m* 1. şişe 2. kadeh, bardak 3. şişe (gazelâncıların fîr, çevresine konulan cam konyacı) 4. *m* şişe (bir şişenin alacağı miktar) * şûşeyek mey bir şişe şarab -ya dibe insan kî hişkê nêcebîre calî yîkmak kolay yapmacı zedler -ya şalak termis * ey-nê şûşe ye çok güzel olan kadır.

şûsheir *m* şişe kesici

şûşebend *m* sarıcan

şûşe alagirtin *bûğh* şişelemek

şûşekir *m* şîrî şişeci, şişe satan

şûşekiroş *m* şîrî şişeci, şişe satan

şûşik *m* akım, cereyan

şûşikandil *m* 1. akıntı 2. akım yapıma, cereyan etme

şûşikandil *bûğh* 1. akıtmak 2. akım yapma, cereyan etme

şûşikandî *m* akıntısız olan

şûşikîn *m* 1. akım 2. akım yapma, cereyan etme

şûşikîn *bûğh* 1. akıtmak 2. akım yapmak, cereyan etmek

şûşing *h* bir şişe

şûşîşin *m* 1. kaydırarak düşürme 2. kandırılmak, yoldan çıkarma

şûş kirin *bûğh* 1. kaydırarak düşürmek 2. kandırılmak, yoldan çıkarmak

şûştek *m* dere

şûşteri *m* şîrî küt. arazînde bir akıntı

şûştin *m* 1. yıkama 2. kîw yıkama (kimyasal maddelerle yapılan işlemler) 3. *m* yıkama (arı suya yapılan işlemler) * şûştina film film yıkama

şûştin *bûğh* 1. yıkamak, yumaç 2. kîw yıkamak

- ji heriyê avêtin ser kuma dîriyê eskî haytanê bîberî etmek -a bî aşê aravê zelleme -a yek carî be teşîre gelesin

şûşî *m* yıkamak

şûr (I) *m* şûr - lî xîstîn şûr çekmek

şûr (II) *m* 1. dişik 2. sıvı

şûr (III) *m* şalâkê û şûr

şûr (IV) *m* 1. kaymak 2. kaypak (kîmse)

şûr (V) *m* kurnax 1. kurnax 2. becerikli, çalşkan

şûr (VI) *m* çiplak

şûrîk (I) *m* sıvı

şûrîk (II) *m* kuşak, bel bağı beşe sarılan uzun ve enli kuşak

şûrîk (III) *m* ağır salyası, ağır suyu

şûrîk (IV) *m* bîyakalı

şûrîk *m* şûrîk

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *bûğh* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

şûrîkîşîn *m* sıvılaşma, sıvılaşma

T

t, T Kült. alfabesinin yirmi dördüncü harfi ve *te* diye okunan bu ses fonetik bilimi bakımından ses ritimsiz kapalıtlı ürsözleri gösterir

T *kim* T (*trityum* 'un kısaltması)

Ta *kör* Ta (*tanıtma* 'ın kısaltması)

ta (T) a 1. iplik (pamuk, yün, koten, ipek vb. dokuma maddelerinin uzun, ince liflerinden her biri) 2. iplik (liflerin bütünlükte bükülmüş ve çekilmiş durumu) * *tayê penbû* pamuk ipliği 3. tel, saç teli * *tuyên spi yê porê wê* saçının beyaz teli * *tu nikarî destê xwe bîdî* tayek porê wê jî anur saçının tek telme dahi dokunmasını 4. lif - lifi düzeyde ve lif - lifin 1) bir şeyi uzun uzadıya söylemek, en ince ayrıntısına kadar söylemek 2) sonucu getirmek ~ *hî* - tel tel - *kuş klîria* iplik çekmek (kumaştan iplik çekmek) - *kışandî* iplik çekmek (kumaştan iplik çekmek) - *pê re* baddan tanjî *medanî* baş etmek (veya çözülmek) - *yê deng* ses teli - *yê hevrişim* iplik ipliği - *yê kêmba* iyice eğrilmemiş iplik - *yê mefîlûkîri* bir kuş kat olursa örülenmiş ince boncuk ipliği - *yê rîzî çûruk çûruk* veya çûruk çûruk (sağlam olmayan, 'şe yaramaz) * *ev xamî edî tayê rîzî ye. mirov nikarê tê de bijî* bu ev örük çûruk çûruk, yavaşlımaz - *yû kuv saqlanî olîmayan* iplik, çûruk iplîta - *yê xav zî dîqete eğrî* lifli kayruk tez kopar

ta (T) *ayê* 1. sirtma 2. titreme 3. nöbet (hastalık sebebiyle titreme, yüksek ateş) 4. ateş, yüksek ateş (vucut ısısı) 5. *wez* kırku - *gîrtîta* 1) sirtma örtmek, sirtmayı yakalamak 2) ateşi yitirmek - *ya* (yekî) *bî miranê* (yekî) *meduh* burnum tumağımı bile ilüsiyle değiştirmek - *ya serê sibehê mirîna êvarê* bu aydan öleyim - *ya şnoyê salno* kırkua - *ya weşatî* (an jî *weşî*) gırtl sirtma - *ya xwe nade* *miranê* günahını buz verincez

ta (T) *de* 1. değin çek, kadai (bir işin bitağı noktayı veya zamanı anlatır) * *ta var* bulaya

degin 2. hatra, ta * ta jî Stenbolê ve em di ber *dêim ku dengê wê* birbirin ta İstanbul'dan ben onu susturmadık - *ku ta ka - rojn* iro bu güne *dêgin*, *hu güne* bu gün

ta (TY) a 1. tabaka, kat yapılarında) * *ev xamiyê duta êka tabakali* 2. kat * *du ta bîke* ikkiye katla 3. baklom * *du ta hûye êk* baklolan olmuş - *îê klîria* kat çıkmak

ta (V) a 1. denk, eş, eşit, eşdeğer (harfinin aynı alın veya birbirine çok benzeyen iki şeyden her biri, benzer) * *tayê hev tu kulîriye eş* * *ma tu tayê kurê min î ?* çocuğuma denk mi sin ki? 2. denk (ağırlık bakımında eşit olan) * *ev her du çewal tayê hev* *hayê* bu iki çuval denk geliyor 3. denk (uygun, mültek bakımında eşit) * *ew ne tayê we ye o* sizin denginiz olmaz 4. *fîz* denk (destekler paralel, yönleri aynı, şiddetleri eşit bulunan güçler) 5. *lîra* - *yê barê* (yekî) *rebûti* (birine) eşdeğer olmak (dî) - *yê* (wî) *de îê* vegetandîn dengiyle karşılaşmak - *yê* (yekî) *hatin* (birine) denk gelmek - *yê* *her amîh* denk gelmek (dî) - *yê* *hev de dengî* dengim - *yê* *hev dersistîn* denk gelmek

ta (VI) a *taraf* * *tu tayê wî digîrtî* onun tarafını tutuyarsun

tu (VII) a 1. kök (kökyle ve sapıyla çıkarılan bitkilerde tane) * *sê ta besdenêx* üç kök maydanoz 2. dol

ta (VIII) a 1. tek 2. dikme (tek çocuk) 3. tay (hayvanın bir yanındaki yük) 4. tek en kilatı - *yê bî temê* bir tane

ta (IX) a *bey* - *î tel* bey pos

ta (X) a *dola çuval* * *tayek sêv bî çuval dola* su elma

tab a 1. vurgunluk 2. sıkıntı, azıyet, zulmet 3. emek - *klîria dayanmak*, kailanmak, direnmek - *ya Xelef çû her telêf* Halef'in omca emeği boşa gitti - *ya xwe amîh dayanmak* (talimat emmek, güç bir duruma kailanmak)

tabdar *mêv* 1. melareli 2. emekli, emekdar

tabdârî m metânet

tabela m 1. tabelâ 2. tabelâ (oku) veya askerî ye gibi yerlerde üzereme yemek listesi yazılı çizelge 3. tabelâ (hasıralarda her hastanın günlük yemek ve ilaçları yazıldığı kâğıt) 4. şa kartelâ

tabelanîvâs mîlînî taolâcâ

tabelanjivî m tabelanîk

taberâ m'âytes, ayteğ

tabl m 1. tâbî, bağınak, bağlı 2. ayrıklı

tabien k tabietyâ

tabîyyet m 1. tabiyet, bağım 2. tabiyet, ayrık

tabîl m 1. tabîl, doğâl 2. tâcîl, doğâl (tabiatın düzenine ve cereklerine uygun) 3. tabîl, doğâl (kendiliginden, insan eliyle yapılmamış)

tabîlîn m tabîleşme, doğallaşma

tabîl kün lâğb tabîleşmek, doğallaşmak

tabîlîyyîn m tabîleşme, doğallaşma

tabîlîrîn m tabîleşme, doğallaşma

tabîlî künî lâğb tabîleşme, doğallaşmak

tabîlî m doğallık

tabîr m'âv sîmâ'î kîmşehrîn sîmâsînî keser

tabîf m tabiyet, ayrıklık

tabîye m tabya

tabîj lâk'm tabya, sıpat

tabîlî m'âvîr tabîp, hekim

tabîbî m tabiplik, hekimlik

tabîbî m 1. tabiplik, hekimlik (tabip olma durumu) 2. tabiplik, tababet (hekimlik mesleği)

tablet m 1. tabiat, doğâ 2. hay

tabîetmek m'âv nîslek haylî

tabîr m tabîr, yorum (güclü veya layalî bir şeyden anlam çıkarma)

tabîrker m'âvîr yorumcu

tabîrkerî m yorumculuk

tabîrkîrîn m yorumlama, yorum, yorumlayış

tabîr kîrîn lâğb yorum, yorumlamak

tabîrî kîrîn sîmâ'î lâğb yorumlamak

tabîrîn m dayanma (tabanî) etme, güç bir duruma katlanma)

tabîrîn m'âvîr dayanmak (tabanî) etmek, güç bir duruma katlanmak)

tabîdât m tabîdât

tablâ m 1. tablâ 2. tabla (bir şeyin düz ve geniş bölümü) 3. tabla (mukarabân yüzeylerini oluşturan dış bölümleri) 4. m'âv tabla (bir tablanın alacağı noktâ)

tablâger m'âvîr tablâkâr

tablâker m'âvîr tablâkâr

tablâkerî m tablâkârlık

tablet m 1. tablet, hap 2. de tablet (eski medeniyetlerden kalma, kilden yapılmış üzeri yazılı belge) * tabletîn ku şîl şarîstânîye Sumeran m'âvîr Sumer medeniyetinden kalma tabletler

tablik m tepâ

tablo m 1. tablo * wêwêwaz tabloyyeke wêwê çêkîrîye resasam güzêl hîc tablo yapîmîş 2. tablo * tabloya kromolojîyê kromolojî tablo-

su 3. şî tablo (bir perdenin dikar değışkîlî-ğyîle heljîrlenen alî bilûmû) -ya çarpanîlîe çarpın tabloca -ya lûkdanê çarpın tabloca -ya logarîtmayê logaritma tabloca

tabîl m 1. tabîl (bazî şeylern dekuşulmaz oluğuna inanılar. şîmî znanç) 2. m'âv tabu (yasaklanıcaz kuruntıcaş) 3. res tabu, tekarsîz

tabîlparêz m'âvîr tabucu

tabîlparêzî m tabuculuk

tabûr lâşîm 1. tabur 2. tabur (düzgün sıralar halinde art arda dizilmiş insan topluluğy)

tabûre m tabure

tabûrî m tabur

tabûrgeh m tabutuz

tabûrîhân m tabulaşma

tabûrî hûn lâğb tabulaşmak

tabwînda m'âvîr başa giymîş olan

tabya lâk'm tabya

taç (I) m 1. taç (sayılluk, iktidar, güç veya hükümdarlık sembulu olarak başa giyilen, depeîlî taçlarla süslü başlık) 2. taç (gelîrîn başına takılan süs) 3. taç (bazî lânkatlarda şeylern güydiklen başlık) 4. çelenk (kadunlan başlarına takıldıkları mucevher veya madenden yapılmış süzgeç) 5. box taç (çiçeğin dıştan ikinci halkasında bulunan yapraklı bir lîpî) ~ dan serê xwe taç giymek ~a rojê çîreş taçî -a serî baş taçî * hema hî ku de dîçe dîbe taçî serê hevîlan nêreye yêderse ont boşlac edîyorlar

taç (II) m ibîc (horaz, hîndî vîl nîn tepesînde bulınan kuznîz den uzantîs)

taç (III) m'âvîr taç

taçî dîrâm m'âvîr d. ş taçî

taçî gulon m çelenk

taçîhaz m'âvîr çelâr

taçîer m'âvîr taç, taç sahibî

taçîyall m çelenk

taçîl bîr deca

taçîwî m'âvîr ikîzlerden her biri

taçîr m'âvîr tüccâr

taçîrî m tüccârlîk

taçîdar m'âvîr 1. taçlı, taç sahibî 2. müktedîr

taçîdarî m ikîfîca, müktedârlîk

taçîk m'âvîr taçık

taçîkîstan m Taçîkîstan

taçîz m taçîz

taçîzî m taçîzîk

taçîzîkîrîn m taçîz etme, taçîzîsîzîk verne

taçîz kîrîn lâğb taçîz etmek, taçîzîsîzîk vermek

taçîlamb m avîze

taçîmalîk m'âvîr taç beyî

taçwergîrîn m taçlîrîn

taçwergîrîn lâğb taçlîrîn

taçwergîrî m'âvîr taçlîrîn

taçâr (I) m'âvîr okalîptûs (Eucalyptus globulus)

taçâr (II) m'âvîr sîmâ

ladat *ladat* tadattade *had* telicetadekar *had* tehdekartadilat *ad* tadilat, değişikliğtaet *ad* namaz niyat ihadettaede *ad* asitafil *â* anında, çarçabuc, hemen, derhal, derkap - gotin di serê (yekî) de çûn katoy del-duruşa elmes - lê qellîn, hemen çaymak, pişman olmak ~ pişman bûn hemen çaymak, çabuk pişman olmaktafilankî *â* çarçabuc, çabucak, hemen, hoppaduk, rapaduk, hız çarpıcıtafilê *h* anında, çabucak, çabucak, hemen, hemen-çerk, çoppucuk, rapaduk, o serê, o an-da, hemen-çerk ~ hatin gihandin çuarî bukne, hamar yaratirilen * gûnmeke ku ta-filê hatiye gihandin çuarî bukne bu lât - ê bi darê zorê â çuarî buknetafilê *â* anında, çarçabuc, hemen-çerk

taflroy çuarî ipkêci (sulan kimise)

taflroşî *ad* ipkêçiliktaflî *ad* telkifîtafla *ad* 1. tafla 2. tel tafla (bu kumandan yapı-şığı olan)tagir *ad* tarağic, tarağîk * hemî tagirên wî bûn siz lepiniz anuñ tarağîcî redinîztagiri *ad* tarağîçilik, tarağîçilik - kirin tarağîçî-lik yapmaktagirîkarî *ad* 1. tarağîçilik 2. tarağîçilik yap-mak, tarağîçilik yapmatagiri kirin *teğî* 1. tarağîçî olmak 2. tarağîçîlik yap-mak, tarağîçîlik yapmatagirî *ad* 1. sınırlanma, sınırlama vakolarına 2. ateşî yükselme (yücut isisi için)ta girîn *teğî* 1. sınırlanmak, sınırlama vakolarına 2. ateşî yükselmek (yücut isisi için)tagirî *ad* sınırlı, sınırlama vakolarına olan 2. ateşî yükselmiş olan (karise (yücut isisi için))tahar *ad* temiztahdît *ad* tahdit, sınırlamatahdîtker *ad* sınırlayıcıtahdîtkirin *ad* tahdit etme, sınırlama, kısıtlamatahdît kirin *teğî* tahdit etmek, sınırlanma, kısıtlanmaktahdîtkirî *ad* sınırlı, kısıtlıtahdîtkirîbûn *ad* sınırlılık, kısıtlılıktahew *ad* elmektahir *ad* temiztahîrbûn *ad* 1. temizlenme 2. sudan geçirilme (çamaşırdurulanmak)tahîr bûn *teğî* 1. temizlenmek 2. sudan geçirilmek (çamaşırdurulanmak)tahîckirin *ad* 1. temizleme 2. sudan geçirilme (çamaşırdurulanmak)tahîr kirin *teğî* 1. temizlemek 2. sudan geçir-mek (çamaşırdurulanmak)tahkiye *ad* bükülmetahîkîkirin *ad* bükülmetahkiye kirin *teğî* bükülmetahret *ad* 1. tahret 2. tahret, aptes ~ girtin aptes almaktahşîsat *ad* tahşîsat, örepektahîf *ad* dört köşeli olup sıkıştırılmış keçe

tahûk bûn 1. dardağan (Mihum efusun) 2. dardağan (bu ağrıyı yemeyi)

taife *ad* 1. taife 2. kavim, kabîletajan (I) *ad* kazaçıtajan (II) *ad* kerestesi yumuşak bir ağaçtajan (III) *ad* 1. ağ. sızi 2. şanta, buru, burun-şu, şamîç ~ bi canê (yekî) ve çûn soçerubutuktajanîdan *ad* 1. agrima 2. sancirmatajan êan *teğî* 1. ağrımak 2. sancırmaktajanî (I) *ad* lakaşî ~ kirin lakaşer etmektajanî (II) *ad* kurbac, kamaçtajanîdan *ad* kurbaclığatajanî dan *teğî* kurbaclaşmaktaje *ad* lavjtajeng *ad* 1. ağ. sızi 2. şanca, şamîçtaji *ad* 1. taji (Çanas tanulluras çayus ha-be-metel) 2. weş taji, ziyî, êekî 3. yoksul

oir şeyi olmayan bi ~ rajiyê yekê neçer na-ne başkaların tazisiyla avê gidilmez ~ ruku-rine neçerê gû hatiye bi şa kaycağundan yapmışup başaıyla oyaldan kimseler için söylenir

tajibûn *ad* tazîlaşma (çaylaşma)tajîbûn *teğî* tazîlaşmak (çaylaşmak)tajîluk *ad* susukatajîlukî *ad* susukcatak (I) *ad* teppe çarşıtak (II) *ad* sepe * min tutek li pêşka entî * ga-xist okuzin elctinê bir sepe nêdîdantak (III) *ad* 1. tek 2. fert, bireytakekes *ad* 1. fert, birey (keçene *teğî* nêcê ikle-riñ yelirmeler, bölünmeyen vadik) 2. yem-fert, birey (bu tîrîn kapsâm içeri giren var-lık) 3. soy fert, birey (toplumları oluşuzan in-sanların her biri) 4. psi fert, birey (keçene *teğî* avenci öceliklerî olan)takekesane *ad* ferdiye, bireyselcetakekesîyî *ad* bireysel olantakekesîyîkirin *teğî* bireyselleştirmetakekesîyî kirin *teğî* bireysel ettirmektakekesî *ad* ferdi, bireyseltakekesîbûn *teğî* bireyselle-şmetakekesî bûn *teğî* bireyselleşmektakekesîbûşî *ad* bireyselleşmiş olantakekesîbûşî *teğî* bireyselleşmetakekesîkirin *teğî* bireyselleştirmektakekesîkirî *ad* bireyselleştirilmiş olantakekesîlî *ad* 1. bireysellik, ferdiyet 2. *soçîlî* bireysellik, bireyliktakekesîparê *ad* bireyçîtakekesîparê *teğî* bireyçiliktakemaî *ad* mutlazîtakemaî *teğî* mutlazî

takemet *m/ tek ulus*
 takemetewe *m/ tek ulus*
 takometre *m/ takometre*
 takeparti *m/ tek parti*
 takev *m/ tük (plikiçi) (imal eden)*
 takevi *m/ plikçilik*
 takeşef *m/ tek şef*
 takeziman *m/ tek dişi*
 takeş (I) *m/ suyan dişi, ayur*
 takeş (II) *m/ talağic*
 takeş (III) *m/ 1. eşit, denk 2. dengeli (muvazene-i)* 3. *m/ yükün eşit olmayan duruşunda eğilme hali*
 takeşbûn *m/ pliklenme*
 takeş hûn *leşğ/ pliklenmek*
 takeşi (I) *m/ taraflılık - kirin taraflılık yapmaktır*
 takeşi (II) *m/ 1. denge, eşitlik 2. fî denge (bir-örni netalen kaldıran gücünü sonucu olma durumu)*
 takeşibûn (I) *m/ pliklenme*
 takeşibûn (II) *m/ dengelenme*
 takeşi bûn (I) *leşğ/ pliklenmek*
 takeşi bûn (II) *leşğ/ dengelenmek*
 takeşikarin *şim/ dengeleme*
 takeşi kirin *leşğ/ dengelemek*
 takeşikliki *leşğ/ dengelenmiş*
 takim *m/ tarlı sınırlı*
 takirin *m/ katlama, katlayış*
 ta kirin *leşğ/ katlamak * katxiz du ta bûke katışır ikiye katış*
 takevi *m/ katlı, katlanmış*
 takimetre *m/ takimetre*
 taken *m/ tek en k hün*
 takektan *m/ reyhan, boylu, mer boylu*
 taksa *m/ takso (pulu yapılandırılmadan parçaları için mektep için alınan zevahiri olarak posta ücreti)*
 taksi *m/ taksi*
 taksimetre *m/ taksimetre*
 takeşyan *m/ taksi*
 taksiyanı *m/ taksi*
 takkik *m/ çıkış*
 takkik (I) *leşğ/ 1. takik 2. mer takik (isteren sonuç ulaştırma için zelenen yol ve yansılarnın tutması - çekirin eyan kırmak -a pürüzüye (arji berevaniyü) sıvınma takığı)*
 takkiker *m/ takkiker*
 takkikeri *m/ takkiker*
 tal (I) *m/ 1. hoş 2. hoş (izmile kimse bulunmayan) * xani tal e. kus te de tunc ev hoş. içinde kimse yok 3. açık, hoş * di kusiz de cihetü tal nin e kâğıta açık yer yok 4. kol (hoş, bilgisiz kimse) - derketin hoş çikmak - hisin hoş bürakmak -â (ustekü) kirin -e boşaltmak, boşaltmak*
 tal (II) *m/ 1. üst gelme, katılma * li tala hev itatin birbirıyla karşılaşılar 2. yan * li tala qesra mir beyr koşkünün yanında*

tal (III) *m/ aç (tal olma anlamında bazı meadelerin biraktığı yakut durum, boğaz açması gibi * qelweya tal arı kaye 2. mer aç (kirin, uzun, incirli) * gulina tal aç suz - hün açılmaq, açılmaq - kirin açılmaq, açlık vermek*

tal (IV) *m/ (a kalın okunur) top*

tal, tel *m/ 1. boy (bir şeyin tabanı ile en yüksek noktası arasındaki uzaklığı) 2. boy (uzunluk) * telê nar yılanın boyu ~ avêtin boy ulurak (veya sümek)*

talama *m/ yumuşak peynir*

talab *m/ dört tal tala en azlı koşusu)*

talan (I) *m/ 1. tala, çaput 2. m/ yağma (çaput sonucu elde edilmiş tala) 3. tala, meydan (buğbu etmek harazmadan ve yolsuz olarak elde edilen büyük kazanç ~ birin talan yapmaq yağmalanmaq - kirin 1) talan etmek 2) vungun vurmaq - tala kirin yağma etmek - â talaş talan, çaput ~ â talaş kirin yağmalanmaq -â qajikê hijik e var yoşu*

talan (II) *m/ (a kalın okunur) lundalık * deviyê di nav hev de (a kalın)*

talan (III) *m/ top oyunu (şımak, Van, siirt yöreleri)*

talanhûn *m/ talan olma, yağmalanma*

talan bûn *leşğ/ talan olmak, yağmalanmak*

talantûşîn *m/ talan olma, yağmalanış*

talankar *m/ yağmacı*

talankarî *m/ yağmacılık*

talanker *m/ talancı, çapulcu*

talankerî *m/ talancılık, çapulculuk*

talankirin *m/ talan etme, talanlama, yağmalanma, çapullanma*

talant kirin *leşğ/ talan etmek, talanlamak, yağmalanmak, çapullanmak*

talankirî *m/ talan edilmiş olan*

talap *m/ dört tal*

talap *m/ talap*

talaz *m/ 1. tala 2. bir çeşit hortum*

talbik *m/ zembek*

talhûn (I) *m/ boşalma, açılma*

talhûn (II) *m/ 1. boşalma 2. boşalma (derdini birine açarak rahatlama)*

tal hûn (I) *leşğ/ açılmak, açılmaq * devê ruz tal bû ağamı açlandı*

tal hûn (II) *leşğ/ 1. boşalmak 2. boşanmak (derdini birine açarak rahatlama)*

talbüyn (I) *m/ açılmak, açılmaq*

talbüyn (II) *m/ boşalış*

talde *m/ 1. aşır, ölçüde, kuştu yar 2. m/ kuştu, kuz (gölgede kulan) 3. m/ süre, harmak 4. arzu zola*

taldebûn *m/ kuşutluk*

tale (I) *m/ Karagin çilleşmesi*

talê (II) *m/ eziyet*

taleb *m/ atlanma, sıçırma ~ dux xwe sıçsmaq, sıçırma yapmaq*

talep *m/ talep, istem*

tələpkār *adl* tələpkār

tələpkārli *m* tələpkārlik

tələpnamə *w* tələpnamə, *istək bildiren belge*

tələz *w* 1. ispanoz 2. ulber, sifmə nöbəli 3. ağciyər xəstəlik 4. bə havale (bir cəst çirpənmiş, bəzən acıq; olan xəstəlik) – **həttin** (yəni) havale gəlmək * **tələz** **həttin** zərək çu-
oğa havale gəldi ~ **pə gittin** ispanozla tutulmaq

tələhştin *m* boş biraqlı

tələhştin *lgh* boş biraqlıdır (bir yerdə kəmə oturdukları)

tələhşi *rd* boş biraqlıdır olan (boş olan)

tələh *adl* 1. tələp, istək sahibi 2. *rd* tələp (Alevilikdə)

tələb *m* tələplik

tələbbi *m* tələplik

tələh *m* 1. tələh, şam 2. uğur, kət 3. kader, alın vəz.

tələk (I) *bdw*n kəməren

tələk (II) *m* 1. kəməlik (olmamış, həm meyve) 2. kəməlik

tələk (III) *w* öd

tələt (IV) *m* yarı * **tələkəkə** **dike** **dəvə** **xələkə** **tuzağa** **yarı** **kuyuyor**

tələk (V) *m* 1. mıcır, boyaz və bəzən də sarı bər kəvon cinsi 2. kəvon, süsüz ekilən kəvon 3. kəvonun ətrafına gətir. adı

tələkfinis *adl* kəvoncu, kəvon satıcısı

tələşəndin *m* yarıca

tələşəndin *lgh* yarıca

tələşəndi *rd* yarıca

tələşin *m* yarıca

tələşin *lgh* yarıca

tələşəndin *m* incinmə

tələşəndin *lgh* incinmək

tələşəndi *rd* incinmək, incinməsi olan

tələşin *m* incinmə

tələşin *lgh* incinmək * **gava** **ku** **bi** **rə** **də** **çu-**
ye **sənidiye**, **ilgə** **wə** **tələşiyə** **yurucən**
kəyonu, **ayığı** **itənmüş**

təli (I) *m* axtırk

təli (II) *bdw*n kəməren

təli (III) *rd* 1. son (ök kəsici) 2. son (en arka-
dan bələm) 3. *w* son, nihai, nihayət 4. aon
(bir şeyin ən arxadan gələn bölümü, hitmi) 5. yan, təli, ikinci (ikinci dərəcədən olan) *
bandorən **ilacə** **yən** **təli** **ilacın** **yən** **erkiləri**
6. yan * **saziyən** **təli** **yan** **kürəşlər** ~ **sim**
sim **Sim** **Sməil** **əlavərə** **dələvərə** **Kurd** **mə-**
mə **bəbərə**

tələh *bdw* tələh

tələjəri *bdw*n sarı sabit (Alevi vərə)

tələm *m* 1. tələm, itgətir 2. tələm, yetişmə 3. tələm, əgim e

tələmat *m* 1. tələmat, yönerge 2. *lgh* tələmat ~
dan tələmat vermək ~ **jə gittin** (ən ji stəh-
dlin) **dən** **tələmat** **almak**

tələmatnamə *m* tələmatnamə, yönerməlik

tələmidli *rd* əgilməli, eğitilməli gəlməsi olan

tələmgəh *m* tələmgəh

tələmidli *rd* əgilməli

tələşik (I) *bdw*n adı bəklə (Lupinus tenuis)

tələşik (II) *bdw*n hindinə (Cichorium endivia)

tələşik (III) *rd* acıması, acımtırak (bədəm acısı
gibi, kahve acısı gibi acılar için)

tələşik *rd* 1. acıması, acımtırak 2. *w* acı-
sılıq

tələzük *m* hürum (hürum fırtınası)

tələk *rd* acıması

tələkiri (I) *w* acılaşdırma, acıtma, acılık vermə

tələkiri (II) *w* boşaltma, boşaltım, təhliyə *
tələkiri **mələ** **du** **rajon** **ajut** **evin** **tələiyeri**
iki **gün** **sürdü**

tələ kirin (I) *lgh* acılaşdırmaq, acıtmaq, acılık
vermək

tələ kirin (II) *lgh* boşaltmaq

tələkiri (I) *rd* acılı, acılaşdırma

tələkiri (II) *rd* boşaltma, boşaltım

tələki *rd* acıması

tələmə *m* boş kəlmə (kimsə oturمامa)

tələmə *lgh* boş kəlmək (kimsə oturarmak)
* **xani** **tələ** **mə** **ev** **bəs** **kəlor**

tələmayi *rd* boş kəlməsi olan

tələməyin *m* boş kəlmə

tələşli *rd* acıması, acımtırak (bədəm acısı gibi,
kahve acısı gibi acılar için)

tələq *m* tələk, ertələmə

tələqbün *m* ertələmə

tələq bün *lgh* ertələnmək

tələqbüyn *m* ertələmə

tələqdan *m* ertələmə

tələq dan *lgh* ertələnmək

tələqdayi *rd* ertələnməsi olan

tələqdayın *m* ertələməsi

tələqkiri *m* ertələmə

tələq kirin *lgh* ertələnmək

tələqkiri *rd* ertələnmək, ertələnməsi olan

tələşi *rd* acıması, acımtırak (acıkm, kahve acı-
sı gibi acılar için)

tələz *bdw* tələz

tələş *m* acı elmə, acıması elmə

tələş *bdw*n sütləgen (Euphorbia)

tələf *m* tələf

tələfili *m* tələf oğru

tələf bün *lgh* tələf oğru

tələfikirin *m* tələf oğru

tələf kirin *lgh* tələf oğru

tələkə *m* 1. təhlükə 2. təhlükə (gərəkliyəmə
ib-
tinanlı bu dünyə fəkan isicəməyən dünyə) ~ **li**
dü **xwə** **həstn** **tələkə** **atlına** **e**

tələkədəc *rd* təhlükə

tələkədəri *m* təhlükəsi olan dünyə

tələkədərkə *rd* təhlükəlik

tələkəti *m* təhlükəlilik, təhlükə oğru

tələq *w* 1. tələk, ertələmə 2. tələk (Aşq hərflə-
riylə yazılan bir yazı türü) – **ki-**
rin **tələk** **etmək**, **ertələmək**

Talyan *ad* 1. İtalyan 2. *ad* İtalyan (İtalyanlara)
deyir

talyan *ad* İtalyan gibi uzun

talyân *kesim* İtalyan (k salması) *TI*

tam (I) *m* hiza * çûnê gihîştin taw tawma wî g-
d p tam hîzayê yêrîşer

tam (II) *w* 1. tat, tadım 2. tat (zevk, lezet, hoş-
ga gelme durumu) ~ jê derxistin tawmê çikac-
mêk ~ jê girtin (an jî stendin) tadimê olmak
~ stendin tat almak - tê de neyên tadî gû-
mêz (veya kaçmak) - û eklî tê de tawmê tadî
tawî yêk ~a (tişteki) dam devê (yekî) tadî
damagında kalmak - a (tişteki) di dev de
maw tadî damagında kalmak ~a (tişteki) hi-
lanîst tawmê alimêk ~a xwe datî (...) tadimê
vermek

tam (III) *ad* 1. tam (eksik olmayan) 2. tam, ka-
tiksiz (netelîgi huç ber ekîyle buzulmanış) 3.
muc tam (tehlîyle, geççêk) * tam jura tam-
lan e tam bir ev kadim 4. b tam (zaman ve
yer için: anlamı kesinleştirir) * wê tam jê
derfê derketa, hate girtin tam kapadê çik-
enka, wêkêlêndî 5. j tam tuşgun, olmak, ay-
nî, tîpîkî * tam wêkî kû min diwest tam
isledûgim gibi 6. b tam (suzandı, emanda) *
tam ku wê bîketa mixazeyê deng lê kir
tam mağazaya girecegi zaman arkasından
zeslenib 7. büsbütün 8. j tamamî tamawna
9. k zewc, ziyecê * tam fêrnêkêr ku min
çî xêber da ne konuştûgim yêce anîgimê
10. j kötü (zarar, yok) * tamî bexweş ketiye
zewcê haselawîş 11. û elî elî ne * saat nêw
tam mehan nişan diêde saat çimê elî elî-
ne dakûza pösterer 12. *ad* tam, öslok (on
puani zerinceni) ~ di çaxê xwe de tam za-
manêde, dakikası dakikasına ~ di westê
de tam zamanêde, dakikası dakikasına ~ di
westê xwe de tam zamanêde, saatî saatê
~ heqê (tişteki) damê bakkim vermek * te
tam heqê wê xwarinê nedayê bu yêreçê
bakkim vermem şerî ~ lê bûm t) okka gibi
nêrmek (çiyî için: vücutta yince uymak) 2)
mîlan çamawmê, öksürte tam uymê gel-
mek ~ jê hatin tam gelmek, mîlan oymaw-
mak (olçuğa tam uymê gelmek) * pantu-
lon tam li min hat vartênê hêwê tamê gelê-
~ lê rûnîştin okka gibi nêrmek (çiyî için:
vücutta yince uymak) - li garê 1) tam uymê
hêwêyê kaşan 2) isbatî olê ~ li nêy nî-
şanê xîştin laşî gedûgine koymak (tişteki) -
malê (yekî) bûn (bir şey burmî) ağızta
kaygî (kaleb, veya lokması olma) ~ jê
derxistin pormagim yawanê üzerine besimêk
~ rastî mîbavê (merivê an jî zîlamê) xwe
hatin tam adî tamî bulimê (veya tam adî-
ama duymek) ~ roj tam gun ~ siper çk tam
siper ~ tawmê 1) dost durtlik 2) as tamawî,
mîlanî ağıllimê - û ray dorêcê mamur -
westa (wî) ye tamî zamanî, saat bu saat

tam (IV) *m* aşî (bulki aşîya için) ~ don aşî-
mak (ağaç aşîlamak)

tam (V) *w* alme, ilek ~ don itmek, tekleme
tawmê g fakir, oya

tawmê *m* aşî (bulki aşîlama)

tawmêdî *w* aşîlama (bulki aşîlama)

tawmêdî *h*gê aşîlamak

tawmêdî *ad* aşî, aşîlama (bulki) * dare te-
wawêdî aşîlama ağaç

tawmêdî *w*awê tawmêdî

tawmê (I) *bu* damar

tawmê (II) *m* malîmî, kûmî (uyku serserimîgi)
~a talîmê olim uykus

tawmê *m* nehmêrîk

tawmêbûm *m* mahur uşama

tawmê bûn *h*gê mahur uşamak

tawmêbûyî *m* mahur uşayîş

tawmêdî *m* görime

tawmêdî *h*gê görimek

tawmêdî *ad* gomulu

tawmê *bu* zamçoyî

tawmêdî (I) *m* itme, itekleme

tawmêdî (II) *w* aşîlama (ağaç aşîlama)

tam dan (I) *h*gê imek, iteklemek

tam dan (II) *h*gê aşîlamak (ağaç aşîlamak)

tawmêdî (I) *m* itiş, itekleyiş

tawmêdî (II) *w* aşîlayîş (ağaç aşîlama)

tawmêdî *ad* lezle, lezet

tawmêdî *ad* kaplama, kaplamalı (altın, gümüş
kaplama) ~ karin kaplama yapmak

tawmêdîker *ad* kaplamacı

tawmêdîkerî *m* kaplamacılık

tawmêdîkerî *w* kaplama, kaplayîş

tawmêdîkerî *m* kaplama, kaplayîş (bir madeni bir
başka madene kimyasal yöntemle ornmek)

tawmê *bu* damu

tawmêz *w* demet

tawmêtlîk *m* çerez

tawmêz *m* bekeme -yî (yekî) bûn (hurmî)
beklemek

tawmêjandî *m* 1. tadına varılma, tatlandırma
2. (bebeği) emzirmeye alıştırma 3. *w*ce alış-
tırma

tawmêjandî *h*gê 1. tadına vardırma, tatlandır-
ma 2. (bebeği) emzirmeye alıştırmak 3.
*w*ce alıştırmak

tawmêjandî *ad* 1. tadına vardırılış, tatlandırıl-
ma 2. (bebeği) emzirmeye alıştırılış 3.
mew alışık

tawmêjî *ad* 1. bir şeyin tadını alınış, alışın 2. alış-
tırılış

tawmêjî *w* 1. tadına varma, tatlandırma, tadî da-
mağında kalma, zevkine varma 2. (bebek)
emzirmeye alışma 3. *w*ce alışma

tawmêjî *h*gê 1. tadına varmak, tatlanmak, tadî
damagında kalmak, zevkine varmak 2. (be-
bek) emzirmeye alışmak 3. *w*ce alışmak

tawmêjî *ad* 1. tadına varmış olar 2. alışmış bir
şekilde

tamik *m* yem (kuş ve balık türüne için tuzğa bırakılan veya olfaya takılan yiyecek) * **tamika** *m*asî balık yemi — **tâxistin** yemlenmes (olfaya vâ ye yem takınak)

tamik *lâ* xistin *lâ*be yemlemek (olfaya vâ ye yem takmak)

tamîlândin *m* porsütuce

tamîlândin *lâgh* porsürmek

tamîlî *rd* porsük

tamîlin *m* porsüme

tamîlin *lâgh* porsürmek

tamîran *m* görmüce

tamîrandin *m* görmce (toprakla örtme)

tamîrandin *lâgh* görmek (toprakla örtmek)

tamîruddî *rd* görmüce

tamirin *m* görmüce, görmüş

tamirin *lâgh* görmücek

tamûin *m* 1. tamim, genelleme 2. *vân* genelleme **tâtoir** 1. tâu, uatırın 2. *vec* tâu (yapılan bir yanlış. kusuru düzeltmeye çalışsa) — **dîlîta** tâu görmeç

tamîrat *m* tamirce

tamîrbûn *m* tamir olma, onarılma

tamir *bîn* *lâgh* tamir etmek, onarmak

tamîrbûvî *rd* tamir olma, onarılmış olan

tamîrbûyân *m* tamir oluş, onarılış

tamîrker *rd* tamir, onarılma — **atıyaratı** taşır tamircisi

tamîrkeri *m* tamircilik, onarımcılık

tamîrkirin *m* tamir etme, onarma

tâtoir *kîrin* *lâgh* tamir etmek, onarmak

tamîrkiri *rd* tamir edilmiş olan, tamiri yapılmış olan

tamîyk *m* tadirlik

tâtekîrin (I) *m* aşılama (aşgâç)

tamîkirin (II) *m* 1. taima 2. taima (bir duruma uğramış olma)

tam *kîrin* (I) *lâgh* aşılama (aşgâç)

tam *kîrin* (II) *lâgh* 1. taimak 2. taimak (bu durumda uğramış olmak)

tamîkîrî (I) *m* aşıl (aşgâç)

tamîkîrî (II) *rd* tadirlik, tadira beklenmiş olan

tam *lêhati* *rd* tamirama

tamir *rd* saçık olan

tampun *m* tampion (bir deliği tükemeye yarayan (aşgâç) 2. tampion (bu darbenin şiddetini azaltan üç yarımsık maddeyle dolu şey) 3. tampion (taşıların ön ve arkalarında bulunan ve çatırcıların etkisini azaltan metal düzlemin) 4. tampion (kam silmek veya dardılmak için kullanılan gazlı her yumağ.) 5. *vec* tampion (bir darbenin, çatırcının etkisini azaltıcı faktör) — **kîrin** (...) tampionlamak ~ **xistap** (ıştık) tampionlamak

tampunkirin *m* tampionlu taş

tampion *kîrin* *lâgh* tampionlamak

tampionkiri *rd* tampionlu, tampionlanmış olan

tamruj *m* tam gün, tülâyın

tamsar *rd* 1. tatsız, tadı kaçık, tat vermeyen 2.

malıç, tatsız olmayan 3. sevimsiz

tamsarbûn *m* tadı kaçık, tatsızlaşma **tamsar** *bîn* *lâgh* tadı kaçık, tatsızlaşmak **tamsari** *m* 1. tatsızlık, tadı kaçık olma 2. sevimsizlik

tamsarkîrin *m* tadını kaçırma, tatsızlaşma

tamsar *karlı* *lâgh* tadını kaçırarak, tatsızlaştırma

tamsarkî *rd* tatsızca, tadı kaçıkça

tamtûk *m* tadirlik

tamtûk *m* tadirlik, görücü

tamtêr *m* 1. altın kaplama, yaldız 2. *rd* altın kaplama, yaldız (bu madde ile yapılan iş)

tamtêrî *rd* altın kaplama, yaldızlı

tamtêrîkîrin *m* altın kaplamak

tamtêrîkîrî *rd* altın kaplamak

tamtêrîn *rd* altın kaplamak, yaldızlı

tamtêrker *rd* altın kaplamak, yaldızlı

tamtêrkeri *m* altın kaplamacılık, yaldızculuk

tamtêrkirin *m* altın kaplama, yaldızlama

tamtêr *kîrin* *lâgh* altın kaplamak, yaldızlamak

tamtêrkîrî *rd* altın kaplamak, yaldızlı

tamtêv *m* gümüş kaplama

tamtêvî *rd* gümüş kaplama

tamtêvîbûn *m* gümüşlenme

tamtêvî *bîn* *lâgh* gümüşlenmek

tamtêvîkîrin *m* gümüşlenme, gümüş kaplama

tamtêv *kîrin* *lâgh* gümüşlemek, gümüş kaplamak

tamtêvîdrî *rd* gümüşlü (gümüş kaplanmış olan)

tan (I) *m* yan * **li** **tano** *wan* yanlarında

tan (II) *m* 1. kamaş 2. çit, benamer her bülümünü ikive ayırmak için kullanılan çubuklar ~ **kîrin** *lâgh* çitlemek

tan (III) *m* ilek, üç, tekleme — **tê** **dan** (xistin) tekleme — **û** **niç** **tê** **dan** (az ji xistin) tekleme

tanûs *rd* yan gına bilinci

tanûsî *m* sîma bilimi

tancik *rd* taç (taçgân üstün akarı halkasında bulunan yapıldığı nepes)

tancikî *rd* taç yapraklı

tand *sik* (aralarında çuk az acılık bulunan)

tandan *m* itme, itekleme

tan **dan** *lâgh* itmek, iteklemek

tandayın *m* itiş, itekleyiş

tane (I) *m* dana

tane (II) *rd* tane? çend tane? kaç tane? ~ ~ **m** **ne** **tane**

tang (I) *m* enli yassı organ

tang (II) *m* 1. hiza, seviye 2. taraf, yan * **li** **tang** *wan* **axatî** **tang** yanlarında ağalık ynk

tang (III) *rd* biriy (sayılmayan şeyler için)

tang (IV) *rd* sıkı

tangdan *m* yanasma

lang **dan** *lâgh* yanasmak

tangdayın *m* yanasma

tango *mâ'ne* 1. tango 2. tango (bu dansın müziği)

tanik *m. dans*

tani *m. kuzu ve ağılak ağıdı içubuklu örülecek oğlak ve kuzulukt. önaldırından a) unak için yapılan hölme;*

tanih *m. tamen*

tanjant *mâ'ne tanjant*

tank *ışm. 1. tank 2. tank > tanka avê su tankı*

tanker *m. tanker*

tankirio *m. yelme*

tan kilit *ışğ. çit emek*

tan kışkım *m. aprincak, tağtaravar*

tan k'van *mâ'ne tankaç*

tanok *zâ'ne bir bükük tabû*

tanqol *m. yan, taraf, nezd*

tanqulî *mâ'ne 1. tango 2. tango (son musmaya a) için uyarık gıyınış düpce şık kaşım 3. diz üstü çekil. olan*

tansiyokerri *m. tansiyokeri, genilim ölçümü*

tansiyometre *m. tansiyometre, genilimölçer*

tansiyon *b'ne 1. tansiyon, kat basıncı 2. wê tansiyon, genilim 3. vj genilim, tansiyon 4. wê genilim, tansiyon -- p'van tansiyon ölçmek --a (yekî) genilim tansiyonuna ölçmek --a zêde yüksek tansiyon*

tansiyona zêde *ışğ. hipertansiyon*

tantal *kân'ne tantal (kesallıca) Tü*

tantos *mâ'ne hupari, kaba, kaba sala (terbuysi, nezaketi k'ê gorgusuz)*

tantirosti *m. hırpanilik, kabalık*

tantirostki *mâ'ne k' baco*

tantirostki bin *m. kabalasma*

tantirostki bin *m. kabalasma*

Tanzanî *mâ'ne Tanzanyalı*

Tanzanyayi *mâ'ne Tanzanyalı*

tanze *m. tanza (topluluk oynanan bir Kürt halk dansı)*

tap *(I) m. dağlarda atlık yer*

tap *(II) m. kapu esığı*

tapati *(I) m. tandırcaz köze dışatış ve luyvan yemi olarak kullanılan ekmek*

tapin *(I) m. 1. dahi suçaklarını devmede zullardan bir tui tokaz 2. tapın, turgu (tarlaya atılan rohumu artmak için gezdirilen ağaçları geris araç) ~ Kileto tapın çekmek*

tapin kirit *m. tapınlama, sürgüleme*

tapın kirit *ışğ. tapınlamak, sürgülemek*

tapin *m. kuşmak, kuş tuzağı, tuzak (kuşları yakılmaya yarar araç veya düzen)*

tapikdanin *m. tuzaklama, tuzak kurma*

tapik danin *ışğ. tuzaklamak, tuzak kurmak*

tapî *şar. tapı*

tapir *şar. tapır (Taymas)*

tapisuk *m. gelberi (ocak demiri)*

tapitîn *m. ayarlama, ayartma*

tapkirin *ışğ. ayarlamak, ayartmak*

taploşf *mâ'ne saralı*

taploşfîn *m. sarı nöbeti geçirme*

taploşf bîn *ışğ. sarı nöbeti geçirmek*

tapu *(I) m. tandırcaz köze dışatış ve luyvan yemi olarak kullanılan ekmek*

tapu *m. 1. tapu 2. tapu (tapu işleminin yürütülüşü kuruluş) 3. mee abuna (bar yere gitmeyi alışkan edarış duru) * camêr b'ne tapoyê şar. adam buraya şepse o'nuş*

tapoker *mâ'ne tapucu*

tapokerî *m. tapucu'luk*

tapokirin *m. tapulama*

tapu kirit *ışğ. tapulmak*

tapukiri *mâ'ne tapulu, tapulu hale getirilme, ulan*

tapul *(I) m. bicilişik ol veya ekim obağı*

tapul *(II) m. tulu sepmek*

tapul *şar. tapul (I)*

tapulîk *m. fiske (parmaklardan birinin ucunda taş parmağın başına dıştırıp birdehine ileyirî sürülerek yapılan vuruş) -- lê dan (arji xistin) fiskelemek, fiske vurmak*

taq *(I) m. 1. tek başına ve tek taraflı duvar 2. tak (bayramlarda veya önemli bir olayı anlamak için geçit yapılmak caddelere geçici olarak yapılan süslü kenar)*

taq *(II) m. 1. tavun 2. çatı*

taq *(III) m. 1. göz pencere (çatı katlarında veya kap üstlerindeki küçük pencere) 2. baco (ev duvarında ışık için açılan delik)*

taq *(IV) m. 1. kat (tükenen veya kırılan her şeyin bir kıvamı) 2. kat, tabaka*

taq *(V) m. bin dala*

taqa *(I) m. göz pencere*

taqa *(II) wê'ne kabacayı*

taqolîn *m. kabadaylaşma, kabadaylaşma*

taqa bin *ışğ. kabadaylaşmak, kabadayı taşlamak*

taqaki *mâ'ne kabadayca*

taqayane *k. kabadayca*

taqayî *m. kabadayilik*

taqbinçiq *mâ'ne kışık bahan*

taqdim *şar. taqdim*

taqe *(I) m. göz pencere*

taqe *(II) m. kat, kaşınma*

taqelîn *m. kaşınma*

taqe bîn *ışğ. kaşınmak*

taqelîyî *mâ'ne kaşınma*

taqelîyîn *m. kaşınma*

taqet *m. 1. takat, kuvvet (fiziksel güç) 2. mee çekimce, nazim: geçirmeme -- kiritin taket etmek -- nekîrîn (I) taket düşünmek 2) çekimce, nazim: geçirmemek, cesareti esmemek > ez taqet nakîrîn düşük (I) te b'wazim sende bir şey istemeye çekiniyocun -- nekîrîn bi du çavîn lê nebêrîn bakmaya kıymama -- nebêrîn takat kalmamak (veya kesilmek) -- lê de nebêrîn meca: kalınmak --a (yekî) şikestîn takatın düşmek --a (yekî) şikestîn takatın düşmek*

taqik *m. göz pencere*

taqî *(I) m. bin dala (ucu açık)*

taqi (II) m 1. antilana, stony 2. emanet, test 3. deney 4. üç test - kiritin 1) deney yapmak 2) test etmek (veya yapmak)

taqib m takip, izleme -a (yekil) kiritin (bitim) takip etmek, izlemek

taqibâr m test edilebilir

taqihut m takibat, kavuşturma

taqibat kiritin *fiğh* takip etmek, kavuşturmak

taqibûn m antilana olma, sınav olma

taqi hûn *fiğh* inçahan olma, sınav olma

taqibker *udud* takibi, takip erici

taqibkerî m takib, takip, takip edenlik

taqibkiritin m 1. takip etme, izleme 2. takip etme izleme (bir şeye uyuma, bağlı olma) 3. takip etme, izleme (herhangi bir olayla ilgilenme) 4. takip etme, kavuşturma

taqib kiritin *kesir* 1. takip etmek, izlemek 2. takip etmek, izlemek (bir şeye uyumak, bağlı olmak) * ez toodaye taqib diklin modayı izliyorum 3. takip etmek, izlemek (herhangi bir olayla ilgilenmek) 4. takip etmek, kavuşturmak

taqigeb m laboratuvar

taqikan *udud* deneyci

taqikari m deneycilik

taqiker *udud* deneyci

taqikerî m deneycilik

taqikirin m 1. antilana etme, sınav yapma 2. test etme, sınav, deneme 3. deneyleme, deney yapma

taqi kiritin *fiğh* 1. antilana etmek, sınav yapmak 2. test etmek, sınavmak, denemek 3. deneylemek, deney yapmak

taqikiri m 1. test edilmeye, sınavmaya 2. deneylenmeye, deneylenmeye

taqoz m rakoz, kırık - dan bea (erbeyê) takozlamak

taqi wina tekti

taqur *fiğh* firk

taquri m firkli

taqutbûn m firk olma

taqurî hûn *fiğh* firk olma

tar (I) *hûn* 1. salgam (Bresswa rapa) 2. sığam (bu bitkimen besin olarak kullanılan etli ve tadı süsü)

tar (II) m 1. kasnak 2. kasnak, çarçab (çarçab ve tef gibi şeylerin ahna çemberi) * tura bêtinğê kambur çarçabi 3. kasnak (nakış işlemek için) 4. kasnak (nakirlerde) 5. beçğin kavir i tablasa 6. tabladan "x" biçiminde olup, ucağıla biçimde sel ele geçirilerek kullanılan biçme yardımı alet 7. halka

tar (III) m mahalle sa gühê hajer çarçap

tar (IV) m tünek

tar (V) m sarık

tar (VI) m 1. salgın (para veya mal olarak toplanan geçici vergi) 2. salma (köyde halkın toplanacak para tutulmuş sağlamak için herkese biçilen pay) 3. eme, vâdîr toplama -

klî m salma toplama

tar (VII) m kîrî tar (müzik aleti)

tar (VIII) m ense çukuru (m)

tar (IX) m karkas, yel

tar (X) m 1. çag 2. yekus

tar (XI) m kayif * tar tara wê ye kayif onun kayif

tar (XII) m neğer

tar (XIII) m taze

tar (XIV) m tuzak

tarac m talar, çaput, yağma

taraclûn m talar olma, yağmalanma

tarar hûn *fiğh* talar olma, yağmalanma

taraclûyî m talar olmuş olma

taraclûyîn m talar oluş, yağmalanuş

tarackêr *udud* talar, çapulcu

tarackêrî m talançılık, çapulculuk

tarackirin m talan etme, talanlanma, çapulculuğa, yağmalanma

tarac kiritin *fiğh* talar etmek, talanlanmak, çapulculanmak, yağmalanmak

tarace m taraca

tarasî m arık, kalın (atıp kalın şey)

taras hûn teş û taras

tarasîn m yarma

tarasîn *fiğh* yarma

taraw m sürgün

tarawgeh m sürgün, sürgün yeri (bir kimsenin sürüldüğü yer)

taraw hûn taraw

tarbûn m dârnadığat olma, tarumar olma

tar hûn *fiğh* dârnadığat olma, tarumar olma

tarbûyîn m dârnadığat oluş

tare (II) m dârnadığatla örtülen bir nesnenin kabıyla ağırlığı

tare (II) m öğler, ucağı

turek *hûn* çarçap çantası (Çapacilla bursi posteris)

ture kiritin *fiğh* öğler, ucağı etmesinde mola vermek

turekew m topla keelik avı

turek hûn çarçap

turew hûn taraw

taraw *hûn* kalırsız bu tır buğday

tarçê m 1. iskele *ji vapûrê peya hû derkete ser tarçeyê vapurdan indî iskeleye çaktî 2. iskele (kötüye yananan demir atarına doğru uzanan eğri küçük kopru)

tarçistin m tünekleme, tüneme

tar çistin *fiğh* tüneklemek, tünemek

tarçistî m tünekleşme

tarçon *hûn* yahani buğday

tarik (I) *hûn* kömür

tarik (II) m 1. kasnak 2. gergef

tarik (III) m iplik, kepez (horoz, hindu vb. türü tepesinde bulunan karnesi deri uzağı)

tarik m 1. tîs 2. mî tas (bir tîsin niçağı miktarı olan)

tartılan m tartılan (bir tur kumaş)
 tartılındın m bürüdüme, porsutma
 tartılındın *ğəh* bürüdümək, porsutmaq
 tartılıbəlil rü bürük, porsuk
 tartılıl m porsuk, pürüsk (porsumuş olan)
 tartılın m porsoma, solpome, bözümə, salıma

tartılın *ğəh* porsutmaq, sübümək, bürük
 mek, salkıma

tartılılı m porsukluk, porsukluz

tartısandıın m boyutleme

tartısandıın *ğəh* boyutlemek

tartısandııl m büyülemə olan

tartısılın m büyülemə

tartısın *ğəh* boyutlemek

tarpəl m siper, ik, siper, güreşlik (kapı, pencere,

İsmə grib seylərə yapılan kuruyucu emgəl)

tarpiləndin m tökezleme

tarpiləndin *ğəh* tökezetmək

tarpilin m tökezetmə

tarpilın *ğəh* tökezetmək

tarp m yarıma (səlin aq.ğ., çukuk)

tarp m tart (təşvəklə bir pasta tərzi)

tartak m yılan

tartale m tala, çapıl

tartələklirin m yağmalama

tartələklirin *ğəh* yağmalamaq

tartarət *kürə* tartarət

tartarik *kürə* tartarik

tartariklirin m paylaşma, bölüşmə

tartariklirin *ğəh* paylaşmaq, bölüşmək

tartumar m 1. tamar, darımadığın, damarın-

ğınak 2. a. alcaq, talcaq, tanak, tınak ~ büm ta-

runar olmaq, darımadığın olmaq ~ klirə tar-

umar etmək, darımadığın etmək

tartumarbün m 1. taruntar olma, darımadığın

olma 2. darımadığın olma, dağına (kənşək

dürümə gəlmə, düzənı hazırlama) 3. bozguna

uğrama (veya verimə) 4. qılma (son bulma)

tartılın bün *ğəh* 1. taruntar olmaq, darıma-

dağın olmaq 2. darımadığın olmaq, dağıl-

maq (kənşək duruma gəlmək, düzənı hazırla-

maq) 3. bozguna uğramaq (veya verimək) 4.

çökək (son bünrak) * İmperatoriya Bİ-

zans dji 1453"yən de taruntar bün Bizans

İmperatorluğu 1453'te çökür

tartınarılirin m 1. tartınar olma, darımadığın

olma, herçimereç olma 2. dağına (b r yerin

veya şeyin düzənini baxma)

tartınarılirin *ğəh* 1. tartınar etmək, darıma-

dağın etmək, herçimereç etmək 2. dağına (bir

yerin veya şeyin düzənini baxmaq)

tartınarılirin m tartınar edilmiş, darımadığın

olmuş olma

tartıpe m ökümə tezgahın dik ne ve yanılma-

sına (pleği)

tar ü mar bün *ğəh* alan ralan olmaq

tar ü mar klirin *ğəh* alan talar etmək

tar ü tarışk *mürə* 1. tamar 2. damar (mer-

merde, bazı tağlarda ve tabla kesilərinde

çok ayırtığına göstərən düğəl çizgı)

tar ü tar *ğəh* sebze ve meyve

tarvan mürə kasmakçı

tarvanlı m kasmakçılıq

tarvân *özün* tarvan (Asterina) dractureclöz

taş m 1. tas 2. kefe * tasa şühinə tarva kefesı

3. vü tas (bir tasın alacağı miktarda olan) - a

hemamü hemam tasi - a kölye kudın bağı

ğı olan kütazlıcasınağı - a li derve blüfne

küçük ölölise suruden ayıdara kut kapaı - a

seri az kafa tasi, haq çanağı - a vata çingün

jü tē haq çuval dik durmaq - ek az lü ser

(tışteki) de vaxvarın (bir şeyin üstüne bir

hüdək (soğuk) sülmək, üzünə bir hüdək

sülmək

tasaruf m tassaruf, artırım

tasaruf m tassarufluk

tasa seferü m seferü tasi

tasa seri *ürün* kafa tasi, çeper keçigi

tandıq m taslık, unay ~ büm tasrak edilmeç

(veya olmağı) - klirin taslık etmek

tasewas m vesvese, zübani

tasik m 1. tas 2. kefe (terazi kefesı) 3. vü tas

(bir tasın alacağı miktarda olan)

tasika *üstün* m el tasi

tasik *özün* çimendik velerinde veyşen, ser ve

kerkin kerarlı bir m

tas kebab m tas kebabı

tasewas bir tasewas

taswas m vesvese, kaygı, endişe

taş (T) bir tevş

taş (T) m diz ile ayak arasındaki bölge adı

taşer *ürün* yontma

taşeri m yontuculuk

taşeron *ürün* taşeron

taşeron m taşeronluk

taşik m diz ile ayak arasındaki bölge adı

taşın m (taş vb.) yontma

taşın *ğəh* (taş vb.) yontma

taşir *ürün* bir birkı adı

taşik *ürün* baldir, bezak (vuçudın kışkırtan tabe-

na küdu cian bölünür) - maşik baldir bönk

taske m m (veya eşki) arabası

taşkrüt m baldir çiplik (ayak tokumu, serseri)

tasitē m 1. kahvaltı 2. kuşluk (günün sabahla

üçlen arasındaki bölümü) 3. kuşluk (kuşluk

enki yenilen yemek) - şakın kuşluk vakti

gərmək - küvün kahvaltı etmək (veya yap-

maq) - ya mürə koca kuşluk - ya mürē ev

mañın dibe gəge mürəvən dəyənış - ya si-

bəhē sabah kahvaltı - ya gwe mahzarlı

taşükürin m sabah yemli, sabah utlatılmağı

taştya hakımı m koca kuşluk

taşxane m hapshane

taşye m denk, luyik

Tat m Tı (HazarDenzi kıyılarında, Azerbey-

can surları içinde yaşayan [rañi bir halk])

tat (T) m 1. diliz 2. bün, apcal, alık, öblök * ma-

ez ne tat îni, elbet ez êfan dîkîm alik degilim
yo. elbet ondanîm - ß (tat I) dilsuz sağır 2) bön,
apal, alik safk * xizmên wî kesên tat ß tat
bûne akracuları alik salik kirşelennîş -î
xewê bûn uya. seşemî ebûak

tat (II) *m* I. mîtu kovlu 2. çörelere uvcıayan
kırse

tat (III) *n* kayay, yasa kaya -ê rıstî yere de-
nuden bağı yasa tay

tat (IV) *n* el (çocuk dilinde)

tat (V) *n* ayak bi. eğinden parmak uclarına ka-
dar olan çorap kısmı

tatbûn *m* alklaşma

tat bûn *leşb* alklaşmak

tatbûyîn *m* alklaşış

tatebaş *m* çikilmez durum

tatebat *m* çikilmez durum

tateber *n* yasa taş kaya

tatêl *m* I. merak 2. endişe. tasm, kaygı - kîrîn
I) merak etmek 2) endişe etmek. tasalanmak

tatêldar *m* I. meraklı 2. endişel, tasalı

tatêldarbûn *m* I. meraklanma 2. endişelenme,
tasalanma

tatêldar bûn *leşb* I. meraklanmak 2. endişe-
lenme, tasalanma

tatêldarbûyîn *m* I. meraklanmış 2. endişeleniş,
tasalanış

tatêldarkîrîn *m* I. meraklandırma 2. endişe-
lendirme, tasalandırma

tatêldar kîrîn *leşb* I. meraklandırmak 2. endi-
şelendirilmek, tasalandırılmak

tatîş *m* hazırlıklı

tatîk (I) *n* dövül tokması

tatîk (II) ekmeği winda vurmuş suyu

tatîkî *n* yaldama, yaldamasına

tatî (I) *n* keçe - şekîrlî keçe yapınak -yê
çerm çarek yapınacıla kullonîlmak üzere ha-
zırlanmış derî dilatî

tatî (II) *m* alklik, hönük

tatîkîrîn *m* alklaştırma

tat klîrîn *leşb* alklaştırmak

tatol *m* I. merak 2. endişe, tasm 3. derî * ketîn
tatola zîkê xwe kendî dîrdîrê düşmek - kl-
rîn I) merak etmek 2) endişe etmek

tatolek *m* merak

tav *zavîn* I. güneş 2. güneş. gün ışığı (güneş:n
veydîği nî ve ışık) - avêtin I) şafak sökmek 2)
güneş doğmak - dan I) tan ağarmak (vey-
ya almak), şafak sökmek, ornak ağarmak 2)
güneş doğmak - dan (çehkê) çagmak - dan
serê ustune güneş doğmak - derketin I) gü-
neş açmak 2) güneş doğmak - dîtin güneş
almak (veya güneş görmek) - pestin güneş
vurmak - lê dan I) şafak sökmek 2) birinin
üzerine güneş doğmak - lê xîstîn (an jî
dan) güneş vurmak, çagmak - li (yekî) dan
(birine) gün çagmak, başına güneş çagmek -
li (yekî) xîstîn (birine) gün çagmek, başına
güneş çagmek - nedar serê ustune güneş

doğmamak -a êvarê akşamî gıncî -a heyvê
ay ışığı. mehtap - n şebêê sobala gıncî

tava heyvê *m* ay ışığı, mehtap

tava payzê *m* pusula ya zi

tavan *m* ağarmak

tavdan *m* I. ağarma, tan ağarma (veya alma),
şafak sökmek 2. güneş doğma

tav dan *leşb* I. ağarmak, tan ağarmak (veya
almak), şafak sökmek 2. güneş doğmak

tavdang *m* gün doğumu

tavdîr *m* güneşli, güneş ışığına alın yer

tavdarî *m* güneşlilik

tavdayîn *m* I. ağarma, tan ağarma (veya al-
mak), şafak sökmek 2. güneş doğma

tavdehys *m* ay ışığı. mehtap

tavdehîş *m* I. ay ışığı, mehtap 2. *m* ucltraplı,
aylı

tavendîş *m* tavendî

tavendevan *m* tavendevanî

tavendevanî *m* tavendevanlık

tavetof *m* gün tava

tavgeh *m* I. güneşlik (güneş ışınlarını bol ol-
duğu yer) 2. güneşlenme yer

tavger *bir* tavger

tavgerin *m* sıcak güneş ışını

tavgestin *m* güneş çarpması

tavgestî *m* güneş çarpığı

tavgez *m* güneş çarpması

tavgezî *m* güneş çarpığı

tavgîrî *zavîn* güneş tutulması

tavik *zavîn* I. güneş, güneşlik 2. gün ışığı, gü-
neş ışığı 3. *m* güneşli * dî rojekê tavik de
güneşli bir gündê

tavil *bir* tavil

tavilê *bir* tavilê

tavîng *zav* tavî (II)

tavî (I) *m* meze

tavî (II) *m* sağanak, boğunak * jî nîşka ve ta-
vîya kurane dayê bûdenbere bir sağanak
yağış başlê

tavboran *m* sağanak

tavîn *m* güneşli (güneş ışınlarıyla ayrıntılanmış
olan)

tavîstîlan *m* güneş çarpma, güneş vurma

tavî lê dan *leşb* güneş çarpınak, güneş vurmak

tavîlêdayî *m* güneş çarpığı

tavîlêxîstîn *m* güneş çarpma, güneş vurma

tavî lê xîstîn *m* güneş çarpınak, güneş vurmak

tavîlêxîstî *m* güneş çarpığı

tavnejen *m* hîşî hîlûç

tavnejenî *m* hîşîçlek

tavokî *m* güneş çarpığı, güneş çalığı

tavokîbûn *m* güneş çalığı olma

tavokî hûn *leşb* güneş çalığı olmak

tavsor *bir* tavsor

tavsorîk *m* güneş doğarken veya bataarken olu-
şan kuzulık

tavsorî *m* güneş çarpığı

tavşikên *m* güneş koruyucu

tazebend *m* ot bağı

tazebün *m* 1. demetlenme 2. katlanma

tazebün *lâgh* 1. demetlenmek 2. katlanmak

tazebüyün *m* 1. demetleniş 2. katlanış

tazeker *nâh* desice

tazekirin *lâgh* 1. demetlenme 2. katlanma, katlanış

taze kirin *lâgh* 1. demetlenmek 2. katlanmak

tazekîrî *m* 1. demetli, demetleniş 2. katlı, katlanmış

takim (I) *m* tarîh sınıtı

takim (II) *m* 1. takım (bir yerde veya işle sülâhlan âletlerin toplusu) 2. takım (bir kal elbiseleri) 3. takım (birbirini tanımlayan şeylerin toplusu) * **takimî çayé** çay takımı 4. takım, ağızlık, sigaralık (sigara ağızlığı) 5. takım (spor takımı) - **girtim** takım tutmak - **temamî kiritim** âletlerin tamamlanmak (çocuk için) - **ülje kiritim** dağ çıkarma sürecini tamamlamak (çocuk) - **ê hemamê** tamamı takımı - **ê miyistânê** (an jî razanê) yatak takımı - **ê sîlreyê** sofa takımı - **ê sing û beranê** göğüs, meme - **ê şerrenê** (an jî kişikê) satranç takımı

taxîrîndîran *m* dıştakımı

taximê çayê *m* çay takımı

taximê nîkan *m* orta takım

taxîrîndîn *m* caydırma

taxîrîndîn *lâgh* caydırılmak

taxîrîn *m* caymal-

taxîrîn *lâgh* caymak

taxî *m* suçsuzluk

taxî *m* **asî** asî, isyonkar - **husî** asî

taxîbûn *m* asîleşme

taxî bûn *lâgh* asîleşmek

taxok *m* 1. kızak 2. *der* kızak - **herdan** kızak

kaychemak - **xij kirtin** kızak kaydırılmak

taxok (I) *m* taxok

taxok (II) *m* halıyoz

taxok *m* el açması

taxûz (I) *m* filek, felek

taxûz (II) *m* yayla çobası, ayran çobası

tay *m* 1. değirmen 2. 2. tekerlek

taya çiliçiyê *m* alması

taya çiran *m* kara hürmet, bulurya

taya ibtirînê *m* ölüm nâbeti

taya nîqê bir yıl süren ve hergün nâbeti olan silma

taya veyalî *m* güzel silma

tayax *m* dayax, dayzman

taya xebis *m* *gizî* silma, öldürücü silma

taya zer *m* *band* satı hürmet

tayhet *m* 1. özel, hususî (yanlız bir kişiye, bir şeye an veya duşına) * **bêlûkeke** **taybet** a plîkê **heye** bebegîn özel bir kokusu var 2. özel (nasrî karşıtı) 3. özel idkikate değêr, astunaj * **raweske** **taybet** **heye** özel bir durumu var 4. özel (her zaman gözlerden farklı olan)

tayhetî *m* özelliğ, hususiyet

tayhetî *m* sporsiyalite

taybetmend *m* 3. özgün, kendine özgü, özünal 2. özel, hususî 3. uzman, mutelisîs

taybetmendiyane *m* özgüncê

taybetmendî *m* 1. özgünlük, özgülük, basza, ar-jinalite 2. özellik, hususiyet, sporsiyalite 3. *m* mahsus, mîrjhasar * **herçeyek** **taybetmendî** zarfokan çucuklora mahsus bir hayce

tayekî tenê *m* dikime (çocuk) birtek

tayf (I) *m* *firaw* tayf

tayf (II) *m* siyah parmak üzümü

tayfa *m* kaşunî, tayfa

tayfe 1. nîşe 2. kovur, kabile

tayfelaz *m* *her* kabileci

tayfelazî *m* kabilecilik

tayê deng *m* ses rehi

tayê hev bûn *lâgh* 3. denkleşmek 2. birbiriyê denkleşmek

tayê kêrma *m* iyecê eğitilmemiş iplik

tayê tenê *m* dikime bir evde aileyi sürdürecektek çocuk

tayûn *m* tayfın, tofan

tayûn *m* siyah parmak üzümü

tayî *m* yalluk (yere serilen ince tarım yayğı)

tayik (I) *m* kayınak

tayik (II) *m* iplik

tayin *her* tayin

tayisandîn *m* işildarma

tayisandîn *lâgh* işildarmak

tayisûn *m* işildarma

tayisûn *lâgh* işildarmak

tayî (I) *m* yayğı

tayî *m* **asî**, **tabakalî** * **xaniyê** **du** **tayî** iki asî - **du** * **du** **tayî** iki tabakalî

tayîf *m* tayfa, koşunî

tayîf *her* tayfî

tayîhevîkirin *m* denkleşme, denkleştirme

Tayî hev kirtin *lâgh* denkleşmek, denkleştirmek

tayîhevîkirtî *m* denkleştirilmiş, deng haline getirilmiş

Tayîk *m* iplik

tayîn *m* 1. tayın, atanma * **tayîna** *uîn* derket tayınım çikî 2. tayın (asker vb. ağılı) 3. müdese öğrenenlerin ağılı - **a** **esalê** **diq** **desteyan** **olên** - **a** (yekû) **derketin** **tan jî** **yek** **hatin** **tayinkirin** **tayin** **çikmak** (veya edilmek) - **j** (elrekû) **kirtin** (bir yerde) **tayin** **etmek**, **astan** * **ez** **tayînî** **Amedê** **kirtin** **betî** **Diyarbakir**'a **tayin** **ettîler**

tayînbûn *m* tayin olma, atanma

tayin bûn *lâgh* tayin olmak, atanmak

tayînbûyîn *m* tayin olma, atanma

tayînkîr *m* tayin edice

tayinkirin *m* tayin etme, atanma

tayin kirtin *lâgh* tayin etmek, atanmak * **ez** **tayîn** **kirtin** **Amedê** **betî** **Diyarbakir**'a **tayin** **ettîler**

tayinkirî *m* atanmış olan

taylan *m* dalyan (uzun boylu) * **seyda** **yekî** **taylan**

tá dít t̄j t̄d üstel uzun boylu dağınık palyadı
Tayland *w* Tayland
Taylandlı *w* Taylandlı
Taylandlıca *w* Taylandca, Taylandçuluş
tayur *w* tazyır
tayo tayo *w* iplek ip ik
tayvı *w* sapa
tayrı *w* da.ü (m. turek)
tazahulu *w* süzlümbre
tazahulu *w* süzlümbre
taze *w* 1. taze (hoşlanmış, hayranlanmış, salımlımsı olan) * peniré taze taze peynir 2. taze (duş, yıpranmış, yorulmuş) * kú-ka ter fi taze taze gelin 3. nice taze, yeni (son zamanı geçmiş) * hewulisa taze taze havadis 4. taze (kuru olmayan, körpe) * lobiyén taze taze fasulye 5. *w* taze (keng kâhul 6. nice güzel
tazeger *w* yenilikçi
tazegeri *w* yenilikçilik
tazitü *w* muska
tazyane *w* kumçü
tazi (I) *w* 1. ç plak (şalbak, meyan) * zarok tazi t̄d çokak çiplaklı 2. yalın, yalıncağ (çiplaklık) 3. çiplak, nu 4. *w* çiplak, dansuz (yoksul kimse) 5. *w* ci. zen * tazyé wé bi tazyé m̄n b̄ü ten tenine deği * k̄l̄k̄k̄ wé d̄it̄j̄) a. ye. tazyé wé d̄ixuye göndegi yorulmuş nu görüyor b. nice açık (kötüp, resim t̄im vb. için, sevgiye satmasını bütün çiplaklığıyla anlatan) ~ ipetü çuciplak, saçık saçık ~ uryan anadan doğma uryan ~ ü çiplağ arzdan uryan ~ ü çiplağ bastı hey t̄m̄ iki çiplak bir hamama yakışır ~yé (yeké) d̄itin en-go fukik yakalmak ~yé (yeké) d̄itin vücuduna görünmez ~é (yeké) kuya k̄itin vücudu görünmek ~yo v̄de ben zavallı yoksul, nerecece getireyim ki
tazi (II) *w* tazyé
tazi (III) *w* Arap
tazihün *w* çiplaklaşma, çiplanma
tazi hün *w* çiplaklaşmak, çiplanmak
tazihünü 1. çiplaklık 2. yoksulluk
tazihüyü *w* çiplaklaşış, çiplanış
tazidar *w* tazyé olan
tazipela *w* 1. çuciplak, çiruciplak, amilin doğma, şalbak malik 2. saçık, acık saçık
tazipela *w* 1. çuciplaklık, çiruciplaklık 2. nice saçık
tazik̄it̄in *w* 1. çiplaklaşma 2. soyma (birinin göyslerini çıkarma) 3. soyma, soygün
tazi kirin *w* 1. çiplaklaşmak 2. soymak (birinin göyslerini çıkarmak) 3. soyamak (birinin üstünde, yanında veya bir yerde bulunmuş şeylerini alıp götürmek) * z̄rt̄iper tazi kirine alıncıyı soymuşlar
tazik̄it̄ü *w* 1. çiplaklaşma 2. soyuk (göyslerini üstünde olmayan) 3. soğuk, soyulmuş olan

tazēman *w* çiplak kalma, t̄m̄ luma
tazēman *w* çiplak kalma, t̄m̄ luma
tazimayin *w* t̄m̄ luma
tazimazi *w* çiplaklık
tazir *w* uzarlama
tazirbūn *w* uzarlama
tazir hūn *w* çiplaklaşmak
tazirker *w* uzarlama
tazirkirin *w* uzarlama
tazir kirin *w* çiplaklık
tazitü *w* 1. çiplaklık 2. yoksulluk
tazmit *w* mayı
tazyane *w* kumçü
tazyik *w* tazyik, basma
Tb k̄ie Tb (Terbiyem'un k̄isa) (t̄m̄)
Te k̄im Te (Tekneyem'un k̄islatması)
Te k̄ie Te (Tetellir'un k̄islatması)
te *w* 1. sen (bukuulu hal) * te ew j̄i m̄n re a-n̄it̄ü anu sen bana getirmişsin 2. sen, sana * eger ez b̄em bu te sana gelsem ~ k̄i vi de.ü t̄i da b̄ila destē d̄in p̄é nehise ki (veya seğ) elin verdiğini olan (veya seni elin doymanın ~ çm̄ neditleye tu pancikan bildiçeni deroy görmelele pağ'arı savamak ~ ç̄i d̄ani heroy tu d̄é wé b̄ixw̄i ne uksem anu açısın ~ ç̄j̄ j̄é ye) 1) çm̄ lak' sen k̄ışına, sona ne! 2) t̄is̄i sana m. d̄ışın? ~ ç̄j̄ j̄i p̄ışiyem (yeké) ye (birinin) geçmişlerini karıştırmak (birinin önünelele yemek) ~ ç̄j̄ ye? ne oluyor? ~ d̄aniye ku ic̄m̄ t̄ub̄in! köydansa h̄ul' ~ D̄er̄ik̄ qedand̄ na D̄er̄ün boyayı boyadı bir list ki yeşil (m̄) ka.ü. ş (veya sı) üç raka bu üç k̄aldı ~ d̄got̄ q̄ey esinan q̄ul biye ü baran d̄inaye b̄ardakar başm̄masına yağmak ~ d̄il nedikir çay j̄é h̄il̄in̄i gözlerim alıncımak ~ d̄iv̄é ku... 1) iste misin? * te d̄iv̄é ku m̄ha h̄ev̄é te ç̄ibe malē ister misin şimdi baban eve girme olsun 2) var (varın, varın, varınlar) ~ d̄it̄ j̄i 1) görden mi? 2) hanı (karşısındaki) dala çöce b̄ilmediği bir şey kendisine hatırlatılmak istendiğinde anlabilir) * te d̄it̄ ḡit̄inek̄ h̄eye hanı bu söz vardır * te d̄it̄, ent̄ı tev̄ı pey re ç̄ü b̄im̄ h̄il̄é hanı beşinci yaşına ḡim̄ȳtik̄ ya ~ d̄it̄ ku... bakarsın, olakı * d̄iv̄é z̄it̄ırov̄ li malē t̄m̄ bi tudarek̄ be. te d̄it̄ ku h̄er̄ ü m̄v̄an̄ hatin evede tedarikli olmak lazım, bakarsın misfir gelir ~ d̄it̄iyel̄ h̄ak̄ sen' ~ e-d̄il̄and̄iyel̄ sev̄s̄inler! (sev̄ilmeyen, hoş ḡü suyeren bir davranışta bulunan kişilerle d̄im̄i) ~ em̄ li h̄ey aşē d̄it̄ine l̄é em̄ ne uyvan ip̄ her kusun en yermez ~ ew j̄i h̄iȳ ü aq̄il kir z̄um̄m̄ın karışında limon yem̄ek gibi ~ telin k̄ir̄i anlarsın ya! ~ ḡir̄i hermede, h̄ey te be.ü bi pey mekeve yakaladım m̄ bırakma, bırakın m̄ da peȳre d̄üş̄me ~ got̄ ç̄i b̄ eferk̄in̄i t̄an̄laşm̄aȳn̄ bir şeyi tekr̄ırlamak veya karışıklığın ne d̄üȳüdüğü n̄ü s̄em̄ek ç̄m̄ söylenir) * ev̄ ç̄j̄ t̄j̄é ç̄ ȳavn̄.

te gotê (I) bu olacak iş değeri, elendim? - got erê (ê an ji herê) I) tazim a t' (kanişana a-rasinda cümleden alımlı aulanın pek emek için kullanılır) * ez lê herim pê re bipeyî-yim, piştî te ji te got erê ...güdüp emula ko-nuşaram, eger soruşa da ... 2) e mi? * ji Ayşe re hêhêje bûn sîbehê bê, te got erê? Ayşe-yê sêyle yazin gelin, e mi? - got herê (an ji erê)I) ta'miri mi?, e mi? - helâ (...) nekîriye xez n ayê) eyle deşîl' - hîş ji serê wî bîl zurnasimî karşında lînan yemek gîrî - hîna av nedîlye te xwe hîddaye avî vîrî-talîn postîna so'mak ~ jî komê Sarkîs nas kir? kedye pey nîr (veya çiger) ismarla-nak -- rez (li kî) datanî? tîrîni neredê sîn-dûdan? - sîhet şûşî se'îdeler olsun (banya yapmış olubuna söyleyîr) - serah dîrim de îcar qemcan bîşêkîrîne îpûp de banya koy-mak ~ xêr el hayîolî - xwarî vedîna îm-neyî (î) ~ xweşî helâj be wêkî sîrê (spî yê) dîya te anîmî ak sîta gîrî helîl olsun

teahûd m. taahhüt, istenme

teahûddar w. taahhüd, ister istemez olan

teahûdkirin w. taahhüt etme, üstüne

teahûd kirin fîgî taahhüt etmek, istenmek

teahûdkerî w. taahhüdî, istenmiş olan

teahûdnîme m. taahhüdname

teahût b-z. taahüt

Teala w. Teala

tealî w. realî (yükseleme, yüceltme)

team m. 1. arm, yiyecek 2. meyve

teamîkirin w. aşîdîna (ağaç)

team kirin fîgî aşîlamak (ağaç)

teamûden â tazmînden, bir e bile, kaster

teamûlî w. teamûl

teamûtî dîşîmî teamût

teamûz m. teamûz

teamûzkîrîn w. teamûz etme

teamûz kirin fîgî teamûz etmek

teamûb m. teamûp, bî'înzîlık

teamûbî m. teamûbîlık, bağînzîlık

teb w. sarî hastalığı

teba (I) b-z. teyî â teba

teba (II) w. kabûs, ka'îbagan

teba (III) wî 1. hayvan (nerîmlî yazbîni yimîrî - hayvan) 2. yaratık (karkunê hayvanlar) 3. zî-mahlûk

teba (IV) wî teba, uyruk

teba (V) wî tey

tebab w. 1. mistîrî 2. bir sûrî haylî, çekî, epey

tebahêk wî 1. pek çok, pek hol 2. day gibi (veya kadîr), dağlar gibi (veya kadîrî pek çok * tebahêk îllaqînî qurêjî li herê hatîlî da-nînî dîşîyîbî hîtaqîk emûne yîgîdî)

tebabûn w. katîma, karîma

teba hûm fîgî: sadînak, karînak

tebakîrîn w. kalîra, karîmîna

tebakîrîn fîgî: karîmak, karîştîmak

tebançe (I) b-z. demançe

tebançe (II) w. takmak, davul tokmagı

tebane mîmîrî sîhdî

tebanekîrîn m. sîhdîdîleme

tebane kirin fîgî: sîhdîdîlemek

tebaneyî mîrîmî sîhdîdîk, sîhdîdîsel

tebaq fîgî: pasî, bar (gîmîllîkî mîdîemî bozul-mîsîndî e'îzî dî'îmî üzîrînde oluşîn beyaz labakî) - î hûn barî tumak

tebut b-z. tox â tebut

tebare m. lububat

tebarek wî teherîk

tebare't w. alîmet (büyüklük, mîlik bakîmînda sîmî lîcakî seyî)

tebat (I) wî 1. sebat, dîrîşme 2. tahammûl, katî-lîmî 3. sabîr, dayînç (mî. yoksulluk, hukûzîkî gîrî üzêkî durîmînda karîşînda ses ye-karîşîdan enlîmîn geçmesîni be'îlemî er-de'mî) 4. avîrta * tebatî mînî bî te tî serîne avîmîsbîlîyîrîmî - kîrîmî 1) sebat etmek 2) tahammûl etmek, katlanmak 3) sabîr etmek

tebat (II) wî 1. dîşîmî, dîşîmî dîşîmîdîrîşî ve lîrîckî gîsîermîyîmî 2. edîlîmî

tebatbûn w. dîşîmîleşme, dîşîmîleşme

tebat bîn fîgî: dîşîmîleşîmî, dîşîmîleşîmîk

tebatbûnî m. dîşîmîdîk, dîşîmîk

tebatbûyîn w. dîşîmîleşîş, dîşîmîleşîş

tebatî (I) m. dîşîmîlîş, dîşîmîlîk, sîkîzîmî

tebatî (II) wî 1. sebat, dîrîşme 2. tahammûl, katlanma 3. sabîr, dayînç (mî. yoksulluk,

hukûzîkî gîrî üzêkî durîmînda karîşînda ses çîkîmîsîdan onlîmîn geçmesîni be'îlemî er-de'mî) ~ bî (yekî) nekîmî yîrî gîgî lîmîlî-mîk (çok sanî, azî çekmek) ~ hatîlî (yekî)

1) dayînmîk (tahammûl etmek, gîç, bir durîmîna katlanmak) 2) rahat durmak, sîkîlî dur-mîk - kîrîmî 1) dayînmîk, tahammûl etmek, sîllînmîk 2) sîkîlî olmak - nekîrîmî (yekî)

1) sîyîlîmî alîkînmîk, hîp, otîrîp hîp kalk-mîk, yerînde durîmînmîk 2) kîvîmî kîvîmî sîvînmîk yîrî gîgî lîmîlînmîk, (çok azî veya sanî çekmek, çok azî çekerek kîvîmî-mî) 3) sabîrî taqînak (veya tîkenmek), da-yînmînmîk -- nekîrîmî 1) dayînmînmîk, ta-hammûl etîmîmek 2) yerînde durîmînmîk ~ pê hatîlî çîdînmîk, avînmîk ~ pê ketîlî sa-zîmîleşîmîk, dîşîmîleşîmîk

tebatî (III) wî 1. edîlîmî, pasîf (bî seye karîşî tîpkî gîsîermîyîmî) 2. ez edîlîmî, pasîf 3. bîzîf pasîf 4. teî edîlîmî, pasîf

tebatîbînî m. 1. dîşîmîlîk, sîkîlîk 2. ez pasîf-leşîmî

tebutî hûm fîgî: ez pasîfleşîmîk

tebatîbînî 2-w edîlîmîlîk, pasîfîk

tebatîbûyîn fîgî: pasîfleşîş

tebatîkîrîn m. 1. dîrîşîmî, sebat etme (veya gîsîermî) 2. dayînmî, tahammûl etme (gîç bir durîmîna katlanma) 3. sabîtîmî, sabî gîsîermî 4. ez pasîfleşîmî

tebatî kîrîn fîgî: 1. dîrîşîmîk, sebat etmek (veya

ya göstərmək 2. dayanmaq, təhəmmül etmək (güç bir duruma kəllənmək) * **paşlı** ku di navberê **de bînekê** west derbas bû. **fermande** **teharî** nekî, **dêst** bî gotîne kîr anadan bîrîz geçînce, komûtan dayînamadî. soze hasîrdî 3. sahrələmək, sahir göstərmək 4. ez pasifləşməmək

tehojikiri *rd* 1. düşməliş, səbəi etmiş təvəyə göstərmiş 2. dayanmış, təhəmmül etməmiş (güç bir duruma kəllənməmiş) 3. sahrələmiş, sahir göstərmiş 4. ez pasifləşməmiş

tehojî *rd* edilçilik, pasiflik

tehojîkîrîn *rd* durgunlaşdırma, dinqinləşdirmə

tebat kîrîn *lgh* durgunlaşdırmaq, dinqinləşdirmək

tebax *rd* tığış - e **mevîjan** raxe kuru uzunu yarpağı zamanını dîle gətirən bîr deyim

tebayê hev *rd* bir dîle

tebayîbûn *rd* uyma

tebayî bûn *lgh* uymaq

tebayîkar *rd* uymaqçîlik

tebayîkarî *rd* uymaqçîlik

tebdîl *rd* təhdîl, dəyişirmə

tebdîlhewa *rd* təbdîlhəvə, həvə dəyişirmə

tehdîlî qîyafet *rd* təhdîlîqîyafet

tebe *rd* təbəkə zərî

tebe *lgh* şarber

tebək (I) *rd* 1. koyun yaqlarında gətirən bir həstəlik 2. bir tır haşvan həstəliyi

tebək (II) *rd* 1. tepər yapısında dəfəni kullananın bir ağac 2. bu ağacın vopduna yayvan büyüç təpəl

tebeq *lgh* 1. pas, bar (gəməlliklə mîdenin hazırlanmasından ötürü dîlən üzərində uluşan təyaz təbəkə) 2. şap həstəliyi

tebeq (I) *rd* təbəkə, tütün təbəkəsi -yə **divarîyê sigara** təbəkəsi

tebeq (II) *rd* 1. kat (yaşılarday) 2. təbəkə, kat * **tebeqeyek** **kaxoz** bir təbəkə kəğı 3. **pas** kat, kabın 4. **pas** kat (jeoloji zamanlarında bir dövrə) qıvde uluşmuş katınanlı kəyay-lar) -yə **divarî** **pas** sosial təbəkə -yə **evr** katman bulut -yə **jêr** e **atmosferê** olc hava yarıca -yə **silî** *rd* sətir təbəkə

tebeqî *lgh* 1. paslı, dîli bar tutmuş olan 2. şap həstəliyinə yakalanmış olan

tebeqîbûn *rd* 1. bar tutma, pas tutma 2. şap həstəliyinə yakalanma

tebeqî bûn *lgh* 1. bar tutmaq, pas tutmaq * **zîmanê wê** **tebeqî bûhû** dîli bar tutmuşu 2. şap həstəliyinə yakalanmaq

tebeqîbûyî *rd* 1. bar tutmuş, pas tutmuş 2. şap həstəliyinə yakalanmış

teber *rd* təber, ay baltı (kəsikisi ayça hiçiminde baltı)

teberdor *rd* baltacı

teberê (I) *rd* dəgirmənlə ilgili bir terim

teberê *rd* təber, ayça baltı (kəsə şaplı savuş baltası)

teberêş bûn *rd* tür şarə həstəliyi

teberîk *rd* təbərək 2. mübərək (şok sayğı dîlyan bir: kəf söyləm)

teberok *rd* təber, kuşqîk tətət

teberuh *rd* hibe

teberuhkîrîn *rd* hibe etmə

teberuh kîrîn *lgh* hibe etmək

tebeşîr *rd* təbəsîr

tebeşîrbûn *rd* təbəsîrleşmə

tebeşîrî hûm *lgh* təbəsîrleşmək

têbet *rd* tətət, sükîrîlik

tebetîr *rd* dîrmək ağı

tebeşçe (I) *rd* 1. tətəkçə 2. fındıqçu altı

tebeşçe (II) *rd* luğen büyüklüğünde gemi ve yayvan şepəl

tebiqandî (I) *rd* vîekleşmə

tebiqandî (II) *rd* çöktürmə

tebiqandî (I) *lgh* vîekleşmə

tebiqandî (II) *lgh* çökürmək

tebiqîr (I) *rd* vîekleşmə

tebiqî (II) *rd* çökürmə (bulunduğu düzeyden aşağıya inmə, çukurlaşma)

tebiqî (I) *lgh* vîekleşmə

tebiqî (II) *lgh* çökürmə (bulunduğu düzeyden aşağıya inmək, çukurlaşmaq)

tebitandî *rd* 1. dinqinləşmə 2. dinqinləşmə, sükîrleşmə 3. pasifləşmə

tebitandî *lgh* 1. durgunlaşdırmaq 2. dinqinləşdirmək, sükîrleşdirmək 3. pasifləşdirmək

tebitandî *rd* 1. durgunlaşdırılış 2. dinqinləşdirilmə, sükîrleşdirilmə 3. pasifləşdirilmə

tebişî *rd* 1. durgun, sakin 2. durgun 3. dinqin, sakin 4. sükîrətli, uslu 5. edilçin

tebitübûn *rd* 1. durgunlaşma 2. dinqinləşmə, sükîrleşmə 3. durgunlaş, durğunlaş

tebitî bûn *lgh* 1. durgunlaşmaq 2. dinqinləşmək, sükîrleşmək

tebitübûn *rd* dinqinlik, sükîrîlik

tebitî *rd* 1. sükîrleşmə, sakin olma, sakin dîrmə gəlmə, yatışma 2. tek dîrmə, uslu dîrmə

tebitî *rd* 1. dîrmə, dîrmə, təhəmmül etmə 4. durgunlaşma 5. *rd* pasifleşmə

tebitî *lgh* 1. sükîrleşmək, sakin olma, sakin duruma gəlmək, yatışmaq 2. tek dîrmək, uslu dîrmək, tətət dîrmək 3. dayanmaq, təhəmmül etmək 4. durgunlaşmaq 5. *rd* pasifleşmək

tebiət *rd* 1. tətət, dəğ 2. təbət, dəğ (insan e-lijle huylık dəğışdiliğe uğramış, dəğdli güzelliklerni koruyan, gəməlliklə şer dîç kəsni 3. huyl, yadlılıq (insanın yaradılış ve özelliklerinin nümî, mîzaj) 4. huyl, alışq. alışkanlık (iç gücü durumunu alması alışkanlık) * **me** **ju** **xwe** **re** **kîriye** **tebiət**, **piştî** **nîyê** **ro** **erî** **bi** **tomîje** **ê** **dîweyî** **zîn** alışq edîrmîşiz, ögleden sonra tənbulu ayırmîyîmîz (bi) ser -ê **(yekî)** **ketin** (birinin) dîmarını bulmak -ê **(yekî)** **ne** **xweş** **bûn** huysuz olmaq -ê **xwe** **xweş** **kîrîn** huylunu dîzelmək -ê

(yekî) pê girtin danan tutmak
tebîetmelek *ed melek* huylu
tebîetneweyş *ed huysuz*, kotu varoluşu, uy-
 nezir - bûn huysuz almak
tebîetneweyş *w huysuzluk*
tebîetpak *ed ay huylu*, güzel huylu
tebîetraweş *ed güzel huylu*, halju, huylu
tebîetzan *edâz doğa bilimi*
tebîetzanî *w doğa bilimi*
tebîr *w* 1. tabii, doğu 2. tabii 3. deyim 4. tabii
 yorum (üçü tabii) - **lê dan rabir** etmek - **lê**
 xistin tabii etmek, yorumlamak, yorumda bu-
 lutmak -**ya xêrê lê xistin** hayna yorum - **êke**
hay **lê xistin** husûkdarupa
tebîr *ker* **edâz** yorumcu, ruya yorumcu
tebîr kirin *w* tabii etmek, yorumlamak
tebîr kirin *êgh* rabir etmek, yorumlamak
tebîraname *w* tabii name
tebl *w* tebl darbuka, guba varmalı çalgı, davul
teblexane *w* büyük davul
teblîk *w* tebl (darbuka gibi varmalı çalgı)
teblî *w* teblîğ
teblîxat *w* teblîğat - wergirtin bildirişi alma
teblîxkirin *w* teblîğ etmek
teblîx *kirin* *êgh* teblîğ etmek
tebrîk *w* tebrik, tebrik cartı
tebrîkkirin *w* tebrik etmek, kutlamak
tebrîk kirin *êgh* tebrik etmek, kutlamak
tebrî *w* yala
tebrût *ed* 1. sağlam dayanıklı, kolay bezül-
 mize, yakılmaz 2. sağlam vücutlu
tebyîz *w* tebyîz
tebyîzkirin *w* tebyîz etmek
tebyîz kirin *êgh* tebyîz etmek
tecahîl *w* tecahul -**ni** arif **ed** tecahûl arif
Tecal *w* Duceal
tecawîz *w* 1. tecavuz, (düşkâman) hakına el u-
 zanma 2. tecavuz (hırsızın) saldırganlık, sal-
 kırıklık - **lê bûn** tecavuze uğramaz -**l**
(yekê) kirin tecavuz etmek (teşkerrîna hırs-
 zın el uzanmak) -**l** **qanûna** (yekê) **kirin** na-
 pûsuna tecavüz etmek
tecawîzkar *edâz* tecavüzcu
tecawîzker *ed* tecavüzcü
tecawîz **lê bûn** **êbn** tecavûze uğramak, tecav-
 vûz edilmek
teceh *w* tecehî - Janrîmî insanlarda ve doğada
 görülen
tecehîs *w* tecehîs
tecirman (I) *w* 1. alıcı 2. edâlisunî
tecirman (II) *edâz* tereddüt
tecirmanî *w* tereddüt
tecirmanîbûn *w* tereddüt olma
tecirmanî (I) *ed* alıcı
tecirmanî (II) *w* tereddüt - **kirin** terced-
 manîk yapınak
tecl *w* tecl, edeleme
tecl kirin *w* tecl etmek, edeleme
teclî kirin *êgh* tecl etmek, edeleme

tecehîs *ed* her jîtiyazı cevap vererek kucar
 kabiliyetli olan
teclî *w* tecl, yalınma, yarı hitura
teclîkkirin *w* tecl etmek, izole etmek
teclî kirin *êgh* tecl etmek, izole etmek
teclîkkî *ed* tecl edilmiş, izole, zole edilmiş
teclûbe *w* 1. teclûbe, deneyim 2. teclûbe, ce-
 neme, sinama 3. teclûbe, suay **ê** salûn **peşî**
yên zewacê teclûbeyêke **mezî** **w** evlûğar
lêk yêlên büyük bir sinadır -**ya** (yekê) **klî-**
rin **w** suay çekmek
teclûbedar *ed* teclûbeli, deneyimli
teclûbedûde *ed* teclûbeli
teclûbekar *edâz* deneyici
teclûbekarî *w* deneyicilik
teclûbekarî *w* 1. teclûbe etmek, deneme, sinama
 2. deneme (bir işi başarmak için girişimde
 bulunma, teşebbüs etmek) 3. deneyim
teclûbe kirin *êgh* 1. teclûbe etmek, denemek,
 sinamak 2. denemek (bir işi başarmak için
 girişimde bulunmak, teşebbüs etmek) 3. de-
 neyim etmek
teclûbekîrî *w* teclûbe edilmiş, denemiş, si-
 nammış
teclûbexane *w* laboratuvar
teclûbî *ed* teclûbî, deneyel
teclûbî *w* deneyicilik
teclûl *ed* 1. teclû (kelâmîletin soylaşma-
 ne seslerin çıkarmasına, uzunluk ve kısalık-
 larına göre okunması) 2. teclû (kuran'ın
 doğru okunmasını sağlayan bilim) 3. teclûv
 (bu bilim üzerine yazılmış kitap)
teclûz *w* teclûz, dolatma
teclûz *ed* teclûz, denar
teclûzgirî *w* teclûz etmek, dolatma
teclûz kirin *êgh* teclûz etmek, dolatmak
teclûlî *w* geçişim
tedaruk *w* 1. tedarik, hazırlık 2. *êgh* tedaruk -
kirin tedaruk etmek, hazırlık yapmak, hazı-
 rlık görmek
tedarukî *w* tedarukçilik
tedarukî kirin *êgh* tedaruk etmek, hazırlamak
tedarekkirin *w* tedarikleme
tedarek kirin *êgh* tedariklemek
tedarekkîl *ed* tedaruk edilmiş olan
tedarîk *ker* tedaruk
tedawîl *w* 1. tedavul, sünüm, geçicilik 2. tedav-
 vûl, dolanım, sirkülasyon di - **de** bûn tedav-
 vûle **olmê ji** - **ê rahûn** tedavülêr kolkamak
tedawîya pêşîn *ed* ilk yardım
tedawî *w* tedavi, enğalim - **bûn** tedavi olmak
 - **kirin** tedavi etmek -**ya** fizikî fizik tedavi-
 sî -**ya** husûsîyan kemik tedavi -**ya** kuka di-
 ran kanal tedavîsî -**ya** **li ser piyan** (an jî
 lûngun) **nyak üstû** tedavi -**ya** **peşîn** ilk yar-
 dım -**ya** **yekê** **qac** tedavîsî -**ya** **taybet** **ezel**
 tedavî
tedawîbûn *w* tedavi olma, sağaltılma
tedawîbûn *êgh* tedavi olmak, sağaltılmak

teclawihüyyi *tel* tedavi olmuş, sağlanmış olan
 teclawihüyyin *te* tedavi. oluy, sağaltılış
 tedawiker *tel* tedavi edici, sağaltıcı
 tedawikülin *te* tedavi etme, sağaltma, tedavi
 tedawî karin *teğ* tedavi etmek, sağaltmak, o-
 lutmak
 tedawikürî *tel* tedavi edilmiş, sağlanmış olan
 tedawul *bu* tedavi
 tedbir *te* tedbir, önlem ~ gartın (ön ji stenêlin)
 tedbir almak, önlem almak -a bi zarê zecri
 tedbir -a ihtiyadı ihtiyati tedbir
 tedbirane *k* tedbirlice
 tedbirdar *tel* tedbir i
 tedbirgirtin *w* tedbir alma, önlem alma
 tedbir-girtin *teğ* tedbir almak, önlem alma
 tedbirgirtî *tel* tedbirli, tedbir almış olan
 tedbir-stendin *te* tedbir alma, önlem alma
 tedbir-stendiñ *teğ* tedbir almak, önlem almak
 tedbir-stendî *tel* tedbirli, tedbir almış olan
 tedbiş *te* tedbiş, terör
 tedbişdar *tel* tedbişli
 tedbişker *wel* tedbişçi, terorist
 tedbişkerî *w* tedbişçilik, terorizm
 tedbiye *te* tedavi, önleme ~ kirin tedavi etmek
 tedip *te* tedip, uslandırmak ~ kirin tedip etmek,
 uslandırmak, yola getirmek
 tedriib *te* tedris, eğitim, yetiştirme -a teşkerî
 teşkerî eğitim
 tedriibat *te* tedrisat, eğitim
 tedriwat *w* tedrişat, öğretim
 tee çîlê *tel* nek yağırma
 teesûf *w* teessûf, yârkilantî
 teeyir *te* ce vergisi
 tef *toz* duman ~ û dîlman toz duman
 tefan *w* sömme
 tefanbar *tel* söndürülebilir
 tefanlîn *w* sördürme
 tefandil *teğ* söndürmek
 tefandî *tel* sömük (ateş, ışık vb için)
 tefandilîn *w* sömükleme
 tefandî bin *teğ* sömüklemek
 tefandîti *w* sömüklük
 tefarik *tel* edl çubuk sululu olmayan yakut
 kayla
 tefari *w* ayı kâcîli bir inar tüpi
 tefawit *te* fark
 teferrîat *te* teferruat, ayrıntı
 tefes *te* yüz, surat, çehre
 -tefên *ezan* sîfîr yapımı sorukî (tefandip sîlîy-
 den)
 teft *w* yar, boğur
 teftiyayî *tel* soruk (ateş, ışık vb için)
 teftiyayîbûn *w* sömükleme
 teftiyayî bûn *teğ* sömükleme
 teftiyayîti *w* sömüklük
 tefil *w* 1. şartlama 2. oklanma
 tefilbûn *w* şartlama 2. oklanma
 tefil bûn *teğ* şartlanmak 2. oklanmak
 tefilbûyî *tel* şartlı (dini hükümleri şartlanmış şey)

tefilkarin *w* 1. şartlama 2. oklanma
 tefil kirin *teğ* 1. şartlanmak 2. mee oklanmak
 tefilkerî *tel* şartlı (dini hükümleri şartlanmış şey)
 tefilnebûyî *tel* şartsız (dini bakımdan şartlan-
 mamış şey)
 tefilnekirî *tel* şartsız (dini bakımdan şartlan-
 mamış şey)
 tefil *w* sömme
 tefil *teğ* 1. sömme 2. sömme (yanardağlar
 için)
 tefiner *tel* söndürücü
 teflon *w* 1. teflon 2. teflon (tedlupdan yapılmış
 kap)
 tefre *w* alcazra
 tefriqa *w* tefrika
 tefriqakirin *w* tefrika etme
 tefriqa kirin *teğ* tefrika etmek
 tefrit *w* tefrit
 tefrik *w* har dâğ inar
 tefsilandîn (I) *w* 1. göz seçme 2. seçme (te ol-
 duğunu anlama, fark etmek)
 tefsilandîn (II) *w* biçmek (terzîlikte)
 tefsilandîn (I) *teğ* 1. göz seçmek * çavê hîti
 natefsiline gözünü seçmiş 2. seçmek (te
 olduğunu anlamak, fark etmek)
 tefsilandîn (II) *teğ* biçmek (terzîlikte) * kî-
 rus tefsilandî entan biçti
 tefsîlîn (I) *w* 1. (göz) seçilme 2. seçilme (te
 olduğunu anlaşılma, fark edilme)
 tefsîlîn (II) *w* biçilme (terzîlikte)
 tefsîlîn (I) *teğ* 1. (göz) seçilmek 2. seçilmek
 (te olduğunu anlaşılma, fark edilmek)
 tefsîlîn (II) *teğ* biçilmek (terzîlikte)
 tefsîk *bu* tepsîk
 teful *w* tulsat, açıklama
 tefsûlar *w* 1. tulsîlat 2. ay tulsîlat
 tefsîr *w* 1. tefsîr, yorumlama (Kur'an) yorum-
 lama 2. tefsîr (Kur'an'ın surelerini açıkla-
 yan eser) - kirin tefsîr etmek
 tefsîrker *w* tefsîrî (Kur'an yorumlayan kim-
 se)
 tefsîrkerin *w* tefsîr etme, yorumlama, yorum-
 layış
 tefsîr kirin *teğ* tefsîr etmek, yorumlamak
 tefsîrkerî *tel* tefsîrli, tefsîr edilmiş olan
 tefş *bu* tefş
 teful *w* şebere, pîla pîra (çeyiz) -êu xwe dan
 hev pîlayî pîrayî (veya pîla pîrayî) toplamak
 teftef *tel* 1. dolgun olmayan yumuşak et 2. ka-
 berge altındaki yumuşak bölüm
 tefük *w* helise yeneğ
 tefîl *w* buğday çorbası
 tefûk *w* tûluk
 tefîş *w* tefîş, denetim ~ bûn tefîş edilmek,
 tefîş olmak ~ kirin denetimle yapılmak
 tefîşkerin *w* tefîş etme
 tefîş kirin *teğ* tefîş etmek
 tegel *w* teyel ~ kirin teyel yapmak (veya al-
 mak)

teğelkürin *m* teyelleme
teğel kürin *fiğl* teyellemek
teğere *m* engel, mania
teğerekler *ol* engelleyer
teğerekürin *m* engelleme
teğere kürin *fiğl* engellemek
tehaküm *m* tahakküm, hükmetme
tehakümü kürin *m* tahakküm etme, hükmetme
tehaküm kürin *fiğl* tahakküm etmek, hükmetmek
tehamül *m* tahammül, katlanma
tehamülkürin *m* tahammül etme
tehamül kürin *fiğl* tahammül etmek
teharret *m* 1. taharet (İslam dini manasına uygun olarak yapılan temizlik) 2. taharet (abdest yapıktan sonra temizlenme) 3. abdest - girtin taharet almak
teharretgirtin *m* taharetlenme
teharret girtin *fiğl* taharetlenmek
tehayül *m* teheyül
tehb *m* 1. yorgunluk 2. sıkıntı, eziyet, zahmet 3. emek (uzun ve yorucu çalışma) 4. güçlük (agir ve yorucu emek) - bün yorulmak, sıkıntı çekmek - dîtin 1) eziyet çekmek 2) emek çekmek, güçlük çekmek - *gihândîn* (yekî) (birine); eziyet vermek - kürin dayanmak, katlanmak, düşünmek - *pê cê dîtin* sıkıntısını çekerek zahmet görmek - *xwarîn* sıkıntı çekmek, zahmet çekmek - *ya* (yekî) *vala cûn* emeği boşa gitmek - *ya Xelêl çû ber telet Hêdêlîn* ona emeği boşa gitti - *ya xwe anîn* dayanmak (tahammül etmek, güç bir duruma katlanmak)
tehbûn *m* yorulma, sıkıntı çekme
tehb bün *fiğl* yorulmak, sıkıntı çekmek
tehbûyîn *m* yorulmuş, sıkıntı çekmiş
tehbûdar *ol* dayanıklı, metanetli
tehbûdî *m* dayanma, metanet
tehbê *ber* tehb
tehcîr *m* telah, göç, etirme
tehcîrbûn *m* tehcîr alma, göç etme
tehcîr bün *fiğl* tehcîr etmek, göç etmek
tehcîrkürin *m* tehcîr etme, göç ettirme
tehcîr kürin *fiğl* tehcîr etmek, göç ettirmek
tehdânî *m* 1. eziyet, üzü 2. baskı, zulüm
tehdâyî 1. eziyet, üzü 2. baskı, zulüm - *dîtin* eziyet çekmek
tehdê *m* 1. eziyet, verâ, üzü 2. baskı, zulüm (hak ve özgürlüklerini kısıtlıyarak zor bir durumda bulundurma durumu) - *dîtin* 1) eziyet görmek (veya yaşamak) 2) zulümü görmek - *gihâstîn* (yekî) zorlanmak - *lê bün* 1) eziyet görmek 2) haskiya maruz kalmak - *lê bûtin* 2) eziyet görmek 2) zorlanmak - *lê karîl* 1) eziyet etmek 2) (birini) emmek, (birine) zulmetmek, (birini) haskiya maruz bırakmak 3) can yakarak (zahmet etmek) - *lê (yekî) kûrîn* 1) bulaşık eziyet etmek 2. (birine) baskı yapmak 3) canını yakmak - *xwarîn* baskı görmek

-*ya* (wî) *lê bün* (birinin) zulmüne uğramak
tehdêdîtin *m* 1. eziyet çekme (veya görme) 2. ezilme, baskı görme
tehdê dîtin *fiğl* 1. eziyet çekmek (veya görmek) 2. ezilmek, baskı görmek
tehdêdîlî *ol* 1. eziyet çekmiş 2. ezilmiş, baskı görmüş olan
tehdêdîtinî *m* ezilmişlik
tehdêkar *karîr* 1. eziyet yaptıran, eziyet veren, eziyet eden 2. baskıcı, ezen, zulüm, zorburcas * *rejîma* tehdêkar baskıcı rejim
tehdêkarî *m* 1. eziyet yaptırmak, eziyet verilmek 2. baskıcılık, zulümlük, zorburcaslık
tehdêkürin *m* 1. eziyet etmek 2. baskı yapma
tehdê kürin *fiğl* 1. eziyet etmek 2. baskı yapmak
tehdêfêbûn *m* 1. eziyet görme 2. baskıya maruz kalma, ezilme
tehdê *lê bün* *lêw* 1. eziyet görmek 2. baskıya maruz kalmak, ezilmek
tehdêlêbûyî *ol* 1. eziyet görmüş 2. ezilmiş, baskıya maruz kalmış olan
tehdêlêbûyîn *m* 1. eziyet görme 2. haskiya maruz kalış
tehdêlêkürin *m* 1. eziyet etme, yaptıрма 2. baskı yapma
tehdê *lê kürin* *lêw* 1. eziyet etmek, yaptırmak * *pîr tehdê* *lê dîdîn* ona yaptırdılar 2. baskı yapmak
tehdêlêkürî *ol* baskı yapılmış, baskı uygulanmış oldu
tehdêyî *m* 1. eziyet, üzü 2. baskı, zulüm (hak ve özgürlüklerini kısıtlıyandır zor altında bulundurma durumu)
tehdît *m* tehdit
tehdîtkar *ol* tehditkar, tehdit eden
tehdîtkarane *ol* tehditkarca
tehdîtürin *m* tehdit etme
tehdît kürin *fiğl* tehdit etmek
tehdîtîkîrî *ol* tehdit edilmiş olan
tehdîtîwatî *ol* tehditvan
tehcê *ol* yavaş, vah vah
tehemül *m* tahammül, katlanma - *kîrîn* tahammül etmes, katlanmak - *mayê kîrîn* tahammül edilmeyen
tehemülkürin *m* tahammül etme, katlanma
tehemül kürin *fiğl* tahammül etmek, katlanmak
tehcên *ol* oha (camusları dindirmek için kullanılan seslenme)
tehcêr *m* 1. biçim, şekil, tarz, usul 2. tür, türü * *tehcêrê muzîka nû yenî* tarz muzik - *ol* türü tarzı
tehcêrandîn *bu* tehcêrandîn
tehcîsîn *ber* tehcîsîn
tehcê *tehcê* *ol* *ilâ* kalın akurur) mek çağırma ünitesi - *kîrîn* mek çağırarak
tehcêw *ol* vah vah
teheyül *m* talıyyül, hayale çağlandırma

tehayüklürin *m* tahay'ül etme, sembolleştirme, imgeleme

tehayül *kürin* *ğğ* tahayyül etmek, sembolleştirilmek, imgelemek

tehe *m* nek (tezek dilinde)

tehel *m* buğun, yarı

tehil *m* 1. şartlanma 2. aklamama 3. *ol* vafkir

tehilbün *m* 1. şartlanma 2. aklamama 3. vafkir olma

tehil bün *ğğ* 1. şartlanmak 2. aklamamak 3. vafkir olmak

tehilker *m* vafkir

tehilkeri *m* vafkirlik

tehilkülin *m* 1. şartlanma 2. aklamama 3. vafkir olma

tehilü *kirin* *ğğ* 1. şartlanmak 2. aklamamak 3. vafkir etmek

tehilvane *m* vafkirane

tehibandın *m* 1. yoruma 2. eziyet verme (veya çekirme), zahmet çekirime

tehibandın *ğğ* 1. yoruma 2. eziyet vermek (veya çekirmek), zahmet çekirmek

tehibandı *ol* 1. yorgun, yorulmuş olan 2. eziyet verilmiş (veya çekilmiş), zahmet çekmiş olan

tehibin *m* 1. yorulma 2. eziyet çekme, zehmet çekme, zahmet çekme

tehibün *ğğ* 1. yorulmak 2. eziyet çekmek, zehmet çekmek, zahmet çekmek

tehibü *kuva* bir tar et

tehibandın *m* 1. mecinne 2. burkulma (bir vücut üyesi birdenbire kendi eklemleri üzerinde dönmesine neden olma)

tehibandılı *ğğ* 1. mecinne 2. burkulmak (bir vücut üyesi birdenbire kendi eklemleri üzerinde dönmesine neden olmak)

tehibandı *ol* 1. mecinne 2. burkulmuş olmak

tehibü *ol* 1. mecinne 2. burkulmak, berrilmek (bu vücut üyesi birden bir kere kendi eklemleri üzerinde dönme)

tehibün *ğğ* 1. mecinne 2. burkulmak, berrilmek (bu vücut üyesi birden bir kere kendi eklemleri üzerinde dönme)

tehibandın *m* 1. kaydırma 2. kaydırarak düşürme 3. sendeleme

tehibandın *ğğ* 1. kaydırma 2. kaydırarak düşürmek 3. sendelemek

tehibandı *m* kaydırılma

tehibin *m* 1. kayma (düz, ıslak ve kaygan bir yüzey üzerinde sürünerek kolayca yer değiştirme) 2. kayma (kaygan bir yüzey üzerinde birdenbire dengasını yitirme) 3. sekteleme (uz kalsın düşünmek) 4. sendeleme 5. kayarak düşünme, gayri ihtiyarı kayma

tehibin *ğğ* 1. kaymak (düz, ıslak ve kaygan bir yüzey üzerinde sürünerek kolayca yer

değiştirmek) 2. kaymak (kaygan bir yüzey üzeri adı birdenbire dengasını yitirmek) 3. sektelemek (uz kalsın düşünmek) 4. sendelemek 5. kayarak düşünmek, gayri ihtiyarı kaymak

tehibök *m* kaygan

tehiböki *ol* kayganca

tehibün *m* 1. kayma (düz, ıslak ve kaygan bir yüzey üzerinde sürünerek kolayca yer değiştirme) 2. kayma (kaygan bir yüzey üzerinde birdenbire dengasını yitirme) 3. sekteleme

tehibün *ğğ* 1. kaymak (düz, ıslak ve kaygan bir yüzey üzerinde sürünerek kolayca yer değiştirmek) 2. kaymak (kaygan bir yüzey üzerinde birdenbire dengasını yitirmek) 3. sendelemek

tehibü *m* kayma

tehibü *ol* tahay'ül etme (tekin tepeden olma)

tehibün *m* mecinne etme - *kirin* mecinne etme

tehküm *m* tahkim - *kirin* tahkim etmek

tehkimat *m* tahkimat

tehkir *m* tahkir, aşağılatma

tehkirkürin *ğğ* tahkir etme, aşağılatma

tehkür *kirin* *ğğ* tahkir etmek, aşağılatmak

tehl (I) *m* mecinne - *bün* mecinne - *kirin* mecinne (yek) - *kirin* I) (birini mecinne) 2) *kurin* kaydırma, berrilmek

tehl (II) *ol* 1. acı (tat alma organında bazı maddelerin birakığı yakıcı durum budem acı gibi tatlı kaşarı) * *qehweya tehl* acı kahve 2. mecinne (kürin, üzlev, insanlık, dokunuldu) * *büyeru tehl* acı sıvı * *zeheru tehl* acı tüber * *gölne tehl* acı su 3. acı 4. sevimsiz (meccinnesizlik yaratan şey) - *ü şirin* acı tatlı - *ü şirin* b) hev pe ditin acı tatlı günler görmek - *ü tiry* acı ekşi - *ü tiry bün* suratı değiştirmek - *ü tiry bün* I) epirmek (ekşiyip şurulanmak) 2) epirmek (ye-iş dua dura alganlaşarak, yumuşanarak)

tehlâyü *m* acılık

tehibün (I) *m* 1. mecinne, acıma 2. mecinne-gucenne 3. zedelenme 4. mecinne yaralanma

tehibün (II) *m* acılamama, acılışma

tehl bün (I) *ğğ* 1. mecinne, acılamak * *gava ku hi rü de çüye semitlye, üngü wê tehl* büye yürüten kayma, ayığı mecinne 2. mecinne, gücenne * *ev yekî wêlê ye ku gelek nûroş jê tehl* büne bu öyle biri ki bu çok insan onlar mecinne 3. zedelenmek * *estiyê piyê wê tehl* büye uyuz kemirici zedelenmiş 4. mecinne yaralanmış

tehl bün (II) *ğğ* acılanmak, acılışmak * *devê min tehl bû* ağrıma acılandı

tehibüvü (I) *ol* 1. mecinne, berrilmek 2. mecinne, gücenne

tehibüvü (II) *ol* acılanma, acılışma

tehibüvün (I) *m* 1. mecinne, acılaşma 2. mecinne, gücenne 3. zedeleniş 4. mecinne yaralanış

tehlübüya (II) *m* acılaşma, acılaşma
 tehlü *mf* yağız koyun
 tehlesêv *boşm* I. yer elması 2. yabanî elma
 tehlesêvêk *boşm* yer elması
 tehleşor *mf* acı ve tuzlu su
 tehlîk (I) *boşm* kantaran otu
 tehlîk (II) *boşm* müşküle
 tehlîk (III) *m* çığla (elmarış yemiş, meyve)
 tehlîk (IV) *m* divlek (kalın köknürü algun kavun)
 tehlîk (V) *m* acı, buruk, tadı buruk *-ên* tîrî hatên (yekû) medetî ekîştîk
 tehlîye *bişm* tahliye (tutukluyu serbest bırakma)
 tehlîyekîna *bişm* tahliye etme, serbest bırakmak
 tehlîye kîrin *bişm* serbest bırakmak, serbest bırakmak
 tehlîyeya mercedar *bişm* şartlı tahliye
 tehlî *boşm* kantaran otu
 tehlî (III) *m* acı, acılık (kalye, badem acısı gibi) *-jê* girtin beşîna nîmak acılığı: gidermek *-jê* stendin acısını almak, acılığını gidermek *-ya* (üstekî) *jê* birin acısını çıkarmak (tal için: acılığı: yok etmek)
 tehlîl *m* I. tahlîl 2. kûn tahlîl, çözüm 3. *şê* talîlî, çözüm 2. *m* talîl, çözüm *-a* razê idar talîlî *-a* xwînê kûn tehlîlî
 tehlîlî *mf* talîlî, çözümlenelî
 tehlîlker *mf* çözümlenîyî
 tehlîlkerî *m* çözümlenîcilîk
 tehlîlkerîna *m* tahlîl etme, çözümlenme (bir şeyi incelemek)
 tehlîl kîrin *bişm* talîlî etmek, çözümlenmek (bir şeyi incelemek)
 tehlîlkerî *mf* talîlî edilmiş
 tehlîlmîşk *boşm* bir tar ot
 tehlîşk (I) *boşm* acur
 tehlîşk (II) *boşm* kekliklere verilen bir ot
 tehlîşk *mf* acımsî
 tehlîker (I) *mf* acımsî, incîci
 tehlîker (II) *mf* acılaştırma
 tehlîkîrin (I) *m* I. acıma, acıma (yoşna) 2. incîme, zedeleme 3. incîme, incîme yaralanma (koyu siyah veya koyu kırmızı beşm kurtu) 4. acısalama (kayışur zedîme, talîş etme)
 tehlîkîrin (II) *m* acılaştırma (acı tadını verme)
 tehlî kîrin (I) *bişm* I. acılamak, incîmek (acılık vermek, yakmak) * *matê* nîna tehlî kîr kolanu beşî * *canê wê* tehlî kîrin canını yakmalar 2. incîtmek, zedelemek 3. incîtmek, incîmek, yaralanmak (kolu söz veya davranışla biçim kırmak) 4. kırcaalamak (kayışur zedirmek, talîş etmek)
 tehlî kîrin (II) *bişm* acılaştırmak (acı tadını vermek)
 tehlîkîrî (I) *mf* I. acıtılmış, incîtilmiş 2. acıtılmîyî, zedeletilmîyî şîna
 tehlîkîrin (II) *mf* acı.. acılaştırma

tehdok *mf* acımsî, acıtılmak
 tehlîkî *mf* I. acımsî, acıtılmak (badem acısı, kahve acısı gibi acılar için) 2. acımsî, kekrece
 tehlîuşî *mf* acımsî, acıtılmak (badem acısı, kahve acısı gibi acılar için)
 tehlîuşî *mf* acımsîyîna acıtılmakla
 tehlîotîşî *mf* I. acı ve ekşimsî karmak 2. acımsî *-at* *-bîn* surûn asılmak, surûn değîştîk
 tehlîotîşî *mf* acı ve ekşimsî (karmak tar)
 tehlîotîşî *bûn* *bişm* surûn asılmak, surûn değîştîk
 tehlîotîşî *boşm* *m* bozulmak (yiyemek için yemilmeyecek duruma gelmek)
 tehlîotîşî *boşm* *bişm* bozulmak (yiyemek için yemilmeyecek duruma gelmek)
 tehlîotîşî *boşm* *mf* acı ve ekşimsî: (karmak tar)
 tehlîotîşî *boşm* *m* acımsî ve ekşimsî bir hal almak
 tehlîotîşî *boşm* *bûn* *bişm* acımsî ve ekşimsî bir hal almak
 tehlîoyî *mf* acımsî, acıtılmak (badem acısı gibi, kahve acısı gibi acılar için)
 tehlîsîvîk *mf* acımsî, acıtılmak
 tehlî *û* *nîşî* *bûn* *boşm* I. epirmek (kayışur çürütmek) 2. epirmek (yemiş dura dura algunlaşmak, yumuşamak)
 tehm (I) *m* I. tat 2. tat, tadım, tadındîk 3. tat, lezzet, zevk (hava giden duruma) *-jê* derastîna tadını çıkarmak *- dan* tat vermek *-jê* dîtin tadına varmak *-jê* girtin lezzet almak *-jê* nekîrin (bi: şeyi) ağzına sürmemek *-jê* nestendin (bu şeyle) başı bus olmamak (tişîtekî) *- nekîrin* ağzına bir şey (veya bu çöp) koymamak *- stendîj* tat almak *- tê* de neman tadı girmek (veya kaçmak) *- û* eklî tat tuz *- û* eklî tê de tuzê tadı tuzî yok *- û* lezzet tat tuzî * tehm *û* lezzet tê tuzê tadı tuzî yok *- û* lezzet *jê* stendîj *bişm* tat almak *-a* (tişîtekî) *dan* devê (yekî) tadı damoğında kalmak *-a* devê ağzî tadî *-a* devê xwe xera kîrin ağzını tadını bozmak (bi) *-a* devê xwe zanîna I. ağzın tadını bilmek 2) ağzın tadını bilmek (her şeyin güzeli, iyisini bilmek, tanımak) *-a* (tişîtekî) *dî* devê de nîna bir damoğanda kalmak *-a* (tişîtekî) *gîran* bûn yenîr yutulur gibi deşîl, yemilmeyecek mîlekta olmak *-a* (tişîtekî) *lîlanîna* tadını almak *-a* (...) *hîldan* tadına varmak *-u* (tişîtekî) *pir* xweş bûn tadından yememek *-a* xwe *dan* (...) tadını vermek *-a* xwe *dîjîna* tat xazmîmek, tadı gelmek, tadını bilmek *-a* xwe *tê* xera kîrin tadını bozmak
 tehm (II) *m* I. tuz, tuz 2. sekmî, sakuş *-î* berê *dan* orune sarmek * *kaxîzek* tehmî berê *da* bûnê bir kâğıt surdû *-î* (...) *dan* sakmîk, düzmek *-î* (elheklî) *dan* sakıştırmak *-î* (tişîtekî) *dan* I) bilmek (bulandığı yerden ağzına düzmek) * *wî* tehmî *avê* dabû *ona* suya tuzuştî 2) sıkıştırmak (bu şer-

ya da bir yere zorla sığdırmak. tikmek) * **tehmî bululûk dan çamurıdır** / bawıa sikistadı - **i** (yekü) **dan** (birice) sokmak - **f** ouvé dan sokuştınak (där bu yere zorla veya tererek sokulak);

tehmân-ülh m tarıma

tehmân-ülh işğ olmak

tehmân-ülh m tedlîm, tadına bakılmış olan

tehmân (I) m tal verme, çeşnleme

tehmân (II) m 1. itme, iteleme (bir şeyi güç uygulayarak iteriye götürme) 2. itme (kapı, pencere vb gibi güç uygulayarak açma veya kapatma) 3. itme (bulunduğu yerden aşağıya düşürme) 4. itme (bir cisim, belli bir yakınlıktaki başka bir cisim kendisinden uzaklaştırmaya zorlama) S. sokma, içeri alma, içeri sokma için koyma

tehmân (I) işğ tal vermek, çeşnlemek

tehmân (II) işğ 1. itmek, itelemek (bir şeyi güç uygulayarak iteriye götürmek) * **masé tehna dan masay** / atimes 2. itmek (kapı, pencere vb gibi güç uygulayarak açmak veya kapatmak) * **hêrdika paze tehm da pencereyi yavaşca itti** 3. itmek (bulunduğu yerden aşağıya düşürmek) * **ew tehm da hirké ew bawca itti** 4. **it** itmek (bir cisim, belli bir yakınlıktaki başka bir cisim kendisinden uzaklaştırmaya zorlamak) * **du heyberda ku bl hentan dektakê bar in, hev tehm dadin ayin çaw elektrêli iki cısım birbirini iter** 5. sokmak, içeri almak, içeri sokmak (içine koymek) * **tehm da hûndir** içeri soktu

tehmdayîn (I) m çeşnleyiş

tehmdayîn (II) m 1. itiş (bir şeyi güç uygulayarak iteriye götürme) 2. itiş (kapı, pencere vs. gibi güç uygulayarak açma veya kapatma) 3. itiş (bulunduğu yerden aşağıya düşürme) 4. **it** itiş (bir cisim, belli bir yakınlıktaki başka bir cisim kendisinden uzaklaştırmaya zorlama) 5. **sukuş**, içeri alıs, içeri sokuş (içine koyma)

tehmîlar m lezzetli, lezzet - **hûn** lezzetli olmak, lezzetlenmek - **kîrin** lezzetlenmek

tehmîdar bûn m lezzetlenme

tehmîdar hûn işğ lezet etmek

tehmîlarî m lezzetlik

tehmîdar-kîrin m lezzetlenirme

tehmîdar-kîrin işğ lezzetlenidirmek

tehmîsar m 1. tatsız, tadı kaçık, lezzetsiz tar vermeyen 2. nahoş, tatsız (hoşa gümeyen)

tehmîsar-bûn m tatsızlaşma, tadı kaama

tehmîsar bûn işğ tatsızlaşmak, tadı kaçmak

tehmîsar-kîrin m tatsızlaşırma, tadını kaçırma

tehmîsar-kîrin işğ tatsızlaşırmsk, tadını kaçırma

tehmîsar-kîrî m 1. tatsızca, tadı kaçıkça 2. kepekli telma için, un gibi tatsız ve susuz)

tehmîsar-kîrî m tadı gülmeye (veya kaçmaya)

tehmîsar-kîrî bûn işğ tadı gülmek (veya kaçmak)

tehmîtelik m tadımlık, çerez (ısıtıl yemeğe ten sovlınayan peçene, zeytin gibi yiyecekler)

tehmîtelik m tadımlık (sıtıl yemeğe ten suylımayan yiyecekler)

tehmîjandîn m 1. tatlandırma, tadına varılma 2. alıştırma, alışkanlık kazandırma

tehmîjandîn işğ 1. tatlandırmak, tadına varılmak 2. alıştırmak, alışkanlık kazandırmak

tehmîjandî m 1. tadına varmış 2. alışmış

tehmîjîn m 1. tatlandırma, tadına alışma 2. alıştırma, alışkanlık kazandırma

tehmîjîn işğ 1. tatlandırmak, tadına almak 2. alıştırmak, alışkanlık kazandırmak

tehmîk m yem * **tehmîkê masîyan** balık yemi

tehmîk vâc talıms, beşleme, **tehmîkîrin** (I) m aşılama (aşç)

tehmîkîrin (II) m 1. talıma, tadına bakma 2. talıma (bir düşünce uğramış olmak) 3. talıma (sahip olmayı isteme, dileğimi yerine getirmeyi isteme) - **u jê in talma, talına bakma**

tehmîkîrin (I) işğ aşılama (aşç)

tehmîkîrin (II) işğ 1. talıma, tadına bakmak 2. talıma (bir düşünce uğramış olmak) 3. talıma (sahip olmayı istemek, dileğimi yerine getirmeyi istemek) * **ew jê ji dîstê ku tu dî-wê tehmîkîrin yedîğonden biz de anlayal** m

tehmîkîrî (I) m aşılama, aşılama (aşç)

tehmîkîrî (II) m tadımlık, tadına bakılmış olan

tehmîtelmîsh m tatsızlaşma

tehmîtelmîsh işğ tatsızlaşmak

tehmîsar m 1. tatlız, tadı kaçık, lezzetsiz, tar vermeyen 2. nahoş, tatsız (hoşa gümeyen)

tehmîsar-bûn m tatsızlaşma, tadı kaama

tehmîsar bûn işğ tatsızlaşmak, tadı kaçmak

tehmîsarî m 1. tatsızlık 2. acı yaşam, tatsızlık * **tehmîsarîyên jîyanê** yaşamın tatsızlıkları

tehmîsar-kîrin m tatsızlaşırma, tadını kaçırma

tehmîsar-kîrî işğ tatsızlaşırma, tadını kaçırma

tehmîsar-kîrî m 1. tatlızca, tadı kaçıkça 2. kepekli telma için, un gibi tatsız ve susuz) 3. tatsız (hoşa gümeyen)

tehmîsar-kîrî m tadı gülmeye (veya kaçmaya), tatsızlaşma

tehmîsar-kîrî bûn işğ tadı gülmek (veya kaçmak), tatsızlaşmak

tehmîstundîn m tat alma

tehmîstundîn işğ tat almak

tehmîstîn m tat alma

tehmîstîn m tadı tuzluğa kaçık olan

tehmîtelik bûn temetlik

tehmîvew-üş m 1. tadı güzel 2. lezzetli, lezzet - **hûn** lezzetli olmak, lezzetlenmek - **kîrin** lezzetlenmek

tehmîvew-üşbûn m lezzet etmek

tehmîvew-üş bûn işğ lezzetlenmek

tehnawesif *w* 1. bezel, bezelçilik 2. tın (dünya-
dan tutulmuş güzel bir yaşama sürmə)
tehnawesifkürm *w* lezzətləndirmə
tehnawesif kürm *küç* lezzətləndirmək
tehn (I) *w* sul, engel
tehn (II) *w* 1. tep, tük 2. *pr* tep, uc tep
tehn (III) *w* 1. tək 2. tuc, tüklemə 3. məc-
kuzur (əkək) ik) – ditiñ irilmək, kəkilmək –
lə dəh (xistin) 1) tüklemək 2) əksinə yü-
zünə vurtmaq – ü niç 1) itiş kabış 2) itip ka-
kılma, çilme, kəkilmə, başma kakana, lüf
atma, lüf dokundurma – ü niç ilan heş mışp
kuzarmak – ü niç lə dəh (an ji xistin) 1) t-
tüklemək 2) başma kakana, lüf atmək, lüf
dokundurmaq – ü niç lə katin xistin kəkil-
məz – ü niç li hev dan kakışmaq, kəkilmək
tehnə bütüdüñ *w* şübhə şübhə
tehnəndin *w* soqlama, soqlayış
tehnəndin *küç* soqlamas
tehnəndüñ *w* suçlanmış olan
tehdan *w* 1. itme, tüklemə (bir şeyi güç uy-
gulyaraq öləyge gətirmə) 2. itmə (kapı,
pencere vb. gibi, güç uygulyaraq açma vəya
kapatma) 3. itmə (bulunduğu yerdən as-
ğıya düşmə) 4. *je* itmə (bir eşya, belli bir
yakınlıqla başqa bir eşya kəndisindən u-
zaklaşınmaya zorlama) 5. dütümə
tehdan *küç* 1. tük, tüklemək (bir şeyi güç
uygulyaraq öləyge gətirmək) * nışe tehdan
dabü nışayz itənçi 2. itmək (kapı, pencere
vb. gibi, güç uygulyaraq açmaq vəya kapat-
maq) * həlilə pax tehdan pencereyi yu-
vasqan 3. tük, tük (bulunduğu yerdən asğıya
düşmə) * ew deñi dıq bürkə çim havuz
iti 4. *je* tük (bir eşya, belli bir yakınlıqla
başqa bir eşya kəndisindən uzaklaşınma-
ya zorlamak) * dıq beyberən ku bi henaw
e-
lektirik bür in, hev deñi ditiñ ayra eas u-
lektirikliki eşya bürbütü iter 5. dütümək
tehdəyin *w* 1. itiş, tük eşy (bir şeyi güç uy-
gulyaraq öləyge gətirmə) 2. itiş (kapı, pen-
cere vb. gibi, güç uygulyaraq açma vəya
kapatma) 3. itiş (bulunduğu yerdən asğıya
düşmə) 4. *je* itiş (bir eşya, belli bir ya-
kınlıqla başqa bir eşya kəndisindən uzak-
laşınmaya zorlama) 5. dütümə
tehnik *w* itmə, itiş – lə dan (an ji xistin) itek-
ləmək
tehnü *w* təhür (olay, hözüməməsi için iləp-
tana)
tehnüñ *w* kəbiləzət i. yetereklilik
tehnəldan *w* 1. itmə, itekleme 2. kakma, ka-
kışma, lüf dokundurma
tehn lə dan *küç* 1. itmək, tüklemək 2. kak-
maq, kakışmaq, lüf dokundurmaq
tehnəlxistin *w* 1. tüklemə, itişmə 2. kakma,
lüf dokundurma
tehn lə xistin *küç* 1. tüklemək, itişmə 2.
kakmaq, lüf dokundurmaq

tehnəlxistin *w* kakışma
tehn li hev dan *küç* kakışmaq
tehnəlxistin *w* kakışma
tehn li hev xistin *küç* kakışmaq
tehnüşk *w* haderəmək
tehnüşk *w* təklik, soruşurma
tehnüşk *w* təklik
tehnüşk *w* təklik, soruşurma – vekatin so-
uşurma açmaq
tehnüşküñ *w* təklik edilmə, soruşurulma
tehnüşküñ *küç* təklik edilmək, soruşurulmaq
tehnüşküñ *w* təklik eşmə, soruşurma
tehnüşküñ *küç* təklik etmə, soruşurmaq
tehr *w* usul, torz
tehrə *w* 1. gəməm kəzgeñ hali 2. şübhəli söz-
lük 3. kəzgeñ
tehrük *w* fidan
tehrin *w* təcür, yikma, kırıp dokma – bün
təcür atmək
tehrübat *w* təhrübat
tehrükar *w* təcür, yikma
tehrükürin *w* təcür eşmə
tehrüb kürin *küç* təcür etmək
tehrüb kürin *w* təcürçilik, y. kəzgilik
tehrüf kürin (bir eşy) pıç etmək, təcürf etmək
tehrük kürin *küç* 1. kəkilmək, təcürf etmək 2.
təcürf etmə fəsil doğulmuş arılaşmaq
tehrük *w* təcür, təcür (tehrüf etmə)
tehrükkar *w* təcür, təcürçü
tehrük kürin *w* təcürçülik
tehrül *w* 1. təcür (yasa alma) 2. təcür, öyrətmə
– ditiñ öyrətmə yuxarı, təhsil etmə
tehrül *w* təhsil
tehrülər *w* 1. təhsilçilər, təhsilçilər, vəzifə 2.
w/ təhsil, öyrətmə – *je* qanqürü ağnamı
tehrüldürin *w* təhsil bəzgilik, təhsildarlık, vəzifə-
lik
tehrül *w* mülyyət
tehrülçü *w* təhsilçü, təhsilçü
tehrül *w* təhsil, ayırma
tehrüldürin *w* təhsil, ödəmək – *je* mıştəñ *w* itir-
tülçü ödəmək
tehrü *w* 1. kəpək 2. kəpəklik, kəpək tağı (lä-
ğın, su yöl eb. in üzünü kəpək için) – *je* e-
pilye al n atıq – *je* kuleğ *w* bəca tomatıq
tehrü *w* yassı taş yığıcı
tehrübeş *w* (çitək topraq)
tehrübeş *w* kəpək dənizaltı (genüsü)
tehrük *w* kəpək, kəpək yassı taş
tehrübeş *w* dənizaltı genüsü
tehrül şeytan *w* baş, başma, haybeden – çün
başma girmək, haybeve girmək
tehrük *w* kəpək, kəpək yassı taş
tehrü *w* təcür
tehrül *w* təcür, dənizaltı
tehrül *w* təcür
tehrü *w* təcür (şeytan bulanaq ve kəpək niseliğid-
de olan etkilil madde)
tehrü *w* başma, şübhəli (gizləmə, saklıma)

teişbirim *or* hasıralı olma, sümenali olma
 teiş hün *şğh* hasıralı etmek, sümenali olmak
 teişkirin *or* hasıralı etme sümen ali etme
 teis kirin *şğh* hasıralı etmedümen ali etmek
 teiş *ol* teiş
 teizm *(fih)* tezim, tazimlik
 tej (I) *or* 1. aklar 2. parsel
 tej (II) *or* 1. yolluk üzere serilen ucu uzun yağlı 2. yağlı, pala, sili 3. yavlılardaki çadırların yapılışı küçük çadır parçaları
 tej (III) *or* hece
 tejân *or* hece
 tejândan *or* heceleme
 tejândin *şğh* heceleme
 tejânâk *ol* hantal uyusuk
 tejâne (I) *or* bir hava
 tejâne (II) *ol* u yarı, çala yaması kurse
 tejbir *or* bir tür kütan
 teje *ol* şanlı
 tejik *or* yolluk üzere serilen ucu (uzun yağlı)
 tejiz *ol* 1. (Canis familiaris) granaş hibermicus
 tek (I) *or* tekerlek
 tek (II) *or* aks, yön, hareket
 tek (III) *ol* 1. tek (teşi olmayan, biricik, yegârei * bi râsâi tekâ züm tûne ye gerekten udanın teki yok 2. tek, yalnız, yalnızca, sif. salı il her mi tek riyek liye cula uzde tek yol var 3. *or* tek (iki ile bulunmayan sayı) 4. u tek, es (birbirini tamamlayan veya aynı türden olan nesnelere her biri, birbirini ayrı, olan, veya birbirine çok benzeyen iki şeyden her biri) * tekâ sala min nîn e yâkê kuzun teki yok * tekâ sulâ ya dîn tûne u-yakê kuzun diğor eşr yok 5. tek, eşsiz tek bir, yalnız bir) * tekâ wê nîn in emu teki yok 6. müstakil * dîwaze ji ewe re zanîye-kî tek bîkêre müstakîl bir ev satır olmak is-tîyor 7. müstakîl (kullanış yönünden belki küp veya kaşıkla için ayrılmış olan) * bîla o-duya tek â her kûsî îlebe berkesin müstakîl odası olsun 8. *ol* kenor emekozden uzak, sap-pa, tenha) * ulheki tek e kenar bir yer 9. k tek tutek ve özlem kavramını kule; * bîla tek ew neyê tîx u gelmesin veter 10. ula, hiç * tek naxeyîde hiç kûsmiyor * tek ez nân nadlûnê unâ hiç etmek vermem * tek ev tîst nabe bu is aêla ulmaz - bl serê ewe tek başıya - - tek tek - - tek tek tek, par şal - ü teare yapıyalma -ek bir el * tekek ber-dê bu el ataj elî -ekt sulâ tekaş e garibarın. teki -ê (yekî) tûne hûn teki olmanak, eşsiz olmak
 tekalişig *ol* tek düze, monoton - bûn tek düzeleşmek
 tekahengi *or* tek düzelik, monotonluk
 tekalif *or* alışış
 tekniî *ol* tek taraflı, tek yönlü - bûn tek yönlü olmak

tekmâl *or* zalla olma, bereket
 tekamül *or* tekâmül, evrim, gelişim
 tekamülhüm *or* tekâmül etme, evrim geçinme
 tekamül bûn *şğh* tekâmül etmek, evrim geçirmek
 tekamülükînin *or* tekâmül etme, evrim geçirme
 tekamül kirin *şğh* tekâmül etmesini, evrim geçirmemek
 tekane (I) *or* çikme (bir evde zileyi sürdürecektek çocuk)
 tekane (II) *ol* 1. teki 2. yegâne, biricik
 tekani *or* 1. birlik, bir olma durumu (valdau-yer) * ew hi tekaniya Xwedê bawer dikê Taruman Berhûne unan 2. bulme
 tekanîbûn *or* birleşme
 tekanî hûn *şğh* birleşmek
 tekanîkirin *or* birleşme
 tekanê kirin *şğh* birleşmek
 tekanîkirî *ol* birleşme
 tekapû *or* 1. dalkavukluk 2. secdede
 tekapübûn *or* secdede olma
 tekapû bûn *şğh* secdede olmak
 tekapûkirin *or* 1. dalkavukluk etme 2. secdede olma
 tekapû kirin *şğh* 1. dalkavukluk etmek 2. secdede etmek
 tekaxivîn *or* monolog (geyresine fırsat vermeden tek kişinin yaptığı konuşma)
 tekber *or* 1. eyya 2. trabiya, düşme
 tekber *or* tekber - anîn tekber getirmek
 tekêdî *or* biricik, bir olma durumu (valdau-yer) * ew hi tekêdîna Xwedê bawer dikê Taruman Berhûne unan
 tekeure *or* monoloj
 tekeuri *or* monotip
 tekeurdî *ol* tek kültürlü
 tekeurdî *or* tek kültürlülük
 teke u evne hûnîn tek erkek kepi
 tekeçûk *or* her çocuk ayunu
 tekedest *ol* *ol* tekeli, imişar
 tekedestbûn *or* tekeliçilik, imişarçılık
 tekedestî *or* 1. tekel, imişar, monopoli 2. mee-tekeli (bir şeyi tek başına sahip olma)
 tekedestîbûn *or* tekelleşme
 tekedestî hûn *şğh* tekelleşmek
 tekedestîbüyi *ol* tekelleşmiş olma
 tekedestîbüyin *or* tekelleşme
 tekedestîkirin *or* tekelleştirmek
 tekedestî kirin *şğh* tekelleştirmek
 tekedestîkirî *ol* tekelleştilmiş olan
 tekedestîrî *or* tekeliçilik
 tekefûlîkirin *or* yükümlenme
 tekefûl kirin *şğh* yükümlenmek
 tekelek *or* teker, tekerlek
 tekelum *or* tekellüm, söyleme, söz etme
 tekelûnbûn *or* tekellümü etme
 tekelûn hûn *şğh* tekelum etmek
 tekemül *or* tekâmül

tekerne *m* monoz

tekeparizi *m* tekeparizi

tekepeke *m* 1. aldırıs 2. tevedür ~ || **hesi** mekîrlâ 1) hış künseyi tekamül 2) kopêrsız koy bulmuş da çamanız (veya değneksiz) geyyon ~ mekîrlâ aldırıs çınamek, süzanü çargemernêş (veya tekamül) ~ **teklein çin** (tehekî) 1) (bir yere) aldırıs çınameş girmek 2) dambalmaz (bir yere uğurlanmadan tekamül çınameş)

tekepekekürin *m* a) a) ma, aldırıs etipe

tekepekekürin *f*ğb) aldırısak, aldırıs çınamek

tekepeke mekîrlîn *f*ğb) söznü çargemernek (veya tekamül) ~

tekepeke pê kirin *m* a) aldırısak (ozer, vermek, değer vermek, dikâzete almak)

tekepûsi *b* gup) bela, zanmı dışına tekamül

teker *m* 1. teker, tekerlek 2. teke (tekerlek pu-ru yurcalık aña şey) ~ê paşi m) teker ~ê zîne kutanê pollogun çazi tekerleği

tekerak *m* teke tek teker teker

tekez kirin *f*ğb) apık amak

tekezman *m* tek alk

tekkîr *m* tekkîr (kadî sayma)

tekkûr *m* tekkûr

tekkûri *m* tekkûrlük

tekkütînê *y*er) monoz

tekkîrme *m* kîr amn

tekin *m* tekin, boş (zemde kadî bulun, zyan)

tekkîte *m* tek hececi

tekkîl *m* 1. tekkîl, manulite 2. nerk, bir olma durumu (vâdanıvet) * ew bi tekkîtyer

Xwedê bawer e Tarîyatın birliğine imanir

tekkîni *m* tek eşli, monogam (kadın için)

tekkîniyi *m* tek eşlilik, monogami

tekkînkî *k* tek eşlice

tekkîl *m* 1. tekkîl, oneri 2. tekkîl birimden yapılmaz zor, ziyethî bir iş emel ~ **katîn** kîrlî tekâf edilmek ~ kîrlî tekkîl emel ~ lê kîrlî tekkîlfe (bulunmak, emelde bulunmaz ~a merivatiyê lê kîrlî) (b) tekkîl hîstîr olmak (emek (kîz) emel)

tekkîlîkîrlîn *m* 1. tekkîl emel, önerme 2. davet etme

tekkîlî kîrlî *f*ğb) 1. tekkîl emel, önerme 2. davet etmek

tekkîlkîrlî *m* tekkîl edilmiş olan

tekkîlî kîrlî *m* ew, tekkîlfe bulunmak, tekkîl etmek

tekmale *m* tek ev

tekmalkî *h*u) bir emel

tekmoneyî *f*ğb) tek anlamı

tekmîrî *m* tek eşli, monogam (erkek için)

tekmîriyi *m* tek eşlik, monogami

tekmîrkî *k* tek eşlice

tekmîl *f*ğb) tekîl ~ dîp tekîl vermek

tekmîtewe *m* tek millet

teknetyûm *kîr* teknetyûm (kîr olmaz Te)

teknîvîsarî *m* monograf

teknîk *m* 1. teknik, uygulamay 2. teknîk, uygulamay (bir san dîğre yola yurdan) 3. teknîk (fizik, kimya, matematik gibi bilimlerden edê edile) verilmiş iş ve yapım a) emel uygulamay 4. *m* teknîk ~a topê top teknîki

teknîker *m* 1. tekniker, tekniker, , uygulayım 2. so tekîk, , teknisyen (film yapımının herhang, bir tekîk kîrlîni çalısın usta şer)

teknîkerî *m* teknîkerlik, teknîkerlik

teknîkî *m* teknîk, teknîkî

teknîkîkîrlîn *m* teknîkîkîrlîn

teknîkîkîrlî *m* teknîkîkîrlî

teknîkîkîrlî *m* teknîkîkîrlî

teknîkîkîrlî *m* teknîkîkîrlî, teknîkîkîrlî, uygulamayım

teknîkîkîrlî *m* teknîkerlik, teknîkerlik, uygulamayım

teknîsyen *m* 1. teknisyen, tekerke 2. *m* teknisyen, teknîkî (film yapımının herhang, bir tekîk kîrlîni çalısın usta işi)

teknîsyenî *m* teknîsyenlik, teknîkîkîrlî

teknokrasî *m* teknokrasî

teknokrat *m* teknokrat

teknolog *m* teknolog

teknoloji *m* teknoloji

teknolojîk *m* teknolojik

teko *m* 1. teke tek 2. teker teker, lapa lapa 3. herz herz * **hi** uliyya **we** dar teko teko hejîrtîrlîn pîrnîğîvîs ağaçları bîr bîrê saydî

tekpore *m* tek pare, bir bütün

tekporeti *m* tekporelik, butunluk

tekporez *f*ğb) tekkîl, bîdî, monist

tekporezî *f*ğb) tekkîl, bîrcilik, monizm

tekporesî *m* ew tek lâmpelîk, monoteizm

tekrar *m* 1. tekrar (yenileme, yinleme) 2. tekar (bu konuşma veya yazıda aynı düşünceyi kelimey, arkap defâ söylenmek) ~ **bûn** tekar etmek ~ kîrlî tekar etmek

tekarbûn *m* tekarbûnî, tekarbûn emel, yenileme

tekar *bûn* (ğb) tekarlanmak, tekarbûn etmek, yenilemek

tekarbûyi *m* mükerrem, tekrarlanmış olan

tekarbûyi *m* tekarlanmış, tekarbûn edî, yenilemiş

tekarbûn *m* tekarbûn

tekarî *m* tekarlanma, tekarbûn

tekarîkîrlîn *m* tekarlanma, yenileme, tazeleme

tekar kîrlîn *f*ğb) tekarlanmak, yenilemek, tazele etmek * **bûn** dikarîrlîn pîrê tekar bûm?

son yuz tazeleylebilin misiniz?

tekarbîrlîn *m* tekarlanmış, mükerrem, yenilemiş

tekreng *f*ğb) tek renkî

tekrengî *m* tek renkîlik

teksir *m* teksir
 teksirliğin *m* teksir olma, çoğaltma
 teksir kırım *ışğ* teksir etmek, çoğaltmak
 teksir *m* teks. metin
 teksil *m* teksil, menşuat
 teksnivâ *m* *edw* metin yazara
 teksnivâsi *m* metin yazılılığı
 tekşaneyî *ışğ* tek küçüclü. bir gözeli
 tekşeş *ışğ* tek hüçün, standart
 tektî *m* 1. tekik 2. birlik (bağı)lık, benzerlik, bağıntı; * pëkamîna tekîliya zîmên pêwîst e dibirîlığın saqlamak *lazım* 2. *fel* buluş (bulunmuşluğu içeren yalın bulun)
 tektik *m* üzerinde ekteki açılan tahta
 tektirlik *m* tektenlik
 tek tûk *ışğ* tek tûk, pat sat
 tekûz *ışğ* 1. mükemmel 2. hatika, kusursuz 3. düzgün (eksiksiz ve yerl. yerimde) * nîvîsa-tekê tekûz düzgün bir yazı 4. gelâkin, yet-kün. kâmil
 tekûzane *k* mükemelen
 tekûzati *m* 1. mükemmellik 2. yetkinlik
 tekûzayi *m* 1. mükemmellik 2. yetkinlik
 tekûzûb *m* 1. mükemmelleşme 2. düzgünleşme, düzgün hale gelme 3. yetkinleşme
 tekûz bûn *ışğ* 1. mükemmelleşmek 2. düzgünleşmek, düzgün hale gelmek 3. yetkinleşmek
 tekûzûbüyn *m* 1. mükemmelleşmiş 2. düzgünleşmiş, düzgün hale gelmiş 3. yetkinleşmiş
 tekûzi *m* 1. mükemmeliyet, mükemmellik 2. düzgünlük 3. yetkinlik
 tekûzlewaz *m* mükemmeliyet
 tekûzîwazî *ışğ* mükemmeliyetçilik
 tekûzîkîrîn *m* 1. mükemmelleştirmek 2. düzgünleştirmek, düzgün hale getirmek 3. yetkinleştirmek
 tekvando *m* tekvando
 tekvandoçaz *m* tekvandoçu
 tekvandoçazî *m* tekvandoçuluk
 tekvateyi *ışğ* tek anlamlı
 tekweduyî *şerh* tek tanrıçılık
 tekyâ *m* tek tek
 tekyan *m* her bakımdan zenginlik
 tekyazane *m* tekke, zaviye
 tekzîl *m* tekzip, yalanlama
 tekzîlkîrîn *m* tekzip etme, yalanlama
 tekzîh kırım *ışğ* tekzip etmek, yalanlamak
 tekzîlkîrî *m* tekzipçî, yalanlamış olan
 tel (I) *m* 1. boy (bir şeyin tabiatı ile en yüksek noktası arasındaki uzaklık) 2. boy (uzunluk) * telê mar yılanın hoyu -- avêtin boy al nak (veya surmek) --ê pêlê dalga hoyu. --ê wan wekî hev e be bûyda
 tel (II) *m* fâk, uzak
 tel (III) *m* kere, kez, delâ, sefer: * vê telê nehû bu kez (veya sefer) olma

tel (IV) *m* çizilme * dîlak hatîye telan kuçuk çizilmeye gelmiş
 tel (V) *m* itip küküş. kakılma. buşa kakma * jş-lye be telan hep başına kakıyor * yek dîn ber telan (birini) itip kakmak
 tel (VI) *m* anur, izzetine lî --ê (yekî) kerin a-ğırna gitmek, ağır gelmek, gücüne gitmek * ev gorlu pîr II telê talu ketin bu sözler çok ağrıma gîri
 tel (VII) *m* arıza -- dîn arızalanmak
 tel (VIII) *m* telefon -- kîrîn telefon etmek --i (...) kîrîn --e telefon etmek
 tela, tele *m* tel (kumaşlar arası kumaşlar kolalı bez)
 telâlî *m* telâhî
 telâfîker *m* telâfî edici
 telâfîkîrîn *m* telâfî etme
 telâfî kırım *ışğ* telâfî etmek
 telâfûz *m* telâfûz, söylemek, söylet, söyletmiş
 telâfûzkîrîn *m* telâfûz etme
 telâfûz kırım *ışğ* telâfûz etmek
 telâl *m* telâl
 telâlî *m* telâlîlik
 telabî (I) *m* belâ * Kes telabî telâyü düştü
 telabî (II) *m* bir övümden kopmuş parça
 telan *m* arıza
 telandan *m* arızalanma, arıza verme
 telan dîn *ışğ* arızalanmak, arıza vermek
 telandayî *m* arızalı, arızalanmış olan
 telandayîn *m* arızalı, arıza verme
 telandin *m* 1. çökertme, çökertme, çökürme 2. pusama
 telandin *ışğ* 1. çökertmek, çökürmek, çökür-
 mek 2. pusatmak
 telandî *m* 1. çökerek, çökertilmiş 2. pusarak
 telâq (I) *m* 1. talik, boşama 2. namus * ez bî telâq sond dîwîm ku... namusun üzerine yemin ederim ki... -- avêtin 1) (kadını) boşatmak 2) namusu üzerinde yemin etmek --ê (yekê) avêtin (ser'i hukuklara göre) boşatmak --ê swe avêtin namusu üzerine yeminler etmek
 telâq (II) *m* talik
 telâqavêtin *m* boşama
 telâq avêtin *ışğ* boşamak
 telâqî (I) *m* talikli. anlamsız görüş
 telâqî (II) *m* susuzluktan hararet çıkmış olan
 telâqîdîn *m* susuzluktan harareti çıkmış. susuzluktan çatlama
 telâqî bûn *ışğ* susuzluktan harareti çıkmak, susuzluktan çatlama
 telâqîdîrîn *m* talikli etme
 telâqî kırım *ışğ* talikli etmek
 telâqreş *m* 1. şahkâr, yalancı 2. hair 3. gazdar
 telâqreşî *m* 1. şahkârlık, yalancılık 2. hiyanet 3. gubûrluk 4. şîrâ
 telâqî *m* talikli
 telar (I) *m* 1. bakır 2. sundurma
 telar (II) *m* tembel

telari m. tembellik

telas (I) m. (r. kalın okunur) 1. yarım (biten bir şeyin ayrıldığı iki esat parçadan her biri) * telasê sêvê elmanın yarım 2. çenek * *lobî du telas e lasulye de çenekêdir*

telas (II) *telêlê* (r. kalın okunur) uz, yarım * *yeşî kî telasî dirêj bî çan yarmasî bûyî dî dirêj yarma gub, m yarı ve uzun boylu (yeşî) -î dirêj minasê k mazasî -î gir m yapıli*

telas (III) m. çile (p. içim)

telas (IV) m. yonga, kanga

telas (V) m. telis (acelcilik)

telasêkirin m. telis etme

telasê kirin *êgh telêş sunêk*

telasûn (I) m. yarma

telasûn (II) m. ağaç (ontuna)

telasûn (II) *êgh yarmak (odun gub şeyle yarmak)*

telasûn (III) *êgh luğasî yarmak*

telasûn (IV) *ed yarmak*

telasûn (V) *ed yarmak*

telavêtin m. 1. arı verme (büyüm) 2. çanaklı boya çekme, boyuna büyüme, boy atma, boylanma (boyu uzama) 3. serpilme (gelişme, büyüme)

tel avêtin *êgh* 1. boy vermek (büyümek) * *şî-tî êpê tel avêtine îdelêr epey boy atırışta* 2. (çocuk) boya çekmek, boyuna büyümek, boy atmak, boylanmak (boyu uzamak) 3. serpilmek (gelişmek, büyümek)

telavêtî *ed* 1. boylanmış, büyümüş olan 2. gelişip serpilmiş

telaz *bu* *toz u telaz*

telazok m. fırınca

telbe m. bakım - ya (...) kîrin bakımı yapmak -yi (...) kîrin 1) bakımını yapmak 2) mukayyet olmak

telbekar *adêr* bakımcı

telbekarî m. bakımcılık

telhejîrin m. 1. bakımı yapma, bakımı, besleme 2. saklama

telbe kirin *êgh* 1. bakım yapmak, bakmak, beslemek 2. saklamak

telbekirî *ed* bakımı

telbî m. seyyer (sepa)

telbis (I) m. güzellik (güzün ekler m. ad)

telbis (II) m. 1. tüm zarfınat, cümlerlesine bütün soluma 2. sulayıp sonra çil sürme, helleme - *kirin* 1) gelişigüzel solumak 2) sulayıp sonra çil sürmek veya hellemek

telêdan m. arpa (arına)

telêdan *êgh* arpalanmas

teldayî *ed* arızası

teldayî m. arıza arız

teldirêj *ed* uzun böyle

teldirêjî m. uzun böylelik

tele (I) *hewîn* kılıç (fasıyla, fakla gibi sebze-ler) yarı kabuğunda ve ekün başaklarında bulunun sebz ve k l gibi uzun lif)

tele (II) m. kapa, kuşma, tozak (kuş ön yakalarına yarı araz veya düz) - *danîş kî-puz kurmas, tozak kurmas*

teleb m. talep

telebe *adêr* talebe, öğrenci

telebûn m. talebelik, öğrencilik

telebkar *ed* talebkar, istekli, talep

telebkarî m. talebkarlık, talihlik

telebker *bu* telepkar

telebêkirin m. talep etme

telebê kirin *êgh* talep etmek

telebname m. talepname

teled *ed* 'teled edêr' üyümünde geçer ve çocuk çocuk anlamına verir

telef m. 1. telef 2. telef (boş yere harcama)

telefandin m. telef etme

telefandin *êgh* telef etmek

telefandî *ed* telef edilmiş olan

telefât m. telefat

telefâtî *ed* telefat

telefêtin m. telef olma

telefê kirin *êgh* telef olmak

teleferik m. teleferik

telefîz m. 1. telefîz 2. çit (çit düzme) - *pê nekên suspas olmak, çit çıkarmak*

telefîzêkirin m. telefîz (haksızlık; anlayıp susma, sesi selâğı kesme)

telefîz nekîrin *êgh* telefîz (haksızlık; anlayıp susmak, sesi selâğı kesmek)

telefîrîn m. telef etme

telefê kirin *êgh* telef etmek

telefêndî *ed* telef edilmiş olan

teleton m. telefon - *dan* hev telefonlaşmak - *vekirin* telefon açmak - *î (...)* kirin (birine) telef etmek - *â* (anji telefraf) bêtêl telaz

teleton (veya telefraf)

teletongel m. telefon santrali

teletonometre m. telefonometre

teletofografî m. telefocografî

teletonî hev kirin *êgh* telefonlaşmak

teletonkirin m. telefon etme

teleton kirin *êgh* telefon etmek

teletonsaz *adêr* telefoncu (telefon hatır eden veya telefon düzünü kuran kimsê)

teletonsazî m. telefonculuk

teletonvan *adêr* telefoncu

teleg *ed* aylak ~ - aylak aylak ~ - *gerin* aylak aylak deloşmak

telehî m. talulu (maddümaya güç katınak için söylenen vallahî ve bilahu gibi anl. sözi)

telekimezi *prîon* telekimezi ura devim

telekônünakîsyon m. telekônünakîsyon, uz derişim

teleks m. teleks

telem m. telem

teleme m. ağır ve zayıf uzuvine inêr yaprağında çıkan süt damlatılarak elde edilen peynir

telemetre m. telemetre

teleobjektif m. teleobjektif

teleoloji *(felsefe teleoloji)*, evrek bilimi
telepatî *şifahi telepati*, uza duyuru
telep *m* kızgınlık
telepoxtûn *kelime* kargaşa
telepudâr *m* telemler
telereyi *m* drama, drama (tekli olay)
telés *bir kelime*
telésî (I) *m* uyarı -ya (yekî) jû kelim (birin-
 den) uyardığını kesmek -ya (yekî) kelim u
 zandı kalmamak
telésî *m* 1. deneme, sinama 2. deneyim, tecrü-
 be 3. deney -ya (cum) kîrlin (bilim) denemek,
 sinamak, sınavı çekmek
telesikar *mânenâteneyci*
telesikari *m* deneyçilik
telesiker *mânenâ* deneyci
telesikeri *m* deneyçilik
telésikîrin *m* 1. deneme, sinama 2. deneme (bu
 işi başarmak için girişimde bulunma, teş-
 bus etme)
telésî kîrin *îşğ* 1. denemek, sinamak 2. denem-
 mek (bu işi başarmak için girişimde bulun-
 mak, teşbus etmek) * **tabû ser piyan telésî**
şîm ku here hele ber derî ayaga kî kîp
 kopya dîşru gîlmeyî deredî
telésikîrl *m* denemcis, sinamcı
telésîne *m* teleizm, telestoma
telésinoma *m* telestina, telestoma
teleskûp *m* teleskop
telesok *m* dolme
teletê *k* 1. gırtlac, çakırmağın 2. sımsıc yak-
 laşma 3. pusa pusa * **teletele** imze kîr pusa
 pusa baktı
televîz *m* 1. televizyon 2. (t. gık * **negotin** **televîz**
 gık demedî)
televîzyon *m* televizyon *ya kablodar* kabloyu
 televizyon * **weşana televizyona kablodan**
 kabloyu televizyon yayını
televîzyonlîris *mânenâ* televizyoncu (tv satıcı)
televîzyonlîroşî *m* televizyonculuk
televîzyonsız *mânenâ* televizyonsuz (tv ticareti)
televîzyonsuzî *m* televizyonculuk
televîzyonvanî *m* televizyonculuk
televîzyonvan *mânenâ* televizyoncu (televizyon
 kuruluşunda çalışma kimsesi)
telev *m* 1. kösnük 2. güre (çiftleşme isteyen
 dışı eşek veya kısıkt) 3. kızgın (eş atmayı
 hayvan için)
telewhûn *m* 1. kösnürme, kösnülme (hayvan eş
 isteme zamanı gelme) 2. dalıp olma (dış
 hayvan için) 3. kızma, kızışma, kızgınlığa
 varışına isteme)
telew bûn *îşğ* 1. kösnülme, kösnülme (hayvan eş
 isteme zamanı gelmek) 2. dalıp
 olma (dışı hayvan için) 3. kızmak, kızış-
 mak, kızgınlığa (çiftleşme istemek)
telewbûşîn *m* 1. kösnülme, kösnülme (hayvan
 eş isteme zamanı gelme) 2. dalıp olma (dışı
 hayvan için) 3. kızma, kızışma, kızgınlığa

(çiftleşme isteme)
telewî *m* 1. kösnü 2. kızgınlık
telewkîrlin *m* 1. kösnülme 2. kızgınlığa (hay-
 van için)
telew kîrin *îşğ* *îşğ* 1. kösnülme 2. kızgınlı-
 ınlık (hayvan için)
telexewî *ed* uyku sersem
telexewîhûn *m* uyku sersem olma
telexewî hûn *îşğ* *îşğ* uyku sersem olmak
telexewîkîrin *m* uyku sersem yapma
telexewî kîrin *îşğ* *îşğ* uyku sersem yapmak
telizn *m* yonga
telîz *m* pırlıkt, hal, çutum * **telîza zalan** *m*
baş u adanın gölgesi ya değîl
telgraf *m* 1. telgraf 2. telgraf telgraf yoluyla
 alınan haber * **hamn kışandin tellemek** *
şandin telgraf çekmek -a **şifredar** şifreli
 telgraf
telgrafkar *mânenâ* telgrafçı
telgrafkari *m* telgrafçılık
telgraf kışandin *îşğ* tellemek
telgrafşan *mânenâ* telgrafçı
telgrafşana *m* telgrafçılık
telgrafşane *m* telgrafhane
telhis *mânenâ* telhis
telîdandin *m* telef etme
telîfandin *îşğ* telef etmek
telîfin *m* 1. telef alma 2. küçük çocuk ölme
telîfin *îşğ* 1. telef olmak 2. küçük çocuk öl-
 mek
telik (I) *m* tuzak (engeli yakalanmaya yarar a-
 raç veya dâveni) - **danin** tuzak kurmak
telik (II) *m* 1. telik (çeçirli kurmuşlardan yapılmış
 başlık) 2. bükme
telîqandin (I) *m* (şah) etme (özellikle küçük
 baş hayvan taze çayır yeliğinde)
telîqandin (II) *m* emikleme, yavrulama (koy-
 un için)
telîqandin (I) *îşğ* (şah) etmek (özellikle küçük
 baş hayvan taze çayır yeliğinde)
telîqandin (II) *îşğ* emiklemek, yavrulamak
 (koyun için)
telîqin (I) *m* (şah) olma (özellikle küçük baş
 hayvan taze çayır yeliğinde olma)
telîqin (II) *m* emiklenme, yavrulama (koyun için)
telîqin (I) *îşğ* (şah) olmak (özellikle küçük
 baş hayvan taze çayır yeliğinde olma)
telîqin (II) *îşğ* emiklemek, yavrulamak
 (koyun için)
telîşî *bu kelime*
telîşandin *m* yarıma
telîşandin *îşğ* yarımak
telîşîn *m* yarıma
telîşîn *îşğ* yarılmak
telizandin *m* 1. çökertme, çökertme, çöktürme
 2. pusatma
telizandin *îşğ* 1. çökertmek, çökertmek, çöktür-
 mek 2. pusatmak

telâzın m 1. çömelme, çökme 2. pusma
telâzın *lâğâ* 1. çömelmek, çökme 2. pusmak
telî bir iş ü teli
telîf m telâf, (kıtâp) yazma
telîk m tike
telîm m 1. talim, öğretim 2. yetistirme 3. talim (uygulanarak yapılan askerlik eğitimi) - *dirdin talim görmek*
telîmat m dîccatîl - *dân talimat vermek*
telîmdîlî m telâh
telîngeli *lâğâ* talîngâh
telînkâtin m talim etme
telîm kârin *lâğâ* talim etmek
telîmânîne *lâğâ* m imname
telîmsane *lâğâ* talimâne
telîn (I) m telâ
telîn (II) m 1. çömelme, çökme 2. sımme, pusma 3. pusma (bir şeyi kendine siper ederek saklanması)
telîn *lâğâ* 1. çömelmek, çökme 2. sımme, pusmak 3. pusmak (bir şeyi kendine siper ederek saklanması)
telîs m çuval, telîs (birkisil orgülerden yapılmış büyük çuval)
telîsukî m çuval gibi (kuba ve seyreker kumaş)
telîsokîhûn m sımme
telîsokî hûn *lâğâ* sımme * *qumâş telîsokî bûye* kumaş sımme
telîsvân *lâğâ* çuvalı (tarım işlerinde ürünleri çuvallara dâduran kimse)
telîsvânî m çuvalcılık
telîş (I) m 1. paça, bir başunun yarısı 2. düm
telîş (II) m yong
telîş bir iş ü telîş
telk m tazak, kapaç
telkarî m telkârî
telkîn m telkîn
telkîn kârin *lâğâ* telkîn etmek, (birine) fikirlerini aşdirmek
telmûh *lâğâ* telmûh, anıştırma - *kârîn telmûh etmek*
telomelu m biçimsiz, çirkin
telp (I) m 1. blok, küme, grup (aynı yerde bulunan kimse veya nesnelere bütünü) 2. küle, kütle (nesnelere için) 3. küme (bulut kümesi) * *telpa* evr bulut kümesi - - küme küme - *â ewrâ rây* küme bulut, kümûlûs
telp (II) m 1. telve, tortu, çökelti * *telpa* dîms pekanez torusu 2. *lân* çökelti, topu 3. süzuntu
telpbûn (I) m kümelene
telpbûn (II) m rom, larupa
telp bûn (I) *lâğâ* kümelene
telp bûn (II) *lâğâ* tortulanmak
telpbûyîn (I) m kümeleneş
telpbûyîn (II) m tortulanış
telpekî m sendeleyem
telpekîbûn m sendeleme
telpekî hûn *lâğâ* sendeleme
telpekîkîrin m sendeleme

telpekî kârin *lâğâ* sendeleme
telpetep m kül kut atma - *a nava dilê (yekî) bûn* (bir şey) kut gibi kenetlenmek (veya yemek)
telpik (I) m küme, kümecek (bulut kümesi)
telpik (II) m 1. tortu, telve, çökelti 2. zo tortu 3. m tortu
telpik (III) m 1. lakçe 2. kalpak
telpikî m süzerek yürüyen
telpikbûn m süz, süzme
telpikî bûn *lâğâ* süzme (yürürken dengesi - na beznâs)
telpikbûyîn m süzüş (yürürken dengesine bozma)
telq (I) m kanek doğurması
telq (II) m anç * *telqa ewil* ilk anç
telqîn m 1. telkin (bir duyguyu, bir düşüncüyü aşıltma) 2. *ed* talkın - *ewendîn talkın okumak*
telv m 1. cılek 2. kuk * *zeta telvâ edê* yet kuk hat
tell (I) m 1. dükün 2. kepek, topak
tell (II) m anç
telûr kânûn *telûr* (kısaltması Te)
telûş m talâş (teslere ile yapılan şeylerin dâkulan kârîfor)
telwar bir arzâl
tema m 1. arzû, istek 2. niyet * *tema mîn heye bêm* bu te yama gelmeye niyeti m var 3. iş - *taç* * *tema mîn naçê* istahna çekiyor - *kârîn* 1) azu etmek, istemek 2) niyet etmek
tema m 1. cıngır 2. tarmaklıç
temalar m bekleyen
temakarî m talâkârî
temakarî m talâkârîlik
temakîrin m temah etme
temâk kârin *lâğâ* temah etmek
temam m 1. tamam (eksiksiz) * *pârtûk ne temama* e kutub tamamı değil 2. tamam (fiyât ve yalın olmayış) * *qeyd tamam in kaytalar* tamam 3. tamam (tamamlanmış, bitmiş) * *haydê enî herin wext temata* e haydê gelim vakit tamam 4. *b* tamam (evet, peki, olur, oldu, anlaşılma) 5. *b* pek âlâ (ideâğın gibi olsun) 6. *pek âlâ* (karşı duvar alınacağına anlatan çocukların başına getirilir) 7. *peki* (verilen hayrak veya söylenen sözün oraykındığına, kabul edildiğine anlatır) 8. *peki* (biraz cümlelerinde, *pek âlâ*, inadem oyle) * *temata, tu dî li hu bûyê?* peki, dün perde idin? 9. *hayde, hadi* (işe gitme anlamında kullanılır) * *temam nehat, qame bîla* haberek bîşâitla hayli geldi, bari haber gonderseydi 10. *b* tamam (taşınma yola koyma) *ahleceğini anlatır* 11. *b* tamam (beğenilmeyen bir iş veya özen karşısında söyleme) - *?* tamam tar?
temam (II) m hepsi, tümü * *Newroz II we temantan pâroz* be Newroz hepuzê kutlu oldu

temam (تمم) *n/* erşkin

temamân w 1. tamamlanma, bitüleşme 2. tamamlanma, bitme sona erme 3. tohuto tesli in eme

temamî hüsn üğh 1. tamamlanmak, bitüleşmek 2. tamamlanmak, bitmek, sona ermek * *axxüm temamü kübüü, döw küllübü ser bil-bijartüf karışınalar bitmiş, sıra seçme gelmiş* 3. ruhana teslim etmek

temamübüü w erişkinlik

temamböyüü w 1. tamamlanış, bitüleşme 2. tamamlanış, bitiş, sona eriş 3. ruhana teslim etme

temamiek w/ tamamı, tümtü, hepsi

temamien w/ tamamen

temam w 1. bitüleşme, külliyyat 2. *w/* tamamı, tümtü, bitüleşme 3. bir bitüleşme, yakpare

temamüü w bitüleşlik

temamker w/ 1. tamamlayıcı, bitüleşyici, bitüleşyici 2. bitüleşyici, bitüleşyici

temamkürüü w/ tamamlanma, tamamlanış, bitüleşme teksiksiz, tamam duruma gelmece) 2. tamamlanma, bitmek 3. bitürme

temam küllü üğh 1. tamamlanmak, bitüleşmek (eksiksiz, tamam duruma gelmece, bitüleşmek) 2. tamamlanmak, bitmek 3. bitürmek

temar w 1. zararluluk 2. çek çözüme uykusu *sa mirilü olom uykusu sa xawê ketin çawê (yekê) sune uykü çörmek*

temarin w gönül me, defnedilme

temarün üğh gönülmek, defnedilmek

temariek w söndürme (iler)

temartin (I) w söndürme

temartin (II) w 1. gönüme, defnedme 2. huzu alırlanma, ortbas etme, olayın üstüne kapama

temartin (I) üğh söndürmek

temartin (II) üğh 1. gönüme, defnetmek 2. huzu alırlanma, ortbas etmek, olayın üstüne kapatmak

temartin (I) w/ sönmek (ates, ılık vb için)

temartin w/ gönüme, defnedme

temartübüü w 1. sönmek 2. sönmeklik

temartübüü üğh sönmekleşme

temas w 1. temas, dokunma 2. değün, değünce 3. temas, değme kurma

temasker w/ temas eden

temaskürin w 1. temas etme, dokunma 2. temas etme, değitme

temas kürin üğh 1. temas etmek, dokunma 2. temas etmek, değünmek

temaş w 1. izleme, seyir 2. temaşa (piyas, tezgah, oyun) 3. gösteri (ilgi, dikkat çekmek için, bir topluluk önünde gösterilen beceri veya oyun) * *temaşeyüü firfüt yem ballafıraw uçaklarır uçuş gösterileri* 4. gösteri (sözleme, uyurma vb için, oyun gösterme) * *temaşeyüü filmün ilim gösterisi - daw nıfıandıñ salıneye köymek, salıwlecek ~ hatlıñ nıfıandıñ salıwleclenmek ~ kırıp izlemek, seyretmek sa*

(...) kürin seyretmek, izlemek * *mün bi teğä temaşeyüü büyerü dikir sadıca olayı seyretmeydüñ sa pışın za pıñıyıcı, oyunduñ ik temsil*

temaşegeb w temaşagäh, seyir yeri

temaşeger w/ 1. izleyici, seyirci (bu olayı göreñ, izleyen kişi) 2. izleyici, seyirci (izlemek, eğlenmek için bakarı)

temaşegeri w izleyici ik, seyircilik

temaşek w/ 1. izleyici, seyirci (bu olayı göreñ, izleyen kişi) 2. izleyici, seyirci (izlemek, eğlenmek için bakarı)

temaşekar w/ izleyici, seyirci

temaşekari w izleyicilik, seyircilik

temaşeker w/ 1. izleyici, seyirci (bu olayı göreñ, izleyen kişi) 2. izleyici, seyirci (izlemek, eğlenmek için bakarı)

temaşekeri w izleyicilik, seyircilik

temaşekürin w 1. izleme, seyretme 2. izleme, seyretme (bir olaya karşınadan hakma) 3. izleme, seyretme (eğlenmek, görmek, öğrenmek vb için bakma)

temaşe kürin üğh 1. iz etme, seyretmek * *az bi televizyonü temaşe üllüm televizyon izleyarın 2. izlemek, seyretmek (bir olaya karşınadan bakmak) 3. izleme, seyretmek (eğlenmek, görmek, öğrenmek vb için bakmak) * dixwaze bi leyistika şanıyê temaşe bilke bi yalıñ oyununu seyretmêc wıyır*

temaşeyam w/ temaşeger

temaşeyam w/ temaşegeri

temaşexame w 1. saytıro 2. sergi evi, galeri (muze)

temaşeyüü pışın w/ promiyer, oyunun ilk temsil

tematü w tamah, tamahkärlik

tematüürin w tamah etme

tematü kürin üğh tamah etmek

tematöz w domates

temayü w tamah-ya (tiştekü) kürin tamah etmek

temayüürin w tamah etme

temayü kürin üğh tamah etmek

temayüü w 1. temayül, meyretme 2. *w/* temayül, yansıtme

tembey w doğal tas kuruy

tembekü w/ tembekü (Nentana persacı)

tembel w/ tebel

temberi w perçem, kakul

tembi w/ tembih

tembil w tembil, uyum 2. *w/* tembih, uyurma, uyurma

tembih kürin w 1. tembihleme, uyurma, uyu-lanma 2. *w/* tembihleme, uyurma

tembil kürin üğh 1. tembihlemek, uyarmak, ikazlanmak 2. *w/* tembihlemek, uyarmak

tembih kürin w/ tembihli, tembihlenmiş olan

temberü w 1. tepeliş, kurkma (ucu kesilip altına üstüne tiraklıya saçı 2. perçem, kakul

temborik w/ tembori

tembür *wak* *w* tembür, saç

tembüre *wak* *w* tembür

tembürik 1. tepelik, kısaca öcu kesilip alınmış birakılan saç; 2. perçem, kakul

tembüryan *wak* *w* tembür

temcül *w* temcül

temd *w* ökonomi tezgahı

temdül *w* temcül, ağızma

temdüt kirin *ğg* temdüt etmek, ıpatmak (süreyi ıpatmak)

temdükrin *w* temdüt etme, ıpatma

temek *w* tarıkların tuncığı tabii veya perçeme

temel *w* 1. temel (bir yapının toprak altında kalın ve yapıya dayanak olan, duvar, tapın vb. binalarının temel) 2. temel (bu binaların yapımına için kazılan çukurluk) 3. esas, temel (bu şeyin gelişimine için gereken ilk öğeler) 4. temel esas, asıl = *avêlîn* (an jı vedan) temel olmak

temeli (I) *w* temelli

temeli (II) *w* temeli

temen *w* 1. omiit, yas (dogusan beri geçen veya birini de ilâçler zamanı) * temenê min sk il pêne e, cöz bez yaşındayım 2. *w* temer yaş (bu gök etiminin olgunmaya nazladığı günden bu güne kadar geçirdiği zaman) = *(yekî) bîburîn* (an jı derbas bîr) y.ş geçmek = *ê jî abiyê zekû yaşî* = *awê tje kirin* yaşını doldurmak

temehbîhurî *w* yası geçen (veya geçin)

temehîfât *w* yaşlı

temendîrêj *w* 1. uzun ömürlü, ömürlü * *Xwedê wê temendîrêj bîke* Taur ömürlü etim 2. ömürlü, uzun ömürlü, uzun süreli * *hevatoya wan temendîrêj nebû* arkadaşlıkları uzun ömürlü olmadı

temene *w* temenna, temennâ = je te dîn yerdê selatî, veyê yerdê temenna) = kirin temenna etmek

temene bîn *ğg* yerden selatî (veya yerdên temenna)

temene kirin *ğg* temenna etmek

temenê jîrabîyê *pev* *w* zeka, yaş

temenî *w* temenna, dileme, dilek

temenîk *w* temenî

temenkurt *w* 1. kasa otuğu, omuzoz 2. *w* *wek* kasa sirta, yatarsız

temenpayan *w* omuzın son bulması, ölüml

temeri *w* 1. tepelik 2. perçem, kakul

temerîk *w* temerî

temerkûz *w* temerkûz, derişine

temerkûzbûn *w* temerkûz etme, derişmek, merkezleşme

temerkûz bîn *ğg* temerkûz etmek, derişmek, merkezleşmek

temerût *ğg* *w* temerût, derişim

temerzî *w* temerzî

temesur *w* temesur

temesarkî *w* temesarkî

temessil *w* *w* temessû, özümleme

temeşk *w* hoşgülen (hoşgürlük, bükümün ye nişit)

temel *w* koldu

temelîz *w* her fîrîng

temez *w* gerçekten

temezî *w* 1. yazma, kadın başörtüsü 2. çelgi (olna bağlanan yazma) = *y* *w* *nişîkî* tengerak yazma

temejîr *w* temezgana

temijîn *ğg* *w* temezgana

temîran *w* sonme

temîrandîn *w* söndürme

temîrandîn *ğg* söndürmek

temîrandî *w* sonuk (ateş iş k v h için)

temîrandîbûn *w* söndürme

temîrandî bîn *ğg* söndürmek

temîrandîlî *w* sonukluk

temîrandox *w* söndürücü (âlet)

temîrî *w* sonuk fabes, isk v h için

temîrîbûn *w* sonuklaşma

temîrî bîn *ğg* sonuklaşmak

temîrî *w* 1. sünme 2. sünme (yanardağlar için) 3. zıbarma 4. *w* *we* *geberîne*

temîrî *ğg* 1. sünmek 2. sünmek (yanardağlar için) 3. zıbarlamak * *hadê bîtemîrî* *w* *hadî* zibar 4. *w* *we* *geberînek*

temîrîner *w* sonukluk

temîrî *w* sonukluk

temîrî *w* *hadî* *w* *hadî* *w* *hadî*

temîrî *w* *hadî* *w* *hadî* *w* *hadî*

temîrî *w* *hadî* *w* *hadî* *w* *hadî*

temîrî *w* *hadî* *w* *hadî* *w* *hadî*

temîrî *w* *hadî* *w* *hadî* *w* *hadî*

temîrî *w* *hadî* *w* *hadî* *w* *hadî*

temîrî *w* *hadî* *w* *hadî* *w* *hadî*

temîrî *w* *hadî* *w* *hadî* *w* *hadî*

temîrî *w* *hadî* *w* *hadî* *w* *hadî*

temîrî *w* *hadî* *w* *hadî* *w* *hadî*

temîrî *w* *hadî* *w* *hadî* *w* *hadî*

temîrî *w* *hadî* *w* *hadî* *w* *hadî*

temîrî *w* *hadî* *w* *hadî* *w* *hadî*

temîrî *w* *hadî* *w* *hadî* *w* *hadî*

temîrî *w* *hadî* *w* *hadî* *w* *hadî*

temîrî *w* *hadî* *w* *hadî* *w* *hadî*

temîrî *w* *hadî* *w* *hadî* *w* *hadî*

temîrî *w* *hadî* *w* *hadî* *w* *hadî*

temizin (II) *şeyh* olgunlaşmak, olgunluk ümeyveler için

temü *zavı* kehe, sukırga

temin temin, sağlama, elde etme ~ *kürin* temin etmek, sağlanmak, elde etmek

teminat m I. teminat, parantez, güvence 2. *mec* teminat, güvence, garanti (şüpheleri giderici inandırıcı sözi - *dan* teminat vermek, güvence vermek ~ *dan* iyekî) (birine) teminat vermek, (bir şeyi) garanti etmek - *nisan* *dan* teminat göstermek, güvence vermek (para vb. ortaya koymak) ~ *ıvrestin* teminat göstermek, güvence göstermek

teminatılamak m teminat vermek

teminat olan *şeyh* teminat vermek

teminatlıday *şeyh* teminat veriliş olan

teminatlıdayın teminat vermek

teminatlıkî *şeyh* teminatlı

teminkeri *şeyh* temin edici, sağlayıcı, zanaatçı

teminkerkî m temin edicilik, sağlayıcılık

teminkirin m temin etme, sağlama

temin kîrin *şeyh* temin etmek, sağlanmak

teminlîkî *şeyh* temin edilmiş, sağlanmış olan

temin m I. temin, edatın 2. *mec* temin (yapılan bir yanlış, kusuru düzeltemeye çalışma) ~ *ıfılın* temin görmek

teminat m teminat

temirbûn m temin olan, onurlu

temir bûn *şeyh* tamir olmak, onarılmak

temirbûyî *şeyh* tamir olmuş, onarılmış olan

temirbûyî m tamir oluş, onarılış

temirker *şeyh* temin edici -*şeyh* *anıyarak* *şeyh* idaresi

temirkerî m teminçilik

temirklrl m I. tamir etme 2. *mec* tamir etme (yapılan bir yanlış düzeltemeye çalışma)

temür kîrin *şeyh* I. tamir etmek 2. *mec* tamir etmek (yapılan bir yanlış düzeltemeye çalışmak)

temürklrl *şeyh* tamir edilmiş olan, tamir yapılmış olan

temürsaz *şeyh* tamirci

temürsazi m tamircilik

temürsazlı m tamircilik

temiz *şeyh* I. temiz (kedi, lekeli, ps. bulayık olmayan) 2. temiz (özende yapılmış, yenisiz)

* *kareki* temiz tem z bir iy 3. temiz (yak az kullanılmış veya hiç kullanılmamış olan, o zürü olmayan) * *erebayeke* temiz temiz bu arabu 4. *mec* parlı parlı (kusursuz, eksiksiz olmayan) * *mirvêki* temiz e parlı parlı bu misal ~ *hiştin* temiz bakmak, temiz tutmak - *ıvvelî* kîrin temiz tutmak

temizayî m I. temizlik (temiz olma durumu) 2. temizlik (temiz duma veya tutma durumu) ~ *kîrin* temizlik yapmak

temizbûn m temizlenme

temiz bûn *şeyh* temizlenmek

temizbûyî *şeyh* temizlenmiş olan

temizbûyî m temizlenme

temizî m I. temizlik (temiz olma durumu) 2.

temizlik (temiz duma veya tutma durumu) 3. temizlik (temizleme işi) ~ *kîrin* temizlik yapmak

temizkîrin m temizleme, temizleyiş

temiz kîrin *şeyh* temizlemek

temizklrl *şeyh* temizlenmiş olan

temizok *zavı* agustos beceği (Cicada plebea)

temkîrin m I. arzu etme, arzulamak, isteme 2. niyet etme

temkîrlî *şeyh* I. arzu etmek, arzulamak, istemek 2. niyet etmek

temlik m I. temlik (mülk olarak verme) 2. *şeyh* temlik (bir hakkın diğer bir kulağa geçmesi)

temliknâme m temliknâme, temlik belgesi

temm m hükuma tezgahı -*a* *tefê* becerikazın (tezgahı *şeyh*)

temme m bir bu yaygı

temoj *zavı* agustos beceği (Cicada plebea)

temori m I. tepelik (sap çım) 2. püçem, kakul

temürîk *şeyh* temerik

temürk m I. ayaş koku 2. kullu uslu omulup saklanması mes koku

tempo *ıvvelî* tempo ~ *gîrlin* tempo tutmak

tempoyî *şeyh* tempolu * *çar* tempoyî dön tempolu

temriye *şeyh* temriye, kama yoranu

temrin m I. temrin, alıştırma, eğzersiz (tekni-bitarak alıştırma) 2. alışkanlık kazandırma ~ *kîrin* alıştırma yapma, eğzersiz yapmak

temsîk m tabak

temsi m I. temsil 2. tabak

temsîk *şeyh* temsi

temsîl m temsil

temsîlî *şeyh* temsilli

temsîlkâr *şeyh* temsilci

temsîlkârî m temsilçilik

temsîlker *şeyh* temsilli

temsîlkerî m temsilçilik

temsîlkerî *şeyh* temsil edilmiş olan

temtelet m karısı

temtem *şeyh* I. temtam 2. temtam (bu davulun sesi)

temtel *şeyh* temtel

temül *şeyh* temül

temüz su için kullandın bîdan

temüz m temizleme -*e* *kakkû* *kele* *güz* e temmuz ayında temiz içleminin olgunlaşmaya başladığını anlatan bir deyim

temyiz *şeyh* temyiz

temyizbûn m temyiz olma

temyiz bûn *şeyh* temyiz olmak

temyizbûyî *şeyh* temyiz olmuş olan

temyizbûyî m temyiz oluş

temyizkîrin m temyiz etme

temyiz kirin *fiğh* temizlemek
 temyizkârî *es* temiz edilmiş olan
 ten *n* 1. tene-firson vücudunun dış yüzü * tenê
 wî spî ye ten beyaz 2. vücut
 ten (II) *es* 1. saduca yalnız - a durpê ð kiras
 bu don bu gündek 2. tek başına, kuru fyal
 a zlık * ta bi tena serê xwe man kuzê bû-
 jima kaldim - a serê xwetî tek başına olma
 durumu
 tena *b* tay (küçük çocukları ayakta durmaların-
 a öğendirmek için söylenir) - a tay tay
 temab *w* 1. kinnap, siem 2. çadır örtü ipi
 tenaf *w* 1. kinnap, siem 2. halat
 tenafnaz *w* naz ip çarşafı
 tenahî (I) *w* kinnap, y-kinnap ve elhese geçirmeye
 zamânında ilmet ve gelme başında söyle-
 nen şarkı
 tenahî (II) *w* yalnızlık
 tenahîparêz *es* bir yalnızca, infiracı
 tenahîparêzî *w* yalnızca tek infiracılık
 tenanet *w* yalnızlık
 tenartin *w* 1. küllüce çateşin üzerin kul ör-
 me) 2. söndürme
 tenartin *fiğh* 1. küllenmek (çateşin üzerini kul
 örtmek) 2. söndürmek
 tenarî *es* 1. kullerânîş 2. sömek
 tenasuh *w* tenasüh ruh göçü
 tenasül *w* tenasül, ureme
 tenasüp *w* 1. tenasüp, oran 2. ay tenasüp
 tenaşo *har* tenaşo
 tena tena *b* tay tay (küçük çocukları ayakta
 durmalarını öğendirmek için söylenir)
 tenav *w* şakül
 tenawir *es* canlı varlık
 tenayî *w* yalnızlık
 tenbel *es* 1. karbel 2. *bi* tenbel (görevini ya-
 nme getirmeyen, yavaşlık gösteren işgü) -
 - tenbel tenbel
 tenbelane *ü* tenbelce
 tenbelbün *w* tenbelleme
 tenbel bün *fiğh* tenbelleşmek
 tenbelbüyî *es* tenbellenen, olan
 tenbelbüyîn *w* tenbellleşiş
 tenbellî *w* tenbellik - kirin tenbellik
 tenbellkirin *w* tenbellleştirme
 tenbel kirin *fiğh* tenbellleştirme
 tenbellkirî *es* tenbellleştirilmiş olan
 tenbellî *w* tenbellik
 tenbellane *w* tenbellane, tenbelli yerde
 tenbî *w* 1. tenbîh ayarına 2. siki emir verme
 - lü bün tenbellirmek
 tenbiri *w* 1- tepelik (saç için) 2. perçem, kaşık
 tenbîrîk *har* tenbiri
 tenbox *w* deşirmen varlık yatağına bulduğuşu
 yer
 tenbîr çam kene
 tenbül *özüm* tenbul (Eşper bece)
 tenbüz *özüm* ağısma bozğu (Ç kacı pışeje) -
 -ğî ü çğî e yar utası öleğuşu i fiale etme

tenek *w* tenece
 tenkar *es* tenî
 tender *w* tender (kokotrot:ün yakut gibi itib-
 yacıları bulduğuşu akadaki vâzın)
 tenûlez *es* temiz, pak * lawikê min xwe şûst,
 tendiraz bû eglum temizlenip parî parî
 oldu
 tendirist *es* 1. sağlıklı, sıhhatli 2. dinç, esen,
 güçlü, güçlü, zinde,
 tendiristbün *w* 1. sağlıklı olma 2. dinçleşme,
 güçlenmek
 tendirist bün *fiğh* 1. sağlıklı olma 2. dinç-
 leşmek, güçlenmek
 tendiristgeş *w* hastahane
 tendiristiyî *es* sağlıklı, sıhhat
 tendiristî *w* 1. sağlık, sıhhat 2. sağlık (vücu-
 du iyî veya kötü olması durumu) 3. dinçlik,
 esenlik
 tendiristkîtin *w* 1. sağlıklı kutma, sağlıklı ha-
 le getirme 2. dinçleştirme
 tendirist kirin *fiğh* 1. sağlıklı kılmak, sağli-
 kile getirmek 2. dinçleştirmek
 tendiristkîtinne *w* sağlık karnesi
 tendür *w* tepür
 tendûrek *w* yarıdağ, volkan
 tene *es* *es* 1. tene şer (herhangî bir sayıda o-
 yan şey) 2. tene (hazı bitki)lerin tohumu *
 teneşey genim buğday teneş 3. evim, habze
 (tahl) teneş, buğday teneşinin olgunlaşmış i-
 çri 4. mî: buğday ş. alîş (surimsak dilimi gi-
 -bi deşer benzetilen şeyler için) - - tene tene
 tenef *w* 1. kinnap, siem 2. çadır bağlama ipi
 tenefus *w* tenefüs, solunum
 tenefûsxane *w* tenefüsünce
 tenek *es* harap
 teneke *w* 1. teneke 2. teneke (20 litre alabilen
 kâp) 3. *es* teneke (bu tenekelerin olduğu anle-
 -ri) 4. mî: teneke (tenekeden yapılmış şey)
 tenekelîrî *es* tenekeli, teneke ile yapılmış olan
 tenekesaz *es* harap teneker
 tenekesazî *w* tenekesazlık
 tenekewan *es* harap tenekes
 tenekewanî *w* tenekesazlık
 tenese *har* tenesek
 tenesek *fiğh* 1. kangren 2. yangılanma, ilti-
 haplanma
 tenesekî *es* 1. kangrenli 2. yangılı, iltihaplı
 tenesekîbün *w* 1. kangrenleşme, kangren ol-
 ma 2. kardan dolayı el veya ayaklar yanma
 3. yangılanma
 tenesekî bün *fiğh* 1. kangrenleşmek, kangren
 olmak 2. kardan dolayı el veya ayaklar yan-
 mak 3. yangılanmak
 teneseyî 1- kangrenli 2- yangılı, iltihaplı
 teneseyîbün *w* 1. kangrenleşme 2. kardan do-
 layı el veya ayaklar yanma 3. yangılanma
 teneseyî bün *fiğh* 1. kangrenleşmek 2. kardan
 dolayı el veya ayaklar yanmak 3. yangılan-
 mak

Teneşir *m* teneşir, solunak, olu vâkıtan kezevi
teneşir *m* teneşir
teneşir *m* *af* teneşir
teneşir *m* teneşir (herhangî bir biçimde teneşir ol-
 lan)
teneşir *m* teneşir, oluk gövüflülük ~ kırın
 teneşir oluk -i (-) kırın (bu şeyde) teneşir-
 neşir, teneşir -i xve nekirin hurnı yere
 duşse olmaz (kendini bağımın, kibiri)
tenê *af* 1. yalnız, tek (yatanda başkaları bulun-
 mayan) * **malu tenê ya li serê** gîr tepede ki
 yalnız ev * **tenê** besek hese tek bir kişi var 2.
 yalnız, tek, vâlî * **li ber me tenê** rîvek hese ö-
 nümüzde tek vâlî var 3. yalnız (bu sayıyla
 kullanıldığı zaman) * **şerke wî ya bi tenê**
 hese bir lâncek elînasî var 4. *gîr* sadece, yâ-
 nız, ancak * **tengêhen televîzyonê tenê** li
 destê dewletê dikare bê avakîrîn televîzyon
 teşeyênê anek dewletê biyle kurdîbîlê *
ez de biğim, tenê ez hevîlên xwe diwazim
 gûderim, yalnız arkadaşlarımla istem 5. ancak
 (olsa olsa, en çok, daha çok, güfûkte) 6. yâ-
 nız, ayrı, tek başına * **b** yalnız (yanına baş-
 kalını olmayarak) * **ez ilî heyata xwe de li**
başê **bi** tenê negeriyame özümlê şemî r-
 çinde yalnız dolay ramişim 8. *b* yalnızca 9. *il*
 yalnız, sadece, yalnız * **bi tenê** perçê wê çêri
 dikir ku pê karibe heru Stenbûlê kendirni
 yalnız İstanbul'a kadar götürêwê perçê wê di
 10. sadece, bir * **her tîst xelâs bû, ez tenê**
mabû... herşey bîm, bir bu kaldî 11. ancak,
 yalnız, bir * **tenê** tu dikarî vî bîkî bûmî bir
 sen yâpabilîstî 12. *gîr* yalnız (toplumsal dar-
 kelerde yoksun veya yoksun buakalar: kişi) -
 keredê bir defalık (bir kereye özgü olan, bir
 kereye özgü olacak) * **ez tenê** çarekê zîngan
 dîdîne **te** bîr defalık için sem odun veriyu-
 rum ~ **mau** yalnız kalınak ~ çemîka (wî) tu-
 ne ye (bir) yalan ekîkî - **Xwelê li kewêkê**
dîndîte bir kararê, bir Allah
tenêşirîn *m* 1. yalnızlık 2. yalnızlaşma
tenê bûn *lêgh* yalnızlaşmak
tenêman *m* yalnız kalma
tenê mau *lêgh* yalnız kalınak
tenêmayîn *m* yalnız kalış
tenêye *m* kangren
tenêşek *lêgh* kangren
tenêşekî *m* kangrenê
tenêşekîbûn *m* kangrenleşme, kangren olma
tenêşekî bûn *lêgh* kangrenleşmek, kangren
 olmak
tenêşî *m* yalnızlık
tenêşî *m* yalnızlık
teng (I) *m* (2 yumuşak okunur) 1. hiza 2. yan *
were li tengê min rîne gel yanına olur 3.
 semî 4. düzey, seviye 5. kesim (işaretdenmiş
 bula yer) * **keşî** **li ber** **tenga** **avê** derbe
 xwar gemî ra kesim nûr usturde yalîbîndî
 -a navê yanî hel

teng (II) *m* zolan (hayvan semerini veya ej-
 nânî bağlamak için göğsünde sayılarak soku-
 lan yasa kemeri) ~ **û berteng** gömüldürük -
 û berteng **li** kar şîlandîn ra sıkıya almak -
 û **ku teng** zolan
teng (III) *m* enli yasa, organ
teng (IV) *m* *yasî* * **ez tengê** **de** me semerle va-
 şım
teng (V) *m* 1. dar (geniş karşı) * **çilê teng** dar
 cilise 2. dar, darlık (genişliği az ve yetersiz
 olan) * **kuça** **teng** dar sokak * **odêya** **teng**,
 zaruêkî **û** darîj dar ve uzur oldu 3. dar, sıkı
 4. *zav* dar (yaratıcı yetiler için, yetersiz) *
ramana **teng** dar düşüme 5. dar (yeterli pa-
 ramî olmasından dolayı dayan sıklığı) * **di** ro-
 ja **teng** **de** min hilnek **perê jê** standîye, ew
 qas dar günde ondan biraz para almışım o
 kadar ~ **û** asleng engel
tengahî *lêgh* tengayi
tenguk *m* yan taraf
tengal (I) *m* köpür, yan taraf * **were** **li** **tenga-**
la min rîne gel yanına olur
tengal (II) *m* kola (hayvan semerini veya e-
 jnânî bağlamak için göğsünde sayılarak so-
 kulun yasa kemeri)
tengal (III) *m* 1. kol altı 2. kulp, kol * **bi** **tengalê**
çaylankê **biğire** çaydanlığın kolunu tut
tengal (IV) *m* dahî basî, duvar üstü
tengal (V) *m* müstevî, düzey
tengalek *af* darlık
tengalekî *m* darlıkça
tengalekîbûn *m* daralmak
tengalekî bûn *lêgh* daralmak
tengalok *m* darlık
tengalokî *af* darlıkça, darlık
tengalokîbûn *m* daralmak
tengalokî bûn *lêgh* daralmak
tengane *af* 1. darlık 2. *m* burulan, bulsan kır
 * **tenganeyê** aborî ekonomek krîz
tenga navê *af* yanî bel
tengasî *m* darlık
tengasî *m* 1. darlık 2. darlık, sıkıntı, mesakkat
 2. darlık, sıkıntı (geçim darlığı) ~ **dîlê** si-
 kîntî çekmek
tenga newê *af* yanî bel
tengasiya darayî *af* para sıkıntısı
tengasiya nefesê *af* nefes darlığı
tengasî *m* 1. darlık 2. sıkıntı, mesakkat, zorluk
 * **me** **bi** **re** **de** gelek **tengasî** kişandî yokla
 çok sıkıntı çektik 3. darlık, sıkıntı, geçim
 darlığı, geçim zorluğu ~ **kışandî** (an jî dî-
 ûn) sıkıntı çekmek -ya **darayî** *mal* sıkıntı
 -ya **çekî** **belûn** sıkıntısı olmak -ya **nefesê**
 netes darlığı (dî) -**re** **de** **bûn** sıkıntıda olmak
tengasî kişandî *lêgh* sıkıntı çekmek
tengay (I) *af* *lêgh* boğaz (iki karn arasında), dar
 deniz * **Tengava Çumçoleyê** (Çanakkale
 Boğaz) -a keşiyay (an jî gemiyay) geçî
 yarajî

tengav (d) *nl* 1. dar, sıkı * rıya tengav dar (veya sıkı) yol 2. sıkışık 3. sıkın, sıkıntı, bencilik, bencilik 4. buluntu, buluntu, kuzul 5. sırtın verici, buluntu, kısırlık 5. eğin (yık) ~ kırılm 1) (birini) sıkınmak, buluntmak 2) gullanmak (sadececek kadar tedirgin etme)

tengavlı *w* 1. daralma, darlığına (sıkışma, buluntu) 2. sıkışma, sıkılına (zor durumda kalmış sıkıntıya düşme) 3. daralma, buluntu, sıkışma, fitis olma (büyük sıkıntı durumu)

tengav hün *ğgh* 1. daralmak, darlaşmak (sıkışmak, buluntmak) 2. sıkışmak, sıkılmak (zor durumda kalmak, sıkıntıya düşmek) * eger ez tengav hün ez ille vi diravi seru bükim sikilinsöz bu pırıya hareatın 3. daralmak, buluntmak, sıkışmak, fitis olmak (büyük sıkıntı durumu)

tengavbün *nl* 1. sıkıntılık 2. sıkıntılık buluntu

tengavbüyi *nl* 1. sıkışık 2. sıkın, bencilik

tengavbüyin *nl* 1. darlık, darlığı (sıkışma, buluntu) 2. sıkışma, sıkılık (zor durumda kalmış sıkıntıya düşme) 3. darlık, buluntu, sıkışma, fitis oluş (büyük sıkıntı durumu)

tengavi *w* 1. darlık 2. sıkın, mesakkat, zorluk, güçlük * me bi re de gelek tengavi kıyand yolda çok sıkıntı çekik 3. sıkıntı, sıkışıklık 4. sıkıntı, sıkıntısı, uşarı, uşarı sıkıntısı, kısırlık 5. buluk, buluntu 6. buluntu, buluntu, kırs * tengaviya ahori ekononik kuz 7. eğinlik 8. *nl* acı, acı durumu * dāhata tengavi celim 9. daralma acil ol. n * neveshaneya tengaviyan acil politik mek ~ dan (...) kasvet vermek ~ jē de hatin sikilinsöz gişmek, sıkıntıda buluntmak ~ ya ahori ekononik stuz ~ ya ranyari (ar il sıyasi) sıyasi kuz

tengavlı *nl* 1. sıkışma (güç durumu düşme) 2. buluntu, buluntu

tengavi hün *ğgh* 1. sıkışmak (güç durumu düşmek) 2. buluntmak, daralmak

tengavkırin *nl* 1. sıkırtma (güç durumu düşürme) 2. buluntu, daralma 3. kasvet verme

tengavi kırin *ğgh* 1. sıkırtmak (güç durumu düşürme) 2. buluntmak, daralmak 3. kasvet vermek

tengaviri *nl* 1. darlık 2. sıkışıklık 3. sıkıntılık

tengavker *nl* 1. sıkırtma 2. buluntu, buluntu sıkıntı veren * li der hewayuke tengavker hıye dışarda buluntma bi hava vi * reweşke plr tengavker hıye hıye bir durum var

tengavkırin *w* 1. sıkırtma, zorlama (kısıp sıkırtma) 2. buluntu, daralma

tengav kırin *ğgh* 1. sıkırtmak, zorlamak (kısıp sıkırtmak) 2. buluntmak, daralmak

tengavkiri *nl* 1. sıkırtılma (kısıp sıkırtılma) 2. buluntu, daralma

tengavi *w* 1. darlık 2. sıkıntı, mesakkat, zorluk, güçlük 3. darlık, sıkıntı, gecim darlığı, gecim zorluğu, kılık 4. sımsıkı ~ diti sıkmış çekerek - ditye arı gızmış * ve jünkē plr tengavi ditye bu kadın çok acı gızmış ~ ya (yek) hün *ğgh* olmak

tengazer *bu* tengazer

tengazerane *bu* tengazerane

tengazer hün *bu* tengazer hün

tengazeri *bu* tengazeri

tengazer kırin *bu* tengazer kırin

tengazer *nl* dar görümlü

tengazeri *nl* dar görümlülük

tengazer *nl* emi dar (em dar olan şey)

tengbin *nl* dar görümlü

tengbin *nl* dar görümlülük

tengbün *w* 1. daralma 2. zaman daralma, kırsalma 3. darlık

teng hün *ğgh* 1. daralmak * cil teng büye ebe ise daralmış 2. zaman daralmak, kırsalmak * wekē me klā büye zamanıma kırsalı

tengbün *w* 1. darlık 2. sıkın, sıkışıklık

tengbüyi *nl* 1. daralmış 2. sıkışık 3. zaman daralmış olan

tengbüyin *nl* 1. darlık 2. zaman darlık, kırsalık

tengdar *nl* yaşık, sıkın

tengdest *nl* eli sıkışık, yakut

tengdest *w* eli sıkışık olma, yoksulluk

tengdil *nl* sıkın

tengdili *w* sıkıntılık

tenge *w* kalın hayvan semerini veya ağerini hağlamak için göğüsünde aşulmak sıkın (sarı kemir)

tengber *nl* emi dar (em dar olan şey)

tengdest *nl* eli sıkışık, sıkışık

tengdest *nl* eli sıkışık olma, sıkışıklık

tengeje *w* sıkın

tengnefes *nl* nefes darlığı, olma

tengnefesi *w* nefes darlığı, soluk darlığı

tenger *w* sendeleme

tengerbün *w* sendeleme

tenger hün *ğgh* sendelemek

tengerbüyi *w* sendeleme

tenger *w* dar yol

tengazar *nl* 1. sıkın 2. sıkışık, sıkıntı 3. aciz (yek) ~ kırin 1) (birini) sıkınmak, sıkıboğaz olmak 2) gullanmak (sadececek kadar tedirgin etmek)

tengazarlık *nl* 1. sıkırtma 2. sıkışıkça, sımsıkılık 3. zorlama

tengazarbün *nl* 1. sıkılma 2. sıkışma (zor durumda kalmak) 3. fitis olma (huyuk sıkıntı durumu) 4. sıkı kalmak

tengazer hün *ğgh* 1. sıkılmak 2. sıkışmak (zor durumda kalmak) 3. fitis olmak (büyük sıkıntı durumu) 4. sıkı kalmak

tengazeri *nl* 1. sıkıntılık 2. sıkışıklık, sıkın, sıkıntılık 3. acizlik

tengazarlık *nl* 1. sıkın 2. sıkırtma, sıkın-

tenîşt *m* 1. bagır 2. serên (marûngêzîkkî) 3. yan, taraş (bir şeyin ön, arka, alt ve üst deşin-
da kalan bölümü) * **were II** tenîşt *m* **o**
rûnê gel yanata ette 4. kezar (bir şeyin bu
yerin biğış kısmı veya yakını) ~ **dan** hev sa-
nîm olup sîbêb: etmek, fîskar etmek ~ **ku-**
tan hev sanîm olup sîbêb etmek, fîskar
etmek ~ **a** **wê** **danê** karîlîmak (gemi yola-
rî dayanîk)

tenîştîder *m* kapî, kusurî, kapî serên

tenîştîkî *ê* yanîdan, yanînanasîna, yanîna

tenî *m* **is** - **tê** **dan** vs **sûrnek** - **tê** **gerîm** (sle-
mek, vs sîrûlîmek - **ya** **hîdun I**) sîrraşîk, çu-
tur, pîskîttî, belî, sîvîşk, yîpîşkîn kîrîse
2) balîk (güçlük çıkartan kîrîse) - **ya** **hîdun**
e sîrûk gîrî

tenîbûn *m* islenme

tenî hîm *lêg* islenmek

tenîdar *m* isli

tenîgîrî *m* isli

tenîkîrî *m* isleme

tenî kîrî *lêg* islemek

tenîper *m* karîbîn kîgîrî

tenîs *şem* tenîs - **a** **muşeyê** **masa** **tenîs**

tenîsbaz *m* **uê** **tenîsçî**

tenîsbazî *m* **tenîsçîk**

tenîkye *m* **tenîsçî**

tenîkîd *m* **tenkîl**, **eleştîrî**

tenîkîdkîrî *m* **tenkîl** etme, eleştîrme

tenîkîd kîrî *lêg* **tenkîl** etmek, eleştîrmek

tenîkîl *m* 1. **tenkîl**, apaklaşîrma 2. **tenkîl** (her-
kese ömek olacak bu ceza vermek) 3. **tenkîl**
(dûşman veya zararlî kîrîseleri kîrîlîde etme-
den kaldîrma)

tenîkîlkîrî *m* **tenkîl** etme

tenkîl kîrî *lêg* **tenkîl** etmek

tenînar *m* **narîk** **tenî**

tenî *tenî* **ê** **tene** **tene**

tenîkî *m* **sac** (yîssa demîr)

tenîr *m* **çekî** 1. **tenîr** (en ince erkek sesi) 2. *m*
tenîr (ince sesi kîrîse, **çesî** **tenî** okîl)

tenîperwer *m* **tenîperwer** (kendine iyi bakan,
geçîp toran)

tenîperwerî *m* **tenîperwerîk**

tenîsî *m* **gevsêk** (gîşîsîz, kîyîsîz)

tenîsî *m* 1. **gevsêkkîk** (kîyîsîz davranîş); 2.
gevsêk davranîş ~ **kîrî** **gevsêk** davranîmak

tenîsîtkî *m* **gevsêkçî**

tenîspî *m* **buşê** **tenî**

tenîş *m* **tepesîr**, **salînkîk**

tenî *m* **tene**

tenî *tenî* **ê** **tay** **tay** (kîçuk çocukları ayîkîle çîr-
çîkîrînî îrendîrmek için söylenîr)

tenîtene (I) *m* **tanîtana**, **şaşan**

tenîtene (II) *m* **tenîtene**, **danîel**, **danîelî**

tenîtenekîrî *m* **danîelî**, **danîelîkî**

tenîtî *m* **durum**, **hâl**

tenîurdîyat *m* **tenîurdîyat**

tenîkî *m* **tenîkî**

tenîkî *m* **tenîkî**

tenîr *m* 1. **tenîr** 2. **tanîr** (bazî yerlerde kîrîn
ayakları isîtmek için evîrînînde yerîn altına
kîrîlînî düzenî) ~ **e** **hîdîbe** **ceherîtan**, **gîrî**
mek

tenîrî *m* **tenîrî**

tenîrînanî *m* **tanîrînanî**

tenîrîyan *m* **tanîrîyan**

tenîrîyanî *m* **tanîrîyanîk**

tenîvekîrî *m* **tevekîrî**

tenîwerî *m* **tanîwerî**

Tenya (I) *m* **tenya**, **apîtesîsîzan**, **sağîr** **tenyasî**

tenya (II) *m* 1. **yalnîz** 2. **tenî**, **isîsîz**, **kuyî**
(**sestîr**) 2. **kuyî** (**isîsîz** **sestîr** ve **gîrî** çîr-
îmayan) * **Tê** **qîncekî** **tenya** **yê** **qehwexaneyê**
nişîlî **dîblî** **Kalîvehîranî** **kuyî** **bir** **kîç-**
înde **sağîrî** **edîyorîk** 4. *m* **tenîhîk** * çîne-
kî **tenya** **tenîhîk** **îr** **yer** - **kîrî** **yalnîzlaşî-**
mak, **tenîhîlaşîrîmak** - **tanî** **isîsîz** **kîlîmak**

tenyabûn *m* 1. **yalnîzlaşî** 2. **tenîhîlaşî**

tenya bûn *lêg* 1. **yalnîzlaşîmak** 2. **tenîhîlaşî-**
mak

tenyahûyî *m* 1. **yalnîzlaşî** 2. **tenîhîlaşî**

tenyakîrî *m* 1. **yalnîzlaşîrma** 2. **tenîhîlaşî-**
rma 3. **bir** **kenîze** **çekîp** **konuşîrma**

tenya kîrî *lêg* 1. **yalnîzlaşîrîmak** 2. **tenîhîlaşî-**
rîmak 3. **bir** **kenîze** **çekîp** **konuşîmak**

tenyafî *m* 1. **yalnîzîk** 2. **tenîhîk**, **tenî** **olma**
durumî, **isîsîzîk**

tenzîh *m* **tenzîh**, **arîdana** - **kîrî** **tenzîh** **etmek**

tenzîlat *m* **tenzîlat**, **tedrîsî**

tenzîlatkîrî *m* **îndîrîr** **yapîrî** (veya **etme**)

tenzîlat kîrî *lêg* **îndîrîr** **yapîrîk** (veya **et-**
mek)

tenzîlatkîrî *m* **tenzîlatî**, **îndîrîrîk**

tenzîm *m* **tenzîm**

tenzîmî *m* 1. **tenzîmî** (tenzîmî **fermanî**,
1819) 2. **tenzîmî**

tenzîmatî *m* **tenzîmatî** (tenzîmatî **har-**
ketîmî)

tenzîmatîyanî *m* **tenzîmatîyanî** (tenzîmatî **har-**
ketîmî **gîrî** **yanî** **kîrîse**)

tenzîmkîrî *m* **tenzîm** **etme**, **düzenleme**

tenzîm kîrî *lêg* **tenzîm** **etmek**, **düzenlemek**

teokrasî *m* **teokrasî**, **dîn** **erki**

teokrasîk *m* **teokrasîk**

teolog *m* **teolog**, **ilahîyatçî**, **tanrî** **bîlîmçî**

teolojî *m* **teolojî**, **ilahîyat**, **tanrî** **bîlîmî**

teoreî *m* **teoreî**

teorî *m* **teorî**, **kuramî** - **ya** **peresamê** (na ji **teko-**
me) **evîrî** **teorî**

teorîk *m* **teorîk**, **kuramî**

teorîsyen *m* **teorîsyen**, **kuramî**

teorîsyenî *m* **teorîsyenîk**, **kuramî**

teorîzan *m* **teorîsyen**

teorîzanî *m* **teorîsyenîk**

teorîze *m* **teorîze**

teorîzekîrî *m* **teorîze** **etme**, **kuramîlaşîrma**

teorize kılın *ğğ* teori üzere olmak, kuram basamaklık teorizm *m* teorizm, kuramcılık

tep (I) *h*ün sarı, gericik, pers mastalığı

tep (II) *m* 1. pat tyası bir şeye vurulmuş çıkan ses) * got **tep ü** lē xist pat öye vurdu 2. pat (çok küçük bir nesnenin bir şey üzerine düşüğünde çıkardığı ses) 3. pat (yere düşen kalba ve yunusakça bu şeyin veya havası boşaltan bu nesnenin çıkardığı sesi anlatır) ~ ~ 1) pat pat 2) rın rın ~ 0 **rep** 1) pat küt 2) patir kütür ~ ü = pat pat

tep (III) *m* 1. el darbesi, elle vurulan darb 2. pençe (sırtta elleri elleri çit) 3. şamar ~ avetin (yekü) şamar atmak ~ kırım darbeden korunmak için eğilmek ~ ü mist yunusak

tep (IV) *m* 1. tepe (bu şeyin en üst bölümü) 2. avı tepe (başın üst, kafa kısmı) iki kulak arasında kalan bölümü) 3. din (bir şeyin en yüksek ve sırtı noktası)

tep (V) *m* 1. soğuk 2. ebel ~ lē dan tin ü xistin) ebelemek ~a **mjın lē** soğel (saklanmaz gibi oyunlarda söylenen söz) ~a (min) **li** te ebelemek (çocuk oyunlarıyla) ~a **xwe pē** kılın sobelemek

tep (VI) *m* hile ~ lē **kırin** (hariri) oyun oynamak, (barin) oyna getirmek

tepa *m* çimlik

tepaketi *sf* sarık

tepile *sf* tezek, kuru tezek

tepan (I) *m* kapı tokluğu

tepan (II) *m* tepan

tepisandın *m* 1. geçirme 2. vurma

tepisandın *ğğ* 1. geçertmek 2. vurmak

teparik *m* tokak

tepa serî *avet* kafa üstü zarvesi

teparik *sf* sarık

tepe *avet* tepe * **derketihü serē** tepe ü dikir **gazi** tepeye çıkıp bağınıyordu

tepedor *m* şişe mantarı

tepel *m* darak, zarve

tepele serî *avet* kafa üstü zarvesi

tepelik *avet* dübelek

teperer *h* 1. pat küt, raprap 2. cangıl çangıl ~ pē dan kırım tepirilmek

tepererikrîn *m* tepirine (yuklunu) vörarak gırlını çıkarmak)

teperer kırım *ğğ* tepirilmek (yuklunu) vörarak gırlını çıkarmak)

tepeser *m* tepelenme

tepeserhün *m* tepe emile

tepeser hün *ğğ* tepelenmek

tepeserikrîn *m* tepelenme, bastırma, yatıştırma (bozguna uğatma)

tepeser kırım *ğğ* tepelenmek, yatıştırmak, bastırmak (bozguna uğatmak) * **the dijirîn** tepeser kırı dırmanı tepeserle * serhiktan tepeser kırı (yuklunu) yatıştırdılar

tepeserikrî *sf* tepelenmiş olan

tepes *avet* elinmek

tepetep *h* 1. raprap, patir patir, pıtır pıtır 2. sapır sapır * **tepetep** sēs ketin elcalar sapır sapır döküldü 2. tip tip, şırı şırı, tıpış tıpış ~ lē **çün** pē pat atmak ~ jü nava dille (yekü) **çün** çü çine geçmek ~a nava dille (yriü) **hün** çü çine geçmek

tepetepkrîn *m* pıtlama, raprap etme, tıptırtma, tıptırtma (yürütken tıptı tıptı ses çıkarmak)

tepetep kırım *ğğ* pıtlamak, raprap etmek, tıptırtmak, tıptırtmak (yürütken tıptı tıptı ses çıkarmak)

tepe *avet* ebelemek

tepek (I) *m* 1. tepe (bir şeyin en üst bölümü) * **wî li** tepika darēn çirase dümēzand kuzmōr ağaçları tepesine lazarvıdı 2. av (bu şeyin başı, tepesi) * **li serē** **tepika darē** **ce-vilek** heye ağacın ucunda bir kuş var 3. din (bu şeyin en yüksek ve sırtı noktası) 4. avı tepe, tepek 5. avı tepe (başın üst, kafa kısmı) iki kulak arasında kalan bölümü) ~a çiyē din doruğu

tepek (II) *m* tepek (namlı topağı) ~ wergerandın pıştına atmak

tepek (III) *m* 1. tezek 2. duvarı yapıştırmak kurumaya bırakılan yaş tezek

tepek (IV) *m* tepelik (bu şeyin tepesinde konulan)

tepek (V) *m* şamar * **tepekele** **mjın** lē da banu bir şamar vurdu ~ li çünē xistin keçına tekmevi atmak (vurmak veya yapıştırmak)

tepek (VI) *sf* ufak tezek kışse

tepika serî *avet* kafa üstü zarvesi

tepihü *avet* zenc, gibi (küçük, temiz, güzel ve düzgün)

tepihürin *m* yatıştırma, pıtlama (bir n. beğenerek arkasını okumak)

teplik kırım *ğğ* yatıştırmak, pıtlamak (barini beğenerek arkasını okumak)

tepill *m* bir vurmak çağı

tepillorkü *sf* abullubut

tepisandın *m* geçirme

tepisandın *ğğ* geçirmek

tepirandın *m* eşelenme

tepirandın *ğğ* eşelenmek

tepirin *m* eşelenme

tepirin *ğğ* eşelenmek

tepis *m* 1. basma, bastırma 2. sıkıştırma, tıktırma 3. el süme ~ kırım okumak

tepisandın *m* 1. bastırma, basma (sıkıştırarak yerleşim) 2. sıkıştırma, tıktırma, tıkmak (bu şeyin bir yere zorla sığdırma) 3. tepelenme, dödürme 4. *avet* sındırma, sus gus etme (susturma)

tepisandın *ğğ* 1. bastırmak, basmak (sıkıştırarak yerleşim) * **penēr** (tepisandın kılıp kupe peyni bastı 2. sıkırmak, tıktırmak, tıkmak (bu şeyi çün bu yere zorla sığdırmak) 3. tepelenmek, dödürmek 4. *avet* sus-

dolay kor pencere
teq (II) m 1. tak (tahtaya, herhangi bir şeye vurulunca veya silah parlayınca çıkan tuk ve sert ses) 2. küt küt narıya vurduğunda çıkan ses) * got teq lê xist kûn diye vurdu ~ ~ 1) tak tak 2) küt küt * got teq teq bi şeri da kûn kûn diye kuyıyı vurdu - ü req 1) tak tuk 2) taku tükür, tui tui 3) teqin zingir (yo-yo) düzeli bir biçimde yol alacağını belirtmek için kullarıdır) 4) gürültü patırtı - ü req gelek dişine kûs dişlemiş - ü seq gürültü patırtı

teqa (I) kor pencere

teqa (II) w.t.k.a'â bilecen

teqabil m 1. tekabül 2. karşı olum - kîrîn tekabül etmek

teqadûm m tekadûm, öncelik

teqat (II) m düzlem

teqat (II) w ya vurduk, yansı şey

teqâf m şifâ ilaç

teqâfî w düzlemsel

teqan (I) bur teqan

teqan (III) m patlatma

teqadûn w 1. patlatma (patlatma işine yol açma) 2. patlatma (bir silahı veya bir parlayıcı maddeyi ateşleme) 3. patlatma (yaray, cıbarsı vb. içindeki iltihabı dışarı çıkarma) 4. meç patlatma, patlatma (bu insanın sabem, köçelme, bir kimseyi nâpeî vererek kızdırma)

teqandûn *şifâ* 1. patlatmak (patlatma işine yol açmak) * min dengeltî tû) ê ku gullê nûrovan dîrequmê, bihîstî kulaklari patlaman bir ses duydu 2. patlatmak (bir silahı veya bir parlayıcı maddeyi ateşlemek) * demanîye teqandûn tabanîye patlani 3. patlatmak (yarayı, çıbarsı vb. içindeki iltihabı dışarı çıkarmak) * birîn teqandû yarayî patlani 4. meç patlatmak, patlatmak (bu insanın sabem, köçelme), bir kimseyi nâpeî vererek kızdırmak) * bes e, we camêr teqandîye yeteî, adunî patlamişimîz

teqandî w 1. patlak 2. patlak (tabu tekerleği için)

teqas m 1. takas, sayışma 2. te takas, kırım

teqaskîrîn w takas etme, sayışma

teqas kîrîn *şifâ* takas etmek, sayışmak

teqatî m ukâlîlik

teqawad *adûb* tekarîf, emekli ~ bîrî emekli olmak, emekliye ayrılmak - kîrîn emekliye ayrılmak (çıkarmak veya çıkarmak)

teqawidûn m tekarîf emâ, emek işe ayrılma

teqawid hûm *şifâ* tekarîf olmak, emek olması

teqawidbüyî w emekli olmuş olan

teqawidbüyî m tekarîf emâ, emekliye ayrılma

teqawidî m tekarîflük, emeklilik

teqayî m ukâlîlik, bilecenlik

teqûm m 1. takdim, sunma 2. tarifiye, taksitirama

teqûmfihûm m takdim edilme (veya alınma), sunulma

teqûm bîrî *şifâ* takdim edilmek (veya alınmak), sunulmak

teqûmbüyî m takdim edilmiş (veya olunmuş), sunulmuş

teqûmîkar *nasîb* 1. takdimci, sunucu 2. tarifiyeci

teqûmîkarî m 1. takdimcilik, sunuculuk 2. tarifiyecilik

teqûmîkarî w 1. takdimci, sunucu 2. tarifiyeci

teqûmfakerî w 1. takdimci, sunucu 2. tarifiyecilik

teqûmfakîrîn m takdim etme, sunma

teqûmî kîrîn *şifâ* takdim etmek, sunmak

teqûr m 1. takdîr 2. takdir (Allah'ın isteyi) * ev teqûra Xwedê ye ku Allah'ın takdîrî

-a Xwedê takdîrî ilahî

teqûrîkar w takdîrkar

teqûrîname m takdîrname

teqûrîkîrîn m takdir etme (veya söyleme)

teqûrî kîrîn *şifâ* takdir etmek (veya söylemek)

teqûs m takdîs, kutsama

teqûskîrîn m takdîs etme, kutsama

teqûs kîrîn *şifâ* takdîs etmek, kutsamak

teqûskîrî w takdîs edilmiş, kutsanmış

teqe w 1. patlama 2. sikma - lê kîrîn (birine) sikmak

teqet *adûb* ezâzîle, biç olmasa, luç değilse

teqet w reyet, ilonî

teqe lê kîrîn *şifâ* (birine) sikmak (kurşun)

teqendî m patlayıcı madde, mütlumat

teqereq w 1. takaruka, gürültü, patırtı, şamata, dağdağa 2. gürültü, kargaşalık (buçek kimsenin karışık kavga) 3. b bar îmî (kargaşalık ve zorlaşmazlık) 4. â lânga lûngî ~ derxîstîrî patîrî çikarmak ~ xîstîrî (rehelî) (bir yerî) patîrtîyî (veya gürültüye) vermek

teqereq kîrîn m patledarma

teqereq karîrî *şifâ* patledarma

teqereş m takaruka, gürültü, patırtı, şamata, dağdağa

teqeteq m 1. tak tuk 2. tak tuk, gürültü patırtı ~a hîrîq û hîrîşîkîşî şîrîşek sesî

teqez h 1. mutlak 2. kesinlikle, mutlaklık 3. b zîlîzî

teqezandin m mutlak aşırma, kesinleşirme

teqezandin *şifâ* mutlaklaşmamak, kesinleşir - mek

teqeze (II) w teklîf, nec ~ lê kîrîn nasîbî bîrî - lunmak

teqeze (II) h 1. mutlak 2. w doğrulanma, tasdik

teqezebûn m doğrulanma

teqeze hûm *şifâ* doğrulanmak

teqezebûvî w doğrulanmış

teqezebüyî m doğrulanış

teqezekîrîn m 1. doğrulanma, teyit etme (bir şeyin doğru olduğunu ortaya çıkartma) 2. doğrulanma (bir önermenin doğruluğunu veya yanlışlığını belirlemek amacıyla araştırma yapma)

teqle *w* 1. takla, tıklak, peçente 2. aşana - dan takla atmaq, çambullmaq
 teqle *avêlin êgê* takla atmaq (veya kılmaq)
 teqlebaz *w* teqlilik
 teqlebazî *w* teqlilik
 teqledan *w* tacla atma (veya kılma)
 teqle dan *êgê* takla atmaq (veya kılmaq)
 teqlid *w* 1. taklit 2. *w* taklit (benzeterek yapılmış şey) * *durvê* teqlid taklit para
 teqlidî *w* taklidi (taklit yoluyla yapılan)
 teqlidkar *w* taklitçi
 teqlidkari *w* taklitçilik
 teqlidker *w* taklitçi
 teqlidkerî *w* taklitçilik
 teqlid kirim *êgê* 1. taklit etmek 2. taklidi yapmak. öykürmek
 teqlizan *w* lühterevalı
 teqlobegle *w* tepetlak - bün tepetlak olmak
 teqlotoqlî *û* tepetlak, tepetlak - bün tepetlak gitmek (veya yuvadanmak)
 teqn *w* hatak, butaklık, çöcek
 teql *w* topaq
 teqteq *w* 1. patiti 2. tak tak
 teqrîben *w* takir ben
 teqrîbî *w* takirîbî, yaklaşıq, erallama
 teqrir *w* 1. takdir, yerleşme, yerleşirine 2. takiri, onerme 3. *êgê* Takir (tapu dairelerinde tasınmaz malını baskasınca sattığına veya ipotek ettiği)ni söyleme)
 teqriz *w* takiri, beğence
 teqsir *w* 1. taksi r. boluc 2. *w* taksi
 teqsir *w* esirgeme
 teqsirkirîlî *w* esirgeme
 teqsir kirin *êgê* 1. esirgemek (bu şeyi yapmaktan veya vermekten kaçınmak) * *ew* tiştê ku *w* jê teqsir kir, ez nasînim undan esirgedüğüniz ben alınmaz 2. esirgemek bulunmaz biçimde, feda etmekten kaçınmak * *mirus ji bu welatê xwe canê xwe teqsir nake* insan yurdu için sömini esirgemez
 teqsit *w* taksi - dan taksi ödemek (veya vermek) - - taksi taksi
 teqteq *û* tak tak
 teqteqok (I) *w* çipit
 teqteqok (II) *w* mantar, mantar tabancası
 teqteqok (III) *w* çömür ağacından (ucus)
 teqteqokî *w* çipiti
 teqteqomk *w* ilkel çocuk tabancası
 teqûreq *w* 1. poteti, gönheru, putirdana 2. *k* tak tak 2. şakır şakır
 teqûreq kirin *êgê* patiri - görünü yapmak
 teqwa *ew* takwa (yekî) - dini bitir
 teqwîve *w* takwîve
 teqwîyekirin *w* takwîve etme
 teqwîye kirin *êgê* takwîye etmek
 teqwîn *w* 1. takvîm (takvîm yılları, ayları ve günlere ayıran yöntem) 2. takvîm (bir yılın günlerini, aylarını sayılı günlerini gösteren çir-

zelge) 3. *w* takvîm (yapılacak bir gün tavlî evrelerini zamanla bağlı olarak gösteren program) -> *rojê azî günê takvîmî*

ter *û* 1. yaş (kendi suyu, cürhünü yetirmemiş, kurumamış, kurutulmamış, taze) * *dura* ter yaş ağaç 2. yeşil (kurumamış, taze sebze) * *pîvazên* ter yeşil soğan 3. taze (dinc, yemmemiş, yorulmamış) * *hîda* ter *û* ciwan *bu* daha taze ve güzeldi 2. taze, körpe (kuru olmayan) * *hê* ter *û* taze ye da- lu körpe 3. *û* taze (genç) * *jina* ter *û* taze taze kılın - bün 1) vajırlamak 2) kılınmak * *harûd* ter bûye harûd neçlenmiş 3) *me*, hamle calınak - *û* ciwan 1) taze, körpe (insan için, yeni yetişmekte olan) 2) genç - *û* ciwan bün 1) körpe, taze olmak 2) genç olmak - *û* ciwanî 1) tazelik, körpülük 2) gençlik - *û* *hîşk* yaş ve zuru - *û* *hîşk* bi *dû* te *nekevî*n kesî o sım (veya kalasın) - *û* *per* yaş, taze (genç) - *û* şil yas, ıslak - *û* terlanî taze delikanlı - *û* taze 1) taze, körpe (insan için, yeni yetişmekte olan) * *dû* *körî*n ter *û* taze (körpe delikanlı 2) taptaze 3) geygeç, geygeçle *terabûn* *w* 1. yuvadanma 2. yuvadanma, çırma (yüksek yerdən yuvarlanarak düşme) 3. yığılma, yıkılma (yere düşme) 3. yığılma (yere düşme)
 tera *w* 1. yuvadanma 2. yuvadanma, çırma (yüksek yerdən yuvarlanarak düşme) - *eyi* (...) bün 1) e yuvarlanmak 2) e yığılmak * *terayî* eritê *bû* yere yığılı
 terabe (I) 1. hazuk, arızılı * *mukîneya* terabe *bu* hazuk, mukîme 2. argo bozuk, çakar çakmaz 3. külisti
 terabe (II) *w* zuppe - bün zuppelemek
 terahelûn (I) *w* bozukluk
 terahelûn (II) *w* zuppeleşme
 terabe bün *êgê* zuppelemek
 terahelûyîn *w* zuppeleşme
 terahelû *ew* zuppe
 terabetî (I) *w* bozukluk
 terabetî (II) *w* zuppe - kılın zuppelemek yap- mak
 terabûn *w* 1. yuvadanma 2. yuvadanma, çırma (yüksek yerdən yuvarlanarak düşme) 3. yığılmak, yıkılma (yere düşme)
 tera bün *êgê* 1. yuvarlanmak 2. yuvarlanmak, çırma (yüksek yerdən yuvarlanarak düş- me) 3. yığılmak, yıkılma (yere düşme)
 terad *w* kaşu, yarıq * *teradla* hospân ot yarıq
 teraf (I) *bu* taraf
 teraf (II) *w* yolma
 terafkirin *w* yolma
 teraf kirin *êgê* yolmak
 terabe *w* halı
 teraf *bu* tiraf
 teram *bu* heram *û* teram
 terane *w* 1. terne, nağme 2. terane (hoş söz) 3. alay, şaka

terazekîrin *m* alay olma, şakalaşma
 terahe kirin *îğh* alay etmek, şakalaşmak
 terahe *m* terahelik
 terahe *w* 1. terahe 2. *şer* terahe
 terahe *m* solibe * terahe *w* *pir xweş* + solibe-
 li çek'nes
 terahe *ber* terahe *û* terahe
 terahe *m* sızsuz (şeftali) tarm
 terahe (II) *m* nekter
 terahe (III) *ber* terahe (III)
 teras *w* 1. teras 2. düze tilip ekim alan tola-
 ne getirilmiş toki biçimli alan
 teras (I) *ber* teras *û* teras
 teras (II) *m* fencalık
 teras (III) *m* kaya, taş
 teraşın *m* yonulmuş
 teraşın *îğh* yontulmak
 teraşın (I) *w* 1. yontma 2. budama 3. teras et-
 me
 teraşın (II) *m* yonma, ik ye ayırma
 teraşın (II) *w* 1. yontma 2. budamak 3. teras
 etmek
 teraşın (II) *îğh* yarmak, ik ye ayırmak
 teras *m* kupa yarı * dan teralan kasmaya
 haşlama
 teratin *m* gidiş geliş (veya dönüş)
 terawih *m* terazi
 teraz *w* 1. derge (bir nesnenin veya insanın
 devamlıdır düm) *wti* 2. denge (siyasi
 güçlerin, yolkilerin bir rini sınırlayacak
 şekilde dağıtılması) * terazu siyasi ayası
 denge -a civakî *wti* toplumsal (veya sosyal)
 derge
 terazandin *m* dengeleme
 terazandin *îğh* dengelemek
 terazandî *nd* dengeli, dengelemiş
 terazdar *nd* dengeli
 terazın *w* 1. yelpak, uçurum 2. yamaç, yalı 3.
 yalı, yeşilik duzük alan 4. *nd* sarp
 terazînd *m* sevilik
 Terazî *wtw* Terazî
 terazi *m* terazi - ya çapanî kantar
 terazibûn *m* terazileme, tartılma, teraziye
 vurulma
 terazi bûn *îğh* terazilemek, tartılmak, tera-
 ziye vurulmak
 terazîker *wtw* dengeleyici, stabilizator
 terazîkirin *m* terazileme, tartılma, teraziye vur-
 ulma
 terazi kirin *îğh* terazilemek, tartılmak, teraziye
 vurmak
 terazîkiri *nd* 1. denge i 2. terazi olmuş olan
 terazîker *nd* dengeleyici
 terazîkirin *m* dengelemek
 terazîkirin *îğh* dengelemek
 terazîkiri *nd* dengelemiş
 terazo *ber* terazi
 terazu bûn *ber* terazi bûn
 terazo kirin *ber* terazi kirin

terazî *m* 1. terazi 2. terazî yıldıza
 terazîkirin *m* terazileme, tartılmak
 terazî kirin *îğh* terazilemek, tartılmak
 terazîmendî *m* denge
 terazûn *m* denge
 terbenê *nd* bezek
 terbenêli *m* bezekli
 terbiye *m* 1. terbiye 2. terbiye (görgü) - gürin
 (m) *şer* standin terbiye olmak (yek) - künin
 (birim) terbiye etmek -ya (yekî) danê (bir-
 rim) terbiyesini vermek
 terbiyebûn *m* terbiye olma
 terbiye bûn *îğh* terbiye olmak
 terbiyebûn *m* terbiye olma
 terbiyedat *wt* 1. terbiye 2. terbiye
 terbiyeker *wtw* terbiyeci
 terbiyekirin *m* terbiye etme
 terbiye kirin *îğh* terbiye etmek
 terbiyekirî *nd* terbiye edilmiş olan, eğitilmiş
 terbiyewî *nd* terbiyevî
 terbiyûn *künin* terbiyûn (kızılması) Tbt
 terbi *wtw* terbi, dönüme
 terbûn *w* 1. yaşama 2. nemleme + 3. meç ham-
 le kama
 ter bûn *îğh* 1. yaşarmak 2. nemlenmek * ha-
 tûd ter biye (süt nemletme) 3. meç ham-
 le kalmak
 terbûyîn *w* 1. yaşarış 2. nemleme 3. meç ham-
 le kış
 tercal *wt* 1. yabarı, vahşi 2. arış parçası, aşırı
 yarılmış çocuk
 terelî *m* terelî
 terelî *û* terelîen
 terelîkirin *m* terelî etme
 terelîkirin *w* terelî etme, yağlatma
 terelî kirin *îğh* terelî etmek, yağlatmak
 terelîkirî *nd* terelî edilmiş olan, terelî
 terelîbent *wtw* terelîben
 terelîman *wtw* terelîman
 terelîmanî *m* terelîmanlık - kirin terelîmanlık
 yapmak
 terelîme *w* 1. terelîme, çeviri (düden dile ak-
 tanna) 2. terelîme, çeviri (bu dilece başka
 bir dile çevrilmiş yazı veya kitap)
 terelîmekirin *m* terelîme etme
 terelîme kirin *îğh* terelîme etmek
 terelîmekiri *nd* terelîme edilmiş olan, çevril-
 miş olan
 tere (I) *m* satar
 tere (II) *m* tere
 terehe *wtw* tere çu ça içi
 terebentî *m* terebantî
 terelekar *nd* lazla yağışlı olan bahar
 terebxane *m* dans, zevk ve seia yeri
 tereğî *nd* yoz
 tereğibûn *m* yozlaşma
 tereğî bûn *îğh* yozlaşmak
 tereğîbûyîn *m* yozlaşış
 tereğîlî *m* yozluk

teredüt m ter edilüt, çekimli

teredütü m teredütölük, çekimlik

teret n 1. taraf ton, arka, sağ, sol, üst, alt vb yönlere girer bir * her teretê yanê bîrdîvar hatibî girîbîr evê her tarafê duvarê çevirilmiş 2. taraf, yön (yon, doğrultu) 3. taraf (yasa, yer) 4. taraf (istisnâleri, dışıncaları karşı olan iki kişiden veya iki topluluktan her biri) * tu jî kijan teretê yê? sen dangî tarîtarîsan? 5. taraf (bir kişinin veya idari gelenlerin n hepsi) * ji teretê herê ve zenginê hêvê tarafîndan zengin -ê (yekî) girtin tarîf tutmak (veya) çikmak veya ölmek

teredûr *adêl* 1. taraflı, yanlı 2. taraftar, yan-
daş -ê (yekî) hûn yandaş olmak

teredûrî m 1. taraflılık 2. taraftarlık, yandaşlık

teredûrî *ad* tarafsız, tarîf, yadı

teredûrî m tarafsızlık -ê kirtin tarîfîtlîk yazmak

teredûrîtin m tarafsızlık

teref girtin *êgê* taraf tutmak

terekê m terkek, baskın

terekîncin *ad* tîncê teresî

terekîst m kış için mızılın yığar

terepêf m araba

terence *bu* terence

tereng *ad* koyu (kara)ya kaçan renk

terengî m koyuluk

terengîbûn m koyulama

terengî bûn *êgê* koyulaşmak (renkler için)

terengîhiyî *ad* koyulaşma

terengîhiyîn m koyulaş

terengîkirin m koyulaştırma (renk için)

terengîkîrî *ad* koyulaştırılma

terepîvaz m taze soğan

tereq m çehet, yön

tereqe m kapsül (ateşli silahlarda)

tereqular *ad* kapsülsü

tereqî (I) m çekim

tereqî (II) m terakkî, ilerleme

tereqîperwer m terakkîperver

tereqîperwerî m terakkîperverlik

teres k teres

teretal m fazla yağışlı yerin m

teretay m teres oğu

teretbûn m teres olma

teretbûn *êgê* teres ulmak

teretbûvî m teres olma

teretî m tereslik

teretkîrin m teres etme

teretkîrî *êgê* teres etmek

teretîre (I) *ad* taze veya yaş sebze

teretîre (II) m 1. sağma sapan, zîre 2. *ê* zar-
f bu bakımda - *azâllîn* zarısalımlık, sağma-
lılık

teretîrcî m sağma sapanlık, zavallıma

terewî *ad* ter köş

tereyûn *êgê* yenice * teresûn lî pîdîyên wî
kelîne dış eleri yeniceye yakalaama - kî

kelîne yeniceye yakalaama

terez m dolu, büyük dolu * rez he tu rez hû
terezê jî kî xîst bağ bağ deşîldê bir de dolu
vardu

terezê *ad* körpe, yem doğmuş olan

terezî m 1. palardöken 2. kavalık 3. valpek

terezîya avdar *ad* su tarazisi, tesviye rûhu

terezîya avê *ad* su tarazisi, tesviye rûhu

terezî m 1. taraz 2. denge * serê wî mayê te-
rezîyê başî dengeye gelmîye - *ya* avê su ta-
razîsî - *ya* (kesek an jî tîstêkî) xerê hûn
dengesi bozulmak

terêf m durstop

terêf rovi *êgê* bir bîkî *ad*

terêx m vîcê dışî (hem insanın hem de hay-
vanın)

terîf m terfî, yükselme - *êdîn* (yekî) tarîfînd-
êrmek

terîkîrin m terfî etme

terfî kirin *êgê* terfî etmek

terfîkîrî *ad* terfî edilmiş olan

terg m dolu

tergal (I) *ad* pis, sohbetsiz

tergal (II) m 1. tergal (serdetek paçyester lifleri
veya plâstîk) 2. *ad* tergal (bucan yapılmış olan)

tergîze m tehlike

tergîzedur *ad* tehlikeli

terî (I) m tarz

terî (II) m kavuunî lûmîz boyunmemiş olanı
terî (III) m 1. süngün, çivgin, çimbar, fidan
(bu bakımda yem süren fidan) 2. fidan, dikme
(başka bir yere dikilmek için bulunduğu yer-
den çıkarılan taze ağaç) - *jî* her çûn sün-
gün vennek

terîhane m 1. tarhana 2. tarhana (bucan yapı-
lan çorça)

terîhî m leçek, tulber:

terîhîk m 1. süngün, çimbar çivgin, fidan, fidan
(bir bakımda yeni süren fidan) 2. fidan, dikme
(başka bir yere dikilmek için bulunduğu yer-
den çıkarılan taze ağaç) - *jî* her çûn süngün
vennek - *jî* herê çûn ko. amak (bîkî ism,
gödesinden ayrılan bir dal bir yöne uzanmak)

terîhîkgeh m fidanlık

terîhîs *êgê* terîhî

terîhîsê m terîhî olma

terîhîs bûn *êgê* terîhî olmak

terîhîsbûvî *ad* terîhî olmuş olan

terîhîshûyîn m terîhî olma

terîhîskîrin m terîhî etme

terîhîskîrî *ad* terîhî edilmiş olan

terîbandîn m 1. bozma 2. bozma (çirâz ve
benzeri şeyleri kendisinden beklenen işi
yapması için) 3. bozma (çirâz ve benzeri şeyleri
kendisinden beklenen işi yapması için)

terîbandîn *êgê* 1. bozma * kurik teyîstokê
xwe terîband çûruk oşunçîqîni nakîlê 2.
bozma (çirâz ve benzeri şeyleri kendisinden

den bekleniler işi yapınayacak durumda getirmek) 3. öğütme bilmeye buluşturmak 4. döpmek

teribândî *n* / bütük, bozulanmış olan

teribûn *n* / bozuk

teribûn *w* / 1. bozulma 2. hoculma, arızalanma hayvan yıkanma (cehazlar için) 3. dağıtma

teribûn *f*ğh / 1. bozulmak * *teribûn wañ teribî* dümenleri bozuldu 2. bozulmak, arızalanmak, hasarı çıkmak (cehazlar için) * *teribûn teribî* ralyo bozuldu 3. dağıtmak

teribûnê *n* / bozulu

teribûnî *n* / 1. budama 2. gozu açma

teribûnî *n* / 1. toprak suyu emme, doyuma (tarla için)

teribûndî *n* / 1. bulutluk 2. gozu açılmak

teribûndî *n* / 1. toprak suyu emmek, doymak (tarla için)

teribûn *f* / 1. budama 2. kuzuma, gozu açma

teribûn *n* / 1. toprak suyu emme, doyuma (tarla için)

teribûn *n* / 1. budanmak 2. sazlanma, gozu açılmak

teribûn *n* / 1. toprak suyu emmek, doymak (tarla için)

teribûndî *w* / yığma

teribûndî *f*ğh / yığılmak

teribûn *w* / yığma

teribûn *n* / 1. yığma 2. sopa 3. sopa - Awarin sopa vermek

terik *n* / 1. yığ oltu 2. sopa 3. sopa - Awarin sopa vermek

terik *n* / 1. kalın kumaş 1. çay (at, eşek gibi hayvanların erkeklük organı) 2. arge sak, yatak

terikandî *n* / 1. çatlama, yarıma 2. yarı olma (ölçüye ne sebep olma, ol benzeri hayvanlar için)

terikandî *n* / 1. terketme, bırakma 2. terketme, bırakma (bir alışkanlıktan veya alen vazgeçme)

terikandî *n* / 1. çatlak 1. çatlaklar yarınak * *lêvê wê terikandî dudagên çatlakê* * *destên wê terikandî elerên vanderê* 2. çatlama, k. (ölçüye ne sebep olma, ol benzeri hayvanlar için)

terikandî *n* / 1. terketmek, bırakma 2. terketmek, bırakmak (bir alışkanlıktan veya alen vazgeçmek) * *tu dê çavayê biterikandî? signarayê barkucak arastî?*

terikandî *n* / 1. çatlak (sert olmayan şeyler için) * *lêvên wê yê terikandî çatlak dudaxanê*

terikandî *n* / 1. terkedilme

terikandîbûn *w* / çatlaklık

terikî *n* / çatlak, çatlama (ölçü)

terikî *n* / 1. çatlama, yarıma (sert olmayan şeyler için) 2. çatlama (bir yüzeyde kırışıklık, çizgiler oluşma) 3. doğuma, yavrularna (kuzuluk için, keçi, köpek vb. için)

terikî *n* / 1. terkedilme, bırakılma

terikî *n* / 1. dağıtma 1. çatlama, yarıma (sert olmayan şeyler için) 2. çatlama, bir yüzeyde kırışıklık, çizgiler oluşma * *rüyê pêlûvê terikîye* ayıkabınma yüzü çatlama 3. doğuma, k. yavrulamak (kuzuluk için, keçi, köpek vb. için)

terikî *n* / 1. dağıtılmak, bırakılmak

terikî *n* / 1. karışma

teriqandî *n* / 1. dağıtma (toplu durumda olan kuzu veya şeyleri birbiriinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köseye savurma) 3. sindirme, yıldıma

teriqandî *n* / 1. koşturma, çatlama (at)

teriqandî *n* / 1. 1. bağlama (toplu durumda olan kuzu veya şeyleri bir birinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köseye savurma) 3. sindirme, yıldıma

teriqandî *n* / 1. dağıtma (toplu durumda olan kuzu veya şeyleri bir birinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köseye savurma) 3. sindirme, yıldıma

teriqandî *n* / 1. dağıtma (toplu durumda olan kuzu veya şeyleri bir birinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köseye savurma) 3. sindirme, yıldıma

teriqandî *n* / 1. dağıtma (toplu durumda olan kuzu veya şeyleri bir birinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köseye savurma) 3. sindirme, yıldıma

teriqandî *n* / 1. dağıtma (toplu durumda olan kuzu veya şeyleri bir birinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köseye savurma) 3. sindirme, yıldıma

teriqî *n* / 1. dağıtma (toplu durumda olan kuzu veya şeyleri bir birinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köseye savurma) 3. sindirme, yıldıma

teriqî *n* / 1. dağıtma (toplu durumda olan kuzu veya şeyleri bir birinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köseye savurma) 3. sindirme, yıldıma

teriqî *n* / 1. dağıtma (toplu durumda olan kuzu veya şeyleri bir birinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köseye savurma) 3. sindirme, yıldıma

teriqî *n* / 1. dağıtma (toplu durumda olan kuzu veya şeyleri bir birinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köseye savurma) 3. sindirme, yıldıma

teriqî *n* / 1. dağıtma (toplu durumda olan kuzu veya şeyleri bir birinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köseye savurma) 3. sindirme, yıldıma

teriqî *n* / 1. dağıtma (toplu durumda olan kuzu veya şeyleri bir birinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köseye savurma) 3. sindirme, yıldıma

teriqî *n* / 1. dağıtma (toplu durumda olan kuzu veya şeyleri bir birinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köseye savurma) 3. sindirme, yıldıma

teriqî *n* / 1. dağıtma (toplu durumda olan kuzu veya şeyleri bir birinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köseye savurma) 3. sindirme, yıldıma

teriqî *n* / 1. dağıtma (toplu durumda olan kuzu veya şeyleri bir birinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köseye savurma) 3. sindirme, yıldıma

teriqî *n* / 1. dağıtma (toplu durumda olan kuzu veya şeyleri bir birinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köseye savurma) 3. sindirme, yıldıma

teriqî *n* / 1. dağıtma (toplu durumda olan kuzu veya şeyleri bir birinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köseye savurma) 3. sindirme, yıldıma

teriqî *n* / 1. dağıtma (toplu durumda olan kuzu veya şeyleri bir birinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köseye savurma) 3. sindirme, yıldıma

teriqî *n* / 1. dağıtma (toplu durumda olan kuzu veya şeyleri bir birinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köseye savurma) 3. sindirme, yıldıma

terişandin (II) *êğb* 1. budanmak 2. ayırmak (buğla sürtünerek bir şeyin yüzünden bir parçaya saymak, kaçırmak veya üzerine işlemede yitirmek)

terişandî (I) *el* 1. ayırdıkça 2. alandırık, kandırlıkça olan

terişandi (II) *el* 1. budanık, budanmış olan 2. sayık

terişin (I) *w* 1. aldırma, kanak 2. almanın (bu hünye, bu yalana kanak) 3. kayarak düşme

terişin (II) *w* 1. yutulma 2. budanma 3. ayırılma

terişin (III) *êğb* 1. aldanma * kanak * ez hi getinên te yên xwey terişim talî sözelerne aldanır 2. budanmak (bu hünye, bu yalana kanak) 3. kayarak düşmek

terişin (IV) *êğb* 1. yutulmak 2. budanmak 3. ayırdılmak

terişandin *w* geçirmek

terişandin *êğb* geçirmek

terîşin *w* görünür (işleze veya meyva çok olgunlaşma)

terîşin *êğb* görünmek (işleze veya meyva çok olgunlaşmak)

teriz *w*leza dolu (yarıyarık ve düzensiz biçimli saydam buz parça durumuna yağlı tuz) * terezi bariya delu yağî - bariya (an jî hatî) dolu yağmak

terizandin *w* büyüandırma

terizandin *êğb* büyüandırma

terizîn *w* büyütme

terizîn *êğb* büyütme

teri (I) *w* kuyruk (hayvanların çoğunda gövdesinin alt yarısında bulunan omurganın uzatılmış olan ucun ve etek kısmı) * teriya hesp al n kuyruğa * teriya se it n kuyruğu - hejandin kuyruk sallanmak - kirin gurz sivrişmak, sivrişip kaçmak - kûlin qerîçî sivrişmak, sivrişip kaçmak - lê ha dan (barin) tana akışmave - ji ha kirin kuyruk sallanmak - va mişkêkî nî mal de bi and nabe fere dîşe başi yarîl - va mîk li maî wê bi and nabe fere dîşe haşe yarîl - va xwe (bilind kirin) dan ser mîlê xwe I) kuyruğu dikmek (hünye keşmaya başlamak) 2) kuyruğu dikmek (insan; bulunduğu yerden uzaklaşmaya başlamak) 3) de' lenmek - va xwe klîm nay qiyên fan jî hîgên) xwe kuyruğunu kırmak

teri (II) *w* tazelik

terîb *el* kısıt, pünel

terîbî *w*leza kısıtlılık

terîbkîrin *w* koşullandırma

terîb kirin *êğb* koşullandırmak

terîb *w* 1. terîf, amn 2. terîf (bu işin yapıldığı yerden) ni açıklama, belirtme) 3. terîf, ramn (bir şeyin bulunduğu yer, çevre ile ilgili belirtirces açıklama) - kûlin terîf etmek

terîfkîrin *w* terîf etme, tanıyılma, tanıyılma

terîf kirin *êğb* terîf etmek, tanılamak

terîm *w* terîm, kavram - va haqûk mîrî kîruk terîm

terîq *w* 1. yol 2. *el* terîka

terîqet *w*leza terîka

terîqetdar *w* terîkalet mevsubu

terîş (I) *emên* 1. sırt yüzü 2. derun, yar

terîş (II) *w* 1. yutulmuş bez parçası 2. ince uzun bez parçası 3. sarı bez

terîşterîşî *w* lîre lîre

terîşterîşbûn *w* lîre lîre olma

terîşterîşbûn *êğb* lîre lîre olmak

terîşterîşîklîn *w* lîre lîre etme

terîşterîşî kirin *êğb* lîre lîre etmek

terîz *w* gûk gürültüsü

terk (I) *w* 1. yalıtık * amn li terkên êstê wê meza wê êstêkê çallakên terkî n 2. çalıtılık, yalıtılık * terkê dî dîwêr de duvarê dîkê çalıtılık 3. yalıtım (bu çığı derununda acalmış yalıt) * terkî II jêva wê dîwêrê ndakê yaq 4. *el* yaq - lê kelîn I) çalıtılmak 2) yalıtılmak, yalıtılmak olma

terk (II) *w* terk, bırakma, bırakma - va tîb û warê xwe kirin terin yandûn terk etmek - î wêlat bûn ver mî yandûn terk etmek - a çot-kariyê kirin çîlê hozarak - va dîn dan dîn deş stirmek, dînen dörmek * çînêr terkê dîwê xwe da adan dîmûnê dîwê - va eşqî-yariyê kirin duze - mîş (eşkiya) kîrî var geçmek) - a (yekî) dan (an jî kirin) (hur.) terk etmek, bırakmak - a (...) kirin söke pûtmak - va (yekî) kirin (başî) terk etmek, bırakmak - va kurmê (an jî çuyê) xwe kirin nuyandûn var geçmek

terkandî *w* 1. terk etme 2. bırakma, geçme, bırakma

terkandin *êğb* 1. terk etmek 2. var geçmek, geçmek, bırakmak * kurin li kê be kurandî xwe narefîkîne huşu kîyandûn geçmez

terkandî *w* terk edilmiş olan

terka rê *w* ayne, yol ayını, yol çat

terkîbûn *w* yalıtılık

terkdan *w* terk etme

terk dan *êğb* terk etmek

terkdâyî *w* terk edilmiş olan

terkedînyayî *w* terkî dînya

terkedînyayîbûn *w* terkî dînya olma, dağılma dışı

terkedînyayî hûn *êğb* terkî dînya olma, dağılma dışı

terkedîn *w* terket

terkeselî *w* terketlilik

terkeselîbûn *w* terketlilik olma, terketlilik

terkerê *w* sapak, yol sapığı, yalıtım

terkeselâfî *w* başını alıp gitmiş olan

terkeselâfîbûn *w* başını alıp gitme, terkî diyar olma

terkeselari hün *başu* başını alıp gitmek, terkî dıyar çımak
terkeserî *ol* 1. terkî dıyar çıması olan 2. başbos
terkeserhün *ol* başını alıp gitme, terkî dıyar çıma
terkeser hün *başu* başını alıp gitmek, terkî dıyar çımak
terkeserî ol 1. başını alıp gitmiş olan 2. *ol* başbosluk
terkeserihün *ol* başını alıp gitme
terkeserî hün *başu* başını alıp gitmek
terkeselat ol terkî dıyar, yemci yurduru terk etmiş olan
terkeselatihün *ol* terkî dıyar çıma, yemci yurdu ru terk etme
terkeselat hün *başu* terk dıyar çımak yemci yurdu ru terk etmek
terki *ol* terkî * terkiya hususatı terkisi
terkü *olun* terküp, tanılama
terküüdünt *olun* terküdünt
terküükürü *ol* terküp etme
terküü kirin *başu* terküp etmek
terküü *başu* terküser
terküwelar *başu* terküwela
terkkirin *ol* 1. terk etme, bırakma 2. bırakma, vazgeçme, geçme (bu alışkanlıktan veya isten vazgeçme)
terk kirin *başu* 1. terk etmek, bırakmak * terü ne ez terk kirin ü ün yelüz ben bırakıp gütürü 2. bırakmak, vazgeçmek, geçmek (bu alışkanlıktan veya isten vazgeçmek) * tu dâ cizareye terk biki? i gırası bırakmak nasır * kütürü kâ be kurmê we terk nake boy lu hay unan geçme
terkkiri *ol* merlik, terkârlılık
terk *le* kelim *olun* 1. çalınmak 2. yarılmak, yarıklık oluşturmak
terlan (I) *olun* yerli kış
terlan (II) *ol* yağış kel. yakışıklı delikanlı
terlanü *ol* yakışıklılık
terlay *olun* flamağın
terle *olun* bu tür terlik
terlik *ol* 1. terlik (sıcaklıktan dolayı) yapılmış başlık 2. terlik
term (I) *olun* büyük ayı takım yıldızı
term (II) *ol* 1. elu, metil 2. ceset, paza, caza 3. elu (sıcaklıklarında) * termê mürişkê büyük olası -ê keşlîşü (amji gendîşü) gıru leşi (veya) rikazı -ê (yekî) li erêlê qıru olası ortada kalınak -ê (yekî) idan li erêlê olası ortada kalınak -ê meşil olası kaudilli (veya) kaudil
term (III) *ol* termi
terna nasın *olun* orta termi
termal (I) *ol* beyaz sağırsı
termal (II) *ol* termal
termayi *ol* görünümlü beyazlık
termex *ol* termik
Termê Adelin *olun* Büyük Ayı

Termê Mergê *olun* Büyük Ayı
termê mehallan *olun* yedi kadeş
Termê meşê *olun* Küçük Ayı
termesandil *ol* sırtımın, sandım (pas pasım) sağlımlı
termesandil *başu* sandımek
termesandil *ol* sandımları (pas pası) sağlanmış olanı
termisi *ol* termik
termiş *ol* sızma, pısmak
termişü *başu* sızmak, pısmak
termik *olun* 1. termik 2. *ol* isil, termak
termil *ol* sömestre
terminal *ol* terminal
terminoloji *ol* terminoloji
termit *olun* ak karınca (termit)
termodinamik *ol* termodinamik
termoleküler *ol* termoleküler
termufo *ol* termofor
termokimya *ol* termokimya
termometre *ol* termometre, sıcaklıklar
termonükleer *ol* termonükleer
termoplast *ol* termoplast
termos *ol* termos
termosler *olun* termosler, isi yuvarı
termosifon *ol* ter mosifon
termostat *ol* termostat, termostat
terneli *ol* bir ilâzım türü
terrebüyl *ol* buğ duğun unlu kudu
terroher *ol* 1. terak * erebeyo terobeyo heruk anah 2. me çama (değersiz) gereçlerle üzenle yapılmış * xaniyekê terobero derme çama bu çu 3. ofiy pişten
terok *ol* yaş odun
terok *ol* terik
terofit *olun* terok *ol*, tedilgçi
terofizm *ol* terofizm, tedilgçilik
teruok *ol* terminal
terorkari *ol* terofizm
terp *ol* 1. lüp * hevî got terp kete erêlê kete erêlê namur lüp diye düştü 2. küt (bu nesne ve vurdulduğunda çıkan ses) 3. kut (küp) alı şım çıkı dıya ser) 4. gün * erebeyü got terp il darê xist urula gün diye ağaca vardu - ü rep aç: kut, per kut
terpandin *ol* 1. katıdemek 2. girme (çuma)
terpandin *başu* 1. katıdemek 2. girme (çuma) (çumak)
terpare *ol* ter kıymı, in yapılı
terpase *olun* zaman, zebellî, in yapılı, in yapılı, zebellî 2. ij ve kaba saba
terpasokî *ol* in kıymıca
terpazep *ol* 1. pızdı 2. kut kut 3. gün gün
terpandin *ol* yeme serme, yere yığına
terpandin *başu* yere sermek, yere yığmak * li erêlê da terpandin yere seriler
terpak *ol* gıplak
terpilandin *ol* 1. serdeletmek 2. terkuletme
terpilandin *başu* 1. serdeletmek 2. terkuletme

terpîlin *tr* 1. sındırmak 2. tökezleme, tökeme 3. sürme (tymurken rengesini bozmak) 4. takılmak (bu yere düşüp veya dovanup kalma)

terpîlin *ğışğ* 1. sındırmak 2. tökezlemek, tökemek 3. sürmek (tymurken rengesini bozmak) 4. takılmak (bu yere düşüp veya dovanup kalma)

terpîn *tr* 1. kut, kalime (a r neseğe vurulmuşunda geçen ses) 2. küt (kalp atışının çıkardığı ses) 3. gumbardeme

terpîn *ğışğ* 1. kut etmek 2. gumbardemek

terpîni *tr* 1. kütürti 2. gumbartı -yu dil kalp etir

terpît *tr* sövü kalp

terpûsk *tr* 1. el dağbeyi, elle vurulan dağbe 2. pençe (insanların elleri çir) 3. şamar - şamula (yekü) şamar atmak - lê dan (zar gi xistin) şamar atmak

terpûş *tr* kalim lesi

terq (I) *nd* cala, iyolar, ayolları yer) * terqa rê yolar çimî

terq (II) *tr* 1. dağıtmak (toplu durumda olan kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaşma veya ayırma) 2. kaçıma 3. savurma 4. ayırma, ayıklama * terqa Sêx Seîd Seyh Sait reyani -ya (yekü) ruhîn ferman çikriak

terqa *rê nd* kaamak, yol kaayış, yol ayırma, yol çala

terqandan *tr* 1. dağıtma (toplu durumda olan kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaştırma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köşeye savurma) 3. sındırma, yıldıma

terqandin *ğışğ* 1. dağıtmak (toplu durumda olan kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaştırmak veya ayırmak) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köşeye savurma) 3. sındırma, yıldıma

terqîn (II) *tr* şakirti, cakırtı * terqîna teyê û hêran lazma kerek şakirtia

terqîn (III) *tr* 1. dağıtma (toplu durumda olan kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaşma veya ayırma) 2. savurma (insanlar için, her birini bir köşeye savurma) 3. sındırma, yıldıma

terqîn *ğışğ* 1. dağıtmak (toplu durumda olan kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaşmak veya ayırılmak) 2. savırmak (insanlar için, her birini bir köşeye savurma) 3. sındırma, yıldırmak

terqêkêtin *tr* 1. darmadağın olma, bozguna geçme 2. kaçışma

terq lê ketin *êw* 1. darmadağın olmak, bozguna uğramak 2. kaçışmak

terqêkêti *nd* darmadağın olma

terqêxistin *tr* darmadağın etme, bozguna uğaltma

terq lê xistin *êw* darmadağın etmek, bozguna uğaltmak

terqêxisti *nd* darmadağın etilme

ters (I) *nd* 1. ters, aykırı (gerekli olan durumu karşı olarak) 2. ters, aksi (uygun olmayan, olumsuz, mümkün olmayan zamanlar, vakitler) *

karekî ters ters bir iş * li nuhî biğîre, rastî zamanekê ters hat aksi her zemanê rastêda, karekî bakina 3. *waw* ters, aksi (güzel ve çarpıcı kare, huysuz surat, imare) 4. *w* ters (bu şeyin içi gelen yarı, arka) 5. ters (keski bir azer kesmeyen yar) 6. ters (bir şeyin aksı) -

hûn ters olmak, aykırı olmak -- ters tara --

lê nihêrtin (zar gi mîze kîrin) ters ters bakmak

lê aksî gîrî (zakîna -ê hev ketin barname ter-cîmek -ê (...)) ketin -tr aykır oluştirmek -ê (yekü) ketin aykırılıştirmek -o mîrsen ters pe s

ters (II) *tr* ters (tek taraflı hayvan pırlığı)

ters (III) *tr* ters (hayvana teşekkür için kolca çimî)

ters bûn *ğışğ* töskürmek

ters çûn *ğışğ* baş aşağı, gülmek (sürekli, zarar görmek veya kötü etmek)

tersîyer *êkêrd* üçgenli

tersî *nd* tersi

tersîfî *tr* terslik, aksalık

terskîrîn (I) *tr* töskürme

terskîrîn (II) *tr* tersleme (hayvan pisleme)

ters kîrîn (I) *ğışğ* töskürmek

ters kîrtin (II) *ğışğ* terslemek (kayma pîkanekê)

terskî *tr* tersine, tersine

terşmîrsen *nd* ters tîrs (düzgün gülmeyen, iyiyi gülmeyen) - xêber dan ters tîrs kamaçmek

terş *tr* ters (yan yan) * terş ters (i) çêheşê mîze kir yan yan mîhaya baht

terşane *tr* terşane, gümlük

terş (I) *tr* teş, ceset * bûn weka terş xalip kesilmek (öldüğü gibi kalma)

terş (II) *tr* 1. dayan, küçüklük baş hayvan 2. hu tür hayvan (kütalağ) - û terş azad devan

terş (III) *tr* gulyabarı

terşdar *nd* hayvan

terşdarî *tr* hayvanlık

terşê *tr* gulyabarı

terşînk *tr* neşer

terşyan *nd* hayvan

terşyanî *tr* hayvanlık

terî (I) *tr* 1. kesek (toprak için) 2. kesik (baş gibi olma) (toprak parçası) 3. kesek (serleşmiş hayvan gübresi veya pırlığı) 4. kefeki (dişlerin d. pırlığı ve kaplarla oluşan kireç tabakası)

terî (II) *tr* pîna * terî xwîne kan pîna

terî (III) *tr* kelle * terîk penêr bi - peynir kelle

terî (IV) *tr* dağıtma, kurma: olma - û bela darmadağın, dağıtmak - û bela hûn darmadağın olmak, kurmak, kurmak olmak - û bela kîrîn darmadağın etmek, kurmak etmek

tertan *tr* 1. kesek (toprak için) 2. kesek (serleşmiş hayvan gübresi veya pırlığı)

tertanbûn *m* kerpîleşme (çok sert ve kuru duruma gelme)
 tertan bûn *m* kerpîleşmek (çok sert ve kuru duruma gelmek)
 tertanî *mf* kesekli
 tertbûn *m* kerpîleşme (çok sert ve kuru duruma gelme)
 tert bûn *m* kerpîleşmek (çok sert ve kuru duruma gelmek)
 tertele *m* kahtım
 tertepe *m* lavâş ekineğinden biraz kalın olan eknek
 tertepêl (I) *kyû* muayene
 tertepêl (II) *m* eski belge, arşiv
 tertere *mf* aylak
 tertgirtin *m* keşekli olma
 tert girtin *kyû* keşekli olmak
 tertîk *m* düzenli, kalenip tertleşmesi
 tertîlandin *m* kınıldığına
 tertîlandin *kyû* kınıldımak
 tertîlîn *m* kınıldıma
 tertîlîn *kyû* kınıldımak
 tertîp *m* 1. tertip, düzen 2. tertip (okulunun başına verdiği ilâç düzeni) 3. tertip, dergi 4. tertip (ışıkta alınma düzeni) 5. tertip, oyun
 tertîbat *m* tertibat, düzenek
 tertîb hûn *m* tertiplenme, düzenlenme
 tertîb bûn *kyû* tertiplenmek, düzenlenmek
 tertîbker *mf* tertipleyen, düzenleyici, düzenleyen
 tertîbkerî *m* düzenleyicilik
 tertîbkirin *m* tertip etme, tertiplenme, düzenleme
 tertîb kîrîn *kyû* tertiplenmek, tertip etmek, düzenlenmek
 tertîbkîrî *mf* tertipli, düzenli, düzenlenmiş olma
 tertîl *m* kesek (toprak için)
 tertûhela *mf* 1. dağılık (geniş bir alana yayılmış olma) 2. dardağlık, dardağlık, tarumar, ~ bûn dardağlık olma, tarumar olmak — kîrîn dağılmak, dardağlık etmek, tarumar etmek
 tertûhelohûn *m* dağılma, dardağlık olma, tarumar olma
 tertûbela bûn *kyû* dağılmak, dardağlık olma, tarumar olmak
 tertûbelakîrîn *m* dağılma, dardağlık etme
 tertûbela kîrîn *kyû* dağılmak, dardağlık etmek
 tertûbelakîrî *mf* dardağlık olmuş olan
 tertûbelatî *m* dardağlıklık, -laşıklık
 tertîne *m* israf
 tertîncîbûn *m* israf olma
 tertîncî bûn *kyû* israf etmek
 tertîncîkîrîn *m* israf etme
 tertîncî kîrîn *kyû* israf etmek
 terû *m* palovca
 terûciwanî *m* körpeliç

ter û teze *mf* 1. Laptaze 2. geygenç, gepegenç *
 tê ter û teze bûn *kyû* geygençken olma
 terûjezî *m* körpeliç
 terwende (I) *mf* tarfında, türlü
 terwende (II) *mf* taze (terazîliğine ve sıklığına dikkat eden)
 terwende (III) *mf* madde
 terwendî *mf* tüz, muşâbepesend
 terz *m* daskı (antıs yoluyla dışarı çıkan besin arığı) * terzê miray insan dışkı
 terxan (I) *mf* aylak, zavure (ışık boğuzeren)
 terxan (II) *m* tahsis, ayırma ~ kîrîn tahsis etmek
 terxanbûn *m* tahsis edilme, özgülenmek, ayırma
 terxan bûn *kyû* tahsis edilme, özgülenmek, ayırma
 terxandîn *m* tahsis etme, ayırma
 terxandîn *kyû* tahsis etmek, ayırmak
 terxandî *mf* tahsisli
 terxane *m* tahfana
 terkanî *m* tahsisat, ödemek (yolluk dışında verilen para)
 terxanî *m* aylıklık ~ kîrîn aylıklık etmek
 terxankîrîn *m* 1. tahsis etme, özgülenme, ayırma 2. tahsis etme, bağlama (bir iş veya kimsenin için ayırma) 3. hasretme
 terxan kîrîn *kyû* 1. tahsis etmek, özgülenmek, ayırmak * li qala ju me jî te re ode terxan kîr îst kîra şaqa oda ayvêk * em dê wê memzêlê jî zarokan re terxan hîkîl hu o dayî çocaklara ayıracêguz 2. tahsis etmek, bağlamak (bir iş veya kimse için ayırmak) * min jê re melanî terxan kîr om ayîk bağladim 3. hasretmek * hemû wextê hêwe jêwendimê re terxan kîrbû bûn vaktinî okunaya hasretimati
 terxankîrî *mf* tahsis, tahsis edilme, ayırma, ayırma * rîya terxankîrî tahsîlî yet
 terxê *mf* abur ikadınj
 terxîç (I) *m* ağır kapısı
 terxîç *mf* 1. ağır, kaduruk 2. ağır (cinsel olarak)
 terxîçî *m* 1. ağırlık, kadurukluk 2. ağırlık (cinsel istekleri ağır olan) 3. *mf* ağır
 terxîçbûn *m* ağırlaşma (cinsel istekleri ağırlaşma)
 terxîçbûn *kyû* ağırlaşmak (cinsel istekleri ağırlaşmak)
 terxîçbüyî *mf* ağır olma (cinsel istekleri ağırlaşmış olan)
 terxîçbüyîn *m* ağırlaşmış (cinsel istekleri ağırlaşmış)
 terxîçkîrîn *m* ağırlama, ağırlaştırma
 terxîç kîrîn *kyû* ağırlamak, ağırlaştırmak
 terxîçî *m* ağırlık (cinsel için)
 terxîçk *m* ağır kapısı
 terxîkîrîn *m* dışkılamak
 terz kîrîn *kyû* dışkılamak
 terzo *mf* abur (terkek)

terz *w* tarz
 terzilaadın *m* kâğıdı
 terzilaadın *şğıh* kavarmak * gözr terzilaad et kavarmı
 terziman *m* belâğath
 terzimanı *w* belâğat
 terzi *ad* 1. terzi, diköçşi 2. terzi, terzhane -
 taxi *ne* gıykar pësvaras in tarzi kendi saka-
 ğını vakermez -yê jüram kadın terzısı -yê
 pantolonı pantoloncu
 terzî *w* terzîdik, terzîdîk, dik açîk
 terzixane *w* terzhane, dikim evi, dikimbane
 tes (I) *ad* -e gibi * tes Erêb e Arap gibi * tes
 son e kâucizî gibi
 tes (II) *ad* tes
 tesadûf *w* tesaduf
 tesbîh *w* tesbih
 tesel *w* 1. tesel künge pıcırme 2. *şğı* tesel
 teselbûn *w* tesel olma
 tesel bûn *şğıh* tesel olmak
 teseldar *ad* teselli
 tesellikarin *m* tesel etme
 teselî kirin *şğıh* tesel etmek
 tesellikiri *ad* teselli, teselî edilme
 teselîk *w* teselli, omama
 teselîqbûn *m* tesdik olma, tesdiklenme, anay-
 lanma
 teselîq bûn *şğıh* tesdik olma, tesdiklenmek,
 anaylanmak
 teselîqbûyî *w* tesdik oluq, tesdikleniş, anay-
 lanma
 teselîqbûyî *ad* 1. tesdik, omaylı 2. tesdik etki,
 anaylayıcı
 teselîqkirin *w* tesdik etme, omama, anaylama
 teselîq kirin *şğıh* tesdik etme, anamak, anay-
 lanmak
 teselîqkiri *ad* tesdikli, omaylı tesdiklenmiş olanı
 teselîqname *w* tesdikname, öğretim belgesi
 teselîqnameyî *ad* omaylı, anaylanmış olanı
 teselîş *w* tesîş
 teselîş *w* sadaka - a seriyân başının göğürün
 salakası
 teselî *w* 1. deneme, sınaama 2. kontrol, bakma
 teselîbîn *m* 1. deneme, sınaama 2. kontrol ed-
 ilme
 teselî bûn *şğıh* 1. denenmek, sınanmak 2.
 kontrol edilme
 teselîkirin *w* 1. deneme, sınaama 2. kontrol et,
 bakma
 teselî kirin *şğıh* 1. denemek, sınanmak 2. kontrol
 etmek, bakmak
 teselîkiri *ad* denemiş, sınanmış
 teselî (I) *w* 1. deneme, sınaama 2. tecrübe
 teselî (II) *w* teselli, avuncu, avuntu
 teselliker (I) *ad* deneyici, anayıcı
 teselliker (II) *ad* teselli edici, avuncu
 tesellikarin (I) *w* denemek, sınama
 tesellikirin (II) *w* teselli etme, avunulmaya, a-
 vuntma

teselî kirin (II) *şğıh* denemek, sınamak
 teselî kirin (II) *şğıh* tesel etmek, avuntma-
 mak, avuntma
 teselîş *w* *şğıh* teselîş
 teserûf *w* 1. tasarruf, zullîkârî (kullanma yet-
 isisi) 2. tasarruf (idareli tokeme)
 teserûfkirin *m* 1. tasarruf etme (tasarrufı pıvı
 be malı kullanma) 2. tasarruf etme (idareli
 tüketme)
 teserûf kirin *şğıh* 1. tasarruf etmek (tasarrufı
 gibi bir malı kullanmak) 2. tasarruf etmek
 (idareli tüketmek)
 teserûr *m* teserru
 tesewir *w* 1. tasavvur 2. tasarlama, tasvir 3.
 tasavım
 tesewirbûn *m* 1. tasavvur edilme 2. tasarlama
 3. tasavımlama
 tesewir bûn *şğıh* 1. tasavvur edilme 2. tasarl-
 lanmak 3. tasavımlanmak
 tesewirkirin *m* 1. tasavvur etme 2. tasarlama
 3. tasavımlama
 tesewir kirin *şğıh* 1. tasavvur etmek 2. tasarl-
 mak 3. tasavım etmek
 tesewirkiri *ad* tasavvur edilmiş olanı
 tesewirî *w* *şğıh* tasavvur
 tesewirî *ad* tasavvurî
 tesfiye *w* 1. tasfiye (arınma, temizleme) 2. *w*
 tasfiye (ortaklık kaldırma) 3. tasfiye (ortak
 sebeplerle birini işine son verme)
 tesfiyeker *ad* tasfiyeci
 tesfiyekirin *m* 1. tasfiye etme (bu ticarî kâğı-
 tı kapatma) 2. tasfiye etme (ortaklık kal-
 dırma)
 tesfiye kirin *şğıh* 1. tasfiye etmek (bu ticarî
 kâğıdını kapatmak) 2. tasfiye etmek (ortak-
 lığı kaldırmak)
 tesfiyexane *w* tasfiyehane, arınma, temizleme
 teslîh *w* teslîh, düzeltme, düzelti
 teslîhbûn *w* teslîh olma, düzeltlenme
 teslîh bûn *şğıh* teslîh olmak, düzeltlenmek
 teslîhker *ad* teslîhçi, düzeltici, düzeltici
 teslîhkerî *m* teslîhçilik, düzelticilik, düzelt-
 mçilik
 teslîhkirin *w* teslîh etme, düzeltme
 teslîh kirin *şğıh* teslîh etmek, düzeltmek
 teslîhkiri *ad* teslîh edilmiş olanı
 tesî *w* 1. tesir, etki (bir kimsenin veya birinin
 başka bir kisi veya şey üzerindeki gücü) 2.
 tesir, etki (bir etken veya bir sebebin sonucu)
 * tesî a şıqamî ne baş bîr tokadı et-
 ki kî kâr oldu 3. tesir, etki (bir kimsenin
 üzerinde bırakılan izlenim) * tesîrebe baş il
 ser min hişî beude oluñî bu etki b-akti -
 lan canî (yekî) can vermez * van götinîñ
 te tesîr iluñ canî min bu sözleri bîmî can
 verdi - jê girtin -den etkilemek -a (...) ne-
 man il etkisini göstermek 2) bakma kalma-
 mak, izim kaybetmek (veya yitirmek)
 tesîrbûn *m* tesîr olma, etkilenme

tesir bün *fiğh* tesir olmaq, etkilenmek
tesirdar *zül* tesirli, etkili
tesirdarhün *m* 1. etkili olan 2. eksi anne
tesirdar bün *fiğh* 1. etkili olmak 2. etkilenmek
tesirdarı *m* etkililik
tesirğirtin *w* etkilenme
tesir girtin *fiğh* etkilenmek
tesirğürtin *w* etkilenme
tesir jü girtin *fiğh* etkilenmek
tesirker *zül* 1. etkileyici, etkili 2. mey, etk 1. dokunaklı 3. etkileyici, öğütleyici * xebeydamuke tesirker etkileyici bu kausurru
tesirker *m* 1. etkililiklik, etkililik 2. *w* ee ekililik dokunaklılık 3. erkleyicilik, birgüç-yüçlük
tesirkirin *m* tesir etme, etkilenme, işleme
tesir kirin *fiğh* tesir etmek, etkilenmek, işlemek
tesirkirji *zül* tesir etmiş, etkilenmiş olan
tesirlebün *m* tesir edilme, etkilenme
tesir lü bün *bhar* tesir edilmek, etkilenmek
tesirlebün *zül* etkilenmiş
tesirlebüyin *m* tesir edilme, etkilenme
tesirlekirin *m* 1. tesir etme, etkilenme, etkiye burjunna 2. *fiğh* etkilenme 3. etkilenme, buralama
tesir lü kirin *zül* 1. tesir etmek, etkilenmek, etkile bulunmak 2. *fiğh* etkilenmek 3. etkilenmek, buyale nec
tesirlebür *zül* etkilenmiş, etkiye bulunmuş olan
tesir lü nekürin *bhar* 1. etkilenmek 2. *w* ee fayde etmemek
tesir li *bhar* kirin *bhar* etkileşmek
tesis *m* tesis, yapıma, kurma
tesisar *m* tesisa, teşey, düzenleme
tesisatsız *m* düzenlenmiş, teşeyli
tesisatsız *w* düzenlilik, teşeylilik
tesik *zül* dak (tesü dâ)
teskere *m* 1. teskere (bir iş için izin verilmiş) gücünü tesü kâğıt) 2. *fiğh* teskere (aşkerlik görevini biribirin tesir or belge) 3. *w* teskere (genel) k'e şairlerin yarım ve manzur alarından bahseden eser -- girtin (mâ jü standin) teskere etmek şeye (yekü) bir kirin teskereşim etme vermek
teskeregirtin *zül* teskereyi teskere olmas olan
teskürünivis *m* teskereci (teskere yazan)
teskerestendi *zül* teskerenin (teskere alması olan)
teskin *m* teskin
teslin *m* 1. teslin (bu şeyi saltane vermiş) 2. teslin (tanışık almış) her şey tahibine getirme) 3. teslin (birikime devretme) 4. *w* ee teslin (peçenek bulduğuna söyleme, dağıtım) 5. *w* ee teslin (teslin ol veya teslin oluyorumna kuzuluğu) -- *â* teslittin teslin tesellün = bülün 1) teslin olmak 2) ruhunu teslin etmek -- kirin teslin etmek -- *â* udu kirin topırağı vermek -- *â* edaletü bün *âd* ee teslin olmak -- *â* edaletü kirin *âd* ee teslin etmek -- *â* udu kirin topırağı vermek -- *â* (yekü) bün (hürret) teslin olmak -- *â* (yekü) kirin (ölmek)

teslin etmek -- *â* rihana *w* udu bün ruhumu teslin etmek -- *â* ruja *w* udu inü kirin jülü-yü perembe guntme devirmek
teslinat *m* teslinat
teslinbün *m* 1. teslin olma 2. can verme, ruhunu teslin etme
teslin bün *fiğh* 1. teslin olmak 2. can vermek, ruhunu teslin etmek
teslinbüni *w* udu teslinmeyerçik
teslinbüni *zül* teslin olmuş olan
teslinbüni *m* 1. teslin olmuş 2. can veriş, ruhunu teslin etme
teslingir *zül* teslinatçı
teslingirtin *m* teslinatçılık
teslingirtin *m* 1. teslin alma 2. teslin alma (otak alma)
teslin girtin *fiğh* 1. teslin almak 2. teslin almak (oturak almak)
teslingirtin *zül* teslin almış olan
tesliniyet *m* tesliniyet
teslini *w* tesliniyet
teslinkirin *w* 1. teslin etme 2. topırağı verme, dâretme
teslin kirin *fiğh* 1. teslin etmek 2. topırağı vermek, dâretme
teslinkirin *zül* teslin edilmiş olan
teslinkendin *w* teslin alma
teslin kendin *fiğh* teslin alma
teslinkendin *w* teslin almış olan
tesliş *zül* tesliş, işleme
tesnim *w* tesim *m*. tasımlama
tesnive *zül* her çatıya karşılıyan
tesni *m* yapma
tesni *m* tasni bölünleme, sıfıflama
tesnübün *w* tasni olma, bölünleme, sıfıflama
tesni bün *fiğh* tasni olmak, bölünlemek, sıfıflamak
tesnübün *m* tasni olma, bölünleme, sıfıflama
tesniker *zül* tasni edici, sıfıflayıcı
tesnikirin *m* tasni etme, bölünleme, sıfıflama, sıfıflanma
tesni kirin *fiğh* tasni etmek, bölünmek, sıfıflamak, sıfıflandırmak
tesnikirin *zül* tasni, sıfıflanmış, sıfıflandırmış olan
tespi *w* tespi, saptırma
tespi bün *w* tespi olma, saptırma
tespi bün *fiğh* tespi etmek, saptırma
tespibüni *zül* tespi olma, saptırma
tespi bün *w* tespi olma, saptırma
tespiker *zül* tespi edici, saptırıcı
tespi kirin *w* tespi etme, saptırma, saptırış
tespi kirin *fiğh* tespi etmek, saptırma
tespi kerin *zül* tespi, saptırma
tesp (3) *m* tekne türülü işlerde kullanılan uzun ince kapı
tesp (11) *m* 1. *w* ee tes 3. tes (mühür) 3. *ây* tes 4. *w* ee tes -- *m* jirayıye *w* ee zekü teslen
testik *w* tekik, züçük tekik (tarlu işlerde kul-

İstisnâ üznü inen kap)
testis *m* testis
testosteron *m* testosteron
tesviye *m* tesviye **düzeleme**
tesviyeker *adbr* tesviyeci
tesviyekerlik *m* tesviyecilik
tesviyeklân *m* tesviye edici
tesviye kirin *lgh* tesviye etmek
tesviyekirî *m* tesviye etmek, tesviye edilmiş olan
teswip *m* tasvîp, ornama
teswîpbûn *m* tasvîp edilme, tasvîp olunma, ornama
teswip bûn *lgh* tasvîp edilme, tasvîp olunma, ornama
teswîpkirî *m* tasvîp etme, ornama
teswîp kirin *lgh* tasvîp etmek, ornamak
teswir *m* 1. tasvir, hatıra (betimleme) 2. *bt* tasvir, betim (harf şekli, bir kimsenin, bir olaya veya düşünceye betimleyen söz veya yazı)
teswirbûn *m* tasvir olunma, betimlenme
teswir bûn *lgh* tasvir olmak, betimlenmek
teswîrî *ad* tasvirî, betimsel
teswirkirin *m* tasvir etme, betimleme
teswir kirin *lgh* tasvir etmek, betimlemek
teswirkirî *ad* tasvirî, betimsel (tasvir edilmiş olan)
teswirşag *adbr* tasvirici, betimleyici
teswirşagî *m* tasviricilik, betimleyicilik
teşâhet *ad* biçimsiz, çirkin, çirkin yaratık
teşbih *şpe* teşbih, benzetme, benzeltme ~ *neh* benzetilmeş gibi olma, teşbihle hatırlanma (veya olma)
teşe *m* 1. biçim, şekil ~ **fırqeqe** di teşeyya qeykê de kayk qêrdine bir tabak 2. biçim (yakışık olan şekil), uygun şekil ~ **dîvê nûrov** teşeykî nû hîde vê odeyê bu odaya yeni bir biçim verince 3. biçim, form (sanat ve edebiyat eserlerinde de görünüyor) — **dan** (teşkelî) biçim vermek (veya biçime sokmak) ~ **bî** ~ biçim biçim ~ **guhartin** biçim değiştirmek — *yê hîllêrînd* yaratım biçimi — *yên erdê erdî* yer biçimleri
teşebûs *m* teşebbûs, girişim — *a hurr* her teşebbûs, serbest teşebbûs, özel girişim — *a kesûletîyê şexsî* teşebbûs (veya girişim) — *î* (teşkelî) *kerîş* teşebbûsa bulanmak
teşebbûskirî *m* teşebbûs etme, girişim, girişimde bulunma
teşebbûs kirin *lgh* teşebbûs etmek, girişmek, girişimde bulunmak
teşeddîn *m* biçimlendirme
teşe dînn *lgh* biçimlendirmek
teşedar *ad* biçimsiz, mevsun
teşedarbûn *m* biçimlenme
teşedar bûn *lgh* biçimlenmek
teşedarbûnî *m* biçimlendirme, formasyon
teşedarî *ad* biçimlendirilmiş olan
teşedâyîn *m* biçimlendirici
teşe girtin *lgh* biçimlendirmek, şekillenmek, bi-

çim almak
teşegirtin *m* biçimlenme, şekillenme, biçim alma
teşegirtî *ad* biçimlenmiş, biçim almış olan
teşe guhartin *lgh* biçim değiştirmek
teşeguhtî *ad* metamorfik (başkalaşım uğramış olan)
teşeguhtîrbûn *m* başkalaşım, metamorföz
teşeguhtîrî *ad* başkalaşım
teşeguhtîrî *şpe* başkalaşım, metamorfizm
teşekar *adbr* biçimsiz, formalist
teşekurî *m* biçimsellik, formalizm
teşekul *m* teşekül, oluşum
teşekulbûn *m* teşekül etme
teşekul hûn *lgh* teşekül etmek
teşekur *m* teşekür
teşekurkirin *m* teşekül etme
teşekur kirin *lgh* teşekül etmek
teşekurpome *m* teşekürpome
teşenasîyî *ad* biçim bilgisiyale ilgili
teşenasî *ad* 1. biçim bilimi, morfoloji 2. *ez* biçim bilgisi, yapı bilgisi, morfoloji
teşene *m* yangılanma, iltihâblanma
teşenek *m* 1. yangılanma, iltihâblanma 2. soğuktan yanma 3. deri altında yayılan bulguncu bu hastalık
teşenekî *ad* 1. yangılı, iltihâblı 2. soğuktan yanmış olan (kandan yanmak gibi)
teşenekî bûn *m* 1. yangılanma 2. kız ve soğuk sonucu yanıklık oluşumu
teşenekî bûn *lgh* 1. yangılanmak 2. kız ve soğuk sonucu yanıklık oluşmak
teşeparêz *adbr* 1. biçimsiz, şekilsiz 2. *fel* biçimsiz, şekilsiz, formalist
teşeparêzî *m* 1. biçimsellik, şekilsizlik 2. *fel* biçimsellik, şekilsizlik, formalizm
teşepetest *m* biçimsiz, şekilsiz, formalist
teşepetestî *m* biçimsellik, şekilsizlik, formalizm
teşeyî *ad* biçimsel, şekilî
teşeytî *m* biçimsellik
teşezan *adbr* biçim bilgisi, morfoloji
teşezanîyî *ad* biçim bilgisiyale ilgili
teşezanî *m* 1. biçim bilimi, morfoloji 2. *ez* biçim bilgisi, yapı bilgisi, morfoloji
teşhîr *m* 1. teşhir 2. teşhir (herkese duyurma, dile döşeme)
teşhîrker *adbr* teşhirci, göstermeçi
teşhîrkerî *m* teşhiricilik, göstermecilik
teşhîrkirin *m* teşhir etme, sergileme
teşhîr kirin *lgh* teşhir etmek, sergilemek
teşhîrkirî *ad* teşhir edilmiş olan
teşhîs *m* teşhis, tanı
teşhîskirin *m* tanılama
teşhîs kirin *lgh* tanılamak
tesik *m* taldır, tıvac
teşikewar *ad* çarpık hazaklı
teşing *m* eğermen, kıçmen, eğ

teşir *m* or biçime salınması

teşivândin *m* saltanat

teşivândin *teğh* saltanmak

teşivân *m* saltanat

teşivân *teğh* saltanmak

teşî (E) zemin oklu kapı (Hıyastık cür'atı)

teşî (H) *m* arke, egümen kâmeti *teğh* - bâdan *teğh* çevirmek - harârân *teğh* ağırlaşıp *teğh* eğilmeyecek duruma gelmek - rîstîn (an *m* tîstîn) *teğh* eğmek - sıvândin *teğh* çevirmek - zîr kîtin *teğh* loğlanarak döndürmek

teşîd *m* 1. çeşit * cîlâm *teğh* her teşîdi her cesitten alırsa 2. çeşit (Câhilânin bölünmelerinde, büryelerden oluşun, rûden caha kûkük bîlik) 3. çeşit: tîr, cîns * portekâl mâweyeye *teğh* teşîdê turuncan *m* portekâl turuncusından *m* meyvedir 4. çeşit, tûle * her ramayek bî teşîleki *ye* bu câmlerin her biri başka çeşit: 5. şerîf - bî - H tûrlü tûrlü 2) cîns cîns - - çeşit çeşit, tûrlü tûrlü - - bîlün çeşitlere

teşîddar *m* cesûrlü

teşîddarî *m* cesûrlük

teşîlûk *za* *m* çekemez (Fâle mîr'atılîs)

teşîrês *m* eğitici (teğh eğitir *m* arke)

teşîrêsîk *teğh* teşîrêsik

teşîrês *m* 1. eğitilik 2. eğitme, eğitir *teğh* (E)

teşîrêsk *za* *m* çekemez (Fâle mîr'atılîs)

teşîrêstîn *m* eğitmek

teşî rîstîn *teğh* eğmek

teşîr *bu* teşîr

teşîk *m* 1. k. baldı (baldı, budağın aşk kalmış) *teğh* kaldı (mâsûdîki kîstîr) 2. beşik (vücûdan kışkırtın rûbaya kâbir olup bolunur) 3. pîca

teşîkjen *m* teşvîv (marusuna saldırmak, sarkıntılık)

teşîkete *m* teşkere

teşîkgar *za* hacakları birbirine dolarsın

teşîkîl *m* teşkil, oluşum

teşîkîlât *m* teşkîlât, örgüt

teşîkîldar *m* teşîr teşkîlâtçı, kuracı

teşîkîlkar *teğh* teşkîlâtçı

teşîkîlkârî *m* teşkîlâtçılık

teşîkîlîrîn *m* teşkil etme

teşîkîl kîtin *teğh* teşkil etmek

teşîkîlkîrî *za* teşkil edilmiş

teşîkrût *za* bakılmı çöp ök

teşîmet *za* tûbûf, anlayıp kavrayana sâhip kîmse

teşîmîl *m* teşmil, kapsamına alma

teşîmîlkîrîn *m* teşmil etme, kapsamına alma

teşîmîl kîrin *teğh* teşmil etmek - kapsamına almak

teşîv *m* susatıs okın

teşîveleb *za* susatıs okunuk, susatıs okun

teşîvele *za* 1. olay, mâhise, mesele, sârtin 2. kargaya, karsılık 3. çingâr (kavg, gûvân) - derîstîstîv hâdîse *teğh* kargaya 4. helâî hâlerden çıkılması gûç, sakıncalı durum) 5. belâ (büyük zarar ve sıkıntıya yol açan olay veya

kîmse) - çêhûn *teğh* olay (veya hadîse) çıkarmak 2) çingâr çıkarmak - çêkîrîn *teğh* olay çıkarmak 2) kargaya yarılmak, karsılık yapmak 3) hîr çıkarmak, kavg çıkarmak, çingâr çıkarmak - dah çêkîrîn olay çıkarmak - derîstîstîv *teğh* olay çıkarmak, mesele çıkarmak 2) kargaya çıkarmak, karsılık çıkarmak 3) çingâr çıkarmak, helâî çıkarmak

teşîvelebaz *za* kargasız, karıştırmı

teşîvelebazî *m* kargasızlık, karıştırmılık

teşîvele derîstîstîv *teğh* karsılık çıkarmak, mesele çıkarmak

teşîvelekar *za* kargasız, karıştırmı

teşîvelekarî *m* kargasızlık, karıştırmılık

teşîvelekar *za* kargasız, karıştırmı, olay çıkarmı

teşîvelekerî *m* kargasızlık, karıştırmılık

teşîveletî *m* kargasızlık, karıştırmılık

teşîvîândin *m* bîrîştîrîna, belâyâ sukun, kazaya uğramak

teşîvîândin *teğh* uğramak, belâyâ sokmak, kazaya uğramak

teşîvîân *m* uğuşma, belâyâ buluşma, kazaya uğrama

teşîvîân *teğh* uğuşmak, belâyâ buluşmak, kazaya uğramak

teşîrlî *za* yasamalı

teşîrlî mîr'atılîyevî *za* yasaman dokunulmazlığı

teşîrlîvî *za* test, yasama ile ilgili

teşîrlî *m* teşîrlî, yasama

teşîrlîvî *m* teşîrlî

teşîrlîvî *m* teşîrlî

teşîrlîvî *m* teşîrlî, açılmama

teşîrlîkîrîn *m* açılmama

teşîrlî kîrin *teğh* açılmamak

teşîrlîk *m* teşîrlî

teşîrlî *m* 1. test 2. tekac (tûrlü şlerde kullanılan *teğh* mîr'atılîyevî)

teşîrlî *m* çâğarlık

teşîrlîvî *m* teşîrlî, özendirilme - *teğh* kîrin *teğh* teşîrlî etmek

teşîrlîvîkar *za* teşîrlîkîrîn, teşîrlîkîrî, teşîrlîkîrî edici, özendirici, etkendirici

teşîrlîvîkarî *m* teşîrlîkîrîlik, teşîrlîvîvîvîkî, teşîrlîvîvî edicîlik özendiricîlik, etkendiricîlik

teşîrlîvîkar *za* teşîrlîkîrî, özendirici

teşîrlîvîkîrî *m* teşîrlîkîrîlik, özendiricîlik

teşîrlîvî kîrin *teğh* teşîrlîkîrî etmek, özendirilmek, etkendirilmek,

teşîrlîvîkîrî *za* teşîrlîkîrî edicîvî, özendirilme

teşîrlîvî *bu* teşîrlîvî

teşîrlîvî *teğh* 1. teşîrlîvî 2. teşîrlîvî etme, çâğarlık * *teğh* teşîrlîvî kîrî on *teğh* teşîrlîvîvî 3. *teğh* teşîrlîvî, kîrîleştilme

teşîrlîvîkîrîn *m* 1. teşîrlîvî etme (veya koyma), yapma 2. teşîrlîvî etme (bu şeyin mîr'atılîyevî, sebeplerîvî teşîrlîvî etme) 3. teşîrlîvî etme (başlılığı mîr'atılîyevî)

teşəfə kirin *fəğ* 1. teşəfə etmək (veya kəymək), təmmək 2. teşəfə etmək (bu şeyin zərurətlərini, səbəplerini təşəfə etmək) 3. teşəfə etmək (başsalığı təmmək)

teşəfəkir *n* təşəfə edilmiş, olmuş

təf *n* el (çocuk dilində)

təfəş *fəğ* təfəş, kəz, kili bənzər

təfbiq *n* tətbiq, uygulama

təfbiqat *n* 1. tətbiqat, uygulama 2. *fəğ* tətbiqat, tətbiqat

təfbiqhün *n* tətbiq əlavə, uygulama

təfbik bür *fəğ* tətbiq işi, tətbiqat

təfbiq *n* 1. tətbiq, uygulama 2. *fəğ* tətbiq, tətbiq

təfbiqet *n* təfbiqat, uygulama

təfbiqirin *n* tətbiq etmə, uygulama

təfbig kirin *fəğ* tətbiq etmək, uygulamak

təfəq *n* pərdə

Təfər *n* *n* Təfər

təfər *n* pərdə

təfər *n* tətəf, çəpər, habərə,, ulak ~ çəndəfə ulak çıxarmak

təfəri *n* məbəccilik, ulaklıq

Təfəri *n* Təfəri

Təfəri *n* 1. Təfəri (Təfəri dil) 2. *n* *f* 1. mən əməliyyat, Təfəriyə yamaq bir biçimlə

təfərweri *n* təfəri, tətəfəri

təfərən *n* təfəri

tətk *f* *fəğ* 1. tətk (təşəfə sülaləti atəş etmək için çəkilən kiçuk rəziləli) 2. qənimə, cəməmə * kiser tətkən rümlə cəməməlik vətəyətə ötür 3. *n* *f* tətk * kiser tətkən bülə tətklə olmaq ~ kəşəndin tətkə basmaq (tətkə dəkənmək vəya tətki çəkmək)

tətk (t) *n* 1. el, tək 2. təkver 3. tutacaq, tutacaq 4. tək təklik tutacağı

tətk (t) *n* 1. keçmə, kiçuk keçmə 2. mək * tətkə pürə pərdə malası

tətkkəs *n* tətkətək kətək

tətkkəşi *n* tətkətək

tətkən *n* mədə təzdə, yemək dəkənməsi

tətkən *n* *n* mədə təzdə uğratma kursu ~ bün *n* *n* tətkən

tətkən *n* 1. mədə təzdə uğratma, yemək dəkənməsi 2. mək kəndərmək

tətkən *n* *n* *fəğ* 1. mədə təzdə uğratmaq, yemək dəkənməsi 2. mək kəndərmək

tətkən *n* 1. mədə təzdə uğratmaq, yemək dəkənməsi 2. mək kəndərmək

tətkən *n* 1. mədə təzdə uğratmaq 2. mək kəndərmək

tətkən *n* 1. mədə təzdə uğratmaq 2. mək kəndərmək

tətk *n* 1. tət, tətəf (kəndərmək) kəndərmək (tətəfə gətirən sülalə) 2. tət, tətəf, tətəf, tətəfə gətirən sülalə

tət *n* 1. tət, tətəf (kəndərmək) kəndərmək (tətəfə gətirən sülalə) 2. tət, tətəf, tətəf, tətəfə gətirən sülalə

kirin 1) tətəf (kəndərmək) kəndərmək ~a tətəf tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* bür *fəğ* 1. tətəf (kəndərmək) kəndərmək (tətəfə gətirən sülalə) 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* kirin *fəğ* tətəf (kəndərmək) kəndərmək (tətəfə gətirən sülalə) 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

tətəf *n* 1. tətəf, tətəf (kəndərmək) kəndərmək 2. tətəf (kəndərmək) kəndərmək

teklî) paçay- kapınmak (zarafetli) arpa sonra-
dan ayranmak istediği gibi işleri kendini kur-
turmanınakı -4 (... ruzan (m) j rakétin) 1)
(başlıyla) yatmak, heraber yatmak 2) hıllıkçe
almak (zinsel ilikle bulunmak) -i (yekê)
ruzan (m) j rakétin) berlikte olmak fensel
iliskide bulunmak) -4 (... seklün cıvırak
(beraber kalmak) * ez tevi diya te naselki-
nlu, maleke cilê illawazim ber ammerle o-
turumta, avr ev çetere: -î seytan nan kw-
rtınkaça karası olmak -î trixê bün mışhe
kar şamak -î xebherdanê hün ilê karımak,
söz satımak

tey (II) / 1. hep, bütün, tüm (bu bir, diya tu-
rultınmak veya eksik alınmak üzere) * van
karan tey tü bike bu şlen hep sen yap 2.
hep fidano, sürekli * **tey** tu dikü hep sen
yapıyo şun 3. ul bütün, tüm (eksiksiz, tam) 4.
ul hep, hepî * ez we tevat haş ilihünim
hepiniz jı gücüyarun * bi tevan re şleni
heye hepsinde kalem var 5. *mêd* tam, be-
tüm, bütün, topu, tamam * **tey** j ilşku ve
hatin topu biden geldi: - bi devêkî hep bir
ağredan - bi devêkî bün aşçerêhî icime
olmak - bi devêkî gotin (hep) bir ağredan
soy emek - bi hev re 1) hep birlikte, hep be-
raber, şıra şepet, hep birlikte 2) hep birde-
n, kora halinde, hep birlikte, hep ber ber,
(hep) bir ağredan * me tey bi hev re dest pê
kür ştran got bir ağredan cükü soylameye
baş adık - bün bi devêkî hep bir ağız olmak
(yüklü) - Ji hev eli ayığı duşın - bün piz-
rişê fışke fışke kabarmak (veya olmak) *
pizî ku kurik lîk ewaz, canê wî tey bün
pizrişê yomara yigraçe çacı şun derşê fışke
fışke kabare) - ev e şlap mazağ, tımî - ke-
tin - rabün maza berate kama berabe.

teva (I) m katma > bün katılmak > kîrin kat-
mak

teva (II) m 1. bitme 2. tamamlama - bün 1)
bitmek 2) tamamlanmak - kîrin 1) bitirmek
2) tamamlanmak

teva bün (I) m katılma, işiştir eme

teva bün (II) m 1. bitme 2. bitme, tamamlama
(sona erme) 3. tümlenme

teva hün (I) *şığ* katılmak, işiştir etmek

teva bün (II) *şığ* 1. bitmek 2. bitmek, ta-
mamlanmak (sona ermek) 3. tümlenmek

teva bün (I) m katılış, işiştir ediş

teva bün (II) m 1. bitiş 2. bitiş, tamamlama
piç(sona eriş) 3. tümleş

teva hî bir tevatî

tevak ber tevaq

tevakirin (I) m katma (çime veya üstüne tute-
lîmî değıstirmek veya niceliğini artırmak o-
çim eklemek)

tevakirin (II) m 1. bitirme 2. bitirme, ta-
mamlama 3. tümleme

teva kîrin (I) *şığ* katılmak (çime veya üstüne

niceliğini değı şirmek veya niceliğini artır-
mak için eklemek)

teva kîrin (II) *şığ* 1. bitirmek 2. bitirmek, ta-
mamlanmak 3. tümleme

tevat (I) bir tey ü tevat

tevat (II) m denet bulma getirilmiş şığın

tevan m 1. toplama 2. *aw* toplama (işleme)

tevatî (I) m genellik, umumiyet

tevatî (II) m atma kastlığı

tevatî m 1. genel, tüm 2. genel, umumî * küb-
partina tevatî genel soçim 3. genel (herkesin
yaxarlanabileceği) yer, neme 4. toplu (toplu
kum ol) 5. *marîf* tüm, küla 6. A teyat 7.
m bütünlük - şya dengun *oy* çim tüm

tevatî m bütünlük, küçüyet

tevatî m tertip, ayın

tevatî m bir refakat

tevatî m 1. refakat 2. nöbet (ara ile yapılan
gürev) 3. refakatlık - kîrin nöbet bekle-
mek (veya tutmak)

tevatî m 1. katılma, işiştir eme 2. katılma

tevatî m *şığ* 1. katılmak, işiştir etmek 2. ka-
tılmak * ez qet tev nabim, ji min re çî ber
ka şim m. bün m

tevatî m 1. katılış, işiştir ediş 2. katılma

tevatî (I) m katılmama, katılmama, katılma-
tırma

tevatî (II) m 1. katılmama, çirpma (şim yic-
cesleri, hızla ve sürekli bir şeyle katılma)

2. katılmama, değıme, eşleme (çime ayırma) 3.
katılmama (katılmama) 4. katılmama, katılmama, katılmama, katılmama

5. katılmama, eşleme, eşleme, eşleme, eşleme
6. katılmama, eşleme, eşleme, eşleme, eşleme

tevatî (I) *şığ* katılmama, katılmama, k. ka-
tılmama

tevatî (II) *şığ* 1. katılmama, çirpma (şim yic-
cesleri, hızla ve sürekli bir şeyle katılma-
mak) * swarinê tevat ile yemeği katılır 2. ka-
tılmama, değımek, eşleme (çime ayırma) 3.
katılmama (katılmama) 4. katılmama, katılmama, katılmama

5. katılmama, eşleme, eşleme, eşleme, eşleme
6. katılmama, eşleme, eşleme, eşleme, eşleme

7. katılmama, eşleme, eşleme, eşleme, eşleme
8. katılmama, eşleme, eşleme, eşleme, eşleme

9. katılmama, eşleme, eşleme, eşleme, eşleme
10. katılmama, eşleme, eşleme, eşleme, eşleme

11. katılmama, eşleme, eşleme, eşleme, eşleme
12. katılmama, eşleme, eşleme, eşleme, eşleme

13. katılmama, eşleme, eşleme, eşleme, eşleme
14. katılmama, eşleme, eşleme, eşleme, eşleme

15. katılmama, eşleme, eşleme, eşleme, eşleme

16. katılmama, eşleme, eşleme, eşleme, eşleme

17. katılmama, eşleme, eşleme, eşleme, eşleme

18. katılmama, eşleme, eşleme, eşleme, eşleme

19. katılmama, eşleme, eşleme, eşleme, eşleme

20. katılmama, eşleme, eşleme, eşleme, eşleme

tevdâyî *te* deşik

tevdâyîn (I) *te* serâidat v. kapudatı, kapudatı
tevdâyî (II) *te* 1. karıştı.ş. çırpış (sü. lo. yiyecekler, hızla ve sürekli bir şeye karışırna) 2. karıştırır, deşik, eşeleyiş (ıçtır. acma) 3. karışılma (karıştırıp acımna. tozuy. elme) 4. meş. karıştı.ş. deşik, eşeleyiş, karışılma (bu şeyi ortaya çıkarmaya çalışma, bu konuyu araştırma, üzerinde durma) 5. deşik, deşikleyiş

tevide *te* 1. bütün, hep, hepsi, her, tekâmül (yük sayıdaki varlıkların ve nesnelerin hepsi) * dâr tevide küllük yekûrin bütün ağaçlar çeşek oldu 2. oñil top vekûn toplu olarak, toplu-bara, teplerin bûshûlün. rûnamıyla, keniple, bütün, hep, hepsi, bütünüle, 3. hep beraber, hep birden, hepsi, cümlesi, toplu olarak, bütün bütün

tevidebûy *te* 1. bütünsel olma 2. bütünsellik

tevidebûnî *te* bütünsellik

tevider *te* 1. karıştı.ş. 2. *te* bütün karışılma

tevideyî *te* 1. bütünsel 2. bütün

tevdîr (I) *te* hazırlık, plan - kîrin hazırlık gözetmek

tevdîr (II) *te* müzer, çırpır, karıştırır

tevdîra betenâ *te* betenkâr

tevdîr *te* plan - gerândin plan yapma

teveğlân *te* *te* tunc vânu

tev heş kîrin *te* *te* katma (tebîne katmak)

tevek *te* heş, hepsi, tümü * pîrsa ve revekan

kîriye hepimiz somus

tevek *te* kötü (yü. kaçır)

tevelok *te* ilginc, garip

tevelokbîn *te* ilginceleşme

tevelok bûn *te* *te* ilginceleşmek

tevelokî *te* 1. ilginclik, gariplik 2. *te* garipse

tevelok kîrin *te* ilgincleşme

tevelok kîrin *te* *te* ilginceleşmek

tevepâyî *te* ataklaş

tever (I) *te* tabe

tever (II) *te* ekser, milher

tevere *te* kazma (tır. *te* kazmacı kulanları - *te* *te* sâhî demî araç)

tevelik *te* teylik

tevgâr *te* 1. hareket, devrim (bu durum durumlar ve yerler değişmesi) 2. *te* hareket, devrim, devim (dışarı bir nesneye göre devrimde olan bir nesnenin durumu) * du tevgârîn dînyâyê helek, vek il dorâ kwe il va dîn ji il dorâ rojê ye dînyayê bir kendî, erok, gureş etilinde olmak üzere, ek devrim vâ 2. hareket (belirli bir amaçla varmak için bütün ardına ye pîna derlemler) * tevgâr azadîyê çepurluk hareket 4. uşak hareket (bu garzın yaradılış, çabukluk dercesin) 5. *te* hareket 6. *te* hareket, devrim (bu ruh durumlarından başka bir ruh durumuna geçiş, bu durumun sürecinin başlaması) 7. hareket, akın, ekol (sarıta, sınısıte, dışarıda ortaya çıkan ye-

m bir gücü, yontma, tuz) 8. hareket, devrim, devir, tutum 2. *te* hareket (dışarı gözlemlenebilecek tepkileri toplama) 3. bu davranış (organizmanın uyumalar karşısındaki tepkileri bitirimi) -> bertekiyî *te* tepkisel davranış -> gîrşeyî (çetna werî *te* il) kumelî) kitle hareketi -> tûnd il bîşîler şidder olay

tevgêran *te* devrim, hareket etme

tevgêrandîn *te* 1. hareket etme, hareketlendirmek kıldatma 2. davranışta

tevgêrandîn *te* *te* 1. hareket etmek, hareketlendirmek, kapıldatmak 2. davranışta

tevgêrandî *te* 1. hareket etme 2. davranışta

tevgêrdî *te* hareketli

tevgêrdîrî *te* hareketlilik

tevgêrin *te* 1. hareketlenme, hareket etme, devrim, etimlenme, kıldatma 2. *te* devrim, hareket etme (bir cismin bir noktaya göre yer veya durumu değişme) 3. hareket etme, devrim 4. karışma (kâbilîyê çok eleğin yerde hareketlilik kapıdam)

tevgêrin *te* *te* 1. hareketlenme, hareket etme, devrim, etimlenme, kıldatma 2. *te* devrim, hareket etme (bu cismin bir noktaya göre yer veya durumu değişme) 3. hareket etme, devrim * wîla tevgêrin, neke ve dawîya te ne bi sêr be beşle devrim, sonu kîri vâ. * il henîleri keşîkê bay tevedîgeşîya kîri kîri ye: dawîyayê *te* 4. kayışmak (kâbilîyê çok olduğu yerde hareketlilik, kapıldatma)

tevgêrî *te* *te* davranışlık

tevgêrkîrî *te* hareket etme, hareketle gelme (bu şeye gelme, bu işi yapmaya koyulma) tevgêr kîrin *te* *te* hareket etme, hareketle geçmek (bu işe girme, bu işi yapmaya koyulma)

tevgêrnas *te* *te* davranış bilimi

tevgêrnasî *te* davranış bilimi

tevgîr *te* kapayıcı

tevhêbûn *te* 1. birleşme 2. karışma, karışma 3. birleşme, fizyon

tevhêv hûn *te* *te* birleşmek 2. karışmak, karışma

tevhêvbûyî *te* 1. birleşmiş 2. karışık, karışıklaşık

tevhêvûyî *te* 1. birleşme 2. karışma, karışık

tevhêvker *te* *te* karıştıran

tevhêvker *te* 1. birleşme 2. karışma

tevhêv kîrin *te* *te* 1. birleşmek 2. karıştıran

tevhêvklî *te* karışıklaş

tevrî *te* hepsi, tümü

tevir *te* tevir

tevir (I) *te* *te* 1. top (Raphanus sativus) 2. top (bu bakımdan *te*), yemlin kökü

tevir (II) *te* kazma (tır. *te* kazmacı kulanları - *te* *te* sâhî demî araç) -> bîdîx kaleş kîrme

tevir (III) m çapa

tevir dan m çapa, asma

tevir dan üğh çapalamak

tevirdayin m çapa ayaz

tevirlerin m çapalama

tevir kirin üğh çapalamak

tevir an udîn sazınac

tevirvanî m kazıyıcılık

tevirgîn m iki tarafı keskin kazıma

teviran m uyusma

tevirandîn m uyusturma

tevirandîlî üğh uyuşturma

tevirandî m uyusuk (uyuşmuş durumda olan)

tevirandîbûn m uyusıklık

tevirader m uyuşturma (uyuşturma)

tevirî m uyusuk

tevirîn m 1. uyusma 2. karışıklığının (yurudur bu yerindeki uyusıklıktan sonra kan doluşmasının başlamasıyla, o yerde karışmalar doluşur gibi bir izlenim uyandırma) 3. ucc sus pus olma, uslanma

tevirîn üğh 1. uyusma 2. karışıklığının (yurudur bir yerindeki uyusıklıktan sonra kan doluşmasının başlamasıyla, o yerde karışmalar doluşur gibi bir izlenim uyandırma) 3. ucc sus pus olmak, uslanmak

tevirî m (taavîfî) lüme, küllî

tevirbûn m 1. katılmak, katılma 2. katılış, iştirak etme 3. katılma desteklenme, paylaşma, yanında olma (ortak olma, benimsenme) 4. oturma (hocalık kalma) 5. katılma, uluşma, dokulma, hesleme, eklenme (birbirine katılma, eklenme)

tevir hûn üğh 1. katılmak * ay tevî şîr ünye süre su katılma 2. katılmak, iştirak etmek 3. katılmak, desteklenme, paylaşmak, yanında olmak (ortak olmak, benimsenmek) * ez fî tevî rûnima ve dîhim ben de düşüncelerimle katılıyorum * ez tevî vama te me düşüncelerin yanındayim 4. oturmak (hemşer katılmak) * ez tevî olîya te nabim, maleke cihê diwazim ben arıcılara oturdum, aynı yer istediniz 5. katılmak, uluşmak, dokunmak, heslemek, eklemek (birbirine katılmak, eklenmek) * avên newalaw tevî vî çavî derêz bu nezarî hêşîya bir

tevir hevî m 1. dağıtım, karışık durum 1. k. hirlîkte 2. k. koyun keyuda * tevî hev raketîne keyud koyuna yatışlar 3. k. tamarî mîmîrîna

tevirhevîbûn m 1. birbirine karışma, birbirine katılma 2. karışma (iki veya ikiden çok şey bir araya gelip birbirinin içinde dağılma) 3. karışma (düzensiz, dağılmak olma) 4. akma (büyü için, birbirine karışma) 5. birleşme (ayrı ayrı tek tek bir duruma gelme) 6. karışma (bir şey başka bir şeyle birleşerek karışık duruma alma) 7. alan talan olma, al-lak bulak olma, karışık olma

tevir hev hûn üğh 1. (birbirine) karışmak (birbirine katılmak * gûm ax tevî hev hûne kunda toprak birbirine karıştı) 2. katılmak (iki veya ikiden çok şey bir araya gelip birbirinin içinde dağılmak) 3. karışmak (düzensiz, dağılmak olma) 4. akma (büyü için, birbirine karışmak) 5. birleşme (ayrı ayrı tek tek bir duruma gelme) 6. karışık (bir şey başka bir şeyle birleşerek karışık duruma almak) 7. alan talan olma, alllak bulak olma, karışık olma

tevirhevîbûyî m 1. karışık 2. karışık, alan talan

tevirhevker m birbirine karış, karıştıran

tevirhevkerin m 1. karışma, birbirine katılma 2. karıştırmak, katma (çöre kama) 3. kama (birbirine katma) 4. karıştırmak (kamaşık hale getirme) 5. birleşme 6. bir araya gelme 7. toplama (değiştirip kaldırma) 8. ucc karıştırmak (ayrı edenime, tam olarak uccenme) 9. alan talan etme, alllak bulak etme (karışık bir duruma getirme)

tevir hev kîrîn üğh 1. karıştırmak, birbirine katılmak 2. karıştırmak, katılmak (hele katılmak) 3. katılmak (birbirine katılmak) * most û nat tevî hev hîke pekîney de yugûn kar 4. karıştırmak (karışık hale getirmek) 5. birleştirmek * te nîkari ð berjewendi tevî hev kîrîne sen yarîndî mendîrî bulêştîrîndî 6. bir araya getirmek 7. toplamak (değiştirip kaldırma) * me livin tevî hev kîrî yatakî tepladîk 8. ucc karıştırmak (ayrı edenime, tam olarak uccenmek) * hûn wan tevî hev dîkan şîr orlarî karîştîrî yarsunûz 9. alan talan etmek, alllak bulak etmek (karışık bir duruma getirmek)

tevirhevkerî m 1. katılmak 2. katılma, katılmak, katılmak, katılmak (birbirine katılmak)

tevir hev raketin üğh beraber yatılmak

tevir hev razan üğh beraber yatılmak

tevirkîrîn m 1. katılmak, karıştırmak 2. ortak olma, katılmak 3. ortak olma 4. sayım (hesaba katılmak, dikkate alma)

tevir kîrîn üğh 1. katılmak, karıştırmak 2. ortak olma, katılmak 3. ortak olmak 4. sayım (hesaba katılmak, dikkate almak)

tevir m doka -a hev yağ doka -a givêrandîne ezimlere dokusu

tevirnek (I) m katılmak

tevirnek (II) üğh 1. dokumak 2. ucc dokumak (bir bülünün yapısı ve özelliği) 3. jeo katılmak

tevirnekna udîn dokubilime

tevirneknaşî m dokubilime

tevirnekzan udîn dokubilime

tevirnekzabî m dokubilime

tevirpayî k. otaklaşa

tevir şîr hûn üğh sayıya katılmak

tevkâr udîn 1. iş birliği 2. iştirakçi, katkıda bulunma

tevkârî *m* 1. iş birliği, ramaç ve çarhları mu vefullarını oluşturdıkları halıgına ortaklığı 2. iş birliği (bu anlam cesâde işçilerce yapılırsa) 3. çabırlıcalık 4. kalsa ~ kırın 1) iş birliği yapmış 2) karkada bulunmak

tevkârîkîrin *m* kâsda bulunma

tevkârî kırın *m* iş birliğinde bulunmak

tevkârîrî *m* iş birliğellik

tev kırın *m* işbirliği yapmak (tevşayıp kaldınmak)

tev kırın *m* işbirliği yapmak (tevşayıp kaldınmak) * edilmişse tev kır eliselemini toplash

tevkij *m* nâz kâdınma

tevkijî *m* karım, karın ~ pêk anın kâdın geçekledürmek (veya yapınmak)

tevkutavî *m* 1. babacık (m yun. güçlü göstermiş kadın) 2. etine dâğım, bulak eli (tezicel) 3. tükâz, yopâ

tevkutayîlûm *m* 1. babacıklık 2. etine dâğım, bulak elîlîk 3. tükâz, nâz, yopâlık

tevelqandû *m* kâdınma, k. paşınma, kâdındağa

tevelqandû *m* işbirliği kâdındağa, kâdındağa, kâdındağa

tevelqîn *m* k. paşınma, kâdındağa, kâdındağa

tevelqîn *m* işbirliği kâdındağa, kâdındağa, kâdındağa * tevelqînî kâdındağa

tevel *m* nâz çeşit yemek

tevlîhev *m* 1. kârışık çayır nâz ilâkî şeylerden oluşmuş 2. kârışık çayır çayır olma 3. kârışık (nâz olmayı) 4. kârışık, dâğım * * * * * tevlîhev *e* nâz dâğım 5. kârışık, alan çayır, allak, bullak ~ kırın kârışınma, dâğımak

tevlîbûn *m* 1. kârın, 2. kârına, kârına 3. kârına, kârına, çayır, iştrak etme, dâğım olma 4. kârına, destekleme, paylaşma, yardım olma (ertak olma, benimsemek) 5. kârına, dâğım, dâğım, destekleme, ekleme, ekleme (nâz kârına ekleme)

tev lî bûn *m* 1. kârın * ay tev lî şîr büye sîte su kârın 2. kârınmak, kârınmak 3. kârınmak, iştrak etmek, dâğım etmek 4. kârınmak, desteklemek, paylaşmak, yanında olmak (evlîk olma, benimsemek) * * * * * tev lî bûn *m* dâğım, dâğım, dâğım, dâğım * ay tev lî şîr büye sîte su kârın 2. kârınmak, kârınmak, ekleme, ekleme (nâz kârına ekleme) * ay tev lî şîr büye sîte su kârın 2. kârınmak, kârınmak, ekleme, ekleme (nâz kârına ekleme) * ay tev lî şîr büye sîte su kârın 2. kârınmak, kârınmak, ekleme, ekleme (nâz kârına ekleme) * ay tev lî şîr büye sîte su kârın 2. kârınmak, kârınmak, ekleme, ekleme (nâz kârına ekleme)

tevlîbûnî *m* kârın

tevlîbûyî *m* kârın

tevlîhevîlûm *m* 1. kârınma, kârınma 2. kârınma (ki veya ikiden çok şey bir araya gelip birbirini içinde dâğım) 3. kârınma (düzensiz, dâğım olma) 4. kârınma (bu şey başka bir şeyle birleşerek kârışık durumuna) 5. kârınma (bu kârınma yitme, anlaşılmas, güçleşme) 6. çıkarılma girme

tevlîhevîlûm *m* 1. kârınmak, kârınmak 2. kârınmak (ki veya ikiden çok şey bir araya gelip birbirini içinde dâğım) 3. kârınmak (düzensiz, dâğım olma) 4. kârınmak (bu şey başka bir şeyle birleşerek kârışık durumuna) 5. kârınmak (güçlüğü yitme, anlaşılmas, güçleşme) 6. çıkarılma girme

tevlîhevîlûm *m* 1. kârınmak, kârınmak 2. kârınmak 3. kârınmak, dâğım, allak, bullak

tevlîhevîlûm *m* 1. kârınma, kârınma 2. kârınma (ki veya ikiden çok şey bir araya gelip birbirini içinde dâğım) 3. kârınma (düzensiz, dâğım olma) 4. kârınma (bu şey başka bir şeyle birleşerek kârışık durumuna) 5. kârınma (güçlüğü yitme, anlaşılmas, güçleşme) 6. çıkarılma girme

tevlîhevîlûm *m* 1. kârınmak, kârınmak 2. kârınmak, dâğım, dâğım, düzenlilik 3. kârınmak, kârınma, kârınma, kârınma ~ çıkarılma kârınmak, kârınma yaratmak

tevlîhevîlûm *m* 1. kârınmak 2. düzenlilik, kârınmak

tevlîhevîlûm *m* 1. kârınma 2. tevîl kârınma

tevlîhevîlûm *m* 1. (kârınma) kârınma (veya kârınma) (bûrüne) kârınma 2. kârınma, çayır 3. kârınma (kârınmak hale getirme) 4. (bûrüne) kârınma (veya kârınma), kârınma etme, allak, bullak etme

tevlîhevîlûm *m* 1. (bûrüne) kârınmak (veya kârınmak), (bûrüne) kârınmak 2. kârınmak, dâğım 3. kârınmak (kârınmak hale getirmek) 4. (bûrüne) kârınmak (veya kârınmak), kârınma etme, allak, bullak etme

tevlîkîrî *m* 1. (bûrüne) kârınma (veya kârınma) 2. (bûrüne) kârınma, alan, nâz etme, allak, bullak etme

tevlîkîrî *m* 1. (bûrüne) kârınma (veya kârınma) 2. (bûrüne) kârınma, alan, nâz etme, allak, bullak etme

tevlîkîrî *m* kârınma, kârınma, kârınma

tevlîkîrî *m* kârınma, kârınma, kârınma

tevlîkîrî *m* kârınma, kârınma, kârınma

tevlîkîrî *m* kârınma, kârınma, kârınma

tevlîkîrî *m* kârınma, kârınma, kârınma

tevlîkîrî *m* kârınma, kârınma, kârınma

tevlîkîrî *m* kârınma, kârınma, kârınma

tevlîkîrî *m* kârınma, kârınma, kârınma

tevlîkîrî *m* kârınma, kârınma, kârınma

tevlîkîrî *m* kârınma, kârınma, kârınma

tevlöke *m* zehlöke
 tevlöki *m* karıştırmalık, fesatlık
 tev idögeti! *f* dövrüzümü! kimlikim!
 tev *m* 1. alıt, istar, dokuma tezgahı 2. ng, fi-
 le 3. örümcek ağı 3. doku 4. wı kurgu - ü
 best kompla -a hesü kemik doku -a pürë
 fan ji pürükë) örümcek ağı -a zebükë kas
 doku
 tevval *ed* 1. yakışıklı 2. genc, güzel
 tevvali *m* yakışıklılık
 tevçöker *edö* dokumacı
 tevçün *m* mütaf (cepa) etimden hayvan çulu,
 yem torbası gibi şeyler yapım)
 tevçüdar *edö* dokumacı
 tevçüeri *m* dokumacılık
 tevine *m* 1. örgü (dokumacılıkta arkı ve örgü
 ipliklerinin, dokumayı oluşturanak hücmde
 belli bir desene göre kesilmesi) 2. dokumacı
 tevgahında dokunmuş kısım
 tevgöcker *edö* dokumacı - gulan nas dlike -
 şin erbabı olan biliz, anlatmada bir deyim
 tevgöger *bu* tevgöker
 tevgöjen *edö* halılaş
 tevgöjeni *m* halılaşık
 tevgöker *edö* dokumacı
 tevgöklü *edö* tezgahı
 tevgöpinä *edö* 1. örümcek 2. örümcek ağı
 tevgöpür *m* örümcek ağı
 tevgöpürük *m* örümcek ağı
 tevgöpürük *m* ağ, örümcek ağı (örümcek gibi
 bir takım hayvanların salgılar yla oluşturu-
 dukları örgü)
 tevgövan *edö* tevgahı
 tevgövani *m* tevgahıcılık
 tevgövi *edö* dokumacı
 tevgövi *m* dokumacılık
 tevnük *m* 1. alıt, istar, dokuma tezgahı, 2. ng (ö-
 rümcek gibi bir takım hayvanların salgılarıyla
 ördukları örgü) 3. doku 4. wı kurgu - ü
 best kompla -a hesü kemik doku -a pürë (fan
 ji pürükë) örümcek ağı -a zebükë kas doku
 tevnük *edö* örümcekli
 tevnük lemluteyë *edö* kas doku
 tevnük *edö* örümcekli
 tevnü *m* dokuma tevgahında zergü ağacı
 tevnökar *edö* dokumacı
 tevnökari *m* dokumacılık
 tevnöker *edö* dokumacı
 tevnökeri *m* dokumacılık
 tevnökür *bu* tevnökar
 tevnöpirük *bu* tevnöpirük
 tevnöyasi *edö* doku bilim, histoloji
 tevnöbest *m* kompla
 tevnöbestöker *edö* komplacı
 tevnöbestökeri *m* kenplacılık
 tevnözane *m* dokumalara
 tevg *m* mütafı kövöden kamseye yapılan yar-
 dım
 tevröçük *edö* gürüş

tevröçük *bu* tevröçük
 tevrök *bu* tevrök
 tevrö rey *edö* kara turp
 tevrö tøj *edö* beyaz turp
 tevröza *m* düzenleme
 tevrözökirin *m* düzenleme
 tevrözökirin *edö* düzenlemek
 tevrök (I) *bu* 1. turp (Raphanus sativus) 2.
 turp (bu bakımdan etli, yenilen kökü)
 tevrök (II) *m* 1. çapa (toprağı eğelemek için ku-
 lantıdan ağaç saplı desimir kazı aracı) 2. çapa,
 çapalama (çapalama işi)
 tevröka sor *edö* kuzmızı turp (Raphanus sa-
 tivus var radicola)
 tevrökler *edö* çapacı
 tevrökleri *m* çapacılık
 tevrökökirin *m* çapalama
 tevrök kütin *edö* çapalamak
 tevrökökar *edö* çapalı (çapalaması yeti)
 tevröki *m* 1. kazma 2. kısa saplı çapa
 tevrököl *m* kazığı
 tevs *m* 1. küçük, yassı, sırtı ağzılı taş 2. kaydı-
 rak (yassı kaygan çakıl) 3. kaydırak (çocuk-
 ların böyle bir taşı ayakla kaydırarak oynadıkları oyun)
 tevsandün *m* bel dokumacı esnasında kerkitle
 dövmek
 tevsandün *edö* halı dokumacı esnasında kerkitle
 dövmek
 tevsö *m* kaydırak (kaydırığı oyunu)
 tevsök *m* 1. küçük, yassı, sırtı ağzılı taş 2. kay-
 dırak (yassı kaygan çakıl)
 tevsöki *m* 1. keser 2. her tür çapa * tevsöki bivr
 bi ser darë ser kılınat wı gotlye ji min re,
 wı gotlye ji min re. Birekë ji gotlye yek ji
 min re yek ji te ce olışa keser giba hep öano
 hep bana ol kesere biri bana biri sana
 tevsök *m* keser (kayık keser)
 tevsöyë *edö* destan *edö* keseri
 tevsöyë *edö* näl uzun saplı ve ayakla kullanılan
 bir tür keser
 tevsöki (I) *bu* tevsöki
 tevsöki (II) *m* döven bıçağı
 tevsövik *m* kesmece
 tevsöy *m* tevuüz (narmusuna saldırma, sağkin-
 cılık) -i (yekë) kiritin (buime) tevuüz etmek,
 narmusuna saldırarak)
 tevsöyökirin *m* tevuüz etmek
 tevsöyökirin *edö* tevuüz etmek
 tevsöki *bu* *edö* *edö* (harbine) katmak (veya
 kiritmek), katıştırmak
 tevsöyöbün *m* kestirme (kisa bir süre uyuma)
 tevsöyöbün *edö* *edö* kestirmek (kisa bir süre u-
 yurmak)
 tevsöki (I) *m* alay - kiritin alay etmek - ü tinuz a-
 lay
 tevsöki (II) *m* 1. uyuma 2. keçeleme, keçelenme
 (yıkıdın bir yerin uyusup duyulduğu uzur-
 ma) 3. getirme -a şünayî lokal areziyezi

tewat *el sabir* (yerinden yınarımayan, yer de-
ğiştirmeyen) = bün salrı olmak
tewatbün *m* sabitleşme
tewat bün *leşğ* sabitleşmek
tewatbüyi *el sabirleşmiş olan*
tewatbüyin *m* sabitleşiş
tewatdai *m* sabitli
tewati *m* sabitlik
tewatkirin *m* sabitleştirme
tewat kirin *leşğ* sabitleştirmek
tewatkirî *el sabirleşirilmiş olan*
tewatki *k* sabitlice
tewat *el* 1. tamam (eksiksiz) 2. tamam (ta-
mamlanma ş. hirmiş)
tewatbün *m* tamamlanma, hırne, sağa erme
tewat bün *leşğ* tamamlanmak, birmek, sağa
çemek
tewatbüyi *el tamamlanmış, bitmiş olan*
tewatbüyin *m* tamamlanış, bitmiş, sağa eriş
tewatker *el* 1. tamamlayıcı 2. hütunleyen,
bitirilenler, bitirilen 3. türeler
tewatkirin *m* tamamlama, bitirme, sağa er-
dirme
tewatkirin *m* tamamlanmak, bitirmek, sağa
erdmek
tewazü *m* tevazu
tewb *k* saz ekameği
tewbe *m* töhbe
tewbün *m* kağanma, hüküme
tew bün *leşğ* kağanmak, hükümlük
tewcih *m* tevcih, yöneliş
tewcih kirin *leşğ* yönelmek
tewci *m* kemer
tewdiat *m* tewdiat (banka vb. ye para, serm. va-
rım)
tewecüh *m* tewecüh = nişan dahi tewecüh
gösterecek
tewergzi *leşğ* tavuk karası, karağı
tevek *m* tabaka, kur (üst üste olan şeyleri için)
tewekel *m* tevekkel
tewekar *el* hakkar kar
tewekul *m* tevekkel - kiriti tevekkel etmek
teweg *leşğ* şey hastalığı
tewer *leşğ* üstelik üstüne üstelik, bir de, hem
(bir şeyi açıklamak veya emriyi güçlendiril-
mek için) * tewer peş jê derwaze üstü ik
para da istiyor -ê hem de, zaten
tewere (T) *m* 1. eksen, eksenler 2. koordinat 3.
merkez, merkez 4. mer eksen, müher (har-
tıslan, konuşulan bir konunun en önemli
noktası)
tewere (II) *m* sulu (latinal sulu)
tewerik *bün* teberik
tewerê g *ütüne* üstelik, bir de, hem de * tewerê
nêrik zewicandî ye helin de adim evli
tewertur *leşğ* tewertur, gerilim
tewf *m* kayık hücumunda su kabı
tewfîd *m* 1. tevli, bit olarak bakma 2. wy tev-
bit (Alfâh) övmek için yazılan mazharıdır

tewidandın *m* bir şeyi değiştirerek başka bir
şekle sokma
tewidandın *leşğ* bir şeyi değiştirerek başka bir
şekle sokmak
tewidin *m* kendini değiştirerek başka bir şekle
girme
tewidin *leşğ* kendini değiştirerek başka bir
şekle girmek
tewidin *m* 1. sonum 2. solma, uçuklaşma (di-
nliğini, tazeliğini veya parlaklığını yitirme)
3. *leşğ* sonum, ifa 4. *leşğ* sonum, ifa
tewidandın *el* sonumlu
tewidandın *m* 1. sonumleme 2. soldurma
tewidandın *leşğ* 1. sonumlamak 2. soldurmak
tewidandî *el* 1. sonuk, sonumlanmış 2. soluk,
solgun
tewidî *el* 1. sonuk 2. solgun, uçuk * Ehmel ye-
ki reng tewif hû Admet, beazi uçuk bulıydı
tewidîn *m* 1. sonukluk 2. solgunluk, uçuk-
luk 3. sonuklaşma
tewidîn *leşğ* sonuklaşmak
tewidin *m* 1. sonumleme 2. *leşğ* sonum 3. solma,
soluk (doluğunu, tazeliğini veya parlaklığını
yitirme)
tewidin *leşğ* 1. sonumlamak 2. solmak (duru-
lunu, tazeliğini veya parlaklığını yitirmek)
tewidîn *m* 1. sonukluk 2. solgunluk
tewidok *el* solgur
tewidokî *el* solgunca, soluk
tewidokbün *m* solgunlaşma
tewidokî bün *leşğ* solgunlaşmak
tewidin *m* baska, taşıyık
tewidinkirin *m* baska yapma, baska uygulamı
tewidinkiri *el* baska yapılmış, baska uygulan-
mış
tewidandın *m* 1. çömelme 2. (at vb.) haraya
kayına, bağlama
tewidandın *leşğ* 1. çömelmek 2. (at vb.) hara-
ya kayınak, bağlamak
tewidin *m* çömelme
tewidin *leşğ* çömelmek
tewidandın *m* katlama, katlayış
tewidandın *leşğ* katlamak
tewidandî *m* katli, katlanış
tewidin *m* katlama
tewidin *leşğ* katlanmak
tewidî (I) *m* çeşit, tü
tewidî (II) *m* dolanma
tewidandın (I) *m* kurma (düşünme)
tewidandın (II) *m* mülhama
tewidandın (III) *m* yığma, yığma (düşünme)
tewidandın (II) *leşğ* kurmak (düşünmek)
tewidandın (II) *leşğ* mülhama
tewidandın (III) *leşğ* yığmak, yığmak (düşün-
mek) * ew tewirandî erdê onu yere yığı
tewidin (I) *m* hasil olma
tewidin (II) *m* mülhama
tewidin (III) *m* yığma, yığma (yere düşme)
tewidin (I) *leşğ* hasil olma,

tevizin (II) *ğışh* nurıldanmak
 tevizin (III) *ğışh* vüçlünak, vüçlünak (vece duşmek)
 tevizandın (I) *m* güzelleştirme, süsleme
 tevizandın (II) *m* defetme, defleme, sayma, sayuşturma, koyma, kovalama.
 tevizandın (I) *ğışh* güzelleştirmek, süslemek
 tevizandın (II) *ğışh* defetmek, deflemek, saymak, sayuşturmak, koymak, kovalamak
 tevizandı (I) *çel* güzelleştirilmiş, süslümuş olan
 tevizandı (II) *çel* defedilmiş, kovulmuş, kovulmuş
 tevizin (I) *m* güzelleştirilme, süslenme
 tevizin (II) *m* defetme, kovulma.
 tevizin (I) *ğışh* güzelleştirilme, süslenme
 tevizin (II) *ğışh* defetilmek, kovulmak
 teviz *çel* sakat, sallanmış
 tevizandın (I) *m* 1. şaşırma 2. çarpıtma 3. sapılma
 tevizandın (II) *m* sendeletme, yalpalama
 tevizandın (II) *ğışh* 1. şaşırma * tu li vir dişe-kini ü mlu dtevisindü sen burda durup ben şaşırıyosun 2. çarpılmak 3. sapılmak
 tevizandın (II) *ğışh* sendeletmek, yalpalanmak
 tevizin *m* 1. şaşırma (ne yapmağa gerektiğini bilmeme, nasıl davranacağını kestireme, hayret etme) 2. çarpılma 3. çelişme 4. sapılma, sapılmama (sapılmamaya başlamış) 5. sakarlaşma
 tevizin (II) *m* sendeletme, yalpalama
 tevizin (III) *m* çelişme (hayvanların karşı cinsle çiftleşmesi için)
 tevizin *ğışh* 1. şaşırma (ne yapmağa gerektiğini bilmeme, nasıl davranacağını kestireme, hayret etmek) * *ğışh* ez diltin tevisi beni gortuce şaşırđ 2. çarpılmak * *ğışh* *ku murus jê dtevişê şike şaşılacak şey ler yapıyor* 3. çelişmek 4. sapılmak, sapılmak (sapılmamaya başlamış) 5. sakarlaşmak
 tevizin (III) *ğışh* sendeletmek, yalpalanmak
 tevizin (III) *ğışh* çiftleşmek (hayvanların karşı cinsle çiftleşmesi için)
 tevizandın *m* halsiz düşürme
 tevizandın *ğışh* halsiz düşürmek
 tevizandı *çel* halsiz düşürülmüş olan
 tevizin *m* halsiz düşürme
 tevizin *ğışh* halsiz düşürmek
 tevizayı *m* 1. eğik 2. ez bükülmüş
 teviz *m* sus (zürret eşyası)
 tevizun *m* 1. sus, bezeme 2. donatma
 tevizandın (I) *m* 1. süsleme, bezeme 2. donatma (birinin giyimini sağlama) 3. vücut bakımını yapma, tuvaleti yapma
 tevizandın (II) *m* bezeme
 tevizandın (II) *ğışh* 1. süslemek, bezemek 2. donatmak (birinin giyimini sağlamak) 3. vücut bakımını yapma, tuvaleti yapma

tevizandın (II) *ğışh* bezemek
 tevizandı *m* 1. süslemek, bezemek 2. donatma (birinin giyimini sağlama) 3. vücut bakımını yapma, tuvaleti yapma, tuvaleti yapılmış olan
 tevizin (I) *m* 1. süslenme, bezeme 2. donatma 3. vücut bakımını yapma, tuvaleti yapma
 tevizin (II) *m* bezulma
 tevizin (I) *ğışh* 1. süslenmek, bezemek 2. donatmak 3. vücut bakımını yapma, tuvaleti yapma
 tevizin (II) *ğışh* bezulmak
 tevi (I) *ber* tihok
 tevi (II) *k* hac, asla
 tevin *m* 1. eğilme, eğilme 2. bakılma, hüküm 3. kırılma, kırılma (tevinle bükülme) 4. ez bükülme
 tevin *ğışh* 1. eğilmek * *ji ber bayê gullyem darê tevişême zuzgardin ağalar diltin eğilme* 2. bakılmak 3. kırılmak (tevinle bükülme) 4. ez bükülmek
 tevinek *m* *we* beküm, hal - a *bangê vakatî hal - a çîgehî vakatî hal - a hal yalın yal - a hogirtî inasî Luncatî hal - a jêre dotî hal, e h - a - a jêve ablatî hal - a xwedî iyelik hal - a tewangiî bakun hal*
 tevin *m* eğilmek
 tevinin (I) *m* 1. basma, tazyik 2. baskı
 tevinin (II) *ğışh* basma
 tevk *m* katmer * *nanê tevk katmer ekineşê*
 tevk kirin (II) *ğışh* dengbajlere seze ara mağane yapmağa
 tevk kirin (II) *ğışh* 1. eğmek 2. bükmek
 tevkiri *çel* bükümlü
 tevl (I) *çel* dem
 tevl (II) *m* hana (ol bulmağı)
 tevl (III) *m* mesafe
 tevla *m* 1. tavla 2. tavla (bu oyunun üzerinde oynandı) dikdoğuş biçimdeki (hava kutu) (hî) - *teyistin tavla oynamağa (veya atmak)*
 tevlayi *m* çişki
 tevlaz *m* *çel* havardalı
 tevlazi *m* havardalık
 tevlazkirin *m* havardalık etme
 tevlazî kirin *ğışh* havardalık etmek
 tevlê (I) *m* tavla, hana (ol bulmağı) - *çel* hespan aygir depası
 tevlê (II) *m* mesafe
 tevlê (III) *m* havardalı, yan çizme
 tevlêbaz (I) *m* *çel* havardalı, yan çizme
 tevlêbaz (II) *m* *çel* tavla (tevla oyunu) setven kumel
 tevlêbazî *m* tavlaçlık
 tevlêpeşt *m* *çel* tavla (tavla oyununu setven kumel)
 tevlêpeştî *m* tavlaçlık
 tevlêvîn *çel* tavla (çel çizimdeki kumel)
 tevlê *k* (bayana seslenirken) beğenmece (irdası)
 tevlis *m* 1. ol, kol, nem (tepraktaki nem için)

ca tewş e ne yapışk yira boğır 4. meç baş, fawşya, zıwa (anlamız söz) 5. ol boğuna, baytuşe, fayduze - axaftin (an ji peyivîn) saçmalanmak - u wala boş, yatausiz - xeber dan an ji qise kirin) saçmalanmak -o mewşo xeber dan sabuklapmak

tewş (III) w kirin - sîrin ufak parçelara xizimək

tewş (IV) w yalpa - bûn yalpalanmak, bocalanmak

tewşaxivîn w saçmalama

tewşaxivîn *başk* saçmalanmak

tewşbûn (I) w yalpalama, bocalanma

tewşbûn (II) w hış çikma (wundûga gabi gerçekleşmeme, sonuq vermeme)

tewş bûn (II) *başk* yalpalanmak, bocalanmak

tewş bûn (III) *başk* boş yasanak (wundûga gabi gerçekleşmemek, sonuq vermeme) * ev serê çend rûjanê digerim. tûnî serê II çend cilan ji da, jê tewş bû bakûn, gûndûn diwêran. hîdeq yerlere bayvurdim, boş çakti

tewşe (I) *baş* teşe

tewşe (III) *ed* in: yarî ve kuf kime

tewşik (I) w saçataci, çaçik, dengersiz halum ve davranışlarında uyum olmayan şey

tewşik (II) w 1. abes, saçma, herze * gotinên tewşik saçma sözler ~ bûn (söz) abes saçmak - mewşik saçma sapan - mewşik axaftin (peyivîn an ji xeber dan) saçmalanmak - axaftin (peyivîn, qise kirin an ji xeber dan) saçmalanmak, herze yemek, yersiz hîz söylemek

tewşikî (II) w saçmalîk, kaçıklık, dengersizlik

tewşikî (III) w abesîz, saçmalîk, saçmalama, hezeyan - kirin saçmalanmak, hezeyan etmek

tewşikûbûn w kaçılaşma, dengersizleşme, hişyalaşma

tewşikî bûn *başk* kaçık aşmak, dengersizleşmek, hişyalaşmak

tewşikîkirin w saçmalama, zıvalama

tewşikî kirin *başk* saçmalanmak, zıvalanmak

tewşî (I) w sakandîk

tewşî (II) w abesîlik, saçmalîk

tewş karin *başk* ufak parçaları avunak

tewşnewşo *başk* 1. saçma sapan, abuk sabuk, çuqûlten, fasa fisa * gotinên tewşnewşo çuqûlten sözler 2. zıwa bu biçimde 3. wadî herwekil (geresiz), saçma sapan konuşan) - axaftin (xeber dan an ji qise kirin) abuk sabuk konuşmak, saçma sapan konuşmak, saçmalamak, sabuklanmak, zıvalamak

tewşpeyivîn w saçmalama

tewş peyivîn *başk* saçmalanmak

tewtew *baş* w saqatîqanê moral veznê nîdaz - kirin denghezîlere sesle arz nağme yapınak

tewtewe *nêr* 1. çuqûlçî, 2. aklî kusî 3. aylak

tewtewetî w 1. çuqûllîkî 2. aklî kîsalîk 3. aylaklîk

tewtewî w katmerî

tewtewîn w 1. kîrîklî, raperdîlî, kararîz 2. kararîz (düzensîz, istîkrarsîz)

tewtewîw w 1. kîrîklîlîk, kararîzîk 2. kararîzîk (düzensîzlîk, istîkrarsîzlîk)

tewtew kirin *başk* denghezîlere sesle arz nağme yapınak

tewtewq w katmerîlî ekmeç

tewtewq w dîwana çîmanî, xatmanî

tewtewqîbûn *başk* dîwanî, dîwanîk

tewtewqî bûn *başk* dîwanîk

tewtew *baş* tewtew sîz, zîmet

tewtewandî w tewtewandin

tewtewîn w tewtewîn

tewz w şaka, alay - kirin şaka yapınak - jê kirin şaka etmek

tewzandî w tavalet etme (tevizlenme, yikarma, tîz etme, süsleme vb. için)

tewzandî *başk* tavalet etmek (tevizlemek, yikamak, tîz etmek, süslemek vb. için)

tewze w şaka, alay (hîz şeyle eğlenme - uku küçürmeme) - kirin alay etmek

tewzeker w şakacı

tewzekerî w şakacîlik

tewzîq w farz

tewzî w argin

tewzî w 1. tevazî 2. wadî bulme, belu

tewzîkirin w tevzî etme, üleştrime

tewzîkirin *başk* tevzî etmek, üleştrirmek

tewzîkî w tevzîk edîmîş, üleştrîlmîş

tewzîn w 1. tavalet (tevizlenme, yikarma, tîz etme, süsleme vb. için) 2. tavalet (temizlik, bakim için gerekli şeyler)

tewzîn *başk* tavalet etmek (tevizlenmek, yikarmak, tîz etmek, süslemek vb. için)

texlî w plastîk

texcîk w zîf, mutîk radî

texş w ufak duşlukler

texe w destê, demet * texeya giya w demetî

texel w mangal

texe lê xistin wêr belulanak

texer, texere w mangal

texilandin (I) w caydırma

texilandî (II) w eteleleme, tehir etme

texilandî (I) *başk* caydırmaq

texilandî (II) *başk* ertelenmek, tehir etmek

texilandî (I) w caydır

texilandî (II) w eteleleme

texilî (I) w caydırma, vargeçirne

texilî (II) w eteleleme

texilî (I) *başk* caydırmaq, vargeçirmek

texilî (II) *başk* ertelenmek

texilker w caydırıcı

texilkerî w caydırıcîlik

texir w texir

texirandin w tehir etme, eteleleme

texirandin *başk* tehir etmek, etelelemek

texirandî w tehirî, etelelenmiş olan

texirîn w tehir olma, etelelenme

teyaqüz *m* teyaküz

teyar (I) *m* 1. eve yakın bahçe 2. süsüz bahçe
3. uşle bahçesi

teyar (II) *m* süğ (göl, dəniz, akarsu vb. için)

teyare *m* tayyar, uçak

teyaresazi *m* uçak sayayışı

teyus *m* yağ

teyak *m* 1. dayanma 2. direniş

teyaxdan *m* dayanma, dirmə

teyax dan *lgh* dayanmaq, dirmək

teyax *m* süğ

teybir *bu* teçbir

tevenüti *m* teyemini

teyfe *adun* tayfa

teyfiq *m* 1. tabak (yiyəcək kəyməyə yarar az dəniz və ya yavın kup) 2. *m* tabak (bir tabağın əlaqəsi məkə) → dirfəklə köyk tabak → mədyan bəliq tabağı (bəlik kəyməyə yarar yavın kup) → tuezin servis tabağı

teyfkaltis *m* tabak yalayırsı

teyfin *m* tayfin

teyli *bu* tayli

teyinandin *m* sıkışırma

tevinandin *lgh* sıkışdırmaq

teylin *m* sık çip kalma

teyinin *lgh* sıkışdırmaq

teyls *m* parlama, parıldama

teytsu *m* parlama, parıldama

teyisandin *m* 1. parıldatma, parlama, işıldatma 2. kəuşürmə (göz için)

teyisandin *lgh* 1. parıldatmaq, parıldatmaq, işıldatmaq 2. kəuşürmək (göz için)

teyisandi *m* 1. parıldatmış 2. kəuşürmüş (göz için)

teyisän *lgh* 1. parıldama, parlama, parıldayış, parlayış, işıldama, işıldama 2. kəuşürmə (göz için)

teyisim *lgh* 1. parıldatmaq, parıldatmaq, işıldatmaq, işıldatmaq 2. kəuşürmək (göz için)

teyisandin *m* bayılma, kendindən geçirmə

teyisandin *lgh* bayılmaq, kendindən geçirmək

teyisandi *m* bayın, kendindən geçmiş

teyisin *m* bayılma, kendindən geçmə 2. aşırı üstünə

teyisän *lgh* 1. bayılmaq, kendindən geçmək 2. aşırı üstünə

teyizan *m* sendeleme

teyizandin *lgh* sendeletmək

teyizandis *m* sendeletmə

teyizandi sendeletilmiş olan

teyizän *m* 1. sendeletmə 2. başını alıb girmə

teyizän *lgh* 1. sendeletmək 2. başını alıb girmək

teyil *m* teyil, doğrulma

teyildän *m* teyil olma, doğrulanma

teyil būn *lgh* teyil olmaq, doğrulanmaq

teyildüyil *m* teyil olmuş, doğru lənmə

teyildüyil *m* teyil olmuş, doğrulanmış

teyildük *m* teyil etmiş, doğrulanmış

teyildükün *m* 1. teyil etmiş, doğrulanmış (bir şeyin doğru olduğunu ortaya çıxarmış) 2. teyil etmək, doğrulanma (bir işin doğru olduğunu və ya yanlışlığını belirləmək amacıyla zərər etmə)

teyil kün *lgh* 1. teyil etmək, doğrulanmaq (bir şeyin doğru olduğunu ortaya çıxarmış)

2. teyil etmək, doğrulanmaq (bir işin doğru olduğunu və ya yanlışlığını belirləmək amacıyla zərər etmə)

teyilki *m* teyil, doğrulanmış

teyik *m* gizli plan, oyun

teyisandin (I) *m* süslənmə

teyisandin (II) *m* parıldama, parıldatma, işıldatma

teyisandin (I) *lgh* süslətmək

teyisandin (II) *lgh* parıldatmaq, parıldatmaq, işıldatmaq

teyisandi *m* süslü, süslənmiş olan

teyisän (I) *m* süslənmə

teyisän (II) *m* parlama, parıldama, işıldama

teyisän (I) *lgh* süslətmək

teyisän (II) *lgh* parıldatmaq, parıldatmaq, işıldatmaq

teytsok *m* parıldayan

teytsok *m* parıldayan

tey kün *lgh* girmək

teytsän *m* uzun boylu, dəryan gibi * xortek *teytsän* dəryan gibi bir genç

teyme *adun* teyemmiş

teyname *m* uzun olub sıkışdırılmış keçe (: Hazin)

teyp *m* teyp

teye zövü 1. kuş 2. kənd 3. *m*er çox bectəkli

→ *bi rəfə xwe xūrov bi kəndə xwe ce herkesi deği dengə* → *ü tək* (an ji teyal) kuşlar, (*m*er herç, hək) * *hala hane surə teyr ü*

teyalan kuşları yem olsun → *ü tür* (an ji tür) → *ü tül* (an ji tür) → *ek ji ser däl yekü*

rim aniden ukinək → *ü hēper naye* Prandilə kənsiz kuş uçurduklar → *kelax* *tes* xuyax → *ü ku* *gost* *lixwe*, *nikulé* *wi* *kər* *e* *er* *yē*

yeu kuşun kəkax: eği olar → *ü kur* *teyeyi* bir kuş → *ü xaxax* *çok* *gürel* *ve* *mav* *bir* *kuş*

→ *ü xerib* *lu* *ü van* *deran* (an ji hün ü van deran) *kuşu* *üçür* *sem* (veya sizi) *buraya* *an* → *ü* *tey* *kuş* *kuş* *olmak*.

teyré *bu* *m* *kuş* *kuş*

Teyré *bu* *m* *Anka* *kuş*

teyil *şimur* zövü 1. simurg 2. *m*er yigit

teyré *tuw* *zövü* *kuş* *kuş* (Pavo)

teyrik *m* 1. dolu * *teyriké* *lū* *daye* *dolu* *var* *miş* 2. *tuw*, *sakığı*, *mankofa* (*haslak*)

teyrik *m* 1. kuş 2. kuş biçimində kadın süs takısı → *ü darən* *həvərin* *lū* *işev* *ew* *nəsegr* (*acidan*, *sızdan*) *hic* *çarmadı* → *ü* *dey* *te* *kuş*, *talih* *kuş* → *ü* *şüde* *salib* *kuş* * *her* *teyrik* *lū* *rəfə* *xwe* *ce* *herkes* *kend* *dey* *gile* *həkət* *etmə*

teyrîkê bîhuşê *zawî* cennet kuşu (Paradisea apoda)
 teyrîkê cennetê *zawî* cennet kuşu (Paradisea apoda)
 teyrîkê danişîkê *zawî* lîttuat kuşu
 teyrîkê sîtemanî *zawî* bîrhîn
 teyrîkî *mî* çalîk (yan yan giden hayvan) *
 hespê teyrîkê çalîk *mî*
 teyrîkûbûn *mî* çalîk olîn
 teyrîkî bûn *bişê* çalîk olmak
 teyrûk *udîn* 1. dolu, *mî* dolu (yuvalık ve düzensiz biçimli, soydan bazı parça durumunda yağış türü) 2. ~ *barîn* (an î hatin) çolî yağmak - li *werê* (yekî) *sîstûn* aksilikler hep birni bulmak - lê *xîstûn* 1) dolu çıkmak 2) hayvanın ana o.umu ~ *vedan* dolu düşmek
 teyrûkî *mî* uamî sakağı, markafî
 teyrûkî *mî* markafîlik
 teyrvan *diwî* kuşbaz, kuşçî
 teyrvani *mî* kuşçuluk
 teys (T) *mî* ana şûk, ilahenin yaratığı ilk şûk
 teys *mî* 1. pîrdî, parlaklık 2. ısıltî * *teysa çavî* *mî* wê gözlerinin ışılması
 teysnîk *mî* aley bîceğî (Lampyrus noctilucæ)
 teytok *mî* sekak
 teyûn *zawî* çogan kuşu
 teyzi *mî* sızalmış şîre
 tez *mî* 1. tez * *teza* doktorîyê doktoru tezi 2. *tez*, *sav* 3. *zawî* *tezi*, *sav*
 tezat *mî* 1. tezat, karşılık 2. *uy* tezat
 tezaburât *mî* tezabürat
 tezan *mî* donma
 tezanê *mî* 1. dondurma, soğutma 2. tîzetme (soğuktan) 3. uyuturma
 tezanê *mî* 1. dondurmak, soğutmak 2. tîzetmek (soğuktan) 3. uyutmak
 tezanê *mî* dondurulmuş
 teze *mî* 1. teze (bazı türden, boyatılmamış, solmamış olan) * *penêrê teze* teze peynir 2. teze (dîng, yipçurmuş, yutulmuş) * *bûka* *tezi* 3. teze teze gelin 3. *wer* teze, yeni (son zamanı geçmemiş) * *hewadîra teze* teze havada 4. teze, körpe, yaş, yeşil (kurulmuş, kuru, kuru çimlenmiş) * *fasûliyeşî* *teze* teze fasulye * *mîwîyên* teze yaş mayve * *xîyara* teze körpe bıyar * *fasûliyên* teze yeşil fasulye 5. körpe (hayvan için yetiştirmek için) 6. körpe (genç, yeni yetmiş) 7. *mî* genç (gelişmekte olan, kısa bir geçimci olan) * *devîleteke* teze genç, bî *devî* 8. *mî* teze (genç kadın) 9. *wer* çîrî *kez* - jî *diya* *xwe hûn* anadan (yeni) doğmuşu dîrmek (veya anadan yeni doğmuş gibî olmak)
 tezebûn *mî* 1. tazelenme 2. tazelenme, gençleşme (bir kuruluş genç üyelerle yenileşme)
 teze bûn *bişê* 1. tazelenmek 2. tazelenmek, gençleşmek (bir kuruluş genç üyelerle yenileşmek)
 tezebûyîn *mî* tazeleniş

tezekîrîn *wî* 1. tazelenme 2. tazelenme (borzîduğu düşünen bir baş veya mîneti yeniden yapma) 3. gençleşme (bir kuruluş genç üyelerle canlandırma)
 teze *idîn* *bişê* 1. tazelenmek * *aya* *qerqelê* teze *kur* sîrahîdeki suyu tazeledi 2. tazelenmek (borzîduğu düşünen, bir baş veya mîneti yeniden yapmak) * *mehra* *xwe* teze *kîr* *nî* kabîri tazeledi 3. gençleşmek (bir kuruluş genç üyelerle canlandırmak)
 tezekîrî *mî* tazelenmiş olan
 tezebûnê *awî* *mî* tazelenen
 teze *mî* tezele, tazirap
 teze *mî* *zawî* sîlun (Phasiopsis colchicus)
 teze *mî* 1. tazelik 2. tazelik, körpelik
 tezeyî *mî* 1. tazelik 2. *mî* körpelik
 tezhîp *mî* tezhîp, yalozluk
 tezhîpkar *udîn* tezhîpçî
 tezhîpkarî *mî* tezhîpçîlik
 tezînk *awî* tezi
 teziye *mî* teziye
 tezi (Z) *mî* çîle, teziye (aî, eşî *wî*, çîmî) - dîh çîle atmak
 tezi (Z) *mî* 1. soğuk * *aya* tezi soğuk su 2. u-yuşuk
 tezi bûn *wî* 1. donma 2. uyuma
 tezi hûn *bişê* 1. donmak 2. uyumak
 teziher *mî* dondurucu
 tezi *mî* 1. donma, soğuma 2. tîzetme (kasku tîzîli küçük kasımlarla sızılmak) 3. uyuma
 tezi *bişê* 1. donmak, soğumak 2. tîzetmek (kasku hîzîli küçük kasımlarla sızılmak) 3. uyumak
 tezi *mî* 1. uyuma, keçeleşme, keçelenme (yeni bir yerin oluşup duyarlığı azaltma) 2. nazkoz
 tezi *mî* uyuturucu, uyuturan
 teziher *mî* uyuturucu, uyuturan
 teziher *awî* teziher
 tezi *mî* teziye, zarî *ödeme*
 tezi *mî* teziye - *hî* *qidenîyê* kîdemî tazîyatî
 teze *mî* 1. uyuma, keçeleşme, keçelenme (yeni bir yerin oluşup duyarlığı azaltma) 2. kram - gîrtin kram tutmak
 teze *mî* teze (Falso cinruculus)
 teze *mî* teze (yalan konuşma, dolandırma, hile karıştırma)
 teze *mî* teze düzenleyen
 teze *mî* teze, sîstîlar
 te (T) *mî* Kürt alfabesinin yemî dördüncü harfî
 te (T) *mî* *hî* *te* * *te* *hî* *Stenbulê* *ve* *em* *dî* *ber* *dîdî* *ku* *de* *gê* *wê* *bî* *ber* *ta* *İstanbul* *dan* *ber* *o* * *nu* *susturamadîk* - *ew* *bî* *xwe* *ta* *kendî* *şî*
 te (T) *mî* *awî* *geçerî* (çocuk oyunları gibi oyunlarda)
 te *mî* 1. gelen 2. *mî* gelme (yetişme) * *ew* *jî* *malbeteke* *baş* *te* *ya* *ku* *azîden* *gelîne* - *gerî* *ku* *riwayet* *olîmî* *ku*

tâbirîlî *m* allâhicîlîle, bağışlayıcılık
tâbirî nâfir 1. tacir, tüccar 2. celep, sürükçi (kay-
 yan köy, ağır gibi kesilerek hayvanlara ta-
 cirel nı yaparı korse) - **î mâşinan** (kayırıcı
tâbirî *m* 1. tacircîlî 2. celep ik. sürükçilik
tâbirîtan *bu* tereddütü
tâbirîspan *m* izlenim
tâbirîspankur *şâhî* izlenimci, emperya yanıcı
tâbirîspankatî *m* izlenimci, emperya yanıcı
tâbirî (II) *m* 1. cümâ, yâmlus 2. yer. günce
 (bir iş veya alış verişi zamanı etmek) 3. bir fi-
 re, fire verime 4. yenilme
tâbirî (III) *m* sızma, akma (içinden sızma)
tâbirî (I) *lâğ* 1. kaınak, yâmlus 2. icen
 günce (bu iş veya alış verişi zamanı etmek)
 3. fire vermek * **şava ku tütüm** hişk şibe tē
 üçe tütüm kutuyunca fire veriyō 4. yenilmek
tâbirî (II) *lâğ* sızmak, akmak (içinden sız-
 mak) * **av tē cūye** içinde su sızması
tâbirîyî *bu* yazı başı başlığı - **ya hîlavestî** a-
 vîli paragraf
tâbirîyî (II) *m* 1. karış, yantış 2. icen gir a (bir
 iş veya alış verişi zamanı etmek) 3. fire veriş
 4. yenilış
tâbirîyî (II) *m* sızış, akış (içinden sızma)
tâbirî (I) *m* 1. sürme (bu maddeli bir yüzey i-
 zetic: süzme, serpmek, döşeme) 2. çekimce,
 sürme 3. bulama 4. buluşma, sıvaştırma 5.
 geçirme, buluşturma 6. sürme (bu şeyi bas-
 tırarak diğer bir şey üzerinden geçirme) 7.
 geçirme, sürme (sürterek, değdirmekle hare-
 ket ettirme) 8. ovma 9. ovuşturma (bu şeyi
 bastırarak başka bir şey üzerinden geçirme)
tâbirî (II) *m* sayma (para verip alma)
tâbirî (I) *lâğ* 1. sürmek (bu maddeli bir yüzey
 üzeride yürümek, serpmek, döşemek, çal-
 mış) * **kuşunyu tē dîan** karanya sürmek *
melhem di birînê du yaraya melhem sürük
 * **bovaz di caxan da** parmak diklere bovaz
 sürdü 2. çekimce, sürmek * **kil di çavên**
xwe dane sürmeleri çekmiş gözlerine 3. bu-
 lamak * **masî di arşan** şa bulğı ona bulmak
 4. buluşturmak, sıvaştırmak 5. geçirmek, bu-
 laştırmak * **arşina xwe di min da** zeleli
 bana geçirdi 6. sürmek (bu şeyi bastırarak
 diğer bir şey üzerinden geçirmek) * **destên**
xwe bi lûx di hev dan ellerime bizi miza
 burbanı sürdü 7. geçirmek, sürmek (sürme-
 rek, değdirmekle hareket ettirmek) 8. ovmak *
tal baş di birî buruş **bûde** (tengecin dibin-
 na talle iyice ee 9. ovuşturmak (bu şeyi bas-
 tırarak başka bir şey üzerinden geçirmek)
tâbirî (II) *lâğ* sayma (para verip alma)
tâbirî hîlavestî *bu* daledimcik
tâbirî hîlavestî *bu* daledimcik
tâbirî kirin *bu* daledimcik
tâbirîyî *m* 1. sürmüş (bu yüzeyi bir yüzey u-
 zerine yayma, serpmek, dökmek) 2. buluştur-
 ma, sıvaştırma 3. geçirmiş, buluşturmuş

tâbirîyî (I) *m* 1. sürmüş (bu yüzeyi bir yüzey
 üzerine yayma, serpmek, dökmek) 2. geçirmiş,
 sürmüş 3. buluştur, buluşturmuş, sıvaştır-
 mış 4. buluşturmuş, sıvaştırılmış 5. geç-
 ermiş, buluşturmuş 6. sürmüş (bu şeyi bastırarak
 diğer bir şey üzerinden geçirmiş) 7. geçirmiş,
 sürmüş (sürterek, değdirmekle hareket ettirmiş)
 8. ovmuş 9. ovuşturmuş (bu şeyi bastırarak baş-
 ka bir şey üzerinden geçirmiş)
tâbirîyî (II) *m* sayı (para verip alma)
tâbirî (I) *lâğ* 1. bulma 2. -dâle, künde 3. **ku xîr**, **î-**
çinde, dâlel (içinde olmak üzere) * **trîjî jî tē**
de, **tû pîrî** **roj ku çûye** bu gün de dâlelî, çir-
 iceli beş gün oldu - **çûn** **kwarê** batmak -
pêçîyo (yekî) **helûn** (şer îçte) parmağı ol-
 mak - **çûyo** (yekî) **helûn** (şer îçte) parma-
 ğı olmak
tâbirîyîhûn *m* 1. sıkışma, tikilme, takılıp kal-
 ma, çarçılıp kalma 2. köşeye sıkışma
tâbirî de **asê bûn** *bu* 1. sıkışmak, tikilmek, takılıp
 kalmak, çarçılıp kalma 2. köşeye sıkışmak
tâbirîyîhûn *m* 1. takılıp kalma 2. mahsur kalma
tâbirî de **asê bûn** *bu* 1. takılıp kalmak 2. mah-
 sur kalmak
tâbirîyîhûn *m* 1. azdırma, kaçırma 2. sıkırma
tâbirî de **asê bûn** *bu* 1. azdırmak, kaçırma 2. sık-
 ırma * **av tē de** **dîlavê** içimden su fişku-
 yor
tâbirîyîhûn *m* 1. yerine olma (iyi yerleş-
 me) 2. içine yerleşme, yerleşebilme 3. içine
 sığma, sığdırma, sığma, sıkışma, tıkaşma 4.
 suyu ispat olma, suyu sabit olma, suyu ispat-
 olma 5. yer edinme, nakşolma
tâbirî de **bi cîh bûn** *bu* 1. yerine oturmak (iyi
 yerleşmek) 2. içine yerleşmek, yerleşebil-
 mek 3. içine sığmak, sığdırma, sığma, sık-
 ışmak, tıkaşmak * **em çêst kes di erebeyê**
de bi cîh bûn onun kişi arabaya tıkaşık 4.
 suyu ispat olmak, suyu sabit olmak, suyu ispat-
 olmak 5. yer edinmek, nakşolmak
tâbirîyîhûn *m* 1. yerine oturma (iyi yerleş-
 me) 2. içine yerleşme, yerleşebilme 3. içine
 sığma, sığdırma, sığma, sıkışma, tıkaşma 4.
 suyu ispat olma, suyu sabit olma, suyu ispat-
 olma 5. yer edinme, nakşolma
tâbirîyîhûn *m* 1. içine yerleşme 2. yerleş-
 tirme, içine etme 3. içine sığdırma, sığdır-
 ma, sığdırma, aldırma 4. suyunu ispat et-
 me, (içine) yapışdırma (tâbirîyî) etme
tâbirî de **bi cîh kirin** *bu* 1. içine yerleşirmek 2.
 yerleşirmek, içine etmek 3. içine sığdır-
 mak, sığdırma, sığdırma, aldırma * **we**
ev çênd tîkber **cawa di vû** **ndeya** **hiçdîk**
de bi cîh kirin? bu kade, esyayı bu odaya
 nasıl aldınız? 4. suyunu ispat etmek, (bi-
 çine) **bu** **puklîvan** **trîf** etmek
tâbirîhürin *m* 1. içinden geçme (yo. veya a-
 karsu **ku**, **icimden** geçme) 2. sığma, alma 3.
 şeme (soğuk, şim **bu**, içinden geçme) 4.
av işleme

tê de bihurîn *têw* 1. içinden geçmek (yol veya akarsu için, içinden geçmek) * gava ku em diçin malê em di kuçeya we de dibihurîna ewe gîderken sîzin sokaktan geçêz 2. sızınmak, nîmek * ew kîra te we di aqil û ne jî di manîşeqê de nabûre serin bu yapığîn ne akîla re de manîşeqa şîza 3. işlenmek (soğuk, çivi vb. içinden geçmek) * mix di wî darî de nabore bu ağaca çivi işleniyor * serma tê de nabore soğuk işleniyor 4. meç işlenmek * gule tê de nabore kışın işleniyor

tê de bîrîna vekîta *têw* yarı akamak, yarımak
tê de horîn *têw* 1. içinden geçmek (yol veya akarsu için, içinden geçmek) * gava ku em diçin malê em di kuçeya we de diborîna ewe gîderken sîzin sokaktan geçêz 2. sızınmak, alınmak * ew kîra te ne di aqil û ne jî di manîşeqê de nabore serin bu yapığîn ne akîla re de manîşeqa şîza 3. işlenmek (soğuk, çivi vb. içinden geçmek) * mix di wî darî de nabore bu ağaca çivi işleniyor * serma tê de nabore soğuk işleniyor 4. meç işlenmek * gule tê de nabore kışın işleniyor

têdebûn (I) *w* 1. içinde olmak, bulunma (bir yerde ama) 2. oturma, ikamet etme 3. (bir işte) yer almak (ayrılan yerde durma, bulunma)

têdebûn (II) *w* 1. bulunma 2. yarma (bir özellik kazanmak için bir şeyin içinde beklemek) 3. yüzmek (herhangi bir durumu en aşırı derecesinde bulunma)

tê de hûn (I) *têw* 1. sızınmak, bulunmak (bir yerde olmak) 2. oturmak, ikamet etmek * em di xaniyê we de hûn evimê de oturiyaduk 3. (bir işte) yer almak (ayrılan yerde durmak, bulunmak)

tê de hûn (II) *têw* 1. boğmak 2. yarmak (bir özellik kazanmak için bir şeyin içinde beklemek) * çîşîna di şîrê de ye tîrî şîrê de yanîyor 3. yüzmek (herhangi bir durumu en aşırı derecesinde bulunmak) * di nav hebûnê de ye bolluk îçinde yûziyor

têdebûyîn (I) *w* 1. içinde olmak, bulunma (bir yerde olmak) 2. oturmak, ikamet etmek 3. (bir işte) yer almak (ayrılan yerde durma, bulunma)

têdebûyîn (II) *w* 1. bulma 2. yarma (bir özellik kazanmak için bir şeyin içinde beklemek) 3. yüzmek (herhangi bir durumu en aşırı derecesinde bulunma)

tê de cemîdandîn *têw* suçu birinin üstüne yüklemek

tê de çih girtin *têw* (bir işte) yer almak

tê de çih stendîn *têw* (bir işte) yer almak

têdeçîn (I) *m* 1. bulma (saplanma) 2. saplanma (saplanıp kalma)

têdeçîn (II) *m* 1. içinden geçmek (yol, akarsu vb. için, içinden geçmek) 2. -den geçmek (yol olarak kullanma) 3. -den geçmek, yurutmak 4. işlenmek (soğuk, çivi vb. içinden geçmek) 5. sızınmak, sızdırma, kaçırmak (sıvı vb.) 6. meç işlenmek

tê de çûn (I) *têw* 1. batmak (saplanmak) 2. saplanmak (saplanıp kalmak) - wawê îçîne botînak * şîrî di destê min de çûye, tu dikurî jê derxî? elne dîken batmîş, em çikarabîlmîşî?

tê de çûn (II) *têw* 1. içinden geçmek (yol, akarsu vb. için, içinden geçmek) * ewêre tê de çûn abîna îçînden peça 2. -den geçmek (yol olarak kullanmak) * gava ku em diçin malê em di kuçeya we de diçîn ewe gîderken sîzin sokaktan geçêz 3. -den geçmek, yurutmak * mîlroy îlkarê di nav herîwê de biçe çamûda yurûnîz 4. işlenmek (soğuk, çivi vb. içinden geçmek) * mix di wî darî de naçe bu ağaca çivi işleniyor * serma tê de naçe soğuk işleniyor * ba tê de naçe ruzgâr işleniyor 5. sızınmak, sızdırma, kaçırma (sıvı, vb.) * gaz di heste de diçe çakmak gaz kaçıriyê * av di çêrê de çûve restî su kaçıriyê 6. meç işlenmek * gule tê de naçe kışın işleniyor

tê de derbas bûn *têw* 1. -den geçmek (yol veya akarsu için, içinden geçmek) 2. -den geçmek (yol olarak kullanmak) * gava ku em diçin malê em di kuçeya we de derbas dibîna ewe gîderken sîzin sokaktan geçêz 3. işlenmek (soğuk, çivi vb. içinden geçmek) * mix di wî darî de derbas nabe bu ağaca çivi işleniyor * serma tê de derbas nabe soğuk işleniyor 4. meç işlenmek * gule tê de naçe kışın işleniyor

tê de derketin *têw* 1. (biriyiyle) karşılaşmak 2. (biriyiyle) karşı karşıya gelmek 3. bir kimsenin gözbece yaptığı bir şeyin sonradan onun tarafından yapılacağı ortaya çıkmak

tê de dîtin *têw* (birine) naz, geçmek

tê de gewîzîn *têw* içinde yüzmek, parmak yalamak

tê de hatin bîhîkîrtin *têw* sığdırılmak

tê de hatin bîhîkîşandîn *têw* daldırılmak

tê de hatin rakîrin *têw* daldırılmak

tê de hêvîl nemân *têw* çaresiz kalmak, hiç bir çıkar yol olmamak

têdehîlanîn *w* sığdırma, sığdırma

tê de hîlanîn *têw* sığdırılmak, sığdırılmak

têdehîlhatin *w* sığdırma, sığdırma

tê de hîlhatin *têw* sığdırılmak, sığdırılmak * pînc kes çawan dî di wî xaniyî de hîlhatî? bîş şîrî bu ewe nasîl sîgîlî?

têdehîlhatî *w* sığdırma

tê de hîştîn *têw* 1. (birini bir şeye) gark etmek (bir şeyi birine bol bol vermek) 2. boğmak (bir kimselyi bir şeyin fazlasına erdirmek veya uğurtmak) * hûk di zêran de bîştîbûn gelîna bîlîna boğmîşlardî 3. sunula bırakılmak

tê de hîn bûn *têw* (bu şeyde) beceri kazanmak, üzerinde pratik etmek * ew camêr jî bo-tye di me de hîn dibîna adîna dî gelîna çîzîmîzde pratîk vîpîvî

tê de huk kirin *êbe* kalayılmak (çak soymek)
têlekirin *w* 1. içine) daldırma 2. bandırma,
 bama 3. eme (belgisiz şafakla, ködülükte
 bulama)

tê de kirin *êbe* 1. (içine) daldırmaq 2. bandır-
 mak, bama 3. eme * **ez namê xwe di rîqalê de di-**
kirin *ê* dîwênî reçe le ekneğini bama yem
 3. emek (he' gazî şifalarla) koulukta bul-
 unmak) * **xwesûya wê pîr tê de kir** kayna-
 nasî anê çak eî

têdemîn *w* 1. -e kalma, sıkışıp kalma, arada
 kalma 2. arada kalma, sıkışıp kalma, arada
 kalma (güç durumunda veya iki şey arasında
 kalma) 3. başı sıkılma (burulma) 4. kalma,
 takma, sınavını başarmama 5. garî olma
 (bir şeyden bol miktardan olma) 6. yüzüne
 (herhangi bir şeyle üzeri kaplanma)

tê de manê *êbe* 1. -e kalmak, sıkışıp kalmak,
 mahsur kalmak 2. arada kalmak, sıkışıp kal-
 mak, arada kalmak (güç durumu veya iki
 şey arasında kalmak) 3. başı sıkılmak (bu-
 rulmak) 4. kalmak, takmak, sınavını başar-
 mamak * **di sinîfê de maye sanîla kalmîş** 5.
 garî olmak (bir şeyden bol miktardan ol-
 mak) 6. yüzüne (herhangi bir şeyle üzeri
 kaplanmak) * **pîrtûkê di tozê de mane** kitap-
 lar toz içinde yuruyorlar

têdemayîti *w* 1. -e kalma, sıkışıp kalma,
 mahsur kalış 2. arada kalış, sıkışıp kalış,
 arada kalış (güç durumunda veya iki şey arasında kal-
 ma) 3. başı sıkılma (burulma) 4. kalma, tak-
 ma, sınavını başarmama 5. garî oluş (bir
 şeyden bol miktardan olma) 6. yüzüne (her-
 hangi bir şeyle üzeri kaplanma)

tê de neşûn *êbe* 1. içlenmek * **mîx tê de na-**
çe çava içleniyor 2. içine sinmenek

tê de nemîn *êbe* çok zayıflaşmak (zayıflaş-
 mış) * **tîstek tê de nemaye** çok zayıf-
 laşmış

têderatîn *w* 1. fark etmek, anlamak, sezme 2.
 kestirme, tahmin etme

tê deranîn *êgî* 1. fark etmek, anlamak, sez-
 mek 2. kestirmek, tahmin etmek

tê de yase kirin *êbe* (birine) sözünü kabul et-
 meye

tê derkelin *êbe* 1. çıkagelmek * **tê bîra te li**
mêrgê boşeyek di me derkelûbû halatlar
 mî n çayrda bir boşa çıkagelmişti 2. karşı-
 laşmak

tê de rûniştin *êbe* 1. yerine oturmak (tıyı yer-
 leşmek) 2. (bu yerde) oturmak, ikamet etmek

têderxistîn *w* 1. anlamak, farkına varma 2. anla-
 ma (birinin duygularını, beklentisi, düşün-
 celelerini sezebilme) 3. anlamak, bilme, farkı-
 na varma 4. ayımsama 5. çabuk, sezme, sez-
 zikleme, anlamak, fark etmek, varma (bir şey
 iyice anlamak veya duymak) 6. çözmek (bilme-
 ce çözmek, bir şeyin cevabını bulma, bir bil-
 meceyi, işlemleri halletme) 7. duymak (mesle-

re düşünerek onların fiziki durumlarından
 bilgi edinme) 8. duymasama 9. hissetme,
 farkına varma 10. karine ile anlamak, sözün
 gelişlerden anlamak 11. kestirmek, tahmin et-
 mek 12. çıkarma (anlama, ne olduğunu bil-
 me) 13. çıkarma (hatırlama)

tê derxistîn *êgî* 1. anlamak, farkına varmak *
min tê derxist ku fehma nake, min dengê
xwe bîrî farkına vardim ki anlam-yor, sesi-
mî kestim 2. anlamak (birinin duygularını,
 isteklerini, düşüncelerini sezebilme) 3. an-
 lamak, bilmek (farkına varmak * **ez hatim,**
te tê derxist? hen geldim, bilmedim mi?
 * **ez ji pûta çivkîm tê derdixim ku ew ji**
kijîn avhewayî hatim nuylerinin renginden
 bilirim, kusların hangi iklimlerden geldiklerini
 4. ayımsamak 5. çabuk, sezme, sezizle-
 me, anarak, fark etmek, varmak (bir şey
 iyice anlamak veya duymak) * **di meseleyê**
derxist meselemin simna vardi * **ez dibêjim**
qey di meseleyê derxist gulta adavî çakî
 6. çözmek (bilme ve çözmek, bir şeyin ce-
 vabını bulmak, bir bilmeceyi, işlemleri hallet-
 mek) * **me tê derxist ku kê ew liştî kirîye ku**
îşî kîrîti yaptigimî yêlek 7. duymak (mes-
 lelere düşünerek onların fiziki durumları-
 dan bilgi edinmek) 8. duymasamak 9. his-
 setmek, farkına varma * **me tê derdixist**
ku nexwe ve hasta olduğumı hissediyorduk
 10. karine ile anlamak, sözün gelişinden an-
 lamak 11. kestirmek, tahmin etmek 12. çı-
 karmak (anlamak, ne olduğunu bilme) *
min tê derxist ku têkîliya di navbera wan
çî ye arastimêkê diştigî çikardim 13. çıkar-
 mak (hatırlamak) * **min tê derxist ev kî**
ye? ku kîm, çikaramadim?

têderxistûn *w* bilmece

têderxistûk *w* bilmece

tê de şay bûn *êbe* arada kalmak, sıkışıp kal-
 mak, arada kalmak (güç durumunda veya iki
 şey arasında kalmak)

tê de şîn hatîn *êbe* fiyand, üzerinde) yeter-
 mek, dışkırmak (bitkiler için, repli halde,
 gürlü olarak yetiştirmek) * **li vê erda zîwa gîya**
şawîn tê de şîn hatim bu kuru toprakta na-
 salda nêrî çikirmîç

têderxistî *w* icmellekiler, münlerecat (bir kitap,
 deniz, gazete vb. nın içinde bulunan konular
 veya kapsadığı şeyler) * **li heşî têderxistî va**
pîrtûkê bîrêre kitabî icmellekiler bîlîmû-
ye bak

têdeyî wî içinde, mündereç

tê de vala kirin *êbe* boşaltılmak (bir sulahta ne
 kadar mermi varsa hepsini arka arkaya pat-
 latılmak) * **şarjerek tê de vala kir** bir şarjê-
 ru boşaltı

tê de zemîqandîp *êbe* 1. (bir şey içiyle) boğ-
 durmak 2. (birine bir şeye) garî etmek (çir-
 şey birine bul bul vermek)

tê de xerqîn *lêw* 1. (bu şev qirdet) oşulmak 2. gark olmak (bu şeyler bol meklerden ol-mak) 3. yuz nek (harhang bir dîrremın an-a-sın derecesinde bulunmak) * di nav *helûdê* *le* xerqîye oşluk içinde yûzîyer

tê de xerq bîn *lêw* (çûnde) gark olmak

tê de xerîn *lêw* bîtmak (derjge) etmek * pe-re-yên *wî* (ê ilê dîxtêrê) parîlîr ura bîlvîr

tê fikrandîn *lêg* 1. (uzerine) dostandîmek 2. (uzerine) yoğunlaşımak, (uzerine) kanzîre etmek

tê fikrî *lêw* kanzîre

tê fikrîn *wî* 1. düşünme (aklımın geçiyê, gözümün gelirme) 2. düşünüp, tasarıma, planlaşımaya yürütme (yüce düşünme) 3. kanzîre olma, yoğunlaşımaya 4. *ev* kanzîre astoma, dikket toplanma 5. kendini toparlama, kendini toplama (bu konuda dikketim yoğunlaşımaya) 6. düşünme 7. gözden geçirme

tê fikrîn *lêg* 1. düşünmek (aklımdan geçirmek, gözümün gelirmek) 2. düşünüp düşünmek, muhakeme yürütmek (yüce düşünmek) 3. kanzîre olmak, yoğunlaşımak * di projeyêke nû difikre ven, bu proje üzerine yoğunlaşıyor 4. kendini toparlama, kendini toplama (bu konuda dikketim yoğunlaşımaya) 5. düşünmek 6. gözden geçirmek * çareke dîn di bîryara *wê* bîfikre kanzîre gözden geçir

tê firan *wî* abartı abartıma, muhalağa

tê firandîn (I) *wî* korkutup sindirme

tê firandîn (II) *wî* abartıma, muhalağa etme

tê firandî (I) *lêg* korkutup sindirmek

tê firandî (II) *lêg* abartıma, muhalağa etmek

tê firandî *wî* abartıma, abartıma

tê gan *lêg* atılmak

têger *lêw* bulayım, bulayımın, geçeri * *nexweştina* têger geçiyê hatêlek

tê gerandîn (I) *wî* bulayımın, sıvaştırma, geçirme

tê gerandîn (II) *wî* sıvaştırma

tê gerandîn (II) *lêg* bulayımın, sıvaştırma, geçirmek

tê gerandîn (II) *lêg* sıvaştırma

têgerandî *wî* bulayımın, sıvaştırma

têgerandî *wî* bulayımın, sıvaştırma

têgerandî *wî* bulayımın, sıvaştırma

têgerandî *wî* bulayımın, sıvaştırma

têgerîn (I) *wî* 1. bulayım, sıvaştırma 2. bulayım (istemeyerek veya rastlantı sonucu bir işe karışma) 3. bulayım 4. bulayım, sıvaştırma 5. bulayım, bulayım 6. (bulayım) tepesinde *hîme* (aşatsız etme) 7. yürütme (bu yere gelme, bu yere ulaşma)

têgerîn (II) *wî* sıvaştırma (sokutluk etme)

tê gerîn (I) *lêg* 1. bulayım, sıvaştırma * *bi-yaxa* *kravat* di *gimlek* geriyêye *kravat*in *be-yê* *gimleğe* bulayımın 2. bulayım (istemeyerek veya rastlantı sonucu bir işe karışmak) * *ji* *ku* *de* *ev* *kar* *di* *min* *geriyê* *bu* *te*

ben *axer* *bulayım* 3. bulayım * *ez* *di* *ber-riyê* *gerîn* *çarçûn* *bulayım* 4. bulayım, sıvaştırma etmek 5. bulayım, tutulmak * *di* *hela-ya* *qîmarê* *geriyê* *kumay* *belîsina* *tutuklu* 6. (birinin) tepesinde ötmek (yalnız ötmek) 7. yürümek (bu yere gelmek, bir yere ulaşmak) * *ay* *di* *guliyên* *geriyê* *çallara* *su* *yürüdî*

tê gerîn (II) *lêg* sıvaştırma (sokutluk etmek)

têgerîner *wî* bulayımın

têgîb *wî* 1. kavrama, anlayış 2. anlam -ê (yekî) *fir-rah* *e* *mezzeb* *geş*

têgîha *wî* kavrayış

têgîhan *wî* 1. kavrama (anlama, algılama) 2. anlama, anlayış, feraset 3. idrak, anlayış, an-kî *çûndî* 4. *peşîvî* *alga*, *idrak* 5. *pe* *anla*, *anlık*, *çetelîk*

têgîhandîn (I) *wî* kavrayımaya

têgîhandîn (II) *wî* 1. kavrama 2. anlama (i-rade) ma, belirtme) 3. erginleme

tê gîhandîn (I) *lêg* kavrayımaya

tê gîhandîn (II) *lêg* 1. kavramak 2. anlamak (muahîmek, belirtmek) 3. erginlemek

têgîhandî (I) *wî* kavrayımaya

têgîhandî (II) *wî* 1. kavramak 2. anlamak (muahîmek) 3. erginletmek

têgîhandî *wî* 1. anlayışlık 2. *peşîvî* *anlık* *çetelîk*

têgîhbar *wî* anlamak, anlamlandırmak

têgîhbar *kirîn* *lêg* anlamlandırma, anlamlandırmak

têgîhbar *wî* 1. kavramak 2. anlamak

têgîhêştin *wî* têgîbîştin

têgîhîn *wî* 1. anlamak 2. kavramak, kavrayış, algılama, idrak etme 3. anlamak, farkına varma, sezme, sezimleme, çakma 4. *we* *özüm-*leme, *özümsetme*

tê gîhîn *lêg* 1. anlamak 2. kavramak, algıla-mak, idrak etmek 3. anlamak, farkına var-mak, çakmak, sezmek, sezimlemek, bulmak * *ez* *tê* *gîhîstîm* *ku* *fehîm* *nake*, *min* *dengê* *wê* *bîrî* *seztim*: *ki* *anlamıyor*, *sesini* *vestim* 4. *we* *özüm*lemek, *özümsetmek*

têgîhîştî *wî* 1. anlayış, feraset 2. kavrayış

têgîhîştîndî *wî* 1. kavrama, algılama 2. anlamak (muahîmek, belirtme) 3. erginleme

tê gîhîştîndî *lêg* 1. kavrayımaya, algılama 2. anlamak (muahîmek, belirtmek) 3. erginletmek

têgîhîştî *wî* 1. anlamak 2. *pe* *anla*ma (bu *oçy* veya *çarçûn*in *çarçûn* *oroc* *bulan* *bu* *karu-*min veya *formûlên* *sonuç* *alduguna* *gün-*çet) 3. kavrama, algılama, idrak etme 3. an-lama, farkına varma, sezme, sezimleme, çakma 4. anlayış, feraset 5. *we* *özüm-*leme, *özümsetme*

tê gîhîştî *lêg* 1. anlamak 2. kavramak, algı-lamak, idrak etmek 3. anlamak, farkına var-mak, sezmek, sezimlemek, çakmak * *ez* *tê* *gîhîştîm* *ku* *fehîm* *nake*, *min* *dengê* *wê* *bu-*ri *çakutim* *anlamıyor*, *sesini* *kestim* 4. *we* *özüm*lemek, *özümsetmek*

têgihîştî *rd* 1. kavrayış, anlayış, ferasetli, idrak sahibi (kavrayış, anlayış) 2. anlayışlı, düşünceli 3. akl. ermiş, müdris 4. bilirdi (herd. etk. n. için farkında olan) 5. ergin, reşit 6. fîl algılayıcı 7. *aw*: bütün (bilgi), eğitim düşünceyi yüksek düzeyde olan kişiye * *koçn* tēgihîştîyan beyni gōçu

têgihîştîbûn *rd* 1. kavrayışlılık, anlayışlılık 2. anlayışlılık, düşüncelilik 3. erginlik, reşitlik 4. bilmişlik 5. kavrayışlı olma, anlayışlı olma 6. erinleşme, reşit olma

têgihîştî bûn *rd* 1. kavrayışlı olmak, anlayışlı olmak 2. erginleşmek, reşit olmak

têgihîştîbûyîn *rd* 1. kavrayışlı oluş, anlayışlı oluş 2. erginleşiş, reşit oluş

têgiştî *ber* tēgihîştî

têgîn *rd* 1. kavrama, terna 2. *fel* kavrama (teseyyü, mefhum) sa bişûk *aw*o kucak etim

têgînûn *rd* kavramlaşma

têgîn bûn *rd* kavramlaşmak

têgînîbûyîn *rd* kavramlaşış

têgînî *rd* kavramlaş

têgînîbûn *rd* kavramlaşma

têgînî bûn *rd* kavramlaşmak

têgînkar *rd* kavramcı

têgînkarî *rd* kavramcılık

têgînmasî *rd* terimoloji

tê hatûn dan *rd* 1. sıvamak 2. yatırmak * *hi*-*aw* tē hatûn dan kura yakidî

tê hatûn gihiştin *rd* kavramlamak, algılamak

tê hatûn hilanin *rd* ezan almak, terslemek

tê hatûn hildan *rd* dağıtmak

tê hatûn kêhî *rd* konmak (kaymak işi yapılmak)

tê herin *rd* 1. konmak, yatırmak 2. terim almak (bir iş veya alar verişte *rd* *aw* etmesî) 3. yatılmak

têhev *rd* toplama, yekün

tê hêwirîn *rd* (çimle) batırma, konaklatma

tê hêwirîn *rd* (tepele) batırmak, konaklatmak

têhilanin (I) *rd* 1. diklemek, dikleşme, dikleşme (bir nesne karşı ters bir davranışta bulunma, karşı gelmek, karşı tutulma) 2. birim çıkışma, ilkelenme 3. yemkî de, yekî, yekî yapma (beleşmişsen bir sırada te e kaşımış) 4. (birim) azaltma, tersleme, tersa yapma

têhilanin (II) *rd* sığdırma

têhilanin (I) *rd* 1. diklemek, dikleşmek, dikleşmek (birim karşı ters bir davranışta bulunmak, karşı gelmek, karşı tutulmak) * *min* ji çamêr re tîstek negatî jî, ha min dît ku di min hilanî adizan bi şey demedî ve, bu der hana dikleşî 2. (birim) çıkışmak, ilkelenmek 3. çemkirmek, çıkış yapmak (bir davranışta, karşı düşüncede bulunmak) 4. (birim) azaltmak, terslemek, tersa yapmak

têhilanin (II) *rd* sığdırılmak

têhilbûn *rd* çıkışma

têhilbûn *rd* sığdırılmak

têhildan (I) *rd* 1. birimima, birim 2. dağıtma 3. sığdırma, sokma (işine veya arastırma görevini sığdırma) 4. eşelenme, düşme, kazma

têhildan (II) *rd* 1. diklemek, dikleşme, karşı gelme (birim karşı ters bir davranışta bulunma, karşı tutulma) 2. (birim) çıkışma 3. çemkirmek, çıkış yapmak (bir davranışta, karşı düşüncede bulunmak) 4. (birim) azaltma, tersleme 5. düzme (yarmak)

tê hildan (I) *rd* 1. birimimik, birimik * *ez* natê *aw* di fîçale hildidim û diawim reşî-*aw* eçinagim hana yerim 2. daldırmak 3. sığdırmak, sokmak (işine veya arastırma görevini sığdırma) 4. eşelenmek, düşmek, kazmak * *mişî* kur tē hildaye kozebek eşelmiş

tê hildan (II) *rd* 1. diklemek, dikleşmek, karşı gelmek (birim karşı ters bir davranışta bulunmak, karşı tutulmak) 2. (birim) çıkışmak 3. çemkirmek, çıkış yapmak (bir davranışta, karşı düşüncede bulunmak) 4. (birim) azaltmak, terslemek 5. düzme (yarmak)

têhildayî *rd* 1. birimimik 2. sığdırılmak

têhilhatin *rd* sığma

têhilhatin *rd* sığmak

têhilkişandin *rd* daldırma

têhilkişandin *rd* kaldırmak

têhilinehatî *rd* sığmamış olma

têhildrîn *rd* 1. düşünme (akıldan geçirme, gözden geçirme) 2. düşünüp düşünme, düşünme (işine düşünme) 3. gözden geçirme * *careke* din di biyara *aw* bi-hizire kararî gözden geçir

têhîman *rd* çıkarsama

têhîman *rd* çıkarsamak

têhîmanî *rd* *fel* *rd* tünden gelme

têhîmanî *rd* *fel* *rd* tünden gelme

têhîmandarî *rd* *fel* *rd* *aw* engelmî, delûksiyar

têhîmanî *rd* 1. zardî, tûman, eden 2. *fel* *rd* tünden gelme

têhî *rd* 1. işi 2. hâmet, sıvalık * *têhî* rajê girêqir hatirî 3. *aw* *aw* reşî hatirî, hatirî 4. azıcık su 5. *rd* *aw* tîk *aw* *aw* yeşî-katîlî 1) susuzluğunu gidermek 2) maza-*aw* ma kavramak (veya ermek)

têhî *rd* 1. işi 2. hâmet, sıvalık * *têhî* rajê girêqir hatirî 3. *aw* *aw* reşî hatirî, hatirî 4. azıcık su 5. *rd* *aw* tîk *aw* *aw* yeşî-katîlî 1) susuzluğunu gidermek 2) maza-*aw* ma kavramak (veya ermek)

têhî *rd* 1. işi 2. hâmet, sıvalık * *têhî* rajê girêqir hatirî 3. *aw* *aw* reşî hatirî, hatirî 4. azıcık su 5. *rd* *aw* tîk *aw* *aw* yeşî-katîlî 1) susuzluğunu gidermek 2) maza-*aw* ma kavramak (veya ermek)

têhî *rd* 1. işi 2. hâmet, sıvalık * *têhî* rajê girêqir hatirî 3. *aw* *aw* reşî hatirî, hatirî 4. azıcık su 5. *rd* *aw* tîk *aw* *aw* yeşî-katîlî 1) susuzluğunu gidermek 2) maza-*aw* ma kavramak (veya ermek)

têhî *rd* 1. işi 2. hâmet, sıvalık * *têhî* rajê girêqir hatirî 3. *aw* *aw* reşî hatirî, hatirî 4. azıcık su 5. *rd* *aw* tîk *aw* *aw* yeşî-katîlî 1) susuzluğunu gidermek 2) maza-*aw* ma kavramak (veya ermek)

têhî *rd* 1. işi 2. hâmet, sıvalık * *têhî* rajê girêqir hatirî 3. *aw* *aw* reşî hatirî, hatirî 4. azıcık su 5. *rd* *aw* tîk *aw* *aw* yeşî-katîlî 1) susuzluğunu gidermek 2) maza-*aw* ma kavramak (veya ermek)

têhî *rd* 1. işi 2. hâmet, sıvalık * *têhî* rajê girêqir hatirî 3. *aw* *aw* reşî hatirî, hatirî 4. azıcık su 5. *rd* *aw* tîk *aw* *aw* yeşî-katîlî 1) susuzluğunu gidermek 2) maza-*aw* ma kavramak (veya ermek)

têhî *rd* 1. işi 2. hâmet, sıvalık * *têhî* rajê girêqir hatirî 3. *aw* *aw* reşî hatirî, hatirî 4. azıcık su 5. *rd* *aw* tîk *aw* *aw* yeşî-katîlî 1) susuzluğunu gidermek 2) maza-*aw* ma kavramak (veya ermek)

têhî *rd* 1. işi 2. hâmet, sıvalık * *têhî* rajê girêqir hatirî 3. *aw* *aw* reşî hatirî, hatirî 4. azıcık su 5. *rd* *aw* tîk *aw* *aw* yeşî-katîlî 1) susuzluğunu gidermek 2) maza-*aw* ma kavramak (veya ermek)

têhî *rd* 1. işi 2. hâmet, sıvalık * *têhî* rajê girêqir hatirî 3. *aw* *aw* reşî hatirî, hatirî 4. azıcık su 5. *rd* *aw* tîk *aw* *aw* yeşî-katîlî 1) susuzluğunu gidermek 2) maza-*aw* ma kavramak (veya ermek)

têhî *rd* 1. işi 2. hâmet, sıvalık * *têhî* rajê girêqir hatirî 3. *aw* *aw* reşî hatirî, hatirî 4. azıcık su 5. *rd* *aw* tîk *aw* *aw* yeşî-katîlî 1) susuzluğunu gidermek 2) maza-*aw* ma kavramak (veya ermek)

têhî *rd* 1. işi 2. hâmet, sıvalık * *têhî* rajê girêqir hatirî 3. *aw* *aw* reşî hatirî, hatirî 4. azıcık su 5. *rd* *aw* tîk *aw* *aw* yeşî-katîlî 1) susuzluğunu gidermek 2) maza-*aw* ma kavramak (veya ermek)

tâhîrî *m* süslenmiş olan
 tâhîrîbûn *m* süsleme
 tâhîrî bûn *ğ*ğk süslenmek
 tâhîrîkîrîn *m* süslenme
 tâhîrî kîrîn *ğ*ğk süslenmek
 tâhîrîkîrîn *m* süslenme, süslenme
 tâhîrî kîrîn *ğ*ğk süslenmek, süslenmek
 tâhîrîsîrî *m* dîk (sıcaklığı sût sıcaklığında)
 tâje *m*de yavru

tâjîk *m*de 1. yavru * tâjîkâ pîsîkê kedi yavrusu 2. bot kuzu (bir meyve veya sebzeyle birleşik olan küçük meyve veya sebze) 3. sürgün (sâbâ sürgünü) 4. *m*de yavru (bîr şeyin küçüğü) * kaniyekî mîna tâjîka serayê ye sîray yavrusu *e* *v* - lê xistin sürgün vermek - *u* pîsîkê kedi yavrusu - *e* marê jî ji marê yalanin yavrusinda yabudu - *e* marên bêhehrî naliê yılan yavrusu zehrînae olmar - *e* yêr ularî yavrusu

tâjîkanûn *m* yavrucağı
 tâjîk *m*de *ğ*ğn yavrucağı
 tâjîkderxistin *m* yavrucağı
 tâjîk derxistin *ğ*ğn yavrucağı
 tâjîkkîrîn *m* yavrucağı
 tâjîk kîrîn *ğ*ğk yavrucağı
 tâjîkmar *m* yavru yılan

tâjî *m*de 1. yavru 2. kedi yavrusu
 tâk (I) *e* çalın zamanı
 tâk (II) *m*de çitinde
 tâk (III) *m*de 1. hep, tümden 2. birlikte, beraber
 tâkber (I) *m*de *e*yya - *e*n *ç*î beyaz *e*yya - *e*n xemlê sus *e*yya
 tâkber (II) *m*de 1. yenici, yenen, mağlûp eden 2. galip, muzafar
 tâkber *m*de *ğ* galipçe, muzafar *m*de
 tâkberdar *m*de eşya
 tâklîrîn (I) *m*de 1. bozma 2. tahrip etme, kırma 3. iflas etme
 tâklarîn (II) *m*de 1. yenme, tırna (çeyrek oyunlarında) 2. yenme, yengi, mağlûp etme 3. yenilgiye uğratma, bozguna uğratma, haksızlık etme

tâk kîrîn (I) *ğ*ğ 1. bozma * arandiyu herêbûê tâk babin bölgenin muzafar *m*de mayên 2. tahrip etmek, kırmak 3. iflas ettirmek
 tâk kîrîn (II) *ğ*ğ 1. yermek, utmak (çocuk oyunlarında) 2. yenmek, mağlûp etmek * min ew dij leyistkê de tâk bîr oyunda oyu yendim 3. yenilgiye uğralmak, bozguna uğratılmak, haklanmak, alt etmek

tâk kîrîrî *m*de 1. yenik, mağlûp, bozguna uğratılmış olan 2. *m*de zafer kazanma, muzafar *m*de
 tâkçûn *m*de 1. yenilme, utulma 2. yenilgi, mağlubiyet, etilme, etilme, mağlûp olma, kaybetme 3. yenilgiye uğrama, bozgun, özgüne uğrama, alt ulma 4. yenilme (kendisiyle başı çıkılmayacak nicelikle olma) 5. yenilme (gücsüz, çaresiz kalma) 6. kırılma (teksi azalma) 7.

yarma (olumsuz veya başarısız bir sonuç alınma) 8. iflas, iflas etme 9. iflas etme, dibe vurma (düşünce, iddia, tez kimsa vb. yenilgiye uğrama, değeri düşme)
 tâk çûn *ğ*ğ 1. yenilmek, utulmak 2. yenilmek, mağlûp olmak, kaybetmek * em dij şer de tâk çûn zavağı kaybetim 3. yenilgiye uğranmak, özgüne uğranmak, alt olma 4. yenilmek (kendisiyle başı çıkılmayacak nicelikle) 5. yenilmek (gücsüz, çaresiz kalma) 6. kırılmak (teksi azalmak) 7. yarmak (olumsuz veya başarısız bir sonuç alınma) * taximê bîr tâk çûn nakûn de serê yârî 8. iflas etmek, dibe vurmak 9. iflas etmek, dibe vurmak (düşünce, iddia, tez kimsa vb. yenilgiye uğrama, değeri düşmek)

tâkçûyî *m*de 1. yenilmiş, utulmuş olan 2. yenik, mağlûp 4. bozguna uğramış, sınık 5. yenilmiş (gücsüz, çaresiz kalma) 6. kırılmış (teksi azalmış) 7. iflas etmiş 8. dibe vurmuş - hesibundîn yenik saymak
 tâkçûyîn *m*de 1. yeniliş, utuluş 2. yeniliş, mağlûp olma, kaybetiş 3. yenilgiye uğrayış, bozguna uğramış, alt olma 4. yenilme (kendisiyle başı çıkılmayacak nicelikle olma) 5. yenilme (gücsüz, çaresiz kalma) 6. kırılış (teksi azalma) 7. yarıltılma (olumsuz veya başarısız bir sonuç alma) 8. iflas etme 9. iflas etme (düşünce, iddia, tez kimsa vb. yenilgiye uğrama, değeri düşme)

tâkda *m*de rûkte
 tâkdân (I) *m*de 1. karıştırma 2. karıştırma (karıcalama) 3. karıştırma (karıcalama, bu şeyi ortaya çıkarmaya çalışma)
 tâkdan (II) *m*de 1. bozma 2. bozma (sesliliği bozma) 3. bozma (utuluş ve benzeri şeyleri kendisinden beklendiği işi yapmayacak duruma getirme) 4. bozma, tahrif etme, kalem oynatma 5. saboteaj, sabote etme, balcalama, 6. yıkmak 7. bozguna uğratma, haklarına yermek 8. *ğ*ğ çökertme

tâkdân (III) *m*de toplama, devşirme
 tâk dan (I) *ğ*ğ 1. karıştırmak 2. karıştırmak (karıcalanmak) 3. karıştırmak (karıcalanmak, bir şeyi ortaya çıkarmaya çalışmak)

tâk dan (II) *ğ*ğ 1. bozma * wî peyhan tâk dâ sözleşmeyî bozdu bozma 2. bozma * dengê bilûrê hêde *ğ*ğyê tâk dâ kaval serzê: bozdu 3. bozma (tahuz ve benzeri şeyleri kendisinden beklendiği işi yapma, yapacak duruma getirmek) 4. bozma, tahrif etme, kalem oynatmak 5. sabote etmek, balcalanmak 6. yıkmak 7. bozguna uğratılmak, haklanmak, yermek 8. *ğ*ğ çökertmek

tâk dan (III) *ğ*ğ toplama, devşirmek
 tâkdayî (I) *m*de 1. karıştırılmış 2. karıştırılmış (karıcalanmış)

tâkdayî (II) *m*de 1. bozuk 2. tahrif edilmiş kalem oynatılmış 5. sabote edilmiş 6. bozguna uğratılmış 8. iş çökertilmiş

rin teltlemek - = tel tel -a dizehi (an ji dî-rok) dikenli tel -a rêsavî (honandî an jî vebonayî) tel a gu -ên deng ses kirîşên (ce-ya teltîrî)

têl (II) m 1. tel (telgrafın kısılcıması) 2. telefon - kîrîn 1) tel çekmek 2) telefon etmek - şaredîn tel çekmek, telgraf göndermek

têla hemê *makûd* baw telî

têla dîrêhî m dikenli tel

têla dîrêk m dikenli tel

têla rêsavî m dikenli tel

têla vebonayî m wî tel örgü

têldîrûsk m telgraf

têldîrîk m dikenli tel

têldolab m tel dolabı

têlêfon m telefon - kîrîn telefon etmek

têlîk m telcik

têlî m kîzağın yuk tutmaya yarayan üst yan ku-
vurî çubukları

têlî hev kîrîn *têl* a telefonlaşmak

têlkîrîn (I) m tel çekme

têlkîrîn (II) *êgê* telefon etmek

têl kîrîn (I) *êgê* tel çekmek

têl kîrîn (II) *êgê* telefon etmek

têlkîrî m tellî, tel takılmış veya suslenmiş

têlokî m telsiz

têlîstîmek m dikenli tel

têl şandîn *êgê* teltlemek

têl vekîrîn *êgê* telefon açmak

têlxanê m telefon yeri, telgrafhanê

têm (I) m tem

têm (II) m 1. tem, tema 2. waz tema

têmpîl m tabel

tênrêl m 1. duran, hâl 2. kırık kıyafet 3. boy-
pos, anilam

têr hev têrîn

têrandîn m sıkme

têrandîn *êgê* sıkmek

têr bûn hev têr bûn

têrêber m vâzeşilmêz, mübren

têrênihiştî m 1. anlaşırsız, idraksız, birdrak 2.
anlaşırsız, düşüncesiz, dar kafalı

têrêgûlîşîbûn m 1. anlaşırsızlık, idraksızlık 2.
anlaşırsızlık, düşüncesizlik, dar kafalılık

têrper *zewê* geçişiz

têrniyat m 1. sikme 2. duzman

têr niyan *êgê* 1. sikmek 2. duzman

têrniştan m 1. işleme, öğrenme geçme 2. waz ak-
lı başına gelme, dersini alma

tê niştî *êgê* 1. işlemek, öğrenmek * şû-
jin *tê* niştî çavêzî işlemeçî 2. waz oku-
başına gelmek, dersini almak * *kerêdurê*
berê ew çend pere jê wazîn hê têrniştî-
ye esk kirawîr o kade parasîni yedîni a-
ma hêlî aklî başına gelîmîş

têrêşîr m tîk (sıcaklıq, sül kıvamında)

têrêl m tîmêl

têrêrandîn m geçirme

têrêrandîn *êgê* geçirmek

têrper *zewê* geçişî * *têkera* têrper geçişî fîl
lêperbar *zewê* geçişî * *têkera* lêperbar ge-
çişî fîl

têrpergêlî m geçiş yeri

têrperl m geçmiş (geçirme işini yapmış olan)

têrperîn m 1. geçirme 2. transî

têrpetî *êgê* geçmek

têrpişîn *êgê* dövmek, vurnak

têrpişk m maye

têrpûr (I) m tabure

têrpîl (II) m tepir (kırdan veya kamıştan yapılmış elek)

têrpûrkîrîn m tepirleme

têrpûr kîrîn *êgê* tepirlemek

têr (I) m (r'zâle okurmuş) harar, büyük çuval -a
arvan 1) an hazarı 2) başa belâ şey, başa
dêr olucak alan -a arvan e. el qas lû dîvî
dûmêh dîde wazêqê tozontêk -a xewê
çykêca sek duyayîn -a, bir surî * *têrêk*
perê zêla kîr duyayîn parasîni haccadî

têr (II) m 1. tok (açlığını gidermiş) 2. waz tok
taeyî, seveccelik, laşal, veyz parîna, gi-
la şeyler (elde etmiş kurusu) 3. dolgun tekim
me'arî ucîrî 4. doğum, doğmuş S. â daya-
nya - bi halê birçayan, sax hî halê newe-
şah nîzanîh tok zew, sîkêrî ise bawê mal-
den andînaz (yerk) - kîtan (birini doyosa-
ya çözmek - = 1) duyû duyû 2) uzun uzun
- û bîr doyosîva * *têr û bîr lû mîrê kîr* e-
na doyosîva bawî - û sêrtêr kîra kîra -a
dîlê waz dayosîva, doya doya - û - doya
doya - fi tîjî çok dolu (her hangi bir konuda
bilgili olan) - û tîjî bûm çok dolu olmak
(her hangi bir konuda)bilgi sahibi olmak

têr (III) m 1. yetme, kâh gelme 2. waz yetir 3.
wê temiz (yice, adamakül, çok anlamında
veit) * *têr lû xîstîne* bir temiz dayak etmiş-
tir 4. â iyice, iyicene, yakinen, sıkı * *têr dî-*
lan lî xwe bîke sîk gîyî S. â kînişîne (ku-
ruklerînc) kade * *têr şîloşîna bûbû* zîrêk-
kerîne kadez îslanî şî 6. â azum nezîr * *wê*
têr dîkesîrîne on a zîzîm îzum îzîyîr - baş
1) iyice, iyicene, bir güzel * *têr baş fîm ne-*
kîr ku mîn (1) xêber de waz kînişîngîna -
yice andînazî 2) bir temiz, adanêkî, adam
gibi * *wê* derê *têr baş paşîj bîke* burayî a-
canî gibi temizle (yerk) - *bêlîşîndîlî* kom-
lık etmek (çok suçlardan mîk) - *fîkîrîna* yic-
ce tartarak düşünmek, teraziye varmak -
benîta kîra kîra gîlîmek - *kêf* kîrîn bay-
rîna etmek (veya yapmak) - *kîtan* yic-
ce dövmek (veya ezmek), dayosîya dövmek -
rekîlîna fi pîfan hesaplamak kitaplamak - û
sêrtêr ziyadesiyle - û *sêrtêra* waz â ziy-
adesiyle * *mîna* tîr û sêrtêra waz jî wazîne
xwar ziyadesiyle a yetmeğî yedîrî oldîm -
û - kîra kîra -a çarekê 1) içimlik, bir so-
fêrîk * *têra* çarekê qehweya me maye bu
içimlik kalîvînc, z kîrînc 2) kıymalık (bu de-

fadê kirilacak, nêkrêrê olma) -a dilê (yekî)... ewre çewre * têra dilê xwe lê ila ewre çewre dewdê -a dilê (yekî) danê Ailak yarêti dehenek -a dilê xwe 1) dasesa, doya doya 2) gonburca 3) adanmakîli * mêrik têra dilê xwe şil bû adameçêz adanmakîli islanê 4) zayîdesyle 5) uzun uzun (uzun sere) -a dilê xwe lê xisên doyasya çawêk, kuyasya doymek -a dirûtanê, l k a gay -a guzêki bir isranê -a hesîrêki yan gurun * ege têra hevîrêki buyîrê te helê bi yogurim komurim vasa -a xwe esterêgi kadar, kerd ne yeler de recede, ziyadesyle * têra xwe genim bir kendire yeler dercedu buğday gotimê (yek) -a xwe hebûn gimê -oğû gubi olmanek -a xwe heyê! az çêrê! * tu têra xwe heyê, di mîzawiriyêdu kes di ser te re ûn e ser de az değulan, mûzîpaxle ustane yestur -a (...) kirin 1) yetmek, kafi gelmek, yeter olmak (bir ihtiyacı karşılayacak, gelecek nitelikte olmak) * ev pûte têrî kêrîna pîrîkê nake bu para kitabî a-maya yetmez 2, yetmek, doymanek, karşılamak, denk gelmek, yetişmek, gitmek * han têrî zarokan nake êkêrek çocuklara dıyanımyar * pere têrî we nuke para nze yetımyor * ev hatin têrî mustefen me nake bu gen maseafimêzî karışiyê naz * ev pere têrî me dîke bu para bîze yetır * ev komir sê mehan têrî me dîke bu kîmêr oxe oç ay gider -f (tıştekî) kirin -e yetmek, -e karışıl-mek * mehanîya wî têrî lazmatiyên wun nake maşî ihtiyaclarını karşılamıyar -f (...) nekîrin (bir şey) yetmemek, az gelmek, eksik gelmek

têr (IV) *razî gur çenek olmanê* * têrtelaz girtelaz

têra dilê xwe *k* 1. doyasya, doya doya 2. gonburca 3. adanmakîli * mêrik têra dilê xwe şil bû adameçêz adanmakîli islanê 4. ziyadesya * min têra dilê xwe itan bir esterêgi ziyadesyle gotaydar 5. uzun uzun (uzun sere)

têrabî (I) *er tesluk*

têrahî (II) *er kafi, yeterlik*

tê ramançin *êgê* 1. (uzunle) dîşûnûlmek 2. (uzunle) yoğunlaşmak

tê ramîn *êgê* 1. dîşûnmek (şikâhna getir-mek, gûy ûnûce getirmek) 2. dîşûnup şaşır-mak (yuce dîşûnmek) 3. (bu şey uzunle) yoğunlaşmak

têrandin *er* dayuma

têrandin *êgê* doymamak

têrandî *er* doymulanay olan

têray *er* bal sulu, bal sulanmas

têrayî *er* sula doymu

têra xwe *k* 1. yeterince * te ev kar têra xwe dirêj kir sen bu qî yeterince uzatim 2. ziyadesyle * ez têra xwe menimê bûm ziy-

adesyle menimê oldim 3. doyasya * min têra xwe bavê xwe nebî doyasya bahamî gormedim 4. em konu * gava ku wê li zan-koyê dîxwênê, bavê wê şêl têra xwe zen-pin bû *er* universitêde okurken babasî emi konu zengindi

têra xwe hebûn *er* 1. güründüğü gibi olma-nak 2. hederik, i şanzêk, işini iyi bilir olmak têra xwe kirin *êgê* becerikli olmak, işini iyi bilir olmak

têrayî *er* yeterlik, kafi

têrayî *er* tokluk

têr baş *k* 1. iyice * wê derê têr baş dıçane bu-şayî iyice biliyor 2. gur, iyice, adanmakîli * têr baş olzane, têr başêge iyice bûn de, say-lamaz * pîr söylêdî iyice *er* şêlê 3. gazete, iyice * jinik derdur têr baş malaştibû ka-dim erêd: güzêlec şupûnmuştu 4. oldukça 5. pek çok, pek iyi 6. hakkıyla * kar têr baş kî-riye 7. hakkıyla yapma 7. sikin 8. *er* pek iyi, parlak (güze görün, başarı)

têbez *er* çok yağlı hayvan

têrbîs *er* gelmiş güzel olama

têrbûn *er* 1. doyuma 2. mee doyma (yeter bul-mak) 3. doyma tamam olma (bir ihtiyacı yeteri kadar karşılamak) 4. tatmin olma (can-se, isteklerini gidermek) 5. doymama, doyul-ma -jê re tune doymek nedir bilmez 6. tek-lük -jê re tune bûn doymak nedir bilme-mek -a gur tune, tu çî qay gur têr bîkî berê wê li mîşînê ye kuta evên olma, az kadar doyarsın da gûzê koyunê olu

têr lûn *êgê* 1. doymak * ez têr bûm, tîştêki din nazwazim dîşûdum, baska bir şey iste-mem 2. mee doymak (yeter bulmak) 3. doymak, tatmin olmak (bir ihtiyacı yeteri ka-dar karşılamak) * az jî ar têr bû lapna su-ya doydî 4. tatmin olmak (insel, isteklerini gidermek) 5. doymamak, doyulmak * tî ev cemî xwarim marêv têr dibe? bu kadar yet-mekle doyulur mu?

têrbûnî *er* 1. doyma 2. *er* doyma, tamam 3. *er* doymuluk 4. doyma, tatmin (insel tat-min) -ya emîl (insel tatmin)

têrbûyî *er* 1. doymuş, tamam olmuş olan 2. *er* emîl doymuş, meşbu

têrbûvîn *er* 1. doyma 2. mee doyma (yeter bul-mak) 3. doyma, tatmin olma (bir ihtiyacı ye-teri kadar karşılamak) 4. tatmin oluş (insel isteklerini gidermek) 5. doymama, doyulus

têr candar *er* er cepcanî

têrdêk *er* çûsêrk süzûgî

tê re *er* -er, -erden

tê re bihurîn *êgê* 1. -den geçmek (bir yandan gup oca yandan çıkınak) * tu bi zurekê dî kirîya derziyê re bihurî ipikê değızî-dun zar geçî 2. icandan geçmek * erehe dî nav bajê re bihurî araba şerimê icandan geçî 3. gelin geçmek

tê re hûn *têw* batırılmak

têreçûn (I) *w* 1. -den boşalma, akma (dışarıya çıkma, çekilme) 2. -den sızma, kaama 3. sarma, sızdırma

têreçûn (II) *w* 1. -den geçme (bir yandan girip öte yandan çıkma) 2. içinden geçme, uğrama 3. işleme 4. batma, sığına, sıklama, sıklama 5. sıklama (batıp kalma) 6. yeme, kaama, dolama (e bes vb şeyler için)

tê re çûn (I) *têw* 1. -den boşalmak, akmak (dışarıya çıkmak, çekilmek) * av da devlele zê diçe kovu a çiyor 2. -den sızmak, kaamak * hilm û gulm da tîlîlê re diçe karandên isîlên kaçiyor 3. sızma, sızdırma * av tê re diçe st sızvira

tê re çûn (II) *têw* 1. -den geçmek (bir yandan girip öte yandan çıkmak) * ta bi zarokê il kurîya derziyê re bi huri îplik îgne derzîndan zêr goştî 2. içinden geçmek, uğramak * di may bajêr re diçe arbu sebrin kîndên geçiyor 3. işlemek * serma tê re naçe na çuk işletiyor 4. batmak, sıklamak, sıklamak * serîye gulê wê tê re here gulim dîkên sarcar 5. sıklamak (batıp kalma) 6. yeme, kaamak, dolama (elma vb şeyler için)

têredêr-hûn *w* 1. -den geçme (bir yandan girip öte yandan çıkma) 2. içinden geçme, uğrama 3. geçip geçme

tê re derbas hûn *têw* 1. -den geçmek (bir yandan sokup öte yandan çıkarmak) 2. içinden geçmek, uğraması sağlanmak

tê re derbas kirin *têw* 1. -den geçirmek (bir yandan sokup öte yandan çıkarmak) 2. içinden geçirmek, uğramasını sağlanmak

têredêrxistîn *w* 1. -den çıkarmak 2. -den uzarmak

tê re derxistîn *têw* 1. -den çıkarmak 2. -den uzarmak (baş, kolları veya bacakları bu yere yuceltmek) * serê xwe il ileri re derxist kûrdan başmî uzatî

tê re hatin kirin *têw* geçertirmek

têrek *w* delîl, yeterli

têreker *w* sokuca

têreklîrî *w* 1. -den geçme, geçirme 2. takma (îgne, yuzak gibi şeyler için) 3. batma, sıklama, sıklama, sızma, sızma (îgne, bıçak, çakı vb için) 4. batırma, bandırma, batma 5. sıklama (dar bir yere zorla veya derek sokma) 6. çalkalama, çalkama (sıcak sarmak, soğumek veya suya çarparak bir şeyi temizleme) 7. dürtme (uyarma)

tê re kirin *têw* 1. -den geçirmek, geçirmek * ji min xwest kû ez jê re ta da kurîya derziyê re bîkîm, îplîgî îgneye geçirmemî isîledî 2. takmak (îgne, yuzak gibi şeyler için) * ez dîkîrtim belî da derziyê re bîkîm îplîgî

îgneye takîlîrîmî 3. batmak, sıklamak, sıklamak (îgne, bıçak, çakı vb için) * kûr di zêbeşê re dîrîhû û wîso dîsekiñî hîçêgî karpîza sokimîş oyluê heklîyîndî 4. batırma, bandırma, batma * ez namû xwe di rîçalê re dîkîrtî î dîxwîrî rêçelê e serîgîmî bîna vetimî 5. sıklama (dar bir yere zorla veya derek sokmak) 6. çalkalama, çalkama (sıcak sarmak, soğumek veya suya çarparak bir şeyi temizlemek) * te fîraçî di awe re kûrî * çabok bîr sîdî çalkalîndî mî? 7. dürtmek (uyarmak) * tîlîya xwe tê re dîkîrî parîmağîya aru durtîyîrde

têrekîrî *w* 1. -den geçirilmiş 2. tokluk, tokluk (îgne, yuzak gibi şeyler için) 3. batırılmış, sıklanmış, sıklanmış (îgne, bıçak, çakı vb için) 4. batırılmış, bandırılmış 5. sıklanmış (dar bir yere zorla veya derek sokma) 6. çalkama, çalkama (sıcak sarmak, soğumek veya suya çarparak bir şeyi temizleme) 7. dürtme (uyarma)

têrekî *w* yeterli

têremîş *w* tomas

têrgîya *w* bel odu

têrgoşt *w* 1. bulutlu 2. utlu (etli çok olan) * mî hî tîrgoştî etî koyun

têrik *w* delîl * tîrîkî îş xîstîye delîl vîrmîş

têrîwanî *w* toma -ya hevlîşîyan derîzîm temîrî tîrî *w* 1. tokluk 2. doyumu, tatmin (buz, istekleri giderme)

têrîkrîbî *w* 1. yeterli kıyafet 2. veyna, kafi gelme, yeter olma (bir ihtiyacı karşılayacak, güdürecektir nitelikte olan) 3. yetme, çıkışma, gelme, yetişme, karşılama

têrî kurî îgî 1. yemec, kafi gelmek, yeter olmak (bir ihtiyacı karşılayacak, güdürecektir nitelikte olan) * ev pere tîrî kurîna îltîrîkê nake bî para kirîbî almîya vetimî 2. yetmek, çıkışmak, gelmek, yetişmek, karşılama (periyê min tîrî nekîr kû ez vê bîkîrîmî jîrdîna bîna almîya çîkîştîdî) * ev kûndî xê mehan tîrî me dîke bî kûndî bîze îçîyî gîdîr * ev pere tîrî me dîke bî para bîze vîrdîm

têrîkîrî *w* yeterli

têrîrî *w*ğîl doyulmak

têrînekîrî *w* yetersiz

têrînekîrî *w* yetersizlik

têrîrî *w* doyumsuzluk

têrî xwe î dayînesîyî e. yetenmez - hehûn kendîre yeter olmak - kurîn kendîne yetmek

têrker (I) *w* 1. doyurucu (doyurma özelliği bulunan) 2. nez doyurucu, tatminlik, tatmin edici (ihtiyaçları, yeterli) * mîn jî pîrîso xwe re berîstîyeke tîrker nestendî strîma duyurucu bî revîbî almîdîm

têrker (II) *w*ozun tuncîç -a dîçelîdar îgîçî tuncîç -a dîçekê -e edat tuncîçî -u hevpat (on jî hevpatîk) orîak tuncîç -a hokîrî tîrî tuncîçî -a hevpatê -e tîrî tuncîçî -a ne-

yekser *ze* dawayî türlec *-a* neyekser *a* lîk-
arê *ze* dawayî lîl türlec *-a* newşin *ze* du-
runisî türlec *-a* yekser *ze* dawayî türlec-
in, düz türlec *-a* yekser *a* têkerî *ze* dawayî
lîl türlec

têkerî *we* 1. doyuruculuk 2. *we* doyurulanlık, tatminçilik.

têkerîn (I) *in* 1. doyuma (açlığını giderme)
2. *we* doyurma, tatmin etme (yeterli olma)
3. tatmin etme (karşılanmasını emel, istekle-
rinin giderme)

têkerîn (II) *in* 1. yetme, kafi gelme, yetme
(bir ihtiyacı karşılayacak, giderecek maddeli-
te olma) 2. karşılanma, dînâ gelme

têr kirin (I) *îgê* 1. doymak (açlığını gider-
mek) 2. *we* doyunarak, tatmin etmek (ye-
terli olma) * *ev kar mîn* (têr naklin bu işle
beni doyumsuz) 3. tatmin etme (karşılan-
dakinin emel istek erini gidermek)

têr kirin (II) *îgê* 1. yetme, kafi gelmek, ye-
timmek (bir ihtiyacı karşılayacak, giderecek
maddeli olma) * *ev pere têr nake ku emi*
xanî bikirin bu para ev almayı yetmez ye-
timmek * *perê têr kur paçeyê ye*rd. 2. karşı-
lamak, denek gelmek

têrkîrî *ze* 1. doyunmuş, tatmin edilmiş olan 2.
tatmin edilmiş (emsel isteklerin giderilmiş) olan
têr kîp *ze* sîkîca

têr lê dan *îgê* *we* sayana çıkarmak, basat etmek
(çok doymek)

têr lê xistin *îgê* *we* sayana çıkarmak, hayret et-
mek (çok hayretmek)

têrîmal *ze* zeng *in* *we*rd. verilmek

têrmîne *ze* çok onanlı

têrmîş *in* 1. çay (tat, eşek gibi hayvanların er-
keklik organı) 2. *we* yeşek, penis

têrînaq *ze* tok, doymuş olan

têrînehû *ze* doyumsuz, tatlımsız

têrînehûn *in* doymazlık

têrînehûnî *we* doyumsuzluk, tatlımsızlık

têrînehûyî *ze* doyumsuz, tatlımsız

têrîneklîn *in* yetme, yetmezlik

têrînekirîna *dêl* *îgê* kalp yetmezliği

têrînexwer *ze* doyanız

têrînexwerî *we* doymazlık

têrînîrîn *in* güzel uyku ceşme

têr ulvîn *îgê* doyasıya yabmak, güzel uyku
çekmek

têrîniğar *ze* bol vekilli

têrîniğaş *ze* bol tarıymalı

têrîpaq *ze* apak, çuprak

têrîpaqî *ze* 1. terfîmîz, apak, ak pak 2. *pirîl*
paqî * *her derî têrîpaqî* *e* her taraf *pirîl* *pirîl*
3. *pirîl* *pirîl* (kusursuz, eksiksiz olmayan) * *mî-*
rovêkî *paqî* *e* aral *pirîl* bir insan (mec)

têrîpel *ze* bu, yaprak

têrîpîlêt *in* sîkîca

têrîruzan *îgê* doyasıya yatmak, güzel uyku
yektirmek

têr ronahî *îgê* tîrîronayî

têr ronayî *ze* 1. bol ışık 2. bol aydınlık

têr ronî *ze* 1. apaydın 2. *pirîl* *pirîl* * *setê tî-*
beheke *têr ronî* *paqî* *paqî* *bu* salâh

têr ronîlîn *in* 1. apaydınlık, apaydın olma 2.
pirîl *pirîl* olma

têr ronî bûn *îgê* 1. apaydın olma 2. *pirîl* *pe-*
ri olma

têr şîdandî *in* sîkîca, sîkî sîkîca

têrîmîz *ze* 1. terfîmîz, terfîz pak 2. *ze* terfî-
mîz (lokessiz, gunahsız) 3. *ze* *pirîl* *pirîl*

têrîtîre *ze* buhalemin (Carnaculus çamca-
lernî)

têrîtîş *ze* kerkî dalu

têrîtîj *ze* çok keşkin

têrîvate *ze* çok anlamî, derin anlamlı olan

têrî *ze* *îgê* besbetir

têrîxew *ze* *îgê* sayana uyumuş, uykuya doymuş

têrîxewlîn *in* uykusunu almış

têrîxew bûn *îgê* uykusunu almak

têrîxewî *ze* doyasıya uyumuş, uykuya doymuş

têrîxewîbûn *in* uykusunu (almış) olma

têrîxewî bûn *îgê* uykusunu (almış) olmak

têrîxew kerîn *îgê* güzel uyku çekmek

têrîxîzan *ze* seisefil, çok sefil olan

têrîxîz *ze* bol kârca, kârca

têrîxur *ze* 1. tok 2. tay

têrîxurî *in* 1. tokluk 2. tayluk

têrîxwarîn *in* 1. doyma 2. doyma (bir ihtiyacı-
nı yere kadar karşılama)

têrî xwarin *îgê* 1. doymak * *mîn* *têrî xwarî*,
işleki *dîn* maxwazîn doymam, başka bir
şey istemem 2. doymak (bir ihtiyacı yere-
ri kadar karşılamak) * *axê* *ax* *têrî xwarî* *tey-*
mâ *saye* *deyde*

têrîxwar *ze* 1. tok 2. tay

têrîxwarî *in* 1. tok 2. doymuluk

têrîxwarîbûn *in* 1. tokluk 2. doymuk

têrîxwarîlîn *in* tokluk 2. doymuluk

têrîxwer *ze* 1. tok 2. tay

têrîxwerî *in* 1. tok 2. tayluk

têrî xweşik *îgê* 1. pek güzel, çok güzel 2.
parlak (yüzü güzel olan oğlan) * *kurîkeki*
têrîxweşîk *bû* parlak bir çocuklu 3. güzelle,
yüre * *îlînk* *dendur* *têrî xweşîk* *malaştîbû*
kadîn *enaf* güzellece seponmuştu

têrîşîkîn *in* yetkenerî suya indirme (kabul et-
mek)

têrî şîkîn *îgê* yetkenerî suya indirmek (kabul
etmek)

têrîtxwer *we* sâbâh yemî, sâbâh otlanmasu (mal
çevir için)

têrî (I) *bu* *ûtî*

têrî (II) *in* geçerlilik (aynalarda)

têrî veşan (I) *îgê* 1. sekirmek (yılan, hîncek v.h.
için) 2. mec. dîbar etmek

têrî veşan (II) *îgê* sarmak, aşırma

têvek *we* bağlaşma

têvek danîn *îgê* bağlaşmak

tê vekirin *êgê* 1. takmak (tiğek, yuzok gelî şêşê (çiq)) * ez dikurîna her di dergiyê vekim (pligi tîgneye takkirîna) 2. dîstîmek 3. (el, ayak, vb.) geçirmek, geymes * qulê xwe dîdine **tê lê haggê xwe** **tê** ve meke parlotonutîna şîna veriyor, an ama ayagêna geçîme

têvêl wê çêşîdî, **mûhtelîf**

têvêlî w mûhtelîlîk

têvîl *bu* **têvêl**

têw nê 1. geçerli (oyunlarda) 2. kabul (geçerli) * **ev jîmar têtew e** bu sayî kabul

têwalandin w balastîna, **başîna** *şîma*

tê walandin êgê buluştîmek, boçîna sarîmek

têwalîn w bulastîna

tê walîn êgê bulastîmak * **ez têt walîyame nikarîna jê derkevîna** *bu* kere bulastîyîna, çî-kam, vorûn

têwerandîp w etralîna sarîna

tê werandîn êgê etralîna sarîmak

têwerbûn w 1. uçma (yüksesek yerdên dîştîna, yuvulânarak dîştîna) 2. üzetîna (ulûna, otulma, çullayîna)

tê werbûn êgê 1. uçmak (yüksesek yerdên dîştîmek, yuvulânarak dîştîmek) 2. üzetmek (1. olmak, aulîna, çullayîna) * **gur têt werbû herxkê kutî** kuzuğa çulandi

têwerbûyîna w 1. uçuş (yüksesek yerdên dîştîna, yuvulânarak dîştîna) 2. üzetîna (ulûna, otulîş, çullayîna)

têwerdan (I) *w* 1. çalkalama 2. çalkalama, çalkama (sudan sarîmak, geçîme veya suyu çarparak bir şeyi temizleme)

têwerdan (II) *w* kucaklayîna, sarîna

têwerdan (I) *êgê* 1. çalkalanmak 2. çalkalanmak, çalkamak (sudan sarîna, k geçîrmek veya suyu çarparak bir şeyi temizleme) * **te fîraq dî avê werdan?** tahaklîna sudu çalkaladîna mı?

têwerdan (II) *êgê* kucaklayîmak, sarîlamak

tê wergerîn êgê dakunmak, yaramamak * **tê wergerîya** zakkîna *şîma*

têwerhatîna w sarîna, sarîpsarîna, utulîna sarîya

tê werhatîna êgê sarîmak, sarîpsarîna, etralîna sarîmak

têwerkirîna (I) *w* 1. üzetîna (ulûna, otulma, üstüne kapaklanma) 2. üstüne otulma, üstüne otulma

têwerkirîna (II) *w* (bu yerdên yuvulastîna)

tê werkurîna (I) *êgê* 1. üzetîna (ulûna, otulmak, üstüne kapaklanmak) 2. üstüne örtmek, üstüne otulmak * **êlîkê têt werke** yûrganî üstüne ot

tê werkirîna (II) *êgê* (bu yerdên) yuvulastîmak

têwkrîna w sayîna (geçer tutma)

têwkrîna êgê sayîmak (geçer tutmak)

têwkrîna *w* 1. rûzg (sarîlmak için hazırlanan rûvalmûş ekîna yûgan) 2. hama,anda sarîna,den ayıldîna (libalîbîr yûgan) ~ **not** **krîna** *bu* tîg-

na, mûhulene, *bu* yûganîna ôlîstîna, bîlîştîmeye hazır hîle getirîlme ve kûstîna, *bu* için ôclî şekîl verîme işlemler

têxe w dîvîna şîrdê

têxîstîna w 1. koyma (bir şey başka bir şeye üzerine yerleştirme) 2. koyma, giyme 3. koyma (bir kimseyi işe yerleştirme) 4. koyma (harakata, işçeyi salma) 5. koyma (katma, eklenme) 6. sokma, sokuş (işine veya arasına girme) *şîna* sağlama

tê xîstîna êgê 1. koymak (bir şeyi başka bir şeye üzerine yerleştirmek), * **têxe avê şîna koy** * **pîşîngê têtêxe vîr** kedyî şîna koy 2. koymak, giymek 3. koymak (bir kimseyi işe yerleştirmek) * **ez hatîna ku tu mîna têtî kar bîna işe koymîna?** şîna geldîna 4. koymak (bulanmak, içeri sokmak) 5. koymak (katmak, eklemek) * **ma xwê têtîstîna xwîrîna?** yemeğe tuz koymuşlar mı? 6. sokmak (işine veya arasına girmesini sağlamak) * **vê jî têtê** *şîna* da sok ~ **değdîna** *w* şîna koymak

têxîstî w 1. uçukdekler, mûndenecar (bir kitap, dergi, gazete vb. nin xînce bulundîr konulîr veya kapandığı sayeler) * **êlî beşa têtîstî ya pîrtûkê bînêre** kitabîna uçukdekler hîlîmîne bok 2. dîvîna

têxî w şîna, **êgê** *şîrdî*

têx (T) *w* 1. ağaç kütü ve zeytin yağı içeren kurulu uzun yapımında kullanılan özel su 2. çalkınaklı tüleklerde kullanılan tütlü

têx (II) *w* kapîr

tê zan êgê koymayîna (kaynağından dökmek, çıkarmak) * **av têt dîzê şîrdîna su koymîna**

têzay (I) *w* ağaç kütü ve zeytin yağı içeren kurulu uzun yapımında kullanılan özel su

têzay w kerray

têzê w tîtlî (hîmîna) v.h. atıştırmada kullanılan köyün başınına (tatışucu madde)

têzêdîna w tîtlî (dîna) *bu* parlayıcılar için) * **topa têtêdîna** tîtlî top

Th êw Th (oyun) *bu* kullantîna

tîbab w 1. mîkrar 2. epey, bir şîna * **têbahêk şîna xwar** bir şîna ekîmîna yedî

tîbabek w epey, bir şîna, bir yağın

tîbal wêb top yekûn, toplu ulûna, cîkîstîr o-lînk

tîbar *bu* **tar** *bu* tîbar

tîbare *bu* 1. yarabî 2. havdud (bu) *şîna* korku verîna (bu) şîna kîstîna

tîberk *bu* **teberîk**

tîbêk w ankê çikîna, tîlîna,

tîbîl *bu* tîbîl

tîb w tîp, tîbahet ~ **a dîdî** (an jî edlî) allî tîp

tîbare w kînk

tîbî w tîbî, tîpîk *êgê*

tîbî w çîmak * **tîbîla xwe bîkêşe şîlewa** çîmak *bu* şîna

tîbtî w şîna (geçerli dilence)

ticaret m. 1. ticaret, tecim (türlü ürün ve mal sat.p.ölm.) 2. ticaret (kazanım amacıyla yapılan alım-satım etkililiği) 3. ticaret (bu etkililikle ilgili bilim)

ticaretgah m. ticaretgah, tecim evi.

ticarethane n. ticarethane, tecim evi

ticarî m. 1. ticarî, tecimsel 2. ticardan ziyevî sınıftan alınan ağa payı

tî m. 1. tikarık 2. t. ulh ~ kırılm devê hey bur-bur'ın ağzına tikürmek (bir sorunda, bu olayda söyleşmiş gibi, ağır bir dığı yapmalar için) - kırılm **tiavê** icar: tikürmiz. -î hey **ti te** tuh sana yoh sana

tîfak m. 1. tîfî 2. awe zavallî

tîfaq (T) m. 1. kaza 2. olay, hadise - jê qewimîn 1) etînden kaz: çîlmak 2) bînden kö-tülük gelmek ~ jî destê (yekî) qewimîn etînden kaza çîlmak - a jî nişka ve (an jî medîcî) gawimîz kaza

tîfaq (F) m. birlik, tîfak (bu'leçna, bir arada olma durumu, vahdet) * tîfaqn neteweya me pîrê glîng e mîlîtemîzê berhê çok u-ccudîr ~ çêklîh bîlîx olugumîz. - a mî-rovîyê çîya werdîgerîne însanlar berî k nî-dîmî doğlîrî bîle devîrî

tîfaqdar m. tîfaklı, tîfakçı

tîfaqkîrîn m. kaza yapma

tîfaqkîrîn *şîgh* kaza yapmîk

tîfaqkîrî *şîgh* kazalî tkaz: geçîrîmîz olîm

tîfîkî m. rükûkîk kabî

tîfîk m. 1. çocuk 2. ocuğun ön kısmı

tîfîkîşîm *şîgh* çedî usûklî kîdamîrî tîctîm, işle-yî yî-lîndî olîmî

tîfîl *şîgh* tîfîl, küçük çocuk

tîfîng *şîgh* tîfîng

tîfîngîndî m. 1. kaza yapma 2. olay çıkarma

tîfîngîndî *şîgh* 1. kaza yapmîk 2. olay çıkarmîk

tîfîqîm m. 1. kaza olma 2. olay olma

tîfîqîm *şîgh* 1. kaza olmîk 2. olay olmîk

tîfî h. tu, tuh - bey tu sana - lî te be tuh sana

tîfkîrîn m. tükürmî

tîfîkîrîn *şîgh* tükürmîk

tîfî *şîgh* tîfî

tîfre m. tîfî, çalın, korum

tîfîf (T) m. kaza

tîfîf (F) m. kav, yılan, kavi

tîfîf *şîgh* tîfîf

tîfîfîndî m. bezeme, süsleme

tîfîfîndî *şîgh* bezemîk, süslemîk

tîfîfî m. bezeme, süsleme

tîfîfî *şîgh* bezemîk, süslemîk

tîfîfîndî m. bezeme, süsleme, süsleyip püs-leme

tîfîfîndî *şîgh* bezemîk, süslemîk, süsleyip püslemîk

tîfîfî m. bezeme, süsleme, süsleyip püsleme

tîfîfî *şîgh* bezemîk, süslemîk, süsleyip püslemîk

tîfîk m. tîfîk

tîfî h. tuh - lî te be tuh sana

tîhîl (T) m. beğür

tîhîl (F) *şîgh* 1. dalak - a reşdalak

tîhîlgîrêdan m. 1. küpleme 2. dalak büyüme (sınatadan dolayı)

tîhîl gîrê dan *şîgh* 1. küplemek 2. dalak büyütmek (sınatadan dolayı)

tîhîlîrdîm m. küpleme

tîhî *şîgh* tîhî

tîhîwîk m. hoyun ağrısı

tîhîk *şîgh* 1. darıdağın (Mîlîmî eûsum) 2. darıdağın (bî ağzîmî yemîş)

tîhtavîk *şîgh* nane (Mîrîng pîpîrî)

tîhîk m. kaymak (sütün ve yağın bir yüzeyinde zîr dîmîrmîde toplanan yağlı katman)

tîje *şîgh* 1. dolu (bos karşını) 2. dolu (bu yerde sayıya çok) * lî çîya kew tîje ne dîğê kîk-

lîk dolî 3. dolu (buş yeri yok, her yeri tutulmuş) * erebeyî tîje dolî azabî 4. dolu (ış, uğraş, n ay vs. için; çok olan) 5. dolu (iş-

li şîblîlîr için, içinde atılacak mîrmîsî olan) * demînce tîje vs, hay jê be talîmî dî-

du, dîkîkî etî 6. dolgun (ölke, kîzgînkî gîhî dîygulîrî dolî) * jî mîfîî tîr tîje vs mîfî-

ye karşı adamîklî dolımdî 7. dolgun, ev-nî fîkîrî tînelî çîrî 8. dolgun, eelî * ew

keçlî jî xwîykî awe tîjetîr e bu kîz kîr-

deşîndî dolî dolımdî 9. awe dolî (bîrkîm-

lî 10. dolu, yuktî * vî ezîrî bîrnameyî me

tîje vs programîmîz bu seler çok yûklî 11. içlî (sebzî ve meyvelî için) 12. çalı gibi

(sık sık ve sert saç ve sakal) 13. tüküm tîk-

lîm * bîndîrî dîkanî jî eşyîyan tîje bî

dîkkîmî içîrîsî tîkîmî tîkîmî eşyî dolî 14. tüküm tüküm (çok kalabalık) 15. buğulu bu-

ğulî * çavîndî wî yîndî şîm tîje hîm mîvî gözî-

erî buğulî buğulî ulî - ye hîta bî dîvî ru ağ-

zîmî kadîr, arîmîmî kadîr, rîkî bîsî

tîjebûn m. 1. dolma 2. dolma (bir yere iyice ya-

yılma, kaplama) 3. dolma (bir yerle pek çok

kimse toplanma) 4. dolma (sabu tükeneip öf-

kes: tazînkî durumî gelme) 5. kaplama (oygulîr için, dîkîrmî)

tîje hîn *şîgh* 1. dolmak 2. dolmak (bu yere i-

yice yayılmak, kaplamak) * bîrî: bî devî ne

tîje avî bî hîvîvîvîvî ağzîmî kîstîrî azî dîddîldî 3.

dolmak (bir yerde pek çok kimse toplan-

mak) * meydan bî mîkrîvîmî tîje hî meydan

mîsîndî dolî 4. dolmak (sabu tükeneip öfke-

sî tazînkî durumî gelmek) 5. kaplanmak (duygulîr için, dîkîrmî) - a dî serî de ge-

lîlîndî dolîp tîşmîk

tîjebûyî *şîgh* 1. dolmuş olan 2. yuktî (bir şeyden

üzîrînde çok bulunma) * mîmî ew dî rewîşke

tîjebûyî dî dîfî ewî sîmî yûklî bîr şekîlde

gîrdîm

tîjebûyî m. 1. dolu 2. doluş (bir yere iyice

yayılma, kaplayış) 3. doluş (bir yerde pek

çök kimsə toplaşış) 4. doluz (saber tükəmp öfkəsi (aşacaq duruma gəlme) 5. kaplayış (duyular nem, dolducaş)

tjefehm *m* 1. idrak sahibi, anlayış 2. zeki, keskin zəkâli

tjeker *nl* doldurma

tjehirin *m* 1. doldurma (tələ durumu getirmə) 2. dolduruc (baldıqca, çizelge, fiş qışu basılı kağıdların boş yerlərinə tamamlama) 3. *m* 4. doldurma, kurma (birini başkası için kötü düşüncələr duruma getirmə, kurma (başkalarla kəzi) öfkələndirmə) 4. doldurma (ses, koku için) yayılıp kaplama) 5. dol duruma (belli bir süreyi kaplama, alma) 6. kaplama, sarma, boğma 7. doluz

tije kiriti *lğh* 1. doldurmaq (dolu duruma getirmək) 2. doldurmaq (baldıqca, çizelge, fiş qışu basılı kağıtların boş yerlərinə tamamlama) * etlə vəia yən fatürayə tije hiqe fatüranın boş yerlərini doldur 3. *m* 4. doldurmaq, kurmaq (birini başkası için kötü düşüncələr duruma getirmək, kurmaq (başkalarla kəzi) öfkələndirmək: * ez haş pə bawez im ku wə şevə jinu wî ew tije kiritiye a ge ce, kirsim onu doldurducaşa cürüm 4. doldurmaq (ses, koku için) yayılıp kaplama) * həhə xwarinə ode tije kiritiye odəyi yemək kəsəu doldurmuş 5. doldurmaq (belli bir süreyi kaplama, alma) 6. kaplama, sarma, boğmaq * jonyə ampələ ode tije kiriti ampulün işığı əuayə taradən boğmuşu

tjekiñi *nl* doluz, dolmuş olan

tjeti *m* doluzluk

tji *hər* tje

tji hün *hər* tje hün

tjifehm *hər* tjefehm

tji kirin *hər* tje kirin

tjiti *hər* tje

tjijök *hər*öl bir tje ol

tktenə *nl* yapayalnız

tk *w* tenə *nl* yapayalnız

tk (T) *w* tk

tk (H) *nl* 1. duk 2. azadı

tkk *m* tca - jə kum (brüden) cəddə ölməmək (veya brüden rızə etmək) ~ kirin tca etmək

tkkadat *nl*tk tca:

tkkakar *nl*tk tca:

tkkakar *w* tca:tlük

tkkaker *nl*tk tca:

tkkaker *w* tca:tlük

tkkakin *m* k. tca:etmə 2. ölmə, istisna: etmə

tkk kiriti *lğh* 1. rca etmək 2. ölmək, istisna: etmə * ez tkk dikim ku muəne-leyün pəlvü hiən kirin gerekli isleməni yapmışam d ləim

tkkudin (T) *m* 1. tiklama 2. tiklama

tkkudin (H) *m* gerinə

tkkudin (H) *lğh* 1. tiklanmaq 2. tiklanmaq

tkkudin (H) *lğh* gerinə * etlə zədə netikinə tu de bığtini bəholi əzəu gerinə kəpərtməzəm

tkkudi *nl* gerinə

tkkane *nl* dikmə, dümə, amət, dik durumdə

tkkatı *w* dikəy

tkkayı *w* rca:tlük

tkketik (H) *m* kəkkəli - jə cün kəkkəli atmaq

tkketik (H) *m* 1 ku tka

tkkür *m* belkəpər

tkkū (H) *m* 1. tiklama 2. tiklama

tkkū (H) *m* gerinə

tkkū (T) *lğh* 1. tiklanmaq 2. tiklanmaq

tkkū (H) *lğh* gerinə * zlkə wî tkkūyayə kəmi gerilmiş

tkkūni *w* tca:tlük

tkkūni jə nün *lğh* tiklanmaq

tkkūni jə birin *lğh* tiklanmaq

tkkūni jə çün *lğh* tiklanmaq

tkkū tca:tlük

tkkū tenə *nl* yapayalnız

tkkū *m* dikəy

tkkūnə *nl* yapayalnız

tkkūtlük *hər* tkkūtlük

tkkūtkandin *w* tiklama

tkkūtkandin *lğh* tiklanmaq

tkkūtkū *w* tiklama

tkkūtkū *lğh* tiklanmaq

tjkkök *nl*tk ağaçkəkən (Pisus)

tl (H) *lğh* bəz. güddə

tl (H) *nl* cəddə 1. tca:tlük * detketibü sevü tl li dlikir gazı tca:tlük çikip hıngıyordı 2. höyük, kurgan, tca:tlük

tl (H) *w* 1. göbək 2. alt karın - göbək ventük

tl (H) *w* tca:tlük

tl (V) *m* tca:tlük * tllü tllj üzər tca:tlük

tl (V) *m* dalm - i (...) kirin - u dalmak * mlm xwe tli dalm kll gələ daldım

tllü çay *nl*tk göz begesi

tllum *m* belə * em ketinə tllum wî cəddə belisimə bəşməşuz

tlludin *m* yuvələmə

tlludin *lğh* yuvələmə

tllük *w* böyü, nca:tlük

tllübe kiriti *lğh* ugranmaq, sığanmaq

tlludm *m* göbək vəzə

tlludm *lğh* göbək ventük

tlludm *m* yüksük

tllük *m* toprığı kaymış yuvəç

tllük *w* uca:tlük

tllük *w* yuvələmə

tllük *w* tortusu, tca:tlük

tllük *m* telef etmə

tllük *m* telef etmə

tllük *m* 1. telef olma 2. küçük çocuk ölmə

tllük *nl*tk 1. telef olmaq 2. küçük çocuk ölmək

tllük *m* yüksük

tilik (I) n 1. tepa, tepexî * tilikê darê ağzin
tepesi 2. büyük 3. uc, doruk * tilikê çiyê dağ
doruğu 4. obik * tilikê dik baroz biği

tilik (II) n 1. parmaç, parmak 2. yillsük

tilik (III) n tıngıl, şingıl, salıncık (küçük ü-
züm sökmek) * tilikê tirê uzûm şingıl

tilik (IV) n obek ~ obek obek

tilim n 1. tulun (göğüs ve pantolon bölünü
bitişik giysi) 2. otuz tulun

tilimê xewê ayku toltuna

tiling n kancî

tilimsa n tulun

tilimsat n tilim

tilismayî n tilismayî

tilismî n tilimî

tilixandîn n kokuşturma

tilixandîn lîgî kokuşturmak

tilixîn n kokuştura

tilixîn lîgî kokuştmak

tiliya beranekê n baş parmak

tiliya beranî n baş parmak

tiliya bicûk n küçük parmak serçe parmağı

tiliya dirêj n uzun orta parmak

tiliya eşhedê n şahadet parmağı, işaret parmağı

tiliya qirilekê n baş parmak

tiliya gusîlîkê n aksîr parmak, yuzuk parmağı

tiliya îşaretê n işaret parmağı, şahadet par-
mağı

tiliya mezinê n uzun baş parmak

tiliya navîn n orta parmak

tiliya nişandane n işaret parmağı

tiliya nişandekê n işaret parmağı

tiliya nişane n işaret parmağı

tiliya qiliçê n küçük parmak

tiliya xanîrê n kedî dili (bir tulu tulu)

tiliya zeynebê n bir tûr üzümlü

tilî n 1. parmak (hem el hem de ayak parmak-
ları için) 2. parmak, mey, püs (uzunluk ölçü-
su için) 3. parmak (3 em kadir olan üzenük
ölçüsü için) 4. parmak (el parmağının em
kadar) * gere mevî şîlkê di tilî kîlî hûke
depeştî iki parmak kısıtlama) 5. n parmak
(keçu, sevlara dağdırıp çik, ulusa parmağ-
bulaya mîkî) * tiliyek hingiv bir parmak
hâl 6. meç parmak (bir işe karışmış olan iş-
gîr) * tiliya wê di wî lîştî de heyê oca bi
işre parmağı var - avêrin (yekî) çiya (bir-
ri) parnaklamak ~ alastîn küçük çitîn elêc
etmek - bêhn kîrîn parmağın koklamak,
tahrîmde bulunmak - lê xistin (an jî dan)
(bir yere) parmak basmak (imza yerme) ~ pê
danan bezerîtan başında hrîne karîr ver-
mek ~ pê re xwarîn îştahla yemek ~ nakî-
rîn parmak zaldanmak, söz hokîi islemek ~
rê re kîrîn parmağın daldirmek (veya hatîr-
mak), parmaklamak * tiliya xwe di hingiv
re kîr bal parnaklardî ~ ~ parmak parmak
~ lî jêçîyê (yekî) mîna mûmên rêti ne ka-
lem parnakê ~iya habelîçê yûzûk parnağı

~iya beranekê (an jî beranê) baş parmak
~iya beranê ya pê ayak baş parmağı ~iya be-
ranê baş parmak ~iya bicûk küçük parmak,
serçe parmağı ~iya (yekî) di her qulî de bûn
bir tarîkta bezi elmak ~iya (yekî) di karokî
de hebûn (bu işte) eli almak ~iya (yekî) di
şuştîxwazîyê de hebûn şikîştî parnağı
olmak ~iya di qulan de her şeye burçmu ra-
kan ~iya di qulan de wê rejek mar pê vede
her işe burçmu sokatin başına mutlaka bir
iş gelir ~iya di rêj orta parmak ~iya eşhedê şa-
hadet parnağı, işaret parmağı ~iya gîrdekkê
baş parmak ~iya gusîlîkê yûzûk parnağı, ad-
îr parmak ~iya (yekî) hîlpekîn parnağı ka-
namak ~iya îşaretê şahadet parmağı ~iya ku
bikewê qulan wê mar pê vede her işe bur-
çmu sokatin başına mutlaka bir iş gelir ~iya
ku di qulan de be wê mar pê vede her işe
burçmu sokatin başına mutlaka bir iş gelir
~iya ku şîrî (an jî şerîet) jê bike xwîn jê
mayê şerîatin kenagî parmak açîgaz ~iya me-
zîn baş parmak ~iya mezinê a pê ayak baş
parmağı, ~iya navîn orta parmak ~iya nişan-
dekê (nişane an jî nişandane) işaret parna-
ğı ~iya qiliçê küçük parmak ~iya şimşalî ka-
lem parmak ~iya (yekî) tê de hebûn (bu iş-
te) parnağı almak, talîi olmak, (bir işte) eli
almak * tiliya wî di xwarîna Ahmed de lu-
ya Ahmetî n olîmunde omî elî var ~iya (ye-
kî) tê de heyê (bir işte) parmağı var ~iya xwe
bîldê kîrîn parmak kaldîrmak, parmağın
kaldîrmak ~iya xwe di çay re nake çok tem-
be nîna ~iya xwe lê hîlkîrîn bîna, teçîrît ol-
mek ~iya xwe lê xistin (an jî dan) (bir yere)
parmak basmak (imza yerme) ~iya xwe pê
nekîrîn parnağar bile kîparîtanmak (veya
oçînammak) ~iya xwe pê re xwarîn parmak-
larî (bir işte) yemek ~iya xwe tê re kîrîn
parmaklamak * tiliya xwe di hingiv re kîr
hâl parnaklardî lî ser ~iya xwe zîrkandîn
avucunun işre almak ~yek bir parmak (par-
mak ucuya gîrîn) mîstîr veya parmak u-
cuya almak) * tiliyek hingiv bîde nîn, ez lî
tehmî wî bînerîm bir parmak bal ver de, ta-
cîna laka şîm ~yên (yekî) nûna mûmên rêti
ne kalem parnakê ~yên xwe pê re xwarîn
îştahla yemek ~iya zeynebê bir tûr üzümlü

tilîlîrê (I) n 1. otuz parmaklı 2. meç bîrsîz

tilîlîrêj (II) n gelin parmağı (uzun tuym)

tilîlîrî n tuzun ve desûz

tilîlîrî î parmağı kîrîncîsa (anlamındî beedua)

tilîlîsk n lîske

tilîk n parmak (hem el hem de ayak parmakla-
rı için) ~ lî günê ketîn (hrî) fitilî alînak

tilîkâ bahelîçê n yûzûk parnağı

tilîka beranê n baş parmak

tilîka dirêj n uzun parmak

tilîka eşhedê n şahadet parnağı

tilîka îşaretê n işaret parmağı, şahadet parnağı

tilika *mezarı* *me* bir parmak
tilika *mezarı* *me* bir parmak, ortanca parmak
tilika *çifçe* *me* küçük parmak, serçe parmağı
tilika *qereqûlehê* *me* serçe parmağı
tilikêş *lehm* *metik* (ateşli salıncıq aleşle mex u-
 yan çukiden kuçikê mawewê)
tilikê *tê* *re* *kirin* *lehm* parmağını daldirmek (ve-
 ya batarmak), parmaklamak
tililî *me* zilgî
tililîkirin *me* zilgî çekme
tililî *kirin* *lehm* zilgî çekmek
tilimêls *me* daktilo
tilimgerî *me* parmak izi
tilipantik *me* tûke
tiliper *lehm* eğrelti otu (Dipteris filix-mas)
tilipîsk *me* püçpüçük
tilîrakîrîn *me* 1. parmak kaldirmek, söz hakkı is-
 teme 2. tehdit etme
tilî *rakîrîn* *lehm* 1. parmak kaldirmek, söz hak-
 kı istemek 2. tehdit etmek
tilşewîlî *ekmek* ve pekmez serheti ile yapılan
 bir tür tatlı
tilşewîşî *me* kaleni parmaklı
tilî *tê* *re* *kirin* *lehm* parmağını daldirmek (ve-
 ya batarmak), parmaklamak
tilivank *me* yüksüz
tilm (I) *ezê* 1. tepe 2. tümsek, höyük
tilm (II) *me* 1. papa, kaba (kuyruk sekutundan
 iki yanındaki gışkin yer) 2. kalça, kaba et
tilm (III) *me* buğday için 24 kilo, arpa için 20
 kiloya tekabül eden bir tahıl ölçüsü birimi
tilmezî *me* üç göbekli
tilmik *me* tepelik, höyük
tilmist *me* şingil, şingil, salkıncık (kuçikê üzüm
 şakuntê)
tilmê *me* tırnak
tilmîqûn *me* papa
tilmerm *me* sakallık (kürse)
tilmerm *me* sakallık
tilmî (I) *me* halçık
tilmî (II) *me* yuvartama
tilmîbûn *me* yuvartama
tilmî *bûn* *lehm* yuvartanmak
tilmîbüyn *me* yuvartanmak
tilmîlek *me* muhalleto
tilmîlek *me* muhalleto
tilmîlekîrîn *me* yuvartama
tilmî *kirin* *lehm* yuvartanmak
tilmîlek *me* muhalleto
tilmîqanî *me* qileqanî
tilmî (I) *ezê* 1. kalça 2. papa, kuç
tilmî (II) *me* halçık, salı çamur
tilmî *me* yuvartanma
tilmîbüyn *me* yuvartanma
tilmî *bûn* *lehm* yuvartanmak
tilmîbüyn *me* yuvartanmak
tilmîkirin *me* yuvartanma
tilmî *kirin* *lehm* yuvartanmak
tilmîmezî *me* üç göbekli, kuç büyük

tilmîzêk *me* tışkiye
tilmîzêk *me* tışkiye, sa pürkürtme barışu
tilp *me* tona, telve
tilpeklî *me* tokozleme, tokozme
tilpekîbûn *me* tokozleme, tokozme
tilpekî *hûm* *lehm* tokozlemek, tokozmek
tilpeyîlî *me* puluk kocuşma
tilpîk *me* tupa ~a kor kor tupa
tilq *me* dilq
tilqe *me* pezende, takla ~ avêtin takla almak,
 pezende almak
tilsîat *me* tîsîat
tiltik *me* uç (bir şeyin uç kısmı) * **tiltika** *dara*
 sêwê dalin en uc noktası
tiltîlandîn *me* salıncıq
tiltîlandîn *lehm* salıncık
tiltîlîn *me* salıncıq
tiltîlîn *lehm* salıncık
tiltîvîk *ezê* *lehm* kuzme (Streptocid)
tilûr (I) *me* papa, kalça, kuç
tilûr (II) *me* tırnak
tilûrî *ezê* *me* bir tür kuç
tilwar *me* tırnak
tilyak *me* tiryak
tilyak *me* uyuşturucu (uyuşturucu maddeleri u-
 çur)
tilyakîrîş *me* uyuşturucu sarıncısı
tilyakîrîşî *me* uyuşturucu sarıncığı
tim (I) *me* sürekli, daim, daima, hep, sürekli o-
 larak * **tim** (II) *me* dikil hep sen vuyuyersen * **ez**
tim *le* *te* *dînanîm* hep sen dînanîvotom ~
besinê *we* *katap* dediğim dedik ~ **je** *hotin*
seberdan der nêgî *ûr* ~ **û** *car* *ama* *suşîz*
 ~ **û** *dalm* sürekli olarak, bîtevîye, bîtevî ~ **il**
 ~ sürekli, sık sık, dîrînkîzîmî ~ **û** ~ çölek
puye *dolîn*, her gûlîm *nayê* gûlîm hersey
 her zaman söylenür
tim (II) *me* isteme ~ê (yekî) *ti* *ser* (...) *hebûn* bi-
 rîni istemek, ona meyillî olmak ~ê (yekî) *yek*
kîştîdîn birini istemek, ona meyillî olmak
tima *me* 1. aç gözlük 2. cimri, var yemez
timabûn *me* cimrileşme
tima *bûn* *lehm* cimrileşmek
timabûyn *me* cimrileşme
timahî *me* 1. aç gözlük 2. cimrilik ~ **tenahî**
 ~ aç gözlük fenalığı
timahîkirin *me* cimrilik etme
timahî *kirin* *lehm* cimrilik yapmak
timahîr *me* tenahîkî
timahîkîrî *me* tenahîkîkî
timam *me* tamam
timanî *me* sürekli, daim, ebedî
timanî *me* 1. aç gözlüklük 2. cimrilik ~ **di** *bet*
 her tişî *de* **di** *de* bir zamanî *de* **nabe** her
 şey için cimrilik auz da balğı (veya bir im) u-
 çur olmaz ~ **kirîn** cimrilik etmek
timanîk *me* atanmak
timayî (I) *me* 1. aç gözlüklük 2. cimrilik ~ **hi**
me *le* *gî* *dîde* *ewarîn* keşiyi yandan uçurur

bir totulu otur ~ kınahlı (an ji kınaylı) ve az laşç çök ziyan getirir

Umayı (II) *af* dămı

Umad *f* daima

Umalık (I) *f* 1. süreklilik 2. süreklilik olarak, sık sık ~ gündü kemu umalik le hev dıxistin küylüler sık sık kavga ediyorlardı

Umilik (II) *m* hosoz

Umilki *m* 1. süreklilik 2. *k* sıkça, sürekli olarak * ez ü ew em umilki raslı hev dihatın o-
ruula saka karalısızdır

Umiliksor *m* kırnızlı bolozlu

Umıl *m* 1. daimi, sürekli, kalıcı 2. 5 temelli süreklilik olarak 3. *m* süreklilik

Umibün *m* daim elına

Umil üm *baş* emm elmak

Umilkirin *m* daim etme (veya eyleme)

Umil kirin *baş* daim etmek (veya eylemek)

Umışet *m* hâl, goronq, tova

Umışel *m* 1. hâl, durum, vaziyet 2. fikir (çöpin n-
lızık örünüşü) 3. kırık, kuyafet

Umur *m* *af* *w* tındı

Umızıl *af* olumsuz, sonuza dek yasayan

Um *m* çömme

Umwit *af* 1. canlı, canlı varlık 2. çeşevir

Umay *m* alay (bir şeyle eğlenme, onu kayıtsız-
ma) ~ klını alay etmek ~n xwe pē klın (b niyle) alay geçmek, alaya almak, tiye almak, (barın) mahar, ya almak ~i (yekü kıl-
rın ibaini) takir ederek tiye almak

Umay sergirtü *af* istiliza, gizli alay

Umaza vesari *af* istiliza, gizli alay

Umazewer *af* alaylı

Umaziya rey *af* kara imzah

Umazıl *m* alay (bir şeyle eğlenme, onu kayıtsız-
semet - pē klını kara almak - ya rey kara
mzah - yün xwe pē klını (b niyle) alay et-
mek, (barın) alaya almak

Umazker *af* alaycı, alaylı (küçümseyen, alay e-
den)

Umazkerl *m* alaylık

Umazok *af* alaycı, alaylı (küçümseyen, alay e-
den)

Umazoklı *af* alaycı

Umaz pē klını *baş* (b ni) alaya almak, tiye
almak, gırna almak (veya getirmek), (b-
niyle) alay etmek, dalga geçmek, eğlenmek
* diyē miror umazam hi bi kesi neke miror
kımşeyle eğlenemeli

Umazwer *af* alaylı

Um *m* çömme

Umbün *m* çömme

Umbün *baş* çömlemek

Umbün *baş* çömlemek

Umbik *m* çömme

Umbi kirin *baş* çömlemek

Ung (I) *m* tıngır ~ ü ming tıngır mingir

Ung (II) *m* kaşk

Ung (III) *m* çöplük, çöp yeri, fıskılık, süprün-

ük, mezbele, kamaçlık

Ungardın *m* tıngırdama, dımbırdama

Ungardın *baş* tıngırdamak, dımbırdamak

Ungetlag *m* 1. zımbırtı (tellî bir çalgıyı ucma-
ca çalarak çıkarılan çirkin ses) 2. *k* tıngı
uogr - klını 1) tıngırdamak 2) tıngır dımbı-
rdamak

Ungeting jê anm *baş* tıngırdamak

Ungetingklın *m* tıngırdama, zımbırdama

Ungeling kirin *baş* tıngırdamak, zımbırdamak

Ungijardin *baş* tıngırdamak

Ungijin *baş* tıngırdamak

Ungi *m* 1. tıngır 2. çök gürlemesi ~ ü tıngi
gök gürlemesi

Ungin *m* 1. tıngırdama 2. tıngır, tıngıl

Ungin *baş* tıngırdamak

Ungini *m* tıngır, zımbırtı (tellî bir çalgıyı ucma-
ca çalarak çıkarılan çirkin ses)

Ungini jê anm *baş* tıngırdamak

Ungini jê hatın *baş* tıngırdamak

Unginikirin *m* tıngırdama, dımbırdama

Ungin kirin *baş* tıngırdamak, dımbırdamak

Unging *m* dımbırdama

Ungingklın *m* dımbırdama

Unging kirin *baş* dımbırdamak

Um *af* tıngır

Um *f* oynarken, oynarken çiçik ilen çeşku
nıdadı

Um *baş* tıngıl

Um *m* çömme

Um dan *baş* çömlemek

Up (f) *m* pū (çok kuşak bu neselden bir şey ün-
verice düştüğünde çöküş) ses)

Up (II) *baş* tıngır

Upa *m* tıpa, tıpa

Upakêy *m* urhusan

Upetpê *f* pū pū, yutē pātē

Upik *m* nokta

Upiteng *af* daplar

Upitengok *af* dap, tacık

Upişik *baş* pēşik

Upişi *af* dımdı

Upikal *af* bombos, tamlakı * pē bıvurun tıptal
e jal akşınları bombos oluyor

Upitarı *af* 1. zımbırtılık 2. kopkayı

Upizıl *af* çırıplık, çırcıplık, dımdırlık

Upizılı *m* çırıplılık, çırcıplılık

Upitemam *f* tıptal

Upitenê *baş* çırıplılık

Upiteng *af* daplar

Upitengok *af* daplaracık

Upitenha *af* pēşiz

Upitenlik *af* tıngır

Upiteze *af* tıptal

Upitiş *af* daplıolu

Upitığın *m* pū pū etme

Upriğin *baş* pū pū etmek * dıngpē baramē
dıngpığın yasınor dımdırlıca pū pū ediyor-
duları

tıptık *el dırdık*
 tıptı (I) *el apoc*
 tıptı (II) *el sipisvri* * pênûsên ku serê wan
 tıptıyên in ucên sipisvri kalemler
 tıptınû *el yepyem*
 tıptılal *el beñbos*
 tıptıtenê *elê yapayanlız*
 tıptıvane *w ezvane*
 tıq *w tık*
 tıqal *w kabuk* (buymam dıştan sarıñ erte, kay-
 kı) ~ girtın kabuk bağlamak veya tıpmak ~ê
 (...) jê kirin kabuğunı soymak
 tıqallık *malêfê dıze* (bir çemberin temle kalan
 duzlem parçası)
 tıqeriq *w kalkala, kıkırdama* ~ jê çım kalka-
 la atmak
 tıyettıqlırın *w k kurana*
 tıyettıq karlı *êğê kıkırdamak*
 tıyıl *w l. ağırık, yek* 2. *w vurgu*
 tıyırî *w kalkala* ~ jê çım kalkala atmak
 tıyırtenê *elê y. pıvınlız*
 -tır (I) *ê dıba* * *mezırtır dıba büyüç*
 tır (II) *w uçurım*
 tır (III) *w l. oşuk* (seslice oları) 2. *yelkenle,*
caza ~ *du devê (yekê) de neselünin ağzında*
 mıkla islanmamak ~ *jê herdan ayır* (birini)
 sıkıştırmak (keseye sıkıştırmak) ~ *li ku dır*
 II *ku dır* üstence sakışgan. *var belce* kaz-
 mayı ~ *pê ketin* nıymaya başlamak ~ *şer-*
qamdın çok sesi oşmak ~ *tê de neselünin*
diyarlaşınq olmak ~ *a (yekê) hatın esması*
ge'mek ~ *ek ü deñ tır II ba tırkan yek* ~ *ya-*
lanclar *ıçın az veya çak yalan* atmaz pek o-
 cemiñ değıç, atılmak *redit* bilmemek ~ *ên*
gıran jê herdan ayır (bu m) *fınc l'ale* sık-
 ıştırılmak ~ *ên (yekê) li cihê gerin hatın* co-
 bun kalıbesinde *pağışah rıyaz* görmek
 tırab *w toz, tozar*
 tırabêlî *w tırab*
 tırabê l. *ates külu* 2. *ak kor* dileme halinde
 ~ *ku kor deş a mırntur* *asak* *ates külu*
 tırabıñı *w ak korluk*
 tırabe *w kık*
 tıral *w tembîl* ~ *w tembîl* *tembîl*
 tıralame *elê tembîlce*
 tıralhın *w tembîleşme*
 tıral bün *êğê tembîleşmek*
 tıralbıñın *w tembîleşme*
 tırale *bu tıral*
 tıralı *w tembîlik* ~ *kirin tembîlik* yapmak
 tıralıbün *w tembîleşme, muskilleşme*
 tıralı bün *êğê tembîleşmek, muskilleşmek*
 tıralkirin *w tembîleşme*
 tıral kırın *êğê tembîleştmek*
 tıralvane *w muskilleşme* *tekesi*
 tıran *w alıyaz, şakacı*
 tıranıdu *êğê* (arçın) *sıkanek, düzmeç* * *biti-*
rîñê 76 parçala 74
 tırane *w l. şaka, lütle* 2. *alay* (bir şeyle) *nglen-*

me, anı *kuçarsenêl* 3. *parodî, kamedî* ~
 kırın 1) *şaka* yapmak. *lütle* yapmak 2) *alay*
 etmek ~ *pê kirin* 1) (birine) *şaka* etmek 2)
 (biryle) *alay* etmek ~ *ên xwe pê kirin* (bi-
 ryle) *alay* etmek (şeye geçmek). (birini) *a-*
lay etmek

tıranebaz *elêfê şakacı*
 tıranebazî *w şakacı*
 tıraneker *malêf* 1. *şakacı, lütleci* 2. *alaycı* 3.
komuk
 tıranekeri *w l. şakacılık* 2. *alaycılık* 3. *komukluk*
 tıranekirin *w l. şaka* yapma. *lütle* yapma 2.
alay etme
 tıranê kırın *êğê* 1. *şaka* yapmak. *lütle* yap-
 mak 2. *alay* etmek
 tıranenîs *malêf* *parodî* *yazarı*
 tıranepêker *malêf* 1. *şakacı, lütleci* 2. *alaycı*
 tırane *pê kırın* *êğê* 1. (biryle) *alay* etmek,
dalga geçmek, (birini) *alay* etmek, *gırgı-*
almaz (veya geçirmek). *alay* etmek 2. (bir-
 le) *eğlenmek* * *duvê mırov tıraneynê bi bi*
kesi neke *insan kimseyle* *eğlenmeçli*

tıraneyî *el l. şakavari* 2. *komuk*
 tırat *w l. kıp kacak* 2. *tas*
 tıratêk *bu* *tedarik*
 tıray *bu* *tas*
 tırat *w yarış, yarışma* ~ *kirin* 1) *yarış* etmek 2)
yarışma yapmak ~ *pê dan kırin* *yarıştırmak*
 tıratêk *malêf* *yarışçı, yarışmacı*
 tıratkeri *w yarışçılık, yarışmacılık*
 tıratkirin *w yarışma, yarış* yapma
 tırat kırın *êğê* *yarışmak*
 tırawî *w kangren*
 tırawîbün *w kangrenleşme*
 tırawî bün *êğê kangrenleşmek*
 tırh *w l. turbe* 2. *mazar* ~ *wurıedar* *mazela*
 tırhe *w turbe*
 tırhîs *w gılayı gızel* *salama*
 tırhîl *w tırh, tırhık*
 tırhuşın *w tırhuşın*
 tırhık *w çirle fat, kutr* ve *eşegın* *arın* *ayakla-*
raya *yarışu, tekmeç*
 tırhık avêñin *êğê* *çirle* *atmak*
 tırdevk *w* *başboğaz, çarık* *ağıçlı* (*sukhınası*)
gerêken *şeyden* *soj* *leyivêñin*, *sır* *saklarına*
yanı
 tırdevkî *w l. başboğazlık* 2. *w* *çarık* *ağıçlı*,
ağızında *bakla* *islanmayan* ~ *bün* *ağızıñ*
başla *islanmamak* ~ *kirin* *başboğazlık* *emek*
 tırđin *w l. delişmen, deli* *horuc, delice, zıpu*
 2. *dağalak*
 tırđinîk *w l. delişmen, deli* *bozuk, delice, zı-*
pu 2. *dağalak*
 tırđinîkî *w l. delişmence, deli* *bezukçe, zı-*
puca 2. *dağalakça*
 tırđinîktî *w l. delişmenlik, deli* *bozaktık, zı-*
puñık 2. *dağalaklık* ~ *kirin* 1) *delişmenlik*
ymak, tırđinlik *yapmak* 2) *dağalaklık*
yapmak

hîndîni *edî* 1. deşimence, zıprıca 2. dangalakça
tîrdînk *we* tîrdînk

tîrdînkî *edî* 1. deşimence, deli buzukça, zıprıca 2. dangalakça

tîrdînkî *we* 1. deşimencilik, deli buzukluk, zıprıca 2. dangalaklık -- **kîrdî** 1) deşimencilik yapmak, zıprıca yapmak 2) dangalaklık yapmak

ûrdîni *ed* 1. deşimence, hoppa, zıprı 2. dangalak 3. salak, kaba adam, yel 2 bilmez kurucu

ûrdînkî *ed* 1. deşimence, hoppa, zıprı 2. dangalak

ûrdînkî *we* 1. deşimence, deli buzukça, zıprıca 2. dangalakça

ûrdînkî *edî* 1. deşimence, deli buzukça, zıprıca 2. dangalakça 3. *we* deşimencilik, dangalaklık 4. salaklık

ûrdînkîbûn *we* 1. zıprılaşma 2. dangalaklaşma 3. salaklaşma

ûrdînkîbûn *şeg* 1. zıprı aşmak 2. dangalaklaşmak 3. salaklaşmak

ûrdînkîbûyî *we* 1. zıprılaşma 2. dangalaklaşma 3. salaklaşma

ûrdînkî *we* 1. deşimencilik, deli buzukluk, hoppalık, zıprılık 2. dangalaklık -- **kîrdî** 1) deşimencilik yapmak, hoppalık etmek (veya yapmak), zıprılık yapmak 2) dangalaklık yapmak

ûrdînk *we* tîrdînk

ûrdînkî *edî* 1. deşimence, deli buzukça, hoppa, zıprıca 2. dangalakça 3. salakça

ûrdînkî *we* zîrdînkî, zıprı

ûrdînkî *we* zîrdînkî, zıprılık

ûrdînkî *ed* 1. osargan, yel, çuk yelleren 2. *şeg* kabalayı, kaka saldı kınacı

ûrdînkî *we* osarganlı

ûrdînkî *we* tîrk

ûrdînkî *ed* 1. tuttu (başta) (yavaş) düzenli bir biçimde yol alindiğini belirtmek için kullanılır 2. *şeg* zar zar (baş) çam veya dutunun zar okluğunu anlatmak için

ûrdînkî *we* saçma sajan

ûrdînkî *we* saçma saçmalık

ûrdînkî *we* zîrdînkî * **ûrdînkî *we*** zîrdînkîyî *we* kîrdînkî

ûrdînkî *ed* 1. taze 2. körpe (bitki için) 3. körpe (genç, yeni yetişmiş)

ûrdînkî *we* 1. taze 2. körpeli

ûrdînkî *we* 1. taze 2. körpeli

ûrdînkî *ed* 1. tazece 2. körpece, körpecik

ûrdînkî *we* *şeg* kîrdînkî

ûrdînkî *we* terk (III)

ûrdînkî *we* *şeg* zar

ûrdînkî *we* zarvalık

ûrdînkî *we* terk

ûrdînkî *we* kornişen (tuşluk hayır)

ûrdînkî *we* olombîl

ûrdînkî *we* *şeg* 1. turunc (Citrus aurantium amara) 2. turunc. İbn aşâcın portakala benzeyen, suyu acımtak (meyvesi)

ûrdînkî *we* deşimence

ûrdînkî *we* 1. turuncu 2. *we* turuncu (bu renkten olan)

ûrdînkîbûn *we* turunculaşma

ûrdînkîbûn *şeg* turunculaşmak

ûrdînkîkîrdînkî *we* turunculaşma

ûrdînkîkîrdînkî *şeg* turunculaşmak

ûrdînkî *we* tîrdînkî

ûrdînkî *we* tîrdînkî

ûrdînkî *we* tîrdînkî

ûrdînkî *we* tîrdînkî

ûrdînkî *we* tîrdînkî

ûrdînkî *we* tîrdînkî

ûrdînkî *we* tîrdînkî

ûrdînkî *we* tîrdînkî

ûrdînkî *we* tîrdînkî

ûrdînkî *we* tîrdînkî

ûrdînkî *we* tîrdînkî

ûrdînkî *we* tîrdînkî

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî (Şubotus uva)

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî (Şubotus uva)

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî (Şubotus uva)

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî (Şubotus uva)

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî (Şubotus uva)

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî (Şubotus uva)

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî (Şubotus uva)

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî (Şubotus uva)

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî (Şubotus uva)

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî (Şubotus uva)

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî (Şubotus uva)

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî (Şubotus uva)

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî (Şubotus uva)

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî (Şubotus uva)

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî (Şubotus uva)

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî (Şubotus uva)

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî (Şubotus uva)

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî (Şubotus uva)

ûrdînkî *we* tîrdînkî *we* tîrdînkî (Şubotus uva)

tırışte *m* şırıçek, şakim, cakım
tırışketnasî *m* zehirli bitki türü (Ruta torpedol)
tırışm *m* tırış (bir yemek türü)
türk *m* *mâter* Türk
Türkandîn *m* Türkleşme
Türkandîn *şek* Türkleştinmek
Türkandî *m* Türkleştilmiş olan
Türkani *m* Türk usulü
türkânî *m* Mûcûda tîneterek oynanan bir mâk
Türkatî *m* Türklük
Türkün *m* 1. Türkleşme 2. Türklük
Türk bûn *şek* Türkleşmek
Türklîk *m* Türklük, Türk oluş
Türkewarî *şek* Türklerle ilgili
türker *m* osurgun
türklîk *m* usûrînî
tlr klîk *şek* osurnak
Türklîstam *m* Türkistan
Türklîstanî *mâter* Türklîstânî
Türkiye *m* Türkiye
Türki *m* Türkçe
Türkinây *mâter* Türkçe konuşan
Türklîbîy *mâter* Türkçe söyleyen sanatçı
Türkübûn *m* Türkçeleşme
Türki bûn *şek* Türkçeleşmek
Türklîkîrîn *m* Türkçeleşme
Türki kîrîn *şek* Türkçeleştirmek
türkin *m* kütürî (yüreğ sesi için) - jê çûn *pî*
pit etmek (korku ve heyecan gibi sebeple
kalbi fuzla çarpınak) - jê *nava* (yekî) çûn
beynimde şırıçekler çalmak, sarılmak, ku-
râsından şırıçek şakımak - *pê* ketin yüreğî
ku etmek
Türkinîvîs *mâter* Türkçe yazar
Türkinîvîst *m* Türkçe yazardığı
Türklîk *m* Türklük
türkî *m* kütürî - jê *dîlê* (yekî) çûn yüreğî et-
etmek - jê *nava* (yekî) çûn içi ez etmek
Türkiparêz *m* Türkçen: Türk dilini sevmeyen,
kötüye koyan
Türkiparêzî *m* Türkçenlik
Türkitî *m* Türkçölük
Türkîzân *mâter* 1. Turkolog 2. Türkçe bilen
Türklîrîn *m* Türkleşme
Türk kîrîn *şek* Türkleşmek
Türklîrî *m* Türkleştilmiş kimse
Türknâm *m* Türkînam
Türknâmî *m* Türkînamce
Türkmen *m* Türkmen
Türkhus *mâter* Turkolog
Türknasî *m* Türkçeleş-
Türkolog *mâter* Turkolog
Türkolojî *m* Turkolojî
Türkerestî *mâter* keyl. Türçü
Türkerestî *m* zeyt. Türçölük
Türkwarî *şek* Türkvarî
Türkwân *mâter* Turkolog
Türkânî *m* Turkolojî

tırîşç *m* yerimsiz tırış
tirîlî *zavîr* bir tür keş
tirmaz *m* yaşlı keş (maz tirmaş oluyor)
Tirmîx *m* tirmîk (kabarîlmış topağın taşını,
çöpmü ayaklamak için kullanılan sayrak
dışlı, tırak biçiminde araç)
tirmîskîrîn *m* tirmîskîrîn, tirmîskîrîn
tirmîk *kîrîn* *şek* tirmîskîrîn, tirmîskîrîn
başçe toprağın yüzünü tirmîskîrîn
tîrmîl *m* genç, güzel
tîrmî 1. 1. şînaray, çîfte telî 2. *m* düşüñ tur-
küsü makâmı
tîrmîlî *zavîr* H. ut belbûlî
tîrmî *mâter* kîrîn çetî
tîrîk *m* avanîk
tîrîkî *m* avanîkcu
tîrîkî *m* avanîkçî
tîrîl *m* tembel
tîrîle *m* tembel - tembel tembel
tîrîlebûn *m* tembellişme
tîrîle bûn *şek* tembellişmek
tîrîlebîyîn *m* tembelliş-
tîrîlekîrîn *şek* tembelliştinmek
tîrîlekîrîn *m* tembellîştîrîn
tîrîle *m* tembellîk - kîrîn tembellîk
tîrone *zavîr* zupu
tîronî *m* zîrîrîk
tîrone *m* yuvâlîrînî
tîrone bûn *m* yuvâlîrînî
tîronkîrîn *m* yuvâlîrînî
tîrone kîrîn *şek* yuvâlîrînî
tîroy *m* tîrîş
tîrotî *m* 1. rezîl 2. alay konuşmuş olan 3.
reddedilmiş kimse
tîrotîbûn *m* 1. rezîl olma 2. alay konuş-
muş olma 3. reddedilme
tîrotî bûn *şek* 1. rezîl olmak 2. alay konuş-
muş olmak 3. reddedilme
tîrotîkîrîn *m* 1. rezîl olma 2. alay konuşmuş
olma 3. redetmek
tîrotî kîrîn *şek* 1. rezîl olmak 2. alay konuş-
muş olmak 3. redetmek
tîrîvî *m* 1. rezîlîk, rezîlet 2. alay konuşmuş ol-
ma halî vezîvî durumî 3. reddedilmişlik
tîrovî *m* 1. saçma soğan 2. often pîftin, deniz
çatın (döğîsîrî gereçlerle önensî yapılmış) *
saçlyekî tîrovî deniz çatına bu ev 3. saç-
maz (sîyî - *peyîbî* çatvîn, qışî kîrîn in jî ze-
ber dîn) saçma soğan konuşmak
tîrovîrî *m* 1. saçma soğanlık 2. often pîftî-
nîk, deniz çatınîk 3. yerimsîzlik
tîrozî *zavîr* zeyt
tîrp (I) *mâter* 1. tûrp (Raphanus sativus) 2.
tûrp (bu bitkîden eti, yenilen kökü)
tîrp (II) *m* toz
tîrpan *m* tîrpan
tîrpankêy *mâter* tîrpanî (tîrpanî ekîn biçen
kimse)

ürpankêşî *w* ürpançilikürpankirin *w* ürpanlamaürpan kirin *êgh* ürpanlanmakürpankürî *w* ürpanlanmış olan

ürs *w* 1. korku * ji ber tirsê ji dizan ez rana-
kewim hursê korkusayê ya yalinciyarî 2. kœ-
ku (kaygı, sızıntı) * ji ber tirsê ku wê şaşî
bêke... yanîş yapir korkusayê 3. pîr kœ-
ku ~ herdana dilan korku salmak ~ di (yekû)
Brandin (binne) gözdağı vermek (korkut-
mak, sindirmek) ~ diljûmîne aqî e korkuakın
dûşmanîdir ~ ew bûn korkulmak, kaygı day-
mak * tirs ew e ku ilîttîne rahe firtîsîmî çî-
kacagîtdî korkuloyî ~ Brandin terî estîr-
mek ~ jê girtin ~den korîmak ~den korkuya
kapılmak ~ jê re çêbûn korkuya kapılmak,
panîşe kapılmak * tîgîhîş ku ez de pê re ne-
çim, tirs jê re çêbû kendîsîyle gêmîyeyî-
mî aqîlayîmî panîşe kapıldı ~ ketin nava
(yekû) (harîmî, çîne) korku düşmek ~ kîrtin
ser (...) terî estîrmek ~ kurin zîkê (yekû)
kœku saqîmak (veya salmak) ~ kîrtin zîkê
xwe korkuya kapılmak ~ lê çêbûn korkuya
kapılmak ~ lê Brandin (binne) gözdağı ver-
mek (korkutmak, sindirmek) ~jê kîrtin kor-
kuya kapılmak ~ jê peyde bîm korkuya ka-
pılmak ~ li halê tîne bîm korku nedir bîme-
mek ~ li hat derî heye korku dağlîra bekler
(veya aşu...) ~ li ser (yekû) bîm (ta jî kîbîm)
(hîr) panîkîtağa benzîr kîr hastalîğa salup
almak ~ şîkîndî korkuyu yerîmîz ~ tî il-
tanîdî (binîmî) aşu bîr şekîlde korkutmak,
terîr estîrmek ~ û sîhn (an jî suw) korku u-
şîr: korku ~a (yekû) jê ew bûn ~den kuştu-
şîmak ~a jî bîlîndîşê bî yuksekîlîe korku ~a
jî çîhê gîrtî bî kapalı yer korkusu ~a jî nîje-
nîyê per yerîlık korkusu ~a kîbîs kîrtin ser
(yekû) kîbîs hasmak (veya çîkmek) ~a (twj)
ketin serê (hîrînden) kœmak ~a (yekû) şî-
kîndîm korkusîmî gidîmek ~a xwe kîrtin
dîlê (yekû) horî demek (binîne) göz dağı ver-
mek ~a xwe kîrtin ser (yekû) (binîne) temak
gûstîrmek, kœku vermek (veya salmak) jî
~an bî binê xwe de kîrtin korkudan alîna et-
mek jî ~am lî qula mîşkan gerîn kœçîk de-
lîk arîmak

ürsîndî *w* 1. korkutma 2. korkutma, ürküt-
me (kaygıya düşürme) 3. ürkütme, ürkütüp
kaçırma

tîrsîndî *êgh* 1. korkutmak * ew tîr baş tîr-
sîndîne ont: iyice korkutmuşlar 2. korkut-
mak, ürkütme (kaygıya düşürmek) * ew
qewîtin use dîtîrsîndî bu gîşîst bîzî kor-
kutîyîr * aqîfîna vî zîlamî mîn dîürsîne
kî adîmîn kînuşmîlî bîm ûkîluyîr 3.
ürkütme, ürkütüp kaçırma

tîrsîndî *w* korkutulmuştîrsîne *êgh* korkuca, zorkuluca, korku verici bu
şekildetîrsîda *w* korku verici, korku (korku veren,
dehşete düşüren)tîrsîdîk *w* korku vermetîrsîdan *êgh* korku vermektîrsîdar *w* korkulutîrsîder *w* 1. korkutucu 2. korku verici, kor-
ku (korku veren dehşete düşüren)tîrsîdîr *êgh* tîrsîdertîrsîhîz *w* korku (korku veren, dehşete düş-
üren)tîrsîhîzbûn *w* korku (korku)tîrsîhîz bûn *êgh* korku (korku)tîrsîhîzî *w* korkulutîrsîkî *w* korkaktîrsîkî *w* korkaklıktîrsîfirîndî *w* korku salma, terîr estîrmetîrsîfirîndî *êgh* korku salmak, terîr estîrmektîrsîkî *w* korkaktîrsîkî *w* korkaklıktîrsîlyar *w* korku sabîbî olantîrsîlyayî *w* korku (korku)

tîrsîmî *w* 1. korkma 2. korkma, ukme (kaygı
duyma, endîşe etme) 3. korkma (çekîmîne,
sîzîmî) 4. merîpîrme

tîrsîmî *êgh* 1. korkmak * jî gurîma ewr û es-
mam dîurse gœk gurultusînden korkuyîr 2.
korkmak, ürkmek (kaygı duymak, endîşe et-
mek) * ez dîtîrsîmî ku harîm bîbare korku-
m kî yalîmîr yagîcak 3. korkutak (çekîm-
mek, sîzîmî) * jî bayê xwe pîr dîtîrse
Jouna dî derî re bî tîrsîmî bî bayê xwe mîze
kîr bolîsîsînden çœk korkuyîr. o yîzîden ka-
pîdan habîsîma çekîne çekîne baktî 4. merî-
pîrîmek * netîrse jî uva guregar (un jî lî-
dîng) bîrtîrse jî uva nîrmîk (bîdîng) ses-
sîz, sîngî olan insanlardan çekîn

tîrsînerî *w* korkutucutîrsînerî *w* korkutuculuktîrsînek *êgh* çœktîrsîkar *w* terîrîst, tedbîşçîtîrsîkarî *w* terîrîzmtîrsîker *w* korkutucutîrsîkî tîrsîndî *êgh* (binîne) korku salmaktîrsîkî tîrsîndî *w* korkutulmuş olan

tîrsînakî *w* 1. korkulu 2. tehîkîkî, vahîmî 3.
korkutucu, korku verici, korku (korku,
dehşete düşüren)

tîrsînakîhîmî *w* 1. korku (korku) 2. vahîmîleş-
me

tîrsînakî *w* 1. korkulu 2. vahîmîlîtîrsînezîmî *w* korkusuz, korku nedir bîlmeyentîrsînezîmî *w* korkusuzluk, korku nedir bîlmemetîrsînekî *w* korkaktîrsîok (lî) *êgh* kûzu kûzîğî ~a kîwî yaban kûzu
kûzîğîtîrsîok (lî) *w* 1. korkak 2. ürkektîrsîokîne *êgh* korkakcatîrsîoke *w* korkak, korkakca

türsoki *m* korkaklık – kâfirin korkaklık etmek
 türsonek *m* Zorkak
 türsonekane *f* korkakça
 türsoneki *m* 1. korkaklık 2. *m* korkakça – kâfirin korkaklık etmek
 türsonekâbûn *m* korkaklaşma
 türsoneki bûn *f*gk korkaklaşmak
 türsonekîli *m* korkaklık
 türsoyi *m* korkak
 türsoyîf *m* korkaklık
 türsoqandî *m* korkuyu yenme
 türsoqandî *m*gk korkuyu yenmek
 türsoqandî *m* korkuyu yenme kimese
 türsoyî *m* korku dolu
 türsoytok *m* korkak
 türsoytokî *m* korkaklık
 türsoyar *m* 1. korkak 1. korkulu, korku sahibi
 türsoyarî *m* 1. korkaklık 1. korkulu olmak
 türsoyarkî *m* korkakça
 türş (I) *m* maya, hamur mayası * türş hevîr hamur mayası ~ kâfirin mayalanmak
 türş (III) *m* 1. ekşi (acı olan şey) 2. *m* ekşi (bu tadı veren şey) * türş ve xwarîne zêde fê şikiyaye bu yemeğin ekşisi fuzla kaçar ~ e çunî sîmaq (an jî fîrun) e. imon zîbî ecşî türş çûçê *hâvîd* yoğurt mayası yapımında kullanılır, çiğni kaynatılarak yenir (kâhlarında yetenebilir)
 türşê gayan *hâvîd* bir tür kuzu kulağı
 türşêhî *m* ekşilik
 türşêndî *m* ekşime
 türşêndî *f*gk ekşimek
 türşêndî *m* ekşitilmiş
 türşêyî *m* ekşilik
 türşêbûn *m* 1. ekşime (tekî dîwana gelme) 2. ekşime (mayalanma) 3. sirkelenme 4. ekşime, turşu olma (yiyecek bozulma)
 türş bûn *f*gk 1. ekşimek (tekî dîwana gelmek) 2. ekşimek (mayalanmak) * hevîr türş büye hamur ekşid. 3. sirkelenmek 4. ekşimek, turşu olmak (yiyecek bozulmak) 5. *m* gibi hayvanların süt sağımının bitmesi
 türşêdîyî *m* 1. ekşimiş 2. mayalı
 türşêdîyî *m* 1. ekşiyiş 2. ekşiyiş (hamur için) 3. sirkelenme 4. ekşiyiş, turşu olmuş (yiyecek bozulma)
 türşêqîn *m*gk ourgun, lama usurun
 türşêşîr *m* yoğurt mayası
 türşêşîrî *m* ekşimemek, mayıley
 türşêşîrî *m* mayılaşlık
 türşêk (I) *m* *hâvîd* kuzu kulağı, ekşimek (Rumex acetosa) → *haxêkkan* kuzu kulağı türşêka gî bir tür kuzu kulağı → gayan ira yazraklı ekşimek (yaprakları sîmaq olarda da kullanılır)
 türşêk (II) *m*
 türşêk (III) *m* 1. turlu yemeği 2. güveç yemeği → *hîrîngîyan* domates turlusu, güveç yemeği → *kartolan* patates turlusu (veya yemeği) → *kundiran* kabak turlusu → (yukî)

Yvarîh emûvîvetîni gormek
 türşêka zerrecan *hâvîd* kuzu kulağı (Rumex acetosa)
 türşêkkan *m*gk çıkarma
 türşêya bejîkan *hâvîd* acur tursusu
 türşêya rengan *hâvîd* kuzu kulağı
 türşî (I) *m* *hâvîd* kuzu kulağı → ya rengan kuzu kulağı
 türşî (II) *m* ekşilik
 türşî (III) *m* turşu → ya hîccîman (an jî hîccaman) patlıcan tursusu → ya bejîkan acur tursusu → ya isotah bibet tursusu
 türşîm *m* turşu → bejîkan acur tursusu → isotah bibet tursusu
 türşîndîrêş *m*gk turşucu (sarımsaklı)
 türşîndîrêşî *m* turşuculuk
 türşînkâr *m*gk turşucu
 türşînkârî *m* turşuculuk
 türşînga *m* oksijen
 türşîkîrî *m* 1. ekşime 2. mayalanma
 türşîkîrî *m*gk 1. ekşimek 2. mayalanmak
 türşîkîrî *m* ekşilik
 türşîkulê *m* ekşimsi
 türso *m* turşuk
 türsok *hâvîd* kuzu kulağı. (Rumex acetosa)
 türşûka kovî *hâvîd* yaban kuzu kulağı
 türşûkî *m* 1. ekşimsi, ekşice 2. kekrece
 türşûneki *m* ekşimsi
 türşûq *hâvîd* kuzu kulağı (Rumex acetosa) → keran bu tür kuzu kulağı
 türsoqî *m* 1. ekşimsi 2. ekşimemiş olan
 türsoqîndî *m* ekşime
 türsoqî bûn *f*gk ekşimek
 türsoya gî *hâvîd* bir tür kuzu kulağı
 türsoya keran *hâvîd* bu tür kuzu kulağı
 türsoya nakîk *hâvîd* kuzu kulağı (Rumex acetosa)
 türsok *m*gk turşuk
 türşûn *m* turşu
 türşû *f*gk beğenimende midası
 türşûndî *m*gk turşu küstürme
 türşûndî *f*gk (turşu) küstürmek
 türşûre *m* 1. hırlık, kabak saba kuşçu 2. adın anlamını çözü yarımsız, izbardot, zebellî
 türşûrîk *m* *hâvîd* materyiklet
 türşûrî *m*gk küstürme, turşu
 türşûrî *f*gk turşu, küstürme, darılmak
 türşûrîk *m* 1. zambur (çirkin çes çıkaran şey) 2. zurlu * wê türşûrîka dî destê xwe de deyna ebîndekî a zurlîyê hîrîk
 türşûronek *m* gîyan hikayesîne donen olay
 türşûronî *m* bûdük * jî ava gurgurînî, jî tîrê
 türşûronî *m*gk küstürme, turşu
 türşûrîkê *hâvîd* *m* bûna tatlısı
 türşûrîkî *m*gk seçme sapım
 türşûrîkî *m*gk *m* ketîrî (..) mîllîlanmak
 türşûrîkî *m*gk turşu
 türşûrîkî *m*gk turşu

(yekî) de tunc bün sepetle pazuzu olma
 nmak -ek götin 1) bir şey söylemek (veya
 konuşmak) 2) bir şey söylemek (belirlemek,
 anlatmak, ifade etmek) - ek hatin serê (yekî)
 1) başına bir şeyler gelmek (huyu, duru-
 mu, tutumu değışmek) 2) başına birşey gel-
 mek, başına bir hal gelmek, bir şeyler (veya
 bir şey) olmak (olmek) * eger tıstek bê serê
 wê, ez dê te jê berpirs bigirîm onê bir şey
 alursa, senden sorarım -ek jê re nehîştin 1)
 demediğini bırakmamak (veya konuşmak),
 söy etmediğini bırakmamak 2) (birinin) işi-
 me hakkında etmek -ek ji hev re nehîştin
 (barbarce) demedik birşey bırakmamak,
 (barbarce) sözler söylemek -ek ketin a-
 qilê (yekî) kafasından şı nşek çıkmak, bey-
 rinde şışşekler çıkmak (kafasında bir düşü-
 nünce hellemek, zihninde birden bir düşünce
 doğmak) -ek ketin nêjîyê (yekî) beyrinde
 şışşekler çıkmak (kafasında bir düşünce
 belirmek, zihninde birden bir düşünce doğ-
 mak) -ek kelîn serê (yekî) 1) kalış: almak
 2) karışmak, unlamak (yek) -ek kitin serê
 (yekî) (biri) başkasının aklına koymak * te
 çima ev tıst kîrîn serê zarokê? sen niye bu
 şeyleri çocuğun aklına koydun? -ek kîrîne
 şûna (tısteki dî) yerine işleme etmek, yerine
 koymak -ek lê kêrn rûne bîn 1) (bir) ek-
 siği olmamak 2) kusursuz olmak -ek li herê
 bûn başına birşey gelmek -ek li pêşîya (yekî)
 hebûn (bur) olay (yukmak, (bur) kaza
 yapma riski olmak - ek li ser dijê (yekî) tu-
 me bûn sâidîlî olmak -ek nêbe bir şey ol-
 maz, üremi yok -ek nehîştin verîştinek
 -ek nehîştin, paqî kîrîn olup şırmamak (ne
 var ne yok heparını yemek) -ek neketin kûsê
 (yekî) kesesine bir şey girmek -ek neke-
 rin kîsikê (yekî) kesesine bir şey girmek
 -ek nemaye ku pê re neketin etmediğini
 bırakmamak (veya konuşmak) -ek nemaye
 ku tê de neketin etmediğini bırakmamak
 (veya konuşmak) -ek pê hîin 1) bir şeyler
 (veya bir şey) olmak, bir hal olmak (huyu,
 durumu, tutumu değışmek) * di van demên
 da wi de tıstek pê bê ser zarandîrî onê
 bir şeyler oldu 2) bir şeyler (veya bir şey) ol-
 mak (başına bir hal (veya şey) gelmek (ö-
 lüm durumunu bildirilmek için kullanılır), bir
 şeyler (veya bir şey) olmak (olmek) * eger
 tıstek pê bibe, ez dê te jê berpirs bigirîm
 onê bir şey alursa, senden sorarım -ek pê
 hatin 1) bir şeyler (veya bir şey) olmak
 (huyu, durumu, tutumu değışmek) * di van
 demên da wi de tıstek pê hat van zaman-
 larında onê bir şeyler oldu 2) bir şeyler (veya
 bir şey) olmak (başına bir hal gelmek, birden
 ferahlık gelmek) 3) bir şeyler (veya bir şey)
 olmak (ölmek) * eger tıstek pê bê, sedem

tu yi tunc bir şey alursa, sebep sensin -ek pê
 nehîştin başın seym bırakmamak -ek pê
 re götin 1) (birine) birşeyleri söz vermek 2)
 (birine) adak adamak -ek qelapîtin ser (tıst-
 êkî dîtin) 1) (bir şey) vermek -ek tê de
 hebûn ucunda bir şey olmak -ek tê de heye
 (bu şeyin) olması var -ek û erd bîn yek tan
 ji mîna hev yerle bir (veya yeksan) olmak
 -ek û erd kîrîn yek (ar. ji mîna hev) yerle
 bir (veya yeksan) etmek (yek) -ek wêkî be-
 nîşt edûn (birinin) ağızına sakta olmak -ek
 wêkî rehmed tunc merhamet gibisi yok -ekî
 hêserdûgîn kîrîn ne ot, na el vermek -ekî
 dîşewat e yûnekerî amê -ekî gulêrî kîrîn
 yenilik yapmak -ekî hêja (bir şey) dışı do-
 kundur * mîn li hernameyê nîhêrî tısteki
 hêja tê de tunc hî paqîna hukîm, dışı
 dokundur bir şey yoktur -ekî lûndik kûçûk
 çapa -ekî ku tu bîbêjê ê, tunc uzunun çu-
 pîrmîndan sapî var demek -ekî (me) li hev
 neman abrağî verereğî kalmamak -ekî me
 tesî her tunc hîin alip verereğî olmamak *
 çiyê mîn û wê dilbe ku tesî hev helbe? onun
 benzeri ne alip verereğî olabilir? -ekî mîn
 li hev tıstin tunc hara gere hara hoş -ekî
 pak (bir şey) dışı dokundur * mîn nîvîsar
 xwend, tê de tısteki pak nîv e yazîyî oku-
 dîm, dışı dokundur bir şey yok -ekî sax û
 saxlem tê de neman elle tutulacak tarafî
 (yan) kalmamak -ekî (yekî) tê de tunc bîn
 e tarakta bezi olmamak -ekî xerîb bir âlem
 (kondîne özgü bir riteliği olan) * ev gund
 tısteki xerîb e bu kûy bir âlem -ê bedewê
 şîrîn e bedewê sake baldan talîdu -ê berê-
 dayî (ar. ji hêkê) hesibandim, Karımusal
 (veya Karımürsel) seretî sanîmak -ê bi nêvî
 jê neke hûvî nataklaşa seyden pek amulî
 şunc, aralarında -ê bûye qewînîye olubî-
 çep (veya nîvî biten) * haya mîn ji tıstê hû-
 ye qewînîye heye olan hitenden haberdar-
 tîm -ê çîhê sanîk çîyasî -ê çû mede dî
 av olubîmiş wî talubîmiş, geçmiş maza,
 yemmiş kuzu derler -ê dîleqandî çav tê de
 belîqandî ortalıkta olan çîyasî başkalanîna
 dî göz hukê vîdî -ê dî dest de elokî -ê
 fitrê (fîrîye -ê hevnegîrî) yamalı hêhçu
 -ê hêvîşandî me jî xwedîyay re ye tamah-
 kîrîn malîm başkalanî yer -ê hîr pêr ufîk
 tefek eşyaşar -ê kesnedîtî gorulmedik sey
 -ê kesnekîrî eski köye yeni âzet -ê kesne-
 kîrî kîrîn kîrîgî koz (veya cevîz) kîrî (ve-
 ya buşî aşmak -ê kesnekîrî meke 1) eski
 köye yeni âdet getirme 2) herfusun geçtiği
 köprüden sen de geç -ê ku bê serê me em
 dê hîşqîmîn başa gelen çîçîlar -ê ku (...)
 bir nehîrê arişta gelmedik -ê ku bî mede
 dî av olubîmiş wî talubîmiş, geçmiş mazi,
 yemmiş kuzu derler -ê ku dest dîke dê
 û hav nake ağaca dayanma kudur, aransa

tuşanay dayimca bîca → ku em jê di şivan
bû akîna gela başana gela → ku ez di x-
warim jî bîhêjim m ew e de veno dema de-
gîl → ku hatin aqîlê (yekî) kirin aklîna ge-
lana yapimê → ku hate mîlê (yekî) gela
yemînce → ku hatin mîlê (yekî) gela yem-
mek → ku hatin malê (yekî) kirin dişin tir-
mağina lakimê. dişayê lîmağiya → ku ha-
tîna qeweta (yekî) kirin di şin tîmağina lak-
imê, dişayê tîmağiya → ku havûnê icab
kir zîvîstanê bilêre cîa vakti yaba, yaba
vakti abî → ku hesab nekiribe hesaba ge-
mîz → ku hîm ê pê neyînî melhêjîn büyük
lokîna ye, büyük söz söyleme → ku iyê me
pê nekiribe, mîlî çî jê ve benî sokatîyan y-
lan bir yil yaşasin → ku jê dîtirîya hate
serê (wî) kurtluğîna başına gelmek (veya
serkurtluğuna uğramak) → ku jî hayê de bê
wê di hayê de jî hêze haydan gela hay g-
der → ku jî her dest e elde bulunan → ku
mîrov bîra wî nabe te serê mîrovêkîna gel-
meyan başa gela → ku mîrov jê dîrse-
tê dîgere ekmedîğîn yenîle îner → ku mîrov
jê dîtirse ew çêlîbe sokatîlan gözê çop bu-
tar → ku nebûnê kîrînê hêlî karîstanêk →
ku neçîtinê gela demedîğîni birakimamak
Iveya komamêk → ku neçîte aqîlan akîla
gelinede * zîlma ku neçîte aqîlan pê te
kîrînê akîla gelinedik zîlma yaptîr → ku
ru bîxwazî yok yok (ne istersen var) → ku
we bi dîstê rustê, da bîla yê cepê nebînc
sê elîm vordîğim sel elîm gormem → ku
zerara wî jî mîla te tîna be, eleqeyî mîn çî
jê ve hana dokunîyan Iveya benî sokatî-
yan) yulan bir yil yaşasin → ku zû tê, zû jî
dîge çabak çabîyan çabak çîper → ku ber
destê dîkê → ku mayî alî taratî, gerîye kulim
→ ku mayî bîra mîrovêkîna gelmez → ku mayî
hîşîki o gelmez → ku ne dî ser de weka gir-
ra av dî herda pişmiş aşî (sağuk) su kat-
mak (herşeyi) baştan konuşmak laz m) → ku
ne jî ser de, wekî girra av dî her de herda
pîm ş aşî (sağuk) su katmak → ku nekirê kî-
rînê kîrdîğî kuz (veya vevî) kîrî (veya benî)
aşîmak → ku nekirê vîmayîmak * tîştê neçîştî
gela olmîyîmak sîzîzî sîyêlê → ku pîsî pîsîk
sey (kerke) qîmî → ku şîrîna pîştî tîrîn tîclîz
yemekca sîma yemîne → ku tîrî tîmî rîstî
(...) hatin aşîsîkîler hep bîrîm bulimê → ku
veşarî xweyî jê neşarî tîmîkîlîm a.şî
başkîsîmî nîşîp v.ö → ku wîsa çînabel îyle
sey (veya îyle yağmî) yok! → ku wîsa ku dî-
be! ne munazebet! → ku wîsa (wîllo an jî wêlê)
nabel îyle sey (veya îyle yağmî) yox → ku
xwe jî mîla xwe qedandinê kendi yağîyla
kavulimêk * emî ne bîweşîlî kesî ne, em
tîştê xwe jî mîla xwe dîqedîrînê hîzî kîmîse-
ye melîncî degîz, kendi yağîmîla kavulu-

yoruz → ku xweşîne aşîzî kavîcak bîr şey → ku
zû tê, zû dîge bîzî sağanak rez çîçer → ku
bîbînî asîkîz şeyler → ku em jî tîrsîyan
hîmî oldu dîndan → ku tîzîtî gela büyük
(süz) söylemek → ku mîwaze kîrînê hî ikîlar
yemîmak → ku xwe jî hîmî kuyê dîrîkîmî ne-
her bîr îşî yapîrken gîzî sakî bîr şey olma-
mî. herşeyî konuşmak lazîm

tîstanok m bîlînce

tîştê m 1. nesne (bellî bir şîşî rîğî ve hîcmî,
reng, mîddesî olan her türîu cansîz varîk)
2. fîl nesne, obje

tîştînan v çîvîlîmî mefîl

tîştîyî m 1. nesnel, objektîf 2. fîl nesnel, objektîf
tîştîyî m 1. nesnelîk, objektîvîz 2. objektîvîzîm

tîştî kesîmedîrî m gormîmedîk şey

tîştî kesîmedîrî m sapîlmîyîmak şey

tîştî medîtî m olmîyîmak

tîştî neçîştî m olmîyîmak

tîştî tîberî m tîkîzîm mîddesîm

tîştîk m 1. şey, şeye k 2. bîlînce - mîştîk 1) a-
bîr cubûz şeyler 2) dîberî → ku pîsî yok (caba
kîrîyanîde her gîrîmî, tîksînîlîmî → ku ber-
dayî îpe şîşî gelîmeyîn (veya gelmez)

tîştîlî mî tîştî

tîştîr m çîvîş (çîşî)

tîştîk m sîkîzîmî hîç

tîştîkê m bîr cîyî eynî edî

tîştînek mî çîvîyîclî

tîştî bîst, hîştî ordan

tîştî m şîşî şîşîkîbîs

tîştîk kîbzî, karîsîbîrî kîbzîsî

tîştîk (t) m 1. oyuncak 2. cîcî, şey, sevîmlî şey
(çocuk dîmîç)

tîştîk (t) m tîkîk

tîştîmî kîzîmî 1. kîzîmî (Nîzîmîna tabîcîmî) 2. mî-
lan (bu bîkîmînî kîzîmîlîyîp avîtlîyîkî sağîrî
bîlîmînde veyî pîyîyîlî aşîlînî yapîçîğî) →
çîndîmî (an jî dîmînî) tîştîmî ekîmek → ku erdê
xîstîmî tîştîmî ekîmek → ku nîrmî yuvîsî tîştîmî → ku
nîrgîlîvê nîrgîlî tîştîmî

tîştîmîpîk m tîştîmî kesîsî

tîştîmîrîyî mîmî tîştîmî (sîlanî kîmîç)

tîştîmîrîyî m tîştîmî tîk

tîştîr cîmî meçî yapîklîmî yîyîp kîrîmîmî bîr
bîçek

tîvîancî m 1. sîncî 2. aet, îzîdîrî 3. sîzî (kîsîlar
îçîmî) → gîrtîmî 1) sîncîkîmîmak, îzîdrîp çîk-
mek 2) dersîmî dîrmîk, uğîrî yapîmak → ku
gîrtîmî dersîmî almîçek aşîzî yîrmîçek * mîlîmî tî-
vapenî xwe gîrî benî dersîmî aldîm

tîvîandîmî m 1. utulernî 2. kîzîrîmî

tîvîandîmî tîkî 1. utulernî 2. kîzîrîmîmak

tîvîandî mî utulê

tîvîanok m utû

tîvîaq mî tîvîaq

tîvîek m kîlîyîmî, tîvîek

tîvîekîdînî m tîvîekî yapîmîçî olan

tivêkdanîn m tufek yapma
 tivêk danîn *lêg* tufek yapmak
 tivêl n yüz hatları -sên (yêkî) glr bün yüz hatları kaha elmek

tivik bnr tufik

tivîl n 1. kabuk 2. yılan kavi

tivîne bnr tivane

tivîng m tufek -avêtin (on jî berdan) tufek atmak veya sîkmak - II ser tîng (har) bûn a-reş etmek üzere olmak - sparîtin hev tufek çarmak - terqandîn tufek sîrmak veya patlatmak -êh wah bîspay bûn kavgalanî erdî olmanak

tivîngvêj *ndîn* tufek kullanıcısı

tivîngvêltin m 1. tufek atma (veya sîkma) 2. tufek kullanma

tivîng avêtin *lêg* 1. tufek atmak (veya sîkmak) 2. tufek kulllanmak

tivîngbank m tufeklik (tufeklerin konukluğu yer)

tivîngdar m tufekçi

tivîngdar *ndêr* tufek kullanan

tivîngdaz m tufek kullanan

tivîngdîrûş *ndîn* tufekçi (satar, kimsê)

tivîngdîrûşî m tufekçilik

tivînghîlgîr *ndîn* tufek kullanan

tivînghîlgîrî m tufek kullanma

tivîngîr *ndêr* tufek kullanan

tivîngîrî m tufek kullanma

tivîngker *ndîn* tufekçi

tivîngkerî m tufekçilik

tivîngsaz *ndîn* tufekçi (tufek tartr edler, kimsê)

tivîngsazî m tufekçilik

tivîngvan *ndêr* tufekçi (asker, sîmlan, tufek

işeriyle uğraşan kimsê)

tivîngvanê m tufekçilik

tivîngvânî m karşılaşma, tesadûf etme

tivîngvânî *lêg* karşılaşmak, tesadûf etirmek

tivîngvânî *ndêr* karşılaşmak, tesadûf etmek

tivîr *ndîn* 1. turp (Raphanus sativus) 2. turp (bu bitkinin etli, yenilen kökü) -a derewîn sevgî

tivîrg *ndîn* üveyik (Streptopelia turtur)

tivîrik m semiz, besli, etne dolgun (insan ve hayvan için)

tivîrik bnr tivirik

tivîrik *ndîn* üveyik (Streptopelia turtur)

tivîrik (I) *ndêr* 1. turp (Raphanus sativus) 2. turp (bu bitkinin etli, yenilen kökü)

tivîrik (II) m çapa

tivîrikdîrîn m çapa sını

tivîrikdîrîn *lêg* çapalanmak

tivîrik *ndêr* bir bilek adı

tivîriş bnr çağırma

tivîş *ndêr* tîş

tivîşî m döverek illere ayırma

tivîşî kirin *lêg* döverek illere ayırmak

tivîşber n 1. küçük, yassı, sırtı ağzılı taş 2. kaydırak (yasa, kaygan çakıl)

tivîşik n 1. küçük, yassı, sırtı ağzılı taş 2. kaydırak (yasa, kaygan çakıl)

tivîşîk *ndêr* bir bilek

tivîşî m erk, zudet

tivîşî *ndêr* kadîr (gileb yeler)

tivîşîdar *ndêr* kadîr kadîrî

tivîşî m erk, yerke

tivîşî b buzğa kavma anlerni

tivîşî m sav, iddia

tivîşî *ndêr* savcı

tivîşî *ndêr* m savcılık

tivîşî kirin *lêg* buzğa kavma

tivîşî *ndêr* b buzğa çağırma anlerni

tivîşî *ndêr* kirin *lêg* buzğa çağırma

tivîşîandîn m 1. iddia etme 2. tahkik etme, getirmeye lanıtlanma

tivîşîandîn *lêg* 1. iddia etmek 2. tahkik etmek, getirmeye lanıtlanmak

tivîşî m azık

tivîşî m azık

tix (I) m tix

tix (II) m harmanda sarmaktan ayrılmış hububat yağını - mur kirin (sê yağın) muhar-tena. tunc yığının olam ve buluşmaya hazırlık hâle geçirilgen ve kulsarması için özel şekil verme işlemi

tix (III) m pis

tix (IV) m yazık

tix (V) m ergenlik çağına gelmemiş Ermeni çocuğu

tixêrîk m çocuk doğuşna verilen hediye

tixîs m 1. gıbzuz 2. olgun (işimaya yakın, bulukluk etmede) * tixêkî tixîs dolgun bir vücut

tixîşbûn m gürültüleşme

tixîs bün *lêg* gürültüleşmek

tixîşî m gürültü

tixîşîbûn m dolgunluk

tixîşî *ndêr* dolgunca

tixîşîbûn m dolgunlaşma

tixîşî bün *lêg* dolgunlaşmak

tixîşîbûyîn m dolgunlaşış

tixî *ndêr* ezil

tixî m ezilik

tixîrîk m çocuk doğuşun doğumunda verilen çeşitli hediyeler

tixîmer *ndêr* herseyi yemeyen kimsê, yemede seçici divanar, kimsê

tixîxandîn m gıdıklanma

tixîxandîn *lêg* gıdıklanmak

tixîxîş m gıdıklanma

tixîxîş *lêg* gıdıklanmak

tixûb n 1. sını (komşu i, ilçe, köy veya kişilerin topraklarını birbirinden ayıran çizgi) 2. sınır (iki komşu evlele, toprak arını birbirinden ayıran çizgi) ~ kişîandîn sını çekmek ~ rast kirin sını çekmek (veya belirlemek) -ê xortan tixê geturê, s nîr yaktê (sahîf, belirtê) -ê xortan nîr m güllüler için sınır yoktur

tjk m için

tjk kirtin buz tuj kurin

tjktj buz tjtktj

tjtktok ol sıvri uçlu

tık (I) m bir balay dırı

tık (II) hın tk

tık (III) m 1. dik (eğik olmayan) * tük sekim-ye dik durmuş 2. dik (eğimi dıke yakına) * hevrage tük dik yukoy 3. dik (yalık durma-yan, sert) * porü tük dik saç 4. dik (ses için: kahr, tok) 5. dik (bakır için: sert) * awtré tük dik bakı 6. mar dik (birbirine tıklay olan doğruların oluşmuş) (tjstok) ~ danın dize-mek (dikine koymak) -- nekini dik durmak. dandık durmak. dikulup durmak (veya kul-mak) ~ ~ dik dik ~ ~ alhërta (on ii mize ki-rlin) dik dik bakmak -- a hişkuleki kazık gibi (tlanık ve sert)

tıkane m 1. dikçe 2. mar dıkey

tıkanekl h dikine

tıkani m dıkey

tıkbu m 1. diklenme, dikleşme (yokuş bir du-ruma gelme) 2. dikleme, dikilme

tık hın tğh 1. diklenmek, dikleşmek (yokuş bir duruma gelmek) * rë jl mışka ve tük hı yel bıdın dikleşti 2. dikilmek, dikilmek

tıkbuyn m 1. dikleniş, dikleşiş (yokuş bir du-ruma geliş) 2. dikeliş, dikiliş

tıkçün m 1. dik gıme 2. başının dikine gıme (kimsenin ögücünü dılememe, kendi bıldı-ğın yapma)

tık çün tğh 1. dik gıme 2. başının dikine gıme (kimsenin ögücünü dılememek, kendi bıldı-ğın yapma)

tike (I) m helik (davar orolukun büyük taşla-rın arasına kemulan küçük taşlar)

tike (II) m 1. tike (et. eknek, pıynır vb. için) 2. durum, durmaç

tikepoşt m e tkesi, kuş başı

tikekirtin m öğrama (eti keserek parçalarına)

tike kılın tğh doğramaz (eti keserek parçala-mak)

tikekiri m doğranık, doğranmış olan

tiker m susatçı

tikgoye m tğh dıken

tikrin m susama

ti kılın tğh susatmaç

tikri m susatılmış, susuz bırakılmış olan

tiki m tğh dıçe

tikü m dıklife

tikkrin m dikleşirme

tık kurin tğh dikleşirmek

tiktri m dikleştirilmiş

tikkr h dikine

tiktiki m dıken diken, dikleşmiş, dik durma-ya gelmiş (mç. kil vb. için)

tı (I) m kurmaz

tı (II) m ziparı, atsket, balç * tıstka tıtan misket oynatı

tıla m tın bere, gulide

tılawet m talüet

tılölek m bir tach adı

tılülük m tıchılöbi

tılütü m tıskıye

tılötöök m tıskıye, tıskırak

tılülök m tır 1. kakirik (zayıf, ince ve uzun boylu) 2. sıska, dehl, zayıf yapılı 3. mırnya (çok zayıf kimse), solucan gibi (soluk ve za-yıf kimse)

tılülökt m 1. kakirikçe 2. sıskaca, dehlçe 3. vin, tokuka, cılıza, çelimsiz, lura

tılülök bün m şakalısma

tılülöki bün tğh şakalaşmak, şakası çıkmak

tılülöktü m 1. kakiriklik 2. sıskalık, dehlilik

tım m 1. takım, grup 2. qı takım * tıma sporé spor takımı 3. tğh tım -- a parçeläyë eskirt

tımar m tım

tımar m tım tım tımar

tımar (II) m 1. sağaltım, sağaltma (tıstaya bakma) 2. tedavi (yara bakımı) 3. tımar (bu-nek hayvanların kılını, derisini, temizle-mek) 4. islah 5. meç tedip uslandırma ~ hün tı tımar olmak, tedavi olmak, sağalmak 2) islah olmak -- kırıu tı tımar etmek, tedavi etmek, sağaltmak 2) islah etmek -- a hespon maneç -- a tıybeti özel bakım veya tedavi

tımar bün m 1. tımar olma, tedavi olma, sağal-ma 2. islah olma

tımar bün tğh 1. tımar etmek, tedavi olmak, sağaltmak 2. islah etmek

tımar bün m 1. tımar oluş, tedavi oluş, sağalış 2. islah oluş

tımar tğh m tımarhana, islah evi

tımar tıcan m tımarhana, islah evi

tımar tıç m tımarçı, sağaltıcı

tımar tıçrin m 1. tımarlama, tedavi etme, sa-ğaltma 2. kaşğıtlama 3. islah etme 4. tedip etme, uslandırma, yola getirme

tımar kırıu tğh 1. tımarlamak, tedavi etmek, sağaltmak 2. kaşğıtlamak 3. islah etmek 4. tedip etmek, uslandırmak, yola getirmek

tımar kırıu m 1. tımarlı, tedavi edilmiş 2. tımar-lı (tımar edilmiş hayvan)

tımar tıç m 1. tımarlama, ukü hastahane 2. islah evi, islahare

tımık m kesis

tımsal m tımsal

tımseh m tın 1. tımsalı (Crossed lust) 2. m tım-salı (bu hayvanın derisinden yapılır)

tımüs m tıw tımüs, özek

tın m 1. tı 2. hımet, işçilik * tına ruje güne-şin hımeti 3. tıfız, eki * ağır tına kwe dayé ates nu ekiledi -- dan za venmek ~ di (tışek) de çün saubay a yüz tılmak -- kılın (tışek) (bi- şey) isinmek, kımaya yüz tıl-mak -- a cesti ayelan dıktel (veya dııl) tı -- a (...) tıkın (bir şeyin) etkisi kırılmak * tına sermayé tıhıya soğulun etisi kırılıu -- a xwe

ilan hev birbirine alîşmak -a xwe şikandî
susuzluğunu gidermek -a xwe vekuştî
susuzluğunu gidermek

tîna germbûnâ *fiz* istinna (193)

tînatî *m* susuzluk

tînavî *m* susuzluk

tîndan *m* isti vekuşt

tîndan *fgh* isti vermek

tîndar *af* 1. isti 2. hararetî * agîrekî tîndar
hararetî bu aces

tîndayî *af* tîk

tîndêr *kîrîn* tî veran, ekzenterîk

tînegerrî *af* tîk

tînegerrî *af* 1. tîk 2. tîkça 3. aşılan (soğu-
ğa sıcak, sıcak su soğuk su katılarak elde edil-
miş su) * avê tînegerrî aşılan su

tînegerrîbûn *m* ilimnâ, ilim, tîklaşma

tînegerrî bûn *fgh* şarmak, şarmak, tîklaş-
mak

tînegerrîkîrîn *m* 1. tîndansa, ilimnâ, tîklaş-
tırma 2. aşılan (soğuk sıcak, sıcak su
soğuk su katma)

tînegerrî kîrîn *fgh* 1. şarmak, şarmak, tî-
klaşmak 2. aşılan (soğuk sıcak, sıcak
su soğuk su katılarak elde etmek)

tînegerrîkîrî *m* tîklik

tînegerrîmoşî *af* tîkça

tîner *m* tîner, inceltici

tînerkêş *af* tîner, tîner bağlatıcı kimsê

tîner (I) *m* mîceviyat

tîner (II) *fîzîk* tîner, tîni

tîngerrî *har* tîngerrî

tîngîr *kîrîn* endutermîk

tînk (I) *m* tî

tînk (II) *af* 1. saluê baruşu 2. gîrlak imk
* bî tînkê wî gîrtî wî gîrden tînk

tînkandî *m* aşırı derecede susama

tînkandî *fîzîk* aşırı derecede susamak

tînkandî *af* aşırı derecede susama kimsê

tîntîqîn *m* aşırı derecede susama

tîntîqîn *fgh* aşırı derecede susamak * ez tî-
ntîqîn ben çok susadım

tîni (I) *af* 1. isti 2. *m* sıcaklık

tîni (II) *har* oynarken, oynayanlar bir mîdê (ço-
cuk dilinde)

tîni (III) *m* susama, susuzluk -ya xwe kustî
-an ji vekuştî) susuzluğunu gidermek

tînişûn *m* susama

tîni bûn *fgh* susanmak

tînişûyîn *m* susamış

tînererî *af* yumuşak başlı kimsê

tînok *m* susak (susayan, susamış olan)

tînokî *af* 1. susakça 2. susak, hararetî * tînan
kes zehî tînokî ye av vedîşwe vînanwe têt
mabê adê m o kadar hararetli bir vîdanı suya
döymüzer

tînkîşûn *m* susama

tînokî bûn *fgh* susanmak

tînokî *m* susaklık

tînkîşûyîn *m* susamış

tînosî *af* susak (susayan, susamış olan) -a (yekî)
şikestîni susuzluğunu gidermek -a (yekî) xwe şî-
kandîni (an ji vekuştîni) susuzluğunu gidermek

tînosîbûn *m* susama

tînosî bûn *fgh* susanmak

tînosîşûyîn *m* susamış

tînosîkîrîn *m* susama

tînosî kîrîn *fgh* susanmak

tînosî *m* susaklık, susuzluk -ya xwe şikandî-
nîni susuzluğunu gidermek

tînosî *af* 1. susakça 2. susak, hararetî

tînosî *af* tîkça

tînosîbûn *m* tîklaşma

tînosî bûn *fgh* tîklaşmak

tînosîkîrîn *m* tîklaşma

tînosî kîrîn *fgh* tîklaşmak

tînosî *fîzîk* istîngîr, kalıncıdır

tînosî *m* isti ölçümü, kalıncıdır

tînosî *af* soğukça

tînosî *af* istîngîr

tînosî *af* 1. tîk 2. tînk

tînosîkîrîn *af* susuzluk giderici, hararet giderici,
kandîni (tîne istîngîni giderici)

tînosîkîrî *m* kandîncelik

tînosîkîrî *af* susuzluğu giderici, hararet giderici

tînosî *af* tîk

tînosî *af* tîkça

tîntîqîn *m* istinna, istinmaya yüz tutma

tîntîqîn *af* tîntîqîn istinmak, istinmaya yüz tutmak

tîp (I) *m* harf -ü zîwa yazı harf -a bîçûk su-
çûk harf -a dulwîre sedde -a gîrdek büyük
harf -a hîrdek küçük harf -a kelîjandîne *ez*
kaynaşma harf -a naybîrê *ez* kaynaşma
harf -a gînkê zatîk harfler

tîp (II) *m* 1. tîp * du lezvanê di eynî tîpî de
aynî tîpê îka ayvîtu 2. *af* tîp (ilgi verici,
değeri kimsê) 3. *fîzîk* tîp (oyun karakteri)

tîp (III) *m* 1. ekip, grup * tîpeke tîyatroyê ya
ji deh kesan pêkhatî on kişilik bir tîyatroyê
ekibi 2. ekip, grup 3. obek, kimsê, grup (ay-
rı yerde bulunan kimsê veya nesnelê bul-
untî) 4. wêk grup, topluluk (müzîk grupları
-çîn) * tîpo muzîkê muzîk grubu 5. *har* grup,
deste, takım 6. *har* kul, devriye 7. *har* tugay
-a wehîrê *af* mîdîet takımı

tîp (IV) *m* dalgâ * gumîna tîpan * tî dalgûz-
ra sesi var

tîpa *af* dîwîre *af* sedde (ayrı karakterin iki kez
yazılma durumu)

tîpa *af* gîrdek *af* büyük harf

tîpa *af* hîrdek *af* küçük harf

tîpa *af* naybîrê *af* kaynaşma harf

tîpandî *m* dîkte etme, harfî harîne yazma

tîpandî *fgh* dîkte etmek, harfî harîne yazmak

tîpa rîvekrîne *af* harfî tîpî

tîpguhêrî *m* 1. çeviriye, transkripsiyon 2.
kavşulerasyon, harf çevirisi - kîrîn (1)
transkribe etmek (2) harf çevirisi yapma

Çiğnehër neher 1. çevriyazi yapan 2. harf çevirisi yapan kütüphane

Çiğnehëri m 1. çevriyazi, transkripsiyon 2. transliterasyon, harf çevirisi - **kirin** 1) transkribe etmek 2) harf çevirisi yapmak

Çiğnehëriktin m 1. transkribe etme 2. transliterasyon yapma, harf çevirisi yapma

Çiğnehëri kirin *teğ* 1. transkribe etmek 2. transliterasyon yapma, harf çevirisi yapma

Çiğnehëz neher 1. çevriyazi yapan 2. harf çevirisi yapan kütüphane

Çiğnehëzi m 1. çevriyazi, transkripsiyon 2. transliterasyon, harf çevirisi - **kirin** 1) transkribe etmek 2) harf çevirisi yapmak

Çiğnehëzikirin m 1. transkribe etme 2. transliterasyon yapma, harf çevirisi yapma

Çiğnehëzi kirin *teğ* 1. transkribe etmek 2. transliterasyon yapma, harf çevirisi yapma

Çiğnehëzikiri m 1. transkribe edilme 2. harf çevirisi yapılmış olma

Çiğnehëzi m 1. çevriyazi yapma 2. transliterasyon yapma, harf çevirisi yapma

Çiğnehëzker neher 1. çevriyazi yapan 2. harf çevirisi yapan kütüphane

Çipik m topuk

Çipniyi m rüktül

Çipograf m tipograf

Çipoloji m tipoloji

Çiprez *neher* dizgiçi, dizici, düzençi, mürettipçi

Çiprezgah m dizgi yeri, mürettiphane

Çiprez m 1. dizgi, düzen 2. dizgicilik, mürettipçilik -ya (...) **kirin** dizmek * **nah** çiprezciya niyîsarên **çiprezkê** kir kitabın yazılmasını düzen

Çiprezkîrin m düzen, diz ve basım evinde harfler yan yana getirerek yazı düzenlenmesi * **çiprezkîrîna** **çiprezkê** kuta **bû** kitabın düzeni kötü

Çiprezî kirin *teğ* düzenlemek (harfler yan yana getirerek yazı düzenlenmek)

Çiprezkîri m düzen, düzenleme

Çiprezîji m dizgicilik, mürettipçilik

Çiprezker m düzençi, dizici, düzençi

Çiprezkerî m dizgicilik, dizgicilik, düzençilik

Çiprezkîrin m düzen (basım evinde harfler yan yana getirerek yazı düzenleme)

Çiprez kirin *teğ* düzenlemek (basım evinde harfler yan yana getirerek yazı düzenlenmek)

Çiprezxane m dizgi yeri, mürettiphane

Çiptiji m 1. grup gurup 2. karp karp

Çiptijbûn m 1. gruplaşma, guruplara ayrılma 2. karpışma

Çiptiji bûn *teğ* 1. gruplaşmak, guruplara ayrılmak 2. karpışmak

Çiptijîkirin m guruplandırma

Çiptiji kirin *teğ* gruplandırılmak

Çipweşger neher 1. çevriyazi yapan 2. harf çevirisi yapan kütüphane

Çipweşgerî m 1. çevriyazi, transkripsiyon 2. transliterasyon

transliterasyon, harf çevirisi - **kirin** 1) transkribe etmek 2) harf çevirisi yapmak

Çiqetiq (I) m dus doğru

Çiqetiq (II) m kâhkâha - je çun kâhkâha stumak ~ **pê** ketin kâhkâha, parlatin ak

Çiqetiq, je çun jêw kâhkâhayî basmak (keparmak veya salıvermek)

Çiqetiq kirin *teğ* kâhkâha almak

Çiqin m kâhkâha - ketin (yekê) kâhkâhayî basmak (keparmak veya salıvermek)

Çiqin je çun jêw kâhkâhayî basmak (keparmak veya salıvermek)

Çiqin pê ketin *teğ* kâhkâhayî basmak (keparmak veya salıvermek)

Çiqiq m kâhkâha - je çun kâhkâha etmek

Çir *neher* Merkur

Çir (I) m 1. ok (yağlı atılan, ucunda sırtı bir demir bulunan ince ve kısa tahta çubuk) 2. ok (yön göstermek amacıyla belli yönlere konulabilen, ok benzeri çubuk) 3. ok (hazır âlemlerde veya araçlarda düz ve uzun hünlü) 4. dalgı, ok demir 5. mîr ok 6. ince ok

Çir *neher* kemer dayanılmaz süzici * **çir** **kefe** piştin mîr s rûta aç bîr sîncetî girdî - avêtin ok atmak - avêtin **kêlekê** boğru sancımak -

ji kevân derketin ok yaydın çıkarmak - **ji kevân pekîrî** ok yaydın çıkarmak - **ji kevân kemane** bîrju ~ **ji pişk** (an jê pişk) yazî nîrî - **ji pişk** avêtin yazî tura atmak, kara çekmek - **ji dilan** kara sevda - **ji dilan jê ketin** kara sevdaya girmek, sevdaya girmek - **ji kevânê çevî** nîrî kûse - **ji kevânê** harman dobmîr makûsîna dîlî kollan

Çir (II) m oklava, ince oklava - **ji çirîştîyê** yûkî oklamak ve enişte harman açmada kullanılmayan oklava

Çir (III) m 1. koyu (sulu karpın) * **dewê çir** koyu ayran * **mudê çir** koyu pekmaz 2. yağın (sıvılar için) 3. tıkaç, karp (yeğnatığı çok tıkaç) 4. ağda, karpın 5. **çir** **konstrûre** - **ji avê** sayuc, çirîr olduğı ver

Çir (IV) m tafe

Çir (V) m uzun ve ince tarla parçası

Çiraj m tıraç

Çirak m asabiyet, sinir

Çirakî m sinirli, asabî

Çirakîbûn m asabîleşme

Çirakî bûn *teğ* asabîleşmek

Çirakîti m asabîlik, sinirlilik

Çiran m 1. çiran 2. *neher* çiran, despot

Çirar m 1. tas 2. *neher* tas (bu tasın ağağı mikropda olma)

Çirul *neher* tıraç

Çirave *neher* kütüphane

Çiravebûn m karpışma

Çirave bûn *teğ* karpışılmak

Çiravenasi m karpışma bilimi, karpışçılık

ürkiirin (II) *af* 1. koyulaştırma ferri şeyler için 2. le-biye yapma (bazı yemeklerin suyunu koyulaştırma) 3. yoğunlaştırma

ürkiirin (I) *ğgh* oklamak, okla yarmak

ürkiirin (II) *ğgh* 1. koyulaştırmak (sarı şeyler için) 2. le-biye yapma (bazı yemeklerin suyunu koyulaştırmak) 3. yoğunlaştırmak

ürkiirli *ref* 1. koyulaştırılmış 2. yoğunlaştırılmış olan

ürküm *af* işinlerin odaklandığı nokta

ürmar *af* ok yılanı

ürmoch *af* temmuz (yılın 31 gün süren yedinci ay)

ürnişan *af* ok yareti

ürniñ *af* ölümlük

ürniñ *af* işin, ışık hazinesi

ürniñ *af* işin, emek

ürök *af* 1. küçük ok 2. ok başında çukuc

ürökalsitonin *af* tirokalsitonin

ürüksin *af* tiroksin

ürüşk *af* aralık

ürpiv *af* yoğunluk ölçer

ürvan *af* 1. okçu (ok yapıp atan) 2. okçu (çukuluk sperenü yapın kimse)

ürvanlı *af* 1. okçuluk 2. okçulukç

ürvanlı *af* ürvan

ürvank *af* 1. keşif 2. keşifçi

ürs (II) *af* 1. davara teslimine ruçası 2. keçi sürme nidası

ürs (I) *af* 1. çalılık, yarık (kayadaki, taştaki çalılık) 2. çalılık (herhangi bir şeyin yarılmış ve çalılara sarıca a şüşüşü parçası) 3. yarımaç 4. lüne, yarık parça 5. parça, uzun ince parça * aza we çar üş kirin teparıñın dört parça etiler: ~ bün I) çalılmak, yarılmak * miriv zubeş dıpvşe nov avé hiş dibe insan karzuu suya atı mı yarıyor 2) yarılmak, çalılmak, çalıklar oluşmak ~ kirin I) çalılmak, yarılmak 2) yarılmak ~ lë ketin I) parçalanmak 2) yarılmak ~ lë vebün çalılmak, yarılmak ~ ü bertüñ lüne lüne ~ ü bertüñ bün lüne lüne olmaq, paçavraya dönme ~ ü ritüñ yarık parık ~ ü ritüñ tyeñi II bu bün qılambaz, çıkırmak ~ ü telış yarık parık ~ ü telış II bu bün yarık parıkları sarı zolmak, lımlambası çıkmak ~ ü telış tyeñi II bu bün yarık parıkları sarı zolmak

ürşik (I) *af* tyeñ

ürşik (II) *af* 1. lüne 2. dibin, paça üçe uzun parça) * tışkele zeleş bade mın para bir dilim karpuz ver 3. yarımaç

ürşik *af* entarilere dikilmiş tımska şeklindeki parça

ürşikim *af* 1. yarımaç 2. yarıma

ürşikirin *ğgh* 1. yarımaç 2. yarımaç

ürşiketin *af* çaldama, yarıma (tağay ve tağaları çaldaması)

ürşiketin *af* çaldama, yarıma (tağay ve

tağaları çaldaması)

ürşot *af* ürşot

ürşikandin *af* çaldama

ürşikandin *ğgh* çaldanmak

ürşikün *af* çaldama

ürşikün *ğgh* çaldama

ürşik *af* 1. yarık yarık 2. lüne lüne, sırım sırım

ürşik *af* 1. yarık yarık etme, çalılık çalılık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşik *af* 1. yarımaç 2. yarımaç

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık olma 2. lüne lüne olma, sırım sırım olma

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık olma 2. lüne lüne olma, sırım sırım olma

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

ürşikün *af* 1. yarımaç, yarık yarık etme 2. lüne lüne etme, sırım sırım etme

te bu birayı bir takımı bekleyecek 3. *ky* grup
4. tofun, kısımlı (kol, dil) 5. *ky* holok -a
leyjmaran *mo* birimler bölüğü -*en* peyvan
-*en* söz ötekleri

tofan *m* 1. tofan * tofana Nuh Pexember Nuh
tofanı 2. tofan (süddetli yağmur veya yağış,
sağanak) * tofana teyrökê dolu sağnağı 3.
mee Erina (güç alabilmek köru durumu) 4.
mee beş

tofani *rd* tofana

tofen peyvan *rd* söz bölükleri

tofki *rd* grupvarı

tofkibün *m* gruplaşma

tofiki bün *kygk* gruplaşmak

tofil *bu* tevil

tofiruş *ndêz* kayınakçı (satan kişi)

toftolî *k* 1. öbek öbek, kuma kuma 2. grup
grup

toftolibün *m* 1. öbek öbek olma 2. gruplaşma,
gruplara ayrılma

toftolî bün *kygk* 1. öbek öbek olmak 2. grup-
laşmak, gruplara ayrılmak

toftokirina *m* 1. öbek öbek etme 2. gruplandır-
ma

toftolî kirin *kygk* 1. öbek öbek etmek 2. grup-
landırılmak

toğ (I) *rd* sürük, düşük iblâklî kadın

toğ (II) *rd* köpek ve azıdan olan melez hayvan
toğirtin *m* kayınaklama, kayınak bağlama
(veya turma)

toğirtin *kygk* kayınaklanmak, kayınak bağla-
mak (veya turmak)

tohmet *m* lâhmet

tok (I) *m* 1. gezdirmek 2. tasmak

tok (II) *m* kalemtıraş

tok (III) *m* teker çemberi

tok (IV) *m* kayınak

tok (V) *m* Çiğdem, seğan vb. birkelerle tamsı

tokel *m* seçil

tokine *k* tunc, hepsi, olduğu gibi * dilaya tok-
me ewr e dünya olduğu gibi bulut

tokine girtin *kygk* hepsini kapsamak

toksikolug *rd* toksikolug

toksikoloji *m* toksikoloji

toksikoman *rd* toksikoman

toksikomani *m* toksikomani

toksün *m* toksin

tokyo *m* tokyo (bu tür birlik)

tol (I) *m* oç, intikam -> girtin oç almak, intika-
mı almak -> hilalanin oç almak -> hildan oç
almak -> vekirin oç almak, intikamın almak
-> stendin oç almak -> xwestin kap istemek
(öldürülen birinin öcünü istemek) -> a xwe
hilanin (bu jî hildan) intikamı almak,
buç (veya hiçini) almak -> a xwe jê hilalanin
-den ocunu almak, intikamını almak -> a xwe
jê rakarin (stendin an jî hilanin) -den ocu-
nû almak -> a xwe jê vekirin -den ocuğu al-
mak -> a xwe rakirin öcünü almak, intikamı

alınak -> a xwe stendin (an jî girtin) ocu-
nû almak, intikamını almak -> a xwe wergriz-
tin öcünü almak, intikamını almak

tol (II) *m* kulağ, zağ

tol (III) *rd* sürük, yasma, çapkın kadın

tol (IV) *m* 1. melez köpek 2. kısa tüylü köpek
3. arge delikanlı

tol (V) *m* yuvartılama

tolajo *rd* kin gaducu, intikamcı

tolajani *m* kin güdücü, intikamci

tolam *m* kuculan (köpekler için)

tolani girtin *kygk* kövrenmek (köpekler için)

tolan *m* köpek yarası

tolaq *m* dilak

tolaz *rd* 1. ayık 2. çapkın, hovarda, zar-
para 3. arge genç delikanlı -> bün çapkın et-
mek -> ê bêker mahale çapkın

tolazane *k* çapkınca, hovardaca

tolazbün *m* çapkınlaşma

tolazbüyn *m* çapkınlaşma

tolazi *m* çapçılık, hovardalık, zarparalık -
kirin çapçılık yapmak, hovardalık etmek,
zarparalık etmek, bndk karinak

tolazibün *m* hovardalaşma

tolazi hün *kygk* hovardalaşmak

tolazki *rd* çapkınca, hovardaca

tolazok *rd* çapkın, hovarda

tolazokî *rd* çapkınca, hovardaca

tolhav *rd* çapkın sürük, yasma

tolbaz *rd* oç alıcı, intikamcı

tolbazi *m* oç alıcılık, intikamci

tolbün (I) *m* 1. süteklük, yasarak 2. yasma-
laşma

tolbün (II) *m* yuvartılama

tol bün *kygk* yuvartılmak

tolbüyn *m* yuvartılama

tole (I) *m* zağar

tole (II) *m* oç, intikam

tole (III) *m* asufe, sürük, yasma, rîbî (kadın)

tolene *kygk* dolma

toleant *m* 1. toleant, buş görü, misamaha 2.
-ek toleant

tolevan *k* zağacı

tolevani *m* zağarci

tolexwaz *rd* intikamcı, intikam alma yantisi

tolexwazi *m* intikamci, intikam alma yantisi
alma

tolgî *rd* intikamcı

tolgiri *m* intikamci

tolgirtin *m* oç alıcı, intikam alıcı

tol girtin *kygk* oç almak, intikam almak

tolgirti *rd* oç almama, intikam almas alan

tolgîto *rd* bndk surdunya (Geranium)

tolhilanin *m* oç alma, intikam alma

tol hilanin *kygk* oç almak, intikam almak

tolhildan *m* oç alma, intikam alma

tol hildan *kygk* oç almak, intikam almak

tolhildani *k* oç almama

tolhildar *rd* intikamcı

tallukleri *m* intikamciлик
 tallûlîn *el* *ç* alıcı
 taluk *basûn* *m* başpümeç (Malva sayvestriç)
 talukvan *m* başpümeç toplanmaya çıkan
 tal jê hildan *êwê* *el* *ç* almak
 tal kirin *êgh* yaverlanmak
 tal kirin *m* yaverlama
 talme *m* dulma (yemeği)
 talpe *m* köpek yemeği
 talstendîj *m* *ç* alma, intikam alma
 tal standîj *êgh* *ç* almak, intikam almak
 talstân *el* *ç* alıcı
 talstânî *l* uzayla köpeğin birleşmesinde uyuşma
 az gelen yavrı 2. *arğa* baldırıplak, lümpen
 tallî *m* aşuftelik, yesimalık
 talvordan *m* *ç* alma, intikam alma
 tal vedun *êgh* *ç* almak, intikam almak
 talvedat *el* *ç* alıcı
 talvekêr *el* *ç* alıcı
 talvekîrin *m* eşalma, intikam alma
 tal vekîrin *êgh* eşalmak, intikam almak
 talvêrî *l* intikamvârı
 talvêrgîr *m* *ç* alıcı
 talvêrgîrî *m* intikamcilık
 talvêrgîrtîn *m* *ç* alma - intikam alma
 tal vêrgîrtîn *êgh* *ç* almak, intikam almak
 talvêrgîrtî *el* *ç* alması, intikam alması olan
 tom (I) *m* belâ * kerin roma (yokî) belâsına
 düşmek
 tom (II) *m* under lisâd
 tomar (I) *m* tomar
 tomar (II) *m* 1. tom 2. taom etrafındaki plaç
 tomaç (III) *m* 1. kavi (bir yere anı olarak dut-
 tere geçirmek) 2. sayıl (bir yazının, bir hesa-
 bın tarih, numara vb. ön veya köpçüsünü bir
 yazılı bulunuşu) 3. kayıt (ses veya resim,
 manyetik bant üzer-ne geçirme işlemi) 4. tes-
 ci (-l...) bîrî -e kaydolmak - i (...) kirin -e
 kaydetmek -e yazınmak, kayda geçirmek (bir
 yere kaydetmek) * zarok tomuri dihişranê
 kirin çocuğu okula yazdılar
 tomarbîn *m* 1. kaydolma 2. tes-cil etme
 tomar belû *êgh* 1. kaydolmak 2. tes-cil etmek
 tomarbûyîn *m* 1. kaydoluş 2. tes-cil oluş
 tomargek *m* studio, kayıt stüdyosu
 tomarîk *m* petçeri, tepelik (ağ tepeliği)
 tomarkar *m* kaydedici, mukayyet
 tomarkartî *m* E-yâdesizlik, mukayyetlik
 tomarker *m* *l* kaydedici, mukayyet 2.
 jîzîn mülec, kaydedici
 tomarkerî *m* kaydedicilik, mukayyetlik
 tomarlardan *m* 1. kaydetme (yazma); 2. kaydet-
 me (herhangi bir şeyi bir yere mal eme, bir
 şeyin birak -ma az veya zâm bir deftere ge-
 çirme) 3. kaydetme (hatırlanmak için not et-
 me) 4. kaydetme (ses veya resim manyetik
 bant üzer-ne geçirme) 5. kaydetme (seslik,
 basınc gibi bir niceliği, a değışkenliğini tespi
 etme) 6. tes-cil etme

tomar kirin *êgh* 1. kaydetmek (yazmak) 2.
 kaydetmek (herhangi bir şeyi bir yere mal et-
 mek, bir şeyin birak, hatırla veya zâm bir
 deftere geçirmek) * mjlobyîna lawikê tomar
 kirîye? çuçuğun doğumunu kaydedilmiş mi?
 3. kaydetmek (hatırlanmak için not etmek) 4.
 kaydetmek (sesi veya resim manyetik bant u-
 zerine geçirmek) * deagê min tomar kîre
 bandê sesên kuzete kaydedî 5. Kaydetmek
 (seslik, basınc gibi bir niceliği, a değışkenli-
 ğini tespi etmek) 6. tes-cil etmek
 tomar kirî *el* 1. kayda, kaydedilmiş 2. sesli,
 tes-cilî
 tomarname *m* kütük * tomarnameya xwen-
 dezanêşê dîyereci kütükleri
 tomarî *m* bir tûr taom peyniri
 tomar *m* afet, belâ
 tomate *m* domates
 tomarîk *m* otomatik aletli
 tomarîj *m* otomatik aletlik, belâ sayı, metri
 tombak *m* 1. tombak 2. *el* tombak (tombak
 yapımına şey)
 tombala *m* tombala
 tombalakar *m* tombalaçı
 tombalakartî *m* tombalacılık
 tombaki *m* tûrta tomhaki (Nisecijana persica)
 tomêri *m* 1. toplan 2. *el* toplu (hep bir arada) *
 peynîngîrêdêna tomêri toplu sözlüşme
 tomêrifîrîş *m* toplan (topran) (topran satın)
 tomêrifîrîşî *m* toplançılık
 tomêr (I) *m* 1. tohmet, kabalak 2. ayıp, utanç
 3. behare, gerecece
 tomêr (II) *m* omîsîbet
 tomîj *m* tomîj
 tomik (I) *m* belâ * ez ketihs tomîka *te* senîn
 belîna buluştu - bi ser de halin başına bir
 belâ gelmek
 tomik (II) *m* 1. yam (tavuk, kuş yemi) 2. tozak
 yem
 tomolî *m* otomobil
 tomografi *m* tomografi
 tomplî *m* 1. toplan, gülc 2. *el* tomlul, tomlu-
 lak * zîlamêki tomplî tombul bir acam 3.
 zombul (delgun, etî)
 tomplîka *m* tombula
 tomplîkîbûn *m* tombulluşma
 tomplîkîkî bûn *êgh* tombulluşmak
 tomplîkîlî *m* tombulluk
 ton (I) *m* ton (ayrık birim)
 ton (II) *m* *l* ton (insan veya çalgı sesleri-
 nin yükseklik veya nıkaklık derecesi) 2. ton
 (karaçmada sesin dayguları, behercece bi-
 yimde çıkması) 3. *el* ton, tîrem → derbl-
 rînkê anlattığı topus vebêjînkê anlattın tonu
 tonaj *m* tonaj
 tonatîk *m* ağzîk tonatîk
 tone *m* *l* 1. maskara 2. maskara (rezil, hayisi-
 yete) 2
 tonebûn *m* maskara olma

tone bün *lâgh* maskara olmak
tonelârin *m* maskara öme
tone kîrin *lâgh* maskara etmek
tong bir tög (I)
tonf (II) *m* teçelik
tonf (II) *m* somuna benzer yassı ekinek
tonk *m* 1. tonik (organiği uyartır ve güçler-
 diren ilâç) 2. tonik (bazı rakıllere katılan sıvı
 maddeler) 3. tenik teçit bakuranda kullanılan
 boya ve yüzey sarımsın (soyort.)
tonlato dîrîw tonlâte
tonlatoyi *m* tonlâtoluk
top (I) *m* top (oyun topu) ~ ajetin *sp* top sü-
 nek ~ **dan** top vermek ~ **û** tevda derli top-
 lu * **kundur pîr paçîş û top û tevdu ye içe-**
 ri derli toplu ~a **berfê** kar topu
top (II) *lâgh* top (çulle veya şampîre atın bü-
 yük atışı s lâh) ~ **û** tıyng top tüfek (tarlı
 silâhlar) ~a **berhalafr** anti uçak topu ~a **he-**
yahanê salça topu ~a **cîhanê** il dora serê
 (yekî) zîvîrîn başı dönmek ~a **çaqlîûr** küçük
 çaplı top ~a **fîtarê** iftar topu
top (III) *m* top, ferde (kumaş, çâğıt gibi şeyle-
 rin belli miktarındaki hağı) * **tupek** kumaş bir
 ferde kumaş ~ê **qumîş** askı (yeni yapılan
 yapıların çarşısına ev sahibi taraftında usta i-
 çin veya dağın arabalarına düğün salibi ta-
 mlında asılan kumaş topu)
top (IV) *m* asma silâ: ~ **kîrin** asma kılıcê silâ-
 lenek
top (V) *m* durum, durmaç
top (VI) *m* nakışlı kılın
topa **heyabanê** *lâgh* salça topu
topa çangîr *lâgh* büyük çaplı top
topa çaphûr *lâgh* küçük çaplı top
topa destan *sp* el topu
topa devbîlayî *lâgh* ağzı darılan top
topa devbîrî *lâgh* kesik ağızlı top
topa dîrxanê *lâgh* uzun menzillî top
topa hevanê *lâgh* havan topu
topan *bir* topan
topanî *m* top oyunu
topa qafîkân *m* yedikule, bir çocuk oyunu
topavêj *lâgh* topçu
topavêjî *m* topçuluk
topavêtin *m* 1. top atma 2. top atma (veya to-
 pu atma) iflas etme
top avêtin *lâgh* 1. top almak 2. top almak (ve-
 ya topu almak), iflas etmek
topayî *m* 1. okunçu 2. düğünden önce düğün
 davet için davul eşl.ünde her evi dağıtılan
 elma
topaz *m* topaz (değerli taş)
topharan *lâgh* top ateşine tırma
topharankîrin *m* top ateşine tırma, topa tırma
topharan kîrin *lâgh* top ateşine tırma, topa
 tırma
tophûn *m* 1. toplama 2. toplama (matema-
 tikte) 3. top atma (yığın durumuna gelme)

top bün *lâgh* 1. toplanmak 2. toplanmak (ma-
 tematikte) 3. top atmak (yığın durumuna ge-
 tirmek)
tophûyin *m* toplama
topder *sp* pasçı **topûd**, pas veren
topegavan *m* beyhâl
topek *sp* kabırık, mağrur
topekî *m* kibisilik, mağrurluk ~ **kîrin** kibirlik
 yapmak
topele *m* topak
topeleberî *m* kar topu
topenân *m* bul ayun adı
topenânê *bir* topelân
topgartin *m* 1. top tutma 2. topu bloke etme
top gîrdin *lâgh* 1. top tutmak 2. topu bloke etmek
topik (I) *m* 1. topuz (bir şeyin elle tutulabilen
 çıkıntısı) 2. topuz, kuşdak (saç için) * **topi-**
ka pîr saç kundağı 3. tomar (topuz için tel-
 mekte kullanılan ucu fırçalı çubuk) ~ **êhek**
 âbek, kurne kurne, salkırn salkırn
topik (II) *m* toparlak, kuzevî ~a **tanabâyê** lam-
 ba karpuz
topik (III) *m* 1. tombuş 2. tontan
topik (IV) *m* kul tuzluğu
topik (V) *bir* topçuk
topika jînan *m* fındık kurdı gibi
topika por *m* at kuyruğu
topikhûn *m* göbeklenme (marû', lâhana için;
 yaprakları büyüyüp sıklaşma)
topik bün *lâgh* gebeklenmek (marû', lâhana
 için, yaprakları büyüyüp sıklaşmak)
topikî (I) *m* 1. teparlık, teparlık, tembul,
 tombuş 2. tıknaz tıknaz * **ew zîlanê** **topikî**
hate mala me a tıknaz adamî hîze geldi 3.
 toplu, topluca (vücudu huza dalgına) 4. alın
 topu (güzel ve tembul çocuk)
topikî (II) *m* 1. yumru, yumak, (sıkışık, kaba-
 rık, yuvartık hiç mi) 2. göbekli (tarar ve
 lâhana için)
topikî (III) *m* denop ~ **bün** dertop olmak - **kî-**
rîn dertop etmek
topikübün (I) *m* 1. toplama (top durumuna
 gelme) 2. toparlaklaşma 3. tıknazlaşma, tıknaz-
 laşma
topikübün (II) *m* 1. yumrulama, yumrulma 2.
 göbeklenme (marû', lâhana için; yaprakları
 büyüyüp sıklaşma)
topikî hân (I) *lâgh* 1. toplasmak (top duru-
 muna gelmek) 2. toparlaklaşmak 3. tıknazlaş-
 mak, tıknazlaşmak
topikî hûn (II) *lâgh* 1. yumrulannak, yum-
 rulmak 2. göbeklenmek (marû', lâhana için;
 yaprakları büyüyüp sıklaşmak)
topikübün (II) *m* 1. toplama (top durumuna
 gelme) 2. toparlaklaşma 3. tıknazlaş-
 ma
topikübün (II) *m* 1. yumrulama, yumrul-
 ma 2. göbeklenme (marû', lâhana için; yap-
 rakları büyüyüp sıklaşma)

topiküti (I) m 1. topurluluk 2. tikizlik, tikazlık
 topiküti (II) m yunluluk
 topikükürin m 1. topurlaştırma 2. tiknazlaş-
 tırma 3. kundaklama, kundaklayış
 topikükürin *ğış* 1. topurlaştırma 2. tiknaz-
 laştırma 3. kundaklamaya (saçları toplayarak
 bağlamak)
 topikükürü m kundaklı (toplamak saçlı)
 topikütöplüki (I) m 1. toptop 2. topurlak, toz-
 bu, tombiş
 topikütöplüki (II) m yumuk yumuk
 topışık m fiske (parmaklardan birinin ucunu
 bus parmağın ucuna düstürüp birdenlere ile-
 riye fırlatacak yapılan vuruş) ~ lē dan (ar-ji
 xistin) fiskelemek, fiske vurnak
 topiñ m zıbzama
 topiñ *ğış* zıbzamak
 topiküş *devet* 1. topceker 2. topceker (top çen-
 ken hayvan veya araç)
 topükürin m 1. toplama, toplayış 2. toplama
 (matematikte) 3. toplama (bir araya getirme,
 düzene sokma) 4. top etme (yağın durumuna
 getirme)
 topükürin *ğış* 1. toplamak 2. toplanmak (mate-
 matikte) 3. toplamak (bir araya getirmek,
 düzene sokmak) * porē xwe topükürin
 binē şewqeyē saçların toplayıp sapkanın
 altına koydu 4. top etmek (yağın durumuna
 getirmek)
 topükürü m toplu, toplanmış olan
 top teqin *ğış* 1. top performans 2. mee patlak
 vurnak (gizli kalması istenilen veya beklen-
 medik bir olay anıdan ortaya çıkma)
 topleyz m oyun topu
 topograf *hâşer* topograf
 topografya m topografya
 topoloji m topoloji
 topolojik m topolojik
 topop m topurlak, tombalık
 topotopik m 1. topurlak, topurlakça 2. yuvarlan-
 ma (kufile vb. için)
 topxane *devet* 1. tophane 2. tophane (topçu es-
 kerlerin eğitildiği yer)
 toq (I) m 1. tasma * toqē küçikē kopik tasma-
 sı 2. hafca çember 3. kağıt tekerlek çemberi
 ~ē (yekü) ji sîdê xwe derxistin (birini)
 hareketini odemek
 toq (IV) m 1. toka, saç tokası 2. huz 3. beyuz
 takılan zana
 toq (II) kabarmaya ~avêtin kabarıp dökülmek *
 diwar toq avêtiye duvar kalkması
 toqan m dehşet, yığrı, pönik
 toqandîn m 1. dehşete düşürme, yıldırma, pa-
 niğe verme 2. sindürme
 toqandîn *ğış* 1. dehşete düşürmek, yıldırma,
 paniğe vermek 2. sindürmek
 toqandîyane k yığrıncu
 toqandî m 1. yığrı 2. sırak, sindürüleniş, koc-
 kululentiş

toqandîbûn m yığrıncu
 toqavêtin m kabarıp dökülme
 toq avêtin *ğış* kabarıp dökülme * diwar toq
 avêtiye duvar kabarmış
 toqavêti m kabarıp dökülmüş olan
 toqbûn m çemberlenme
 toq bûn *ğış* çemberlenmek
 toqe m toca -ya por saç tokası
 toqekrin m tokafına
 toqe kîtin *ğış* tokalamak
 toqel m tokat ~ kîtin (I) tokat etmek 2) mee ce-
 sareti etmek
 toqil (I) *hâşer* tovid
 toqil (II) *em* toqil 3 toqil
 toqin m 1. yığrı, dehşet, tevor, tedhiş 2. dehşet-
 lenme, dehşete düşme, panikleme, yılma 3.
 sindürme
 toqin *ğış* 1. dehşetlenmek, dehşete düşmek,
 paniklemek, yılmak 2. sindürmek
 toqindar m dehşetli, tedhişli
 toqîner *hâşer* teronst, tomişçî
 toqînerî m teronstlik, tedhişçilik
 toqlanı m 1. takla, taklak 2. tepetakla, tepetaklak
 ~ bûn tepetaklak gitmek (veya yuvarlanmak)
 ~ kîtin tepetaklak etmek (veya devirmek)
 toqlanıbûn m tepetaklak olma, tepetaklak git-
 me (veya yuvarlanma)
 toqlanı bûn *ğış* tepetaklak olmak, tepetak-
 lak gitmek (veya yuvarlanmak)
 toqlanıbûyîn m tepetaklak oluş, tepetaklak gi-
 des (veya yuvarlanma)
 toqlanıdan m 1. takla atma (veya kalma) 2. te-
 petaklak olma, tepetaklak gitme (veya yu-
 varlanma)
 toqlanı *ğış* 1. takla atmak (veya kalma) 2.
 tepetaklak olmak, tepetaklak gitmek (veya
 yuvarlanmak)
 toqlanığışim m tepetaklak etme
 toqlanı kîtin *ğış* tepetaklak etmek
 tor (I) m 1. ağ 2. toyr aşığı
 tor (II) m 1. ağ * tora maslyan batik ağ 2. ağ.
 çabek * tora ugahiyê bilgi ağ * tora roqlî-
 hanê haberleşme şebekesi * tora ragilkan-
 dinê ietraq ağ. 3. ap ağ, file ~ avêtin (...)
 ağ alınak (veya bırakmak) * ji ho ku mas-
 lyan bigire tor avêtiye derxayê balık avla-
 mak için derixe ağ almış ~ berdan (...) ağ
 alınak (veya bırakmak) ~ kişandıw ağ çek-
 mek, iğrip çekmek ~ li serê (yekü) gerawdin
 (birini) başına çarap örmek, deke düşür-
 mek ~a zanariyê (an ji ragilkanzanbiyê) bi-
 lışim ağ
 tor (III) *hâşer* 1. çabek bağı 2. tevek (xavun,
 karçuz, domates vb. için) 3. oplîz (fasulye
 gibi sebzelerin veya bazı meyvelerin lû) 4.
 büyük demet bağı
 tor (IV) m 1. toz, tozrak, toz alıncı olmayan 2.
 toz (gençlik, sebebiyle gorgusuz ve bice-
 riksiz olan) 3. aylak, ava, e. başboş (şişiz.

buğuzeren) -- - 1) toy toy 2) aylık aylık - -
 ji xwe re gerin şîstê guşêz deloşmak. kuz-
 manan bevirî gubi deloşmak - -> (yekê) hûm
 keyfî şîmêz, keyfî (birin n) keyfî olmak - -
 û bir 1) aylık avare 2) çok toy ve yahur - -
 û bir bûn 1) apca çek gelmek, -zinak 2)
 pişkele çek (buğuzeren yapılmadan atılmak)

tur (V) m türək

tür (VII) m tür, sarı arası renk. yarı iden çık-
 mış taha hıme çayına gelmiş arpa ve
 buğday rengi * genim hîna tür e meçine
 buğday taha çay sarımsakmış biçim

tür (VIII) m tür tür

türâ avê m tür şebekesi

türâ çay m tür ağ tûska. retina

türâ mürîyan m balık ağ

türandîn m 1. batana 2. çuvaltanma. kaybetme

torandîn lîgh 1. batınak 2. çuvaltanmak.
 kaybetmek

türâne â toyek - burane toyek

türânî m 1. aylık avare. buğbuğ (sıst, beş
 gezen) 2. tembel - - 1) aylık aylık 2) tem-
 bel tembel

toranîlûn m 1. aylıklaşma 2. tembellişme

toranî bûn lîgh 1. aylıklaşmak 2. tembel-
 leşmek

toranîbüyîn m 1. aylıklaş 2. tembelliş

toranîkîrîn m 1. aylıklaşma. 2. tembellişme

toranî kîrîn lîgh 1. aylıklaşmak 2. tembel-
 leşmek

toranîti m 1. aylıklık 2. tembellik - kîrîn 1)
 aylıklık etmek 2) tembellik etmek

torq m çakelak -> nahori bur tû deşerâ çê-
 kelek

torşaplank m çakelak sözine torbaş

torî raşîhandîne m deşerâ ağ

torî raşîhanzanîye m buşur ağ

torayf m toyluk

torâ zanîyê m buluş ağ

torbe m torba - tije kîrîn alına pistirmek -
 morle xandîk sepet (eyya torî)

torbik m torbîk

torhûn m toylaşma

torhûn lîgh toylaşmak

toridîn m çuvaltanma. kaybetme

tor dîn lîgh çuvaltanmak, kaybetmek

torê (I) m maskara

torê (II) m 1. torê * ji torêya bavê xwe der-
 ketiye idet dîşma çıkma 2. oleb. torbiye 3.
 edehyat, yarı -> dîş û nêrîtan davranış
 nêsa, zedîmûşerî

torê (III) m toy (gerêlîği sebebiyle zangunsuz
 ve beceriksiz olan)

torê (IV) m tur, çeşit

torê (V) m tür tür

torê bîrî m maskarlaşma, maskara olma

torê bûn lîgh maskarlaşmak, maskara ol-
 mak

torêhez m tor edehyat dîşta

torêhezî m edehyat dîşta nû

torêkî m torêkî aşî

torênemâşî lîgh torêtanîme. ummîrî

torênemâşî lîgh torêtanîme zîk, mîmîcalîzm,

torênkî m tûhîf. gûltî

torêparîş m torêşî

torêparîşî m torêşîk

torêrî m torîrî, buğuz gûşerî

torêrî m torîrî, buğuz gûşerî

torêvan (II) m torêvan (ağla balık avlayan)

torêvanî m edebîyî aylık

torêvî m 1. torêl torêye uygun 2. torêl, torê-
 nel (torêyle ilgî) 3. edebî, yarımsal

torêvî m torêvîk

torêzî m torêzîk

torêzî m torêzîk

torêzî m torêzîk

torf m torfa (az çok kâmarleşmiş hîkîlerden
 oluşan çekit)

torğî m nekîr (şalvarlarda kullanan uçkur)

torîk m 1. ayak asma buyğu (asma gibi bul-
 lerde, sarılıp tutunmaya yarayan sargın) *

torîka mîrê asma buyğu 2. ayak (tasulye gi-
 bi sebzelerin veya bazı meyvelerin içi)

torîm m deşerâ çayına

torîrî (I) m torîrî 1. sayılı, asal 2. sayılı, asal (oy-
 lannus. köklü ör inlezen gelen)

torîrî (II) m torîrî torîm

torîrî m sayılık, sayet, asîllik

torî rîk çakel (Çanis aureus)

torî (III) m torî m kenarlarında yazayan bir keş

torî (III) m sayılık

torîk m çakel (Çanis aureus)

torîrî m 1. asal, asîlceve sayılı 2. güzelliş, ya-
 şıklık

torîrî m 1. sayılık, asîkzadîlîk, sayılılık 2. ga-
 zelîş, yakışıklılık

torîrî m sayılık

torîk m nel (ağ) m nekîr (şalvarlarda kullana-
 lan uçkur)

torîlî m dîle (yağış torîl)

torînoz m torî

torînoz kîrîn m frenleme

torînoz kîrîn lîgh frenlemek

torîno m torîno torîno

torîne m torîna

torînekîr m torînekîr

torînekîrî m torînekîr

torînekîrî m torînekîr

torînekîrî m torînekîr

torînekîrî m torînekîr

torînekîrî m torînekîr

torînekîrî m torînekîr

torînekîrî m torînekîr - kîrîn torînekîrî el-
 mek

torînekîrî m torînekîrî

torînekîrî m torînekîrî

torînekîrî m torînekîrî

torînekîrî m torînekîrî

terpiklirin *m* terpilene
 terpil kirin *ğğ* terpillemek
 terpi *m* hatileneğeb
 terpiñi *m* hatileneğeblik
 terş *m* kaydıç (kaydıñağı ayınu)
 turt *m* tortu, çökelti
 tarte totu (totulmuş teryağının altında kalan tortu)
 turtar (I) *ğğ* bir yakışı uzur uir
 turtur *m* aylak, avare (ışsız, boş gezen) — aylak aylak — gerin aylak aylak gezmek
 turture *m* aylak, avare, başıboş (ışsız, boş gezen, boş olumayı seven, boş ganevi seven)
 turtoreti *m* aylaklık, avarelik, başıboşluk
 turtoretkirin *m* aylaklık ceme
 turtureti kirin *ğğ* aylaklık etmek
 turtoreyi *m* aylaklık, avarelik
 tortajı (I) *ğğ* bir tür uzum
 tortarı (II) *m* aylak, avare, ışıq güçsüz
 torturik (I) *m* bir rektum, gökden, giden başıuşu
 torturik (II) *m* çökelti (Cans angus)
 torturiti *m* aylaklık, avarelik, başıboşluk
 torturari *m* tortucu, bir şeyin kötusürü, depote kaianyla yerden
 turum *m* tarum (deve yavrusu)
 tur ü bor *m* toy, calal
 tur ü borı *m* reylik
 turvan *m* bir ağaç (ağla balık avlayan)
 turvani *m* ağaçlık
 turxe *m* bir kuş, u kusu, udu kusu, toygar (Atahula arvenis)
 turymı *m* bir tür toyotu (kısıltması) (TII)
 tursi *m* ters (at, kaur tersi)
 tursi *m* bir hoş kokusu olan dikenli bir ot
 tuskaw *m* silurbezik, jeti
 tost *m* testi
 tuş (I) *m* an, lahra
 tuş (II) *m* telaxet, musibet
 tuş (III) *m* birkaç kuyile oynayan bir tuş oyunu
 tuşbi *m* bir bez, salığı bezi —ya tije tükürük bezi —ya tefrülük mızd bezi —ya zenseloké i-tren bezi
 tuşlı *m* k. kabuk * tuşlı dırê ağaç kabuğu * tuşlı zebzeş karpuz kabuğu 2. zir * tuşlı pıvazê suğan zori
 tuşır *m* sila kuymağı
 tuşpi *m* tesöf
 tut (I) *m* hederiksiz kadın (alayla)
 tut (II) *m* çömelme, çömelme —ya xwe dan çömelmek
 tut (III) *m* zedê bir kuş
 tutak (I) *m* zedê dudak
 tutak (II) *m* soğuk, sıcak davranmayan
 tutalek *m* merak
 tutaleşk *m* arada kalan, yapılmayan iş, yarım kalmuş iş
 tutaliterizim *m* tutaliterizm
 tutaliter *m* tutaliter, butlener

tutaliteri *m* tutaliterlik, tutaliterlik
 tutanış *m* tutu 1. dudak 2. zavalı
 tutani *m* zedê bir tür kuş
 tutbün *m* 1. apışma, çömelme, çömelme 2. kuyileci (dai bir yere büzülerek yatma)
 tutbüñ *m* 1. yuvarlanma 2. itilme
 tutbün *ğğ* 1. apışmak, çömelmek, çömelme 2. kuyileci (dai bir yere büzülerek yatmak)
 tutbün *ğğ* 1. yuvarlanmak 2. itilmek
 tutbüyin *m* 1. apışma, çömelme, çömelme 2. kuyileci (dai bir yere büzülerek yatma)
 tutbüyin *m* 1. yuvarlanma 2. itilme
 tutdan *m* çömelme
 tut dah *ğğ* çömelmek
 tutdayin *m* çömelme
 tutem *m* zedê totem, ongon
 tutemü *m* totemizm, totemcilik
 totemizm *m* zedê totemizm, totemcilik, oğunculuk
 totemü *m* totemcilik, totemizm
 toterik (I) *m* bir poşak
 toterik (II) *m* tekerlek
 totevedan *m* çömelme
 tote vedan *ğğ* çömelmek
 totik (I) *m* zedê dudak
 totik (II) *m* kala
 totik (III) *m* bir tür çömelme benzer ve bir tür yarım meze kadır olan bir birik
 totik (IV) *m* 1. berek 2. defikli taşlar ekmeği
 totik (V) *m* çömelme
 totikdan *m* çömelme
 totik dan *ğğ* çömelme
 totikdayı *m* çömelmek
 totikdayın *m* çömelme
 totikvada *m* kalınsız, boş katala, zedê katala, kuyile kafalı, sinan kafalı (aklısız kafalı)
 totikvadañ *m* kalınsızlık, boş kafalılık, köf kalınlılık, kuru kafalık, sinan kalınlılık
 totikvedan *m* çömelme, çömelme
 totik vedan *ğğ* çömelmek, çömelmek
 totikvedayı *m* çömelmek
 totikvedayın *m* çömelme
 totile *m* zedê küçük ekmeği, büyük poşaca
 totine *m* zedê abardot, uzun boylu ve zed
 totirvan *m* bir noyruca
 totı *m* zedê dudak
 totik *m* dudak
 totikvan *m* bir dudak
 totkanı *m* diz kurarak çökelme
 totkurin (I) *m* çömelme
 totkurin (II) *m* 1. yuvarlanma, yuvarlanma 2. itilme
 tot kiritin (I) *ğğ* çömelmek
 tot kiritin (II) *ğğ* 1. yuvarlanmak, yuvarlanmak 2. itilmek
 toto (I) *m* kafe * ez di toroyê te de lê bitim? kafandan vurayın mı?
 toto (II) *m* zedê toto
 totok *m* zedê bir tür kuş
 totolo *m* yuvarlanma

tozrakların *m* tozumla, tozumla
 toz rakların *ğgh* tozumak, tozumak
 trafik *m* trafik
 trafle *m* trafle
 trahon *m* trahon
 tragediyane *ñ* tragedik
 trajedi *vjyñ* trajedi, ağlar
 trajedimvñs *ñññ* trajedi yazarı
 trajedyu *m* tragedya
 trajik *ññ* trajik
 (raj)komeñi *m* trajikomedi
 trajikonik *m* trajikomik
 trake *ñññ* trake
 trakit *m* trakit
 traktor *m* traktör
 traktorvan *ñññ* traktör
 trompet *m* trompet, trompete
 trompetjen *ñññ* trompetçi
 trompetjenñ *m* trompetçilik
 tromplen *m* trompet
 tramvay *m* tramvay
 transandantal *ñññ* transandantal
 transandantalsizn *ñññ* transandantalsizn, de-
 rey üstüculük
 transatlantik *m* transatlantik
 transeksuel *ññ* transeksüel, donme
 transeksuelñ *m* transeksüellik, dönemlik
 transter *ñññ* transter
 transformasyon *ñññ* transformasyon, donu-
 şum
 transformator *ñññ* transformatör, dönüştür-
 rücü
 transformist *ñññ* transformist, dönüşümci
 transformizn *ñññ* transformizm, dönüşüm-
 cülük
 transfuzyon *m* transfüzyon, kan aktarımı
 transistor *m* transistor
 transit *m* transit — derbas *ñññ* transit geçmek
 transkripsiyon *m* transkripsiyon, çeviri yazı
 transkripsiyoner *ñññ* transkripsiyoner, çeviri
 yazıcı
 transliterasyon *m* transliterasyon, f. f. çevirisi
 transplantasyon *ñññ* transplantasyon, organ
 nakli, organ aktarımı
 transport *m* transport
 trapex *m* trapez
 trapezvan *ñññ* trapezci
 trapezvanñ *m* trapezçilik
 traş *m* 1. traş (saç, sakal traş etme) 2. traş
 (traş zamanı gelmiş saç veya sakal) 3. yont-
 ma — *ññ* serf saç traş
 traşbññ *m* traş olma
 traş bññ *ğgh* traş olmak
 traşbüyl *ññ* traş edilmiş, traş olmuş
 traşbüylñ *m* traş oluş
 traşkirin *m* 1. traş etme, traşlama, yulma 2.
 yontma, traş etme (taş vb.)
 traş kirin *ğgh* 1. traş etmek, traşlamak, yül-
 mek 2. yontmak, traş etmek (taş vb.)

traşkirin *m* 1. traş 2. yontma, yontuk * *ñññ*-
 sa traşçı yontuk kalcan
 traşbüylñ *ññ* sakallı, sakal traşçı *ñññññ* olan
 traşbññ *m* 1. traşlama, traş etmek (saç, sakal
 gibi) 2. traşlama, yontma (taş vb.)
 traştin *ğgh* 1. traşlamak, traş etmek (saç, sa-
 kal gibi) 2. traşlamak, yontmak (taş vb.)
 traşlı *ññ* 1. traşlı, traş edilmiş (saç, sakal gi-
 bi) 2. traşlı, yontuk
 travers *m* travers
 traversen *ñññ* traversen
 travma *m* travma
 travmatoloji *ñññ* travmatoloji
 treking *m* bir tür lastik ayakkabı
 trembiñ *m* araba
 tren *ññ* tren
 trençkot *m* trençkot
 treyler *m* treyler
 trññ *m* tren — *ññ* bandıya bandıyo tren — *ññ* tezgün
 siler kalcan
 trññu *ñññ* *ñññ* marşandiz
 trññu *ññññññ* *ñññ* mantren
 trñññ *m* trñññ — *ññ* şebekə çet trñññu
 trñññometriñ *m* trigonometri
 trñññometrik *ññ* trigonometrik
 triko *m* triko
 trikoşefal *ñññ* trikoşefal
 trikotaj *m* trikotaj
 trikotajker *ñññ* trikotajcı
 trikotajkerñ *m* trikotajçılık
 triloji *ñññ* triloji, üçleme (bir yazarın konu ve
 fikir) yapı olarak birbirini tamamlayan üç eseri)
 trilyon *m* 1. trilyon (bir milyard) 2. trilyon (bu
 sayının adı)
 trññ *ññññ* 1. trañ, üçle 2. trññ, üçle (bu parça-
 yı çalan üç kişilik muzik grubu)
 tripññ *m* tripoli
 triportör *m* triportör, üç teker
 trüptik *m* trüptik telefonbiller için verilen geçi-
 ri gumruk belgesi)
 trñññ *ñññ* trañ (Trichinella spiralis)
 triton *ññññ* triton
 trilyon *ññññ* trilyon (kısaltması T)
 troleybús *m* troleybús
 tron *ñññ* trump
 tromban *ññññ* trombon
 trombanjen *ññññ* tromboncu
 trombanjenñ *m* trombonculuk
 trompet *ññññ* trompet
 trompetjen *ññññ* trompetçi
 trompetjenñ *m* trompetçilik
 tropika *ññññ* tropika
 tropikal *ññññ* tropikal
 tropizm *ññññ* tropizim, doğrultma
 troposfer *m* troposfer
 trost *m* tröst
 troyka *m* troyka
 trük *m* trük
 trup *m* trup

trümpe m. ulanib:

tu (1) 1. hiç telumsuz yangılı cümlelerde *tu* -*tu* anlamını pekiştirir 2. hiç (soru cümlelerinde belirgin zamanı belirtir) * **bûn tu çine nêçêrê?** İçü avê gîtîmîz mi? 3. hiç (bir soruya açık bir cevap verilmek istenmediğinde cevap cümlesinin başına getirilir) * **te çi dît -tu ne gordûn?** -hiç 4. tek (yalnız bir) * **tu kesek nîn e tek bi kîşî yok** 5. nê biçir * **Nevîn ji tu miravê re kîn nekudîrandîbû** Nevîn hiçbir insana kin gelmemişti 6. nê hiçbir (şey değersiz, önemsiz) - **agîl bêdû nîn e cûmînsêz** hiçbir ağız yok - **car 1) asla 2) hiçbir vakit, hiçbir zaman, bir günden bir güne, ömür bilâh** ~ **car a Xwedê omûrî bîlîh**, hiçbir vakit - **çêrek beina ku kîrîn agîna gelênî** söylemek - **firçêke me ji hev nîn e** (an ji tune) yoktur birbirimizden farkımız - **heyatekî nedan hev hoşan bîbirne zîndan êmek** ~ **ji destan nehîstîn** ekden bir şey gelmemes - **ji hiç de * dersên wê tu ji me başî** dersleri hiç de yoldu | ~ **kor û işê Xwedê nahe işsiz gûçûz**, ağız ağılak çalışıyor - **kes hic xurê**, kimselik * **iro yek-yetî e**, il küçeyan **tu kes nîn e** bugün pazar, sukaklarda hiç kimse yok - **kes bi qanî dî** il ser mirav nêşwîre ana gela yê ulmaz, Bağdat wê dayar ulmaz - **kes ji xêrê tuçe dêrê** hiç kimsenin başı yere birgeyeri yapmaz, mullîka cikan çîndir - **kesî e hiçbir** (olumsuz cümlelerde "bu zanesî bûl" anlamında kullanılır) - **nîn e hic yok** - **pirkêlî tune ku dî** (ê ru dermekêvê hic tutmeyen baka yok - **qubek nehîstî** (an ji neman) kî girîn delik deşik yapmak - **serê nêçê** destmalê nêşwêjê ağırtıyan başını bağlatır - **se ji kûnîna nêşwê** hiç bir e kemikten kaçmaz - **tîşt jê fehîm nekurîn** (bir şeyden bir şey) anlamamak - **tîştêkî weşarî yê** (yekî) hane bûn gûlîsî söktîsî olmanak

tu (2) e sen (büksüz, hali) * **hes tu bîwaze yetî** ki sen iste - **harê hêkun tê bîkî nald-e** askı lavrını değiştirmek - **beranê basko bîyayî tu dî** il der dêrê hawê bîyayî bere-rikli esâvêdî elâleme cahîmîzîm - **berû** (yekî) **bi ku de bîkî nabêje** na başına var, ağzından kusmasını al elinden ~ **hêminet î gelênî ardîna korî** ~ **bêminet î ji basê xwe de elînden gelênî ardîna korî** - **bî axaftîn î sozîna kesîyortî**, sözünü bakma - **bi erda reş de herî** yere batısaca (veya yere hatısın) - **bî ushîya** (...) nîzanî kazîrî ayagî oyle degal ~ **bî kê re rabî eîlî** tu dî kurîmê wî hîlîmî korle yîlan şaşî kalkar - **bî ku de bîwêjî weqî** car tust e okka her yerde çörtî yüz dirhem - **bî qedrê** (an ji xasîrê) Xwedê

bîkî Allah aşîna ~ **bî qurbana** vî şîrê spî **bîkî** seni banun (..) hatîm wîm bağîşiyorum. * **dayê tu bi qurbana şîrê spî bîkî** ku te daye min arîne seni bu ok sarî için bağışlıyorum - **bî serê pozê** (wî) **bigîrî** wîlî dîdî bur-nunu arkasî canî çıkarak - **bî wî Xweduyî hêkî** Allahî (veya Allahî) seversen - **bî neber î sözîna kesîyortî**, kusuru bakma ~ **bî kuberdan î sözîna kesîyortî**, kusuru bakma - **bî xêr** (û xweşî) **hatî** hoş geldin - **bî xêr hatî** -xêrdar **bi hoş geldin** -hoş bulduk - **bî Xwedayê xwe bîkî** Allahî (veya Allahî) seversen - **bî Xwedê bîkî** il Allah aşîna * **tu bî Xwedê bîkî**, xwe jî pêşîya min **hîline** Çeki karşımdan, Allah aşîna (?) Allahî (veya Allahî) seversen - **bîwêjî avê** su içinde, sokmağa alisan * **tu wê bîwêjî avê jî bî pênc mîlyonan dîke** bunu sokmağa alisan beş milyon eder * **tu bîwêjî avê ev pîrtûk pênc mîlyon dîke** bu otup su içinde beş milyon eder - **bîwêjî her se (an ji kûçîkê)** jî **naxwe** küpeğe alisan yemez - **bîwêjî her se (kûçîkê), se (kûçîkê) naxwe** ne alisan yemez - **bîdîjî** ha ha deynîce - **bîdî erş tu dî werî ser tejtî** reş ilkimin çürüüp dîçîyayîp geleceği yer karkêlî dîkkandîr, bir şaprasîn çekînce, **tu şîrtîsîm çekînce**, sömürdî yakalansîm çekînce (veya üçüncüsünde yitkoma dîçîsîm çekînce) - **bîdî kûçîkê** (an ji se) jî **naxwe** köpeğe alisan yemez - **bîdî kûçîkê** (an ji se), **kûçîk (se) naxwe** ne alisan yemez - **bîdî tîzan (tîzikan) nedî tîzan (tîzikan)** tû dî **bîdî heqê dîzikan** (an ji burê gûzaw) bu işin ucunu kaçarı yok - **bigarî negîrî** **êlî** vengere ağlatmak para etmez - **(wî) bîhêle** burk kî (saymasak, hesabı katımsakda) - **bîhîs î hê** hiç ilâkîm başînda mı? - **bîlînd** **baz dayî nuzîn ketî** yaya kaldın mar aşîna - **bîyê pîza paşîya** köçü geçî Bor'un pazarı sîn eçîmî **biğde'ye** (veya geçî Bor'un pazarı) - **çavê min bî** gözümün yağını y.yeyimî ~ **çî biçînî**, dî **kudîkê** **de wê dîbînî** ne ekersîn omî beçîzîyî - **çî biçînî**, **tu dî wî bîçînî** (an ji hîlînd) ne ekersîn omî beçîzîyî - **çî bîkî tûr**, **tu dî wî detîrî** ne ekersîn omî bîcersîn - **çî bîwaxî** il) ne intersîn 2) talîrî nuzînsî (degîs k, hol ve çok yiyeceğîn bîzîndîğî sofrî) ~ **çavê min bî** gözünün yağını yiyeyimî - **çî çax bîbêjî** ha, hazır e ha deynîce - **çî dîbêjî** e efendimî (başlayîlan yan bir sîrî, tekîrîlatmak veya zîşîrsîndîkîmî ne dîçîndîğîyî sozmak için soylemî) * **ev çî tîşt e yawo**, **tu çî dîbêjî?** bu olacak iş degîl, efendimî? - **çî dîçî** il tê, **wî tîştî** **rasî** ne dîye ikide **bu** omî gündeme getiriyorsîn - **çî il hev dîçîlîbînî** lâfî geveleme - **çî qas tê**

dînêri bê bi xweşkiya wê dîhesî hêlîka
 zêr (gêzallîgî bîrdênêze gozê çarpanayê) -
 çî qas li dînyayê bîmîni tu dê ji xwe re
 rêçban bîlîni dînyayê tu çû zûnder - çî
 lêal beruşê tu dê wî hîxwî re çkerên wu
 ûçer xîr - çînu nîtrî yî? nîye sîrîm çêk?
 - çîna xuman dîxwî? raxîr wîna nîr dîxwî?
 - dîlekê berdîlê xwe vaxêrî serdîgîm ôsûn
 - dîrîlê gîran nebîlî dest gozîneyesî - yû
 çî hîkî! ne dîbeak! * tu yû çî bîkî, gûla tuxê
 re çîzak keşîr nî dîherî - dê bîlî çî bîkî re
 yapîrîka (veya re yapîrî ku) - dê herî û
 herî ji tîpîş tîpîş yûdîmek tîstîstîmîz bî
 yêre gîrînek veyî aydînakî - dî mîna ji xwe
 re hîbîni onîre çîkîmek (kaşîrîndîkîre
 enqel olîna vîrîndîgînda saz ye dîstîstîyî-
 la gîstîmek) - dî gîzê de hestîrî mezarê
 bîle rafat yûzî gîrîneyesî - dî nîv xwe-
 şîyê (an jî xûrî) de hî hîş bulduk * tu bî xîr
 hîlî -tu dî nîv xweşîyê de hî - hîş geldî -
 hîş bulduk - dî nîv xêrê de bî sefê (veya
 selâm) bulduk - dîxîwî (dîpeyîst an jî qî-
 se dîkî) tu mîzanî tu çî dîbêjî astîrî derîka
 bokîrî demek - dîbêjî demek * tu dîbêjî jî
 nîjî û pê de dê were? bîndan sonra gelî
 nî çîstî? - dîbêjî hema bîlî jî kîlekê de
 bê bîkeve deşê mîn amîrî pîş ôgîma dayî
 - dîbêjî qey 1) sîna, 2) benzemek, sîmîsî
 nîyandîmak * tu dîbêjî qey 1) dîlamî arîq
 vaxwîrîye bî arîqî rak, îmîqî benzîyor -
 dîbêjî qey avî (an jî sîdê) ye mîkîk gîbî -
 dîbêjî qey bî perî û hîskî e, dîlîre kos kîna-
 dîyî gîmek - dîbêjî qey bîmîstîyîn te kîmî
 bîne seşî hîş gîrmek - dîbêjî qey hîxweyî
 jî parçeyî e parçalî bînçî gîbî - dîbêjî
 qey çîn û perî jê re tîştî dîbêjî çîrî bîkîr-
 lî ulîmak - dîbêjî qey çîn û perî lê xîstîlî
 çîn çarpanî çîrmek - dîbêjî qey çîvêk e
 kîşî gîmî (çêk elîze, ayazîna çabukî) - dîbêjî
 qey Decal 11 pey e kelle gîtûrîr gîbî -
 dîbêjî qey dîkê çîqî ye hîzoç gîbî (kîza-
 çayî çîvîtanî erkekerî çîn kullînanî) -
 dîbêjî qey eşqîya ye eskîya gîbî - dîbêjî
 qey hevîrîstî e çêk gîbî çêk mîce, çêk
 ve yûmîşakî - dîbêjî qey eyî hêkek (an jî
 sêvek) hîmî, te ew dî nîv de kîrîye dî el-
 kîn bî elmanî yarî e, yarî bu - dîbêjî
 qey eyî qîfî ye kutu gîbî (kûgîsî tîkîlî kullî-
 lanîşî ve çîmî) - dîbêjî qey û serê çîya ye
 dagîanî mîce, eskîya gîbî - dîbêjî qey he-
 mamî e hamamî gîbî, hîvîrî gîbî (çêk mîak
 yerî) - dîbêjî qey gîllîne (wî) jî nîva gî-
 ranê derketîne çêk ye qîde sîzîrî sarîle-
 nek - dîbêjî qey gîza hîndê xwîrîyê çêk
 berîk ve gîçîla sîze sîhîbî çîmak - dîbêjî
 qey heşî û nîgamî e kîyîmetî kopîrîsî bîrî

yêre çêk gîrîlîte ve telîşî olîmak) - dîbêjî
 qey hêkê pê re ye yêrînde dîzanîk nîlî bîlî-
 meyî: - dîbêjî qey jî ber xelayê fîlîlye
 kullîtanî çîkîntî gîbî (yemek) - dîbêjî qey jî
 bo hev çêbîne bîrbîrî çîn yarîblîmîş olîmak
 - dîbêjî qey jî çîya de hatîye dagîkanî mîce
 - dîbêjî qey jî esmanî de hatîye xwîrê 1)
 gîkîrî: zemîlle mî îndî (Tîrîmîn îzel çîak-
 mîk gîrdîrî î, sayînlîk gîrmîsî gereken
 kîşî mî) 2) gîkîrî: zemîlle mî îndî (uğrî-
 îrdîtan, dîdînmîdeçî, kîndîlîgînden mî îrdî-
 dî) - dîbêjî qey jî pozê seştîn kîrîye afî-
 can, pîç kullîtanî yarîmaz ve zekî çêk -
 dîbêjî qey jî xelayê fîlîlye kullîtanî çîkîntî
 gîbî (yemek) - dîbêjî qey jî xelayê hatîye
 kullîtanî çîkîntî gîbî (yemek) - dîbêjî qey
 kerîmetê (te) hîne sîdîsî mîalum olîr -
 dîbêjî qey kerîmetîn we hebîlî kîrîmet
 boyînlîmîz (veya kerîmetîe bulîndîmîz) -
 dîbêjî qey kîlîyêk dîerman (an jî boyax) de
 xwe daye boyaxî kopîre çîrîsî gîbî -
 dîbêjî qey kîlîyanî pîyê te xwîrîyê kîgnî
 gîbî çîmek - dîbêjî qey lî çîya mezin bîyê
 dagîda bîyînlîyî - dîbêjî qey lî esmanî
 nîskînî tov dîke kîrîk yûmîş gîbî - dîbêjî
 qey (fîlan kes) makîne ye makîne gîbî adîrî
 - dîbêjî qey makî (an jî çotgeha) bavê wî
 ye bîzîmîrî (veya babîlîrîmî) çîllîgî -
 dîbêjî qey mînîre ye mînîre gîbî - dîbêjî
 qey nîrî ye bîlî gîbî - dîbêjî qey monîk dî
 dest û pîyên (wê) de tîne bîmî çîne ayagî-
 nî çîmîmek - dîbêjî qey navîtan wî hî
 hev ve ye gîbeçî bîyîle bağî (veya bîrîbî
 kullîtanî) - dîbêjî qey navîka hev bîrîne
 arîlîmîzînî sî sîzîmîmak - dîbêjî qey nîskîn
 lî esmanî tov dîke rîçî avî (veya hîstîmî)
 yûmîş gîbî - dîbêjî qey rawîta hêlîkê ye
 fîsîlye sîrîgî gîbî - dîbêjî qey seştîn e seştî-
 mî kîç bîçîgî (veya arî avîgî) - dîbêjî qey
 te hîkî (an jî sîyê) dî nîv de kîrîye dî çîban
 hî elmanî yarî e, yarî bu - dîbêjî qey
 te pîrîyê (an jî pîrîkê) xwe te daye bîçîş
 (veya hîleçî amî dîşîne bakîlmîz) - dîbêjî
 qey tu pîlî hêkan dîkî sağî gîbî gîmek -
 dîbêjî qey xwîlî pê de hatîye hêjîngîrîm
 îstîlî: îlîa topîgî serpîlmîş gîbî - dîbêjî
 qey xwîrê şîxîrê ye yallî gîbî (veya Arabîn
 yajîllîsî gîbî) - dîbêjî qey Xwîdê (çêkî) lî
 ber beravê daye mîsîndan doğdîgîna bîrî
 pîşîrînî çêk kullîtanî, îstîngîçî) - dîbêjî qey
 Xwîdê (wî) lî kîçîyê daye gîbeçî sokaktî
 kullîtanî - dîbêjî jî pî nîyînlî adamakîla mal
 tîkînmîz - dîdî pîşîyê hî gezanî tî, tu dîdî
 pey bî referînî tî çîmîne gelînlî kopîrî, ardînî
 gelînlî teper - dîlî mînî î? kullîtanî kîrîyîsî
 mîmî? - dîxwîzî bulî, îster mîmî? * tu dîx-

wazi ku ntu bayé te çûbe malé iste: nasir çindi baban ewe ginas olsun - dipeyiwi tu nizanî tu ci dilhêji akiri derken bakuri demek - dixik i qey tu hîpelîşî: (arkasında veya sırtından yoluma kufesi yok ya' - Eysik î, bi xwe şik i bulutan neta kapun - ezişê beşlîlê xwe weşêri sevdigin ôksün - fitikê lê bixi wê xwîn ji rûyê (wi) biavêje yanagundan kur dandimnak - fitikê li rûyê (yekê) bixi xwîn jê tê yûxûnden çun damlanak - geriyayî geriyayî te ev dît bula bula bucu (orai, bir şeyi, bir kimsesi) bulinak (ca katu şeyi seçmek) ~ hatî agîr? atas alınyay mı geldin?, ne demeye mı geldin? - her bîji a-lerin, çk yaşa aşk olsun - her helê? var ol, sağ ol, behudai el' ~ herî erş tu herî feşş tu dê weri ber gunikê neş bir şarşarın çekarge, aki şarşarın çekirge, sonunda yakalanışın çekirge (veya üçürçüsünde yuccuna düşer-sin çekirge) ~ herî sen tettesuşê çun ji meşşenê te neşire geleşin - heta bilhêji şadîşin kadar, öldükün - heşvedarî min î sen bîra nihtaçan ~ heşvî ~ senî pidi sen (veya senî senî) ~ hezar safî bi dînyay dî dukça dîzestî - hezar xêri ji hazara xwe bibînî! bildîşin-din şaşin! ~ lê dîri çem î tu xwe bilêlêlî derecey gormesen başlêta şivanak - ins î an jî çins î in insan, can insan - jê xeydan î, radîlî xedeşê digihîni xwe gâvurê kızıp orca yemek (veya bozmak) ~ ji ba havê xwe ve hêunîni î elinden gelen ardına koma - ji çî bîrevî tu dê di wî ligeri istemedîşer neyse o basına gelan - ji gerê lîşî ez ji gerefenê tîm sen gîrêçer her bîşyardim ~ ji gerê lîşî ew jî gerefenê tî teneyê tere salmak ~ ji kerê de bilkevi ewo Allah belan versin - ji sula xwe re dilhêji muşterih ol' beşden îf çıkmaz ~ karê ber xwe bîke işne baz! (sen kimsin) ~ keran li ba keran gîrê bîdî jî hey lîntî şî şî şîran dîbîn ewo üzüm üzümne teka baka karar, ~ kevir biavêji çîravê wê peşk bîne te yalana cokumrsan suna sokar ~ kezeba xwe bîdî ber bayê kur jînikê nelle dîndire denan hulaneyusan - kêr lê bîşî xwîn jê nayê kışkîni kesilmek, danup kal-nak - kîjan kevîrî bulandî dîdî di binî de ye bangî aşî kadûsan, alıntukî çûm, bun tarak-tî bezi olınak (her işe karış-) ~ ku ez ji te re bilhêjim elencime söyleyeyim ~ kur hî bi havê xwe de baban île (kudulit buluma bedanca bulurdükün zaman söylerler) - lê! 1) bak! (şasına anlatır) 2) bak! (küçümse-mey, bildirir) * tu li aqîlê mîrîk nîdîmîrî şik-luna bak 3) bîc bak! (şasına bildirir) 4) bak sen ha! 5) a (şasına, uzulüne, şaşmayı bildirir) * tu lê çî qas xweşîk e o ne güzel - lê

bînerê? 1) işe bak 2) bak bak! (şasına bildirir) * tu lê bînerê, çî qewimîye, baya me jê min e bak bak neler abırış da habermiz yok 3) vay aşasin! (veya vay canına) ~ li ba kê bîndîf tu dê kurîwê wî hîlîmî ku ulu yanur-îa duran ya buyundun ya suyundun - li her guleyan herî kurşunlara geleşin ~ li her serê (yekê) il delê bixî şî hîşyar mabe davul çal-san işitene (uyaksu çok ağır) - li delê bixî şî deng naçê davul çalsan işitene (çok ağır) - li bilhêta Xwêdê bînerê Allahın hikmetine (veya işine) bak - li işê xwe bînerê! 1) işe bak! (gürevim, işim sürdün) 2) işne bak! (sen kimsin) ~ li işê Xwêdê bînerê Allahın işine bak ~ li karê (işê) xwe bînerê! 1) işne bak! (gürevim, işim sürdün) 2) işne bak! (sen kimsin) ~ li ku mala bîyan il ku dîha çkê er - li me kêm bîyêl' bir sen eksiksin! - li mezelan razîyî tu dê xewnan jî bilhîni kor-le yalın şaşî kalûar - li şîhîda (an jî şîhîdê) ne (bînerê) aksî teradîf (e bak) - li telê (wî) bînerê, ~ li kurîni şî telêlêlê (wî) bînerê ba-çak kadur bayu var telê telê buyu var ~ il telê xwe nanêri şaşna bîşina bakmadan - li vi ulî bixî, aliyê dîne dîde herê kafasna var, ekî egîni oluden al ~ li vî korî (işî) işe bak! - li xwarîna herî dîgerî an li kuşîna rez-van? niyelin üzüm yenek mi veya bağarı öldürmek mi? ~ kome anîa ser her tîşî ürî-mün çopa amudun şapî var demek - mîye-kî jê hîkîşîmî dî şîwê de dê don biavêjeyok se,uz, yağlıcaşî olınak - nabêşî 1) meşer, meşerse * ew nabêşî, ew zîlîna dîz hûme! meşer adanlar hîrsîlanınış * tu nahêjî pulî-în meşer polîslennîş 2) öyle, demek öyle * tu nahêjî vîsan e? niye öyledir demuyec-un? ~ nehbîni çêtir e 1) gormesen iyî olur 2) görmel! (aşirek buldu) * tu xanî nehbîni çêtir e, wê ulî te pê bişewîte ewî gîntî, i-çin yanar - neğihîyê (an jî neğihîyê) yecî-ne (veya yecîsmeyesî) ~ nekî ez nekîm îvar wê kî bîke? sen oğî ben axa kuşunları (veya mekleri) kur sağa? ~ nemîrê heta ruja te tî varç, çkê yaşa, bravo - nîzanî mûla dawetê kîjan e, te ra kîmye keşçyê xwe harîçten gazel okunak veya dinak (bir konuşmaya yersiz ve zamansız katılmak) - nîzanî mala dawetê ku der e, tu radîki keşçiyê xwe çîz-meden yukarı çıkmak ~ nîzanî mala dawetê il ku ye tu radîkî keşçiyê xwe! abacı kehe-çî ana yerde sen necî? - patîka xwe dîhbîni tu (wêwê) nalînî erşenî gîçsen hîde istediğim görmeşim ~ pêî çavê min bîke hus geldir, ~ pîr î kî bî pîr ol ~ qel xêrê (jî xwe) ne-bîni' beyu (basu) devrîstî (veya devrîstê) - qey jî me re jî hadî gîlîhê bîze re mi lolî?

~ rast dibêjî? xahî min, esahî min, biye min —
rûn kirêjî rûn tê hilanîn! bal aok de yala!
(nir yarin çok temas öldüğünü anlatır) ~ sax
ez bi silamet sen sag ben seramet ~ sebra
Xwedê bike sen dir hele ~ sîng dibûti ey ci-
har diavêjê cevaba bazar oliras ~ ter nebi
gebe kalmiyasan ~ teyr i ez xak im sen ba-
na muhtaşin ~ tûştan ew qas mezin dild
habêyî kabbe yapınok ~ û van deran! hun-
gi ruzgâr sentî amî? ~ II Xwedê Allahim se-
versen ~ waz hiki canyekî bikatî ji wê
xwûna her kesî li aliyekî here dîsini bi ka-
zara koysalar kawaçanzalar ~ were belkî * tu
were biçeyîde! belkî kûse! ~ xelber îidî tu
pizani tu çi dibêjî akim derken hokum de-
mek ~ xêr jê nehîmî! harim olsun! ~ xêrek
ji bazara xwe bibîntî bikişgîndez şaxta! ~
xêrekê ji wî aqilê xwe bibîntî (şaxa) asîntî
bin yasa ~ Xwedayê xwe hîhelînî Allah!
(veya Allahim) seversen ~ Xwedê Allahim,
Allah aşkum ~ xweiyê biavêjî nakewe erdê
êgêrê bîstûn yere dîsmez ~ xwez xîzere dînir,
başgîrê sağ xîsan ~ xweyê xwarîna xwe yî,
te çî jê ye ûzîmîni ye de nagîrî; sorma - yê
çi hîkîl ne olênok! * tu yê çi hîkî, gûn taxê
re elabak kenarî dîbîn ~ yê hîkî û hîkî ji
tîngî tîngî yürûmek (isteristemez bir yere gi-
mek veya ayrılmak) ~ xanî Allah selâmet
versan (keyfîn hîrî)

tuul *m* tuul, tuval

tuulet *m* 1. tuvulet (patuli kodu elbisesi) 2. tu-
valer (külemgeç, abdesthane)

tubaa *m* turap, toprak, toz

tuberkulîn *m* tüberküli jî

tuberkuloz *bj-m* tüberkuloz

tu car *k* asla, hiçbir zaman

tucar *m/b* tüccar —ê qozeyan kozarı

tucarî *m* tüccarlık

tuf *m* tuf

tufal *m* tife

tufek *m* tüfek

tufeng *m* tüfek

tufî *hey* *h* yuh sanha, tuh sana

tuh *h* yazık (kinama anlatır) * tuhî ja te re yoz-
uk sana

tuhî *fiye* *m* tubatiye

tuhîfiyefîng *m/b* tuhîfiyeci (satın kırmaz)

tuhîfiyefîroşî *m* tuhîfiyeci

tuhîmer *basim* bir üzüm tuz

tuk *z* kaşmak, yoğurt kaynağı gibi

tu kes *h* hiç kimse, kimsecek

tu kesî *c* hiçbir (olumsuz cümlelerde "bir ta-
nası bile" anlamında kullanılır)

tular *m* tul

tulhend *ber* daldend

tule *har* tüle

tu lê *b* 1. bak sen 2. *b* a (Özellikle, acaba ve iş-
ması bildiri) 3. *k* oha (kaba kimseler için)

tulumbe *m* tulumbe

tulumbevan *m* tulumbeci

tulumbevanî *m* tulumbevanlık

tulûat *qûm* tulûat ~ kirin tulûat yapınok

tulûreşk *basim* kara erik

tulyûm *kîmew* tulyûm (kasıtlıca Tın)

tun *m* tula etrafında bırakılıp eklenmeyeç bitim

atılanlar olarak bırakılan kısmı olacak

tumari *m* 1. tomar 2. *h* bütün olarak, yekpare

tumî *m* 1. tomar 2. *h* bütün olarak, yekpare

tunûr *basim* tûnûr

tun (I) *m* şömine

tun (II) *m* tahakkatlanmış tulun

tunap *m* çadır bağlanan organ

tund *rd* 1. sert (Jüratî, ödekî, luddetî) 2. sert

(titelikte uygulanan, sıkı) 3. sıkı, katı (ilke-
leme çok ağır, hoşgörüsü olmayan) 4. kes-
kin (çekiî, sert) 5. şedit, şiddetli ~ *û* şip şî-
detî ve keskin

tundbûn *m* 1. sertleşme, sertleşme 2. keskin-
leşme (tekli olma, sert olma) 3. şiddetlenme

4. meç şiddetlenme, kızışma, ateşleşme

tund *hîn* *lûg* 1. sertleşmek, sertleşmek 2.

keskinleşmek (tekli olmak, sert olmak) 3.

şiddetlenme 4. meç şiddetlenmek, kızış-
mak, ateşleşmek

tundbûyîn *m* 1. sertleşme, sertleşme 2. keskinle-
şme (tekli olma, sert olma) 3. şiddetlenme 4.

meç şiddetlenme, kızışma, ateşleşme

tunderê *m* radikâl yel radikâl çuzara

tundîra *m/b* tundra

tundî *m* 1. sertlik, katılık 2. keskinlik 3. şiddet

4. jê şiddet, vehimlik

tundîlar *m/b* 1. şiddetçi 2. radikâl, köktençi

tundîkarî *m/b* 1. şiddetçilik 2. radikalizm,
köktençilik

tundkîrîn *m* 1. sertleşirme 2. keskinleşirme

(tekli kîlme) 3. şiddetlenirme 4. meç şid-
detlendirme, kızdırma, ateşlendirme

tund *kîrin* *lûg* 1. sertleşirmek 2. keskinleş-
tirmek (tekli kîlmek) 3. şiddetlendirmek 4.

meç şiddetlendirmek, kızdırmak, ateşlen-
dirmek

tundkîrî *rd* 1. sertleştirilme 2. keskinleşti-
rilme 3. şiddetlendirilme

tundroşîl *m* radikâl

tundroşîlî *m* radikalizm

tundraw *m/b* 1. köklü, kesin 2. radikâl, kök-
tençi

tundrawî *m* radikalizm, köktençilik

tundrew *ber* tundra

tundrewî *ber* tundra

tunê *rd* 1. yok (bulunmayan, mevcut olmayan)

nesne, kimse! * II Nê kes tune burada kim-

se yok 2. yok (yasaklanmış olan, yasak) * a-
râq, cıkare tıbbelülhka, şugara şeâ' 3. meç s -
lık (kısmı) 4. *wey yayıl*, sıska (çok yayıl-
kın) 5. *wey* okudularız (cinse - aşdım) -
hân bıxwın aq, yokluk içinde bulunmak ~
hesab kirin hıclenmek

tıbbelülh *m* 1. yok olma 2. imha olma, zail ol-
ma 3. gelineme (tılhamul etmeneme, dayan-
mama) 4. yokluk, yok (vâlik karşıtı), yok *
ji tıbbelülhü ei dertê yoktan ne cıkar 5. hü-
çlük 6. darlık, sıkıntı (geçim darlığı) 7. yok-
luk, kılık, aklık - bi (yekê) de hatin darı
(veya sıkıntıya) cısmek (geçim için) ~ bi
xwe de anê sızekê yokluktan dem varmak
~ nedan zewal vermemek * Xwedê zewalê
mede kesekê Allān kiruseye zewal vermesin
- jê de hatin darı düşmê (geçim darlığı -
çir) ji - ê çêtir e kım gunêr, kâr

tıbbelülh *şegh* 1. yok olmak 2. imha olmak,
zail olmak 3. gelineme (tılhamul etmenme-
mek, dayanmamak) * ji sermayê re tıbbel-
ye, tıbbelê mexweş dıkeve herzerê şûtinêye
gelniyer, he nen hastalariyer

tıbbelülh *m* yokuzluk

tıbbelülh *m* 1. yok olma 2. imha olma, zail
olma 3. gelineme (tılhamul etmeneme, da-
yanmama)

tıbbelülh *m* 1. yokluk 2. yoksuluk, darlık, sıkıntı
(geçim darlığı) 3. *fel* hüçlük

tıbbelülh *m* 1. yok edici 2. *m* tıbbelülh, mahvecici

tıbbelülh *m* 1. yok edilmiş 2. imha edilmiş

tıbbelülh *m* 1. yok etme 2. hiçe sayma 3. yok
etme, imha etme

tıbbelülh *m* 1. yok etmek 2. hiçe saymak 3.
yok etmek, imha etmek

tıbbelülh *m* yokluk (vâlik karşıtı)

tıbbelülh *m* 1. yokluk (vâlik karşıtı) 2. *fel* hüçlük
tung *m* müdür

tıbbelülh *m* çile (iplik kangâ) * tıbbelülh ta iplik
çilesi

tıbbelülh *m* tungsten (kısıltı: ta) 1)

tıbbelülh *m* tıbbelülh (bir şeyi avuç içinde sal-
ıyarak ağırlığını kestirmeye çalışmak)

tıbbelülh *m* tıbbelülh (bir şeyi avuç içinde
salıyarak ağırlığını kestirmeye çalışmak)

tıbbelülh *m* tartılma

tıbbelülh *m* tartılmak

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh (tıbbelülh, tıbbelülh)

tıbbelülh *m* tıbbelülhlik, tıbbelülhlik

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh (I) *m* tıbbelülh

tıbbelülh (II) *m* percent

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh (Citrus aurantium can-
da) 2. tıbbelülh (bu ağacın portakala benzeyen-

suyla damlatarak meyvesi)

tıbbelülh *m* 1. tıbbelülh 2. *m* tıbbelülh (bu renkten
olan)

tıbbelülh *m* cesaret

tıbbelülh *m* cesur

tıbbelülh *m* cesaret etme

tıbbelülh *m* cesaret etmek

tıbbelülh *m* cesur

tıbbelülh *m* tıbbelülh * otelê tıbbelülh tıbbelülh hotel

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh (deve yavrusu)

tıbbelülh *m* beyaz sarık

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh (iplik kadın lakabı)

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh (I) *m* Kafa tepesi

tıbbelülh (II) *m* tıbbelülh (dilim dişlerin arasına a-
lır gibi konuşan ve bu yüzden a, z gibi sesler-

ri kusurlu söyleyen)

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tıbbelülh *m* tıbbelülh

tuxaf *af* tuhaf, yabansı
 tuxle *m* tuğla
 tuxlefl roş *af* ber tuğlacı (salaq künse)
 tuxlefl roşi *m* tuğlacılık
 tuxleker *af* ber tuğlacı (imal eden künse)
 tuxlekeri *m* tuğlacılık
 tuxni (I) *m* çeşid, tür
 tuxni (II) *af* ber taxım
 tuxmav *m* azmak, sperm
 tuxme *af* güçlü, sağlam
 tuxmer *af* yemekleri seçen, her şeyi yeneven
 tuxn (I) *m* 250 (veya 225) gr bir tartı birimi *
 ko de biavéji kulo çur tuxn e okka her yer-
 de çöryuz dirhem
 tuxn (II) *af* geti zekâlı
 tuxn *m* geri zekâlılık
 tuxum *m* 1. teltun 2. mee döl
 tuxyan *m* isyan
 tû (I) *af* ber 1. dut 2. dut (bu ağacın meyvesi)
 tû (II) *m* 1. tükürme 2. tûh ~ kırın tükürmek
 ~ kırın (yekil) (burcu) tükürmek ~ kırın
 düvê hes (û dîn) ağır bulğu etmek, birbir-
 nin ağına tükürmek (bir sorunda, bir olay-
 da sözleşme gibi, ağır hürliyi yapanlar için)
 ~ li te be ruh sâni
 tû (III) *m* eğil
 Tûha *m* Tubu (ağacı)
 tûha *af* ber tuba (bir netleş çalgı)
 tûde *m* ahali, halk
 tûdevan *af* ber halkçı
 tûdevanî *m* halkçılık
 tûerd *m* çilek
 tûf *m* sünger taşı
 tûfrenğ *af* ber 1. çilek (Fragaria vesca) 2. ç-
 ilek (bu bakıni meyvesi)
 tûfrenğfl roş *af* ber çilekci (salaq künse)
 tûfrenğfl roşi *m* çilekçilik
 tûbik *af* ber tûbik
 tûbik *m* çemiş, dur kurusu
 tûj (I) *af* 1. acı (hiber acısı) * isota tûj acı bi-
 çür 2. keskin (içecek ve yiyecekler için) 3.
 acı, keskin (hoşa gümeyen) 4. acı, keskin
 (şarhetti, etkili, sert) * sermaye tûj acı so-
 guk * troy taveke tûj heye bag at keskin bir
 güneş var * dengeki tûj acı ses 5. keskin,
 tiz, cırlak, yirik (ses için) * ji der de den-
 geki tûj e jinan dîbat dışardan keskin bir
 kadın sesi geliyordu * dengeki tûj e yirik
 bir ses 6. acılı (acı katlıms olan) 7. delir,
 etkileyici * awirê tûj delir baktis 8. yakıcı
 (keskin güneş ışınları) 9. yarıcı (iz ve yük-
 sek ses) * xwedî ser-teke tûj e yarıcı bir
 sese sahip 10. koyu (biri mülkleri için: a-
 şırı) * dîndarê tûj koyu ünlü 11. ser,
 kökteni ~ awîlîn pek söylemek ~ hûm lê
 nihêrtin gözle yemek (göz değdirmek), se-

lak alınadan (ölemek veya hakınak) * tûj
 hûhû lê dînihêrt soluk alınadan geliyordu ~
 e weki sirmokê zehir gibi (bir şeyin çok acı
 olduğunu söylemek) ~ lê nihêrtin gözle ye-
 mek (bir şeye çok istekle ve dikkatle bak-
 mək) ~ ~ sert sert ~ ~ lê nihêrtin sert sert
 hakınak

tûj (II) *af* 1. sıvı 2. sıvı (üstüne doğru gültük-
 çe incelen) 3. keskin (çok kusici, iyi kesen)
 * kêra tûj keskin bıçak 4. güçlü, kuvvetli,
 keskin (gücünü iyi yapan) * çavên wê yêr
 tûj hene kuvvetli gözleri vs. 5. mee sıvı ta-
 çarı * wîtuvekî tûj e sıvı bu adımı
 tûjundin *m* soruşturma, tahkikat, tahkik etme *
 dîdgelîa tûjandîne tûj kat mahkemesi
 tûjandîn *af* ber soruşturmek, tahkik etmek
 tûjâyî *m* 1. acılık 2. keskinlik, sertlik 3. mee
 keskinlik
 tûjbez *af* ber bûnünne (at vb. için)
 tûjbûn (I) *m* 1. acı lanma, acılaşma (hiber acı-
 sı gibi) 2. acılaşma (koyuşma için, kırıcı,
 sert bir durum alması) 3. mee keskinleşme,
 sertleşme (etkili olmak, sert olma) 4. mee koyu-
 laşma (aşırışma) 5. sıvılık, aşırılık 6.
 yakıcılık (güneş ışınlarının keskinliği) * tûj-
 hûma tavê güneşir yak etlig
 tûjbûn (II) *m* 1. sıvılaşma, sıvılaşma 2. kes-
 kinleşme (aletler için)
 tûjbûnî (I) *m* 1. acılık 2. mee keskinlik (etkili
 olma) * tûjbûniyu dengê wê sesinin kes-
 kinliği
 tûjhuîni (II) *m* 1. sıvılık 2. keskinlik
 tûj hûn (I) *af* ber 1. acılanmak, acılaşmas (bi-
 ber acısı gibi) * rûm tûj bû; ağ acılaşdı 2. acı-
 laşmak (koyuşma için, kırıcı, sert bir du-
 rum almak) 3. mee keskinleşmek, sertleş-
 mek (etkili olmak, sert olmak) 4. mee koyu-
 laşmak (aşırışmak)
 tûj hûn (II) *af* ber 1. sıvılaşmak, sıvılaşmak 2.
 keskinleşmek (aletler için)
 tûjhuîyi *af* 1. acılaşmış 2. keskinleşmiş, sert-
 leşmiş
 tûjhuîyi *af* 1. sıvılaşmış 2. keskinleşmiş olan
 tûjhuîyin (I) *m* 1. acılaşma, acılaşış (übere acısı
 gibi) 2. acılaşma (koyuşma için, kırıcı, sert
 bir durum alması) 3. mee keskinleşiş, sertleşiş
 (etkili olma, sert olma) 4. mee koyulaşma
 (aşırışma)
 tûjhüym (II) *m* 1. sıvılaşış, sıvılaşma 2. kes-
 kinleşiş (aletler için)
 tûjok *m* kano (iki ağız keskin veu sıvı bıçak)
 tûjik (I) *af* ber tûzik
 tûjik (II) *af* 1. sıvı 2. sıvı tuzura doğru gültük-
 çe incelen ~ dan (tiştekî) nûrtüklemek,
 dürtüklemek
 tûjiki *af* 1. sıvıca 2. keskince

tüjükbün *m* sıvılaşma, sıvılma
tüjükbün *baş* sıvılaşmak, sıvılmek
 tüjükbüyi *m* sıvılaşmış
 tüjükbüyün *m* sıvılaşmış
 tüjükbürün *m* sıvılaşma, sıvılma
 tüjükbürün *baş* sıvılaşmak, sıvılmek
 tüjükbürün *m* sıvılaşmış, sıvılaşmış
 tüjükbü *m* sıvılaşma
 tüjü *m* 1. acılık 2. *mec* sertlik, keskinlik, huşunluk *→ye* (tüşek) jê birin acısını çıkarmak (rat için: acı lıgını yok etmek) * tüjüya piyazê jê birin soğanın acısını çıkardıla
 tüjü (II) *m* 1. sıvınlık 2. keskinlik
 tüjü (I) *m* 1. acılık 2. sertlik, keskinlik 3. huşunluk 4. yakıcılık (üzgün insanların keskinliği) * tüjüya tavê pıncarın vakti lığı
 tüjüt (II) *m* 1. sıvınlık 2. keskinlik
 tüjüker (I) *m* acılaştırıcı
 tüjüker (II) *m* 1. sıvınlık 2. keskinleştirici 3. *adın* bileyeci
 tüjükeri *m* büyünlük
 tüjükirin (I) *m* 1. acılaştırma, acıtma (acılık verme) 2. *mec* sertleştirme 3. kolaylaştırma (aşırılaşma)
 tüjükirin (II) *m* 1. sıvılaşdırma, sıvıltma 2. keskinleştirme 3. hileme 4. *mec* keskinleştirme (tekil kılma)
 tüjü kirin (I) *baş* 1. acılaştırılmak, acıtmak (acılık vermek) * isotu tüjü kirarin tüjü kir acı biber yemeği acıttı 2. *mec* sertleşirmek 3. kolaylaşımak (aşırılaşımak)
 tüjü kirin (II) *baş* 1. sıvılaşdırılmak, sıvıltılmak 2. keskinleştirilmek 3. hilelemek 4. *mec* keskinleştirilmek (tekil kılılmak)
 tüjükirî (I) *m* 1. acılı (acı kabulmuş olan) * şar-beya tüjükirî acılı çuça 2. acılaştırıtımış
 tüjükirî (II) *m* 1. sıvıltmış, sıvılaşdırılmış 2. keskinleştirilmiş 3. hilelanmış olan
 tüjök *m* 1. sıvı 2. keskin
 tüjökü (I) *m* 1. sıvıca 2. keskince
 tüjökü (II) *m* acımsı, acıtmak (biber acısı gibi acılar için)
 tük (I) *mec* tek tek
 tük (II) *m* kaymak *→ê şir* süt kaynağı
 tük (III) *m* bucağ (dalın gövde içindeki haşlangıç yeri olan ve ağaçlarda görülen yuvabek boşluca renkte sen bölün) * tükêk li darê alin e ağaçta bu tek bucağ arê yok *→ê tunc* marm gibi düzgün
 tük (IV) *m* tükürük ~ kirin tükürmek ~ kirin navê iç ne tükürmek *→a nitrov* tükürêkê erdê Edî nakeve devê minirê oê yaydan feyza yayından çıkmak (bi) *→ê şil* kirin tükürük emmek *→i devê hev kirin* arge yaz gez olınak
 tük (V) *m* tük
 tûka dimıldin *adın* hüçhüt kuşu

tükêdank *m* tükürük kabı
 tükê şir *m* süt kaynağı
 tükil (I) *m* zar (zar kanalı)
 tükil (II) *m* 1. kabuk (bir şeyin üstünü kaplayan ve onu dış etkenlere karşı koruyan sertçe bölün) 2. kabuk (boyun dıştan sarı sarı orta, kavkı) *→girtin* kabuk hağlamak veya tük-mak *→ê (...)* jê karin kabuğunu soymak
 tükilgirtin *m* kabuğunun
 tükil girtin *baş* kabuğunun
 tükürin *m* tükürme
 tükürin *baş* tükürmek
 tül (I) *m* 1. tül 2. *m* tül (bu deşimadan yapılmış perde)
 tül (II) *m* 1. hıçlam 2. *mec* uzunluk 3. uzunlaşımına yapı posteren *mec*se biçimi
 tül (III) *mec* tye ü tül
 tül (IV) *m* tel (I)
 tül (V) *m* kanış (kopeç)
 tül (VI) *m* tozan
 tül (VII) *m* 1. atlama, sıçrama, kalgıma 2. hoplama
 tuldin *m* 1. atlama, sıçrama (ayaklarla, birdenbire ve kuvvetle yet. teperek hızla yukarıya veya ileriye atılmak) 2. hoplama, zıplama
 tül dan *baş* 1. atlamak, sıçramak, kalgınamak (ayaklarla, birdenbire ve kuvvetle yet. teperek hızla yukarıya veya ileriye atılmak) 2. hoplamak, zıplamak
 tuldayin *m* 1. atlayış, sıçrayış, kalgıma (ayaklarla, birdenbire ve kuvvetle yet. teperek hızla yukarıya veya ileriye atılmak) 2. hoplayış, zıplayış
 tüle *m* 1. kanış (kopeçi) 2. melez kopek 3. zağın, av kopeçi 4. arge siska, ulaz tefek kanışe 5. *mec* haylaz
 tülêki *m* arge siska, sıçraya (kırma)
 tûlemar *adın* koba (Naja)
 tûlezar *adın* (üstük otu (Digitalis purpurea)
 tûlêm *adın* ayı başlığı, fak (Phoca)
 tûlik (I) *m* dar
 tûlik (II) *m* domk, zirve
 tûlûbeş *m* kara tük
 tûm (I) *m* 1. tepu * derketi hû serê tûr ü dir kir gazî tepeye çıkıp bağıyordu 2. hüyük, nûmek, tumbek 3. obek, yığın * tûmê giya ot obêgi * tûmê berîê kar yığın
 tûm (II) *m* 1. çal, çatlık 2. çukla okdediz beki örtüsü
 tûm (III) *m* 1. tel (sağ teli için) 2. perçem, yele
 tûm (IV) *m* levlek, koken (kavun, karpuz, kuskaba bitkilerin toprak üstünde yayılan dalları) * tûma zebesê karpuz fevûgi
 tûm (V) *m* hüçhüt
 tûman (I) *m* tûman, dön
 tûman (II) *m* kınal, bütünderze

tümandar *nl* 1. bütünümlü, iknatlı 2. mükemmel

tümandarî *m* 1. bütünümlülük, iknatlılık 2. mükemmeliyet

tümande *nl* (mükemel)

tümandin *m* ikmal eime, bütünlene

tümandin *lgh* ikmal etmek, bütünlene

tümanlı *nl* kmal edilmiş olan

tümask *bdm* yonlu bir birk.

tümbekt *nl* sedik, doğruluktan şaşmayan, müstakim

tümk (I) *rdde* 1. tümsek, tümbek, höyük 2. bük, yığın

tümk (II) *m* m. perçemi

tümk (III) *n* çalı, çalılık

tümkü *nl* tümsekli

tümkühdün *m* tümseleme

tümkü hün *lgh* tümselemek

tümlin *m* ikmal olma

tümlin *lgh* ikmal olmak

tümner *nl* ilgünluc sahibi kimseler

tün *nl* hüzümlü, arzalı

tüne *m* 1. tunc, bronz 2. *nl* tunc (tunçtan yapılmış olan) 3. *nl* tunc, bronz (kuyu kazı renkleri olan)

tüncük *n* 1. kakul, zulf 2. perçem

tüncün *nl* tunçtan olan

tünel *m* tünel

tüng *n* künk, tüz

tünik *m* tepelik, kırma çuca kesifip ulmı ustüne biriciler saç)

Tünüsü *rdde* Tunuslu

tüni *rdde* 1. bütün, bütün, tün, tunu, topu, tamam, tamamı 2. bütün bütün (parçalanmamış)

tünihün *m* tümleme

tüni hün *lgh* tümlemek

tünidün *m* tümleme

tüni küln *lgh* tümlemek

tündüsk *bdm* tündüsk

tündürsk *nl* bodur, tüköz

tündürskü *nl* bodura

tüp *n* tüp

tüpdenk *m* tüplük

tüpışk *bdm* düpışk

tür (I) *bdm* tery 3 tür

tür (II) *bdm* tar 6 tür

tür (III) *n* 1. tarha 2. küçük otuz çantası ~ê avê su kesesi ~ê gî hay helâsi (kaba) ~ê (yekî) tije yedöğarığı yek'u ~ê xwe rêtin dağarıkta bir şey kâhcanak

tür (IV) *n* sürgün, fide — avêtin sürgü vermek

tür (V) *nl* savurgan, tutumsuz, müsrif

tür (VI) *m* soy, nesil * türü me zêde kiriyê zoryumuzu çöğâltinîş

tür (VII) *m* tui, dilaşuz ~ avêtin *sp* tar ola-

mak ~ derbas kîrî *sp* taru geçmek

Türân *nl* Turan

türandîn *m* kurduna

türandîn *lgh* kurdunak

türandî *nl* kurdunluk

Türânî *rdde* 1. Turancı 2. Turânî, Turanlı

Türânîlî *m* Turancılık

türşing *m* perçem

türe (I) *m* levlek, köken (kavun, karpuz, kabak gibi bakilerin toprak üstünde yayılan di'leri)

türe (II) *m* tügra

türe (III) *nl* 1. asabi, sinirli 2. alkeli 3. sinir, asabiyet

türchün *m* 1. asabileşme, sinirlenme 2. alkelenme

türe bün *lgh* 1. asabileşmek, sinirlenmek 2. alkelenmek

türeböyia *m* 1. asabileşip, sinirleniz 2. alkeleniz

türedur *nl* asabi, sinirli

türekün *m* 1. asabileşirme, sinirlendirme 2. alkelenirme

türe kîrî *lgh* 1. asabileştirmek, sinirlendirmek 2. alkelenirmek

türemâ *rdde* sinir bilinci, siniravev, nörolog

türemâ *bdm* sinir bilimi, nöroloji

türey *m* boğurtlen

türeyk *bdm* tureşk

türeyş *m* boğurtlen (boğurtlen bitkisinin yemisi)

türeyî *m* asabîlik, sinirîlik

türeyî *nl* sinirîli

türeyî *m* asabîlik, sinirîlik

türg *n* çakır

türhe *n* süük dal

türîk *n* 1. tarha 2. *bdm* dağarcık (bulgı) * çî di türîkê wî de hebû, tevde gotin dağarcığındu ne varsa hepsini niyyledi (di) ~ ê (yekî) de tîştê neman dağarcıkta bi; şey kalmamak ~ ê kayê kol, fax ~ ê (yekî) tije ye dağarcığı yekî ~ê xwe daweyandîn etegündeki taş dökme, ne varsa soylemek ~ê xwe rêtin dağarcıkta bir şey kalmamak ~ê xwe valla kîrîm 1) sayıp dökme, etegündeki taş dökme, saçılıp dökme (çirndekini söylemek) 2) bulbul kesilmek

türîkê nîstîlî *nl* uyku tuvanu

türîşk *n* 1. sepet, gîz dal örne konstrüksiyon içinden ve dışardan çarşık savayı elde edilen bir çeşit soguk senelik kap (ekşeri bu yolla yapılan kaplarda yağ biriktirir) 2. mey, şarab

türî *sp* savurganlık, tutumsuzluk

türîpîş *nl* dilenci

türne *m* tunc

türnîke *m* tümike

türnüsel *bdm* türnüsel

türqul *el müsrif*

türsele *zavın kaplımbağı*

türtele *el tazınar*

türtirk *w boğarben*

türtür *batın ulak tanel bir üzüm türü*

türtetela *el tarınpar*

türtetelabün *w tarınpar olma, darmadağın olma*

türtecela *bün* *başğ tarınpar olmak, darmadağın olmak*

türütetelabüyün *w tarınpar olma, darmadağın olma*

türütetelakirün *w tarınpar etme, darmadağın etme*

türütetela kirün *başğ tarınpar etmek, darmadağın etmek*

tüstük *bur kartık*

tüü *beno bir tar or*

tüş (I) *w* 1. tuş (payane, org. dakiklo gibi aletlerin vurulan vurulan yerleri) 2. tuş (yağlı veya resimli) içinde fişçanı tuşle sürülüş biçimi) 3. şu tuş (güreşte) 4. şu tuş (esk. içinde)

tüş (II) *me* duca. rast gelme ~İ 4. *w* bün rastlamak. rast gelmek, karşılaşmak, maruz kalmak ~İ (tişteki) *hatin* I) rast gelmek. duş gelmek 2) çalmak (uzun olaylarla karşılaşmak) ~İ (tişteki) *kirün* (bu şey) maruz bırakılmak, uğratılmak

tüş (III) *w* sefer. kez * li yek **tüş**i avâtiye bir seferde yere sormuş

tüş (IV) *w* en. tahza

tüşandın *w* duca. zeme. maruz bırakma, uğratmak

tüşanılın *başğ* duşar etmek, maruz bırakmak, uğratılmak

tüşbün *w* I. rastlama, rastgelme 2. uğrama, maruz kalma

tüş hün *başğ* I. rastlamak. rastgelmek 2. uğramak, maruz kalmak

tüşbüyün *w* I. rastlayış, rastgelmiş 2. uğrayış, maruz kalış

tüşu *w* zek

tüşemi *hatin* I. ana dudak *Rubus idaeus*) 2. ana dudak (bu birkiniz yemişi)

tüşkati *el* rastgele

tüşi *bur* düşi

tüşübün *w* rastlaşma

tüşi hün *başğ* rastlaşmak

tüşihewbün *w* 1. rastlaşma 2. çarpışma 3. birbirini izama geçme, birbirini düzme (daha çok çocuklar için söylenir)

tüşi hev hün *hew* 1. rastlaşmak 2. çarpışmak 3. birbirini izama geçmek, birbirini düzme (daha çok çocuklar için söylenir)

tüşihewhatin *w* I. rastlaşma 2. çarpışma

tüşi hev hatin *hew* I. rastlaşmak 2. çarpışmak

tüşin *w* I. duşar olma. maruz kalma, rast gelme. uğrama 2. ana ucun bir birine rast gelmesi

tüşün *başğ* duşar olmak. maruz kalmak, rast

gelmek, uğratılmak

tüşkirün (I) *w* tuş etme. tuş getirme

tüşkirün (II) *w* maruz bırakma, uğratma

tüş kirün (I) *başğ* tuş etmek, tuş getirmek

tüş kirün (II) *başğ* maruz bırakılmak, uğratılmak

tüşkirün *el* tuş olmaş olan

tüşmi *bur* tüşemi

tüşür *bur* tüşür

tül (I) *w* be. baykus

tül (II) *w* çelik çomak oyunu

tül (III) *w* zaha (çocuk dilinde)

tül (IV) *w* 1. cüceavlak. çiplak 2. taktır ~ İ *fema*

bün vallah birnek, darmadağın olmak ~ İ

rüt I) cüceavlak (baş saçın, çok saçız, çok tüysüz) 2) cüceavlak * *deverekü* **tüt** İ *rüt* cüceavlak bir olan 3) dümdüzlük (elindeki her şeyi. inkarlarını yitmiş) 4) tük tük ~ İ **rüt**

kirün soyul soğuma çevirmek ~ İ **rüt** *zavın* I) cüceavlak kalmak 2) dümdüzlük kalmak ~ İ

rüt I) cüceavlaklık, kefilik 2) tam lakuluk

tüt (V) *w* çömelme ~ *bün* çömelmek ~ *vedan* çömelmek

tütak *w* zek. düdüc

tütal *w* yuvarlacıca, tepe laklak olma

tütalibün *w* yuvarlacıca. tepetaklak olma

tütalibün *başğ* yuvarlacıca, tepetaklak olmak

tütandın *w* çömelme

tütandın *başğ* çömelilmek

tütbün *w* çömelme

tüt bün *başğ* çömelme

tütbüyi *w* çömelik vaziyette

tütbüyün *w* çömelmiş

tütelci *zavın* bulbul (*Luscinia megarhynchos*)

tütetüt İ *dür* düt

tütê *erdê* *hatin* I. çilek (*Fragaria vesca*) 2. çilek (bu bükünin meyvesi)

tütê emgi *w* tütê emgi

tütik (I) *w* zek. düdüc

tütik (II) *w* kuzun.

tütik (III) *w* acık serri

tütik (IV) *w* incir çekirdeği.

tütik (V) *w* tam olgunlaşmamış sâhâlık ve ocu

tütik (VI) *zavın* dudak, papağan

tütik (VII) *w* zek. tavuk (*Galus*) ~ İ *w* *zew* *de*

gilgile *w* *dibînin* aç tavuk kendini arpa ambarında sanır ~ İ *w* *zew* *de* *text* *dibîne* aç tavuk kendini arpa ambarında sanır ~ İ *w* *avî*

su *tavuşu* ~ İ *w* *birçi* *dî* *xewna* *w* *de* *gilgile*

lan (*text* *en* *jî* *garison*) *dibîne* aç tavuk kendini arpa ambarında sanır ~ İ *w* *birçi* *w* *dî*

ambara *gatis* *de* *dibîne* aç tavuk kendini arpa ambarında sanır ~ İ *w* *gê* *lok* *serre* *tavuk* ~ İ *w* *reş* *e* *lîn* *hew* *w* *e* *w* *z* *karu* *tavuk* *hasanî*

herzarman *hasta* ~ İ *w* *serre* *bu* *yusûde* *tavuk* ~ İ *w* *nû* *rahûn* *hêkê* *ser* *kirin* *çağlamadan* *çalışmak*

tütükü avı *şadı* su tavuğu (Fuljica atraj)
 tütükü beryä *şadı* kesik kesik öten otucu bit-
 kuş
 tütük (I) *şadı* dudukçu (satan kimse)
 tütükliroş (II) *şadı* tavukçu (satan kimse)
 tütükliroş *m* tavukçuluk
 tütükvan *şadı* tavukçu
 tütükvan *m* tavukçuluk
 tütülek *şadı* bağurtlu
 tütüräk *m* budun, tüküz
 tütüräk *m* bağurtlu
 tütürük *m* bağurtlu
 tütürwäk *şadı* kuyuktallayan, yarı kuşu
 (kötücülük)
 tütüya *m* gözleri aydınlatmak için halk hekim-
 liğinde kullanılan bit ilağ
 tütüya evindar *şadı* mülkabet kuşu (Melopsiti-
 acus t. udulatus)
 tütüye beriyä *şadı* kesik kesik öten otucu bit-
 kuş
 tütü *şadı* 1. dudu, papağan 2. meç dudu, papağan
 tütü evin *şadı* mülkabet kuşu (Melopsittacus
 udulatus)
 tütügelän *şadı* papağanlar
 tütük *şadı* duduk
 tütüm *m* aşınma, çemelmə
 tütümdin *şadı* aşınmak, çemelmək
 tütüf *m* papağanlık
 tütümä *m* lağ bulunmayan, tüküzms olan
 tütö *m* erkek çocuk
 tütö (I) *m* kapuşuk
 tütö (II) *m* kuş (çocuk dilinde)
 tütö (III) *m* 1. tavuk (çocuk dilinde) 2. b. bili-
 bilis (tavuk gibi kümes hayvanlarını çağırma
 için çıkarılan ses)
 tütük *m* dilli duduk
 tütük *m* şekle duduk
 tütüya (I) *m* kuş sütü (bulunmayan şey anla-
 mında)
 tütüya (II) *m* tütüya, ç. nice (kısaltması Zn)
 tütül *şadı* tütül

tütük *şadı* tavuk
 tütük *şadı* tavuk
 tütüjandin *şadı* tütüjandin
 tütük *m* 1. saymak (sıcak ve yağurtun yüze-
 yinde zar durumunda toplanan yağlı ka-
 mam) 2. kaymak (yağmur ve selden sonra
 toprağın üzerinde kalan özlü tabaka) 3. meç
 kaymak (bir şeyin en iyi ve seçkin bölümü)
 —yē (tütükü) jē tve birin (an jē hulanin) (bir
 şeyin) kaymağını almak
 tütükliroş *şadı* kaymakçı
 tütükirtin *m* kaymaklanma, saymak bağla-
 ma (veya tutma)
 tütük *şadı* tütük tütük kavunaklanmak, kaymak
 bağlanmak (veya tutmak)
 rük *m* merdane (farklı yerlerde kullanılan silindirik
 biçimdeki araç)
 tütük *m* sütlü ayırlan yağ
 rükte *m* tütük —ya ağır ağız tütükü
 tütük *şadı* tütük, tütük — kısaldırı tütük çek-
 mek — tē sıcak tütük çekmek
 tütükçü *m* tütükçü
 tütükçü *m* tütükçü
 tütük kera *şadı* kara dut
 tütük reş *şadı* kara dut
 tütük şadı *şadı* 1. abu dudu (Rubus idaeus)
 2. abu dudu (bu bitkinin yemişi)
 tütük tütük *şadı* bir dut türü
 tütük *m* let, benz — il reng benz
 tütük *şadı* tütük
 tütük (I) *şadı* zar
 tütük (II) *şadı* şadı şadı (Nostocium officinale)
 tütük (III) *m* şadı, işe yaramaz —ē pisē ke-
 rum şadı, işe yaramaz. (murdar kimse)
 tütükliroş *şadı* şadı, şadı şadı şadı
 tütük *m* dilim * tütük tütük tütük jē dilke tütük
 dilim dilim kesiyre
 tütük *m* tütük (bir far komaş)
 tütük *şadı* tütük
 twist *m* 1. twist 2. twist (bu dansın müziği)

U

u,ʉ Kıymetli harflerin y rını beşinci harfi olup formluk olarak xisa bir uclu ve mahreç olarak orta çıkışlıdır.

U kün U (uzayın bir kısaltması)

ubor bir abor

ucret *m* ücret

ucüd *m* ucud

uf *o* uf (bezgünlük, usuz, belirsiz)

ufe *m* nam, sakığı

ufuf *k* pofur pofur, fosur fosur **-a** (yekî) bün pofurdanmak

ufeufkirin *m* pufama

ufeuf kirin *ğğ* pufamak

ufendin *m* fosudatma

ufandın *ğğ* fosudatmak

ufare bir efare

ufin *m* fosurdanma, pofurdama, pufama

ufin *ğğ* fosurdanmak, pofurdanmak, pufamak
- **ü** *şişme* (yekî) bün pofurdanmak, fosurdanmak

ufin *m* fosunu, pofunu ~ kirin efamak

ufinkirin *m* pofurdama

ufin kirin *ğğ* pofurdama

ufkirin *m* ufama

uf kirin *ğğ* ufama

ufu *m* ulu, uçan duze

ufı *m* ufı yalay

ufuft *m* oksürü oksürük **-a** (yekî) bün oksürüp tiksirmek

ufrewi *rd* ufrevi

ufema *m* ufema

ufematî *m* ufematlık

ufih *rd* kurtal

ufiser *bd* ufiser

ufcult bir kuzekox

ufumatem *m* ufumatem

ufini *m* oksürü kirin ~ oksürüp tiksirmek

ultra modern *m* ultramodern

ultrason *m* ultrasoud

ultraviyole *m* ultraviyole, mor ötesi

ulufe *m* ulufe

untan *rd* untan, okyanus

umüd umut

umet *m* ummet

umetparêz *rd* umetçi

umetparêzî *m* umetçilik

umetperwer *rd* umetçi

umetperwerî *m* umetçilik

umetşwarz *rd* umetçi

umetşwarzî *m* umetçilik

umüd *m* 1. umut, ümit 2. umut, ümit (bu duyguyu veren kimse veya şey) * **tek umideke me heye ku ew jî serokê me ye** tek bir umudumuz var ~ **dên umut vermek** ~ **jê bîrin** (bir kimseden veya şeyden) umut kesmek ~ **kîrin umut etmek**, **üm:** etmek

umîdwar *bd* umîdwar

umîdwarbûn *m* umîdwarlık

umîdwar kirin *m* umîdlandırmak

umîdwar kirin *ğğ* umîdlandırmak

umîdwar kirin *ğğ* umîdlandırmak

umîdwar *rd* umîdwar

umîdwar *rd* umîdwar

umî *rd* umî, okuyup yazması olmayan

umî *m* umî

umî *rd* umî

umüd *m* 1. umut 2. umut (bu duyguyu veren kimse veya şey) * **tek umüdeke me heye tek bir umudumuz var** ~ **dên umut vermek** ~ **kîrin umut etmek**, **üm:** etmek ~ **pê re şêlên** (harîre) umit uyanmak

umîdwarbûn *m* umîdlenme

umîdwar *bd* umîdwarlık

umîdwar kirin *m* umîdlendirme

umîdwar kirin *ğğ* umîdlendirme

umîdwar *rd* umîdwar

umîd *m* umîd, ümit, ümit

umūmī *m* umūmī, genel (herkese yararlına-
bileceği) (yer, nesne)
umūmīyane *m* umūmīyane, genelleş-
tirici *m* umūmī → a qulligē ye ku Muzad rahū
kizim unuanda ki?
ūhde *m* bōdū yanca
unēdū *m* hōsūn zaur
ūpda *m* bō winds
ūngirīn *m* dārlīnak
ūngirīn *m* bōgū dārlīnak
unīformā *m* 1. üniforma 2. üniforma (silahlı
kuvvetlerde resmi giysi)
unūte unūte, harim * unūteya pōsīn a dērsē der-
sīn hīrnai upītes;
unūter *m* unūter
unūversal *m* unūversal, *m* evīcasel
unūversīte *m* unūversite
unūversīteyahnī *m* unūversitech
unūsar *m* unūsar
unwan *m* unwan
uqhet *m* akībət
Urūnī *m* urūnī (ürün)
Urū *m* 1. bu kürt mekāmē 2. oda
urē *m* üre
urēmī *m* üre
urf *m* ürf * urf ü adlet ürf ve adlet
urfe *m* üde
urfi *m* ürfi
urūšī *m* zebekī: (ürge)
urūšīyet *m* soy, üzel * Ji urūšīyetē ev kor he-
bdī soyūndan bu ükkek çetde vardi
urūlog *m* urūlog, bevlīyer
urūlojī *m* urūlojī, bevlīyer
urūrt *m* hōmūr hōmūr
urūrt kīrīn *m* hōmūr dānīnī (ayı için)
urūrt kīrīn *m* hōmūr dānīnī (ayı için)
urūtker *m* urūtker
urūnī *m* hōmūr dānīnī (ayı için)
urūnī *m* hōmūr dānīnī (ayı için)
urūnī *m* hōmūr dānīnī
urūnī kīrīn *m* hōmūr dānīnī (ayı için)
Urūyan *m* Urūyan
urūšī *m* çerçeveli pencere

urz *m* urz → (yekit) birin (birini) ters etmek →
(yekit) yikāudūn (birinin) onurunu kırmak
usa, usaq *m* ur wīsa, wīsan
uşıq *m* 1. uşuq ve leopas gibi kedgiller-
den hayvan 2. meç nisli, güzel görümlü *
wekī uşıq e çok süslü ve güzel biri
usivī *m* bōsūn daha çok bulgur ve düğme yapı-
mında kullanılan bir güzellik süğdey turu
uskul *m* yüksük
uskure *m* 1. üsküre, taş 2. ul taş (bir taşın pla-
cağı; mekânında olan)
usūb *m* 1. üslup, biçim 2. uy üslup
ustad *m* ükrat
ustadī *m* üstürlük
usūbī *m* üstürlük
usūri *m* üstürlük
usūl *m* 1. usul, tarz 2. usul, yol yöntem → pé a-
nīn adet yerine getirmek, adet yerini hu şun
diye → Almanan Alman usūlū
uşar *m* üşin
uşaq *m* bōsūn uşak (makamı)
uşiq *m* bar uşiq
uşiq *m* cingil, şingil, salkınca (küçük üzmün
salkınca) * cīrīkē goşī üzmün şingilī
uşin *m* üşin
uşupk *m* üşupk
uşupk *m* üşupk, üşupk
uşopya *m* üşopya
uşre *m* komik, goldinca
uşrewī *m* üşrewī
Uzbek *m* üzbek
Uzbekī *m* üzbekçe
UZR *m* uzur → xwe xwestin özün dilemek
(yaptığı bir yanlışlıktan dolayı bağışlanma-
sını istemek)
uzrdar *m* özünle
uzrxwestin *m* özür dileme
uzr xwestin *m* özür dileme
uzrxwestī *m* özür dileme
uzw *m* uzuv, organ
uzwī *m* üzvi, organek
uzviyet *m* uzviyet, organizma

û, **Û** Kırt alfabesinin yirmi altıncı harfi olup ses bilimi bakımından uzatılabilen ve on kişilidir.

û g. 1. ve * ez tîm **û** wî kari ji dikim pêşeyan ve an ç de yepoyan 2. ile (cümle içinde aynı görevde bulunan bir öğeyi birbirine bağlar) * **dê û** bavê wî hatin amesî ile kelasi geldîle * **hatin û çûna wan bû** yek gelmelele ile gûmelele: bu oldu - **ê** hel helê, rala dala (karşıdukları) söylenmeye isteklendimnektî * **û** **ê**, hîbêje wekî dîn çî bûye helê helê, sêvêe dala wî ulonç - hîma (karşıt anlamlı cümleleri pekiştirerek bağlar) * **sêwext geryaye û hîma rênîye ji kar digere** bütün yıl gezmiş de şimdi iş bulmaya kalkışmış - **wekî dîn ê** vesanê

ûcaz w ocaz, dergeli

ûcê w 1. gerekçe, bahane, vesile, için * **bi ûcê** wî tîrî bu vesileye 2. -den dolayı, muhasebeyle * **ez ji ûcêa te hatim** wî senden dolayı buraya geldim

ûcêl w muhasebe, -den dolayı

ûcdan *hew* wıjdan

ûcêk w yem, ahîse yem

ûd (I) w utu

ûd (II) w ud

ûd (III) w tüküş, odun

ûd (IV) wêkên ut (ur çalgısı)

ûdêker wêr utçu, wî yazan kîmse

ûdêkerî w utçuluk

ûdêrîş w utçu, ur satan kîmse

ûdêrîşî w utçuluk

ûdî wêr udî, utçu

ûdjen wêr utçu, udî

ûdjênî wêr udîlik

ûdkerî w utçu, utçuluk

ûdkerî wêr utçu, utçuluk

ûf *ê* ul

ûfeûf w ulfama puflama

ûha *hew* wıha

ûjdan *hew* wıjdan

Ûkranyayî wêr Ukranyalı

ûlag *hew* welaç

Ûlah wêr Ulah

Ûlakî w Ulahça, Ulah dala

ûlan *ê* ulan

-ûfe *hew* ole

ûfî *hew* ulî

ûle *hew* wala

ûlra wêr ulra, ole, olesi

ûlûliyet w ulûliyet

ûqele wêr ukalî

ûqelî w ukalîlik

ûqefeyane wêr ukalîca

ûr (I) wêr uketîbe

ûr (II) wêr ur

ûrandin w urandin

ûrandin wêr ulandinak

Ûranûs wêr Uranus

ûranyûm wêr uranyum (kısaltması U)

ûreêr wêr ugrlayış

ûrêrê wêr U. abta 2. göbeği tığot

ûrîk wêr 1. şekerbe 2. mide (tıgol) 3. gubok (tıgol)

Ûrtm wêr Rım

ûrîw wêr uluwa

ûrîw wêr uluwaç

Ûrîs wêr Rûs -ên grwêr heyaz Rus

Ûrîsat wêr Rusya

Ûrîsî wêr Rusça

Ûrîskî w 1. Rusca 2. *wêr* Ruslara yazışê bîr biçimle

ûrkulî wêr ulser

ûrmax *hew* ur lür ul

ûrt wêr ocaz (baw) dey mîndê, ev, aile, sayî *

ûrt û **ocaxa wan** temîrî ocakları söndü - **û** **ocaxê** (yekî) **ji** **ûluyayê** **ûrandin** **soyuna** **soyuna** **kerulmak** - **û** **ocaxê** (yekî) **ker** **hün**

ocığı kor olmak ~ ö ocaxê (yekê) tevatim
ocığı sündürmek → a (am yi ocaxu) bay ö
kallun baba ocığı, aile ocığı

Örtkor *el kor ocak* (çocuksız aile)

Öskere *m* usküre, tas

Östad *n* ustaz

Östêrk *bn* siere, malnivink

Östêrê *bn* siro

Östürlap *m* usturlap

Öşaq *uzkê* öşaq (makam)

Öşt *m* salkun

Öşt *m* I. zeden, sebep I. bahane, gerekçe, vesile
le * bi öştê vî öştê bu vesileyle

Öt *m* unur ~ ö ünöd unul

Özetê *asê* Utarit

Öz *m* I. öz (iki ayrı) 2. özü, özüleme ~ körin
özülemek

Özker *asê* ulucu

Özker *m* özçülük

Özkerin *m* özçü

Öz kırım *uzkê* utulmek

Özkerê *el* özü, özçüenüs olan

Özkerê *el* özü

Özkerê *el* özü

Öz 5 vay (ögr, öca gibi duyguları anlatır)

Özgarkî *m* Uyğura

Özgerî *m* Uyğura

Öz *el* geveze, şumarik

Özê *m* gevezelik, şumariklik

Özêlik *m* bezek, süs

Özêz *m* ulana * özeze guran kurt ulamaları

Özê *el* ulana

Özê *uzkê* ulamak

Özê *m* ulana ~ jê çâm ulamak

mak 4. boşanmak (dentlerin veya yakınlara-
ların anılmak)

valabüvi *v* boşalmış olan

valabüvün *v* 1. boşaltış 2. boşaltı, tahtıye oluş
3. elde avuçta (bir şey) kalmasına 4. boşaltış
(dentlerini veya yakınlalarını anlatır)

valakıştin *v* boş hırakına

vale bilyün *v*ğü boş bırakmak

valakışti *v* boş bırakılmış (boş olan)

valaki *v* 1. boşluk 2. *v*z mekân 3. *v*z boşluk (i-
çinde hiç bir cisim bulunmayan uzay, feza)
-*v*z puhê navîn *v*z orta kulak boşluğu -*v*z
hewayê *v*z hava boşluğu - *v*z malmakê ra-
bin boşluğu -*v*z poz (dîfîn an jî bîvîl) bu-
run boşluğu -*v*z tîng an goğus boşluğu,
gûğus boşluğu -*v*zên poz (dîfîn an jî bîvîl)
burun boşlukları

valak *v* vakum

valaker *v*ğü boşaltıcı

valakirin *v* 1. boşaltma, boşaltım 2. boşaltma,
tahtıye etme * valakirina matê du rojan a-
Jot evin tahtıyesi tîk gun serik 3. boşaltma,
beca etme 4. boşaltma (bir silâhta ne kadar
mermî varsa hepsini arka arkaya pûlatın.) 5.
kotarma, boşaltma (işmiş bir yemeği
başka kaba boşaltma)

vale kîrîn *v*ğü 1. boşaltınak 2. boşaltınak, tahtı-
lye etmek * derên vale kîrîn dukkanî boş-
altılar 3. boşaltınak, beca etmek 4. boşaltı-
nak (bir silâhta ne kadar mermî varsa hepsini
arka arkaya pûlatınak) 5. kotarmak, be-
ca etmek (işmiş bir yemeği başka kaba boş-
altınak)

valakîrî *v* boşaltılmuş oku

valamaq *v* boş kalma

vale man *v*ğü boş kalmak * sabî vale ma *v*z
boş kaldı

valamaqî *v* boş kalmış olan

valamavîn *v* boş kalmış

valarî *v* 1. boşluk 2. *v*z boşluk (içinde hiç bir
cisim bulunmayan uzay, feza)

valayî *v* 1. boşluk 2. *v*z boşluk, gedik 3. *v*z
mekân 4. boşluk (çirnef bir cisim bulun-
mayan uzay, feza)

vale (I) *v* yazma (bus örtüsü)

vale (II) *v* vale, bacak (oyun kâğıtlarında)

valêz *v* valiz

valk *v* çalvar

vale *v* 1. vals (ku şer salon dansı) 2. vals (bu
dansın müziği) 3. mak vals (azî besteciler
tarafında yalnız çalınmak için hazırlanmış
beste türü)

vamîtan *v* 1. esenme, esmeye 2. gerilim

vamîtanîn *v* 1. esenme 2. germe

vamîtanûn *v*ğü 1. esenmek 2. germek

vamîtanî *v* 1. esenmiş 2. gerilmiş olan

vamîtanî *v* gerilmek

vamîtanî *v* geril

vamîtî *v* gergin, geril

vamîtûbûn *v* gerginleşme

vamîtû bûn *v*ğü gerginleşmek

vamîtikîrîn *v* gerginleştirme

vamîtî kîrîn *v*ğü gerginleştirme

vamîtûn *v* 1. esenme (bir cisim bir etki ile bi-
çin değişirme) 2. gerilme

vamîtin *v*ğü 1. esenme (bir cisim bir etki ile bi-
çin değişirme) 2. gerilmek

vamîtî *v* gerginlik

vamîtik *v* 1. esnek 2. gergin

vamîtokî *v* 1. esnek 2. gerginleş

vamîtoyî *v* 1. esnek, elastik * kûçîk esme-
ki vamîtoyî ye kûçuk esnek bir cisimdir 2.
gergin

vamîtoyîbûn *v* 1. esnekleşme 2. gerginleşme

vamîtoyî bûn *v*ğü 1. esnekleşmek 2. gergin-
leşmek

vamîtoyîbüvîn *v* 1. esnekleş 2. gerginleş

vamîtoyîkîrîn *v* 1. esnekleştirme 2. gerginleş-
tirme

vamîtoyî kîrîn *v*ğü 1. esnekleştirme 2. ger-
ginleştirme

vamîtoyî *v* 1. esneklik, elastikiyeti 2. gerginlik

vamîtî *v*ğü *v*amîtoyî

-*v*amîtoyî isimden isim türetme sözeği * *v*şvax

değüment:

van e bunlar (çaresi zamani) * ez van naxwa-
zîm her bunları istemiyorum e - çendân)
bu aralar, bu aralar, bu yakınlar * ez van
çendân nexweş bûm bu aru hastaydım -
derên hanê buralar * navîn wan herê van
derên jî belav bûye unların adı buralara ka-
car yayılmış - kertaşên hanê kîrî buxak -
rejan bu gunlerce, bu simlerde, bu yakın-
larda * di van rojan de te qet ew dî? bu
yakınları eştî haç goşdîm nu? (Ülân Kes) -
vîrên ku tu dîki haşk bîxwê ne aima Re-
cep, di kerdîşvîz.

vandayvîn *v*amê vandayvîn eîmentî (kısalt-
may V)

Vandal *v*ğü 1. Vandal (mîlîdîm başlangîç yıl-
larında yaşamış ve Roma İmparatorluğu ile
yaptığı savaşlarla zâmanlılıkla anı yapmış
bir doğu German halkı) 2. *v*ve vandâl

vandalîzm *v* vandalizm

vandultî *v* vandallik, vandalizm

vamîl *v*z vanilya

vamîlya *v*ğü 1. vanilya (Vanilla planifolia) 2.
vanilya (bu bitkinin meyvesi)

vamîdator *v* 1. vanilîdör 2. vanilîdör (motor-
lu kasalı) iç kavusını değiştirmeye yarayan
düzen)

vamîtrûk *v*z vandirlik, kamudan kaçınma

vamîtûz *v* *v*amîtûz, çekimci - lê aştûn *v*amîtûz
çekmek

vapur *v*z vapur

vapîr *v* *v*apîr -*v*a çimân unak vapuru

vapûrvan *v*ğü vapurcu

vapurvəni m vapurucuq
 var m seyrek
 variləz m kurbəç ilə kurbəç sapını birləşdirən bağlayan sırım
 vardiya m 1. vardiya (gəmilərdə beklenen növbət) 2. vardiya (gəmidə növbət yarı) 3. vardiya (nəqliyyatda çalışma)
 vardiyanın adı var vardiyaçı
 vardiyanı m vardiysəlik
 varē m sapı * rula ilə li dərəkə varē ye evimiz sapı bir yerdə
 varēti m sopalıq
 varik m piliç (təvəgün kəçuğu, ənginləşməmiş tavuq) - u mezin yarka
 varika mezin m bulaca
 varı (I) m soveçlik
 varı (II) m arazi olma, kəyartma
 varibün m arazi olma, kəyartma
 varı bün *ğəğ* arazi olmaq, kəyartmaq
 varibilyin mezin olma, kəyartıq
 varis bün varis
 varışandın *ğəğ* varışandın
 varışın bün varışı
 varmiləndin m ertələndə
 varmiləndin *ğəğ* ertələnmək
 varmiləndi m ertələnmək, təhərli
 varmilin m ertələnmək
 varmilin *ğəğ* ertələnmək
 varqilin *ğəğ* varqilin
 vartan vartan m 1. furt furt, farta farta 2. vət, çilincə delama ~ kirtin furt furt (ya da farta farta) etmək
 vartay m isbəl
 vartıvar m 1. temmuzda kulanılan bir aqsar şenliyi 2. koyun kırma şenliyi (23 temmuzda, Rumı təvəvünə görə də 10 temmuzda, Van və Balıx yöres. bu deyimi kulanırdı)
 varto bün shal
 vartoyi m isbəl
 vartoyibün m isbəl olma (hayvanlar üçün)
 vartoyi bün *ğəğ* isbəl olmaq (hayvanlar üçün)
 vartoyükirin m isbəl etmə
 vartoyi kirtin *ğəğ* isbəl etmək
 varyant m 1. varyant (əkinin dərəcədəki yarı) 2. u varyant * varyanta dıyemim a Memə Alan Memə Alan m ikinci varyant
 varyasyon bünə 1. varyasyon, dəyişim 2. məz çəkilmə
 varyaz m balyaz
 varyete m varyete
 vaşiq m çəkildək (koyunların kuyluqarı altına-daki kullara yazısqı kuruyan pınl k)
 vatini m m görevsel
 vatini m 1. görev, vəzifə 2. *ğəğ* görev (bir organ və ya gərəni yaptığı iş) 3. m görev (bir cismətdə bir döl birinci öbür birməklə ilə qışın ərcılığıyla gətirdiği iş) 4. m görev (bir cəğərin başqa cəğərlərlə olan ibkisi) ~ pirtin (ən ji stendin) görev almak - pirtin xer xwe görev

almak - a xwe domandın vəzifə görmək
 vatindar m görevli, vəzifəli
 vatindar bün m görevlənmə
 vatindar bün *ğəğ* görevlənmək
 vatindarbüym m görevlənmə
 vatindarı m görevlik
 vatindarkirin m görevləndirmə, vəzifələndirmə
 vatindar kirtin *ğəğ* görevləndirmək, vəzifələndirmək
 vatindəz m görevsevər
 vatindəzi m görevsevərlik
 vavka m vavka
 vavərker m bəhrəç
 vavərkin m belirtmə
 vavər kirtin *ğəğ* belirtmək
 vavərkiç m belirtilmiş olan
 vavəç m dəvəniş
 vavət m ayutma
 vavərker pevin ayartma
 vavərkeri m ayartmaçlıq
 vavərkin m ayut olma
 vavər kirtin *ğəğ* ayut etmək
 vavərkiç m ayut edilmiş olan
 vavim m istemə
 vavim *ğəğ* istemək
 vazelin m vazelin ~ kirtin vazelinlənmək
 vazelin tə dan *ğəğ* vazelinlənmək
 vaxu m vaxu
 ve rəv bir art udal * bi pēs və kəriye doğru
 ve - çün fildən lül və ismədən sım tərtəmə ö-nəki * vəkirin uçmaq * vaxvarın uçmaq * vaxber bün
 veanı m 1. geri getirilmə 2. bökük, əgilməş olan
 veanın m 1. geri getirmə 2. bükmə, əgimə 3. əgimə (sət bir cismə bükünə)
 veanın *ğəğ* 1. geri getirmək 2. bükmək, əgimək 3. əgimək (sət bir cismə bükmək) * stuna di bin kəran de vebəme merteğün dillindəki sözlər əç
 veərqləndin (I) m ayırma vaxıma, fərkəna vaxıma
 veərqləndin (II) m ayırma
 veərqləndin (II) *ğəğ* ayırma vaxıma, fərkəna vaxıma
 veərqləndin (II) m ayırma
 veərqləndin (II) *ğəğ* ayırma
 veərqlin (I) m ayırma vaxıma, fərkəna vaxıma
 veərqlin (II) m 1. ayırma 2. fərkəna (bi yere düşip və ya dokunup kalmə)
 veərqlin (I) *ğəğ* ayırma vaxıma, fərkəna vaxıma
 veərqlin (II) *ğəğ* 1. ayırma 2. fərkəna (bi yere düşip və ya dokunup kalmə)
 vəvə m yapılmama, yemədən yapılmama
 vəvəhün m 1. yapılmama, yemədən yapılmama 2. düzənlənmə, istah edilmə, iyileşmə
 vəvə hün *ğəğ* 1. yapılandırılmama, yemədən yapılandırılmama 2. düzənlənmək, istah edilmə, iyileşmək

kesmek (görültü veya sesi kesmek) 5. pazar-
lığa kesmeleştmek
vebrilîn m kesme
vebrilîn lîgh kesmek
vebrilîn m 1. kesimlik 2. pzl kesimlik
vebrîkür m kesmeleştmek
vebrî kûr lîgh kesmeleştmek
vebrîkürî m kesmeleştirilmis
vebrîsüandîn m parıldatma
vebrîsüandîn lîgh parıldatmak
vebrîsüân m parıldama
vebrîsüân lîgh parıldatmaq
vebrîsüân m parıldatma, isıldatma
vebrîsüân lîgh parıldatmaq, isıldatmaq
vebrîsüandîn m gülümsetme
vebrîsüandîn lîgh gülümsetmek
vebrîsür m gülümsetme, gülümseyiş
vebrîsür lîgh gülümsetmek
vebrîzav m 1. tepki, reaksiyon 2. tepkime ~
nişan dan tepki gâsermek
vebrîzavdar m tepkili
vebrîzavî m tepkisel
vebrîzavî m 1. tepki gösterme 2. tepkime
vebrîzavî lîgh 1. tepki göstermek 2. tepkirmek
vebrîzavînet m tepkici, reaksiyoner
vebîn m 1. bulma 2. görme
vebîner wêbr bulucu, kaşif
vebînîyî m bulgusal
vebînî m bulgu
vebîr m be ek, hafıza
vebrîrandîn m amansalma, hauratma
vebrîrandîn lîgh amansalmak, hauratmak
vebrîr m amansalma, hauratma
vebrîr lîgh amansalma, hauratmak * ez ve-
dîbirim amansiyorum
vebrak m yuvuluk kek
vebuhandîn m belirtme, tayin etme
vebuhandîn lîgh belirtmek, tayin etmek
vebuhîjandîn m erime
vebuhîjandîn lîgh erimək
vebuhîjandî m erimək
vebuhîjî m eriyik
vebuhîjin m erime
vebuhîjin lîgh erime
vebuhîtin m belirtme, tayin etme
vebuhîtin lîgh belirtmek, tayin etmek
vebûn m 1. açılma, açılım 2. açılma, çözülmə
3. açılma (genişleme, ballaşma) 4. açılma,
açılış (kuruluşlar için, ilk kez veya yeniden
işe başlama) 5. açılma (renkler için: çözü-
lünə yitirmə) 6. açılma (sis, dumən, karun-
lık için, dağılma, yoğunluğunu yitirmə) 7. a-
çılma (gereken güce ulaşma) 8. patlama (gö-
rünür duruma gelme, ortaya çıkma, yeşer-
me) 9. açılma
vebûn lîgh 1. açılmak * derî vebû k. p. açıl-
dı * rē vebûye yol açılmış * dikan vebûhū
dükkan açılmıştı 2. açılmak, çözülmək *
pazâr wē yûn rēş ū dîrē] vebûbûn ū xwē

ber-dabûn ser milên wē uzv-a sıyahı saçları
çözülme, belire doğru uzanmıştı 3. açılmak
(genişlemek, ballaşmak) * sola wî vebû a-
yakkabısı açıldı 4. açılmak (kuruluşlar için:
ilk kez veya yeniden işe başlamak) * navet-
da çandê vebû kûnir merkezi açıldı. 5. açıl-
mak (renkler için: koyuluğunu yitirmek) *
rengê perleyê vebûye pazdinin rengi açıl-
mış 6. açılmak (sis, dumən, karunlık için:
dağılmak, yoğunluğunu yitirmek) * dinya
vebû hawa açıldı 7. açılmak (gereken güce
ulaşmak) * hesp li rē vebû zî yoldı açıldı 8.
patlamak (görünür duruma gelmek, ortaya
çıkma, yeşermek) * bûrlîkên darê vebûn
ağacın çon uruçukları patladı

vebûnî m 1. açılma, açılım 2. çözümlük
vebûyî m 1. açık 2. açılmış olan 3. çözgü, çö-
züklük
vebûyî m m 1. açılış, açılma 2. açılış, çözülmüş
* vebûyîna girêkê dîğumîn çözülmüşü 3. çö-
zümlük (genişleme, ballaşma) 4. açılış (kurul-
uşlar için, ilk kez veya yeniden işe başla-
ma) 5. açılış (renkler için: koyuluğunu yitir-
me) 6. açılış (sis, dumən, karunlık için, da-
ğılma, yoğunluğunu yitirmə) 7. açılış (gere-
ken güce ulaşma) 8. patlama (görünür duru-
ma gelme, ortaya çıkma, yeşermə)
vecelldandîn m 1. cəlləndirmə, əskələndir-
mə, hiddələndirmə 2. acma (ş. kalğırlığına
ulağıqlığına girmə)
vecelldandîl m l. cəlləndirmək, əskələn-
dirmək, hiddələndirmək 2. acmaq (ş. kal-
ğırlıq için, ulağıqlığına girmək)
vecelldîn m 1. cəllənmə, rəşadətə, hiddət-
lənmə 2. rebəlləşmə, heceleşmə
vecelldîn lîgh 1. cəlləndirmək, rəşadətə, hidd-
dələnmək 2. rebəlləşmək, heceleşmək
vecemandîn m top ama
vecemandîn lîgh toplamaq
vecemandî m toplanmaq, toplamaq olan
vecemîyîyî m toplamaq, toplanmış olan
vecemîm m toplanma
vecemîs lîgh toplanmaq
vecinîq m ürək, ürəkli
veclîqandîn m 1. ürkmə, ürklmə 2. (bir u-
yanı veya heyecan sonuzu) sıçrama
veclîqandîn lîgh 1. ürkmək, ürklmək 2.
(bir uyanı veya heyecan sonuzu) sıçrammaq
veclîqandî m 1. ürkmə, ürklmə 2.
(bir uyanı veya heyecan sonuzu) sıçrammış
vecinîqî m 1. ürək, ürəkli 2. belirlənmiş olan
veclîqî m 1. ürkmə, ürklmə 2. ürkmə, huy-
lanma 3. helələmə, bəzilənmə (uadət və
korkuyla kalkıp çevrənmə bəzilən) 4. sıçra-
ma (bir uyanı və ya heyecan səbəbiylə ürək-
tek bəzən hirs olduğu yerdə doğruluq gibi
sarsılma)
veclîqîn lîgh 1. ürkmək, ürklmək 2. ür-
kmək, huylanmaq 3. helələnmək, bəzilənmək

(undan ve korkuyla kalkıp çevresine bakınırlık) 4. sıyrılmak (bu uvarı veya heyecan sebebiyle ürkerək birden bız a.duğu yerde dağrulur gibi sıyrılmak) * yava ji nişka ve deñg jê hate klirîn ji çitê xwe veçniqñi andeñ seştemace yerinden s.çerê

veçniqñer *rd* ürkekli

veçniqñiyî *rd* ürkek

veçniqñiyî *m* ürkeklik

veçniqñer *rd* ürkekli

veçniq *m* ürək, ürklük

veçlîn *m* çığırma

veçlîn *m* çığırma (yemek için)

veçlîn *lğb* çığırmaq (yemek için)

veçemandin *m* eğme

veçemandin *lğb* eğmek

veçemandi *rd* eğik, eğilmiş olan

veçemayî *rd* eğ k. eğilmiş olan

veçemîn *m* eğdine

veçemîn *lğb* eğilmek

veçerisandin *m* 1. döndürme 2. sükine (ürülme) seyilme için

veçerisandin *lğb* 1. döndürmek 2. sükünət (ürülmüş şeyler için)

veçerisîn *m* 1. döndürme 2. sükünət (ürülmüş şeyler için)

veçerisîn *lğb* 1. dönmek 2. sükünət (ürülmüş şeyler için)

veçewsan *m* baskı

veçewsandîn *m* baskı uygulama, ezilme etme

veçewsandîn *lğb* baskı uygulamak, ezilme etmek

veçewsîn *m* baskıya uğrama, ezilme görme

veçewsîn *lğb* baskıya uğramak, ezilme görmek

veçêbûn *m* 1. düzenlenme, yapılanma 2. düzenlenme, tanzim olma

veçêbûn *lğb* 1. düzenlenmek, yapılanmak 2. düzenlenmek, tanzim olmak

veçêbûyîn *m* 1. düzenleniş, yapılanış 2. düzenleniş, tanzim oluş

veçê kirîn *lğb* 1. düzenlenme, yapılandırma 2. düzenlenme, tanzim etme

veçê kirîn *lğb* 1. düzenlenmek, yapılandırılmak 2. düzenlemek, tanzim etmek

veçêkirî *rd* 1. düzenlenmiş, yapılandırılmış 2. düzenlenmiş, tanzim edilmiş

veçêrandîn *m* oluşturma

veçêrandîn *lğb* oluşturmak

veçêrîn *m* oluşturma

veçêrîn *lğb* oluşturmak

veçlînanî (I) *m* 1. biçme 2. yolma

veçlînanî (II) *m* 1. dokuma 2. östür, gözleme (kumaştaki veya başka bir şeydekî deliği örerek kapatma)

veçlînanî (I) *lğb* 1. biçmek 2. yolmak

veçlînanî (II) *lğb* 1. dokunmak 2. örmeğe gzetmek (kumaştaki veya başka bir şeydekî deliği örerek kapatmak) * niñ qulîka li ser

çoka xwe veçlînanî pantolonên dîz kirînanî-Jaki deliği örülen

veçlî *rd* 1. dokulu, dokunmuş olan 2. örük, gözeli

veçlîn (I) *m* 1. biçme 2. yolma (ör. çirmen gibi şeyleri yenden kapatma)

veçlîn (II) *lğb* 1. dokuma (tezgahla kumaş yapma) 2. örmeğe, gözleme (kumaştaki veya başka bir şeydekî deliği örerek kapatma) 3. işleme, nakşetme 4. mece saklatma

veçlîn (I) *lğb* 1. biçmek 2. yolmak (ör. çirmen gibi şeyleri yenden kapatmak)

veçlîn (II) *lğb* 1. dokunmak (tezgahla kumaş yapma) 2. örmeğe, gözleme (kumaştaki veya başka bir şeydekî deliği örerek kapatmak) 3. işlemek, nakşetmek 4. mece saklatmak

veçlîrandîn *m* 1. yutma 2. yolma 3. dieme, birbirinden ayırma 4. çöreme, söleme (ürülmüş şeyin örgüsünü ayırma) 5. cırtıklanma 6. parçalanma 7. mece işlenmesi

veçlîrandîn *lğb* 1. yutmak 2. yolmak * porê xwe veçlîrandîn saçları yoldu 3. diemek, birbirinden ayırmak * hişiyê ji hev veçlîrine keçeyî di 4. çörmek, sölemek (ürülmüş şeyin örgüsünü ayırmak) 5. cırtıklanmak 6. parçalanmak 7. mece işlenmesi

veçlîrandî *rd* 1. yutma 2. yoluk 3. diilmiş, birbirinden ayrılmış olan 4. çözülmüş, sökülmüş (ürülmüş şeyin örgüsü ayrılmış olan) 5. cırtıklanmış 6. parçalanmış

veçlîrikandin *m* delirme

veçlîrikandin *lğb* delirtmek

veçlîrikîn *m* delirme

veçlîrikîn *lğb* delirtmek

veçlîriyayî *rd* 1. yirik 2. yoluk 3. diilmiş, birbirinden ayrılmış olan 4. çözülmüş, sökülmüş (ürülmüş şeyin örgüsü ayrılmış olan) 5. cırtıklanmış 6. parçalanmış

veçlîrîn *m* 1. yirtılma 2. yolunma 3. diilme 4. çözüme, sökülmeye (öçülmüş şeyin örgüsü birbirinden ayrılma) 5. cırtıklanma 6. parçalanma

veçlîrîn *lğb* 1. yirtilmek 2. yolunmak * porê wê veçlîriyayî saçları yolunmuşu 3. delirtmek 4. çözülmek, sökülmek (ürülmüş şeyin örgüsü birbirinden ayrılması) 5. cırtıklanmak 6. parçalanmak

veçlîrkandin *bw* veçlîrkandin

veçlîrkandin *m* çayırlandırma (eden olma) (hayvan, yediği çayırdan hastalanma)

veçlîrikandin *lğb* çayırlandırmaya neden olmak (hayvan, yediği çayırdeni hastalanmak)

veçlîrikîn *m* çayırlandırma (hayvan, yediği çayırdeni hastalanma)

veçlîrikîn *lğb* çayırlandırmak (hayvan, yediği çayırdeni hastalanmak)

vedan (I) *m* 1. eşme, eşleme 2. deşme, deşilme 3. kaza, kazma (herhangi bir araçla toprağı açma, kuyu, çukur yul vb açma) 4. açma (kazmak veya eşleyecek açma)

vedan (II) *v* 1. cakma (kusmek ve cakmak aleti için) 2. sanıma, saplama
vedan (III) *v* dümne (kar, yağmur için, kestirme yağması durma)
vedan (IV) *v* 1. kurma (yayı veya zembereği germe) 2. kurma (uzak vb. için düzenek kurmak)
vedan (V) *v* ayırma
vedan (I) *ğg* 1. aşmek, eşelemek * *hi* *şivikê* ard vedûda değmekle toprağı eşyardu 2.deşmek, deşelemek * *beraz keltine zavişê û* teşile vedane domuzları toprağı deşelemiş 3. kazmak (herhangi bir amaçla toprağı açmak, kayı, cukuk, yel vb. açmak) * *hîr vedatê kuyê kazmak* 4. açmak (kazmak veya eşeleyerek açmak)
vedan (II) *ğg* 1. cakmas (kusmek ve cakmas aleti için) * *birûşkê veda şaşek çakti* 2. sanıma, saplama
vedan (III) *ğg* dümne (kar, yağmur için, kestirmek, yağması durmak) * *huraz vedabû yağmuri dümüşti*
vedan (IV) *ğg* 1. kurmak (yay. veya zembereği germe) 2. kurmak (uzak vb. için düzenek kurmak) * *kun veda çaxir kurdu*
vedan (V) *ğg* ayırma * *pezê xwe vedaye davayê ayırmuş*
vedandin *v* kurma (uzak vb. için)
vedandin *ğg* kusmak (uzak vb. için)
vedandî *v* kurulu (zembereği kurulu)
vedayî (I) *v* 1. eşek 2. kazık * *porê vedayî kazik mezur*
vedayî (II) *v* kurma * *konê vedayî kurê le çêdê*
vedayîn (I) *v* 1. eşek, eşeleyiş 2. kazık, deşelemiş 3. kazık, herhangi bir amaçla toprağı, açma, kuyı, çukur, vol vb. açma 4. kazık (kazmak veya eşeleyerek açma)
vedayîn (II) *v* 1. çakar (kusmek ve cakmak aleti için) 2. sanıma, saplama
vedayîn (III) *v* dümne (kar, yağmur için, kestirme yağması durma)
vedan (IV) *v* 1. kurma (yayı veya zembereği germe) 2. kurma (uzak vb. için düzenek kurmak)
vedang *v* ses şiddet
veder *v* 1. dış 2. distalama, tecrü, sayılarına * *klirij tecrî etmek*
vederbûn *v* 1. ç kara, dışa çıkma 2. distalama, tecrü olma
veder hûn *ğg* 1. çıkmak, dışa çıkmak 2. distalanmak, tecrü olmak
veder dan *v* dışa verme
veder dan *ğg* dışa vermek
vederî *v*, distalama, tecrü
vederkirin *v* 1. çıkarma, çıkmaş (bu anlam veya bir şeyin çıkmasını sağlama, çıkmasına sebep olma) 2. dışa alma, çıkarma 3. dışa verme 4. dışa verme, alma 5. dışarı alma, kav-

ma (bir yerden süzüp çıkarma) 6. distalama, tecrü etme 7. sürgün etme
veder kirin *ğg* 1. çıkarmak (birini veya bir şeyin çıkmasını sağlama, çıkmasına sebep olmak) 2. dışa almak, çıkarmak 3. dışa verme 4. dışa vermek, almak * *ujil veder kir akal an* 5. dışarı almak, kovmak (bu yerden sürüp çıkarmak) 6. dışımaş, tecrü etmek 7. sürgün etmek
vederkiri *v* 1. çıkartmaş 2. dışa almaş, çıkartmaş 3. dışa verme 4. dışa verilmiş, alınmış 5. dışarı alınma, kovulmuş (bir yerden sürüp çıkarma) 6. dışılanmış, tecrü edilmiş 7. sürgün, sürgün edilmiş olan * *kesê vederkerî sürgün kerdê*
vederî *v* * *torik newweşîneke ved re kuzmak* bulayê bir hastaluktur
vedirîn *v* bulama
vedirîn *ğg* bulama
vedirûn *ğg* dikmek
vedirûn *v* dümne (teşile dikme)
vedirûtin *v* 1. dikme 2. yolma
vedirûtin *ğg* 1. dikmek 2. yolmak * *porê xwe vedirûtin saqlarini yelcu*
vedirûtl *v* 1. dikik, dikilmiş olan 2. yolak
vediyar *v* as. kar, ayak suuk
vedizin *v* 1. calma 2. gizlenme, saklanma, saklanış
vedizin *ğg* 1. çalmak 2. gizlenme, saklanmak * *xwe jê vedize ondan şiklên*
vedîja *ğg* *ayên* vedî
vedîtin *v* 1. bulma, görme 2. bulma, keşfetme (ortaya çıkarma) 3. buluş, keşif (ortaya çıkarma) 4. buluş, keşif (var olduğu bilinen bir şeyin ortaya çıkarılması) * *vedîtina Amerîkayê* Amerikalının keşfi 4. buluş, delil
vedîtin *ğg* 1. bulmak, görmek 2. bulmak, keşfetmek (ortaya çıkarmak) * *ez jê dixebitîm* şîra cewhera vê hêzê vedîtinê *v* kavvetin, evlenmiş surin bulmağa çıışyêtin 3. bulgulanmak
vedîtin *v* bulunmuş, keşfedilmiş olan
vedon *v* 1. süreli, periyot * *weşana vedon sure* li yayin 2. devre, periyot 3. *ji* periyet, devre
vedurî *v* asiyodik
vedûstîtin *v* vedûstin
vedûrandin *v* 1. uçurma 2. ice doğru kılma
vedûrandin *ğg* 1. uçurmak 2. ice doğru kılma
vedûrin *v* 1. uçma 2. ice doğru kılma
vedûrin *ğg* 1. uçmak 2. ice doğru kılınmak
vegebe *v* tiraf etmiş olan
vegehtin *v* 1. *çê* etme
vegehtin *ğg* tiraf etmek
veger *v* 1. dönüş * *ez li ser rîya vegerê* 2. *malê me* *v* *çê* dönüş *velandivan* 2. dönüş *v* *li* *biyê* *terş* *terş* *dönüş* *v* *li* *biyê* *u* *dönüşü*
vegeran *v* 1. dönüş, dönme 2. rivat, geri çekilme 3. *fer* kayıma, rucû

vegerandin *w* 1. döndürme, geri döndürme 2. çevirme, geri çevirme, uade etme 3. çevirmek (yoldanlık alıkayma, yoldan döndürme) 4. döndürme 5. yalanı gebeliğe dönüştürme 6. vazgeçme, caydırma

vegerandin *lêgê* 1. döndürmek, geri döndürmek 2. çevirmek, geri çevirmek, uade etmek * **pereyên wî vegerandin** pahasını çevirdi 3. çevirmek (yoldanlık alıkaymak, yoldan döndürmek) * **heval em ji rû vegerandin û birn mala xwe** arkadaş bizi çevirip evane getirdi 4. dönüştürmek 5. yalanı gebeliğe çevirmek 6. vazgeçirmek, caydırak

vegerandî *w* döndürme, çevirme, geri çevirme

vegerandî *w* *we* terci-i-ken

vegerdar *w* döndürücü

vegerdarî *w* döndürülük

vegerok *w* döndürücü

vegeriyayî *w* 1. donuk, donmuş olan 2. dârek

vegerîn *w* 1. dönme, dönüş, geri dönme (geri gelme, geri gitme) 2. dönüş 3. tersinme, aksi etme 4. dönme (e-yürelme) 5. dönme (inanç, din veya düşüncesini değiştirmek) 6. dönüşme, değişim 7. kayırmak (bir şeyi yapmaktan vazgeçme) 8. iyileşme, iyileşmeye başlama -a *waran* yuvaya dönüş

vegerîn *lêgê* 1. dönmek, geri dönmek (geri gelmek, geri gitmek) * **çû û vegerî** din vegeriya çûti, tekrardan dönmedi 2. dönülme * **Evare divê em vegerîn** malî akşama eve dönecece 3. tersinmek, aksi etmek 4. dönmek (e-yürelmek) 5. dönmek (inanç, din veya düşüncesini değiştirmek) 6. dönmek, değişmek 7. kayırmak (bir şeyi yapmaktan vazgeçmek) 8. iyileşmek, iyileşmeye başlamak * **ji ser wê încê vegeriya** bu ilaç üzeline iyileşmeye başladı * **vegerî!** geri dön!

vegerînbare *w* 1. donus 2. adeli

vegerîner *w* 1. döndürücü 2. dönüştürücü

vegermalîk *w* *we* terci-i-ken *we* gerim almaz getirmeli beşer

vegerok *w* 1. döner 2. döndürücü

vegerokî *w* *we* döndürülük

vegerok *w* *we* döner

vegerokî *w* döndürülük

vegeş *w* dirî, şerî, seşelî

vegeşbîn *w* dirileşme, dirilme (bitiren, porsanmış veya solmuşken tekrar diri hale gelme)

vegeş bûn *lêgê* dirileşmek, diri olmak (bitiren, porsanmış veya solmuşken tekrar diri hale gelmek)

vegeşbûyîn *w* dirileştî, dirilîş (bitiren, porsanmış veya solmuşken tekrar diri hale gelme)

vegeşkirin *w* diriltme

vegeşkirin *lêgê* diriltmek

vegezandî *w* ağınma, ağırma, debelenme

vegezandî *w* ağınma, ağırma, debelenme

vegezandî *lêgê* ağınmak, debelenmek

vegezandî *w* ağınma, ağırma, debelenme (çarpınma, tepinme, kımıldama)

vegezandî *lêgê* ağınmak, ağırmaq, debelenmek (çarpınmak, tepinmek, kımıldamak)

vege *w* *we* anlattı

vege *w* anlattı

vege *w* anlattı

vege *w* anlattı

vege *w* anlattı

vege *w* anlattı

vege *w* anlattı

vege *w* anlattı

vege *w* anlattı

vege *w* anlattı

vege *w* anlattı

vege (I) *w* *we* buluştu, geçti * **nexweşîna vege** geçici hastalık

vege (II) *w* 1. ağama 2. tutul, tutuldu

vege (III) *w* 1. buluştu, geçti 2. *w* buluştu (buluştu)

vege (IV) *w* ağal, atla

vege *w* *we* işgal

vege *w* *we* işgal

vege (I) *w* 1. ağal etme, tutma, kapma 2. seherme 3. istila etmek, kaplamak, tutma 4. tutma (bez, örtü vb. şeyleri gerek tutma) 5. girme (gergin bir şeyle örtme) 6. kurma, çadır kurma -a *w* *qûna* koraklama

vege (II) *w* örtme (saç, yele gibi şeyler için, birin me doluyarak örtme, örük örtme)

vege (III) *w* kapma, buluşma (hastalık vb için)

vege (IV) *w* *we* işgal etmek, tutmak, kapmak 2. sehermek 3. istila etmek, kaplamak, tutmak 4. tutma (bez, örtü vb. şeyleri gerek tutma) 5. girme (gergin bir şeyle örtme) 6. kurmak * **em dixwazî** kon vegerin çadı kurmak istiyoruz

vege (V) *w* *we* örtme (saç, yele gibi şeyler için, birin me doluyarak örtme, örük örtme)

* **keşîkê ji Rêza Dilê** *w* *we* *re* *parê* *w* *vege* *lêgê* *k* *z* saçlarını bar güzel örtüştü

vege (VI) *w* *we* kapma, buluşma (hastalık vb için)

vege (VII) *w* *we* işgal etmiş, bitirilmiş 2. istila edilmiş, zaptlanmış 3. kurulu * **çadira vege** *lêgê* kurulu çadır

vege (VIII) *w* *we* örtme (örneğin saç vb için)

vege (IX) *w* *we* kapma, buluşma (hastalık vb için)

vege (X) *w* *we* işgal etmiş, bitirilmiş 2. istila edilmiş, zaptlanmış 3. kurulu * **çadira vege** *lêgê* kurulu çadır

vege (XI) *w* *we* örtme (örneğin saç vb için)

vege (XII) *w* *we* kapma, buluşma (hastalık vb için)

vege (XIII) *w* *we* işgal etmiş, bitirilmiş 2. istila edilmiş, zaptlanmış 3. kurulu

vege (XIV) *w* *we* işgal etmiş, bitirilmiş 2. istila edilmiş, zaptlanmış 3. kurulu

vege (XV) *w* *we* işgal etmiş, bitirilmiş 2. istila edilmiş, zaptlanmış 3. kurulu

vege (XVI) *w* *we* işgal etmiş, bitirilmiş 2. istila edilmiş, zaptlanmış 3. kurulu

vegezandî *w* 1. çekişme 2. çekip yolma, saç çekme

vegezandî *lêgê* 1. çekişmek 2. çekip yolmak, saç çekmek * **parê** *w* *vegezandî* saçta çekti

veguzgizîn *w* 1. çekıştirilme 2. çezip yollanma, saç çekilme
 veguzgizîn *lêgû* 1. çekıştirilmek 2. çekip yollanmak, saç çekilmek
 vegutin *w* 1. anlatma, anlatış 2. anlatım 3. wj anlatma, biçmeye etme, h. kayetleme
 vegutin *lêgû* 1. anlatmak (bir konu üzerinde) 2. açıklanmada bulunmak, bilgi vermek) * *êştên ku hefa serê sibêlê fikiribû awest ji bayê awerê ji vebêje zabaha kaçar duştandûgu şeyîrî bahasina da anlartinak istedi* 2. wj anlatmak, hüküye etmek, hüküyelemek
 vegutinbêj *nêw* anlatma
 vegutinbêjî *w* anlatmaçılık
 vegutinbaş *nêw* anlatım biçimi
 vegutinbaşî *w* anlatım biçim
 vegutî *w* anlatılmış olan
 veguhartin *w* 1. değiştirmek (başka bir biçime sokma, değişikliğe uğratma) 2. dönüşürme 3. evirme, taklip etme (yapısını değiştirmek)
 veguhartin *lêgû* 1. değiştirmek (başka bir biçime sokarak, değişikliğe uğratmak) 2. dönüşürmek 3. evirmek, taklip etmek (yapısını değiştirmek)
 veguhartinî *w* 1. değiştirilme 2. dönüşürülme 3. evrilme, taklip edilmiş
 veguhastin *w* 1. aktarma, nakletme 2. ileme, ulaştırma, ulaşım (gotürme, nakil etme) 3. *êz* ulaştırma 4. aktarma (bu yenden bir şeye başka bir kaba geçirme) 5. aktarma (bir şeyin yolunu, yönünü değiştirmek) 6. *êz* ileme (elektrik akımı, ısı, gaz vb yi bir yerden başka bir yere götürme) 7. taşıma (boru, kanal, vb sıvı maddeleri bir yerden başka bir yere taşınat) 8. göçürme (bitkileri yerinden çıkarıp başka yere dikme) 9. değiştirme (birini bırakıp başkasını edime veya kullanma) 10. beşdel bahadêki getürleri götürme -*ya bewayî havada rasal - tumerî (on ji kumelî) topla taşına -ya xwînê bi kan aktarî*
 veguhastin *lêgû* 1. aktarmak, nakletmek 2. iletmek, ulaştırmak (gotürmek, nakil ettirmek) 3. aktarmak (bir yerden, bir kaptan başka bir kaba geçirmek) 4. aktarmak (bu şeyin yolunu, yönünü değiştirmek) 5. *êz* iletmek (elektrik akımı, ısı, gaz vb yi bir yerden başka bir yere götürmek) 6. taşıması (boru, kanal, vb sıvı maddeleri bir yerden başka bir yere taşınatmak) 7. göçürmek (bitkileri yerinden çıkarıp başka yere dikmek) 8. değiştirmek (birini bırakıp başkasını edime veya kullanmak) 9. beşdel bahadêki getürleri götürmek
 veguhastina *kumelî w* toplu taşıma
 veguhastina *tonerî w* toplu taşıma
 veguhastin *hev êgû* 1. evirmek
 veguhastî *w* 1. aktarılmış, nakletilmiş 2. iletilmiş, ulaştırılmış 3. değiştirilmiş
 veguhastok *w* değışken

veguhastokî *w* değışkenec
 veguhaz *w* 1. aktarma, nakil 2. aktarma, transfer 3. iletim 4. *wj* iletim (ilerken şeylerden ısı ve elektrik geçmesi)
 veguhazî *w* aktarma, nakil
 veguher *w* dönüşüm, inşaat
 veguheran *w* 1. değışim 2. dönüşüm 3. yer başkalaşım
 veguherandî *w* 1. değıştirme 2. dönüşürme 3. başkalaşım
 veguherandî *lêgû* 1. değıştirmek 2. dönüşürmek 3. başkalaştırmak
 veguherandî *w* 1. değıştirilme 2. dönüşürülme 3. başkalaştırılma
 veguherî *w* 1. değışim 2. dönüşüm olan 3. başkalaşım
 veguherin *m* 1. değıştirme, değışim 2. dönüşüm, dönüş 3. *per* dönüşüm 4. başkalaşım
 veguherin *lêgû* 1. değışmek 2. dönüşmek 3. başkalaşmak
 veguherînî *w* 1. değışimsel 2. dönüşümsel
 veguherîparî *êz nêw* dönüşüm, transformasyon
 veguherîparêzî *w* dönüşümsellik, transformizm
 veguhêran *w* 1. değışim * *veguhêrana civa-kî soşyêl değışim* 2. dönüşüm
 veguhêrin *w* 1. değışime 2. dönüşime 3. evirme, taklip olma
 veguhêrin *lêgû* 1. değışmek 2. dönüşmek 3. evrilme, taklip etmek
 veguhêriner *w* 1. değıştirici 2. dönüşürücü
 veguhêz *m* 1. aktarma, aktarım, nakil 2. aktarma, devri, devretme * *ji ewelbeyê veguhêzî mal bo wagonê malin arîbodan wagonê devri* 3. iletim, ileme, ulaşım 4. *êz* iletim (ilerken şeylerden ısı ve elektrik geçmesi) - (i, u) kilitli -*e* aktarma yapınak
 veguhêzîn *m* 1. aktarma, aktarım, nakletme 2. ileme, ulaştırma, ulaşım - *kirin* aktarma etmek
 veguhêzînî *w* 1. aktarma, aktarım * *trên*
 veguhêzînî *aktarmalî* *trên* * *êz bi veguhêzînî halîq* aktarmalı geldim 2. demimli
 veguhêzbarî *lêgû* iletkenlik
 veguhêzer *nêw* 1. aktarıcı, aktaran, nakletici 2. ileci, ulaştırıcı
 veguhêzerî *m* 1. aktarım, iletkenlik, ulaştırıcı
 veguhêzîya *wesleyan* *lêgû* *êz* nakli, organ aktarımı
 veguhêzî *w* 1. aktarım, ulaştırma, nakil * *anîyarên veguhêzîyê nakil vasîletî* 2. ulaşım, aktarma, ileme 3. *arîqal* 2. *êz* çıkarılma 4. *w* nakli (taşınma ile ilgili olan) - *kirin* aktarmak etmek -*ya wesleyan* *lêgû* organ nakli, organ aktarımı
 veguhêzîn *m* 1. aktarılmış, nakletilmiş 2. aktarılmış, ulaştırılmış 3. değışime
 veguhêzîn *lêgû* 1. aktarılma, nakletilmek 2.

aktarilmek, ilerlemek, ulaştırılmak 3. değişmek
vegubêzkar *şêrê* 1. aktarıcı, aktarıcı, nakliyeciler 2. nakliyeciler, nakliyeciler, taşıyıcı
vegubêzkarî *er* 1. aktarıklık, aktarıklık 2. taşıyıcılık, nakliyecilik, nakliyecilik
vegubêzker *şêr* vegubêzkar
vegubêzkerî *bu* vegubêzkarî
vegubirandin *w* 1. değiştirmek (başka bir biçime sokma, değişikliğe uğratma) 2. değiştirmek
vegubirandinê *şêrê* 1. değiştirmek (başka bir biçime veya duruma getirmek) 2. değiştirmek
vegubirandî *er* 1. değiştirilmiş 2. dönüştürülmüş
vegubirî *w* 1. değiştirme 2. dönüşmüş
vegubirîn *w* 1. değişme (başka bir biçime veya duruma girme) 2. dönüşme
vegubirînê *şêrê* 1. değiştirmek (başka bir biçime veya duruma girme) 2. dönüşmek
vegubizî *er* 1. aktarılmış 2. değiştirilmiş 3. dönüşmüş olan
vegubizî *w* 1. aktarılmak 2. aktarıcıya ilerletme, ulaştırılmak 3. değişme (başka bir biçime veya duruma girme) 4. değiştirmek (yerine başka şey veya kimse gelmek) 5. dönüşme
vegubizîner *er* 1. aktarıcı 2. transforman
vegubostîn *şêr* vegubostin
vehan *w* 1. orme 2. ay kurgu
vehandin *w* 1. örmek 2. ay kurgulama (teker-yata)
vehandinê *şêrê* 1. orme 2. kurgulanmak (teker-yata)
vehandî *er* 1. erici 2. ay kurgulu, kurgulanmış
vehatin (I) *w* 1. gelme, dönme 2. dönme, dönüşme 3. (çe dağıt) eğilmek, bükülmek
vehatin (II) *w* 1. doğma (göz nesneler için) 2. çakma (şarık, çakma)
vehatin (III) *w* ekvama
vehatin (IV) *w* dol tutma
vehatin (I) *şêrê* 1. gelmek, dönmek 2. dönmek, dönüşmek 3. (çe dağıt) eğilmek, bükülmek
vehatin (II) *şêrê* 1. doğmak (göz cisimleri için) * *ne êvarê dutê ne sîhekê vetê ne akşam hatiyor ne sabah dişûvê* 2. çakmak * *lîrêk vehatin şîrêk çakmak*
vehatin (III) *şêrê* çakışmak
vehatin (IV) *şêrê* dol tutmak * *miş vehatiye koyon dol nîmêş*
vehatî *er* 1. gelmiş, dönüşmüş 2. eğik, bükük
vehelandin *w* sallama
vehelandinê *şêrê* sallamak
vehelandî *er* sallanmış olan
vehelîn *w* sallama, sallanış, sallanış, sallanmış
vehelînê *şêrê* sallanmak, sallanmak (kiminle mak başı bulunduğu yerden geçmek düz-

me gelip yerinden oynamasız)
vehelandin *w* erime
vehelandinê *şêrê* erimek
vehelandî *er* erimemiş, erimemiş durumda olan
vehelîn *w* erime
vehelînê *şêrê* erimek
veher *w* onarım, tamir
veheran *w* onarıcı
veherandin *w* onarım, tamir etme
veherandinê *şêrê* onarılmak, tamir etmek
veherandî *er* onarılmış, tamir edilmiş olan
veherin *w* onarıcı, tamir olan
veherinê *şêrê* onarılmak, tamir olmak
veherîner *er* tamirci
veherînerî *w* tamircilik
vehes *w* 1. dinlenme, mola 2. ara (bir günün, bir ayın dinlenme süresi) 3. *sp ara*, mola (tek mola oyun sırasında aldıkları buer dakikalık dinlenme süresi)
vehesan (I) *w* 1. dinlenme 2. rahatlama, sakınlaşma, yatıştırma 3. tahallüt, kurtulma
vehesan (II) *w* 1. duyma 2. duyumsama, farkına varma
vehesandin (I) *w* 1. dinlendirmek 2. rahatlama, kurtulma
vehesandin (II) *w* 1. duyma, işitme 2. duyumsama, farkına varma
vehesandinê (I) *şêrê* 1. dinlendirmek 2. rahatlama, sakınlaşmak, yatıştırmak 3. tahallüt, kurtulmak * *rolê ew jê vehesandin çu orêdan kurtandin*
vehesandinê (II) *şêrê* 1. duymak, işitmek 2. duyumsamak, farkına varmak
vehesandî *er* dinlenmiş, dinlendirilmiş
vehesîyayî *er* dinlenmiş, dinlendirilmiş
vehesgî *w* dinlenme yeri
vehesî *w* dinlenme, mola
vehesîn (I) *w* 1. dinlenme, sakınlaşma 2. rahatlama, sakınlaşma, yatıştırma 3. rahatlama, kurtulma
vehesîn (I) *şêrê* 1. dinlenmek, sakınlaşmak 2. rahatlama, sakınlaşmak, yatıştırmak 3. rahatlama, kurtulmak * *em ê kengê ji van zalliman vehesîn? bu zallimlerden ne zarrin kurtulêgî?*
vehesandin (II) *şêrê* 1. duymak, işitmek 2. duyumsamak, farkına varmak
vehesîner *er* 1. dinlendirici 2. tahallüt, sakınlaştırıcı, yatıştırıcı
vehewan *w* 1. beşirdirme 2. *muşî* işlem
vehewandin *w* 1. beşirdirme 2. işlem, dursa etme 3. toplama 4. *we* sakınleştirme
vehewandinê *şêrê* 1. beşirdirmek 2. işlemek, beşirmek 3. toplamak * *zêrekên li dursa we vedilwîne* çocukları etrafına topluyor 4. *we* sakınleştirmek
vehewandî *er* 1. beşirdirilmiş 2. işlemiş, işivuşmuş 3. toplanmış 4. *we* sakınleştirilmiş olan

vehewîn *w* 1. batınına fışkırmak için uygun yer bulmak 2. içirmek, ilhiva etmek 3. toplanma 4. mee sakınlaşma

vehewîn *w* 1. batınına fışkırmak için uygun yer bulmak 2. içirmek, ilhiva etmek 3. toplanma 4. mee sakınlaşma

vehewîn *hîgê* 1. batınarak fışkırmak için uygun yer bulmak 2. içirmek, ilhiva etmek 3. toplanmak * gelmek mîrov lê Vehewyan bir-çek mîrv. başına toplandı 4. mee sakınlışınca

vehewyandîn *w* hayretle düşünme, şaşkınlığa geyirme

vehewyandîn *hîgê* hayretle düşünmek, şaşkınlığa geyirmek

vehewyîrîn *w* hayretle emme, şaşkınlığa

vehewîrîn *hîgê* hayretle emmek, şaşkınlığa

vehêlan *w* 1. terk etme 2. geride bırakma

vehêlan *hîgê* 1. terk etmek 2. geride bırakmak

vehêlayî *w* 1. terk edilmiş 2. geri de bırakılmış olan

vehêrandîn *w* öğütme

vehêrandîn *hîgê* öğütmek

vehisandin *w* 1. duyurma 2. için eme

vehisandin *hîgê* 1. duyurmak 2. içitmek

vehîsîn *w* 1. duyuma 2. içtme

vehîsîn *hîgê* 1. duyumak 2. içinmek

vehîştîjî *w* 1. terk etme 2. geride bırakma

vehîştîjî *hîgê* 1. terk etmek 2. geride bırakmak

vehîştî *w* 1. terk edilmiş 2. geri de bırakılmış olan

vehîrîn *w* 1. örölme 2. *w*y kurgulama

vehîrîn *hîgê* 1. örölmek 2. *w*y kurgulanmak

vehon *w* 1. emme, içme 2. dokma (be bitürümün yapması ve öçlüğü) * vehona gîmîrê çîlîn de-çîsa

vehonawî *w* 1. içme 2. içmiş 3. *w*y kurgu

vehonawî *hîgê* içmek

vehonandîn *w* 1. emme 2. dokuma (tezgahla kurması yapması) 3. *w*y kurgulama 4. mee aydırma

vehonandîn *hîgê* 1. emmek 2. dokumas (tezgahla kurması yapması) 3. *w*y kurgulamak 4. mee aydarmak

vehonandî *nê* 1. örülmüş 2. dokulu, dokunmuş o- lmuş 3. *w*y kurgulu 4. mee aydırılmak * Mîrêh ve-

honandî aydîrînk ya an

vehûner *nê* 1. kurgucu 2. aydırıncu

vehêrk *w*êrê kurt

vehûn *hîgê* vehon

vehûmandîn *hîgê* veherandîjî

vehûmandî *hîgê* vehonandî

vejan (I) *w* dîrlis

vejan (II) *w* aywana, çayır

vejandîn *w* dîrlis

vejandin (I) *hîgê* dîrlilmek

vejandin (II) *hîgê* vejandin

vejandî *hîgê* dîrlilmiş

vejanî *w* aşanlık, çayırılık

vejîrî *w* istilan

vejartîn *w* 1. düzeltme 2. düzeltme, toplama

vejartîn *hîgê* 1. düzelmek * vê derê vejîte

bûw, düzelt 2. düzelmek, toplanmak

vejartî *nê* jîrtîncî

vejen (I) *w* 1. enerjî, güç (maddede var olan ve en, güç hücümünde ortaya çıkan güç, enerji)

2. enerji (organizmanın etkin gücü) 3. enerji,

tekâm 4. mee enerji (mînanerî güç) -a **dendîkî** mîlêler enerjî

vejen (II) *w* 1. yakıtın * **vejena** birûşkê şim-pek çakıran 2. bellek

vejendîn *w* cakara fışkırmak, ve çalmak (akademî)

vejendîn *hîgê* çalmak (şimpek, ve çalmak) -a- lî xîrî * tu dê heste **vevejenî!** çakıncı çak-

mîyacakısın!

vejenî *w* enerji

vejenîn *w* jîrtîncî

vejenîn *hîgê* jîrtîncî

vejetalîzîm *w* vejertîzîm

vejertîzîm *w* vejertîzîm

vejertîzîm *nê* *w*y elaryan, ee yemez

vejertîzîmî *w* vejertîzîmlîk, ee yememezlik

vejîtasîyûn *hîgê* *w* 1. vejîtasîyûn 2. *hîgê* vejîtasîyûn

vejîrî *hîgê* vejan

vejîvandîn *w* 1. dîrlis 2. *w*y ayandırma

vejîvandîn *hîgê* 1. dîrlilmek 2. *w*y ayandırılmak

vejîvandî *hîgê* dîrlilmiş

vejî *hîgê* vajrî

vejî *nê* 1. dîrlis, dîrliş (çarpılma) 2. dîrlis (dîrî mansûrlara göre ölürden sonra dîrlis)

-a **plêrî mîrînê** ölürden sonra dîrlis, be- gîlabêlêvevî

vejî *hîgê* dîrlilmek (öldüğü sarıktan şey canlı-lık kazanmak)

vejîbar *hîgê* dîrlilbîrî

vejîner *hîgê* dîrlilîncî, dîrlîncî

vejînker *hîgê* dîrlilîncî

vekavîrî *w* geviş, gevîş gelmiş, gevîre

vekavîrî *hîgê* geviş gelmek, gevirmek

veker *nê* 1. açıcı 2. *w* açmak

vekendîn *w* yatırma

vekendîn *hîgê* yatırmak

vekêtin(I) *w* 1. uzanma 2. yatma (bir yere ve-

ya bir şey üzerine boylu boyunca uzanma) 3. yatmaya yatma

vekêtin (II) *w* açılma

vekêtin (III) *w* üreme, çoğalma

vekêtin *hîgê* 1. uzanma * **mar lî her mîrî** veketîye yîlîn ötüründe uzanmış 2. yatmak (bir yere veya bir şey üzerine boylu boyunca uzanmak) 3. yatmaya yatmak

vekêtin (II) *hîgê* açılmak

vekerî (III) *hîgê* üremek, çoğalmak

vekerî *nê* uzanık, uzanmış olan

vekêşan *w* 1. çekilme, çekilme 2. getirme 3. jî-gerîlma

vekêşan *nîjî* *w*e *hîgê* gerilmek

vekêşandîn *w* 1. çekme 2. getirme

vekêşandîn *hîgê* 1. çekmek 2. getirmek * **têlê zêde vekêşîne** tu dê **biqêdîm** telî fêzîlî getirme kapartılacısın

vekîşanı *af* açılmalı
vekîş *af* k. bulı, okalı
vekîşî *af* kibirlilik, akañlık
vekîşandı *af* feleketce
vekîşandı *af* feleketcek
vekîşar *af* açıl bala

vekîrek *af* 1. açar, açacak 2. *af* açan (açma işi yapın)

vekîrin *af* 1. açma, açış (bir şeyi kapalı dururundan kurtarma) 2. açma (gözetilme) 3. açma (bir şeyi m. kapıyı ve döndürme kal-dırma) 4. açma (iscarılıq, kalınlaş, öröl-müş veya iliklenmiş şeyleri bu durumdan kurtarma) 5. açma (oyarak veya kazıyarak çukur, delik oluşturma) 6. açma (fıkahî bir şeyi bu durumdan kurtarma) 7. açma (ceze-siz, genişletme) 8. açma (birbirinden uzaklaşma) 9. açma, açma (duğumu veya da-laşmış bir şeyi çözme) 10. açma, açış (bir kuruşu, bir iş yerini işler durumuna getirme) 11. açış (yani bir yapının, yerin veya kuru-luşun çalışmaya başlanması) 12. açış (bir aygıtı, bir düzeni vb. lerini çalıştır duruma getirme) 13. açma (tatış veya beslenme) 14. açma (rengin koyuluğunu azaltma) 15. açma (yıkılışını, güzel görünüme) 16. açma (bu sonu ile ilgili anlamı) 17. açma (tatangaçlı-ma getirme) 18. açma (pazarlık durumu) getirme) 19. açma (bir karuya düşünceyi a-çık duruma getirme, meszeve anlaşılabilir hale getirme) 20. açma, açma (sığırın, bağl. şeyin için) 21. açma, açma (kar, yağ-mur için: kesilme, yağması durma) 22. açma (sırıma, üzümünün, serümlerin birine söyleme) → (.) kırım açmasını yapmak

vekîrin *af* 1. açmak (bir şeyi kapalı duran-dan kurtarmak) * *derî ji mîn re vekîrin* ka-pıyı açar açılır 2. açmak (pazde, için) 3. aç-mak (bir şeyin kapısını veya örtüsünü kal-dırmak) * *perdeve veke perde* aç 4. açmak (iscarılıq, kalınlaş, a ralmış veya iliklen-miş şeyleri bu durumdan kurtarmak) * *pakête veke paketi* aç * *serê wê vekîrin* lo-sun açılır 5. açmak (oyarak veya kazıyarak çukur, delik oluşturma) 6. açmak (fıkahî bir şeyi bu durumdan kurtarmak) * *bori vekîrin* horiya açılır 7. açmak (cezesizlen, genişlet-mek) * *dîrê dura hîrdariyê bê vekîrin* an-tan etefakiri açmak lazim 8. açmak (birbirin-den uzaklaşma) * *nuşên zwe vekîrin* kollarmı açır 9. açmak, açmak (duğumu ve-ya dolaşmış bir şeyi çözme) * *gûrêk vekîrî* duğumu açmak 10. açmak (bir kuruşu, bir iş yerini işler durumuna getirmek) * *dûlê-tatî vekîrî* ekul açılır 11. açmak (bir aygıtı, bir düzeni vb. lerini çalıştır duruma getirme) * *radîyoyê veke emî hîloek li stramati guhdarê bîkîn* radyoyu aç bîzê burka çinle-yên 12. açmak (tatış vermesi başlatma) * *pî-*

Xaveya li dîwê vekîrî

bu m. pîrêşîrî açıl-lar 13. açmak (rengin koyuluğunu azaltmak) * *rengê wê hîyax hînek veke* bu hîyaxın rengini biraz az 14. açmak (yıkılmak, güzel görünmek) * *wî rengê ode vekîrî* bu renk o-deyezetî 15. açmak (bir sonu ile ilgili kırılmak) * *wê dîwê mujarê vekîrî* konuyu a-çar 16. açmak (tatangaçlı-ma getirmek) 17. aç-mak (pazarlık durumu getirmek) * *slîgê zwe vekîrî* ye göğsünü açmış 18. açmak (bir ku-ruyu, düşünceyi açık duruma getirmek, meszeve anlaşılabilir hale getirmek) 19. açmak, açmak (sığır için: bağl. şey için) * *sohê wî veke ayakkabî* m. çîr 20. açmak, açma (kar, yağmur için: kesilme, yağması dur-ması) * *baranê vekîrî* yağmuru dîndî * *berfê vekîrî* hû hewa ji nişko ve vebûbî kar du-şulmuş, hava bîlden açılmış 21. açmak (sırıma, üzümünün, serümlerin birine söyle-me) * *jinika rehên derdê zwe ji kesî re Venake kadîrengê* lîne kurseye açılmışar

vekîrî *af* 1. açık, açılmış 2. açık (kapalı karış-tır) * *derîyê vekîrî* açık kapı 3. açık (engel-siz) * *rê vekîrî* ye yni açık 4. açık (orunuz, çapak) * *serê vekîrî* açık baş 5. açık (işler durmuş olma) * *dûkîna vekîrî* açık dükkân 6. açık (her türlü düşünceyi hoşgörüsü kar-şılamak, etkisizde kalımdan) * *kesekî wêşê hû ku ji her ramanê re vekîrî* bû her şeyi düşünceye açık bir kişiyeydi 7. açık (renk için: koyu olmayan) * *kesekî vekîrî* a-çık yeşil 8. açık, aşkın, açık seçik, belli 9. a-çık (ikilip, resim, film vb. için: seçişme sah-nesinin bütün çapkılığı ile anlatılmı) * *şîmekî vekîrî* açık bir film 10. açık (kapalı olmayan yer) 11. açık (tavir için: yoğun ve koyu ol-mayan) * *yaya vekîrî* açık yaz 12. dekolte, açık * *pirûntiya jinan vekîrî* bûn kalınlatın zûgê dekolteyi 13. çökür 14. uçur (açık renktir) → *gûlî* (m) *ji şîkera kirin* açık söy-lemek (veya bellemek) → *il azîyê kabak ge-ber*, *bertarî* açık

vekîrîbûn *af* açıklık

vekîrî *af* 1. açıklık 2. açıklık, seçiklik

vekîrin *af* 1. açacak 2. *af* açan, açıcı (açma işi yapın)

vekîş *af* 1. kırıklık, havalî 2. şümrük

vekîşanı *af* 1. çekilme, çekilîş 2. çekilîş, gerî çekilme 3. *zwe* çekilme (bütün genişleme)

4. çekilme, çekilîş 5. *af* çekilme, çekilîş 6. *af* çekilme (sarılaşmayı biraraya)

vekîşandı *af* 1. çekme 2. çekme, gerî çekme 3. çekme, işifî etmesini söğütme 4. germe

vekîşandı *af* 1. çekmek 2. çekmek, gerî çekmek 3. çekmek, işifî etmesini söğütme 4. germe * *çêlê zêde vonêşîşîne tu dê bî-yelîni* ieli fazla germe kapatacağın

vekîşandı *af* 1. çekik 2. çekik, gerî çekilmiş 3. gerilî

vekişîner *ve* çekici

vekişîyayî *ve* 1. çekik, çekmiş, fahiş 2. geri
vekişî *m* 1. kibirlilik, havaîlik 2. sınırlılık

vekişîn *m* 1. çekilme 2. çekilme (kendini geri
veya yavaş çekme) 3. çekilme, geri çekilme
4. çekilme, sıfıra etme 5. iş çekilme, geri
çekilme, geriçeme, rical 6. çekilme, geri ç
kilme (kaldırılmak, vazgeçmek) 7. gerile
me, geriye çekilme 8. gerileme 9. geri çekilme
(suların gerilemesi) 10. *ve* çekilme (karşıla
mayı bırakma)

vekişîn *leşk* 1. çekilmek 2. çekilmek (kendini
geri veya yavaş çekmek) * *ca tu ji havê*
vekişî ez dizanim ci dikim hele sen aradan
çekil, ben ne yapacağını bilirim 3. geri ç
ekilmek * *cûbû li pêşiyên gund digerîya, ku*
ji gund vekişîyabûn kûytûn gerî vekişî a
hâlîşim hümayî çakîşî 4. çekilmek, işte
etmek 5. iş çekilmek, geri çekilmek, rical
etmek * *dîjnûn vekişîya dîjman çekulî* 6.
çekilmek, geri çekilmek (kaldırılmak, vaz
geçmek) * *ez ji pêşbazîyê vekişîm yarîşma*
dun çekulî 7. gerilemek, geriye çekilmek
* *vekişîya û li nihêrt gerîyayî baktî* 8. ge
rilmek

vekişîşandîn *m* çekilme

vekişîşandîn *leşk* çekilmek

vekişîşîn *m* çekme

vekişîşîn *leşk* çekmek

vekiî *m* izah, açıklama

vekiîandîn *m* izah etmek, açıklamak

vekiîandîn *leşk* izah etmek, açıklamak

vekiîtin *m* izah edilme, açıklama

vekiîtin *leşk* izah edilmek, açıklanmak

vekiî *zewîn* imla, yazım *-ya dengawîyê* (an ji
fowîkê) sesli yazım

vekiîandîn *m* 1. dikte etmek 2. imla etmek 3. he
celeme

vekiîandîn *leşk* 1. dikte etmek 2. imla etmek
3. hecellemek

vekiîandî *zewîn* 1. dikte (dikte edilmiş) 2. hece
lenmiş olan

vekiîte *zewîn* vekit

vekiîtiyayî *zewîn* 1. dikte (dikte edilmiş) 2. hece
lenmiş olan

vekiîtin *m* 1. dikte edilme 2. imla edilme 3. he
celenme

vekiîtin *leşk* 1. dikte edilmek 2. imla edilmek
3. hecelenmek

vekolan *m* 1. kazma, eşme 2. araştırma (bilim
veya sanatta ilgili olarak yapılan yönemli
çalışma) 3. inceleme, tetik - kirin incele
me yapmak

vekolan *leşk* 1. kazmak, eşmek 2. araştırmak,
eşmek

vekolandîn *m* 1. kazma, eşme 2. yontma 3. a
raştırma (bilimde ve sanatta yöntemli çalış
malar yapma) 4. araştırma, soruşturma 5. in
celeme, tetik etme

vekolandîn *leşk* 1. kazmak, eşmek 2. yontmak
3. araştırmak (bilimde ve sanatta yöntemli
çalışmalar yapmak) * *pewîst e ku ji aliyê*
zanîstê ve li zîman bê vekolandinê dala bi
lîsel yêdanê araştîrmak lazîm 4. araştîr
mak, soruşturmak 5. incelemek, tetik etmek

vekolandî *zewîn* 1. kazalı, eşenmiş 2. yontulu 3. a
raştîrlanmış 4. incelenmiş, tetik edilmiş

vekoler *zewîn* 1. araştîrmacı 2. soruştürücü 3.
inceleyici, inceleyici

vekolerî *m* 1. araştîrmacılık 2. soruştürücü
3. incelemecilik, inceleyicilik

vekolîn *m* 1. araştîr 2. inceleme, tetik 3. *we*
inceleme (bir bilim veya sanata konusunu her
yönüyle gema bir biçimde açıklayan eser
veya yazı) - *kirin* inceleme yapmak

vekolînet *zewîn* 1. araştîrma, araştîrma 2. in
celeme, inceleyici

vekolînerî *m* 1. araştîrmacılık, araştîrmacılık 2.
incelemecilik, inceleyicilik

vekolîndîtin *leşk* araştîrma (bilimde ve sanata
yönemli çalışmalar yapma)

vekolîn *kirin* *leşk* araştîrmak (bilimde ve sa
natta yöntemli çalışmalar yapmak)

vekolîndîrî *zewîn* araştîrılmış olan

vekolîtin inceleme

vekolîtin *m* kemirme

vekolîtin *leşk* kemirmek

vektor *zewîn* 1. vektor 2. *şê* vektor

vekujandîn *m* sondurma

vekujandîn *leşk* söndürmek

vekujî *m* söndürme

vekujînar *zewîn* söndürülebilir

vekujîne *m* mezbara

vekuşîtin *m* 1. öldürme 2. söndürme 3. gid
erme (susuzluğunu giderme)

vekuşîtin *leşk* 1. öldürmek 2. söndürmek 3. gi
dermek (susuzluğunu gidermek) * *tinîya*
zewîn vekust susuzluğunu giderdi

vekutan *m* 1. dövmek 2. vurmak

vekutan *leşk* 1. dövmek 2. vurmak

veleqîandîn *m* kıpırdatma

veleqîandîn *leşk* kıpırdatmak

veleqîandî *zewîn* kıpırdatılmış

veleqîtî *zewîn* kıpırdatmış, kımıldatmış

veleqîtin *m* kıpırdatma, kıpırdatma, kıpırdat
mış, kımıldama

veleqîtin *leşk* kıpırdatmak, kıpırdatmak, k
ıpırdatmış, kımıldatmak

velerîzandîn *m* 1. titreme 2. dalgalandırma

velerîzandîn *leşk* 1. titretilme 2. dalgalandırma

velerîzîn *m* 1. titretilme 2. dalgalandırma

velerîzîn *leşk* 1. titretilmek 2. dalgalandır
mak

velevîstandîn *m* irtigalana, irtigana, oynatma
(yerinden kırılmama, hareket etmeme, sars
ma) 2. bükme (bir vücut üyesi bütünü bir
kendü eklemi üzerinde dönmek) 3. karırtma
(büküp zarılamak yerinden oynatma) 4. işe
ri denetcede korkutma (şekil etmek)

veleyistandin *îğh* 1. ırgalanmak, ırgalmak, oynatılmak (yerinden kimildatılmak, hareket ettirmek, susunmak) * *kes nikare wî garzi ji eîhê wî veleyistîne* kimse bu garzu yerinde oynamaz 2. burkulmak (bir vücut üyesi birden bire kendi eklemleri üzerinde dönmek) 3. kanırtılmak (büküp zorlayarak yerinden oynatılmak) 4. aşırı derecede korkutmak (şoke etmek)

veleyistîn *w* 1. ırgalanma, oynama (kimildatma hareketi etme) 2. oynama (sarsılma, yer değişme) 3. burkulma 4. debelenme 5. çuk karkma, şoke olma (korkudan yerinde durmama)

veleyistîn *îğh* 1. ırgalanmak, oynatılmak (kanıldanmak, hareket ettirmek) * *kevîc ji eîhê xwe veneleyist* taş yerinde oynamadı 2. oynatılmak (sarsılmak, yer değişmek) * *dî hîvelerzê de bîna veleyist* depremde yapı oynadı 3. burkulmak 4. debelenmek 5. çuk karkamak, şoke olmak (korkudan yerinde durmamak)

veleyistî *nê* 1. ırgalanmış, oynanmış (kimildanmış) 2. oynanmış (sarsılmış, yer değişmiş) 3. burkulmuş, burkulmuş 4. şoke, şoke olmuş, şok geçirmiş

velezandîn *bn*: vezelandîn

velezîn *ber*: vezelîn

velîbax *m* *et*: hamûr patîtes, peyaz peynîrden yapılan bir yemek

velîşk *m* *şuk*

velîstandin *m* 1. ırgalama, ırgama, oynatma (yerinden kimildatma, hareket ettirme, sarsma) 2. burkma: (bir vücut üyesi birden bire kendi eklemleri üzerinde dönme) 3. kanırtma (büküp zorlayarak yerinden oynatma) 4. aşırı derecede korkutma (şoke etme)

velîstandin *îğh* 1. ırgalamak, ırgamak, oynatılmak (yerinden kimildatılmak, hareket ettirmek, susunmak) * *kes nikare wî garzi ji eîhê wî velîstîne* kimse bu güzü yerinde oynamaz 2. burkmak (bir vücut üyesi birden bire kend. eklemleri üzerinde dönmek) 3. kanırtmak (büküp zorlayarak yerinden oynatmak) 4. aşırı derecede korkutmak (şoke etmek)

velîstandî *nê* 1. ırgalanmış, oynanmış (yerinden kimildatılmış) 2. burkulmuş (bir vücut üyesi birden bire kendi eklemleri üzerinde dönmüş) 3. kanırtılmış 4. aşırı derecede korkutulmuş (şoke edilmiş)

velîstîn *m* 1. ırgalanma, oynama (kimildatma, hareket etme) 2. oynama (sarsılma, yer değişme) 3. burkulma (bir vücut üyesi birden bire kendi eklemleri üzerinde dönme) 4. debelenme 5. (korkuyla) sızmanın 6. çuk karkma, şoke olma, şok geçirme (korkudan yerinde durmama)

velîstîn *îğh* 1. ırgalanmak, oynatılmak (kimildatılmak, hareket ettirmek) * *kevîc ji eîhê xwe veneleyist* taş yerinde oynamadı 2. oynatılmak

(sarsılmak, yer değişmek) * *dî hîvelerzê de bîna veleyist* depremde yapı oynadı 3. burkulmak (bir vücut üyesi birden bire kendi eklemleri üzerinde dönmek) 4. debelenmek 5. (korkuyla) sızmanın 6. çuk karkmak, şoke olmak, şok geçirmek (korkudan yerinde durmamak)

velîstî *nê* 1. ırgalanmış, oynanmış (kimildanmış) 2. oynanmış (sarsılmış, yer değişmiş) 3. burkulmuş, burkulmuş 4. şoke, şoke olmuş, şok geçirmiş

velobûn (I) *m* devrîlme

velobûn (II) *m* denetleme

velo bûn (I) *îğh* devrîlme

velo bûn (II) *îğh* denetlenmek

velobûyî *nê* devrîlmiş, devrîlmüş olan

velobûyî (I) *m* devrîlmiş

velobûyî (II) *m* denetlenmiş

velokar *mêst* denetçi, denetçi, denetleyici

velokarî *m* denetçilik, denetçilik, denetleyicilik

velokarî (I) *m* 1. devirme 2. ağırbaşlı beşarîme

velo karî (II) *m* denetlenme

velokarî (I) *îğh* 1. devirmek 2. ağırbaşlı boğaltmak

velo karî (II) *îğh* denetlenmek

velokarî *nê* devrîlmüş

velorandîn *m* 1. nannî söyleme 2. sallayıp uyutma 3. terennûm etme

velorandîn *îğh* 1. nannî söylemek 2. sallayıp uyurmak 3. terennûm etmek

velorîn (I) *m* 1. nannî söyleme 2. sallayıp uyutma 3. terennûm etme

velorîn (II) *m* denet

velqutan *kîmîr* evirtim

velqutandîn *m* 1. çevirme (öteki yüzünü görür duruma gelme) 2. evirtme

velqutandîn *îğh* 1. çevirmek (öteki yüzünü görür duruma gelmek) * *pelên delterê velqutandîn delterîni sayêlarîni çevirdî* 2. evirtmek - du alîyan evirtmek çevirmek

velqutandî *kîmîr* evirtmiş

velqutîn *m* 1. evirme 2. devrîlme, devrîlmiş

velqutîn *îğh* 1. evirmek 2. devrîlme

vema *mê* azîl

vemalandî (I) *m* çemreme, sıvama (kol veya paça için, yukarıya çekilip toplama veya kıvrımak)

vemalandî (II) *m* silme (bir şeyin ıslaklığını giderme)

vemalandî (I) *îğh* çemremek, sıvamak (kul veya paça için, yukarıya çekilip toplamak veya kıvrımak) * *dawa xwe vemaland etzîni çemredî*

vemalandîn (II) *îğh* silmek (bir şeyin ıslaklığını gidermek) * *xwêdana li esiya xwe vemaland* alındaki teri sildi

vemalandî (I) *nê* çemrenmiş, sıvılmış (paça, kol vb için, yukarıya çekilip kıvrılmış olan) *

nallên wê vemalandî ne kollar sivalk
 vemalandî (II) *nl* silmek, silinmiş olan
 vemalaytîn (I) *nl* çemrenmek, sıvamak (kolları
 veya etekleri toplama)
 vemalastin (II) *nl* 1. silme (bir şeyin işlediği-
 ni gidermek) 2. silme (üzerine bir her süerek
 tazlatma, kirleri alma) 3. süpürme 4. sıyı-
 rma (uzla süzünerek bir şeyi yuztandan bir
 parça soyma, koparma veya üzerini hafifçe
 yırtma)
 vemalastin (II) *lgh* çemrenmek, sıvamak (a-
 kları veya etekleri toplamak) * *pl* vemalasti-
 ne kolları sıvamış * *da*wa xwe vemalastî e-
 teğim çemzed:
 vemakastin (II) *lgh* 1. silmek (bir şeyin işle-
 diğini gidermek) * *ewêdîna* H ençya xwe
 vemalastî alimîdaki reri sildî 2. silmek (uz-
 rüne bir şey süerek tazlatma, kileri al-
 mak) 3. süpürmek 4. sıyırmak (uzla süz-
 ünerek bir şeyi yuztandan bir parça soy-
 mək, koparmak veya üzerini hafifçe yırtmak)
 vemalasti (I) *nl* çemrenmek, sıvalı (kol veya e-
 tek için)
 vemalasti (II) *nl* 1. silmek 2. süpürmüş 4. sı-
 yırık, sıyrılmış
 vemalıştin *lgh* vemalaytîn (I)
 vemalîn (I) *nl* çemrenme, sıvamak (kol ve pa-
 ça için)
 vemalîn (II) *nl* silinme
 vemalîm (I) *lgh* çemrenmek, sıvamak (kol
 ve paça için)
 vemalîn (II) *lgh* silmek
 vemalîm *nl* çemrenme, sıvamak
 vemalîm *lgh* çemrenmek, sıvamak (kolları, e-
 tekleri, toplamak veya kırmak)
 vemân *m* 1. kalma 2. orta kalma 3. geri kalma
 (çalıştırılmamış ve yaşlıların düzeyine gele-
 memek) 4. gecikme * *leh* deşiqe vemana
 trenê heye trenin on hakîza gecikmesi var
 vemân *lgh* 1. silmek 2. orta kalmak 3. geri
 kalmak (çalıştırılmamış ve yaşlıların düze-
 yine gelememek) 4. gecikmek
 vemânîm *m* 1. geciktirme 2. geri kalmasını
 toplama
 vemânîm *lgh* 1. geciktirmek 2. geri kalmasını
 toplama
 vemândî *nl* geciktirilmiş olan
 vemânî *nl* geciktireli
 vemayî *nl* 1. kalmış 2. orta kalmış 3. *nl* hakîye
 vemayîm *m* 1. kalmış 2. orta kalmış 3. geri kalmış 4.
 gecikmiş
 vemesûndin *m* yürütme
 vemesûndin *lgh* yürütme
 vemesîn *m* yürütme
 vemesîn *lgh* yürütme
 vemêj *m* 1. emme 2. süğürme
 vemêjayî *nl* süğürülme, absorbe
 vemêjhar *nl* süğürülme
 vemêjharî *m* süğürülme

vemêjandin *m* 1. emme 2. süğürme, absor-
 be etme
 vemêjandin *lgh* 1. emmek 2. süğürmek,
 absorbe etmek
 vemêjîn *m* 1. emme 2. süğürme
 vemêjîn *lgh* 1. emmek 2. süğürmek
 vemêjok *nl* 1. emici 2. süğürgeç, süğürücü
 vemêjokî *m* süğürgeçlik, süğürücü-
 lük
 vemêlândin *nl* kaykılma
 vemêlândin *lgh* kaykılmak
 vemêlîn *m* kaykılma
 vemêlîn *lgh* kaykılmak
 vemêjartîn *m* seçme
 vemêjartin *lgh* seçmek
 vemêjartî *nl* seçli
 vemîran *m* seçme
 vemîrandin *m* 1. söndürme 2. *m*er seçilme
 (hevesi kırma)
 vemîrândin *lgh* 1. söndürmek 2. *m*er seçil-
 me (hevesi kırma)
 vemîrandî *nl* sönlük (ateş, ışık vb. için)
 vemîrandilîm *m* 1. sönlükleşme 2. sönlük-
 lük
 vemîrandî bûn *lgh* sönlükleşmek
 vemîrî *nl* sönlük (ateş, ışık vb. için)
 vemîrîbûn *m* sönlükleşme
 vemîrî bûn *lgh* sönlükleşmek
 vemîrîn *m* 1. seçme 2. süğürme, hevesi geçme
 vemîrîn *lgh* 1. sönmek 2. süğürmek, hevesi
 geçmek * *ji* kar cerekê vemîrîye bir kere
 îstîrî seçmîş
 vemîrîner *nl* söndürücü
 vemîrîtin *m* seçme
 vemîrîtin *lgh* sönmek
 vemîrîtî *nl* söndürücü
 vemîrker *nl* söndürücü
 vemîruk *nl* sönlük
 vemîrtin *m* söndürme
 vemîrtin *lgh* söndürmek
 vemîştêk *m* tampon
 vemîştîn (I) *nl* çemrenme, sıvamak (kol veya pa-
 ça için, yukarıya çekilip toplama veya kı-
 vırma)
 vemîştîn (II) *lgh* silme
 vemîştîn (III) *lgh* 1. emme, süğürme, süğür-
 me 2. *nl* süğürme, missetme
 vemîştîn (I) *lgh* çemrenmek, sıvamak (kol ve-
 paça için, yukarıya çekilip toplama veya kı-
 vırma)
 vemîştîn (II) *lgh* silmek
 vemîştîn (III) *lgh* emmek, süğürmek
 vemîştî (I) *nl* çemrenmek, sıvalı (kol veya paça
 için)
 vemîştî (II) *nl* silmiş
 vemîştîndin *m* 1. pusması sağlama 2. *nl* erup
 kalmasını sağlama
 vemîştîndin *lgh* 1. pusmasını sağlama 2. *nl* erup
 kalmasını sağlama
 vemîştîm *m* 1. pusma 2. *nl* erup kalma
 vemîştîm *lgh* 1. pusmak 2. *nl* erup kalmak

venün *m* 1. kalma 2. geri kalma, geri kalmak
venün *ğğh* 1. kalmak 2. geri kalmak, geri kalmak

venüvâsüdün *m* fişkıma

venüvâsüdün *ğğh* fişkırmak

venüvâsüdün (I) *m* 1. dikine, dik kayna (hic cismi dik olarak durdurma) 2. dikine (taranda)

venüvâsüdün (II) *ğğh* 1. kurma (yayı veya zembereği germe) 2. kurma, tezgah kurma (tuzak vb. için) 3. pusuya yatma

venüvâsüdün (I) *ğğh* 1. dikmek, dik koymak (bir cismi dik olarak durdurmak) * *duhâhâ* vene düfabu dik koy 2. dikmek (taranda) * *dar venüvâsüdün* ağaç dikme

venüvâsüdün (II) *ğğh* 1. kurmak (yayı veya zembereği germe) 2. kurmak, tezgah kurmak (tuzak vb. için) * *duf venüvâsüdün* tuzak kurdu 3. pusuya yatmış, * *awe ji berê venüvâsüdün* onun için pusuya yatmış

venüvâsüdün (II) *m* çıkıcı

venüvâsüdün (II) *m* kurmuş

venüvâsüdün *m* tarına, tarıyış

venüvâsüdün *m* 1. tarına, tarıyış 2. tarına, tarıf etme 3. keşif, keşif etme (gizli olan bir şey hakkında geniş bilgi edinme) 4. (şek keşif

venüvâsüdün *ğğh* 1. tarınmak 2. tarınmak, tarıf etmek 3. keşif etmek (gizli olan bir şey hakkında geniş bilgi edinmek)

venüvâsüdün *ğğh* arda arası kesilmek * *ev çend roj in ku baranê venükiriye* bir kaç gündür yağın, yağ arda arası kesildi

venüvâsüdün *m* denetimsiz

venüvâsüdün *m* nakışlama

venüvâsüdün *ğğh* nakışlamak

venüvâsüdün *m* muayene

venüvâsüdün *m* muayene etme

venüvâsüdün *m* muayene edilme

venüvâsüdün *ğğh* muayene edilme

venüvâsüdün *m* çağrısız, davetsiz

venüvâsüdün *m* çağrısız olma, davetsiz olma

venüvâsüdün *m* çağrısızlık, davetsizlik

venür *m* 1. denetçi, denetimi, denetleyici, kontrolör 2. *m* denetçi (filan dağıtımına verilmeden önce son bir kez inceleyen) 3. denetçi, yakılamacı, muayeneçi 4. gözlemci, gözleyici

venüran *m* 1. denet, denetim, denetlem, kontrol 2. *m* denet (filan dağıtımına verilmeden önce incelenmesi) 3. baki, teftiş - *pêk aştin* (an ji kirin) denetleme yapmak

venürankirin *m* denetleme yapma, teftiş etme
venüran kirin *ğğh* denetleme yapmak, teftiş etmek

venürgehî *m* denetçi, gözlemci

venürî *m* 1. denetçilik, denetleyicilik, kontrolörlik 2. gözlemcilik, gözleyicilik 3. baki, teftiş

venürî *m* 1. denetleme, kontrol etme, teftiş

etme 2. gözleme, gözetme (gözleme işi) 3. gözetim, himaye 4. yaklama (bir topluluğun üyelerinin tam olarak bulunup bulunmadığını öğrenmek için yapılan sayım işlemi) 5. yaklama (bakma, gözden geçirme) - *pêk aştin* (an ji kirin) denetleme yapmak

venürî *ğğh* 1. denetlemek, kontrol etmek, teftiş etmek 2. gözletmek 3. gözletmek, himaye etmek 4. yaklamak (bakmak, gözden geçirmek)

venürî *m* 1. denetçilik, denetleyicilik, kontrolörlik 2. gözlemcilik, gözleyicilik

venühartû *m* 1. denetleme, kontrol etme 2. gözletme 3. yaklama (bakma, gözden geçirme)

venühartû *ğğh* 1. denetlemek, kontrol etmek 2. gözletmek 3. yaklamak (bakmak, gözden geçirmek)

venühartû *m* denetimi, kontrolü

venühêr *m* 1. denetçi, denetimsiz, denetleyici 2. *m* denetçi (filan dağıtımına verilmeden önce son bir kez inceleyen) 3. denetçi, yakılamacı, muayeneçi 4. gözlemci, gözleyici

venühêrgehî *m* gözlemci

venühêrî *m* 1. denetçilik, denetleyicilik, kontrolörlik 2. gözlemcilik, gözleyicilik

venühêrtin *m* 1. denetleme, kontrol etme 2. gözletme 3. yaklama (bakma, gözden geçirme)

venühêrtin *ğğh* 1. denetlemek, kontrol etmek 2. gözletmek 3. yaklamak (bakmak, gözden geçirmek)

venühêrtî *m* denetimsiz

venühêrvan *m* denetimsiz

venühêrvanî *m* denetimsizlik

venij *m* yapıma

venijandin *m* yapıma

venijandî *ğğh* yapıma

venijandî *m* yapıma, yapıma olmuş olan

venijiyayî *m* yapıma, yapıma olmuş olan

venijî *m* yapıma

venjin *ğğh* yapıma (yapıma olmuş olan veya yapıma bir maddeye bularanmış olan bir şey) - *ayilavayêkê başunde* bu yere tutulmuş kalınmak * *kaxiz venjiye* kâğıt yapıma

venjî *m* 1. yapıma 2. tutul

venjîn *m* 1. konak 2. tüneme 3. menzil tutma
venjîn *ğğh* 1. konakmak 2. tünemek 3. menzil tutmak

venjîstek *m* tünem

venjîtgehî *m* 1. konak (konakların yer) 2. konak, menzil 3. tünem

venjîtî *m* 1. konak, konak 2. tünemleme, tüneme 3. menzil tutma

venjîtî *ğğh* 1. konakmak 2. tünemek, tünemek 3. menzil tutmak

venjîtî *m* 1. konak 2. tünemmiş olan

venjîsandin *m* yazdırma

venjîsandin *ğğh* yazdırma

venivisin *m* yazma
 venivisin *lgh* yazmak
 venığaş *m* imgeleme
 venığaşı *psm* imgeleme
 venığaşkıta *m* imgeleme
 venığaş kirin *lgh* imgelemek
 venin *m* çizme
 venin *lgh* çizmek * xêz venin çizgi çizmek
 venışteğh toneme yeti, konaklama ye t
 venıştin *lgh* venıştin
 venürin *m* bakma, gözleme
 venürin *lgh* bakmak, gözlemek
 Venüs *astm* Venüs, Çoşun Yıldızı, Çulpan, Ak Yıldız
 venüsandin *m* yapıştırma
 venüsandin *lgh* yapıştırmak
 ventisin *m* yapışma
 venüsün *lgh* yapışmak
 venüsünk *m* yapıştırma
 venüşk *m* yapıştırma
 vepal *m* itekleme
 vepaldan *m* itekleme
 vepaldan *lgh* iteklemek
 vepaldayin *m* itekleyiş
 veparin *m* istar etmek, üstelemek
 veparin *lgh* istar etme, üsteleme
 vepeljikandin *m* silkeleme, silkeleyiş
 vepujikandin *lgh* silkelemek
 vepeljik *m* silkelenme
 vepujik *lgh* silkelenmek
 vepelijandin *m* silkeleme
 vepelijandin *lgh* silkelemek
 vepelijin *m* silkelenme
 vepelijin *lgh* silkelenmek
 vepelandin *m* silatma
 vepelandin *lgh* silatmak
 vepekin *m* firatna
 vepekin *lgh* firatmak
 vepirinkandin *m* şişirdirme
 vepirinkandin *lgh* şişirdirmek * şêr xwe vepirinkandin û weris qetqeti kir aslan şıvıvıp urgan parçuladı
 vepirim *m* şişirme
 vepirim *lgh* şişirmek
 veperandin *m* geçirme
 veperandin *lgh* geçirmek
 veperin *m* geçme
 veperin *lgh* geçmek * em tê veperin içinden geçtik
 vepesir *m* sakin etme, yatışma, teskin
 vepesirandin *lgh* 1. sakinleştmek, yatıştırmak, teskin etmek 2. denlendirmeye (bazı yiyecek ve içeceklerin tadını artırmak, kolay pişmesini sağlamak gibi sebeplerle bir süre bekletmek) 3. denlemek (pılav vb. için) 4. mız sınırlanma (tutku ve duygular için, yatıştıma, etkisiz duruma gelinme)
 vepesirandin *m* 1. sakinleşme, yatışma, teskin etme, denlendirmeye (bazı yiyecek ve içeceklerin tadını artırmak, kolay pişmesini sağlamak gibi sebeplerle bir süre bekletme) 4. denleme (pılav vb. için) 5. mız sınırlama (tutku ve duygular için, yatışma, etkisiz duruma gelinme)
 vepesirin *lgh* 1. sakinleşmek, yatışmak, teskin etmek, sakin olmak, sakin duruma gelmek (çoşun, sarı, korku için, etkisi azaltmak) 2. yatışmak, sükunet bulmak 3. denlenme (bazı yiyecek ve içeceklerin tadını artırmak, kolay pişmesini sağlamak gibi sebeplerle bir süre bekletmek) 4. denlemek (pılav vb. için) 5. mız sınırlama (tutku ve duygular için, yatışmak, etkisiz duruma gelinme)
 vepesiriner *astm* sakinleşirme, yatıştırmak, teskin etme * ilacên vepesiriner yatıştıma işçiler
 vepêçan *m* sarma
 vepêçandin *m* 1. sarma 2. sarma, kapatma 3. sarma, kuşanma
 vepêçandin *lgh* 1. sarmak 2. sarmak, kapatmak * me ev rûpel vepêçand biz bu sayfo-yê kapatik 3. sarmak, kuşanmak
 vepêçin *m* 1. sarılma 2. kapatılma 3. sarılma, kuşanma
 vepêçin *lgh* 1. sarılmak 2. kapatılmak 3. sarılmak, kuşanılmak
 vepiçirandin *m* 1. dıtme (yün, pamuk, vb. yi tellere ayırarak kabartma) 2. sağma (yünük durumundaki bir şeyi çözüp açma)
 vepiçirandin *lgh* 1. dırmak (yün, pamuk, vb. yi tellere ayırarak kabartmak) 2. sağmak (yünük durumundaki bir şeyi çözüp açma)
 vepiçirandi *rd* 1. dıtılmış 2. sağılmış olan
 vepiçirin *m* 1. dıtılma 2. sağılma, sağma
 vepiçirin *lgh* 1. dıtılmak 2. sağılmak
 vepinixandin *m* ikkilme, urkütme
 vepirnixandin *lgh* ikkilmece, urkütmece
 vepirnixin *m* ikkilme, urkütme
 vepirnixin *lgh* ikkilmece, urkütmece
 vepirin *m* 1. soru, soruşturma 2. soru 3. sorulama, soru yapma
 vepirin *lgh* 1. sormak, soruşturmak 2. sorgulamak, soru yapmak
 vepirsiner *astm* 1. soruşturmacı 2. sorguç
 vepirsineri *m* 1. soruşturmacılık 2. sorguçluk

çeceklerin tadını artırmak, kolay pişmesini sağlamak gibi sebeplerle bir süre bekletmek) 3. denlemek (pılav vb. için) 4. mız sınırlanma (tutku ve duygular için, yatıştırmak, etkisiz duruma gelinme)
 vepesirandin *rd* sakin, teskin edilmiş olan
 vepesiri *rd* 1. sakin, teskin olmuş olan 2. denlendirmiş (pılav vb. için)
 vepesirin *m* 1. sakinleşme, yatışma, teskin etme, sükunet bulma, sakin duruma gelme (korku, sarı, korku için, etkisi azaltma) 2. yatışma, sükunet bulma 3. denleme (bazı yiyecek ve içeceklerin tadını artırmak, kolay pişmesini sağlamak gibi sebeplerle bir süre bekletme) 4. denleme (pılav vb. için) 5. mız sınırlama (tutku ve duygular için, yatışma, etkisiz duruma gelinme)
 vepesirin *lgh* 1. sakinleşmek, yatışmak, teskin etmek, sakin olmak, sakin duruma gelmek (çoşun, sarı, korku için, etkisi azaltmak) 2. yatışmak, sükunet bulmak 3. denlenme (bazı yiyecek ve içeceklerin tadını artırmak, kolay pişmesini sağlamak gibi sebeplerle bir süre bekletmek) 4. denlemek (pılav vb. için) 5. mız sınırlama (tutku ve duygular için, yatışmak, etkisiz duruma gelinme)
 vepesiriner *astm* sakinleşirme, yatıştırmak, teskin etme * ilacên vepesiriner yatıştıma işçiler
 vepêçan *m* sarma
 vepêçandin *m* 1. sarma 2. sarma, kapatma 3. sarma, kuşanma
 vepêçandin *lgh* 1. sarmak 2. sarmak, kapatmak * me ev rûpel vepêçand biz bu sayfo-yê kapatik 3. sarmak, kuşanmak
 vepêçin *m* 1. sarılma 2. kapatılma 3. sarılma, kuşanma
 vepêçin *lgh* 1. sarılmak 2. kapatılmak 3. sarılmak, kuşanılmak
 vepiçirandin *m* 1. dıtme (yün, pamuk, vb. yi tellere ayırarak kabartma) 2. sağma (yünük durumundaki bir şeyi çözüp açma)
 vepiçirandin *lgh* 1. dırmak (yün, pamuk, vb. yi tellere ayırarak kabartmak) 2. sağmak (yünük durumundaki bir şeyi çözüp açma)
 vepiçirandi *rd* 1. dıtılmış 2. sağılmış olan
 vepiçirin *m* 1. dıtılma 2. sağılma, sağma
 vepiçirin *lgh* 1. dıtılmak 2. sağılmak
 vepinixandin *m* ikkilme, urkütme
 vepirnixandin *lgh* ikkilmece, urkütmece
 vepirnixin *m* ikkilme, urkütme
 vepirnixin *lgh* ikkilmece, urkütmece
 vepirin *m* 1. soru, soruşturma 2. soru 3. sorulama, soru yapma
 vepirin *lgh* 1. sormak, soruşturmak 2. sorgulamak, soru yapmak
 vepirsiner *astm* 1. soruşturmacı 2. sorguç
 vepirsineri *m* 1. soruşturmacılık 2. sorguçluk

vepirnikandin m yolna
 vepirnikandin *lêgê* yolnaak
 vepirnikundi *rd* yolak
 vepirnikûn (I) m yoluna
 vepirnikûn (II) m huplana, ziplama
 vepirnikûn (I) *lêgê* yolunmak
 vepirnikûn (II) *lêgê* huplunmak, ziplama
 vepûn m dorvna
 veqelîmandin m duraksaltina
 veqelîmandin *lêgê* duraksatunak
 veqelîmûn m duraksana
 veqelîmûn *lêgê* duraksanmak
 veqelîştin m yarma, ikiye ayitna
 veqelîştin *lêgê* yarma, ikiye ayitmak
 veqelîştin m yarlina
 veqelîştin *lêgê* yarîtmak
 veqerpiçandin m ağınlma, debeletme
 veqerpiçandin *lêgê* ağınatmak, debeletmek
 veqerpiçin m ağınlma, chehelenme
 veqerpiçin *lêgê* ağıramak, chehelenmek
 veqetan m 1. ayitna 2. ayitak, ayitış 3. ayitlik (birirden uzak dişime) * *veqetan* niyê mirinê ye ayitlik ilûmûn yanisdir -u çih yer ayitna
 veqetandek *rd* m 1. taki, harfî tarif, tapay edat 2. *şîw* aştac -a pişyarkî rd soru takisi
 veqetandin (I) m 1. ayitna (bir yer bu ergelele bolîne, îsletme) 2. ayitna (birbirîde) uzaklaşma 3. ayitna (sepme) 4. ayitna (iki veya daha çok kimses arasındaki anlaşmayı, anlaşmayı bozma) 5. ayitna (tahis etme) 6. ayitna, hasretme
 veqetandin (II) m koparma
 veqetandin (I) *lêgê* 1. ayitmak (bi, yan bir ergelele bölmek, îsletmek) 2. ayitmak (birbirinden uzaklaştırmak) 3. ayitmak (sepme) * *nîn ji bu pirtûkê wêne veqetandin* kitabî qî resanler ayitdim 4. ayitmak (iki veya daha çok kimses arasındaki anlaşmayı, anlaşmayı bozmak) * *jinik ji şûyê wê veqetandin* kadını kocasından ayırdılar 5. ayitmak (tahis etmek) 6. ayitmak, hasretmek * *hemû wextên xwe jiwendîniê re veqetandî-hû* bütün vaktini okumaya hasretmişti
 veqetandin (II) *lêgê* koparmak
 veqerandî (I) *rd* 1. ayitk, ayitılmış olan 2. ayitk
 veqetandi (II) *rd* köptak
 veqetandek m ayıraç
 veqetek *kîmê* ayıraç, miyar
 veqetiyayî (I) *rd* 1. ayit 2. ayitk, ayitılmış olan 3. ayitışk
 veqetiyayî (II) *rd* kopuk, kopmuş olan
 veqetîn (I) m 1. ayitna, ayitış 2. ayitna (bu yerden, kimseden veya şeyden uzaklaşma) 3. ayitk (tefrik) 4. ayitlik 5. heran, ayitlik
 veqetîn (II) m 1. kopma 2. köptak
 veqetîn (I) *lêgê* 1. ayitmak 2. ayitmak (bu yerden, kimseden veya şeyden uzaklaşmak)

veqetîn (II) *lêgê* kopmak
 veqetînek *kîmê* ayıraç, miyar
 veqetîner *rd* 1. ayitış * *pergala veqetîner a rengan renk ayitî ayitî 2. fîz ayitî 3. m ayitış*
 veqetîni m 1. ayitlik 2. ayitışk
 veqetîniş wac *rd* bir ayitışk
 veqetînişwazî m ayitlikçilik
 veqetîndin m yankilatma
 veqerandî *lêgê* yankilatmak
 veqerandî *rd* yankilatılmış
 veqetîn m yankilatma
 veqerîn *lêgê* yankilatmak
 veqetîn m ters dönme
 veqetûn *lêgê* ters dönnek
 veqerandin m yankilatma
 veqerandin *lêgê* yankilatmak
 veqetîn m yankilatma
 veqerîn *lêgê* yankilatmak
 veqetandin m evirtme
 veqetibandin *lêgê* evirtmek
 vequtan m 1. dövmek 2. vurma 3. çırpma
 vequtan *lêgê* 1. dövmek 2. vurmak 3. çırpmak * *kew çirgê Xwe vequta kekîk zanalarini çirpî*
 verabûn m saklama
 verabûn *lêgê* saklanmak
 verabûyin m saklama
 verakîrin m saklama
 verakîrin *lêgê* saklanmak
 verakîrî *rd* sakl, saklanmış olan
 verast m gerçak, hakikat * *gera dînyayê ya li dîta rojê verastê dînyayin güneş etrafında dîndûga gerçek*
 verastin (I) m gerçekleştirme
 verastin (II) m düzeltme, yoluna koyma
 verastin *lêgê* gerçekleştirmek
 verastin (II) *lêgê* düzeltmek, yoluna koymak
 verastî m gerçeklik, hakikat
 verastker *rd* düzenleyici, düzenleyen, aranjör
 verastkerî m düzenleyicilik, aranjörlük
 verastkîrin m 1. düzenleme, tanzim etme 2. düzenleme, aranje
 verast kîrin *lêgê* 1. düzenlemek, tanzim etmek 2. mak düzenlemek, düzenleme yapmak, aranje etmek
 verastkîrî *rd* 1. düzenlenmiş, tanzim edilmiş 2. düzenlenmiş, aranje edilmiş olan
 verdêpe m oklava
 veren m tiççî
 verendandin m öpülme
 verendandin *lêgê* öpülenmek
 verendandî *rd* tiççî, öpülenmiş olan
 veresandin m 1. çözmek (örülü bir şeyi açma) 2. koparma, çözme 3. kapıyı sonuna kadar açma (iki kanatlı kapı için)
 veresandin *lêgê* 1. çözmek (örülü bir şeyi açmak) 2. koparmak, çözmek 3. kapıyı sonuna kadar açmak (iki kanatlı kapı için)

veşilîn *leşî* dinlemek, istinâf etmek, imola vermek
 veşinor *n* 1. sınır (bellî) 2. sınır, lûh
 veşinordar *rd* 1. sınırlı (sınırlanmış, belirlenmiş, belirlî) 2. sınırlı (kısıtlı) 3. belimled
 veşinorker *rd* sınırlayıcı
 veşinorkêrîn *n* sınırlama (bellî bir sınır içinde bırakma, belirleme)
 veşinorê klîrîn *leşî* sınırlamak (bellî bir sınır içinde bırakmak, belirlemek)
 veşinorkêrî *rd* sınırl. istinâf etmiş, belirlenmiş, belirlî
 veşî *n* sânnemeyn atış
 veşîyer *n* veşîyer
 veşîyerwan *n*delî veşîyerçî
 veşîyerwanî *n* veşîyerçilik
 veşîtrîn *n* yağrîn
 veşîtrandî *n* 1. yağurna 2. elle şekil vermek
 veşîtrandî *leşî* 1. yağurnak 2. elle şekil vermek
 veşîtrandî *rd* yağrûk, yağrulmuş olan
 veşîtrîn *n* yağrulma
 veşîtrîn *leşî* yağrulmak
 veşîudî *n* 1. atama 2. delage gönderme
 veşîudî *leşî* 1. atamak 2. delage göndermek
 veşîudî *rd* atanmış olan
 veşîr *n* su, gîz
 veşîre *rd* 1. gizli 2. *n* define
 veşîredî *rd* 1. saklayıcı 2. gizleyici
 veşîredî *n* 1. saklayıcılık 2. gizleyicilik
 veşîrgeh *n* saklama yeri, zula
 veşîrî *rd* 1. saklı 2. saklı, gizli (mesture, haykalar, ender, gizlenen, gizli tutulan) * tu lîştê otîn ê ku jê veşîrî ye otîn e benim ondan saklı his, bir işiti yok * peşîwana veşîrî gizli anlaşma 3. gizli (görünmez, belli olmaz durumunda olan) 4. gizli (müteliği anlaşılmayan, bilinmeyen) * hûzên veşîrî gizli konuşmeler 5. *rd* kapak (gizli, saklı) - lîştî (bilgiyi, haber, olayı gizli tutmak)
 veşîribân *n* 1. saklılık 2. saklılık, gizlilik
 veşîrîg *n* 1. saklılık 2. saklılık, gizlilik
 veşîrker *rd* 1. saklayıcı 2. gizleyici
 veşîrnok *n* saklamış
 veşîrtî *n* 1. saklama, saklayış (elde bulundurma, tutma) 2. saklama, gizleme, gizleyiş (kaybolması için gizli bir yere koyma) 3. saklama, muhafaza etme (muhafaza altına alma) 4. saklama, gizleme (gizli tutma, duyurup, bilerek ve isteyerek bir olayı haber vermeme) 5. saklama, saklama, saklama, ayırıp saklama (birine vermek için ayırma) 6. saklama, gizleme, örtme, kumulle etme 7. *niec* saklama, gizleme, örtme 8. gömmek, defnetme 9. gömmek (hurin cenaze törenine katılmak veya cenazeyi kaldırmak)
 veşîrtî *leşî* 1. saklamak (elinde bulundurmak, tutmak) * pîrtûkên xwe yê dîblîstûnê veşîrtîne okul kitaplarını saklamış 2. saklamak, gizlemek (kaybolması için gizli bir

yeri koymak) * pîreyê xwe di qaseyê de vedîşîre parûmî kasoya saklayî 3. saklamak, muhafaza etmek (muhafaza altına almak) 4. saklamak, gizlemek (gizli tutmak, duyurup, bilerek ve isteyerek bir olayı haber vermeme) * hîna ji xeberê jê vedîşîrîn haberi hâlî ondan sakliyî 5. saklamak, saklamak, ayırıp saklamak (birine vermek için ayırma) * jûnî ev pênûs ji bu te veşîrtîbû bu kalênî serî *n* çin saklamıştîm * ev pîrtûk ji te re veşîrtîbû bu kitabî serî *n* çin saklamıştîm 6. saklamak, gizlemek, örtmek, kumulle etmek 7. *niec* saklamak, gizlemek, örtmek * bes e yawo, tu tim ey-hîkên wê vedîşîrî yêrî ya, sen hep oşun saklamî örtiyîrsîn 8. gömmek, defnetmek 9. gömmek (burun cenaze törenine katılmak veya cenazeyi kaldırmak)
 veşîrtînok *n* saklamış
 veşîrtî *rd* 1. saklı 2. gizli, saklı 3. saklı, muhafaz 4. saklanmış, masun 5. gömmek, gömüle, defnedilmiş olan 6. *n* sar, gîz - gîrtî (bilgiyi, haberi, olayı gizli tutmak -ya xwe ji kesun re mede der, payê dust jî dostên re dîbêjî sarî kîmîseyê aşîkîna
 veşîrtîbân *n* 1. saklılık 2. gizlilik 3. masunîyet, saklanmış olma durumu
 veşîrtok *n* saklamış
 veşîlandî *n* 1. soyun (elbiselerini çıkarma) 2. soyun, soyun yapma
 veşîlandî *leşî* 1. soyunmak (elbiselerini çıkarmak) * xwe veşîlandî û nîvîstî soyunup yortî 2. soyunmak, soyun yapmak * bîrê *n* de-
 wran veşîlandî haywanên yûklîrî, saydular
 veşîlandî *rd* 1. soyun (elbiselerini çıkarmış) 2. soyun (soyuna uğramış olma)
 veşîlî *n* 1. soyulma 2. soyulma (soyuna uğramış)
 veşîlî *leşî* 1. soyulmak 2. soyulmak (soyuna uğramak)
 veşîwî *n* 1. yıklma 2. sarıltma
 veşîwî *leşî* 1. yıklamak 2. sarıltmak
 veşîwî *n* 1. yaran (insan vücuduna kar veya kimyasal maddelerle temas sonucu yarma) 2. sarıltma
 veşîwî *leşî* 1. yaranmak (insan vücuduna kar veya kimyasal maddelerle temas sonucu yarmak) * jî her berfî tîlayê wê veşîwî-tîne kurdî dolîyî pîrmakî *n* yarımiş 2. sarıltmak
 veşîrî *n* gizlen
 veşîrî *n* 1. saklama, saklayış 2. gizleme, gizleyiş
 veşîrtî *rd* 1. saklayıcı 2. gizleyici
 veşîdî *n* sakma
 veşîdî *leşî* saklamak
 veşîdî *n* saklı
 veşîdî *leşî* saklamak

veşikandin m 1. kirina 2. guleme
 veşikandin *lêg* 1. kurtak 2. gidenmek *
 têhma xwe veşikandî şusuzlî. hune gidevdî
 veşikîn m 1. kirîna 2. geçine, gulemine
 veşikû *lêg* 1. kurtak 2. guşmek, gidenmek
 * têhma min veşikûya şusuzlîgim geçî
 veşirîn m 1. saklanma, saklanîş 2. gizlenme,
 gizleniş
 veşirîn *lêg* 1. saklanmak 2. gizlenmek
 veşirtî *be*: veşartî
 veşronek m saklambaq
 veşûrîn *be*: veşûrîn
 veşûştîn m yıkama, yise yıkama
 veşûştîn *lêg* yıkamak, yise yıkamak
 vetelandîn m uzandıma
 vetelandîn *lêg* uzandırmak
 vetelîn m uzanma
 vetelîn *lêg* uzanmak
 veteşirandin m söndürme
 veteşirandin *lêg* söndürmek
 veteşirandî *nd* söndük (atç, şik vb. için)
 veteşirandî *nd* söndük fiteç, şik vb. için)
 veteşirîbîn m söndüğeşme
 veteşirî kûn *lêg* söndükleşmek
 veteşirîn m söndü
 veteşirîn *lêg* sönmek
 veteşirîner *nd* söndürücü
 veteşirîlî m söndükçü
 veteşirîndîn m tarîma (elle tarîmak gibi)
 veteşirîndîn *lêg* tarîmak (elle tarîmak gibi)
 veteşirîlî m tarîlan
 veteşirîlî *lêg* tarîlamak
 veter *mal*: hipotenüs
 veterîner *mal*: veterîner, haytar
 veterînerî m veterînerlik, haytarlık
 veterîşandîn m sökmek (özümlü şeyin örgüsün-
 ü ayırma)
 veterîşandîn *lêg* sökme (örümlü şeyin ör-
 güsünü ayırma)
 veterîsîn m sökülme
 veterîşîn *lêg* sekilmek
 vetevîş k kîml kîml * vetevîş ketîyê dîkete
 kîml kîml kayıyay
 vetewandin m bukulek, eğme
 vetewandin *lêg* buklemek, eğmek
 vetewşandîn m 1. sallama 2. sendeletme, yal-
 galatma
 vetewşandîn *lêg* 1. sallamak 2. sendeletmek,
 yalgalatmak
 vetewşîn m 1. sallama, sallanma, sallanîş (yür-
 rükle) sallanarak yürüme) 2. sendeletme,
 yalgalatma, yalgalayîş
 vetewşîn *lêg* 1. sallanmak, sallanmak (yürür-
 ken sallanarak yürümek) 2. sendeletmek,
 yalgalatmak
 vetewîn m bukulme, eğilme
 vetewîn *lêg* bukilmek, eğilmek
 vetevîş m sallama, sallat
 vetewşandîn m sersendleme

vetewşandîn *lêg* sersendlemek
 vetevîş m sersendleme, sersendleme
 vetevîş *lêg* sersendlemek, sersendlemek
 vetevîş m bir hâl olma
 vetevîş *lêg* bu hâl olmak
 verîtesîn m nekahet
 vetîre m 1. sürec 2. fet görüşü
 veto m veto
 vetoûlîn m veto olma
 veto bîn *lêg* veto olmak
 vetûdîyûn m veto oluş
 vetûkarîn m veto etme
 veto kîrîn *lêg* veto etmek
 vetûrî m 1. geleneksel, klâsik 2. basma kalıp
 vetûrîbûn m gelenekleşme, klâsikleşme
 vetûrî bûn *lêg* gelenekleşmek, klâsikleş-
 mek
 vetûrîkîrîn m gelenekleştirme, klâsikleşme
 vetûrî kîrîn *lêg* gelenekleştirmek, klâsik-
 leştirmek
 vewejartîn m 1. seçme 2. ayıklama
 vewejartîn *lêg* 1. seçmek 2. ayıklamak
 vewejartî *nd* 1. seçilmiş 2. ayıklanmış
 vewerandîn m gösterme (görülmesin sağlama,
 görmesine yol açma)
 vewerandîn *lêg* göstermek (görülmesini sağ-
 lama, görmesine yol açmak)
 vewerîn m görüme
 vewerîn *lêg* görülemek
 vewestîn m 1. durma 2. duraksama 3. ara, wa
 verme (bir filmde, bir oyunda dinlenme süresi)
 vewestandîn m 1. durdurma 2. duraksatma 3.
 ara vermek
 vewestandîn *lêg* 1. durdurmak 2. duraksat-
 mak 3. ara vermek
 vewestandî *nd* 1. durdurulmuş 2. duraksatıl-
 mış 3. ara verilmiş
 vewestîn m 1. durma (hareketsiz kalma, yürü-
 mez olma) 2. durma (bir yerde bir süre oya-
 lanma, eğleşme, dinlenme için durma) 3.
 duraklama, duraksama 4. ara verme
 vewestîn *lêg* 1. durmak (hareketsiz kalmak,
 yürümek olmak) 2. durmak (bir yerde bir süre
 oyalanmak, eğleşmek, dinlenmek için
 durmak) * illîa li elîhê ku tîhê lê vewestî-
 tîn me dipê nêlîta dardûgî yerdê şîndî
 bîzî bekler 3. duraklamak, duraksamak 4. ara
 vermek
 vewestî *nd* 1. duruk 2. duraksamış 3. ara verilmiş
 vewesşan m silkelendirme, silkinme
 vewesşandîn m 1. silkelene 2. sallama 3. fırıl-
 datma, fırılama 4. savurma (darbe indirme)
 vewesşandîn *lêg* 1. silkelemek 2. sallamak *
 kêfendî vewesşandî tupan sallêdî 3. fırıldat-
 mak, fırılmak 4. savurmak (darbe indirmek)
 vewesşandî *nd* silkelendir
 vewesşarîlîn m terleh etme
 vewesşartin *lêg* terleh etmek
 vewesşiyayî *nd* silkelendirme

vexişin *w* 1. silketməne, silkinmə 2. sallama 3. sallanma (dairələrdə, bağı bulunduğu yerindən gevşək duruma gəlmiş yarıdan) 4. haldanma 5. sərvinə (dairə indirmə)

vexişin *fəğh* 1. silketmənek, silkinmək 2. sallanmaq 3. sallanmaq (k. indirmək, bağı bulunduğu yerəndə gevşək duruma gəlmiş yarıdan bəzənlik) 4. haldanmaq 5. sərvinmək (d. ibt. indirmək)

vexəbtəndin *fəğh* çalınmaq

vexəbitin *fəğh* çalınmaq

vexənqahdin *w* bağma

vexənqatullu *fəğh* bağmaq

vexənqarfi *w* bədurahmuş olan

vexənqi *w* höğulmuş olan

vexənqi *w* höğulma

vexənqi *fəğh* höğulmək

vexer *w* ölmə, həyata gözlerini yumma → xwə ya dawə kirin ölmək

vexewl *w* andin *w* içi keçməsinə nədən olma → bağlanma gecikməsinə səbəp olma

vexewirandin *fəğh* xşi keçməsinə nədən olmaq, → bağlanma gecikməsinə səbəp olmaq

vexewl *w* iç, bədurah

vexewirin *fəğh* xşi bağlanmaq

vexewisandin *fəğh* uyandırıldığına həlli etməsinə sağlama

vexewisandin *fəğh* uyandırıldığına həlli etməsinə sağlama

vexewisandi *w* uyandırıldığına həlli etməsinə nədən olmaın künse

vexewisi *w* uyandırıldığına həlli etməsinə künse

vexewis *w* uyandırıldığına həlli etməsinə

vexewis *fəğh* uyandırıldığına həlli etməsinə

vexeyidandin *w* danılma, gücəndirmə

vexeyidandi *w* danılmaq, gücəndirilmiş olan

vexeyidin *fəğh* danılmaq, gücəndirmək

vexeyidi *w* danılmaq, gücəndirmək

vexeyidin *fəğh* danılmaq, gücəndirmək

vexeyidin *fəğh* danılmaq, gücəndirmək

vexeyidin *fəğh* danılmaq, gücəndirmək

vexeyidin *fəğh* danılmaq, gücəndirmək

vexeyidin *fəğh* danılmaq, gücəndirmək

vexeyidin *fəğh* danılmaq, gücəndirmək

vexeyidin *fəğh* danılmaq, gücəndirmək

vexeyidin *fəğh* danılmaq, gücəndirmək

vexeyidin *fəğh* danılmaq, gücəndirmək

vexistin (II) *fəğh* 1. bəz. tərəfə düşmək 2. düşürmək (düşməsinə yol açmaq)

vexisti *w* düşürülmüş

vexun *w* mənşevəş olma

vexun *fəğh* mənşevəş olmaq

vexuravik *w* içmə

vexuravik *fəğh* içmək

vexurik *w* içmək, içmə, içki → xwə sərvəşker

vexurik *fəğh* içmək, içmə, içki → xwə sərvəşker

vexurik *fəğh* içmək, içmə, içki

vexurik *fəğh* içmək, içmə, içki

vexuyan *w* 1. bəz. tərəfə 2. bəz. görünmə 3. bəz. görünmə

vexuyandı *w* bəz. tərəfə, görünməsinə sağlama

vexuyandı *fəğh* bəz. tərəfə, görünməsinə sağlama

vexuyan *fəğh* görünməsinə, görünmə almaq

vexuyin *w* bəz. tərəfə, görünmə

vexuyin *fəğh* bəz. tərəfə, görünmə

vexwar *w* içmə, içki

vexwar *fəğh* 1. içmə 2. içmə (bir şeyə y. içməyə) 3. içmə, içki 4. içmə, içki 5. içmə, içki 6. içmə, içki

vexwar *fəğh* 1. içmə 2. içmə (bir şeyə y. içməyə) 3. içmə, içki 4. içmə, içki 5. içmə, içki 6. içmə, içki

vexwar *fəğh* 1. içmə 2. içmə (bir şeyə y. içməyə) 3. içmə, içki 4. içmə, içki 5. içmə, içki 6. içmə, içki

vexwar *fəğh* 1. içmə 2. içmə (bir şeyə y. içməyə) 3. içmə, içki 4. içmə, içki 5. içmə, içki 6. içmə, içki

vexwar *fəğh* 1. içmə 2. içmə (bir şeyə y. içməyə) 3. içmə, içki 4. içmə, içki 5. içmə, içki 6. içmə, içki

vexwar *fəğh* 1. içmə 2. içmə (bir şeyə y. içməyə) 3. içmə, içki 4. içmə, içki 5. içmə, içki 6. içmə, içki

vexwar *fəğh* 1. içmə 2. içmə (bir şeyə y. içməyə) 3. içmə, içki 4. içmə, içki 5. içmə, içki 6. içmə, içki

vexwar *fəğh* 1. içmə 2. içmə (bir şeyə y. içməyə) 3. içmə, içki 4. içmə, içki 5. içmə, içki 6. içmə, içki

vexwar *fəğh* 1. içmə 2. içmə (bir şeyə y. içməyə) 3. içmə, içki 4. içmə, içki 5. içmə, içki 6. içmə, içki

vexwar *fəğh* 1. içmə 2. içmə (bir şeyə y. içməyə) 3. içmə, içki 4. içmə, içki 5. içmə, içki 6. içmə, içki

vexwar *fəğh* 1. içmə 2. içmə (bir şeyə y. içməyə) 3. içmə, içki 4. içmə, içki 5. içmə, içki 6. içmə, içki

vexwar *fəğh* 1. içmə 2. içmə (bir şeyə y. içməyə) 3. içmə, içki 4. içmə, içki 5. içmə, içki 6. içmə, içki

vexwar *fəğh* 1. içmə 2. içmə (bir şeyə y. içməyə) 3. içmə, içki 4. içmə, içki 5. içmə, içki 6. içmə, içki

vexwar *fəğh* 1. içmə 2. içmə (bir şeyə y. içməyə) 3. içmə, içki 4. içmə, içki 5. içmə, içki 6. içmə, içki

vexwar *fəğh* 1. içmə 2. içmə (bir şeyə y. içməyə) 3. içmə, içki 4. içmə, içki 5. içmə, içki 6. içmə, içki

vexwar *fəğh* 1. içmə 2. içmə (bir şeyə y. içməyə) 3. içmə, içki 4. içmə, içki 5. içmə, içki 6. içmə, içki

vexwar *fəğh* 1. içmə 2. içmə (bir şeyə y. içməyə) 3. içmə, içki 4. içmə, içki 5. içmə, içki 6. içmə, içki

vexwar *fəğh* 1. içmə 2. içmə (bir şeyə y. içməyə) 3. içmə, içki 4. içmə, içki 5. içmə, içki 6. içmə, içki

vexwar *fəğh* 1. içmə 2. içmə (bir şeyə y. içməyə) 3. içmə, içki 4. içmə, içki 5. içmə, içki 6. içmə, içki

vexvestin *leş* 1. istemek 2. dilemek * uzrê xwe
 vexwest oza dilek 3. çağırmaç, davet etmek
 vexwestî *leş* 1. istenmiş 2. çağırılı, davetli
 vexwîn m çağırılı, davet edilmiş
 vexwîner *adîr* çağırıcı, davetçi
 vexwînerî m çağırıcılık
 vexwîni *hev bûn* *êw* kuyuşmak, tuyuşmak.
 yalın işişi kurmak)
 veytûn m atış, ocağı
 vezandîn m gevşetme, sindirme
 vezandîn *leş* gevşetmek, sindirmek
 vezanîn m talan, talan, etme (yaklaşık ol-
 rak değerlendirme, urandırma)
 vezanîn *leş* talan, talan etmek
 vezar m seclendirmiş
 vezarker *adîr* seclendirmiş
 vezarkirin m seclendirmiş
 vezar kirin *leş* seclendirmek
 vezel *êw* vezele
 vezelandîn 1. esneme, esneyiş 2. gerilme, gerilme
 vezelandîn m 1. esnetme 2. germe, uzatma 3.
êw uzandırmak, yandırmak
 vezelandîn *leş* 1. esnetmek 2. germek, uzat-
 mak * *êlê* zede vezelandîn to de biqetîni
 telê lazî germe koponacakînt * ben veze-
 landîpi uzatî 3. *êw* uzandırmak, yandırmak
 vezelandî *leş* 1. esnetilmiş 2. gerilmiş 3. yatik,
 yandırmış olan kimse
 vezelandîbûn m gerginleşme
 vezelandî bûn *leş* gerginleşmek
 vezelandîti m 1. gerginlik 2. yatiklik
 vezelandokî *leş* gerginleşme
 vezelandî *leş* gerilmiş
 vezelayî *leş* gerilme
 vezelê m kazak
 vezelîn m 1. gerilme 2. gerilme 3. *ap* gerilme
 (kasların sür. uzama gibi de vaxdîn bûn
 bolunckazide oluşan gerilme durumu) 4. uzama
 vezelîn *leş* 1. esnetmek (ballaşıp genişlemek)
 2. germek 3. uzandırmak * *piçêkî* vezelîya û
 pişt ra rabûî biraz uzandı sonra kalku
 vezelîner *êw* *adîr* gerilme (bir uzama gerilmeyle
 yurayan kas)
 vezelok *leş* esnek
 vezelokî *leş* esnekçe
 vezelokîbûn m esnekleşme
 vezelokî bûn *leş* esnekleşmek
 vezelokîbûyîn m esnekleşiş
 vezelokîkîrîn m esnekleşirme
 vezelokî kirin *leş* esnekleşirmek
 vezenî *leş* elistik
 vezenîf m elistikiyet
 vezikandîp m fişkirtme
 vezikandîn *leş* fişkirtmek
 vezikîn m fişkirtme
 vezikîn *leş* fişkirtmek * *xwîn* ji lingê *adîr*
 vedzikû avuştundan kan fişkirtiyordu
 vezilyayî *leş* gergin
 vezilyayibûn m gerginleşme

vezilyayî bûn *leş* gerginleşmek
 vezinandin m çözüme zorlu bir şeyi açma)
 vezinandin *leş* çözmek (zorlu bir şeyi açmak)
 vezinandi *leş* çözülmüş
 vezinîn m çözüme
 vezinin *leş* çözülmüş
 vezivartîn m tale etme, geri çevirme
 vezivartandin *leş* tale etmek, geri çevirmek
 vezivartîn *leş* geri dönmüş
 veziyayî *leş* çözülmüş
 vezîn m gevşeme, sünme
 vezîn *leş* gevşemek, sünmek
 vê c 1. bu (dişil) tekil için: * ez vê naxwazim,
 ez vê dixwazim bunu istemem, şunu iste-
 rim 2. bunu * eger vê bide min ez de jê bi-
 girim mino bana verse alırım ~ de berde,
 bu tarafı ~ derê burî, burası * berê walye-
 kî qelaw yê vê derê hebû eskerên buran
 aşman bi walyê varî ~ êvarê 1) bu okşam
 2) okşam okşam * vê êvaro hanê xirceerê
 derûxê okşam okşamî meselê çikarîna ~
 qavê 1) şimdi, şimdiki * diwanên vê gavê
 şimdi: gençler 2) şu an, şu anda 3) A) biraz
 önce, yarı ~ sîbelê hu şawê ~ û wê şunu
 şunu - zivastapa hanê xîştî. kî şunu
 vêca *leş* artık, daha
 vêç *adîr* 1. paytak (bacakları çırpık olan) 2.
 basılabacak (ayakları içe veya dışa dönük) 2.
 x ellî ~ avêtina gavam paytak adı:
 vêç (II) *leş* lûhu * gûlmên vêç lûhu sözler
 vêçlû m 1. paytaklık 2. basılabacaklık
 vêdrok m kovî (genellikle içinde su taşımaya
 veya koyudan su çekmeye yarayan kap)
 vê drîkê *leş* alacak
 vêga *êw* vê gavê
 vê gavê *adîr* 1. şimdiki * diwanên vê gavê
 şimdiki gençler 2. şimdi * vê gavê em de pe-
 yaurekê hûr *êw*ş bîlîhîzîn şandê daha gü-
 zel bir leberî duyayêz 3. biraz önce, yeni
 vê hêlê *leş* henki * mala ti vê hêlê berikî ev
 vêhisîn *êw* vêhisîn
 vêhisandin *êw* vêhisandin
 vêhisîn *êw* vêhisîn
 vêk *êw* vêk
 vêkafan m toptan
 vêk dan *leş* toptanmak
 vêketin m 1. tutuşma, yanma (ateş durumunda
 geçme) 2. yanma (ısı, ışık velen veya başka
 amaçlar sağlayıcı şeyler, alev yaklaşıp ırlak
 veya özel düzenlenmiş dokunarak etkinliğine
 geçirme)
 vêketin *leş* 1. tutuşma, yanma (ateş duru-
 munda geçmek) * *êzîng* vêketin odurê yan-
 dî 2. yanma (ısı, ışık velen veya başka a-
 maçlar sağlayıcı şeyler, alev yaklaşıp ırlak
 veya özel düzenlenmiş dokunarak etkinliğine
 geçmek) * *lemba* vêket lamba yandı
 vêketî *leş* yanık

vêkkelîj *m* yekvücut olma
 vêk kerin *lêgê* yekvücut olma
 vêkra *ber* vêkre
 vêkre *n* beraber, birlikte bir arada 2. hep beraber, hep birlikte, hep birden 3. hepsi
 vêkxistîj *m* argat
 vêkxistîn *lêgê* toplamak, bir araya getirmek
 vêkxistî *rd* örgüllü
 vêl *rd* yayvan, yalpak, yayık
 vêlbûn *m* yayvanlaşma
 vêl bûn *lêgê* yayvanlaşmak
 vêlhûyîta *m* yayvanlaşış
 vêleme *m* baş boş doluşma
 vêlîk *rd* yayvan, yalpak
 vêlîkî *rd* yayvansı
 vêlîkîbûn *m* yayvanlaşma
 vêlîkî bûn *lêgê* yayvanlaşmak
 vêlîkîf *m* yayvanlık
 vêlî *m* yayvanlık
 vêlîkî *rd* yayvansı, yayvanca
 vên *har* vên
 vêrast *har* vearast
 vêrtî (I) *m* vistin, çanak dikme de kullanılan ipkîk
 vêrtîk (II) *rd* habercî, akrabaya düşkün
 vêrtîkî *m* habercîlik, akrabaya düşkünlük
 vês *m* dinlenme, mola -a xwe girtin yorgunluğunu alarak, mola vermek
 vêsan *m* 1. dinlenme, mola 2. dinlenme (kanun gereğince çalışmaya ara verilen süre) 3. tatil
 vêsanî *m* dinlenmek, dinlenmek amacıyla çalışmaktan geçirdir süre
 vêsandî *m* 1. dinlendirme 2. mae dinletme 3. söndürme
 vêsandîh *lêgê* 1. dinlendirilmek 2. mae dinletilmek 3. söndürmek * lezbu vêsandî lezbu dîndendî
 vêsandî *rd* 1. dinlendirilme 2. sömük (ates, ışık vb. için)
 vêsandîhûn *m* 1. söniileşme 2. söniîlik
 vêsandî bûn *lêgê* vînîkleşmek
 vêsa xwe girtin *lê* a dinletmek
 vêsdar *rd* dinlendirici
 vêseh *har* vêsh
 vêsgirtin *m* dinlenme
 vês girtin *lêgê* dinlenmek
 vêsgirtî *rd* dinlenmiş, istirahat etmiş olur
 vêsîh *m* 1. dinlenme, mola 2. ez durak (çümle sonundaki durak) 3. ez durak, es (bir celt uzunluğunda durak) 4. ez durak, es (konuşmada, anlamlı gerektirdiği biçimde kelaneler arasındaki ses kesintisi)
 vêsîhan *m* dinlenme, mola
 vêsîhandî *m* dinlendirme
 vêsîhandî *lêgê* dinlendirilmek
 vêsîhandî *rd* dinlendirilmiş
 vêsîhî *rd* dinlenmiş, istirahat etmiş olan
 vêsîhin *m* 1. dinlenme 2. duraklama (hareket durumundaki bir şey, kısa bir süre için durma veya arada bir durma) 3. duraksama, du-

raklama (teredüt etme, ses çıkarmama)
 vêsîhî *rd* *lêgê* 1. dinlenmek 2. duraklamak (hareket durumundaki bir şey, kısa bir süre için durmak veya arada bir durmak) 3. duraksamak, duraklamak (teredüt etmek, ses çıkarmamak)
 vêsîyayî *rd* dinlenmiş, istirahat etmiş olan
 vêsîn *m* 1. dinleme, istirahat etme, mola verme 2. duraklama 3. 3. ara (bir filmde, bir ayın da dinlenme süresi) 4. so ara, mola (takimlerin ayın süresinden aldıkları birer dakikalık dinlenme süresi) 5. sömme
 vêsîn *lêgê* 1. dinlemek, istirahat etmek, mola vermek 2. duraklamak 3. sönmek
 vêsîner *rd* 1. dinlendirici 2. söndürücü
 vêsta *b* şind.
 vêşûlar *rd* gıspal
 vêşûlarî *m* gıspallık
 vût *rd* yayvan
 vêtbûn *m* 1. yayvanlaşma 2. şapka ve take benzeri başlıklar yıkandıktan sonra derinlenmeye çekilme
 vêt bûn *lêgê* 1. yayvanlaşmak 2. şapka ve take benzeri başlıklar yıkandıktan sonra derinlenmesine çekilmek
 vêtîk *rd* 1. yayvan 2. dur (yayvan, alı derin olmayan)
 vêtîkî *rd* yayvansı
 vêtîkîbûn *m* yayvanlaşma
 vêtîkî bûn *lêgê* yayvanlaşmak
 vêtîkîf *m* yayvanlık
 vêtîkîjî *m* yayvanlaşma
 vêtîkî kirin *lêgê* yayvanlaşmak
 vêtîn *m* 1. isteme 2. gerektirme, gereklilik
 vêtîn *lêgê* 1. istemek 2. gerektirmek
 vêtîkî *rd* yayvansı, yayvanca
 vêtîstîh (I) *m* 1. yakma, tutuşturma 2. yakma (ışık vermesini sağlamak) 3. uyandırmak (çira, lâmba, soba gibi ılık veren şeyler için)
 vêtîstîh (II) *m* 1. çıkarma (geysi ayakkağı çıkarma) 2. soyma (birinin giysilerini çıkarma) 3. takıp asma (çiviye vs gibi)
 vêtîstîj (I) *lêgê* 1. yakmak, tutuşturmak * el-gareya xwe vêtîst sigaretini yaktı 2. yakmak (ışık vermesini sağlamak) * ranyê vêse işığı yak 3. uyandırmak (çira, lâmba, soba gibi ılık veren şeyler için)
 vêtîstîh (II) *lêgê* 1. çıkarmak (geysi ayakkağı çıkarmak) * sola xwe vêse vêtîst ayakkağı çıkardı 2. soyarak (birinin giysilerini çıkarmak) 3. takıp asmak (çivi vs gibi)
 vêtîstî (I) *rd* yakık * elektrik vêtîstîye elektrik yakık
 vêtîstî *rd* soyuk
 vêtîd *m* vücut
 vîçî *rd* bos - *î* vala hembos, tamtakir - bûn tamtakir almak
 vîçîk *m* sumek * ez vîçîka hêstîya xwe pê par-qij nakîn sumûgîta hêle mîncîa sîmînt

vadevid *m* yemle duruma, tedüğülik - Ke-
tin (yekî) hep olurup hep kalkmak
vij (I) *rd* nos - vala kirin 1) başaltmak 2) da-
ğıtıp saçmak
vij (II) *m* telaş
vijog *m* kura, yarı tura - kışandin kura çek-
mek, yarı tura atmak
vijikî *rd* ishal
vijikî *rd* ishal
vijikî hân *lgh* ishal olmak
vijoke *rd* ishalli
vijoker *rd* ishalli * golikeye vijoker para-
neke dilewîne bir tace ishalli huzayın koca
nağır, keletir
vikivata *rd* bombos
vikûyala *rd* bombos
vil *m* yumusak
vilq *rd* tikeses, yorgun
vilq *rd* ishalli * mazîke vilq ishalli buzağı
vilvilandin *m* dalgalandırmak
vilvilandin *lgh* dalgalandırmak
vilvilin *m* dalgalanma
vilvilin *lgh* da'ga anmak
vin *m* gemiden konuşma
vindandin *m* durdurma
vindandin *lgh* durdurma
vindandi *rd* durdurulmuş olan
vindiyayî *rd* durmuş olan
vinda *m* durma
vindin *lgh* durma
vinevin (I) *m* genzek genzek
vinevin (II) *m* vızılî * vinevine bayê xurgî
vintisa
vingevîng *m* vin vîd, vîdandî
vingevîngkirin *m* vîdama
vingevîng kirin *lgh* vîdama
vingên *bw* vîngin
vingîn *m* vîdama
vingin *lgh* vîdama
vingîl (I) *m* vîzîlî
vingîni (II) *m* vîdama
vingîni jê amîn *bw* vîdama
vingîni jê çîn *bw* vîdama
vingîni jê hatin *bw* vîdama * vingîni jî
gukê mîn diçe xulağim varîyo
vingivala *rd* bombos
vingok *rd* genzek
vingokî *rd* genzekçe - axîftin gemizden ke-
nûşmak
vingivala *rd* bombos
vînk (I) *m* burun
vînk (II) *m* topaç
vîvîn *rd* genzek
vîvîne *rd* genzek (bavazî)
vîvînin *m* gemizden konuşma
vîvînin *lgh* gemizden konuşmak
vîvîno *rd* genzek (tekek)
vîvînok *rd* genzek
vîvînokî *rd* genzekçe

vîpî vala *rd* bombos,
vîpvala *rd* bombos, camîkür * bê êvaran vîp-
vala ye yol aqamîlan bombos uluyu ~ bûn
tomaxa olmak
vîq *m* gîk
vîqivala *rd* bombos
vir (I) *rd* bura, burası * berê walîyekî qilew
ê vir hehê eskiden hurama şîştan bu valî-
si varî - de û vir de 1) sağa sola 2) öresi
berisi - de û vir de avêtin havaya savtu-
mak ~ de û walîya vî tîştî tune bu işin o-
resi herisi yok - de wê de 1) sağa sola * vir
de wê de meçe sağa sola gîrî: 2) öresi be-
risi * vî de û vir de em nazandin burasî o-
ren herisi yok - de wê de weşandin sağa
sola savurmak - de wê de tune! 1) aması
meması yok! 2) (bu emsenin, bu duruma)
şakası yok * vîrde vîrdeya vî nezweşîne
tune hu hastalîgî şakası yok - de vîr de
sağa sola - de vîr de avêtin saçıp savurmak
vir (II) *m* 1. yalan fablanmak amaca la biletik
ve gerçeğe aykırı olarak söylenen söz) 2. *rd*
yalan uydurma, gerçeği olmayan) - derke-
tîn yalan çıkmak - kirin yalan atmak (veya
kavımak) ~ lê kîrîn (bîne) ifînda balan-
mak - sêwî ye, herî bî ku de kîrîne çîye, lê
dawîya wê bîlost û çar lîfî ye yalanın
memî yaş ya kadar yanar ~ lê tune hîlaf
yok - û derew yalan, yalanlar - û vîç yalan
dolan - û vîz yalan dolan - a bîxwê koyruk-
lu yalan - a bîpencîk koyruklu yalan - a
(yekî) derketin yalan çıkmak, yalancî çî-
mak - a ser vîrê kutinêh yalan - a (yekî) lê
de hî çîh kîrîn yalanın yakolanmak (veya
tutmak) - a (yekî) tê de man yalan ortaya
çîkmak - ên dîvîyayê kîrîn çîk yalan atmak
- ên dîvîyayê hî hafê hene yalancîm told
(çîk yalan atan kîmse) - ên qîrase vî lîfî
vî (III) *rd* aralîk, seyyek
vîra *rd* 1. bura, burası, buranın 2. bînarîk
vîray *rd* akde bu
vîrç *bw* g. l. û vaç
vîrçik *m* ferç, vulva
vîrçiq *rd* çîk
vîrçiqî *m* çîvîlek
vîrdîvîrdî *rd* 1. dîlgalî (dalga dîlga görülen)
2. dîlga dîlga, çîra çîra
vîrek *rd* 1. yalancî 2. polavracî, mertavracî
3. kîrîrî (çîk yalan söyleyen kîmse) ~ der-
ketin yalancî çıkmak (yekî) - dersîstîn (be-
rîni) yalancî çıkmak
vîrekîf *m* 1. yalancîlık 2. polavracîlık, mertav-
racîlık
vîrevîr *bw* fîrî fîrî
vîrê *rd* bura, burası, buranın
vîrîn *m* vîzîlî
vîrîk (I) *m* sulu yemek
vîrîk (II) *m* gîhâl
vîrîtandin *m* 1. dara dîğûrmek 2. ocagın son-

viz (IV) *m* usarac
 vizhün (II) *m* 1. dözme (kerch eksem veya başla bar şey etrafında hareket etme) 2. yan çizme
 vizhün (II) *m* usarac
 viz büñ (II) *baş* 1. dözme (kerch eksem veya başla bar şey etrafında hareket etme) 2. yan çizmek
 viz hün (II) *baş* usarac
 vizbüyn (II) *m* 1. dözme (kerch eksem veya başla bar şey etrafında hareket etme) 2. yan çiziş
 vizbüyn (II) *m* usarac
 vizek *m* yan çizen
 vizeviz *k* 1. fir fir, firl firl 2. viz viz, vizir vizir – kirin viz viz etmek
 vizün *baş* vizin
 vizük (II) *başla* ar,emek
 vizük (II) *m* tepaç
 vizükandün *m* 1. fişkırtma 2. puskurtme
 vizükandün *baş* 1. fişkırtmak 2. puskurtmek
 vizükün molon *başla* ev aneği (Musca domestica)
 vizükün *m* 1. fişkırtma 2. puskurtme
 vizükün *baş* 1. fişkırtmak * ava zetal jê divî-zikî berak sa fişkırtıyêda 2. puskurtmek
 vizüpandün *m* fişkırtma
 vizüpandün *baş* fişkırtmak
 vizüpün *m* fişkırtma
 vizüpün *baş* fişkırtmak
 vizün *m* vizildama, vizilama
 vizün *baş* vizildamak, vizilamak
 vizün *m* vizilma
 vizünî *m* vizilma
 vizünî jê amin *baş* vizildanmak, vizilamak
 vizünî jê edü *baş* viz idamak, vizilamak
 vizünî jê hatün *baş* vizildanmak
 vizükedar *m* tepçik
 vizükün döndürmek etrafından döndürmek
 vizükün (I) *m* döndürme (dünmesini veya etrafında dönmeyi sağlama)
 vizükün (II) *m* usaracma
 viz kirün (I) *baş* dündürmek (dünmesini veya etrafında dünmesini sağlamak)
 viz kücin (II) *baş* usaracmak
 vizük *m* kaytacı
 vizüpandün *m* vizildatma
 vizüpandün *baş* vizildatmak
 vizüpün *m* vizildama
 vizüpün *baş* vizildamak
 viz *e* 1. bu (eril teki için) * vi deriyî bidün min bu kapıya bana verin 2. e buzu * uger vi bi-de min ez de jê digirtün bano bana verse al-lam – alî beri, berki (başındaki iki uzaklıktan kendisine olanı yakını olan) * bulala li vi alî berki ev – kerî de vê bilimê re derbas bike gel de çik şın içirden - û wî şımı hu-nu
 vizürün *m* vizürün
 viz *baş* vir ü viz
 viz *m* zik (baş jesi)

viçevir *m* 1. çik çik 2. k şukur şuku (baş sesleri için) 3. uzal uzal (sordulu ile oturte) ~
 kirin evildanmak
 viçevirkirin *baş* sakamak (kuşlar için)
 viçevir kirin *baş* sakınmak (kuşlar için)
 viçün *m* sakama
 viçün *baş* sakınmak (kuş sakınmak)
 viçünî *m* şakırta (kuş şakırtısı için)
 vidanjer *m* vidanjor
 vide *m* vide
 videlürin *m* vidalama
 vide kirin *baş* vidalanmak
 videküñ *m* vidalı, vidalanmaz
 vidun *m* video
 videoteyp *m* videoteyp
 vide *m* vide (oyunda kazandıran parayı iki katına çıkaran)
 Vietnamî *başla* 1. Vietnamî (Vietnam halkından olan kişi) 2. Vietnamî (Vietnam hakkında veya ilgili)
 vijay *m* distribütör (su tevzihi aleti)
 vijek *m* şabal, amel
 vijekî *m* şabal işli (elma)
 vijükürin *m* şabal olma
 vijükü bün *baş* şabal almak
 vijükürin *m* şabal eme
 vijükü kirin *baş* şabal etmek
 vijok *m* şahlî, oturuklu, şırgan
 vijoket *m* şahlî, oturuklu, şırgan
 vikontes *m* vikontes
 vila *m* villa
 vilang *m* bir çizme aracı
 vilk *m* köpçü
 vin *m* 1. isteneç, irade * min bi vira xwe ev kur kir kerch irademle bu işi yaptım 2. *pe* isteneç, irade (davranışlarla ilgili tepkilerden bir davranışı tutup ockilen eyleme dönmeye geçiş, bir şeyi yapıp yapamaya karar verme gibi) 3. isteme, dileme 4. gerekleme
 vîn *baş* 1. istemek, dilemek 2. istemek (istemek istediğini bildirmek) * min divê ez te bîlînim senî garmek istiyoy 3. istemek (gerek olmaksızın) * ji ho pêşveçûna welêt xebat divê vurdun îrlemesi için çarşınak ister 4. gerekmek * jî bo zewicîne pere divê evlemek çün para gerekîyoy
 vînbaz *m* aşık, tutkun, vurgun
 vînbazî *m* tutkunculuk, vurgunculuk
 vînc *m* vînc
 vîndar *m* mahel, isteneçli
 vîñ *m* iradi, ihtiyarî, isteğe bağlı * bîvîñî gayrî ihtiyarî
 vîñkerêz *başla* iradeci, isteneçli
 vîñkerêz *başla* iradecilik, isteneççilik
 vîncaret *m* güçlü mahelî
 vîra *başla* vira
 vîraj *m* vîraj
 vîrgül *m* virgül

virik (I) *uzkân* duduk ~ pif kırtın duduk çalmak, öflemek

virik *hâle* ishal, ürürük, sürgün, amel + virika *vî* hâye sürgünü var ~ *avâtin* sürgün gitmek, ishal olmak ~ *reşendin* sürgün gitmek, ishal olmak

virikî *raf* ishalî, oturokî, sıçargan

virikîlân *ve* 1. ishal olma, sürgün olma, oturma 2. arge makineyi bozma

virikî bân *baş* 1. ishal olmak, sürgün olmak, ölmek 2. arge makineyi bozmak

virikîkirin *in* 1. ishal etme, sürgün etme 2. arge makineyi bozdurma

virikî kûm *baş* 1. ishal etmek, sürgün etmek 2. arge makineyi bozdurma

virikîti *ve* oturukluluk, sıçarganlık

virüs *in* virüs

virviro *raf* gürültücü

virvirok *raf* gürültücü

virvirokî *ve* gürültüculük

viskoz *ve* viskoz

viskozite *in* viskozite

vî *raf* 1. dik (yatık demiryan, sırt) 2. dikik 3.

kalkık (dik durmada ucu yukarıya doğru olma)

vîtamîn *hâye* vitamin

vîdân *ve* 1. dikleme, dikilme 2. kalkıklık

vîd bûn *baş* dikilmek, dikilmek

vîdîyî *raf* dikilmiş, dikleşmiş

vîdîyî *in* dikeliş, dikiliş

vîtevî *in* horoz sesi

vîtik (I) *uzkân* duduk

vîtik (II) *ve* 1. zılda, makbuz 2. pusula

vîtik (III) *raf* dikik

vîtkirin *in* dikleştirme

vît kûm *baş* dikleştirme

vîtkirî *raf* dikleştirilmiş

vitrîn *ve* vitrin

vizandin *in* vizidamın

vizandin *baş* vizidamak

vîze *ve* 1. vîze (bâz: resmî kağıtlara "gücülendir" anlamında konulan işaret ve bu işareti koyma işi) 2. vîze (bir ülkeye girmek veya bir ülkeden çıkmak için yetkili makamlardan alınması gereken izin) 3. *peş* vîze (üniversite ve yüksek okullarda yarı yıl içinde yapılan sınav) — *girtin* (an jâ standîn) vîze

almak

vîzevîz *ve* vizir vizir

vîzîn *ve* vizidama ~a meşke şîl e bakırlı papuç pahalı (herhangi bir durum veya girayken için sonunda zararı çıkma ihtimali bulunduğunda söylenir)

vîzîn *baş* vizidamak

vîzîni *ve* vizite

vîzîte *ve* 1. vîzite (hastanın hastanedeki hastaları dolaşıp yaklaşması) 2. vîzite (bir muayene için hekime ödenen ücret)

vîzîn zâbî 1. vizyon (üstelâ vizyon) 2. *raf* vizyon (bu hayvanın kürkünden yapılmış şey)

vîzîvîk *zâve* vîzânîcân, keçişâğ (Capri-nuleus europaeus)

vîzîvîk *zâve* ağustos böceği

vîkaj *raf* vîka

vulan *in* vulân, düzen teker

vole *raf* vole

voleybol *ve* voleybol

voleybolbaz *raf* voleybolcu

volkan *raf* volkan yanardağ

volkanik *raf* 1. volkanik (volkanla ilgili) 2.

volkanik (içinde volkan bulunan) * *arazîyî*

volkanik volkanik arazi

volontarist *raf* volontarist, imdaci, istenççi

volontarizm *raf* voluntarizm, iradecilik, istenççilik

volt *ve* (fizik): Volta'nın adından volt (kısıtlaması V)

volta *in* 1. volta (bir halatı bir yere bir kez dolatma veya bobinaja yönlenince sınırlı)

2. volta (zincirlik demire veya izi zincirin birbirine dolması) 3. volta (geminin rüzgâra karşı için sağa sola zikzak yapması) 4.

arge volta (bir aşığı bir yukarı dolatmak) ~ *avâtin* volta atmak

voltaj *raf* voltaj, gerilim

voltajdar *raf* gerilimli

voltajmetre *raf* voltajmetre

voltajper *raf* voltajper

voltmetre *raf* voltmetre

votka *in* vodka

vulgarize *raf* vulgarize * *veşâmîn* vulgarize

vulgarize yayınlı

vusat *raf* vüsat

W

w, W Kürt alfabesinin yirmi sekizinci harfi olup ses bilimi bakımından ötülümlü sürekli dudaksız ünsüzleri gösterir
Wê *W* (Wäl) 'ın kısaltması
Wêlên *W* (wêlên) 'ın kısaltması
wu *w* harf
wa *w* 1. ya (bu şey) anlamında, 'evet' anlamında kullanılır 2. ey, hey * **wa gündîno** ey koyuldu 3. bre * **Wa Xelîl** bre Halîl 4. â gerçekten, öyle mi, esuh mi 5. işte * **wa ye** plirfuk işte kitap
wabeste *w* kayıma, oluzam
wahestekirin *w* kayıma
waheste kirin *wêgê* kayımak
wac *w* kalır
wacandin *w* kabirlendirme, keşerlendirme
wacandin *wêgê* kabirlendirmek, keşerlendirmek
wacgirîn *w* kabirlenme
wac girîn *wêgê* kabirlenmek
wacib *w* olma 1. vacip 2. vacip, gerekli ~ bûn vacip olmak ~ kirîn vacip kılmak, gerekli kılmak
wacîn *w* kabrolma
wacîn *wêgê* kabrolmak
wackarin *w* kabrolme
wac kirin *wêgê* kabrolmek
wacok *wê* 'gerde' ni kalzeden
wad *ber* wehd
wadar *wê* borçlu
wade *w* vade
wadedar vadeh
wafir *w* alılık
wagir *wêlên* borç alan, borçlu
wagirîn *w* borçlanma, ödünç alma
wagirîn *wêgê* borçlanmak, ödünç almak
wahê *w* wala
wahê *wê* 'şarkî', türkülerde aru nazme olarak söylenen söz
wahr *w* kız kâdeş
waz *wêlên* vîz

Wakîlî *w* vâzlik
wajger *wêlên* boşverücü, müfaccasçı
wajgerî *w* boşverme, müfaccas
wajgerin haş vurma's, müfaccas etmek
waj gerin *wêgê* boşvermek, müfaccas etmek
Wajigûn *wê* ters, uğursuz
wajigûnî *wê* terslik, uğursuzluk
wajinî *w* çığlık ~ jê çîn çığlık atmak ~ **pê** ketin çığlığı basmak
wajûn *wê* ters
wajûnbext kazabuklu
wak *w* l. gibi, -e benzer 2. gibi, imişçesine, benzer biçimde
wakûn *wêlên* böyle
wakûn *wêlên* böyle
wal *w* misket oyununda beş binnciyim anlamında bir deyim
wala *ber* hula 6 wala
wale *wê* sessiz
walêlî *w* sesizlik
walgerandin *ber* wegerandin
wajgerîn *ber* wegerîn
walînce *w* emk
walî *wêlên* vali, ilhay
walîde *w* valide
walîde sîtan *w* valide sultan
walîndîn *w* dolama
walîndîn *wêgê* dolamak
walîn *w* dolama
walîn *wêgê* dolamak
walîwî *w* l. valilik (valî olma durumu) 2. valilik (valinin görevi) 3. valilik (valilik makamı ve bu makama bağlı resmi dinçlerin tümü)
wam *w* harf
wandâr *wê* l. borçlu 2. meç borçlu (bir yükümlülüğe bulunmuş) 3. borçlu (bir şeyi bir başkasının yardımıyla yapmış olan) -- **bûn** borçlu olmak ~ derkeftin borçlu gûnak
wandârîbûn *w* l. borçlanma 2. meç borçlanma (marfî bir yükümlülüğe alına girme)
wandâr *bûn* *wêgê* l. borçlanmak 2. meç

başlarlamak (maceri bir yükümlülük altına girmek)
wawlarbüyün m başlantı
wawdarlerketi m başlı çıkış olan
wawdarı m başlılık
wawdarlırın m 1. başlandırma 2. mer: başlandırılmak (maceri bir yükümlülük altına sokma)
wawdar kirin fğk 1. başlandırılmak 2. mer: başlandırılmak (maceri bir yükümlülük altına sokmak)
wawdarlırı m başlandırılmış olan
wawstendin m baş alma
wawstendin fğk baş almak
wawstendin m başın
waw m 1. otlar (bilginli halde) * **waw** ez dilim onlar heri gordü * **waw** ji **waw** xweş in onlar heri menawez 2. şunlar (işaret zamanı, hüküm) halde? * **tu waw hespan ilbin?** Şu aları görüyor musun? - **çawan uına kir** tu **wisan** **gawend** **hişire** sen de onlar gibi hareketle, sen de onlara uyduğunla bu deyim - **hiñi** **hey** **kirin** (burbin) **huşic** **oşir** **ettük** - **li** **hey** **onin** **analarim** **bulmak**, **arayı** **yapmas** - **li** **hey** **keya** **klirin** **analarim** **bulmak**, **ara** **bulmak** - **xeraban** **geçmiş** **kandilli** (veya **kandil**) * **hesce** **nake** **manv** **dild** **gwe** **bi** **wal** **xeraban** **biyewitine** o geçmiş kimselerden kimseye gelmez
waw (l) m tana-ya ewlekarlıq güvenlik tanası
waw (ll) m 1. ders (bir konuda öğretilen öğrenciye verilen belirli bir sürede verdiği bilgi) 2. ders (bir bilginin aktarımı için ayrılan süre) * **pünc** **deq** **maye** **ku** **waw** **bi** **qede** **deşin** **bitüesire** **beş** **dañka** **wa** 3. ders (öğretmenin öğrenciye verdiği dersin olduğu) * **siñhe** **ji** **waweyu** **matematik** **ezimna** **min** **heye** **yan** **matematik** **dersinden** **stanv** **em**
wawelê m **akutman**
wawelêji m **akutanlık**
wawek m **esne** (deli bu ağulığı ve iğnenin rengi, maddesi olan her türlü cansız varlık)
wawekî m **nesnel**, **objektif**
wawî m **bi** **buyle**, **öyle** - **hatıye** **wê** - **ji** **heru** **buyle** **gelmiş** **buyle** **gider**
wawik m **bi** **buyle**
wawir m **kapu**
wawirşer m **sağ** **gemişi**
wawandin m **ciyaklama**, **viyaklatma**
wawandin fğk **ciyaklatılmak**, **viyaklatılmak**
wawwaq m **ciyak**, **ciyak**, **ciyak**, **ciyak** - **kiñin** **ciyak** **ciyak** **ctinek**, **viyak**, **viyak** **ctinek**
wawq m **wawq**
wawqin m **ciyaklama**, **viyaklama**, **vavaklama**, **vavaklama**
wawqin fğk **ciyaklamak**, **viyaklamak**, **vavaklamak**, **vavaklamak**

wawqin m **ciyaklama**, **vavaklama** - **kurin** **ciyaklamak**
wawqin m **ciyaklama**
wawqin m **ciyaklatılmak**
wawqur m **vukur**, **ağır** **başlı**
wawqurı m **vakurluk**, **ağır** **başlılık**
wawwıq m 1. **vavak** 2. **vavak** (çocuk dilinde örnek)
waw **ezim** **ad** **yapın** **soneti** * **şalwar** **şalvar** (şal, pantolonlar)
waw m 1. y. n. **meneket** (insanın üzerinde doğup büyüdüğü, yaşadığı yer) 2. **meneket**, **otak** * **wawê** **hav** **ü** **kalın** **baba** **oçğı** 3. yurt, diyar (kim mülk veya değerleri taşıyan) m **çok** **bulduğu** **yeri** * **ev** **gim** **wawê** **pêhewanan** **e** **bu** **köy** **pehivanlar** **yurdudur** 4. **meneket** (kürsü ve uretim bakımında) e **le** **alan** **bolge** 5. yurt, ana vatan (bir şeyin ilk kez yaşdığı, bulunduğu yer, bir şeyin çok zel olduğu yer) * **wawê** **tütüne** **Amerika** **ve** **tütürün** **ana** **vatanı** **Amerika** **dir** 6. yurt (bir grup insanın oturduğu, yaşadığı veya bulunduğu yer) * **wawê** **zütökan** **çocuk** **vurdu** 7. yurt (kalıcı, barınacak yer) * **wawê** **xwendekarın** **öğrenci** **yurdu** 8. yurt (topluluk bir öğütülen yer) * **wawê** **dirütüne** **dişis** **yurdu** 9. yurt (hastalıkların tedavisi edildiği yer) 10. yurt (yürüklerin yazın veya kışın oturduğu yer) 11. konutlu (karne) yeri 12. yayla 13. yuva (bazı kuru nirelikle kimselerin çok bulunduğu veya barındığı yer) * **wawê** **dizan** **harırlar** **yuvay** 14. yuva, yataklık (bir şeyin çok bulunduğu yer) * **wawê** **şeran** **aslan** **yoñğı** 15. **wec** **besik** (bir şeyin doğup geliştiği yer) * **wawê** **mırvahiyê** **Mezopotamya** **uygulıñ**, **deq** **Mezopotamya** 16. alan (bir konu ve çabana çetresi) * **di** **wawê** **hanerê** **de** **sebatan** **diñe** **şar** **alanında** **çalışmalar** **yapıyor** 17. süre * **ji** **wawê** **şeysetê** **vakaşva** **politika** **salımsından** **çektü** 18. **meç** **del**, **soy**, **zürriyet** * **ez** **bewar** **im** **benim** **zürriyetim** **yok** 19. **mer** **evlâ** * **tu** **ji** **waw** **î** **şer** **de** **evlâ** **nasın?** - **danin** **konaklamak** - **ew** **waw** **e**, **biñar** **ne** **ew** **biñar** **e** **itarım** **çok** **değişik**, **anlamında** **bir** **deyim** - **ü** **adjarê** **pêwawdiyê** **ıgı** **alanı** - **ü** **wê** **yo** **yur** **-ê** **hav** **ü** **kalın** **baba** **oçğı** (veya **yurdu**), **ana** **yur** **-ê** **biñahıya** **xwe** **zêde** **kirin** **ufkunu** **gençletmek** - **ê** **ül** **ü** **kelesan** **kurîr** **snfasi** **-ê** **(yekü)** **heşin** **bûn** **erkek** **evlâdi** **ctinek**, **voya** **devam** **etmek** - **ê** **kar** **ü** **har** **is** **alanı** - **ê** **(yekü)** **reş** **bûn** **zürriyet** **alanın** **ctinek**, **soyası** **surdürecek** **bir** **olanmak** - **ê** **(yekü)** **reş** **e** **zürriyesiz** **nasıvuz** - **ê** **(yekü)** **şin** **bûn** **zürriyet** **devam** **etmek**, **erkek** **evlâdi** **ctinek** - **ê** **(yekü)** **şin** **klirin** **(erkek)** **çocuk** **sahibi** **olmasını** **sağlamak** - **ê** **te** **reş** **he** **ayvan** **kurusım** - **ê** **te** **şin** **de** **em** **yen** **emim**, **çocuk** **çocuk** **salı** **lı** **olan** - **ê** **lêkiliyê** **der** **almı**

wawî, wawik *bir wawik*
 wax b 1. vah 2. anan (şuşna anlan) ~ û şêwan
 ah vah, matan
 waxîn *bir waxîn û waxîn*
 waxwax b 1. vah vah 2. pes (şuşna; anlata)
 waxwaxkirin *w 1. vahvahlanma 2. pes etme*
 (ancak bu kadarı olur demek)
 waxwax kirin *îğh 1. vahvahlanmak 2. pes et-*
 mek (ancak bu kadarı olur demek)
 wawîk *m l.ğur, mucymmet*
 waz *m nazariye, teorî*
 wazhûn *m vazgeçme*
 waz bûn *îğh vazgeçmek*
 wazewaz *m ses güt lûsu*
 WC WC. (water closer) m kısıllması)
 we (I) *ç yaz (bükünlü hali) * we ew ji min re*
 aştibû *ax onu bana getirmiştim (ji) - ne*
 çêtir *be sizden mi olmasın? - qeder şuncê -*
 rast got. kermet buyurdunuz (veya ker-
 mende bulunduğunuz) ~ sîkerata mewtê *kelas*
 kirîye *ku hûn dikenim ne îyle gûloyarsun.*
 tuzun mi kuci serim? ~ *tanu li navê xîst*
 kermet buyurdunuz (veya keremete bulun-
 dunuz)
 we (II) *b îyle * we ye îyledir - bûn îyle ol-*
 mak ~ *kitin îyle yapmak * we îleke îyle*
 yapma
 wead *n vaaz*
 weadkirin *m vaaz etme*
 weadkirin *îğh vaaz etmek*
 weadkiri *af vaaz edilmiş, mevîl*
 weaz *olm vaaz*
 weazdan *m vaaz etme, vaaz verme*
 weaz dan *îğh vaaz etmek, vaaz vermek*
 weazdar *af vaazçî*
 weazdayîn *m vaaz ediy, vaaz veriy*
 weba *m veba*
 wehal *n vebal*
 wehûm *m 1. sarma, zanretine 2. îyle olma*
 we bûn *îğh 1. sarınmak, zanretmek * ji wan*
 we ye îyle sarıyolar 2. îyle olmak
 weç (I) *n yuz, surat, çehre*
 weç (II) *m yarar, fayda*
 weç *m veçil*
 weçlar *af yararlı - hûn yararlı olarak*
 weçdarbûn *m yararlanma*
 weçdar hûn *îğh yararlanmak*
 weçdarbûyîn *m yararlanmış*
 weçdarîkirin *m yararlandırma*
 weçdar kirin *îğh yararlandırmak*
 weçgirtin *m faydalanma*
 weç girtin *îğh faydalanmak*
 weç *m 1. yüz, çehre, surat 2. veçil, yün, veçhe*
 weçibe *m veçibe*
 weçiz *af veçiz*
 weçiz *m veçize, üz deyiş*
 weç *m sîrgün (bu otdûde yew sûren fi.iz)*
 weç *n vakit*
 weca *m veda*

wednî *w aht*
 wefa *m vefâ*
 wefadar *af vefalî, vefakâr*
 wefadarî *m vefalîlik, vefakârlik*
 wefakar *af vefakâr, vefalî*
 wefakarî *m vefakârlik, vefalîlik*
 wefal *m vefar ~ karin vefar etmek*
 wefalkirin *m vefat etme*
 wefat kirin *îğh vefat etmek*
 wefd *m beyet, kûsul -a rawêjîyê rîşûarê beyetî*
 wefd *hm wefd*
 weftandin *m vefat etmesine neden olma*
 weftandin *îğh vefat etmesine neden olmak*
 weftin *m vefat etmek*
 weftin *îğh vefat etmek*
 weh b 1. a (şuşna bildiri) 2. olar mi 3. ya (bir
 şeyi anlatmada, 'evet' anlamında kullanı-
 lac) 4. ne garip ki
 weha *bir wha*
 wehatet *m vahamet*
 wehe *m hararet (susunma, susuzluk) * çay,*
 wehes *meriv dîşkêwe çay, harareti giderir*
 -a (yekî) şikandîn *hararet kesmek (veya*
 söndürmek) -a (yekî) plr hûn hararet bas-
 mak (çok susandırmak) -a (yekî) rabûn *hararet*
 basmak (çok susandırmak) -a (yekî) rakirin
 hararet vermek -a ewe şikandîn *susuzluğu-*
 nu gidermek
 wehar *n alet, araç*
 wehedar *af hararetili*
 wehedarbûn *m hararetlenme*
 wehedar bûn *îğh hararetlenmek*
 wehedarbûyîn *m hararetlenmiş*
 wehedarkirin *m hararetlendirme*
 wehedar karin *îğh hararetlendirmek*
 wehd *m 1. vaat * ka suz û wehdê te? humî soz*
 ve vaadin? 2. alet, alet ~ be I) tövbeler olsun
 (veya tövheler tövbesi 2) hiç yok, yok oğlu
 yok - be ji bo îlerman ji tûne katresi yok ~
 kîrin vaat etmek -a ewe anin cih vaatini
 tutmak (veya vaadinde durmak) -a Xwedê
 be I) tövbeler olsun (veya tövheler tövbesi
 2) üstüne iyilik sağık (üstüne, üstünüze
 sağlık, üstüne sağık veya üstünüze şifalar
 (şuşna, şuşanlık helirmek için)
 wehdanîyet *m vahdanîyet*
 wehdanî *m vahdanî*
 wehlet *m valedet*
 wehdetê *wicûd af varak harîğ*
 wehdetul *wicûd m vâhdete vücut*
 wehdîkirin *m ahderme*
 wehd kirin *îğh ahdermek*
 wehdandilî *m israf etme*
 wehdandîn *îğh israf etmek*
 wehdandî *af israf edilmiş olan*
 wehdîrîn *m israf olma*
 wehdîrîn *îğh israf olmak*
 wehl *olm vahiy - dîplatan (m ji hatin) vahiy*
 inmek

wehil *rd* 1. valin, yalınz, tek 2. valin, benzeri olmayan 3. tek, kimsesiz, yalnız (olan kimsesi) - **hün** kimsesiz olmak, yalnız olmak

wehlin *rd* valim

wehm *w* 1. wehm (gerçekte var olmayan) 2. wehm kuruntu 3. jiri kuşku, işkilence duygusu

wehmânın *w* kuskulanma, işkilleme

wehm kirin *lğk* kuskulanmak, işkilleenmek

wehris *w* karar

wehrîydân *w* kararlaştırma, karar verme

wehrîs dan lğk kararlaştırılmak, karar alınmak

wehş *rd* 1. domuz 2. *meç* domuz, lincir (harin, akse, ters, matçı, katı yürekli, gaddar) - **ki** **weka** (yekî) **tune hün** (bir) domuzun teki olmak - **ên** (yekî) **tune hün** (bir) çok zengin olmak

wehşet *w* vahşet

wehşetzar *w* vahşetin yaşandığı yer

wehşiyane *rdk* 1. vahşice 2. yurduca

wehşî *zürd* vahşi, yabani (tevil olmayan hayvan)

wehşihün *w* vahşileşme, yabanileşme

wehşî lün lğk vahşileşmek, yabanileşmek

wehşihüştin *w* vahşileşiş, yabanileşiş

wehşin *rd* vahşi, yabani

wehşinî *rd* 1. vahşi 2. vahşice 3. yurduca (başka hayvanlara parçalayarak yiyen hayvan) 4. *meç* çok iri, ince * **kevîrê wehşinî** ince taş 5. *meç* büyük, ağır * **vîrê wehşinî** dike çok büyük valanta atıyor

wehşîlî *w* 1. vahşilik 2. domuzluk, lincirlik (hainlik) - **kirin** domuzluk yapmak, lincirlik etmek - **ya** (yekî) **pê girtin** domuzlaymak

wehşî *rdk* vahşice

wehşî w *w* 1. vahşilik 2. domuzluk, lincirlik (hainlik) - **kirin lincirlik etmek**

wejartîn *w* ayıklama

wejartîn lğk ayıklanmak

wejartî *rd* ayıklanmış olan

wejen *w* geri tepme

wejenî *w* savunma

wejenok *rd* geri tepici

wek *d* 1. gibi, -e benzeri 2. gibi, misgencesi, benzer biçimde 3. -e olarık * **wek mamoste** öğretilen olarak 4. gibi, -e yakışır biçimde - **uvu** **ji devê çû lû haran barîn** bardaktan boşanırcasına yağmur yağmak - **bazmarê ji hîn kondera yekî derketî bün hîç rûzînemek**, değersiz saymak - **bîra kûr bün deya** gibi olmak - (...) **hün** gibi olmak - (tiştekî) **hatim** gibi gelmek * **ew herê ji min re wek merveki bîaşûl dîhat** önceleri bana çok akıllı bîrîsi gibi geliyordu - **hev derketî başa baş gelmek** - **imana xwe zûnin dîni** gibi olmak, adı gibi olmak (veya emri olmak) - **ji kûz bîlîje haran barîn** bardaktan boşanırcasına yağmur yağmak -

ji sewû de bê baran barîn bardaktan boşanırcasına yağmur yağmak - **kefa destê Awe zûnin edî** (veya tamî) gibi olmak - (...) **kirin** **g** **be** yapmamak - **kîlîkê ku xwe dî xweyê xwe hêde keci** gibi birine sarışmak - **nanê sêlêye, ne berê (wî) huye ne plîta wî** unluğusuz teki olmak (güvenilmez, iyakar olmak) - **nîlmûne emegîn meseî** - **nîlmûne dîtin** ömeksemek - **nîlmûne peji candin** ömeksemek

wekâ *lwr* vekîl

wekâl *w* vekîl

wekâlet *w* vekîlet - **kirin** vekâlet etmek

wekâletname *w* vekîletname

wekâmî *h* böyle

wekat *rd* 1. belirlenmiş, hazır, açık 2. kesin, katî

wekatbûn *w* 1. belirlenleşme 2. kesinleşme

wekat hün lğk 1. belirginleşmek 2. kesinleşmek

wekatbûnî *w* belirlenim

wekatbûyî *rd* 1. belirlenleşmiş 2. kesinleşmiş

wekatbûyîn *w* 1. belirlenleşme 2. kesinleşme

wekâtî *w* 1. belirlenlik 2. kesinlik 3. *fel* kesindik

wekâdîrtî *w* 1. belirlenme 2. belirlenleşirme 3. kesinleşirme

wekat kirin *lğk* 1. belirlenmek 2. belirlenleş-tirmek 3. kesinleştmek

wekatkirin *rd* 1. belirlenleştirilmiş, belirlenmiş olur 2. kesinleştirilmiş

weke *lwr* vekîl

wekheve *rd* 1. eşit 2. beraber, eşit

wekhevbûn *w* 1. eşit olma 2. beraber kalma, eşitlenme

wekhehbûn lğk 1. eşit olmak 2. beraber kalmak, eşitlenmek

wekheveî *zürd* özdeş

wekhevbûm *w* 1. özdeşleşme 2. *meç* özdeşlik

wekhevbûn lğk özdeşleşmek

wekhevbûkirin *w* özdeşleşme, özdeşleş-tirmek

wekhevbî kirin *lğk* özdeşleşmek, özdeşleş-tirmek

wekexwe *rd* özgün

wekê *w* vakit * **wekê ez li Şamê hûm** şamda olduğum vakit

wekhev *rd* 1. eşit * **ev her dî bar wekhev** **in** bir iki yüce eşit 2. eşit (aynı hak ardına yararlan, aynı düzeyde olan) * **her kes li ber yanîlîm** **wekhev** **e** herkes kurum önünde eşit 3. *meç* eşit

wekhevûn *w* eşitlenme - **a şev û rojê arî gün** -**un** eşitliği, ekimosis

wekhevûn lğk eşitlenmek

wekhevûyîn *w* eşitleniş

wekhevğirtîn *w* 1. eşit tutma, nispet etme 2. oranlama

wekhev girtin *lğk* 1. eşit tutmak nispet et-mek 2. oranlanmak

wekhevğirtî *rd* 1. eşit tutulmuş, nispet edilmiş 2. oranlanmış

wêkheviya dengan *wêkhe* cingis
 wêkheviya néwî *wêkhe* cingis nakis
 wêkheviya téwî *wêkhe* cingis tan
 wêkhevirin 1. eşitlik his. eşit veya daha çok eşit
 eşit olması durumu. denklilik 2. eşitlik
 (kanunlar yanında ayırım olmaması durumu)
 3. eşitlik rasyonar arasında ayırım
 bulunmaması durumu 4. *met* eşitlik
 wêkhevirwaz *wêkhe* eşitci, eşitliği
 wêkhevirwazi *wêkhe* eşitçilik, eşitlikçilik
 wêkhevirin *wêkhe* eşitlene
 wêkhev kirin *wêkhe* eşidenmek
 wêkilandin *wêkhe* tekrarlamak, tekrar etmek
 wêkilandin *wêkhe* tekrarlamak, tekrar etmek *
 gotinê wê wêkilandin sécurî tekrarladi
 wêkilandi *wêkhe* tekrar, tekrarlamaş ulan
 wêkilî *wêkhe* tekrarlamak olan
 wêkilin *wêkhe* tekrarlama
 wêkilin *wêkhe* tekrarlamaş
 wêki 1. gibi, -e benzer * zîlamekî wêki şer
 aslan gibi bir adam 2. gibi, imişçesine. benzer
 biçimde * wêki min bikin hunim gibi
 yapınız 3. gibi, takın * rumanê wêki wê
 buran gibi bir takım düşünceler 4. gibi, -e
 yakınlık biçiminde * wêki mîrovên bigwaze
 usan gibi ise 5. gibi, kadar * apus dikim.
 minê ku min stendibe tesekir ederin, almış
 kadar aldım 6. gibi, bu kabildeler, eşadimler.
 7. g madem * wêki ku hûn bawer bakla hûn
 ku xwe werin minem minim yarsiniz
 kendiniz gelin 8. eşit * wêki ez bêim eger
 gelisem 9. ji şöyle (aşığı yukarı, o yolda) ilâ.
 tam (uygun olarak aynı tipki) * agir kelîla
 asê gibi yunmak * canê wî wêki agir dikêle
 wêcandê asê gibi yarıyor * agir û bîrêdê
 ne kedê ne kôpêk gibi (birbirleri ve geçinmemek)
 - agir û bîrêdê ye bûnê fîcîsî (gibi) *
 agirê pûşê santonê lewî gibi - ala tan ji
 heyreyê biyayêk gibi - aşîdê (an ii şepçeyê,
 berfendeyê, basûyê) pê de hatin çig g bi
 buyumek * a- derbas bûn (an ji bi-hurim)
 su gibi akınak (zaman çin) * a- hatin su gibi
 akınak (yiyecek, ekmek vî için) * a- lê çûn
 su gibi bitimê (veya okunak) * a- a- kewserê
 ye kewserê gibi - a- a- û began dewrana x-
 e derbas kirin paşa gibi yaşanmak - a- a-
 yan bûn hey (veya paşa) gibi yaşanmak -
 a- a- yan di nas hebûnê de bûn karî gibi
 yaşanmak * barûdê gotin gûp û pê ketim
 bomba gibi patlamak (birden ölmek) * bayê
 zûzûn gibi, yel gibi * bayê hezê hızlı bir
 şekli de * bayê barûskê hızlı bir şekilde -
 behr e derya gibi (çok bilgilî, cinsel) * be-
 lîgrêkî ye aygê gibi * benîştê a- kor gibi
 (ayrılmak bilmez, yarıkmak) * benîştê cûtin
 ağızda sakız gibi çiğnemek * ev çî ye tu
 wêki benîştê dîwîyî û dîwîjî bu wêdin ağızda
 sakız gibi çiğneyip dîwîyeyim? * beşekê
 bakla kadar (bu), pîre gibi küçük hê-

zekleri çinî - berê eskîsî gibi * ez ji vir mî-
 na berê hez nakim burçyê eskîsî gibi se-
 miyeyim - berê dewan (an ji berdewan)
 klîrin 1) eskîsî g bi dewan emek 2) sîrûp
 pîmek * berfendeyê (an ji aşîdê, şepçeyê,
 basûyê) pê de hatin çig gibi buyumek *
 berê ye kar gibi - beroyêk awa kelandî bî
 canê (yekî) de hatin xwarê tepesinde (ve-
 ya başında) kaynar su dikimêk - bîbîlî 1)
 bîbîlî gibi 2) sakir yakar * wêki bîbîlî bî
 Kurdî dipuyê ye sakir şakir Kurcê konuş-
 yer - bîbîlîlan axêrin (peyşîm an ii xeber
 dan) bîbîlî gibi konuşmak * jînik mîna
 bîbîlîlan bî Fransîzîklî dîaxîve kadın bîbîlî
 gibi Fransîze konuşuyor - bîbîlîlan xwe-
 dîn balbul gibi okunak * bîrayê Xîçê gotin
 bîbîlî gibi söylemek, uturaf etmek - bîra-
 yan kardêy kardêy (erkek kardêy jê ni - bî-
 rayê bîçêk cûn tîpî tîpî yürümek österis-
 temez bu jê ye gûmek veya ayrılmak) - bîr-
 q û bîrûskê sîmesê gibi - bîrûskê yidirim
 gibi * bîyanîyan (an ji xerîban) sekinin ya-
 banê gibi duzmak * bîbîlan çavê xwe jê hez
 kirin pozunun beheği gibi sevmek - boça
 lêrê kark gibi olmak - bombê bîtege
 bombê gibi patlamak (bu olay bütün ortaya
 çikarîk herkesi şaşırınak) * boxekî ye bîgê
 gibi (çok güçlü gûcün, wêcandê gelmiş
 delikanlı) - (...) bûn gibi o mak - canê xwe
 jê hez kirin (bi ma veya bi şeyil can (pîk)
 sevmek) * cenaze cenaze gibi * cenaze xwe
 dîrêj kirin kalp gibi serilmek (yorgunluk-
 tan ötürü) - cêran testî gibi (büyük ye sar-
 kık memel) * cengeyê kelî lê bûn bîhor
 bîhor başına vurmak * çengek av kem ji buhrê
 lêrê testî kulsê da kulpe ude kelî * cerm
 e postî gibi - çî? ne gîbî? * çîlîkê ye keklik
 gibi (gülmek, hareket) - çîra şîr sut gibi *
 parê wî wêki cîra şîr bû beyaz saçları sut
 gibiydi - çîrlîkê çîntan gibi * çîyayekî 1)
 dağ gibi (veya kadar), dağlar gibi (veya ka-
 dar) çok büyüklük, çok ni, çok güçlü *
 xurtekî wêki çîyayekî dağ gibi delikanlı 2) dağ
 gibi (veya kadî), dağlar gibi (veya kadîn)
 pek çok * wêki çîyayekî fîraqên qîrêjî lî berê
 loil bûn dağ gibi bulayık önüne yağıldı - çû-
 çîkê çupîkê hur yek bî çîkê de revin ul
 yavrusî gibi dağılmak * daşîkê nav tîrafê
 fîsal, arabazucu, her gûye mayîlîmê kîmîse
 - dawetê ye bîyran davası - dîralî lî puy
 be yongîndan (veya gûmrükten) mal kaçırt
 gibi - dîfê werimî ye (an ji vezelanîfî) da-
 velî gibi (gergin) - deşîkê destê gavanan
 hema ilîti mee ayakkabîsîz koçmak * den-
 dîkê çîrê ye turp gibi (sağlığı) yeredet -
 deq u aslan gibi (sâğîkî) - (yekî) derketim
 dedîği çıkmak * dîermanê ku tu bîwêjî
 çavê kor tam biçilmiş kalkan - devê çîra-
 nekê barun barî bardûkên başmîrazîna

yağmuru yağmak - deveya ku ji semerê xwe dişwe herdan yemek - deveyê polixîn lûx gibi oturmak - devê cilêlê birin hıçak gibi kesmek çok keskin olmak) - devê kêrê birin bıçak gibi kesmek çok keskin olmak) - devê meşkê buran hatin ewarê herdağın bosarê cesnâ yağmak - dewarên e hayvan gib - dew dev gibi - di dawet û dînanê de bûn diğün hayran etmek - dilê (yekî) lebat kîrlu (birinin) nâbzên göre şerret vermek - din (an ji dî) 1) başka, -den başkası, başkaca, geri * rustiya wê ew e. weki din veleruş in gerçeği budun. gerêl masal 2) ger (ser, sonu) * tu wî tîştî ju din re bihêle, weki din merraj meke sen 3) hara hıçak, geniş: dîsûnne 3) dala dala - din na, tenê ku dîhêje Xwedê yek e jê bawer dikin Allah bir dedigînerê başka sızine inanîlmaz - din nabe şuphe yok - dînyate-dîtyan ma helmoş (başka) gibi - dîya bûka tîrêlêz ketin mîlaleyan zıpacî kum-rusu gibi düşüncük - dîya bûka bûclîzê li hev çûn û harin del danê (er) gibi çömek - dîzan hırsız gibi - dîkê (ek) xwe giş kirin lundî gibi kabarmak - dîkê qoqa bi tenê man çuqok gibi kalınak (veya çürümek) - dîkê spi (yek) derxistin rastê (birin) aktı-mak - dînan deli gibi, delicesine * weki dînan ji keçkê hez tîke ku delicesine sev-yor - dînan (cil an ji xîş) bi xwe de kirin deli saraylı (gibi) tıkuş çek şit tîke - dîwa-rekê ye kapı gibi - dost kar bike, weki dij-man bixwe çaharşen cem günûlden çahş, yerken cesmûden ye - dîpîşkê bi mîne plîyên mîroy vedan (û pûrta serî weşan-din) yılan gibi sızınak - erzûbalê arzulu: gûz (veya kadu) - eskeran esker gibi - e-yikû sîzê - eyûk (an ji neynik) e ayın gi-li (dümdüz ve parlak) - (tiştêkî) hatin g le gelmek * ew berê ji min re weki merivekî bîşîlê dîbat înce erî bira çok akıllı hırs, gibi gel-yordu - ga kîrlu erîn emale g le bağıtmak (veya begumek) - gomêvê ketin û rînebôn marda gibi yryilmaz - gomêşê-kî xwarin xwarin marda gibi yemek - gomêşêlî ye buğa gibi çok güçlü görünen veyudu gelişmiş delikanlı) - geran balyoz gibi (yurmak veya kul için) - gêjan serşen gibi - gêjan li dorê xwe çûn û hatin dîşp-beşîr, gibi dönüp durnak - gîlok testop * li her nîşîna bûbû mîna gîlok yîşê nîn dî-binde testop olmuşu - gul derhas kirin gul gibi geçirmek (pek geniş olmayar bur mî-kela rûzê, aktîmîşê geşîmîkê) - gul ji hev hez kîrin gul gibi geçirmek, gül gibi yarı-mak (çok gi anlaşılmak, geçirmek) - güle (yekî) gîrlin bıçak gibi sıplarmak (sarı, açıl bîden ve güçlü olarak gelmek) - gule-ya devê tîvîngê ve ardîndan şapîrî tîz ye-

usîmiz - gülexê ye güle gibi (ağ) - güle (yek) xweyî kîrin 1) gül gibi bakmak (geşî-mîni parî sîkîrîsî dîmaden sağılamak) 2) gül gibi bakmak (yı, ucuze leknak) * weki güle zaroka xwe xweyî dîke (xarîdona gul gibi bakıyor) - gur üşîş kîrin (xwarinê) ac kurt gîs (yemek, usîmîk veya saldırmak) - guran bîcî bîm kurt gibi sokulmuş olmak - guran dîrêjî (xwarinê) kîrin ac kurt gibi (yemek üsîmîk veya saldırmak) - gur-zekê bîlek gibi (ay, uçan, gü) - (tiştêkî) hatin gîbi gelmek * ew berê ji min re weki merivekî hîuşîlê dîhat (çelîerî bîna çok akıllı bîna gibi gel-yordu - hecazê ku li E-rrolayê hê şêlanîin A.çîlîta sîyulmuş hıca-ya dor mek - hesin (zeym) demar baka gibi - hîrîşê ye çarur gibi (ekmek ye n. ye: pîr-memîş) - hîşî ye kenak gibi - heşî û meh-şerê ye mîşîşer gibi - hev derketin eal cak-mak, bîrbîre denk çakmak, pîra çikmak - heş in loma li hev gîrlan * hıyû hıyûna suyu suyu (uygun) - hewna mîşîyan bî-lîkî erîşî (çok sıkışık olmak bir yere dönmek) - heykel heykel gibi (harekîmsîz, dıyşîmsîz) - hıyva çardeşîşî gün gîb, açık (yaş açık, çok belli) - hıyva çardeşîşîşî ye 1) ayın ardada gü, ay pîçîsî (gü) 2) gîrtînen küy kalıvaz istemez, ay ayzar, hesap belli - hıykelê deşîkê gü (çok zayıf ve ince) - hıneyê kîzê gîb, - hışîkêlî baş gibi, ağlıtî ve gücî yernde - hışîşî e şul gü (pek tat-lı) - hışîşî e şy gîbi (kaba, anlıyışız) - hışîkêlî ayî gîbi 1) - imana xwe bi fikra (yekî) zawlî dîşîşîyîna okunak - imana xwe zawlî dîm gîbi bîlmek * wê weki îma-na xwe dîzanîlû ku ew ne yekî sızlem e o-tîrî şîğlîm hîrî elmadîşî dîm gîbi bîrdî - jehr e 1) zehr gü, çî, g b 2) zehr gü (çok becerikli, usta) * ajn weki jehr e zehr gibi şofor - ji hîkêkê bîm çarur elmanın yarîsî o, yarîsî ba - ji ser kerê de ketin e-yekten dîmîsîyî karpuz dönmek - kahê wîş e çok sev k - karîban kîrîdîk gü - kavîr e sağıllı, koç g b (dîaç yaşîlar wîş) - ka-sîzêrîşîkîmlê lî dî hev ketin iskam bî köşîdî gü (devî hıçak) - kela mîşîpîkê ye i-şîndekîni hînen soylayveren - kela şîr çîlî kuş gibi uçup gîmek (çok kısa sürmek, geçmek) * zeman weki kela şîr e dîçe yan-man kuş gibi uçup gîyor - keltekê ye 1) kîle gibi (büyük ve sağılam yapı) 2) kîle gi-bî (kendisi gîrînden, çarlı kîrîset) - ke-ran eşîşî gü - keran gerîşî wîkî beşîşî gü-gîbi (mîşîşîşî doluşîmlar için soyların) - ke-ran xehîşîn î gîbî çîşîşîmak - keran xwarin mîşî davargîrî yemek - keran xwe avêşîn erdê nîge seman dîymek - kerê guhê xwe dopêlî kîrîşî koyun kaval dîler gibi dîlmek - kerê ku hîşîve çarîmê û nîz-

nibe rê bi ku de ye tiki azada bi derede (kal-nak) ~ kerê (yek) kutan eşek sodan çeluc-eye kadir dovmek ~ kesê ku serab xuya (an ji xunê) dike ye di hirsatê gîbi ~ kevir e li taş gîbi (çok sert) 2) çaka gîbi (canê ve a-tic) ~ kevirê (an ji kuçê) ku tu bi nav çamûrê bîni çamûra atilun taş tîzali gîb ~ kewê ku wê lexi kirin yemê tuzagê düjû-rûlen keklik misala ~ kîhûl et gîbi (zi kadim) ~ (...) kîrîn 1) gîbi yapmaq 2) (haricin) tab-zusa göre şerbet vermek ~ koxikê bodran gîbi (başık tavani) yapılar için) ~ koxikê ye gecekonda gîbi ~ ku 1) k örmeğin 2) âdetê 3) mädemkî * wêki ku hûn bawer nakin hûn bi xwe werip madem inanmıyorsunuz ken-diniz gelin ~ ku... benzemek, sansını uyan-dırmaq * wêki ku yî zîlmanî araş veswari-ye bu adam rakı içmiş benziyor ~ ku (yek) ağır berde harûlê yarıya tuz biher ekmek ~ ku wu sar bi ser de hatin kirin sağuk duş elka yapmaq ~ ku barwîşk bûn (yekî) kuş gîbi uçup gitmek (çok kısa sürece, ge-çmek) * mîna çarek hala xwe dîyê ku sal wêki ku buwîşk hatibin tûm. çûne hu bak-um ki senêlê kuş gîbi uçup gittim ~ ku ber û malê hev bin erle tînak gîbi ~ ku bikîn halê miriyan k öldürsiye ~ ku (wî) danî be dîyê köymuş gîbi * qebanêza il di re-likê de wêki ku mîna bi xwe danî be, mîna hemen ew dît radlak: kavanozu elnle köy-muş gîni hemen buldum ~ ku hê nê (yek) ji dîyê xwe bûn amanan (yen) doğmuşa dön-mek (veya amadan yen. doğmuş gîbi olmaq) ~ ku ji dîyê xwe hûbe anadan doğma, çirî-çiplas (yek) ~ ku ji hucra yerî hê li hêvişê sekîmîn (birin) hucra bekle gîbe beklemek ~ ku ketibe xewa temarê ezêrîne çûn topağı serpilnîs gîbi uyumak ~ ku mû ji nava mast hê kişandin tere yağundan kî çeker gîb * wêki tu mûyekî ji nava mast bîkîşî-nî ji yî karî xelis bî tere yağundan kî çeker gîb: bu işten kuruldun ~ ku pêti heşan bîke öküz arabası gîbi (çok yavaş sürmek) ~ ku qet (...) be gûmredîgîne dîsmek, gormemê-şe demek (başında geçmemiş gîbi olmaq) ~ ku sîwar li pey hûn atî kovalarcasına ~ ku lê felîkîkirin anlaşılan ~ ku tu çêrek ay lê hîkî su gîbi telemek ~ kundan kukunav gîbi ~ kundan hîzîmîn kûkûnaw gîbi duş-nûp durmaq ~ kutekî ye çêrek gîbi (sağlam yapılı, mî yapılı) ~ kûşîkan (an ji seyan) ko-pak gîbi (çîhek) ~ lana mortyan e (hu yer) kûmra yuvası gîbi kaynamak ~ lana broze-qirtîkan lê der bûn ananî gîbi yerdin bit-mek ~ leglegê stû stray kirin hoyiya armut sapına dikmek ~ lehîyê jê çûn (an ji kuşan) sel gîbi akarak (sivalar için) ~ lematekî lûpa gîbi ~ leşkeran (an ji eşkeran) asker gîbi ~ leyîla û Mecnûn in iki şhhab çavuşlar (çö-

ku yolu ile, sürekli beraber: olan ve bitim-den ayrılmayan kamalet için soyulan) ~ (yekî) lê xistin (birinin) nabirna göre şerbet vermek ~ lota kerê eşek sakası ~ makîne bûn makînelî gîbi (peşpeşe, tîzli hîzli koçu-san kimsê) ~ makîne ye mîtralyoz gîb ~ mala dîwetê ye dîgûn ewi gîbi ~ mala li-barkîrinê çarşaba pazarê gîbi (her şey karmakarışık ortada olan yer) ~ mar yılan gîb ~ mar çûn yêg gîbi kaymak (araba, ta-sel sarıyadan tîzli) gîmek ~ melekên e me-lek gîbi ~ Memê Alan kelîmê Kerem gîbi sevinêk (veya yanmak) ~ Memu li serê dîm bîni Xerem gîbi sevinêk (veya yanmak) ~ meriyan (miriyan an ji însanan) 1) adam gîbi (terbiyelî, akîllî, usulî) 2) adam gîbi (a-damlîgê, insanîgê yaraşır yolda) 3) insan gîbi 4) k adanca, adancasına (tehekk) ~ mîşan wêki dan çî kovari gîni işlemek ~ mîşîn e kuzu gîbi ~ minareyekê minare gî-bî (yekî) ~ minareyekê minare karması ~ mîrean in mî gîbi (küçük, temiz, güzel ve düzgün) * mîranên wê wêki mirvan in mî gîbi dîleri ~ mîriyêan ilê gîbi ~ mirivê ku serb (wê) li hedan (an ji tabûrê) ketin baş-razî deçmek ~ mirîşka (an ji dîşîka) bîrcî dî xewma xwe de gîlgîlan dîbine ac tavuk kendin arpa unbarında sana ~ mirvan (miriyan an ji însanan) 1) adam gîbi (ter-biyelî, akîllî, usulî) 2) adam gîbi (adamlîgê, insanîgê yaraşır yolda) 3) insan gîbi 4) k : dancîca, adancasına ~ mîsk î emberê mas-gîbi * newayekê xweş wêki bêluna rûsk î emberê mis gîbi bir havê ~ misqaleke berê rojê jê hez nekirin günahî kûdar sevinemek ~ mînak örmeğin, ömek olarak * di axaftîna xwe de li ser gelek mîjaran rawestîya, wêki mînak bi dîwêdîrêjî ji zîman behs kir konuşmanızda bir çok konuya dokundu. örnek olarak dilden uzun söz etti ~ morî-yeke bit kûda: (çok küçük) ~ mozeqtrîkê li pey bûn (ajirne) pervaşe olmaq ~ mû 1) kîl gîbi 2) bîçak gîbi (ince) 3) tîy gîbi (çok hu-tîf) ~ mû ye xîl gîbi ~ navê xwe zanîm adî (veya ismî) gîbe bîmek ~ mûm î şîma ye mûrî gîbi (şararip olmak, çaylızmak) ~ mûmê rêlî mûm gîbi, dîndak ~ nal î bîzî-mar bîlîl ezelîrudan su sîzînamak (çîhek) ~ navê xwe zanîm (bîr yer) ezbere bîmek ~ neynokê tîmak kadar ~ nîmûne örmeğin. örnek olarak * di axaftîna xwe de li ser gelek mîjaran rawestîya, wêki nîmûne bi dîwê-dîrêjî ji zîman behs kir konuşmanızda bir çok konuya dokundu, örnek olarak dilden u-zun söz etti ~ nokekî ye n erçîmek ka-dar ~ palusa Hûliyan li erdê pehn bûn mu-cu beşî gîbi kurulmak ~ palasekî çarşîf ka-dar ~ pelê cîzarîyê a gîra kagîdî gîb (çok ince) ~ pereng kor gîbi ~ perawîyan kurîan

gibi - puykeran e heykel gibi (çok güzel vücut ~ pette pëçiyên xwe (cihekî) zanîn (bir yer) avvevat n îçî gibi bilmek - pisîkê li ser çar lîngan sekînin kefi gibi doxt ayak üstüne düşmek - pisîkê li ser her çar leqan ketin kede gibi dîst ayak üstüne düşmek - pisîkê xwe melîsanêkî klîrîn sot dok mas zeda gibi olmak (veya sût dâkmîş kedîye dîrmek) - plîskê ye kedi gibi - pîzûc (an jî pereng) kar giî - pola dema boku gibi (çok güçle, çok kuvvetli) - porê keçelan e mîst pîskûllê gîr - pûtan pat gîb - qalîh li ser (yekî) rûnîstîh kalîp gîb oturmak - qedeme kadana gîb (nî yorî kadân) ~ qelînekê ser xêlê natebêlê yerinde durmamak - qenokî Xwedê xuya bûn sûretî haktan görülmek - qetran karan gîb - qîskêkê jê ne-bûn (an jî neqetîn) kene gîb yapışmak - qî-yamêbê derya gîb (pek çok) ~ qulekî ye küşk gîb (çok şişman) - qula gur avûş qî kanîr (pek küçük, dar yer) ~ reşm e reşim gîb - rûvîyan tîkî gîb - ruh canîm (çok güzel, çok değer verilmiş) * Rîncê xwe yê wekî ruh qîrêjî karîye canîm dibesîsîni kirîletmîş - seradî ye kalbur gîb (de ik deşik) - serê bâçûs dîvê (yekî) jî hev çûn jûmîs kelle gîb sırmak ~ seyan kopek gîb - xêlekê ye at nahî kadar - sîlu gamêyê lêpa gîb * tu çî xwe wîsa wekî sîla gamêyê berî erdê dîlîsînde kendîni lêpa gîb bırakma - sîngêr sîngûr gîb - sîrkûc tokmak gîb (tıkız eli) - sîrkêkê ağırlîk gîb yuzmak * canê wî wekî solîkê ağırlî e vûcûda arêş gîb yarıyor - sîrkêkê dîrek gîb (cağîm yapılı, in yapılı) ~ soxê dîl gîb, once uzun yapılı - sopeyê (an jî aştê, berfendeşyê, basîlyê) pê de hatin çîz gîb buyumek - şerap aslan gîb, aslanlar gîb - şîrê pêsîra dîya te jî te xweşî helal be anîmîk sîtu gîb helal olsun - şorbe ye corba gîb (pek sulu) - taxîs gîb, dîrdîz - tax e tabak gîb (dûm-dûr ve açîk yer) - tavîyê bîlîrê stêrk jî çavê (yekî) de hatin xwarê gez yalarnî begûldî - tenîya hî dîm çam sakîz gîb - terezîyê hûn eşî durumda olmak ~ term e ceset gîb ~ term xwe wêlîm jêş gîb serîlmek ~ termê mexîl e gûvur dîlîsî gîb - ter-pavekî ye karîk kadar - tertîlt e kîrîp gîb (çok sert ve kuru) ~ tîyekî herê ser avê hîm çok (istik), olmak, tesne olmak - tîru jî kevîm veresîyayî yaydîm çîkmîş ek gîb ~ topê karîm gîndîm top gîb gîrlentek ~ tu jî vî dîwarî (an jî kevîrî) re bîhêjî ayîya kaval çalmak - tûtîka bîrçî dî xewna xwe de gîl-gîlan dîbîne se tavî kîndîm arpa aşhatînda çîrî - wê (an nî vî) jî bu gîb, bu kûbîl 2) bî hakera - wu ye termîr sîzîm - wêrdêkan bî tê de çûm (an jî meşîm) badî badî yîrîmîrek (veya gîrmek, koymak) - wê gîbîsîndî,

e benzer, kabîlînden - wîsan e 1) modern öyle 2) burulanî betaber * wîlî got, wekî wîsan e ez de çareke dîm bîhêjîm ben soyledîm, burulanî bîrlîkte tekrâr söylerîm - xêlekê Zîncîrê zîncîr gîb (zîl arda sıralanmış şey) - xêlîban (an jî bîyandîyan) sekîlîm yabancî gîb dîrmek ~ xewnê şevan rîya gîb - xeyalan hayal meyal * ew tu] weka xeyalan tê her çavê hîm e gîndîm hayal meyal hatîlyorum ~ Xocê Xîzar îlî hawara (yekî) hatîm hîzîr gîb yetîşmek ~ xurîya a-gîr kelîm alev alev yanmak * canê wê wekî xurîya a-gîr dîkelaya vûcûda yelaz yelaz yanîyordî - xwe 1) kendî gîb 2) kalîp gîb - xwe bûn eşek kuyruğu gîb ne uzar ne kîsalî - (an nî mîna) xwe klîrîn bîlîdîm yapîmak - xwe nîan (arî iş) oyxadî olmak ~ xwe ye n yolda ~ Xwedê Allah için, doğrusa ~ Xwedê lî hawara (yekî) hatîm hîzîr gîb yetîşmek ~ Xwedê ye olîm Allah'îm eîrî (tehlîke anında "ölümü bile görz alıyordîm, ölûnden korkıyordum" söylenen söz) ~ xwelyê kîm gîb - xwelyê hatîm sel gîb aktîm (insanlar için) - xweli hatîm su gîb aktîm (bol bol para gelmek) - xweli kîşîm sel gîb aktîm (insanlar için) ~ xwîşkan (xwêlan an jî xwengî) kîrdêş kîrdêş (kız kîrdêş için) - zarokan (an jî sebiyan) e 1) çocuk gîb (çocukların gelişiminde, çocuk kalması) * zîlîmekî wekî zarokan e çocuk gîb solum 2) çocuk gîb (kolay kânan, kolay mîzân) ~ zarokan (an jî sebiyan) kîf klîrîn çocîk gîb sevînmek - zarokan (an jî sebiyan) şud hûn çocuk gîb sevînmek ~ zefî-tîlê zêr e safran gîb - zehîr e zehîc gîb (çok becerikli, usta) * ajo wekî zehîr şafîr zehîr gîb ~ zêr altîn gîb ~ zîpkîm hêstîrêp (yekî) hatîm xwarê bunçuklanmak gîb yaşî dîkmek)

wekî bîhîl 1) 1) hîlîhîl gîb 2) şakîr şakîr * weka bîbîl bî Kurdî dîpeyîse saîr şakîr Kurde konuşuyor

wekî dîm mî l. - çen başkası, geri * rastîyn wê ev e, wekî dîm xebîroyk îm gerî egrî budur, gerî: anasî 2, gerî (son, sonu): * tu vî tîşî jî mîn re bîhêle, wekî dîm mîraq meke son îşî bunç bîrîk, gerîsîmî dusûnme

wekîhev dî esî

wekîhev bûn m eşîleşme

wekî hev bûn lîw eşîleşmek

wekîhev bûyîm w eşîleşme

wekîhev gîrtîm m eşî tutma

wekîhev gîrtîm lîw eşî tutmak

wekîhev klîrîm w eşîleştim

wekî hev klîrîm lîw eşîleştim

wekî ku 1) 1. - e gîm, benzer 2. faraca * wekî

ku haya jê tîne bîye ku ev tîşê hatîye klîrîm, hûn çî dîhîzîrîm? faraca sîzîm haberîmîr olîrdîm bu îşî yapîldî, ne dîşîrîyordîmîz?

3. *l. öden 4. d. azere* * **wekî ku berê ji hêlê** *bişyarkirin* dala önce heltilidiği üzere
5. *örneğin*

wekîl *adîr* vekil -ê serok (an jî serok) başkanı
vekil -ê silavan hûn selam söylemek

wekîlanîn *bu* vekilandin

wekîdâr *adîr* muvekkil

wekîdârî *n* muvekkilîk

wekîlê dozê *n* davê, vekil

wekîkirin *n* vekil etme

wekîl kirin *lêg* vekil etmek

wekîlî *n* vekilîc -ê kîrîn vekilîc etmek

wekîhêrç *n* vekilharc

wekî me *h* birde, eyin

wekî mînak *h* örneğin, söz gelis

wekî nîmûne *h* örneğ n. söz gelis

wekîno *bu* wakino

wek nînak *h* örneğin, mesele

wek nîmûne *h* örneğin, mesele

wekîk *n* örnek, misal

wekyekî *manûn* and rîş analojî

wel *bu* wel/welad

weladet *n* wêdêd, doğum

welam (I) *bu* elam

welam (II) *n* cevap

welaq *n* goluk (M. rsek, beş gr. katr. gibi yük taşıyan ve bunları taşıyan)

welat *n* l. ülke, vatan, yurt (bir devletin egemenliğinde bulunan toprakların tamamı) 2. ülke, yurt, memleket (uzaktan uzaktan doğup büyüdüğü, yaşadığı yer) 3. ülke (herhangi bir özellik yönünden düşünülün bölge) * *ez li welatên pâysetmâyî digerin* dünyanın gel şemais ülke rîmî grîziyemî 4. memleket (kîlîm ve arîmî hakmanîda ele alınan bölge) * **welatêkî** var soğuk memleket 3. memleket (bir ülkede yaşayan bînyê, n. nîmûn) * *ew hilîkî çavê welatê* o memleketin göz bebeğidir - *ewêş n, li welatîyan* mem eket üzerînde yaşayan însanîda güzel

-ê *hawê kulan ana watan* -ê *me çê jê* (an jî -ê çîmêjê) *ne* îlê memleket -ê *xerîb û xurhetê* gîr bet elî -ê *xerîban î kurhetê* yad elî -ê *xerîban î xurhetê* -ê *nîbîlîk* bagiantîsî ülkeler -ê *nî çihana* sîyemîn u çîmî dîrîya ülkeler

welatên *n* sîmî dîşî, hudûd dîşî

welatîyerîbûn *n* xarîj dîşî olîmî, hudûd dîşî olîmî

welatîyerî bûn *lêg* sîmî dîşî olîmak, kîlîf dîşî olîmak

welatîyerîkirin *n* sîmî dîşî etme, hudûd dîşî etme

welatîyerî kîrîn *lêg* sîmî dîşî etmek, kîlîf dîşî etmek

welatîyîn *adîr* yurtsever

welatîyînî *n* yurtseverlik

welatî serok *n* başalîke

welatîtroş *n* *bu* hîmî, ülkesine ilîcîet eden

welatîtroşî *n* hîmîkî, îhanet, îlîkînce îhanet etme

welatîger *adîr* seyyah (ülkeleri, memleketleri gezin)

welatîgerî *n* seyyahîc

welatîhîc *adîr* yurtsever

welatîhezane *h* yurtseverce

welatîhezî *n* yurtseverlik

welatî *adîr* 1. vatandaş, yurttaş 2. memleket-

lî, hemşerî 3. *ad* vatan, yurttaş, yurttaşlığ

4. *ad* vâkîlî

welatîbûn *n* vatandaşlık, yurttaşlık

welatîbûnî *n* vatandaşlık, yurttaşlık

welatîbî *n* 1. vatandaşlık, yurttaşlık 2. memle-

ketlilik, hemşerîc

welatîparêz *adîr* yurtsever, vatansever, vatanperver

welatîparêzane *n* yurtseverce

welatîparêzî *n* yurtseverlik, vatanperverlik, vatanseverlik

welatîparêzîk *h* yurtseverce

welatîperest *adîr* (aşîr) yurtsever, vatansever

welatîperestî *n* (aşîr) yurtseverlik, vatanse-

verlik

welatîperver *adîr* yurtsever, vatansever, vatanperver

welatîperverane *h* yurtseverce

welatîperverî *n* yurtseverlik, vatanperverlik, vatanseverlik

welayet *n* 1. velâyet, vâkîlîk 2. *çêr* yetke

welçek *n* 1. ölçek 2. *ad* ölçek (herhangi bir ölçek miktarında olan) * *du welçek* gemîmî

ikî ölçek hîğday

welç *bu* welç

welç *n* 1. velçet 2. velçet çîçîkîlîmî paylakîmî

kullîmîlî -ê çînyayê velçî zîmî

welçî *n* veladet, doğum

welç *ad* vâlîhî - *adîr* Xwedê olî *ne* gîrîcî, olî kelîbî,

welçî *ad* vâlîhî

welçîn *ad* vâlîhî, vâlîhîda -ê Xwedê Al-

hîlîmî

welçew *ad* vâlçew

welê *ad* 1. *öyle* (onun g.b. ana benzer) * *îş-*

tekî welê nîn *öyle* *bu şey* *yek* * *ew dîn n,*

ez na xwazem welê nîmî *o delîlîdî,* *ben öyç*

olmak istemem 2. *öyle* (*o yönde, o biçimde, o tarzda*) * *tu çî welê îlîrî îrîrîl* *diğerrî* *öyle*

tenîlerî *ten helî* *gezîp dolîşmî* 3. *öyle* (çî-

nde "ne", "nasî") gibi sîmîler bulîmîr *çîçî-*

lîmî sîmîmî çîçîğîmîdî, *o çîmîledî* *anîlîlîlî*

şey *n* *huş* *karşîkîmîdîğîmî* *anîlîrî*) * *ew çî*

kar n *welê* *o nasî* *öyle!* 4. *ad* *öyle* * *ew*

ne nîrîwekî welê *ye* *bu adam* *öyle* *bu* *o-*

dam *değîl* 5. *n* *denîlî,* *kadîmî,* *derîce* * *welê*

germ *bu* *ku...* *o derîce* *sîmî* *nîmî* *ku...* *-*

öyle *öyle*

welê (I) *n* *istîlîze,* *sözle* *ustîce* *gîmî-*

welê (II) *n* *melodî,* *ezgî*

welhasil *g* *welhasil* -ê *kelîm* *welhasilkelîm,*

krîsoçî

welidandin *w* doğurmak

welidandin *lgh* doğurmak

welidandi *rd* doğmuş, doğurulmuş ifad

welidî *rd* doğmuş

welidîn *w* 1. doğma 2. doğma, doğuş

welidîn *lgh* doğmak (dünyaya gelmek) * zarrok welidîl çetuk dağdu

welî *w* velî,

welî *rd* 1. velî (bir çocuğun her türlü dünyâ ve davranışlarından sorumlu kimsesi) 2. velî (eren, evliya, emiş)

welîht *w* velîht

welîmet *rd* welîmet

welîl *w* 1. velîlik 2. velîlik, emişlik

welî her wê

welwê *w* welwê - rakirîn ve welewe vermek

wel *w* welî *w* torunın torunu *ê (yekî) rabûn torunın torunu gelse de

wenuq *lgh* defteri, kış palazı

weng, wengî *hw* wani

wenî *hw* wani

wens *w* wî

wegu *w* wêk

wegat *hw* woget

wegawîs *rd* wakanûwa

wegawîsî *rd* wakanûwîstik

wegu *w* wakan, utulû u. m.

wegayî *rd* wakyî

wegayîname *w* wakyîname

wegewêser *rd* wakanûwîs

wegf *w* wakîf - uya kirin wakîf kurmak - fakanin wakîf kurmak

wegfûlî *w* wakîfme

wegfî kirin *lgh* wakîflemek

wegfîname *w* wakîfname

wegî *w* 1. okka 2. *w* okka (herhangi bir okka miktarında olan) - II her derê çar tust e okka her verê ûrtyuz dirana

wegîyî *w* okka ik * rîwê du wegîyî iki okkale yag

wegûr *w* wakar, ağu baslı

wegweg *hw* wuguk (Çocukluk çağında)

wer *rd* wêr

-wer *rd* wêr falden ful taweme orek * wergandûn çevirmek, dördirmek 2. wêrden isim veya sıfat türetme soneti * hûnerwer hûnerli, mûlûl

wer *rd* wêr hûnerden rîwî veya sıfat taweme sonet * hûnerwer hûnerli, mûlûl

werandî *rd* *w* getirme (etraf kipiyle ve gelecek zamanda kullanılır)

werandî *rd* *w* 1. dîkîne (üstünde bulunan bir şeyin düşünme, rîwî, kîl, yaprak gibi) 2. sığma, sepmek 3. yağdırma

werandî *rd* *w* 1. kucaklaşma 2. dolma 3. katlama

werandî *rd* *w* *lgh* getirmek (emir kapında ve gelecek zamanda kullanılır)

werandî *rd* *w* 1. dönmek (üstünde bul-

ma; bu şeyini düşülmek, rîwî, kîl, yaprak gibi) * çaran pelên xwe werandîbûn û malbûn tawî zûçayîr yapıklarmı dukamış, çip-lîk kalmuşlardî 2. sığmak, sepmek 3. yağdırılmak

werandî *rd* *w* 1. kucaklaşmak 2. dolmak * destê xwe II atûyê wê werandî elma boyuna doladı 3. katlamak

werandî *rd* *w* dökmek

werandîbûn *w* döküklük

weranî *w* 1. geçirme, (birbirine) geçirme, takma 2. dolma, kucaklama, sarılma

weranî *lgh* 1. geçirmek, (birbirine) geçirmek, takmak 2. dolmak, kucaklamak, sarılmak

werar *w* 1. evrim, gelişim, tekamül 2. *hw* wer aşım, tüküş

werarhûn *w* 1. gelişme, tekamül aşım 2. *hw* aşım, gelişme

werar bûn *lgh* 1. gelişmek, tekamül etmek 2. *hw* aşmak, gelişmek

werarhûna kîmyewî *rd* kîmye doğrultma, çaroldopîzm

werarhûyîn *w* 1. gelişme, tekamül edis 2. *hw* aşım, gelişme

werardan *w* gelişme

werar dan *lgh* gelişmek

werardayî *rd* gelişim

werardayî *w* gelişme

werarî *w* 1. gelişme, gelişim 2. aşım

werardîrîn *w* 1. geliştirme 2. evrim geçirme, gelişme, tekamül etme 3. aşımın

werar kirin *lgh* 1. gelişmek 2. evrim geçirmek, gelişmek, tekamül etmek 3. aşdırmak

weraset *w* wêset

weraz *w* wêz (su tevzi eden kimsesi)

werazî *w* wêzîlîk

werbêj *w* wêj

werbêjîkirin *w* wêjme

werbêjî kirin *lgh* wêjmek

werbûn *w* 1. aşma, gözler kaybolma 2. batma (güneş ay vb. için) 3. yuvarlanma, yuvarlanış 4. tepeliklik gitme (veya yuvarlanma)

werbûn *lgh* 1. aşmak, gözden kaybolmak * mîh wer hûne çûne piş çiyê hoyanlu çîgî aşî çîgî çîgî 2. batmak (güneş, ay vb. için)

* rîwî wer bû güneş batı 3. yuvarlanma 4. tepeliklik gitmek (veya yuvarlanmak)

werçerx *w* 1. dönem, devre (belli özellikleri olan zaman periyot) 2. dönem (bir çağ içinde belli özellikleri olan belirli zaman süresi) 3. dönem, devre (yasama meclisinin iki seçiliş arasıdaki zaman süresi) 4. dönem * mala wêçerxê ya şer wêçerx dînim nokta 5. devir, çevrim

werçerxan *w* dînerî, devre

werçerxî *rd* 1. dönimsel 2. çevrimsel

werçûn *w* wêçerxê doğru gitme

werçûn *lgh* rîwe doğru gitmek

wergeriyni *af* 1. çevrik, çevriş 2. devrik (yıkılış, öik durumuna yitmiş) 3. yatık (çevrilmiş, devrik)

wergeri *m* çeviri, karıştı (geni için)

wergeriñ *m* 1. çevrilme (düxi yüzü görünüşü duruma gelme) 2. evrilme, tersine çevrilme 3. çevrilme, tersleme olma 4. çevrilme, dönüşümlü (bu durumda başka bir duruma gelme) 5. çevrilme, yıkılma, devriliş 6. alışırtı olma 7. alabora olma 8. yığılma, yıkılma (yere düşme) 9. çevrilip) bükülme

wergeriñ *başğ* 1. çevrilme (örneğin yüzü görünüşü duruma gelmek) 2. evrilme, tersine çevrilme 3. çevrilme, tersleme olmak 4. çevrilme, dönüşüm olmak (bu durumdan başka bir duruma gelmek) 5. devrilme, yıkılma 6. alışağı olmak 7. alabora olmak 8. yığılmak, yıkılmak (yere düşmek) * *bi ser cendek de wergeri cusetin üstüne yığık*: 9. çevri ip) bükülmek * *peykün wergeriya ayşğun büküldü*

wergeriñ *m* irkilip

wergeriñ *m* çeviri

wergeriñ *m* çeviri

wergeriñ *m* çeviri

wergeriñ *m* çeviri

wergeriñ *m* çeviri

wergeriñ *m* çeviri

wergeriñ *m* çeviri

wergeriñ *m* çeviri

wergeriñ *m* çeviri

wergeriñ *m* çeviri

wergeriñ *m* çeviri

wergeriñ *m* çeviri

wergeriñ *m* çeviri

wergeriñ *m* çeviri

wergeriñ *m* çeviri

wergeriñ *m* çeviri

wergeriñ *m* çeviri

wergeriñ *m* çeviri

wergeriñ *m* çeviri

wergeriñ *m* çeviri

haber almak 3. almak, istiyors etmek 4. almak (örneğin, yemek) 5. kaplamak, istila etmek (her yamını örtmek)

wergeriñ *(II)* *başğ* çevirmek, çevirmek * *net pado wernagire hep pado gıymıyot*

wergeriñ *m* çeviri

wergeriñ *(I)* *af* 1. alınış 2. alınış, alınma, iktilas

wergeriñ *(II)* *af* 1. giyimik 2. *we* kapalı, örtülü wergeriñ *başğ* alt üst ederek değiştirmek, aktarmak, nakletmek

wergeriñ *m* 1. aktarma, hakletme 2. değiştirme

wergeriñ *başğ* 1. aktarmak, hakletmek 2. değiştirme

wergeriñ *başğ* alt üst ederek değiştirmek

wergeriñ *m* aktarma, nakletme

wergeriñ *başğ* çevirmek

wergeriñ *m* 1. çarpıklık 2. eğrilme, eğirme 3. yanılma

wergeriñ *başğ* 1. çarpıklık 2. eğiltmek, eğirmek (çarpık duruma getirmek) 3. yanılmak

wergeriñ *af* 1. çarpık 2. çarpık, abış * *dev ü lëvën wergeriñ çarpık üziz ve dudak* 3. yanık

wergeriñ *m* 1. çarpıklık, çarpılma, çarpık olma, eğilme 2. yanılma

wergeriñ *başğ* 1. çarpıklık, çarpılma, çarpık olmak, eğilmek 2. yanılmak

wergeriñ *m* dokuma * *wergeriñ pelën yaprak dökmü*

wergeriñ *m* dokuma üstünde bulunan bir şeyin düşürme, tıy, kil, yaprak gibi)

wergeriñ *başğ* dokuma üstünde bulunan bir şeyini düşürmek, tıy, kil, yaprak gibi) * *gülü pelën xwe wergeriñ güll yaprakları dökmü*

wergeriñ *af* dokak

wergeriñ *m* düşürme

wergeriñ *m* düşürme

wergeriñ *m* düşürme

wergeriñ *m* düşürme

wergeriñ *başğ* düşürme

wergeriñ *m* 1. şişirme (şiş hale sokma) 2. *we* abartma 3. *we* abartma

wergeriñ *başğ* 1. şişirmek (şiş hale sokmak) 2. *we* abartmak 3. *we* abartma

wergeriñ *af* şiş, şişkin, şişik

wergeriñ *m* şişkinlik

wergeriñ *af* şiş, şişkin

wergeriñ *m* 1. şişme (vücudun bir yerini, içine yabancı bir maddenin girmesiyle veya başka etkiyle genişleme, kabarması) 3. şişme, kabarma, kabarmış (genişleme)

wergeriñ *başğ* 1. şişmek 2. şişmek (vücudun bir yerini içine yabancı bir maddenin girmesiyle veya başka etkiyle genişlemek, kabarmak) * *ji her girinü çavm wë werimine ağlanmaktan gözleri şişmiş* 3. şişmek, kabarmak (genişlemek)

werin *h* gelin - diyarê kenekênê (an jî hire-
liqê) kalkûla tofîna seyyedan
werqandin *m* parlatin
werişandin *lêg* parlatin
werişîn *m* parlatin
werişîn *lêg* parlatin
werişandin *m* yapıştirin
werişandin *lêg* yapıştirin
werişandî *nd* yapışık (yapıştırlaşmış olan)
werişin *m* yapışma
werişin *lêg* yapışmak (yapışık sı olan veya
yapışık bir maddeye belirlenmiş olan bir şey
ayrılmayacak biçimde bir yere tutulmuş olma-
lık)
weritandin *m* herbat etme, herbat eyleme (kü-
tu duruma getirme)
weritandin *lêg* herbat etmek, herbat eylemek
(kutu duruma getirmek)
weritandî *nd* herbat edilmiş, herbat etilmiştir
olan
weritî *nd* herbat olmuş olan
weritîn *m* herbat etme
weritîn *lêg* herbat olmak
weriyandin *m* süzmek
weriyandin *lêg* süzmek
weriyandî *nd* süzme, süzülüşmüş olan
weriyîn *m* 1. süzlümce, süzülüş 2. kün çökeltme
3. solgüne
weriyîn *lêg* 1. süzülme 2. çökeltme 3. sol-
püme - binî çökeltmek
weriyayî *nd* dokük, dokük olmuş olan
werin *m* 1. düküme 2. serpilme
werin (I) *lêg* 1. düküme 2. serpilme
werin (II) *lêg* 1. gelmek 2. getirmek (kural-
sız bir fık olup sadəcə emir içinde ve gele-
cek za nâzîde kullanılır)
weris *m* 1. vîgîn (kıldan bütüne hatat) 2. kal-
qete - di cihê zîrav de diqete ip mieldiği
yêde kopî - jê hilqetandîn ipî çözmek (ül-
gîsîni kesmek) - lê gîlan mîlan sîkîşmak -
~ sîrm sîrmî -ek II nava (yekî) nehotîn
gîrêdîn (bîstî qex şîşmî olmaq -ê kîlî û
dîrî) II hev megîrîn dîşkelnde avî çîgî
bakîmînatî lazîm (bî) -ê (yekî) mîrov nîka-
re dakeve bîndê bîndê (bîrîmî) ipîye kûyîye
înlîmez -ê mîzî ipî çînkî îgîvîndîmez kîm-
se) -ê xwe jê hilqetandîn (an jî hilqetandîn)
ipî kopîrmak, ipî çözmek (îlîşkesîni kes-
mek), selâmî sahîbî kesmek
werketin *m* öteye doğru iluşme
werketin *lêg* öteye doğru iluşmak
werketin *m* 1. arîna (bîrîne doğru arîna) 2. fı-
rlatma 3. savurtma (bürgîr bîr şeyî alt üst et-
me, havaya kaldırma, dağıtma) 4. a'ahora
etme 5. secîme 6. sayma, yağdırma 7. üstü-
ne atma, üstüne örtme
werketin *lêg* 1. atma (bîrîne doğru atma) 2.
fırlatmak 3. savurtmak (uzgîr bîr şeyî alt üst
etmek, havaya kaldırma, dağıtma) 4. a'ah-
hora etmek 5. serpmek * ax bî şer çavê wî
de werketîni gözletme toprak serpti 6. saç-

mak, yağlatmak * werketîna Kevîran taş
yağlatmak 7. üstüne atmak, üstüne örtmek *
şar pî de werketîni şalt üstüne atı
werketişandin *m* çekme
werketişandin *lêg* çekmek
werketin *m* 1. düküme 2. düküme, ezime
werketînan *lêg* 1. dövme 2. dövmek, ezmek
werin *m* 1. şîş, şîşîk 2. şîşîk, hastalaktan dol-
muş oluşun şîşme
werinî *nd* şîş
werinî *m* vermut (bîr şarap türü)
werpekandin *m* 1. fırlatma, fırlatış (bulundu-
ğu yerden dışarı atma) 2. sıratma
werpekandin *lêg* 1. fırlatmak (bulunduğu
yerden dışarı atmak) 2. sıratılmak
werpekin *m* 1. fırlatılma 2. sıratılma
werpekin *lêg* 1. fırlatılmak 2. sıratılmak
werpeqandin *m* sarıtmak, etrafına sarıma
werpeqandin *lêg* sarıtmak, etrafını sarıtmak
werpeqîn *m* sarılma, etrafı sarılma
werpeqîn *lêg* sarılmak, etrafı sarılmak
werpîxandî *m* şîşîme
werpîxandî *lêg* şîşmek
werpîxîn *m* şîşme
werpîxîn *lêg* şîşmek
werqanîk *m* şapan, kuş lastîğı
werqilandin *m* çelmelme, çelme takma
werqilandin *lêg* çelmelenmek, çelme takmak
werqîllî *m* çelmelenme, çelme takılma
werqîllî *lêg* çelmelenmek, çelme takılmak
werqîlî *m* 1. yük taşıyıcıları a odun ve yük ta-
şımada kullanılan bu araç 2. yükün bir tar-
fı yükü
werzel *m* organ, uzuv
werzela *m* 1. parça 2. ade e, cus
werzeq *m* çavî vîşak (Lynx, yux)
werzî *m* salkın
werzî *m* 1. soy sop, zîrrîyet 2. nes, nesl, kuşak
3. çölek çocuk
werzî *m* süzünce
werzî (I) *m* mevsim
werzî (II) *m* 1. çepir, selve bahçesi 2. meyve
bahçesi 3. bostan (kavun, karpuz tarlanı) 4.
tarım 5. tarım albu
werza *m* 1. çepir, selve bahçesi 2. meyve bah-
çesi 3. bostan (kavun, karpuz tarlanı)
werzandî *m* su tevahî etme
werzandin *lêg* su tevahî etmek
werzane *h* mevsimlik (bîr mevsim süresince)
werzanî *m* 1. manevra 2. muaveza (hareket, gi-
diş geliş)
werzanîkîrî *m* muaveza yapma
werzanî kîrîn *lêg* muaveza yapma
werze *m* mevsim
werzela *m* 1. mevsim çazgârı 2. kuzeydoğu
rüzgârı
werzegîr *nd* toprak sahîbî
werzevan *nd* 1. bostancı 2. tarımcı
werzevandî *m* 1. bostancılık 2. tarımcılık
werzewer *nd* bîr antemape, antemape

westgech *m* durak, istasyon (tren, tramvay, otobüs gibi genel taşıtların durduğu yer)
 westgirtin *m* dinlenme
 west girtin *leşk* dinlenmek
 westgirtin *şif* dinlenmiş, istirahat etmiş olan
 westgirtin *m* durağanlaşımına, sabitleşimne
 westgirtin *leşk* durağanlaştırmak, sabitleştirmek
 westgirtin *şif* durağanlaştırılmış, sabitleştirilmiş olan
 westgirtin *şif* durağanlaştırılmı, sabitleştirilmemiş olan
 westgirtin *m* durağanlaşma, sabitleşme
 westgirtin *leşk* durağanlaşmak, sabitleşmek
 westgirtin *m* yorgunluk
 westgirtin *şif* yorgun, argın - ü jü peytavkeñ yorgun argın
 westgirtin *leşk* yorgunluk, argınlık
 westgirtin *şif* yorgun
 westin *m* 1. yorulma 2. apışma (hayvan yorgunluğuna çökme) -> xwe berdan sözlüklenmek, dinlenmek
 westin *leşk* 1- yorulmak 2. apışmak (hayvan yorgunluğundan çökme)
 westin *şif* yorulmuş
 westin *m* vasıvasa, kuruntu
 westin *leşk* vasıvaseli, eştan
 westin *m* vasıvaselik, kuruntuluk
 westin *leşk* bahn *leşk* halyalaşmak
 westin *leşk* halyalaşmak
 westin *m* vasıyet - kitiñ vasıyet etmek
 westin *leşk* vasıyet eden kişiye
 westin *m* vasıyetname
 weş (I) *m* 1. an, lühaz * weş ku durbusi hundir hū içeriye geçirdi an 2. mühlet * weşek rap estya bu mühlet durdu 3. az az, az şey
 weş (II) *m* 1. darbe (yuruş, çarpış) * weşek bi serê wê da başına bir darbe vurdu 2. riz, sürat * bi weş hat hırlı geldi - dabin (yekü) (birne) darbe vurmak (veya indirmek)
 weş (III) *m* 1. dayansız 2. durum, tavır, tutum, vaziyet * ez li weşê wê mîze dikim ku ... durumuna bakıyorum da ... 3. gideş 4. azlık * ez li weşê wê helbestê dîmerim yekê ki xweş e şûn abengine bakıyorum çok güzel
 weş (IV) *m* 1. döküm, döküş 2. salıne
 weşan *m* 1. yayım, neşir 2. yayın, neşriyat - kitiñ yayım yapmāk -> periyodik periyodik yayım -> pê kirin (bir şeyle) yayım yapmāk -> radyoyê radyo yayımı -> rasteraşt naklen yayım -> rastexo (an jî rastewax) naklen yayım, canlı yayım -> vedatî (an jî periyodik) periyodik yayım -> yekser naklen yayım, canlı yayım -> zîndî canlı yayım
 weşanbar *şif* yayınlanabilir
 weşandin (I) *m* 1. yayınlama (televizyon, radyo aracılığıyla) 2. yayınlama, neşretme (kitap, gazete, dergi gibi şeyleri basma, dağıtma)
 weşandin (II) *m* 1. dökme (üstünde bulunan bir şeyini düşürme, uy, kal, yaprak gibi) 2.

salkeleme, silkeleyis, silke 3. çirpma (huzla ve kesik kesik silkeleme) 4. çirpma 5. dökme (çığır meyvelerini sırıkla vurarak indirme) 6. savurma 7. fırlatma 8. vurma 9. savurma, saçıp savurma, paraya para düşürme (başına harcama veya bol para harcama) 10. arındırmak (ruhu tutkulardan temizlemek) 11. silme (tikileri de çıkık düşürme durumu)

weşandin (II) *leşk* 1. yayınlamak (televizyon, radyo aracılığıyla) 2. yayınlamak, neşretmek (kitap, gazete, dergi gibi şeyleri basmak, dağıtmak) * kawa reke hunerî diweştin me hî sanat derganî yayinliyar

weşandin (III) *leşk* 1. dökme (üstünde bulunan bir şeyini düşürme, uy, kal, yaprak gibi) * mirîşk pûrtî xwe diweştinê tavûk tûyûnî dökûyê * darên pelên xwe weşandin hî mîrdîn lazî ağaçlar yapraklarını düşürmüş, eplak kalınsardı 2. silkelemek, silmek * pûte silfeyê di paxeyê de weşand sofa bezini pencereden silkti 3. çirpmak (huzla ve kesik kesik silkelemek) * diweşek weşandin dîweşî çirpmak 4. çirpmak * zeytûnan diweştinê zeytûnanî çirpuyê 5. dökme (çığır meyvelerini sırıkla vurarak indirmek) 6. savurmak 7. fırlatmak * keveşî weşandê kashî ana fırlatî 8. vurmak * pê hîweşînê enîfa vir 9. savurmak, saçıp savurmak, paraya para düşürmek, saçılıp düşürmek (başına harcama veya bol para harcama) 10. arındırmak (ruhu tutkulardan temizlemek)

weşandin (IV) *şif* yayınlanmış (gazete, dergi, kitap gibi)

weşandin (V) *şif* döküş

weşandin (VI) *m* döküklük

weşanek *m* yayım, neşir (herhangi bir eseri radyo ve televizyon aracılığıyla dinleyiciye, seçmene ulaştırılması)

weşanger *şif* 1. yayıncı 2. yayıncı

weşangerî *m* 1. yayıncılık 2. yayıncılık

weşangêr *şif* weşanger

weşank *m* döküm, yaprak dökümü

weşankar *şif* 1. yayıncı, editör 2. yayıncı
 weşankarî *m* 1. yayıncılık, editörlük 2. yayıncılık

weşanvan *şif* yayıncı

weşanxane *m* yayım, evi

weşbest *şif* şair

weşbestê *m* şair

weşek (I) *şif* yayık

weşek (II) *leşk* 1- bu an, biraz (kısaca bir süre için)

2. azıcık (süre için) - bi şûn de birazên

weşek (III) *leşk* 1. çirpma * weşekê zeytûnan

zeytin çirpması 2. silkeleyici

weşek (IV) *m* normal ürün ağıması

weşek (V) *leşk* şirlik yapma

weşek (VI) *şif* yünü ve sulu hayvanlar

weşekî *m* 1. çirpıcılık 2. silkeleyicilik

weşfer *şif* belığ, belığacı, belığçı olan

wexik *w* salkım

wexiyayi *w* dokuk * porê wexiyayi dokuk saç

wexiyayibûn *w* dokûkluk

wexî *w* 1. salkım 2. başak

wexîn (I) *w* 1. yayınlanana, intişar etme 2. yayınlama

wexîn (II) *w* 1. dokûlme 2. saçılma 3. kopma (çok ağrıma) 4. *fel* arama: (günahlar dan arınma, ruha tutkulardan temizlenme)

wexîn (II) *w* 1. yayınlanmak, intişar etmek 2. yayınlamak

wexîn (III) *w* 1. dokûlmek 2. saçılmak 3. zayıpmak (çok ağrımak) * *çliya min tê bi wexê parîşkêrîm kopû 4. *fel* zîrîmek* (ruh tutkularından temizlenmek)

wexînek *w* 1. yayım, peşir (herhangi bir eserm radyo ve televizyon aracılığıyla dinleyiciye, seyirciye ulaştırılması) 2. yayım, mesaj, hülle

wexîner *w* 1. yayımcı, editor 2. yayıncı

wexînerî *w* 1. yayıncılık, editörlük 2. yayıncılık

wexêk *w* 1. iyileştirme, iyileştirici

wexêkrîn *w* iyileştirme

wexêkrîn *w* 1. iyileştirmek

wexî *w* 1. davranış, hareket * *ez li wexîna wî diwêrim di xweşa min nayê* hareketlerine hakâretim de hezûma gûnûyê 2. tutum, tava

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

wexî *w* 1. wê

oğle vakti * wextê xewê hat uyku zamanı
ge. di 3. vakt, çağ (başlangıç bir parçası) * *ji zû ve me wextê xortaniyê li dî dî xwe hişt de ikantîkê çaymî yektan aşrê 4. vakt, saat (bu işe aydınlaş veya bu iş için alışılmış anlar, zaman) * wextê xwarinê yemek vakti (veya saat) 5. vakt, zaman (belirlenmiş an, respt edilmiş olan zaman) * *nîko wextê çûyîne ye şirîşê gîme vakti 6. vakt, ara, aralık, sîra * ez wî wextî hevwex bûm 0 ara (veya aralık) hastayim 7. yaş (havatim geçirdi) avetlerimden her biri, çağ) * *ji wextê xortaniya xwe ve dîkelête genc yûşimdan herî çalîşim 8. çağ, zaman, mevsim (herhangi bir ekimün yapıldığı veya bir sezonun yetiştiği dönem) * wextê gulênê gûl zamanı * wextê firîngîyan dorpatê zamanı 9. zaman, mevsim (bu zîmîstêr olayların en çok belirdikleri zaman) * wextê baranê yağmûr mevsimî 10. zaman, mevsim (herhangi bir şeyin ekimlik zamanı, sezon) * wextê jangirîyê dest pê dîke ayatir mevsimî başîyê 11. dönem, devir * wextê împêratorîyê împaratorluk zamanı 12. üzer * *li wextê nîvro were oğle uzerlerî gel 13. me vakt, vakt (bu şeyin uygun, elverişli zamanı) * *nîho ne wextê zewacê ye şirîşê evlîkê çağî deşîlî 14. kî tîm (süksesiz, amirdar) * wextê ku wê bîkêta înkazeyê deng lê kîr tan maşaraya girecêşî zaman arkaşimden seşendi ~ *bêwextî zamanî zamanî ~ *bi ser xîstîn sûreyî aşîmak ~ *çûn vaktî geçmek ~ *ji xwe re çêkirin vaktî kazarînak ~ *kar kîrîn zaman kazarînak ~ *feng bûn vaktî daralmak ~ *û zeman ketin mevê gel zaman gûl zaman - *ekî 1) bir ara, bir aralık (kîsa bir süre) 2) bir ara, bir vakit (veya bir vakitler) bir zaman (veya bir zamanlar) * wextêkî ew ji dî nav tîkûşimê de maye bir vakitler nîna mûcudêle içersimê bultimûş ~ *azadê çîz vaktî - *ê hangê ezan vaktî - *ê (wî) bu ne wextê (wî) be sîrahî sîrahî - *ê herçimê kuzulimî dîyemî - *ê bîrîna pez kî-kim mevsimî - *ê (...) bûn 1) yerî olmak (sîrahî, uygun zamanî olmak) 2) oturmak (bir işi yapmakta olmak, bir işe başlamak üzere olmak) * *nîho wextê xwarinê ye şirîşê sîrahîya oturmî saat - *ê (yekê) hûn dîgumimîa hîrkaç gun kabîrak - *ê çotan çîst zîmîst - *ê (tîstêkî) çûn 1) (bir şeyin) zamanî geçmek 2) (bir şeyin) zamanî geçmek (mevsimî geçmek) - *ê dîs û harê êkîn bîşîm zîmîst - *ê gulim gûl zaman - *ê gulim gûl tîm çîstî her şey kîrîn mevsimimê gûzel dîr - *ê (tîstêkî) hatin sîrahî dîşîmek, sîrahî gelmek - *ê (yekê) hatin 1) vaktî gelmek, zamanî dolmak 2) emîrîhak vaktî olmak, vâcîbi gelmek, veya yetmek (sozîli gelmek) - *ê (tîstêkî) hatin û çûn zamanî gelip çîmak * wextê wê hat û çû zamanî geldî çarî - *ê (yekê) hehîm vaktî olmak - *ê kamîlbûmê ol-*******************************

günlük çağı (veya yağı) -ê karantîneyê karantîna sûresi -ê ku g vaktîki -ê ku hewce kirinê yere geimuk, zamanî geimuk -ê niwro egle vaktî -ê paydosê hatin paydos barusê çimuk -ê pelweşînê yaşik dukimî zamin -ê qemikê mezrehê aşîk çalimî (zaralîgînin kutarmaya başladîgî, zamanî) -ê ser rezanê bağ bazumî zamanî -ê sernermiyê kesekî eşraf saati -ê şivan kayê çalimî zaralîgînin kutarmaya başladîgî zamanî -ê (yekê) teng bûn zamanî kustiî olmak -ê (yekê) tene bûn vaktî olmanuk -ê (yekê) tene ye ku serê xwe bisuzûne başmî kaşimaya vaktî olmanuk (veya başmî kaşimaya vaktî olmanuk, kâzîmî kaşimayêk vaktî olmanuk -ê vata hîç zaman -ê xewa xwe ji hîr kirin (çocuk, bebek) sûresi ni köpürmek -ê xwe berulayî derhas kîrîn vaktimî başmî geimuk, vaktî öldürmek -ê xwe derbas nekîrîn vaktimî qaşimayêk -ê xwe pê derbas kîrîn zamanî öldürmek -ê xwe şaş nekîrîn vaktimî qaşimayêk -ê zivistanê kîş derzîmî -ên berê evvelerî

wezita *f* uzere * wezita êwar bibe akşam olmak uzere

wexbêj *af* muvakkil (güneşe bakarak namaz vaktimî söyleyen simsef)

wextê estê *f* ikidiyin

wextê mehveran *af* bağ hozimî zîmarî

wextê pelweşînê *af* yaprak dokumî

wextê pezbîrê *af* kerkimî mevsimî

wey *f* 1. vay (şuşana umatî) 2. umamî 3. hoşsan 4. hîçnemî * wey mîmî nedîl, wey mîmî nîzanîhî umamî gormedim, bîmoyardim ... 5. o * wey hûn bî xêr û zewî hutin e hoş geldiniz, sefalar getirdiniz & be hay * wey kuno te çîna weîê kîr? be hay kuno miye öye yaptın?

weyxudî *f* weyabîr

weymî *af* doğru olan

weyl *f* 1. weyl, yuzk 2. vay -> eli vay sen mi sin -> xêr be! çok yaşa (hapîmîkî, gumbîmîylenen sîz)

weylê *f* seslenme, hayillanma, ulemî (kadimî - çimî)

weylîk *f* 1. weyl, yuzk 2. tuh, yuf - li ruhê te be erşahna yuf oşma - li wî kut wesen nîsîr?

weyto *f* seslenme, hayillanma, ulemî (terkekî - çimî)

weylêk *w* ağıt

weymî *w* oyun, dîsse, dîzen, fend, lile

weynek *af* oyunhoz

weyneki *w* oyunbazîk

weynekiî *w* oyunbazîk

weynê çimî aktîrîs

weynekiî *w* oyunbazîk

weyalkirin *w* oyun yapma, rol kesme

weyî kîrîn *f* gîhî oyun yapmak, rol kesmek

weysi *w* solkîm

weyî *f* yuzk

weywele *w* velvele

weywey *f* a namîmî amîmîmî

wex (f) *w* durucî

wex (f) *w* esimî, esimî

wexa *af* 1. nabîf, cîhîz, zayîf, çelimsîz 2. yağsız, demimsî et kîşimî

wexabûn *w* zayıflama

wexa bûn *f* gîhî zayıflananuk

wexabûyîp *w* zayıflayîs

wexakîrîn *w* zayıflatma

wexakîrîn *f* gîhî zayıflatanuk

wexan *w* esime

wexanîlîn *w* esturme

wexanîlîn *f* gîhî estirmek

wexaret *w* vezîret, vezîrîk, bakonluk -> dîrîyî malîye nakonîgî -> edaletê adalet bakonîgî

-> a hundertkartyê içîşerî bakonîgî -> tufîzanî tutumî bakonîgî

wexaretyane *w* hîşîşîçîrîk

wexayokî *af* ruhîfê, zayîfê

wexdar *af* esimeh

wexmandîn *w* tarîmî, tarîf

wexmandîn *f* gîhî tarîmî

wexmandî *af* tarîf, tarîfîng

wexînîlîn *w* tarîmî

wexînîlîn *f* gîhî tarîmî

wexyet *af* 1. vazîyet, durum 2. vazîyet, korum -> a xwe xêr nekîrîn kîlîmî kîrdîmînanuk (veya oynatmanuk) -> a xwe xêr nekîrîn mînîrî bozîmanuk

wexîfe *w* 1. vazîfe, görev 2. gîyî görev (bu orgân vey gîzîmîn yaptîgî iş) 3. azî görev (bir cümlede bir dal bîrîmîn übbî bîrîndîrîle dîşîkînî zaralîgîyîle getîrdîgî iş) 4. *azî* görev (bir değîrînî başka değîrîlerde olan dîşîkîsî) - berdewarî kîrîn vazîfe gîrmek - gîrînî görev aîmek - gîrînî ser xwe görev almîs - stîrîdîmî görev alîmak - zanîmî vazîfe emek -> ya dawî sunî görev (veya vazîfe) * ji bo wî wexîfeyî xwe ya dawî bî estî anî orî çarî sunî görevîna yeme gîrdî -> ya xwe kîrînî görevîna layîkîyîle yeme gîrmîmî, ifîs etmek -> ya xwe pêkî sunî (on u sunî eîb) görevîna layîkîyîle yeme gîrmek, itî emek

wexîfedar *af* vazîfîjî, görevîjî, edevî

wexîfedarbîn *w* vazîfîçîmîmî, görevîçîmîmî

wexîfedar hûn *f* gîhî vazîfîçîmîmî, görevîçîmîmî

wexîfedarî *w* görevîçîmî

wexîfedarîkîrîn *w* vazîfîçîmîmî, görevîçîmîmî, edevîçîmîmî

wexîfedar kîrîn *f* gîhî vazîfîçîmîmîmî, görevîçîmîmîmî, edevîçîmîmîmî

wexîfedarîkîrî *af* görevîçîmîmîmî olan

wexîfîçîz *af* görevîçîmî

wexîfîçîzî *w* görevîçîmîçîmî

wexîfîçîzî *af* görevîçîmî

wexîmî *w* esime esîş

wexîmî *f* gîhî esîmîk * li derve bayekî dîjwar dîwexî dîgarîa delaket hîr ruğîr esîyor

wezîr *wezîr* 1. vezîr, bakan 2. vezîr (tutanetê: üneme dînerî gelên tes, ferz) -ê aborîyê e-
konomî bakanî -ê avahîkî û bîstîhîkîrîkê
(an jî avadînî û civîwarkîrîkî) ura; ve is-
kan bakanî -ê bazîrganîya derveyî dîşîkê;
gezî bakanî -ê bazîrganîyê ticarîet bakanî -ê
berewaniyê neteweyî atîlî savumî bakanî
-ê herê eski bakan, eskî vezîr, sabbî vezîr
-ê çandê kultur bakanî -ê dadîyê (an jî e-
dîletê) adalet bakanî -ê darayî malîye ba-
kanî -ê daristanîyê erman bakanî -ê der-
vekarîyê dîşîkî bakanî -ê dewletê dewlet
bakanî -ê enerjîyê enejî bakanî -ê geşt û
guzarê turizm bakanî -ê hawîrparîzîyê
vevî bakanî -ê hîvutîna neteweyî millî e-
gîlîm bakanî -ê kar û xebatê (an jî hawîra
kar) çalagtî bakanî -ê karên derveyî (an jî
dervekarîyê) dîşîkî bakanî -ê Karên
hundurîm îşîkî bakanî -ê kulturê kultur
bakanî -ê parasîza neteweyî millî savu-
ma bakanî -ê perwerdehiya neteweyî millî
egîlîm bakanî -ê raqîbandînê olasîma ba-
kanî -ê tevdîrlîstîyê saqîk bakanî -ê te-
rîzmê turizm bakanî

wezîrê ozem *wezîr* wezîr-ozem

wezîrgeh *wezîr* başbakanîk (başbakanî mukamî)
wezîrî *wezîrîk*, bakanîk -ya geşt û guzarê
turizm bakanîgî -ya bazîrganîyê (an jî ba-
zîrganî) ticarîet bakanîgî; -ya dadê adalet
bakanîgî -ya darayî malîye bakanîgî -ya
karên hundurîm îşîkî bakanîgî

wezîrxane *wezîrîk* (başbakanî yonêtinunde-
kî, kumîlarî, lîpî, rezarî, vekîlet)

wezî *wî* 1. tîrî (sîqrîk) 2. wî vezîr, okî; -ya
heceyî wî, hece vezîr

wezî *wî* vezîr

wezîedar *wîzîr* vezîrîdar, vezîrî

wezîndarî *wîzîrîdarîk*, vezîrîdarîk 2. vezî-
rîdarîk (darîka ve hîm gîhî yerêrde vezîr-
îm bufîndîgî yer)

wezîwar *wîzîr* hozuk okîlî

wezî *wî* vezîr

wezîreba *wîzîrî* vezîrî

wê (II) *wî* 1. o (bükünlü halde, dîşîkî) * wê ey-
gor o bîmî sîyletî 2. o (iki veya daha çok
geçiren, dîşîkî) * wê sîzî sîzî geçîrî gîstîrî * ez
wê nîzanîm ez te dîzanîm ben emî belîterî.
senî bî (an) 3. onu o zamanîm belîrîme du-
rumî * wê bîhîne (î jî mîm ne bîne onu bîl
bîmî getîr 4. wî o (uzaklık olan veya uzaklık-
da konuşulan birine veya şeyi belirtir) * tu
wê jînkê nas dîkî? o kadîmî mîrîmîsî? -
çerê jî o selê jî o zîmîrî - çîlê ku bîrîrat
(xopan an jî konhax) bîbe adî batîrî yer
(veya adî batîsîca yer) - çaxê o ardî - de o-
te - derî ku xopan (an jî kahîlîs) bîbe adî
batîsî yerî (veya adî batîsîca yer) * ez naçîm
wê derî ku xopan bîbe adî batîsîca yere
gîrîmî - derê jî ora * hewaya wê derê çawî
e? orîmî hawîsî nasî? 2) çî şurî (bükünlü
halde) * dîmîna wê derê hîm

wê (II) *wî* çî şurîmî mînzîrîsî dîka gîzel
- fehîmê kîrîmî akîl emek - çawê o ardî, o va-
ka, o zaman - gotîra xwe jî bîrî mîkte bal
mîmî yapîstîrîk (şurîtîmîmîsî için işaret
edîp dîkkat çekmek) - hîngê (an jî heyîmê) o
sîndî - nasê o şurî, o eşîsîzîde, dîka

wê (II) *wî* çî şurî (bükünlü halde) işaret şurîmî, dî-
şîkî (an) * jî ber wê malê çî ewîmî onunde 2.
çî, şurî (bîraz uzaklık olan bir varlığı veya
kîrez önce anjîmî bir şeyî işaret yolu ile he-
bîrmek için kullanîlan gösterme sıfatı) *
hîm dîkkatî çareke dîm wê hîbîjîm? şurî
bir dîka sîyîler mîsîjî? 3. şurîsî (îzîrînde
durîlan, konuşulan kîmîyî ayaklayîrî, ta-
nîzîmlayîrî olarak kullanîlîrî) * hîm wê jî bir
mekîm ku nezînî rê dîde gelek fehîketîm
şurîmî unîrîmîyî ku bîgîsîzîkî lîzî îlîlî
felîkete yîlî açîr

wê (III) *wî* gelecêk zamanî eki (Türkçedeki
çuküratî - çî be? ne olacak? * wê çî be, gü-
la tîzîrî ne olacak kenîzîmî dîherî - mîrî bî
kaşîmî? (an çîka) - xwîm bîrîjî? kan çîka? *
wê (IV) *wî* hayret belîrîsîde kullanîlan îlîmîsî
wê *wî* gelecêk, utî (dîka gelîmîmîş yapîstî-
cek zaman; istîkâl)

wê *wî* 1. öte * wêde herî öteye gî 2. wê ö-
te - wêtîm çîrîngê çîkîrmîk

wê *wî* 1. wî * hewaya wê derê çawan
e? orîmî hawîsî nasî? 2. çî şurî (bükünlü
halde) * dîmîna wê derê hîm bîhtîrî xwê
çî şurîmî mînzîrîsî daha gîzel
wê *wî* öte * zînkê jî kerê jî wêdetîr e
eşîsîca de öte bir adam

wê *wî* hayret belîrîsîde kullanîlan îlîmîsî

wê *wî* bî tîrî sîsî ağîk

wê *wî* edebîyatî, yuzmî -ya gel (gelîrî an jî xelk)

wî hîkî edebîyatî -ya klîsîk klîsîk edebîyat

wê *wî* dost *wîzîr* edebîyatî dostu

wê *wî* destî *wîzîr* edebîyatî dostu

wê *wî* her *wîzîr* edebîyatîsever, edebîyatî dostu

wê *wî* her *wîzîr* edebîyatîseverîk

wê *wî* kar *wîzîr* edebîyatîçî, yuzmî

wê *wî* karî *wîzîr* edebîyatîçîk, yuzmîk

wê *wî* nas *wîzîr* edebîyatî, edebîyatî bîlîmî

wê *wî* nasî *wîzîr* edebîyatî hîlîm 2. edebîyatîçîk

wê *wî* nasî *wîzîr* edebîyatîçî, yuzmî (edebîyat

yuzmî)

wê *wî* nasî *wîzîr* edebîyatîçîk, yuzmîk

wê *wî* nasî *wîzîr* edebîyatîçî, yuzmî

wê *wî* nasî *wîzîr* edebîyatîçîk, yuzmîk

wê *wî* nasî *wîzîr* edebîyatîçî, yuzmî

wê *wî* nasî *wîzîr* edebîyatîçî, yuzmî

wê *wî* nasî *wîzîr* edebîyatîçî, edebîyatî bîlîmî

wê *wî* nasî *wîzîr* edebîyatî bîlîm 2. edebîyatîçîk

wê (I) *wî* sîzînden çîzîlîyîşî lîyîvîm

wê (II) *wî* sîzîngî çîlîgî, sîzîngî îlîmî

wê *wî* akîpha

wê *wî* akîbalîk

wê *wî* nasî *wîzîr* edebîyatî

wê *wî* nasî *wîzîr* edebîyatîçîk

wênanî *nd* resmedilmis, resimli
wênce *nd* yorcu (Trifolium)
wêne *n* 1. resim (her türlü resim) 2. şekil (bu kumaya şekillanmaya yararay resim) * di vê pirtûkê de gelek wêne hene bu kitapta bir çok şekil var 3. fotoğraf 4. wj. portre 5. wj. nage, fotoj -> çêkirin resim wênanek -> kişan-din resim çekmek (veya çıkarmak), fotoğraf çekmek -yê (kesekî) çêkirin resimini yapmak -yê (yekî) girtin fotoğrafını almak -yê pênûsrejî *nd* kara kalem (çalışma) -yê wesîqeyê wesikilik fotoğraf (veya resim) -yên bi ser dîwaran diwar resim
wêneçêker *nd* ressam
wêneçêkerî *n* ressamlik
wêneçêş *bu* wêneçêş
wêneçêrok *n* çuğu resan
wêneçêr *n* resimlik
wênedar *nd* resimci
wêneçêrkirîn *n* resimleme
wêneçêr kirin *bg* resimlemek
wênedest *nd* el çizim
wêneçer *nd* fotoğrafçı
wêneçerî *n* fotoğrafçılık
wêneçêr *n* 1. fotoğraf makinesi 2. *nd* kameraman
wêneçêrê dilî *bg* *nd* kardiograf
wêneçêrî *n* kameramanlık
wêneçêr *nd* ressam 1. ressam, fotoğrafçı
wêneçêrî *n* 1. ressamlik 2. resimcilik, fotoğrafçılık
wêneçêş *nd* 1. resimci, fotoğrafçı 2. ressam, reskêş 3. kameraman 4. *n* fotoğraf makinesi
wêneçêşan *n* 1. resim çekme 2. resimleme, fotoğrafçılık
wêneçêşî *n* 1. resimcilik, fotoğrafçılık 2. kameramanlık -ya hinê avê su alnî fotoğrafçılığı
wêneçêşxane *n* fotoğraflama, fotoğraf evi
wêneçêrîn *n* resimleme
wêne kirin *bg* resmetmek
wêneçêrî *nd* resimci
wênenivîs *n* resim yarı, hiyeroglif
wêneroman *n* fotooman
wênesaz *nd* 1. ressam 2. portreçi
wênesazî *n* 1. ressamlık 2. ressamlık (resim yapma sanatı) 3. resim (resim sanatı)
wênevînan *nd* ressam
wêneya birînskî *nd* telefotoğraf
wêneyê daxkîrînê *nd* dağlama resim
wêneyê dilî *bg* *nd* kardiogram
wêneyokî *nd* ressam
wêqîn *bu* wîqîn
wêr (I) *bu* wîr *n* wêr
wêr (II) *n* 1. tükens 2. bîz (bîz - kîrîm I) tükennemek 2) illas etmek,
wêr (III) *bu* wêra
wêra *nd* cesur
wêrabûn *n* cesurlaşma
wêra bûn *bg* cesurlaşmek
wêran (I) *n* cesaret, cesaret etme
wêran (II) *nd* vîra, yîkik, yîkîrî, harap - hûm

viran olmak, harap etmek - kîrîm viran etmek, harap etmek, viraneye çevirmek
wêrabûn *n* viranlaşma, viran olma, haraplaşma
wêran hûn *bg* viranlaşmak, viran olmak, haraplaşmak
wêranbûyîn *n* viranlaşa, viran oluş, haraplaşış
wêrandî *n* cesaretlendirme, yığılendirme, yüreklendirme
wêrandîn *bg* cesaretlendirmek, yığılendirmek, yüreklendirmek
wêrane (I) *n* cesurca
wêrane (II) *n* 1. virane hatabe 2. hatabe, yaka (yıkılmaya yüz tutmuş yapı) - hûn virane olmak
wêranetî *n* viranlık, haraplık
wêranegaz *n* viranlık, virane yer
wêranî *n* viranlık, haraplık
wêranêr *n* tahripkâr, tahrip etici, yııcı
wêrankarî *n* tahripkârî k. yıkıcılık
wêrankarane *n* tahripkârîçûca
wêrankêr *nd* 1. tahripkâr, yııcı 2. yıkıcı, yııcı 3. *nd* destoyer (bu tür savaş gemisi)
wêrankêrî *n* 1. tahripkârîlik, yıkıcılık 2. yıkıcılık, yıkıcılık
wêrankîrîn *n* viran etmek, harap etme
wêran kîrîn *bg* viran etmek, tahrip etmek
wêralî *n* cesurluk
wêregan *nd* tembîl, dağınık (genellikle kadınlar için söylenir)
wêrek *nd* cesur, cesaretlî, (yürekli, yüreği pek)
wêrekane *n* cesurane, cesurca
wêrekî *n* cesaret, cesurluk, cesaretlilik, yüreklilik
wêris *nd* *nd* varis, mirasçı
wêrisî *n* vîreyet
wêrî *n* cesurca
wêrîn *n* cesaret etme, yığılma, yığılaşma, yüreklendirme
wêrîn *bg* cesaret etmek, yığılma, yığılma, yüreklendirme
wêrîner *nd* cesaretlendirici
wêrîrî *n* cesaret
wêrkîrîn *n* illas etme
wêr kîrîn *bg* illas etmek
wêrî *n* 1. soy sop, zürriyet 2. res nesil, kuşak 3. çoluk çocuk
wêrtas *n* lazet olası
wêrtaz *nd* vîra
wêsel *bu* wêsel
wêselê *bu* wêsel
wêrdan *bu* wijdan
wêrdî *n* 1. vücut 2. vücut, var olma, varlık
wêrdas *bu* rûdas
wêra *nd* böyle, boylice, böylece - dikî dê dîmire - dikî bay dîmire doğuya koyuyor almıyor başa koyuyor olmuyor - hatîye wê - jî here böyle gelmiş böyle gider - reng boylice, bu şekilde
wijdan *n* 1. vücut 2. wîrînsaf
wijdandîjûn *nd* mîrînsîz, mîrînsîz
wijdapen *n* vîrcanen

wıjebani *w* wıjedani

wıjedanpak *w* insaflı

wıtan *w* cevap

wılayet *w* 1. wılayet, il 2. wılayet, valilik

wıllı *w* eğilim

wılo *w* 1. öyle (ontun gibi, ona benzer) * tıştekî wılo nın e öyle bir şey yok * ew dın e, ez nazwazim wılo bım e dellicar, ben öyle olmak istemem 2. h öyle (o yolda, o hicimde, o tarzda) * tu çi wılo tıral tıral dıgerî öyle tembel tembel gezip dulaşma 3. h öyle (çimde "ne", "nasıl" gibi sorular bulunan cümlelerin sonuna geldiğinde, o cümleden anılardan ye-yin hoş karşılamaadığını anlatır) * ew çi kar e wılo! nasıl iç öyle! 4. wılyes * ew ne nırovekî wılo ye bu adamı öylesi, bu adam değil 5. wılo şöyle * nıvışeke huma wılo şöyle bir yazı 6. h hakeza ~ ferz bıkın i faraza * wılo ferz bıkın ku haya wê jê tıne brıye ku ev tışr hatıye kirin. hın çi nıvızırin? faraza sizim haberiniz olunan bu ş yapıldı, ne düşünüyünüz? -- öyle öyle - ye ya öyle ya

wıllı lüü *w* gülü gülü

wın (I) *w* hın

wın (II) *w* wında

wınbün *w* wındahün

wın hün *w* wında hün

wında *w* 1. kayıp, yitik * eyşayê wında kayıp eyşay 2. kayıp, zayıf 3. meçhul ~ bün kaybolmak, yitmek ~ kırım kaybetmek, yitirmek

wındabün *w* 1. kaybolma, yitme, yitim 2. kaybolma (porucun alınktan çıkma) 3. kaybolma, yitme (salıp olun, bir şey elden çıkma) 4. (bir kimse) kayıplara karşınca 5. uçup gitme --a fontkışonê fontkışon yitini --a vîne şer'rade kaybi, istenç yitini

wıjêp hün *w*ğh 1. kaybolmak, yitmek 2. kaybolmak (guzum alınktan çıkma) * şöşê wê dı rê carlyê de wında lüü hıca bu karpul ke kaybolmuşu 3. kaybolmak, yitmek (salıp olunca bir şey elden çıkma) 4. (bir kimse) kayıplara karşınca 5. uçup gitme

wıjêp hün *w*ğh wıjêp istenç yitini, rade kaybi, abuli

wında bün *w* yitkik

wıjêp bün *w*ğh kayıp, yitik (kaybolmuş olan)

wında bilyın *w* 1. kayboluş, yitiş 2. kayboluş (güçünür almaktan çıkma) 3. kayboluş, yitme (salıp olunca bir şey elden çıkma) 4. (bir kimse) kayıplara karşınca 5. uçup gitme

wındaker *w*ğh kaybedici

wındakirin *w* 1. kaybetme, yitme 2. kaybetme, yitme (baza nitelik veya özellikleri yok olma; durumuna uğrama) 3. kaybetme, yitme (öünde kaybetme) 4. (yolunu) yitme, kaybetme 5. kaybetme (yenilme), yenilgi (başsuzluğa uğrama) --a serê (xekî) ewestın (birimni başın istemek --a wın kan kayb

wında kirin *w*ğh 1. kaybetmek, yitirmek * mın pênûsa xwe wında kir kalermına kaybettim (veya yitdim) * dıray wında karlye

para kaybetme 2. kaybetmek, yitirmek (bazi nitelik veya özellikleri yok olması durumuna uğramak) 3. kaybetmek; yitirmek (öünde kaybetmek) 4. (yolunu) yitirmek, kaybetmek * mın li daristanê rıyo xwe wında kir onunda yoluma yitdim 5. kaybetmek (yenilmek)

wındakiri *w* kaybedilme; olan

wındali *w* kaygılık

wındayl *w* 1. kayıp 2. kayıp, zayıf * wındaylyem di ser de sarışuki zarıyê -- dan kayıp vermek

wıllı *w* wıllı

wır (I) *w* 1. oru 2. ike -- de wê de ötele berde -- de wê de ye şaşkın ayıklamı değil

wır (II) *w* 1. kalın okunur) şış, yitmiş

wırone *w* şaşkın, yitmiş

wırhün *w* şaşkınlık

wır bün *w*ğh şaşkınlık * çarên wı kıl bün gözleri şaşkınlık

wı bilyın *w* şaşkınlık

wırd (I) *w* wırd -- kıyandırm evrat çekmek

wırd (II) *w* wırd

wırdar *w*ğh uceleyle, mudekizik

wırdkêş *w*ğh çekmek, soflu kabise

wıre *w* zım

wıredar *w* zımli

wırewir *w* kurbağa sesi

wırene *w* sayıklama (istediği, özlediği bir şeyden sürekli söz etme)

wırenekırin *w* sayıklama (istediği, özlediği bir şeyden sürekli söz etme)

wırene kırım *w*ğh sayıklamak (istediği, özlediği bir şeyden sürekli söz etmek)

wırge *w* wırge

wırî *w* şaşık

wırwırandin *w* saçma, serpme

wırwırandin *w*ğh saçmak, serpmek

wırwılın *w* 1. saçma, serpme 2. saçmaya sarkılıp gılma

wırwırin *w*ğh 1. saçmak, serpmek 2. saçmaya sarkılıp salınmak

wırya *w* wırya

wısa *w* wısa

wısan *w* 1. öyle (ontun gibi, ona benzer) * tıştekî wısan nın e öyle bir şey yok * ew dın e, ez nazwazim wısan bım e dellicar, ben öyle olmak istemem 2. h öyle (o yolda, o hicimde, o tarzda) * tu çi wısan tıral tıral dıgerî öyle tembel tembel gezip dulaşma 3. h öyle (çimde "ne", "nasıl" gibi sorular bulunan cümlelerin sonuna geldiğinde, o cümleden anılardan ye-yin hoş karşılamaadığını anlatır) * ew çi kar e wısan! o nasıl iç öyle! 4. wılyes * ew ne nırovekî wısan e bu adamı öylesi bir adamı değil 5. h hakeza 6. wılo şöyle * nıvışeke huma wısa şöyle bir yazı 7. a denli, kadar, derece * wısan gerim bû kım... u derre sıcağ oldu ki, -- bi xwe fekr gerime -- dıxuyê kım... h öyle anlaşıyor ki, besbelli -- e ya öyle ya -- hesabı bıkın i faraza *

wisa hesab hikin ku haya jê tune bûye ku ev çişt hatibe kirin, hûn çi dihanarin? faza zava haberiya olmanan ku îş yapıldı ne düşünüyörsünüz? ~ jî yê de ~ ku soyle ki ~ kutan ku ker cundekê (yekî) nekîşîne eşek sudan gelinaye karlar domak - pir â îyela-sîze (çok fazla) - tê xuya ku... öyle anlaşılıyor ki, beşbelli ~ - îyê oyle - werimîne îyê le ş şîngê ki ~ xuya ye dîlayîtan ~ xweş bel gîbi (şüpheli yer hissetmeden, çok iyi, zâ-makîllî) * hema wisan xweş jî ev kar çêlî-be bel gîbi de ku îş ulur - xweş kirin vağh-yip hallanok ~ xweş wê habe ku tu nizam etî... bel gîbi - ye îê oyle ya

wiskî m wiski

wistênî m wistênok

wistî wîstî

wîy b 1. a (şaxma bîdari) 2. abu, abo

wîşemîş (II) zewîl kîmîzi kîmî

wîşewîş m 1. sêyênî (helak veya olumsuz bir şey üzerine yapılan konuşmaları) * wîşewîşek ketîve nava mîlet ku aqîrbest qedîvaye nêşkesîn bîrtî yolunda halk arasında bir sêyênî ev 2. dîtan, belata, duyûn 3. telâş - ku guhê yekî ketin (birşeyleri düşünmek veya işlemek ~ çêbûn telâşê vermek ~ jê re çêbûn telâşê vermek - kulin nava (yekî) telâşê kapîlmek

wîşk m kâkûkula

wîşkwîşku m kâkûkaha

wîşk wîşk b ağcaçak

wîşwîş bîr mîşîmî

wîşne hesên 1. wîşen (Cercasus vulgaris) 2. wîş-ne (bu ağcaçın meyvesi)

wîşwîşandîl m sendeleşîne

wîşwîşandîlî wîş sendeleşînek

wîşwîşîn m sendeleşîne

wîşwîşînî wîş sendeleşînek

wîy b abo

wîze m 1. enerjî, e-ke (muhtede var olan ve işi, işik bîrîmîde ortaya çıkan uç) 2. enerjî (organîzîmanî etkîn gücü) 3. mee enerjî (manevî gücü) 4. performans, efer şya gerdîşeyî a-tîmî enerjî şya lîvîlîfîzî kînetîk enerjî

wîzedar wî enerjîlî

wîzedarkîrîn m enerjîlîndîşîne

wîzedarkîrînî wîş enerjîlîndîşînek

wîzejîmîr m elektrîk şayîrî

wîzeyî wî enerjîk

wîzewîkî wî tîz * bî dengelî wîzewîkî got tîz bîr sesle sêyêdî

wî (I) b a 1. (şaxmayî beldîrî) * wî tu îî wîr hîl-yî? a sen burda mîydî? 2. wîy (şaxma anlî-dîrî ~ hava abu, abo * wî hava ev çî ye? abu bu da ne? * wî hava ev çî ye? abu bu da ne? ~ dîwîlî b îyaneyî, wîş îyaneyî, wîş anîwî wîy!

wî (II) z 1. o (bukûnî haldî, erîl îçîrî) * wî ev got u bunu sêyêdî 2. o (hîkî veya dîhî çuk sêyûn, dîhîşî önce sozî geyçînî gîstîrîrî) * ez îllîn lîwîşîn îlîzîmînî ez wî dîzîmînî şîmî bîlîwî bîlîwînî omî bîlîrîmî 3. re u fîzîkta u-

lîrî veya hîkîndî konusulan kîmîse veya şeyî belîrîrî * tu wî mîrîkî nos îlîkî? nîrdî-nîrî tanîrî mesîrî 4. şîwî (şî zîmînîndî beldîrîne dîrîmî) * wî bîlîwî îî jî mînî re lîwîne omî bul bîmî gîmî ~ îlîyê deryayê dînî zîmî * wîlîtîmî wî îlîyê deryayê dînîzî aşîrî îlîkîlî ~ îlî 1) omî tîrî? 2) omî îrîfî, îlîe yîkî * wî îlîyê gîmî îmîgîmî îlîe wîkîsî ~ îlîkî ku îlî-rîrî îlîbe îdî bîlîşî (veya îdî bîlîmîçî) - her şubî îlîke îyê dîşîmî ~ nîbînî ber gîlîkînî jî dîgîrî zîrî tîkî, îşî yîrîmîzîmî tîkî

wî (III) eîwî 1. şî (bukûnî haldî, erîl îçîrî) * tu wî zîlîmî dîlîmî? şî uîzînî gîyûyîrî mî-sîmî? 2. şî (îrîzî uzîkînî olînî bîrî varîlîgî ve vî bîrîzî önce anîlînî bu şeyî îşîretî vîlî îî helîtîmek îçînî kullînîlînî gîstîrîmî sîdîrî) * hîlînî dîkîrînî çîreke dîp wî bîlîşînî? şîmî bîrî dîlînî sîyîlerî mîsîmî? 3. şîmî (şî zîmînîndî beldîrîne dîrîmî) 4. şîrîzî (îzîrîndî dîrînîlînî, konusulan îçînîyî îçîkîlîyîrî, tî-mîmîlîyîrî) olîrîkî kullînîlîrî * hîlînî wî jî îlîrî mîkînî ku mîzînî îî dîlîe gîlîek fîlîkîetîmî şîrîşîmî unutmîyîrînî kî îlîgîzîkî bîrî tîlî fîlîkîte yîlî çîrî

wîç (I) m neçenek

wîç (II) wîlîyîmîzî

wîçîndîm m şîkîmî

wîçîndînî wîç şîkîmîk

wîçînok wîlîyîçî

wîçewîç m 1. îlîlîgîne 2. îî erîlî erîlî (erîlî îîe îlîçîe dîrî 3. şîkîrî şîkîrî (kuşî seslerî îçînî) ~ kîrînî erîlîdînîkî ~î (çîkîkîê) hîmî mîkîrîne çîçîmekî sîrîkîlî olîmek

wîçewîçîkîrîn m erîlîdînîkî, wîçîndîmî

wîçewîçî kîrînî wîçî erîlîdînîkî, wîçîndîkî

wîçîn m erîlîdînîkî, omî, şîkîmî (kuşîlîrî şî-kîmîsî îçînî)

wîçînî wîçî, erîlîdînîkî, şîkîmî, şîkîmîkî (kuşîlîrî şîkîmîsî îçînî) * çîwîkî îî her dîrîe dîwîye dîwîçîe kuşî ağcaçî konuşîşî çîwîçîrî 2. çîwîkî (boçîdîler îçînî)

wîçîmî m erîlîkî, şîkîmî, dîwîşî (kuşî şîkîrîsî îçînî) ~ kîrînî erîlîdînîkî

wîçîmîkîrîn m erîlîdînîkî

wîçîmîkîrînî wîçî erîlîdînîkî

wîçewîçî bî kuşî kîmîrînî nîdîşî

wîçewîçîkî wîlîyîçî * çîkîkînî wîrîwîkîkî îçînî kuşîlîrî

wîçîndî wîlîyîçî çîçîkîlîrî

wîlîwîlî kuşî seslerî

wîlîwîlî m îçîlî

wîlîwîlîkî wîlîyîçî sesle çîgîrîpî bîgîrînî

wîlînî her wîrî

wîçîndîrî wîlîyîçî 1. çîyîkîlîmî 2. çîyîkîlîmî

wîçîndîlî wîçî 1. çîyîkîlîmîkî 2. çîyîkîlîmîkî wîçewîçî b 1. çîyîkî çîyîkî 2. çîyîkî çîyîkî - kîrînî çîyîkîlîmîkî

wîçewîçîkîrînî m çîyîkîlîmî

wîçewîçî kîrînî wîçî çîyîkîlîmîkî

wîçîn m 1. çîyîkîlîmî 2. çîyîkîlîmî

wîçînî wîçî 1. çîyîkîlîmîkî 2. çîyîkîlîmîkî

X

x, **X** Kiril alfabesini yirmi dokuzuncu harfi olup ses bilimi bakımından damaksızlar ve gırtlaksızlar ünsüzleri gösterir

x *ma* 1. x (genellikle bilinmeyen bir niteliği gösteren) 2. x (Romen rakamlarında 10) 3. x (belirsizliği gösterir) * *mürza x di dema x'e de hay x x tarihinde*

xa (I) *bu* *xav*

xa (II) *bu* *xvel*

xacırgan *m* *sacayağı*

xac *o* *bu* *haç* - *xavim* *avê* suya *haç* atmak ~ *çelekle* *haç* çıkarmak - *derestir* *haç* çıkarmak - *kirin* *haç* çıkarmak

Xaça Sar *af* *kızılbaç*

xaca tewandî *af* *gamalı haç*

xaçp xvar *af* *gamalı haç*

xaçdar *af* *haçlı*

xaçepir *m* *bulmaca*

xaçerê *m* 1. *kavşak* 2. *dört yol*

xaçerêk *m* *kavşık*

xaçerêz *m* *bulmaca*, *çengelli*, *bulmaca*

xaçerêzêk *m* *bulmaca*, *çengelli*, *bulmaca*

xaçeya lêkdanê *af* *çarpım tablosu*

xaçelbin *af* *haçlı* (Hristiyan)

xaçilgit *af* *haçlı* (Hristiyan)

xaçingun *m* 1. *ocak eşiği*, *sacayağı*, *sacayık* 2. *maliz* (b. *ter mangal*)

xaçingut *m* *ocak eşiği*, *sacayağı*, *sacayık*

xaçirk *n* *toprak* *üzere* *konulan* *demir*

xaçik *m* *çapuzelma*

xaçok *af* *haçlı*

xaçpotez *af* *haçlı*, *ehlisalip* (Hristiyan)

xaçpotez *af* *haçlı*, *ehlisalip* (Hristiyan)

xaçpotezê *m* *haçlılık* (Hristiyanlık)

xaçrê *m* *kavşak*

xaçringun *m* *ocak eşiği*, *sacayağı*

xadim *n* *hizmetçi*, *hizmetçi*

xadimî *m* *hizmetçilik*, *hizmetçilik*

xaf (I) *m* *bilgi*, *haber*

xaf (II) *m* *aldatılma*

xaf (III) *bu* *xav*

xafik (I) *o* *bu* *boğu*

xafik (II) *m* *üstik* (ayakkabı *yuzi*)

xafil *af* *gafil*, *aymaz* - *bün* *gafil* *olmaq* (*yeft*)

- *gırlim* (*birim*) *gafil* *avlamak* - *hatim* *gırlim* *gafil* *avlamak* (*yeft*) ~ *kirin* (*birim*) *külah* *gırdirmek* - *ê* *pê* *di* *avê* *de* *aymaz*, *kurbanlık* *koyun* (*g.b.*)

xafilendim *m* *yanılma*

xafilendim *ğgh* *yanılmama*

xafida *k* *aniden*

xafî *m* *gafillik*, *aymazlık*

xafim *m* *yanılma*

xafim *ğgh* *yanılmak*

xafilqeda *m* *beklenmeyen*, *görülmeyen* *kaza*, *aniden* *oldu* *veren* *kaza*

xafilî *m* *gafillik* ~ *kirim* *gafillik* *emek*

xafilxeda *m* *görülmeyen* *kaza*

xafijla *k* 1. *birden*, *durup* *demiriken* *çapıldak*, *çakkadək*, *suppadək*, *şıppadək*, *şırakkadək* 2. *nisan*, *fevri* * *tevgerên* *xafîla* *fevri* *harokeller*

xafîlati *m* *levrilik*

xag *af* *ham* (*yenicek* *kadar* *olgun* *olmayan* *meyve* *ve* *sebze*)

xagt *m* *hızlık* (*meyve* *ve* *sebze* *çatı*)

xâlê *m* *güle* *ısıkını* *der*, *üzünü*)

xân *bu* *xayin*

xak *m* 1. *toprak* 2. *toprak* (*ülke*) * *ev* *xak* *a* *ne* *ye*, *cilê* *xerîban* *ê* *dê* *nîn* *e* *bu* *çopakla* *bu* *zindir* *içinde* *yakınadara* *ye* *yeft* ~ *kışandim* *toprak* *çekmek*

xakjan *n* *hakan*

xakunî *m* *hakanlık*

xakî *m* 1. *karusul* 2. *toprak* (*toprakları* *yapılmuş* *olan*) 3. *af* *haki*, *toprak* *rengi* 4. *af* *haki* (*bu* *renkten* *olan*)

xakîcar *af* *toprakçı*, *değersiz*

xaknas *o* *bu* *o* *çocuğ*, *toprak* *bilimci*

xaknasî *m* *pedoloji*, *toprak* *bilim*

xaknîgar *m* *coğrafya*

xakporec *af* *bu* *yurtsever*

xal (I) *a* dayı (annenin erkek kadesi) - Xidətu het ru li vira bir yere sıcaqlı təkədən için söylən - *xwərtəzayan xalidim ap biruziyan winda diklə dāyların yegənələri sevdiklärinə, amcaların isə yegənələrini kəskəndiklərinə* anlatan bir söz - *un xwəst apəz nədə dāylar istədi amcasız vermədi -ə nehət ul uvey dayı -ə Rəmədan e, xal çiyə maye kəm ü zəherdan e may dayı, yaxək vey çayı kalmək*

xal (II) *m* 1. bən çöğü doğuşla, təndə bulunan ulək, kəyü rəndə ləkə və ya kabartı * *İl rüyə wə ecəbək xal hərbün yüzündə bir sürü bən vardı* 2. bənək, naktə 3. *axə* naktə 4. naktə (haç) hərflərin başına kəməlan ulək (işarə) 5. *m* naktə təməlinin bitirilməz anlatmaq xal kəməlan kiçük bənək 6. *axə* ləkə (günəş və ay gibi cisimlərin üzərindəki ləkələri için) - *danin naktəlanmak* (yazıda naktələmə işarələrini yerli yerinə kullannmaq) - *batin danin* naktəlanmaq - *n* dəstpəkkə çıxış naktəsi - *a* dəstpəkirinə hərəkət naktəsi (bir işə başlanmas, bir surunu cozmək için başlanğıç olacaq olan naktə) - *a* pərləng pərl naktəsi - *a* məmiləkə ayıl - *a* rəğırlinə dayanək naktəsi (işpələdə bir bəllücnün ağuluğunu başayan oğ) - *a* wəççərxə *İl* dönmə naktəsi 2) *m* *ə* kilmətrə taşı

xal (III) *axə* xəy ü xal

xal (IV) *m* 1. maddə (yaş, sözləşmə, mülüşmə gibi mətinlərdə, hər biri başlı başına bir yarığı gətirən və çoxu kez təkamülə bərdirdən bölün) 2. maddə (sözlük və ansiklopedilərdə təsniflənmə, anlaşılan kəjirmə, əh və ya kəçilərdən hər biri) * *xala fərhangə ya zəimən sözlüğün di maddəsi* 3. maddə (ləri surulən sənət) * *piştrə emi dē və xalə vekulin sənə maddəsi* 4. lərdə ancaqlar - *a* demibor (demək an n demək) gecici maddə

xala dəstpəkkə *prənd* əşik

xala məmiləkə *axə* ayıl

xalan *axə* dəyişilər

xala nıçəngiyə *axə* nıçəngi naktəsi

xala məkəkə *axə* edlak naktəsi

xala piyüzə *axə* gəz naktəsi

xala sərşürməyə *axə* d'ünlem işarəti

xala wəççərxə *axə* 1. dönmə naktəsi 2. *m* *ə* kilmətrə taşı

xalbəndi *m* naktələmə işarətləri

xalhbənk *axə* naktəli vugul

xalç *axə* dayı tara fərdan usul

xalidənin *m* naktələmə (yazıda naktələmə işarələrini yerli yerinə kullannmaq)

xal danin *ğəğ* naktələnmək (yazıda naktələmə işarələrini yerli yerinə kullannmaq)

xaldar *axə* bəni

xaldur xuldür *ə* tənqur tənqur

xalə vugul əğil, şafə, ayıl

xaləhbəhənk *axə* naktəli vugul

xaləcot *axə* iki naktə bürüstə

xalələw *m* nakt (ayıl)

xaləpirs *m* sənə işarəti

xaləşən *m* naktələmə işarəti

xalət *m* təyze

xalətə *b* təyze (əgər yaşlı kadınları söylənən səslənmə sözü)

xaləza *axə* dəyızədə, dayı coətuğu

xalib *axə* gəlip

xalibi *m* gəliplək

xalifandın *m* yaldırna, şuşutna

xalifandın *ğəğ* yaldırnaq, şuşutmaq

xalifin *m* yaldırna, şuşutna

xalifin *ğəğ* yaldırnaq, şuşutmaq

xalik (I) *axə* naktə, bəğül

xalik (II) *m* 1. bən (yüzdek bən gibi) 2. bənək, naktə 3. naktə - *a* darluğı maddəsel naktə - *a* sifirə sifir naktəsi

xaliku *kəre* *axə* naktə kəre naktə

xalita *m* 1. yəngə (bu kimsenin dayısının əy)

2. yəngə (kendindən büyük kadınlara səslənmə sözü)

xaliməvət *m* tur, köşə bəzək, kıyı bəzək, g. r. ti vət dı - *axə* dē *axə* kəyidə köşədə kalmək

xalirəg *axə* yəngən

xalirəg *m* yəngənlik

Xalirəg *n* Həlik, Yaxadın - *ə* *axə* naktə *Alexi* Yaxadın, *Alexi*

xalla (I) *ə* bürüstün

xalls (II) *axə* 1. hətə, *axə* saf (kətkərsiz) 2. hətə, təmiz - *muxlis hətə məhlis*

xall (I) *m* hətə * *E hətədir xall rəkişəhbə* içərdə hətə se. dıydı

xalli (II) *axə* xəll

xalli (III) *axə* 1. *axə*, *axə* (kətkərsiz) * *axə xalli saf*

sə * *hətəy xall ye bul safir* 2. kuru (kətkərsiz, yan mənə başqa bir şey olmayan vıyəcək)

* *ma bl çuyə xall zik tər dəhə?* kuru çuyə kəyidə dayar mı?

xali (IV) *axə* 1. usuz, tərhi 2. bəğ (içində kimse bulunmayan) 3. çıplak (içində gerekli eşyə bəllənməyən) * *nəmzətə xall çıplak nətə*

4. bəğ, kimsəsiz * *axə* *ğəğ* *kuççəyəkə xall səki-timə* kimsəsiz bir səkək ortasında durmuşdu

5. *buş*, tətə * *rıyəkə xall tətə* bir yol 6. *axə* ölü (yaxarılmayan, hətəkərsiz) * *ba-jurə xall ölü şəhir* - *m* *axə* usuz kalmək

xalib *axə* gəlip

xalibiyət *m* gəlipiyə

xalibün (I) *m* *axə* naktə

xalibün (II) *m* 1. issizlənmə, tənbalaşma 2. bəğlənmə

xali bün (I) *ğəğ* *axə* naktə

xali bün (II) *ğəğ* 1. issizləşmək, tənbalaşmaq 2. bəğlənmək

xalibəni *m* issizlik

xalibüyük (I) *m* *axə* naktə

xalibüyük (II) *m* 1. issizləşmə, tənbalaşma 2. bəğlənmə

xaliq *xalq* halıq körfəz
xalica *w* 1. hali, küçük tali 2. dövrə asılar
 sūs halısı
xalilür *xalil* hali (sülm kimsə)
xalilürəsi *m* bələhik
xaliker *xalir* hali (simal edər)
xalikeri *m* haliçilik
xalixət *w* 1. talixə vur 2. *w* tal. kişi bucaq.
 kişi bucaq
xaliti (I) *m* daylıq
xaliti (II) *m* tənhalik, tən'im əlamə durumu
xalkuste *m* fəvz yoreşinə ait bir halk demə
xalo *m* 1. dəyi (day ya səslənmə sözü 2. dəyi
 (yığıl) erkəklərə səslənmə sözü.)
xalojü *m* 1. yenge (bir kimsənin dəyənən e-
 şü) 2. yenge (kəndüden bəyək kadınlara
 səslənmə sözü)
xalojünə *b* yenge (kadınlar için bir səslənmə
 sözü)
xalojün *m* yengeliç
xalt *m* hali
xalkiyə *b* leyze (arxe yaşu kadınlara söylenen
 səslənmə sözü)
xalti *m* 1. leyze 2. *b* leyze (arxe yaşu kadınla-
 rın söylenen səslənmə sözü) -*yə* **xelxelul** *u* -
 vey leyze
xaltik *w* 1. leyze 2. leyzeçək
xaltikə *b* leyze (arxe yaşu kadınlara söylenen
 səslənmə sözü)
xalxal *w* bənek bənək, bənəkl
xalxalik *zəv* uğur böceği
xalxalin *m* bənə bənə, bənəli bənəkl
xalxalik (I) *m* bənə dalak
xalxalik (II) *zəv* uğur böceği (Coccinella sep-
 temporata)
xalxalki *xi* 1. bənə, bənəkl 2. naktik * qu-
 mışqə **xalxalki** nökrati künəç
xalxalok (I) *m* bənəç
xalxalok (II) *zəv* uğur böceği, uç uc böceği,
 gəlin böceği (Coccinella septempunctata)
xalxalok (III) *zəv* zəbrə
xalxalokühün *m* bənəklənmə
xalxalokü *bün* *biğ* bənəklənmək
xalxalokük *uğur* böceği. (Coccinella septem-
 punctata)
xalza *adət* dayıza
xalzat *w* dayızaçelik
xam *m* 1. ham 2. torlak (bənəz evəlləşməmiş,
 çıxanmış mayvan) 3. ham (işlənmemiş
 maddə) 4. ham, çığ (kəb, yaşınan gərəkli-
 diği gərgüye və ağır luga çıxmış olmayan)
 * *mirivəkli xam* *e* çığ adam * *mirivəkli xam*
ham adam 4. ham (idmətsiz) 5. *accu* 6.
aver yabançı * *tu ji min re xam* *təyi* ham
 yabançı gəliyorsun
xama *m* 1. eger 2. eger, yetişkin fəvzənmə
 çağına gəlmiş 3. gəlmiş (evlilik çağında
 kişi) 4. yetişkin (kəndlərin həliltiği belli bir
 yaşu aşınış, topımsu, sarınluluklarının

bilinməde olan gənç) - *bün* *ser* lip *ser* pil-
 mek (gəlişmek, evlilik çağına gəlme)
xamahün *m* *ser* lip *ser* pil me (gəlişmə, evlilik
 çağına gəlmə)
xama *bün* *biğ* *ser* lip *ser* pil mek (gəlişmek
 evlilik çağına gəlme)
xamar *af* məsi
xamati *w* 1. egerlik 2. yetişmişlik
xambezür *m* çişək (dişi olan)
xambezür *m* çişək (dişi olan)
xasbün *w* 1. hamıama, haliçəyə 2. hamı a-
 ma, hamıama, hamıama, tutulma 3. çığ
 leşmə (kəb, dəvrənışlərdə bulunma) 4. *acc*-
 nileşmə 5. hamik (idmətsizlik)
xam *bün* *biğ* 1. hamıama, hamıama 2.
 hamıama, haliçəyə, hamıama, tutul-
 ma 3. *hingi* *li* *dukanə* *ri* niştiyə *xam* *bü* *e*
dukkanda *otura* *otura* hamıama 3. çığ-
 leşmə (kəb, dəvrənışlərdə bulunma) 4. *acc*-
 nileşmə
xaphün *m* hamıç
xamcali *m* toy lay
xame (I) *bir* *nama*
xame (II) *m* *kalem*
xamedank *m* *kalemlik*
xamək *hətə* 1. leylik (Syringia vətəris) 2.
zəv 3k *hə* bükün *çiğ* *çit*
xameki *xalil* çəyik tor
xamevan *adət* *kalem*, yazıç
xameya *zi* *çit* *ad* *atışın* *kalem*
xami (I) *w* *kalem*
xami *w* 1. hamıa 2. torlak 3. *acc*mlük 4. *mer*
 çilik (kəb, yersiz dəvrənış) -*yə* *(hesp)* *çi*-
kand *gen* *alməz* -*yə* *xwe* *çikand* *acc*
mlük *mirivəkli* *otura*
Xamim *adət* *tere* (Lepidum)
Xamim *m* bir *venək* *ad*
xamili *m* 1. hamik 2. torlak 3. *acc*mlük 4. *mer*
 çilik (kəb, yersiz dəvrənış) 5. *acc*mlük
 - *Rizit* (I) *acc*mlük *etməz* 2) çığlık
 yapmaq - *kaşandı* *acc*mlük *çexmək*
xamkəsan *hətə* *yulaf* (Avena sativa)
xamki *ö* 1. hamıa 2. *acc*mlük
xamkük *m* *büyük* *yün* *yanıq*
xamoş *m* 1. *sessiz*, *susku* 2. *sakin* (həvssuzlu-
 ğu, rahatsızlığı azalmış və ya gənciş olan) 3.
dingin, *dingin* 4. *yatışın*
xamoşan *w* 1. *sessiz*, *terhə* 2. *ot* *top* *oludən* *kaçın*
xamoşanühün *m* 1. *sessizləşmə* 2. *top* *oludən*
kaçın
xamoşan *hijn* *biğ* 1. *sessizləşmək* 2. *top* *oludən*
kaçın *çexmək*
xamoşanf *m* *sessizlik*, *terhəlik*
xamoşbün *w* 1. *sessizləşmə* 2. *sakinləşmə* 3.
dinginləşmə 4. *yatışın*
xamoş bün *biğ* 1. *sessizləşmək* 2. *sakinləş-*
mək 3. *dinginləşmək* 4. *yatışın*
xamoşbüyün *m* 1. *sessizləş* 2. *sakinləş* 3.
dinginləş 4. *yatışın*

xamoş m 1. sesiz k. suskunluk 2. sakinlik 3. dinginlik, dinginlik 4. yatışma
xamoşların m 1. seseleştirme 2. sakinleştirme 3. dinginleştirme 4. yatıştırma
xamoşkirin m 1. seseleştirmek 2. sok uleştirmek 3. dinginleştirmek 4. yatıştırmak
xamox m ekine vutulan ilk su
xampül *ham* saçak kök
xamûstir m cev 3 (dişi)
xamûrkêşan *buñaw* yulaf (*Avena sativa*)
xamuz m ilk salınam ekili yer
xamûş *bu* xamox
xamwêrdik m 1. ham ördek 2. *wec* tay sevgili
xan (I) m 1. ev bark 2. han (yo) üzerine veya kasabalarda yolcuların konaklatılmasına yarayan yapı 3. han, konak, eğlek, kervansaray 4. han (büyük şehirlerde serhas: mesleklerde çalışanların oda veya daire tutup çalıştıkları birkaç katlı yapı) ~ **û mam** I) hanımın, ev bark 2) *muc* sene, göğüs (kadın için) ~ **û manê lîkêr** herbâne ~ **û teray** han, kök sanay ~ **û xerêde** yeşil bü olma, ha, a-beye dönme (weki) ~ **û heft derî** hakuran kalası gibi ~ **û xerêde** yıkık virane ve
xan (II) *êwê* 1. han (hükümdar, hâkım) 2. han (Osmanlı padişahların unvanlarından)
xan (III) m 1. söfte 2. yentek
xan (IV) m 1. perese, kerte, derece, aşama + gere *nehata* vê *xanê* ş bu pereseye gelinmişiydi 2. durum * *lala te xwe neaniya* vê *xanê* kendini e durum getirmişeydi
xanheringir *bu* xanberimdir
xandar m hanca
xandêrî m hanlık
xandîş *bu* xwendin
xander m ilk süten kestirici
xane *zêw* isimden isim yapım sözcüğü * *nexwexane* hastahane
xane (I) m 1. han, ev bûz, konut 2. lute (tutuklular) veya hükümlülerin yattıkları olarak kapalıktan küçük oda) 3. xane (bu hüdüme eluşturan bölümlerden birisi, bölük, göz) 4. *mor* hane (yaşamak) 5. *wok* hane 6. uskurcu yiv (bu şey üzerinde ince çizgi) 7. adim (teknipte de dış arastırıcı aralık) 8. yatak (söğür) ~ *ya* dehan enlar hanesi ~ *ya* *sedan awar* yuzêr hanesi ~ *ya* yekân birê hanesi
xane (II) m yuz, iki yuz demeri ot yığn.
xanbelaw dağınak hane
xanedan *êwêrî* 1. hanedan (atlıkondu) veya devlet büyüğü gibi bir kişiye dayanan soy, büyük aile) 2. *wê* hanedan, soylu, asil, aristokrat (tebli ve soylu bir soydan gelen) 3. soylu (yü zannmış, köklü bir aileden gelen) 4. *wê* hanedan (eli açık ve kemuksever)
xanedanî m 1. hanedanlık 2. soyluluk, asillik, asalet 3. aristokrasi (aristokratların yönetimi) 4. aristokrasi (soylulu suudi)

xanedanî m aristokratlık
xanedar *bu* xandar
xanehişin *wêwê* emekli
xanehişinbûn m emekli olma
xanehişin *hün* *êwê* emekli olmak
xanehişini m emeklilik, tekaütlük
xanehişinî *bün* *êwê* emekli olmak, emekliye ayrılmak
xanehişini *kirin* *êwê* emekliye ayırmak (çıkarmak veya çıkartmak)
xaneqe m n. kşebendi değahi
xaneşîz *wêwê* konut yapıca
xaneşîzî m konut yapımı
xaneyî m I. hanç, hanlık + *gundê lîst* *xaneyî* yirmi hançli koy 2. *mor* hançli * *hejmareke du xaneyî* iki hançli sayı
xanezadî m asil, soylu (han soyludan olan)
xanezadî m asillik, soyluluk (han soyludan olan durumu)
xanê *bu* xane
xanê *bün* *bu* xanê *bün*
xanê *kirin* *bu* xanê *kirin*
xang (I) *bu* xweng
xang (II) m 1. han, olgunlaş, olgunlaşmamış (yenecek kadar olgun olmayan meyve ve sebze) 2. yeşil (olunmuş, han meyve + *arûngên* *xang* yeşil kayı)
xangeş m bütük (hanin egeñenliğindeki ülke)
xangi m hanlık (meyve ve sebze için)
xangozel *hêwê* yumru köklü bir balçı
xanik (I) m 1. ev, evcık 2. hücre (tutukluların kaldığı küçük oda) 3. evlerde meyvelerin saklandığı yer
xanik (II) m geniş ağızlı yaygın sepet
xanim 1. hanım (kız ve kadınlara verilen unvan) + *zarino* *rê jî* *xanimê* *re* terif bikini çocuklar hanıma yulu tarifi edin 2. bayan (bayan özel adları yetenekli) * *xanim* *hün* *çî* *vedêwîwî*? bayan ne içiyer surer? 3. hanım (kar. eş) * *xanimê* *apê* *hün* *Adi* *Ali* arçaman hanımı 4. *wê* hanım (kadınlığın bütünü ve netiklerini taşıyan) * *jinekê* *plê* *xanimê* + *çok* *zanim* *bu* *kaêm* 5. hanım (toplumsal durumu, varlığı iyi olan, hizmetinde bulunan kadın) 6. hanım efendi 7. güzel, uymu + **û satûm** I) *xan* mek (eviz, çocuklarına *xane* gereği gibi bakar, çevresiyle uyumlu kadın, kız) 2) hanımek (büyle bir kadına veya kız yarın davranış olan) ~ *çê* *kontêf* *toplu* *konut* ~ *û* *hızalan* *hapimêk* I) hanımek (eviz, çocuklarına *xane* gereği gibi bakar, çevresiyle uyumlu kadın) *kad* *n. k?* 2) hanımek (büyle bir kadına veya kız yarın davranış olan) ~ *û* *malê* *kuçêk* *hanım* ~ *û* *mezîn* *wê* *huyûk* *hanım*
xanimê *efendî* m hanımefendi
xanimê *efendî* m hanımefendilik
xanimî m hanımek
xanimok m 1. hanımek 2. bayanlık

xanimokı *nêh* hanımokca

xanimreog *m* 1. erguvanî 2. zî erguvanî (bu şekliyle olan şev)

xanimî *m* 1. hanımlık 2. hanımfesadlık

xaniyê karmeli *nê* toplu konut, sosyal konut

xaniyê stêrêlîniyê *ewên* gök evi, yıldızlık yıldızt evi, plümelaryum

xanî *n* 1. ev (yarılız bir ailemü olabileceği biçiminde yapılmış yapı) 2. ev, konut (bir kimsenin veya ailenin içinde yaşadığı konut) 3. idari, toprak idari ev 4. tuncir evi, meclakta demir – gürin ev tutmak – kîrê kîrlî ev tutmak ~ mestîne cîran bistîne ev âlîna karmî: a' – çelapîtin dam aktarmak ~ xîrî kîrîm hadîna etmek (veya vurmak) – serbet kîrlîn belanî etmek (veya vurmak) – yekî bîçûk û tengakokî duhur: odu, bakla sofa –yê (m u ürtî) bay û kalan bâha neağî (veya yurdu) –yê te bîkulmîşe (m ji bîkeve) motik jê ne-nûmê sayın sepuçî kurusun

xanîber *n* kasir

xanîk *n* 1. ev, evcik 2. kulûbe (ulşuk gönürlükle ev anlamında kullanılır)

xanîkok *n* ev, evcik

xanîng *n* ev

xanîkêş *nê* sîlûb kulluvuz

xanîşîm *m* hânîk (hancu yönetimindeki ülke veya toprak)

xanîrdêk *m* 1. bir tür ardak 2. *wee* sevgili

xanîrî *m* ev telefönu

xanîrî *m* hürlik

xanîrî *nê* gevşek, hantal kimse

xanîroman *n* 1. ev bark, hançoran 2. maîkîne 3. *wee* aine göğüs (kadın için) – gerdemê sine, göğüs (kadın için)

xanvânî *n* hanse

xanvânîrî *m* hançılık

xanxanî *m* derebeylik

xanxanîk *m* çizelge, cetvel

xanxerab *m* 1. vîza ev 2. yerle bir olma, harabeye dönme 3. neanenir, neçanir: kolu bir duruma düşmesi

xanxerabî kîrlîni *îşî* vuran etmek

xanxîrîaw *bu* xanxerab

xanxwe *n* 1. ev bahçesi 2. aile reisi

xap (I) *m* 1. foluk * xapa mîrîşkê tavuk foluğu 2. tavşan, kekik yavay

xap (II) *m* 1. bir doğum çesidi 2. muzak kurmada uygulanan ve çekince düğüm haline gelen bir tasma biçimi

xap (III) *n* yula

xap (IV) *m* 1. oyun, düzen, hile, tuzak, torgu (cazika, desise) * bî xap ew bîrin û kuştîn onu oyuna getirip öldürdüler * ew di xap te girtîm, torgaya getirip yakaladılar 2. oyun, düzen (güçate basımı) yemek için yapılan ırtu biçimlerde şaşırtıcı hareketi 3. aldatma, aldanış (yek) – kîrlîn kapana sığdırmaş (bîrin düzentle ele getirmek) 2) dalgırı-

l gını getirmek 3) (bîrin) kolah gıydıcauck xapan we aldanma, aldanış

xapandî *m* 1. kandırma, kuculmuş, aldatma, aldatış (beklenmedik bir davranışla yaralama) 2. kandırma, aldatma (karşılaşılmanın dikkatsizliğinden, algısızlığından, gereği gibi uyarak olmayışından yararlanarak kazan sağlama) 3. kandırma, aldatma (birine verilen sözü tutmama) 4. aldatma, vaatleme (bu şeyin görünürdeki durumu, o şeyin niteliği bakımından yanlış bir kavram verme) 5. aldatma (karı veya koca, eşine sadakatsizlik etme, ihanet etme) 6. aldatma (oyalamak, avutmak) 7. işletme (şaka ve hirtakım yalanlarla sezdirmeden birini kandırma veya onunla eğlenme) 8. boyuzlanma (kocasını başka erkeklerle aldatma) 9. ayartma, kandırma 10. dolandırma 11. kazık atma, tokatlama (dolandırma) 12. kullanma (birinden veya şeyden anlamına ulaşmak için yararlanmak)

xapandî *îşî* 1. kandırarak, aldatarak (beğlenmek bir davranışla yarlamak) * ev hevêlên hu jî mîn ew xapandîm bu akudayları da ben kandırdım 2. kandırarak, aldatarak (karşılaşılmanın dikkatsizliğinden, algısızlığından, gereği gibi uyarak olmayışından yararlanarak kazan sağlama): * mîn ew di cînaqê de xapandî karêse onu aktattım 3. kandırarak, aldatarak (birine verilen sözü tutmamak) * hevêl emî xapandîm, nehatê cîvanê akcaşî bîzî aktattî, toplanmaya gelince * gote sîbehê ez dê werim û ez xapandîm yarî gelînim diyê aktattî 4. aldatarak, yaralamak (bir şeyin görünürdeki durumu, o şeyin niteliği bakımından yanlış bir kavram vermek) * renqê wê şevê mîroy dîxapîne bu elmanın rengi işarım aldatıyor 5. aldatarak (karı veya kocanın eşine sadakatsizlik etmek, ihanet etmek) * mîrîşkî jîna xwe dîxapîne adîm karcîmî aktattîyê 6. aldatarak (oyalamak, avutmak) 7. işletmek (şaka ve hirtakım yalanlarla sezdirmeden birini kandırarak veya onunla eğlenmek) 8. boyuzlanmak (kocasını başka erkeklerle aldatmak) 9. ayartmak, kandırarak 10. dolandırmak * tîcîrê pezê kî hatîlî gund ew xapandî bîm köye gelîm buyvay tîcîrîm onîm dolandırdîyî 11. kazık atmak, tokatlamak (dolandırmak) 12. kullanmak (birinden veya şeyden anlamına ulaşmak için yararlanmak)

xapandî *îr* 1. aldanmış, kandırılmış 2. yanlışlıklar 3. işlenmiş 4. dolandırılmış

xapandox *nê* kandırıcı

xapandoxî *m* kandırıcılık

xapandok *nê* kandırıcı

xapexap *n* ansise yaklaşma

xapik *n* yula

xapikârli *m* dalga geçme (üzzerinde durulmuş) kereken işle ilgilenmeyecek başka işle uğraşma)

xapî kirin *fəğ* dalgə keçmək (üzəndə durulmas, kerekən işə ilgilenmeyerek başka işlə uğraşmaq)

xapîn *m* 1. aldatma, aldanış, kama, kamaş 2. aldatma, kama (bir h. leye, bu yalana kama) 3. yanılma 4. sücnet, yanılma 5. dolandırılma 6. gubın (alış verişte)

xapîn *fəğ* 1. aldatmaq, kamaq * *ez bi gölinən te yən şirin xapiyam* (arlı sözler aldatdı) * *ez bi götinə wî xapiyam* onun sözüne kəndir 2. aldatmaq, kamaq (bir beleye, bir yalana kamaq) 3. yanılmək 4. sücnet, yanılmək 5. dolandırılmək

xapînek *nəfəs* 1. aldatma 2. kəndir 3. yanılma

xapîmekî *w* 1. aldatıcılıq 2. kəndirçilik 3. yanılçılıq

xapîner *n* 1. aldatıcı 2. kəndirici 3. yanılıcı
xapînek *nəfəs* 1. aldatıcı 2. kəndirici, kəndirici 3. yanılıcı 4. ayartıcı 5. hilebaz, hileci 6. kəzəkçi, tokaçı 7. *m* bubi (tozağ) * *ş jinan kəriş ayarış*

xapînekî *w* 1. aldatıcılıq 2. kəndirçilik, kəndirçilik 3. yanılçılıq 4. ayartıcılıq 5. hilebazlıq, hileçilik 6. kəzəkçilik, tokaçılıq 7. kəndiricə

xapînekîni *w* 1. aldatıcılıq 2. kəndirçilik 3. ayartıcılıq

xapînos *nəfəs* 1. aldatıcı 2. kəndirici 3. ayartıcı 4. yanılıcı 5. pərdəçi (birisi asılız sözleştə kəndirən kimsə) 6. nənəracı 7. *m* kəndirici

xapînoski *m* 1. aldatıcı 2. kəndirçilik 3. ayartıcı 4. yanılçılıq 5. nənəracılıq 6. *nəfəs* pərdəçilik

xapînoski kirin *fəğ* dalgə keçmək (üzəndə durulması kerekən işə ilgilenmeyerek başka işlə uğraşmaq)

xapkirin *m* 1. aldatma, yanılma (bekləndirən bu davranışla yanılma) 2. ayartma, kəndirici 3. ayartılma, ayartma 4. uylama (tozağ düşürmə, kəndirçilik kəndirici) 5. ayartma getirmə

xap kirin *fəğ* 1. aldatmaq, yanılmək (beklənmədik bir davranışla yanılma) * *dümin xap kirin* (i ji ellê ku qels hiştibû ve êriş kirinê düşmanı alifatiş zay ê həkriş) yərdən səlilidilə 2. ayartmaq, kəndiricilik 3. ayartılma, ayartmaq 4. uylama (tozağ düşürmək, kəndirçilik kəndiricilik) 5. ayartma getirmək

xapkarî *n* 1. aldatılma 2. kəndirilmə 3. ayartılma, ayartılma 4. uylama (tozağ düşürülmə, kəndirilmə olan) 5. ayartma getirilmə

xapo *hə* xapək

xapək *nəfəs* 1. aldatıcı 2. kəndirici, kəndirici 3. yanılıcı 4. ayartıcı 5. hilebaz, hileci 6. d. ləvərcə

xapəkî *m* 1. aldatıcılıq 2. kəndirçilik, kəndir-

çilik 3. yanılçılıq 4. ayartıcılıq 5. hilebazlıq, hileçilik 6. d. ləvərcəçilik

xapəkək *nəfəs* çəbanaldatan kuçu

xapək *hə* xapir

xapût *n* 1. harup, yökün, vərə 2. kullarılmayan 3. *m* yikma, kirp dokma ~ bün vərən olmək

xapürhün *m* haraplaşma

xapür bün *fəğ* haraplaşmaq

xapürî *m* haraplıq

xapürkər *n* təhrəkər, yicici

xapürkəri *m* təhrəkərlik, yicicilik

xapürker *hə* xapürkər

xapürkeri *hə* xapürkər

xapürkirin *m* 1. vərən etmə 2. yikma, kirp dokma, ləzim etmə

xapür kirin *fəğ* 1. vərən etmə 2. yikmək, kirp dokmaq, təhrək etmək

xapxap *m* 1. aldatma 2. kəndirici

xapxap *w* təkuyə

xapzapək (I) *nəfəs* çəbanaldatan (Çapınul-gus çapıncı)

xapzapək (II) *nəfəs* 1. aldatıcı 2. kəndirici 3. dolandırıcı 4. dözəncə, dözənci

xapzapəkî *m* 1. aldatıcılıq 2. kəndirçilik 3. dolandırıcılıq 4. dözəncəlik, dözəncilik ~ kirin dolandırıcılıq yapmaq

xapzapəkək *w* *hə* oyun adı

xapzan *nəfəs* təkəri

xar (I) *n* 1. diqən 2. *nəfəs* ~ *n* xer çər çöp

xar (II) *m* 1. muskət, halye, zıpzıp * *leyistika xaran* muskət oyunu 2. bir tül bələy başı

xar (III) *w* 1. grup, küfə * *xara* sığırın *hət* at kafəsi gəldi 2. sövü * *xara mühan* koyun sürüsü 3. kuş, kuşma, at kuşusu ~ *ş* sığırın sövü kolu

xar (IV) *m* hırcını, sıldırı ~ birin (...) 1) çapmaq (akin etmək, koşmaq), -e sıldırımək 2) koşurtmaq ~ birin şəkə silaha yeltemək ~ birin *hivngê* silaha yeltemək ~ *hə* hespan at koşurtmaq

xaran *w* 1. kuş, varış (at yarış veyə koşusu) 2. eşimə (at eşin, hızlı gətir) ~ *ə* hespan at yarışları

xarən hespan *qəvət* at yarış

xarənd *m* 1. koşurma (at için) 2. yarışmada (adları yarışma) 3. eşimə (at hızlı sürmə, koşma) 4. çapma (at koşurma)

xarənd *fəğ* 1. koşurtmaq (at için) * *hespan xarənd* at koşurtmaq 2. yarışmaq (atları yarışmaq) 3. eşirmək (at hızlı sürmək, koşurtmaq) 4. çapmaq (atı koşurtmaq)

xarənd *n* koşurtulmuş

xarəng *w* furlanacı (testi vb. için)

xarəni *k* döngə

xarəf *w* furlanma (testi için)

xarbün *w* sürmə

xar bün *fəğ* sürmək

xarfan *m* koşurma (at için)

xar dan *fəğ* koşurtmaq (at için)

xardayî *m* koşturulmuş
 xardayî *m* koşturma (at için)
 xardê *m* şar koşturu
 xardê *m* koşturuk
 xardicup *ber* girdicup
 xardos *m* testere
 xare (I) *m* mîsket, hilye
 xare (II) *m* hure
 xarek *m* sudin, hücum
 xaret *m* 1. gayret 2. hayıyet, namus ~ ü xiret
 hayıyet ve namus ~ ü xiret jê re kirin pe-
 reyek (şuûm) onurunu beş paralık etmek ~
 ü xiret kirin perreyek şeref namusu ayakla-
 nılıpa a'ınak
 xaric ê haric * ew xaric. can dê lev binûmî n o
 haric hepînaz kalbê agê.
 xariye *m* 1. hariciye, dışişleri idareler yöneti-
 minde dış işleri 2. hariciye (ameliyatı veya
 telavivî) gerektiren hastalıklarla ilgilenen
 hekimlik kolu 3. hariciye (hastanelerde bu
 hastalıklarla ilgilenen bölüm)
 xarî *m* 1. haricî, dışsal 2. haric, yabancı ülke
 * şeker jî xaricî dîbat şeker haricîten gelirdi
 xarik (II) *m* yuluşak bir tû zempere başı
 xarik (III) *m* gelle, zızpıp
 xarin *ber* xwarin
 xari *m* itken
 xarik *m* kıldan yapılan bir tür ayakkabı
 xarin *m* 1. koşma (at koşma) 2. eşme (at hızlı
 gitme)
 xarin *lêgê* 1. koşmak (at koşmak) 2. eşmek
 (at hızlı gitmek) * hêsp dîxare *m* eşiyor
 xarîqulade *rd* 1. harikülâde, olağan üstü 3. b
 harikülâde, çok güzel
 xarîz *m* tınuş yağda kavurularıyla yapılan bir
 aş
 xarkirin *m* yıkanma, yıkıp
 xar kîrin *lêgê* yıkanak
 xarpe *m* kalabalık
 xarsik *m* Ermeni kadın
 xarûf *m* 1. çanak 2. küplü tas 3. topraktan ge-
 nış ağızlı su kabı
 xarûfîyê *m* dîwê çanakçı (satan kimse)
 xarûfîyê *m* çanakçılık
 xarûfî *rd* çanakçı
 xarûk *m* 1. tabanı kırılan ve ketenden. u yarız
 kıldan ayakkabı 2. si ayakkabı
 xarûker *rd* çanakçı (ünal eden kimse)
 xarûkerî *m* çanakçılık
 xarûkudî *m* çarpık çurpuk. ems bûçûş
 xarûz *m* bandırma (ipe geçirilmiş çeyiz çipi)
 xarxarak *m* ordek (Anas)
 xarxarak (I) *m* uvmay (uvmay yemeği)
 xarxarak (II) *m* hilye, zızpıp
 xarxarokî *m* 2. peşpe
 xarzi *ber* xwarzi
 xas (I) *rd* 1. mahsus, özgün 2. h.-s. saf (kayış-
 sız) 3. has (iyi nitelikleri kendisinde toplu-
 muş kimse)

xas (II) *rd* xas has (Osmanlılar döneminde bin
 akşeyi geçen dilik)
 xas (III) *rd* xas moril
 xasar *ber* xasar
 xasbaxçe *m* xasbaxçe
 xase (I) *m* 1. patiska 2. rd alışen (patiskadan
 yapılmış şey)
 xase (II) *m* çok ince delikli albur
 xase (III) *m* kûrûster, sebiye
 xasedar *rd* karakterli
 xasekuni *lêgê* sarılık (hastal.)
 xasî boy *rd* sarı sarulu (sarı kütse)
 xasîyet *m* hasiyet, özgenlik
 xasî *rd* hadim
 xasî (II) *ber* xwasî
 xasî *m* hasî.
 xasî *m* hasîk
 xasî *m* hasîk
 xasîet *m* hasîet, hay
 xasîna *k* özelliğe
 xasînatî *m* özellik
 xasîta *ber* xwasî *m*
 xasîk *rd* 1. kurnaz 2. kapı sar 3. mer'asî
 xasûkane *k* 1. kurnaz 2. ustaco, kurnazlıkla
 xasûkbûn *m* kurnazlaşma
 xasûkî bûn *lêgê* kurnazlaşmak
 xasûkbûyîn *m* kurnazlık
 xasûkî *rd* 1. kurnazca 2. *m* kurnazlık - dî
 çavên (yekî) dî kûfî bûn gözleri ve fecrî o
 çinmak
 xasûkî kirin *lêgê* kurnazlanmak
 xasûkî *m* kurnazlık
 xasûkî *m* kurnazlık
 xasxeniş *rd* has giyemek
 xas (I) *rd* çabuk
 xas (II) *ber* xwas
 xasak *m* çet çöp
 xasandî *m* 1. kaynar hale getirmiş 2. başlama
 (suda kaynatarak pişirme)
 xasandî *lêgê* 1. kaynar hale getirmek 2. haş-
 mak (suda kaynatarak pişirmek)
 xasandî *rd* 1. kaynar 2. haşlanmış olan 3. haşla-
 ma, suda pişmiş * gashê xasandî haşlama et
 xase *awên* 1. zar * xaşeya ser hîrê çaxê be-
 nîk usturekî zar 2. bî) morilî 3. zu karsûl
 4. duvak (bağ) hekeklerin bulunduğu xamın
 başlarını çevreleyen zar) 5. çuvalık (me-
 melî hayvanlarda boğarsıkları için) sarmı
 zar) 6. köreşe -ya piş *ard* ak tıger damarı
 xari -yên bişî *ard* beyin zarları
 xaşedar *rd* kapsülü
 xaşegirtin *m* buğ bağlama
 xaşegirtin *lêgê* buğ bağlamak
 xaşegirtî *rd* buğ bağlanmış olan
 xaşeki *awên* xasî
 xaşelîna *rd* obur
 xaşeya duyên *ber* kinci zar
 xaşeya ewr *lêgê* kalıncî
 xaşeya nişî *awên* beyin zarı
 xaşeya tenik *rd* ince zar

xaşşî *m* öğütölünç, hoşçöy dän yapılan ve Læ-rine yağ dökülen yemek

xaşşik (I) *f* *batın* burdan türü

xaşşik (II) *m* *batın* 1. keşecek 2. za * **xaşşikê** hêkê yunırtı zayı

xaşşî *m* ince buğur, kurus aytan ve yağ ile yapılan bir tür yemek

xaşî *m* hatır

xaşşî (I) *f* *batın* sütleğen (Euphorbia)

xaşşî (II) *m* lüpa

xaşşile *f* *batın* cepel, zar

xaşşile *m* husul

xaşşin *m* kayuncanık üzere olma

xaşşin *f* *batın* kayınamak üzere olma

xaşker *m* obur

xaşkerbûn *m* oburlaşma

xaşker hûn *f* *batın* oburlaşmak

xaşkerbûyin *m* oburlaşma

xaşkerî *m* oburluk

xaşlep *m* abur culurcu

xaşlepî *m* abur culurculuk

xaşomaye *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşomayeşobûn *m* duyuma nazlıktan gelme

xaşir *m* dîtin lîgî yakınlık görmek

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaşirîgî *m* saygılı, hatırlanma

xaybûvîn *m* 1. çêleşis 2. çigleşis (renk için) 3. tavlatış

xayevdan *m* yarma

xayik (I) *m* 1. kaymak (sütün ve yağurdan yu-
zeyinde zar durumunda toplanan yağlı kat-
man) 2. kaymak (yağırın ve selden sonra
toprağın üzerinde kalan ösülü tahıl) 3. meç
kaymak (bir şeyin en iyi ve seçkin bölümü)
—xê (üstteki) ji xwe re birtin (ar. ji hilanîn)
(bir şeyin) kaynağına almak

xayik (II) *m* 1. zar 2. zar (ince perde veya
örtü)

xayik (III) *m* 1. xûlên bedhang: bir şeyin örtüsü
xayik (IV) *m* 1. tulbent (kadın baş örtüsü) 2.
kvrak (ince tülbent)

xayikfirîng *m* 1. tulbentçi (sultan kimsesi)

xayikgirtin *m* kaymak bağlamak (veya tırna)

xayik girîn *lêg* kaymak bağlamak (veya tul-
mak)

xayikî *m* 1. zar:

kayiklîrîn *m* peçeleme

xayik kirîn *lêg* peçeleme

xayiklîrî *m* peçele

xayil *m* tulbent

xayir *boş* halk hekimliğinde kökü basur
hastalığında kullandığı bir bitki

xayişte *boş* xawise

xayî *m* çığlık

xayîşet *m* kışlet, buy

xayîrî *m* çığlık

xaykirîn *m* 1. çigleşitme 2. tavlatma

xay kirîn *lêg* 1. çigleşitme 2. tavlatmak

xaylêçun *boş* havlucun (Galanga officinalis)

xaynern *boş* xawerqışk

xayûçav *m* dokuma (tezgahla dokunarak elde
edilen kumaş)

xaw *m* çığ, vâkil

xawe *m* çığlıklardan alınmış bir çeşit vergi

xawer *m* doğu, şark

xawik *boş* bir tür ot

xawişte *m* izdiham

xawîz *m* hain (yenecek kadar olgun olmayan
meyve ve sebze)

xawîzî *m* hainlik (meyve ve sebze için)

xawî *m* baş

xawîs *boş* xayis

xawuz *m* baş

xax (I) *m* olgunlaşma * hê nehatiye xaxê xwa-
hîrê ye ne çûna geartim

xax (II) *m* 1. hoş karşılanmayan edim * xaxên
giran ağır edimler 2. halî (uygunsuz söz
söyleniş veya iş yapma) 3. halî (uygun ol-
mayan, beğen ilmeyen şey) 4. dezagah, dizeu
5. olay, belâ * serê wî kete xax û bendê gi-
ran başı ilele girî — cird (kadın için) be-
lârin alası — kirîn 1) hoş karşılanmayan e-
dimde bulunmak 2) halî etmek 3. argo naz
etmek — tê de kirin halkese naz etmek, bir
pişman etmek — û bend olay, belâ — û

bendên giran büyük belâ — û telek ilgîç ve
sırağı edimler — û telek anîm serê (yekû)
(birini) yaptıklarından dolayı razı edip piş-
man hale getirmek — û lek tê de çêkirin bir-
kese razı etmek, bir pişman etmek — û pax
olay, belâ — û paxê giran büyük belâ

xaxum *boş* habarm

xaxumî *m* habarmlık

xaxumî *m* habarmlık

xaxumxane *m* habarmhane

xaxirîn *boş* xaxgerin

xaxger *m* kötülükçü, şerr

xaxgerî *m* kötülükçülüğü

xaxî *m* rezale

xaxkirîb *m* rezale çıkarma

xax kirîn *lêg* rezale çıkarmak

xaxreş *m* bedhalk, kötü emel

xaxreşî *m* bedhalklık

xaxûte *m* 1. yâk idkük

xaxûndî *m* 1. çukma 2. sardıeme

xaxûndî *lêg* 1. çukmak 2. sardıemek

xayû *m* gaye, erek

xayedar *m* gayeli, amaçlı

xayedarî *m* amaçlılık

xayîng *boş* xewl

xayis *boş* xayis

xayiz *boş* xayis

xayî *boş* xweyî

xayî kirîn *boş* xweyî kirin

xayile *m* galle (arkant, dert, uzsuntu)

xayîn *m* 1. hain (hiyaret eden) 2. hain (za-
rın verimekten, üzmetten veya kötülük yap-
maktan hoşlanan kimse) 3. hain (kuvv bir ni-
yet taşıyan) 4. meç hain (huyusuz, bazen ni-
telimli bir sekieme olarak kullanılıyor) * xax-
yînu, hax ûht bi hew re wba peyivûûn? xax-
in, hax serînde bôylemî kaxûşûşûn? —
hain hain

xayînu *m* haince

xayînbûn *m* hainleşme

xayîn bûn *lêg* hainleşmek

xayînbûyîn *m* hainleşiş

xayîngerîn *m* ihanet etmek, haince yapma

xayîn gerîn *lêg* ibane: etmek, hainlik yap-
mak

xayînî *m* hainlik — kirîn ihanet etmek, hainlik
yapmak

xayînkî *m* haince

xayînkî *m* hainlik, hiyaret — kirîn hainlik etmek

xayîs *m* 1. esrik (herhangi bir sebepten dolayı
kendinden geçme, gays olma) 2. dalgın
(kendinden geçme) * nexwax xayis e haxta
dalgin 3. (bayılmış, kendinden geçmiş) —
dalgin dalgin

xayisbûn *m* 1. esrime, gays olma, kendinden
geçme 2. dalgınlaşma 3. baygınlaşma

xayis bûn *lêg* 1. esrime, gays olmak, ken-
dinden geçmek 2. dalgınlaşmak 3. baygın-
laşmak

xayışbûyîn *m* 1. xayıyış, gıys oluş, kendinden geçiş 2. dolgunlaşma 3. baygınlılaş
xayışi *m* 1. eşrıklük, gıyışlık 2. dolgunluk 2. baygınlık

xayışker *of* eşriten, gıys eden
xayışketin *m* 1. eşrime, gıys olma, kendinden geçme 2. baygınlılaşma 3. dolma (hıssa kendini bilmez duruma gelme)

xayış ketin *beğ* 1. eşilmek, gıys olmek, kendinden geçmek 2. baygınlasmak 3. dolmak (hıssa kendini bilmez duruma gelmek)

xayışki *adî* dâğ uca

xayışxistin *m* eşritme

xayış xıştîn *beğ* eşritmek

xays *ber* xayış

xays hün *ber* xayış: hün

xays ketin *ber* xayış ketin

xaz (I) *ber* gaz

xaz (II) *m* sarp çığ geçidi

xaz (III) *m* 1. çığı (çizilerek veya çatlı yollarla oluşmuş iz) 2. *ber* çizgi (bir noktadan yuruluşuyla oluşan biçim) 3. hat, sınır 4. çember - *o* xwedê Allah aşkına * tu bi xazê Xwedê liki Allah aşkına / allahımı sevenim

xazê *m* məcəzê

xazedar *ad* məcəzê

xazeyune *m* məcəzên

xazeyî *ad* məcəzî

xazê *ber* xwarzê

xazgîni *ber* xwezgîni

xazik *m* 1. çzg. (çizilerek veya çatlı yollarla oluşmuş iz) * xazik kişîndin xer kaxiz kağala çığı çizmek 2. *ber* çizgi (bir noktadan yuruluşuyla oluşan biçim) - kîrin çığı çizmek

xazêl *ber* xwezêl

xazêrî *m* bir desqa adı

xazî (I) *m* bir tür rakı

xazî (II) *ber* xwezî

xazî (III) *m* xç geçine, iç baygınlık

xazî (IV) *m* ketenden ucuz kumaş

xazî (V) *redn* 1. gazî (İslâmlıkta cismanî sa-yahmê veya sa-yahin kîmse) 2. gazî (dünya-nın yerin konularına veya şeylere devler tarafından verilen övür övürü) 3. gazî (sa-yahmê sağ ve zafer karammê olarak dondu kîmse) -yê seqet melûl gazî

xazîlok çember

xazîni *m* gazîlik

xazkêş *m* çelme

xaznak *ad* karniz

xaznîk *ad* 1. kurnaz 2. kayıncı

xaznq *ber* qazax

xazrîk *ber*na nîşêkêr

xazrîq *ber*bir tür bitki

xazûl *m* kermen

Xe *ber* Xe (Ksenon'un kraliyetisi)

xebur *ber* tez û xebur

xebûl *m* 1. çalışma * min ji wê xebûta wê ya

li ser zimên huê kir bu dîl uzerunde: çalışmasını sevdim 2. iş ilik (işci emeği, yapıtış, niteliği) * xebûteke giran lê de heye biçêda çok şaşik var 3. *sa* * ez li xebûta dîgerim iş arıyorum -*a* bi namozêko ji betalliyê çêtir *o* boş girmekten bedevê çalışmak yegêr -*a* destê (yekê) hîm (birsınan) kendi emeği olmak * min bi xebûta destê xwe ev kûrîne *ben* kerd, emeğimle bunları sağın u başını -*a* hebêş ortak çalışma -*a* komikê 1) grup çalışması 2) *pev* kûme çalışması -*a* komaî grup çalışması -*a* qeçî (an ji meydanê) alan çalışması -*a* xerbest xerbest çalışma -*ên* ji bu melekêyan zîhar jîraustîgî

xebûhar *ad* işler

xebûhari *m* işlerlik

xebûberdan *m* iş bırakma, gıev

xebû berdan *beğ* iş bırakmak

xebûteğ *m* 1. arıyê, işlik 2. burn

xebûteğ *ber* xebûteğ

xebûteğ *ad* çalışkan, çalıştır, çalışmaya seven

xebûteğî *m* çalışkanlık, çalışıcılık

xebûtker *redn* 1. çalışıcı, emekçi 2. çalışkan 3. gayretçilik -*ê* birojanî gündelêkî -*ê* rojanî gündelêkî

xebûtkerêbûn *m* profesörlüğe

xebûtkerêbûyîn *m* profesörlüğe

xebûtkerî *m* 1. çalışıcılık, emekçilik 2. çalışkanlık 3. gayretçilik -*ya* rojanî gündelêkçilik

xebûtker *redn* 1. çalışıcı, emekçi, ırmacı 2. çalışkan 3. gayretçilik

xebûtkerî *m* 1. çalışıcılık, emekçilik, ırmacılık 2. çalışkanlık 3. gayretçilik

xebûtkîni *m* çalışmaya yapma, çalışma

xebûtkîrin *beğ* çalışmaya yapma, çalışmak

xebûtkîroyê *ber* xebûtker

xebûtxane *m* arıyê, işlik

xeber (I) *m* kûfûc, sığıv - *götîn* kûfretmek * jê re xeber gôtin *ben* küfretti -*ên* (yekê) kîlîlî (burnê) kuçik olmek

xeber (II) *m* 1. söz, kavi, îf, îfîr, dî * tu çî-dî bi xebêra tînt *ake*? nîye lûfîca dînlemiyosun? 2. haber, bilgi (bir olay, bir olay üzerine edâlen bîgî, sahk) * xebêra çiqîrtî (işletkê nîn *e* çîrafîn *ber* şeyden) habêrî yêk 3. haber (teşîm veya yayım organlarıyla verilen bîgî) * jî televîzyonê guldarî II xebêrêñ cilanê kîrîn teçev.zyonêñ dînya habêrleşmê izledî 4. söz, îf - *nîn* habêr verimêk - *ên* (yekê) (birine) habêr vermek - *jê* dernekêñ habêr çikarimêk - *gîhandî* (yekê) 1) (birine) habêr uçarmak 2) (birine) habêr verimêk 3) (birine) habêr yetîştîrmek (veya ulaştîrmek) - *gîrîñ* habêr almak - *hî-nîrtîñ* 1) habêr geçirmek (telek, telefon vb ile yazışma ilemlî yapmak) 2) habêr gûndîrmek - *jê gîrtîñ* -den habêr almak - *jê* kîlîlîñ (burnîden veya *ber* şeyden) habêr al-

mak, bilgi edinmek – jê netaatin (an jî der-
neketin) haber çikarînamak – jê stendin 1) -
den haber almak 2) söz alînak (kiz ailestir-
den elunlu cevap almak) * pîşî em jî havê
keçikê xebereke hîstînin kî jin habesimrên
uncê söz aîlan – mûda, ku xeber da gotina
(wî) li elî bû bu soyleci gu soyleci – pê
xistin haber vermek, haberdar etmek, bilgi-
lendirmek – jê kirin haber salmak (veya
yullamak) – stendin haber almak – şandin
1) haber geçmek (telex, telefon vb. de ya-
zışına dermî yapma) 2) haber göndermek
– verê kirin haber salmak (veya yullamak)
– xeberê (îm lî) lîfî aşar – a hêbinî anîstê
laf – a cemîdî kara haber – a (yekî) jê çêbûn
(bu şeyden) haber olmak – a (yekî) jê fan î
pê hebûn bir şeyden haberi olmak – a molî
û trajêr li hev nenîhêrtin ewêki pazâr (ve-
ya hesap) çatışta bûnmak – a ne jî xêrê re
talî li hev digere kar (veya kot) haber tez
duyulur – a nexêrê kara haber – a nexêrê zû
belav dibe kara haber tez duyulur – a ne
xweş zû belav dibe açî haber tez ulaşir – a
yekî) pê hebûn – den haberi almak, – den
haberdar olmak – a (yekî) pê xapîn lihepar
etmek, haber vermek – a sar kara haber – a
sar a cemîdî kara haber – a sar zû belav di-
be kara haber tez duyulur – a sar û cemîdî
jê re hatin gözlerinde şuşekê (veya şuşek-
ley) çakmak (şuşê bir habere şuşılmak)
– a (...) stendin bilgi edinmek * hûn xebera
hatîna te girt geldîgîni haberi aldîna – a te ve
hakîmî – a xêrê 1) ayî haber, şav dîncî
haber, nîjde, beyret 2) müjdet, mustulu
– a wala dîkewe qula dîwarîna boş îf tes-
sîr kalî – a xwe kirin yek söz bîrlîgîne var-
mak – eke tahlî bî barek hingî re mayê
xwarin açî bir söz uncê talî sözü bile un-
rîna – ên ne baş pis lîkudî (veya söz) – ên
pis pis lîkardî (veya söz) – ên zerah mîna
dîtan in açî sözler uk gîhdîler

xeberbazı *ay-ın* cidas

xeberbezîn *af* ded: konucu, haber yayın

xeberbezînf *w* denikaduculuk

xeberbêj *mêrî* 1. konuşmacı 2. haberci, ulak

xeberbêjî *m* 1. konuşmacılık 2. habercilik, ula-
cılık

xeberdan *w* 1. konuşma 2. konuşma (söyley-
verme, konuşma yapma, (dinleyicilere ba-
rîna) sanat, edebiyat gibi bir konuda bilg-
vermek için yapılan konuşma) 3. konuşma
(konuşma dilî olarak kullanıma) 4. konuşma
(duşunceleri) herhangi bir araç kullanarak
ulaşına) 5. konuşma (ilişki kurma veya iliş-
kiyi sürdürme) 6. konuşma (belli bir biçim-
de söyleme) 7. üç konuşma (şık ve zarf
gününce) 8. sohbet 9. lîf, söz * der harê vê
yekê xeberdan me heqê me ye lîf konuda
söz bize dîşînuyar ~ anîf lîyê xwe kendî-

ne lîf getirmek – çêbûn konuşma olmak,
konuşulmak – hatin rûyê (yekî) (hîmet) söz
getmek, söz (veya lîf) şîmek, lîf vermek –
jê hatîf stendin (h n) konuşmakın keş-
mek – jê re ajîn el (an jî tuneî) söz yok – jê
vêbûn – den söz açılmak – kirin konuşma
yapmak – û hev gerandîn lîf aşînamak – jî
ser serê çêbûn lîf olmak ~ mayê serê söz
gêlîmez ~ pê de kîrîn konferans çekmek ~
pê heketin 1) konuşmaktan kestirmek 2) söz
(konuş) söz (veya lîf) düşmenek – û go-
tînê (yekî) xweş in sözü sohbet yerinde –
xeberdanê zêde dîke lîf lîfî aşar – a dest-
pîkê (an jî destîgîkîrînê) açîf konuşma,
başîna konuşma – a (wî) dî berîya (wî
de ye aşîlan (veya aşîan) pazarlık) – a ve-
kîrînê açîf konuşması – a xwe dîrêj kirin 1)
konuşmasını uzatmak 2) sözü uzatmak – a
xwe qedandîn sözü son vermek – a xwe set
û hînê hev kirin sözü daşamak – a zîrif
nêvîr, malê zehf hêherami çênahe lîzî lîf
yalanîr, çok mal îz haramîye olmaq – ên
(yekî) xweş in (bîr) sözü elî:

xeber dan *ay-ın* l. konuşmak * zarok hîna xe-
ber nakê çacuk dîha konuşamîyar 1. kon-
uşmak (söyley vermek, konuşma yapmak)
* ez dî vê heffîyê dî vîrînê de xeber bîdîm
bî dîha toplîmîda konuşcağîm 3. konuş-
mak (konuşma dilî olarak kullanmak) * zî-
manê Kurîlî xweş xeber dîke Kürşeyî gül-
zel konuşuyê 4. konuşmak (düşünceleri)
herhangi bir araç kullanarak ulaşına) *
mîrvên tal hî aşîretan bî hev re xeber dî-
kîn dîdîmîr îşaretlerle bîrîbîrleryle konuşu-
yîlar 5. konuşmak (ilişki kurmak veya iliş-
kiyi sürdürmek) * em bî kesên li qato jêrê
re xeber dîdîn alî kaitakîlerle konuşuyîdîz
6. konuşmak (belli bir biçimde söylemek) *
dî qîrîka xwe de xeber dîde genîzden kon-
uşuyîr 7. üç konuşma (şık ve zarf gör-
ünmek) * wala wî xeber dîde ayakabîrî
konuşuvîr

xeberdanhez *af* konuşkan

xeberdanhezî *af* konuşkanlık

xeberdar *mêrî* 1. haberci, ulak 2. m haberdar

– bîn haberdar olmak ~ karin haber etmek

xeberdarbûn *w* haberdar olma

xeberdar bîn *ay-ın* haberdar olmak

xeberdarî *m* habercilik, ulaklık

xeberdarkirin *w* haberdar etme

xeberdar kirin *ay-ın* haberdar etmek

xeberdarkîrî *m* habercî * ku eîa jê xeberdar-
kîrîhûşa me dî xwe amade bîkîra habercî
olsaydîk hactîmîrdî

xeberdayî *m* konuşuş olan

xeberdayîn *m* 1. konuşma 2. konuşma (söyley-
verme, konuşma yapma) 3. konuşma (kon-
uşma dilî olarak kullanıma) 4. konuşma
(duşunceleri) herhangi bir araç kullanarak

islətma) 5. konuşma (həqiqi kəlmə və ya dişi-kiyə surdürmə) 6. konuşma (həqiqi bu hiçin-ədə söyləmə) 7. *avə konuşma* (ışık ve yarıl görünmə)

xeberlilikək *arğəbət* cəsus

xeberlilikək *arğəbət* cəsusluk

xeberlək *adət* xəbər, ulək

xeberləki *adət* xəbərlik, uləklük

xeberləx *adət* 1. sözlük 2. xəbərlik, ulək

xeberləxi *adət* 1. sözlüklük 2. xəbərlik, uləklük

xebergerin *adət* cəf, kədər, ləf təsiyəci

xebergerini *adət* dedikoduzuluk, ləf təsiyəçiliği

xebergühdz *adət* 1. ləf təsiyəci, boşboğaz

(sözlənməsi gətirmək səyləri söyləyərən, bu saklamayan) 2. mühbir, xəbərçi

xebergühdzi *adət* 1. ləf təsiyəci içi, boşboğazlık

2. mühbirlük - kəlmə boşboğazlık etmək

xeberçi *adət* xəbərlik

xebername *adət* 1. bəllətin 2. sözlük, lüğət

xebernedən *adət* 1. konuşma 2. sessiz kəlmə, sükut ~ *ju qəbülkülmə tə sessiz kəlmə o-naylamak*, sükut kəlmədən gəlir

xeberok (I) *adət* 1. ləf, söz 2. kəlmə, məsələ

xeberok (II) *adət* küllüblük

xeberok *adət* küllüblük

xeberoşk *adət* 1. məsələ 2. *avə məsələ* (heş və yalan söz) - *gəlmə* hikayə anlatmaq * *ju mə rə*

xeberoşk *gəlmə* em II *ürzə wə kəlmə* bəzə hikayə anlatmaya başlad oru tərsliklik

xeberoşkbəji *adət* məsələ (məsələ anlatma)

xeberoşkbəji *adət* məsələlik

xeberoşki *adət* məsələ

xeberşweş *adət* boşboğaz, tətə sözölü

xeberşweşi *adət* boşboğazlık, tətə sözlülük

xəbis *adət* özəl xəbə

xəbətəndin *adət* 1. çalışırma 2. çalışırma, işləmə, işlətiş (işləməsini saxlama) 3. çalışırma, kullandırma (bir həzmetlə bulundurma) 4. kullandırma (araç və ya alet işlətmə, yönetmə)

xəbətəndin *ləğə* 1. çalışdırmaq 2. çalışdırmaq, işlətmək işləməni saxlamaq * *məkine*

xəbətəndin *məkineyi* işlətmək * *ez və kərgəh* *dixəbətəndin* bə işçiyə bən işlətəyərən.

3. çalışdırmaq, kullandırmaq (bir həzmetlə bulundurma) * *diyə wə wəkü* *kələyan* *dixəbətəndin* *atılaraq* *esir* *gidi* kullandırıldı.

4. kullandırmaq (araç və ya alet işlətmək, yönetmək) * *məkine* *wəy* *dixəbətəndin* *məkineyi* *guzel* kullandırıldı.

xəbətəndi *adət* 1. çalışdırılış 2. çalışdırılış, kullandırılış, məstəzəli

xəbətən *adət* 1. çalışırma (bir şeyi çalışırma və ya əməyə çıxarma üçün etmək və ya) 2. çalışırma (iş və ya gəvəvi olma) 3. çalışırma (iş üzərində bulundurma) 4. çalışırma (məkine və ya aletlər üçün işə yarar və ya işlətişində olma) 5. çalışırma (bir işi yapma, gətirmək üçün çəki hətəmə)

6. çalışırma (bir şeyi yapmaq və ya ögətirmək üçün etmək və ya) 7. çalışır-

ma, işləmə (durğan durumdan hərəkətli duruma gəlmə) 8. çalışırma, işləmə, işlətiş (iş çalışırma, müstəzəli bə olma) 9. işləmə (bir şeyə etmək və ya etmək üçün dəyərişli hətə gətirmə) 10. çalışırma, didirmə

xəbətən *ləğə* 1. çalışmaq (bir şeyi çalışdırmaq və ya əməyə çıxarmaq üçün etmək və ya) * *ez* *ju* *bə və bəhəmə* *sə salan* *xəbətən* *bə* *esir* *için* *oç* *yil* *çalışdır* 2. çalışmaq (iş və ya gəvəvi olmaq) * *heval* *di* *fabrikayə* *də* *dixəbətə* *akadək* *fabrikada* *çalışdır* 3. çalışmaq (iş üzərində bulundurma) * *ez* *dixəbətən*

ku *ev* *il* *akadəkə* *fermi* *wəki* *wərgər* *ə* *bə* *rojəmə* *dixəbətə* *onun* *resən* *bə* *dixəbətə* *məstəzəli* *olaraq* *yevmə* *ilə* *çalışdır* *mə* *blayır* *rəm* 4. çalışmaq (məkine və ya aletlər üçün işə yarar və ya işlətişində olmaq) * *plənyə* *dixəbətə?* *plənyə* *çalışdır* *mu?* 5. çalışmaq (bir işi yapmaq, gətirmək üçün çəki hətəmə)

* *piç* *lə* *xəbətən* *ku* *mə* *blükülə* *yıldırı* *didirmək* *çün* *çək* *çalışdır* 6. çalışmaq (bir şeyi yapmaq və ya ögətirmək üçün etmək və ya) * *zərək* *li* *dixə* *wə* *dixəbətə*

çəkək *dixəbətə* *çalışdır* 7. çalışmaq, işlətmək (durğan durumdan hərəkətli duruma gəlmək) 8. çalışmaq, işlətmək (iş çalışmaq, müstəzəli bə olmaq) * *dukan* *xəwə* *dixəbətə*

lə *dukan* *için* *şweş* 9. işlətmək (bir şeyə etmək və ya etmək üçün dəyərişli hətə gətirmək) 10. çalışmaq, didirmək

xəbətən *adət* 1. çalışırma, bəllətin 2. işlətmə

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xəbətən *adət* 1. çalışdırılış 2. işlətməlik

xecil *m* utandı. çekimce
xecilkirin *m* utandı. çekimce
xecil kirin *ğış* utandı. çekimce
xeciñk *başlı* gelmek (Papaverrhoeas)
xeyçurak (I) *başlı* gelmek (Papaverrhoeas)
xeyçurak (II) *başlı* kulağıç (Harende)
xedar *ed* 1. gaddar (zalam, kayıç) 2. ağır (teh-
likeli, korkulu, vahim) * neyweşê xedar a-
ğır hasta * birindarê xedar ağır yaralı 3.
labu, kükücü, (buzi) busialıklar veya uları r-
qın 4. ölümceol * birineke xedar ölümceol
bir yara ~ nün gaddar olmak

xedarane *ê* gaddarca

xedar hün *ğış* gaddar olmak

xedari *m* gaddarlık (zarımlık, kıyımlık) ~ ki-
rin gaddarlık yapmak

xedeh *m* 1. garap 2. apt, lirtina

xedeme *başlı* hademe

xedemeli *m* hademelik

xedeng *baş* xedeng (I)

xedeng (II) *m* ağaçtan ek

xedeng (III) *m* terazi

xedir *baş* xedi

xedir *m* gadir, kıyı - lê bün gadir ağranmak

xedirkirin *m* gadretine

xede kirin *ğış* gadretmek

xedelêbün *m* gadir uğranca

xedlê bün *baş* gadir uğranmak

xedelêbünl *m* mağduriyet

xedlêbünvi *ed* mağdur

xedlêkirin *m* gadretme

xedr lê karin *baş* gadretmek

xedrl *m* gadrluk

xel *m* 1. gizli sözl. 2. sözl. (başkalarından giz-
lenen, gizli tutulan)

xelandin *m* gizleme, saklama

xelandin *ğış* gizlemek, saklamak

xelar *ed* gaffir (bağışlama, ayıp anı örtmesi
olan Allah)

xelbün *m* 1. gizlenme, saklanma 2. gözle gö-
rünme (kerdar var olduğu halde gözünü
görmeine)

xel bün *ğış* 1. gizlenmek, saklanmak 2. gözle
görünmek (kendisi var olduğu halde
gözünü görmeine)

xele *m* gam, dert

xelgeh *m* saklanma veri

xelik *m* tuzak (kışları yakalanmaya yarar araç
veya düzen)

xelikvedan *m* tuzak kurma

xelik vedan *ğış* tuzak kurmak

xelil *ê* aniden, gitmeden

xelirandin *m* 1. bağışlanca 2. saklama, koru-
ma, esirgenme

xelirandin *ğış* 1. bağışlanmak 2. saklanmak,
kurumak, esirgenmek * Xwedê te bixeliribe
Allah sem korusun

xelirandî *ed* 1. bağışlanmas 2. korunmas

xelirin *m* 1. bağışlanma 2. saklanma, korun-

ma, esirgenme

xelirin *ğış* 1. bağışlanmak 2. saklanmak, koru-
nmak, esirgenme

xeliye *başlı* haliye, detektif

xeliyeti *m* haliyelik, detektiflik

xell *ed* 1. başı, gizli 2. *başlı* haliye, gizli polis

xellbün *m* görünmez olmak

xeli bün *ğış* görünmez olmak

xellkirin *m* görünmez kalma

xell kirin *ğış* görünmez kalma

xellî *m* 1. gizli k 2. haliye ik

xelk *m* 1. kapan, tuzak 2. hile, düzen ~ danim
kapan kurmak

xelket *ed* gaffir

xelkirin *m* 1. saklama, gizleme 2. saklama
(kaybolunması için gizli bir yere kayınca)

xel kirin *ğış* 1. saklamak, gizlemek 2. sakla-
mak (kaybolunması için gizli bir yere koy-
mak)

xelkiri *ed* saklı, saklanmış olan

xelket *m* gaffir, dalga, ayırmalık

xelnet *başlı* 1. haliye 2. casus

xelnetî *m* 1. haliyelik 2. casusluk

xels *m* kutluk

xels lê hün *baş* kutluk görmek

xelî *m* yas ead-ri

xelîq *ê* kaşîr ~ê *ed* biçik üç etek

xelxelik *m* saklanmaç

xelzan *başlı* kalma

xelzanî *m* kalınlık

xekendor *başlı* geniş yapraklı dikenli bir ot

xel *başlı* 1. hard (zarar vermektan, üzümcten
veya kecelik yapmaktan hoşlanan kimse) 2.
hün (kötü bir niyet taşıyan) 3. sinsi 4. habis
(kötücül) * taya xel nabis sîrta ~ bün sîrta
olmak ~ ~ bün hün ~ ~ lê nîrctîm (I) sîn
cîr bakmak (kumazca bakmak) 2) sîr: sîr-
sî bakmak, ters ters bakmak

xela *m* 1. kutluk (karaklık, savaş gibi sebep er-
le üzüntü yetismemesi ve bundan doğan aç-
lık) 2. kutluk (yiyecek maddelerinde görülen
darlık) 3. kutluk, yaklak * xelaya nîrctîm et-
kek kutluk ~ rabûn (bir şeyin) kutluğa ki-
ran görmek * tu dibêjt qey ji ber xelâyê nî-
lîtye kutluktan çıkmaç görülemek ~ G edê
elûm kalim * sala xela û xelâyê olum kalim
yê ji -ya nîrctîm re adan kutlukta (ve-
ya yaklugunda) ji -yê nîlîm kutluktan çık-
mak

xeladûî *ed* kutluk görmüş kimse

xelag *baş* xela

xelam *m* zîl

xelamir *m* ailesi cenazesi

xelan *m* 1. amilma 2. bulantı (iç geçirme)

xelanelin (I) *m* 1. burma, burkama 2. bürme,
çüme 3. devanme, yâma

xelanelin (II) *m* 1. burma, içimr gecmeçce (e-
den olma (arade, bûğrsak sanctîmâ) 2. bur-
mek (zîme, sîkîti vetme)

- xelandin (III) *w* yikına
 xelandin (I) *ba* helal-olun
 xelandin (II) *ğw* 1. burmak burkmak 2. bak-
 mek, eğmek 3. dövme, yıgnak
 xelandin (II) *ğw* 1. bur-olmak içinin geçmesi-
 re neden olmak (mide, bağırsak sancılığak)
 * *ülâ mürov dixelilin* insanın için buru-
 yo-lar 2. burmak uzunek, sikinti vermek;
 xelandin (III) *ğw* yıgnak
 xelandi *zi* burkuk, burkulmuş olan
 xelâw *z* 1. hatıce * *awârin wi yân xelâw* he-
 me onun hatıce hakikatı var 2. sinawe
 Xelağ *w* Yaradın, Yarattın
 xelas *w* 1. kurtuluş, kurtuluş 2. bitme, biten 3.
 bir işin nihisinde verilen şey
 xelasbün *w* 1. kurtulma 2. kurtulma (istenme-
 yen, sikinti veren, hoşlanılmayan bir kimseden,
 bir yerden, bir durumdan uzaklaşma) 3.
 kurtulma (doğuma) 4. bitme 5. bitme, bit-
 keme 6. bitme (sana emre, tamamlanma) 7.
 dolma (süre, hesap tamamlanma)
 xelasbün *ğw* 1. kurtulmak * *gaya dîlin ku*
 ez ji *destê wan xelas bûme kîfî kîrin* elle-
 rinden kurtulduğumu gestüme sevindiler 2.
 kurtulmak (istenmeyen, sikinti veren, hoş-
 lanılmayan bir kimseden, bir yerden, bir du-
 rumdan uzaklaşmak) * *ji bo ku ji bin bân-*
*dora wî xelas hibe, herwî dida xwe nru*n el-
 kusinden kurtulmak için çela hüseyyêdu 3.
 kurtulmak (doğuma) 4. bitmek 5. bitmek,
 bitkemek 6. bitmek (sana emre, tamamlan-
 ma) 7. dolmak (süre, hesap tamamlan-
 mak) * *qewî wî xelas bû, malnîşin bil* su-
 rası dolmuş emekkiye ayırdı
 xelasbüyn *w* 1. kurtuluş 2. kurtuluş (istenme-
 yen, sikinti veren, hoşlanılmayan bir kimseden,
 bir yerden, bir durumdan uzaklaşma) 3.
 kurtuluş (doğuma) 4. bitiş * *jişî xelasbüyn-*
na teyîşkê wêre mala me ayının bir gün-
 den sonra lize gel 5. bitiş (sana emre, tamamlan-
 ma) 6. dolma (süre, hes. p tamamlanma)
 xelasbüyn *zi* 1. kurtuluş, varesi 2. bitmiş,
 bitkenik 3. bitmiş olan, tamamlanmış olan
 xelâsek *w* 1. bitim, bitiş (bir işin bitimi) * *yê-*
wa xelâsekê birîş geçesi 2. bir şey yapıp hi-
 tirince verilen şey
 xelâsî *w* 1. kurtuluş 2. kurtulma iyileşme - yu
 (yekî) nîn e ornaw, iyileşme ihtimali olmayan
 xelâsik *w* 1. kurtuluş 2. *bu* xelâsik
 xelâsikwaz *awî* kurtuluşçu
 xelâsikwazî *w* kurtuluşçuluk
 xelâskar *awîn* kurtarıcı
 xelâskarî *w* kurtarıcı
 xelâskar *nêw* 1. kurtarıcı 2. bitme, bitizen 3.
 mezun, bitiren * *xelâskarê wê dîhistanê* bu
 okulun mezunları
 xelâskeçî *w* 1. kurtarıcı 2. bitirici
 xelâskirin *w* 1. kurtarma, kurtarmak, kurtuluş
 (bir canlıyı bir felâketten, tehlikeden veya

zora durumdan uzaklaşma) 2. kurtarma
 (kurtulmuşu sağlama) 3. kurtarma (kazan-
 dırma, yeniden ele geçirme) 4. kurtarma
 (ceza alınmasını isteme) 5. kurtarma (bir
 kimseye zarar gelmesini isteme) 6. kurtar-
 ma (olumsuz olmak, bir şeyin değerini kar-
 şı lamama) 7. kurtarma, idare etme (alış ve-
 rişte, el verme, kurtarma) 8. geçme 9. bitir-
 me, bitiren 10. bitirici, bitkeme, bitirici bit-
 keme 11. bitirme, tamamlama

- xelas *kîrin* *ğw* 1. kurtarmak (bir canlıyı bir
 felâketten, tehlikeden veya zor durumdan u-
 zaklaşdırmak) * *ew ji ferahandinê xelas* kîr
 odu bağlandıktan kurtardı 2. kurtarmak
 (kurtulmasını sağlama) 3. kurtarmak (ka-
 zandırmak, yeniden ele geçirmek) * *xanî ji*
kurtulmayê xelas kîriye ew rehşeden kur-
 tarıw 4. kurtarmak (ceza alınmasını isteme)
 * *uncan parêzerêk dijkar re xelas* hij-
 ke emek bir avukat seni kurtarıdır 5. kur-
 tarılmak (bu kimseye zarar gelmesini isteme)
 * *me karkû ew bi şertêk ji wî malê*
ezî xelas bikira onê bir şarta bu çürük
 malden kurtarılırdık 6. kurtarmak (olum-
 suz olarak, bir şeyin değerini karşılamamak)
 * *ew pere mîn xelas* malkê bu para beni kur-
 tarıw 7. kurtarmak, idare etmek (alış ve-
 rişte, el vermek, kurtarmak) * *ez bi wê* *şeyê*
alkarîn bilim, xelas malkê o fiyatı ver-
 men, kurtarmıyordı ya e idare etmez 8. geç-
 me * *gula* ilerî xelas kîr kurşun kapıyı
 geçti 9. bitirmek 10. bitirmek, bitkemek,
 bitirici bitkeme 11. bitirmek, tamamlan-
 mak * *xanî xelas* kîr ew tamamladı
 xelâskîrî *zi* 1. kurtarıcı 2. bitirici olan
 xelas *nêw* *ğw* bitmek, bitkemek, bitkemek

xelâsuk *w* 1. bitim (bitime) 2. şey (bir şeyin
 en azından gelen bölümü, bitimi) 3. bir işin
 bitim sonunda verilen şey - *a* (işteki) *dîlin*
 sonunu almak

xelâz (I) *derbêl* bademta - *awêtin* *ba* (yekî) ci-
 ma vermek - *dîrêjî* (yekî) kîrin cana ver-
 mek

- xelâz (II) *w* 1. ödül, mükâlat 2. hedıye, arma-
 ğan 3. dugüne davet için gönderilen hedıye
 4. ödül, armağan * *xelâza* aştıyê ya navne-
 teweyî nişanêres: başı ödülü * *xelâza* na-
 belê nobet: armağanı 5. armağan (bir bilim
 adamının emek verdiği alanda onu anmak o-
 çün hazırlanan bilimsel eser) 6. söz kesme,
 nişanlama - *dan* ödül vermek - *dan* (yekî)
 (tarici) ödül vermek - *danîn* söz kesmek,
 nişan yapmak - *gîrtin* (şey ji ştyndin) ödül
 almak, mükâlat almak - *kîrin* armağan et-
 mek - *wergîrtin* ödül almak, mükâlat al-
 mak

xelâzandin *w* 1. söz kesme, nişanlama 2. söz
 kesildikten sonra gelin nöjyana göçürülen
 hedıyeler

xelaftığı *edw* ödül almaya, öcü, atması olan
xelaftığı *ed* ödüllü, ödül almaya olan
xelâkî bir xelat (II)
xelatî *w* kılık
xelatkîrîn *m* 1. bedellenenme, mükâllânlanma
 2. söz kesme, nişanlanma
xelat kirin *ışğ* 1. ödüllendirme, mukâllâf-
 1. rirmek 2. söz kesme, nişanlanmak
xelatkîrî bedülendirme
xelatvan *w* çamaşı
xelatvanî *w* çamaşılik
xelbîn *w* hâletname
xel bûn *ışğ* hâletlemek
xelbüyîn *w* hâletname
xele (I) *w* hare
xele (II) *m* tespit
xelef (II) *m* hücefe, ardi
xelef (III) *m* teahî - lâ vege andin tetaf, etmek
xelef (III) *m* ya an, ya baş - götin yalan söyle-
 mek, yanlış anlatmak
xelefî *w* aletlik, ardi ik
xelek (I) *m* taşlık ve ekilip biçilmeden tatlı
 parçası
xelek (II) *m* 1. halka (çesitli metallerden veya
 tahtadan yapılmış çember) 2. halka (çember
 biçiminde çesitli nesnelere yapılmış bu-
 zurma aracı) 3. halka (değerli metallere
 yapılan çember biçimindeki süs eşyas.) *
xeleka zê *w* di *guhê wê* de kulağına otu-
 ran halka 4. halka (su gibi sıvıların içine katı
 bir maddenin çözümesiyle oluşan, g trike hü-
 yuylek açılan çembere benzeyen biçim) *
 di *avê* de **xelek çêbûn** suyla halkalaşma olma
 5. halka (çember biçiminde dizilen toplu-
 luk) 5. çit boyunduruğu ile karabarmı bir-
 leştiren halka 6. usna kilit toka takma 7.
 bukîle, saç lulesi * **xeleka pot** saç lulesi 8.
 halka (bir z ne n oluşturur halka veya pa-
 calardan her biri) 9. hijriye (mâşer pasta-
 ları için uçları sık demir halka) 10. azer yü-
 zük 11. otuz ihrethongı bir bakımdan bir bü-
 tünü oluşturdu sayıların (ünat, son) 12. dizî
 bölüm (bir bölüm veya programın peşpeşe
 gelme bölümlerinden her biri) * **xeleka** Ötin
 bölüm bölünme - bi - bukîle bukîle - - (I) hal-
 ka halka 2) kıvrım kıvrım 3) bukîle bukîle -
 - kıvrım kıvrım - -*i bûn* bukîle bukîle olma
xelekular *w* halkalı
xeleki *ed* 1. halkalı 2. halkalı, halkalı (halka
 biçiminde olan) * di *guhê wê* de guhureke
xeleki kulağında halkalı bir küpe 3. lüle lüle,
 bukîle bukîle
xelekîhûn *m* 1. halkalanma 2. lüle lüle olma,
 bukîle bukîle olma
xeleki bûn *ışğ* 1. halkalanmak 2. lüle lüle
 olmak, bukîle bukîle olmak
xelekîbüyîn *m* 1. halkalanış 2. lüle lüle oluş,
 bukîle bukîle oluş
xelekîkîrîn *m* 1. halkalanma 2. lüle lüle yapma

xeleki kirin *ışğ* 1. halka olmak 2. lüle lüle
 yapma
xelekolî *ed* 1. halkamsı, halkavi (halka biçiminde)
 2. bukîleli, lüle lüle (saçları lüle lüle olan)
xelekoyî *ed* 1. halkalı (halka biçiminde olan)
 2. halkamsı
xelekoyîhûn *w* halkalanma
xelekoyî bûn *ışğ* halkalanmak
xelekoyîbüyîn *w* halkalanış
xelekoyîkîrîn *m* halkalanma
xelekoyî kirin *ışğ* halkalanmak
xeleksan *ed*de halkalı
xeleksanî *m* halkalılık
xelek xeleki *ed* 1. halka halka 2. kıvrım kıvrım,
 kıvrım kıvrım 3. lüle lüle
xelî *ed* eşya
xelîk *m* gardan (çene altı için)
xelendor *ed*de bir tar *ed*
xelendûr *m* doğuyuşun sonraki ilk gün
xelêber *ed* azgın (cinsel olarak)
xelêberî *ed* azgın, azgınlık (cinsel istekler, aşırı
 olma)
xelêberîhûn *w* azma, azgınlık (cinsel duy-
 guların azma, cinsel istekler, aşırılığın)
xelêberî *bûn* *ışğ* azmak, azgınlık (cinsel
 duyguların azma, cinsel istekler, aşırılığın)
xelêberîhûyîn *m* azma, azgınlık (cinsel duy-
 guların azma, cinsel istekler, aşırılığın)
xelêberîkîrîn *m* azma, azgınlık (cinsel
 duyguların azma, cinsel istekler, aşırılığın)
xelêberî kîrîn *ışğ* azmak, azgınlık (cinsel
 duyguların azma, cinsel istekler, aşırılığın)
xeleng *ed*de süpürge otu
xelî *ed* yanlış, galsi -ê **meşhûr** galsimeşhûr
 -ên **rastnêvî** - mîla yanlış
xelêayî *w* yanlışlık
xelêê *his* *ed*de yanlışlık
xelêî *kirin* *ed*de yanlışlık
xelêî *m* 1. yanlışlık 2. yanlış - *kirin* hata et-
 mek (veya işlemek)
xelêkîrîn *m* 1. yanlış yapma 2. yanlış (doğru,
 gerçek ve gerçek olanı ayırt edemeyen
 durumun gelme)
xelî *kirin* *ışğ* 1. yanlış yapma 2. yanlış (doğru,
 gerçek ve gerçek olanı ayırt edemeyen
 durumun gelme)
xelêwar *ed*de eğri bükür
xelêwarî *ed*de eğri bükür
xelêyan *m* çalıyor
xelêk *ed*de meşe, meşme, çöğ, eği, sarı, plü-
 sinta (karak için)
xelêk *m* *ed* ve *taşı* *ed*
xelî *ed* saçma
xelîandîn *ışğ* saçmalama
xelîfî *ed* saçma, saçmalık, abes
xelîfîn *m* saçmalama

xelîfin *îşğ* sacmalanmak
 xelîk *n* kûçuk taş
 xelîndor *w* :lk sürtün yapılan mayasız peynir
 xelîqandîn (I) *n* boğma
 xelîqandîn (II) *w* kılıfçene, kapaqma
 xelîqandîn (III) *n* yaratma
 xelîqandîn (I) *îşğ* boğmak
 xelîqandîn (II) *îşğ* kılıfçenek, kapaqmak
 xelîqandîn (III) *îşğ* yaratmak
 xelîqandî (I) *n* :el boğuk, boğmuş
 xelîqandî (II) *n* kılıfçi, kapaqçı
 xelîqandî (III) *n* yaratık
 xelîqîn (I) *n* boğuzma
 xelîqîn (II) *w* kılıfçeme, kapaqçema
 xelîqîn (III) *n* yaratılma
 xelîqîk (I) *îşğ* boğulmak
 xelîqîk (II) *îşğ* kılıfçenmek, kapaqçenaz
 xelîqîk (III) *îşğ* yaratılmak
 xelîs *n* hilezên
 xelîsrandîn *n* 1. yaratma 2. şaşırma 3. aldanma (heklememek bir davranışla yapılma) 4. aldanma (bu şeyin görünürdeki durumu, o şeyin üstünlüğü bakılmadan yanış bir karar verme)
 xelîsrandîn *îşğ* 1. yaratılmak 2. şaşırılmak * tu il şir dîsekîni û anîn dîkeltîni sen burda durup beni şaşırıyorsun 3. aldanmak (beklememek bir davranışla yapılma) 4. aldanma (bu şeyin görünürdeki durumu, o şeyin üstünlüğü bakılmadan yanış bir karar vermek)
 xelîşin *n* 1. yaratma 2. şaşırma 3. aldanma
 xelîşîn *îşğ* 1. yaratılmak 2. şaşırılmak 3. aldanılmak
 xelîşîner *n* 1. yaratıcı 2. şaşırıcı
 xelî (I) *w* 1. hantlık 2. sımsılık - kîrin hantlık etmek
 xelî (II) *n* burkuk, burkulmuş olan
 xelîç *n* harîç
 xelîfe *n* 1. halife * xelîfeyê dinê îslamê îstîzan hîşîfê 2. vekil (zarîkalarê)
 xelîfeti *w* hîşîfîlik, hîşîfeti
 xelîle mekûn zil (zarînağa bakılan zil)
 xelîlık borîn mantar
 xelîloşk *borîn* mantar
 xelîn (I) *n* 1. burkulma (burkuma isme kuru olma) 2. yıklma (yerinden oynatma) 3. yığılma, yıkılma, devrîlme 4. keşme
 xelîn (II) *îşğ* 1. içi boşaltma, kıymama, kazınma, burkulma (açlıkta mîcesi kazınma) 2. içi boşaltma 3. burkulma (üzülme, sıkıntı çekmek)
 xelîn (I) *bor* xelîn
 xelîn (II) *îşğ* 1. burkulmak (burkuma işre konu e'mak) 2. yıklmak (yerinden oynatmak) * uterik ketibû û mîlê wî ji elî xelîyabû adan dîşmiş, kolu çikmiş 3. yığılmak, yıkılmak, devrilmek * dar xelîyane ağaçlar devrîlmîş * bejna te bîkete boyun posun devrê 4. keşmeme
 xelîn (III) *îşğ* 1. içi boşaltmak, kıymama, kazınmak, burkulmak * dilê birî dîxete içim

kıymama (açlıkta mîcesi kazınmak) 2. içi boşaltmak * dilê birî dîxete içim (iç boşaltma) 3. burkulmak (üzülme, sıkıntı çekmek)

xelîs *n* hilezên

xelîs *w* 1. burkulma 2. işçilik

xelîlık *w* 1. xelî bağlanmış deriden para cürdanı 2. işçilik

xelîlık *bor* xelîlık

xelîz *n* pis

xelk *n* 1. halk (ayrı ülkede yaşayan, aynı uyruktan olan insan topluluğu) 2. halk (ayrı soydan gelen, aynı ülkelerin, birliği olarak yaşayan insan topluluğu) * xelkê Kurd Kürt halkı * xelkê Acûri Acuri halkı 3. halk (bu ülke içerisinde yaşayan değişik soylardan insan toplulukların her birini) * xelkê Hindîstana Hindistan halkları 4. halk (belli bir bölgede veya çevrede yaşayanları kütünü) * xelkê qand koy halkı * xelkê taxê mahalle halkı 5. halk (yarencilere göre bir ülkede yaşayan, burkunu) * dîvê emî ji xelk re raşedarîyê bîkîti ha ka bîzmer oçmenîyê lazam 6. halk (aydınların dışında kalan topluluk) * xelk ji may xelk bû halktan biriyê 7. halk (çide) 8. halk (el alem, yabanca) * xelk çî dîbêje bîla bîbêje ji nam re çî halk ne'irse demî bîna re ~ û alem el zîkîti, demîyê alem, el güti, xelk kat el * xelk û alem dê ji me re çî dîbêje? el âlem baze ne der? * wê xelk û alem ji wî çîptî re çî dîbêje? bu ise el âlem ne der? ~ê mîr dîkîştîni bigûrîyan hûz dîştîstîni el âlem ne yapiyor sen ne yapıyorsun ~ê wê derê erah * hûn ji xelkê wê derê ne? siz ne erah mîsîmîz? ~ê xelîb yad etler

xelkîno *n* ey ahali, ey halk
 xelkzan *n*bor halk bilmeç
 xelzani *w* halk bilmeç
 xelmuş *bor* xelmuş
 xelpeş *w* eyden ûnna çatriya çîkiş, veya eyden ûnna inîş geçî.
 xelq *n* yanma
 xelqandîn *n* kılıfçeme
 xelqandîn *îşğ* kılıfçenmek
 xelqandî *n* kılıfçi
 xelqandîn *n* yaratılma
 xelq bûn *îşğ* yaratılmak
 xelqe *w* halka
 xelqekîrin *w* halkalama
 xelqe kîrin *îşğ* halkalamak
 xelqîn *w* kılıfçeme
 xelqîn *îşğ* kılıfçenmek
 xelqkîrin *w* yarıma
 xelq kîrin *îşğ* yaratılmak
 xelqamêlto *n* karacakçışık
 xelûz *w* kîyma
 xelwet *n* halvet
 xelwetgeh *w* halvetname

xelwetî *zewê* 1. halvetî (badetlerina tenebuda yapan bir rariyat) 2. halvetî (hurî rîkattan olan zimse)

xelwetîşîn *zê* halvette otuzun. muzewî

xelwetane *w* halvetiçare

xelxel *w* gürüllü, patırtı

xelxale *w* kaygı, tedirginlik

xew (II) *w* abla

xew (II) *w* 1. gam, tasa, kaygı 2. derh, gam * ku dibe ewar xewên wî (adîblin akşam oldu mu derdi tepar 3. huzur; 4. vana * qet ne xewa wê hiç umrunda değıl 5. wez deri (so runa kaygı) 6. we: amac - kişandin gam çekmek - naket sorun değıl! deat değıl! - nekışandlu gam etmemek - wewarin gam etmemek ~ nûn e! deri değıl! - revandûn efkâr dağıtmak ~ û xiyal gam deri - xwarin 1) gam çekmek, tasa etmek (veya çekmek) 2) umursunmak ~a (yekî) don jibîrkirin eğlenmek, avlanmak ~a kê kû ye kur kine dum çuma ~a (yekî) nebûn zîzzemediğe dön-mek, görmemise dönnek (başında geçme-nis gibi olmak) ~a (tiştêkî) nekîrin umur-sunmamak, tahata bakarak ~a (yekî) nûn e hiç umrunda değıl ~a qiliug e ku Mîrad raleşîye hu, anuq ur runda ni ki, zala munda bir deyus ~a (yekî) revandin eğlenmek, avlanmak, teselli etmek (veya vermek) - wî ne tu ke e ma gore hawa hos ~a Xidirê gawa bapê çarowê ye çox îmensiz bir şey; kendî-ne derî etmek ~a (tiştêkî) xwarin tasası çekmek ~a (yekî) xwartin (barî) endişe-lenmek ~a xwe pê revandin avutmak -ên (yekî) ruhûn efkârlanmak, tepmek, depres-yon * ku bû ewar xewên wî raillîn akşam oldu mu derdi tepar ~an nexet kaygılan-ma! merak etme! -ên xwe dan ber serê xwe muawina etmek -ên xwe doqur xandin aşarın içine atmak -ên xwe ji hev re gîlî kir-in derleşmek -ên xwe revandûn efkâr dağıtmak * ca em herîa qasêk xewên xwe hi-revandin biraş gidiş evkâr dağıtma

xewşîrîn *w* gam verici

xewam *bir* xewar

xewarî *w* meyhan

xeway *w* mürekkep

xewaz *w* garmaz

xewazî *w* garmazlık

xewbar *w* 1. gamlı, kaygılı, tasalı 2. hüznü, efkârli, üzgün, üzgünlü 3. endişeli, dusun-celi 4. acılı, acıklı, kederli, derh (acı olan kimse) ~ bûn 1) gamlı olmak 2) üzül-mek, üzgün olmak, mahzun olmak - kîrin üz-mek, üzüntü vermek, mahzun etmek

xewbarbûn *w* 1. gamlanma 2. üzülme

xewbar bûn *şîgî* 1. gamlanmak 2. üzül-mek

xewbarbûyîn *w* 1. gamlanış 2. uzuluş

xewbarî *w* 1. gamlilik 2. hüznülük, üzgün-lük, mahzunluk 3. endişelilik, dusünceçilik

4. acıklılık, derhlik, kederlilik

xewbarbûn *w* 1. gamlanma 2. üzme

xewbar kîrin *şîgî* 1. gamlanmak 2. üz-mek

xewbûn *w* merama erdiren

xewlêvîn *w* gam verici

xewlêv *bir* xewa

xewdar *w* 1. gamlı, kaygılı, tasalı, guleli * çî serîyekî min î xewdar heye ne guleli ba-gım var 2. huzur, efkârli, üzgün, üzgünlü 3. endişeli, dusünceçî 4. acılı, acıklı, kederli, derh (acı olan kimse)

xewdarbûn *w* 1. gamlanma 2. efkârlanma, hüznlenme 3. üzülme

xewdar bûn *şîgî* 1. gamlanmak 2. efkârlan-mak, hüznlenmek 3. üzül-mek

xewdarbûyîn *w* 1. gamlanış 2. efkârlanış, hü-zünlüş 3. üzülüş

xewdarbûyîn *w* gamlanma

xewdarî *w* 1. gamlilik 2. efkârlilik, huzur-lük, üzgünlük

xewdarîkirin *w* 1. gamlandırma 2. efkârlan-durma, hüznlendirme 3. üzme

xewdar kîrin *şîgî* 1. gamlandırma 2. efkâr-larlandırma, hüznlendirme 3. üz-mek

xewder *w* 1. gam verici, kaygı verici 2. esef verici

xewdîke *w* gamlı, derh

xewşîrî *zewê* haka, eruz

xewşîk *w* çekerilme

xewşîr *zewê* kertenkels

xewşîrtin *w* 1. gamlanma 2. hüznlenme, u-zülme 3. derleşme

xewî gîrlin *şîgî* 1. gamlanmak 2. hüznlen-mek, uzulmek 3. derleşmek

xewşîrtî *w* 1. gamlı 2. hüznü, üzgün 3. derh

xewşîn *w* 1. gamlı, kaygılı, tasalı 2. efkârli, üzgün, üzgünlü, meşul 3. derh - hûn 1) gamlanmak 2) üzgün olmak, mahzun olmak 3) üzümek - kîrin 1) gamlandırmak 2) üz-mek 3) üzüntü vermek, mahzun etmek - - üzgün üzgür ~-ê mîxe kîrin üzgür üzgün bakmak

xewşînbûn *w* 1. gamlanma 2. efkârlanma, ef-kâr bostma, huzunlanma 3. üzüm 4. derleşme

xewşîn bûn *şîgî* 1. gamlanmak 2. efkârlan-mak, efkâr bostmak, hüznlenmek 3. üzül-mek 4. derleşme

xewşînbûyîn *w* 1. gamlanış 2. efkârlanış, ef-kâr bostma, hüznleniş 3. üzölüş 4. derleşiş

xewşînî *w* 1. gamlilik 2. efkârlilik, huzur, üz-günlük, mahzunluk

xewşînkî *w* 1. gamlandırma, kaygılandırma 2. hüznlendirme 3. üzöl

xewşînkîrîn *w* 1. gamlandırma, kaygılandırma 2. efkârlendirme, hüznlendirme 3. üzme

xewşîn kîrin *şîgî* 1. gamlandırmak, kaygılan-dırmak 2. efkârlendirmek, hüznlendirmek 3. üz-mek

xemginkiri *mf* 1. gamlandırılmış 2. hüzünlendirilmiş olan

xemgî *mf* 1. gamlı, kaygılı 2. etkârlî, üzgün, melûl, özünçü 3. derli - bûn 1) gamlandırılmak, kaygılanmak 2) üzgün olmak üzgün durumla olmak mahzun olmak - kirin G-züntü vermek, mahzun olmak

xemgîrbûn *mf* 1. gamlanma, kaygılanma 2. etkârlanma, hüzünlendirme, mahzun olma 3. üzünme

xemgîr bûn *fiyâh* 1. gamlanmak, kaygılanmak 2. etkârlanmak, hüzünlenecek, mahzun olmak 3. üzümek

xemgîrbüyün *w* 1. gamlanmış, kaygılanmış 2. etkârlanmış, hüzünlendirilmiş, mahzun olmuş 3. üzülüş

xemgîri *w* 1. gamlılık 2. etkârlilik, hüzünlülük, üzgünlük, mahzunluk 3. derlilik

xemgîrkirin *fiyâh* 1. gamlandırma, kaygılandırma 2. etkârlendirme, hüzünlendirme 3. üzme

xemgîr kirin *fiyâh* 1. gamlandırılmak, kaygılandırılmak 2. etkârlendirilmek, hüzünlendirilmek 3. üzmek

xemguzin *mf* gamları seçen

xemk bir xem

xemlândin *w* 1. süsleme 2. süslenme (soz ayınlarıyla güzelleştirme) 3. bezekleme, bezeme 4. donatma, donatma (donatma giymen sağlama) 2. donatma, süsleme (göz alıcı şeyler kullanılarak gösterişli duruma getirme) -a atoz (an ji girîl) ar girîşk bezeme -a wam evnî wêkî leyfîstina zarokan e boyîstî koçu gîbî

xemlândin *fiyâh* 1. süslemek 2. süslenmek (soz ayınlarıyla güzelleştirmek) 3. bezeklemek, bezemek 4. donatmak, donatmak (birinin giymen sağlama) 2. donatılmak, süslenmek (göz alıcı şeyler kullanarak gösterişli duruma getirilmek) * hemîk beşce hi küllîkan xemlândin bütün bahçeyi çiçeklerle donattı

xemlândî *mf* 1. süslü, süslenmiş olan 2. bezekli, beşli, bezemeli (bezelenmiş, bezemiş olan) 3. donatıcı, donatıcı

xemlân *mf* 1. süslenme, süslenme 2. bezeme, bezeme 3. donatma, donatma 4. alımla

xemlân *fiyâh* 1. süslenmek 2. bezemek 3. donatılmak 4. alılmak

xemlîner *w* *mf* süsleyici

xemlînlük *mf* 1. süsleyici 2. donatıcı

xemlîr *w* *mf* rengi

xemlîrok *w* bir tür sekerleme

xemkêş *mf* *mf* 1. gam çekme, sı ekş 2. derl çekme

xemkêşî *mf* 1. gam çekme, çirkeşlik 2. derl çekme

xemkîran *w* 1. gam çekme 2. etkârlanmak

xem kirin *fiyâh* 1. gam çekilmek 2. etkârlanmak 3. umursanma

xemkîşandîn *w* 1. gam çekme 2. etkârlanma 3. umursanmak

xem kişandî *fiyâh* 1. gam çekmek 2. etkârlanmak

xemlî *mf* 1. süs 2. süs, bezek, beş 3. süs (süsleme veya süslenme işi) * mîlayê xemlî kîrsimê ye çîsî dîşkîn 4. süs (unları güzelleştiren) 5. süs, bezek - *û laras xwe mîşanî (yekî) kirin* hoy göstermek, gösteriş yapmak - *û memlî süs pîs - û xêz 1) süs, süs pîs * xemlî û xêza hâlê evnî sîrû 2) zînnat eşyası, süs eşyası -a xwe danîn 1) netustan olmak 2) meclî doğuş yapınak*

xemlî bûkaniyê *mf* gelinlik

xemlî bûkê *mf* 1. gelin süsü 2. gelin beşgi

xemlî dergüşê *mf* eşek süsü

xemlîgeh *mf* güzellik salonu

xemlî *mf* rezyim, bezemeyle, süstenmeye (güç)

xemlîkar *mf* 1. süsleneci 2. bezeyeci

xemlîkarî *mf* 1. süslenecilik 2. bezeyecilik

xemlîker *mf* 1. süsleneci 2. bezeyeci

xemlîkerî *w* 1. süslenecilik 2. bezeyecilik

xemlîkîrî *mf* 1. süsleme 2. bezeme

xemlîklîrî *fiyâh* 1. süslemek 2. bezemek

xemlîkîrî *mf* 1. süslü 2. beşli

xemlîk *mf* 1. gamlı, teselli 2. etkârlî, hüzünlü, özünçü 3. üzücü 4. derli 5. eşek verici

xemlîkhûn *mf* 1. gamlanma 2. etkârlanma, hüzünlendirme, yer burînme 3. üzülme 4. erlenme

xemlîk bûn *fiyâh* 1. gamlanmak 2. etkârlanmak, hüzünlenecek, yer burînmek 3. üzümek 4. erlenmek

xemlîkbüyün 1. gamlanmış 2. etkârlanmış, hüzünlü, yer burînme 3. üzülüş 4. erleniş

xemlîkî *w* 1. gamlılık, tesellilik 2. etkârlilik, hüzünlülük, üzgünlülük

xem nekîrî *fiyâh* 1. gam olmamak 2. soru olmamak, derl olmamak * xem nekê sarîm deşî, bir şey deşîl

xem nekîrî *mf* 1. gamsız, kaygısız, tasasız 2. umursamaz, aldırmaz, lâkayt 3. geniş yarekli, karnî geniş

xem nekîrîne *mf* 1. gamsızca, kaygısızca, tasasızca, 2. umursanmazca, kayıtsızca

xem nekîrî *w* 1. gamsızlık, tasasızlık, kaygısızlık 2. umursamazlık, aldırmazlık, kayıtsızlık,

xem nekîrîkî *mf* 1. gamsızca, kaygısızca, tasasızca, 2. umursanmazca, kayıtsızca

xemok *mf* 1. gamlı 2. etkârlî, hüzünlü

xemokî *mf* 1. gamlıca 2. etkârlîca, hüzünlüce

xemuş *mf* xurîş

xemî *mf* 1. şarap 2. şarap rengi -a şudimandî mîclîklük şarîta

xemrev *mf* gamsız, kaygısız

xem revandîn *fiyâh* gamları, derlîm çekmek

xemrevî *mf* gamsızlık, kaygısızlık

xemrevîni *w* 1. avuncu, avuntulu 2. *mf* gam kayırmak, derlî kayırmak, derlî gütmek 3. meclî yarîş sevgîli

xəmgəsink *bir xəmrəvir*
xəmrəsink *nl 1. gəm kaçıran, dər kaçıran 2. məc yar. sevgili yar. sevgili * wərə bə min xəmrəvinkə yarıma gəl sevgili*
xəmrək *n qarabı, açıq mar rəngi*
xəmiri *n 1. qarabı, mor 2. əllütən 2. nl əllütən (bu rəngdən olan)*
xəmiryi *nl əllütən*
xəmrək *boğə bir tür ot*
xəmsar *nl 1. gəmsiz, təsətsiz, kəngiz 2. mürsəniz 3. ibnəlsir, ibnəli*
kəmsar *n 1. gəmsizlik, təəsizlik, kəngizlik 2. mürsənizlik 3. ibnəliklik, ibnəl ~ kərin ibnəl etmək*
xəmsarlı *nl ibnəliklik, ibnəliklik*
xənsə *bir xənsə*
xəng *ndə bələ (ceylon yarımadası)*
xəngək *n həkayə, inasıl*
xəntən *bir xəntən*
xəniş *bir xəniş*
xənə *bir xəvə*
xənxər *bir xənxər*
xəntur *nl 1. gənl, təsəl 2. dərli, dərteş 3. üzülən, həkəse üzülən, həkəse acıyan*
xənxuri *n 1. gənlilik 2. dərteşlik 3. üzülən*
xənxər *nl 1. gənl, təsəl 2. dərli, dərteş 3. üzülən*
xənxərni *n 1. gənlənə, təsələnə, kəngələnə, əndişələnə 2. əfkərlənə 3. acılənə, üzülənə 4. mürsənə*
xəni *xəntin fəhl 1. gənlənək, təsələnək, kəngələnək, əndişələnək 2. əfkərlənək 3. acılənək, üzülək 4. mürsənək*
xənxəri *n 1. gənlilik 2. dərteşlik 3. üzülənə*
xəniş *n gəniş*
xəni *n kərə*
xəni *n tər*
xəniq *nl 1. boğucu (boğma özəliqi olan) 2. boğucu (solunumu gücləstirən) 3. fəhl boğak, fəhl 4. m. idam (səhə boğak idam etirir)*
xənə *nl yerətsiz olma, yerli: olmayan*
xənə *n yax. nazik*
xənəli *n hənçə*
xənəliş *bir xənəlik*
xənəlik *hənl 1. yer əlməsi (Helianthus tuberosus) 2. yer dudu (bu bəkimin bəsin oylak yotulmaları kok tər)*
xənçər *n hənçər ~ lə bixi tē de naçe bir şey işlətmək (sağlın kumaş için) ~ lə xistlin (arı jı dam) hənçərismək -u dahan bir tür hənçər ~a xış 1) ağacıyı yap lina kəmə, yalanc hək 2) məc is gormez silah*
xənçərə *n hənçərə, sus kışlən (veya tellər)*
xənçərliş *ndə hənçər kulanma*
xənçər *lə kəni lə hənçərismək*
xəni *bir xəni*
xənəl *n gənə*
xəndən *nl gələc, gələc*
xəndə *n gələc*

xənəpəq *bir xəniq*
xənək *n hənək*
xənəliş *xənəliş* *ndə bir bübəl türü*
xənəq *n 1. hənək 2. su yatağı, məcra 3. fəhl siper*
xənlik *n kiçik hənək*
xənliqandil *n boğma*
xənliqandil *fəhl boğmak*
xənliqandil *nl boğdurulmuş olan*
xənliq *nl boğulmuş olan*
xənliqin *n boğulma*
xənliqin *fəhl boğulmaq*
xənliqok *nl 1. boğucu (boğma özəliqi olan) * səvə xənliqok boğucu olma 2. boğucu (solunumu gücləstirən) 3. fəhl boğak*
xənli *nl -dən hənç, payı*
xənə bələ *1. kərə ağacı (Lawsonia inermis) 2. kərə * səvə xəniş kərə gənəsi*
xənək *bir xəniq*
xənəqlik *fəhl boğmaca*
xənəqlik *bir xənəqlik*
xənəqliş *ndə boğmaca*
xənəqliş *ndə boğmacalı*
xənəqoyl *nl 1. boğucu (boğma özəliqi olan) 2. boğucu (solunumu gücləstirən)*
xənəqut *n hənəqliş*
xənəqlik *fəhl boğmaca*
xənə *nl gənə ~ bün gənə dənək*
xənəhün *n gənə olma*
xənə bün *fəhl gənə olmaq*
xənəkə *n kıl*
xənəl *(I) n mənəlyə bənzer bir yemək adı*
xənəl *(II) nl kəvirek*
xənəl *(III) nl mənəpə, mənəlik, yəpəli*
xənəll *n süməlik, sümsüklük, şapşallık*
xənətki *n toprağın vəya hənürün sərtləşip su cənəsi*
xənliqandil *n boğma*
xənliqandil *fəhl boğmaq*
xənliqandil *nl boğdurulmuş olan*
xənliq *nl boğulmuş olan*
xənliqin *n boğulma*
xənliqin *fəhl boğulmaq*
xənliqin *nl boğucu*
xənliqok *nl 1. boğucu (boğma özəliqi olan) 2. boğucu (solunumu gücləstirən)*
xəni *nl 1. gənə, xəniş 2. gənə, bol*
xəni bün *fəhl bəllək uçırde yüzmək*
xəniş *n boğmaca*
xəniş *bir xəniş*
xənlik *n boy anduruşu: boyun yubuğu bağı*
xəniş *nl çarçın -ə xwə m çavē serf xwə di- (Aztar) ni gormək -ə xwə dālin Aztarlini gormək -i (yekli) bün (barin) çarçın * Xwədə xəniş tē bel Allah seni çarçın!*
xəniş *n gənəl*
xəniş *n 1. gənəlik, xənişlik 2. gənəlik, bəllək*
xənəq *fəhl 1. boğmaca 2. gənək * bi xəniş wı gırlı gırlığına yapırı 3. nl boğucu, bə-*

zerahîkerî *m* 1. muâzilik, kötülük edicilik 2. karıştırmak
 zerahîkirin *m* kötülük etme, itikâp
 zerahîkirin *şîh* kötülük etmek (veya yapmak)
 zerahîwaz *m* muâzilik, kütülük istiyen, karıştıran
 zerahîwazî *m* muâzilik, karıştırmak
 zerahkar *m* 1. kere, köm işler yapan kömre 2. yıkıcı
 zerahmal *zî* 2. vane ev 2. çol baka yıkıcı
 kimse, perişan 3. *b* belhey evi yıkılası
 zerahok *m* yıkık
 zerahokî *zî* yıkıkca
 zerahîz *m* betet = bîh betet olmak = kirîh betet etmek
 zerahîzîr *m* besbetet
 zerahîzîr *m* besbetet
 zerahîzîr *m* besbetet etmek, zerahîzîr olmak
 zerahûn *m* bozuk, çürük ~ derketin c. lk çıkmak
 zerahûn (I) *m* 1. yıkılma 2. bozulma
 zerahûn (II) *m* 1. bozulma (zahazla için) 2. bozulma, arızalanma 3. bozulma (iyi ve değerli mülk için) 4. bozulma (yiyecek için yenilmeyecek duruma gelme) 5. tıuşu olma (yiyecek bozulma, ekşime) 6. çürüme (sebze ve meyve için) 7. *wer* bozulma, vucutun düşme, zayıflama (sağlığını yitirip zayıflama, hastalık ve benzeri durumlardan kılı kayıma uğrama) 8. bitme (çok yerleşme, güçsüz kalma) 9. (iş) veya durumun berbat olma, durma olma 10. kötüleşme, feralasma (durumu gitkice ağırlaşma) 11. külmeme (müeligi bozulma) 12. kötüleşme (köm yolu dışına) 13. *wer* sakatlanma (bozulma) 14. *wer* soysuzlaşma 15. *wer* soysuzlaşma 16. (araba) tutma 17. bozukluk
 zera bûn (I) *şîh* 1. yıkılmak * xanî zera bû ev yıkıldı 2. bozulmak
 zera bûn (II) *şîh* 1. bozulmak (zahazla için) 2. bozulmak, arızalanmak 3. bozulmak (iyi ve değerli mülk için) 4. bozulmak (yiyecek için yenilmeyecek duruma gelmek) 5. tıuşu olmak (yiyecek bozulma, ekşime) 6. çürümek (sebze ve meyve için) 7. *wer* bozulmak, vucutun düşmek, zayıflamak (sağlığını yitirip zayıflamak, hastalık ve benzeri durumlardan kılı kayıma uğramak) * di nava di rajan de zerhîmî, zera bû, nema îki gün icinde sarahî, bozuldu, biti 8. bitmek (çok yerleşmek, güçsüz kalınmak) 9. (iş) veya durumun berbat olma, durma olmak 10. kötüleşmek, feralasmak (durumu gitkice ağırlaşma) 11. külmeme (müeligi bozulma) 12. kötüleşmek (köm yolu dışına) 13. *wer* sakatlanmak (bozulmak) 14. *wer* soysuzlaşmak (bozulmak) 15. *wer* soysuzlaşmak 16. (araba) tutmak * Ji erebeyan zera bûn araba becu tuta
 zerahûyî *m* 1. bozuk * makîneya zerahûyî bozuk makine 2. bozuk (yiyecekler için) 3.

bozuk (yiyemeye yapılmayacak durumda olan) 3. bozuk (araba için) 4. çürük, ekşim (sebze ve meyve için) 5. heret (berahem için) 6. durma olma (durumun berbat olması) 6. çalk (kendi renginden olmayan) 7. *wer* soysuzlaşmış ~ derketin talsu çıkmak

zerahûyîkirin *m* çürüme (sebze ve meyve için)
 zerahûyîkirin *şîh* çürümek (sebze ve meyve için)

zerahûyîn (I) *m* 1. yıkılış 2. bozulma
 zerahûyîn (II) *m* 1. bozulmuş (zahazla için) 2. bozulmuş, arızalanmış 3. bozulmuş (iyi ve değerli mülk için) 4. bozulmuş (yiyecek için yenilmeyecek duruma gelme) 5. tıuşu olma (yiyecek bozulma, ekşime) 6. çürüme (sebze ve meyve için) 7. *wer* bozulma, vucutun düşme, zayıflama (sağlığını yitirip zayıflama, hastalık ve benzeri durumlardan kılı kayıma uğrama) 8. bitme (çok yerleşme, güçsüz kalma) 9. (iş) veya durumun berbat olma, durma olma 10. kötüleşme, feralasma (durumu gitkice ağırlaşma) 11. külmeme (müeligi bozulma) 12. kötüleşme (köm yolu dışına) 13. *wer* sakatlanma (bozulma) 14. *wer* soysuzlaşma 15. *wer* soysuzlaşma 16. (araba) tutma

zerahûyîyî *m* bozukluk

zerahûyî *b* yıkılma

zerac *m* 1. haraç (Osmanlı devrinde toprak sahiplerinden devlete alınan vergi) 2. haraç (Osmanlı devrinde gayri mülklerden devlete alınan vergi) 3. haraç (bir yerden, bir kimseden azca alınan para) ~ girûn haraç olmak ~ *ti* ser zerac haracî haracî ~ *xwarîn* haraç vermek

zeracdar *m* haraç

zeracî *zî* haraç

zeracî *zî* haraçluk

zeracî *zî* haraç vermek

zeracî *zî* haraç vermek

zeracî *zî* haraç

zeracî *m* haraç tolmaya yarayan sapa, sepet biçiminde ağ

zeracî *m* haraç 1. bozucu 2. yıkıcı

zeracî *m* 1. bozuculuk 2. yıkıcılık

zeracî *m* 1. bozucu 2. yıkıcı, yıkıcı 3. yıkıcı

zeracî *m* 1. bozuculuk 2. yıkıcılık

zerakirin *m* 1. bozma (sebze ve benzeri şeylerin zindandan beklemeden us yapılmayarak durumuna gerilme) 2. bozma (hiç yerin, bir şeyin değerini küçültme) 3. bozma (flokationa, zarar verme) 4. bozma (taahhüt ve kulllanışını değiştirme) 5. bozma, dağıtma (birakma, kurulu bir düzeni bozma) 6. bozma (haraj, namaz vb. için) 7. bozma, tahrif etme, kalem oynama 8. bozma (kirlenme, gürleme) 9. yıkmak 10. yıkmak, kırık dökmek, talu, p etme 11. yıkmak (yıkılma, zina) yol açma.

böyük zərər vermiş 12. kəmi artırmaq, kələslətmə 13. *meç* sakallama, bozma 14. səldürmə, alma

xəra kırım *fıq* 1. bozmaq (təbiət və bənzəri şeylər, kəndimdən beklenilən işi yapmayacaq duruma gətirmək) * zərək İeyistoku axe xəra kır çotuk övən-çün bızdı 2. bozmaq (bir yerin, bir şeyin özünü) kər s-otmak) * *keç* kəsə yekülyə me xəra bike kırıse birig mizu bozun ot 3. bozmaq (öç-künmək, zərər vermək) * xıvarinə midedəy tılı xəra kır yemək midedəy bızdı 4. bozmaq (çıqmaq və kəllərini dəyişmək) * kincəñ kevin xəra dikir ji me re çidikiç eskü elbiseləri bızıp bız yapıyordu 5. bozmaq, dağıtmək (olmaqna, kətüb, bu-nüzən bızmaq) * *karə* axu xəra kır jim bozdöç, bozmaq (ortuç, sarmax vb. üçün) 7. bozmaq, təhrif etmək, kələslətmək, ovmək 8. bozmaq (özliğini gicərtmək) * *keşik* xəra kırım kəv bozmuşlar 9. yıxmaq 10. yıxmaq, kırıp çökürək, təhrif etmək 11. yıxmaq (sırtına), zərərə yol açmaq, böyük zərər vermək) * *vi* mula min xəra kır n evim vaxtı 12. kələslətmək 13. *meç* sakallama, bozma 14. səldürmək, alma * *lavü* rəngə perdeyən xəra kırım pıney perdelərin rəngin əldi - rilit v, avakırım zör v bu döl, kuyaya bətaş armış kırk akılı çikarıyanı

xərakiri *ot* 1. bızılmaq olan 2. bızma (kələslətmə gədəmis olma) 3. yığık, yığılıq olmaq 4. dağılıq olan (kəllə bir düzən için) 5. kələslətmə

xərakirax *zəfir* yığmaq, yığmaq
xərakiroxi *ot* yığılıq, yığmaçılıq
xəran (I) *ot* eda, nəqli yürüyüş
xəran (II) *ot* kuyulıq qəçir
xəran (III) *ot* 1. emək 2. kəpəlik
xərar *ot* cök, imlənmüş olmaq
xərarı *bir* xərar

xərat *ot* sürgü * *xəratə* dəri kəpi sürgüsü
xəratik *ot* sürgü * *xəratika* dəri ağışına kəpi sürgüsü
xəratok *ot* bozma (hağ vəya bostanın son ününə toplama) * *cun* xəratoka rəznə bağ bozma *ot* gətirir

xəray *bir* xəra
xəray bün *bir* xəra bün
xəray kırım *bir* xəra kırım
xərb *ot* gəçir, büt

xərbəng *ot* *meç* çöpləmə (Hələmə) *
xərbiləndin *ot* dolandırma (dolandırmaq)
xərbiləndin *fıq* dolandırmaq (dolandırmaq)
xərbiləndi *ot* dolandır, dolandırmaq olan
xərbili *ot* 1. dolandır, dolandırmaq 2. çapmaq
xərbilişün *ot* çapmaqlaşmaq
xərbiliş bün *fıq* çapmaqlaşmaq
xərbilin *ot* 1. dolandır (bir şeyin çevrəsinə sarmama) 2. çapmaq

xərbilin *fıq* 1. dolandırmaq (bir şeyin çevrəsinə sarmama) 2. çapmaq
xərbiliş *ot* çapmaqlaşmaq
xərbiləndin *ot* çapmaq haldə gətirmək
xərbiləndin *fıq* çapmaq haldə perizmək
xərbilin *ot* çapmaqlaşmaq, çapmaq
xərbilin *fıq* çapmaqlaşmaq, çapmaq
xərbil *ot* gəçir, büt
xərbiqe *ot* ke-nən

xəre (I) *ot* 1. harə, mısaf (harədən pərdə) 2. harə (məni işlərdə dəvət vəznəsinə odayan pərdə) 3. harəlik 4. harəç (Ösmək dəvətə toparak salıqından dəvətə odayan vergi) 5. harəç (Ösmək) har dəvəndə pərdi müslümlərdən dəvətə alınan vergi) 6. harəç (bir vərdən, bir kəmədən zərər almaz pərdə)
xəre (II) *ot* 1. harəç (xaplanma kullanan harəç) * *ji* bu İkkirina dıvar xəre lazım m dıvar omaq için İkarə lazım 2. harəç (bu yeməğin və ya lınsında kullanan, tal vəya izadığların tümü) * *xəre* *kulteyan* köllə harəç - İE dən Alstn harəç vurılmək

xəreçə *ot* harəç, çəp hağ

xərciar *ot* harəçliklik

xərcbün *ot* harəçimə

xəre hün *fıq* harəçimək

xərcbüyn *ot* harəçim

xərdər *ot* harəç (yaxalması için məc ödəmə)

xərelət *ot* acə e-erdən

xərcür *ot* harəçlik, yolluq, yol harəç, yol *parçay*

xərcür *ot* harəçlik, yolluq

xərcüri *ot* harəçliklik

xərciləndin *ot* oyalama

xərciləndin *fıq* oyalamaç

xərciləndi *ot* oyalanmış olan

xərcili *ot* oyalanmış olan

xərcilin *ot* oyalama

xərcilin *fıq* oyalanmaq

xərci (I) *ot* harəç (qıym dıdırlikən kullanan təməniyyəni vəya quləyici şeylər)

xərci (II) *ot* harəçlik

xərcikər *ot* harəçlik * *kincə* *bixərə* harəçlik *elise*

xərcikəri *ot* harəççik

xərcürin *ot* 1. harəçimə, harəççiy 2. harəçimə (bir şey vəpənə har kullanan, tükətmək) 3. harəçimə, kullanma 4. *meç* harəç *ot*

xəre kırım *fıq* 1. harəçimə 2. harəçimək (harəç vəpənə için kullanmaq, tükətmək) * *ji* *ho* *və* *avahlıy* *me* *dəh* *ton* *hesin* *xəre* *kır* *bu* *ön* *və* *bu* *tönd* *örür* *İlə* *çad* 3. harəçimək, kullanmaq * *ax* *xəre* *kırım* *ot* kullanmaq 4. *meç* harəçimək * *çih* *beredəsi* *mərlik* *xəre* *kırım* *ot* *meç* *bu* *İlə* *çad* *bu*

xərcikiri (I) *ot* harəçmiş *ot* *bu*

xərcikiri (II) *ot* harəçlik * *dövr* *xərcikiri* *harəç* *ot* *de* *var*

xərciləstin *ot* sızma (harəç bir yerə vurma)

xəre İE Alstn *ot* *bu* sızmaq (harəç vurmaq) *

xəre *ji* *dıvar* *Alstn* *ot* *bu* *duvara* *sızmaq*

xerelâxisti *nl* sıvılı, sıva vurulmuş olan
 xerç *br* xerç
 xerçeng *oc* xerç Yengeç
 xerçel *hoca* hardal (Brassicaceae)
 xerdiqandin *br* boğnu
 xerdiqandin *lgh* boğnak
 xerdiqi *nl* boğulmuş olan
 xerdiqin *br* boğulma
 xerdiqin *lgh* boğulmaq
 xere *n* yumuşaq təstəli duvar
 xerəd *br* gəyə, anaç
 xerək *nl* şul, taş vb. heyvənlə nəşində kulları-
 lan usul
 xerəd *ort* *br* köyüt
 xerez *br* qarağ - ü merez tē de hobim (Çimn-
 de) hərşey məvcud olmaq
 xerezdar *nl* gıcahlı
 xerezli *br* gıcahlı
 xerezkar *nl* gəzəkər, gillug şü
 xerezkarı *br* gəzəkərlik, gillugşılık
 xeréf *br* sümügür kuruması halı
 xergeli *br* kucuk çədr
 xergelə *n* kucuk
 xerguş *br* təvşan
 xeribandin *br* çürütmə (səbzə və meyvə için)
 xeribandin *lgh* çürütmək (səbzə və meyvə için)
 xeribandı *nl* çürük (çürütülmüş olan)
 xeribin *br* çürümə (səbzə və meyvələr için)
 xeribin *lgh* çürümək (səbzə və meyvə için)
 xericandin (I) *nl* 1. harcama 2. sarfəlmə
 xericandin (II) *br* sapıtma
 xericandin (III) *br* 1. fırınlama (ışda kumi-
 mət) 2. pişirmə fıstıq əklisiylə bəlli bir kulları-
 ma elverişli duruma, getirmə, çömlek, testi,
 tuğla pişirmə gibi) 3. nec pişirmə (təğlincə)
 xericandin (I) *lgh* 1. harcamək 2. sarfəlmək
 xericandin (II) *lgh* sapıtmək
 xericandin (III) *lgh* 1. fırınlamək (ışda ku-
 rutmək) 2. pişirmək fıstıq əklisiylə bəlli bir
 kullarıma elverişli duruma getirmək, çöm-
 lek, testi, tuğla pişirmək gibi) 3. nec pişir-
 mək təğlincək)
 xericandi (I) *nl* 1. harcama, harcanmış 2. sarf-
 edilmiş olan
 xericandi (II) *nl* sapıtılmış
 xericandi (III) *nl* 1. fırıl, fırınlamış * xə-
 rətşə xericandi firınlamış təhə 2. pişirin
 (testi, çömlek, tuğla vb için)
 xericin (I) *nl* 1. harcanma 2. sarfəlmə
 xericin (II) *nl* 1. sapaq 2. gözədən kaybolup
 girmə, uçma 3. savusma
 xericin (III) *nl* 1. fırınlama 2. pişirmə (ışda
 sapaq əklisiylə bəlli bir kullarıma uygu duruma
 gəlmə) 3. pişirmə (təğlincə) 4. kasırlama
 (bu işlə təcrübə kəzərinə)
 xericin (I) *lgh* 1. harcanmək 2. sarfəlmək
 xericin (II) *lgh* 1. sapaq * j rē xericin
 yuldan sapaq 2. gözədən kaybolup girmək, u-
 çmək 3. savıtmək

xericin (III) *lgh* 1. fırınlamək 2. pişirmək (i-
 şda sapaq əklisiylə bəlli bir kullarıma uygu du-
 rumda gəlmək) * diziək xericinə güvən pişirmə
 3. pişirmək (təğlincək) 4. kasırlamək (bu iş-
 lə təcrübə kəzərinə)
 xerikə *nl* 1. fırıl, fırınlanmış olan 2. pişirin tol-
 gun, təcrübəsi olan) 3. kasırlı (təcrübəli)
 xerijəhin *br* pişirilmiş, olgunluk
 xerifandin *br* 1. sapıtmək 2. bunatma
 xerifandin *lgh* 1. sapıtılmək 2. bunatılmək
 xerifandi *nl* 1. sapıq (təvri və davamışları gə-
 lənləklərdən, tapələrdən ayrılır) 2. bunək
 xerifandibün *br* 1. sapıqlıq 2. bunəklik
 xerifayə *br* 1. sapıqca 2. bunəkçə
 xerifli *nl* 1. sapıq təvri və davamışları gə-
 lənləklərdən, tapələrdən ayrılır) 2. bunək
 xerifbün *br* 1. sapıqlıq 2. bunəklik
 xerifin *br* 1. sapıtma, sapıttı 2. çığışma (kəb-
 də davamışlarında bulunma) 3. bunatma, bunat-
 ma 4. apılmağa
 xerifin *lgh* 1. sapıtmək 2. çığışmək (kəb-
 də davamışlarında bulunmək) 3. bunatmək 4. ap-
 ılılmək * her diçə dixerinə, bi qası kere-
 ki ye bi xwe de gü dıke girike apıllaşayor.
 şək kədar ana fâli altına şeker yor
 xerifli *br* 1. sapıqlıq 2. bunəklik
 xerifok *nl* 1. sapıq 2. bunək
 xerifokli *nl* 1. sapıqca 2. bunəkçə
 xeriman *br* 1. y kəy 2. kulanılmaz hale sokma
 xerimandin (I) *br* 1. y kəmə, yığıq 2. yama və
 yu tikmə səteliylə kulanılmaz hale sokma
 xerimandin (II) *br* 1. ödəmə, nazın əlmə
 xerimandin (I) *lgh* 1. y kəmək * diwar xer-
 imandinü duvar yığınış 2. yamaq və ya t-
 ıqmək səteliylə kulanılmaz hale sokmaq
 xerimandin (II) *lgh* 1. ödəmək, nazın əlmək *
 cirm xerimandinü husni ədədler
 xerimandi (I) *nl* 1. y kək 2. kulanılmaz hale
 sokulmuş olan
 xerimandi (II) *nl* 1. ödənmə, nazın əlməş o-
 lan
 xeritun (I) *br* y kəlmə
 xerimin (II) *lgh* 1. nazın, nazın olan
 xerimin (II) *lgh* y kəlmək
 xeritun (II) *lgh* 1. ödənmək, nazın əlmək
 xerip *br* okuz saxoçigü
 xeriqandin (I) *br* 1. baylım 2. kundindən gə-
 lirmə
 xeriqandin (II) *lgh* 1. (suva) batırmə, gərək et-
 mə 2. nec gərək əlmə (çək iyi bir duruma,
 mülufəgə kavuşmama)
 xeriqandin (I) *lgh* 1. bayılmək 2. kundindən
 gəlmək
 xeriqandin (II) *lgh* 1. (suva) batılmək, gərək
 əlmək 2. nec gərək əlmək (çək iyi bir duru-
 ma, mülufəgə kavuşmama)
 xeriqandi (I) *br* baygın, bayıldırmuş olan
 xeriqandi (II) *nl* gərək əlməş olan
 xeriqli *nl* baygın, bəyaldırmuş olan

xeriqin (I) *m* 1. bayrama 2. bayrama, kendinden geçme (bir şey karşısında çəşkıya kağına, duyğularına) 3. bayramlıq

xeriqin (II) *fəğ* 1. (suda) gark olma 2. meç gark olma (çək iyı bir duruma, anılluluğa kavuşma)

xeriqin (I) *fəğ* 1. bayramlıq 2. bayramlıq, kendinden geçmek (bir şey karşısında çəşkıya kağına, duyğularına) * em j1 kenan xeriqin gülməkten bayıldık

xeriqin (II) *fəğ* 1. (suda) gark olma 2. meç gark olma (çək iyı bir duruma, anılluluğa kavuşmaq)

xeriqinər *zai* bayram

xeriqandin *m* sərbəz (məni tənı için)

xeriqandin *fəğ* sürünmə (insan tənı için)

xeriqin *m* xeriqinə (insan tənı için)

xeriqin *fəğ* sürünmə (insan tənı için)

xeriqan *m* tükənm, fəketmə (ı)

xeriqandin (I) *m* 1. tükənmə 2. buzma (bağ və ya bostanın son ürününi toplama) 3. kökən bitirmə, kökəni kəsmə

xeriqandin (II) *m* təyelləmə, təyəl yapma (və ya alma)

xeriqandin (III) *m* 1. (ağac) yontma 2. kəzmə 2. sıyıma (kəziyarak, silerek üzerinde və ya içinde hiçbir şey bırakılma) 4. meç kəzıklama (təşvişlərdə aldatma)

xeriqandin (I) *fəğ* 1. tükənmə 2. buzmaq (bağ və ya bostanın son ürününi toplama) * me rez xeriqand baği bəzduk 3. kökən bitirmək, kökəni kəsmək

xeriqandin (II) *fəğ* təyellənmək, təyəl yapmaq (və ya alma)

xeriqandin (III) *fəğ* 1. (ağac) yontmaq 2. kəzmək * binə be rəşş xeriqand tənca erim di-bur kəzidi 2. sıyımaq (kəziyarak, silerek üzerinde və ya içinde hiçbir şey bırakmaq) 4. meç kəzıklamak (təşvişlərdə aldatmaq)

xeriqandi (I) *zai* 1. tükənmə 2. bəziymə (bağ və ya bostanın son ürününi toplama)

xeriqandi (II) *zai* təyellənmiş

xeriqandi (III) *zai* 1. yontmaq, yontma 2. kəzıklanmış, kəzik yənmiş olan (təşvişlərdə aldatma)

xeriqin *m* 1. tükənmə 2. bəziymə (bağ və ya bostanın son ürününi toplama) 3. kökən bitirmə

xeriqin (II) *m* təyellənmə

xeriqin (III) *m* 1. (ağac) yontma 2. kəzmə 3. sıyıma 4. meç kəzıklanma, kəzik yemə

xeriqin *fəğ* 1. tükənmə * tū xeriqin dutlar tükəndi 2. bəziymək (bağ və ya bostanın son ürününi toplama) 3. kökən bitirmək

xeriqin (II) *fəğ* təyellənmək

xeriqin (III) *fəğ* 1. (ağac) yontmaq 2. kəzıklanmaq 3. sıyımaq 4. meç kəzıklanmaq, kəzik yemək

xeriqinər *məni* tükənmə

xeriqinər *m* tükənmək

xerixandin *m* sürüklənə

xerixandin *fəğ* sürüklənək

xerixandi *m* sürüklənmiş

xerixin *m* sürüklənə

xerixin *fəğ* sürüklənək

xerib *zəf* 1. yabancılıq (xələdən, qəvətdən alınmayan) 2. yabancılıq (tanınmayan, bilinməyən) * müştəriyə xerib yabancılıq 3. yabancılıq (vəd əllər, Laurelmayan, bilinməyən yer) * Ji bo me ev der cibeki xerib e bizim için buralar yabancılıq yerlər 4. yabancılıq (belli bir yer və ya kəməyə fəğü alınmayan) * erəbeyən xerib nikarin Ji vür park biki yabancılıq arabalar buraya park etmər 5. yabancılıq (ənka bir mülkətə olan, haşka bə mülkətə fəğü olan) 6. elçin (qurbətə olan) 7. yabancılıq (ayrı türdən, ayrı qəvətdən alınmayan) * di nuş rüa de tışteki xerib həyü yağın içinde yabancılıq maddə var 8. gərç, tulaş 9. gərç, fəziq 10. meç gərç, dekənlik, buzun verən

11. meç dəğışik * xarinqe xerib xwar dəğışik bir yemək yarı-düni yabancılıq gümək (və ya tulaş) (yek) ~ besbandin (bitirmə) yabancılıq sıyımaq (və ya tulaş) ~ kirin (ün j1 stəndin) yabancılıq gümək (kəzi yabancılıq, bə cələnmək) ~ ~ gərç gərç (fəğü bir bəziymə) ~ fə (tışteki) bün (tənı mənün) (bir şeyin) yabancılıq (və ya olmama)

xeribane *m* 1. yabancılıq 2. gərç, tulaş

xeribhün *m* 1. yabancılıq (tanınmaz, bilinməz hale gəlmə) 2. sos yabancılıq 3. gərçləşmə, tulaşma

xerib bün *fəğ* 1. yabancılıq 2. sos yabancılıq 3. gərçləşmə, tulaşma

xerib bün *fəğ* 1. yabancılıq 2. sos yabancılıq 3. gərçləşmə, tulaşma

xerib bün *fəğ* 1. yabancılıq 2. sos yabancılıq 3. gərçləşmə, tulaşma

xerib bün *fəğ* 1. yabancılıq 2. sos yabancılıq 3. gərçləşmə, tulaşma

xerib bün *fəğ* 1. yabancılıq 2. sos yabancılıq 3. gərçləşmə, tulaşma

xerib bün *fəğ* 1. yabancılıq 2. sos yabancılıq 3. gərçləşmə, tulaşma

xerib bün *fəğ* 1. yabancılıq 2. sos yabancılıq 3. gərçləşmə, tulaşma

xerib bün *fəğ* 1. yabancılıq 2. sos yabancılıq 3. gərçləşmə, tulaşma

xerib bün *fəğ* 1. yabancılıq 2. sos yabancılıq 3. gərçləşmə, tulaşma

xerib bün *fəğ* 1. yabancılıq 2. sos yabancılıq 3. gərçləşmə, tulaşma

xerib bün *fəğ* 1. yabancılıq 2. sos yabancılıq 3. gərçləşmə, tulaşma

xerib bün *fəğ* 1. yabancılıq 2. sos yabancılıq 3. gərçləşmə, tulaşma

xerîbî kirin *lêg* yabancılaştırmak, yabancılık
 doyurmak (veya çabilmek)
 xerîbî kirandin *lêg* yabancılık çekmek
 xerîbîlî w yabancılık
 xerîbkîrîlî w yabancılaştırma
 xerîh kirin *lêg* yabancılaştırmak
 xerîbu *betew* hu tînin bîtkîsî tîrû
 xerîbuk *betew* hayvan yemi olarak da kulları-
 na bu ot tîrû
 xerîdîr *betew* satın alma, alışveriş
 xerîdîrî w satın alıcılık, alışveriş
 xerîk (I) *lêg* çiçek hastalığı
 xerîk (II) *ed* 1. mesgul olma işi uğraşma, iş
 görmekle olan 2. mesgul (çalışır, kullanılır
 durumda olan, dolu) – bûn mesgul olmak –
 kirin mesgul etmek
 xerîkandî w 1. uğraşma, mesgul etme 2. u-
 yalama
 xerîkandî *lêg* 1. uğraştırmak, mesgul etmek
 2. uyulamak
 xerîkbûn w 1. uğraşma, mesgul olma 2. uya-
 lama
 xerîk bûn *lêg* 1. uğraşmak, mesgul olmak 2.
 uyulamak
 xerîkbûyî w 1. uğraşma, mesgul oluş 2. uya-
 lama
 xerîkî w uğraş, mesgul
 xerîkî w 1. uğraşmak, mesgul olma 2. uya-
 lama
 xerîkî *lêg* 1. uğraşmak, mesgul olma 2. u-
 yalama
 xerîkî *lêg* 1. uğraşmak, mesgul olma 2. u-
 yalama
 xerîkî *lêg* 1. uğraşmak, mesgul etmek
 2. uyulamak
 xerîmî *betew* xerîmîlî
 xerîq *betew* xerîk (II)
 xerîte w harîra
 xerîtesaz *betew* harîra
 xerîtesazî w 1. harîraçlık (harîraç olma durumu)
 2. harîraçlık (harîraçların yapım yöntemi)
 xerîtek w yonga
 xerîw *betew* xerîb
 xerîw *betew* xerîb
 xerîkandî w xerîk kîrîgî
 xerîmî (I) w hîle, ağıl, ayıl fayda çevresinde
 gürüt, çâk hîkîmî
 xerîmî (II) w 1. harîra (harîra n harîraçlar-
 dan ayrıma işi) 2. harîra (bir çok çeşitten
 bir parça alıp yeni birleşim oluşturma işi)
 3. xerîmîna hîkîmî tutan harîraç
 xerîmînan w 1. tîrîmîr (ayıl) 2. harîraç mey-
 danı
 xerîmîkîrîn w harîraçlına
 xerîmî kirin *lêg* harîraçlanmak
 xerîmîkîrî *ed* harîraçlı, harîraçlıcağış olan
 xerîmîyan *betew* harîraçlı
 xerîmîyan w harîraççılık

xerîmî *betew* tîrî bir bîkî
 xerîmîandî w sîymî
 xerîmîandî *lêg* sîymî (hızlı süttürsek
 bir şeyin yüzünden bu parça soyulmak, kopur-
 mak veya üzerini hafifçe yırtmak)
 xerîmîandî w sîymî
 xerîmîşî w sîymîna
 xerîmîşî *lêg* sîymîlîk
 xerînûb *betew* bir çîra yahûdî ot
 xerînûf (I) *betew* 1. harîp, keçî boynuzu (Ca-
 talonia vilayet) 2. keçî boynuzu (bu ağacın
 yemîşî)
 xerînûf *betew* dikenli bir ot tîrû olup bahar
 sonlarında kurur
 xerîpen *betew* karaca ot
 xerîpeng w il merdivîç
 xerîpîş w kavga
 xerîpîşandî (I) w 1. kavga ettirme 2. etnik-
 lîna
 xerîpîşandî (II) w saklamak
 xerîpîşandî (I) *lêg* 1. kavga ettirmek 2. etnik-
 lîlanmak
 xerîpîşandî (II) *lêg* saklamak
 xerîpîşandî *ed* saklı, saklanmış olan
 xerîpîşî (I) w 1. kavga etme 2. abanma, üstü-
 ne abanma 3. üstüce çıkma (cinsel ilişkiye
 bîlînmek için)
 xerîpîşî (II) w saklanma
 xerîpîşî (I) *lêg* 1. kavga etmek 2. abanmak,
 üstüne abanmak 3. üstüne çıkmak (cinsel ilişki-
 ye bîlînmek için)
 xerîpîşî (II) *lêg* saklanmak
 xerîpîştî w payanda – kirin berê payanda vîr-
 mak – il berê xistin payanda vîrîmak
 xerîpîştîkirin w payandalama
 xerîpîştî kirin *lêg* payandalamak
 xerîq w garîk, suya bîtîna
 xerîqbûn w (suda) garîk olma, batma (bir şey
 suya üstünde iken içine gîrîlmîye)
 xerîq bûn *lêg* (suda) garîk olmak, batmak (bir
 şey suya üstünde iken içine gîrîlmîye)
 xerîqbûyî w garîk oluş, batış
 xerîqe (I) *betew* gîrdap, bîrgaç
 xerîqe (II) w harîra
 xerîqîkirin w garîk etme, batırma (suyun veya
 yumuşak bir madde n içine gîrîlmîsîne
 yal açmak, batırması sağlama)
 xerîq kirin *lêg* garîk etmek, batırma (suyun
 veya yumuşak bir madde n içine gîrîlmîsîne
 yal açmak, batırması sağlama)
 xerîqîkî *ed* garîk edilme, batırılmış olan
 xerî w kepek
 xerîtek w tencere dibindeki yanık yemek
 xerîtî w kavun
 xerîwîl w koz üzerinde pişirilen bir ekmek çe-
 şîdî
 xerîwîe w büyük çîwîl
 xerîxîrîn w bogma
 xerîxîrîn *lêg* hoğmaç

xerxere *m* gargaşa ~ kurtin gargaşa yapmak
 ~ ya mirlütü sokmaq
 xerxirandin *m* sürükləmə
 xerxirandin *fiğh* sürüklənək
 xerxirîn *m* sürüklənmə
 xerxirin *fiğh* sürüklənmək
 xerxişî *ed* dağımaq
 xerxişibûn *m* dağılına (parçalanaraq yayılma, ufalanma)
 xerxişî bûn *fiğh* dağılımaq (parçalanaraq yayılmaq, ufalanmaq)
 xerxişibûyîn *m* dağılış (parçalanaraq yayılma, ufalanma)
 xerxişandin *m* sürmə
 xerxişandin *fiğh* sürmək (bir şeyi basaraq digər bir şey üzərndən keçirmək)
 xerxişîn *m* sürülmə
 xerxişîn *fiğh* sürülmək
 xerxiş *ed* 1. harabə 2. eski pişik, eskmiş olan xerxiş *bu* xerxiş
 xeriz (I) *m* 1. *axabuy* yumurtası (cadın) 2. *ax* keşək 3. havyar, balıq yumurtası
 xerz (II) *m* kərə, kərəlik
 xerz (III) *m* fidan, yeni dikilmiş ağac
 xerz (IV) *m* yeməkəlik kəndi tosu
 xerz (V) *m* dalyasan (sarıqları ocaq üzərinə dükülən uc)
 xerzane *baş* bir tosun bəkəsi tulu
 xerzandak *axabuy* yumurtalıq
 xerze *axabuy* yumurtalıq
 xerzəba *m* bir yel adı
 xerzərə *axabuy* yumurtalıq canalı
 xerzək *m* üzüm vərnə çəgini yeni çirniş bağ xerzəkəvi *baş* sadələrdə yetişən bir balıq
 xes (I) *m* qarul → xurpüşki *bu* kivrək
 xes (II) *m* hədim etmə
 xesən *m* enmə, iğdış etmə hədim etmə
 xesəndin *m* enmə, hədimləşmə, hədim etmə, iğdış etmə, bürmə
 xesəndin *fiğh* enmək, hədimləşirmək, həd *m* etmək, iğdış etmək, hürmək * *us* nürü xesəndinə *bu* tekəni bürməşin
 xesəndî *ed* enək, iğdış, hədim, hürək (hürələmiş olan)
 xesəndibûn *m* enklik, iğdışlik, hədimlik
 xesar *m* 1. hasar 2. çepəl çünə kəngirəş yamağı maddə. xesəlliklə tabul qırat ~ dan (yekü) → hasar vermək, zarar vermək → diltin hasar görmək → gihəndin (...) → hasar vermək → jü çənebün zararlı olmaq * xesəli jü viləmlü çənəbe bu adam zərərli → kurtin hasar etmək, zarar etmək
 xesardığ *ed* 1. hasarlı 2. çepəl çünə də sap, çöp, las, taprak gibi yabonca maddə hüləmə * genimə xesardığ çepəl çünə buğday
 xesardiri *m* 1. hasarlılık 2. çepəllik
 xesarditin *m* hasar görmək
 xesar diltin *fiğh* hasar görmək
 xesardiri *ed* hasarlı * erebeyə xesardiri hasar-

lı araba
 xesətî *m* zərər, zərər
 xesətkar *axabuy* hasar verən, zərərli
 xesətiddin *m* zərər etmə
 xesət kirtin *fiğh* zərər etmək
 xesəkəri *ed* hasarlı, hasarı uğramış kimsə
 xesuruk *ed* 1. hasar verən, hasar verən 2. bəkar kör (çox dikkətsiz kimsə) 3. sakar (kişiyə)
 xesəroki *ed* 1. hasar verən 2. sakarca
 xesərokbûn *m* sakarlaşma
 xesəroki bûn *fiğh* sakarlaşmaq
 xesəroki *m* 1. hasar vericilik 2. sakarlık
 xesəş *axabuy* hədim işləməni yapan kimsə
 xesəş xurpüşki *bu* *m* kivrək
 xesifəndin *m* enmə, iğdış etmə, hədimləşmə
 xesifəndin *fiğh* enmək, iğdış etmək, hədimləşmə
 xesifəndî *ed* enək, iğdış, hədim
 xesifəndibûn *m* enək, iğdışlik, hədimlik
 xesifin *m* 1. enmə, iğdış etmə, hədim olma 2. bəkar bir duruma düşmə 3. ekli olan yabonca olma istəli edilmə
 xesifin *fiğh* 1. enmək, iğdış edilmək, hədim olmaq 2. bəkar bir duruma düşmək 3. ekli olan yabonca olma istəli edilmək
 xesirəndin *m* hasarı sakma (veya uğratma), hasar vermə, zərər olma (veya uğratma)
 xesirəndin *fiğh* hasarı sakmaq (veya uğratmaq), hasar vermək, zərər salmaq (veya uğratmaq)
 xesirəndî *ed* hasarı uğratılmış olan
 xesiri *ed* zərər görmüş, zərərli uğramış olan
 xesirin *m* hasarı uğrama, zərər etmə, zərərli uğrama
 xesirin *fiğh* hasarı uğramaq, zərər etmək, zərərli uğramaq
 xesiyək *m* kəynəpənək
 xesi (I) *m* kəynəpənək
 xesi (II) *m* bəkar mərəli
 xesil *axabuy* 1. hasar olan, kizil 2. hasar (yayğı) * xesilik kirtin *am* mabə bir hasar satın alıp əvə getirdi
 xesin *m* enmə, iğdış olma, hədim olma
 xesin *fiğh* enmək, iğdış olmaq, hədim olmaq
 xesis *ed* hasar, enmə
 xesibûn *m* çiməlmə
 xesis bûn *fiğh* çiməlmək
 xesibûyîn *m* çimələşmə
 xesisi *m* hasarlılık, çimrəlik → kirtin hasarlılık etmək, çimrəlik etmək
 xesim *axabuy* hasar
 xesimə *fiğh* bəhasar, xesəlliklə
 xesiməne *fiğh* hasar etmə
 xesək *ed* iğdış
 xesp *m* gəsp
 xespik *ed* gəsp edici, gəsp
 xespiklin *m* gəsp etmə
 xesp kirtin *fiğh* gəsp etmə
 xesrik *m* ağrı böyük bir tür nepe

kest *küvâf* denişik
 kestün *küvâf* derişme
 kest hüm *küm* *büğl* derişmek
 kestbüñ *ü* derişlilik
 kestküñ *küvâf* denişik
 keste *ü* hasa
 keşelal *ü* hasa halı
 keşexane *ü* hastahane hastane
 keşesavruk *ü* klinik
 keşgele *ü* yoğuşurma yer
 keşil *ü* yoğan
 keşker *küvâf* yoğuşurucu
 keşküñ *küvâf* denişik
 keşkarübün *ü* derişlilik
 keşü *ü* kaynana, kayın valide
 keşüñ *ü* 1. kaynanalık (kaynana olma durumu) 2. kayınalık (kaynanalarla yaşas davranış) ~ küññ kaynanalık etmek
 keş, keşe *ü* kılın gibi yaygıları ömek suretiyle yapılan ve tütün, pamuk vb. hayırada küllanılan gecece büyük çuval
 keşandın *ü* doldurma
 keşandin *büğl* 1. doldurmak 2. doldurmak (patlıcan, biber, marmar gibi şeyleri doldurmak için)
 keşanki *ü* doldürülme (patlıcan, biber, marmar gibi şeyleri için)
 keşat *ü* haşat
 keşe *ü* her keş
 keşeb *ü* burlu, delgi, matkap
 keşeha niran *ü* öğdemir
 keşekkirin *ü* burgulama
 keşeb kırım *büğl* burgulamak
 keşekürü *ü* burlulu, burgulanmış olan
 keşebekirü *ü* burgusuz, burgulanmamış olan
 keşebvan *ü* her matkapçı
 keşirandin *ü* haşat etme
 keşirandin *büğl* haşat etmek
 keşirih *ü* haşat olma
 keşirün *büğl* haşat olmak
 keşil *büvâf* salıgeñ em
 keşim (I) *ü* 1. kar ilelik (sevilde güñ geçirilen) küññ 2. küñ em
 keşim (II) *ü* 1. acemî 2. acemî, çaylak, bilinçiz, zahid (deneyimsiz, tecrübesiz) 3. toy (gençliği sebebiyle gurgusuz ve beceriksiz em) 4. toy, şe alışık elavyas 5. tedak (yabanî, penüz evilleşmemiş, olumsuz hayvan)
 keşimbün *ü* acemileşme
 keşim bün *büğl* acemileşmek
 keşimü *ü* 1. acemîlik 2. acemîlik, çaylaklık, bilinçsizlik, zahidlik 3. toyluk 4. tedaklık ~ küññ cahillik etmek
 keşimüñ *ü* 1. acemîlik 2. toyluk ~ küññ acemîlik etmek ~ küññ acemîlik çekmek
 keşimkar *ü* acemî
 keşimküñ *ü* acemîce
 keşimük *ü* acemî
 keşimüñ *ü* 1. acemîlik 2. toyluk

keşin *ü* dolma
 keşin *büğl* dolmak
 keşin *ü* bıyım, öñke
 keşw 1. hat, çizgi kenarlık veya çeşitli yollarla olğanmış (2) 2. hat, yazı iherhang bir harf düzeninde biçim ve sanas bakımında özelleş gösteren tür) * ketün ilalik ilalik yazı 3. yazı (metat paraların üzerinde degeñ yazılan yüzü) * şer ü ket yazı türü 4. çizgi (saban demirinin toprakta bıraktığı em) 5. karık (sahanda açılan iz) 6. yol (uzun çizgi) * ketün qumaz kumazın yolları 7. hat (yok, gevrek) * xeta rēhesin demir yolu hatı 8. xeta otobusē otobüs hatı 8. hat (elektrik ağırlı taşıyan ic) veya kablō sistem) * xeta elektriku elektrik hatı 9. hat (tv, telefon, telgraf iletişim sağlayan volü) 10. hat (sınır) * xeta bergiriyē savunma hatı 11. mer çizgi (bir noktanın yürütölmesiyle oluşan hıçır) 12. mer çizgi (bir noktanın yürütölmesiyle oluşan biçim) - küññ em her çekerek - ü öññ em her çekerek - ü xal çizgi ve nokta - ü ağır işk a-tes hatı (veya öyü) - ü avē mer at kesme (veya su hatı) - ü cot sabun izi (çil sürüşe salan çizgi) - ü tel ji gavē pür e bulık başın kokar - ü keşankē em küññ dili - ü kor kör hat - ü qalayē kale çizgisi - ü rē yol hat - ü simkē rast kırım büyük doldurmak - ü temy * rēhesin du hat - ü avar ji gavē pür e bulık başın kokar - em derveyē dē hatlar * erkedarēn ku di ketün derveyē de ilke-küññ du hatlarda çalğan görevler - em köñ küñ yazısı - em reyhāñ güññ ve zarif bir yazı türü - em şevkürki okarak küññ emayan el yazısı
 keşa *ü* 1. hara, yanlışlık 2. hara (işlemeyerek ya da bilmeyerek yapılan yanlış) 3. hara (suç, kusur) 4. yanlış 5. her yanlış hara 6. argo falso * hira ketayēke wı il me çene-büve hara küññ bir hisse olğanlı - kırım (1) hara etmek (veya işlemek) 2) yanlışlık 3) argo falso yapma
 keşa *ü* her (1) hara hara, paylaş, hara yolu
 ketadağ *ü* hara
 ketakirin *ü* 1. hara etme (veya işlemek) 2. yanlışlık 3. argo pot kırım 4. falso yapma
 keşa kırım *büğl* 1. hara etmek (veya işlemek) 2. yanlışlık 3. argo pot kırım 4. falso yapma
 keşa kutabünē *ü* finis, hara çizgisi
 keşa küññ *ü* hara yolu
 ketandın *ü* üretme, imal etme (ekmek için ekicilik sonucu elde etme)
 ketandın *büğl* üretmek, imal etmek (ekmek için ekicilik sonucu elde etmek)
 keşa qileste *ü* eğik bir yazı biçimi
 keşa trend *ü* denizyolu
 ketdar *ü* çubuklu (kumastaki düz çizgi için) * qumazē ketdar çubuklu kumaz

xetener m yarıvın.. bulunan üç su arkından ortadaki
 xeter *bir xetere*
 xeterbat *vt tehlikeli*
 xetere m 1. tehlike 2. tehlike (gerçekleşme ihtimali bulunan fakat istenmeyen durum) 3. tehlike. korku * li riyan xetere nema yolları korku kalmadı ~ li döl xew biştin tehlike arlamak
 xeteri m vahamet
 xeterik m meşale
 xeternak *vt* 1. tehlikeli 2. vahim 3. tehlikeli. kritik, riskli
 xeternaklı m 1. tehlikesizlik 2. *vah* tehlikesiz
 xeterok *vt* cıvırmak (başına sık sık kaza gelen)
 xetertir hün *fiğr* vahamet kesp etmek
 xetül *m* kaytarma, azat olma
 xetülhün *m* kaytarma, azat olma (isten kâğıt)
 xetül hün *fiğr* kaytarmak arazi olmak (-sten kâğıt)
 xetüm kumdirî *vt* 1. iç hat. içleric 2. iç hat(yurt içi detayını)
 xetün navxweyî *vt* 1. iç hat, içhatlar 2. iç hat(yurt içi detayını) * ji ber birtümyê xetün navxweyî naşixullû tuuna yuzuncu iç hatlar çalısuyir
 xethesin *m* ray (tren, tramvay gibi taşıtlarda tekerlekleri üzerinde hareket ettiren demir yolu)
 xetik m 1. kark (sabanla açılan iz) 2. çizi (sahab demirinin toprakta bıraktığı iz) 3. evlez (arkunun tohumu ekilmek için saban iziyle bölünen bölümlerinden her biri)
 xetêkirin *m* evlekleme
 xetik kirtin *fiğr* evlekleme
 xetirk m çira, meşale
 xetile *bir xetere*
 xetir *m* meşale
 xetire m 1. çira (cam güls reçneli ağaçların yağı ve cıvık yanına elverişli belucun)2. çiraklık 3. meşale
 xetirek m meşale
 xetî *vt* 1. sovsöz, dejenere 2. m asîl bir şîa zîdî olmayan bir kavimle çiftleşme - bün dejenere olmak ~ kirtin dejenere etmek
 xetîşbûn *m* sovsuzlaşma, yozlaşma, dejenere olma, dejenereleşme
 xetîş bûn *fiğr* sovsuzlaşmak, yozlaşmak, dejenere olmak, dejenereleşmek
 xetîşbûyî *vt* sovsuzlaşma, yozlaşma, dejenere olmuş olan
 xetîşbûyîn *m* sovsuzlaşmış, yozlaşmış, dejenere olmuş, dejenereleşme
 xetîşî m sovsuzluk, yozluk
 xetîşî m sovsuzluk, yozluk
 xetîşkirtin *m* sovsuzlaştırma, yozlaştırma, dejenere etme
 xetîş kirtin *fiğr* sovs. zlaşt. etmek, yozlaştırmak, dejenere etmek
 xetîşkirtî *vt* sovsuzlaştırılmış, yozlaştırılmış,

dejenere, dejenere etme
 xetkar *zâfir* hatat
 xetkari m hatatlık
 xetkûy *zâfir* 1. çizimci, hatat 2. m cetvel
 xetkêşan *m* 1. çizim, dizayn 2. *zâfir* çizim
 xetkêşî *m* çizimcilik, hatatlık
 xetkirtin m çizme
 xet kirtin *fiğr* çizmek
 xetkirtî *vt* çizim
 xetkirtindin *m* çizgileme
 xet kışanilîn *fiğr* çizgilemek
 xetîn *lt* *zâfir* satın
 xetm (II) *m* molar
 xetme (I) m harman döverken okuzların buğday yemelerini engellemek için çene altına bağlanan çubuk
 xetme (II) *m* oğay
 xetmêbûn *m* araylanma
 xetme lûn *fiğr* araylanmak
 xetmêbûyîn *m* araylanış
 xetmekirtin *m* araylanma
 xetme kirtin *fiğr* araylanmak
 xetmekirtî *vt* arayış
 xetmênebûyî *vt* onaysız, araylanmamış olan
 xetre *m* Rûdî takvînatê gûre 14 şubûlî tîrî-bûh 27 şarî), jêkê aşkaniyêr xetîgî aşê eplîgîndê dînsedekê eglîndî. Inanışa gûre bû kutlanîyêlê mîrînlîş gûndîlanîrdîrî mîrî. Dîrlîş yâresîndê bu gûre xetre zîl verîlîr
 xetxetî *vt* 1. çizgi 2. yarık, yarık, çatlak çatlak toprak gibi 3. çubuklu, çizgili elbise (kumaşdaki düz çizgi için) * qumaşê xetxetî çubuklu zûmê
 xetxetokî *lt* çizgili çizgili
 xewat *bir xetere*
 xewer *bir xetere*
 xewitîn *bir xetirin*
 xewtan *bir xetan*
 xew m 1. uyku * xewa xewîş yîr lûku * xewa zivîstanê kîz uykusî * xewa mîrîndê olîm uykusî 2. *zâfir* uyku (gallet, ayımsızlık) - lî çavîr ketîlê gûzîrê uyku gîrmek - lî çavê (yekî) neketîn 1) gûzîrê uyku gîrmemek, kîrîşî kîrîşîrê dejenere 2) sabahî hîlmîk (veya sabahî olmak) - lî çûn 1) uyku zamanını kaçırmak 2) uykusuzca tam a masîşî jîrmek - lî gerîtî uykusî kaçîrmek - lî fîrîrîn uykusî kaçîrmek - lî xew heram kîrîşî uykusîz kîrîşîyî gûzîrê olmak - nehatîn çavê (yekî) 1) gûzîrê uyku gîrmemek 2) sabahlanmak - neketîn çavîr uyku gûzîrê gîrmemek - neketîn çavîrî (yekî) gûzîrîrê uyku gîrmemek (veya gûzîrîyî uyku tutmamak) - nekîrîn 1) uyku tutmamak, göz yummamak, hiç uyanmamak 2) sabahlanmak (bütün geceyi uyanmadan geçirmek) - pî gîrtîn uyku başmak (veya hastanmak) - a (yekî) anîn uyku vermek (veya getirmek) - a birîndîrîn tî yâ

birçinan mayê aq olan uyku tarmaz -a giran derin uyku, ağu: uyku -a (yekî) butin uykusu gelmek, uyku basmak -a (yekî) herimin uykusu açılmak (veya dağılmak) -a kêrgeşkê tayşan (veya kuş) uykusu -a (yekî) lê çûm uykusuna a. namis olmak -a mîrînê bîlma uykusu -a mîrînê ketin çavê (yekî) (butin) olan uykusu tarmak -a (yekî) nehatin 1) (birin) uykû tarmak 2) uykusu kaçırmak (kaygılanmak, tedirgin olmak) -a neştikandî deliksiz uyku -a (yekî) pê girîn (butin) uykusu tarmak (veya basmak) -a plisikê tayşan uykusu -a (yekî) revanilin uykusunu dağıtmak - a (yekî) revin uykusu açılmak (veya dağılmak) -a Rûstani ağır yk uzun uyku -a şivik hafif uyku -a (yekî) şikandil uykusunu bolmek -a (yekî) şikin uykusu delirmek, uykusu bölünmek -a şirin tatlı uyku -a tarmêre ağır uyku -a xellefê gâflet uykusu -a xwe stendin (az ji girîn) uykusunu almak - eke hingene do-yastiya bir uyku

xewn giran *rd* 1. derin uyku, dal uyku 2. *ê* mişîl mişîl

xewn kûr *rd* derin uyku dal uyku

xewn (II) *rd* gerozen, aşkî olan

xewn (II) *rd* yarqa

xewandîn *rd* uyutma, yârtma

xewandûn *lêg* uyulmak, yartmak

xewaq *rd* çîrmelekçi

xewaqî *m* çîrmelekçilik

xewar (II) *rd* her tîz u xewar

xewar (II) *rd* uykucî, uyku tulum (çavê uykuyan kîmse)

xeware *rd* uykucu

xewarî *rd* uykusuzluk

xewarîbûn *rd* pînek'niye

xewarî bûn *lêg* pîneklemek

xewarîbûyîn *rd* pînekleyiş

xewas *rd* dalgîç, balîk adam, kurbağa adam

xewasî *rd* dalgîçîk

xewa şîrîn *rd* 1. tatlı uyku 2. *ê* mişîl mişîl

xewa tarmêrê *rd* derin uyku, dal uyku

xewatîn *rd* xatîr'ın çoğulu

xewder *rd* uyku verici

xewer *rd* xêber

xewer *rd* xêber

xewî *rd* xof

xewge *rd* zarval

xewgeh *rd* yatakhane

xewger *rd* uyut uyut gezer

xewgeran *rd* uykuda gezme, uykuda doluşma

xewger *rd* uyut gezerlik

xewgerîkî *rd* uyut gezerlik

xewgêr *rd* xewger

xewgîran *rd* uykusu ağu (veya derin) kuşe

xewgîrtî *rd* uykulu, uyku tulumş olan kîmse

xewherîniî *rd* 1. uykusu kaçırmış olan 2. gece

kuş (gece uykuyamayan) 3. *rd* uyku bozukluğu, uykusuzluk çekme - bûn uykusu kaçırmak, uykusuzluk çekmek

xewherînbûn *rd* 1. uykusu kaçıma 2. uyku tutmama 3. sabahı bulma, sabahı etme (sabahı kaçırt uyumama)

xewherîniî bûn *lêg* 1. uykusu kaçırmak 2. uyku tutmamak 3. sabahı bulmak, sabahı etmek (sabahı kaçırt uyumamak)

xewherînikarî *rd* uykusunu kaçırtma

xewherîniî kirin *lêg* uykusunu kaçırmak

xewherîniîl *rd* uyku bozukluğa, uykusuzluk çekme

xewhêner *rd* uyutma

xewik *rd* uyku

xewîran *rd* 1. ezilme (açlık sıkıntısı dayma) 2. ezgulik (açlıktan dolma)

xewîrandîn *rd* 1. ezdîrme (açlıktan) 2. harqa (emde, bağışak sarıma) 3. iç geçirilme, bayılma

xewîrandîn *lêg* 1. ezdirmek (açlıktan) 2. burmak (emle, bağışak sarıma) * *vê xewîrinû dilê min xewîrandî* bu yemek midem burdu 3. iç geçirilme, bayılmak

xewîrandî *rd* 1. ezici (açlıktan) 2. burkuk, burkuluş olan 3. bayılmaş olan

xewîrî *rd* 1. burkuk, burkuluş olan 2. bayılmaş olan

xewîrîn *rd* 1. ezilme (açlık sıkıntısı dayma) 2. burulma (sarıma, ağrıma) 3. bayılma, iç bayılma, iç gezmek, kazınma (iç bayılma) 4. kayılma, kiyılma (ezel, kiyîl, gabi olma) 5. burkulma (uzunlu dayma) 6. eyulma

xewîrîn *lêg* 1. ezilmek (açlık sıkıntısı daymak) * *dilê min dixewîre*, ez qetlebek şîr *xewîrîn* açîl ezî iyec dic burdêk sût teyyar 2. burulmak (sarıma, ağrıma) * *rûvîşê min dixewîrîn* barsaklîm burulayor 3. bayılmak, iç bayılmak, iç gezmek, kazınmak (iç bayılmak) * *ji birçînanî dilê min dixewîre* açlıktan midem kazınıyor 4. kayılmak, kiyılmak (ezel, kiyîl gör olmak) * *dilê min xewîrî* iç m kiyîl 5. burkulmak (uzunlu daymak) * *gava ez vê rewşa wê dibîntîn dilê min dixewîre* bu halim görîşê çun burkî luvor 6. eyulmak * *birîna wî xewîrîye yarîst eyulînos*

xewîrîner *rd* 1. bayılma, iç bayılma 2. burkucu

xewîsandin *lêg* uyutmak

xewîsandin *rd* uyutma

xewîsandin *rd* uyut, uyutmuş oluanda olan

xewîsî *rd* uyut, uyutmuş

xewîsîn *rd* uyutma, uyutuş

xewîsîn *lêg* uyutmak, uyutmak

xewîsandin *rd* incilme, açi verme

xewîsandin *lêg* incilmek, açi vermek

xewîxîn *rd* incilme

xewîxîn *lêg* incilmek

xewîn *rd* 1. uyutma, uyutuş 2. *rd* uykulu

xewîn *bişg* uyanmak, uyanmak
 xewîner uyanma
 xewînk *w* uykucu
 xewker *şûbêr* Kört müziğünde bir makam
 xewkîrîp *w* uyanma, uyanış
 xew-kîrîn *bişg* uyanmak, uyanmak
 xewlân *w* uşak
 xewlami *w* uşaklık
 xewle *el* 1. tenha, sessiz 2. *w*cc gîzî 3. gîlye jîn
 u xewle beni n gîzî şikayetim 3. inziva
 xewlebûn *w* 1. tenhalazama 2. inzivaya çekilme
 xewle hûn *bişg* 1. tenhalazmak 2. inzivaya
 çekilmek
 xewlêci *w* tenba yer
 xewlekîrîn *w* 1. tenhalazîrma 2. sevlama 3.
 inzivaya çekme 4. bir kışeye çekip konuş-
 ma, özel görüşme
 xewle kirîn *bişg* 1. tenhalazîrmak 2. sakla-
 mak 3. inzivaya çekmek 4. bir kışeye çekip
 konuşmak, özel görüşmek
 xewlêq *w* bez üzerine iğneli olarak yapışke-
 linde dikilen süs, hem de ıvaz zıvırların ko-
 nuldugu yer
 xewlêzane *w* matbâre
 xewa *w* düş, rüya ~ dîtin düş görmek, rüya
 görmek -*u* (yekî) rast derkeşin rüyaya çık-
 mak -*a* xerab kokulu rüya -*a* xwe gîli kî-
 rîn rüyasını anlamak
 xewmak *el* uykulu, uykusu bastırılmış olan
 xewname *w* rüya tabiri kitabı
 xewnandin *w* d' nendîrîci salama, gece sulama
 xewnandin *bişg* d'ndîrîzerek sulamak, gece
 sulaması yapmak
 xewndar *el* rüyâlı
 xewnedar *şûbêr* rüyacı, rüya tabirişi
 xewnekîrîn *w* subaldan (bütün geceyi uya-
 madan geçirmek)
 xew nekîrîn *bişg* subaldanlık (bütün geceyi u-
 ymadan geçirmek)
 xew nereşî *w* kâbus, karabasan
 xew neroşk *w* düş
 xew neroşk *ber* xewneroşk
 xewnexav *w* hım hayal
 xewnjîn *w* hayal
 xewnar *el* hayalî
 xewnerest *el* rüyalar manna
 xewnzan *şûbêr* düş bilmeç
 xewzani *w* düş bilmeç
 xewo *w* uykulu (çok dilinde)
 xewok *el* uykulu, mahmurlu
 xewoke *el* uykucu
 xewokî *el* 1. uykuluca, mahmurluca 2. uykulu-
 luca, hastalık halini almış uykucu kimse
 xewokûbûn *w* pîreklerme
 xewokî hûn *bişg* pîreklemek
 xewokîbîlyîn *w* pîrekleyiş
 xewr *w* çok derin çukur
 xewrar *w* b'z tür keçe
 xewre *w* kul çöçüğü, go nme, kömbe

xewrebez *w* güdümlü olma
 xewreş *el* çınar
 xewreşî *w* ayırmalık
 xewrevîyayî *el* uykusu kaçırış olan kimse
 xewreşî *el* uykusu kaçırış
 xewreşîn *el* uykusu kaçırın
 xewreşîni *w* uykusu kaçırma
 xewroşk *ber* xewreşok
 xewroşk *ber* xewreşok
 xewsiwik *el* hafif uykulu sak uykusu hafif
 xewsiwikî *w* hafif uykuluk, saklık
 xewş (I) *el* zağal, pis
 xewş (II) *ber* kewş
 xewşab *ber* xewş
 xewşikandî *el* uykusu bilinmiş olan
 xewşikandîbûn *w* uykusu bilinme
 xewşikandî bûn *bişg* uykusu bilinmek
 xewşîrîn *el* takti uykulu
 xewt *w* akt, hilâç
 xewtandin *w* büyük bir ızın üstesinden gelme,
 bitirme, kurtarma
 xewtandin *bişg* büyük bir işin üstesinden gel-
 mek, bitirmek, kurtarmak
 xewtelî *el* uykusu sersem
 xewtelîlûn *w* uykusu sersem olma
 xewtelî hûn *bişg* uykusu sersem olma
 xewtelîkirîn *w* uykusu sersem yapma
 xewtelî kirîn *bişg* uykusu sersem yapmak
 xewtîb *w* uyanma, uyanış
 xewtîn *bişg* uyanmak, uyanmak
 xew ve çûn *bişg* uykuya dalma
 xewx *ber* xox
 xewxane *w* yatakhane
 xewxe *w* bazuluca
 xewxilmas *el* uykulu
 xewxilmasî *w* uykululuk
 xewyar *w* hayvan
 Xeyo *şûbêr* Güyya
 xeyul *w* hayal, düş (zihinde tasarlama, canlan-
 dirilan ve gerçekleşmesi olmayan şey) 2. şî-
 rokeke berheusa xeyalê hayal ürünü bir hi-
 kaye ~ dîtin hayal gö-mek - j l xwe re çêkî-
 rîn hayal (veya düş) kurmak - kîrîn hayal
 etmek -ê ku (yek) kîrîn tay çûn hayalleri
 suya düşmek -ên (yekî) bi avê de çûn ha-
 yalleri suya girmek -ên xewtîk hımbayî
 xeyalane *w* hayalca
 xeyalbaz *şûbêr* hayalci, hayalperest
 xeyalbazî *w* hayalçılık, hayalperestlik
 xeyaldar *el* hayalî, hayalî
 xeyalbaz *ber* xeyalbaz
 xeyalbazî *ber* xeyalbazî
 xeyalê *w* 1. hayalci (gerçekte var olmadığı
 halde hazin görüldüğü sanılan cis, peri,
 hırtlak gibi görünümler) 2. hayalci (gerçekte
 var olmadığı halde görüldüğü sanılan şey,
 görüntü) 3. xeyalêtên ku qet jê pêş çavên
 min naçin hemu gozûmün enûnden geçî-
 yen hayalçiler var

seyalên zanistî *mî* bilim kurgu, kurgubûjin
 seyallîrêh *mî* hayal etme gücü geniş olan
 seyali *mî* hayali, dussel
 seyalker *mî* hayali
 seyalkurî *mî* hayalîlik
 seyalkirin *mî* hayal etmek
 seyâl kirin *lêgî* hayal etmek
 seyalkiri *mî* hayal edilmiş olan, muhayyel
 seyalperest *mî* hayalperest, hayali, düşü-
 seyalperestî *mî* hayalperestlik, hayalîlik, düşü-
 şünlük
 seyân *mî* hamsan ortasındaki direk etrafına
 toplanan buğday yığı
 sey b (I) *mî* garp (* *dingek* ji *seybê* gartên or-
 est)
 sey b (II) *mî* 1. gaybet, g. yâni, kovculuk 2. de-
 dikodu - kirin 1) zav etmek, kovlamak 2)
 dedikodu etmek (veya yapışak) ~ *û* xûb
 kov, kovlama ~ *û* xûba (yekî) kirin (birini)
 kovlamak ~a (yekî) hatin kirin yepişek ş-
 trınmak ~a (yekî) kirin 1) (hımı) kovla-
 mak, gıybet etmek, (birini) çekiştirmek (bir
 kimsele kere taraflarını sayıp dekmek) 2)
 arkadaşan soyllemek, ayığına ip takmak
 seybane *mî* garbîze, görünmez
 seybanebûn *mî* garbîze olma
 seybane bûn *lêgî* görünmez olmak
 seybanekirin *mî* görünmez kılma
 seybane kirin *lêgî* görünmez kılmaq
 seybanî *mî* gartên olan
 seybanî *mî* gartîlik
 seyberî *mî* gartî kanye
 seybet (I) *mî* gaybet, gıybet, kovculuk
 seybet (II) çadu
 seyber *mî* 1. gıyberçî, kovcu 2. dedikoducu
 seyberî *mî* 1. gıyberçîlik, kovculuk 2. dediko-
 duculuk - kirin dedikoduculuk etmek (veya
 yapışak)
 seyberîn *mî* kovlama, çekiştirme, yeme, ko-
 tûleme (bir kimserin kere taraflarını sayıp
 dekmek)
 sey b kirin *lêgî* kovlamak, çek ştrınmek, yer-
 mek, kûlûlemek (bir kimserin kere tarafla-
 rını sayıp dekmek)
 sey bûk *mî* kovcu, çekiştîrîci (bir kimserin
 kere taraflarını anlatan kimse)
 seybulî *mî* kovculuk, çekiştîrîcîlik
 Seybûne *bûn* seyberî
 Seybzân *mî* gartî bîle
 sey d *mî* 1. kûsme, kûşûnuk 2. dargînlîk 3. dâ-
 rîmca (darılmak olma, sikatî darîlma'
 anlamında) ~a xwe kirin ahînganlık yapmaq
 ~a xwe fê kirin (birine) ahînganlık yapmaq
 seydan *mî* kûs, kûşûn, dargîn, gücenîk - hûn
 kûşûn olmak, dargîn olmak
 seydanhîm *mî* kûşûk, kûşûnuk, dargînlîk,
 gücenîklîk
 seydanî *mî* kûşûk, kûşûnuk, dargînlîk, güce-
 nîklîk

seydîkar *mî* gîmî kirin
 seyduk *mî* 1. kûşûge, darîgan, ahîngan 2. çu-
 kıldîr, kirîgan (çelây ve çabûk gücenî)
 seydukî *mî* 1. kûşûge, darîganca, ahîngan-
 ganca 2. çukıldîmca, kirîlganca
 seydukîlî *mî* 1. kûşûgehlîk, darîganlîk ahîngan-
 lîk 2. çukıldîmîklîk, kirîlganlîk
 seyîbandîn *mî* 1. yok olma, varlığı ortadan
 kaldırma 2. kûcelîme (soyuna bîmesîne se-
 bep olma)
 seyîbandîn *lêgî* 1. yok etmek, varlığını orta-
 dan kaldırmaq 2. kûcelîmek (soyuna bî-
 mesîne sebep olmak)
 seyîbandî *mî* 1. yok edilmiş 2. kûcelîmiş (soy-
 u tûkenmiş olma)
 seyîbî *mî* kûcelîmiş (soy u tûkenmiş olan)
 seyîbîn *mî* 1. yok olma, varlığı ortadan kalkma
 2. kûcelîme (soy u tûkenme)
 seyîbîn *lêgî* 1. yok olmak, varlığı ortadan
 kalkmaq 2. kûcelîmek (soy u tûkenmek)
 seyîdandîn *mî* 1. kûşûrme 2. darîlma, gücen-
 îme
 seyîdandîn *lêgî* 1. kûşûrmek 2. darîlmek,
 gücendirmek
 seyîdandî *mî* 1. kûş, kûşûn 2. dargîn, darîlî-
 nîş, gücendirîlmîş olan
 seyîdî *mî* 1. kûşûn 2. dargîn, gücenîk, darî-
 lîmiş olan 3. kûşûş
 seyîdîbûn *mî* 1. kûşûnîklîk 2. dargînlîk, güce-
 nîklîk
 seyîdîn *mî* 1. kûşûn 2. ahîngan, darîlma, gücen-
 îme, kirîlma 3. kûşûn (çûkûlenme, sîrîlîr-
 me) 4. bezûlma, îçerleme
 seyîdîn *lêgî* 1. kûşûk * *kergoşk* ji çîya ve
 yîlîye haya çîya ji çîya tûne ye tarşan da-
 ga kûşûş dağın haberi almamîş 2. ahîngan-
 lîk, darîlmek, gücenmek, kirîlmek (her-
 hangî bir sebepten dîrîr gücenîp îlgîyî ken-
 mek) * ji her ku min hî gotîna wê nekîk.
 seyîdî derîşîmî yapînalîşîmî îçû darîlî 3.
 kûşûk îçerlenmek, sîrîlîrmek) * *seyîdî*
 ji tîra seyîdî tarşan dağ kûşûş da dağın
 haberi almamîş 4. bezûlmaq, îçerlemek * *ji*
 ser gotîna ku jê re hate gotîn seyîdî kerdî-
 şîre seylenê soze bezûldî
 seyîrandîn *mî* soylmaşîna neden olma veya soyl-
 masîna îşlîtma
 seyîrandîn *lêgî* soylmasîna neden olmak veya
 soylmasîna îşlîtmek
 seyîrîn *mî* soylma (rengîni yîlîrme, reng u tû-
 seyîrîn *lêgî* soylmaq (reng u yîlîtmek, reng
 u tûmak)
 seyîrandîn *ker* seyîdandîn
 seyîdîn *bûn* seyîdîn
 seyîrandîn *mî* 1. ezûlma (aşlîktan) 2. burma
 (mîde, bîrîrsak sarîmal) 3. îç gıçartma, bî-
 yîlîma
 seyîrandîn *lêgî* 1. ezûllemek (aşlîktan) 2. bur-
 mak (mîde, bîrîrsak sarîrmak) * *vê xwa-*

rinê dilê min xewirand bi yemêk mîdenî
 huzû 3. iç geçirmek, bayılmak
 xeyfrandî wê 1. birkak, birkulmuş olan 2. bay-
 yıla şifan
 xeyfrî wê 1. birkak, birkulmuş olan 2. bay-
 mış olan
 xeyfrîn wê 1. ezilme (açlık sıkıntısı duyma) 2.
 hurulma (sararma, ağrıma) 3. iç bayılma, i-
 ç geçirme, kazanma 4. kıymma, kıyılma (ezil-
 me, kıyılış) b. olana
 xeyfrîn *bişû* 1. ezilmək (açlık sıkıntısı duy-
 ma) 2. hurulmak (sararmak, ağrımak) *
*rûvîyê mînu dîxewîrîn bîrîskalênê burûlu-
 yor* 3. iç bayılmak, iç geçirmek, kazanmak 4.
 kıymmak, kıyılmak (ezilir, kıyılır gibi ol-
 ma) * *dilê min xeyfrî qum kıyîr*
 xeyfîandîn wê 1. teyelleme 2. *weç* hasat olma
 xeyfîandîn *bişû* 1. teyellemek 2. *weç* hasat olma
 xeyfîm wê 1. teyelleme 2. *weç* hasat olma
 xeyfîm *bişû* 1. teyellemek 2. *weç* hasat ol-
 mak
 xeyfî *weç* hayî
 xeyfî 4 1. hêç * *xeynî wê, em dê tev bîmî-
 nîn* o hêç hepimiz kâlaçgir 2. *d' dan'* den
 başka, -den gayrî
 xeynîandîn wê kûstûrîne, da lîna (argoda)
 xeynîrandîn *bişû* kûstûrîne, darîmak (ar-
 goda)
 xeynîlîm wê kûstûrîne, darîma (argoda)
 xeynîlîm *bişû* kûstûrîne, darîmak (argoda)
 xeyrî wê gayret
 xeyrî wê 1. diğêr, başka, gayrî 2. gayrî (afarla-
 na başına getirilerek almayan zînanın ve-
 rî) * *xeyrî musulmî gayrimusulmî* — *exlaq*
 gayrî abîlîkî
 xeyrî menqûl *weç* gayrî merkul, taşınmaz
 xeyrî mewqûl *wê* tutaksuz
 xeyrî Muslîm *wê* gayrî, Muslîm
 xeyrî şexsî *wê* kişîlik dîşî
 xeyrî tabîî *wê* olağan deşî
 xeyrîyî wê duyûnîlîzîk
 xeyset wê ozellîk
 xeyxîyat wê karakter, seyye
 xeyxîyethay *weç* *şîşî*
 xeyt wê teyef
 xeytandîn wê teyelleme
 xeytandîn *bişû* teyef etmek
 xeyzan *weç* xêzan
 xêz wê xezal'ın kîsalınası
 xêz *weç* gûzê trîkîmî dîmîne göre kîsal xeyş)
 xêzakîrîn *bişû* gûzê xeyşîkî, kîsal xeyşî yap-
 mak
 xezal (I) wê meyva ve buğdayın olgunluğa yîz
 tutuğu döwrînde geyîlen kîrîk
 xezal (II) *weç* 1. ceylan (Gazelle dorên) 2.
 ceylan, zînu (gûzêl, narîm kîdîn) * *wekî xê-
 zalên ceylan gîbî* * *eynî xezal e ceylan gîbî*
 jî -ê *hezatîr tune ye zêduyî rîşqê Xwe* îxal-
 we kîmetînde *wê* *qursê kîşqîndî* o cîkar

xezalê wê bir oyan
 xezaliye wê bir tûr kumâr
 xezalok wê ceylanok
 xezam wê hîzan
 xezax *weç* îpekî
 xezax *wê* îpekîlîk
 xezêb wê gazax, ofke — *Xwestê* Allahın gazabı
 xezêbîlar *wê* 1. gazaplı 2. zalim
 xezêbnak *wê* gazap, ofke
 xezêl *weç* 1. pîzel 2. *wekî* pîzel
 xezêlîyat wê gazêlîyat
 xezêlîxîm *wê* gazêlîhan, gazel okuyan
 xezêlîxîmî wê gazêlîhîk
 xezîbandîn wê gazaplîndîrîna, kîzîdîna, îtkê-
 lendîne haddetlendîrme
 xezîbandîn *bişû* gazaplîndîrîmak, kîzîdîmak,
 ofkêlendîrîmek, haddetlendîrîmek
 xezîbîn wê gazaplînîna, nazîna, ofkêlîne,
 haddetlendîrme
 xezîbîn *bişû* gazaplîndîrîmak, kîzîmak, ofkêlî-
 nek, haddetlendîmek
 xezîk (I) *wê* kîzîl şîzîgî keçî ve boyle geyî-
 lîmî olan keçî yavîrîna
 xezîk (II) wê beze, ezîk (herhangî bir şeyde gey-
 tûlen şîzîk)
 xezîne wê 1. hazine (altın, gümüş, mücevher gi-
 bi değêrli eşya yığına, büyük serwet) 2. hazî-
 ne (değêrli şeylerin saklandığı yer) 3. hazîne
 (gümlî ve ya saklı iker bulunan değêrî
 şeylerin bütünü) 4. hazîne (devlet malî pa-
 rasî ve ya bunların saklandığı yer) 5. hazîne
 (kaynak) * *xezîneya zînebîndî* bîlgî hazîne-
 sî — *ya dewlêtdî* devlet hazînesî — *ya peyşan*
 (mî jî *bîşeyan*) *wê* sözeckî hazînesî, söz da-
 gî yîgî
 xezînedarî *weç* hazînedar
 xezînedarî wê hazînedarlık
 xezînegêr *weç* defîneçî
 xezînegêrî wê defîneçîlik
 xezne wê 1. hazîne, hazîne (altın, gümüş, mü-
 cevher gibi değêrli eşya yığına, büyük ser-
 wet) 2. hazîne (değêrli şeylerin saklandığı
 yer) 3. hazîne (gümlî ve ya saklı iker bul-
 nan değêrli şeylerin bütünü) 4. hazîne (dev-
 let malî, parasî ve ya bunların saklandığı yer)
 5. hazîne (depo) 6. hazîne, dil yatağı 7. namû
 lî 8. hazîne (kaynak) * *xezneya zînebîndî*
 bîlgî hazînesî
 xeznedarî *weç* hazînedar
 xeznedarî wê hazînedarlık
 xezûr wê kayın baba, kayın peder, kaynata
 xezûran wê kayın babogîlîk, kayın pederogîlîk
 xezûranî wê kayın babalık, kayın pederlik
 xezûranî wê kayın babalık, kayın pederlik
 xezûrîgelîm wê kayın babagîlîk, kayın pederogîlîk
 xezûrî wê kayın pederlik, kaynatîk
 xezwe wê gûzê
 xêbet wê otuğ, otak, çerge
 xêbetvan wê otakçî, çergeçî

xêbetvanî *m* otakç hik. çerçesillîş
 xêç *bir xûç*
 xêl (I) *m* xêl 1. hayî 2. *m* an, lahza, sûre. *biraz*
 * xêleke *dim were* biraz serma gel * xêlek
 şaşwaz *ma* biraz şaşkınlıq oldu
 xêl (II) *m* hay, kabîle, aşiret
 xêl (III) *m* gelin alayı, doğum alayı,
 xêl (IV) *m* şaşkınlıq
 xêlûn *m* şaşkınlıq
 xêl hûn *lêgê* şaşkınlıq * çavên wî xêl bî-
 hûn *gûlerî* şaşkınlıqını
 xêl hûyîn *m* şaşkınlıq
 xêlek *w* 1. epey, epey.. epeyce 2. biraz (k.s.a bir
 sûre içi n) * xêlek maye *ku lûgêhîjîn* bajêr
 şehre ulaştırlarına biraz kalmış
 xêlêkî *m* an kavım
 xêlîf *m* yalçı
 xêlî (I) *m* gelin alayı, doğum alayı, gelin alayı
 xêlî (II) *m* yelken - yelkânın yelken çemak
 - *bi keştîjê* ve *kîrîn* yelken dikmek, yelken
 takmak
 xêlî (III) *m* hayî
 xêlî (IV) *m* şaşkınlık
 xêlî (V) *m* 1. duvak 2. peçe 3. yaşmak 4. meç pe-
 çe (bir şey) giymek için özenle çekilen örtü
 xêlî dîşerandîn *lêgê* duvagi kaldırmak
 xêlîlakîrîn *m* 1. peçeleme 2. yaşmakların
 xêlî dikirin *lêgê* 1. peçeleme 2. yaşmakların
 xêlîfîroş *m/w* duvak, (duvak satan)
 xêlîkîrîn *m* 1. duvaklara 2. yaşmaklara
 xêlî kîrîn *lêgê* 1. duvaklamak 2. yaşmaklamak
 xêlîkîrî *m* 1. duvaklı 2. peçeli 3. yaşmaklı
 xêlîreş *m* kuru yaşmaklı
 xêlîvan *m/w* 1. duvakçı 2. baş örtücü 3. *m* du-
 gûn alayına katılan kimseler
 xêlîvanî *m/w* yelken
 xêlîvanî (I) *m* gelin alayı
 xêlîvanî (II) *m* yelkenler
 xêlîvokîrîn *m* yelkenler
 xêlî yelkîrîn *lêgê* *de* yelkenlemek
 xêr (I) *h* hayır, yak
 xêr (II) *m* 1. hayır (iyilik, karşılık beklentiden
 yarılan yardım) 2. hayır, sevap 3. *mex* ve-
 rim, semere (istenilen sonuç) 4. *m* hayır (-
 ya, varlık, faydalı) * xêbera xêrê ye însu-
 lah hayî haberdîrî şîtalak 5. iyi (uğurlu, ha-
 yırlı, iyilik getiren) * xêbera xêrê ya habêr
 6. xêre * *bi xêru wî* onun sayesıyla - *he?*
 hayırdîr? - *he îşîtalak* hayırdîr şîtalak (şaş-
 kınlık ve merak veren elgusî karşıtıca anlata-
 lırlar) - *hîjî!* çak yeşî! (şaşkınlıktan soy-
 leren soru) - *e?* 1) hayırdîr? 2) ne oluyur? 3)
h hayırdîr. - *e*, *ev* *h* *dora me dîde* çeyşeleş-
 kan dîgûn çêgîl, bîvrazî çêgîl, enişem be-
 dî jiye opîrî? - *e* *hîs* *h* *we* bîrîşyayê spîl ba-
 şî gelîrî? - *e* îşîtalak hayırdîr şîtalak (anla-
 tılan bir olayı hayır olarak için kullandı-
 rır) - *guneş* 1) sevabı gûnah 2) hayır müdür
 sevap müdür - *jê bîbînî* hayırın gîr - *jê dî-*

rin hayî nîrî gîrmîş - *jê hêşî* neklîrîn hayî
 beklîmemek - *jê nedîtin* hayrî gîrmîşek
 - *ji nefsa canê xwe nedîtin* kendinden hayır
 gîrmemek - *ji xwe nedîtin* kendinden hayır
 gîrmemek - *jê gûn* fîlûsî ahînce mîlîzê
 olmak - *jê vevîn* şîkrîmek - *h* *huzura* *te*
bu bîdîğînden şaşma! - *h* *te* *harî* *kevir* *û*
kuçîk *h* *ane* *barî* *nêve* uğradığına şaşırma
 ~ neklîrîn *ku* *etîmek* ~ *nê* *de* *nehlîşîn* ze-
 lu *zikim* etmek - *tê* *de* *neaman* 1) hay hayı
 gîrmek *vay* *vay* *kalınak* 2) (bir şeyden) hay-
 ır kalınamak * *sulek* *de* *sal* *hî* *sûn* *de* *xêr*
dî *xanî* *de* *nîmîne* bir iki yıl sonra, evden
 bir hayır kalınır 3) *nê* *de* *neaman* (veya
ya *çê* *luru* *bezulmak*) - *tê* *de* *de* *tu* (bir şey-
 den) hayır yok - *û* *berêket* *bu* *berêket* - *û*
berêket *tê* *de* *neaman* *betî* *berêkerî* *kalîna-*
mak (veya *kaçmak*) ~ *û* *hîr* 1) *nê* *berêker*
 2) *verim*, *semere* (istenilen sonuç) - *û* *hîr* *tê*
de *neaman* *betî* *berêkerî* *kalîna-*
mak (veya *kaçmak*) - *û* *şer* *h* *va* *ve* *şer* - *û* *şerê* (yekî)
dî *bîlê* (yekî) *de* *bîp* *tuvaletîn* *alîna* *ya-*
pan (yalnız hastalar için) - *û* *şerê* (yekî) *dî*
nav *dest* *û* *piyên* (...) *de* *bîp* *tuvaletîn* *alîna*
ya *pan* (yalnız hastalar için) - *û* *xêrat*
 hayîr: - *û* *xêrat* *kurîn* hayır gîrmek - *û*
xweşî *h* *re* *harî*, *kevir* *û* *kuçîk* *h* *mîn* *barî*
nêve uğradığına şaşır - *xêber* *enê* *gore*
hay, *beş* - *xwarîn* *alî* *yanêgîn* *yenek* - *a*
bi *guncê* *kîrîn* *erîgî* *hayîr*, *êkîrîngê*, *kerha*
goya *değîrmek* - *a* (yekî) *dî* *an* (birim) *lîk-*
masî *dîkîrîk* - *a* *destê* *çepê* *h* *yê* *rastê*
nabe *kîmsenî* *kîmsenî* *hayîr* *yok* - *a* (rîşre-
kî) *dîtin* *mîkîfîrîn* *gîrmek* - *a* (yekî) *gîhîş-*
tan (yekî) *dîtin* *hayîr* *dîkînan* - *a* (tîştêkî)
jê *re* *tune* *bûn* (birim) *deylure* *olînk* - *a*
 (yekî) *jê* *re* *tune* *bûn* *hayîr* *gelînmek* * *êdî*
xêra *wê* *ji* *we* *re* *tune* *ye* *erîk* *andî* *sîre*
hayîr *gelîmîz* - *a* *kesî* *ji* *kesî* *re* *tune* *kîmsen-*
değ *kîmsenî* *hayîr* *yok* (veya *gelîmîz*; - *a*
 (yekî) *nexwestî* (kurîne) *rahmet* *alîvînanîk*
 - *a* *vî* *destî* *ji* *vî* *destî* *re* *tune* *kîmseden* *kîmsenî*
hayîr *yok* (veya *gelîmîz*) (hî) - *a* *xêl-*
ma *xwe* *duhura* *xwe* *kîrîn* *kalemîyle* *yaşî-*
mak (veya *geçîrmek*) - *a* *Xwedê* 1) Allah *m*
 bir *lutf* 2) Allah için - *veke* *temanî* *kîrîn* *ya*
hî *sevap* *işle* *nê* - *ê* *ji* *huzara* *xwe* *bîbîne*
 bîfîlîğînden şaşmam - *ê* *çet* *nehlîme* *danîrî*
 kurusun

xêrand *m* iyilik

xêrat (I) *m* otak, cerge

xêrat (II) *m* 1. hayrat (hayrînin çoğulu) 2.
 hayrat (halkın yararlanmas için yapılan çer-
 çeme, hân, köprü gibi yapıları verilen ad) 3. *m*
 hayrat (sevap kazanılmak için yapılan o-
 lan)

xêratxane *m* 1. hayır evi 2. şaşkınlık evi 3. yuvâ
 (kîmsesiz ve yamsullara yardım etmek ve on-
 lara bîvîdîmek amacıyla açılan yer) * xêrat-

xəməyə kətî ü bəkəsan düşkümlər yuvası
xərbənd *m* yət ul. Zindan
xər *hijr* çək yaşıl (həpçirlihdə soylenen sü)
xərdat *rd* həyati tuzarı, ləvni olan)
xər di *hev dan* *ləw* layızqınq (pəznliklə anlaşıqlan sonra birhime həyır diimək)
xərdin *m* həyırın gürmə -ə te tunc be boyu (bəsl) devillim (veya devillisi)
xərdos *məw* bərisp. bağdaşortı
xərdos *m* bərisp. bağdaşortı
xərdənd *rd* həyır - bñ hoş bulduq
xərevəbün *m* 1. dənə 2. aliklaşma, aptallaşma 3. alik alik bakma, avəl avəl bakma, ağzın açma, aptala bakma, okuz gibi bakma
xərevə bün *ğəw* 1. dənə 2. mürkə kal jə zü də rəməməyə xwe qəndəndibü ü xərevə bübü li kucəyē deməyə dikir dınyar gəzəstini cəktən b tənış, sokağı seyre dənmiş 2. aliklaşmaq, aptallaşmaq 3. alik alik bakmaq, avəl avəl bakmaq, ağzını açmaq, aptala bənmək, okuz gibi bakmaq
xərevəbüyüf *rd* 1. dənmiş olma 2. ağzın açmaq ayran dənmiş 3. xwe boş fənlənmə 2. *bi çavən* xərevəbüyüf həkək li dərñhəb fəlkəri baş gözlerle cəralı bəzək bəkti
xərevəbüyün *m* 1. dənmiş 2. aliklaşma, aptallaşma 3. alik alik bakma, avəl avəl bakma, ağzını açmaq, aptala bakma, bəzək gibi bakma
xərevəçün *m* dənmiş
xərevə çün *ğəw* çalmak
xərevəçüyüf *m* dənmiş, dənmiş olan
xərevəçüyün *m* dənmiş
xərevəkürin *m* 1. dənmişə nədən olma 2. alikləşmə, aptallaşma
xərevə kürin *ğəw* 1. dənmişə nədən olma 2. alikləşmə, aptallaşmaq
xəz gələ *m* zəddən
xəzhatin *m* hoş gəlmə - *tə dan* (tərim) hoş gəldi demək -ə sar ü bəzəwə istəksiz kərsiləmə
xəzik *m* həyır (yünlük, kərsilik bəkləmədən yəpələn yərdim)
xəzi (II) *rd* -dən başqa -dən gəyir - (yekli) birəndən başqa
xəzi (III) *m* bəzək
xəzi (III) *rd* bəzək halını çirəgü 2. Əhəca oğurluğu
xəzkar *rd* həyırsever
xəzkarı *m* həyırseverlik
xəzker *rd* həyırsever
xəzkeri *m* həyırseverlik
xəzmediyə *k* oləsən
xəzmedil *rd* həyır gürməmiş olanı
xəzmedil *rd* həyır gürməmiş künə
xəzmediyə *k* oləsən
xəzmedil *rd* həyır gürməmiş künə
xəzəwaz *rd* 1. kütüclük, kütüclük, şərif, bəhdlik, kütüclük istəyən 2. gənlik kəmə, ləvni kalpli 3. pəsniyetizə, nənəsevərliz 4. bəsnim, düşməni (birimik kütüclüğü istəyən) ərdən

nərlərlə eken, ünə zətar və mek istəyən)
xəzəwazı *m* 1. kütüclük, bəhdlik 2. gənlik kəmə, ləvni kalpli
xəzəwazı *rd* həyırsever
xəzəwazı *m* həyırseverlik
xəzəyüf *m* tələməmə
xəzəwəro *rd* el Ələm
xəzəwax *rd* həyırhəl
xəzəxəl *m* həyırhəl
xəzəwax *rd* xəzəwax
xəzəwax *rd* həyırhəl, iyiliksever, iyil, həyırsever, həyırsever, həyırhəl iyilik istəyən, bərisp künə 2. iyil kalpli (veya yökük) 3. yəndəsevər 4. özgeç
xəzəwazı *m* 1. iyiliklik, iyilikseverlik, həyırseverlik, həyırpərvərlik 2. iyil kalpli, iyil yöküklük 3. yəndəsevərlik 4. özgeçlik
xəzəwazək *rd* özgeç
xəzəwazək *rd* özgeç
xəzək *m* kükük buğ
xəz (I) *m* bəzək
xəz (II) *m* 1. çavə 2. çavə, ağzın
xət *rd* 1. alik, aptal, avanak, bün, bənlük, bərsəm 2. kəkək, çətlək (bəzə dəvəyərdim dəlicə olanı) 3. b bən, alik, aptal (çəçürmə bəkləmədən zəlmənə) * *xətə min cihü te bi aşkərəyü min jil te re gət* aptal, sənin yərdim bərkəçə soydun bən ~ ~ əl inəl, bən bün
xətik (II) *rd* bən peytan tərzi (Fəruha əzəz-İsmənd)
xətik (III) *rd* 1. alik, aptal, avanak, bün, bənlük, bərsəm, bənəzə, yəpəl, zəkəca gəri 2. kəkək, çətlək (bəzə dəvəyərdim dəlicə olanı) 3. b bən, alik, aptal (çəçürmə bəkləmədən zəlmənə)
xətikəne *k* 1. alik, aptal, bənəz, saləçə, şəpələ, bəhdləzə 2. kəkək, çətlək
xətiki *m* 1. aliklik, aptallıq, avanaklıq, bənlik, bənlük, şəpəl, bənəz, saləçə, şəpələ, bənəzə 2. kəkəklik, çətləklik, dənlük 3. *rd* bənəzə, aptalca, bənəzə, saləçə, şəpələ, bənəzə 4. *xətik* kəkək, çətlək ~ bün aptal olma ~ *kürin* aptal ik etmək
xətikübük *m* 1. aliklaşma, aptallaşma, şəpələmə, bənəlləşmə 2. kəkəklaşma 3. kəkəklik
xətiki *rd* bün *ğəw* 1. aliklaşma, aptallaşmaq, şəpələşmə, bənəlləşmə 2. kəkəklaşmaq
xətikübüyün *m* 1. aliklaşma, aptallaşma, şəpələşmə, bənəlləşmə 2. kəkəklaşma 3. kəkəklik
xətikürin *m* alikləşmə, aptallaşma
xətiki *kürin* *ğəw* alikləşmə, aptallaşmaq
xətiki *m* 1. aliklik, aptallıq, avanaklıq, bənlik, bənlük, şəpəl, bənəz, saləçə, şəpələ, bənəzə 2. kəkəklik, çətləklik - *kürin* avanaklıq etmək
xətirmənd *rd* 1. avanak, dənəlik 2. gəzək 3. çavə doobəgü
xətirməndi *m* 1. avanaklıq, dənəlik 2. gəzəklik
xətir *m* 1. aliklik, aptallıq, avanaklıq, bənlik,

zifətınak – kışandıñ sıv (...) karalanak (bir yazının üzünü çizerek onu keçersiz kılmaq) – li (üstökü) xistin çetele çekmek (veya tınmaq) –a hendesi (an. i geometrik məf geometrik çizim) –əm dıst (an. dıstan) el ayas çizgeni

xəzika azafline *nə* komusına çizgisi
xəzika filan *bə* xəza filan
xəzika xwar *nə* əgik çizgi
xəzika *nə* çizgisi
xəzikkərlm *m* çiziktirmə
xəzik kərin *ğəğ* çiziktirmək
xəzikkəri *nə* 1. çizik 2. çizim (bir yazıda üzünü çizilmiş yer)
xəzikkışandıñ *m* 1. çizgi çekmə 2. ustura çizgi çekmə, karalama
xəzik kışandıñ *ğəğ* 1. çizgi çekmə 2. üstünə çizgi çekmə, karalama
xəzikk *m* tır (kışa çizgi)
xəzımək *bə* bə bəndiba (Çelionum endıvıa)
xəzın (I) *ğəğ* çiziltmək
xəzın (II) *nə* çizgili * deftera xəzın çizgili dıfıter

xəzkar *edıfı* çizək
xəzkəri *nə* bə çizirlik
xəzker *nə* çizici
xəzkiş *edıfı* çizicisi
xəzkişi *m* çizirçiliş
xəzklm *m* 1. çizmə, çizgilemə, çiziktirmə 2. çizimə (çizgi halında bələcləmə) 3. çizmə, karalama, keçersiz kılma (bir yazının üzünü çizerek onu keçersiz kılmaq) 4. yazılma, karalama, karalayış (təslək olaraq yazım vəya çizmə)

xəz kərin *ğəğ* 1. çizmək, çizgilemək, çiziktirmək 2. çizmək (çizgi halında bələcləmək) 3. çizmək, karalanmaq, keçersiz kılmaq (bir yazının üzünü çizerek onu keçersiz kılmaq) * dıvı kə mıtıvı hət dı rızın dıvıvı xəz bıkə son kıl sını karasıl 4. yazılmək, karalanmaq (təslək olaraq yazmaq vəya çizmek) * mın hema wısan wıne xəz dıkıl ıylısan zısan karalıyadıñ

xəzklri *nə* 1. çizik 2. kəri (çizilmiş)
xəzkiş *m* 1. çizim, dıvıy 2. mıt çizim
xəzkişandıñ *m* 1. çizgilemə 2. karalama, karalayış
xəz kışandıñ *ğəğ* 1. çizgilemək 2. karalanmaq
xəzkişandıñ *nə* 1. çizik, çizgi yekilmiş 2. kəri (çizilmiş)
xəzkk *m* tır
xəz kışandıñ *bə* yazıvı, keçersiz kılmaq * xəz kışanıvıvı bıkışınə bu yazıy: çizim.
xəzklv *m* hərəkət hətı

xəz vıntıñ *ğəğ* çizimək, çizgi çizmək
xəzəzki *nə* çizgili
xəzəzibün *m* çizgilemə
xəzəzi bün *ğəğ* çizgilemək
xəzəzki *nə* çizgili

xəzəzklbün *m* çizgilemə
xəzəzki bün *ğəğ* çizgilenmək
xəzəzki *nə* çizgili
xəzəzki *nə* çizgili çizgi
xəzəzki bün *m* çizgilenmə
xəzəzki bün *ğəğ* çizgilenmək
xibey *bə* bün 1. əgde 2. əgde (bu əgdeñ yezmı)
xıblı *m* mürekkəp
xıblıdank *m* mürekkəp hətkeci
xıbirkirin *m* mürekkəplemə
xıbir kılın *ğəğ* mürekkəpləmək
xıbr *m* kırılın beher koyandıñ bır bıtın olarık alınm yün

Alq *m* çizgi
alqk *m* çimə
alıq *m* çocuğu kütadıy
Alq vıandıñ *m* başın sınıvı
alıvıçandıñ *ğəğ* başın sınıvı
alıvıçandıñ *nə* 1. başın sınıvı 2. dermə çimə (gelişgüzel toplanma, aralarında uyğunluq bulunuşları)
alıxk 5 bükükbaş hayvanlarına su verilirken kullulanın ünlem
alıxlıklrın *ğəğ* bükükbaş hayvanları, su qırmıye təvrik olmaq

xıd *m* gıda
xıdam *m* hədəfə
xıdamı *m* hədəfəlik
xıdlınebl *nə* 21 vaxtın başlayaraq 4 gubata kədi vıvıvı kışın mı seğık dönmı

xıdlıyus *nə* bədəllər
xıdlı (I) *m* dıvıvı
xıdlı (II) *m* 1. g dıklama 2. hıyılama
xıdlı bün *m* gıdık anma 2. hıyılama
xıdlı bün *ğəğ* 1. gıdıklama 2. hıyılama
xıdlı *m* 1. gıdıklama 2. hıyılama –a (yekı) a–mın gıdıklamaq –a (yekı) hıtlım gıdıklanmaq
xıdlıqandıñ *m* 1. gıdıklama 2. hıyılama
xıdlıqandıñ *ğəğ* 1. gıdıklama 2. hıyılama
xıdlıqandıñ *m* 1. gıdıklama 2. hıyılama
xıdlıq bün *ğəğ* 1. gıdıklama 2. hıyılama
xıdlıq *m* 1. gıdıklama 2. hıyılama
xıdlıq *ğəğ* 1. gıdıklama 2. hıyılama
xıdlıvı *bə* xıvıvı

xıdlıvıvı *bə* xıvıvıvı
xıdlıvıvı *m* gıdıklama
xıdlı *m* gıdıklama
xıdlı *m* 1. gıdıklama 2. kamaşma (dış için)
xıdlı bün *m* 1. gıdıklama 2. kamaşma (dış için)

xıdlı bün *ğəğ* 1. gıdıklama 2. kamaşma (dış için)
xıdlı bün *m* 1. gıdıklama 2. kamaşma (dış için)

xıdlı bün *m* 1. gıdıklama 2. kamaşma (dış için)
xıdlı kərin *ğəğ* 1. gıdıklama 2. kamaşma (dış için)
xıdlı *m* bıvıvıvıvı

xıdlı *m* 1. gıdıklama 2. hıyılama

xidüqibün *m* 1. güclənən 2. buylanma
 xidüqibün *ğəb* 1. güclənmək 2. buylanmaq
 xidüqibüyün *m* 1. güclənmiş 2. buylanmış
 xidüqikirin *m* 1. güclənmə 2. həyətdirmə
 xidüqi kirin *ğəb* 1. güclənmək 2. buylandırmaq
 xidür *həf* öz sətvi halk əhəmiyyəti ilə gözə
 qarşıdan sən qəzəli bir həkimi
 xidüdükk *m* güclənmə
 xifə *ədəf* halı (zeylir yavrusu) * xifə xuzu-
 lan zeylir yavrusu
 xiftan *m* keflan
 xif *m* kaygan
 xijbün *m* 1. kayma (düz, ıslak və kaygan bir
 yüzey üzərində sürünərək kolayaç yer də-
 gışirmə) 2. kayma (kaygan bir yüzey üzər-
 ində bədənə bəzə dengesini yitirmə) 3. sürüş-
 mək (yürürkən dengesini pozaraq) 4. sür-
 üklənmə 5. sıyrılma
 xij bün *ğəb* 1. kaymaq (düz, ıslak və kaygan
 bir yüzey üzərində sürünərək kolayaç yer də-
 gışirmək) 2. kaymaq (kaygan bir yüzey
 üzərində bədənlərə dengesini yitirmək) 3.
 sürüşmək (yürürkən dengesini pozmaq) 4.
 sürüklənmək 5. sıyrılmaq
 xijbün *m* kayganlıq
 xijbüyn *m* 1. kayış (düz, ıslak və kaygan bir
 yüzey üzərində sürünərək kolayaç yer də-
 gışirmə) 2. kayış (kaygan bir yüzey üzər-
 ində bədənlərə dengesini yitirmə) 3. sürüş-
 mək (yürürkən dengesini pozmaq) 4. sür-
 üklən 5. sıyrılmaq
 xijdə *ədəf* sürünən
 xijdədçi *m* sürünənlik
 xijik *m* ulak dolu – e cihət bərfə çödükcə dolu
 yağar kər mərəsi için
 xijikandin *m* 1. kaydırma 2. sürüklənmə
 xijikandin *ğəb* 1. kaydırmaq 2. sürüklənmək
 xijikand *m* 1. kaydırılma 2. sürüklənmə
 xijikin *m* 1. kayma (düz, ıslak və kaygan bir
 yüzey üzərində sürünərək kolayaç yer də-
 gışirmə) 2. kayma (kaygan bir yüzey üzər-
 ində bədənlərə dengesini yitirmə) 3. sür-
 üklənmə 4. sürüşmə
 xijikin *ğəb* 1. kaymaq (düz, ıslak və kaygan
 bir yüzey üzərində sürünərək kolayaç yer də-
 gışirmək) 2. kaymaq (kaygan bir yüzey üzər-
 ində bədənlərə dengesini yitirmə) 3. sür-
 üklənmə 4. sürüşmə
 xijikandin *m* 1. kaydırma, kaydırış 2. sürüklə-
 nmə, sürükləyis, sürümə
 xijikandin *ğəb* 1. kaydırmaq 2. sürüklənmək,
 sürümək * *ingif rə-e bi xidif re dlixijiqand*
 ayağını yerden sürüklüyürdü
 xijiqand *m* 1. kaydırılma, kayış, kayış (bu yana
 kaymış) 2. sürüklənmə
 xijiqin *m* 1. kayma, kayış 2. sürüklənmə, sür-
 üklənmiş

Aljiqin *ğəb* 1. kaymaq 2. sürüklənmək
 Aljileg *həf* xijilek
 xijilek *m* ocağın kəməri
 xijileki *m* kömür, kömür gətir
 xijilekbün *m* kömürleşmə
 xijileki bün *ğəb* kömürleşmək
 xijilekbüyn *m* kömürleşiş
 xijilekkirin *m* kömürleştmə
 xijileki kirin *ğəb* kömürleştmək
 xijikirin *m* kaydırma, kaydırış 2. sürüklənmə,
 sürükləyis 3. sürümə
 xij kirin *ğəb* 1. kaydırmaq 2. sürüklənmək 3.
 sürükmək
 xijikiri *m* 1. kaydırılma 2. sürüklənmə
 xijok *m* kayma, kaymaq
 xijokbün *m* kayganlıq, kaypıqlıq
 xijoki *m* kayganma, kaypıqlıq
 xijokübün *m* kayganlaşma, saypıqlaşma
 xijoki bün *ğəb* kayganlaşmaq, saypıqlaşmaq
 xijokübüyn *m* kayganlaşma, saypıqlaşma
 xijoküf *m* kayganlıq, kaypıqlıq
 xijxök *ədəf* dolu, köşük dolu (yuvulmaq və
 düzənmiş biçim) sayıqlıq buz parça duru-
 munda yağış türü – haftin (an ji haftin) du-
 lu yağmaq
 xijxali *m* bombos
 xil (I) *m* yuvulmaq buvıqlıq gümde topaqlıcaq təz
 xil (II) *m* uclama, sıçırma – dan atmaq, sıç-
 ırmaq
 xila *m* orta ryanız örtüsü gibi
 xilaf *m* 1. xilaf, yılan 2. ocaq qalıqı – nebe in
 12'olunam – tē tunc lufat yak
 xilafet *m* barət, yılan
 xilat *m* kurdan
 xilam *m* bir xizmə
 xilas *m* xelas
 xilas *həf* xelas
 xilas bün *həf* xelas bün
 xilas kartin *həf* xelas kartin
 xilat *həf* xelat
 xilay *m* üz
 xilaz *həf* xelas
 xilb *həf* əksəriyyətlə
 xilbe (I) *m* qalınlıq, çax
 xilbe (II) *m* 1. harabə 2. harabə, yıqı (yıkılma-
 ya) yuz tənuz yapı
 xile *m* 1. dikey 2. kəzgiç 3. arqo penis
 xilek *m* 1. kəzgiç 2. arqo penis
 xildan *m* atılma, sıçırma (yağlarla, bədən-
 nərə və kuyvələ yer tepərək huzla yolkarya
 veya deriyə atılma)
 xil dan *ğəb* atılmaq, sıçırmaq (yağlarla, bə-
 dən bərə və kuyvələ yer tepərək huzla yolkar-
 nya veya deriyə atılmaq)
 xildayin *m* atlayış, sıçrayış
 xilde kəpəşmə
 xildəkirin *m* kəpəşmə
 xilde kirin *ğəb* kəpəşmək
 xileff *m* ləkəlik

xilepor *xl* karışık

xilepori *xl* karışıklık, karmaşa

xilepori *xl* karışma

xilepori *xl* karışıklık

xilewar *xl* gürək

xilewar *xl* zəkəkli

xilek *xl* rəliim

xilf (I) *xl* layvan məmuri

xilf (II) *xl* kolay çözülen düşüm

xilf *xl* bəzi: ferket

xiləke *xləw* kıl karətli

xiləre *xl* məjale

xilək *xl* 1. gerdan (ışınan) oldu çene üstündəki tombuluk 2. g. d. gödik 3. geyi (yocuk di-
lində) 4. sükək

xilk (I) *xl* 1. helik (düyar sürülürken büyük ma-
lata arasıda konulan süclü taşlar) 2. ara
dolğu moloğu

xilk (II) *xl* gənük, həzət (kimsə)

xilk (III) *xl* mürəgə gobək (ağı) = bərdan gö-
bək bağlamak (veya gobək salıvermək)

xilk (IV) *xl* kıldan kap veya bakraç

xilkandin *xl* kaydırma

xilkandin *xl* kaydırmaq

xilkandi *xl* kaydırılan

xilkā *xl* güdükcə = məm gütlük kalmak

xilkibün *xl* güdlükəsmə

xilkā bün *xlgh* güdlükəsmək

xilkibüyin *xl* güdlükəsmə

xilkün *xlgh* 1. kaymaq (düz, ıslak və kaygan
bir yüzey üzərində sürünərək kolayca yer
değiştirmək) 2. kaymaq (kaygan bir yüzey
üzərində birdənbirə dengesini yitirmək)

xilkū *xl* güdlük

xiləndor *xl* yeni doğum yapmış heyvan sütün-
dən yapılan ağnız

xiləz *xl* hələm peltaxi (Papasavrosus)

xiləz *xl* hələm bir tur kərəndələ

xiliqandin *xl* kıliləmək

xiliqandin *xlgh* kıliləmək

xiləqin *xl* kıliləmə

xiləqin *xlgh* kılilənmək

xilisandin *xl* kaydırma

xilisandin *xlgh* kaydırmaq

xilisū *xl* 1. kayma (düz, ıslak və kaygan bir
yüzey üzərində sürünərək kolayca yer de-
ğiştirən) 2. kayma (kaygan bir yüzey üz-
ərində birdənbirə dengesini yitirmək)

xilisū *xlgh* 1. kaymaq (düz, ıslak və kaygan
bir yüzey üzərində sürünərək kolayca yer
değiştirmək) 2. kaymaq (kaygan bir yüzey
üzərində birdənbirə dengesini yitirmək)

xiliskan *xl* kaydırmaq

xiləyay *xl* çötk (yerdən çıxan kütək və ya
oğdu)

xilim *xl* çıkmə (yerəndən çıkmə)

xilim *xlgh* çəkmək (yerəndən çıkmək)

xilisk *xl* kaygan

xiliske *xl* kızık

xiliskū *xl* kayganlıq

xiliskū *xl* kayganlık

xilk *xl* kılilə, asma kılilə

xilman *xl* çemət çocuklar

xilmaş *xl* 1. uyuklu (uyku səsemə olarək) 2.
uyar uyandır =-ə kewə uyuklu uyuklu

xilmaşbün *xl* 1. uyuklanma, unuzgünmə 2. dö-
nə kalmə

xilmaş hün *xlgh* 1. uyuklanmaq, unuzgünmək
2. durup kalmə

xilmaşini *xl* uyukla, miskin

xilmaşkirin *xl* uyuklaya daldırmaq

xilmaş kirin *xlgh* uyuklaya daldırmaq

xilmet *xl* kelepik, kullandırmaq

xilmetkirin *xl* kullandırmaq

xilmet kirin *xlgh* kullandırmaq

xilmas *xl* xilmaş

xilnē *xlgh* hələm qələqligə mialarda yetişən və do-
yurucu bir özelliğe sahip bir tür bitki

xilufik *xl* sol və seplek

xilulik (I) *xl* əksili yavaşlıq, köfrə

xilulik (II) *xl* küçük dozu

xilundir *xlgh* dikənli bir ot

xilupe *xl* 1. kılilə (davarınmış, düşməcə, dəygu
bəkəminə nazik olan kimsə) 2. kılilə (sık,
sekin)

xiluplu *xl* karışık karışık

xiloq *xl* "kelim xilinq canē xwe" (son dərəcə
düznek) deyimindən keçər

xiloz (I) *xlgh* sayın tənci təltümü olan bir bitki

xiloz (II) *xl* 1. dolu (yavaşlıq və düzensiz bi-
cənli saydan buz parça durumunda yağış
türü) 2. sürət (ufak və sərt tənci kə) = karin
(an i hatin) dolu yağmaq

xilozig *xl* xilozik (I)

xilozik (I) *xl* yavaşlıqda çərbəzə, mənəmç aş

xilozik (II) *xl* 1. əbə bu gura (sərt və ufak tənc-
icə halında yağın kə) 2. kəri (ufak və sərt tənc-
icə kə) 3. küçük dozu (yavaşlıq və düzensiz
həqiml saydım buz parça durumunda yağış
türü) = karin (an i hatin) dolu yağmaq

xilozvan *xl* təpsulək

xiloxaf *xl* yarı ölmüş hələ

xiloxaf *xlgh* çiq

xiloxe *xl* gevşək (sıkı veya gergin olmayan)

xiloxebün *xl* gevşetmə

xiloxe bün *xlgh* gevşetmək (sərtlik və gergin-
liğı həzələnə)

xiloxebün *xl* gevşetmə

xiloxekirin *xl* gevşetmə

xiloxe karin *xlgh* gevşetmək

xiloxeyi *xl* gevşetmə

xiloxwac *xl* egri hügrü

xiloz *xl* əğay künmə

xilpak *xl* ikinci *xl* mobilə

xilpiçk *xl* kəziç

xilq *xl* asma kılilə

xilqandin *xl* kıliləmə

xilqandin *xlgh* kıliləmək

silqandı *af* kılılı, kılılınmış
 silqet *m* bükək, yarılmış
 silqewşandıñ *m* 1. tepsi vəl bir kaptaki kuzu biber və. şeyləri həfil silkeləmə 2. qavab i-yiye doldurma
 silqewşandıñ *ığğ* 1. repsi vəl bir kaptaki kuzu biber və. şeyləri həfil silkeləmək 2. qavab i-yiye doldurmaq
 sils *m* cingil, şingil, silkirmək (kiçük özün salkırm.)
 silsik (I) *m* cingil, şingil, silkirmək (kiçük özün salkırm.)
 silsək (II) *m* zəvə 1. kursak 2. kursək (kış kışsəpə) şişirilib kəçürülərək yapılan vəya ona bənzətən şişim şey
 silt (I) *m* kərsək tkarına yunək, eşya və. tərzi
 silt (II) *m* səltə, lülək
 siln (III) *m* səlvə * silta qəhvəyə kahyə təlvəs.
 siln (IV) *m* çəñ 1. qəstəbək (Təlpə) 2. məc. əmsil, hün. -ə kor-kör küstəbək
 siln (V) *m* bir tür silf xəstəliyi
 silnən *başın* kurdan olaraq kolonları bir di-kenli bərki
 silte (I) *m* kərup (solun, kömur kəranı)
 silte (II) *m* səltələlə şəkəl verilmiş nəsne
 silte (III) *m* 1. zə və. tərzi, çəkəli 2. hün çəkə, çəkəli, tərzi
 siltebün *m* tortulanma
 silte bün *ığğ* tortulanmaq
 siltebüyn *m* tortulanma
 silteğərtil *m* kuruqlaşma
 silte girtin *ığğ* kuruqlanmaq
 silteğirt *m* kuruqla tkarımı olan, kuruqlanmış o an
 silte kor çəñ kor küstəbək, yeti sığın
 silti *m* səltəlik, yapınmalılıq
 siltkirin *m* kəranı, kərsiyinə
 siltkirin *ığğ* kərmək, kərsiyənək
 silüsan *m* bədu
 silüsanı *af* 1. bədu, ulək tələk 2. bəduca
 silüxe *af* kof
 silüxebün *m* kərlaşma
 silüxe bün *ığğ* kərlaşmaq
 silüxel *m* kərlək
 silüxel *af* bəduca
 silüxwar *m* 1. əğri büğru, büküm büküm 2. yalın dələn
 silüxwarı *m* 1. əğri, büğmüx 2. yalın dələnlük silwet *m* halvet
 silxat *m* bəltial
 silxiləndin (I) *m* 1. dağıma 2. un ufək olma, tuz tuz erimə
 silxiləndin (II) *m* kəpudatma
 silxiləndin (I) *ığğ* 1. dağıtmaq 2. un ufək etmək, tuz tuz eritmək
 silxiləndin (II) *ığğ* kəpudatmaq
 silxiləndin *m* kəpudatılma
 silxilə *m* təşük yeti
 silxilən (I) *m* 1. dağıma 2. un ufək olma, tuz

tuz olma
 silxilən (II) *m* kəpudatma, kəpudatma, kəpudatma, kəndiləmə, kərsiyinə
 silxilən (I) *ığğ* 1. dağıtmaq 2. un ufək olmaq, tuz tuz olmaq
 silxilən (II) *ığğ* kəpudatmaq, kəpudatmaq, kəpudatmaq, kəndiləmək, kərsiyənək, kərsiyənək
 silxilək (I) *m* apət, bət
 silxilək (II) *m* bün dolu (yuvanlılıq və duzlaşma) hiç-pəli saydım tuz parça durumunda yağış tücü) - bərin (un jı hatlı) da u yağış
 silxayı *af* çəkək (yurtdən çikənmiş olan kərik və. çini)
 simam *af* 1. giren 2. pusu, sise 3. bulğək (taçık seçik görülmeyün) 4. zayıf * çavən və
 simam *m* gözleri zayıf 5. duğlak - ditiñ çatal gormək (bir şeyi nec görməmək) - gərtin şer çavək bəsmək
 simamhün *m* 1. girenləmə 2. puslanma, puslanma, sisenimə
 simam bün *ığğ* 1. girenləmə 2. puslanmaq, puslanmaq, sisenimək
 simamhüyüq *m* 1. girenleyiş 2. puslanış, puslanış, sisenliş
 simamı *af* 1. pusu, pusarık 2. duğlaklık
 simamıbün *m* puslanma, puslanma
 simamı bün *ığğ* puslanmaq, puslanmaq
 simamıbüyn *m* puslanış, puslanış
 simamıkirin *m* puslanıma
 simamı kirin *ığğ* puslanımaq
 simamıdın *m* güm bürdətme
 simamıdın *ığğ* güm bürdətme
 simaş *af* uyuc uyuk
 simaşbün *m* uyuklanma, iməzənmə
 simaş bün *ığğ* uyuklanmaq, iməzənmək
 simay *m* mürəkkep
 simaydank *m* mürəkkep bəkkəsi
 simaylıq *m* bədu mürəkkep
 simaylar *m* bədu mürəkkep
 simay kirin *m* mürəkkepləmə
 simay kirin *ığğ* mürəkkepləmək
 simayları *m* mürəkkepli, mürəkkep sürümüş olan
 simbik *af* lumbə, ayuşuk, tənbel
 simbil *m* bədu, ayuşuk, tənbel
 simbil *m* nənbellik, ayuşukluk
 sime *m* çadır
 simetlin *m* gimbün gimbün -a (etheküt bün (bu yet) an kavau gsb. islemek
 simik *m* plar
 simün *m* güm bürdətme
 simün *ığğ* güm bürdətme
 simire *m* əğri, kepek (un elərdikdən sonra e-ək üstündə kalar, kabuk kəribləzi) * pə
 werkirin ağalmaq
 simş (I) *m* bədu, ceylan vəvrası
 simş (II) *m* kepek
 simxim *m* bədu 1. buğaz 2. buğaz işiç, tərzi, guğün gəli kaplarda ağza yakın dar bölünə * ximşimə çər tərziçə bəğazi

xir (II) *asabi* yarak, penis, sik
 xir (III) *m har, kavga gurultu* - **ü** gir kavga gurultu
 xir (III) *asabi*
 xir (IV) *asabi* yavurlak
 xir (V) *asabi* lâçka, yalama - **bün** yalama olmak
 xirab *har* xetab
 xurubaŋon *m* gramofon
 xiruc *m* garaŋ
 xirani (I) *m* 1. teŋtaka celik 2. onaltık yerde kaya
 xirani (II) *asabi* hümmetli, saygılı
 xirani (III) *m* kiron, kiron, büyülenme, tekebbür
 xiranihet *m* 1. sayı 2. ödene, tutulmuş
 xiranihet kışın *teğ* kışın etmek
 xironiŋ *m* hümmet, saygı
 xiron *m* 1. aldarma 2. ayartı
 xirandın (II) *m* yıkama, yıkık
 xirandın (III) *m* 1. aldama, aldandı (bu şeyin görünüşteki durumu, o şeyin niteliği bakımından yanlış bir kanaat verme, yanlışlık) 2. aldatma, kandırma, kandırış 3. ayartma, başlatma çıkarmak 4. *asabi* tavlama (çıkartları olan birini kandırma) 5. *asabi* tavlama (kandırıp elde etme)
 xirandın (III) *m* harlama, haral haral uyuma
 kirandın (I) *teğ* yaramak
 kirandın (II) *teğ* 1. aldarmak (bu şeyin görünüşteki durumu, o şeyin niteliği bakımından yanlış bir kanaat verme, yanlışlık) * rengê vê sêvê ndrov dıxarîne bu elmanın rengi उसانی aldatıyor 2. aldatmak, kandırmak 3. ayartmak, başlatma çıkarmak * wî keç xirand o'zuzi ayartı 4. *asabi* tavlama (çıkartları için birini kandırma) 5. *asabi* tavlama (kandırıp elde etme)
 kirandın (III) *teğ* harlamak, haral haral uyumak
 xirandı (I) *asabi* yıkık
 kirandı (II) *asabi* 1. aldatma, kandırma 3. ayartılma alın
 xirar (I) *har* xwin ü xirar
 xirar (II) *m* harar, geri (arı büyük çuval)
 kirat *asabi* muzunguz, çağırma, dölger
 kirati *m* muzunguzluk, deŋgramadık, dölgerlik
 kiratŋape *m* muzunguzhane
 kiruv *har* xerab
 kiruvıbal *har* xerıbal
 kirılı *asabi* 1. kaba (tebbiyet), nezaketi kıl, görğüsüz) 2. harar, güvenilmez kimse
 kirbe *m* 1. harabe 2. harabe, viraŋe, yıkık (yıkalmaya yüz tutmuş yapı) 3. kalıntı, enkaz
 kirbedar *m* harabelik
 kirlemlê *m* 1. bozuntu 2. bozuntu (kendinde bulunması gereken nitelikleri taşımayan) 3. *asabi* bozuk (alışır işin) 4. kalıntılar 5. harabeler - **bün** haleldar olmak
 kirbezur *m* harabelik
 kirbög *m* ker daŋım

kirbög *m* 1. ker daŋım 2. *asabi* kör düğün (çorufesin qe sevan) 3. karışık saç, harabine girin keçeleşimine) 4. yüz buharlı saç
 kirbün (I) *m* 1. toplama 2. yuvarlanma
 kirbün (II) *m* 1. lâçkalasma, yalama olma 2. bozulma
 kir bün (I) *teğ* 1. toplama 2. yuvarlanmak
 kir bün (II) *teğ* 1. lâçkalasma, yalama olmak 2. bozulmak * nifte kir bünê kılı bozulmuş
 kirbüyün (I) *m* 1. toplama 2. yuvarlanış
 kirbüyün (II) *m* 1. lâçkalasma, yalama olma 2. bozulma
 kirer *m* harar - kirin harar çıkarmak
 kirç (I) *m* 1. kargıç 2. "y" biçimli ağaçtan yapıl (odun, çalı çuval ve vs. taşınarak taşınma çuvalı)
 kirç (II) *m* taşınma - kirin yavaş taşınmak (taşları geçerek taşınmak)
 kirç (I) *m* kapıya vurulan uzumcu süngü
 kirç (II) *m* kavun
 kirçin *m* çant
 kirç kirin *teğ* yavaş taşınmak (taşları geçerek taşınmak)
 kirde *m* harada
 kirdeŋar *asabi* hardeŋar
 kirdeŋar *m* hardeŋarlık
 kirdeŋar *m* h harava
 kirdeŋar *m* haradalış - kirin haradalış etmek
 kirer *m* çakı
 kirer *m* 1. harar, haralı 2. gürlük, patırtı, şımama 3. gürlük, karışıklık (büyük kısmının karışığı kavga) * di nas kurkeran de kirerê derkaf işler arasında gürlük çıktı 4. arbede, daŋdaŋ 5. zıtlı (hoşa gitmeyen müzik veya can sıkıcı çalgı) - çekirin zıtlı çıkarmak - deravîtin 11 harçın çıkarmak, patırtı çıkarmak, şımama etmek (veya kurgurmak) 2) zıtlı çıkarmak 3) kargıya çıkarmak - kirin harç çıkarmak, şımama etmek (veya kurgurmak) - raklin şımama kurgurmak - kirin (tebbiyet) (bu yapı) parçaya (veya gürlüğe) vermek - *asabi* derelayi kisu gürlük
 kirer çekirin *teğ* gürlük çıkarmak (etmek, kurgurmak veya yapmaktır)
 kirerkirin *m* ziyasına, arşına, ağız dolası (veya kavga) yapma
 kirer kirin *teğ* ayırmak, arırmak, ağız dolası yapmak, münekaza yapmaktır
 kirer *m* 1. sebeb 2. bilgelik
 kirer *asabi* bilgece
 kirermeri *asabi* bilge
 kirermeriŋ *m* bilgelik
 kirer (I) *m* çocuk el arabası
 kirer (II) *asabi* bol, geniş
 kirer (III) *asabi* lâçka, yalama - **bün** yalama olmak
 kirerhün *m* lâçkalasma
 kirer hün *teğ* lâçka aşmak

xirekbüyün *m* laşka, zıttı
 xireki *m* laşkallık
 xirekkirin *m* laşkalıştırma
 xire kırım *lğh* laşkakatırmas
 xirepş *m* keñ hırlaması
 xirevelün *m* toplaşma
 xireve bün *lğh* toplaşmak
 xireveklirin *m* toplaş
 xireve kırım *lğh* toplaşmak
 xirexav *m* 1. aptal, aptal, budala, aval, bön 2. anlaşıqsız, marşaf
 xirexavan *m* aptal, budala
 xirexavähe *k* nişçe, aptalca, budalaca
 xirexavı *m* 1. aptallık, aptallık, budalalık 2. a-likçn, aptalca, budalaca
 xirexavibün *m* a'islaşına, aptallaşına, hönleşme, budalalaşına
 xirexavı bün *lğh* aptallaşmak, aptallaşmak, hönleşmek, budalalaşmak
 xirexavikirin *m* aptallaştırma
 xirexavı kırım *lğh* aptallaştırmaq
 xirexaviti *m* 1. aptallık, bönlük, budalalık 2. marşafalık
 xirexavki *k* enşyke, enşycesine
 xirexavot *m* 1. aptal, aptal, budala, aval, bön 2. anlaşıqsız, marşaf
 xirexavot *m* alışça, aptalca, hönce – bün aptal olmaq
 xirexavü *m* 1. aptallık, bönlük, budalalık 2. marşafalık – kırım aptallık etmek
 xirexir 0 1. hur, hur gar (gurullulu olmaq) 2. hur hur (karşılık ve anlaşmazlık) 3. hur büröl 4. gur gar (sürekli ve uscañ vətci ses çıkarma) 5. haldir haldir * xirexira maktöyü ye dıñıu- le inake han dir haldir çalıyır 6. hürüm taşten genüden çakarandı 7. hönil hanı * xirexira wı ye radizé hanı hönil uyuyor 8. tikir tikir, tikir tikir 9. hürüm hürüm taşit, ulet vb. çin) – jé çün hönürdaunak
 xirexiri *m* hürümlik
 xirexirikirin *m* 1. hürümlük 2. hürümlük 3. hönürdaunı taşit, ulet vb. çin) 4. hürüm 5. patırı yapma
 xirexir kırım *lğh* 1. hürümlük 2. hürümlük * tu ni xewé de xuraxı deki? anı aykuda hön- lüyor nişün? 3. hönürdaunı taşit, ulet vb. çin) 4. hürümlük 5. patırı yapmaq
 xirü *m* öleşme * kusull xiré böye, il hön ge- nişyaye fısuhıyeyel öleştiş, iyice nişünç
 xirüden *m* öleşme
 xiré dan *lğh* öleşmek
 xiré (I) *m* 1. tortu, çökelti 2. bal, peşmez vñ çin tortusu
 xiré (II) *m* kurum (odun, komur kütünü)
 xirétek *m* ziyafet
 xiréğirtin *m* kurumlanma, kurumlanış
 xiré girtin *lğh* kurumlanmaq
 xiréğirtin *m* kurumlu (kurum bürmüş olan)
 xirém *m* delikli taş

xiréğeti *m* bir qetli
 xiréz zemin *m* bir tün asalak serek tyunotatırını ec, kulak ve gözə koyar)
 xirge *m* hırka
 xirilandin *m* bir xirandin (II)
 xirilin *m* bir xirin (II)
 xirik *m* daire
 xirikandin (I) *m* kaydına
 xirikandin (II) *m* 1. sürüklemə, sürükleyiş 2. sürümə
 xirikandin (II) *lğh* kaydırmaq
 xirikandin (II) *lğh* 1. sürüklemek 2. sürümək
 xirikandi (I) *m* kaydırılmaş
 xirikandi (II) *m* sürüklenmə
 xiriki *m* laşkallık (şük yemək yemə və digər səheplerden dolayı bögazdan çıxan və düz- gün aralıqlarla təkrarlanan ses) – anin (ye- ki) hıckırtmaq – anin xwe hıckırtmaq – ha- tin (ye ki) hıckırtık tutmaq – jé çün hıckır- mak – jé girtin hıckık rık tutmaq
 xirikin (I) *m* kayma, ayağı kaşana
 xirikin (II) *m* sürüklemə
 xirikin (II) *lğh* kaymaq, ayağı kaymaq
 xirikün (II) *lğh* sürüklenmə
 xirikün *m* sürükleyici
 xirimandin *m* 1. deñiş deşik etmə 2. gelişgü- zel kazma
 xirimandin *lğh* 1. delix deşik etmək 2. gelişgü- zel kazmaq
 xirilin *m* 1. delik deşik olma 2. gelişgüzel kazılma
 xirimın *lğh* 1. delik deşik olmaq 2. gelişgü- zel kazmaq
 xirindol *m* xilindor
 xiringle *m* 1. kargaşa, kaos 2. azdılmış
 xirink *m* güzel, alimlik kadu
 xirinqandin *m* sürükleyiş
 xirinqandin *lğh* sürüklemek
 xirinqandi *m* sürüklenmə
 xirinqin *m* sürüklemə
 xirinqit *lğh* sürüklenmək
 Xiristlyan *m* Hristlyan
 Xiristlyanbün *m* hristlyanlaşma
 Xiristlyanı *m* Hristlyanlık
 Xiristlyankirin *m* Hristlyanlaşdırma
 Xiristlyankirin *m* Hristlyanlaşdırılmaş olma
 Xiritandin *m* kuzu, kazıy (kesici bir araq sür- tərək bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırma)
 xiritandin *lğh* 1. kazmaq (kesici bir araq sür- tərək bir şeyin yüzündeki tabakayı çal- dırmaq) 2. kazmaq (kesici bir araq kullana- rak sürmə, çıxarmaq)
 Xiritandi *m* kazılmaş (kesici bir araq sür- tərək bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmaş olma)
 xiritin *m* kazırma
 xiritin *lğh* kazırmaq
 xiriyayf *m* yak lınış
 xiriyayf *m* 1. alibilmiş, kənörilmiş 2. ayarıl- mas

xirdlər *uət* ələz. uətqən - dördün dörd beşinə
xirdərlər *uət* ələzlik

xirdinək *uət* ələz. uətqən kətülən

xirdin (I) *uət* 1. yekləmə 2. yığılma 3. yuvarlanma
xirdin (II) *uət* 1. əldəalma, əfların, karıta, kəməş
2. əldəmə (bur. lələyə, nün yalana kəməş) 3.
yığılıp

xirdin (III) *uət* 1. hərətəmə, ləzkləmə, ləzələmə,
hərətəmə, hərətəmə 2. təkərdəmə, təkərdəmə
3. ləzələ

xirdin (I) *uət* 1. yekləmək * xanî xirdiyə *uət* yek-
lələ 2. yığılımaq 3. yuvarlanmaq

xirdin (II) *uət* 1. əldəmə, kəməş * *uət* bə
yotınə wî xirdiyən *uət* ələz. uətqən kəməş 2.
əldəmə (bur. lələyə, nün yalana kəməş) 3.
yığılımaq

xirdin (III) *uət* 1. hərətəmək, ləzələmək, hər-
ətəmək, hərətəmək 2. təkərdəmək, təkərdə-
mək - kəməş (yəkî) hərətəyəmə bəyətəmək -
jə kətîn hərətəyəmə bəyətəmək

xirdin *uət* 1. ələz. ləzələ 2. bəyətəmə (uətqən, ə-
ləz və qət) 3. təkərdəmək - jə uətîn təkərdə-
məyə - jə ləzîn bəyətəməyə

xirdin jə uətîn *uət* ələz. uətqən kətülən

xirdinlikin *uət* ləzələmə, ləzələmə

xirdin kətîn *uət* qət bur. uətqən, hərətəmək * *uət* dî
xəwê de xirdin dikî? sən uyku, hərətəyəmə
uətqən?

xirdin pə kətîn *uət* hərətəyəmə bəyətəmək

xirdin *uət* rəfəs - uət mirdinə sən rəfəs

xirdin *uət* kətülən

xirdin *uət* kətülən

xirdin *uət* kətülən

xirdin *uət* kətülən

xirdin (I) *uət* 1. bəyətəmə 2. bəyətəmə (ələz
və bəyətəmə şeyləri kətülənindən bəyətəmələmə
yapıyaçək dıqməmə gətirmə)

xirdin (II) *uət* 1. təkərdəmə 3. yuvarlanma

xirdin (I) *uət* 1. bəyətəmə 2. bəyətəmə
(ələz və bəyətəmə şeyləri kətülənindən bəyətə-
mələmə yapıyaçək dıqməmə gətirmə)

xirdin (II) *uət* 1. toplamaq 2. yuvarlanmaq

xirdin (I) *uət* 1. bəyətəmə, bəyətəmələmə olan
bəyətəmələmə

xirdin (II) *uət* toplamaq, toplamaq olan

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə - uət dıqməmə dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin (II) *uət* 1. qətqən gücən (uətqən yuvarıu)

2. əyə bəyətəmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirdin *uət* dıqməmə

xirpini *m* rəkətli, ikili, kurulu * xirpiniyə pə ayak tikintisi
 xirpə *ə* linqo
 xirpəkə *m* kəvir kətər (olan)
 xirpək bəzən yulaf (Aveqa salıva)
 xirpüş *m* kəvirin
 xirpüşki *m* l. kəvirin (küçük küçük kəvirinlər olan) * zarəkəki **porxirpüşki** hat kəvirin sağlı bar çənə' geldi 2. kəvirinli, ondule, kəvirin kəvir 3. kəvirin, kəvirinlik 4. kəvirinlik
 xirpüşkibün *m* l. kəvirin klanına 2. kəvirinli (kəvirinlik bir duruma gəlme)
 xirpüşki bün *ğəğ* l. kəvirinləşmək 2. kəvirinmək (kəvirinlik bir duruma gəlme)
 xirpüşkübüyi *m* l. kəvirinləşmə 2. kəvirinləş (kəvirinlik bir duruma gəlme)
 xirpüşkübüyin *m* l. kəvirinləşmə 2. kəvirinləş (kəvirinlik bir duruma gəlme)
 xirpüşküklirni *m* kəvirinləşmə
 xirpüşki kəvirin *ğəğ* kəvirinləşmə
 xirpüşki *m* kəvirinlik, kəvirinlik
 xirpəlxir *ə* bəst hür, kirt kirt
 xirpəlxirəndin *m* anlaşıma, dolaylı anlama
 xirpəlxirəndin *ğəğ* anlaşımaq, dolaylı anlatmaq
 xirpəlxirəni *m* anlaşıma
 xirpəlxir pən *ğəğ* anlaşımaq
 xirpəlxirənin *m* anlaşıma, dolaylı anlatmaq
 xirpəlxir kirni *ğəğ* anlaşımaq, dolaylı anlatmaq
 xirxə *m* linqo
 xirxə *m* büyü, sibir
 xirxəkə *m* büyü boyucu
 xirxəkər *m* büyüculək
 xirxə *m* zənc, doğurgan olmağan
 xirxə *ə* xəl *m* dəğərli təkələr
 xirt (I) *m* yel həkəsi
 xirt (II) *m* uşurluk, uşur * dəstə te di bər xirtlə te de ye elm həkətində
 xirt (III) *ə* l. girt, tikir 2. hirt -- hirt hür
 xirtən *m* təkəri
 xirtəndin *m* tikirdəmə
 xirtəndin *ğəğ* tikirdəmək
 xirtəwəğ *m* soluk, bəzən
 xirtəhəz *m* hixəhəz
 xirtəhəzi *m* hixəhəzlik
 xirtəşi *m* çəpkin
 xirtəşiti *m* çəpkinlik
 xirtəxirt *ə* l. hirt hür 2. hür hür (bər şeylər kəsili, vəniz, kəpəndirən çikən tək) 3. girt girt * tənəkə bə xirtəxirt hür tənəkəyi girt girt kəsverdi 4. tikir tikir, tikir tikir 5. *m* tikir, tikir
 xirtəxirtkərin *m* l. hirt hür eime 2. tikir tikir yapma, tikir tikir yapma
 xirtəxirtkərin *ğəğ* l. hirt hür etmək 2. tikir tikir yapmaq, tikir tikir yapmaq
 xirtik (I) *m* boğax, salıx borusu * dəstə xəw kire xirtikə wı hənə məbfi ku wə blikuje boğaxına sarlı p. nədəyşe omi ilkluredukti

xirtik (II) *ğəğ* dığeri, kış palazı
 xirtik (III) *m* l. bıyar, salıxlıq 2. kabak 3. bəber, pələnc *m* b, g. b. sebzələrin çöy kışuq hət
 xirtik (IV) *m* kəvirin * xirtikə bünə bəzən tənəre dibinə kəvirin
 xirtik (V) *m* taşlıq tepelik yer
 xirtiki *m* dığeri
 xirtin *m* tikirdəmə, tikirdəmə
 xirtin *ğəğ* tikirdəmək, tikirdəmək
 xirtini *m* l. tikir, tikir 2. hürli ~ jə anin təkəlmək -- jə hətli tikirdəmək -- ya təkəlinə son nefes çölmək
 xirtini jə anin *ğəğ* tikirdəmək
 xirtəçə *m* kəvirin
 xirtək *m* kəvirin
 xirtək, xirtəkə *m* l. derin, girib (dəğersiz, açağı görülen topluluk) 2. *m* topluluğu 3. yığılıma
 xirtəğ *ğəğ* çəpkin, kəvirin
 xirtəğ *m* çəpkinlik, kəvirinlik
 xirtəğ *m* l. hür 2. eurlu, pətici, çənən 3. ağz dolaşı ~ dərixistin çənən çikərmək
 xirtəğ *m* hərbəş, tam təkər * ədəy xir *ə* xəl təkəlik eim ~ bün təkəlik olmaq
 xirtəğ *ə* təkər təkər
 Xirxət *m* Hixət
 Xirxət *m* l. Hixətəç, Hixət dı 2. *m* Hixətəçlərə yarıq bir biçimdə
 xirxəbün *m* topluma
 xirxə bün *ğəğ* topluma
 xirxəbüyin *m* topluma
 xirxəkirin *m* topluma
 xirxə kərin *ğəğ* topluma
 xirxə *m* çikər
 xirxəbaz *m* çikər çikər
 xirxəbaz *m* çikərlik
 xirxə *m* linqo
 xirxəl (I) *m* həkət
 xirxəl (II) *m* təkər
 xirxəl *m* həkət, həkətlik
 xirxə *m* linqo
 xirxələndin *m* kəvirin
 xirxələndin *ğəğ* kəvirin
 xirxəl *m* kəvirin
 xirxəl *ğəğ* kəvirin
 xirxəndik bəzən bir ot türü
 xirxəndin sıklama
 xirxəndin *ğəğ* sıklama
 xirxəndi *m* sıklı, sıklama, ular
 xirxəpən *m* sıklama
 xirxəpən *ğəğ* sıklama
 xirxəpən (I) *m* gevrek * kəvirin xirxəpən gevrek taş
 xirxəpən (II) *ə* l. hür hür, hür hür 2. *m* hür 3. kışılma -- liqlirka (yək) kətin hür bəzən, hür bəzən çikərmək -- ə ling göğüs hür bəzən
 xirxirəndin *m* sürükləmə
 xirxirəndin *ğəğ* sürükləmək

lefliyê yûkûndandemek - bin nîr neyanduruk alîna alînak, boyanduruka xunnak - hîis pişkinîne (an jî kontrolê) derîtin (veya kontrol) alîna alînak - bin temînate re nûnê alîna alînak, gîven alîna alînak, se getalînak ~ **birra** (yekî) (birin) hatîlatînak - buşê başî alînak (mîcê-lu amçlar - çin) ~ **elî** 1) yerne koynak 2) yerleşîmek (yîrîne koynak) * keremitîni dîxe cîhê wan kiremitîni yerine yerleşîyor - **elîhê** (yekî) yerne koynak * **mîr ew xiste şûna wî emî omî ye ne koynak** - **coş û peruşê** heyecana dusirmek, heyecanlandemek - **dafê** (dîlîkê an jî faqê) 1) kapana dîşîmek (veya kistînak) 2) kapana sîkîstînak (birin zor dîtinde omîkînak) 3) fîka, bastînak (aldatînak) (yek) - **dafîkê** 1) (birin) turaga dîşîmek 2) arzu dîlgîya getîmek - **dingendîne** arzu koynak (veya sîmsakî, oylamaya koynak (veya oylamaya şîmakî) - **destê** elne dîştînak (karîndîkînan îsteyî istendîdînan dîşîmeyîp arîzîna vîmek) * **jînkê name xîste dîstê wî kadîr eline nekî-tûbu tuştînan (yek) - dewrê** (birin) araya koynak (bir karîserîni sîmsîngîna kîş vîrînak) - **erdê** 1) yere dîşîmek 2) yere yîvîrlîmak, devîrîmek * **hî** pêpîşkîkê xîlam xîste **erdê** bir çeltîyê xîlam yere yîvîrlîdi 3) yere seimîk (yînkî) 4) yere vîrînak (çete bir durîma sokîmak) - **faqê** 1) kapana dîşîmek (veya kistînak) 2) kapana sîkîstînak (birin zor dîtinde omîkînak) - **fîrotîne** saîta sîmsîna - **geranê** (an jî **tedawîkê**) tedawîle çîkîmak - **gerewa** hev (birînan) yerne kovînak - **gîmanî** kûşkulîndîmak, şîhîyê dîşîmek (yek) - **gîman û wîsewîsan** (birin) wîsewîsîlere dîşîmek (birin) xîrîna bulîndînak (yek) - **gînan** (birin) gînanî sokînak - **halê cîlandîn** (an jî **berqandîne**) devîmek - **herêketê** 1) hîreketê gevezîmek 2) hîreketê getîmek, cîlandînak ~ **hesarê** çember îçne alînak (veya çemberî alînak) - **heyecanê** heyecana dîşîmek - **hîşê** xwe kafîsîna koynak - **hîndîr** 1) şerî alînak, îçerî sokînak * **jî** xevîlî saîta ziyaretê kesî naxîn **hîndîr** hastîreye xîyarî saîta dîtinde kîmsîyî sokînaklar 2) sokînak (yîste bî atîlî gîzîce getîmek veya gîrîmek) * **malê** qîçîyî **tîstîne** **hîndîrê** wîlêtî îlkeye kacîk mal sokînaklar - **jîrçîyî** gîzetîni alîna alînak - **kar** îçerî koynak (yek) - **kemîndê** (birin) pişîya dîşîmek - **kîda** rîhabê île dîşîmek, îçîlar vîmek - **kîmsîyê** komîya sokînak - **kîçe** û **kîlanîna** sokînaklar dîşîmek ~ **merîyê** yîrîrîlîge koynak - **mîsta** xwe ayîrlîmak - **nav** (tîstîkî) gîmîmek, bastînak * **serê** xwe xîstre **nav** çîrşîya dîya xwe amîsîna çîrşîfîna kafîsîna gîmdî -

nav destê **îngînan** ayîklar alîna alînak - **nav** destê **Kevîneyî** parîntez îçne alînak - **nav** dînkî (an jî dînkîna) tîmek îçne alînak - **nav** heyecanê heyecanlandîrîmak - **nav** **Kevîneyê** (**kevîneyan** an jî **parîntezê**) parîntez alînak - **nav** **teqereçê** gîmlîyê getîmek (veya boğîmak) - **nav** xerîfê zarîlamak - **nav** xwe araya alînak, ortaya alînak - **nav** **bera** xwe araya alînak - **navê** 1) katîpîlamak, kîzîmek 2) sokîstînak, sokînak (belî etîmeden kîtî bir malî vîmek) * **mîrîkî** sîvîni xerabîyî jî xîstîve **navê** açîm çîlex etînanîna dî sokînak 3) sokîstînak, sokînak (konuşma mîstînda bîrî sîza, sorîya veya dîşîmeyî) sîyîleyîvîmek) * **mîrîkî** gîmlîne **navê** dîxîste **navê** alîmî kîtî sözlîrînî araya sokîyorçî 4) kapîna alîna (veya alînkî) 5) tabî **navê** * **em** **we** **tevan** dîxîn **navê** vî qîndînî hîpanî 2) **kanîna** îçerî **tevan** uz **ê** gîzîce sokînak, sîzîlamak (yek) - **navê** (an jî **dewrê**) (birin) araya koynak (bir karîserîni amîngîna baş vîrîmak) (yek) - **paşîla** xwe 1) (birin) koynîna alînak 2) (birin) xîyîncî alînak (bîrîyle se-vîmek îçerî yîtmîkî) (yek) - **paşîla** xwe 1) (birin) koynîna alînak 2) (birin) koynîna alînak (bîrîyle sevmîmek îçerî yîtmîkî) - **pa-zarê** (an jî **plîvîsyê**) 1) sîrmek (înal ve eşya îçerî) 2) pazîna sîrmek (yîsîni olîmayîna yîlîta pişîyîna para çîkîmak) - **pîsîrtîngîyê** dîra dîşîmek - **pîşîyê** omî alînak (veya alînkî) - **qafê** xwe kafîsîna koynak - **qefesê** kafîse koynak (yek) - **qîlqîlê** (birin) tedîrînî etmek - **rekehê** (an jî **qefesê**) kafîse koynak - **reka** betê **reka** betê sokîmak - **rê** yîta koynak - **rêzê** saîta koynak, se-rîlamak * **dînya** xîstîn **rêzê** dînyîyanî sîmlîdi - **rujevê** 1) gîndîme alînak 2) gîndîme gerîmek, gîmsîlîkî kîzîndîmak - **sepetê** sepetîlemek, sepete koynak - **ser** (...) 1) katîmak (îçerî veya dîstîne mîlîgîni dîğîrtîmek veya mîlîgîni arîmak îçerî ekîlemek) * **av** xîstîn **ser** sîrkeyê sîrkeye sokînak 2) ekîlemek - **ser** **notîyan** notaya getîrîmek - **ser** **rê** yîta dîşîmek, yîta koynak - **ser** 2) **manê** xwe dîlîne peşîenkî etmek, ezîbîlemek - **serê** dîve etmek, ekîlemek - **serê** (yekî) 1) (birin) kavîstînak 2) başîna getîrîmek (bîr şeyî îlkeyî birînin başîna vîtmîkî) * **beraş** xîste **serê** wî tencereyî başîna geçîrdî - **serê** **rê** yîta dîşîmek - **serê** xwe kafîsîna koynak - **sîndînan** saîdîga koynak, sîndîklîlamak - **stûyê** (yekî) (bîr olayî birîne) arî etmek - **şekîkê** (bîrî) şekîle sokînak (veya koynak) - **sîkê** (an jî **suphevê**) şîpîyê dîşîmek - **şûna** (yekî an tîstîkî) - **e** yîcewî koynak * **ez** **hexîstîni** **şûna** mîrîyanî benî alîmî yerine koynîdîlar - **şûnê** - **e** yerine koynak (yîrîncî, elden çîkîn bîr şeyîn ben-

verini və ya əşyayı sağlamlıq) – təlaşə telışə düşürmək – tələşə kəpanə düşürmək (və ya kəsirmək) – tənqasışyə dar: düşürmək (maddi zərərində sığınmaya sokmaq) – tənqavə darı düşürmək – tənqerə 1) hərəkətə gətirmək 2) hərəkətə getmək, canlandırmaq ~ rürükən (an ji rorbeyan) tərbaşmaq – wəwəwəşə kurantıya düşürmək – kəsarə zarara sokmaq (və ya uğratmaq) – xwarə 1) düşürmək, aşqıya düşürmək 2) aşqə olma (yek) ~ zərurə 1) (zararı) zarara sokmaq 2) (hərini) başını nara yalmaq

xistin bir hev işar 1. çəkışirmək (süz ilə yarıstırmak) 2) (bulunmaq) yerinə saymaq (bəzə məkək içində)

xistin heç xwe işar təkmək, kışanmaq * dınməşə xistiye bir xwe ü çiyə tabancaya

xistin binqav işğ göz altına almaq

xistin tənqavan işğ gözlem altına almaq

xistin tənqavıyē işğ gözəni altına almaq

xistin tənqadanē işğ aya koymaq (və ya sunmaq), oylanmaya koymaq (və ya oylanmaya sunmaq)

xistin fıhrisē işğ fıhrisləmək

xistin gubnədə işğ işkilləndirmək, süphəyə çıxarmək

xistin hərəketē işğ 1. hərəkətə keçirmək 2. hərəkətə getmək, canlandırmaq

xistin hev işğ çəkışirmək

xistin jərəcavıyē işğ gözəni altına almaq

xistin karigeriyē işğ yürürlüğe koymək

xistin qıvələyē işğ gücləndirmək (təyəcərləri gələdə dıpləndirmək)

xistin qatışan işğ kuzulamaq

xistin rəyavətürē işğ oylanmaya koymək (və ya oylanmaya sunmaq)

xistin şikē işğ süphəyə düşürmək

xistin süpəyē işğ süpəyə düşürmək

xistin tənqavē işğ darı düşürmək

xistin tənqerē işğ 1. hərəkətə gətirmək 2. hərəkətə getmək, canlandırmaq

xistin wəwəwəşē işğ işkilləndirmək

xistin xəsarē işğ zarara sokmaq (və ya uğratmaq)

xistin xwarē işğ düşürmək

xistin xwarē işğ düşürmək, aşqıya düşürmək

xistin zərurē işğ zarara sokmaq

xisti 1) 1. düşürülmüş 2. dəvri (iktılardan e-dilins, dəbde ilə məkəmmələş olmış); * se-rəkəwəzərə xisti dəvri bəşbəkək 3. alqalı-mış (dəgəri) düşürülmüş

xistox 1) düşürücü

xistoxi 1) düşürüclük

xistox 1) düşürücü

xistüş 1. özəl 2. b məhsus, özəl olaraq, bilhəs-sə * xistüş ji ho və əz hətəm vır dırmaya məhsus bunur için gələm

xistyan 1) hədəm, işləş etirə

xış (T) 1) 1. əbə bulquru (bulquru ritigində ya-

şun kar) 2. dolu (yuvanlıq və düzensiz bi-çimli soydan) bız parça durumuca yağış turu) * xış bərlin ölə yağış

xış (T) 1) 1. həzərə gələcə rəri olma * əv bəz-ər ü xış məm məcil bu pəzərlik hesabına gəl-məli 2. dənşıklük ~ə xwe kəriti yek üzəşmə

xış (T) 1) 1) kərlinə, hürdəbaş olma ~ ü xof 1) hür-dəbaş, un ulək 2) arğun yəgür ~ (yek) kəri-ne öləüresəyə dəvriyə, kəm kləmi kuzmaq

xışan 1) bir yemək adı

xışandın 1) işğirəmə

xışandın işğ həşərdəmə

xışbün 1) kərlinə, hürdəbaş olma

xış bün 1) işğ kuzmaq, hürdəbaş olmaq

xışhet 1) çəkil mə

xışeş ji 1. həşar mış 2. təkir təkir

xışeşi 1) lıqulık

xışeşklirin 1) həşərdəmə, işğirəmə

xışeş kərin işğ həşərdəmə, işğ etmə

xışk 1) 1. bulquru (bulquru ritigində yağış kar) 2. dolu (yuvanlıq və düzensiz biçimli soydan) bız parça durumuca yağış turu) ~ bərlin (an ji hətin) ölə u yağmaq

xışkandın (T) 1) kərlinə

xışkandın (T) 1) sürükləmə, sürükləmə, yer-də sürükləmə, sunma

xışkandın (T) 1) işğ kuzmaq

xışkandın (T) 1) işğ sürükləmək, yerde sürük-ləmək, sunmaq

xışkandı (T) 1) işğ kuzmaq

xışkandı (T) 1) sürükləmə

xışkən (T) 1) kərlinə

xışkən (T) 1) sürükləmə, yerde sürükləmə

xışkən (T) 1) işğ kuzmaq

xışkən (T) 1) işğ sürükləmək, yerde sürük-ləmək

xışkənək 1) kərgən

xışkəkü 1) kərgən

xışkək 1) sığınmış

xışir (T) 1) 1. çəkil * kəvir ü xışir taş və çəkil-lər 2. akarsu ilə akıp giden buzlar

xışle (T) 1) 1. tək, kəymə, əğırlük, suş (ziynet əşyası) * xışirən twe hi xwe və kərlinə ü kətıye dıləne taktılın (və ya uğralmış) i-kıf dögürə gələm * xışirən bökə gələm i-kular; 2. cıngıl (həncək, gumus və ya altın para ilə yapılmış başığa və ya gıyışə tak-tılın, suş); ~ hi xwe və kərlinə təkəşirmək ~ ü hənbel bir xwe taktı ~ ü xof tək, ziynet, də-gerli taktıl ~əş jımaş amın taktım, taktı, kadm taktı

xışirəndin 1) 1. başı etirə, hürdəbaş olma, un ufak olma 2. döğrəmə (odun döğrəmə)

xışirəndin işğ 1. həşar etmə, hürdəbaş olmaq, un ulək etmə 2. döğrəmə (odun döğrəmə)

xışirəndi 1) 1. həşar, hürdəbaş, un ufak 2. döğrəmə

xışirbün 1) 1. həşar olma, hürdəbaş olma, un ufak olma 2. döğrəmə

xişir bûn *bişê* 1. başat olmak, hırdabaş olmak, un ufak olmak 2. doğranmak (tedun doğranmak)

xişirîroş *xişirî* kuyumcu

xişirîroşî *xişirî* kuyumculuk

xişirîn *xi* 1. başat olmak, hırdabaş olmak, un ufak olmak 2. doğranma (tedun doğranma)

xişirîn *bişê* 1. başat olmak, hırdabaş olmak, un ufak olmak * *ez* bir xişirîme ben başat olmaşım 2. doğranma (tedun doğranma)

xişirkîrîn *xi* 1. başat etmek, hırdabaş etmek, un ufak etmek 2. doğranmak (tedun doğranmak) * *êzingan xişir bike odunları doğra*

xişivandin *xi* hırdabana

xişivandin *bişê* (xişiv) bulmak * *hesteta wî dilê min dixişivîne anur hawetî çim barayen*

xişivîn *xi* (xişiv) bulmak

xişivîn *bişê* (xişiv) bulmak

xişik (II) *xi* ebe bulgama, dula

xişik (II) *xi* hapçinok → (yükê) hatin hapçinok

xişim *xi* zemanî, çavîl

xişin (I) *xi* 1. takudana 2. şakudana * *xişina şirînan xiş şakudana*

xişin (II) *xi* hapçinoma, hırdabana

xişin *bişê* hapçinoma, hırdabana

xişinî (I) *xi* 1. hapçin, hapçin 2. (hatin) hapçin hesteta yapmak

xişinî (II) *xi* 1. katu 2. şakû * *xişinîya şirînanê kiliç şakûnî* → *jê anîn* (I) takudana 2) şakudana → *jê hatin* (I) takudana 2) şakudana

xişinkîrîn *xi* 1. hapçinoma, hırdabana 2. takudana

xişin kirîn *bişê* 1. hapçinoma, hırdabana 2. takudana

xişir *xi* kaygan

xişirî *xi* kayganlık

xişik *xi* huşk

xişke *xi* 1. kızak 2. *xi* kaygan

xişkîrîn *xi* kurma

xiş kilitî *bişê* kurmak

xişm *xi* hapçin

xişmêlo *xi* kokusuz

xişmêlobîlî *xi* zextosm

xişmêlo bûn *bişê* kokusuz

xişok (II) *xi* kaygan

xişikê (II) *xişê* şirîngin

xişikê *xişê* şirîngin

xişukî *xi* şirînginê tsatîngenlerin hacetları olmaksızın bir yereyde telerleme: i)

xişul *xi* karumuş ufak mayis karumış

xişor *xi* yarî sünüş atış

xişr *xi* yarî xişir (II)

xişrûk (I) *xi* şirîng

xişrûk (II) *xi* yarî kavruk

xişr (II) *xi* 1. diş çarkı taze ve terek gibi çentikleli yeşildeki çakırtılmalardan: i) 2. ucu sivri

→ *xişrêye* xişrê bultûd şirîng ve yarî dağlar

xişr (III) *xi* 1. ucu sivri demir veya ağaçtan hazırlanmış etek kullanılabilecek ince çatal

çubuk: → *ê* çim (im) xişrê şirînginê

xişr (III) *xi* kare (skambî) oyunlarında)

xişr (IV) *xi* tuğla

xişvandî *xi* tatlık etme, uygulamak

xişvandî *bişê* tatlık etme, uygulamak

xişvûn (II) *xi* 1. şişle tme 2. diklenme

xiş bûn (II) *xi* şirîng

xişbûn (II) *bişê* 1. şişlenmek 2. diklenmek * *mîyê serê wî xişr bûn şaşları diklendi*

xiş bûn (III) *bişê* şirînginê

xiştek *xi* çetel

xişeya *xişê* kîrdanê *xi* çarpın tablon

xişeya *xişê* kîrdanê *xi* skenbord

xişeya *xişê* *xi* parçoduk çetel

xişfîrey *xi* *xi* tuğla (sakar kutise)

xişfîroşî *xi* tuğla

xişik (I) *xi* hatin katu çiyê tîg

xişik (II) *xi* tîgêdek

xişik (III) *xi* tîgêde *xi* mîştik inek hırdabana

xişik (IV) *xi* kîrdak (kîrdabana) hırdabana * *bişirînê qîlîngîştikê kabakê beynêzê keçî*

xişik (V) *xi* 1. tîg 2. şing 3. talta hırdabana

xişukî *xi* fişardêye

xişukîkirîn *xi* tîgêdeyê

xişukî kirîn *bişê* fişardemek

xişvîn *xi* şirîngin

xişvînî *xi* hapçin → kîrdin hapçin yapmak

xişvînkirîn *xi* hapçinoma

xişvîn kirîn *bişê* hapçinoma

xişterê *xişê* tuğla (çim) erden kîrdin

xişkerî *xi* tuğla

xişkerî (II) *xi* tîgêde

xişkerî (III) *xi* şirîngin

xişkerî (IV) *xi* şirînginê olan

xişkerî (V) *xi* şirînginê olan

xişuk *xi* kaygan, kayık

xişuxal *xi* 1. hırdabaş, hırdabana 2. *xi* argin yergur

xişxiş *xi* hapçin

xişxişandin *xi* hapçinoma, hapçinoma

xişxişandin *bişê* hapçinoma, hapçinoma

xişxişin *xi* hapçinoma, hapçinoma

xişxişin *bişê* hapçinoma, hapçinoma * *ê* *kelkê pişvîşî yê me xişxişê elê demankî şus pus oldu bizankî hapçinoma*

xişxişk *xi* 1. şingêdek (şevik oymağı) 2. şingêdek (teflele) tîkîlî 2.0) 3. çiyê tablonuk, gümbûş veya altın para ile yapılması başlıgê veya pişvîşye tablonuk

xişxişok (II) *xi* hatin bir batî ulî (toluğları çiyêgrağî berzê)

xizxışok (II) *m* emgurdas (çocuk yuvarğı)

xizxışokanıñ *m* kaxkay, kavna toyuntı

xiz (I) *n* hat

xiz (II) *n*duñ bebe

xizñ *m*ñız bebek

xizñer *ber* xeluc

xizñok *zobn* bulduçı

xizño *ber* xizoc

xizñonın *m* ukarına

xizñonadın *m* 1. tıkanı 2. tıkanı (yol, su, ge-
ciñ vb. geçilmez duruma getirme)

xizñmandın *ışğ* 1. tıkanık 2. tıkanık (yol,
su, geçit) v.a. geçilmez duruma getirmek)

xizñmandıñ *m* tıkanı, tıkanık

xizñmandıñnıñ *m* tıkanıklık

xizñmı *m* tıkanık, tıkanıqsız olan

xizñmıs *m* tıkanısız

xizñnıñ *ışğ* tıkanısız * qulıka tıp xizñmıye
rıpan deñi tıkanısız

xizñ *ber* bejak

xizñre *m* mesele

xizñtın *m* hatnı (Kurcın) basantın sozonı koda
okumak ~ kirin hatnı indirmek, hatmetmek
~ xwerdn hatnı sürmek (batınmek için Kur-
cın) okınawa devan etmek

xizñtkirin *m* 1. hatmetme 2. hatmetme, okı-
ma, devirme, devirmeye (başın sona deñin
okumak)

xizñtın kirin *ışğ* 1. hatmetmek 2. hatmetmes,
aktarmak, devirmek, devirmek (başın so-
na deñin okumak) * jñ ha ku ji meseleye
serwest bilbe li malë bi rujan kitezñ xizñtın
kirin meseleyi azlayabilmek için günderec
kitaplar devirdi

xizñ *m* erkek bebek

xizñiti *n* hat hat ~ kirin hat hat etmek

xizwar (I) *ber* qıwar

xizwar (II) *m* saf olmayan, içinde cer qıp olan
(dalañ çök tabii emes, çün)

xizwet *m* utaq, otak

xizwık *ber* xığı

xizyaban *m* yaban

xizyal *ber* xeyal

xizyanet *m* 1. hiyanet, ihanet, huznız 2. hiyanet
ıvefuslık, kandırma, güveni korıye kulla-
ma) ~ lë hatnı kirin iñanete uğramak ~ ka-
rın ihanet etmek

xizyanetli *m* ihanetlik

xizyanetkar *zobn* ihanetçi

xizyanetkaranıñ *n* ihanetçise

xizyanetkarlı *m* ihanetçilik

xizyar (I) *basım* 1. hıyar, salınlık (Çocuñıs so-
uwus) 2. hıyar (bu ankının urını) ~ a ıgır hä
dj bin tırë de ye için cılık: sanra çıkar ~ a şı-
landıñ (an ji teze) hadem gılı (taze ve ge-
zek salınlık)

xizyar (II) *m* kayar (malıncılıkla)

xizyara *deriyayë* *zobn* deniz hıyarı (Holocturi-
on)

xizyara *keran* *m* yaban hıyarı

xizyara plıtkan *m* bir tür yaban hıyarı

xizyarkirin *m* kayarılma

xizyar kirin *ışğ* kayarlamak

xizyarok (I) *ışğ* hıyarok, hıyarıl

xizyarok (II) *m* qıpaz bir şekilde boyına takılıp
salınlığa benzer üç taze silindir biçiminde
buğın, kulplu ve gümüştän kurışın olan bir
kadın aksesuarı

xizyarok (III) olgunlaşmış erk, kıyas

xizyaroka *beran* *m* kışık çatlağı

xizyaroka ziv *m* qıvazlaşma boyundan kaltık
almı gelecek şekilde tokılan ve salınlığa
benzer gümüştän bir kalın tokası

xiz *m* çelmik, kes (tri samak)

xizag *m* hızar, başqa (karşıklı) iki sağı olan ve
diğer kısı tarafında atılan büyük testere)

xizagkış *n*duñ hızarçı

xizagkışi *m* hızarçılık

xizak *m* hayvan tarafında çekilen bir tür kızılc
xizan *n*duñ 1. yoksul, fakir 2. setil 3. fakir (ye-
tersiz) zımanekü xizan fakir biñ dil ~ tır id-
rin aç dayarmak ~ e ber diwarë mızgeñiñ
Medine ulencısı

xizanbün *m* yoksullaşma, fakirleşme

xizan bün *ışğ* yoksullaşmak, fakirleşmek

xizanbüyn *m* yoksullaşma, fakirleşme

xizante *m* kasa (para veya değerli eşya sakla-
nan çelik kasa)

xizani *m* 1. yoksulluk, fakirlik 2. sefilik 3. fa-
kirlik (yetersizlik) * xizaniya zıman dılın
fakalış

xizankirin *m* yoksullaşma, fakirleşme

xizan kirin *ışğ* yoksullaşmak, fakirleşmek

xizanman *m* yoksul kalma, fakir kalma

xizan man *ışğ* yoksul kalmak, fakir kalmak

xizanmasıñ *m* yoksul kalma, fakir

xizanmasıñnıñ *m* yoksul kalma, fakir

xizanoq *m* 1. yoksul, fakir 2. sefil

xizanomki *m* 1. fakir 2. sefilce

xizok *m* kızılc

xizem *m* hizmet

xizemok (I) *ber*duñ yabancı marul, hindkaba

xizemok (II) *ezkün* Kürt müziğinde makam

xizemışır *m* ezrik hizmetli

xizim *ber* xizm

xizimli *ber* hizmetli

Xizil *m* hızar

xizim *ber* xizm

xizime *ber* xizem

xizmet *m* 1. hizmet 2. hizmet (bakım, taze) *
ji vi beqxeyi re pir xizmet diwë bu barçe
çök hizmet ister 3. *vec* kullandırma, kelim,
eskü ~ a dewlerë devlet hizmeti ~ a gışti (an
ji *gelemperi*) biç kamu hizmeti ~ a leyko-
riyë (an ji *eskeriyë*) askerlik hizmeti ~ a pay
ış, gers hizmet

xizmetbün *m* 1. hizmet; yapıma 2. *vec* kulla-
dırma, kullanılmış olma

xizmet bün *fiğl* 1. hizmet yapılmak 2. *ver* kullanılmak, kullanılmıyş olmak * ev kine *xizmet büye* bu eviise kullan loş
xizmetbün *is* kullanılmıyş oına
xizmetbüyü *is* kullanılmıyş. eski * *saeta xizmetbüyü* kullanılmıyş saat
xizmetbüyün *is* 1. hizmet yapılma 2. *meç* kullanılma, kullanılmıyş olma
xizmetdär *is* 1. hizmetli 2. hizmetkär
xizmetguzar *m* hizmetçi, hizmetkär, hizmetle uğraşan
xizmetguzarı *m* 1. hizmet, çalışma 2. hizmetkarlık
xizmetkar *is* 1. hizmetçi 2. hizmetkar -*ä* *ge* -*temperü* kamu personeli
xizmetkarlı *m* hizmetçilik, hizmetkarlık
xizmetşer *is* 1. hizmetçi
xizmetker *m* hizmetçilik
xizmetkärin *m* 1. hizmet etme 2. kullanma
xizmet kürin *fiğl* 1. hizmet etmek 2. kullanmak * kineön *xwe xizmet dika hına dide selkä* elbiselerini kullanıp daha sonra başkalarına veriyar
xizmetkürü *is* 1. eski, kul anılmış esya, kellepır 2. baştan kalmaş, baştan kalma başkaları tarafından kullanılmıyş
xizmek (I) *is* 1. kuş
xizmek (II) *m* 1. çalıştır (kalbur yardımıyla ayrılan *çer çöp*) 2. çekmek, kesmek (başaklarla karışık in saman)
xizme *m* 1. hazine 2. hazine 3. hazine (süsh hazinesi) 4. döl yolu -ya çekê salah hazinesi 5. gulsez taş (duvarlarda ortada bulunan mermer)
xizmedar *m* hazinesi
xizok *is* 1. boğunmak (ses) 2. astır hastalığı
xizrok *m* bir tür eri dolu
xizsrok *m* ufak taşlı dolu
xiz (I) *m* 1. çakıl 2. herik duvar yapılırken büyük taşların arasına konulan küçük taşlar, arı dalga molozu? 3. toprağa gömülü taş
xiz (II) *m* akana, akındır k. reçne ağac sakızı
xiz (III) *is* ağır (yeni doğmuş emelilerin ilk sütü) * *şirê xiz* ağır sütü
xiz (IV) *m* çığı
xizandin *m* çığı
xizandin *fiğl* çızmek
xiz bün *is* xiz bün
xizçek (I) *m* biraz
xizçek (II) *is* kimsel (kütülü toprak)
xizçeki *is* 1. çakılmsı 2. çakilli * erda *xizçeki* çakilli toprak 3. taş gibi tıy: pısmemiş sert bulgur, plavı) * *savar xizçeki ye*, baş *weplı*-yaye bulgur taş gibi iyice pısmemiş
xizçü *m* zık
xizçik (I) *m* 1. çakıl 2. kuru tarıntı, ayva gibi baz. mayvelein etli bolunlarındeki sert tairekter) 3. kamu fırucutaka bezlerin, özelliklikle bobregün aratğı taze ve katı tarakiler;

xizçik (II) *m* çığı
xizçik (III) *m* zıçırtırmalık (zık adını pıçması) * *ilnek xizçik büne em pê sobayê pëxan isobay* tarıştırmak için biraz tarıştırmalık *m* -*du* getir
xizçikş *m* çetvel
xizçikrin *m* çakılama
xiz çürin *fiğl* çakılana
xizçürü *is* çakılı, çakılık
xizdün *m* çatırı
xige *m* malara
xij a j. çakıl 2. çığ ve sel sonucu oluşu taş bürümüş
xij (I) *m* akana, akındır k. reçne ağac sakızı, reçne
xij (II) *m* saldırma, saldırı xij -*i* (yekü) kürin (birine) saldırmak
xij (IV) *m* kayma ~ bün 1) kaymak 2) sürüklenme
xijbün *m* 1. kayma 2. kızaklama, kızak yapma (taşın, tren görevini yerine getirdiği halde duramayıp kayma) 3. sürüklenme
xij bün *fiğl* 1. kaymak 2. kızaklamak, kızak yapmak (taşın, tren görevini yerine getirdiği halde duramayıp kaymak) 3. sürüklenmek
xijek *m* çakılı * erda *xijek* çakılı toprak
xijkürin *m* 1. kaydırma 2. sürüklenme
xijkürin *m* üstüne yurme, saldırma
xijkürin fiğl 1. kaydırmak 2. sürüklenmek
xijkürin fiğl üstüne yürümek, saldırmak
xijok *is* kaygan, kaygın
xijökik *m* kaykay
xijökük *is* kaykaycı
xilaf *m* 1. hilaf 2. çelişki
xilafet *m* hilafet
xilafetparêz *is* 1. hilafetçi, hilafet yanısı
xilik (I) *m* hindi taşı
xilik (II) *m* 1. önlük 2. yazmalı bir tür aba * *ku ez aba li xwe nekim, xilik li ber min deger* eğer aba giyinceen 'xilik' enü giymeyi için can olar 3. sofra bez
xilik (III) *is* *betin* yenilen bir balkı
xilik *m* küçük taş
xilik (I) *is* *betin* deve tabanı (Phludenton)
xilik (II) *m* öbük (beroz, hindi vb. nin tepesinde bulunun kütülü dea zantısı)
xilik (III) *m* küçük taş
xilolik *is* *betin* deve tabanı (Phludenton)
xim *m* 1. temel taş, yapı taşı, esas 2. temel (bar yapının temel altında kalan ve yapıya dayanıklı olan duvar, taban vb. bölümlerinin tümü) 3. temel (bar bölümleri yapılmak için kazılan çukurluk, may temel, esas (bir şeyin gelişimi için gereken ilk eğeler) - *danin temel atmak* - *girtin temel tutmak* ~ *pê dan girtin temelleşirmek* ~ *vedan temel atmak* ~ *şer ecunêdê* (an jî avê) temelata, kaç
ximdar *is* temelci
ximdarbün *m* temelleşme
ximdar *bun fiğl* temellenmek

xindət bütünü *m* təməllənmiş

xinə *m* olğ. otak

xinəpəşin *m* qədinc səkm, qədirdə yaşayan, göcəbe

xinəqlətin *m* təməllənmiş, təməllənmiş

xinə girtin *ğ*ğ təməllənmiş, təməllənmiş

xinəqirli *m* təməllənmiş olan

xinə bu xinə

xinəf *f* -cun-den boska

xinəklirin *m* sümükəne

xinə kərin *ğ*ğ sümükürmək

xip *m* diken

xirət *m* 1. xəyret, qəb. 2. azan 3. nec namaz ~

buqərdən (qəb)niçli ememex ~ dan (yekü)

gayret verəcək ~ uli serü (yekü) de lə xistin

gayrete gələcək ~ hatin (yekü) gaytələnmək

~ kərin (I) gayret etmək, uğrasmak 2) gayret

olmaq buqərdən etmək 3) cəsarət göstərmək

~ qəbül nekərlin (ahamimül etirəmək, kat-

lənməmək) ~ ü xəret namuz ~ ü xəret kərin

pereyekü (birinə) nənə etim nənəsinə bəş

parak etmex ~ xwe dlayəje xwinə heri

urdü didlin kərin araya girdi mi kəri davası

bu. -a (yekü) bar nedan (I) gay. otak de-

kmək 2) içi getür, peimək, v. olanağı sığdı-

ramamək, anuruna yedirməmək -a (yekü)

biləpə bün namuz ayakla altına düşmək

-a (yekü) lə re bar nedan (bu: şeyet) can da-

yanmamək -a (yekü) lə xistin gayrete gəl-

mək -a mruv har nedan kəlmənmək, kə-

bul etməmək vəya gətirməmək (çünki bi-

şey kərsində tənəzi olmaq) -a (yekü) te-

lemül nekərlin anuruna yedirməmək

xirət bar nedan *ğ*ğ tabandırıl etməmək, kat-

lapırmək

xirətdar *m* gayretli, cəha gətəren

xirətdarlı *m* gayretlilik

xirətkar *m* gayretkəş

xirətkəri *m* gayretkəşlik

xirətkəy *m* 1. gayretkəş 2. gayretkəş (kayın,

yan tatın)

xirətkəşi *m* gayretkəşlik

xirət lə xistin *m*ə gayretlənmək

xirətmənd *m* gayretli

xirətməndli *m* gayretlilik

xirək *m* bu tür hastalık

xirəkəndin *m* həkikətə

xirəkəndin *ğ*ğ həkikətə

xirətin *m* həkikətə

xirək *m* həkikət (ənglərkə çkən) fəş) ~ anin

(yekü) həkikətə ~ anin xwe həkikətə ~

hatin (yekü) məklik tutmaq ~ jə çün hək-

ikətə ~ pə girtin həkikətə tutmaq

xiz (I) *m* kaf

xiz (II) *m* 1. bəşp 2. silmə - kərin silmək, o-

de nec * deynə xwe xiz kəri bərcunə silin

xiz (III) *m* 1. silim, silmək 2. həmlə - kərin

(I) silinmək 2) həmlə etmək (vəya yapmaq)

- kərin (yekü) (birinə) silmək -i (yekü) kə-

rin (birinə) silinmək, üzəne silinmək -i

ser çavə (yekü) kərin (birinə) silinmək

xiz (IV) *m* kayın

xizən *m* *m* yarımdan yapılan ulav

xizbün (I) *m* silimə (baş için)

xizbün (II) *m* 1. kayın (düz, islək və kayın

bu yüzey üzərində sürünərək kolayca yer

değiştirirək) 2. Kayın (kayın bu yüzey ü-

zərində birləşmə dəngesini yitirmək)

xizbün (I) *ğ*ğ silinmək (baş için)

xiz bün (II) *ğ*ğ 1. kayın (düz, islək və kay

bu yüzey üzərində sürünərək kolayca yer

değiştirirək) 2. kayın (kayın bu yüzey üzərində birləşmə dəngesini yitirmək)

xizək *m* elə bulğuz, dala

xizər *m* cəkil taşı

xizin *m* başın

xizüqəli *m* kayın yer

xizək *m* 1. çizgi, ant 2. çember -a dlan kəsil

çember, kəsil dəre (çirə gürün kəşə de-

kməlmək, bəşkəri ta afundan çember çizgi-

mə bəzoldundan ön icəndən çəkilməyəcəyinə

namuz əski bu inəz)

xizkərin (II) *m* kayın

xizkərin (III) *m* silimə

xizkərin (III) *m* silimə

xiz kərin (I) *ğ*ğ kayın

xiz kərin (II) *ğ*ğ kayın

xiz kərin (III) *ğ*ğ b. b. * deynə xwe xiz kə

~ bərcunə silin

xizət *m* hrap

xizəbet *m* hətəbet

xizəb kərin *ğ*ğ hrap etmək

xizə *m* pür

xizək (I) *m* süpük

xizək (II) *m* bəşp, bu etək

xizək (III) *m* bərcunə (məhsuzmə, ələy yolu)

in) * re çə xwe xizək kəri, ne gəzəl bərcunə

xizəməhəl *m* gəzə gümək için çəbaldan

xizəməhəl kərin *ğ*ğ gəzə gümək için çəbaldan

~ bərcunə silin

xizək bərcunə ot türü

xizəviki *m* tutul ~ bün urtu t. v. n. k. ~ kərin

~ bərcunə silin

xizəvok bərcunə çərcun

xizət *m* olğ, çərcun, çərcun

xiz (I) *m* bərcunə

xiz (II) *m* 1. kəri 2. kəri (vücudtaki bəşp, ö-

zəliklə bərcunə çərcun) nec və kəri tənəzi-

er) -a həbəyil) kərcun kərcun -a gür çərcun

xiz (III) *m* çəkil

xiz (IV) *m* çərcun, kərcun (başaklarla kərcun

~ bərcunə silin)

xiz (V) *m* kayın - dlan kayın

xizər kərin *ğ*ğ talta mərcun

xizər *m* 1. hüzər, bəşkəri kərcun (iki saat olan

və iki saat kərcun) kərcun (büyük testə

re) 2. hüzər, şər (büyük mərəngəz şər)

dik, ekşik dışı 5. kullanılmayan – bün vıraç olmak

xopanbün *m* karışma, viraçleşme

xopan bün *leşğ* karışmak, viraçleşmek

xopanbüyn *m* karışma, viraçleşme

xopandın *m* viraç olma

xopandın *leşğ* viraç etmek

xopan? *m* hatırlık, yakkırlık

xor (I) *m* *aşın güneş*

xor (II) *m* *hıa*

xor (III) *m* tevek. köken (kasun, karpuz, karex gış büklerin topak üstünde çaydan dalkı) ~ *jé çün* teveklenmek

xora *m* şıra, kına

xorak *m* hırsanın kap kışak

xorasani *m* hırsanı tıbaç kaçağı

xorbin *m* hor gören

xorbini *m* hor görmek

xordan *m* teveklenme

xor *dan* *m* *gış* teveklemek

xore (I) *m* mikro

xore *m* aşğılatma, hor güne, tahker

xorebün *m* aşğılatma

xore bün *leşğ* aşğılatmak

xoredar *m* mikrop

xoredarbün *m* mikroplaşma

xoredar bün *leşğ* mikroplaşmak

xorekürn *m* aşğılatma, hor güne, tahker etme

xore kirin *leşğ* aşğılatmak, hor görmek, tahker etmek

xork *m* ezan

xorin *m* bağlanış *m* demet yığını

xorkit *m* doğa, tabiat

xorkitü *m* 1. doğa, tabii 2. doğal (tabiat düzenine ve gerçeklerine uygun) 3. doğal (kendilğünden, insan eliyle yapılmaz)

xorum *m* bağdan iki kat daha büyük ekin demeti

xoroz *m* horoz

xorperest *m* *güneş* tapın

xorperesti *m* güneş tapını

xort *m* 1. genç (yaşı ilerlemiş olan) 2. genç (gençlikteki özel işlerini koruyan, canç) 3. genç (zihin bakımında yeterince gelişmemiş, toy) 4. delikanlı 5. üvey evlat – *bifirin bawer bürün bi xwe de birin jé* gençlik ne yapar yendir – *é* *bibejn é* *hañ* hoylu postu delikanlı – *é* *deslibihene* murzalı almamış genç

xortan *m* gençlik (genç insanın durumu)

xortanı *m* 1. gençlik (genç olma durumu) * *az glidi xortanı* hey gidi gençlik 2. gençlik (insan hayatının e. gençlikle orta yaş arasındaki dönemi) 3. gençlik (genç bir kimsenin durumu) * *ez xortaniya xwe datılma* ber şimüğe *é* *dikevım* *hundirü* gençliğini kapını önüne koyup çarı gir yoran 4. delikanlılık 5. delikanlılık (insanın delikanlı olduğu çağ)

xortanlı *m* 1. gençlikçe 2. delikanlıca

xortayı *m* 1. gençlik (genç olma durumu) 2. gençlik (insan hayatının ergenlikle orta yaş arasındaki dönemi) 3. gençlik (genç bir kimsenin durumu) 4. delikanlılık

xortbün *m* 1. gençleşme (genç görünüme) 2. gençleşme (yenden gençlik ve canlılık kazanma)

xort bün *leşğ* 1. gençleşmek (genç görünmek) 2. gençleşmek (yenden gençlik ve canlılık kazanma)

xortın *m* 1. horum (ül horumu gış) 2. horum (indigıta veya musluklara tıktılar gençlikle plânikten uzun boru) – *lé kirin* horum sıkarak

xorti *m* 1. gençlik 2. delikanlılık

xortin *m* genççe

xortini *m* 1. gençlik 2. delikanlılık

xortkirin *m* 1. gençleşme (yenden gençliğe ve canlılığa kavuşma) 2. gençleştmek (genç gösterme)

xort kirin *leşğ* 1. gençleştmek (yenden gençliğe ve canlılığa kavuşturmak) 2. gençleştmek (genç göstermek)

xortin é *hey* genç, delikanlı

xortın *bir* *xortın*

xortxapın *m* *gönül* ayırtıcı, feitan

xortxapini *m* *gönül* ayırtıcılığı, feitanlık

xortxapinki *m* *gönül* ayırtıcı bir biçimde, feitanca

xortxapinok *m* *gönül* ayırtıcı, feitan

xortxapinosk *m* *gönül* ayırtıcı, feitan

xortxapinoskürn *m* feitanlaşma

xortxapinosk bün *leşğ* *gönül* ayırtılaşmak, feitanlaşmak

xortxapinoski *m* *gönül* ayırtıcı bir biçimde, feitanca

xortxapinoskiü *m* *gönül* ayırtıcılığı, feitanlık

xos (I) *m* *genç*

xos (II) *m* *başta* *sepeti* *vüğüdü*

xost *m* *bir* *silirbazlık* *alea*

xoy *bir* *xweç*

xşav *m* *başta* *komposto*

xşavlı *m* *başta* *sevgi* (sevgi ve saygı duyulan)

xşebür *m* *nutkan*

xşebürü *m* *nutkanlık*

xşewış *m* *başta*

xşewış *m* *başta* 1. sevgili, sevdiceğini 2. aziz, sevgili (sevgi ve saygı duyulan)

xşewıştane *m* *yaraç*, *başta*

xşewışti *m* 1. sevgi 2. azizlik

xşü *m* *xweç*

xşün *m* *başta*, *iskambal* *oyunu*

xşnaz *m* *nuzem*

xşnüd *m* *başta* – *bün* *başta* *olmak* – *kürin* *hoşnut* *etmek*

xşnüdü *m* *başta* – *yü* *xwe* *nışan* *dan* *başta* *olmak* *gelmek*

xşnüdükürn *m* *başta* *etme*, *başta* *etme*

xoşnûd kirin *lîgh* hoşnut etmek, razıman etmek
 xoşnûdkirî *n* hoşnut edilmiş olan
 xoşriq *n* 1. sıvıca 2. bebeklerin koşlarında çıkan bir tür yara
 xot dam *lîgh* bir şeye son sesini vermek bir şeyi
 son sesini son sahaya getirmek
 xotûn *n* çöle pelikan
 xotîk *n* kamburlu
 xotîk *n* sipir
 xovan *n* dik
 xovanbûn *n* i'innâ
 xovan bûn *lîgh* ölmek
 xovankirîn *n* diklaşmna
 xovan kirin *lîgh* diklaşmna
 xovîn *n* egoist
 xoz *n* bûn 1. şefalı (Persica vulgaris) 2. şefalı
 (bu ağacın meyvesi) —ên felqokî yandı
 şefalı
 xoze *n* çürümə
 xozebûn *n* çürümə
 xoze bûn *lîgh* çürümək
 xoşik *m* 1. üz pehcə meşəsi 2. karlaşmış ağaç
 gövdəsi
 xoxtə *n* sifü
 xuy *n* xwə
 xoşnâk *n* xwəndak
 xoşnî *n* şələsi * malî xoşnî şələsi *n* şələ
 xoşisundîn *n* kaytarma (işten kaçma)
 xoşisundîn *lîgh* kaytarmak (işten kaçmaq)
 xoşisîn *n* kaytarması
 xoşisîn *lîgh* kaytarması
 xoşrat *n* 1. Leyrat 2. xoşrat hek dəyana süylə
 nən bi-əzgi
 xoz *n* yuvurak meşə palımda
 xozan *n* 1. bəzən 2. üz. füzə tek *n* biçildik-
 ler şonm mî bəda kalın kek *n* şapı 3. üz. a-
 mizlik (ekin biçildikler sonra sürülmürsə
 tulaş) 4. malaz sürülmürsə, at sürülmüş
 toprak) — bərdan tarlayı ekmədən bir yıl
 bəz biçilmək — rakişin am *n* bəznmək
 xoşgə *n* kəşkə
 xu *n* xwə
 xu *n* xwə
 xubâr (I) *n* 1. şifü sözcək tobtun se me şif-
 mi 2. erkeş vurulup sonra höhüm alınmış
 toprak
 xubâr (II) *n* toz, cök meç toz
 xubârî *n* yağın mî səcəsi tobt m ekme
 Xuda *n* Rab, Allah, Yarıdan —və min Rabm
 xudâ *n* xudî 1. sahib, iye, malik (herhang bir
 şey üstündə mülkiyəti olan) 2. sahib, ehl
 (herhang bir niteyiği olan kimsə) 3. sahib
 (bar iş yöpnüş, uslenmiş vəya bir eşer orla-
 ya koymuş kimsə) 4. sahib (Keruyan, arka
 yılan, gözətən kimsə)
 xudânf (I) *n* sâhplik, iyelik
 xudânf (II) *n* rûbnârî
 xudan kirin *n* xwədi
 xudansoz *n* xwədnü eri

xudânxêr *n* hâyı sahibı
 xudânxêrî *n* hâyı sahibiyğı
 xudâyî *n* çəkndəği ac: kaysı, kaysı pıçı
 xudbîn *n* hêdb *n*, bencil — bîn bencil olmaq
 xudbîn bîn *n* bencilleşmə, bencil olma
 xudbîn hüm *lîgh* bencilleşmək, bencil olmaq
 xudbînbüvî *n* bencilleşmə, bencil olmuş olan
 xudbînbüvîn *n* bencilleşmə, bencil olma
 xudbîni *n* hêdbnlik, bencillik
 xudbînkî *n* bencilce
 xudexud *n* 1. yerinde durarmna, sabusizlan-
 ma 2. can olma — ketin (yekî) (barî) yerinde
 durarmamak, sabusizlanmaq
 xudê *n* xwəde
 xudgêran *n* xwə yonetin
 xudîr *n* şalik * dex ü puzê wî xudîr e agzı
 burcu şalik
 xudîk *n* ayta
 xudkam *n* hêdkîm, bencil, egoist — bîn ben-
 cil olmaq
 xudkambûn *n* bencilleşmə, bencil olma
 xudkambûyî *n* bencilleşmiş, bencil olmuş olma
 xudkambûyîn *n* bencilleşmə, bencil olma
 xudkam bûn *lîgh* bencilleşmək, bencil olmaq
 xudkamî *n* hêdkîmlik, bencillik — kîrîn ben-
 cillik imək
 xudkar *n* kanzat
 xudkarî *n* hêşkarlık
 xudkarîtar *n* özêrk, otomon
 xudkarîtari *n* otomon, özêrklik, mülhîriyet
 xudkarîtarîşvaz *n* şifâ otomonîç
 xudkarîtarîşvazî *n* otomonîçilik
 xudpeşend *n* kəndîri beğenm
 xudpeşendî *n* kəndîri beğenmə
 xudreste *n* xudiste
 xudrîst *n* dlayî çgeçkî okul eğitiminis gë-
 merden, kənd kəndin yetişmiş ata kimsə)
 xuduk *n* kanadı kırık
 xudûdândîn *n* yerinde durarmna, sabusiz-
 lanma
 xudxudândîn *lîgh* yerinde durarmamak, sabus-
 izlanmaq
 xufetuf *n* ugultu * xufetufu hâyê ruzdar u-
 gultusu
 xub *n* xwə
 xuhermend *n* hükümet
 xujkandîn *n* akuntun sağlama
 xujkandîn *lîgh* axuntun sağlama
 xujkîn *n* çereyan olma
 xujkîn *lîgh* çereyan etmek
 xukî *n* xwə
 xul *n* şoruk
 xulbân *n* şoruk olma
 xul bûn *lîgh* şoruk olmaq
 xulam *n* usak (erkek hizmetçi) —ê (yekî) bûn
 (barî) kurbân olmaq (cezakət sözü olmaq)
 —ê we (be) köleuz, köleleri * xulamê we be
 kurê amin e oğları köleuz
 xulanbûn *n* usak olma

kulatıç *m* 5 ila 12 yaş arası çocuk
 kulətül *m* uşaklık
 kulənək *m* uşək, uşəkək
 kuləmparə *m* kuləmpara, oğlançı
 kuləmparət *m* kuləmparəlik, oğlançılık
 kuləuñ *m* uşaklık
 kuləndim *m* işlədirmə, işlədirmə
 kuləndim *fiğh* işlədirmək, işlədirmək
 kuləse *m* 1. hulusa, üzət 2. küləs., üz. üzət 3. *m* üzət 4. *m* üzət, büləsə, həsərən -*ya* gəlinə sügün kəsəsi
 kuləsəkirlə *m* özətləmə
 kuləse kütüm *fiğh* özətləmək
 kuləv *m* küllü su
 kulh *m* çək daşlı ağaç
 kulhət *bir* xubət
 kulqan *m* bir ovun ismi
 kulşək *m* ocaq
 kulə *m* devrə, dönəm
 kulək *m* 1. ökəkə (bu saatlık zamanı *m* iş *+* *m* işit 2. *m* ökəkə (bu saatlık zamanı *m* işit 3. ökəkə (su, zaman)
 kuləkjəmar *m* yelkəvan
 kuləkjəmə *m* yelkəvan
 kuləxul *fiğh* 1. iş iş, hər | hər 2. ölüs (ölme sesi) - kırım işlədirmək, işlədirmək -*u* bə-rənə bün bərdəktan bəşmərsinə yağınək
 kuləxulkişin *m* bərdəktan
 kuləxul kırım *fiğh* işlədirmək
 kulf *m* yapraqlı otul
 kulfətk *m* kuçuk dolu
 kulfik *m* kuçuk yapraqlı ot
 kulqəndin *m* yaratma, yaratq
 kulqəndin *fiğh* yaratmaq
 kulqəndi *m* 1. yaratq 2. yaratmağ olan
 kulqin *m* yaratılma, yaratılış
 kulqin *fiğh* yaratmaq
 kulqinər *m* yaratıcı
 kulqinər *m* yaratılış
 kulfi *bir* xwel
 kulfbün *m* küzə
 kulfi bün *fiğh* künək
 kulfin *m* 1. işlədirmə, işlədirmə 2. topluca akıp girmə
 kulfin *fiğh* 1. işlədirmək, işlədirmək 2. topluca akıp girmək
 kulfin *m* 1. işit, üzət 2. hardı
 kulke *m* dakika
 kulkoyl *m* səmərəli
 kulkoyl *m* tozmeçəklik
 kulnəş *bir* xiləş
 kulnəçək *m* bərdəktan bəşmərsinə yağınək
 kulnə *bir* zahirə
 kulnək *bir* xiləş
 kulnək *bir* xiləş
 kulnəwə *m* eği hugru
 kulpik *m* xəlüm vəya gələn en dərün nuktası
 kulq *m* 1. yalq, yaralma 2. *m* huy yaratılış 3. kəçiklər, seçiyə - kırım hək emək, yaratmaq

-a (yekü) kırım (kırım) yaratmaq -ə (yekü) tənq bün 1) yaratmaq (sıkışmaq, bərdəmək) 2) səhə tapmaq (veya tükənmək) 3) işlədirmək, işlədirmək -ə (yekü) nəbətül xərinə 1) sevinmə etmək 2) çikim etmək -ə şirin gəzəl yaratmaq, gəzəl huy -ə yekü şirin *m* gəzəl yaratılış, gəzəl huy -ə xwel tənq kırım 1) səmərəlilik etmək 2) səmərəlmək
 kulqbün *m* yaratma
 kulq bün *fiğh* yaratmaq
 kulqiyət *m* yaratılış
 kulqkürin *m* yaratma
 kulq kırım *fiğh* yaratmaq
 kulqşirin *m* gəzəl yaratılış, gəzəl huy
 kulqşirin *m* gəzəl yaratılışlıq, gəzəl huy-lu-
 iək
 kulqtənq *m* aşık, şair - bün aşıklaşmaq
 kulqtənqi *m* aşıklik, şairlik
 kulqtənqibün *m* aşıklaşma
 kulqtənqi bün *fiğh* aşıklaşmaq
 kulqtənqibün *m* aşıklaşma
 kulübət *m* canlı varlık * lə kulübətək tənq bün
 uca tək bərdəktan
 kulwət *bir* xelwət
 kulxul *fiğh* 1. iş iş, hər | hər 2. ölüs (ölme sesi) - kırım işlədirmək, işlədirmək -*u* bə-rənə bün bərdəktan bəşmərsinə yağınək
 kulxulanın *m* 1. ölmə, bərdəktan (horoz çin) 2. pütək yapmaq
 kulxulanın *fiğh* 1. ötmək, bərdəktan (horoz çin) * *m* dik dıxulxulanın bərdəktan otuyorda 2. pütək yapmaq
 kulxule (I) *m* gargara - kırım gargara yapmak
 kulxule (II) *m* pələvəç, şadından (səzə vətən nən, sözünə gəvənliyəz kəncet)
 kulxulekırım *m* gargara yapma
 kulxule kırım *fiğh* gargara yapmak
 kulxuleti *m* pələvəçlik
 kulxulün *m* 1. hulusa (horoz ölmə) 2. çəğlə-dama
 kulxulün *fiğh* 1. bərdəktan (horoz ölmək) 2. çəğlədirmək * kəm dıxulxulü çəşinə çəğlət-yord
 kulxulükün *m* bərdəktan
 kulxul kırım *fiğh* bərdəktan
 kulya *m* kulya
 kum *m* 1. eği 2. iki kəti
 kumə *m* goturu
 kumə *m* 1. şahsi, zari 2. yeri (yüz rəndə yap-pınə vəya hər yerdən ögün nətəklərini gə-siyən) 3. ismətəmə elbəse
 kuməlik *m* sətta işlədirmən büyük tərzi
 kuməm *bir* xəmən
 kuməndü *m* gündətmə
 kuməndün *fiğh* gündətmək
 kuməne *m* ortəkəmə ulma xış
 kumər (I) *bir* çünə
 kumər (II) *m* humar (yıkı səsmə (şğ))
 kumərçay *bir* qumərçay

xumarhazı *haz* çumarhazı
 xumare *haz* xumarə
 xumarî *af* xumarî. sarhoş, mest
 xumarxane *haz* çumarxane
 xumlere *ğ* xum humbera, el humbera
 xumlere *m* kumber
 xumle revan *af* kumbarav (asker)
 xumherxane *m* humberxane
 xum *m* 1. eğilme 2. iki bükülme
 xumûla *m* 1. eğilme 2. ik. bükülme (veya kat) olma
 xum bûn *ğ*ğ 1. eğilme 2. iki bükülme (veya kat) olma
 xumdarî *m* temayül, bir taraflı eğilme, meyileme
 xumegur *m* bakalemta
 xumexum *m* 1. uğultu 2. çağlama
 xumexumkirin *m* 1. uğulturmak 2. çağlamak
 xumexum kirin *ğ*ğ 1. uğulturmak 2. çağlama
 xumirun *m* eğilme
 xumirandim *m* eğilme
 xumirandim *ğ*ğ eğilme
 xumirin *m* 1. erimeye 2. olgunlaşan meyve kuzuğa 3. aley sönerək kültürü
 xumirin *ğ*ğ 1. erimeye 2. olgunlaşan meyve kuzuğa 3. aley sönerək kültürü
 xumis *m* 1. uğulturma, homurdanma 2. çağlama, çağlayış (salam) kopurerek ve ses çıkararak (akması) 3. gümberleme
 xumis *ğ*ğ 1. homurdanmak, uğulturmak 2. çağlamak (su köpürerek ve ses çıkartarak) 3. gümberlemek
 xumini *m* 1. uğultu, homurtu 2. gümberü 3. gövürlü (ğök görültüsü) - *jê xum uguldamak* - *jê hacin uguldamak* - *ya ewran gök görültüsü*
 xumirikirin *m* 1. uğulturma (beyazda, kalbata uğultu olma) 2. çağlama (su köpürerek ve ses çıkararak akması)
 xumirî kirin *ğ*ğ 1. uğulturmak (beyazda, kalbata uğultu olma) 2. çağlamak (su köpürerek ve ses çıkararak akması)
 xumikrin *m* 1. eğme 2. iki kat yapma
 xum kirin *ğ*ğ 1. eğmek 2. iki kat yapmak
 xumpil (I) *haz* xumpil
 xumpil (II) *m* perçem, kuam
 xumrî (I) *af* yapacak, kınak yapacak
 xumrî *af* 1. eflâton, farabî 2. eflâton, sarabî (bu eflâton olan)
 xumş *af* hâz (ceylan yarusu)
 xumşin *af* çivit rengi
 xumûmat *af* lekesez. sat - *lê negemaye* sâ kaididanz (özünlemeden) olan
 xumxum *m* 1. homurtu, uğulturması 2. çağlama

xumxumandim *m* kivanına getirme
 xumxumandim *ğ*ğ kivanına getirmek
 xumxumandî *af* kivanında, kivanına getirilmiş olan

xumxumî *af* kivanlı
 xumxumîn (I) *m* kivanlanma, kivanlı bulma, kivanına getirme
 xumxumîn (II) *m* karışılma
 xumxumîn (I) *ğ*ğ kivanlanmak, kivanına bulmak, kivanına pelemek
 xumxumîn (II) *ğ*ğ karışılmak
 xumaf *m* 1. huzur 2. özümleme, özünserme 3. *haz* özümleme
 xumafin *m* özümleme
 xumafin *ğ*ğ özümlemek, özünsermek
 xumağ *ğ*ğ çarçap
 xumay *m* 1. çise, çisenti 2. çiy, şebnem - *o hûe hî ne agirêki gur lî çisenti ol, harî aley olma*
 xumaybarin *m* çiseme
 xumay barin *ğ*ğ çiyemek
 xumaygirin *m* çiy tutma
 xumay girin *af* çiy tutmak
 xumaygirin *af* çiy tutmaq, şebnemli * gula xumaygirin çiy tutmuş gül
 xumçe *m* gümüş
 xumçereng *af* görsel renkli
 xumdeğir *haz* xwendegir
 xumdeğir *m* huzur
 xumdekarî *m* zakkûlk
 xumdin *haz* xwendin
 xumdirandim *m* yuvartlamak
 xumdirandim *ğ*ğ yuvartlamak
 xumdirin *m* yuvartlama
 xumdirin *ğ*ğ yuvartlamak
 xumîf *haz* xumîf
 xumîkar *haz* xumekar
 xumîr *haz* xumîr
 xumîf *m* yuvartma
 xumîfaşin *m* 1. sindirme, sindiris, hazmetme 2. özümleme, özünserme
 xumîfandim *ğ*ğ 1. sindirmek, hazmetmek 2. özümlemek, özünsermek
 xumîf *m* 1. yuvartma 2. sindirme, hazmetme 3. özümleme, özünserme
 xumîf *ğ*ğ 1. yuvartmak 2. sindirmek, hazmetmek 3. özümlemek, özünsermek
 xumivîn *m* çiseleme
 xumivîn *ğ*ğ çiselemek
 xumkar *m* huzur
 xumkari (I) *m* huzurluk
 xumkari (II) *m* yedi akkuk çatı barmı
 xur (I) *m* (t kalın okurdu) kasıntı - ketin (ye-bi) kasıntı, gidilmek -a (yekî) hatin gidilmek -a (...) şikâtinin çişirtme) gidilmek -a *xwe bî destê xwe bişkîne kemî u sîni kerde*n gor
 xur (II) *m* çem. * hû xurê guran kurlara yem oklu
 -xur (III) *af* en ek olup, isimden isim yapmada kullanılır ve yiyici anlamını verir * *berilîwe rusveci, ruşveci yayîr*
 xur (IV) *af* layic, 1 yakat
 xur (V) *af* yuvartlak

xurab *m* kərə kəngə
 xurabji *m* kurabiye
 xurafə *m* hurafə
 xurafepərəst *nəvə* hurafecü
 xurafepərəsti *m* hurafecülik
 xurandîn *m* 1. kaşım 2. yeme (batma, dalma, çimə)
 xurandîn *lğh* 1. kaşınak 2. yemək (bitmək, dalmaq, çimək) (yək) ~ xwe 1) kəlp kaşınmaq (veya fəhətmək) 2) kəndirə çəkmək, kəndirə alışınmaq (kəndirmək məqsədiylə)
 xurandî *n* kəsmək, kaşınmış olan
 xurayî *n* beş
 xurhejan *m* aşınım
 xurbujandî *m* aşındırma
 xurbujandî *lğh* aşındırmaq
 xurbujîn *m* aşındırma
 xurbujîn *lğh* aşınmaq
 xurbəç *nəvə* porsuk (Melesi)
 xurbət *m* gurbət, gurbətlik, yad eller
 xurbəti *n* 1. elgin, gəlip (gurbətə yığılan) 2. *m* gurbət * çüye xurbətiyə gurbətə gəlmiş
 xurbiləndîn *m* karışdırmaq
 xurbiləndîn *lğh* karışdırmaq
 xurbilîn *m* karışdırma
 xurbilîn *lğh* karışdırmaq
 xure *n* heybə
 xure *n* heybə
 xurezin *m* heybə, çiyər üstünə otulmuş heybə
 xurçik *m* heybə
 xurçikfirinş *nəvə* heybəcü (satan kimsə)
 xurçikvan *nəvə* heybəcü
 xurç *n* dikək, kəzgiç
 xurçik *nəvə* xurçik
 xurd (I) *m* pay
 xurd (II) *m* yem
 xurde (I) *n* 1. burca, hüdudət 2. hürdə fişə yığılacaq dərəcədə azulmuş şəkəllənmiş, zərər görmüş) * di lîn wî de erebeyetê xurde hebû alında bir tere hürdə bir araba vire 3. *m* hürdə (şəkli mader, parçası) 3. *n* kəzgiç * gilyayê xurde kəzgiç nî 4. oyun, dəsisə, lələ
 xurde (II) *n* 1. belik (duvar aralıklarında böyük taşların arasına konulan kiçik taşlar) 2. molar
 xurde (III) *nəvə* xək (kelimə üzətmək və ya kəlinəni görevini belətmək için kullarılan şəkli verici ses və ya seslər)
 xurdehêj *nəvə* xək
 xurdehîn *m* mikroskop
 xurdehînî *n* mikroskop
 xurdefirinş *nəvə* hürdəni (satan kimsə)
 xurdefirinş *m* hürdənlük
 xurdegeh *nəvə* hürdənlük
 xurdek *m* saçma (və ya) kullarılan fişəklərin əyriyə konular, üçlü hüyzlərdəki yuvarlak kullarılanı)
 xurdekar *nəvə* hürdəci
 xurdekar *m* hürdəclilik
 xurdekar *nəvə* hürdəci

xurdekarî *m* hürdəclilik
 xurdekir *nəvə* hürdəci, demirci (hürdə demir satın alan)
 xurdekirî *m* hürdəclilik, demircilik
 xurdekirin *m* para bozma
 xurde kirin *lğh* para bozmaq
 xurdekirinî *m* yığılmaq, gələ
 xurdepaş *nəvə* sənək
 xurdepaş *nəvə* sənək
 xurdepaş *nəvə* xurdaş
 xurdeşaybün *m* hürdələnmiş olma
 xurdeşay bün *lğh* hürdələnmiş olmaq
 xurdeşaykürin *m* hürdələnmiş olma
 xurdeşay kirin *lğh* hürdələnmiş olmaq
 xurdiç (I) *m* xurda
 xurdiç *n* 1. belik (duvar aralıklarında böyük taşların arasına konulan kiçik taşlar) 2. balası (taş kırıkları) 3. molar, məcür -ən mermer oymacları
 xure *n* 1. obur 2. yavın 3. ıstıdı
 xurehün *m* oburlaşdırma
 xure hün *lğh* oburlaşdırmaq
 xurehüyin *m* oburlaşdırma
 xurek (I) *n* kəsmək
 xurek (II) *m* yığılma, yığılmaq -ən hevtrî hamur ş -ən || hevtrî hamur işi
 xurekpeji *nəvə* aşçı
 xurekpeji *m* aşçı
 xurekzan *nəvə* dəyərçən
 xurekzanî *m* dəyərçənlik
 xuremî *m* həlyə
 xuref *m* 1. oburluk 2. yığılmaq
 xurexur *n* 1. gürül gürül 2. gur gur 3. gürül gürül 4. fiş fiş ~ jê çim gürüldürmək 2) gürüldürmək - kılın 1) gürüldürmək 2) gürüldürmək 3) ıstıdırmaq, ıstıdırmaq
 xurexurkirin *m* 1. gürülmə, gürüldürmə 2. gürüldürmə
 xurexur kirin *lğh* gürülmə, gürüldürmək 2. gürüldürmək
 xurf *m* tutam, dente * xurfek piya bir tutam nî
 xurfe *m* otu
 xurfe *nəvə* bez, güddə
 xurfê hovin tarlarda yetişən bir bitki
 xurfê hovin tohumu mərənlənək tanesi böyük-lüğündə Zəvərək bir ut
 xurige *m* bolça
 xuricən *m* akına (yıldız vb. için)
 xuricəndin *m* üşürmə
 xuricəndin *lğh* üşürmək
 xuricin *m* 1. üşürmə 2. yığılma (çok sayıda birliklə, toplanma) 3. ağrıma, ağrıma (yıldız vb. için) 4. gözden kaybolma 5. gök gülcəmə
 xuricin *lğh* 1. üşürmək * ley li me xuricin hepi başına üşürüdü 2. yığılmaq (çok sayıda birliklə, toplanmaq) * gel xuricivə vîr balk buraya yığılmış 3. ağrımaq, ağrımaq (yıldız vb. için) 4. gözden kaybolmaq 5. gök gülcəmə

zarıfandın *zarıf* zarıfandın

zarıfandı *zarıf* zarıfandı

zarıfıyane *zarıf* zarıfıyane

zarıfı *zarıf* zarıfı

zarıfın *zarıf* zarıfın

zarıfıñ *zarıf* zarıfıñ

zarıfıñ *zarıf* zarıfıñ

zarıfıñ *zarıf* zarıfıñ

zarık (I) *zarık* güre (Türk pedanlık)

zarık (II) *zarık* 1. gıda besin yiyerek 2. her (ol-
tu ve lezağı alınulan yarı) 3. her (kuşun
yavrularına taşıdığı yemi - ü vaktirik yeme
kıyma - *zarıkın* yiyerek yemek

zarımandın *zarık* 1. delme 2. delik deşik epe
(bir şeyin her yanında delikler açma)

zarımandın *zarık* 1. delmek 2. delik deşik et-
mek (bir şeyin her yanında delikler açmak)

zarımandıñ *zarık* delik deşik

zarımandıñ *zarık* delik deşik

zarımandıñ *zarık* delik deşik (bir şeyin her yan-
ında delikler açma)

zarımandıñ *zarık* delik deşik olmak (bir şeyin her yan-
ında delikler açılmak)

zarımandıñ *zarık* delik deşik

zarımandıñ *zarık* delik deşik

zarımandıñ *zarık* delik deşik

zarımandıñ *zarık* delik deşik

zarımandıñ *zarık* delik deşik

zarımandıñ *zarık* delik deşik

zarı (I) *zarı* çiçek, çiçek hastalığı - *zarı* (bir
taraf dermanı) çiçek çıkarmak

zarı (II) *zarı* 1. alev, yangın, alaz, yalın, yalın 2.
kar (alay durumuna gelmiş dolu veya kü-
rünün parçası) - *zarı* keltin alev almak

zarık *zarı* çiçek hastalığı

zarık (I) *zarık* güre (Türk pedanlık)

zarık (II) *zarık* 1. alev, yangın, alaz, yalın, yalın 2.
kar (alay durumuna gelmiş dolu veya kü-
rünün parçası) - *zarık* keltin alev almak

zarık (III) *zarık* 1. alev, yangın, alaz, yalın, yalın 2.
kar (alay durumuna gelmiş dolu veya kü-
rünün parçası) - *zarık* keltin alev almak

zarık (IV) *zarık* 1. alev, yangın, alaz, yalın, yalın 2.
kar (alay durumuna gelmiş dolu veya kü-
rünün parçası) - *zarık* keltin alev almak

zarık (V) *zarık* 1. alev, yangın, alaz, yalın, yalın 2.
kar (alay durumuna gelmiş dolu veya kü-
rünün parçası) - *zarık* keltin alev almak

zarık (VI) *zarık* 1. alev, yangın, alaz, yalın, yalın 2.
kar (alay durumuna gelmiş dolu veya kü-
rünün parçası) - *zarık* keltin alev almak

zarık (VII) *zarık* 1. alev, yangın, alaz, yalın, yalın 2.
kar (alay durumuna gelmiş dolu veya kü-
rünün parçası) - *zarık* keltin alev almak

zarık (VIII) *zarık* 1. alev, yangın, alaz, yalın, yalın 2.
kar (alay durumuna gelmiş dolu veya kü-
rünün parçası) - *zarık* keltin alev almak

zarık (IX) *zarık* 1. alev, yangın, alaz, yalın, yalın 2.
kar (alay durumuna gelmiş dolu veya kü-
rünün parçası) - *zarık* keltin alev almak

zarık (X) *zarık* 1. alev, yangın, alaz, yalın, yalın 2.
kar (alay durumuna gelmiş dolu veya kü-
rünün parçası) - *zarık* keltin alev almak

zarık (XI) *zarık* 1. alev, yangın, alaz, yalın, yalın 2.
kar (alay durumuna gelmiş dolu veya kü-
rünün parçası) - *zarık* keltin alev almak

zarık (XII) *zarık* 1. alev, yangın, alaz, yalın, yalın 2.
kar (alay durumuna gelmiş dolu veya kü-
rünün parçası) - *zarık* keltin alev almak

zarık (XIII) *zarık* 1. alev, yangın, alaz, yalın, yalın 2.
kar (alay durumuna gelmiş dolu veya kü-
rünün parçası) - *zarık* keltin alev almak

zarık (XIV) *zarık* 1. alev, yangın, alaz, yalın, yalın 2.
kar (alay durumuna gelmiş dolu veya kü-
rünün parçası) - *zarık* keltin alev almak

zarık (XV) *zarık* 1. alev, yangın, alaz, yalın, yalın 2.
kar (alay durumuna gelmiş dolu veya kü-
rünün parçası) - *zarık* keltin alev almak

zarık (I) *zarık* güre (Türk pedanlık)

zarık (II) *zarık* 1. gıda besin yiyerek 2. her (ol-
tu ve lezağı alınulan yarı) 3. her (kuşun
yavrularına taşıdığı yemi - ü vaktirik yeme
kıyma - *zarıkın* yiyerek yemek

zarık (III) *zarık* 1. delme 2. delik deşik epe
(bir şeyin her yanında delikler açma)

zarık (IV) *zarık* 1. delmek 2. delik deşik et-
mek (bir şeyin her yanında delikler açmak)

zarık (V) *zarık* delik deşik

zarık (VI) *zarık* delik deşik (bir şeyin her yan-
ında delikler açma)

zarık (VII) *zarık* delik deşik olmak (bir şeyin her yan-
ında delikler açılmak)

zarık (VIII) *zarık* delik deşik

zarık (IX) *zarık* delik deşik

zarık (X) *zarık* delik deşik

zarık (XI) *zarık* delik deşik

zarık (XII) *zarık* delik deşik

zarık (XIII) *zarık* delik deşik

zarık (XIV) *zarık* delik deşik

zarık (XV) *zarık* delik deşik

zarık (XVI) *zarık* delik deşik

zarık (XVII) *zarık* delik deşik

zarık (XVIII) *zarık* delik deşik

zarık (XIX) *zarık* delik deşik

zarık (XX) *zarık* delik deşik

zarık (XXI) *zarık* delik deşik

zarık (XXII) *zarık* delik deşik

zarık (XXIII) *zarık* delik deşik

zarık (XXIV) *zarık* delik deşik

zarık (XXV) *zarık* delik deşik

zarık (XXVI) *zarık* delik deşik

zarık (XXVII) *zarık* delik deşik

zarık (XXVIII) *zarık* delik deşik

zarık (XXIX) *zarık* delik deşik

zarık (XXX) *zarık* delik deşik

zarık (XXXI) *zarık* delik deşik

zarık (XXXII) *zarık* delik deşik

xurpüşnkihün *n.* kuvvetkilarna
 xurpoşokî hün *iğğ.* kuvvetkilannak
 xurpüşnkihüyü *n.* kuvvetkilaryş
 xurpüşnkihürin *n.* kuvvetkilaryşına
 xurpüşnkihürin *iğğ.* kuvvetkilaryşannak
 xurpüşnkihü *n.* kuvvetlik
 xurşende *zâhir* güdâ ahtısı
 xurşid *n.* güreş
 xurt *ol* 1. güçlü, kuvvetli (güçlü olan) * yekî xurt e kuvvetli bir biri 2. güçlü, kuvvetli (güçlü olan, cümlü) * báyekî xurt kuvvetli bir ruzaar 3. güçlü, kuvvetli (saygılı, ulfuzlu) 4. güçlü, dişli zarfı, emesi kelâm * xurto xurtiya şwe ilike qelsa tu daza çî dikî? bu ulama xurt peki şema ne eloyu? 5. güclü (nâisâkiler ile çiki yarıbır, çekdi) * herhemke xurt pûçlı, eser 6. meş, sepmâ, güdes 7. aht feta çok olan) * inîha xurt etti kovon - ö zerrin gâçlı, kuvvetli (güçlü) güdâ çok olan (K) kütse)
 xurtândin *n.* güçlendirme, kuvvetlendirme, sağlamaştırma, pekiştirme, takviye etme
 xurtândin *iğğ.* güçlendirilmek, kuvvetlendirilmek, sağlamaştırılmak, pekiştirilmek, takviye etmek
 xurtândî *zâhir* sağlamaştırılmış, güçlendirilmiş, kuvvetlendirilmiş, pekiştirilmiş
 xurtâne *n.* güçlülük, kuvvetlilik
 xurtaneyî *n.* güçlülük, kuvvetlilik
 xurtarî *n.* 1. güçlülük 2. sağlanılık, pekişik
 xurtbûit *n.* 1. güçlenme, kuvvetlenme 2. sağlanışma, berkimâ, pekişme, pekileşme 3. toplanma, semâme, semâzleme, toplanma, yığmaılama
 xurtbûit *iğğ.* 1. güçlenmek, kuvvetlenmek 2. sağlanılmak, berkimâ, pekişmek, pekileşmek 3. toplanmak, semâmlenmek, toplanmak, semâmlenmek
 xurtbûyün *n.* 1. güçleniş, kuvvetleniş 2. sağlanışma, berkimâ, pekişme, pekileşme 3. toplanış, semâme, semâzleme, toplanma, yığmaılama
 xurtevân *zâhir* güçlen, aradî
 xurtî *n.* 1. güçlülük 2. kuvvet (dayanıklı elma otunu) 3. zerbank 4. semâzlık, tev (dayanıklı)
 xurtîner *n.* güçlendirme
 xurtke *ol* 1. güçlendirici, kuvvetlendirici 2. sağlanıştırıcı 3. semâzleştirici
 xurtkirin *n.* 1. güçlendirme, kuvvetlendirme 2. sağlamaştırma, berkimâ, pekiştirme, pekiştirme, takviye etme 3. semâme
 xurtkirin *iğğ.* 1. güçlendirilmek, kuvvetlendirilmek 2. sağlanıştırmak, berkitilmek, pekiştirilmek, pekiştirilmek 3. semâmlenme
 xurtkirî *ol* 1. güçlendirilmiş, kuvvetlendirilmiş 2. sağlanıştırmış, pekiştirilmiş, berkitilmiş 3. semâmlenmiş
 xurtin *zâhir* güçlü - tu xurtiya şwe ilikî, qelsa tu daweya çî dikî xurtlulu çok kütleri olmak

xurûfat *zâhir* kurufat
 xurûme *n.* kurufat
 xurûr *n.* güreş, benlik
 xurûrdar *zâhir* gurufat
 xurûrlük *n.* bir kurufat, ye çeşidi
 xus *n.* üfürülünce, buğday, çuys ve yağdan yarılan yerlek
 xusar (I) *n.* kur xasar
 xusar (II) *n.* kurufat
 xusik *n.* kurufat
 xusî *ol* *zâhir* güş - il ser şwe bilânin gusletmek
 xuşkane *n.* gusûlhanne
 xuşgirtin *n.* gusûl alanı
 xuşgirtin *iğğ.* gusûl almak
 xuşgirtî *zâhir* gusûl alanı
 xuşkarin *n.* gusûlhanne
 xuşkirin *iğğ.* gusûllemek
 xuşpa *n.* buğday, yabani mayvulardan kuruyar, kütse
 xuştîne *n.* zende
 xuşûsiyet *n.* hususiyet, özellik
 xuşûsî *ol* 1. hususî, özel (yalnız bir kişiye, bir şeye naz veya işişkin) * bēhnêke xuşûsî yu gelyazê huya kizazın övêk bir Ankuşa var 2. hususî, özel (çesimî kurufat)
 xus *n.* husûs - ö gary başu kurufat
 xuşan *n.* xurufat
 xuşandîn (I) *n.* xurufatdırma
 xuşandîn (II) *n.* 1. buğdaydan 2. yağdan, fâşıldanma
 xuşandîn (I) *iğğ.* xurufatdırma
 xuşandîn (III) *iğğ.* 1. buğdaylamak 2. yağıldanmak, fâşıldanmak
 xuşandî *ol* xurufatdırılmış
 xuşende *zâhir* sürünme
 xuşexuş *n.* 1. yağlı yağış, yağlı hün 2. çâğıl yağış - kur (yağmur sesi ve çâğıl) 3. yağlı yağış - yağış * az lû xuşexuş dîherîke an çâğıl yağış akıyo * xuşexuşa şwe ye dîherîke şa şis hün akıyo - kîrin fâşıldanmak
 xuşexuşî *n.* yağışlık
 xuşexuşkirin *n.* 1. yağıldama 2. yağıldama 3. yağıldama
 xuşexuş kirin *iğğ.* 1. yağıldanmak 2. yağıldanmak 3. yağıldanmak
 xuşik *ol* kurufat, xuşgan
 xuşikandîn (I) *n.* çareyan etme
 xuşikandîn (II) *n.* süründürme
 xuşikandîn (I) *iğğ.* çareyan etmek
 xuşikandîn (II) *iğğ.* süründürmek
 xuşikandî *ol* xurufatdırma
 xuşikîn (I) *n.* çareyan etme
 xuşikûn (II) *n.* 1. yağıldatma, yağış, ökmâ (sürüngentler için) 2. sürünme (kürmü üzerinle sürünerek ilerleme)
 xuşikûn (I) *iğğ.* çareyan etmek
 xuşikûn (II) *iğğ.* 1. yağıldatma, yağış (sürüngentler için) 2. sürünmek (kürmü üzerinle sürünerek ilerlemek)

xuşilandıñ *m* sücüdünce
xuşilandıñ *ğg* sücüdümek
xuşilandıñ *el* sücüdülgenleşme
xuşılıñ *m* sücüdünce
xuşılıñ *ğg* sücüdümek (kamu üzerinde sücüdünce olarak işleme)
xuşitandıñ *w* kaydınca
xuşitandıñ *ğg* kaydınca
xuşitın *w* kayma
xuşitın *ğg* kaymak
xuşit *beşe* pekincañ, berakletimisi için çeme konulan baki
xuşin (I) *m* 1. ağıltıma, akma (surtingenler için) 2. sürünme (kamu üzerinde sürüncecekleme) 3. yığıltıma
xuşin (II) *m* 1. hisirdama 2. çağıldama, çağıldayca 3. hisirdama, hisirdama 4. çakırdama
xuşın (I) *ğg* 1. ağılmak, akmak (surtingenler için) 2. sücüdümek (kamu üzerinde sücüdünce işleme) * *mur* xuşıya çü yılan sürüncecekleme 3. yığılmak * *tey* xuşıyan ber resmala Faris Axa hepsi Faris Ağaın çadına yığılı
xuşin (II) *ğg* 1. hisirdamak * *cam* xuşıya çadı hisirdandı 2. çağıldamak 3. hisirdamak, hisirdamak 4. çakırdamak
xuşını *m* 1. hisirtme, hisirtme, hisirtme 2. za hisitli 3. çağıldı 4. hisirtme, hisirtme * *ji dör* ve *je deng* xuşına deyyayt (je uzakrañ da demem hisitme duyalayır S. şakıt). (yağınur ve su şakıtı. için) 6. çağırma * *xuşına* emde cam şakıtını ~ kdrin hisirtme yapmak
xuşinikdirin *m* 1. hisirdama, hisirdama 2. çağıldama
xuşılı kdrin *ğg* 1. hisirdamak, hisirdamak 2. çağıldamak
xuşinik *w* sürünge
xuşinikdirin *m* 1. hisirdama, hisirdama 2. çağıldama
xuşin kdrin *ğg* 1. hisirdamak, hisirdamak 2. çağıldamak
xuşinik *m* sürünge
xuşinik *w* küçük sıvıveeli hastalık
xuşış *m* işiçuk, işkirim: - *je* re çehün tereçüce diişmek
xuşuşandıñ *m* serpince
xuşuşandıñ *ğg* serpinmek * *baran* di xuşuşuşına yağınur serpinur
xuşı *m* hurba
xuşıxarıñ *w* hurba okıyan
xuşı *el* yakın udrına
xuşıut *w* söylemece
xuşıut kdrin *w* söylemece
xuşıut kdrin *ğg* söylememe
xuşı *el* 1. belli, aşıkı 2. aşık, aşıkâr, belirgin, baziç, ayap 3. belli, malûp 4. görünü, görünen, zañur, besâleli - *bün* belü olmek ~ *ne-xuşı* ilgün salgım
xuşıhım *m* 1. görünme, görülü duruma gelme) 2. görünme, gözükme 3. görünme (izle-

ma ayandırma) 4. görüne 5. belime 6. belirginleşme, berrleşme 7. anlaşılma, belli olma, beyan olma, ortaya çıkma, (bir durum) açığa çıkma 8. sokma (gelmeye başlama) 9. boy gösterme

xuşı *bün* *ğg* 1. görünmek (görülür duruma gelme) 2. görünmek, gözükme 3. görünme (izlenim uyandırmak) 4. görünmek 5. belirmek * *je pışt* ewr re) xuşı bün bulucun akcasında güneş belirdi 6. belirginleşmek, berrleşmek 7. anlaşılma, belli olma, beyan olma, ortaya çıkma, (bir durum) açığa çıkma 8. sokmak (gelmeye başlama) * *erebeyan* di *deri* re xuşı bün bulucun kupañdan soktu 9. boy göstermek * *hat* xuşı bün *çü çü* çalıp biraz boy gösterip gin, hat

xuşıbün *m* 1. görünme 2. bellilik

xuşıbüñ *el* 1. belimmiş, beyan olma) 2. belirginleşmiş olan

xuşıbüñ *m* 1. görünüş (görülür duruma gelme) 2. görünüş, gözüküş 3. görünüş (izlenim uyandırmak) 4. görülü 5. bellilik 6. belirginleşme, berrleşme 7. anlaşılma, belli olma, beyan olma, ortaya çıkma, (bir durum) açığa çıkma 8. sokma (gelmeye başlama) 9. boy gösterme

xuşıñ *m* görünülük

xuşık *m* görünme

xuşıküñ *m* 1. görünme (görülür duruma gelme) 2. görünme (izlenim uyandırmak) 3. gözükme 4. gösterme 5. belirginleşme 6. beyan olma, belime 7. belirtme, tayın olma 7. (bir şey) açığa vurma (çözülür duruma ortaya çıkarma)

xuşı kdrin *ğg* 1. görünmek (görülür duruma gelmek) 2. görünmek (izlenim uyandırmak) * *je* *mup* za hinek vestıyayı xuşı dıkar bannı biraz yorgun görünüyordu 3. gözükme 4. gösterme 6. belirginleşme 6. beyan olma, belime * *mın* çanañın ewe xuşı küñü ben düşüncelerim belirtim 7. belirtme, tayın olma 7. (bir şey) açığa vurma (çözülür duruma ortaya çıkarma)

xuşı kdrin *el* 1. belli 2. belli, maşın 3. bellilik başı 4. belirtme, beyan olma) 5. belirginleşmiş olan

xuşı kdrin *m* bellilik

xuşıñ *el* bulma

xuşıñ *m* 1. görünmesini sağlama 2. belirtme, belirtme 3. gösterme

xuşıñ *ğg* 1. görünmesini sağlama 2. belirtme, belirtme 3. gösterme

xuşıñ *el* görünme

xuşı *ne* *bün* *ğg* göre görünümek (kendisi aç otuğu halde göz açu görünmek)

xuşıñek *m* 1. görünme 2. *fe* görünme 3. *fe* görünme 4. *xuşı* görünme

xuşıñekdar *el* görünme

xuşıñ *m* 1. görünme, görünüş 2. görünme,

manzara 3. *für* 4. görülen 5. *we* görünül
yaw table -a **xapınok** oklatıcı grubunş
xuyangch *m* 1. cihanınına *mazhar* 2. *tece*li-
gäh (bir şeyin görüldüğü yer)
xuyanggir *m* *gürütölöyeci*, *gorantölöyeci*
xuyanggirin *m* *gorantölöyeci*
xuyang girin *ığg* *gorantölöyeci*
xuyun *zi* 1. den gelen, seçkin, *esraf* 2. kalbur
ustü 3. kaymak tabakası (veya *ükuntü*)
xuyunbün *m* 1. görünme (görülen duruma
gelme) 2. görünme (izlenim uyandırmay) 3.
belirne 4. seçkinleşme
xuyunü bün *ığg* 1. görünmek (görülen duruma
gelmek) 2. görünmek (izlenim uyandırmak)
3. belirmek 4. seçkinleşmek
xuyunübüyn *m* 1. görünüş (görülür duruma
gelme) 2. görünüş (izlenim uyandırmay) 3.
belirış 4. seçkinleşme
xuyunükirin *m* belirme
xuyunükirin *ığg* belirme
xuyunüdü *m* belirme olan
xuyunüti *m* 1. görünüşlük
xuyunüti *m* seçkinlik, *esraf*lık
xuyay *ndel* görünce, *örünüş*
xuyin *m* 1. görünme (görülen duruma gelme)
2. görünme (izlenim uyandırmak) 3. *pozuk*-
me 4. belirme
xuyin *ığg* 1. görünmek (görülür duruma gel-
mek) 2. görünmek (izlenim uyandırmak) 3.
pozukmek 4. belirme
xü (I) *hur* **xüy**
xü (II) *ur* *ter*
xüh *hur* *xeyh* *ü* *xüh*
xüh *m* 1. abla (büyük kız kardeş) 2. abla (bu-
yük kız kardeş gibi saygı ve sevgi gösterilen
kız veya kadın)
xüh *m* abla (teküfler konuşmalarında)
xühçij *m* ablaklık - *jé* ne kirin (burine) ablaklık
etmek (veya yapmak) - *kürin* ablaklık etmek
xühçü *ü* abla (çocuk dilinde)
xühün *m* terleme
xü dan *ığg* terlemek
xühayin *m* terleyiş
xüde *ığg* 1. miğfer 2. *talga*
xügf *m* haraç (bir yerden bir kimseyden *zar* *z*-
linin para) - *avülün* *seu* (yekü) *houca* bağla-
mak - *jé* *stendin* *f*) birinden) haraç almak
2) (birini) haraca kesmek - *jé* *xwarin* (bir-
ni) haraca kesmek - *stendin* haraç alması -
xwarin haraç yemek
xügfür *m* haraçlı
xügfür *m* haraçlı
xügür *m* haraçlık
xük *hur* **xügi**
xül *m* 1. kamburlaşma, beli çökme 2. *af* kambur
(kamburu olan) 3. *af* kamburlu 4. eğik, me-
yilli - *bün* *f*) kamburlaşmak 2) eğilmek 3)
büklüm büklüm olmak - *f*) kambur etmek
2) iki büklüm etmek

xülün *m* 1. kamburlaşma, beli çökme 2. iki
büklüm olma 3. iki büklüm olma (saygı gör-
teme) 4. eğilme (insan için, iş yaparken be-
li bükme)
xülün *ığg* 1. kamburlaşmak, beli çökme
2. iki büklüm olmak 3. iki büklüm olmak
(saygı göstermek) 4. eğilmek (insan için iş
yaparken belini bükme) * *xülün* *erdu* *dest*
bi *kar* *ür* *yere* *çığır* *çalışmaya* *başar*:
xülünü *m* kamburluk
xülühün *m* 1. kamburlaşma, beli çökme 2. iki
büklüm oluş 3. iki büklüm oluş (saygı gör-
teme) 4. eğilme (insan için, iş yaparken bel-
ni bükme)
xülük *m* kamburlu
xülükü *m* kamburluluk
xülükü *m* kambur
xülükün *m* 1. kamburlaşma 2. iki büklüm
olma 3. eğilme
xülükün *ığg* 1. kamburlaşmak 2. iki büklüm
olmak 3. eğilmek
xülükür *m* kamburlaşdırma
xüh *hur* *xwör*
xührij *hur* *xwör*
xüh *hur* *xwör*
xühxwar *hur* *xwörxwar*
xüh *kirin* *ığg* *çalışmak*
xüh *m* *mece* *kur* *örtüsü*
xüh *m* *kiraz*
xühset *m* *huy*
xühsk *m* *kiraz* - *harin* *kiraz* *yağmak* - *ketin*
kiraz *düşmek* - *lê* *xühün* (*ur* *ji* *dan*) *kiraz*
çalışmak (veya *wormak* - *ya* *seré* *sibehü* *tabah*
kiraz)
xüh *m* 1. kiraz 2. *mece* *kur* *örtüsü*
xühül *hur* *bir* *tür* *büke*
xühsk *hur* *xwışk*
xühstire *m* *kostere* (tahta *rendesi*)
xühstirik *hur* *ya* *ve* *bol* *sulu* *bir* *ot* *tar*
xüh *ü* *şedese*, *yuluz* *er* * *henia* *xüh* *sewa* *wi*
hatim *sadese* *onun* *üçin* *geldim*
xüy *m* 1. huy, *mazac*, *yaradılış* (insanın *yaradıl*-
ış ve özellikle *mon* *rutu*, *haslet*, *karakter*) 2.
huy (üç gücü durumunu almış alışkanlık) 3.
üdet, *alışka*, *alışkanlık* * *kürin* *vi* *ışg* *ji* *xwe*
re *kur* *xüy* *bunu* *yapmaya* *kendine* *eder*
çirmiş * *me* *ji* *xwe* *re* *kiriyé* *xüy*, *piştü* *niv*-
ru *enü* *lê* *tombela* *dileğizim* *alışka*: *edimuz*,
ögleden *sema* *tombela* *oyuntuyuz* - *lê* *neçün*
damarina (veya *damarlanma*) *ışlemek* -
ketin *ışg* *f* (yekü) *damarina* (veya *damarlanma*)
ışlemek - *li* *tehiet* *huy* *ve* *yaradılış* - *ü*
tehiet (yekü) *huy* *ıyuy* - *é* *gülik* *xwe* *za-*
nün *maına* *ıy* *tamınak* - *é* (yekü) *je* *neçün*
kuyundan *vazgeçmek* - *ye* *pis* *koto* *huy*
-é *giri* *heta* *piri* *yedisinde* *neyse* *yalnızında*
de *o* *ılmak* *ort*, *utundan*, *huyuz* *huyundan*
vazgeçmez, *huy* *canın* *altındadır* - *é* *xwe* *te-*
rikandin *huyundan* *vazgeçmek* - *é* (*ur* *ji* *te-*

xüyl *öz* xweş körin huyuna düzeltilmes.
xüylbaş *öz* iyî huylu, irizaçlı
xüylbaş *öz* xwe hüyelâruk, müzâçilik
xüylək *öz* müzâç, yarıdâlis
xüylgîr *öz* müzâçgîr (çerkesan nâbzına goren şerbet vereni)
xüylgîrl *öz* müzâçgîrlük
xüylgîrlin *w* âdet edinme, şarlatanlıq
xüyl gîrlin *öz*ğê âdet edirmek, şarlatanlık
xüylgîrlin *w* şarlatanlıq
xüyl jê gîrlin *öz*w -den gîrlük kapmak
xüylkirin *öz* 1. haylanma 2. nefret etme
xüyl körin *öz*ğê 1. haylanmak 2. nefret etmek
xüylêxîstîn *w* kuşkulancama, pîrelendirmeye
xüylê xîstîn *öz*w kuşkulandırmak, pîrelendirmek
xüylnepak *öz* 1. haysuz 2. kötü yaradılışlı körtî huylu 1. iyîatsız 3. karaktersiz, seccîyesiz ~ hün haysuz olmaq
xüylnepakaltê *öz*ğê haysuzca
xüylnepakbûn *w* haysuzlaşma
xüylnepak hün *öz*ğê haysuzlaşmaq
xüylnepakî *öz* 1. haysuzluk 2. iyîatsızlık ~ körtî haysuzluk etmek
xüylnepakîbûn *w* haysuzlanma, haysuzlaşma
xüylnepakî bûn *öz*ğê haysuzlaşmaq, haysuzlaşmaq
xüylnerm *öz* yumuşaq huylu
xüylnermî *w* yumuşaq huyululuk
xüylnexweş *öz* haysuz, iyîatsız
xüylnexweşî *w* haysuzluk, iyîatsızlık
xüylperi *öz* peri huylu
xüylpak *öz*ğê 1. huylu, iyî. huylu, uyşel, müllî-yimî * *öz* jî buwê xwe xüylpakîrê e u bûn-sundan dîrîr *öz*ğê huylu bîrîr 2. fîzîlerî, erdemî 3. karakterli, seccîyeli
xüylpakî *w* 1. iyî huyululuk, uyşelîk, müllî-yimîlik 2. fîzîlet, erdem, erdemlilik 3. karakterlilik, seccîyelilik
xüyl pê ketin *öz*w huyulanmak
xüylsar *öz* şoguk iyşen
xüylxerab *öz* korî huylu
xüylxerabî *w* kötü huyululuk
xüylxweş *öz* iyî huylu
xüylxweşî *w* iyî huyululuk
xûz *w* 1. kâmbur (insanlar için) 2. *öz* kâmbur (kâmburu olan) ~ müzîkî kâmbur, zarfîhu (veya kâmbur kâmbur) 3. eğik, eğri, eğilmek, eğimî, meyîlî * *öz*ğê çiyê hî ser destê de xûz e dağîn burîn oğayî doğrtî eğik
xûzâr *öz* xûzân
xûzbûn *w* 1. kâmburlaşma 2. iki büküm olma 3. eğilmek insan için iş yaparken belini bükme)
xûz bûn *öz*ğê 1. kâmburlaşmaq 2. iki büküm olmaq 3. eğilmek insan için iş yaparken belini bükme)
xûzbûnî *w* kâmburluk
xûzbûşîn *w* 1. kâmburlaşma 2. iki büküm olma 3. eğimî insan için, iş yaparken belini bükme)

xûzêk *öz* 1. kâmbur (insanlar için) 2. *öz* kâmbur (kâmburu olan) 3. eğik, eğri, eğimî, eğimî, meyîlî ~ müzîkî kâmbur kâmbur (veya kâmbur kâmbur)
xûzêkî *öz* kâmburluğu
xûzî *öz* 1. kâmburluk 2. eğim, eğiklik
xûzêkîrîn *öz* 1. kâmburlaşdırma 2. iki büküm etme 3. eğme
xûzêkîrîn *öz*ğê 1. kâmburlaşdırmaq 2. iki büküm etmek 3. eğmek
xwê *öz* 1. Allah, Lora 2. sahip
xwêhr *w* kız kardeş, bacı
xwuk *w* kız kardeş, bacı
xwân (I) *w* hân, hükümdâr
xwân (II) *w* sofra
xwân (III) *w* görünen
xwânuc *w* yasağaç, yemek seccîye, seccî (başar tablası) ~ danîr sofra (veya sofrayî) kurmak
xwânûdî *öz* xwânûdî
xwânûdî *öz* xwânûdî
xwâng *öz* xwêng
xwânî *w* sofra
xwar (I) *öz* 1. (bir şeyin alt bölümü) 2. aşağı (bir yere göre daha alçak yerile olan) * taxwê xwarê aşğîrî mûdîlê 3. alt (halkın şeyxêu yere waxtî olan) * qatî xwarê alt kat
xwar (II) *öz* 1. egrî (doğru, düz olmayan, bir noktasına yön değıştiren, çarpık, yamuk) * *öz*ğê xwar egrî vol 2. eğik, eğri, yamuk (yamaç veya düzay olmaya), hümmîyle bir yana eğilmis olan) * mûxeyî xwar egrî masî 3. eğimî, eğik, meyîlî 4. çalîz (yerev kesilmeş kucuş) 5. zahîrî, düştî olmaya * *öz*ğê rastan çavî xwaran dîrîstîr ekmeğî sahtekana çavî 6. saf olmayan, içinde çelî çüp olan (daha çok tahlî tanesî için) ~ lê müze kîrîn e egrî (veya egrî çavî) bakmak ~ *öz* çiv egrî bûçê ~ *öz* çiv dan xwe yan çirmek ~ *öz* jêr tî aşğî heş yucan ~ *öz* jêr tî aşğî, yukarî 2) aşğî yukarî, tahmînen, takrîben 3) tî aşğî çelî vukan 4) çavîle çavîle ~ *öz* pîçîk tî egrî bûçê 2) yan çîz ~ *öz* pîçîk dan xwe yan çirmek ~ *öz* tîçî çarpîk çarpîk ~ *öz* vîç (vîçê an tî vîçê) yamuk, yamuk, egrî bûçê ~ *öz* xudîr çarpîk çarpîk ~ tî (...) bûn e egrîmek * *öz*ğê kevir hû tîz almak için eğildi tî destê yeğî) bûn (bûmî) elmî öpmek tî çelî eğilmek, eğilip barîna elmî öpmek ~ tî seccîyê bûn seccîyê varmak (veya kapamak)
xwarbâr *öz* yenîlîr
xwarbârî *w* yenîlîrlük
xwarbûn *öz* 1. eğimî 2. eğilmek insan için iş yaparken belini bükme) 3. büküm 4. huyunu bükme (bükü için, çalîlîgîmî yitirme) 5. yamaç eğilmek 6. eğilmek, yamuklaş 7. yamuklaşma
xwar bûn *öz*ğê 1. eğilmek * jî ber hayê, gu-

dişin darê xwar bûne ruçêrdan ağacın dallan egilün 2. eğilmek (insan için, iş yaparken belini bükme) * Xwar bû silav da eğil p selav, verdi 3. bükülmeç 4. boynunu bükmeç (iki için, canlağını yitirmek) 5. yutmak, eğilmek * debr ji ber buyê tev xwar bûn ekeler rûzgêrdan dolayî yati 6. eğilmek, yutulmak 7. yutklanışma

xwarbûyîn w 1. eğiliş 2. eğiliş (insan için, iş yaparken belini bükme) 3. bükülüş 4. boynunu bükme (iki için, canlağını yitirme) 5. yutma, eğiliş 6. eğiliş, yutulma 7. yutklanışma

xwardeçün *jevdin* çöküntü

xwar de çün *lêk* çökmeç

xwardeçûjî *nd* çökün. çökük

xwardeçûjîbûn *w* çöküklük

xwardeçûyîn *w* çöküş

xwarc *rd* ehur

xwarcêr *ê* çaşî yukarı, üç çaşî beş yukarı

xwarik (I) *w* sut dî: ~ rast kûrîn sutên keşmek

xwarik (II) *w* 1. surfile (seyrek ve çapraz dikî) 2. çapraz şekilli süs veya nakış – uvêlîn (...), sûrfile yapmaç – klîrîn sûrfile yapmaç

xwarik (III) *w* ot: rû yazma

xwarik (IV) *w* eğri

xwarika *herguzmê rd* eş sıcak eğrisi

xwarika *îzûbrê wêrdê* eş basmaç

xwarika *îzohîpsê rd* eş yukseli eğrisi

xwarika *îzohermê rd* eş sıcak eğrisi

xwarikî *rd* eğrice

xwarikî klîrîn *lêg* taraklanmâç (yıldızken çizgiler boyanmâç)

xwarin *w* 1. yeme, yiyim (yemek için) * kes ji bo xwarinê nanê bî dest naxê, ew hê doza çî dake! kîmse yemeye ekimê balanıyor dala ne istiyor? 2. yeme (yemek yeme, karn dayana işi) * jêdî xwarinê me çay jê vekwar yemekên sona çay da içik 3. yemek, aş (yemek için pişirip hazırlanmış yiyecek, aş) 4. yemek (günün belli saatlerinde yenen besin) 5. yemek (çaydâci veya konukları yemekle ağırlama) 6. işe, boğaz * dê xwarika karkêrê li ser me be işgilerin boğazî bîzden elmek ~ bî (yekî) de neçûn 1) içici kapınmak 2) boğazından g. tirmek ~ bî (yekî) de neçûn xwarê boğazna dîalmek ~ bîjartîn (m) ji neqandîn yemek seçmek ~ boyandîn boğazna dikkat etmek (y. yeceğne içeceğne özen göstermek) – dan yemek yemek ~ dan (yekî) (bunx) yemek yedirmek ~ dî her (yekî) de neçûn boğazından gitirmek ~ dî devê (yekî) de bûn herî û dî qirika (yekî) de neçûn xwarê boğazna dîzilmek ~ dî devê (yekî) de bûn wekî herî (bir yiyecek): ağzında önyemek ~ dî qirika (yekî) de bînan boğazına durnmak – gend û gîl, sûştîn reng û rû yemek yemekle tevavêle çikarsin, y. kancîkî yazûn gîzûn açûlî – hîr hîr seherîan klîr kîr ye-

meğ: yavaş yavaş sühdetî deî u derin yapmâç (zîm ~ lê çûn fûlûsü aşmêre mulîtaç etmek – lê hetin yemek dokunmak ~ li ser (yekî) bûn (bar) çek istahî olmak, çek emîn olmak ~ neqandin yemek seçmek ~ pê de neçûn hoşazîndan gînemek – pê de neçûn xwarê istahî kapınmak (veya kesilmek) – rê de behîm para çîmek ~ tîr eştîn sakal oynatmak ~ xwarin yemek yemek ~a avşonî kulâşîk zavy gîrî (yemek) – a ber (yekî) xwarin ağzındaki lokmasını yemek ~a bî-qatîx kotikî aş ~a bîhîm lezzetli yemek ~a hîfehîm û lezzet arzetti yemek ~a çîdîdar lezzetli yemek ~a êvarê akşonî yemeğî ~a êvarê bîhîlîn sîbelê, lê karê êvarê belîlîn sîbelê akşonîn işîrî sabahî (veya yandî) bîrakna ~a malê ev yemeğî ~a nîvro lan ji avrîjêyî hîle yemeğî ~a şaşîvon şahur yemeğî, sîltîluk ~a serêke beş yemek ~a sevîvîstî bayîl yemek ~a tehîdxweş lezzetli yemek ~a (yekî) tî de behîm (barın) çikarîn etmek ~a (yekî) tî de tune be kes ber lî (yekî) de nayê beş torba de stîkulmîz xwarin ~a xwe xwarin 1) yemeğini yemek 2) meç harap etmek ~ek kîrîn ber dîlê xwe atîştirmek, açlığını gidermek (iç. nîz geçme-ane azaltmak tem burçyêkî atîştirmek) * he-tp ku xwarin haze dîbe, xwarinêk hîlê her dîlê xwe yemek hazırlanmaya hazır bîraz yemek atîştîr ~eke xerîb ağz deçîqîk-îç

xwarin *lêk* 1. yemek (ağızla çiğneyerek yutmak); * xwarinê zû dixwe yemeğî çubuk yiyiyor? 2. yemek (istemek) * şpiyan nîlê zarok xwarinê bîler çoşgun kolonê yeşîç 3. yemek (hakkı olmayan ve kendisine yasad edilmey bir şey) kabul etmek) * malê heram dixwe heram yiyiyor? bertî xwarin (işyer yemek 4. yemek (harcamak, tüketmek), bitirmek) * hebdîna xwe tev dî qumare de xwar verîğün kanzarda yedî 5. yemek (yasal yoldan cezalandırılmak) * erza xwar ceza yedî 6. yemek (birine elacığını vermemek) * perreyê mîrêk xwar adînta parastî yedî 7. yemek (birisine para harcamak) * jî-nîkon jê gelek pere xwarinê kadînlar nînan parastî çok yemeyiş 8. aş etmek (salıncık bildirmeden zemline geçirilmek) * herî perreyê mîrêk xwarinê û hî ser de jî çêr wî dîdîr awamî parastîm iç elîçî gîrî bîr de o-pan sevuyordî 9. yemek (surekli olmak, tedirgin etmek) * vî derdî ez xwarim, nehîştîm bu derd bîni yedî bîredî 10. çekilmek * wê dixwîn ona çok çekiriyordî 11. yemek (kaşındırarak, hatmak, dîlmak) 12. yemek, aşındırmak, kesilmek * kezabî jî mermer dixwe kezabî mermerî yiyiyor? * zeng heştî dixwe par demîrî kîrîyîyîr 13. kemirmek (bar şeyin içine işleyerek onu larap etmek)

14. isirnaq, dâburak (kumay vb. maddeler lere değıbünde acımaq) * ev qazak canâ min dîxwe nu kâzak ben -s rıya 15. yemek (yutmaq, baxırmaq) * ji ho ku ez hîrsa xwe ûdaxim, min jir il ber xwe da ötkem yemek için çok çabaladım 16. alaqê tîşq ulmak) * ez ilac dîxwim ilac al yarim 17. gexmek (b. i. dîxuma uğramak, koma olmaq) * me (ödan xwar dayaxta geçük 18. kumek (avla quyunda) 19. yutmaq (tam ve doğıru söylənmək) * bin kîteyan dîxwe nazı heceleri yayıya ~ hel kîrlı yayı bitimək (yeməğ yayıp bitimək) ~ ü hêran yayı yay bitimək * nîrê wê, wê dîxwe ü dihêre koccı ontı yayıp bitıyır - xelwarin yayıp içmek * dîxwe yayê bîşêkîrîne aurax çay * dîxwe gîra ye Lokman bekimın ye dîşê * dîxwe wekî mîrêr rabe weke xêran xekunmeder ye, xêrmedên çalış * dîxwêzê kowê dîrên ü bîkîr dewê wê ağrına verilmesim beklemek (yaya isemək) * dîxwîm nan ê awê hîlaxwîna mîrêta mûla burê ne sakala minne ne biyığa * dîxwîm nan ü awê mîr wîmêta kênî awê ne sakala minne ne biyığa * mîxwê il dîwêre yemêde yûmûlı ya * mîxwê hîqûd xamîni hê ji mîwê dîbêr gîrîstanaı arıyev yemîmez, dikkêl ol * xwaru gemıw, dîwê kênîşê seudê fazlasın başkalarına vermeyi unudıya, aqlamırdı bir deyin * xwaru genî, dîwê kênî seudê fazlasın başkalarına vermeyi unudıya, aqlamırdı bir deyin

xwarinbar wê xwar

xwarinbişê wê yemək seçen

xwarinbişêri w yemək seçme

xwarinçêker wê seçen

xwarinçêkerî w seçmek

xwarindank wê hesleme çarısı

xwarindew wê gülük çiyerek-ipecek, tıym

xwaringeh w 1. yemeklyane 2. yemək salını aşxane, lokanta

xwarini w azık

xwarinneqin w yemək seçen

xwarinneqinî w yemək seçme

xwarinpê wê seçen, alçı

xwarinpêji w

xwarinpêji w 1. seçmek abçılık 2. malfak (çiyerekleri hazırlama sanatı)

xwarinxane w yemeklyane

xwarinxur w obur

xwarinxurî w oburluk

xwarinxwer w obur, yiyici, çak yiyen

xwarinxwerî w oburluk, yiyiclik

xwarinxwêş w yiyimlı

xwarış w erzak

xwarî w 1. eğiklik 2. yamukluk

xwarîbûn w oburluq (gez işin)

xwarî bûn işğîl wızimək (göz için)

xwarifajik w obura parçalamı buluşma slaktı

xwarikirin w 1. eğme (düz olan bir şeyi eğik duruma getirmek) 2. egme hukme (ser: bir işi egme hukme) 3. eğilme 4. eğilme, eğitme 5. meç devanme, yutma, yikma (bu tarafa eğme)

xwar kîrin işğî 1. eğmek (düz olan bir şeyi eğik duruma getirmek) * serê xwe xwar kîr vateke dîn dest bi gîriyê kîr başını eğdi tekerrüplara başlağı 2. eğmek, hükme (şey bir işi hükme) 3. eğilme * yarê kofîya xwe xwar mîke, ez ilê lî biximê hîrimê egdîmê yar leşm, kalkar gîrîm 4. eğilme, eğitme 5. meç devanmek, yutmaq, yikmak (bu tarafa eğmek) * xwarîş xwe xwar kîr şapcasını devirdi

xwar kîrî w 1. eğ k 2. buclama, eğilme alın xwarımeş wêğî yarıyûş

xwaru wê alçak

xwarok w obur

xwarokî w eğme (az eğn olan)

xwaromare w 1. eğn bûğü, yamuk yumuk 2. kiyılı kiyılı

xwaropêşko w yilarkavi

xwaruî w oburluk

xwarovîşko w xwarovîş

xwarovîşkî w 1. eğri bûğü 2. kiyimli

xwarovîşê w eğri bûğü, yamuk yumuk

xwarovîşobûn w eğilme, eğri bûğü olma

xwarovîşê bûn işğî eğilme, eğri bûğü olmak

xwarovîşko w 1. eğri bûğü, yamuk yumuk, çarpık çarpık 2. azık 3. yampiri, yilankay

xwarovîşkobûn w yampirlik

xwarovîşko bûn işğî yampirlik

xwarovîşkokî w yampirlik

xwarovîşkoyî w yampirlik, paylaklık

xwarovîşkoyî w zikzaklı

xwarox w obur

xwaroxî w oburluk

xwarpêç w zikzaklı

xwarpêç w zikzak

xwarser w eğik baş

xwarûpêç w eğri bûğü

xwarûpêç w zikzaklı dikiş

xwarûviç w eğri bûğü, yamuk yumuk

xwarûviçkî w 1. eğri bûğü, e, yamuk yumurta 2. çarpıkca

xwarûviçko w eğri bûğü, yamuk yumuk

xwarûviçê w eğri bûğü

xwarûxêr w 1. eğri bûğü 2. yampiri

xwarûxêrî w yampirlik

xwarûxêrî bûn işğî yampirlik

xwarûxêrîbûn w yampirlik

xwarzan w yengiller

xwarzê wêr yegên, hemşirezade (kız kardeşi çarvêş)

xwarzêî w yegencilik

xwaz *nf* 1. yalı, çiplak 2. yalı n ayak
 xwasîla *fem* gelin
 xwasi *n* 1. yalı, çiplak * lingê wî xwasî bû
 ayığı yalındı 2. yalı ayak elna hna
 xwaxîl *bişew* sütleğen (Euphorbia)
 -xwaz çûn 'xwazên' hîrînden silêr ve ism
 yajum surêki * bêlaxwaz belîc: * axadix-
 waz ozgurlukçu
 xwaz *m* isleme
 xwazû *nf* isteyen istenkle
 xwazê *m* mecaz
 xwazker *nf* talih
 xwazmani *nf* meccuzî
 xwazûkî *nf* 1. istenkle 2. xwaz dilenci
 xwazûkî *nf* 1. istenkle 2. meccuzî
 xwazûkî *m* 1. istenklilik 2. meccuzîlik
 xwe- *n* oz, ola onék olarak * ewegeran ozyer-
 tûm * awereşîre ozleşîr
 xwe çûn 1. kendi. oz, rafis * diwê kîz tuluy
 tenê n xwe nefikîre isnan yanîz nefsanî du-
 sunmemeli * xwe bigire kendini kolla * hay
 ji xwe be kendine dikkat et 2. kendi. (kayılar
 izlenimde düşünerek durturulduğunda söy-
 lenir) * bîla ew hi xwe bû kenîsî gelîn 3.
 kendi (bir işte başkalarının erkisi bulupna
 düşün anlatır) * nîin bî xwe kîr hen kendim
 yapım 4. kendi (kendisi, kendileri, o ve an-
 lar yerine) * gelo ew hi xwe ne li mal in?
 kendim evde yuklar mı? 5. kendi (yeşik
 zararıyla) * ew mala nîin bi xwe ye tu ken-
 di ewim * ramama me bî xwe serê düşün-
 cemîz - **awade kîrîn** 1) kendini hazırlamak
 2) çemrenmek, papaları sıvamak - **awîn bi-**
ra (yekî) atılmak - **awîn çêkîrîne** dövü-
 meyi hak etmek, aramak, kaşınmak - **awîn**
 çêran kûfîr yemiyê hak etmek - **awîn gûn-**
nan lûl yemiyê hak etmek - **awîn jêdîqê** dö-
 vûlneyi hak etmek, aramak, kaşınmak - **aw-**
în lîxîstîne rovtulneyi hak etmek, arar-
 mak, kaşınmak * **te xwe ran anîye lîxî-**
stîne sen uranyorsun âdeti - **awêtin** (çibekî)
 (bir yer) kendim almak, (bu yer) kapuğu
 almak - **awêtin** (tiştekî) -e atılmak (bu-
 çek) * **ew dîxwazim xwe biawêjim** keşî-
 yekê û herîim gemîye atayîp gîmek istiy-
 rim - **awêtin** (yekî) 1) (fîraz) mecaz bulun-
 mak 2) (birine) sığınmak (güvenmek, yardı-
 m istemek veya ummak) - **awêtin** agîr
 kendim atese atmak - **awêtin** awê 1) suya
 girmek 2) suya atılmak - **awêtin** ber bestê
 (yekî) (birine) sığınmak (güvenmek, yardı-
 m istemek veya ummak) - **awêtin** ber bestê
 (yekî) (birine) sığınmak (güvenmek, yardı-
 m istemek veya ummak) - **awêtin** bestê û tora (ye-
 kî) (birine) bölünme sığınmak, (birine) sığın-
 mak - **awêtin** bestê (yekî) (birine) bölünme
 sığınmak, uçuşna ulaşmak, (birine) sığın-
 mak - **awêtin** der û dawê (yekî) uçuşna

duşmek (veya sığınmak), eline atışına sarıl-
 mak - **awêtin** derê (yekî) (birine) dergah-
 na sığınmak - **awêtin** dezaletê (yekî) (bir-
 ne) sığınmak (güvenmek, yardım istemek
 veya ummak) - **awêtin** dexlê (yekî) (birine)
 sığınmak - **awêtin** erdê kendim yere atmak
 - **awêtin** her dî piyûn xêstek vurmak (gü-
 reşte) - **awêtin** hêşeta (yekî) (birine) sığın-
 mak) - **awêtin** herî û lîlîtlîyê kendim agîr-
 lîga vermek (veya vurmak) - **awêtin** lingê
 herberê xwe çîrê dîlana (güreşle) - **awêtin**
 mehdêra (yekî) (birine) şefakate sığınmak
 - **awêtin** meydanê meydanê atılmak - **awêtin**
 raw piyê (tiştekî) lîla atılmak - **awêtin**
 raw piyê kendim atese atmak - **awêtin** raw
 dest û piyê (yekî) ayakla:na kapılmak - **awêtin**
 rawê lîfa atılmak, ortaya atılmak - **awêtin**
 raw rastê meydana atılmak - **awêtin**
 pê dalmak (güreşte) - **awêtin** pêşîra (yekî)
 ocağna düşmek - **awêtin** pêşîre one atılmak - **awêtin**
 pêşîyê are atılmak - **awêtin** pişta
 (yekî) ardanmak, sîrîna atılmak - **awêtin**
 rastê meydana atılmak - **awêtin** ser (...) -e
 atılmak, üzelmek atılmak - **awêtin** ser atîş-
 tekî yüklenmek ikendi agîrlîgim başka har
 yey üzerine vermek, bedeniyle abanmak) - **awêtin**
 ser çîra (yekî) eşîgna wîz sîrmek - **awêtin**
 ser der û dawê (yekî) çeklemek - **awêtin**
 ser dest û piyê (yekî) ayığına rûs-
 mak, atışına dîrmek (veya sarılmak), eline
 atışına kapılmak (sarılma veya düşmek),
 (birini) dizlerine kapılmak - **awêtin** ser si-
 ya pişta yan gelip yarmak, yan gelmek - **awêtin**
 serê 1) -e atılmak, üzerine çullar-
 mak 2) -e kapılmak (uzun, gövlesi bi yere
 gelecek biçimde eğilmek) * **xwe awêtin** ser
 kurê xwe çonuşunag üstîre kapırdî - **awêtin**
 sipere 1) siperlenmek 2) (bir şey) ve-
 ya yemî siper almak - **awêtin** talîkkeyê telî-
 kîye atılmak, kendini tehlikeye atmak - **awêtin**
 talîyê hay (birbirine) sarılmak - **awêtin**
 tar û bestê (yekî) 1) (birine) sığın-
 mak, atışına yopılmak (veya sığınmak), eşî-
 gna yîz vurmak 2) koltuğunun altına sığın-
 mak - **awêtin** xerê û xîretîn (yekî) (birine)
 sığınmak, ayığına düşmek - **awêtin** xerê-
 reyê tehlikeye atılmak, kendini tehlikeye
 atılmak - **heşîcandin** talî carîyê atılmak - **ber-**
dan destê lûze immek - **berdan** ser çî-
 kan (zu j. eştîyan) dizlerin üstüne çök-
 mek, dövüşüne çıkılmak - **berdest** kîrîn bi-
 rîne tesîra etmek - **bi** ber ku alîstin (birine)
 atılmak - **bi** (yekî) de rûçîkandîna varîm
 yuguna kîrîp vermek, sarılmak - **bi**
 (yekî) re daxîstîn (birine) hay olumek - **bi**
 dest re tan (ve) berdan tesîra olumek (bu
 kadar bir ercege kendim vermek) - **bi** dîya-
 rî (yekî) alîstin birine sığınmak - **bi** erdê re
 kaş kîrîn sarılmak (sarılmak ilelemek) -

bi heft avan sûştin kendini ak pak etmek - bi lewt û nîwan girê dan êkî dîzhen bar çekindek (çax pazel ve ozentî giyînmek) ~ bi kar û bar kirin 1) hazırlığını yapmak, hazırlanmak 2) çeyrenmek, paçaları sıvamak ~ bi (yekî) re daxîstîn (bîniyê) boy oluy-mak ~ bi keyso maynê kirin (çîlgîna çeki dîzen vermek - bi paç ve kişandîn geri çekilmek - bi ser de dadan -e abarmak - bi ser hev dan sîkışmak (dêr bi vîse zok sî-gîmak) - bi ser hev dîn dan sîgîmak ~ bi ser û gûh kirin çûh dîzanek veynê dîzelînes (mudê) dîtinna (vîleşmek) - bi - kenê ken-dîne ~ hi (tîştêkî) zanîn kendî nî tîsulye pi-şî mîmeten saymak - bi zîmanê xwe dan dêst kendîn ele vermek ~ bi zîmanê xwe dan pîrtin kendîn ele vermek - bi zorekê avêtin (cîlekî) (kendîni) dar almak * niêrîkê teben xwe bi zorekê avête malê zavalî odan, kendîni dar xwe dan ~ bi zo-rekê jû avêtin - dan dar qaçmak (istemed êt-în çevîrdin kendîni dîşan almak) - bi zo-rekê avêtin çêkê û ruhê xwe xelûs kirin canna (ber yere) zar almak - bidîn alî bî sa-yulm, aqîb, destur ~ bîkîm çend parçe kaç parça oluyîm - biqelêşe gîlî çimêk (olsa olsa, en çok, fîna çok, güçlük) * ev pêniş xwe biqelêşe pêne mîlvon lîra dîke bu ka-levn aşok bes mîlvon lîra eder - boyax ki-rîn boyaymak, boya kullanmak (makyaj yapmak) - ciîlî kîttîh vîdîleşmek, tazînmak ~ çengê kîrtin dze, ne olîmak - çengî kîrtin îzerne almak, -e saldmak - daldana bi ser de abarmî - daklîn avê suya girmek ~ dan (yekî) çekilmek (bu yere, bî duruma geçmek) * xwe daye gişe kîşeye çekîlmîş - dan (kurekî) kendîni zaptînmak (uğraş, ayu başlağı bir işten kendîni kurtarmak) 3) yu almak - gîşmek, saldmak - dan (tîş-tekî) 1) (bir şeye) kendîni vermek (vermek veya almak) * xwe daye xebatê kendîni çî işîna veynê 2) dayanmak (batan güc-ü kullanmak bu işi yapmak) * bi hebîlê hêza xwe ve, xwe dan erêbeyê bîrta gîş-lerîyle arêbaya dayandîlar 3) sarılmak (bu-yuk bir işlekle kendîni vermek) * piştî ku derbust poîn dîduyan biî hîn hêkîr xwe dan dersên xwe ikîrî sîmfî geçînce dîrê fîzîk dersîne sarîdî - dan (tîştêkî) 1) iş-tare kapînmak, aralîksîz çalîşmak 2) kendî-nî vektîrmek ~ dan alî 1) (bir kîmîse) kayîp-lara karîşmak 2) arge toz olma, gözden kaybolmak ~ dan aîlê Xwedê kendîni dîne verîmek ~ dan banî yîkarnî karî çekîmek - dan heluyê belâ arînmak, belâdan otîrmak - dan ber (tîştêkî) 1) bîstîncê durmak, robe-tîn, tutmak 2) -e yanîşmak (germ, vapur gi-bî; işkeleye, kî yîya varmak) - dan ber barê (yekî) (bîrîmî) yîdîncî olmak, yîrdîm et-

mek, (îrîmî) destek çıkmak - dan her bîhîna (yekî) (bîrîmî) ağız kokusunu çek-mek - dan ber hev çîşmek ? were em xwe bidîn her hev ka kî dîrêj e kî kîn e gel îlçîşelan, kîm uzun kîm kîşayîş - dan ber pevlê kîşeye otîrmak (kîz için, gelin olmak) - dan ber sîberê galgelîmek ~ dan ber tavê gîreşîmek, gîreşîmek, gî-mes çîvîsîna yapîmak - dan bîhî barê xwat-mîlîtaça yîrdîm elîni uzîtmak - dan çîya 1) dîğa çıkmak 2) dîğa gîkip arî sîpînmak ~ dan dest 1) kendîni ele vermek 2) yakîyî e-je vermek - dan dîyar 1) seyrîtmek, izle-mek 2) uzaktan bakmak (veya seyrî) kal-mak) - dan dîn kendîni dîze vermek - dan erbandîn varlık göstermek - dan erdê kîşmek, kîşup gelînmek - dan fesadîyan kendîni fesada vermek - dan kîleka (yekî) 1) (bîrîmî) yîmîncê otîrmak 2) (bîrîmî) yî-rîncê yer tînmak, saf tutmak - dan nîvîsîndîn kendîni yîrdînmak (veya kaydolmak) - dan nîşîstînkîm kendîni göstermek * bîrdîng neîmîmî, en xwe bîdîn nîşîstîndan îyadît susmayîm, kendînî göster nî bîcalîm - dan piştî (yekî) (bîrîmî) arîkî çıkmak - dan qîncî keîrîna çekîlmek - dan rû yola koyul-mak - dan ser (tîştêkî) 1) kapînmak (yî-zû, gîvdîsî bu vîce gelecek nîmîncê eğı-lîmek) 2) kendîni bırakmak (çeyî vîyle dîşkîsî-nî keserek yalnîz bîr kanuyî dîşîlmek) - dan ser behtîr aqîl 1) dîşîncîye dalmak 2) dîşîp gîrmek - dan ser bextê (yekî) kîzîm hîhîmî mîmî olmak - dan ser pîzê (tîştêkî) dîşîmek (bîr şeyîn kenarîna kîsa bîr vîrî için olînmak) * xwe da ser pîzê sedrê seîlîre kîşîmîm, lîstî ~ dan ser serê (yekî) başîncî dîkîlmek (bîrîmî) yîmîncê uzaklaşîmîm, u-ne dîncîmî aîmîda bîkîndîmîm) - danîa tavê gîreşî bîyîsîna yapîmak - dan ser (ye-kî) 1) (bîrîmî) kayîrmak, arka çıkmak 2) (bî-rîmî) sîlîp çıkmak, kollînmak 3) iş-tare sal-dînmak ~ dan serê sîkî çalîşmak, otîrmak ~ danîn ser (...) -e sîmmak * çîvîk xwe danî ser pîlîyê darê kuç uğîmî dîlîna kendî - danîna lî kerîtîyê dîmîmîncîzîlîdan gelîne ~ danîna lî mîzanîyê bîbîmîncîzîlîktan gelîne ~ danîna lî xamîyê bîbîmîncîzîlîktan gelîne - dî avê de kîrtîn suya dalmak ~ dî ber (...) de udemî kîrtîn seîmî sîpîrge etmek ~ dî ber (...) de pîç kîrtîn seîmî sîpîrge etmek - dî ber her tîştî re kîrtîn kendîna îlgî lendîrme-yen (seîre karîşan) - dî ber (tîştêkî) re kîrtîn sokulmak, sîkîşmak ~ dî ber re kîrtîn 1) sokulmak, sîkîşmak 2) sîze aldîncî, ortîya vîlmak - dî ber tîştîmî mîzîmî re kîrtîn ba-sîndan büyük işlere gîlîşmek (çeyî kalîş-mak) - dî (yekî) dan 1) sîrtîncî durmak 2) (bîrîmî) bîrîmîncî gîrmek - dî kîwîra yîrîsî û dexlê de dîmî kendîna danî zîbîrîmîncî

gormek - **dî** mirovan dîr yêze gûnêk ew-
vînê gûnêzêye çalîmêkî -- **dî** nav re kî-
tîb sokûmêk - **dî** rûyê (yekî) de neêxistin
haya dîyemênek, soylemêsi gerekê şeyi
zappanêda soylememek - **dî** ser re avêtin
üstînden atûmêk - **dî** rêjî (tîstêkî) kîrîn 1)
- **e** ozûmêk 2) - **e** soldûmêk - **dî**in nedûm 1)
kendîni bîdî bîtelî 2) kendîni bîmek (ken-
dîvanî ve çavresanî hî) ne re varmak) - **dî**-
kîrîn **rûnê** ser hênê yağêrêk yapmêk - **dî**rî
erêdê dan kendîni toplaftûkîni ayî durtmêk
- **eyan** kîrîn 1) kendîni ayân beyan etmêk 2)
(kendîni maskesini atmak - **fedayî** (...)
kîrîn 1) kendîni birde belâ etmêk 2) - **e** ad-
mak (kêrdan bu şey ağûnê fedâ etmêk) -
gewz kîrîn çûla duzetmek veya duzetmek
(maddî durgunî tîleşmek) - **gîrûn** kîrîn
kendîni ağa satmak - **gîlîandî** (tîstêkî) 1)
(bu şeyê oluştmak 2) - **e** oluştmak telde et-
mek, nişmek) - **gîrê** da **bl** heft û nîvan îkî
dîtum êr çekîdek (çok güzel ve îzenli gi-
yînmek) - **gîto** mîtro kîrîn sozlenmek, dik-
înmek - **gîvâştî** ser hev bûzîlmek - (tîstê-
kî) hesabandî 1) kendîni bîşey saymêk 2)
geçîrmek, sazmak * **ew** jî **xwe** şîrê dî-
heslîmê a dî şîr geçîrîyo - **hewagûhêzî**
kîrîn hawa değıstîrmek (iklim değıstîr bir
yere gidîp bir sîze oluştmak) - **hêlekî** kî-
rîn sallarmêk (salarmêk, hama' v de kendî-
ni sallarmêk) - **hîlanê** jî **erdê** xîstîa 1) zîp-
lanmêk 2) teqî gîstîrîp kabul etmêmek, bel
etmêk - **hîn** kîrîn kendîni oluştmak - **hînî**
(...) kîrîn kendîni (bir şeye veya kîmseye) a-
lıştarmak - **jê** bî zor î kutek tîlîandî 1)
(bir adan) kendîni zor belâ kurtarmak 2) (bu
yere) kendîni dar atmêk - **jê** lî zorekê **xelos**
kîrîn (birnden) kendîni zor belâ kurtarmak
- **jê** **dan** paş adûmî geza atmêk (başkîdî)
bir şîzer geri donmêk) - **jê** dîr êxîstîn -den
uzak durtmak - **jê** dîr **gîrî**in kendîni bir
şeyden uzak durtmak - **jê** **tîlîandî** 1) -den
kendîni kurtarmak 2) basmêdan atmak (za-
pîlmîza güc bir re yapmaktan kurtulmak) 3)
ayağından bağın çözmek (serbest dîvarman-
sını emelleyen işçilere son vermek) 4) a-
go atmêk * **uger** ku ez kuclîm **xwe** jê
hîfîlîmîn ez dê **werî**m bu **we** ouu sîta'îlîm
sîze geleceğîm 5) posteyî kurtarmak (hoş o-
zmyan bir durumdan kurtulmak) - **jê** hêvî-
şîndî (birnden) sozmak, korumak - **jê**
hîstê **mekî**in -der sozmarmak - **jê** **nedî**n
paş (bir iş yapmaktan, birnden) geri kalmak
- **jê** **mekî**in -den tîkîsîni kevmemek,
selâmî sabahî kesmêmek - **jê** **plîstî** kîrîn
eşîğîni (veya aîne) sozîmê kazîğî bağînmek
- **jê** **tu** **bu** zîr kîrîn 1) e kendîni lazîrlarmak
2) **wer** soymak - **jê** **re** kîrîn **erû** (au) jî **ax**
û **zwe** jî (birnê) çok saygî göstermek, var-
nî yağınu ona peşîş çekmek - **jê** **re** kîrîn

sîper (bir şeye veya kîmseye kendîni) sîper
etmek - **jê** **rîhat** kîrîn 1) -den kurtulmak 2)
safîa atmêk - **jê** **sûştî** in tam içinden çıkmak
(veya ayrılmak) - **jê** **xelas** kîrîn 1) -den
kendîni kurtarmak 2) ayağından bağın çö-
zmek (serbest dîvarmanasını emelleyen işçî-
lere son vermek) 3) posteyî kurtarmak
(hoş olmayan bir durumdan kurtulmak) 4) i-
şîn içinden çıkmak (veya ayrılmak) 5) safîa
atmak - **jî** **âdet** derêlîm 1) nedîp sozmak
(kêrdan için çok çekîp saîpî gûnîmîze baş-
lamak) 2) pîskalya yemîzîsî gîbî tîzîmîze
çok alk şîreler içmî - **jî** **balê** **nedî**n alî
başîna dîklîmek (birnîni yanînda sozlaş-
marmak, dîre derêtîna alîmîda bulooldumak)
- **jî** **ber** çavan dîm alî gözê gîbî dînmek
(ortaya çıkmamak, erêkîta dîlaşmama, soz-
lanmak) - **jî** **ber** (yekî) **çep** kîrîn (bir-
den) saklanmak - **jî** **ber** **dan** alî -den kaç-
mîk - **jî** **her** (yekî) dîm alî (birnden) kaç-
mîk - **jî** **her** **pozê** (yekî) **nedî**n alî durgun-
dan ayrılmamak * **bîla** **nebê**jîm ku **bl** şîv **û**
to jî **xwe** jî **ber** **pozê** **keçî**kê **nade** alî demî-
sîler kî geze gîndîz xîzîm bunîndan ayrı-
mîyo - **jî** **ber** (...) **weşî**ndî (den) çekîlmek
- **jî** **berê** **dan** alî -den buçuk buçuk kaçmîk
- **jî** **bînê** **êba** demîxîstîn gezeçî kîşîğîm
onaya ç karmîmak, gezeçî kîşîğîni dîşî
vurmamak - **jî** **hîr** kîrîn 1) unutmak 2) dî-
mîk 3) yozlaşmak, aşîmîze olmak, içînden
uzaklaşmak - **jî** **êhê** **xwe** **telegî**ndî **adî**m
kîrdîmîmîk (veya ayrılmamak) - **jî** **dîl**
dan (tîstêkî) (bir şeye) kendîni tam vermek
- **jî** **erka** (peşîvî an jî vîtîmîza) **xwe** kîrîn
gorevden ayrılmak - **jî** **gînelî**m **weşî**ndî
1) unutmak (ruhîya tîkîlîndîyî temîzlemî-
nê) 2) gûnah çîkarmak (Hîzîyanîndîsî) - **jî**
telhekî kîrîn (bu yerdîni) elim ayağım kest-
mîk (veya çekîmek) - **jî** **mesrefê** **nedî**n paş
masîrfardan kaçînmîmîk - **jî** **mêran** **gîr-
tî**n erêkîten kaçmîk, bîtmek, saklanmak
(kêrdan için) - **jî** **dî**n **û** **înan** kîrîn 1) kendî-
nî tînden imândan etmêk 2) yalan yere ye-
mîn etmêk - **jî** **dî** **nedî**n alî peşînî bîrmî-
nmîk, peşînden ayrılmamak - **jî** **nav** **mîl-
et** **dan** alî bir koşeye çekîlmek - **jî** **navê** **dan**
alî aradan çekîlmek - **jî** **nevî**kîrîyê **re** **ha-**
zîr **kîlî**ye yozalîğî soymîk (yekî) - **jî** **qa-**
ta **mêpan** **heşî**andîp **kerdî**n adîndan say-
mîk - **jî** **reba** **qûnê** **sîdî**ndî **var** gûcîyle
bağînmîk, kîmîa zor vermek - **jî** **rê** **belî**-
ndî **ya**nî **teqî** etmêk, belî bir yere gîrmek
- **jî** **tîştî**n **nepak** **bêrî** kîrîn teşîkîyasîni du-
zeltmek (ahlîlîşîye kötî tanîrmîsken durum-
nu dîzozmek) - **jî** **Xwe**lê kîrîn (bîlîmî)
gûnahîmî almak, yalan yere karmîmak -
kêrdî (yekî) dîlî -den kendîni ağağı gîr-
mîk * **Nevî**n **tîm** **xwe** **kêrdî** **mîrovan** **dîlî**bî
Nevîn insanlardan kendîni hep aşîğî gî-

mûşî - kirin (cihekî) -> kapaymak * xwe
 kîriye hundir û misêwa dîcehite ewe ka
 pandinê. kabare çalîşîyar - ax û xweê aşîrî
 sayî geseimêk - kirin her çavê (yekî) (bi-
 rînin) damazan girmek - kirin her deşê
 (yekî) burmawî dibare xekulerak - kirin
 her loman adimî konye çikmasîre sebeb
 olmak - kirin binê deya borca girmek, herç
 alimî gîrmez - kirin bira (yekî) kendim:
 hisseltimêk (yek) - kirin çihê mertvan (an
 jî marvan) kendim adam yer ne kîymak -
 kirin çav satmak (bi kîme kendim aîdu-
 gîndu dîya deşerî goserimêk) - kirin
 çavên (hevalan) kendim satmak (kendim-
 de emîyan tîrî zîhelîkerî vîmîş gîrî gîs-
 tîmêk) - kirin çavên (yekî) (birinî) goze-
 nî girmek - kirin çineûn (yekî) (birne) si-
 gînmak, (birinî) şefazîne sigînmak - kirin
 dar kendim kasimêk - kirin dilan kalbîce
 girmek - kirin dilê (yekî) kalbîce gîmek -
 kirin hevalê (yekî) 1) kendim haşkasîyî
 bir tutmak 2) (birinî) dîzeyîne imek - ki-
 rin kîrîşê bûklîrî pûklîrîn etmek, satik ol-
 mak - kirin mesrefê masrafî girmek - ki-
 rin nav dest û pîyan kendim alçîlmak -
 kirin nav gîştan vîze anîmek - kirin nav
 xebêrdanê vîze anîmek - kirin qalkê xwe
 (kendî) kabûgîna çekîmek - kirin qîncekî
 telandîrî keseye sîmek - kirin reşê (yekî)
 kendim - sîsu vermek - kirin rê yola ko-
 yîlmak - kirin rûnê ser nîan kendim sev-
 dîmek - kirin şorbeşîra her nexweşî
 sîşîrîp pîşîlmek (kîdînar aşîrî) - kirin
 şûna kîrxîm alîrî kîlîgîna girmek - kirin
 sîperê sîperîlmek - kirin wêkî pîrê şe-
 kîpî kîpîmê - kîşîndîrî hev bîrîgîmek -
 kur û keza kîrîrî (kendî) sîçîm başîrî yal-
 mak - kureve kîrîrî (yekî) ardîlmak, sîrîra
 sîlmîrî - kutan her dîşê (yekî) (birinî)
 burmawî girmek - lewîlandîrî 1) kendim ba-
 tîrmak 2) şî yîzûpe gozîne ulaşîrmak - lê
 danîmîrî arîrî olîmîk (veya arîrî bile ol-
 îmîk) - lê kîrîrî xweyî sîphîzîmek - lê
 nekîrîrî xweyî 1) arîrî olîmîk (veya arîrî
 hîle olîmîk) 2) gîrmîzîlmek - lê
 avê xîstîrî sîya vîrmîk - lê (wî) alî nekîrîrî
 xweyî a tarîfî olîmîk - lê ber (...) gîrtîrî
 dayîrmîk (yîçîrmek, yetîrî olîmîk) * nîan
 xwe lê ber zarokîrî nagîrî ekîmek çîçîkîla-
 rî dayîrmîyîrî - lê ber (...) negîrtîrî dayîr-
 mîmîk - lê ber qaleyê bî rîzê kîrîrî şî
 bîrîjî kutîmî (veya yapîçîkî) - lê herê ker
 kîrîrî kîlîkî kesîmek - lê herê pelîrî kîrîrî karî-
 mak (sîfîrîya rahîta sîrmîk) * xwe vîşîrî
 lê ber xwarîrî pelîrî kîrîrî qet mepîrîrî
 vîneçîrî çîrîe kîrîrîmîşî kî lîçî sîrîmî - lê
 herê xweşî kîrîrî 1) (berîzîng, bîrî çîyerî) ku-
 rîlmîk 2) kîrîrîlmîk (sîfîrîya rahîtaçî olîr-
 mak) * xwe lê ber xwarîrî xweşî kîrîrî yîm-

ge karîrî - lê hîdelîngîyê danîrî kendîrî se-
 sîzîlîge vermek - lê hîfelîmîyê danîrî onla-
 mazîlmîkîrî gîlmek - lê bîhîzîrê (yekî) xîstîrî
 (birîrî) nazî gîçîmek - lê (yekî) danîrî yîzû-
 ne gîlmek (dnalîk gîstîrmek, alîkalan-
 mak) - lê dengî gîrtîrî sîsî takîpî emîz - lê
 dengê (yekî) gîrtîrî (birîrî) sîsî takîpî em-
 mek - lê dîrîzîyê (an jî dîrîkîyê) danîrî
 kendîrî delîlîge vîrmîk - lê ekeşî danîrî ma-
 nî buîmek - lê erdê pelîrî kîrîrî sîrîlîp
 sîrîlmek, ser lîp yatîmak - lê erdê rasîstîrî se-
 rîlîp sîrîlmîk - lê (yekî) gîrtîrî etîzîne ya-
 pîçîmak (veya sîgînmîk) - lê jîngê danîrî na-
 dî tutîmak - lê ker û kalîyê danîrî kendîrî sa-
 gîlîgîna vîrmîk (veya vermek) - kerîyêyîyê
 danîrî kendîrî ağıllîgîna vîrmîk - lê kerîyê
 danîrî 1) kendîrî sağıllîgîna vermek, kendîrî
 duymîmazîlîgîna vermek 2) duymîmazîlmîkîrî
 gîlmek, orîzîrîda danîrmîk, a tarîfî olîmî-
 mak - lê kerî danîrî 1) kendîrî sağıllîgîna ver-
 mek, kendîrî duymîmazîlîgîna vermek 2) sesî-
 rî çîkîrmîmak - lê kerîrîyê (an jî kerîrî)
 danîrî 1) kendîrî sağıllîgîna vermek, kendîrî
 duymîmazîlîgîna vermek 2) duymîmazîlmîkîrî
 gîlmek, çîrîrîda danîrmîk 3) kendîrî pîş-
 kîrîlîge vîrmîk - lê kîrîkî qurîrtîrî be-
 kîrmîk - lê kîharîyê danîrî kîrîlîp dekulîmek
 (kîhar gîrîrmîyê çîşîrmîk) - lê mîrîrîyê
 danîrî orîkîkîrîmîk - lê nazîkîyê danîrî kî-
 rîlîp dekulîmek (kîhar gîrîrmîyê çîşîrmîk)
 - lê nebîlîstîrîe (an jî nebîlîkîrîmîe) danîrî
 sîçîmîrîzîlmîkîrî gîlmek - lê nedîrîrîe danîrî
 1) gîrmîzîlmîkîrî gîlmek, gîrmîzîde gîlmek
 2) (bîrî çîyerî) gîzîrînî yîrmîk - lê nexwe-
 şîrîe danîrî hîştîkîrî asîlmîk - lê nezîrîyê
 danîrî 1) kendîrî cahîllîge vîrmîk 2) bîl-
 îmîzîlmîkîrî gîlmek 3) kendîrî dîlîmî dîlîmî
 satîrmîk (çîkî nazî dayîrmîk) - lê pêşî ney-
 hîkî şîrîkî û lehtîkî kîrîrî (ayna îrîrîde)
 sîrî çîrîp postîrmek - lê pîyanî gîrtîrî 1) a-
 yakîrî dîrmîk 2) bîrmîk (kuçîyê çîçîkîlîrî
 îçîrî ayakîa durîbîlmek) - lê qubedîrîyê danîrî
 kabîdayîrî asîlmîk - lê serî kîrîkî
 avîrîmî yîrmîk (xeylîmîe yaşîrmîk) - lê
 serî lîngîrî qîlîrî bîrmîk (xîçîkî çîçîkîlîrî
 îçîrî ayakîa durîbîlmek) - lê serî şîya pîçîrî
 avîrîmî şîn gîlîp yatîmak, pîrîkîlmek - lê
 serî hîrîrî kîrîrî (bîrîrî) tozî kîrdîrmîmîk -
 lê serî neqîlî kîrîrî (birîrî) tozî kîrdîrmîmîk
 - lê serî kuştîrî (birîrî) tozî kîrdîrmîmîk
 - lê şîştîrî werîkîrîrî bîrîkîlîmîa alîrmîk
 (bîrîvîe durîma vîya hîrekele sîpîçîmîe
 dîşîmîrîmîe) gîrîstîrî - lê şîştîrî meşîrî çîrî-
 se kîrîrî bîyîkî oymîmak (bîyîkî bîrî çîlîkî-
 yî goze olîmak bîrî çî gîrîrmîk) - lê vî alî
 vî alî qurîrtîrî belî kîrmîk, sîlmîa sîlmîa ya-
 rîmek - lê xanîrî danîrî bîlîmîzîlmîkîrî gîlmek -
 lê xewî kîrîrîmîkîrî danîrî tayşîrî çîkîrîmî
 yatîmak (vîvîyê fîrîkîe) - lê xewî danîrî bî-

xê uykusuna yotmak ~ maksaya kirin mak-
 yalınmak ~ mehehicine! potlamak ~ melû-
 cankl kirin ezalip bîzûlnek ~ nas dîke ken-
 d.n. bilen (veya bilin) ~ mezin hesibandin
 (kerilini) day ayasında görnek ~ mezin
 kirin (kendini) day ayasında görnek ~ ne-
 dan berê -den kacamak ~ nedan zorê (an-
 û zehmetê) sikuya gelemek (yek) ~ ne-
 dîtin re oldugunu bilememek ~ nespartin
 çiştêkî (bir şeye) yêzê ulmamak (bir şeye
 dayanmamak) ~ nişan dan 1) kendine gos-
 tarmek 2) buy göstarmek * xwê piçek îla
 nişan dan 3) çî gelip birer buy gösterip got-
 ri hat 3) yoklamak (ara sıra ekisini gos-
 tarmek) * li gotî ku ez derman jî dixwim, dê-
 su jî êşa nêla xwê nişan dîde îlaş aldîtin
 hâlde ajîrlarim yêr henî yoklayre 4) sızıl-
 mek ~ ... nişan dan (kendine veya herhangi
 bir şeye: ~ sızû vermek ~ nû kirin 1) ken-
 dini yantlemek 2) çulu düzmek veya düzeli-
 mek (giyim kuşanımı yantlemek) ~ paqij
 xweyî kirin kîlîna yekî düzen vermek ~
 pê de rûçikandin wazir yaguna biruz ver-
 mek, salîplenek pê nişûl kirin -e ayalan-
 maç, eğlenmek, eğlenmek ~ pê papo kirin -
 e ayalanmak ~ pê re gîhadîn yadîna
 kesmek ~ pêsan dan gövde gösterisi yap-
 max ~ pêhê gurtin sîkî durtmax ~ pir mezin
 dîtin kendinê day ayasında görnek ~ qet
 tune kirin kendinê loçlestirmek ~ qunelîan-
 dan ser hev ezalip buzulmek, buzulup dur-
 max (veya kalınak) ~ qure qure kirin ku-
 runê kurunê kuruzlanmak (veya kuruzlakti)
 ~ qurûs kirin aruzayîli su çinek çim eğil-
 mek ~ radest (an jî destin) kirin teslim ol-
 mak ~ ranegirtin stêrk kirin xwarê gîw
 yajîrma rûgê almanak (veya yajîrma
 tutanmak) ~ rîhet kirin icorê dokmek, ra-
 hâllamak ~ seryek hesab kirin kendinê bir
 şey sanmak ~ serwer (an jî zal) kirin ken-
 dini egemen kilmek ~ serxwêy kirin kafayî
 tutsilmek ~ spartin (...) -e yajlanmak, da-
 yanmak ~ spartin (cihekî) kaynağun almak
 * rayeyêke ku xwê naspêre qahûnê kay-
 nağın yastanê nîmayan bir yekî ~ spartin
 (yekî) 1) (bir ne) sigirtmak 2) (bir ne) teslim
 olmak 3) yajlanmak, dayanmak ~ şay nekî-
 rin soğuk kullîgini buzlanmak, teğini
 buzlanmak ~ şidandê tabana (veya tabanlarê)
 kuwec ~ şidandîjin 1) kendinê kasmak 2) ta-
 bana (veya tabanlarê) kuwet kaşmak ~ ten-
 ya kirin hîvêl olmak ~ tenê nedê! dayan-
 ma! k mîlîlma! ~ (ê re avêtin -der almanak
 (yüksek yerden alnak yere kendinê bırak-
 mak) * xwê di pençerêyê re avêtê pençerê-
 den çîdê ~ (ê re herî xwarê dan -der al-
 manak (yüksek yerden alnak yere kendinê bırak-
 mak) * xwê di pençerêyê re herî xwarê
 da pençerêden çîdê ~ çiştêk hesab kirin

(an jî hesibandin) kendinê bîrşey saymak ~
 vala kirin hoşalmak, açın dokmek, zanul-
 mak ~ vedê! savul! ~ vir de wir de kirin 1)
 kıvrılmak 2) kıvrılmak (uydurup söyle-
 mek) ~ vir de 0 wir de nedan kıvrınma ~
 wêkî terat dîrej kîrîn yêş gîw serlîmek ~
 wînda kîr açu ağzın leşde gozun ~ wînd-
 da kirin 1) kendinê kaybetmek 2) dünyayı
 gözü görmekek (niculu kavranmamak) ~
 wê de bîde! (an jî bîdîn) savul! (veya savu-
 lûn!) ~ xustin her çavê (yekî) (bu ne) da-
 manna girmek ~ ~ xwarê kendî kendinî yo-
 mek (veya kendini vermek) ~ xwêy firûtin
 kendinê salmak (kendinêde olmayan iyî ri-
 selukleri wazîyê gibi xostlemek) ~ ya li
 mîrêkî qê ya ji li çiyeyêkî aşê bigirin ya
 yîgî mîrî birne ya da gîwî vernez bu çagî
 sîğîm ~ zal kirin dîrdanê egemen kilmak ~
 zana kirin derileşmek (bi grami geşler-
 mek) ~ zane kendinî bîjen (veya bîlir) ~ ze-
 rî (yekî) kirin (birzîmî astuneveya üzreme
 atlamak

xwealastin m yalanma, yalanç

xwealastin /gê yalanmak

xweastadekarin mîw 1. hazırlanma, kendini
 hazırlama 2. davranış (bir işi yapmaya ha-
 zır olma hazırlanma)

xwe amade kirin xêw 1. hazırlanmak, kendini
 hazırlamak 2. davranarak (bir işi yapmaya
 hazır olma olmak, hazırlanmek)

xweanîn m kendini ifade etme

xwe anîn /gê kendini ifade etmek

xwe aqilmend allîn /êw akil geçirmek

xweastastin m bezlemek, donanma, süslene
 xwe arastin /gê bezlemek, donanmak, süs-
 lenmek

xwearastî m bezlemek, donanma, süslenmiş

xweavên m 1. zerdan arma, atama (belli bir
 yükseklikte aşınak) 2. atama 3. spulê,
 plonjan ~a bi çetiran 1) parasut ile atama
 (parasut kuesinde almanak 2) /êk /aşağı ile
 atama (rakak anaçlarla belli bir boğeye
 havadan inme veya bir tehlikeden kurtul-
 mak için uçaktan paraşüt atılma) a bi dar
 /y suikle atama ~a bi nîze /y suikle atama
 xwe avêtin /gê 1. kendinî almak, adamak (bel-
 li bir yükseklikte aşınmak) 2. atınak 3. atıl-
 manak * ji cihekî yê çend bilîndê nûrov xwê
 navêje bu kadar yükseklikten arlanê mez

xweavêtî m kendinî almak, atılmis olan

xwebadan m 1. kavran (kavranma iki yama
 sallayarak oynama veya yürüme) 2. sızıl-
 ma (uyumla ve salınarak yürüme)

xwe badan /êw 1. kavranmak (kavranma iki ya-
 ma sallayarak oynamak veya yürümek) 2.
 sızılmak (uyumlu ve salınarak yürümek)

xwebadayîti m 1. kavran (kavranma iki yama
 sallayarak oynama veya yürüme) 2. sızılma
 (uyumla ve salınarak yürüme)

xwebulastin *w* 1. yulanis, yulanis 2. kaza çinse ilqi dov naya baslayan bir künse kendine çeki düzen vermeye başlama
 xwe balastin *teğh* 1. yulanis 2. kaza çinse ilqi dov naya baslayan bir künse kendine çeki düzen vermeye başlamak
 xwe haneyê kirin *êw* bunya yapınak
 xwebawer *w* kendine güvenen
 xwebawerî *w* öz güven
 xwe beçek kirin *êw* 1. kendini belli etmek 2. ortaya çıkmak
 xwebengi *w* kendine işik
 xweber *w* kendiliğinden, otomatik (san için; arife dışında yapılan davranış)
 xwebertî *w* kendiliğince, otomatiklik
 xweberda *wad* havada
 xweberdan *êw* 1. süzülme (kus için, havada lezleme) 2. kendine saama, vada ni geşene 3. (çinse) organın dikleme 4. yalan atma
 xweberdan *êw* 1. süzülme (kus için, havada lezleme) 2. kendini silmek, vıdala, geşenmek 3. çinseli organı diklemek 4. yalan atmak
 xweberdanî *w* havadalık
 xweberevanî *w* öz savınma, kend n savınma
 xwe berkey kirin *êw* raporlanmak
 xwe berojk kirin *êw* güneşlemek, güneşlenmek
 xweberlişvî *w* öz eğrişim
 xweberî *w* öz devam, otomasyon
 xweberîdûn *w* otomatikleşme
 xweberî bîlî *teğh* otomatikleşme
 xweberî *w* öz devam, otomatizasyon
 xweberşandîbûn *êw* öz büyüklük
 xweberşîn *w* kendini ferah etme, kendini odama
 xweberşkirin *w* kendin ferah etme
 xwe bexyê kirin *êw* kendin ferah etmek
 xweberşekîrî *w* silâhsızlanma
 xwe bêçek kirin *êw* silâhsızlanmak
 xweberşekîrî *w* silâhsızlanış olan
 xwebêjî *w* aptam, mana
 xwebêjî *w* anlamsız
 xweberşilehkirin *w* silâhsızlanma
 xwe bêşileh kirin *êw* silâhsızlanmak
 xweberşilehkirî *w* silâhsızlanış olan
 xweberşilehkirî *w* silâhsızlanış
 xwe bî çek kirin *êw* silâhlanmak
 xwe bî çepewe kirin *êw* 1. kaptamak, yeluru değiştirmek 2. birleştire getirmek için yeluru değiştirmek
 xwe bî dest re berdan *êw* teslim olmak (bu kadın bir erkeğe zend n vermek)
 xwebidestberdayî *w* teslim olmaş olan (bir kadın bir erkeğe kendin vermiş olmak)
 xwe bî kar û har kirin *êw* raporlanmak, hatırlatılmak
 xwe bî keramet kirin *êw* keramette bulunmak
 xwebikeşkirin *w* 1. kendine çeki düzen ver-

me 2. raporlanma 3. kendini raporlama, keramette bulunma (herhangi bir konuda eskiden kötü olan durumunu düzeltme)

xwe bî keş kirin *êw* 1. kendine çek: düzen vermek 2. raporlanmak 3. kendini raporlanmak, kendini raporlamak (herhangi bir konuda eskiden kötü olan durumunu düzeltmek)

xwe bî paş ve kişandin *êw* geri çekilmek

xwe bî ser de daldan *êw* abçınmak

xwe bî ser hev de dan *êw* sıkışmak (yer açılmak için)

xwe bî ser kirin *êw* yuva kurmak, evlenmek

xwe bî xwe *w* 1. kendi kendine (bir kurmayla dayanışmasızca, ilgisiz, alışık olmadan) *

xwe bî xwe dikare ji serê çiya bîjî? bir künse kendi kendine dağ başında yaşayabilir mi? 2. kendi kendine (yalnız başına) 3. kendi kendine (başkasının oraklığı ve yardımı olmadan) *

emî de xwe bî xwe bî parêzan bîz kendi kendini ci koruyacağız 4. kendi kendine (kendiliğinden) - berî nava

xwe dan kendî kendî yentek tseyê kendîri venekî? xwe bî xwe berî nava xwe dahû û gulîbû ez de çawa ji binê vî qerzî derkevin hozun altundan nasî kalkarağim

diye kendi kendini yiyip durmuştu

xwebişvî *w* kendî kendiliğindenlik

xwebişvîkirin *w* künse, kirvîla kirvîla yanî

xwe bişvîkirin *êw* künse, kirvîla kirvîla yürümek

xwebînî *w* bencil, egrişî - bûn bencil olmak

xwebînûn *w* bencilleşme, bencil olma

xwebînî bûn *teğh* bencilleşmek, bencil olmak

xwebînîdîvî *w* bencilleşme, bencil olma

xwebînî *w* bencillik - kirin bencillik etmek

xwebînî *w* bencilce

xweboşkirin *w* boyanma, makyajlanma

xwe boyax kirin *êw* boyanmak, makyajlanmak

xwebûlkirin *w* donalmak

xwe hûl kirin *êw* donanmak

xwebûlîrî *w* donalmış vaziyette

xwebûn *w* 1. kendi olma 2. bencil, azîlik, kendî olma 3. *w* boşmuş

xwe bûn *teğh* kendî olmak

xwebûnî *w* kendîlik

xwecarîkirin *w* durulanma

xwe carî kirin *êw* durulanmak

xweçemîlîdîvî *w* usutune (soğuk alma, işi-yüp hastı olma)

xwe çemîlîdîvî *teğh* (soğuk almak, işi-yüp hastı olma)

xweçih *w* 1. yerli (oturduğu bölgede doğup büyüyen, ataları da orada yaşamış olan künse) 2. *w* yerli (taşınmayan, başka bir yere götürülmeyen) * (olabi) xweçih yerli doğup 3. yerli, k, müterekkîl (bir yerin yerlisi olma) 4. *w* sakan (bil yende oturan künse, sekene)

xwecihî *af* yerî (bellî bir bûlgede yatsen) *
 mûweya xwecihî yerî maye-
 xwecihûn *in* yerîleşme
 xweçihî bûn *baş* yerleşmek
 xweçivandin *in* 1. tıplama 2. toparlatma
 xweçivandin *baş* 1. tıplama 2. toparlatmak
 xweçî *baş* xwecih
 xweçmandin *in* bûkûnme
 xwe çemandin *baş* bûkûnmek
 xweçengêkêlin *in* çarçûk atilma
 xwe çengê kirin *baş* uzerine atilmaq * ji lep-
 ra ji çih xwe çengê kirê mîden yerinden u-
 zerine atilma
 xweçeraxandin *in* çark çevirme
 xwe çerixandin *baş* çark çevirmek
 xweçerakirin *in* çark çevirme
 xwe çerxê kirin *baş* çark çevirme
 xweçêkirin *in* süslendip süslenne, nakıyaj yapma
 xwe çêkirin *baş* süslendip süslenne, nakıyaj
 yapmaq
 xweçîji *in* çarçûk simlence
 xweçîrandin *in* yitirina, yitirine (çox çaba
 sarfetmek)
 xwe çirandin *baş* yitirina (çox çaba sarfet-
 mek)
 xweçivandin *in* bakarma
 xwe çivandin *baş* bûkûnmek
 xweçivêkêvandin *in* kivrma (yan çizme)
 xwe çivçivandin *baş* kivrmaq, yan çizmek
 Xweda *in* 1. Allah, Targî, Yaradan 2. *b* Allah,
 Allahum! = nehubandin yadarmak, Allah'ı
 mu minnak -ye (yekî) il seziya me ye Allah
 ve (ye) Allah var? * Xwedayê wê il serî-
 ya me ye ew karekî wiha nake Allah var,
 boyle bir işi o yapmaz
 xwedahatû *in* tarîqa
 xwedalaher *in* meşqo yasma, simik
 xwedadan *in* kayma, kayak yapma
 xwe dalan *baş* kaymak, kayak yapmaq
 xwe dulan bi ser de *baş* = abanmaq
 xwedadar *in* mane şahih
 xwedahêbîn *in* Yaradarki, xest, Allaha mürin
 xwedahêbîni *baş* Yaradarcılık, tezim
 xwedalahî *in* xwedayî
 xwedakirin (I) *in* tarîdlaştrina
 xwedakirin (II) *in* 1. kendin atma, atilma 2.
 kayak yapma
 xwe dakirin *baş* 1. kendin atmaq, atilmaq 2.
 kayak yapmaq
 xwedulastin *in* yalanma, yalanç
 xwe dalastin *baş* yalanmaq
 -xwedan *in* emîr olmak olmak kullanılı * xwe-
 danmal mal şahih
 Xwedan (I) *in* Rab, Allah
 Xwedan (II) *in* 1. salup, ye, malik fletihân-
 gi bir şey üstünde mülkiyeti olanı 2. sahip,
 ehil (merhûm bir niteliği olan kimse) 3. sa-
 lûp (iş iş yapmış, istifitmiş veya lû eser
 orına koymuş kimse) 4. sahip (koyulan, ar-

ka çıkan, gızeleş kimsesi) -- emîn (in ji te-
 rûbe) bûn tezerûbesi olmak --ê sebrê mişê
 Mîrê sabireş derîş mîradına emî-ê --ê
 xerê 1) hayır sahibi 2) hayırasever
 xwedan *in* kendini verme
 xwe dan *baş* kendini vermek
 xwe dan *af* *baş* 1. çekilmek (kendini ger-
 ye yan çekmek) * ji navê xwe bîte alî se-
 rna çekil 2. gaze görülmemek (ortaya çık-
 mamak, sırtılıkta dâhasılmamak, saklanmak)
 3. sevilmemek, kaçılmak * xwe bîdin alî, ere-
 be tê kacêlê araba geliyar 4. keşeye sîmek
 xwedanas *baş* tarîq bilimi
 Xwedanasî *in* tarîq bilimi
 xwe dan *baş* *baş* yukarı taraf çekilmek
 xwe dan *baş* *baş* belê atilmaq, belâstn a-
 rilmek
 xwe dan ber *baş* 1. (bir şey) kabul etmek,
 yançmaq 2. sorumluluk almak 3. (bir şey)
 üslenmek
 xwe dan ber *baş* *baş* yardan etmek, yar-
 danc olmaya çalışmaq
 xwe dan ber *baş* *baş* ruzpêlancmaq
 xwe dan her bêhna hev *baş* birbirinin ağzı
 kukusine çekmek
 xwe dan her hev *baş* elçişmek (boy bak-
 mında oluç çek) * were em xwe bîdin her
 hev, kî dirûj u kî kin e dî xuya bibe gelê bî-
 çuqêlê, kim uzun kim kısa belli olur
 xwe dan herdan *baş* kendini boşatmaq
 xwe dan berê *baş* 1. yan başında durmaq,
 tîbet tutmaq 2. yançmaq 3. on ayak olmak
 xwedan *baş* *af* balâ sahibi
 xwedanbûn *in* 1. yezi olma, sahip olma 2. i-
 vetik, sahiplik
 xwedan bûn *baş* iyesi olmak, saltip olmak
 xwedanbûn *in* iyelik, sahiplik
 xwe dan der *baş* 1. kendini belli etmek, orta-
 ya çıkarmak 2. oluştmak, tezdirin etmek
 xwedandêri *in* 1. kendini belli etme, ortaya
 çıkma 2. çıkma, tezdirin
 Xwedanêber *in* 1. (bir şey) kabul etme, yanç-
 ma 2. sorumluluk alma 3. (bir şey) üstlenme
 xwedanê xerê *baş* 1. hayır sahibi 2. hayırasever
 xwedanîzîlet *af* fazilet sahibi, faziletli
 xwe dan fêzan *baş* kibirtinmek
 xwedanîleşp *af* 1. *af* sahibi 2. alî
 xwe dan hev *baş* 1. toparlatmaq 2. topla-
 maq, kendin toparlatmaq (kendine çest du-
 zen vermek) * herma dima ku min bagota,
 lû çar din min xwe dîdu hev söyler gîrî o-
 luyeduzin, sonra kendini toparlıyordum 3.
 kendini toparlatmaq, kendin toplamaq (her-
 hangi bir konuda eskiden kötu olan durum-
 nu düzeltmek) 4. toparlatmaq (esimlemek
 durumunu düzeltmek) 5. toparlatmaq, hazı-
 rala geçmek 6. güç birliğine varmaq 7. ka-
 pılmak (kendin kapılmak)
 xwedaniya hevbeşî *af* onak mülkiyet

xwedani (D) *m* sînplik, mafiklik
 xwedani (H) *m* hukaniyet
 xwedanîn (H) *m* 1. kopîni (kopî) keya venne
 2. kendini dane venne
 xwedanîn (H) *m* 1. aqalma (yûkekten aqağ-
 ya degra inne) 2. kamna (kuş, kelebek, u-
 çak vb. için, bir yere inmek) 3. işi yapma
 xwe danîn (H) *şgl* 1. kemna (kopî) keya
 vennek * niştî ku pê hîsya keşik zewlaye,
 ji jlyanê sar hîk û xwe danî kiz a cilerdî-
 gîni dîyuluktan sarra hayattan anğuda, ken-
 dîni koyî berdi 2. kendim dane vennek
 xwe danîn (H) *şgl* 1. aqalmak (yûkekten a-
 qağiya degra inne) * çivik gelî bilind dî-
 bî û gelî ji xwe danîni kuş ber yûkse, up bu
 aqalivordu 2. kenmak (kuş, kelebek, uçak
 vb. için, bir yere inmek) 3. işi yapmâk
 xwe danîna II nebihîslînû *m* sîmîzlik
 xwe danîna II nebihîslînû *m* îşîncezlik
 xwedonkesutî *m* keşik salibi, aşîlik
 xwedankîtin *m* besleme
 xwedan klîta *şgl* bet, emek
 xwedankîleb *m* kîng salibi, semavî dîpler-
 danî bîna mensup olan
 xwedankur *m* ekek çocuk to nîbî
 xwe dan mistînan *şgl* kend *m* ovalatmak
 xwe dan nîyan *şgl* 1. kendim göstermek 2.
 va lîk gostermek
 xwe dan nîşandîna *şgl* 1. kendini göstermek
 2. kendini göstermek * bêdeng zemînî, cu
 xwe bidîn nîşandan haydîm sîmîyîn, zed-
 dîngî gösterî hakalî
 xwe dan paçîrîn *şgl* bîtinmek
 xwedanparîz *m* bîta Allaha iman
 xwe dan paş *şgl* geri çekilmek, arkaya çekîl-
 mek
 xwedanperest *şgl* bîta
 xwedanperestî *şgl* bîta teizn
 xwe dan pêş *şgl* îna atîlma
 xwe dan pîşt *şgl* îna çîkîmek
 xwe dan qiyalyê *şgl* gîlgîlîmek (hayzan-
 lî için, gölgede kendim dîndîmek)
 xwedanqudrî *m* kudretî sîhîs
 xwe dan qure *şgl* bîta, kîsya çekîlme
 xwe dan rahûsanûdîn *şgl* bîta
 xwe dan revê *şgl* kaçmîyî yeltenmek
 xwe dan rê *şgl* yûkî keyulmak
 xwedanrêz *m* haun sayîr (kîmaz) - û bîta-
 sîni haun sayîr
 xwedanşehrî *m* şahîrî
 xwe dan serê *şgl* bîta sîrî çîştîmek, asîl ma,
 xwedan sêwîk *m* oğuz
 xwe dan sîyê *şgl* bîta gölgelenmek
 xwedansîz *m* sîzîmîyî erî
 xwedanşerîf *m* şerêf salibi, şerêfî, onurlu
 xwe dan şevê *şgl* bîta gîreşîlîmek, gîreşîlîmek
 xwe dan temahîyê *şgl* mazaya çekîlîmek
 xwe dan tenêhîyê *şgl* bîta izdîyaya çekîlîmek
 xwedanuma *m* Allaha gosteren

xwedanxêr *m* 1. hayîr salibi 2. hayîr sever
 xwedanxêrbûn *m* sevap k. zîmna
 xwedanxêr hîmî *şgl* sevap karîmîk
 xwedanxêrî *m* 1. hayîrsağîlgî 2. hayîrseverlik
 xwedanxîret *m* gayret salibi
 xwedanxîyatî *m* sînplîk
 xwedanzarok *m* çocuk salîbî
 xwedanzewq *m* edîzewek
 xwedapurêz *m* bîta Tîmîrî tarî, Allaha iman
 xwedapurêzî *m* Allaha inîma
 xwedanperest *m* yâzdancî, reist, tarî tarî
 xwedanperestî *m* yâzdancîlik, tarî
 xwedafî *m* 1. taahîk, ulûhîyê 2. hakaniyet
 xwedavend *m* 1. lîh 2. *m* îfîla, tarîya
 xwedavendbûn *m* îfîlîyîna
 xwedawêşandin *m* sîkîmîe (ustîndî sîkîmîe)
 xwe dawêşandin *şgl* sîkîmîe (ustîndî sîkî-
 mek)
 Xwedawêş Allaha, Allahu! * Xwedawêş ev
 çî ye hatîye serê me? A. hîmî, bu redîr be-
 şîmîye gîlen?
 xwedawêşî *m* bîmîzîk
 xwedayî *m* 1. lîhî, tarîya, lîhî 2. fakî *
 gutîneke xwedayî hakî bî sar 3. *m* bîta hak-
 gîrest, huksever 4. *m* hakaniyet * dîvê mi-
 rîvî rîya xwedahîyê hejmede şîmî hakka-
 nîyeten ziyetmanîh 5. *m* hakka-
 xwedayî *m* 1. taahîk 2. ulûhîyê 3. hukse-
 verlik
 xwedbîn *m* hodîmî, bengî
 xwedbîndî *m* hodîmîlik, bengîlik
 xweder *m* 1. dağ, tabîr 2. dağ, tabîr (insan
 elyle bîyûkî değıskîlîye nîgramîmî, dağal
 gîzîlîkîlîmî kîmîyî, genîlîkîle sîmî dîyî
 kesîmî) 3. *m* oğul, nîjîmî
 xwederî *m* 1. dağal tabîr 2. dağal (tabîrîmî dî-
 zîmîe ve gîrekîle ne uyumî) 3. dağal (ke-
 dîlgîngîden insîn elyle yapîlmîmî)
 xwe derman kîrîn *şgl* 1. bîçîlîmek, derman-
 bîr sîmîmek 2. beyanzîmî, mîkyojîrmîk
 xwedestî *m* sîrî, yapay, yapma
 xwe deyarî kîrîn *şgl* bîta bîyalmîk (derdîmî, sî-
 kîmîyî) *m* bîta onlarca ferahîlîmek
 Xwedê *m* 1. Allahî, Tanrî, Yaradîn 2. *m* Al-
 lahî (bazî ismî taahîzîlarînda geçer) * tî-
 rîalê Xwedê Allahî tembelî * gayê Xwedê
 Allahî hîkûz 3. *m* Allahî, Allahî *m* ugalî
 Allahî bîta - alîkalyê hî (...) bîke Allahî se-
 bîmetî versî (yeldî) gaçîkî meze bulanzî-
 lîrîyî dîlek sîzî olîyî sîyîlîmî) - *m* bî-
 ke Dî ziyadî olsun Dî teçkîrdîler - *m* avîkan
 nuhîle aî yerdî kîmaz - *m* ayîkî (yekî) jê
 stemînî olî çîkmîk - bedema te hîsîn (an gî-
 ter) bîke Allahî sîmî bî evfîlî masup çîlestî
 - helî xwe hîkî Allahî belîstî versî - be-
 reketa Xelî İbrahîm hîde Allahî Halî İbra-
 hîmî bereketî versî - bereketa xwe bîke
 emrî te (an jî we) şîmîyî bereketî - bereke-
 ta xwe bîke emrî wîmî şîmîyî bereketî -

berekatê xwe bikê (an jî tîkê) 1) Allah (bin bi) bereket versin, Allah bereket versin 2) Allah ziyade etsin - bereketa xwe tîkê zûrînsine bereket - **hewtê** te bi reş bike Allah babîni karatsin - **hewtê wê spî** bike Allah babîndan galdûrsin - **bi destê wî re anîn** Allah çimî çast gerrinek ~ **bi (yekî)** re be Allah yardimisi olsun - **nî pî û baskê** we re be Allah size yardimci olsun - (yekî) bi reşna xwe şad bike 1) Allah çimî çimî çimî çimî eylesin 2) Allah kahmet eylesin - **bi te de binarîne** Allah çimî çimî çimî versin ~ **bi xêr bigerîne** 1) Allah hayîrê etin (veya kêşin) 2) Allah kabul etsin - **bidê** 1) Allah versin tiyî bi şey goçîncare memnûnwer tal-dinnek çimî bazen de talîlma ve şaka için söylenir 2) Allah versin (dilerenci savmak için söylenir) - **bîke qebûlê** Allah kabul etsin ~ **bîheşşîne** Allah bağışlasın ~ **bîhêje kerê** Allah yardım eder, tirsik çıkmazsa ~ **bidê** Allah versin - **bigilîşîne ruhê** (yekî) canına değmek * **Xwedê bigilîşîne ruhê** bavê te bahann canına değin - **bîhêle** Allah bağışlasın ~ **bîke qismet** Allah kismet ederse - **bîkim** Allah vere de * **Xwedê bîkim**, **haratî nebâre!** Allah vere de. Yağmur yağmasa! - **bîkim zêdîyî** nekeye mulla te sayın zopur kınusan - **bîla qehra xwe li wan bîke** Allah heps ne kahretsin - **bîmbarêk** bîke Allah mübarek etsin - (...) **bîstîne** Allah canını alsın - **bîstrîne** 1) Allah eşgesin (konusun veya saklasın) 2) mazzallah ~ **bîstîrîne** 1) Allah bağışlasın 2) mazzallah - **canê sax bidê** ecc. aman verise - **canê (yekî) stendin** (an jî girtin) Allah canını almak - **canê te bîstîne** Allah canını alsın - **carêkê jê re gotîye** ê Allah yûra ya kulunî demîş - **çavê me nêde** destê tu kêş Allah soğ gozû (veya elî) soğ goze (veya elî) muhrak elînsin - **çawan kirîbe awayê wî ye** 1) Allahın dediği oldu 2) çawan karakunê - **çawan kirîbe weka** Xwedê ye olum Allah'ın emri (cubukê amuda "blümü hile gûxe aliyuram, olumden korkunayuram" söylenen) sözlü - **çêkîrîn** yoluna girmek * **merag nêke wê xwedê** çêke merak çime her şey yoluna gi-recek - **çêgir zane** Allah daha ziyade etin - **çî çêkîrîbe** weka wî ye iş asadêna versin - **çî kirîbê nîshê** Allah ne verîysen ~ **çîya dî-lîste berfê** lê dîbarîne (an jî berfê dîde serê) 1) Allah dağın göre kar versin 2) Allah qîstahakkını verir - **da ser emrîhak** vaki olmak - (yek) **daw** doymak - **dawtîya wî** (wî) **bi xêr bigerîne** Allah sonuna hayîr et-sin - **daye**, **bi kîla heq daye** Allah zayade-siyle vermiş - **daye nêshê jî pî** re ye çig leda oğlêk doşsa ovada et eter - **daye Xwedê** bîhêle Allah bağışlasın - **dêrd dane der-man jî dane** Allah dert vermiş dennanın de-

- **dêrd daye** dermun jî pî re Allah dert vermiş dennanın da beaher versin - **dêrd na-de ser danê û de** (yanî) **dêde ser înşaman** dert insanın malustur - **dêrdan nîşan** nedê Allah insanın uqulluynasin - **dêrdan nîşanê** (te) **mede** Allah dert gösternesin - **dêrdan nîşanê we mede** ellemî dea görüesin - **dêrdê rehîmê jê** **veke** acil şifalar dîncok - **dêriyek** sekirin yek partî hayir da şer de Allahîncin - **dê û** hay jî serî kûmî neke Allah dert gözden ayarinasın - **dêst** be Allah yardım eder, tirsik çıkmazsa - **dû tîstan bî** hay re **nade** (şeyra); **ku yekê dîde** yê dîu jî dîstîne Allah ne yaptığını süphesiz en iyi bilendir - **dûrt** (yekî) **din** vaka ismâkê ~ **dî û mexfûret** bîke 1) Allah taksînatını affetsin 2) toprağı hal olsun - (yekî) **efû** bîke Allah taksînatını affetsin - **emanetê xwe jê stendî** (an jî xwestin) aman almak, zûbura almak - **emrî nedan** (yekî) emrî vefa etmek - **emrêkî dîrêj** dîu emrî vefa etmek - **emrê** (yekî) **bi ser emrê** (yekî dîu) **bîxe** sizlere emir - **emrê dîrêj** bîke 1) Allah uzur ömürler versin 2) Allah geçindin versin 3) ecc. aman verise - **emrê te dîrêj** bidê 1) Allah uzun ömürler versin 2) uarye dîuçça durusa - **emrê dîrêj** bidê Allah ömürler versin ~ **erfî pî** zantbe **bê çî** **qas** e ce kadar oldugunu artık Allah bilir - **erfîz** bî Allahı umurladik - **heq şahîd e** 1) Allah serî (veya azer) namînsin 2) Allah şahîdê, Allah şahidini olsun - **heye** Allah var (veya Allah var) * **Xwedê heye**, **ew** **kerekî** **wîha** **nake** Allah var, böyle bir işi yapmaz - **heqan** **li** **heq** **dîke** Allah kimseye kimseinin hakkını yedirmez - **heqan** **li** **vê** **dînyayê** **rafî** **dîke** hak yerini hülur (veya hal) yerde kalmaz - **heqan** **nahîte** **hak** yerini bulin (veya hak yerde kalmaz) - **heqîlevî** e hak yerini hülur (veya hak yerde kalmaz) - **heye** **sem** **tameye**, **nîrîn** **heye** **rey** **tameye** Allah var çimî yok, etim hakkar kacis yok - **hez** bîke 1) Allah kismet ederse 2) Allah yardım eder, tirsik çıkmazsa 3) Allahın cîzîyle - **hezur** **salê** bîke Allah bağışlasın ~ **hîkêkî** **dîm** jî **bidê** Allah daha fazlasını versin - **hîş** **û** **aqil** **bidê** Allah akıl fikir versin (veya Allah akıl verisin) - **hîfz** **û** **muhafaze** bîke Allah eşgesin (veya saklasın) - **hîfza** (me) **jê** **bîke** üstüne iyihk saglik istîstine, istîstine saglik, istîstine saglik veya istîstineze şifalar) - **hîfza** **me** jî **wan** **bîke** **ijî** **saatte** **o** **sunlar** (çim ve pürîterilen süz edilirken kullanilir) - **îşê** **te** **lê** **hey** **bînaê** **ruste** **ca!**, **paruz** **ola!** - **îşê** **we** **li** **hey** **bîne!** **ostigele!** - **jê** **razî** **mubarek** (kizilan, şaşilan kînsen veya şeyler için şika yolu ile söylenir) - **jê** **razî** **be** 1) Allah kendisinden razî olsun, Allah hoşnut olsun 2) Allah selâmet versin (bîncin) pek yana o-

mayan bir sîz soy unecû, zarim sêyênê)
 * Xwedê jê razî be, aqîlê Ahmetî ragihîje
 vî karî Allah selâmê versin, Ahmetî'n bi...
 se aêlê ermez 3) saq olsun (zaman yalçyla) 4)
 şelaqî (veya kalakîlî) çirûsîn - jê re li
 hev anîn egrs degûsênê gelmek - jê re
 neqêlê (an jî bîhêlê) Allah ezasini vermesin
 (veya Allah ezasini versin) - jê stendin
 Allah ezasini vermek - jê xweş be 1) Allah
 bîrînden hoşniç olsun 2) saq olsun (zaman
 yalçyla) * Xwedê jê xweş be, lê dîsa ya
 xwe hîr saq astun, bêrn dîzêmedî kend, bil-
 dîgîni yaptî - jê xweş bîn Allah bîrînden
 hoşniç olmaq - jî dî û bî hav mehrûm neke
 Allah dîrd gûzêda zînnasîn - jî dî derlî-
 yan demeyêlê lê veki Allah dî zîllîkten bir-
 nîni versin (ağır havî şarî) ya olsun ki nul-
 san ya yîleşsîn) - (yekî) jî gub û çav kîrîn
 Allah bîrîni saqî ve kar etmek - jî heqê te
 bê der Allah hakkîndan ektîn - jî qeza û
 heloyê muhafîze bike Allah kazîdan belâ-
 dan şaklîsîn - (yekî) jî serê (...) kîm neke
 Allah ezîk etmesin (Allah yakluğunu gô-
 rtenesin) - jî te razî be Allah sêrdan razî
 olsun - jî te (an jî we) razî be ektîn olîna
 (veya olîmayî) - jî te xweş be Allah razîden
 razî olsun - jî vî dîrdî mezînlî dîrd nîşan-
 nî (yekî) nedê Allah acısını unurtmasın -
 kur li hev anîn Allah işi ralest getirmek -
 karê (yekî) li hev anîn Allah işini rast ge-
 tirmek - karê (yekî) li hev hîne Allah ver-
 sin (îva hu şê) geçîntelêre memnûniyet bi-
 dirmek (an, bozên de taklîlî) ve şaka (an
 soylentî) - karê (yekî) li hev neanîn - y ak-
 sî gûmek - karê te li hev hîne Allah işini
 rast getirsin - ked û hêda (yekî) hêredayî
 pebe Allah emeklerini eline vermesin - ked
 û kûspa (yekî) jî nîşîbê (...) nebe Allah e-
 meklerini eline vermesin - kerim e Allah
 kerim - kêmahîya te (an jî we) nedê ektîk
 alîna (veya eymayî) - kêmahîyê nedê Al-
 lah ektîklîğini göstermesin (pek gevekî olan
 bir şeyin kusuru anlatîlîken, böyle de olsa
 varlığına şükredîldîğini anlatîr) * Xwedê
 kêmahîyê nedê, lê nan jî gelek teşîn Allah
 ektîklîğini göstermesin ama, ektîkeler pek
 sıyêl - kêmahîya dostê wîsân nedê Allah
 bîyêlî dostîni ektîk etmesin - kêmahîya
 (yekî) nedê 1) Allah ektîk etmesin (Allah
 yakluğunu göstermesin) 2) Allah ektîk et-
 mesin (bîrînin yaptığı bir hizmet anlatîken
 çarî için teşekkür yollu soylentî) - kîr ku
 Allahîtan (îva kî) * baranê dîst pê kîr,
 Xwedê kur ku min sîwanî xwe bî xwe re
 anîhî yağmur başlaê, Allahîtan şemsîyê
 yanzîna almîsîn - lê bê rehîmê 1) Allah şî-
 talî versin, 2) aqîl şîfêlî dîlenek 3) Allah
 selâmê versin (yolda güçlük içinde bulu-
 nanlara iyi dilek sîza olarak soylentî) - lê

bîxe Allah ezasini alsin - lê hatîn rehîmê 1)
 Allah bîrîni esîngenek (veya korumak) 2)
 Allah (bîrîni) şîfêlî ar vermesin - lê xîstun Al-
 lah (bîrîni) çarpınak - li (...) bê rehîmê 1)
 Allah şîfêlî versin 2) Allah selâmê versin
 (yolda güçlük içinde bulunanlara iyi dilek
 sîza olarak soylentî) - li gorî dîlê her kesî
 bidê Allah herkesin gûlûze göre versin - li
 gorî dîlê (yekî) didê Allah dağîna göre kar
 ver - li gorî heqê (...) bidê Allah muştâ-
 hakkîni versin - li halê rehanîna tê rehîmê
 gûrup kuşun yûvîsîni Allah şî apor - li hev
 hîne Allah kasînet ederse - li min bîxe (an jî
 bîde) ellerîni yanzîna gelîsin - li peştî te be
 Allah vardîmenî olsun - li rûvê yekî mîze
 kîrîn 1) bîrînin işi rast gûmek 2) Allah bi-
 rîni acılamak - me jê dîy bîde (üstüne iyîlik
 saqlîk, üstüne veya üstünüze saqlîk, üstüne
 saqlîk veya üstünüze şîlahî (sîlû bi du-
 canîk) sez edîlîken, zînnasînin dîmayîni
 sôyledîğı bir iyî dîlek sozu) - me jî qewetî
 gûvân û ruhîya çavan neke Allah saq gû-
 vî (veya çî) sel gûze (veya ele) mullaç et-
 mesî) - me nîhîzê omerîdan neke Allah
 saq gûvî (veya elî sa) gaze (veya elî) muh-
 taz etmesin - mer kîr serê argo an rîhak va-
 kî dîrak - mezin e Allah bîyektîr - mî-
 radê (an jî mîrazê) wê bîke Allah bîrîn-
 dîn gûldîrsîn (evlenecek kız için) - mîya-
 ser bîke Allahîtanîmîna edîrsîn (veya erî-
 tîrsîn) - mubarek bîke 1) Allah mîbarek
 etîsin (kutlu olsun) 2) Allah mîbarek ersîn
 (onaylanıyân bir durumda elay yolu sôy-
 lentî) - muhafîze bîke Allah korusîni (veya
 saklîsîn) - nedê şermê Allah trîpîd rînasîn
 - neke 1) Allah ezasîni 2) Allah gôsterme-
 sîn (Allah kîtu bir rîyîna zîştîlanîkîni
 korusîni) 3) Allah vermesîni (bir şeyin olma-
 masî dîleğîni an îtir) * Xwedê neke, ku ew
 hîre şû jî min Allah vermesîni, gûse yîz-
 dîn - (yekî) neke nav dest û pîyan Allah
 son gûlûğî versîn - meyne serê bavkuştîyê
 me Allah dîştînanîna vermesîni - meyne
 serê gurê serê (îva Allah dîştînanîna ver-
 nesîn) - meyne serê meyarê me Allah dî-
 ştanîna vermesîn - nîşan nedê 1) Allah a-
 stînasîni, 2) Allah vîstermesîn - nîşanî (ye-
 kî) nedê Allah gôstermesîn - nok dane yê
 îedîran et var meylîni yok - nokan davê
 yê bîdrîtan kîmî kîprî hulamaz geçmeye
 kîmî ku hulamaz uçmeye - pê de tîrîje Al-
 lah ziyadesîni versîn, Allahî bal bal versîn -
 pê de rîstîni çok zengîn olînak - pê re be Al-
 lah yîrd mîstî olsun (îv) - pê ve kesî nedî-
 tîni dînya yîzî gîrmînek (kapîh bî yêde
 sîmekî kalînek) - qehîr bîke Allah kîndî
 etîni - qehîr û xezêba xwe lê bîke Allah
 kalîretîni - qehra xwe lê bîke Allah kalîretî-
 sîn - qewetê bîde te kîlîna kîvîret - reh-

ma xwe lê bike 1) Allah rahmet eylesin, rahmet olsun (amma 2) loqrığı ba' alşır = rihetiyê bide Allah rahmet verzin = rihetiyê bide (yekî) Allah rahmet verzin (uzak-
taka uzaklara anlarken söylenir) = ruhlan
meslêne naslêne Allah öldürmede eşi öldür-
müyor = ruhê (yekî) bistine Allah ezim ol-
sun = ruhê (yekî) standin (an jî girtin) Al-
lah ezim olmak = ruhê nûn bistine 1) Al-
lah ezim alşır 2) ellerim yanma gelin =
sehrê hîde Allah ezim alşır verzin = selame-
tiyê hîde Allah selamet verzin 1) aze çikan-
lar için 'Allah kazandı, beladan kurtuldu'
anlamıyla söylenir = selametiye hîde (yek-
kî) Allah selamet verzin (uzak-aka anlamıyla
anılırken söylenir) = stara xwe hîde serê
Allah kurusun = stratêdîn Allah kurtulmak
(veya sergümeşt) = (yekî) stratêdîn Allah ku-
rtulmak = şifa jê re hatiye acî şifalar
dilemek = şifaya xêrê jê re bişine Allah şifa-
lar verzin = te bîhêle 1) Allah seni koru-
sun 2) el openlerin çok olsun 3) su gibi ağız
ol = te herzar şafî bike dünya fakka dursin
= te jê xwedî (an jî xweyî) bike Allah seni
(himmetin, birşeyden korusun) = te xweyî bike
Allah seni bağlasın, Allah seni korusun
= teala Allah teala = tevî karê te be Allah
şin rast gezmên = van rojan curreke din bi
wê hîde dîtin Allah tekusma erdîsin = wî
cahê neke axa sar eger olmesem, cezum
yeterse = wan bi hev re pîr û kul bike Al-
lah bir yastika kecusim = wekal be Allah
seni inandırsın = wekil (be) 1) Allah seni
(veya ari) inandırsın 2) Allah şahidim olsun
= wekil e Allah seni inandırsın = wê bi ni-
radê wê şad bike Allah baltîrdin gultin-
sun = wî bîhêle şad olsun (şîmê yoluyla) =
wî jî dergêh û dîwanên xwe uvêliye Allah
fîmanî dergîmînan atmak = wî jî ser serê
zarokên wî kênt neke Allah (bir ne) cook-
tanin başerdan êkêk seremên = xewna (yek-
kî) wî ser xêrê gerandin Allah ruysim ku-
yuh kîmak = xêr bike hayêdî maqalê -
xêr te nezim bike Allah hayim kabul es-
sin = (yekî) xwedî (an jî xweyî) bike 1) Al-
lah bağlasın 2) Allah kurusun (veya sakla-
sın) = xweşî û rihetiyê bide Allah dîk du-
zenlik verzin = xweyî kirin Allah korusun =
yek e quzî yek e sor bir Allah bir = zane Al-
lah bir, ye bî deşîlê * Xwedê zane wê
kengê bê ne zaman geleceği Allah bilir =
zanîle 1) Allah bir (nehi deşîl) 2) Allah
derim anek = zêde bike 1) Allah artırsın 2)
Allah ziyade etür, ziyade olsun, kesonize
berêke 3) bereketi e a' iyemek yemekte o-
lanıza veya ürünlerin devşeniere iyi dilek
sozu olar söylenir = zêdeyî wî nevine serê
(yekî) 1) Allah bereketinden zâdeyin (veya es-
sergestin) 2) Allah eksikliğini göstermenin

(pek gerekli olan bir şeyin kurulu olmadığını
keş, böyle de olsa varlığına şükranlığını
anlatır) * Xwedê zêde bike, lû nan jî geluk
reş in Allah eksikliğini göstermesin can-
ekareker pek şifalı

xwedêbîn wî tanîlaşma

xwedêbîyîn wî tereştin

xwedêdan = 1. doğan, veladet 2. doğum gu-
na = a (yekî) hatin bîra (yekî) başını sal-
lama = ez çawa wê nas naklin. Xwedê-
dana wî tê bîra min emu nasî tanîsun, be-
şîmî salîmî

xwedê halîz ê olîta emacêdik

xwedêgiravî b 1. sözde, gıya, sızüm ona 2. iş
osar diye 3. ol olcak * ey Kesû ku
xwedêgiravî bevalê min e zekadışın ol-
mak adın

Xwedêhebin wî Alaha inanan kurse

Xwedêheşt wî Alaha inanan, Allahu severi kurse

xwedêhişt wî yaranaz, baş belâsî

xwedêjêstendî wî yaranaz, baş belâsî

xwedêkêristî wî yaranaz, baş belâsî

xwedênas wîtanî tanî tanî

xwedênasî wîtanî tanî tanî

xwedênehîz wîtanî 1. kurduktuz, aşis 2.
we allêhaz Allahın korkmaz, semasir,
kafî (zelen)

xwedênehîzî w 1. tanîtanîmîlik, aşis 2.
Allahın korkmazlık, azucasîlık, zelîmlîk

xwedênehîzî w Allahın korkmaz

xwedêperest wîtanî tanî tanî

xwedêperestî wîtanî tanî tanî

xwedêqîrs wîtanî tanî tanî

Xwedêwo b 1. Allah, Allahım * Xwedêwo
ey çî ye hatiye serê me? Allahım bu nedir
başımza gelen? 2. anan Allahım

xwedêyo b 1. Allah, Allahım 2. anan Allahım

Xwedêzap wîtanî tanî tanî

xwedêzanzî wîtanî tanî tanî

Xwedêhebin wîtanî Allahın inanan, aşis tanî

Xwedêheştî wî yaranaz, baş belâsî

xwe di avê re kirin bîw suya dalmak, çumek

xwe di ber re kirin bîw 1. sokulmak, zukuş-

maq 2. kalkışmak, yellenmek (yeterik, im-

kâr ve gücümü aşırı bir işe girişmek) 3. sîwe

çalmak, otay, atılmak 4. isgûzarak etmek

5. weqalîmlîmek (bir rîsaretin yararlînanak

başcasın hakkı olan bir şeyi ele geçirmek)

xwe di hev dan bîw (barbarîzê) sirtmek, sî-

lîmîmek

xwedîrandin wî yaranaz, yirtinş

xwe dîrandin jîgî yirtinmak

xwedîrêjîkirin w 1. uzanım, serliş serpilim 2.

yaşım (bir yere veya bir şey üzer ne hayli bo-

yurca uzanım) 3. yayılma işere serpe kurul-

ma 4. gerilme 5. uzanım (uzadurdu yönlî-

me veya uzadurdu hîkîte kalîmî uzanım)

xwe dîrêj kirin bîw 1. uzanmak, serliş ser-

pilîmek 2. yatmak (bar yere veya bir şey üz-

çine boyun beyazna uzanmak) 3. yayılmak (seri serpe kurulumak) 4. genişlemek * *di pal-kursiyê xwe de xwe dirêj kiribû û li rûye-kî bişîrî li min fedakirî* koltuğunda çiyile bi: getilindi, yuzume dolunmesecek bakı-yarda 5. uzanmak (vücudunu yânelmek ve ya vücudıyla birlikte kolunu uzatmak) * *cu-çêke di xwe dirêjî paçeyê eta xwe kîr ab-lasimî panceeresine bir dala uzandî*

xwe di ser re çeng kirin *bûn* üzerinden atılmak
xwe di ser re zer klîmî bûn *bûn* uzandıktan atılmak
xwe di ser re çeng kirin *bûn* üzerinden atılmak
xwedîtkirin *m* azaltılma, hırçınlaşma

xwe dix kirin *bûn* sahibi olmak, hırçınlaşmak
xwedî wêr 1. sahip, iye, malik (berhağî bir şey usrunca mülkiyeti olan) 2. sahip, emil (berhağî bir mülkiği olan kişi) * *xwedî a-gahî bulgî salubî* 3. sahip (bir iş yapmış, istenmiş veya bir eser ortaya koynus ki tse) * *xwedîyên dilanê diğûn saligleri* 4. sahip (karuyar, arka çıkan, gözeten kişi) 5. *af* hüz 6. *wedî* ku tu *xwedîyê wan î* senin hüz oldiğün vasî ar - aqlê selim sagduyû-lu - *desihûlû* aktûr sahibi - *gelek dostkîh bûn* kuzûkuzî kuzûğî dewarîk - *gotûn* söz sahibi - *gotûn xwe bûn* 1) *gotûn* er almak 2) (kerdî) *gotûnû* tutmak - *huner* 1) *huner sahibi* 2) *ama*: sahibi - *ku* *û* *bat* iş güc sahibi - *kêf* *û* *zewqê* zevki selim sahibi - *mûl* *û* *milk* mal mülk sahibi - *peyva* *xwe bûn* sözünü er almak - *qelenteke* (...) *bûn* (berhağî bir mülkiyet) kalımı olmak * *xwedî qe-lemêke pîr* sirt e çuk göçlü bir kalımı var (ye *dustê* *xwe nebûn* -line hakim olamamak (pîrcunu, kuyvetimî hesaba katmamak, vurdugunu devanmek) -ye *di xwê* *oxo* uçkur sahibi -ye *îsê* *bi* *xwe* *dihise* güç işleyen şıç. nu hîr -ye *gîrîna* *xwe bûn* arzunun er almak -ye *gotûna* *xwe* *ye* *sözine* sadık, sözünü sa-hip -ye *înzeyê* *îmza* sahibi -ye *kar* iş sahibi -ye *kar* *û* iş güc sahibi -ye *kar* *û* iş hûn -sî gücü almak -ye *mîrî* *kor* e ölü senol hîç-bî şeyin farkında olmaz -ye *peyva* *xwe bûn* sözünün er almak -ye *nîja* *xwe bûn* tirsatî olmak -ye *sebrê* *mîrê* Mîsîrê sabreden derî sî mîrîdîna *erîş* -ye *sebrê* *mîrê* (an jî *mî-lûkê*) Mîsîrê *ye* *sahredan* *derîş* mîrîdîna *er-m* s -ye *suzê* *xwe* *ye* *sözine* sadık, sözünü sa-hip -ye *xanî* *ev* sahibi

xwedîbext *af* güvencî
xwedîbûn (I) *m* 1. (ye) olmak, sahip olmak 2. i-yelek, sahip olmak

xwedîbûn (II) *m* 1. beslenme 2. yetiştirme
xwedî bûn (I) *îngê* iyesi olmak, sahip olmak
xwedî bûn (II) *îngê* 1. beslenmek 2. yetiştirme
xwedîbûyî *af* beslenmiş olan
xwedîbûyî *m* 1. besleniş 2. yetiştirme
xwedîgîr *af* *af* saygı
xwedîgotûn *af* söz sahibi

xwedîheg *af* hak sahibi
xwedîhuner *af* 1. *huner* sahibi, marifetli 2. sa-nat sahibi

xwedîk *m* ayuz
xwedîkar *af* iş sahibi
xwedîkarin *af* mülkleri
xwedîker *wêr* 1. besleyici 2. yetiştirici 3. ku-kuzî -ê *bilîrîşkan* tavukçu, tavuk besleyen kişi

xwedîkerê çiçekün *wêr* çiçekçi
xwedîkerê *hespan* *af* atçı
xwedîkerê *kullîkan* *wêr* çç-ko
xwedîkeriya *hespan* *m* atçılık
xwedîkerî *m* 1. besleyicilik 2. yetiştiricilik 3. hakimelik

xwedîkesayetî *af* emsalsizlik, gâhsiyerli
xwedîkirin *m* 1. bes 2. besleme (yiyecek ve i-çecekten sağlanma) 3. besleme (yedatma) 4. besleme (semirtme) 5. besleme, yetiştirme 6. *wer* yetiştirme (çocuk besleme, gelişip bilyimisine özen göstermek) 7. *wer* büyütmek 8. bakım, bakım yapma * *di xê* *dê* *xwedîki-rîna* zarokan *xweç* zanîbîn *anneley* çocuk bakımarî ya bilmek -*a* *kerşûkan* (devanç-lik -*a* *kuwî* *qozan* içek bûceğyibî)

xwedî kirin *îngê* 1. beslemek (yiyecek ve iç-cekten sağlanmak) 2. beslemek (yedatmak) * *ez* *dê* *bi* *destê* *xwe* *wî* *xwedî* *bikîm* *onu* *e-lunê* *besleyecem* 3. beslemek (semirt-mek) 4. beslemek, yetiştirmek * *heç* *xwe-dî* *klîm* *af* beslemek * *erî* *ajulan* *xwedî* *de-ku* *hiz* *haywan* yetiştiriyenar 5. *wer* yetiştir-mek (vücûd beslemek, gelişip büyümesine özen göstermek) 6. *wer* büyütmek 7. bak-mak bakım yapmak * *paçîj* *xwedî* *dîka* *te-maz* bakıyer (yek) - *kîrîk* *yeslup* *qîzîmek* * *xwedî* *hîke* *bi* *nurê* *xwe* *berde* *erî* *be* *le* *karğayî* *qîsûn* *gorûnî* * *xwedî* *hîke* *erî* *be* *le* *karğayî* *qîsûn* *gorûnî*

xwedîkirîna *dewaran* *m* sığirecilik
xwedîklî *af* 1. besli 2. bakımı
xwedîlêderketin *m* -e sahip çıkma
xwedî lê derketin *bûn* -e sahip çıkmak
xwedîmaf *af* nak sahibi
xwedîmal *af* mal sahibi

xwedîmîş *af* *mîş* sahibi, zıkkı
xwedînamîş *af* *namîş* sahibi, namuslu
xwedî nav *af* 1. *nav* sahibi 2. *qîzra* sahibi, *uğ* sahibi, *qîret* sahibi (bazî *ama* ve *mîlek* *an*larında *saglam* bir yeri olan, *ceğem* *her* zaman kabul etmiş kişi) 3. *îmza* sahibi (çizete, *gerç*, *gîr* *yay*larında *adım* kullan-mak yaran kişi)

xwedînekîrin *m* bakımsızlık * *dî* *nav* *wê* *xwe-dînekîrinê* *de* *şîk* *tê* *de* *heye* *ku* *zarok* *baş* *he* *bu* *hakimsizlik* *şînde* *çocugî* *îyî* *olm-a-ğî* *sûpêl*.

xwedînişîz *af* *nufuz* sahibi, *nûfuzlu* *güç* sahibi

xwedînişan *rd* 1. işaretli 2. belirli * traj neje-ke xwedînişan e hugûn belirî bir gün
 xwedînamînokirin *m* dellenme
 xwe dinomîna kirin *lêw* cellenmek
 xwe ditin *lêg* kendini bulmek (inadî ve ruhî konularda durumunu düzeltmek)
 xwedîpat *rd* pay sahibi
 xwedîqedir *rd* ögeçli
 xwedîqesûr *rd* şühelî
 xwedî rpe *rd* yerki sahibi
 xwedîrehan *rd* 1. aşya, merluwet eden 2. iyelik peşî
 xwedîsebî *rd* çocuk sahibi, çocuklu
 xwedî şiyun *rd* şükredî, kudret sahibi
 xwedî xûret *rd* şühret sahibi
 xwedîtecrûbe *rd* tecrûbe sahibi, tecrûbelî * tecrûbe sahibi olmak, tecrûbesi olmak
 xwedîti *m* iyelik, sahiplik
 xwedîxap *rd* baçlı, Hıristyan
 xwedîzarok *rd* çocuk sahibi, çocuklu
 xwedîkani *rd* hakkarî, bencil
 xwedîkani *m* hakkarîlik, bencillik
 xwedkar *rd* ömretmek
 xwedkarî *m* ömretîklîk
 xwedkarîhûn *m* ömretmekleşme
 xwedkarî hûn *lêg* ömretmekleşmek
 xwednîsîs *m* dalma kalên
 xwedza *m* es. n. ilham
 xwedzandîn *m* suslenip puslenme
 xwe odîngîndîn *lêg* suslenip puslenmek
 xweesîrandîn *m* üşütme (soğuk alma, usûyup hasta olma)
 xwe efstrandîn *lêg* usûmek (soğuk almak, üşüyüp hasta olmak)
 xweewadînkûkirin *m* kendini acındırma
 xwe eydalokî kirin *lêw* kendini acındırma
 xweesartîn *m* üşütme (soğuk alma, usûyup hasta olma)
 xwe esartîn *lêg* usûtmek (soğuk almak, usûyup hasta olmak)
 xweewiqandîn *m* 1. keçîrî: avuma 2. ayulama, eğlenme, eğlenme 3. sallama (vaktinî hoş ve yararlı işlerle uğraşarak geçirme, savsaklama)
 xwe ewiqandîn *lêg* 1. kendini avutma 2. ayulama, eğlenmek, eğlenmek 3. sallama (vaktinî hoş ve yararlı işlerle uğraşarak geçirmek, savsaklanmak)
 xweewle *rd* kendine güvercin
 xweewleyî *m* eğ güvercin
 xweewîrukîkirin *m* kendini acıdırma
 xwe feqîrokî kirin *lêw* kendini acıdırma
 xwe ferz kirin *m* kendini dayama (kendî erdîgîni yaptırmakta direnme)
 xwe ferz kirin *lêw* kendini dayamak (kendî erdîgîni yaptırmakta direnmek)
 xwe fîlîkandîn *rd* 1. kendini kurtarma 2. başını kurtarma (geçimini sağlayacak bu durumda gelme)

xwe fîlîkandîn *lêg* 1. kendini kurtarmak 2. başını kurtarmak (geçimini sağlayacak bu durumda gelmek)
 xwe fîrîkandîn *m* kırıma (kalçaların iki yana sallanarak oynama veya yürüme)
 xwe fîrîkandîn *lêg* kırınmak (kalçalarını iki yana sallayarak oynamak veya yürümek)
 xwe fîros *rd* 1. çirîl keçi, lanet
 xwe fîrosî *m* çirîlçilik, lanet
 xwe gal kirin *lêw* ziplayıp zırmak
 xwegehînk *rd* 1. oportünist
 xwegehînkî *m* oportünizm
 xwe gemîrindîn *lêg* yatağa kırınmak
 xwegî *rd* 1. izimel, otomatik, mekanik
 xwegîrî *m* oz taze
 xwegîrî *m* otomatik
 xwe germîlîdan *lêw* kendini sıcak tutmak şekilde giymek
 xwegîrî *m* otomatizm
 xwegîvîzandîn *m* ağızma
 xwe gevîzandîn *lêg* ağızmak
 xwegîvîzkîrîn *m* ağızma
 xwe gevîzkî kirin *lêw* ağızmak
 xwegîrî *m* otomatizm
 xwegîhîndîn *m* 1. ulaşma 2. kendini yetiştirme
 xwegîhîndîn *lêg* 1. ulaşmak 2. kendini yetiştirmek
 xwegîhîndî *rd* zord *m* yetiştirmiş
 xwegîjîkirin *m* 1. şişirme (bazı böcekler saldırmaya uğradıklarında bütün uzantı ve eklemelerini dışarıya korkutup ürütmeyecek biçimde yayarak genişletme) 2. gurkılma (çekerek hindi kabarmak) 3. diklenme, kabarmaya davranmak, horozlanma 4. gerdan kırma (büyük-lük tasla: bir durum olma)
 xwe gîjî kirin *lêw* 1. şişirmek (bazı böcekler saldırmaya uğradıklarında bütün uzantı ve eklemelerini, dışarıya korkutup ürütmeyecek biçimde yayarak genişletmek) 2. gurkılmak (çekerek hindi kabarmak) 3. diklenmek, kabarmaya davranmak, horozlanmak 4. gerdan kırılmak (büyük-lük tasla: bir durum olmak)
 xwegîkîrî *rd* 1. şişirik 2. diklenme, kabarmış olan
 xwegîvîvîjîkirin *m* diklenme, kabarmaya davranma
 xwe gîjîvîjî kirin *lêw* diklenmek, kabarmaya davranmak
 xwegîlîkkîrîn *m* çoroklanma (yılan için, halkın durumunda bulunup toplanma)
 xwe gîlîk kirin *lêw* çoroklanmak (yılan için, halkın durumunda bulunup toplanmak)
 xwegîrî *rd* kendine hakim, soğukkanlı, direngen
 xwegîrî *m* oz saygı
 xwegîrîkîrîn *m* 1. (kendini) yaza çekme, esatlamaya 2. kendini dirhem dirhem satmaya (çok nazîl davranma) 3. mirin kurtu erce
 xwe giran kirin *lêw* 1. kendini nazî çekmek,

cezlannak 2. kendini dîtinê dirîtan satînak (çek rezîl daveranmak) 3. mir n kir n ernek
xwegirêdan *w* 1. keşîni baglana 2. giyanip kuşanma 3. takana, kuşanma (sêlah vb kuşanma.)

xwe girê dan *êw* 1. kendini baglamak 2. giyanip kuşanmak, kuşanmak * **ji hu dîlanê xwe girê dabû** dîlêxê xatîkê reş kuşanmîştî 3. takanak, kuşanmak (sêlah vb kuşanmak)

xwegirêdayîn *w* 1. giyanip xusana 2. kuşana
xwe giro nêro kirin *êw* sînîlennak, diklennak

xwegirtin (I) *w* 1. kendina tutma, tuturina 2. kendina tana, kendinê hâkîm olma 3. tuturina (kendinê bir yer saglana) 4. tutma (dînenaci ve yetkîni alîna olma) 5. tutma olma 6. sîki durma, 7. kendini topalana, kendini toplama (durumunu düzelmek) 8. yûcûtu tutma, zengînîzme, kêşey, dîtinu (zengîn olma) 9. wer frenleme 10. alışma, şaşlanma

xwegirtin (II) *w* 1. ortuna (kadîni, erkeğ n görmeme) için başına ve yüzünü örtmece) 2. kapama, carala **girtê** 3. gelinlik edme (veya bûna)

xwe girtin (I) *êgh* 1. kendini tutmak, tutulmak 2. kendini tutmak, kendine hâkîm olmak 3. tutulmak (kendine bir yer saglamak) * **rewşa wê gelek buş e**, xwe ji wê girtîye daruma geyet reş, mada tutulmuş 4. tutulmak (sîkîtinu ve yetkîni alîna olmak) * **bi zêrekê karîbû** di şulî xwe ji desthilatîyê bigire (ki yil zar kendini okullarda tutulubû) 5. hazin olmak 6. sîki durmak * **xwe bigirê** va ez hatim sîki dur ber geyanar 7. kendini topalayanak, kendini toplamak (durumunu düzelmek) * **berê halê wî ne xweş bû**, nîka xwe girtîye adamî durumî reş deşîdî, şudî kendinî topalana 8. yûcûtu tutmak, zengînleşmek, kêşey donmek (zengîn olmak) 9. **wer** frenlemek 10. alışmak, şaşlanmak * **carek xwe wer girtîye naguhire** bir kere alıştı, deşîzmez

xwe girtin (II) *êgh* 1. ortuna (kadîni, erkeğ n görmeme) için başına ve yüzünü örtmece) * **keçik bû pazdeh salê xwe girtî** kız on beş yaşına gelince ortuñdî 2. kapamak, çarşafa girmek * **xwe ji tîrîkê digire** adamîdan kapanyor 3. gelinlik etmek (veya tutmak) * **bîka me hîna ji xwe digire** başın gelin hîs gelinlik ediyor

xwegirtî (I) *w* 1. tutulmuş, otulmuş, güçlenmiş olan 2. loğmuş tabî 3. sığın 4. cîmî 5. çîne kapamak -yê (yekî) **kîna** (barice) tabî olan

xwegirtî (II) *w* 1. örtük 2. karah, çarşafî
xwegirtûn *w* 1. ortmuşluk 2. cîmîlik 3. çîne kapamak

xweguherandin *w* kendini deşîstîme

xwe guherandan *êgh* kendini deşîstîmek

xweguherîn *w* kendini deşîstîme

xweguher *w* deşîstîmî

xweguherîf *w* xerî kendinî deşîstîme

xweguherok *w* kendini deşîstîme, kendinî aktaran

xweguherokîtin *w* cezdanna

xwe guhê kirin *êw* cezdînmak

xweguvasîn *êgh* kendinî sikna, xusana

xwe guvayîtin *êgh* cezdin edînak, aktînmak

xweguvasîlî *w* sîkîncûş olma

xweh *w* 1. kız kardeş 2. kız kardeş (yavaş küçük olan) 3. **were** kız kardeş taralarında çek deşîr verden otak bir bağ bu unanlardan her biri

xweha dîtinaniyê *w* hemşîre

Xwe hatîz *w* alîna ismarîtmak

xwehay *w* temkînlî, kendinî bilen

xwehaybûn *w* temkînlî olma

xwehay bûn *êgh* temkînlî olmak

xwehayî *w* terakîm

xwehazîrkîtin *w* 1. kendinî hazîrlama, hazîrlama 2. toparlama (bir işi, bir karekîti yapma) ya hazîr duruma gelme

xwe hazîr kirin *êw* 1. kendinî hazîrlamak, hazîrlanmak 2. toparlama (bir işi, bir karekîti yapmaya hazîr duruma gelmek)

xwehebin *w* kendinî seven

xwehebinî *w* kendinî sevene

xwehebdandî *w* karuma

xwe hefdandî *êgh* koruma

xwehejandî *w* salîma (yûrîken uyumlu hareketlerle hafîçe bir yandan bir yana eğîme)
xwe hejandî *êgh* salînmak (yûrîken uyumlu hareketlerle hafîçe bir yandan bir yana eğîmek)

xwehekandî *w* kendinî, sîrtine, sîrtînmek

xwe hekandî *êgh* kendinî sîrtmek, sîrtînmek

xwehênkkîtin *êw* hamamî yapma, banyu olma, yıkama

xwe hênami kirin *êw* hamamî yapmak, banyu almak, yıkamak

xwehênmdandî *w* kapuma

xwe hênmdandî *êgh* korumak

xwehermend *w* hîkîmet

xwehesikandî *w* (kendine) bulaşîtma

xwe hesikandî *êgh* (kendine) bulaşîtmak

xwehesikandîlî *w* 1. (kendine) bulaşîtmış olan 2. bidandî (yûzama çok pulîv veya buya sîzmüş kadîni)

xweheyî *w* saşîm

xwehez *w* 1. özgever, nîzîstî 2. **were** kardeşî
xwebezî *w* 1. özgeverlik, nîzîstîlik 2. **were** kardeşîtin

xwehêkkîtin *w* salînmak (salînmak, hamak v. de kendinî salîtma)

xwe hêl kirin *êw* salînmak (salînmak, hamak v. de kendinî salînmak) * **were emî herîn parkê hînek** xwe hêl bîkin gel parka gidip salîmca salîmahîm

xwehênkkîtin *w* salîlennak

xwe hênik kirin *lêw* serinlemek
 xwehênsakirin *m* diltenine
 xwe hêsa kirin *lêw* dihenmek
 xwehêsrakikirin *m* xerabîni acindirina, kerdin zayallîga vermê
 xwe hêsaokî kirin *lêw* kerdin acindirina kerdinî zayallîga vermek
 xwehêvîşandîn *m* 1. kerdin koruma, kaşuma 2. sakinma, çekinme
 xwe hêvîşandin *lêg* 1. kerdin kutumak, korumak 2. sakinmak, çekinmek
 xwehêvotîn *m* ez öğretilim
 xwehêvotî *ef* ez öğrettim
 xwehêvotî *m* kız kardeş
 xwehilavêtin *m* 1. ziplama 2. tepinme (ofke ve sevincini vuracak davranışlarda bulunma) 3. ayuzun olama
 xwe hilavêtin *lêg* 1. ziplamak 2. tepinmek (ofke ve sevincini vuracak davranışlarda bulunmak)
 xwehilavêtina *hilad* *spici* yüksek atlama
 xwehilavêtandin *m* çemrenme (kolları veya etekleri sıvamak, toplama)
 xwe hilçinandin *lêg* çemirmek (kolları veya etekleri sıvamak, toplama)
 xwehilidan *m* 1. ziplama, oynama 2. çemrenme (kolları veya etekleri sıvamak, toplama)
 xwe hildan *lêg* 1. ziplamak, oynamak * li her daholê xwe rind hildandin dabu, ênûnîrî yî ziplayandî 2. çemrenmek (kolları veya etekleri sıvamak, toplama)
 xwehilikutandin *m* tepinme (ofke ve sevincini vuracak davranışlarda bulunma)
 xwe hilkutandin *lêg* tepinmek (ofke ve sevincini vuracak davranışlarda bulunmak)
 xwehilpekandin *m* fırlama, ziplama
 xwe hilpekandin *lêg* fırlamak, ziplamak
 xwehlag *m* kız kardeş
 xwehîsîn *m* darkîna vanna (kendi) fêrk etimê
 xwehîtiya dilwanîyê *m* hemşerîkî
 xwehjin *m* baldîz
 xwehk *m* kız kardeş
 xwehmêr *m* gormec
 xwehr (I) *m* kız kardeş
 xwehr (II) *bu* xwez (II)
 xwehr hîln *bu* xwez hîln
 xwehremend *m* hucumet
 xwehîr *bu* xwezî
 xwehîşî *m* sul kardeşî (kız için)
 xwejêrkirin *m* zayıflama, kilo vermê
 xwe jar kirin *lêw* zayıflamak kilo vermek
 xwe jê avêtin *lêw* (bir yerdên) kerdin atmak
 xwe jê berdan *lêw* 1. -den başîya atlamak 2. -den başarmak (kadın için)
 xwe jê berredan *lêw* (hiçî) yalnız bırakmak
 xwe jê dan berdan *lêw* (kocası) kerdin başarmak
 xwe jê dan pay *lêw* 1. -den uzak durmak 2. -den

geri çekilmek, geri durmak 3. alakayı kesmek
 xwe jê dîcin *lêw* 1. (birinden) saklanmak 2. (birini) azalmak
 xwejêdûrdin *m* 1. -den uzak durma 2. -den kaçınma, imtina, imtina etme 3. -den geri durma, sakınma 4. -e mesafeli yaklaşma
 xwe jê dîr dan *lêw* 1. -den uzak durmak 2. -den kaçınmak, imtina etmek * xwe ji tişlên xetemek dîr dide tehlîkeli şîşîden kaçînyor 3. -den geri durmak, sakınmak 4. -e mesafeli yaklaşmak
 xwe jê dîr girtin *lêw* 1. -den uzak durmak 2. -den kaçınmak, imtina etmek * xwe ji tişlên xetemek dîr dide tehlîkeli şîşîden kaçînyor 3. -den geri durmak, sakınmak
 xwejêdûrkirin *m* 1. -den uzaklaşma 2. -den kaçınma, imtina etme 3. -den geri durma, sakınma 4. -e mesafeli yaklaşma
 xwe jê dîr karin *lêw* 1. -den uzaklaşmak 2. -den kaçınmak, imtina etmek * xwe ji tişlên xetemek dîr dide tehlîkeli şîşîden kaçînyor 3. -den geri durmak, sakınmak 4. -e mesafeli yaklaşmak
 xwejêfîlîhundin *m* 1. -den kurtarma 2. sırtından atma (başından sıvma) 3. kösteği kuma (bağlı bulduğuşu yerde ilişkisini kesme)
 xwe jê filîandin *lêw* 1. -den kurtarmak 2. sırtından atmak (başından sıvma) 3. kösteği kurtarmak (bağlı bulduğuşu yerde ilişkisini kesmek)
 xwejêgirtin *m* 1. -den uzak durma 2. -den uzak kaçma 3. ilişkisini kesme 4. kaçma, kaçgöçe uyma (kadınların erkeklerle görüşmelerini, anlara oturup konuşmalarını)
 xwe jê gîrûn *lêw* 1. -den uzak durmak 2. -den uzak kaçmak 3. ilişkisini kesmek 4. kaçmak, kaçgöçe uymak (kadınlar için) * hûk xwe jî sezûrê xwe dîgire gelin kayin babasından kaşîyor
 xwejêkarin *m* -den ilişkisini kesme, selâmî sabîhî kesme
 xwe jê kirin *lêw* -den ilişkisini kesmek, selâmî sabîhî kesmek * xwe ji me kîr hîzîmê selîrîmî sabîhîmî kesî
 xwejêparêz *ef* -den sakınma
 xwejêparêzî *m* -den sakınma
 xwe jê re donîn *lêw* (harîne) boyan eğmek
 xwe jê re eşûnîn *lêw* -e ilgilenmek
 xwe jê rihet kirin *lêw* (birinden veya bu şeyden) kurtulmak, başından atmak
 xwe jê saff kirin *lêw* (birinden veya bir şeyden) kurtulmak
 xwe jê sûştin *lêw* 1. (bu şeyden) el ayak çekmek 2. yuze çıkmak, aste çıkmak
 xwe jê sûştî demîstîn *lêw* zeytin yağı gibi astete çıkmak
 xwe jê vedan *lêw* 1. (birinden) sakınmak, korumak 2. çekinmek davranmak
 xwe jê vedtîn *lêw* 1. (birinden) saklanmak 2. (birini) atlamak

xwe jê weşandin *êw* dijêrsinê xanînan kesmek
 xwejêbirker *al* amûran
 xwejêbî karîlî *w* 1. dîtin (bir şeyi yaqênaz
 duruma gelîne) 2. ralmak, kerdinden geçme
 3. kulakları paslanma (çakları heri müzik
 dinlememiş olma) 4. yozlaşma, asanlıqla ol-
 ma, uzundan uzaklaşma
 xwe ji hîr kirin *êw* 1. ucelmek (bir şeyi ya-
 pınaz duruma gelmek) 2. ralmak, kendin-
 den geçmek 3. kulakları paslanmak (çakları
 heri müzik dinlememiş olmak) 4. yozlaş-
 mak, asanlıqla olmak, uzundan uzaklaşmak
 xwejêkkirin *w* silâs.Zilman
 xwe ji çek kirin *êw* *si* silâhsızlanma
 xwejêkkirin *al* silâhsızlanmış olan
 xwe ji dest dan *êw* teslim etmek
 xwejmêr *w* bilgisayar, kompüter
 xwe ji para dan *êw* ger, durmak
 xwejêsilehkirin *w* silâhsızlanma
 xwe ji sîleh kirin *êw* silâhsızlanmak
 xwejêsilehkirin *al* silâhsızlanmış olan
 xwejîyan *w* *êw* yemek
 xwejîr *w* *êw* yemek
 xwejînenîgarîyî *al* toob yag'atik
 xwejînenîgarî *w* âşyaşan uykuşu, otobîşo-
 nî
 xwejînaname *w* otobiyografi
 xwejînanameyî *al* otobiyografî
 xwe jîr dîtin *êw* akılı geçirmek
 xwe jîrîk dîtin *êw* akılı geçirmek
 xwekani *êw* ben içme
 xwekaniî *êw* ben içmeçak
 xwekarîkirin *w* kendini hazırlama, hazırlama
 xwe kar kirin *êw* kendini hazırlamak, hazı-
 rlanmak * siwaran xwe kar kirin siwarler
 kaşu hîdîhî
 xwekaşkirin *w* sürütme
 xwe kaş kirin *êw* sürütme * ji ser zikê xwe
 me xwe kaş kirî *êw* xelas bûn karnava-
 lînde sürütme kutulduk
 xwekerkirin *w* 1. kendini sesizliğe verme 2.
 sesini çıkarmama, susup olma 3. içme ka-
 pama (veya içme çekilme)
 xwe kekirin *êw* 1. kendini sesiz içe ver-
 mek 2. sesini çıkarmamak, susup olmak 3.
 içme kapamak (veya içme çekilmek)
 xwekerkiri *al* susup, susup olmaç olur
 xwe keşso mayso kirin *êw* suslenip suslen-
 mek
 xwekêmdîtin *w* kendini uşağı görmek, kendini
 küçümseme
 xwe kêr dîtin *êw* kendini uşağı görmek,
 kendini küçümsemek
 xwekêmdîtinî *êw* uşağılık duygusu
 xwekêşandin *w* uşarman, izarlama
 xwe kêşandin *êw* izarlanmak, izarlmek
 xwe kîlari kirin *êw* kasaklanmak
 xwe kîlî *êw* kulqin kirin *êw* suslenip suslen-
 mek

xwekipirîn *w* kendini kasma
 xwe kip kirin *êw* kendini kasmak
 xwe kirin dur *êw* kuzalmak kendini kasmak
 xwe kirin girê *êw* bûzûlmek
 xwe kirin girêk *êw* bûzûlmek, soğuktan kou-
 duşu tutmek
 xwe kirin kum *êw* 1. toplanmak 2. küremek
 (hayvanlar için, sıcakta veya soğukta ekle-
 siyle buharı sokulup toplanmak)
 xwe kirin rê *êw* yola kay ulmak
 xwekîşandin *w* tartınma, tartıma
 xwekîşandinî *êw* tartımak, tartılmak
 xwekîşandinî *w* diklenme, dik çeme (birne
 karşı tara bir davranışta bulunma, karşı gel-
 me, kaşa tutma)
 xwe kîşîşandinî *êw* diklenmek, dikleşmek
 (birine karşı tara bir davranışta bulunmak,
 karşı gelmek, kaşa tutmak)
 xwe kîşe kirin *êw* keselenmek
 xwekokandin *w* 1. suslenme, susleniş (kendî-
 ni susleme) 2. bezeme
 xwe kokandinî *êw* 1. suslenmek (kendini sus-
 lenmek) 2. bezeme
 xwekokandî *al* suslenmiş
 xwekokkirin *w* suslenme, susleniş (kendini
 susleme)
 xwe kok kirin *êw* suslenmek (kendini susle-
 nme)
 xwe kolani kirin *êw* kaleniyelenmek
 xwekontrol *êw* *êw* denetim
 xwekuş *al* antihar eden, mütelim, kurdan âd-
 dîr
 xwekuşane *al* antiharçarı
 xwekuşî *w* antihar
 xwekuşkirin *w* (kendî) saçını başını volma
 xwe kur kirin *êw* (kendî) saçını başını yol-
 mas
 xwekuşî *w* 1. kendine kıyma, canına kıyma,
 'kendini öldürme, antihar etme 2. canına kıy-
 ma (gözüden fazla iş görecek sendin' lafı
 yorma)
 xwe kuşin *êw* 1. kendine kıymak, canına
 kıymak, kendini öldürmek, antihar etmek 2.
 canına kıymak (gözüden fazla iş görecek
 kendini fazla yormak)
 xwekuşî *al* antihar etmiş, mütelim, kendini
 öldürmüş olur
 xwe kulan hev *êw* 1. (birbirine) sokulmak 2.
 küremek (hayvanlar için, sıcakta veya soğu-
 kta ekleşmeyle bir birine sokulup toplanmak)
 xwelepel *w* yarı sunmuş atış
 xweleqandin *w* debelenme (çirginima, tep-
 me, kumlanma)
 xwe lûşandinî *êw* debelenmek (çirginmak, te-
 pinmek, kumlanmak)
 xwe lêrandin *w* pûşme (bir şeyi kendine sipet
 edereksaklanma)
 xwe lotandinî *êw* pûşmek (bir şeyi kendine si-
 pet edereksaklanmak)

xwelêwêbandîn *m* salama fiyûrîken uyumlu hareketlerle harîfçe bi yandên bir yî mî egîlme)

xwe lewêbandîn *g*h salamanak f) ûrûrken u yandî haretêlêlê hêlîfçe bir yandên hîr yî mî egîlme)

xwelezandîn *m* çabuklaşmî, terleşme

xwe lezandîn *g*h çabuklaşmak, tez esmek

xwe lê avêtîn *f*êw kendinî yere danak

xwe lê bi keyş kirîn *f*êw kurulanak (sofîyaya çalotça oturmak)

xwe lê dananîn *f*êw 1. bîmînarîlikten gelmek 2. uca (veya sarî) çavimnek

xwe lê danîn *f*êw 1. aşmîlik göstermek 2. -e gelmek * xwe li kerîyê danîn duymamazîliktar gelmek 3. vîrînak (sofîyudan başka hîqûmda gûrîmnek) * xwe li dînîyê danîye kendinî dehlîge vîrîmîs

xwelêder *m* savastî birbirîne soldî mî savî terî xwelêgeran *m* sarîlîg (bîrîne sarîlîma)

xwelêgerandîn *m* -e sarîlîma (bîbîrîm, kucaklîma)

xwe lê gerandîn *f*êw -e sarîlînak (bîbîrîmî kucaklanînak)

xwelêgîrî *m* sîgîrî

xwelêgîrî mî, tutumîna fîtûp bînakîlîma, sarîlînak veya asîlînak 2. (bîrîne) sîgîrîna (gûverîne, yandîn îsteme veya uqîpî) 3. -e baqlîlîma, ûmut baqlîlîma

xwe lê gîrîlî *f*êw 1. tutumînak (fîtûp bînakîlîmînak, sarîlînak veya asîlînak) 2. (bîrîne) sîgîrînak (gûverînek, yandîn îsteme veya ûmutînak) 3. -e baqlîlînak, ûmut baqlîlînak

xwelêgîrî fî *m* sîgîrî

xwe lê gur kirîn *f*êw dîrt eîle sarîlînak, îşe koyîlîmak

xwe lêk dan *f*êw gûreşînek

xwe lê kirîn xweyî *f*êw 1. -e sarîpî, emînek, sarîpî çîkînak 2. orîlî olînak, îlîgî gesterînek

xwe lê lefandîn *f*êw sarîmalîlîmînak

xwelêpîçan *m* sarîlîma, sarîlîs (bîrîne sarîlîma)

xwelêpîçandîn *m* 1. sarîmalîlîmîna 2. sarîlîsî (bîrî mî kucaklîma)

xwe lê pîçandîn *f*êw 1. sarîmalîlîmînak 2. sarîlîlîmak (bîrî mî kucaklîlîmak)

xwe lê qewîmîndîn *f*êw (bîrî şeye) gûreşînek

xwe lê qîrîse kirîn *f*êw (bîrî şeye) gûreşîmek, yeîlîmînek

xwe lê rakîşandîn *f*êw -e dîkîlîmînek

xwe lê şîbandîn *f*êw kendinî benzerîmek, benzemîye çalîşmak

xwe lê telandîn *f*êw 1. parîyîna yîtmînak 2. anîsîce yaklîşîmînak 3. çaktîmîndîn seyîrîmînek

xwelêweranîn *m* kucaklîyîna

xwe lê weranîn *f*êw kucaklîlîmak

xwelêxîstîn *m* 1. (kendinî bîrî şeye) vîrîmîs, (bîrî şeye) çarîpîna, deqlîme 2. (bîrî şeye) gûrîmîs 3. kendinî kaydetîme

xwe lê xîstîn *f*êw 1. (kendinî bîrî şeye) vîrî-

mak, (bîrî şeye) çarîpînak, deqlîme 2. (bîrî şeye) gûrîmîs * xwe li kar xîstî îşe gûrîsî 3. kendinî kaydetîmek

xwelêxweşkirîn *m* yaranîna

xwe lê xweş kirîn *f*êw yaranîlîmak

xwe li avê xîstîn *f*êw soya vîrîpî gûreşînek

xwe li her gîrtîn *f*êw 1. dayanîmak, duyîmîzî-bîlîmîk 2. ûstîmînek

xwe li her xîstîn *f*êw orîlî olîlîmînak

xwe li herê pehnî kirîn *f*êw 1. (bîrî hîqûmî bîrî şeye) kucaklîlîmak 2. kucaklîlîmak (sofîyaya çalotça oturmînak)

xwe li herê xwesî kirîn *f*êw 1. (bîrî hîqûmî bîrî şeye) kucaklîlîmak 2. kucaklîlîmak (sofîyaya çalotça oturmînak) * xwe li her xwarînê xweş kirî vîrîmîsî kuralîdu

xwe li bîrîretîyê danîn *f*êw kendinî gûyretî-sîzlîge vîrîmîk

xwe li bonîkîyê danîn *f*êw kendinî aptalîlîga vîrîmîk

xwe li deng gîrtîn *f*êw sesî teklîpî etîmîk

xwe li eksê danîn *f*êw mîladî bîmînek

xwe li êrdê danîn *f*êw 1. yere ûtmîk 2. mîşî yîrîmîk

xwe li êrdê xîstîn *f*êw zîplîlîmînak

xwe li evdîlîyê danîn *f*êw çîplîlîga vîrîmîk

xwe li hembêza hev danî *f*êw kucaklîşîmînak

xwe li hev gîjî kirîn *f*êw dîkîlîmînek, dîşleşîmîk, restîleşîmîk (bîrîne karîî tersî bîrî dîvîrî-nîstî balîmînak, karîî gelîmek, kafîlî utîmînak)

xwe li hev rakîşandîn *f*êw dîkîlîmînek, dîkîleşîmîk, restîleşîmîk (bîrîne karîî tersî bîrî dîvîrî-nîstî balîmînak, karîî gelîmek, kafîlî utîmînak)

xwe li hev şaşî kirîn *f*êw 1. şaşîlîmîlîmînak 2. kîrîmî şaşîmînak

xwe li hev weranîn *f*êw kucaklîşîmînak

xwe li îngê danîn *f*êw mîladîşîmînak

xwe li kar kîrî *f*êw hazîlîlîmînak

xwe li her î bîlîyê danîn *f*êw kendinî saqlîlîga vîrîmîk

xwe li kereqlîyê danîn *f*êw kendinî aptalîlîga vîrîmîk

xwe li kerîyê danîn *f*êw 1. kendinî saqlîlîga vîrîmîk, kendinî duyîmînazîlîga vîrîmîk 2. duyîmînazîlîktan gelîmek, orîlarda olîmîmînak

xwe li kerî danîn *f*êw kendinî saqlîlîga vîrîmîk, kendinî duyîmînazîlîga vîrîmîk

xwe li kerîyê danîn *f*êw 1. kendinî saqlîlîga vîrîmîk, kendinî duyîmînazîlîga vîrîmîk 2. duyîmînazîlîktan gelîmek, orîlarda olîmîmînak

xwe li kîbrîyê danîn *f*êw kîbrîlîk restîlîmînak

xwe li korbîmî danîn *f*êw kendinî gîkîmî-mîzlîge vîrîmîk

xwe li laqlîyê danîn *f*êw kendinî dîşleşîlîge vîrîmîk

xwe li mîranîyê danîn *f*êw erîkîkîlîk tasîlîmînak

xwe li mîrîkî danîn *f*êw çîlî nîmîrîsî yapîmînak

xwe li mîrîfî danîn *f*êw çîlî nîmîrîsî yapîmînak

xwe li nazûwan danîn *êw* kendini naza çekmek
xwe jê nelûhîstînê *danîn* *êw* salmezîlîge ge-
tirmek (veya salmezîlîkten gelmek)

xwe li nenasîyê danîn *êw* tarîmahlîktan gel-
mek

xwe li nekewşînê danîn *êw* kemana baxşelîge
vurmak

xwe li nezanîyê danîn *êw* 1. kendini cahilli-
ge vurmak 2. anlamsızlıktan gelmek, bilmez-
lenmek 3. anlamsızlıktan gelmek 3. kendini ib-
hên dorheft sarmak (çok nazlı davranmak)

xwe li pê negirtin *êw* 1. ayakta durmamak
2. o duvar sena, bu duvar bena

xwe li ser lîngan girtin *êw* 1. ayakta durmak
(veya durabilmek) 2. basmak (kayışık çocuk-
lar için ayakta durabilmek) -

xwe li serê pehmî kûltî *êw* kurulmak (sefa-
ya rahîreş oturmak)

xwe li serwerkî herdan *êw* balıklara atılmak

xwe li stûyê hev dan *êw* (barbarce) sarılmak

xwe li xaniyê danîn *êw* 1. anlamsızlıktan
gelmek 2. onlarda olmamak

xwe li xamî *danîn* *êw* 1. anlamsızlıktan gel-
mek 2. onlara olmamak

xwe li xewokîyê danîn *êw* kendini aptallığa
vurmak

xwe li xerexavîyê danîn *êw* kendini aptalli-
ğa vurmak

xwelîya qewaq *w* m kîl

xwelîya ser *w* et toprak, holluk

xwelî *w* 1. toprak 2. kül, atas külü 3. kül (yan-
mış bir yanarda kalıntı) 4. *w* maldûya (en
çok bağılda görülen bir birk hastalığı) 5.

w toprak (topraktan yapılmış olan) * xaniyê
ku hanê wan xwelî ye toprak duma evler -

di destan de bûn zêî hergeşe geşîrîse ba-
şarîli olmak, çok sarış olmak ~ kîşundîn
toprak çekmek - li (yekî) yazîk (kinama an-
latır) - li (yekî) he yazîklî olon ~ serê (he)

yazîk (kinama anlatır) * xwelî li serê te 1)

yazîk sana, yuh sana 2) yere batısın (veya
yere batsın) - li ser kûrê te he? külle: başu-
da p. u. alısın! - li serê (yekî) bîn külle her-
şîna olmak -ya her agirê miruv ji gost û

birincê xelkê çêtr e nuzî kendî kulana e-
ta lînc bar şewîye değıştîme weli -ya adarê

çêtr e ji cêkê kewarê marî gelî m, kîtlîk
bîttî demekor -ya lîxek tozan -ya gîl kîl

toprak -ya heft gundan li porê pozblîn-
dan koronî nêza bîn lanet olon -ya jûs-
pîsî tozan -ya surîk *w* et toprak

xwelîdanîk *w* 1. zelîk, kut tablası, tabla, sig-
na tablası 2. çöllük (külün konulduğu yer)

xwelîk *w* 1. toprak, kül 2. maldûya (en çok
bağılda görülen bir birk hastalığı)

xwelîklîtin *w* topraklama

xwelî kîrîn *êw* topraklanmak

xwelîklîti *w* topraklanma şolan

xwelîlîser *b* 1. yazîk, yuh sana (kinama anlatır)

2. yere batısın (veya yere batsın) 3. aptal
xwelîlîsera *b* yere batısın (veya yere batsın)
xwelîeng *w* toprak rengi

xwelîfîşkî *w* koyu toprak renklî

xwelîser *b* 1. yazîk (kinama anlatır) * tu xwe-
lîser j yazîk sana 2. yere batısın (veya ye-
re batsın)

xwelîsark *w* 1. ateş külü 2. külü su

xwelîlîbandîn *w* salınma (yürürken uyumlu ha-
reketlerle hafîce bir yandan bir yana eğilme)

xwe lîlîbandîn *êw* salınmak (yürürken u-
yumlu hareketlerle hafîce bir yandan bir
yana eğilmek)

xwelîqandîn *w* kîrîna, kîvîna (çalçaları
iki yana sallayarak oynama veya yürüme)

xwe lîqandîn *êw* kîrîlmak, kîvîrmak (çalç-
aları iki yana sallayarak oynamak veya yür-
tmek)

xwelîcîkandîn *w* 1. kîvîrma (çalçaları iki ya-
na sallayarak oynama veya yürüme) 2. atas
uns gîmek (atılmış, mahcup bir biçimde)

xwe lûcîkandîn *êw* 1. kîvîrmak (çalçaların i-
ki yana sallayarak oynama veya yürüme) 2.
atas tîrs gîmek (atılmış, mahcup bir bi-
çimde)

xwelîfîklîti *w* lîfîlenmek

xwe lîf kîrîn *êw* lîfîlenmek

xwelîfîklîrîn *w* lîfîlenme, keşelenme

xwe lîfîkîrîn *êw* lîfîlenmek, keşelenmek

xwelîsîkandîn *w* 1. kîvîna (çalçaları iki ya-
na sallayarak oynama veya yürüme) 2. süzül-
me, süzülüş (uyumlu ve salınarak yürüme) 3.

yoze gîmek (sevimli, alımlı görünme)

xwe lûsîkandîn *êw* 1. kîvîrmak (çalçaları i-
ki yana sallayarak oynama veya yürüme) 2.

süzülmek (uyumlu ve salınarak yürüme) 3.
yoze gîmek (sevimli, alımlı görünme)

xwemakyajkîrîn *w* hoyanma, makyajlama

xwe makyaj kîrîn *êw* hoyanmak, makyaj-
lanmak

xwemal *w* 1. özel, hususî, şahsî, kişiyê îşel (bir
kîşîye îlgîlîndîre) veya kîşîye atî olan) * ep-

yayê xwemalî hususî eşya 2. değıgin, atî

xwemalîbûn *w* atî olma

xwemalî bûn *êw* atî olmak

xwemalîştîn *w* sîlîrîme (kendini sîlîrme)

xwe malîştîn *êw* sîlîrîmek, kendini sîlîrîmek

xwemalî *w* 1. özel, hususî, şahsî, kişiyê îşel,
kendine özel (bir kişiyê îlgîlcîndîren) veya kî-

şîye atî olan) * ez îşê vî îşevîyî xwemalî

xweyî bîkîmî bî îşevîyî kendime îşel berle-

yeçegîm 2. değıgin, atî

xwemalî *w* 1. özel 2. aidiyet, îşkîklîlîk

xwemalîbûn *w* 1. özelleşme 2. mee özümle-

me, özümsemme 3. aidiyet, îşkîklîlîk

xwemalî bûn *êw* 1. özelleşmek 2. mee ö-
zümlemek, özümsemmek

xwemalîbûyîm *w* 1. özelleşme 2. mee özüm-
leme, özümsemme 3. aidiyet, îşkîklîlîk

xwemalikirin *w* 1. özelleştirme 2. özelleştirme
lehte, özelleştirme
xwemali kirin *lêg* 1. özelleştirmek 2. meclî
özelleştirmek, özelleştirmek
xwemalikirî *lê* özelleştirilmiş
xwemalin *w* *w* iyelik zamir * çîrvokên xwe-
malin iyelik zamirleri
xwe meriv hesabandin *lêw* 1. kendini salan-
can saymak 2. kendini beğenmek
xwe mezin kirin *lêw* büyükmek
xwe mijîl kirin *lêw* ovalanmak, ovalanmak
xwemirer *w* nefis, pek hoş
Xwemîstaf *w* ovalama, ovalama
xwe nişt dan *lêw* kendini ovalanmak, ovalan-
mak
xwemîstelayîn *w* ovalama, ovalama
Xwemûtkirin *w* suspus olma
xwe niht kirin *lêw* suspus olmak
xwemûtkirî *w* suspus, suspus olmuş olan
xwemirî *w* demir baş (bir yerde kullanılm, bir
yerde kayıtlı olan, bir görevlelen çığırına tes-
lim edilen eşya)
xwe mîneye kirin *lêw* hakannak (müeyyem
olmak)
xwe nişt kirin *lêw* surat aşmak
xwenas *w* kendini bilen (veya bilir)
xwenasî *w* kendini bilene
xwenasîn *w* 1. kendini tanıma 2. kendini bil-
me (aklı ve muhakemesi yerinde olma) 3.
kendini bilme (buluş olma) 4. kendini bilme
(durum ve anuruna yaklaşacak biçimde dav-
ranma) 5. kendini bulma (kişilik kazanmak)
xwe nasîn *lêg* 1. kendini tanımak 2. kendini
bilmek (aklı ve muhakemesi yerinde olma) 3.
kendini bilmek (buluş olma) 4. kendini
bilmek (durum ve anuruna yaklaşacak biçim-
de davranmak) 5. kendini bulmak (kişilik
kazanmak)
xwenasker *w* kendini bilen (veya bilir)
xwenaskirin *w* 1. kendini tanıma 2. kendini
bilme (aklı ve muhakemesi yerinde olma) 3.
kendini bilme (buluş olma) 4. kendini bilme
(durum ve anuruna yaklaşacak biçimde dav-
ranma) 5. kendini bulma (kişilik kazanma)
xwe nas kirin *lêw* 1. kendini tanımak 2. ken-
dini bilmek (aklı ve muhakemesi yerinde ol-
mak) 3. kendini bilmek (buluş olma) 4.
kendini bilmek (durum ve anuruna yakla-
şık biçimde davranmak) 5. kendini bulmak
(kişilik kazanmak)
xwence (I) *w* yastığı, yemek sofrası, senit
(hamur tahtası) -- *danîm* sofra (veya sehâv)
kurtmak
xwence (II) *w* garca, tomarek
xwence (III) *w* okutu
xwenda *hw* xwende
xwendane *hw* xwendeyane
xwende *w* 1. okur yazar 2. okumuş 3. öğre-
nmiş, eğitilmiş, tahsilî

xwendeîn *w* 3. okur yazarlık 2. okumuşluk
xwendegeh *w* okul
xwendegehî *w* pîşîn *w* ilköğretim
xwendegeh *hw* xwendegeh
xwendegeh *w* *w* öğrenci -- *ê* bişîşkiyê tîp fa-
kultesî öğrencesî, tîbîyeyî. -- *ê* danîyê sîbehê
sahabî (öğrenci) -- *ê* danîyê êvarê uglewî
(öğrenci)
xwendekarî *w* 1. öğreniltilik 2. öğrenim *
xwendekarîyê xwe ya bilînd kuta kariye
yüksek öğrenimi tamamlama
xwendelemd *w* *w* mecelevî araştırma
xwendelemî *w* mecelevî araştırma
xwendevan *w* *w* okuyucu, okur 2. öğrenci
xwendevarî *w* 1. okuyuculuk 2. öğrenci
xwendewar *w* *w* 1. okur, okut yazar 2. eği-
timsel, öğrenimsel, tahsilî
xwendewarî *w* 1. okur yazarlık 2. eğitimlilik
xwendewer *hw* xwendewer
xwendeyane *w* 1. okur yazarca 2. eğitimlice,
tahsillice
xwendin *w* 1. okuma (yazıya geçirilmiş bir
metne bakarak bunu seslere çevirilmek) 2.
okuma veya aynı zamanda seslere çevirmek 3.
okuma (bu biçimde yazılmış olan bir metni u-
lunmak istediği şeyleri öğrenmek) 3. okuma
(bir konuyu öğrenmek için okulda bir öğre-
tmenin yanında veya yazılı şeyler üzerinde
çalışma, öğrenim gönmek) 4. öğrenim * xwen-
dina *xwe* ya bilînd kuta kariye yüksek öğre-
nimi tamamlama 7. okuma (sür, kitap v.b.
şeyleri okuma) 8. okuma (kuş ve bacaklar için)
6. söyleme 8. okuma, davet etme, çağırma --
û *nîvîsandin* 1; okuma yazma 2) okuma yaz-
ma yetisi -- *saflînanî* *w* meslek öğrenim
xwendin *lêg* 1. okumak (yazıya geçirilmiş bir
metne bakarak bunu seslere çevirmek) 2.
okumak (bu biçimde yazılmış olan bir met-
ni ulunmak istediği şeyleri öğrenmek) * *w* *ez* ji
nîvîsaran kerîvime, *rezek* ji *naxwînîm* ja-
zîlîdanî bakîmîm, tek sotrî bîs okumîyey-
rîm 3. okumak (bir konuyu öğrenmek için oku-
kulla bir öğretmenle yanında veya yazılı
şeyler üzerinde çalışarak, öğrenimi görmek)
4. okumak (sür, kitap v.b. şeyleri okumak) *
par *xweş* *helbestan* *dîxwîne* çok güzel şîrî o-
kuyî 5. okumak (kuş ve bacaklar için) * *bilîbîl*
il *ser* *darê* *danîyê* *ilîxwîne* *bilîbol* ağaca kon-
muş okuyî 6. söylemek * *eger* *hûn* *ji* *me* *re*
helbestekê *lîxwînîm* *em* *dê* *kêfawêş* *lîbîn*
bîzê *bi* *şîr* *sêyîsema* *metnîdanî* *dluuz* 7. oku-
mak, davet etmek, çağırma -- *û* *par* *karin*
dora (yekî) okuyup öğrenmek
xwendina pîşîn *w* ilköğretim
xwendinbar *w* okunabilir
xwendingeh *w* okul -- *a* *amadeyî* *lîw* -- *a* *bişîş-*
kiyê *tîp* *okulu* -- *a* *çandîmîyê* *zînat* *okulu* -- *a*
naxwîneyî *orîskol* -- *a* *pîşewazîyê* *teknîk* *okul*

xwendibûname *n* diploma
 xwendiyar *n* okutman, lektir
 xwendiyarî *n* okutmanîk, lektörlük
 xwendî *n* 1. okumaş, oku yaza 2. eğitirib, öğrenimî, talimî 3. çağırî davetî duğan davetî * xwendayê davetê duğan çağîrî
 xwendibûn *n* 1. okutustuk 2. xatîrî olma, davetî olma
 xwendîj *w* çağırîlarz topîlaqî duğan yarîdu: parazî (yemek yenidixten sonra)
 xwendkar *w* hûkîz
 xwendkarî *w* hûkîrlîk
 xwendok *n* okuyucu
 xwendokî *w* okuyuculuk
 xweneqirtin *n* 1. kendî nî nîzînamî 2. hizîrî alînamî (hîzîrî gîdîşî yavaştînamî) 2. nîzîmî alînamî (rîfkesîmî yenerînemî)
 xweneqirtin *l*gî 1. kendî nîzînamak 2. hizîrî alînamak (hîzîrî gîdîşî yavaştînamî) * erebeyê xwe neqirtî lî dîwarî gelîbî arêbî hizîrî olamêdî cûwîrî resîdî 2. hizîrî alînamak (rîfkesîmî yenerînemî)
 xweneş *n* kendî bîlîmîyîz
 xweneşî *n* kendî bîlîmîyîzîk
 xweneşîrî *n* kendî bîlîmîyîzî olîr
 xweneşîndî *n* 1. şîşîmî 2. şîrîclînamîk, zîbînamîk, kîşînamîk, şîşînamîk
 xweneşîndî *l*gî 1. şîşînamîk 2. şîrîclînamîk, kîşînamîk, zîbînamîk, şîşînamîk
 xwenezan *n* 1. kendî bîlîmîz, kîşî, nobîrî 2. sîzîmî bîlîmîz
 xwenezanî *w* 1. kendî bîlîmîzîk, kabîlîk, nobîrîlîk 2. sîzîmî bîlîmîzîk
 xweneqîl kîrîn *l*w heşîmîstîzîk gîstermek
 xweneqîz kîrîn *l*w heşîmîstîzîk gîstermek
 xweneşîşîkî kîrîn *l*w şîşîmîstîk
 xweng *w* 1. kîz kîrdîş 2. kîz kîrdîş (yaşî qîçîk olî) 3. xwe kw kîrdîş (arabîndî çîk deşîr verîlîn erîk bî bîşî zîlîmîndîrdîn kîrî bîrî)
 xwengê *l* 1. kîrdîş, kîçî (tekî lîvîzî xîmîşîmîlardî) 2. kîrdîşîk (şîşîlemî sîzîk olîrîk) * ma tu çî yî xwengê sen îşîm bî kîrdîşîk! 3. abîlî (kîrdîşîndî bîyîkî kîrdîşîmîlîrî çîmî şîşîlemî sîzî)
 xwengêdî gerîrî 2. kîrdîşî gîrdîrî 3. xwe gîrdîrî ~ hîrî gîrdîrî ~ kîrîn gîstermek
 xwengîbûn *w* 1. gîrdînemî (gîrdîrî dîwîmî gîrdî) 2. gîrdînemî (îzîlemî şîrdîmî)
 xwengîbûn *l*wgî 1. gîrdînemî (gîrdîrî dîwîmî gîrdî) 2. gîrdînemî (îzîlemî şîrdîmî)
 xwengî *l*w xwengî
 xwengî *n* kîz kîrdîşîk
 xwengîstîrî *n* 1. orînamî (kendî uzerîne bîr şîyî orînemî 2. orînemî, teşîrîtî etîmî (kîzî nî erkeşî gîrdînemî çîmî bîşîmî vî yîzîmî olîmîk))
 xwe nîxamî *l*gî 1. orînemî (kendî uzerîne

bîr şîyî orînemî) 2. orînemîk, teşîrîtî etîmîk (kîzî nî erkeşî gîrdînemî çîmî bîşîmî vî yîzîmî olîmîk) * keçîk bîşî pîzdeşî salî xwe nîxamî kîzî on leşî yîşîmî gelîmîzî orînemî
 xwenîyîz *l*w xwenzî
 xwe dîwîzî kîrîn *l*w xwe nas kîrîn
 xwe nîzîmî kîrîn *l*w 1. kendî şîşî alînamî 2. alîçîmî (yîkîşîkîlîrî şîşîyî dîğîrî înemî)
 xwe nîzîmî kîrîn *l*w 1. kendî alîçînamî 2. alîçînamîk (yîşîşîstîmî şîşîyî dîğîrî înemî) * çîvîk gîrdî bîrdîrî çîbîrî çî gîrdî jî xwe nîzîmî dîkîrî kîşî bîrî yîkîşîlîp bîrî alîçîyîrdî
 xwe nîzîmî *n* 1. kendî gîrdînemî 2. bîkînemî (îzîlemî şîrdî) 3. orînemî çîkîmî (bîrî kendî gîrdînemî) 4. gîrdînemî, nîmîyîçî
 xwe nîzîmî dîmî *l*w 1. kendî gîrdînemî 2. bîkînemî (îzîlemî şîrdî) 3. orînemî çîkîmî (bîrî kendî gîrdînemî)
 xwenzî *n* orînemî gîrdînemî, nîmîyîçî
 xwe nîzîmîndî *l*w 1. orînemî (kendî uzerîne bîr şîyî orînemî) 2. orînemîk (kîzî nî erkeşî gîrdînemî çîmî bîşîmî vî yîzîmî orînemî) * keçîk pîzdeşî salî bî xwe nîzîmîndî kîzî on leşî yîşîmî gelîmîzî orînemî 3. hîzînemî * dîyî mîhî xwe bî çîşîşîbî nîzîmîndîyî orînemî çîşîşî bîrdîmîşî
 xwenîkîrîn *w* kendî yenîlemî
 xwe nî kîrîn *l*w kendî yenîlemî
 xwepîkîrîn *n* 1. kendî avîzîmî 2. eyalînamî, eğîleşîmî, eğîlemî
 xwe pîpî kîrîn *l*w 1. kendî avîzîmî 2. o-yîlînamîk, eğîleşîmîk, eğîlemîk * şîyîrî tu dîxwîzî bî îmlî rî bîyî, xwe pîpî lîkî ku heta hîvîrî lî eşîrî bîrdîmî gelîmîzî îstîşîrî, eğîlî de yarî olîmî gîrdîlîmî
 xwepîçîqî *w* temîzîkî (kendî temîzî tîmî rî çîmî)
 xwepîçîqîrîn *n* 1. temîzîlemî, kendî temîzîlemî 2. sîlînemî, kendî sîlînemî
 xwe pîçî kîrîn *l*w 1. temîzîlemî, kendî temîzîlemî 2. sîlînemî, kendî sîlînemî
 xwe pîrîstî *n* kendî savînemî, korînemî
 xwe pîrîstî *l*gî kendî savînemî, korînemî
 xwepîrîçîkîrîn *n* pîrîçîlînamî
 xwe pîrîçî kîrîn *l*w pîrîçîlînamî
 xwepîrîçî *n* kendî savînemî, sakînemî
 xwepîrîçî *w* 1. kendî savînemî, sakînemî 2. şîşîsavînemî
 xwepîrîçîkîrîn *n* kendî savînemî
 xwepîrîçîkîrîn *n* 1. îşîşîkî etîmî, şîşîşîkî hîkîrî olîmî 2. teşîrîtî yîpîrîmî
 xwe pîrîçî kîrîn *l*w 1. îşîşîkî etîmî, şîşîşîkî hîkîrî olîmî 2. teşîrîtî yîpîrîmî
 xwepîrîçîkîrîn *n* kîrdîmî (şîşîyî rîlîşîçî olîmî)
 xwe pîçî kîrîn *l*w kîrdîmî (şîşîyî rîlîşîçî olîmî)
 xwepereşî *n* 1. bînemî, 62 şîvî 2. bînemî, e-gîstî ~ hîrî bînemî olîmîk

xweperestane *n* 1. bencece 2. severce 3. bencilik
 xweperestbûn *n* bencilleşme
 xweperest bûn *lêgê* bencilleşmek
 xweperestî *n* 1. bencilik, oz sevarlık, bencilik -lik -kirin bencilik etmek
 xweperestî *rebî* 1. bencilce, az severce 2. hepçilce
 xweperestandîn *n* 1. paralanma, kendini paralanma 2. kendini paralanma (çok çaba ve üzen gösterme)
 xwe perestandîn *lêgê* 1. paralanmak, kendini paralanmak 2. kendini paralanmak (çok çaba ve üzen göstermek)
 xweperwerdevi *n* oz öğretim
 xwepesend *n* bencil, kendini hegeminî
 xwepesendi *n* bencilik, kendini hegeminîlik
 xwepesindan *njwê* fuluyc
 xwepewjilandîn *n* 1. silkelene, silkinme 2. debelenme (tırpanma, tepime, kırıldama)
 xwe pewjilandîn *lêgê* 1. silkelenmek, silkinmek 2. debelenmek (tırpanmak, tepimək, kırıldama) * *çavê min bi kêsiyê ku li erdê li serpiştê xwe dipewjiland ket gozun, yarde ters yûz edilmîş debelenen kûp-lumbûğaya dîştî*
 xwepêşkirin *n* (bir şey ile) avutma
 xwe pê şy kirin *lêw* (bir şey le) avutmak
 xwepêşan *n* 1. sarıma 2. ertenne (kadın, dişan) çikirdiğında kendini atarmaklı istemel 3. çarşafa girmek
 xwe pêşan *lêgê* 1. sarıma 2. ertünmek (kadın, dişan) çikirdiğında kendini atarmaklı örtmek 3. çarşafa girmek
 xwepêşandîn *n* 1. sarıma 2. amuşme 3. çarşafa girmek
 xwe pêşandîn *lêgê* 1. sarıma 2. örtünmek 3. çarşafê girmek
 xwe pê dan helalkirin *lêw* helalliklan olmak
 xwe pê dan hisandîn *lêw* kendini hissettirmek
 xwe pê dan xweşkirin *lêw* (birine) varammaya çalışmak, şebeklik yapmak
 xwepêgirtin *n* 1. -e tutunma (tutup bırakma), sarılma veya asılma 2. tutunma 3. vukurî nima, zengîleşme, koseyi dönme (zengin olma) 4. (birine) sığınma (güvenme, yardım isteme veya umma)
 xwe pê girtin *lêw* 1. -e tutunmak (tutup bırakmak, sarılmak veya asılmak) 2. tutunmak * *xwe hi wan girt on ara tutuncû* 3. yükünü tutmak, zenginleşmek, koseyi dönme (zengin olmak) 4. (birine) sığınmak (güvenmek, yardım istemek veya ummak)
 xwe pê ji bir kirin *lêw* (bir şeyle) oyalanmak avutmaç
 xwe pê mijîl kirin *lêw* (bu şeyle) oyalanmas, avutmak
 xwe pê japo kirin *lêw* 1. (bir şeyle) oyalat-

mak, avutmak 2. kankun etmek (bir işi ağır ağır yapmaç)
 xwe pê re qibandîn *lêw* (birinin) yardımına ulaşmak
 xwe pê re gutin *lêw* (birine küfür ederken) kendini katarok pis küfür etmek
 xwe pê re qusandîn *lêw* (bariye) boy alçmak
 xwepêşan *n* gösteri, nûmayîş
 xwepêşandan *n* gösteri, nûmayîş -a *axami* buru gösterisi
 xwepêşandar *njwê* gösterici
 xwepêşander *njwê* gösterici, nûmayîşçî
 xwepêşandêr *njwê* xwepêşander
 xwe pê şirin kirin *lêw* (birinin) damacına girmek
 xwe pê ve dîlejandîn *lêw* -e sîltmak (bir yere tutunup sarkmak)
 xwe pê ve girtin *lêw* (birine) sığınmak
 xwepêşweşkirin *n* yaltaklanma, yarama
 xwe pê xweşkirin *lêw* yaltaklanmak, yaramak
 xwepişkinan *njwê* öz cenetim
 xwe pişkinandîn *lêgê* kendini decellenmek
 xwepiştirin *n* suspus olma
 xwe piştirin *lêwê* suspus olmak
 xwepiştirî *njwê* suspus, suspus olmuş olan
 xwepiştirin *n* bôbûlennê
 xwe plz kirin *lêw* hapurlanmak
 xwepijkirin *n* serpe serpe uzanma
 xwe pij kirin *lêw* serpe serpe uzanmak
 xwe pis kirin *lêw* 1. adim kötiye çıkarmak 2. nare vermek (fuygusuz bir iş yapamak, yaka-kısız bir davranışta bulunmak)
 xwe pis xistin *lêw* 1. adim kötiye çıkarmak 2. nare vermek (fuygusuz bir iş yapmaç, yaka-kısız bir davranışta bulunmak)
 xwepiçekirin *n* suspus olma, kendini sesizliğe verme
 xwe piç kirin *lêwê* suspus olmak, kendini sesizliğe vermek
 xwepiçekiri *njwê* suspus, suspus olmuş olan
 xwepişikirin *n* duvaklanma
 xwe pişî kirin *lêw* duvaklanmak
 xweqelapîn *n* 1. dönmek (kendini bir yandıra bir yana çevirmek) 2. takla, takla olma (uçak vb. için) uzunluğuna veya yarılanmasına dönme hareketi)
 xwe qelapîn *lêgê* 1. dönmek (kendini bir yandıra bir yana çevirmek) * *dî na y nîtham de heranf serê sibehê xwe geh li vî adî û gelî jî li wî olî qelapî* yarıdan sabaha kadar döner durdu 2. takla almak (uçak vb. için) uzunluğuna veya yarılanmasına dönme hareketi)
 xweqelapîn *n* yarıdan, yarıdan
 xwe qelapîn *lêgê* yarılanmak
 xweqelizandîn *n* 1. pusma 2. lüyme, süzme (sesiz, gizlice ve kaçırılmış g.l. girme) 3. kaçınmak yapma
 xwe qelizandîn *lêgê* 1. pusmak 2. toymek, süzmeç (sesiz, gizlice ve kaçırılmış gibi

gîmek) 3. kaşanmak yapınak
xwe qû kirin *lêw* ziplanmak
xwe qûlopantî kirin *lêw* a perende utınak, takla
 nışak (veya kelmak)
xwe qîlox kirin *lêw* takla at pûk (veya kîlîmek)
xwe qîşîşkirin *w* yutunmak, yutunış
xwe qîş kirin *lêw* yutunmak
xwe qod kirin *lêw* hürüşmek, sîrnek
xweqûcîfandîlî *w* bûzûnmek (aşgîndan, san
 cidan kîvranına)
xwe quncîfandîlî *lêg* bûkûnmek (aşgîndan,
 sancidan kîvranına)
xweqûpkîrtî *w* guklana (çekmek nîrdî kabarmı)
xwe qûp kirin *lêw* guklamak (çekmek bîrdî
 kabarmak)
xweqûraftîlî *w* 1. kîrtîna, kîvranı (kal, çîre-
 nî iki yaga sallağanax ayınmak veya yu-
 nıme) 2. salınma (yürürken ayınlı hareket-
 lere hâfîze bu yandan bir yana eğîlme) 3.
 sîza me. sîzûlîş (yûzîle ve sîmîzîk yu-
 rîme) 4. kas lîna, gerîlme
xwe qurafîlî *lêg* 1. kîrtînak, kîvranmak (kal
 çîlîrîni iki yana sallağanax ayınmak veya
 yurîme) 2. salınmak (yürürken ayınlı ha-
 reketler e hâfîze bir yandan bir yana eğî-
 lîmek) 3. sîzûlîmek (ayınlı ve sîmîzîk yu-
 rîmek) 4. kas lînak, gerîlîmek
xweqûrekrîlî *w* 1. kasîna, kîvranîna 2.
 bûyûkleme 3. guklîna me. kabarmı, sîzî-
 me 4. kas lîna, gerîlîme
xwe qûre kirin *lêw* 1. kasîna me. kîvranî-
 nak 2. bûyûkleme 3. guklîlamak, ka-
 barmak, şişînmek 4. kas lînak, gerîlîmek
xwe rîvî *w* art ek olup, sîmîzîn isîmî yapmîda
 kullîndî * *gostîvî* et yîvîrî, et yî
xwe ragî *w* 1. dîrengî 2. dîrengî 3. guvîndî
xwe ragîrî *w* dîrengî, dîrengî
xwe ragîrtî *w* 1. dîyîna, kîvîmî tutma,
 çîhîrîsî (kendîne hâkîm olma) 2. dîyîna,
 dîrengî, tutunma (mukavemet etme) 3. dî-
 yîna (rehanîl etme, guç bu cîrtîna) kar-
 laşma 4. 4. kendîni uuma, îttîlîmî muhâfî-
 za etme 5. sabîrîna, sabîr gîstîrme 6. bas-
 tîna (gîderme) ~ a bîrîşîbînê açîlî gre-
xwe ragîrtî *lêg* 1. dîyînmek, kendîni tut-
 mak (kendîne hâkîm olmak) 2. dîyînmek,
 dîrengîmek, tutunmak (mukavemet etmek) *
 dîjîmîn tenê karî dî rojan î ber artîşa me
xwe ragîrî dîyîna dîyîna dîyîna kîvîsîndî
 anek îsî gîvî dîyîna bîlî * *lî nîmîbîrî*
 îrîşî **xwe ranegîrtî** sîldîrî karîsîndî tutun-
 mîdî 3. dîyînmek (berîmîl etmek, guç bu
 duruma kîlînmek) * *piştî ku dî nîvîberî*
 dî hînek vîxt derhîs bû. *fermahîde xwe*
ranegîrtî, dest bî gîvînê kîlîrîndî bîzîsî ge-
 vînce, kîvîrîndî dîyîna bîdî, soze başlîdî 4.
 kendîni tutmak, îttîlîmî muhâfîza etmek 5.
 sabîrîmek, sabîr gîstîrîmek 6. bastîmak
 (gîdermek) * *parîyek mînî bîvîwî, xwe ragî-*

re bir îkîna ekmeğî yîvîp açîğîna hastî
xwe ragîrtî *w* 1. dîyînmek, kendîni tutma 2.
 dîyînmek, dîrengî 3. sabîrîmîş, sabîr gîs-
 tîrîsî olan
xwe rakîşîndî *w* dîkîlîme, dîkîlîş me (bîrîne
 karîşî ters bîr dîvîranîştî balînîna, karîşî gel-
 me, kîfî tutunma)
xwe rakîşîndî *lêg* dîkîlînmek, dîkîlîşmek
 (bîrîne karîşî ters bîr dîvîranîştî bulînmek,
 karîşî gelîmek, kîfî tutunmak)
xwe ranîndî *w* uşîngîna
xwe ranîndî *lêg* uşîngîna
xwe ranîndî *lêw* uşîngîna
xwe ranîndî *w* 1. dîyînmek 2. kendîni u-
 şîngîna 3. kendîni tutunma 4. yîvîne du-
 ranîna, dîyînmîna 5. kendîni tutunma,
 nefîse hâkîm olunma
xwe ranegîrtî *lêg* 1. dîyînmek 2. ken-
 dîni, tutunmak 3. kendîni tutunmak * *Jî*
 ber strîna dîlîsewî kîşî **xwe ranegîrtî**, tev
 gîrtîyîn bîrdî tîrkîvîndî dolîyî kîvîsî kendî-
 nî tutunmîdî, herkes aşgîdî 4. yîvîne du-
 ranînak, dîyînmînmek 5. kendîni tutun-
 mak, nefîse hâkîm olunmak
xwe rapîçîndî *w* kuşîna, takma
xwe rapîçîndî *lêg* kuşînmek, takmak (sa-
 lîlî ve kuşînmek)
xwe rastîkîrî *w* 1. dîğrîlîna (oturan veya
 yatan bî kîvîsî için, dîkî duruma gelme, topar-
 lanma) 2. kendîni dîğrîlîme 3. dîvîranîna
 dîğrîlîme, yola gelme 4. *w*er dîğrîlîna (ge-
 mîden guçlîme)
xwe rastî kirin *lêw* 1. dîğrîlmek (oturan ve-
 ya yatan bî kîvîsî için, dîkî duruma gelmek,
 toparlanmak) * *Jî ber cîhê xwe, xwe rast*
kirî î lî me fîkîrtî yîrtîgî yîvîden dîğrîlîp
bîze bîktî 2. kendîni dîğrîlîmek 3. dîvîranî-
 şîmî dîğrîlîmek, yola gelmek 4. *w*er dîğrîlî-
 mak (yîvîden guçlîmek) * *îllîs îkrîbû, îlê*
dî demekî kîvî dî xwe rast kîrî îllîs emîşî-
î, îvî kîvî zîmîndî yîvî dîğrîldî
xwe rî *lêw* xîrt
xwe rî *w* yîvîme, yîvî
xwe rîndî *w* yîvîmek, gîla
xwe rî *w* 1. obîr 2. yîvîmî.
xwe rîbîz *w* guçlî
xwe rîbîzî *w* guç
xwe rîbenokîkîrtî *w* kendîni dîvîdîna, ken-
 dîni garîbanîlîgî vîrîna
xwe rîbenokî kirin *lêw* kendîni dîvîdînmek,
 kendîni garîbanîlîgî vîrîmak
xwe rî (I) *w* obîr
xwe rî (II) *w* vîvîmek, vîvîmek
xwe rîhedî *w* erînce, üşîngîş, üşîngîn
xwe rîhedîlî *w* üşîngîş
xwe rîhedîrî *w* üşîngîş, üşîngîn
xwe rî *w* yîvîçîlîk
xwe rîkî *w* özeleşîmî, otokrîtîk ~ *dîvî* özeleş-
 tîrî vîvîmek

xerexnekirin *w* -ozo-êştî yapım
xerexne *karin* *lêgî* azoleşî di yapımak
xwerêşî *w* 1. oburluk 2. yey çîşk
xwerêvêbirin *w* dzyênctim
xwerê *hew* xw
xwerhatin *lêgî* depeşnek * *derî* *ê* kulên
min **xwerhatin** *derî*lerin yene depeşti
xwerhetkirin *w* 1. bosama -derîtin, sakiristini
binir anlatacak *fehmlanin* 2. *qam* boşalma
xwe rihet kirin *lêw* 1. boşalmak (derîni), sî
kiristini *binir* anlatacak *fehmlanin* 2. *qam*
 boşalmak
xwerhetkirî *derî* *qam*ni bosamauş, keadîni rahat-
 lamsiş olan
xwerist *w* 1. doğa, tabiat 2. doğa, tabiat (insan
 elyle büyük îleğışikage uğramamış, doğa
 güzelliğlerini koruyan, genel île şehir dışı
 kesim)
xweristiyane *ê* doğalen
xweristî *derî* 1. doğal, tabii 2. doğal (tabiatın dü-
 zenine ve gerikle, ise uygulan) 3. doğal (ken-
 dîğinden, insan elyle yapılmamış)
xweristîbûn *w* doğallaşma, tabiileşme
xweristî bûn *lêgî* doğallaşmak, tabiileşmek
xweristîf *w* doğallık, tabiiyet
xweristyarî *w* doğa bilim
xwerî *hew* xw *in* (I)
xweris *w* yağdı kavulmuş un aş
xwertmend *w* hükümet
xwerek *derî* 1. yiyici 2. obur
xwerokî *derî* 1. yiyicîye 2. oburca
xwerokîtî *w* 1. yiyicilik 2. oburluk
xwerû *derî* 1. arî, saf, katıksız, bîlis 2. safê, saf,
 katıksız, katıksız, *rah* -
î * *şîrê* **xwerû** *katıksız sût* * *aya* **xwerû** *ya*
mêweyan *rah* -
î *reyve* suları 3. sek, katıksız * *veyurîka*
xwerû *ses* *çîkî* 4. arî, duru (tal) 5. safê, yal-
 nız (soz, çetî, çetel) 6. yalnız, özleşik olma-
 yan, yalnız bir maddele olan, katıksız olma-
 yan, bastı 7. *şel* salt, arî
xwerûbêj *derî* belâğatî
xwerûbêjî *w* 1. belâğatî 2. istorik (soz anlaşı-
 nını inceleyen bilgi dalı) 3. *wj* belâğat (diz-
 gün anlatım sanatı)
xwerûbêjî *derî* *wj* belâğatî bu şekilde
xwerûbûn *w* 1. arlaşıma, özleşme 2. arına 3.
 yalnızlaşma, sadeleşme
xwerû bûn *lêgî* 1. arlaşmak, özleşmek 2. a-
 rınmak 3. yalnızlaşmak, sadeleşmek
xwerûbûyîn *w* 1. arlaşıma, özleşme 2. arınıs
 3. yalnızlaşma, sadeleşme
xwerûker *derî* *arınca*, özleşmeçî
xwerûkerî *w* arınçılık, özleşme çimeçîlik
xwerûkirin *w* 1. arınma, arlaşıma, özleş-
 tirmek 2. arınma 3. yalnızlaşma, sadeleşme
xwerû kirin *lêgî* 1. arınmak, arlaşırmak, öz-
 leştirmek 2. arınmak 3. yalnızlaşmak, sade-
 leştirmek

xwerûkirî *derî* 1. arlaşılmış 2. arılmış 3. sa-
 deleştirilmiş olan
xwerûsker *w* stripker
xwerûskirin *w* soyurma, stripiz
xwe rûs kirin *lêw* soyurmak
xwerûskirî *derî* soyurmak, soyummuş olan kimse
xwerûf *w* 1. arlık, saflık 2. sadelik
xwerûfî *w* 1. arlık, saflık 2. sadelik
xwesatûnkirin *w* sabunlanma, sabunlanış
xwe sabun kirin *lêw* sabunlanmak
xwe selî kirin *lêw* atanmak (kendî üstüne a-
 tılmak)
xwe seqransîn *lêgî* 1. (bir şeyler) kendini
 kurtarmak, rahatlantmak 2. kendini darlemek
 (yanış, sakin salkmak)
xweser (I) *derî* özge, has, mahsus * *tenêfî* **xwe-**
serî **Xwesê** *ye* yanzlık *Ajla* *lêgî* *du* *
taybûtiyek **xweserî** *pûsemberan* peygam-
 berlere has bir özellik 2. kendîye bîgu 3.
 yalnız başına, kendi başına 4. *felîyas* salklık
 (kendî başına var olan, başkasına bağı ol-
 mayan) 5. *şel* *öz* * *kabîl* *tewşêke* **xweserî**
mîrman *ê* gülmek *insana* *öz* bir durumda
ê, *meç* kendine özgün, otırım) 7. *ê* sarkkî,
hîrî *ye* * **xweser** *lê* *dupîst* *hahire* *wur* *yo* *du*
 -î (yekî *an* *ji* *lîşkê*) *bûn* (bu seye, kimse-
 ye) özgü olmak -î **xwe** kendine has -î **xwe**
ye *ne* *ve* *sahî* *na* *munhasî*
xweser (II) *derî* özdek, otonom
xweserbûn *w* özdeşleşme
xweser bûn *lêgî* özdeşleşmek
xweserbûyî *derî* özdeşleşmiş olan
xweserbûyîn *w* özdeşleşiş
xweserî (I) *w* özgüllük
xweserî (II) *w* 1. özdeklik, otonomî 2. *şel* *e-*
zerî *çîk*
xweseribûn *w* özdeşleşme
xweserî bûn *lêgî* özdeşleşmek
xweserî kirin *lêgî* özdeşleşmek
xweserîjî *w* özdek
xweserkirin *w* özdeşleşme
xweser kirin *lêgî* özdeşleşirmek
xweser kirî *derî* özdeşleştilmiş olan
xweserşûrkirin *w* yükünmek
xwe serşûrî kirin *lêw* yükünmek
xweserî *w* özgünlük
xwe sil kirin *lêw* 1. arınırmek, kırmak 2.
 bezantlıya vermek
xweserîndîn *w* uşurmeç/soguk almak, uşuyup
 hasta olma)
xwe şirandin *lêgî* üstünmek (seçük bîmak, üstü-
 yû *lîst* *olmak*)
xwe silî kirin *lêw* 1. kendini rahat hırmak,
 kendini gevşetmek 2. kendini bîrmek
 (gevşek, rahat bir biçimde kırmak)
xwesî *w* kaynanâ, kayın valide, hanımâne
xwesîlî *w* 1. kaynanalık (kaynanâ olma duru-
 mu) 2. kaynanalık (kaynanâların yanışte dav-
 rılaş) ~ *karin* kaynanalık etmek

- xwesparî** *n* 1. dayanaq 2. teslihiyet
xwesparîm *n* 1. dayanaq (bir yere yasalma
 kendini dayama) 2. dayanaq (bir şeyin üzün-
 ar kurulumu) 3. tevekkül etmek, kendini
 (bir kimseye) havale etme 4. teslim olma
xwe spartim *iğb* 1. dayanmak (bir yere yas-
 lanmak, kendini dayanmak) * **xwe spartilû**
 diwêr û li derdorê minê dike dawarî day-
 yanmîş ezrafî bakgorî 2. dayanmak (bir
 şeyin üzünê kurulumu olma) * **diwê** arz-
 diya welêt **xwe** bişpêre lêza neteweyê yur-
 diyî özgürlüğü oluşturun gürçê dayanaqî 3.
 tevekkül etmek, kendini (bir kimseye) hava-
 le etmek 4. teslim olmak
xwesparîff *rd* 1. dayanaq, yedek 2. teslim ol-
 mus olan
xwespêr *ndw* 1. müvekkil 2. teslimiyetçi
xwespêri *ndw* 1. müvekkil 2. teslimiyetçi k
xwest *n* 1. isek (bir şeyi dayanan eğitim) *
 we li gor **xwesteka** we ew tîşt anê çib tani
 etoguzîze gîrê o qî yapuk 2. isek (gerçe
 getirilmesi başkasından istenilen, beklenen
 şey, talep) 3. etmek, dilek, arzama 4. etmek, he-
 wê 5. *w* istiyen, istecki 6. *argo* olakçı - **rû-**
reş in hewa/parîweş in istiyenê bir yaza
 kara verüneyim ki yüzü kura
xwestekar *rd* 1. istecki 2. talep
xwestekari *n* isteklilik
xwestekî *w* 1. isteklilik 2. *argo* edlâçlilik
xwestin *n* 1. istek arz 2. istenice (istek çeynaz,
 arzulanma) 3. isteme (bir şeyin kendisine ve-
 rilmesini veya yapmasını, töy lüma, edilme)
 4. isteme (görmek istediğini bildirmek) 5. is-
 tence (istenenek, dileğinde bulunma) 6. dila-
 lence (bir şey için bir dilekte bulunma)
xwestin *iğb* 1. istemek (istek duyulmak, arzula-
 nmak) * **xwest** ku li ser sedreyê rûnê d'vara
 ammak aşerî 2. istemek (bu ayın kendine
 verilmesini veya yapılmasını) soyleneç,
 dilemek) * **ff** ahikurî **xwestin** odaya yadim
 istadler 3. istemek (görmek istediğini bilde-
 nmes) * **diwaze** te bibitîtesin, görmek istiy-
 yor 4. istemek (evlenmek dileğinde bulun-
 ma) * **keç** rîrapê wan jê re **xwestine**
 xwîşuwan kuzim istewajerî 5. dilemek (bu
 için bir dilekte bulunmak) ~ .. **gûtin** demek
 demek * **mîm** (em nekar ku tu bi wê hewa-
 ka **xwe** diwa azî çî bibîjî bu cömleyle ix de-
 mek istewajerî ardayanmîyan - **rûreşiyek** e
medan du **rûreş** ye isteyan bir yûza ve-
 meyemîna ta jûzî kara * **diwaze** kîl bîbe çî
 kar dike kaş yapayim derêer göz çikarmak *
diwazê bibîjî çî ne demeye (hangî anlam)
 yanê tu diwazê bibîjî çî? wekî ne demeye
 ucuşuyim? * **diwaze** **umî** **umî** **diwazê** **û** her
darê xelkê ekmeğuzî ye şin kapimîna
 havlêr * **maxwestin** çav bi serî kîrîn li bir-
 nîm yûzîna gerîmek istenîmek 2) birinden

- şîrî dervecedin kîkînanak çikememex
xwestin *mîm* etmek istemine k'pî
xwestî *mîm* 1. süzlü (evlenmek için birine söz
 vermeye olan) 2. *n* isek
xwestik *mîm* sözla, nişan
xwestuk *rd* 1. istekli, talepkâr 2. (dilenci gi-
 bi) hep isteyen
xwestrandin *w* korunma
xwe strandin *iğb* korunmak
xwe sîjde kîrîn iğwê yakûmîk
xwesuxeyf *n* selfçerîs
xwesû *w* kaynaq, kayıp, valûde (hanmanne
xwesûng *hw* xwekî
xwesûf *n* 1. kaynanalık (kayınana elma d'ru-
 ma) 2. kaynaçlık (kayınanalarla ilgili dav-
 ranış) - **kîrîn** kaynanalık etmek
Xweş *rd* 1. iyi, tecm (sahîbî sağıklık, sağlâm,
 sıhhatli) * **hîn** **xweş** **in** *rd* ya mî **weş**? * **bi**
kêl û **weş** bîmîştîm şer we **weş** kalîng 2.
guzel (iyi, hoş, izah) * **dingê** **weş** **guzel**
 ses, hoş bir ses * **xwarinêke** **weş** **guzel** ye-
 meç 3. **guzel** (iyi anlamada) * **karêkî** **weş**
guzel bir ş 4. **guzel** (iyi, beklenen) * **fir-**
sendeke **xweş** **guzel** bir firat 5. **guzel** (soy-
 luluk ve ahlak üstünlük) **ayandirî** * **kes-**
tên **weş** **guzel** (aygulî) * **rahîm** û **rahîş-**
tinên **weş** **guzel** hareketler 6. **guzel** (görgü
 kurallarına uygun olan) 7. **guzel** (hava, ışık,
 sesin ve heş) * **hawayêke** **weş** **guzel** bir
 hawa 8. **guzel** (kapışık, karmîk, allahçî) *
sordandên **weş** **guzel**, **weş**er 8. *rd* * **rûşê**
diwa **mîm** **xweş** **payê** **bîra** **mîm** arzemin si-
 nimîna *rd* bulurîanîyomîna 9. **tacl** (insanî çê-
 ker, gûzê kalûg, hoş ge.en, tatlıtatlım dîn-
 lenîren sevîndîren) * **xwe** **xweş** **tecl** *rd* **gûz**
 10. **kêr** (ışık, sekin) * **çîlekî** **weş** **kêr** bir
 bir albise 11. **key** (edim, hareket) 12. **ak**,
rahac, **sıkıntısız** * **tu** **raşîn** **weş** **hibîrî**, **ax**
gûzer **gûzer** 13. *rd* (madde arılar) * **hâlê**
wî **weş** e şîromî *rd* 14. **nûreş**ek (beğen-
 len, sevilen şeyler için söylenir) 15. **enîn**
teç **hoş** **güzel** * **tu** **mîrvekkî** **pir** **weş** **i**
ser **omî**, **mî** **adûmîm** 16. **ê** **guzel** (hoş ge-
 den, beğenilen) * **weş** **peyvî** **guzel** **konuş-**
tu 17. **ê** **talî**, **talî** **hikla** (amuldirîmeden ho-
 şa gidecek biçimde) 18. **ê** **caşl** * **di** **çivî**
de **weş** **peyvî** **toplantida** **erastî** **konuştu** 19.
ê **gûz** **gûz** (istecki) - **û** **libev** **û** **likweş** **ê**
yûz **dûzîm** * **fesîhvalêke** **weş** e **libev** **û**
likweş **ê** **yûz** **dûzîm** **bir** **fesîhval** - **bu** **heç**
re **dêr** **baş** **kîrîn** **gûl** **gibi** **geçimîk** (veya **yaş-**
çaraki) - **bûn** **tağ** **olmak** - **çûm** *rd* **gûz** **ê**
 (ör. is etulunda olmak) - **lê** **bu** **keys** **bûn** **ya-**
rışmak, **guzel** **durmak** - **lê** **çûn** *rd* **gibi** **ol-**
mek (veya **olmak**) ~ **û** **heş** **l** **ê** **di**, **di**,
 yağî **balî** 2) **al** **taçke** **weş** **kalî** (tahdîrde
 serî ber) - **luçkî** **yûz** **düderê** (dînya, **her**
der) - **û** **rd** e **gûz** **gûz** **gûz** - **weş** **adûmîm**
 çem çekim (kapışık **guzel** olma) - **weş**

e. lê min jû ne bawer e sózler îyî hoş de, ı şın olacağına inanırsın gelmiyor — — kîrîn bellandîra ballandîra —bûna rojê ji serê sibehê ve diyar e perşen:berî gelîşî çarşambadan belidîr

xwesab *bir* xweşay

xweşaheng *w* güzel ayın

xweşahengî *w* güzel ayınluluk

xweşbî *w* güzelliik, hoşluk

xweşandin *w* hoş etmek

xweşandin *êgh* hoş etmek

xweşay *w* hoşluk, konuşturma

xweşawaz *w* 1. güzel sesli 2. *w* güzel ses. güzel sound

xweşaxivîn *w* 1. güzel konuşma, terbiye 2. düzgün konuşma

xweşayî *w* güzelliik, hoşluk

xweşbahane *w* hoş husnî talih

xweşbano *w* leydi

xweşbêjî *w* küber sanan

xweşbeste *w* güzel beste, güzel esgi

xweşbestî *w* şairî

xweşbestane *w* iyi kl. ok. madd. ok. müdd kl. şuku

xweşbertî *w* şanslılık, sadet

xweşbez *w* iyi kuşucu

xweşbêhn *w* güzel koku

xweşbêjî *w* feshet, telatuk, güzel konuşma

xweşbêz *w* hoşnes — kîrîn hesab etmek

xweşbîn *w* 1. hoşgörücü, hoşgörülü, müsa-mahacı, nisamahetli 2. iyimser

xweşbîjane *w* iyimserce

xweşbînî *w* 1. hoşgörü, müsamaha, anlayış (hoş garce, hâldet, anlatı) 2. iyimserlik (her şeyi iyi olarak değerlendiren tutum veya kişilik özelliği) 3. iyimserlik (her şeyi en iyi yarımdan gören, her durumda bir çıkış yolu olan düşünüş görüşü) 4. iyimserlik (nasahatlerin dinlenmesine, heron durumu ve şartların iyiyeye gideceğine inanan öğretilerin genel adı)

xweşbînîkîrîn *w* hoş görme

xweşbînî kîrîn *êgh* hoş görmek

xweşbînîfî *w* xweşbînî

xweşbîntî *w* hoşgörülük, müsamahakîrlik, anlayışlılık

xweşbûn *w* 1. hoşlaşma 2. tatlılaşma 3. güzel olma 4. iyileşme, sağalma, salâh olma 5. kıvanma gelme 6. düzelme (hava için, soğuk ve yağış azalma) 7. kızışma, kızlaşma (hızlanma, hareketlenme, hareketli hale gelme) 8. alevlenme, yalazlanma 9. *w* alevlenme (zorlu veya heyecanlı bir duruma gelme) 10. *w* ağırlaşma 11. hoşluk 12. * *behsu xweşbûna fîlm dikir* fîlîrîn güzel güzellîğîna anlatıyordu

xweş bûn *êgh* 1. hoşlaşmak 2. tatlılaşmak 3. güzel olmak 4. iyileşmek, sağalmak, salâh olmak 5. kıvanma gelmek 6. düzelme (ha-

va için; soğuk ve yağış azalmak) * *dişu xweş bû* havaları düzeldi 7. kızışmak, kızlaşmak (hızlanmak, hareketlenmek, hareketli hale gelmek) * *Jeyistik xweş bû* ayın kızışı kızulaşmak * *sohbeta wan xweş bû* sohbetleri kızıştı 8. alevlenmek, yalazlanmak 9. *w* alevlenmek (zorlu veya heyecanlı bir duruma gelmek) * *mesela her çû xweş bû* sarın yıldıza alevlendi 10. *w* ağırlaşmak * *sohbeta wan xweş bû* sohbetleri ağırlaştı

xweşbûnî *w* nefeset, nefis çîma durumu

xweşbûyîn *w* 1. hoşlaşma 2. tatlılaşma 3. güzel olma 4. iyileşme, sağalma, salâh olma 5. kıvanma gelme 6. düzelme (hava için; soğuk ve yağış azalma) 7. kızışma, kızlaşma (hızlanma, hareketlenme, hareketli hale gelme) 8. alevlenme, yalazlanma 9. *w* alevlenme (zorlu veya heyecanlı bir duruma gelme) 10. *w* ağırlaşma

xweşçîvat *w* hoşçebelli

xweşçîjî *w* lezzet

xweşçîjî *w* lezzet

xweşçîkîrî *w* eks. kız, güzel yapılmış olan

xweşçînî *w* hoşlimesî kolîy

xweşçûn *w* talıyan * *hesp xweşçûn e* at nasavandîr

xweşdaher *w* ergî yarma, sirtak

xweşdar *w* idîfîlî

xweşdarî *w* idîfîl, idzeli ikram

xweşdarî *w* idzeli ikram

xweşdarîkîrîn *w* idîfîl etmek

xweşdarî kîrîn *êgh* idîfîl etmek

xweşdeng *w* güzel sesli

xweşdî *w* hoş, saf, gönül dostu

xweşdîvî *w* 1. sevgîli (sevgi ve saygı duyulan) 2. sevgî, dost

xweşdîvî *w* hoşgörme

xweşdîş *w* kolay süit veren veya sütü zahar satılan hayvan

xweşek *w* 1. yalıklık, yalıklık 2. ağız kavuğu 3. yalısık, yalısık 4. yağze gülücü 5. yağze bûn tatlı dilî olmak

xweşektîrîn *w* tarîmî

w *je kîrîn êlw* tarîmîmak

xweşekî *w* 1. yalıklık, yalıklıklık 2. ağız kavuğu 3. yalısık, yalısıklık 4. çîrînlîk, yağze gülücülük 5. yağze bk — kîrîn 11 yalıklıklık etmek, yalıklıklık etmek 2) yağzîlîk yapmak 3) çîrînlîk yapmak

xweşekîkîrîn *w* 1. yalıklıklık etmek 2. yarımna 3. yalıyma 4. çîrînlîk yapma, yağzîlîk yapma

xweşekî kîrîn *êgh* 1. yalıklıklık etmek 2. yarımmak 3. yalıymak 4. çîrînlîk yapmak, yağzîlîk yapmak

xweşexweş *w* 1. güzel güzel * *zarok ê kîşeyê ji xwe re xweşexweş dîleyiz e* çocuklar sokakta güzel güzel oynuyorlar * *xweşexweş pê re kether dî* onunla güzel güzel konuştu

2. qur civir (ocuklar için), kolaylıkla ve tatlılıkla konuşmak
xwe şîlandin *şîg* soyunmak
xweşîlandin *m* soyunma, soyunuş
xweşî *rd* helâğ
xweşîgotin *m* ifâfet, kompandan (günül ukayir-e) sözl
xweşîgotinî *m* 1. ifâfet 2. gülermezlilik, tevessün
xweşîgotinî kirin *şîg* ifâfet etmek
xweşîha *rd* 1. hoşnut, memnûn 2. memnûn 3. iyi halli (maddî olarak) - bûn hoşnut olmak - kirin hoşnut etmek
xweşîhallî *w* 1. hoşnutluk, memnûnluk 2. memnûnluk, memnûniyet 3. iyi hallîlik -ya xwe aşîhan dan 1) hoşnutluğa getirmek 2) memnûniyeti göstermek
xweşî hatin *şîg* zevkli gelmek * dîstîstan ji min re xweş tî oku, bana zevkli geliyor
xweşîhatinî *rd* sevindiriş
xweşîhelal *rd* helâl ü hoş - he helâl i, hoş olsun
xweşîhdandin *m* 1. sikirtme, kendini sikirtme (kendini zorlama) 2. zordun kasma 3. sikirtme 4. dışını sikirtme (dâ'îge, sicirtiya çayınma, katlanma) 5. tabanlara kuvvet
xwe şîlandin *şîg* 1. sikirtmek, kendini sikirtmek (kendini zorlamak) 2. kendini kasmak 3. sikirtme 4. dışını sikirtmek (dâ'îge, sikirtiya dayanmak, katlanmak) 5. tabanlara kuvvet demek
xweşîhdandî *rd* 1. sikirtme 2. kendini kasma olan
xweşîk *rd* 1. güzel, hoş 2. güzel (biçimdeki uyum ve ölçülerindeki aheng) le hoş giderek bayımsızlık uyandırma 3. m. güzel (güzel kız veya kadın) 4. güzelliğ kraliçesi 5. çelik, güzel - a delal güzelm * çî bi verê rê xaliya xweşîk a delal hatîye? bu güzelim hal ya re olmuş böyle? ~ ~ güzel güzel * xweşîk xweşîk ji xwe re bilîyîzin kendimize güzel güze, oynayıd -a eîhanê (an ji dinyayê) dînya ya güzel -bûna (tîştêkî) derketin rastê (bir şeyin) yuzî çolmak
xweşîkahi *w* güzellik
xweşîkane *rd* güzelce, hoşça
xweşîkati *w* güzellik
xweşîkayane *k* talîca
xweşîkayî *m* 1. güzellik 2. güzellik * ne goştînê sîrtî lê xweşîkuyî dikare wî bîna rê o-nu serî sözên deşîlî güzelliğ yolo getirî 3. iyilik (iyi olma durumu) 4. a. natî, tathîlikla (amrîlendirmeden, hoş giderek biçimde) - lê nehîdînî güzelliğten anîlanîmak
xweşîkhûn *w* 1. güzelleşme, güzel olma 2. güzellik 3. güzellik (güzel olan bir şeyin niteliği) - we bîlî pereyanî e güzelliğ parîyla deşîl
xweşîk bûn *şîg* güzelleşmek, güzel olmak
xweşîkbûyî *rd* güzelleşmiş olan
xweşîkbûyîm *m* güzelleşis

xweşîkî *m* 1. güzellik 2. güzellik (güzel olan bir şeyin niteliği) 3. zevâfet 4. ü güzelle -ya rû yüz güzelliği
xweşîkîker *rd* güzelleştirici
xweşîkkirin *m* güzelleştirme
xweşîk kirin *şîg* güzelleştirmek
xweşîkkirî *rd* güzelleştirilmiş olan
xweşîkok *rd* güzellek
xweşîkî *m* güzellik
xwe şîvîle kirin *şîw* yoldan sapmak
xweşîwîst *bw* xewişwîst
xweşî *m* 1. hoşluk, güzellik 2. esenlik, dirlik, sağlık, sahat, iyilik, işağlığı vermede olma durumu) * Xweşê xweşîyê bîde Tazî oserîkîk verîn 3. iyilik (iyi olma durumu) 4. sağlık (yücedun iyî, veya kötü olma durumu) 5. dirlik düzenlik 6. etnaç, azur * re xweşî ji tavê re nehîştîn mahallîmî huzurîna kaçîrdîlar 7. hoşlanma 8. fet huz 9. pîrî haz, hoşlanma 10. yağışsız, bulutsuz gök yüzü 11. med sâzîkîk (sevgî, kâlenîk ve sevînlîk) 12. bolluk, refah - dan (yekî) (hîrîge) hîz vermek - jî canê xwe dîlîn salâhî bulîmak, iyîleşmek - jî (yekî) re nehîştîn huzurîna kaçîrmîk - nehîştîn dirlik yüzü gormîmek - ü salâmîttî iyîlik sağlık (veya iyîlik güzelliği) -yek jî xwe nehîştîn ruhîat yüzü gormîmek dî -yê de bûn afîyet uzre olîmak
xweşîm *bw* xuşîm
xweşîperestî *rd* hazret
xweşîperestî *şîw* 1. hazretlik, hedonizm 2. ed hazretlik, hedonizm
xweşî *m* ik çek, ikirîna
xwe şîş kirin *şîw* pike yapmak
xweşîlayîm *m* 1. güzellik, hoşluk 2. esenlik, dirlik, sağlık, sahat, iyilik 3. dirlik düzenlik
xweşîwîst *rd* iyîleşer
xweşîwîstî *w* 1. iyîmsenlik (her şeyi iyî olarak değîrdendînî tutîm veya kâşîkîk özelliği) 2. iyîmsenlik (her şeyi en iyî yanîndan görîm, her durîmîna bir çûks yolu umînî dînya goturîşu) 3. iyîmsenlik (mesîulîğîn îlerlemîsîne, bîtînî durîm ve şartlanîna iyîye değîceğîne î-nîman öğretîlîmî genîl ağî)
xweşîkolam *rd* söz ehlî
xweşîker *rd* iyîleşîrîmî
xweşîkeşî *k* tam îrsînî
xweşîkêş *rd* 1. iyî çeken * kutîka pîkerîyê xweşîkêş e şîmînîmînî bazîsî iyî çekîyor 2. sağılîm, gürîlî
xweşîkirin *m* 1. güzelleştirme 2. tatlılaştırma, az verme (hoş gidem bir durum yaratma) 3. ballandırma 4. kızıltırma, koyulaştırma (hararetlendîrîme, hîzîndîrîmî, hararethî tale getîrîme) 5. alevlendîrîme 6. med alevlendîrîme telîsîmî, şîddetîmî wîrtîmî 7. kabartma (toprağı yumuşatma) 8. tebîyîleşîmek (yemîkler ucînî)
xweş kirin *şîg* 1. güzelleştirmek 2. tatlılaştır-

mak, tat vermek (huşa giden bir durum yaratmak) 3. ballandırmak * gava ku dîpeyî-ve wesan xweş dika ku mirov nikare xwezîya pê neyne knawutirken öyle ballandıryor ki unrenmek efrê dîgel 4. kızıştırmak, koyulaştırmak (hareketlendirilmek, hızlandırılmak, hareketi hale getirmek) * govendê xweş bîkîn balaya kızıştirin 5. alevlendirilmek 6. mecl alev zindirmek (etirmek, şiddetini arttırmak) * şer xweş kar qalşmayî alevleştirib 7. kabartılmak (toprak yumaşımamak) 8. terhiye etmek (yemekler için)

xweşkirî *rd* 1. güzelleştirme 2. taltılatırılma, tat verilmesi 3. mecl kızıştırılması, koyulaştırılması (hareketlendirilme, hızlandırılma, hareketi hale getirilmesi) 5. terbiye (yemekler için)

xweşkîrov 1. güzelleştiric 2. taltılatırıcı 3. mecl kızıştırıcı

xweşkî *rbk* 1. huşya 2. güzellikle

xweşnaz *rd* zarf. nazenân

xweşkok *rd* 1. güzel, güzellek 2. güzel (bıçım dedi oyuncu ve diğerlerindeki aneng ile huş gidenek hoşnûtluk anlamında) 3. iyi 4. *w* güzel **xweş lê çûn** *lêw* 1. zorlanmadan ilerlemek 2. epîy mesafeli almak

xweşlênerî *w* ezenli bakma

xweş lê nêrin *lêw* 1. iyi bakmak 2. güzel bakım yapmak, ezenli bakım yapmak

xweş lê xistin *lêw* konuşturmak (muzik araçları güzel kullanmak)

xweşlîhat *rd* nasıl davranması gerektiği bilen **xweşlîhev** *rd* uyumlu, güzel bir uyuma olan

xweş lîstin *lêgk* 1. güzel oynamak 2. oyun oynamak

xweşmerd *rd* mert

xweşmerîv *rd* hoş insan

xweşmêr *rd* rûnêr

xweşmêr *rd* 1. yigit, has 2. *rd* cendimen, kibîr (davranış düşünce, duygu bakımında nazik olan kimse) * *w* kebêkî xweşmêr e, gûtinêr wîsa nake o pek kibîrêr, öyle sözler söylemez 1. nazik (baskılara karşı sevgili davranış) - *pt* tu li dîrî şer tu savaza nazik duran yigit çok olur (iş başı düşünmü kaçacak delik ararlar, anlarında)

xweşmêrane *h* cendimence, kibîrce

xweşmêrî *w* 1. yigirlik 2. cendimence, kibîrlük

xweşmêrkî *rbk* cendimence, kibîrce

xweşmûrov *rd* hoş insan

xweşmisal *w* güzel örnek

xweşnaw *w* güzel ad

xweşnabin *rd* hoşgörüsüz, şüphesiz

xweşnabîni *w* hoşgörüsüzlük, şüphesizlik

xweşnedîtin *w* yadigarına

xweş nedîtin *lêgk* yadigarlamak

xweş nehatin dîtin *lêb* yadigarlamak

xweşnewa *w* güzel söz

xweşnîstî *rd* isteği sonucu yerleşmiş kimse

xweşnîvîs *w* 1. güzel yazı 2. *rd* güzel yazı yazan, hatîr, kaligraf

xweşnîvîsî *w* 1. güzel yazma 2. güzel yazı, kaligrafî, hatîrlîk 3. güzel yazı sanatı

xweşnîyaz *w* *lêb* mehîye

xwe şur d tor kîrin *lêw* sus gıymemek

xweşpergîn *rd* *w*, karışlayan

xweşpergînî *w* iyi karışılma, husûkatabul

xweşperwer *rd* terbiyeli, nazik

xweşpeyvîn *w* iyi konuşma, terbiye, retorik

xweşpeyye *rd* düzgün ve iyi konuşan, belkâlî

xweşperkîstî *rd* iyi doğult

xweşreng *rd* güzel renkli

xweşrengas *rd* iyi dans eden

xweşrîng *rd* *w* satılan (Euphorbia)

xweşşîhet *rd* hoşsohbet

xweşşîhetî *w* hoşsohbetlik

xweşşîruşt *rd* güzel sözler, iyi hayal, iyi tabîrlîk

xweşşîruştî *w* güzel hayalîlik, iyi hayalîlik, iyi tabîrlîk

xweşşîhet *rd* hoşsohbet, sözü sohbet yerinde

xweşşîret *rd* şerefli

xweşşîhet *rd* iyi tabîrlîk, hoş tabîrlîk, iyi hayal

xweşşîhet *rd* *w* *w*

xweşşîveger *rd* 1. edep 2. *w* güzel davranış

xweşşîvegerî *w* edep - *karin* edebîni takınmak

xweşşîrin *rd* enfes

xweşşîbêş *rd* 1. candan, içli dışlı 2. *h* zenli benli - *lîst* 1) içli dışlı olmak, sâhîmî olma 2) zenli benli olmak

xweşşîbêşî *w* içli dışlılık, samîmîlik

xweşşîbêşî *w* içli dışlılık

xwe şûş kîrin *lêgk* 1. karîr çarpından geçmek, susulmek 2. el ve ayak nıyazından yazılmak

xweşşîştîn *w* yıkama, yuma

xwe şîştin *lêgk* yıkamak, yumak * *mîst* *êro* *w* *lêrpañj* şîşt bugun lertem z yikanê * *w* *lêrpañj* şîştêr yikanêr arimêş (veze yıkama)

xweşşîştî *rd* yumak

xweşwîr *rd* güzel, ahîlâkî (y) ahîlâkî

xweşwîrî *w* güzel ahîlâkîlik, (y) ahîlâkîlik

xweşxan *lêw* xweşxaw

xweşxanîm *rd* tam anlamıyla harâm efendi - *c*, Xag Kag *lêwîya* harâm efendi gîr salma salma yurdu

xweşxawî *w* *lîst*

xweşxawî *rd* güzel yaratılış

xweşxawîqelî *w* güzel yaratılışlılık

xweşxawîy *rd* güzel hayal, iyi hayal

xweşxawîyê *w* güzel hayalîlik, iyi hayalîlik

xweşxaw *rd* 1. güzel okuyan 2. güzel öten * *lîst* *êro* xweşxaw güzel öten bulbu, 3. okunaklı, iyi okunabilen şey 4. *w* şur

xweşxawî *w* *lîst* (bir edebî eser) güzel okuma

xweşxawî *rd* yaltak, yaltakçı

xweşxweşokî m yalıtırcılık, yalıtıklık -- kîrîn yalıtıkçılıq etmek, yalıtıklık etmek
 xweşxwîn *tal* 1. güzel konuşan 2. şilek okunaklı (*y-zi*)
 xweşxwînî m 1. güzel okuma 2. şileklik, okunaklılık
 xweşxwîna *tal* 1. tebiyyet
 xwetazîker *tal* 1. soyunur 2. m şerptizoz
 xwetazîkerî m şiripuzetîk
 xwetazîkîrîn m 1. soyunma, soyunuş 2. dükülp saçılma (soyunma) 3. şiriptoz
 xwe tazî kîrîn *biwe* 1. soyunmak 2. döçölup saçılmak (soyunmak)
 xwetehdekar *paşîrî* m zeri, mazosoz
 xwetehdekarî paşîrî m zeri, mazosoz
 xwetehdekirîn m kendine eşyet etmek
 xwetehî kîrîn m 1. kendini ibadet 2. zorla arama (veya eksiltme)
 xwe tehlî kîrîn *biwe* 1. kendini mesnetme 2. sarafını arınatma (veya eksiltme)
 xwe telohîrşo kîrîn *biwe* sarafını arınatma (veya eksiltme)
 xwetehmsarkîrîn m güçlük yapma
 xwe tehmîsar kîrîn *biwe* güçlük yapma
 xwetelândîn m 1. gusma (bir şeyi kendine sıpar ederek saklanması) 2. pusuya yatma
 xwe telandîn *bişî* 1. pusutak (bir şeyi kendine sıpar ederek saklanmak) 2. pusuya yalmak
 xweteqilândîn m kendini tortuma, tartıma
 xwe teqilândîn *bişî* kendini tortuma, tartıma
 xwetevdan m 1. davranma 2. kumildama, kumildama, kupaşma 3. bastırma (giderme)
 xwe tev dan *biwe* 1. davranmak 2. kumildanmak, kumildanmak, kupaşmak 3. bastırma (gidermek) * parîyêk nan biwe, xwe tev hîde bir [kına ekme] vîp aşişim busta * xwe tevdandî kumildan!
 xwetevdayîn m 1. davranış 2. kumildayış, kumildayış, kupaşma
 xwe tev ger kîrîn *biwe* orgülenmek, orgüize etmek
 xwetevgerkîrî m orgütü, orgüzelî
 xwe tewandîn *bişî* bakılmak
 xwetêdan m 1. kendini sürme, sürülme, sürülme 2. sürülme (bir yere sürülerek kaşınma) 3. sürülme (geçerken değmek) 4. kendine sürme, buluşma (istenmeyecek bir maddeye sürülme) 5. kalkışma, yeltenme (yetercek, mükün ve gücünü aşan bir işe girişme) 6. etek öpmek (yalıtıklanma)
 xwe tê dan *biwe* 1. kendini sürmek, sürülmek * boya xwe dl durê dîde boya aşaz sürüniyor 2. süzünmek (bir yere sürülerek kaşınmak) 3. sürünmek (geçerken değmek) * xwe dl boyaxê (la boyayı) süründü 4. kendine sürmek, buluşma (istenmeyecek bir maddeye sürülme) * xwe dl xwîmê daye kîna buluşma 5. kalkışmak, yeltenmek (ye-

tenek, mükün ve gücünü aşan bir işe girişme) 6. etek öpmek (yalıtıklanma)
 xwetêdayîn m 1. kendini sürme, sürülme 2. sürülme (bir yere sürülerek kaşınma) 3. sürülme (geçerken değmek) 4. kendine sürme, buluşma (istenmeyecek bir maddeye sürülme) 5. kalkışma, yeltenme (yetercek, mükün ve gücünü aşan bir işe girişme) 6. etek öpmek (yalıtıklanma)
 xwe tê de pêc kîrîn *biwe* bir yerde susup olmak
 xwe têk bîrîn *biwe* ayun vermek
 xwe tê re şevtîn *biwe* -den alınılmak
 xwe tê re kîrîn *biwe* -e sokulmak
 xwetêkîrîn m kendine doyuma
 xwe tîr kîrîn *biwe* kendini devirmek
 xwetêwêrkîrîn m 1. -e alışma 2. üstüne veya üzerine atılma 3. -e atılma (yetercek, mükün ve gücünü aşan bir işe girişme) 4. kesip biçme (zarbalıkla korkutma)
 xwe tî wêrkîrîn *biwe* 1. -e alışmak 2. üstüne veya üzerine atılmak * kûçêk heman xwe dl diz wêrkîr kûçêk hîrsîza heman atîdî 3. -e atılmak (yetercek, mükün ve gücünü aşan bir işe girişme) 4. kesip biçmek (zarbalıkla korkutma)
 xwetê zerkîrîn *biwe* 1. -e alışmak 2. üstüne veya üzerine atılmak
 xwetîrîşî *biwe* m dîrêç
 xwe tîrîretêşî kîrîn *biwe* süslüm, güslenmek
 xwe tut kîrîn *biwe* par dîkêk keşilmek
 xwevalakîrîn m 1. boşalma, boşuluş 2. boşalma, kendini boşaltma (dördünü, sıkıntısını hîrîne anlatarak ferahlatma)
 xwe vala kîrîn *biwe* 1. boşalmak 2. boşalmak, kendini boşaltma (dördünü, sıkıntısını hîrîne anlatarak ferahlatmak) * mîna dîrdîh xwe jê re gîrê dl mîna xwe vala kîr dîrdîna wîna şîyîyerek kendimi boşaltîm
 xweveçûn m 1. kendinden geçme 2. aşırma 3. aşma olma
 xwe ve çûn *biwe* 1. kendinden geçmek 2. aşılmak 3. aşma olma
 xweveçûyî *biwe* lezîjî
 xwevedan m 1. kaçınma, sakınma 2. savulma
 xwe vedan *bişî* 1. kaçınmak, sakınmak 2. savulmak
 xwevedîn m 1. -den saklanma 2. aşma (görünmeden gitme, saklanma)
 xwe vedîzîn *bişî* 1. -den saklanmak 2. aşmak (görünmeden gitmek, saklanmak)
 xwevekirîn m 1. saçılma, açılma * pêwîstîya vî welatî hî xwevekirîhî bu ulkenî açîlîm çûpîmî gerekîyor 2. saçılma, açılup saçılma (kadın çarı çök ne k saçak gayınmeye başlama)
 xwe vekîrîn *bişî* 1. saçılmak 2. saçılmak, açılıp saçılmak (kadın çarı çök açık saçık gayınmeye başlamak)

xwevekişandin *w* 1. geri çekilme 2. çekilme (kendini geri veya yana çekme) 3. hava sima, caka sarfina

xwe vekîşandin *lêg* 1. geri çekilmek 2. çekilmek (kendini geri veya yana çekmek) * tu ji navê xwe vekîşîne ser aravî çekî 3. hava sima, caka sarfina

xwevevîlandin *w* cem reşme (keşanî veya e-teklî) sîvîna, toplanîn

xwe vevîlandin *lêg* çermentek (keşanî veya e-teklî) sîvîna, toplanîn

xwevevîlandin *w* geranme

xwe vevîrandin *lêg* geranmek

xweveşartin *w* 1. saklana 2. gizlenme, gizlenme, saklana 3. tesettür etna. îşqanî (kadîm, em)

xwe veşartin *lêg* 1. saklanmak * ti cihêkî ku xwe lê veşêre digere saklana, yêr ariyor 2. gizlenmek, gizlenmek, saklanmak * di nav devîyan de xwe veşartî çoldanî arasîna geynî * ma mirov wîsan îrî rustê jî xwe vedîşêre? îyle ortakî yêrde de însanî geynî nîbrî mî? 3. tesettür etna. îşqanî (kadîm, em)

xweveşartî *o* 1. saklanma 2. gizlenme 3. tesettür, örtünmek

xweveşûştin *w* yikarîna, yikarîş

xwe veşûştin *lêg* yikarîmak

xwevevewîşandin *w* salîna yûruken uzumîlu hîreketlerle halîfîce bîr yûrdan bîr yanî e-şîna

xwe vewewîşandin *lêg* salîna (yûruken uzumîlu hîreketlerle halîfîce bîr yûrdan bîr yanî e-şîna)

xwevewewîşandin *w* 1. silkinme 2. kütana

xwe vewewîşandin *lêg* 1. silkinmek 2. kütanmak

xwe vezelandin *w* uzanma, gerilme

xwe vezelandin *lêg* uzanmak, gerilmek * di parkursiyê xwe de xwe vezelandîbî î bî rîyêkî bîşîrî îî mîjî fedîkîrî kolîuşunda îşîle bî gerîlîşî. yûzîna gûlîmîyeyek bîçevîrdî

xweveşandin *w* 1. silkinme 2. nasîfa gîrîna, nasîflardan kaçîmîrîna

xwe veşandin *lêg* 1. silkinmek (ûsîna silkinmek) 2. nasîfa gîrîna, nasîflardan kaçîmîrîna

xwevezelîndin *w* tartîna

xwe vezînanîdîn *lêg* tartînîna

xwevîndakîrîna *w* 1. kendîni kayberîna (tîfke yûzînda ne yapîşîmî bilîncîme) 2. akî başîndan gîrîna 3. başî dîmîna (para veya mevkî sebebîyle îşîrîp îmarîna) 4. dîdîlîna kayberîna, îrazeden îkîma 5. îdîzîna sarîşîna olîna

xwe vîndîna kîrîna *lêw* 1. kendîni kayberîna (tîfke yûzînda ne yapîşîmî bilîncîme) 2. akî başîndan gîrîna 3. başî dîmîna (para veya mevkî sebebîyle îşîrîp îmarîna) 4. îdî-

lîdîni kayberîna, îrazeden îkîma 5. îdîzîna sarîşîna olîna

xwe vîndîkîrîna *o* 1. kendîni kayberîna 2. gîkî kîndî (kendîni bilîncîyeyek kîdar sarîşîna)

xwevîndîna *o* kendîni kîndîrîna

xwe vîşînanîna kîndîna *lêg* dîvînanîdîkîrîna gîrîna

xwevîndîrîna *w* kendîni gîzîlîna, gîzîlîna

xwe vîndîrîna *lêw* kendîni gîzîlîna, gîzîlîna

xwevîndîndîna *w* sîsîlîna, bezerîna, sîsîlîna, bezerîna

xwe xîndîndîna *lêg* 1. sîsîlîna, bezerîna, kendîni sîsîlîna

xwevîndîndîna *o* sîsîlîna, bezerîna

xwe vîyîrîna *lêw* dîvînanîdîkîrîna gîrîna

xwevîndîrîna *o* 1. dîvînanîna 2. vîvînanîna (gîrîna olîna)

xwe vîkîrîna *lêw* 1. dîvînanîna 2. vîvînanîna (gîrîna olîna)

xwevîkîrîna *w* sîrîkîlîna

xwe vîjîkîrîna *lêg* sîrîkîlîna

xwevîjîkîrîna *w* sîrîkîlîna

xwevîjîkîrîna *lêg* sîrîkîlîna

xwevîjîkîrîna *w* sîrîkîlîna

xwevîjîkîrîna *lêg* sîrîkîlîna

xwevîjîkîrîna *w* sîrîkîlîna

xwevîjîkîrîna *lêg* sîrîkîlîna

xwevîjîkîrîna *w* sîrîkîlîna

xwevîjîkîrîna *lêg* sîrîkîlîna

xwevîjîkîrîna *w* sîrîkîlîna

xwevîjîkîrîna *lêg* sîrîkîlîna

xwevîjîkîrîna *w* sîrîkîlîna

xwevîjîkîrîna *lêg* sîrîkîlîna

xwevîjîkîrîna *w* sîrîkîlîna

xwevîjîkîrîna *lêg* sîrîkîlîna

xwevîjîkîrîna *w* sîrîkîlîna

xwevîjîkîrîna *lêg* sîrîkîlîna

xwevîjîkîrîna *w* sîrîkîlîna

xwevîjîkîrîna *lêg* sîrîkîlîna

xwevîjîkîrîna *w* sîrîkîlîna

xwe xweyi kirin *lêw* 1. kerdin beslemek 2. kend. bakılmı yapmak
xwe xweyker *bişîr* *oz* besleme, kend. beslek atirni
xwe xweykerin *w* *oz* besleme, olotrofi
xwe xweykerî *bişîr* *oz* besleme, estrofi
xwey (I) *w* *oz*
xwey (II) *w* 1. sahip 2. karz * **wesîfm ku tu xweyê wanî** i semî harîz a dîşûn vasişlar - (nîstekî) olan * **basak ku xweyî pêwê zarokan** e bes çarûgî olan bir naba - **guncêdî (yekî) bûn gurînî boyana** -ê dawetê dîşûn zanî -ê **jişê bi fêşêkêwê zane** suçlu suçunu bilîr -ê **keysa xwe hûn** firsaatî kalmak
xwey (III) *ezwê* sabıplık anlamını veren bir önek * **xweyzerok** çocuk sahibi, çocuklu
xweyçalaw *w* besli
xweyçagah *w* bilgi sahibi
xweyçagahî *w* malumat sahibi
xweyçal *w* hayvan sahi bi
xweyçalî *w* aku sahibi
xweyçalê selîm *w* sağduyulu
xweyçarazî *w* toprak sahibi, topraklı
xweyçarok *w* ilçe sahibi, közal - * **hajarokî**
xwey çê bajarok *w* kazalı hur ul
xweybandor *w* ekârî - **bûn** ekârî olmak
xweybaristan *w* taharîl sahibi, taharullu
xweybusîret *w* sağdırulu
xweybustunî *w* gelerekli
xweybunde *w* kötelî
xweybest *w* sözünce güvenilen, sözünün em
xweybirdozî *w* *mekûre*
xweybirdozîti *w* *mekûretîs*
xweyçarîye *w* balayıkl
xweyçerî *w* balayıkl
xweyçewîk *w* ikiz sahibi, ikizli
xweyçand *w* kulîrlu
xweyçamêzûwê *w* kurumlu (muessese)li
xweyçerd *w* dert sahibi
xweyçest *w* elî (teli olan) * **yekî xweyçestekî mîzîn bû** kocaman xweyçîbêjî *w* *însazî*
xweyçîlî *w* *oz* 1. dîşûncî (dîşûn sahibi) 2. dîşûncî (dîşûncî çarîntîlar) 3. gelin olayı (tekkîlerden oluşan)
xweyçîlîti *w* dîşûncîlîk
xweyçînî *w* *oz* 1. dîşûncî (dîşûn sahibi) 2. dîşûncî (dîşûncî çarîntîlar) 3. gelin olayı (tekkîlerden oluşan)
xweyçînîti *w* dîşûncîlîk
xweyçedê *w* edêplî
xweyçîlyetname *w* ehliyetli
xweyçerd *w* topraklı, toprak sahibi
xweyçerebê *w* arabî sahibi, arabalı
xweyçezîrîyê *w* uşmî sahibi
xweyçezîrîyê hûn *lêgh* tecrübesi olan
xweyçezîrîyê *w* tecrübe sahibi, tecrübeli
xweyçezîrîyê hûn *lêgh* tecrübe sahibi olmak,

tecrübeli olmak
xweyê hav *w* 1. imza sahibi, on sahibi (bazı sanal ve meslek kollarında)ğlam hur yeri olan, değerin her zaman kabul edilmiş sîlîbê) 2. imza sahibi (gazete, dergi gibi yayınlarda adını koñlararak yazar kimsey)
xweyçuzîlet *w* fuzîlet sahibi, fuzîletli
xweyçeraset *w* feraset sahibi, ferasetli
xweyçîkîr *w* düşüncê sahibi, düşünceli * **yekî xweyçîkîrê** xerabî kûrî dîşûncelî birî
xweyçîkîrbûn *w* düşüncelîk
xweyçîr *w* delîşîm - **bûn** delîşîm, delîl kîler yapmak
xweyçîlî *w* söz sahibi
xweyçîbûn *w* varîklî
xweyçîhîyêti *w* hacîyêtlî
xweyçîheq *w* hak sahibi
xweyçîhewê *w* harabî * **meçwê wî çîhê ku xweyçî hêhewê mîrîrî û xweyçîhewêkê girîrî** e o mîrîrî çokulu, nîrî harabî yere girîrî
xweyçîhewîr *w* hayvan sahibi
xweyçîheçan *w* tecrûbe sahibi, tecrûbelî
xweyçîheçan *hûn* *lêgh* tecrûbe sahibi olmak, tecrûbesi olmak
xweyçîhîz *w* paş sahibi
xweyçîhîz *w* bilîng sahibi, bilîngli
xweyçîhîmet *w* azadîlî
xweyçîhîmet *w* sanat sahibi
xweyçîng *w* *oz* *w* *ezwê*
xweyî *w* *oz* 1. sahip, iye, mîlîk (herhangi bir şey altında mîlîkîyêti olan) 2. sahip, elîl (herhangi bir mîlîkîti olan kimsey) 3. sahip (bu iş yapmîş, üstîlennîş veya bir eser ortaya koymuş kimsey) * **xweyê berhemê** eserm sahibi 4. sahip, hami (koruyan, ağız çikan, gözlem kimsey) 4. *w* *oz* * **wesîfm ku tu xweyî wanî** i semî harîz a dîşûn vasişlar - mal û mîlîkan mal mîlîk sahibi - **gîrîrî** xwe bûn sözünün em etmek - **yê soxê xwe bûn** (kendî sözünü bîrmek) - **yê as û dîngan** e han hîmam sahibi - **yê col û çîhajan** e han hîmam sahibi - **yê jişê bi xwe** dîhese suçlu suçunu bilîr - **yê kar û bar** iş güc sahibi - **yê keysa xwe hûn** butanîk suda salîk vîlîrîk (karîk durumlardan yararlanarak kendî çîkor nî dîşûncîkî) - **yê mal û mîlîkan** e han hîmam sahibi - **yê roja xwe ye çîyan** elîndîrî (veya ağıstî)
xweyçîhûn *w* 1. besleme 2. geçirme 3. iyelik, talîplîk
xweyçîbûn *w* 1. besleme 2. geçirmek
xweyçîbüyî *w* besleme ismi olan
xweyçîbüyîm *w* 1. besleme 2. geçirmîş
xweyçîker *w* *oz* 1. besleyî *oz* 1. yetîştîrîr 3. bîzîmî -ê **mîlîkan** keyncu, esyân besleyî *oz*
xweyçîkîrîm *w* 1. besleme (yîyîmek ve geçîrîmîni sağlama) 2. besleme (yetîştîrîme) 3. büyütmeye (yetîştîrîme, bakılmî) 4. geçîrdîrîme, do-yumî (yîyîncîyîni sağlama) 6. besleme (be-

mirîme) 5. besleme, yetiştirme 7. üretme (ayrı türden canlıları çoğaltma) 8. bakım yapma, bakımını yapma 9. koruma
xweyî kirin *ûgû* 1. beslemek (yiyecek ve çeceğini sağlamak) 2. beslemek (yadirmek) * ez dê bi destê xwe wî xweyî bikim onu e-limle besleyeceğim 3. büyütmek (yetiştirmek, bakmak) * çar zarok xweyî kirine dîrt çocuk büyütmüş 4. geçindirmek, doyurmak (yaşamını sağlamak) * ey erd bi milyonan adroş xweyî dikin bi topaklu milyonan miroş insan doyuray 6. beslemek (samtirmek) 5. beslemek, yetiştirmek * hesp xweyî kirin ut beslemek 7. üretmek (ayrı türden canlıları çoğaltmak) 8. bakım yapmak, bakımını yapmak * bexçe xweyî mekirine bahçeye bakım yapılmış 9. korumak * Xwedê zabitên wê xweyî bike Allah çocuklarını korusun * Xwedê te xweyî bike Allah seni korusun * xweyî bike canê xwe berde malê xwe besle kargayı oysun gözünü
xweyîkirinê kundirên *nd* kundircilik
xweyîkirinê kûnfan *nd* keremcilik
xweyîkirinê kurman *nd* ipek böcekçiliği
xweyîkirdî *nd* 1. besli 2. bakımı 3. tımarlı (ağaç, toprak vb için bakımı yapılmış olan) 4. korumalı
xweyînan *nd* iman sahibi, inançlı, menli
xweyîniyaz *nd* imtiyazlı, ayrıcalıklı
xweyîn *nd* benlik
xweyîng *nd* kaz, zarca
xweyînsal *nd* ussalı
xweyînsîfî *nd* insafîlik
xweyîstîkrar *nd* istikrar sahibi, istikrarlı
xweyîteqat *nd* etiketli, etiket sahibi
xweyîtîhar *nd* tîhar sahibi
xweyîtî *nd* 1. iyelik, sahiplik 2. bakım -ya navê xwe kirin adına leke geçirecek şeylerden sakınmas
xweyîtîkirdin *nd* 1. sahip çıkmak 2. bakım yapma
xweyîtî lê kirin *tîbe* 1. sahip çıkmak 2. bakım yapmak
xweyîjin *nd* evli baskılı (erkek için)
xweyîkar *nd* iy sahibi, iy güç sahibi
xweyîkarîn *nd* güç sahibi, kudret sahibi
xweyîker *nd* 1. besleyici 2. yetiştirici 3. bakıcı -ê bîzê tuhanca (yetiştiren kimse) -ê kurmê qazan (pekçi) ipek böcekçiliği yapan)
xweyîkeramet *nd* kerametli
xweyîkerem *nd* kerem sahibi
xweyîkerê dermatoleyan *nd* besici
xweyîkerê kurman ipek: (ipek böcekçiliği yapan)
xweyîkerê mîşab *mîşab* balcı (bal arılarını besleyip balcılık yapan kimse)
xweyîkerê nûheran *nd* nûheran
xweyîkerê riwêkan *nd* bitkici, bitki yetiştirici

xweyîkerê tov *mîşab* tuhanca (yetiştiren kimse)
xweyîkerê zeytûnan *nd* zeytin ekicisi
xweyîkerîya bîzê *nd* toltimculuk
xweyîkerîya dermatoleyan *nd* besicilik
xweyîkerîya kurman *nd* ipekçilik, ipek böcekçiliği
xweyîkerîya kurmê qazan *nd* ipekçilik
xweyîkerîya masîyan *nd* balcılık
xweyîkerîya mîşab *nd* balcılık
xweyîkerîya riwêkan *nd* bitkicilik
xweyîkerîya tov *nd* toltimculuk
xweyîkerîya zeytûnan *nd* zeytin ekiciliği
xweyîkesatî *nd* şalışyeci, şalışlı
xweyîkesatîbîn *nd* kişileşme
xweyîkesatî hûn *ûgû* kişileşmek
xweyîkesayetî *nd* şalışyeli
xweyîkîmasî *nd* saibeli
xweyîkirdî 1. bakımlı
xweyîkirdî *nd* 1. hesli 2. bakımı 3. büyülmüş, yetistirilmiş olan
xweyîkolê *nd* koleli
xweyîkurm *nd* tabiatlı * mîrovekî xweyîkurmekî baş ey: tabiatlı bir
xweyîkûçik *nd* köpek salubu, köpekli
xweyîlayet *nd* layakat sahibi
xweyîmadalya *nd* madalya sahibi
xweyîmaf *nd* hak sahibi
xweyîmal *nd* mal sahibi
xweyîmanîq *nd* manîkçi
xweyîmeaş *nd* manşlı
xweyîmebest *nd* gayeli, maksutlu
xweyîmehant *nd* aylıklı, madaşlı
xweyîmezayet *nd* meziyeli
xweyî *nd* bir xwîn
xweyînamûs *nd* namûs sahibi -- e baş dundak (amûr)
xweyînamûsî *nd* namûsluluk
xweyînav *nd* ism sahibi
xweyînerî *nd* görenekli
xweyînsane *nd* insaniya sahibi
xweyîpeyker *nd* heykelli
xweyîpêhîsî *nd* duyumlulu
xweyîpêşê *nd* meslek sahibi
xweyîprensîp *nd* prensip sahibi, prensîpli
xweyîqabiliyet *nd* yetenek sahibi, yetenekli
xweyîqaf *nd* kafalı --ê berê eski koçûlî
xweyîqafatî *nd* kafalılık --ya berê eski kafalîlik
xweyîqapan *nd* şyakıcı
xweyîqedr *nd* 1. hantlı, itibarlı, hatırı sayılır 2. tîmersînas
xweyîqedrî *nd* kandîllî
xweyîqewet *nd* güç sahibi
xweyîqudret *nd* kudret sahibi
xweyîregez *nd* prensip sahibi, prensîpli
xweyîrehmî *nd* merhametli
xweyîrewştî *nd* karakterli, sosyalî
xweyîrest *nd* işeklik sahibi, işeklikli
xweyîrûzîk *nd* kuralcı

xweyrah *nl* zuhlu * **yekî** xweyrahêkî nazik
me zuhlu bira
xweyrûmet *nl* onur şahibi, onuru
xweyrûmetî *m* onurluk
xweyrazî *nl* kuramlu (niûenseselî)
xweysebîr *nl* salu şahibi, sâirli
xweysebî *nl* çocuk salibi, çocuklu
xweysemî *nl* îhtiyazkêr
xweysendika *nl* sendikali
xweysermaye *nl* sermaye salibi
xweysermiyan *nl* sermaye salibi
xweysînet *nl* meslek salibi
xweysoz *nl* sezaqun eî
xweysexsiyet *nl* şahsiyetli, kiralikli
xweysexsiyetlî *m* kiraldeşme
xweysexsiyet bûn *lêg* kişleşmek
xweyşîyan *nl* kudret salibi
xweyşûret *nl* şûret salibi, şûretli
xweyşarûf *nl* şarûf salibi
xweyşarûfî *m* şarûf salibi olma durumu
xweyşebet *nl* tabiatlı * **mirveki** xweyşebet-
tekî baş ya tabiatlı bira
xweyterribe *nl* çerabe salibi, terribeli
xweyterimûlî *nl* zimmetlî, güdümlü
xweytîwan *nl* kudret salibi
xweytî *m* 1. şahiplik 2. nakun * **li herêmê ter**
xweytî nehûlîye kirin bûgeye yetenece bak-
imî ya ulnatîş
xweytîkirin *m* bakma (bir şeyin gelişmesi veya
iyi bir durumda kalması için emek verince)
xweytî karin *lêg* bakınak (bir şeyin gelişmesi
veya iyi bir durumda kalması için emek ver-
mek) * **pîr kal e. jê baş li xwe** xweytî kirî-
ye çok yaşlı, fakat kendine iyi bakmış
xweytîkirî *nl* bakımı
xweytîdebûn *m* bakim yapma
xweytî lê bûn *lêw* bakim yapmak
xweytîlêkirin *m* bakim yapma, bakımı yapma
xweytî lê kirin *lêw* bakim yapmak, bakımı
yapmak * **xweytî li herêmê nekîrîme** bolge-
ye bakim yapmışlar
xweytîlênekirin *m* bakim eme
xweytî jê nekirin *lêw* bakim etmek
xweytîmar *nl* bakî tarîş (tarîş salibi kimse)
xweytîxane *m* bakim evi
xweytorpîl *nl* torpîlî (arkas olan kayıcı
olan kimse) * **zîlanî** xweytorpîl e olma tor-
pîlî
xweywidan *nl* vîdantî, vîdan salibi
xweywidanî *nl* vîdan salibi, vîdantî.
xweyxatîr *nl* hatîr
xweyxêr *nl* hayîr salibi – **li xûrutan** hayîr sa-
libi
xweyxîlet *nl* karakterî
xweyxîretî *nl* gayretli
xweyxûy *nl* tabiatlı * **mirveki** xweyxûyekî
baş ya tabiatlı bira
xweyxûyêbûn *nl* hilgi salibi
xweyxûyî *nl* hilgi salibi

xweyzarok *nl* çocuk salibi, çocuklu
xwey zar û zêç *nl* çoluk çocuk salibi
xweyzeşîq *nl* elîzeşek, zêç salibi
xwez *m* istek
xwezî *m* 1. doğa, tabiat 2. doğa, tabiat (insan
elyle büyük değereklîğe uğramamış, doğal
güzelliklerini koruyan, genellikle şerîi dışı
kenar)
xwezakar *nl* istekli
xwezakî *nl* değışal
xwe zal kirin *lêw* kendim eğemen kılmak
xwezî *nl* ağır başlı, kendini bilen (veya bil.)
xwezîndî *m* inatdırme
xwezîndî *lêg* inatlandırmak
xwezîndî *m* 1. kendim bilme (aklı ve mîrîke-
mesi yerinde olma) 2. kendini bilme (hâlig
olma) 3. kendini bilme (durum ve unvanı
yüksək beğînde davranma)
xwe zanîn *lêg* 1. kendini bilmek (aklı ve mu-
lakemesi yerinde olmak) 2. kendim bilmek
(hâlig olmak) 3. kendim bilmek (bilgi ve
durum yüksək beğînde davranmak)
xwezîyî *nl* 1. doğal, tabii 2. doğal, tabii (tabii-
atî düzenleme ve gereklîkçe uygun) 3. do-
gal, tabii (kendilîğinden, isimî elyle yapı-
lanmış)
xwezîyîbûn *m* değışleşme, tabiileşme
xwezîyî bûn *lêg* değışleşmek, tabiileşmek
xwezîyîbûyî *nl* değışleşmiş olan
xwezîyîbûyî *m* değışleşme, tabiileşme
xwezîyîkarî *m* değışleşme
xwezîyî kirin *lêg* değışleşirmek
xwezîyîkî *nl* değışleşmiş olan
xwezîyî *m* değışleşme, tabiileşme
xwezîbar *nl* istekli, rağbetli
xwezîbar *nl* istekli, arzulu
xwezîdarî *m* isteklilik
xwe zîl kirin *lêw* kendim zayıflatmak, (kî)
vence (zayıflatmak)
xwezîr *nl* isteyen, istekli
xwe zîr kirin *lêw* atılmak (üzere atılmak)
xwezîlandî *m* zîranma
xwe zîfandî *lêg* kıranmak
xwezîfandî *nl* kıranmış olan kimse
xwezîgî *nl* xwezîgî
xwezîgî *nl* xwezîgî
xwezîgî *nl* xwezîgî
xwezîgî *nl* 1. görsel dîmirce (kız isteme-
ye gelme) 2. talih (evlenmek isteyen ve bu
istegini bildiren erkek) – **hatîr** görücü gi-
mek *şey* (yekê) çîhî *nl* talip etmek (veya
talibi etmek)
xwezîgî *nl* görücü, dîmirce
xwezîk *nl* keşçe
xwezîk *nl* keşçe
xwe zîkkêşkirin *lêw* karim üstü sürümek
xwezîl *nl* 1. keşçe 2. *m* okunmuş, özeme – **bi**
derve kirî lê ne bi hundîr kirî dîşî kaşîyî
işî alyî *şey* **xwe** (yekê) **pê hatin** (ben) öy-
kümek

xwezila *n* xeyke

xwezila *xwe pê anîn* *lêw* öykünmek

xwezilok *nêber* 1. isterikli 2. öykünmeçi, özendirici bi -ê lê nihêrtin kedi sigere bakac gila bakmak

xwezilokî *nê* 1. isteriklize 2. öykünmeçiçe, özendirici

xwezirikandin *w* 1. dayılmak, efilenme 2. zar, zar etme 3. yüksek pendeden konuşma, ahartılı konuşma

xwe xirikandin *lêgê* 1. dayılmak, efilenme 2. zar, zar etmek 3. yüksek pendeden konuşmak, ahartılı konuşmak

xwe zîwa kirin *lêw* kurulmamak * *xwe zîwa mekir*, *çil wergirtin* kurulmamadan giymek

xwezilyak *w* istekli

xwezî (I) *awê* 1. yatak 2. ötürük ~ *zîwa bûn* nuku tutulmak -ya (yekî) *dî ber de man* küçük dilim yutmak * *eger ew min wîha bibîne dê ji şaşwazyê xwezîya wê dî her de bîmine herî hâyê gîrse şaşînkîtan* küçük dilim yutar -ya *ewê kûrin xwarê* yutkumak -ya *xwe daqulandin* 1) yutkumak 2) tükürüğünü yutmak -ya *xwe daqulandin* 1) yutkumak 2) tükürüğünü yutmak

xwezî (II) *h* keşke

xwezî (III) *w* 1. gıpta, imren, imreni, öykünme 2. iste, dilek, heves ~ *ez pêlêkê giran bûma ne ku ez biçûkê bîrayan bûma* keke bir kur, yavritsa ahsaydında kardeşlerim kuşçü oluştusydan ~ *kîştî hevesa* düşmek * *plir xwezî dîkîr ku bîbe doktor doktor* vîma hevesa düşmüştü ~ *ji anîn* 1) gıpta etmek, öykünmek 2) heves etmek ~ *pê hatin kîrin* imrenilmek -ya *me bî wê xwîwê* ku şev dî ser re derhas be keskin sırke kûpme zarar (similer yutışın diye söylenir) -ya *xwe bî yê* (berê) *anîn* (teskasir) mutmak -yn *xwe lê anîn* öykünmek -ya *xwe pê anîn* gıpta etmek, özennmek, öykünmek

xwezîfirandin *n* kırılma

xwe zîfirandin *lêgê* kırılmak

xwezîk *h* keşke

xwezîkar *w* istekli

xwezîkarî *w* isteklilik

xwezînok *w* talepkâr

xwezîpêanî *w* 1. gıpta etme, imrenme, imrenme, öykünme, özennme, Ezenç 2. çatma, arzu etme

xwezî pê anîn *lêw* 1. gıpta etmek, imrenmek, imrenmek, öykünmek, özennmek * *ez xwezîya xwe bî wê jêhatîbûna wê gîltî* onin bu çolışkanlığına imreniyorum * *her kes xwezîya xwe pê tîne* herkes ona özeniyor 2. arınmak, arzu etmek * *tû dîkî ku ez xwezî bî wan rojan bîwîm* bana o günleri özleniyordum

xwezî pê hûn *lêw* aralmak, arzu etmek

xwe zîc kîrin *lêw* dikilmek, kendim dikilmek

xwezî pê hatin *lêw* imrenmek, öykünmek *

xwezîya min bî wê jêhatîbûna wê (ê onin) *bu çolışkanlığına imreniyorum*

xwezîk *nêber* 1. istekli, talip 2. *nê* isterikli

xwezîk *nê* isterikli, şepç

xwezok *nêwê* 1. istekli, talip 2. *nê* isterikli, istekli 3. *meç* dilemci

xwezor *n* kayın babası, kayın pederi, kaynata

xwezortî *n* kayın babalık, kayın uederlik, kaynatılık

xwezyar *zêwê* 1. istekli, talip 2. gönüllü, istekli *xwezyarî* *m* 1. istekli lak 2. gönüllülük

xwê (I) *m* 1. tuz 2. kîrîng ~ *lê şikandin* mizum kucurmak ~ *lê şikestî* (an jî *şikîn*) tuz kaçmak ~ *ya herîwê giranan herşeye meydanaz*

xwê (II) *w* ter ~ *tê de xwêrin* ter başarmak

xwêber *m* hayvanlar n tuzu yemeleri için konulduğu yer

xwêçker *nêber* tuzcu, tuz unal eden

xwêçkerî *m* tuzculuk

xwêdan (I) *har* xwêdan

xwêdan (II) *w* 1. ter 2. terleme 3. terleme (bir şeyin üzerinde bulur: olarak yoğunlaşma) 4. terleme (büyük çıkımağa başlama) 5. terleme (bir iş yaparken yorulma, emek harcama, güçlükler çekme) -dan terlemek -dan bûn *wêkî* av su gibi terlemek -dî canê (yekî) *de xwêtin* ecel teri dökmek -dî qûna (yekî) *re xwêtin* kaşına kadar terlemek, çok zorlanmak ~ *lê kebin* terlemek (içindeki suyu ter biçiminde sızdarmak) - *lê sar* (an jî *zîwa*) *bûn* terri soğumak (dışlanmek) - *pê kebtin* terlemek ~ *pê kîştî* terlemek (sıkıntıya düşmek, çokça yormak) - *rêtin* (an jî *rijan-dîn*) *ter* dökmek ~ *tê de xwêtin* 1) ter besanmak, ter dökmek 2) terletmek (bl) -ya *enîya xwe qezenc* (an jî *heqî* *kîrin* alın teri ile kazanmak temek) -ya *enîyê* alın teri -ya *enîyê rêtin* alın teri dökmek -ya (yekî) *lê sar* *bûn* teri soğumak -ya *pê* (an jî *ling*) ayak teri (ayak parmakları arasından çıkan pis kokulu sıvı) -ya *sekratê* ecel teri -ya *xwe patîyek* *zîwa* *kîrin* teri zıçarmak -ya *xwe h* *xwe zîwa* *kîrin* terini soğutmak -ya *xwe zîwa* *kîrin* terini kartırmak (dî) -ê *de bûn* av man kan teri içinde (kalmak) (dî) -ê *de man* kan teri içinde (kalmak), su içinde kalmak

xwê dan *lêgê* 1. terlemek 2. terlemek (bir şeyin üzerinde bulur: olarak yoğunlaşmak) * *çam xwê dane* camlar terletme 3. terlemek (büyük çıkımağa başlamak) 4. terlemek (bir iş yaparken yorulma, emek harcama, güçlükler çekmek)

xwêdan *m* 1. terleme 2. terleme (bir şeyin üzerinde bulur: olarak yoğunlaşma) 3. terleme (büyük çıkımağa başlama) 4. terleme (bu iş yaparken yorulma, emek harcama, güçlükler çekme)

xwêdan dan *lêgê* 1. terlemek 2. terlemek *lêw*

şeyin üzerinde buhar olarak yoğunlaşmak) *
cumi xwêdan *danu* cumlar terlemiş 3. terle-
mek (büyük çökme) başlamak) 4. terlemek
(bu iş yaparken vorulmak, emek harcamak,
güçlükler çekmek)

xwêdandayî *ad* terli, terletmiş olan
xwêdandayîn *m* 1. terleyiş 2. terleyiş (bu şe-
yin üzerinde buhar olarak yoğunlaşma) 3.
terleyiş (büyük çökme) başlama) 4. terleyiş
(bu iş yaparken vorulma, emek harcaması,
güçlükler çekme)

xwêdander *ad* terletici

xwêdanî *m* tuzla (davavrlara karda tuz verilen
taşlık düz yer)

xwêdanik (I) *m* tuzla (davavrlara karda tuz verile-
nen taşlık düz yer)

xwêdanik (II) *m* tuzluk (tuz konulan kâb)

xwêdarî *ad* tuzlu taşlık

xwêdayî *ad* terli, terletmiş olan

xwêdayîn *m* terleyiş

xwêdîn *m* tuzlu (davavrlara karda tuz verilen
taşlık düz yer)

xwêdîş *ad* tuz (salam kimsa)

xwêdîşî *m* tuzsuzluk

xwêhez *ad* tuzcul

xwêkar *m* tuzlu olan tuz

xwêket *ad* tuzlayıcı

xwêkirin *m* tuzlama

xwê kirin *lîgh* tuzlamak

xwêkirî *ad* 1. tuzlu, tuzlanmış olan 2. *m* tuzla-
ma (tuz olarak hazırlanan)

xwêl *ad* eğri, bükü * çima stûyê te xwêl e
boynurî niye çûn?

xwêlêkirin *m* tuzlama, tuz serpme

xwê lî kirin *lîgh* tuzlamak, tuz serpme

xwêlî *m* tuzlu

xwêrîk *m* gawe

xwêy *bar* xwê

xwêya hevîr *mîvand* xuya tuzlu

xwêya limonê *ad* limon tuzu, limon tuzu

xwê *bar* xwe

xwêh *bar* xweh

xwêhik *bar* xwehik

xwêjêkandî *m* akimîni sağlama

xwêjêkandî *lîgh* akimîni sağlanmak

xwêjêkî *m* akimî

xwêjêkî *lîgh* akimî

xwêlax *m* küllü su

xwêlêr *bar* bar bîkî *ad*

xwêlqandî *bar* xwêlqandî

xwêr *bar* xur

xwêrî *m* heybe

xwêrîk *m* heybe, küçük heybe

xwêrîde *m* yiyecek

xwêrî *bar* xurî (V)

xwêrî *bar* xurî (II)

xwêrî *bar* xurî

xwêrî (II) *mîvand* yulak ~ daqurtqandî *mîvand*
-ya xwe daqurtqandî *mîvand* yulak

xwêrî (II) *m* kurağ

xwêrî *m* tereddüt, şüphe ~ Jê çûn tereddüt-
de dîşmek

xwêrîşî *m* tereddüt etme

xwêrîş bûn *lîgh* tereddüt etmek

xwêrîk *m* 1. kız kardeş 2. kız kardeş (ynşo ku-
çuk olar) 3. uvey kardeş (aralarında çak de-
ğir verilen orak bir bağ bulanulardan her
biri) - 0 biru ji hev rûniştin, gîlyê xwe ji
hev re gotin gazinên xwe biştin, biru tîm
ji xwêrîkan re hazir û dar û pişt in bacî ve
kardeş bi araya gelup şikayetên bukap
derdeste, kardeşên her domî nasîlaruo
hazir ve de hatîdir, anîmînda bir deym -
û birayê axretê zîret kardeş - û bîrayên
hev ên her ûz kardeş -a axretê acullik -a
şîr suc kardeş (kız için)

xwêrîka dilovanîyê *m* hemşire

xwêrîka mehelal *ad* üvey kız kardeş

xwêrîkedîbîstan *m* kardeş okul

xwêrîkejin *m* baldız

xwêrîkeparîl *m* kardeş parî

xwêrîkê *h* 1. abla (kendinden büyük karınları i-
çin seslenme sözü) 2. kardeş (teklîfîz ko-
nuşmalarda) * oxur be xwêrîkê gûle gûle
kardeş 3. kardeşlik (seslenme sözü olarak)

xwêrîkî *m* kardeşlik

xwêrîkîya dilovanîyê *m* hemşirelik

xwêrîkî *m* baldız

xwêrîkmarî *ad* uvey kız kardeş

xwêrîkmarî *m* uvey kız kardeşlik

xwêrîkza *ad* her yügen ikiz kardeş çocuğu)

xwêyanî *bar* xuyani

xwêzî *lîgh* salğı

xwêzî *m* kurağı

xwê *bar* xuy

xwê kirin *bar* xuy kîrî

xwêl *bar* xwêl

xwîn *m* 1. kan 2. uvey kan (soy) * ew jî ji xwê-
na min e u da hecîm kanîmdan 3. big kan
akcesî * bawê wî xwîna kurê xwe stend ha-
cesî ogîlûn kan akcesîni aldî - avêdî kan
kumak ~ bel kîrî kan fişkîrmak ~ berdan
kan almak ~ berî vedû dan kan dîemek (o-
rum yol açmak, cano kıymak) - bi xwe efu
anîm elîni kana bulamak (veya buluştirmek)
- bi xwînê hayê şîstî. - li avê tê şîstî
kanî zandî yunozlar, kanî suyla yularlar, o-
lûmle oğ alîmîz ~ cemîsî *m* kan pûtlöşmek
- cemêde bîrî *m* kan gövdey: gûçîmek ~
çûn kan boşlanmak ~ dan 1) kan vermek
(hastaya, yaralıya kan akarmak) 2) kan
vermek (kan nakli için kan aldimak) ~ dî
canê (yekî) de gerî *m* benzî *m* kan gelmek -
dî dey 1) *mîvand* avêdî *mîvand* kan bîrîndan
kan fişkîrmak - gûwde bîrî *m* kan gövdeyi
gelmek ~ gûhastî *m* kan değıstîrmek (dî
navberu wan de) - helîşî *m* (dî *mîvand*?) kan
olmak - helîkî *m* kan almak 2) kan ak-

mas (kurb çarçinên olnek) - jê masî kar-
nastinê - jê berdan -den kan olmas (bir-la-
nardan bir mistar kan çekmek veya akti-
mak) - ji çivîkekê (an ji çûlkekê) meşqin
karnazayî bile zermes - jê çûn li (birin-
den) kan galek (biyûk aptesim edêker
kan getmek) 2) kan kay hermek - jê girtin -
den kan a.nak (bir damardan bir mekta kan
çekmek veya aktırmak) - jê hatin -den kan
gelmes, kanamak - pê kîşî -i kan kaybet-
mek - ji canê (yekî) kuşîn benz ule kan kal-
manak - ji qelama (yekî) hatin (an ji niqû-
lîn) kalmandin kan damlanak - ji xwe
berdan xw vermek (yücedundaki fazla sıvı
aktırmak) - ketin (...) karlanmak (bir -i-
bengê kan birkinmek) * xwîn ketîye çavê wê
gözû karlanmîş - ketin canê (yekî) karlan-
mak (kani çoğaltmak) - kerin canê (yekî)
yuzme kan zelmek - ketin çavê (yekî) 1)
görülmü hisa burimek (çok ilkelenmek) 2)
edümlü kan bürümek (adamı düşürerek ka-
dar efkelenmek) - ketin çavên (yekî) 1)
gözetim (veya gözetim) kan burmek 2)
gözleri kan çanağına dörmek (veya gözleri
karlanmak) - kerin inêjîyê (yekî) 1) (birim)
xw beşmak (beynate kan beşatim, ye o-
mek) 2) kan başına çıkmak (sıçramak veya
toplanmak) - kerin may canê (yekî) 1) (yücedu-
nün bu yeme) kan otunak - kîşandim kan
çekmek (yak u re duymak) - kuşîn (berkekî,
canê mirûv) kan yûrmek - laş birin kan
gövdê) gotirmek, (kani dere gibi aktırmak -
laş lulanim kan gövdêyî gotirmek) - li canê
(yekî) gerin karlanmak (kan çoğaltmak) *
wê havînû parîyek xwîn li canê kurik geri-
yabû çûk bu yaz karlanmîş şanlanmîş -
li erdê ye hasdım keldi, meşqîş otmak - li
serê (yekî) xistin 1) kanı başına sıçramak
(veya beyne çekmek) 2) kanı başına çık-
mak (veya sıçramak veya toplanmak) - mîs-
tîm kan çarek - auzê klun 1) kan içmek 2)
wê kan içirmek - pê de hatin elinden
kan çekmek - pişîjîn kan dişkarmak - rûtin
(an ji rûjanê) 1) kan aktarmak (kurban kes-
mek) 2) xw dokmak (olime yol açmak - ca-
na kıymek) - rijîn 1) kan aktırmak 2) kan çek-
mek (kanlı çarçinê olmak) 3) kan çıkırmak
re mayê işlenmek, kan çukolmek) - rijîn
erdê 1) kan aktırmak (kanı çarpırma olmak)
2) kan çekmek (nasın öldürmek) - sebatan-
dîn (ruwestanê) an ji bestandin) kanazay-
yî dîrdirmek - tê de xwêtin kan dişkarmak
- û otîjî li hev qelîbûn kan başına sıçramak
(veya beyne çekmek) - û xîrê kan rex u
di may - û xîrê de maye kan rewan iyêde
- û zebir li hev qelîbûn zebir zikkim olmak,
birbirne kaşarok - xwestin kan boşaltmak,
kanama geçirmek - xerêşî kan kuarmak -
wêkî çemî berikîn (kan) dere gibi aktırmak -

werivîn (...) kandarmak (bir organda kan bir-
kinmek) - wînda kîrîn kan kaybetmek -
xwestin kan isirmek (aldurulan birimî ocu-
nu isirmek) -a (yekî) bûn ay kan sulanmak
-a esmeran şîrî e beyazın adî esmerin la-
de -a (yekî) fîr kîrîn (birimî) kanama ekmek
dogranak -a hev fîr kîrîn kanlı bişki- ol-
mak -a (yekî) ji (yekî) ne surtir kûn (birim-
der) dala deşerh olmanak -a (yekî) kelîn
kani soymamak -a (yekî) kella serê (birimî)
kani kaynatak * xwîna mlî) kere serê oru
kanın kaynak -a (yekî) lê kelîn (birimî) kani
namak, re namak * xwîna Wan xû li
hev kella kani burbirne çabûk isirdi (1)
-a (yekî) mîjîn (bir soymî) kani emmek -a
yar çirayer -a sor 1) al kan, kızıl kan 2) kan
kîrîna (üstün, yaman) (dî) -a sor de gevi-
zîn 3) kani beyanmak -a (yekî) rehî bûn
sevîng olmak, arparik olmak, se ünsiz-
leşmek -a xwe kîrîn kevdî 1) (kendî) kani
ta starmak, wehî gelmiş olma 2) belâim a-
rarak -a xwe kîrîn şîyê (yekî) belâim ar-
mak -a zêde jê çûn dem dokmek (kadınlar
ay başında çok kan yitirmek) -a (yekî) zêde
çûn (birimî) kan gîmek (kizilardı ayba-
şı çok kanlı olmak) -a (yekî) zîwa bûn 1) kani
kurumek (çok usanmak) 2) kani sulanmak
-a (yekî) zîwa kîrîn (birimî) kani kurut-
mek (canın kan beşimek) (dî) -ê de geşîm
kaş beşimek, kani boyanmak (veya bulan-
mak) (dî) -ê de mewicim al kani boyan-
mak (dî) -ê de sor bûn kani boyanmak (ve-
ya bulanmak) (dî) -ê re xwîn xwestin kani
kan içmek.

xwînar kûn (şî) kanama geçirmek
xwîna paşî) beşîf (kemî) kan
xwîna pis awêşê karli kan
xwîna reş awêşê kîrî kan
xwînarîya hundirîn nê çî kanama
xwînarîya inêjî beşîf beyn kanama
xwînarî mî xanîya -ya hundirîn 1) xanîya
-ya mexîm biyûk kanama
xwîna şî) awêşê lewî kan
xwînas mî 1, serm 2, sulanmîş kan 3, guz yosî
xwînbur mî kanlı
xwîbera pişîkê nê akîger aradimîrî
xwîbera serêkê mî awî
xwînberîm mî kan olma
xwînbestî wî kanama y dardurma
xwînbîkha wî 1, dîyet 2, tîdye, xantarmak
xwînbîjîn mî saf kan
xwînber mî kan kesîrî
xwînbîrak wêşî kan kardeşî
xwînbîm mî kanama
xwîn kûn (şî) kanamak
xwînçûn mî kan boşaltmî
xwîndar mî 1, karli (kan bulanmîş) 2, kani
(kani olim) * guşî xwîndar kanlı et 3, kani
1) (kar, dokümentare sebep olam) * yerekî

xwîndar karil, bir savaş 4. karil, kan davası
 1. karil (istiyerek kan dükünü olan) 5. karil
 (kanlanmış olan) 6. karil (kanı yoğun olan,
 demeyi)

xwîndarhûn *m* kanlanma (kan buluşma)

xwîndar bûn *lêgê* kanlanmak (kan buluşmak)

xwîndari *m* 1. karil-lik 2. kan davası

xwîndarkirin *m* kanlandırma

xwîndar kirin *lêgê* kanlandırma

xwîndar *m* kan verici (a grubu)

xwîndîtin *m* ay başı, idet

xwîn dîtîn *lêgê* ay başı olmak, idet olmak

xwîndîti *m* idetli

xwînde *m* 1. okuyucu 2. okuyucu (şarki,
 türkü okuyan kimse) 3. okuyucu (duçure
 çığı veyse kimse)

xwînde *m* 1. okuyuculuk 2. hanerdelik, o-
 kuyuculuk, şarkıcılık, türkücülük 3. okuyu-
 culuk (okunulan) dağıma (çij)

xwîner *m* 1. oku- okuyucu 2. okuyucu 3. *m*
 okuyucu * xwînera optik optik okuyucu

xwînerî *m* okuyuculuk

xwînerî *m* okuyuculuk

xwînewar *m* karil

xwînewî *m* karil, demeyi

xwînewîk *m* koyunlarda görülen bir hastalık

xwîse *m* ekim alanındaki çalılık

xûn *m* xwîn

xûnîj *m* xwînrîj

xûnî *m* xwîni

xûnîwar *m* xwînxwî

xwînfir *m* kan izci, kana susamış olan

xwînfirûn *m* kana susama

xwînfirî bûn *lêgê* kana susamak

xwînfirîbûyîn *m* kana susama

xwîngeran *m* kan dalaşanı

xwîngerî *m* kan dalaşanı

xwîngerî *m* 1. sıcak karil * ajafeñ xwî-
 gerî sıcak karil hayvanlar 2. sıcak karil
 sevezen, çana yakın, (şirn, sempalik) 3. u-
 darçal, mema

xwîngerî *m* 1. sıcak karil-ic 2. sıcak kan-
 1ık, çana yakınlık, sevezenlik, sempalik 3. u-
 darçalık

xwîngerî *m* xwîngerî

xwîngêr *m* 1. şirn

xwîngêrî *m* şirncilik

xwîngîr *m* kan alter (a grubu)

xwîngîran *m* ağır karil, harini

xwîngîramê *m* ağır karilcilik, harinilik

xwîngîrastî *m* kan alterımı

xwîngîrastî *m* hipertansiyon

xwînhêner *m* toplar damar *m* sipîlkê *m* tek
 çiger damarı

xwînhênera pişikê *m* tek çiger damarı

xwînhênera serêke *m* 1. tek toplar damar

xwînhîndîk *m* o zermik

xwînhîndîkî *m* zermi

xwîni *m* 1. demeyi, karil ilgê 2. kan davası *

ey xwîniyê min e bu bema kan davalu 3.
 udar karil, karil istiyerek kan dokuşu o-
 lan, xwîl) - bûn dişman sahibi a'mak

xwînhûn *m* kanama

xwîni bûn *lêgê* kanamak * destê min xwîni
 bû e mi kanadı

xwînihûyî *m* 1. kanamış olan 2. karil (kanlan-
 mış olan)

xwînihûyîn *m* kanamış

xwînikirî *m* kanama

xwîni kirin *lêgê* kanlamak

xwînikirî *m* kanlamak

xwîni *m* 1. kan davası 2. kan davası

xwînjehri *m* kan zararlenmesi

xwîni jê berdan *lêw* -çen kan öldürmek

xwînjêşîn *m* kanama, kan kaybetme, kanama
 geçirme

xwîni jê çûn *lêw* kanamak, kan kaybetmek,
 kanama geçirmek

xwînjêşûyî *m* kanama geçirmiş olan, kan kay-
 betmiş olan

xwîni jê hatin *lêw* kanamak * ji birinê xwîni
 tê vana kaniyor

xwînjêkêşîn *m* kanama, kan kaybi

xwîni jê kişin *lêw* kanamak * ji birinê xwîni
 dikişê vana kaniyor

xwîni ji ber çûn *lêw* kanaması olmak, kanmak

xwîni ji xwe berdan *lêw* kan vermek

xwînkêş *lêw* aspiratör

xwînkirî *m* kanama

xwîni kirin *lêgê* kanamak

xwînikirî *m* kanama

xwînikirî *m* kan vermek

xwîni kîşandin *lêgê* kan çözmek

xwîni kaş hilanin *lêw* kan gövdeyi götürmek

xwîni kî kelin *lêw* kan kaynamak

xwîni kî qusin *lêw* kan kaynamak

xwîni miçiqî *m* vana çekiliş olan

xwîni miçiqîn *m* vana çekilme

xwîni miçiqîn *lêgê* kan çekilmek

xwîni mijî *m* 1. kan emici 2. *m* vampir

xwîni mijî *m* kan emicilik

xwîni mijok *m* 1. kan emici 2. *m* sülük

xwîni nîse *m* kan tene

xwîni nas *m* kan bilimsel, kanatolog

xwîni nasî *m* kan bilimi, kanatoloji

xwîni nasî *m* sevanîz

xwîni nasî *m* sevanîzlik

xwîni nak *m* 1. sal kan 2. asî, soylu

xwîni parê *lêw* öğütülük, kan paltuz

xwîni pestên *lêw* kan basma, tansiyon *m*
 zêde yüksek tansiyon

xwîni pê de hatin *lêw* 1. cinayet işlemis ol-
 mak 2. işi başı kan ılmak

xwîni quşin *lêgê* kan otuzmak

xwîni rîjî *m* kan dokusu, kana insanmış olan

xwîni rîjî *m* kan dokuculuk

xwîni rîjî *m* kan dokusu

xwîn rêtlîn *êgê* kan dokemek
xwînrîj *êf* 1. kan dökücü, kanlı (kan dökülme-
 me sebep olan) 2. kanlı üsteyetek kan dök-
 müş olan, kanlı
xwînrîjî *m* kan dökücülük
xwînrîjandîn *m* kan dökere
xwîn rîjandîn *êgê* kan dokemek
xwînrîjandî *êf* kan dökmiş olan
xwînsar *wê* 1. soğuk kanlı, serin kanlı, şudullî
 2. sevimsiz – **hêh** soğuk kanlı olmak
xwînsarbûn *m* 1. soğuk kanlı olma, serin kan-
 lı olma 2. sevimlileşme
xwînsar bûn *êgê* 1. soğuk kanlı olmak, serin
 kanlı olmak 2. sevimlileşmek
xwînsarî *m* soğuk kanlılık, serin kanlılık. *te-
 dal* 2. soğukluk, sevimsizlik – *ya xwe winda
 kîrîn* *te-dal*ni kaybetmek
xwînsarîkirîn *m* ağrıtsama
xwînsarî kirîn *êgê* ağrıtsamak
xwînsarîtlî *m* soğuk kanlılık
xwînsîvlîk *wê* cana yakın, sıcak kanlı, sevimli-
 lik, rez çanlı
xwînsîvlîkî *m* sıcak kanlılık, cana yakınlık,
 sevimlilik
xwînsîvî *êf* kan kırmız
xwînsîvî *êgê* herşeyi sevmek
xwînsîvîrî *wê* cana yakın, sıcak kanlı, sevimli,
 sevimlilik
xwînsîvîrînhûn *m* sev mîlîleşme
xwînsîvîrîn *kîrîn* *êgê* sevimlileşmek
xwînsîvlîtlî *m* sıcak kanlılık, cana yakınlık, se-
 vimlilik, sevimlilik
xwînsîvîrînkîrîn *m* sevimlileştirmek
xwînsîvîrîn kîrîn *êgê* sevimlileştirmek
xwînteh *êf* *xwîntehî*
xwîntehî *êf* sevimsiz, içici, okupatik
xwîntehîbûn *m* sevimsizleşme
xwîntehî bûn *êgê* sevimsizleşmek

xwîntehîlî *m* sevimlilik, içicilik
xwîntehîwînlîk *êgê* kurdere
xwîntêgerîn *m* 1. kanlanma (kan buluşma) 2.
 kanlanma (kan çoğalma) 3. yüzücü kan gel-
 me
xwîñ *êf* *gerin* *êwê* 1. kanlanmak (kan buluş-
 mak) 2. kanlanmak (kan çoğalmak) 3. yü-
 zücü kan gelmek
xwîñêgê *êgê* kan basma
xwîñvegûhêzî *êgê* kan aktarımı
xwîñverîşîn *m* kanama, kanama geçirme
xwîñverîşîwî *m* kan boşaltma, kanama geçirme
xwîñverîşîwîtlî *m* kan kesici
xwîñvexûr *êf* kan içici, hunhar
xwîñvexûrî *m* kan içicilik
xwîñvexûrîtlî *m* kan içicilik
xwîñwerîşîn *m* kanama – *ya nîşî* *êf* beyin ka-
 naması
xwîñvîxûr *êf* kan içici
xwîñxwar *êf* kan içici, hunhar
xwîñxwarane *k* hunharca
xwîñxwarî *m* kan içicilik
xwîñxwarîtlî *êgê* hunharlık
xwîsar *m* kırığı
xwîsîk *m* kırığı
xwîsî *m* kırığı – *barîn* kırığı yağmak – *ketin*
 kırığı düşmek – **êf** *kîstîn* (an ji dan) kırığı
 çalmak (veya vurmak)
xwîsîlêdayî *êf* kırığı
xwîsîlêxîstî *êf* kırığı
xwîzîk *m* sevgi
xwîzîwîst *êf* *êwê* 1. aziz, sevgili, lübib 2. iste-
 mîleşme
xwîzîwî *m* heybe
xwîzîwî *m* kurun uş uşık mayıs kurması
xwîzî *êf* söz dinlemeyen, umursamaz
xwîzî *m* söz dinlemeyen, umursamazlık

Y

ya Y Kürt alfabesini oluşturur harfi elip ses b. lmi bakımından on dairesi ünsüzleri gösterir ve yê diye okunur

Y kûy (Jiryum'un kısaltması)

ya ma/ y (bilimsel) en akimî a. ehlî; gösterir)

ya (II) 1. ya (benim) duyguları güçlendir-
mek için cümlemin başında veya sonunda
kullanılır * Ya Xwedê! Bismete ya muba-
rek Ya Allah! Yürü ya mubarek 2. ya (bir
şeyi anlatmada 'e'el' anlattıca kulları-
lar) 3. deme! ('gerçek mi', 'yok canım' gibi
şaşma anlatır) 4. yapma! 5. öyle mi, yok ya
~ Reêû ya Keêbi ~ Xwedê ya Allah!

ya (II) 2. 1. ya (birinden birinin olacağı söylenen
iki iş için kullanılır) * ya lê ya mayê ya ge-
hr ya gelmez 2. ya (birinden birinin seçilme-
si gereken durumda kullanılır) * ya tu yê
bikî ya tu yê elma wî bidî ya bu deveyi
gütmeli ya bu diyardan gütmeli 3. ya (bir işi-
şenenin zarfını düşünülürken kullanılır) *
tu dibêji ez dê bigihîna, ya ku tu nepi-
hiyê? yeşürim diyorsun ya yeşürmezsen?
4. ya (ayrı ayrı öğelerden biri ötekilerden
üstün görüklüğünde kullanılır) * Artîne lê
xîst şikank, hişweşand, ya ew ziyana ku
da daran? şînkakind, daktû yekt, ya o a-
zaqlara verdiği zincar? 5. ya (hükaye vb. za-
manlardan sonra gelecek anlatı güçlendirir)
* min xwaribû ya yemişim ya 6. ya. ya.
veya, ya yahut (cümlede eş görevli öğeleri
aralarında kullanılır) * dil pêtel kes ya hewe
ya lûne ne kuk elî kîşî kaêr ya var ya yok-
tu 7. -ki, ilge eki (a şeklinde de kullanılır) *
ya êvarê aşamkî * goga min sor e, lê ya
te? benim toğum kutmî ya seninkî? 8. g
veya * pêtel ya zebes kayun veya karpuz 9.
ez belirsiz dişil tekilî gösterir - arvanekî
kê m ya yekî zêde akacak ku darda da dîr-
maz - çeyek jî urdê ya yek li hewa 'hiç fan-
kalmaz -- dilan hayê mlam 'insan n her iste-
şi yetirne ge. mayetolir - dilan tan ji dîlê' 1) nî

diğer 2. k başlasa - em dê bidin - em dê
başdîn ya devlet basa ya kuzgun leşe ~ E-
ln kîr ya Welo kîr gelen ağam giden paşam,
gelen paşam giden ağam (benim için fark et-
mez) ~ Eto ya Welo xwar kîr yêse yêsin,
benim için fark etmez ~ exlaqê bavê ~ ex-
laqê xalê ya huyundan ya şuyundan ~ hew-
lîwela k lîhawle ~ Bêwê kecel ~ Keçel He-
sen hu lîwa Aî hu Aî lîwa - jî text e ya
jî bext e ne çikarsa kahtimza - jî text - jî
bext iki seçenekten birini tercih etme veya
etme durumunda kalma ~ jî g ya da, veyahut
* tu, ez ya jî lîmîa dîn sen, ben veyahut
başkalar. ~ kelemekî tûj ya lêrek mewîj ya
devlet başa ya kuzgun leşe ~ li ber mal û
mûrûn lîmî evlenecek yaşta olmak (kız için)
~ mîrîan bîm evlenecek yaşta olmak (kız için)
~ te e senin - lêrek mewîj ya keleme-
kî tûj ya devlet başa ya kuzgun leşe ~ tîr di-
binî de ye kokusu sonra çıkar - tu dê der-
bas bîkî - jî tu dê herî ya bu deveyi gütmeli
ya bu diyardan gütmeli ~ tu dê dî hîlûd
ya gürçlîk yârdan mi geçersin, serden mi?
~ we' s zin - xwe kîrîn yek birleşmek, iji-
fik etmek ~ ewe li çiyayekî aşê ya U
merêkî çê hîgîra ya bîr merî bîme ya da
serp lu daga şîgn

yaban w yalan (insan yaşamayan insan yer)
yabanî nî 1. vahşi (hayvan) 2. yabancı, yabancı
ülkel bir durumda yaşayan insan) 3. hor ya-
banî, yalancı (birk. ler için)
yahuk w baharêk
yaho b hataya seslenme sözü
yabok w 1. baba, babuok 2. mee çerçi
yahoyî nî yabancî
yahoyîbûn m 1. yabancılaşma (tanınmaz, ba-
lınmez hale gelme) 2. sor yabancılaşma
yahoyî hîm /yêh 1. yabancılaşmak 2. sor ya-
banîlaşmak
yabuyîkîrîn m yabancılaştırma
yabost kîrîn /yêh yabancılaştırmak

yaboyitê m yabancılık

yad m 1. yâd, anma (hatıra veya bir şeyi akla getirmek sözünü etme) 2. anma (konusu bir insan, hatırlamak için yapılır türü)

yadaşt m 1. anı, hatıra 2. w/ anı, hatıra (yaşanmış olayların anlatıldığı yazı türü)

yadaştınanê m anı, hatıra (anı eseri)

yadaştınivis nêdê anıci, anı yazarı

yadest nê lîles

yadê s 1. ana (ancayê selesnêre sözü) 2. yaşı kadınıca saygılı bir selesnêre sözü 3. w/ analık (ana yerini rupa veya ana kadar yakınlık gösteren kadın)

yadik m anıci

yadigar m yadigar, hatıra, anıca 2. yadigar, anımalık

yadkirin m anıca

yad kîrin ûgê anıci

yadkerî nê anıci

yadnivis nêdê anıci, anı yazarı

yadwer m anı

yadwerî w anıca, hatıra

yafa nê yafa (portakal turu)

yafca m yafca

yah û vax be

yahê k vîhu

yahû-k 1. yahu 2. yolu (rica yoluyla söylenir)

Yahudi nêdê Yahudi

Yahudî m Yahudilik

Yahudîhûn m 1. Yahudileşme 2. Yahudilik

Yahudîkî nêdê Yahudice, Yahudilere yarışır bu biende

yal (I) nêdê yamaç

yal (II) m i: yemeği

yal (III) m yele

yali m yalı

yam bir hayam

yaman nê 1. yaman 2. argo duman, kötu

yam bir va (il)

yam m aadîr, keşer

yame (I) m sîca, hank

yame (II) w 1. klup * yaneya sedrenê satıaç klubu * yaneya şevê gece k ûn * yaneya werzişê spor klubu 2. klup (herjang bir yerde topla insal, kültürel, ekonomik yönlerden anırma görevini üstlenen kuruluş; * yaneya niyamisteyan öğrenerler klubu -ya şevê gece klubu - ya werzişê (an ji sporê) spor klubu

yanevan nêdê klupçu

yanevani m klupçılık

yanê s 1. yan 2. k övê ne * yanê, ev kar çemabe? öyle ise şimdi bu iş olmayacak mı?

yaq zênu yak (Bas grunners)

Yaqûdî m Yakutça

yaqûd yêdê 1. yakut 2. nê yakut (yakutlar söylenmiş veya yakutla sîslenmiş)

Yaqûd nê Yakut (bu Türk topluluğu adı)

yaqûta binvîşî yêdêd amestî

yaqûta hînarî jêdê gîra

yaqûta mîr yêdêd amestî

yaqûta şin nê gok yakut safir

Yaqûtkî m 1. Yakutça 2. nêdê Yakutlara yarışır bir biçinde

yar zêdê 1. yar, sevgili (sevilen, aşık olunan kızıl) * min yara xwe nêdîtiye yar mî gîr-nemişim 2. yar, ilacı * çar yarêh pêxember peygamberin dîet sevgili dostu (yarın dön halde) 3. dost (erkek veya kadının evlilik dışı ilişki kurduğu kimse) 4. w dest, metres 5. argo zamazingo - gîrînê kapalmak (bir kadına nikâhsız yaşamak) - a minî lîv-gîr e ji tuneyî çêr e jiic yaklan iyadır -a ne jûdîl geçici sevgilî, da ga

yarın dîvîdê 1. yîran 2. nêdê yaren

yarane k yârence

yarani m 1. yarenlik, muhabet 2. şaka ~ bûn, bûn bera şaka iken kaka olmak (veya şakayı kakaya çevirmek) - kîrin 1) yarenlik yapmak 2) şaka yapmak, şakalaşmak ~ pê kîrin (birine) şaka etmek

yaraniker nê şakacı

yaranikerî m şakacılık

yarani kîrin m 1. yarenlik etme, muhabet etme 2. şaka yapma, şakalaşma

yarani kîrin ûgê 1. yarenlik etmek, muhabet etmek 2. şaka yapmak, şakalaşmak

yarda m yarda (ağıllık ölçü birim, yaklaşık 91 cm)

yarhezok nêdê bir düğün tirküsü makamı

yarik zêdê 1. yar, sevgili 2. sevdiceğim 3. w sevgili, metres, gaco * ez bi xwe re yarîkê nagerinim ben gacn tapınam

yarîkî m metreslik

yarîyane k desîşe, dostane

yari (I) m 1. şaka, lîfê 2. nûkre 3. yareçilik - bi (yekê) kîrin (birine) (bir.ne) muziplik etmek ~ bûn, bûn bera şaka iken kaka olmak (veya şakayı kakaya çevirmek) ~ di xwe de bihartin şaka kaldırmak, şakaya gelmek ~ di xwe de nebihartin şaka kaldırmamak, şakaya gelmemek ~ kîrin şaka yapmak, lîfê yapmak - çarî (an ji - muzî me got lê) şaka maku (veya şaka maku derken) - pê haw kîrin muz plîgine uğramak - pê kîrin 1) (birine) şaka etmek 2) (biriyê) şakalaşmak 3) (birine) muziplik etmek

yari (II) m yarıca

yari (III) m 1. oyun 2. oyun (bedence ve kafaca yetenekleri geliştirmek amacıyla yapılan, çevikliğe dayanan her türlü yarışma) * yarîyên olimpiyadê olimpiyat oyunları - dan oyun vermek - leyivim (ar ji listin) oyun oynamak - qezetê kîrin oyun almak

yarîdedan m yarıdan

yarîder nêdê yarıdan

yarîderî w yarıdanlık

yarîgeh m 1. stadyum 2. çawa saha, oyun sa-

yen bi künset * ez dîhêjm qey li ser darê
yek hebî qaçiqn sarîki birisi vardi 13. *af* bir-
rer * her yekî sekerek bide wan nîlari bi-
rer şeker ver 14. bazer * yek şevan wêdan
bide yek şevan ji uade bozi goodek terbiyer
bazer de terlemiyer ~ herî (yekî) dîn (bir-
neî) fîlîmek ~ bi kûfu dîlê xwe ye paça gon-
lû bîr ~ lî - 1) bir bi * ev dîrman ji ku-
xukê re yek bi yek e bu ilâç oksûnûge bîr
birdir 2) bîr bi (istenildiği gibi, uygun) 3)
teker teker 4) harfiyen 5) harfi harfine * go-
tinên wî yek bi yek rast bi sôy edakleri har-
fi harfiye doşu ~ bûn wekî marê reş (bu)
zîferez edilmek ~ caran 1) bazer 2) aada
har ~ dîn her telan (birne) aqê pûskurtmek
~ dan leqandîn (birim) aqum yeklamak ~
dest makute bi olm nesî xaz ~ di qaça
Xwedê de birin (birini) bikir pasandimaz
~ dora gûyê xwe sînc kirin çok pnti ve te-
mahkâr olmak ~ got qaz yek got bûlûl bir-
birileşimin yapıp cûbelerini sorun yapmak
~ gû dîke gûyê xwe dîwe çok pnti ve te-
mahkâr olmak ~ gûyê xwe hişk kirin û
zwarim çok pnti ve temahkâr olmak ~ hêja
ye hezari hezar ne hêja ye yekî bin aşu, bir
başu ~ jê nemîne kokare kirin şoyu ~ jê a-
qil kirin (birin) aqile kandirip şaşimaz ~
ji ku Xwedê Allahin bir kulu ~ ji mîni yek ji
wî bir endan bir bendu ~ ji paştya dîê gir-
tin cingez gibi olan, çok çikin ve kuru ku-
ru olmak ~ ji yekî zerabîrî e af birini, vur
olekmi (veya bitme) ~ ji yê dîn eîhê kirin
ayrı tutmak ~ ji bir de * tu, ew, yek ji ez
sen, u, bir de ben ~ kirin agir û herî xwe-
dan beşle kargayî oysun gözünü ~ kirin çil-
kew son sual ardına vermek ~ kîrîn pere-
yek (birini) hes barak etmek ~ li bal e yek
li mîl e, yek di zik de pîlewîle biri eşikte bi-
ri beşikte ~ li vîr xîstî ~ li wîr xîstî dan-
dan çardaga almamak ~ ne dey e neziman, ~
ne dîn e ne îman hîz kendini savunmaz
dûrîmîna diğeri zalimî tekî ~ nebrîn her
gollîkan ji bir künse hiç bir şeye yakınmak
~ pê dimire, ~ ji ji bi wê dimire biri yer bi-
ri bakar kıyamet tundan kopar ~ pîs kirin o-
nuru mu ayaklar olma almak ~ qertel e li
pey heralê ye (herî) zes kargayî ~ qayd kirin
(birinî) gemini çekmek, sınırlandırmak ~
sale bir yaşında ~ serkele kû lîra bûye qûy
şîh iken şahbaz olmak ~ şî û dudû meî bu
düz ikilik ~ xwedî kirin ji serê (yekî) dîn)
te (birinî) baş belası için (birini) yetiş-
tirmek ~ xwedî karin ji serê xwe re beşle kargayî
oysun gözünü ~ yek e, dîlîte komek e
birlikten güç doğu ~ yek e dudû qewet e
birlikten güç doğu ~ a (wî) nebe dudû se-
bep olan sebepten kalsin ~ a (yekî) nebûn
dudû 1) iki ucunu bir araya getirmemek 2)
iki yakası bir araya gelmemek ~ a xwe gohu

nê dîluyê hevalan gotin igreyi kendine
çuveldîzî başkasına burmak ~ e gîloverik
inci gûz (kûpûk, tenuz, güzel ve düzgün) ~ e
tevkutayî cîne dolgun bir ~î dîwan ger-
ten * xwediyê xamî yekî dîwan bû ev salu-
bi gençler bir adandı ~î dî yekî rezek, wî
melayê helûlîek (îlîf) bahu oğluna bir hağ
bağışlanmış, oğul babaya bir salkun ucuz
vermiş ~î dîl (an ji dîlîr) başkası, başka
biri ~î lîstere çim yarması ~î garê ser xwe
re eşe kulak yerinde ~î ku deng alîçê bîlû
bi alî min île bî (an ji wê re) suzan ayın be-
ri gelan ~î li ser enîya xwe bûn dedîgin
dedik bir olmak ~î nîv nîvîa tîne bî, çî
rîî ker ferqê kaniyê meşhur olmak için gi-
dip çeşme başına suçu ~î xarînî dîl gibi, an-
ce uzun yapılı ~î tîlaşî mîrân çim yarması
~î teldîrîjî boyhîca biri

yekaheng nê tûkdîre, manîtan

yekahenglûn m tek düzeleşme

yekaheng bûn fîgî tek düzeleşmek

yekahengî m tek düzelik, monotonluk

yekalî nê 1. tek taraflı, tek yanlı 2. tekyönlü,
tek teplili

yekalîlî m tek taraflılık, tek yanlılık

yekan *muhtef* barîk, bûkî kîsîmîdî

yekane nê 1. yegâne, birlek 2. n birle, bialî 3.

a dîkme (tek çarek)

yekant *ezîd* tezd

yekkâte *ezîd* tek lecelî

yekanjîlî m tevîn (tek Tannucîlîc)

yekalûn m birlik, vâkîlîyîet

yekaxatîlî m monolog

yekayek k birer birer

yekhar *ezîd* eş basînc

yekbarîst *ezîd* eş basînc

yekber nê bir sefer yavrulanış olan

yek bi yek nê 1. birer bir * ev dîrman ji ku-
xukê re yek bi yek e bu ilâç ôksûnûge bîr
budu 2. birer bir (istenildiği gibi, uygun)

yekbûn m 1. birleşme (ayrı izlen tek bir duru-
ma gelme) 2. birlik (birleşmiş, bir arada ol-
ma durumu, vâdîc) * yekbûna neteweya
me plr girîng e mîlletîyanîzîmî bîrlîgî çok ö-
nemlidir 3. tevhit, bir olarak bakma 4. tevhit
(tek Tannucîlîk) ~ a zual û mulkê jin û mîr-
zal bîrlîgî

yek bûn fîgû birleşmek (ayrı izlen tek bir du-
ruma gelmek)

yekbûnî m 1. birleşme, birlik 2. birlik, tamlik

yekbûyî nê 1. birleşik, birleşmiş * neteweyên

yekbûyî birleşmiş milletler 2. yek vîcûr
yekbûyîlî m birleşme (ayrı izlen tek bir duru-
ma gelme)

yekcar k 1. birden, hîzbûtûm, hîzbûyîle, tam-
men, tamkîlî 2. hepten, tamamıyla 3. temelli

yekcare nê tek cans

yek çar mîkîsa bir dîrlîk

yekçav nê tek gözül, sokar (bir gözû kör)

yekdemîn *m* eşzanarî
 yekdeŋ *m* tek ses
 yekdeŋgî *m*zûn 1. tek sesli 2. uybalığı
 yekdeŋgî *m* tek seslilik
 yekderb *m* tek dərheji
 yekderb *m* 1. her dərbeden sahe, etiren 2.
wee sūz ~ zanūn *w* yüzünü bilmək
 yekdest *m* 1. tek əlli 2. mürehi, birlik durumu-
 muna gelmiş birliklik, birlik olması
 yekdestî *m* 1. tek əllilik 2. ittifaq, birləşmə, bir-
 lik kəmə, bir olma 3. teke, ioh sar, moropol
 4. mıc tekel (bir şeyə tek haşma sahib olma)
 yekdestibûn *m* tekelleşmə
 yekdestî bîn *l*gk tekelleşmək
 yekdestibûyî *m* tekelleşmiş olan
 yekdestibûyîn *m* tekelleşmə
 yekdestikîrîn *m* tekelleşmə
 yekdestî kîrîn *l*gk tekelleştmək
 yekdestikîrî *m* tekelleştirilmiş olan
 yekdevî *m* deməklî
 yekdû *m* tek yerek
 yekdû *m* bir-birini
 yekê (I) *m* 1. birim, üntə 2. birim (bu məcləfi
 olmaq için kendi cinsindən örnek seçilən
 dəyişməz parça) * yekêya dirêjahiyê *m*metru
 yê uzunluk birim məcləfi 3. birim (herhangi
 bir kütülxə alı bələndərdən hər biri)
 -ya kəşarê tarî hîzîmî -yên gran yê ağırlik
 hîzîmî.
 yekê (II) *m*k don dördlük
 yekedəŋ *m* ses hîzîmî, fonem
 yekelmar *m* tek
 yekelmarî *m* tekçilik
 yekelmar *m* tekçilik
 yekem *m* 1. birinci (bu sayistimə sira sıfırı) 2.
 birinci (zaman, yer, sıra bakımından başka-
 larından önce gelen) 3. *m* birinci (sırada, ö-
 nem sırasında en üstün olan kimsə)
 yekemî *m* birincilik
 yekemî *m* 1. birinci (her say zaman sıra sıfırı)
 2. birinci (zaman, yer, sıra bakımından baş-
 kalardan önce gelen) 3. *m* birinci (sırada,
 önem sırasında en üstün olan kimsə)
 yeketûlî *m* birincilik
 yeketeş *m* biçim birim, morfen
 yekêya demê *w* zaman birim
 yekêya deŋ *m* ses hîzîmî, fonem
 yekeyek *m* 1. hîrət 2. *k* teker teker
 yekêk *m* halik (bu təmədən oluşmuş, bu təmə-
 dən alabilen)
 yekgavê *m* uzun atlıma
 yekgîrî *m* 1. yekpare 2. üntə 3. birləşik, bir-
 ləşmiş * *m*eteweyên yekgîrî birləşmiş mül-
 telər 4. standart * *m*zaman yekgîrî standart
 dil 5. *m* birlik (bağlılık, benzerlik, bəglənti)
 yekgîrîxwaz *m*bir 1. birlikçi 2. birləştrici
 yekgîrîxwazî *m* 1. birlikçilik 2. birləştricilik
 yekgîrî *m* sətəmə (sürülənmiş tarlayı ilk
 kez sürmə)

yekgîrî kîrîn *l*gk sətəmə (sürülənmiş
 tarlayı bir kez sürmə)
 yekgîrî *m* söz birliyi, nəğrə, riliği
 yekgîrî *m* söz monokog
 yekhejmar *m* tek
 yekhejmarî *m* teklik
 yek heş *m* tek bir sekişlik
 yekhêlî *m* 1. tek tərəfli, tek yanlı 2. tekyanlı,
 tek cephəli
 yekhêlî *m* tek tərəflilik, tek yanlılık
 yekhejweyî *m* tek hüzreli, bir gözəl
 yekîne *m* 1. birlik, üntə * yekîneya teke-
 rî aşkən birlik (wəya üntə) 2. kas -yên çə-
 tîrbuzan (an jî parawüthar) parawü birlik-
 leri -yên xîzdar *l*gk zərhlî birlik
 yekînek *m* birim, üntə
 yekîneya nişangîr *l*gk vurucu güç
 yekîneyên pêsdar *l*gk öndü birlikler
 yekîneyên serkêş *l*gk öndü birlikler
 yekîneyên xîzdar *l*gk zərhlî birlik
 yekîni *m* teklik
 yekîtiya deŋam *m* ay birliyi
 yekîtiya heşmê *m* birlik birliyi
 yekîtiya rayan *m* ay birliyi
 yekîtiya Xwedê *m* vahdaniyyət
 yekîti *m* 1. birlik (birləşmə, bu azad olma du-
 rumu, vahdani) * yekîtiya *m*eteweya *m* *m* *m*
 girîng e mülkumîzan birləyi çok hîzmetçî 2.
 bulx (bağlılık, benzerlik, bəglənti) * *m*ka-
 mîna yekîtiya zîmên pəwîst e dərbîlûgû
 sağlmaq lazım 3. birlik (belli bir topluluğun
 yararlılığını korumak üzere kütülmüş demək)
 * yekîtiya nişikarîna yazarlar birləyi. - çêkî-
 rîn birlik oluşturmak, birlik yapmak - *m* *m*
 nîn birlik sağlmaq -ya dîl günül heşmê
 yekîtiyê *m* birlikçi
 yekîtiyê *m* birlikçilik
 yekîtiyê *m* birlikçi, birlikten yana
 yekîtiyê *m* birlikçi, birlikten yana olan
 yekîtiyê *m* birlikçi, birlik yanısı, birlik-
 ten yana
 yekîtiyê *m* birlikçilik, birlikçi yanısı olan
 yekîtiyê *m* tek eşli, monogam (çrtek için, tek
 karılı, tek eşli olan)
 yekîtiyê *m* sözün tek eşlilik, monogami
 yekîtiyê *m* tek eşlice
 yekker *m* 1. yekpare 2. uşter
 yekkerbûn *m* bütünleşme
 yekker bûn *l*gk bütünleşmek
 yekkerê *m* bir yekker
 yekkerî *m* bu bütün
 yekkerî *m* birləşmə
 yekkerî *m* birləştrmə
 yekkerê *m* tek lüccə
 yeklayan *m* tek tərəfli, tek yanlı
 yeklebe *m* kevrê qewetê
 yeklîbî *m* birlik (bu təmədən oluşmuş, bir təmə-
 dən alabilen) * *m*eteweya yeklîbî birlik cəzve

yekling *m* tek ayak, halay türü
 yekmal *sd* teker
 yekmend *sd* 1. birli 2. *mek* birlik (ca büyük değerdeki msa. kırt derlik)
 yekmêrî *sd* tez esli. monogam (kadın için tek kocalı, tek eşli olan)
 yekmêrîfî *resâd* tek eşlilik. . monogami
 yekmêrîkî *h* tek eşlice
 yeknesak *sd* 1. tekdüze, monoton 2. bızat. dümdüz * jlyanêke wê ya yeknesak hoye durdúz bî r yaqanîstî var
 yeknesakbûn *m* tek düzeleşme
 yeknesak bûn *lêgh* tek düzeleşmek
 yeknesakî *m* tek düzelik, monotonluk
 yeknezewa *sd* tek m leri
 yeknîjad *sd* soydaş, akradaş
 yeknuv *sd* tek uns
 yeknuvî *m* tekunsuluk
 yeknyek *lêr* yeko yeko
 yeko yeko *sd* 1. birer birer * bi tiliya xwe dur yeko yeko hejirtartin parnêgêyê agûçan birer birer saydi 2. bir bir 3. teke tek 4. â teker teker ~ ~ birer ikiser * kewolên ku ji dengê trenê hîzûlyabûn yeko yeko dest bi firînê kîrlin güvertdeler trenan sersîrden ûrkup birer ikiser uqmaye başladi
 yekpare *sd* 1. yekpare 2. üniter
 yekparelîbûn *m* butünleşme
 yekpare bûn *lêgh* butünleşmek
 yekperestî *sd* *resâd* birici, monist
 yekperestî *lêgh* biricilik, monizmi
 yekqat *sd* 1. tek katlı 2. yalın kat
 yekrengî *sd* 1. tek renkli 2. *mesûm* aynı
 yekrexî *sd* tek yönlu, tek yöneli * ez maxwazim bi wêjeyên yekrexi bixayim tek cep leri edobyayîlara aldanimak istemiyorum
 yekroje *sd* b r çukluk
 yekrû *sd* 1. tek yüzlü, riyasız (saf, tepiz kimse) 2. ilahî, dôt 3. safî h
 yekrûfî *m* tek yüzlülük, riyasizlik (saflik, temizlik)
 yeksal, yeksale *sd* bu yelik. bu yaşında
 yeksan *sd* 1. eşit * ev her du bar yeksan in bu îca yuk eşit 2. eşit fayrı haklardar, yaradanan, aynı düzeyde olan) * her kes li her qanûnan yeksan e herkes kanun önünde eşittir 3. *mar* eşit
 yeksanbûn *m* eşitleme
 yeksan bûn *lêgh* eşitlemek
 yeksanbûyîn *m* eşitlems
 yeksane *lêgh* denge (birbirini ortadan kaldıran güçlerin sentez olma durumu)
 yeksangirî *m* ortanlama
 yeksan girtin *lêgh* aralanarak
 yeksanî *m* 1. eşitlik fikri şey veya dalu çok şeyin eşit olması durumu, denkliği 2. eşitlik (kapılar yönünde ayırım olmaması durumu) 3. ses eşitlik (insanlar arasında ayırım bulunmaması durumu) 4. *mar* eşitlik

yeksanîhevûlû *m* eşitleşme
 yeksanî hevûlû *lêgh* eşitleşmek
 yeksanîhevûyîn *m* eşitleşme
 yeksanîherkîcin *m* eşitleşirme
 yeksanî hevûlû *lêgh* eşitleşirmek
 yeksanîxwaz *sd* eşit eşitlikçi, eşitçi
 yeksanîxwazî *m* eşitçiliklik, eşitçilik
 yeksankîcin *m* eşitleme
 yeksan kîrlin *lêgh* eşitlenek
 yekser *h* 1. doğrucu, dîktör (dolaylı olmayaarak, doğru olarak, hiçbir yerde durmadan) 2. *sd* dolaysız, düekt, doğrudan, doğrudan doğruya (zarfatsız) 3. *h* desadoğu 4. *h* bîrden, künden, birinçyle, mîrîmen
 yeksanî *sd* *resâd* tek lürekli
 yek sî û dudu *mekud* her otuz ikilik
 yekû *sd* 1. eşit 2. tek tarafı
 yekşane *sd* tek hücreli
 yekşaneyî *sd* tek hücreli
 yekşanîk *sd* tek hücreli * candarên yekşanîk tek hücreli canlılar
 yekşanîkî *sd* tek hücreli
 yek şazdeh *sd* *resâd* bir on altılık
 yekşem *m* pazar (halkın birinci günü, cumartesi ile pazartesi arası olan gün) * êro rojê yekşemê ye bugün pazar günü
 yek şerî û çar *mekud* bir altmış dörtlük
 yekşerîf *sd* tek eşit, monogam (kadın için tek kocalı)
 yekşerîfî *m* tek eşitlik monogami
 yekta *sd* 1. yekta, eşsiz, tek 2. yegâne, biricik 3. yalın kat, tek katlı 4. *m* dikane (bir evde aileyi südürececek tek pencere)
 yektase *m* bir darbuka türü
 yektayî 1. eşizlik, emsalsizlik 2. tek katlılık
 yektetayî *sd* bu çuklukliler
 yekteple *m* bir darbuka türü
 yekteplî *m* bir tür darbuka
 yekî *m* valdet
 yekîlerbo *lêr* yekderbo
 yekîn *m* yekün, topları, tutar, mevcut * yekûna dibistanê okulan mevcud.
 yekvend *sd* berleşik
 yekvendî *m* birlik
 yekwateyî *resâd* denlik
 yekwane *sd* tek hücreli
 yekxwedatî *m* monoteizm
 yekxwedayî *sd* *resâd* tek tanrı, monoteist
 yekxwedayîfî *m* tek tanrıçılık, monoteizm
 yekzan *sd* Allah b leri, Allah tez hiler
 yekziman *sd* 1. tek dilî 2. *sd* tek dilî
 yekzimanî *m* tek dilîlik
 yekzîfî * bir yaşında ol
 yelab *h* yallah, yûrî – kîrlin yallah euzek
 yela yela *h* ula ala
 yelmûn *m* 1. çir (çamı gîhi reçimeli ağaçların yağlı ve çabuk yanmaya elverişli bölümü) 2. çiraklık 3. meşale
 yemau *sd* 1. yaman içüç, eliki veya beceri y

çit, zıtlıca, a. dışında olan; 2. yaman, bitir-
rûd 3. yaman (kötü karkulan)
yemanbûn *m* yamanlaşma
yemâm bûn *m* bîrê yamanlaşma
yemanbûyîn *m* yamanlaşma
yemânî *m* yamanlık, yavuzluk
Yemenî *m* Yemenî
yemenî *m* Yemenî
yemyam *m* 1. yamyam 2. yamyam, vahşi
yemyamî *m* yamyamlık
yen *m* yen (Japon para birimi)
yendû *m* safî tencere
yendûk *m* büyük delince kepeç
yenîcerî *m* yerîcerî
yeqîn *m* 1. inanma 2. kanî - bûn inanmak, ka-
naat getirmek
yeqînî *m* 1. kanaat, inanma 2. kanî -yu *m* ve jê
-nîn kanaat getirmek
yeqînkarî *m* inanma, kanaat etme
yeqîn kîrîn *m* bîrê inanmak, kanaat etmek
yer *m* ewk
yesim *m* ewk yeşim
yeyazî *m* terahîn
yeynîye *m* yeynîye, züdelik
Yewnanî *m* 1. Yunanî, Grek 2. Yunan (Yu-
nanlara özgü) * muzîka Yewnan Yunan
muzîkî
Yewnanîstan *m* Yunanistan
Yewnanîstanî *m* Yunanîstanî
Yewnanî *m* 1. Yunanî, Grek 2. *m* Yunan-
ca, Grekçe
Yewnanîkî *m* 1. Yunanca 2. *m* bîrê Yunanlıya öz-
gü, Yunanlıya yararış şeklide
yexsîr *m* ewk
yexsîrî *m* ewk
yexte *m* iğdu edilmiş at
yextlîane *m* sîyoşî panîreî olarak alınan at
yextiyar *m* ixtiyar
yextiyarî *m* ixtiyarî
Yezû *m* Yezdan
Yezdan *m* Allah, Tanrı, Yezdan
yezdanbûn *m* tanrılaşma
yezdanbûyîn *m* tanrılaşma
Yezdanhez *m* Allahî manan
yezdanî *m* 1. tanrısal, lâhûtî 2. zatsal (tanrıya
adınıymış olan, tanrısal olan)
yezdanîtî *m* tanrılık, ilâhîyer
yêz *m* 1. ber îla sînsin yêzêl iyelik eki * *Ûm*
2. -kî, -kî eki * şêdrê *m*la sor e, lê yê te?
benî şekerîm kîrmî ya senkî? 3. tanıla-
mada belirsiz kimesey, gösterî * yê ber dî-

bîstanê okal çêşê okalî - destê ewe bête
ber gûhê ewe, dijane wê çî bîhêje elnî ku-
laşîra gûşîra kîmse ne dîyeceğîmî bîr -
dîr (an jî dîtir) 1. dîşer, dîşerî * tu na, hîla
yê dîr hê sen dîşîr dîşerî gelsî 2. başkası
- elîmî jî yê cebîmî serabîrî e dîyîla du-
yundan vîşerîncez - kî nîzîne bîrêşîse
dîbêje erd ne rast e oymîyî bîlmeyî ye-
tîr: çîr çîr - kî şîr neşwe hêma jê nuşê a-
teş olîmayan yerden dîpîra çîkîsar - te e se-
nîr - we e sîza

yêtek *m* yedek (gerektiğünde kullanılmak için
fazladan bulunduğu olan, ayrılmış olan) * kîfîda
yêtek yedek bulîtar - çêkîrîn yedeklemek

yêtekî *m* yedeklik

yêtekî *m* yedeklik

yêgane *m* yepâne birsek

yêkîlû *m* birbin

yêkve *m* birbin

yêlek *m* yelek

yên *m* 1. ber îla sînsin yêzêl iyelik eki * *Ûm*
me neçîrîn îrî bîzînkîler bûyûk 2. kî, dîr e-
kî * gûgêh mîh sor îrî, lê yên te? benîm top-
laren bîrmî ye senmî? 3. tanılaması he-
licîse yêgûla gûstîrî - berê eskîter (eskî
çêşê mîsîlar, eskî kusakî, bîzden önce

yêl *m* ewk

yêxîr *m* yêlî at

yêxîr *m* ewk

yêxîrî *m* yêlî at

yêz *m* kaltesîz, vezîmsîz (dayıvîndî çîn)

yêzêl *m* ewk yezû (Muaviye'nin oğlu Yezûca,
yêrî; edîlepler çîn kullîmlar bîr juygîlî sozî)

Yezîdî *m* Yezîdî

Yezîdî *m* Yezîdî

Yezîdî *m* yezîdî

yêlî *m* kalabalık

yoga *m* yoga

yugi *m* ewk yugi

yôm *m* 1. ağır, kîr 2. *m* ağır (bu nitelikte ol-
duğuna inanılmıyş)

Yûgoslav *m* Yugoslav

Yûgoslavyayî *m* Yugoslavyayî

Yûnanî *m* 1. Yunanî, Grek 2. Yunan (Yunan-
lılara özgü) * muzîka Yûnan Yunan müzîkî

Yûnanîstan *m* Yunanistan

Yûnanîstanî *m* Yunanîstanî

Yûnanî *m* 1. Yunanî 2. *m* Yunanca

Yûnanîkî *m* 1. Yunanca 2. *m* Yunanlıya öz-
gü, Yunanlıya yararış şeklide

Z

z. Z. Kült affhesinin otuz birinci harfi olup ses bilimi bakımından ötümsüz sızardışsal unsuzları gösterici ve ze diye okunur

za (I) *bu ziya*

za (II) *m kazanc*

-za (III) *çevn isimden isim yapım suffixi **
Kıvırcı yağın (kız sarıyağın olan çuvalık t-çin)

zaba-*bu* zava

zaband *n sulale bağı*

zabit *nd zabit*

zabita *nd/n* 1. zabita, kolluk 2. zabita * **zabita**
İnyé çaredariyé belediye zabıtası

zabitin *nd zabitin*

zabiti *m zabitik*

zabıq *n* 1. çikmaz sükk 2. tarla, bahçe sınırlarının arasındaki yel

zac *m zac*

zad (I) *n* 1. pıda, yiyecek 2. tahul, zahire 3. hüğday

zad (II) *n* 1. oğul, evlat. Zade 2. isinden isim türetme suffixi * *şerzad* aslan çavuşu

zadın *m tevliğ, doğurma*

zade *n* 1. ngul, evlat, zade 2. isimden isim türetme suffixi * *herazade* huramıyıc (piç)

zadegan *nd/n* Zadeğin, soylu, usul. asilzade. aristokrat

zadeganı *n* 1. soyluluk, asalet, asillik, asulzadelik 2. aristokratı (aristokratların yönetimi) 3. aristokrasi (soylular sınıfı)

zadeganı *m* soyluluk, asalet, asillik, asilzadelik

zadetü soyluluk, asalet, necihet

zadük (I) *m* 1. azuk 2. *nd* taşlık

zadük (II) *m* paskalya

zadük *m* bir zadük (II)

zadika hükümré *nd* paskalya

zaef *m* zauf

zafet *m* 1. zafet, başarı, tuku (savaşta kazatılan başarı) 2. zafet başarı (bir yarışma veya uğraşmada, çaba sonucu elde edilen başarı)

zafetan *m* salıan

zafetanie *m* zafetmanic, zafetler kitabı

zag (I) *m* yağın kaya

zag (II) *bu* zak

zagon *m* kanun, yasa

zagona blagehi *nd* zınyasa

zagonı *nd* kanunı, yasaı

zagonıbün *m* kanunısızlı, yasalasızlı

zagonı bün *buğ* kanunlaşmak, yasalasılmak

zagonıbüyi *nd* kanunlaşma

zagonıbüyin *m* kanunlaşma, yasalasılma

zagonıkirin *m* kanunlaşdırma, yasalasılma
zagonı kirin *buğ* kanunlaşdırılmak, yasalasılmak

zagonıkirin *nd* kanunlaşdırılmış

zahid *nd* zahit, kendini dine vermiş sofi, kaha sofi

zahit *nd* 1. zahit, açık, belli, aşkar (gizli olmayan, orada olan) 2. *m* görünüş, zevahir

zahiri *nd* 1. zahiri 2. yapınacak

zahirperest *nd* görünene önem veren

zalyat *m* zaryat, kayıp - *dan* zaryat vermek, kayıp vermek - *dan* (yekü) (birinc) zaryat verdirmek

zail *nd* zail

zak *n* ağz (ilk süttten yapılır)

zakalan *m* çok derin kuyu, dipsiz kuyu

zal *nd* 1. eğenmiş, hüsranat 2. üstün

zalbin *m* eğemen olma

zal bün *buğ* eğemen olmak

zallin *nd/n* 1. zalim 2. *meç* zalim, insafsız

zallımane *n* zalimane, zalimce

zallımayı *m* zalimlik

zallımay *nd* zalim, insafsız

zallınbün *m* 1. zalimleşme 2. *meç* güvüleşme, kafirleşme (acınasız davranmaya başlama)

zallın bün *buğ* 1. zalimleşmek 2. *meç* güvüleşmek (acınasız davranmaya başlamak)

zallınl *m* zalimlik - *kirin* 1) zalimlik yapmak 2) güvürlük etmek -*ya* (yekü) *pé* güvürlük -*ruğ* tutmak

zalimî *w* zalimlik, kıyasılık – kırım zalimlik yapmak
 zalî *w* egemenlik
 zalî kırım *bu* zarî kırım
 zalû *bu* zelâlek
 zalûl *bu* 1. misir (Zer mayısı) 2. misir (bu bitkinin koçan üzerindeki taneli ürünü) – şelâlinin misir patlatmak
 zalve *w* taklit (sesini taklit etme)
 zalvelîrîn *w* taklit etme (sesini taklit etme)
 zalve kırım *şûh* taklit etmek (sesini taklit etmek)
 zamar *ad* uzak asraba
 zambârîş *w* süslü yastık
 zâmfîder *mâri* kefil – nişân dan kefil göstermek
 zamînderî *m* kefillik
 zamîrî *w* kefilci
 zamîr *zân* zamîr, adil
 zamzîlik *w* buz sarıklı
 -zan (II) *zân* bilu ve bulma bulanını veren suvek * zamanzaw dil bilinci
 zan *w* 1. doğma, doğurma 2. doğum
 zan *şûh* doğmak, doğurmak
 zana *zân* 1. bilgin, bilen, bilici 2. bilge 3. *ad* bilgeç, bilgili 4. *wez* bilgeç (bilgece olduğu halde bilgil, görünmek isteyen, bilgili geçiren kelime) 5. *wez* uyank –yê dîni cin alımı, din adamı –yê fiqhê fakih
 zanadar *ad* bilinçli, bilinci olan
 zanadarbîn *w* bilinçlenme
 zanadar bîn *şûh* bilinçlenmek
 zanadarbüyn *w* bilinçleniş
 zanadarbüyi *ad* bilinçleniş olan
 zanadârî *w* 1. bilinçlilik 2. dirayet
 zanâhî *bu* zanayî
 zanakî *mâk* 1. bilgince 2. bilgece 3. bilgeçe
 zanarî *w* bilgin, informatik
 zanarîsaz *mâk* bilginin
 zanarîsazî *w* bilgininlik
 zanatî *w* 1. bilginlik 2. bilgelik 3. bilgiçlik, alâimelik 4. *wez* uyanklık – kırım allâimelik izlenmek
 zanav (II) *w* 1. kimlik / birinin belirli bir kimse olmasını sağlayan şartları butunü) * jineke ku zanava wê mayê zanîn kînlîgî bilîrme-yen bir kîndî 2. kimlik (herhangi bir nesneyi belirlemeye yarayan özelliklerin bütünü) * balalîra ku zanava wê nedîyar e kînlîgî belîrsîz uçak 3. kimlik, hüviyet
 zanav (II) *fehm* özeleş
 zanavî (I) *ad* zîniliksel
 zanavî (II) *fehm* özleşlik
 zanavyne *şûh* bilgece /ak zânîc
 zanavî *w* 1. bilginlik 2. bilgelik, lukmet 3. bilgîçlik 4. bilgi
 zandur (I) *ad* hayvan yetiştiricisi
 zandar (II) *ad* bilgin
 zandarbîn *w* bilinçlenme

zandar bîn *şûh* bilinçlenmek
 zandarbüyi *ad* bilinçlenmiş olan
 zandarbüyn *w* bilinçleniş
 zandarî (I) *w* hayvancılık
 zandarî (II) *w* 1. bilgi, malûmat (insan aklının erebileceği olgu, gerçek ve ilkelerin bütünü) 2. bilgi / öğrenme, araştırma veya gözlem yolu ile elde edilen gerçek) * bayê wê, der berê raborîya malbata xwe de gelek zandarî dabûnê babasî aîşelerînin geçîrîşî luk-kînda bir çok bilgî verîştî 3. bilgilendirme –ya tendurîstîyê saqlak bilgîsî
 zandaridan *w* bilgi verme
 zandari *dan* *şûh* bilgi vermek
 zandarîdayîn *w* bilgi veriş
 zandarkîrîn *w* bilgilendirme
 zandur kırım *şûh* bilgilendirmek
 zandarkîrî *ad* bilgi endirilmiş olan
 zandîr *w* doğurma
 zandîr *şûh* doğurmak
 zandûr (I) *w* 1. zarak (kai kuyusu) 2. derin çukuru
 zandûr (II) *bu* zandûr
 zandûr *w* 1. dönem, devre (belli özellikleri olan zaman parçası) 2. dönem (bir çağ içinde belli özellikleri olan sınırlı zaman süresi) 3. dönem, devre (yasama meclisini iki seçiliş arasındaki zaman süresi) 4. dönem (bir yıl içindeki iki ayrı öğretim süresi) 5. *zp* devre
 zandûrî *ad* dönemsel
 zane *zân* 1. bilgin 2. bilge 3. *ad* bilgeç, bilgili
 zanehûn *w* 1. bilme 2. bilinçlenme, bilinçlilik 3. bilmeç 4. bilgi * zanebûba wî ji kînerê nîm e zanabûn bilgîsî yok – kela ye zezanûn bela ye bilgîçîkî güçlûktur, çarîlik beladû –a dînî dan bilgîsî –a ku ez dîzannî beladîm belêlî (veya belêk belêh)
 zanebûn *w* bilinçlenme, uyanma
 zane bîn *şûh* bilinçlenmek, uyanmak
 zanebüyi *ad* bilinçleniş olan
 zanebüyn *w* bilinçleniş, uyanma
 zanedar *ad* bilinçli, bilinci olan
 zanedarbîn *w* bilinçlenme
 zanedar bîn *şûh* bilinçlenmek
 zanedarbüyn *w* bilinçleniş
 zanedarbüyi *ad* bilinçlenmiş olan
 zandari *w* 1. bilinçlilik 2. dirayet
 zandarkîrîn *w* bilinçlendirme
 zandur kırım *şûh* bilgilendirmek
 zandarkîrî *ad* bilgilendirilmiş olan
 zanelîrîn *w* bilinçlendirme
 zane kırım *şûh* bilgilendirmek
 zanevîrî *ad* bilgili, bilgeç
 zanevîrî *w* bilginlik, bilgiçlik
 zang (II) *şûh* 1. geçit, kanyon 2. kavalik 3. ormandaki kuyruğu çalı denizi
 zangî (II) *w* zadevî
 zangeh *w* doğum evi, doğumbane

zanıgoc m 1. zanıgoc 2. çar * zanıgocê dîrê kî-lise çarî - lê dan (an jî xistin) çar çalmak
 zanıgocî m zanıgocluk
 zanıgoc (j) m 1. katlık (kar koyusu) 2. deran u-çuruc
 zanıgoc (Tİ) m kayalık, yuvazlık, duzgûn ol-mayan taşlar
 zanist m 1. bilim, ilim 2. bilim (belli bir konu-yu bilme sağığında) yolu çıkan, helî bir a-ınaca yönelen bir bilgi edinme ve yönetimî ataçtırna zereci) -a cıvaki sosyal bilim -ên belatî pozitif bilimler -ên pozitif pozitif lu-limler -ên surişî doğal bilimler
 zanista alborî wê ekoranî bilimî, iktisat bilimî
 zanista cıvaki wê sosyo- bilim
 zanista diyardestiyê felfe eñomemolojî
 zanista meşevanîyê m ornansatîk (ormancılık yetiştirilmesi ve bakımı, koru alan bilim)
 zanista pîrlûkxaneyanîyê wê kitaplık bilimi
 zanista şîne m tere bilimi
 zanistane ü bilimselce
 zanistegh m üniversite
 zanistî m bilimce
 zanistîna lîgê bîmek
 zanistîyane ü bilimselce
 zanistî wê bilimsel, ilim
 zanistîbûn w 1. bilimselleşme 2. bilimsell k
 zanistî bûm lîgê bilimselleşmek
 zanistîbûyîn m bilimselleşme
 zanistîkî m bilimselleştirmek
 zanistî kîrî lîgê bilimselleştirmek
 zanistîkîrî wê bilimselleşmîş olma
 zanistî m bilimsellik
 zanistî wê bilimselce
 zanîş bîr zanîş
 zanîşwer bîr zanîşwer
 zanî m 1. bilim (bir şeyi anlamış veya öğren-miş olma) 2. bilim (bir bîlîm veya sarîl da-îmla yeterli olma) 3. bilim (bir iş yapmaya alışmış olma, elmden gelme) 4. bilim (sarı-ma, var sayma, fîz etmek) 5. bilim, tanıma (sorumlu tutma) 6. bilim (insanlık) 7. bilim (işare gelme, uygun bulma) 8. bilim (olun-suz olarak kullanıldığı) şuşma, duraksam-a, tereddüt anlancu (var) 9. bilim, tanıma (işare önce görmüş olmak, düşkü bilimîna) 10. bilim, (bilip sayma, seçme, ayırt etme) 11. bilim 2. (insan zekasının gelişmesi: soru-cu araya çıkan düşünce üretme) 12. bilgi * zanîna wê jî humerê nîm e sanattan bilgîsî yok 13. bîr bilgi, fakolî (genel olarak ve ilk vezi durumunda zîhnî kavradığı temel du-sünçeler) -a ser sîng ilmi seîr (sarılı ol-ruk taşları bilgi)
 zanîna lîgê 1. bilimce (bir şeyi anlamış veya öğrenmiş olmak) * em qîmetî şîrîna xwe mî-zanîna keşîdî şîrîlerîna değîrîna bîlmîyo-cuz 2. bilimce (bir bilim veya sarîl daîncîda yeterli olarak) * kes wê zanîna încî yê delal

nîzame ü nazwîne bu gûzêl dîlmîzî kînce bîlmez, okumaz 3. bilimce (bir iş yapmaya alışmış olmak, elmden gelmek) * baş bî-rojîna megerîyê dîzane gîzete lîgî jî bîlîr 4. bilimce (sarımak, var saymak, fîz etmek) * mîn tu dost dîzanîbû semî dîst bîlyîr-dîncî 5. bilimce, tanıma (sorumlu tutmak) * ez îlan bîvîna nazînîm, ez te dîzanîm ben oca bunu bîlmîm, ben seni bîlîrîm * ez te dîzanîmî ne yekî dîncî ben seni tanıncî, baş-kasîna değîl ü bîlmîk (insanlık) * ez dîza-nîmî ku wê dîstêkî wîna nekîrîye bîlmîm o-çun bîyle bir şey yaptîğîna 7. bilimce (iş-şîre gelmek, uygun bulmak) * dîzane îmal bîldîr, lê nîzame pîre bîde? îmal alîncîna bîlîr de, parastîna vermîye bîlmîyo? 8. bîl-mek (olumsuz olarak kullanıldığı) şuşma, duraksamî tereddüt anlancu veçîrî * dîza-nîm, we şîrî cerîbîna? bîlmîm, bîç deşîdî-nîzî mî? 9. bilimce, tanıma (daha önce gör-müş olmak, düşkü bulunmak) * ew van de-ran dîzane bîralanî tarîyî 10. bilimce, tanı-mak (bilip ayırtmak, seçmek, ayırt etmek) (yek) - ku berê gîrîna (wî) dîçê ku (bir kîmîe) lîlmî bîlmîk - mala şeytan î ku ye şeytanî yadîğî yanî bîlmîk * nîzame gîrî ü kîjan çîyayî dîstîye? haçî dağda kuî şî-çî? * nîzame kîjan (an jî çend, kî, çî, çawa) bî jîncî haçî (veya bîlmîm) çap, kîm, nasî, neî nîzame kî tî, dîçê pîşwazîya wê bîlmîm kuî gelyormuş da kîşîdîna gelyormuş * (yek) nîzame bî ku çî hîte serê (wî) neye uğradîğîna bîlmîmek * nîzame el dîhîje sî-zuna bîlmîz * nîzame ku çî dîke yaptîğîna bîlmîmek * nîzame mala dîwerê kîjan çî, radîke kevçî hayîmî hafîsîna încal tah-lîsî anlancî * nîzame malî dîwerê kîjan çî, varîna varîna wî ye Ahîş'în keşîdî gîbî başîna sallama? * nîzame (an jî nîzame) yok * nîzame kaxîzê wê tuncî hîye, nîzame hîb-re ne baş bîye... yok kîğîna kîlmîncî, yok îstîreke bî jî değîlmîş . *... nîzame mîna (yekî an jî bîncî...) gîbîlerden gîrîmî şuşma ez de berar bîkîm, nîzame cerîdî hîkîm, kî-rîna şîrîna kesîmî gîbîlerden lîşîr etî * nîzame rîhetî ye çalmî an wîsî bir şeyî bîlmîyeyekîm kî başîna rahîr alîmî anlancî-da bir deymî * nîzame dî gîrîna lî hîyî anîm îkî sozu (lîfî veya lîkordîyî) bir araya gîlîre-memê * nîzame jî (yekî) çawa bîkîm yere gîçê kîymîmak (veya koyarmîncî)

zanîşbur m bîlmîbilî

zanîşgeh m Üniversite -a cengê harp okulu

zanîşgehî wê üniversite

zanîşgehvanî wê üniversitelî (üniversite öğ-tercîsî)

zanîşnasî felfe bilgi kurucu, epistemolojî

zanîşzanî wê bîlîmî işlemlî

zanîstan m fakülte

zanıştgeç *bur* zanıştgeç

zanış *m* 1. bilgi, malumat (öğrenme, araştırma veya gözlem yolu ile elde edilen gerçek) 2. *fel* bilg: (genel olarak ve ilk sözi durumunda zihnin kavradığı temel düşünceler)

zanışk *m* bilince, muazma

zanışkdar *m* bilimeci

zanışker *m* bilgeli

zanışkeri *m* 1. bilgelik 2. bilgilenme 3. muazil, bilgi

zanî *m* 1. bilgelilik 2. bilgelik

zanîk *m* üniversite

zanmend *m* bilgeli

zanmendî *m* bilgilendirme

zanuşke *bur* zanke

zanşar *mabî* 1. bilim adamı, bilimci, âlim 2. bilgel

zanşarane *b* 1. bilince, bilim adamına yararlı bir biçimde 2. bilimeci

zanşare derûnî *m* psikolog

zanşare feni *m* fen, bilgini

zanşare gelêri *mabî* folkloru

zanşare kütübşarvanîyê *mabî* kitaplık bilimeci

zanşuriya gelêri *m* halk bilgisi

zanşuriya şiruştê *m* değa bilgisi

zanşuriya zimên *m* d bilim

zanşuriyê feni *m* bilgisini

zanşurî *m* 1. bilim adamlığı, âlimlik 2. bilgelik 3. bilgi, malumat (insan okumanı, edileceği algı, gerçek ve iktelerin hüda) 4. bilgi, öğrenme, araştırma veya gözlem yolu ile elde edilen gerçek) * havê wê, der barê zanşuriya malhata *xwe* de gelek zanşurî dabûnê kabîsi ailelerimî geşuşê hakkunda bir çok bilgi vermişî 5. *fel* bilgi, malumat * zuşuriya wî jî hunerê ûn e samtan habêri yuk - bi dest xistin malumat etimnek - dan bilgi vermek, malumat vermek - girtin (an jî stendin) bilgi almak, malumat almak -ya mêlke *mabî* yaklaşık bilgi

zanşurîdan *m* bilgi verme

zanşurî dan *geh* bilgi vermek

zanşurî fêşîn bilimecik, ilimcik

zûq (I) *m* iki ev arası boşluk

zûq (II) *zovm* zaksözgan (Pica pica)

zar (I) *m* 1. dal (masaların) çubuklarından ve ayduklarını için kolanelerle veya çarçerle yapıtları arınma, lisan) 2. *ave*, söygeç özelliği 3. üslup - *û* zimanî dil, lisan (bî) - *q* ziman bîin dile gelmek (j) - *û* zimanê (yekî) seh kirin diinden zilmek (li ser) - *û* zimanê e dile (veya dillerle destan - *û* zimanê (iyekî) nebîya *û* bîxavîya (xêber biça an jî qise hikira) dil olsa da soylase - *û* zimanê (yekî) hatin girêdan ağız dil bağlanmak -ê hal *b* goruşte, gortene biçimiyî * II zarê hal yekî baş e görüştê rî kirîsi -ê şirîn tathî dil -ê şirîn pîvaza tûp

dike hîngivîn talî dal zîmanî deliginde çikarî -ê wexê derdîze jî qulê marê reş tathî dil zîman deliginden çikarî -ê wexê jî qulê derdîze marê reş tathî dil zîman deliginden çikarî

zar (II) *m* kara çarçaf

zar (III) *m* çocuk, evlâ * zarê me hatin çukardime geldi - *û* zerb çoluk çocuk - *û* zêç I) çoluk çocuk, kız kızan, dol diğ * ev çendin sal in ku ez tethî jî bi zar *û* zêçên *xwe* dixebîtin bûca senê bîi beti sodece çoluk çarçumî için çaluyorum 2) çoluk çocuk (bir xer çekim tecrübeyi kazanmanış yaşça küçük kimseler, gençler) - - (yekî) çêbîn çoluga çocuga karışmak - *û* zêçê zar *û* zêç

zar (IV) *mabî* 1. zar 2. zar * zara fêwîlayê tûy-la zarî - *uvêrîn* zar amak - girtin zar tûmak - hatin zar gelmek -a hîledar hîlê zar

zar (V) *m* 1. avaz, yüksek ses 2. talime, sozlama

zaraha *bur* zarava

zarabûn *m* imleme

zarabûnêgeh imlemek

zarava *m* 1. leheç, diyalekt 2. şive, söyleyiş özelliği 3. üslup

zaravanas *mabî* leheç bilimeci, diyalektolojist

zaravanasî *m*, leheç bilimi, diyalektoloji

zaravaparêz *mabî* leheççi

zaravaparêzî *m* leheççilik

zaravazan *mabî* leheç bilimeci, diyalektolojist

zaravazanî *m* leheç bilimi, diyalektoloji

zaravok zaravog

zarava zarava

zarhêj *m* söyleyen, konuşan, hatip

zarçûrs *m* sîvî dilli, paravalsiz

zarçûrsî *m* sîvî dillîci, paravalsizlik

zardeş *m* şifahan, sözlü

zardeşî *m* sözl, şifahan

zara *bur* zar (I)

zareba *bur* zarava

zatebur *m* imlî, bağını

zareve *m* 1. taktik (sesin taktik etme) 2. *m* seslendirme, dublaj -yî (yekî) kîrin (birinî) sesle taktik etmek

zareveker *mabî* 1. taktikçi (sesini ve davranışlarını taktik etme) 2. *m* seslendirici, seslendirme, dublajçı

zarevekerî *m* 1. taktikçilik 2. *m* seslendirme, seslendirme, dublajçılık

zarevelêrin *m* 1. taktik etme (sesini ve davranışlarını taktik etme) 2. seslendirme, seslendirme, dublaj etmek (veya yapmak) 3. *po* e-kepraks, yarıca

zareve kirin *geh* 1. taktik etmek (sesini ve davranışlarını taktik etmek) 2. seslendirmek, seslendirmek, dublaj etmek (veya yapmak)

zarevelêrî *m* 1. taktikçi (taktik yoluyla yapmak) 2. dublajçı, dublaj yapılmış olan

zareveli *m* ses taktikçi yapma

zarzarar *m* 1. aḥ ü zar 2. h zarı zarı
zarû *adım* nâ' edem oğlu
zarûş *m* 1. dît hastlığı 2. diş eti hastalığı
zarguṭin *m* 1. sözlü edebiyat 2. folklor
zarguṭinî *nâ* 1. sözlü edebiyatla ilgili 2. folklorik
zarguṭinîzâm *adûr* folklorist
zarguṭinîzânî *m* sözlü edebiyat bilimi, folklor
zarḡolî *ad* sözlü, oral, folklorik
zarhişk *ad* sivri diliz, keskin dilli
zarhişki *m* sivri dillilik, keskin dillilik
zarîk (I) *m* geniş (bir yapıda gıyâ geçilen yer, merhalı) * zarîka xanî gelek teng e evin gırışi pek dar
zarîk (II) *m* kazan
zarîk (III) *n* çocuk, evlât - ü zöçik çelük çocuk
zarîna *n* çocuklar
zarîyeki *m*h çocuğimsi
zarî (I) *adûr* 1. çocuk, evlât (küçük yaşta) oğlan veya kız 2. çocuk, evlât (soy bakımında oğul veya kız, döl, soy) * zarîyê egdân yiğitlerin evlâdı 3. çocuk (bebeklik çağı ile ergenlik çağı arasındaki gelişme döneminde bulunan insan) 4. mee çocuk (büyüklere yakıştıyacak biçimde düşünmesizce davranan kimse) * si solî ye, lê hîna ji zarî ye otuz yaşında ana aîlâ çocuk 5. çocuk (büyükler arasında daha az yaşlılar için) 6. çocuk (kuşunense yoluyla; belli bir işte tecrübesi ve yeteneği olmayan kimse) 7. u eş (kocaya göre kızı) 8. aile - anin çocuk dünyaya getirmek - anîn dînyayê çocuk dünyaya getirmek ~ çêbûm çocuk doğmak (veya olmak) - jê çêhûm (birinden) çocuk doğmak - jê hebûn (hürnden) çocuğu var olmak ~ ji ber çûn çocuk düşürmek ~ ji ber ketin çocuk düşürmek ~ ji ber xwe kirin çocuk alınmak - mezin (an ji xweyî) kirin çocuk yetiştirmek - û mevî oğul uçık - yê hêwiyê kuma çocuğu - yê hêçûk fêki ne çocuklar evin neşesidir - yê mîrîn erkekler * wekî zarîyên xwe evlât gibi (veya evlâdı gibi) *wekî zarîyên xwe li çiçekan diwêrt* evlâdı gibi çiçeklerine bakıyordu
zarî (II) *m* taklit (sesini taklit etme) (hi) - (yekî kîrîn 1) (birin.) taklit etmek 2) taklitini yapmak
zarî (III) *m* 1. aḥ ü zar 2. aç, istrap ~ kirin an u zar etmek
zarîf *ad* zîrîf, yepetek
zarîfî *m* zarîflik
zarîker *adûr* taklitçi (birinin ses ve davranışlarını taklit eden)
zarîkerî *m* taklitçilik
zarîkirin (I) *w* 1. rakit etme, yaşılanma (ses - m ve davranışlarını taklit etme) 2. pîrî yarış - ca, ukupağı
zarîkirin (II) *m* ferah, figan etme, figan etme
zarî kirin (I) *lîgh* taklit etmek, , yaşılanmak (sesini ve davranışlarını taklit etmek)

zarî kirin (II) *lîgh* ferah, figan etmek, figan etmek
zarîn *m* 1. Zarlama, oğlana 2. figan, inleme, inleyiş ~ jê xûm 1) sızlanmaya başlanmak 2) inlemeye başlanmak
zarîm *lîgh* 1. sızlanmak, ağlamak * hema karî wî ew e dîzê re îşî gücü zarlanak 2. inlemek
zarînkîrîn *m* inleme
zarîn kirin *lîgh* inlemek
zarîti *m* 1. çocukluk (çocuk olma durumu) 2. çocukluk (insan hayatının bebeklik ile ergenlik arasındaki dönemi) 3. çocukluk (çocukça davranış) ~ kirin 1) çocukluk etmek (çocukça davranışlarda bulunmak) 2) çocukluk etmek (gözeği gibi düşünmeden tecrübesizce davranmak) -ya (yekî) pê girîtin çocukluğu tutmak
zarîkêçî *m* kızlık zarı
zarîkî *ad* sözlü
zaro *ber* zarû
zarok *adûr* 1. çocuk (küçük yaşta) oğlan veya kız 2. çocuk, evlât (soy bakımında oğul veya kız, döl, soy) * zarokê egdân yiğitlerin evlâdı 3. yavru, yavrucağ 4. çocuk (bebeklik çağı ile ergenlik çağı arasındaki gelişme döneminde bulunan insan) 5. mee çocuk, bebek (büyüklere yakıştıyacak biçimde düşünmesizce davranan kimse, yaşına yakışmayan davranışlarda bulunan) * si solî ye, lê hîna ji zarok e otuz yaşında ana aîlâ çocuk 6. çocuk (büyükler arasında daha az yaşlılar için) 7. çocuk (kuşunense yoluyla; belli bir işte tecrübesi ve yeteneği olmayan kimse) 8. uçık ~ anin 1) çocuk getirmek 2) çocuk dünyaya getirmek, doğum yapmak - anîn dînyayê çocuk dünyaya getirmek - ber bi oxur hûn kafasî gorînek (doğum başlangıcı için) - bi eşîkan mezin dîbîn çocuklar duse kalke buyur - bi ketin û rabûnê mezin dîbîn çocuklar duse kalke buyur - çêhûm çocuk olmak (veya doğmak) - çêkîrîn çocuk yapmak - fêkiyê malan in çocuklar evin neşesidir - jê çêbûm (birinden) çocuğu o'mak - jê hebûn (birinden) çocuğu o'mak - jê re çêhûn urne o'mak, çocuk sahibi olmak - ji ber çûn çocuk düşürmek - ji ber ketin çocuk düşürmek ~ ji ber xwe kirin çocuk alınmak - jê ber çûn çocuk düşürmek - jê ber ketin çocuk düşürmek - ketin sîzneyê kafasî gorînek, karnê girîmek (doğum başlangıcı için) - mîrîk çelük çocuk - mezin kirin çocuk büyümek (veya yetiştirmek) - xweyî (an ji xweyî) kirin çocuk yetiştirmek - a keçin kız çocuğu - a qîzîn kız çocuğu - ekî toplkî yê li ser xwe nur topu gibi (çocuk) * jê re zarokêkî toplkî yê li ser xwe çêhû nur topu gibi bir erkek çocuğu oldu -ê ber pêşîrê emzik çocuğu, sût

çocuğu -ê ber xir sut çocuğu, emzik çocuğu, nûsêrîn korpe kuzûsî, agucîk -ê ber dil (an jî dilûn) kuzak çocuğu -ê ber diwara-
ran kûpûî altî çocuğu -ê bêantad eken doğurtî çocuk -ê bêdê navika xwe bi xwe jê dike kimi kîmîsî olirayan kemîl şani korîl, gûmîrîlî -ê bêxweyî zahîpsîz, kuzîsîz çocuğu -ê hiçkî fêkî ne çocuklar evîr nesîsîdir -ê (yekî) çêbûn çocuğu olmak -ê (yekî) çênebûn (an jî nebûn) kîsîr olma -ê do (an jî dilî) dînkî çocûs (dîneyî) az, tayî -ê helal kîy nesêbî, salîhî -ê jîbes çûyî cemî-
nî sakîl -ê kuçelanjî sakak çocuğu -ê korîn êrîkê çocuk -ê mektebê mektep çocuğu -ê mîlan kuzak çocuğu -ê ne helal kîy nesêbî gayrî salîhî -ê ser bêjîngê bebek -ê sînetkîrî sîmîret çocuğu -ê nî bîçûk fêkî ne çocukla-
cîm nesîsîdir * wekî zarokên xwe evlîdî gî-
bî (veya evlîdî gîbî)

zarukane *n* çocukça, ebekçe

zarokanî *m* çocukluk

zarokanî *m* çocukî doğarma

zarok aşîrî /şîrî (çocuk) doğurtmak * jînkî ra-
zayî zarokeke keyîm anîyê dîlîyavê kûl nî-
nî kîz çocûğunî doğurtuş

zarokîşî *m* 1. çocukluk, evlîdî. * jî zaroka-
tîyê redî kîr evlîdîtkîtan reddetî 2. çocukluk
(insan hayatının bebeklik ile ergenlik ara-
sındaki dönemi) 3. çocukluk (çocukça dav-
ranış) ~ kîrîn 1) çocukluk etmek (çocukça
davranışında bulunmak) 2) çocukluk etmek
(gereği gibi düşünmeden tecrübəsizce dav-
ranmak) -ya (yekî) pê gîrîn çocukluğî tu-
lmak

zarokayî *m* 1. çocukluk (çocuk olma durumu)
2. çocukluk (insan hayatının bebeklik ile er-
genlik arasındaki dönemi) 3. çocukluk (çoc-
ukça davranış) ~ kîrîn 1) çocukluk etmek
(çocukça davranışlarda bulunmak) 2) çoc-
ukluk etmek (gereği gibi düşünmeden tecr-
übəsizce davranmak) -ya (yekî) pê gîrîn
çocukluğî tutmak

zarokewî *n* çocuksever

Zarokewî *m* çocukseverlik

zarokhez *n* çocuk sever

zarokhezî *m* çocuk sevelik

Zarokî *n* çocuklar

zarokî *m* 1. çocukluk (çocuk olma durumu) 2.
çocukluk (insan hayatının bebeklik ile er-
genlik arasındaki dönemi) 3. çocukluk (çoc-
ukça davranış) ~ kîrîn 1) çocukluk etmek
(çocukça davranışlarda bulunmak) 2) çoc-
ukluk etmek (gereği gibi düşünmeden tecr-
übəsizce davranmak) -ya (yekî) pê gîrîn
çocukluğî tutmak

zarokînî *m* çocukluk

zarok jî ber çûn *lîm* çocuk düşürmek

zarokkî *n* çocukça

zaroknos *n* çocuk bilûbî

zaroknasî *m* çocuk bilimi, pedalojî

zaroknêr *n* çocuk bakîr

zaroknêrî *m* çocuk bakîrlik

zaroktayî *m* çocukluk

zaroktî *m* 1. bebeklik (bebek olma durumu) 2.
bebeklik (yeni doğan yavrutun yetişkinlerin
bakımına sürekli bğünk olduğu dönem) 3.
bebeklik (bebek gibi davranışlarda bulun-
ma) ~ kîrîn bebeklik etmek

zaroktîkîrî *m* bebekleşme

Zaroktî *n* bîlîrî /şîrî bebekleşmek

zarokwarî *n* çocukça

zarokwarî *n* 1. çocukça 2. çocukmuş 3. *m*
çocukluk, çocukça davranış ~ kîrîn 1) çoc-
ukluk etmek (çocukça davranışlarda bulun-
mak) 2) çocukluk etmek (gereği gibi düşün-
meden tecrübəsizce davranmak)

zarokwarî *m* çocukluk

zarokxone *m* yuva, kraq, çocuk yuvası

zarong *bw* zarok

zaroyokî *n* çocuksu

zaroyokî *m* çocuksuluk

zarşîrî *n* tatî dilî, bal dudakî, hoş salîbet.

çok suzîl

zarşîrî *m* tatî dilîlik, bal dudakîlık

zarû *n* 1. çocuk (küçük yaşta oğlan veya
kız) 2. çocuk, evlîd (soy bakımında oğul ve-
ya kız) 3. çocuk (bebeklik çağı ile ergenlik
çığı arasındaki gelişme döneminde bulunan
insan) 4. mee çocuk (büyüklere yaklaşıya-
cağ biçimde düşüncesizce davranan kimsel)
* si salî ye, lê hîna jî zarû ye otur yaşîrîla
ama talî çocuk 5. çocuk (büyüklük arasında
dolî az yetîlîrî tîm) 6. çocuk (küçülme
yoluyla; helî bir işle tecrübeyî ve yetereğî
almayan kimsel) 7. *m* eş (çocuya göre eş) 8.
m pile, bîzînkî (çocuya göre eş) * zarûyê
me we lî mûlî wam e? hîzînkîler sizde mî-
anîn çocuk dünyaya getîrmek ~ anîn dîp-
yayê çocuk dünyaya getîrmek ~ bûn çocuk
değîmak ~ çêbûn çocuk olîmak (veya doğ-
mak) ~ jê çêbûn (bîrînden) çocuşî olîmak ~
jê hebûn (bîrînden) çocuşî vîr olîmak ~ jî
ber çîn çocuk düşûrmek ~ jî ber ketîn çoc-
uk düşûrmek ~ jî ber xwe kîrîn çocuk ol-
dîmak

zarû *n* zarûr * zarûyê hî xebatê heye
çalîşma zarûrî var

Zarû *n* zarûr

Zarî *n* zêç *n* 1. çoluk çocuk, dol doş * ey çen-
dîn salî nî ku ez tenê jî bî zarî zêçîrî xwe
dîzebîlîm bînkî senedîr ben nadeze çoluk
çocuşîm tîm çalîşayîrîm 2. çoluk çocuk
(bir işle gereken tecrübeyî kazanmış yaş-
ça küçük kimseler, gençler) - (yekî) çêbûn
çolûğî çocuşî kuzînêk

Zarve *bw* zarve

Zarvekerî *bw* zarveker

zarvekerî *bw* zarvekerî

zarve *kıjın bar zarve kırin*
 zarvekiri *bar zarvekirî*
 zarwax *mî lath dîlî* (veya sözlü), dîlî, cebze-
 li, çok sözlü - e lê ne jî dîl e gûlkeren sîrî
 zarwaxî *mî lath dîlîlik* (veya sözlülek), dîlî-
 lîk, cebzeleşik, çok sözlülük
 zarzar *bar zarzar*
 zat 1. 1. zat, kişi 2. kendi öz 3. özük (görme-
 li küse)
 zafî *mî* 1. zafî, kendine özgü 2. zafî, şahsî, özel
 (bir kişiyi ilgilendiren veya kişiye ait olan) *
 nâmeya zafî êzel mekûp
 zafîk *mî* bir İrîşîyan bayram
 zafûlceng *êşîrî* satılan
 zafûre *êşîrî* zafûre
 zafûz *mî* üreme, temasî (cinsel) yataşılacak üreme
 zafûzkarî *mî* üreme
 zafûzê kırin *êşîrî* üremek
 zav *mî* mezdîp
 zava 1. 1. cümlî, güveyi (doğum sırasında ekle-
 nesek olan kişi) 2. damar (bir kızın ailesi-
 den olan büyüklerle göre kızın kocası) 3. e-
 şîrî - sıya dîrîyê ne damatlar ağacur gûl-
 ges: gibidîrî - wek sıya strîyê ne damat-
 lar ağacur goşesi gibidîrîler -yê li ser malê
 mî güveyî, mî güveyî, mî güveyî -yê li ser
 zafûran sayê ber tenûran mî güveyî olarin
 dîruwan sokak kopeklerinîne berzer
 zavani *mî* zîfal
 zavafî *mî* 1. cümlîlik, güveysik 2. damatlık,
 güveylik * dîlê zavafîyê güveylik dîbise
 zavafîyê navmalê *mî* mî güveyî, mî güveyî, mî gü-
 veyî
 zavûq *bar* zavûq
 zavûzêrî *mî* doğum evi
 zaw *zaw î* zê deyîmînde geçer - î zê çoluk
 çoluk * ey çendîrî sal î mî ku ez tenê jî lî
 zaw î zîyên zîwe dîxêbîlîrîn lînce sîredî
 ben sadene çoluk çocugum için çalışıyorum
 - î zîyên (yekî) çêbîrî çoluga çoluga ka-
 rînak
 Zawe *astîr* Merkür
 zawî *mî* akıl
 zawîrandî *mî* usallaşırma, rasyonelleştirme
 zawîrandî *êşîrî* usallaştırmak, rasyonelleş-
 tirmek
 zawîrî *mî* usal, rasyonel
 zawîrî *mî* usallaşırma, rasyonelleştirme
 zawîrî *êşîrî* usallaştırmak, rasyonelleştirmek
 zawiye *mî* 1. zawiye (küçük seks) 2. zawiye, a-
 cî -yu navendê merkez açî
 zaxar *mî* öğütülmüş, kırılmış arpa
 zax (I) *mî* kilağı
 zax (II) *mî* tokat * zax hî min re nîma hende
 tokat kalmadı
 zax (III) *kawîrî* 1. sıfır 2. şap
 zax (IV) *mî* 1. çizik 2. mî çizik, bar, iz - kırın
 çizmek
 zax (V) *mî* dîng

zaxav *mî* sülfürik asit
 zaxbûn *kîrîn* sülfat aşırma, sülfatlanma
 zaxê (I) *mî* oyuk (dağlardaki oyuk)
 zaxê (II) *mî* moralsiz
 zaxê *mî* çizik, çizîline * destê min zaxê bîye
 elim çizmiş - bûn çizilmek - kırîrî çizmek
 zaxîk *mî* çizikli, çizik, çiziklenmiş
 zaxîr *bar* zaxîr
 zaxkîrî *mî* sülfatlanma
 zaxkîrî *mî* yağlama
 zax kırin (I) *mî* çizme
 zax kırin (II) *mî* 1. sülfatlanma 2. şaplama (bu
 şeyi şapla mî ile şaplama)
 zax kırin (III) *mî* yağlama
 zax kırin (I) *êşîrî* çizmek
 zax kırin (II) *êşîrî* 1. sülfatlanmak 2. şaplanmak
 (bir şeyi şapla mî ile şaplama)
 zax kırin (III) *êşîrî* yağlanmak
 zaxon *bar* zaxon
 zaxor *mî* 1. oyuk (dağlardaki oyuk) 2. güçlük-
 le yürünebilen taşlık yer
 zaxurî *mî* başa bağlanan (peklî) örtü
 zayun *mî* doğum * zayavêke tîlet kolay bir
 doğum
 zayana bîamud *mî* erken doğum
 zayungel *mî* doğum evi, doğumhane
 zayunxane *mî* doğum evi, doğumhane
 Zayûdî *dîrî* *mî* delî Roziye (delice davranışlar-
 da hulman kız veya kadın)
 zayek *mî* doğurgan
 zayend *bîyîrî* 1. cinsiyet, cinslik 2. biyogey 3.
 seks -a navdêran *zay* isimlerin cinsiyeti
 zayendar *mî* eşeyli
 zayendurî *mî* eşeylilik
 zayendû *mî* 1. cinsiyet 2. biyogey
 zayendedar *mî* 1. cinsiyet 2. gametli
 zayendekîrî *mî* eretize etme
 zayendê kırin *êşîrî* eretize etmek
 zayendekîrî *mî* eretize edilmiş olan
 zayendguhîrî *mî* transeksüel
 zayendguhîrî *mî* transeksüel
 zayendî *mî* 1. cinsel, cinsî, seksüel 2. cinsiyet
 3. eşeyli
 zayendîbûn *mî* seksileşme, seksüelize olma
 zayendî bûn *êşîrî* seksileşmek, seksüelize ol-
 mak
 zayendîbûyîn *mî* seksileşme, seksüelize olma
 zayendîkîrî *mî* seksileştirme, seksüelize etme
 zayendî kırin *êşîrî* seksileştirmek, seksüelize
 etmek
 zayendîkîrî *mî* seksileştirilmiş olan
 zayendî *mî* cinsellik
 zayendî *êşîrî* seksüel
 zayendax *kawîrî* cinslik bilimi, seksölog
 zayendaxî *mî* cinslik bilimi, seksölogî
 zayendok *mî* doğurgan
 zayendzeng *adûr* cinslik bilimi, seksölog
 zayendzani *mî* cinslik bilimi, seksölogî
 zayî (I) *mî* doğum

zelâkârî *bir* zelâkârî

zelâkâr *bir* zelâkâr

zelâkârî *bir* zelâkârî

zehrî *kurin bir* zîrî kîrin

zeher *ni* lahyz

zeherrek (I) *kesin* 1. keten (Lyciumstrobiliferum) 2. keten dokuması

zeherrek (II) *ni* susam

zeğir *n* çakıl, nîlkîk taş parçası

zeğirki *ni* çıkarması

zeğir *n* taş ~ *ni* xwe xîstîn zeydîni şişlemek

zehar *ni* tûbe

zehl *ni* 1. çok (sayı) niceleşik, değer, güc, derece vb. bakımından büyük ve aşırı olmak, az kimsinî * îro karî me zehî e ba gun aşîruz çok 2. fazla 3. çok, geniş * navçeyêke ku xweyî kuristanê zehî e geniş iş zîndarîna salîp bir îlec 4. ziyade 5. h çok (sayı, güçlük, süre vb. bakımından aşırılık bildirir) * ez dibêjim qey zehîtir ez jî dîya xwe hez dikim sanîrîn. anamî daha çok seyyarûn - ajatîn uzun sînnek - biyekî çok lûzeli, balî bî bunek - di ser de derûas nebû (an î neqû) çok geçmeden - domî kîrin uzun sürmek - hatîn (bir şey) çok gelmek (geçermeden fazla gelmek) - in bêmaf lî çekîrlar hûz bir hakka zehîp degûler - kêf kîrin çok sevinmek - ne ajot çok geçmeden (hızet) - çok çok * *ez kar zeh zehî du sîet bîajo* bu iş çok çok iki saat sürer

zehlîatî *n* 1. çaklık 2. çoğunluk

zehlîayî *n* 1. çaklık 2. çoğunluk, akseri

zehlîferan *botan* 1. safran (Crocus sativus) 2. safran (bu bitkinin tozu) 3. safran, od, safran kesesi 4. süvey 4. kusuktan sonra ağrıdan gelen yeşilimsi ve acı sıvı 5. acı, zehir gibi şey

zehlîferanî bûn *îşgî* acıyı yemek dokunması

zehlîrûn *n* çoğalışa

zehlî bûn *îşgî* çoğalmak

zehlîdîtin *n* çoksama

zehlî dîtin *îşgî* çoksuzluk

zehlîm *n* doğuştan

zehlîlyet *n* 1. çaklık 2. bedîlık

zehlî *n* çaklık

zehlîtî *n* çaklık

zehlîmaneyî *ni* çok anlamlı

zehlîmaneyîtî *n* çok anlamlılık

zehlîwateyî *ni* çok anlamlı

zehlîwateyîtî *n* çok anlamlılık

zehlî (I) *n* öğül (bey denilen bir dişi arıyla kavrandan çıkan arı topluluğu) - dîah öğül vermek - gîrtîn öğül çıkarmak

zehlî (II) *n* ayac dönmes.

zehlî (III) *n* 1. evli kız 2. evli kızın babası evvî el âlmeye gelis yolları

zehlî (IV) *ni* açılıp

zehlî (V) *ni* 1. harcama 2. ziyân 3. zayı

zehlîrûn *n* 1. harcama 2. ziyân olma 3. zayı olma

zehlî bûn *îşgî* 1. harcamak 2. ziyân olmak 3. zayı olmak

zehlîbûyîn *n* 1. harcama 2. ziyân oluş 3. zayı oluş

zehlîdan *n* öğullanma

zehlî dan *îşgî* öğullanmak

zehlîdayîn *n* öğullanma

zehlîkîrin *n* 1. harcama 2. ziyân etme 3. zayı etme

zehlî kîrin *îşgî* 1. harcamak 2. ziyân etmek 3. zayı etmek

zehlî *n* zehir, ağı ~ dan (yekî) (birine) zehir vermek - kîrin xwarîna (yekî) aşına zehir satmak - xwarîn zehî icmek * eyînî zehî e 1) zehî g bî (çok acı) * îsot evmî zehî e biher zehî gibi 2) zehîr g bî (çok soğuk hava) * bîwa wekî zehî e zehîr gibi lava

zehlî xwarî *ni* zehir içmiş olan

zehlî *n* nefret

zehlîkîrin *n* nefret etme

zehlî kîrîb *îşgî* nefret etmek

zehlîyane *nîb* gücük

zehlîyî *çakîl* (argo) çakık

zehlîyîtî *n* gücük - kîrin gücüklik yapmak

zehlîtan *n* müzarîk

zehlmet *ni* 1. zahmet 2. - zahmet, sıkıntı, meşakkat 3. zahmet, güç, müşkül (ağır ve yarıca emekle yapılan) * bînbûta jîrîka kevnî karekî zehmet e eskî yîzîyî öğütmek güç bu iş 4. zahmet, çile, güç (yapılması zor, çetin) * karekî zehmet çetelî bir iş ~ hûn zahmet olmak - dan xwe zahmete girmek veya zahmete katılmak - danî (yekî) 1) (bîncet zahmet vermek 2) (birini) zahmete sokmak ~ dîtin zahmet görmek çile çekmek etmek çekmek - kîrîb zahmet etmek - kîrandî zahmet çekmek, çile çekmek - mebe zahmet almaya ~ pê ve dîtin zehmetîni portmek ~ û qurs zahmet ve çîln - a (yekî) tî de hebîn çarhada taru (veya mîyêlîmîz) olmak * kî ez jî bîneşî alf te bîkîmî, qet mebe hîta zehmeta me jî tî de hebe heu de sana yardîm edeyîm tîc almaya çarhada hîmî tuzumîz da olsun - a (wî) tî kîşandîlî kalû çakîlar - ên hengîyê me dîgîtan sanîsî çîmî bir dîmîna geçîrlîken çekîlen sıkînlîlarî

zehlmetayî *n* zahmet, güçlük

zehlmetbûn *n* zahmetleşme, zorlaşma, güçleşme

zehlmet bûn *îşgî* zahmetleşmek, zorlaşmak, güçleşmek

zehlmetbûyîn *n* zahmetleşis, zorlaşma, güçleşiş

zehlmetdîrî *ni* zahmetli

zehlmetînanî *n* göğüs darlığı, soluk darlığı

zehlmetî *n* zahmet, zorluk, güçlük, meşakkat, çile - dîrxîstîn zorluk çıkarmak - kîşandîlî zorluk çekmek, meşakat çekmek, çile çekmek - ya fîstekî kîşandîm 1) zahmetini çekmek 2) külfete katılmak

zehlmetkîş *nîb* emekçi

zəhmətkeşi *m* etəksizlik
zəhmətkeşin *m* zəhmətələşmə, zəhmətəşmə, güclənmə
zəhmətkeşin *fiğl* zəhmətələşmək, zəhmətəşmək, güclənmək
zəhmətkeşli *zf* gücləndirilmiş olan
zəhi (II) *m* kəbir sayı
zəhr (II) *m* 1. zəhr 2. təkli, yarıslama (ses vəya dəvranışlarını təkli etmə)
zəhratı *m* sifət, öf
zəhrəkər *m* təkliçisi
zəhrəkəri *m* təkliçilik
zəhrəkərin *m* təkli etmə, yarıslama
zəhr kərin *fiğl* təkli etmək, yarıslamaq
zəhrer *m* bir yemək adı
zəif *mf* 1. zayıf (insan və heyvan için) 2. zayıf (kişilik və ruhsal yöndə gerektiği kadar güclü olmayaraq) 3. zayıf (ekisi, enerjisi və yüngüllüğü az olan) * **roniyəke zəif** zayıf bir rüsk * **düngəkü zəif** zayıf bir ses – **dün** zayıflamaq, vücutunu düşmək, şəpə dönmək – **kərin** zayıflamaq – **kətin** zayıf düşmək
zəifün *m* zayıflama
zəif bün *fiğl* zayıflamaq
zəifbün *m* zayıflamaq
zəifi *m* 1. zayıflıq 2. zaliyyət
zəifkərin *m* zayıflama
zəif kərin *fiğl* zayıflamaq
zəifok *mf* zayıf, sısqa
zəifokli *mf* zayıfca, sısqaca, çöpin çeşəli
zəifti *m* zayıflıq –yən ağıl əkil 2. zayıflığı
zəka *m* zəkə, anlaq –yən **gışti pər** genel zəkə
zəkət olən zəkət – dən zəkət yemək
zəkərin *m* zəkə, durnağı, tağı, əvvəl –yən **biharə** sənən nəzər
zəkəmbüyi *mf* nəzəli
zəkəni *mf* 1. nəzəl 2. m. ingənlik
zəkəniübün *m* nəzəl olma
zəkəni bün *fiğl* nəzəl olmaq
zəkəniübün *m* nəzəl olmaq
zəli *mf* 1. duru, berrək * **aya zəli** duru su * **əveke zəli** berrək bir su 2. berrək, bəllük (pürüzsüz və berrək ses) * **düngəkü wj yə zəli** heyə berrək bir ses var 3. aydın, vuzah (çolayca anlaşılacaq söz vəya yazı) 4. cəf (tiyi) duyulan sesi 5. **əvə** bilginliyi 6. **əvə** aydınlıq * **götineke zəli** aydınlıq bir söz
zəlihbün *m* 1. durulama, durulma, berrəkləşmə 2. bəlgələşmə 3. birləşmə, rəlik kəzənə 4. durulmaq, berrəklik
zəli bün *fiğl* 1. durulmaq, durulmaq, berrəkləşmək 2. bəlgələşmək 3. birləşmək, rəlik kəzənək
zəlihbün *mf* duru, durulmuş olan
zəlihbün *m* 1. durulma, durulmuş, berrəklik 2. bəlgələşmə 3. birləşmə, rəlik kəzənək
zəli *m* 1. durulmaq, berrəklik 2. berrək (ses için) 3. aydınlıq, vuzah 4. bəlgənlik
zəlihbün *m* 1. durulma, berrəkləşmə 2. be-

lgənlikəşmə 3. **əvə** aydınlığına 4. **temizə** çıkmə, kəbəlləmə yok etmə
zəli kərin *fiğl* 1. durulmaq, berrəkləşmək 2. bəlgələşmək 3. **əvə** aydınlaşdırmaq 4. **temizə** çıkmək, kəbəlləmə yok etmək
zəlihbün *mf* 1. durulmuş, berrəkləşmiş 2. bəlgələşmiş 3. aydınlıqlaşmış olan (olay)
zəlihdün (I) *m* 1. durulma 2. berrəkləşmə (durulmaya berrəklik) 3. çökəlmə
zəlihdün (II) *fiğl* **kəy** durmaq * **il** **ser cəvədə** zəlihdün **huz** üzərində **kəy** durdu
zəlihdün (I) *fiğl* 1. durulmaq 2. berrəkləşmək (durulmaya berrəklik) * **əv** zəlihdün **su** durulmuş 3. çökəlmək
zəlihdün (II) *fiğl* **kəy** durmaq * **il** **ser cəvədə** zəlihdün **huz** üzərində **kəy** durdu
zəlihdün *mf* 1. duru, durulmuş (duru duruma gətirilmiş) * **aya zəlihdün** duru su 2. berrəkləşmiş (su için)
zəlanə *mf* sülə, göstəriş, müəvəzi
zəlat *m* sülə
zəle *m* sülə
zəliqən *m* zəliq yığılmaq kuşu (Tudur bur tuş)
zəliqəndin *m* 1. arıtma 2. durulma
zəliqəndin *fiğl* 1. arıtmaq 2. durulmaq
zəliqəndi *mf* 1. arıtılmış 2. durulmuş
zəliq *mf* 1. arıt, arıtılmış 2. duru, durulmuş olan
zəliqün *m* 1. arıtma 2. durulama, durulma
zəliqün *fiğl* 1. arıtmaq 2. durulmaq, durulmaq
zəliqəndin *m* 1. yapışdırma 2. tutuşturma (yapışdırma)
zəliqəndin *fiğl* 1. yapışdırmaq 2. tutuşturmaq (yapışdırmaq)
zəliqəndi *mf* 1. yapışdır 2. tutuşturulmuş, təkli (yapışdırılmış şeylər için)
zəliqəndibün *m* 1. yapışdırılmış olma
zəliqəndox *m* yapışdır, yapışdırmaq
zəliqün *m* 1. yapışdırma (yapışdırma vəya yapışdırmaq bir maddəyə birləşmiş olan bir şey ayrılma-yacəe biçimində bir yere rütubət kəlmə) 2. yapışdırma (aralıq berrəkliyəcək biçimində üzərinə dökmə)
zəliqün *fiğl* 1. yapışdırmaq (yapışdırma vəya yapışdırmaq bir maddəyə birləşmiş olan bir şey ayrılma-yacəe biçimində bir yere rütubət kəlmə) * **kuzle zəliqiyə** kəğı yapışdırmaq 2. yapışdırmaq (aralıq berrəkliyəcək biçimində üzərinə dökmə) * **kine** **il** **cəhə wü** və **zəliq** əlbə **vücuduna** yapışdı
zəliqok *mf* 1. yapışdır, yapışdırmaq 2. yapışdırmaq (toprak için) 3. birləşdir 4. sımsıxmaq
zəliqokli *mf* 1. yapışdırmaq 2. yapışdırmaq 3. birləşdir 4. sımsıxmaq
zəliqoklibün *m* yapışdırmaq olma
zəliqokli bün *fiğl* yapışdırmaq olmaq
zəliqokü *m* 1. yapışdırılıq 2. birləşdirilək 3. sımsıxlıq
zəliqonk *mf* zəliqok

zeliqonki *bir* zeliqokı
 zeliqonkti *bir* zeliqokti
 zeliqoq *bir* zel qok
 zeliqoyı *və* 1. yapışıcı, yapışkan 2. yapışan (toprak için) 3. buluşkan 4. sarmaşık
 zeliqoyıtı *və* 1. yapışkanlık 2. buluşkanlık 3. sarmaşıklık
 zeliqandın *və* sıyırma, sıyeriş
 zeliqandın *lğh* sıyırmaq (həzlə sürümək bir şeyin yüzündən bir parça soymaq, kəpəkmək və ya üzərini hafifcə yırtmaq)
 zeliqandı *və* sıyrık
 zeliği *və* sıyrık
 zeliğin *və* sıyırılma
 zeliğin *lğh* sıyırılmaq
 zeliyayı *və* 1. duru (duru duruma gəlmiş) * a-
 va zeliyayı duru *və* 2. dirləndirilmiş (durlumaya bərkəlmis) * a**və** zeliyayı dirləndirilmis *və* 3
 zeli *və* duru, durulmuş olan
 zeli *və* zeli, haftı, həc, ulcaq (uşuğlanan, hər gecələni ~ hün zeli olmaq)
 zeliyə *və* zeliyə, alcaqca
 zeliñ (I) *və* 1. durulma, durulmağa, bərkəlmə 2. cəkəlmə (bir şey içində cəmis kəti bu maddə sıvrın dibinə çökme)
 zeliñ (II) *və* kayma
 zeliñ (I) *lğh* 1. durlumaq, durulmaq, bərkəlmək 2. çəkəlmək (bu şey içində cəmis kəti bu maddə sıvrın dibinə çökme)
 zeliñ (II) *lğh* kaymaq
 zeliğe *və* kaygan yer
 zeliq *və* yapışkan
 zeliqonk *və* yapışkan
 zeliur *və* saka kuşu
 zeliq (I) *və* sağı (kuş və ya künəs bəyvanı təsvir)
 zeliq *və* yapışma
 zeliqirin *və* pırdırma
 zeliq kün *lğh* çırakmaq
 zeliqok *bir* zeliqok
 zeli *və* zək sülük
 zeliñ (I) *və* 1. lüzumlu, lazım 2. üzgün, 3. pərişan ~ bün uzulmaq ~ kün üzmək
 zeliñ (II) *və* 1. ölgün, ölü, sönük (ışık için) 2. cüz (ışık için) 3. sölək, solğun 4. bulcaq (bəkiz için); donuk, anlımsız, fərsiz) -- bün cılızlaşmaq
 zeliñ bün (I) *və* pərişan olma, güc duruma düşmə
 zeliñ bün (II) *və* 1. kərəlmə (atəş və ışık için, sönəcək duruma gəlme) 2. sönükləşmə 3. kərmə (ışık için)
 zeliñ bün (I) *lğh* pərişan olmaq, güc duruma düşmək
 zeliñ bün (II) *lğh* 1. kərəlmək (atəş və ışık için, sönəcək duruma gəlme) 2. sönükləşmək 3. kərmək (ışık için)
 zeliñ bün *və* 1. kərəlmis (atəş və ışık için, sönəcək duruma gəlmiş olma) 2. sönükləşmiş olan

zeliñ bün *və* 1. kərəlmis (atəş və ışık için, sönəcək duruma gəlme) 2. sönükləşmiş 3. kərmis (ışık için)
 zeliñ (I) *və* 1. bəzənliklik, hazınlık 2. üzgünlük 3. pərişanlıq, zorluk, acılı yaşam
 zeliñ (II) *və* 1. ölgünlük, sönüklük (ışık için) 2. cılızlık (ışık için) 3. söləklilik, solğunluk 4. bulcaqlıq (həqiq için)
 zeliñ kün *və* 1. sönükləşirmə 2. kərmə (ışık için)
 zeliñ kün *lğh* 1. sönükləşirmək 2. kərmək (ışık için)
 zeliñ kün *və* 1. ölgün 2. sönük 3. sölək
 zeliñ kün *və* 1. ölgünce 2. sönükce 3. sölükce
 zeliñ *və* 1. dazlak 2. cəsarətlilik (baş için, cək sağız çək təvəz) 3. palaz 4. meç züçür, cəlsiz
 zeliñ *və* 1. dazlaklıq 2. cəsarətlilik (baş için) 3. palazlıq
 zeliñ *və* zeliñ, dəğrən, yer sarsıntısı
 zeliñ (I) *və* zeliñ, yermə, kətələmə (bir kimsəyi sözləmə) -- kün zeliñmək, kətələmək -- a (yekü) kün aleyhində kətələmək
 zeliñ (II) *və* zati ~ bün zam olmaq -- kün zam yapmaq -- hatin (işteki) (bir şeyə) zam gəlme -- zeliñ zam gəlme
 zeliñ (III) *və* cəle
 zeliñ (IV) *və* kəbilə
 zeliñ (V) *və* kəsal 1. atəş suyu
 zeliñ *və* 1. zaman 2. vaxt 3. çağ, məvsim * zeliñ gələn gəl zamanı 4. zaman (bu işə ayrılmış və ya bir iş için ayrılmış şəxslər) * zeliñ kəwə hat uyku zamanı gəldi 5. zaman (bu sərə ilə ilgili durum və şərtlər) * zeliñ zeliñkə məbər hat kəwə bu zamana rəs: gəldi -- cün zaman keçmək -- dan (yekü) (binə) zaman vətək -- derbas kün (ən ji bəhərtin) zaman keçmək -- dı ser (bilyerek) derbas bün (hər olayın) arası sağımaq -- è (işteki) bün (I) (bir şeyin) zamanı keçmək 2) (bir şeyin) zamanı keçmək (məvsim, keçmək) -- è (işteki) cün (I) (bir şeyin) zamanı keçmək 2) (bir şeyin) zamanı keçmək (məvsim keçmək) -- è (işteki) derbas bün (I) (bir şeyin) zamanı keçmək 2) (bir şeyin) zamanı keçmək (məvsim keçmək) -- è (...) hatin (I) zamanı gəlme 2) zamanı dölme -- è (yekü) xərin zamanı a.maq
 zeliñ dan *və* zaman vətək, sərə zaman
 zeliñ dayin *və* zaman vətək, sərə zaman
 zeliñ ad zaman (yaxınlıq və həfifcəmə yollu) * zeliñ zeliñ zamanı keçmək
 zeliñ *və* gün gəlmis (y) yaşandı
 zeliñ *və* halıy
 zeliñ *və* 1. önmək, gətə 2. önməli yollarından olma ayakbası gətə

zembelik *m* buz sarıktı

zembelik *m* 1. buz sarıktı 2. jod dikət sarkıt

zembeliq *m* buz sarkıtı

zembeloq *m* bağınək

zembelök *m* buz sarkıtı

zembəq *başvə* zəpəhək (Lilium candidum)

zembere (I) *m* kökən çəl zəmmətən olınmaı bir çələ.

zembere (II) *m* mətlik

zemberek *m* 1. zemberek * zembereka saatə

saət zembereği 2. zemberek (kaplına təkilaq yaylı kapına düzəngği) 3. *dür* zemberek

(həyvan sürmədə təşəbbüsən küçük top) 4.

dür zemberek (çəlik vəya qurmetən yapılmış öki) ~ slət büm zembereği boqınək (vəya

başınmaq)

zemberekavij *başvə* zembereketi

zemberekdar *m* zemberekli

zembəriş *m* yastık, süslü yastık

zembül *m* zəmbül, sepet

zembülürəş *başvə* zembüci, sepetci (saan kinsə)

zembülürəş *m* zembüclük, sepetçilik

zembülük *m* zembül, sepet

zembür *başvə* zəkik (Lilium vulgare)

zembürək *m* 1. şük, emzik tük, çaybalık

testi gibi kapların, suyu azar azar akıtınaya

yarayan içi dəlik uzaqlıq) 2. şükvə

zembürəm zembüci

zembürin *m* karakıs

zembütandı *m* şışnək

zembütandıq *başvə* şışnək

zembün *m* şışnək (soğuktan otuz)

zembün *başvə* şışnək (soğuktan otuz)

zemün *m* 1. zemün, izhan, yer 2. zemün (kumax,

süslü kəğit, halı vət ruzqanbası, tabax gibi

desənli nənələrdə, biçənle-*m* üzərində yer

aldığı renk) * xaliya ku zemünə və şifə zə-

zəmmətüv bar halı 3. zemün (yer yəzi) 4. zə-

mmün, zemün kök ~ amadektrün 1) zemün ha-

zırmaq 2) yarıma yapmaq öləndə bu ınkar

elde içi ortanı hazırlamaq) ~ yəvş kırım

zemün hazırlamaq, ortanı yarımaq

zemündar ol əhali, yerli halı

zemünl *m* zemünə ilgil, yerli ilgil

zemünköş *başvə* yer çəkims

zemünzən *başvə* kəməloj

zembər *başvə* kəməlojci, yeməci, yerici *

miş gelek cəzan bərsiv nulan rəxmeyən

zembər əvələr heqə həlbestün mün de şış-

lirim için yazılan köləy cı tenkətlərə coğu

zaman cevap vermədim

zembül (I) *m* 1. zəmmətəne çəkışirmə, kö-

lələmə, kölələyş (kölə sözlər söylemə) 2.

hüvətəmə, yemə

zembül (II) *m* zəmmətəne (vəya yapma)

zəm kırım (I) *başvə* 1. zəmmətək, çəkışirmək,

kölələmək (xəmə sözlər söylemək) 2. hüvət-

mək, yemək

zəm kırım (II) *başvə* zəm etmək (vəya yapmaq)

zembül *başvə* zəmmət, bərdərimli

zəmmət *başvə* zəmmət

zəmmət *m* zəmmət, yapışdırma ~ kırım zəmmətəmək

zəmmət şirin *başvə* gülək ağacı (Styrax)

zəmmət kırım *m* zəmmətəmə

zəmmət kırım *başvə* zəmmətəmək

zəmmət kırım *başvə* zəmmətəmək olan

zəmmət *m* kötsəl Lələş suyundan bir kəzə

zəmmətə *başvə* zəmmət

zəmmət *başvə* zəmmət

zəmmət kırım *başvə* zəmmət kırım

zəmmətə *m* takoz ~ dam hər (zəmmətəy) təkmə-

lənək

zəmmətəy *m* buz sarıktı

zəmmətəy (I) *m* buz sarıktı

zəmmətəy (II) *m* ruzqən, ağış sakıca

zəmmətəh *m* bir mətəvə isar

zəmmət olın zəmmət

zəmmətəmə *m* təmmətə

zəmmətök *m* salınmaq

zəm *m* zəm, sənə ~ kırım () 1) sənəmək 2) kuş-

kə bəstəmək (vəya kuşku duymək) ~ kırım

1) zəm etmək 2) var saymaq

zəmmət *m* çəşmə

zəmmət *m* 1. zəmmət 2. zəmmət

zəmmət *m* 1. zəmmət 2. ölgün * ruzqənə zəmmət

olğun işık 3. solğun (ışık və insan bənzər işık) 4. donuk tənzəlşən ax olan, durgun

* mətəvətli zəmmət donuk ol, adəm

zəmmət kök 1. zəmmət 2. ölgünə * ruzqənə

zəmmət ilğünə işık 3. solğunca (ışık və insan işık) 4. donukca (caulığı az olan, durgun)

zəmmət kök *m* 1. zəmmətəmə 2. ölgünleşmə 3.

solğunlaşma 4. donuklaşma

zəmmət kök *m* 1. zəmmətəmə 2. ölgünleşmə 3.

solğunlaşma 4. donuklaşma

zəmmət kök *m* 1. zəmmətəmə 2. ölgünleşmə 3.

solğunlaşma 4. donuklaşma

zəmmət kök *m* 1. zəmmətəmə 2. ölgünleşmə 3.

solğunlaşma 4. donuklaşma

zəmmət kök *m* 1. zəmmətəmə 2. ölgünleşmə 3.

solğunlaşma 4. donuklaşma

zəmmət kök *m* 1. zəmmətəmə 2. ölgünleşmə 3.

solğunlaşma 4. donuklaşma

zəmmət kök *m* 1. zəmmətəmə 2. ölgünleşmə 3.

solğunlaşma 4. donuklaşma

zəmmət kök *m* 1. zəmmətəmə 2. ölgünleşmə 3.

solğunlaşma 4. donuklaşma

zəmmət kök *m* 1. zəmmətəmə 2. ölgünleşmə 3.

solğunlaşma 4. donuklaşma

zəmmət kök *m* 1. zəmmətəmə 2. ölgünleşmə 3.

solğunlaşma 4. donuklaşma

zəmmət kök *m* 1. zəmmətəmə 2. ölgünleşmə 3.

solğunlaşma 4. donuklaşma

zəmmət kök *m* 1. zəmmətəmə 2. ölgünleşmə 3.

solğunlaşma 4. donuklaşma

zəmmət kök *m* 1. zəmmətəmə 2. ölgünleşmə 3.

solğunlaşma 4. donuklaşma

zencelok *antim* ibret

Zend *bir* Zendaesta

zend (I) *m* 1. sürgü (kapa sürgüsü) 2. ağaçtan anahların kılıdı

zend (II) *otuk* 1. bilek * zende pē ayak bileği 2. ön kol 3. büküklük (hayvanın ayağına bukağı vurulacak yer, bilek) -- ü baz bilek -- ü bend bilek -- ü bend ba dan kolları sıvamak -- ü bend hıldan kolları sıvamak, sıvanmak (bir işe girişmek) -- ü bend hıllırim kolları sıvamak, sıvanmak (bu işe girişmek) -- ü bend pēçan kolları sıvamak -- ü benden xwe hıldan kolları sıvamak, sıvanmak (bir işe girişmek)

zendate *m* bileklik, sayas bilekliği

Zendaesta *m* Zendaşluk dininin kutsal kitabı

zendhayî *rd* kolları sıvalı

zendhıldayî *rd* kolları sıvalı

zendhıllırim *rd* kolları sıvalı

zende *m* ibret -- girtin ibret almak -- stendin ibret almak

zendegani *m* yaşantı, hayat

zendegir *rd* ibret alıcı

zendegirtin *m* ibret alması

zende girtin *şğı* ibret almak

zendegirtî *rd* ibret almış olan

zendek *m* bileklik

zendekab *m* 1. ibret alma 2. kalakalma (güc durumunda kalma)

zende man *m* 1. ibret almak 2. kalakalmak (güc durumunda kalmak)

zendemayî *rd* 1. ibret almış olan 2. kalakalmış olan

zendemayihün *m* ibret alması

zendemayî bün *şğı* ibret almak

zendemayîn *m* 1. ibret alışı 2. kalakalma (güc durumunda kalış)

zendin *m* bileklik

zendepiv *rd* bir gelin alayının geleceğini haber veren kimse

zendış *otuk* öd

zendezira *m* zırhla bileklik

zendik *m* 1. bilek 2. kolluk, kolçak (ceket veya gömleğin kolları kirlenmesi diye kola takılan eğret kolluk)

zendile *m* bakteri

zendilezan *rd* bakteriyolog

zendilezani *m* bakteriyoloji

zendilik *m* bakteri

zendiq *rd* zindik

zendkin *rd* kısa kol, gömlek

zendure *m* tabii taş kuyru

zeme *rd* zenc

zemeti *m* zencelik

zeng (I) *otuk* *m* gank

zeng (II) *rd* sayılı -- ü zerin sayılı (iyi tanınmış, kukle bir şileden gelen)

zeng (III) *m* sıç

zeng (IV) *m* 1. zil, çalpara 2. çan 3. kapa çanı

zeng (V) *m* 1. pas (su içinde ve nemli havada metallerin, özellikle demir yüzeyinde okatılma sonucu oluşan malde) 2. pas (bazı asitli mantarların çeşitli bitkilerde oluşturduğu paslakal sarısı veya kahve rengi lekeler, bu lekelerden ileri gelen hastalık) 3. *hava* 1. buğday pası (Puccinia graminis) 4. buğday pası (bu mantarın buğday ve benzer bitkilerde oluşturduğu hastalık) * isal zengé bi debrâ me xist bu sene buğday pası ekine musallat oldu -- avêtin (ışteki) pas tutmak -- girtin pas tutmak -- jê kîrin pas açmak -- a dilê xwe rîlin açîni başakmak, istediğini söylemek -- a besin demir pası -- a mîrinê ô-Lutnu soluk zengi -- a mîrinê avêtin diranê (yekî) rengi sararıp solmak -- a mîrinê lê ketin sararıp solmak

zenga *diraman* *rd* pasak

zengâl *m* otuğu, şingel, salkıntok (küçük üzüm salkını)

zengar *m* 1. pas, demir pası 2. bakır pası sayunduo güztaş

zengârêûn *rd* paslanmış, pas tutmuş

zengârêûyê *rd* pas tutmuş olan

zengargirtin *m* paslanma, pas tutma

zengar girtin *şğı* paslanmak, pas tutmak

zengugirtî *rd* paslı, pas tutmuş olan

zengârî *rd* paslı

zengaribûn *m* paslanma

zengari jêûn *şğı* paslanmak

zengaribûyîn *m* paslanmış

zengarîkîrîn *m* paslandırma

zengari kirin *şğı* paslandırmak

zengarok *m* pas

zengarokû *rd* paslıca

zengelok *m* Âdem elması

zengelor *m* Âdem elması

zengelorik *m* Âdem elması

zengelurk *bir* Zenglorik

zengeliak *her* zengilok

zengelûr *her* zengelor

zengilîm *m* paslanmış, pas tutmuş

zeng girtin *şğı* paslanmak, pas tutmak

zengirtî *rd* paslı, pas tutmuş olan

zengîl (I) *m* bir tür tava bacağı

zengîl (II) *m* çingirak, çingirdak, çan --ê şer 1) savaş çanı 2) kavga kaşığı (kavga arayın, kavga çıkartan kimse) 3) yığıl, kahraman

zengîlêûn *m* 1. kuruma 2. iyileşme

zengîlêûn *şğı* 1. kurutmak 2. iyileştirmek

zengildar *rd* çingiraklı

zengîlê canfelat *rd* çingiraktan çanı (veya duvûğu)

zengîlîroş *rd* çingirakçı (çingirak satan kimse)

zengîlîroştî *m* çingirakçılık

zengîllik *m* çingirak, çingirdak

zengîlin *şğı* 1. kurumaya yüz tutmak * erd zengîliye toprak surumaya yüz tutmuş 2. r-

yışışmeye yüz tutmak * birin zengilîye ya-
rı iyışışmeye yüz tutmuş

zengilok (I) *enân* soluk burusu

zengilok (II) *n* çingirdak, küçük çingirik

zengilok (III) *m* tekma talisi, tilamba talisi

zengilok (IV) *zân* sakı kuşu (Carduelis car-
dalis)

zengilok *enân* soluk burusu, Âdem elması

zengilokik Âdem elması

zengilok *enân* adamak keağı

zengilok *mân* çingirikçü

zengilok *m* çingirikçilok

zengilok *m* çân kelesi

zengilok *hân* bir kurdu yakıdan beyu, u-
fak vaprakları olan ve dala çek pişirerek
yenilen bir bitki

zengirahdîh *hür* zengikandin

zengilîh *hür* zengilîh

zengi (I) *enân* zenci

zengi *hür* zengü

zengün *m* 1. zengin, göm, varis * *enân* bereke
zengün zengin bir ale 2. zengin (yararlı ve-
ya kendisinden beklenen, istenilen nitelik-
leri çok olan) * *zân* mekî zengün zengin bir
ciş 3. zengin (verimli) * *strušteke* zengün
zengin bir doğa - *bûn* zengin olmak - kîrin
zengin etmek - *ê* *de*na şer hîrp zengün

zengünbûn *m* 1. zenginleşme, zenginleşme,
varışlaşma 2. zenginleşme, palazlama, pa-
lazlanma

zengün *bûn* *şeg* 1. zenginleşmek, zenginleş-
mek, varışlaşmak 2. zenginleşmek, palaz-
lanmak, palazlanmak

zengünbûyîn *m* 1. zenginleşiş, zenginleşiş,
varışlaşma 2. zenginleşiş, palazlayış, palaz-
lanış

zengün *m* zenginlik, güçlük, varışlık

zengünker *ol* zenginleşirün

zengünkîrin *m* zenginleşirme

zengün kîrin *şeg* zenginleşirmek

zengünî *m* zenginlik

zengün *şeg* *ol* palazlanış

zengün *hür* zengün

zengün *m* 1. üzengi 2. *enân* üzengi keağı

zengün *şeg* *ol* *m* *enân* üzengisi tutana verilen
bediye

zengün *şeg* *ol* mantarlı, mantar hastalığına yaka-
lanmış bitki

zengün *şeg* *ol* *m* *enân* üzengili

zengün *m* bir muzik makamı

zengün *m* 1. üzengi 2. *enân* üzengi keağı 3. ke-
nür * zengün *pê* ayak kemeri 4. üzengin
yanlaması, yanır: ayak * *zân* *ol* *pê* *ê* zeng-
güyek *e* ev *enân* *ol* ve yanır ayaktır -
avân *zâfika* hîrp üzengilmek - *ê* *enân*
(*ar. ji* *istin*) üzengilmek - *li* *zâfika* *istin*
üzengülemek - *ya* *hîrh* çanak üzengi - *ya*
pê *şeg*
zengün *şeg* *ol* büyük taş

zengünkîrin *m* üzengileme

zengün kîrin *şeg* üzengülemek

zengün *hür* zengin

zengün *m* *enân*

zengün *ya* *m* *enân*

zengün *zân* *m* paslanma

zengün *zân* *şeg* paslanmak

zengün *zân* *ol* pasla, paslanmış olan

zengün *enân* çene

zengün *enân* *m* 1. zararcı, sarıma 2. beşleme

zengün kîrin *şeg* 1. zararcı, sarıma 2. beşle-

mek * *enân* Zeh kiribê *ku* *enân* *enân* *enân* hay
i *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

zengün *ol* 1. zayıf (otkış), enerjisi ve yoğunluğu
az olanı * *enân* *enân* zengün zayıf bir ışık 2.

ölgün, ölü, donuk (ışık için) * *enân* *enân* zengün

ölgün ışık 3. kızık, kızık (ışık için) 4. kor (az

aydınlık verici) * *enân* *enân* zengün kör kardaş

5. solgun, soluk (ışık ve insan benzeri için) 6.

donuk, nar (aydınlığı az olan) * *enân* *enân* zengün

donuk yıldızcı 7. donuk, fersiz (göz için,

aydınlığı olmayan) * *enân* *enân* zengün *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

enân *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân* *enân*

zenûnî bîrân *şeyh* 1. zayıflaşma 2. olgunlaş-
mak, sonuklaşmak 3. selgünleşme 4. donuk-
laşmak 5. fersizleşmek

zenûnkîrîn *w* 1. zayıflaşma 2. olgunlaş-
tırma, sonuklaştırma 3. selgünleşme 4. donuk-
laştırma 5. fersizleştirme

zenûnî kîrîn *şeyh* 1. zayıflatma 2. olgun-
laştırma, sonuklaştırma 3. selgünleş-
tirmek 4. donuklaştırma 5. fersizleştirme

zenûnkîrîn *w* 1. zayıflatma 2. olgunlaş-
tırma, sonuklaştırma 3. selgünleşme 4. donuk-
laştırma 5. fersizleştirme 6. kısma, kıst
(ışığı azaltma)

zenûn kîrîn *şeyh* 1. zayıflaşma 2. olgunlaş-
tırma, sonuklaştırma 3. selgünleşme 4. donuk-
laştırma 5. fersizleştirme 6. kıs-
mak (ışığı azaltmak)

zenûnkîrî *zaf* 1. olgu (estirdim) 2. kıs-
mak (ışığı azaltım)

zenûnkî *zaf* 1. zayıf 2. olgun, senuk * *ronîya*
zenûnkî olgun ışık 3. selgün, saluk (ışık ve
insan için) 4. donuk (cahilliği az olan) 5. kıs-
mak (ışık için)

zenûnkî *zaf* 1. zayıf 2. olgun * *ronîya*
zenûnkî olgunce ışık 3. selgünce, senukçe
(ışık ve insan için) 4. donukça (cahilliği az
olan, durgun) 5. kıskaç (ışık için)

zenûnkîkîrîn *w* 1. zayıflaşma 2. olgunleş-
tirme 3. selgünleşme 4. donuklaştırma 5.
kısma (ışığı azaltma)

zenûnkî kîrîn *şeyh* 1. zayıflatma 2. ol-
gunlaştırma 3. selgünleşme 4. donuk-
laşdırma 5. kısma (ışığı azaltmak)

zenûnkî *zaf* 1. zayıflık 2. olgürlük 3. selgün-
lük 4. donukluk

zepîrândîn (I) *w* olgunlaşma

zepîrândîn (II) *w* şişirme

zepîrândîn (I) *şeyh* olgunlaştırma

zepîrândîn (II) *şeyh* şiştirmek

zepîrîn (I) *w* olgunlaşma, kemale erme

zepîrîn (II) *w* 1. şişirme (seşuktan şişme) 2. so-
ğuk isirme

zepîrîn (I) *şeyh* olgunlaşmak, kemale erme
zepîrîn (II) *şeyh* 1. şiştirmek (seşuktan şiştirmek)
2. soğuk isirmek

zepîrîn (I) *zaf* 1. şişirme (seşuktan şişme) *w*
zepîrîn

zepîrî *zaf* 1. salma (seluk için) 2. zepîrîye

zepîrîrept *w* zepîrîrept, disiplin, sıkı düzen

zeqen *w* çene

zeqetîk *zaf* bir tu sarı sarı

zeqîf *w* dik eğim

zeqîl bîrîn 1. maşula (Mespilus germanica)
2. maşula (bu türün yemişi)

zeqî *zaf* zîq

zeqepûrî *zaf* zeqepûrî

zeqepûrî *zaf* *w* zeqepûrîce olduğu, itim-
lan zepirli bir biçki

zeqepûrî *zaf* *w* zakkarı, ağzı ağacı (Nersim

etleandî)

zeqî *zaf* zeqî

zeqândîn *zaf* zeqândîn

zet (I) *w* yaz, ucuzluk

zer (III) *zaf* 1. sarı 2. *w* sarı (bu renkten olan) -

ü çlmsokî bîrîn sarırp zârîrp solmak ~ ü
zerhîmî *w* oluk ~ ü zerpîlî kul gibi (hel, be-
me için) çok solgun) - ü zerpîlî bîrîn (yüzü,
rengi veya benzi) kül kesilmek - ü zû imân

zârîp kalınok ~ê **berloq** imon sarısı, kız a-
yağı (beş turuncu renk) -ê **gîrî** kayu sarı

-ê **kestene** kestane rengi -ê **kestenejî** kestane
renginden olan -ê **kıldayî** altın işleneli

-ê **mesyan** imon sarısı, kız ayığı (açık turuncu
renk) -ê **pehlî** 1) imon sarısı 2) *w* imon
sarısı (bu renkten olan) -ê **pembeyî** 1)

kayın içi 2) *w* kayın içi (bu renkten olan)

-ê **porteqalanî** 1) portakal rengi 2) *w* portaka-
lı rengi (bu renkten olan) -ê **qirêjokî** 1)

kulu sarı, kız boku 2) *w* sarı sarı, kız boku
(bu renkten olan) -ê **qîy** zarlak sarı -ê **veki-
rî** açık sarı -ê **zefelî** turna porç gibi (duru sarı)

-ê **zîrhîmî** sarımsı

zer (III) *w* soldurma -f (I.) kîrîn - *w* soldurma
* **pelekî** zeri nân kır kedî edmeğe soldürü

zerafet *w* zarafet

Zerahi *w* sarılık -ya tavê güneşin ilk ışıkları

zerândîn *w* sarıdırma

zerândîn *şeyh* sarıtmak

zeraq *w* 1. güneşin ilk ışıkları, güneş isiri 2. i-
şık 3. kızalık (güneş doğarken o ışın kızal-
lık) * *bl* zeraqê serê sibê derketimî *w* so-
hâl kızılığında çıktım yola -ê *zavê* güneşin
ilk ışıkları -ê *zavê* avêtin tan yarı ağarması

-ê *zavê* dah güneş ışıkları görünmesi -ê *zavê*
zavê güneşin ilk ışıkları

zeraqe *w* 1. margaç 2. aydınlatma deliği, ku-
çuk pencere 3. ilavarla ışık almak için aç-
ılan küçük delik

zerrar *w* zarar, düşünce - dîn (yekî) 1) (bir-
ne) zarar vermek 2) can yakmak (bu kimse-
yi) büyük zarara sokmak 3) canını yakmak
(bir kimseyi sikinti ve zara sokmak) 4) zar-
yat vermeye 5. zepel (ünve) karışması yö-
nünde madde, özellikle talul için) - **dân** (iş-
teki) an j. kesekî) halel vermek, zeval ver-
mek * *yer* zerrar da aburiyê savış ekonomî-
ye halel verci - **dîtin** 1) zarar görmek 2) za-
rıcı vermek ~ **gîrândîn** (kesekî) an, il (iste-
ki) 1) zarar vermeye (zarar görmeye) seğ-
lârmak 2) halel etmek - **gîrîşîn** (işteki) an
j. kesekî) zarar görmek ~ **jê dîtin** 1) -den
zarar görmek 2) -den zararlı çıkmak 3) ek-
kânî altına girmek - **kîrîn** zarar etmek ~ **tê**
xîştin zarar sokmak, zarar vermek - **zakar**
zararı yok, ziyarı yok - *w* (yekî) **gîrîşîn**
(yekî) 1) (birden) zarar görmek 2) zararı
dökmek - *w* (teştekî) **gîrîşîn** (yekî) 1) za-
rarı dökmek 2) canı (yarı) zararı dök-

kunmak -u (yekî) ji kara (yekî) bêfîtir bûn
yazığı kayn ukottığı kütçegaya degîne-
mek -a (yekî) ji kara (yekî) bêfîtir hatin
aştan yüzünden puhala olmak -u (yekî) ji
(yekî) re hebûn (birine) zevâlî olmak -a
(yekî) ji (yekî) re rone bûn zarar olınmak
~ (yekî) kirin (birine) zarar vermek (maddî
olarak) -a (tîstêkê) kîşandîlî aştan çekmek
-a (yekî) li (yekî) bûn (birine) zarar do-
kunmak -a (yekî) li (yekî) ketin (hîrîzden)
zarar gelmek * zerara me li kesekî nakere
bîzden k maseye zarar gelmez -a (wî) na-
gîje mîriyê karîra ezmez (veya incitmez)
-a (wî) tîne zararî yak, ziyânî yûs, ûncîsîz
~eke giran (an ji mîzînlî ağır kayn ~ê ne-
dan mîriyê? jî karîrîyî) bile ezmez (veya
incitmemek)

zerarînd *rd* ziyankâr. her tîula zarar veren
zerarîndî *rd* ziyankârîk
zerarîndî *m* 1. zarar verme 2. ihlâl etmek
zerarî dan *lgî* 1. zarar vermek 2. ihlâl etmek
zerarîdar *rd* 1. zararî, dokuncî 2. zararî (za-
rarlı) duygu ve düşünce 3. mahzurî
zerarîdayîn *m* 1. zarar veriş 2. ihlâl ediş
zerarîde *rd* zarar veriş, zarar veren
zerarîderî *m* zarar vericîlik
zerarîdî *rd* zarar görmeş, zarara uğramış olan
zerarîgîhuyî *rd* zarar görmeş, zarara uğramış
olan
zerarîmendî *rd* zararî
zerarîmendî *m* zararîlik
zerarîrok *rd* 1. ziyankâr 2. sakar (kimsî) 3.
tîkar kîr (çok dikkatîz kimsî) 4. telîrîlî
(başına sık sık kaza gelen)
zerarîrokî *rd* 1. ziyankârca 2. sakarca
zerarîrûbûn *m* 1. ziyankârîlığına 2. sakarîlığına
zerarîrokî bûn *lgî* 1. ziyankârlaşmak 2. sa-
karlaşmak
zerarîrokî *m* 1. ziyankârlık 2. sakarlık
zerarî *m* zararîk
zerarî *rd* 1. kaynatılmış ates kütülü su 2. kaynar
(çok sıcak)
zerarîbûn *m* haşlanma (elbîseleri sıcak suda
kaynatma)
zerarî bûn *lgî* haşlanmak (elbîse kaynatıl-
mak)
zerarîkîrî *m* haşlanma (elbîse kaynatma)
zerarî kirin *lgî* haşlanmak (elbîse kaynatmak)
zerarî *m* 1. sarılaş 2. sarılaş -yu havê güneşin
ilk ışıklarına gün ışınması
zerb (I) *rd* zerkîn vîrîmlî çalgı
zerb (II) *m* darb - lê ketin darbelemek, dar-
be yemek
zerbân *rd* kokara (Mustela pectorius)
zerbav *rd* hasardan örülmeş şey
zerbêk *m* darbe, vuruş
zerbîdest *rd* üstün, güçlü
zerbîlekî *m* darbeleşme
zerbî lê ketin *lgî* darbeleşmek

zerbîlekî *m* darbeleşme
zerbûn (I) *m* başaşağı düşme
zerbûn (II) *m* 1. sarılaşma, sararmış 2. (yap-
rak) sararmış, gözelleme 3. sararma (korku,
heyecan gibi sebeplerle yüzün rengi solma)
4. erişme, erime, olgunlaşma 5. ala sulu olma
(domates gibi sebzeler için) 5. haşlanma
(kaynar su vb. dokulmek veya daldırılma)
zerbûyî *rd* sararmış olan
zerbûyîn (II) *m* 1. sarılaşmış, sararmış 2. (yap-
rak) sararmış, gözelleme 3. sararmış (korku,
heyecan gibi sebeplerle yüzün rengi solma)
4. erişme, erime, olgunlaşma 5. ala sulu olma
(domates gibi sebzeler için) 5. haşlanma
(kaynar su vb. dokulmek veya daldırılma)
zerbûn (I) *lgî* başaşağı düşmek
zerbûn (II) *lgî* 1. sarılaşmak, sararmak 2.
(yaprak) sararmak, gözelleme 3. sararmak
(korku, heyecan gibi sebeplerle yüzün rengi
solmak) 4. erişmek, erime, olgunlaşmak *
hele kur debr zer nebe, nayên çîmandîn e-
kinler emmeden biçilmez 5. ala sulu olmak
(domates gibi sebzeler için) 5. haşlanmak
(kaynar su vb. dokulmek veya daldırılmak)
zerbîxwarî *m* darbe yemeş
zerbîxwarî *lgî* darbe yemek
zerbîxwarî *rd* darbelî, darbe yemiş olan
zerçîn *rd* elâ gaz
zerçînîk *rd* bîmî sonbaharda çimentik yerlerde
biten ot
zerçûbe *rd* bîmî salîm
zerê *bu* zer (II)
zerdâlî *m* zerkîn
zerdâlî *rd* bîmî ruşmîş
zerdêv *rd* bîmî salîm, öd
zerde (I) *rd* bîmî 1. kayısı (Prunus ucnuciuca)
2. kayısı (bu bitkinin meyvesi)
zerde (II) *m* yumurtla sarısı
zerde (III) *m* zerde (patlıq pelâsî)
zerdeçal *rd* bîmî zerdeçal (Curcuma longa)
zerdek *rd* bîmî sarı asma (Oriolus oriolus)
zerdelî *m* zerde 1
zerdele *rd* bîmî 1. kayısı (Prunus armeniacâ) 2.
kayısı (bu bitkinin meyvesi)
zerdelîk *bu* zerdelî
zerdelî *rd* bîmî 1. zerdelî (Armeniacâ vulgâricâ)
2. zerdelî (bu bitkinin meyvesi) 3. kayısı
zerdelok *rd* bîmî kanarya (Serinus canaria)
zerdelî *m* zerdelî, kayısı
Zerdüşti *rd* bîmî 1. Zerdüşti (bu dinîmî olan) 2.
Zerdüşti (bu dinle ilgili olan)
Zerdüştî *m* Zerdüştîlîk
Zerdüşti *m* sarı bîmîna
Zerdüşte *rd* bîmî sarı asma (Oriolus oriolus)
Zerdûk (I) *m* 1. sarılık 2. yumurtla sarısı
Zerdûk (II) *rd* sarılaş, sarı
Zerdûk *rd* bîmî kanarya (Serinus canaria)
Zerdûlek *rd* bîmî kanarya (Serinus canaria)
Zerdüşti *m* Zerdüşti

Zerdüsti *adıl* 1. Zerdüği (his dirden olan) 2. Zerdüsti (bu dünde ilgili olan)
Zerdüştü *ol* Zerk şaşılık
zere (I) *ol* toğan
zere (II) *ol* sarımsı sarımsımsak
zere (III) *ol* uçurum
zerec *ol* kar tekiği
zereç *ol* tabandan yapılan ve dikine duran sarı-
 dık biçiminde talul aınhan
zerek *âyiv* 1. sarılık (hastalığı) 2. balırcık kö-
 yunların yakalandığı bir hastalık
zeremâr *ol* sinsi, kâneti kanise
zereng *ol* zehirli
zereng (I) *ol* 1. zeki, akıllı 2. külyümaz
zereng (II) *ol* taş
zerengi *ol* kapasite
zerepiye *ol* ölçü
zereçe *ol* maşel
zereçek *birin* keşin (I. mairuz mairuzum)
zeretü *ol* sarı lümbü
zereve *ol* sarıca, sarımsı, sarımsak
zerevebün *ol* 1. sarımsa, sarımsıya yüz tutma
 2. haşlanma (kaynar su vb. dokülnek veya
 da dârlimat)
zereve bün *âyiv* 1. sarımsak, sarımsıya yüz
 tutmak 2. haşlanmak (kaynar su vb. dokül-
 nek veya daldürmek)
zerevebüyi *ol* sarımsı olan
zerevebüyün *ol* 1. sarıms, sarımsıya yüz tut-
 ma 2. haşlanış (kaynar su vb. dokülnek ve-
 ya daldürimat)
zerevekirin *ol* 1. sarımsa 2. haşlıma (bir se-
 yin usune kaynar su dikine veya bir şeyi
 kaynar suya daldürma)
zereve külin *âyiv* 1. sarımsak 2. haşlanmak (bu
 şeyin usune kaynar su dokülnek veya bir şeyi
 kaynar suya daldürmek)
zerevekürl *ol* sarımsı olan
zerezip *ol* zebelli
zerê *hâleç* *ol* hams sarı, kar ayağı (açık tu-
 rumu renk)
zerê *kesteme* *ol* kest. ar rengi
zerê *kesteneyi* *ol* kestane renginden alın
zerê *kıldayı* *ol* alın işlemeli
zerê *mâşeyat* *ol* lümbü sarısı, kar ayağı (açık
 turuncu renk)
zerê *pehti* *ol* 1. kar haku, ödek gagas 2. *ol*
 kar boku, ödek gagası (bu reakter. olan)
zerê *pembeyi* *ol* 1. kırmızı 2. *ol* kırmızı
 (bu renkten olan)
zerê *porteqalan* *ol* 1. portakal rengi 2. *ol* por-
 takal rengi (bu renkten olan)
zerê *qir[ok]* *ol* 1. kırı sarı 2. *ol* kırılı sarı (bu
 renkten olan)
zerêlu *zere* kanızya kaşu
zerêk *berin* amberberis, sarı çelti (Berberis
 vulgans)
zeri *ol* 1. zar (meşup zarı gibi) 2. *ol* zarf
zerişan *ol* 1. altın saçarı 2. altın kakımlı

zerfet *ol* geleneksel bu Küst yucağı
zerfetü *ol* geleneksel bu Küst yucağı
zerfikiri *ol* zarfı, zarfı koşulmuş olan
zerg *ol* 1. şış 2. mazrak ucu
zerge *ol* 1. şış, süngü 2. mazrak ucu
zergkürin *ol* şileme
zerg kürlin *âyiv* şilemek
zergon *ol* 1. sarı renkli 2. sarı benekli
zergul *ol* sarı gül
zergulü *ol* sarı gül
zergulibün *ol* talul sarımsıya başlama
zergulü bün *âyiv* talul sarımsıya başlamak
zergü *ber* zergon
zergüz *berin* talul cevizi
zerhimandün *ol* 1. sarımsa (korku, heyecan
 gibi sebeplerle renginin solmasına sebep o-
 lunca) 2. soldurma
zerhimandün *âyiv* 1. sarımsak (korku, heyecan
 gibi sebeplerle renginin solmasına sebep
 olan mak) 2. soldurmak
zerhimandü *ol* 1. sarımsı olan 2. soluk,
 solgun
zerhimü *ol* 1. sarımsı olan 2. soluk, solgun,
 rengi uçuk 3. solgun, sarı benekli (kırmızı)
zerhimübün *ol* sarımsı kesilnek (veya çilma)
zerhimi bün *âyiv* sarımsı kesilnek (veya ol-
 mak)
zerhimün *ol* 1. sarımsı, sarımsa sarımsı 2.
 sarımsa (korku, heyecan gibi sebeplerle yü-
 zün rengi solma) 3. solma, soluk (durulğını,
 tazeliğini veya parlaklığını yitirme) 4. bezi-
 cime (veya çilma)
zerhimün *âyiv* 1. sarılaşmak, sarımsak 2. sa-
 rımsak (uzuk, heyecan gibi sebeplerle yü-
 zün rengi solmak) 3. solmak (durulğini, ta-
 zeliğini veya parlaklığını yitirmek) 4. kenzi-
 cilmek (veya uçmak)
zerhünok *ol* 1. soluk, solgun 2. solgun, sarı
 benekli (kırmızı) 3. sarımsa
zerhünokü *ol* 1. solukca, solgunca 2. sarı
 benekli
zerhünoküü *ol* 1. solukluk, solgunluk 2. sarı
 bençlik
zerihandün *ol* kabarmı
zerihandün *âyiv* kabarmak
zerihandü *ol* kabarmış
zerifin *ol* kabarmı
zerifün *âyiv* kabarmak
zerik (I) *ol* 1. taş 2. mağrapa 3. kaza 4. *ol* taş,
 mağrapa (bir tasın veya mağrapanın alacağı
 maktadır olan)
zerik (II) *ol* düğü (bu mce bulgar)
zerik (III) *ol* bir erik turu
Zerik (IV) *âyiv* sarılık (hastalığı) * *noxweşına*
 zerikê sarılık hastalığı ~ *birin* sarılığı ces-
 etmek (işlevi etmek) ~a *reş* lebatı B ~a *zer*
 behatı A
zerik (V) *ol* yumurtu sarısı ~a *hâkê* yumurtu
 sarısı

zerik (VI) *ol* 1. sarı, sarıca 2. sarımsın
zerik destan *ol* el tosu
zerikandin *ol* 1. sarımsın 2. sarımsın (korku,
heyecan gibi sebeplerle renginin solmasına
sebebi olmasına) 3. soldurma
zerikandin *ığış* 1. sarımsın 2. sarımsın
(korku, heyecan gibi sebeplerle renginin
solmasına sebep olunmak) 3. soldurmak
zerikandı *ol* 1. sarıdırılmış 2. soldürülmüş olan
zerikî (I) *ol* sarılık hastası
zerikî (II) *ol* 1. sarıca sarımsı, sarımsın 2.
sarımsın
zerikün *ol* 1. sarımsın, sarımsın, sarılaşma 2. sar-
dırma (korku, heyecan gibi sebeplerle yüzün
rengi solma) 3. solma
zerikün *ığış* 1. sarımsın, sarılaşmak 2. sarı-
msın (korku, heyecan gibi sebeplerle yüzün
rengi solmak) 3. soldürmek
zerikük *ol* 1. sarımsın, sarımsın 2. sarımsın, so-
luk (kimsi)
zerikükü *ol* 1. sarımsınca, sarımsınca 2. sol-
guncu solukca
zerikqandin (I) *ol* ıslatılma, parıldatılma
zerikqandin (II) *ol* 1. çoğuluna (yeniye doğru
işkirtme) 2. seyirtme
zerikqandin (I) *ığış* ıslatılmak, parıldatılmak
zerikqandin (II) *ığış* 1. çoğuluna (yeniye
doğru işkirtmek) 2. seyirtmek
zerikün (I) *ol* 1. ıslatma, ıslatılma, ıslatmış
parıldama, parıldatmış 2. taa yer ağarmak 3. gü-
neş doğma
zerikün (II) *ol* 1. çoğune 2. seğünme
zerikün (I) *ığış* 1. ıslatmak, ıslatılmak, parılca-
nmak 2. taa yer ağarmak 3. güneş doğmak
zerikün (II) *ığış* 1. çoğünmek 2. seğünmek
zeriküğel *ol* güneşin doğduğu yer
zeriya *rajê ol* gün hatırı
zerî (I) *ol* gün hatırı
zerî (II) *ol* 1. sarılık 2. *bu* sarılık (hastalığı)
zerî (III) *ol* 1. sarımsın (kız), sarımsın dilbece, gü-
nel kız 2. kız (kız oğlan kız, erogen, bakıcı)
zerîf (I) *ol* zarf
zerîf (II) *ol* uçurum
zerîfane *ol* çok sarımsınca
zerîk *ol* tas, nuzup
zerile *ol* bu kâçarya (Ser nus zarana)
zerin (I) *ol* zerin, zerin, talya (Narcissus juncu-
lis)
zerin (II) *ol* 1. sarı, sarıca 2. sarımsın
zerin *ol* sarımsın, sarımsın
zeripüş *ol* gonzar
zerişik *ol* bu kadır tuzluğu
zerk *ol* zerik - kirin zerikmek - i (yekü ol jê
tıştekü) kirin (bir-ne veya bir şeyi zerik et-
mek)
zerketas *ol* gün hatırı
zerkürin (I) *ol* 1. sarımsın 2. başlama (bir şeyi
yeni üstüne kaynar su dokmek veya bir şeyi
kaynar suya daldırma)

zerkirin (II) *ol* 1. sarıdırma 2. üzümne atılma
zer kirin (I) *ığış* 1. sarıdırma 2. başlama (bir
şeyi üstüne kaynar su dokmek veya bir şeyi
kaynar suya daldırma) * nuk zer kirin
nolul başlanmak
zer kirin (II) *ığış* 1. sarıdırma 2. üzerine atılmak
zerkî (I) *ol* bu sarılık (hastalığı)
zerkî (II) *ol* sarımsın
zerkkirin *ol* zeriketne
zerk kirin *ığış* sarılmak
zerkok *ol* sarımsın
zerkoki *ol* sarımsın
zerkokî *ol* sarımsın
zermekmek *ol* imame, gogus
zermiş *ol* bu eşek arısı
zermiş (I) *ol* bu suya otu, zarık
zermiş (II) *ol* bu arsenik (kısılmaması As)
zero *ol* sarımsın
zerokî *ol* 1. sarıca 2. *ol* noludî (kulu veya do-
nak sarımsın)
zerole *ol* bu suya kupa (Carduelis carduelis)
zeromem *ol* sarımsınca
zerone *ol* zerale
zeron *ol* nede yürüyen kimsi
zerp *ol* darbe (vuruş, çarpış) * zerpek il serê
wê da başra bir darbe wudu * darbê deynê
zerbê *ol* bu darbeyi vur ama darbeyi de
yeme - damî (yekü) (zarime) darbe vurmak
(veya indirmek) - *awarin* darbe yemek
zerpe *ol* güçlü kuvvetli kimsi
zerpedest *ol* kaba kuvvet
zerpiçandin *ol* benzi sarımsınca, rengi soldurma
zerpiçandin *ığış* benzi sarımsınca, rengi sol-
durmak
zerpiçî *ol* benzi sarımsınca, rengi soldurma
zerpiçûn *ol* benzi sarımsınca, rengi solma
zerpiçûn *ığış* benzi sarımsınca, rengi solmak
zerplândin *ol* sarımsınca
zerplândin *ığış* sarımsınca (korku, heyecan
gibi sebeplerle renginin solmasına sebep o-
lunmak)
zerplândin *ol* sarıdırılmış olan
zerpî *ol* sarımsınca solmuş, sarımsınca olan
zerpî *ol* sarımsınca solma, sarımsınca (korku, he-
yecan gibi sebeplerle yüzün rengi solma)
zerpîlîn *ığış* sarımsınca (korku, heyecan gibi
sebeplerle yüzün rengi solmak)
zerpkirin *ol* 1. basmak, baskı yapmak 2. wat
çarpma
zerp kirin *ığış* 1. basmak, baskı yapmak 2.
wat çarpışmak
zerplêdan *ol* darbeleme, darbe vurma (veya
ucurme)
zerplêdayî *ol* darbeleme, darbe vurma (veya
indirmek)
zerplêdayî *ol* darbeleme, darbe vurulmuş veya
indirilmiş olan
zerplüküstün *ol* darbeleme, darbe vurma (veya
indirme)

jü girtin - dan zək olmaq (bir şeyin) zəkli
 olmaq zəklik zəvklənək - ü səfa zəvku nə-
 fı - ə hərif bilind zəvki selim

zəvqdar *af* zəvqlə

zəvər (I) *af* hərçki

zəvər (II) *af* dükən

zəvərç *af* zəvər kərik

zəvək *af* zəvək, ağqoşu

zəxam *af* zəxam

zəxamı *af* yəm gərəç - kərin gərəç rəhək

zəximkürin *af* gərəçmə, gərəç luma

zəxamı kürin *af* gərəçmə, gərəç təlmək

zəxel (I) *af* gəzi sitim

zəxel (II) *af* *af* 1. tam (zarar vermədən, qır-
 mekten və ya könlük yapırdan) loslar
 künse) 2. sını, kəp * mərkəz zəxel kəp a-
 dam 3. kəçmə, kəçmə, mənəmli 4. dəl-
 gəçmə gərəç önəm və dikkət göstərmə-
 yən) 5. tənbəl, kəyaz - bün sınıs olmaq

zəxelç *af* 1. hərəç * mərkəz və yəm zəxel-
 ne hərəç önəm künse bəkilən vür 2. sınıs
 3. tənbəlç

zəxelçün *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəxel bün *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəxelçün *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəxelç *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəxelçün *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəxel bün *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəxelçün *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəxelçün *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəxelçün *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəxelçün *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəxelçün *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəxelçün *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəxelçün *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəxelçün *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəxelçün *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

zəximkür *af* 1. hərəçmə 2. sınıs, kəp-
 lıçma 3. tənbəlçmə

m: sağlama) 3. sağlamalaştırma, tespit etme 4. sertleştirme
zextm klrin *lgh* 1. bezekmek, süslemek, pekiştirmek, sağlamlaştırmak, sağlamlamak 2. sağlamaştırma, kuvvetlendirme, perçinleme, güçlendirme, tahkim etmek (güçlenmesini sağlamak) 3. sağlamaştırma, tespit etmek 4. sertleştirme
zextmkirî *ml* 1. herçilimsiz, sağlamlaştırılmış, pekiştirilmiş 2. mülkem, kuvvetlendirilmiş, sağlamaştırılmış, sabitize (sağlamaştırılmış)
zextmü *ml* sağlama
zextmî *w* 1. herçlik, sağlamlık 2. sağlama, dayanıklılık 3. sağlanlık, güçlülük 4. sertlik
zext *m* 1. üvendir 2. b. zenceğir 3. mex başı ~ dan ser (yekî) (birne) haske uygulamak ~ kirtu durtmek ~ lê klrin *w* başka uygulamak
zextandîn *ml* 1. durma (ucu s. vti bir şeyle halîçe olme) 2. nedullama 3. mex dürtme (tahrik etme) 3. durma (uyarma)
zextandîn *lgh* 1. durmak (ucu s. vti bir şeyle halîçe etmek) 2. nedullamak 3. mex durtmek (tahrik etmek) 3. dürtmek (uyarmak)
zexter *botin* zaher (Tyinus longicaulis)
zextezext *m* dürtülme
zextezextkîrîn *w* dürtükleme - dürtükleşme, dürtüştürme
zextezext klrin *lgh* dürtülme, dürtükleşme, dürtüştürme
zextik *a* - 1. durma 2. b. zenceğir ~ dan (yekî) dürtüklemek, dürtükleşmek - *a* (yekî) *tû du bûn* hurnunu her şeyi sokma - *a* (yekî) *tû de hebûn* bu şeyden patlama alınak
zextikdun *w* duruklenme, dürtükleşme
zextik *dan* *lgh* duruklemek, duru, klesmek
zextikdayîn *w* dürtükleym, dürtük esu
zextî *w* 1. durma 2. baskı
zextîn *w* nedullama
zextîn *lgh* nedullamak
zextkîrîn *m* 1. b. zenceğir 2. durma (ucu s. vti bir şeyle halîçe olme)
zext klrin *lgh* 1. hızlamak 2. dürtmek (ucu s. vti bir şeyle halîçe etmek)
zextî *lê klrin* *lgh* *w* başka uygulamak
zextî *lê xistin* *lgh* 1. dürtmek 2. b. zenceğir, nedullamak 3. dürtmek, kıskırtmak
zeyî (I) *w* oğul verme (fal arıları için) - dan oğul vermek
zeyî (II) *m* 1. evlenmiş kız (zadenin evli kız veya kızları) 2. evlenmiş kızın babası evlene ilk el öpmeye gelmiş evlenmiş * keça wan hatîye weyî kizlar el opmeye gelmiş
zeyîdan *m* oğul verme
zeyî dan *lgh* oğul verme
zeyîdî *m* yeni evlenmiş kızın babası evlene için gelmiş, el opme eylemliliği
zeyt *w* zeytin yağı
zeytî (I) *botin* bir üzüm buru

zeytî *ml* 1. zeytin yağı ile ilgili 2. yağlı bota
zeytûn *botin* 1. zeytin (Üst Avrupa) 2. zeytin (bu ağacın meyvesi) 3. *ml* zeytin (zeytin ağacından yapılmış şey) * mauseya jî dara zeytûnê zeytin mava
zeytûnîroş *ml* zeytinçi, zeytin satıcısı
zeytûnîroşî *w* zeytinçilik, zeytin satıcılığı
zeytûnî *ml* zeytinçi
zeytûnkîr *ml* zeytinçi, zeytin alıcısı
zeytûnkîrî *w* zeytinçilik, zeytin alıcılığı
zeytûnkî *ml* zeytinçi
zê (I) *m* aka su
zê (II) *w* doğum
zê (III) *m* oğul (bey denilen bir dışı arıya kovanından çıkan arı toplu oğul) - dan oğul vermek
zê (IV) *bot* yeşil (I)
zêy (I) *bot* z. *zû* *zê*
zêç (I) *w* zifir tutan duyanın biraktığı yağlı kir
zêd *m* z. *zû*, koraklılık yeri
zêdê hî *bot* zedayı
zêdan *w* oğullanma, oğul verme
zê dan *lgh* oğullanmak, oğul vermek
zêdayî *m* fazlalık
zêdayîn *w* oğullanma, oğul verme
zêde *ml* 1. fazla, ziyade (gereğinden, alışılmadık çok) * isal zêde huran burî bu yıl fazla yağmur yağdı 2. fazla (zaten olan) * *nanê wo yê zêde boyê?* fazla ekmeğiniz var mı? 3. fazla (gereksiz, yersiz) * *zêde qise meûde fazla konuşma* 4. yüksek (normal değerlerin üstünde olan) * *malîya zêde yüksek ücret* 5. arız (daha çok, daha fazla) * *malê zêde arîk malî* 6. üstü, üzeri (artan gelire kalan bölüm) * *hilu ê zêde jî te ze he üstü sana kalır* 7. aşırı (gereğinden çok olan) * *pir zêde dixwêrê* diktişme şaşay, aşırı iyim - *pê de çûn aşir girmek* 8. yoğun fazla 9. nasîle (fazlasıyla kıymetli, nazik ve tutulan ome) 10. b. çoğu - *bûn fazlalaşmak, ziyadeleşmek* - dan ber xwe nealmak (işini gereğinden veya gütrebileceğinden geniş tutmak) - dan *navê ddu dur girmek* - *nan* fazla kalmak - *neşot çex goxmeden* - *pê de çûn* 1) fazla kaçınmak (gereğinden fazla konuşmak, aşırıya kaçınmak) 2) iftira kaçınmak, ölçüyü kaçırmak 3) özünü kaçınmak, iftira girmek (veya varmak), karamın topunu kaçınmak, özüneni aşmak 4) açılmak (işini gereğinden veya gütrebileceğinden geniş tutmak) * *jî ber ku mêlik zêde pê de çû* iftira kıl adam fazla açılınca iftira etti - *pê de neşûn* çoğu zarar, net karam (zaryayı kaçınmalı) - *awêtin* fazla kaçınmak (yemeği fazla yemek) - *~* 1) iftirdan 2) brl bal 3) gani gani * *Xwelê zêde zêde bîde te* Allah sana gani gani vermiş - *yî hewedarîyê* lazımdan fazla - *yî pêwîstiyê* lazımdan fazla - *yî pîrê* (an jî

bövilə) xwe neditin burnunun ucunu göre
mənək -yi qewela (yekü) lûn 1) gücünü
osmaq 2) el ermək, güç yetmək -yi xwe dan
mîlê xwe başından büyük xilərə giripmek
tveya ka kışınak) -yi xwe xwarin yemeği
kaçırmaq, fazla yemek

zədənahî *m artı* değer

zədəbar *m l artın* 2. *m üstelik* - lûn artmaq

zədəbarî *adw artı* değeri

zədəhayê *m artın*

zədəbeledî *prîns aşır* beletir

zədəbûn *m l* fazlalıqna, artma, çoğalma 2.
artma (değeri yükselmə) 3. çoğalma, uleme
4. büyüme (suyuca artma) 5. çoğalma, nemal-
lanma (faiz için) 6. yükselmə (fiyat artma,
çoğalma) 7. yükselmə (güçlənmə, şiddətlən-
mə) 8. kəbarına (üçünlüğü artma) * zədəbûna
mesrefan masrafları kabarmas, 9. *wee* a-
zişna, kızışna, atışılma, rıqınama 10.
wee alevlənmə (çulu veya heyecanlı bu du-
ruma gəlmə) 11. *wee* kəmerleşmə 12. bir
bəlvanə, bə'unus -a bəyənədi eşyasız ço-
ğalma -a bəha fiyat artışı -a bəzavensli e-
şeyli üzmə -a gəlləyə nüfus pullanması -a
heq ueret artışı, zam qonue -a miziyê ueret
artışı

zêde lûn fiş 1. fazlalıqmaq, artmaq çoğal-
maq 2. artmaq (değeri yüksəlmək) * bəhayê
erşeyê zêde bû arsanın fiyatı artı 3. çoğal-
maq, üzmək * di hava şey heft mihum de
kerhya bəğük zêde bû altı yeddi ay içinde kü-
çük sürü ürdü 4. büyümək (suyuca artmaq)
5. çoğalmak, nemalandırmaq (üzüm için) 6. yük-
səlmək (fiyat artmaq, çoğalmak) * bəhayê
erşeyan zêde bû arsa fiyatları yüksəldi 7.
yüksəlmək (güçlənmək şiddətlənmək) *
zurkura nergeləyan zêde dibû nağıle gu-
nubları yüksəliyerdü 8. kabarmak (üçünlüğü
artmaq) * mesref zêde lûn masraflar ka-
bardı 9. *wee* azışmaq, kızışmaq, atışılmaq,
rıqınama * deşjenka waş ber çü zêde bû
ağacılışı gittikçe atışıldı 10. *wee* alev-
lənmək (çeritü veya heyecanlı bu duruma
gəlmək) 11. *wee* kəmerleşmək 12. bəp
bolunmək

zədəbûnî *m l* fazlalıqna, çoğalma, artı 2. u-
zma, çoğalma

zədəhayî *m l* fazlalıqna, artma, çoğalmış
olan 2. üzmüş, çoğalmış olan

zədəbûyîn *m l* fazlalıqış, artı, çoğal 2. ar-
tı (değeri yüksəlmə) 3. çoğalıq, üzmüş 4.
büyümə (suyuca artma) 5. çoğalıq, neməlanış
(faiz için) 6. yüksəl 3 (fiyat artma, çoğalma)
7. yüksəlmiş (güçlənmə, şiddətlənmə) 8. ka-
barış (üçünlüğü artma) * zədəbûyina mesre-
fan masrafları kabartış 9. *wee* azışma, ki-
zişma, atışılma, rıqınama 10. *wee* alevlənmə
(çulu veya heyecanlı bu duruma gəlmə) 11.
wee kəmerleşmə 12. bəp bolunmaq

zədədün *m* çoğumsama
zêde diltin fiş çoğalıqna artmaq
zədəgavî *m* təcavüz, hıqqına təcavüz etmə

zədəgoyî *m* abartı

zədəhelan *fiş* aşır erinə

zədəbestyuriti *prîns aşır* duyru

zədəhî *m l* fazlalıq, bəlak 2. fazlalıq, çəklək

-ya gəlləyə nüfus fazlalığı -ya (üstəkü) jê
kəim kabarmı almək (çoğalma verilecek bir
maddeleşiş gerekiz bəlvanlərin almək)

zələk mətûn 1. artı (toplama istemində + isə-
retməniñ) 2. *ol artı*, pozitif (sifir dən böyük,
onunda + bulunan say)

zələkarî *m l* fazlalıqartma 2. çoğaltma

zələker *ad l* fazlalıqartma, artma, çoğaltma 2.
artma, çoğaltı

zələkirtin *m l* fazlalıqartma, artma, çoğalt-
ma, çoğaltma 2. çoğaltma, tekmil etmə 3. ar-
tma, çoğaltma 4. artma (fiyat artma) 5.
artma, yüksəlmə (değeriñ) olduğından
daha çək göstərmək 6. çoğaltma, nemalan-
dırma 7. *wee* artma (berfəngi bir davayış-
ta den gümə) 8. *wee* alevləndirmə, atışıl-
dırma, kızışma 9. *wee* rıqınandırma

zêde kərin fiş 1. fazlalıqartmaq, artmaq, ço-
ğaltmaq 2. çoğaltmaq, tekmil etmək 3. artı-
maq çoğaltmaq * eger etri hî vî lerbî mes-
refan bəhün, em dē deyəñ xwe zêde bəkin
bəyle mərəfə yapınaya deşim edəcək olu-
rak bəçlərinizi çoğaltacağız 4. artmaq
(fiyat artmaq) * fiyat jî sêf ine zêde kūr ō
mök kīrî fiyat artırp mək aldı 5. artmaq,
yüksəlmək (değeriñ) olduğından daha çək
göstərmək 6. çoğaltmaq, nemalandırmaq 7.
wee artmaq (berfəngi bir davayışta den
gümək) * te bēdehəiya xwe heyar zēle
kūr em edəğizləği adanmaklı artırdı 8.
wee alevləndirmək, deşləndirmək, kızış-
maq 9. *wee* rıqınandırmaq

zədəkirtî *ad l* fazlalıqartmış, çoğaltılmış, ar-
tırmış olan 2. artılmış (fiyat vb. var) 3.
artma (suyuca çoğalıq için) artmış gə-
bi gərmək * bərinçē zədəkirtî artıma pizne
zədənan *m l* fazla kalma 2. artma, artı kalma
zêde nian fiş 1. fazla kalmaq 2. artmaq, ar-
tı kalmaq * xwarin zêde nia yemek artı
zədəmayî *m l* fazla kalma 2. artmış, artı kal-
mış olan

zədəmayîn *m l* fazla kalış 2. artıq, artı çalma

zêder *prîns* barlı arif

zêdero *m* abartı

zêderoyî *adw* abartı, abartınar

zêderoykirtin *m* abartma

zêderoyî kərim fiş abartınar

zêderoykirtî *ad* abartı

zêderoyîñ *m* abartıçlık, abartınarçlık

zêdetir *ad l* -den fazla, daha çək * di deş-
ira komarî de jî bîst zêdetir verhidan
çêbîne çar huriyet deşimlə ye amden fazla

zêwan puntik zemînîş 2. çoğu * zêdetin min zewî dîkula tarlayî çopî ben belîrdin
 zêdetirbûn *m* fazlalaşma
 zêdetir bûn *leşh* fazlalaşmak
 zêdetirbûyîn *m* fazlalaşma
 zêdetir fîyet *ad* baş fîyet
 zêdetirin *af* 1. azanî, naks mîm, en fîzî 2. ekzer 3. *ad* taxan (bu şeyi değerlendirmede kabul edilir en yüksek seviye veya fîyat) ~ fîyet *m* baş fîyet
 zêdetirkirin *m* fazlalaşma
 zêdetir kirin *leşh* fazlalaşmak
 zêdeyî *m* 1. fazlalık 2. bolluk 2. fazlalık, çokluk zîdexwarin *m* yemegi fazla kaçırmak
 zêde xwarin *leşh* yemegi fazla kaçırmak * min zêde xwarin xwarîye, ez jê arîz bûm yemegi fazla kaçırmışım, rahatsız oldum
 zêdeyî *m* 1. fazlalık 2. engalma, atma 3. engalma, çeme 4. atma, zana 5. çam 6. zî deqûnîş çocuk * zêdeyîşê we bi dê ûhay mezin bibe çocuğunuz arîdî habalî inçîyan
 zêdeyîştî *m* 1. fazlalık 2. çokluk 3. aşrîlık
 zêdf *m* üç gûlûker gelûm baba evme el öpmeye gûlûst
 zêf *m* sîygu, kufr - kirin sîvemek, küfratmek
 zêfan *m* 1. kısıtlı, kısıt 2. kısıtlama
 zêfandîn *m* 1. kısıtlama 2. kısıtla, puntîla yapma
 zêfanîtin *leşh* 1. kısıtlamak 2. kısıtlat, pîra 1 k yapmakt
 zêfanîdî *ad* kısıtlı
 zêfanîdîbûn *m* kısıtlılık
 zêfanî *m* kısıtlama
 zêfanîkar *ad* kısıtlayıcı
 zêfanîkarî *m* kısıtlayıcılık
 zêfanîkarî *m* kısıtlama yapma
 zêfan kirin *leşh* kısıtlama yapmakt
 zêfanîkerî *ad* kısıtlı, kısıtlanmas alan
 zêfanîkerîbûn *m* kısıtlılık
 zêfîndar *ad* kısıtlı
 zêfîndarî *m* kısıtlılık
 zêfîner *ad* kısıtlayıcı
 zêfînerî *m* kısıtlayıcılık
 zêfîkirin *m* sîveme, küfratme
 zêf kirin *leşh* sîvemek, küfratmek
 zêha *m* harcama
 zêhabûn *m* 1. harcamaya 2. israf olma
 zêha bûn *leşh* 1. harcammak 2. israf olma
 zêhabûyîn *m* 1. harcamış 2. israf olmuş
 zêhakar zêhî 1. harcamaya, tüketim 2. israf
 zêhakarî *m* 1. harcamayıcı, tüketimci 2. israfçılık 3. israf
 zêhakêr *ben* zêhakar
 zêhakêrî *ben* zêhakarî
 zêhakkîrîn *m* 1. harcama 2. harcamaya, tüketme (bu şey yapmakt için kullanılm.) 3. israf etme
 zêha kirin *leşh* 1. harcamak 2. harcamaya, tüketmek (bu şey yapmakt için kullanılm.) * ji hu vê avahîyê me dîh ron hesin zêha Rûb bo lîpîya on fîrd erîh harîşîk 3. israf etmek

zêha *m* 1. zahin, emelekr 2. zahin, belek, hafîz
 zêhîyê *m* zîhîyê, emelektîlîizm
 zêhîtîj *m* keskin zekâ, sîvî zekâlî
 zêhîtîjî *m* keskin zekâllîk, sîvî zekâllîk
 zêkîrîk *zawa* harîrî çarî çarî
 zêr *m* dilim ~ jê vîxîstîn (harîrî) harîrîmek, fe-na benzemek
 zêrak *ben* *ax* tî zêrak
 zêrat *m* dilay alan, ova
 zêrî *ben* zêrî
 zêrî *zawa* zêrîk Hîrudî medîcîstîstî ~ avêtin canê xwe suluk vurnak
 zêrîfîroş *ad* sîvî çîçî (satan kîmse)
 zêrîşag *leşh* gîncey tarî gîncey alan, gîlgey ku-zey yamaç
 zêrmak *m* nesîl, kuşak
 zêrmar (I) *ad* yulan delîjî
 zêrmar (II) *m* 1. sîvî, sîgî 2. sîy öğit, elejî
 zêrmarîşî *m* sîvî öğitçî, sîgîvî
 zêrmarîşîjî *m* sîgîvîlik, sîgîvîculuk
 zêrmarxwîn *zawa* menayêtin
 zêrmarxwînlî *m* menayêtinçîlik
 zêr *m* zahin, be lek
 zêrandîn *m* 1. dikkat etme 2. ~ bakmak
 zêr ilan *leşh* 1. dikkat etmek 2. ~ bakmak
 zêrdî *zawa* harîrî
 zêrdî *leşh* *zawa*
 zêrdîjî *ad* sîvî zekâlî
 zêr (I) *m* göleme
 zêr (II) *m* tîz tîh
 zêr (III) *leşh* 1. altın (sîvîltîmîstî At) 2. *ad* altın (zêrandîn yapmîştî) 3. altın (zêrandîn yapmîştî sîkket) 4. *zawa* altın (nîçîlîgî yî olan, asten me kte *zawa*, deqerî) * mîrêkî wêkî zêr e altın gîbî zêrî 5. *zawa* ilavîstî, saqlam (kîmet - bîdîm destê zêrmasan her şeyî î-sîr eldîne berkan - bîstî altın kesmek (çok para kazatın oluak) ~ bîr, bîr pîxer 1) altın aqî pal oldu, kîz arî dîdî eldî 2) altın pîşîşî uakîr etmek - dî destê de dîbe pîxer altın (sîstî toprak elin (veya altın yapıştî elinde bakar kesîr) ~ gîrtîn altın aluak - hîr kirin 1) altın hozmak 2) altın satın almak ~ 1) sîkan wîndî mahîmî yîlîk yapî derme *ad*, bîrîk bîlmezse hîkîk bîla ~ û emînet takî, a-sîm îkîlî ~ û marefî tîçî ~ û zêher kurîm zêlînek ~ û zîherîçî osîm takîm takî, ka derîlîm zînet eşyâsî 2) sîstî pîşî, zînet eşyâsî ~ zînet zînet zînet, deqê dîvîngî moî zînet çîvî çîvîyî sîker ~ zîngîr nagîre îşîleyen (dîmî pîşî tutma? ~ê evîlî zêrî som altın ~ê kîlîdîyî altînsî zîvelî ~ê som kîzîl (altın) ~ê xalîs saf altın ~ê zer som altın * eşyâ zêr e elîmas gîbî çîçîk dîvîstî ve deqerî kîmse)
 zêrîg zîra, çînkî
 zêran *m* 1. incîmme 2. ezîlme (baskîdan şîvîrî)
 zêrandîn *m* 1. acîlîna, meîrîçî 2. azîtî, vîzîme, ezîyîstî erîne, baskî yapmîçî 3. ezîletme betîlîeme

zêrîndîn *lîgî* 1. acılamak, incitmek 2. azap vermek, ezeyet etmek, baskı yapmak 3. etelemek, becelelemek
zêrîndî *zê* 1. acılanmış, incinmiş, incetinmiş olan 2. ezik, ezilmiş, ezeyet görmüş olan
zêrîne *ê* altın gibi
zêrîyê kêmî 1. altın sayı 2. yıldız 3. *zê* yıldız (bu madde de yapılmış *zê*)
zêrîyê *zê* yıldızlı
zêrîyê kirînê *w* yıldızlama
zêrîyê kirînê *lîgî* yıldızlamak
zêrîyê kirî *zê* yıldızlı, yıldızlanmış olan
zêravker *zêrîyê* yıldızcı
zêravkerî *w* yıldızcılık
zêravşan *w* altın suyuyla süsleme
zêrhazîn *w* altın bürzecik
zêrbênî *w* altın gerdanlık
zêreanî *w* tepsi
zêrç (I) *zêr* zêç
zêrç (II) *w* sağı (kuy) teli
zêrdîrû *w* altın işleme, teli tıbbese
zêrebam *w* iklim
zêrefaşî *zê* altın saçın
zêrek *zêr* zîrek
zêrevan *zêrîyê* 1. gözeli, gözlemci, gözletleyen 2. bekçi, nöbetçi 3. gözcu (sınırda sınırları korumaklara uygun bu biçimde yapılmışın sağılayan cinsine) -ê *zêrê* hat bekçisi
zêrevanêh *w* gözletleme yeri
zêrevanî *w* gözletme, gözletmeçilik
zêrevanîk *zêrîyê* münîrî
zêrîroş *zêrîyê* olma, altın sarımsı
zêrîroşî *w* sarımsılık, altın sarımsılığı
zêrger *zêrîyê* 1. altın işleyen 2. kuyumcu
zêrgerî *w* 1. altın işleme 2. kuyumculuk
zêrgo *w* altın çipe
zêrgupik *w* altın goncu
zêrhaf *zêrîyê* o gün başı açar
zêrhelî *zêrîyê* altın kaplama
zêrhelîkarî *w* altın kaplama
zêrhelî kirînê *lîgî* altın kaplamak
zêrhelîkerî *zêrîyê* altın kaplamalık
zêrîk (I) *w* ince bulgur
zêrîk (II) *zêrîyê* zehirli bir ot türüdür (hayvan yemi olarak kullanılır, ama kurutulup ısıtıldıktan sonra)
zêrînger *zêrîyê* zêringer
zêrîyayî *zêrîyê* ezik
zêrî (I) *zêr* zêrî
zêrî (II) *zêr* altın
zêrîm (I) *zêr* 1. altın, zerrin (altından yapılmış) 2. saça zêrîm altın saal 2. altın gibi (altına benzeyen), altın özelliğine sahip 3. altın, zerrin (altın sağı)
zêrîm (II) *w* 1. acıma 2. ezilme (baskı görme)
zêrîm *lîgî* 1. incitmek 2. ezilmek (bası görmek)
zêrînger (I) *zêrîyê* duğun çiçeği (Ranuncul)
zêrînger (II) *zêrîyê* 1. altın işleyen 2. kuyumcu

zêringerî *w* 1. altın işleme 2. kuyumculuk
zêrînkewer *zêrîyê* altın keşerli
zêrîne *w* altın tac
zêrkur *zêrîyê* 1. altın işleyen 2. kuyumcu, sarraf
zêrkurî *w* 1. altın işleme 2. altın kakına 3. kuyumcu, sarraf
zêrker *zêrîyê* 1. altın işleyen 2. kuyumcu, sarraf
zêrkerî *w* 1. altın işleme 2. altın kakına 3. kuyumcu, sarraf
zêrkêş *zêrîyê* altın kaplamalı
zêrkêşî *w* altın kaplama
zêrkêşîrîn *w* altın kaplama
zêr kî kirînê *zêr* altın kaplamak
zêr kî kirî *zêrîyê* altın kaplamalı
zêrkîşî *zêrîyê* altın kaplamalı
zêrkîşîyê *zêrîyê* altın kaplamalı
zêrkîşîyê *zêrîyê* altın kaplamalı
zêr koler *zêrîyê* altın arıyması
zêrmuş *zêrîyê* sarraf, altın tanyar
zêrnîgar *zêrîyê* altın işlemeçisi
zêrperest *zêrîyê* altın düşkünlü
zêrperestî *w* altın düşkünlüğü
zêrreşîn *zêrîyê* altın saçın
zêrtoz *w* altın tozu
zêrûhem *w* alçalıp yükselen şarkı sesi
zêrze kapıyı kilitlemeye yarayan halka
zêrzenî *zêrîyê* zêrzenî
zêrzewar *w* zêrzewar, sebbe, göveri
zêw *w* zelle
zêstani *zêrîyê* zêstani
zêtûn *zêrîyê* zeytin
zêw *zêrîyê* zêf
zêwe *w* el opruc
zêwe kirînê *lîgî* el opruc giymek
zêwîstani *w* doğum sonucu ölmeç
zêw (I) *zêrîyê* bedî, güzelk (Şûrîyê me uyan, güzî gîrlu okşayan, begenî en
zêw (II) *w* 1. zaviye (nakşebendî) 2. yatır 3. muç şenlîçî
zêwar *w* doğum yeri
zêwe *w* zaviye
zêwek *w* murat şenlîçîde verilen yemek
zêwîk *w* dargeçî (su . nehr gîrlîyê için)
zêwîrandîn *w* terennûm etme
zêwîrandînê *lîgî* terennûm etmek
zêwîrîn *w* terennûm edilme
zêwîrînê *lîgî* terennûm edilmek
zêwî (I) *w* inçî
zêwî (II) *zêwîyê* sıyal, ince, uzun küçük bir tînceçî
zêwî *w* toyaka, gorgı
zêwîlam *w* gergîleme
zêwî dan *lîgî* gergîlemek
zêwîrîyayî, *zêwîrîyayî* keçman kûbeç
zêz *zêrîyê* in, in yarı, in kıym, in yapı
zîbe *zêrîyê* zîbe
zîhar *w* çop (tam çop)
zîbare *zêrîyê* zîbe
zîbare (II) *zêrîyê* muç -ya hev kirîm kûbeçmak (muç ile yapılmış)
zîbareti *w* muç olarak

zibeq w dolu veya ter lanesi

zibor *huc* zîbî ü ziber

zibil w hayvan gübresi. kenele - ü zibare
kenele ve çet çöp - a germi arış gübresi - a
büyüğüne doğal gübre - a kimyevî kimya-
sal gübre - a madenî madenî gübre - a sar-
sığın gübresi - a süstüf doğal gübre - a zve-
zeyfî doğal gübre

zibilidank w 1. gübrelek 2. çaplık, çöp yeri

zibilgel w gübrelik (hayvan gübresini atıla-
rî yeri)

zibilkürin w gubrelene, işkılama kenelele
zibil kırım *şgü* gübrelenmek, işkılasmak, keni-
relenmek

zibilkürî *şf* gubrelî, gubrelenmiş olan

zibün *huc* zibur

zibün w zibin

zicaciye w 1. züccaciye 2. *şf* züccaciye

zicêl w pençe

zicêlkürin w pençeleme (ayakkabıya pençe
vurma)

zicêl kürin *şgü* pençelemek (ayakkabıya pen-
çe vurmak)

zic (I) *şvün* kene sakıya

zic (II) *huc* zic

zic (III) w diklenme

zicbün w 1. dikleşme, diken diken olma 2. dik-
lenme, dalaşına (buine karşı ters bu davra-
şıya bulama, karşı gelme, kafa urma)

zic hüp *şgü* 1. dikleşmek, diken diken olmak
* müyê canê min zic bün tüylerim dikleşti
2. diklenmek, dikleşmek (buine karşı ters
bir davranışta bulunmak, karşı gelmek, kafa
tutmak)

zid *şf* zî, karşı

zidiyet w ziddiyet, zıtlık, karşılık

zidi w zıtlık, karşılık

zidiî w zıtlık, ziddiyet

zifrahudin w şımar, kabartma

zifrandin *şgü* şışirmek, kabartmak

zifrandî *şf* ş şik, kabarık

zifri *şf* şışmiş, kabarmış olan * destü kafu yê
zeifokê zifri dirivaru zayî kabarmış eleri
zifirin w şışme, kabarma, kabarmış (genişleme)
zifirin *şgü* şışmek, kabarmak (genişlemek) *
destê kulu yê zeifokê ü zifri îbi yaru zayî
kabarmış elleri

zift w 1. zapt 2. zaptetme 3. ele geçirme, işgal
etme 4. tutma, hâkim olma 5. kaplama, örtme
- e - kîrîn 1) zaptetmek * matê wê zift kî-
rîne malê zapt etmişler 2) işgal etmek 3.
zaptetmek (zar kullanarak engellemek) * hî
zorekê gel zift kîrîn balê zê zapt etile 4.
kaplamak, örtmek * giya rê zift kîrîne ya-
lan ot kaplamış * ewran rüyê umu zift
kîr bulutla gökyüzünü örtü

zifihün w zaf edî me

zift bün *şgü* zapt edilmek

ziftbûyî *şf* zapt edilmiş

ziftbüyin *şf* zapt edilmiş

ziftî w zabîl

ziftî w zabıyo

ziftkür *şvün* 1. zaptedicî 2. işgale

ziftkarî w 1. zaptedicîlik 2. işgalsilik

ziftkür *huc* ziftkür

ziftkürî *huc* ziftkürî

ziftkürin w 1. zaptetme 2. ele geçirme, işgal
etme 3. alma (zar yeri savaşla ele geçirme)

4. kaplama, kuşanma, örtme, sarma, yayılma

zift kîrîn *şgü* 1. zaptetmek 2. ele geçirmek, iş-
gal etmek 3. almak (zar yeri savaşla ele ge-
çirmek) 4. kaplamak, kuşanmak, örtmek,
sarmak, yayılmak * giya rê zift kîrîne ya-
lan ot kaplamış * ewran rüyê umu zift
kür bulutlar gökyüzünü örtü

ziftkürî *şf* 1. zapt edîmiş 2. ele geçirilmiş 3.
kaplanmış, kuşanmış, örtmüş olan

zigre w çukil, küçük çukil

zigür *şvün* 1. zügür, yoksul 2. züğü, mece-
leksiz, calsuz - bün zigür olmak - man zü-
güt kalmak

zigürdün w züğü tleme, zügürlenme

zigürê bün *şgü* zügürlenmek, zügürleşmek

zigürêbüyîn w zügürlençe, zügürlençe

zigürî w 1. züğürlük, yoksulluk 2. zügür-
lük, mecelksizlik, calsuzluk

zigürdün w zügür kalmak, tıllama

zigürî man *şgü* zügür kalmak, tıllanmak

zigürîmayîn w zügür zaltış, tıllanış

zih (I) w 1. zih (göylerin kol, yaka, ciek vb. ko-
nularına dikilen şerit veya kaytan) 2. zih (say-
la yetecek zihden çıkış) - kîrîn zihantak

zih (II) w vajına, delya (le vav lar içm)

zihu w yelderha

zihar w 1. im, deâise, en azimla 2. olabün,
he bölde

zahêker *şf* savurgan

zahêkerane â savurgane

zahêkerî *şf* savurg, uluk - kîrîn savurgane
yapmak

zihîn *şvün* zihîn

zihkürin w zihlama

zih kîrîn *şgü* zihlanma

zihniyet w zihniyet

Zihû *şf* zihniyet

zihur (I) w zik unukle

zihur (II) *huc* zihur

zihurik *şvün* zararlı har ot

zik w 1. karm * iligê xwe bi şid li zikê hêsp
xist aygînê hêzê bîni karmê virda 2. karm
(ulil yatağı, rahim) * min tu neh melê di
zikê xwe de xweyî kîr serê dokuz ay kar-
nında aşidim 3. göbek (yoğ bağlanmış şis-
mar karp) * zik mezîn kîriye göhek hüyû-
nûs 4. karm (baz, seylede, şis ve içi boş
balım) * zikê şişeyê şişerin karm 5. meç
karm, mide * zikê wî birçî ye karm uç 6.
meç karm (ç. gömül, safu, ekil) * ez çî zê-

hâm ya di zikê wê de heye yew emun karom-
daxîni re bileyim 7. wec boğaz çiyeyoçê, i-
çerêgî sağanan karise) 8. meca boğaz (yeme-
cene) * hevalê min yekî ku miriyê zikê
xwe ye erkadaşim boğazim çuşkun biridir
9. iç (kafingü eler veya dışı kabuk duru-
munu bulunan yiyecek eide kabuğar sarı-
cı bolum) * zikê nên yemek içi 10. iç (bir
yemî merkezi, ortası, içi) * ez ji zikê Far-
qînê me ben Sîvanîm şimşim 11. da-
ğutî, xuyuk duğutî * çend zik anlye? kaç
çenek doğarmuş? - anîn doğarmak * du
zik anlye iki sefer şagurmus - berdan ga-
bek bağlamak (veya gobek salivermek) - bi
pişt ve zeliqin kemiklerî sayîmak, aşîrî de-
rezîle zayıllanmak - çelqandim gobek cal-
kuzak (veya çalkalozak) - çêrandim ewg
çelapnak (yemek yemek) - dagirtin kenci-
ni doymuzak - ji ber devê (yekî) yim zarî
ağzîme varmak (veya burmunde ûmak), ha-
nîle etmek - ji ber kişîni gobek bağlamak
(veya gobek salivermek) - ji ber (yekî) kî-
şîni 1) (bir) gobek bağlamak, gobeklenmek
2) gazdar karmî şaşmek - lê dirandim gobe-
gimî çalîmak - lê dirîn gûbeğî çalîmak *
heta me da felmîkdrim zik li me dirîva ew
anlatana kadar karimuz çandî - lê weri-
mandim karmî şaşmek - li ber dey bûn
karmî ağzîme varmak (veya burmunde û-
mak), hîmîle etmek - mezin kîrîni gobek
buyûmek - têr kîrîni karmî doymuzak - tije
kîrîni karmî doymuzak ji - û bejna xwe bi-
rîni dîşinde, tîragandim artimnak * gelik
mirav bi peryên ku ji zik û bejna xwe bi-
rîve, li van gûlîwarî dîke bi- çak iman di-
şindim, tîragandim artirdûgî para de bun-
rî derîyor ji - û piştê bûn karmî çalî-
mek - zikak e dîke û nake tu poyûsê na-
ke inde daskûnîgûnî anlatan me deyim
-ekî têr yek birêî aş çîma -ê (yekî) berî
erdê dap karmî deşmek -ê (yekî) li erdê
re çîn karmî yekle şûrtkîlenmek -ê bledik
gûbek alî -ê (yekî) birêî ve karmî aş -ê (ye-
kî) çêbûn gobeklenmek, gûbak burîmak -ê
(yekî) çîre şalî olmak -ê (yekî) daketin a-
cîkîmî olmak -ê (yekî) hîmî ber devê wê
karmî ağzîme varmak (veya burmunde ûmak)
-ê (yekî) jû têr e 1) (sozîlere) karmî tok -ê
(yekî) kîrîni kî dîmî karmî zî çalîmak -ê (ye-
kî) kîrîni qurequr karmî zî çalîmak -ê
(yekî) li ber devê wê bûn karmî burmunde
olmak -ê (yekî) li herê bûn karmî burmunde
olmak -ê (yekî) qelaşîni karmî yarmak -ê
(yekî) şiqîmî doğimî yakîlaşîmî doğimî
na birkaç gün kalmak -ê (yekî) têr bûn kar-
mî doymak -ê têr hay ji ye birêî tîme tok a-
cîmî talimîni anîmanak -ê (yekî) têr e karmî
tok -ê têran mala şêran insan tok oldu mu,
ev reisi de cîmet olur -ê (wî) têr piştî (wî)

qewin e karmî tok şîmî nek -ê (yekî) tije
bûn derli olmak, çolu olmak -ê wun têr
be, bejna wan nû be aşîmî çîma şalîv çî-
yor (dayatta yay-p içip yarmîna başka kay-
gıları olmayanlar için söylenir) -ê (yekî)
werimandim karmî şaşmek -ê wê li ber
devê wê ye 1) (mî burmunde -ê (wê) li herê
ye karmî burmunde -ê xwe bel kîrîni meza-
na yemek -ê xwe dan berê ewg doymîya
yemek yemek -ê xwe hilavêni gobek di-
mak (darsaz ve çengiler için) -ê xwe ji be-
ramiyê birandim karmî yememek uzak dur-
mak (ji) -ê xwe kîmî kîrîni dîşîni çalîmak
-ê xwe şepîsandim tîka başa yemek -ê xwe
şidandim aşkenîhesimî çîrmek -ê xwe têr
kîrîni karmî doymak, boğazim doymak
- xwe tije derd û kulî kîrîni endîme derî edî-
mek -ê (yekî) yek têr delê birêî bûn çok
çok fîsar olmak -ê zarokan tije xeberdan e
devê wan aşîgere çiyeyoçê çalî, sey var a-
ma fîsar dîmîyor -ê (yekî) zer kîrîni (hu-
zan) usanîmak -u çalî ambarî, dîxwe
naaxe fîkarmî doymak redî bilîmek -o
têro emburo dîxwe naaxe fîkarmî doymak
redî bilîmek -o têro mîlo şêrî karmî tok
ise, kollor dîha bu estekle çîşîr

zikak *m* sokak

zikal *bu* zekal

zikbel *m* karmî, gobekî

zikbelik *m* rî şarîmî, gobekî

zikbendek *m* ewg mî gobekî

zikberdan *m* gobek bağlama (veya gobek sa-
livermek), gobeklenmek

zik berdan *biğ* gobek bağlamak (veya gobek
salivermek), gobeklenmek

zikberdayî *m* gobekî

zikherav *rdawg* *m* gobekî

zik birêî *m* 1. aşîmî, karmî aş olan 2. aş (gûzî
doymak, karmî) - têr dîbim tî çavîreçî tîr

maşîni aş olan dîvar da aş gözîlêr doymaz

zik birçîşîm *m* kaçim aşîgî

zik birçîlî *m* abuzanîk, karmî aş zîma durumu

zikbûn *m* dik bakimî

zikbûn *biğ* dik bakimî

zikçal *rdawg* *m* bur

zikçîn *m* şîlî olma

zikdagirtî *rdawg* hîmîle

zikdan *m* bel verme (duvar gibi dik şeyler u-
çîn, dışı doğru kamburlaşma)

zikdan *biğ* bel vermek (duvar gibi dik şeyler
içîn, dışı doğru kamburlaşmak) * dîwar zik
daye duvar bel verîşî

zikdanî *m* doğimî yapma

zik danan *biğ* doğimî yapmak

zikdanunî *m* doğimî yapimî olan

zikdâyî *m* 1. bel vermiş olan (duvar gibi dik
şeyler için, dışı doğru kamburlaşması duru-
mu) 2. karmî (yapı ve eşyada dışarı doğru
bel vermez, eğilmez)

ziliik (II) m (f kalın okunur) kovan
 ziliik (III) w 1. hasır, saz, kütiz, kamışçak 2. kür-
 dan 3. *we* başlıca değersiz
 ziliikü w kalınsız.
 zilim bir zulm
 zilimzer *beşer* bir birk adı
 zilimbu m küdret belvası
 zilimdar *beşer* koku halk beklenişinde kü-
 lanmış hayvan yollarını saygıya
 kullanılan ve ayrıca bir tah olar bir baka
 zilimk m kâse
 zilistan m sarık, kofalık
 zililandim m sayma
 zililandim *ğğ* saymak
 zilim m sayılma
 zilim *ğğ* sayılmak
 zilim m kayma
 zilim *ğğ* kaymak
 zilipind *zevce* kız boyağı
 zilirdin m kapılma
 zil kirin *ğğ* kayılmak
 zilkirî w kaydırma
 zilim m zulüm, kaygı, acımasızlık - *ölüm* za-
 lüm görmek - kirin zulümlemek - *ü zır 1)*
uzn uzi 2) her kav vet *ü zilim ü zora xwe ni-*
şan da aç kav vetini gösterdi - *ü zor dişin*
 zulüm görmek - *ü (yekî) erd ü esman tiji*
 kirin zulümü eklemeç olmak - *ü gawirî ga-*
wa ziyetî -ü (yekî) hatin beşu qirtkê zil-
mî çekilmez olmak
 zilmat bir zulümât
 zilmat *beşer* zulüm
 zilmatî m zulümât
 zilmat m zülm, zorluk
 zilmatkar *beşer* zulüm
 zilmatkî m zulümât
 zilpa kirin m zulümata, haksı yapma
 zilim kirin *ğğ* zulümlemek, haksı yapmak
 zilimlêbîn m (bir) zülmê uğrama
 zilim lê bîn *beşer* (bir) zulme uğramak
 zilimlêbûyî w mazlum, zulme uğramış kimse
 zilimlêbûyîn m zulme uğrayış
 zilimlêkirin m -e zulümata, zulümü yapma,
 haksı uygulamak
 zilim lê kirin *beşer* -e zulümlemek, zulümü yap-
 maç, haksı uygulamak
 zilimlêkî w mazlum, zulme uğramış kimse
 zilipî m (bir)ba talî w
 zilip *w* dindik (dîskath, sırtlı bakır) - - bîn
 bîn bakır
 zilore *zevce* gri renkte bir kuş türü
 zilip m kuş gübresi, kanatlı hayvan dışkı
 zilqit m zilî
 zilqitandin m 1. sızlatma 2. zonklama
 zilqitandin *ğğ* 1. sızlatmak 2. zonklamak
 zilqitandî w sızlatmış
 zilqitîn m 1. sızlatma 2. zonklama
 zilqitîn *ğğ* 1. sızlatmak 2. zonklama
 zilqitk *zevce* esek orısı

zilqok *w* bolışkan
 zilqokî m bolışkanlık
 zilûk m 1. hazır (söz din yapalmış yaygıt 2. *w*
 hasır tükümü veya bir kısmı hasırdan olan)
 - *ü esil* hasır yaygıt
 zilûke m kibrit çöpü
 zilûkkîroş *zevce* hasırdan (sazan kimser)
 zilûkkîroş m hasırdak
 zilûkker *beşer* hasır
 zilûkkerî w hasırdak
 zilûkkirin m hasırdan
 zilûk kirin *ğğ* hasırdamak
 zilûkkîrî w hasırdak
 zilûm m kuçuk ark
 zilûmat m zulmet, zülm, karanlık, ulca karanlık
 zilûm *beşer* zelîlî
 zilû m zürh
 zilûit m zilûit
 zilûyet m zilûyet
 zilûyetî m zilûyetlik
 zilûlandim m 1. kırılma 2. zarar verme, incil-
 me
 zilûlandim *ğğ* 1. kırılmak 2. zarar vermek,
 incilmek
 zilûlandî w 1. kırılmaç 2. zarar vermiş,
 incilmiş olan
 zilûlik *zevce* bir kuş
 zilûlî m kuzma (dîkelenme, sızlatma)
 zilûlîn *ğğ* kuzmaç (dîkelenmek, sızlat-
 mak)
 zilûg *zevce* gülbey (az gülbey olan, gülbey ku-
 zey yamaç)
 zilûk (II) *beşer* zımug
 zilûk (III) w zilî - karanlık
 ziman w 1. dil (taulima organı) 2. dil (insan) a-
 rın düşünülükleri ve duyduklarını bildir-
 mek için ke imlelele vevê işretlelele yapıkları
 anlaşılan, her w * *ez ju zimanê wê fehmî*
waktin ben onun dilini anlayıyorum 3. dil
 (bir çığır, bir yazma, özgü söz d. göreciç ve
 söz dizini) * *zimanê Yaşar Kemal* Yaşar
 Kemal'in dil 4. dil (belli durumlara, meslek-
 lere kimselere özgü d.) * *zimanê bijîşkîyê*
tey dîl 5. wezîl (başınca ve duyguları bil-
 dirmeye yarayan herhangî bir anlatım aracı)
 * *zimanê muzîkê* muzığın dili 6. *wezîl* dil
 (bazı ölümler çağrılıca nitelerek ses çıkar-
 ma kimsi) 7. dil (birek alemler, yazma, yasa ve
 çağrı herkesdi bolurtey) * *zimanê tera-*
ziyê terazının dili 8. *wezîl* anlatır - *bi dora*
lêwê nexlîstî gıkt çıkarmak * *enêrîk ew*
çend pê de qirîya heriyê ziman bi dora
lêwê nexlîstî zîlan o kîlar omî çagirîp çagir-
 er gîk çikandî - *bi qîrîwê* ve kirin *wezîl* uğ-
 zının payını vermek - *biqû* dilî azar (muca
 sozîwî sözlewan) - *dîl hîzê* de bîn dilme
 peç (veya şahîl) olmak - *dîrêjî ...* kirin -
 e laf çarık (sözle savasmak) * *zimanîdîrêjî* ji-
 mîwî dîkît kadînlara laf atıyolar - *hem dîgî*

v hem meyar e dil hem dostur hem de düşman - jê re kîn e (hem ne kuşî) boyaya eğri - ji dîyê kîşanê (bin) kuşî (bin) konuşmanê (bin) kale getirmek - ji dîyê de kîşanê dî (bin) karış dîşanî çıkmaq (veya surmak) - kîştî dilan e dil zallan acıbtan dî - kîrla 1) lîf yapınak 2) birine karşı dilini uzatınak - lê aştîqîn dî ra-olınak - lê qut kîrin 1) (hızırın) dilini kesmek 2) (binin) konuşmasını engellemek - El ber hev şîdandî (birbirine karşı) lîf e-veleyip gevelenmek - Ji dora lîşê nexştin gîmî çıkarmamak, cevap veremez olmak - ne kaş e ne kerdîl e dilin kemîği yok - ne qellîbîn dî soruştis. * zımanê min neqellîbî, hûn lî min meşîrin dîlin soruştis konuşmanı başgırlayınız - pê re hişk hûn ağzı kurmak (bu konuşuy çok söylemek sebebiyle oudan) (karakat) - rîhet e dîte kolay (bulunması kolay) ana yapılması veya kalınması çok güç) - sor e, pêşîyê ne gellî ye ne zîhor e dilin kemîği yok - wekî fustîk e jî ber aştî dîgere dîlin kemîği yok -ekî dîrêj dî dîyê de ye dîli kılıçtan keskin -ekî lîhû (an if hîlî) dî dîlevê (yekî) de hûn 1) -all dîlî olınak 2) ağzı lîf (veya lîkirdî) yapınak -ekî pîş dî dîyê (yekî) de hûn 1) ağzı bezek olınak 2) dîli kılıçtan keskin olınak -ekî pis dî dîlevê (yekî) de ye 1) ağzı hazuk 2) dîli kılıçtan keskin -ekî xwey dî dîlevê (yekî) de hûn ağzı kullanmak -ê argo dil -ê Arî Arî dîh -ê azafîmê (peşîfîmê an jî xeherdîmê) konuşma dili -ê bay û kulan (an jî baykalan) ana dili -ê (yekî) ber bî zîmanekî dîn ve çîm dîli başka bir dîlet çalınak -ê (yekî) bî qutî terîkê kerê dîrêj bûn argo kürek çakîr (veya papaş kalar) dîk olınak -ê bî çîkîkî aştîwî kuşık dî. - e hîqenaf ez ekli dîler -ê bîrî serîyê seşîrî dîli pek olanın başı rînatî -ê (yekî) bîteqî e dîli tutak (serbestçe, kolaysa konuşmayan) -ê (yekî) bewşel 1) dîli arseından çekîlsîn 2) ağzından yel alsın -ê çekîrî yapay dîl -ê çîvîcan (an jî çîvîkî) kuş dîli -ê çîçîkîmî aştî kuş dîli -ê çîçîkîkî bî yenîlen bir nîkî -ê dîyîkî (dîe an jî maderî) ana dili * zımanê me ye dîyîkî Kurdî ye ana dîlîmî Kîrtçîdîm -ê devkî konuşma dîli -ê (yekî) dî hîfza (yekî) de hûn dîline sağlam olınak, ketim olınak -ê (yekî) dî hîfza (wî) de ye ağzı pek (veya ağzı sıkı, sıkı ağzı) -ê dîrêjî hefa serê xweyê xwe ye dîli azun olanın başı derîten kurtulmaz, anlamında bir dîyîm -ê (yekî) dîrêjî bûn 1) dîli uzatınak 2) papaş çaca dîli olınak * zımanê wê plr dîrêj e papaş kalar dîli var -ê dîrêjî darkuşkî serê xweyê xwe ye bîlbulîm çekîğî dîl belası -ê dîrêjî e-dîyê (hela) serî ye dîli azun olanın başı derîten kurtulmaz, anlamında bir dîyîm (jî) -ê (yekî) Jehmî kîrîl (an jî çîğîlîşîlî) dîlin-

den alınmak -ê gel ez halk dîli -ê gelîm halk dîli -ê (yekî) gerîn dîli dînemek -ê (yekî) girîn bûn 1) dîli ağzılaşınak 2) dîli dîlaşınak (karku, heyecan, hoşahîk, arılaşîk, sarhoşluk vâ. gîhî sebeplerle ne söyleye-veğîm susunmak) * jî ber araqê zımanê wî girîn bîrî çîkîden dolayî dîli dîlaşınaya başladı -ê (yekî) gîrîlî ye ağzı pek (veya ağzı sıkı) -ê hal hal dîli -ê (yekî) hatin gîrîlî dîli tutulmak (herhengî bir sebepten dolayî konuşamaz olınak) -ê helbestê şîr dîli -ê hevîrî şîndîrî dîl -ê heyvîr (an jî mîyterekî) mîyterek dîl, otak dîl -ê (yekî) heyvî bîhîstek (birin) dîl bir karış -ê (yekî) hîe-ye heft helebî çîli papuş kalar, dîli bî karış -ê (yekî) hişk hîhe! dîli konuşmî -ê (yekî) hîşk nebûm çeresî güclî olınak -ê (yekî) hîmî (aştekkî) bûn dîli aştînak (bu sözü çok kullanıktan dolayî o söze aştînak) -ê (yekî) jî halîm şîndîm konuşma yetîrîğînî kaybetmek -ê (yekî) kîn bûn kabalî dîli (veya suçlu) olınak (bu derî mîndîm dolayî bî-tîne karşı konuşamaz olınak) -ê (yekî) kîm e kabahatî (veya suçlu) olma (bu durumdîndî dolayî birine karşı konuşamaz olma) -ê (yekî) kîrîl xuldexuldî dîli tutulmak, konuşamaz olınak -ê (yekî) kîrê xwestîm ağzîm (veya dîlîm) kîrî vîtenek -ê kîrkîrîştî ana gutlak kapuğî -ê (yekî) kîşanêlî susturup ağzîm pîvîmî vîtenek -ê (yekî) kîrl e kabahatî (veya suçlu) olma (bu durumdîndan dolayî birine karşı konuşamaz olma) -ê (yekî) lîl bûn dîli tutulmak (herhengî bir sebepten dolayî konuşamaz olma) -ê (yekî) lî qellîbîn dîli alernak (bu sözü çok kullanımdîndan dolayî o söze aştînak) -ê (yekî) lî vebûn dîli acımak (herhengî bir sebeple konuşmayan bir kîmîse konuşmaya başlamak) -ê (yekî) El hev gerîn dîli birbirine dîlînak, dîli tutulmak, konuşamaz olınak -ê (yekî) lî paş hev ketîm hekelemek -ê mîrov dîlîe emelê (hela) serê mîrov bîlbulîm çekîğî dîli belası -ê (yekî) ne dî hîfza (yekî) de hûn dîli durmamak, ağzında bakla olanmamak (söylemîyeycek seylîri söylemek) -ê (yekî) ne dî hîfza (yekî) de ye ağzı gevşek -ê (yekî) ne hevalê (yekî) hûn 1) ağzı gevşek olınak 2) arıbaşaz olınak (jî) -ê (yekî) hîfîlîlîm (an jî xelas nebûm) dîlîden kurtulamamak -ê (yekî) negerîn dîli dînmemek, ağzı dîl vermemek -ê (yekî) neşîkîmîm 1) dîli durmamak (sarekî kîntîmînk) 2) gevezelik etmek -ê nîvîşkî yazî dîli -ê pelte û lalîmî peltekî dîl -ê peşîmî meşî dîli -ê (yekî) pîşî neşîkîmîm boşboğazlık etmek -ê pîlîlî sîde ve arî dîl -ê pîvîkî hitîşîken dîl -ê sor e, hestî de nîn e dîlin kemîği yok -ê sor e, pêşî ne gellî ye ne zîhor e dîlin kemîği yok -ê sorîk e dîlin kemîği

yok \rightarrow *sarsırkê* (an ji karîkîrokê) *ser gir-luk kapagi* \rightarrow *şîrin tati dil, gûnûl aher ser* \rightarrow *şîrin ji xelkê re, panyê şîrin ji xweswe-tyê re tati dil herzanan el asten icir, tati lokma da yakînara olma*, *zalmanê ber deyim* \rightarrow *kuşet şerî dil* \rightarrow *rewanghat kû-kûndê dil* \rightarrow *êr itnê bîçî ye tok dil herza-nan aşir* \rightarrow *(yekî) weşin çeremî bağla-mak* (bz *kuşenan olmanê stemek*) \rightarrow *ê xelkê re halkê dil* \rightarrow *(yekî) xerabe ye dil boruk* \rightarrow *vesiyê her atlas çiçeği, kaktûs, sayman, dil (Cactus)* \rightarrow *xwe bi hiskeve te-kilatî konuşmanê geresîği halde konuş-mak* \rightarrow *xwe birin dilin kesmek* (veya *kesip aturmak*) \rightarrow *xwe di lîzza xwe de girtin ağı-zim êki* (veya *pasî tutmak* \rightarrow *xwe girtin ağızını girtin* (veya *pekî tutmak* (bi) \rightarrow *xwe hatin girtin dilyle tuzilmek* (veya *yakulan-mak*) \rightarrow *xwe jê bûke kapa çeremî* \rightarrow *xwe jê karin ehê xwe çêkerin dilin kesmek* (veya *kesip olumak*) (bi) \rightarrow *xwe karin* (an ji *ne-karîwî dilin tutmak* (veya *tutnamak*) (bi) \rightarrow *xwe (yek) kuştin dilyle sokmak* \rightarrow *xwe rapirtin* (an ji *rapergirtin*) *dilini tutmak* (veya *tutnamak*) (ji) \rightarrow *xwe re saxletis bûn* (i) *dilne saglam olmak* (saxlanmak *keşla-nî aşîrî vutnamak*) (2) *dilne saglam olmak* (ikîtî *söz soylereksen kuşimnak*) (bi) \rightarrow *xwe şîrê xwe dan dest dilê stilmek* (veya *yakulanmak*) (bi) \rightarrow *xwe şîhûtin sîrç û lîsan etmek* (bi) \rightarrow *xwes bi dora (yekî) ketin dilna* (veya *uşşîrînê) olmak* \rightarrow *(yekî) xwes hûn egrê xullamak* \rightarrow *yekgûrd* (an jî *hevgerdî) standin dil* \rightarrow *yekdûte rok herol dij* \rightarrow *zarokan çaruk dil* \rightarrow *(yekî) zêr e xir kûpê \rightarrow *en Germanîk Germanîk diler* \rightarrow *en Y-ranî İrani diler* \rightarrow *en İskandînav İskandînav diler* (German dilerinin kuzey kolundaki dilere verileli \rightarrow *en Latînlî Latînlî diler* \rightarrow *en Semîtik Şerînkî diler* \rightarrow *en Slavîk Slav diler* \rightarrow *en İğîmî (an jî Xîron) zîkraba dil-ler* \rightarrow *lo leqa seriyê teqê dil pek olatayawir, başî lîhat olma* \rightarrow *o kurto, sero vebesawo* \rightarrow *lîne sîrpî şîman başî ağrîmaz.**

zîmahazîn *m dil, lîgîs, gramer* \rightarrow *ya hevberkî (an jî herawêrdî) kardeşimahi dil bilgisi*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

zîmahazîne *ber girmanazîne*

tingirdatmak 3) tingirdatmak - jê hatin 1) zingirdatmak, zingirdatmak 2) tingirdatmak 3) cingirdatmak ~ kirin 1) zingirdatmak, zingirdatmak 2) tingirdatmak 3) cingirdatmak
zingîni jê hatin *fêw* 1. zingirdatmak, zingirdatmak 2. tingirdatmak 3. cingirdatmak
zingînikirin *m* 1. zingirdama, zingirdama, zingirdama 2. tingirdama 3. cingirdama
zingîni kirin *fêw* 1. zingirdatmak, zingirdatmak, zingirdatmak 2. tingirdatmak 3. cingirdatmak
zingîngandin *m* zingirdatma, zingirdatma, zingirdatma
zingîngandin *fêw* zingirdatmak, zingirdatmak, zingirdatmak
zingîngîn *m* zingirdatma, zingirdatma, zingirdatma
zingîngîn *fêw* zingirdatmak, zingirdatmak, zingirdatmak
zîhar *n* zîhar, sokan
zîhar *m* bir tar biğûsok hestê lûg
zîharî *m* dizîharî
zîharî *zê* bel, benzî soluk kumse
zîharî *zê* 1. m 2. m yari kumse 3. m yari
zîhar *m* zîhar ~ kirin zîhar etmek
zîharîndan *m* halden düşürme, hâlsiz düşürme
zîharîndan *fêw* halden düşürmek, hâlsiz düşürmek
zîharî *m* halden düşme, hâlsiz düşme
zîharî *fêw* halden düşmek, hâlsiz düşmek
zîpik *m* buğû - dan buğû tutmak * cam zîpik daye cam buğû tutmaq ~ tê de avêtin terlemek (çindeki suyu ter başımında sızdirmek)
zîpikê avê di çêr de avêtinê testi terlemiş - tê m avêtin buğûndatmak * ew çend zêlad e ku, zîpik di piyaleyê de neavêtê gîrîvê pê dîrnedîxist ku av tê de heyê a qadar duru ki bîrdêgî buğûlandanwê çinde su olup olmandîgî a nişîlîyayênk ~ ~ demur demur (hes-cuk mîhînde); * zîpik zîpik xwêdanê tê de avêtîyê demur demur terlemiş -ê xwêdanê dij enîya (yekî) de avêtin ecel teri dokmek -ê xwêdanê tê de avêtin ter başımak
zîpîkdan *m* 1. buğûlaşma 2. terleme
zîpîk dan *fêw* 1. buğûlaşmak * avê di qedelê de ter zîpîk daye bîrdêxtakî şû buğûlaş 2. terlemek (çindeki suyu ter başımda sızdirmek)
zîpîkdayî *zê* 1. buğûlu, buğûlaş şêlê * camê zîpîkdayî buğûlu cam 2. terî
zîpîkdayîn *m* 1. buğûlaşış 2. terleyiş (çindeki suyu ter başımında sızdirmek)
zîpîkgirtin *m* buğûlanma
zîpîk girtin *fêw* buğûlatmak * camên qehweyê zîpîk girtibûn û derve nedîhate xuyakirin kahvenîr camên buğûlanîş, dîşîrîs, gîrîvîmîyêrdû
zîpîkîrî *n* buğûlu, buğûlanış alan
zîpîlî *zê* heyarîmîş

zîpîlîwa *n* supkuru
zîpîzêlî *n* dîpîdîrî
zîpîzer *zê* sapsarı
zîpî *m* zeplî
zîpîzêlî *n* dîpîdîrî
zîpîzêlîr *zê* dîndîzêlîk
zîpîzer *zê* sapsarı - bûn sapsarı kesilmek (veya olmak)
zîpîzîndî *n* dîpîdîrî, çapîdîrî
zîpîzîrvî *zê* pişee
zîpîzîwî *zê* kûrkûrî ~ bûn kûrkûrî o'nak ~ kîrîrî kûrkûrî etmek ~ man kûrkûrî kalmak
zîq (I) *n* hapt - ku n hapt etmek
zîq (II) *n* dîx (bakış için, ser) (yekî) ~ bîrîn (hîrînde) hîsîlîn yağî kesilmek ~ hîrîn lî nîhîrtîn (hîrîne veya bu şeye) dîk dîk bakmak (yekî) ~ kirîrîn sovlîyêzek söz, verîyêk kîrîrîk veya yapîyêk bir şey bulmayacak duruma düşürmek
zîqîq *m* sîkîk
zîqîwîk *zêw* yağîmî kûrî (Charadrius fluvialis)
zîqîm *m* çîvîlenme
zîqî *zêw* *fêw* çîvîlenmez * çavê wê zîqî bû - bûn lî derî dînêhîrtîn guzîrî kîpîyî çîvîlenîşî
zîqîlî *m* kîreç
zîqîm *m* zîkkîm (zêlîr, ağı) - e kîtî
zîqîmîndî *m* zîkkîmîndî
zîqîmîndî *fêw* zîkkîmîndî
zîqîmî *m* zîkkîmîndî
zîqîmîndî *fêw* zîkkîmîndî
zîqîndî *m* zîkkîmîndî
zîqîndî *fêw* zîkkîmîndî
zîqîndî *m* hapt etmek, ağızını payını vermek, susturma, cevap veremez duruma gelme
zîqî kirîrî *fêw* hapt etmek, ağızını payını vermek, susturma, cevap veremez duruma gelmek
zîqînebûn *m* zîkkîmî (içki, sigara gibi zararlı şeylerin etkisini helretmek için) * vî zîqînebûnê venexwî bî zîkkîmî içme
zîqîndî *m* bîzîqîne
zîqîndî *fêw* bîzîqîne
zîqîmî *m* bîzîqîmî zîkkîmî (Bîrîrîn olîsîndî)
zîqîzîr *m* zîmîzîq
zîqîzîndî *m* çelîfîndîndî
zîqîzîndî *fêw* çelîfîndîndî
zîqîzîqî *m* çelîfîndîndî
zîr *zêw* *m* *fêw*, sîltî, zîkkîmî dîndîndîmî vîvînî bir arek * zîrî hîvî vîyî hîbî * zîrî dîstîrîkînî el zîr (I) *m* zîrî (tarî, topîk için) * bîzîqî hîvîyî zîrî bîzîqî tîvî gelîmî
zîr (II) *m* zîrîmî, zîmîmî, zîmîş * zîrî kerî e - şîzîjî zîrîmîzî
zîr (III) *zê* 1. serî * hîwîyîyê zîrî serî bir lîvîyî * porê zîrî serî sîzî, 2. serî (harîq, ofkîlî, hîdîçîlî)

zir (IV) *öz 1.* üvey 2. melez 3. piç (bir şeyin küçüğü aslına bənzəməyə) 4. bər yabəni, yabəni (tökülər için) 5. sələ, lakim * gü-
dün lakimə dəy – sərşəwş kər lakimə

zir (V) *məz rə*

zirət *n* ziraat, tarım *–ə* beji kuru tarım

ziraf *n* inə hağınək

zirai *n* ziraf, tarımal

zirandın *m* 1. zərətə 2. zirafətə

zirəndin *fiğh* 1. amir etmək 2. zirafətək

zirəq *hər* zaraq

zirər *hər* zərər

ZİRƏTƏK *hər* zərətək

ziray (I) *n* 1. inə (kəndi ərsində olarlara görə dir və ölmə oları. kəmlığı *–əz* olan, sildirik şeylər için) * mihəreyə ziray inə mihare * şiva ziray nice dəğrək * bənə ziray inə içlik 2. inə (ses *üm. 1.2.* pəs kərşin) * dəngə ziray inə ses 3. inə, yağış *–* * (ses için) incedən incedən

ziray (II) *m* *öz* *ç* ve *r* kalın okunur 1. öd, sal-
rı 2. meç cesaret, yurək, yurək ilik (hehlan-
ğı bir şeydən çek mənəm, korkunma) * ew
ziray pür re tunc undə o yurək yok – dan
(yekü) (hü pe) yurək be yurək, yurəcləndir-
mək – di nava (yekü) de neman ödü kop-
mək – diyə yurək iker – lə bizəndin ödü-
nu közmək * nekərin lə nihərtin yüzür
bacınar ölmək (sorkudant) – pə ve neman
ödü bokura kəcişurək *–ə* (yekü) ahih ber
deyə (wü) yurəğ-n. ağzına gəlmək *–ə* (ye-
kü) hiğdin ödü kopmək *–ə* (yekü) di dəyə
(yekü) de hün 1) yurəği ağzına gəlmək 2)
yurəği ağzına olmaq *–ə* (wü) hətli her
dəyə (yekü) canı ağzına gəlmək. kalın ağzı-
na gəlmək *–ə* (yekü) hətlin dəyə (yekü) öm.
ağzına gəlmək *–ə* (yekü) jə qətin *–*den ödü
kopmək *–ə* (yekü) peşişin ödü bokura kəciş-
urək *–ə* (yekü) qalind kirin yurəcləndirmək
–ə (yekü) qəndin 1) ödüni kopmaq 2)
fıncınc kərtir *m*: ürkmək *–ə* (yekü) qətin
ödü kopmək *–ə* sili hər zkeğər hətəliği *–ə*
(yekü) leğəndin eduat pəlləmək *–ə* (yekü)
teqin ödü parlanək *–ə* xwe kirin dəyə xwe
cəmin diame təkənək *–ə* xwe qalind kirin
cesaretini toplaraq, cesaret etmək

zirayhün *m* inceleme, izləmə

ziray hün *fiğh* 1. izləmək 2. inələmək

ZİRAYİLİN *m* inçeliş

ZİRAYİYYİN *m* inceleme, inçeliş

ziraydat *zi* 1. səfiş 2. meç yurəkli, cesu

ZİRƏTƏK *n* inçək, narın

zirayik (I) *ç* ve *r* kalın okunur *m* *öz* öd, sal-
rı *–* lə bizəndin ödünd kopmək

zirayik (II) *n* 1. inçək, narın (ahililikə şey-
lər için) 2. yurək (yurək, iz, kəskin ses) *
dəngəki zirayik * yur k bir ses 3. meç dəğ
peçidi *–* a piştə bel çərgəzə çərgəzə

ziravî *m* inçelik, zərət

ziraykürin (I) *m* inçelime, inçeliş

ziray kirin (II) *m* cesaret əlmə

ziray kirin (II) *fiğh* inçelimek

ziray kirin (II) *fiğh* cesaret etmək

ZİRƏKİRƏŞKİ *n* dəyə yurəkli

ZİRƏYİK *n* inçək (sildirik şeylər için)

ZİRƏYÜKİ *n* 1. inçəklik (salındıq şeylər için)
2. inçəmsi

ZİRƏYƏYİ *n* qazək, nezəkətli

ZİRƏYİŞİK *n* əslək kağı (sıqın)

ZİRƏYƏYƏYİ *n* ödü kopmuş (veya parlanmış)
olan

ZİRƏYƏTİ *n* ödü kopmuş (veya parlanmış)

ZİRƏYƏYİLİN *m* ödü kopma (veya parlanm.)

ZİRƏYƏTİ HÜN *fiğh* ödü kopma (veya parlan-
maq)

ZİRƏYƏTİKİ *n* ödü kopmuş olan

ZİRƏYƏNİK *n* ödlək

ZİRƏYƏLƏQ *n* dəyə yurəkli

ZİRƏWİ *m* inçək

ZİRƏWİ KİRİN *m* inçək əlmə

ZİRƏWİ KİRİN *fiğh* inçək etmək

ZİRƏPİR *n* üvey dedə

ZİRƏR *n* 1. kör ösk 2. mizəstə mihərtin
kürsə

ZİRƏR *n* övey babu, bəbalık

ZİRƏVİ *m* üvey bəbalık

ZİRBE *m* sira (yürmə həyətin surəsi) * ZİRBE-
yek gur di vir reçü bir kurt sürüsü burdan
geçti

ZİRBEQİ *hər* *ç* *ç* *ç* bakla (Lupinus termis)

ZİRBERAZ *m* yabən domuğu

ZİRBERAZ *n* üvey əkkək kərdeş

ZİRBERAZ *m* üvey əkkək kərdeşlik

ZİRİN *m* mərəç

ZİRİLİN (I) *m* inçələmə

ZİRİLİN (II) *m* sərleşmə

ZİR HÜN (I) *fiğh* inçələmə

ZİRİLİN (II) *fiğh* sərleşmək

ZİRİLƏR *m* üvey kəyçəq

ZİRƏTİR *hər* *m* sığın kulığı

ZİRÇ (I) *n* olmaq

ZİRÇ (II) *hər* Ziryə

ZİRÇƏP *m* inçmə gör

ZİRÇƏPÖZ *n* olmaq

ZİRÇİK (I) *m* dən kəbuğu *–* dan kapuklanmaq

ZİRÇİK (II) *m* sığın (bir bükidə yeni sığın fi-
lə)

ZİRÇİ *m* sərbəllərdə yoseren çimen

ZİRDAYİK *m* üvey anı

ZİRDEŞ *m* taktın el

ZİRDE *m* üvey anı

ZİRDEYİ *m* üvey anı

ZİRDLƏN *m* taktın diş

ZİRƏHPİŞ *hər* Ziryəş

ZİRƏNG *n* şevək

ZİRƏNGİ *m* çovçilik

ZİRƏK *n* olmaq

ZİRƏNAR *m* inç yilan

zirir *w* zirreyet sey sıp dıl -*va* (yekî) qelândîlîn (zn j' hirandîn) sayımı kurmak -*va* (yekî) birin di dînyâyê seyu kucamak -*va* hês hirandîn tîbtî tîm sayımı kurmak

zirevan *bu* zêrevan

zirewa *w* merak

zîrewadlar *w* merakî

zîrewadî bûn *w* meraklanî

zîrewadîr hûn *hêgê* meraklanmak

zîrewadîrbûyîn *w* meraklanî

zîrewadî kirin *w* meraklandîna

zîrewadîr kirin *hêgê* meraklandîna

zîrewadî *w* wey wêlê

zîrezîr *w* zir an. zarî zarî * jî zîrehê heta zîrevare zîrezîra wî ye dîgarî bîna gîa zu zir zîgar - kirin zarîmak

zîrezîrkîrîn *w* zarîna, zarîdana, zarîdanma

zîrezîr kirîn *hêgê* zarînak, zarîdanak, zarîdanmak

zîrlet *w* kumbe

zîrê (I) *w* zirê

zîrê (II) *w* kîrîr (toprak çîn)

zîrê (III) *w* zevk

zîrê *bu* zîrîç

zîrêdan *w* zevk ve ne

zîrê dan *hêgê* zevk ve ne

zîrêdar *w* zîrîç

zîrêdarbûn *w* zarîlanma

zîrêdar bûn *hêgê* zarîlanmak

zîrêkîrîn *w* zarîlandîna

zîrê kirîn *hêgê* zarîlandîna

zîrêkîrî *w* zarîlî

zîrêkîrîn *w* zarîlandîna

zîrê kî kirîn *hêgê* zarîlandîna

zîrê *bu* zîrîç

zîrênekîrî *w* zîrîç

zirîpüç *w* 1. zirî 2. *w* zirîç (savaş araçları - çin) * erebeyca zirîpüç zirîç *w* ba

zirîpüçîbûn *w* zarîlanma

zirîpüçî bûn *hêgê* zarîlanmak

zirîpüçîbûyîn *w* zarîlanî

zirîpüçîkirîn *w* zarîlandîna

zirîpüçî kirîn *hêgê* zarîlandîna

zirîpüçîkarî *w* zirîç

zirîç *w* zirîç

zirîçya destî *w* kol bağ

zirîçîlîq *bu* 1. yerîlîq (A rûclîq hypogaeal) 2. yerîlîq (bu bîrkîrîn rehimî)

zirîçîpîrak *bu* 1. baidîran - baidîrgan (Çarîmî muşakelata) 2. baidîran (bu bîrkîrîn çîkardan zehîr)

zirîçîk *bu* eşek arası

zirîçîzêr *bu* 1. yabî yabî (Pestîfîra satîva) 2. yabî yabî (Pestîfîra satîva)

zirîçîrî *bu* zigurd

zirîçîrî *bu* yabî yabî (Pestîfîra satîva)

zirîçîmak *w* solgun

zirîçîmekî *w* solgunca

zirîçînar *w* yabî yabî

zirîçxane *w* sarıç

zirîç (I) *bu* zirîç

zirîç (II) *w* zirîç - kirîn zarîkîrîna

zirîçpüç *w* 1. zirîç (savaş gemilerinin veya bazı savaş araçlarının dışına kapıdan çekik levha) 2. *w* zirîç * erebeyca zirîçpüç zirîçî anba 3. *w* zirîç (zirîçî savaş gemisi) - bûn zarîlanmak - kirîn zarîlandîna

zirîçpüçî *w* zirîç

zirîçpüçîbûn *w* zarîlanma

zirîçpüçî bûn *hêgê* zarîlanmak

zirîçpüçîkirîn *w* zarîlandîna

zirîçpüçî kirîn *hêgê* zarîlandîna

zirîç *bu* 1. kurşun (kusurmas. Pb) 2. *w*

kurşun (kurşundan yapılmış olan) - bûn zarîlanmak - kirîn zarîlandîna

zirîçî *w* 1. kurşunî 2. kurşunî (bu renkten olan)

zirîçî 1. zang. zîng 2. *w* zîngîna

zirîçîgîndîn *w* zangîdanma, zangîdatîna, zangîdatîna

zirîçîgîndîn *hêgê* zangîdanmak, zangîdatîna, zangîdatîna

zirîçîgîn *w* zangîdanma, zangîdanma, zangîdatîna

zirîçîgîn *hêgê* zangîdanmak, zangîdanmak, zangîdatîna

zirîçîgînî *w* zangîna, zangîna - jê anîn zangîdatîna

zirîçîgîn *hêgê* zangîdanmak, gînaş dîgîmak * rîç

zirîçîgî gînaş dîgîna

zirîçîgîn (II) *bu* zirîçîgîn

zirîçîgî *bu* 1. dîkerî gînaş

zirî (I) *bu* zirî

zirî (II) *bu* 1. deve dikîrî (Şâybanî nazîranîna)

zirî (III) *w* tabak (bardak altlığı çîn)

zirî (IV) *w* çîrîkî

zirî (V) *w* zirî (dîrîkîten orîç parînak arîna kadar olan bir azunluk ölçüsü)

zirî (VI) *w* zirîç

zirîç *bu* 1. kurşun (kusurmasî Pb) 2. *w* kurşun (kurşundan yapılmış olan) - bûn zarîlanmak - kirîn zarîlandîna

zirîçîlar *w* kurşunî

zirîçîfîrîş *w* kurşunî (kurşun satan kîme)

zirîçîfîrîşî *w* kurşunîluk

zirîçîkîrîn *w* kurşunîna (kurşun dîkîna veya kurşunî kaplanma)

zirîçî kirîn *hêgê* kurşunîlanmak (kurşun dîkînek veya kurşunî kaplanmak)

zirîçîkîrî *w* kurşunî (kurşunî ertûlî veya kaplanmak) * çîrîyîca ku çîrebeyca *w* zirîçîkîrî ye kubbeî kurşunî çîrî

zirîçîyîme *w* kurşunî kalîmî

zirîçî *bu* zîrîç

zirîç *w* arîç - îrîç (çolun dîrîkten parmaklara kadar olan bîllîmî)

zirîçpüç, zirîpüç *bu* zirîçpüç

zîsthûn *m* çirkînleşme

zîst bûn *f*gê çirkînleşmek

zîstbûyîn *m* çirkînleşiş

zîstdîlîn *m* çirkînleşme

zîst dîlîn *f*gê çirkînleşmek

zîstî *m* çirkînleş

zîstkarî *f*gê çirkînleşîn (hêfîf suç)

zîstkirin *m* çirkînleştirme

zîst kirîn *f*gê çirkînleştinmek

zîst *bo* zîst

zîvar (I) *m* dilim – zîvarî hune hune – zîvarî

kîrlin hune hune etmek, parampara etmek (hez ve kumaş gibi) * çermê ramê min zîvar zîvarî kîrlin derimna hune hune etiler

zîvar (II) *m*zîd 1. yoksul, fakir 2. zavallî

zîvarbûn *m* yoksullaşma

zîvar bûn *f*gê yoksullaşmak

zîvarbûyîn *m* yoksulluşiş

zîvarî *m* 1. yoksulluk, fakirlik 2. zavallîlik 3.

alcaç, zillet

zîvarîker *m* alcaçker

zîvarîkîrlîn *m* yoksullaştîrma

zîvar kirîn *f*gê yoksullaştîrma

zîvarîlîn *m* 1. çevirme (bir şeyin yönünü değiştirme) 2. çevirme (öteki yüzünü görünü duruma gelme) 3. çevirme (yolundan alı koyma, yoldan döndürme) 4. çevirme (geri gönderme) 5. çevirme, geri döndürme 6. çevirme (bile, dolap, dalevere düştür olmaları davaya işler yapma) 6. çevirme, çeviri (bir dilden başka bir dile aktarma, tercüme etme)

zîvarîlîn *f*gê 1. çevirmek (bir şeyin yönünü değiştirmek) * herî wî zîvarîlîn yârîlînî çevîrdî 2. çevirmek (öteki yüzünü görünü duruma getirmek) * pelên destêrê zîvarîlîn çefîrî nî sayîlîsînî çevîrdî 3. çevirmek (yolundan alı koymak, yoldan döndürmek) * keval emî lî kê zîvarîlîn û bîrlîn bîlîlî xwe arkadêrî bîzî çevîrîp evîre gotîrîp 4. çevirmek (geri göndermek) * pereyêrî wî zîvarîlîn parîsînî çevîrdî 5. çevirmek, geri döndürmek 6. çevirmek (bile, dolap, dalevere düştür olmayan davranışlar yapma) * gûlîlî çawa lî hesabê wê hat wîsî zîvarî sozî işîrî ne getîrîgî gîbî çevîrdî 6. çevirmek (bir dilden başka bir dile aktarmak, tercüme etmek) * mîlîlî berhemî lî Kurdî zîvarîlî Tîrkî eserî kîncîdînî Tûrkçeyî çevîrdîm

zîvarî wî 1. çevik 2. çevik, dînlîk * plîstî wê lî mîlîlî zîvarîlî bû sîrî bîrî dîrîkîrî

zîvarîlî *m* çeviri

zîvarîzîlî *m* bir kîlçî tûrî

zîvêl *m* sîrîlî

zîvêr *m* 1. hezgin, hîkîm 2. sîkîm

zîvêrbûn *m* 1. bezane, bakma, usandıma 2. sîkîlîna (can sîkîlîsî dîymîna) 3. kîzma 4. rahatsız olma 5. gîna gelme

zîvêr bûn *f*gê 1. bezanek, bîkîmak, usandımak 2. sîkîlmek (can sîkîlîsî dîymek) * jî ten û-

bûnê zîvêr bûnî yonîzîkîlîkîn sîkîlîmî 3.

kîzmek 4. rahatsız olmak 5. gîna gelme

zîvêrbûyî *f*gê 1. bezgan, bîkîm, usandıma 2. bez-

miş, bakma, usandıma 3. sîkîlmîş 4. kîzmiş 5.

rahatsız olmuş olan

zîvêrbûyîn *m* 1. bezan, hîkîm, usandı 2. sîkîlîy

(can sîkîlîsî dîymîna) 3. kîzîş 4. rahatsız oluş

5. gîna gelîş

zîvêrî *m* 1. hezginlik, bîkîmîlîk 2. gîna, hîkîm,

usandıma, usandı 3. rahatsızlık – kîrlîn usandı-

vanek

zîvêrî *m* hortum lîrtînasî

zîvêrker *m*zîd 1. bezîlmî, bîkîmî, usandı-

erî 2. sîkîlî, bunaltîrî 3. rahatsız edîcî *

çermîn zîvêrker dest pê kîrlîn rahatsız edî-

erî sîkîlîlar bîzîdî 4. sîmazîk

zîvêrkerî *m* 1. bîkîmîlîk, bîkîmîlîk, usandı-

erîlîk 2. sîkîlîlîk, bunaltîlîlîk 3. rahatsız e-

derîlîk 4. sîmazîklîk

zîvêrkîrlîn *m* 1. bezdîmî, bîkîmî, usandı-

erîna hîkîmîlîk verme 2. sîkîm, sîkîlîlî verme,

can sîkîmî 3. kîzîdîmî 4. rahatsızlık verme,

bezîş etme 5. çermî, sîmîlîdîmîte (sîyûz et-

me)

zîvêr kirîn *f*gê 1. bezdîmek, bîkîtmek, usandı-

erîmek, bîkîmîlîk vermek 2. sîkîmak, sîkîm

vermek, can sîkîmak * ez wê zîvêr zîvêr-

neklîm dîwî lî gûlînê xwe bînîm sîzî fazla

sîkîmîcan sîzîlerîne sen verîyîsînî 3. kîzîdî-

mak 4. rahatsızlık vermek, bezîş etmek 5. çer-

mek, sîmazîkîdîmek (sîyûz etmek) * çayîna

lî bîndî encamêrîn çermînanî ez zîvêr kîrlîn

sîmazî sonuqlîrînî beklemek sîmîlîyîmî gerî

zîvêrkîrlî *m* 1. bezîlmîlî, bîkîmîlîmî 2. sîkîlî-

miş, sîkîmî verîlmîş 3. kîzîlmîmiş 4. rahatsız

edîlmîş 5. sîmazîdîrîlmîş

zîvîng *m* 1. mesken, ocak, yaşarî nîzîmî 2.

kîçîk, kîşîk 3. meskenî mîğîrîna

zîvîr (I) *m* 1. parîzîlî, rînelî, çerîlî 2. serî

(kîrlîlî olan şeylere sîyîlerî)

zîvîr (II) *m* 1. sert (saç için) * parê zîvîr sert

saç 2. sert (kîlçîyî rîyanîlmîyîmî, etîkîlî) * he-

mayî zîvîr sert çawa 3. sîrîlî (sert soğuk için)

4. çerî kîskîn (sî dîlîlî) * serî çawa zîvîr

acı soğuk

zîvîr (III) *m* 1. çevîrî 2. dorûş 3. sîrîwî dorûş

(sîyûzîvîmî çavîgîlî yerdîlî kesmedîn yapı-

gî) dîrme (harekîrî)

zîvîran *m* 1. çevîrîmî 2. dîmîne, çerî dîmîne

zîvîrandîlî *m* 1. çevîrîme (bir şeyin yönünü de-

ğîştîrme) 2. çevîrme (öteki yüzünü görünü

durumîna getîrme) 3. çevîrme, çevîrme 4. çer-

virme (yolundan alı koymîna, yoldan döndür-

me) 5. çevîrme, çerî göndürme 6. çevîrme

döndürme, çerî lîndîmîte 7. çevîrme (bile,

dolap, dalevere düştür olmayarî davranîşlar

yapma) 8. çevîrme, tercüme etme (bir dilden

başka bir dile aktarmîna) 9. döndürme (dö-

mesîmîna sağılma)

zıvrandıln *fıq* 1. çevirmek (bir şey n yönünü değiştirmek) * **berê wê zıvrandılbû** yönünü çevirdi 2. çevirmek (tekerla yazarı çevirmen dönüştürmek) * **pelên defterê zıvrandıln defterin sayfalarını çevirdi** 3. çevirmek, çevirmek 4. çevirmek (yolundan ayrılmak, yelken döndürmek) * **heval em bi rê zıvrandıln û birin mala xwe arkadaş bir zi çevirip evine gâldü** 5. çevirmek, geri göndermek * **perêvên wê zıvrandıln pûçs.** - m çevirdi 6. çevirmek, döndürmek, geri döndürmek 7. çevirmek (bile, dolap, çaleveye karşı olumsuz davranışlar yapmak) * **gotin cawa li hesabê wê hat wisan zıvrandıln** sozu işine geldiği gibi çevirdi 8. çevirmek, çevirmek (bir dilden başka bir dile aktarmak) * **mîn berlema ji Kurdî zıvrandıln** Türkî eser Kurdece'den Türkçeye çevirdim 9. döndürmek (dönmesini sağlamak) * **çerxa biçûk a mezîn zıvrandıln** kapık çark büyüğü döndürüyordu

zıvrandı *zê* 1. çevrik 2. çevri 3. dövik 3. zı dövuşü 4. çevrilmiş 5. döndürülmüş, geri çevilmiş

zıvrandıbûn *zê* dövuşük

zıvrano *zê* 1. dövmec 2. pirdar

zıvrîn *zê* sertleşme

zıvrî *bûn* *fıq* sertleşmek * **hewa zıvrî bû** hava sertleşti * **porê mîlî zıvrî bû** saçları sertleşmiş

zıvrîk *zê* 1. dövmec 2. zı dönce

zıvrî (I) *zê* serîk * **zıvrîya** por saçın serîği zıvrî (II) *zê* 1. çevrik 2. dönük 3. çevrilmiş 4. dönüştürme

zıvrîn *zê* 1. çevirmek 2. geri çevirmek 3. dönmek, dönuş (kendî okseu veya başka bir şey etrafında hareket etme) 4. dönmek, geri dönmek, geri gelmek (geri gitmek) 5. dönmek (e yönelmek) 6. dönmek 7. dönmek (bir şeyin çevresinde dönmek) * **dê jî par ne lê bîzîvîya û jî dîr ve depar racay bîkî** a arkadan dolmuş, uzaktan çevreyi gözlemleyecek 8. dönmek, dönuşme * **blavîrê** geri git

zıvrîngû *zê* döngü

zıvrînek *zê* dövmec

zıvrîk *zê* döngü

zıvrîkîrîn *zê* sertleştirme

zıvrî *klîm* *fıq* sertleşmek * **wê sabûnê porê mîlî zıvrî bû** bu sabun saçları nı sertleştürdü

zıvrîk *zê* 1. dönce, dönel 2. zı dövmec 3. döngü

zıvrînek *zê* dövmec

zıvrîstî *zê* 1. kış (kuzey yarım küre için; aralık ayının 22'sinden başlayıp martın 21'ine kadar süren yılın en soğuk mevsimi) 2. wê çîş (çok soğuk hava) * **destê pî klîrî** kış başlamak, kış başmak * **e çîşîk star e kîşî** insan soğuk, pek tutulmuş * **gîrtî** ser (...) e kış başlamak * **kur bîlî** kış yapacak * **dêrbas kîrî** (bıvrandıln an jî bıvrîtlî) kışlamak * **li (dêrekê) bıvrîtlî** (an jî dêrbas kîrî) (bu yerde) kış geçirmek * **nabe bıvrî**, bıvrîyar nabe zıvrîstî *zê* kış toluş ne de balur kış olur * **û qıyamet kîş kîyamet** * **vedar bîlî** kış yapacak * **a wê jê dêrbas kîrî** (bıvrandıln an jî bıvrîtlî) (bir yerde) kış geçirmek, kışlamak * **a kur karakîş** * **a navîn şubî** ay * **a payî** ocak ayı * **a pêşî** aralık ayı * **ê kîşî**, kış günü

zıvrîstîngî *zê* kışık esm

zıvrîstî *zê* kışık, kışık örgü

zıvrîstî *zê* kışık

zıvrîstîngê *zê* kışık (kışık esm) yapı

zıvrîstî *bûn* kışık, soğuk yerlerde geçirmek.

malê keçerî *diçûn* her yê zıvrîstî *diçûn*

zıvrîstî *zê* 1. kışık, kışık örgü 2. kışık, kışık örgü * **kîncê zıvrîstî** kışık elbise

zıvrîstî *klîm* kışık kışlak

zıvrîstî *zê* 1. kışık, kışık örgü 2. kışık gibi, kışık varış bir biçimde * **baranê zıvrîstî** kî dnyê yağma kış gibi yağmaya başlanmış zıvrîk *nabe* yabur, hal arası, uzatma e belli, her yê *zê* *diçûn*

zıvrîk *zê* zıvrîk

zıvrî *zê* kışık, kışık

zıvrî *zê* 1. döngü 2. dönük, geri gelme 3. dolap 4. mar dönme

zıvrî *zê* 1. serîk, kışık 2. kurak * **zıvrîya** devî *zê* kuraklığı

zıvrîk *zê* kuraklıkta yetişen bir bitki

zıvrîk *zê* zıvrîk

zıvrînek *zê* zıvrînek

zıvrî *zê* zıvrî

zıvrî *zê* zıvrî

zıvrî *zê* zıvrî

zıwa *zê* 1. kuru (suyu, zenu olmayan) * **canê wê pî zıwa ye** eldi çok kuru 2. kuru (yağsız olmayan) veya üzerinde hiçi olmayan * **erdên zıwa û hîşk** kuru topraklı 3. kuru (salgın olmayan) * **kuzîkeke hîşk û zıwa** kuru bir okseu 4. kuru (karakız, yapma) başka bir şey olmayan (yemek) * **nanê zıwa** kuru ekmeç 5. kurak (yağsız) * **em salekê bi zıwayî** dêrbas *zê* kurak bir yıl geçirmeye 6. kurak (toprak için, nem tutmayan, çokki) * **bêhîçta çatî çatî** parlamak (çok kışkırmak) * **pava ku ez dîlîm zıwa** bîhîçî heri götüne çatî çatî çatîdi * **bûn se-**

klîmâ buz kesilmek (gırtlak). E. üzülecek bir durum karşısında donakalmak * **poñin û qelişin** çatır çatır çalmak (çok kaskanmak) * **je ñilîm** hiç zahir görünmeden kurtulmak, dört üstüne düşmek (yok) * **klîm** il-gîm: ke-nîmek (sumirmek) * **teşin** çatır çatır çalmak (çok kaskanmak)

ziwabûn *w* E. kuruma (sıklığına, nemini yiterek kuru duruma gelme) 2. kurulanma 3. kuruma, kâceme, suyu çekilme (akarsu, göl, vb. için, susuz kalma) 4. kaskatı kesilme, donup kalma, aşlaşma

ziwa bûn *îşğil* 1. kurumak (sıklığına, nemini yiterek kuru duruma gelmek) * **ñil ziwa bûn** çamaşır(lar) kurudu 2. kurulanmak 3. kurumak, kâcılmek, suyu çekilmek (akarsu, göl, vb. için, susuz kalma) * **kanî ziwa bû-ye** pıtır kurmuş 4. kaskatı kesilmek, donup kalma, kâcılmak

ziwabûnî *w* kuruluk

ziwahîyî *w* 1. kurumuş 2. kurulanmış

ziwahîyîn *w* 1. kuruyuş (sıklığına, nemini yiterek kuru duruma gelme) 2. kurulanış 3. kuruyuş, kâcılış, suyu çekilme (akarsu, göl, vb. için, susuz kalma) 4. kaskatı kesilme, donup kalış

ziwahî *bû* zıwaw

ziwaker *bû* zıwaker

ziwaker *w* 1. kuruma 2. *zêbir* kuruma (kuruma işini yapar)

ziwakerî *w* kurutuculuk

ziwaktîr *w* 1. kuruma (suyunu ve ıslaklığı giderip kuru duruma getirme) 2. kurulanma 3. kurutma (suyun kesilmesini sağlama) 4. kuruma (e. lîz dîrma: getirme, zayıflatma) 5. *aw* kurutma (uğursuzluk getirme, yok etme)

ziwa kurla *îşğil* 1. kurutmak (suyunu ve ıslaklığı giderip kuru duruma getirmek) * **dix-wazîn awzîmkê ziwa bûm** ıslaklığı kurutma' istiyorlar 2. kurulanmak * **porê awe ziwa kû** saçların kurladı 3. kurutma (suyun kesilmesini sağlama) * **aya newalê ziwa bûm** denem suyunu kuruttu 4. kurutmak (e. lîz dîrma: getirmek) 5. yitilme 6. *aw* kurutma (uğursuzluk getirmek, yok etmek)

ziwaktîr *w* kurutulanmış olan

ziwaktîr *bûm* *w* kurutucu

ziwah (I) *w* zeh, ezî

ziwan (II) *bû* *îşğil* bir tır baki

ziwandîn *w* kurutma

ziwandîn *îşğil* kurutma

ziwandî *w* kurutulanmış

ziwanok *bû* ziyanoç

ziwanokî *bû* ziyanoç

ziwar *bû* zarar

ziwari *w* dağıtma, dağıtma yardımı isteme

ziwari *w* 1. kurutucu 2. kuruluk

ziwawî *w* 1. kuruluk 2. kuraklık

ziwar *w* zıwawer

ziwêl *bû* zibil

ziwêw *bûm* tıyay

zix *w* başın

zix *w* 1. sert (yumuşak karşıtı) 2. sert, başın

zixbûn *w* başınlaşma

zix bûn *îşğil* başınlaşma

zixindar *bûm* halk hezmiğinde *îşğil* olara kullandın bu tuki

zixî *w* 1. sertlik 2. başlılık

zixkîm *w* başınlaşma

zix kîm *îşğil* başınlaşma

zixkîk *w* çatal

zixt *bû* zext

zixandîn *bû* zextandîn

zixtîk *bû* zextok

zixtîn *bû* zextîn

zixt klîm *bû* zext klîm

zixun (I) *w* *îşğil* 1. ağır, üst, ağır, derbece, dağ geçidi, dağ beğeni 2. belen, bel (dağ surlu-dukta çıkar yer) 3. vadi 4. kask, klîz

zixun (II) *w* çakal, çakal taşı

zixurîk *w* çakıl

zixurkî *w* çakılma

zixûr *w* çakıl taşı

zixurkîrî *w* çakıllık

zixwê *w* çakal taşı

ziya (I) *w* zeyde, ejder (büyük yılan)

ziya (II) *bû* zıwa

ziya (III) *w* zıya, ışık, aydınlık

ziyadar *w* aydınlık, ziyadar

ziyade *âyêde* - be ziyade olsun - **hûn** fazlaşmak, ziyadeleşmek

ziyafet *w* ziyafet, şölen - **dan ziyafet** vermek şölen çekmek - **durist klîm ziyafetî** çekmek (veya vermek) - **klîm ziyafetî** çekmek (veya vermek) - **rast klîm ziyafetî** çekmek

ziyanar *w* ejderha, ejder (büyük yılan)

ziyan *w* 1. ziyân, zarar, hasar, dokunma 2. zarar, kayıp 3. mahzur * **ziyana wî nûn** mahzurî yök 4. e. klîm. firez (yeni ekimaya başlanmış ekim) 5. ekimlik, ekerek - **berî çezere** ye zîmî kazıncım önce gelir - **bûn** l) ziyân oluq (boş yere harcanmak) 2) ziyân etmek, zarar etmek - **dan ziyat** veya kayıp vermek - **dan** (yekî) l) (birine) zarar vermek 2) can yakmak (bî kimseyi büyük zarara sokmak) 3) (kimse) ziyat vermek - **dîm** l) zîmî görmek 2) ziyat vermek - **gihudîn** (tişte-ki zî jî keseki) l) -e zarar vermek 2) hâlet vermek * **şer ziyan gihande** abonyê sîwêş ekaronyê hâlet verî - **gihîştin** (...) l) zarara uğramak 2) (bir şey) zarar görmek - **jê dîm** l) -fen zarar görmek 2) -den zararlı çıkmak 3) okkârın altına gitmek - **jibartîn** zararı ödemek, zarar etmek - **klîm** l) zarar etmek (boş yere harcanmak) 2) ziyân etmek, zarar etmek - **kî** **betin** zarara uğramak,

zarar etmek - pè ghandin zarara uşratmak
- pè gihıştin zarara uğramak - Xwarin zar-
ra verinek -> can can kaybı -> pyani zar
kayıb -> raşitki tş dokü bozukluğa -> ke
gican (an yi mezim) ağır kayıp

zyandan m 1. zarar verme 2. ihlal, ihlâl etme
* ziyandana meşf mitrovan insan hakları
ihlâl

zyan dan tşğ 1. zarar vermek 2. ihlâl etmek
zyandar tş 1. zararlı, dokümanlı 2. zarar ve-
ren, zarar verici 3. zararlı, yıkıcı 4. mahzur-
lu 5. zehirliz (zararlı) duygulu ve düşünceli

zyandarlıtın m zararlılaşma, mızılaşma

zyandarlı bün tşğ zararlılaşmak, mızılaşmak

zyandarı m 1. zararlılık 2. mahzurluk

zyandayın m 1. zarar verme 2. ihlâl edilye

zyandı tş zararı görmek, zarara uğramış olan

zyanğışay tş zarar görmüş olan

zyankar tş ziyankâr zararlı, zarar veren, za-
rar verme

zyankar tş ziyankârlik, zararlılık

zyanker tş ziyankâr, zararlı

zyanok tş 1- zarar verme, zarar verme *
kızak tş ziyankâr zarar verici böcekler 2- sa-
kar (kumse) 3. muzun yarımara kumse

zyanok tş 1. zarar verici 2. sakınca 3. mu-
zucu

zyanoklıbün m sakarlaşma

zyanoklı bün tşğ sakarlaşmak

zyanoklıbün m sakarlaşma

zyanoklı m sakarlık

zyar m 1. keskin bakış 2. mş pur dikkatli kım-
se

zyaret m 1. ziyaret, görüş, görüşme * İ ziyar-
etle dostan her dükün dost ziyaretleri qı se-
verler 2. ziyâret (bu yer görmek ve gitme) 3.

ziyâret, ziyâretçâh -> kırım ziyâret etmek ->
mekuşan hasta ziyâretçi

ziyâretçâh m ziyâretçâh

ziyâretçâh m ziyâretçâh

ziyâretçâh m ziyâretçâhlik

ziyâretçâh m ziyâretçâhlik

ziyâretçâh m ziyâretçâhlik

ziyâretçâh m ziyâretçâhlik

ziyâretçâh m ziyâretçâhlik

ziyâretçâh m ziyâretçâhlik

ziyâretçâh m ziyâretçâhlik

zi (I) bürse kara çalı (Polurus spinosus)

zi (II) meşâh her muzik aleti

zi (III) m 1. ince iplik 2. eğrilmiş ipic, hükü-
lup burulmuş kalın ip yapılmış işleme

ziba tş 1. güzel ve çekici 2. yakışıklı

zibade m terhve

zibadehün m terbiye olma

zibade bün tşğ terbiye olma

zibade tşğ terbiye olmuş olan

zibade tşğ terbiye olmuş

zibadeker tşğ terbiyecî

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etmek

zibadeker tşğ terbiye edilmiş olan, eğitilmiş

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zibadeker tşğ terbiye etme

zîdayî *zî* 1. fiziklenmîş, cücüklenmiş 2. çimlenmiş olan
 zîdayîn *w* 1. fizikleme, cücükleniş 2. çimleniş
 zîle *w* silâ, toket
 zîlehend *m* bir rakı türü
 zîlet *m* zillet, alçaltı, hor görülmeye
 zîlik *ewer* bızır, dilak, kitar
 zîlk *m* fi iz
 zîlke *w* 1. kaymak 2. kayık -- vadan 1) kaymak
 2) kayık kaymak
 zîlu *hw* zîru
 zîl vadan *hw* kayık kaymak
 zîxlî *w* sînsî
 zîxlîlî *w* sînsîlik
 zîl (I) *w* 1. eyer 2. yağ behîr (ay yağ için kullanılır) * hesp du zîlî ye wê iki yaşında ~ avêtin ser piştâ hesp eyer kapatmak (veya kapamak), (hayvana) eyer vurmak ~ dön ser piştâ hesp eyer kapatmak (veya kapamak), (hayvana) eyer vurmak -- li kêçê kîrîn çak acê e ettak, telaya vermek
 zîl (II) *w* 1. zîhn 2. psi zîhir -- veyerîn zîhn ucmak --a (yekî) jû re hebûn su girî ezberlemek --a (yekî) vebûn zîhn açilawê
 zîna *w* zîna ~ kirin zîna ermek
 zînakur *awêr* zîna yapın, zînacî
 zînakur *awêr* zîna yapın, zînacî
 zînat *w* zîlan
 zînatker *w* zîlan
 zîndân *w* 1. zîndan 2. meo zîndan (çok karanlık ve sîncîlî yer) * eyîn zîndan e zîndan gîrî * wêkî zîndanê zîndan: gîrî -- e kîyû gîrî (derî ve karantîk yer)
 zîndanî *w* zîndanî tutuklu olan
 zîndanvân *w* zîndanî
 zîndar *w* canlı
 zînde *w* 1. dîr, canlı, yaşayış 2. dînce, dînce
 zîndêber *w* canlı, can varîk
 zîndêhûn *w* 1. dînceleşme, dînceleşme 2. iyileşme, saâh olma, sağlığı yerinde olma
 zînde bûn *hw* 1. dînceleşmek, dînceleşmek 2. iyileşmek, saâh olmak, sağlığı yerinde olmak
 zîndêbûn *w* 1. dînceleşme, dînceleşme 2. iyileşme, saâh olma, sağlığı yerinde olma
 zîndêlîjî *w* antîbîyotîk
 zîndêklîm *w* dînceleşme
 zînde kîrîn *hw* dînceleşme
 zîndêkî *w* bîyolôjî
 zîndêlî *w* dînceleşme
 zîndewar *w* dîr, dîrîmlî
 zîndewarî *w* 1. dîrîlîk 2. dînceleşme
 zîndewer *w* 1. dîrî, canlı, dîrîmlî 2. dînce 3. mî dîmî kurgu
 zîndewerûne *w* dînce
 zîndewerîyî *w* dîrîmsel
 zîndewerî *w* 1. dîrîm kurgusî 2. mî dîrîmlîk
 zîndewerzan *awêr* dîrîm bîlîmci, bîyolôg
 zîndewerzanîyî *w* dîrîm bîlîmsel, bîyolôjî
 zîndewerzanî *w* dîrîm bîlîm, bîyolôjî

zînekar *hw* zînekar
 zînet *w* zînet, takî, sîs (zînet eşyası)
 zînevîr *hw* zînevîrîq
 zînewer *w* canlı
 zînû Kutane *w* pulluğun kızı tekertêgî
 zînkar *w* zînkar
 zînkî (I) *w* tîmsak
 zînkî (II) *w* zînkî, zîmsel
 zînkîr *w* 1. eyerî 2. sarîq
 zînkîrî *m* 1. eyerîlik 2. sarîqlîk
 zînkîrîn *m* eyerleme
 zînkîrî *hw* eyerlemek
 zînkîrî *w* eyerlî
 zîno *m* dîlak
 zînû *hw* zîno
 zînû *w* zîrî (Polonya para birimî)
 zîp (I) *w* pervane
 zîp (II) *w* 1. Rûmî takvîmîne gere Subat ayının son haftası ile Mart ayının ilk iki haftasına (21 gün) verilen ad. İla halîyaya Çarşemîna Reş ya da Qere Çarşemîna serê şîmîna denîlîr. Efsaneye göre Şahmaran üç haftada bu kuşu evine ziyarete gûlyor. Hava güzel ve अच्छى. Şahmaran terlikle bu ziyareti gerçekleştîrîr ve evine yılanlar çok olur; hava yağmurdu ise Şahmaran eteklerini topladığı yarı kendüsünden yılanlar döktürîn edîgî için evine yılanlar az olur. Sîmalîlar, romantîzmîlîn ziyaretlere gîtîrîkte, say ucları kesîlmekle (Kuşçede bu ad zîpkîrîn denîlîr), eski eşyaları atîrmekle, hepîi kendîlelerinde yastıklık *wh*, sevelerîn kûltûrîmîsî bîrudûyla yapılmakla 2. Rûmî hejre erde ise 20 Şubat 3 Mart arası oğursuz sayılan gûlelere verilen ad
 zîpe *m* iki tür zîpe var. Rûmî takvîmîne göre Subat ayının son dört gînîş Subat zîpeleri, Mart'ın ilk dört gînîş ile Mart ayının zîpeleri olarak kabul edîlîr. Bu dönemde sağuklene, etîkîrî kîrîlmîyaya baslar, ağaçlara su yûrîr ve bakara gelîşîmîn işaretlere belîrmîyeye başlar
 zîpedar *w* Rûmî takvîmîne göre Şubat'ın son haftası ile Mart'ın ilk iki haftasıyla devâm eden üç haftalık dönem
 zîper (I) *w* bîmîn odaz
 zîper (II) *w* erse
 zîperdusî (I) *w* yeşîlîrmîk
 zîperdusî (II) *w* bîmîn uskumîu (Sîvîmber sevel-brus)
 zîpîk (I) *w* sevel sînce
 zîpîk (II) *w* bîmîn dolu (yuvarlak ve çîzensîz bîçîmlî saydam buz parça dururunda yağîz toru) * zîpîk bîrîyaya dolu yağîdî -- bîrîn (an jî hatîr) dîlîn yağîmak ~ veldîm dolu dîrmîk --cî sar avêlîm (yekî) sağîk ter dîkmîk (veya sağîk ter basmak) --cîm xwêdamê avêlîm (yekî) boncuk boncuk terlemek --cîm xwêdamê tî de avêlîm boncuklanmak, terlemek

zipik (I) *af* 1. iki tara zipik var, Şubat ayının son dört günü Şubat'ın, Mart'ın ilk dört günü de Mart ayınının zipikleri olarak kabul edilir (Rumi takvimi-ne göre) Bu dönemde soğukların etkisi kurulmaya başlar, ağaçlara su yürür ve zahran gelişimin işaretleri belirmeye başlar 2. Rumi takvimine göre 26 Şubat'ta başlayıp 3 Mart'ta bitiyor ve, esen rüzgarları bersaklı olarak kabul ediliyor

zipirandûn *w* kısa kısa, kesik kesik kırpuk

zipirandûn *lgh* kısa kısa, kesik kesik kırpuk

zipirandû *af* kısa kısa, kesik kesik kırpuk

zipike *w* sıvılec

zipikedar *af* sıvılec

zipiklîn *lgh* Rumi takvimine göre Şubat ayının son haftası ile Mart ayının ilk iki hafta zunda insanın hem kendilerinin saç uçlarından hem de hayvanların tüvelcinin biriz keserek "zip, rîp, jîp, jû.ş. elem, tawî hawî res-çûm bi awa çim de" üyüp kendilerini ve hayvanlarını kaza ve belâlardan korumak için yerine getirdikleri bir adet

ziqîpe *hewr* su sumbûlî

ziq (I) *af* 1. dia bakı 2. *w* dik bakana, gözünü bir şeye dikme * ziq bûve lê dîrêre gozûnê dîkrêş bakîyor 3. bakışın alınması, dönme kalma - bûn dîra bakînak

ziq (II) *w* nat. iyak dîrme, zulaşma * ketîye zîqû min baw zî gîdîyor

ziq (III) *w* 1. gîrî 2. gîy - ~ (I) gîrî gîrî 2) gîy gîy (kürm vâ. çalguların çıkardığı sesleri arlamak için kullanılır)

ziqan *w* gîrdana, gîrdlayîş

ziqandûn *w* gîrdana

ziqandûn *lgh* gîrdana

ziqêdîn *w* rîna kalma

ziq bîlîn *lgh* dîra kalma

ziqezîq *af* 1. gîr, gîr 2. gîrdana - Rîlîn gîr gîr etmek

ziqîn *w* gîrdana

ziqûn *lgh* gîrdana

ziqîni *w* 1. gîr rî 2. bîzîk

zîr (I) *af* jî

zîr (II) *af* en tîz perde

zîr'a *w* zîr (direkten orta parmak ucuna kadar olan bir uzunluk ölçüsü)

zîre *w* sağ (kus tarsi)

zîrçîkîrîn *w* çîmkîrîna

zîre *lgh* çîmkîrîna

zîre *hewr* 1. kîryon (Çumrîdîn çumrîdîn) 2. kîyyon (bu bitvîn - tohumların elde edilme ve hazırlama için kullanılan tîz)

zîrek *af* 1. zekî, ulî Eî. zîrek * **heywana** herî zîrek **meymîn** e en zekî hayvan meymînlar 2. akîl akîl nî 3. zekî (çîrek kavrayan) * **awendekar** ke zîrek zekî bîr **ûgen-çî** 4. uyarak, bîrî - bîrî zekî olmak

zîrekêdîrîn *w* kullanma

zîrek kîrîn *lgh* okîl olmak

zîrekî *w* 1. zekîlik, zey, okîk, zekâvet 2. uyukluk

zîrepûş *w* 1. zîrî 2. paçava

zîreyî *af* kîryonî (rîna)

zîrfon *hew* zîrfîn

zîrfûn *hew* 1. olamur 2. olamur (bu tîrî bîkînin kîrîlîrîk çîy olarak rîden çîçîğî)

zîrîh *hew* zîrîh

zîrîk *hew* jîrîk

zîrkon *awîdîn* 1. zîrkon 2. *lgh* zîrkon

zîrkonyûn *hew* zîrkonyûn elementi (kîrîlîrîk Zr)

zîr *hew* aîlîe (Hîndî medîcînalî) - **avêtîn** çîrê **awê** zîlîk vurmak

zîrêrîş *af* zîlîkîş (tarîkî kîrîş)

zîruh *w* çîrîlî zîhayî (yaşayîp yer değîrîlîlîkîn zîrîkîk hayvan) - **îl** hîy kîrîndîlîn hîrîbîlîn zîkîdîn kîrîrîk

zîr *w* çîrîe, değîk (al, kîrî ve eşîğîn arka ayaklarına vuruşu, tekme)

zîlavêtîn *w* çîrîe atma

zîr avêtîn *lgh* çîrîe atmak

zîrîk *af* 1. çîrîlî (çîrîe atan hayvan) 2. paçavîkîn (rahîl durmayan)

zîrîk *w* çîrîe, tekme (al, kîrî, eşîk vb. nîn arka ayaklarına vuruşu) - **avêtîlî** çîrîe atîşav (veya vurmak), tekme atmak, zîr atîşav (hayvan çîrîe atmak) - **îr** hîrdîlîn **zîrîkîn** tekmelemek - **avêtîlî** (yekî) (bîrîne) çîrîe atmak çîrîelenmek - **avêtîlî** hîy (îl dîlî) tîrîşîmek

zîrkavêtîlî *w* çîrîe atan, çîrîelene, tekmeleme

zîrîk avêtîn *lgh* çîrîe atmak, çîrîelemek, tekmelemek

zîrîk avêtîn *hew* *hew* çîrîelenmek

zîrîkîdîn *w* 1. çîrîe atma, çîrîelene 2. *awê* zîrîlîna

zîrîk dan *lgh* 1. çîrîe atmak, çîrîelenmek 2. *awê* zîrîlînak

zîrîkîdîstîlî *w* tepme (hayvan ayakıyla vurma)

zîrîk îr **zîrîlî** *hew* tepmek (hayvan ayakıyla vurmak)

zîrîlî *w* eğîlme

zîrîlî *lgh* eğîlme

zîrîrîk *w* 1. çîrîe tekme (al, kîrî, eşîk vb. nîn arka ayaklarına vuruşu) 2. *awê* zîrîlîna - **dîn** 1) çîrîe atmak 2) *awê* zîrîlîmak

zîrkonî *w* çîrîe, tekme (al, kîrî, eşîk vb. nîn arka ayaklarına vuruşu)

zîrîk *af* 1. çîrîlî (çîrîe atan hayvan) 2. paçavîkîn (rahîl durmayan)

zîrîlî *w* 1. paçavîa 2. *lgh*

zîlîzîlîlî *w* 1. paçavîa 2. *hew* *lgh* *lgh*

zîlîzîlîlîbîp *w* 1. paçavîaya dönme 2. *lgh* *lgh* olma

zîlîzîlîlî bîlî *lgh* 1. paçavîaya dönme 2. *lgh* *lgh* olmak

zîlîzîlîlîkîrîn *w* 1. paçavîaya döndeme 2. *lgh* *lgh* etme

zizkin (I) *fiil* 1. duygulanmak 2. canlanmak, gecenmek (herhangi bir şeyder dolayı bir-ze kalmak)

zizi *m* 1. hastalık 2. duygusallık (duygular ve duyguları m.ğ.ür. kısmen sorunu aş. bir biçimde etkilenme durumu)

zizik *züm* ağustos böceği

ziz kırılm *fiil* ekseni etrafında döndürmek

zizok *m* bir oyun adı

Ziz ün Ziz (çinko)'un kasıtlaması

zu (I) *fiil* ancak * **em zo dighijün wan** biz onlara ötek yetmiş

zo (II) *af* 1. çift (nesnelere için; birbirini takmıyormuşuz tekten a.uşun) 2. çift (ikişli bir arada bulunan veya ikilili 3. bazen uçlu birim olarak a. kul'andı) * **zoyek** güz uç çeviz

zobün *m* bir çeşit muzrak

zobün m çifileşme (bir şey tek ikim bir tatesinin katılmasıyla çift hale gelmesi)

zo hün *fiil* çifileşme (bir şey tek ikim bir tatesinin katılmasıyla çift hale gelmesi)

zohüyün *m* çifileşme (bir şey tek ikim bir tatesinin katılmasıyla çift hale gelmesi)

Zodyak *astım* Zodyak

zof *züm* bir türüngen hayvan

zokirin *m* 1. çifileşme, çifileşirme (çift hale getirme) 2. eşleme (benzer iki şeyi bir araya getirme)

zo kırılm *fiil* 1. çifileşme, çifileştirmek (çift duruma getirmek) 2. eşlemek (benzer iki şeyi bir araya getirmek)

zöl (I) *m* dilim (bir butandan kesilmiş veya ayrılmış ince yassı parça) - bi - dilim dilim

zöl (II) *m* taban (yağın alt yüzü)

zolak *m* 1. kesil 2. dilim (bir butandan kesilmiş veya ayrılmış ince yassı parça) - hi-di-lim dilim

zolakkirin *m* dilimleme

zolak kırılm *fiil* dilimlemek

zolakkiri *af* dilimlenmiş

zolek *züm* zo, il)

zullik (I) *m* dilim

zullik (II) *af* başboş

zoliki *m* başboşluk

zuni (I) *m* zabıt

zuni (II) *m* 1. kom, yayla evi 2. oba (güçbelenlerin könek yeri) 3. zamp

zume (I) *m* büyük kaya

zume (II) *m* oba (güçbelenin komak yeri)

zomer *m* dilim

zomelan *züm* yayla evi

zomesun *m* yayla evi

zomü *züm* yayla evi

zomp *m* hayvan - lü dan (un jü istin) hayvanlık

zomp *m* sopa (sopayla yapılan vurma) * **bi zompun lü** istin sopa almak (veya çekmek)

zompie *af* işe yaramaz (riyazi niteliksiz kime)

zora *züm* zora

zomp *m* hayvan

zomp *m* sopa

zoolog *züm* zoolog, hayvan bilinci

zooloji *m* zooloji, hayvan bilimi

zospot *züm* zospot

zotekni *m* zotekni

zope *m* sopa

zoğ (I) *m* gözünü dikme, gözünü sonuna kadar açma - **bün lü nihêrlin** gözünü (veya gözlerini) bir şeye dikmek - **ne tişt e, lü kevirê** **Menê li piştê** fakırdan çıkarmak ama rey-leyim ki arkası güçü

zoğ (II) *m* fiilama

zoğbün (I) *m* gözleri dikip bakma

zoğbün (II) *fiil* fiilama (yerinden oynayıp ileriye doğru çıkıntı yapma)

zoğ hün (I) *fiil* gözleri dikip bakmak

zoğ hün (II) *fiil* fiilama (yerinden oynayıp ileriye doğru çıkıntı yapma)

zoğbüyün (I) *m* gözleri dikip bakma

zokbüyün (II) *m* ileriye (yerinden oynayıp ileriye doğru çıkıntı yapma)

zoqım *m* dın (hayvanın sıcaklığı) sıfırdan aşığı anlamıyla suların buz tutması)

zoqkirin (I) *m* gözlerini dikip bakma

zoqkirin (II) *m* ileriye (yerinden oynayıp ileriye doğru çıkıntı yapmasını sağlaması)

zoq kırılm (I) *fiil* gözlerini dikip bakmak

zoq kırılm (II) *fiil* ileriye (yerinden oynayıp ileriye doğru çıkıntı yapmasını sağlaması)

zor (I) *af* 1. çok (az karşı) * **zor spas** çok teşkürler 2. mükemmel, tam * **ew** sahlende-kî zor e o mükemmel bir saz 3. kuzd (şar derecede olan) - **ciwan** 1) çok güzel 2) nefis

zor (II) *af* **zohê** zehirli ve sarımsın bir hayvan

zor (III) *m* 1. zor, güç (cebar) 2. zor, haksız (huk ve özgürlüklerini kısıtlayarak zor altında bulundurma durumu) * **zoreke** **piş** **mezîni** **li ser me heyê** üzerimizde büyük bir zor ve baskı var 3. kuvvet (dayanıklı elma durumu)

4. sikant, meşakel 5. **zê** güç, müşkül (ağı ve yorucu emekle yapılan) * **biñbirna** **niwîsa** **kevin** **kuçêkî** **zor** e eski yazıyı öğrenmek

güc bir iş 6. **zê** güç, çetin (yapılması zor olan) 7. **zê** zor (sıkıntı veya güçlük) e yapılmaz * **zebeteke** **zor** zar bir çalınma 8. **zê** mülhis, dayanılmaz * **zancoyeke** **zor** mülhis bir çalınma 9. zahmetli * **karê** **zor** zahmetli iş

10. **zê** zahmetli (sıkıntı veren) 11. *m* zancımız, çekişmeli * **maçêke** **zor** çekişmeli bir maç 12. **zê** korkunç (güçlü, şiddetli) * **çêke** **zor** korkunç bir ağrı 13. **zê** koyu (term. hatırlat) * **di** **nay** **van** **de** **gompêşeyêke** **zor**

derket **azalar** **ma** **keya** **bi** **ratışa** **çêkî** 14. **zê** kuvvetli (inanılmaz, çok etkileyici) * **lîstên** **zor** kuvvetli insanlar 15. **zê** zor, güç, yeti * **ışê** **me** **zor** e **şuruz** **yağ** 16. **zê** **il** **zor**, **yeğin** (güç yapılan) * **em** **dê** **qonaxên** **gelek**

zor **de** **derbas** **bün** çok zorlu safhalardan

geçek 17. siki (zulüycü durum) * dñ ku zor e reviya sikiyi görüncü kaçtı 18. nã denim leblebi (başarılması güç iş) 19. nã ya mar, denim leblebi (başarılması güç kimse) 20. ñ mülhis (satılacak şey) * hãzeke zor muhtas bir kuvvet 21. ñ zor (zar yaparsın) * tu dñ binek zor karlıb bikkü biraz zor yaparsın -- bela zar zoc -- çün ser (yekü) baskiya maruz kalmak -- dan (ışteki) 1) (bir şeyi kuvvet vermek (bir konuya şerh olmak vermek) * zar da matematikê, dersên xwe yêu dñ negihandê materyalêge kuvvet verince diğeri derslerini verişinewê 2) . - e kuvvetle (herçargı bir şeye güçlük verilişinde) * zor dan laçan (laça kuvvet -- dan (yekü) 1) cebecimək * bi inadeke wêkê dñreje ku znrê dide we da ku hñn ji pê la- wêr bñkun suzi de inanmaya ceoremek sreyer bi matla süyluyor 2) baskiya uygulamak, zorlamak, üstüne düşmek, yüceltmek 1.2. ziyik etmek 3) (bir kimseyi ağır basmak 4) sıkıştırmak, zorlamak (keşeye sıkıştırmak) * zava uze zor dayê henê dñt golin sıkırlıca hepsini scyledi -- dan ser (...) baskiya uyalanmak -- dan ser (yekü) (bitirici) gırlağın basmak -- dan serê 1) zorlamak, baskiya uygulamak 2) sıkıştırmak -- dan xwe kendini sıkınak (kendini zorlamak) * Ji rika wan re inda zor dida xwe li xwe dñşad dida nışanilan anlira inat, kenûmı sikiyor, neşeli geccurayê çalçayaydım -- fepdê xero dike zar ayunu bozar -- gihanên (...) 1) zorlamak 2) inatlaşma 3) ezmeç * bur zor gihan- de haywan yok haywanı ede -- gihistin (yekü) 1) zorlamak 2) ezmeç kolmek (zor duruma düşmek) -- gizêrê radike 1) çiv çiviyi söket 2) zar çunu horzi -- ñ tehb dñn güçlük çekmek -- ñ zehmerî çekirin maraz- lik etmek -- ñ zerp kulu kuvvet, baskı, zülüm -- ñ zar zar -- zore dikuşine çivi çiviyi süzer --a (karekê) birin kok sökmek --a (yekü) birin 1) yemmek, moğlup etmek, üstün çıkmak (veya gelmek) 2) basarmak (üstünlüğünü göstermek) * ñl xawükjê de zora bevalê xwe bir kuzaylıktan rikadêşini bas- tırñ --a (yekü) çün yemmek (güçsüz, çaresiz olmak) (li) (li) --a (yekü) çün zñyina girmek, ağır gelmek, güçsüz girmek * ev golin pir li zora min çün bu süzler band çuk ağır gekl. --a (yekü) li bñn (birine) zoru (veya baskı) olmak --a xwe dan (ışteki) zorlamak, baskı uygulamak * li şev zora xwe dane derî ge- çeyin kapıyı zorlaşıyar --a xwe dan ser (yekü) baskı uygulamak (li) --ê çiraxê kirin zora koşmak (zorluk, güçlük çıkarmak)

zorahevbirin m (birbirine) yenme, yenişme
zora hev birap xwe (birbirini) yenmek, yeniş-
mek

zorahevnebrin w yenişmenê

zora hev nehrin lbe yenişmenek

zorahê bu zoraşî

zoran (l) w hükümrân, egemen (sözünü geçi-
ren), üstünlük kazananı

zoran (li) m güreç

zoranbiri w güreç türküsü

zoranbaz nêrê gıleşçi

zoranbazi w güreşlik

zoranbaxêdın m güreşme

zoranbazi kirtin lgh güreşmek

zoranên m zorların

zoranên lgh zorlamak

zorane ñ 1. zorlucu 2. istimsızca

zoranî (l) m hükümrânlık, egemenlik

zoranî (li) çün güreç -- hatin girtin lbe gü-
reşmek -- kirtin güreş tutmak

zoraşî m 1. zorluk * zoraşîya w kari nim e hu-
riyê zorluğı yok 2. güçlük, çetinelik, sıkıntı,
meşakkat * me bi rê de gelek zoraşî ki-
şad yolda çuk s kirt çektik 3. siki (zorla-
yıcı durum) * zoraşî dñ reviya sikiyi gör-
ünce kaçtı -- dñn 1) zorluk çekmek 2) güc-
lük çekmek, sıkıntı çekmek -- kışayilin zor-
luk çekmek, meşakkat çekmek

zorbaz nêr 1. zorba, zorlu, despat * Xwedê
ji heçê zorbazan derê zorluman bakından
Allah gelir 2. e be alı (yolsuz kadımları zor-
lu istat) 3. eli zoplu

zorbazê m zorbaca

zorbazê m zorbalık

zorbaz nêr 1. zorba zorlu, zorbalık yapıcı 2.
teroris.. teñnaç 3. güçlü, zultuğunu koruyan

zorbazê m zorbaca

zorbazî m 1. zorbalık 2. tedhişçilik 3. tedhiş

zorbazî m terörizm, tedhişçilik

zorbazê w güçlü parzulu

zorbê m çoğaltık

zorbê nêr hoşbağaz, geveze fısır saklama-
yan, peresi dñsêç

zorbêji w hoşbağazlık, gevezelik

zorbê w galip, yenen

zorhirin m yenme

zor bñn lgh yemecê

zorbêr m 1. yenga, galibiyet 2. w yen.k. mağ-
lup- hesabundin yenik saymak

zorbêrê m yenme

zorbêr kirtin lgh yemek

zorlaş m 1. zorlaşma, güçleşme (ağırlaşma)
2. zorlaşma, yeğışleşme 3. kızışma (zorlu,
ser ve kızışık bir durum alata, şiddetlenme)
4. fenulaşma 5. koyulaşma (harareti hãle
gelme) --a dehorê geçini sıkarısı (veya ge-
çini zudluğı)

zor bñn lgh 1. zorlaşma, güçleşmek (ağır-
laşmak) * merçên jyanê her diçe zar di-
bin ynan çarên gutikçe ağırlaşıyar * xwe
debaakirin her diçe zar dilhe geşimnek gu-
lıkce zorlaşıyar 2. zorlaşmak, yeğışleşmek
3. kızışmak (zorlu, sert ve kızışık bir duruma
olmak, şiddetlenmek) 4. fenulaşmak * karên
me zar bñn işlerim fenulaşî 5. koyulaş-
mak (harareti hãle gelmek)

zorbüyün m 1. zorlaş, güçleş (ağırlaşma) 2.

zülküri *mf* dînanîlemîş

zülmiş *m* zulmet

zülzûl *f* dînan dînan

zülzûlîhûn *m* dînan dînan olma

zülzûlî bûn *feğh* dînan dînan olmaq

zülzûlîkerîm *m* dînan dînan olma

zülzûlî kirin *feğh* dînan dînan etmek

zûm *m* zûm

zûmeş *mf* yûrük

zûmeşî *m* yûrûklîk

zûmre *m* zûmre

zûng *mf* krater

zûr (I) *mf* 1. başîk (yer) 2. ağaçsız yer

zûr (II) *m* 1. kışîk bakış 2. zû dîmek (dikkatli, inatlı bakış) ~ bîrî baka kalmak, kışîk bakmak ~ hûn lî nîhêrtîn bakakalmak, gözünî dînamamak, seyre dalmak, gözle yemek (feğh ifeğhîrucekk) ~ bîhî II (ûştêkkî) nîhêrtîn bîzûnû (veya gözletînî) bîr şeye dikmek

zûrandîm *m* uluğa

zûrandîn *feğh* uluğa

zûrîhûn *m* 1. dîkîlme (göz belli bir noktaya uzun süre bakma) 2. çivîlenme 3. baka kalma (bir noktaya bakıp kalma)

zûr bûn *feğh* E dîkîlme (göz belli bir noktaya uzun süre bakmak) 2. çivîlenmek * çavê wê zûr bûnûn II derî dînêhertîn gözletî çivîlenmiş 3. baka kalmak (bir noktaya bakıp kalmak)

zûrbûyî *mf* bir noktaya bakıp kalmaş krater

zûrbûyîn *m* 1. dîkîlîş (göz belli bir noktaya uzun süre bakma) 2. çivîleniş 3. baka kalış (bir noktaya bakıp kalma)

zûrîk *m* 1. çim, çimen 2. sungun (bir tür kılıçta yan, sivri filiz)

zûrêzûr *m* 1. uluğa 2. ahû zar, ağlayıp sızlanma (mec)

zûrîk (I) *mf* yabancî maydanolma

zûrîk (II) *m* çimen

zûrîk (III) *mf* 1. buzîk * desê wî zûrîk * nêzî buzak 2. kışîk (göz kapucları için, hafifce uzulanmış, yumulmuş olan) 3. sivri (ucına doğru gidiş için) * serê zûrîk sivri kafa

zûrîk (IV) *mf* zûrîk toy (Oltu tarta)

zûrîkandîm (I) *feğh* uluğa

zûrîkandîm (II) *mf* kızmandîm

zûrîkî *mf* 1. bûzîkçe 2. kışîkça 3. sivrice

zûrîkîhûn *m* 1. bûzîkleşme 2. kışîkîta (göz için) 3. sivrileşme, sivrilme

zûrîkî bûn *feğh* 1. bûzîkleşmek 2. kışîtmak

(göz için) 3. sivrileşmek, sivrilme

zûrîkîbûyî *m* 1. bûzîkleşîş 2. kışîlîş (göz için) 3. sivrileşîş, sivrilîş

zûrîkîkirin *m* 1. bûzîkleşîtme 2. kışîkleşîtme

3. sivrileşîtme, sivrilîtme

zûrîkî kirin *feğh* 1. bûzîkleşîtme 2. kışîkleşîtme

3. sivrileşîtme, sivrilîtme

zûrîkîkî *mf* 1. bûzîkçe 2. kışîkça 3. sivrice

zûrîkî *m* 1. bûzîkîk 2. kışîkîk 3. sivriîk

zûrîqandîm *m* 1. gözletîmîn dîkîlmeleşme nedî olma 2. baka kalmasın sağ olma

zûrîqandîp *feğh* 1. gözletîmîn dîkîlmeleşme nedî olma 2. baka kalmasın sağlamak

zûrîqîn *m* 1. dîkîlme (göz belli bir noktaya uzun süre bakma) 2. çivîlenme 3. baka kalma (bir noktaya bakıp kalma)

zûrîqîn *feğh* 1. dîkîlme (göz belli bir noktaya uzun süre bakmak) 2. çivîlenmek * çavê wê zûrîqîbîlî II derî dînêhertîn gözletî çivîlenmiş 3. baka kalmak (bir noktaya bakıp kalma)

zûrîm *m* uluğa

zûrîr *feğh* uluğa (köpek, kurt, çakal gibi)

zûrîkrîm *feğh* 1. kısma (göz için; biraz kapama) 2. sırtüstüme 3. sırtüstüme

zûrî kîlîm *feğh* 1. kışîtmak (göz için; biraz kapamak) 2. kışîtîlmek 3. sırtüstüme

zûrîm *m* uluğa

zûrîm *feğh* yakmak

zûrîr *mf* en erken, öncek * khalîfir zûrîr şî belê dîkîre bê ûşek anek yarîm geçebîr

zûrîrkê *mf* rîza çabuk, çarçabuk

zûrî *m* çabukluk, tezlik

zûv *mf* bir tür böcek

zûx *m* kurumuş sîmîk

zûxal *m* 1. dîlîm (bir bitüden kesilmiş veya ayrılmış ince yassî parça) 2. sıyrıntı (bir bezetî veya deriden elle kopartılmış uzuncu parça) ~ bî ~ dîlîm dîlîm

zûxalkîrîm *m* dîlîmîleme

zûxal kirin *feğh* dîlîmîlemek

zûxalkîrî *mf* dîlîmîlemîş

zûxay *m* 1. akıntı (hastalık sebebiyle vücudun bir yerinden sulha madde akması) 2. sıyık 3. kan revan, im

zûxûr *m* işîkîk, kayalık yamaç

zûxwer *mf* çabuk uçuşun

zûxwer *mf* ohar, çabuk çabuk yiyen

zûzandîm *m* göz kısmı, göz kısıp bakma

zûzandîn *feğh* göz kısmak, göz kısıp bakmak

zûzax *mf* zûzbox

zûzayî *mf* pîrîstîrîre, erken doğmuş

zûzbox *mf* öğütülerek ve tuz karıştırılarak yenilen bir tür yabancî sarmısığı

zûzîk *mf* zûzbox

zûzîka *f* çabuk pandîs

zûzû *f* çabukça, çarçabuk

zûzûka *mf* 1. acele acele, alâcelâle, acilen, ivedîlîk 2. çarçabuk, çabucuk, çabucak

zûzûka *f* hız, lîhîzda, sunallî, hızlı hızlı

zûzûka *f* apar topar 5. bir kuşu 6. hemençesik ~

(ûştêk) xwarîm aşîtmîk * zûzûka tîştîm xwarîm *mf* çû bir şeyleri aşîtmîp çaktı

zûzûkan *m* tîpîş tîpîş yurîleme

zwîrî *mf* zûlûk

